VALERIU RUSU

DICŢIONAR MEDICAL

Ediţia a III-a revizuită şi adăugită

Colaboratori la ediţia I:

Cipriana ŞTEFĂNESCU, Anca MĂRGINEANU, Călin LIUŢE,
Irena RĂILEANU, Horaţiu VARLAM, Elena MUŞAT,
Georgian-Tiberiu MUSTAŢĂ, Gabriela CARP, Alexandru CIOCHINĂ

Colaboratori la ediţia a II-a:

Irena RĂILEANU, Walther BILD, Bogdan STANA,
Călin LIUŢE, Răzvan RĂCILĂ, Vlad BREDEŢEAN

Colaboratori la ediţia a III-a:

Irena RĂILEANU, Vlad BREDEŢEAN, Teodora ALEXA, Walther BILD,
Călin LIUŢE, Răzvan RĂCILĂ,

BIBLIOTECA [illegible]
INVENTAR CĂRŢI Nr. 31.506

EDITURA MEDICALĂ
Bucureşti, 2007

Consultant pentru terminologia psihiatrică: prof. dr. Vasile CHIRIŢĂ (ediţia I)
prof. dr. Dan PRELIPCEANU (ediţia a II-a)

Au mai colaborat la ediţia I:

Bogdan ILIESCU, Laurian GRIDINOC, Graţian NAUM, Romana CIRIMBEI,
Dragoş GRIGORIU, Bogdan IGNAT, Tania Elena RUSU, Cristian APETREI,
Laurenţiu BĂDESCU

„Toate drepturile editoriale aparţin în exclusivitate Editurii Medicale. Publicația este marcă înregistrată a Editurii Medicale, fiind protejată integral de legislația internă și internațională. Orice valorificare a conținutului în afara limitelor acestor legi și a permisiunii editorilor este interzisă și pasibilă de pedeapsă. Acest lucru este valabil pentru orice reproducere – integrală sau parțială, indiferent de mijloace (multiplicări, traduceri, microfilmări, transcrieri pe dischete etc.)“.

Coperta de: **ADRIAN MITITELU**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
RUSU VALERIU
Dicţionar medical/Valeriu Rusu. Ed. a 3-a, revizuită
- Bucureşti: Editura Medicală, 2007.
Bibliografie.
Index.

ISBN 978-973-39-1622-3

81`374.2:61 = 135.1 = 133.1 = 111

Redactor de carte: **RADU-DAN RIZESCU**
Secretar de redacţie: **MARIA-ELENA NEAMŢ**
Tehnoredactare computerizată: **FLORINA ALEXE**
PRIMAVERA PANAIT
MIHAI ŞTEFĂNACHE

Corectori: **CORINA GHINOIU, LILIANA PETRESCU**

CUPRINS

Prefață 5
Introducere la ediția I 7
Introducere la ediția a II-a 11
Introducere la ediția a III-a 13
Îndrumări pentru utilizarea dicționarului 15
Abrevieri utilizate în dicționar 19
I **Din istoria terminologiei medicale** 21
II **Ghid etimologic** 35
III **Abrevieri, simboluri şi acronime** 87
IV **Vocabular de termeni medicali** 147
V **Tabele de date anatomice** 1177
VI **Sistemul Internațional (SI) de unități de măsură în medicină** 1273
VII **Tabele şi reprezentări grafice** 1279
VIII **Tabele de constante biologice** 1319
IX **Glosar de informatică medicală** 1353
X **Glosar de termeni medicali populari** 1367
XI **Laureații premiului Nobel pentru fiziologie/medicină** 1391
XII **Index de termeni englez-român** 1417
XIII **Index de termeni francez-român** 1619
XIV **Index de termeni german-român** 1819
XV **Index de nume proprii** 1947
XVI **Bibliografie** 1977

Prefaţă

Progresele cognitive şi aplicative ale ştiinţelor medicale din ultimele decenii au determinat pe colegul profesor dr. Valeriu Rusu să "recidiveze" cu o nouă realizare editorială care conţine, de data aceasta, terminologia vastă a medicinei contemporane condensată şi înmănunchiată într-un valoros şi cuprinzător ***Dicţionar medical.***

Iniţiativa temerară a distinsului nostru coleg de a elabora un material actualizat de informare biomedicală sub formă de dicţionar reprezintă un eveniment editorial de excepţie care umple golul creat de apariţia noilor termeni medicali şi de evoluţia conţinutului multora din cei clasici.

Cum eu însumi am încercat o astfel de "aventură", colaborând la editarea Dicţionarului medical apărut în 1969, ştiu că elaborarea unei asemenea lucrări presupune vaste şi solide cunoştinţe biomedicale, capacitate de cuprindere şi sistematizare, spirit critic şi curaj în selectarea şi definirea termenilor clasici şi moderni ai medicinei.

Întrunind toate aceste calităţi şi condiţii, prof. dr. Rusu realizează o lucrare de nivel ştiinţific elevat şi, totodată, un autentic act de cultură biomedicală de mare utilitate nu numai studenţilor în medicină şi întregului corp medical, ci şi tuturor celor interesaţi şi doritori de lărgirea orizontului de cunoaştere şi de emancipare intelectuală.

Dicţionarul este rodul unor intense şi îndelungate eforturi de informare şi de documentare ale autorului, în vederea selectării judicioase şi definirii corecte atât a termenilor clasici, cât şi a celor noi preluaţi din literatura biomedicală universală.

După cum se ştie, dezvoltarea şi utilizarea mijloacelor tehnice moderne de cercetare şi investigaţie clinico-paraclinică au provocat o adevărată explozie informaţională în medicină, care a îmbogăţit considerabil terminologia medicală cu numeroase cunoştinţe şi concepte noi exprimate, în unele cazuri, sub formă de neologisme de necesitate unanim acceptate. Toate aceste achiziţii cognitive se regăsesc alături de cele clasice în dicţionarul magistral realizat de prof. dr. Valeriu Rusu. Aş sublinia, de asemenea, rigoarea şi originalitatea atât a unor definiţii, cât şi a structurării şi a modului de prezentare a vastului material elaborat.

După succinte informaţii privind tendinţele actuale în evoluţia terminologiei medicale şi a modului de utilizare a dicţionarului, urmează un cuprinzător ghid etimologic şi o selecţie judicioasă de acronime, simboluri şi abrevieri, iar în continuare corpul dicţionarului. În celelalte secţiuni sunt amplu prezentate tabelele cu date anatomice şi constante biologice, urmate de glosarele de informatică medicală şi termeni medicali populari. La acest mod de structurare şi prezentare a informaţiilor oferite în dicţionar se adaugă abrevierile titlurilor de reviste medicale de circulaţie internaţională, lexicul de termeni în limbile franceză şi engleză, precum şi indicii de termeni şi de nume proprii.

În ansamblu, dicţionarul elaborat de autor ca instrument actualizat de informare excelează atât ca formă de prezentare, cât şi prin conţinutul vast al informaţiilor oferite.

Cum faptele definesc omul, realizarea editorială de mari proporţii şi de incontestabilă valoare ştiinţifică a profesorului dr. Valeriu Rusu poartă amprenta personalităţii sale multilaterale, autentic om de ştiinţă şi cultură, deţinător al unor profunde şi vaste cunoştinţe biologice şi medicale. Îi doresc succes deplin în continuare pe toate planurile, iar valoroasei sale realizări editoriale atenţia cuvenită şi binemeritată din partea tuturor celor interesaţi de conţinutul actual al termenilor medicali.

Iaşi, 22 noiembrie, 2000

Acad. ***Ion Haulică***

Introducere la ediţia I

Au trecut 30 de ani de la apariţia primului dicţionar medical în limba română (*Dicţionar medical,* vol. I, II, 1467 pagini, *Editura Medicală,* Bucureşti, 1969), rezultat al colaborării unui colectiv alcătuit din 32 de redactori şi 61 de autori. Calitatea dicţionarului a fost pe măsura valorii profesionale a grupului, dar, din păcate, această operă, unică în literatura medicală românească, a rămas la prima ediţie, deşi în ultima frază a *Cuvântului înainte* era formulată speranţa continuităţii, prin referire la *"viitoarele ediţii".* S-a pierdut astfel o şansă unică, deoarece numai ediţiile succesive reprezintă garanţia de viaţă lungă a unui dicţionar, prin perfecţionarea acestuia şi prin menţinerea în sincronism cu evoluţia terminologiei medicale. Toate dicţionarele importante s-au impus definitiv numai după mai multe ediţii, ca să ne referim la cele de circulaţie internaţională: în limba engleză *Dorland's Illustrated Medical Dictionary* (ediţia a 28-a, 1994), *Stedman's Medical Dictionary* (ediţia a 26-a, 1996), *Taber's Cyclopedic Medical Dictionary* (ediţia a 18-a, 1997), iar în franceză *Dictionnaire de termes de Médecine Garnier Delamare* (ediţia a 24-a, 1995), *Dictionnaire de Médecine Flammarion* (6 ediţii şi 6 tiraje, începând cu anul 1975). De altfel, tot prin ediţii succesive s-au consacrat şi tratatele din diferite domenii ale medicinei. La noi, această tradiţie nu există.

În prezent, câmpul lexical din diferitele domenii ale medicinei este imens: peste 200 000 de termeni (un inventar exhaustiv nu este posibil), la care se adaugă neîncetat neologismele, îndeosebi cele din biologia moleculară, generatoare majoră în clarificarea proceselor patogenetice, în progresele mijloacelor de diagnostic şi terapie, care conturează tot mai net bazele medicinei moleculare. Totodată, există o criză a limbajului medical, semnalată încă de la începutul secolului al XX-lea şi caracterizată prin imprecizia unor termeni, abundenţa sinonimelor, excesul de eponime etc. Dar cea mai mare dificultate este generată de însăşi evoluţia gândirii medicale, aflată, îndeosebi în ultimele decenii, într-o transformare profundă şi continuă. Limbajul, ca expresie a acestei gândiri, evoluează mai lent, pe lângă faptul că uneori concepte abia conturate îşi află prematur, sub presiunea unor autori perseverenţi sau cu audienţă, materializarea în cuvinte care poartă defectele unor concepte imature. Alteori, se confruntă moduri de gândire diferite şi din acest punct de vedere situaţia cea mai critică se manifestă în cazul nosografiei din Psihiatrie. O comparaţie între clasificarea americană elaborată de *American Psychiatric Association* sub sigla *DSM-IV* (*Diagnostic and Statistical Manual for Mental Disorders,* ed. a IV-a) şi cea publicată de OMS, denumită *ICD-10* (*The ICD-10 Classification of Mental and Behavioural Disorders. Clinical descriptions and diagnostic guidelines*) este edificatoare. De altfel, în ansamblul lor, denumirile bolilor reprezintă una din zonele critice ale terminologiei, după cum se constată şi în prefaţa celei de a III-a ediţii, din 1997, a *Stedman's Concise Medical Dictionary: "For instance, the naming of diseases is utterly chaotic, the product of a largely spontaneous evolution over the past 25 centuries"* (op. cit., p. VI). Ca o reacţie necesară, au apărut numeroase comitete de nomenclatură sau de terminologie care, pe lângă o serie de clarificări, din cauza susţinerii unor concepte proprii, uneori în opoziţie cu cele deja consacrate, pot genera noi complicaţii terminologice. Un aspect particular îl reprezintă reacţiile înregistrate în Franţa împotriva expansiunii sau a asimilării necontrolate a anglicismelor. Deşi aceste reacţii pot fi uneori excesive, o serie de soluţii propuse trebuie luate în considerare, atât datorită rolului istoric al medicinei franceze, al nivelului său actual, chiar dacă centrul de greutate s-a deplasat în S.U.A., cât şi a faptului că terminologia medicală românească se află în strânsă relaţie cu cea franceză.

În condiţiile mai sus menţionate, redactarea unui dicţionar medical înseamnă un efort, fără exagerare, la limitele condiţiei umane, care devine şi mai apăsător la gândul că lucrarea, prin rostul său, obligă la o responsabilitate particulară. Dacă ne-am încumetat la un astfel de efort, am făcut-o şi pentru că în 1983 am publicat la U.M.F. "Gr. T. Popa" Iaşi un *Mic dicţionar medical* (2 vol., 1 025 pag.) cu un succes mai mare decât cel scontat, evident, şi din cauza absenţei unor astfel de lucrări la noi în ţară. În continuare, preocupările în domeniul terminologiei medicale s-au convertit într-o pasiune, care a devenit productivă datorită îndemnurilor şi încurajărilor pe care le-am primit. După ce am încercat, pornind de la dicţionarul menţionat, o colaborare cu un grup extins, care nu a mers, din pricina vremurilor, am reuşit să am drept colaboratori un grup de tineri, primii doi având o vechime de patru ani, alţii începând lucrul de dată mai recentă.

Dicţionarul cuprinde termenii medicali de bază ca şi un număr considerabil de termeni din domeniile biologiei moleculare şi ale altor ştiinţe fundamentale cu rol în evoluţia prezentă şi viitoare a medicinei. Sperăm ca prin această cuprindere să captăm atât interesul studenţilor, al medicilor tineri, în formare (îndeosebi prin terminologia de bază, ca şi prin alte capitole ale dicţionarului, cum se va vedea în continuare), cât şi interesul medicilor deja afirmaţi profesional (prin terminologia cu origine recentă sau în curs de asimilare). Principalul element de originalitate este reprezentat de structura dicţionarului, care nu se limitează la vocabularul de termeni medicali, conţinând încă 10 capitole care, fiecare, înseamnă o extensie utilă. De aceea, subtitlul dicţionarului, *Bazele terminologiei medicale,* se potriveşte mai bine cu intenţiile noastre.

Pentru selecţia termenilor, formularea definiţiilor, ca şi pentru redactarea diferitelor capitole am utilizat numeroase surse bibliografice. Acestea au fost necesare îndeosebi în cazul neologismelor, în particular al termenilor din domeniile biologiei moleculare şi celulare, imunologiei, geneticii şi biochimiei. Dinamica terminologiei în aceste domenii este prea puternică pentru a spera la o selecţie absolut echilibrată.

În formularea definiţiilor în cazul termenilor clasici, nesupuşi evoluţiei medicinei sau modificărilor conceptuale, nu am urmărit originalitatea cu orice preţ. De altfel, există o serie de definiţii consacrate, în cazul cărora diferenţele apar îndeosebi în extensia explicării termenilor. Mult mai dificilă a fost introducerea unor termeni al căror conţinut se află în schimbare, uneori ameninţaţi să devină desueţi, alteori "resuscitaţi" de modificări ale conceptelor sau sub influenţa mişcărilor, regrupărilor nosologice. O mulţime de termeni de bază ale căror definiţii păreau stabilizate, definitive, prin acumularea de date noi îşi extind semnificaţiile, încât s-a accentuat o dilemă: definiţie concisă, prin gen proxim şi diferenţă specifică, sau definiţie mai cuprinzătoare, enciclopedică? Pe de altă parte, uneori chiar autorii unor dicţionare de referinţă consideră că astfel de lucrări nu trebuie să fie doar simple ghiduri de terminologie. Citām în acest sens din prefaţa ediţiei a II-a a remarcabilului *Dictionnaire de Médecine Flammarion,* semnată de profesorul *Jean Hamburger: "Ainsi naît l'idée qu'une nouvelle méthodologie doit être crée, où, dans le choix critique du vocabulaire, la prudence et le refus de tout engagement autocratique prématuré balancent avec justesse la volonté de traduire avec rigueur et vivacité la pensée médicale d'aujourd'hui".* Cu alte cuvinte, realizarea unui dicţionar critic al limbajului medical, ceea ce în cazul lucrării citate autorii au şi reuşit.

Dicţionarul de faţă este trilingv, alături de forma în limba română a fiecărui termen, fiind transcrise formele în limba franceză şi în limba engleză. O astfel de formulă este riscantă când se încearcă echivalenţa între termeni din limbi diferite fără definiţii sau explicarea termenilor respectivi. Am adoptat această soluţie în dicţionarul pe care l-am publicat în 1983 şi am constatat că ea a fost apreciată de utilizatori. Transcrierea în limba franceză a fiecărui termen este justificată, deoarece terminologia medicală românească de bază s-a constituit în secolul al XIX-lea, în cea mai mare măsură, din cea franceză. Chiar în prezent, deşi a pierdut mult din circulaţia internaţională, franceza reprezintă o sursă sigură de neologisme, deoarece acestea se adaptează cu uşurinţă la mediul lingvistic românesc. Mult mai necesară, chiar obligatorie, este în prezent transcrierea termenilor echivalenţi în limba engleză. Foarte probabil, această soluţie va fi adoptată de toate dicţionarele redactate în alte limbi decât engleza, iar principalele dicţionare franceze sunt, deja, bilingve. Găsirea termenului echivalent în limba engleză este mult mai dificilă decât în cazul francezei, iar în cazul anglicismelor cu circulaţie internaţională este imposibilă sau chiar inutilă. În consecinţă, uneori anglicismele au fost introduse în dicţionar ca atare.

O serie de neologisme au fost traduse pentru prima oară în limba română, după verificări multiple.

După cum se ştie, eponimele încarcă excesiv terminologia medicală, îndeosebi în cazul denumirii bolilor, sindroamelor, semnelor şi al probelor (testelor). În cele mai multe dicţionare, acestea sunt introduse urmând ordinea alfabetică. În dicţionarul de faţă am grupat eponimele la termenii de bază, ceea ce ni se pare mai raţional. Ca urmare, în cazul termenilor boală, sindrom, semn, probă, test se disting două secţiuni: prima în care sunt menţionate în ordine alfabetică denumirile comune (de ex.: boli cu denumiri comune), a doua care cuprinde, tot în ordine alfabetică, eponimele (de ex.: boli cu nume proprii). Un *Index de nume proprii* permite căutarea cu uşurinţă a oricărui eponim prezent în dicţionar, deoarece aici termenii care conţin numele unui anumit autor au fost grupaţi la numele autorului respectiv.

La o soluţie originală am recurs în cazul majorităţii termenilor din domeniul anatomiei. Astfel, aceştia sunt prezentaţi în capitolele conţinând *Tabele de date anatomice,* redactate de *dr. Horaţiu Varlam.* În corpul dicţionarului am introdus doar denumirile termenilor anatomici în cele trei limbi, cu trimiteri la tabele, care sunt structurate pe tipuri de formaţiuni anatomice (artere, vene, nervi, muşchi etc.). Suntem convinşi că utilizatorii vor aprecia această formulă, mai clară şi sistematizată faţă de o prezentare a termenilor cu definiţii clasice.

Denumirile medicamentelor nu au fost cuprinse sistematic în dicţionar, ci doar îndeosebi cele ale unor clase de medicamente, considerând că studenţii şi medicii au la dispoziţie dicţionare sau ghiduri specializate.

O serie de alte capitole au o extensie considerabilă, până la proporţiile unor mici dicţionare autonome. Este cazul îndeosebi al capitolului *Ghid etimologic* care este mult mai cuprinzător decât în alte dicţionare, parcurgerea sa fiind utilă îndeosebi pentru studenţi, dar şi în cazul medicilor, pentru accesul la etimologia unor termeni necuprinşi în dicţionar. Prin parcurgerea ghidului se poate observa că, din păcate, tezaurul de afixe de origine greacă şi latină nu este în prezent exploatat suficient în crearea de neologisme. Într-un alt capitol sunt cuprinse un număr mare de *Acronime şi simboluri* care circulă sau pot fi utilizate, îndeosebi cele cu origine din terminologia medicală engleză.

Tabelele de constante biologice sunt mai analitice ca de obicei, conţinând, pe lângă valorile numerice prezentate uneori în unităţi uzuale, exprimarea în Sistemul Internaţional, factorii de conversie în SI, rubrici cu referire la metodele utilizate (de care depind sensibilitatea şi reproductibilitatea determinărilor), precum şi observaţii asupra unor variaţii fiziologice sau/şi cauze de eroare.

Două glosare, de *informatică medicală* cu termeni accesibili, a căror înţelegere nu presupune o iniţiere deosebită în informatică, precum şi un altul de *termeni medicali populari,* reprezintă secţiuni cu totul originale şi, sperăm, utile.

Am apreciat necesar, de asemenea, un capitol cu *Abrevieri ale titlurilor revistelor medicale de circulaţie internaţională.* Intenţia de a adăuga o listă cu abrevieri ale titlurilor revistelor româneşti nu a putut fi materializată, deoarece multe dintre acestea nu conţin menţionată abrevierea titlului, iar altele au o apariţie şi o circulaţie sub semnul hazardului.

În afară de absolut necesarul *Index de nume proprii,* structura trilingvă a dicţionarului a impus capitolele *Indice de termeni englez-român* şi *Index de termeni francez-român,* iar prezenţa unor termeni şi în alte secţiuni decât corpul dicţionarului, un *Index general de termeni.*

În scrierea termenilor s-a respectat ortografia română, utilizând ca lucrare de referinţă DEX. Rareori ne-am abătut de la această regulă, din motive justificate. De ex., în loc de forma *cherato* (*cheratină, cheratită* ş.a.) este de preferat forma *kerato* (*keratină, keratită* ş.a.). În cazul unor termeni cu variante în scriere determinate de exprimarea fonetică am adoptat varianta recomandată în DEX, care corespunde utilizării celei mai frecvente. De ex. *cromozom* şi nu *cromosom, acrozom* şi nu *acrosom.* Pluralul unor substantive, chiar dacă este diferit de cel consacrat prin utilizare, este propus conform DEX. Cel mai bun exemplu: forma termenului *antigen* la pl. este *antigeni* (şi nu *antigene*), deoarece antigen este s. m.

Pentru termenii compuşi s-a folosit în majoritatea cazurilor scrierea fără cratimă, cu excepţia unor termeni formaţi din părţi antagonice sau consacraţi ca atare (de ex. DOPA-oxidază, entero-anastomoză, acido-bazic, antero-posterior etc.).

Sinonimia rămâne o mare problemă, care poate fi uneori sursa unor serioase dificultăţi în comunicarea dintre medici. În condiţii ideale, sinonimia ar trebui eliminată din terminologia medicală, dar acest moment de clarificare, dacă va veni vreodată, este încă foarte departe. Aceasta, chiar dacă *A. D. Kostic,* autorul celui mai cunoscut dicţionar medical poliglot (în 7 limbi), spera în 1971 la consacrarea unei terminologii medicale care să fie definitivă şi internaţională. Dicţionarul cuprinde numeroase sinonime, transcrise în ordine alfabetică, unele desuete, sau cu o circulaţie mai restrânsă.

Dicţionarul se încheie cu o bibliografie amplă, al cărei rost constă în precizarea surselor pe care le-am utilizat în documentare, dar referinţele pot fi utile şi celor interesaţi de aprofundarea informării asupra unor aspecte ale terminologiei medicale.

Ca iniţiator al proiectului acestui dicţionar şi autor principal nu aş fi reuşit să duc până la sfârşit lucrarea fără grupul de tineri ale căror nume sunt menţionate în prima pagină în calitate de colaboratori. Pe lângă faptul că ei au îndurat servituţi inimaginabile, de la introducerea la calculator a termenilor la numeroase corecturi şi verificări, au contribuit efectiv şi la rezolvarea unor probleme legate de redactare. Numele altor tineri, care au colaborat episodic, sunt menţionate în pagina următoare. Datorită tinerilor s-a constituit un grup, care aş vrea să sper, poate reprezenta o garanţie a evoluţiei în viitor a dicţionarului. Oricum, s-a încheiat o etapă după un efort care este greu de descris şi de aceea îi voi cita pe autorii unei astfel de lucrări, care a apărut în anul 1826, sub titlul *Nouveau Dictionnaire de Médecine, Chirurgie, Pharmacie, Physique, Chimie, Histoire Naturelle* etc. (vol. I, II, 1492 pagini, Chez Gabon et C-ie, libraires, rue de l'École-de-Médecine, Paris, 1826). În introducerea la acest dicţionar (intitulată *Avertissement*) autorii *A. Béclard, Chomel, H. Cloquet, M. Orfila,* exprimă cum nu se poate mai bine starea celor care se încumetă să se angajeze la un astfel de efort: *"... et ce travail, ingrat par lui-même, leur a paru assez utile pour leur faire vaincre le dégoût qu'il doit inspirer a ceux qui s'y livrent".*

Un adevăr indiscutabil caracterizează soarta oricărei lucrări de genul celei de faţă: dintre toate cărţile din domeniul medicinei, dicţionarele sunt cele mai expuse criticii, deoarece fiecare termen şi definiţie analitică a acestuia pot reprezenta "ţinte" potenţiale de stimulare a acribiei utilizatorilor. Fără vreo intenţie de domolire a riscului expunerii la critici, mărturisim că am lucrat cât a fost posibil, nu suntem infailibili, iar orgoliul de autori s-a risipit în confruntarea cu numeroasele dificultăţi pe care le-am întâmpinat în labirintul terminologiei medicale. Este cu neputinţă să nu ne fi scăpat unii termeni care ar fi trebuit să fie incluşi sau să nu fi rămas alţii care puteau lipsi, după cum, este imposibil ca unele definiţii să nu conţină informaţii mai vechi. De aceea, vom fi recunoscători celor ce vor formula critici amănunţite, care vor putea fi utilizate constructiv într-o eventuală viitoare ediţie a dicţionarului.

*

* *

Mulţumim tuturor celor care ne-au încurajat, îndeosebi *Domnului Academician Ion Haulică,* un maestru desăvârşit care induce, celor ce au şansa să se afle în preajma sa, pasiunea pentru muncă sub semnul adagiului *Labor omnia vincit improbus.* Un gând colegial şi prietenesc pentru *Domnul Dr. Mihail Mihailide,* care cultivă în paginile *"Vieţii Medicale"* terminologia medicală, iar pe noi înşine ne-a stimulat cu căldura şi pasiunea care îl caracterizează. Doamnei dr. Irina BELOIU, admiraţia noastră pentru profesionalismul său.

Mulţumirile noastre Doamnei cercetător *dr. Carmen Gabriela Pamfil,* de la *Institutul de Filologie Română "A. Philippide",* Iaşi, pentru că am beneficiat de competenţa sa în clarificarea unor probleme de lexicografie. Eventualele inadvertenţe de acest gen ni le asumăm, deoarece am apelat la domnia sa în etapa redactării finale.

Domnului *Prof. dr. Vasile Chiriţă* îi mulţumim pentru că datorită competenţei sale am ieşit dintr-un impas absolut: terminologia psihiatrică. Recunoştinţa noastră conducerii *Editurii Medicale,* fără de care apariţia acestei cărţi nu ar fi fost posibilă.

Valeriu Rusu

Introducere la ediţia a II-a

Speranţa apariţiei celei de a II-a ediţii a dicţionarului s-a împlinit mai curând decât aşteptam, evident, datorită epuizării primei ediţii.

Această a doua ediţie, aşa cum se menţionează şi în pagina de titlu, este revizuită şi adaugită. Mai precis, pregătirea ediţiei a II-a a *Dicţionarului medical* a constat în următoarele:

- revizuirea amănunţita a întregului text al vocabularului, prin efortul deosebit al colaboratoarei mele, dr. Irena Răileanu;
- cu ocazia revizuirii, pe lângă corectarea mai multor greşeli, au fost actualizate o serie de definiţii, ca şi denumirile unor entităţi patologice, conform evoluţiei recente a terminologiei medicale şi prin lărgirea documentării;
- am extins capitolul *Abrevieri, simboluri şi acronime,* ţinând seama de ponderea acestora în comunicarea medicală;
- a fost extins *Indexul de nume proprii,* prin includerea numelor proprii cuprinse în textele definiţiilor;
- capitolul *Tabele de constante biologice* a fost revizuit şi adaugit de *dr. Walther Bild,* care a formulat şi o serie de termeni.
- am renunţat la capitolul *Abrevieri ale titlurilor revistelor de circulaţie internaţională,* introducâd în schimb o secţiune cu *Laureaţii premiului Nobel pentru fiziologie / medicină,* de interes cert pentru utlizatorii dicţionarului;
- *Glosarul de informatică medicală* a fost completat de *dr. Călin Liuţe* cu 40 de termeni noi.

D-nul. *Conf. Dr. Dan Preliceanu* a realizat revizuirea unor termeni în domeniul *Psihiatriei* şi a reformulat o serie de definiţii ale unor termeni de bază din domeniu. Îi exprimăm mulţumirile noastre.

Ediţia a doua a dicţionarului conţine peste 2700 de intrări noi, dintre care circa 1200 de termeni noi, majoritatea reprezentând creaţii lexicale recente, determinate de evoluţia actuală a medicinii. Au fost introduşi şi o serie de termeni cu vechime, datorită circulaţiei semnificative a acestora. Ca urmare au fost extinse capitolele *Index de termeni francez-român şi Index de termeni englez-român.* O noutate, care sporeşte utilitatea dicţionarului, este capitolul *Index de termeni german-român,* realizat de *dr. Walther Bild.*

Un semn de bun augur este implicarea în lucrul la dicţionar a trei studenţi: *Bogdan Stana, Răzvan Răcilă şi Vlad Bredeţean.* Ei au lucrat la culegerea textelor, tehnoredactare şi corectură. În plus, au sporit, datorită interesului pe care l-au manifestat, entuziasmul subsemnatului.

Dacă soarta acestui dicţionar se află sub bune auspicii, trebuie să exprimăm mulţumirile noastre:

- tuturor medicilor şi studenţilor care utilizează acest dicţionar, ca şi celor care au probat interesul pentru apariţia unei noi ediţii;
- colegilor specialişti în diferite domenii ale medicinii care ne-au încurajat prin aprecierile formulate, unii dintre ei facând observaţii extrem de utile;
- domnului *dr. Mihail Mihailide,* director al săptămânalului *"Viaţa Medicală",* promotor generos şi avizat al scrisului medical, cu admiraţie pentru profesionalismul său;
- tuturor celor care au scris despre dicţionar, dar în mod deosebit domnilor *Prof. univ. Constantin Dimoftache (C. D. Zeletin)* şi *Prof. univ. Constantin Romanescu;*
- conducerii şi colectivului *Editurii Medicale,* pentru susţinerea tehnică şi materială a editării şi tipăririi dicţionarului.

Valeriu Rusu

Introducere la ediţia a III-a

Am ajuns şi la ediţia a III-a a dicţionarului, mai repede decât mă aşteptam. Epuizarea rapidă a tirajului ediţiei a II-a probează că această carte este utilă, în primul rând studenţilor la medicină, ca şi medicilor, iar uneori chiar practicanţilor unor profesii în relaţie cu diferite domenii ale medicinei.

Pentru că se împlinesc trei decenii de când m-am concentrat asupra terminologiei medicale, concomitent cu obligaţiile profesionale şi după 1989 şi administrative, îmi permit să fac o mărturisire. Când, în 1983, a apărut la **I. M. F. Iaşi,** în condiţiile tehnice de atunci, **Mic dicţionar medical**, acesta avea următorul motto: **"Dedic dicţionarul studenţilor în medicină, adică acelor tineri care şi-au ales cu luciditate o cale grea, o cale atât de grea încât bătrânul şi etern tânărul Homer scria în a sa Iliadă: Un medic valorează cât mai mulţi oameni (Homer, Iliada, 11, 515)"**. După mai mulţi ani de lucru, o dată cu apariţia primei ediţii a **Dicţionarului medical** sub egida prestigioasei **Edituri Medicale** am renunţat la motto-ul de mai sus, gândindu-mă că, în aceste vremuri defel normale, ar fi putut fi interpretat ca o încercare de autopromovare, de reclamă pur şi simplu. Spre marea mea mulţumire, studenţii au descoperit singuri că dicţionarul le este util. Iar în prezent nu există satisfacţie mai mare pentru mine decât aceea de a auzi adesea, rostite de studenţi din ani diferiţi de studiu, următoarele cuvinte: **"învăţ cu dicţionarul"**. Este exact ce speram, în tinereţea mea, când am început lucrul încercând o structură particulară a dicţionarului, nu de dragul originalităţii, ci pentru facilitarea studiului. Ceea ce nu înseamnă că dicţionarul nu este util şi medicilor, aflaţi în diferite etape ale evoluţiei profesionale, în acest caz motivul esenţial fiind altul: interesul pentru termenii noi, îndeosebi în relaţie cu fiziologia şi medicina moleculară, dar şi redefinirea unor termeni clasici datorită evoluţiei cunoaşterii.

După mărturisirile de mai sus, trebuie să mai adaug că lucrul la ediţia a III-a a impus depăşirea unor obstacole care ţin de realitatea imediată. Se întâmplă atâtea la noi, în prezent, încât concentrarea la lucru impune un efort de voinţă suplimentar, pentru depăşirea prea multelor dificultăţi ale vieţii de fiecare zi.

Dacă am reuşit să îmi menţin optimismul şi chiar entuziasmul, este graţie tinerilor cu care am colaborat, ca şi tuturor celor care m-au încurajat.

Referindu-mă, în continuare, la ediţia a III-a a **Dicţionarului medical**, revizuirile şi adăugirile sunt semnificative:

Astfel, în corpul propriu-zis al dicţionarului, capitolul IV, intitulat **Vocabular de termeni medicali** au fost introduşi 1651 de termeni noi. O bună parte dintre aceştia reprezintă neologisme adoptate recent în limba engleză, care dictează în cea mai mare măsură, actualmente, evoluţia terminologiei medicale. O parte semnificativă a termenilor noi reflectă evoluţia cunoaşterii la nivel molecular, cu corolarul său în curs de conturare, medicina moleculară. Ceea ce nu înseamnă că au fost ignoraţi o serie de termeni clasici cu o circulaţie importantă, care lipseau din dicţionar. Am revizuit, de asemenea, o serie de denumiri cuprinse în dicţionar, atunci când evoluţia cunoaşterii biomedicale a impus-o.

Au fost adăugate o serie de cuvinte şi la capitolele IX, X, XI şi XV, astfel încât numărul total de termeni noi depăşeşte 2000.

Am introdus în dicţionar şi un capitol nou, intitulat VII. **Tabele şi reprezentări grafice**, în a cărui utilitate credem.

Prin extinderea sa de la o ediţie la alta, în prezent **Dicţionarul medical** a ajuns la un număr de pagini critic, încât la o eventuală viitoare ediţie va fi imposibilă apariţia sa într-un singur volum. Cu gândul la viitorul apropiat, este necesar ca definiţiile unor termeni să fie revizuite sau extinse în concordanţă cu evoluţia cunoaşterii. Din păcate, există şi câteva "tare" ale terminologiei medicale, unele devenite clasice, deoarece au fost semnalate în urmă cu un secol. Înainte de toate, mulţimea de sinonime şi de eponime, la care se adaugă în ultima vreme excesul de abrevieri şi de acronime. Dacă prin anii 1950 erau speranţe de cooperare la nivel internaţional pentru ameliorarea terminologiei medicale, în prezent există doar comisii sau comitete concentrate asupra unor aspecte limitate ale vocabularului medical din unele specialităţi.

După cum se ştie, în prezent, limba engleză (americană) domină evoluţia terminologiei medicale, devenind *lingua franca,* rol pe care până la începutul secolului al XX-lea l-a avut franceza, iar anterior latina. Asimilarea anglicismelor şi americanismelor este uneori dificilă. Creşterea numărului de vorbitori reali de limbă engleză nu se reflectă însă întotdeauna în terminologia medicală românească. Este, de exemplu, inacceptabil ca sub influenţa englezei *leziune* să devină *injurie*, sau *stare* (a pacientului) *condiţie*. Unii văd în asimilarea cu discernământ a anglicismelor (americanismelor) doar o reacţie a francofonilor, ceea ce este fals, pentru că în ultimii ani în *Franţa* poziţia oficială a devenit mai puţin subiectivă, mai raţională. Reacţii echilibrate au apărut şi în *Spania*, ca şi în *Germania*. Iată, de pildă, două cărţi recente care probează această constatare: *Fernando A. Navarro - Diccionario critico de dudas ingles-epanõl de medicine,* Madrid, McGraw-Hill / Interamericana, 2000 şi Serge *Quérin - Dictionnaire des difficultés du français médical,* IIème éd., Edisem-Maloine, Québec, 2006.

Închei, menţionând numele colaboratorilor mei la ediţia a III-a: *Irena Răileanu* - cu pasiune, rigoare şi un efort deosebit a verificat aproape toate capitolele dicţionarului şi a coordonat introducerea la calculator a termenilor noi, *Vlad Bredeţean* - a introdus o parte din termenii noi şi a găsit cu abilitate soluţii grafice pentru tabele, Teodora Alexa - a introdus o mare parte din cuvintele noi, *Ştefan Liuţe* - a revizuit şi adăugit *Glosarul de informatică medicală, Walther Bild* şi *Răzvan Răcilă* au extins, cu termenii noi, *Indexul de termeni german-român.*

Recunoştinţa mea Domnilor ***Acad. Ioan Haulică*** şi ***Prof. dr. Constantin Romanescu***, membru de onoare al *Academiei de Ştiinţe Medicale*, care reprezintă pentru mine modele umane în plan ştiinţific şi intelectual.

Trebuie să mulţumesc, mereu, domnului **dr. Mihail Mihailide**, director al săptămânalului **"Viaţa Medicală"**, promotor de vază al scrisului medical, pentru continua susţinere morală.

Mulţumesc conducerii şi colectivului **Editurii Medicale**, pentru asigurarea tehnică şi materială a editării şi tipăririi dicţionarului.

Valeriu RUSU

Îndrumări pentru utilizarea dicționarului

– schiță explicativă –

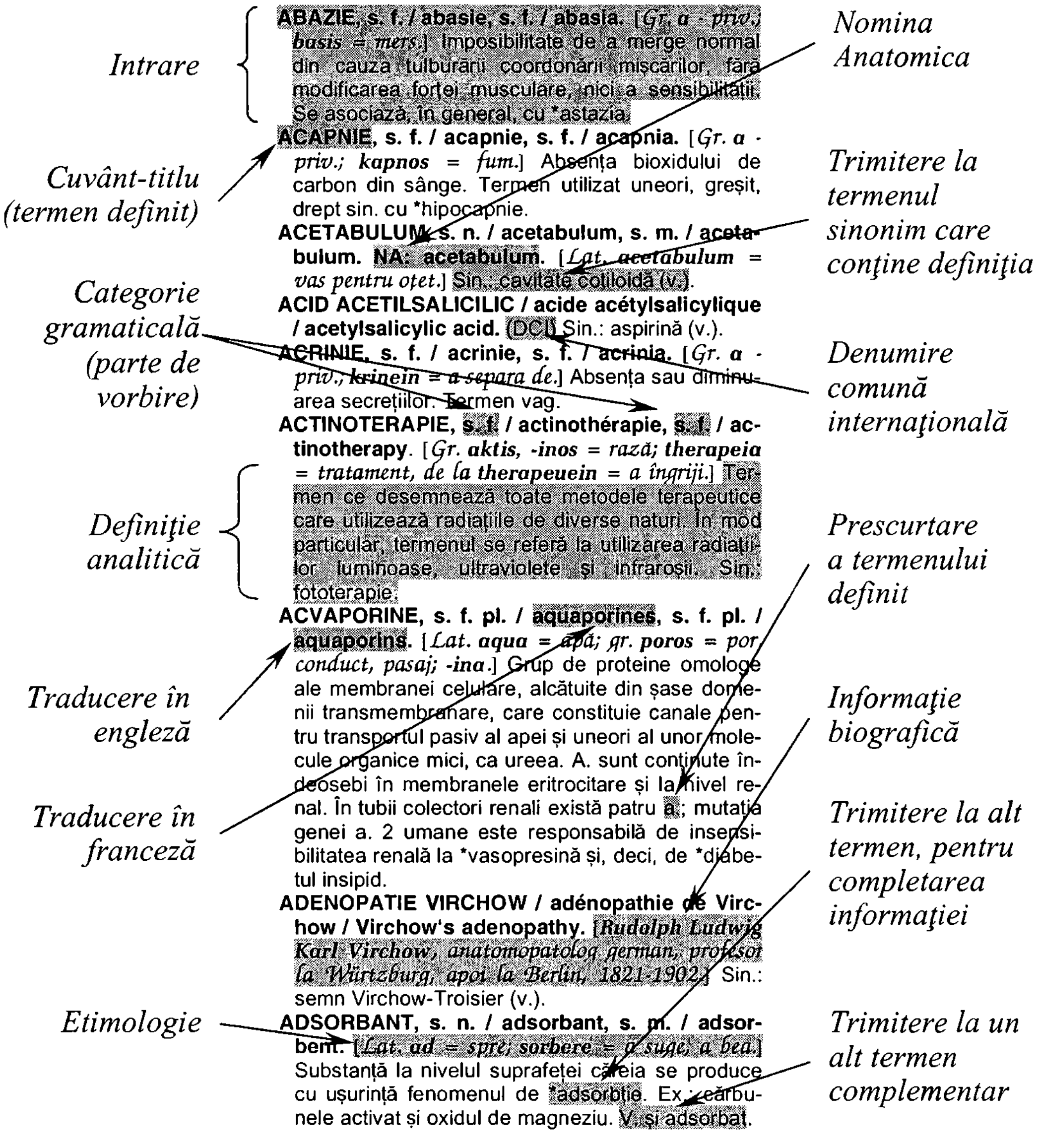
Intrare
Cuvânt-titlu (termen definit)
Categorie gramaticală (parte de vorbire)
Definiție analitică
Traducere în engleză
Traducere în franceză
Etimologie
Nomina Anatomica
Trimitere la termenul sinonim care conține definiția
Denumire comună internațională
Prescurtare a termenului definit
Informație biografică
Trimitere la alt termen, pentru completarea informației
Trimitere la un alt termen complementar

ABAZIE, s. f. / abasie, s. f. / abasia. [*Gr. a - priv.; basis = mers.*] Imposibilitate de a merge normal din cauza tulburării coordonării mișcărilor, fără modificarea forței musculare, nici a sensibilității. Se asociază, în general, cu *astazia.

ACAPNIE, s. f. / acapnie, s. f. / acapnia. [*Gr. a - priv.; **kapnos** = fum.*] Absența bioxidului de carbon din sânge. Termen utilizat uneori, greșit, drept sin. cu *hipocapnie.

ACETABULUM, s. n. / acetabulum, s. m. / acetabulum. NA: acetabulum. [*Lat. **acetabulum** = vas pentru oțet.*] Sin.: cavitate cotiloidă (v.).

ACID ACETILSALICILIC / acide acétylsalicylique / acetylsalicylic acid. (DCI) Sin.: aspirină (v.).

ACRINIE, s. f. / acrinie, s. f. / acrinia. [*Gr. a - priv.; **krinein** = a separa de.*] Absența sau diminuarea secrețiilor. Termen vag.

ACTINOTERAPIE, s. f. / actinothérapie, s. f. / actinotherapy. [*Gr. **aktis, -inos** = rază; **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] Termen ce desemnează toate metodele terapeutice care utilizează radiațiile de diverse naturi. În mod particular, termenul se referă la utilizarea radiațiilor luminoase, ultraviolete și infraroșii. Sin.: fototerapie.

ACVAPORINE, s. f. pl. / aquaporines, s. f. pl. / aquaporins. [*Lat. **aqua** = apă; gr. **poros** = por, conduct, pasaj; **-ina**.*] Grup de proteine omologe ale membranei celulare, alcătuite din șase domenii transmembranare, care constituie canale pentru transportul pasiv al apei și uneori al unor molecule organice mici, ca ureea. A. sunt conținute îndeosebi în membranele eritrocitare și la nivel renal. În tubii colectori renali există patru a.; mutația genei a. 2 umane este responsabilă de insensibilitatea renală la *vasopresină și, deci, de *diabetul insipid.

ADENOPATIE VIRCHOW / adénopathie de Virchow / Virchow's adenopathy. [***Rudolph Ludwig Karl Virchow**, anatomopatolog german, profesor la Würzburg, apoi la Berlin, 1821-1902.*] Sin.: semn Virchow-Troisier (v.).

ADSORBANT, s. n. / adsorbant, s. m. / adsorbent. [*Lat. **ad** = spre; **sorbere** = a suge, a bea.*] Substanță la nivelul suprafeței căreia se produce cu ușurință fenomenul de *adsorbție. Ex.: cărbunele activat și oxidul de magneziu. V. și adsorbat.

- Schiţa explicativă a coloanei de termeni conţine o serie de indicaţii necesare utilizării informaţiilor conţinute în *Vocabularul de termeni medicali,* care reprezintă dicţionarul propriu-zis. O serie de alţi termeni se găsesc în următoarele capitole tematice: *IX - Tabele de date anatomice, XII - Glosar de informatică medicală, XIII - Glosar de termeni medicali populari.*

- După cum se poate observa şi la nivelul coloanei din pagina anterioară, fiecare termen este transcris cu caractere tipografice bold (aldine) în limbile română (cu majuscule), franceză şi engleză. Pentru limbile română şi franceză s-au menţionat părţile de vorbire utilizând abrevierile conţinute în cap. IV *(Abrevieri utilizate în dicţionar).*

- Dacă pentru un anumit termen nu am găsit un echivalent în franceză sau în engleză, în locul termenului respectiv figurează o liniuţă. Alteori, au fost transcrise două sau mai multe (foarte rar) forme sinonime ale termenului.

- Pentru majoritatea termenilor s-a menţionat etimologia de bază indirectă, aceasta chiar dacă termenii medicali româneşti provin îndeosebi din etimoane franceze şi, mai rar, engleze, germane etc. Consultarea *Ghidului etimologic* (cap. VI) poate fi utilă în cazul unor termeni.

- Dacă un termen are mai multe semnificaţii, acestea au fost numerotate cu 1, 2, 3 etc. În cazul în care au fost necesare subdiviziuni ale definiţiilor, acestea s-au notat cu a, b, c etc.

- Toate sinonimele apar şi cu intrări separate, la literele corespunzătoare, fiind urmate de trimitere *(v.)* la termenul sinonim la care se găseşte definiţia.

- Termenii anatomici sunt incluşi în majoritatea lor în *Tabelele de date anatomice* (cap. IX), sistematizaţi în funcţie de principalele tipuri de formaţiuni. Totodată, termenii din tabele sunt menţionaţi şi în corpul dicţionarului, prin intrări separate, trilingve, urmate de menţiunea: *V. tab. anat.* O serie de alţi termeni anatomici, necuprinşi în tabele, se află în corpul dicţionarului, unde sunt şi definiţi. Denumirile conforme cu *Nomina Anatomica* pentru termenii din tabele se află la nivelul acestora, iar pentru ceilalţi termeni în corpul dicţionarului.

- Un sistem de trimiteri cuprins la nivelul definiţiilor facilitează completarea informaţiei sau căutarea altor termeni, în relaţie cu termenul definit. Astfel, asteriscul pus în faţa unor cuvinte din text semnalează că respectivele cuvinte figurează în dicţionar şi cu intrări proprii, în care se poate găsi informaţie suplimentară. Cu *v.* (vezi) se semnalează trimiterile obligatorii, pentru termenii care au fost definiţi la sinonimele acestora sau cuprinşi într-o enumerare a unui termen mai cuprinzător. De asemenea, tot cu *v.* sunt menţionate, după transcrierea trilingvă a unor termeni, trimiterile la alţi termeni care, fără să fie sinonimi, cuprind definiţiile acestora. Cu *v. şi* sunt semnalate trimiterile la termeni ale căror definiţii conţin informaţie suplimentară. În unele cazuri, trimiterile se fac de la formele flexionale ale termenilor.

- Anglicismele pentru care nu se pot stabili termeni echivalenţi în română sau care sunt utilizaţi frecvent ca atare au intrări separate.

- Pentru căutarea cuvântului echivalent în limba română a unui termen din limba franceză sau din limba engleză se vor utiliza *Indicele de termeni francez-român* şi, respectiv, *Indicele de termeni englez-român.*

- Una din particularităţile acestui dicţionar constă în gruparea numelor proprii (eponimelor). Astfel, acestea se află dispuse în ordine alfabetică la nivelul termenilor de bază cărora le aparţin, în particular: *boală, sindrom, semn, probă, test, reacţie.* De ex., termenul *boală* cuprinde două secţiuni, *Boli cu denumiri comune* şi *Boli cu nume proprii,* în cadrul cărora intrările se află în ordine alfabetică. Pentru căutarea unui anumit eponim se va utiliza *Indicele de nume proprii* (cap. XVII), unde termenii care conţin numele unui anumit autor au fost grupaţi la numele autorului respectiv. În multe dicţionare, numele proprii se află dispersate în ordine alfabetică printre termenii din vocabularul dicţionarului. Sperăm ca soluţia adoptată de noi să genereze mai multă ordine. Majoritatea eponimelor sunt însoţite de o notiţă biografică.

- Numele personalităţilor din medicină ale căror portrete şi note biografice se află la începutul fiecărei litere a dicţionarului sunt dispuse în ordine cronologică.

- O serie de precizări utile, specifice secţiunilor respective ale dicţionarului, se află în introducerile la capitolele VI, VII, XI, XII, XIII, XIV şi în cuprinsul capitolului X.

Abrevieri utilizate în dicționar

abrev.	abreviere
adj.	adjectiv
amer.	engleză americană
anat.	anatomie
angl.	anglicism
ant.	antonim
ar.	limba arabă
ATP	acid adenozin trifosforic, adenozin trifosfat
bg.	limba bulgară
cf.	confer – trimitere la o altă definiție pentru
DCI	denumire comună internațională
def.	definiția
DEX	Dicționarul explicativ al limbii române
d.p.d.v.	din punct de vedere
dial.	dialect(al)
dim.	diminutiv
EC	enzymes classification
engl.	limba engleză
ex.	exemplu, exemple
fam.	familiar
fig.	(sens) figurat
fr.	limba franceză
germ.	limba germană
gr.	limba greacă (veche)
it.	limba italiană
jap.	limba japoneză
lat.	limba latină
loc.	locuțiune
LCR	lichid cefalorahidian
magh.	limba maghiară
Mr	masă moleculară relativă
n.	*noun* (substantiv – în engl.) / născut în
NA	nomina anatomica
neogr.	limba neogreacă
obs.	observație
pop.	(termen) popular
priv.	privativ
pron.	pronunție
s. f.	substantiv feminin
s. m.	substantiv masculin
s. n.	substantiv neutru
sin.	sinonim
sl.	limba slavă veche

SNC	sistem nervos central
stom.	stomatologie
ş. a.	şi altele
tab. anat.	tabele anatomice
tab. const. biochim.	tabele de constante bichimice
tab. const. endocrinol.	tabele de constante endocrinologice
tab. const. hematol.	tabele de constante hematologice
TA	terminologia anatomic
ucr.	limba ucraineană
v., (v.)	vezi
var.	variantă
vb.	verb

N.B. O serie de abrevieri utilizate mai rar se află cuprinse în cap. *VII - Abrevieri şi simboluri.*

I. DIN ISTORIA TERMINOLOGIEI MEDICALE

În contrast cu importanţa subiectului, lucrările dedicate istoriei terminologiei medicale sunt surprinzător de puţine, după cum se poate observa şi din lista de referinţe bibliografice. Aceasta, în timp ce cărţile dedicate istoriei artei şi ştiinţelor medicale, reconstituirii unor mari momente din evoluţia medicinei, sau biografiilor unor personalităţi sunt numeroase. Se afirmă că spre deosebire de biologi, antropologi, chimişti şi fizicieni, care au acordat atenţia cuvenită mijloacelor lor de exprimare, medicii s-au dedicat cu puţină sârguinţă studiului riguros al unui limbaj de o complexitate excepţională. În aceste condiţii, sursele terminologiei medicale se află îndeosebi în scrierile strict profesionale, prima dintre acestea fiind *Corpus hippocraticum.*

În consecinţă, istoria terminologiei medicale înseamnă o reconstituire dificilă, o retrospectivă care, în absenţa unor lucrări cu vechime dedicate ansamblului limbajului medical, se conturează cu multe dificultăţi.

*

* *

Medicina este primul şi cel mai puternic mijloc de intervenţie a omului asupra condiţiei sale vulnerabile, dar mereu perfectibilă. De aceea, în introducerea la celebrul său curs de patologie medicală, *Iuliu Haţieganu* scria că ea a apărut din primele etape de dezvoltare a umanităţii: "*terapia s-a născut în pădure, unde era foame, frică şi dragoste de a trăi*".

Când vor fi rostite primele cuvinte destinate exclusiv acestui început, foarte discret, al medicinei? Există în fiecare limbă cuvinte vechi, care scapă oricărei încercări de integrare într-un sistem etimologic.

Cel mai vechi text medical cunoscut datează de aproape 5 000 de ani şi a fost descoperit în ruinele de la *Nipur* (*Mesopotamia antică*). Un medic sumerian anonim s-a decis într-o zi, către sfârşitul mileniului al treilea, înainte de *Hristos*, să lase confraţilor şi elevilor cele mai preţioase reţete ale sale. El a scris, cu caractere cuneiforme, pe o tăbliţă din argilă (16 × 9,5 cm) cele mai importante leacuri pe care le poseda. Pentru aceasta el folosea, ca şi o parte din industria farmaceutică de azi, substanţe de origine vegetală, animală şi minerală. Dacă în ceea ce priveşte procedeele utilizate pentru obţinerea "medicamentelor" textul este edificator, impresionând prin cunoştinţele profunde de chimie ale sumerienilor, nu sunt însă menţionate bolile în care erau utile aceste leacuri. În consecinţă, nu putem afla nimic despre starea terminologiei medicale a timpului.

Prima terminologie medicală coerentă, organizată într-un autentic sistem, o datorăm lui *Hipocrat din Cos*. Cu patru secole înaintea erei noastre, el a reuşit să desprindă medicina de magie şi vrăjitorie, transformând-o într-o ramură a filosofiei şi ştiinţei. Acest moment excepţional a fost posibil prin elaborarea în era hipocratică a termenilor fundamentali pentru medicină. Cum a fost posibilă persistenţa peste veacuri a acestei terminologii? Explicaţia acestui miracol lingvistic este complexă: *Hipocrat* a preluat tot ce era semnificativ în amestecul, adesea confuz, de artă medicală şi magie, de la greci, dar deopotrivă şi de la egipteni, arabi, sumerieni şi evrei. Chintesenţă a medicinei hipocratice, aforismele rămân şi în timpurile noastre de o surprinzătoare actualitate. Este semnificativ pentru formarea terminologiei medicale la noi că primul text medical românesc mai important, dintre cele cunoscute până acum, este manuscrisul intitulat "*Alegerile lui Ippocrat*", o traducere din greceşte a aforismelor celebrului medic al antichităţii, făcută în prima jumătate a secolului al XVIII-lea. Manuscrisul, cuprinzând 24 de pagini *in-folio* mic, se află la *Biblioteca centrală universitară "M. Eminescu"*, din *Iaşi*.

Pe un plan mai larg, trebuie să observăm că în vocabularul fundamental al limbii noastre, ca şi în cel al altor limbi, cuvintele de origine greacă sunt puţine, în general, între 3 şi 6%. Cea mai mare parte a cuvintelor de origine greacă sunt concentrate în zone particulare ale lexicului, în domeniul ştiinţelor. Mai vechi ori mai recente, exacte sau umaniste, ştiinţele şi-au dezvoltat vocabularul din tezaurul grecesc. Chiar denumirile diferitelor ştiinţe sunt de origine greacă. Excepţii fac doar: algebra (origine arabă), informatica (latină), precum şi medicina, care deşi este cea mai mare "consumatoare" de termeni de origine greacă îşi are originea, ca denumire, în latină.

Două argumente explică această afinitate particulară între ştiinţe şi limba greacă. Mai întâi unul de origine, istoric: după moartea lui *Alexandru cel Mare* (323 î. Hr.) centrul vital al ştiinţelor se va deplasa din *Grecia*, episodic, la *Alexandria* şi apoi la *Roma*. Când latinii au cunoscut civilizaţia greacă şi au vrut să participe la dezvoltarea acestui tezaur, ei se aflau abia la începuturile dezvoltării ştiinţei. De aceea, au preluat de la greci cunoştinţele, metodele de învăţământ şi terminologia. Fenomenul de împrumut din limba greacă pentru termenii ştiinţifici a continuat şi după ce ştiinţele în *Grecia* au parcurs o perioadă obscură. Aceste împrumuturi nu reprezentau doar continuarea unei tradiţii. Aici intervine cel de-al doilea argument: limba greacă este incomparabil mai adaptată decât limba latină la crearea de noi termeni. Latina şi limbile romanice derivate au mari posibilităţi de creaţie lexicală prin jocul sufixelor şi al prefixelor, dar există dificultăţi evidente în inventarea de cuvinte compuse reunind într-un concept nou două concepte diferite. De exemplu, cuvântul *coledoc*, de origine greacă, rezultă din reunirea, foarte simplu de realizat, a altor două cuvinte: *khole* (bilă) şi *dokhé* (receptacul). Coledoc semnifică, deci, conform acestei reuniri, care primeşte bilă sau receptacul pentru bilă. Acest avantaj a fost decisiv, în consacrarea ulterioară a limbii greceşti în terminologia ştiinţifică.

Dar cum a mai evoluat, în ansamblul său, terminologia medicală după perioada hipocratică?

În anul 131 după *Hristos* se naşte la *Pergamon* (*Asia Mică*) *Galenus*, al cărui prestigiu se va exercita ulterior timp de 1 400 de ani. Scrierile sale erau considerate deasupra oricărei critici posibile, deci aproape sacre. Grec fiind, *Galenus* va continua tradiţia anterioară, dar lumea era de acum cucerită de romani, care îşi vor impune influenţa atât prin latinizarea unor termeni de origine greacă, cât şi prin apariţia unor sinonime de origine latină, pentru termeni preexistenţi. De exemplu, terminaţia masculină greacă *-os* va deveni *us* ca în *bronchos*, *bronchus*, cea a substantivelor feminine va trece din *-e* în *-a* (*theke*, *theca*), după cum în numele neutre cu *-on* final se va utiliza *-um* (*craniom*, *cranium*). Doar substantivele neutre terminate în *-a* vor rămâne neschimbate (de ex., *coma*). În plus, ca urmare a trecerii pe primul plan a limbii latine, unii termeni medicali, deşi erau deja prezenţi în limba greacă, îşi vor afla şi o exprimare în limba *Romei*. Exemplele de dublă determinare greacă şi latină sunt multe; de pildă, pentru *glandă*: *aden* în greacă şi *glans* în latină. În limba noastră s-au păstrat, în mare măsură, ambele forme, dar în timp ce forma latină este utilizată frecvent ca atare, cea greacă se întrebuinţează în compunerea unor cuvinte derivate sau compuse. În cazul cuvântului *creier* la noi s-a optat, cel puţin în limbajul comun, pentru limba latină (*cerebrum*), în timp ce în limbajul specialiştilor se utilizează forma greacă, *encephalon*.

Din convergenţa limbilor greacă şi latină vor rezulta bazele terminologiei medicale.

Ulterior, peste veacuri, acest tezaur lingvistic iniţial, greco-latin, va fi păstrat devenind baza comunicării în medicină. Este, probabil, foarte greu de acceptat ideea acestei continuităţi dacă se observă evoluţia extraordinară a medicinei, îndeosebi în secolul nostru. În realitate însă, ştiinţa s-a născut în *Grecia* secolelor VI-IV î.e.n., iar expresia consacrată de "*miracol grecesc*", care aparţine istoricului francez *Ernest Renan*, defineşte acest moment. Uneori însă, cuvintele pot prin forţa lor de sugestie să deturneze o cale sau chiar să introducă un grad de obscuritate, tocmai acolo unde putea fi mai mult raţionalism, mai multă lumină. Este şi cazul acestei expresii, pentru simplul motiv că miracol nu înseamnă altceva decât un efect cu o cauză care scapă raţiunii omului şi în care se vede un semn al supranaturalului. Or, "*miracol grecesc*" este explicat limpede în prezent, de către istorici autorizaţi, ca fiind prima revoluţie ştiinţifică din istoria umanităţii. În consecinţă, *Hipocrat*, exponentul "*miracolului*" în medicină, va lăsa urme durabile în terminologia medicală.

Ce cuvinte mai rezistă azi, după mai mult de două milenii? Puţine cu sensul iniţial nemodificat, multe însă născute din doctrina hipocratică şi reintegrate ulterior în cursul mereu schimbător al medicinei.

Există, totuşi, şi în medicină cuvinte cu o mare capacitate de supravieţuire. Acestea persistă peste secole, timp îndelungat, chiar după ce ideile care le-au generat se perimează. Persistenţa termenilor medicali se realizează pe două căi. *Prima, mai complexă, constă în schimbarea semnificaţiei termenului în acord cu o serie de modificări conceptuale; a doua cale constă în persistenţa termenului, chiar dacă sensul său iniţial a fost abandonat.* În cele ce urmează ne vom referi la prima cale. Un exemplu sugestiv poate fi reprezentat de cuvintele *soma*, *pneuma* şi *psyche*, care în vremea lui *Hipocrat* semnificau fundamentele vieţii. *Soma* reprezintă corpul sub aspectul său material. Termenul a rezistat de-a lungul secolelor, iar în prezent îl acceptăm cu restrângerea semnificaţiei: "*Ansamblul organismului, cu excluderea ţesuturilor şi celulelor care joacă un rol direct în reproducere*" (*Al. Manuila*). Rădăcina *soma* persistă în termeni medicali foarte diverşi: *somatic* reprezintă un cuvânt pătruns în limbajul comun; *cromosom (cromozom)* semnifică etimologic corp colorat şi aminteşte faptul că formaţiunile, reprezentând "*cheile vieţii*" au fost descoperite graţie unor materii colorate; *trisomie*, în acest cuvânt *soma* a substituit *cromosom*, termenul definind o boală cauzată de prezenţa unui cromozom în trei exemplare în loc de două; protozoarul care provoacă boala somnului se numeşte, aşa cum se ştie, *Tripanosoma*, iar mai pe româneşte denumirea ar însemna corp ascuţit sub formă de sfredel, de la cuvântul grecesc *trypanon*. În limba română există tendinţa de a pronunţa *cromozom*, *Tripanozoma*, termenii fiind transcrişi ca atare şi în dicţionarele de bază ale limbii române. În toate aceste exemple, rădăcina *soma* îşi păstrează sensul iniţial, din medicina hipocratică, de asemenea, ea rămâne mereu disponibilă pentru formarea de neologisme. Se mai observă că majoritatea cuvintelor derivate din soma pătrund şi sunt asimilate relativ rapid în limbajul comun.

Lexicul medical referitor la corpul uman este cel mai larg difuzat dintre toate lexicurile ştiinţifice, tendinţă normală, fiindcă orice persoană are incomparabil mai multe motive să primească informaţii asupra propriului corp, cu prioritate faţă de, să spunem, datele referitoare la fizica temperaturilor joase, sau un nevertebrat recent descoperit. Pătrunderea unor termeni medicali în limbajul comun duce uneori la "coruperea" acestora, prin lărgirea sau deturnarea semnificaţiilor iniţiale. Există cel puţin un cuvânt derivat din *soma*, care ar putea fi interpretat greşit: *somatizare*. Termen de bază în *psihosomatică* (din gr. psyche şi soma), cuvântul somatizare s-a depărtat foarte mult de sensul iniţial al rădăcinii, însemnând înscrierea, reflectarea unui conflict psihic într-o afecţiune somatică.

În cazul celorlalte două cuvinte ale triadei amintite anterior, *pneuma* şi *psyche* deosebirea de sens era, iniţial, suficient de confuză. De exemplu, în "*Iliada*", *psyche* are înţelesul de respiraţie umană. Prin *psyche* şi *pneuma* se denumeau sufletul sau spiritul, de asemenea, respiraţia, ca şi principiul activ care anima şi controla întregul corp.

O extindere de o amplitudine excepţională a conceptului *pneuma* aparţine lui *Galenus*. Se spune că *Hipocrat* i-a oferit acestuia sistemul medical, iar *Aristotel* i-a inspirat forma. Doctrina lui *Galenus* – care şi-a început cariera prin îngrijirea gladiatorilor şi a devenit ulterior medicul împăraţilor romani – va persista până în secolul al XVIII-lea. *Pneuma* în concepţia lui *Galenus* există sub trei forme: prima rezultă din interacţiunea sângelui cu ficatul şi intestinele, la nivelul inimii, împreună cu sângele venit de la plămâni, ia naştere *a doua pneuma* şi, în fine, prin trecerea sângelui în creier rezultă *pneuma a treia*, care trece prin nervi în tot corpul.

Titlul de glorie al lui *Galenus* este acela de precursor al medicinei experimentale moderne. Dacă în anul 1550 operele complete ale lui *Galenus* apăreau încă la *Veneţia* într-o ediţie excepţională, în curând doctrina sa va primi o lovitură de graţie: *Harvey* descoperă (1628) circulaţia sângelui, ceea ce conduce la restrângerea sensului cuvântului *pneuma*, care va însemna doar respiraţie sau, mai corect, suflu. Va rămâne ca o amintire a importanţei de altă dată a cuvântului faptul că în greacă *pneuma* înseamnă şi *spirit*. De altfel, această legătură semantică între suflu şi spirit se regăseşte în latină, unde *spiritus* semnifică mai întâi respiraţie (*spirare* înseamnă a respira). "Decăderea" bruscă a unor concepte odinioară celebre este caracteristică medicinei; aproape orice descoperire importantă a condus la importante "mişcări" ale cuvintelor. Uneori, necunoaşterea cauzelor bolilor a generat diverse ipoteze cuprinse în nenumărate volume. A fost suficientă o descoperire pentru ca totul să se concentreze în câteva pagini clare. *Pneuma* nu va rămâne nici măcar ca rădăcină pentru *pulmon*, deoarece acest termen vine din latină, *pulmo* fiind menţionat pentru prima oară de *Cicero* (166-43 î. Hr.). Mai mult, rădăcinile *pneumat-*, *pneumato-* rezultate din *pneuma*, *pneumatos* pot provoca şi confuzii, nereferindu-se la pulmoni sau plămâni. De aceea specialistul în afecţiuni pulmonare se numeşte pneumolog şi nu... pneumatolog. Ca o consolare, ne aduce aminte de *pneuma* cuvântul *pneumatic*, umflat cu aer, de unde, prin abreviere, a rezultat pneul automobilului. Dimpotrivă, *apnee* şi *dispnee* au rezultat tot din dezvoltarea rădăcinii *pneuma*, care a dat un nou cuvânt, *pnoia*, cu sensul de respiraţie. Apoi, există un număr apreciabil de cuvinte derivate cu ajutorul prefixelor *pneum-* sau *pneumat-* şi, respectiv, *pneumo-*, *pneumato-*. Aceste prefixe trebuie utilizate cu precauţie, deoarece pot genera mai multe confuzii. Prima confuzie posibilă ţine de faptul că prefixele respective pot semnifica deopotrivă umplut cu aer (de exemplu, *pneumatocel*) sau în relaţie cu respiraţia, cu plămânii (de exemplu, *pneumalergen*). Pe de altă parte, cuvântul pneumatocel induce confuzii şi prin faptul că el denumeşte orice tumoare, tumefacţie sau hernie care conţine gaz, aer. De aceea, acest termen trebuie utilizat combinat cu alte cuvinte care să confere precizia de rigoare. În plus, există sinonimele improprii de *pneumocel* şi *pneumonocel*. Dimpotrivă, pentru *hernia pulmonară* se recomandă, în locul termenului *pneumatocel*, denumirea *pneumocel*. Uneori, diferenţierea sensului devine aproape imposibilă: *pneumartroză* poate însemna prezenţa de gaz într-o cavitate articulară, dar şi introducerea de aer în aceeaşi cavitate, în vederea examenului radiologic.

Există apoi cuvântul *pneumatoză*, adică prezenţa anormală de aer sau de gaz în ţesuturi, organe ori regiuni anatomice. Şi acest termen pune... probleme. În primul rând pentru faptul că gazul respectiv poate fi de origine exogenă (de exemplu, pneumatoza gastro-colică, adică aerogastria şi aerocolia) şi atunci este vorba despre aer sau, dimpotrivă, originea sa poate fi endogenă, în acest caz compoziţia gazului deosebindu-se de cea a aerului. Să ne oprim aici, deoarece după atâtea complicaţii de terminologie s-ar putea să inducem o... pneumatofobie. Oricum, termenul care în urmă cu mai bine de două milenii însemna deopotrivă eter şi spirit, generând o doctrină medicală, ne creează azi suficiente dificultăţi.

Al treilea termen al triadei, *psyche* va rămâne în terminologia medicală şi ştiinţifică, în general, sub forma prefixului *psiho-* determinând o relaţie cu funcţiile mentale. De dată recentă, acest prefix este utilizat şi în compunerea unor cuvinte care evocă fenomene doar parţial de natură psihică: *psihomotor*, *psihosomatic*, *psihosocial*, *psiholingvistică* etc.

Interesant este termenul *psihedelic*, "fabricat" în Anglia, care clarifică "viziunile" provocate de halucinogene şi care, probabil, sugerează că aceste nefericite stări fac să "se vadă" psihicul celui condamnat la consumul unor astfel de substanţe, deoarece *deloun* semnifică în greacă a arăta, a expune, a prezenta. În realitate şi prefixul *psiho-* creează, îndeosebi în teritoriul atât de încărcat cu concepte şi termeni în mişcare al psihiatriei, destule complicaţii.

Viaţa de zi cu zi a grecilor şi a romanilor din vremea lui *Hipocrat* şi a lui *Celsus* a lăsat urme durabile în vocabularul medical. Nenumăraţi termeni au derivat din asemănarea cu clădirile sau încăperile acestora, cu animale ori cu plante, instrumente muzicale ale timpului, obiecte de podoabă, unelte ale agricultorilor, sau chiar cu armele vremurilor antice. Cuvintele apărute pe această cale probează o remarcabilă imaginaţie şi constituie un principiu de derivare a termenilor medicali început în antichitate şi continuat de-a lungul secolelor, până în zilele noastre. Devine posibilă, în mare măsură, chiar o reconstituire insolită a spaţiului domestic greco-roman, intermediată de cuvinte care acum aparţin medicinei. Este foarte dificil să se stabilească data apariţiei unui anumit termen medical. "Certificatul de naştere" aproape de necontestat este oferit de prezenţa cuvântului, pentru prima oară, într-o carte sau într-un manuscris. Chiar după această probă rămân dubii care se rezolvă mai greu, întrucât nu există garanţia cuprinderii, în scrierile unei anumite perioade, a întregului lexic medical caracteristic pentru momentul respectiv. Dacă ar fi trăit pe atunci unii grafomani ai perioadelor mai apropiate de noi, şansa transcrierii pentru eternitate a unor cuvinte ar fi fost mai mare. Dar termenul grafomanie, cu sinonimele sale, graforee şi scribomanie, datează din momentul în care accesul la uneltele tipografice a dobândit o extremă accesibilitate.

În continuare, vom examina mai mulţi termeni medicali cu origine în realitatea cotidiană greacă sau romană. De la *agora* grecilor, piaţa publică atât de animată, a derivat *agorafobie* (şi nu *agorofobie*, cum există tendinţa să fie utilizat termenul) adică, fobia de spaţii libere şi de locuri publice. Deşi depăşim limitele limbajului medical, ni se pare interesant să menţionăm că rădăcina *agor* stă la baza unei familii de cuvinte care s-au îndepărtat foarte mult ca sens. Ne aflăm, deci, în faţa unei familii... dezbinate, rădăcina evocând această idee, prezentându-se sub formele *ager, agor, êgor, êgur*. Care sunt "membrii" mai importanţi ai acestei familii de cuvinte? *Categorie*, *alegorie* şi *panegiric*, deşi cu sensuri foarte diferite, se înrudesc cu *agorafobie*. Cuvântul *categorie* derivă din *katêgorein*, a vorbi împotrivă (de la *-egorein*, rădăcină evocând discursul public, şi *kata-* contra). Iniţial *katêgoria* însemna acuzare, apoi un lucru spus apropo de cineva, în fine, grupa sau genul în care se clasifică un obiect, pentru ca în perioada modernă cuvântul să dobândească şi sensul de noţiune fundamentală în domeniul filosofiei. *Alegorie*, termen din aceeaşi familie, se întrebuinţează azi îndeosebi pentru desemnarea unui procedeu artistic; la origine, însă, el desemna acelaşi procedeu, dar numai cu referiri la un discurs, rădăcina sa (*-êgor*) evocând ideea de a vorbi în public. *Panêguris* semnifică la greci o adunare pentru toată lumea (*pan* - tot), iar discursul pronunţat în piaţa publică pentru elogierea unei cetăţi sau personalităţi se numea *panêgurikos*, de unde cuvântul *panegiric*, semnificând, deopotrivă, un discurs - elogiu public, dar şi o laudă excesivă, apologie. După cum se observă, terminologia medicală a profitat cel mai puţin de la celebra agoră greacă, prin desemnarea unei fobii. Opusă acesteia este *claustrofobia*, care derivă de la *claustrum*, la romani cu sensul împrejmuire, spaţiu închis, având o anumită suprafaţă, dar şi barieră, dig. Pentru cei interesaţi în pătrunderea mai profundă în tezaurul cuvintelor latine recomandăm o lucrare excepţională, pe care limba noastră românească o merita, şi anume "*Dicţionar latin-român*" de *G. Guţu*, apărut la *Editura ştiinţifică şi enciclopedică*, Bucureşti, 1983.

O curte mică în latina clasică se numea *areolă*, de aici termenul de *areolă*, mic spaţiu sau interstiţiu într-un ţesut, sau zonă inelară în jurul unei leziuni inflamatorii a pielii, precum şi areolă mamară (*areola mamae*, conform NA), ca şi *areolară*, semnificând o structură caracterizată prin prezenţa de areole. Cum în terminologia medicală, adesea, totul se complică, există *areole primare* (spaţiile ocupate de celulele cartilaginoase în curs de osificare) şi *areole secundare* mamare, în debutul sarcinii. Mai există şi alte areole, unele denumite cu nume proprii, pe care nu le mai menţionăm.

Într-o casă romană se pătrundea prin *vestibulum* spre *atrium*. *Vestibulumul* era spaţiul închis dintre linia străzii şi uşa casei, dar semnifica şi intrare. De aici au derivat o mulţime de termeni anatomici: *vestibul bucal* (*vestibulum oris* - NA), al *cavităţilor nazale* (sinonim - narină), al *duodenului* (sin. bulb duodenal), al *laringelui*, *vestibulul membranos* (utricula şi sacula) şi altele. *Vestibulum* şi *atrium* erau unite deoarece la romani focul se făcea în mijlocul camerei, din această pricină pereţii se înnegreau (de unde, numele încăperii, de la *ater* - negru). Au derivat din *atrium* mai multe cuvinte: *atriumul inimii* (*atrium cordis* - NA) drept şi stâng, denumit şi urechiuşă, probabil sub influenţa terminologiei franceze. Atenţie, însă, la faptul că denumirea *auricul* provine din cuvântul latin *auricilla* menţionat de *Valerius Catullus* (circa 84-54 î. Hr.) cu sensul de urechiuşă. Numai că în terminologia medicală actuală prin *auricule* se înţelege nu urechiuşele în sine, ci cele două prelungiri anterioare, diverticulare, ale urechiuşelor dreaptă şi stângă. Iată numai una din multiplele curse conţinute în terminologia anatomică. *Auricula* semnifică (conform NA) pavilionul urechii, termenul *auricular* se referă la formaţiunile amintite.

Camera aflată spre interiorul casei, sau dormitorul, se numea la greci *thalamos*, termen utilizat de Galenus pentru camerele interne ale creierului. Ulterior, denumirea a fost acordată celor două nuclee senzitive voluminoase, din diencefal, situate de o parte şi de alta a cavităţii ventriculului al treilea, sub forma *thalamus* (NA). Să nu uităm, însă, de sinonimul care desemnează partea medie a feţei superioare a calcaneului. Peretele despărţitor al camerelor se numea în *Grecia phragma*, iar la *Roma*, *septum*. Din primul cuvânt a rezultat *diafragm*, cu mai multe accepţiuni sinonime, cea mai utilizată în vocabularul comun referindu-se la dispozitivul de reglare a unui fascicul luminos. Pentru formaţiunea musculo-tendinoasă care separă cavitatea toracică de cea abdominală se preferă forma *diafragmă* (*diaphragma* - NA). Al doilea cuvânt are, sub formele de *sept* sau *septum*, o foarte largă utilizare în anatomie. Rămânând tot la casa romană, grinda acoperişului se numea *trabes*, iar o bârnă mică, *trabeculum*, de unde a derivat termenul trabecul, semnificând cel mai frecvent o serie de filamente fine anastomozate între ele, formând ţesutul reticulat, sau alte zone de condensare tisulară redusă (de exemplu, trabeculumul corneoscleral), locurile de trecere erau denumite *fauces*, de unde un nou termen anatomic, *fosă* (*fossa* - NA), reprezentând o cavitate de dimensiuni relativ importante (când aceasta e mică se numeşte *fosetă*), cel mai adesea osoasă. Memorarea tuturor foselor şi fosetelor din organism reprezintă o probă dificilă. Portarul, paznicul casei se numea *pylorus*, iar la greci, *pulôros*, de unde denumirea zonei stomacului care "păzeşte", controlează intrarea în intestin. O boltă, o arcadă se numea *fornix*, cuvânt transferat ca atare în anatomie, cu sensul fund de sac. Pentru că, după cum se observă, ambianţa domestică romană este cel mai intens evocată în terminologia medicală, în raport cu cea greacă, vom menţiona că *style* însemna colonadă, iar *stulos* coloană, de aici denumirea mai multor apofize stiloide.

Părăsind, după o lungă zăbavă, casele greacă şi romană, să rămânem în preajmă. Apa era transportată, la romani, prin *ductos* (conductă), *fossa* (canal), *fistula* (tub, ţeavă) şi *cloaca* (canal de scurgere). Toată această reţea acvatică a servit la derivări de termeni. De la *ductus*, în afara cuvintelor apeduct, viaduct etc., au rezultat în medicină: *ductus*, *ductuli* (canal - sing. şi respectiv pl.) semnificând canale anatomice dintre cele mai variate; rădăcina - *ducţie* stând la baza unei întregi familii de cuvinte: *abducţie*, *adducţie*, *supraducţie*, *infraducţie* şi *cicloducţie*, toate desemnând diferite tipuri de mişcări, îndeosebi oculare. *Fossa* există şi în limbajul comun, sub forma fosă, dar mai ales în denumirile reliefurilor osoase (am numărat 55 de fose osteologice fără ... *fosete*, şi ele câteva zeci); *fosa* (sau *fossa* - NA) poate exista şi la nivelul altor formaţiuni anatomice, când devine sinonimă cu *şa*, var. *şea* (fosa hipofizară), *etaj* (fosa cerebrală posterioară), *depresiune* (fosa cardiacă), *spaţiu* (fosa ischio-rectală), *triunghi* (fosa lui Malgaigne), *cavitate* (fosa mandibulară), *fund de sac* (fosele paravezicale) etc. În faţa atâtor complicaţii terminologice utilizarea sistematică a termenului *fosă* devine necesară. Şi *fistulă* a cucerit o serioasă consacrare în lexicul medical, deşi în sens negativ, desemnând orice orificiu care conduce anormal (accidental sau congenital) lichide organice, produşi de secreţie glandulară sau puroi. Cuvântul *cloaca* însă are un destin mai modest, utilizat la om doar în embriologie, el reprezentând la unele vertebrate inferioare orificiul comun al căilor digestive şi genitale. O "consolare": un bacil gramnegativ se numeşte *Aerobacter cloacae* sau *Cloaca clocae*. Aproape orice casă romană avea o fântână, mai mare (*fontana*) sau mai mică (*fontanella*) de la *fontanus*, adjectiv însemnând *izvor*. În medicină a rămas exclusiv termenul fontanelă. *Fontanelele* sunt la nivelul oaselor craniului normale în funcţie de vârstă, dar şi anormale (de exemplu, f. cerebeloasă) sau inconstante (de exemplu f. medio-frontală).

Frecvent, pe lângă casa romanului exista o *torcular*, un teren pentru stoarcerea strugurilor, de aici termenul cu acelaşi nume, sinonim cu confluent posterior şi aplicat la unele ramificaţii vasculare. Cetăţenii utilizau adesea *pensula* (*penicillum*) cu care au lăsat urme nemuritoare, la *Pompei* şi în multe alte locuri, precum şi *site*, sau *ciu-*

ruri (*cribra*); de unde numele mucegaiului *Penicillium notatum* (semnificând în formă de pensulă), autentic binefăcător al omenirii prin geniul lui *Alexander Fleming*. *Cribra* a rămas prin termenul *cribriform*, adică, perforat de numeroase orificii. *Porta*, poarta de intrare a oraşului, a castrului, a fermei a fost acordată de *Galenus venei porte*, deoarece el considera fisura transversă ca fiind intrarea în ficat.

Au rămas în terminologia medicală şi o serie de instrumente muzicale: *salpinx* (*trompetă*) a dat prefixele salping- şi salpingo-, care indică o relaţie cu trompa lui *Falloppio* sau cu trompa lui *Eustachio*, *tympanum*, a rămas aproape ca atare (timpan) denumind un instrument din orchestră, modificat desigur, mai fidel este tamburul, din fanfarele civile sau militare. În anatomie, termenul timpan creează confuzii: el este utilizat uneori pentru a desemna *casa timpanului* sau, impropriu, pentru denumirea *membranei timpanului*. Există şi un *timpan secundar* (*Membrana tympani secundaria* - NA) subţire, care pe osul proaspăt închide fereastra rotundă. Să nu uităm nici de *osul timpanal*.

Femeile romane purtau *broşe* (*fibula*), *peroneus* fiind partea care fixa broşa. Un os este denumit, ca urmare a formei, peroneu, sau, mai corect (conform NA), *fibula*. Amatorii de exprimări insolite pot utiliza şi *fibuliform*, în formă de broşă.

Unii termeni au împrumutat uneltele agricultorilor: *vomer*, fierul plugului, a rămas ca denumire a unui os, *falx*, *falcis*, unealtă de tăiat arcuită (coasă, seceră, cosor), sub forma falx denumeşte formaţiuni de la nivelul emisferelor cerebrale şi cerebelului, ca şi *falx inguinalis* (NA). *Falciforme* sunt hematiile din mult cercetata, în prezent, anemie falciformă, una din puţinele boli ale cărei cauze au fost descifrate complet la nivel molecular. Ciocanul se numea *malleus*, de unde, cu puţină imaginaţie, s-a ajuns la *maleolă*, care poate fi externă (extremitatea inferioară a peroneului) sau internă (apofiza voluminoasă care prelungeşte în jos faţa internă a extremităţii inferioare a tibiei). De la sabie, *ensis* provine *ensiform*, sub formă de sabie, cu alternativa desuetă, *ensal*.

La greci şi gali formaţiunile de luptă se numeau *phalanx*, *phalangos*, termen împrumutat de latini sub forma *phalanga*, de aici derivând denumirea anatomică de *falange*, probabil pentru faptul că aceste oase sunt înşiruite într-o anumită ordine. *Thorax*, platoşa luptătorului grec, a trecut ca denumire anatomică, torace, iar scutul de protecţie al acestuia *thureos* a servit la denumirea cartilajului tiroid şi a tiroidei.

Se observă, din exemplele prezentate, că marea beneficiară a termenilor derivaţi din cuvintele ce desemnau ambianţele romană şi greacă este, cel mai frecvent, anatomia. Acest fenomen este pozitiv, deoarece terminologia are, în anatomia macroscopică, o remarcabilă coerenţă. De altfel, prin armonia introdusă de originea latină şi greacă, nomenclatura anatomică este denumită matematica terminologiei medicale. Dimpotrivă, în cazul anatomiei microscopice şi moleculare există suficiente complicaţii pe care, cel puţin în parte, vom încerca să le examinăm în viitor.

Hazardul istoriei a făcut ca un modest idiom, vorbit de o mică populaţie instalată în regiunea *Romei* după secolul al X-lea *î. Hr.*, să aibă un destin particular. Cu un secol înaintea de *Hristos*, în operele scriitorilor clasici romani va rămâne tezaurul limbii romane clasice. La *Roma*, precum oriunde în lume, limba se prezenta sub două forme: pe de o parte, limba cultă, învăţată în şcoli, controlată şi definită prin dicţionare şi norme gramaticale, limba scrierilor literare şi ştiinţifice şi, pe de altă parte, latina populară, vorbită de marea majoritate a oamenilor. În perioada de glorie a *Imperiului Roman* cele două forme ale limbii latine se confundă. Latina clasică avea o unitate şi o coerenţă de excepţie, iar adoptarea sa drept limbă fundamentală a medicinei va genera următoarele efecte de durată: a) va oferi un sistem lingvistic deschis la introducerea de concepte şi idei noi, deoarece vocabularul roman, ca şi cel grec, posedă o capacitate unică de construire a unor termeni noi; b) ca şi în celelalte ştiinţe, în medicină va opera un număr de rădăcini, sufixe şi prefixe, autentice instrumente de dezvoltare coerentă a vocabularului medical; c) fondul clasic de cuvinte din medicină va permite o remarcabilă concentrare. Iată un exemplu de termen creat ulterior: *agranulocitoză*, în care prefixul a- are sensul de negativ, privativ, rădăcina *granulo-* provine din *granum*, *granulum*, grăunte, granulă, *-cit* din *cyto-*, celulă, derivat din cuvântul gr. *kutos*, obiect cavitar, corp, *oză* semnificând stare. Cu alte cuvinte, o stare de deficienţă a unei categorii de celule care au granule a fost definită printr-un singur termen, al cărui conţinut în informaţie creşte ştiind, în plus, că este vorba despre leucocite. Agranulocitoza a fost descrisă în secolul nostru, dar *W. Schultz* (1922) a găsit acest termen apelând la resursele clasice ale limbajului medical. Să mai observăm că în termenul pe care l-am propus ca exemplu se îmbină în deplină armonie limbile latină şi greacă. Din păcate, în perioada contemporană, aşa cum vom vedea în continuare, marile resurse izvorâte din originile greacă şi latină, ale comunicării în medicină, vor fi adesea ignorate.

Să ne întoarcem la primele secole după *Hristos*. Curând, gloria *Imperiului Roman* se va risipi, dezmembrarea sa, consecință a nenumăratelor invazii, va provoca prăbuşirea culturii pe care a generat-o în regiunile odinioară dominate, rezultând amestecuri etnice şi lingvistice extrem de variate. Destul de repede, latina clasică va deveni mai mult o amintire, conservată în operele nemuritoare ale scriitorilor romani. Este perioda formării diferitelor limbi de origine romană, proces extrem de complex, descifrat de specialişti. În principiu, către secolul al IX-lea acest proces este, în linii mari, împlinit. Din fericire pentru evoluţia terminologiei ştiinţifice, limba latină clasică se conservă, fiind utilizată în majoritatea teritoriilor europene, în şcoală, administraţie şi de către cler.

* * *

Urmărind evoluţia terminologiei medicale, ajungem la o perioadă din istoria omenirii interpretată extrem de contradictoriu, *Evul Mediu*. Cu toate că mulţi istorici se străduiesc periodic să "reabiliteze" evul de mijloc, în ciuda faptului că scriitori de seamă au reconstituit cu talent şi o imaginaţie al cărei impuls îl constituie faptele, documentele, valorile culturale şi ştiinţifice ale acestui lung interval de timp din evoluţia umanităţii moderne, aşa cum constata *Pierre Thuillier*, în "*La Recherche*" (nr. 136, 1982, p. 1018) clişeele prea sumare asupra "obscurantismului" medieval sunt foarte puternice: "*Între secolele al V-lea şi al XV-lea, lumea europeană ar fi fost plonjată într-o lungă noapte, doar odată cu Renaşterea s-ar fi manifestat reale «progrese» economice, sociale şi culturale*". Această manieră de interpretare nu este întru totul falsă, îndeosebi în ceea ce priveşte primele secole ale *Evului Mediu*, dar o stagnare de *o mie de ani* a omenirii este imposibil de acceptat. În numeroase domenii, inclusiv în medicină, medievalii au inovat. Mişcarea de regresie culturală ia sfârşit spre finele secolului al VIII-lea. Ulterior, tendinţa se inversează, dar progresele sunt lente, dispersate şi întrerupte de recăderi până în secolele XII-XIII, când, acelaşi *Pierre Thuillier* probează existenţa unei autentice revoluţii ştiinţifice, prima din istoria ştiinţei moderne.

În această perioadă, terminologia medicală este dominată de scrierile lui *Galenus* considerate sacre, iar diagnosticul şi terapia sunt adesea serios limitate, prin transferul dogmatic efectuat sub apăsarea autorităţii religioase. Totuşi, urmare a traducerilor efectuate din *Galenus*, la sfârşitul secolului al XI-lea se cunoştea, de exemplu, distincţia operată de către medicul grec între *via experimenti* şi *via rationis*, adică între calea experimentală şi calea raţiunii. În consecinţă, medicii timpului au început să se elibereze de sub presiunea stagnantă a dogmelor, analizând faptele. Este foarte greu să se ateste termeni medicali noi apăruţi în această perioadă. Totuşi, rămâne extrem de pozitiv faptul că latina era şi limba medicilor, ceea ce făcea posibilă o comunicare continuă între diferite şcoli medicale, cu vizite reciproce. Mai târziu, lui *William Harvey* îi va fi uşor să studieze la *Padova*, unde şi-a conturat descoperirea sa.

O influenţă asupra terminologiei medicale, deşi limitată din punct de vedere al consecinţelor, a avut-o limba arabă. Traducătorii arabi au tradus toate textele medicale clasice greceşti şi latine, în perioada *Evului Mediu*, când această întreprindere era proscrisă în *Europa* de biserică. Medicina arabă reprezenta un remarcabil sistem compact de cunoştinţe, totuşi, umaniştii *Renaşterii* au utilizat prea puţin manuscrisele arabe, din pricina dificultăţii traducerii acestor texte. Ca urmare, în medicina modernă au supravieţuit prea puţine cuvinte de origine arabă. Cei mai mulţi termeni denumesc substanţe chimice: *sugar* (zahăr), *sirop*, *alcool*, *alkali* (bază, alcalin), *elixir*, *naphta* (petrol, ţiţei, era şi normal...) sau unele sinonime ca *natrium*, pentru sodiu, de la *natri*, *kalium* (potasiu) de la *qali*, inclusiv simbolurile chimice ale celor două elemente.

Originea termenului *chimie* este sigur din *alchimie*. Dar dacă *al kimyia* este denumirea arabă a pietrei filosofale care a dat termenii *alcheimia* şi *alchimie* se pare că termenul arab *kimiya* ar putea proveni din arabul *kama* (a ţine secret) sau din cuvântul grecesc *chymeia* (amestec, magie neagră). În orice caz, termenul se află în relaţie cu practici care, adesea, erau păstrate secrete şi aparţineau ezoterismului.

Termenii pur medicali care au rămas sunt puţini: *nucha*, care în terminologia internaţională înseamnă ceafă, şi în mod greşit este considerat adesea ca fiind de origine latină, poate pentru asemănarea cu *nucalis* (de mărimea unei nuci); de asemenea, denumirea venelor *bazilică* şi *cefalică* nu există în nici unul din textele greceşti sau latine şi a apărut în secolul al IX-lea, cu ocazia traducerii operei lui *Galenus* în arabă. Originea celor două denumiri este obscură: *bazilică* seamănă cu cuvântul arab *basilik* - interior, intern, iar *cefalică* aduce aminte de arabul *alkifal* - exterior, extern. Nu este exclus însă ca traducătorul arab al textelor amintite să se fi inspirat în crearea termenilor din limba greacă, în care *basileus* semnifică rege, iar *cephale* înseamnă cap. În sfârşit *mater* (dura- şi pia-), contrar aparenţelor, provine tot din medicina arabă. Cuvântul, aşa cum se ştie, înseamnă în latină mamă, iar arabii au avut şi au obiceiul întrebuinţării unui limbaj nuanţat, cu multe expresii inspirate din viaţa de familie. *Mater* a fost utilizat probabil, în acest spirit, pentru a desemna cea mai importantă membrană, un gen de mamă a membranelor, sau, mai plauzibil, mama protectoare a creierului.

Într-o carte intitulată "*Technology, science and history*", *D. S. L. Cardwell* afirmă că în comparaţie cu tehnicile medievale, cele ale grecilor şi romanilor sunt insignifiante. Moara de apă (un document din anul 1086 atestă existenţa a 5624 mori de apă pentru 3000 comunităţi engleze!), moara de vânt, o serie de tehnici de cultivare a pământului, etrierul, perfecţionarea plugului, permit omului să exploateze, pentru prima oară, natura. Odată desacralizată, această natură se transformă în autentică realitate, iar inovaţiile se înmulţesc. Există prea puţine cercetări despre modul în care universul tot mai mecanizat al omului medieval s-a reflectat în medicină. Desigur, magia, alchimia şi astrologia reprezintă componente ale realităţii *Evului Mediu*, care au influenţat medicina timpului, dar studiul raţional şi pozitiv al suferinţei umane nu a încetat nici în aceste secole, uneori el făcându-şi loc acolo unde, aparent, obscurantismul era atotdistrugător.

Cel mai important fenomen care se produce în această perioadă în domeniul terminologiei medicale, ca de altfel şi al altor ştiinţe, constă în apariţia unei "rivalităţi" între limba latină şi limbile naţionale de origine latină. Acest "conflict" va continua până în zilele noastre. Abia în secolul al XVI-lea, în perioada *Renaşterii*, cu contribuţia decisivă a filologilor şi sciitorilor, limbile naţionale vor dobândi toate drepturile şi privilegiile unor limbi de cultură. *Renaşterea*, al cărei cult exagerat se încearcă a fi temperat azi de către unii cercetători, va însemna o periodă extrem de productivă şi în elaborarea vocabularelor de specialitate, inclusiv în domeniul medicinei. Trebuie să observăm, însă, că în perioda *Renaşterii* (al cărei prim episod a înflorit în *Italia* încă din secolul al XIV-lea) sursa de bază a ştiinţelor va rămâne tot *Antichitatea. Renaşterea* înseamnă, în mare măsură, restaurarea şi conservarea definitivă a unor cunoştinţe deja dobândite, pentru că, deocamdată, medicina se află tot în operele lui *Galenus*, aşa cum arhitectura mai înseamnă, încă, *Vitruviu*. Pentru terminologia medicală, *Renaşterea* înseamnă reînnoirea relaţiilor cu medicina greacă. Traducerile anterioare repetate din *Celsus* estompaseră această legătură primordială, mulţi termeni, iniţial de origine greacă erau complet latinizaţi şi consideraţi ca atare. Sunt editate, pentru prima oară, după secole de uitare, textele autentice ale autorilor greci şi în primul rând operele hipocratice, însoţite de ample comentarii. Cunoştinţele de limbă greacă devin un gen de brevet care asigură accesul la medicina timpului, astfel dominată de jargonul latinizat ironizat de *Moliére*. Numai că medicii, cu limbajul lor specializat prin forţa lucrurilor, vor rămâne şi în continuare ţinta unor observaţii nicidecum amabile, precum aceea a lui *Gourmont* care pretindea că dacă ei vorbeau greceşte acesta era "*un şiretlic care sporeşte mai degrabă prestigiul lor decât al ştiinţei pe care o practică*".

Elenizarea limbii medicale în perioada *Renaşterii* a fost un proces util şi ireversibil, care ar trebui încurajat în scopul nobil al unităţii şi continuităţii terminologiei medicale. Ştiinţele medicale dispun astfel de un ansamblu de rădăcini şi de morfeme (sufixe, prefixe, tipuri de derivare şi de compoziţie) destul de precis şi cu utilizare internaţională, aşa cum observă *Pierre Guiraud*, într-o extrem de interesantă lucrare asupra istoriei evoluţiei de-a lungul veacurilor a "*cuvintelor savante*" ("*Les mots savants*", P.U.F., Paris, 1968). Medicina ocupă un loc privilegiat, în primul rând pentru că obiectul de studiu, corpul omenesc, a permis obţinerea unor cunoştinţe stabile şi, cel puţin la nivel macroscopic, uşor de observat şi de definit. Noţiuni precum craniu, stomac, ficat, intestin sau durere, inflamaţie, amputaţie nu conţin nici un dubiu în ceea ce priveşte conţinutul, neexistând nici un risc de reconsiderare conceptuală, aşa cum se întâmplă în multe domenii ale altor ştiinţe. Totodată, s-a observat că pe măsura dezvoltării sale terminologia medicală s-a sistematizat şi s-a universalizat în mare măsură. Un rol determinant l-a avut consistenta "transfuzie" din limba greacă, începută încă din *Evul Mediu*, dar realizată pe deplin în timpul *Renaşterii.*

Inventarul complet al cuvintelor greceşti pătrunse în ştiinţă nu este cunoscut. La începutul secolului al XX-lea erau identificate 925 de cuvinte care prin derivare şi compunere ar genera 3 700 termeni. Aprecierea este relativă, iar prin utilizarea calculatoarelor se va obţine, probabil, un răspuns mai complet. Primele împrumuturi au pătruns prin intermediul cărţilor latineşti medievale. De exemplu, în secolul al XIV-lea apar pe această cale: *anatomie* (de la *tomê*, secţiune, şi *ana*-, în mai multe bucăţi), *apoplectic* (de la *apoplêktos*, paralizat, şi *apo*-, pornind de la), astmatic (de la *astma*, gâfâială, tăiere a respiraţiei), *cataplasmă* (de la *plasma*, obiect modelat, adică fără formă proprie, şi *kata*- de sus jos), *cefalic* (de la *kephalé*, cap, care iniţial definea deopotrivă fiinţe sau instituţii, instanţe diriguitoare), *cinocefal* (cu cap de câine, *kuôn*, *kunos*, semnificând câine), *cauter* (de la *kautêrion*, fier roşu), *climat* (de la *klima*, *klimatos*, înclinare, aplecare, în particular înclinarea suprafeţei Terrei), *diabetic* (de la *diabêtês*, boală în care apa traversează corpul, *diabênai* semnificând a traversa); este evident că în momentul adaptării acestui termen nu se cunoştea nimic în legătură cu patogenia bolii, dar cuvântul a rezistat peste veacuri, denumind orice afecţiune caracterizată prin poliurie şi polidipsie), *hipocondru* (de la *khondros*, cu sensul grăunte şi cartilagiu, *hupo* însemnând dedesubt). Pentru medicii greci cartilajul prin excelenţă era cel al falselor coaste, ei denumind *hupokhondria* viscerele situate sub aceste coaste, iar un *hupokhondriakos* era un individ care suferea de aceste viscere, ceea ce se presupunea că îi determină o umoare tristă şi capricioasă. În prezent, însă, *ipohondrul* este mai mult un bolnav imaginar. Ultimul exemplu la care ne referim este *flegmon*, a cărui origine este interesantă. El provine din gr. *phlegma*, derivat din *phregein*, a incendia, a da foc, de aici sensul de abces fierbinte. Dimpotrivă, *flegma*, ieşit din latinul *phlegma* înseamnă "cu sânge rece", de unde şi cuvântul flegmatic, în prezent utilizat în limbajul comun. După cum se observă, termenul latin a conservat exclusiv antica idee de umoare. Până în secolul al XVIII-lea s-a crezut că, în timp ce sângele determina ardoarea, pasiunea unui subiect, flegma (adică limfa) îl făcea impasibil.

Toate cuvintele greceşti menţionate anterior au pătruns în medicină prin intermediul latinei.

Începând din secolul al XVI-lea împrumuturile se produc direct din limba greacă. Câteva exemple: *apatic* (de la *apatheia*, impasibilitate, care de fapt derivă din *pathêtihos*, pasionat, căruia i s-a adăugat prefixul privativ a-); *apofiză* (preluare directă a termenului grec *apophusis* compus din *phusis*, creştere, natură şi *apo-* care aici are sensul pornind de la). Medicii greci aveau deja o serie lexicală descriind formaţiunile osoase, dar aceasta a fost preluată integral abia mai târziu, fiind în consens cu eforturile anatomiştilor pentru unificarea terminologiei. Să menţionăm celelalte componente ale seriei lexicale: *diafiză*, *epifiză* şi *simfiză*, rezultate dintr-o rădăcină comună, *phusis*, menţionată anterior şi prefixele *dia* (între doi), *epi* (pe), *sun* (sutură). Ce legătură au aceşti termeni de osteologie cu denumirea a două glande endocrine: *hipofiza* şi *epifiza*? Grecii nu cunoşteau glandele cu secreţie internă, aşa încât, denumirile glandelor respective, nu prea bine alese, nu le aparţin. Hipofiza a fost desemnată prin reunirea prefixului *hupo* (sub) cu *phusis* (creştere), denumire justificată prin situarea acestei glande sub creier. Cu epifiza a fost şi mai simplu (deşi termenul predispune la confuzii cu... epifiza osoasă, probabil de aceea există sinonimele *glandă pineală*, *corp pineal* sau pentru rafinament, *conarium*, *corpul lui Descartes* şi chiar *penis cerebri*) deoarece a fost "botezată" în opoziţie cu hipofiza, prefixul *epi-* însemnând pe, deasupra. Alte cuvinte preluate direct din greacă: *igienă*, de la *hugiainein*, a fi în bună sănătate, *simptom*, provenind din *ptôsis*, cădere, la care se adaugă sufixul *sun*, împreună rezultă *sumptôma*, eveniment care cade în acelaşi timp. Aşa cum se ştie, ulterior, în medicina modernă s-a mai adăugat un termen, *semn*, care reprezintă orice manifestare a unei boli pe care medicul o poate constata obiectiv şi, mai particular, orice fenomen pe care observatorul îl poate provoca intenţionat în scopuri diagnostice, în timp ce *simptomul* este resimţit subiectiv de către bolnav.

Această utilă invazie de termeni greceşti, din care am efectuat o selecţie, este compusă, aşa cum se observă în parte chiar din exemplele oferite fie din cuvinte care au păstrat forma originală (de exemplu, *sfincter*, în gr. cel care închide, strânge), termeni derivaţi cu ajutorul sufixelor (*artrită*, de la *arthron*, articulaţie + *-ită*, cu sensul de boală), cuvinte obţinute prin intermediul prefixelor (*pericard*, de la *peri-*, în jurul + *kardia*, inimă), în fine, alţi termeni au fost compuşi prin alăturarea a două sau mai multe cuvinte (*bibliografic*, de la *biblion*, carte şi *graphein*, a scrie, a desena). Unele cuvinte au fost ulterior extrem de frecvent utilizate în compunerea de noi termeni, devenind ceea ce unii lingvişti denumesc *operatori*. Neîndoielnic, unul dintre exemplele cele mai sugestive îl reprezintă cuvântul *logos* (în gr. discurs, raţiune, calcul, proporţie) prin intermediul căruia s-au alcătuit şi se vor mai forma încă nenumărate cuvinte.

În perioada *Renaşterii*, terminologia medicală va câştiga în amplitudine şi coerenţă. Ce se va întâmpla în continuare? Pe structurile deja conturate se vor insera, cel mai adesea în armonie cu termenii deja existenţi, contribuţiile marilor clinicieni ai secolelor al XVII-lea, al XVIII-lea şi al XIX-lea, deşi acesta din urmă va fi, înainte de toate, secolul medicinei experimentale şi al perioadei pasteuriene. Încă din secolul al XIX-lea se pot observa, în ceea ce priveşte evoluţia terminologiei medicale, două fenomene: uneori ritmul descoperirilor crea dificultăţi în aflarea unor termeni adecvaţi, fapt generator de inovaţii lexicale nu tocmai fericite, iar a doua tendinţă, de fapt corelată cu prima, utilizarea tot mai frecventă a limbajului comun aparţinând limbii natale a autorului. În acest fel, vocabularul medical, ca şi al altor ştiinţe, a suferit o serioasă influenţă străină originii sale, greco-latine.

*
* *

În nesfârşita lume de înţelepciune a *Dialogurilor lui Platon* există o teorie care, dacă s-ar fi împlinit, întreaga terminologie ştiinţifică s-ar fi conturat, încă de acum 24 de secole, mult mai armonios. Un citat din "*Cratylos sau Despre dreapta potrivire a numelor*" cuprinde esenţa acestei teorii: "*Iată Socrate, după Cratylos, ar exista în chip firesc, pentru fiecare din realităţi, o dreaptă potrivire a numelui, iar numele nu ar fi aceea ce unii denumesc aşa prin convenţie, invocând o parte din vorbirea lor, ci s-ar fi produs în chip firesc o dreaptă potrivire a numelor, atât la eleni cât şi la barbari: aceeaşi la toţi*" (cit. din *Platon*, opere vol. III, ediţie îngrijită de Petru Creţia, traducere de Simina Noica, Editura Stiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1978, p. 251).

Deşi taxată, uneori fără menajamente, drept pozitivism naiv, opinia că fiecare lucru posedă numele său în directă relaţie cu natura sa a avut mereu aderenţi. Încercând să interpretăm mai în profunzime citatul anterior, observăm cu surprindere că el conţine menţionată, cu precizie, cauza ce va genera ulterior cele mai multe complicaţii de ordin terminologic: "*aceea ce unii denumesc aşa prin connvenţie, invocând o parte din vorbirea lor*".

Fenomenul de abandonare a direcţiei fireşti de evoluţie a terminologiei medicale şi de lansare a unor neologisme direct din limbajul curent, laic, a devenit în prezent o realitate supărătoare. Evident, sursa de inspiraţie este reprezentată aproape sistematic de limba care dominnă actualmente, fără echivoc, în ştiinţă: *engleza* sau mai precis *engleza americană.*

Tendinţa de consacrare a unei limbi unice în medicină este veche. În prezent, însă, asistăm la un fenomen nou. Aproape trei sute de ani au aparţinut francofoniei medicale, iar tratatele de bază erau scrise în franceză. O mare parte din maeştrii gândirii medicale şi ai diagnosticului clinic cultivau şi foloseau limba franceză. Formarea viitoarei elite din domeniul medicinei impunea ani lungi de stagii în spitalele şi laboratoarele *Parisului*, ca şi ale altor centre medicale franceze, proces exprimat sistematic şi în evoluţia medicinei româneşti. Cvasi-universalitatea medicală francofonă avea puţini rivali: *Anglia*, a cărei opoziţie sistematică s-a dovedit mereu relativ blândă şi *Germania*, abia la sfârşitul secolului al XIX-lea şi începutul secolului al XX-lea. Monopolul absolut al limbii franceze nu a fost în favoarea acesteia, ci, vom cita pentru siguranţa credibilităţii, "*a avut o virtute soporifică: deopotrivă în politică, în medicină şi în biologie francezii au avut tendinţa să creadă că partida este câştigată pe veşnicie, nerecunoscând deşteptarea străinătăţii şi refuzând să recunoască noul, ineditul şi chiar existenţa unei limbi sau a unei cunoaşteri concurenţiale străine. Elocinţa a înlocuit eficacitatea: foarte puţini în meseria noastră au observat*". Aceste cuvinte, pline de amărăciune, au fost rostite de profesorul *J.-P. Binet* în cadrul comunicării inaugurale a colocviului "*Le français, langue des sciences et des techniques*" (*Luxembourg*, 21-22 martie 1986) cuprinsă în volumul reuniunii sub titlul "*La place du français dans les sciences médicales*" (v. "*Le français, langue de sciences et des techniques*", Extension de l'Université libre de Bruxelles, RTL-Edition Luxembourg, 1987, p. 31-42).

Pierderea locului de frunte ocupat odinioară de limba franceză s-a produs brusc, după unii autori, printre care şi *J.-P. Binet*, în circa cinci ani, imediat după cel de al doilea război mondial. În realitate, procesul acesta este mult mai complex şi, de aceea, trebuie analizat metodic şi obiectiv. Există mereu riscul subiectivităţii, dar nu al uneia obişnuite, în căutare de argumente.

La noi, francofilia are rădăcini adânci, dezvoltate pe calea sigură şi subtilă a culturii, rădăcini care nu vor fi nicicând retezate, chiar dacă o limbă, alta decât franceza, domină lumea. În ştiinţă, însă, în medicină în particular, ne interesează un răspuns clar şi obiectiv la o întrebare ce constituie chiar titlul raportului prezentat de *Paul Germain*, secretar permanent al *Academiei Franceze*, în şedinţa anuală de acordare a premiilor (din 2 decembrie 1985): "*Le français peut-il être encore une langue d'expression scientifique?*" (v. *Comptes rendus*, série générale, *La Vie des Sciences*, tome III, nr. 2, p. 137-156). Dacă privim neanalitic peisajul atât de divers al publicaţiilor medicale, vom constata că iniţiativele de susţinere a francofoniei sunt întâmpinate frecvent cu indiferenţă sau - şi mai rău - într-o manieră adecvată... tranşeelor de pe un câmp de luptă. Iată, de exemplu, un articol publicat într-o veche şi consacrată revistă medicală britanică - *British Medical Journal*, vol. 295, 20-27 dec. 1986, p. 1591-1592 - semnat de Assist. Editor R. Smith. Articolul nu are, prin titlu (*The rise of Medical English*) şi îndeosebi în conţinut, prea multe relaţii cu (altfel recunoscutele) reticenţa şi temperanţa britanică. Tot articolul ar merita citat, deoarece sub semnul euforiei, stârnită de *The Rise*, care înseamnă printre altele şi *înălţare*, rezultă şi propoziţii de un comic involuntar. Vom cita doar câteva cuvinte: "*Even in France (the country most paranoid about the takeover of English) 70% of papers on molecular and cellular endocrinology are published in English!*". Eticheta de *paranoid* aplicată în acest caz, pe lângă faptul că nu poate fi tolerată nici măcar într-o publicaţie de rând, nicidecum în Br. Med. J., nici nu este susţinută de realitate, deoarece, după cum rezultă din citat, cercetătorii francezi publică, totuşi, în engleză. Se înţelege că, în aceste condiţii, devin posibile reacţii adverse, *profesorul R. Etiemble*, de la *Sorbona*, fiind unul dintre cei mai competenţi şi fermi apărători ai tezaurului limbii franceze, în celebrul volum "*Parlez-vous franglais?*".

Iată suficiente motive pentru ca să încercăm o incursiune în istoria creşterii şi descreşterii rolului unor limbi în terminologia şi comunicarea medicală. Pe un plan mai larg, istoria probează că orice dominaţie, chiar sub forma unui "*imperialism lingvistic*" (*prof. R. Etiemble*) este efemeră. Întreprinderea pe care ne-o propunem prezintă interes atât pentru urmărirea evoluţiei terminologiei medicale, cât şi a comunicării în medicină.

În medicină a dominat întotdeauna o limbă, *latina*, rezistând asemenea unei "*mame abuzive*" (*J. C. Sournia*) până în secolul al XVII-lea. O întâmplare, consemnată într-un ziar din 16 ianuarie 1625, este edificatoare în acest sens. Astfel, prim-chirurgul lui *Ludovic al XIII-lea*, pe nume *Charles Guillemeau* a primit, din partea pacientului regal, admiterea la licenţa în medicină. Faptul în sine a stârnit indignarea unui student în medicină: "*Ar fi prea de tot să fii amestecat cu oameni fără ştiinţă de carte care nu ştiu nici măcar latina*". Se observă că reproşul, formulat în termeni foarte duri, nu cuprinde nici o referire la abilităţile strict profesionale ale chirurgului. De altfel, disputa medicilor formaţi în facultăţi, cu chirurgii avea rădăcini mai vechi. Profesioniştii bisturiului, după cum se ştie, aveau o origine şi o cale de formare profesională diferite, dar de neiertat din punctul de vedere al medicinei oficiale a fost o iniţiativă a acestora. Astfel, la scurt timp după dezvoltarea tipografiei, în ultimele decenii ale secolului al XV-lea, chirurgii din provinciile franceze, în particular cei din *Lyon*, au început să publice în limba franceză cărţi medicale antice sau medievale. Facultăţile de medicină ale timpului au reacţionat prompt. O asemenea opoziţie, împotriva utilizării limbii naţionale, apare azi ca paradoxală. În acele timpuri, însă, *Universităţile* susţineau exclusiv limba latină pentru că ştiinţa, câtă era, trebuia să rămână criptică pentru neiniţiaţi, dar şi de teama prăbuşirii medicinei seculare fondate de *Galenus*, *Hipocrat* şi *Aristotel*. Noile descoperiri, care se constituiau ca un flux puternic, ameninţau deja imuabila ştiinţă oficială.

Polemica dintre susţinătorii limbii latine şi a celei franceze va mai dura, încât abia după *Revoluţia franceză* studenţii nu îşi vor mai prezenta tezele în limba latină. Este semnificativ că decăderea limbii latine s-a produs în primul rând datorită naşterii jurnalismului medical, în secolul al XVII-lea.

Este interesant că acest proces de glorie şi decădere a limbii latine conduce la ipoteze, destul de curajoase, evident, de origine franceză, asupra destinului englezei contemporane. De pildă ("*Le nouvel observateur*", nr. 6, 1991), cunoscutul scriitor francez *Michel Tournier* compară situaţia englezei de azi cu cea a latinei de acum 2 000 de ani. Romanii impuseseră legea lor într-o mare parte a *Europei*. Rezultatul: o adevărată disoluţie a limbii latine în portugheză, spaniolă, franceză, română şi italiană pentru a dispărea ulterior complet. Aceasta în timp ce greaca, limba marinarilor învinşi, repliaţi în arhipelagul lor, rămânea intactă, iar în prezent, după două milenii, are o formă apropiată de origine.

Abandonarea treptată a limbii latine în *Franţa* secolului al XVI-lea a fost generată, înainte de toate, deoarece scrierile dogmatice clasice ale medicinei transformaseră această limbă într-un suport imuabil. Or, vocabularul medical a fost comparat cu un organism viu, cu o evoluţie neliniară. În serviciile spitaliceşti, germinau cuvinte fundamentale, care nu erau cuprinse în textele "sacre". De exemplu *système nerveux* îşi face apariţia în 1553, în 1785 se naşte *névrose*, iar *neurologie* abia în 1840. Momentul capital în progresul limbajului medical l-a constituit editarea primelor dicţionare. Astfel, în 1551, este tipărit "*Traicté familier des noms grecs, latins, arabiques, ou vulgaires, aveques les définitions de toutes les maladies qui surviennent superficeillement au corps humain*" (Paris, J. Langlois). După cum se observă din titlu, alături de termeni de origine greacă, latină şi arabă sunt consemnate şi denumirile populare ale unor boli. Acest fapt exprimă intenţia unui inventar cât mai complet al cuvintelor ce circulau în medicina acelor timpuri.

În secolul al XVII-lea sunt tipărite în *Franţa* nu mai puţin de 11 dicţionare! Această efervescenţă are ecouri extrem de reduse în *Anglia* şi, în consecinţă, terminologia propagată de dicţionarele franceze se va impune.

Cu atâtea dicţionare apărute în secolul al XVII-lea s-ar putea crede că ne-a rămas o imagine exactă asupra limbii medicale a epocii respective. În realitate, deşi ele prezintă un mare interes documentar, aceste dicţionare sunt adesea divergente, deopotrivă din cauza opticii diferite a autorilor şi pentru faptul că medicina însemna, încă, un teritoriu difuz în care coexistau germeni de ştiinţă cu empirism sau dogme ce l-au inspirat pe *Molière*.

Pentru atestarea celor afirmate mai sus şi deopotrivă ca o curiozitate vom reproduce *primii 10 termeni de la litera A* din două dicţionare medicale diferite apărute în secolul al XVII-lea. Astfel, în "*Onomatologie Chirurgique, ou Explications des mots grecs appartenant a la chirurgie, enrichie de recherches historiques, morales et allégoriques*" (titlu sugestiv asupra digresiunilor autorului, *Jean R. P. Durelle*, Lyon, 1644) primii 10 termeni sunt: *abdomen*, *abducens*, *acatastasie*, *achanta*, *acope*, *acrochordon*, *acromion*, *adducens*, *adénoïde*, *adipeux*. Într-un alt dicţionar, intitulat "*Le Trésor de la practique de Médecine ou le Dictionnaire Médical, contenant l'histoire de toutes les maladies, et leurs remèdes choisis dans les observations, consultes, conseils et ordonances des plus habites médecins*" (autor *Thomas Burnet*, Lyon, Baritel, 1691) primii 10 termeni sunt: *abbatis*, *abdanum*, *abeille*, *absinthe*, *accès* (*-asthmatique*), *accouchement*, *accoucher*, *achores*, *acide*, *acier*. Chiar dacă exemplele sunt foarte limitate devin posibile câteva observaţii: a) diversitatea termenilor (în special în dicţionarul *Burnet*) comparabilă cu cea din dicţionarele generale; b) mulţi termeni (îndeosebi din dicţionarul *Durelle*) au rezistat până în prezent (cu modificări, uneori radicale, de semnificaţie).

Dicţionarele nu oferă decât imagini limitate, adesea trunchiate ale vieţii vocabularului. Totuşi, analiza numeroaselor opere de acest gen editate în limba franceză a permis să se observe că evoluţia terminologiei medicale nu este liniară, perioade de expansiune fiind urmate de o stagnare sau chiar de un recul. Astfel, vocabularul medical francez a cunoscut o expansiune considerabilă în secolul al XVI-lea şi un recul vizibil, în ciuda abundenţei de dicţionare, în secolul al XVII-lea (este interesantă coexistenţa aceluiaşi fenomen în literatura franceză: limba lui *Racine* este mult mai săracă decât cea din timpul *Pleiadei*). Urmează, în prima jumătate a secolului al XVIII-lea, un progres mai discret, dar de calitate, deoarece prin consacrarea marilor maeştri din clinicile franceze au fost posibile primele modificări de ordin conceptual. A fost clarificată semnificaţia unor termeni cheie, este drept, aproape exclusiv pe baza observaţiei clinice, considerată de *Laennec* şi *Trousseau* drept metodă de bază în medicină. Momentul esenţial de expansiune a dicţionarului medical, în care s-a realizat o intensă creaţie de termeni fundamentali, este localizat după anul 1850. Oameni de geniu, ca *Louis Pasteur* şi *Claude Bernard*, au creat primul moment prin care se conturează medicina ştiinţifică. Drept consecinţă, francofonia medicală a ajuns la apogeu. În jumătatea de nord a *Americii*, într-o mare parte din *America Centrală*, în toată *America de Sud*, în cea mai mare parte a *Africii*, în tot bazinul mediteranean şi chiar în *Extremul Orient* (*Indochina* şi fosta Universitate "*Aurore*" din *Shangai*) exista în fapt o francofonie în medicină. Cărţile, periodicele, dar şi maeştrii proveneau şi respectiv se formau în Franţa. Această universalitate medicală francofonă umplea bibliotecile medicale de literatură franceză. Ce a mai rămas în prezent şi ce s-a mai întâmplat în secolul al XX-lea? Au rămas, evident, termenii medicali de origine franceză, majoritatea având calitatea de a se fi inserat perfect în vocabular, deoarece au fost concepuţi pornind de la tezaurul de rădăcini, sufixe şi prefixe greco-latine. În rest, amintiri frumoase pentru francofili, din care redăm una povestită de *Georges Duhamel*: celebrul *Saint-Exupéry*, pilot la "*Aeropostale*", a suferit un accident în *America de Sud*. Având o contuzie abdominală, el a fost examinat de un medic practician, al cărui asistent citea cu voce tare din "*Les diagnostiques urgents de l'abdomen*" de *Henri Mondor*, tratat tradus în spaniolă.

A venit însă secolul al XX-lea şi două revoluţii au schimbat totul în medicină. Prima, revoluţia terapeutică, începe cu sulfamidele în anul 1937. Aceasta, deşi schimbă destinul oamenilor, rămâne doar empirică. A doua revoluţie este foarte recentă. Preparată în deceniul al V-lea, în prezent în plină desfăşurare, revoluţia este declanşată de biologia moleculară care domină medicina. În declanşarea celor două revoluţii medicina franceză nu a mai fost vioara întâi, iar pe lista laureaţilor *Nobel* sunt mai prezenţi scriitorii francezi.

*

* *

Mondializarea limbii engleze (americane) s-a produs brusc. Forţa cercetării ştiinţifice, lipsa de prejudecăţi (nu contează ierarhia administrativă, ci rezultatele), amploarea fondurilor destinate cercetărilor, capacităţile internaţionale ale editorilor americani (care nu s-au sfiit să neglijeze, dacă era cazul, chiar *Anglia*) sunt cauzele clare ale acestei consacrări. Că terminologia medicală este uneori în suferinţă, din cauza unor neologisme rău concepute, este altă problemă.

Chiar cu mult înainte de "invazia" contemporană în terminologia medicală, limba engleză probase o virtute de mare perspectivă: cuvintele de origine latină erau foarte uşor adoptate, dar nu ca atare, ci prin anglicizare. Ex.: *arteria* devine *artery*, *vena*, *vein* ş.a.m.d.

Un alt procedeu a constat în preluarea rapidă a termenilor clasici cu ajutorul conjuncţiilor, al prepoziţiilor şi al cuvintelor auxiliare, prin intermediul cărora neologismele dobândeau forme specifice limbii engleze şi majoritatea se integrau surprinzător de bine în idiomul englez. Nu mergea, însă, totul perfect, îndeosebi în cazul cuvintelor compuse hibride. Uneori acestea erau bine tolerate, de ex. termenul *phlebography* putea fi utilizat concomitent cu *venography*, dar alteori rezultau combinaţii împotriva cărora reacţionau cei convinşi de menţinerea purităţii limbii. Iată, de exemplu, cum comenta *Sir Arthur Quiller-Couch*, în cartea sa *On the Art of Writing*, cuvântul *antibody*: "*El este, de fapt, un barbarism, o corcitură fără rasă. Oamenii care îl folosesc deviază cursul normal al ştiinţei. Se impune o corecţie severă!*". Reacţia era normală, în locul unui termen hibrid s-ar fi putut adopta forma *anticorp*, cu atât mai mult cu cât, cuvântul era deja prezent în alte limbi. În ciuda acestui protest şi ale altora asemănătoare, în engleza medicală au rămas mulţi termeni hibrizi. Dar cele mai mari complicaţii au apărut în ultimele 3-4 decenii când fluxul de neologisme provenind îndeosebi din *Statele Unite* domină evoluţia terminologiei medicale.

Limba engleză are o dublă origine, saxonă şi romanică (de sursă franceză) şi de aceea anglicizarea nu este periculoasă prin ea însăşi pentru armonia terminologiei medicale. Este normal ca autorul unei descoperiri în medicină să îşi elaboreze termenii noi care să exprime cât mai bine contribuţia sa. Dacă el o face respectând o serie de reguli şi neignorând tezaurul de rădăcini şi afixe de origine latină, eventual cu ajutorul unui specialist în lexicografie (profesie bine reprezentată în *Statele Unite*) atunci vor rezulta termeni care, împrumutaţi în alte limbi, vor fi integraţi şi asimilaţi fără dificultate. Din păcate, cum cea mai bună dintre lumi este o utopie, tot aşa, procesul de extindere sau reevaluare a terminologiei medicale în loc să fie exclusiv un factor de clarificare a unui domeniu prolix, cu mai multe tare acumulate anterior este uneori complicat inutil din două motive esenţiale: 1) o serie de neologisme sunt puse în circulaţie prin cuvinte neadecvate terminologiei ştiinţifice, preluate din limbajul comun, altele au încărcătură metaforică sau rezultă prin metonimie; 2) mai subtile sunt modificările la nivel conceptual, încât se ajunge la situaţia paradoxală în care acelaşi termen are o semnificaţie în *Statele Unite* şi o alta în ţările latine; situaţia din terminologia din domeniul psihiatriei este tipică pentru acest dezacord conceptual.

Pentru majoritatea termenilor de origine engleză se pot găsi cuvinte echivalente, iar cei intraductibili circulă ca anglicisme, cu dificultăţile de rigoare.

Deşi utilă, o analiză a anglicizării terminologiei medicale este complexă şi nu îşi află locul în acest dicţionar. Pentru cei interesaţi, recomandăm volumul intitulat "*Dictionnaire des difficultés du français médical*" (EDISEM, Maloine, 1998) elaborat de *Serge Quérin* care, în calitate de profesor de clinică la *Facultatea de Medicină* a *Universităţii din Montréal*, Canada, lucrează în cea mai interesantă zonă de confruntare a terminologiei engleze (americane) cu cea franceză.

După cum se ştie, anglicizarea este un fenomen lingvistic cu o extindere masivă şi în limba română contemporană. În acest sens, menţionăm o lucrare excepţională semnată de *Mioara Avram*: "*Anglicismele în limba română actuală*", Edit. Academiei Române, Bucureşti, 1997.

II. GHID ETIMOLOGIC

Terminologia medicală de bază îşi are originea în limbile latină şi greacă, de unde utilitatea acestui capitol în care sunt cuprinse o serie de prefixe, sufixe şi rădăcini provenind din greacă (G) şi latină (L). Pentru fiecare element cuprins în tabel sunt menţionate originea, sensul evocat şi o serie de exemple de utilizare. Pentru facilitarea căutării am ordonat cele trei grupe de elemente de etimologie împreună, în ordine alfabetică şi nu separate.

Numărul de afixe şi rădăcini prezente în acest capitol este mult mai mare decât cel conţinut de obicei în majoritatea dicţionarelor. Pentru că, deşi etimologiile reprezintă destul de des un izvor nesecat de curiozităţi lingvistice, cunoaşterea tezaurului greco-latin de afixe şi rădăcini este o cale sigură de înţelegere corectă a sensului majorităţii termenilor medicali de bază, ca şi de diminuare a eforturilor de memorizare, îndeosebi în perioada de însuşire a terminologiei medicale. Din mulţimea de afixe numai o parte sunt cuprinse frecvent în compunerea termenilor medicali. Pe acestea le-am semnalat prin caractere tipografice *bold* (sau aldine). Este uşor să se constate, chiar dintr-o privire rapidă în aceste pagini, că există serioase resurse clasice de ordin etimologic care au rămas neexploatate. Există, totuşi, semne de diminuare a elanului generat de un "patriotism" lingvistic care se manifestă prin crearea de termeni cu totul străini liniei clasice de evoluţie a terminologiei medicale. Nu este mai puţin adevărat că încrederea absolută în etimologie trebuie temperată. Cităm în acest sens opinia profesorului *J.-C. Sournia*, un cercetător avizat în domeniu, care, deşi exagerează, poate îndemna la reflexie: *"Timp de două mii de ani au fost torturate cuvintele greceşti şi savante pentru a le utiliza cum nici Hipocrate, nici Aristotel, nici Celsus nu puteau să gândească"* (în "Language médical français", Édit. Privat, Toulouse, 1997, p. 81). Este adevărat numai în cazurile, totuşi puţine, în care aceste cuvinte au fost utilizate cu un sens greşit. Altminteri, frecvent s-au produs modificări de sens, uneori chiar la nivel conceptual, sau extensii ale sensurilor termenilor datorită evoluţiei cunoaşterii în medicină.

Când această cunoaştere a generat o revoluţie în medicină, adică după 1950, o mulţime de neologisme au fost create îndeosebi în limba engleză, fără "torturarea" cuvintelor greceşti sau latine, deşi rămânem la opinia că multe complicaţii din prolixa terminologie medicală actuală puteau fi prevenite prin recursul la tezaurul de afixe şi rădăcini greco-latine. De altfel, chiar *J.-C. Sournia scrie,* cu acelaşi spirit polemic, referindu-se la anglicisme: *"Cea mai mare parte a termenilor englezi care au penetrat în medicina franceză datorează includerea lor lenei sau snobismului importatorilor"* (op. cit. p. 86). Şi atunci, care ar fi soluţia ? Să se creeze termeni echivalenţi în franceză ? Nicidecum, deoarece adesea această încercare este imposibilă, din cauza proprietăţii unor termeni englezi de a exprima concentrat ceea ce în alte limbi, inclusiv în franceză, ar corespunde unei propoziţii întregi. Este clar că soluţia ideală nu poate fi decât crearea unor neologisme integrate în terminologia medicală internaţională, deziderat posibil îndeosebi prin "torturarea" în continuare a tezaurului greco-latin. Din motive de echilibru, vom cita un alt cercetător francez, *H. Laborit* (1914-1996), care susţinea că: *"Limbajul ştiinţific aparţine celui care descoperă. Nu este numai just, dar şi indispensabil ca paternitatea vocabularului să revină celui care îşi asumă paternitatea descoperirii"* (H. Laborit, "Colloque de terminologie médicale", Masson, Paris, 1976, p. 26). Opinie absolut corectă, cu condiţia ca aspirantul la paternitate să găsească singur, sau ajutat de un lexicograf, un termen cu cât mai multe şanse de integrare în corpul vast al terminologiei medicale internaţionale.

RĂDĂCINĂ, PREFIX, SUFIX	ORIGINE ȘI SENS EVOCAT	EXEMPLE
A		
A-, **AN-**	a, an (G) = sens privativ, absență, lipsă	abulie, acalculie, afibrinogenemie, agrafie, apnee, avitaminoză, azigos, anizocorie, anoxie, anurie
AB-, **ABS-**	ab, abs (L) = de la, îndepărtat de	abarticular, abducție, abductor, abstinență
ABCE-	abscessus (L) = acumulare de puroi < ab = îndepărtat de + cedere = a trece, a se duce	abces, abcedat
ABDOMIN-	abdomen, - inis (L) = abdomen posibil < abdere = a ascunde, a tăinui + omen, -inis = prevestire (deoarece examenul viscerelor animalelor sacrificate permitea prezicerea viitorului)	abdominal, abdominocenteză, abdominoscopie
ABER-	aberrare (L) = a se rătăci, a se abate < ab = îndepărtat de + errare = a devia	aberant, aberație
ABSORB-	absorbere (L) = a absorbi, a înghiți < ab = de la + sorbere = a suge, a bea	absorbant, absorbție (prin intermediarul absorbitio, -onis)
-AC-	akos (G) = remediu	autacoide, panaceu
ACANT-	akantha (G) = spin	acantocit, acantocitoză, hexacant
ACARI-, ACARO-	akari (G) = insectă mică	acarian, acarioză, acarofobie
ACET-	acetum (L) = oțet	acetat, acetic, acetonă
ACETABUL-, ACETABULO-	acetabulum (L) = vas pentru păstrat oțetul; cu referire la forma cavității cotiloide a osului iliac	acetabulum, acetabuloplastie
ACID(-)	acidus (L) = acru	aciditate, acidocetoză, acidulat
ACIN(-)	acinus (L) = boabă de strugure	acin (pulmonar), aciniform
ACNE-	akne (G) = vârf, excrescență; greșeală de copiere a lui Actius pentru akme (G) = tărâțe	acnee, acneiform
ACOMOD-	accommodare (L) = a se adapta	acomodare
ACRO-, -ACRIE	akron (G) = extremitate, vârf	acrocefalie, acrodermatoză, acrodinie, acrofobie, acrozom, pahiacrie
ACTIN-, **ACTINO-**	aktis, -inos (G) = rază de lumină	actină, actinic, actinologie, actinomicină, actinoterapie
ACTIV-	activus (L) = care acționează < agere = a acționa	activare, activator, activitate
ACU-	1. akouein (G) = a auzi 2. acus (L) = ac	1. acufenă, acumetrie 2. acupunctură
ACUMIN-	acuminatus (L) = ascuțit < acumen, -inis = vârf, ascuțiș	acuminat
ACUTI-	acutus (L) = ascuțit	acutizare
-ACUZIE	akousis (G) = acțiunea de a auzi < akouein = a auzi	diplacuzie, paracuzie
ACVA-, ACVI-, ACVO-	aqua (L) = apă	acvafobie, acvifer, acvocapsulită
AD-	ad (L) = aproape de, spre, lângă	adducție, adsorbant, adsorbție
ADAMANTIN-, ADAMANTO-	adamas, -antos (G) = diamant, smalț, substanță dură	adamantinom, adamantoblast, adamantoblastom
-ADELF-	adelphos (G) = frate	monadelf
ADEN-, **ADENO-**	aden, -os (G) = glandă; sens ambiguu, ganglion limfatic sau țesut glandular; adenoid se referă la un țesut asemănător celui glandular (ex.: vegetații adenoide)	adenită, adenocarcinom, adenofibrom, adenom, adenomatoză, adenomectomie, adenovirus, hidrosadenită

ADIP-, ADIPO-	adeps, -dipis (L) = grăsime	adipocit, adipoză, (sindrom) adipozogenital
ADJUV-	adiuvans, participiul prezent al verbului adiuvare (L) = a ajuta	adjuvant
ADREN-, ADRENO-	ad (L) = aproape de + ren, -is (L) = rinichi; se referă la glandele suprarenale	adrenal, adrenalină, adrenergic, adrenocortical, adrenolitic
AER-, AERO-	aer, -os (G), aer, -is (L) = aer; prin extensie, orice gaz	aerob, anaerob, aerobioză, aerocolie, aerogastrie
AFECT-, AFECTO-	affectus (L) = stare de spirit, afecțiune, boală < afficere = a afecta, a slăbi	afectiv, afectivitate, afectomotor
AFT-, AFTO-	aphthae, -arum (L) = afte < aphtein sau haptein (G) = a arde	aftă, aftoză, aftovirus
AGENT	agens, -ntis (L) = activ, viu < agere = a acționa, a pune în mișcare	agent
AGLUTIN-, AGLUTINO-	agglutinare (L) = a lipi, a uni	aglutinabil, aglutinare, aglutinogen
AGMIN-	agmen, -inis (L) = mulțime, gloată	agminat
-AGOG	agogos (G) = care conduce spre eliminare	colagog, galactagog
-AGOGIE	agoge (G) = conduită, direcție	demagogie, pedagogie
AGON-	agon (G) = luptă agonistes (G) = luptător	agonie, agonist, antagonist
AGORA-	agora (G) = piață publică	agorafobie
-AGRĂ	agra (G) = atac, apucare < agrein = a pune mâna pe	pelagră, podagră
AL-	ala (L) = aripă	alar
AL-, ALO-	allos (G) = altul, diferit ca natură (prefix utilizat uneori fără prea multă rigoare)	alergie, alogen, alogrefă, alokinezie, alopatie, alosterie, alotipie, alotriosmie, alotriofagie, alotropie
ALANT-, ALANTO-	allas, -antos (G) = cârnat	alantoic, alantoidă, alantoină
ALB-, ALBUMINO-	1. albus (L) = alb 2. albumen, -inis (L) = albuș de ou	1. albicans (Candida), albinism 2. albumină, albuminorahie
ALBUG-	albugo, -inis (L) = albeață	albuginee, albugo
ALCAL-, ALCALINO-	al kali, al-qaliy (Ar) = sodă, potasă	alcalin, alcaloid, alcaloză, alcalinoterapie
ALEL-	allelon (G) = de la unul la altul	alele
ALEXI-	alexein (G) = a proteja, a apăra	alexine
ALG-	algidus (L) = rece, înghețat	algid (perioadă algidă a holerei)
-ALGIE, ALGO-, -ALGEZIE, ALGEZIO-	algos (G) = durere algesis (G) = simțul durerii	cefalalgie, mialgie, nevralgie, algodistrofie, algofilie, algofobie, algoparalizie, analgezie, algeziometru
ALIEN-	alienare (L) = a înstrăina, a aliena	alienare, alienat
ALIF-	aleiphar, -atos (G) = grăsime, ulei	alifatic
ALOPEC-	alopex (G) = vulpe; boală semănând cu râia vulpilor, în care le cade tot părul	alopecie
ALVEOL-, ALVEOLO-	alveolus (L) = cavitate mică dim. < alveus = cavitate	alveolă (pulmonară, dentară), alveolită, alveolocapilar
AMALGAM	origine incertă; amalgama (L alchimiștilor), malagma (G), almulgam (Ar) = masă moale, emolient	amalgam
AMAUR-	amauros (G) = întunecat amaurosis (G) = orbire	amauroză
AMBI-, AMBO-	ambo (L) = amândoi	ambidextru, ambisexualitate, ambivalență, amboceptor
AMBLI-	amblys (G) = tocit, șters, imperfect	ambliacuzie, ambliopie
AMBUL-, -AMBUL	ambulare (L) = a merge, a se plimba	ambulanță, ambulator, somnambul, noctambulism
AMETRO-	ametros (G) = fără măsură, disproporționat < a = lipsit de + metron = măsură	ametropie

AMFI-, AMFO-	amphi, ampho (G) = de ambele părți, ambii	amfiartroză, amfipatic, amfoter, amfotonie, amfotrop
AMFOR-, AMFORO-	amphora (L) = amforă	amforic (suflu), amforofonic
AMIB-, AMIBO-, AMOEB-	amoibe (G) = alternanță, schimbare < amibein = a alterna, a schimba	amibiază, amiboid, amoebă, amoebicid
AMIGDAL-	amygdale (G) = migdală	amigdale, amigdalectomie
AMIL-, **AMILO-**	amylon (G), amylum (L) = amidon	amilazemie, amilazurie, amiloid, amiloidoză
AMNIO-	amnion (G) = membrană a fătului	amniocenteză, amniocit, (lichid) amniotic
AMPUL-	ampulla (L) = flaconaș, vas mic pentru ulei sau parfum	ampular, ampulă, ampulită
ANA-	ana (G) = din nou, în jurul, contrariul lui, în revenire, în sus	anabioză, anafază, anafilaxie, anafilatoxină, anagen, analeptic, anasarcă
ANABOL-	anabole (G) = acțiunea de a urca, de a construi < anaballein = a construi, a arunca în sus < ana = în sus + ballein = a lansa	anabolism, anabolizant
ANCHIL-, ANCHILO-	ankylos (G) = încovoiat, curbat	anchilostoma, anchilostomiază
ANCON-	ankon (G) = cot	(mușchi) anconeu
ANDR-, **-ANDRIE,** **ANDRO-**	aner, andros (G) = bărbat	androgen, android, andrologie, andropauză, ginandrie
ANEMO-	anemos (G) = vânt	anemofil, anemopatie
ANEV-, ANEVRISMO-	aneurysma (G) = lărgire, dilatație < aneurynein = a dilata	anevrism, anevrismectomie, anevrismorafie
ANEX-, ANEXO-	adnexus (sau annexus) (L) = legătură < adnectere (sau annectere) = a lega, a uni < ad = către + nexus = legătură	anexe (uterine, embrionare), anexită, anexopexie
ANG-	angina (L), angor, -oris (L) = sufocare < angere = a strânge, a sufoca	angină, angor
ANGEI-, **ANGEIO-,** **ANGI-,** **ANGIO-**	angeion (G) = vas	angeită, angeiologie, angiectazie, angiocardiografie, angiocolită, angiom, angioscintigrafie, angiospasm, angiotensină
ANIM-	animus (L) = suflet	animism
ANIZO-	anisos (G) = inegal < an = lipsit de + isos = egal	anizocitoză, anizocorie
ANOM-	anomos (G), anomalus (L) = neregulat	anomalie
ANT-, **ANTI-**	anti (G) = contra, care se opune la	antagonist, antalgic, antibiotic, anticoncepțional, anticorp
ANTE-, **ANTERO-**	ante (L) = înainte, care precedă în timp, în față	antebraț, antecedente, anteflexie, antepoziție, anteversie
-ANTEM	anthema (G) = înflorire	enantem, exantem
ANTR-, ANTRAC-	anthrax, -akos (G) = cărbune	antracoid, antracoză, antrax
ANTR-, ANTRO-	antron (G), antrum (L) = cavitate, peșteră, antru (mastoidian, gastric)	antrectomie, antru, antromastoidită, antropiloric
ANTROPO-, -ANTROPIE	anthropos (G) = om	antropogeneză, antropometrie, antropozoonoză, zooantropie
ANUL-, ANULO-	anulus (L) = inel	anular, anulocit, anuloplastie
APENDIC-, APENDICO-	appendix, -icis (L) = adaos, supliment; sensul anatomic datează din sec. XVI	apendice, apendicită, apendicocel
APEX-, APEXO-	apex, -icis (L) = vârf, culme	apex, apexită, apexocardiogramă, apexogramă
API-, APIO-	apis (L) = albină	apicultură, apiterapie, apiofobie
APIC-, APICO-	apex, -icis (L) = vârf	apical, apicectomie, apicoliză

APO-	apo (G) = în afară, la exterior	apoenzimă, apofiză, aponevroză
-APSĂ	hapsis (G) = unire, fuziune, joncțiune < haptein = a prinde, a atașa	sinapsă
ARAHNO-	arakhne (G) = păianjen; care seamănă cu o pânză de păianjen	arahnodactilie, arahnoidă, arahnoidită, arahnoidocel
ARBOR-	arbor, -oris (L) = arbore, copac	arborescent, arborizații
ARC-	arcus (L) = arc, boltă	arcadă, arciform
-ARCT-	ar(c)tus (L) = strâmt	coarctație
AREN-, ARENA-	1. arrhen, -enos (G) = bărbat (puțin utilizat) 2. arena (L) = nisip	1. arenavirus, arenoblastom 2. arenifer, areniform
AREO-	1. areola (L) = arie mică dim. < area = arie 2. araios (G) = puțin dens	1. areolar, areolă 2. areometru
ARGENT-	argentum (L) = argint	(celule) argentafine, (colorație) argentică
ARGIR-, ARGIRO-	argyros (G) = argint	argirie
ARHE-	arkhaios (G) = vechi	arheobacterie
-ARHIE	arkhein (G) = a guverna, a comanda	anarhie, monarhie
ARITENOID-, ARITENOIDO-	arytainoeides (G) = în formă de ulcior < arytaina = ulcior + eidos = formă	aritenoid, aritenoidectomie, aritenoidopexie
ARITM-	arithmos (G) = număr	aritmie, aritmogen, aritmomanie
AROMA-	aroma, -atos (G), aroma, -atis (L) = aromă, plantă aromatică	aromatizare, aromaterapie
ARTER-, ARTERIO-	arteria (G, L) = arteră < aer, -os (G) = aer + terein (G) = a conține (fiind goale la cadavre, grecii antici credeau că arterele conțin aer)	arteră, arterită, arteriolă, arteriografie, arteriotomie
ARTIO-	artios (G) = pereche	artioploid
ARTR-, ARTRO-	arthron (G) = încheietură, articulație	artrită, artrodeză, artrofit, artrografie, artroscopie, hidrartroză
ASC-, ASCO-	askos (G) = burduf	ascită
ASPARAG-, ASPART-	asparagos (G), asparagus (L) = sparanghel, asparagus	asparagină, aspartază, aspartic
ASTEN-, -ASTENIE	asthenos (G) = fără putere astheneia (G) = slăbiciune < a = fără + sthenos = forță, putere	astenie, astenopie, miastenie, neurastenie
ASTER-, ASTRO-	aster, -eros (G), astron (G) = stea	asterion, astrocit, astrocitom, astrovirus
ASTIGMAT-	a (G) = lipsit de + stigma, -atos (G) = punct	astigmatism
ATEL-, ATELO-	ateles (G) = incomplet	atelectazie
ATER-, ATERO-	athere (G) = terci, fiertură; tumoră din materie grasă	aterom, ateromatoză, ateroscleroză
ATIC-, ATICO-	Atticus (L) = al Aticii, al Atenei; etajul superior al unei construcții după moda din Atica	aticită, aticotomie
ATMO-	atmos (G) = vapor, abur	atmosferă, atmoterapie
ATRET-, ATRETO-	atretos (G) = fără deschidere, negăurit	atretenterie, atretogastrie (atrezie gastrică)
ATRIO-	atrium (L) = vestibul, curte interioară; auriculele inimii < ater, -tra, -trum = negru (deoarece în această cameră se făcea focul la romani, iar pereții se înnegreau)	atriotomie, atrioventricular
ATROP-	atropa (L) = beladonă < Atropos (una dintre cele trei Parce - zeițe ale destinului: Clotho, Lachesis și Atropos)	atropină
AUDI-, AUDIO-	audire (L) = a auzi, a asculta	auditiv, audiometrie

AUR-, AURI-, AURO-	1. auris (L) = ureche 2. aurum (L) = aur aureus (L) = de aur	1. auripunctură, aurometru 2. auric, aurificare, auroterapie, aureomicină
AURI-, AURICUL-	auricula (L) = urechiușă dim. < auris = ureche	auricular, auriculoterapie
AUT-, AUTO-	autos (G) = sine însuși	autism, autoaglutinare, autoagresiune, autoanticorp, autocrin, autohistoradiografie, autoimunitate, autopsie, autovaccin
AUTOMAT-	automatos (G) = spontan	automatism
AUXANO-, AUXI-, AUXO-	auxe (G) = creștere < auxein = a crește, a se dezvolta	auxanologie, auxilitic, auxină, auxocardie
AXI-, AXO-	1. axon (G), axis (L) = ax 2. axia (G) = valoare, evaluare	1. axial, axis, axometru, axon 2. axiologie, cronaxie
AXIL-	axilla (L) = subsuoară, axilă	axilar, axilotomie
-AZĂ	sufix folosit în chimie pentru formarea denumirilor enzimelor	ATP-ază, hidrolază, kinază, urează
AZIGO-	a (G) = lipsit de + zygon (G) = pereche, jug	azigos (vene)
AZURO-	azur (Fr. veche) = albastru	azurofil

B

BACIL-	bacillus (L) = bastonaș, bacil	bacilar, baciliform
BACTERI-, BACTERIO-	bakterion (G) = bastonaș; bacterie dim. < bakteria = baston	bactericid, bacteriemie, bacteriofag, bacteriostatic
BALAN-, BALANO-	balanos (G) = ghindă; gland	balanic, balanită, balanoprepuțial
-BALISM	ballismos (G) = salt, săritură	hemibalism
BALISTO-	ballista (L) = mașină de aruncat pietre < ballein (G) = a lansa	balistocardiogramă, balistofobie
BALNEO-	balneum (L) = baie	balneologie, balneoterapie
BAR-, -BARISM, BARO-	baros (G) = greutate	baranestezie, baroreceptor, barotraumatism, hiperbarism
BARI-	barys (G) = greu	barilalie, bariu
BATI-	bathys (G) = adânc	batiestezie
BATM-, BATMO-	bathmos (G) = prag	batmotrop
BATRAC-	batrakhos (G) = broască	batracian
BAZI-, BAZO-, -BAZIE	basis (G, L) = bază	bazilar, bazocelular, abazie
BI-, BIN-	bis (L) = de două ori bini (L) = câte doi	biauricular, bicarbonat, biceps, bicuspid, bigeminism, bioxid, bipolar, birefringent, binar
BIBLIO-	biblion (G) = carte	bibliografie, bibliomanie
-BIE, BIO-, -BIO-, -BIOZĂ	bios (G) = viață	aerobie, anaerobie, biocenoză, biodisponibilitate, bionică, bioritm, biotehnologie, abiotrofie, antibiotic, aerobioză
BILI-	bilis (L) = bilă	bilirubină, biliverdină, porfobilinogen, urobilină
BIS-	byssos (G) = bumbac	bisinoză, bisoid
BLASTO-, -BLAST, -BLASTOM	blastos (G) = germen	blastocist, blastogeneză, blastomer, eritroblast, trofoblast, limfoblastom
BLEFAR-, -BLEFARIE, BLEFARO-	blepharon (G) = pleoapă	blefarită, blefaroconjunctivită, blefarospasm, ablefarie

BLENO-	blennos (G) = mucus	blenoragie
-BLEPSIE	blepsis (G) = văz, vedere	anoblepsie
-BOL, -BOLIE, -BOLISM, BOLO-	bole (G) = aruncare < ballein = a arunca	amfibol, embolie, tromboembolism, bolometru
BOTRI-, BOTRIO-	1. bothrion (G) = gropiță 2. botrys (G) = ciorchine de strugure	1. botriocefal 2. botrioid, botriomicete
BOTUL-	botulus (L) = caltaboș	botuliform, botulism
BRADI-	bradys (G) = încet	bradicardie, bradikinezie, bradilalie, bradipsihie
BRAHI-	brakhys (G) = scurt	brahicefalie, brahidactilie, brahimelie
BRAHI-, BRAHIO-, -BRAHIE	brakhion, -onos (G), brachium (L) = braț	brahial, brahialgie, brahiocefalic, abrahie
BREVI-	brevis (L) = scurt	brevilin
BRIO-	1. bryein (G) = a crește 2. bryon (G) = mușchi	1. embrion, embriologie 2. briologie
BROM-, BROMO-	bromos (G) = miros fetid	bromhidroză, bromidă, bromism, bromopnee
BROMATO-	broma, -atos (G) = hrană, aliment	bromatologie
BRONȘ-, **BRONHO-**	bronchia (L medievală) = bronhie < bronkhos, pl. bronkhia (G) = bronhie	bronșiectazie, bronșită, bronholit
BRUX-, BRIC-	brykhein (G) = a scrâșni din dinți	bruxism, bruxomanie, bricomanie
BUBON-, BUBONO-	boubon (G) = stinghie, regiune inghinală	bubon, bubonalgie, bubonocel
BUC-, BUCO-	bucca (L) = gură	bucal, bucofaringian
BULB-, BULBO-	bulbus (L) = bulb	bulbiform, bulbopatie
-BULIE	boule (G) = voință	abulie
BURS-, BURSO-	byrsa (G), bursa (L) = pungă, sac de piele	bursă, bursită
BUTIR-, BUTIRO-	butyrum (L), butyron (G) = unt	butiric, butiroid

C

CACO-	kakos (G) = rău	cacosmie, cacodilat
-CAINĂ	desemnează derivații cocainei cu acțiune farmacologică identică	novocaină, procaină, xilocaină
CAL-, CALO-	kallos (G) = frumusețe	caligrafie, calofil, calomanie
-CALAZIE	khalasis (G) = relaxare	acalazie V și CHALAZO-
CALC-, CALCI-	calx, calcis (L) = var; calciu	calcar, calcifilaxie, calcinoză, calcipexie, calcitonină, calcitriol
CALCANE-	calcaneum (L) = călcâi	calcaneodinie, calcaneu
CALCUL(-), CALCULO-	calculus (L) = pietricică	calcul, calculos, calculocancer, calculografie
CALICO-	1 kalyx, -ykos (G), calyx, -ycis (L) = cupă, învelișul florii 2. khalix, -ikos (G) = var, pietriș	1. calice, calicectazie, calirafie 2. calicoterapie, calicoză
CALOR-, CALORI-	calor, -oris (L) = căldură	calorie, calorimetru
CAMER-	camera (Italiană) = cameră	cameră (anterioară a ochiului, hiperbarică), camerular

CAMPILO-	kampylos (G) = încovoiat	Campylobacter, campilognaţie
CAMPTO-	kamptos (G) = încovoiat	camptodactilie
CANAB-	kannabis (G), cannabis (L) = cânepă	canabinoide, canabism
CANCER-, CANCERO-	cancer, -cri (L) = rac, crab; cancer	anticanceros, cancer, cancericid, cancerogeneză
CANT-	quantus (L) = cât de mare	cantitate (prin intermediarul quantitas, -atis), cantitativ (prin intermediarul quantitativus)
CANT-, CANTO-	kanthos (G), canthus (L) = buza unui vas; unghiul ochiului	cantectomie, epicantus, cantoplastie
CAPILAR-, CAPILARO-	capillaris (L) = capilar < capillus = fir de păr	capilar, capilaritate, capilaroscopie
CAPIT-	caput, -itis (L) = cap	capital
-CAPNIE, CAPNO-	kapnos (G) = fum	acapnie, capnometru
CAPSUL-, CAPSULO-	capsula (L) = cutie mică dim. < capsa = cutie	capsular, capsulectomie, capsulită, capsulotomie
CARBO-, CARBON-	carbo, -onis (L) = cărbune	carbometrie, carbonat, carbonizare
CARCIN-, **CARCINO-**	karkinos (G) = rac, cancer	carcinoid, carcinom, carcinomatoză
CARDI-, **CARDIO-**	kardia (G) = 1. inimă	1. cardialgie, pericardită, cardiomegalie, cardiopatie
	2. sfincterul cardia	2. cardiospasm, cardiotomie
CARFO-	karphos (G) = pai uscat, ramură uscată	carfologie
CARIO-	karyon (G) = sâmbure, nucleu	cariokineză, cariolizis, cariotip
CARNI-, CARNO-	caro, carnis (L) = carne	carne, carnificaţie, carniform, carnofobie
CAROT-	karos (G) = somn profund (deoarece compresiunea arterelor carotide antrenează pierderea conştienţei)	carotidă, carotidian
CARP-, CARPO-	1. karpos (G) = pumn 2. karpos (G) = fruct	1. carpian, metacarp, carpocifoză 2. pericarp, carpofag
CATA-	kata (G) = în jos; folosit cu sensul de degradare	catabolism, catalepsie, cataliză, cataplazie, catatonie
CATEN-	catena (L) = lanţ	bicatenar, catenă
CATOPTRO-	katoptron (G) = oglindă	catoptrofobie
CAUD-	cauda (L) = coadă	caudal, caudat
-CAV-	cavus (L) = gaură	(venă) cavă, cavitate, concav
CAVERN-, CAVERNO-	caverna (L) = cavitate < cavus = gaură	cavernă, cavernos, cavernostomie
CAZE-, CAZEI-, CAZEO-	caseus sau caseum (L) = brânză	cazeum, cazeină, cazeificare, cazeogen
CEC-, CECO-	caecus (L) = orb	cecal, cecitate, cecoplicatură
CEFAL-, **-CEFAL,** **CEFALO-**	kephale (G) = cap	cefalalgie, cefalee, cefalometrie, brahicefal, hidrocefal, leptocefal, microcefal
-CEL	kele (G) = tumoră, hernie	colpocel, omfalocel, rectocel, varicocel
CELI-, CELIO-	koilia (G) = pântece	celialgie, celioscopie
CELUL-	cellula (L) = cămăruţă dim. < cella = cămară	celulă, celulifug, celulită
CEMENTO-	caementum (L) = piatră brută de construcţie	cement, cementoblastom, cementocit
CEN-, CENO-	koinos (G) = comun	cenestezie, cenestopatie, cenobioză
CENO-, KAINO-, KENO-	kainos (G) = nou, recent	cenogeneză, kainofobie, kenoglosie
CENT-, **KENTO-,** **-CENTEZĂ**	kentein (G) = a înţepa kentesis (G) = înţepătură	centalgie, kentomanie, amniocenteză, cefalocenteză, pericardocenteză

CENTI-	centum (L) = o sută	centigrad, centigram, centimetru, centipoise
CENTR-, CENTRI-, CENTRO-	centrum (L) = centru < kentron (G) = punct ascuțit	central, centrifug, centripet, centromer, centrozom
-CEPS	caput, -itis (L) = cap	biceps, triceps
-CEPT-	receptus (L), participiul trecut al verbului recipere = a primi	chemoreceptor, nociceptiv, receptor
CER-	cera (L) = ceară	ceromel, ceroplastie, cerumen
-CERC-	kerkos (G) = coadă	cercar, cercopitec, cisticerc, cisticercoză
CEREBEL-	cerebellum (L) = creier mic	cerebel, cerebelos
CEREBR-, **CEREBRO-**	cerebrum (L) = creier	cerebral, cerebrom, cerebromalacie, cerebrozid
CERVIC-, **CERVICO-**	cervix, -icis (L) = gât	cervical, cervicită, laterocervical, cervicopexie, cervicovaginal
CESTO-	kestos (G) = centură brodată	cestode
CHALAZ-	khalasis (G) = relaxare	chalazodermie V. și -CALAZIE
CHALIC-	khalix, -ikos (G) = piatră de var	chalicoză
CHEIL-, CHEILO-	kheilos (G) = buză	cheilită, cheiloplastie, cheiloschizis
CHELO-	khele (G) = cleștele racului, cicatrice	chelator, cheloid
CHEMO-, **CHIMIO-**	khemeia (G) = alchimie	chemokine, chemoluminescență, chimioprofilaxie, chimioreceptor (chemoreceptor), chimiotaxie, chimioterapie
CHERO-	khairein (G) = a se bucura	cherofobie, cheromanie
-CHETĂ	khaite (G) = fir de păr	spirochetă
CHIASM-	khiasma (G) = încrucișare	chiasmatic, chiasmă
CHIL-, CHILO-	khylos (G) = suc	achilie, chilangiom, chilifer, chilomicron, chiloperitoneu, chilotorax
-CHIM-, CHIMO-	khymos (G) = suc	echimoză, parenchim, chimotripsină
CHIR-, CHEIRO-	kheir, -iros (G) = mână	chiropractică, chirurgie, cheiromegalie
CHIST-	kystis (G) = sac, vezică	chistadenom, chistectomie
CIAN-	kyanos (G) = albastru	ciancobalamină, cianogen, cianoză, cianură, piocianină
CIBERN-	kybernan (G) = a guverna	cibernetică, cibernine
CICL-, **CICLO-**	kyklos (G) = cerc	ciclită, ciclotimie, ciclotron
-CID	caedere (L) = a omorî	bactericid, fungicid, spermicid, virulicid
CIF-, (-)CIFOZĂ	kyphos (G) = cocoșat kyphosis (G) = cocoașă	cifoscolioză, cifoză, carpocifoză
CILI-, CILIO-	cilium (L) = geană, cil	ciliar, ciliectomie, ciliofor
CIMB-, CIMBO-	kymbe (G), cymba (L) = barcă, luntre	cimbiform, cimbocefalie
CIN-, CINO-	kyon, kynos (G) = câine	cinantropie, cinic, cinofobie
CINE-, CINEMA-	kinein (G) = a mișca kinema, -atos (G) = mișcare	cinedensigrafie, cineradiografie, cinescopie, cinematică
CINET-, CINETO-	kinetos (G) = mobil < kinein = a mișca	cinetică, cinetoză
-CIPIENT	recipere (L) = a primi, a lua	incipient, recipient
CIPRI-, CIPRIDO-	Kypris, -idos (G) = zeița din Cipru (Afrodita)	ciprifobie, cipridofobie
CIRCUM-	circum (L) = împrejur	circumcizie, circumducție, circumvoluție
CIRO-	kirrhos (G) = galben-roșcat	cirogen, ciroză
CIS(-)	cis (L) = de aceeași parte	configurație moleculară cis

CIST-, **CISTI-,** **CISTO-**	kystis (G) = sac, vezică	cistectomie, cistită, dacriocistită, cisticerc, cistoscopie, cistostomie, cistorafie
CISTERN-	cisterna (L) = rezervor de apă < cista = cutie	cisternă, cisternografie
CIT-, **-CIT,** **CITO-**	kytos (G) = celulă (sensul originar: vas scobit)	acantocit, citodiagnostic, citogenetică, citoplasmă, citostatic, citotoxicitate, citotropism, eritrocit, hepatocit, limfocit, pericit, trombocit
CITR-	kitron (G), citrus (L) = lămâi	citrat, citric, citrin
-CIZ-	caesio, -onis (L) = tăiere < caedere = a tăia	circumcizie, excizie
CLADO-	klados (G) = ramură mică, mlădiță	cladosporioză
CLASMATO-	klasma, -atos (G) = fragment, bucățică ruptă	clasmatocit
-CLAST-, -CLAZIE	klastos (G) = sfărâmat, spart klasis (G) = ruptură, fractură	clastic, clastomanie, osteoclast, coloidoclazie, tricoclazie
CLATR-	kleithron (G) = grilaj clatri, -orum (L) = gratii	clatrină
CLAUSTR-	claustrum (L) = închizătoare, barieră < claudere = a închide	claustrofilie, claustrofobie
-CLAV	clavis (L) = cheie; cu sensul de loc închis	autoclav
CLAVI-	clavis (L) = cheie clavicula (L) = cheiță	claviculă, claviform
CLEID-, CLEIDO-	kleis, -idos (G) = cheie, de unde claviculă (os în formă de cheie)	cleidotomie, sternocleidomastoidian
-CLEISIS	kleisis (G) = acțiunea de a închide	blefarocleisis, colpocleisis
CLEPTO-	kleptes (G) = hoț < kleptein = a fura	cleptofobie, cleptomanie
CLIMAT-, CLIMATO-	klima, -atos (G), clima, -atis (L) = înclinația soarelui, de unde: latitudine, climat	climatic, climatopatologie
CLIN-	kline (G) = pat	clinică, clinomanie, clinostatism
-CLIZĂ	klysis (G) = spălătură	bronhocliză, rectocliză
CLON(-)	klon (G) = mlădiță, lăstar	clon, clonare
CLON-	klonos (G) = tumult, dezordine	clonic, clonus
CLOR-, **CLORO-**	khloros (G) = verde; clor	clorhidrie, clorizare, clorofilă, clorom, cloroză
-CLUZ-	claudere (L) = a închide	malocluzie, ocluzie
CNEM-	kneme (G) = picior; gambă	cnemalgie, gastrocnemian
CO-, **CON-**	cum (L) = cu	coenzimă, coeziune, cofactor, confabulație, contagiune, contaminare
COAN-	khoane (G) = pâlnie	coană
COARCT-	coarctatio, -onis (L) = strâmtare, îngustare < coarctare = a strâmta	coarctație V. și -ARCT-
-COC, **COCO-**	kokkos (G) = boabă, bob	enterococ, pneumococ, stafilococ, coccobacil, cocoid
COCCI-	kokkyx, -ygos (G) = cuc, cu al cărui cioc se aseamănă osul coccis	coccidinie, coccis
CODE-	kodeia (G) = capsulă de mac	codeină
COERC-	coercere (L) = a ține strâns	coercibil, incoercibil
COFO-	kophos (G) = surd	cofochirurgie, cofoză
COHL-	kokhlias (G), cochlea (L) = cochilie de melc	cohlear, cohlee
COILO-	v. KOILO-	
COL	collum (L) = gât	col uterin
COL-	kolla (G) = clei	colagen, colodiu, coloid
COL-, **COLO-**	kolon (G) = intestin gros	colibacil, colică, colită, colopatie, colopexie, coloplicatură
COL-, **COLE-,** **COLO-,** **-COLIE**	khole (G) = bilă (uneori se constată tendința de a scrie chol-, chole-)	colagog, colangiografie, colecist, colecistectomie, colecistită, colecistografie, colecistolitiază, coleperitoneu, hipercolie

COLEDOC-, COLEDOCO-	kholedokhos (G) = care primește bila < khole = bilă + dokhos = recipient < dekhesthai = a primi	coledoc (canal), coledocită, coledocolitiază, coledocotomie
COLEO-	koleos (G) = teacă; vagin	coleocel, coleoptoză, coleorexie
COLOB-	koloboma (G) = defect < koloboun = a mutila	coloboma
COLOR-	color, -oris (L) = culoare	colorant, colorație, fotocolorimetru
COLP-, COLPO-	kolpos (G) = adâncitură; prin extensie, vagin	colpectomie, colpocel, colpocitologie, colpoperineoplastie, colpoperineorafie
CONCH-	konkhe (G), concha (L) = cochilie de scoică; cornete nazale	concha, conchectomie
CONDIL-, CONDILO-	kondylos (G), condylus (L) = articulație	condilectomie, condilian, condilom, epicondil, condilotomie
CONDR-, CONDRO-	khondros (G) = cartilaj	condral, condrită, condroblast, condrocit, condrofit, condromatoză, condrosarcom
CONDRI-, CONDRIO-	khondrion (G) = grăunte, granulă	condrioliză, mitocondrie
CONIDIO-, CONIO-, -CONIOZĂ	konis (G) = praf	conidiospor, coniometrie, pneumoconioză
CONJUNCTIV-, CONJUNCTIVO-	coniunctivus (L) = care leagă, care unește < coniungere = a lega împreună, a uni	conjunctivă, conjunctivită
CONTRA-, CONTRO-	contra (L) = împotriva	contraceptiv, contraextensie, contraindicație, controlateral
COP-	kopos (G) = oboseală	copiopie, copofobie
-COPĂ, -COPT	koptein (G) = a tăia	sincopă, sarcopt
COPRO-	kopros (G) = excrement	coprocultură, coprofagie, coprolalie, (examen) coproparazitologic, coprostază
COR-, -CORIE	kore (G) = pupilă	corectopie, anizocorie
CORAC-	korax, -akos (G), corax, -acis (L) = corb	coracoidă
CORD-, CORDO-	khorde (G), chorda (L) = coardă, cordon	cordită, notocord, cordotomie
CORD(-), CORDI-	cor, cordis (L) = inimă	cord, precordial
CORE-, COREO-	khoreia (G), chorea (L) = dans	coree, coreiform, coreofrazie, coreoatetozic
CORIO-	khorion (G) = membrană a fătului	corioadenom, coriomeningită, corioretinită
COROID-, COROIDO-	khorioeides (G) = în formă de membrană; coroidă < khorion = membrană + eidos = formă	coroidită, coroidociclită
CORIST-, CORISTO-	khoristos (G) = separat, îndepărtat	corista, coristom
-CORM, -CORMIE	kormos (G) = trunchi, corp	brahicorm, neurocormie
CORON-	1. corona (L) = coroană 2. korone (G) = cioc încovoiat	1. coronar, coronarită, coronarografie, coronavirus 2. coronoidă
CORPOR-	corpus, -oris (L) = corp	intracorporal
CORTIC-, CORTICO-	cortex, -icis (L) = scoarță; regiunea periferică a unui organ	cortical, corticorezistență, corticosteroid, corticosuprarenală, corticotrofină
CORYN-	koryne (G) = măciucă	Corynebacterium
COSM-, COSMO-	kosmos (G) = ordine, univers	cosmobiologie, cosmogonie, microcosmos, macrocosmos
COSMET-	kosmetikos (G) = referitor la podoabe < kosmos = ordine; fig., ornament	cosmetică, cosmetologie
COST-, COSTO-	costa (L) = coastă	intercostal, sternocostal, costotomie, costovertebral

COTIL-	kotyledon (G) = cavitate, adâncitură kotyle (G) = strachină	cotiledon, cotiloid
COX-, COXO-	coxa (L) = şold	coxa vara, coxalgie, coxartroză, coxofemural
CRANI-, CRANIO-	cranium (L medievală) = craniu < kranion (G) = craniu	craniectomie, craniologie
-CRAZĂ, -CRAZIE	krasis (G) = amestec, constituţie a unui corp; temperament	crază (sanguină), discrazie, idiosincrazie
CREAT-, CREO-	kreas, -atos (G) = carne	creatină, creatinină, creofag, pancreas
CRENO-	krene (G) = izvor	crenic, crenoterapie
-CRESCENT, CREŢ-	crescere, crescentis, cretus (L) = a creşte	concrescent, excrescenţă (prin intremediarul excrescentia), acreţie (prin intermediarul accretio, -onis)
CRICO-, CRICOID-	krikos (G) = inel + eidos (G) = formă (în formă de inel)	cricotomie, cricoidectomie
CRIMO-	krymos (G) = frig	crimodinie, crimofil
CRIMINAL-, CRIMINO-	criminalis (L) = criminal < crimen, -enis = acuzaţie, învinuire	criminalistică, criminologie
-CRIN, -CRINIE	krinein (G) = a separa de; cu sensul de a secreta	endocrin, exocrin, autocrinie, paracrinie
CRIO-, CRI-	kryos (G) = frig	crioanestezie, criodecapaj, crioproteină, crioscopie, criestezie
CRIPT-, CRIPTO-	kryptos (G) = ascuns	criptorhidie, criptogenetic, criptomnezie
CRISTAL-, CRISTALO-	krystallos (G), crystallus (L) = gheaţă, cristal	cristalin, cristalite, cristalogenie
CRIZO-	khrysos (G) = aur	crizopexie, crizoterapie
-CROIA, -CROISM	khros (G) = tentă, culoare	alocroism, cianocroia, dicroism
-CROM, CROM-, CROMATO-, -CROMIE	khroma, -atos (G) = culoare	hipocrom, cromafin, cromatină, cromofor, cromozom, acromatopsie, cromatografie, discromatopsie, acromie, discromie
CRON-, CRONO-	khronos (G) = timp	cronaxie, cronic, cronobiologie, cronotropism
-CROT, -CROTISM	krotos (G) = bătaie	catacrot, dicrot, tricrot, dicrotism
CRUR-	crus, cruris (L) = coapsă	inghinocrural
CTENO-	kteis, ktenos (G) = pieptene, creastă	ctenocefal, ctenomicete
CUB-, CUBO-	kubos (G), cubus (L) = cub	cuboid, cubomanie
CUBIT-	cubitus (L) = cot	cubital, cubitus
-CUL, -CULĂ	-culus, -cula, -culum (L) = sufix pentru formarea diminutivelor	spicul, ventricul, cuticulă
CULDO-	cul-de-sac (F) = fund de sac	culdoscopie, culdotomie
CULI-, CULIC-	culex, -icis (L) = ţânţar	culicid, culicide, culicidism
CULT-	cultura (L) = cultivare	hemocultură, urocultură
CUNE-	cuneus (L) = cui	cuneiform, cuneohisterectomie
CUPR-, CUPRO-	cuprum (L) = aramă roşie, cupru	cupremie, cuproproteină, cuprorahie, cuproterapie
-CUSPID	cuspis, -idis (L) = vârf	bicuspid, tricuspid
CUT-, CUTI-	cutis (L) = piele	cutanat, cuticulă, cutireacţie, cutis laxa
CVADRI-, CVADRU-	quadrus (L) = pătrat	cvadriceps, cvadriplegie, cvadrigeminal, cvadruplu
CVART-	quartus (L) = al patrulea	(febră) cvartă
CVASI-	quasi (L) = cam, aproape	cvasielastic
CVINT-	quintus (L) = al cincilea	cvintan, cvintupli

D

DACRI-, DACRIO-	dakryon (G) = lacrimă	dacrioadenită, dacriocistită, dacriolit
-DACTIL, -DACTILIE, DACTILO-	daktylos (G) = deget	pentadactil, sindactilie, dactilofazie, dactiloscopie
DE-, DES-, DEZ-	de, dis (L) = separat de (cu sens de depărtare, privare)	debridare, decalcifiere, decolare, deshidratare, dezarticulare, dezinfecție, dezinserție, detumescență
DECI-	decima (L) = a zecea parte	decibel, decilitru, decimetru
-DEHID-	dehydrogenatum (L științifică) = dehidrogenat < de (L) = separat de + hydor, hydatos (G) = apă + gennan (G) = a produce	aldehidă, dehidroepiandrosteron
-DELIC	delos (G) = evident, manifest	psihedelic
-DELF	delphys (G) = uter, pântece	didelf
DELT-	delta (G) = a patra literă a alfabetului grec	deltoid
DEMO-, -DEMIE	demos (G) = popor, populație	demografie, endemie, epidemie, pandemie
DEMONO-	daimon (G) = demon, zeu	demonofobie, demonolatrie
DENDR-, DENDRO-	dendron (G) = arbore	dendrită, dendrofilie
DENS-, DENSITO-	densus (L) = dens, compact densitas, -atis (L) = consistență, densitate	densifloră, densitate, tomodensitometrie
DENT-, DENTO-	dens, -ntis (L) = dinte	dentar, dentină, dentiție, dentom, dentoalveolar
DEONTO-	deon, -ontos (G) = obligație, ceea ce trebuie făcut	deontologie
DER-, DERO-	dere (G) = gât	deradelf, derodim
DERM-, DERMO-, DERMAT-, DERMATO-, -DERM, -DERMIE	derma, -atos (G) = piele	dermită, dermografism, dermatită, dermatofit, dermatoglife, epiderm, hipoderm, eritrodermie
DESM-, DESMO-	desmos (G) = bandă, ligament	desmită, desmozom
DEUTER-	deuteros (G) = al doilea	deuteranop, deuteriu
DEXTR-, DEXTRO-	dexter, -tra, -trum (L) = la dreapta	dextran, dextrină, dextrocardie, dextrogir
-DEZĂ	desis (G) = legare	artrodeză, tenodeză
DI-	dis (G) = de două ori	dicrot, dioxid, dizaharid
DIA-	dia (G) = prin	diaforeză, diagnostic, dializă, diapedeză
DIAFAN-, DIAFANO-	diaphanes (G) = transparent < diaphainein = a lăsa să se întrevadă	diafanoscopie
DIAFOR-	diapherein (G) = a duce prin, a secreta < dia = prin + pherein = a purta, a transporta	diaforeză, diaforoscop
DIAFRAGM-, DIAFRAGMAT-	diaphragma, -atos (G) = barieră; diafragm < dia = prin + phragma, -atos = închidere	diafragmalgie, diafragmatocel
DICO-	dikha (G) = în două	dicogamie, dicotomie
DICTI-, DICTIO-	diktyon (G) = rețea, plasă	dictiopsie, dictiozom
-DIDIM	didymos (G) = geamăn; testicul	epididim
DIFTER-	diphthera (G) = membrană	difterie
DIGIT-, DIGITO-	digitus (L) = deget	digital, digitală, digitopalmar, digitoplastie
DILAT-	dilatare (L) = a lărgi, a mări	dilatator, dilatație

DINAM-, -DINAMIE	dynamis (G) = forță	dinamometrie, adinamie
-DINIE, DINO-	1. dinos (G) = amețeală 2. odyne (G) = durere	1. oticodinie, scotodinie, dinofobie 2. acrodinie, calcaneodinie, pleurodinie
DIOPTR-	dioptros (G) = care servește pentru a vedea clar, prin transparență	dioptrie, dioptru
DIPL-, DIPLO-	diploos (G) = dublu	diplacuzie, diplobacil, diplococ, diploid, diplopie
DIPSO-, -DIPSIE	dipsa (G) = sete	dipsomanie, polidipsie
DIS-	1. dis (L) = separat de 2. dys (G) = greu, dificil; indică o funcționare anormală	1. discizie, disecție, diseminare, disjuncție, dislocare, disociație 2. disartrie, disbazie, discrazie, discromatopsie, disfagie, disfazie, dispnee, displazie
DISC-, DISCO-	diskos (G), discus (L) = disc	discartroză, disciform, discopatie
DIST-	distare (L) = a fi depărtat	distal, distanță
-DOC	dokhos (G) = recipient < dekhesthai = a primi	coledoc
DOCIM-	dokimasia (G) = probă, anchetă < dokimazein = a examina	docimazie
DOLICO-	dolikhos (G) = lung	dolicocefalie, dolicosigmoid, megadolicocolon
DOM-, DOMATO-	doma, -atos (G) = casă	domism, domatofobie
DORS-, DORSO-	dorsum (L) = spate	dorsal, dorsalizare, dorsolombar
DOZ-, DOZI-	dosis (G) = acțiunea de a da	dozare, doză, dozimetrie
DREPANO-	drepanon (G) = seceră	drepanocit, drepanocitoză
-DROM, -DROMIC, DROMO-	dromos (G) = cursă, drum	palindrom, prodrom, sindrom, antidromic, dromomanie, dromotrop
(-)DUCT	ductus (L) = canal	duct, oviduct
DUODEN-, DUODENO-	duodeni (L) = în număr de doisprezece; duoden prescurtare < duodeni digitorum = de douăsprezece degete (lungimea acestui fragment intestinal)	gastroduodenită, duodenopexie, duodenoscopie, duodenostomie
DUPLIC-	duplicare (L) = a dubla	duplicare, duplicitate
DUR-	durus (L) = dur, tare	indurație

E

E-	e (L) = fără	ecaudat
EC-	ek (G) = în afară	eccodroză, ecdemic, ecbolic, ecrin, ectropion
EBURN-	eburneus (L) = de fildeș < ebur, -oris = fildeș	eburnare, eburnat
-ECH-	ekhein (G) = a ține	sinechie, sinechotomie
ECHI-	aequus (L) = egal	echimolar, echipotențial
ECHIN-	equinus (L) = de cal < equus = cal	echin (equin), echinism
ECHINO-	ekhinos (G), echinus (L) = arici	echinococ, echinoftalmie
ECO-	1. oikos (G) = casă 2. ekho (G) = ecou, sunet repetat	1. ecologie, ecosferă, ecotip 2. ecocardiografie, ecoencefalografie, ecografie, ecokinezie, ecolalie, ecomimie, ecopraxie
-ECTAZIE	ektasis (G) = dilatație	atelectazie, bronșiectazie, venectazie
ECTO-, ECT-	ektos (G) = în afară	ectoderm, ectoparazit, ectozoar, ectimă

-ECTOMIE	ektome (G) = excizie	colectomie, hepatectomie, nefrectomie, splenectomie
(-)ECTOPIE	ektopos (G) = în afara locului normal < ektos = în afară + topos = loc	corectopie, ectopie
ECTRO-	ectrosis (G) = avort; se referă la absența dezvoltării	ectrodactilie, ectromelie
ED-	oidema, -atos (G) = umflătură < oidein = a crește în volum	edem, edemațiat
EDOIO-	aidoion (G) = organe genitale	edoiografie
-EDRU	hedra (G) = bază, față	octaedru, poliedru
EFEBO-	ephebos (G) = adolescent	efebologie
EGO-	ego (L) = eu	egocentric, egopatie
-EGORIE	agoreuein (G) = a vorbi	alegorie, fantasmagorie
-EICONIE, EICONO-	eikon, -onos (G) = imagine	anizeiconie, eiconometru V. și ICONO-
EID-	eidos (G) = formă	caleidoscop, eidetism
ELAI-, ELAIO-, ELEO-	elaion (G) = ulei de măsline	elaidom, eleolat
ELAST-, ELASTO-	elastos (G) = docil, maleabil	elastanță, elastină, elastom, elastoză, elastopatie
ELECTR-, ELECTRO-	elektron (G) = chihlimbar - corp care se electrizează prin frecare	bioelectrogeneză, electricitate, electrocardiogramă, electroforeză, electrofuziune, electroșoc
ELIPSO-, ELIPTO-	elleipsis (G) = omisiune; prin extensie: ellipes kyklos (cerc defectuos, elipsă)	elipsocit (sau eliptocit), elipsoid, eliptocitoză
ELITR(O)-	elytron (G) = teacă, vagin	elitrită, elitrocel, elitroplastie
EM-	en (G) = în	emfizem, empiem
EMBOL-	embole (G) = acțiunea de a arunca în < en = în + ballein = a arunca	embolizare, tromboembolie
EMBRI-, EMBRIO-	embryon (G) = embrion < en = în + bryein = a crește	embriologie, embrionar, embriopatie
EMEN-, EMENO-	emmenos (G) = menstruație	emenagog (care reglează menstruația), emenologie
EMET-, -EMEZĂ	emetikos (G) = care produce vărsături emesis (G) = vomisment < emein = a vomita	emetic, hematemeză, pioemeză, sialoemeză
EMETRO-	emmetros (G) = bine măsurat < en = în + metron = măsură	emetrop, emetropie
-EMIE	haima, -atos (G) = sânge	anemie, glicemie, hiperemie, ischemie, leucemie, proteinemie
EMPI-, EMPIO-	empyema, -atos (G) = acumulare de puroi < en = în + pyon = puroi	empiem, empiocel
EN-, ÎN-	en (G), in (L) = în	enantem, encefal, încapsulat, încorporare
ENANTIO-	enantios (G) = opus, contrar, invers	enantiobioză, enantiomer
ENCEFAL-, ENCEFALO-	enkephalos (G) = creier < en = în + kephale = cap	encefalalgie, encefalogramă
-ENCHIM	enkhyma, -atos (G) = infuzie < enkhein = a vărsa, a răspândi	mezenchim, mezenchimatoză, mezenchimom, parenchim
END-, ENDO-	endon (G) = înăuntru	endarterită, endocardită, endocitoză, endocrin, endogen, endometrită, endonuclează, endorfină, endoscopie
ENERG-	energeia (G) = forță în acțiune	energic, energogen, energometrie
ENSI-	ensis (L) = sabie	ensiform
ENTER-, ENTERO-, -ENTER	enteron (G) = intestin	enterectomie, enterită, enterocolită, enterostomie, mezenter
ENTOMO-	entomon (G) = insectă	entomologie
EOZIN-, EOZINO-	eos (G) = auroră (aluzie la culoarea roz de la răsăritul soarelui)	eozină, eozinofil, eozinofilie

EPENDIM-, EPENDIMO-	ependyma, -atos (G) = îmbrăcăminte de deasupra < epi = pe + endyma, -atos = îmbrăcăminte	ependim, ependimită, ependimom, ependimopatie
EPI-	epi (G) = pe	epicantus, epicondil, epicriză, epiderm, epididim, epifenomen, epiforă
EPIDIDIM-, EPIDIDIMO-	epi (G) = pe + didymos (G) = testicul, geamăn	epididimectomie, epididimotomie
EPIFIZ-, EPIFIZIO-	epiphysis (G) = excrescență < epi = pe + physis = creștere < phyein = a crește	epifizită, epifizioliză
EPIPLO-, EPIPLOO-	epiploon (G) = plutitor; membrană care acoperă viscerele < epiploos = care navighează	epiplocel, epiploic, epiploon, epiplooplastie
EPIZIO-	episeion sau epision (G) = pubis, vulvă	epiziorafie
-ERAST	erastes (G) = îndrăgostit	pederast
ERB-, ERBI-	herba (L) = iarbă	erbacee, erbicid, erbivor V. și IERB-
ERED-, EREDO-	hereditas, -atis (L) = moștenire	ereditar, ereditate, eredobiologie, eredopatie
EREMO-	eremos (G) = solitar	eremofobie
EREPSI-	ereipein (G) = a demola, a dărâma	erepsină
EREUTO-	ereuthos (G) = roșeață	ereutofobie
-EREZĂ	hairesis (G) = luare < airein = a lua	colereză, exereză, plasmafereză
ERGASIO-	ergasia (G) = muncă	ergasiofobie, ergasiomanie
ERGO-, **-ERGIE**	ergon (G) = lucru, acțiune < ergein = a lucra	ergograf, ergonomie, alergie, anergie, sinergie
ERITR-, **ERITRO-**	erythros (G) = roșu	eritroblastoză, eritrocit, eritrodermie, eritropoietină, eritroză
EROT-, EROTO-	eros, -otos (G) = iubire	erotic, erotism, erotogen, erotomanie
-ESCENT	-escens (L) = sufix pentru formarea adjectivelor care caracterizează un lucru după aspectul său	fosforescent, lactescent, opalescent, putrescent
-ESCIBIL	-ibilis (L) = sufix pentru formarea adjectivelor care caracterizează lucrurile după modul în care sunt susceptibile să evolueze	putrescibil, vitrescibil
ESO-, **ESOFAG-**	oisophagos (G) = esofag < oisein = a căra + phagema = mâncare	esocardiogramă, esofibroscopie, esogastrostomie, esofagită, esofagoplastie
-ESTEZIE, **ESTEZIO-**	aisthesis (G) = senzație, sensibilitate	anestezie, cenestezie, hiperestezie, parestezie, esteziometru
ESTR-	oestrus (L), oistros (G) = dorință și, prin extensie, perioada de rut și ovulație	estral (oestral), estronă (oestronă), estrogen (oestrogen)
ETER-, ETERO-	aither (G), aether (L) = aer curat, boltă cerească	eterism, eteromanie
ETIO-	aitia (G) = cauză	etiologie
ETMO-, ETMOIDO-	ethmos (G) = ciur, sită ethmos (G) = ciur, sită + eidos (G) = formă	etmoid, etmoidectomie, etmoidotomie
ETN-, ETNO-	ethnos (G) = popor, națiune	etnie, etnografie, etnologie
ETO-	ethos (G) = moravuri, obiceiuri	etologie
EU-	eu (G) = bun	eucariot, euforie, eugenie, eutanasie, eutrofie
EUNUC(-)	eunoukhos (G), eunuchus (L) = literar "cel care păzește patul femeilor"; eunuc < eune = culcuș + ekhein = a păzi	eunuc, eunuchism, eunucoidism
EURI-	eurys (G) = întins, vast	euricefalie
-EV-	aevum (L) = durată, vârstă, epocă	longevitate
EX-, **EXTRA-**	ex, extra (L) = în afară	exacerbare, examen, exantem, excavație, excipient, excreție, exfoliere, exocitoză, exon, extrapiramidal, extravazare
EXCIT-, EXCITO-	excitare (L) = a stârni, a provoca	excitație (prin intermediarul excitatio, -onis), excitomotor
-EXIE	hexis (G) = stare	cașexie, pirexie

EXO-	exo (G) = în afară	exogen, exopexie, exosmoză, exotermic
EXTENS-, EXTENSO-	extensus (L) = întins < extendere = a întinde	extensie (prin intermediarul extensio, -onis), extensometru
EXTERO-	exterus (L) = din afară	exteroceptiv, exteroceptor
EZO-	eso (G) = în interior	ezofilaxie, ezotropi

F

FABUL-	fabula (L) = poveste, legendă < fabulari = a povesti	confabulație
FACI-	facies (L) = față	facial
FACIENT, -FACT, -FACȚIE, -FECT	factum (L) = fapt < facere = a face	cale facient, artefact, putrefacție, rarefacție, defectiv
FACO-, FAKIE	phakos (G) = linte, lentilă, cristalin	facomalacie, facomatoză, facoscleroză, afakie
-FAG, -FAGIE, FAGO-	phagein (G) = a mânca	macrofag, disfagie, neuronofagie, onicofagie, fagocit, fagocitoză
FAL-, -FALIE, FALO-, (-)FALUS	phallos (G) = penis	falus, difalie, faloidian, faloragie, difalus
FALCI-	falx, falcis (L) = seceră	falciform
FAN-	phainein (G) = a apărea	diafanoscopie
FANER-, FANERO- -FANEROZĂ	phaneros (G) = vizibil phanerosis (G) = acțiunea de a deveni vizibil < phainein = a apărea	fanere, faneromanie, afaneroză
FANGO-	phango (It) = nămol	fangoterapie
FARING-, FARINGO-	pharynx, -ngos (G) = faringe	faringism, faringită, faringoepiglotic, faringostomie
FARMAC-, FARMACO-	pharmakon (G) = remediu, medicament	farmacie, farmacodinamie, farmacogenetică, farmacoreceptor
FASCI-	fascia (L) = fâșie, bandă	fascia lata, fasciită, Fasciola
FASCICUL-	fasciculus (L) = mănunchi mic; fascicul dim. < fascis = mănunchi	fascicular, fasciculat
-FAZIE	phasis (G) = vorbire	afazie, disfazie, parafazie
FEBRI-	febris (L) = febră, friguri < phebomai (G) = eu tremur	febrifug, febril, febrilitate
FECAL-	faex, faecis (L) = reziduuri, resturi	fecale, fecalom
FECUND-	fecundare (L) = a face să rodească < fecundus = roditor, fertil	fecundant, fecunditate (prin intermediarul fecunditas, -atis)
-FEMIE	pheme (G) = vorbire, exprimare	afemie, disfemie
-FEMINI-	femininus (L) = de femeie < femina = femeie	defeminizare, feminitate, feminizant
FENO-, -FENĂ	phainein (G) = a apărea	fenocopie, fenomen, fenotip, acufenă, fosfenă
FEO-	phaios (G) = brun	feocrom, feocromocitom
-FER-, -FERENT, -FEREZĂ	ferre (L) = a conduce pherein (G) = a purta, a transporta	aerifer, chilifer, mamifer, seminifer, somnifer, periferie, eferent, plasmafereză
FERI-, FERO-	ferrum (L) = fier	feripriv, feritină, ferocinetică
FET-, FETO-	f(o)etus (L) = făt; A. Paré (1560) a introdus ortografia "foetus" și a dat cuvântului sensul actual	fetal, feticid, fetus, fetopatie, fetoproteină
FIBR-, FIBRO-	fibra (L) = fibră	fibrinemie, fibrinogen, fibroadenom, fibronectină, fibrotorax

FIBRIL-, FIBRILO-	fibrilla (L științifică) = fibră mică, fibrilă dim. < fibra = fibră	fibrilar, fibrilație, fibrilă, fibriloflutter
FIBUL-	fibula (L) = agrafă; peroneu	fibula, fibular
-FICARE	ficare, derivat de la facere (L) = a face	calcificare, osificare, pietrificare
FICO-	phykos (G) = algă	ficofag
-FID	fidus (L) = tăiat, despicat	bifid, multifid
FIL-	filum (L) = fir	Filaria, filiform
FIL-, **-FIL,** **-FILIE**	philos (G) = prieten philia (G) = atracție < philein = a iubi	filantropie, acidofil, amfifil, bazofil, eozinofilie
FIL-, FILO-	phylon (G) = trib, specie	filobiologie, filogeneză
FIL-, FILO-	phyllon (G) = frunză	clorofilă, filofag
FILACT-, FILACTO-, -FILAXIE	phylaktikos (G) = care păzește phylaxis (G) = protecție < phylattein = a apăra	filactic, filactotransfuzie, anafilaxie, profilaxie
FILTR-	filtrum (L medievală) = filtru cu origine în filtir (Limba francilor stabiliți în Galia) = pâslă (una din primele materii utilizate pentru a filtra lichidele)	filtrabil, filtrare
-FIMĂ	phyma, -atos (G) = tumoră, excrescență	rinofima
FIMBRI-	fimbria (L) = franjure	fimbrii
FIS-	fissus (L) = despicat < findere = a despica	fisiune, fisură
FISTUL-, FISTULO-	fistula (L) = tub, țeavă, canal	fistulizare, fistulografie, fistulotomie
FITO-, **-FIT,** **-FIȚIE**	phyton (G) = plantă; se folosește și cu sensul de excrescență	fitosterol, fitoterapie, artrofit, osteofit, saprofit, tricofiție
FIX-	fixus (L) = fix, neclintit < figere = a fixa	fixare, fixator
FIZ-, **FIZE-,** **FIZO-**	physa (G) = răsuflare; cu sensul de umflat	emfizem, emfizematos, fizocel
-FIZĂ	physis (G) = creștere < phyein = a crește	apofiză, diafiză, epifiză, metafiză
FIZIC(-), **FIZICO-**	physikos (G), physicus (L) = natural < physis (G) = natură	fizic, fizicism, fizicochimic
FIZIO-	physis (G) = natură	fiziologic, fiziologie, fizionomie, fiziopatic, fizioterapie
FLAGEL-, FLAGELO-	flagellum (L) = bici	flagelat, flagelație (prin intermediarul flagellatio, -onis), flagelospor
FLATU-	flatus (L) = vânt, suflare	flatulență
FLAV-	flavus (L) = galben	flavism, flavonoid, riboflavină
FLEB-, **FLEBO-**	phleps, phlebos (G) = venă	flebectazie, flebectomie, flebită, flebografie, fleboscleroză
FLECT-, FLEX-	flexus (L) = îndoit < flectere = a îndoi	flectare, flexie, reflexometru
FLEGM-, FLEGMATO-	phlegma, -atos (G) = inflamație < phlegein = a arde	flegmazie, flegmon, flegmatoragie
FLOCUL-	flocculus (L) = smoc mic de lână dim. < floccus = smoc de lână; flocon	floculare
FLOG-, FLOGO-	phlox, -ogos (G) = flacără; se folosește cu sensul de inflamație < phlegein = a arde	antiflogistic, flogogen
FLUID-	fluidus (L) = care curge < fluere = a curge	fluidifiant, fluiditate
FLUOR-	fluor, -oris (L) = curgere; folosit pentru denumirea substanței chimice din sec. XIX	fluorescent, fluorofor, fluoroscop

FLUX-	fluxus (L) = curgere, curent < fluere = a curge	aflux, eflux, influx
-FOB, -FOBIE	phobos (G) = frică	hidrofob, acrofobie, cancerofobie, claustrofobie, zoofobie
FOC-	focus (L) = vatră, cămin; focar	focal, focalizare
FOLI-	folium (L) = frunză	exfoliere
FOLICUL-	folliculus (L) = săculeț dim. < follis = burduf, minge	foliculină, foliculită, foliculom, foliculostimulină
FON-, FONO-, -FONIE	phone (G) = voce	fonație, fonemă, fonendoscop, fonocardiografie, disfonie
FOR-	foris (L) = ușă, deschizătură	perforat, perforină
-FOR, -FOREZĂ	phoros (G) = care poartă phoresis (G) = transportare < pherein = a purta, a transporta	galactofor, ionofor, osmofor, anaforeză, cataforeză, electroforeză, imunoelectroforeză
FORAMIN-, FORAM-	foramen, -inis (L) = deschizătură, gaură	foraminifer, foramen
-FORM	forma (L) = formă	cuneiform, epileptiform, filiform, fuziform
FORMIC(-), FORM-	formica (L) = furnică	formic, formaldehidă, formol
FOS-, FOTO-	phos, photos (G) = lumină; fosfor	fosfenă, fosfolipid, fosforescență, fotocoagulare, fotodiodă, fotofobie, fotometrie, fotopsie, fototropism
FOVE-	fovea (L) = groapă	fovee, foveolă
FRACT-	fractus (L) = rupt, frânt < frangere = a frânge, a rupe	fracturat, fractură, refractiv
FRAGM-	phragma, -atos (G) = închidere	diafragm, fragmoplast
-FRAZIE	phrasis (G) = frază	disfrazie, parafrazie
FREN-, FRENO-, -FREN, -FRENIE	phren, phrenos (G) = 1. diafragm 2. minte, spirit	1. frenic, frenită, frenosplenic 2. oligofren, schizofrenie
FRINO-	phrynos (G) = broască râioasă	frinodermie, frinolizină
FRONT-, FRONTO-	frons, frontis (L) = frunte	frontal, frontoparietal
FRUCTO-	fructus (L) = fruct	fructoză, fructozurie
FTIZ-, FTIZIO-	phthisis (G) = distrugere	ftizic, ftizie, ftiziologie
-FUG	fugare (L) = a alunga, a îndepărta	centrifug, febrifug, tenifug
FULGUR-	fulgur (L) = fulger	fulgurant, fulgurație
FULMIN-	fulmen, -inis (L) = fulger, trăsnet	fulminant
-FUNCT-	functio, -onis (L) = îndeplinire, achitare, funcție < fungi = a acționa	disfuncție, malfuncție, funcționare
FUND(-)	fundus (L) = fund	fund de ochi, fundic, fundoplicatură, fundus gastric
FUNG-, FUNGI-	fungus (L) = ciupercă	antifungic, fungoid, fungicid, fungistatic
FUNICUL-	funiculus (L) = sforicică, cordiță	funicular, funiculită
FURFUR-	furfur, -uris (L) = tărâțe, mătreață	furfuraceu
FUZI-, FUZO-	fusus (L) = fus	fuziform, fuzocelular, fuzospirilar

G

GALACT-, GALACTO-	gala, -aktos (G) = lapte	galactagog, galactocel, galactofor, galactoree
GAM-, -GAM, -GAMIE, GAMO-	gamos (G) = căsătorie	gamet, criptogam, endogamie, monogamie, gamofobie

GAMA-, GAMMA-	gamma (G) = a treia literă a alfabetului grec	gamaglobuline, gamaterapie, gamma-cameră
GAMET-, GAMETO-	gametes (G) = soţ gamete (G) = soţie	gametogeneză
GANGLI-, GANGLIO-	ganglion (G, L) = mică tumefacţie, ganglion	gangliectomie, ganglioneurom, ganglioplegic, gangliozidoză
GASTR-, GASTRO-, -GASTRU	gaster, gastros (G) = stomac	gastrectomie, gastrină, gastrinom, gastrocameră, gastroduodenal, gastroptoză, epigastru
GATO-	gatos (G) = pisică	gatofobie
GEL-, GELAT-	gelu (L) = îngheţ gelatus (L) = îngheţat < gelare = a îngheţa	geloză, gelatină
GEMEL-	gemellus (L) = geamăn	gemelar, gemelologie
GEMIN-	geminus (L) = geamăn	bigeminal, trigeminism
GEN-, GENO-, -GEN, -GENIC, -GENIE	gennan (G) = a produce genos (G) = neam, urmaş, generaţie	genă, genetică, genom, genopatie, androgen, angiotensinogen, iatrogen, oncogen, angiogenic, patogenie
GENEA-	genealogia (L) = genealogie < genos (G) = neam, urmaş, generaţie + logos (G) = studiu, ştiinţă	genealogie
-GENEZĂ, -GENEZIE	genesis (G) = producere < gennan = a produce	embriogeneză, termogeneză, agenezie, paligenezie
GENI-, GENIO-	geneion (G) = bărbie, menton	genian, genioplastie
GENICUL-	geniculum (L) = genunchi mic dim. < genu = genunchi	geniculat
GENIT-	genitus (L) = născut < gignere = a naşte, a crea	genital, genitor
GENO-	genys (G) = obraz	genoplastie
GEO-	ge (G) = pământ	geodă, geofagie
-GER	gerere (L) = a duce, a purta	oviger, proliger
GER-, GERONTO-	geron, -ontos (G) = bătrân	geriatrie, gerontologie
GERMI-	germen, -inis (L) = germen, sămânţă	germicid
GEST-, -GESTĂ	gestare (L) = a purta o sarcină	gestagen, gestaţie, progesteron, primigestă
-GEUZIE	geusis (G) = gust	ageuzie, hipergeuzie
GIB-	gibbus (L) = cocoaşă	gibozitate
GIGA-, GIGANTO-	gigas, -antos (G) = 1. foarte mare, imens 2. unitate de măsură egală cu 10^9 unităţi de bază	1. gigantism, gigantoblast 2. gigacalorie
GIMNO-	gymnos (G) = gol, dezbrăcat	gimnofobie
GIN-, GINO-, GINECO-	gyne, gynaikos (G) = femeie	androgin, ginandrie, ginogeneză, ginecologie, ginecomastie
GINGIV-, GINGIVO-	gingiva (L) = gingie	gingival, gingivectomie, gingivită, gingivoplastie, gingivoragie
GIPS-	gypsos (G), gypsum (L) = gips	gipsotomie
-GIR	gyrare (L) = a întoarce în cerc < gyrus (L), gyros (G) = cerc	dextrogir, levogir
GLAND(-)	glans, -ndis (L) = ghindă	gland, glandular
GLAUC-, GLAUCO-	glaukos (G), glaucus (L) = albastru-verzui	glaucom, glaucurie, glaucobilină
GLIC-, GLICO-	glykys (G) = dulce	glicemie, triglicerid, glicogen, glicorahie, glicostat, glicoreglare, glicozid. V. şi GLUCO-

GLICER-, GLICERO-	glykeros (G) = îndulcit < glykis = dulce	glicerină, glicerolat
-GLIFĂ	glyphe (G) = gravură, sculptare	dermatoglife, hieroglifă
-GLIE, GLIO-	glia (G) = clei	nevroglie, glioblastom, gliomatoză
GLOBUL-	globulus (L) = globul dim. < globus = glob	gamaglobuline, globular, globulinemie, globulinurie, poliglobulie, imunoglobulină
GLOM-	glomus, -eris (L) = ghem	glomus
GLOMERUL-, GLOMERULO-	glomerulus (L) = ghem mic dim. < glomus, -eris = ghem	glomerulită, glomerulopatie, glomeruloscleroză
GLOS-, GLOSO-	glossa (G) = limbă	glosită, glosodinie, glosoplegie, glosoptoză
GLOT-	glotta sau glottis (G) = glotă	epiglotă, glotic
GLUC-, GLUCO-	glykys (G) = dulce	glucagon, glucid, glucoză, glucocorticoid, gluconat V. și GLICO-
GLUTE-	gloutea (G) = fesă	gluteal
GLUTIN-	gluten, -inis (L) = lipici, clei	aglutinare
GNAT-, GNATO-	gnathos (G) = falcă, maxilar	gnation, prognatism, gnatologie, gnatoplastie
(-)GNOZIE, -GNOMONIC, -GNOSTIC	gnosis (G) = cunoaștere gnomonikos (G) = care induce o judecată gnostikos (G) = care cunoaște < gnonai = a cunoaște	agnozie, paragnozie, stereognozie, patognomonic, diagnostic, prognostic
GON-	gonys, gonatos (G) = genunchi	gonalgie, gonartrită
GON-, -GONIE, GONO-	gone, gonos (G) = urmaș, sământă genitală	gonadă, gonadoliberină, gonadotrofină, hipogonadism, spermatogonie, gonococ, gonoree
GONIO-, -GON	gonia (G) = unghi	goniograf, gonion, goniotomie, hexagon, trigon
-GRAD	gradus (L) = pas, treaptă < gradi = a păși, a merge	anterograd, retrograd
-GRAF, (-)GRAFIE, GRAFO-	graphein (G) = a scrie	ecograf, fonocardiograf, electrocardiografie, radiografie, scintigrafie, grafologie, graforee
-GRAMĂ	gramma (G) = înscriere, desen	diagramă, ecogramă, electrocardiogramă, electromiogramă, histogramă, idiogramă
GRANUL-, GRANULO-	granulum (L) = grăuncior, granulă dim. < granum = grăunte	granulație, granulie, granuliform, granulocit, granulomatoză, granulopenie
GRAVI-	gravis (L) = greu	gravidă, graviditate, gravimetrie
-GRIPOZĂ, -GRIFOZĂ	gryposis (G) = îndoire, încovoiere griffe (Fr) < grif (Fr veche) = labă	onicogripoză (onicogrifoză)
GUST-, GUSTO-	gustus (L) = gust	gustativ, gustometrie
GUTUR-, GUTURO-	guttur, -uris (L) = gât, gâtlej	guturai, gutural, guturofonie

H

HAL-, HALO-	1. halare (L) = a răspândi un miros, a exala halitus (L) = suflare, exhalare 2. hals, halos (G) = sare 3. hallux, -icis (L) = degetul mare de la picior	1. halenă, halitoză 2. halofil, halogen 3. haluce, halomegalie
HAMART-, HAMARTO-	hamartia (G) = defect, păcat	hamartom, hamartofobie
HAPLO-	haploos (G) = singur, simplu	haploid, haplotip
HAPT-, HAPTO-	haptein (G) = a prinde, a atașa	haptenă, haptofor, haptoglobină, haptotropisme

HECT-, HECTO-	hekaton (G) = o sută	hectar, hectolitru
HEDON-, HEDONO-	hedone (G) = plăcere	anhedonie, hedonism, hedonofobie
HELC-, HELCO-	helkos (G) = ulcer, rană	helcoid, helcologie, helcom, helconixis, helcozis
HELIC-, HELICO-	helix, -ikos (G), helix, -icis (L) = spirală	heliciform, helicoidal, helicopod
HELIO-	helios (G) = soare	heliodermită, helioterapie, heliotropism
HELMINT-	helmins, -inthos (G) = vierme, helmint	antihelmintic, helmintiază
HEM-, HEMAT-, HEMATO-, HEMO-	haima, -atos (G) = sânge	hemaglutinare, hemangiom, hematie, hematocolpos, hematocrit, hemoperitoneu, hemoragie
HEMER-	hemera (G) = zi	hemeralopie
HEMI-	hemi (G) = pe jumătate	hemiagnozie, hemianopsie, hemicolectomie, hemipareză
HEPAR(-), HEPAT-, HEPATO-	hepar, -atos (G) = ficat	heparină, hepatectomie, hepatită, hepatocit, hepatom, hepato-splenomegalie
HEPT-, HEPTA-	hepta (G) = şapte	heptoză, heptadactilie
HERNIO-	hernia (L) = vătămare, surpare; hernie	hernie, herniopunctură, herniotomie
HERPET-	herpes, -etos (G), herpes, -etis (L) = pecingine, ulcer malign < herpein (G) = a se târî	herpetiform, herpetism, herpes
HETERO-	heteros (G) = altul, diferit	heteroaglutinare, heterocromatină, heterocromie, heterogrefă, heterolog, heteroplazie, heterotop, heterozigot
HEX-, HEXA-	hex (G) = şase	hexoză, hexacant, hexadactilie
HI-, HIO-	hypsilon υ (G) = a 21-a literă a alfabetului grec	hioftalmie, hioglos, hioid
HIAL-, HIALO-	hyalos (G), hyalus (L) = sticlă; transparent ca sticla	hialinizare, hialinoză, hialoid, hialoplasmă
HIAT-	hiatus (L) = deschidere	hiatal, hiatus
HIBERN-, HIBERNO-	hibernare (L) = a ierna, a hiberna	hibernare, hibernoterapie
HIBRID-	hybrida (L) = metis, cu sânge amestecat < hybris (G) = violență, viol < hyper (G) = mai mult	hibrid, hibridare, hibridom
HIDAT-, HIDATO-	hydatis, -idos (G) = pungă umplută cu apă în apropierea ficatului < hydor, hydatos = apă	hidatic, hidatidă
HIDR-, HIDRO-	1. hydor, hydatos (G) = apă	1. anhidru, hidramnios, hidrartroză, hidrocefalie, hidrofobie, hidrogen, hidrolază, hidrops, dehidrogenază
	2. hidros (G) = sudoare	2. hidrosadenită
HIDRARGIR-, HIDRARGIRO-	hydrargyros (G) = mercur, argint viu < hydor, hydatos = apă + argyros = argint	hidrargirie, hidrargiroterapie
HIER-, HIERO-	hieros (G) = sacru; prin extindere, os sacru	hieralgie, hierofobie, hieroglifă, hierolistezis
HIGR-, HIGRO-	hygros (G) = umed	higromă, higrometru, higroscopic
HILE-, HILO-	hyle (G) = materie, substanță	hilefobie, (an)hilognazie
HIMEN(-)	Hymen (L) = zeul căsătoriei hymen, -aios (G) = membrană, himen	himen, himenal

HIP-, HIPO-	hippos (G) = cal	hipantropie, hipuropatie, hipofagie
HIPER-	hyper (G) = mai mult, deasupra, peste, în exces	hiperaldosteronism, hipercapnie, hipercolesterolemie, hiperestezie, hipermetropie, hiperostoză, hiperplazie, hiperpolarizare
HIPN-, HIPNO-	hypnos (G) = somn	hipnagog, hipnologie, hipnotic, hipnotism, hipnoză
HIPO-	hypo (G) = mai puțin, sub; în minus	hipoacuzie, hipocalcemie, hipoderm, hipostatură, hipotiroidie, hipoton, hipoxie
HIPOFIZ-	hypophysis (G) = creștere în jos; semnificația anatomică (glanda hipofiză) datează din sec. XIX (nume dat de anatomistul american B. G. Wilder) < hypo = sub + physis = creștere < phyein = a crește	hipofizar, hipofizectomie, hipofizită
HIPS-, HIPSI-, HIPSO-	hypsos (G) = înălțime, vârf hypsi (G) = ridicat, înalt	hipsaritmie, hipsicefalie, hipsoterapie
HIRSUT-	hirsutus (L) = păros, cu păr aspru	hirsutism
HIRUD-, HIRUDIN-	hirudo, -inis (L) = lipitoare	hirudicid, hirudinază, hirudină, hirudinizație
HIST-, HISTIO-, HISTO-	histos sau histion (G) = țesătură; țesut	histamină, histiocit, histiocitoză, histocompatibilitate, histoliză
HISTER-, HISTERO-	hystera (G) = uter	histerectomie, histerocistopexie, histeroscopie, histerosalpingotomie
-HOD, HODO-	V. -OD, ODO-	
HOL-, HOLO-	holos (G) = întreg	holografie, holoproteină, holosisolic, holozide
HOM-	homo, -inis (L) = om	hominide, homuncul
HOMALO-	homalos (G) = cu suprafață plană, neted	homalocefal, homalopsis
HOMEO-	homoios (G) = asemănător	homeopatie, homeostazie, homeoterm
HOMO-	homos (G) = același	homogrefă, homosexualitate, homozigot
HORMON(-), HORMONO-	hormon (G) = excitat < hormaein = a îndemna, a excita	hormon, hormonal, hormonodependent, hormonoterapie

I

-IACENT	iacens (L) = situat < iacere = a fi situat	adiacent, subiacent
-IASIS	-iasis (G) = sufix folosit pentru denumirea unor stări patologice	pitiriasis, satiriasis
IATRO-, -IATRIE	iatros (G) = medic iatreia (G) = vindecare	iatrochimie, iatrofizică, iatrogen, pediatrie, psihiatrie
-IC	care se referă la (sufix al adjectivelor)	anxiolitic, gastric, nevrotic, splenic, trombotic
ICONO-	eikon, -onos (G) = imagine, figură	iconoclast, iconofil, iconografie V. și -EICONIE, EICONO-
ICOSA-	eikosi (G) = douăzeci	icosaedru, icosanoizi
ICTER(-)	ikteros (G) = gălbenare	icter, icterigen
ICTO-, ICT-	ictus (L) = șoc, lovitură	ictometru, ictus
-ID, -IDĂ	eidos (G) = formă; desemnează îndeosebi manifestările cutanate infecțioase sau toxice	protid, iodidă, sifilidă
IDIO-	idios (G) = propriu	idiocromozom, idiogramă, idiopatic, idiosincrazie, idiotip, idiotop, idioventricular
-IE	-ia (G) = sufix utilizat în medicină pentru formarea denumirilor unor boli	alopecie, difterie, eclampsie, granulie, pneumonie
IERB-	herba (L) = iarbă	ierbar, ierbos V. și ERB-

IGNI-	ignis (L) = foc	ignipunctură
IHTI-	ikhthys, -yos (G) = pește	ihtiol, ihtioză
-IL	-ilis (L) = sufix pentru formarea adjectivelor	contractil, dactil, labil
ILE-, ILEO-	ileum (L medievală) = ileon < eilein (G) = a înrula, a răsuci	ileită, ileon, ileocecal, ileopatie, ileostomie
ILI-, ILIO-	ilia, ilium (L) = flanc, șold	iliac, ilion, iliosacrat
IMPED-	impedire (L) = a împiedica	impedanță, impediment
IMUNI-, IMUNO-	immunis (L) = scutit, apărat < in = lipsit de + munus = obligație	imunitate, imunochimie, imunoglobulină, imunohematologie, imunologie
IN-	in (L) = 1. în 2. lipsit de	1. incrustație, incubator, inseminare, instilație, intubație 2. inactivare, inadaptat, inapetență
-INĂ	desemnează o substanță a cărei natură este diferită de rădăcina cuvântului	albumină, cafeină, gelatină, glicerină, morfină, ocitocină, penicilină, pepsină, urobilină
INFANT-	infans, -ntis (L) = copil	infanticid, infantil, infantilism
INFRA-	infra (L) = sub	infraclinic, infraliminar, infraroșu
INFUNDIBUL(-), INFUNDIBULO-	infundibulum (L) = pâlnie; în formă de pâlnie	infundibul, infundibular, infundibulotomie
INGHIN-	inguen, -inis (L) = regiune inghinală	inghinal, inghinocrural
INO-	is, inos (G) = fibră (mușchi, nerv, tendon)	inosteatom, inotrop, inotropism, inozită
INSECTI-	insecta, -orum (L) = insectă < insecare = a face o tăietură (datorită strangulațiilor de pe corpul lor)	insecticid, insectivor
INSUL-	insula (L) = insulă	insulină
INTER-	inter (L) = între	intercricotomie, intercritic, intercurent, interfază, interferon, intermediar, interosos
INTERO-	interior (L) = care este înăuntru	interoceptiv, interoceptor
INTRA-, INTRO-	intra (L) = înăuntru	intraarticular, intradermoreacție, intramuscular, intravenos, introspecție, introvertit
IOD-, IODO-	ioeides (G) = violet	iodism, iodocaptare
ION-, IONO-	ion (G) = migrator, călător < ienai = a merge	anion, cation, ionizare, ionogramă
IOTA-	iota (G) = litera greacească i	iotacism
IPS-	ipse, ipsa, ipsum (L) = (eu, tu, el...) însumi, însăși, însuși...	ipsilateral
IRID-, IRIDO-	iris, -idos (G) = curcubeu; iris	iridectomie, iridociclită, iridodonezis, iridoconstrictor, iridotomie
ISC-, ISCH-	iskhein (G) = a suprima, a reține	iscurie, ischemie
ISCHI-, ISCHIO-	iskhion (G) = șold	ischialgie, ischiatic, ischion, ischiopubiotomie
-ISM	sufix utilizat în medicină pentru formarea unor termeni care desemnează o intoxicare	alcoolism, ergotism, iodism, saturnism
-ISMUS	-ismos (G) = sufix utilizat pentru formarea denumirii unei acțiuni; se folosește cu sensul de spasm, contracție	trismus
-ITĂ	itis (G) = inflamație	amigdalită, apendicită, cistită, faringită, hepatită, rinită
IZO-	isos (G) = egal	izoanticorp, izobare, izocitoză, izoenzimă, izogenic, izogrup, izotip

J

JARGON-, JARGONO-	jargon (Fr veche; etimologie incertă) = a pălăvrăgi; a scoate sunete ca gâscanul	jargonafazie, jargonomimie
-JECȚ-	iactatio, -onis (L) = aruncare, trimitere < iactare = a arunca	injecție

JEJUN-, JEJUNO-	jejunum intestinum (L medicală) = jejun < ieiunus = flămând (deoarece are conținut redus)	jejunită, jejunoplastie, jejunostomie
JUG-, JUGUL-	iugum (L) = jug iugulum (L) = gât	jugal, jugular, jugulogramă
JUNCT-, JONCT-, -JUNCT-	iunctus (L) = legare, unire iunctio, -onis (L) = legătură < iungere = a lega, a uni	conjunctivă, disjuncție, joncțiune
JUXTA-	juxta (L) = lângă	juxtaarticular, juxtaglomerular, juxtaliminar, juxtapiloric

K

KALI-	kali (Ar) = potasă	kaliemie, kaliuretic, kaliurie
KARIO-	v. CARIO-	
KELO-	1. kele (G) = hernie, tumoră 2. khele (G) = cleștele racului; cicatrice	1. kelotomie 2. keloid (cheloid), keloidoză
KENO-	kenos (G) = gol, vid	kenofobie, kenitron
KERAT-, KERATO-	keras, keratos (G) = corn; prin extensie, cornee	hiperkeratoză, keratină, keratită, keratocon, keratodermie, keratoplastie
KILO-	khilioi (G) = o mie	kilobază, kilogram
KIMO-	kyma, -atos (G) = val, undă	kimograf, kimografie
KIN-, KINO-, -KINEZĂ, KINEZI-, (-)KINEZIE	kinesis (G) = mișcare < kinein = a mișca	kinază, kinestezie, kinoscop, cariokineză, kineziterapeut, kineziterapie (kinetoterapie), diskinezie, kinezie
KOILO-	koilos (G) = scobitură, depresiune	koilonichie

L

LABI-	labium, -ii (L) = buză	labial, labialism, labiodentar
LACO-	lakkos (G) = rezervor	lacorinostomie
LACRIM-, LACRIMO-	lacrima (L) = lacrimă	lacrimal, lacrimogen, lacrimonazal
LACT-, LACTO-	lac, lactis (L) = lapte	lactacidemie, lactație, lactescent, lactoză, lactovegetarian
-LAGNIE	lagneia (G) = dorință sexuală, voluptate	algolagnie, cleptolagnie, pirolagnie, psiholagnie
LAGO-	lagos (G) = iepure	lagoftalmie
-LALIE, LALO-	lalia (G) = vorbire < lalein = a vorbi	alalie, dislalie, paralalie, rinolalie, lalopatie
LAMIN-, LAMINO-	lamina (L) = lamă, foaie subțire	laminectomie, laminină, laminotomie
LAN-	lana (L) = lână	lanolină, lanosterol
LANT-	lanthanein (G) = a fi ascuns	lantan, lantanide
LAPARO-	lapara (G) = flanc, abdomen	laparoscopie, laparotomie
-LAPS, LAPS-	lapsus (L) = alunecare, prăbușire < labi = a aluneca, a cădea	prolaps, colaps, lapsus
LARING-, LARINGO-	larynx, -yngos (G) = laringe	laringectomie, laringită, laringoscop, laringotomie
LARVI-	larva (L) = mască, arătare; larvă	larvat, larvivor
LAT-	latens, -ntis (L) = ascuns < latere = a fi ascuns	latent, latență
LATER-, LATERO-	latus, -eris (L) = latură	lateral, lateroducție, laterognație, lateropoziție, lateroversie

LATIR-	lathyros (G) = bob-de-țarină, plantă leguminoasă a cărei varietate mirositoare este mazărea furajeră	latirism
LAX-	laxus (L) = larg, destins	laxativ, laxitate
LECIT-	lekithos (G) = gălbenuș de ou	lecitină
LEIO-	leios (G) = neted	leiomiom, leiomiosarcom
-LEMĂ, **LEMO-**	lemma (G) = înveliș	neurilemă, sarcolemă, lemoblast, lemocit
LENTI- LENTICUL-	lenticula (L) dim. < lens, -ntis = linte; lentilă, cristalin	lenticular, lentiginoză, lentigo, lentilă
LEON-	leon, -ontos (G) = leu	leonin, leontiazis
LEPR-, LEPRO-	lepra (G, L) = lepră < lepros (G) = care se descuamează, solzos, râios	lepralgie, lepră, leproserie
-LEPSIE, **-LEPTIC**	lepsis (G) = fixare leptikos (G) = care se fixează pe	catalepsie, epilepsie, narcolepsie, neuroleptic, organoleptic
LEPTO-	leptos (G) = subțire, fin	leptodactil, leptodont, leptomeninge, leptospiroză
LET-	letum (L) = moarte	letal, letalitate
LEUC-, **LEUCO-**	leukos (G) = alb	leucafereză, leucemie, leucocit, leucodistrofie, leucopenie, leucoree, leucoencefalită
LEVO-	laevus (L) = stâng	levocardie, levogir, levomer, levuloză
-LEXIE	lexis (G) = cuvânt	alexie, dislexie
LIC-	lykos (G) = lup	licantropie
LIEN-	lien, -enis (L) = splină	lienal, lienocel
LIG-	ligamentum (L) = legătură < ligare = a lega	ligament, ligand, ligatură, ligază
LIMB-	limbus (L) = tiv, bandă cusută pe marginea vestmintelor	limbic
LIMF-, **LIMFO-**	lympha (L) = apa limpede; limfă	limfadenectomie, limfadenită, limfangită, limfedem, limfocit
LIMIN-	limen, -inis (L) = prag, limită	liminar, supraliminar
LIMNI-, LIMNO-	limne, -os (G) = heleșteu, iaz	limnimetrie, limnologie
LIMO-	limos (G) = foame	limoterapie
LINGU-	lingua (L) = limbă	lingual, lingula
-LINGUS	lingere (L) = a linge	anilingus, cunilingus
LIO-	lyein (G) = a distruge	liofil, liofilizare, liofob
LIP-, **LIPO-**	lipos (G) = grăsime	lipază, lipemie, lipid, lipodistrofie, lipoidoză, lipopolizaharid
LIPARO-	liparos (G) = gras	liparocel
LIPE-	lype (G) = tristețe	lipemanie
LIPO-	leipein (G) = a lăsa, a abandona	lipotimie
LIS-, LISO-	lissos (G) = neted	lisencefal, lisotriție
LIT-, **LITO-,** **-LIT**	lithos (G) = piatră	litiază, litotripsie, coprolit, sialolit
LIV-	lividus (L) = vinețiu	livedo, livid, lividitate
-LIZĂ, **-LITIC**	lysis (G) = distrugere lytikos (G) = care distruge < lyein = a distruge	citoliză, epidermoliză, glicogenoliză, termoliză, tromboliză, hemolitic, spasmolitic, lizozom
LOB-, LOBO-	lobos (G) = lob	lobar, lobotomie
LOBUL-	lobulus (L medicală) = lobul dim. < lobos (G) = lob	lobular, lobulat
LOC-	locus (L) = loc	locomoție, locus
-LOCULAR	loculus (L) = loc mic dim. < locus = loc	multilocular, unilocular
-LOCVIE	loqui (L) = a vorbi	amforilocvie, pectorilocvie
LOFO-	lophos (G) = coamă	lofodont, lofotriție

LOGO-, **-LOGIE,** **-LOG**	logos (G) = 1. cuvânt 2. studiu, știință 3. raport, relație	1. logonevroză, logopedie, logoree 2. farmacologie, hematologie, neurolog, psiholog 3. heterolog, omolog
LOHI-	lokheia sau lokhos (G) = naștere	lohii, lohiometrie
LOMB-, LOMBO-	lumbus (L) = șale, regiune lombară	lombalgie, lombotomie
LONGI-	longus (L) = lung	longilin
LUCI-	lux, lucis (L) = lumină	luciferază, luciferină, lucită
LUD-	ludus (L) = joc, distracție	ludic
LUM-	lumen, -inis (L) = lumină	lumen, luminanță
LUMB-	lumbus (L) = șale, lombă	lumbago
LUP-	lupus (L) = lup (aluzie la tendința bolii de a roade, de a ulcera)	lupic, lupoid, lupom, lupus
LUTE-	luteus (L) = galben	luteină, luteinom, luteocrom
LYS-	lyssa (G) = turbare	lyssavirus

M

MACRO-	makros (G) = mare	macroblast, macrocefalie, macrocitoză, macrogenitosomie, macroglobulină, macropsie, macrosomie
MACUL-	macula (L) = pată	macular, maculopapulos
MAGIST-	magistralis (L) = de maestru	magistral
MAL-	malus (L) = rău, boală	malabsorbție, malarie, malformație, malfuncție, malnutriție
MALA-	mala (L) = maxilar superior	malar
MALAC-, **(-)MALACIE,** **MALACO-**	malakos (G) = moale malakia (G) = înmuiere	malacie, cerebromalacie, condromalacie, osteomalacie, miomalacie, malacologie
MALEOL-	malleolus (L) = ciocan mic; maleolă dim. < malleus = ciocan	maleolar
MAM-, **MAMO-**	mamme (G), mamma (L) = sânul mamei, mamelă	mamar, mamografie, mamopexie, mamoplastie
MAMIL-, MAMILO-	mamilla (L) = mamelă; se folosește cu sensul de mamelon < mamme (G) = sânul mamei	mamilar, mamiloplastie
-MAN, **(-)MANIE**	mania (G) = nebunie, furie	megaloman, mitoman, piroman, toxicoman, cleptomanie, mitomanie, tricotilomanie
MAN-	manus (L) = mână	manevră, manipulare, manual
MANO-	manos (G) = puțin dens	manometrie, manometru
MARMOR-	marmor, -oris (L) = marmură	marmorat, marmorean
MASCULI-, MASCULIN-	masculinus (L) = masculin, bărbătesc < masculus = bărbat	masculin, masculinizant, masculinizare
MAST-, **MASTO-,** **-MASTIE**	mastos (G) = sân, mamelă	mastectomie, mastodinie, mastoidă, mastoptoză, ginecomastie
MASTIGO-	mastigein (G) = a biciui mastix, -igos (G) = bici	mastigofobie, mastigofor
MATERN-	maternus (L) = matern < mater, -tris = mamă	maternal, maternitate
MATUR-, -MATUR	maturus (L) = copt, matur < maturare = a coace	maturare, maturație, maturitate, dismatur, prematur
MAXIL-, MAXILO-	maxilla (L) = maxilar	maxilar, maxilofacial
MECON-	mekonion (G), meconium (L) = suc de mac; denumire pentru materiile fecale ale nou-născutului, care se aseamănă cu acest suc (vâscos și de culoare verde)	meconism, meconiu

MEDI-, MEDIO-	medius (L) = situat la mijloc	mediacalcoză, medial, median, mediastin, medius, medioclavicular
MEDIC-, MEDICO-	medicus (L) = medic	medical, medicină, medico-social
MEDUL-, MEDULO-	medulla (L) = măduvă	medular, meduloblast, medulogramă, medulo-suprarenală, medulomer
MEGA-, -MEGALIE, MEGALO-	megas, megalos (G) = 1. mare 2. unitate egală cu un milion (10^6) de unități de bază	1. megacariocit, megacefal, megadolicocolon, hepatomegalie, splenomegalie, megaloblast, megalomanie 2. megacalorie
MEIO-, MIO-	meiosis (G) = micșorare < meion = mai mic	meiogenic, meioză, miotic
MELI-	meli, melitos (G), mel, mellis (L) = miere	melitină, meliturie
MELAN-, MELANO-, MELEN-	melas, melanos (G) = negru melaina (G) = neagră	melanină, melanism, melanocit, melanodermie, melanonichie, melanoză, melatonină, melenă
-MELIE, MELO-	melos (G) = extremitate, membru	macromelie, micromelie, meloreostoză
MELO-	melos (G) = cântec	melodramă, meloman, meloterapie
MEMOR-	memor, -oris (L) = care își amintește memoria (L) = memorie	memorie, memorizare
MEN-, MENO-, MENSTRU-	men, menos (G) = lună	menarhă, menhidroză, amenoree, menometroragie, menstruație
MENING-, MENINGO-	meninx, -ingos (G) = membrană foarte fină; meninge	meninge, meningiom, meningism, meningită, meningocel, meningococ, meningoencefalită
MENISC-	meniskos (G) = semilună, crai-nou; menisc	meniscal, meniscectomie
MENT-	1. mens, -ntis (L) = minte, inteligență 2. mentum (L) = bărbie, menton	1. mental, mentalitate, dement 2. menton, mentonier
MER-, MERO-, -MER	meros (G) = 1. parte 2. coapsă	1. dermatomer, merocel, merogonie, merosistolic, blastomer, ectomer, izomer, metamer, polimer 2. meralgie
MET-, META-	meta (G) = 1. indică transformarea 2. după	1. metabolism, metacercar, metacromazie, metafază, metafiză, metamorfopsie, metaplazie 2. metarteriolă, metacarp, metamielocit
METEOR-	meteoros (G) = ridicat în aer < meteorizein = a ridica în aer	meteorism, meteorolabil, meteoropatologie, meteorotropism
-METOP, METOP-, -METOPIE	metopon (G) = frunte	stenometop, metopic, eurimetopie
METR-, METRO-	metra (G) = uter	metrită, metroperitonită, metroree
METRIO-	metrios (G) = moderat, mediu	metriocefal
-METRU, -METRIE, -METRIC	metron (G) = măsură	centimetru, optometru, antropometrie, audiometrie, hipermetrie, mandibulometrie, termometrie, dismetric
MEZ-, MEZO-	mesos (G) = 1. la mijloc 2. mijloc de fixare a unui viscer abdominal	1. mezaortită, mezencefal, mezenchim, mezoderm, mezodiastolic, mezogastru 2. mezenter, mezocolon, mezosigmoid
MIC-, MICETO-	mykes, -etos (G) = ciupercă	actinomicoză, micobacterie, micoplasmă, micoză, streptomicină, micetom
MICRO-	mikros (G) = mic	microanaliză, micrococ, microlitiază, micrometru, microscop, microtom

MIEL-, **MIELO-**	myelos (G) = măduvă	mielită, poliomielită, mielocit, mielografie
MILI-	miliarius (L) = referitor la mei < milium = bob de mei	miliar
MILI-	mille (L) = o mie	miliCurie, miliechivalent, miligram, milimol, miliosmol
MILO-	mylos (G) = piatră de moară; prin extindere, molar	(mușchi) miloglos, miloliză
-MIMETIC, **-MIMIE**	mimetikos (G) = care imită mimia (G) = imitare < mimeisthai = a imita	corticomimetic, simpaticomimetic, amimie, ecomimie, hipomimie, patomimie
MIO-, **MI-**	mys, myos (G) = mușchi	mioatrofie, miocardită, mioclonie, miofibrilă, miotomie, miozină, miastenie
MIRI-	myrias (G) = zece mii	miriagramă, miriapod
MIRING-, MIRINGO-	myringa (L) = membrană; timpan < meninx, -ingos (G) = membrană foarte fină	miringită, miringoplastie, miringotomie
-MIS-, -MITENT	missus (L) = trimitere < mittere = a trimite	intromisiune, intermitent
MITILI-	mytilos (G) = scoică	mitilitoxină
MITO-	1. mitos (G) = ață, fir 2. mythos (G) = legendă, fabulație	1. mitocondrie, mitoză, mitozom 2. mitomanie
MIX-	myxa (G) = mucus	mixedem, mixom
MIX-, **-MIXIE,** **MIXO-**	mixis (G), mixtus (L) = amestec	mixiologie, amfimixie, endomixie, mixoscopie
MIZ-, MIZO-	misein (G) = a urî	mizantropie, mizoneism
MNEM-, **MNEMO-,** **-MNEZIE**	mneme (G) = memorie < mnasthai = a-și aminti	anamneză, mnemastenie, mnemonică, amnezie
MOGI-	mogis (G) = cu greutate, dificil	mogigrafie, mogilalie
MOL-	1. moles (L) = masă informă 2. mollis (L) = moale	1. molar, molecular 2. emolient
-MONAS	monas (G) = unitate	Pseudomonas, Trichomonas
MONIL-	monile, -is (L) = colier	moniliform
MONO-	monos (G) = singur	monocit, monomer, mononucleoză, monosomie
MORB-	morbus (L) = boală	morbid, morbiditate
MORBILI-	morbillus (L) = erupție cutanată, rujeolă < morbus = boală	morbiliform, Morbillivirus
MORFI-	Morpheos (G) = zeul somnului	morfină, morfinoman
MORFO-, **-MORF,** **-MORFOZĂ**	morphe (G) = formă	morfologie, morfogeneză, morfopatologie, amorf, dismorfism, polimorf, metamorfoză
-MOTOR	motor, -oris (L) = cel care pune în mișcare < movere = a mișca	psihomotor, vasomotor
MUC-, **MUCO-**	mucus (L) = mucus	mucină, mucoasă, mucocel, mucoid, mucopolizaharid, mucoviscidoză
MULTI-	multus (L) = mult	multicavitar, multigestă, multilocular, multimedia, multipară
MUR-	mus, muris (L) = șobolan, șoarece	murin
MUSCUL-, MUSCULO-	musculus (L) = mușchi	muscular, musculatură, musculocutanat, musculotrop
MUT-	mutus (L) = mut	mutism
MUTA-	mutare (L) = a schimba, a transforma	mutagen, mutagenicitate, mutație (prin intermediarul mutatio, -onis)
MUZICO-	mousike (G), musica (L) = muzică	muzicomanie, muzicoterapie

N

NANO-	nanos (G) = 1. pitic 2. unitate de un miliard de ori mai mică (10^{-9}) decât unitatea de bază	1. nanism, nanomelie 2. nanogram, nanometru, nano-particulă, nanosecundă
NARCO-	narke (G) = amorțeală, toropeală	narcobioză, narcolepsie, narcomanie, narcotic
NATI-	natis (L) = fesă	natiform
NATR-	natroun (ar), natron (Spaniolă) = carbonat de sodiu natural	natremie, natriu, natriurie
NATUR-	natura (L) = natură	naturalist, naturopatie
NAU-	naus (G) = navă, vapor	naupatie
NAZ-, NAZO-	nasus (L) = nas	nazal, nazofaringian, nazospinal
NECRO-	nekros (G) = mort	necrobioză, necrofilie, necropsie, necrotaxie
NEFEL-, NEFELO-	nephele (G) = nor	nefelion, nefelometrie, nefelopie
NEFR-, NEFRO-	nephros (G) = rinichi	glomerulonefrită, nefroangioscleroză, nefrocistostomie
NEGAT-	negativus (L) = negativ	negativism, negatoscop
NEMATO-, -NEMĂ	nema, -atos (G) = fir	nematod, nematospermie, cromonemă, treponemă
NEO-	neos (G) = nou	neoartroză, neoplasm
NERV-, NEUR-, NEURO-, NEVR-, NEVRO-	nervus (L), neuron (G) = nerv	nervozitate, neural, neurinom, neuroangiomatoză, neuroblastom, neuromediator, nevralgie, nevrax, nevromatoză
NESIDI-	nesidion (G) = insulă mică	nesidioblastom
NEV-	naevus (L) = neg, pată, marcă	nev, nevocelular
NICT-, NICTO-	nyx, nyktos (G) = noapte	nictalgie, nictalopie, nictemeral, nicturie, nictofobie
NIGR-	niger, nigra, nigrum (L) = negru	acanthosis nigricans, nigrită
NIMF-, NIMFO-	nymphe (G), nympha (L) = în literatură "cea care este acoperită cu un văl", de unde: tânără mireasă; în limbajul medical (sec. XVII) - labiile mici	nimfă, nimfoid, nimfomanie, nimfotomie
NISTAGM-	nystagmos (G) = clătinare < nystazein = a da din cap	nistagmografie, nistagmus
NITR-	nitron (G) = nitrat de potasiu, sodă; azot	nitrați, nitroglicerină
NOCI-	nocivus (L) = dăunător < nocere = a face rău, a vătăma	nociceptiv, nociceptor, nociv
NOCT-	nox, noctis (L) = noapte	noctambulism
NOD-	nodus (L) = nod	nodal, nodozitate, nodul, nodular
-NOM, -NOMIE, NOMO-	nomos (G) = obicei având forță de lege	autonom, anomie, fizionomie, taxonomie, nomogramă
NOO-	noos, nous (G) = inteligență	nooleptic, noosferă, nootrop
NOR-	abrev. Germ.: Nitrogen ohne Radikal (atom de azot fără radical)	noradrenalină, noradrenergic
NORMO-	norma (L) = normă, regulă, lege, model	normocitoză, normocrom, normotensiv, normotip, normotop
NOSO- (NOZO-), -NOZĂ	nosos (G) = boală	nosencefal, nosofobie, nosologie, nosocomial, zoonoză
NOSTO-	nostos (G) = întoarcere acasă < nostein = a se întoarce acasă	nostocitoză, nostomanie
NOT-, NOTO-	noton (G) = spate	notalgie, notocord, notomel

NUCLE-, **NUCLEO-**	nucleus (L) = sâmbure, nucleu	nuclear, nuclează, (acizi) nucleici, nucleohistone, nucleol
NUL-	nullus (L) = nul	nuligestă, nulipară
NUMUL-	nummulus (L) = monedă mică dim. < nummus = monedă	numular
NUTRI-	nutrire (L) = a hrăni	nutriment, nutriție

O

OB-	ob (L) = în fața; prefix cu sensul "contra"	obtuz
OBIT-	obitus (L) = moarte	obitoriu
OBLAT-	oblativus (L) = oferit de bună voie	oblativ, oblativitate
OCCIPIT-, OCCIPITO-	occiput, -itis (L) = ceafă, occiput	occipital, occipitoparietal
OCITOC-	oxytokion (G) = metodă de a accelera nașterea < okys sau oxys = repede + tokos = naștere	ocitocic, ocitocină
OCRO-	okhros (G) = galben pal	ocrodermie, ocronoză
OCT-, OCTA-, OCTO	okto (G), octo (L) = opt	octaedru, octan, octet, octoploid
OCUL-, **OCULO-**	oculus (L) = ochi	ocular, oculogir, oculomotor
-OD, OD- (HOD-)	hodos (G) = cale, drum	anod, catod, electrod, metodă, periodic, hodofobie, odimetru (sau hodometru)
ODIN-, **-ODINIE**	odyne (G) = durere	odinofagie, coccidodinie, vaginodinie
ODONT-, **ODONTO-,** **-ODONȚIE**	odous, odontos (G) = dinte	odontalgie, odontoid, odontoblast, odontoporoză, melanodonție
ODOR-, ODORO-	odor, -oris (L) = miros < odorare = a parfuma, a mirosi	odorant, odoroscopie
OENO-	oinos (G) = vin	oenolism, oenomanie
OESTR-	v. ESTR-	
OFI-, OFIO-	ophis, -eos (G) = șarpe	ofiază, ofidism, ofiotoxemie
OFRI-	ophrys (G) = sprânceană	ofriozis, ofrită
OFTALMO-, **-OFTALMIE**	ophthalmos (G) = ochi	oftalmodinamometrie, oftalmoplegie, buftalmie, xeroftalmie
-OID	eidos (G) = formă	amiboid, amiloid, mastoidă, ovoid, tiroidă, xifoid
-OL-	olere (L) = a răspândi un miros	acroleină, olfacție
OLE-, OLEO-	oleum (L) = ulei	oleifiant, oleom, oleolit, oleotorax
-OLĂ	sufix pentru formarea diminutivelor	alveolă, arteriolă, bronșiolă, maleolă, vacuolă
OLFACT-, OLFACT-	olfactus (L) = miros	olfactiv, olfactometrie, olfacție
OLIG-, **OLIGO-**	oligos (G) = puțin	oligurie, oligoamnios, oligocitemie, oligodendroglie
-OLISTEZIS	olisthanein (G) = a aluneca	retrolistezis, sacrolistezis, spondilolistezis
-OM	-oma (G) = sufix cu sensul de tumoră	apudom, carcinom, fibrom, hematom, insulinom, melanom, sarcom
OM-, OMO-	omos (G) = 1. umăr 2. crud, carne crudă 3. prematur	1. omartrită, omoclavicular, omodinie 2. omofagie 3. omotocie
-OMATOZĂ	oma (G) + ose (G) = sufixe care indică o boală caracterizată prin formarea de tumori multiple	fibromatoză, miomatoză, sarcomatoză

OMENT-, OMENTO-	omentum (L) = membrană care înfăşoară viscerele, epiploon	omental, omentectomie, omentită, omentopexie, omentotomie
OMFAL-, OMFALO-	omphalos (G) = ombilic	omfalectomie, omfalită, omfalocel, omfalomezenteric
OMNI-	omnis (L) = în totalitate	omnipractician
ONC-, ONCO-	onkos (G) = 1. masă, tumoră 2. curbură, croşet	1. oncogen, oncogenă, oncologie, oncotic 2. oncocerc, oncocercoză
ONIC-, ONICO-	onyx, onykhos (G) = unghie	onicatrofie, onicofagie, onicomi-coză, onicorexis
-ONIM-	onyma (G) = nume	omonim, toponim
ONIR-	oneiros (G) = vis	oniric, onirism
ONOMATO-	onoma, -atos (G) = denumire	onomatomanie, onomatopee
-ONT, ONTO-	on, ontos (G) = fiinţă	schizont, ontogeneză, ontologie
OO-	oon (G) = ou	oochinet, oocit
OOFOR-, OOFORO-	oophoros (G) = ovar < oon = ou + pherein = a purta, a transporta	ooforectomie, ooforită, ooforopexie, oofororafie
-OP, -OPIE	ops, opos (G) = vedere, văz	deuteranop, miop, hemeralopie, hipermetropie, presbiopie
OPACI-	opacus (L) = umbrit	opacifiere, opacitate
OPAL-	opalus (L) = opal (piatră preţioasă)	opalescenţă, opalin
OPER-	operari (L) = a lucra	operabil, operaţie, postoperator
OPI-, OPIO-	opion (G), opium (L) = suc de mac; opium	opiaceu, opioid, opiomanie
OPIST-, OPISTO-	opisthen (G) = înapoi, în spate	opistencefal, opistognat, opistotonus
OPO-	opos (G) = suc	opoterapie
OPSI-	opse (G) = târziu	opsiurie
-OPSIE	opsis (G) = vedere, aspect	aneritropsie, biopsie, necropsie, acromatopsie
OPSON-	opson (G) = condiment; care face mâncarea mai apetisantă; termen creat de Wright (1903) pentru a desemna substanţa care face microorganismele apte pentru fagocitoză	opsonine, opsonizare
OPTIC-, OPTICO-	optikos (G) = care se referă la vedere optike (G), optice (L) = ştiinţa vederii < optesthai = a vedea	optică, optician, opticomalacie
OPTO-	optos (G) = vizibil < optesthai = a vedea	optometru, optotip
OR-, ORO-	1. os, oris (L) = gură 2. oros (G) = munte	1. oral, orofaringe 2. orofil, orogeneză
ORBI-	orbis (L) = cerc	orbicular, orbital
ORBIT-, ORBITO-	orbita (L) = orbită; sensul anatomic datează din sec. XIV < orbis = cerc	orbitar, orbită, orbitometrie, orbitotomie
OREXI- -OREXIE	orexis (G) = apetit	orexigen, anorexie, hiperorexie, poliorexie
ORGAN-, ORGANO-	organon (G), organum (L) = instrument, maşină; parte a corpului îndeplinind o funcţie precisă, organ	organic, organotrop
ORHI-, -ORHIDIE, ORHIDO-	orkhis, -idos (G) = testicul	orhialgie, orhidectomie, orhită, criptorhidie, orhidopexie
ORNITO-	ornis, ornithos (G) = pasăre	ornitofobie, ornitologie, ornitoză
ORO-, OROSO-	oros (G) = partea seroasă a sângelui; orice serozitate	orodiagnostic, orosomucoid, orosoterapie
ORTO-	orthos (G) = drept, corect	ortodiagramă, ortodonţie, ortofonie, ortoped, ortopnee, ortoptic, ortostatic, ortotonus
OS(-)	os, oris (L) = gură	per os
OS-, OSI-	os, ossis (L) = os	oseină, osificare, osifluent

OSCHEO-	oskheos (G) = bursa testiculelor, scrotul	oscheocel, oscheom
OSCIL-	oscillatio, -onis (L) = balansoar	oscilație, oscilometru, osciloscop
OSFI-	osphys (G) = șold, flanc	osfialgie
OSFREZIO-	osphresis (G) = simțul mirosului	osfreziolagnie, osfreziologie
OSMO-	osmos (G) = impuls, împingere	osmolalitate, osmolaritate, osmoreceptor, osmotic, osmoză
-OSMIE, **OSMO-**	osme (G) = miros	anosmie, cacosmie, hiperosmie, osmoreceptor
OSTE-, **OSTEO-,** **-OST,** **-OSTOZĂ**	osteon (G) = os	osteită, osteoblast, osteoclast, osteodisplazie, osteom, osteo-poroză, periost, exostoză
OSTI-	ostium (L) = intrare, ușă; orificiu	ostial, ostium
OT-, **OTICO-** **OTO-**	ous, otos (G) = ureche otikos (G) = referitor la ureche	otalgie, otită, otolit, otoplastie, otoragie, otoscop, oticodinie
OV-, **OVO-**	ovum (L) = ou	ovalbumină, ovul, ovulație, ovocit, ovogonie, ovoimplantație
OVARI-, **OVARIO-**	ovarium (L medicală) = ovar < ovum = ou	ovariectomie, ovarită, ovariopexie, ovariotomie
-OX-, **OXI-,** **-OXIE**	oxys (G) = 1. acru; oxigen (care generează acizi) 2. ascuțit 3. rapid	1. anoxemie, bioxid, peroxid, oxigenoterapie, hipoxie 2. oxicefalie 3. oxilalie, oxitocic
OXAL-	oxalis (G) = măcriș (bogat în oxalați)	oxalat, oxalemie
OZ-	ozein (G) = a exala un miros neplăcut	ozenă, ozon
-OZĂ	1. indică un glucid 2. boală neinflamatorie; stare, condiție, uneori ideea de exces	1. hexoză, pentoză 2. acidoză, alcaloză, amiloidoză, artroză, ciroză, glicogenoză, hemocromatoză, leucocitoză, nevroză

P

-PAG	pagos (G) = legat, unit	craniopagi, parapagi, toracopagi (monștri dubli uniți prin diferite părți ale corpului)
PAHI-	pakhys (G) = gros	pahidermie, pahimeningită, pahipleurită
PAL-	pallein (G) = a vibra, a oscila	palanestezie, palestezie
PALAT-	palatum (L) = cerul gurii, palat	palatin, palatoplastie, palatorafie, palatoschizis
PALEO-	palaios (G) = vechi, bătrân	paleocerebel, paleocortex
PALI-, PALIN-	palin (G) = iarăși, din nou	palikinezie, palilalie, palindromic
PALM-, PALMO-	palma (L) = palmă, palmier	palmar, palmiform, palmospasm
PALP-	palpare (L) = a mângâia, a palpa	palpabil, palpare
PALPEBR-	palpebra (L) = pleoapă	palpebral
PAN-	pan (G) = tot	pandemie, panencefalită, panoftalmie
PAPAVER-	papaver, -eris (L) = mac	papaverină
PAPIL-	papilla (L) = mamelon, bășicuță	papilar, papilă, papilectomie, papilită, papilom, papilomatoză
PAR-, **PARA-**	para (G) = lângă, dincolo de	parenteral, paracardiac, paracrin, paralizie, paramedian, paranoia, parapareză, parasimpatic, paratiroidă, paravenos, paravertebral
-PARĂ, -PARITATE	parere (L) = a naște	mucipară, primipară, sudoripară, fisiparitate, sciziparitate
-PAREUNIE	pareune (G) = împerechere	algopareunie, apareunie, dispareunie, eupareunie
(-)PAREZĂ	paresis (G) = slăbire, relaxare; paralizie ușoară	hemipareză, parapareză, pareză
PARIET-	paries, -etis (L) = perete	parietal, parietooccipital

PART-	partus (L) = naștere < parere = a naște	parturientă, parturiție
PARTENO-	parthenos (G) = virgină, fecioară	partenogeneză, partenologie
-PARTIT	partitus (L) = împărțit < partiri = a împărți	bipartit
PARVI-, PARVO-	parvus (L) = mic, redus	parvocelular, parvovirus
PATEL-, PATELO-	patella (L) = rotulă	patelectomie, patelită, patella, pateloplastie
PATO-, -PAT, -PATIE	pathos (G) = 1. boală 2. afecțiune, sentiment	1. patochimie, patognomonic, patologie, psihopat, nefropatie 2. homeopatie, simpatie, telepatie
PAUCI-	paucus (L) = în număr mic	paucimolecular, paucisimptomatic
(-)PAUZĂ	pausis (G), pausa (L) = oprire, încetare	andropauză, menopauză
PECT-, PECTO-	pektos (G) = compact, coagulat, format din particule foarte bine unite	pectină, pectografie
PECTOR-	pectus, -oris (L) = piept, torace	pectoral
PED-, PEDI-, -PEDIE, PEDIO-, PEDO-	1. pais, paidos (G) = băiat, copil 2. paideia (G) = educarea copiilor, instruire, prevenirea unor maladii la copil; în prezent este utilizat și în cazul adulților 3. pedon (G) = sol 4. pes, pedis (L) = picior	1. pedagogie, pediatrie 2. farmacopedie, hipnopedie, logopedie, ortopedie 3. pedologie 4. biped, pedicul, pedios, peduncul
-PEDEZĂ	pedesis (G) = săritură < pedan = a sări	diapedeză
PEDICUL-, PEDICULO-	pediculus (L) = piciorus, păduche dim. < pes, pedis = picior	pediculat, pediculoză
-PEE	poiein (G) = a face, a crea	farmacopee, prosopee
PEL-	pella (G), pellis (L) = piele	pelagră, peliculă
PELAG-	pelagos (G) = fluxul mării	pelagic, pelagism (rău de mare)
PELICO-	pelyx, -ycos (G) = albie, cadă, bazin	pelicogen
PELO-	pelos (G) = noroi	peloid, peloterapie
PELVI-	pelvis (L) = bazin	pelvimetrie, pelvin, pelvis
PEMFI-	pemphix, -igos (G) = bășicuță	pemfigoid, pemfigus
PEND-, -PENS-	pensus (L) = atârnat < pendere = a fi suspendat, a atârna	pendular, suspensie, suspensor
PENICIL-	penicillum (L) = pensulă	penicilină, penicilinază, Penicillum
-PENIE	penia (G) = sărăcie	leucopenie, sideropenie, trombopenie
PENT-	pente (G), pentas, -adis (L) = cinci	pentadă, pentoxid, pentoză
PEO-	peos (G) = penis	peotilomanie, peotonie
PEPS-, PEPT-, -PEPSIE	pepsis (G) = digestie, coacere peptos (G) = digerat, copt < pepsein = a găti, a digera	pepsină, peptic, peptid, peptonă, dispepsie, eupepsie
PER(-)	per (L) = prin	per os, percutanat, perfuzie
PERCEPT-	perceptum (L) = perceput participiul trecut al verbului percipere = a cuprinde cu simțurile, a percepe	perceptibil, perceptibilitate, percepție (prin intermediarul peceptio, -onis)
PERI-	peri (G) = în jurul	periapical, periarterial, pericard, perifolicular, peritoneu
PERO-	peros (G) = mutilat, schilodit	perocefal, peromel
-PET	petere (L) = a se îndrepta spre	celulipet, centripet
PETR-, PIETR-	petra (L) = piatră	petromastoidian, pietrificare, pietros
(-)PEXIE	pexis (G) = fixare; repunerea la loc a unui organ ptozat	gastropexie, histopexie, mastopexie, nefropexie
PICN-, PICNO-	pyknos (G) = gros, îndesat, consistent	picnic, picnoză, picnometru
PICO-	pykos (G) = unitate de măsură egală cu 10^{-12} unități de bază	picofarad, picogram, picometru, picomol

PICR-, PICRO-	pikros (G) = amar	picramină, picric, picrocarp
PIEL-, PIELO-	pyelos (G) = bazin	pielectazie, pielită, pielografie, pielonefrită, pieloureteral
PIEZ-, PIEZO-	piezein (G) = a presa, a comprima	piezestezie, piezoelectric, piezogramă, piezometrie
PIGMENT-, PIGMENTO-	pigmentum (L) = vopsea	pigmentație, pigmenturie, pigmentoliză
PIL-	pilus (L) = păr	pilos, pilosebaceu, pilozitate
PILE-	pyle (G) = poartă, intrare; vena portă	pileflebită, piletromboză
PILOR-, PILORO-	pyloros (G), pylorus (L) = portar < pyle (G) = poartă + ouros (G) = paznic	pilorectomie, pilorită, piloroplastie, pilorospasm, pilorotomie
PIMEL-	pimele (G) = grăsime	pimelită, pimeloză
PINEAL-	pinea (L) = con de pin (datorită asemănării cu forma glandei)	(glandă) pineală, pinealom
PIO-, -PIEM	pyon (G) = puroi	piocianină, piococ, piocolecistită, pionefroză, piotorax, empiem
PIRENO-	pyren, -enos (G) = sâmbure, nucleu	pirenofor, pirenoliză
-PIRET-, -PIREX-	pyretos (G) = febră pyrexis (G) = acces de febră < pyressein = a avea febră	antipiretic, apiretic, piretogen, pirexie
PIRI-	pirum (L) = pară	piriform
PIRO-	pyr, pyros (G) = foc	piromanie, pirozis
PISI-	pisum (L) = mazăre	pisiform
PITI-	peithein (G) = a convinge	pitiatic, pitiatism
PITIR-	pityron (G) = tărâțe (de grâu)	pitiriasis
PITUIT-	pituita (L) = secreție cu mucozități (anticii credeau că secrețiile nazale proveneau din această glandă, prin lama ciuruită a etmoidului)	pituitar, pituită
PLACENT-	placenta (L) = plăcintă	placentar, placentoterapie
PLAGIO-	plagios (G) = oblic	plagiocefalie, plagiotropism
PLAN-, PLANI-, -PLANIE, PLANO-	1. planus (L) = neted, plan 2. plane (G) = migrare planos (G) = migrator	1. planimetru, planografie, planoccipitalie 2. angioplanie, arterioplanie, planocit, planomanie
PLASM-, -PLASMĂ, PLASMO-	plasma (G) = obiect modelat (termen creat de medicul german Schultz în 1836)	plasmafereză, citoplasmă, hialoplasmă, nucleoplasmă, toxoplasmă, Plasmodium
PLAST-, (-)PLASTIE	plastos (G) = modelat < plassein = a forma, a modela	plastic, plasticitate, esofagoplastie, vaginoplastie
PLATI-	platys (G) = turtit	plathelminți, platicefalie, platipodie, platispondilie, platysma
-PLAX	plax (G) = placă; cu sensul de celulă gigantă	mieloplaxe
-PLAZIE	plasis (G) = modelare < plassein = a forma, a modela	anaplazie, aplazie, displazie, hiperplazie, neoplazie
-PLEGIE, -PLEGIC	plege (G) = lovitură; cu sensul de paralizie	hemiplegie, tetraplegie, ganglioplegic, paraplegic
PLEIO-, -PLEIOZĂ	pleion (G) = mai numeros	pleiocromie, pleiotropie, patopleioză
PLEO-	pleon (G) = numeros, în plus, în exces	pleocitoză, pleomorfism, pleostenoză
PLESI-	plessein (G) = a lovi, a bate	plesimetru
PLET-	plethore (G) = saturare, plenitudine < plethein = a fi plin	pletoră, pletoric, depleție
PLETISMO-	plethysmos (G) = creștere	pletismografie
PLEUR-, PLEURO-	pleura (G) = coastă, latură, iar din sec. XVI – pleură	pleural, pleuralgie, pleurezie, pleuropericardic, pleurotomie
PLEX(-)	plexus (L) = împletit < plectere = a împleti	plex solar, plexiform
PLEZI-, PLEZIO-	plesios (G) = vecin	plezihormon, pleziocrinie, pleziomorfism

PLIC-	plica (L) = cută, îndoitură	plicatură, plică
-PLOID, **-PLOIDIE**	ploos (G) = îndoire, pliere + eidos (G) = formă; sufix creat prin analogie cu "diploid" și "haploid", indicând gradul de multiplicare al cromozomilor	diploid, haploid, tetraploid, tetraploidie
PLURI-	plus, pluris (L) = mai mult	pluricelular, pluriglandular, plurilocular, plurimal-formativ
-PNEE	pnoia (G) = respirație < pnein = a respira	apnee, dispnee, ortopnee
PNEUM-, **PNEUMAT-** **PNEUMATO-**	pneuma, -atos (G) = aer, respirație	pneumoencefalografie, pneumatizare, pneumatocel
PNEUMO-, **PNEUMON-**	pneumon, -onos (G) = plămân	pneumocenteză, pneumococ, pneumoconioză, pneumogastric, pneumonectomie
POD-, **-POD,** **-PODIE,** **PODO-**	pous, podos (G) = picior	podagră, podologie, pseudopod, platipodie
-POIETIC, **-POIEZĂ**	poietikos (G) = care formează poiesis (G) = creare, formare < poiein = a forma	hematopoietic, eritropoieză, leucopoieză, trombo-poieză
POIKILO-	poikilos (G) = felurit, variat	poikilocitoză, poikiloterm
POLAKI-	pollakis (G) = deseori, frecvent	polakiurie
POLAR-, POLARO-	1. polein (G) = a învârti, a roti 2. polus (L) = pol	1. polarimetrie, polarimetru, polarograf 2. polar, polarizare
POLI-	1. polis (G) = oraș 2. polys (G) = mulți	1. policlinică 2. poliadenopatie, poliartrită, policitemie, polidipsie, polimer, polinuclear, polipnee, polipragmazie
POLIC-	pollex, -icis (L) = police	police, policizare
POLIN-	pollen, -inis (L) = făină fină, pulbere	polinie, polinoză
POLIO-	polios (G) = cenușiu; se referă la substanța cenușie din SNC	polioencefalită, poliomielită
PONO-	ponos (G) = muncă grea	ponofobie, ponopatie
PONT-	pons, pontis (L) = punte	pontin, pontocerebelar
-POR, POR-, PORO-	1. porus (L), poros (G) = por, conduct, pasaj 2. poros (G) = piatră poroasă	1. electroporație, porometrie 2. osteoporoză, poros
PORFIR-, PORFIRO-	porphyra (G) = purpură	porfirină, porfirocitoză
POSO-	poson (G) = cât de mult, ce cantitate	posologie
POST-	posthe (G) = prepuț	postectomie, postită
POST-, **POSTERO-**	post (L) = după posterior (L) = care stă în urmă	postnatal, postoperator, post-partum, postprandial, posttraumatic, posterolateral
POTO-, POT-	potos (G) = băutură	potomanie, potabil
-PRAGIE	prage (G) = act, acțiune	bradipragie, cacopragie
PRAGMAT-, PRAGMATO-	pragma, -atos (G) = fapt	pragmatamnezie, pragmatoagnozie
(-)PRAXIE	praxis (G) = acțiune, practică	apraxie, chiropraxie
PRE-	prae (L) = înainte	preanestezie, precordial, predispoziție, prefrontal, premedicație
PRES-	pressus (L) = apăsat < pressare = a presa	presiune, presoceptor
PREZBI-	presbys (G) = bătrân	prezbiacuzie, prezbiofrenie, prezbiopie
PRIMI-, PRIMO-	primus (L) = primul	primigestă, primipară, primitiv, primoinfecție
-PRIV	privus (L) = lipsit de < privere = a lipsi pe cineva de ceva	feripriv, insulinopriv, tireopriv

PRO-	pro (G, L) = înaintea, în fața	procariot, proenzimă, proeritroblast, profază, profilaxie
PROCT-, **PROCTO-**	proktos (G) = anus	proctalgie, proctită, proctocel, proctopexie, proctoree
PROLI-	proles (L) = descendenți, urmași	prolific, proliferare
PROPRIO-	proprius (L) = ceea ce ne aparține	proprioceptiv
PROSEXI-, -PROSEXIE	prosexis (G) = atenție < prosekhein = a fi atent	prosexigen, aprosexie, hipoprosexie, paraprosexie
PROSOP-, PROSOPO-	prosopon (G) = 1. față 2. persoană, personaj	1. prosopalgie, prosopometru, prosopospasm 2. prosopografie
PROT-, **PROTO-**	protos (G) = primul	proteină, proton, protodiastolic, protoplasmă, Protista
PROTER-, PROTERO-	proteros (G) = anterior, timpuriu	proterandrie, proteroglifă, proterotip
PROXIM-	proximus (L) = cel mai apropiat	proximal, (punct) proximum
PRURI-	prurire (L) = a avea mâncărimi	prurigo, prurit
PSAMO-	psammos (G) = nisip	psamofil
PSEUDO-	pseudes (G) = fals	pseudoartroză, pseudocomițial, pseudohermafroditism, pseudohipoparatiroidie
PSIH-, **PSIHO-**	psykhe (G) = suflet	psihedelic, psihiatrie, psihoză, psihoanaleptic, psihogen, psihoterapie
PSIHRO-	psykhros (G) = frig	psihroestezie, psihrofil
PSITAC-	psittakos (G) = papagal	psitacism, psitacoză
PSO-	psoa, psoas (G) = mușchiul spatelui	psoas (mușchiul), psoită
PSOR-	psoros (G) = cu suprafața rugoasă psora (G) = râie; sensul modern datează din sec. XIX	psoriasis, psoroftalmie, psorospermie
-PTENĂ	ptenos (G) = care zboară; care este în stare gazoasă	stearopten
-PTER, PTERIG-	pteron (G), pteryx, -ygos (G) = aripă	dipter, pterigion, pterigoid
PTIAL-	ptyalon (G) = salivă	ptialagog, ptialină, ptialism
-PTIZIE	ptysis (G) = acțiunea de a scuipa	hemoptizie
PTOMA-	ptoma, -atos (G) = cadavru	ptomafagie, ptomaine
(-)PTOZĂ	ptosis (G) = cădere	gastroptoză, nefroptoză, ptoză
PUB-	pubes, -is (L) = păr; prin extindere, osul pubis	pubertate (prin intermediarul pubertas, -atis), puber, pubescent
PUER-	puer, -eri (L) = copil	puericultură, puerilitate (prin intermediarul puerilitas, -atis)
PULIC-	pulex, -icis (L) = purice	Pulicidae
PULM-	pulmo, -onis (L) = plămân	pulmon, pulmonar
PULP-, PULPO-	pulpa (L) = carne, pulpă	pulpă, pulpiform, pulpită, pulpos, pulpolit
PULS-	pulsus (L) = izbire, lovire; puls < pulsare = a bate, a izbi	pulsație (prin intermediarul pulsatio, -onis), pulsograf, pulsometru
-PULSIE	pulsio, -onis (L) = împingere, respingere < pellere = a împinge	lateropulsie, retropulsie
PULT-	puls, pultis (L) = terci	pultaceu
PULVER-, PULVERIZ-	pulverare (L) = a acoperi cu praf < pulvis, -eris = praf, pulbere	pulverifer, pulverulent (prin intermediarul pulverulentus), pulverizare, pulverizator
PUNCTI-	punctum (L) = punct, înțepătură	punctiform
-PUNCTURĂ	punctura (L) = înțepătură	acupunctură
PUPILO-	pupilla (L) = pupilă	pupilometrie, pupiloplegie
PUR-	pus, puris (L) = puroi	purulent, supurație
PURPUR-	purpura (L) = culoare purpurie; sensul medical datează din sec. XIX	purpură, purpuriu
PUSTUL-	pustula (L) = bășică	pustuliform, pustulos, pustuloză
PUTR-	puter, -tris, -tre (L) = putred	putrefacție, putresceină, putrescibil

R

RABDO-, RHABDO-	rhabdos (G) = baghetă, dungă, striu	rabdomioliză, rabdomiom, rhabdovirus
RACEM-	racemus (L) = ciorchine de struguri	racemic
RADI-, **RADIO-**	radius (L) = 1. rază 2. osul radius	1. radianță, radiație, radioactivitate, radiobiologie, radiodermită, radiodiagnostic, radioizotop 2. radius
RADIC-, **RADICO-,** **RADICUL-,** **RADICULO-**	radicula (L) = rădăcină mică dim. < radix, -icis = rădăcină	radical, radicotomie, radiculalgie, radicular, radiculectomie, radiculită, radiculopatie
-RAFIE, **RAFEO-**	rhaphe (G) = sutură	enterorafie, neurorafie, perineorafie, rafeomedian
RAG-	rhagas, -ados (G) = crăpătură, fisură	ragadă
-RAGIE	rhegnynai (G) = a țâșni, a izbucni	hemoragie, menoragie
RAHI-, **-RAHIE**	rhakhis (G) = coloană vertebrală, rahis	rahianestezie, rahicenteză, glicorahie, proteinorahie
RE-	re (L) = iarăși	reanimare, recidivă, reeducare
RECT-, **RECTO-**	rectum (L medicală) = rect < rectus = rectiliniu, drept (datorită traiectului drept al acestui segment intestinal)	rectal, rectită, rectocolită, rectoragie, rectosigmoid, rectotomie
-REE	rhoia (G) = curgere < rhein = a curge	gonoree, leucoree, menoree, otoree, rinoree, sialoree
REFRACT-, REFRACTO-	refractus (L) = răsfrânt < refringere = a răsfrânge	refractar (prin intermediarul refractarius), refractometru, refractometrie, refracție (prin intermediarul refractio, -onis)
REN-	ren, renis (L) = rinichi	renal, reniform, renină
REO-	rheos (G) = curent < rhein = a curge	reobază, reologie, reostat
RETI-	rete, -is (L) = rețea	retină, retinită, retinoblastom
RETICUL-, **RETICULO-**	reticulum (L) = rețea mică dim. < rete, -is = rețea	reticulită, reticulocit, reticulopatie, reticulosarcom
RETRACT-	retractus (L) = tras înapoi < retrahere = a trage înapoi, a reveni	retractil, retracție (prin intermediarul retractio, -onis)
RETRO-	retro (L) = înapoi	retrodeviație, retroflexie, retrognație, retroperitoneal
REUMAT-	rheumatismos (G), rheumatismus (L) = curgerea secrețiilor < rheuma, -atos (G) = curgere, curent < rhein (G) = a curge	reumatism, reumatoid, reumatologie
-REXIE, -REXIS	rhexis (G) = ruptură, fractură	elastorexie (sau elastorexis), cariorexis
RIN-, **-RINIAN,** **RINO-**	rhis, -inos (G) = nas	rinencefal, rinită, platirinian, rinocifoză, rinofaringită, rinofima, rinolalie, rinoplastie, rinoragie
RITID-, RITIDO-	rhytis, -idos (G) = cută, rid	ritidectomie, ritidozis (prin intermediarul rhytidosis = rugozitate, suprafață ridată)
RITM-, -RITMIE, RITMO-	rhythmos (G), rhythmus (L) = ritm	ritmic, aritmie, disritmie, ritmoterapie
RIZ-, RIZO-	rhiza (G) = rădăcină	rizartroză, rizoliză, rizomelic, rizomer, rizotomie
RODO-	rhodon (G) = trandafir, culoare roz	rodopsină
ROMB-	rhombos (G) = romb	rombencefal, romboid
ROTA-	rota (L) = roată	rotator, Rotavirus

ROZA-, ROZE-	rosa (L) = trandafir roseus (L) = trandafiriu	(acnee) rozacee, rozeolă
RUB-	ruber, -bra, -brum (L) = roșu	rubefacție, rubeolă, rubor

S

SAC-	sakkos (G), saccus (L) = sac	sacciform, sacular, saculă
SACR-, SACRO-	sacrum (L medicală) = osul sacru, pentru că era oferit odată zeilor în cursul sacrificiilor animale	sacralgie, sacrolistezis, sacro-lombar
SALIC-	salix, -icis (L) = salcie	salicilat, salicilic
SALPING-, SALPINGO-, -SALPINX	salpinx, -ingos (G), salpinx, -ingis (L) = trompetă, și, prin analogie, trompă a lui Eustachio sau Fallopio	salpingectomie, salpingită, salpingografie, salpingoovarită, salpingopexie, hidrosalpinx
SAPON-	sapo, -onis (L) = săpun	saponificare, saponine
SAPRO-	sapros (G) = putred	saprofit, saprogen
SARCO-	sarx, sarkos (G) = carne	sarcom, sarcomatoză, sarcoplasmă, sarcopt
SATURN-	Saturnus (L) = planeta Saturn; alchimiștii au denumit astfel plumbul	saturnin, saturnism
SCAF-	skaphe (G) = barcă	scafoid, scafoidită
SCAPUL-, SCAPULO-	scapula (L) = scapulă < scapulae, -arum = umeri, spate	scapulagie, scapulectomie, scapulohumeral, scapulopexie
SCATO-	skor, skatos (G) = excremente, materii fecale	scatofagie, scatom
SCHIR-	skirrhos (G) = dur, indurat; tumoră dură	schir, schiros
SCHIZO-, -SCHIZIS, -SCHIZIE	skhizein (G) = a despica skhisis (G) = despicătură	schizocit, schizofrenie, schizognație, schizoid, palatoschizis, rahischizis, onicoschizie
SCIA-, SCIO-	skia (G) = umbră	scialitic, sciografie
SCINTI-, SCINTILO-	scintilla (L) = scânteie	scintigrafie, scintigramă, scintilație
SCIZ-	scissus (L) = despicat, divizat < scindere = a despica, a diviza	sciziune, scizură, scizurită
SCLER-, SCLERO-, (-)SCLEROZĂ	skleros (G) = tare, dur sklerosis (G) = întărire, indurare	sclerectomie, sclerită, scleros, sclerocoroidită, sclerodermie, scleroproteină, ateroscleroză
SCOLIO-	skolios (G) = strâmb	scoliotic, scolioză
-SCOP, -SCOPIE	skopos (G) = observator skopia (G) = examinare < skopein = a vedea, a examina	bronhoscop, endoscop, laringoscop, celioscopie, colposcopie, radioscopie
SCOTO-	skotos (G) = întuneric, obscuritate	scotom, scotometrie, scotopic
SCROT(-)	scrotum (L) = pielea burselor	scrot, scrotal
SCUAM-	squama (L) = solz	descuamare, scuamiform, scuamos
SEB-, SEBO-	sebum (L) = seu, grăsime	sebaceu, seboree
SECRET-, SECRETO-	secretus (L) = separat, îndepărtat < secernere = a separa, a îndepărta	secretagog, secretor, secretomotor
SECT-	sectus (L) = tăiat < sectare = a tăia	sector, secțiune (prin intermediarul sectio, -onis)
SEDIMENT-	sedimentum (L) = lăsare în jos, afundare < sedere = a se lăsa, a coborî	sediment, sedimentare
SEGMENT-	segmentum (L) = bucată tăiată < secare = a tăia	segmentare, segmentită
SEMEIO-, SEMIO-	semeion (G) = marcă distinctivă < sema, -atos = semn	semeiologie (semiologie), semeiotic (semiotic)
SEMI-	semi (L) = pe jumătate	semicirculare, semilunar
-SEMIE	sema, -atos (G) = semn	hiposemie

SEMIN-	semen, -inis (L) = sămânţă	inseminare, seminal, seminipar, seminom
SENESC-	senescere (L) = a îmbătrâni	senescent, senescenţă
SENESTRO-	sinister, -tra, -trum (L) = stâng	senestrogir V. şi SINISTRO-
SENZORI-	sensorium (L) = organ de simţ < sentire = a simţi	senzorial, senzorimetrie, senzorimotor
SEPT-, SEPTO-	saeptum (L) = perete, diafragmă, sept	septal, septotomie
SEPTIC-, (-)SEPSIE, (-)SEPTIC	septikos (G), septicus (L) = care face să putrezească	septic, septicemie, asepsie, aseptic, antiseptic
SER-, SERO-	serum (L) = zer, lichid de aspect apos, ser	seroasă, seros, serodiagnostic, serofibrinos, seroprofilaxie
SET-	s(a)eta (L) = păr de porc, păr ţepăn	setaceu, seton
SEX-, SEXT-	sex (L) = şase sextans, -antis (L) = a şasea parte	sexagenar, sextupli
SEXO-, SEXU-	sexus (L) = sex	sexologie, sexualitate, sexualizare, sexuat
SFENO-	sphen, -os (G) = colţ	sfenoidal, sfenoidită, sfenomaxilar
SFER-, SFERO-, -SFERĂ	sphaira (G), sphaera (L) = sferă	sferic, sferocit, sferofakie, atmosferă
SFIGM-, SFIGMO-	sphygmos (G) = puls	sfigmic, sfigmogramă, sfigmomanometru
SFINCTER(-)	sphinkter, -os (G) = care strânge tare < sphingein = a strânge	sfincter, sfincterospasm, sfincterotomie
SFINGO-	sphingein (G) = a strânge, a lega strâns	sfingolipide, sfingolipidoză, sfingomielină,
SIAL-, SIALO-	sialon (G) = salivă	sialagog, sialită, sialogen, sialolit, sialoree
SICHN-, SICHNO-	sykhnos (G) = frecvent	sichnurie, sichnosfigmie
SIDER-	siderari (L) = a fi lovit de acţiunea funestă a aştrilor < sidus, -eris = astru	siderant, sideraţie
SIDER-, SIDERO-	sideros (G) = fier	hemosiderină, sideremie, sideroză, sideroblast, siderofilină
SIFON(-)	siphon (G), sipho, -onis (L) = conductă, tub, pompă	sifon, sifonaj
SIGMOID-, SIGMOIDO-	sigmoeides (G) = colon sigmoid, deoarece are forma literei sigma < sigma σ + eidos = formă	rectosigmoid, sigmoidectomie, sigmoidită, sigmoidopexie, sigmoidoscopie
SILIC-, SILICO-	silex, -icis (L) = piatră tare, granit, siliciu	siliciu, silicoză, silicosideroză
SIM-, SIN-	syn (G) = împreună	simblefaron, sinartroză, sinchizis, sincinezie, sinciput, sinciţiu
SIMBOL(-), -SIMBOLIE, SIMBOLO-	symbolon (G) = semn de recunoaştere, simbol < symballein = a interpreta	simbolizare, asimbolie, simbolofobie
SIMI-	simis (L) = maimuţă	simian
SIMPAT-, SIMPATIC-, SIMPATICO-, SIMPATO-	sympathein (G) = literar "a fi alături de cineva"; sensul medical a fost creat de Winslow în 1732 < syn = împreună + pathos = afecţiune, sentiment	simpatalgie, simpatie, simpaticectomie, simpaticolitic, simpaticotrop, simpatoblastom
SINCRO-, SINCRON(-)	synkhronos (G), synchronus (L) = simultan, în acelaşi timp < syn (G) = împreună + khronos (G) = timp	sincrotron, sincron, sincronizator
SINDESMO-	syndesmos (G) = fâşie, bandă, şi, prin extensie, ligament	sindesmofit, sindesmoplastie, sindesmotomie, sindesmoză
SINECHI-, SINECO-	synekheia (G) = continuitate; sensul oftalmologic datează din sec. XIX < syn = împreună + ekhein = a ţine	sinechie, sinechiotom, sinecotomie

SINISTRO-	sinister, -tra, -trum (L) = stânga	sinistroscolioză, sinistroză V. și SENESTRO-
SINOV-, SINOVIO-	synovia (L medievală) = asemănător cu albușul de ou probabil < syn (G) = împreună + ovum (L) = ou	sinovectomie, sinovial, sinovială, sinovită, sinovioblast
SINUS(-), SINU-	sinus (L) = cotitură, adâncitură	sinusal, sinusografie, sinusoidal, sinuozitate, sinuzită
SIRING-, SIRINGO-	syrinx, -ingos (G) = tub, țeavă	siringă (seringă), siringomielie
SIST-	systole (G) = contracție	sistolă, telesistolic
SITIO-, **SITO-,** **-ZIT**	sition, sitos (G) = aliment, hrană	sitiologie, sitiomanie, sitofobie, parazit
SMECT-, SMEGM-	smektikos (G) = curățat smegma, -atos (G) = substanță folosită pentru degresare, asemănătoare cu săpunul < smelzhein = a curăța	smectic, smegmă
SOCI-, SOCIO-	socialis (L) = sociabil < socius = asociat, părtaș	sociatrie, sociopatie
SOFRO-	sophron (G) = rațional	sofrologie
SOLEN-	solen, -os (G) = conduct, canal	dacriosolenită, solenoid
SOLID-	solidus (L) = masiv	solidificare, solidism
SOLUT-, SOLV-	solutus (L) = desfăcut < solvere = a desface	soluție (prin intermediarul solutio, -onis = desfacere), solvatare, solvent
SOMA(-), **SOMAT-,** **SOMATO-,** **-SOM (-ZOM),** **-SOMIE**	soma, -atos (G) = corp	soma, somatic, somatizare, somatognozie, somatotrop, cromozom (cromosom), dictiozom, ribozom, monosomie, trisomie
SOMN-, SOMNO-	somnus (L) = somn	somnambulism, somnifer, somnolență
SON-, SONIO-, SONO-	sonus (L) = sunet	sonic, sonioscop, sonograf
SOPOR-	sopor, -oris (L) = somn profund	soporific
SPAN-, SPANIO-, SPANO-	spanos, spanios (G) = rar, puțin abundent, redus	spanandrie, spaniomenoree, spanopnee
-SPASM, **SPASMO-**	spasmos (G), spasmus (L) = contracție, spasm < span (G) = a trage	blefarospasm, enterospasm, spasmodic, spasmofilie, spasmolitic
SPECIAL-	specialis (L) = particular < species = aspect, aparență	specialitate (prin intermediarul specialitas, -atis), specializare
SPECTR-, SPECTRO-	spectrum (L), prin intermediarul "spectrum" (Engl) = apariție, arătare; sensul științific a fost creat de Newton (sec. XVII)	spectral, spectrină, spectru, spectrograf, spectroscopie
SPELEO-	spelaion (G) = grotă, peșteră; cavitate	speleoplastie, speleoscopie
SPERM-, **SPERMAT-,** **SPERMATO-,** **SPERMI-,** **-SPERMIE,** **SPERMO-**	sperma, -atos (G) = sămânță	spermatic, spermatidă, spermatogeneză, spermatogonie, spermatokinezigrafie, spermatoree, spermatozoid, spermicid, azoospermie, spermocultură, spermogramă
-SPERS-	spersus (L) = răspândit, împrăștiat < spergere sau spargere = a împrăștia, a răspândi	dispersie
SPIC-	spiculum (L) = spic mic dim. < spica sau spicum = spin, ac	spicul
SPIN-	spina (L) = 1. țep, vârf ascuțit 2. șira spinării	1. spinocelular 2. spinal, spinocerebelos
SPINTER-	spinther, -eros (G) = scânteie	spintermetru, spinteropie

SPIR-, SPIRO-	1. spirare (L) = a respira 2. speira (G) = spirală	1. spirometrie, spirometru 2. spiriloză, spirochetă
SPLANHN-, SPLANHNO-	splankhnon (G) = viscer	splanhnic, splanhnocel, splanhnoptoză, splanhnoscopie
SPLEN-, SPLENO-	splen, -os (G) = splină	splenectomie, splenită, splenocolic, splenografie, splenopexie, splenoportografie
SPONDILO-	spondylos (G), spondylus (L) = vertebră	spondilalgie, spondilartrită, spondilomalacie, spondiloschizis
SPONGI-, SPONGIO-	spongion (G), spongia (L) = burete	spongiform, spongioblast, spongioid
SPOR(-), SPORI-, SPORO-	spora (G) = sământă < sperein = a însămânța	spor, sporulat, sporicid, sporomicoză, sporotricoză
SPUM-	spuma (L) = spumă	Spumavirinae, spumă
STABILI-	stabilis (L) = imobil < stare = a sta în picioare	stabilitate (prin intermediarul stabilitas, -atis), stabilizare, stabilizator
STAFIL-, STAFILO-	staphyle (G) = literal, "ciorchine de strugure", se referă la: 1. luetă 2. germeni microbieni	1. stafilectomie, stafilin, stafilom, stafiloplastie, stafilorafie 2. stafilococ, stafilolizină
STAL-	stalsis (G) = comprimare; contracție < stellein = a comprima	peristaltic
STAP-	stapes (L) = scară; scăriță	stapedectomie, stapedian
-STAT, STAT-, STATO-	statos (G) = stabil, nemișcat	lombostat, reostat, statestezie, statokinezimetrie
-STAXIS	staxis (G) = curgere picătură cu picătură	epistaxis
(-)STAZĂ, (-)STATIC, -STATISM -STAZIE	stasis (G) = oprire, stat în picioare statikos (G) = care oprește, care stă în picioare < istanai = a plasa, a face să țină	hemostază, stază, bacteriostatic, citostatic, clinostatism, ortostatism, astazie
STEAR-, STEATO-	stear, steatos (G) = grăsime	stearic, stearină, steatoliză, steatoree, steatoză
STEFAN-, STEFANO-	stephanos (G) = coroană	stefanion, stefanopsie
STEL-	stella (L) = stea	(ganglion) stelar, stelectomie
STEN-, -STENIE	sthenos (G) = forță, putere	stenic, astenie, miastenie, neurastenie
STENO-, (-)STENOZĂ	stenos (G) = strâmt, îngust stenosis (G) = strâmtare, îngustare	stenotorax, colpostenoză, stenoză
STERCO-	stercus, -oris (L) = excrement	stercobilină, stercobilinogen, stercolit, stercoral
STEREO-, -STEROL	stereos (G) = solid, în relief	stereognozie, stereoizomerie, stereotaxie, stereotipie, colesterol
STERILI-	sterilis (L) = sterp, neproductiv; steril	sterilitate (prin intermediarul sterilitas, -atis), sterilizare
STERN-, STERNO-	sternon (G) = piept, stern	sternalgie, sternoclavicular, sternoschizis
STERNUT-	sternutatio, -onis (L) = strănut < sternuere = a strănuta	sternutație
STETO-	sthethos (G) = piept	stetacustic, stetoscop
STIGMAT(-)	stigma, -atos (G) = marcă, semn	astigmatism, stigmat
STIGO-	stygos (G) = repulsie; se folosește cu sensul de murdar, poluat	stigofil, stigoxen
STIL-	stylos (G) = coloană, stâlp	stilohioidian, stiloidă, stiloidian, stilomastoidian, stiloradial, stilohioid
STIMUL(-)	stimulare (L) = a îmboldi, a stimula < stimulus = băț ascuțit cu care se îmboldesc vitele	stimulare, stimulator

STOECHIO-	stoikheion (G) = element, principiu	stoechiologie, stoechiometrie
-STOLĂ	stellein (G) = a arma, a echipa; se folosește cu sensul de dilatație, alungire	diastolă, sistolă
STOM-, STOMAT-, -STOMIE	stoma, -atos (G) = gură	stomatită, stomatoplastie, stomatoragie, gastrostomie, sigmoidostomie
STRAB-	strabismos (G) = privire încrucișată < strabos = persoană care se uită cruciș	strabic, strabism
STRANG-	strangulatio, -onis (L) = strangulare < strangulare = a strangula	strangulare
STRATI-	stratum (L) = strat	stratificat, stratigrafie
STREFO-	strephein (G) = a răsuci, a învârti	strefopodie, strefosimbolie
STREPTO-	streptos (G) = răsucit	streptobacil, streptococ, streptokinază, streptolizină
STRICN-	Strychnos nux vomica (L științifică) = nuca vomica < strykhnos (G) = umbra nopții (specie de Solanum)	stricnină, stricnism
STRICT-, -STRINGENT	strictus (L) = strâmt, îngust < stringere = a strânge	strictură, astringent, constricție (prin intermediarul constrictio, -onis)
STRID-	stridor, -oris (L) = țipăt, șuier	stridor, stridulos
STROF-, -STROFIE	strophos (G) = bandeletă răsucită < strophein = a răsuci	strofantină, strofulus, angiostrofie
STROM-	stroma, -atos (G) = covor; sensul științific datează din sec. XIX	stromă
STRONGYL-	strongylos (G) = rotund	Strongyloides
-STRUCT-	structio, -onis (L) = grămadă care se înalță	obstrucție
STRUM-	struma (L) = gușă	strumectomie, strumipriv, strumită
SUB-	sub (L) = sub, mai puțin decât	subacut, subalimentație, subclinic, subconștient, subcutanat, subdural, subfebrilitate, subluxație, submatitate, subscapular
SUDOR-	sudor, -oris (L) = sudoare	sudorific, sudoripar
SUI-	sui (L) = pe sine însuși	suicid
SULC-	sulcus (L) = șanț	sulciform
SULF-, SULFUR-	sulfur, -uris (L) = sulf, pucioasă	sulfamidă, sulfhemoglobină, sulfhidrism, sulfonă, sulfuros
SUPER-, SUPRA-	super, supra (L) = deasupra, în poziție superioară, în exces	superantigen, super-ego, superfamilie, superscripție, supraalimentație, suprainfecție, supraliminar, suprarenal
SURA-	sura (L) = pulpa piciorului, gambă	sural
SURD-	surdus (L) = surd	surdomutitate
SUS-	sursum (L) = în sus	suspensie, suspensor

Ș

ȘAL-	1. khalazion (G) = piatră, grindină 2. khalan (G) = a relaxa	1. șalazion 2. șalone
ȘANCR-	chancre (Fr) = șancru < cancer, -cri (L) = crab, cancer	șancru, șancriform

T

TACT(-), TACTO-	tactus (L) = atingere	tact, tactil (prin intermediarul tactilis), tactometru
TACT-, (-)TACTISM, TAXI-, (-)TAXIE, TAXO-	taktikos (G) = orânduit, ordonat taxis (G) = ordonare, aranjare < tattein = a ordona, a aranja	tactic, chimiotactism, tactism, taxinomie, ataxie, fototaxie, taxie, taxologie, taxon, taxonomie

TAFO-	taphos (G) = mormânt	tafofilie, tafofobie
TAHI-	takhys (G) = rapid	tahiaritmie, tahicardie, tahifemie, tahikinezie, tahipnee
TAL-	talus (L) = călcâi	talalgie
TALAM-	thalamos (G), thalamus (L) = cameră interioară; nume dat de Galien așa-numitelor "camere" de la baza creierului, despre care se credea că furnizează umorile animale pe calea nervilor optici; pe măsură ce cunoștințele anatomice au evoluat, termenul a fost aplicat de Willis în 1664 materiei gri adiacente pereților laterali ai ventriculului al treilea, de care sunt legați nervii optici (thalami nervorum opticorum - "păturile nervilor optici")	talamic, talamus, hipotalamus
TALAS-	thalassa (G) = mare	talasemie, talasoterapie
-TALPIE	thalpein (G) = a încălzi	entalpie
TANATO-, -TANASIE	thanatos (G) = moarte	tanatologie, tanatopraxie, eutanasie
TAPEINO-	tapeinos (G) = jos, plat	tapeinocefal, tapeinocraniu
TARS-, TARSO-	tarsos (G) = 1. tarsul piciorului 2. marginea pleoapei sau tarsul palpebral	1. metatars, tarsalgie, tarsoplastie, tarsotomie 2. tarsectomie, tarsită
TAUTO-	tauto (G) = același	tautocron, tautologie, tautomer
TEC-	theke (G), theca (L) = cutie, teacă	tecal, tecom
TEFRO-	tephros (G) = cenușă; de culoare gri închis	tefromalacie, tefromielită
TEG-, -TECT-	tectus (L) = acoperit < tegere = a acoperi, a înveli	tegument, protector
TEHN-, -TEHNIC, -TEHNIE, TEHNO-	tekhnikos (G), technicus (L) = ingenios, dibaci < tekhne (G) = artă manuală, meserie	tehnician, mnemotehnic, zootehnie, tehnologie
TEL-, TELE-, TELEO-, TELO-	telos, -eos (G) = capăt, extremitate	telangiectazie, telediastolic, teleologie, telofază, telomer
TEL-, TELO-	thele (G) = mamelon	telalgie, telită, teloragie
TELE-	tele (G) = departe	telecobaltoterapie, telediagnostic, telegonie, telepatie, telereceptor
TELI-	thelys (G) = femeie	teligenie
-TELIO-	thele (G) = mamelon + eidos (G) = formă în formă de mamelon; termen creat de anatomistul Ruysch (pe la 1700) pentru a desemna "pielea care acoperă mamelonul"; sensul s-a lărgit ulterior la toate membranele de acoperire	epitelioid, epitelioliză, epiteliom, epiteliu
TEMPOR-	tempus, -oris (L) = 1. timp 2. tâmplă	1. temporal, temporospațial 2. temporomalar, temporopontin
-TEN, (-)TENIE	tainia (G), taenia (L) = panglică	amfiten, pahiten, pahitenie, tenie, tenoplastie
TEN-, TENO-, TENDIN-	tenon, -ontos (G), tendo, -inis (L medievală) = tendon	tenectomie, tenodeză, tenopexie, tenoplastie tenorafie, tenosinovită, tendinită, tendinos
TENS-, TENSIO-	tensus (L) = încordare < tendere = a întinde, a încorda	tensor, tensiometru
TEO-, -TEISM	theos (G) = zeu	teofobie, teologie, teomanie, ateism, monoteism, politeism
TER-	tertius (L) = al treilea	ternar, terțiar (prin intermediarul tertiarus = a treia parte)
TERAPEUT(-), (-)TERAPIE	therapeutikos (G) = care vindecă, care îngrijește therapeia (G) = tratament, vindecare < therapeuein = a îngriji	terapeut, terapeutică, chimioterapie, radioterapie, terapie

TERAT-, **TERATO-**	teras, -atos (G) = monstru	teratism, teratom, teratogen, teratologie, teratospermie
TEREBR-	terebrare (L) = a perfora, a găuri	terebrant
TERG-	tergum (L) = spate	tergită
-TERM-, **-TERMIE,** **TERMO-**	thermos (G) = cald < therme = căldură	homeoterm, termal, termic, termoanalgezie, termocauter, termogeneză, termoliză, hipertermie
TEST-	testis (L) = testicul	testicular, testosteron
TETAN-, TETANO-	tetanos (G) = încordat, rigid < teinein = a încorda	tetanie, tetanoid, tetanos
TETRA-	tetras (G) = patru	tetralogie, tetranopsie, tetraploidie, tetrasomie
-TEZĂ	thesis (G) = punere < tithenai = a plasa, a pune	ipoteză, proteză, sinteză
TI-, TIO-	theion (G) = sulf	tiamină, tiazidic, tiemie, tiopexie
TIF-	typhos (G) = torpoare, stupoare	tific, tifoid, tifos
TIFL-, TIFLO-	typhlon (G) = cec < typhlos (G) = orb, fără deschidere	tiflectomie, tiflită, tiflopexie
TIGMO-, TIXO-	thigma, thixis (G) = acțiunea de a atinge	tigmotropism, tixotropie
TIL-	tylosis (G) = indurație, îngroșare, bătătură	tilozis
-TILO-	tillein (G) = a trage	peotilomanie, tricotilomanie
TIM-, **(-)TIMIE**	thymos (G) = minte, spirit	timoleptic, ciclotimie, lipotimie, timie
TIMO-	thymos (G) = principiu vital; timus	timocit, timom
TIMPAN-, TIMPANO-	tympanon (G), tympanum (L) = tambur; sensul anatomic datează din sec. XVII	timpanal, timpanism, timpanoplastie, timpanoscleroză
-TIP-, **(-)TIPIC,** **TIPO-**	typos (G), typus (L) = tip, model, marcă typikos (G) = tipic, simbolic	alotip, fenotip, stereotip, tipaj, tipologie, atipic
TIREO-, **TIRO-,** **TIROID-**	thyroeides (G) = tiroidă < thyreos = scut + eidos = formă	tireocalcitonină, tireotrop, tiroglobulină (tireoglobulină), tiroxină, antitiroidian, tiroidectomie
TIRO-	tyros (G) = brânză	tirozină
TME-	tmesis (G) = tăietură, secționare	neurotmesis
TOCO-, **-TOCIE**	tokos (G) = naștere	tococardiograf, tocodinamometru, distocie, eutocie
TOF-, TOFO-	tophos (G), tophus (L) = tuf (piatră spongioasă și friabilă)	tofaceu (prin intermediarul tofaceus), tofi, tofolipom
-TOM, **-TOMIE,** **TOMO-**	tomos (G) = tăiat, secționat tome (G) = tăiere, secțiune < temnein = a tăia	amigdalotom, atom, anatomie, laparotomie, cervicotomie, traheotomie, tomografie
TON-, **-TONIE,** **(-)TONIC,** **TONO-**	tonos (G), tonus (L) = tensiune, tonus tonikos (G) = întăritor	tonicardiac, tonicitate, tonicoclonic, tonometrie, atonie, hipotonie, psihotonic
TONSIL-	tonsillae, -arum (L) = amigdale	tonsilar, tonsilectomie
TOP-, **(-)TOPIC,** **-TOPIE,** **TOPO-**	topos (G) = loc topikos (G) = de loc	topic, topografie, topoizomeraze, ectopic, corectopie
TORAC-, **TORACO-**	thorax, -akos (G), thorax, -acis (L) = torace	toracalgie, toracic, toracocenteză, toracotomie
TORS-	torsio, -onis (L) = suferință chinuitoare < torquere = a răsuci	torsiune
TOX-, **TOXO-,** **TOXICO-**	toxikon (G) = otravă pentru vârful săgeților < toxon = săgeată	toxemie, toxigen, toxiinfecție, toxină, toxoid, toxicoman, toxicomanie, toxicoză
-TOXO-	toxon (G) = arc	gerontoxon, toxoplasmoză

TRABECUL(-), TRABECULO-	trabecula (L) = grindă subţire dim. < trabs, -bis = grindă, bârnă	trabecul, trabecular, trabeculectomie
TRACT(-), TRACTO-	tractus (L) = traseu, cale < trahere = a trage, a târî	tract, tractus, tractor, tractotomie, tracţiune (prin intermediarul tractio, -onis)
TRAG-	tragos (G) = capră	tragofonie, tragopodie, tragus
TRAHE-, **TRAHEO-**	arteria trakheia (G) = literar ”arteră rugoasă”; trahee (din cauza inelelor sale) < trakhys = rugos prin intermediarul trachia (L) = trahee	traheal, traheocel, traheobronşită, traheotomie
TRAHEL-, TRAHELO-	trakhelos (G) = gât	trahelhematom, trahelopexie, traheloplastie, trahelorafie
TRANS-	trans (L) = peste, dincolo de	transaminază, transcitoză, transducţie, transfecţie, transferină, translocaţie, transpiraţie, transplant
TRAUMAT-, TRAUMATO-	trauma, -atos (G) = rană	atraumatic, traumatism, traumatologie
TREM-, TREMO-	tremor, -oris (L) = tremurătură < tremere = a tremura	tremie, tremor, tremulaţie, tremurătură, tremofobie
TREMAT-	trema, -atos (G) = gaură	trematode
TREPAN-	trypanon (G) = burghiu	trepan, trepanaţie V. şi TRYPAN-
TREPO-	trepein (G) = a întoarce, a înrula	treponemă
-TREPSIE, TREPSO-	threpsis (G) = nutriţie	atrepsie, hipotrepsie, trepsologie
-TREZIE	tresis (G) = gaură, orificiu	atrezie
TRI-	treis (G), tres, tria (L) = trei	triadă, tricrotism, tridermic, trifazic, trigeminat, triglicerid, trilobat, trilocular
-TRIB, TRIBO-	tribein (G) = a freca	baziotrib, enterotrib, triboelectricitate, triboluminescenţă, tribologie
TRIC-, **TRICHI-,** **TRICHO-,** **TRICO-,** **-TRIHOZĂ**	thrix, trikhos (G) = păr	tricocefal, tricofiţie, tricomicoză, tricotilomanie, trichiază, trichinoză, trichobenzoar, trichomonas, hipertrihoză
TRICHIN-, TRICHINO-	trikhinos (G) = păros < thrix, trikhos = păr	Trichinella, trichinoză
TRICROMAT-	trikhromatos (G) = în trei culori < treis = trei + khroma, -atos = culoare	tricromatism, tricromatopsie
TRIPL-, TRIPLO-	triploos (G), triplus (L) = triplu, de trei ori	triplet, triplocorie, triploidie
-TRIPSIE (-TRIŢIE)	tripsis (G) = frecare, zdrobire terere (L) = a zdrobi, a sfărâma	amigdalotripsie, litotripsie (litotriţie), neurotripsie
TROF-, **-TROFIE,** **-TROFINĂ,** **TROFO-**	trophe (G) = hrană, nutriţie < trephein = a hrăni	troficitate, trofoblast, trofopatie, atrofie, distrofie, hipertrofie, corticotrofină, tirotrofină
TROGL-, TROGLO-	trogle (G) = cavernă, peşteră	troglobie, troglofil
TROHL-, TROHO-	trokhilia (G) = roată de scripete trokhos (G) = roată	trohlee, trohlear, trohoid, trohocefalie
TROMB-, **TROMBO-**	thrombos (G) = cheag (îndeosebi de plachete)	trombangeită (tromboangeită), trombectomie, trombelastografie, trombină, trombocit, tromboflebită, trombolitic, tromboză, trombus
-TROP, **-TROPIC,** **-TROPIE,** **(-)TROPISM**	trope (G) = întoarcere, răsucire tropikos (G) = care se întoarce spre < trepein = a întoarce	corticotrop, heterotrop, neurotrop, somatotrop, viscerotrop, psihotropic, alotropie, eutropie, chimiotropism, fototropism, heliotropism, termotropism
TRYPAN-	trypanon (G) = burghiu	Trypanosoma (termen creat de Grubi, Paris, 1843) V. şi TREPAN-

TUB-, TUBUL-	1. tubus (L) = tub și, prin extensie, trompa lui Eustachio, trompa lui Fallopio 2. tubulus (L) = tub mic dim. < tubus = tub	1. tubaj, tubar, tuboabdominal, tubotimpanic, tubouterin 2. tubulifer, tubulină, tubulonefrită, tubulorexis
TUBER-, TUBERCUL-	1. tuber, -eris (L) = umflătură, excrescență 2. tuberculum (L) = excrescență mică, dim. < tuber, -eris = umflătură, excrescență	1. tuberozitate 2. tubercul, tuberculiform, tuberculodermie, tuberculos
TURBID-	turbidus (L) = agitat, tulburat	turbidimetrie, turbiditate
TURG-	turgor, -oris (L) = umflare < turgescere = a se umfla	turgescență, turgid, turgiditate, turgor
TUSI-	tussis (L) = tuse	tusigen, tusipar

U

UBI-	ubique (L) = peste tot	ubicuitar, ubicuitină
-UL, -ULĂ	sufix utilizat pentru denumirea obiectelor sau structurilor mici (folosit și pentru formarea diminutivelor)	folicul, lobul, nodul, ovul, ventricul, canulă, celulă, spatulă, valvulă, venulă, veziculă
UL-, ULO-	1. oulon (G) = gingie 2. oule (G) = cicatrice	1. ulalgie, ulatrofie, epulis 2. ulectomie, uleritem, ulotomie
ULCER(-)	ulcus, -eris (L) = rană, ulcer	ulcerație, ulcerocancer, ulcerogen, ulceros
ULN-	ulna (L) = antebraț	ulna, ulnar
ULTRA-	ultra (L) = dincolo de	ultracentrifugare, ultrafiltrare, ultramicroscop, ultrasonografie, ultrastructură, ultraviolet
UNC-, UNCI-	uncus (L) = cârlig uncinatus (L) = în formă de cârlig	unciform, uncinarioză, uncovertebral, uncus, uncusectomie
UNGV-	unguis (L) = unghie	ungveal
UNI-	unus (L) = un	unicelular, unilateral, unilocular, unipară, unipolar
URANISCO-, URANO-	ouraniskos (G), ouranos (G) = cerul gurii, bolta cerească	uraniscolalie, uranoplastie, uranoschizis
URE-, UREO-	ouron (G) = urină; uree (termen creat de Fourcroy în 1797 de la urină)	urează, uremie, ureogeneză, ureometru
URETER-, URETERO-	oureter (G) = ureter	ureterografie, ureterolit, ureteroplastie, ureterorafie
URETR-, URETRO-	ourethra (G), urethra (L) = uretră	uretrită, uretrocel, uretrografie, uretroplastie, uretrotomie
-URGIE	ergon (G) = lucru, acțiune < ergein = a lucra	chirurgie
URIC-, URICO-	ouron (G) = urină; cu sensul de acid uric	uricacidurie, uricemie, uricolitic, uricopexie
URLI-	ourles (Fr veche) = oreion	urlian
URO-, -UREZĂ, -URIE, URIN-	1. ouron (G) = urină ouresis (G) = acțiunea de a urina 2. oura (G) = coadă	1. urobilină, urocultură, urodensimetru, urogastronă, diureză, albuminurie, hematurie, polakiurie, urinar 2. uromel (monstru simelian cu membrele inferioare fuzionate într-unul singur)
URTIC-	urtica (L) = urzică; datorită asemănării erupției cu iritația produsă de urzică	urticarie
UTER(-), UTERO-	uterus (L) = uter	uter, uterin, uteroptoză, utero-tubar
UTRICUL-, UTRICULO-	utriculus (L) = pântece mic, sac mic	utriculă, utriculită, utriculo-sacular
UVE-, UVEO-	uva (L) = strugure (prin analogie de culoare)	uveită, uveoplastie
UVI-	uva (L) = ciorchine de strugure (prin analogie de formă)	uviform

UVUL-	uvula (L) = luetă dim. < uva = strugure	uvulă, uvulectomie, uvulită, uvuloptoză

V

VACCIN(-), VACCINO-	vaccinus (L) = referitor la vacă (de la vaccina vacilor s-a obținut primul vaccin) < vacca = vacă	vaccin, vaccinat, vaccinare, vaccinoid, vaccinostil, vaccinoterapie
VACU-	vacuum (L) = spațiu gol	vacuitate, vacuolă, vacuolizare
VAG-, VAGO-	vagus (L) = rătăcitor, imprecis, nedefinit; nerv vag (din cauza ramificațiilor întinse)	vagal, vagolitic, vagotomie, vagotonic, vagotrop
VAGIN-	vagina (L) = teacă; vagin	vaginism, vaginită, vaginodinie, vaginografie, vaginoplastie
-VALENT	valens, -ntis (L) = tare, puternic < valere = a avea forță, a fi tare	ambivalent, echivalent, monovalent, polivalent
VALVUL-, VALVULO-	valvula (L) = păstaie dim. < valva = canaturile ușii	valvular, valvulă, valvulectomie, valvulită, valvuloplastie
VARI-	varius (L) = pătat, variat varus (L) = pustulă	varicelă, variolă
VARIC-, VARICO-	varix, -icis (L) = venă dilatată, varice	varicectomie, varicocel, varicos, varicozitate
VAS(-), **VASCUL-,** **VASO-**	vas, vasis (L) = vas vasculum (L) = vas mic	vas, vasectomie, vascularită, vascularizație, vasoconstricție, vasodilatator, vasopresină
VECT-, VECTO-	vector, -oris (L) = cel care transportă < vectare = a căra, a transporta	vector, vectorial, vectocardiogramă
VEGET-	vegetare (L) = a înviora, a însufleți < vegetus = viguros	vegetarian, vegetarianism, vegetativ, vegetație
VEL-	velum (L) = pânză, văl	velamentos, velum
VELOCI-	velox, -ocis (L) = repede	velocimetru, velocitate
VEN-, **VENO-**	vena (L) = venă	venectazie, venospasm, venotonic
VENER-	Venerius (L) = referitor la Venus; prin extensie, ceea ce se referă la dragostea fizică < Venus, -eris = zeița dragostei	venerian, venerologie
VENIN(-)	venenum (L) = otravă	venin, veninos (prin intermediarul venenosus)
VENTRICUL-, VENTRICULO-	ventriculus (L) = stomac mic; prin analogie, ventricul cardiac și cerebral dim. < venter, -ntris = pântece	atrioventricular, ventriculografie, ventriculogramă, ventriculoplastie, ventriculotomie
VERB-	verbum (L) = cuvânt, expresie	verbal, verbigerație
-VERG-	vergere (L) = a înclina, a apleca	convergență, divergență
VERMI-	vermis (L) = vierme	vermicid, vermicular, vermifug, verminoză, vermis
VERN-	vernalis (L) = de primăvară	vernal
-VERS-, -VERT-	versus (L) = întors < vertere = a întoarce	anteversie, retroversie, versiune, diverticul
VERUC-	verruca (L) = neg, ridicătură	verucă, verucom, verucozitate
VESPER-	vesper (L) = seară	vesperal
VESPERTIL-	vespertilio, -onis (L) = liliac	vespertilio
VESTIBUL(-), VESTIBULO-	vestibulum (L) = intrare	vestibul, vestibular, vestibuloplastie
VEZIC-, **VEZICO-**	vesica (L) = vezică	vezical, vezicant, vezicofixație, vezicouretral
VEZICUL-, VEZICULO-	vesicula (L) = umflătură mică, bășicuță dim. < vesica = vezică	vezicular, veziculectomie, veziculografie

VIBR-, VIBRO-	vibrare (L) = a scutura, a tremura	vibrator, vibratil, vibrație (prin intermediarul vibratio, -onis), vibrion, vibroterapie
VICAR-	vicarius (L) = înlocuitor	vicariant
VIL-, VILO-	villosus (L) = acoperit de păr, păros	vilifer, vilină, vilozitate
VIR-, VIRO-	virus (L) = venin, otravă; virus	viral, viremie, virion, viroză, viropexie
VIRIL-	virilis (L) = bărbătesc, < vir = bărbat	virilism, virilitate (prin intermediarul virilitas, -atis), virilizare
VISCER-, VISCERO-	viscera (L) = măruntaie, organe interne	visceral, visceralgie, visceroceptor, visceroptoză
VIT-	vita (L) = viață	devitalizat, vital, vitamină
VITEL-	vitellus (L) = gălbenuș de ou	bivitelin, vitelin
VITR-, VITRO-	vitrum (L) = sticlă	vitrificare, vitronectină, vitropresiune
VIVI-	vivus (L) = viu	vivipar, vivisecție
VOLV-	volvere (L) = a răsuci, a învârti	volvulus
-VOR	vorare (L) = a devora	carnivor, larvivor, omnivor
-VULS-	vulsus (L) = cu spasme	convulsie
-VULT-	vultus (L) = față	lativult, longivult, vultuos
VULV-, VULVO-	vulva (L) = vulvă	vulvar, vulvovaginal

X

XANT-, XANTO-	xanthos (G) = galben	xantelasma, xantină, xantocromie, xantom, xantopsie
XENO-	xenos (G) = străin	xenodiagnostic, xenogrefă
XERO-	xeros (G) = uscat	xerocheilie, xeroderma, xeroftalmie, xerosis
XIFO-	xiphos (G) = spadă	xifodinie, xifoid, xifosternopexie
XIL-, XILO-	xylon (G) = lemn	xilen, xilofag, xilografie

Z

ZAHAR-, ZAHARO-	sakkharon (G), saccharum (L) = zahăr	zaharid, zaharimetru, zaharoză
ZE-	zea (L) = specie de grâu cu un singur bob	zeină, zeism
ZELO-	zelos (G) = zel, entuziasm	zelofobie, zelotipie
ZEUG-	zeugma, -atos (G) = jug	zeugmatografie
ZIGO-, ZIGOT(-)	zygotos (G) = legat împreună < zygor = eu unesc	azygos (vena), zigodactilie, zigomatic, heterozigot, homozigot, zigot
-ZIM-, ZIMO-	zyme (G) = ferment, drojdie	enzimatic, enzimă, enzimoliză, enzimologie, zimogen
-ZO-	zoe (G) = viață	azot
ZON-	zona (L) = brâu, cingătoare, zonă; prin extensie, boală cutanată (după aspectul "în centură" al formelor clasice ale bolii)	zona, zonula (ciliaris)
ZOO-, -ZOAR, -ZOID	zoon (G) = animal zoon (G) = animal + eidos (G) = formă (asemănător cu un animal)	azoospermie, zoofilie, zoomanie, zoonoză, zoopsie, hematozoar, protozoar, spermatozoid
ZOSTER-	zoster, -eros (G), zoster, -eris (L) = centură	(herpes) zoster, zosteriform

III. ABREVIERI, SIMBOLURI ŞI ACRONIME

În acest capitol este cuprinsă o selecţie de peste 2 000 de abrevieri ale unor termeni sau grupuri de cuvinte şi simboluri îndeosebi din limba engleză, deci cu circulaţie internaţională. Au fost introduse, de asemenea, o serie de abrevieri curente din terminologia medicală românească, precum şi un număr mai redus din limba franceză. *Abrevierile indicate cu un asterisc au semnificaţii diferite în română faţă de engleză, în condiţiile unei expresii grafice identice. Abrevierile indicate cu două asteriscuri sunt utilizate numai în limba română.* Pentru fiecare abreviere am menţionat cuvântul sau grupul de cuvinte de provenienţă, iar când a fost necesar, acestea au fost atât transcrise în engleză, cât şi traduse în limba română.

Aflate în continuă extensie în toate limbile, abrevierile sunt necesare deoarece reduc cuvintele sau, îndeosebi, grupurile de cuvinte cu corp fonetic lung şi dificil de pronunţat, scris sau memorat. În medicină abrevierile au o tradiţie seculară, iar când sunt folosite raţional, rolul lor benefic în comunicare este evident. Însă de câteva decenii, numărul abrevierilor a crescut într-un ritm care pune din nou la încercare memoria medicului, atât de solicitată. Drept urmare, tot mai multe abrevieri în loc să circule sunt acumulate în dicţionare voluminoase. Există cel puţin trei cauze ale "proliferării" abrevierilor: extinderea şi pe această cale a terminologiei medicale engleze, adoptarea unor termeni din biologia moleculară, prea complecşi ca să circule ca atare, şi încercările de a denumi unele sindroame sau boli prin diferite tipuri de abrevieri, îndeosebi prin acronime.

Semnificaţia noţiunii de abreviere este ambiguă, după cum se poate constata din definiţia conţinută în DEX: *"Acţiunea de a abrevia şi rezultatul ei; (concr.) cuvânt, titlu etc. prescurtat; prescurtare, abreviaţie; simbol".* Ambiguitatea provine din faptul că termenul se referă atât la procedeul de prescurtare, cât şi la rezultatele acestuia. În dicţionarul Larousse este consemnată o definiţie asemănătoare: *"Reducere grafică a unui cuvânt sau a unei succesiuni de cuvinte; cuvânt sau succesiune de litere care rezultă astfel".* De dată recentă, *Silvia Pitiriciu* şi *Dragoş Vlad Topală.* autori ai uneia din primele lucrări cu acest profil din lexicografia românească, intitulată *Dicţionar de abrevieri şi simboluri* (Editura ALL EDUCATIONAL, Bucureşti, 1998) prezintă o sinteză necesară asupra procedeului abrevierii şi a produselor sale, în capitolul "Introducere în studiul abrevierilor", cuprins în primele pagini ale dicţionarului. Reţinem din acest studiu câteva observaţii asupra conceptului de abreviere:

1) *Termenul de abreviere* are o accepţie largă, o serie de alţi termeni fiind mai mult sau mai puţin sinonimi cu acesta: siglarea, acronimia, elipsa lexicală, afereza şi apocopa, trunchierea sau fragmentarea.

2) Deşi *siglele* sunt definite în dicţionare ca *"semne abreviative"* (Dicţionarul Robert) sau ca *"litere iniţiale utilizate ca semne abreviative pe monumente, pe medalii sau în manuscrise vechi"* (Dicţionarul *Petit Littre*), procedeul de obţinere a acestora, denumit siglare, se confundă cu *abrevierea,* în măsura în care se aplică unităţilor lexicale compuse sau sintagmelor. O siglă "perfectă" rezultă din toate literele iniţiale ale unităţilor sintagmei (de ex. OMS = Organizaţia Mondială a Sănătăţii, RMN = rezonanţă magnetică nucleară, PCR = polymerase chain reaction - reacţie în lanţ a polimerazei). În realitate, siglele au o structură neomogenă, deoarece pot rezulta şi din unele litere iniţiale ale unităţilor sintagmei, din litere şi silabe ale cuvintelor din sintagmă ori din multe alte combinaţii de litere şi fragmente de cuvinte.

3) În terminologia medicală în prezent se extinde acronimia, înrudită cu siglarea şi derivată din aceasta. Un *acronim* reprezintă *"o siglă care poate fi pronunţată ca un cuvânt obişnuit"* (Dicţionarul *Larousse*). De ex.: CADASIL (acronim din engl.: *cerebral autosomal dominant arteriopathy with subcortical infarcts and leukoencephalopathy*), APUD (din engl. *amine precursor uptake decarboxylation*), sindrom MODY (din engl. *maturity-onset diabetes of the youth*), sindrom POEMS (acronim din *polineuropatie, organomegalie, endocrinopatie, proteină monoclonală, anomalii cutanate - skin changes* în engl.). În cazul unor boli sau sindroame unele acronime sunt atât de abil elaborate încât pot fi confundate cu numele proprii.

4) Unele abrevieri sau sigle devin bază de derivare, de obicei pentru substanţe comune. De ex.: ORL - orelist.

5) *Simbolurile* sunt semne abreviative convenţionale utilizate îndeosebi în ştiinţe, în particular în chimie, fizică şi matematică. În medicină, cele mai utilizate sunt simbolurile elementelor chimice, ale aminoacizilor şi ale unităţilor de măsură.

6) *Elipsa lexicală* nu este recomandată în limbajul ştiinţific, deoarece generează confuzii. De ex.: *temperatură* – în loc de temperatură ridicată sau febră, *tensiune* – în loc de hipertensiune arterială, *ser* – în loc de ser sanguin sau ser fiziologic (în acest ultim caz, este corectă denumirea de soluţie izotonă de clorură de sodiu, care elimină orice confuzie).

7) *Afereza şi apocopa,* termeni propuşi de o specialistă cunoscută, *Rodica Zafiu,* presupun scurtarea la începutul şi, respectiv, la sfârşitul cuvântului, cu condiţia asigurării eufoniei şi a selectării elementelor care asigură suficienţa semantică. De ex.: *cola,* în loc de coca-cola.

8) *Trunchierea* sau *fragmentarea* se întâlneşte îndeosebi în limbajul popular sau familiar şi presupune eliminarea unui fragment din structura cuvântului. Nu prezintă interes în terminologia medicală, dar este utilizată uneori în limbajul din cadrul unor comunităţi medicale, unde circulă uneori chiar şi abrevieri elaborate după criterii proprii, fără nici o şansă de asimilare în terminologia medicală atestată.

O serie de acronime, îndeosebi cele care denumesc boli sau sindroame, sunt cuprinse în *Cap. VII – Vocabular de termeni medicali.*

ABREVIERE / SIMBOL / ACRONIM	SEMNIFICAŢIE ÎN ENGLEZĂ ŞI/SAU ÎN ROMÂNĂ
a	absorbtivitate specifică acceleraţie aciditate totală activitate chimică anterior apertură atto- sânge arterial (ca indice)
A	absorbanţă adenină adenozină aer alveolar alanină Amper anterior arie grup sanguin număr de masă radioactivitate vitamină A
A.	*Actinomyces* *Aspergillus*
Å	Ångström
a.	agar artery (arteră)
α	alpha - prima literă a alfabetului grec coeficient de absorbţie acceleraţie unghiulară nucleu de heliu coeficient Bunsen lanţul greu al Ig A lanţul α al hemoglobinei
α-	prefix utilizat în cazul aminoacizilor pentru a desemna atomul de carbon din lanţ de care este legat un radical funcţional (α-aminoacizi) migrarea fracţiunii α a globulinelor la electroforeză rotaţia specifică a unei substanţe optic active (ex.: α-D-glucoză)
$[\alpha]_D^{20}$	putere rotatorie optică specifică
$\overline{aa}$	*ana* = aceeaşi cantitate din fiecare (*folosit în scrierea reţetelor, după denumirile a două sau mai multe substanţe*)
****A/G**	raport albumine/globuline
aa.	arteries (artere)
AA	arahidonic acid (acid arahidonic) aminoacid (aminoacid) Alcoholics Anonymous (Alcoolicii Anonimi) aplastic anemia (anemie aplastică) ascorbic acid (acid ascorbic)
AAA	acquired aplastic anemia (anemie aplastică dobândită) aneurysm of ascending aorta (anevrism de aortă ascendentă)
AAL	anterior axillary line (linie axilară anterioară)
****AAN**	anticorpi antinucleari
AAO	aminoacid oxidază
AAP	Alzheimer's amyloid protein (proteină amiloidă Alzheimer)
AAT	acute abdominal tympany (timpanism abdominal acut)
Ab	antibody (anticorp)

AB	abortion (avort) asthmatic bronchitis (bronşită astmatiformă)
ABC	aspiration biopsy cytology (citologie prin biopsie-aspiraţie cu ac fin) Airway, Breathing and Circulation (căi aeriene permeabile, respiraţie şi circulaţie) antigen-binding capacity (capacitatea de fixare a antigenilor)
abd	abdomen (abdomen)
ABd	abduction (abducţie)
ABE	acute bacterial endocarditis (endocardită bacteriană acută)
ABG	arterial blood gases (gaze sanguine arteriale)
ABH	sistem ABH (grupe sanguine A, B, AB sau O; H - hematii)
ABL	antigen-binding lymphocyte (limfocit fixator de antigeni)
ABO	grupe sanguine A, B, AB sau O
ABP	androgen binding protein (proteină de legare a androgenilor)
ABPC	antibody-producing cell (celulă producătoare de anticorpi)
ABS	acute brain syndrome (sindrom cerebral acut)
ABT	arteria basilaris thrombosis (tromboză de trunchi bazilar)
abstr.	abstract (rezumat al unui articol ştiinţific)
a.c.	*ante cibum* = înainte de masă (*reţete*)
***Ac**	actiniu *anticorp
AC	alternating current (curent alternativ) adenylate cyclase (adenilat ciclază)
ACA	adenocarcinoma (adenocarcinom) anterior cerebral artery (artera cerebrală anterioară)
ACAT	acyl CoA-cholesterol transferase (acil CoA-colesterol transferază)
ACB	aortocoronary bypass (pontaj aorto-coronarian)
ACC	alveolar cell carcinoma (carcinom bronho-alveolar)
AcCoA	acetylcoenzyme A (acetil coenzima A)
ACD	acid citrate dextrose (acid citrat dextroză) allergic contact dermatitis (dermatită alergică de contact)
***ACE**	angiotensin converting enzyme (enzimă de conversie a angiotensinei) *antigen carcinoembrionar
ACG	angiocardiography (angiocardiografie)
ACH	active chronic hepatitis (hepatită cronică activă)
ACh	acetylcholine (acetilcolină)
AChE	acetylcholinesterase (acetilcolinesterază)
ACI	acute coronary insufficiency (insuficienţă coronariană acută)
ACM	acute cerebrospinal meningitis (meningită cerebrospinală acută)
ACO	acute coronary occlusion (ocluzie coronariană acută)
ACP	acid phosphatase (fosfatază acidă) acut cor pulmonale (cord pulmonar acut) acylcarrier protein (proteină purtătoare a grupării acil)
ACS	acrocephalosyndactyly (acrocefalosindactilie) antireticular cytotoxic serum (ser citotoxic antireticular)
ACT	activated coagulation time (timp de coagulare activat) anticoagulant therapy (tratament anticoagulant)
ACTH	adrenocorticotropic hormone (corticostimulină)
ACTP	adrenocorticotrophic polypeptide (polipeptid adrenocorticotrofic)
ad	utilizat în scrierea reţetelor, pentru a indica până la ce cantitate se adaugă solventul
***AD**	alcohol dehydrogenase (alcool dehidrogenază) *atriu drept

ADA	adenosine deaminase (adenozin deaminază)
ADCC	antibody-dependent cell-mediated cytotoxicity (citotoxicitate mediată celular dependentă de anticorp)
add	adduction (adducţie)
add.	*addetur* = să fie adăugat (*reţete*)
ADH	alcohol dehydrogenase (alcool dehidrogenază) antidiuretic hormone (hormon antidiuretic)
Adhib.	*adhibendus* = să fie administrat (*reţete*)
admov.	*admoveatur* = să fie adăugat (*reţete*)
****ADN**	acid dezoxiribonucleic
Ado	adenosine (adenozină)
***ADP**	adenosine diphosphate (adenozin difosfat) *adenopatie
ADPR	adenosine diphosphoribose (adenozin difosforiboză)
ADR	adverse drug reaction (efecte secundare medicamentoase)
Adr	adrenaline (adrenalină)
****ADS**	acţiune dinamică specifică (a alimentelor)
adst. feb.	*adstante febre* = cât este prezentă febra (*reţete*)
ADV	adenovirus
Adv.	*adversum* = contra (*reţete*)
Aeg.	*aeger, aegra* = pacientul (*reţete*)
AEP	auditory evoked potential (potenţial evocat auditiv)
AER	albumin excretion rate (rata de eliminare a albuminei) aldosterone excretion rate (rata de eliminare a aldosteronului)
aet.	*aetas* = vârstă (*reţete*)
AF	acid-fast (acido-rezistenţă) atrial fibrillation (fibrilaţie atrială) amniotic fluid (lichid amniotic)
AFB	acid-fast bacillus (bacil alcool-acid rezistent)
AFL	atrial flutter (flutter atrial)
AFP	alpha-fetoprotein (alfa-fetoproteină)
Ag	argint antigen (antigen)
****AG**	anestezie generală agarose (agaroză) atrial gallop (zgomot de galop atrial)
A:G	albumin-globulin ratio (raportul albumină - globulină serică)
AGA	antiglomerular antibody (anticorpi antimembrană glomerulară)
AGG	agammaglobulinemia (agamaglobulinemie)
AgHD	delta agent (antigen delta)
Agit. vas.	*agitato vase* = se agită vasul (*reţete*)
****AGL**	acizi graşi liberi
AGN	acute glomerulonephritis (glomerulonefrită acută)
****AGNE**	acid gras liber neesterificat
ah	hypermetropic astigmatism (astigmatism hipermetropic)
AH	acute hepatitis (hepatită acută) amenorrhea and hirsutisme (amenoree şi hirsutism)
AHA	anemie hemolitică acută
****AHAi**	anemie hemolitică autoimună
AHF	antih(a)emophilic factor (factor antihemofilic)
AHP	acute hemorrhagic pancreatitis (pancreatită hemoragică acută)
AI	artificial insemination (inseminare artificială) aortic incompetence or insufficiency (insuficienţă aortică)
AICD	automatic implantable cardioverter-defibrilator (defibrilator intracorporeal cardiac automat)
AID	acute infectious disease (boală infecţioasă acută) artificial insemination by donor (inseminare heterologă) autoimmune disease (boală autoimună)

AIDS	aquired immunodeficiency syndrome (sindromul imunodeficienţei dobândite)
AIH	artificial insemination by husband (inseminare omologă)
AIHA	autoimmune h(a)emolytic an(a)emia (anemie hemolitică autoimună)
AILD	angioimmunoblastic lymphadenopathy with dysprotein(a)emia (limfadenopatie angioimunoblastică cu disproteinemie)
****AINS**	antiinflamator nesteroidian
****AIS**	antiinflamator steroidian
****AIT**	accident ischemic tranzitoriu
Al	aluminiu
***AL**	acute leuk(a)emia (leucemie acută) *anestezie locală
Ala	alanine (alanină)
ALA	α-aminolevulinic acid (acid α-aminolevulinic)
ALAT	alanine aminotransferase (alanin aminotransferază)
Alb	albumin (albumină)
ALL	acute lymphoblastic leukemia (leucemie acută limfoblastică)
ALP	alkaline phosphatase (fosfatază alcalină)
****ALR**	anestezie locoregională
ALS	antilymphocyte serum (ser antilimfocitar) amyotrophic lateral sclerosis (scleroză laterală amiotrofică)
ALT	alanine aminotransferase (alanin aminotransferază)
Alt. dieb.	*alternis diebus* = la două zile (*reţete*)
Alt. hor.	*alternis horis* = la două ore (*reţete*)
alv	alveolar
Am	americiu ametropia (ametropie)
AM	*ante meridiem* = dimineaţa
AMA	antimitochondrial antibodies (anticorpi antimitocondriali)
****AMG**	asistenţă medicală gratuită
AMH	antimullerian hormone (hormon antimullerian)
AMI	acute myocardial infarction (infarct miocardic acut)
AML	acute myeloblastic leuk(a)emia (leucemie acută mieloblastică)
****AMO**	ablaţia materialului de osteosinteză
AMP	adenosine monophosphate (adenozin monofosfat)
****AMPc**	adenozin monofosfat ciclic
AMPS	acidic mucopolysaccharide (acid mucopolizaharidic)
AMV	anterior mitral valve (valva mitrală anterioară)
AN	antenatal (antenatal) anorexia nervosa (anorexie nervoasă) aseptic necrosis (necroză aseptică)
ANA	antinuclear antibodies (anticorpi antinucleari)
anat.	anatomy, anatomical (anatomie, anatomic)
ANCA	antineutrophilic cytoplasmic antibody (anticorpi citoplasmatici antineutrofile)
ANF	antinuclear factors (factori antinucleari)
ANOVA	analiza variabilităţii (varianţei)
ANP	atrial natriuretic peptid (peptid atrial natriuretic)
ANS	autonomic nervous system (sistem nervos autonom)
ant.	anterior (anterior)
AO	abdominal aorta (aorta abdominală)
A and P	auscultation and percussion (auscultaţie şi percuţie)
AP	acid phosphatase (fosfataza acidă) alkaline phosphatase (fosfataza alcalină) action potential (potenţial de acţiune) angina pectoris (angină pectorală) anterior pituitary (hipofiză anterioară) anteroposterior (anteroposterior) arterial pressure (presiune arterială)

APB	atrial premature beat (contracţie atrială prematură)
APC	atrial premature complex (complex atrial prematur) adeno-pharyngo-conjunctival sinus (sinus adeno-faringo-conjunctival)
APCKD	adult polycystic kidney disease (boala polichistică renală a adultului)
APD	atrial premature depolarization (depolarizare atrială prematură)
APE	acute pulmonary edema (edem pulmonar acut)
APGAR	American Pediatric Gross Assesment Record / scor APGAR (aspect, puls, grimasă, activitate, respiraţie)
APH	ante partum h(a)emorrhage (hemoragie prenatală) anterior pituitary hormone (hormon antehipofizar)
APRT	adenine phosphoribosyltransferase (adenin-fosforiboziltransferază)
APTT, aPTT	activated partial thromboplastin time (timp de tromboplastină parţial activată)
APUD	amine precursor uptake and decarboxylation (captare şi decarboxilare a precursorilor de amine)
AQ, aq	*aqua* = apă (*reţete*)
aq. dest.	*aqua destillata* = apă distilată (*reţete*)
AR	adrenergic receptor (receptor adrenergic) alarm reaction (reacţie de alarmă) aortic regurgitation (regurgitare aortică) artificial respiration (respiraţie artificială)
ARAS	ascending reticular activating system (sistem reticulat activator ascendent)
ARC	AIDS-Related Complex (complex în relaţie cu SIDA)
ARD	acute respiratory disease (afecţiune respiratorie acută)
ARDS	acute respiratory distress syndrome (sindrom de insuficienţă respiratorie acută a adultului)
ARF	acute renal failure (insuficienţă renală acută) acute rheumatic fever (reumatism articular acut) ADP-ribosylation factor (factor de ribozilare a ADP)
Arg	arginine (arginină)
ARI	acute respiratory insufficiency (insuficienţă respiratorie acută)
βARK	β-adrenergic receptor kinase (kinaza receptorului β-adrenergic)
ARM	artificial rupture of the membranes (ruptură artificială a membranelor)
****ARN**	acid ribonucleic
****ARNm**	acid ribonucleic mesager
****ARNr**	acid ribonucleic ribozomal
****ARNs**	acid ribonucleic solubil
****ARNt**	acid ribonucleic de transfer
****ARP**	activitatea reninei plasmatice
ARV	anterior right ventricular wall (peretele anterior al ventriculului drept)
As	arsen(ic)
AS	aortic stenosis (stenoză aortică) ankylosing spondylitis (spondilită anchilozantă) arteriosclerosis (arterioscleroză)
A.S.	*auris sinistra*, left ear (urechea stângă)
As, Ast	astigmatism (astigmatism)
ASA	acetylsalicylic acid (acid acetilsalicilic) argininosuccinic acid (acid argininosuccinic)
ASAT	aspartate aminotransferase (aspartat aminotransferază)
ASIS	anterior superior iliac spine (spina iliacă antero-superioară)
ASCVD	arteriosclerotic cardiovascular disease (boală cardiovasculară arteriosclerotică)
ASD	atrial septal defect (defect septal atrial)
ASDH	acute subdural h(a)ematoma (hematom acut subdural)
ASHD	arteriosclerotic heart disease (boală cardiacă arteriosclerotică)
ASK	antistreptokinase (antistreptokinază)
ASL	antistreptolysin (antistreptolizină)
ASLO	antistreptolysin O (antistreptolizină O)
ASMI	anteroseptal myocardial infarction (infarct miocardic anteroseptal)

Asn	asparagine (asparagină)
Asp	aspartic acid (acid aspartic) aspartate (aspartat)
Ast	astigmatism
AST	antistreptolysin (antistreptolizină) aspartate aminotransferase (aspartat aminotransferază)
ASTO	antistreptolysin O (antistreptolizină O)
AT	aminotransferase (aminotransferază) antithrombin (antitrombină) atrial tachycardia (tahicardie atrială)
at. vol.	atomic volume (volum atomic)
at. wt.	atomic weight (greutate atomică)
ATB	antibiotic (antibiotic)
ATBG	antibiogram (antibiogramă)
ATCase	aspartate transcarbamosylase (aspartat transcarbamozilază)
****ATCD**	antecedente
****ATI**	anestezie-terapie intensivă
atm	atmosphere (atmosferă)
ATN	acute tubular necrosis (necroză tubulară acută)
ATP	adenosine triphosphate (adenozin trifosfat)
ATPase	adenosine triphosphatase (adenozin trifosfatază)
ATPD	ambient temperature, pressure and dryness (temperatura, presiunea şi umiditatea mediului ambiant)
ATPS	ambient temperature, pressure and saturation (temperatura, presiunea şi saturaţia în vapori a mediului ambiant)
***ATS**	antitetanic serum (ser antitetanic) *antitiroidiene de sinteză
Au	aur
****AUS**	azot ureic sanguin
A-V	atrioventricular (atrioventricular) arteriovenous (arteriovenos)
***AV**	*alură ventriculară aortic valve (valvula aortică)
AVA	arteriovenous anastomosis (anastomoză arterio-venoasă)
AVB	atrioventricular block (bloc atrioventricular)
****AVC**	**accident vascular cerebral atrioventricular canal (canal atrio-ventricular)
AVD	aortic valvular disease (valvulopatie aortică)
aVF	derivaţie unipolară a piciorului (foot) stâng – în electrocardiografie
AVF	arteriovenous fistula (fistulă arterio-venoasă)
AVH	acute viral hepatitis (hepatită virală acută)
****AVK**	antivitamină K
aVL	derivaţie unipolară augmentată a braţului stâng (left) – în electrocardiografie
AVN	atrioventricular node (nod atrioventricular)
AVOD	arteriovenous oxygen difference (diferenţă arterio-venoasă în oxigen)
AVP	arginine-vasopressin (arginin-vasopresină)
aVR	derivaţie unipolară augmentată a braţului drept (right) – în electrocardiografie
AVRP	atrioventricular refractory period (perioadă refractară atrioventriculară)
AWMI	anterior wall myocardial infarction (infarct miocardic anterior)
awu	atomic weight unit (unitate atomică de masă)
AYA	acute yellow atrophy (of liver) (atrofie galbenă acută a ficatului)
b	bază (a acizilor nucleici)
B	asparagină / aspartat Bel bor grup de vitamine (B_1, B_2, B_6, B_8, B_{12}) inducţie magnetică

B.	*Bacillus* *Balantidium* *Blastomyces*
β	beta - a doua literă a alfabetului grec lanţul β al hemoglobinei
β-	prefix utilizat în cazul aminoacizilor pentru a desemna atomul de carbon din lanţ de care este legat un radical funcţional (β-aminoacizi) rotaţia specifică a unei substanţe optic active (ex.: β-D-glucoză) migrarea fracţiunii β a globulinelor la electroforeză
Ba	bariu
BA	biliary atresia (atrezie biliară) brachial artery (arteră brahială) bronchial astma (astm bronşic)
BaE	barium enema (lavaj baritat)
BAL	british anti-Lewisite (2,3-dimercaptopropanol)
BaM	barium meal (tranzit baritat eso-gastro-duodenal)
BAO	basal acid output (debit bazal acid)
BART	blood activated recalcification time (timp de recalcificare al plasmei activate)
****BAV**	bloc atrioventricular
BB	breast biopsy (biopsie mamară)
BBB	blood-brain barrier (barieră hematoencefalică) bundle branch block (bloc de ramură)
BBBB	bilateral bundle branch block (bloc de ramură bilateral)
BBS	Besnier-Boeck-Schaumann disease (boală Besnier-Boeck-Schaumann)
BBT	basal body temperature (temperatura bazală a organismului)
BC	biliary colic (colică biliară) blood culture (hemocultură)
BCAA	branched chain aminoacid (aminoacid din lanţurile laterale)
BCAF	B cell activation factor (factor de activare a limfocitelor B)
BCC	basal cell carcinoma (carcinom bazocelular)
BCDF	B cell differentiation factors (factori de diferenţiere a celulelor B)
BCE	basal cell epithelioma (epiteliom cutanat bazocelular)
BCF	basophil chemotactic factor (factor chemotactic bazofil)
BCG	bacille bilié de Calmette-Guérin (bacii Calmette-Guérin – atenuat pe medii de cultură cu bilă) balistocardiography (balistocardiografie)
BCGF	B cell growth factors (factori de creştere ai celulelor B)
BCP	birth control pill (pilulă anticoncepţională)
b.d.	*bis die* = de două ori pe zi
BD	basophilic degeneration (degenerare bazofilă) behavior disorder (tulburare de comportament) bronchodilatator (bronhodilatator)
BE	base excess (exces de baze) brain edema (edem cerebral)
BEI	butanol extractable iodine (iod extractibil cu butanol)
****BEU**	bilanţ electrolitic urinar
BF	blastogenic factor (factor de transformare limfocitară)
BFP	biologic false-positive (reacţie biologică fals-pozitivă)
BG	ballistography (balistografie) blood glucose (glicemie)
BGP	bone GLA protein, osteocalcin (proteină osoasă GLA)
****BHE**	barieră hematoencefalică
BHL	biological half-life (timp biologic de înjumătăţire)
Bi	bismut
bib.	*bibe* = băutură (*reţete*)
b.i.d.	*bis in die* = de două ori pe zi (*reţete*)

Bil	bilirubin (bilirubină)
b.i.n.	*bis in nocte* = de două ori pe noapte (*reţete*)
***BK**	*bacil Koch tip de Poliomavirus
BL	*basal lamina* (membrană bazilară)
Bl cult	blood culture (hemocultură)
BM	basal metabolism (metabolism bazal) basement membrane (membrană bazilară) bone marrow (măduvă osoasă)
BMF	B cell maturation factor (factor de maturare al limfocitelor B)
BMI	body mass index (indice de masă corporală)
BML	bone marrow lymphocytosis (limfocitoză medulară)
BMN	bone marrow necrosis (necroză medulară)
BMR	basal metabolic rate (rata metabolismului bazai)
BNP	brain natriuretic peptide (peptid natriuretic cerebral)
BO	bowel obstruction (obstrucţie intestinală)
BOR	branchio-oto-renal syndrome (sindrom branhio-oto-renal)
bp	base pair (pereche de baze) boiling point (punct de fierbere)
BP	biparietal (biparietal) blood pressure (presiune sanguină) bronchopleural (bronhopleural) bullous pemphigus (epidermoliză buloasă) blood pressure (presiune sanguină) British Pharmacopoeia (Farmacopee Britanică)
BPD	biparietal diameter (diametru biparietal)
1,3-BPG	1,3-biphosphoglycerate (1,3-bifosfoglicerat)
BPH	benign prostatic hypertrophy (hipertrofie benignă a prostatei)
****BPOC**	bronhopneumopatie obstructivă cronică
BPTI	bovine pancreatic trypsin inhibitor (inhibitor de tripsină pancreatică bovină)
Bq	Becquerel
Br	brom
Br.	*Brucella*
****BRD**	bloc de ram drept
BrDU	5-bromodeoxyuridine (5-bromodeoxiuridină)
****BRS**	bloc de ram stâng
BS	blood sugar (glicemie) bowel sounds (borborigm) breath sounds (murmur vezicular)
BSA	body surface area (suprafaţă corporală) bovine serum albumin (serum albumină bovină)
BSE	bovine spongiform encephalitis (encefalită spongiformă bovină)
BSP	bromsulfophthalein (bromsulfonftaleină)
BSR	blood sedimentation rate (viteză de sedimentare)
BT	bitemporal (bitemporal) bleeding time (timp de sângerare) body temperature (temperatură corporală) brain tumor (tumoră cerebrală)
BTPS	body temperature and pressure saturated with water vapor (temperatură corporală şi presiune saturată în vapori de apă)
BU	Bodansky unit (unitate Bodanski)
BUN	blood urea nitrogen (azot ureic sanguin)
BV	blood vessel (vas sanguin)
b.w.	body weight (greutate corporală)
BW	birth weight (greutate la naştere) body weight (greutate corporală) Bordet-Wasserman reaction (reacţie Bordet-Wasserman)

BZ	benzodiazepine (benzodiazepină)
BZD	benzodiazepine (benzodiazepină)
c	căldură specifică centi- concentraţie molară complementară sânge capilar viteza luminii în vid
C	canin capacitate calorică capacitate electrică carbon catod celulele parafoliculare tiroidiene cisteină citidină citozină clearance complement complianţă Coulomb lentile cilindrice rădăcini nervoase cervicale vertebre cervicale (C1-C7) vitamină
°C	grad Celsius
C.	*Candida* *Corynebacterium*
$\bar{c}$	*cum* = cu (*reţete*)
χ	chi - a douăzeci şi doua literă a alfabetului grec
C/T	indice terapeutic sau chimioterapic
Ca	calciu
CA	calcium antagonist (antagonist al calciului) carbonic anhydrase (anhidrază carbonică) carcinoma (carcinom) cardiac arrest (oprire cardiacă) catecholamine (catecolamină) coronary artery (arteră coronară) chronological age (vârstă cronologică) carbohydrate antigen (antigen carbohidrat – marker tumoral) cytotoxic antibody (anticorpi citotoxici)
ca.	aproximativ
CABG	coronary artery bypass graft (grefă bypass de arteră coronară)
CaBP	calcium-binding protein (proteină de legare a calciului)
CaCO$_2$	carbon dioxide content of arterial blood (conţinutul în dioxid de carbon al sângelui arterial)
CAD	coronary artery disease (boală coronariană)
cADPR	cyclic ADP ribose (ADP ciclic riboză)
****CAE**	conduct auditiv extern
CAH	chronic active hepatitis (hepatită cronică activă)
cal	small calorie (calorie sau calorie mică)
CAL	large calorie (calorie mare sau kilocalorie)
CaM	calmodulin (calmodulină)
CAM	cell adhesion molecules (molecule de adeziune celulară) chorioallantoic membrane (membrană corio-alantoidă)
cAMP	cyclic adenosine monophosphate (adenozin 3',5'-monofosfat ciclic)
Can	cancer
CAO	coronary artery occlusion (ocluzie a arterei coronare)

CaO_2	oxygen content of arterial blood (conţinutul în oxigen al sângelui arterial)
cap.	capsule (capsulă)
cAPK	cAMP-dependent protein kinase (protein kinază dependentă de AMPc)
CAP	cystine aminopeptidase (cistin-aminopeptidază)
CAPP	ceramide-activated protein phosphatase (fosfataza proteinei ceramid activate)
****CASS**	Casă de Asigurări Sociale de Sănătate
CAT	Computerized Axial Tomography (tomografie axială computerizată)
****CAV**	canal atrioventricular comun congenital absence of vas deferens (absenţa congenitală a canalului deferent)
CB	chronic bronchitis (bronşită cronică)
cbc	complete blood count (numărătoare completă a elementelor figurate din sânge)
CBD	common bile duct (canal biliar principal)
CBF	cerebral blood flow (circulaţie sanguină cerebrală)
CBG	corticosteroid-binding globuline (globulină de legare a corticosteroizilor)
Cbl	cobalamin (cobalamină)
cc	cubic centimeter (centimetru cub)
CC	colon cancer (cancer de colon) *corpus callosum* (corp calos)
CCF	congestive cardiac failure (insuficienţă cardiacă congestivă)
CCHD	cyanotic congenital heart disease (cardiopatie congenitală cianogenă)
CCI	chronic coronary insufficiency (insuficienţă coronariană cronică)
CCK	cholecystokinin (colecistokinină)
CCK-PZ	cholecystokinin-pancreozymine (colecistokinin-pancreozimină)
****CCMH**	concentraţie corpusculară medie în hemoglobină
cCMP	cyclic cytidine monophosphate (citidin 3',5'-monofosfat ciclic)
CCP	chronic cor pulmonale (cord pulmonar cronic)
CCU	coronary care unit (unitate de terapie coronariană) critical care unit (serviciu de reanimare)
cd	candela (candelă)
Cd	cadmiu caudal
CD	celiac disease (boală celiacă) cardiovascular disease (boală cardiovasculară) cluster of differentiation (clase de antigeni de diferenţiere) curative dose (doză curativă)
CD_{50}	median curative dose (doză curativă 50%)
CDC	capillary diffusion capacity (capacitate de difuziune capilară)
cDNA	complementary deoxyribonucleic acid (ADN complementar) copy deoxyribonucleic acid (copie de ADN)
CDP	cytidine diphosphate (citidin difosfat)
CEA	carcinoembryonic antigen (antigen carcinoembrionar)
****CEC**	circulaţie extracorporală
CEG	cardiac electrogram (electrocardiogramă)
CEI	conversion enzyme inhibitor (inhibitor al enzimei de conversie)
CESD	cholesteryl ester storage disease (colesteroloză hepatică)
CF	cardiac failure (insuficienţă cardiacă) chest-foot (derivaţie unipolară precordială în electrocardiografie) Christmas factor (factor Christmas) complement fixation (fixare a complementului) cystic fibrosis (fibroză chistică)
CFA	complete Freund's adjuvant (adjuvant Freund complet)
CFR	complement fixation reaction (reacţie de fixare a complementului)
CFS	chronic fatigue syndrome (sindrom de oboseală cronică)
CFT	complement-fixation test (test de fixare a complementului)
CFU	colony-forming unit (unitate formatoare de colonii)

cg	centigram (centigram)
CG	chorionic gonadotropin (gonadotropină corionică) cingulate gyrus (circumvoluţie cingulară) control group (grup de control)
**αcG	alfa-cetoglutarat
CGD	chronic granulomatous disease (boală granulomatoasă cronică)
CGH	chorionic gonadotropic hormone (hormon gonadotrop corionic)
cGI-PDE	cyclic GMP-inhibited phosphodiesterase (fosfodiesterază inhibată de GMP ciclic)
**CGL	**corp geniculat lateral chronic granulocytic leukemia (leucemie mieloidă cronică)
**CGM	corp geniculat medial
**CGMH	concentraţie globulară medie în hemoglobină
cGMP	cyclic guanosine monophosphate (guanozin 3',5'-monofosfat ciclic)
CGN	chronic glomerulonephritis (glomerulonefrită cronică)
cGPK	cGMP-dependent protein kinase (protein kinază dependentă de GMPc)
cgr	centigrade (centigrad)
CGS	centimeter, gram, second (centimetru, gram, secundă - sistem de unităţi de măsură)
cGy	centiGray
*CH	*concentraţia hemoglobinei abreviere de diluţie în homeopatie *complement hemolitic (CH_{50})
Ch	choline (colină)
ChA	choline acetylase (colin-acetilază)
CHAOS	Coronary heart disease, Hypertension, hyperlipidaemia, Adult enset dibetes, Obesity, Stroke
CHARGE	Coloboma, Heart disease, Atresia of choanae, Retardation, Genital and Ear anomalies syndrome
CHB	complete heart block (bloc atrioventricular complet)
CHD	congenital heart disease (boală congenitală cardiacă) coronary heart disease (boală coronariană)
ChE	cholinesterase (colinesterază)
CHF	congenital hepatic fibrosis (fibroză hepatică congenitală) congestive heart failure (insuficienţă cardiacă congestivă)
**CHIT	clasificare histologică internaţională a tumorilor
CHO	Chinese hamster ovary cell (celulă ovariană de hamster chinezesc)
CHU	Centre Hospitalier Universitaire (Centru Spitalicesc Universitar, Franţa)
Ci	Curie
*CI	*capacitate inspiratorie cardiac index (indice cardiac) *cellular immunity (imunitate celulară) chemotherapeutic index (indice chimioterapeutic) color index (indice colorimetric) contraindicaţie
**CIA	comunicare interatrială
**CIAV	comunicare interatrioventriculară
**CIC	complexe imune circulante
**CID	coagulare intravasculară diseminată collagen-inflammatory disease (boală a ţesutului conjunctiv)
CIE	counterimmunoelectrophoresis (contraimunoelectroforeză sau imunoelectroforeză în contracurent)
CIF	clonal inhibitory factor (factor inhibitor clonal)
Ci-hr	Curie-hour (Curie-oră)
cIMP	cyclic inosine monophosphate (inozin 3',5'-monofosfat ciclic)
CINCA	Chronic Inflammatory Neurological, Cutaneous and Articular syndrome
CIS	carcinoma *in situ* (carcinom *in situ*)
**CITE	carenţă imunitară T epidemică
**CIV	comunicare interventriculară
**CIVD	coagulare intravasculară diseminată

CK	cytokine (citokină) creatine kinase (creatinkinază)
cl	centiliter (centilitru)
Cl	clor clavicular
Cl.	*Clostridium*
CL	chest-left (derivaţie unipolară precordială în electrocardiografie) chronic leuk(a)emia (leucemie cronică) *corpus luteum* (corp galben)
C_L	lung compliance (complianţă pulmonară)
CLD	chronic lung disease (bronhopneumopatie cronică)
CLE	centrilobular emphysema (emfizem centrolobular)
CLIP	corticotropin-like intermediate lobe peptide (peptid corticotropin-like secretat de lobul intermediar)
CLL	chronic lymphocytic leuk(a)emia (leucemie limfatică cronică)
CLN	cervical lymph nodes (ganglioni laterocervicali)
cm	centimeter (centimetru) costal margin (rebord costal)
****CM**	cardiomyopathy (cardiomiopatie) cervical mucus (mucus cervical) contrast medium (produs de contrast) **cistografie micţională **concentraţie maximală
Cm	maximum clearance (clearance maximal)
CMI	cell-mediated immunity (imunitate mediată celular)
CML	cell-mediated lympholysis (limfoliză mediată celular)
CMP	cytidine monophosphate (citidin monofosfat)
CMPGN	chronic membranoproliferative glomerulonephritis (glomerulonefrită membrano-proliferativă)
c.m.s.	*cras mane sumendus* = să fie luat a doua zi dimineaţă (*reţete*)
CMV	cytomegalovirus (citomegalovirus)
c.n.	*cras nocte* = mâine noapte (*reţete*)
CN	caudate nucleus (nucleul caudat) congenital nystagmus (nistagmus congenital) cranial nerve (nerv cranian)
CN-Cbl	cyanocobalamin (ciancobalamină)
CNRS	Centre National de Recherche Scientifique (Centru Naţional de Cercetare Ştiinţifică, Franţa)
CNS	central nervous system (sistem nervos central)
Co	cobalt coenzyme (coenzimă)
CO	carbon monoxide (monoxid de carbon)
CO_2	carbon dioxide (dioxid de carbon)
CoA	coenzyme A (coenzimă A)
COAD	chronic obstructive airway disease (bronhopneumopatie cronică obstructivă)
COHb	carboxyh(a)emoglobin (carboxihemoglobină)
COLD	chronic obstructive lung disease (bronhopneumopatie cronică obstructivă)
ConA	concanavalin A (concanavalină A)
COP	capillary osmotic pressure (presiune osmotică capilară)
CoQ	coenzyme Q (coenzimă Q)
COX	ciclooxigenază
cp	centipoise (centipoise) chemically pure (chimic pur)
CP	capillary pressure (presiune capilară) cerebral palsy (infirmitate motorie cerebrală) chest pain (durere toracică) cor pulmonale (cord pulmonar) creatine phosphate (creatin fosfat)

****CPA**	cord pulmonar acut
CPAP	continuous positive airway pressure (presiune permanent pozitivă a căilor respiratorii)
CPB	cardiopulmonary bypass (circulaţie extracorporală)
****CPC**	cord pulmonar cronic
CPD	citrate phosphate dextrose (citrat fosfat dextroză)
CPGN	chronic proliferative glomerulonephritis (glomerulonefrită cronică proliferativă)
CPK	creatine phosphokinase (creatin fosfokinază)
CPK-MB	creatine phosphokinase – isoenzyme MB (izoenzima MB a creatin fosfokinazei)
cpm	counts per minute (impulsuri pe minut)
CPN	chronic pyelonephritis (pielonefrită cronică)
CPR	cardiopulmonary resuscitation (resuscitare cardiorespiratorie)
cps	cycles pe second (cicli pe secundă)
****CPT**	capacitate pulmonară totală
****CPUE**	capacitate pulmonară utilizabilă la efort
Cr	crom
CR	chest-right (derivaţie unipolară precordială în electrocardiografie) conditioned reflex (reflex condiţionat) corticoid-resistant (cortico-rezistenţă)
CR(E)ST	Calcinosis, Raynaud's phenomenon, (Esophageal dysfunction), Sclero-dactyly and Telangiectasia syndrome (sindrom care cuprinde: calcificări, fenomen Raynaud, disfuncţie esofagiană, sclerodactilie şi telangiectazie)
CRD	chronic respiratory disease (afecţiune respiratorie cronică)
***CRF**	*capacitate reziduală funcţională chronic renal failure (insuficienţă renală cronică) corticotropin releasing factor (factor de eliberare a corticotropinei)
CRH	corticotropin-releasing hormone (hormon de eliberare a corticotropinei)
CRI	chronic respiratory insufficiency (insuficienţă respiratorie cronică)
cRNA	complementary ribonucleic acid (acid ribonucleic complementar)
CrP	creatine phosphate (creatin fosfat)
CRP	C-reactive protein (proteină C reactivă)
CS	caesarean section (cezariană) cardiogenic chock (şoc cardogenic) cerebrospinal (cerebrospinal) coronary sinus (sinus coronarian) corticoid-sensitive (corticosensibilitate) corticosteroid (corticosteroid)
****17-CS**	17-cetosteroizi
CSF	cerebrospinal fluid (lichid cefalorahidian)
CSF-1	macrophage colony-stimulating factor (factor de stimulare a coloniilor de macrofage)
CSM	cerebrospinal meningitis (meningită cerebrospinală)
CSR	Cheyne-Stokes respiration (respiraţie Cheyne-Stokes)
CT	calcitonin (calcitonină) clotting time (timp de coagulare) computerized tomography (tomografie computerizată)
CTG	cardiotokography (cardiotocografie)
CTL	cytotoxic lymphocytes (limfocite citotoxice)
CTP	cytidine triphosphate (citidin trifosfat)
CTR	cardiothoracic ratio (indice cardiotoracic)
Cu	cupru
CUC	chronic ulcerative colitis (rectocolită ulcerohemoragică)
****CUM**	cistouretrografie micţională
***CV**	capacitate vitală cardiovascular (cardiovascular) câmp vizual cervical vertebra (vertebră cervicală) coeficient de variaţie

CV	*contravizită corpuscular volume (volum globular)
CVA	cardiovascular accident (accident cardiovascular) cerebrovascular accident (accident vascular cerebral) costovertebral angle (unghi costovertebral)
CVD	cardiovascular disease (afecţiune cardiovasculară)
CVP	central venous pressure (presiune venoasă centrală)
CVS	cardiovascular system (sistem cardiovascular)
CX	chest X-ray (radiografie pulmonară) cervix (col uterin)
CYC	cyclophosphamide (ciclofosfamidă)
Cys	cysteine (cisteină)
CYT	cytochrome (citocrom)
d	day (zi) deci- densitate relativă dextrogir dezoxiriboză diametru distal dorsal
D	aspartat coeficient de difuziune coeficient de difuziune pulmonară deuteriu dioptrie dioptru distal doză grup de vitamine (D_2, D_3) porţiunile duodenului (D_1-D_4) rădăcini nervoase dorsale vertebre dorsale (D1-D12)
D.	*Diplococcus*
δ	delta - a patra literă a alfabetului grec dioptrie lanţul δ al hemoglobinei
δ-	prefix desemnând al patrulea atom de carbon de care este legat un radical funcţional (ex.: acid δ-aminolevulinic)
$\Delta\psi$	potenţial electric transmembranar
D and C	dilation and curettage (dilataţia colului uterin şi chiuretaj uterin)
Da	Dalton
DA	dopamine (dopamină) drug addict (dependent de droguri)
DAD	delayed after-depolarization (postdepolarizare întârziată)
DAG	diacylglycerol (diacilglicerol)
DAVP	deamino-D-arginine vasopressine (diamino-arginin vasopresină)
dB, db	deciBel
DBP	diastolic blood pressure (presiune arterială diastolică)
****DBS**	diagnostic biologic de sarcină
DC	direct current (curent continuu)
DCA	deoxycorticosterone acetate (deoxicorticosteron acetat)
DCI	dénomination commune internationale (denumire comună internaţională)
DCT	direct Coombs test (test Coombs direct) distal convoluted tubule (tub contort distal)
****DD**	**decubit dorsal diagnostic diferenţial

DDD	dual chamber fully automatic pacemaker (pacemaker automat dublu cameral)
DDI	dual chamber pacemaker producing a sequential stimulation inhibited by waves P and R (pacemaker dublu cameral determinând o stimulare cardiacă secvenţială inhibată de undele P şi R)
DDT	dichlorodiphenyltrichloroethan (diclorodifeniltricloretan)
DEA	diethanolamine (dietanolamină)
Deg	degeneration (degenerare) degree (grad)
DES	diethylstilbestrol (dietilstilbestrol)
DET	diethyltryptamine (dietiltriptamină)
det.	*detur* = să fie dat (*reţete*)
**DFM	displazie fibromusculară
**Dg	diagnostic
DGA	gestational age (vârstă gestaţională)
DGK	diacylglycerol kinase (diacilglicerol kinază)
DH	delayed hypersensitivity (hipersensibilitate întârziată)
DHE	dihydroergotamine (dihidroergotamină)
DHEA	dehydro-3-epiandrosterone (3-dehidroepiandrosteron)
DHF	dihydrofolate (dihidrofolat)
DHT	dihydrotestosterone (dihidrotestosteron)
DI	diabetes insipidus (diabet insipid) dorsoiliac (dorsoiliac)
D_I, D_{II}, D_{III}	derivaţii bipolare standard (în electrocardiografie)
DIC	disseminated intravascular coagulation (coagulare intravasculară diseminată)
**DID	diabet insulinodependent
dieb. alt.	*diebus alternis* = la două zile (*reţete*)
dieb. tert.	*diebus tertiis* = la trei zile (*reţete*)
dil.	diluat (*reţete*)
DIP	distal interphalangeal (joint) (articulaţii-interfalangiene distale)
**DIS	diagnostic imunologic de sarcină
DISCO	direct injection of sperm into the cytoplasm of an ovocyte (injectarea de spermă în citoplasma unui ovocit)
DIT	diiodotyrosine (diiodotirozină)
**DIU	dispozitiv intrauterin
DIVA	digital intravenous angiography (arteriografie intravenoasă)
DKA	diabetic ketoacidosis (cetoacidoză diabetică)
**DL	**decubit lateral **doză letală
**DLD	decubit lateral drept
DLE	disseminated lupus erythematosus (lupus eritematos sistemic)
DLO_2	lung diffusing capacity for oxygen (capacitate de difuziune pulmonară pentru oxigen)
**DLS	decubit lateral stâng
dm	decimeter (decimetru)
*DM	diabetes mellitus (diabet zaharat) diastolic murmur (murmur diastolic) dopamine (dopamină) *doză maximală
**DMA	doză maximă admisă
DMD	Duchenne muscular atrophy (boală Duchenne)
**DMP	distrofie musculară progresivă
DMSA	dimercaptosuccinic acid (acid dimercaptosuccinic)
DMSO	dimethyl sulfoxide (dimetil sulfoxid)
**DMT	doză maximă tolerată
DN	diabetes neuropathy (neuropatie diabetică)
DNA	deoxyribonucleic acid (acid dezoxiribonucleic)

DNB	dinitrobenzene (dinitrobenzen)
DNCB	dinitrochlorobenzene (dinitroclorbenzen)
DNFB	dinitrofluorobenzene (dinitrofluorbenzen)
****DNID**	diabet non-insulinodependent
DNP	deoxyribonucleoproteid (dezoxiribonucleoproteidă) deoxyribonucleoprotein (dezoxiribonucleoproteină) 2,4-dinitrophenol (2,4-dinitrofenol)
DNR	do not resuscitate (a nu resuscita)
DOB	date of birth (data naşterii)
DOC	11-deoxycorticosterone (11-deoxicorticosteron)
DOCA	11-deoxycorticosterone acetate (11-deoxicorticosteron acetat)
DOE	dyspn(o)ea on exertion (dispnee de efort)
DOPA	dihydroxyphenylalanine (dihidroxifenilalanină)
DPA	dual photon (bone) absorptiometry (absorbţiometrie -osoasă- bifotonică)
2,3-DPG	2,3-diphosphoglycerate (2,3-difosfoglicerat)
DPN	diphosphopiridin nucleotide (difosfopiridin nucleotid)
DPNH	diphosphopiridin nucleotide (difosfopiridin nucleotid - forma redusă)
****DPR**	debit plasmatic renal
DPT	diphtheria / pertussis / tetanus vaccine (vaccin difterie / pertusis / tetanos)
DR	diabetic retinopathy (retinopatie diabetică) dose rate (debit de doză absorbită)
****DS**	**deviaţie standard diastolic sound (zgomot diastolic) **drept superior (muşchi al bazinului)
****DSA**	defect septal atrial
****DSC**	debit sanguin cerebral disodium cromoglycate (cromoglicat disodic)
dsDNA	double-stranded DNA (ADN dublu elicoidal)
DSM IV	diagnostic and statistical manual of mental disorders (manual de diagnostic şi statistică a disfuncţiilor psihice)
dsRNA	double-stranded RNA (ARN dublu elicoidal)
****DSTA**	demenţă senilă tip Alzheimer
****DSV**	defect septal ventricular
DT	delirium tremens diphtheria / tetanus vaccine (vaccin difterie / tetanos)
Dt	diffusing capacity of tissue for a gas (capacitate de difuziune tisulară pentru un gaz)
DtO_2	diffusing capacity of tissue for oxygen (capacitate de difuziune tisulară pentru oxigen)
DTIC, Dtic	dacarbazine (dacarbazină)
DTP	diphtheria / tetanus / pertussis vaccine (vaccin difterie / tetanos / pertusis)
DTPA	diethylenetriamine pentaacetic acid (acid dietiltriaminopentaacetic)
DTT	diphtheria-tetanus toxoid (anatoxină diftero-tetanică)
DT-TAB	diphtheria / tetanus / typhoid / paratyphoid A and B vaccine (vaccin difterie / tetanos / tifoidă / paratifoidă A şi B)
DU	duodenal ulcer (ulcer duodenal)
dur. dolor.	*durante dolore* = cât persistă durerea (*reţete*)
***DV**	dead volume (volum "mort" respirator) *decubit ventral
****DVMM**	debit ventilator maxim pe minut
DVT	deep venous thrombosis (tromboză venoasă profundă)
Dx.	diagnosis (diagnostic)
dyn	dyne (dină)
****DZ**	**diabet zaharat dizygotic (dizigot)

e	baza logaritmilor naturali erg
E	emmetropia (emetropie) energie enzyme (enzimă) epinephrine (epinefrină) erythrocyte (eritrocit) glutamat tensiune electromotoare vitamină E
E.	*Escherichia*
e	unitate elementară
e^-	electron
E coli	*Escherichia coli*
e^+	pozitron
E^0	potenţial standard de reducere
E_1	(o)estrone (estronă)
E_2	(o)estradiol (estradiol)
E_3	(o)estriol (estriol)
E_4	(o)estetrol (estetrol)
ε	epsilon - a cincea literă a alfabetului grec coeficient de absorbţie molară lanţul greu al Ig E lanţul ε al hemoglobinei
ε-	prefix desemnând al cincilea atom de carbon de care este legat un radical funcţional (ex.: acid ε-aminocaproic)
η	eta - a şaptea literă a alfabetului grec viscozitate
EA	embryonic antigen (antigen embrionar)
EAA	essential aminoacid (acid aminat esenţial)
EAC	erythrocyte antibody complement (complex eritrocit-anticorp-complement) external auditory canal (conduct auditiv extern)
EACA	epsilon-aminocaproic acid (acid epsilon-aminocaproic)
EAD	early depolarization (depolarizare precoce)
EB	elementary body (trombocit) Epstein-Barr virus (virus Epstein-Barr)
**EBA	endocardită bacteriană acută
EBF	erythroblastosis foetalis (eritroblastoză fetală)
EBNA	EBV – associated nuclear antigen (antigen nuclear asociat virusului Epstein-Barr)
EBV	Epstein-Barr virus (virus Epstein-Barr)
EC	embryonal carcinoma (embrion) endothelial cell (celulă endotelială)
Ec	erythrocyte (eritrocit)
**ECA	enzimă de conversie a angiotensinei
**ECBU	examen citobacteriologic urinar
ECC	extracorporeal circulation (circulaţie extracorporală)
ECF	extracellular fluid (fluid extracelular) eosinophil chemotactic factor (factor chemotactic pentru eozinofile)
ECF-A	eosinophil chemotactic factor of anaphylaxis (factor chemotactic eozinofilic în anafilaxie)
ECG	electrocardiogram (electrocardiogramă)
ECHO	enteric cytopathogenic human orphan virus (virus orfan uman citopatogenic enteral)
ECM	extracellular matrix (matrice extracelulară)
ECoG	electrocorticography (electrocorticografie)
ECT	electroconvulsive therapy (terapie electroconvulsivă)
ECW	extracellular water (apă extracelulară)

ED	effective dose (doză efectivă) erythema dose (doză eritem)
ED_{50}	median effective dose (doză eficace 50%)
EDCF	endothelium-derived contraction factor (factor de vasoconstricţie de origine endotelială)
EDD	expected date of delivery (data probabilă a naşterii)
EDP	end-diastolic pressure (presiune telediastolică)
EDRF	endothelium-derived relaxing factor (factor de relaxare derivat din endoteliu)
EDTA	ethylenediaminetetraacetic acid (acid etilendiaminotetraacetic)
EDV	end-diastolic volume (volum telediastolic)
EEC	Ectrodactylia, Ectodermal dysplasia and Cleft palate syndrome
EEG	electroencephalogram (electroencefalogramă)
****EER**	epurare extrarenală
EF	elongation factor (factor de elongaţie) extrinsec factor (factor extrinsec)
EFA	essential fatty acids (acizi graşi esenţiali)
EFE	endocardial fibroelastosis (fibroelastoză endocardică)
****EFR**	explorare funcţională respiratorie
****Eg**	echivalent gram
EGD	esophagogastroduodenoscopy (esofagogastroduodenoscopie)
EGF	epidermal growth factor (factor de creştere epidermică)
EGTA	egtazic acid (acid egtazic)
EH	essential hypertension (hipertensiune esenţială)
EHC	enterohepatic circulation (ciclu enterohepatic)
EHF	epidemic hemorrhagic fever (febră hemoragică epidemică)
EIA	enzyme immunoassay (dozare imunoenzimatică)
EJ	elbow jerk (reflex olecranian)
EKG	electrocardiogram (electrocardiogramă)
EKY	electrokymogram (electrokimogramă)
El	elastance (elastanţă)
E_L	pulmonary elastance (elastanţă pulmonară)
ELISA	enzyme-linked immunosorbent assay (măsurare imunoenzimatică utilizând un antigen adsorbit)
elix.	elixir (*reţete*)
ELM	external limiting membrane (membrană limitantă externă)
EM	electron microscopy (microscopie electronică)
EMF	electromotive force (forţă electromotoare) erythrocyte maturation factor (factor de maturare a eritrocitelor)
EMB	ethambutol (etambutol)
EMG	electromyogram (electromiogramă)
EMP	Embden-Meyerhof pathway (calea Embden-Meyerhof)
emu	electromagnetic unit (unitate electromagnetică)
EN	erythema nodosum (eritem nodos)
ENA	extractible nuclear antigen (antigen nuclear extractibil)
ENG	electronystagmography (electronistagmografie)
ENT	ear, nose and throat (urechi, nas, gât sau ORL)
EOG	electro-oculogram (electro-oculogramă) electro-olfactogram (electro-olfactogramă)
Eos	eosinophils (polinucleare eozinofile)
EP	ectopic pregnancy (sarcină extrauterină) epinephrine (epinefrină) erythropoietin (eritropoietină) evoked potential (potenţial evocat)
****EPA**	edem pulmonar acut
EPG	electropupillogram (electropupilogramă)
EPI	epinephrine (epinefrină)

EPO	erythropoietin (eritropoietină)
EPR	electron paramagnetic resonance (rezonanţă paramagnetică electronică)
EPSP	excitatory postsynaptic potential (potenţial postsinaptic excitator)
Eq	gram equivalent (echivalent-gram)
ER	emergency room (cameră, cabinet de urgenţă) endoplasmic reticulum (reticul endoplasmic) epigastric region (epigastru) external resistance (rezistenţă externă)
Er	erythrocyte (eritrocit)
ERBF	effective renal blood flow (flux sanguin renal efectiv)
ERCP	endoscopic retrograde cholangiopancreatography (colangiopancreatografie endoscopică retrogradă)
ERFP	effective renal plasma flow (flux plasmatic renal efectiv)
ERG	electroretinogram (electroretinogramă)
ERS	endoscopic retrograde sphincterotomy (sfincterotomie endoscopică retrogradă)
ERV	expiratory reserve volume (volum expirator de rezervă)
ES	ejection sound (suflu de ejecţie sau suflu protomezosistolic) endoscopic sphincterotomy (sfincterotomie endoscopică) enzyme substrate (substrat enzimatic) extrasystole (extrasistolă)
ESF	erythropoietic stimulating factor (factor de stimulare eritropoietică)
ESP	evoked synaptic potential (potenţial sinaptic evocat) extrasensory perception (percepţie extrasenzorială)
ESR	erythrocyte sedimentation rate (viteză de sedimentare a hematiilor, VSH)
EST	electric shock therapy / electroshock therapy (terapie cu electroşoc)
***ESV**	end-systolic volume (volum telesistolic) *extrasistolă ventriculară
ESWL	extracorporeal shock wave lithotripsy (litotripsie prin undă de şoc extracorporală)
ET	echotomography (ecotomografie) exchange transfusion (exsanguino-transfuzie)
E_T	total thoracic elastance (elastanţă toracică totală)
ETF	electron transferring flavoprotein (flavoproteină de transfer a electronilor)
EUS	endoscopic ultrasonography (ecografie endoscopică)
EV	evoked potential (potenţial evocat)
eV	electron Volt
EVP	evoked visual potential (potenţial evocat vizual)
E_W	chest wall elastance (elastanţă a peretelui toracic)
f	coeficient de frecare distanţă focală feminin femto- focal frecvenţă
F	Farad fenilalanină fetal fluor formulă forţă fragment (de anticorp) free (liber) frontal visual field (câmp vizual) vitamină
F.	*Filaria* *Francisella*

^{0}F	grad Fahrenheit
f.s.a.	*fac secundum artem* = a face după regulile artei (*reţete*)
*FA	fatty acid (acid gras) *fibrilaţie atrială fibroadenoma (fibroadenom) *fluorescent antibody (anticorp fluorescent) folic acid (acid folic) fosfatază alcalină
Fab	regiune variabilă a anticorpului, care conţine situsul de legare al antigenului
FAD	flavin adenine dinucleotide (flavin adenin dinucleotid)
FADH$_2$	flavin adenine dinucleotide (flavin adenin dinucleotid - forma redusă)
**FAN	factor antinuclear
FAO	Food and Agricultural Organization (Organizaţia pentru Alimentaţie şi Agricultură)
FAST	fluoroallergosorbent test (dozaj imunologic prin fluorescenţă)
FB	foreign body (corp străin)
FBC	full blood count (formulă sanguină completă, hemogramă completă)
FBG	fasting blood glucose (glicemie à jeun)
FBPase-1	fructose-1,6-biphosphatase (fructoză-1,6-bifosfatază)
FBPase-2	fructose-2,6-biphosphatase (fructoză-2,6-bifosfatază)
FBS	fasting blood sugar (glicemie à jeun)
**FC	frecvenţă cardiacă
FCA	Freund's complete adjuvant (adjuvant Freund complet)
fCi	femtoCurie
FD	familial dysautonomia (disautonomie familială) fatal dose (doză letală) focal distance (distanţă focală)
FDA	fronto-dextra anterior (position of fetus) (poziţie nazo-iliacă dreaptă anterioară)
FDG	fluorodeoxiglucoză
FDIU	fetal death *in utero* (făt mort intrauterin)
FDP	fibrin / fibrinogen degradation products (produşi de degradare a fibrinei / fibrinogenului) fronto-dextra posterior (position of fetus) (poziţie nazo-iliacă dreaptă posterioară)
FDT	fronto-dextra transversa (position of fetus) (poziţie nazo-iliacă dreaptă transversă)
F-dUMP	5-fluorodeoxyuridine monophosphate (monofosfat de 5-fluorodeoxiuridină)
Fe	fier
FEV	forced expiratory volume (volum expirator forţat)
FF	filtration fraction (fracţie de filtrare)
FFA	free fatty acids (acizi graşi liberi)
FFP	fresh frozen plasma (plasmă proaspătă decongelată)
FGF	fibroblast growth factor (factor de creştere fibroblastică)
FGN	focal glomerulonephritis (glomerulonefrită focală)
FH	familial hypercholesterolemia (hipercolesterolemie familială) family history (antecedente familiale) fetal heart (bătăi cardiace fetale)
FHR	fetal heart rate (frecvenţă cardiacă fetală)
FIA	fluoroimmunoassay (imunofluorometrie)
**FID	fosă iliacă dreaptă
FIO$_2$	fractional inspiratory oxygen (concentraţia oxigenului în aerul inspirat)
**FIS	fosă iliacă stângă
FITC	fluorescein isothiocyanate (izotiocianat de fluoresceină)
**FIV	fecundare *in vitro*
**FIVTE	fecundare *in vitro* şi transfer de embrioni
**FL	formulă leucocitară fatty liver (steatoză hepatică) frontal lobe (lob frontal)
fld	fluid (fluid)

FLK	funny looking kid (copil cu un aspect anormal)
FLP	fibrinolysoplastin (fibrinolizoplastină)
FMN	flavin mononucleotide (flavin mononucleotid)
$FMNH_2$	flavin mononucleotide (flavin mononucleotid - forma redusă)
FMP	first menstrual period (data primei menstruaţii)
****FN**	fose nazale
FNTC	fine needle transhepatic cholangiography (colangiografie percutană trans-hepatică cu ac fin)
****FO**	**foaie de observaţie **fund de ochi
FOB	f(a)ecal occult blood (hemoragie ocultă)
FP	facial palsy (paralizie facială) fixation protein (proteină fixatoare)
FPA	fibrinopeptide A (fibrinopeptid A)
****FR**	**factor reumatoid flocculation reaction (reacţie de floculare) **frecvenţă respiratorie
FRC	functional residual capacity (capacitate reziduală funcţională)
Fru	d-fructose (d-fructoză)
FS	fibrosarcoma (fibrosarcom)
FSF	fibrin stabilizing factor (factor de stabilizare a fibrinei) follicle stimulating factor (factor de stimulare foliculară)
FSH	follicle stimulating hormone (hormon de stimulare foliculară)
FSH/LH-RH	follicle stimulating hormone and luteinizing hormone releasing hormone (hormonul de eliberare a FSH şi LH)
FSH-RH	follicle stimulating hormone releasing hormone (hormonul de eliberare a FSH)
FT_4	free thyroxine (tiroxină liberă)
FTA	fluorescent treponemal antibody test (test cu anticorpi fluorescenţi pentru *Treponema*)
FTA-ABS	fluorescent treponemal antibody-absorption (test de absorbţie a anticorpilor fluorescenţi pentru *Treponema*)
FTI	free thyroxine index (indice de tiroxină liberă)
FTLB	full term living birth (naştere de făt viu la termen)
FTND	full term normal delivery (naştere la termen)
FTT	failure to thrive (retard staturo-ponderal)
5-FU	5-fluorouracil (5-fluorouracil)
FUDR, FUdR	5-fluoro-2'-deoxyuridine (5-fluoro-2'-deoxiuridină)
FUO	fever of undetermined origin (febră de origine necunoscută)
****FV**	fibrilaţie ventriculară
FVC	forced vital capacity (capacitate vitală forţată)
g	acceleraţie gravitaţională gram
G	conductanţă energie liberă Gibbs forţă de greutate Gauss giga- glicină glucoză gravidă guanină guanozină ventricular gradient (gradient ventricular)
γ	gamma - a treia literă a alfabetului grec lanţul greu al Ig G lanţurile γ ale hemoglobinei fetale microgram (μg) conductivitate electrică

γ-	prefix desemnând al treilea atom de carbon de care este legat un radical funcţional (ex.: acid γ-aminobutiric) bandă de migrare ia electroforeză a fracţiunii γ a globulinelor
G0	gap phase (fază a ciclului celular)
G1	gap or growth phase (fază a ciclului celular)
G2	gap or growth phase (fază a ciclului celular)
G I, II	număr de sarcini precedente
G6PD	glucose-6-phosphate dehydrogenase (glucoză 6-fosfat dehidrogenază)
GA	general anaesthesia (anestezie generală) gibberellin (giberelină) Golgi apparatus (aparat Golgi)
GABA	gamma-aminobutyric acid (acid gama-aminobutiric)
GAD	glutamate decarboxylase (glutamat decarboxilază)
GAG	glycosaminoglycan (glicozaminoglican)
Gal	d-galactose (d-galactoză)
GalNAc	N-acetylgalactosamine (N-acetilgalactozamină)
GammaGT	gamma-glutamyltransferase (gama-glutamiltransferază)
GAP	glyceraldehyde-3-phosphate (gliceraldehidă 3-fosfat) GTPase-activating protein (proteină de activare a GTP-azei)
GAPD	glyceraldehyde-3-phosphate dehydrogenase (gliceraldehidă 3-fosfat dehidrogenază)
GAS	general adaptation syndrome (sindrom general de adaptare) generalized arteriosclerosis (arterioscleroză generalizată)
GB	gall bladder (veziculă biliară)
GBM	glomerular basement membrane (membrană bazală glomerulară)
GBq	gigaBequerel
GC	ganglion cell (celulă ganglionară) gas chromatography (gaz-cromatografie) glucocorticoid
GCS	glucocorticosteroid
G-CSF	granulocyte colony-stimulating factor (factor de stimulare a coloniilor de granulocite)
GCT	giant-cell thyroiditis (tiroidită cu celule gigante)
GDH	glutamate dehydrogenase (glutamat dehidrogenază)
GDP	guanosine diphosphate (difosfat guanozină)
GE	gastroenterology (gastroenterologie)
GeV	gigaelectronVolt
GF	growth factor (factor de creştere)
GFR	glomerular filtration rate (rata filtrării glomerulare)
GG	gammaglobulin (gamaglobulină)
GGT	gamma-glutamyltransferase (gama-glutamiltransferază)
GGTP	gamma-glutamyltranspeptidase (gama-glutamiltranspeptidază)
GH	general hospital (centru spitalicesc general) growth hormone (hormon de creştere)
GH-IH	growth hormone inhibiting hormone (hormon de inhibare a secreţiei hormonului de creştere)
GH-RH	growth hormone releasing hormone (hormon de stimulare a secreţiei hormonului de creştere)
GI	gastrointestinal (gastrointestinal)
GIF	growth (hormone) inhibiting factor (factor de inhibare al hormonului de creştere)
GIFT	gamete intrafallopian transfer (implantarea unui gamete în trompa uterină)
GIP	gastric inhibitory peptide (peptid gastric inhibitor)
GIT	gastrointestinal tract (tub digestiv)
Glc	d-glucose (d-glucoză)
GLC	gas-liquid chromatography (cromatografie gaz-lichid)
GlcNAc	N-acetylglucosamine (N-acetilglucozamină)
Gln	glutamine (glutamină)
Glu	glutamic acid (acid glutamic)
Gly	glycine (glicină)
GM	genetic manipulation (manipulare genetică) grand mal (epilepsie – grand mal)

GM-CSF	granulocyte-macrophage colony-stimulating factor (factor de stimulare a coloniilor de granulocite-macrofage)
GMP	guanosine monophosphate (monofosfat guanozină)
****GMPc**	guanozin monofosfat ciclic
GN	glomerulonefritis (glomerulonefrită)
Gn-RH	gonadotropin releasing hormone (hormon de eliberare a gonadotropinelor)
GOT	glutamic-oxaloacetic transaminase (glutamat-oxaloacetat transaminază)
GP	general practioner (medic generalist) general paralysis (paralizie generală) *globus pallidus*
G6PD	glucose-6-phosphate dehydrogenase (glucoz-6-fosfat dehidrogenază)
GPT	glutamic-pyruvic transaminase (glutamat-piruvat transaminază)
GRF	growth (hormone) releasing factor (factor de eliberare a hormonului de creştere
GRH	growth hormone releasing hormone (hormon de eliberare a hormonului de creştere)
GRK	G protein-coupled receptor kinase (receptor cu activitate kinazică cuplat cu proteina G)
GSC	gas-solid chromatography (cromatografie gaz-solid)
GSH	reduced glutathione (glutation redus)
GSSG	oxidized glutathione (glutation oxidat)
GTH	gonadotropic hormone (hormon gonadotropic)
GTP	glutamyltranspeptidase (glutamiltranspeptidază) guanosine triphosphate (trifosfat guanozină)
GTT	glucose tolerance test (test de toleranţă la glucoză)
Gtt., gtt.	*gutta* = picătură (*reţete*)
GU	gastric ulcer (ulcer gastric) genitourinary (genitourinar)
guttat.	*guttatim* = picătură cu picătură (*reţete*)
GVH	graft-versus-host reaction or disease (grefă împotriva gazdei; reacţie sau boală de respingere)
Gy	Gray
GYN	gynecology (ginecologie)
h	constanta lui Planck hecto- height (înălţime) hour (oră)
H	entalpie intensitatea câmpului magnetic hemagglutinin (hemaglutinină) Henry hypermetropia (hipermetropie) hypodermic (hipodermic) hypothalamus (hipotalamus) unitate Holzknecht unitate Hounsfield hidrogen histidină vitamină H
H.	*Haemophilus*
H&P	history and physical (examination) (anamneză şi examinare fizică)
HA	h(a)emadsorption (hemadsorbţie) h(a)emolytic an(a)emia (anemie hemolitică) headache (cefalee) hemagglutinating activity (hemaglutinare) histamine (histamină) histocompatibility antigen (antigen de histocompatibilitate)
HAA	hepatitis-asociated antigen (antigen asociat hepatitei)
HAI	h(a)emagglutination inhibition (inhibare a hemaglutinării)
HAT	hypoxanthine-aminopterin-thymidine (hipoxantină-aminopterină-timidină - mediu)
HAV	hepatitis A virus (virusul hepatitei A)

Hb	h(a)emoglobin (hemoglobină)
HbA	adult hemoglobin (hemoglobină adultă)
****HB**	hepatită B bundle of His (fascicul His) heart block (bloc cardiac)
HBc, HBcAg	hepatitis B core antigen (antigen HBc)
HbCO	carboxyh(a)emoglobin (carboxihemoglobină)
HBe, HBeAg	hepatitis Be antigen (antigen HBe)
HbF	fetal h(a)emoglobin (hemoglobină fetală)
****HbGM**	hemoglobina globulară medie
HbO_2	oxyh(a)emoglobin (oxihemoglobină)
HBP	high blood pressure (hipertensiune arterială)
HbS	sickle cell h(a)emoglobin (hemoglobină caracteristică siclemiei) sulfh(a)emoglobin (sulfhemoglobină)
HBs, HBsAg	hepatitis B surface antigen (antigen de suprafaţă al virusului hepatitei B)
HBV	hepatitis B virus (virusul hepatitei B)
HC	hepatitis C (hepatită C) hippocampus (hipocamp)
HCC	hepatocellular carcinoma (carcinom hepatocelular)
HCG, hCG	human chorionic gonadotrophin (gonadotrofină corionică umană)
HCH	hexachlorocyclohexane (hexaclorciclohexan)
HCl	chlorhydric acid (acid clorhidric)
HCL	hairy cell leukemia (leucemia cu celule păroase)
HCM	hypertrophic cardiomyopathy (cardiomiopatie hipertrofică)
HCO_3^-	bicarbonate ion (ion bicarbonat)
HCS	human chorionic somatotropin (somatotropină corionică umană)
HCT, Hct	h(a)ematocrit (hematocrit) human chorionic thyrotropin (hormon tireotrop placentar)
HCV	hepatitis C virus (virusul hepatitei C)
HCVD	hypertensive cardiovascular disease (cardiopatie hipertensivă)
HDL	high-density lipoprotein (lipoproteine cu densitate mare)
HDLC	HDL cholesterol (colesterol HDL)
HDN	h(a)emolytic disease of the newborn (boala hemolitică a nou-născutului)
HDV	hepatitis D virus (virusul hepatitei D)
H&E	hematoxylin-eosin stain (hematoxilin-eozină)
HE	hepatitis E (hepatită E)
HEA	human erythrocyte antigen (antigen eritrocitar)
****HED**	hematom extradural
HELLP	H(a)emolysis, Elevated Liver (enzymes), Low Platelets syndrome (sindrom care include: hemol niveluri serice crescute ale enzimelor hepatice, scăderea numărului de trombocite)
HETE	hydroxyeicosatetraenoic acid (acid hidroxieicosatetraenoic)
HF	Hageman factor (factorul XII al coagulării, factor Hageman) high frequency (frevenţă înaltă)
Hg	hemoglobin (hemoglobină) mercur
Hgb	h(a)emoglobin (hemoglobină)
HG	hypoglycemia (hipoglicemie)
HGG	human gamma-globulin (gamaglobulină umană)
HGH, hGH	human growth hormone (hormon de creştere uman)
hGHr	human growth hormone recombinant (hormon de creştere uman recombinant)
****HGPO**	(proba de) hiperglicemie provocată orală
HH	hiatal hernia (hernie hiatală)
HHb	reduced hemoglobin (hemoglobină redusă)
HHD	hypertensive heart disease (cardiopatie hipertensivă)
HHHO	congenital Hypotonia, Hyperphagia, Hypogonadism, Obesity (hipotonie congenitală, hiperfagie, hipogonadism, obezitate – sin. sindrom Prader-Willi)

HHT	hereditary hemorrhagic telangiectasis (telangiectazie hemoragică ereditară)
HHV	human herpes virus (virus herpes simplex)
****HIC**	hipertensiune intracraniană
****HID**	hernie inghinală dreaptă
Hip	hippocampus
His	histidine (histidină)
****HIS**	hernie inghinală stângă
Hist	histamine (histamină)
HIV	human immunodeficiency virus (virusul imunodeficienţei umane)
HJR	hepatojugular reflux (reflux hepatojugular)
HL	half-life (timp de înjumătăţire)
HLA	histocompatibility locus antigen (antigen de histocompatibilitate) human leukocyte antigen (antigen leucocitar uman)
****HLG**	hemoleucogramă
HLV	herpes-like virus (virus de tip herpetic)
HMD	hyaline membrane disease (boala membranelor hialine)
HMG	human menopausal gonadotropin (gonadotrofină a femeilor la menopauză)
HMWK	high molecular weight kininogen (kininogen cu greutate moleculară mare)
HNP	herniated nucleus pulposus (hernie discală)
HOCM	hypertrophic obstructive cardiomyopathy (cardiomiopatie hipertrofică obstructivă)
HOP	high oxygen pressure (presiune crescută a oxigenului)
hor. decub.	*hora decubitus* = la culcare (*reţete*)
Hosp	hospital (spital)
HP	haptoglobin (haptoglobină) high-pressure (presiune crescută)
HPA	hypothalamohypophysial axis (ax hipotalamo-hipofizar)
HPF	high power field (câmp de putere înaltă)
HPI	history of present illness (istoricul bolii actuale)
HPL, hPL	human placental lactogen (lactogen placentar uman)
HPLC	high-performance liquid chromatography (cromatografie lichidă de înaltă performanţă)
HPS	His-Purkinje system (sistem His-Purkinje) hypertrophic pyloric stenosis (stenoză hipertrofică a pilorului)
HPV	human papilloma virus (papilomavirus uman)
HR	heart rate (frecvenţă cardiacă)
HRCT	high-resolution computed tomography (computer tomografie cu rezoluţie înaltă)
HRE	hormone response element (element de răspuns hormonal)
HRF	histamine releasing factor (factor de eliberare a histaminei)
HRP	horseradish peroxidase (peroxidază din hrean)
HRT	hormone replacement therapy (terapie de substituţie hormonală)
HS	herpes simplex (herpes simplex) heart sound (zgomot cardiac) hereditary spherocytosis (sferocitoză ereditară) homologous serum (ser omolog)
HSA	human serum albumin (serumalbumină umană)
HSAP	heat-stable alkaline phosphatase (fosfatază alcalină termostabilă)
****HSD**	hematom subdural
HSG	human serum globulin (globulină serică umană) hysterosalpingography (histerosalpingografie)
HSM	hepatosplenomegaly (hepatosplenomegalie)
Hsp	heat-shock protein (proteină de şoc termic)
HSV	herpes simplex virus (virus herpes simplex)
ht	height (greutate)
****Ht**	**hematocrit hypothalamus (hipotalamus)
HT	hight temperature (hipertermie) Hashimoto's thyroiditis (tiroidită Hashimoto)

5-HT	5-hydroxytryptamine (5-hidroxitriptamină / serotonină)
**HTA	hipertensiune arterială
**HTIC	hipertensiune intracraniană
5-HT	5-hydroxytryptamine (5-hidroxitriptamină)
HTG	hypertrigliceridemia (hipertrigliceridemie)
5-HTP	5-hydroxytryptophan (5-hidroxitriptofan)
HTT	heparin tolerance test (test de toleranţă la heparină)
HuIFN	human interferon (interferon uman)
HUS	hemolytic-uremic syndrome (sindrom hemolitic-uremic)
**HV	hepatită virală
HVA	homovanilic acid (acid homovanilic)
**HVD	hipertrofie ventriculară dreaptă
**HVS	hipertrofie ventriculară stângă
Hx	history (istoric)
Hyp	hydroxyproline (hidroxiprolină)
Hz	Hertz
HZ	herpes zoster
i	inactive (inactiv) insoluble (insolubil) isochromosome (izocromozom)
I	incidenţă index (indice) inozină intensitatea curentului electric intensitatea energiei radiante iod izoleucină tărie ionică
ι	iota - a noua literă a alfabetului grec
^{131}I	radioizotop al iodului
**IA	inseminare artificială insuficienţă aortică intraarterial intraarticular
IAA	indolacetic acid (acid indolacetic)
**IACRS	infecţie acută a căilor respiratorii superioare
IBC	iron-binding capacity (capacitate de fixare a iodului)
**IBP	indice biliar plasmatic iron-binding protein (transferină)
IBS	irritable bowel syndrome (sindromul colonului iritabil)
**Ic	indice colorimetric
*IC	immune complex (complex imun) *indice cardiac inspiratory capacity (capacitate inspiratorie) *insuficienţă cardiacă intensive care (terapie intensivă) interstitial cell (celulă interstiţială) intracardiac (intracardiac) intracellular (intracelular) intracerebral (intracerebral) intracutaneous (intradermic) irritable colon (colon iritabil)
ICAM-1	intercellular adhesion molecule 1 (molecula 1 de adeziune intracelulară)
ICAM-2	intercellular adhesion molecule 2 (molecula 2 de adeziune intracelulară)
**ICC	insuficienţă cardiacă congestivă
ICD	ischemic coronary disease (boală ischemică coronariană)

iCF	intracellular fluid (lichid intracelular)
ICL	intracorporeal lithotripsy (litotripsie intracorporală)
ICP	intracranial pressure (presiune intracraniană)
ICS	intercostal space (spaţiu intercostal) ileocecal sphincter (sfincter ileocecal)
ICSH	interstitial cell-stimulating hormone (hormon de stimulare a celulelor interstiţiale)
ICT	indirect Coombs's test (test Coombs indirect)
ICU	intensive care unit (unitate de terapie intensivă)
ICW	intracellular water (apa intracelulară)
I&D	incision and drainage (incizie şi drenaj)
id	intradermal (intradermic)
ID	infectious disease (boală infecţioasă) intradermal (intradermic)
ID_{50}	median infective dose (doză medie infectantă)
IDD	insulin-dependent diabetes (diabet insulinodependent)
IDDM	insulin-dependent diabetes mellitus (diabet zaharat insulinodependent)
IDL	intermediate-density lipoprotein (lipoproteine cu densitate intermediară)
IDP	inosine diphosphate (inozin difosfat)
IDR	intradermal reaction (intradermoreacţie)
IDS	inhibitor of DNA synthesis (inhibitor al sintezei ADN)
IDU	idoxuridine (idoxuridină)
IE	immunoelectrophoresis (imunoelectroforeză)
**IEC	inhibitori ai enzimei de conversie
IEP	immunoelectrophoresis (imunoelectroforeză)
IF	immunofluorescence (imunofluorescenţă) inhibiting factor (factor inhibitor) initiation factor (factor de iniţiere) intrinsic factor (factor intrinsec)
IFA	incomplete Freund's adjuvant (adjuvant Freund incomplet) indirect fluorescent antibody (test) (metodă de imunofluorescenţă indirectă)
IFL	immunofluorescence (imunofluorescenţă)
IFN	interferon (interferon)
Ig	immunoglobulin (imunoglobulină)
IGF	insulin-like growth factor (factor de creştere insulin-like)
IGT	impaired glucose tolerance (scăderea toleranţei la glucoză)
IH	infectious hepatitis (hepatită infecţioasă)
IHD	isch(a)emic heart disease (boală cardiacă ischemică)
IIF	indirect immunofluorescence (imunofluorescenţă indirectă)
IL	interleukin (interleukină)
Ile	isoleucine (izoleucină)
ILM	internal limiting membrane (membrană limitantă internă)
i.m.	intramuscular (intramuscular)
*IM	*infarct miocardic infectious mononucleosis (mononucleoză infecţioasă) *insuficienţă mitrală intramuscular (intramuscular)
**IMA	infarct miocardic acut
**IMAO	inhibitori ai monoaminoxidazei
**IMC	infirmitate motorie cerebrală
ImD_{50}	median immunizing dose (doză medie de imunizare)
IMP	inosine monophosphate (inozin monofosfat)
IMR	infant mortality rate (rată de mortalitate infantilă)
**IMV	intoxicaţie medicamentoasă voluntară
^{111}In	radioizotop al indiului
Inf.	inferior (inferior)

INH	isonicotinic acid hydrazide (isoniasid) (hidrazida acidului nicotinic)
inj.	injection (injecţie)
INR	International Normalized Ratio (indice obţinut din valoarea timpului de protrombină ridicată la o putere fracţionară)
INSERM	Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale (Institut Naţional pentru Sănătate şi Cercetare Medicală, Franţa)
$InsP_3$	inositol 1,4,5-triphosphate (1,4,5- trifosfat inozitol)
$InsP_4$	inositol 1,3,4,5-tetrakiphosphate (1,3,4,5-tetrafosfat inozitol)
$InsP_5$	inositol 1,3,4,5,6-pentaphosphate (1,3,4,5,6- pentafosfat inozitol)
$InsP_6$	inositol hexaphosphate (hexafosfat inozitol)
instill.	instilaţie (*reţetă*)
I&O	intake and output (intrare şi ieşire)
**IO	**insulină ordinară intraocular (intraocular)
IOH	idiopathic orthostatic hypotension (hipotensiune idiopatică)
IOP	intraocular pressure (presiune intraoculară)
IP	intraperitoneal (intraperitoneal) isoelectric point (punct izoelectric)
IP_3	inositol 1,4,5-triphosphate (1,4,5-trifosfat inozitol)
IP_4	inositol 1,3,4,5-tetrakiphosphate (1,3,4,5-tetrafosfat inozitol)
IP_5	inositol 1,3,4,5,6-pentaphosphate (1,3,4,5,6-pentafosfat inozitol)
IP_6	inositol hexaphosphate (hexafosfat inozitol)
IPA	isoprenaline (izoprenalină)
IPD	intermittent peritoneal dialysis (dializă intraperitoneală intermitentă)
IPE	interstitial pulmonary emphysema (emfizem interlobular)
IPH	interphalangien (interfalangian)
**IPP	incapacitate permanentă parţială
IPPA	inspection, palpation, percussion, auscultation (inspecţie, palpare, percuţie, auscultaţie)
**IPR	inhibitor preferenţial de recaptare
IPSP	inhibitory postsynaptic potential (potenţial postsinaptic inhibitor)
**IPT	incapacitate permanentă totală
IPTH	immunoreactive parathyroid hormone (parathormon imunoreactiv)
IPV	inactivated poliovirus vaccine (vaccin poliovirus inactivat)
IQ	intelligence quotient (coeficient de inteligenţă)
i.r.	intrarrhachidian (intrarahidian)
*IR	immune response (răspuns imun) infrared (infraroşu) *insuficienţă renală *insuficienţă respiratorie
**IRA	**insuficienţă renală acută **insuficienţă respiratorie acută
*IRC	inspiratory reserve capacity (capacitate inspiratorie de rezervă) *insuficienţă renală cronică *insuficienţă respiratorie cronică
IRI	immunoreactive insulin (insulină imunoreactivă)
IRM	imagerie par résonance magnétique (imagistică prin rezonanţă magnetică)
IRMA	immunoradiometric assay (dozaj radioimunologic)
IRV	inspiratory reserve volume (volum inspirator de rezervă)
IS	immune serum (ser imun) insertion sequence (secvenţă de inserţie) intercostal space (spaţiu intercostal) intracardial shunt (şunt intracardiac)
ISA	intrinsic sympathomimetic activity (activitate simpatomimetică intrinsecă)
ISAGA	immunosorbent agglutination assay (reacţie de imunoaderenţă-hemaglutinare)
ISF	interstitial fluid (lichid interstiţial)

ITP	idiopathic thrombocytopenic purpura (purpură trombocitopenică idiopatică) inosine triphosphate (inozin trifosfat)
**ITT	incapacitate temporară totală insulin tolerance test (test de toleranţă la insulină)
ITU	intensive therapy unit (serviciu de terapie intensivă)
IU	immunizing unit (unitate de imunizare) international unit (unitate internaţională) intrauterine (intrauterin)
IUCD	intrauterine contraceptive device (dispozitiv contraceptiv intrauterin)
IUGR	intrauterine growth retardation (întârziere de creştere intrauterină)
i.v.	intravenous (intravenos)
IV	interventricular (interventricular) intravenous (intravenos)
IVC	inferior vena cava (vena cavă inferioară)
IVCD	intraventricular conduction defect (tulburare de conducere intraventriculară)
**IVD	insuficienţă ventriculară dreaptă
IVF	*in vitro* fertilization (fertilizare *in vitro*)
IVFET	*in vitro* fertilization and embryo transfer (fertilizare *in vitro* şi transfer embrionar)
IVP	intravenous pyelogram / pyelography (pielografie / pielogramă intravenoasă)
IVRT	isovolumic relaxation time (timp de relaxare izovolumetrică)
*IVS	*insuficienţă ventriculară stângă interventricular septum (sept interventricular) *întrerupere voluntară a sarcinii
IVSD	interventricular septal defect (defect septal interventricular)
J	Joule joint (articulaţie)
JCP	juvenile chronic polyarthritis (poliartrită cronică juvenilă)
JDM	juvenile diabetes mellitus (diabet zaharat tip I)
JGA	juxtaglomerular apparatus (aparat juxtaglomerular)
JJ	jaw jerk (reflex maseterin)
JV	jugular vein (venă jugulară)
k	constanta Boltzmann constantă de viteză (a reacţiei) kilo-
K	absolute zero (zero absolut) constantă de echilibru Kelvin kilobyte lizină potasiu vitamină
K.	*Klebsiella*
κ	kappa - a zecea literă a alfabetului grec unul din cele două tipuri de lanţuri uşoare ale imunoglobulinei
K_a	constantă de disociere a acizilor
K_b	constantă de disociere a bazelor
kb	kilobase (kilobază - 1 000 perechi de baze ale ADN)
KB	ketone body (corpi cetonici)
kbp	kilobase pairs (perechi de kilobaze)
kcal	kilocalorie
kCi	kiloCurie
K_d	constantă de disociere
kDa	kiloDalton
KE	kinetic energy (energie cinetică)
K_{eq}	constantă de echilibru
keV	kiloelectronvolt

kg	kilogram
17-KGS	17-ketogenic steroids (17-cetosteroizi)
kJ	kiloJoule
KJ	knee jerk (reflex rotulian)
KLS	kidney, liver, speen (rinichi, ficat, splină)
km	kilometru
K_M, K_m	constantă Michaelis
kPa	kiloPascal
kR	kiloRöntgen
KS	ketosteroid (cetosteroizi)
KT	kidney transplant (transplant renal)
KUB	kidney, ureter, and bladder (rinichi, ureter şi vezică)
kV	kiloVolt
K_W	produsul ionic al apei
kW	kiloWatt
kW/hr	kiloWatt / oră
l	l-simbol (desnet ?) pentru litru litru (Sistem Internaţional) lungime
L	inductanţă left (stânga) letal (lethal) leucină levorotatory (levogir) light chain (lanţul uşor, braţul uşor: imunoglobuline, miozină) litru (SUA) lower (inferior) lumbar (lombar) lymphocyte (limfocit) luminanţă rădăcini nervoase lombare vertebre lombare (L1-L5)
L.	*Lactobacillus* *Leishmania* *Leptospira*
λ	lungime de undă microlitru unul din cele două tipuri de lanţuri uşoare ale imunoglobulinei
***LA**	left atrium (atriul stâng) *leucemie acută *lichid amniotic local an(a)esthesia (anestezie locală) long-acting (cu acţiune îndelungată)
lab.	laboratory (laborator)
LAD	left axis deviation (devierea la stânga a axei electrice a inimii)
LAF	lymphocyte activating factor (factor de activare limfocitară)
LAH	left atrial hypertrophy (hipertrofie atrială stângă) left anterior hemiblock (hemibloc stâng anterior)
****LAM**	leucemie acută mieloblastică
LAO	left anterior oblique (oblic anterior stâng)
LASER	light amplifier by stimulated emission of radiation
lat.	lateral (lateral)
LATS	long-acting thyroid stimulator (stimulator tiroidian cu acţiune lungă)
LATS-p	long-acting thyroid stimulator protector (protector al stimulatorului tiroidian cu acţiune lungă)
LB	low-back (regiune lombară joasă)
lb	libra, pound (livră)
****LBA**	lavaj bronhoalveolar
LBBB	left bundle branch block (bloc de ramură stângă)

LBP	low back pain (durere dorsală joasă) low blood presure (hipotensiune arterială)
LBW	low birth weight (greutate mică la naştere)
Lc	leukocyte (leucocit)
LC$_{50}$	median lethal concentration (concentraţie letală 50%)
LCAT	lecithin-cholesterol acyltransferase (lecitin-colesterol aciltransferază)
LCC	liver cell carcinoma (carcinom hepatocelular)
LCM	left costal margin (rebord costal stâng)
****LCR**	ligase chain reaction (reacţia în lanţ a polimerazei) **lichid cefalorahidian
LD	lethal dose (doză letală)
LD$_{50}$	median lethal dose (doză letală medie)
LDH	lactate dehydrogenase (lactat dehidrogenază)
LDL	low-density lipoprotein (lipoproteine cu densitate joasă)
LDLC	LDL cholesterol (colesterol LDL)
LDM	lethal dose minimum (doză letală minimă)
Le	leukocyte (leucocit)
****LE**	left eye (ochiul stâng) lower extremity (membru inferior) **lupus eritematos
****LEC**	lichid extracelular
****LED**	lupus eritematos diseminat
LEP	lipoprotein electrophoresis (electroforeză a proteinelor)
****LES**	lupus eritematos sistemic
LET	linear energy transfer (transfer liniar de energie)
Leu	leucine (leucină)
LFA	left fronto-anterior (nazoiliacă stângă anterioară - prezentaţie fetală)
LFA-1	leukocyte function-associated antigen 1 (antigen 1 asociat funcţiei leucocitare)
LFA-2	leukocyte function-associated antigen 2 (antigen 2 asociat funcţiei leucocitare)
LFA-3	leukocyte function-associated antigen 3 (antigen 3 asociat funcţiei leucocitare)
LFD	least fatal dose (doză mortală minimă)
LFT	liver function test (teste hepatice)
LH	luteinizing hormone (hormon luteinizant)
LHC	left hypochondrium (hipocondru stâng)
LH-RH	luteinizing hormone releasing hormone (hormon de eliberare a LH)
Li	litiu
LIF	left iliac fossa (fosă iliacă stângă)
lig.	ligament (ligament)
liq.	liquid (lichid)
LKS	liver, kidney, spleen (ficat, rinichi, splină)
LL	laser lithotripsy (litotripsie cu laser) lymphoid leukemia (leucemie acută)
****LLC**	leucemie limfocitară cronică
LLL	left lower lobe (of lung) (lob inferior stâng al plămânului)
LLQ	left lower quadrant (fosă iliacă stângă)
LM	*lemniscus medialis*
lm	lumen (lumen)
LMA	left mentoanterior (mentoiliacă stângă anterioară - prezentaţie fetală)
LMF	lymphocyte mitogenic factor (factor mitogenic limfocitar)
LMIF	leukocyte migration inhibiting factor (factor de inhibare a migrării leucocitelor)
****LMNH**	limfom malign non-Hodgkininan
LMP	left mentoposterior (mentoiliacă stângă posterioară - prezentaţie fetală)
LMP, lmp	last menstrual period (data ultimei menstruaţii) lumbar puncture (puncţie lombară)
LMT	left mentotransverse (mentoiliacă stângă transversă - prezentaţie fetală)

LN	lipoid nephrosis (nefroză lipoidică) lymph node (ganglion limfatic)
ln	logaritm în bază naturală
LOA	left occipitoanterior (occipitoiliacă stângă anterioară - prezentaţie fetală)
log	logaritm în bază 10
LOH	loop of Henle (ansa Henle)
LOP	left occipitoposterior (occipitoiliacă stângă posterioară - prezentaţie fetală)
LOT	left occipitotransverse (occipitoiliacă stângă transversă - prezentaţie fetală)
αLP	alpha-lipoproteins (alfalipoproteine)
βLP	beta-lipoproteins (betalipoproteine)
LP	latent period (perioadă de latenţă) low pressure (presiune joasă) lumbar puncture (puncţie lombară)
LPA	left pulmonary artery (artera pulmonară stângă) lysophosphatidic acid (acid lizofosfatidic)
LPC	lysophosphatidylcholine (lizofosfatidilcolină)
LPF	low-power field (câmp de putere joasă)
LPH	left posterior hemiblock (hemibloc posterior stâng) lipotropic hormone (hormon lipotrop)
LPS	lipopolysaccharide (lipopolizaharid)
LRF	luteinizing hormone releasing factor (factor de eliberare a LH)
LRTI	lower respiratory tract infection (infecţii ale căilor aeriene inferioare)
LS	lumbosacral (lombosacrat) lymphosarcoma (limfosarcom)
LSA	left sacroanterior (sacroiliacă stângă anterioară - prezentaţie fetală) lymphosarcoma (limfosarcom)
LSD	lysergic acid diethylamide (dietilamina acidului lisergic)
LT	lymphotoxin (limfotoxină)
LTD	lowest tolerated dose (cea mai mică doză tolerată)
LTF	lipotropic factor (factor lipotrop) lymphocyte transforming factor (factor de transformare a limfocitelor)
LTH	luteotropic hormone (hormon luteotrop)
LU	left upper (superior stânga)
LUB	left upper lobe bronchus (bronhia lobară superioară stângă)
LUE	left upper extremity (membru superior stâng)
LUQ	left upper quadrant of abdomen (cadranul stâng superior al abdomenului)
LV	lateral ventricle (ventricul lateral) left ventricle (ventricul stâng) lumbar vertebra (vertebră lombară)
LVE	left ventricular enlargement (hipertrofie ventriculară stângă)
LVEDP	left ventricular end-diastolic pressure (presiune telediastolică a ventriculului stâng)
LVEDV	left ventricular end-diastolic volume (volum telediastolic al ventriculului stâng)
LVET	left ventricular ejection time (timp de ejecţie al ventriculului stâng)
LVF	left ventricle failure (insuficienţă ventriculară stângă)
LVH	left ventricular hypertrophy (hipertrofie ventriculară stângă)
LVP	left ventricular pressure (presiune ventriculară stângă)
lx	lux (lux)
Lys	lysine (lizină)
m	masă masculin medie (statistică) meta- metru mili- concentraţie molară (mol) murmur (suflu cardiac)

m.	muscle (muşchi - sing.)
M	concentraţie molară malignant (malign) mediator metabolite (metabolit) mega- metionină *misce* = amestecă (*reţete*) miopie
M.	*Micrococcus* *Mycobacterium* *Mycoplasma*
μ	coeficient de atenuare liniară micron (corect μm) miu - a douăsprezecea literă a alfabetului grec lanţul greu al Ig M mobilitate electroforetică
μA	microAmper
μC	microCoulomb
μCi	microCurie
μEq	microequivalent (microechivalent)
μg	microgram
μl	microlitru
μm	micrometru
μmol	micromol
μV	microVolt
μW	microWatt
mμ	milimicron (nanometru)
mA	miliAmper
MA	menstrual age (vârstă de apariţie a menstruaţiei) mental age (vârstă mentală)
MAA	macroaggregated albumin (macroagregate de albumină - radiofarmaceutic, cuplat cu ^{99m}Tc)
MAC	membrane attack complex (complex "de atac" membranar)
MAC INH	membrane attack complex inhibitor (inhibitor al complexului "de atac" membranar)
MAF	macrophage activating factor (factor de activare a macrofagelor)
**MAI	maladie autoimună
Man	d-manose (d-manoză)
man. prim.	*mane primo* = primul lucru făcut dimineaţa (*reţete*)
MAO	monoamine oxidase (monoaminoxidază)
MAOI	monoamine oxidase inhibitor (inhibitor de monoaminoxidază)
MAP	mean arterial pressure (presiune arterială medie) mitogen-activated protein (proteină activată mitogenic) muscle action potential (potenţial de acţiune muscular)
MAPK	mitogen-activated protein kinase (protein kinază activată mitogenic)
MAT	multifocal atrial tachycardia (tahicardie atrială multifocală)
Mb	myoglobin (mioglobină)
**MB	metabolism bazal
MBC	minimal bactericidal concentration (concentraţie bactericidă minimă)
MbO_2	oxymyoglobin (oximioglobină)
MBP	myelin basic protein (proteină de bază a mielinei)
mC	miliCoulomb
Mc	megacurie
MC	mast cell (mastocit) mineral corticoid (mineralocorticoid)
mCi	milicurie

MCF	macrophage chemotactic factor (factor chemotactic al macrofagelor)
MCG	mesangiocapillary glomerulonephritis (glomerulonefrită mezangială)
MCGH	mast cell growth factor (factor de creştere al mastocitelor)
MCH	mean corpuscular h(a)emoglobin (hemoglobină corpusculară medie)
MCHC	mean corpuscular h(a)emoglobin concentration (concentraţia medie corpusculară de hemoglobină)
MCHS	Maternal and Child Health Service (Serviciu de protecţie a mamei şi copilului)
mCi	miliCurie
mCi / hr	miliCurie / oră
MCL	midclavicular line (linie medioclaviculară) mixed leukocyte culture (cultură mixtă de leucocite)
MCP	metacarpophalangeal (metacarpofalangian)
MCR	metabolic clearance rate (clearance metabolic)
M-CSF	macrophage colony-stimulating factor (factor de stimulare a coloniilor de macrofage)
MCV	mean corpuscular volume (volum globular mediu)
MD	Doctor of Medicine (doctor în medicină) mean deviation (deviaţie medie) medical department (departament medical) mentally deficient (deficit mental) mitral disease (boală mitrală) muscular dystrophy (distrofie musculară)
MDP	methylene diphosphonate (metilen difosfonat)
ME	middle ear (ureche medie)
MEA	multiple endocrine adenomatosis (adenomatoză endocriniană multiplă)
med.	medial, median (medial, median)
MED	mean effective dose (doză medie efectivă) minimal effective dose (doză minimă efectivă) minimal erythema dose (doză minimă - eritem)
MEN	multiple endocrine neoplasia (neoplazie endocriniană multiplă)
mEq	milliequivalent (miliechivalent)
mEq / l	milliequivalent / liter (miliechivalent / litru)
Met	methionine (metionină)
MetHb	meth(a)emoglobin (methemoglobină)
MeV	megaelectronVolt
MF	mitogenic factor (factor mitogenic)
MFD	minimum fatal dose (doză minimă letală)
mg	miligram
Mg	magneziu
****MG**	**medic generalist myasthenia gravis
MH	mental health (sănătate mentală)
MHC	major histocompatibility complex (complex major de histocompatibilitate)
MHD	minimum h(a)emolytic dose (doză hemolitică minimă)
****MHNN**	maladia hemolitică a nou-născutului
MHz	megaHertz
***MI**	*membru inferior mitotic index (indice mitotic) mitral insufficiency (insuficienţă mitrală) myocardial infarction (infarct miocardic)
MIBG	metaiodobenzylguanidine (metaiodobenzilguanidină)
MIBI	methoxyisobutylisonitrile (metoxiizobutilizonitril)
MIC	minimal inhibitory concentration (concentraţie minimă inhibitoare)
MID	minimum infective dose (doză infectantă minimă)
****MIDA**	mentoiliacă dreaptă anterioară (prezentaţie fetală)
****MIDP**	mentoiliacă dreaptă posterioară (prezentaţie fetală)
****MIDT**	mentoiliacă dreaptă transversă (prezentaţie fetală)

MIF	macrophage immobilizing factor (factor de imobilizare a macrofagelor) melanocyte inhibiting factor (factor de inhibare a melanocitelor) melanotrope inhibiting factor (factor melanotrop inhibitor) migration inhibiting factor (factor de inhibare a migraţiei)
min	minute (minut)
****MISA**	mentoiliacă stângă anterioară (prezentaţie fetală)
****MISP**	mentoiliacă stângă posterioară (prezentaţie fetală)
****MIST**	mentoiliacă stângă transversă (prezentaţie fetală)
mist.	*mistura* = amestec (*reţete*)
MIT	monoiodotyrosine (monoiodotirozină)
ml	mililitru
ML	malignant lymphoma (limfom malign) midline (median)
MLC	minimal lethal concentration (concentraţie letală minimă)
MLCK	myosin light chain kinase (kinaza lanţului uşor al miozinei)
MLD	median lethal dose (doză letală medie) minimum lethal dose (doză letală minimă)
mm	milimetru
mm.	muscles (muşchi)
mm Hg	milimetri coloană mercur
mmol	milimol
mM	milimolar
MM	malignant melanoma (melanom malign) mucous membrane (membrană mucoasă) myeloid metaplasia (metaplazie mieloidă)
MMR	measles-mumps-rubella vaccine (vaccin împotriva rujeolei-rubeolei-oreionului)
Mn	mangan minim
MN	malignant nephrosclerosis (nefroscleroză malignă) melena neonatorum (melena nou-născuţilor)
****MNI**	mononucleoză infecţioasă
MO	mitral opening (deschiderea valvulei mitrale)
mol	gram-molecule (moleculă-gram)
Mol. wt.	molecular weight (greutate moleculară)
mor. dict.	*more dicto* = în maniera arătată (*reţete*)
mor. sol.	*more solito* = în mod obişnuit (*reţete*)
mOsm	miliosmol
mp	melting point (punct de topire)
MP	membrane potential (potenţial membranar) menstrual period (perioadă a menstruaţiei)
6-MP	6-mercaptopurine (6-mercaptopurină)
MPC	maximum permitted concentration (concentraţie maxim permisă)
MPD	maximum permissible dose (doză maxim permisă)
MPGN	membranous proliferative glomerulonephritis (glomerulonefrită membranoproliferativă)
MPO	myeloperoxidase (mieloperoxidază)
MPS	mononuclear phagocyte system (sistem fagocitic mononuclear) mucopolysaccharidosis (mucopolizaharidoză)
M_r	masă moleculară relativă
mR	miliRöntgen
MR	mentally retarded (retard mental) mitral regurgitation (regurgitare mitrală)
mrad	milirad
MRD	minimum reacting dose (doză minimă de producere a reacţiei)
mrem	milirem
MRI	magnetic resonance imaging (imagistică prin rezonanţă magnetică)

mRNA	messenger ribonucleic acid (acid ribonucleic mesager)
ms	milisecundă
***MS**	mass spectrometry (spectrometrie de masă) *membru superior mitral stenosis (stenoză mitrală) molar solution (soluţie molară) multiple sclerosis (scleroză multiplă) muscle strength (forţă musculară)
MSG	monosodium glutamate (glutamat monosodic)
MSH	melanocyte-stimulating hormone (hormon de stimulare a melanocitelor)
MSH-IF	melanocyte-stimulating hormone inhibiting factor (factor de inhibare a secreţiei hormonului melanotrop)
MSH-RF	melanocyte-stimulating hormone releasing factor (factor declanşator al secreţiei de hormon melanotrop)
****MSIS**	moarte subită inexplicabilă a sugarului
MSL	midsternal line (linie mediosternală)
MST	mean survival time (timp de supravieţuire 50%)
MSU	mid-stream urine specimen (probă de urină de la mijlocul jetului)
MT	membrana tympani (membrana timpanului)
MTC	medullary thyroid carcinoma (carcinom medular tiroidian)
mtDNA	mitochondrial DNA (ADN mitocondrial)
MTP	metatarsophalangeal (metatarsofalangian)
****MTS**	maladie transmisă sexual
MTU	methylthiouracil (metiltiouracil)
MTX	methotrexate (metotrexat)
MU	motor unit (of muscle) (unitate motorie musculară)
MUAP	motor unit action potential (potenţial de acţiune al unităţii motorii)
MUP	motor unit potential (potenţial al unităţii motorii)
Mur	muramic acid (acid muramic)
MurNAc	N-acetylmuramic acid (acid N-acetilmuramic)
mV	miliVolt
MV	megaVolt mitral valve (valvula mitrală)
MVO$_2$	myocardial oxygen consumption (cantitatea de oxigen consumată de miocard)
MVP	mitral valve prolapse (prolaps de valvă mitrală)
MVV	maximum voluntary ventilation (debit ventilator maximal)
mW	miliWatt
MW	megaWatt molecular weight (greutate moleculară)
Mx	maximal, maximum maxwell (unitatea fluxului magnetic) presiune arterială maximă
MZ	monozygote (monozigotic)
n	indice de refracţie nano- nasal (nazal) neutron număr de cromozomi (haploid)
N	asparagină azot concentraţie normală Newton nodes (adenopatie) normal număr de elemente dintr-un eşantion număr de neutroni

N.	*Neisseria* *Nocardia*
n.	nerve (nerv)
NA	noradrenalin (noradrenalină) neuraminidase (neuraminidază) nicotinic acid (acid nicotinic)
ν	niu - a treisprezecea literă a alfabetului grec frecvenţă grade de libertate neutrino viscozitate cinematică
n.p.o.	*nihil per os* = nimic pe gură (*reţete*)
N_A	numărul lui Avogadro
Na	natriu
NA	Nomina Anatomica
NaCl	sodium chloride (clorură de sodiu)
NAD	nothing abnormal detected (nimic anormal de semnalat)
NAD$^+$	nicotinamide adenine dinucleotide (nicotinamid adenin dinucleotid - forma oxidată)
NADH	nicotinamide adenine dinucleotide (nicotinamid adenin dinucleotid forma redusă)
NADP$^+$	nicotinamide adenine dinucleotide phosphate (nicotinamid adenin dinucleotid fosfat - forma oxidată)
NADPH	nicotinamide adenine dinucleotide phosphate (nicotinamid adenin dinucleotid fosfat - forma redusă)
NAG	N-acetylglucosamine (N-acetilglucozamină)
NAI	non-accidental injury (sindrom Silverman, sindrom al copilului bătut)
NAM	N-acetylmuramic acid (acid N-acetilmuramic)
NAN	N-acetylneuraminic acid (acid N-acetilneuraminic)
NAT	N-acetyltransferase (N-acetiltransferază)
NB	newborn (nou născut)
NBTS	National Blood Transfusion Service (Centrul Naţional de Transfuzie Sanguină)
NCF	neutrophil chemotactic factor (factor chemotactic al neutrofilelor)
nCi	nanoCurie
NCV	nerve conduction velocity (viteză de conducere nervoasă)
ND	neoplastic disease (boală neoplazică)
Nd:YAG	neodymium:yttrium-aluminium-garnet (laser)
NDC	nondifferentiated cell (celulă nediferenţiată)
NDI	nephrogenic diabetes insipidus (diabet insipid nefrogen)
nDNA	nuclear DNA (ADN nuclear)
NDP	nucleoside diphosphate (difosfat nucleozid)
NE	neurologic examination (examen neurologic) norepinephrine (norepinefrină)
NEC	necrotizing enterocolitis (enterocolită necrozantă)
NEFA	nonesterified fatty acids (acizi graşi neesterificaţi)
NeuNAc	N-acetylneuraminic acid (acid N-acetilneuraminic)
ng	nanogram
NGF	nerve growth factor (factor de creştere a nervului)
NGU	non-gonococcal urethritis (uretrită non-gonococică)
NH	natriuretic hormone (hormon natriuretic) neonatal hepatitis (hepatită neo-natală)
NHI	National Health Insurance (Casă de asigurări de sănătate)
NHL	non-Hodgkin lymphoma (limfom non-Hodgkin)
NIDD	non-insulin-dependent diabetes (diabet non-insulinodependent)
NIDDM	non-insulin-dependent diabetes mellitus (diabet zaharat non-insulinodependent)
NIH	National Institutes of Health
nm	nanometru
NM	neuromuscular nuclear membrane (membrană nucleară)

NMN	nicotinamide mononucleotide (nicotinamid mononucleotid)
NMNH	nicotinamide mononucleotide (nicotinamid mononucleotid - forma redusă)
NMP	nucleoside monophosphate (nucleozid monofosfat)
NMR	nuclear magnetic resonance (rezonanţă magnetică nucleară)
NMRI	nuclear magnetic resonance imaging (imagistică prin rezonanţă magnetică nucleară)
nn.	nerves (nervi)
NO	nitric oxide (oxid nitric)
noct. maneq.	*nocte maneque* = noaptea şi dimineaţa (*reţete*)
non repetat., n.r.	*non repetatur* = a nu se repeta (*reţete*)
NOS	nitric oxide synthase (sintază a oxidului nitric) not otherwise specified (fără alte precizări)
NP	nasopharynx (nazofaringe) neuropsychiatric (neuropsihiatrie) nucleoprotein (nucleoproteină)
NPJT	nonparoxysmal (atrioventricular) junctional tachycardia (tahicardie joncţională neparoxistică)
NPN	nonprotein nitrogen (azot neproteic)
NREM	non-rapid eye movement (mişcări lente ale globilor oculari)
***NS**	nephrotic syndrome (sindrom nefrotic) nervous system (sistem nervos) *nesemnificativ neurosurgery (neurochirurgie) normal saline (ser fiziologic)
NSAIA	nonsteroidal anti-inflammatory analgesic (analgezic antiinflamator nesteroidian)
NSAID	nonsteroidal anti-inflammatory drug (medicament antiinflamator nesteroidian)
NSE	neuron-specific enolase (enolază neurospecifică)
NSO	supraoptic nucleus (nucleu hipotalamic supraoptic)
NSR	normal sinus rhythm (ritm sinusal normal)
NSS	normal saline solution (soluţie fiziologică)
NTP	normal temperature and pressure (temperatură şi presiune normale) nucleoside triphosphate (nucleozid trifosfat)
nU	nanounitate
N&V	nausea and vomiting (greaţă şi vărsături)
NVB	neurovascular bundle (pachet vasculo-nervos)
NYHA	New York Heart Association
o	orto-
O	occipital *oculus* (ochi) oral oxigen grup sanguin
ο	omicron - a cincisprezecea literă a alfabetului grec
ω	omega - a douăzeci şi patra literă a alfabetului grec
ω-	prefix desemnând atomul de carbon cel mai îndepărtat de principala grupare funcţională
Ω	Ohm
OA	ocular albinism (albinism ocular) occiput anterior (occipitopubiană - prezentaţie fetală)
OAA	oxaloacetate (oxaloacetat)
****OAD**	oblic anterior drept
OAF	osteoclast activating factor (factor de activare a osteoclastelor)
****OAS**	oblic anterior stâng
OAT	ornithine aminotransferase (ornitin aminotransferază)
OB	obstetrics (obstetrică)
OBS	obstetrics (obstetrică)
OC	optic chiasma (chiasmă optică) oral contraceptive (contraceptiv oral)

OC	osteochondritis (osteocondrită)
11-OCS	11-oxycorticosteroid (11-oxicorticosteroid)
OCT	ornithine carbamoyltransferase (ornitin carbamoiltransferază)
OD	oculus dexter (ochi drept) occupational disease (boală profesională) optical density (densitate optică) overdose (supradoză)
ODC	orotidine-5-phosphate decarboxylase (orotidin 5-fosfat decarboxilază)
****OE**	otită externă
OF	occipitofrontal
****OGE**	organe genitale externe
****OGI**	organe genitale interne
OGTT	oral glucose tolerance test (test oral de toleranţă la glucoză)
O_2Hb	oxyhemoglobin (oxihemoglobină)
11-OHCS	11-hydroxycorticosteroids (11-hidroxicorticosteroizi)
17-OHCS	17-hydroxycorticosteroids (17-hidroxicorticosteroizi)
OHPN	ocular hypertension (hipertensiune oculară)
OI	osteogenesis imperfecta (osteogeneză imperfectă)
****OIDA**	occipitoiliacă dreaptă anterioară (prezentaţie fetală)
****OIDP**	occipitoiliacă dreaptă posterioară (prezentaţie fetală)
****OIDT**	occipitoiliacă dreaptă transversă (prezentaţie fetală)
OIH	orthoiodohippurate (ortoiodohipurat)
****OISA**	occipitoiliacă stângă anterioară (prezentaţie fetală)
****OISP**	occipitoiliacă stângă posterioară (prezentaţie fetală)
****OIST**	occipitoiliacă stângă transversă (prezentaţie fetală)
OL	oculus laevus (ochi stâng)
OM	oculomotor osteomalacia (osteomalacie) otitis media (otită medie)
om. mane vel noc.	*omni mane vel nocte* = în fiecare dimineaţă sau noapte (*reţete*)
omn. bih.	*omni bihora* = la fiecare două ore (*reţete*)
omn. hor.	*omni hora* = la fiecare oră (*reţete*)
omn. noct.	*omni nocte* = în fiecare noapte (*reţete*)
OMS	Organisation Mondiale de la Santé (Organizaţia Mondială a Sănătăţii)
ON	optic nerve (nerv optic)
OP	occipitopubiană (prezentaţie fetală) operative procedure (intervenţie chirurgicală) osmotic pressure (presiune osmotică) outpatient (pacient din ambulator)
OPD	Outpatient Department (Serviciu de consultaţii ambulatorii)
OPH	ophthalmology (oftalmologie)
OPM	ophthalmoplegic migraine (migrenă oftalmoplegică)
OPRT	orotate phosphoribosyltransferase (orotat fosforibozil transferază)
OPV	oral poliovirus vaccine live (vaccin poliovirus viu administrat oral)
****ORL**	otorinolaringologie
Orn	ornithine (ornitină)
****OS**	mitral opening snap (clacment de deschidere a valvulei mitrale) occipitosacrată (prezentaţie fetală) ochi stâng
Os	os (L) gură
Osm	osmole (osmol)
OT	occupational therapy (ergoterapie) optic tract (bandeletă optică)
OTC	ornithine transcarbamoylase (ornitin transcarbamoilază) oxytetracycline (oxitetraciclină)

OTD	organ tolerance dose (doză de toleranţă a unui organ)
oz	ounce (uncie)
p	braţul scurt al cromozomilor optic papilla (papilă optică) orbital atomic cu moment angular para- pico- probabilitate (distribuţie binomială statistică) Proton pupil (pupilă)
P	Fosfor phenolphthalein (fenolftaleină) plasma concentration (concentraţie plasmatică) postpartum presbyopia (prezbiopie) pulse (puls) Poise posterior presiune presiune parţială a unui gaz probabilitate prolină putere radical fosfat undă P (pe electrocardiogramă) vitamină P
P.	*Plasmodium* *Pneumococcus* *Proteus*
$\bar{p}$	după (*reţete*)
π	pi - a şaisprezecea literă a alfabetului grec
φ	phi - a douăzeci şi una literă a alfabetului grec
ψ	psi - a douăzeci şi treia literă a alfabetului grec pseudouridine (psedouridină)
P_2	pulmonic second sound (componenta pulmonară a celui de-al doilea zgomot cardiac)
P50	presiunea la care hemoglobina este saturată 50% în O_2
P&A	percussion and auscultation (percuţie şi auscultaţie)
Pa	Pascal protactiniu
***PA**	pantothenic acid (acid pantotenic) periarteritis (periarterită) pernicious anemia (anemie pernicioasă) phosphatidic acid (acid fosfatidic) posteroanterior (posteroanterior) *potenţial de acţiune *presiune arterială pulmonary artery (arteră pulmonară)
PAB, PABA	para-aminobenzoic acid (acid para-aminobenzoic)
PABS	para-aminobenzenesulfonamide (para-aminobenzensulfonamidă)
$PACO_2$	arterial carbon dioxide pressure (presiunea arterială a dioxidului de carbon)
****PAD**	presiune arterială diastolică
PAF	platelet activating factor (factor de activare a trombocitelor) platelet aggregation factor (factor de agregare plachetară)
PAGE	polyacrylamide gel electrophoresis (electroforeză în gel de poliacrilamidă)
PAH, PAHA	para-aminohippuric acid (acid para-aminohipuric)
PAI	plasminogen activator inhibitor (inhibitor al activatorului plasminogenului)
PAN	periarteritis nodosa (periarterită nodoasă)

****PAO**	presiune arterială oftalmică
PaO_2	presiunea arterială parţială a O_2
Pap	Papanicolaou test (test Papanicolaou)
PAP	peroxidase-antiperoxidase (peroxidază-antiperoxidază) prostatic acid phosphatase (fosfatază acidă prostatică) pulmonary artery pressure (presiune arterială pulmonară)
****PAR**	presiune arterială retiniană
part. vic.	*partitis vicibus* = în doze separate (*reţete*)
PAS	para-aminosalicylic acid (acid para-aminosalicilic)
Past.	*Pasteurella*
PAT	paroxysmal atrial tachycardia (tahicardie paroxistică atrială)
Pb	plumb
****PB**	puncţie-biopsie
PBC	primary biliary cirrhosis (ciroză biliară primitivă)
PBE	Perlsucht Bacillen Emulsion (formă de tuberculină)
PBG	porphobilinogen (porfobilinogen)
PBI	protein-bound iodine (iod legat de proteine)
****PBR**	puncţie-biopsie renală
p.c.	*post cibum* = după masă (*reţete*)
PC	paper chromatography (cromatografie pe hârtie) phosphatidylcholine (fosfatidilcolină) phosphocreatine choline (fosfocreatincolină) portal cirrhosis (ciroză periportală) prostatic carcinoma (carcinom prostatic) Purkinje cell (celulă Purkinje) pyruvate carboxylase (piruvat-carboxilază)
PCB	placebo (placebo) portocaval bypass (pontaj porto-cav)
****PCE**	poliartrită cronică evolutivă
PCF	prothrombin conversion factor (proconvertină)
PCG	phonocardiogram (fonocardiogramă)
PCH	paroxysmal cold hemoglobinuria (hemoglobinurie paroxistică la frig)
pCi	picoCurie
PCK	polycystic kidney (rinichi polichistic)
PCO_2	presiunea dioxidului de carbon
PcO_2	capillary partial oxygen pressure (presiune parţială capilară în oxigen)
PCOS	polycystic ovary syndrome (sindromul ovarelor polichistice)
****PCP**	pneumocistoză pulmonară
PCPA	para-chlorophenylalanine (para-clorofenilalanină)
PCR	polymerase chain reaction (reacţie în lanţ a polimerazei)
PCT	plasma clotting time (timp de coagulare plasmatic) postcoital test (test postcoital) proximal convoluted tubule (tub contort proximal)
PCV	polycyth(a)emia vera (policitemia vera)
PD	interpupillary distance (distanţă interpupilară) pancreatic duct (canal pancreatic) potential difference (diferenţă de potenţial) prism diopter (prismă dioptrie)
p. d.	papilla diameter (diametru papilar)
PDA	patent ductus arteriosus (persistenţa canalului arterial)
PDB	para-dichlorobenzene (para-diclorbenzen)
PDE	cyclic nucleotide phosphodiesterase (nucleotid fosfodiesterază ciclică)
****PDF**	produşi de degradare ai fibrinei
PDG	pyruvate dehydrogenase (piruvat-dehidrogenază)
PDGF	platelet-derived growth factor (factor de creştere derivat din trombocit)

PE	pericardial effusion (efuziune pericardică) pulmonary edema (edem pulmonar) phosphatidylethanolamine (fosfatidiletanolamină)
PE	pulmonary embolism (embolie pulmonară)
PEB	proerythroblast (proeritroblast)
PEDP	pulmonary end-diastolic pressure (presiune telediastolică pulmonară)
PEF	peak expiratory flow (debit expirator maxim)
PEG	pneumoencephalography (pneumoencefalografie) polyethylene glycol (polietilenglicol)
PEL	permissible exposure limits (limită de expunere admisibilă)
*PEP	phosphoenolpyruvate (fosfoenolpiruvat) *pneumotorax extrapleural *presiune expiratorie pozitivă
PET	positron emission tomography (tomografie prin emisie de pozitroni) pre-eclamptic tox(a)emia (toxemie pre-eclamptică)
PETT	positron emission transverse tomography (tomografie transaxială prin emisie de pozitroni)
**PF	**paralizie facială pericardial fluid (lichid pericardic) permeability factor (factor de difuziune)
PFK	phosphofructokinase (fosfofructokinază)
**PFLA	pneumonie francă lobară acută
PFT	pulmonary function test (explorări funcţionale respiratorii)
pg	picogram
*PG	*paralizie generală prostaglandin (prostaglandină)
2PG	2-phosphoglycerate (2-fosfoglicerat)
3PG	3-phosphoglycerate (3-fosfoglicerat)
6-PG	6-phosphogluconate (6-fosfogluconat)
Pg	pregnant (gravidă)
PGA	prostaglandin A (prostaglandină A)
PGE	prostaglandin E (prostaglandină E)
PGF	prostaglandin F (prostaglandină F)
PGI$_2$	prostaglandin I$_2$ (prostaglandină I$_2$)
PGN	proliferative glomerulonephritis (glomerulonefrită proliferativă)
**PGP	paralizie generală progresivă
PGX	prostacyclin (prostaciclină)
pH	concentraţia ionilor de hidrogen
Ph	Pharmacop(o)eia (Farmacopee)
PH	past history (antecedente) public health (sănătate publică)
PHA	phytoh(a)emagglutinin A (fitohemaglutinină A)
pharm	pharmacy, pharmaceutical (farmacie, farmaceutic)
PHC	primary hepatic carcinoma (carcinom primitiv hepatic) premolar aplasia, hyperhidrosis, canities (aplazie a premolarilor, hiperhidroză, caniţie – sindrom PHC)
Phe	phenylalanine (fenilalanină)
PHP	pseudohypoparathyroidism (pseudohipoparatiroidism)
PHT	portal hypertension (hipertensiune portală)
P_i	inorganic phosphate (fosfat anorganic)
PI	isoelectric point (punct izoelectric) protamine insulin (insulin-protamină) phosphatidylinositol (fosfatidilinozitol) pulmonary incompetence (insuficienţă pulmonară)
PIF	prolactin inhibiting factor (factor inhibitor al prolactinei) proliferation inhibiting factor (factor inhibitor al proliferării)
PIH	pregnancy induced hypertension (hipertensiune arterială indusă de sarcină) prolactin-inhibiting hormone (hormon inhibitor al prolactinei)

pil.	pilulă (*reţete*)
PIP	phosphatidylinositol 4-phosphate (fosfatidilinozitol 4-fosfat)
PIP$_2$	phosphatidylinositol 4,5-biphosphate (fosfatidilinozitol 4,5-bifosfat)
PIT	plasma iron turnover (turnover-ul fierului plasmatic)
PJT	paroxysmal junctional tachycardia (tahicardie paroxistică joncţională)
PK	protein kinase (protein kinază) pyruvate kinase (piruvat kinază)
PKA	protein kinase A (protein kinază A)
PKC	protein kinase C (protein kinază C)
PKU	phenylketonuria (fenilcetonurie)
pl.	plural
*PL	phospholipid (fosfolipid) *puncţie lombară
PLA	platelet antigen (antigen plachetar)
PLA$_1$	phospholipase A$_1$ (fosfolipază A$_1$)
PLA$_2$	phospholipase A$_2$ (fosfolipază A$_2$)
PLC	phospholipase C (fosfolipază C)
PLD	phospholipase D (fosfolipază D)
PLP	pyridoxal-5-phosphate (piridoxal-5-fosfat)
PLV	posterior left ventricular wall (perete posterior al ventriculului stâng)
pm	picometru
PM	pacemaker petit mal plasma membrane (membrană plasmatică) post meridiem = după amiază postmortem (postmortem) presystolic murmur (suflu presistolic)
*PMA	phorbol 12-myristate 13-acetate (12-miristat 13-acetat forbol) *procreaţie medical asistată
PMB	polymorphonuclear basophil leukocytes (leucocite bazofile polimorfonucleare)
PMCA	plasma membrane Ca^{2+}-ATPase (Ca^{2+}-ATPaza membranei plasmatice)
*PMD	progressive muscular dystrophy (distrofie musculară progresivă) *psihoză maniacodepresivă
PME	polymorphonuclear eosinophil leukocytes (leucocite eozinofile polimorfonucleare)
PMH	past medical history (antecedente personale)
**PMI	**protecţie maternoinfantilă posterior myocardial infarction (infarct miocardic posterior)
PMN	polymorphonuclear neutrophil leukocytes (leucocite neutrofile polimorfonucleare)
PMS	premenstrual syndrome (sindrom premenstrual)
PMT	premenstrual tension (sindrom premenstrual)
PN	peripheral nerve (nerv periferic) polyneuritis (polinevrită) pyelonephritis (pielonefrită) postnatal (postnatal) periarteritis nodosa (periarterită nodoasă)
PNC	penicilin (penicilină)
PND	paroxysmal nocturnal dyspn(o)ea (dispnee paroxistică nocturnă)
PNH	paroxysmal nocturnal h(a)emoglobinuria (hemoglobinurie paroxistică nocturnă) neutral protamine Hagedorn insulin (protamin-insulină Hagedorn neutră)
PNMT	phenyl-ethanolamine N-methyl transferase (fenil-etanolamină N-metil transferază)
PNS	peripheral nervous system (sistem nervos periferic)
Pnx	pneumothorax (pneumotorax)
PO	*per os* = pe gură, oral postoperative (postoperator)
PO$_2$	presiunea oxigenului

POA	pancreatic oncofetal antigen (antigen pancreatic oncofetal)
POC	potential-operated channels (canale dependente de potenţial)
POEMS	polyneuropathy, organomegaly, endocrinopathy, M protein, skin (changes) (sindrom care include: polineuropatie, visceromegalii, endocrino-patii, prezenţa proteinei M, modificări tegumentare)
Pol	polymerase (polimerază - ADN- sau ARN-dependentă)
poly A	polyadenylate (poliadenilat) polyadenylic acid (acid poliadenilic)
Posm	osmotic pressure (presiune osmotică)
post.	posterior (posterior)
Post-op	postoperative (postoperator)
PP	postpartum (postpartum) private patient (bolnav privat) private practice (practică medicală privată) punctum proximum = punctul cel mai apropiat la care se realizează acomodarea vitamină care previne pelagra
PPCF	plasma prothrombin conversion factor (factor plasmatic de conversie a protrombinei)
PPD	purified protein derivative (tuberculin) (derivat proteic purificat tuberculinic)
PPH	postpartum h(a)emorrhage (hemoragie postpartum)
PP_i	inorganic pyrophosphate (pirofosfat anorganic)
PPLO	pleuro-pneumonia-like organism (*Mycoplasma pneumoniae*)
ppm	parts per million (părţi per milion)
PPP	platelet-poor plasma (plasmă deplachetată)
PPSB	prothrombin, proconvertin, Stuart factor, antih(a)emophilic factor B (protrombină, proconvertină, fa Stuart, factor antihemofilic B)
**PPSE	potenţial postsinaptic excitator
**PPSI	potenţial postsinaptic inhibitor
Ppt	precipitate (precipitat) preparation (preparat)
PQ	permeability quotient (coeficient de difuziune)
*PR	*per rectum* (administrare pe cale rectală) peripheral resistance (rezistenţă periferică) *poliartrită reumatoidă pulse rate (frecvenţa pulsului) punctum remotum = punctul cel mai îndepărtat la care se realizează acomodarea interval pe electrocardiogramă
Pr	presbyopia (prezbiopie)
PRA	plasma renin activity (activitate a reninei plasmatice)
PRC	plasma renin concentration (concentraţie a reninei plasmatice)
PRF	prolactin releasing factor (factor de eliberare a prolactinei)
PRH	prolactin releasing hormone (hormon de eliberare a prolactinei)
PRL, Prl	prolactin (prolactină)
PRN, p.r.n.	*pro re nata* = după cum o cer împrejurările (*reţete*) polyradiculoneuropathy (poliradiculoneuropatie)
Pro	proline (prolină)
PROM	premature rupture of membranes (ruptură prematură a membranelor)
pro-UK	prourokinase (prourokinază)
PRPP	phosphoribosylpyrophosphate (fosforibozilpirofosfat)
PS	paradoxical sleep (somn paradoxal) phosphatidylserine (fosfatidilserină) plastic surgery (chirurgie plastică) postscript (postscriptum) polysaccharide (polizaharid) pulmonary stenosis (stenoza arterei pulmonare)
Ps.	*Pseudomonas*
PSA	prostate-specific antigen (antigen specific prostatic)

PSGN	poststreptococcal glomerulonephritis (glomerulonefrită poststreptococică)
PSIS	posterosuperior iliac spine (spină iliacă postero-superioară)
PSP	phenolsulfonphthalein (fenolsulfonftaleină) postsynaptic potential (potenţial postsinaptic)
PSS	physiological saline solution (soluţie fiziologică)
PST	paroxysmal supraventricular tachycardia (tahicardie paroxistică supraventriculară)
PT	pneumothorax (pneumotorax) prothrombin time (timp de protrombină)
PTA	percutaneous transluminal angioplasty (angioplastie transluminală percutană) plasma thromboplastin antecedent (factorul XI al coagulării)
PTC	percutaneous transhepatic cholangiography (colangiografie transhepatică) plasma thromboplastin component (factorul IX al coagulării)
PtdIns	phosphatidylinositol (fosfatidilinozitol)
PtdIns 4-P	phosphatidylinositol 4-phosphate (fosfatidilinozitol 4-fosfat)
PtdIns P_2	phosphatidylinositol 4,5-biphosphate (fosfatidilinozitol 4,5-bifosfat)
PTFG	plasma thromboplastin factor B (factor antihemofilic B)
PTH	parathyroid hormone (hormon paratiroidian / parathormon)
**PTN	presiune şi temperatură normale
PTP	protein tyrosine phosphatase (fosfataza tirozinei din proteine)
**PTS	**proteză totală de şold percutaneous transhepatic sphincterotomy (sfincterotomie transhepatică percutană)
PTT	partial thromboplastin time (timp de tromboplastină parţială)
PU	peptic ulcer (ulcer peptic / gastroduodenal)
PUD	peptic ulcer disease (boală ulceroasă)
PUFA	polyunsaturated fatty acids (acizi graşi polinesaturaţi)
PUO	pyrexia of unknown origin (febră de cauză necunoscută)
PV	portal vein (venă portă) pulmonary vein (vena pulmonară) *per vaginam* (administrare pe cale vaginală) plasma volume (volum plasmatic)
*PVC	polyvinyl chloride (clorură de polivinil) *prelevare de vilozităţi corionice premature ventricular contraction (contracţie ventriculară prematură) *presiune venoasă centrală
PVD	pulmonary vascular disease (vasculopatie pulmonară)
PVP	peripheral venous pressure (presiune venoasă periferică) pulmonary venous pressure (presiune venoasă pulmonară)
PVT	paroxysmal ventricular tachycardia (tahicardie paroxistică ventriculară)
Px	pneumothorax (pneumotorax)
PZI	protamine zinc insulin (protamin-zinc insulină)
q	braţ lung al cromozomilor sarcină electrică
Q	căldură coeficient metabolic cantitate de sarcină electrică glutamină perfusion (perfuzie) ubiquinonă undă Q (pe electrocardiogramă)
q.	*quaque* = fiecare (*reţete*)
$\dot{Q}$	debit (cardiac, sanguin)
Q_{o2}	consumul de oxigen
Q_{10}	ubiquinone (ubiquinonă)
Qb	blood flow (debit sanguin)

Qc	capillary blood flow (debit sanguin capilar)
q.d.	*quaque die* = în fiecare zi (*reţete*)
q.d.s.	*quater die sumendum* = de patru ori pe zi (*reţete*)
q.h.	*quaque hora* = la fiecare oră (*reţete*)
QI	quotient intelectuel (coeficient intelectual)
q.i.d.	*quater in die* = de patru ori pe zi (*reţete*)
q.l.	*quantum libet* = cât se vrea (*reţete*)
q.p.	*quantum placeat* = cât se doreşte (*reţete*)
q.q.h.	*quaque quarta hora* = la fiecare patru ore (*reţete*)
Qq.hor.	*quaque hora* = la fiecare oră (*reţete*)
QRS	complex QRS (pe electrocardiogramă)
QRST	interval QRST sau Q-T (complex de unde pe electrocardiogramă)
q.s.	*quantum satis* = cât este necesar (*reţete*)
QS	undă QS (pe electrocardiogramă)
QS_2	sistolă electromecanică
q.s.p.	*quantum satis pro* = cantitate suficientă pentru (*reţete*)
q.suff.	*quantum sufficit* = cât este suficient (*reţete*)
qt	quart (sfert)
Q-T	interval Q-T (pe electrocardiogramă)
quotid.	*quotidie* = în fiecare zi (*reţete*)
r	coeficient de corelaţie rază recombinare rezistenţă la medicamente riboză right (dreapta) ring chromosome (cromozom inelar) rotaţie
R	arginină constanta universală a gazelor constanta lui Rydberg radical organic hidrocarbonat radioactive (radioactiv) rază *recipe* = primeşte, ia *(reţete)* rectal rezistenţă electrică Röntgen rough (colonii bacteriene) undă R (pe electrocardiogramă)
R.	Rickettsia
®	marcă înregistrată
ρ	rho - a şaptesprezecea literă a alfabetului grec coeficient de corelaţie densitate masică densitate de sarcină electrică
Ra	radiu
***RA**	renin-angiotensin system (sistemul renină-angiotensină) *rezervă alcalină residual air (aer rezidual) rheumatoid arthritis (poliartrită reumatoidă) right atrium (atriul drept)
****RAA**	reumatism articular acut
rad	radian radiation absorbed dose (doză de radiaţii absorbite)
rad.	*radix* = rădăcină *(reţete)*
RAI	radioactive iodine (iod radioactiv)
RAO	right anterior oblique (oblic anterior drept)
RAST	radioallergosorbent test (test de dozare radiometrică a alergenilor, prin absorbţie)
RBBB	right bundle branch block (bloc de ram drept)

RBC	red blood cell (hematie, globul roşu) red blood (cell) count (numărătoarea hematiilor)
RBE	relative biological effectiveness (efectivitate biologică relativă)
RBF	renal blood flow (debit sanguin renal)
RBP	retinol binding protein (proteină de legare a retinolului)
****RBS**	reacţie biologică de sarcină
RCA	renal cell carcinoma (nefrocarcinom) right coronary artery (arteră coronară dreaptă)
****RCHU**	rectocolită ulcerohemoragică
RCM	right costal margin (margine costală dreaptă)
rcp	reciprocal translocation (translocaţie reciprocă)
RCS	reticular cell sarcoma (reticulosarcom)
RD	retinal detachment (decolare de retină)
RDDP	RNA-dependent DNA polymerase (ADN-polimerază ADN dependentă)
RDE	receptor-destroying enzyme (enzimă distructivă a receptorului)
RDS	respiratory distress syndrome (sindrom de detresă respiratorie)
Re	numărul lui Reynolds
***RE**	*reticul endoplasmic reticuloendothelial (reticuloendotelial) right eye (ochi drept)
REF	renal erythropoietic factor (factor eritropoietic renal)
REG	radioencephalogram (radioencefalogramă)
rem	röntgen equivalent man (echivalent röntgen uman - unitate de măsură pentru doza biologică)
REM	rapid eye movement (mişcări rapide ale globilor oculari)
****REN**	reticul endoplasmic neted
rep	röntgen equivalent physical (echivalent röntgen fizic)
****REP**	rezonanţă electronică paramagnetică
****RER**	reticul endoplasmic rugos
***RES**	reticuloendothelial system (sistem reticuloendotelial) *rezonanţă electronică de spin
RF	releasing factor (factor de eliberare) respiratory failure (insuficienţă respiratorie) renal failure (insuficienţă renală) rheumatic fever (reumatism articular acut) rheumatoid factor (factor reumatoid)
RFLP	restriction fragment length polymorphism (polimorfism de lungime al fragmentului de restricţie)
rh	rhonchi (raluri ronflante)
rH	potenţial de oxidoreducere
Rh	Rhesus rhodium
RH	releasing hormone (hormon de eliberare) retinal hemorrhage (hemoragie retiniană)
RHC	right hypochondrium (hipocondru drept)
RHD	cardită reumatismală
RHF	right heart failure (insuficienţă cardiacă dreaptă)
RH-GH	recombinant human growth hormone (hormon de creştere obţinut prin inginerie genetică)
r-HuEPO	recombinant human erythropoietin (eritropoietină umană recombinantă)
RIA	radioactive iodine uptake (fixare a iodului radioactiv) radioimmunoassay (test radioimunologic)
Rib	ribose (riboză)
***RID**	radial immunodiffuzion (imunodifuzie radială) *radioimunodozare
RIF	right iliac fossa (fosă iliacă dreaptă)
RIH	right inguinal hernia (hernie inghinală dreaptă)
RIHSA	radioiodinated human serum albumin (albumină serică umană radioiodată)
RIP	rest in peace (decedat)
RIPA	radioimmunoprecipitation assay (test de radioimunoprecipitare)
RIST	radioimmunosorbent test (test de radioimunodozare prin absorbţie)

RLE	right lower extremity (membru inferior drept)
RMN	résonance magnétique nucléaire (rezonanţă magnetică nucleară)
RMP	resting membrane potential (potenţial membranar de repaus) rifampicin (rifampicină)
RNA	ribonucleic acid (acid ribonucleic)
RNAr	ribosomal ribonucleic acid (acid ribonucleic ribozomal)
RNase	ribonuclease (ribonuclează)
RNP	ribonucleoprotein (ribonucleoproteină)
ROA	right occipitoanterior (position of fetus) (poziţie occipitoanterioră dreaptă)
ROC	receptor-operated channels (canale ionice receptor dependente)
ROM	rupture of membranes (ruptura membranelor) range of movement (mobilitate)
ROP	right occipitoposterior (position of fetus) (poziţie occipitoposterioară dreaptă)
***ROT**	*reflexe osteotendinoase right occipitotransverse (occipitoiliacă dreaptă transversă - prezentaţie fetală)
Rp	*Recipe* = primeşte, ia *(reţete)*
****RP**	refractory period (perioadă refractară) resting potential (potenţial de repaus) retinitis pigmentosa (retinită pigmentară) **reumatism palindromic
RPA	right pulmonary artery (arteră pulmonară dreaptă)
RPE	résonance paramagnétique électronique (rezonanţă paramagnetică electronică)
RPF	renal plasma flow (flux plasmatic renal)
RPGN	rapidly progressive glomerular disease (glomerulonefrită rapid progresivă)
rpm	revolutions per minute (rotaţii pe minut)
RPS	renal pressor substance (vasopresor renal)
RQ	respiratory quotient (coeficient respirator)
RR	respiratory rate (frecvenţă respiratorie)
RRP	relative refractory period (of muscle) (perioadă refractară relativă)
rRNA	ribosomal RNA (ARN ribozomal)
RSR	regular sinus rhythm (ritm sinusal regulat)
RSV	Rous sarcoma virus (virusul sarcomului Rous) respiratory syncytial virus (virus respirator sinciţial)
RT	radiotherapy (radioterapie) reaction time (timp de reacţie) renal transplantation (transplant renal) respiratory tract (tract respirator)
RTA	renal tubular acidosis (acidoză renală tubulară) road traffic accident (accident de trafic)
RTF	resistance transfer factor (factor de transfer al rezistenţei)
RTK	receptor tyrosine kinase (receptor cu activitate tirozin kinazică)
RUE	right upper extremity (membru superior drept)
RUP	retrograde ureteropyelography (ureteropielografie retrogradă)
RV	residual volume (volum rezidual) retroversion (retroversie) right ventricle (ventricul drept) rubella vaccine (vaccin antirubeolic)
RVA	rabies vaccine adsorbed (vaccin antirabic adsorbit)
RVC	residual vital capacity (capacitate vitală reziduală)
RVF	right ventricular failure (insuficienţă ventriculară dreaptă) right visual field (câmp vizual drept)
RVH	renovascular hypertension (hipertensiune reno-vasculară) right ventricular hypertrophy (hipertrofie ventriculară dreaptă)
RVHD	rheumatic valvular heart disease (cardiopatie valvulară consecinţă a reumatismului articular acut)
RVP	right ventricular pressure (presiune ventriculară dreaptă)
RV:RA	renal vein – renin activity ratio (raportul venă renală - activitate renină plasmatică)
RV:TLC	residual volume – total lung capacity ratio (raportul volum rezidual – capacitate totală)

Rx	prescription, treatment (reţetă, tratament) radioscopy (radioscopie)
RyR	ryanodine receptor (receptor de rianodină)
s	coeficient de sedimentare secundă sensation (senzaţie) sinister (stânga)
S	entropie faza de sinteză a ADN în ciclul celular rădăcini nervoase sacrate saturaţie serină Siemens smooth (colonii bacteriene) stimulus (stimul) sulf Svedberg undă S (pe electrocardiogramă) vertebre sacrate (S1-S5)
S.	Salmonella Schistosoma Shigella Staphylococcus
S1, S2, S3, S4	first, second, third, fourth heart sound (primul, al doilea, al treilea, al patrulea zgomot cardiac)
s	*sine* = fără *(reţete)*
ss	*semis* = o jumătate *(reţete)*
σ	sigma - a optsprezecea literă a alfabetului grec coeficient de tensiune superficială deviaţie standard
***SA**	sacroanterior salicylic acid (acid salicilic) sinoatrial (sinoatrial) *stenoză aortică
s.a.	*secundum artem* = după regulile artei *(reţete)*
S2A	aortic component of second heart sound (componenta aortică a celui de-al doilea zgomot cardiac)
SAH	subarachnoid hemorrhage (hemoragie subarahnoidiană)
****SAL**	ser antilimfocitar
SAN	sinoatrial node (nodul sinoatrial)
SAO2	oxygen saturation of arterial blood (saturaţia în oxigen a sângelui arterial)
SARS	severe acute respiratory syndrome
****SAT**	**ser antitetanic subacute thyroiditis (tiroidită subacută)
SB	sinus bradycardia (bradicardie sinusală) stillbirth (născut mort)
Sb	strabismus (strabism)
SBE	subacute bacterial endocarditis (endocardită bacteriană subacută)
SBG	sex-binding globulin (proteină fixatoare a hormonilor sexuali)
SBP	systolic blood pressure (presiune arterială sistolică)
SC, sc	subcutaneous (subcutanat) sickle cell (hematie falciformă) systemic candidiasis (candidoză sistemică)
s.c.	closure of semilunar valves (închidere a valvulelor semilunare)
SCA	sickle-cell anemia (siclemie)
SCAN	scanner (scaner)
SCAT	sheep cell agglutination test (test de aglutinare a celulelor de oaie)
SCC	squamous cell carcinoma (epiteliom spinocelular)

SCD	sickle-cell disease (siclemie) sudden cardiac death (moarte subită)
scu-PA	single chain urokinase-type plasminogen (plasminogen asemănător urokinazei cu un singur lanţ)
SD	senile dementia (demenţă senilă) septal defect (defect septal) systolic discharge (debit sistolic) skin dose (doză cutanată) standard deviation (deviaţie standard) streptodornase (streptodornază)
SDA	specific dynamic action (acţiune dinamică specifică)
SDE	specific dynamic effect (acţiune dinamică specifică - a alimentelor)
SDH	sorbitol dehydrogenase (sorbitol dehidrogenază)
SDS	sodium dodecyl sulfate (sodiu dodecil sulfat)
SDS-PAGE	sodium dodecyl sulfate - polyacrylamide gel electrophoresis (electroforeză în gel de sodiu dodecil sulfat-poliacrilamidă)
SE	standard error (eroare standard)
SED	skin erythema dose (doză cutanată eritem)
SEM	scanning electron microscope (microscop electronic cu baleiaj) standard error of the mean (eroare medie standard)
SEP	somatosensory evoked potential (potenţial evocat somatosenzorial)
SER	smooth endoplasmic reticulum (reticul endoplasmic neted)
Ser	serine (serină)
SERCA	smooth endoplasmic reticulum Ca^{2+}-ATPase (Ca^{2+}-ATPaza reticulului endoplasmic neted)
SEV	systolic ejection volume (volum sistolic de ejecţie)
***SF**	scarlat fever (scarlatină) *semne funcţionale synovial fluid (lichid sinovial)
SFA	saturated fatty acids (acizi graşi saturaţi)
SFEMG	single fiber electromyography (electromiografie pe o singură fibră)
SG	gradient ventricular (în electrocardiografie)
SGOT	serum glutamic-oxaloacetic transaminase (transaminază glutamic-oxalacetică serică)
SGPT	serum glutamic-pyruvic transaminase (transaminază glutamat-piruvat serică)
SH	serum hepatitis (hepatită serică) social history (antecedente sociale, factori de risc) somatotropic hormone (hormon somatotrop) surgical history (antecedente chirurgicale)
Sh.	Shigella
SH2 domain	Src homology domain 2 (domeniul 2 omolog al Src)
SH3 domain	Src homology domain 3 (domeniul 3 omolog al Src)
SHN	subacute hepatic necrosis (ciroză postnecrotică)
***SI**	sacroiliac (sacroiliac) *Sistem Internaţional (de unităţi de măsură) small intestine (intestin subţire) soluble insulin (insulină solubilă) stroke index (indice sistolic)
SICRET	small infarctions of cochlear, retinal and encephalic tissue (infarcte mici cohleare, la nivelul retinei şi ţesutului encefalic)
s.i.d.	*semel in die* = o dată pe zi *(reţete)*
***SIDA**	*sacroiliacă dreaptă anterioară (prezentaţie fetală)* *syndome d'immuno-déficience acquise (sindromul imunodeficienţei dobândite)*
****SIDP**	*sacroiliacă dreaptă posterioară (prezentaţie fetală)*
SIDS	*sudden infant death syndrome (sindrom de moarte subită la copil)*
****SIDT**	*sacroiliacă dreaptă transversă (prezentaţie fetală)*
SIg	*secretory immunoglobulin (imunoglobulină secretorie)*
sing.	*singular*
SIRS	*systemic inflammatory response syndrome (sindrom de reacţie inflamatorie generalizată)*
****SISA**	*sacroiliacă stângă anterioară (prezentaţie fetală)*
****SISP**	*sacroiliacă stângă posterioară (prezentaţie fetală)*
****SIST**	*sacroiliacă stângă transversă (prezentaţie fetală)*
****SITE**	*sindrom de imunodepresie T epidemic*

SK	streptokinase (streptokinază)
sl	sublingual (sublingual)
**SLA	scleroză laterală amiotrofică
SLE	systemic lupus erythematosus (lupus eritematos sistemic) St. Louis encephalitis virus (virusul encefalitei St. Louis)
**SLP	somn lent profund
*SM	smooth muscle (muşchi neted) somatomedin (somatomedină) *spaţiu mort sphingomyelin (sfingomielină) *stenoză mitrală streptomycin (streptomicină) systolic murmur (suflu sistolic)
SMA	superior mesenteric artery (artera mezenterică superioară)
SMD	senile macular degeneration (degenerescenţă maculară senilă)
SMR	standard mortality / morbidity ratio (raport mortalitate standard / morbiditate)
**SN	**sistem nervos sinus node (nod sinusal) substantia nigra (substanţa neagră)
**SNA	sistem nervos autonom
SNAP	sensory nerve action potential (potenţial de acţiune al nervului senzorial)
**SNC	sistem nervos central
snRNA	small nuclear RNA (ARN nuclear de mici dimensiuni)
snRNP	small nuclear ribonucleoprotein (ribonucleoproteină nucleară mică)
SNS	sympathetic nervous system (sistem nervos simpatic)
**SNV	sistem nervos vegetativ
SOB	shortness of breath (dispnee)
SOD	superoxide dismutase (superoxid-dismutază)
Sol	solution (soluţie)
s.o.s.	*si opus sit* = dacă este necesar *(reţete)*
**SP	**scleroză în plăci **somn paradoxal spleen (splină)
sp. gr.	specific gravity (greutate specifică)
**SPA	spondilartrită anchilozantă
SPCA	serum prothrombim conversion accelerator (factorul VII al coagulării)
SPECT	single photon emission computed tomography (tomografie computerizată cu emisie de foton unic)
sr	steradian
SR	sinus rhythm (ritm sinusal)
SRBC	sheep red blood cell (hematie de oaie)
**SRE	sistem reticuloendotelial
SRH	somatotropin-releasing hormone (hormon de eliberare a somatotropinei)
SRIF	somatotropin release inhibiting factor (factor de inhibare a eliberării de somatotropină)
sRNA	soluble RNA (ARN solubil)
SROM	spontaneous rupture of membranes (ruptură spontană a membranelor)
SRP	signal recognition particle (particulă semnal de recunoaştere)
SRS-A	slow-reacting substance of anaphylaxis (substanţă cu reactivitate lentă în anafilaxie)
SRSI	serotonin reuptake specific inhibitor (inhibitor specific al recaptării serotoninei)
SS	somatostatin (somatostatină) sterile solution (soluţie sterilă)
SSD	source-skin distance (distanţa sursă-piele)
ssDNA	single-stranded DNA (ADN cu o singură elice)
SSKI	potassium iodide saturated solution (soluţie saturată de iodură de potasiu)
ssRNA	single-stranded RNA (ARN cu o singură elice)
SSS	sick sinus syndrome (boala nodului sinusal)

ST	sedimentation time (timp de sedimentare) skin test (test cutanat) sinus tachycardia (tahicardie sinusală) somatotropin (somatotropină) standard(ized) test (test etalon) surface tension (tensiune superficială) survival time (timp de supravieţuire)
S-T	segment S-T (pe electrocardiogramă)
st.	*stet* = să fie lăsat să stea; *stent* = să fie lăsaţi să stea (reţete)
Staph.	Staphylococcus
STAR	recombinant staphylokinase (stafilokinază recombinantă)
STAT	signal transducers and activators of transcription (transductori şi activatori semnal ai transcripţiei)
stat.	*statim* = imediat *(reţete)*
STD	sexually transmitted disease (maladie transmisibilă sexual)
STH	somatotropic hormone (hormon somatotrop)
STH-RF	somatotropin-releasing factor (factor de eliberare a somatotropinei)
STL	surface tension lowering substance (surfactant)
STP	standard temperature and pressure: 0°C and 760 mmHg (temperatură şi presiune standard)
Str.	Streptococcus
STS	serologic test for syphilis (test serologic pentru sifilis)
SU	stress ulcer (ulcer de stres)
Sv	Sievert
SV	seminal vesicle (veziculă seminală) sinus venosus (sinus venos)
SVAS	supravalvular aortic stenosis (stenoză aortică supravalvulară)
SVC	superior vena cava (vena cavă superioară)
SVPB	supraventricular premature beat (tahicardie supraventriculară)
SVT	supraventricular tachycardia (tahicardie supraventriculară)
Sx	symptoms or signs (simptome sau semne)
SY	syphilis (sifilis)
syr.	*syrup* (sirop) *(reţete)*
t	temperatură timp tissue, tissular (ţesut, tisular) translocaţie
T	celulă timodependentă perioadă (în mişcarea oscilatorie) temperatură absolută tensiune intraoculară tera- Tesla timidină timină topical (topic) transmisie / transparenţă treonină tritiu rădăcini nervoase toracice undă T (pe electrocardiogramă) vertebre toracice (T1-T12)
T.	Treponema Trypanosoma
T½, t½	durată de semiviaţă timp de înjumătăţire
T2	diiodothyronine (diiodotironină)
T3	triiodothyronin (triiodotironină)
T4	tetraiodothyronin (tetraiodotironină / tiroxină)
θ	unghi
τ	tau - a nouăsprezecea literă a alfabetului grec durată medie de viaţă torque (moment / cuplu de torsiune)

θ	theta - a opta literă a alfabetului grec
T&A	tonsillectomy and adenoidectomy (adeno-amigdalectomie)
***TA**	*tensiune arterială therapeutic abortion (avort terapeutic) toxin-antitoxin (toxină-antitoxină)
TAB	typhoid / paratyphoid A and B vaccine (vaccin tifoidă / paratifoidă tip A şi B)
tab.	tablet (tabletă)
TABC	typhoid / paratyphoid A, B and C vaccine (vaccin tifoidă / paratifoidă tip A, B şi C)
TABTD	typhoid / paratyphoid A and B / diphtheria / tetanus vaccine (vaccin tifoidă / paratifoidă tip A şi B / difterie / tetanos)
***TAC**	tetracaine, adrenaline, cocaine (tetracaină, adrenalină, cocaină) *tomografie axială computerizată
****TACO**	tomografie axială comandată prin ordinator
****TAD**	tensiune arterială diastolică
TAG	thrombocyte agglutinating factor (factor de aglutinare a trombocitelor)
****TAI**	tomografie axială informatizată
TAO	thromboangiitis obliterans (trombangeită obliterantă)
****TAR**	tensiune arterială retiniană
****TAS**	tensiune arterială sistolică
TAT	tetanus antitoxin (antitoxină tetanică) tyrosine aminotransferase (tirozin-aminotransferază)
TB (Tb)	tuberculin (tuberculină) tuberculosis (tuberculoză)
TBG	thyroxine-binding globulin (globulină de legare a tiroxinei)
TBI	thyroid-binding index (indice de conversie al iodului radioactiv) total body irradiation (iradiere totală a corpului)
TBII	TSH-binding inhibitory immunoglobulins (imunoglobuline inhibitoare a legării TSH-ului)
TBLC	term birth, living child (naşterea la termen a unui făt viu)
TBM	tuberculous meningitis (meningită tuberculoasă)
TBP	thyroxine-binding protein (proteină fixatoare a tiroxinei)
TBPA	thyroxine-binding prealbumin (prealbumină fixatoare a tiroxinei)
TBV	total blood volume (volum sanguin total)
TBW	total body water (volumul total de apă din organism) total body weight (greutate corporeală)
Tc	techneţiu
99mTc	techneţiu 99 metastabil (radioizotop)
***TC**	tetracycline (tetraciclină) tissue culture (cultură tisulară) total cholesterol (colesterol total) *tomografie computerizată transcobalamin (transcobalamină) tuberculin (tuberculină) tumor cell (celulă tumorală)
****TCA**	**timp de cefalină activată tricarboxylic acid cycle (ciclul Krebs) trichloroacetic acid (acid tricloracetic)
****TCC**	traumatism craniocerebral
TCD_{50}	median tissue culture dose (doză medie pentru culturi de ţesuturi)
$TCID_{50}$	median tissue culture infective dose (doză infecţioasă medie pentru culturi de ţesuturi)
TCMI	T-cell mediated immunity (imunitate mediată de celulele T)
TCR	T-cell antigen receptor (receptor pentru antigen al celulei T)
TCT	thyrocalcitonin (tirocalcitonină) thrombin clotting time (timp de coagulare al trombinei)
TCV	total corpuscular volume (volum globular total)
Td	tetanus and diphtheria toxoids, adult type (toxoizii tetanosului şi difteriei, tip adult)
****TD**	tub digestiv
t.d.	*ter die* = de trei ori pe zi *(reţete)*
TD_{50}	median toxic dose (doză toxică medie)
TDA	threshold dose of antigen (doză liminală a antigenului) TSH-displacing antibody (anticorp de deplasare, de înlocuire a TSH)
TDAch	threshold dose of acetylcholine (doză liminală a acetilcolinei)

TDM	tomodensitometry (tomodensitometrie)
TDP	thymidine diphosphate (timidin difosfat)
TdT	terminal deoxynucleotidyl transferase (transferaza deoxinucleotidului terminal)
****TE**	**tomografie de emisie **transfer de embrioni
Te	tetanus (tetanos)
TEA	tetraethylammonium (tetraetilamoniu)
TeBG	testosterone-estradiol-binding globulin (globulina de legare a testosteronului şi estradiolului)
TED	threshold erythema dose (doză prag eritem)
TEE	trans(o)esophageal echocardiography (ecocardiografie transesofagiană)
TEM	transmission electron microscopy (microscop electronic cu transmisie)
temp.	temperatură
TENS	transcutaneous electrical nerve stimulation (stimulare nervoasă electrică transcutanată)
TEPP	tetraethylpyrophosphate (tetraetilpirofosfat)
TeTAB	tetanus / typhoid / paratyphoid A and B vaccine (vaccin tetanos / tifoidă / paratifoidă A şi B)
TF	tetralogy of Fallot (tetralogie Fallot) transfer factor (factor de transfer) transferrin (transferină)
TFS	testicular feminization syndrome (sindromul testiculului feminizant)
TG	triglyceride (triglicerid) thyroglobulin (tiroglobulină)
Tg	thyroglobulin (tiroglobulină) tumor growth (creştere tumorală)
TGA	thromboplastin generation accelerator (accelerator al generării de tromboplastină)
TGF	transforming growth factor (factor de creştere transformant) tumor growth factor (factor de creştere tumorală)
TGIF	tumor growth inhibitory factor (factor de inhibare a creşterii tumorale)
****TGO**	transaminază glutamic-oxalacetică
****TGP**	transaminază glutamic-piruvică
****TGT**	test de generare a tromboplastinei
TH	thyroid hormones (hormoni tiroidieni)
Th	thoriu
thA2	thromboxane A2 (tromboxan A2)
thB2	thromboxane B2 (tromboxan B2)
THC	tetrahydrocannabinol (tetrahidrocanabinol)
THE	tetrahydrocortisone (tetrahidrocortizon)
THF	tetrahydrocortisol (tetrahidrocortizol)
THFA	tetrahydrofolic acid (acid tetrahidrofolic)
Thr	threonine (treonină)
***TI**	therapeutic index (indice terapeutic) *tomografie informatizată tricuspid insufficiency (insuficienţă tricuspidiană)
TIA	transient ischemic attack (atac ischemic tranzitoriu)
TIBC	total iron-binding capacity (capacitate totală de fixare a fierului)
t.i.d.	*ter in die* = de trei ori pe zi *(reţete)*
t.i.n.	*ter in nocte* = de trei ori pe noapte *(reţete)*
tinct.	tincture (tinctură)
****TIT**	test de imobilizare a treponemelor
TJ	triceps jerk (reflex tricipital)
TK	thymidine kinase (timidin kinază)
TKD	tokodynamometer (tocodinamometru)
TKG	tokodynamograph (tocodinamograf)
Tl	taliu
TL	temporal lobe (lob temporal) total lipids (lipide totale)

TL	tubal ligation (ligatură a trompelor)
TLC	thin layer chromatography (cromatografie în strat subţire) total lung capacity (capacitate pulmonară totală)
TLV	threshold limit value (prag)
T_m	melting temperature (temperatură de topire)
TMI	transmural (myocardial) infarction (infarct miocardic transmural)
TMJ	temporomandibular joint (articulaţie temporo-mandibulară)
TMn	tensiune (arterială) minimă
TMP	thymidine monophosphate (timidin monofosfat)
TMx	tensiune (arterială) maximă
TMy	tension moyenne (tensiune medie)
Tn	normal intraocular tension (presiune intraoculară normală)
TNF	tumour necrosis factor (factor de necroză tumorală)
TNM	tumor, nodes, metastasis (clasificare a tumorilor maligne: T - tumoră, N -ganglioni limfatici, M - metastază)
TNS	transcutaneous nerve stimulation (stimulare nervoasă transcutanată)
TNT	trinitrotoluene (trinitrotoluen)
TO	target organ (organ ţintă) tricuspid opening (deschidere a valvulei tricuspide)
top.	topically (topic)
TOPV	poliovirus vaccine live oral trivalent (vaccin poliovirus trivalent cu administrare orală)
TORCH	Toxoplasmosis, Rubella, Cytomegalovirus, Herpes (sindrom care cuprinde: toxoplasmoză, rubeolă, virus citomegalic, herpes)
***TP**	*timp de protrombină temperature and pulse (temperatură şi puls) Treponema pallidum
TPA	12-O-tetradecanoyl-phorbol-12-acetate (12-O-tetradecanoil-forbol-12-acetat, cunoscut şi cu abrevierea PMA) tissue plasminogen activator (activator de plasminogen tisular) tissue polypeptide antigen (antigen polipetidic tisular)
TPHA	Treponema pallidum hemagglutination assay (test de hemaglutinare pentru T. pallidum)
TPI	Treponema pallidum immobilisation (test de imobilizare a T. pallidum)
TPN	total parenteral nutrition (nutriţie exclusiv parenterală) triphosphopiridine nucleotide (nucleotid trifosfopiridin)
TPNH	triphosphopiridine nucleotide (nucleotid trifosfopiridin - forma redusă)
TPP	thiamine pyrophosphate (tiamin-pirofosfat)
t.p.r.	temperature, pulse, respiration (temperatură, puls, respiraţie)
TPV	total plasma volume (volum plasmatic total)
***TR**	tricuspid regurgitation (insuficienţă tricuspidiană) *tuşeu rectal
Tr	trypsin (tripsină)
TRF	thyrotropin-releasing factor (factor de eliberare a tirotropinei)
TRH	thyrotropin-releasing hormone (hormon de eliberare a tirotropinei)
T3-RIA	triiodothyronine radioimmunoassay (radioimunodozaj al triiodotironinei)
T4-RIA	thyroxine radioimmunoassay (radioimunodozaj al tiroxinei)
trit.	triturate (triturat)
tRNA	transfer RNA (ARN de transfer)
Trp	tryptophan (triptofan)
TRT (Tx)	treatment (tratament)
Try	tryptophan (triptofan)
***TS**	*tentativă de suicid *timp de sângerare thoracic surgery (chirurgie toracică) tricuspid stenosis (stenoză tricuspidiană)
TSA	tumor-specific antigen (antigen specific tumoral)

TSH	thyroid-stimulating hormone (hormon de stimulare a secreţiei tiroidiene)
TSH-RF	thyrotropin-releasing factor (factor de eliberare a tirotropinei)
tsp	teaspoon (linguriţă)
TSTA	tumor-specific transplantation antigen (antigen tumoral specific de transplantare)
**TSV	tahicardie supraventriculară
**TT	**timp de trombină tetanus toxoid (anatoxină tetanică)
T-TAB	tetanus / typhoid / paratyphoid A şi B vaccine (vaccin tetanos / tifoidă / paratifoidă A şi B
TTH	thyreotropic hormone (hormon tireotrop)
**TTL	test de transformare limfoblastică
TTP	thymidine triphosphate (timidin trifosfat)
TU	tuberculin unit (unitate de tuberculină)
TURP	transurethral prostatic resection (rezecţie prostatică transuretrală)
**TV	**tahicardie ventriculară **tuşeu vaginal total volume (volum total) Trichomonas vaginalis tricuspid valve (valvulă tricuspidă)
TVC	total vital capacity (capacitate vitală totală)
**TVP	tromboză venoasă profundă
TXA_2, TXB_2	thromboxanes A_2 and B_2 (tromboxani A2 şi B2)
Tyr	tyrosine (tirozină)
u	unitate atomică de masă
U	undă U (pe electrocardiogramă) unitate unitate internaţională de activitate enzimatică uracil uraniu uridină urine concentration (concentraţie urinară)
UA	unitate Ångström unstable angina (angor instabil)
UB	unitate Bodansky
UC	urinary cateter (sondă urinară) ulcerative colitis (rectocolită ulcerohemoragică) umbilical cord (cordon ombilical)
UCG	ultrasound cardiography (ecocardiografie) urinary chorionic gonadotrophin (gonadotrofină corionică urinară)
UCL	urea clearance (clearance al ureei)
UDP	uridine diphosphate (uridin difosfat)
UDP-Gal	uridine diphosphate galactose (uridin difosfat galactoză)
UDP-Glc	uridine diphosphate glucose (uridin difosfat glucoză)
UE	upper extremity (membru superior)
UG	urogenital (urogenital)
UHF	ultra high frequency (frecvenţă ultraînaltă)
UHT	ultra high temperature (temperatură ultraînaltă)
**UI	unitate internaţională
**UIV	urografie intravenoasă
UK	urokinase (urokinază)
ult. praes.	*ultimum praescriptus* = ultimul prescris *(reţete)*
UMP	uridine monophosphate (uridin monofosfat)
ung.	unguent *(reţete)*
**UPR	uropielografie retrogradă
UQ	ubiquinone (ubiquinonă) upper quadrant (cadran superior)

UR	urology (urologie)
Ura	uracil
Urd	uridine (uridină)
US	ultrasound (ultrasunet)
USG	ultrasonography (ecografie)
USS	ultrasound scanning (ecotomografie)
UT	urinary tract (căi urinare)
UTI	urinary tract infection (infecţie urinară)
UTP	uridine triphosphate (uridin trifosfat)
UV	ultraviolet (ultraviolet)
UVA	ultraviolet A (ultraviolet A)
UVB	ultraviolet B (ultraviolet B)
UVC	ultraviolet C (ultraviolet C)
v	viteză de deplasare viteză de reacţie
V	voltage (potenţial electric) valină vanadiu ventilaţie vedere vertex virulence (virulenţă) Volt volum
V.	Vibrio
v / v	volum (de solvit) per volum (de solvent)
v.	vein (venă)
V_0	viteză iniţială (de reacţie)
VA	debit ventilator alveolar volumul aerului alveolar
***VA**	*ventilaţie alveolară visual acuity (acuitate vizuală) VoltAmper
VAC	ventriculoatrial conduction (conducere atrio-ventriculară)
VACTEL	Vertebral anomalies, Anal atresia, congenital Cardiopathy, Tracheo Esophageal fistula, Limb anomalies syndrome (anomalii vertebrale, atrezie anală, cardiopatie congenitală, fistulă traheoesofagiană, anomalii ale membrelor)
Val	valine (valină)
VA:QC ratio	ventilation-perfusion ratio (raport ventilaţie – perfuzie)
var.	variety (varietate)
VB	venous blood (sânge venos) voided bladder (vezică goală)
VBI	vertebrobasilar insufficiency (insuficienţă vertebro-bazilară)
***VC**	*venă cavă vital capacity (capacitate vitală) *volum curent
VCA	viral capsid antigen (antigeni ai capsidelor virale)
VCG	vectorcardiogram (vectocardiogramă)
****VCI**	venă cavă inferioară
****VCS**	venă cavă superioară
***VD**	valvular disease (valvulopatie) vasodilator, vasodilation (vasodilatator, vasodilataţie) venereal disease (boală venerică) *ventricul drept
VDH	valvular disease of the heart (boală valvulară cardiacă)

VDRL	Venereal Disease Research Laboratory (cercetări de laborator privind bolile venerice)
VE	vaginal examination (tuşeu vaginal) ventricular extrasystole (extrasistolă ventriculară)
VE	expired volume (volum expirat) expired gas flow (debit ventilator expirat)
****VEC**	volum extracelular
****VEM**	volum eritrocitar mediu
****VEMS**	volum expirator maxim pe secundă
VEP	visual evoked potential (potenţial vizual evocat)
VF	ventricular fibrillation (fibrilaţie ventriculară) vocal fremitus (vibraţii vocale)
VF, vf	left leg unipolar lead (derivaţie unipolară picior stâng) visual field (câmp vizual)
VFib	ventricular fibrillation (fibrilaţie ventriculară)
VFl	ventricular flutter (flutter ventricular)
****VG**	valoare globulară
****VGM**	volum globular mediu
VH	viral hepatitis (hepatită virală)
****VHA**	virusul hepatitei A
****VHB**	virusul hepatitei B
****VHC**	virusul hepatitei C
****VHD**	valvular heart disease (valvulopatie cardiacă) **virusul hepatitei D
****VHE**	virusul hepatitei E
VI	inspired volume (volum inspirator)
****VIC**	volum intracelular
VIG	vaccinia immunoglobulin (imunoglobulină antivaccinia)
****VIH**	virusul imunodeficienţei umane
VIP	vasoactive intestinal peptide (peptid intestinal vasoactiv)
Vit	vitamin (vitamină)
VL	left arm unipolar lead (derivaţie unipolară braţ stâng)
VLDL	very low-density lipoproteins (lipoproteine cu densitate foarte scăzută)
****VM, VMx**	**vasomotor ventilaţie maximă
VMA	vanillylmandelic acid (acid vanilmandelic)
V_{max}	viteză maximă (pentru reacţii catalizate enzimatic)
VOC	voltage-operated channels (canale ionice voltaj-dependente)
vol.	volum
vol. %	volum procentual
***VP**	*vena portă venous pressure (presiune venoasă)
VPB	ventricular premature beat (contracţie ventriculară prematură)
VPC	ventricular premature complex (complex ventricular prematur)
VPD	ventricular premature depolarization (depolarizare ventriculară prematură)
VPRC	volume of packed red cells (hematocrit)
****VR**	right arm unipolar lead (derivaţie unipolară braţ drept) ventricular rate (frecvenţă ventriculară) vocal resonance (rezonanţă vocală) volum rezidual
****VRE**	volum de rezervă expiratorie
****VRI**	viral respiratory infection (infecţii respiratorii virale) volum de rezervă inspiratorie
***VS**	*ventricul stâng vesicular sound (murmur vezicular)

***VS**	vital signs (semne vitale)
VSD	ventricular septal defect (comunicare interventriculară)
VSG	variable surface glycoprotein (glicoproteină variabilă de suprafaţă)
****VSH**	viteză de sedimentare a hematiilor
****VSR**	virusul sarcomului Rous
V_T	tidal volume (volum curent)
VT	ventricular tachycardia (tahicardie ventriculară)
VU	varicose ulcer (ulcer varicos) very urgent (foarte urgent)
VUR	vesicoureteric reflux (reflux vezico-ureteral)
vv.	veins (vene)
****VVZ**	virus varicelozosterian
VWF	von Willebrand factor (factor von Willebrand)
V-Z	Varicella-Zoster virus (virus varicelozosterian)
VZIG	Varicella-Zoster immunoglobulin (imunoglobulină varicelo-zosteriană)
VZV	Varicella-Zoster virus (virus varicelozosterian)
W	triptofan water (apă) Watt wolfram (tungsten) work (lucru mecanic)
w / v	weight (of solute) per volume (of solvent) (greutatea solvitului raportată la volumul de solvent; greutate pe volum)
WAGR	Wilms' tumor, Aniridia, Genitourinary anomalies and Retardation syndrome (tumoră Wilms, aniridie, anomalii genitourinare, retardare mentală)
Wb	Weber
WB	whole blood (sânge total)
WBC	white blood cell (leucocit) white blood (cell) count (numărătoare leucocitară)
WG	Wegener's granulomatosis (granulomatoză Wegener)
WHO	World Health Organization (Organizaţia Mondială a Sănătăţii)
WMA	World Medical Association
WPW	Wolff-Parkinson-White syndrome (sindrom Wolff-Parkinson-White)
WR	Wassermann reaction (reacţie Bordet-Wassermann)
wt	weight (greutate)
x	abscisă necunoscută
X	aminoacid necunoscut sau non-standard cromozom unitate Kienbock reactanţă xantină xantozină
ξ	xi - a paisprezecea literă a alfabetului grec
X	medie aritmetică
Xao	xanthosine (xantozină)
XDP	xeroderma pigmentosum
XMP	xanthosine monophosphate (xantozin monofosfat)
XR	X-ray (radiografie)
XX	cariotip
XY	cariotip
y	ordonată
Y	cromozom tirozină yard ytriu

υ	upsilon - a douăzecea literă a alfabetului grec
yr	year (an)
Z	glutamină / glutamat impedanţă număr atomic zgomot cardiac (Z_1 - Z_4) sarcină electrică netă
ζ	zeta - a şasea literă a alfabetului grec
ZE	Zollinger-Ellison syndrome (sindrom Zollinger-Ellison)
ZIG	zoster immunoglobulin (gamaglobulină specifică pentru zona)
Zn	zinc
ZP	zona pellucida
ZPG	zero population growth (creştere demografică zero)

IV. VOCABULAR DE TERMENI MEDICALI

A

HIPOCRAT (HIPPOKRATES) DIN COS (460 - circa 377 î. Hr.), cel mai mare medic al antichităţii, considerat *„părintele medicinei"*. Meritul principal al lui **Hipocrat** constă în îndepărtarea din medicină a magiei şi a superstiţiilor. Dacă majoritatea predecesorilor săi porneau de la teorie la experienţă, **Hipocrat** susţine, pentru prima oară, principiul fundamental al observaţiei raţionale, considerând că bolile au cauze specifice, iar tratamentele trebuie să corecteze circumstanţele apariţiei acestora. El a definit pentru totdeauna medicina ca o artă şi o ştiinţă, ambele componente ale medicinei fiind în esenţa lor umane, deoarece *„nu există iubire pentru medicină fără iubire pentru oameni"*. **Hipocrat** practica o examinare a pacienţilor de o remarcabilă precizie şi varietate, iar remediile pe care le recomanda erau de origine naturală, uneori inoperante, dar niciodată periculoase. Doctrina hipocratică este cuprinsă în *Corpus hippocraticum*, colecţie de scrieri variate ca stil (foarte probabil redactate şi de elevi ai maestrului). Datelor medicale le sunt asociate aforismele şi perenul *Jurământ hipocratic.*

ABANDONISM, s. n. / abandonisme, / abandonment couplex. Sentiment şi stare psihoafectivă de insecuritate permanentă, asociat cu o teamă iraţională de a fi abandonat de părinţi sau de apropiaţi, fără a exista o situaţie reală de abandon.

ABARTICULAR, adj. / abarticulaire, adj. / abarticular. [*Lat. **ab** = de la; **articularius** = articular.*] Care este situat în vecinătatea unei articulaţii, fără a avea o legătură structurală sau funcţională cu aceasta.

ABATERE STANDARD / écart-type / standard deviation. Sin.: deviaţie standard (v.).

ABAZIE, s. f. / abasie, s. f. / abasia. [*Gr. **a** - priv.; **basis** = mers.*] Imposibilitate de a merge normal din cauza tulburării coordonării mişcărilor, fără modificarea forţei musculare, şi nici a sensibilităţii. Se asociază, în general, cu *astazia.

ABCEDAT, adj. / abcédé, -e, adj. / abscessed. [*Lat. **ab** = îndepărtat de; **cedere** = a trece, a se duce.*] Care s-a transformat într-un *abces. Ex.: tumoră a.

ABCES, s. n. / abcès, s. m. / abscess. [*Lat. **abscessus**, de la **ab** = îndepărtat de, **cedere** = a trece, a se duce.*] Colecţie de puroi conţinută într-o cavitate neoformată, rezultând în principal din *necroza unei zone tisulare, consecutivă *inflamaţiei. Tipuri: 1) *A. alveolar*, situat într-o alveolă dentară. 2) *A. artrifluent* - a. rece de origine tuberculoasă, cu punct de plecare osteoarticular. 3) *A. Brodie*, v. boală Brodie, def. 1. 4) *A. cald* - care este însoţit de semne inflamatorii: căldură locală, înroşire-congestie, durere. 5) *A. cerebelos* şi *cerebral* - situate la nivelul cerebelului şi, respectiv, creierului. 6) *A. limfatic* - consecutiv unei inflamaţii a unui ganglion limfatic. 7) *A. mamar* - care complică o infecţie a glandei mamare. 8) *A. rece* - colecţie purulentă fără semne acute, care se formează lent şi insidios într-o infecţie cronică, mai ales în cursul unei tuberculoze osteoarticulare sau ganglionare. 9) *A. septicemic* - de origine hematogenă, complicând o *septicemie. 10) *A. steril* - al cărui conţinut, după *cultură, nu duce la constatarea prezenţei microorganismelor. 11) *A. traumatic* - provocat de un traumatism.

ABDOMEN, s. n. / abdomen, ventre s. m. / abdomen, belly. NA: abdomen. [*Lat. **abdomen, -inis**: posibil de la **abdere** = a ascunde, a tăinui şi **omen, -minis** = prevestire (pentru că se considera că examenul viscerelor animalelor sacrificate permitea prezicerea viitorului).*] Regiune inferioară a trunchiului, separată de *torace prin diafragm şi limitată inferior de *bazin prin planşeul pelvin. Cavitatea abdominală este delimitată de o serie de elemente ale scheletului: posterior - rahisul, de la a 12-a vertebră dorsală la a 5-a lombară; superior - partea inferioară a cuştii toracice; inferior - bazinul osos. Aceste elemente scheletice servesc ca suport unui puternic unghi musculoaponevrotic constituit de fiecare parte, lateral drept şi stâng, din cei trei muşchi largi ai abdomenului (marele oblic, micul oblic şi transversal) şi anterior din cei doi muşchi drepţi ai abdomenului. Partea superioară a cavităţii abdominale se întinde în interiorul cuştii toracice, formând lojile subfrenice dreaptă şi stângă, care corespund feţei inferioare a fiecăreia din cupolele diafragmului. Ele conţin organele cu topografie toraco-abdominală: ficat, stomac, splină. *Peritoneul abdominal, cu cele două foiţe, parietală şi viscerală, delimitează cavitatea peritoneală, ale cărei limite se confundă cu cele ale cavităţii abdominale. Tubul digestiv abdominal, învelit de peritoneul visceral, ocupă cea mai mare parte a a. Posterior organelor peritoneale se găsesc spaţiul şi organele retroperitoneale. Diviziunile topografice vechi, clasice, conservate în limbajul clinic, proiectează pe peretele anterior (peretele explorării manuale a abdomenului) nouă regiuni delimitate cu ajutorul a două linii orizontale: superioară, care trece prin arcurile costale, şi inferioară, prin crestele iliace, şi de două linii verticale, care urcă din mijlocul ligamentului inghinal. Regiunile astfel delimitate sunt: în etajul abdominal superior - hipocondrul drept, epigastrul şi hipocondrul stâng; în etajul abdominal mijlociu - flancul drept (regiunea lombară dreaptă), mezogastrul (regiunea ombilicală) şi flancul stâng (regiunea lombară stângă); în etajul abdominal inferior - regiunea inghinală dreaptă, regiunea pubiană (sau hipogastrul) şi regiunea inghinală stângă.

ABDOMEN ACUT / abdomen aigu / acute abdomen. Stare patologică de regulă cu debut brusc, dominată de durerea abdominală cu semne obiective la palpare (*apărare musculară sau *contractură abdominală), alterare (variabilă) a stării generale determinată de inflamaţia, perforaţia, obstrucţia, infarctizarea sau ruptura organelor intraabdominale. Cauze: colecistită acută, apendicită acută, ulcer peptic perforat, hernie strangulată, tromboză a arterei mezenterice superioare, ruptură splenică etc. În prezent se apreciază că denumirea de a. a. conţine o conotaţie înşelătoare şi uneori eronată. Cele mai evidente a. a. pot să nu necesite intervenţie chirurgicală şi, dimpotrivă, dureri abdominale uşoare pot vesti apariţia unei urgenţe. Sin.: abdomen chirurgical. V. şi durere.

ABDOMEN DE BATRACIAN / ventre de batracien / frog belly. Aspect particular al a. bolnavilor cu *ascită veche. Se caracterizează prin lărgirea părţilor laterale ale a., care devine asemănător ca formă cu a. broaştei.

ABDOMEN CHIRURGICAL / abdomen chirurgical / surgical abdomen. Sin.: abdomen acut (v.).

ABDOMEN ÎN CORABIE / ventre en bateau / scaphoid abdomen. Aspect particular al a., a cărui parte centrală este excavată, formând o depresiune delimitată de ultimele coaste şi de oasele iliace. Se observă în numeroase boli, îndeosebi în *holeră, meningită tuberculoasă, *colică saturnină şi în stări de *emaciere.

ABDOMEN ÎN DESAGĂ / ventre en besace / pendulous abdomen. Deformarea a. la obezii în vârstă sau la multipare la sfârşitul sarcinii. A., în loc să proemine, atârnă peste simfiza pubiană şi, uneori, peste coapse.

ABDOMEN DE LEMN / ventre de bois / wooden belly. Formă majoră de *contractură abdominală, care la palpare prezintă o duritate asemănătoare cu duritatea lemnului. Este caracteristic *peritonitei acute.

ABDOMINOCENTEZĂ, s. f. / abdominocentèse, s. f. / abdominocentesis. [*V. etimologia termenului abdomen; gr.* ***kentesis*** *= înțepătură.*] Puncţie abdominală, efectuată de obicei în scopul evacuării unei colecţii lichidiene. Sin.: paracenteză abdominală, puncţie abdominală. V. şi paracenteză.

ABDOMINOSCOPIE, s. f. / abdominoscopie, s. f. / abdominoscopy. [*V. etimologia termenului abdomen; gr.* ***skopia*** *= examinare, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Examinarea cavităţii abdominale cu ajutorul unui endoscop. V. şi laparoscopie.

ABDUCTOR, adj., s. m. / abducteur, adj., s. m. / abductor. [*Lat.* ***ab*** *= îndepărtat de;* ***ducere*** *= a duce, a purta.*] (Muşchi) care serveşte la *abducţie.

ABDUCŢIE, s. f. / abduction, s. f. / abduction. [*Lat.* ***abductio, -onis,*** *de la* ***ab*** *= îndepărtat de,* ***ductio, -onis*** *= ducere și* ***ducere*** *= a duce, a purta.*] 1) Termen folosit pentru a defini o mişcare care îndepărtează un membru sau un segment de membru de planul sagital, median. 2) Atitudine rezultată din această mişcare.

ABERANT, adj. / aberrant, -e, adj. / aberrant. [*Lat.* ***aberrare*** *= a se rătăci, a se abate, de la* ***ab*** *= îndepărtat de,* ***errare*** *= a devia.*] Care se abate de la normal prin aspect, structură sau localizare. Termenul se utilizează îndeosebi cu referire la traiectele anormale ale vaselor sanguine şi ale nervilor.

ABERAŢIE, s. f. / aberration, s. f. / aberration. [*Lat.* ***aberratio, -onis,*** *de la* ***ab*** *= îndepărtat de,* ***errare*** *= a devia.*] Abatere, deviere de la normal, anomalie. Termenul este utilizat îndeosebi cu referire la defectul de *stigmatism al unui sistem optic, care antrenează o deformare sau o lipsă de claritate a imaginii.

ABERAŢIE CROMOZOMIALĂ / aberration chromosomique / chromosome aberration. Orice anomalie cromozomială, fie numerică (*aneuploidie, *monosomie, *poliploidie, *tetraploidie, *trisomie), fie structurală, cu modificare cantitativă (*aneuzomie, *deleţie, trisomie parţială) sau fără modificare cantitativă (fuziune centrică, translocaţie echilibrată, inversiune). A. c. poate fi congenitală sau dobândită. Sin.: anomalie cromozomială.

ABETALIPOPROTEINEMIE, s. f. / abêtalipoprotéinémie, s. f. / abetalipoprotein(a)emia. [*Gr.* ***a*** *- priv.; β - a doua literă a alfabetului grec; gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***protos*** *= primul;* ***-ina; haima, -atos*** *= sânge.*] Sindrom ereditar caracterizat prin scăderea betalipoproteinelor în sânge, *acantocitoză, hipocolesterolemie, neuropatie, *retinită pigmentară atipică şi *malabsorbţie. Sin.: sindrom Bassen-Kornzweig.

ABIOGENEZĂ, s. f. / abiogenèse, s. f. / abiogenesis. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***bios*** *= viață;* ***genesis*** *= producere, de la* ***gennan*** *= a produce.*] Teorie conform căreia viaţa este originară din materia nevie, anorganică. Punctul culminant al a. a fost teoria generaţiei spontane (sec. al XVII-lea), dar adepţi ai a., cu argumente mai elaborate, există şi în prezent.

ABIOTIC, adj. / abiotique, adj. / abiotic. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***bios*** *= viață.*] Care se opune vieţii. Ex.: factor a., mediu a.

ABIOTROFIE, s. f. / abiotrophie, s. f. / abiotrophy. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***bios*** *= viață;* ***trophe*** *= hrană, nutriție.*] Proces degenerativ care afectează prematur structurile histologice, îndeosebi formaţiunile nervoase, fără o cauză aparentă. Ex.: a. retinei din *retinita pigmentară.

ABLACTAŢIE, s. f. / ablactation, s. f. / ablactation. [*Lat.* ***ablactatio, -onis*** *= înțărcare, de la* ***ab*** *= îndepărtat de,* ***lactatio, -onis*** *= alăptare, de la* ***lac, lactis*** *= lapte.*] 1) Încetarea secreţiei de lapte, adică a *lactaţiei. 2) Mai rar, *înţărcare.

ABLAŢIE, s. f. / ablation, s. f. / ablation. [*Lat.* ***ablatio, -onis*** *= separare, îndepărtare, de la* ***auferre*** *= a îndepărta.*] Îndepărtarea chirurgicală din organism a unui organ sau a unei formaţiuni patologice. Ex.: ablaţia unei tumori.

ABLEFARIE, s. f. / ablépharie, s. f. / ablepharia. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***blepharon*** *= pleoapă.*] Absenţa parţială sau totală a pleoapelor.

ABLUTOMANIE, s. f. / ablutomanie, s. f. / ablutomania. [*Lat.* ***ablutio, -onis*** *= spălare, purificare, de la* ***abluere*** *= a curăța prin spălare (****ab*** *= îndepărtat de;* ***luere,*** *de la* ***lavare*** *= a spăla).*] Comportament obsesional constând în spălatul excesiv de frecvent.

ABO / ABO / ABO. Abrev. utilizată în mod curent pentru grupe sanguine. V. grup sanguin.

ABOCLUZIE, s. f. / abocclusion, s. f. / abocclusion. [*Lat.* ***ab*** *= îndepărtat de; lat. medievală* ***occlusio, -onis,*** *de la* ***occludere*** *= a închide, și* ***claudere*** *= a închide.*] Dentiţie în care dinţii arcadei superioare (maxilar superior) şi ai arcadei inferioare (mandibulă) nu se află în contact.

ABORTIV, adj. / abortif, -ive, adj. / abortive, abortient, abortifacient. [*Lat.* ***abortivus,*** *de la* ***ab*** *- priv.,* ***oriri*** *= a se naște.*] 1) Care nu este dezvoltat complet. 2) Despre o substanţă sau o manevră care provoacă avortul. 3) Cu referire la o formă scurtă, cu simptomatologie redusă a unei boli.

ABRAHIE, s. f. / abrachie, s. f. / abrachia. [*Gr.* ***a*** *- priv.; lat.* ***brachium,*** *gr.* ***brakhion, -onos*** *= braț.*] Absenţă congenitală a braţelor.

ABRAHIOCEFALIE, s. f. / abrachiocéphalie, s. f. / abrachiocephalia. [*Gr.* ***a*** *- priv.; lat.* ***brachium,*** *gr.* ***brakhion, -onos*** *= braț;* ***kephale*** *= cap.*] Monstruozitate constând în absenţa congenitală a braţelor şi a capului.

ABRAZIUNE, s. f. / abrasion, s. f. / abrasion. [*Lat.* ***abrasio, -onis*** *= radere, de la* ***abradere*** *= a rade (****ab*** *- priv.;* ***radere*** *= a răzui).*] 1) Separarea sau excizia unor fragmente mici de piele sau de membrane mucoase superficiale prin răzuire sau frecare. 2) Uzură sau tocire a dinţilor de cauză fiziologică (masticaţie) sau patologică (defecte structurale dentare sau factori mecanici anormali). 3) În general, uzura unei structuri prin frecare.

ABRAZIV, adj., s. n. / abrasif, -ive, adj., s. m. / abrasive. [*Lat.* ***abrasum*** *de la* ***abradere*** *= a rade (****ab*** *- priv.;* ***radere*** *= a răzui).*] 1) Despre o substanţă dură, de regulă de origine minerală, utilizată fie pentru netezirea suprafeţelor rugoase ale unor piese (de ex:, în tehnica dentară), fie pentru producerea unor asperităţi pe suprafeţele netede. 2) Agent de curăţire care se adaugă în pastele de dinţi. Ex.: carbonat de calciu, fosfaţi de calciu, silicaţi etc.

ABREACŢIE, s. f. / abréaction, s. f. / abreaction. [*Lat.* ***ab*** *= de la; fr.* ***réaction,*** *din lat.* ***actio, -onis*** *= acțiune, de la* ***agere*** *= a acționa.*] V. catharsis, def. 1.

ABSENŢĂ, s. f. / absence, s. f. / absence. [*Lat.* ***absentia*** *= absență.*] Suspendarea brutală, completă sau parţială, de durată foarte scurtă (2 până la 15 secunde) a funcţiilor psihice superioare, care însoţeşte anumite descărcări epileptice generalizate (*mal epileptic). Se manifestă prin întreruperea activităţii voluntare, a mimicii şi obnubilarea conştienţei, asociată uneori cu ticuri, gesturi involuntare. Este urmată de *amnezie lacunară. Semnificaţia termenului se află încă în discuţie. În general, se disting: _a. simplă_, când pierderea conştienţei reprezintă singurul semn clinic apreciabil, şi _a. complexă_, când există semne clinice asociate. S-au propus criterii de modificare a *electroencefalogramei pentru a discrimina _a. tipică_ de _a. atipică_.

ABSINT, s. n. / absynthe, / absinthe. Extract de Arthemisa absinthium (o variantă de pelin) şi alte ierburi amare cu alcool 60° folosit ca băutură alcoolică; din 1915 a fost interzisă producerea şi comercializarea sa, deoarece conţine un alcaloid hematotoxic, triona, care produce nevrită optică şi ambliopie.

ABSORBANT, adj., s. n. / absorbant, -e, adj., s. m. / absorbent. [_Lat._ **_absorbtum_**, _participiul trecut al verbului_ **_absorbere_** _= a absorbi, a înghiţi, de la_ **_ab_** _= de la,_ **_sorbere_** _= a suge, a bea._] 1) Care absoarbe particule, energie, lichide sau vapori. 2) Substanţă care are această proprietate. În medicină: medicament care absoarbe gaze sau lichide. V. absorbţie.

ABSORBANŢĂ, s. f. / absorbance, s. m. / absorbance. [_Lat._ **_absorbtum_**, _participiul trecut al verbului_ **_absorbere_** _= a absorbi, a înghiţi, de la_ **_ab_** _= de la,_ **_sorbere_** _= a suge, a bea._] Parametru care caracterizează *absorbţia luminii cu o lungime de undă dată de către o substanţă în soluţie. De obicei, a. se exprimă prin logaritmul cu semn schimbat al *transmitanţei. _A. specifică_ se determină pentru o soluţie cu concentraţia 1%, cu o grosime de 1 cm şi la o lungime de undă determinată.

ABSORBŢIE, s. f. / absorption, s. f. / absorption. [_Lat._ **_absorbitio, -onis_**, _de la_ **_absorbere_** _= a absorbi, a înghiţi (_**_ab_** _= de la;_ **_sorbere_** _= a suge, a bea)._] 1) Acţiunea de a absorbi, de a reţine o substanţă în interiorul altei substanţe. A. se poate produce în medii foarte variate. 2) În fiziologie: pătrunderea unor substanţe în interiorul organismului, în sânge sau în interiorul unor celule. A. se produce îndeosebi la nivelul mucoasei intestinale. 3) Pătrunderea în organism a unui medicament sau a unui toxic. 4) Fenomenul prin care o parte din energia radiaţiilor electromagnetice sau corpusculare este disipată într-un mediu material. A nu se confunda cu *adsorbţie.

ABSORBŢIOMETRIE BIFOTONICĂ / absorptiométrie biphotonique / biphotonic absorptiometry, dual-photon absorptiometry. Măsurarea cantităţii de minerale în oase (*hidroxiapatită calcică) pe unitate volumică de ţesut osos. Se realizează folosind un radionuclid ca sursă de iradiere, ce emite în două domenii energetice adecvate. Cel mai folosit este ^{153}Gd (gadoliniu). Tehnica elimină necesitatea măsurării grosimii constante a ţesuturilor moi, ca în absorbţiometria monofotonică.

ABSORBŢIOMETRIE CU RADIAŢII X / absorptiométrie à rayons X / dual energy absorptiometry. Abrev. engl. DEXA. Metodă pentru măsurarea densităţii osoase (osteodensitometrie) în care sunt utilizate două fascicule de radiaţii X cu energie mică. V. şi absorbţiometrie bifotonică.

ABSORBŢIOMETRIE OSOASĂ / absorptiométrie osseuse / bone absorptiometry. [_Lat._ **_absorbitio, -onis_**, _de la_ **_absorbere_** _= a înghiţi (_**_ab_** _= de la;_ **_sorbere_** _= a suge, a bea); gr._ **_metron_** _= măsură; lat._ **_os, ossis_** _= os._] Sin.: osteodensitometrie (v.).

ABSTINENŢĂ, s. f. / abstinence, s. f. / abstinence, temperance (for alcohol), continence (sexual). [_Lat._ **_abstinentia_** _= reţinere, abţinere, de la_ **_abstinere_** _= a ţine departe (_**_abs_** _= îndepărtat de;_ **_tenere_** _= a ţine)._] Renunţarea parţială sau totală la o serie de deprinderi sau acte fiziologice: 1) _A. alimentară_ (în particular la alcool). 2) _A. sexuală_ etc.

ABULIC, adj., s. m. şi f. / aboulique, adj., s. m. et f. / abulic. [_Gr._ **_a_** _- priv.;_ **_boule_** _= voinţă._] (Subiect) care este afectat de *abulie.

ABULIE, s. f. / aboulie, s. f. / abulia. [_Gr._ **_a_** _- priv.;_ **_boule_** _= voinţă._] Diminuarea iniţiativei sau a voinţei.

ABZIMĂ, s. f. / abzyme, s. f. / abzyme. [_Neologism foarte recent, compus din_ **_ab_** _de la engl._ **_antibody_** _(anticorp) şi enzimă._] Anticorp capabil să accelereze o reacţie biochimică, asemenea unei enzime. În afara anticorpilor catalitici s-au obţinut molecule catalitice hibride, rezultate din combinarea unui anticorp cu o enzimă. A. prezintă o specificitate mai mare decât enzimele, fiind capabile să interacţioneze selectiv cu anumite configuraţii ale moleculelor substrat.

AC, s. n. / aiguille, s. f. / needle, acus. [_Lat._ **_acus_** _= ac._] Tijă subţire de oţel, cu un vârf ascuţit, de formă şi mărime variabile, în funcţie de utilizare: în chirurgie, în stomatologie, pentru injecţii sau pentru puncţii. Tipuri de a.: 1) _A. bumerang_, cu vârful mobil într-un spaţiu restrâns, pentru sutură în chirurgia prostatei şi a vezicii. 2) _A. dentare_, de diverse tipuri, pentru tratament la nivelul canalelor dentare. 3) _A. pentru injecţie_, utilizat în introducerea soluţiilor medicamentoase în ţesuturi, de lungimi şi grosimi diferite, cu secţiunea vârfului în bizou şi baza cu un ambou adaptabil la seringă. 4) _A. pentru injecţie intradermică_, scurt (6-13 mm) şi cu diametrul mic (0,5-0,6 mm). 5) _A. pentru injecţie intramusculară_, lung (50-70 mm), cu diametrul de 0,7-1,2 mm şi cu vârful în bizou lung. 6) _A. intestinal_, drept sau curb, cu secţiunea rotundă, prevăzut la un capăt cu o ureche, utilizat în sutura intestinală. 7) _A. de ligatură_, rectiliniu sau curbat, cu ureche care poartă materialul de ligatură. 8) _A. de pneumotorax_, de dimensiuni variabile, prevă-zut cu mandren. 9) _A. pentru puncţie lombară_, lung de 70-80 mm, cu diametrul de 0,7-0,8 mm, cu bizou scurt şi mandren. 10) _A. pentru puncţie sternală_, lung de 45 mm, cu diametrul de 1,80 mm, în bizou intermediar, cu mandren şi cursor ce reglează adâncimea pătrunderii acului. 11) _A. pentru puncţie venoasă_, lung de 30-40 mm, cu diametrul 0,8-1,6 mm, cu bizou scurt. 12) _A. pentru rahianestezie_, v. ac pentru puncţie lombară. 13) _A. pentru sutură vasculară_, drept, curb sau semi-curb, foarte subţire, uneori cu resort.

AC RADIOACTIV / aiguille radioactive / radioactive needle. Sursă liniară de *radiaţie gama utilizată în *curieterapie, constituită fie dintr-un tub metalic conţinând pulbere radioactivă (^{226}Ra, ^{137}Cs) şi ai cărui pereţi reţin radiaţiile corpusculare (alfa, beta), fie dintr-un fir (ac) de radioizotop (^{192}Ir) care prezintă un înveliş din platină.

ACALAZIE, s. f. / achalasie, s. f. / achalasia, achalasis. [_Gr._ **_a_** _- priv.;_ **_khalasis_** _= relaxare._] Anomalie de funcţionare a unui sfincter care constă în relaxarea defectuoasă în momentul contracţiei a conductelor supraiacente. Ex.: a. *cardiei explică dilataţia secundară a esofagului, a. ureterului explică hidronefroza intermitentă. V. şi cardiospasm.

ACALCULIE, s. f. / acalculie, s. f. / acalculia. [_Lat._ **_a_** _- priv.;_ **_calculare_** _= a socoti._] Imposibilitatea înţelegerii semnelor şi simbolurilor matematice, ca şi a efectuării de calcule scrise sau mentale.

ACAMPSIE, s. f. / acampsie, s. f. / acampsia. [_Gr._ **_a_** _- priv.;_ **_kamptein_** _= a încovoia._] Imposibilitatea efectuării flexiei la nivelul unui membru, din cauza imobilizării prelungite, a rigidităţii articulaţiilor sau anchilozei acestora.

ACANTHOSIS NIGRICANS / acanthosis nigricans / acanthosis nigricans. [_Gr._ **_akantha_** _= spin;_ **_-osis_**_; lat._ **_nigricare_** _= a se înnegri._] Dermatoză constând în hipertrofie papilară vegetantă şi pigmentaţie, localizată îndeosebi la nivelul axilelor, gâtului şi regiunilor genitocrurale; deseori, coexistă o distrofie a părului şi a unghiilor. Boala se asociază la adult şi vârstnic, în circa 50% din cazuri, cu un cancer abdominal (îndeosebi gastric). De asemenea, a. n. se asociază frecvent cu afecţiuni endocrine ca *sindromul Cushing, *boala polichistică ovariană, *acromegalia sau chiar cu o obezitate simplă. În forma autoimună (rară), producerea de anticorpi anti-receptori insulinici determină o *insulinorezistenţă severă.

ACANTOCIT, s. n. / acanthocyte, s. m. / acanthocyte. [*Gr. akantha = spin; kytos = celulă.*] Eritrocit sferic care prezintă la nivelul suprafeţei sale deformări ce sugerează aspectul unor spini.

ACANTOCITOZĂ, s. f. / acanthocytose, s. f. / acanthocytosis. [*Gr. akantha = spin; kytos = celulă; -oza.*] Anemie hemolitică în care sunt prezente *acantocite circulante.

ACANTOLIZĂ, s. f. / acantholyse, s. f. / acantholysis. [*Gr. akantha = spin; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge.*] Stare particulară a celulelor stratului mucos Malpighi caracterizată prin reducerea numărului de *joncţiuni care determină coeziunea celulelor. A. favorizează dezvoltarea de leziuni buloase.

ACANTOM, s. n. / acanthome, s. m. / acanthoma. [*Gr. akantha = spin; -oma.*] Denumire generală a tumorilor cutanate dezvoltate prin multiplicarea stratului Malpighi.

ACANTOPELVIS, s. n. / acanthopelvis, s. m. / acanthopelvis. [*Gr. akantha = spin; lat. pelvis = bazin.*] Tip de bazin observat în *rahitism, caracterizat prin prezenţa de vârfuri şi creste osoase situate la nivelul inserţiei tendoanelor, îndeosebi în zonele eminenţei ileopectinee şi a pubisului.

ACANTOZĂ, s. f. / acanthose, s. f. / acanthosis. [*Gr. akantha = spin; -oză.*] Hiperplazie difuză a stratului spinos al epidermului, leziune histologică tipică pentru vegetaţiile veneriene şi papiloame. Este denumită şi hiperacantoză.

ACAPNIE, s. f. / acapnie, s. f. / acapnia. [*Gr. a - priv.; kapnos = fum.*] Absenţa bioxidului de carbon din sânge. Termen utilizat uneori, greşit, drept sin. cu *hipocapnie.

ACARDIAC, adj. / acardiaque, adj. / acardiac. Care este lipsit de cord. V. şi acardie.

ACARDIE, s. f. / acardie, s. f. / acardia. Absenţa congenitală a inimii.

ACAREX TEST. Anglicism prin care este denumit un test prin care se măsoară concentraţia de acarieni (v. acarian) în probe de praf provenind din locuinţe.

ACARIAN, s. m. / acarien, s. m. / acarid, acaridan. [*Gr. akari = insectă mică.*] Nume dat unor paraziţi de talie mică aparţinând ordinului Acarienilor. Desemnează frecvent parazitul râiei *Sarcoptis* sau *Acarus scabiei. Thrombidium* şi căpuşele sunt acarieni.

ACARIOT, adj., s. n. / acaryote, adj., s. m. / acaryote. [*Gr. a - priv.; karyon = sâmbure, nucleu.*] (Celulă) care este lipsită de nucleu. Ex.: eritrocitul matur la mamifere.

ACARIOZĂ, s. f. / acariose, s. f. / acariosis. [*Gr. akari = insectă mică; -oză.*] Sin.: scabie (v.).

ACATAFAZIE, s. f. / acataphasie, s. f. / acataphasia, aggramatis. [*Gr. a - priv.; kataphasis = limbaj corect.*] Imposibilitatea respectării ordinii corecte a cuvintelor în vorbire, deci a sintaxei, deşi ideile subiectului rămân logice.

ACATAGRAFIE, s. f. / acatagraphie, s. f. / acatagraphia. [*Gr. a - priv.; katagraphein = a scrie corect.*] Imposibilitatea respectării ordinii corecte a cuvintelor în scris.

ACATALAZEMIE, s. f. / acatalasémie, s. f. / acatalas(a)emia. [*Gr. a - priv.; katalyein = a distruge, a dizolva; -ază; haima, -atos = sânge.*] Absenţa *catalazei din sânge. V. acatalazie.

ACATALAZIE, s. f. / acatalasie, s. f. / acatalasia. [*Gr. a - priv.; katalyein = a distruge, a dizolva; -ază.*] Boală determinată de absenţa congenitală a enzimei numită *catalază, manifestată prin ulceraţii, uneori gangrenoase, ale gingiilor şi gurii. Sin.: boală Takahara.

ACATAMATEZIE, s. f. / acatamathésie, s. f. / acatamathesia. [*Gr. a - priv.; katamathesis = capacitatea de înţelegere şi cunoaştere.*] 1) Pierderea funcţiei de percepţie din cauza unei leziuni centrale. 2) Diminuarea sau perturbarea capacităţii de înţelegere a vorbirii.

ACATIZIE, s. f. / acathésie, acathisie, s. f. / acathisia, akathisia. [*Gr. a - priv.; kathisis = acţiunea de a sta aşezat.*] 1) Sindrom caracterizat prin incapacitatea de a rămâne în poziţie şezândă, agitaţie motorie, eventual somn neliniştit, observat ca efect secundar după medicaţia antipsihotică sau neuroleptică, îndeosebi în cazul fenotiazinelor. 2) Tulburare în *boala Parkinson, constând în imposibilitatea bolnavilor de a rămâne mai mult timp în aceeaşi poziţie din cauza hipertoniei musculare. Prin mers sau modificarea poziţiei corpului senzaţiile de încordare musculară sunt atenuate.

ACCELERATOR, adj., s. n. (1), s. m. (2) / accélérateur, -trice, adj., s. m. / accelerator. [*Lat. accelerare = a grăbi, de la celer = rapid.*] Dispozitiv sau substanţă care accelerează un proces: 1) *A. de particule* sunt instalaţii complexe, cu ajutorul cărora particulele încărcate electric sunt accelerate, sub acţiunea unor câmpuri electrice şi magnetice, până la energii cinetice foarte mari, de ordinul MeV. A. au aplicaţii în fizica nucleară şi în medicină (tratamentul unor cancere). V. betatron, ciclotron şi sincrotron. 2) *A. de priză*, în stomatologie, sunt substanţe care grăbesc priza gipsului, a cimenturilor dentare sau polimerizarea acrilaţilor.

ACCELERAŢIE, s. f. / accélération, s. f. / acceleration. [*Lat. acceleratio, -onis = accelerare, de la accelerare = a grăbi şi celer = rapid.*] Creşterea vitezei unui punct material în mişcare, raportată la unitatea de timp. A. este o mărime vectorială definită ca derivata, într-un sistem de referinţă dat, vitezei punctului mobil în raport cu timpul: $a = \Delta v/\Delta t$. Se defineşte, de asemenea, *a. medie* ca variaţie a vitezei punctului mobil în unitatea de timp: $a_m = \Delta v/\Delta t$. Unitatea de măsură a intensităţii a. (denumită a. în limbaj curent) în SI este metrul pe secundă la pătrat (m/s^2).

ACCELERINĂ, s. f. / accélérine, s. f. / accelerin. [*Lat. accelerare = a grăbi, de la celer = rapid; -ină.*] Factorul VI al coagulării. Accelerează conversia *protrombinei în *trombină şi formarea *tromboplastinelor. Este produsă în ficat sub formă inactivă, *proaccelerină (factor V).

ACCEPTOR, s. m. / accepteur, s. m. / acceptor. [*Lat. acceptor = care primeşte, de la acceptare = a primi, a accepta.*] Substanţă care, într-un schimb de *radicali, primeşte radicalul şi se combină cu el. Compusul care cedează radicalul este denumit donor sau donator. Schimbul se face direct sau prin intermediul altui compus, cu rol mai întâi acceptor, apoi de donor şi care se numeşte transportor sau transmiţător. Ex.: *hexoza în cursul reacţiei de *fosforilare.

ACCES, s. n. / accès, s. m. / attack, crisis. [*Lat. accessus, de la accedere = a se apropia, a veni (către).*] În medicină, stare patologică, psihică sau somatică, survenită brusc şi imprevizibil. Ex.: a. de demenţă, a. de febră, a. de melancolie, a. de tuse. V. criză.

ACCESORIU, adj. / accesoire, adj. / accessory. [*Lat. medievală accesorium, de la accedere = a se apropia, a veni (către).*] Despre o structură care constituie un element secundar, auxiliar, incidental, complementar. Ex.: glande suprarenale a., tiroide a., duct pancreatic a. (Santorini).

ACCIDENT, s. n. / accident, s. m. / accident. [*Lat. accidens, -ntis, de la accidere = a se întâmpla.*] Situaţie neprevăzută care afectează starea de sănătate. Ex.: 1) *a. alergic*, care poate fi anafilactic sau seric. 2) *a. de decompresiune bruscă*, la scafandri, când se revine prea rapid la presiunea normală. 3) *a. electric*, consecutiv trecerii unui curent electric. 4) *a. de muncă*,

v. 5) *a. terapeutic*, consecutiv unui tratament medical sau chirurgical. 6) *a. de transfuzie*, prin hemoliza imunologică a hematiilor donatorului (nerespectarea grupelor sanguine) sau a hematiilor primitorului (prin hemolizine). 7) *a. vascular cerebral*, v.

ACCIDENT DE MUNCĂ / accident de travail / professional accident, occupational injury, industrial injury. Accident survenit din cauza muncii sau în timpul lucrului, la un subiect salariat, produs de o cauză exterioară şi provocând un prejudiciu fizic. Sunt asimilate a. m. şi accidentele survenite în timpul deplasării la şi de la locul de muncă. O legislaţie adecvată stabileşte drepturile salariaţilor şi răspunderile responsabililor întreprinderilor, în raport cu protecţia muncii şi medicina muncii.

ACCIDENT VASCULAR CEREBRAL / accident vasculaire cérébral / stroke, brain attack. Termen generic pentru tulburările clinice secundare unei leziuni anatomice a unuia sau mai multor vase cerebrale. AVC sunt cele mai frecvente boli neurologice şi pot surveni în: ocluzia vaselor cerebrale (*tromboză sau *embolie), ruptura unui vas cerebral, diminuarea circulaţiei prin scăderea presiunii sanguine, modificarea calibrului vascular (vasoconstricţie), perturbarea permeabilităţii vasculare, creşterea viscozităţii sângelui sau alte tulburări ale sângelui circulant. V. şi stroke.

ACCRETIO / accretio / accretio. [*Lat. **accretio, -onis** = creştere, sporire.*] Cuvânt latin utilizat ca atare pentru denumirea unei adeziuni anormale a unor părţi care în mod normal sunt separate. Ex.: *a. cordis, a. pericardi,* formă a pericarditei adezive (v. pericardită, def. 2) în care adeziunea se extinde de la pericard la pleură, la diafragm şi la peretele toracic.

ACEFALIE, s. f. / acéphalie, s. f. / acephalia. [*Gr. **a** - priv.; **kephale** = cap.*] Monstruozitate caracterizată prin absenţa congenitală a capului.

ACEDIA, s. n. / acidie, / acedia. [*Lat. **acidus** = acru.*] Depresie care se manifestă prin dezgust de a trăi, indiferenţă afectivă, inhibiţie şi chiar torpoare, fiind considerată de teologii Evului Mediu ca un păcat, deoarece este întreţinută de către pacient în mod voluntar.

ACELULAR, adj. / acellulaire, adj. / acellular. [*Gr. **a** - priv.; lat. **cellula** = cămăruţă, dim. de la **cella** = cămară.*] Care nu conţine celule. Sin.: anhist.

ACETABULOPLASTIE, s. f. / acétabuloplastie, s. f. / acetabuloplasty. [*Lat. **acetabulum** = vas pentru oţet; gr. **plastos** = modelat, de la **plassein** = a forma, a modela.*] Refacerea prin chirurgie plastică a *cavităţii cotiloide.

ACETABULUM, s. n. / acétabulum, s. m. / acetabulum. NA: acetabulum. [*Lat. **acetabulum** = vas pentru oţet.*] Sin.: cavitate cotiloidă (v.).

ACETALDEHIDĂ, s. f. / acétaldéhyde, s. m. / acetaldehyde. [*Lat. **acetum** = oţet; abrev. de la **alcool dehydrogenatum**.*] Metabolit produs la nivelul ficatului când sunt consumate cantităţi mari de alcool. A. rezultă în urma oxidării etanolului de către alcool-dehidrogenază, ea fiind apoi oxidată în acid acetic. A. poate forma compuşi cu macromoleculele hepatice, unii dintre aceştia fiind neoantigeni care pot induce răspunsuri imune anormale.

ACETAMINOFEN, s. n. / acétaminophène, s. m. / acetaminophen. Sin.: paracetamol (v.).

ACETAT, s. m. / acétate, s. m. / acetate. [*Lat. **acetum** = oţet.*] Termen generic pentru sărurile metalice solide cristaline cu solubilitate variabilă şi pentru esterii lichizi, mai mult sau mai puţin volatili, ai *acidului acetic. A. sunt utilizaţi ca reactivi chimici, solvenţi, în industria farmaceutică şi în cea chimică (obţinerea de rezine şi fibre artificiale).

ACETAZOLAMIDĂ, s. f. / acétazolamide, s. f. / acetazolamide. (DCI) *Diuretic ce acţionează prin inhibarea *anhidrazei carbonice. Utilizat frecvent în trecut (DC-Diamox), în prezent este înlocuit de diuretice mai eficiente.

ACETIL, s. m. / acétyl, s. m. / acetyl. [*Lat. **acetum** = oţet; gr. **hyle** = materie.*] Radical organic monovalent (CH_3CO-) rezultat prin îndepărtarea unei grupări hidroxil din carboxilul acidului acetic. A. participă intens la metabolismul acizilor organici, sub formă de acetat activat (*acetil-coenzimă A).

ACETILARE, s. f. / acétylation, s. f. / acetylation. [*Lat. **acetum** = oţet; gr. **hyle** = materie.*] Procesul de fixare al unui radical acetil (CH_3CO-) la nivelul unei molecule organice. A. produsă datorită acetil-coenzimei A contribuie la neutralizarea unor toxice din organism.

ACETILCISTEINĂ, s. f. / acétylcystéine, s. f. / acetylcysteine. (DCI) Substanţă fluidizantă a secreţiilor bronşice, administrată pentru a facilita eliminarea acestora.

ACETILCOENZIMĂ A / acétylcoenzyme A / acetyl coenzyme A. [*Lat. **acetum** = oţet; gr. **hyle** = materie; lat. **cum** = cu; gr. **en** = în; **zyme** = ferment, drojdie.*] Formă activată a *acidului acetic prin combinarea acestuia cu *coenzima A, termostabilă. A. A reprezintă punctul de plecare al mai multor căi metabolice, cele mai importante fiind: oxidarea în *ciclul Krebs, biosinteza *acizilor graşi, formarea acidului mevalonic, precursor al *colesterolului, formarea* corpilor cetonici. Abrev.: AcCoA.

ACETILCOLINĂ, s. f. / acétylcholine, s. f. / acetylcholine. [*Lat. **acetum** = oţet; gr. **hyle** = materie; **khole** = bilă; **-ina**.*] *Neuromediator prezent atât în sistemul nervos central, cât şi în cel periferic, eliberat la nivelul *sinapselor colinergice. A. este sintetizată atât în pericarion, cât şi în butonii terminali axonali, din *colină. Având două grupări active, a. intră în interacţiune cu două tipuri de *receptori colinergici: *receptorii muscarinici (M) şi *receptorii nicotinici (N). Cuplarea *alosterică a a. cu receptorii de tip M determină în majoritatea structurilor, inclusiv în SNC, efecte depolarizante, excitatoare. Excepţie fac musculatura cardiacă şi unii neuroni centrali, unde apar fenomene de hiperpolarizare şi inhibiţie. Prin cuplarea cu receptorii N, a. determină exclusiv depolarizarea şi iniţierea potenţialului de acţiune, cu efectele sale specifice (contracţia musculaturii scheletice, descărcarea de *noradrenalină şi *adrenalină, potenţiale de acţiune). Eliberarea de a. se intensifică la propagarea *impulsului nervos, deşi ea are loc, în cantităţi mici, şi în repaus. Inactivarea a. survine concomitent cu descărcarea, difuziunea şi fixarea ei pe receptorii colinergici. O parte din a. eliberată este recaptată de către terminaţiile presinaptice (reglare prin *feedback negativ), dar majoritatea este hidrolizată de *acetilcolinesterază în componentele sale de bază, precursori ai unor noi molecule de a. Abrev.: ACh. V. şi receptor muscarinic şi receptor nicotinic.

ACETILCOLINESTERAZĂ, s. f. / acétylcholinestérase, s. f. / acetylcholinesterase. [*Lat. **acetum** = oţet; gr. **hyle** = materie; **khole** = bilă; **-ina**; germ. **Essigäther** = eter acetic, din lat. **aether**, gr. **aither** = aer curat, boltă cerească; **-aza**.*] Sin.: colinesterază (v.).

ACETILGLUCOZAMINĂ, s. f. / acétilglucosamine, s. f. / acetylglucosamine. *Amidă a *acidului acetic şi a *hexozaminei (sin. glucozamină). Reprezintă forma sub care se găseşte glucozamina în anumite oligozide, glicozaminoglicani (mucopolizaharide), proteoglicani şi glicoproteine.

ACETONĂ, s. f. / acétone, s. f. / acetone. [*Lat. **acetum** = oţet; **-ona**.*] C_3H_6O. Lichid incolor, volatil, inflamabil, miscibil în apă, eter şi cloroform. Este utilizată ca solvent şi pentru obţinerea *cloroformului şi *iodoformului în industria farmaceutică. În *cromatografie serveşte la prepararea ţesuturilor pentru extracţia enzimelor. Este prezentă în halena (fiind recunoscută datorită mirosului de fructe) şi în urina diabeticilor supuşi restricţiei de glucide, ca şi în *inaniţie. În organism provine din decarboxilarea *acidului acetilacetic. V. şi corpi cetonici, cetonemie, cetonurie, cetoză.

ACETONEMIE, s. f. / acétonémie, s. f. / aceton(a)emia. [*Lat. acetum* = *oţet; -ona; gr. haima, -atos* = *sânge.*] Prezenţa unei concentraţii mari de *acetonă în sânge, manifestată clinic prin stare de excitaţie anormală urmată de depresie progresivă şi acidoză. În limbaj clinic uzual se utilizează termenul de *cetonurie, care se referă, însă, la ansamblul *corpilor cetonici.

ACETONURIE, s. f. / acétonurie, s. f. / acetonuria. [*Lat. acetum* = *oţet; -ona; gr. ouron* = *urină.*] Prezenţa *acetonei în urină. În limbaj clinic curent: cetonurie (v.).

ACHEIRIE, s. f. / acheirie, s. f. / acheiria. [*Gr. a - priv.; kheir, -iros* = *mână.*] Absenţa congenitală a mâinii, uni- sau bilaterală.

ACHILIE, s. f. / achylie, s. f. / achylia. [*Gr. a - priv.; khylos* = *suc.*] Diminuarea sau absenţa unor componente din secreţiile digestive şi chiar a volumului secreţiei. 1) *A. gastrică* înseamnă scăderea debitului sucului gastric, cu absenţa acidului clorhidric şi diminuarea *pepsinei. V. şi aclorhidrie. 2) În *a. pancreatică* scade secreţia pancreatică şi pot lipsi unii componenţi ai acesteia.

ACHILIE GASTRICĂ / achylie gastrique / gastric achylia. Sin.: anaclorhidrie (v. achilie).

ACID, s. m. / acide, s. m. / acid. [*Lat. acidus* = *acru.*] Substanţă care, în soluţii apoase, eliberează ioni H^+. Are gust acru, modifică culoarea indicatorilor, reacţionează cu metalele şi neutralizează bazele.

ACID ACETIC / acide acétique / acetic acid. CH_3COOH. Lichid incolor, cu miros picant caracteristic, produs în timpul fermentaţiei vinului în oţet. Se utilizează diluat (6%) sau ca *a. a. glacial* (89,4%). Sărurile de potasiu ale a. a. şi acetatul de sodiu sunt utilizate ca alcalizanţi urinari sau sistemici.

ACID ACETILACETIC / acide acétylacétique / acetoacetic acid. CH_3-CO-CH_2COOH. *Corp cetonic care rezultă din descompunerea imperfectă a *acizilor graşi şi a unor acizi aminaţi. Apare în sânge şi urină la subiecţii cu diabet zaharat incorect echilibrat. Creşterea sa în sânge poate genera *acidoză. Sin.: acid acetoacetic V. şi cetonemie, cetonurie.

ACID ACETILSALICILIC / acide acétylsalicylique / acetylsalicylic acid. (DCI) Sin.: aspirină (v.).

ACID ACETOACETIC / acide acétoacétique / acetoacetic acid. Sin.: acid acetilacetic (v.).

ACID ADENILIC / acide adénylique / adenylic acid. Sin.: acid adenozinmonofosforic (v.).

ACID ADENOZINDIFOSFORIC / acide adénosine diphosphorique / adenosine diphosphoric acid. Substanţă (mononucleotid) compusă dintr-o moleculă de adenină, una de D-riboză şi două molecule de a. fosforic. Intervine în oxidările celulare, în contracţia musculară şi în reacţiile de sinteză care utilizează a. adenozintrifosforic. Abrev.: ADP.

ACID ADENOZINMONOFOSFORIC / acide adénosine monophosphorique / adenosine monophosphate, adenosine monophosphoric acid. Substanţă (mononucleotid) compusă dintr-o moleculă de adenină, una de D-riboză şi o moleculă de a. fosforic. Intervine în formarea moleculelor de a. ribonucleic şi a moleculelor de a. adenozindifosforic (ADP) şi adenozintrifosforic (ATP). Sin.: acid adenilic. Abrev.: AMP.

ACID ADENOZINTRIFOSFORIC / acide adénosine triphosphorique / adenosine triphosphate, adenosine triphosphoric acid. Nucleotid compus din adenină, riboză şi trei radicali fosfat. Ultimii doi radicali sunt uniţi cu restul moleculei prin legături fosfat înalt energetice. Fiecare din aceste legături conţine circa 7 300-8 000 calorii/mol a. a. în condiţii standard şi 12 000 calorii în condiţii fiziologice, ceea ce reprezintă mult mai mult decât energia stocată în orice alt compus organic. Cum legăturile fosfat înalt energetice ale a. a. sunt foarte labile, scindarea lor în ADP (*a. adenozin-difosforic) şi a. fosforic se realizează instantaneu, ori de câte ori nevoile celulare o impun. ADP rezultat se recombină ulterior cu a. fosforic, în prezenţa energiei nou formate în celulă, pentru a reface a. a. şi a relua ciclul reacţiilor energogene celulare. Pentru acest motiv, a. a. a fost denumit "moneda energetică curentă" a celulei, capabilă de scindare şi de refacere continuă, cu rol principal de carburant celular. Energia eliberată de a. a. este absolut necesară în: metabolismul celular, contracţia musculară, sinteza unor hormoni, funcţionarea pompelor ionice de tip ATP-azic etc. Abrev.: ATP. Sin.: adenozin trifosfat.

ACID AMINAT / acide aminé / aminoacid. Sin.: aminoacid (v.).

ACID AMINOACETIC / acide aminoacétique / aminoacetic acid. Sin.: glicocol (v.).

ACID γ-AMINOBUTIRIC / acide γ-aminobutyrique / γ-aminobutyric acid. Sin.: GABA (v.).

ACID ε-AMINOCAPROIC / ACIDE ε-AMINOCAPROÏQUE / ε-AMINOCAPROIC ACID. (DCI) A. cu acţiune antifibrinolitică puternică, ce inhibă activatorii plasminogenului prezenţi în secreţiile orale şi stabilizează formarea cheagului în ţesuturi. Este folosit, în asociere cu factorul VIII, în profilaxia hemoragiilor, îndeosebi la pacienţii hemofilici supuşi intervenţiilor stomatologice. Abrev.: EACA.

ACID AMINOGLUTARIC / acide aminoglutarique / aminoglutaric acid. Sin.: acid glutamic (v.).

ACID δ-AMINOLEVULINIC / acide δ-aminolévulinique / δ-aminolevulinic acid. A. rezultat din condensarea succinil-coenzimei A şi a glicinei, în etapa iniţială a sintezei *hemului, desfăşurată în mitocondrii. Prin condensarea în citosol a două molecule de a. δ-a. se formează *porfobilinogenul. Dozarea a. δ-a. în urină este un test major pentru depistarea *saturnismului, deoarece inhibiţia enzimatică determinată de plumb în cursul sintezei hemului provoacă acumularea sa şi creşterea eliminării sale urinare. Abrev.: ALA.

ACID AMINOSUCCINIC / acid aminosuccinique / aminosuccinic acid. Sin.: acid aspartic (v.).

ACID ANTRANILIC / acide anthranylique / anthranylic acid. Catabolit urinar provenit din oxidarea incompletă a triptofanului la om. V. acid mefenamic.

ACID ARAHIDONIC / acide arachidonique / arachidonic acid. A. gras nesaturat, cu 20 de atomi de carbon, derivat din *fosfolipidele membranelor celulare. El este degradat de *ciclooxigenază în *prostaglandine, *prostaciclină şi *tromboxan A_2, iar de lipoxigenază în *leucotriene. Medicamentele antiinflamatoare steroidiene ar inhiba formarea de a. a. şi, implicit, a tuturor derivaţilor săi, în timp ce antiinflamatoarele non-steroidiene şi *aspirina ar bloca doar activarea ciclooxigenazei, neafectând producerea de leucotriene. V. inflamaţie.

ACID ASCORBIC / acide ascorbique / ascorbic acid. Denumirea chimică a *vitaminei C. V. şi tab. const. biochim.

ACID ASPARTIC / acide aspartique / aspartic acid. COOH-CH(NH_2)-CH_2-COOH. Aminoacid neesenţial, notat cu simbolurile Asp sau D. Component al proteinelor, joacă un rol central în metabolismul altor aminoacizi şi în sinteza ureei. Este utilizat în producerea industrială a *aspartatului. Sin.: a. aminosuccinic.

ACID AZOTIC / acide nitrique / nitric acid. Sin.: acid nitric (v.).

ACID BARBITURIC / acide barbiturique / barbituric acid. Radicalul de bază al întregii familii de barbiturice, cu formula chimică $C_4H_4N_2O_3$. Rezultă din combinarea a. malonic cu ureea, derivaţii săi de sinteză, barbituricele (îndeosebi *fenobarbitalul), fiind utilizaţi ca somnifere şi anticonvulsivante. Sin.: maloniluree.

ACID BENZOIC / acide benzoïque / benzoic acid. A. (C_6H_5COOH) abundent în fructe. Este şi un antiseptic acid utilizat pentru conservarea unor alimente sau pentru spălături bucale. Datorită acţiunii sale keratolitice, este cuprins în compoziţia unor unguente cosmetice. *Zaharina este derivată din a. b. A. b. din alimente se elimină sub formă de *a. hipuric.

ACID BILIAR / acide biliaire / biliary acid. A. sintetizat în celulele poligonale ale ficatului şi acumulat la nivelul *veziculei biliare sub formă de săruri. La om au fost identificaţi patru a. b.: colic, dezoxicolic, chenodezoxicolic şi litocolic. A. b. sunt detergenţi cu rol în emulsionarea triacilglicerolilor şi esterilor de acizi graşi, care devin astfel accesibili acţiunii lipazelor şi esterazelor. V. şi tab. const. biochim.

ACID BORIC / acide borique / boric acid. H_3BO_3. Antiseptic acid, bacteriostatic, uşor iritant al tegumentelor şi mucoaselor, rezervat pentru uz strict extern sub formă de apă borică 3% sau vaselină boricată 10%. Nu trebuie înghiţit şi nici utilizat pentru irigarea cavităţilor, deoarece este toxic.

ACID CARBONIC / acide carbonique / carbonic acid. H_2CO_3. A. organic slab, care în soluţie se găseşte în cea mai mare parte sub formă disociată, de CO_2. În sânge, speciile H_2CO_3 predominante sunt HCO_3^- (bicarbonat) şi CO_2 dizolvat în raport de 20:1. Conversia CO_2 în H_2CO_3 este catalizată de *anhidraza carbonică.

ACID CHENODEZOXICOLIC / acide chénodésoxycholique / chenodeoxycholic acid. *A. biliar primar, administrat *per os* pentru dizolvarea calculilor biliari de colesterol. Efectul terapeutic este probabil secundar reducerii activităţii *HMG-CoA reductazei, care produce scăderea sintezei hepatice a colesterolului. Abrev.: CDCA.

ACID CITRIC / acide citrique / citric acid. Compus tricarboxilic al *ciclului Krebs, care se formează în mitocondrii prin acţiunea unei enzime condensante, citrat-sintaza, ce acţionează pe *acetilcoenzima A şi *acidul oxaloacetic (reacţia inversă fiind catalizată de citrat-liaza extramitocondrială). A. c. este un *chelator al calciului, fiind introdus în compoziţia soluţiilor utilizate pentru conservarea sângelui; sărurile sale pot fi, de asemenea, utilizate pe cale intravenoasă în tratamentul *hipercalcemiilor. Este un a. cristalin, care se poate obţine şi prin sinteză şi poate fi întrebuinţat şi ca agent aromatizant. În natură se găseşte în cantitate mare în fructele din familia *Citrus* (citrice). V. vitamină C şi tab. const. biochim.

ACID CLORHIDRIC / acide chlorhydrique / hydrochloric acid. A. mineral puternic (HCl), coroziv, folosit ca reactiv chimic şi pentru prepararea unor medicamente. Determină reacţia acidă a sucului gastric, fiind secretat activ de către celulele oxintice (circa un miliard de celule) ale glandelor regiunii fundice şi ale corpului gastric. Mecanismul de secreţie a a. c., încă în discuţie, implică *pompa de H^+/K^+, care asigură transportul activ de H^+, anionul Cl^- provenind din disocierea NaCl. V. şi suc gastric.

ACID COLIC / acide cholique / cholic acid. *A. biliar primar derivat din *colesterol.

ACID CONDROITIN SULFURIC / acide chondroïtine sulfurique / chondroitin sulfuryl acid. *Mucopolizaharid component al substanţei fundamentale a cartilajului. A. c. s. are o acţiune inhibitoare asupra *elastazei, fiind utilizat ca antiartrozic cu acţiune lentă, în tratamentul simptomatic al *gonartrozei şi al *coxartrozei.

ACID DEZOXIRIBONUCLEIC / acide désoxyribonucléique / deoxyribonucleic acid. V. ADN.

ACID DIFOSFORIC / acide diphosphorique / diphosphoric acid. Sin.: acid pirofosforic (v.).

ACID ETILENDIAMINTETRAACETIC / acide éthylènediaminetetracétique / ethylenediaminetetraacetic acid. Agent *chelator, îndeosebi al calciului şi al magneziului. Sub formă de săruri de sodiu sau calciu este utilizat pentru îndepărtarea din organism, prin *chelare, a unor substanţe ca plumbul şi digitala. Abrev.: EDTA.

ACID FENIC / acide phénique / phenic acid. Sin.: fenol (v.).

ACID FENILACETIC / acide phénylacétique / phenylacetic acid. A. aromatic izolat din esenţe florale (îndeosebi din petalele de trandafir), utilizat în fabricarea parfumurilor. În organism, este un catabolit anormal al *fenilalaninei, format şi excretat în exces în *fenilcetonurie.

ACID FENILPIRUVIC / acide phénylpyruvique / phenylpyruvic acid. Metabolit al *fenilalaninei format şi excretat în exces în *fenilcetonurie. Din cauza deficitului ereditar de fenilalanin hidroxilază, fenilalanina nu poate fi convertită în tirozină, fiind deturnată în consecinţă pe căi metabolice alternative, cu producere de a. f., *a. fenilacetic şi a. fenillactic. V. şi fenilcetonurie.

ACID FITIC / acide phytique / phytic acid. (DCI) A. inozitolhexafosforic, cu proprietatea de a se combina cu sărurile de calciu din tubul digestiv, împiedicându-le astfel absorbţia. De aceea, este utilizat în litiaza calcică cu hipercalciurie.

ACID FOLIC / acide folique / folic acid. $C_{19}H_{19}N_7O_6$. Vitamină hidrosolubilă formată din pteridină, o moleculă de *a. paraaminobenzoic (PABA) şi *a. glutamic. Se găseşte în plantele verzi, ficat şi drojdii, fiind obţinut şi prin sinteză. Deoarece PABA nu poate fi sintetizat de către organismul animal, acesta este un component indispensabil al dietei. Sub formă de N^5,N^{10}-metilen tetrahidrofolat (N^5,N^{10}-metilenTH4), a. f. participă la sinteza ADN prin metilarea deoxiuridilmonofosfatului (dUMP) în deoxitimidilmonofosfat. Deficitul de *vitamină B_{12}, coenzimă necesară în conversia combinată a homocisteinei în *metionină şi a N^5metil-TH_4 în TH_4, blochează a. f. într-o formă inutilizabilă pentru sinteza ADN şi, consecutiv, conduce la perturbarea diviziunii celulare. Sunt afectate celulele cu *turnover* rapid, cum ar fi cele din măduva osoasă şi din mucoasele tractului digestiv, dezvoltându-se tabloul clinic şi hematologic de *anemie megaloblastică. Sin. (desuete): vitamină B_9, vitamină M. V. şi tab. const. biochim.

ACID FOLINIC / acide folinique / folinic acid, leucovorin. Derivat al tetrahidrofolatului care ocoleşte blocajul metabolismului folaţilor produs de inhibitorii dihidrofolat-reductazei, furnizând o formă de folat ce intră direct în ciclul metabolic al radicalilor monocarbonici. Este un antagonist biochimic al medicamentelor *antifolice. Sin.: acid tetrahidrofolic.

ACID FOSFATIDIC / acide phosphatidique / phosphatidic acid. Compus format dintr-o moleculă de *glicerol la nivelul căreia două funcţii alcool sunt esterificate de acizi graşi, iar a treia de o moleculă de acid fosforic. A. f. face parte din com-poziţia *fosfolipidelor care alcătuiesc dublul strat lipidic al *membranelor celulare: *fosfatidilcolină, *fosfatidiletanolamină, *fosfatidilinozitol, *fosfatidilserină.

ACID FOSFORIC / acide phosphorique / phosphoric acid. 1) *A. ortofosforic,* forma monomerică, H_3PO_4. 2) Termen general care include forma monomerică, forma dimerică *(a. pirofosforic)* şi cea polimerică *(a. metafosforic)*. Este un a. mineral care intră în compoziţia unor substanţe organice diverse (fosfoproteine, fosfolipide, fosfoglucide) şi intervine într-un număr de reacţii enzimatice. Sub formă de esteri participă la generarea compuşilor macroergici celulari, iar sub formă de săruri de calciu intră în compoziţia oaselor. A. f. este utilizat ca acidifiant urinar, ca acidulant alimentar şi în stomatologie.

ACID GASTRIC / acide gastrique / gastric acid. Denumire imprecisă pentru a. clorhidric secretat de celulele parietale în cavitatea gastrică. V. acid clorhidric.

ACID GLICOCOLIC / acide glycocholique / glycocholic acid. Unul dintre principalii acizi biliari. Rezultă din combinarea acidului colic cu glicocolul printr-o legătură amidică. Sărurile sale (glicocolaţi) sunt cele mai abundente în *bila adultului.

ACID GLIOXILIC / acide glyoxylic / glyoxylic acid. A. rezultat ca intermediar în conversia a. glicolic în *glicină. A. g.

reprezintă, de asemenea, precursorul primar al *a. oxalic la om, care este excretat în urină în *hiperoxalurie.

ACID GLUTAMIC / acide glutamique / glutamic acid. Aminoacid monoaminodicarboxilic, $COOH-(CH_2)_2-CH(NH_2)-COOH$, cu simbolul Glu sau E. A. g. este sintetizat în organism, deci neesenţial, fiind component al proteinelor tisulare şi plasmatice, al glutationului şi al vitaminelor din grupul *a. folic. Este precursor al a. γ-aminobutiric (*GABA) şi joacă rol de neurotransmiţător excitator în toate regiunile SNC. Sarea monosodică (glutamat de sodiu) este utilizată ca medicament în *encefalopatii (pentru ameliorarea capacităţilor intelectuale) şi în *epilepsie. Sin.: acid aminoglutaric. V. şi tab. const. biochim.

ACID GRAS / acide gras / fatty acid. V. acizi graşi.

ACID GUANIDINOSUCCINIC / acide guanidinosuccinique / guanidinosuccinic acid. Compus guanidinic, unul dintre produsele finale ale metabolizării proteinelor şi aminoacizilor. La niveluri plasmatice crescute, a. g. interferă cu activarea factorului III plachetar de către *adenozindifosfat, contribuind astfel la deteriorarea funcţiei plachetare în *insuficienţa renală cronică.

ACID HIALURONIC / acide hyaluronique / hyaluronic acid. A. *mucopolizaharidic rezultat din reunirea unor *dimeri alcătuiţi din a. glucuronic şi N-acetil-glucozamină. În funcţie de numărul de dimeri componenţi, poate avea o greutate moleculară foarte mare, de câteva milioane de Da. Formează miezul complexelor de *proteoglicani de la nivelul *matricei extracelulare. La acest nivel, a. h. are rol în legarea complexelor moleculare şi de agent protector. În organism, a. h. se mai află în lichidul *sinovial, în umoarea apoasă şi în *umoarea vitroasă. V. hialuronidază.

ACID β-HIDROXIBUTIRIC / acide β-hydroxybutyrique / β-hydroxybutyric acid. Produs al degradării incomplete a lipidelor, prezent în urina diabeticilor când creşte conversia *a. graşi în *cetone. V. corpi cetonici.

ACID 5-HIDROXI-INDOL-ACETIC / acide 5-hydroxy-indol-acétique / 5-hydroxindoleacetic acid. Substanţă rezultată din catabolismul *serotoninei prin acţiunea *monoaminoxidazei şi aldehid-dehidrogenazei. Eliminarea sa urinară creşte semnificativ în tumorile *carcinoide însoţite de producţie de serotonină.

ACID HIDROXIFENIL-PIRUVIC / acide hydroxyphénilpyruvique / hydroxyphenylpyruvic acid. Produs de transaminare a *tirozinei a cărui oxidare enzimatică produce *alcaptona (sin.: acid homogentizic). La nou-născut creşterea concentraţiei de a. h.-p. în sânge şi în urină exprimă o imaturitate enzimatică.

ACID HIPURIC / acide hippurique / hippuric acid. $C_6H_5CO-NH-CH_2COOH$. Produs de detoxificare a a. benzoic, rezultat în urma conjugării acestuia cu *glicina şi conţinut în unele alimente vegetale. Este eliminat prin urină.

ACID HOMOGENTIZIC / acide homogentisique / homogentizic acid. Sin.: alcaptonă (v.).

ACID HOMOVANILIC / acide homovanillique / homovanillic acid. Catabolit al *dopaminei, cu eliminare urinară crescută la pacienţii cu *feocromocitom sau alte tumori secretante de catecolamine, ca şi în *neuroblastoame. Abrev.: HVA.

ACID KAINIC / acide kainique / kainic acid. Acid dicarboxilic, analog structural al *L-gentamatului, de 50 de ori mai activ decât acesta ca neurotransmiţător. A. k. este utilizat în neurochimie.

ACID LACTIC / acide lactique / lactic acid. $CH_3-CHOH-COOH$. A. organic rezultat în urma fermentaţiei lactozei. Se formează în muşchi, în timpul respiraţiei celulare anaerobe din exerciţiul fizic intens. De asemenea, se produce în cazul când glucoza nu poate fi convertită în *acid piruvic în procesul de *glicoliză. A. l. contribuie la oboseala musculară. Unele bacterii pot converti lactoza în a. l. (fermentaţie lactică). Laptele îmbogăţit cu a. l. ajută la prevenirea dezvoltării bacteriilor generatoare de putrefacţie în intestinul gros. V. lactacidemie.

ACID LINOLEIC / acide linoléique / linoleic acid. A. gras polinesaturat esenţial conţinut în uleiul de peşte şi în unele uleiuri vegetale (ulei de in), precursor al *a. arahidonic. V. şi acizi graşi.

ACID LINOLENIC / acide linolénique / linolenic acid. A. gras esenţial, conţinut în cantitate mare în uleiul de in. V. acizi graşi.

ACID MEFENAMIC / acide méfénamique / mefenamic acid. (DCI) Derivat al *a. antranilic dotat cu proprietăţi analgezice şi antiinflamatorii. Este utilizat în special în artrita reumatoidă şi dismenoree. Intoxicaţia cu a. m. poate cauza colaps cardiovascular sau stop cardiac, comă, depresie respiratorie.

ACID NEURAMINIC / acide neuraminique / neuraminic acid. A. format prin condensarea unei molecule de *a. piruvic şi a unei molecule de D-manozamină. V. acid sialic.

ACID NICOTINIC / acide nicotinique / nicotinic acid. (DCI) $C_6H_5NO_2$. Substanţă cu proprietăţi vitaminice, prezentă în cea mai mare parte din celulele vii (ficat, lapte, drojdie, porumb). Este utilizată ca vasodilatator şi în tratamentul pelagrei. V. vitamină PP.

ACID NITRIC / acide nitrique / nitric acid. HNO_3. Lichid incolor, a. cu efect coroziv foarte puternic. Este utilizat uneori în testele de dozare a albuminei în urină, la prepararea derivaţilor nitraţi şi în industrie (explozivi şi coloranţi). Sin.: acid azotic.

ACID NUCLEIC / acide nucléique / nucleic acid. V. acizi nucleici, ADN, acid ribonucleic.

ACID OLEIC / acide oléique / oleic acid. A. gras nesaturat cu 18 atomi de carbon în moleculă, cel mai abundent şi răspândit a. gras în natură. Este utilizat ca solvent farmaceutic la prepararea uleiurilor şi loţiunilor. V. şi acizi graşi.

ACID ORGANIC / acide organique / organic acid. Termen utilizat de obicei pentru denumirea acizilor carboxilici nonaminaţi solubili în apă: *acizi graşi cu lanţ scurt, acizi cetonici (*corpi cetonici), acizi di- şi tricarboxilici. V. şi acidurie organică.

ACID OROTIC / acide orotique / orotic acid. Intermediar al biosintezei *pirimidinelor. Eliminarea de a. o. în urină (oroticurie) creşte în aciduria orotică, boală ereditară autozomal recesivă caracterizată prin *anemie megaloblastică rezistentă la vitamina B_{12} şi legată de un deficit enzimatic al metabolismului a. o.

ACID OSMIC / acide osmique / osmic acid. Denumire improprie, dar utilizată în mod curent pentru tetraoxidul de osmiu (O_sO_4). Iniţial, a. o. a fost utilizat ca *fixator în microscopia optică (fotonică), iar în prezent în microscopia electronică.

ACID OXALIC / acide oxalique / oxalic acid. $(COOH)_2.2H_2O$. A. organic, conţinut de vegetale diverse. Se formează, de asemenea, în organism în cursul degradării a. ascorbic şi glicocolului. Sub formă de oxalat de calciu, participă la formarea calculilor urinari. V. oxalemie, oxalurie.

ACID OXALOACETIC / acide oxaloacétique / oxaloacetic acid. A. cetodicarboxilic, constituent cheie al *ciclului Krebs, sintetizat din *aspartat şi din *piruvat, care se conjugă cu *acetilcoenzima A pentru a forma *citrat. Constituie o legătură între metabolismul proteinelor şi cel al glucidelor deoarece poate fi convertit în *a. aspartic (aminoacid) printr-o reacţie de transaminare şi este intermediar în calea gluconeogenetică.

ACID PALMITIC / acide palmitique / palmitic acid. $C_{16}H_{32}O_2$. A. gras saturat (v. acizi graşi).

ACID PARAAMINOBENZOIC / acide paraaminobenzoïque / paraaminobenzoic acid. Denumirea chimică a *biotinei, $NH_2C_6H_4COOH$. Sin.: vitamina B_8 (v).

ACID PARAAMINOHIPURIC / acide paraaminohippurique / paraaminohippuric acid. A. organic utilizat pentru explorarea funcțională a excreției tubulare renale. Abrev.: PAH.

ACID PARAAMINOSALICILIC / acide paraaminosalicylique / paraaminosalicylic acid. Medicament tuberculostatic minor, $C_7H_7NO_3$, analog al *a. paraaminobenzoic (PABA). Se administrează în asociere cu izoniazida şi streptomicina, pe cale intravenoasă sau orală. Abrev.: PAS.

ACID PICRIC / acide picrique / picric acid. Antiseptic fenolic utilizat în dermatozele veziculare, ca şi în anatomia patologică, în calitate de fixator al țesuturilor.

ACID PIROFOSFORIC / acide pyrophosphorique / pirophosphoric acid. Acid format prin condensarea a două molecule de *acid fosforic cu pierderea unei molecule de apă. A. p. conține o legătură de 20 KJ/mol susceptibilă să fie hidrolizată de o *pirofosfatază sau să transfere un radical fosforic pe altă moleculă. Sin.: acid difosforic.

ACID PIRUVIC / acide pyruvique / pyruvic acid. CH_3-CO-COOH. A. organic cu rol important în *ciclul Krebs. Reprezintă un produs intermediar de metabolism al *glucidelor, *grăsimilor şi aminoacizilor. Cantitatea de a. p. din sânge şi din țesuturi creşte în deficitul de *tiramină, care este esențială în oxidarea sa.

ACID PSEUDOMONIC / mupirocine / pseudomonic acid. Antibiotic produs de *Pseudomonas fluorescens*, care acționează prin inhibarea izoleucin-ARNt sintetazei, blocând competitiv locusul de legare al izoleucinei bacteriene. A. p. este selectiv pentru bacterii. Sin.: mupirocină.

ACID RETINOIC / acide rétinoïque / retinoic acid. Produs de oxidare a retinolului (*vitaminei A), cu acțiune *keratolitică, utilizat ca agent topic în tratamentul *acneei vulgare. Sin.: retinoin.

ACID RIBONUCLEIC / acide ribonucléique / ribonucleic acid. V. ARN.

ACID SALICILIC / acide salicylique / salicylic acid. A. ortohidroxibenzoic, $C_7H_6O_3$, extras din scoarța de salcie albă şi din frunzele de *Pyrola minor.* Se obține şi prin sinteză. Este utilizat în calitate de conservant alimentar, pentru prepararea salicilaților, aspirinei şi a numeroşi coloranți. Mai este de asemenea folosit ca antiseptic local datorită proprietăților sale bacteriostatice, antifungice şi keratolitice.

ACID SIALIC / acide sialique / sialic acid. Derivat N-acetilat al *a. neuraminic. Reprezintă un constituent esențial al funcțiunii glucidice a glicoproteinelor de la nivelul membranelor celulare. Cuprins în structura capsulei bacteriene, a. s. previne acumularea la suprafața bacteriilor a fracțiunii C3b a complementului, în cantitate suficientă pentru a iniția uciderea microorganismelor.

ACID STEARIC / acide stéarique / stearic acid. $C_{17}H_{35}COOH$. A. gras saturat, izolat din grăsimea de oaie şi conținut în cea mai mare parte a grăsimilor animale şi în uleiurile vegetale. Este utilizat în prepararea săpunului şi a unor produse farmaceutice, ca *supozitoarele.

ACID SULFURIC / acide sulfurique / sulfuric acid. H_2SO_4. A. mineral puternic, foarte coroziv, fumans în stare concentrată, cu numeroase utilizări industriale.

ACID TETRAHIDROFOLIC / acide tétrahydrofolique / folinic acid, leucovorin. Sin.: acid folinic (v.).

ACID URIC / acide urique / uric acid. $C_5H_4N_4O_3$. A. cristalin, produs final de degradare a purinelor organice (nucleotide) şi a purinelor alimentare, prezent în sânge (v. uricemie). Se poate acumula în unele stări patologice, ca *gută, *nefrite, *leucemii tratate cu *antimitotice sau prin *radioterapie, şi se poate elimina prin urină. Pentru valorile normale în sânge şi urină, v. tab. const. biochim.

ACID VANILMANDELIC / acide vanyl-mandélique / vanilmandelic acid. Produs al metabolismului intermediar al adrenalinei şi noradrenalinei (prin ortometilare, dezaminare şi oxidare). Valori crescute (26-66 mg în 24 de ore) se observă în feocromocitom şi moderat crescute (peste 10 mg în 24 de ore) în neuroblastom şi ganglioneurom. Denumirea chimică: a. 3-metoxi-4-hidroxi-mandelic. Abrev.: AVM. V. tab. const. endocrinol.

ACIDEMIE, s. f. / acidémie, s. f. / acid(a)emia. [*Lat. acidus = acru; gr. haima, -atos = sânge.*] Scăderea pH-ului plasmatic (normal 7,30-7,42) ca urmare a creşterii concentrației de ioni de hidrogen din plasmă. Această denumire a fost propusă pentru eliminarea ambiguității termenului *acidoză, care semnifică atât diminuarea pH-ului sanguin, cât şi diminuarea concentrației substanțelor tampon fără diminuarea efectivă a pH-ului.

ACIDEMIE IZOVALERIANICĂ / acidémie isovalérique / isovaleric acid(a)emia. Boală ereditară determinată de un deficit enzimatic în izovaleril-coenzima A dehidrogenază, care afectează metabolismul *leucinei. A. i. se traduce clinic prin întârziere mentală, crize de vomă, episoade de acidoză cu comă şi miros de "picioare murdare" al urinei.

ACIDEMIE METILMALONICĂ / acidémie méthyl-malonique / methylmalonic acid(a)emia. Sin.: hiperglicinemie (v.).

ACIDEMIE PIROGLUTAMICĂ / acidémie pyroglutamique / pyroglutamic acid(a)emia, 5-oxoprolin(a)emia. Boală metabolică ereditară, *autozomal recesivă, determinată de alterarea activității glutation-sintetazei. Provoacă anemie hemolitică cronică şi, frecvent, acidoză metabolică.

ACIDEMIE PROPIONICĂ / acidémie propionique / propionic acid(a)emia. Boală metabolică cu transmitere *autozomal recesivă, determinată de un deficit de propionil-coenzima A carboxilază, care se manifestă prin crize de acidocetoză cu hiperglicemie, întârziere mentală, osteoporoză, trombopenie şi leucopenie.

ACIDIFIERE, s. f. / acidification, s. f. / acidification. [*Lat. acidus = acru; facere = a face.*] 1) Adăugarea de acid într-o soluție. 2) Procesul de conversie a unei substanțe într-un acid. 3) Ansamblul proceselor de la nivel renal care conduc la producerea de urină acidă.

ACIDITATE, s. f. / acidité, s. f. / acidity. [*Lat. aciditas, -atis = acreală, de la acidus = acru.*] 1) Calitatea de a fi acid, datorită ionilor de hidrogen şi exprimată printr-un pH mai mic decât 7. 2) Concentrația în acid a unei soluții, exprimată de obicei prin valoarea pH-ului sau măsurată titrimetric cu ajutorul unei baze.

ACIDITATE GASTRICĂ / acidité gastrique / gastric acidity. A. sucului gastric, determinată de prezența acidului clorhidric liber şi combinat cu pepsină, acid lactic, cloruri etc. *A. liberă* este de 0,40-0,50 g%, iar cea *totală* (liberă + combinată) de 0,45-0,60 g%, sucul gastric având pH-ul de 0,9-1, cu variații mari (între 0,1 şi 2,5). Acidul clorhidric participă la digestia clorhidropeptică a albuminelor până la stadiul de albumoze şi peptone.

ACIDOCETOZĂ, s. f. / acidocétose, s. f. / acidoketosis, ketoacidosis. [*Lat. acidus = acru; acetum = oțet; -oza.*] Tip de *acidoză metabolică observată uneori în diabet, în vărsăturile acetonemice sau secundar unor tulburări digestive sau hepatice, în postul prelungit etc. A. este determinată de acumularea în organism a *corpilor cetonici, rezultați din metabolizarea excesivă a lipidelor, care compensează energetic perturbarea metabolismului glucidic. În evoluția a. se disting trei faze: 1) *A. pură*, uşoară, sau *preacidoza*, aproape latentă, în care organismul se opune eficient invaziei corpilor cetonici, rezerva alcalină rămânând normală. 2) *A. de alarmă*, sau *compensată*, când scade rezerva alcalină (între 30 şi 50 volume), dar pH-ul rămâne normal. 3) *A. gravă*, sau *decompensată*, este consecința depăşirii totale a mecanismelor tampon de reglare, rezerva alcalină diminuează considerabil şi pH-ul scade. Clinic, fazele de alarmă şi de a. decompensată corespund, în general, precomei şi comei diabetice. Sin.: cetoacidoză.

ACIDOFIL, adj. / acidophile, adj. / acidophilic, oxyphil. [*Lat. acidus = acru; gr. philos = prieten, de la philein = a iubi.*] Despre un compus tisular sau celular având o afinitate selectivă pentru coloranţi acizi, ca eozina. Citoplasma, de ex., este acidofilă. V. eozinofil.

ACIDOGENEZĂ, s. f. / acidogenèse, s. f. / acid formation. [*Lat. acidus = acru; gr. genesis = producere, de la gennan = a produce.*] Formare de acid. *A. renală* reprezintă excreţia de către celulele tubilor renali a ionilor acizi H^+, cu reabsorbţie, în schimb, de ioni de Na^+ sustraşi lichidului tubular. A. scade rapid pH-ul urinar. Este unul dintre mecanismele de reglare a echilibrului acidobazic: creşterea sa combate acidoza, iar diminuarea sa se opune alcalozei.

ACIDOREZISTENŢĂ, s. f. / acidorésistance, s. f. / acid-fast. [*Lat. acidus = acru; resistentia = împotrivire, de la resistere = a rezista, a se împotrivi şi sistere = a se opri.*] Proprietate a unor structuri de a rezista la acţiunea decolorantă a unui acid mineral sau organic. În bacteriologie, a. caracterizează genul **Mycobacterium*.

ACIDOZĂ, s. f. / acidose, s. f. / acidosis. [*Lat. acidus = acru; -oza.*] Perturbarea echilibrului acidobazic al plasmei în sensul acidităţii. Se traduce prin creşterea raportului acid carbonic/bicarbonaţi din plasmă. A. rezultă dintr-o formare excesivă sau eliminare insuficientă a acizilor, ori dintr-o pierdere excesivă de baze. Tipuri: 1) *A. metabolică* - prin producere exagerată de acizi (a. diabetică, a. prin surmenaj muscular), eliminare insuficientă a acestora (a. renală din nefropatiile glomerulare) sau urmare a unei pierderi excesive de baze (a. din diaree, a. nefropatiilor tubulare). Sin.: a. negazoasă sau fixă. 2) *A. respiratorie* este consecinţa unei eliminări deficiente de CO_2 prin expiraţie. Sin.: a. gazoasă. În timp ce în a. metabolică rezerva alcalină este scăzută, în a. respiratorie aceasta creşte. Dacă datorită mecanismelor de reglare din organism (*tampon) valoarea raportului acid carbonic/bicarbonaţi nu se schimbă, *a.* este *compensată* şi pH-ul nu se modifică. Când mecanismele de reglare sunt depăşite, pH-ul scade sub 7,35 şi *a.* este *decompensată.*

ACIDOZĂ LACTICĂ / acidose lactique / lactic acidosis. *A. metabolică fără *cetoză, determinată de acumularea excesivă a *lactaţilor în sânge şi observată în cursul *diabetului zaharat cu insuficienţă hepatică sau renală. Lactacidemia depăşeşte 7 mmol/l.

ACIDOZĂ METABOLICĂ / acidose métabolique / metabolic acidosis. V. acidoză.

ACIDOZĂ RESPIRATORIE / acidose respiratoire / respiratory acidosis. V. acidoză.

ACIDOZĂ TUBULARĂ ALBRIGHT / acidose tubulaire d'Albright / idiopathic chronic renal tubular acidosis. [*Fuller Albright, medic american, Boston, 1900-1969.*] Tubulopatie cu debut în primul an de viaţă, asociată cu nanism, polidipsie, poliurie, tulburări hidroelectrolitice, alterări osoase şi nefrocalcinoză. Sin.: sindrom Butler-Albright. V. şi sindrom Lightwood.

ACIDO-ALCOOL REZISTENT, adj. / acido-alcoolorésistant, adj. / acid-fast organism. Despre microorganismele care, după colorarea prin diferite procedee, nu pot fi decolorate cu acizi minerali sau cu amestecuri acidetanol. Această proprietate nu se află în relaţie cu vitalitatea unui anumit germen microbian.

ACIDURIE, s. f. / acidurie, s. f. / aciduria. [*Lat. acidus = acru; gr. ouron = urină.*] Eliminarea în exces a unui acid prin urină. Tipurile de a. se denumesc, de obicei, în funcţie de acidul eliminat. Ex.: a. arginosuccinică, sin. sindrom Allan (v.).

ACIDURIE ARGININOSUCCINICĂ / acidurie arginosuccinique / argininosuccinic aciduria. Sin.: sindrom Allan (v.).

ACIDURIE HIDROXIBUTIRICĂ CONGENITALĂ / acidurie hydroxybutyrique congénitale / congenital hydroxybutyric aciduria. Enzimopatie congenitală caracterizată prin prezenţa *acidului hidroxibutiric în urină, asociată cu encefalopatie, întârziere în dezvoltarea psihomotorie şi hipotonie musculară. Sin.: boală Smith-Strang.

ACIDURIE ORGANICĂ / acidurie organique / organic aciduria. Caracteristică a unor boli în care se constată o excreţie urinară excesivă a unuia sau a mai multor *acizi organici. A. o. poate fi dobândită (*acidoză lactică, *sindrom Reye, intoxicaţie cu salicilaţi etc.) sau în cadrul unei boli ereditare.

ACIN, s. m. / acinus, s. m. (pl. acini) / acinus (pl. acini). NA: acinus. [*Lat. acinus = boabă de strugure.*] 1) Unitate secretorie glandulară sub formă de fund de sac care se deschide într-un canal secretor. 2) *A. hepatic* - unitatea funcţională elementară a ficatului, constituită din parenchimul hepatic deservit de un ram al venei porte şi al arterei hepatice. Teritoriul unui a. h. este cuprins între două venule centrolobulare adiacente. 3) *A. pulmonar* - teritoriul pulmonar deservit de o bronhiolă terminală şi de ramificaţiile sale, reprezentate de canalele alveolare la nivelul cărora se află situate *alveolele pulmonare.

ACINETOBACTER / Acinetobacter / Acinetobacter. [*Gr. akinetos = imobil, de la a- priv., kinein = a mişca; bakterion, dim. de la bakteria = baston.*] Gen de diplococi saprofiţi gramnegativi, ubicuitari în apă şi sol, din familia *Neisseriaceae.* Cu virulenţă mică, dar prevalenţă crescută la nivelul pielii indivizilor sănătoşi, bacteriile A. au tendinţa la invazie în torentul circulator la persoane cu catetere intravenoase, plăgi chirurgicale sau arsuri. În aceste cazuri pot provoca meningite grave, abcese cerebrale, septicemii şi pleurezii.

ACINEZIE. Var. pentru akinezie (v.).

ACINOS, adj. / acineux, -euse, adj. / acinous. [*Lat. acinus = boabă de strugure.*] Care este format din *acini, care are forma unor acini.

ACIZI BILIARI / acides biliaires / bile acids. V. acid biliar.

ACIZI GRAŞI / acides gras / fatty acids. A. organici a căror moleculă conţine un lanţ carbonat liniar deschis, care îi face nemiscibili cu apa. A. g. participă la esterificarea colesterolului, la formarea trigliceridelor circulante şi din depozitele de ţesut adipos sau pot circula legaţi de albumină, când se numesc *a. g. liberi.* Au formula generală $CH_3(CH_2)_n$-2-COOH, cu n (par) cuprins între 4 şi 30. Se împart în *saturaţi* (dacă n + 12 - a. lauric; n + 16 - a. palmitic; n + 18 - a. stearic) şi *nesaturaţi* (n + 18 - a. oleic; n + 20 - *a. arahidonic). **A. g. esenţiali* sunt indispensabili în alimentaţie, deoarece nu sunt sintetizaţi în organism. Se găsesc în diverse uleiuri vegetale. V. şi acid arahidonic, acid linoleic, acid linolenic.

ACIZI GRAŞI ESENŢIALI / acides gras essentiels / essential fatty acids. Denumire pentru *a. g. care nu sunt sintetizaţi în organism: *a. linoleic, *a. linolenic şi *a. arahidonic. Absenţa acestora din alimente, chiar dacă *vitaminele A şi D sunt prezente, provoacă o diminuare a ritmului de creştere. Adiţia a. menţionaţi corectează această deficienţă. V. a. arahidonic, a. linoleic, a. linolenic. Denumire desuetă: vitamină F. V. şi tab. const. biochim.

ACIZI GRAŞI OMEGA-3 / ACIDES GRAS OMEGA-3 / OMEGA-3 FATTY ACIDS. Acizii graşi nesaturaţi, îndeosebi omega-3 (AGw3), spre deosebire de cei saturaţi au un slab randament energetic. Dar ei au alte roluri, unele capitale. Astfel, acizii graşi polinesaturaţi cresc *fluiditatea membranei. AGw3 se găsesc la peştii din mările reci, menţinând fluiditatea membranei chiar la temperaturi joase. Menţinerea fluidităţii membranelor este o condiţie pentru producerea unor procese fiziologice de bază, ca de ex. *neurotransmisia. Foarte probabil, AGw3 au un rol cheie În dezvoltarea sistemului nervos şi a retinei. O alimentaţie bogată în peşte (îndeosebi peşte gras: macrou, hering, somon, ton) asigură aportul direct de AGw3.

ACIZI LIPOTEICOICI / acides lipotéichoïques / lipoteichoic acids. A. din structura peretelui celular al bacteriilor grampozitive. Sunt constituiţi din *a. teicoici (polimeri de ribitol sau glicerol) ancoraţi prin lanţuri lipidice de membrana citoplasmatică şi sunt frecvent responsabili de anumite caracteristici ale bolilor cauzate de bacteriile patogene grampozitive.

ACIZI NUCLEICI / acides nucléiques / nucleic acids. Macromolecule constituente ale celulei, reprezentând substratul informaţiei genetice. Din punct de vedere chimic sunt polimeri ai *nucleotidelor. Există două tipuri de a. n.: ADN (cu o structură dublu-elicoidală, "elicea vieţii"), situat în nucleu, şi ARN (mai divers ca masă moleculară, dar cu o structură spaţială mai simplă), situat în *citoplasmă. V. şi ADN, ARN.

ACIZI TEICOICI / acides téichoïques / teichoic acids. A. din structura peretelui celular al bacteriilor grampozitive. Sunt polimeri de ribitol sau glicerol - legaţi prin grupări fosfat - care pot avea compuşi adiţionali legaţi de grupări laterale disponibile. A. t. pe bază de glicerol apar şi în structura membranei celulare.

ACLIMATIZARE, s. f. / acclimatement, s. m., acclimatisation, s. f. / acclimation, acclimatization. [*Lat.* ***clima, -tis,*** *din gr.* ***klima, -atos*** *= înclinaţia soarelui, de unde latitudine, climat.*] Adaptare a organismului la un nou climat (ex.: la frig) sau mediu (ex.: la altitudine).

ACLORHIDRIE, s. f. / achlorhydrie, s. f. / achlorhydria. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***khloros*** *= verde, clor;* ***hydor, hydatos*** *= apă.*] Termen sin. cu *anaclorhidrie. Uneori este utilizat ca sin. cu *achilie gastrică.

ACNEE, s. f. / acné, s. f. / acne. [*Gr.* ***akne*** *- greşeală de copiere a lui Actius pentru* ***akme*** *= vârf sau excrescenţă, sau* ***akhne*** *= tărâţe.*] Termen generic pentru un grup de afecţiuni variate ale pielii, de etiologii diverse, secundare unei leziuni sau unei tulburări funcţionale a glandelor sebacee sau pilosebacee. Termenul se utilizează îndeosebi pentru *a. vulgară, juvenilă* sau *polimorfă*, formă foarte frecventă la tineri, îndeosebi în perioada de *pubertate. Este caracterizată prin apariţia, pe un fond de *seboree, a unor *comedoane închise sau deschise (puncte negre), a unor *papulopustule rezultate din inflamaţia şi suprainfecţia comedoanelor şi a unor elemente nodulare legate de evoluţia în profunzime a papulopustulelor. Alte tipuri de a.: 1) *A. necrotică*, localizată pe frunte, tâmple şi pe partea anterioară a pielii capului, cu elemente papuloase şi ulterior pustuloase, acoperite de cruste, care după cădere lasă cicatrice. 2) *A. neo-natorum*, cu leziuni papulopustuloase şi comedoane ale feţei în primele trei luni după naştere. 3) *A. profesională*, caracterizată prin foliculită supurată şi comedoane localizate îndeosebi pe faţa externă a coapsei şi pe antebraţ. Apare îndeosebi prin expunerea la uleiuri, lubrifianţi şi la unii derivaţi cloraţi. 4) *A. rozacee* sau **cuperoza.* 5) *A. toxică*, secundară administrării unor medicamente, de origine profesională sau consecutivă utilizării unor produse cosmetice neverificate.

ACNEIFORM, adj. / acnéiform, adj. / acneiform. [*Gr.* ***akne*** *- greşeală de copiere a lui Actius pentru* ***akme*** *= vârf sau excrescenţă, sau* ***akhne*** *= tărâţe; lat.* ***forma*** *= formă.*] Care se aseamănă cu *acneea. Ex.: erupţie a.

ACOLIE, s. f. / acholie, s. f. / acholia. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***khole*** *= bilă.*] Absenţa sau diminuarea secreţiei biliare.

ACOLURIE, s. f. / acholurie, s. f. / acholuria. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***khole*** *= bilă;* ***ouron*** *= urină.*] Absenţa *pigmenţilor biliari din urină în unele forme de *icter.

ACOMODARE, s. f. / accommodation, s. f. / accommodation. [*Lat.* ***accomodation, -onis,*** *de la* ***accommodare*** *= a se adapta.*] Proprietatea ochiului de a se adapta pentru percepţia unor obiecte situate la diferite distanţe. A. este în mod normal spontană, producându-se prin modificarea convexităţii şi grosimii *cristalinului, datorită elasticităţii acestuia, sub acţiunea muşchiului ciliar, ca urmare fiind posibilă focalizarea razelor de lumină ce traversează mediile transparente ale ochiului pe o zonă retiniană unde imaginea formată va fi clară. Se disting: a) *a. absolută*, a fiecărui ochi, separat; b) *a. excesivă*, care persistă mai mult decât în mod normal; c) *a. negativă*, pentru distanţe lungi, prin relaxarea muşchiului ciliar; d) *a. pozitivă*, pentru distanţe scurte, prin contracţia muşchiului ciliar; e) *a. subnormală*, putere de a. insuficientă a ochiului. Var.: acomodaţie. V. şi cristalin.

ACOMODAŢIE. Var. pentru acomodare (v.).

ACONDROGENEZĂ, s. f. / achondrogenèse, s. f. / achondrogenesis. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***khondros*** *= cartilaj;* ***genesis*** *= producere, de la* ***gennan*** *= a produce.*] Varietate extremă de *osteocondrodisplazie care se caracterizează prin absenţa formării ţesutului cartilaginos. Se disting două tipuri: 1) *A. tip I*, nanism micromelic incompatibil cu viaţa, caracterizat prin absenţa aproape totală a oaselor membrelor, sin.: sindrom Langer-Saldino (v.); 2) *A. tip II*, formă neletală, sin.: sindrom Grebe (v.).

ACONDROPLAZIC, adj. / achondroplasique, adj. / achondroplastic. Care se referă la *acondroplazie.

ACONDROPLAZIE, s. f. / achondroplasie, s. f. / achondroplasia. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***khondros*** *= cartilaj;* ***plasis*** *= modelare, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] Formă gravă de *condrodistrofie ereditară a sugarului. Se manifestă prin nanism acompaniat de diverse anomalii (macrocefalie, cifoză, membre scurte şi groase etc.). Sin.: boală Kaufmann, boală Parrot, def. 2, condrodistrofie fetală.

ACOREA, s. f. / acorée, s. f. / acorea. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***kore*** *= pupilă.*] Absenţă congenitală a pupilei.

ACORIE, s. f. / acorié, s. f. / acoria. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***koros*** *= saţietate.*] Formă de *polifagie determinată de scăderea senzaţiei de saţietate, în condiţiile ingestiei unei cantităţi normale de alimente sau chiar în condiţii de supraalimentaţie.

ACREŢIE, s. f. / accrétion, s. f. / accretion. [*Lat.* ***accretio, -onis*** *= creştere, sporire.*] 1) Creştere prin adăugare de material. De ex., creştere normală prin aport de substanţe organice. 2) Aderenţa la nivelul membranei eritrocitare a unor substanţe străine. 3) Aderenţa unor părţi componente (ţesuturi, organe), care în mod normal sunt separate. V. accretio.

ACRILAMIDĂ, s. f. / acrylamide, s. f. / acrylamide. [*Lat.* ***acer*** *= acru; gr.* ***hyle*** *= materie;* ***ammoniakon*** *= sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia;* ***-idă.***] Amidă a acidului acrilic care prin reticulare formează un gel utilizat în tehnicile de separare a proteinelor şi ARN în funcţie de greutatea moleculară.

ACRILAT, s. m. / acrylate, s. m. / acrylate. [*Lat.* ***acer*** *= acru; gr.* ***hyle*** *= materie.*] Sare sau ester al acidului acrilic. O serie de a., denumiţi şi rezine acrilice, sunt utilizaţi drept componeneţi ai *lentilelor de contact sau ai unor materiale dentare (îndeosebi pentru confecţionarea protezelor).

ACRINIE, s. f. / acrinie, s. f. / acrinia. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***krinein*** *= a separa de.*] Absenţa sau diminuarea secreţiilor. Termen vag şi desuet.

ACROASFIXIE, s. f. / acro-asphyxie, s. f. / acro-asphyxia. [*Gr.* ***akron*** *= extremitate;* ***asphyxia*** *= oprire a pulsului, de la* ***a*** *= priv.,* ***sphyzein*** *= a pulsa.*] Tulburare vasomotorie la nivelul extremităţilor, manifestată prin *acrocianoză, scădere a temperaturii locale şi durere. Termenul se utilizează îndeosebi în cadrul *bolii Raynaud.

ACROCEFALIE, s. f. / acrocéphalie, s. f. / acrocephalia. [*Gr.* ***akron*** *= extremitate, vârf;* ***kephale*** *= cap.*] Malformaţie a craniului determinată de închiderea precoce a *suturilor sagitală şi coronală şi caracterizată prin dezvoltarea considerabilă, în înălţime, a regiunii occipitale, cu aplatizarea laterală a capului. Baza craniului este de asemenea deformată. Vârful (*sinciput) craniului poate fi plat (craniu în „turn") sau ascuţit (ţuguiat), malformaţie denumită *oxicefalie. A. este forma de *craniostenoză cea mai frecventă şi poate fi asociată cu alte anomalii ale scheletului. V. şi acrocefalosindactilie, acrocefalopolisindactilie.

ACROCEFALOPOLISINDACTILIE, s. f. / acrocéphalopolysyndactylie, s. f. / acrocephalopoly-syndactyly. [*Gr.* ***akron*** *= extremitate, vârf;* ***kephale*** *= cap;* ***polys*** *= mulţi;* ***syn*** *= împreună;* ***daktylos*** *= deget.*] Ansamblu de malformaţii ereditare ale scheletului în care se asociază *acrocefalosindactilia cu existenţa degetelor supranumerare la nivelul picioarelor. Au fost descrise trei tipuri de a.: 1) *A. tip I* sau sindrom Noack, cu transmitere autozomal dominantă. 2) *A. tip II* sau sindrom Carpenter (v.). 3) *A. tip III* sau sindrom Sakati, în care se asociază şi anomalii scheletice la nivelul membrelor inferioare.

ACROCEFALOSINDACTILIE, s. f. / acrocéphalosyndactylie, s. f. / acrocephalosyndactyly. [*Gr.* ***akron*** *= extremitate, vârf;* ***kephale*** *= cap;* ***syn*** *= împreună;* ***daktylos*** *= deget.*] Termen care reuneşte un ansamblu de afecţiuni, cu transmitere probabil autozomal dominantă, caracterizate prin malformaţii scheletice ale craniului (*craniostenoză), ale faciesului (exoftalmie, hipertelorism, hipoplazie a maxilarului superior, "nas în şa"), sindactilie. Simptomatologia descrisă anterior corespunde formei clasice de a. denumită şi sindrom sau boală Apert, în prezent considerată *a. tip I*. Alături de acesta se disting; *a. tip II* (v. boală Apert-Crouzon), *a. tip III* (v. sindrom Chotzen), *a. tip IV* (v. sindrom Waardenburg, def. 1), *a. tip V* (v. sindrom Pfeiffer).

ACROCIANOZĂ, s. f. / acrocyanose, s. f. / acrocyanosis. [*Gr.* ***akron*** *= extremitate;* ***kyanos*** *= albastru;* ***-ozã***.] Sin.: boală Crocq-Cassirer (v.).

ACRODERMATITĂ, s. f. / acrodermatite, s. f. / acrodermatitis. [*Gr.* ***akron*** *= extremitate;* ***derma, -atos*** *= piele;* ***-ită***.] Termen general pentru leziunile cutanate ale extremităţilor, cuprinse în cadrul unor boli sau sindroame: *a. continuă Hallopeau* (v. boală Hallopeau, def. 3), *a. cronică atrofiantă* (v. boală Pick-Herxheimer), *a. eritematopapuloasă infantilă* (v. sindrom Gianotti-Crosti).

ACRODERMATITĂ ENTEROPATICĂ / acrodermatite entéropatique / acrodermatitis enteropathica. Boală gravă, frecvent mortală, cu debut la sugar şi transmitere autozomal recesivă. Se manifestă prin asocierea de leziuni cutanate veziculobuloase şi eritematoscuamoase, cu localizare la nivelul extremităţilor şi periorificial, leziuni ale mucoaselor şi fanerelor (alopecie difuză) şi tulburări digestive (diaree). Scăderea *zincului plasmatic ar putea avea un rol în patogenia bolii.

ACRODINIE, s. f. / acrodynie, s. f. / acrodynia. [*Gr.* ***akron*** *= extremitate;* ***odyne*** *= durere.*] Durere la nivelul unei extremităţi. Descrisă şi ca boală: *a. infantilă* (v.).

ACRODINIE INFANTILĂ / acrodynie infantile / pink disease. Boală care afectează copiii între 6 luni şi 8 ani. Se caracterizează prin tumefacţie rece, umedă şi cianotică a mâinilor şi picioarelor, adesea a nasului şi a feţei (adesea până la eritem generalizat, datorită căruia se confundă adesea cu *boala Kawasaki). Este acompaniată de prurit, crize sudorale şi uneori de tulburări nervoase (iritabilitate, astenie, parestezii) sau cardiovasculare (tahicardie, hipertensiune). Se vindecă fără sechele. Cauze (ipotetice): carenţă alimentară, virus neurotrop, intoxicaţie cu mercur. Sin.: boală Feer, boală Selter-Swift-Feer, boală Swift.

ACRODISOSTOZĂ, s. f. / acrodysostose, s. f. / acrodysostosis. [*Gr.* ***akron*** *= extremitate, vârf;* ***dys*** *= greu, dificil;* ***osteon*** *= os;* ***-ozã***.] *Disostoză complexă în care se asociază o întârziere în dezvoltarea staturală cu *brahimelie (vizibilă îndeosebi la nivelul metacarpienelor şi metatarsienelor), anomalii osoase craniofaciale şi *retardare mentală.

ACRODISPLAZIE, s. f. / acrodysplasie, s. f. / acrodysplasia. [*Gr.* ***akron*** *= extremitate, vârf;* ***dys*** *= greu, dificil;* ***plasis*** *= modelare, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] Varietate de *osteocondrodisplazie în care leziunile osteocartilaginoase sunt localizate la nivelul extremităţilor, mai ales ale mâinilor. Prin analiza datelor clinice şi genetice au fost individualizate mai multe boli sau sindroame caracterizate prin a.: *boala Brailsford, *boala Thiemann, *sindromul Giedion, *sindromul Langer-Giedion.

ACRODOLICOMELIE, s. f. / acrodolichomélie, s. f. / acrodolichomely. [*Gr.* ***akron*** *= extremitate;* ***dolikhos*** *= lung;* ***melos*** *= extremitate, membru.*] Malformaţie somatică caracterizată prin prezenţa unor membre cu dimensiuni mult crescute.

ACROERITROZĂ, s. f. / acroérythrose, s. f. / acroerythrosis. [*Gr.* ***akron*** *= extremitate, vârf;* ***erythros*** *= roşu;* ***-ozã***.] Coloraţie roşie a extremităţilor, consecutivă vasodilataţiei. Se observă îndeosebi în *eritromelalgie şi în *boala Lane.

ACROESTEZIE, s. f. / acroésthésie, s. f. / acro(a)esthesia. [*Gr.* ***akron*** *= extremitate, vârf;* ***aisthesis*** *= senzaţie, sensibilitate.*] 1) Creştere a sensibilităţii la nivelul extremităţilor membrelor. 2) Durere la nivelul extremităţilor.

ACROFOBIE, s. f. / acrophobie, s. f. / acrophobia. [*Gr.* ***akron*** *= extremitate, vârf;* ***phobos*** *= frică.*] *Fobie, frică de locuri situate la înălţime.

ACROKERATOZĂ, s. f. / acrokératose, s. f. / acrokeratosis. [*Gr.* ***akron*** *= extremitate;* ***keras, keratos*** *= corn;* ***-ozã***.] Afecţiune a copilului şi adolescentului, caracterizată prin leziuni verucoase şi cornoase, localizate simetric pe partea dorsală a mâinilor şi picioarelor.

ACROKERATOZĂ PARANEOPLAZICĂ / acrokératose paranéoplasique / Bazex' paraneoplasic acrokeratosis. Sin.: sindrom Bazex (v.).

ACROMASTITĂ, s. f. / acromastite, s. f. / acromastitis. [*Gr.* ***akron*** *= extremitate, vârf;* ***mastos*** *= sân, mamelă;* ***-ită***.] Inflamaţia mamelonului.

ACROMAT, adj. / achromate, adj. / achromate. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***khroma, -atos*** *= culoare.*] 1) Despre ochiul afectat de *acromatopsie. 2) Despre un subiect care este inapt să distingă culorile.

ACROMATOPSIE, s. f. / achromatopsie, s. f. / achromatopsia. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***khroma, -atos*** *= culoare;* ***opsis*** *= vedere.*] Abolire a capacităţii de a percepe culorile (incidenţa: 1/300 000). Retina nu furnizează decât senzaţiile de alb, negru şi nuanţele intermediare. A. este cel mai frecvent parţială, cu afectarea percepţiei uneia sau mai multor culori. Sin.: acromazie. V. şi discromatopsie.

ACROMAZIE, s. f. / achromasie s. f. / achromasia. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***khroma, -atos*** *= culoare.*] Sin.: acromatopsie (v.).

ACROMEGALIE, s. f. / acromégalie, s. f. / acromegaly. [*Gr.* ***akron*** *= extremitate, vârf;* ***megas, megalos*** *= mare.*] Boală determinată de creşterea secreţiei de *somatotrop survenită după închiderea cartilajelor de creştere, deci la adult. Clinic, a. se traduce prin anomalii morfologice (hipertrofie a extremităţilor), metabolice (diabet, hipercalciurie, hiperfosforemie), endocrine (insuficienţă gonadotropă) şi hipertensiune arterială. A. este aproape întotdeauna determinată de un adenom hipofizar eozinofilic al lobului anterior al hipofizei. Dacă hipersecreţia de somatotrop apare înaintea închiderii cartilajelor de creştere, aceasta duce la *gigantism. Sin.: boală Marie (def. 1).

ACROMEGALO-GIGANTISM, s. n. / acromégalo-gigantisme, s. m. / acromegalo-gigantism. V. acromegalie şi gigantism.

ACROMELIC, adj. / acromélique, adj. / acromelic. [*Gr.* ***akron*** *= extremitate, vârf;* ***melos*** *= membru.*] Care se referă la porţiunea distală a unui membru, superior sau inferior.

ACROMICRIE, s. f. / acromicrie, s. f. / acromicria. [*Gr. **akron** = extremitate, vârf; **mikros** = mic.*] Extremităţi (mâini şi picioare) mici, ale căror dimensiuni nu sunt proporţionale cu restul corpului. A. este îndeosebi de natură hormonală.

ACROMIE CUTANATĂ / achromie cutanée / achromia, albinism. [*Gr. **a** - priv.; **khroma, -atos** = culoare; lat. **cutis** = piele.*] Sin.: albinism (v.).

ACROMION, s. n. / acromion, s. m. / acromion. NA: acromion. [*Gr. **akron** = extremitate, vârf; **omos** = umăr.*] Extremitate a spinei omoplatului, prin care acesta se articulează cu clavicula, rezultând articulaţia acromioclaviculară.

ACROOSTEOLIZĂ, s. f. / acroostéolyse, s. f. / acroosteolysis. [*Gr. **akron** = extremitate; **osteon** = os; **lysis** = distrugere, de la **lyein** = a distruge.*] Sindrom primitiv sau secundar caracterizat prin liza progresivă a oaselor mâinilor sau/şi ale picioarelor. *A. idiopatică* este o formă cu transmitere autozomal dominantă, cu debut în copilărie şi cu evoluţie prelungită, dar în general favorabilă.

ACROPAHIDERMIE, s. f. / acropachydermie, s. f. / acropachyderma. [*Gr. **akron** = extremitate; **pakhys** = gros; **derma, -atos** = piele.*] Îngroşare marcată a pielii la nivelul feţei, scalpului şi extremităţilor însoţită de *hipocratism digital şi deformări ale oaselor lungi. A. se observă îndeosebi în *acromegalie.

ACROPAHIE, s. f. / acropachie, s. f. / acropachy. [*Gr. **akron** = extremitate; **pakhys** = gros.*] Mărire a extremităţilor din cauza unei hipertrofii a osului subperiostal, îndeosebi la nivelul falangelor şi, în general, a capetelor distale ale oaselor mâinilor şi picioarelor.

ACROPARESTALGIE, s. f. / acroparesthalgie, s. f. / acropar(a)esthalgia. [*Gr. **akron** = extremitate; **para** = dincolo de, lângă; **aisthesis** = senzaţie, sensibilitate; **algos** = durere.*] *Parestezie a extremităţilor, însoţită de durere.

ACROPARESTEZIE, s. f. / acroparesthésie, s. f. / acroparesthesia. [*Gr. **akron** = extremitate, vârf; **para** = dincolo de, lângă; **aisthesis** = senzaţie, sensibilitate.*] *Parestezie a extremităţilor. Dacă este nocturnă, localizată la nivelul mâinilor, la femeie după 40 de ani, reprezintă, de obicei, consecinţa compresiei nervului median în canalul carpian.

ACROPATIE, s. f. / acropathie, s. f. / acropathy. [*Gr. **akron** = extremitate; **pathos** = boală.*] Denumire generică pentru orice afecţiune a extremităţilor. V. şi acrosindrom.

ACROPATIE ULCEROMUTILANTĂ / acropathie ulcéromutilante / acrodystrophic neuropathy. Sindrom caracterizat prin apariţia de tulburări trofice cutanate (de tip *mal perforant) şi osteoarticulare (osteoartropatie, fracturi spontane, osteoliză). Leziunile afectează extremităţile membrelor inferioare, mai rar pe cele ale membrelor superioare, cu evoluţie către amputaţii spontane. A. u. poate surveni în cadrul unei neuropatii senzitive familiare, denumită boala Thévenard, sau secundar, în boli ca diabetul, lepra sau alcoolismul. La baza patogeniei tulburărilor trofice ar sta pierderea sensibilităţii dureroase, denervaţia periferică şi microtraumatismele. Sin.: boală Thévenard, sindrom Denny-Brown (def. 2). V. şi boală Bureau-Barrière.

ACROPOIKILOTERMIE, s. f. / acropoïkilothermie, s. f. / acropoikilothermy. [*Gr. **akron** = extremitate; **poikilos** = felurit, variat; **therme** = căldură, de la **thermos** = cald.*] Sindrom **sine materia*, care apare la sexul feminin, în care se asociază hipotermia simetrică a extremităţilor şi senzaţii de "deget mort", de mână şi gambe îngheţate. A. este consecinţa spasmelor vasculare şi a deschiderii reflexe a anastomozelor arteriovenoase.

ACROSCLEROZĂ, s. f. / acrosclérose, s. f. / acrosclerosis, acroscleroderma. Manifestare în cadrul *sclerodermiei generalizate sau sistemice în afectarea părţilor distale ale extremităţilor, în special a degetelor (*sclerodactilie), a gâtului şi a feţei, în particular a nasului.

ACROSINDROM, s. n. / acrosyndrome, s. m. / peripheral vascular disease. [*Gr. **akron** = extremitate; **syndrome** = drum împreună, concurs, de la **syn** = împreună, **dromos** = cursă, drum.*] Termen general pentru toate sindroamele caracterizate prin tulburări vasomotorii la nivelul extremităţilor, fie că acestea sunt aparent autonome, fie că survin în cursul unor boli diverse. Termenul de a. este relativ impropriu, atât etimologic, cât şi pentru că este sin. parţial cu *acropatie.

ACROZINĂ, s. f. / acrosine, s. f. / acrosin. Tip de serinendopeptidaze stocate în *acrozomii spermatozoizilor în formă inactivă denumită proacrozină. Gena care codifică preproacrozina se află pe cromozomul 22 (22 q 13 - qter). A. prin activarea proacrozinei de către ionii de calciu contribuie împreună cu *hialuronidaza la penetrarea învelişului extern al *ovulului de către spermatozoid.

ACROZOM, s. m. / acrosome, s. m. / acrosome. [*Gr. **akron** = extremitate, vârf; **soma, -atos** = corp.*] Regiune a capului spermatozoidului care conţine o veziculă cu enzime hidrolitice (îndeosebi *hialuronidază şi acrozină), permiţând acestuia să penetreze învelişul extern al ovulului.

ACRP 30 / ACRP 30 / ACRP 30. Siglă de la *Adipocyte Complement Related Protein* considerată ca denumire sin. pentru adiponectină (v.).

ACT RATAT / act manqué / faulty act. [*Lat. **actum**, participiul trecut de la **agere** = a acţiona; fr. **rater** = a rata.*] Reacţie în aparenţă ilogică, legată de motive ascunse în *subconştient. A. r. survine pe neaşteptate, accidental în comportamentul normal al unei persoane.

ACTH / ACTH / ACTH. [*Abrev. engl.: **A**dreno-**C**ortico**T**ropic **H**ormone = hormon adrenocorticotrop.*] Abrev. utilizată în mod curent pentru corticotrofină (v.) V. şi tab. const. endocrinol.

ACTINĂ, s. f. / actine, s. f. / actin. [*Gr. **aktis, -inos** = rază.*] Constituent proteic al muşchiului, existând sub două forme: *a. monomerică* sau *globulară G* şi *a. polimerică* sau *filamentoasă F*. Combinată cu *miozina, dă actomiozina, care reprezintă elementul contractil al fibrei musculare. A. a fost identificată şi în *citoschelet.

ACTING OUT. [*Anglicism care poate fi tradus, aproximativ, prin trecerea la act.*] Denumeşte un comportament brusc, impulsiv şi violent, traducând executarea unor *pulsiuni anterior reprimate. A. o. apare ca un comportament neaşteptat şi neadaptat al unui pacient în cursul psihanalizei sau al unui alt tratament psihoterapeutic.

ACTINIC, adj. / actinique, adj. / actinic. [*Gr. **aktis, -inos** = rază.*] Care se referă la radiaţiile spectrului electromagnetic care au capacitatea de a induce un efect chimic. Este cazul radiaţiilor violet ale spectrului vizibil şi al radiaţiilor ultraviolete.

α-ACTININE, s. f. pl. / α-actinines, s. f. pl. / α-actinins. Familie de proteine homodimeră (circa 2x100 kDa) măsurând cca 3-4 nm în lăţime şi 30-40 nm lungime. Fiecare extremitate prezintă un domeniu de legare pentru actina F. A. stabilesc legături între *microfilamente în fasciculele antiparalele de fibre de tensiune. Ele intervin în legătura *filamentelor subţiri la nivelul discului Z al muşchiului striat şi la cele ale *microfilamentelor cu *caderinele sau *integrinele.

ACTINITĂ, s. f. / actinite, s. f. / actinodermatitis, actinocutitis. [*Gr. **aktis, -inos** = rază; -ită .*] Inflamaţie cutanată determinată de expunerea excesivă la radiaţiile solare sau la acţiunea razelor X.

ACTINODERMATOZĂ, s. f. / actinodermatose, s. f. / actinic dermatitis. [*Gr. **aktis, -inos** = rază; **derma, -atos** = piele; **-oză** .*] Termen generic pentru ansamblul erupţiilor cutanate provocate de radiaţiile solare. V. şi fotodermatoză, lucită.

ACTINOLOGIE, s. f. / actinologie, s. f. / actinology. [*Gr. **aktis, -inos** = rază; **logos** = ştiinţă.*] 1) Studiul energiei radiante.

2) Sudiul efectelor chimice şi, îndeosebi, al efectelor biologice exercitate de radiaţiile luminoase, ultraviolete şi infraroşii.

ACTINOMETRIE, s. f. / actinométrie, s. f. / actinometry. [*Gr. aktis, -inos = rază; metron = măsură.*] Măsurare a intensităţii radiaţiilor solare.

ACTINOMICETE, s. f. pl. / Actinomycètes, s. f. pl. / Actinomycetales. [*Gr. aktis, -inos = rază; mykes, myketos = ciupercă.*] Bacterii care aparţin clasei *Actinomycetes* (v.).

ACTINOMICETOM, s. n. / actinomycétome, s. m. / actinomycoma, actinomycetoma. *Micetom determinat de o bacterie filamentoasă din clasa *Actinomycetes.

ACTINOMICINĂ, s. f. / actinomycine, s. f. / actinomycin. [*Gr. aktis, -inos = rază; mykes, myketos = ciupercă; -ină.*] Antibiotic cromopeptidic izolat din diferite specii de *Streptomyces*. Există mai multe forme (A, B, C etc.), cea mai cunoscută fiind a. C. Are o acţiune inhibitoare asupra acizilor nucleici bacterieni şi, cu tot efectul toxic, este utilizată în tratamentul limfogranulomatozei.

ACTINOMICOM, s. n. / actinomycome, s. m. / actinomycoma. [*Gr. aktis, -inos = rază; mykes, myketos = ciupercă; -oma.*] *Granulom provocat de ciuperci patogene din genul **Actinomyces*, frecvent în cadrul *actinomicozei.

ACTINOMICOZĂ, s. f. / actinomycose, s. f. / actinomycosis. [*Gr. aktis, -inos = rază; mykes, myketos = ciupercă; -oză.*] Infecţie cronică produsă de *Actinomyces*, caracterizată prin leziuni granulomatoase indurate, care abcedează în puncte multiple. Puroiul conţine granule mici, galbene de *miceliu fragmentat, vizibile cu ochiul liber. Se disting trei forme: *cervicofacială* (cea mai frecventă), *pulmonară* (rară) şi *abdominală*. Sin.: boală Rivalta.

ACTINOMYCES / Actinomyces / Actinomyces. [*Gr. aktis, -inos = rază; mykes, myketos = ciupercă.*] Gen de bacterii filamentoase ramificate, anaerobe, aparţinând clasei **Actinomycetes* şi familiei *Actinomycetaceae*. A. cuprind două specii: *A. bovis*, agent al actinomicozei bovine, şi *A. israeli*, *saprofit al cavităţilor naturale, care poate provoca la om *actinomicoza.

ACTINOMYCETES / Actinomycetes / Actinomycetes. [*Gr. aktis, -inos = rază; mykes, myketos = ciupercă.*] Clasă de bacterii filamentoase considerate mult timp ciuperci datorită asemănării filamentului lor cu un *miceliu. A. cuprind familiile: **Mycobacteriaceae* (v. *Mycobacterium*), *Actinomycetaceae* (v. *Actinomyces*) şi *Streptomycetaceae* (v. *Streptomyces*).

ACTINORETICULOZĂ, s. f. / actinoréticulose, s. f. / actinic reticuloid. [*Gr. aktis, -inos = rază; lat. reticulum, dim. de la rete, -is = reţea; -oză.*] *Fotodermatoză caracterizată prin apariţia la vârstnici, pe tegumentele expuse la soare, a unor leziuni papuloase urmate de îngroşarea difuză a pielii cu descuamare şi prurit intens. Leziunile au o evoluţie cronică şi se aseamănă cu cele din *hematodermie.

ACTINOTERAPIE, s. f. / actinothérapie, s. f. / actinotherapy. [*Gr. aktis, -inos = rază; therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji.*] Termen ce desemnează toate metodele terapeutice care utilizează radiaţiile de diverse naturi. În mod particular, termenul se referă la utilizarea radiaţiilor luminoase, ultraviolete şi infraroşii. V. şi fototerapie.

ACTIV, adj. / actif, -ive, adj. / active, deedfull. [*Lat. activus = care acţionează, de la agere = a acţiona.*] 1) Stare a unor substanţe apte să reacţioneze puternic. Ex.: cărbunele a. are proprietăţi deosebite de absorbţie sau adsorbţie. 2) Sin.: activat (ca rezultat al *activării). Ex.: moleculă activată sau a. 3) Despre o substanţă dotată cu putere rotatorie optică (substanţă optic a.). 4) Eficient, referitor la un medicament.

ACTIVARE, s. f. / activation, s. f. / activation. [*Lat. activus = care acţionează, de la agere = a acţiona.*] 1) Intensificare a proprietăţilor unui corp, cu sau fără transformare chimică, prin adăugarea unei mici cantităţi dintr-o substanţă denumită *activator sau prin expunerea la radiaţii. 2) În fiziologie, creşterea excitabilităţii unei structuri nervoase sub acţiunea unui stimul. 3) Creştere a energiei unei molecule sau a unui atom (energie de activare). 4) Proces ce stimulează declanşarea unui mecanism subiacent, latent până în momentul a. Ex.: *a. limfocitelor B şi T. 5) Într-un sens mai larg, *depolarizarea unei fibre miocardice în timpul propagării excitaţiei auriculare sau ventriculare. 6) Creştere a permeabilităţii membranei în timpul depolarizării.

ACTIVARE A COMPLEMENTULUI / activation du complément / complement activation. Proces prin care proteinele solubile ale *complementului, prezente în sânge, devin funcţionale. A. c. poate fi declanşată pe cale clasică sau pe cale alternativă. V. complement.

ACTIVARE A LIMFOCITELOR B / activation des lymphocytes B / B lymphocyte activation. Trecere a limfocitelor B (LB) dintr-o stare de repaus într-o stare de activitate celulară şi moleculară intensă. LB sunt activate când un tip de antigen solubil se fixează pe receptorii lor membranari (IgM, IgD). Ca urmare a acestui contact, LB mature prezente în ţesuturile limfoide periferice exprimă la suprafaţa lor receptori pentru interleukina-2 (Il-2). Fixarea Il-2 pe receptori provoacă multiplicarea şi apoi diferenţierea LB în *plasmocite şi în *limfocite B cu memorie.

ACTIVARE A LIMFOCITELOR T / activation des lymphocytes T / T lymphocyte activation. Trecere a limfocitelor T (LT) din stare de repaus în activitate intensă celulară şi moleculară. A. LT este declanşată de contactul cu o *celulă prezentatoare de antigen cu *self modificat.

ACTIVARE A MACROFAGELOR / activation des macrophages / macrophage activation. Creştere a activităţii celulare şi moleculare a macrofagelor când acestea se fixează pe *limfocitele T4. După acest contact, limfocitele T4 produc un factor de activare a macrofagelor, care va stimula, la nivelul acestora din urmă, producerea enzimelor de degradare, ca şi creşterea numărului de receptori membranari nespecifici.

ACTIVATOR, adj., s. n. / activateur, -trice, adj., s. m. / activator. [*Lat. activus = care acţionează, şi agere = a acţiona.*] (Substanţă) care, în cantitate mică, mediază procesul de *activare.

ACTIVATOR POLICLONAL / activateur polyclonal / polyclonal activator. *Mitogen care activează limfocitele pentru mai mulţi antigeni, independent de specificitatea limfocitelor pentru un anumit antigen. O serie de a. p. activează limfocitele T, iar alţii limfocitele B.

ACTIVIMETRU, s. n. / activimètre, s. m. / activity meter. Dispozitiv electronic utilizat pentru măsurarea activităţii unei surse radioactive. A. este utilizat în medicină îndeosebi după utilizarea *iridiului 192 în *curieterapie. În acest caz, a. permite măsurarea activităţii pe unitate de lungime (cm) a firului de ^{192}Ir.

ACTIVINE, s. f. pl. / activines, s. f. pl. / activins. [*Lat. activus = care acţionează, de la agere = a acţiona; -ină.*] Polipeptide din familia *factorilor de creştere, constituite din două lanţuri de aminoacizi (cu M_r de 14 kDa) comparabile cu lanţurile *inhibinelor. Se disting trei a.: A, AB şi B (în funcţie de caracteristicile lanţurilor), secretate de celulele antehipofizare, îndeosebi de cele gonadotrope. A. activează secreţia de *hormon foliculostimulant, dar inhibă sinteza *steroizilor dependentă de *gonadotropină, la nivelul gonadelor, determinând proliferarea celulară în glandele genitale. O altă acţiune constă în stimularea celulelor suşe ale liniei eritroblastice.

ACTIVITATE, s. f. / activité, s. f. / activity. [*Lat. **activitas**, de la **activus** = care acţionează şi **agere** = a acţiona.*] a) Proprietatea de a intra în acţiune. b) Rezultatul unui proces finalizat printr-o forţă sau o energie. Ex. foarte diverse: 1) *A. antiepidemică.* 2) *A. bioelectrică* a unei celule. 3) *A. unei enzime* se referă la efectul catalitic exercitat de către enzimă, exprimat în unităţi pe miligram de enzimă (*a. specifică*) sau în molecule de substrat transformate pe minut şi pe moleculă de enzimă (*a. moleculară*). 4) *A. musculară* (în direcţia gravitaţiei - dinamic-negativă, împotriva forţei gravitaţiei - dinamic-pozitivă). 5) *A. nervoasă superioară* (a. etajelor superioare ale sistemului nervos). 6) *A. optică*, proprietatea unor substanţe de a roti planul luminii polarizate. 7) *A. unei surse radioactive*, numărul de dezintegrări în unitatea de timp.

ACTIVITATE INTRINSECĂ / activité intrinsèque / intrinsic activity. Activitatea unui medicament care depinde de efectul farmacologic obţinut pentru o anumită proporţie de receptori activaţi. În cazul *agoniştilor capabili să furnizeze un răspuns maximal, a. i. este egală cu 1. V. agonist, def. 3.

ACTOGRAF, s. n. / actographe, s. m. / actograph. [*Lat. **actus** = mişcare, de la **agere** = a acţiona, a pune în mişcare; gr. **graphein** = a scrie.*] Aparat destinat înregistrării mişcărilor. Ex.: studiul mişcărilor nocturne în enurezis şi epilepsie.

ACTOMIOZINĂ, s. f. / actomyosine, s. f. / actomyosin. [*Gr. **aktis, -inos** = rază; **mys, myos** = muşchi; **-ină**.*] Complex proteic alcătuit din *actină şi *miozină. Este esenţial pentru contracţia fibrei musculare în prezenţa *ATP-ului.

ACŢIUNE, s. f. / action, s. f. / action. [*Lat. **actio, -onis** = acţiune, de la **agere** = a acţiona.*] Exercitare a unei influenţe asupra unui fenomen, a unei structuri sau funcţii, prin intermediul unor forţe fizice sau chimice, sau al unor molecule cu proprietăţi specifice. Ex. multiple: 1) *a. bactericidă*, v. bactericid. 2) *a. bacteriostatică*, v. bacteriostatic. 3) *a. catalitică*, v. catalizator. 4) *a. chimică* - orice proces care determină o modificare în aranjamentul atomilor din molecula unei substanţe. 5) *a. cumulativă* - efectul puternic, adesea toxic, al ultimei doze dintr-un medicament, ale cărui doze anterioare au avut un efect moderat sau chiar neglijabil. 6) *a. dinamică specifică a alimentelor* (v.). 7) *a. farmacodinamică* - a unui medicament asupra structurilor vii. 8) *a. masei* - influenţa concentraţiei moleculare a unei substanţe într-o reacţie chimică. 9) *a. mutagenă* - reacţia agentului mutagen cu materialul genetic şi efectele asupra acestuia, v. mutaţie. 10) *a. nespecifică* - se exercită asupra unui mare număr de structuri; după D. Danielopolu, această a. se exercită indirect. 11) *a. oligodinamică*, de inhibare a germenilor, exercitată de către unele metale. 12) *a. opsonică*, v. opsonine. 13) *a. renotrofică* - capacitatea unor extracte hipofizare şi hormoni de a stimula creşterea rinichiului. 14) *a. specifică* a unor chimioterapice sau antibiotice asupra unor organisme parazitare.

ACŢIUNE DINAMICĂ SPECIFICĂ A ALIMENTELOR / action dynamique spécifique des aliments / specific dynamic action of food. Proprietatea alimentelor ingerate de a produce căldură, crescând *metabolismul bazal. Astfel, un subiect care primeşte 100 de calorii va degaja 130 dacă ele au fost furnizate de proteine, 114 în cazul lipidelor şi 105 în caz de aport glucidic. Acest surplus caloric măsoară a. d. s. Rezultă că a. d. s. este de 30% pentru proteine, 14% pentru lipide şi 5% pentru glucide. În practică, a. d. s. se măsoară prin diferenţa dintre metabolismul bazal şi metabolismul aceluiaşi subiect după un prânz.

ACUFENĂ, s. f. / acouphène, s. m. / tinnitus. [*Gr. **akouein** = a auzi; **phainein** = a părea.*] Senzaţie auditivă care nu rezultă consecutiv unei excitaţii sonore exterioare a urechii. Cauze posibile: *cerumen, traumatisme ale urechii medii, boli ale urechii interne (*otoscleroză, *sindrom Ménière), medicamente (ca aspirina şi chinina), anormalităţi ale nervului auditiv şi ale conexiunii sale cu creierul. Sin.: zgomot auricular, tinnitus.

ACUITATE, s. f. / acuité, s. f. / acuity. [*Fr. **acuité**, din lat. **acutus** = ascuţit.*] Proprietate de a percepe senzaţii la un prag coborât sau de a distinge diferenţe şi nuanţe minime. Ex.: a. auditivă, a. vizuală, a. tactilă.

ACUITATE VIZUALĂ / acuité visuelle / visual acuity. Capacitatea (*acuitatea) ochiului de a distinge separat două obiecte alăturate. A. v. depinde de claritatea focalizării retiniene, integritatea căilor nervoase şi interpretarea cerebrală a stimulului.

ACUMETRIE, s. f. / acoumétrie, s. f. / acoumetry. [*Gr. **akouein** = a auzi; **metron** = măsură.*] Denumire generică a metodelor şi tehnicilor de examinare a funcţiei auditive.

ACUPUNCTURĂ, s. f. / acupuncture, s. f. / acupuncture. [*Lat. **acus** = ac, sau **acutus** = ascuţit; **punctura** = înţepătură, de la **pungere** = a înţepa.*] Termen creat de iezuiţii reveniţi din China la sfârşitul secolului al XVII-lea. Metodă terapeutică şi de diagnostic studiată şi practicată în China de mii de ani. A. se bazează pe stimularea cu ace fine, din oţel sau din metale preţioase, a anumitor puncte ale suprafeţei cutanate, care permit reglarea circulaţiei energiei vitale prin meridiane. Există 12 meridiane principale (în legătură cu un organ sau funcţie a unui organ), şi numeroase meridiane secundare. Efectele a. sunt interpretate diferit, în funcţie de culturile filosofice şi ştiinţifice. Astfel, pentru orientali, a. restabileşte echilibrul energetic rupt din cauza bolii, în timp ce pentru occidentali, acţiunea a. constă îndeosebi în determinarea unor reflexe cutaneo-viscerale care induc modificări neurovegetative.

ACUSTICĂ, adj., s. f. / acoustique, adj., s. f. / acoustics. [*Gr. **akoustos** = auz, de la **akouein** = a auzi.*] 1) Care se raportează la sunete. Ex.: unde a. 2) Ceea ce priveşte funcţia auditivă. Ex.: câmp a., nerv a. 3) Ramură a fizicii care studiază sunetele.

ACUT, adj. / aigu, aiguë, adj. / acute. [*Lat. **acutus** = ascuţit.*] 1) Referitor la evoluţia rapidă şi scurtă a unei afecţiuni. Ant.: cronic. 2) O durere vie, intensă, în raport cu una surdă. 3) Care se află la cel mai înalt grad de evoluţie sau a cărei intensitate simptomatologică s-a exacerbat brusc: criză a. (din unele boli cronice).

ACUTUMANŢĂ, s. f. / accoutumance, s. f. / acquired tolerance. [*Fr. **accoutumance** = obişnuinţă, din lat. **consuetudo, -dinis** = obicei.*] Franţuzism nerecomandat, utilizat ca sin. cu toleranţă (v.).

ACVAPORINE, s. f. pl. / aquaporines, s. f. pl. / aquaporins. [*Lat. **aqua** = apă; gr. **poros** = por, conduct, pasaj; **-ină**.*] Grup de proteine omologe ale membranei celulare, alcătuite din şase domenii transmembranare, care constituie canale pentru transportul pasiv al apei şi uneori al unor molecule organice mici, ca ureea. A. sunt conţinute îndeosebi în membranele eritrocitare şi la nivel renal. În tubii colectori renali există patru a.; mutaţia genei a. 2 umane este cauza insensibilităţii renale la *vasopresină şi, deci, de *diabetul insipid. Acvaporina 5 este responsabilă de producerea lacrimilor.

ADACTILIE, s. f. / adactylie, s. f. / adactylia, adactyly, adactylism. [*Gr. **a** - priv.; **daktylos** = deget.*] Absenţa congenitală a degetelor.

ADALINĂ, s. f. / adhaline, s. f. / adhalin. Proteină musculară care face parte din grupul de proteine asociate *distrofinei. Absenţa a. este cauza distrofiei musculare tunisiene, iar gena sa se află pe cromozomul 17.

ADAMANTINOM, s. n. / adamantinome, s. m. / adamantinoma. [*Gr. **adamas, -antos** = diamant, smalţ, substanţă dură; **-oma**.*] Sin.: ameloblastom (v.).

ADAMANTOBLAST, s. n. / adamantoblaste, s. m. / adamantoblast, ganoblast. [*Gr. **adamas, -antos** = diamant, smalţ, substanţă dură; **blastos** = germen.*] Sin.: ameloblast (v.).

ADAPTARE, s. f. / adaptation, s. f. / adaptation. [*Lat. **adaptare** = a potrivi.*] Proprietate a organismelor vii datorită căreia o serie de caracteristici fiziologice şi anatomice ale acestora se pot modifica în funcţie de particularităţile sau de transformările mediului ambiant. În general, efectele a. sunt favorabile vieţii organismelor în condiţii de mediu noi sau modificate. Un caz tipic îl reprezintă a. la scăderea presiunii oxigenului din mediul ambiant, prin creşterea ventilaţiei pulmonare, vasodilataţie şi creşterea concentraţiei hemoglobinei din sânge. Alte exemple de a.: creşterea sau scăderea excitabilităţii prin variaţii ale intensităţii stimulilor, apariţia unor activităţi enzimatice noi ca urmare a modificărilor în alimentaţie, obişnuinţa progresivă cu unele substanţe toxice (*mitridatism). Este necesar să se distingă formele reversibile de a., niciodată ereditare, de fenomenele de *a. ereditară*, care se stabilizează după mai multe generaţii, prin selecţie naturală. Ex.: apariţia unor suşe rezistente la penicilină într-o cultură de microorganisme sensibile la acest antibiotic. În acest caz, termenul a. desemnează supravieţuirea, în cadrul unei populaţii date, a organismelor care s-au adaptat cel mai bine la noua situaţie dată. Patrimoniul genetic al populaţiei se va modifica, transformare ce reprezintă de fapt substratul mecanismelor evolutive. În prezent, se clarifică mecanismele moleculare ale proceselor de a. Câteva tipuri de a. de interes în fiziologie şi medicină: 1) *A. ochiului*: a) *a. la întuneric* - a. ochiului pentru vederea la întuneric sau la condiţii de iluminare redusă; se numeşte şi *a. scotopică*; b) *a. la lumină* - a. ochiului pentru vederea la lumina soarelui ori a surselor strălucitoare (fotopie), cu reducerea concentraţiei de pigmenţi fotosenzitivi. 2) *A. altor organe de simţ*: auditivă, gustativă. 3) *A. genetică* - selecţia naturală a mutanţilor care sunt cei mai adaptaţi la noul mediu (ex.: *rezistenţa la medicamente). 4) *A. fenotipică* - modificarea proprietăţilor unui organism în afara oricărei transformări a genotipului, ca răspuns la schimbările mediului.

ADAPTARE BACTERIANĂ / adaptation bactérienne / adaptation. Proces de adaptare progresiv observat la bacterii, în funcţie de modificările mediului în care acestea se dezvoltă. A. b. nu se transmite ereditar, ceea ce o deosebeşte de *mutaţie, şi dispare dacă modificările de mediu încetează. V. şi variaţie bacteriană.

ADAPTARE ENZIMATICĂ / adaptation enzymatique / enzymic adaptation. Modificarea nivelului de expresie a genelor a unei enzime sau a mai multor enzime ca răspuns la disponibilitatea sau indisponibilitatea unui *substrat. V. şi inducţie enzimatică.

ADAPTATOR, s. m. / adaptateur, s. m. / adaptor. [*Lat. **adaptare** = a potrivi, a adapta, de la **aptus** = apt.*] Secvenţă nucleotidică adaptatoare capabilă să realizeze joncţiunea dintre două fragmente de ADN terminate prin secvenţe necomplementare.

ADAPTINE, s. f. pl. / adaptines, s. f. pl. / adaptins. Siglă\: AP [*din engl. **Adaptor Proteins**.*] Familie de proteine asociate veziculelor care se produc în cazul *endocitozei mediate de receptori. Ele constituie o legătură între membrană şi învelişul de clatrină al veziculelor acoperite de *clatrină. A. se asamblează în complexe de circa 340 kDa, cuprinzând patru polipeptide. Ele formează legătura între *GTP şi domeniul citosolic al proteinelor transportate de vezicule.

ADAPTOMETRIE, s. f. / adaptométrie, s. f. / adaptometry. Metodă de studiu a adaptării oculare fiziologice şi a tulburărilor clinice ale acesteia. V. şi adaptare def. 1.

ADAPTOMETRU, s. m. / adaptomêtre, s. f. / adaptometer. Instrument utilizat pentru măsurarea timpului de adaptare retiniană, care depinde de regenerarea *rodopsinei. A. serveşte îndeosebi pentru detectarea *hesperanopiei, deficienţei în *vitamină A şi a *retinitei pigmentare.

ADDUCINĂ, s. f. / adducine, s. f. / adducin. Proteină (*heterodimer 102 şi 97 kDa) a *citoscheletului favorizând asocierea *actinei cu *spectrina, în absenţa Ca^{2+}. Ea posedă un domeniu de legătură la *calmodulină şi un situs de fosforilare de către *protein kinaza C.

ADDUCTOR, adj., s. m. / adducteur, adj., s. m. / adductor. [*Lat. **adducere** = a duce spre, de la **ad** = spre, **ducere** = a duce, a purta.*] (Muşchi) care serveşte la *adducţie.

ADDUCŢIE, s. f. / adduction, s. f. / adduction. [*Lat. **adducere** = a duce spre, de la **ad** = spre, **ducere** = a duce, a purta.*] Mişcare care apropie un membru sau un segment de membru de axul median al corpului.

ADENECTOMIE, s. f. / adénectomie, s. f. / adenectomy. [*Gr. **aden, -os** = glandă; **ektome** = excizie.*] 1) *Ablaţia unei glande. 2) Sin.: adenoidectomie (v.).

ADENILAT CICLAZĂ / adénylate cyclase / adenylate cyclase. Enzimă intracelulară, asociată biomembranei, care modulează producerea *mesagerului secund *AMPc din *ATP. Este un constituent important al anumitor căi de semnalizare intercelulară. Cuplarea sa la complexul *ligand-receptor se efectuează prin intermediul *proteinelor G, care o pot stimula (G_s) sau frâna (G_i).

ADENINĂ, s. f. / adénine, s. f. / adenine. 6-Aminopurină. Una dintre cele două baze purinice întâlnite atât în ADN şi ARN, cât şi în alte nucleotide cu importanţă fiziologică precum AMP, ATP, ADP. În toţi aceşti compuşi, a. este legată de o moleculă de monozaharid, formând *adenozina.

ADENITĂ, s. f. / adénite, s. f. / adenitis. [*Gr. **aden, -os** = glandă; **-ită**.*] Sin.: limfadenită (v.).

ADENOBLAST, s. n. / adénoblaste, s. m. / adenoblast. [*Gr. **aden, -os** = glandă; **blastos** = germen.*] Celulă embrionară din care se dezvoltă ţesut glandular. Uneori termenul se utilizează cu referire la celulele reticulare din centrul germinativ al foliculului limfatic.

ADENOCARCINOM, s. n. / adénocarcinome, s. m. / adenocarcinoma. [*Gr. **aden, -os** = glandă; **karkinoma**, de la **karkinos** = rac, cancer.*] 1) Carcinom derivat din ţesut glandular; celulele tumorale permit recunoaşterea structurii glandulare. Se observă, în particular, la nivelul ficatului, unde se asociază cu ciroza (cancer cu ciroză). V. hepatom. În *a. alveolar*, celulele sunt dispuse sub forma unei alveole. 2) *Epiteliom a cărui structură aminteşte structura unei glande.

ADENOCARCINOM BRONHIOALVEOLAR / adénocarcinome bronchioalvéolaire / bronchioalveolar carcinoma. Sin.: cancer alveolar pulmonar (v.).

ADENOCARCINOM COLOID / adénocarcinome colloïde / mucinous adenocarcinoma. Sin.: epiteliom coloid (v.).

ADENOFIBROM, s. n. / adénofibrome, s. m. / adenofibroma. [*Gr. **aden, -os** = glandă; lat. **fibra** = fibră; **-oma**.*] Sin.: fibroadenom (v.).

ADENOGRAMĂ, s. f. / adénogramme, s. m. / adenogram. [*Gr. **aden, -os** = glandă; **gramma** = înscriere.*] Formulă care indică repartiţia diferitelor tipuri de celule prezente pe un frotiu prelevat prin puncţia unui ganglion limfatic. Normal, celulele care constituie marea majoritate sunt limfocitele (90-98%).

ADENOHIPOFIZĂ, s. f. / adénohypophyse, s. f. / adenohypophysis. NA: adenohypophysis. [*Gr. **aden** = glandă; **hypo** = sub; **physis** = creştere, de la **phyein** = a creşte.*] V. hipofiză.

ADENOID, adj. / adénoïde, adj. / adenoid. [*Gr. **aden, -os** = glandă; **eidos** = formă.*] 1) Despre un ţesut, normal sau patologic, care este foarte asemănător cu o structură glandulară normală. Ex.: *epiteliom a. 2) Care se aseamănă cu ţesutul ganglionar limfatic. Ex.: *vegetaţii a.

ADENOIDECTOMIE, s. f. / adénoïdectomie, s. f. / adenoidectomy. [*Gr. **aden, -os** = glandă; **eidos** = formă; **ektome** = excizie.*] Excizia chirurgicală a *vegetaţiilor adenoide.

ADENOIDIAN, adj. / adénoïdien, -enne, adj. / adenoid. [*Gr. **aden, -os** = glandă; **eidos** = formă.*] Care prezintă sau este determinat de *vegetaţii adenoide. Ex.: *facies a.

ADENOIDISM, s. n. / adénoïdisme, s. m. / adenoidism. [*Gr. **aden, -os** = glandă; **eidos** = formă; **-ism**.*] Denumire a ansamblului de manifestări locale (*facies adenoidian) şi generale (afectarea dezvoltării psihice şi fizice) care apar la copiii cu *vegetaţii adenoide.

ADENOIDITĂ, s. f. / adénoïdite, s. f. / adenoiditis. [*Gr.* ***aden, -os*** = *glandă;* ***eidos*** = *formă;* ***-ită***.] Inflamaţie a vegetaţiilor adenoide, a ţesutului adenoidian al rinofaringelui.

ADENOLIPOMATOZĂ, s. f. / adénolipomatose, s. f. / adenolipomatosis. [*Gr.* ***aden, -os*** = *glandă;* ***lipos*** = *grăsime;* ***-oma; -oză***.] Formare de numeroase adenolipoame (tumori conţinând ţesut adipos şi elemente glandulare) la nivelul cefei, axilei şi canalului inghinal.

ADENOM, s. n. / adénome, s. m. / adenoma. [*Gr.* ***aden, -os*** = *glandă;* ***-oma***.] Tumoră benignă dezvoltată la nivelul unei glande; structura sa este asemănătoare cu cea a glandei din care provine. Ex.: 1) *A. hipofizar*, tumori nodulare circumscrise, închise în şaua turcească lărgită. 2) *A. bronşic*, cu evoluţie lentă, dar şi cu malignitate locală; uneori metastazează. 3) *A. malign*, sin.: adenocarcinom (v.). 4) *A. sebaceu*, prin hiperplazia benignă a glandelor sebacee. 5) *A. vilos*, polip al mucoasei intestinale.

ADENOM PERIURETRAL / adénome périurétral / nodular hyperplasia of the prostate. Sin.: hipertrofie prostatică (v.).

ADENOM TIROIDIAN TOXIC / adénome thyroïdien toxique / toxic adenoma of the thyroid gland. 1) Denumire veche, abandonată, a guşii nodulare manifestă clinic prin semne de hipertiroidie. 2) În prezent: a. t. care secretă hormoni tiroidieni în exces, în mod autonom, adică fără stimularea de către TSH. Excesul de hormoni tiroidieni este produs prin mutaţii ale genei receptorului pentru TSH, cu activarea acestuia în absenţa ligandului şi inducerea cascadei moleculare specifice receptorilor cuplaţi cu *proteina G. Simptomele sunt cele ale unei *tireotoxicoze pure, uneori tabloul clinic fiind limitat: pierdere în greutate, fibrilaţie auriculară. *Scintigrafia arată o fixare exclusivă a ^{131}I pe nodulul toxic, iar injecţia intramusculară de TSH permite punerea în evidenţă a unei fixări pe restul parenchimului tiroidian „stins funcţional". Sin.: boală Plummer.

ADENOMATOZĂ, s. f. / adénomatose, s. f. / adenomatosis. [*Gr.* ***aden, -os*** = *glandă;* ***-oma; -oză***.] Hiperplazie adenomatoasă multinodulară la nivelul învelişului sau parenchimului unei glande.

ADENOMATOZĂ MULTIENDOCRINIANĂ / adénomatose multiendocrinienne / familial endocrine adenomatosis. Sin.: neoplazie endocriniană multiplă (v.).

ADENOMECTOMIE, s. f. / adénomectomie, s. f. / adenomectomy. [*Gr.* ***aden, -os*** = *glandă;* ***-oma; ektome*** = *excizie*.] Extirpare a unui *adenom.

ADENOMEGALIE, s. f. / adénomégalie, s. f. / adenomegaly. [*Gr.* ***aden, -os*** = *glandă;* ***megas, megalos*** = *mare*.] Hipertrofie a ganglionilor limfatici.

ADENOMIOM, s. n. / adénomyome s. m. / adenomyoma. [*Gr.* ***aden, -os*** = *glandă;* ***mys, myos*** = *muşchi;* ***-oma***.] Tumoră benignă formată din ţesut glandular şi muscular neted. Ex.: a. prostatic.

ADENOMIOMATOZĂ, s. f. / adénomyomatose, s. f. / adenomyomatosis. Prezenţa de formaţiuni nodulare multiple localizate în porţiunea istmică a *trompei uterine. Etiologia a. este în discuţie (congenitală, inflamatorie sau distrofică).

ADENOMIOZĂ UTERINĂ / adénomyose utérine / uterine adenomyosis. [*Gr.* ***aden, -os*** = *glandă;* ***mys, myos*** = *muşchi;* ***-oză;*** *lat.* ***uterus*** = *uter*.] Sin.: endometrioză (v.).

ADENOPATIE, s. f. / adénopathie, s. f. / adenopathy. [*Gr.* ***aden, -os*** = *glandă;* ***pathos*** = *boală*.] Mărire de volum a ganglionilor limfatici superficiali sau profunzi. În mod normal, la adulţi, sunt palpabili ganglionii inghinali, care au dimensiuni între 0,5 şi 2 cm. A. poate avea cauze multiple: 1) Creşterea numărului de limfocite benigne şi macrofage în cursul răspunsului antigenic. 2) *Limfadenita. 3) Proliferarea *in situ* a limfocitelor maligne sau a macrofagelor. 4) Infiltrările metastatice cu celule maligne. 5) Infiltrările cu macrofage încărcate cu metaboliţi în *tezaurismozele lipidice. A. este prezentă în numeroase boli infecţioase, imunologice, maligne, metabolice sau de cauze necunoscute. În general, procentul unei a. maligne creşte cu vârsta, la peste 50 de ani fiind de mai mult de 50%.

ADENOPATIE BLUMER / adénopathie de Blumer / Blumer's adenopathy. [***George Blumer,*** *medic american, 1858-1940*.] Semn al metastazării unui neoplasm gastric, constând în prezenţa a. detectate prin tuşeu rectal.

ADENOPATIE VIRCHOW / adénopathie de Virchow / Virchow's adenopathy. [***Rudolph Ludwig Karl Virchow,*** *anatomopatolog german, profesor la Würtzburg, apoi la Berlin, 1821-1902*.] Sin.: semn Virchow-Troisier (v.).

ADENOSARCOM, s. n. / adénosarcome, s. m. / adenosarcoma. [*Gr.* ***aden, -os*** = *glandă;* ***sarx, sarkos*** = *carne;* ***-oma***.] *Adenom a cărui stromă conjunctivă este de tip sarcomatos.

ADENOTONSILECTOMIE, s. f. / adénotonsillectomie, s. f. / adenotonsillectomy. [*Gr.* ***aden, -os*** = *glandă; lat.* ***tonsillae, -arum*** = *amigdale; gr.* ***ektome*** = *excizie*.] *Ablaţie a amigdalelor şi a *vegetaţiilor adenoide.

ADENOVIROZĂ, s. f. / adénovirose, s. f. / adenovirosis. [*Gr.* ***aden, -os*** = *glandă; lat.* ***virus*** = *venin, otravă;* ***-oză***.] Boală determinată de un *adenovirus, care prezintă afinitate deosebită pentru ţesutul limfoid. În consecinţă, gama manifestărilor patologice este variată: faringite acute, adenoidite, keratoconjunctivite epidemice, traheobronşite febrile, bronhopneumopatii, adenite mezenterice. În afara pneumoniei copilului, toate aceste afecţiuni sunt benigne.

ADENOVIRUS, s. n. / adénovirus, s. m. / adenovirus. [*Gr.* ***aden, -os*** = *glandă; lat.* ***virus*** = *venin, otravă*.] Grup mare de virusuri care provoacă *adenoviroze. A. sunt prezente în unele infecţii latente la persoane normale; mai nou, se consideră că ar induce, la unele specii, procese de malignizare.

ADENOZĂ, s. f. / adénose, s. f. / adenosis. [*Gr.* ***adên*** = *glandă;* ***-oză*** = *boală cronică*.] Leziune proliferativă benignă a unui ţesut glandular. Termenul se utilizează îndeosebi în cazul a două localizări: 1) la nivelul glandei mamare, unde a. se poate traduce printr-o masă tumorală rezultată prin multiplicarea *canalelor galactofore de calibru variabil (a. floridă), uneori disociate de o stromă abundentă (a. sclerozantă); 2) la nivelul mucoasei vaginale la fete sau la mamele tinere care au fost tratate cu *dietilstilbestrol în cursul unei sarcini cu risc.

ADENOZIN DEZAMINAZĂ / adénosine désaminase / adenosine deaminase. EC: 3.5.4.4. Enzimă care catalizează hidroliza *adenozinei sau dezoxiadenozinei în inozină sau dezoxinozină şi NH_3. Deficitul congenital în adenozin dezaminază antrenează o creştere a concentraţiilor de dezoxiadenozină şi de dezoxiadenozin trifosfat (dATP). Acesta din urmă este selectiv toxic pentru limfocite şi de aceea provoacă un sindrom de imunodeficienţă congenitală gravă.

ADENOZIN 3',5'-MONOFOSFAT CICLIC / adénosine 3',5'-monophosphate cyclique / cyclic adenosine 3',5'-monophosphate. Sin.: AMP ciclic (v.).

ADENOZIN TRIFOSFAT / acide adénosine triphosphorique / adenosine triphosphate. Sin.: acid adenozintrifosforic (v.).

ADENOZINĂ, s. f. / adénosine, s. f. / adenosine. *Nucleozid constituit din *adenină şi o pentoză, D-riboza. Combinaţiile sale cu acidul fosforic sunt foarte importante. V. AMP, AMP ciclic, ADP, ATP.

ADENOZINTRIFOSFATAZĂ Na^+-K^+ / adénosine triphosphatase Na^+-K^+ / Na^+-K^+ adenosine triphosphatase. Sin.: pompă de sodiu (v.).

ADENO-ACANTOM, s. n. / adéno-acanthome, s. m. / adenoacanthoma. Adenocarcinom la care unele sau majoritatea celulelor prezintă diferenţiere scuamoasă. Este denumit şi carcinom adenoscuamos sau carcinom cu celule adenoide scuamoase.

ADERENŢĂ, s. f. / adhérence, s. f. / adherence. [*Lat. adhaerere = a fi ataşat (ad = spre; haerere = a fi prins).*] Alipire a unor suprafeţe fiziologic separate una de cealaltă. A. pot fi congenitale sau cicatriceale.

ADERENŢĂ BACTERIANĂ / adhérence bactérienne / bacterial adhesion. Etapă preliminară în procesul de pătrundere a unei bacterii în celulă. A. b. este posibilă datorită *pililor bacterieni şi unor molecule receptoare de la nivelul suprafeţei celulare.

ADERENŢĂ IMUNĂ / adhérence immune / immunoadherence. Sin.: imunoaderenţă (v.).

ADEZINE, s. f. pl. / adhésines, s. f. pl. / adhesins. [*Lat. adhaesus = alipire, de la adhaerere = a fi ataşat (ad = spre; haerere = a fi prins; -ină).*] Termen general pentru moleculele implicate în adeziunea celulară, dar şi cu utilizare restrânsă în microbiologie, cu referire la componentele suprafeţei bacteriilor. O serie de a. prezintă afinitate crescută pentru *fibronectine.

ADEZIUNE, s. f. / adhésion, s. f. / adhesion. [*Lat. adhaesio, -onis = alipire, de la adhaerere = a fi ataşat (ad = spre; haerere = a fi prins).*] 1) Fenomen produs la contactul dintre două corpuri diferite; este consecinţa atracţiei intermoleculare. În cazul contactului unui corp solid cu unul lichid, dacă forţa de a. este mai mare decât cea de coeziune, lichidul udă vasul. 2) *A. plachetară*, sin.: adezivitate plachetară (v.). 3) În psihiatrie: lipsa de mobilitate a proceselor psihice, cu fixarea la o idee sau un sentiment. Ex.: a. bolnavului de *epilepsie.

ADEZIUNE PLACHETARĂ / adhésion des plaquettes / platelet adhesion. Sin.: adezivitate plachetară (v.).

ADEZIVITATE PLACHETARĂ / adhésivité des plaquettes / platelet adhesion. [*Lat. adhaesus, = alipire, de la adhaerere = a fi ataşat (ad = spre; haerere = a fi prins); fr. plaquette, din olandeză plaken = a cârpi, a petici.*] Proprietate a plachetelor de a adera *in vitro* la o suprafaţă de sticlă sau *in vivo* la fibrele de colagen. A. p. intervine în *hemostaza fiziologică. Sin.: adeziune plachetară. V. şi agregare a plachetelor.

ADHESIO INTERTHALAMICA / adhesio interthalamica / adhesio interthalamica (NA). Sin.: comisură intertalamică. V. comisură, def. 2 f.

ADIADOCOKINEZIE, s. f. / adiadococinésie, s. f. / adiadocokinesia, adiadocokinesis. [*Gr. a - priv.; diadokhos = care succedă; kinesis = mişcare, de la kinein = a mişca.*] Dispariţia *diadocokineziei, manifestată prin inabilitatea de a face mişcări alternative rapide.

ADIASTOLIE, s. f. / adiastolie, s. f. / adiastole. [*Gr. a - priv.; diastole = dilatare, de la diastellein = a lărgi.*] Disfuncţie caracterizată prin limitarea expansiunii diastolice atrioventriculare şi prin creşterea presiunii telediastolice. Poate fi secundară pericarditei constrictive sau unor afecţiuni miocardice: fibroză, amiloidoză, hemocromatoză, endocardită fibroplastică, unele cardiomiopatii.

ADICŢIE, s.f. / addiction, s. f. / addiction. [*Lat. addictus = înrobit.*] Uz repetat şi compulsiv al unei (unor) substanţe psiho-afective astfel încât subiectul, care urmăreşte obţinerea imediată a unei stări de plăcere, devine intoxicat periodic sau cronic; odată obişnuit cu substaţa reduce sau renunţă la consumul acesteia cu greutate şi o caută prin orice mijloc. Totodată individual este conştient că efectul plăcut, de recompensă este obţinut cu preţul unor riscuri medicale, sociale, financiare, psihologice (scăderea stimei de sine), ceea ce determină şi caracterul de *compulsie al comportamentului adictiv, ca şi dificultatea tratării lui. La originea a. ar sta activarea sistemului dopaminergic de recompensă al cărui principal sediu este aria tegmentală ventrală şi nucleul accumbens. În prezent termenul s-a extins la toate comportamentele de tip adictiv (jocul de noroc patologic, a. de efort fizic, a. de sedentarism, a. de alimente, a. de muncă, a. de sex etc.). V. *alcoolism, *toxicomanie.

ADINAMIE, s. f. / adynamie, s. f. / adynamia. [*Gr. a - priv.; dynamis = forţă.*] Scădere generalizată a activităţii motorii spontane, consecutivă unei senzaţii de slăbiciune musculară marcată. Caracterizează unele boli (ex.: febra tifoidă) sau stările febrile accentuate.

ADINAMIE EPISODICĂ EREDITARĂ / adynamie épisodique héréditaire / adynamia episodica hereditaria. Boală ereditară de tip autozomal dominant, cu debut în copilărie, care este înrudită cu paralizia periodică familială (v. boală Westphal). Se caracterizează prin hiperkaliemie ce evoluează paralel cu crizele paroxistice de paralizie de tip periferic, care apar la nivelul extremităţilor distale ale membrelor şi se extind spre rădăcinile acestora, având maximum de intensitate în 30 de minute. Nu apar tulburări senzitive, dar se pot asocia tulburări ale ritmului cardiac şi ale tensiunii arteriale, ca şi fenomene miotonice. Sin.: sindrom Gamstorp.

ADIPOCEARĂ, s. f. / adipocire, s. f. / adipocere, grave-wax. [*Lat. adeps, -dipis = grăsime; cera = ceară.*] Substanţă de culoare gri-albicioasă, moale şi de consistenţa cerii care provine din saponificarea grăsimilor la cadavrele rămase mult timp în apă sau în pământ umed, în absenţa oxigenului. A. întârzie descompunerea cadavrului, fapt care permite observarea unor eventuale semne de violenţă.

ADIPOCIT, s. n. / adipocyte, s. m. / adipocyte. [*Lat. adeps, -dipis = grăsime; gr. kytos = celulă.*] Celulă care conţine în citoplasmă incluziuni lipidice. *A. brun* intră în structura ţesutului adipos brun (prezent la nou-născut şi la unele mamifere), cu rol în disiparea energiei sub formă de căldură. V. termoreglare.

ADIPOGEN, adj. / adipogêne, adj. / lipogenic. Despre un agent sau factor care este capabil să producă grăsime sau ţesut adipos.

ADIPOGENEZĂ, s. f. / adipogenèse, s. f. / adipogenesis. [*Lat. adeps, -dipis = grăsime; gr. genesis = producere, de la gennan = a produce.*] Sin.: lipogeneză (v.).

ADIPOID, adj. / adipoïde, adj. / adipoid. Care posedă caracteristicile grăsimii.

ADIPOLIZĂ, s. f. / adipolyse, s. f. / adipolipolysis. Sin.: lipoliză (v.).

ADIPOMASTIE, s. f. / adipomastie, s. f. / adipomastia. [*Lat. adeps, -dipis = grăsime; gr. mastos = sân, mamelă.*] Hipertrofie difuză, benignă a ţesutului adipos mamar, care nu trebuie confundată cu *ginecomastia.

ADIPONECTINĂ, s. f. / adiponectine, s. f. / adiponectin. [*Lat. adeps, -dipis = grăsime; nectare = a ataşa.*] Proteină de 30 kDa al cărei domeniu C terminal prezintă omologii cu factorul C1q al *complementului. A. este secretată în sânge de *adipocite, iar secreţia este inhibată de supraalimentaţie şi obezitate. Acţiunea a. constă în stimularea oxidării *acizilor graşi la nivelul muşchilor şi în creşterea sensibilităţii la insulină (constând în accelerarea rezorbţiei glucozei şi a acizilor graşi la nivelul muşchilor şi al adipocitelor, ca şi în inhibarea producţiei hepatice de glucoză). Creşterea sensibilităţii la insulină, în relaţie cu efectele a., este determinată de o stimulare a fosforilării *receptorului insulinic. O reducere a concentraţiei sanguine de a. ar putea interveni în patogenia *obezităţii şi a *diabetului zaharat de tip II. Sin.: ACRP 30.

ADIPOSTAT, s. n. / adipostat, s. m. / lipostat. [*Lat. adeps, -dipis = grăsime; gr. statikos = care opreşte, de la istanai = a plasa, a face să ţină.*] Centru ipotetic din *hipotalamus al cărui rol ar consta în reglarea volumului masei adipoase. Intervenind în bilanţul energetic, dereglarea sa ar putea fi la originea anumitor obezităţi sau scăderi excesive în greutate.

ADIPOZĂ, s. f. / adipose, s. f. / adiposis. [*Lat.* ***adeps, -dipis*** *= grăsime; -oză.*] Exces de grăsime în ţesutul celular subcutanat. Uneori termenul este utilizat ca sin. cu *adipozitate, alteori pentru desemnarea acumulării de grăsime într-un organ sau ţesut. În acest caz, se deosebesc mai multe forme, printre care: 1) *a. cardiacă* - infiltraţie sau degenerescenţă grasă a miocardului. 2) *adiposis dolorosa* (v.). 3) *a. hepatică* - degenerescenţă grasă a hepatocitelor. 4) *a. tuberosa simplex*, asemănătoare cu *adiposis dolorosa*.

ADIPOSIS DOLOROSA / adiposis dolorosa / adiposis dolorosa. Boală caracterizată prin depunere de grăsimi la nivelul nervilor (până la formarea de mici lipoame) care determină dureri şi leziuni nervoase variate. Mai frecventă la femeie, a. d. poate determina uneori decesul prin complicaţii pulmonare. Sin.: boală Dercum, neurolipomatoză, lipomatoză dureroasă.

ADIPOZITATE, s. f. / adiposité, s. f. / adiposity. [*Lat.* ***adeps, -dipis*** *= grăsime.*] Termen considerat adesea sin. cu *adipoză, îndeosebi pentru a desemna modalităţile de dispunere a ţesutului gras în organism. La normali, se disting: 1) *A. de tip android* - în jurul centurii scapulare. 2) *A. de tip ginoid* - în jurul bazinului. Alteori, termenul este asociat cu referiri la cauza obezităţii: 1) *a. cerebrală*, îndeosebi prin perturbări hipotalamice. 2) *a. hipofizară*, consecinţa insuficienţei pituitare.

ADIPSIE, s. f. / adipsie, s. f. / adipsia. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***dipsa*** *= sete.*] Absenţa senzaţiei de sete, care la unii indivizi poate dura zile sau chiar săptămâni.

ADIPSINĂ, s. f. / adipsine, s. f. / adipsin. [*Lat.* ***adeps, -dipis*** *= grăsime; -ină.*] Serinproteinază produsă şi secretată de adipocitele mature. Poate fi prezentă şi în alte tipuri celulare implicate în metabolismul lipidelor. A. exercită o acţiune reglatoare asupra *lipoproteinelor extracelulare, ca şi asupra oxidării lipidice implicate în *termogeneză. La bolnavii cu diabet zaharat rău echilibrat se constată o creştere a concentraţiei de a., iar insulina apare ca factor reglator. La o serie de animale cu obezitate genetică (ex.: şoareci ob/ob) s-a constatat dispariţia aproape totală a a. din ţesuturi.

ADITIV ALIMENTAR / additif alimentaire / food additive. [*Lat.* ***additum****, participiul trecut de la* ***addere*** *= a adăuga;* ***alimentarius*** *= alimentar, de la* ***alimentum*** *= aliment şi* ***alere*** *= a hrăni.*] Substanţă adăugată intenţionat într-un aliment, în general în cantităţi mici, pentru facilitarea conservării, pentru stabilizarea sau ameliorarea calităţilor specifice alimentului (savoarea şi aspectul acestuia), ca şi pentru favorizarea unei preparări care să nu îi denatureze calităţile. Utilizarea aditivilor, îndeosebi a conservanţilor, este reglată prin dispoziţii legale, care stabilesc calităţile necesare şi procentajele maxime ce pot fi utilizate. Deşi dispoziţiile legale sunt formulate pe baza unor recomandări ale organismelor internaţionale, ele nu sunt întotdeauna identice de la o ţară la alta şi au tendinţa să devină tot mai restrictive, pe măsură ce se descoperă noi efecte indezirabile ale diferitelor substanţe utilizate ca a.

ADITUS AD ANTRUM / aditus ad antrum / aditus to tympanic antrum. NA: aditus ad antrum. [*Lat.:* ***aditus*** *= intrare, acces;* ***antrum*** *= cavernă.*] Mic canal osos al urechii medii care asigură comunicarea între *atica şi *antrul mastoidian.

ADJUVANT, adj., s. n. / adjuvant, -e, adj., s. m. / adjuvant. [*Lat.* ***adiuvans****, participiul prezent al verbului* ***adiuvare*** *= a ajuta.*] 1) Preparat care, administrat concomitent cu un antigen, amplifică răspunsul imunologic al acestuia. A. sunt, cel mai frecvent, substanţe minerale uleioase sau derivate din anumite microorganisme. Cel mai răspândit este *a. complet Freund*, capabil să stimuleze atât răspunsul mediat celular, la animale de experienţă, cât şi formarea anumitor clase de imunoglobuline. Este o emulsie uleioasă în mediu hidric (monooleat de manitol amestecat cu ulei de parafină), conţinând micobacterii (ex.: bacili Koch) omorâte şi deshidratate, suspendate în fază uleioasă. *A. incomplet* este identic cu forma completă, dar nu conţine micobacterii. 2) Care are proprietăţi de a. 3) Referitor la un tratament de însoţire, al cărui scop este de a completa tratamentul specific, de obicei prin efecte paleative. 4) Despre o substanţă care permite absorbţia mai uşoară a unui medicament sau facilitează acţiunea sa.

ADJUVANT FREUND / adjuvant de Freund / Freund's adjuvant. [***Jules Freund****, bacteriolog american de origine maghiară, 1890-1960.*] V. adjuvant.

ADN / ADN / DNA. [*Abrev. de la acid dezoxiribo-nucleic, utilizată în limbajul curent în locul denumirii extinse.*] ADN este suportul material al informaţiei genetice a organismelor vii. Unităţile constitutive ale ADN, care este un polinucleotid, se numesc dezoxiribonucleotide, adică *nucleotide a căror pentoză este *dezoxiriboza. *Localizare*: la *eucariote, cea mai mare parte a ADN este localizată în nucleul celulelor sub formă de filamente lungi care adoptă o structură particulară în momentul diviziunii celulare: *cromozomii, al căror număr este variabil în funcţie de specia considerată. Fiecare cromozom conţine o singură moleculă de ADN, frecvent cu o lungime de câţiva centimetri şi lăţime de două milionimi de milimetru. Între diviziuni, moleculele de ADN sunt cuprinse în *cromatină, a cărei structură compactă se obţine prin asocierea *nucleozomilor. Organismele *procariote nu posedă nucleu individualizat, iar unica moleculă de ADN formează un filament circular de câţiva milimetri lungime, repliat de numeroase ori în centrul celulei. În cromozomul procariotelor ADN este condensat într-un singur cromozom, prin formarea de complexe cu proteine bazice şi cu molecule de ARN. Totodată, *mitocondriile celulelor eucariote şi *cloroplastele celulelor vegetale conţin informaţie genetică sub formă de ADN circular, asemănător cu cel al procariotelor. *Structură*: *bazele purinice şi pirimidinice, componente ale nucleotidelor se asociază două câte două prin *legături de hidrogen. ADN se prezintă cel mai frecvent sub forma a două lanţuri polinucleotidice împerecheate (structură bicatenară) prin asocierea adenină-timină (pereche A-T) şi guanină-citozină (pereche G-C), proprietate denumită complementaritate. Cele două lanţuri complementare se înfăşoară în jurul unui ax virtual, ansamblul având conformaţia unei duble elice descrisă de Watson, Crick şi Wilkins. Structura în dublă elice a ADN a permis înţelegerea modului în care informaţia genetică poate fi transmisă cu exactitate, din generaţie în generaţie. Ordinea în care se succedă nucleotidele în lungul unui lanţ polinucleotidic, adică secvenţa, determină conţinutul informaţional. În anumite regiuni ale ADN care corespund *genelor, înlănţuirea nucleotidelor conţine un mesaj codificat, a cărui decriptare conduce la sinteza proteinelor. Lectura mesajului se produce prin *transcripţie, în cursul căreia un lanţ de ADN este copiat în ARN mesager, care în celulele eucariote transportă mesajul genetic din nucleu în citoplasmă, de unde la nivelul *ribozomilor el este tradus în *proteine.

ADN CIRCULAR / ADN circulaire / circular DNA. ADN care formează o moleculă circulară. În cazul ADN-ului circular dublu catenar se disting molecule deschise, numite şi relaxate sau derulate (o catenă este secţionată) şi molecule închise (fără extremităţi libere) care sunt frecvent structurate în superhelix.

ADN COMPLEMENTAR / ADN complémentaire / complementary DNA. Moleculă de ADN copie a unei molecule de *ARN mesager şi, deci, lipsită de *introni, care sunt prezenţi în *ADN genomic. Este utilizat pentru a determina secvenţa de aminoacizi a unei proteine, prin secvenţarea ADN, sau pentru fabricarea unei proteine în cantităţi mari, după o *clonare prealabilă. Abrev.: ADNc.

ADN GENOMIC / ADN génomique / genomic DNA. ADN constituent al *genomului unei celule sau al unui organism. Termen utilizat în opoziţie cu *ADN complementar.

ADN HIBRID / ADN hybride / hybrid DNA. Moleculă de *ADN recombinat compusă din două catene de origine diferită. Sin.: ADN himeră.

ADN HIMERĂ / ADN chimère / chimeric DNA. Sin.: ADN hibrid (v.).

ADN METILARE / ADN méthylation / DNA methylation. Proces prin intermediul căruia grupările metil (CH_3) sunt adăugate la anumite nucleotide ale ADN genomic. Acest proces afectează expresia genelor (ADN metilat fiind dificil de transcris). Deoarece grupările metil în genom se caracterizează printr-o distribuţie specifică fiecărui tip celular, acestea au un rol important în programarea expresiei genelor proprii fiecărei celule. S-a demonstrat că metilarea unor regiuni sau situsuri reglatoare ale unei gene produce blocarea acesteia, deoarece prezenţa unei grupări metil la nivelul unui situs precis împiedică interacţiunea între genă şi *factorii de transcripţie. V. şi ADN metiltransferază.

ADN METILTRANSFERAZĂ / ADN methyltransférase / DNA methyltransferase. Enzimă care catalizează transferul grupărilor metil (CH_3) la nivelul unor situsuri specifice ale ADN, atât la celulele embrionare, cât şi la diferite tipuri celulare, după diferenţierea celulelor. Celulele canceroase produc cantităţi mari de ADN m., care blochează genele cu rol în frânarea proliferării celulare. Pe de altă parte, excesul de ADN m. ar putea bloca gene vitale pentru celule. Ca urmare, aceleaşi celule canceroase exprimă demetilaza, o enzimă care detaşează grupările metil de la nivelul ADN. Foarte probabil, blocarea demetilazei prin inhibitori specifici ar putea inhiba creşterea tumorală. V. şi ADN metilare.

ADN MITOCONDRIAL / ADN mitochondrial / mitochondrial DNA. ADN mitocondrial (abrev. ADNmt, engl. mtDNA) la om reprezintă circa 1% din ADN nuclear, este circular, bicatenar, prezent în toate mitocondriile şi alcătuit din 16 569 perechi de baze. Fiecare mitocondrie conţine 5-10 molecule de ADNmt. În consecinţă, numărul de molecule de ADNmt este variabil, de câteva sute de copii per celulă şi este moştenit întotdeauna de la mamă. O particularitate: codul genetic mitocondrial diferă uşor de codul genetic standard. Alterările ADNmt sunt responsabile de o serie de boli cu expresie clinică variată, în esenţă în cadrul encefalopatiilor mitocondriale, de ex. *sindromul Kearns-Sayre. V. şi patologie mitocondrială.

ADN NEREPETITIV / ADN non répétitif / non repetitive DNA. Secvenţă de ADN prezentă în genom într-un număr redus de copii.

ADN POLIMERAZĂ / ADN polymérase / DNA polymerase. Enzimă care catalizează formarea ADN pornind de la monodezoxiribonucleotide. Sinteza se efectuează în prezenţa ADN preexistent, fiecare lanţ al acestuia servind ca matrice pentru sinteza *ADN complementar. Există trei ADN polimeraze (I, II, III), cea mai cunoscută fiind ADN p. III, implicată în replicarea ADN la eucariote.

ADN RECOMBINANT / ADN recombinant, ADN recombiné / recombinant DNA. Orice moleculă de ADN formată prin reunirea unor segmente de ADN provenind din diferite surse. Moleculele de ADN r. sunt utilizate în mod curent pentru *clonarea genelor, modificarea genetică a organismelor şi în biologia moleculară în general.

ADN SATELIT / ADN satellite / satellite DNA. Regiuni ale ADN înalt repetitive într-un cromozom eucariot, identificabile prin compoziţia lor nucleotidică neobişnuită. ADN s. nu este transcris şi nu are funcţie cunoscută.

ADN SUPERHELICOIDAL / ADN superenroulé / supercoiled DNA. ADN având o configuraţie de superhelix.

ADOLESCENŢĂ, s. f. / adolescence, s. f. / adolescence, puberty. [*Lat.* ***adolescere*** *= a creşte, a se dezvolta.*] Perioadă a vieţii situată între copilărie, pe care o continuă, şi vârsta adultă. Marcată de transformări corporale şi psihologice, a. începe la vârsta de 11-12 ani şi se încheie la 18-20 ani. Vârsta de apariţie şi durata a. variază în funcţie de sex, mediu socio-economic, rasă şi condiţii geografice. În prezent se încearcă să se stabilească o relaţie între datele clasice referitoare la comportamentul adolescenţilor şi noile descoperiri asupra modificărilor structurale ale creierului din cursul a. Apar îndeosebi conexiuni neuronale noi. Procesul s-ar încheia între vârsta de 25 de ani, de unde tendinţa de a extinde perioada a. până la această vârstă.

ADRENAL, adj. / adrénal, -ale, -aux, adj. / adrenal. [*Lat.* ***ad*** *= aproape de, lângă;* ***ren, -is*** *= rinichi.*] Care se referă la glandele suprarenale.

ADRENALINĂ, s. f. / adrénaline, s. f. / adrenaline. [*Lat.* ***ad*** *= aproape de, lângă;* ***ren, -is*** *= rinichi; -ină.*] Hormon neurotransmiţător (*catecolamină) secretat îndeosebi de celulele nervoase (derivate din sistemul nervos simpatic) din medulosuprarenale şi secundar prin stimularea neuronilor denumiţi *adrenergici, din sistemul nervos simpatic. La nivelul sinapselor, a. se comportă ca un neurotransmiţător, iar a. eliberată de medulo-suprarenale se comportă ca un hormon. Ea are acţiune simpaticomimetică la concentraţii normale, efectul dominant realizându-se prin legarea la *receptorii β-adrenergici, iar în doze mari fiind implicaţi şi *receptorii α-adrenergici. A. accelerează ritmul cardiac, creşte forţa şi amplitudinea contracţiilor inimii, antrenează contracţia fibrelor musculare ale vaselor ce irigă muşchii netezi şi pielea, dar provoacă relaxarea fibrelor de la nivelul arterelor coronare, plămânilor şi muşchilor scheletici. Ca urmare, a. provoacă creşterea presiunii arteriale. În plus, ea creşte glicemia favorizând eliberarea de glucoză hepatică, necesară lucrului muscular. A. este un hormon de *stres, cu rol în *sindromul general de adaptare. DCI: epinefrină. V. şi tab. const. endocrinol.

α-ADRENERGIC. Var. pentru alfa-adrenergic (v.).

β-ADRENERGIC. Var. pentru beta-adrenergic (v.).

ADRENERGIC, adj., s. n. / adrénergique, adj., s. m. / adrenergic. [*Lat.* ***ad*** *= aproape de, lângă;* ***ren, -is*** *= rinichi; gr.* ***ergein*** *= a lucra.*] 1) Substanţă care acţionează ca *adrenalina şi levarterenolul, prin cuplare cu receptorii α şi/sau β ai sistemului simpatic. În prezent, există tendinţa de a enumera printre substanţele β-adrenergice, molecule care acţionează selectiv pe β_1-receptori (bronşici, vasculari, din miometru) şi receptorii β_2 cardiaci. 2) Cu referire la eliberarea de *adrenalină sau care acţionează prin intermediul adrenalinei. 3) Caracteristica unei *sinapse sau a unei căi nervoase în care mediatorul chimic este *adrenalina.

ADRENERGIE, s. f. / adrénergie, s. f. / adrenergy. [*Lat.* ***ad*** *= aproape de, lângă;* ***ren, -is*** *= rinichi; gr.* ***ergein*** *= a lucra.*] Eliberarea de hormoni adrenalinici pornind de la două sisteme diferenţiate: medulosuprarenala şi fibrele postganglionare ale sistemului ortosimpatic. Uneori, termenul este utilizat ca sin. cu *simpaticotonie.

ADRENOCORTICAL, adj. / adrénocortical, -ale, -aux, adj. / adrenocortical. [*Lat.* ***ad*** *= aproape de, lângă;* ***ren, -is*** *= rinichi;* ***cortex, -icis*** *= scoarţă.*] Care se referă la *corticosuprarenală.

ADRENOCORTICOIZI, s. m. pl. / adrénocorticoïdes, s. m. pl. / adrenocorticoids. [*Lat.* ***ad*** *= aproape de, lângă;* ***ren, -is*** *= rinichi;* ***cortex, -icis*** *= scoarţă;* ***eidos*** *= formă.*] Sin.: corticosteroizi (v.).

ADRENOCORTICOSTEROIZI, s. m. pl. / adrenocorticostéroïdes, s. m. pl. / adrenocorticosteroids. [*Lat.* ***ad*** *= aproape de, lângă;* ***ren, -is*** *= rinichi;* ***cortex, -icis*** *= scoarţă; gr.* ***stereos*** *= solid, în relief;* ***eidos*** *= formă.*] Sin.: corticosteroizi (v.).

ADRENOCORTICOTROFINĂ, s. f. / adrénocorticotrophine, s. f. / adrenocorticotropin. [*Lat.* ***ad*** *= aproape de, lângă;* ***ren,***

***-is** = rinichi; **cortex, -icis** = scoarță; gr. **trophe** = hrană, nutriție; **-ină**.*] Sin.: corticotrofină (v.).

ADRENOLEUCODISTROFIE, s. f. / adréno-leuco-dystrophie, s. f. / adrenoleukodystrophy. [*Lat. **ad** = aproape de, lângă; **ren, -is** = rinichi; gr. **leukos** = alb; **dys** = greu, dificil; **trophe** = hrană, nutriție.*] Tip de *leucodistrofie în care se asociază insuficiența suprarenală cu *demielinizări la nivelul creierului. Boala este ereditară, cu transmitere *recesivă prin cromozomul X. Clinic, se asociază semne cerebrale variate, asimetrice, cu evoluție intermitentă (astenie, tulburări de comportament, afazie, paralizii, demență) și insuficiență suprarenală variabilă.

ADRENOLITIC, adj. / adrénolytique, adj. / adrenolytic, adrenergic blocking agent. [*Lat. **ad** = aproape de, lângă; **ren, -is** = rinichi; gr. **lytikos** = care distruge, de la **lyein** = a distruge.*] Care se opune acțiunii *adrenalinei. V. și alfa-blocant, beta-blocant.

ADRENOPRIV, adj. / adrénoprive, adj. / adrenoprival. [*Lat. **ad** = aproape de, lângă; **ren, -is** = rinichi; **privus** = lipsit de, de la **privere** = a lipsi (pe cineva) de ceva.*] Care este legat de o *insuficiență suprarenală.

ADRESINE, s. f. pl. / adressines, s. f. pl. / adressins. Receptori ai *endoteliului vascular care conferă specificitate tisulară diferitelor căi de migrare ale leucocitelor.

ADSORBANT, adj., s. n. / adsorbant, adj., s. m. / adsorbent. [*Lat. **ad** = spre; **sorbere** = a suge, a bea.*] 1) Despre o substanță la nivelul suprafeței căreia se produce cu ușurință fenomenul de *adsorbție. 2) Substanța respectivă. Ex.: cărbunele activat și oxidul de magneziu. V. și adsorbat.

ADSORBAT, s. m. / adsorbate, s. m. / adsorbate. [*Lat. **ad** = aproape de, lângă; **sorbere** = a suge, a bea.*] Substanță care se adsoarbe, care suferă fenomenul de *adsorbție pe suprafața unui corp. V. și adsorbant.

ADSORBȚIE, s. f. / adsorption, s. f. / adsorption. [*Lat. **ad** = spre; **sorbere** = a bea, a aspira.*] 1) Fixare, de regulă reversibilă, a unei substanțe (molecule, ioni, particule) la suprafața unui solid (*adsorbant), de natură fizică (prin forțe van der Waals) sau chimică (prin legătură chimică). 2) Variație a concentrației unui compus din stratul superficial al unei soluții în raport cu concentrația sa în straturile profunde.

ADUCINĂ, s. f. / adducine, s. f. / adducin. Proteină asociată *scheletului membranei eritrocitare, alcătuită din două subunități, cu M_r de 102 kDa și β de 97 kDa. A. face parte din banda 4.1 eritrocitară și promovează, în prezența calciului, formarea complexelor *spectrină-*actină. O mutație a subunității din molecula de a. ar avea rol patogenic în hipertensiunea arterială.

ADULT, adj., s. m., f. / adulte, adj., s. m., f. / adult. [*Lat. **adultus** = care a crescut.*] 1) (Persoană) care a ajuns la maturitate fizică (prin parcurgerea întregii perioade de creștere), psihică și intelectuală. 2) Orice organism viu care a ajuns la maturitate, la încheierea perioadei de creștere.

ADVENTICE, s. f. / adventice, s. f. / adventitia. NA: tunica adventitia. [*Lat. **adventicius** = care se adaugă deasupra.*] 1) Tunica externă a peretelui unei vene sau artere. Constă din țesut conjunctiv și o rețea foarte fină de vase care nutresc peretele. 2) Pătură externă de țesut conjunctiv a unui organ acoperit sau nu de o membrană seroasă.

AER, s. n. / air, s. m. / air. [*Lat. **aer, -eris**, gr. **aer, -os** = aer.*] Mixtura gazoasă a *atmosferei.

AER COMPLEMENTAR / air complementaire / reserve air. Sin.: volum inspirator de rezervă (v.).

AER CURENT / air courant / tidal air. Sin.: volum curent (v.).

AER DE REZERVĂ / air de réserve / reserve air. Sin.: volum expirator de rezervă (v.).

AER REZIDUAL / air residuel / residual air. Sin.: volum rezidual (v.).

AEROB, adj. / aérobe, adj. / aerobic. [*Lat. **aer, -eris**, gr. **aer, -os** = aer; gr. **bios** = viață.*] 1) Despre un proces care se desfășoară în prezența oxigenului, depinzând de acesta. 2) Referitor la microorganisme care se dezvoltă doar în prezența oxigenului.

AEROBIOZĂ, s. f. / aérobiose, s. f. / aerobiosis. Viața în prezența oxigenului molecular.

AEROCOLIE, s. f. / aérocolie, s. f. / aerocolia, aerocoly. [*Lat. **aer, -eris**, gr. **aer, -os** = aer; gr. **kolon** = intestin gros.*] Distensie a colonului prin acumulare de aer sau de gaz. V. și pneumocolie.

AEROCONTAMINANT, s. n. / aérocontaminant, s. m. / air pollutant. Orice corp prezent în aerul ambiant care poate fi inhalat, determinând tulburări bronșice sau/și pulmonare.

AERODONTALGIE, s. f. / aérodontalgie, s. f. / aerodontalgia. Durere dentară care apare la variații ale presiunii atmosferice.

AEROEMBOLISM, s. n. / aéroembolisme, s. m. / aeroembolism, aeremia, air embolism. *Embolie cu aer; poate apărea în chirurgia capului, gâtului și a cordului, avorturi induse și în *boala de cheson.

AEROFAGIE, s. f. / aérophagie, s. f. / aerophagia. [*Lat. **aer, -eris**, gr. **aer, -os** = aer; gr. **phagein** = a mânca.*] Deglutiția, de obicei inconștientă, a unei cantități excesive de aer, cu distensie abdominală consecutivă. A. se asociază uneori cu anxietate și este interpretată frecvent de subiectul în cauză ca având o semnificație patologică.

AEROFOBIE, s. f. / aérophobie, s. f. / aerophobia. [*Lat. **aer, -eris**, gr. **aer, -os** = aer; gr. **phobos** = frică.*] Teamă morbidă de curenții de aer.

AEROGASTRIE, s. f. / aérogastrie, s. f. / aerogastria. [*Lat. **aer, -eris**, gr. **aer, -os** = aer; gr. **gaster, gastros** = stomac.*] Prezență de aer (gaze) în stomac, ce provoacă uneori distensia organului.

AEROMONAS / Aeromonas / Aeromonas. [*Lat. **aer, -eris**, gr. **aer, -os** = aer; gr. **monas** = unitate.*] Gen bacterian de bacili Gram-negativ, mobili, cu flagel polar. Speciile *A. hydrophila* și *A. sobria* sunt patogene oportuniste la om, agenți în unele gastroenterite și suprainfecții.

AEROSOL, s. m. / aérosol, s. m. / aerosol. Dispersie de particule solide sau lichide într-un mediu gazos. Se disting *a. naturali* și *a. artificiali* obținuți prin diferite metode. A. naturali există în atmosferă, iar abundența lor în marile zone urbane poluate poate provoca variații ale echilibrului radiațiilor în sistemul pământ-atmosferă. Aceste variații contribuie la *efectul de seră. Metoda curentă pentru obținerea a. constă în introducerea unei pulberi sau a unui lichid într-un curent puternic de aer. Pentru dispersii relativ grosiere se pot utiliza atomizoare, în care a. se obțin cu ajutorul unui gaz propulsiv comprimat. V. aerosolterapie.

AEROSOLTERAPIE, s. f. / aérosolthérapie, s. f. / aerosol therapy. Procedeu terapeutic în care se utilizează *aerosoli din substanțe medicamentoase, ca agenții mucolitici și corticosteroizii, pentru tratamentul unor afecțiuni pulmonare (astm, bronșite, emfizem).

AEROTONOMETRU, s. n. / aérotonomètre, s. m. / aerotonometer. [*Lat. **aer, -eris**, gr. **aer, -os** = aer; gr. **tonos** = tensiune; **metron** = măsură.*] Aparat destinat măsurării presiunii gazelor din sânge sau din alte lichide ale organismului.

AFAGIE, s. f. / aphagie, s. f. / aphagia. [*Gr. **a** - priv.; **phagein** = a mânca.*] Refuzul sau diminuarea abilității de a înghiți.

AFAKIE, s. f. / aphakie, aphaquie, s. f. / aphakia. [*Gr. **a** - priv.; **phakos** = linte, lentilă.*] Termen care denumește lipsa *cristalinului. A. poate fi post-operatorie (operaţie pentru *cataractă), posttraumatică sau congenitală. Lipsa cristalinului, deci a principalului factor al *acomodării, determină pierderea acesteia şi secundar *hipermetropie. Se corectează prin *implant (soluţie ideală).

AFAZIE, s. f. / aphasie, s. f. / aphasia, alogia. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***phasis*** *= cuvânt, vorbire.*] Iniţial (Trousseau, 1864), termenul a. desemna imposibilitatea de a traduce gândirea prin cuvinte, în ciuda integrităţii aparatului fonator (*laringe, *corzi vocale). Ulterior, sensul termenului a fost extins considerabil, pentru ansamblul tulburărilor capacităţii de comunicare prin intermediul vorbirii, scrisului sau semnelor, ca urmare a afectării unor funcţii ale creierului. Într-o formulare generală, a. reprezintă pierderea memoriei semnelor şi mijloacelor prin care omul schimbă (transmite sau primeşte) idei cu semenii săi. Printre diferitele tipuri de a., se disting două forme majore: **a. senzorială* şi **a. motorie*. A. este considerată *completă* atunci când sunt afectate atât aria senzitivă, cât şi cea motorie ale creierului. Sin.: disfazie (def. 2).

AFAZIE AMNEZICĂ / aphasie amnésique / amnesic aphasia. Formă uşoară a *a. Wernicke, limitată la uitarea, mai mult sau mai puţin accentuată, a substantivelor.

AFAZIE BROCA / aphasie de Broca / Broca's aphasia. [*Paul Broca, antropolog şi chirurg francez, profesor la Paris, 1824-1880.*] A. caracterizată îndeosebi prin pierderea expresiei motrice a limbajului (*anartrie, *agrafie), cu afectarea moderată a înţelegerii cuvintelor şi a lecturii. Se asociază frecvent cu tulburări ale capacităţii intelectuale şi cu *hemiplegie. A. B. este determinată de leziuni în teritoriul arterei sylviene.

AFAZIE DE CONDUCŢIE / aphasie de conductibilité / conduction aphasia. Sin.: afazie Wernicke (v.).

AFAZIE FLUENTĂ / aphasie fluente / fluent aphasia. A. în care cuvintele sunt rostite fluent, dar utilizate incorect.

AFAZIE MOTORIE / aphasie motrice / motor aphasia. A. în care pacientul, deşi gândeşte normal, este incapabil să îşi exprime ideile prin cuvinte (*afemie sau a. m. locală), cântec (amuzie), scris (*agrafie sau a. m. grafică) sau gesturi (*anomie motorie). A. m. există rar în stare pură, fiind asociată frecvent cu tulburări ale înţelegerii cuvintelor şi constituind în acest caz *a. Broca (fiind consecinţa afectării ariei Broca).

AFAZIE NOMINALĂ / aphasie nominale / nominal aphasia. A. caracterizată printr-un defect de înţelegere şi utilizare a cuvintelor. Cuvintele sunt substituite unul cu altul, la întâmplare, iar pacientul este incapabil să denumească corect obiectele.

AFAZIE OPTICĂ / aphasie optique / optic aphasia. Incapacitatea de a denumi un obiect perceput vizual, cu toate că obiectul este recunoscut. Obiectul este denumit doar dacă este perceput prin palpare, gust sau miros. A. o. se însoţeşte frecvent de *cecitate psihică.

AFAZIE SEMANTICĂ / aphasie sémantique / semantic aphasia. A. în care este alterată înţelegerea sensului cuvintelor, manifestată prin imposibilitatea de a le adapta la sensul general al frazei.

AFAZIE SENZORIALĂ / aphasie sensorielle / sensory aphasia. Incapacitatea înţelegerii sunetelor emise (vorbire - a. auditivă, surditate verbală; sunete muzicale - surditate muzicală sau amnezie receptivă) prin afectarea centrului auditiv, sau a cuvintelor scrise (a. vizuală sau cecitate verbală) prin afectarea centrului vizual al vorbirii. De asemenea, a. s. se poate manifesta prin incapacitatea recunoaşterii gesturilor (amimie receptivă). A. s. este rareori pură şi se complică frecvent cu tulburări ale limbajului vorbit, în cadrul *a. Wernicke.

AFAZIE SINTACTICĂ / aphasie syntactique / syntactic aphasia. Diminuarea capacităţii de utilizare corecte a regulilor gramaticale.

AFAZIE TOTALĂ / aphasie totale / total aphasia. Asocierea *a. Wernicke cu *a. Broca.

AFAZIE TRAUMATICĂ / aphasie traumatique / traumatic aphasia. A. cauzată de traumatisme la nivelul extremităţii cefalice.

AFAZIE VERBALĂ / aphasie verbale / verbal aphasia. Varietate de a. caracterizată prin imposibilitatea formulării cuvintelor, verbal sau în scris.

AFAZIE VIZUALĂ / aphasie visuelle / visual aphasia. Formă de *a. senzorială care constă în incapacitatea înţelegerii cuvintelor scrise.

AFAZIE WERNICKE / aphasie de Wernicke / Wernicke's aphasia. [*Carl Wernicke, neurolog şi psihiatru german, profesor la Berlin, apoi la Breslau (în prezent Wroçlaw, Polonia), 1848-1905.*] A. determinată de leziuni la nivelul regiunii temporo-parietale stângi. Se manifestă prin incapacitatea înţelegerii cuvintelor rostite şi scrise (surditate şi cecitate verbale). Căile vizuală şi auditivă nu sunt afectate. Secundar, apar tulburări de vorbire: bolnavul se exprimă fluent, dar se constată *parafazie şi *jargonoafazie. A. W. se poate asocia cu tulburări intelectuale majore şi cu *hemianopsie. Sin.: afazie de conducţie.

AFEBRIL, adj. / afébrile, adj. / afebrile, apyretic. [*Gr.* ***a*** *- priv.; lat.* ***febris*** *= febră.*] Despre un organism uman a cărui temperatură este în limite normale (de regulă - temperatură în jur de 37°C). V. şi apiretic.

AFECT, s. n. / affect, s. m. / affect. [*Lat.* ***affectus*** *= stare de spirit, afecţiune, boală, de la* ***afficere*** *= a afecta, a slăbi.*] 1) Emoţie intensă, cu evoluţie impetuoasă şi scurtă. 2) *A. astenic*, stare emoţională intensă, caracterizată prin anxietate, tristeţe. 3) *A. patologic*, stare patologică cu coloratură afectivă intensă, însoţită de o tulburare a conştiinţei. 4) *A. primar*, leziune produsă de unJ agent infecţios la poarta de intrare în organism (sifilis, tuberculoză, tularemie etc.).

AFECTIVITATE, s. f. / affectivité, s. f. / affective faculty. [*Lat.* ***affectus*** *= stare de spirit, afecţiune, boală, de la* ***afficere*** *= a afecta, a slăbi.*] 1) Ansamblu al stărilor afective: sentimente, emoţii şi pasiuni ale unei persoane. A. este alterată în *nevroze şi *psihoze. 2) Comportare emotivă; sensibilitate.

AFECŢIUNE, s. f. / affection, s. f. / affection. [*Lat.* ***affectio, -onis*** *= stare afectivă, afectare, de la* ***afficere*** *= a afecta, a slăbi.*] 1) Termen general ce desemnează orice proces morbid, făcând abstracţie de cauze. Semnificaţia sa este destul de vagă, deoarece acoperă conceptele de *anomalie, *disfuncţie, *leziune, *boală, *sindrom. 2) Simpatie, prietenie, dragoste faţă de cineva.

AFEMIE, s. f. / aphémie, s. f. / aphemia. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***pheme*** *= vorbire.*] 1) Formă de *afazie motorie în care se pierde abilitatea de exprimare a cuvintelor prin vorbire. 2) Sin.: anartrie (v.).

AFERENT, adj. / afférent, -e, adj. / afferent. [*Lat.* ***afferre*** *= a aduce, de la* ***ad*** *= spre,* ***ferre*** *= a conduce.*] Care merge de la periferie spre un centru sau către un anumit organ căruia îi este destinat. Ex.: nerv a., vas a. Ant.: eferent.

AFERENTAŢIE INVERSĂ / feed-back / feed-back. [*Lat.* ***afferre*** *= a aduce, de la* ***ad*** *= spre,* ***ferre*** *= a conduce;* ***inversus****, participiul verbului* ***invertere*** *= a inversa.*] Sin.: conexiune inversă (v.).

AFEREZĂ, s. f. / aphérêse, s. f. / apheresis. Tehnică prin care se efectuează, din sângele unui *donor sau al unui bolnav, o prelevare de plasmă, eritrocite, leucocite sau de trombocite cu ajutorul unui separator de celule prin *citometrie în flux. A. permite epurarea unui component sanguin în exces, de ex., imunoglobuline în cazul *mielomului şi, respectiv, plachete în cazul *trombocitozei. De asemenea, prin a. se poate obţine de la un donor unic un concentrat piachetar suficient pentru compensarea unei trombopenii majore. Deoarece bolnavul primeşte plachetele de la un donor unic, se reduce riscul de imunizare.

AFIBRINOGENEMIE, s. f. / afibrinogénémie, s. f. / afibrinogen(a)emia. [*Gr. **a** - priv.; lat. **fibra** = fibră; **-ină**; gr. **gennan** = a produce; **haima, -atos** = sânge.*] Deficienţa sau absenţa *fibrinogenului în sânge. *A. congenitală*, transmisă probabil printr-o genă autozomală recesivă, se caracterizează prin incoagulabilitate completă a sângelui.

AFINITATE, s. f. / affinité, s. f. / affinity. [*Lat. **affinitas, -atis** = înrudire, vecinătate, de la **finis** = limită.*] 1) Forţă care uneşte atomii şi moleculele. 2) Tendinţa substanţelor de a reacţiona unele cu altele. *A. electivă*: forţă ce este cauza reunirii unei substanţe cu alta, înaintea altei substanţe. 3) Proprietatea unui *receptor de a lega specific un anumit *ligand. A. poate varia în funcţie de concentraţia ligandului (scade cu creşterea concentraţiei acestuia) şi de prezenţa unor factori fiziologici şi patologici. 4) Forţele de legătură non-covalente care se exercită între două molecule şi pot fi măsurate prin *constanta de afinitate. De ex.: între o enzimă şi substratul său, ori între *epitopii unui *antogen şi *anticorpul său specific.

AFLATOXINĂ, s. f. / aflatoxine, s. f. / aflatoxin. [*Termen compus: **afla** - de la **Aspergillus flavus**; gr. **toxikon** = otravă pentru vârful săgeților, de la **toxon** = săgeată; **-ină**.*] Micotoxină produsă de anumite suşe ale ciupercilor din genul *Aspergillus flavus* şi *Aspergillus parasiticus*, care se dezvoltă pe arahide şi contaminează uleiul extras din acestea. A. B_1 este cea mai toxică şi provoacă experimental cancer hepatic şi necroză periportală.

AFONIE, s. f. / aphonie, s. f. / aphonia. [*Gr. **a** - priv.; **phone** = voce.*] Pierdere a vocii, completă sau parţială. Etiologia poate fi diferită: leziune cu sediu laringian (laringită, tumoră benignă sau malignă a corzilor vocale), paralizie de nerv recurent (frecvent postoperator, de ex. după tiroidectomie) sau leziune centrală (a nucleului ambiguu al nervului X cranian), când se produce *afazie. A. poate să apară şi fără o leziune organică, de ex. în paranoia, isterie sau prin spasm muscular laringian (*a. spastică*).

AFRODIZIAC, adj., s. n. / aphrodisiaque, adj., s. m. / aphrodisiac. [*Gr. **aphrodisiakos**, de la **Afrodita** = zeița dragostei.*] (Substanţă) care stimulează dorinţele sexuale, impulsurile sexuale.

AFRODIZIE, s. f. / aphrodisie, s. f. / aphrodisia. [*Gr. **aphrodisia** = dorință sexuală, de la **Afrodita** = zeița dragostei.*] Exagerarea morbidă a dorinţelor sexuale.

AFRONTARE, s. f. / affrontement, s. m. / approximation. Apropierea celor două margini ale unei plăgi (cu origine traumatică sau chirurgicală) în vederea favorizării cicatrizării sau a efectuării suturii.

AFTĂ, s. f. / aphte, s. m. / aphtha (pl. aphthae). [*Lat. **aphtae, -arum** = afte, de la gr. **aphthai** = ulcer mic și **aphtein** sau **haptein** = a arde.*] Leziune elementară care caracterizează *stomatita aftoasă şi, în general, *aftozele. Este localizată la nivelul mucoasei orofaringiene, mai rar pe mucoasa genitală. Se prezintă sub forma unei ulceraţii de dimensiuni mici, de formă rotundă sau ovalară, de obicei cu un burelet inflamator eritematos, fiind foarte dureroasă. A. rezultă după spargerea unor vezicule pline cu lichid seros, izolate sau grupate.

AFTE BEDNAR / aphtes de Bednar / Bednar's aphthae. [*Alois Bednar, pediatru austriac, Viena, 1816-1888.*] Ulceraţii infectate, observate la nivelul palatului dur la copii. Apar din cauza sugerii diferitelor obiecte murdare.

AFTOZĂ, s. f. / aphtose, s. f. / aphthosis. [*Lat. **aphtae, -arum** = afte, de la gr. **aphthai** = ulcer mic și **aphtein** sau **haptein** = a arde; **-oză**.*] Boală caracterizată prin prezenţa de *afte la nivelul mucoaselor bucale şi genitale, cu evoluţie în pusee recidivante. Se disting: 1) A. în cadrul *bolii Behçet. 2) *A. vulgară*, cu prognostic benign.

AGALACTIE, s. f. / agalactie, s. f. / agalactia. [*Gr. **a** - priv.; **gala, -aktos** = lapte.*] Absenţa secreţiei lactate după naştere. Termenul agalaxie este incorect.

AGAMAGLOBULINEMIE, s. f. / agammaglobulinémie, s. f. / agammaglobulin(a)emia. [*Gr. **a** - priv.; **γ** = a treia literă a alfabetului grec; lat. **globulus**, dim. de la **globus** = glob; **-ină**; gr. **haima, -atos** = sânge.*] Absenţa *gamaglobulinelor din sânge. Acest termen desemnează un grup de boli determinate de afectarea *imunităţii umorale, al cărei suport îl reprezintă anumite gamaglobuline, imunoglobulinele. Se disting: 1) *A. congenitală de tip Bruton*, v. boală Bruton. 2) *A. idiopatice dobândite tardive*, care ar putea reprezenta forme congenitale cu expresie tardivă. 3) *A. secundare* din unele boli ale sângelui (leucemie limfoidă cronică, mielom). A. pot fi *disociate*, prin absenţa selectivă a uneia sau mai multor imunoglobuline. V. imunitate, carenţă imunitară, alimfocitoză, disglobulinemie.

AGAR-AGAR / agar-agar / agar-agar. [*Malaieziană **agar-agar**.*] Substanţă mucilaginoasă extrasă din anumite alge din familia *Floridee*. Conţine două componente principale: agaroza (polimer de galactoză) şi agaropectina (polizaharid sulfatat). Se prezintă sub forma unor bandelete de culoare galben-pal care se umflă în apă, dând prin răcire un gel. Se utilizează îndeosebi în microbiologie, intrând în compoziţia a numeroase medii solide sau semisolide, în alimentaţie sau ca laxativ moderat. Sin.: geloză.

AGASTRIE, s. f. / agastrie, s. f. / agastria. [*Gr. **a** - priv.; **gaster, gastros** = stomac.*] Absenţa, congenitală sau după extirpare chirurgicală, a stomacului.

AGENEZIE, s. f. / agénésie, s. f. / agenesia. [*Gr. **a** - priv.; **genesis** = producere, de la **gennan** = a produce.*] Defect de dezvoltare a unui ţesut sau a unui organ prin afectarea embrionului din cauza unei anomalii a mesajului ereditar sau a unei *embriopatii. *A. de corp calos,* v. sindrom Aicardi. V. şi disgenezie.

AGENITALISM, s. n. / agénitalisme, s. m. / agenitalism. [*Gr. **a** – priv.; lat. **genitalia** = organele genitale, de la **gignere** = a naște, a crea.*] Starea unui individ privat de secreţia internă a glandelor sale sexuale. V. şi eunuchism.

AGENT, s. m. / agent, s. m. / agent. [*Lat. **agens, -ntis** = activ, viu, de la **agere** = a acționa, a pune în mișcare.*] Forţă sau substanţă capabilă să producă o schimbare nefavorabilă sau favorabilă organismului. Ex.: 1) *A. infectant*, microorganism pătruns în corpul uman. 2) *A. mutagen*, factor fizic, chimic, biologic ce reacţionează cu materialul genetic şi poate induce o *mutaţie. 3) *A. vector*, purtător de germeni infecţioşi. 4) *A. terapeutic,* v. remediu.

AGENT CAUZAL / agent causal / agent. *Agent care determină o *infecţie, o *infestare sau o *intoxicaţie.

AGENT CHELATOR / chélateur, s. f. / chelating agent. Sin.: chelator (v.).

AGENT DELTA / agent delta / delta agent. Virus ARN de masă moleculară mică, măsurând 35-37 nm şi generator al unor forme severe de hepatită. La om, a. d. nu poate fi transmis decât asociat cu *virusul hepatitei B. Sin.: virus delta.

AGENT INTERCALANT / agent intercalant / intercalating agent. Moleculă capabilă să se insereze între platourile formate de bazele împerecheate ale unui *acid nucleic.

AGENT PATOGEN / facteur pathogène / pathogenic factor. Orice factor provocator de boală.

AGEUZIE, s. f. / agueusie, s. f. / ageusia, ageustia. [*Gr. **a** - priv.; **gueusis** = gust.*] Pierderea totală sau parţială (în acest caz se utilizează și termenul hipoageuzie) a simțului gustului sau absența senzațiilor gustative elementare: sărat, dulce, amar și acid.

AGIRIE, s. f. / agyrie, s. f. / agyria. [*Gr. **a** - priv.; lat. **gyrus**, gr. **gyros** = cerc.*] Absența congenitală a *circumvoluțiilor cerebrale.

AGITAȚIE, s. f. / agitation, s. f. / agitation, excitement. [*Lat. **agitatio, -onis** = agitație, de la **agitare** = a pune în mișcare, a agita și **agere** = a acționa, a pune în mișcare.*] Tulburare de comportament caracterizată prin excitație psihomotorie, cu exagerarea mișcărilor, gesturilor și *mimicii. A. poate fi *spontană*, în relație cu exaltarea afectivă și excitația mentală, sau *reacțională*, provocată de stimulări din mediul ambiant. Poate fi dezordonată, lipsită de intenție sau scop, sau agresivă.

AGLICON, s. m. / aglycone, s. m. / aglycone. [*Gr. **a** - priv.; **glykys** = dulce.*] Sin.: genină (v.).

AGLOSIE, s. f. / aglossie, s. f. / aglossia. [*Gr. **a** - priv.; **glossa** = limbă.*] Absența congenitală a limbii.

AGLUTINARE, s. f. / agglutination, s. f. / agglutination. [*Lat. **agglutinare** = a lipi, a uni.*] Aglomerarea prin alipire a celulelor sau bacteriilor purtătoare ale unui antigen (*aglutinogen), aflate în suspensie, în prezența anticorpilor corespondenți (aglutinine). *A. hematiilor* sau *hemaglutinarea* se produce *in vivo* în erorile de transfuzie (grup sanguin incompatibil) sau în unele stări patologice. *A. microorganismelor* de către serul bolnavului constituie o metodă utilă de diagnostic bacteriologic.

AGLUTININĂ, s. f. / agglutinine, s. f. / agglutinin. [*Lat. **agglutinare** = a lipi, a uni; **-ină**.*] Anticorp capabil să se lege la antigeni de suprafață ai celulelor, provocând astfel aglutinarea acestora. Cele mai cunoscute a. sunt bacterioaglutininele și hemoaglutininele (v. grup sanguin).

AGLUTININE RECI / agglutinines froides / cryo-agglutinins, cold agglutinins. Anticorpi antieritrocitari autoimuni care recunosc frecvent o serie de antigeni de grup sanguin. A. r. determină aglutinarea între 4 și 20°C și hemolizarea în cazul activării complementului.

AGLUTINOGEN, s. m. / agglutinogène, s. m. / agglutinogen. [*Lat. **agglutinare** = a lipi, a uni; gr. **gennan** = a produce.*] Antigen prezent la nivelul unei suprafețe celulare, ce favorizează *aglutinarea în prezența anticorpului corespondent. Ex.: pe suprafața hematiilor se află hemaglutinogeni.

AGMINAT, adj. / agminé, -e, adj. / agminated. [*Lat. **agmen, -inis** = mulțime.*] Despre mai multe organe elementare ale aceleiași specii reunite unele cu altele.

AGNOZIE, s. f. / agnosie, s. f. / agnosia. [*Gr. **a** - priv.; **gnosis** = percepere, cunoaștere, de la **gnonai** = a cunoaște.*] Pierderea capacității de recunoaștere și de expresie mentală a stimulilor senzoriali, deși etapa de percepție (segmentul periferic al analizatorilor) este normală. Rezultă imposibilitatea recunoașterii persoanelor, a obiectelor, imaginilor, sunetelor, a propriului corp (autotopagnozia), a capacității de înțelegere a succesiunii și duratei evenimentelor (a. de timp) etc. În funcție de natura acestor stimuli a. se clasifică în: auditivă, vizuală, olfactivă, gustativă, tactilă. Definiția a. reprezintă un subiect de controverse: pe de o parte, se susține că există totdeauna tulburări senzitive elementare, pe de altă parte, dimpotrivă, chiar existența a. ca entitate este pusă la îndoială. *A. optică*, v. cecitate psihică. V. și alexie, anosognozie, asomatognozie, cecitate psihică, prosopagnozie.

AGNOZIE TACTILĂ / agnosie tactile / tactile agnosia. Sin.: astereognozie (v.).

AGONADAL, adj. / agonadal, -ale, -aux, adj. / agonadal. [*Gr. **a** - priv.; **gone, gonos** = sământă.*] Care este lipsit de *gonade.

AGONIE, s. f. / agonie, s. f. / agony. [*Gr. **agon** = luptă.*] 1) Durere severă sau suferință extremă. 2) Termen vechi, folosit pentru a desemna ultima fază de tranziție dintre viață și moarte, caracterizată prin stingerea treptată a funcțiilor vitale și pierderea progresivă a conștienței. V. și comă.

AGONIST, adj., s. m. / agoniste, adj., s. m. / agonist. [*Gr. **agonistes** = luptător.*] 1) Despre acțiunea unui mușchi în sensul dorit; acestei acțiuni i se poate opune acțiunea unui mușchi antagonist. 2) Substanță care concură la producerea unui anumit efect. 3) *Ligand natural al unui receptor sau substanță exogenă ce declanșează atât reacția primară, cât și pe cea secundară, de răspuns celular. V. și agonist potasic, agoniști adrenergici, agoniști dopaminergici, antagonist, ligand, receptor.

AGONIST POTASIC / agonist potassique / potassium channel opener. Substanță capabilă să deschidă canalele de potasiu dependente de ATP intracelular. Rezultă o diminuare a influxului de calciu în celulele musculare netede vasculare și cardiace, fenomen util în tratamentul ischemiei miocardice.

AGONIȘTI ADRENERGICI / agonistes adrénergiques / adrenoreceptor agonists. Substanțe endogene sau exogene care stimulează receptorii α și β ai *noradrenalinei.

AGONIȘTI DOPAMINERGICI / agonistes dopaminergiques / dopaminergic agonists. Substanțe endogene sau exogene care stimulează receptorii presinaptici sau postsinaptici ai *dopaminei. Se disting a. d. cu efect central, care pătrund în creier (ex.: *apomorfina, *bromocriptina), și a. d. cu efect periferic dominant la nivelul rinichilor, vaselor și tubului digestiv (ex.: *dopamina, dopexamina).

AGORAFOBIE, s. f. / agoraphobie, s. f. / agoraphobia. [*Gr. **agora** = piață; **phobos** = frică.*] Teamă morbidă de spațiile goale, largi, cu tendința evitării acestora. A. se asociază relativ frecvent cu *atacul de panică.

AGORINE, s. f. pl. / agorines, s. f. pl. / agorins. Proteine structurale ale membranelor celulare de la nivelul *mastocitelor componente ale *mastocitoamelor.

AGRAFĂ, s. f. / agrafe, s. f. / clip. [*Fr. **agrafe**, din germ. **krap** = croșet.*] Piesă metalică mică, în formă de croșet, cu care se apropie și se mențin apropiate buzele (marginile) unei plăgi până la cicatrizare, sau se mențin în contact două fragmente osoase după osteotomie.

AGRAFIE, s. f. / agraphie, s. f. / agraphia. [*Gr. **a** - priv.; **graphein** = a scrie.*] Alterare a scrisului, cu menținerea normală a forței și a coordonării mișcărilor mâinii. A. se observă în anumite *afazii și în cadrul patologiei lobului parietal al creierului. În acest caz este considerată o formă de *apraxie. V. sindrom Gerstmann.

AGRAMATISM, s. n. / agrammatisme, s. m. / agrammatism. [*Gr. **a** - priv.; lat. **grammatica**, din gr. **grammatike** = arta de a scrie și de a citi literele; **-ism**.*] 1) Viciu de pronunție a cuvintelor, cu eliminarea uneia sau mai multor foneme (sunete). 2) Defect de construcție gramaticală a frazei, care este redusă la un stil telegrafic prin suprimarea adjectivelor și prepozițiilor, ca și prin utilizarea verbelor la infinitiv. Poate reprezenta un simptom al *afaziei sau al disociației din *schizofrenie.

AGRANULOCIT, s. n. / agranulocyte, s. f. / agranulocyte. [*Gr. **a** - priv.; lat. **granulum**, dim. de la **granum** = grăunte; gr. **kytos** = celulă.*] Leucocit lipsit de granulații.

AGRANULOCITOZĂ, s. f. / agranulocytose, s. f. / agranulocytosis. [*Gr. **a** - priv.; lat. **granulum**, dim. de la **granum** = grăunte; **kytos** = celulă; **-oză**.*] Asociere (sindrom) caracterizată prin scăderea marcată a numărului de *granulocite sanguine (sub 300 granulocite pe mm^3), leziuni ale mucoaselor (gastrointestinale) și ale tegumentelor. A. expune la un risc infecțios grav și dacă se manifestă izolată este, foarte probabil, determinată de un mecanism imunoalergic. Sin.: boală Schultz. V. și sindrom Kostmann.

AGRANULOCITOZĂ INFANTILĂ CONGENITALĂ / agranulocytose infantile héréditaire de von Kostmann / infantile genetic agranulocytosis. Sin.: sindrom Kostmann (v.).

AGRANULOZĂ, s. f. / agranulose, s. f. / agranulosis. 1) Absenţa stratului granulos de la nivelul *epidermei, caracteristică în *parakeratoză. 2) Uneori acest termen este considerat, în mod greşit, ca sin. cu *agranulocitoză.

AGRAVARE, s. f. / aggravation, s. f. / worsening. [*Lat. **aggravatio, -onis** = înrăutăţire, de la **aggravare** = a agrava, a înrăutăţi.*] 1) În sens larg, evoluţie nefavorabilă a unei boli. 2) În medicina legală sau în expertiză, afectare corporală survenită după *consolidare. A. este o probă de evolutivitate a sechelelor traumatice.

AGREGABILITATE, s. f. / agrégabilité, s. f. / aggregability. [*Lat. **aggregare** = a aduna la un loc.*] Proprietatea de a se agrega, de a se alipi, de a se aglomera în grămezi. Termenul se referă îndeosebi la eritrocite şi, mai rar, la leucocite. V. şi agregant, agregare, agregat.

AGREGANT, adj. / agrégant, -e, adj. / aggregating. [*Lat. **aggregare** = a aduna la un loc.*] Care provoacă *agregarea eritrocitelor sau a plachetelor în vasele sanguine.

AGREGARE, s. f. / agrégation, s. f. / aggregation, sludge. [*Lat. **aggregatio, -onis** = acţiunea de a aduna la un loc, de la **aggregare** = a aduna la un loc.*] Aglomerarea unor elemente într-un spaţiu restrâns. În medicină, termenul se utilizează cu referire la procesul de aglomerare, în grămezi, a elementelor figurate din sânge. Termenul englezesc *sludge* este uneori preferat celui de a., având o circulaţie internaţională.

AGREGARE A ERITROCITELOR / agrégation des hématies / sludge, sludging of red cells. Fenomenul de aglomerare a eritrocitelor în grămezi la nivelul vaselor. A. e. este favorizată de încetinirea circulaţiei şi provoacă obstrucţia arteriolelor şi capilarelor. Poate fi localizată, în zonele de ischemie, sau generalizată, în stările de şoc.

AGREGARE A PLACHETELOR / agrégation des plaquettes / platelet aggregation. Fenomenul de grupare a plachetelor, consecutiv căruia acestea se acolează unele cu altele în vase, fiind unite de filamente de *actină, *miozină şi *fibrină. A. p. reprezintă ultima etapă a *hemostazei primare (faza plachetară a hemostazei) şi este iniţial reversibilă, devenind rapid ireversibilă. Este facilitată de *catecolamine, *ADP, factor plachetar IV, *tromboxan şi de prezenţa calciului. V. adezivitate plachetară şi trombus alb.

AGREGAT, s. n. / agrégat, s. m. / aggregate. [*Lat. **aggregare** = a aduna la un loc.*] Aglomerare, grămadă alcătuită din elemente figurate ale sângelui.

AGREGAT DE ERITROCITE / agrégat d'hématies / red cell aggregate. Aglomerare, grămadă de eritrocite dispuse de regulă în rulou, care se formează uneori în arteriole şi capilare în cazul încetinirii circulaţiei sângelui. V. agregarea eritrocitelor.

AGREGAT DE PLACHETE / agrégat de plaquettes / platelet aggregate. Aglomerare, grămadă de trombocite. V. agregarea plachetelor.

AGREGOMETRU, s. n. / agrégomêtre, s. m. / aggregometer. Instrument pentru măsurarea *agregării plachetelor prin detectarea modificării intensităţii optice a plasmei sau a unor soluţii conţinând agregate plachetare. De regulă, prin măsurări efectuate in vitro se studiază acţiunea unor substanţe care determină agregarea.

AGRESIUNE, s. f. / agression, s. f. / aggression. [*Lat. **aggresura** = agresiune.*] 1) Definiţia comună: atac neprovocat şi brutal. 2) Formă de comportament înnăscut sau declanşat ca răspuns la o frustrare. Se poate manifesta distructiv, sau prin ostilitate şi obstrucţionism, ca şi prin autoritarism. 3) Afectarea integrităţii psihologice sau fiziologice a persoanelor din cauza unor factori din mediu, vizuali, sonori etc.

AGRESIVITATE, s. f. / agressivité, s. f. / agressivity. [*Lat. **aggresus**, de la **aggredi** = a merge spre, a ataca (**ad** = la, spre; **gradi** = a merge, a păşi).*] Tendinţă la atac, comportamente şi cuvinte ostile faţă de orice persoană sau obiect care reprezintă un obstacol în obţinerea unei satisfacţii imediate. A. poate fi manifestă (ameninţări şi insulte, distrugere a unor obiecte, lovire etc.) sau ascunsă, mai mult sau mai puţin reprimată (exprimată prin privire, mimică, aluzii etc.). Poate fi dirijată împotriva altei persoane (*heteroagresivitate*) sau împotriva propriei persoane (*autoagresivitate*: automutilare, acte suicidale).

AGRESOLOGIE, s. f. / agressologie, s. f. / aggressology. [*Lat. **aggresus**, de la **aggredi** = a merge spre, a ataca (**ad** = la, spre; **gradi** = a merge, a păşi); gr. **logos** = ştiinţă.*] Ramură a fiziopatologiei care studiază mecanismele agresiunilor patogene şi reacţiile organismului. Fondator: H. Laborit. V. şi stres.

AHILODINIE, s. f. / achillodynie, s. f. / achillodynia. [*Gr. **Akhileus**, erou grec a cărui mamă l-a ţinut de călcâi pentru a-l scufunda în Styx; **odyne** = durere.*] Durere vie la nivelul tendonului lui Ahile sau al bursei pretendinoase provocată de mişcări de flexie sau de extensie ale labei piciorului.

AKINEZIE, s. f. / akinésie, s. f. / akinesia. [*Gr. **a** - priv.; **kinesis** = mişcare, de la **kinein** = a mişca.*] Tulburare caracterizată prin diminuarea sau dispariţia mişcărilor spontane şi automate şi prin lentoarea mişcărilor voluntare, în absenţa lezării căii motorii principale. Această tulburare este una din caracteristicile fundamentale ale *sindromului parkinsonian şi se exprimă la maximum în *mutismul akinetic. Var.: acinezie.

AJUTOR SOCIAL / aide sociale / social assistance. Ansamblul alocaţiilor sau ajutoarelor, în bani sau în natură, acordat unor persoane cu probleme socioe-conomice. A. s. se acordă, de regulă, conform unor reglementări variabile în funcţie de ţară.

ALACRIMIE, s. f. / alacrymie, s. f. / eye dryness. [*Gr. **a** - priv.; lat. **lacrima** = lacrimă.*] Absenţa secreţiei lacrimale, congenitală sau dobândită. V. şi sindrom Sjögren.

ALACTAZIE, s. f. / alactasie, s. f. / lactase deficiency. [*Gr. **a** - priv.; lat. **lac, lactis** = lapte; -ază.*] Absenţa *lactazei din intestin. V. şi lactoză.

ALALIE, s. f. / alalie, s. f. / alalia. [*Gr. **a** - priv.; **lalia** = vorbire, de la **lalein** = a vorbi.*] Incapacitate de a vorbi din cauza unui defect sau a unei paralizii a organelor vocale. Uneori termenul este considerat sin. cu *afemie.

ALANINĂ, s. f. / alanine, s. f. / alanine. Simbol Ala sau A. Aminoacid neesenţial, constituent al proteinelor şi glucoformator. Este format prin transaminarea între piruvat şi glutamat.

ALANTOIDĂ, s. f. / allantoïde, s. f. / allantois. [*Gr. **allas, -antos** = cârnat; **eidos** = formă.*] *Diverticul al intestinului embrionar al cărui perete, conţinând vase intestinale, contribuie la formarea *cordonului ombilical şi a *placentei.

ALANTOINĂ, s. f. / allantoïne, s. f. / allantoin. Substanţă rezultată prin acţiunea uricazei asupra *acidului uric. Deoarece uricaza nu există la om, reacţia sa este utilizată pentru dozarea specifică a acidului uric sanguin şi urinar.

ALARA / ALARA / ALARA. [*Acronim engl.: **as** low **as** reasonably **a**chievable.*] Conceptul de utilizare a radiaţiilor în dozele minime posibile, atât în investigaţiile diagnostice cât şi în radioterapie.

ALĂPTARE, s. f. / allaitement, s. m. / lactation. [*Lat. **allactare** = a alăpta.*] Alimentaţia lactată a unui sugar, fie cu lapte uman, fie cu lapte de origine animală, natural (îndeosebi de vacă) sau preparat industrial (*a. artificială*).

ALBASTRU, adj. / bleu, -e, adj. / blue. 1) Una din culorile principale ale spectrului vizibil. 2) Mai multe substanţe chimice, cu aplicaţii în medicină, sunt denumite cu acest cuvânt. Ex.: a. de brom-fenol, a. Evans, a. de metilen, a. de Prusia, a. de toluidină, a. tripan.

ALBINISM, s. n. / albinisme, s. m. / albinism. [*Lat.* ***albus*** *= alb;* ***-ism***.] Denumire generică a unui grup de boli determinate de alterări metabolice ereditare ale producţiei de *melanină. A. este clasificat în trei grupe principale: 1) *A. generalizat* sau *oculocutanat*, cu şase subtipuri, toate de tip autozomal recesiv, în care se constată, cel mai frecvent, un deficit de *tirozină. Este cazul îndeosebi al *sindroamelor Chediak-Higashi şi Hermanski-Pudlak. 2) *A. parţial*, cu transmitere dominant autozomală şi manifestat prin pete albe, depigmentate, la nivelul pielii, ca în *sindromul Waardenburg. 3) *A. ocular*, de tip recesiv, în relaţie cu cromozomii sexuali (*gonozomi). Sin.: acromie cutanată.

ALBINOS, adj., s. m. / albinos, adj., s. m. / albino. [*Lat.* ***albus*** *= alb.*] Individ afectat de *albinism.

ALBUGINEE, s. f. / albuginée, s. f. / albuginea. NA: tunica albuginea. [*Lat.* ***albugo, -inis*** *= albeaţă.*] Membrană fibroasă, dură, cu aspect albicios, care înconjoară unele organe: globul ocular (*a. oculară* sau sclerotica), penisul (învelişul extern al corpilor cavernoşi). Frecvent, termenul este folosit pentru tunica *a. testiculară*.

ALBUGINITĂ, s. f. / albuginite, s. f. / albuginitis. [*Lat.* ***albugo, -inis*** *= albeaţă;* ***-ită***.] Inflamaţia *albugineei.

ALBUGO, s. n. / albugo, s. m. / albugo. [*Lat.* ***albugo, -inis*** *= albeaţă.*] 1) Tulburare trofică a unghiilor, constând în formarea de pete mici albe, transversale, uneori striate. 2) Denumire a petelor albe de la nivelul *corneei, date de acumularea de granulaţii grăsoase în grosimea acesteia. V. şi leucom.

ALBUMINĂ, s. f. / albumine, s. f. / albumin. [*Lat.* ***albumen, -inis*** *= albuş de ou, de la* ***albus*** *= alb;* ***-ină***.] Grup de proteine conţinute în serul sanguin, lapte, ouă, muşchi, ca şi în unele vegetale. Sunt solubile în apă (spre deosebire de *globuline) şi coagulabile la 70-90°C. Prin hidroliză dau aminoacizi şi amoniac. V. şi tab. const. biochim.

ALBUMINEMIE, s. f. / albuminémie, s. f. / albumin(a)emia. [*Lat.* ***albumen, -inis*** *= albuş de ou, de la* ***albus*** *= alb;* ***-ină****; gr.* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Prezenţa şi concentraţia *serumalbuminei în plasma sanguină. A. joacă un rol esenţial în menţinerea *presiunii oncotice şi în transportul în sânge a numeroase substanţe: acizi graşi liberi, bilirubină, medicamente etc. V. tab. const. biochim.

ALBUMINORAHIE, s. f. / albuminorachie, s. f. / cervicospinal fluid proteins. [*Lat.* ***albumen, -inis*** *= albuş de ou, de la* ***albus*** *= alb;* ***-ină****; gr.* ***rhakhis*** *= coloană vertebrală.*] Sin.: proteinorahie (v.).

ALBUMINURIE, s. f. / albuminurie, s. f. / albuminuria [*Lat.* ***albumen, -inis*** *= albuş de ou, de la* ***albus*** *= alb;* ***-ină****; gr.* ***ouron*** *= urină.*] Prezenţa serumalbuminei în urină. V. proteinurie.

ALBUMOZĂ, s. f. / albumose, s. f. / albumose. [*Lat.* ***albumen, -inis*** *= albuş de ou, de la* ***albus*** *= alb;* ***-ozǎ***.] Sin.: proteină Bence-Jones (v.).

ALBUMOZURIE, s. f. / albumosurie, s. f. / albumosuria. [*Lat.* ***albumen, -inis*** *= albuş de ou, de la* ***albus*** *= alb;* ***-ozǎ****; gr.* ***ouron*** *= urină.*] Prezenţa în urină a albumozei, denumită şi *proteina Bence-Jones. A. se observă în *mielomul multiplu şi, uneori, în *leucemie, *osteomalacie şi în *metastazele osoase.

ALCALEMIE, s. f. / alcalémie s. f. / alkal(a)emia. [*Ar.* ***al kali sau al-qaliy*** *= sodă; gr.* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Creşterea pH-ului sau scăderea concentraţiei ionilor de hidrogen din sânge. Deşi acest termen rezolvă ambiguitatea termenului de *alcaloză, este puţin utilizat.

ALCALI, s. n., pl. / alcali, s. m., pl. / alkali. [*Ar.* ***al kali sau alqaliy*** *= sodă.*] Substanţe bazice care au reacţie alcalină şi prezintă proprietăţi specifice, provocând îndeosebi *saponificarea grăsimilor. Pot provoca iritaţii ale tegumentelor.

ALCALIN, adj. / alcaline, adj. / alkaline. [*Ar.* ***al kali sau al-qaliy*** *= sodă.*] 1) Care are reacţie alcalină (bazică), cu pH-ul peste 7. 2) Care prezintă tendinţa de a accepta protoni.

ALCALINITATE, s. f. / alcalinité, s. f. / alkalinity. [*Ar.* ***al kali sau al-qaliy*** *= sodă.*] Cantitatea de bază existentă într-o soluţie. A. se exprimă în mai multe moduri: prin concentraţia totală a bazei, prin concentraţia ionilor OH^- sau prin cantitatea de bază titrabilă cu un acid, până la neutralizare (*a. totală* sau *potenţială*).

ALCALINIZANT, adj. / alcalinisant, -e, adj. / alkalizer. [*Ar.* ***al kali sau al-qaliy*** *= sodă.*] Despre un medicament care produce alcalinizarea urinei, în general pentru favorizarea dizolvării unor calculi renali (din acid uric sau cistină).

ALCALINIZARE, s. f. / alcalinisation, s. f. / alkalization, alcalinization. [*Ar.* ***al kali sau al-qaliy*** *= sodă.*] Procesul de producere a unui mediu *alcalin.

ALCALINOTERAPIE, s. f. / alcalinothérapie, s. f. / alkalitherapy. [*Ar.* ***al kali sau al-qaliy*** *= sodă; gr.* ***therapeia*** *= tratament, de la* ***therapeuien*** *= a îngriji.*] Utilizarea terapeutică a sărurilor alcaline şi îndeosebi a *bicarbonatului de sodiu.

ALCALOID, s. m. / alcaloïde, s. m. / alkaloid. [*Ar.* ***al kali sau al-qaliy*** *= sodă; gr.* ***eidos*** *= formă.*] Substanţă organică heterociclică de origine vegetală sau de sinteză, ce conţine azot, alături de C şi H sau de C, H, O, S. A. sunt puţin solubili în apă, foarte solubili în alcool şi dau coloraţii specifice cu unii reactivi. Exercită totdeauna o activitate farmacologică puternică, uneori la doze foarte mici, şi sunt utilizaţi frecvent în terapeutică. Administrarea şi circuitul a. sunt strict reglementate. Ex.: *morfina, *cocaina, *cafeina, *stricnina etc.

ALCALOZĂ, s. f. / alcalose, s. f. / alcalosis, alkalosis. [*Ar.* ***al kali sau al-qaliy*** *= sodă;* ***-ozǎ***.] Stare patologică care rezultă prin acumularea plasmatică de substanţe cu caracter bazic sau prin pierderea de acizi şi care se caracterizează prin scăderea concentraţiei ionilor de hidrogen (creşterea pH-ului peste 7,4). Există diferite tipuri de a., în funcţie de etiologie şi de intervenţia mecanismelor compensatorii: *a. compensată*, când pH-ul sanguin este readus la valori fiziologice; *a. de altitudine* apare la altitudini mari, fiind plasmatică şi tisulară; *a. hipokaliemică* este asociată cu hipopotasiemie şi poate apărea în *sindromul Bartter (pH-ul extracelular este crescut, în timp ce pH-ul intracelular poate fi scăzut sau normal); *a. metabolică*, acumulare plasmatică de alcali de origine alimentară, metabolică, asociată cu fiziopatologia unor boli etc.; *a. respiratorie* sau *gazoasă*, prin scăderea presiunii CO_2 în aerul expirat în hiperventilaţie sau respiraţie artificială prelungită.

ALCALOZĂ METABOLICĂ / alcalose métabolique / metabolic alcalosis. V. alcaloză.

ALCALOZĂ RESPIRATORIE / alcalose respiratoire / respiratory alcalosis. V. alcaloză.

ALCAPTONĂ, s. f. / alcaptone, s. f. / alkaptone, alcapton. [*Ar.* ***al kali sau al-qaliy*** *= sodă; gr.* ***kaptein*** *= a suge cu lăcomie.*] Produs de degradare incompletă a aminoacizilor aromatici *fenilalanină şi *tirozină. Sin.: acid homogentizic.

ALCAPTONURIE, s. f. / alcaptonurie, s. f. / alkaptonuria. [*Ar.* ***al kali sau al-qaliy*** *= sodă; gr.* ***kaptein*** *= a suge cu lăcomie;* ***ouron*** *= urină.*] 1) Prezenţa în urină a *alcaptonei, catabolit al *tirozinei. 2) Boală ereditară determinată de un deficit enzimatic în alcapton-oxidază hepatică şi renală, care determină acumularea alcaptonei în sânge şi, consecutiv, eliminarea sa urinară. A. se manifestă (uneori, deoarece anomalia enzimatică poate fi observată şi la subiecţi sănătoşi) prin coloraţie brună a urinei, *ocronoză şi dureri articulare variabile.

ALCHIL, s. m. / alkyl, s. m. / alkyl. Radical reprezentat de un alcool care a pierdut un hidroxil sau de o hidrocarbură care a pierdut un atom de hidrogen. Var.: alkil.

ALCHILANT, adj., s. n. / alk(o)ylant, adj., s. m. / alkylant. 1) Despre un compus chimic care posedă una sau mai multe grupări *alchil, care au proprietatea de a reacţiona cu anumite grupări proteice, înlocuind un atom de hidrogen cu gruparea alchil. 2) Medicamente cu această proprietate. Unele a. sunt folosite în chimioterapie ca antimitotice (ex.: ciclofosfamida); acţiunea lor se manifestă prin blocarea diviziunii celulare.

ALCOOL, s. m. / alcool, s. m. / alcohol. [*Ar.* ***al-cohol*** *sau* ***al koh'l*** *= subtil, pătrunzător.*] Denumire generală pentru clasa de compuşi organici care conţin în moleculă una sau mai multe grupări OH neionizabile. Se disting *a. primari* (R-CH_2OH), *secundari* (R-CHOH-R_1) şi *terţiari* (R,R_1-COH-R_2). Reacţionează cu metalele alcaline formând alcoolaţi şi cu acizii, producând esteri. În limbajul curent, termenul a. desemnează a. etilic. V. în continuare.

ALCOOL ETILIC / alcool éthylique / ethanol. A. cu formula chimică C_2H_5OH, obţinut prin fermentaţia hidrocarbonatelor. Lichid incolor, cu miros agreabil, volatil, inflamabil, miscibil cu apa, eterul, cloroformul. Este antiseptic, iar în diluţia de 70% intră în compoziţia unor preparate farmaceutice. Toxic al ficatului şi al sistemului nervos. A. e. deshidratat conţine 99,5% volume de C_2H_5OH. *A. denaturat* sau *medicinal* conţine substanţe care îl fac dezagreabil pentru consum. Sin.: etanol.

ALCOOL METILIC / alcool méthylique / methanol. CH_3OH, lichid clar, uşor colorat, inflamabil. Este preparat prin distilarea lemnului sau prin sinteză. Impropriu consumului: foarte toxic (orbire, moarte). Se utilizează ca dizolvant general. Sin.: metanol.

ALCOOLAT, s. m. / alcoolat, s. m. / alcoholate. [*Ar.* ***al-cohol*** *sau* ***al koh'l*** *= subtil, pătrunzător.*] Preparat medicamentos care rezultă din distilarea alcoolului etilic pe una sau mai multe substanţe aromatice.

ALCOOLATURĂ, s. f. / alcoolature, s. f. / alcoholature. Preparat medicamentos obţinut prin macerarea în părţi egale de alcool etilic şi o plantă proaspătă.

ALCOOLEMIE, s. f. / alcoolémie, s. f. / alcohol(a)emia. [*Ar.* ***al-cohol*** *sau* ***al koh'l*** *= subtil, pătrunzător; gr.* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Prezenţa şi concentraţia alcoolului etilic în sânge. Determinarea sa are importanţă medicolegală. Toleranţa individuală este extrem de variabilă. Între 1 şi 2,5 g‰ produce euforie şi excitaţie; de la 2,5 g‰ se instalează o stare de narcoză, iar către 4-5 g‰ apare coma. Responsabilitatea penală (delict, accident) la noi în ţară este angajată de la 0,8 g‰. V. şi alcoolism.

ALCOOLISM, s. n. / alcoolisme, s. m. / alcoholism. [*Ar.* ***al-cohol*** *sau* ***al koh'l*** *= subtil, pătrunzător;* ***-ism.***] *Adicţie la băuturi alcoolice, considerată de OMS a 3-a problemă de sănătate publică. Defineşte starea de dependenţă fizică faţă de alcool semnalată de comportamentul adictiv şi utilizarea dăunatoare a alcoolului (toleranţa care antrenează creşterea treptată a cantităţii ingerate, dorinţă puternică sau *compulsiunea de a bea, pierderea controlului asupra consumului, utilizarea alcoolului în pofida conştientizării prejudiciilor aduse de acesta subiectului respectiv, reducerea sau renunţarea la importante activităţi sociale, profesionale, recreaţionale în favoarea celor legate de abuzul de alcool), de semnele clinice (facies rozat, rinofima, eritem palmar, hipertrofia hepatică nedureroasă, dureri în molet) sau paraclinice (creşterea γGT, VEM, feritinei serice, transaminazelor, trigliceridelor) ale impregnării, dar şi de apariţia sindromului de întrerupere (*delirium tremens). Importanţa medicală şi socială a a. rezidă în complicaţiile sale medicale: organice (gastrita, ciroza, polinevrita, encefalopatia Wernicke, encefalopatia alcoolică pelagroasă, crizele comiţiale secundare, stroke, demenţă, cardiomiopatie), psihice (sindromul amnestic Korsakoff, depresia secundară alcoolismului, tulburarea anxioasă indusă de alcool, halucinoza alcoolică Wernicke, tuburarea delirantă alcoolică, suicidul, care constituie un sfert din toate sinuciderile care au drept cauză un diagnostic medical). Complicaţiile psiho-emoţionale şi sociale ale a. generează sau decurg din şomajul frecvent printre alcoolici, singurătate, dizarmonia şi destrămarea familiei, conflictualitate, criminalitate, disoluţia reţelei de suport social (studii OMS consideră ca pentru o persoană cu a. suferă alte 7 persoane). A. tip I afectează 75% din bărbaţi şi aproape toate femeile, debutează după 25 de ani, fiind influenţat de mediul individului (prezenţa rudelor dependente de alcool, statut social scăzut, dizarmonie familială) şi însoţit de exprimarea cvasiconstantă a sentimentelor de culpă. A. tip II afectează cu precădere bărbaţii (circa 25% din bărbaţii alcoolici), se transmite - în majoritate - de la tată la fiu, este puţin influenţat de mediul de viaţă, debutează precoce şi evoluează mai grav, chiar fatal, cu mai puţine perioade de abstinenţă, prezintă de 2 ori mai frecvent decît tipul I depresie secundară şi de 4 ori mai des suicid. Sin.: alcoolism cronic, impregnare etanolică cronică, etilism cronic.

ALCOOLITĂ, s. f. / alcoolisme, s. m. / alcholitis. Una din formele clinice ale alcoolopatiilor, cea mai răspândită la bărbat. Nu prezintă factori psihici predominanţi. Individ care consumă zilnic cantităţi importante de băuturi alcoolice timp de decenii, cu aservire minimă, dar crescândă.

ALCOOLIZARE, s. f. / alcoolisation, s. f. / alcoholization. [*Ar.* ***al-cohol*** *sau* ***al koh'l*** *= subtil, pătrunzător.*] Procedeu terapeutic care constă în efectuarea de infiltraţii cu alcool (diluat sau la concentraţii de 45%, 60%, 90%) cel mai frecvent în scop antalgic. Infiltraţiile se practică la nivelul trunchiurilor nervoase vectoare ale durerii.

ALCOOLOZĂ, s. f. / alcoolese, s. f. / alcoholosis. Una din formele clinice ale alcoolopatiei, foarte frecventă la femei. Factorul psihic este dominant: angoasă, depresie, slabă toleranţă la frustrări, căutare afectivă nesatisfăcută, sexualitate deficitară. Foloseşte predominant băuturile alcoolice tari, mai mult ca factor terapeutic decât comportamental. Evoluţie scurtă, de câţiva ani până la prezentarea la medic, deoarece apar tulburări grave şi precoce de comportament (beţii atipice).

ALCOOLMETRU, s. m. / alcoolmètre, s. m. / alcoholometer. [*Ar.* ***al-cohol*** *sau* ***al koh'l*** *= subtil, pătrunzător; gr.* ***metron*** *= măsură.*] V. densimetru.

ALCOOLOGIE, s. f. / alcoologie, s. f. / alcohology. [*Ar.* ***al-cohol*** *sau* ***al koh'l*** *= subtil, pătrunzător; gr.* ***logos*** *= ştiinţă.*] Studiul *alcoolului etilic şi al efectelor sale asupra organismului.

ALCOOLOMANIE, s. f. / alcoolomanie, s. f. / alcoholomania. [*Ar.* ***al-cohol*** *sau* ***al koh'l*** *= subtil, pătrunzător; gr.* ***mania*** *= nebunie.*] Termenul este utilizat cu două sensuri diferite: 1) Perioada de latenţă a intoxicaţiei alcoolice cronice, în care nu s-a constituit dependenţa faţă de alcool. 2) Sin. cu *alcoolodependenţă.

ALCOOLTEST, s. n. / alcooltest, s. m. / alcoholtest. [*Ar.* ***al-cohol*** *sau* ***al koh'l*** *= subtil, pătrunzător; engl.* ***test*** *= examen, probă, din fr. veche* ***test*** *= vas de pământ utilizat de alchimişti, de la lat.* ***testum*** *= capac de lut ars.*] Instrument destinat evaluării rapide a conţinutului în alcool din aerul expirat la un subiect suspectat a fi în stare de ebrietate. Termenul *etilotest* este mai corect, deoarece a. denumeşte o marcă depusă.

ALDEHIDĂ, s. f. / aldéhyde, s. m. / aldehyde. [*Abrev. de la alcool dehydrogenatum.*] Compus chimic care conţine gruparea -CHO; este obţinut prin oxidarea unui alcool. V. şi cetonă.

ALDOLAZĂ, s. f. / aldolase, s. f. / aldolase. Enzimă care există în ţesuturile fătului sub trei forme (*izoenzime): *a. A*, singura prezentă în muşchi, dar şi în celelalte ţesuturi, asemenea celorlalte a.; *a. B*, izolată din ficat; *a. C*, proprie creierului. Cele trei a. intervin în lanţul de degradare a *glicogenului sau a glucozei prin scindarea fructoz-1,6-difosfatului în două trioze fosfatate. La adult, a. există în concentraţii foarte mici (v. aldolazemie). Concentraţia a. A şi C la nivelul ficatului şi în serul sanguin creşte considerabil în unele boli musculare, în hepatitele acute şi îndeosebi în cancerele hepatice. O creştere tranzitorie a a. se constată şi în infarctul miocardic.

ALDOLAZEMIE, s. f. / aldolasémie, s. f. / aldolas(a)emia. Prezenţa şi concentraţia *aldolazei în serul sanguin. La adultul normal, a. variază între 1,3 şi 8,2 mU/ml (12-75 nmol/l).

ALDOSTERON, s. m. / aldostérone, s. f. / aldosterone. Hormon mineralocorticoid secretat de zona glomerulară a *corticosuprarenalei. A. reglează în organism concentraţiile de sodiu şi de potasiu prin controlul schimburilor la nivelul zonei distale a tubilor renali. Excesul de a. provoacă depleţia potasiului, care se elimină intens în urină şi a cărui concentraţie sanguină scade. În compensaţie, se produce retenţia celulară a sodiului, creşterea limitată a lichidului extracelular şi *alcaloză metabolică. Cantitatea de a. secretată în 24 de ore variază între 10 şi 200 µg. Ea creşte dacă natremia şi volumul sanguin scad, fiind stimulată de hipersecreţia de *renină şi *angiotensină. O creştere a *volemiei, dimpotrivă, frânează producţia de renină şi implicit pe cea de aldosteron. V. hiperaldosteronism.

ALDOSTERONISM, s. n. / aldostéronisme, s. m. / aldosteronism. Sin.: hiperaldosteronism (v.).

ALELĂ, s. f. / allèle, s. m. / allele. [*Gr. **allelon** = de la unul la altul.*] Una dintre multiplele forme alternative ale unei gene (sau secvenţe de ADN) amplasate pe acelaşi situs (*locus) al unui anumit cromozom. La nivelul fiecărui locus *autozomal, un individ posedă două a., una provenită de la tată şi, o alta, de la mamă. A. prezente la nivelul unor loci omologi vor segrega (*segregare mendeliană) independent în cursul *meiozei. Cele două a. de la un locus pot fi identice (*homozigot) sau diferite (*heterozigot). A. aceleiaşi gene codifică proteine care asigură aceeaşi funcţie, mai mult sau mai puţin eficace, dar care diferă prin secvenţa lor de aminoacizi. O genă care nu posedă decât o singură a. se numeşte monomorfă, iar o genă ce posedă mai multe a. este polimorfă. V. în continuare.

ALELĂ DOMINANTĂ / allèle dominant / dominant allele. Versiune a unei gene care se exprimă întotdeauna la nivelul *fenotipului. Este reprezentată printr-o literă majusculă şi determină fenotipul unui individ *heterozigot.

ALELĂ LETALĂ / allèle létal / lethal allele. Sin.: alelă morbidă (v.).

ALELĂ MORBIDĂ / allèle morbide / morbid allele. *A. care în starea *homozigot provoacă o boală genetică foarte gravă care determină moartea în scurt timp. Sin.: alelă letală.

ALELĂ NULĂ / allèle nul / -. A. a cărei secvenţă nucleotidică conduce la absenţa unei proteine funcţionale. A. n. sunt, în general, *a. recesive. Ex.: în *sistemul AB0, a. 0 nu este funcţională.

ALELĂ RECESIVĂ / allèle récessif / recessive allele. Versiune a unei gene care nu se exprimă la nivelul *fenotipului când este prezentă într-un singur exemplar în *genotip (individ *heterozigot). Se reprezintă cu litere mici. Ex.: *a*, *a. dominantă asociată fiind notată *a'*.

ALELĂ TERMOSENSIBILĂ / allèle thermosensible / heat sensible allele. *A. a cărei funcţionare corectă nu se poate efectua decât la o anumită temperatură, deoarece proteina produsă de această a. mutantă este la rândul său termosensibilă.

ALELE CODOMINANTE / allèles codominants / codominant alleles. *A. ale aceleiaşi gene, prezente la un *heterozigot, care produc un *fenotip în general intermediar între cei doi *homozigoţi respectivi. La nivel biochimic, cei doi produşi ai expresiei genelor sunt prezenţi în aceeaşi cantitate. A. A şi B ale grupelor sanguine ale *sistemului AB0 sunt codominante.

ALELOMORFĂ, adj., s. f. / allélomorphe, adj., s. m. / allelomorph. [*Gr. **allelon** = de la unul la altul; **morphe** = formă, figură.*] Despre o genă care există sub forma mai multor *alele.

ALERGEN, adj., s. m. / allergène, adj., s. m. / allergen. [*Gr. **allos** = altul; **ergon** = lucru, acţiune, de la **ergein** = a lucra; **gennan** = a produce.*] 1) Orice substanţă capabilă să provoace o reacţie alergică. Ex.: polenul gramineelor. Care produce *alergie. 2) Proteine purificate din alimente, bacterii sau polen, utilizate în testele de explorare a sensibilităţii organismului la diferite substanţe.

ALERGIC, adj. / allergique, adj. / allergic. [*Gr. **allos** = altul; **ergon** = lucru, acţiune, de la **ergein** = a lucra.*] Care este în relaţie cu *alergia. Ex.: *boală a.* - boală provocată prin sensibilizarea organismului la o substanţă străină. Dintre bolile a. fac parte: astmul, urticaria, eczema, unele gastrite, colite, migrene etc.

ALERGIDĂ, s. f. / allergide, s. f. / allergid. [*Gr. **al-los** = altul; **ergon** = lucru, acţiune, de la **ergein** = a lucra, **-idă**.*] Denumire dată manifestărilor cutanate ale *alergiei.

ALERGIE, s. f. / allergie, s. f. / allergy. [*Gr. **allos** = altul; **ergon** = lucru, acţiune, de la **ergein** = a lucra.*] Iniţial, termenul de a. desemna orice modificare din organism provocată de o substanţă capabilă să se comporte ca un antigen, fie că un subiect devine mai sensibil la al doilea contact cu acest antigen - în cazul *anafilaxiei, fie că el reacţionează într-o manieră atenuată, în caz de imunitate. În prezent, termenul este utilizat mult mai restrictiv, pentru a desemna o reacţie de *hipersensibilitate şi îndeosebi de *hipersensibilitate imediată de tip I.

ALERGOLOGIE, s. f. / allergologie, s. f. / allergology. [*Gr. **allos** = altul; **ergon** = lucru, acţiune, de la **ergein** = a lucra; **logos** = ştiinţă.*] Studiul manifestărilor clinice şi al modificărilor imunobiochimice asociate *alergiilor.

ALEUCIE CONGENITALĂ / aleucie congénitale / reticular dysgenesia. Sin.: disgenezie reticulară (v.).

ALEXIE, s. f. / alexie, s. f. / alexia. [*Gr. **a** - priv.; **lexis** = cuvânt.*] Defect de înţelegere a scrisului, nelegat de o diminuare a acuităţii vizuale. A. este determinată de o leziune cerebrală şi are mai multe grade de complexitate, de la lectura dificilă, până la a. completă. Sin.: cecitate verbală.

ALEXINĂ, s. f. / alexine, s. f. / alexin. [*Gr. **alexein** = a evita, a abate (o lovitură); **-ină**.*] Sin. istoric pentru *complement.

ALEXITIMIE, s. f. / alexithymie, s. f. / alexithymia. [*Gr. **a** - priv.; **lexis** = cuvânt; **thymos** = minte, spirit.*] Stare de inhibiţie a exprimării sentimentelor. Se observă îndeosebi în stresul posttraumatic şi la subiecţii dependenţi de droguri sau de unele medicamente. Uneori, a. afectează personalul de îngrijire medicală.

ALEZĂ, s. f. / alèse, s. f. / aleze, drawsheet. [*Fr. **à l'aise** = (a se simţi) bine.*] Bucată de pânză aşezată sub bolnav pentru protecţia rufăriei de pat.

ALFA-ADRENERGIC, adj., s. n. / alpha-adrénergique, adj., s. m. / alpha-adrenergic. [*α = prima literă a alfabetului grec; lat. **ad** = aproape de, lângă; **ren, -is** = rinichi; gr. **ergein** = a lucra.*] Var.: α-adrenergic. Sin.: alfastimulant (v.).

ALFA$_1$-ANTITRIPSINĂ, s. f. / alpha$_1$-antitrypsine, s. f. / alpha$_1$-antitrypsin. [*α = prima literă a alfabetului grec; gr. **anti** = contra; **tripsis** = frecare, zdrobire, sfărâmare; **-ină**.*] Glicoproteină cu masă moleculară mică, sintetizată în ficat şi prezentă în serul sanguin. Migrează prin *electroforeză împreună cu fracţiunea de globuline α_1. Determină în mare parte puterea inhibitoare a serului faţă de numeroase enzime, şi îndeosebi asupra *tripsinei. Concentraţia sa scade în bolile pulmonare cronice, în hepatitele neonatale şi în unele ciroze la copii şi creşte în cursul sindroamelor inflamatorii. Var.: α_1-antitripsină. V. şi tab. const. biochim.

ALFABLOCANT, s. n. / alphabloquant, s. m. / alpha-adrenergic blocking agent. [*α = prima literă a alfabetului grec; fr. **bloquant**, din olandeză **bloc** = trunchi de copac tăiat.*] Agent simpaticolitic, inhibitor specific al *receptorilor alfa-adrenergici prezenţi îndeosebi în muşchii netezi vasculari. Stimularea receptorilor provoacă vasoconstricţie, iar inhibiţia vasodilataţie. A. (ex.: fentolamina) sunt, deci, vasodilatatoare. Var.: α-blocant.

ALFACHIMOTRIPSINĂ, s. f. / alphachymotrypsine, s. f. / alphachymotrypsin. [*α = prima literă a alfabetului grec; gr. **khymos** = suc; **tripsis** = frecare, zdrobire, sfărâmare; **-ină**.*] Enzimă rezultată din clivaje succesive ale *chimotripsinogenului sub acţiunea *tripsinei. A., cu M_r 25 kDa, este alcătuită din trei lanţuri polipeptidice (A, B, C) de talie inegală, legate prin punţi disulfurice (între lanţurile A-B şi B-C). Această enzimă catalizează *hidroliza legăturilor peptidice şi legăturilor ester. A., obţinută din pancreasul de viţel prin extracţie acidă şi administrată *per os*, local sau intramuscular, este utilizată ca antiinflamator, pentru accelerarea resorbţiei hematoamelor sau a edemelor, pentru ameliorarea circulaţiei locale sanguine sau limfatice. Var.: α-chimotripsină.

ALFAFETOPROTEINĂ, s. f. / alphafoetoprotéine, s. f. / alpha-f(o)etoprotein. [*α = prima literă a alfabetului grec; lat. **f(o)etus** = făt; gr. **protos** = primul; **-ină**.*] Substanţă din categoria alfa$_1$-glicoproteinelor care, în mod normal, este sintetizată doar în perioada vieţii fetale (probabil în ficat) şi dispare din ser la câteva zile după naştere. La adult reapare în ser: la 60-80% din subiecţii cu cancer hepatic primitiv, ca şi în alte cancere (cancere genitale cu celule embrionare, teratoblastoame, mai rar în cancere de tub digestiv, veziculă biliară, rinichi), în unele boli hepatice (hepatită virală, ciroză, hemocromatoză) şi, de asemenea, la gravide. Var.: α-fetoproteină.

ALFAGLOBULINE, s. f. pl. / alpha-globulines, s. f. pl. / alpha-globulins. [*α = prima literă a alfabetului grec; lat. **globulus**, dim. de la **globus** = glob; **-ină**.*] Categoria de *globuline plasmatice cu cea mai mare mobilitate electroforetică la un pH mai mare decât *pH_i dintre cele trei grupe de *serumglobuline. Din grupul a. fac parte proteine transportoare (transcortina, proteina de legare a tiroxinei), antiproteaze (α_1-antitripsina, α_1-antichimotripsina), glicoproteine (α_1-glicoproteina acidă sau orosomucoid). Concentraţia a. creşte în unele afecţiuni inflamatorii şi neoplazii. Var.: α-globuline.

ALFALIPOPROTEINĂ, s. f. / alpha-lipoprotéine, s. f. / alpha-lipoprotein. [*α = prima literă a alfabetului grec; gr. **lipos** = grăsime; **protos** = primul; **-ină**.*] V. lipoproteină.

ALFAMIMETIC, adj. / alphamimétique, adj. / alphamimetic. Care imită acţiunea *receptorilor adrenergici şi, prin extensie, care stimulează această acţiune. Var.: α-mimetic.

ALFASTIMULANT, adj. / alphastimulant, -e, adj. / alpha-adrenergic stimulating agent. [*α = prima literă a alfabetului grec; lat. **stimulare** = a îmboldi, a stimula, de la **stimulus** =băţ ascuţit cu care se îmboldesc vitele.*] Care excită *receptorii alfa-adrenergici. Var.: α-stimulant. Sin.: alfa-adrenergic.

ALGEZIE, s. f. / algésie, s. f. / algesia. [*Gr. **algesis** = simţul durerii.*] 1) Sensibilitate dureroasă. 2) Sin.: algie (v.). 3) Uneori, utilizat ca sin. cu hiperestezie (v.).

ALGEZIMETRIE, s. f. / algésimétrie, s. f. / algesimetry. [*Gr. **algesis** = simţul durerii; **metron** = măsură.*] Măsurarea sensibilităţii dureroase prin determinarea intensităţii excitaţiei necesare pentru a provoca o senzaţie dureroasă.

ALGEZIMETRU, s. n. / algésimètre, s. m. / algesimeter. [*Gr. **algesis** = simţul durerii; **metron** = măsură.*] Aparat pentru măsurarea intensităţii excitaţiei necesare producerii unei senzaţii de durere.

ALGEZIOLOGIE, s. f. / algésiologie, s. f. / algesiology. [*Gr. **algesis** = simţul durerii; **logos** = ştiinţă.*] Domeniu al medicinei care se ocupă cu studiul mecanismelor *durerii şi al mijloacelor de prevenire şi combatere (tratament) ale acesteia.

ALGIC, adj. / algique, adj. / algetic. [*Gr. **algos** = durere.*] Care se află în relaţie cu durerea sau care provoacă durerea.

ALGID, adj. / algide, adj. / algid. [*Lat. **algidus** = rece, îngheţat.*] Despre o boală sau sindrom care se însoţesc de *algiditate.

ALGIDITATE, s. f. / algidité, s. f. / algidity. [*Lat. **algidus** = rece, îngheţat.*] Stare morbidă care se caracterizează prin scăderea temperaturii periferice, cu senzaţie de frig şi tendinţă la colaps. Temperatura centrală poate rămâne în limite normale.

ALGIE, s. f. / algie, s. f. / pain, algia. [*Gr. **algos** = durere.*] 1) Durere la nivelul unui organ sau al unei regiuni care nu corespunde unei leziuni anatomice evidente. Ex.: a. hipocondriacă, a. isterică. 2) Termenul utilizat ca sufix implică ideea unei dureri fără leziune evidentă. Ex.: artralgie, nevralgie.

ALGIE CRANIOFACIALĂ / algie craniofaciale / facial and cephalic pain. Denumire generică pentru toate sindroamele dureroase cranio-encefalice, de origine extrem de diversă: a. vasculară, migrenă, nevralgie (prin afectarea oricărui nerv senzitiv, dar îndeosebi a trigemenului, nervului glosofaringian şi a nervului occipital Arnold), dureri difuze de origine dentară, în cadrul sinuzitelor, mandibulară sau oculară.

ALGIE VASCULARĂ A FEŢEI / algie vasculaire de la face / vascular headache, cluster headache, migrainous neuralgia. Denumire rezervată *a. craniofaciale lateralizate, a căror origine vasculară este marcată prin caracterul lor pulsatil, precedând apariţia modificărilor vasomotorii locale unilaterale. Se asociază frecvent crize sau accese migrenoase. În funcţie de localizarea durerii şi de manifestările asociate, au fost descrise numeroase sindroame, desemnate printr-un eponim (ex.: *sindrom de nerv nazociliar, sindrom Sluder), o localizare anatomică (ex.: nevralgia nervului vidian, nevralgia nervilor pietroşi) sau printr-un termen descriptiv (ex.: eritromelalgie a feţei sau eritroprosopalgie).

ALGODISTROFIE POSTTRAUMATICĂ / algodystrophie post-traumatique / post-traumatic algodystrophy. [*Gr. **algos** = durere; **dys** = greu, dificil; **trophe** = hrană, nutriţie; lat. **post** = după; gr. **trauma, -atos** = rană.*] Sin.: boală Sudeck (v.).

ALGODISTROFIE SIMPATICĂ / algodystrophie sympathique / sympathetic algodystrophy. [*Gr. **algos** = durere; **dys** = greu, dificil; **trophe** = hrană, nutriţie; **sympathein** = a fi alături de cineva, de la **syn** = împreună, **pathos** = afecţiune, sentiment.*] Sin.: algoneurodistrofie (v.).

ALGOFILIE, s. f. / algophilie, s. f. / algophilia. [*Gr. **algos** = durere; **philia** = atracţie, de la **philein** = a iubi.*] Căutarea deliberată a senzaţiilor dureroase, observată îndeosebi în anumite *deliruri mistice şi în melancolie. Absenţa oricărui caracter erotic distinge a. de *masochism.

ALGOFOBIE, s. f. / algophobie, s. f. / algophobia. [*Gr. **algos** = durere; **phobos** = frică.*] Teamă exagerată, morbidă faţă de durere.

ALGOGEN, adj. / algogène, adj. / algogenic. [*Gr. **algos** = durere; **gennan** = a produce.*] Care provoacă, generează durere.

ALGOGENEZĂ, s. f. / algogenèse, s. f. / algogenesia, algogenesis. [*Gr. **algos** = durere; **genesis** = producere, de la **gennon** = a produce.*] Producerea durerii.

ALGOLAGNIE, s. f. / algolagnie, s. f. / algolagnia. [*Gr. **algos** = durere; **lagneia** = dorinţă sexuală, voluptate.*] Erotizare a durerii fizice. A. pasivă, sin. masochism. (v.).

ALGOMANIE, s. f. / algomanie, s. f. / algomania. [*Gr. **algos** = durere; **mania** = nebunie.*] Tendinţa patologică de a căuta durerea.

ALGOMENOREE, s. f. / algoménorhée, s. f. / algomenorrh(o)ea. [*Gr.* ***algos*** *= durere;* ***men, menos*** *= lună;* ***rhoia*** *= curgere, de la* ***rhein*** *= a curge.*] Menstruaţie dureroasă. A nu se confunda cu *dismenoreea.

ALGONEURODISTROFIE, s. f. / algoneurodystrophie, s. f. / algoneurodystrophia. [*Gr.* ***algos*** *= durere;* ***neuron*** *= nerv;* ***dys*** *= greu, dificil;* ***trophe*** *= hrană, nutriţie.*] Sindrom osteoarticular regional, cu mecanism necunoscut. Evoluţie lent regresivă. Atinge electiv umerii, mâinile, coapsele, genunchii, picioarele. Poate fi consecinţa: traumatismelor, unor afecţiuni ale SNC, infarctului de miocard, medicamentelor (izoniazidă, antitiroidiene). Sin.: algodistrofie simpatică.

ALGOPARALIZIE, s. f. / algoparalysie, s. f. / painful paralysis. [*Gr.* ***algos*** *= durere;* ***para*** *= dincolo de, lângă;* ***lysis*** *= distrugere, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] *Paralizie însoţită de fenomene dureroase.

ALGOPARESTEZIE, s. f. / algoparesthésie, s. f. / painful paraesthesia. [*Gr.* ***algos*** *= durere;* ***para*** *= dincolo de, lângă;* ***aisthesis*** *= senzaţie, sensibilitate.*] *Parestezie dureroasă.

ALGORITM, s. n. / algorithme, s. m. / algorithm. [*De la numele matematicianului arab* ***Muhammad al-Khwarizmi,*** *sec. IX.*] Ansamblu de reguli bine precizate care permite rezolvarea unei probleme prin intermediul unei succesiuni finite de operaţii (eventual elementare). Termenul, aparţinând matematicii şi informaticii, s-a extins şi în diagnosticul medical, reprezentând, în acest caz, o schemă de diagnostic pe etape. V. şi diagnostic, def. 1.

ALGOSPASM, s. n. / algospasme, s. m. / algospasm. [*Gr.* ***algos*** *= durere; lat.* ***spasmus,*** *gr.* ***spasmos*** *= contracţie, de la gr.* ***span*** *= a trage.*] *Spasm muscular însoţit de durere sau crampă.

ALIAJ, s. n. / alliage, s. m. / alloy. [*Fr.* ***alliage,*** *din lat.* ***alligare*** *= a lega.*] Mixtură solidă a două sau mai multe metale ori metaloide, solubile unele în altele în anumite condiţii. Amestecul posedă proprietăţi superioare elementelor izolate.

ALICAMENT, s.n. / alicament, s.m. / alicament. Cuvânt creat pornind de la *aliment şi *medicament. Termenul desemnează un produs care prezintă, pe lângă efectele nutriţionale, şi efecte terapeutice.

ALICOT, s. m. / aliquot, s. m. / aliquot. [*Lat.* ***aliquot*** *= un anumit număr de, câţiva, câteva.*] Parte dintr-un număr care prin diviziune nu dă rest, zecimale. De ex., 2 este a. din 6. Prin extensie, termenul se utilizează pentru a stabili relaţia cantitativă dintre un tot şi diferite părţi din acesta. De ex., o parte a. dintr-o soluţie sau dintr-o probă de plasmă sau ser.

ALIENARE, s. f. / aliénation, s. f. / Insanity, alienation. [*Lat.* ***alienare*** *= a înstrăina, a aliena.*] 1) Termen vetust, utilizat în prezent foarte rar fie pentru desemnarea tuturor tulburărilor psihice, fie, îndeosebi, pentru bolile în care subiectul afectat este incapabil să trăiască în societate, are tendinţa la izolare, la înstrăinare, la separare, în particular în *schizofrenie. 2) În prezent, termenul este folosit în medicina legală şi în domeniul judiciar, desemnând starea unei persoane fără discernământ între bine şi rău, care este un pericol pentru ceilalţi şi necesită protecţie sau asistenţă specială. În limba engleză, pentru această semnificaţie se utilizează şi termenul *insanity*. 3) În sensul cel mai larg, în ultimele decenii a. reprezintă un cuvânt la modă, sugerând înstrăinarea de societate sau neputinţa faţă de aceasta, ca şi depersonalizarea individului în organizaţiile mari şi birocratice.

ALIENARE MENTALĂ / aliénation mentale / insanity. V. alienare.

ALIESTEZIE, s. f. / alliesthésie, s. f. / alli(a)esthesia. [*Gr.* ***allos*** *= altul;* ***aisthesis*** *= senzaţie, sensibilitate.*] Percepţia stimulilor externi ca fiind agreabili sau dezagreabili în funcţie de starea internă a organismului (temperatură, diferite constante ale mediului intern etc.). Ca urmare, un stimul poate provoca uneori o senzaţie plăcută, iar alteori o senzaţie neplăcută.

ALIFATIC, adj. / aliphatique, adj. / aliphatic. [*Gr.* ***aleiphar, -atos*** *= grăsime, ulei.*] Termen ce caracterizează un compus organic a cărui structură, liniară sau ciclică, este alcătuită din lanţuri deschise de atomi de carbon.

ALIMENT, s. n. / aliment, s. m. / aliment. [*Lat.* ***alimentum*** *= aliment, de la* ***alere*** *= a hrăni.*] Substanţă al cărei consum contribuie la asigurarea ciclurilor vitale ale unui subiect, a metabolismului. A. au în organism rol plastic, energetic şi funcţional.

ALIMENT COMPLET / aliment complet / complete food. Aliment care conţine, în proporţii adecvate, toate elementele necesare unei *nutriţii fiziologice. Ex.: ideal este laptele.

ALIMENT DE BAZĂ / aliment de base / staple food. Aliment care acoperă cea mai mare parte din aportul energetic zilnic. Asigurarea a. de b. este importantă în cazul populaţiilor sărace, lipsite de resurse alimentare absolut necesare.

ALIMENT DIETETIC / aliment diététique / dietetic food. Aliment cu o compoziţie cunoscută şi constantă adaptată necesităţilor nutriţionale din anumite boli. V. şi dietă, regim.

ALIMENT PENTRU ÎNŢĂRCARE / aliment de sevrage / weaning food. Aliment utilizat pentru asigurarea nevoilor nutriţionale specifice în perioada de înţărcare, în ţările sărace, în care nu există resurse alimentare adecvate.

ALIMENT TRADIŢIONAL / aliment traditionnel / conventional food. 1) Aliment obţinut prin metodele obişnuite din agricultură, zootehnie şi piscicultură, furnizoare de materii prime, ulterior prelucrate prin diferite procedee, cel mai adesea industriale. 2) Aliment consumat de o anumită populaţie, de o perioadă de timp îndelungată, uneori în detrimentul unei alimentaţii echilibrate.

ALIMENT PROTECTOR / aliment protecteur / protective food. A. bogat în nutrimente esenţiale, compus special pentru asigurarea dezvoltării fizice şi protecţia sănătăţii. A. p. se utilizează în unele stări carenţiale, ca şi în regiunile lipsite de disponibilitate alimentară.

ALIMENTAŢIE, s. f. / alimentation, s. f. / alimentation. [*Lat.* ***alimentum*** *= aliment, de la* ***alere*** *= a hrăni.*] Procesul de hrănire a organismului, de introducere în organism a substanţelor nutritive. Tipuri: 1) *A. artificială* - a. sugarului cu lapte de animal (vacă) sau preparate industriale din lapte. 2) *A. mixtă* - a. sugarului cu lapte de mamă, completată cu lapte de vacă sau industrial, în primele 4-5 luni de viaţă. 3) *A. naturală* - a. sugarului exclusiv cu lapte de mamă sau colectat de la o altă femeie. 4) *A. de protecţie* - se acordă muncitorilor care lucrează în condiţii deosebite de efort sau mediu. 5) *A. raţională* - care asigură un aport adecvat energetic, plastic şi catalitic, în funcţie de modul de viaţă şi de condiţiile fiziologice ale organismului. V. regim, dietă.

ALIMENTAŢIE FORŢATĂ / alimentation forcée / forced alimentation. Ingestie de alimente a căror cantitate depăşeşte apetitul subiectului. A. f. poate fi voluntară sau impusă, dacă bolnavul nu are voinţa necesară, dar starea sa impune ingestia unei anumite cantităţi de alimente.

ALIMFOCITOZĂ, s. f. / alymphocytose, s. f. / alymphocytosis. [*Gr.* ***a*** *- priv.; lat.* ***lympha*** *= apă limpede; gr.* ***kytos*** *= celulă; -oză.*] Carenţă imunitară congenitală cu afectarea deopotrivă a liniilor *limfocitelor B şi T, asociată cu deficit de *imunitate celulară şi umorală. V. şi boală Bruton, sindrom Di George.

ALKIL. Var. pentru alchil (v.).

ALKILANT. Var. pentru alchilant (v.).

ALOANTICORP, s. m. / alloanticorps, s. m. / alloantibody. [*Gr.* ***allos*** *= altul;* ***anti*** *= contra; lat.* ***corpus, -oris*** *= corp.*] Sin. (utilizat în prezent) pentru izoanticorp (v.).

ALOANTIGEN ERITROCITAR / alloantigène érytrocytaire / erytrocyte alloantigens. Sin.: izoaglutinogen (v.).

ALOANTIGENI, s. m. pl. / alloantigènes, s. m. pl. / alloantigens. [*Gr.* ***allos*** *= altul;* ***anti*** *= contra;* ***gennan*** *= a produce.*] Sin.: antigeni alogenici (v.).

ALODINIE, s. f. / allodynie, s. f. / allodynia. [*Gr.* ***allos*** *= altul;* ***odyne*** *= durere.*] Durere manifestă pe pielea normală în urma acţiunii unor stimuli nenocivi.

ALODROMIE, s. f. / allodromie, s. f. / allodromy. [*Gr.* ***allos*** *= altul;* ***dromos*** *= parcurs.*] Parcurs anormal al excitaţiei care se reflectă printr-o deformare a *vectocardiogramei, dar fără să se pună în evidenţă modificări morfologice cardiace.

ALOEROTISM, s. n. / alloérotisme, s. m. / alloeroticism. 1) Atracţia normală faţă de sexul opus. 2) Stadiul final de dezvoltare, de maturitate caracterizat prin abilitatea de a forma o relaţie de iubire cu o persoană de sex opus.

ALOESTEZIE, s. f. / alloesthésie, s. f. / allocheiria, allochiria, allesthesia. [*Gr.* ***allos*** *= altul;* ***aisthesis*** *= senzaţie, sensibilitate.*] Tulburare a sensibilităţii tactile, vizuale sau auditive caracterizată prin transferul percepţiei unui stimul de partea opusă a locului în care el a fost aplicat. De ex., durerea secundară aplicării unui stimul algogen la extremitatea unui membru este percepută la nivelul membrului de partea opusă. V. şi alokinezie.

ALOGEN, adj. / allogénique, adj. / allogenic, allogeneic. [*Gr.* ***allos*** *= altul;* ***gennan*** *= a produce.*] 1) Care se deosebeşte prin natură şi origine de mediul în care se află. 2) Care prezintă o constituţie genetică diferită faţă de specia din care face parte. În acest caz, este mai adecvat termenul *alogenic.

ALOGENIC, adj. / allogénique, adj. / allogenic. [*Gr.* ***allos*** *= altul;* ***gennan*** *= a produce.*] Sin. parţial cu *alogen şi cu *omolog.

ALOGIE, s. f. / alogie, s. f. / alogia. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***logia*** *= teorie, discurs.*] *Afazie rezultată prin absenţa ideilor. Sin.: idioţie afazică.

ALOGREFĂ, s. f. / allogreffe, s. f. / allograft. [*Gr.* ***allos*** *= altul; lat.* ***graphium****, din gr.* ***grapheion*** *= peniţă de scris, briceag de altoit, de la* ***graphein*** *= a scrie.*] Sin.: homogrefă (v.).

ALOIMUNIZARE, s. f. / allo-immunisation, s. f. / isoimmunization. [*Gr.* ***allos*** *= altul; lat.* ***immunis*** *= scutit, apărat, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***munus*** *= obligaţie.*] Sin.: izoimunizare (v.). *A. fetomaternă*, v. incompatibilitate fetomaternă.

ALOKINEZIE, s. f. / allocinésie, s. f. / allokinesis. [*Gr.* ***allos*** *= altul;* ***kinesis*** *= mişcare, de la* ***kinein*** *= a mişca.*] 1) Mişcare care nu este efectuată voluntar, ci se produce pasiv sau survine consecutiv unui *reflex. 2) Tulburare motorie în care o mişcare comandată voluntar unui membru este efectuată de către membrul opus. V. şi aloestezie.

ALOMETRIE, s. f. / allométrie, s. f. / allometry. [*Gr.* ***allos*** *= altul;* ***metron*** *= măsură.*] Creştere inegală, neproporţionată a diferitelor părţi ale corpului. Se exprimă prin modificarea proporţiilor corpului şi a ritmurilor dezvoltării organelor. Fenomenul poate fi exprimat matematic prin ecuaţii alometrice.

ALOPATIE, s. f. / allopathie, s. f. / allopathy. [*Gr.* ***allos*** *= altul;* ***pathos*** *= boală.*] Termen introdus de medicul german Christian Friedrich Samuel Hahnemann (Meissen 1755 - Paris 1893), desemnând metodele medicinei clasice de terapeutică medicamentoasă, prin care se utilizează doze active farmacodinamic ce combat cauzele, modificările patogenice şi simptomele bolilor. Remediile alopate declanşează simptome opuse simptomelor bolii respective, după principiul *contraria contrariis curantur* (ex.: durerea se tratează printr-un analgezic, iar diareea printr-un constipant). Această metodă este opusă *homeopatiei.

ALOPECIE, s. f. / alopécie, s. f., chute de cheveux / alopecia, baldness, hair loss. [*Gr.* ***alopex*** *= vulpe - boală semănând cu râia vulpilor, în care acestora le cade tot părul.*] Căderea părului, progresivă sau bruscă, congenitală sau dobândită, localizată sau difuză. Tipuri principale: 1) *A. cicatriceală* este definitivă şi succedă uneie dermatoze (lupus eritematos, sclerodermie, lichen plan etc.). 2) *A. în „luminiş“* este tranzitorie şi alcătuită din arii mici, multiple, denudate incomplet, localizate îndeosebi supra- şi retroauricular. Este caracteristică sifilisului secundar. 3) *A. seboreică masculină* sau *a. androgenogenetică* se produce la bărbaţi, sub influenţa a doi factori: hiperseboreea şi predispoziţa ereditară. V. şi calviţie.

ALOPECIE AREATĂ / alopécie en aires / alopecia areata. V. peladă, def. 3.

ALOPURINOL, s. m. / allopurinol, s. m. / allopurinol. (DCI) *Antigutos care împiedică formarea *acidului uric prin inhibarea *xantin-oxidazei şi prin blocarea biosintezei *de novo* a *purinelor.

ALORITMIE, s. f. / allorythmie, s. f. / allorhythmia. [*Gr.* ***allos*** *= altul; lat.* ***rhythmus****, gr.* ***rhythmos*** *= ritm.*] Termen care desemnează unele forme de aritmii periodice centrale şi periferice. Ex.: puls bi- sau trigeminat (bi- sau trigeminism).

ALOSTERIE, s. f. / allostérie, s. f. / allosterism. [*Gr.* ***allos*** *= altul;* ***stereos*** *= solid, în relief.*] Proprietatea anumitor proteine de a-şi modifica forma (şi, implicit, activitatea) sub influenţa unor efectori alosterici (molecule mici), care se fixează pe ele şi, în acest mod, le transmit semnale. În particular, o serie de enzime sunt activate sau inhibate prin a. *Hemoglobina reprezintă modelul pe care Monod a demonstrat a.

ALOTIP, s. n. / allotype, s. m. / allotype. [*Gr.* ***allos*** *= altul;* ***typos*** *= tip, model, marcă.*] Imunoglobulină ale cărei caractere specifice diferă la grupele de indivizi din aceeaşi specie. A. sunt utile în antropologie şi în genetica populaţiilor, deoarece ele au o distribuţie unică în grupurile etnice.

ALOTIPIE, s. f. / allotypie, s. f. / allotypy. [*Gr.* ***allos*** *= altul;* ***typos*** *= tip, model, marcă.*] Existenţa unor diferenţe de detaliu în structura aceleiaşi proteine serice (ex.: o imunoglobulină) la diverse grupe de indivizi din aceeaşi specie. De aici rezultă varietăţi diferenţiate sau *alotipuri. V. idiotip şi izotip.

ALOTRIOFAGIE, s. f. / allotriophagie, s. f. / allotriophagy. [*Gr.* ***allos*** *= altul; gr.* ***treis****, lat.* ***tres, tria*** *= trei; gr.* ***phagein*** *= a mânca.*] Sin.: pica (v.).

ALOTRIOSMIE, s. f. / allotriosmie, s. f. / allotriosmia. [*Gr.* ***allos*** *= altul; gr.* ***treis****, lat.* ***tres, tria*** *= trei; gr.* ***osme*** *= miros.*] Tulburare de *olfacţie care constă în senzaţii paradoxale, mirosul perceput al unei substanţe fiind altul decât cel real. Dacă a. se limitează la anumite mirosuri, este denumită uneori daltonism olfactiv.

ALOTROPIE, s. f. / allotropie, s. f. / allotropy, allotropism. [*Gr.* ***allos*** *= altul;* ***trope*** *= întoarcere, de la* ***trepein*** *= a întoarce.*] Proprietatea unor elemente chimice (îndeosebi metaloide) de a prezenta mai multe stări, forme cu proprietăţi fizice şi, uneori, chimice diferite. Ex.: *a. cristalină* a carbonului, care se poate afla în stare de grafit sau de diamant.

ALOXAN, s. m. / alloxane, s. m. / alloxan. Derivat al acidului uric utilizat în medicina experimentală pentru producerea *diabetului aloxanic, datorită distrugerii selective a *insulelor Langerhans din pancreas.

ALTERARE, s. f. / altération, s. f. / alteration. [*Lat.* ***alterare*** *= a schimba, de la* ***alter*** *= altul.*] 1) Modificările biochimice şi biofizice pe care le suferă o structură vie sub influenţa unor factori nocivi din mediu (toxice, radiaţii etc.). 2) Modificare a stării generale a organismului în caz de îmbolnăvire.

ALTERARE BALONIZANTĂ / altération ballonisante / balooning degeneration. Sin.: degenerescenţă balonizantă (v.).

ALTERNANŢĂ, s. f. / alternance, s. f. / alternans. Faptul de a alterna, a se succeda, cu regularitate sau nu, în funcţie de timp. În med. termenul se utilizează de obicei cu referire la o serie de fenomene fiziologice.

ALTERNANŢĂ CARDIACĂ / alternance cardiaque / cardiac alternans. Alternanţa *ciclului cardiac.

ALTERNANŢĂ ELECTRICĂ / alternance électrique / electrical alternance. Semn electrocardiografic constând în variaţia periodică de amplitudine a undelor componente ale ECG. Alternanţa se produce îndeosebi în cazul undelor QRS şi T. A. e. se numeşte totală dacă cuprinde ansamblul complexelor P-QRS-T, semn prezent în *epanşamentul pericardic cu *tamponadă cardiacă.

ALTERNANŢĂ A PULSULUI / alternance du pouls / pulsus alternans. V. puls alternant.

ALTERNANŢĂ MECANICĂ / alternance mécanique / mechanical alternans. Alternanţa contracţiilor cardiace, urmărită îndeosebi în contrast cu *alternanţa electrică.

ALUMINIU, s. n. / aluminium, s. m. / aluminium. [*Lat.* ***alumen, -inis*** *= alaun.*] Elementul nr. 13, cu masa atomică 26,9815 şi simbol Al. Compuşi importanţi în medicină: 1) *Clorura de a.*, $AlCl_3 \cdot 6H_2O$, utilizată ca astringent local, antiperspirant. 2) *Fosfatul de a.*, $AlPO_4$, utilizat împreună cu sulfatul de calciu şi silicatul de sodiu în cimenturile dentare, ca şi în farmacie. 3) *Sulfatul de a.*, $Al_2(SO_4)_3 \cdot 18H_2O$, utilizat ca astringent şi antiperspirant. V. şi tab. const. biochim.

ALUMINOZĂ, s. f. / aluminose, s. f. / aluminosis. [*Lat.* ***alumen, -inis*** *= alaun;* ***-oză***.] Inflamaţie cronică a plămânilor care apare la lucrătorii din medii de lucru cu aluminiu. A. este consecinţa pătrunderii particulelor de aluminiu în plămâni prin aerul inspirat.

ALVEOLAR, adj. / alvéolaire, adj. / alveolar. [*Lat.* ***alveolatus*** *= uşor scobit, de la* ***alveolus,*** *dim. de la* ***alveus*** *= cavitate.*] Care se află în relaţie cu *alveolele dentare sau pulmonare.

ALVEOLĂ, s. f. / alvéole, s. m. / alveolus (pl. alveoli). NA: alveolus, pl. alveoli. [*Lat.* ***alveolus,*** *dim. de la* ***alveus*** *= cavitate.*] Termen general utilizat în nomenclatura anatomică pentru a desemna o cavitate mică *sacciformă care conţine aer sau, mai rar, o structură organică. V. în continuare.

ALVEOLĂ DENTARĂ / alvéole dentaire / dental alveolus. NA: alveolus dentalis. Cavitate situată în apofizele alveolare ale maxilarelor, loc în care rădăcinile dentare sunt inclavate şi susţinute de ligamentele periodontale.

ALVEOLĂ PULMONARĂ / alvéole pulmonaire / alveoli pulmonum. NA: alveolis pulmonis. Spaţiu aerian pulmonar sacciform, situat distal faţă de canalele alveolare, la nivelul căruia are loc *hematoza.

ALVEOLITĂ, s. f. / alvéolite, s. f. / alveolitis. [*Lat.* ***alveolus,*** *dim. de la* ***alveus*** *= cavitate;* ***-ită***.] 1) Inflamaţie, în general complicată cu necroză, a peretelui unei alveole dentare. 2) Inflamaţie a alveolelor pulmonare caracterizată prin prezenţa unui exsudat (*a. exsudativă*), a unor celule (*a. macrofagică*), a fibrinei (*a. fibrinoasă*) sau, în unele infecţii, a leucocitelor alterate (*a. supurată*).

ALVEOLIZĂ, s. f. / alvéolyse, s. f. / alveolysis. [*Lat.* ***alveolus,*** *dim. de la* ***alveus*** *= cavitate; gr.* ***lysis*** *= distrugere, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] Distrucţia, prin procese infecţioase şi degenerative, a alveolelor dentare. Sin. frecvent: *pioree alveolodentară, *boală Fauchard-Bourdet.

ALVEOLOPLASTIE, s. f. / alvéoloplastie, s. f. / alveoloplasty. [*Lat.* ***alveolus,*** *dim. de la* ***alveus*** *= cavitate; gr.* ***plastos*** *= modelat, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] Modelarea chirurgicală a osului alveolar după o extracţie dentară.

ALVEOLOTOMIE, s. f. / alvéolotomie, s. f. / alveolotomy. [*Lat.* ***alveolus,*** *dim. de la* ***alveus*** *= cavitate; gr.* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Incizia chirurgicală a *alveolelor dentare.

AMALGAM, s. n. / amalgame, s. m. / amalgam. [*Gr.* ***malagma,*** *ar.* ***almulgam,*** *lat. alchimiştilor* ***amalgama*** *= masă moale, emolient.*] Material utilizat pentru obturaţiile dentare, rezultat din combinarea mercurului cu diferite metale (argint, cupru).

AMANITA / Amanita / Amanita. [*Gr.* ***amanitai*** *= un gen de ciuperci.*] Gen de ciuperci dintre cele mai otrăvitoare: *A. phalloides, A. muscaria, A. pantherina, A. verna* etc. În caz de intoxicaţie, apar semne şi simptome brutale: greaţă, vomă, durere abdominală, diaree, urmate de o scurtă perioadă calmă, apoi de severe tulburări hepatice, renale şi la nivelul SNC.

AMARIL, adj. / amaril, -e, adj. / amaril. [*Spaniolă* ***amarillo*** *= galben.*] Care se referă la *febra galbenă. Ex.: tifos a., virus a.

AMASTIE, s. f. / amasie, amastie, s. f. / amastia. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***mastos*** *= sân, mamelă.*] Absenţa congenitală a ţesutului mamar.

AMAUROZĂ, s. f. / amaurose, s. f. / amaurosis. [*Gr.* ***amaurosis*** *= orbire, de la* ***amauros*** *= întunecat.*] Pierdere completă a vederii, care se produce în absenţa unor alterări oculare aparente, în unele boli ale nervului optic, măduvei sau creierului. A. se distinge de *ambliopie, caz în care deficitul de vedere este parţial, şi nu este sin. cu cecitate. V. şi amauroză congenitală Leber.

AMAUROZĂ CONGENITALĂ LEBER / amaurose congénitale Leber / congenital amaurosis. [***Theodor Leber,*** *oftalmolog german, profesor (succesiv) la Berlin, Göttingen şi Heidelberg, 1840-1917.*] Sin.: boală Alström-Leber (v.).

AMBIDEXTRU, adj., s. m. sau f. / ambidextre, adj., s. m. ou f. / ambidexter. [*Lat.* ***ambo*** *= amândoi;* ***dexter, -tra, -trum*** *= dreapta.*] Capabil să se servească în mod egal de ambele mâini.

AMBISEXUALITATE, s. f. / ambiosexualité, s. f. / ambisexuality. [*Lat.* ***ambo*** *= amândoi;* ***sexualis*** *= referitor la sex, de la* ***sexus*** *= sex.*] Coexistenţa unor caractere sexuale, primare sau secundare, ale ambelor sexe, la acelaşi individ.

AMBIVALENŢĂ, s. f. / ambivalence, s. f. / ambivalence. [*Lat.* ***ambo*** *= amândoi;* ***valentia*** *= forţă, putere, de la* ***valere*** *= a avea putere, a valora.*] Existenţa simultană (sau succesivă) a două atitudini contrarii faţă de acelaşi obiect sau subiect (sentimente, expresii, acte), de ex.: bucurie/tristeţe, iubire/ură. Se observă în unele boli psihice, frecvent în *schizofrenie.

AMBLIOPIE, s. f. / amblyopie, s. f. / amblyopia. [*Gr.* ***amblys*** *= tocit, şters;* ***ops, opos*** *= văz, vedere.*] Scăderea acuităţii vizuale fără o cauză organică aparentă. Uneori este afectată separat percepţia culorilor. Nu se defineşte astfel un defect ocular la care, oftalmoscopic, s-a constatat o anomalie sau o leziune anatomică.

AMBLIOSCOP, s. n. / amblyoscope, s. m. / amblyoscope. [*Gr.* ***amblys*** *= tocit, şters;* ***scopos*** *= observator, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Sin.: sinoptofor (v.).

AMBULANŢĂ, s. f. / ambulance, s. f. / ambulance. [*Lat.* ***ambulare*** *= a merge, a se plimba.*] Vehicul amenajat pentru acordarea asistenţei medicale de urgenţă şi destinat transportului pacienţilor la un spital.

AMBULATOR, adj. / ambulatoire, adj. / ambulatory. [*Lat.* ***ambulator, -oris*** *= care se plimbă, de la* ***ambulare*** *= a merge, a se plimba.*] 1) Care se referă la mers. Ex.: automatism a. - mers automat, fără controlul conştiinţei. 2) Care nu este spitalizat. *Tratamentul a.* oferă posibilitatea pacientului să se deplaseze şi să îşi continue, eventual, preocupările.

AMEBOM, s. n. / amoebome, s. m. / am(o)eboma. Masă de ţesut tumoral de origine inflamatorie care se poate dezvolta în *amibiază, la nivelul mucoasei colonului. A. este sensibil la tratament medicamentos.

AMELIE, s. f. / amélie, s. f. / amelia. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***melos*** *= extremitate, membru.*] Diformitate congenitală constând în absenţa celor patru membre.

AMELOBLAST, s. n. / améloblaste, s. m. / ameloblast, ganoblast. [*Fr. veche* ***amel*** *= smalţ; gr.* ***blastos*** *= germen.*] Celulă epitelială a cărei funcţie esenţială este formarea matricei *smalţului dentar. Sin.: adamantoblast.

AMELOBLASTOM, s. n. /améloblastome, s. m. / ameloblastoma. [*Fr. veche **amel** = smalţ; gr. **blastos** = germen; -**oma**.*] Neoplazie de natură epitelială care se dezvoltă la nivelul maxilarelor pornind de la celulele generatoare de smalţ dentar, *ameloblaste. A. se localizează cel mai frecvent la nivelul unghiului sau ramului ascendent al mandibulei. Sin.: adamantinom, amelom.

AMELOGENEZĂ, s. f. / amélogenêse, s. f. / amelogenesis. [*Fr. veche **amel** = smalţ; gr. **genesis** = producere.*] Elaborarea *smalţului dentar de către *ameloblaste.

AMELOGENEZĂ IMPERFECTĂ / amélogenèse imparfaite / amelogenesis imperfecta. Afectare ereditară a *amelogenezei cu caracter autozomal dominant, în relaţie cu cromozomul X. Se manifestă prin agenezia, hipoplazia sau hipocalcificarea smalţului dentar. Frecvent, smalţul este foarte subţire şi friabil. Dinţii, de dimensiuni normale, sunt conici, maţi, cu tentă galben-brună.

AMELOM, s. n. / amélome, s. m. / enameloma. [*Fr. veche **amel** = smalţ; -**oma**.*] Sin.: ameloblastom (v.).

AMELOPATIE, s. f. / amélopathie, s. f. / amelopathy. [*Fr. veche **amel** = smalţ; gr. **pathos** = boală.*] Boală a *smalţului dentar.

AMENOREE, s. f. / aménorrhée, s. f. / amenorrh(o)ea. [*Gr. **a** - priv.; **men, menos** = lună; **rhoia** = curgere, de la **rhein** = a curge.*] Absenţa menstruaţiilor. A. este normală în timpul sarcinii şi al secreţiei de lapte matern, ca şi după menopauză. Se disting două grupe de a. cu semnificaţie patologică. *A. primară* - absenţa apariţiei menstruaţiilor la tinere care au depăşit vârsta pubertăţii. Cauze: absenţa uterului sau ovarelor, unele boli genetice sau dezechilibre hormonale. *A. secundară* - survine după o perioadă de menstruaţii normale. Cauze diverse: dereglări hipotalamo-hipofizare, boli endocrine (*mixedem, bolile Basedow-Graves, Addison, Cushing, acromegalie), afecţiuni ovariene sau uterine, boli generale (tuberculoză, anemie, diabet), boli psihice etc.

AMENTIA, s. f. / amentie, s. f. / amentia. Vechea denumire a nebuniei sau a debilităţii de care se foloseşte S. Freud.

AMETROPIE, s. f. / amétropie, s. f. / ametropia. [*Gr. **ametros** = disproporţionat, de la **a** - priv., **metron** = măsură; **ops, opos** = văz, vedere.*] Termen folosit pentru a grupa toate abaterile de la starea de *emetropie a ochiului (ex.: *astigmatism, hipermetropie, miopie). Dacă este modificată numai poziţia focarului faţă de retină (imaginea unui punct este tot un punct), a. se numeşte *sferică* sau *stigmică*, iar dacă modificarea patologică interesează sfericitatea suprafeţelor refringente ale dioptrului (imaginea unui punct este un elipsoid), a. este *asferică* sau *astigmică*. Ant.: emetropie.

AMEŢEALĂ, s. f. / vertige, s. m. / dizziness, vertigo (lat.). [*Probabil lat. **ammattire**, de la **matus** = beat.*] Sin.: vertij (v.).

AMFETAMINĂ, s. f. / amphétamine, s. f. / amphetamine. [*Gr. **amphi** = de ambele părţi; lat. **aether**, gr. **aither** = aer curat, boltă cerească; gr. **ammoniakon** = sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter **Ammon** din Libia; -**ină**.*] 1) (DCI) Denumire chimică (±)α-metilbenzenethanină, $C_9H_{13}N$ (sau $C_6H_5CH_2CHNH_2CH_3$). Amină simpatomimetică, sub formă de lichid incolor, cu efect stimulator asupra sistemului nervos central şi periferic. Reduce presiunea arterială sistolică şi diastolică, relaxează musculatura bronşică, contractă sfincterele şi vezica urinară, scade apetitul. Consumul cronic de a. poate determina dependenţă, toleranţă şi o simptomatologie care include tahicardie, iritabilitate, anxietate, insomnie, modificări de personalitate şi, în formele de intoxicaţie cronică, o psihoză ce mimează *schizofrenia. 2) Grup de compuşi cu acţiune similară, incluzând a. racemică şi sărurile sale, dextroamfetamina şi metamfetamina.

AMFIARTROZĂ, s. f. / amphiarthrose, s. f. / amphiarthrosis. NA: articulatio cartilaginea. [*Gr. **amphi** = de ambele părţi; **arthron** = articulaţie; -**oză**.*] Tip de articulaţie cu mobilitate redusă, cele două suprafeţe osoase aflate în opoziţie fiind conectate printr-un fibrocartilaj. Ex.: articulaţiile intervertebrale.

AMFIDIARTROZĂ, s. f. / amphidiarthrose, s. f. / amphidiarthrosis. [*Gr. **amphi** = de ambele părţi; **dis** = dublu, de două ori; **arthron** = articulaţie; -**oză**.*] Articulaţie mixtă, cu caracter de *amfiartroză şi *diartroză. Ex.: articulaţia temporomandibulară.

AMFIFIL, adj. / amphiphile, adj. / amphiphilic. [*Gr. **amphi** = de ambele părţi; **philos** = prieten, de la **philein** = a iubi.*] Despre o moleculă care este deopotrivă *hidrofilă şi *lipofilă.

AMFIPATIC, adj. / amphipathique, adj. / amphipathic. [*Gr. **amphi** = de ambele părţi; **pathos** = afecţiune.*] Referitor la o substanţă care are afinitate pentru doi solvenţi nemiscibili. Substanţele amfipatice (sau amfilofile) au o extremitate polară (pol hidrofil) şi una nepolară (pol hidrofob). Ex.: fosfolipidele din dublul strat al unei biomembrane sau moleculele de detergenţi.

AMFOFIL, adj. / amphophile, adj. / amphophilic, amphophilous. [*Gr. **ampho** = ambii; **philos** = prieten, de la **philein** = a iubi.*] 1) Despre un component celular care prezintă afinitate egală pentru coloranţi acizi sau bazici. 2) Despre o insectă care înţeapă neselectiv, atât omul cât şi animalele.

AMFOLIT, adj., s. m. / ampholyte, adj., s. m. / ampholyte. [*Gr. **ampho** = ambii; **lytos** = distrus, dizolvat, de la **lyein** = a distruge, a dizolva.*] 1) (Substanţă) care se comportă atât ca un acid, cât şi ca o bază. 2) *A. suport* sunt utilizaţi în amestec pentru a obţine gradiente de *pH izoelectric, în scopul separării unor molecule prin *electrofocalizare. Sin.: amfoter.

AMFORISM, s. n. / amphorisme, s. m. / amphoricity. [*Lat. **amphora** = amforă; -**ism**.*] Sin.: suflu amforic (v. suflu).

AMFOTER, adj. / amphotère, adj. / amphoteric. [*Gr. **amphoteros** = care aparţine la doi, în două moduri.*] Sin.: amfolit (v.).

AMFOTONIE, s. f. / amphotonie, s. f. / amphotony. [*Gr. **ampho** = ambii; **tonos** = tensiune.*] Coexistenţa unei *simpaticotonii şi a unei *vagotonii.

AMFOTROP, adj. / amphotrope, adj. / amphotrope. [*Gr. **ampho** = ambii; **trope** = întoarcere, de la **trepein** = a întoarce.*] Virus capabil să infecteze celule din orice specie. Astfel de virusuri sunt utilizate adesea ca vectori de gene recombinate.

AMIBĂ, s. f. / amibe, s. f. / am(o)eba, pl. am(o)ebae. [*Gr. **amoibe** = alternanţă, schimbare, de la **amibein** = a alterna, a schimba.*] Microorganism unicelular, aparţinând protozoarelor, care se deplasează cu ajutorul pseudopodelor. Unele specii de a. pot fi patogene la om. Var.: amoebă. V. amibiază.

AMIBIAZĂ, s. f. / amibiase, s. f. / am(o)ebiasis. [*Gr. **amoibe** = alternanţă, schimbare, de la **amibein** = a alterna, a schimba; -**ază**.*] Boală provocată de infecţia cu amiba *Entamoeba histolytica* sau, mai rar, cu alte amibe patogene aparţinând genurilor *Acanthamoeba*, *Hartmanella* şi *Naegleria*. Este endemică în ţările calde, fiind contractată prin ingestia de chisturi de amibe. Se manifestă îndeosebi prin dizenterie, colici, tenesme, scaune diareice mucopurulente şi sanguinolente, dar se poate localiza şi la nivel hepatic, pulmonar sau cutanat, de obicei prin extensie, mai ales dacă nu este tratată. Poate evolua cronic, cu perioade de exacerbare. Meningoencefalita amibiană primitivă, cauzată de *Naegleria fowleri*, este foarte rară, având ca punct de plecare colonii de amibe de la nivelul foselor nazale. Var.: amoebiază.

AMIBOID, adj. / amiboïde, adj. / am(o)eboid. [*Gr. **amoibe** = alternanţă, schimbare, de la **amibein** = a alterna, a schimba;*

eidos = formă.] Care se aseamănă cu o *amibă, îndeosebi prin mişcările de deplasare cu ajutorul pseudopodelor.

AMIBOISM, s. n. / amiboïsme, s. m. / am(o)eboidism. [*Gr. amoibe = alternanţă, schimbare, de la amibein = a alterna, a schimba; -ism.*] Proprietatea anumitor celule din organism (leucocite, celule migratoare) de a emite *pseudopode, cu ajutorul cărora se deplasează asemenea *amibelor.

AMIDĂ, s. f. / amide, s. m. / amide. [*Gr. ammoniakon = sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia; -idă.*] Compus organic derivat din amoniac prin înlocuirea hidrogenului cu un rest de acid organic. După numărul de atomi de hidrogen înlocuiţi, se deosebesc: *a. primare, secundare* şi *terţiare.*

AMIDON, s. n. / amidon, s. m. / starch, amylum. [*Lat. amylum, gr. amylon = făină, amidon.*] Substanţă organică reprezentând forma de stocare a hidrocarbonatelor în majoritatea plantelor şi un constituent major al dietei. A. este alcătuit din lanţuri de molecule de glucoză şi are formula generală $(C_6H_{10}O_5)_n$. În funcţie de dispunerea lanţurilor de glucoză, rezultă două forme de a.: 1) *Alfa-amiloza*, alcătuită din lanţuri lungi, neramificate. 2) *Amilopectina*, constituită din lanţuri cu ramificaţii. Digestia a. se produce prin intermediul *amilazei. Prezenţa a. este detectată cu ajutorul iodului, în prezenţa căruia alfa-amiloza dă o culoare albastră, iar amilopectina o culoare roşie.

AMIELINIC, adj. / amyélinique, adj. / amyelinic, nonmyelinated. [*Gr. a - priv.; myelos = măduvă.*] Termen care semnifică lipsa tecii de mielină la nivelul fibrelor nervoase.

AMIGDALĂ, s. f. / amygdale, s. f. / amygdala, tonsil. NA: tonsilla. [*Gr. amygdale = migdală.*] 1) Orice organ în formă de migdală. 2) De menţionat: a) *a. palatină* sau tonsila (NA: *tonsilla palatina*) - reunire de foliculi limfoizi situată între pilierii vălului palatului, pe fiecare faţă laterală a zonei bucale a faringelui; b) *a. faringiană* (NA: *tonsilla pharyngea*) - ocupă partea mediană a peretelui superior al rinofaringelui, hipertrofia sa constituind vegetaţiile adenoide; c) *a. abdominală* - *apendicele vermicular; d) *nucleul amigdalian*, v.

AMIGDALĂ CEREBELOASĂ / amygdale cérébelleuse / cerebellar tonsil. NA: tonsilla cerebelli. Lobul al emisferei cerebeloase situat pe faţa medială şi inferioară a acestuia. Cele două a. c. acoperă faţa posterioară a *bulbului rahidian, deasupra *găurii occipitale.

AMIGDALĂ LINGUALĂ / amygdale linguale / lingual tonsil. NA: tonsilla lingualis. Ansamblu de foliculi limfoizi situat la nivelul părţii faringiene a feţei dorsale a limbii.

AMIGDALĂ TUBARĂ / amygdale tubaire / tube tonsil. NA: tonsilla tubaria. Aglomerare de foliculi limfoizi localizată în jurul orificiului faringian al *trompei lui Eustachio.

AMIGDALECTOMIE, s. f. / amygdalectomie, s. f. / amygdalectomy, tonsillectomy. [*Gr. amygdale = migdală; ektome* = excizie.] Ablaţia totală a celor două *amigdale palatine. Sin.: tonsilectomie.

AMIGDALIAN, adj. / amygdalien, -enne, adj. / amygdalian. [*Gr. amygdale = migdală.*] Privitor la *amigdală. Sin.: tonsilar.

AMIGDALITĂ, s. f. / amygdalite, s. f. / tonsillitis, amygdalitis. [*Gr. amygdale = migdală; -ită.*] Inflamaţia *amigdalelor palatine. Sin.: tonsilită.

AMIGDALOTOM, s. n. / amygdalotome, s. m. / amygdalotome. Instrument care serveşte pentru *amigdalectomie. Sin.: tonsilotom.

AMIGDALOTRIPSIE, s. f. / amygdalotripsie, s. f. / amygdalotripsis. [*Gr. amygdale = migdală; tripsis = frecare, zdrobire, sfărâmare.*] Procedeu de ablaţie a amigdalelor palatine hipertrofiate prin strivirea lor cu o pensă specială.

AMILACEU, adj. / amylacé, -e, adj. / amylaceous. [*Lat. amylum, gr. amylon = făină, amidon.*] Care conţine *amidon; amidonat.

AMILAZĂ, s. f. / amylase, s. f. / amylase. [*Lat. amylum, gr. amylon = făină, amidon; -ază.*] Enzimă care catalizează hidroliza amidonului în molecule mici, maltoză şi dextrine. *α-a.* sunt molecule care se găsesc la animale, includ *a. salivară* şi *a. pancreatică* şi catalizează hidroliza legăturilor α-1,4-glucan. *β-a.* se găsesc la unele plante. *A. sanguină* este de origine pancreatică, concentraţia normală fiind de 8-32 unităţi Wohlgemuth. Valori patologic crescute se întâlnesc îndeosebi în pancreatitele acute. V. şi tab. const. biochim.

AMILAZEMIE, s. f. / amylasémie, s. f. / amylas(a)emia, serum amylase. [*Lat. amylum, gr. amylon = făină, amidon; -ază; gr. haima, -atos = sânge.*] Valoarea normală a nivelului amilazei în sânge, cuprinsă între 80 şi 180 unităţi Somogyi/ 100 ml sau 50-150 UI. Creşterea a., care traduce citoliza pancreatică în pancreatita acută, nu are relevanţă diagnostică pentru această boală decât atunci când depăşeşte 500 unităţi Somogyi, enzima nefiind specifică pentru acinii pancreatici. A. creşte, de asemenea, în inflamaţia glandelor parotide.

AMILAZURIE, s. f. / amylasurie, s. f. / amylasuria. [*Lat. amylum, gr. amylon = făină, amidon; -ază; gr. ouron = urină.*] Prezenţa amilazei în urină. Valori normale: 8-64 unităţi Wohlgemuth.

AMILINĂ, s. f. / amyline s. f. / amylin. [Cuvânt rezultat din termenii amiloid şi insulină.] Polipeptid alcătuit din 37 de aminoacizi, cu M_r de 3905 Da, secretat împreună cu insulina în granulele secretorii ale celulelor β de la nivelul insulelor Langerhans normale. A. reprezintă, de asemenea, un component major al insulelor amiloide din diabetul de tip 2. Proprietăţile metabolice ale a., incomplet cunoscute, sunt complexe, aceasta contribuind la homeostazia glucidică. A. inhibă, în muşchiul scheletic izolat, sinteza de glicogen stimulată de insulină, iar *in vitro* inhibă utilizarea glucozei indusă de insulină.

AMILOID, adj., s. m. / amyloïde, adj., s. f. / amyloid. [*Lat. amylum, gr. amylon = făină, amidon; gr. eidos = formă.*] 1) Care seamănă cu amidonul. 2) Substanţă amorfă, cu compoziţie variabilă în raport cu diversele stări patologice cu care se asociază. Denumirea de a. a fost dată de Virchow, care a presupus o relaţie a substanţei cu amidonul. Recent s-a demonstrat că a. este de origine proteică. Cele mai frecvente tipuri de a. conţin lanţuri uşoare de imunoglobuline sau glicoproteine, care se depozitează în organele interne, în *amiloidoză. În cazul *bolii Alzheimer, a fost pus în evidenţă în creier beta-a., a cărui semnificaţie nu este însă clară.

AMILOIDOZĂ, s. f. / amyloïdose, s. f., amyloïdisme, s. m. / amyloidosis. [*Lat. amylum, gr. amylon = făină, amidon; eidos = formă; -oză.*] Stare patologică plurietiologică constând în formarea şi depunerea extracelulară de *amiloid la nivelul unor ţesuturi sau organe, dar îndeosebi în ficat, rinichi şi splină. Ca urmare, se poate produce o alterare sau o compromitere a funcţiilor acestora. Se disting: 1) *A. primitivă* sau *primară*, de cauză neprecizată; 2) *A. secundară*, asociată cu: infecţii cronice ca tuberculoza şi lepra, boli inflamatorii recurente, neoplazii ale plasmocitelor, hemodializă prelungită etc. Sin.: amiloză, sindrom Abercombrie. V. şi probă cu roşu de Congo.

AMILO-1,6-GLUCOZIDAZĂ / amylo-1,6-glucosidase / α (1→6) glucosidase. Enzimă care scindează legăturile 1,6-glucozidice ale unor polizaharide ramificate (*glicogen şi *amilopectină). Acţiunea sa se produce după intervenţia unei *fosforilaze şi constă în eliberarea de glucoză şi un polizaharid. Activitatea acestei enzime este mult diminuată în glicogenoza de tip III. V. glicogenoză, def. 3. Sin.: enzimă debranşantă.

AMILOLITIC, adj. / amylolytique, adj. / amylolitic. Despre o enzimă, sau un factor, care hidrolizează amidonul ca şi substanţele amilacee.

AMILOPECTINĂ, s. f. / amylopectine, s. f. / amylopectin. *Glucan component, împreună cu amiloza, al *amidonului.

AMILOREE, s. f. / amylorhée, s. f. / amylorrh(o)ea. Conţinut excesiv de amidon în materiile fecale.

AMILORID, s. n. / amiloride, s. m. / amiloride. (DCI) Antibiotic acilguanidic care inhibă cotransportul Na^+/Cl^- şi schimbul antiport Na^+/H^- la nivelul membranei celulare, fără însă să afecteze transportul Na^+ prin canalele de sodiu *tetrodotoxinsensibile. A. are şi o acţiune opusă aldosteronului, dar nu este antagonist al receptorilor intracelulari pentru aldosteron.

AMILOZĂ, s. f. / amylose, s. f. / amylosis. [*Lat.* ***amylum***, *gr.* ***amylon*** *= făină, amidon;* ***-oză***.] *Glucan component, împreună cu *amilopectina, al *amidonului.

AMIOTROFIE SPINALĂ / amyotrophie spinale / spinal muscular atrophy. V. amiotrofie.

AMIMIE, s. f. / amimie, s. f. / amimia. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***mimia*** *= imitare, de la* ***mimeisthai*** *= a imita.*] Diminuarea sau abolirea mimicii afective, manifestată prin facies inexpresiv, clipit rar, sărăcie a reacţiilor motorii şi emoţionale. A. nu se află în relaţie cu o afectare motorie periferică, fiind frecvent consecinţa unei *akinezii.

AMINĂ, s. f. / amine, s. f. / amine. [*Gr.* ***ammoniakon*** *= sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia;* ***-ină***.] Bază organică azotată, derivată din amoniac prin substituirea a 1, 2 sau 3 atomi de hidrogen legaţi la azot. Foarte răspândite sub formă de aminoacizi, proteine şi alcaloide, a. joacă un rol important în sinteza organică. V. şi amine biogene.

AMINE BIOGENE / amines biogènes / biogenic amines. *A. care exercită funcţii regulatorii: *colină, *acetilcolină, *catecolamine, *triptamină, *serotonină, *histamină etc.

AMINOACID, s. m. / acide aminé, aminoacide, s. m. / aminoacid. [*Gr.* ***ammoniakon*** *= sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia;* ***-ină****;* *lat.* ***acidus*** *= acru.*] Element constitutiv al proteinelor, conţinând o funcţie acidă, o funcţie amină şi un radical caracteristic fiecărui tip de a. Unii a. sunt denumiţi *esenţiali, indispensabili,* deoarece organismul nu-i poate sintetiza şi trebuie primiţi prin alimentaţie (opt în cazul omului: valina, leucina, izoleucina, treonina, metionina, lizina, fenilalanina şi triptofanul). Sin.: acid aminat. V. şi tab. const. biochim.

AMINOACIDOPATIE, s. f. / aminoacidopathie, s. f. / aminoacidopathy. [*Gr.* ***ammoniakon*** *= sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia;* ***-ină****;* *lat.* ***acidus*** *= acru; gr.* ***pathos*** *= boală.*] Denumire generică a bolilor enzimatice caracterizate prin perturbări ale metabolismului aminoacizilor. Ex.: tirozinoza, histidinemia, *oligofrenia fenilpiruvică, *cistinuria ereditară, *leucinoza etc.

AMINOACIDURIE, s. f. / aminoacidurie, s. f. / aminoaciduria. [*Gr.* ***ammoniakon*** *= sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia;* ***-ină****;* *lat.* ***acidus*** *= acru; gr.* ***ouron*** *= urină.*] Prezenţa unor aminoacizi (leucină, tirozină etc.) în urină. A. normală este de 300 până la 900 mg în 24 ore. Creşte în unele boli: global (*sindrom De Toni-Debré-Fanconi, *boală Wilson etc.) sau electiv (*oligofrenie fenilpiruvică, *cistinurie ereditară etc.).

AMINOPEPTIDAZĂ, s. f. / aminopeptidase, s. f. / aminopeptidase. [*Gr.* ***ammoniakon*** *= sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia;* ***-ină****;* ***peptos*** *= digerat, copt de la* ***pepsein*** *= a găti, a digera;* ***-ază***.] Enzimă intestinală care catalizează scindarea legăturilor peptidice. A. sunt *exopeptidaze care eliberează progresiv aminoacizii pornind de la aminoacidul N-terminal al lanţului polipeptidic.

AMIOPLAZIE CONGENITALĂ / amyoplasie congénitale / amyoplasia congenita. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***mys, myos*** *= muşchi;* ***plasis*** *= modelare, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela; lat.* ***congenitus*** *= născut odată cu, de la* ***cum*** *= cu,* ***genitus*** *= născut şi* ***gignere*** *= a naşte, a crea.*] Boală ereditară familială transmisă după modul dominant. Se manifestă de la naştere şi se caracterizează prin atrofie musculară generalizată fără contractură.

AMIOSTENIE, s. f. / amyosthénie, s. f. / amyosthenia. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***mys, myos*** *= muşchi;* ***sthenos*** *= forţă, putere.*] Scăderea forţei musculare. Uneori, sin. pentru miastenie.

AMIOTAXIE, s. f. / amyotaxie, s. f. / amyotaxia. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***mys, myos*** *= muşchi;* ***taxis*** *= ordonare, aranjare, de la* ***tattein*** *= a ordona, a aranja.*] Sin.: ataxie (v.).

AMIOTONIE, s. f. / amyotonie, s. f. / amyotonia. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***mys, myos*** *= muşchi;* ***tonos*** *= tensiune.*] Deficienţa sau absenţa *tonusului muscular. Sin.: miatonie.

AMIOTROFIE, s. f. / amyotrophie, s. f. / amyotrophy. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***mys, myos*** *= muşchi;* ***trophe*** *= hrană, nutriţie.*] Denumire generică a unui grup de afecţiuni heterogene ce au ca trăsătură comună atrofii musculare evolutive, care reprezintă consecinţa unor leziuni degenerative ale neuronilor motori din coarnele anterioare ale măduvei spinării, iar uneori şi din trunchiul cerebral. Ele au un caracter ereditar, cu transmitere autozomal recesivă sau dominantă, gena implicată fiind localizată pe braţul lung al cromozomului 5. Alături de forme de a. bine definite clinic, au fost descrise numeroase forme intermediare, dificil de clasificat. Mecanismul patogenic este însă comun şi clar: prin degenerarea neuronilor motori, aceştia nu îşi mai exercită efectele trofice esenţiale pentru muşchiul inervat. În lipsa acestor influenţe se produc tulburări morfofuncţionale grave ale fibrelor musculare, mergând până la degenerare şi atrofie. Sin.: miatrofie. Tipuri de a. importante: 1) *A. spinală infantilă* (boală Werdnig-Hoffmann) este una dintre cele mai frecvente boli genetice la copil, cu incidenţa 1/20000 naşteri, cu transmitere recesivă. Se caracterizează clinic prin deficit motor, cu atrofii musculare cu propagare centrifugă, iar morfopatologic, prin asocierea unei rarefacţii cu *neuronofagie a neuronilor mari din măduvă (predominând în regiunile cervicală şi lombosacrată) şi din nucleii nervilor cranieni. Forma acută, "malignă", se manifestă încă din viaţa intrauterină, când se constată că mişcările fătului sunt foarte slabe. Forma "benignă" este progresivă, cu durata de supravieţuire de circa patru ani. 2) *A. spinală cronică pseudo-miopatică* (boală Kugelberg-Welander) se caracterizează prin deficit motor şi amiotrofii proximale, simetrice, cu tendinţă la distalizare, cu fibrilaţii şi rareori pseudohipertrofii. Pe lângă transmiterea autozomal recesivă, se descriu şi forme cu transmitere autozomal dominantă. Aspectul clinic seamănă cu cel al *miopatiei, dar absenţa pseudohipertrofiilor, prezenţa *fasciculaţiilor (clinic sau electromiografic) şi absenţa reflexelor osteotendinoase permit diagnosticul. Sin.: boală Wohlfart-Kugelberg-Welander. 3) *A. spinale progresive ale adultului,* rare, în relaţie cu *cromozomul X, cu debut între 20-50 ani, cu afectarea musculaturii proximale şi evoluţie lentă. Mai importante: a) *A. spinală scapuloperoneală tip I* (sindrom Stark-Kaeser), cu transmitere autozomal dominantă, cu debut între 30-50 ani şi afectarea, îndeosebi, a muşchilor gambelor, secundar ai centurii scapulare; evoluţie foarte lent progresivă. b) *A. bulbospinală progresivă* (boală Kennedy) este determinată de o anomalie a braţului lung al cromozomului X, în regiunea proximală. În această regiune îşi are sediul gena care codifică receptorii pentru androgeni. Deoarece exonul 1 al genei conţine o secvenţă repetitivă amplificată la bolnavii cu a. b. p., ceea ce înseamnă că această maladie este determinată de o *mutaţie dinamică. Debut la 30-50 ani prin crampe musculare la frig, urmate de deficit motor şi amiotrofii, iniţial proximale, cu tendinţă centrifugă. În evoluţia lent progresivă se asociază şi tulburări endocrine: *ginecomastie, *impotenţă, uneori *diabet zaharat. Diferenţierea a. spinale progresive de *distrofiile musculare progresive se bazează pe dozarea unor enzime musculare, *electromiografie şi biopsie musculară (care relevă caracterul neurogen al a.).

AMITOZĂ, s. f. / amitose, s. f. / amitosis. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***mitos*** *= aţă, fir; -ozǎ.*] Diviziune celulară directă care se produce prin simpla clivare a nucleului, fără condensarea cromozomilor şi fără formarea fusului de diviziune. Adesea nu are loc nici diviziunea corpului celular. Poate avea loc fie prin strangulare, modalitate caracteristică vertebratelor inferioare, fie prin clivare, fenomen observat la om la nivelul ficatului, rinichiului, ţesutului nodal, ganglionilor vegetativi şi structurilor superficiale ale epidermului. Se mai numeşte şi holoschizis.

AMNESTIC, adj. / amnéstique, adj. / amnestic. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***mnasthai*** *= a-şi aminti.*] Care provoacă pierderea memoriei.

AMNEZIC, adj., s. m. sau f. / amnésique, adj., s. m. ou f. / amnesic. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***mnasthai*** *= a-şi aminti.*] 1) Care se referă la *amnezie. 2) Persoană care şi-a pierdut memoria. V. amnezie.

AMNEZIE, s. f. / amnésie, s. f. / amnesia. [*Gr.* ***amnesia*** *= uitare, de la* ***a*** *- priv.,* ***mneme*** *= memorie şi* ***mnasthai*** *= a-şi aminti.*] Incapacitate (totală sau parţială) de a memoriza sau de a reda date deja memorizate. Se disting *a. globale*, care interesează toate categoriile de informaţii percepute, şi *a. selective*, mult mai rare, care nu interesează decât un singur tip de informaţii, de ex. auditive sau vizuale. A. poate fi *retrogradă* (sau *de evocare*), în care subiectul nu îşi poate aminti informaţii memorizate cu mult timp înainte, sau *anterogradă* (*de fixare*), care priveşte informaţiile recente. Memorizarea, fenomen psihic complex, presupune organizarea informaţiilor în directă relaţie cu inteligenţa subiectului, astfel încât procesele de ramolisment cerebral, organice sau nu, antrenează atât o a. anterogradă, cât şi retrogradă, ca şi în cazul unei leziuni corticale. *Confuzia mentală împiedică fixarea amnezică, ceea ce poate fi la originea unei a. limitate şi lacunare (ex.: în etilismul acut). În patologia psihiatrică, a. pot apărea în stări depresive, isterie (mai frecvent a. retrogradă). *A. infantilă* corespunde perioadei lipsite de amintiri a primilor ani de viaţă, pe care Freud a interpretat-o nu doar în relaţie cu imaturitatea funcţională a structurilor cerebrale, ci şi ca expresie a unor refulări reversibile. V. şi memorie.

AMNEZIE ANTEROGRADĂ / amnésie antérograde / anterograde amnesia. Sin.: ecmnezie (v.).

AMNIOCENTEZĂ, s. f. / amniocentèse, s. f. / amniocentesis. [*Gr.* ***amnion*** *= membrană a fătului;* ***kentesis*** *= înţepătură.*] Puncţie transabdominală efectuată la gravidă în scopul recoltării de lichid amniotic, pentru studiul caracterelor sale chimice, spectrofotometrice, citogenetice. A. permite determinarea motricităţii fetale, a gradului de suferinţă fetală în cazul imunizării maternofetale, diagnosticarea unei aberaţii cromozomiale, a sexului fetal. Sin.: puncţie amniotică.

AMNIOCIT, s. n. / amniocyte, s. m. / amniocyte. [*Gr.* ***amnion*** *= membrană a fătului;* ***kytos*** *= celulă.*] Celulă de origine fetală regăsită în lichidul amniotic.

AMNIOGRAFIE, s. f. / amniographie, s. f. / amniography. [*Gr.* ***amnion*** *= membrană a fătului;* ***graphein*** *= a scrie.*] Radiografia cavităţii amniotice opacifiată cu un *mediu de contrast introdus prin puncţia uterului gravid. Deoarece este un examen riscant, a. a fost, în general, înlocuită cu *ecografia.

AMNIOS, s. n. / amnios, s. m. / amnion. [*Gr.* ***amnion*** *= membrană a fătului.*] Membrană limitantă a oului fecundat, pe faţa internă a placentei şi a cordonului ombilical. Este de origine citotrofoblastică, subţire, transparentă, rezistentă. Sin.: sac amniotic. V. punga apelor.

AMNIOSCOPIE, s. f. / amnioscopie, s. f. / amnioscopy. [*Gr.* ***amnion*** *= membrană a fătului;* ***skopia*** *= examinare, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Observarea aspectului macroscopic al lichidului amniotic prin examen vizual cu ajutorul amnioscopului, introdus prin colul uterin. A. este utilizată pentru decelarea suferinţei fetale (asociată cu o modificare de culoare a lichidului amniotic) îndeosebi în cazul sarcinilor prelungite, cu membrane intacte.

AMNIOTIC, adj. / amniotique, adj. / amniotic. Care aparţine *amniosului, care se referă la amnios.

AMOEBĂ. Var. pentru amibă (v.)

AMOEBIAZĂ. Var. pentru amibiază (v.).

AMOK, s. n. / amok, s. m. / amok. [*Malaeziană* ***amok*** *= atac furios.*] Termen de origine malaeziană care desemnează o criză de dezechilibrare psihică cu tendinţă la crimă sau suicid, apărută în cadrul unei depresii. V. şi raptus.

AMONIAC, s. n. / ammoniac, s. f. / ammonia. [*Gr.* ***ammoniakon*** *= sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia.*] NH_3. Compus binar al azotului cu hidrogenul, sub formă de gaz incolor la presiune atmosferică, cu miros iritant, foarte solubil în apă, toxic pentru organismele vii. Se utilizează în industria chimică, fiind compusul de bază în prepararea îngrăşămintelor azotate. În organism se află în cantităţi foarte mici (v. amoniemie) deoarece, provenit îndeosebi din degradarea unor aminoacizi, este transformat la nivelul ficatului în uree. V. amoniemie, amoniogeneză, ureogeneză. V. şi tab. const. biochim.

AMONIEMIE, s. f. / ammoniémie, s. f. / ammoni(a)emia. [*Gr.* ***ammoniakon*** *= sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Concentraţia plasmatică a amoniacului liber, substanţă toxică al cărei nivel sanguin creşte în *coma hepatică şi în comele produse prin deficit enzimatic al ciclului *ureogenezei. V. şi amoniac, hiperamoniemie.

AMONIOGENEZĂ, s. f. / ammoniogenèse, s. f. / ammoniogenesis. [*Gr.* ***ammoniakon*** *= sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia;* ***genesis*** *= producere, de la* ***gennan*** *= a produce.*] 1) Prima parte a ciclului *amoniacului în organism. Constă în formarea, la nivelul tuturor ţesuturilor, de amoniac, care este însă convertit în produşi amoniogeni. 2) *A. renală* este unul dintre mecanismele reglării *echilibrului acidobazic. Astfel, în tubii renali, amoniacul este sintetizat din *glutamină, iar în continuare ionii amoniu se combină cu anionii acizilor, care vor fi astfel eliminaţi sub formă de săruri de amoniu în loc de săruri de sodiu. În *acidoză, acest proces se accentuează, evitându-se scăderea *rezervei alcaline, iar în *alcaloză diminuează.

AMONIURIE, s. f. / amoniurie, s. f. / ammoniuria. Eliminarea urinară de *amoniac, îndeosebi sub formă de clorură.

AMORF, adj. / amorphe, adj. / amorphous. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***morphe*** *= formă.*] Care nu are o formă sau o structură bine definite; lipsit de formă.

AMORFOGNOZIE, s. f. / amorphognosie, s. f. / amorphognosia. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***morphe*** *= formă;* ***gnosis*** *= percepere, cunoaştere, de la* ***gnonai*** *= a cunoaşte.*] Imposibilitatea recunoaşterii formei obiectelor prin pipăit, prin simţul tactil.

AMORSAJ ALEATOR / amorçage aléatoire / random priming. Iniţierea unei sinteze de acizi nucleici cu ajutorul unei *amorse (sau primer) constituite dintr-un amestec de oligonucleotide cu secvenţe diferite.

AMORSĂ, s. f. / amorce, s. f. / primer. [*Fr. amorce, din fr. veche amordre = a muşca, a tăia.*] Oligonucleotid care, hibridat cu o matrice de acid nucleic, permite unei *polimeraze să iniţieze sinteza unui al doilea lanţ complementar matricei. Uneori se utilizează şi termenul echivalent din engl. Sin.: primer. V. reacţia în lanţ a polimerazei.

AMP / AMP / AMP. [*Abrev. engl.: Adenosine MonoPhosphate = adenozin monofosfat.*] Abrev. utilizată în mod curent pentru acid adenozinmonofosforic (v.).

AMP CICLIC / AMP cyclique / cyclic AMP. Abreviere utilizată curent pentru a desemna adenozin-3',5'-monofosfatul ciclic, nucleotid sintetizat din *ATP ca răspuns la o stimulare hormonală a receptorilor suprafeţei celulare. AMP c. acţionează ca *mesager secund, activând *protein kinaza A. Este inactivat prin hidrolizare în *AMP de către o fosfodiesterază. V. adenilatciclază, ligand, proteine G, receptor. V. şi tab. const. endocrinol.

AMP-DEZAMINAZĂ, s. f. / AMP-désaminase, s. f. / myoadenylate deaminase, AMP-deaminase. [*Abrev. engl.: Adenosine MonoPhosphate = adenozinmonofosfat; lat. des = separat de; gr. ammoniakon = sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia; -ină; -ază.*] Enzimă musculară care în timpul exerciţiului fizic transformă adenozinmonofosfatul în inozinmonofosfat şi amoniac. Deficitul acestei enzime este la originea unei intoleranţe la efort, cu mialgii şi crampe musculare.

AMPER, s. m. / ampère, s. m. / ampere. [*André Marie Ampère, fizician francez, profesor la Paris, 1775-1836.*] Unitate fundamentală din SI, de măsură a intensităţii curentului electric. Un curent de un a. transportă un *coulomb pe secundă.

AMPICILINĂ, s. f. / ampicilline, s. f. / ampicillin. Penicilină semisintetică cu activitate similară penicilinei G asupra germenilor grampozitivi, dar activă şi asupra unor germeni gramnegativi. Este inactivată de *penicilinază.

AMPLIAŢIE, s. f. / ampliation, s. f. / ampliation. [*Lat. ampliatio, -onis = mărire, de la ampliare = a creşte.*] 1) Creşterea de dimensiuni în toate sensurile a cavităţii toracice în timpul inspirului. A. poate fi evaluată prin măsurarea perimetrului toracic. 2) Rareori, termenul este utilizat şi cu referire la mărirea abdomenului în timpul sarcinii sau prin acumulare de lichid în peritoneu.

AMPLIFICARE GENICĂ / amplification génique / gene amplification. 1) Producerea *in vivo* de copii suplimentare ale unei secvenţe de ADN. 2) Tehnică pentru identificarea bacteriilor din culturi sau din biopsii celulare, prin amplificarea cantităţii de ADN de origine bacteriană. A. g. se obţine cu ajutorul unei ADN-polimeraze. Secvenţa de ADN amplificată este comparată cu alte secvenţe nucleotidice conservate în bănci de date. Bacteria studiată poate fi astfel identificată şi clasificată în arborele filogenetic. V. şi PCR.

AMPLIFICARE PRIN REACŢIE ÎN LANŢ A POLIMERAZEI / amplification par la réaction en chaîne de la polymérase / polymerase chain reaction. Sin.: PCR (v.).

AMPLIFICATOR, s. n. sau s. m. / amplificateur, s. m. / amplifier (electronics), enhancer (genetics). [*Lat. amplificator = care măreşte, de la amplificare = a mări (amplus = mare; ficare, derivat de la facere = a face).*] 1) În electronica medicală: aparat utilizat în scopul reproducerii unui semnal, de obicei electric, cu intensitate mărită. Tipuri: a) *a. electronic*, în care se folosesc tranzistori pentru mărirea puterii unui semnal electric; b) *a. de imagine* sau *a. de luminanţă*, v.; c) *a. magnetic*, utilizat în automatizare, având circuite magnetice pentru amplificarea semnalelor de joasă frecvenţă; d) *a. de puls*, pentru amplificarea potenţialului electric al pulsului; e) *a. de tensiune* transformă un curent alternativ în alt curent alternativ, cu o tensiune mai mare. 2) În genetică: secvenţă de ADN capabilă să stimuleze transcripţia unei gene. V. şi PCR.

AMPLIFICATOR DE LUMINANŢĂ / amplificateur de brillance ou de luminance / intensifier screen. Aparat care transformă imaginea optică în imagine electronică. Este utilizat în radioscopie pentru creşterea luminozităţii şi preciziei unei imagini obţinute direct pe un ecran fluorescent. O astfel de imagine este obţinută cu un fascicul de radiaţii X de intensitate mică, iradierea pacientului fiind mult redusă. Ea poate fi transmisă la distanţă, observată, foto- şi cinematografiată.

AMPLIMER, s. m. / amplimère, s. m. / amplimer. Fragment de ADN produs în cursul reacţiei în lanţ a polimerazei. V. PCR.

AMPLIOMETRU TORACIC / ampliomêtre thoracique / chest expansometer. Aparat pentru măsurarea amplitudinii mişcărilor respiratorii, prin evaluarea circumferinţei toracice în inspir şi în expir.

AMPLITUDINE, s. f. / amplitude, s. f. / amplitude. [*Lat. amplitudo, -inis = lărgime, mărime, de la amplus = mare.*] 1) Valoarea absolută maximă a elongaţiei unei mărimi oscilatorii. 2) Magnitudinea *potenţialului de acţiune.

AMPRENTARE GENOMICĂ / empreinte parentale / genomic imprinting, parental imprinting. 1) Represarea permanentă, dependentă de originea parentală, a activităţii transcripţionale a uneia dintre cele două copii ale unei gene bialelice. 2) Modificările survenite de gene în cursul gametogenezei şi/sau embriogenezei şi care alterează expresia fenotipică.

AMPRENTĂ, s. f. / empreinte, s. f. / impression. [*Fr. empreinte, din lat. imprimere = a apăsa pe.*] 1) Depresiune imprimată pe suprafaţa unui organ de către o structură anatomică. V. impresiune. 2) Urme lăsate pe un obiect de degete (*a. digitale*), palme sau plante. Desenul acestor urme este caracteristic pentru fiecare individ. A. digitale sunt înregistrate în criminalistică, în scop de identificare, prin aplicarea pulpei degetelor, în prealabil înmuiată în tuş, pe o foaie de hârtie. V. dactiloscopie. 3) În stomatologie: copie negativă, fidelă, a dinţilor şi a ţesuturilor bucale, obţinută prin mulaj cu un material plastic. Umplută cu ipsos, a. permite o reproducere fidelă, denumită model, a danturii şi a ţesuturilor vecine.

AMPRENTĂ GENETICĂ / empreinte génétique / DNA fingerprint. Sin.: carte de identitate genotipică (v.).

AMPRENTĂ GENOMICĂ PARENTALĂ / ampreinte génomique parentale / parental genomic imprinting. Expresia diferită a unui caracter genetic la un individ, după cum acest caracter este moştenit de la mamă sau de la tată. Ea se datorează inactivării anumitor gene în *gameţii unuia din cei doi părinţi. Inactivarea persistă un timp mai mult sau mai puţin îndelungat, în toate tipurile celulare, sau numai în anumite tipuri celulare. Se cunosc peste o sută de gene de mamifere supuse a. g. p.

AMPULĂ, s. f. / ampoule, s. f. / ampulla. NA: ampulla, pl. ampullae. [*Lat. ampulla = vas mic pentru ulei sau parfum.*] Porţiune tubulară dilatată în structura unor formaţiuni anatomice. Ex.: *a. rectală* (NA: *ampulla recti*), porţiunea inferioară a *rectului pelvin; *a. tubară* (NA: *ampulla tubae uterinae*), porţiunea dilatată situată la extremitatea *trompei uterine; *a. Vater*, dilataţie inconstantă a părţii terminale comune a *coledocului şi canalului Wirsung, situată la nivelul duodenului.

AMPULĂ RECTALĂ / ampoule rectale / rectal ampulla. NA: ampulla recti. V. ampulă.

AMPULĂ VATER / ampoule de Vater / ampulla of Vater. NA: ampulla hepatopancreatica. [***Abraham Vater****, anatomist, medic şi botanist german, profesor la Wittenburg, 1684-1751.*] V. ampulă.

AMPULOM VATERIAN / ampullome vatérien / Vater's ampulla carcinoma. [*Lat.* ***ampulla*** *= vas mic pentru ulei sau parfum;* ***-oma****;* ***Abraham Vater****, anatomist, medic şi botanist german, profesor la Wittenburg, 1684-1751.*] Cancer al ampulei Vater (v. ampulă), dezvoltat la nivelul părţii comune a ampulei sau în zonele sale coledociană ori pancreatică.

AMPUTAT, adj. / amputé, adj. / amputee. (Persoană) care a suferit una sau mai multe amputaţii ale membrelor.

AMPUTAŢIE, s. f. / amputation, s. f. / amputation. [*Lat.* ***amputatio, -onis*** *= tăiere, de la* ***amputare*** *= a tăia, a scurta.*] 1) În chirurgie, operaţie prin care se separă de organism un membru, un segment de membru şi, prin extensie, orice structură anatomică, cu ajutorul unui instrument chirurgical, de obicei un bisturiu. În cazul a. unui membru sau a unui segment de membru se secţionează formaţiunile osoase şi se conservă, parţial, muşchii, ţesutul subcutanat şi tegumentele, pentru formarea bontului. 2) Secţionarea traumatică, accidentală a unui membru sau a unui segment de membru. 3) În embriologie, *deleţie a unui *autozom, urmată de o anomalie *fenotipică.

AMUZIE, s. f. / amusie, s. f. / amusia. [*Gr.* ***a*** *- priv;* ***mouseios*** *= muzical, de unde* ***amousia*** *= lipsă de armonie.*] Formă de *agnozie constând în pierderea de către un subiect a abilităţii de a recunoaşte sau interpreta muzica. *Acuitatea auditivă nu este alterată. Se disting trei tipuri de a.: 1) a. instrumentală, când subiectul pierde aptitudinea de a interpreta muzica la un instrument; 2) a. receptivă sau senzorială, pierderea capacităţii de înţelegere a sunetelor muzicale; 3) a. muzicală motorie, pierderea capacităţii de a cânta melodii.

ANABIOZĂ, s. f. / anabiose, s. f. / anabiosis, anabios. [*Gr.* ***anabiosis*** *= reînviere, de la* ***ana*** *= din nou, iarăşi,* ***bios*** *= viaţă.*] Revenirea unui organism la viaţa activă, după o perioadă de moarte aparentă sau de viaţă latentă.

ANABOLISM, s. n. / anabolisme, s. m. / anabolism. [*Gr.* ***anabole*** *= acţiunea de a urca, de a reconstrui, de la* ***anaballein*** *= a construi, a arunca în sus (****ana*** *= în sus;* ***ballein*** *= a lansa).*] Ansamblu de procese care permit asimilarea nutrimentelor şi utilizarea lor, în scopul elaborării de molecule în ţesuturile vii. A. regrupează procesele de sinteză şi consum de energie. Ant.: catabolism.

ANABOLIZANT, adj., s. n. / anabolisant, -e, adj., s. m. / anabolising. [*Gr.* ***anabole*** *= acţiunea de a urca, de a reconstrui, de la* ***anaballein*** *= a construi, a arunca în sus (****ana*** *= în sus;* ***ballein*** *= a lansa).*] 1) Care favorizează transformarea materiilor nutritive în ţesuturile vii. 2) Un steroid înrudit cu testosteronul, care favorizează producţia de proteine. Există un mare număr de a. utilizate în sindroamele catabolizante: debilitate, osteoporoză etc.

ANACLITIC, adj. / anaclitique, adj. / anaclitic. [*Gr.* ***ana*** *= priv.;* ***klitos*** *= desfăşurat înapoi.*] Despre cineva sau despre ceva care depinde de altcineva sau de altceva. Se spune îndeosebi despre copilul mic care depinde de mamă. Ex.: *depresie a.

ANACLORHIDRIE, s. f. / anachlorhydrie, s. f. / achlorhydria. [*Gr.* ***ana*** *= priv.;* ***khloros*** *= verde, clor;* ***hydor, hydatos*** *= apă, hidrogen.*] Absenţa completă a acidului clorhidric din sucul gastric. Sin.: aclorhidrie.

ANACROTIC, adj. / anacrotique, adj. / anacrotic. [*Gr.* ***ana*** *= în sus;* ***krotos*** *= bătaie, lovitură.*] 1) Care aparţine ramurii ascendente a traseului înregistrat al pulsului. 2) Caracterizat printr-o incizură, de ex. prezenţa a două mici reliefuri (unde) pe ramura ascendentă a traseului pulsului. Sin.: anadicrotic.

ANACROTISM, s. n. / anacrotisme, s. m. / anacrotism. [*Gr.* ***ana*** *= în sus;* ***krotos*** *= bătaie, lovitură;* ***-ism****.*] Anomalie a undei pulsului caracterizată prin apariţia unui mic croşet pe porţiunea sa ascendentă (în stenoza aortică sau în anevrismul aortic).

ANACUZIE, s. f. / anacousie, s. f. / anacusis. [*Gr.* ***an*** *= priv.;* ***akousis*** *= auz, de la* ***akouein*** *= a auzi.*] Sin.: cofoză (v.).

ANADICROTIC, adj. / anadiscrotique, adj. / anadicrotic. [*Gr.* ***ana*** *= în sus;* ***krotos*** *= bătaie, lovitură;* ***dis*** *= de două ori.*] V. anacrotic, def. 2.

ANAEROB, adj. / anaérobie, adj. / anaerobic. [*Gr.* ***an*** *= priv.; lat.* ***aer, -eris****, gr.* ***aer, -os*** *= aer; gr.* ***bios*** *= viaţă.*] Despre microorganismele care nu se pot dezvolta în contact cu aerul şi referitor la reacţiile chimice care se produc în absenţa aerului. V. anaerobioză.

ANAEROBIOZĂ, s. f. / anaérobiose, s. f. / anaerobiosis. [*Gr.* ***an*** *= priv.; lat.* ***aer, -eris****, gr.* ***aer, -os*** *= aer; gr.* ***bios*** *= viaţă;* ***-oză****.*] Viaţa desfăşurată doar în absenţa oxigenului molecular. Există *a. facultativă*, la unele microorganisme, şi *a. obligatorie*, tot la o serie de microorganisme.

ANAFAZĂ, s. f. / anaphase, s. f. / anaphase. [*Gr.* ***ana*** *= în sus, iarăşi;* ***phasis*** *= aparenţă, răsăritul unei stele, de la* ***phainein*** *= a apărea.*] Stadiu al diviziunii celulare (stadiul al treilea), în decursul căruia cromozomii se dedublează, se separă şi se dirijează spre polii celulari.

ANAFILATOXINĂ, s. f. / anaphylatoxine, s. f. / anaphylatoxin. [*Gr.* ***ana*** *= contra;* ***phylaxis*** *= protecţie, de la* ***phylattein*** *= a apăra;* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeţilor, de la* ***toxon*** *= săgeată;* ***-ină****.*] Substanţă produsă în ser după activarea complementului (fracţiile C3 şi C5) de complexele imune sau de unele substanţe coloidale: dextran, levuri, endotoxine ale bacteriilor gramnegative, venin de cobră. Există două a.: C3a şi C5a. A. eliberează histamină prin degranularea mastocitelor şi bazofilelor; creşte astfel permeabilitatea vasculară şi contractă fibrele musculare netede. A. injectată intravenos provoacă şoc anafilatoxinic, comparabil cu şocul anafilactic. Serul conţine o alfa-globulină capabilă să inactiveze cele două a.

ANAFILAXIE, s. f. / anaphylaxie, s. f. / anaphylaxis. [*Gr.* ***ana*** *= contra;* ***phylaxis*** *= protecţie, de la* ***phylattein*** *= a apăra.*] Hipersensibilitate specifică, provocată prin injectarea prealabilă a unui antigen (injecţia “preparantă”) şi care apare după o a doua injectare a aceluiaşi antigen (injecţie “declanşantă”). A. se manifestă în forma cea mai gravă şi cea mai acută prin *şoc anafilactic. A. este o formă de hipersensibilitate de tip imediat, mediată de IgE, care, la un al doilea contact cu antigenul, provoacă degranularea bazofilelor cu eliberarea de substanţe vasoactive. A. poate fi determinată la animal prin injectarea de ser de la un alt animal sensibilizat (*a. pasivă*), care se pune în evidenţă printr-o reacţie cutanată, în *proba Prausnitz-Küstner.

ANAFOREZĂ, s. f. / anaphorêse, s. f. / anaphoresis. [*Gr.* ***ana*** *= priv.;* ***phoresis*** *= transportare, de la* ***pherein*** *= a purta, a transporta.*] 1) Migrarea către anod a particulelor coloidale în suspensie, în cadrul procesului de *electroforeză. 2) Rar: reducerea activităţii glandelor sudoripare.

ANAFORIE, s. f. / anaphorie, s. f. / anaphoria. [*Gr.* ***ana*** *= priv.;* ***pherein*** *= a duce.*] Formă de *heteroforie în care axele vizuale ale ambilor ochi au tendinţa de divergenţă în sus faţă de planul orizontal.

ANAFRODIZIAC, adj. / anaphrodisiaque, adj. / anaphrodisiac. [*Gr.* ***an*** *= priv.;* ***aphrodisiakos****, de la* ***Afrodita*** *= zeiţa dragostei.*] Despre o substanţă care calmează dorinţele sexuale.

ANAFRODIZIE, s. f. / anaphrodisie, s. f. / anaphrodisia. [*Gr.* ***an*** *= priv.;* ***aphrodisia*** *= dorinţă sexuală, de la* ***Afrodita*** *= zeiţa dragostei.*] Diminuare sau absenţă a dorinţelor sexuale.

ANAGEN, adj. / anagène, adj. / anagen. [*Gr. ana = în sus, iarăşi; gennan = a produce.*] Denumire a stadiului de creştere a părului în cadrul *ciclului pilar.

ANALBUMINEMIE, s. f. / analbuminémie, s. f. / analbumin(a)emia. Absenţa cvasitotală a *serumalbuminei determinată de un defect de sinteză a acesteia.

ANALEPTIC, adj., s. n. / analeptique, adj., s. m. / analeptic. [*Gr. analeptikos = care restaurează.*] 1) Care stimulează, tonifică şi revitalizează. 2) Remediu care exercită acţiunile menţionate. 3) Agent stimulator al SNC capabil să restabilească funcţionalitatea unor centri deprimaţi, îndeosebi cardiovasculari şi respiratori. Ex.: a. respiratorii.

ANALGEZIC, adj., s. n. / analgésique, adj., s. m. / analgesic. [*Gr. an = priv.; algos = durere, sau algesis = simţul durerii.*] 1) Despre o substanţă care atenuează durerea fără abolirea conştienţei, prin modificarea pragului senzaţiilor dureroase sau prin creşterea toleranţei la durere. 2) Medicament care exercită aceste acţiuni. *A. antipiretice* acţionează atât asupra durerii, cât şi a febrei sau fenomenelor inflamatorii. *A. narcotice* prezintă şi un efect sedativ, *euforizant sau *anxiolitic, care poate genera *farmacodependenţă. Este cazul îndeosebi al alcaloizilor din *opiu sau al derivaţilor acestora.

ANALGEZIE, s. f. / analgésie, s. f. / analgesia. [*Gr. an = priv.; algos = durere, sau algesis = simţul durerii.*] Pierdere a sensibilităţii la durere. Ea poate fi generalizată sau localizată, survenind în cursul unei boli sau secundară unei intoxicaţii ori acţiunii unor medicamente.

ANALGEZIE CONGENITALĂ / analgésie congénitale / congenital anesthesia. V. asimbolia la durere.

ANALGEZIE FIZIOLOGICĂ / analgésie physiologique / physiological analgesia. Analgezie provocată prin activarea neuronilor mezencefalici la *enkefalină situaţi în substanţa cenuşie din vecinătatea *apeductului Sylvius. Aceşti neuroni stimulează neuronii serotoninergici ai punţii, ai căror axoni coboară în măduvă şi se termină pe anumiţi neuroni la nivelul coarnelor posterioare (v. corn, def. 2). Când aceştia din urmă sunt stimulaţi, ei secretă enkefalină. Aceasta inhibă transmisia sinaptică între fibrele nociceptive de origine periferică şi neuronii coarnelor posterioare de unde pornesc fibrele ascendente ale căii senzoriale a durerii. Sistemul analgezsic este sub controlul hipotalamusului. El este stimulat prin stresurile intense (de ex., absenţa durerii imediate în timpul unui accident). În general, activitatea sa este modulată de contextul emotiv. Analgezicele *opiacee sunt agonişti ai enkefalinei şi au aceleaşi efecte inhibitoare asupra căii senzoriale a durerii ca şi enkefalina endogenă.

ANALIZA CONTROLULUI METABOLIC / analyse du contrôle métabolique / metabolic control analysis. Modelarea teoretică şi analiza sensibilităţii globale a căilor metabolice, adică, mai simplu, a fluxurilor şi concentraţiilor metaboliţilor, la perturbaţiile activităţii uneia dintre enzime.

ANALIZA ÎN SERIE A EXPRESIEI GENICE / l'analyse en série de l'expression génique / serial analysis of gene expression. Siglă engl.: *SAGE*. Metodă directă pentru determinarea abundenţei tuturor claselor de *transcripţi ai unui ţesut pe baza secvenţării a zeci de mii de mici markeri genă-specifici.

ANALIZĂ, s. f. / analyse, s. f. / analysis. [*Gr. analysis = rezolvare, de la analyein = a rezolva (ana = din nou, iarăşi; lyein = a distruge).*] Metodă ştiinţifică de cercetare a fenomenelor bazată pe examinarea şi determinarea fiecărei părţi componente. În medicină, metodele de a. sunt utilizate, deopotrivă, în cercetarea ştiinţifică şi în practica medicală, îndeosebi în laboratorul clinic. Domenii de a.: 1) *A. bacteriologică* sau *microbiologică*, în scopul izolării şi identificării bacteriilor, ca şi a stabilirii unor caracteristici ale acestora. 2) *A. biochimică*, având ca scop determinarea concentraţiilor diferitelor substanţe din organism (îndeosebi a constantelor biochimice) sau separarea componentelor unui produs biologic. 3) *A. chimică*, ansamblu de procedee de identificare (*a. calitativă*) şi de determinare (*a. cantitativă*) a compoziţiei chimice a unei substanţe. 4) *A. coprologică*, a. materiilor fecale; ex.: a. coproparazitologică. 5) *A. dispersiei*, metodă de a. statistică a efectului unor factori asupra dispersiei datelor obţinute experimental. 6) *A. factorială*, procedeu al statisticii matematice ce permite identificarea factorilor care stau la baza unei corelaţii. 7) *A. grafică*, analiza unui fenomen pe baza reprezentării grafice. 8) *A. serologică* are ca scop îndeosebi identificarea anticorpilor specifici din serul sanguin. 9) *A. spectroscopică*, metodă de studiu al substanţelor organice prin analiza *spectrelor de emisie şi de absorbţie. 10) *A. statistică*, ansamblu de procedee matematice pentru validarea şi interpretarea datelor experimentale. 11) *A. toxicologică*, determinarea calitativă şi/sau cantitativă a unui toxic în diferite medii. 12) *A. trofică*, anchetă analitică în scopul stabilirii interacţiunilor alimentare într-o comunitate biologică.

ANALIZOR, s. n. / analyseur, s. m. / analysor. [*Gr. analyein = a rezolva, de la ana = din nou, iarăşi, lyein = a distruge.*] 1) Ansamblu funcţional alcătuit dintr-un receptor senzitiv sau senzorial periferic şi din centrul cortical care intervine în recepţia senzorială. Ex.: receptor cutanat, vizual, auditiv. 2) Dispozitiv care, în cazul polarimetrului, permite căutarea planului de polarizare a luminii (*nicol a.*). 3) Aparat care permite analiza electroencefalogramei în termeni de frecvenţă şi amplitudine. 4) *A. de aminoacizi* permite evaluarea compoziţiei în aminoacizi a unei proteine.

ANALOG, adj., s. m. / analogue, adj., s. m. / analogous, adj., analogue, analog. [*Gr. analogos = la fel, conform unei anumite mărimi, de la ana = din nou, iarăşi, logos = raport, relaţie.*] Asemănător. În medicină şi biologie, a. prezintă o asemănare totală sau parţială a caracteristicilor esenţiale cu cele ale sistemului cu care se compară.

ANALOGIC (SEMNAL) / analogique / analogic. [*Gr. analogos = la fel, conform unei anumite mărimi, de la ana = din nou, iarăşi, logos = raport, relaţie.*] V. glosar informatică.

ANAMNEZĂ, s. f. / anamnèse, s. f. / anamnesis. [*Gr. anamnesis = reamintire, de la ana = din nou, iarăşi, mneme = memorie şi mnasthai = a-şi aminti.*] Ansamblul informaţiilor obţinute de medic de la bolnav sau de la alte persoane din anturajul său asupra *antecedentelor, istoricului şi detaliilor de evoluţie ale unei boli.

ANANCASTIC, adj. / anankastique, adj. / anankastik [*Gr. annankastos = forţat.*] Se spune despre o stare în care cineva se simte forţat să gândească, să acţioneze sau să simtă împotriva voinţei sale. Acest sentiment însoţeşte îndeosebi *compulsiile, *obsesiile şi *fobiile.

ANANDAMIDĂ, s. f. / anandamide, s. m. / anandamide. [*Sanscrită anande = fericire.*] Amidă a *acidului arahidonic şi a *etanolaminei. A. are un efect euforizant şi halucinogen. Ea reprezintă ligandul *receptorilor pentru cannabinoide, al căror *agonist natural pare să fie. Rolul a. ca neuromediator în SNC nu este încă precizat. Abundenţa receptorilor săi la nivelul *hipocampului ar putea să explice puterea halucinatorie a cannabinoidelor şi tulburările mnezice pe care acestea le pot provoca. V. cannabinoide.

ANAPLAZIE, s. f. / anaplasie, s. f. / anaplasia. [*Gr. ana = din nou; plasis = modelare, de la plassein = a forma, a mo-*

dela; termen utilizat de Hipocrat pentru a desemna reducerea unei fracturi sau a unei luxații.] Stare a unui proces neoplazic în care arhitectura și unele caracteristici celulare sunt foarte diferite de cele ale țesutului de origine, fără însă a căpăta un aspect net embrionar. De fapt, a. definește caracterele arhitecturale ale unui țesut (de obicei malign), dar, prin extensie, termenul se utilizează și pentru descrierea celulelor anormale care au pierdut caracterele proprii de diferențiere.

ANARTRIE, s. f. / anarthrie, s. f. / anarthria. [*Gr. **an** = priv.; **arthroun** = a rosti distinct.*] Tulburare a limbajului constând doar din imposibilitatea articulării sunetelor. Bolnavul afectat de a. înțelege ce i se spune, poate citi și scrie, dar nu poate pronunța cuvântul pe care îl citește sau îl scrie. De asemenea, poate comunica prin semne sau prin presiunea mâinii numărul de silabe conținute în cuvântul pe care nu îl poate pronunța. A. reprezintă consecința unei leziuni cerebrale cu focarul în zona nucleului lenticular. Este considerată uneori sin. cu *afemie.

ANASARCĂ, s. f. / anasarque, s. f. / anasarca. [*Gr. **ana** = în jurul; **sarx, sarkos** = carne.*] Edem generalizat al țesutului celular subcutanat, cu acumulare de lichid în cavitățile seroase ale organismului. V. și hidrops.

ANASARCĂ FETOPLACENTARĂ / anasarque foetoplacentaire / f(o)etal hydrops. Edem generalizat și intens al placentei și al fetusului, cu producere de *ascită. Se întâlnește îndeosebi în cursul *bolii hemolitice prin *incompatibilitate Rh feto-maternă, fiind o formă clinică a *eritroblastozei fetale. Sin.: boală Schridde, hidrops fetal.

ANASCITIC, adj. / anascitique, adj. / anascitic. [*Gr. **an** = priv.; **askites**, de la **askos** = burduf.*] Care nu se însoțește de *ascită. De obicei, despre o boală în care ascita, de regulă frecventă, nu se manifestă clinic.

ANASTOMOZĂ, s. f. / anastomose, s. f. / anastomosis. [*Gr. **anastomosis** = deschidere, de la **ana** = cu, **stoma, -atos** = gură.*] Comunicarea naturală, patologică sau artificială (chirurgicală) a două conducte (vase sanguine, segmente ale tubului digestiv, căi biliare și urinare) sau a unor nervi. În funcție de localizare și de efectele în plan funcțional, se disting numeroase tipuri de a., îndeosebi la nivelul tractusului digestiv. V. în continuare.

ANASTOMOZĂ ANTIPERISTALTICĂ / anastomose antipéristaltique / antiperistaltic anastomosis. *A. intestinală efectuată astfel încât cele două segmente suturate să aibă mișcări peristaltice în sens opus.

ANASTOMOZĂ IZOPERISTALTICĂ / anastomose isopéristaltique / isoperistaltic anastomosis. *A. intestinală efectuată astfel încât cele două segmente suturate prezintă mișcări peristaltice în același sens.

ANASTOMOZĂ LATEROLATERALĂ / anastomose latérolatérale / side-to-side anastomosis. *A. în care sunt acolați pereții laterali a două conducte sau organe.

ANASTOMOZĂ TERMINOTERMINALĂ / anastomose terminoterminale / end-to-end anastomosis. *A. în care cele două segmente suturate se pun cap la cap.

ANATOMIE, s. f. / anatomie, s. f. / anatomy. [*Gr. **ana** = în jurul; **tome** = tăiere, secțiune, de la **temnein** = a tăia.*] Știința structurii organismelor vii. Direcții: 1) *A. aplicată* la diagnosticul și tratamentul bolilor. 2) *A. comparată*, compararea structurilor diferitelor plante și animale. 3) *A. dezvoltării*, embriologia structurală. 4) *A. macroscopică*, a. formațiunilor vizibile cu ochiul liber. 5) *A. patologică* sau morfopatologie, studiul modificărilor macro- și microscopice, histo- și citochimice în cursul unei boli, corelând datele de morfologie cu semnele clinice și modificările biochimice. 6) *A. radiologică*, studiul a. unor structuri prin vizualizarea acestora pe clișee radiografice. 7) *A. specială*, studiul particular al unor organe sau zone din organism. 8) *A. topografică*, studiul diferitelor structuri în relație cu formațiunile învecinate.

ANATOXINĂ, s. f. / anatoxine, s. f. / anatoxin. [*Gr. **ana** = contra; **toxikon** = otravă pentru vârful săgeților, de la **toxon** = săgeată; **-ină**.*] Toxină bacteriană (tetanică, difterică etc.) care, prin acțiunea simultană a căldurii și a formolului, își pierde activitatea toxică, dar își conservă proprietățile antigenice. A. sunt utilizate preventiv sau pentru obținerea unor vaccinuri. Se disting două tipuri principale: *a. adsorbită* pe gel mineral și *a. purificată*, prin îndepărtarea, chimică sau imunologică, a impurităților. Ex.: ATPA (anatoxină tetanică purificată și adsorbită), utilizată în profilaxia *tetanosului. Sin.: toxoid.

ANCHETĂ, s. f. / enquête, s. f. / survey. În medicină, îndeosebi în igienă, epidemiologie și medicină socială, cercetare metodică a cauzelor și a diferiților factori din cauza cărora a apărut și se desfășoară un fenomen. Metodologia utilizată diferă în mod semnificativ în funcție de tipul de a. Se disting: 1) *A. alimentară*, pentru studiul alimentației unei populații. 2) *A. epidemiologică* (v.). 3) *A. igienică*, de obicei a spațiilor și a localurilor cu destinație publică. 4) *A. socială* cu privire la persoane sau familii cu probleme de ordin social. 5) *A. stării de sănătate a populației*, studiu complex și sistematic al numeroaselor și variatelor aspecte ale sănătății populației.

ANCHETĂ EPIDEMIOLOGICĂ / enquête épidémiologique / epidemiologic survey. Metodă de bază în cercetarea epidemiologică, uneori exhaustivă, în cazul unei *populații țintă, adesea efectuată pe un *eșantion reprezentativ al populației. În funcție de factorul timp se pot distinge următoarele tipuri de a. e.: 1) *A. e. transversală* în care se observă la un moment dat *prevalența unei probleme de sănătate. 2) *A. e. retrospectivă*, în care un grup de bolnavi este comparat cu un grup de martori sănătoși, care au fost supuși o perioadă de timp la același factor de risc. 3) *A. e. prospectivă*, în cadrul căreia un ansamblu de subiecți sănătoși, din care un grup este supus la un factor de risc iar celălalt nu, este urmărit în decursul timpului pentru a înregistra și a compara *incidența problemelor de sănătate la cele două grupuri. Alte tipuri de a. e.: descriptivă, analitică, experimentală etc.

ANCHILOBLEFARON, s. n. / ankyloblépharon, s. m. / ankyloblepharon. [*Gr. **ankyle** = frână, frâu; **blepharon** = pleoapă.*] Adeziunea până la sudură parțială sau totală a marginii libere a pleoapelor. A. este de regulă de origine congenitală.

ANCHILOGLOSIE, s. f. / ankyloglossie, s. f. / ankylo-glossia. [*Gr. **angkylos** = strâns; **glossa** = limbă.*] Fixare anterioară a limbii de planșeul bucal (v. planșeu) din cauza unui frâu lingual prea scurt (v. frenulum, def. 3). Ca urmare, mișcările limbii sunt limitate și pot apărea dificultăți de vorbire.

ANCHILOSTOMIAZĂ, s. f. / ankylostomasie, s. f., ankylostomiase, s. f., ankylostomose, s. f. / hookworm disease, ankylostomiasis. [*Gr. **ankylos** = încovoiat, curbat; **stoma, -atos** = gură; **-ază**.*] Boală provocată de **ancylostoma*, un nematod mic ce se fixează (în număr mare) în mucoasa intestinală, unde provoacă microhemoragii repetate, accentuate prin substanțele hemolizante ce le secretă. Rezultă anemie. Pătrunderea parazitului în organism se produce pe gură sau prin piele, unde se formează papulopustule. A. este mai frecventă în regiunile calde sau în zonele miniere. Sin.: boală Griesinger.

ANCHILOZĂ, s. f. / ankylose, s. f. / ankylosis. [*Gr. **ankylosis** = curbură, de la **ankylos** = încovoiat, curbat.*] Diminuare importantă (*a. parțială*) sau suprimare totală (*a. totală*) a mișcărilor unei articulații care în mod normal este mobilă. A. se poate produce după o afecțiune articulară, un traumatism, sau poate fi provocată chirurgical. V. și artrodeză.

ANCORARE, s. f. / ancorage, s. m. / anchorage. [*Lat. **ancora**, din gr. **ankyra** = ancoră.*] Realizarea unui sistem de legătură labilă între proteza dentară şi dinţii pe care se sprijină. Asigură stabilitatea protezei, dar şi posibilitatea îndepărtării temporare din cavitatea bucală.

ANCOŞĂ, s. f. / encoche, s. f. / nick. [*Fr. encoche.*] Franţuzism utilizat în română îndeosebi cu referire la un defect de umplere cu substanţa de contrast la nivelul unui organ cavitar, consecinţă a unui spasm sau a unei amprente. Alte ex. de utilizare a termenului: *a. de osificare*, zonă de ţesut recent osificat care avansează treptat în epifiza cartilaginoasă (la embrion); *a. radio-scafo-ulnară*, fiecare din cele două a. (anterioară şi posterioară) situate la nivelul marginilor anterioară şi posterioară ale extremităţii inferioare a radiusului etc.

ANCYLOSTOMA / ancylostoma / ancylostoma. [*Gr. ankylos = încovoiat, curbat; stoma, -atos = gură.*] Gen de viermi intestinali din familia *Ancylostomidae*, clasa *Nematoda*. Specii: 1) *A. americanum* sau *Necator americanus*. 2) *A. brasiliense*. 3) *A. caninum*. 4) *A. duodenale*, acesta fiind principalul agent patogen al anchilostomiazei la om. V. anchilostomiază.

ANDROBLASTOM, s. n. / androblastome, s. m. / androblastoma. [*Gr. andros = bărbat; blastos = germen; -om = tumoră.*] 1) Tumoră benignă rară a testiculului, a celulelor Sertoli, care histologic se aseamănă cu testiculul fetal. Se disting trei tipuri: stromal difuz, mixt (stromal şi epitelial) şi tubular (epitelial). Uneori, *celulele Sertoli produc estrogeni, cu feminizare consecutivă. 2) Tumoră benignă rară a ovarului, având structura unui adenom testicular. Afectează femeia tânără şi poate determina masculinizare şi hirsutism. Sin.: arenoblastom.

ANDROGEN, adj. / androgène, adj. / androgen. [*Gr. aner, andros = bărbat; gennan = a produce.*] Despre o substanţă, de regulă endogenă, care promovează *masculinizarea.

ANDROGENEZĂ, s. f. / androgenêse, s. f. / androgenesis. 1) Dezvoltarea *zigotului care conţine doar cromozomii paterni. 2) Sinteza biochimică de androgeni.

ANDROGENI, s. m. pl. / androgènes, s. m. pl. / androgens. Denumire de ansamblu pentru hormonii steroizi cu 19 atomi de carbon, având proprietatea de a promova *masculinizarea. Principalul androgen este *testosteronul secretat de testicul la care se adaugă a. secretaţi de *corticosuprarenală şi, în foarte mici cantităţi, de către ovar. V. androgeni suprarenalieni, corticosuprarenală, testosteron.

ANDROGENI SUPRARENALIENI / androgènes surrénaliens / adrenal androgens. Principalii a. s. sunt: dehidroepiandrosteronul (DHA) şi îndeosebi sulfatul său (15-20 mg / 24 h) şi 11β-androstendion (2-4 mg / 24 ore). Secreţia a. s. este controlată de *corticotrofină, iar catabolismul se produce în ficat şi conduce la *17-cetosteroizi.

ANDROGENIC, adj. / androgénique, adj. / androgenic. Care se referă la hormonii sexuali masculini.

ANDROGIN, adj., s. m. / androgyne, adj., s. m. / androgynous, adj., androgyne, n. [*Gr. aner, andros = bărbat; gyne, gynaikos = femeie.*] 1) *Hermafrodit. 2) Sin.: androginoid. 3) Fiinţă fabuloasă din mitologia greacă, jumătate femeie, jumătate bărbat.

ANDROGINIE, s. f. / androgynie, s. f. / androgynism. [*Gr. aner, andros = bărbat; gyne, gynaikos = femeie.*] *Pseudohermafroditism parţial la bărbat, cu *criptorhidie şi unele caractere sexuale feminine, dar cu scrotul sudat şi penisul cu gland perforat.

ANDROGINOID, s. m. / androgynoïde, s. m. / androgyne. [*Gr. aner, andros = bărbat; gyne, gynaikos = femeie; eidos = formă.*] Sin.: androgin (v.), def. 2).

ANDROID, adj. / androïde, adj. / android. [*Gr. aner, andros = bărbat; eidos = formă.*] Care prezintă caracteristici masculine. Ex.: obezitate a.

ANDROLOGIE, s. f. / andrologie, s. f. / andrology. [*Gr. aner, andros = bărbat; logos = ştiinţă.*] Studiul anatomiei, fiziologiei şi patologiei aparatului genital masculin şi al repercusiunilor acestora asupra organismului întreg.

ANDROPAUZĂ, s. f. / andropause, s. f. / andropause male climacteric. [*Gr. aner, andros = bărbat; lat. pausa, gr. pausis = încetare, oprire.*] Termen de origine franceză, creat prin analogie cu *menopauza, fără să aibă aceeaşi acoperire fiziologică şi fiziopatologică. Spre deosebire de menopauză, a. nu se instalează într-o perioadă bine definită a vieţii şi, în plus, se constată o mare variabilitate individuală a involuţiei funcţiei testiculare, scăderea testosteronului plasmatic (prin reducerea numărului *celulelor Leydig) apărând la unii bărbaţi la vârsta de 50 de ani, la alţii la peste 70 de ani. Manifestările a. depind de deficitul androgenic, diminuarea libidoului fiind cea mai relevantă, la care se adaugă reducerea pilozităţii sexuale, diminuarea *reflexului cremasterian, precum şi o serie de tulburări, variabile, cardiovasculare, neuropsihice, neurovegetative şi osoase. În engl. se utilizează denumirea de climacteriu masculin.

ANDROSTERON, s. m. / androstérone, s. f. / androsterone. [*Gr. aner, andros = bărbat; stereos = solid, în relief.*] V. 17-cetosteroizi.

ANDURANŢĂ, s. f. / endurance, s. f. / endurance. [*Lat. indurare = a întări, a căli, a se oţeli.*] Termen utilizat îndeosebi în medicina sportivă pentru a desemna desfăşurarea unui efort prelungit, de intensitate mică sau medie, fără modificări semnificative ale frecvenţelor respiratorie şi cardiacă.

ANELAJ, s. n. / annelage, s. m. / annealing. Hibridarea unei nucleotide sintetice cu un acid nucleic monocatenar. Prin acest mod se reperează o secvenţă nucleotidică specifică.

ANEMIE, s. f. / anémie, s. f. / an(a)emia. [*Gr. an = priv.; haima, -atos = sânge.*] 1) Diminuarea cantităţii de *hemoglobină funcţională circulantă totală. 2) În practică, dacă nu se ţine seama de variaţiile eventuale ale volumului plasmatic, a. este definită ca scăderea concentraţiei de hemoglobină din sângele periferic sub 13 g/100 ml la bărbat şi sub 11 g/100 ml la femeie. În definiţia tradiţională a anemiei se face referire numai la scăderea numărului de hematii, ceea ce este inexact, deoarece, în unele anemii (ex.: a. hipocromă) numărul de globule roşii este normal, fiind scăzută concentraţia corpusculară medie în hemoglobină. Pe de altă parte, o serie de variabile, ca modul de viaţă, altitudinea, vârsta şi sexul, pot influenţa semnificativ atât numărul de hematii, cât şi concentraţia hemoglobinei. Totodată, dacă evoluţia a. este lentă, organismul se poate adapta, fără tulburări importante, până la o valoare a hemoglobinei de 6 g/100 ml. Cel mai frecvent, a. nu este o boală, ci un simptom în numeroase boli. Principalele criterii de clasificare ale a. sunt: 1) pe baza volumului corpuscular mediu: microcitare, normocitare şi macrocitare; 2) pe baza concentraţiei corpusculare medii de hemoglobină: hipocrome, normocrome şi hipercrome; 3) pe baza factorilor etiologici: scădere excesivă a volumului sanguin în hemoragii acute sau cronice, distrugere excesivă de globule roşii în bolile hemolitice şi în hipersplenism, diminuare a eritropoiezei din cauza afectării sintezei de nucleoproteine, a deficitului de fier din alimentaţie, a inhibării măduvei hematogene (în intoxicaţii) sau a involuţiei acesteia. V. în continuare o serie de tipuri principale de a.

ANEMIE APLASTICĂ / anémie aplastique / aplastic an(a)emia. A. determinată de *aplazia medulară globală, cu absenţa reacţiei sistemului hematopoietic şi evoluţie rapidă fatală. V. şi anemie aregenerativă.

ANEMIE AREGENERATIVĂ / anémie arégénérative / aregenerative an(a)emia. A. definită prin diminuarea producţiei medulare, eritroblastopenie sau absenţa eritroblastelor. Uneori este considerată sin. cu *a. aplastică.

ANEMIE BANTI / anémie de Banti / Banti's disease. [*Guido Banti, anatomopatolog italian, profesor la Florenţa, 1852-1925.*] Sin.: boală Banti (v.).

ANEMIE BIERMER / anémie de Biermer / pernicious an(a)emia. [*Anton Biermer, medic german, 1827-1892.*] Sin.: boală Biermer (v.).

ANEMIE CARENŢIALĂ / anémie carentielle / deficiency an(a)emia. Sin.: anemie nutriţională (v.).

ANEMIE COOLEY / anémie de Cooley / Cooley an(a)emia. [*Thomas Benton Cooley, pediatru american, 1871-1945.*] Sin.: -talasemie majoră (v. talasemie, def. 1).

ANEMIE CRIPTOGENETICĂ / anémie cryptogénétique / cryptogenetic an(a)emia. A. a cărei cauză este necunoscută.

ANEMIE ESENŢIALĂ A TINERELOR FETE / anémie chlorotique / chlorotic an(a)emia. Sin.: cloroză (v.).

ANEMIE FAGOCITARĂ / anémie phagocytaire / Marlin's syndrome. Sin.: sindrom Marlin (v.).

ANEMIE FALCIFORMĂ / anémie à hématies falciformes / sickle-cell an(a)emia. Sin.: drepanocitoză (v.).

ANEMIE FERIPRIVĂ / anémie ferriprive / iron-deficiency an(a)emia. A. caracterizată printr-un număr normal de eritrocite, care conţin însă o cantitate insuficientă de hemoglobină, din cauza aportului deficitar de fier. Hematiile pot fi pale (*hipocromie) şi cu forma modificată (*poikilocitoză). A. f. este, probabil, cea mai răspândită boală cronică din lume. Sin.: anemie sideropenică.

ANEMIE HEMOLITICĂ / anémie hémolytique / h(a)emolytic an(a)emia. A. determinată de distrugerea globulelor roşii anormal de fragile (hemoliză corpusculară) sau din cauza unui factor de agresiune apărut în plasma bolnavului (hemoliză extracorpusculară). A. h. sunt normocrome, asociate cu creşterea concentraţiei sanguine a *reticulocitelor, *bilirubinei, *lactatdehidrogenazei. *Haptoglobina scade.

ANEMIE HEMOLITICĂ ACUTĂ / anémie hémolytique aigue / acute h(a)emolytic an(a)emia. Sin.: boală Lederer-Brill (v.).

ANEMIE HEMOLITICĂ AUTOIMUNĂ / anémie hémolytique autoimmune / autoimmune h(a)emolytic an(a)emia. A. în care hemoliza este provocată de *autoanticorpi, produşi de sistemul imun al bolnavului. Aceşti autoanticorpi, *imunoglobuline G şi M, sunt agresivi faţă de antigenii propriilor hematii şi pot fi decelaţi prin *testul Coombs. Boala survine la copilul mic sau la adult, către vârsta de 60 de ani. A. h. a. poate apărea şi în cursul unei afecţiuni virale, dar nu se ştie dacă este cazul unei asocieri sau al unei relaţii de cauzalitate.

ANEMIE HEMOLITICĂ ENZIMOPRIVĂ / anémie hémolytique enzymoprive / enzymopenic an(a)emia. Tip de a. h. ereditară nonsferocitară cu transmitere dominantă legată de sex. Este determinată de absenţa, în eritrocit, a uneia dintre enzimele necesare metabolismului acestuia.

ANEMIE HEMOLITICĂ IMUNOLOGICĂ / anémie hémolytique immunologique / immunoh(a)emolytic an(a)emia. Tip de a. h. dobândită în care distrugerea hematiilor este determinată de anticorpi serici specifici, care pot avea următoarele origini: 1) Autoanticorpi, v. anemie hemolitică autoimună. 2) Izo- sau aloanticorpi introduşi în organismul pacientului (ex.: transfuzie cu sânge incompatibil, sarcină cu imunizare fetomaternă). O serie de a. h. i., denumite imunoalergice, sunt provocate de absorbţia în organism a unor medicamente (îndeosebi penicilină şi cefalosporine).

ANEMIE HEMOLITICĂ MINKOWSKI-CHAUFFARD / anémie hémolytique de Minkowski-Chauffard / Minkowski-Chauffard h(a)emolytic an(a)emia. Sin.: boală Minkowski-Chauffard (v.).

ANEMIE HIPOCROMĂ / anémie hypochrome / hypochromic an(a)emia. A. caracterizată prin scăderea concentraţiei corpusculare medii de hemoglobină, tradusă şi prin colorarea slabă a hematiilor pe frotiul preparat prin tehnica May-Grünwald-Giemsa.

ANEMIE HIPOCROMĂ ESENŢIALĂ A ADULTULUI / anémie hypochrome essentielle de l'adulte / Hayem-Faber disease. Sin.: boală Hayem-Faber (v.).

ANEMIE IMUNOHEMOLITICĂ / anémie immuno-hémolytique / immunoh(a)emolytic an(a)emia. A. cu anticorpi (IgG) antiproteine eritrocitare, reactivi la temperatura corpului. Întâlnită frecvent în leucemia limfatică cronică, lupusul eritematos sistemic şi limfoamele non-hodgkiniene. Sin.: a. hemolitică autoimună cu anticorpi la cald.

ANEMIE INFANTILĂ PSEUDOLEUCEMICĂ / anémie infantile pseudo-leucémique / von Jaksch's an(a)emia. Sin.: boală Hayem-von Jaksch-Luzet (v.).

ANEMIE INFLAMATORIE / anémie inflammatoire / an(a)emia of chronic inflammation. Anemie hiposideremică frecventă în anumite afecţiuni inflamatorii cronice, infecţioase, reumatismale sau maligne. *Hiposideremia se însoţeşte de o diminuare a *siderofilinei totale.

ANEMIE MACROCITARĂ / anémie macrocytaire / macrocytic an(a)emia. A. caracterizată prin prezenţa în sânge a unor hematii de dimensiuni mari, cu volumul globular mediu peste 110 m^3. Acestea apar fie din cauza unei carenţe vitaminice (vitamină B_{12}, acid folic), fie în cadrul unei *mielodisplazii.

ANEMIE MEGALOBLASTICĂ / anémie mégaloblastique / megaloblastic an(a)emia. A. caracterizată prin prezenţa în sânge a *megaloblastelor. A. m. cuprind: a. m. Biermer (sau *boala Biermer), unele *a. nutriţionale (ex.: prin carenţă de *acid folic) şi *eritromieloza acută. V. şi boală Imerslund-Najman.

ANEMIE MICROCITARĂ / anémie microcytaire / microcytic an(a)emia. Orice tip de a. în care dimensiunea medie a hematiilor este mai mică decât în mod normal (diametru sub 7 µm) sau volumul eritrocitar mediu sub 80 $µm^3$. *A. feriprivă, *a. sideroblastică şi *talasemiile fac parte din grupa a. m.

ANEMIE MICROCITARĂ DREPANOCITARĂ / anémie microcytaire drépanocytaire / sickle cell an(a)emia, drepanocytic an(a)emia. Sin.: boală Silvestroni-Bianco (v.).

ANEMIE MIELOFTIZICĂ / anémie myelophtisique / myelophthisic an(a)emia. A. consecutivă infiltrării măduvei osoase prin tumori (carcinom de sân, stomac, prostată), fibroză sau granuloame (tuberculoză avansată). A. m. (normocromă normocitară severă) se asociază cu *trombopenie.

ANEMIE NORMOCROMĂ / anémie normochrome / normochromic an(a)emia. A. în care globulele roşii conţin o cantitate normală de hemoglobină.

ANEMIE NUTRIŢIONALĂ / anémie nutritionnelle / nutritional an(a)emia. A. determinată de absenţa unor substanţe necesare hematopoiezei, ca urmare a trei grupe de cauze: 1) Absenţa substanţelor din alimentaţie (deficit în aportul de fier, proteine sau vitamine). 2) Absorbţia lor deficitară (*steatoree, *gastrectomie). 3) Deturnarea utilizării lor normale (boli hepatice şi endocrine, sarcină, unele parazitoze, îndeosebi *botriocefaloza). Sin.: anemie carenţială.

ANEMIE PERNICIOASĂ / anémie pernicieuse / pernicious an(a)emia. Sin. istoric, abandonat, al bolii Biermer (v.).

ANEMIE POSTHEMORAGICĂ ACUTĂ / anémie posthémorragique aiguë / acute posthemoragic an(a)emia. A. normocromă şi normocitară care survine după o hemoragie unică, abundentă, produsă într-un interval scurt.

ANEMIE REFRACTARĂ / anémie réfractaire / refractory an(a)emia. Termen, cu numeroase sin., sub care sunt reunite diverse a. cu o serie de caracteristici comune: apariţie la subiecţi vârstnici, rezistenţă la tratamentele cunoscute şi evoluţie relativ frecventă către leucemie, a. r. fiind considerată o stare preleucemică. A. r. reprezintă consecinţa unei insuficienţe calitative cronice a eritropoiezei (frecvent şi a granulopoiezei, ca şi a trombopoiezei), caracterizată printr-un "avort intramedular" al formelor eritrocitare tinere, care, deşi produse din abundenţă, nu evoluează normal, către maturare. Uneori se constată enzimopatii. *Mielograma permite distingerea unor entităţi nosologice: **a.* *sideroblastică (dobândită idiopatică)* caracterizată prin ineficacitatea eritropoiezei, *a. r. cu exces de mieloblaste*, individualizată prin ineficienţa producţiei de leucocite granuloase în măduva osoasă, ca şi o serie de boli dificil de clasificat, ca *boala Di Guglielmo (eritromieloză acută).

ANEMIE REGENERATIVĂ / anémie régénérative / regenerative an(a)emia. A. determinată de o pierdere de *hemoglobină prin hemoragie sau prin hemoliză. Se manifestă prin intensificarea *eritropoiezei medulare, care are drept consecinţă creşterea numărului de *reticulocite (frecvent peste 150 000/mm^3).

ANEMIE SIDEROACRESTICĂ / anémie sidéroachrestique / sideroachrestic an(a)emia. Sin.: anemie sideroblastică (v.).

ANEMIE SIDEROBLASTICĂ / anémie sidéroblastique / sideroblastic an(a)emia. A. cu supraîncărcare secundară cu fier, caracterizată prin prezenţa *sideroblastelor inelare printre precursorii eritrocitari nucleaţi din măduva osoasă. Sin.: anemie sideroacrestică.

ANEMIE SIDEROBLASTICĂ LEGATĂ DE CROMOZOMUL X / anémie sidéroblastique liée au chromosome X / X-linked sideroblastic an(a)emia. A. (hipocromă microcitară) rezultată din activitatea deficientă a formei eritroide de ALA-sintetază şi asociată cu eritropoieză insuficientă, slăbiciune şi paloare.

ANEMIE SIDEROPENICĂ / anémie sidéropénique / iron deficiency an(a)emia. Sin.: anemie feriprivă (v.).

ANENCEFALIE, s. f. / anencéphalie, s. f. / anencephalia, anencephaly. [*Gr.* ***an*** *= priv.;* ***enkephalo*** *= creier, de la* ***e*** *= în,* ***kephal*** *= cap.*] Termen impropriu pentru *encefalo-arafie.

ANENCEFALOMIELIE, s. f. / anencéphalomyélie, s. f. / anencephalomyelia. Formă majoră de *encefalomielodisrafie în care totalitatea *nevraxului este neînchis.

ANERGIE, s. f. / anergie, s. f. / anergia. [*Gr.* ***an*** *= priv.;* ***ergon*** *= lucru, acţiune, de la* ***ergein*** *= a lucra.*] Stare a unui organism care a pierdut capacitatea de a reacţiona specific la un alergen sau antigen la care anterior a fost sensibilizat. Ex. cel mai evident este cel al *a. tuberculinice*, în care reacţiile cutanate la tuberculină devin negative ca urmare a unei boli generalizate, ce afectează reacţiile imunitare ale organismului (*rujeolă, *sarcoidoză etc.).

ANERGIZANT, adj. / anergisant, -e, adj. / anergic. [*Gr.* ***an*** *= priv.;* ***ergein*** *= a lucra.*] Care provoacă *anergie. Ex.: boală a.

ANERITROPSIE, s. f. / anérythropsie, s. f. / anerythropsia. [*Gr.* ***an*** *- priv.;* ***erythros*** *= roşu;* ***opsis*** *= vedere.*] Absenţa percepţiei culorii roşii, prima din cele trei culori fundamentale. *Daltonism pentru culoarea roşie. A. reprezintă o varietate de *dicromatism.

ANESTEZIC, adj., s. n. / anesthésique, adj., s. m. / an(a)esthetic. [*Gr.* ***an*** *= priv.;* ***aisthesis*** *= senzaţie, sensibilitate.*] 1) Care provoacă *anestezie. 2) Denumire generică a medicamentelor utilizate pentru obţinerea unei insensibilităţi locale (**a. locale*) sau generale (**a. generale*).

ANESTEZICE GENERALE / anesthésiques généraux / general an(a)esthetics. Grup de medicamente care provoacă somn profund, abolirea sensibilităţii şi relaxare musculară generalizată. Se disting: a. g. volatile sau gazoase, administrate prin inhalaţie, şi a. g. non-volatile.

ANESTEZICE LOCALE / anesthésiques locaux / local an(a)esthetics. Grup de compuşi care, la concentraţii adecvate în ţesutul nervos, blochează reversibil conducerea influxului. În contact cu un trunchi nervos, a. l. pot determina temporar o paralizie senzitivo-motorie în teritoriul inervat.

ANESTEZIE, s. f. / anesthésie, s. f. / an(a)esthesia. [*Gr.* ***an*** *= priv.;* ***aisthesis*** *= senzaţie, sensibilitate.*] 1) Absenţa sau dispariţia unuia sau mai multor tipuri de sensibilitate (dureroasă, termică, tactilă), spontan sau voluntar. 2) Abolirea reversibilă a sensibilităţii, provocată prin utilizarea agenţilor *anestezici. Se disting, în practică: a) *a. generală*, care asociază abolirea sensibilităţii şi pierderea temporară a stării de conştienţă; b) *a. locală*, în care dispariţia sensibilităţii dureroase este obţinută într-un teritoriu limitat, prin infiltraţie sau pulverizare; c) *a. locoregională*, în care abolirea sensibilităţii, cel mai frecvent asociată abolirii motilităţii voluntare, este obţinută prin infiltraţii în jurul filetelor nervoase (trunchiuri sau rădăcini), de ex. rahianestezia sau *a. peridurală. 3) Pierderea patologică a sensibilităţii, care poate cuprinde una sau mai multe forme de sensibilitate (dureroasă, termică, tactilă etc.).

ANESTEZIE PERIDURALĂ / anesthésie péridurale / epidural block. Metodă de *a. locoregională constând în injectarea unui anestezic local în spaţiul *peridural.

ANESTEZIOLOGIE, s. f. / anesthésiologie, s. f. / an(a)esthesiology. [*Gr.* ***an*** *= priv.;* ***aistesis*** *= senzaţie, sensibilitate;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Ramură a medicinei care studiază metodele de anestezie şi de susţinere a funcţiilor vitale ale organismului în perioada perioperatorie.

ANESTHESIA DOLOROSA / anesthesia dolorosa / anesthesia dolorosa. [*Gr.* ***an*** *= priv.;* ***aisthesis*** *= senzaţie, sensibilitate; lat.* ***dolor, -oris*** *= durere.*] *Percepţie a senzaţiei dureroase într-un teritoriu care este anesteziat.

ANEUPLOIDIE, s. f. / aneuploïdie, s. f. / aneuploidy. [*Gr.* ***an*** *= priv.;* ***euploos*** *= favorabil;* ***eidos*** *= formă.*] Număr anormal de cromozomi, în plus (ex.: trisomie) sau în minus (ex.: monosomie).

ANEURINĂ, s. f. / aneurine, s. f. / aneurin. Sin.: vitamină B_1 (v.).

ANEUSOMIE. Var. pentru aneuzomie (v.).

ANEUZOMIC, adj. / aneusomique, adj. / aneusomic. [*Gr.* ***an*** *= priv.;* ***eu*** *= bun; (*~~~~***khroma, -atos*** *= culoare);* ***soma, -atos*** *= corp.*] Care se referă la anomaliliile cromozomiale. V. şi aneuzomie.

ANEUZOMIE, s. f. / aneusomie, s. f. / aneusomy. [*Gr.* ***an*** *= priv.;* ***eu*** *= bun; (*~~~~***khroma, -atos*** *= culoare);* ***soma, -atos*** *= corp.*] Termen generic pentru anomaliile numerice ale cromozomilor sau orice anomalie cantitativă a materialului cromozomial. Var.: aneusomie.

ANEVRISM, s. n. / anévrisme, anévrysme, s. m. / aneurysm, arteryectasis. [*Gr.* ***aneurysma*** *= lărgire, dilataţie, de la* ***aneurynein*** *= a dilata.*] Formaţiune vasculară cu aspect tumoral, localizată pe traiectul unei artere, care apare prin dilataţia pereţilor arteriali şi comunică cu lumenul acesteia. A. include sânge şi, ca urmare a stazei acestuia, cheaguri sanguine organizate sau nu. A. apar în zone arteriale în care scade rezistenţa peretelui arterial (din cauza unei leziuni organice, a unei malformaţii sau a unui traumatism) şi/sau creşte presiunea sanguină. Se disting numeroase tipuri de a., denumite îndeosebi în funcţie de localizare, dar şi în raport cu particularităţile anatomopatologice sau, uneori, etiologice. V. în continuare.

ANEVRISM ARTERIAL INTRACEREBRAL / anévrisme artériel intracérébral / intracranial aneurysm. Malformaţie sacciformă sau fuziformă, pediculată sau nu, a unei artere intracraniene localizată, de regulă, la baza creierului, la nivelul *hexagonului arterial Willis sau pe trunchiul vertebrobazilar. A. a. i. este generator de hemoragii meningiene sau meningocerebrale.

ANEVRISM ARTERIOVENOS / anévrisme artérioveineux / arteriovenous fistula. Comunicare permanentă a unei artere şi a unei vene prin intermediul unui sac anevrismal. În cazul *a. a. pulmonar* se produce o comunicare patologică între ramurile arterei pulmonare și ale venelor pulmonare. Comunicarea poate fi simplă (fistulă) sau prin pungă multilobulară (angiom sau hemangiom pulmonar).

ANEVRISM CIRSOID / anévrisme cirsoïde / cirsoid aneurysm. Dilatație cu alungirea trunchiurilor și ramurilor unuia sau mai multor teritorii arteriale și venoase, care are drept consecință stabilirea unei comunicări anormale și facile între sistemul arterial și cel venos.

ANEVRISM DISECANT / anévrisme disséquant / dissecting aneurysm. Cavitate dezvoltată în grosimea peretelui arterial pe o lungime variabilă. A. d. se produce la nivelul tunicii medii a vasului, între tunica internă și cea externă, care sunt decolate de către sângele care pătrunde la nivelul unei rupturi a tunicii interne. Pentru *a. d. al aortei*, v. disecție aortică.

ANEVRISM FALS / anévrisme faux / false aneurysm. Tumoră vasculară determinată de organizarea, în contact cu o leziune arterială, a unui hematom care constituie un sac fals, comunicant cu artera printr-un colet.

ANEVRISM FUZIFORM / anévrisme fusiforme / fusiform aneurysm. *A. în care peretele vasului sanguin se dilată mai mult sau mai puțin egal, rezultând o dilatație cilindrică.

ANEVRISM MICOTIC / anévrisme mycotique / mycotic aneurysm. Termen engl. pentru desemnarea a. infecțioase de origine bacteriană. Denumirea este improprie, deoarece cauza a. nu este o *micoză.

ANEVRISM SACCIFORM / anévrisme sacciforme / saccular or sacculated aneurysm. *A. de forma unei pungi care atârnă de o parte a peretelui unei artere și comunică cu aceasta printr-un colet (canal) strâmt. Este, de obicei, consecința unui traumatism.

ANEVRISM VENTRICULAR / anévrisme ventriculaire / ventricular aneurysm. Dilatație a peretelui unui ventricul cardiac - practic întotdeauna ventriculul stâng - la nivelul unei cicatrice după un *infarct.

ANEVRISMECTOMIE, s. f. / anévrismectomie, s. f. / aneurysmectomy. [*Gr.* ***aneurysma*** *= lărgire, dilatație, de la* ***aneurynein*** *= a dilata;* ***ektome*** *= excizie.*] Îndepărtare chirurgicală a sacului unui *anevrism.

ANEVRISMOPLASTIE, s. f. / anévrysmoplastie, s. f. / aneurysmoplastia. [*Gr.* ***aneurysma*** *= lărgire, dilatație, de la* ***aneurynein*** *= a dilata;* ***plastos*** *= modelat, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] Sin.: anevrismorafie (v.).

ANEVRISMORAFIE, s. f. / anévrysmorraphie, s. f. / aneurysmorrhaphy. [*Gr.* ***aneurysma*** *= lărgire, dilatație, de la* ***aneurynein*** *= a dilata;* ***rhaphe*** *= sutură.*] Termen generic pentru diferitele tehnici de tratament chirurgical al *anevrismelor. Constă în deschiderea pungii anevrismale, urmată de sutura, din interiorul acesteia, a orificiilor arteriale care se deschid local. Uneori, în caz de anevrism fuziform se practică a. reconstitutivă, cu refacerea arterei, prin diverse procedee. Sin.: anevrismoplastie.

ANEXE, s. f. pl. / annexes, s. f. pl. / adnexa. [*Lat.* ***adnexus (annexus)*** *= legătură, de la* ***adnectere (annectere)*** *= a lega, a uni (****ad*** *= către, lângă;* ***nectere*** *= a lega, a împleti).*] Țesuturi, formațiuni sau organe a căror acțiune se însumează cu cea a altor organe, în cadrul unei formațiuni comune. Ex.: părul și unghiile sunt a. ale pielii.

ANEXE EMBRIONARE / annexes de l'embryon / embryo adnexa. Organe care asigură funcțiile vitale ale fătului: vezicula ombilicală, amniosul, alantoida, placenta și cordonul ombilical.

ANEXE UTERINE / annexes de l'uterus / uterus adnexa. Ansamblul constituit de către ovare, trompe uterine și ligamentele uterului.

ANEXECTOMIE, s. f. / annexectomie, s. f. / annexectomy. Ablația chirurgicală uni- sau bilaterală a *anexelor uterine.

ANEXIAL, adj. / annexiel, adj. / annexiel. Care se referă, privește *anexele uterine.

ANEXINE, s. f. pl. / annexines, s. f. pl. / annexins. Familie de proteine $Ca^{2'}$-dependente care fixează o serie de fosfolipide. Prima a. identificată (1978) a fost sinexina (cu rol în fuziunea granulelor de secreție cu membrana plasmatică a celulelor glandulare). Ulterior au fost izolate și alte a., printre care: lipocortinele I-VI, endoxinele I-II, calpactinal, proteina p68, calelectrinele I, II și III. Aceste proteine sunt compuse, fiecare, din circa 70 de aminoacizi și prezintă 4 grupe identice de 17 aminoacizi, în domeniul C-terminal, ansamblu denumit "comp endoxină". Restul moleculei, de la nivelul N-terminal variază de la o a. la alta. Printre funcțiile a. se includ: rolul în medierea semnalelor de $Ca^{2'}$ intracelulare, agregarea veziculelor cu biomembranele și formarea de canale ionice. Unele a. inhibă activitatea fosfolipazei A (v. fosfolipază) blocând astfel sinteza *prostaglandinelor și a altor derivați ai *acidului arahidonic.

ANEXITĂ, s. f. / annexite, s. f. / adnexitis. [*Lat.* ***adnexus (annexus)*** *= legătură, de la* ***adnectere (annectere)*** *= a lega, a uni (****ad*** *= către, lângă;* ***nectere*** *= a lega, a împleti);* ***-ită***.] Inflamația *anexelor uterine. Din motive de localizare a procesului inflamator se utilizează mai frecvent termenul de *salpingo-ovarită.

ANGAJAMENT CEREBRAL / engagement cérébral / cerebral herniation. Sin.: hernie cerebrală (v.).

ANGAJARE, s. f. / engagement, s. m. / herniation, engagement. 1) *A. amigdaliană*, coborârea amigdalelor cerebeloase sub nivelul găurii occipitale, în canalul medular cervical. 2) *A. cerebrală*, deplasarea sau ectopia unui element anatomic encefalic din locașul osteodural corespunzător; reprezintă una dintre principalele complicații ale *hipertensiunii intracraniene. 3) *A. temporală*, hernia segmentului infero-intern al lobului temporal în fosa cerebeloasă, între pedunculul cerebral corespunzător și marginea liberă a cortului cerebelului. 4) În obstetrică, depășirea de către *prezentație a strâmtorii pelvine superioare și începerea coborârii în canalul pelvin.

ANGEITĂ, s. f. / angéite, angiite, s. f. / angeitis. [*Gr.* ***angeion*** *= vas;* ***-ită***.] Denumire generală pentru toate inflamațiile vasculare: arterită, flebită, limfangită etc. Sin.: vascularită.

ANGEITĂ ALERGICĂ / angéite allergique / hypersensitivity angeitis. Termen care cuprinde un număr de sindroame cu aspecte clinice variate, dar cu următoarele caracteristici comune: 1) aspectul leziunilor vaselor mici (necroză fibrilară a pereților și infiltrație perivasculară polimorfă, îndeosebi cu polinucleare alterate); 2) patogenie (*complexe imune precipitate în vase și depuse pe endoteliu).

ANGEITĂ GRANULOMATOASĂ DIFUZĂ / angéite granulomateuse diffuse / alergic granulomatosis. Sin.: sindrom Churg-Strauss (v.).

ANGEITĂ NECROZANTĂ / angéite nécrosante / necrotizing angeitis. Denumire generică sub care sunt reunite uneori *angeita alergică, *periarterita nodoasă, *granulomatoza Wegener, *sindromul Cogan, *arterita gigantocelulară, precum și o serie de leziuni vasculare difuze din sclerodermie, dermatomiozită, lupus eritematos diseminat, reumatism poliarticular acut și poliartrită reumatoidă.

ANGIECTAZIE, s. f. / angiectasie, s. f. / angiectasis. [*Gr.* ***angeion*** *= vas;* ***ektasis*** *= dilatație.*] Denumire generică prin care se desemnează toate dilatațiile vasculare.

ANGINĂ, s. f. / angine, s. f. / angina, quinsy, sore throat. [*Lat.* ***angina*** *= sufocare, de la* ***angere*** *= a strânge, a sufoca, sau* ***gr. ankein*** *= a sugruma.*] Inflamație acută a istmului gâtului și a faringelui, inclusiv a *amigdalelor. A. cuprinde numeroase varietăţi, în funcţie de localizare şi de natura infecţiei. Ex.: a. tonsilară, a. faringiană, a. difterică etc. Termenul a. a fost utillizat în trecut pentru o serie de boli foarte diferite, care aveau drept caracteristică comună doar jena respiratorie însoţită de angoasă. În prezent, singura afecţiune neinflamatorie pentru care termenul de a. a persistat este *a. pectorală. Mai rar, este utilizat tot ca o excepţie termenul *a. intestinală.

ANGINĂ ABDOMINALĂ / angine abdominale / abdominal angina. V. angor abdominal, def. 1.

ANGINĂ DUGUET / angine de Duguet / Duguet's angina. [***Jean-Baptiste Nicolas Duguet****, medic francez la Hôpitaux de Paris, 1837-1914.*] Semn patognomonic, dar tardiv al febrei tifoide: ulceraţii mici, ovalare superficiale, simetrice şi fugace la nivelul pilierilor şi vălului palatin. Apare în perioada de stare a febrei tifoide, în aproximativ a doua săptămână de boală.

ANGINĂ FLEGMONOASĂ / angine phlegmoneuse / phlegmonous angina. Flegmon sau abces amigdalian. Uneori termenul denumeşte şi abcesul retrofaringian.

ANGINĂ HENOCH / angine ulcéro-nécrotique de Henoch / Henoch's angina. [***Eduard Heinrich Henoch****, pediatru german, Berlin, 1820-1910.*] Sin.: angină ulceronecrotică (v.).

ANGINĂ INTESTINALĂ / angine intestinale / intestinal angina. V. angor abdominal (2).

ANGINĂ LUDWIG / angine de Ludwig / Ludwig's angina. [***Wilhelm Friedrich von Ludwig****, chirurg german, Stuttgart, 1790-1865.*] Inflamaţie purulentă acută care începe cu un flegmon al spaţiului submandibular şi survine de obicei ca o consecinţă a unei infecţii odontogene (periodontita molarilor inferiori, extracţii dentare). Planşeul bucal este ridicat, infiltrat, dur şi foarte dureros, limba este împinsă şi ea în sus. Tumefierea, induraţia şi roşeaţa se observă şi la nivelul tegumentelor regiunii submandibulare, având tendinţa să progreseze în jos spre laringe, unde edemul glotic şi compresiunea bazei limbii asupra laringelui pot determina o obstrucţie.

ANGINĂ MONOCITARĂ / angine monocitare / infectious mononucleosis. Sin.: mononucleoză infecţioasă (v.).

ANGINĂ PECTORALĂ / angor pectoris, angine de poitrine / angina pectoris. Sindrom caracterizat prin crize de dureri constrictive la nivelul regiunii precordiale, acompaniate de *angoasă şi, uneori, senzaţie de moarte iminentă. Durerile au patru caracteristici cardinale: a) sediu: retrosternal, cu iradieri în membrul superior stâng, gât, mandibulă, interscapular; b) circumstanţe: efort, emoţie, frig, după prânzuri; c) durată: scurtă (minute); d) răspuns rapid (1-3 minute) la nitroglicerină. Cauza a. p. este aproape totdeauna ateroscleroza arterelor coronare. Forme clinice de a. p.: 1) *A. acută coronariană febrilă*, cu semne clinice analoge celor de *infarct miocardic şi cu semne electrocardiografice de ischemie, fără undă de necroză. 2) *A. de decubitus*, în care crizele survin spontan, noaptea, şi sunt mai lungi decât cele din angorul de efort. Indică adesea iminenţa unui infarct miocardic. 3) *A. instabilă*, crize care se agravează rapid, devenind tot mai frecvente, lungi şi spontane. Electrocardiografic se observă semne de ischemie, iar *coronarografia relevă stenoză importantă, proximală a uneia sau mai multor artere coronare. Denumită şi stare de rău anginos, a. i. are o evoluţie gravă, cu risc de infarct şi moarte subită. Soluţii terapeutice: *pontaj coronarian sau *angioplastie. 4) *A. intricată*, coexistă cu dureri de origine digestivă sau rahidiană. 5) *A. reflexă*, prin durere extracardiacă cu repercusiuni asupra plexului cardiac sau a arterelor coronare. 6) *A. spastică*, prin contracţie segmentară a unei artere coronare şi având, în general, aspectul clinic al *a. Prinzmetal. Sin.: angină de piept, angor pectoris, boală Heberden, (def. 1), stenocardie. V. şi sindrom de ischemie-leziune.

ANGINĂ PRINZMETAL / angor de Prinzmetal / Prinzmetal's angina, variant angina pectoris. [***Myron Prinzmetal****, cardiolog american, 1908 – 1987.*] Formă de angină pectorală caracterizată prin crize dureroase foarte violente, spontane, prelungite, survenind de mai multe ori pe zi, uneori la oră fixă, dimineaţa şi seara. Se acompaniază cu o supradenivelare tranzitorie a intervalului ST pe electrocardiogramă. În circa jumătate din cazuri, crizele se însoţesc de tulburări de ritm pasagere (extrasistole, bloc atrioventricular sau tahicardie ventriculară), iar în o treime din cazuri a. p. se complică cu *infarct miocardic. Sin.: angină vasospastică, sindrom Prinzmetal. V. şi angină pectorală.

ANGINĂ PSEUDOMEMBRANOASĂ / angine pseudo-membraneuse / pseudomembranous angina. Denumire generică pentru toate a. în care se produce un exsudat pseudomembranos. A. p. tipică este cea provocată de bacilul Löffler, agentul patogen în *difterie. Mai rar, a. p. este produsă de streptococ, pneumococ sau stafilococ, fiind denumită în aceste cazuri a. pseudodifterică.

ANGINĂ ULCERONECROTICĂ / angine ulcéro-nécrotique / angina necrotica. A. survenită la debutul unei scarlatine grave. Se caracterizează prin producerea unei plăci gri de ţesut necrozat, a cărui desprindere creează o ulceraţie sângerândă, cu tendinţă de extindere în profunzime. Prognosticul a. u. este totdeauna grav. Sin.: angină Henoch.

ANGINĂ VINCENT / angine de Vincent / Vincent's angina. [***Jean Hyacinthe Vincent****, bacteriolog şi epidemiolog francez, profesor la Paris, 1862-1950.*] Sin.: infecţie Vincent (v.).

ANGIOBLAST, s. n. / angioblaste, s. m. / angioblast. [*Gr.* ***angeion*** *= vas;* ***blastos*** *= germen.*] Celulă embrionară generatoare a endoteliului cu destinaţie vasculară.

ANGIOBLASTOM, s. n. / angioblastome, s. m. / angioblastoma. [*Gr.* ***angeion*** *= vas;* ***blastos*** *= germen; -oma.*] Sin.: hemangioblastom (v.).

ANGIOCARDIOGRAFIE, s. f. / angiocardiographie, s. f. / angiocardiography. [*Gr.* ***angeion*** *= vas;* ***kardia*** *= inimă;* ***graphein*** *= a scrie.*] Înregistrare, cu o cadenţă rapidă, a unei serii de radiografii ale cavităţilor inimii şi ale vaselor mari de la baza inimii, după injectarea unui *mediu de contrast, intravenos sau direct în cavităţile cardiace drepte, cu ajutorul unei sonde introduse pe cale venoasă (cardioangiografie). În cazul *a.* sau *cardioangiografiei selective*, o parte din cavităţile cardiace, artera pulmonară sau aorta sunt opacifiate exclusiv prin injectarea *in situ* a unui mediu de contrast, în cursul *cateterismului cardiac.

ANGIOCARDIOGRAMĂ, s. f. / angiocardiogramme, s. m. / angiocardiogram. Seria de clişee radiografice obţinute în cursul unei *angiocardiografii.

ANGIOCOLECISTITĂ, s. f. / angiocholécystite, s. f. / angiocholecystitis. [*Gr.* ***angeion*** *= vas;* ***khole*** *= bilă;* ***kystis*** *= sac, vezică, -ită.*] Asocierea unei *angiocolite cu o *colecistită.

ANGIOCOLECISTOGRAFIE, s. f. / angiocholécystographie, s. f. / angiocholecystography. [*Gr.* ***angeion*** *= vas;* ***khole*** *= bilă;* ***kystis*** *= sac, vezică;* ***graphein*** *= a scrie.*] Sin.: colangiografie (v.).

ANGIOCOLEGRAFIE, s. f. / angiocholégraphie, s. f. / angiocholegraphy. [*Gr.* ***angeion*** *= vas;* ***khole*** *= bilă;* ***graphein*** *= a scrie.*] Sin.: colangiografie (v.).

ANGIOCOLITĂ, s. f. / angiocholite, s. f. / cholangitis. [*Gr.* ***angeion*** *= vas;* ***kolon*** *= intestin gros; -ită*] Inflamaţia canalelor biliare, extra- sau intrahepatice, în mod obişnuit din cauza unei obstrucţii mai mult sau mai puţin complete a căilor biliare principale, cel mai frecvent asociată unei colecistite litiazice. Poate surveni şi în cursul unei maladii infecţioase (ex.: în cazul febrei tifoide).

ANGIODERMITĂ PURPURICĂ ŞI PIGMENTARĂ FAVRE-CHAIX / angiodermite purpurique et pigmentée de Favre et Chaix / purpuric pigmented dermatitis of Favre and Chaix. Sin.: dermită Favre-Chaix.

ANGIODIATERMIE, s. f. / angiodiathermie, s. f. / angiodiathermy. [*Gr. angeion = vas; dia = prin; thermos = căldură.*] Procedeu de destrucţie a vaselor prin *diatermie. A. se aplică îndeosebi la nivelul arterelor ciliare lungi posterioare, în *glaucom, în scopul diminuării secreţiei de umoare apoasă.

ANGOR DE DECUBITUS / angor de décubitus / decubitus angina. V. angină pectorală, def. 2.

ANGIOFLUOROGRAFIE, s. f. / angiofluorographie, s. f. / angiofluorography. [*Gr. angeion = vas; spat fluor, pe care s-a observat prima dată fenomenul de fluorescenţă, din lat. fluor, -oris = curgere, fluor; gr. graphein = a scrie.*] Procedeu de obţinere a imaginii fundului de ochi după injecţia intravenoasă de *fluoresceină. A. permite punerea în evidenţă a vaselor retiniene şi coroidiene.

ANGIOGENEZĂ, s. f. / angiogenèse, s. f. / angiogenesis. [*Gr. angeion = vas; genesis = producere, de la gennan = a produce.*] Dezvoltarea de vase sanguine noi în condiţii normale sau patologice. În principiu se recomandă utilizarea termenului de angiogeneză în cazul implantării placentei sau în procesele de reparaţie tisulară, iar cel de neo-angiogeneză în stări patologice precum creşterea tumorală şi dezvoltarea metastazelor. În realitate, este preferat pentru ambele situaţii termenul de angiogeneză. A. se află sub dependenţa a două grupe de factori, inductori şi inhibitori. Factorii inductori sau angiogenici principali sunt următorii: VEGF (Vascular Endothelial Growth Factor), FGF (Fibroblast Growth Factor) şi angiopoietina. Inhibitorii angiogenezei sunt: interferonul a, trombospondina 1, endostatina, angiostatina ca şi o serie de proteaze care degradează matricea extracelulară. Cunoaşterea procesului de a. are două direcţii de aplicaţii certe: 1) În oncologie, utilizarea unor inhibitori ai a. pentru combaterea dezvoltării tumorale, îndeosebi a procesului de metastazare; 2) în cardiologie, dimpotrivă, stimularea a. pentru ameliorarea revascularizaţiei miocardice, la coronarieni, sau a celei a membrelor inferioare la arteritici.

ANGIOGENINĂ, s. f. / angiogénine, s. f. / angiogenin. [*Gr. angeion = vas; gennan = a produce; -ină.*] V. proteine angiogenice, def. 3.

ANGIOGRAFIE, s. f. / angiographie, s. f. / angiography. [*Gr. angeion = vas; graphein = a scrie.*] *Radiografia vaselor sanguine după injectarea unui *mediu de contrast. V. angiografie numerică.

ANGIOGRAFIE DIGITALĂ / angiographie digitale / digital angiography. Sin.: angiografie numerică (v.).

ANGIOGRAFIE NUMERICĂ / angiographie numérique / digital angiography. Procedeu radiologic de examinare a vaselor sanguine opacifiate cu un *mediu de contrast. Imaginea captată de o videocameră este transformată în semnal electric, apoi convertită într-o serie de cifre de un calculator (digitalizare sau digitizare). Imaginea este apoi restituită, cu accentuarea contrastului vaselor opacifiate şi ştergerea umbrei ţesuturilor vecine. Avantaje: evitarea puncţiei şi a cateterismului arterial; calitatea foarte bună a imaginii consecutiv tratamentului semnalelor la calculator. Sin.: angiografie digitală.

ANGIOKERATOM, s. n. / angiokératome, s. m. / angiokeratoma. [*Gr. angeion = vas; keras, keratos = corn; -oma.*] Leziune caracterizată prin asocierea unei proliferări vasculare (*angiom sau *telangiectazie) cu o hiperplazie epidermică cu hiperkeratoză. Se disting mai multe forme circumscrise sau difuze. V. şi boală Fabry.

ANGIOLOGIE, s. f. / angiologie, angéiologie, s. f. / angiology. [*Gr. angeion = vas; logos = ştiinţa.*] Studiul vaselor şi al afecţiunilor acestora.

ANGIOM, s. n. / angiome, s. m. / angioma. [*Gr. angeion = vas; -oma.*] Tumoră vasculară circumscrisă, congenitală sau dobândită, cu originea în capilarele sanguine (*hemangiom) sau limfatice (*limfangiom), dezvoltată din celule endoteliale (angioendoteliom) sau din pericite (angiopericitom). Poate avea diferite localizări. V. în continuare.

ANGIOM STELAT / angiome stellaire, naevus vasculaire / spider angioma. Semn cutanat sub formă de punct central de culoare roşu aprins, de la care pornesc arborizaţii telangiectazice sub formă de "pânză de păianjen".

ANGIOMATOZĂ, s. f. / angiomatose, s. f. / angiomatosis. [*Gr. angeion = vas; -oma; -oză.*] Boală, adesea congenitală sau genetică, manifestată prin formarea de *angioame multiple cutanate, meningiene, retiniene etc.

ANGIOMATOZĂ CEREBRALĂ / angiomatose cérébrale / cerebral angiomatosis. Tip de a. caracterizată prin prezenţa de angioame multiple calcificate situate pe faţa internă a craniului, în regiunile temporală şi occipitală. Se manifestă prin arieraţie mentală şi, frecvent, prin crize de epilepsie.

ANGIOMATOZĂ FACIO-RETINO-TALAMO-DIENCEFALICĂ / angiomatose facio-rétino-thalamo-diencéphalique / neuroretinoangiomatosis syndrome. Sin.: sindrom Bonnet-Blanc-Dechaume (v.).

ANGIOMATOZĂ HEMORAGICĂ FAMILIALĂ / angiomatose hémorragique familiale / Rendu-Osler-Weber disease. Sin.: boală Rendu-Osler (v.).

ANGIOMATOZĂ MEDULO-CUTANATĂ / angiomatose médullo-cutanée / Cobb's syndrome. Sin.: sindrom Cobb (v.).

ANGIOMATOZĂ RETINOCEREBELOASĂ / angiomatose rétinocérébelleuse / retinocerebellar angiomatosis. V. boală Lindau.

ANGIOMIOLIPOM, s. n. / angiomyolipome, s. m. / angiomyolipoma. *Mezenchimom benign în care se asociază un angiom şi un lipom.

ANGIOMIOM, s. n. / angiomyome, s. m. / angiomyoma. [*Gr. angeion = vas; mys, myos = muşchi; -oma.*] Tumoră benignă formată din fibre musculare netede şi numeroase vase.

ANGIOMIONEURINOM, s. n. / angioneuromyome, s. m. / angiomyoneuroma. [*Gr. angeion = vas; mys, myos = muşchi; neuron = nerv; -oma.*] Sin.: tumoră glomică (v.).

ANGIONECROZĂ, s. f. / angionécrose, s. f. / angionecrosis. [*Gr. angeion = vas; nekrosis = mortificare, de la nekros = moarte.*] *Necroza pereţilor unui vas.

ANGIOPATIE, s. f. / angiopathie, s. f. / angiopathy. [*Gr. angeion = vas; pathos = boală.*] Denumire generică pentru afecţiunile vasculare.

ANGIOPATIE AMILOIDĂ / angiopathie amyloïde / amyloid angiopathy. *Amiloidoză vasculară afectând arterele de calibru mic şi mijlociu de la nivelul leptomeningelor şi cortexului cerebral. Aceste leziuni pot fi cauza unor microinfarcte sau hemoragii. Evoluţia bolii este variabilă, de la forme asimptomatice, la *accidente vasculare cerebrale (stroke) sau demenţă. A. a. apare aproape exclusiv după 60 de ani şi este prezentă la circa 80% dintre pacienţii suferind de *boala Alzheimer. Au fost descrise, rar, cazuri familiale cu transmisie autozomal dominantă.

ANGIOPLASTIE, s. f. / angioplastie, s. f. / angioplasty. [*Gr. angeion = vas; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Procedeu chirurgical de refacere a continuităţii sau de remodelare a unui vas. Poate consta în sutură, dezobstrucţie, dilatare.

ANGIOPLASTIE TRANSLUMINALĂ PERCUTANĂ / angioplastie transluminale percutanée / percutaneous transluminal angioplasty. Procedeu de dilatare a unei artere îngustate cu ajutorul unei sonde cu balonaş.

ANGIOPNEUMOGRAFIE, s. f. / angiopneumographie, s. f. / angiopneumography. Examenul radiologic al vaselor pulmonare după injectarea unui produs de contrast pe cale venoasă sau prin cateterism al inimii drepte.

ANGIOSARCOM, s. n. / angiosarcome, s. m. / angiosarcoma. [*Gr.* ***angeion*** *= vas;* ***sarx, sarkos*** *= carne;* ***-oma***.] *Sarcom rezultat prin proliferare celulară derivată din elementele conjunctive ale vaselor sanguine.

ANGIOSCOP, s. n. / angioscope, s. m. / angioscope. [*Gr.* ***angeion*** *= vas;* ***skopos*** *= observator, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] *Fibroscop adaptat pentru examenul intravascular.

ANGIOSCOTOM, s. n. / angioscotome, s. m. / angioscotoma. *Scotom central cauzat de umbra vaselor sanguine ale *retinei.

ANGIOSCINTIGRAFIE, s. f. / angioscintigraphie, s. f. / angioscintigraphy. [*Gr.* ***angeion*** *= vas; lat.* ***scintilla*** *= scânteie; gr.* ***graphein*** *= a scrie.*] Studiu scintigrafic al inimii şi vaselor mari cu ajutorul unui radioizotop emiţător de radiaţii (ex.: ^{99m}Tc) introdus în circulaţia sanguină prin injectare. Sin.: gama-angiografie.

ANGIOSPASM, s. n. / angiospasme, s. m. / angiospasm. [*Gr.* ***angeion*** *= vas;* ***spasmos*** *= contracţie.*] Spasm vascular care interesează în special arterele mici şi induce o *ischemie localizată în teritoriul corespunzător vaselor afectate. În cazul vaselor mari, a. poate determina o creştere a presiunii arteriale. A. este un factor patogenic în unele afecţiuni ca infarctul de miocard, accidentele vasculare cerebrale, retinopatii etc.

ANGIOSPASTIC, adj. / angiospastique, adj. / angiospastic. [*Gr.* ***angeion*** *= vas; lat.* ***spasticus****, gr.* ***spastikos*** *= care trage înăuntru, de la gr.* ***span*** *= a trage.*] Despre o boală care se însoţeşte de spasme vasculare (*angiospasme).

ANGIOSTATINĂ, s. f. / angiostatine, s. f. / angiostatin. Proteină izolată în urina şoarecelui canceros. A. inhibă *angiogeneza şi structural reprezintă un fragment de *fibrinolizină.

ANGIOSTENOZĂ, s. f. / angiosténose, s. f. / angiostenosis. [*Gr.* ***angeion*** *= vas;* ***stenosis*** *= strâmtare, îngustare, de la* ***stenos*** *= strâmt, îngust.*] Îngustare a vaselor sanguine.

ANGIOSTOMIE, s. f. / angiostomie, s. f. / angiostomy. [*Gr.* ***angeion*** *= vas;* ***stoma, -atos*** *= gură.*] Deschidere chirurgicală a unui vas sanguin, în scopul introducerii unei sonde sau ca prim timp într-o operaţie plastică.

ANGIOSTRONGILOZĂ, s. f. / angiostrongylose, s. f. / angiostrongylosis, angiostrongyliasis. Meningită benignă cu eozinofile, vindecabilă în general spontan. Este determinată de larva viermilor din specia *Angiostrongylus cantonensis.* Infestarea omului se poate produce după consumul de melci, crabi etc.

ANGIOTENSINAZĂ, s. f. / angiotensinase, s. f. / angiotensinase. [*Gr.* ***angeion*** *= vas; lat.* ***tensus****, de la* ***tendere*** *= a întinde, a încorda;* ***-ină*** *;* ***-ază*** .] Enzimă proteolitică prezentă în mod normal în sânge şi în diferite ţesuturi. A. provoacă inactivarea prin hidroliză a *angiotensinei II.

ANGIOTENSINĂ, s. f. / angiotensine, angiotonine, hypertensine, s. f. / angiotensin, angiotonin, hypertensin. [*Termenul a rezultat din două sin. anterioare:* ***angiotonină*** *şi* ***hipertensină****; din gr.* ***angeion*** *= vas; lat.* ***tensus****, de la* ***tendere*** *= a întinde, a încorda;* ***-ină*** .] Produs al acţiunii *reninei asupra *angiotensinogenului. Au fost descrise mai multe a.: 1) *A. I* este un decapeptid care, sub acţiunea *enzimei de conversie, se transformă într-un octapeptid (aminoacizii 1-8 ai a. I) denumit a. II. 2) *A. II* este cel mai puternic vasopresor cunoscut, care stimulează secreţia de aldosteron a suprarenalei şi exercită, de asemenea, o acţiune la nivelul sistemului nervos central şi periferic. A. II posedă receptorii specifici AT_1 şi AT_2 (cu subtipuri). 3) *A. III*, heptapeptid (aminoacizii 2-8 ai a. I), rezultă din a. II sub acţiunea aminopeptidazei A şi acţionează tot prin intermediul receptorilor AT_1 şi AT_2. 4) *A. IV*, hexapeptid (aminoacizii 3-8 ai a. I), rezultă din a. III şi acţionează prin intermediul receptorilor AT_4. V. şi tab. const. endocrinol.

ANGIOTENSINOGEN, s. m. / angiotensinogène, s. m. / angiotensinogen. [*Gr.* ***angeion*** *= vas; lat.* ***tensus****, de la* ***tendere*** *= a întinde, a încorda;* ***-ină****; gr.* ***gennan*** *= a produce.*] Alfa$_2$-globulină de origine hepatică, element precursor al *angiotensinei.

ANGIOTOMOGRAFIE, s. f. / angiotomographie, s. f. / angiotomography. Ansamblul clişeelor tomografice realizate în cursul unei *angiografii.

ANGIOTONIE, s. f. / angiotonie, s. f. / angiotonia. Sin.: vasotonie (v.).

ANGOASĂ, s. f. / angoisse, s. f. / anguish. [*Fr.* ***angoisse****, din lat.* ***angustia*** *= loc strâmt, îngust.*] 1) Senzaţie de constricţie în regiunea epigastrică, cu jenă respiratorie şi cardiacă, accelerarea respiraţiei şi pulsului, stare de rău general. Aceste reacţii, considerate de origine neurovegetativă, acompaniază formele severe de *anxietate. 2) În filosofia existenţială (existenţialism): stare de nelinişte care rezultă la fiinţa umană fie din libertatea sa şi presentimentul greşelii posibile (Kierkegaard), fie din insecuritatea sa la ameninţarea Neantului (Heidegger).

ANGOR ABDOMINAL / angor abdominal / angor abdominalis. [*Lat.* ***angor, -oris*** *= sufocare;* ***abdomen, -inis****: posibil de la* ***abdere*** *= a ascunde, a tăinui şi* ***omen, -minis*** *= prevestire.*] 1) Durere abdominală paroxistică şi angoasantă, observată în aortita abdominală. Sin.: angină abdominală. 2) Criză dureroasă cu sediul în regiunea mediană a abdomenului, survenind în general după mese, determinată de o insuficienţă circulatorie intermitentă a intestinului. Insuficienţa circulatorie este provocată de ateroscleroza obliterantă a originii arterei mezenterice superioare, asociată frecvent cu stenoza trunchiului celiac şi a arterei mezenterice inferioare. Evoluţie, uneori forţată, spre *caşexie sau infarct intestinal. Var.: a. abdominalis. Sin.: angină intestinală, angor intestinal.

ANGOR ABDOMINALIS. Var. pentru angor abdominal (v.).

ANGOR INSTABIL / angor instable / instable angina. V. angină pectorală, def. 3.

ANGOR INTESTINAL / angor intestinal / angor intestinalis. [*Lat.* ***angor, -oris*** *= sufocare;* ***intestinum*** *= intestin, de la* ***intestinus*** *= interior.*] V. angor abdominal, def. 2.

ANGOR PECTORIS / angor pectoris / angor pectoris. [*Lat.* ***angor, -oris*** *= sufocare;* ***pectus, -oris*** *= piept.*] Sin.: angină pectorală (v.).

ÅNGSTRÖM, s. m. / Ångström, s. m. / Ångström. [***Anders Jens Ångström****, fizician şi astronom suedez, 1814-1874.*] Unitate de lungime egală cu 10^{-10} m sau 0,1 nm. Simbol: Å. Conform SI, se recomandă înlocuirea sa cu unitatea nanometru, egal cu 10^{-9} m.

ANGUILLULA, s. f. / anguillule, s. f. / anguillula. [*Lat.* ***anguilla*** *= ţipar, de la* ***anguis*** *= şarpe.*] Sin.: *Strongyloides* (v.).

ANGULUS, s. n. / angle, s. m. / angulus, angle. [*Lat.* ***angulus*** *= unghi, colţ.*] Sin.: unghi (v.).

ANHEDONIE, s. f. / anhédonie, s. f. / anhedonia. [*Gr.* ***an*** *= priv.;* ***hedone*** *= plăcere.*] Lipsa completă a plăcerii în cursul unor acte care în mod normal o stimulează.

ANHIDRAZĂ, s. f. / anhydrase, s. f. / anhydrase. [*Gr.* ***an*** *= priv.;* ***hydor, hydatos*** *= apă;* ***-ază*** .] Enzimă care catalizează scoaterea apei dintr-un compus.

ANHIDRAZĂ CARBONICĂ / anhydrase carbonique / carbonic anhydrase. Carboanhidrază, enzimă care scindează reversibil acidul carbonic în CO_2 şi apă. Are M_r de circa 30 kDa şi rol esenţial în menţinerea echilibrului acidobazic. Este prezentă în cantitate mare în eritrocite, unde contribuie la procesele de transport şi transfer ale CO_2. În anemiile hemolitice, ca o consecinţă a hemolizei, se acumulează în plasma sanguină şi trece în urină, deoarece are M_r relativ mică.

ANHIDRIDĂ CARBONICĂ / anhydride carbonique / carbonic anhydride. Sin.: bioxid de carbon (v.).

ANHIDROTIC, adj., s. n. / anhidrotique, adj., s. m. / anhidrotic. [*Gr. an - priv.; hidros = transpiraţie.*] (Medicament) care diminuează secreţia sudorală.

ANHIDROZĂ, s. f. / anhidrose, s. f. / anhidrosis. [*Gr. an = priv.; hidros = transpiraţie; -ozǎ.*] Absenţa sau insuficienţa transpiraţiei. Poate fi anatomică (congenitală sau dobândită), ori funcţională (în diferite boli).

ANHIST, adj. / anhiste, adj. / anhistic, anhistous. [*Gr. an = priv.; histos = ţesătură, ţesut.*] Sin.: acelular (v.).

ANICTERIC, adj. / anictérique, adj. / anicteric. [*Gr. an = priv.; ikteros = gălbenare, icter.*] Care nu se însoţeşte de *icter.

ANILINĂ, s. f. / aniline, s. f. / aniline. [*Germ. Anilin de la Anil = indigo, în arabă -al-nil.*] Lichid uleios toxic, incolor, cu formula $C_6H_5NH_2$, obţinut îndeosebi din nitrobenzen. A. este utilizată ca bază pentru obţinerea de numeroşi derivaţi utilizaţi în calitate de coloranţi în industria textilă, în fabricarea de cerneluri şi vopsele, ca şi în microscopia optică. V. şi anilism.

ANILINGUS, s. n. / anilingus, s. m. / anilingus. [*Lat. anus = şezut; lingere = a linge.*] Aberaţie sexuală constând în excitarea anusului cu limba sau cu buzele.

ANILINISM. Var pentru anilism (v.).

ANILISM, s. n. / anilisme, s. m. / anilism. [*Germ. Anilin, de la Anil = indigo, în arabă -al-nil; -ism.*] Intoxicaţie cu anilină, produs aromatic utilizat ca bază pentru numeroşi coloranţi. Poate fi profesională sau accidentală, acută sau cronică, şi se manifestă prin fenomene nervoase, hematologice (anemie) şi tulburări digestive. Var.: anilinism.

ANIMAL, adj., s. n. / animal, adj., s. m. / animal. [*Lat. animal = fiinţă vie, animal, de la anima = suflet, răsuflare.*] 1) Organism viu, având senzaţii, mişcări voluntare şi necesitând pentru existenţă oxigen şi hrană organică. 2) Care aparţine organismelor. Animalele constituie o sursă importantă de modele experimentale: a) *a. de control*, care a fost tratat în condiţii asemănătoare celui supus experimentării; b) *a. lui Houssay*, căruia i s-au extirpat hipofiza şi pancreasul; c) *a. hiperfagic*, cu nucleul ventromedian al hipotalamusului distrus; d) *a. spinal*, cu măduva spinării secţionată, deci fără comunicare cu creierul; e) *a. transgenic*, v. transgenic.

ANION, s. m. / anion, s. m. / anion. [*Gr. ana = în sus; ion = migrator, călător, de la ienai = a merge.*] 1) Ion încărcat negativ care în timpul electrolizei se deplasează către anod. Se formează prin disocierea unei molecule de electrolit. În compoziţia sărurilor, radicalii acizi sunt a. Principalii a. plasmatici sunt clorul (Cl^-) şi a. bicarbonic (HCO_3^-). 2) Atom sau grup de atomi cu sarcină negativă.

ANION SUPEROXID / anion superoxyde / superoxide anion. Moleculă de oxigen care, purtând un electron suplimentar, constituie un radical liber. Simbol: $O_2^{-}\cdot$. Generat în interiorul *granulocitelor şi *monocitelor prin reducerea oxigenului molecular sub acţiunea unei oxidaze NADPH dependente, a. s. este foarte reactiv şi toxic.

ANIRIDIA, s. f. / aniridie, s. f. / aniridia. [*Gr. an = priv.; iridos = iris.*] Absenţa *irisului, de obicei bilaterală. A. este ereditară şi numai arareori completă, un rest din iris fiind vizibil prin *gonioscopie.

ANITĂ, s. f. / anite, s. f. / anusitis. [*Lat. anus = şezut; -ită = inflamaţie.*] Maladie inflamatorie a canalului anal şi a marginii anusului. Deoarece canalul anal reprezintă rectul perineal, infecţiile limitate la această zonă ar putea fi incluse în cadrul *rectitelor.

ANIZEICONIE, s. f. / aniséiconie, s. f. / aniseikonia. [*Gr. an = priv.; isos = egal; eikon, -onos = imagine.*] Inegalitate a imaginilor percepute de fiecare din cei doi ochi. Se deosebesc: 1) *A. fiziologică*, din cauza distanţelor diferite ale aceluiaşi obiect faţă de cele două retine, de valoare mică, imperceptibilă, cu rol în vederea stereoscopică. 2) *A. patologică* reprezintă consecinţa unei inegalităţi de refracţie între cei doi ochi. Ant.: izeiconie.

ANIZOCARIOZĂ, s. f. / anisocaryose, s. f. / anisonucleosis. Variaţia diametrelor nucleelor celulare la celulele provenind dintr-o *suşă celulară bine definită.

ANIZOCITOZĂ, s. f. / anisocytose, s. f. / anisocytosis. [*Gr. an = priv.; isos = egal; kytos = celulă; -ozǎ.*] 1) Inegalitate a diametrelor celulare pentru un tip celular definit. 2) În particular, eterogenitate a diametrelor hematiilor pe frotiul sanguin (ex.: coexistenţa de *macrocite şi *microcite, cu aplatizarea *curbei Price-Jones).

ANIZOCORIE, s. f. / anisocorie, s. f. / anisocoria. [*Gr. an = priv.; isos = egal; kore = pupilă.*] Inegalitate pupilară. Ant.: *izocorie.

ANIZOCROMIE, s. f. / anisochromie, s. f. / anisochromia. [*Gr. an = priv.; isos = egal; khroma, -atos = culoare.*] Inegalitate a coloraţiei globulelor roşii.

ANIZOFORIE, s. f. / anisophorie, s. f. / anisophoria. [*Gr. an = priv.; isos = egal; phorein = a se simţi, a se comporta.*] *Strabism latent.

ANIZOGAMET, s.m. / Anisogamète, s.m. / anisogamete. Sin.: heterogamet (v.)

ANIZOMETROPIE, s. f. / anisométropie, s. f. / anisometropia. [*Gr. an = priv.; isos = egal; metron = măsură; ops, opos = văz, vedere.*] *Ametropie asimetrică: viciu de refracţie cu formă şi grad diferit la cei doi ochi.

ANIZOTROP, adj. / anisotrope, adj. / anisotropic. [*Gr. an - priv.; isos = egal; trope = întoarcere, de la trepein = a întoarce.*] Cu referire la un corp care prezintă proprietatea de anizotropie (v.).

ANIZOTROPIE, s. f. / anisotropie, s. f. / anisotropia. [*Gr. an = priv.; isos = egal; trope = întoarcere, de la trepein = a întoarce.*] Calitate a unor corpuri cu structură internă ordonată (ex. ideal cristalele, cu excepţia celor din sistemul cubic) de a prezenta o variaţie a proprietăţilor lor fizice (coeziune, dilatabilitate, conductivitate electrică, rezistenţă la tracţiune, viteză de propagare a sunetului, a luminii etc.) în funcţie de direcţie. A. poate fi observată şi în cazul unor structuri biologice cu un grad de ordonare moleculară.

ANKILOSTOMIAZĂ. Var. pentru anchilostomiază (v.).

ANKIRINĂ, s. f. / ankyrine, s. f. / ankyrin. [*Gr. ankyra = ancoră; -ină.*] Proteină globulară (200 kDa) care leagă *spectrina cu proteinele membranare integrale (*banda III) la nivelul membranei plasmatice eritrocitare. Se găseşte în banda (4.1) la analiza proteinelor membranare prin *electroforeză în gel de poliacrilamidă.

ANOD, s. m. / anode, s. f. / anode. [*Gr. ana = în sus; hodos = cale, drum.*] Electrod pozitiv.

ANODIN, adj. / anodin, -e, adj. / anodyne. [*Gr. an = priv.; odyne = durere.*] Despre remediile destinate să calmeze durerea şi care nu acţionează asupra cauzei unei anumite boli. Prin extensie, indolor, benign, nepericulos şi, uneori, ţinând seama de sensul curent al cuvântului, fără importanţă, fără urmări.

ANODONŢIE, s. f. / anodontie, s. f. / anodontia. [*Gr.* ***an*** *= priv.;* ***odous, odontos*** *= dinte.*] Absenţa completă a dinţilor temporari şi a dinţilor permanenţi, asociată uneori cu *displazia ectodermică ereditară, manifestată prin hipotricoză şi hipohidroză.

ANOFEL, s. m. / Anopheles, s. m. / Anopheles. [*Gr.* ***anopheles*** *= vătămător.*] Gen de insecte (ţânţari) *Diptere*, *Nematocere*, care aparţin subfamiliei *Anofeline* (*Anophelinae*). Include un număr mare de specii de ţânţari (circa 300). Femelele (hematofage) sunt vectoare, prin înţepături, ale unor agenţi infecţioşi: arbovirusuri, *Wuchereria bancrofti*, diferite tipuri de **Plasmodium (falciparum*, *vivax*, *malariae* şi *ovale).*

ANOFELISM, s. n. / anophélisme, s. m. / anophelism. Infestarea unei regiuni geografice cu ţânţarii din genul *anofel, subfamilia *Anophelinae.*

ANOFTALMIE, s. f. / anophtalmie, s. f. / anophthalmos. [*Gr.* ***an*** *= priv.;* ***ophthalmos*** *= ochi.*] Absenţa congenitală a ambilor ochi, spre deosebire de *monoftalmie, care înseamnă absenţa congenitală a unui ochi.

ANOMALIE, s. f. / anomalie, s. f. / abnormality, anomaly, abnormity. [*Lat., gr.* ***anomalia*** *= neregularitate, din lat.* ***anomalus****, gr.* ***anomos*** *= neregulat (an - priv.;* ***nomos*** *= obicei având forţă de lege).*] Modificare patologică, congenitală sau dobândită, îndeosebi a formei sau structurii unei formaţiuni anatomice şi, prin extensie, şi a poziţiei acesteia. Limita între normalitate şi a. este uneori convenţională. S-a propus să se considere a. variaţiile unui caracter situate în afara intervalului m ± 2T (m fiind valoarea medie a caracterului şi T abaterea standard, determinate pe un eşantion reprezentativ din populaţie). Devierile superioare lui m + 2T ar fi a. *prin exces*, iar cele inferioare lui m - 2T, *a. prin defect.* A. situate în afara intervalului m ± 3T pot fi denumite variaţii singulare, iar cele situate în afara intervalului m ± 4T, monstruozităţi.

ANOMALIE CROMATICĂ. TIP HART. Sin.: protanomalie (v.).

ANOMALIE CROMOZOMIALĂ / anomalie chromosomique / chromosome anomaly. Sin.: aberaţie cromozomială (v.).

ANOMALIE METABOLICĂ / anomalie métabolique / metabolism abnormality. Incapacitatea organismului fie de a asigura catabolismul unei substanţe, fie de a sintetiza substanţe necesare vieţii sale. Cel mai frecvent a. m. este consecinţa absenţei sau deficitului unei enzime specifice, din cauza afectării expresiei unei gene. La om, un mare număr de a. m. au un caracter familial. Unele a. m. sunt decelabile in vitro, prin prelevarea de vilozităţi coriale, lichid amniotic sau sânge fetal. O serie de a. m., descoperite după naştere, sunt accesibile terapeuticii. V. şi diagnostic prenatal.

ANOMALIE TIP DALTON / anomalie du type Dalton / anomaly type Dalton. [*John Dalton, chimist, fizician şi naturalist englez, profesor la Manchester, care a studiat şi daltonismul, de care el însuşi suferea, 1766-1844.*] Sin.: protanopie (v.).

ANOMALOSCOP, s. n. / anomaloscope, s. m. / anomaloscope. Instrument utilizat pentru testarea anomaliilor de percepţie vizuală a culorilor, cu ajutorul unor combinaţii de linii spectrale, obţinute la un *spectroscop cu viziune directă.

ANOMER, s. m. / anomère, s. m. / anomer. Fiecare din cei doi izomeri ai unei oze care diferă prin dispunerea carbonului funcţiei reducătoare.

ANOMERIE, s. f. / anomérie, s. f. / anomery. Coexistenţa a doi *anomeri ai aceleiaşi molecule de oză. Cei doi anomeri au cea mai mare parte a caracteristicilor identice, dar se deosebesc prin acţiunea lor asupra *luminii polarizate (v. dextrogir şi levogir) ca şi prin unele proprietăţi biologice. De ex., doar anomerul β al glucozei este activ în stimularea secreţiei pancreatice de insulină. O enzimă, mutarotaza poate cataliza conversia glucozei din forma α în β sau invers. Reacţia de conversie se poate produce şi pe cale non-enzimatică, dar mai lent.

ANOMIE, s. f. / anomie, s. f. / anomia. [*Gr. 1)* ***an*** *= priv.;* ***onoma, -atos*** *= denumire; 2)* ***a*** *= priv.;* ***nomos*** *= obicei având forţă de lege.*] 1) Formă de *afazie în care pacientul este incapabil să denumească obiectele, cu păstrarea capacităţii de a le recunoaşte şi utiliza. 2) Absenţa respectului pentru legi şi reguli specifice diferitelor instituţii. În acest caz, a. este expresia unui dezechilibru psihopatic. V. psihopatie.

ANONICHIE, s. f. / anonychie, s. f. / anonychia. [*Gr.* ***an*** *= priv.;* ***onyx, -ykhos*** *= unghie.*] Absenţa tuturor unghiilor sau a unora dintre acestea, de obicei *congenitală şi *familială.

ANOPIE, s. f. / anopie, s. f. / anopia. [*Gr.* ***an*** *= priv.;* ***ops, opos*** *= văz, vedere.*] Termen relativ vag cu următoarele semnificaţii: 1) Absenţa sau starea rudimentară (malformaţii) a ochilor. 2) Absenţa vederii. 3) Uneori sin. cu hipertropie (v.).

ANOPLASTIE, s. f. / anoplastie, s. f. / anoplasty. Operaţie plastică sau de refacere a anusului sau a întregii regiuni anale.

ANOPSIE, s. f. / anopsie, s. f. / anopsia. [*Gr.* ***an*** *= priv.;* ***opsis*** *= vedere, aspect.*] *Cecitate temporară care apare în cursul variaţiilor rapide de viteză (creştere sau reducere) sau în cursul acrobaţiilor.

ANOREXIA NERVOSA / anorexia nervosa / anorexia nervosa. Sin.: anorexie mentală (v.).

ANOREXIE, s. f. / anorexie, s. f. / anorexia. [*Gr.* ***an*** *= priv.;* ***orexis*** *= apetit.*] Diminuare marcată sau pierdere a apetitului. V. anorexie mentală.

ANOREXIE MENTALĂ / anorexie mentale / hysteric apepsia, anorexia nervosa. Diminuare sau abolire a alimentaţiei prin refuzul hranei sau pierderea apetitului, observată la bolnavii cu tulburări psihopatice, în *isterie sau în relaţie cu un conflict familial. Apare îndeosebi la tinerele între 15 şi 20 de ani determinând amenoree şi scădere în greutate care poate ajunge la *caşexie. Este de o rezistenţă extrem de mare la tratamente. Evoluţie imprevizibilă, dependentă de contextul familial. Se susţine că a. m. ar putea fi în relaţie cu *sindromul Simmonds. Sin.: *anorexia nervosa.*

ANOREXIGEN, adj., s. n. / anorexigène, adj., s. m. / anorexiant. [*Gr.* ***an*** *= priv.;* ***orexis*** *= apetit;* ***gennan*** *= a produce.*] 1) Care diminuează apetitul. 2) Medicament destinat reducerii senzaţiei de foame, utilizat în cura de slăbire cu precauţiile de rigoare.

ANORGANIC, adj. / anorganique, adj. / inorganic. [*Gr.* ***an*** *= priv.; lat.* ***organicus****, gr.* ***organikos*** *= referitor la un instrument, de la lat.* ***organum****, gr.* ***organon*** *= instrument, maşină.*] 1) Element chimic neinclus într-o moleculă ce conţine carbon. Ex.: fosfor a. sau mineral. 2) Fenomen ce apare independent de o leziune a unui organ. Ex.: un suflu detectat la auscultaţia inimii care există fără leziuni orificiale sau miocardice.

ANORHIDIE, s. f. / anorchidie, s. f. / anorchia. [*Gr.* ***an*** *= priv.;* ***orkhis, -idos*** *= testicul.*] Absenţa congenitală a ambelor testicule la un subiect cu cariotip XY. V. şi monorhidie.

ANORMAL, adj. / anormal, -ale, -aux, adj. / abnormal, anomalous. [*Lat.* ***ab*** *= îndepărtat de;* ***norma*** *= regulă.*] Care este contrar structurii, poziţiei, funcţiei sau comportamentului *normal; care nu respectă norme sau legi. V. şi normal.

ANOSMATIC, adj. / anosmatique, adj. / anosmatic. [*Gr.* ***an*** *= absenţă;* ***osmein*** *= a simţi un miros.*] Despre vertebratele care nu au simţul odoratului. Este cazul cetaceelor. Ant.: microsmatic, macrosmatic.

ANOSMIE, s. f. / anosmie, s. f. / anosmia. [*Gr.* ***an*** *= priv.;* ***osme*** *= miros.*] Absenţa simţului odoratului (mirosului). Poate fi periferică (leziuni la nivelul zonei olfactive) sau centrală (leziuni ale scoarţei cerebrale).

ANOSODIAFORIE, s. f. / anosodiaphorie, s. f. / anosodiaphoria. [*Gr.* ***a*** *= priv.;* ***nosos*** *= boală;* ***diaphoria*** *= diferenţă.*] Indiferenţă afectivă pe care un subiect o manifestă faţă de o stare patologică proprie. Deşi ar putea prezenta interes, termenul este puţin utilizat, cel mult în cadrul *sindromului Babinski. V. şi anosognozie.

ANOSOGNOZIE, s. f. / anosognosie, s. f. / anosognosia. [*Gr.* ***a*** *= priv.;* ***nosos*** *= boală;* ***gnosis*** *= percepere, cunoaştere, de la* ***gnonai*** *= a cunoaşte.*] Faptul de a nu fi conştient de propriile defecte. Termen ce desemnează îndeosebi ignorarea sau nerecunoaşterea de către un bolnav a tulburărilor sale. A. este foarte frecventă în cazul alterării funcţiilor denumite simbolice: *afazie Wernicke, *agnozie vizuală, hemiplegie stângă în cadrul *sindromului Babinski, *hemianopsie etc. V. şi sindrom Anton Babinski.

ANOVULAŢIE, s. f. / anovulation, s. f. / anovulation. [*Gr.* ***an*** *= priv.; lat. ştiinţifică* ***ovulum*** *= ou mic, dim. de la* ***ovum*** *= ou.*] Absenţa *ovulaţiei.

ANOXEMIE, s. f. / anoxémie, anoxyemie, s. f. / anox(a)emia. [*Gr.* ***an*** *= priv.;* ***oxys*** *= acru, oxigen;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Termen discutabil, deoarece *stricto sensu* înseamnă absenţa oxigenului din sânge, eventualitate practic imposibilă. În aceste condiţii, a. poate desemna o *hipoxemie deosebit de severă.

ANOXIE, s. f. / anoxie, s. f. / anoxia. [*Gr.* ***an*** *= priv.;* ***oxys*** *= acru, oxigen.*] *Stricto sensu,* absenţa totală a oxigenului, dar termenul este utilizat frecvent în locul celui de *hipoxie. În principiu, a. în sens propriu reprezintă o întrerupere, de regulă localizată, a aportului de oxigen la nivelul unui ţesut, ca o consecinţă a unei opriri a circulaţiei sau a unei *anoxemii. Se pot distinge: 1) *a. de altitudine,* v. rău de munte; 2) *a. anemică,* prin scăderea concentraţiei de hemoglobină sau a numărului de eritrocite din sânge; 3) *a. fulminantă,* prin diminuarea rapidă a conţinutului de oxigen din sânge; 4) *a. histotoxică,* prin perturbarea utilizării tisulare a oxigenului; 5) *a. miocardică,* prin insuficienţa acută a fluxului sanguin coronarian; 6) *a. neonatală,* a nou-născutului; 7) *a. stagnantă,* rezultat al fluxului sanguin capilar inadecvat, având ca rezultat o extracţie anormală a oxigenului, a cărui presiune scade în ţesuturi.

ANSA HENLE / anse de Henle / loop of Henle. [***Friedrich Gustav Jakob Henle,*** *anatomist german, profesor la Zürich, Heidelberg şi Göttingen, 1809-1885.*] V. tub urinifer şi nefron.

ANSĂ, s. f. / anse, s. f. / loop. NA: ansa, pl. ansae. [*Lat.* ***ansa*** *= toartă, buclă, inel.*] 1) Structură anatomică în formă de buclă sau inel. 2) În bacteriologie, fir metalic (platină) terminat cu o buclă şi fixat pe o tijă metalică, utilizat pentru însămânţarea mediilor de cultură cu bacterii.

ANSĂ INTESTINALĂ / anse intestinale / intestinal loop. Fiecare dintre cele 15-16 curburi, în formă de U, pe care le descriu jejunul şi ileonul. A. i. sunt cuprinse între cele două foiţe ale mezenterului, care le servesc, la nivelul părţii lor concave, ca mijloc pentru inserţie şi le furnizează nervi şi vase sanguine. Marginea convexă a a. i. este liberă în interiorul cavităţii abdominale.

ANTAGONISM, s. n. / antagonisme, s. m. / antagonism. [*Gr.* ***antagonisma*** *= poziţie, de la* ***anti*** *= contra,* ***agonizomai*** *= a lupta şi* ***agon*** *= luptă.*] Opoziţie reciprocă între două acţiuni ale unor sisteme, organe, fenomene sau substanţe. Prin a. se diminuează sau se anulează efectele unor acţiuni. Tipuri de a.: 1) *A. competitiv:* diminuarea sau anularea efectelor unei substanţe (ex.: medicament sau moleculă hormonală endogenă) de către o altă substanţă. A. rezultă prin competiţia de legare la acelaşi tip de receptor, activat de prima şi inactivat sau blocat de a doua substanţă. Legarea se produce conform *legii maselor, ceea ce înseamnă că se va exprima efectul substanţei cu concentraţia moleculară mai mare. 2) *A. medicamentos:* acţiunea a două medicamente administrate împreună, ce poate avea ca rezultat diminuarea, anularea sau inversarea efectelor lor. Se produce prin mecanisme diferite: chimic de neutralizare, biochimic, a. competitiv sau necompetitiv. 3) *A. microbian:* relaţie în care o specie microbiană exercită o acţiune defavorabilă asupra uneia sau mai multor specii microbiene, cu care este asociată. 4) *A. necompetitiv:* reacţie prin care se împiedică o etapă care precedă formarea complexului *agonist-*receptor.

ANTAGONIST, adj., s. m. / antagoniste, adj., s. m. / antagonist. [*Gr.* ***antagonistes*** *= oponent, de la* ***anti*** *= contra,* ***agonistes*** *= luptător.*] 1) Despre un muşchi a cărui acţiune este opusă acţiunii altui muşchi. 2) Despre un sistem, organ, fenomen sau substanţă care se opun unei anumite acţiuni. 3) Substanţă care, deşi se leagă la un *receptor, nu declanşează reacţiile de răspuns celular. *A. competitivi* sau *blocanţi* împiedică accesul *agoniştilor la receptori. Între cele două extreme, agonişti şi a., există un spectru larg de agonişti şi *a. parţiali,* ce declanşează răspunsuri de intensitate scăzută.

ANTAGONIST ADRENERGIC / antagoniste adrénergique / adrenoreceptor antagonist. Sin.: betablocant (v.).

ANTAGONIST DOPAMINERGIC / antagoniste dopaminergique / dopamine receptor antagonist. *Antagonist competitiv al receptorilor *dopaminei. *Neurolepticele (clorpromazină, haloperidol) sunt antagonişti non-selectivi, blocând receptorii DA1 şi DA2, în timp ce metoclopramida şi salpirida sunt mai specifici, blocând DA2.

ANTAGONIŞTI ADRENERGICI / antagonistes adrénergiques / adrenoreceptor antagonists. Antagonişti competitivi ai receptorilor pentru *noradrenalină. A. a. blochează selectiv fie *receptorii α-adrenergici, fie receptorii β-adrenergici. Cel mai cunoscut antagonist de receptori β este propranololul, care acţionează neselectiv. Dimpotrivă, acebutololul este blocant selectiv de receptori β 1.

ANTAGONIŞTI DE CALCIU / antagonistes de calcium / calcium antagonists. Sin.: blocante de canale calcice (v.).

ANTAGONIŞTI DOPAMINERGICI / antagonistes dopaminergiques / dopamine receptor antagonists. Antagonişti competitivi ai *receptorilor dopaminergici. A. d. pot fi de două tipuri, centrali şi periferici.

ANTALGIC, adj., s. n. / antalgique, adj., s. m. / antalgic, anodyne. [*Gr.* ***anti*** *= contra;* ***algos*** *= durere.*] Care calmează durerea. Ex.: poziţie a., tratament a. Medicament cu această proprietate.

ATAŞAMENT, s. n. / attachement, s. m. / attachment. În sens general, sentimentul de afecţiune sau de simpatie încercat pentru cineva. În med., ansamblul relaţiilor de dependenţă care leagă copilul mic de părinţii săi, sau de persoanele care substituie rolul parental. Studiul alterării a. prin despărţirea acestuia de mamă este o serioasă problemă de *etologie umană.

ANTE MORTEM. [*Lat.* ***ante*** *= înainte;* ***mort, -rtis*** *= moarte.*] Locuţiune latină semnificând înainte de *moarte.

ANTE PARTUM. [*Lat.* ***ante*** *= înainte;* ***partus*** *= naştere, de la* ***parere*** *= a naşte.*] Locuţiune latină semnificând înainte de *travaliu.

ANTEBRAŢ, s. n. / avant-bras, s. m. / forearm. NA: antebrachium. [*Lat.* ***ante*** *= înainte; lat.* ***brachium,*** *gr.* ***brakhion, -onos*** *= braţ.*] Segment al membrului superior cuprins între cot şi pumn.

ANTECEDENTE, s. n. pl. / antécédents, s. m. pl. / history. [*Lat.* ***antecedens, -ntis*** *= antecedent, de la* ***antecedere*** *= a preceda (****ante*** *= înainte);* ***cedere*** *= a merge.*] Toate faptele sau circumstanţele anterioare unei boli şi care privesc: 1) starea de sănătate a subiectului examinat (*a. personale*); 2) a. familiei sale (*a. familiale*); 3) a. ascendenţilor săi (*a. ereditare* sau *eredocolaterale*).

ANTEFLEXIE, s. f. / antéflexion, s. f. / anteflexion. [*Lat. **ante** = înainte; **flexio, -onis** = îndoire, de la **flectere** = a îndoi.*] 1) Curbură anterioară exagerată a unui organ sau segment de organ. 2) Exagerarea anormală a *anteversiei uterine, astfel încât axul corpului uterin, prea flectat înainte, formează un unghi ascuţit cu axa colului.

ANTEHELIX, s. n. / anthélix, s. m. / anthelix, antihelix. NA: anthelix. [*Lat. **ante** = înainte; gr. **helix** = spirală.*] Proeminenţa curbă a pavilionului urechii, situată anterior faţă de *helix.

ANTEHIPOFIZĂ, s. f. / antéhypophyse, s. f. / anterior pituitary. NA: pars distalis adenohypo-physeos. [*Lat. **ante** = înainte; gr. **hypo** = sub; **physis** = creştere, de la **phyein** = a creşte.*] V. hipofiză.

ANTENATAL, adj. / anténatal, adj. / antenatal. [*Lat. **ante** = înainte; **natalis** = de naştere, de la **natus** = născut şi **nasci** = a se naşte.*] Care precedă *naşterea.

ANTEPOZIŢIE, s. f. / antéposition, s. f. / anteposition. [*Lat. **ante** = înainte; **positio, -onis** = punere, de la **ponere** = a pune.*] Deplasare globală a unui organ *anterior. Ex.: a. uterului înseamnă deplasarea înainte a uterului întreg, care conservă curbura sa normală. Pentru comparaţie, v. anteflexie şi anteversie.

ANTEPULSIE, s. f. / antépulsion, s. f. / antepulsion. 1) Mişcare care poartă un organ, un membru sau o parte a unui membru, înainte, în plan frontal. 2) Atitudinea, poziţia capului care rezultă după această mişcare. V. şi lateropulsie, retropulsie. Sin.: propulsie.

ANTERIOR, adj. / antérieur, -e, adj. / anterior. [*Lat. **anterior** = mai înainte, comparativ de la **ante** = înainte.*] În anatomie, termen prin care se precizează poziţia unei formaţiuni situate înaintea planului frontal. Sin. parţial: ventral.

ANTEROGRAD, adj. / antérograde, adj. / anterograde. [*Lat. **anterior** = mai înainte, comparativ de la **ante** = înainte; **gradus** = pas, treaptă, de la **gradi** = a merge, a înainta.*] 1) Mişcare în sens anterior. 2) Care se produce de la un moment dat. Ex.: amnezie a.

ANTEVERSIE, s. f. / antéversion, s. f. / anteversion. [*Lat. **ante** = înainte; **versum**, de la **vertere** = a întoarce.*] 1) Deviaţie anterioară, prin flectare, a unor organe faţă de poziţia lor anatomică normală. 2) Termenul este utilizat frecvent cu referire la orientarea normală a uterului, al cărui corp este flectat înainte şi formează un unghi de 100-120° cu axa colului.

ANTIACID, adj., s. n. / antiacide, adj., s. m. / antacid. [*Gr. **anti** = contra; lat. **acidus** = acru.*] 1) Care se opune acizilor. 2) Medicament cu această proprietate, exercitată îndeosebi la nivelul *acidităţii gastrice. V. şi antiulceros.

ANTIADRENERGIC, adj., s. n. / antiadrénergique, adj., s. m. / adrenergic neuron blocking agent. (Medicament sau substanţă) care se opune mecanismelor fiziologice de eliberare şi de stocare a *catecolaminelor. Toate a. sunt *antihipertensive.

ANTIAGLUTININĂ, s. f. / antiagglutinine, s. f. / antiagglutinin. Anticorp care se opune acţiunii unei *aglutinine.

ANTIAGREGANT, adj., s. n. / antiagrégant, adj., s. m. / antisludge. [*Gr. **anti** = contra; lat. **aggregare** = a aduna la un loc.*] 1) Care se opune formării de *agregate de globule roşii sau de trombocite în vase. 2) Substanţă dotată cu această proprietate. V. şi agregarea eritrocitelor şi a plachetelor.

ANTIALERGIC, adj., s. n. / antiallergique, adj., s. m. / antiallergic. [*Gr. **anti** = contra; **allos** = altul **ergon** = lucru, acţiune, de la **ergein** = a lucra.*] (Medicament) care se opune mai mult sau mai puţin complet manifestărilor generale, cutanate, pulmonare sau sanguine, determinate de *alergie.

ANTIAMARIL, adj. / antiamaril, adj. / antiamaril. [*Gr. **anti** = contra; spaniolă **amarillo** = galben.*] Care se opune *febrei galbene.

ANTIANDROGEN, adj. / antiandrogène, adj. / antiandrogen. [*Gr. **anti** = contra; **aner, andros** = bărbat; **gennan** = a produce.*] Care se opune acţiunii *hormonilor androgeni.

ANTIANEMIC, adj. / antianémique, adj. / antianemic. [*Gr. **anti** = contra; **an** - priv.; **haima, -atos** = sânge.*] 1) Care combate sau previne anemia. 2) Agent care serveşte la tratamentul sau la prevenirea anemiei.

ANTIANGINOS, adj., s. n. / antiangineux, -euse, adj., s. m. / antianginal. [*Gr. **anti** = contra; lat. **angina** = sufocare, de la **angere** = a strânge, a sufoca, sau gr. **ankein** = a sugruma.*] 1) Care se opune *anginei pectorale. 2) Medicament pentru tratamentul *insuficienţei coronariene.

ANTI-ANTICORP, s. m. / anti-anticorps, s. m. / antiantibody. [*Gr. **anti** = contra; lat. **corpus, -oris** = corp.*] Anticorp capabil să interacţioneze cu proteinele plasmatice şi, deci, cu anticorpii.

ANTIARITMIC, adj., s. n. / antiarythmique, adj., s. m. / antiarrhythmic. [*Gr. **anti** = contra; **a** - priv.; lat. **rhythmus**, gr. **rhythmos** = ritm.*] 1) Care se opune tulburărilor de ritm cardiace. Ex.: medicament a. 2) Denumire generică a medicamentelor cu această acţiune. Pe baza efectelor celulare, şi nu a acţiunii clinice, se disting patru grupe de a.: a) stabilizante sau anestezice ale membranei, cu efecte asupra potenţialului de acţiune sau asupra perioadei refractare efective; b) cea mai mare parte a *beta-blocantelor adrenergice; c) medica-mente care scad fluxul celular al potasiului; d) o serie de inhibitori de calciu. V. canal de calciu, canal de potasiu, canal de sodiu.

ANTIBACTERIAN, adj., s. n. / antibactérien, -enne, adj., s. m. / antibacterial. [*Gr. **anti** = contra; **bakterion**, dim. de la **bakteria** = baston.*] (Substanţă) care are acţiune *bactericidă sau *bacteriostatică. V. şi antibiotic, antiseptic, dezinfectant.

ANTIBIOGRAMĂ, s. f. / antibiogramme, s. m. / antibiogram. [*Gr. **anti** = contra; **bios** = viaţă; **gramma** = înscriere.*] Procedeu de determinare *in vitro* a acţiunii unei serii de antibiotice asupra unei suşe bacteriene, în scopul determinării sensibilităţii acesteia la antibioticele testate. În scop terapeutic, se alege antibioticul care inhibă cel mai intens dezvoltarea unei anumite bacterii confirmată ca fiind agent patogen al unei anumite boli. Prin *a. standard* se studiază efectul bacteriostatic al unui antibiotic după difuziunea acestuia în geloză (unde este cultivată bacteria) pornind de la un disc şi se măsoară concentraţia minimă inhibitoare, care permite determinarea sensibilităţii, rezistenţei sau sensibilităţii limită a suşei. În prezent, pentru unităţile medicale mari, se utilizează sisteme automatizate de efectuare a a.

ANTIBIOTERAPIE, s. f. / antibiothérapie, s. f. / antibiotics therapy. [*Gr. **anti** = contra; **bios** = viaţă; **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] Termen generic care defineşte un tratament cu *antibiotice.

ANTIBIOTIC, adj., s. n. / antibiotique, adj., s. m. / antibiotic. [*Gr. **anti** = contra; **bios** = viaţă.*] 1) Care se opune vieţii, îndeosebi cu referire la medicamentele care împiedică dezvoltarea anumitor microorganisme. 2) Denumire generică a unor substanţe naturale produse de către unele microorganisme, ca şi a analogilor sintetici ai acestora, capabile să împiedice dezvoltarea bacteriilor (*bacteriostatice) sau să le distrugă (*bactericide). În ultima perioadă, s-au dezvoltat a. *de sinteză*. În funcţie de formula chimică, mecanismul de acţiune şi efectele clinice, a. sunt grupate în familii: beta-lactamine, aminoglicozide, tetracicline, polipeptide, macrolide, rifampicine, glicopeptide, nitroimidazoli, derivaţi de oxichinoleină, antituberculoase, antifungice, antimitotice, antibiomimetice.

ANTIBIOTICE POLIPEPTIDICE / polypeptides, s. m., pl. / polypeptide antibiotics. Familie de *antibiotice produsă de bacterii din genul *Bacillus*. Acţionează prin distrugerea membranei bacteriene. Sunt eficiente îndeosebi împotriva germenilor gramnegativi. Din această familie fac parte: *bacitracina, *gramicidina şi *polimixinele.

ANTICANCEROS, adj., s. n. / anticancéreux, -euse, adj., s. m. / antineoplastic. [*Gr. **anti** = contra; lat. **cancer, -cri** = rac, crab.*] V. antimitotic, def. 2.

ANTICANCEROASE "NON CITOTOXICE" / anticancéreux „non cytotoxiques" / „non cytotoxic" antineoplastics. Denumire generică a unui nou tip de medicamente anticanceroase prin care ţinta de acţiune constă în blocarea căilor de semnalizare celulară. Aceste medicamente, denumite şi „blocante ale semnalizării" provoacă mai puţin efecte secundare decât agenţii chimioterapeutici tradiţionali, probabil datorită unei specificităţi mai mari a mecanismului lor de acţiune.

ANTICARDIOLIPID, s. n. / anticardiolipide, s. m. / anticardiolipid. Imunoglobulină specifică pentru *cardiolipide, *fosfolipide prezente în membranele mitocondriale, dar şi în diverse bacterii.

ANTICETOGEN, adj. / anticétogène, adj. / antiketogenic. Despre o substanţă care se opune formării de *corpi cetonici la diabetici. Aminoacizii, al căror metabolism este glucoformator, sunt a. în măsura în care *acidul piruvic, *acidul oxalacetic şi *acidul glutamic permit degradarea *acidului acetilacetic prin *ciclul tricarboxilic.

ANTICIPAŢIE, s. f. / anticipation, s. f. / anticipation. [*Lat. **anticipatio, -onis** = anticipaţie, de la **anticipare** = a o lua înainte, a anticipa (**ante** = înainte; **capere** = a lua).*] Tendinţa unor boli de a debuta mai timpuriu şi de a se prezenta sub forme mai severe de la o generaţie la alta.

ANTICOAGULANT, adj., s. n. / anticoagulant, -e, adj., s. m. / anticoagulant. [*Gr. **anti** = contra; lat. **coagulare** = a închega, a coagula.*] Care întârzie sau împiedică coagularea sângelui: 1) un agent fizic sau chimic introdus din exterior, *in vitro* sau *in vivo*; ex.: heparina. 2) o substanţă naturală care circulă în sânge. V. anticoagulante circulante.

ANTICOAGULANTE CIRCULANTE / anticoagulants circulants / circulating anticoagulants. Substanţe care inhibă coagularea plasmatică. Se disting trei tipuri: 1) Inhibitori ai coagulării, anticorpi care neutralizează una din proteinele coagulării. 2) Anticefaline sau antitromboplastine, care inhibă doar *in vitro* formarea tromboplastinei, neutralizând activitatea fosfolipidelor plachetare sau tisulare. 3) Substanţe care interferă cu o reacţie de coagulare, căreia îi afectează cinetica.

ANTICOAGULANTE ORALE / anticoagulants oraux / oral anticoagulants. Grup de anticoagulante antagoniste ale *vitaminei K, prin inhibarea unei gama-carboxilaze microzomale hepatice. Sinteza factorilor II, VII, IX, şi X ai coagulării este, din această cauză, alterată, rezultând proteine non-gama carboxilate incapabile să fixeze calciu denumite şi PIVKA (acronim de la *protein induced by vitamin K antagonists*). A. o. prezintă, faţă de *heparină, avantajul administrării orale, dar nu pot fi utilizate în urgenţe, ci doar în tratamentul de lungă durată al *bolii tromboembolice. Sin.: antivitamine K.

ANTICODON, s. m. / anticodon, s. m. / anticodon. Triplet de oligonucleotide de ARNt care permite legarea de codonul corespunzător de pe o moleculă de ARNm.

ANTICOLINERGIC, adj., s. n. / anticholinergique, adj., s. m. / anticholinergic. [*Gr. **anti** = contra; **khole** = bilă; -ină ; **ergein** = a lucra.*] 1) Despre o substanţă care se opune acţiunii *acetilcolinei. 2) Substanţă care inhibă eliberarea de acetilcolină sau blochează acţiunea acetilcolinei deja eliberate. Datorită acestor proprietăţi, a. sunt utilizate ca *spasmolitice, antisecretorii gastrice, *antiemetice, *midriatice şi antiparkinsoniene. Sin.: parasimpatolitic.

ANTICOMPLEMENTAR, adj. / anticomplémentaire, adj. / anticomplementary. Despre un procedeu sau despre substanţe care inhibă acţiunea *complementului.

ANTICONCEPŢIONAL, adj., s. n. / anticonceptionnel, -elle, adj., s. n. / anticonceptive, contraceptive. [*Gr. **anti** = contra; lat. **conceptio, -onis** = graviditate, concepţie, de la **conceptare** = a deveni însărcinată.*] 1) Care previne *sarcina. 2) Substanţă sau procedeu care previn sarcina prin împiedicarea *fecundaţiei. V. contraceptiv.

ANTICONVULSIVANT, adj., s. n. / anticonvulsivant, -e, adj., s. m. / antiepileptic drug. [*Gr. **anti** = contra; lat. **convulsus**, de la **convellere** = a zdruncina.*] 1) Despre un medicament care suprimă crizele comiţiale. 2) Medicament dintr-un grup destinat să suprime crizele comiţiale, fără a modifica funcţionarea fiziologică a sistemului nervos central. A. includ fenobarbitalul, fenitoina, benzodiazepinele. Nu există a. perfect, fiecare având indicaţii preferenţiale în funcţie de tipul de *epilepsie.

ANTICORP, s. m. / anticorps, s. m. / antibody. [*Gr. **anti** = contra; lat. **corpus, -oris** = corp.*] Substanţă specifică, de natură proteică, prezentă în mod natural sau produsă în organism (sânge sau ţesuturi) sub acţiunea unui *antigen şi care posedă proprietatea de a reacţiona specific, *in vivo* sau *in vitro*, cu antigenul corespondent. A. acţionează asupra antigenului ca *aglutinină, *lizină sau *precipitină. A. poartă *situsuri de combinare pentru legare necovalentă cu antigenul. A. plasmei sunt cuprinşi într-un grup de globuline denumite *imunoglobuline. Producerea de a. este esenţială pentru dezvoltarea *imunităţii. Combinarea unui a. cu antigenul său specific poate fi pusă în evidenţă prin diverse reacţii *in vitro* şi *in vivo*. Se recurge la reacţii antigen-a. ca mijloc de diagnostic în diverse boli infecţioase. Diversitatea a. este enormă. Câteva tipuri: 1) *A. anticelular*, ce reacţionează specific cu suprafaţa diferitelor tipuri de celule. Ex.: a. anticelulă parietală gastrică. 2) *A. antienzimă*, care reacţionează cu o enzimă dată, pe care o inhibă numai prin fixarea pe situsul catalitic. 3) *A. antieritrocitar*, cu rol patogenic în anemii hemolitice autoimune. 4) *A. antiinsulină* apar în serul sanguin al diabeticilor trataţi cu insulină şi reacţionează cu aceasta. 5) *A. antimicrozomali* apar în tiroiditele autoimune şi reacţionează cu antigeni microzomali prezenţi în cantităţi mari în celulele tiroidiene în *tiroidita Hashimoto. 6) *A. antimiocard*, ce reacţionează cu structurile sarcolemale ale muşchiului cardiac; au fost detectaţi în carditele reumatismale. 7) *A. antimitocondrie*, varietate de a. antiţesuturi (autoanticorpi) care reacţionează cu proteinele membranei interne mitocondriale. Sunt prezenţi în plasmă în anumite afecţiuni hepatice, îndeosebi ciroză biliară primitivă, hepatită cronică activă. 8) *A. antimuşchi neted*, varietate de a. antiţesuturi (autoanticorpi) care interacţionează cu o serie de proteine musculare. 9) *A. antinuclear* reacţionează cu diverse structuri nucleare. 10) *A. antireceptor* reacţionează cu anumiţi receptori de pe suprafaţa unor celule, provocând fie blocarea, fie stimularea funcţiei celulare. 11) *A. citotoxic*, specific pentru antigeni din membrana celulară. 12) *A. Forssmann*, faţă de *antigenul Forssmann, detectabil prin proprietatea sa de aglutinare a hematiilor de oaie. 13) *A. hibrid*, cu specificitate dublă, care are un situs de combinare specific pentru un antigen, iar celălalt pentru alt antigen. 14) *A. monoclonali* (v.). 15) *A. natural*, detectabil în serul unor oameni (sau animale) normali, faţă de antigeni cu care organismul nu a venit anterior în contact. 16) *A. precipitant*, care precipită cu antigenul; v. imunoprecipitare. 17) *A. reaginic*, v. reagină. 18) *A. Rh*, cu specificitate pentru antigenul sistemului Rh (v.). Apare în imunizarea persoanelor Rh negative cu sânge Rh pozitiv (injectat intramuscular sau intravenos, ori ca urmare a sarcinii incompatibile). 19) *A. termolabil*, sensibil la variaţiile de temperatură, până la denaturare. 20) *A. umoral*, prezent în umori.

ANTICORP COMPLET / anticorp complet / complete antibody. Anticorp capabil să provoace o reacţie de *aglutinare. Termenul se utilizează îndeosebi pentru aglutininele eritrocitelor, care reprezintă IgM dirijate contra antigenilor grupelor sanguine. Ant.: anticorp incomplet.

ANTICORP FLUORESCENT / anticorp fluorescent / flourescent antibody. Anticorp cuplat cu un *marker fluorescent. V. imunofluorescenţă.

ANTICORP HETEROFIL / anticorp hétérophile / heterophile antibody. Anticorp dirijat împotriva unui *antigen heterofil. El poate reacţiona cu un antigen provenind de la o altă specie animală sau microbiană decât a antigenului care este la originea imunizării.

ANTICORP INCOMPLET / anticorps incomplet / incomplete antibody. Anticorp care, în prezenţa antigenului său specific se fixează şi îl sensibilizează dar nu produce nici aglutinare, nici hemoliză, care apar doar în condiţii speciale; reacţie în mediu albuminos (plasmă), cu hematii tratate în prealabil cu un ferment proteolitic (tripsină), acidifiere, *test Coombs etc. Termenul este discutabil. Ant.: anticorp complet.

ANTICORP REAGINIC / réagine, s. f. / reagin. Sin.: reagină (v.).

ANTICORP UMANIZAT / anticorp humanisé / humanized antibody. Anticorp produs prin *inginerie genetică, al cărui domeniu de recunoaştere a antigenului este de origine animală, iar celelalte părţi sunt de origine umană. A. h. pot fi utilizaţi în terapeutică atunci când anticorpul de origine umană nu este disponibil şi când se încearcă evitarea reacţiilor imunitare faţă de regiunile constante ale anticorpilor animali.

ANTICORPI ANTICARDIOLIPINĂ / anticorps anti-cardiolipine / anti-cardiolipin antibodies. Prezenţa în circulaţie a a. a. („lupus anticoagulant") a fost asociată cu atacuri ischemice cerebrale (prin hipercoagulabilitate) la adulţii tineri.

ANTICORPI ANTIFOSFOLIPIDE / anticorps antiphospholipides / antiphospholipid antibodies. Familie foarte eterogenă de anticorpi, pe măsura diversităţii *fosfolipidelor. A. a. diferă atât prin structură cât şi prin specificitate. Inventarierea acestora este în curs, ca şi implicaţiile în patologie, deocamdată fiind descris ca entitate nosologică *sindromul antifosfolipidic. V. şi anticorpi anticardiolipină.

ANTICORPI ANTINUCLEARI / anticorps antinoyaux ou antinucléaires / antinuclear antibodies. Tip de anticorpi antitisulari care reacţionează cu antigeni situaţi pe suprafaţa nucleului celular. A. a. aparţin îndeosebi IgG, IgM sau IgA şi includ: anticorpii anti-ADN, caracteristici lupusului eritematos acut diseminat şi anticorpii anti-DNP (dezoxiribonucleoproteine), prezenţi de asemenea în *lupusul acut diseminat cât şi în *poliartrita reumatoidă (reprezintă factorul Haserick, responsabil de formarea *celulelor lupice). A. a. sunt prezenţi şi în alte afecţiuni: hepatită cronică activă, ciroză, sclerodermie, mononucleoză infecţioasă etc.

ANTICORPI ANTIPEROXIDAZĂ TIROIDIANĂ / anticorps antiperoxydase thyroïdienne / anti-thyroid peroxidase antibodies. Titruri crescute de a. a. t. (sau de a. antitireoglobulină) există în serul majorităţii pacienţilor cu boala Hashimoto şi la o bună parte din cei cu hipertiroidie tireoprivă primară sau boală Basedow-Graves. Abrev.: a. anti-TPO. Sin.: anticorpi antitireoglobulină.

ANTICORPI ANTI-PLACHETARI / anticorps anti-plaquetaires / antiplatelet antibodies. Anticorpi capabili să distrugă (trombo- sau trombocitolizină) sau să aglutineze (trombo- sau trombocito-aglutinină) *plachetele sanguine. Sin.: trombo-anticorpi.

ANTICORPI ANTITIREOGLOBULINĂ / anticorps anti-thyroglobuline / antithyreoglobulin antibodies. Sin.: anticorpi antiperoxidază tiroidiană (v.).

ANTICORPI ANTITIROXINĂ / anticorps anti-thyroxine / antithyroxin antibodies. Autoanticorpi circulanţi împotriva hormonilor tiroidieni, prezenţi atât la pacienţi cu boală tiroidiană imună, cât şi cu discrazii ale celulelor plasmatice (ex.: macroglobulinemie Waldenström). Induc hipotiroidismul primar prin scăderea activităţii biologice a hormonilor tiroidieni.

ANTICORPI CITOPLASMATICI ANTINEUTROFILE / anticorps cytoplasmatiques anti-neutrophiles / cytoplasmic antineutrophil antibodies. Markeri sensibili (85%) şi specifici (95 %) pentru *granulomatoza Wegener. *A. c. propriu-zişi (c-ACAN)* sunt îndreptaţi împotriva proteinazei serice neutre din granulele azurofile, iar *a. c. perinucleari* (*p-ACAN*) - împotriva mieloperoxidazei sau a elastazei. Abrev.: ACAN.

ANTICORPI DONATH-LANDSTEINER / anticorps de Donath-Landsteiner / Donath-Landsteiner antibodies. [***Julius Donath**, medic austriac, profesor de medicină internă la Viena, 1870-1950; **Karl Landsteiner**, patolog şi serolog de origine austriacă, New York, 1868-1943; premiul Nobel pentru fiziologie/medicină în 1930.*] Tip de a. IgG care se leagă de antigenul P al eritrocitelor la temperaturi scăzute şi determină *hemoglobinuria paroxistică nocturnă prin hemoliză mediată de complement.

ANTICORPI HA-1A / anticorps HA-1A / HA-1A antibodies. A. utilizaţi experimental (a. umani monoclonali faţă de endotoxina HA-1A) pentru neutralizarea efectelor endotoxinelor.

ANTICORPI MONOCLONALI / anticorps monoclonaux / monoclonal antibodies. A. strict identici, proveniţi din acelaşi *clon plasmocitar, având aceeaşi specificitate pentru un anumit antigen. A. m. sunt produşi de celulele *hibridoamelor. Au aplicaţii practice şi în cercetare, de importanţă excepţională, în primul rând pentru identificarea extrem de precisă a unui anumit antigen dintr-un amestec şi pentru obţinerea unor *vaccinuri cu specificitate deplină şi, de aceea, foarte eficace. De dată recentă, a.m. sunt utilizaţi, deocamdată îndeosebi experimental, în imunoterapia cancerului.

ANTICORPI MONOCLONALI PENTRU LIMFOAME NON-HODGKINIENE / anticorps monoclonaux pour les lymphomes non-hodgkiniens / monoclonal antibodies of non-hodgkin lymphoma. A. direcţionaţi împotriva antigenilor de suprafaţă ai celulelor din limfomul non-hodgkin, utilizaţi ca atare sau cuplaţi cu radioizotopi sau toxine.

ANTICORPI NATURALI / anticorps naturels / natural antibodies. V. anticorp, def. 15.

ANTICORPI POLICLONALI / anticorps polyclonaux / polyclonal antibodies. Anticorpi produşi de mai mulţi *cloni (sau clone) de limfocite B şi dirijaţi contra aceluiaşi antigen. Anticorpii prezenţi în serul unui animal imunizat sunt de regulă policlonali. În tehnicile de detecţie şi de dozare a antigenilor (de ex., în RIA, v.) eterogenitatea anticorpilor produşi in vivo reduce calitatea dozării şi de aceea se preferă *anticorpii monoclonali.

ANTIDEPRESIV, adj., s. n. / antidépresseur, adj., s. m. / antidepressant. 1) Care previne sau diminuează *depresia. 2) Agent (medicament) care stimulează comportamentul pacientului depresiv. Se disting două clase de a.: derivaţii triciclici şi inhibitorii *monoaminoxidazei. Sin.: timoleptic (v.).

ANTIDIABETIC, adj., s. n. / antidiabétique, adj., s. m. / antidiabetic. 1) Care previne diabetul sau diminuează tulburările din această boală. 2) Medicament care restabileşte valoarea normală a glicemiei la subiecţii diabetici, prevenind sau întârziind complicaţiile bolii. Se disting mai multe clase de a.: insulina, sulfamidele hipoglicemiante, bigeramidele (favorizează acţiunea insulinei), inhibitorii α-glucozidazelor intestinale (diminuă rezorbţia de glucide).

ANTIDIAREIC, adj., s. n. / antidiarrhéique, adj., s. m. / antidiarrheal. (Substanţă) care are ca efect combaterea diareei.

ANTIDIURETIC, adj., s. n. / antidiurétique, adj., s. m. / antidiuretic. [*Gr. **anti** = contra; **diouretikos** = care favorizează urinarea, de la **diourein** = a urina.*] 1) Care diminuează secreţia urinară. 2) Hormon care creşte reabsorbţia de apă la nivelul tubului contort distal, având efect de scădere a debitului urinar. V. vasopresină. 3) Medicament care se administrează în tratamentul *diabetului insipid sau pentru a testa puterea de concentraţie a rinichiului. Ex.: soluţie apoasă, uleioasă sau pulbere de retrohipofiză (vasopresină sub diferite denumiri comerciale).

ANTIDOT, s. n. / antidote, s. m. / antidote. [*Gr. **anti** = contra; **dotos** = dat, sau lat. **antidotum** = antidot.*] 1) Substanţă capabilă să neutralizeze un toxic sau să împiedice efectele acestuia în organism, printr-un mecanism fizic, chimic, biochimic sau farmacologic. V. şi chelator. 2) În homeopatie, medicament destinat să atenueze o reacţie excesivă determinată de administrarea unui alt medicament. Sin.: homeodot.

ANTIDROMIC, adj. / antidromique, adj. / antidromic. [*Gr. **antidromein** = a merge în direcţie opusă, de la **anti** = contra, **dromos** = cursă, drum.*] Care se propagă în direcţie opusă căii obişnuite. V. reflex axonic.

ANTIEMETIC, adj., s. n. / anti-émétique, adj., s. m. / antiemetic. [*Gr. **anti** = contra; lat. **emeticus**, gr. **emetikos** = care produce vărsături, de la gr. **emein** = a vomita.*] Sin.: antivomitiv (v., def. 2).

ANTIENZIMĂ, s. f. / antienzyme, s. f. / antienzyme. [*Gr. **anti** = contra; **en** = în; **zyme** = ferment, drojdie.*] Inhibitor enzimatic având acţiune de neutralizare specifică. Ex.: a. pancreatice sunt folosite cu precădere în tratamentul pancreatitelor acute, prin administrare intravenoasă, cu acţiune puternică, dar de scurtă durată.

ANTIESTROGEN, adj., s. m. / anti-oestrogène, adj., s. m. / anti(o)estrogen. [*Gr. **anti** = contra; **oistros** = dorinţă, impuls; **gennan** = a produce.*] 1) Care se opune acţiunii estrogenilor. 2) Denumire generică a unui grup de medicamente cu această acţiune. Cel mai important a. este *tamoxifenul, antagonist al acţiunii estrogenilor la nivelul receptorilor tisulari şi utilizat în tratamentul cancerelor de sân dependente de estrogeni. Deoarece stimulează producţia de *gonadotrofine, unii a. sunt utilizaţi pentru inducerea stimulării ovulaţiei în caz de infertilitate.

ANTIFERTILIZINĂ, s. f. / antifertilisine, s. m. / antifertilisin. Substanţă prezentă la suprafaţa spermatozoidului, care se combină cu *fertilizina ovulului. Această combinaţie asigură acroşarea spermatozoidului la nivelul suprafeţei ovulare.

ANTIFIBRILANTE, s. n. pl. / antifibrillants, s. m. pl. / antifibrillatory drugs. (Medicamente) care previn sau stopează fibrilaţia miocardică.

ANTIFIBRINOLITIC, adj., s. n. / antifibrinolytique, adj., s. m. / antifibrinolytic. [*Gr. **anti** = contra; lat. **fibra** = fibră; -ină; gr. **lytikos** = care distruge, de la **lyein** = a distruge.*] 1) Care se opune *fibrinolizei. 2) Medicament care împiedică fibrinoliza. În terapeutică, a. (îndeosebi acizii epsilonamino-caproic şi tranemaxic) inhibă activarea *plasminogenului sau a *plasminelor tisulare.

ANTIFLOGISTIC, adj., s. n. / antiphlogistique, adj., s. m. / antiphlogistic. [*Gr. **anti** = contra; **phlogistos** = inflamabil, de la **phlox, phlogos** = flacără, sau **phlegein** = a arde.*] Termen desuet. Sin.: antiinflamator (v.).

ANTIFOLIC, adj., s. n. / antifolique, adj., s. m. / folic acid antagonist. Substanţă care exercită o acţiune antagonistă *acidului folic, prin inhibarea competitivă a sintezei acizilor nucleici ca urmare a blocării dihidrofolat-reductazei. A. pot fi utilizate ca *antimitotice, *antipaludice sau ca *antibacteriene în asocieri cu unele *sulfamide.

ANTIFUNGIC, adj., s. n. / antifungique, antifongique, adj., s. m. / antifungal. [*Gr. **anti** = contra; lat. **fungus** = ciupercă.*] Sin.: antimicotic (v.).

ANTIGEN, s. m. / antigène, s. m. / antigen. [*Gr. **anti** = contra; **gennan** = a produce.*] Substanţă sau celulă străine organismului, care induc producere de *anticorpi specifici sau de *limfocite (*imunocite) şi care interacţionează specific cu produşii răspunsului imun (molecule sau celule). Inducţia răspunsului imun se numeşte *imunogenicitate, iar interacţia specifică se numeşte *antigenicitate. Sursele de a. sunt extrem de diverse: bacterii, virusuri, celule sau proteine străine, substanţe toxice etc. Câteva tipuri de a.: 1) *A. (Hbs) Australia* (v.). 2) *A. carcinoembrionar* (v.). 3) *A. Casoni* sau *a. hidatic*, obţinut din lichidul de chist hidatic bovin filtrat şi fenolat. 4) *A. crosreactiv* (*încrucişat-reactiv*), care reacţionează cu un anticorp produs ca răspuns faţă de alt antigen. 5) *A. protectiv*, care dezvoltă o imunitate de protecţie, asigurând rezistenţa la boală. Obs.: pl. antigeni, cf. DEX. V. în continuare şi alte tipuri de antigeni.

ANTIGEN AUSTRALIA / antigène Australie / Australia antigen. Termen actualmente desuet, desemnând antigenul de suprafaţă al virusului hepatitei B. Abrev.: HBs.

ANTIGEN AUTOLOG / antigène autologue / autologous antigen. Diferiţi a. ai aceluiaşi individ, care, deci, nu sunt străini pentru subiectul respectiv. Ex.: o grefă cutanată prelevată de la nivelul coapsei şi depusă în altă zonă la acelaşi individ nu este recunoscută ca străină şi nu va fi rejetată, deoarece conţine a. a.

ANTIGEN CA / antigène CA / carbohydrate antigen or CA antigen. Denumire generică a unei serii de a. utilizaţi ca *markeri tumorali. V. în continuare.

ANTIGEN CA 125 / antigène CA 125 / CA 125 antigen. A. glicoproteic asociat cancerelor ovariene, utilizabil pentru supravegherea acestora. Nu este riguros specific şi prezintă o concentraţie plasmatică normală sub 35 UI/ml. V. markeri tumorali.

ANTIGEN CA 15.3 / antigène CA 15.3 / CA 15.3 antigen. A. glicoproteic asociat cancerului de sân, utilizabil pentru urmărirea acestui tip de cancer. Nu este riguros specific, iar concentraţia sa plasmatică normală este sub 30 UI/ml. V. markeri tumorali.

ANTIGEN CA 19.9 / antigène CA 19.9 / CA 19.9 antigen. A. oncofetal asociat cancerelor pancreatice, colorectale şi gastrice, utilizabil pentru supravegherea acestor tumori, pentru care nu este strict specific. Concentraţia sa plasmatică normală este sub 40 UI/ml. V. a. CA 50 şi markeri tumorali.

ANTIGEN CA 50 / antigène CA 50 / CA 50 antigen. A. asociat cancerelor colorectale şi pancreatice, utilizabil pentru supravegherea acestor tumori, ca şi a. CA 19.9, în raport cu care este mai puţin specific. Concentraţie plasmatică normală sub 23 UI/ml. V. antigen CA 19.9 şi markeri tumorali.

ANTIGEN CA 72.4 / antigène CA 72.4 / CA 72.4 antigen. A. asociat cancerelor digestive şi ovariene, utilizabil în urmărirea acestor tumori. Are o specificitate suficientă şi o concentraţie plasmatică normală sub 6 UI/ml. V. markeri tumorali.

ANTIGEN CARCINOEMBRIONAR / antigène carcinoembryonnaire / carcinoembryonic antigen. Glicoproteină cu M_r de 200 kDa, marker tumoral relativ util în urmărirea cancerului colorectal, dar şi a altor cancere (gastric, tract respirator). Concentraţia sa normală în plasmă este sub 2,5 ng/ml. Abrev.: ACE, CEA (engl.). V. antigeni fetali.

ANTIGEN DE DIFERENŢIERE / antigene de différenciation / differentiation antigen. Antigen prezent la suprafaţa celulelor şi specific unui tip celular la un stadiu dat al *diferenţierii sale. A. de d. ai limfocitelor sunt cel mai bine caracterizaţi.

ANTIGEN FORSSMAN / antigène Forssman / Forssman's antigen. [*John Forssman, patolog şi imunolog suedez, profesor de bacteriologie şi patologie generală la Lund, 1868-1947.*] A. ubicuitar, identificat la numeroase specii de plante şi animale, inclusiv la om şi denumit datorită acestui fapt heterofil (pentru că se găseşte la organisme aflate la distanţă în arborele filogenetic). Este prezent în majoritatea organelor, dar nu şi în sânge, cu excepţia oilor, unde este prezent numai la nivelul hematiilor (care pot fi astfel aglutinate prin *anticorpul Forssmann). A. F. tipic este cel izolat din rinichiul de cobai, iar determinantul său antigenic este de natură polizaharidică. Anticorpii care apar la om în cursul *mononucleozei infecţioase reacţionează specific cu a. F. V. şi antigeni heterofili.

ANTIGEN HBc / antigène HBc / HBc antigen. [*Engl. hepatitis B = hepatită B; **core** = centru, miez.*] V. hepatită B.

ANTIGEN HBe / antigène HBe / HBe antigen. V. hepatită B.

ANTIGEN HBs / antigène HBs / HBs antigen. [*Engl. hepatitis B = hepatită B; **surface** = suprafaţă.*] V. hepatită B.

ANTIGEN HY / antigène HY / HY antigen. Lipoproteină dependentă de cromozomul Y, prezentă în toate celulele mamiferelor de sex masculin şi care, la fetus, orientează transformarea gonadelor primitive în testicule. A. HY induce secreţia unui hormon care împiedică gonadele primitive să urmeze evoluţia lor naturală către tipul ovarian şi dirijează dezvoltarea individului către tipul masculin. Detecţia a. HY reprezintă metoda cea mai sigură pentru determinarea sexului genetic. V. transsexualism.

ANTIGEN AL LEUCEMIEI LIMFOBLASTICE ACUTE / antigène de la leucémie aiguë lymphoblastique / antigen of acute lymphoblastic leuk(a)emia. Prezenţa acestui a., alături de morfologia limfoblastică şi prezenţa terminal-deoxinucleotidiltransferazei (TdT), caracterizează criza blastică de tip limfoid din evoluţia leucemiei mielocitare cronice.

ANTIGEN RIBONUCLEOPROTEIC / antigène ribonucléoprotéique / ribonucleoproteic antigen. A. pentru care, în *boala mixtă a ţesutului conjunctiv, se observă titruri înalte de anticorpi circulanţi. Natura a. r.: anticorpii antiribonucleoproteine imunoprecipită complexele proteice U1 ARNm.

ANTIGEN SPECIFIC PROSTATIC / antigène spécifique prostatique / prostate specific antigen. Glicoproteină componentă a secreţiei prostatice (serin-protează kalicrein-like, cu M_r 34 kDa), produsă de celulele epiteliale ale prostatei. A. s. p. este secretat în mod normal, dar poate atinge concentraţii foarte mari îndeosebi în cancerul de prostată. Dozarea a. s. p. în serul sanguin este un test (diagnostic precoce) de screening al cancerului prostatic, recomandat frecvent la bărbaţii peste 50 de ani. Concentraţii crescute se observă şi în afecţiuni benigne, ca hiperplazia prostatică, prostatita sau infarctul prostatic. Abrev.: PSA.

ANTIGEN TISULAR / antigène tissulaire / tissue antigen. A. prezent în toate celulele organismului. A. t. marchează caracteristicile particulare ale fiecărui individ şi joacă un rol esenţial în apărarea organismului. Astfel, o *grefă este acceptată numai dacă primitorul şi donorul prezintă a. t. identici, în caz contrar se produce *rejetul. În cazul rejetului, a. t. prezenţi la nivelul *grefonului vor provoca la primitor formarea de anticorpi. A. t. de natură lipoproteică depind de genele de histocompatibilitate. Ex.: a. eritrocitari ai sistemului AB0, a. leucoplachetari (în esenţă sistemul HLA). V. grup tisular, histocompatibilitate, rejet, sistem HLA.

ANTIGEN TUMORAL / antigène tumoral / tumour antigen. A. prezent în celulele canceroase. Ex.: a. al celulelor leucemice şi al celulelor sarcomatoase, *a. carcinoembrionar, a. carcinofetal glial etc. Unii dintre aceşti a. sunt prezenţi în mod normal la embrion (*a. fetali). A. t. sunt înrudiţi cu a. tisulari prin localizarea la suprafaţa membranei şi prin reacţiile imunitare pe care le provoacă. V. markeri tumorali.

ANTIGENI ALOGENICI / antigènes allogéniques / allogenic antigens. A. care se găsesc la membrii diferiţi genetic ai aceleiaşi specii. Ex.: un transplant renal de la mamă la fiică se numeşte alogrefă sau *homogrefă deoarece conţine a. Sin.: aloantigeni. V. homogrefă.

ANTIGENI FETALI / antigènes foetaux / f(o)etal antigens. O serie de glicoproteine care, în mod normal, există numai la embrion. La adulţi sunt prezenţi îndeosebi în plasma bolnavilor de cancer, de unde interesul dozării acestora în scop de diagnostic şi de clarificare a patogeniei. Cea mai cunoscută substanţă antigenică de acest tip este *alfafetoproteina. A fost descrisă, de asemenea, o gamafetoproteină, iniţial în cancerul de colon, apoi în alte cancere, dar şi în afecţiuni necanceroase (ciroză hepatică, colită). V. markeri tumorali.

ANTIGENI GRIPALI / antigènes grippaux / influenza antigens. A. pe baza cărora se diferenţiază virusurile gripale A, B, C (nucleoproteici – NP, ai proteinelor matricei – M) şi subtipurile A (a. g. hemaglutininici – H, neuraminidazici – N).

ANTIGENI DE GRUP SANGUIN / antigènes leucocytaires communs / blood group antigens. Sistem bine definit de a. eritrocitari controlat de un locus cu un număr variabil de gene alele. Ex.: sistemul AB0, cu patru gene alele majore (A1, A2, B, 0) ale unui locus de pe braţul lung al cromozomului 9. Primele trei gene codează a. glucidici.

ANTIGENI HETEROFILI / antigènes hétérophiles / heterophilic antigens. A. detectaţi la organisme aflate la distanţă în arborele filogenetic, ex. tipic fiind *antigenul Forssman. A. h. au în comun unul sau mai mulţi *epitopi, ceea ce stă la baza înrudirii lor antigenice. Ca urmare, ei dau reacţii încrucişate, adică se combină cu acelaşi *anticorp specific datorită prezenţei epitopilor comuni. Reacţia încrucişată a a. h. are o serie de aplicaţii practice. V. de ex. *cardiolipină şi *reacţie Weil-Felix.

ANTIGENI DE HISTOCOMPATIBILITATE / antigènes d'histocompatibilité / histocompatibility antigens. A. prezenţi pe suprafaţa tuturor celulelor sau ţesuturilor din organism, care determină compatibilitatea sau incompatibilitatea ţesuturilor transplantate. Aceşti a. induc răspunsul imun al organismului gazdă, care poate determina *rejetul ţesutului (organului) transplantat. Cei mai importanţi a. de h. sunt produşii genelor *complexului major de histocompatibilitate. A. de h. nu diferă în funcţie de un organ sau de la un ţesut la altul, dar diferă de la individ la individ, în funcţie de linia genetică. Sin.: antigeni de transplantare. V. şi sistem HLA.

ANTIGENI HLA / antigènes HLA / HLA antigens. Cei mai importanţi a. leucoplachetari sau tisulari, grupaţi în *sistemul HLA. V. sistem HLA, antigen tisular, complex major de histocompatibilitate.

ANTIGENI LEUCOCITARI COMUNI / antigènes leucocytaires communs / common leukocytic antigens. A. (LCA, CD45) utilizaţi în evaluarea imunohistologică a biopsiilor de la pacienţii cu cancer metastatic cu sediu primar necunoscut. Sugerează existenţa neoplaziilor limfoide.

ANTIGENI ONCOFETALI / antigènes oncofetaux / oncof(o)etal antigens. Markeri tumorali, produşi ai unor gene care se manifestă în timpul diferenţierii normale a ţesuturilor fetale. Cei doi a. o. cu utilitate clinică sunt *antigenul carcinoembrionar şi *alfafetoproteina.

ANTIGENI SINGENICI / antigènes singéniques / syngenic antigens. A. existenţi la indivizi identici genetic, cum sunt gemenii monozigoţi. Animalele identice din punct de vedere genetic (linii *inbred) se obţin experimental prin încrucişări *consangvine repetate, timp de cel puţin 20 de generaţii. A. s. nu declanşează reacţii de *rejet.

ANTIGENI DE TRANSPLANTARE / antigènes de transplantation / transplantation antigens. Sin.: antigeni de histocompatibilitate (v.).

ANTIGENI XENOGENICI / antigènes xénogéniques / xenogenic antigens. A. care se găsesc la specii diferite. În caz de transplant între specii diferite, a. x. sunt extrem de imunogenici, declanşând reacţii puternice de *rejet. Este cazul *heterogrefei.

ANTIGENICITATE, s. f. / antigénicité, s. f. / anti-genicity. [*Gr. **anti** = contra; **gennan** = a produce.*] 1) Proprietatea unei substanţe de a se comporta ca un antigen, adică de a provoca formarea de anticorpi. 2) A. este definită uneori ca fiind proprietatea antigenului de a modifica comportamentul imunologic al organismului în care a fost introdus, prin crearea unei stări de *toleranţă imunologică. În acest caz nu se generează anticorpi.

ANTIGLOBULINĂ, s. f. / antiglobuline, s. f. / anti-globulin. [*Gr. **anti** = contra; lat. **globulus**, dim. de la **globus** = glob; **-ină**.*] Globulină din serul sanguin care acţionează ca anticorp împotriva unei alte globuline (inclusiv imunoglobulină) purtătoare de situsuri antigenice şi care se comportă ca un antigen. V. grupe sanguine, imunoglobulină, test Coombs.

ANTIGUTOS, adj., s. n. / antigoutteux, -euse, adj., s. m. / antigout drug. [*Gr. **anti** = contra; lat. **guta** = picătură, lacrimă; sin. în limba lat. din Evul Mediu cu **humor** = umoare.*] 1) Despre un medicament care acţionează împotriva alterărilor metabolice din *gută. 2) Medicament utilizat, exclusiv sau nu, în tratamentul gutei. Se disting trei grupe de a.: a) inhibitoare ale sintezei de *acid uric (*alopurinol, *acid orotic); b) a. care cresc excreţia de acid uric (uricozurice); c) antiinflamatoare utile şi în tratamentul crizei acute de gută (*colchicină, *fenilbutazonă şi *glucocorticoizi).

ANTIHELMINTIC, adj. / anthelminthique, adj. / anthelminthic. [*Gr. **anti** = contra; **helmins, -inthos** = vierme.*] Sin.: vermifug (v.).

ANTIHEMOLITIC, s. n., adj. / antihémolytique, s. m., adj. / antihemolytic. [*Gr. **anti** = contra; **haima, -atos** = sânge; **lysis** = distrugere.*] (Agent) care previne *hemoliza.

ANTIHEMORAGIC, adj., s. n. / antihémorragique, adj., s. f. / antihemorrhagic. [*Gr. **anti** = contra; **haimorrhagia**, de la gr. **haima, -atos** = sânge; **rhegnynai** = a ţâşni, a izbucni.*] 1) Care opreşte hemoragia. 2) Agent medicamentos care previne sau stopează hemoragia.

ANTIHIPERTENSIV, adj. (1), s. n. (2) / antihypertenseur, adj. (1), s. m. (2) / antihypertensive. 1) Care acţionează asupra presiunii arteriale crescute. 2) Agent (medicament) cu această acţiune. Teoretic, un a. nu trebuie să fie lipsit de acţiune asupra presiunii arteriale a subiecţilor normali.

ANTIHISTAMINIC, adj., s. n. / antihistaminique, adj., s. m. / antihistaminic. [*Gr. **anti** = contra; **histos** = ţesătură, ţesut; **ammoniakon** = sare de amoniu găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia; **-ină**.*] 1) Care se opune efectelor *histaminei. 2) Medicament care inhibă acţiunile nocive ale histaminei din organism prin blocarea unuia din cele două tipuri principale de receptori histaminici, H_1 şi H_2. Se disting, astfel, două grupe de a.: a) **Antagoniştii receptorilor* H_1 suprimă reacţiile alergice declanşate prin stimularea receptorilor H_1. O serie de antagonişti H_1 (ex.: ciclizina şi prometazina) posedă şi proprietăţi *antiemetice. Ca efect secundar, generează somnolenţă şi uşoare tulburări de vedere, de unde recomandarea cu prudenţă celor ce conduc autovehicule. b) *Antagoniştii receptorilor* H_2, de tipul cimetidinei şi ranitidinei, sunt utili în tratamentul ulcerului peptic, suprimând secreţia hiperacidă rezultată prin stimularea receptorilor H_2. V. antiulceros şi receptori H.

ANTIHORMON, s. m. / antihormone, s. f. / anti-hormone. [*Gr. **anti** = contra; **hormon** = excitat, de la **hormaein** = a îndemna, a excita.*] Substanţă (medicament) care se opune efectelor unui hormon, acţionând asupra organismului, ţesutului sau celulelor ţintă, adică asupra structurilor sensibile la hormonul respectiv.

ANTI-IMUNOGLOBULINĂ, s. f. / anti-immunoglobuline, s. f. / anti-immunoglobulin. Anticorpi produşi de o specie animală şi dirijaţi contra părţii constante a unei clase de *imunoglobuline a altei specii.

ANTI-INFLAMATOARE NON STEROIDIENE / anti-inflammatoires non stéroidiens / nonsteroidal anti-inflammatory drugs. Siglă: *AINS*. Substanţe care reduc reacţia inflamatorie prin inhibarea producţiei a două tipuri de agenţi inflamatori: *prostaglandine (prin inhibiţia prostaglandin-endoperoxid-sintazei) şi *leucotriene (inhibiţia lipoxigenazelor).

ANTIINFLAMATOR, adj., s. n. / anti-inflammatoire, adj., s. m. / anti-inflammatory, antiphlogistic. [*Gr. **anti** = contra; lat. **inflammare** = a da foc.*] 1) Care combate *inflamaţia. 2) Agent (substanţă chimică, medicament) care acţionează contra inflamaţiei.

ANTILUETIC, adj., s. n. / antiluéthique, adj., s. m. / antiluetic. Sin.: antisifilitic.

ANTIMALARIC, adj., s. n. / antimalarique, adj., s. m. / antimalarial. [*Gr. **anti** = contra; it. **mala aria** = aer rău.*] Sin.: antipaludic (v.).

ANTIMETABOLIT, adj., s. m. / antimétabolite, adj., s. m. / antimetabolite. [*Gr. **anti** = contra; **metaballein** = a se schimba.*] 1) Despre o substanţă care perturbă metabolismul. 2) În general, substanţă asemănătoare ca structură unui anumit *metabolit şi care poate perturba lanţul metabolic deoarece se substituie metabolitului respectiv. Ex.: sulfamidele sunt a. ai acidului paraaminobenzoic. 3) În oncologie, agent antineoplazic care acţionează prin inhibiţia sintezei unor nucleoproteine, această inhibiţie efectuându-se prin competiţie cu precursorii naturali. A. se grupează în *antifolice, *antipurinice, *antipirimidinice şi *azaserină.

ANTIMICOTIC, adj., s. n. / antimycotique, adj., s. m. / antimycotic. [*Gr. **anti** = contra; **mykes, myketos** = ciupercă.*] (Medicament) care distruge ciupercile microscopice sau inhibă creşterea lor. Sin.: antifungic.

ANTIMITOTIC, adj., s. n. / antimitotique, adj., s. m. / antimitotic. [*Gr. **anti** = contra; **mitos** = aţă, fir, mitoză.*] 1) Care împiedică *mitoza. 2) Medicament care împiedică diviziunea şi, deci, proliferarea celulară, în cancere sau în leucemii. Tipuri de a.: a) enzime - asparaginaza; b) antimetaboliţi - antifolice (aminopterină, metotrexat), antipurine (mercaptopurină), antipirimidine (fluorouracil); c) alchilante (ciclofosfamidă, cisplatin); d) antibiotice - antracicline, actinomicină, mitomicină, bleomicină; e) substanţe blocante ale mitozei în metafază - vincristină, vinblastină; f) hormoni (androgeni, estrogeni) şi antihormoni (antiandrogeni, antiestrogeni) etc. Sin.: anticanceros, antineoplazic.

ANTIMONIU, s. n. / antimoine, s. m. antimony. [*Lat.* ***antimonium****, din ar.* ***âithmid****, de la gr.* ***stimmi*** *= oxid de antimoniu, folosit pentru vopsirea sprâncenelor.*] Elementul 51, Sb (stibiu); formează numeroase combinaţii otrăvitoare sau, dimpotrivă, de interes medical. Ingestia compuşilor de a., rareori expunerea industrială, produce simptome comparabile cu intoxicaţia cu arsenic.

ANTINEOPLAZIC, adj., s. n. / antinéoplasique, adj., s. m. / antineoplastic. [*Gr.* ***anti*** *= contra;* ***neos*** *= nou;* ***plasis*** *= modelare, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] V. antimitotic, def. 2.

ANTIONCOGENĂ, s. f. / anti-oncogène, s. m. / antioncogene, tumor supresor gene. [*Gr.* ***anti*** *= contra;* ***onkos*** *= masă, tumoră;* ***genos*** *= neam, urmaş, generaţie, sau* ***gennan*** *= a produce.*] Genă supresoare a cancerului, exprimându-se în manieră dominantă. Mutaţiile sale sunt recesive, de unde denumirea înşelătoare, utilizată uneori, de genă recesivă a cancerului.

ANTIOXIDANT, adj., s. m. / antioxydant, -e, adj., s. m. / antioxidant. [*Gr.* ***anti*** *= contra;* ***oxys*** *= acru, oxigen.*] 1) Care împiedică sau întârzie *oxidarea. 2) Substanţă (sau medicament) capabilă să neutralizeze radicalii liberi ai oxigenului. V. radical liber. Organismul posedă a. săi naturali, dar capacitatea de distrugere a radicalilor liberi pe această cale este limitată. De aceea, posibilitatea prevenirii leziunilor celulare şi tisulare provocate de radicalii liberi este de mare interes în medicină. In acest scop, se utilizează medicamente cu acţiune a. Cei mai cunoscuţi a. sunt: *vitamina C, *vitamina E şi betacarotenul (v. caroten). Sin.: antioxigen.

ANTIOXIGEN, s. m. / antioxygène, s. m. / antioxygen. Sin.: antioxidant (v.).

ANTIPALUDIC, adj., s. n. / antipaludique, adj., s. m. / antipaludian. [*Gr.* ***anti*** *= contra; lat.* ***palus, -udis*** *= mlaştină.*] (Substanţă) care este utilizată în profilaxia sau în tratamentul curativ al *paludismului. Se disting două mari grupe de a.: *schizonticide şi *gametocide. Unele a. exercită un efect *antiinflamator, cu acţiune lentă, fiind utilizate în tratamentul unor boli reumatismale sau al unor *conectivite. Sin.: antimalaric.

ANTIPARALEL, adj. / antiparallèle, adj. / autoparallel. 1) Despre cele două lanţuri polinucleotidice ale dublei elice a ADC orientate în sens invers. 2) Despre două lanţuri polipeptidice ale unei proteine orientate unul în sensul N → C terminal, iar celălalt în sensul C → N terminal.

ANTIPARAZITAR, adj., s. n. / antiparasitaire, adj., s. m. / antiparasitic. (Medicament) care este utilizat în tratamentul bolilor parazitare ale omului.

ANTIPARKINSONIAN, adj., s. n. / antiparkinsonien, -enne, adj., s. m. / antiparkinsonian. [*Gr.* ***anti*** *= contra;* ***James Apotheker Parkinson****, medic englez, 1755-1824.*] 1) Care diminuează rigiditatea şi tremurăturile din *boala Parkinson. 2) Medicament dotat cu aceste proprietăţi, îndeosebi anticolinergicele (ca medicamente simptomatice) şi substituenţii de dopamină (L-dopa asociată cu un inhibitor al dopa-decarboxilazei, amantadina şi bromocriptina).

ANTIPLASTIC, adj. / antiplastique, adj. / antiplastic. 1) Care este defavorabil procesului de vindecare al unei plăgi. 2) Care suprimă formarea celulelor.

ANTIPERISTALTISM, s. n. / antipéristaltisme, s. m. / antiperistalsis. [*Gr.* ***anti*** *= contra;* ***peristaltikos*** *= care are proprietatea de a se contracta, de la* ***peristellein*** *= a comprima (****peri*** *= în jurul;* ***stalsis*** *= comprimare, contracţie);* ***-ism****.*] Inversarea sensului de producere a *peristaltismului, contracţiile producându-se spre *tractul digestiv superior. A. duodenal este însoţit de vomă, dar la nivelul *colonului ascendent reprezintă un fenomen normal.

ANTIPIRETIC, adj., s. n. / antipyrétique, adj., s. m. / antipyretic. [*Gr.* ***anti*** *= contra;* ***pyretikos*** *= febril, de la* ***pyressein*** *= a avea febră.*] 1) Care previne sau combate febra. Sin.: antitermic, febrifug. 2) Medicament care are aceste efecte.

ANTIPIRIMIDINIC, adj., s. n. / antipyrimidique, adj., s. m. / pirimidine antagonists. Agent chimic antineoplazic din grupul antimetaboliţilor, care acţionează prin inhibarea sintezei bazelor pirimidinice. A. de bază este fluorouracilul.

ANTIPLACHETAR, adj., s. n. / antiplaquettaire, adj., s. m. / antiplatelet. [*Gr.* ***anti*** *= contra; fr.* ***plaquette****, din olandeză* ***plaken*** *= a cârpi, a petici.*] 1) Despre o substanţă sau un factor care se opune acţiunii plachetelor. 2) Medicament dotat cu această proprietate. Ex.: aspirină, dipiridamol, ticlopidină. V. şi antiagregant, receptor plachetar.

ANTIPLASMINĂ, s. f. / antiplasmine, s. f. / antiplasmin. [*Gr.* ***anti*** *= contra;* ***plasma*** *= obiect modelat;* ***-ină****.*] Enzimă sanguină care, în cursul coagulării normale, se opune disoluţiei *cheagului. *Fibrina se poate opune acestei acţiuni. O serie de *a. tisulare* (ca inhibitorul lui Kunitz, izolat din pancreas, şi al lui Frey, izolat din parotide) sunt utilizate în terapeutică. V. antifibrinolitic.

ANTIPORT, s. n. / antiport, s. m. / antiport. [*Gr.* ***anti*** *= contra; lat.* ***portare*** *= a purta, a transporta.*] Proteină membranară care transportă transmembranar doi ioni diferiţi sau două molecule mici în direcţii opuse, fie simultan, fie secvenţial. V. şi cotransport.

ANTIPROTEAZĂ, s. f. / antiprotéase, s. f. / anti-protease. [*Gr.* ***anti*** *= contra;* ***protos*** *= primul;* ***-ază****.*] Peptid sau proteină care blochează, mai mult sau mai puţin specific, reacţia de *hidroliză a legăturilor peptidice catalizată de *proteaze. A. dirijate împotriva virusului HIV sunt utilizate ca medicamente (ex.: indinavir, ritonavir).

ANTIPROTOZOAR, adj. (1), s. n. (2) / antiprotozoaire, adj. (1), s. m. (2) / antiprotozoal. 1) Care distruge protozoarele, sau blochează ciclul de creştere, ori de reproducere al acestora. 2) Agent medicamentos care distruge sau blochează creşterea ori reproducerea protozoarelor.

ANTIPRURIGINOS, adj., s. n. / antiprurigineux, -euse, adj., s. m. / antipruritic. [*Gr.* ***anti*** *= contra; lat.* ***prurigo, -inis*** *= mâncărime.*] 1) Care suprimă *pruritul. 2) Medicament cu acest efect, utilizat local, sub formă de *pomadă, sau pe cale generală. Ex.: medicament antihistaminic.

ANTIPSIHIATRIE, s. f. / antipsychiatrie, s. f. / antipsychiatry. [*Gr.* ***anti*** *= contra; lat.* ***psykhe*** *= suflet;* ***iatreia*** *= vindecare.*] Doctrină conform căreia bolile mentale reprezintă consecinţa agresiunilor sociale. Conform a., societatea este bolnavă, iar mijloacele terapeutice psihiatrice sunt violente pentru pacienţi.

ANTIPSIHOTIC, adj., s. n. / antipsychotique, adj., s. m. / antipsychotic. [*Gr.* ***anti*** *= contra;* ***psykhe*** *= suflet.*] 1) Care se opune tulburărilor mentale. 2) Medicament care posedă această proprietate. V. neuroleptic.

ANTIPURINIC, adj., s. n. / antipurique, adj., s. m. / purine antagonist. Agent chimic antineoplazic din grupul antimetaboliţilor, care acţionează prin inhibarea sintezei bazelor purinice. A. de bază este mercaptopurina, care este utilizată şi ca imunodepresor.

ANTIRABIC, adj. / antirabique, adj. / antirabic. [*Gr.* ***anti*** *= contra; lat.* ***rabies*** *= turbare.*] Care se opune rabiei (turbării). Ex.: *vaccin a.

ANTIRETROVIRAL, adj., s. n. / antirétroviral, -ale, -aux, adj., s. m. / antiretroviral. [*Gr.* ***anti*** *= contra; lat.* ***retro*** *= înapoi;*

***virus** = venin, otravă.*] 1) Care se opune *retrovirusurilor. 2) Substanţă dotată cu această proprietate, prescrisă în infecţia cu HIV. A. sunt inhibitoare ale *transcriptazei inverse sau *antiproteaze.

ANTISEPSIE, s. f. / antisepsie, s. f. / antisepsis. [*Gr.* ***anti** = contra; **sepsis** = putrefacţie, infecţie.*] 1) Denumire generală pentru metodele de combatere a infecţiilor septice prin distrugerea sistematică a bacteriilor patogene în locurile unde acestea se află. 2) Orice procedeu de reducere semnificativă a florei microbiene de la nivelul pielii sau al membranelor mucoase. V. şi asepsie, sterilizare.

ANTISEPTIC, adj., s. n. / antiseptique, adj., s. m. / antiseptic. [*Gr.* ***anti** = contra; **septikos** = putrezit, infectat.*] 1) Referitor la antisepsie. 2) Substanţă chimică, bacteriostatică sau bactericidă, aplicabilă pe ţesuturile vii. Prin extensie, termenul este utilizat şi pentru desemnarea substanţelor care, administrate *per os*, sunt destinate tratării unor infecţii digestive sau urinare.

ANTISER, s. n. / antisérum, s. m. / antiserum. [*Gr.* ***anti** = contra; lat. **serum** = zer.*] Ser sanguin de origine animală sau umană care conţine anticorpi specifici unui antigen determinat, obţinuţi prin inocularea acestui antigen. A. poate fi utilizat pentru imunizare pasivă, adică introducerea de anticorpi deja produşi, într-un organism, pentru apărarea împotriva unei boli cu risc imediat. În acest caz, este mai adecvată denumirea de ser imunizant. De asemenea, a. poate fi utilizat în laborator pentru identificarea sau dozarea (ex.: prin *radioimunodozare) a unui antigen necunoscut. Sin.: imunoser, ser imunizant.

ANTISEROTONINE, s. f. pl. / antisérotonines, s. f. pl. / antiserotonins, serotonin antagonists. Grup de medicamente care se opun efectelor *serotoninei dintr-o serie de stări patologice, îndeosebi alergii, migrenă, *dumping syndrome, tumori carcinoide ale intestinului subţire.

ANTISIFILITIC, adj., s. n. / antisyphilitique, adj., s. m. / antisyphilitic. Sin.: antiluetic (v.).

ANTISPASTIC, adj. / spasmolytique, adj. / spasmolytic. [*Gr.* ***anti** = contra; lat. **spasticus**, gr. **spastikos** = care trage înăuntru, de la gr. **span** = a trage.*] Sin.: spasmolitic (v.).

ANTISTREPTOKINAZĂ, s. f. / antistreptokinase, s. f. / antistreptokinase. Anticorp care inhibă *streptokinaza. A. este produsă în organism în caz de infecţie cu *streptococi (grupele A, C şi G) care posedă streptokinază sau fibrinolizină streptococică.

ANTISTREPTOLIZINĂ O / antistreptolysine O / antistreptolysin O. [*Gr.* ***anti** = contra; **streptos** = răsucit; **lysis** = distrugere, de la **lyein** = a distruge; **-ină**; **O** provine din termenul engl. **oxygen-labile**.*] Anticorp elaborat de organism în evoluţia infecţiilor cu streptococi (A, C şi G) care posedă antigenul corespondent, streptolizina O. Dozarea a. este un test indirect, util pentru diagnosticul şi aprecierea evolutivităţii infecţiilor streptococice (nivelul normal este sub 200 unităţi/ml ser). Abrev.: ASLO. V. şi test ASLO.

ANTISUDORAL, adj., s. n. / antisudoral, adj., s. m. / antisudorific, antihidrotic. (Produs) care inhibă *perspiraţia exagerată, dar este utilizat şi în cazurile normale ca dezodorizant.

ANTITERMIC, adj., s. n. / antithermique, adj., s. m. / antifebrile. [*Gr.* ***anti** = contra; **thermos** = cald, de la **therme** = căldură.*] Sin.: antipiretic (v., def. 1).

ANTITIROIDIAN, adj., s. n. / antithyroïdien, -enne, adj., s. m. / antithyroid. [*Gr.* ***anti** = contra; **thyreos** = pavăză, scut; **eidos** = formă.*] 1) Care se opune acţiunii hormonilor tiroidieni. 2) Substanţă care împiedică formarea hormonilor tiroidieni.

ANTITOXIC, adj. / antitoxique, adj. / antitoxic. [*Gr.* ***anti** = contra; **toxikon** = otravă pentru vârful săgeţilor, de la **toxon** = săgeată.*] Care acţionează împotriva unei toxine. Ex.: ser a. Acţiunea a. se măsoară în unităţi standardizate.

ANTITOXINĂ, s. f. / antitoxine, s. f. / antitoxin. [*Gr.* ***anti** = contra; **toxikon** = otravă pentru vârful săgeţilor, de la **toxon** = săgeată; **-ină**.*] 1) Anticorp specific pentru o anumită *toxină. 2) Antiser purificat, obţinut prin imunizarea unor animale (de obicei, cai) cu anumite toxine sau veninuri (de şarpe, de scorpion) şi utilizat terapeutic ca mijloc de imunizare pasivă împotriva infecţiilor cu agenţi toxigeni (ex.: botulism, tetanos, difterie) sau a inoculării accidentale a veninurilor respective. A. sunt distruse la temperaturi relativ mici, de 60-70°C.

ANTITRAGUS, s. n. / antitragus, s. m. / antitragus. NA: antitragus. [*Gr.* ***anti** = contra; lat. **tragus**, gr. **tragos** = capră.*] Proeminenţă a lobului urechii, opusă şi posterioară *tragusului.

α_1-ANTITRIPSINĂ. Var. pentru alfa$_1$-antitripsină (v.).

ANTITROMBINĂ, s. f. / antithrombine, s. f. / anti-thrombin. [*Gr.* ***anti** = contra; **thrombos** = cheag; **-ină**.*] Substanţă din sângele circulant care intervine după formarea *trombusului, neutralizând lent trombina rămasă în exces. Se formează îndeosebi în ficat, dar şi în alte organe. Se disting: a) *a. I*, care este fibrina capabilă să fixeze prin adsorbţie cantităţi mari de trombină; b) *a. II*, care este cofactor al *heparinei; c) *a. III*, care inactivează progresiv trombina prin aderarea tranzitorie la fibrină sau acţionează ca un cofactor al heparinei, neutralizând factorul X Stuart (v. factori de coagulare); d) *a. IV*, produs de reacţie fibrinolitică, dezvoltat după formarea fibrinei.

ANTITROMBOTIC, adj., s. n. / antithrombotique, adj., s. m. / antithrombotic. [*Gr.* ***anti** = contra; **thrombos** = cheag.*] 1) Care se opune procesului de *tromboză. 2) Medicament dotat cu această proprietate, îndeosebi: *anticoagulante orale, *a. indirecte (*heparine) şi directe (*hirudină), ca şi *antiplachetare.

ANTITUBERCULOS, adj., s. n. / antituberculeux, -euse, adj., s. m. / antituberculotic. [*Gr.* ***anti** = contra; lat. **tuberculum** = umflătură mică.*] 1) Care se opune dezvoltării tuberculozei. Ex.: vaccinare a. V. vaccin BCG. 2) Medicament care acţionează împotriva bacilului Koch. Grupul de a. cuprinde medicamente care diferă prin compoziţia chimică şi modul de acţiune. A. principale sunt: izoniazida, rifampicina, etambutolul, pirazinamida, etionamida şi streptomicina (primul a. izolat şi sintetizat).

ANTIULCEROS, adj., s. n. / antiulcéreux, -euse, adj., s. m. / antiulcerative. [*Gr.* ***anti** = contra; lat. **ulcus, -eris** = rană.*] 1) Care se opune ulcerului, în general cu referire la ulcerul gastroduodenal. 2) Medicament dotat cu această proprietate, cele mai recente a. fiind antihistaminicele H_2 şi inhibitorii pompei gastrice de protoni (omeprazol).

ANTIVENIN, s. n. / antivenin, s. m. / antivenin, antivenom. [*Gr.* ***anti** = contra; lat. **venenum** = otravă.*] Ser care conţine antitoxine specifice pentru veninul unor animale (îndeosebi şerpi veninoşi, vipere) sau insecte. El provine, de obicei, de la cai hiperimunizaţi împotriva acestor veninuri.

ANTIVENINOS, adj. / antivenineux, -euse, adj. / antivenomous. [*Gr.* ***anti** = contra; lat. **venenum** = otravă.*] Care se opune acţiunii veninului. V. antivenin.

ANTIVIRAL, adj., s. n. / antiviral, -ale, -aux, adj., s. m. / antiviral. [*Gr.* ***anti** = contra; lat. **virus** = otravă, infecţie.*] 1) Care se opune multiplicării virusurilor. 2) Substanţă, medicament dotate cu această proprietate. Ex.: amantadină, aciclovir, azidotimidină, *interferon, dideoxicitidină, ganciclovir ş. a.

ANTIVITAMINĂ, s. f. / antivitamine, s. f. / antivitamin. [*Gr.* ***anti** = contra; lat. **vita** = viaţă; gr. **ammoniakon** = sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din*

Libia; -ină.] Substanţă care inhibă acţiunea unei *vitamine, acţionând prin competiţie, ca urmare a structurii sale foarte asemănătoare vitaminei respective. Ex.: a. K sunt anticoagulante orale care inhibă o gama-carboxilază microzomală hepatică, determinând sinteza de factori II, VII, IX, X ai coagulării incapabili să fixeze calciul.

ANTIVITAMINE K / antivitamines K / oral anticoagulants. Sin.: anticoagulante orale (v.).

ANTIVOMITIV, adj., s. n. / anti-émétique ou anti-émétisant, -e, adj., s. m. / antiemetic. [*Gr.* ***anti*** *= contra; lat.* ***vomitare*** *= a vărsa.*] 1) Care se opune vărsăturilor, vomismentelor. 2) Medicament cu acest efect, îndeosebi din grupele *antihistaminicelor şi *anticolinergicelor. A. sunt eficiente şi în alte tulburări, ca *rău de transport şi *vertij. Sin.: antiemetic.

ANTIXENIC, adj. / antixénique, adj. / antixenic. [*Gr.* ***anti*** *= contra;* ***xenos*** *= străin.*] Care se opune substanţelor străine organismului.

ANTRACOID, adj. / anthracoïde, adj. / anthracoid. [*Gr.* ***anthrax, -akos*** *= cărbune;* ***eidos*** *= formă.*] 1) Care are culoarea cărbunelui. Ex.: tumoră a. sau melanică. 2) Care se aseamănă cu *antraxul. Ex.: furuncul a.

ANTRACOSILICOZĂ, s. f. / anthracosilicose, s. f. / anthracosilicosis. [*Gr.* ***anthrax, -akos*** *= cărbune; lat.* ***silex, -icis*** *= piatră tare, granit;* ***-oză.***] V. antracoză.

ANTRACOZĂ, s. f. / anthracose, s. f. / anthracosis. [*Gr.* ***anthrax, -akos*** *= cărbune;* ***-oză.***] Pneumoconioză minerală cauzată de inhalarea cronică a pulberilor de cărbune. Este o boală profesională în cazul persoanelor care lucrează în mediu poluat cu astfel de pulberi (ex.: mineri). Existenţa a. pure este controversată. Mai frecvent, se pare că este vorba de antracosilicoză, siliciul intrând într-o proporţie variabilă în compoziţia pulberilor de cărbune.

ANTRAX, s. n. / anthrax, charbon, s. m. / anthrax. [*Gr.* ***anthrax, -akos*** *= cărbune.*] Boală infecţioasă acută a animalelor de fermă, produsă de *Bacillus anthracis*, care poate fi transmisă la om prin contact cu părul, pielea sau dejecţiile animalelor bolnave. La om, a. se manifestă îndeosebi prin leziuni cutanate (pustulă malignă, edem malign) sau, mai rar, prin leziuni viscerale (cărbune pulmonar sau digestiv). Netratat, a. poate fi fatal, dar administrarea unor doze mari de penicilină sau tetraciclină este eficace. Sin. pop.: cărbune, dalac.

ANTRECTOMIE, s. f. / antrectomie, s. f. / antrectomy. [*Lat.* ***antrum****, gr.* ***antron*** *= peşteră, cavitate; gr.* ***ektome*** *= excizie.*] 1) Ablaţia chirurgicală a pereţilor unui *antru anatomic, de ex. a. mastoidiană. 2) Rezecţia antrului piloric, de obicei combinată cu *vagotomie bilaterală în tratamentul chirurgical al ulcerului peptic.

ANTRENAMENT, s. n. / entraînement, s. m. / training. [*Fr.* ***entraînement****, din lat.* ***trahere*** *= a trage cu forţa, a târî.*] 1) Proces de întărire a organismului şi ameliorare a capacităţii de muncă, consecutiv modificărilor funcţionale şi structurale care au loc în organism sub influenţa exerciţiului şi a efortului crescut progresiv. 2) Exerciţiu sistematic în vederea dezvoltării fizice sau în vederea realizării unor performanţe speciale. 3) Adaptare prin repetare şi practică, în vederea atingerii unui anumit scop. Forme: a) *a. articular*, reeducare funcţională a unei articulaţii; b) *a. autogen* (v.); c) *a. mecanic*, efectuat prin intermediul unor dispozitive mecanice; d) *a. muscular* are ca obiectiv hipertrofia musculară; e) *a. sportiv*, proces complex, sub îndrumare pedagogică şi supraveghere medicală, pentru atingerea unor performanţe.

ANTRENAMENT AUTOGEN / entraînement autogène / autogenous training. Metodă psihoterapeutică recomandată în diferite forme de nevroză; constă din exerciţii de autosugestie în stare de relaxare psihomotorie. În româneşte, se foloseşte şi expresia *training autogen*, nerecomandată.

ANTRITĂ, s. f. / antrite, s. f. / antritis. [*Lat.* ***antrum****, gr.* ***antron*** *= peşteră, cavitate;* ***-ită.***] 1) Inflamaţia mucoasei *antrului mastoidian la sugar. V. şi antromastoidită. 2) Inflamaţia antrului piloric.

ANTRO-ATICOTOMIE, s. f. / antro-atticotomie, s. f. / antro-atticotomy. Intervenţie care constă în *trepanaţia *antrului şi *aticii prin abraziunea peretelui extern al celor două cavităţi. A.-a. se practică în caz de leziuni osteitice sau *colesteatom.

ANTRODUODENOSTOMIE, s. f. / antroduodénostomie, s. f. / gastroduodenostomy. [*Lat.* ***antrum****, gr.* ***antron*** *= peşteră, cavitate; lat.* ***duodeni*** *= în număr de 12, abreviere de la* ***duodeni digitorum*** *= de 12 degete (lungimea acestui segment intestinal); gr.* ***stoma, -atos*** *= gură.*] Sin.: gastroduodenostomie (v.).

ANTROMASTOIDITĂ, s f. / antromastoïdite, s. f. / antromastoiditis. [*Lat.* ***antrum****, gr.* ***antron*** *= peşteră, cavitate;* ***mastos*** *= mamelă;* ***eidos*** *= formă;* ***-ită.***] Inflamaţie a *antrului şi a *mastoidei. Reprezintă aproape totdeauna o complicaţie a unei *otite medii.

ANTROPOFILIE, s. f. / anthropophilie, s. f. / anthropophilia. [*Gr.* ***anthropos*** *= om;* ***philia*** *= atracţie, de la* ***philein*** *= a iubi.*] Tendinţa anumitor insecte (ţânţari) de a înţepa omul.

ANTROPOGAMAMETRIE, s. f. / anthropogammamétrie, s. f. / whole body counting. Detecţia şi măsurarea conţinutului organismului uman în radioizotopi emiţători de radiaţii gama. Scopul a. este supravegherea medicală a persoanelor expuse profesional sau accidental la contaminare radioactivă internă, pe cale respiratorie, digestivă sau cutanată.

ANTROPOGENEZĂ, s. f. / anthropogenèse, s. f. / anthropogenesis. [*Gr.* ***anthropos*** *= om;* ***genesis*** *= producere, de la* ***gennan*** *= a produce.*] Procesul apariţiei şi dezvoltării omului. Iniţial, s-a presupus că factorul primar al a. a fost dezvoltarea creierului, mersul biped contribuind la atenuarea caracterelor animalice. Argumentele paleontologice şi etologice au condus actualmente la considerarea, ca factor prim, a mersului biped, care a permis trecerea de la viaţa semiarboricolă la viaţa terestră. După unii specialişti, în a. se deosebesc o fază subumană şi o alta umană, cu o subfază euhominină.

ANTROPOLOGIE, s. f. / anthropologie, s. f. / anthropology. [*Gr.* ***anthropos*** *= om;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Ştiinţă care are ca obiect studiul originii, evoluţiei şi variabilităţii biologice a omului, în relaţie cu condiţiile naturale şi social-culturale. Se disting: 1) *A. biologică, somatică* sau *fizică* - are ca obiect studiul variaţiilor, în timp şi spaţiu, a caracteristicilor morfologice ale omului, îndeosebi prin măsurători ale oaselor. 2) *A. culturală* sau *etnologia* - are ca obiect cercetarea faptelor de cultură prin interpretarea cărora pot fi înţelese structurile sociale şi, prin prisma acestora, fiinţa umană.

ANTROPOMETRIE, s. f. / anthropométrie, s. f. / anthropometry. [*Gr.* ***anthropos*** *= om;* ***metron*** *= măsură.*] Denumirea ansamblului de tehnici utilizate pentru măsurarea diferitelor componente ale corpului uman.

ANTROPOMORFISM, s. n. / anthropomorphisme, s. m. / anthropomorphism. [*Gr.* ***anthropos*** *= om;* ***morphe*** *= formă;* ***-ism.***] Concepţie care atribuie unor fiinţe, lucruri sau procese, forme şi însuşiri omeneşti. Ex.: tendinţa de a studia comportamentul celorlalte vieţuitoare după modelul omului. Reversul a. este *zoomorfismul, exprimat uneori în cercetările de *etologie.

ANTROPOZOONOZĂ, s. f. / anthropozoonose, s. f. / anthropozoonosis. [*Gr.* ***anthropos*** *= om;* ***zoon*** *= animal;* ***nosos*** *= boală;* ***-oză.***] Boală comună omului şi animalelor vertebrate. Ex.: *arboviroză.

ANTROTOMIE, s. f. / antrotomie, s. f. / antrotomy. [*Lat.* ***antrum****, gr.* ***antron*** *= peşteră, cavitate; gr.* ***tome*** *= tăiere,* *secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Trepanaţia apofizei mastoide (sau *mastoidă), care asigură accesul în antrul mastoidian.

ANTRU, s. n. / antre, s. m. / antrum. NA: antrum, pl. antra. [*Lat.* ***antrum****, gr.* ***antron*** *= peşteră, cavitate.*] Cavitate naturală, osoasă sau viscerală. Importante: 1) *A. mastoidian* sau *pietros* (NA: *antrum mastoideum*), cavitate voluminoasă, cu aer, existentă în porţiunea mastoidiană a temporalului. Comunică cu celulele mastoidiene şi cu cavitatea timpanică. 2) *A. piloric* sau pilor (NA: *antrum pyloricum*), porţiunea joasă, aproape orizontală a stomacului, care comunică cu duodenul prin pilor. Sin.: mica tuberozitate gastrică.

ANUCLEAT, adj. / anucléé, adj. / anuclear, anucleate. Despre o celulă fără nucleu, chiar dacă ea provine dintr-o celulă nucleată. De ex., eritrocitul de mamifere. Termenul nu se utilizează pentru celulele *procariote.

ANULOPLASTIE, s. f. / annuloplastie, s. f. / annuloplasty. [*Lat.* ***anulus*** *= inel;* ***plastos*** *= modelat, de la* ***plassein*** *= a modela, a forma.*] Corectarea chirurgicală a unui orificiu anular anormal.

ANURIE, s. f. / anurie, s. f. / anuria. [*Gr.* ***an*** *- priv.;* ***ouron*** *= urină.*] Diminuarea până la dispariţia completă (între 0 şi 100 ml/24 ore) a excreţiei urinare din diferite cauze: 1) *A. angionecrotică*, în necroze cortico-renale. 2) *A. obstructivă*, prin prezenţa unui blocaj al căilor urinare, frecvent un calcul. 3) *A. postrenală*, prin obstrucţia ureterelor. 4) *A. prerenală*, prin filtrare glomerulară mult redusă ca urmare a scăderii fluxului sanguin renal sau a presiunii arteriale. 5) *A. renală*, de cauză strict renală etc. V. şi oligurie.

ANUS, s. n. / anus, s. m. / anus. NA.: anus. [*Lat.* ***anus*** *= şezut.*] Orificiul distal sau terminal al tubului digestiv, care se deschide în mod normal în regiunea posterioară a perineului. Patologic, a. poate fi *ectopic*, *imperforat* (cu persistenţa, completă sau incompletă a membranei anale), *vezical*, cu deschidere la nivelul vezicii urinare, dar imperforat, *vulvovaginal* sau *vestibular*, cu deschidere la nivel vulvar (dar imperforat). V. şi anus artificial, anus contra naturii.

ANUS ARTIFICIAL / anus artificiel / artificial anus. Orificiu anormal la nivelul intestinului, format printr-o metodă chirurgicală şi deschis la peretele abdominal, în situaţia în care lumenul intestinului gros nu permite pasajul materiilor fecale (de obicei, în caz de neoplasm localizat la acest nivel). A. a. permite derivarea totală (şi, de regulă, definitivă) a materiilor fecale.

ANUS CONTRA NATURII / anus contre nature / preternatural anus. Deschiderea intestinului la peretele abdominal, cu sediu variabil. Poate apărea ca urmare a unui proces patologic, în mod accidental, posttraumatic sau poate fi creat chirurgical (în acest din urmă caz este vorba, de fapt, de un *a. artificial). Permite trecerea celei mai mari părţi sau a totalităţii materiilor fecale, deosebindu-se astfel de *fistula stercorală.

ANUSCOP, s. n. / anuscope, s. m. / proctoscope. [*Lat.* ***anus*** *= şezut; gr.* ***skopos*** *= observator, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] *Specul de forma unui tub utilizat pentru examinarea *anusului, canalului anal şi a părţii inferioare a *rectului. Sin.: proctoscop.

ANXIETATE, s. f. / anxieté, s. f. / anxiety. [*Lat.* ***anxietas, -atis*** *= nelinişte, de la* ***anxius*** *= neliniştit, chinuit.*] Sentiment de pericol iminent şi nedeterminat, însoţit de o stare de rău, de agitaţie. În formele severe, apar reacţii neurovegetative caracteristice *angoasei. Neliniştea, a. şi angoasa sunt trei grade ale aceleaşi stări. *A. paroxistică pură* este un tip de angoasă în relaţie cu scăderea pasageră a irigaţiei sanguine bulbare, care survine de obicei noaptea (se asociază cu teamă, transpiraţii reci, tegumente palide, uneori criză de angină pectorală sau de astm). *A. vestibulară* reprezintă o formă de a. care apare în caz de leziuni vestibulare.

ANXIOGEN, adj. / anxiogène, adj. / anxiogenic. [*Lat.* ***anxius*** *= neliniştit, chinuit; gr.* ***gennan*** *= a produce.*] Care provoacă *anxietate sau *angoasă. Se spune despre o stimulare sau despre o situaţie existenţială.

ANXIOLITIC, adj., s. n. / anxiolytique, adj., s. m. / anxiolytic. [*Lat.* ***anxius*** *= neliniştit, chinuit; gr.* ***lytikos*** *= care distruge, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] 1) Care atenuează sau reduce *anxietatea. 2) Clasă de medicamente destinată să reducă anxietatea. A. pot fi sedative în doză mică sau pot avea, în doză mare, proprietăţi hipnotice. V. tranchilizant.

AORTĂ, s. f. / artère aorte / aorta. [*Gr.* ***aorte****, de la* ***aeirein*** *= a ridica în aer şi* ***aer -os*** *= aer.*] V. tab. anat. - artere.

AORTĂ ASCENDENTĂ / aorte ascendante / ascending part of aorta. V. tab. anat. - artere.

AORTĂ DESCENDENTĂ (v. aortă toracică, aortă abdominală) / aorte descendante / descending aorta. V. tab. anat. - artere.

AORTĂ TORACICĂ / aorte thoracique / thoracic aorta. V. tab. - anat. artere.

AORTOGRAFIE, s. f. / aortographie, s. f. / aortography. [*Gr.* ***aorte****, de la* ***aeirein*** *= a ridica în aer şi* ***aer, -os*** *= aer;* ***graphein*** *= a scrie.*] Examen radiologic al aortei consecutiv injectării unei substanţe de contrast hidrosolubile.

AORTOMIELOGRAFIE, s. f. / aortomyélographie, s. f. / spinal arteriography. Examen radiologic al vaselor medulare după injectarea, globală sau selectivă, pornind de la aortă, a unui produs de contrast în pediculii vasculari ai măduvei spinării.

AORTOMIOPLASTIE, s. f. / aortomyoplastie, s. f. / aortomyoplasty. Intervenţie chirurgicală care constă în acoperirea aortei ascendente sau descendente cu muşchiul mare dorsal a cărui electrostimulare permite contracţia în diastolă. În acest mod se realizează o asistenţă circulatorie prin contrapulsiune aortică cronică în insuficienţele cardiace severe. V. cardiomioplastie.

APAMINĂ, s. f. / apamine, s. f. / apamin. Substanţă peptidică prezentă în veninul de himenoptere (albine) alcătuită din 18 aminoacizi şi 2 punţi S-S. Are efecte neurotoxice şi inhibă neurotransmisia, mai ales a informaţiilor legate de *termoalgezie.

APARAT, s. n. / appareil, s. m. / apparatus (1), device (2). [*Lat.* ***ad*** – aproape de, spre, ***parare*** – a prepara] 1) Ansamblu de organe care concură la realizarea unei anumite funcţii. Ex.: a. respirator, a. digestiv, *a. locomotor etc. Termenul poate fi sin. cu sistem (ex.: sistem digestiv), cu excepţia structurilor care nu se află în continuitate (ex.: sistem reticulohistiocitar) 2) Denumire generică pentru un ansamblu de piese care susţin, menţin sau înlocuiesc o parte din corp, îndeosebi din cadrul *aparatului locomotor. Există o mare diversitate de a., denumite în raport cu scopul sau regiunea anatomică unde sunt amplasate. Ex.: a. corector progresiv, a. ischiopubian (*orteză cu susţinere ischiatică), a. jambier (orteză jambieră), a. pentru mers (orice orteză a membrului inferior adaptată la mers), *a. ortopedic, pelvipedios, a. de suspensie, a. toracopedios (asocierea unui suport al trunchiului cu orteze ale membrului inferior).

APARAT GOLGI / appareil de Golgi / Golgi apparatus. [***Camillo Golgi****, histolog italian, profesor la Pavia, 1843-1926; premiul Nobel pentru fiziologie/medicină în 1906.*] Sistem de membrane citoplasmatice prezent în mod constant în celulele nucleate, constituit din vezicule şi sacule. A. G. participă la sinteza *poliozidelor şi concentrează substanţele elaborate de *reticulul endoplasmic, transformându-le în produse de secreţie. La acest nivel, glucidele şi lipidele sunt legate de proteine. Datorită rolului a. G., în prezent se stabilesc o serie de markeri specifici utili atât în fiziologia moleculară, cât şi în patologie.

APARAT JUXTAGLOMERULAR / appareil juxta-glomérulaire / juxtaglomerular apparatus. Formaţiune situată la polul vascular al *glomerulului renal alcătuită din: 1) Arteriole aferente şi eferente. 2) O masă de celule juxtaglomerulare alcătuită din două tipuri celulare, celule granulare (localizate îndeosebi în peretele arteriolei aferente şi care secretă *renina) şi celule agranulare, situate în triunghiul format de arteriolele aferente şi eferente, pe de o parte, şi *macula densa*, pe de altă parte. 3) *Macula densa*, regiune celulară specializată a peretelui tubului distal.

APARAT LOCOMOTOR / appareil locomoteur / locomotor apparatus. Ansamblul scheletului împreună cu articulaţiile (inclusiv ligamentele), muşchii şi tendoanele care mobilizează piesele osoase unele în raport cu altele.

APARAT ORTOPEDIC / appareil orthopédique / orthosis. Termen generic pentru orice *proteză, *orteză sau, uneori, aparat gipsat.

APARAT VESTIBULAR / appareil vestibulaire / vestibular organ. Ansamblul organelor senzoriale ale urechii interne cuprinzând maculele *utriculei şi *saculei şi crestelele ampulelor vestibulare (v. canale semicirculare). Maculele sunt receptorii acceleraţiilor lineare (orientarea capului în câmp gravitaţional în absenţa deplasării, sau acceleraţia în cazul unei mişcări lineare). Crestele ampulelor vestibulare sunt receptori ai acceleraţiilor tangenţiale ale capului (rotaţia capului).

APAREUNIE, s. f. / apareunie, s. m. / apareunia. [*Gr. **a** - priv.; **pareune** = împerechere.*] Incapacitatea sau imposibilitatea de executare a coitului.

APATIC, adj. / apathique, adj. / apathetic. [*Gr. **a** - priv.; **pathos** = afecţiune.*] Caracterizat prin *apatie.

APATIE, s. f. / apathie, s. f. / apathy. [*Gr. **apatheia**, de la **a** - priv.; **pathos** = afecţiune.*] Diminuarea sau absenţa interesului faţă de propria persoană sau faţă de cei din jur; absenţa dorinţelor şi a reacţiilor la stimuli psihici, inerţie psihică. Poate fi constituţională sau dobândită (ex.: hipotiroidie, hipertensiune intracraniană, demenţă etc.).

APATITĂ, s. f. / apatite, s. f. / apatite. [*Gr. **apatao** = eu înşel.*] Fosfat de calciu cu formula generală $Ca_5(PO_4)_3X$. X poate fi - simultan - clorul, fluorul şi radicalul hidroxil (OH), de unde etimologia termenului. Când unul din aceste componente este majoritar rezultă, respectiv, cloroapatita, fluorapatita şi *hidroxiapatita.

APĂ, s. f. / eau, s. f. / water. [*Lat. **aqua** = apă.*] Principalul constituent al organismelor vii, cu formula chimică H_2O şi M_r 18,016, a. este un lichid cu proprietăţi fizice particulare şi complexe şi cu roluri multiple, fiind denumită „matricea vieţii", datorită calităţii sale de mediu general în care se desfăşoară schimburile metabolice vitale, ca şi datorită dependenţei şi condiţionării oricărei forme actuale de viaţă de prezenţa a. Rolurile principale ale a. în organism: solvent universal în mediile interstiţial şi intracelular, mediu de dispersie, este necesară în reacţiile de hidroliză, are rol de „tamponare" a variaţiilor de temperatură din organism, rol de protecţie mecanică (îndeosebi în cazul SNC). Proporţia de a. din organism variază în funcţie de vârstă (la nou-născut 67-74 %, iar la adult 58-67%) şi în funcţie de sex, la femei fiind mai redusă din cauza masei mai mari de ţesut adipos. În ţesuturi, cantitatea de a. este proporţională cu intensitatea proceselor metabolice. A. i s-au mai atribuit şi alte roluri, mai mult sau mai puţin „misterioase" atâta timp cât nu pot fi explicate ştiinţific. Caracterul de *dipol al moleculei de a. şi abilitatea sa de a forma *legături de hidrogen, precum şi alte proprietăţi fizice particulare ale acesteia ar putea permite în viitor o înţelegere mai precisă a relaţiei apă-organisme vii. V. şi acvaparine.

APĂ GREA / eau lourde / heavy water. A. cu formula chimică D_2O, în care *deuteriul înlocuieşte hidrogenul simplu. A. g. are efecte de blocare a unor procese fiziologice şi metabolice, deşi parametrii săi fizici nu se deosebesc semnificativ de cei ai apei obişnuite.

APĂ LEGATĂ / eau liée / bound water. Fracţiune a a. conţinută în organism care este asociată cu diverse molecule sau substanţe hidrosolubile. V. apă liberă.

APĂ LIBERĂ / eau libre / free water. Fracţiune a a. conţinută în organism care nu este legată cu diverse molecule sau substanţe hidrosolubile. Circuitul său în organism depinde de hormonul antidiuretic şi de rinichi. V. apă legată.

APĂ OXIGENATĂ / eau oxygénée / hydrogen peroxide. H_2O_2, *antiseptic oxidant utilizat, în soluţii puţin concentrate, în toaleta plăgilor. Sin.: paroxid de hidrogen.

APĂRARE MUSCULARĂ / défense musculaire / muscular defense, muscle guarding. Contracţie provocată şi dureroasă a muşchilor peretelui abdominal. Dispare la palpare progresivă şi reflectă o inflamaţie peritoneală localizată. V. contractură abdominală.

APE MINERALE / eaux minérales / mineral waters. A. naturale saline, cu compoziţie complexă şi cu proprietăţi terapeutice variate, în funcţie de compoziţie. A. m. conţin în soluţie una sau mai multe săruri minerale, cele mai importante corespunzând anionilor CO_3^{2-}, SO_4^{2-}, PO_4^{3-} şi cationilor Na^+, K^+, Li^+, Mg^{2+}, Ca^{2+}, Fe^{2+}. În funcţie de compoziţia lor, sunt utilizate ca *a. potabile* (*de masă*) sau în scop terapeutic (ca *a. medicamentoase* sau pentru băi reci ori calde). Unele a. m. sunt uşor radioactive. Acţiunea terapeutică a a. m. decurge din proprietăţile fizice şi din natura mineralizării acestora. În general, eficacitatea unei a. m. este maximă în cazul utilizării direct de la sursă.

APECED / APECED / APECED. [*Acronim din engl.: Autoimmune PolyEndocrinopathy - Candidiasis - Ectodermal Dystrophy.*] Boală autoimună rară ce afectează mai ales glandele endocrine, dar şi alte ţesuturi. Cele mai comune simptome includ *hipoparatiroidie, susceptibilitate cronică la infecţii cu *Candida şi *boală Addison. Caracterul ereditar este autozomal recesiv şi afectează gena *AIRE (AutoImmune Regulator protein).*

APEDUCT (aqueduct), s. n. / aqueduc, s. m. / aqueduct. NA: aqueductus, pl. aqueductus. [*Lat. **aqua** = apă; **ductus** = ducere, de la **ductare** = a conduce.*] În anatomie, nume dat canalelor fine existente într-un os. *a. lui Sylvius* (NA: *aqueductus cerebri*) reprezintă o porţiune din canalul ependimar situată la nivelul istmului encefalului care face să comunice extremitatea superioară a ventriculului al IV-lea cu faţa posterioară a ventriculului al III-lea.

APENDICE, s. n. / appendice, s. m. / appendix, appendage. NA: appendix, pl. appendices. [*Lat. **appendix, -icis** = adaos, supliment.*] 1) Termen anatomic general care desemnează o parte accesorie, suplimentară sau dependentă ataşată unei structuri anatomice. 2) În accepţiune curentă, *a. vermicular* (*ileocecal* sau *vermiform*, NA: *appendix vermiformis*), diverticul cecal vermiform, mai mult sau mai puţin flectat, având lungimea de 7-8 cm şi diametrul de 4-8 cm. A. v. prezintă o poziţie foarte variabilă în raport cu cecul: posterior (retrocecal), anterior (prececal) şi dedesubtul cecului (subcecal). De aici, dificultăţile care apar uneori în abordarea chirurgicală. În mod normal, a. v. este mobil şi liber, fără aderenţe. Submucoasa a. conţine numeroşi foliculi limfatici a căror inflamaţie determină *apendicita.

APENDICE XIFOID / appendice xiphoïde / xiphoid process. NA: processus xiphoideus. [*Gr.* ***xiphos*** *= sabie ;* ***eidos*** *= în formă de.*] Apendicele cartilaginos ou un nucleu osos, conectat cu capătul inferior a corpului sternului. Este denumit uneori cartilajul ensiform sau mucronat.

APENDICECTOMIE, s. f. / appendicectomie, s. f. / appendicectomy, appendectomy. [*Lat.* ***appendix, -icis*** *= adaos, supliment; gr.* ***ektome*** *= excizie.*] Ablaţie chirurgicală a *apendicelui vermicular.

APENDICITĂ, s. f. / appendicite, s. f. / appendicitis. [*Lat.* ***appendix, -icis*** *= adaos, supliment;* ***-ită*** .] Inflamaţie acută sau cronică a apendicelui vermicular. Multiple forme: 1) *A. abcedantă*, proces supurativ al apendicelui. 2) *A. acută*, formă evolutivă bruscă, cu fenomene generale şi digestive. V. şi punct Clado, punct Munro, semn Aaron, semn McBurney 3) *A. atrofică*, inflamaţie cronică apendiculară în care elementele constituente ale organului sunt înlocuite cu ţesut de scleroză. 4) *A. congestivă*, proces iritativ apendicular. 5) *A. cronică*, proces inflamator şi distrofic al apendicelui. V. şi semn Baron, semn Bastedo. 6) *A. flegmonoasă*, inflamaţie acută supurativă difuză a apendicelui. 7) *A. foliculară*, inflamaţie localizată în foliculii limfatici ai apendicelui. 8) *A. gangrenoasă*, prin tromboza vaselor apendicelui şi a mezoului. 9) *A. hiperplazică*, inflamaţie cronică apendiculară caracterizată prin hiperplazia celulelor adipoase. 10) *A. larvată*, inflamaţie latentă. 11) *A. lombară*, apendice în poziţie anormală, retrocecală înaltă, cu simptomatologie lombară dreaptă înaltă. 12) *A. pelviană*, cu apendice în poziţie pelvină şi simptomatologie genitală sau urinară. 13) *A. perforată*, complicaţie a unei apendicite acute. 14) *A. purulentă*, supurată. 15) *A. recurentă*, survine la un interval de timp după un alt proces inflamator apendicular. 16) *A. toxică*, cu apendice aparent normal, deoarece leziunile sunt endoapendiculare, dar manifestate prin leziuni hepatorenale, cu fenomene toxice grave.

APENDICOCEL, s. n. / appendicocèle, s. f. / appendicocele. [*Lat.* ***appendix, -icis*** *= adaos, supliment; gr.* ***kele*** *= hernie, tumoră.*] Hernia *apendicelui vermicular.

APENDICULAR, adj. / appendiculaire, adj. / appendicular. Referitor la *apendicele vermicular (v. apendice, def. 2).

APETIT, s. n. / appétit, s. m. / appetite. [*Lat.* ***appetitus*** *= poftă, dorinţă.*] Termen care, dacă este utilizat cu referire la alimentaţie, desemnează o dorinţă de a mânca selectiv anumite alimente, spre deosebire de *foame, care prezintă un caracter imperios.

APEX, s. n. / apex, s. n. / apex. NA: apex, pl. apices. [*Lat.* ***apex, -icis*** *= vârf, culme.*] Extremitate, vârf, punct culminant al unei formaţiuni anatomice.

APEXITĂ, s. f. / apexite, s. f. / petrositis. Sin.: petrozită (v.).

APEXOCARDIOGRAMĂ, s. f. / apexocardio-gramme, s. m. / apexocardiogram. [*Lat.* ***apex, -icis*** *= vârf, culme; gr.* ***kardia*** *= inimă;* ***gramma*** *= înscriere.*] Curbă obţinută prin înregistrarea grafică a şocului apexian. Var.: apexogramă.

APEXOGRAMĂ. Var. pentru apexocardiogramă (v.).

APICAL, adj. / apical, -ale, -aux, adj. / apical. [*Lat.* ***apex, -icis*** *= vârf, culme.*] Referitor la vârful unei celule, al unei structuri sau al unui organ. Suprafaţa a. a unei celule epiteliale se află pe faţa liberă, expusă, partea opusă fiind suprafaţa bazală. Faţa bazală este dispusă pe *lama bazală, care separă epiteliul de alte ţesuturi.

APICOLIZĂ, s. f. / apicolyse, s. f. / apicolysis. [*Lat.* ***apex, -icis*** *= vârf; gr.* ***lysis*** *= distrugere, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] 1) Operaţie care produce turtirea vârfului unui plămân, prin decolare pleuro-parietală. 2) Leziune resorbtivă a procesului apical al rădăcinii dentare, consecutiv unor infecţii cronice parodontale, ca urmare a cariilor dentare complicate.

APIRAZĂ, s. f. / apyrase, s. f. / apyrase. *EC 3.6.1.5.* Enzimă care catalizează hidroliza ATP şi ADP în AMP şi fosfat. Se distinge de ATP-aze prin activitatea sa asupra ADP. A. sunt enzime extracelulare sau enzime membranare al căror centru activ este extracelular.

APIRETIC, adj. / apyrétique, adj. / apyretic. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***pyretikos*** *= febril, de la* ***pyressein*** *= a avea febră.*] Despre un proces patologic care nu este însoţit de *febră. V. şi afebril.

APIRETOGEN, adj. / apyrétogène, adj. / apyrogenic. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***pyretos*** *= febră;* ***gennan*** *= a produce.*] Care nu provoacă febră. Ex.: soluţie a. Termenul apirogen, utilizat uneori, nu este corect.

APIREXIE, s. f. / apyrexie, s. f. / apyrexia. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***pyrexis*** *= acces de febră, de la* ***pyressein*** *= a avea febră.*] Absenţa *febrei la un pacient.

APLAZIE, s. f. / aplasie, s. f. / aplasia. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***plasis*** *= modelare, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] Absenţa congenitală sau dezvoltarea insuficientă, defectuoasă a unui ţesut sau a unui organ. A. poate surveni înainte sau după naştere şi prezintă forme variate. Ex.: 1) *A. dentară*, a. totală sau parţială a germenilor dentari. 2) *A. germinală*, v. sindrom Castillo-Trabucco-De La Blaze. 3) *A. medulară*, încetarea procesului de regenerare sanguină medulară. 4) *A. pulmonară*, malformaţie constând din prezenţa unui bont bronşic lipsit de parenchim pulmonar. 5) *A. de vagin*, lipsa congenitală a vaginului.

APLAZIE CUTANATĂ CONGENITALĂ / aplasie cutanée congénitale / congenital ectodermal defect, hereditary ectodermal dysplasia. Denumire generică pentru un grup de afecţiuni ereditare manifestate la nivelul ţesuturilor şi structurilor derivate din ectodermul embrionar. În a. c. c. sunt incluse aplazia ectodermică anhidrotică, numită şi *sindrom Christ-Siemens şi aplazia ectodermică hidrotică, numită şi *sindrom Clouston.

APLAZIE GERMINALĂ / aplasie monoliforme / monilethrix Condiţie autozomală dominantă în care părul prezintă multiple constricţii, cu un efect de strangulaţie (firele de păr apar ca şiraguri de mărgele). Condiţia produce fragilizarea părului, care se rupe frecvent în fragmente mici.

APLAZIE MONILIFORMĂ / aplasie moniliforme / monilethrix. [*Lat.* ***monile*** *= colier.*] Stare autozomal dominantă în care părul prezintă multiple constricţii, cu un efect de strangulaţie (firele de păr apar ca şiraguri de mărgele). Rezultă o fragilizare a părului, care se rupe frecvent la lungimi mici.

APLAZIE MONOLIFORMĂ / aplasie monoliforme / monilethrix. Condiţie autozomală dominantă în care părul prezintă multiple constricţii, cu un efect de strangulaţie (firele de păr apar ca şiraguri de mărgele). Condiţia produce fragilizarea părului, care se rupe frecvent în fragmente mici.

APLAZIE RETINIANĂ / aplasie rétinienne / retinal aplasia. Sin.: boală Alström-Leber (v. def. 2).

APLICATOR, s. n. / applicateur, s. m. / applicator. Instrument folosit pentru aplicarea unui remediu pe o suprafaţă cutanată sau a unei mucoase.

APNEE, s. f. / apnée, s. f., arrêt respiratoire / apn(o)ea. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***pnoia*** *= respiraţie, de la* ***pnein*** *= a respira.*] Oprire temporară a respiraţiei. Forme: 1) *A. de deglutiţie* se produce în timpul deglutiţiei, prin inhibarea centrilor respiratori. 2) *A. mecanică*, prin obstrucţia căilor respiratorii. 3) *A. reflexă*, prin excitarea zonelor reflexogene. 4) *A. traumatică*, de cauză neuroreflexă sau lezională.

APNEE DE SOMN / apnées de sommeil / sleep apn(o)ea. V. sindromul apneei de somn.

APOCRIN, adj. / apocrine, adj. / apocrine. [*Gr.* ***apo*** *= în afară;* ***krinein*** *= a separa de.*] Mod de secreţie endocrină în care polul apical al celulelor glandulare se desprinde, împreună cu produsul de secreţie. Ex.: glanda mamară. V. şi merocrin, holocrin.

APOCROMATIC, adj. / apochromatique, adj. / apochromatic. [*Gr.* ***apo*** *= departe de;* ***chroma*** *= culoare.*] Despre un dispozitiv optic (de ex., obiectivul microscopului) a cărui *aberaţie cromatică este corectată pentru lumina roşie, verde şi albastră şi a cărui aberaţie sferică este corectată pentru lumina roşie şi albastră.

APODIE, s. f. / apodie, s. f. / apodia. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***pous, podos*** *= picior.*] Absenţa congenitală a picioarelor.

APOENZIMĂ, s. f. / apoenzyme, s. f. / apoenzyme. [*Gr.* ***apo*** *= în afară;* ***en*** *= în;* ***zyme*** *= ferment, drojdie.*] Partea proteică a unei enzime heteroproteinice. A. determină specificitatea enzimei şi viteza de reacţie catalitică. Cealaltă parte a enzimei se numeşte *cofactor sau *coenzimă. V. şi holoenzimă.

APOFERITINĂ, s. f. / apoferritine, s. f. / apoferritin. [*Gr.* ***apo*** *= în afară; lat.* ***ferrum*** *= fier;* ***-ină***.] Proteină de la nivelul mucoasei intestinale. A. captează fierul din alimentele digerate (ionizat şi transformat în formă feroasă în stomac) şi asigură traversarea lui prin mucoasa intestinală sub formă de *feritină.

APOFIZĂ, s. f. / apophyse, s. f. / apophysis, processus, pl. processi (lat.). NA: apophysis. Proeminenţă osoasă fără centru independent de osificare. V. în continuare.

APOFIZĂ ARTICULARĂ / apophyse articulaire / articular process. NA: processus articularis. 1) Proeminenţă osoasă prin care un os se articulează cu un alt os învecinat. 2) Proeminenţă osoasă verticală situată pe arcul posterior vertebral, la unirea dintre lamă şi pedicul, prezentând la suprafaţa sa o mică zonă articulară.

APOFIZĂ CLINOIDĂ / apophyse clinoïde / clinoid process. NA: processus clinoideus. Unul dintre cele şase procese osoase ale osului sfenoid, care înconjoară şaua turcească.

APOFIZĂ CORACOIDĂ / apophyse coracoïde / coracoid process. NA: processus coracoideus. Proiecţie osoasă lungă şi incurbată care porneşte de la gâtul scapulei şi se extinde deasupra *cavităţii glenoide, servind ca punct de inserţie pentru muşchi şi ligamente.

APOFIZĂ CORONOIDĂ A CUBITUSULUI / apophyse coronoïde de cubitus / coronoid process of cubitus. NA: processus coronoideus ulnae. A. piramidală sub formă de consolă situată în partea anterioară a extremităţii proximale a *cubitusului.

APOFIZĂ MASTOIDĂ / apophyse mastoïde / mastoid process. NA: processus mastoideus. V. mastoidă.

APOFIZĂ ODONTOIDĂ / apophyse odontoïde / odontoid process. NA: dens axis. Proces conico-cilindric, ascendent, situat pe faţa superioară a corpului axisului, în jurul căruia pivotează *atlasul.

APOFIZĂ PTERIGOIDĂ / apophyse ptérygoïde / pterygoid process. NA: processus pterygoideus. A. verticală cu originea în dreptul joncţiunii dintre corpul şi marea aripă a osului sfenoid, formată din două lame unite anterior, care delimitează în deschiderea lor posterioară fosa pterigoidiană.

APOFIZĂ SPINOASĂ / apophyse épineuse / spinous process. NA: processus spinosus. A. mediană, implantată pe faţa posterioară a arcului vertebral la unirea celor două lame.

APOFIZĂ STILOIDĂ / apophyse styloïde / styloid process. NA: processus styloideus. Prelungire osoasă sub formă de stilet.

APOFIZĂ TRANSVERSĂ / apophyse transverse / transverse process. NA: processus transversus. A. pereche, voluminoasă, care proemină de o parte şi de alta a unei vertebre şi îşi are originea în zona de joncţiune a lamei cu pediculul. Forma a. t. variază în funcţie de regiunile coloanei vertebrale. V. şi coloană vertebrală.

APOFIZITĂ, s. f. / apophysite, s. f. / apophysitis. [*Gr.* ***apo*** *= în afară;* ***physis*** *= creştere, de la* ***phyein*** *= a creşte;* ***-ită***.] Distrofie de creştere limitată la o apofiză osoasă. Este o varietate de *osteocondrodisplazie.

APOFIZITĂ TIBIALĂ ANTERIOARĂ / apophysite tibiale antérieure / tibial anterior apophysitis, Osgood's disease, Schlatter's disease. Alterare dureroasă a tuberozităţii tibiale anterioare de origine traumatică sau microtraumatică, observată între 10 şi 15 ani la băieţi, care dispare spontan fără sechele. Sin.: boală Osgood-Schlatter, osteită apofizară de creştere, osteonecroză idiopatică a tuberculului tibial.

APOLIPOPROTEINE, s. f. pl. / apolipoprotéines, s. f. pl. / apolipoproteins. [*Gr.* ***apo*** *= în afară;* ***lipos*** *= grăsime;* ***protos*** *= primul;* ***-ină***.] Proteine cu funcţii de sinteză, de secreţie sau de catabolism al *lipoproteinelor. Sunt clasificate în grupe, cele mai importante fiind A şi B. V. şi tab. const. biochim.

APOMORFINĂ, s. f. / apomorphine, s. f. / apomorphine. Dehidromorfină utilizată electiv ca emetic cu acţiune centrală.

APONEVRECTOMIE, s. f. / aponévrectomie, s. f. / aponevrectomy. [*Gr.* ***aponeurosis*** *, de la* ***apo*** *= în afară,* ***neuron*** *= nerv;* ***ektome*** *= excizie.*] Rezecţia chirurgicală a unei *aponevroze. A nu se confunda cu *aponevrotomie.

APONEVROTOMIE, s. f. / aponévrotomie, s. f. / aponeurotomy. Secţionarea sau incizia chirurgicală a unei aponevroze. A nu se confunda cu *aponevrectomia.

APONEVROZĂ, s. f. / aponévrose, s. f. / aponeurosis. NA: aponeurosis, pl. aponeuroses. [*Gr.* ***aponeurosis*** *, de la* ***apo*** *= în afară,* ***neuron*** *= nerv - ca urmare a confuziei pe care o făceau anticii între nerv şi tendon.*] Structură anatomică formată din fibre conjunctive încrucişate, formând o membrană albă, rezistentă. Există *a. de înveliş* (fascii), limitante ale muşchilor sau ale unor regiuni, şi *a. de inserţie*, analoge tendoanelor aplatizate.

APONEVROZĂ CERVICALĂ / aponévrose cervicale / cervical fascia. NA: fascia cervicalis. Fascia gâtului; este împărţită în stratul extern (lamina superficială), ce înconjură gâtul şi cuprinde muşchiul trapez şi sternocleidomastoidian, stratul mijlociu sau pretraheal în raport cu muşchii infrahioidieni şi stratul profund sau prevertebral, aplicat pe vertebre şi muşchii paravertebrali.

APONEVROZĂ EPICRANIANĂ / aponévrose épicrânienne / epicranial aponeurosis. NA: galea aponeurotica. Lamă fibroasă sub formă de cască mulată pe bolta craniană. Ea este acoperită de pielea păroasă a capului, reunind părţile anterioară şi posterioară ale muşchiului occipitofrontal.

APONEVROZĂ PALMARĂ. / aponévrose palmaire / palmar aponeurosis. NA : aponeurosis palmaris. Fascicule de ţesut fibros ce radiază de la tendonul muşchiului lung palmar către bazele degetelor. Sin.: fascie Dupuytren.

APONEVROZĂ PELVINĂ / aponévrose pelvienne / fascia of pelvic muscles. NA: fascia pelvis. Stratul fibros ce realizează peretele inferior al abdomenului. A. p. este alcătuită din fascia parietală, ce include fascia obturatorie şi fascia viscerală, ce acoperă organele pelvice, ca şi vasele şi nervii din spaţiul subperitoneal.

APONEVROZĂ PERIFARINGIANĂ / aponévrose péripharingienne / buccopharyngeal fascia. NA: fascia buccopharyngea. Stratul fibros al peretelui faringian, situat între stratul mucos şi cel muscular; se ataşează superior de partea bazilară a osului occipital şi de stânca temporalului. Acest strat şi mucoasa care-l acoperă formează faringele non-muscular (bolta palatină) deasupra muşchiului constrictor superior al faringelui.

APONEVROZĂ PERINEALĂ. / aponévrose périnéale / perineal aponeurosis. NA: fascia perinei. Stratul membranos al ţesutului subcutan din regiunea urogenitală ce se ataşează posterior de marginea diafragmei urogenitale, pe marginile ramurilor ischiopubiene şi continuă anterior către peretele abdominal. Sin. : fascia Cruveilhier, fascia Colles.

APONEVROZĂ PLANTARĂ / aponévrose plantaire / plantar aponeurosis. NA : aponeurosis plantaris. Benzi de ţesut fibros ce radiază de la apofizele mediale ale tuberozităţii calcaneene către bazele degetelor de la picioare. Sin. : fascie plantară.

APONEVROZITĂ, s. f. / aponévrosite, s. f. / aponevrositis. [*Gr.* ***aponeurosis****, de la* ***apo*** *= în afară,* ***neuron*** *= nerv;* ***-ită***.] Inflamaţia unei *aponevroze. *A. plantară* - v. boală Ledderhose.

APOPAINĂ, s. f. / apopaïne, s. f. / apopain. Protează ce converteşte interleukina 1ß şi este implicată în *apoptoza celulară. Numită şi CPP_{32}

APOPLECTIC, adj. / apoplectique, adj. / apoplectic. [*Gr.* ***apoplektikos*** *= stupefiat.*] 1) Care se află în relaţie cu *apoplexia sau este provocat de aceasta. Ex.: atac sau ictus a. 2) Care este predispus la apoplexie.

APOPLECTIFORM, adj. / apoplectiforme, adj. / apoplectiform. [*Gr.* ***apoplektikos*** *= stupefiat; lat.* ***forma*** *= formă.*] Care se aseamănă cu *apoplexia. Ex.: atac a., pierdere subită de conştienţă, asemănătoare atacului de apoplexie, dar care se vindecă în câteva ore sau zile.

APOPLEXIA LUETEI / maladie de Bosviel / Bosviel's disease. Sin.: boală Bosviel (v.).

APOPLEXIE, s. f. / apoplexie, s. f. / apoplexy. [*Gr.* ***apoplexia*** *= lovitură.*] 1) Pierdere bruscă a conştienţei urmată de paralizii, comă, cu menţinerea circulaţiei şi a respiraţiei, cauzată cel mai adesea de o hemoragie cerebrală, mai rar de o embolie sau o tromboză a unei artere cerebrale. Sin.: ictus apoplectic (sau cerebral), atac cerebral. 2) Prin analogie, orice hemoragie masivă în interiorul unui organ: a. splenică, pulmonară, uterină etc. 3) Anatomopatologic, zonă de necroză hemoragică prin eritrodiapedeză în focar, fără să existe o obturare vasculară; a. apare ca o consecinţă a unei perturbări circulatorii funcţionale.

APOPLEXIE DIGITALĂ / apoplexie digitale / Achenbach syndrome. Sin.: sindrom Achenbach (v.).

APOPLEXIE UTEROPLACENTARĂ / apoplexie utéro-placentaire / abruptio placentae. Sindrom care survine brutal la gravidă în ultimele luni de sarcină sau în perioada travaliului. Se caracterizează prin apariţia unui hematom retroplacentar, care decolează placenta de peretele uterin. A. se poate extinde la *anexele uterine şi chiar la nivelul ficatului şi rinichilor. Se caracterizează clinic prin durere abdominală, metroragie, hipertensiune tranzitorie ce precedă o stare de *şoc, albuminurie masivă. Prognosticul este foarte grav pentru făt şi grav pentru mamă, ameninţată de hemoragie prin *afibrinogenemie şi de necroză a corticalei renale. Sin.: hematom retroplacentar, sindrom Couvelaire.

APOPROTEINĂ, s. f. / apoprotéine s. f. / apoprotein. [*Gr.* ***apo*** *= în afară;* ***protos*** *= primul;* ***-ină***.] Fracţiunea proteică a *lipoproteinelor, formată îndeosebi în ficat. Se disting opt tipuri de a.: A (I, II), B, C (I, II, III), D şi E. Tipurile de a. A şi B au concentraţie scăzută în insuficienţa hepatică. A. B (din LDL) este principala a. aterogenă, iar a. A (din HDL) este o a. antiaterogenă.

APOPTINĂ, s. f. / apoptine, s. f. / apoptin. Proteină bazică, bogată în *prolină, cu M_r de 14 kDa. A. induce *apoptoza în celulele maligne. Nu este blocată de Bcl-2 şi nu are efect asupra celulelor limfoide normale. V. şi Bcl-2.

APOPTOGEN, adj. / apoptogène, adj. / apoptogen. Care favorizează sau declanşează *apoptoza.

APOPTOZĂ, s. f. / apoptose, s. f. / apoptosis. [*Gr.* ***apoptein*** *= a arunca în afară;* ***apoptosis****, cuvânt utilizat de* ***Homer****, în* ***Iliada****, cu sensul: căderea frunzelor din copaci odată cu sosirea toamnei.*] Moarte celulară izolată şi programată, care încheie ciclul celular normal al unei celule şi creează condiţii fiziologice pentru înlocuirea sa. Prin reînnoirea celulară pe care o realizează, a. asigură limitarea dimensiunilor diferitelor structuri din organism la necesităţile fiziologice. În consecinţă, este un proces normal, spre deosebire de *necroză, care reprezintă moartea celulară patologică. Caracteristicile principale ale procesului de a. în comparaţie cu cel de necroză sunt următoarele: a. este indusă de stimuli fiziologici (reglarea, iniţierea şi blocarea depinzând de un set de gene, cel puţin 11, probabil o serie de oncogene şi unele gene supresoare ale creşterii tumorale), pe când necroza se produce numai în cadrul unor procese patologice; a. implică o singură celulă, iar necroza o populaţie de celule; în a., balonizarea (umflarea) mitocondriilor sau a altor organite lipseşte, fiind foarte evidentă în necroză; ca urmare, nu se produce eliberarea enzimelor lizozomale, care este masivă în necroză (îndeosebi în *autoliză); în a. are loc fenomenul de *cariorexis, iar în necroză cel de *carioliză.; în a., ADN-ul este desfăcut în segmente multiple de câte 185 perechi de baze, datorită scindării între *nucleozomi, iar în necroză acest proces este aleatoriu; în a., celula este fragmentată în corpi apoptozici, care pot fi fagocitaţi de macrofage sau de celulele din vecinătate, pe când în necroză celula se umflă, apoi se dezintegrează, fagocitoza lipsind. A., spre deosebire de necroză, nu lasă debriuri celulare şi nici cicatrice. În prezent sunt în studiu implicaţiile a. în patologie, îndeosebi în cancerogeneză, iar cunoaşterea mecanismelor a. ar putea fi utilă în strategiile de prevenţie şi tratament ale cancerului. S-au conturat şi multe alte direcţii de interes în patogeneză şi terapie: boli autoimune, unele infecţii virale, SIDA, boli neurodegenerative, boli hematologice, infarct miocardic, accidente vasculare cerebrale, ischemie cerebrală, ataxie-telangiectazie, astm, osteoporoză, artrită reumatoidă etc. Unii cercetători fac distincţie între a. din cadrul proceselor fiziologice şi cea produsă prin stimuli patologici. Totuşi, sunt suficiente dovezi că a. fiziologică şi cea patologică sunt asemănătoare atât din punct de vedere al căilor de semnalizare, cât şi al efectorilor moleculari. Dacă unele aspecte morfologice pot varia de la un tip celular la altul, procesele biochimice sunt identice.

APOZIŢIE, s. f. / apposition, s. f. / apposition. [*Lat.* ***appositio, -onis*** *= aplicare, adăugare, de la* ***apponere*** *= a pune lângă, a adăuga şi* ***ponere*** *= a pune.*] Punerea în contact a două elemente (substanţe, fragmente de os fracturat). A. periostală reprezintă reacţia periostului faţă de o agresiune locală (tumorală, infecţioasă), manifestată prin activitate osteogenică şi vizibilă radiologic.

APRAGMATISM, s. n. / apragmatisme, s. m. / apragmatism. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***pragmatikos*** *= referitor la fapte, de la* ***pragma, -atos*** *= fapt;* ***-ism***.] Imposibilitatea de a întreprinde acţiuni eficace în vederea atingerii unui scop, chiar dacă acesta este evident şi, cel puţin aparent, dorit de subiect.

APRAGMATISM SEXUAL / apragmatisme sexuel / sexual apragmatism. Imposibilitatea realizării unui act sexual, din cauza indiferenţei sau imposibilităţii de a stabili o relaţie cu partenerul.

APRAXIE, s. f. / apraxie, s. f. / apraxia. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***praxis*** *= acţiune, practică, de la* ***prattein*** *= a acţiona.*] Tulburare dobândită a executării mişcărilor voluntare fără să existe fenomene paretice sau ataxice, fără leziuni cerebrale, striate sau cerebeloase. În principiu, se recunosc trei tipuri de a.: 1) *A. constructivă*, imposibilitate de reproducere a formelor plane sau tridimensionale (pătrat, cub) prin desene sau prin construcţie în spaţiu. 2) *A. ideatorie*, în care gesturile simple sunt executate, în timp ce succesiunea actelor necesare unei mişcări complexe este imposibilă. În clinică se solicită, de ex., aprinderea cu chibritul a unei lumânări. 3) *A. ideomotorie*, în care un gest simplu este irealizabil, în timp ce gesturile automatice (ex.: scărpinat) sau emoţionale sunt posibile. Au mai fost individualizate şi alte tipuri de a., printre care a. îmbrăcării şi a mersului.

APROSEXIE, s. f. / aprosexie, s. f. / aprosexia. [*Gr. **a** - priv.; **prosexis** = atenţie.*] Perturbare a atenţiei voluntare, neobservarea noului din ambianţă şi, în consecinţă, incapacitatea de concentrare asupra unor anumite activităţi, idei, fapte. Fenomen prezent în oligofrenie, demenţă, tumori frontale etc.

APROSOPIE, s. f. / aprosopie, s. f. / aprosopia. [*Gr. **a** - priv.; **prosopon** = faţă.*] Monstruozitate caracterizată prin absenţa masivului median al feţei şi a mugurilor maxilari superiori. Ca urmare, între baza craniului şi mandibulă există doar un orificiu unic.

APROTININĂ, s. f. / aprotinine, s. f. / aprotinin. Polipeptid inhibitor al enzimelor proteolitice, utilizat ca antihemoragic sau pentru reducerea pierderii de sânge perioperatorie. A. este indicată şi în tratamentul *pancreatitei acute.

APSIHOGNOZIE, s. f. / apsychognosie, s. f. / apsychognosy. Stare psihopatologică instalată lent la unii pacienţi cu etilemie permanentă patologică care evoluează de mai mulţi ani. A. se situează între starea de beţie şi anumite encefalopatii ireductibile.

APTIALISM, s. n. / aptyalisme, s. m. / aptyalism. Sin.: asialie (v.).

APUD / APUD / APUD. [*Acronim din engl. pentru amine precursor uptake and decarboxylation = captarea şi decarboxilarea precursorilor aminici.*] Abrev. utilizată în mod curent pentru sistem APUD (v.).

APUDOM, s. n. / apudome, s. m. / apudoma. [*Acronim din engl. pentru amine precursor uptake and decarboxylation = captarea şi decarboxilarea precursorilor aminici; **-oma**.*] Tumoră dezvoltată din celulele *sistemului APUD. Majoritatea a. sunt secretante, producând: 1) polipeptide sau amine asemănătoare hormonilor secretaţi în mod normal (ex.: adenoamele hipofizare şi ale celulelor Langerhans, carcinoamele tiroidiene, feocromocitoamele, carcinoidele intestinului subţire). 2) hormoni diferiţi de cei ai glandelor de origine (ex.: în cancerul pulmonar cu celule mici neendocrine poate apărea o secreţie endocrină).

APUDOMATOZĂ, s. f. / apudomatose, s. f. / apudomatosis, polyendocrinoma. [*Acronim din engl. pentru amine precursor uptake and decarboxylation = captarea şi decarboxilarea precursorilor aminici; **-oma; -oză**.*] Sin.: neoplazie endocriniană multiplă (v.).

ARABINOZĂ, s. f. / arabinose, s. m. / arabinose. Aldopentoză *epimer al *ribozei la nivelul carbonului 2, foarte răspândită la plante, intrând în compoziţia a numeroase polizaharide vegetale, glicozide şi mucilagii. Este prezentă şi în unele bacterii. A fost izolată din guma arabică (v. gumă).

ARACHNIDA / Arachnida / Arachnida. [*Gr. **arakhne** = păianjen.*] Artropode (**Arthropoda*) terestre, al căror corp este format din două părţi: una anterioară, cefalotorace (purtând aparatul bucal şi patru perechi de labe) şi alta posterioară, abdomenul. Clasa A. cuprinde numeroase ordine, din care fac parte păianjenii, scorpionii şi diverşi acarieni, nocivi fie prin toxinele din venin, fie ca vectori ai unor agenţi patogeni.

ARAHNIDISM, s. n. / arachnidisme, s. m. / arachnidism. [*Gr. **arakhne** = păianjen; **-ism**.*] Boală sau accident provocate de muşcătura păianjenilor. Se disting: 1) *A. cutanat*, de la simplă iritaţie locală la edem necrotic. 2) *A. nervos*, accident grav, caracterizat prin contractură cu hiperreflectivitate, tremurături şi pareză ale extremităţilor, miozis şi hipotensiune, iar uneori dispnee şi paralizie respiratorie care poate determina moartea.

ARAHNODACTILIE, s. f. / arachnodactylie, s. f. / arachnodactyly. [*Gr. **arakhne** = păianjen; **daktylos** = deget.*] 1) Malformaţie congenitală care constă în alungirea şi subţierea degetelor de la mâini, ce apar asemănătoare picioarelor de păianjen. 2) Sin. uzual pentru sindrom Marfan (v. def. 1).

ARAHNODACTILIE CU CONTRACTURI CONGENITALE / arahnodactylie avec contractures congénitales / contractural arachnodactyly. Sin.: sindrom Beals-Hecht (v.).

ARAHNOIDĂ, s. f. / arachnoïde, s. f. / arachnoid. NA: arachnoidea, pl. arachnoideae. [*Gr. **arakhne** = păianjen; **eidos** = formă.*] Membrană fină conjunctivă, componentă a *leptomeningelui, interpusă între *dura mater şi *pia mater, de care este separată prin spaţiul subarahnoidian, ocupat de *lichidul cefalorahidian. *A. encefalică* acoperă encefalul, iar *a. spinală* înveleşte măduva spinării. V. şi meninge, dura mater, pia mater.

ARAHNOIDITĂ, s. f. / arachnoïdite, s. f. / arachnoiditis. [*Gr. **arakhne** = păianjen; **eidos** = formă; **-ită**.*] Infiltrat celular, inflamator sau neoplazic, al *leptomeningelui. A. evoluează cronic, cu tendinţă la înglobare şi la comprimare a elementelor sistemului nervos central sau periferic în vecinătatea cărora se dezvoltă.

ARAHNOIDOCEL, s. n. / arachnoïdocèle, s. f. / arachnoidocele. [*Gr. **arakhne** = păianjen; **eidos** = formă; **kele** = hernie, tumoră.*] Hernie la nivelul spaţiului subarahnoidian.

ARBOR VITAE / arbor vitae / arbor vitae. [*Lat. **arbor, -oris** = arbore; **vita** = viaţă.*] Sintagmă lat. însemnând *arborele vieţii*, utilizată îndeosebi cu referire la structuri asemănătoare cu un arbore şi ramurile acestuia. 1) Aspect arborescent al substanţei albe în secţiunile mediale ale cerebelului. 2) Plici ale mucoasei colului uterin; sin.: *plicae palmatae cervicis.* 3) Denumire pentru arborele de tuia albă, *Thuja occidentalis*, al cărei ulei are utilizări numeroase: expectorant, antireumatic, emenagog şi antiiritant în bolile dermatologice.

ARBORE GENEALOGIC / arbre généalogique / genealogical tree. [*Lat. **arbor, -oris** = arbore; **genealogia**, din gr. **genos** = neam, urmaş, generaţie; **logos** = ştiinţă.*] Reprezentare convenţională a legăturilor de rudenie între diferiţii membrii ai unei familii. Sunt reprezentaţi: bărbaţii prin pătrate, femeile prin cercuri, iar subiecţii afectaţi de o boală genetică printr-un semn în simbolul precedent. O bară orizontală care leagă un subiect feminin cu unul masculin reprezintă un mariaj. Mariajul consanguin este reprezentat prin două bare orizontale. Descendenţii sunt figuraţi prin ramificaţii din barele orizontale. Generaţiile sunt indicate cu cifre romane, iar numărul unui individ într-o generaţie cu cifre arabe.

ARBOVIROZĂ, s. f. / arbovirose, s. f. / arbovirosis. [***arbo** - abrev. din engl. **arthropod-borne** = transportat de artropode; lat. **virus** = otravă, infecţie; **-oză**.*] Denumire generică a bolilor determinate de grupul de virusuri **Arbovirus*. O serie de a. afectează exclusiv animalele vertebrate, iar altele şi omul (*antropozoonoze). În funcţie de virusul care le generează, a. prezintă forme foarte diverse, majoritatea fiind boli tropicale. În Europa au fost identificate câteva forme de *encefalită.

ARBOVIRUS, s. n. / arbovirus, s. m. / arbovirus. [***arbor** - abrev. din engl. **arthropod-borne** = transportat de artropode; lat. **virus** = venin, otravă.*] Termen generic pentru un grup de numeroase virusuri transmise prin înţepăturile artropodelor hematofage (ţânţari, căpuşe), în organismul cărora virusurile se multiplică. A. provoacă la om *arboviroze.

ARC, s. n. / arc, s. m. / arch. [*Lat.* ***arcus*** *= arc, boltă.*] 1) Segment dintr-o curbă, în particular dintr-o circumferinţă. 2) Structură anatomică, normală sau patologică, având aspectul unei linii curbe. Ex.: a) *a. costal*, curbură formată de către o coastă şi cartilajul său; b) *a. neural* (sau *vertebral*), a. posterior al vertebrei, format de către pediculi şi lamele vertebrale; el delimitează, cu faţa posterioară a vertebrei, orificiul vertebral; c) *a. senil*, sin.: gerontoxon (v.).

ARC AORTIC / arc de l'aorte / aortic arch. V. tab. anat. - artere.

ARC BRANHIAL / arc branhial / branchial arch. Coloane arcuate pereche care dau naştere branhiilor la vertebratele inferioare, iar la embrionul vertebratelor superioare evoluează spre structurile feţei şi ale gâtului. Fiecare a. b. conţine o structură cartilaginoasă cu două jumătăţi, dreaptă şi stângă. Primul a. b. (*a. mandibular*) se diferenţiază în ligamentele sfenomandibular şi maleolar anterior, ciocanului şi nicovalei; cel de-al doilea a. b. (*a. hioid*) dă naştere apofizei stiloide, ligamentului stilohioid, cornului mic al osului hioid şi porţiunii craniale a corpului hioidului; cel de-al treilea formează cornul mare al osului hioid şi partea caudală a corpului acestui os; cel de-al patrulea şi al cincilea, dau naştere unor cartilaje laringiene.

ARC REFLEX / arc réflexe / reflex arc. Unitate funcţională a sistemului nervos alcătuită dintr-un receptor senzorial, un organ efector (muşchi, glandă) şi un circuit de neuroni ce vehiculează informaţia senzorială la sistemul nervos central şi, în continuare, din centrul nervos la organele efectoare. A. r. cel mai simplu nu cuprinde decât doi neuroni, unul senzitiv şi altul motor (*motoneuron). Acest a. r. nu posedă decât o sinapsă, fiind denumit monosinaptic.

ARC SENIL / arc sénile de la cornée / arcus senilic. Sin.: gerontoxon (v.).

ARCADĂ, s. f. / arcade, s. f. / arch. [*Lat.* ***arcus*** *= arc, boltă.*] Structură anatomică de formă arcuită. Termen general pentru desemnarea unor elemente de natură foarte diferită, osoasă, fibroasă sau vasculară. Mai importante: 1) *A. crurală* (NA: *ligamentum inguinale*): coardă fibroasă întinsă de la spina iliacă anterosuperioară la spina pubisului. Este constituită din fibre proprii (ligamentul inghinal extern a lui Henle) şi din fibrele aponevrozei muşchiului mare oblic al abdomenului. Sin: ligamentul Poupart. 2) *A. dentară* (NA: *arcus dentalis*): arc format de către ansamblul dinţilor unui maxilar, superior sau inferior. 3) *A. sprâncenară* (NA: *arcus superciliaris*): relief redus al feţei anterioare a frontalului, orientată oblic în sus şi spre exterior, deasupra arcadei orbitare. 4) *A. zigomatică* (NA: *arcus zygomaticus*): arc osos format prin reunirea apofizei zigomatice a osului temporal cu apofiza temporală a osului malar.

ARENAVIRUS, s. n. / arénavirus, s. m. / arenavirus. [*Lat.* ***arena*** *= nisip;* ***virus*** *= venin, otravă; de la granulele de virioni care au fost asemănate cu nisipul.*] Gen de virusuri ARN care face parte din familia *Arenaviridae* şi include virusul coriomeningitei limfocitare (*boala Armstrong) ca şi o serie de virusuri care determină diverse *febre hemoragice. Gazda a. este reprezentată cel mai adesea de rozătoare.

ARENOBLASTOM, s. n. / arrhénoblastome, s. m. / arrhenoblastoma. [*Gr.* ***arren*** *= mascul;* ***blastos*** *= germen.*] Sin.: androblastom def. 2.

AREOLĂ, s. f. / aréole, s. f. / areola. NA: areola, pl. areolae (1). [*Lat.* ***areola*** *= arie mică, dim. de la* ***area*** *= arie.*] 1) *A. mamară* (NA: *areola mammae*): zonă care înconjoară mamelonul. 2) Zonă eritematoasă care înconjoară un punct inflamat.

ARESTINĂ, s. f. / arrestine, s. f. / arrestin. Proteină retiniană ce cuplează *rodopsina fosforilată activată şi o împiedică să se cupleze la *transducină. A. dezactivează rodopsina ca parte a ciclului vizual.

ARGENTAFIN, adj. / argentaffine, adj. / argentaffin. [*Lat.* ***argentum*** *= argint;* ***affinis*** *= învecinat.*] Sin.: argentafin. V. celulă argentafină.

ARGENTAFINOM, s. n. / argentaffinome, s. m. / argentaffinoma. [*Lat.* ***argentum*** *= argint;* ***affinis*** *= învecinat;* ***-oma.***] Sin.: carcinoid (v.).

ARGINAZĂ, s.f. / arginase, s.f. / arginase. Enzimă hepatică cu rol esenţial în *ureogeneză, catalizând hidroliza *argininei în *ornitină şi *uree. Cu masa moleculară de 138 kDa, a. este activată de ionii *mangan.

ARGININĂ, s. f. / arginine, s. f. / arginine. [*Gr.* ***arginoeis*** *= alb-argintiu.*] Acid aminat bazic neesenţial constituent al proteinelor, căruia funcţia amidină îi conferă un caracter foarte hidrofil. Sintetizabil la om, a. este considerată utilă în alimentaţia copiilor în curs de creştere şi în hrana animalelor. Hidroliza sa catalizată de *arginază eliberează o moleculă de *uree, ceea ce explică rolul a. în *ureogeneză. A. este, de asemenea, precursorul *oxidului nitric şi al *creatinei. Concentraţia plasmatică a a. este de 30-145 nmol/L (0,5-2,5 mg/dL). Abrev.: Arg. Simbolul în formula proteinelor: R.

ARGININEMIE, s. f. / argininémie, s. f. / argininemia. Prezenţa sau concentraţia de *arginină din sânge sau din plasma sanguină. A. poate creşte până la 170 mg/L în caz de *argininurie congenitală cu deficit de *arginază.

ARGININURIE, s. f. / argininurie, s. f. / argininuria. [*Lat.* ***argentum*** *= argint;* ***-ină****;* *gr.* ***ouron*** *= urină.*] 1) Concentraţia sau eliminarea cotidiană a *argininei în urină. 2) Afecţiune metabolică ereditară determinată de un deficit în arginază I (din ficat şi eritrocite). Ca urmare, creşte eliminarea urinară a argininei şi apar tulburări neurologice variate.

ARGININ-VASOPRESINĂ, s. f. / arginine-vasopressine, s. f. / arginine-vasopressine. V. vasopresină.

ARGINT, s. m. / argent, s. m. / silver. [*Lat.* ***argentum*** *= argint.*] Elementul chimic nr. 47, simbol Ag, greutate atomică 107,87, greutate specifică 10,5. Metal alb, maleabil, ale cărui săruri sunt utilizate în medicină datorită efectelor caustice, astringente şi antiseptice. De asemenea, a. este utilizat la prepararea electrozilor impolarizabili, ca şi în tehnica medicală.

ARGIRIE, s. f. / argyrie, s. f. / argyria. [*Gr.* ***argyros*** *= argint.*] Coloraţie anormală, brun-roşcată a tegumentelor, consecutivă unui contact profesional cu săruri de argint sau prin administrare terapeutică prelungită.

ARGIRISM, s. n. / argyrisme, s. m. / argyrism, silver poisoning. [*Gr.* ***argyros*** *= argint;* ***-ism.***] Intoxicaţie terapeutică sau profesională determinată de argint sau sărurile acestuia.

ARGIROFIL, adj. / argyrophile, adj. / argyrophile. [*Gr.* ***argyros*** *= argint;* ***philos*** *= prieten.*] Sin.: argentafin (v.).

ARHEOBACTERIE, s. f. / arché(o)bactérie, s. f. / archeobacteria. [*Gr.* ***arkhaios*** *= vechi;* ***bakterion****, dim. de la* ***bakteria*** *= baston.*] Organism procariot capabil să trăiască în condiţii extreme de temperatură sau de salinitate. Considerate ca forme primordiale în evoluţie, ele sunt remarcabile prin prezenţa de *introni în genele lor.

ARIBOFLAVINOZĂ, s. f. / ariboflavinose, s. f. / ariboflavinosis. [*Gr.* ***a*** *- priv.; posibil de la germ.* ***Ribonsäure*** *= acid ribonic (alterare de la arabinoză); lat.* ***flavus*** *= galben;* ***-ină****;* ***-oză****.*] Boală determinată de carenţa în *vitamină B_2 (riboflavină). A. este rară şi, în general, se asociază cu alte avitaminoze, îndeosebi în *pelagră.

ARIE, s. f. / aire, s. f. / area. NA: area, pl. areae. [*Lat.* ***area*** *= arie.*] În anatomie, suprafaţă delimitată morfologic sau funcţional: 1) *A. de asociaţie* sau *asociative*: fiecare dintre a. funcţionale ale scoarţei cerebrale care stabilesc legături intracorticale. 2) *A. auditivă*: zonă a cortexului cerebral situată deasupra primei circumvoluţiuni temporale, în profunzimea scizurii laterale (sau silviene) a emisferei. La nivelul său (a. 41 Brodmann) ajung căile cohleare centrale din corpii geniculaţi mediani. Distrugerea acestui centru nu antrenează surditatea decât dacă este bilaterală. 3) *A. auditivo-psihică*: a. corticotemporală care înconjoară a. auditivă şi care reprezintă zonele de percepţie şi de gnozie. Aceste două zone permit, respectiv, identificarea sunetelor şi interpretarea lor simbolică. Sin.: centrul auditivo-psihic. 4) *A. avasculară Treves* (NA: *plica ileocecalis*): zonă a mezenterului comun lipsită de vase sanguine macroscopice, deasupra şi înăuntrul valvulei ileocecale. 5) *Arii Brodmann*, v. 6) *A. calcarină*: zonă de proiecţie a a. vizuale, care ocupă cele două buze şi depresiunea creată de scizura calcarină, întinzându-se şi pe versantul extern al polului occipital. Reprezintă o veritabilă retină corticală, fiecare punct al retinei proiectându-se pe un punct corespunzător pe scoarţă. Sin.: arie striată. 7) *A. cardiacă*, regiunea precordială, localizată la nivelul hemitoracelui stâng. 8) *A. corticală*: teritoriu de proiecţie al cortexului cerebral, care corespunde punctului de sosire sau plecare al fibrelor corticipete sau corticifuge, de origine sau cu destinaţie extracorticală. 9) *A. cortico-oculocefalogiră*: zonă din cortexul cerebral situată în piciorul celei de-a doua circumvoluţii frontale. 10) *A. embriogenă*: porţiune a veziculei embrionare a mamiferelor (blastocist) unde se va forma embrionul. Sin.: arie germinativă. 11) *A. gustativă*: zonă a cortexului cu proiecţia la nivelul părţii inferioare a circumvoluţiunii parietale ascendente şi în zona profundă a operculului parietal. 12) *A. Kiesselbach*, sin.: pată Kiesselbach (v.). 13) *A. motorie extrapiramidală*: fiecare din centrii efectori şi regulatori ai motricităţii semi-automate şi semivoluntare, care se întind pe o mare parte din scoarţa fronto-temporo-parietală. 14) *A. motorie piramidală*: centrul efector al motricităţii voluntare, pe versantul anterior al scizurii centrale (Rolando). 15) *A. parietală ascendentă*: centrul receptor al sensibilităţii generale, corespunzând părţii anterioare a circumvoluţiunii parietale ascendente. 16) *A. striată*, v. arie calcarină. 17) *A. vegetativă*: fiecare din zonele scoarţei a cărei excitare antrenează răspunsuri vegetative ş. a.

ARIE SEPTALĂ / aire septale / area subcallosa. NA: area subcallosa. Regiune situată pe faţa internă a *lobului frontal, înaintea *rostrului *corpului calos şi în relaţie strânsă cu *hipotalamusul. A. s. primeşte rădăcina olfactivă internă.

ARIERAT, adj. / arriéré, -e, adj. / retardate, back-ward. [*Fr.* ***arriéré****, din lat.* ***adretro****, forma întărită a lui* ***retro*** *= înapoi.*] Persoană care este afectată de *arieraţie mentală.

ARIERAŢIE MENTALĂ / arriération mentale / mental retardation, mental deficiency. [*Fr.* ***arriération****, din lat.* ***adretro****, forma întărită a lui* ***retro*** *= înapoi; lat.* ***mentalis****, de la* ***mens, -ntis*** *= minte.*] Înapoiere mentală. Stare a unui copil sau a unui adult arieraţi, cu întârziere în dezvoltarea mentală. Întârzierea se evaluează în raport cu media grupului din care face parte subiectul în cauză şi poate fi globală sau, dimpotrivă, poate afecta numai o parte a personalităţii. A. m. se caracterizează prin dezvoltarea insuficientă a facultăţilor intelectuale, instabilitate psihică şi inaptitudinea de a reacţiona normal la solicitările din mediul în care trăieşte subiectul. Dacă arieratul este un copil, acesta se dovedeşte inapt să înveţe. Clasic, au fost stabilite şi descrise trei grade de a. m., în ordinea gravităţii: *debilitate mintală (mentală), *imbecilitate şi *idioţie. Handicapul mental poate fi clasificat şi în funcţie de *coeficientul de inteligenţă (QI). Astfel, pentru QI între 70-79 se situează *intelectul de limită, în cazurile de QI 50-70 handicapul este considerat uşor, pentru 20-50 moderat-sever, iar sub 20 profund. Subiecţii cu handicap uşor pot fi recuperaţi prin educaţie. Celelalte două grupe impun o asistenţă continuă, calificată, ca şi un mediu familial sau social adecvat, recuperarea nefiind posibilă. A. m. este, de regulă, consecinţa unei insuficienţe congenitale a dezvoltării inteligenţei, care se manifestă precoce, având următoarele cauze principale: tulburări metabolice ereditare, fragilitate a cromozomului X (transmis de femeie şi care poate afecta pe toţi băieţii născuţi de aceeaşi mamă), aberaţii cromozomiale (ex.: *sindromul Down), leziuni organice ale creierului din cauza unei boli a mamei în perioada graviditătii (ex.: *rubeolă), traumatism cranian perinatal, encefalite etc. A. m. trebuie diferenţiată de *a. afectivă*, care apare cel mai adesea la indivizi cu inteligenţă normală şi corespunde unei imaturităţi psihice, ca o consecinţă a fixaţiei într-un anumit stadiu al copilăriei, manifestată îndeosebi printr-un ataşament excesiv faţă de părinţi, absenţa autonomiei, egoism şi *puerilism. A. a. poate fi eliminată prin *psihoterapie. V. şi retardare mentală.

ARII BRODMANN / aires de Brodmann / Brodmann's areas. [***Korbinian Brodmann****, neurohistolog german, 1868-1918.*] Descrierea şi numerotarea diferitelor zone ale scoarţei cerebrale umane de către Brodmann, care a delimitat 52 de a., sau câmpuri citoarhitectonice. A. au fost delimitate pe baza morfologiei cortexului cerebral (circumvoluţii) şi a citologiei celor şase straturi de neuroni corticali.

ARIL-SULFATAZĂ, s. f. / aryl-sulfatase, s. f. / arylsulfatase. Enzimă catalizator al reacţiei de hidroliză a ester-sulfaţilor şi a diverşilor fenoli. Se disting trei a.-s., A, B, C, în funcţie de afinitatea şi sensibilitatea la acţiunea inhibitoare a unor ioni. Într-o serie de boli a fost constatat un deficit de a.-s., după cum urmează: în leucodistrofia metacromatică, deficit de a.-s. A; în sindromul Maroteaux-Lamy, a.-s. B, iar în *ihtioza în relaţie cu cromozomul X, un deficit de a.-s. C.

ARIPĂ ALBĂ EXTERNĂ / aile blanche externe / vestibular area. NA: area vestibularis. Relieful părţii bulbare a planşeului celui de al IV-lea ventricul cerebral, corespunzând nucleilor vestibular şi cohlear.

ARIPĂ ALBĂ INTERNĂ / aile blanche interne / hypoglossal triangle. NA: trigonum nervi hypoglossi. Relief al părţii bulbare a planşeului celui de al IV-lea ventricul cerebral, corespunzând nucleului *nervului hipoglos.

ARIPĂ ILIACĂ / aile iliaque / ala of ilium. NA: ala ossis illi. Segmentul superior, aplatizat, al *osului iliac.

ARITENOID, adj. / aryténoïde, adj. / arytenoid. [*Gr.* ***arytainoeides*** *= în formă de ulcior, de la* ***arytaina*** *= ulcior,* ***eidos*** *= formă.*] Care se referă la *cartilajul aritenoid.

ARITENOIDITĂ, s. f. / aryténoïdite, s. f. / arytenoiditis. [*Gr.* ***arytainoeides*** *= în formă de ulcior, de la* ***arytaina*** *= ulcior,* ***eidos*** *= formă; -ită .*] Inflamaţie a cartilajului aritenoid sau a muşchilor care se inseră pe acesta.

ARITENOIDOPEXIE, s. f. / aryténoïdopexie, s. f. / arytenoidopexy. [*Gr.* ***arytainoeides*** *= în formă de ulcior, de la* ***arytaina*** *= ulcior,* ***eidos*** *= formă;* ***pexis*** *= fixare.*] Sin.: operaţie Kelly-King (v.).

ARITMIE, s. f. / arythmie, s. f. / arrhythmia. [*Gr.* ***a*** *- priv.; lat.* ***rhythmus****, gr.* ***rhythmos*** *= ritm.*] Anomalie (iregularitate sau dispariţie) a unui ritm. Termenul este utilizat îndeosebi pentru desemnarea perturbărilor *ritmului cardiac. V. aritmie cardiacă, antiaritmic.

ARITMIE CARDIACĂ / arythmie cardiaque / cardiac arrhythmia. Denumire generică pentru tulburările ritmului cardiac, care, în funcţie de mecanism, pot fi: tulburări ale automatismului cardiac, ale conducerii impulsului sau mixte. Extrem de diverse, în raport cu cele trei mecanisme patogenice enumerate, a. c. pot fi clasificate în patru grupe: 1) Tulburări în formarea impulsului: a) *a. normotope* sau *sinusale* (*tahicardia sinusală, *bradicardia sinusală, a. sinusală respiratorie, a. sinusală nerespiratorie); b) *a. heterotope* sau *ectopice* - atriale (*extrasistola atrială, *tahicardia atrială, *fibrilaţia atrială, *flutter-ul atrial, *wandering pace-maker), - ventriculare (*extrasistola ventriculară, *tahicardia ventriculară, *flutter-ul ventricular, *fibrilaţia ventriculară, *torsada vârfurilor), - pasive sau ritmuri de scăpare (atriale, ventriculare, joncţionale). 2) Tulburări în conducerea impulsului: bloc sinoatrial, bloc atrioventricular, tulburări de conducere intraventriculară. 3) Tulburări mixte: disociaţie atrioventriculară, *sindrom Wolff-Parkinson-White, *sindrom Lown-Ganong-Levine, parasistolie, ritm sinusal coronar şi atrial inferior. 4) Ritm de pacemaker, indus artificial.

ARITMIE COMPLETĂ / arythmie complète / continuous arrhythmia. Neregularitate de ritm cardiac în care contracţiile ventriculare sunt separate unele de altele prin intervale inegale. Frecvent însoţită de tahicardie (tahiaritmie), poate fi determinată de fibrilaţia atrială. Poate fi paroxistică sau permanentă, idiopatică sau primitivă (fără existenţa unei leziuni cardiace), în relaţie cu o cardiopatie (cardiomiopatie, comunicare interatrială, stenoză mitrală) decompensată sau nu, sau cu o boală endocrină (hipertiroidie).

ARITMIE EXTRASISTOLICĂ / arythmie extrasystolique / extrasystolic arrhythmia. Neregularitate de ritm cardiac, determinată de interpunerea, faţă de ritmul sinusal normal, unor extrasistole cu număr şi tip variabil. V. extrasistolă.

ARITMIE SINUSALĂ / arythmie sinusale / sinusal arrhythmia. Neregularitate a ritmului cardiac dată de o perturbare a cadenţei excitaţiilor la nivelul nodului sinusal.

ARITMOGEN, adj. / arythmogène, adj. / arrhythmogenic. [*Gr. a - priv.; lat. rhythmus, gr. rhythmos = ritm; gr. gennan = a produce.*] Care generează tulburări de ritm cardiac.

ARITMOMANIE, s. f. / arithmomanie, s. f. / arithmomania. [*Gr. arithmos = număr; mania = nebunie.*] Obsesia numerelor şi operaţiilor aritmetice: bolnavul efectuează calcule multiple şi inutile, deşi este conştient de inutilitatea lor (în psihastenii, nevroze, isterie).

ARN / ARN / RNA. [*Abrev. de la acid ribonucleic, utilizată în limbajul curent în locul denumirii extinse.*] Substanţă poliribonucleică prezentă în toate celulele vii, formată din reunirea mai multor ribonucleotide, a. fosforic servind drept legătură ester între funcţiile alcool 3 şi 5 ale ribonucleotidelor succesive. Abundent în ribozomi (masă moleculară mare, de ordinul a 10^6 Da), se mai află în cantităţi mici în citoplasmă (ARNs, solubil). Printre ARNs a fost identificat ARNt (de transfer), care are rolul de a dirija a. aminaţi la localizarea lor specifică în cadrul sintezei proteinelor; ei sunt specifici fiecărui a. aminat. A mai fost pus în evidenţă ARNm (mesager), sub formă hibridă cu ADN în nucleele celulare şi asociat cu ribozomii în citoplasmă. El transportă mesajul genomului enzimelor care catalizează sinteza proteinelor. Se admite că tripleţi de nucleotide succesive de ARNm servesc drept situsuri specifice pentru fixarea ARNt, purtători de aminoacizi. Biosinteza a. r. se efectuează în contact cu ADN şi cu enzime specifice. V. şi ADN.

ARN ANTISENS / ARN antisens / antisense RNA. ARN complementar altei porţiuni de ARN a cărei funcţie o inhibă. ARN-ul antisens poate fi element reglator natural (ex.: ARN MIC) sau obţinut prin inginerie genetică.

ARN INTERFERENT / ARN interférent / short interfering RNA, ARNi sau siARN. Fragment scurt de ARN, alcătuit din circa 20 nucleotide, capabil să blocheze într-un mod foarte specific expresia unei gene date. S-a demonstrat prezenţa ARNi la o serie de organisme, ca şi faptul că fragmentele de ARN „interferă" cu procesul normal de sinteză a proteinelor. Blocarea producţiei anumitor proteine se produce ca urmare a legării ARNi de ARNm (mesager) din celulă. Se afirmă că ARNi reprezintă un regulator intern, care protejează organismul împotriva expresiei unor gene sau a producerii de proteine virale. Este, fără îndoială, un mecanism imunitar foarte vechi filogenetic, de apărare împotriva ARN viral. În principiu, utilizarea ARNi este posibilă în toate cazurile în care expresia unei gene este implicată într-un proces patologic: blocarea genelor unor microorganisme patogene (boli infecţioase), inhibarea expresiei oncogenelor responsabile de proliferarea celulară a genelor în relaţie cu mediatorii inflamaţiei etc. ARNi reprezintă şi un instrument pentru studiul genelor ca şi pentru descoperirea unor noi ţinte terapeutice.

ARN MIC / ARN MIC / ARN MIC, messenger interfering complementary RNA. Clasă particulară de ARN antisens, complementară extremităţii 5' a unui ARNm.

ARN MONOCISTRONIC / ARN monocistronique / monocistronic RNA. ARN care nu conţine decât o singură informaţie genetică.

ARNm POLICISTRONIC / ARNm polycistronique / polycistronic mRNA, polycistronic messenger. ARN mesager care conţine mai mulţi *cistroni şi este, deci, codant pentru mai multe lanţuri polipeptidice distincte.

ARN-POLIMERAZĂ, s. f. / ARN-polymérase, s. f. / RNA-polymerase. Enzimă care catalizează sinteza de ARN pornind de la ADN sau ARN.

ARN RECOMBINANT / ARN recombinant / recombinant RNA. Moleculă de ARN compusă din fragmente de origine distinctă reunite *in vitro* printr-o ARN ligază.

ARN SATELIT / ARN satellite / satellite RNA. ARN care poate însoţi diferite virusuri. ARN-ul satelit inclus (împachetat) în capsidă este specific fiecărui virus şi nu se poate replica fără acesta.

AROMATERAPIE, s. f. / aromathérapie, s. f. / aromatherapy. [*Lat. aroma, -atis, gr. aroma, -atos = aromă; gr. therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji.*] Metodă terapeutică în care se utilizează uleiuri vegetale esenţiale, care acţionează asupra organismului fie prin masaj (cu efect asupra tensiunii musculare), fie în general, cu efect tonic sau sedativ, de diminuare a tensiunii psihice (prin inhalare din atmosferă sau volatilizate din baie de apă).

AROMATIC, adj. / aromatique, adj. / aromatic. 1) Care prezintă un miros aromatic. 2) În chimia organică, compus ce conţine un sistem inelar stabilizat de un cerc închis de legături duble conjugate sau perechi de electroni liberi cum ar fi benzenul, naftalenul sau arilaminele.

ARSENIC, s. n. / arsenic, s. m. / arsenic. [*Lat. arsenicum, din gr. arsenikon, de la arsen = puternic, bărbătesc; denumit astfel datorită proprietăţilor sale puternice.*] Elementul nr. 33, As. Are importanţă medicală, dar este uneori întrebuinţat şi ca otravă (cazuri medicolegale). Trioxidul de arseniu, As_2O_3, are efect eritropoietic.

ARSENICISM, s. n. / arsénicisme, s. m. / arsenicalism. [*Lat. arsenicum, din gr. arsenikon, de la arsen = puternic, bărbătesc; denumit astfel datorită proprietăţilor sale puternice; -ism.*] Intoxicaţie sau otrăvire cu compuşi de arsenic. În formele acute, tulburările digestive se aseamănă cu cele din *holeră. În a. cronic domină manifestările nervoase şi cutanate.

ARSURĂ, s. f. / brûlure, s. f. / burn. [*Lat. ardere = a arde.*] Leziune cutanată sau mucoasă provocată de căldură sau alţi agenţi fizici, ca radiaţiile, frigul, electricitatea. Se disting patru grade: 1) *a. de gradul I*: eritem şi tumefacţie dureroase. 2) *a. de gradul II*: complicată cu flictene. 3) *a. de gradul III*: în care bulele se complică cu necroza dermului şi uneori a părţilor subiacente. 4) *a. de gradul IV*: carbonizarea unei regiuni din organism. Are, de asemenea, importanţă şi întinderea suprafeţei arse, după cum există şi alte clasificări. V. regula lui 9.

ARTEFACT, s. n. / artéfact, s. m. / artifact, artefact. [*Lat.* ***ars, artis*** *= meserie;* ***factum*** *= fapt, făcut, de la* ***facere*** *= a face.*] Fenomen parazit în relaţie cu o tehnică defectuos utilizată, care determină rezultate şi interpretări false în cazul unui examen de laborator sau al unor experimente. Ex.: a. din microscopia electronică, în funcţie de tehnicile de preparare a probelor; a. pe imaginea scintigrafică, ca urmare a unei densităţi prea mici de impulsuri înregistrate sau a unei doze de radio-farmaceutic inadecvată.

ARTERĂ, s. f. / artère, s. f. / artery. NA: arteria. [*Lat., gr.* ***arteria*** *= arteră, de la gr.* ***aer, -os*** *= aer,* ***terein*** *= a conţine (anticii credeau că arterele conţin aer, deoarece erau goale la cadavre).*] Vas care conduce sângele oxigenat, propulsat de ventriculele inimii către diferite organe din organism. Prin ramificaţie progresivă şi anastomoze, a. se constituie într-un sistem arterial. În constituţia unei a. intră trei straturi concentrice: tunica internă (sau *intima), tunica mijlocie (sau *media), tunica externă (*adventicea).

ARTICULAR, adj. / articulaire, adj. / articular. Care se referă la o articulaţie, sau care afectează o articulaţie.

A. ACETABULARĂ / artère acétabulaire / acetabular branch of medial femoral artery. V. tab. anat. - artere.

A. ACROMIOTORACICĂ / artère acromio-thoracique / thoracoacromial artery. V. tab. anat. - artere.

A. ALVEOLARĂ INFERIOARĂ / artère dentaire inférieure / inferior alveolar artery. V. tab. anat. - artere.

A. ALVEOLARĂ POSTERIOARĂ SUPERIOARĂ / artère alvéolaire supérieure et postérieure / posterior superior alveolar artery. V. tab. anat. - artere.

A. ANGULARĂ / artère angulaire / angular artery. V. tab. anat. - artere.

A. APENDICULARĂ / artère appendiculaire / appendicular artery. V. tab. anat. - artere.

A. ARCUATĂ A PICIORULUI / artère dorsale du métatarse / arcuate artery. V. tab. anat. - artere.

A. AUDITIVĂ INTERNĂ (v. a. labirintică) / artère auditive interne / artery of the labyrinth (internal acoustical). V. tab. anat. - artere.

A. AURICULARĂ PROFUNDĂ / artère auriculaire profonde / deep auricular artery. V. tab. anat. - artere.

A. AURICULARĂ POSTERIOARĂ / artère auriculaire postérieure / posterior auricular artery. V. tab. anat. - artere.

A. AXILARĂ / artère axillaire / axillary artery. V. tab. anat. - artere.

A. AZIGOS A VAGINULUI / artère azygos du vagin / azygos artery of vagina. V. tab. anat. - artere.

A. BAZILARĂ / tronc basilaire / basilar artery. V. tab. anat. - artere.

A. BRAHIALĂ / artère brachiale / brachial artery. V. tab. anat. - artere.

A. BRAHIALĂ PROFUNDĂ / artère brachiale profonde / deep brachial artery. V. tab. anat. - artere.

A. BRAHIALĂ SUPERFICIALĂ (v. a. brahială) / artère brachiale superficielle / superficial brachial artery. V. tab. anat. - artere.

A. BUCALĂ / artère buccale / buccal artery. V. tab. anat. - artere.

A. BULBULUI PENISULUI / artère bulbaire du penis, artère périnéale profonde / artery of bulb. V. tab. anat. - artere.

A. BULBULUI VESTIBULULUI (vaginal) / artère périnéale profonde / artery of bulb of vestible. V. tab. anat. - artere.

A. CALOSOMARGINALĂ / artère calloso-marginale / callosomarginal artery. V. tab. anat. - artere.

A. CANALULUI PTERIGOIDIAN / artère vidienne / artery of pterygoidal canal. V. tab. anat. - artere.

A. CAROTIDĂ COMUNĂ / artère carotide primitive / common carotid artery. V. tab. anat. - artere.

A. CAROTIDĂ EXTERNĂ / artère carotide externe / external carotid artery. V. tab. anat. - artere.

A. CAROTIDĂ INTERNĂ / artère carotide interne / internal carotid artery. V. tab. anat. - artere.

A. CECALĂ ANTERIOARĂ / artère caecale antérieure / anterior cecal artery. V. tab. anat. - artere.

A. CECALĂ POSTERIOARĂ / artère caecale postérieure / posterior cecal artery. V. tab. anat. - artere.

A. CENTRALĂ LUNGĂ / artère de Heubner / long central artery. V. tab. anat. - artere.

A. CENTRALĂ SCURTĂ / artère centrale courte / short central artery. V. tab. anat. - artere.

A. CENTRALĂ A RETINEI / artère centrale de la rétine / central artery of retina. V. tab. anat. - artere.

A. CEREBELOASĂ INFERIOARĂ ANTERIOARĂ / artère cérébelleuse inférieure et antérieure / anterior inferior cerebellar artery. V. tab. anat. - artere.

A. CEREBELOASĂ INFERIOARĂ POSTERIOARĂ / artère cérébelleuse inférieure et postérieure / posterior inferior cerebellar artery. V. tab. anat. - artere.

A. CEREBELOASĂ SUPERIOARĂ / artère cérébelleuse supérieure / superior cerebellar artery. V. tab. anat. - artere.

A. CEREBRALĂ ANTERIOARĂ / artère cérébrale antérieure / anterior cerebral artery. V. tab. anat. - artere.

A. CEREBRALĂ MIJLOCIE / artère cérébrale moyenne / middle cerebral artery. V. tab. anat. - artere.

A. CEREBRALĂ POSTERIOARĂ / artère cérébrale postérieure / posterior cerebral artery. V. tab. anat. - artere.

A. CERVICALĂ ASCENDENTĂ / artère cervicale ascendante / ascending cervical artery. V. tab. anat. - artere.

A. CERVICALĂ PROFUNDĂ / artère cervicale profonde / deep cervical artery. V. tab. anat. - artere.

A. CIRCUMFLEXĂ FEMURALĂ LATERALĂ / artère circonflexe fémorale latérale / lateral femoral circumflex artery. V. tab. anat. - artere.

A. CIRCUMFLEXĂ FEMURALĂ MEDIALĂ / artère circonflexe fémorale médiale / medial femoral circumflex artery. V. tab. anat. - artere.

A. CIRCUMFLEXĂ HUMERALĂ ANTERIOARĂ / artère circonflexe humérale antérieure / anterior humeral circumflex artery. V. tab. anat. - artere.

A. CIRCUMFLEXĂ HUMERALĂ POSTERIOARĂ / artère circonflexe humérale postérieure / posterior humeral circumflex artery. V. tab. anat. - artere.

A. CIRCUMFLEXĂ ILIACĂ PROFUNDĂ / artère circonflexe iliaque profonde / deep iliac circumflex artery. V. tab. anat. - artere.

A. CIRCUMFLEXĂ ILIACĂ SUPERFICIALĂ / artère circonflexe iliaque superficielle / superficial iliac circumflex artery. V. tab. anat. - artere.

A. CIRCUMFLEXĂ SCAPULARĂ / artère circonflexe scapulaire / circumflex artery of scapula. V. tab. anat. - artere.

A. CISTICĂ / artère cystique / cystic artery. V. tab. anat. - artere.

A. COLATERALĂ CUBITALĂ INFERIOARĂ (v. a. colaterală ulnară inferioară). V. tab. anat. - artere.

A. COLATERALĂ CUBITALĂ SUPERIOARĂ (v. a. colaterală ulnară superioară). V. tab. anat. - artere.

A. COLATERALĂ MIJLOCIE / artère collatérale moyenne / middle collateral artery. V. tab. anat. - artere.

A. COLATERALĂ RADIALĂ / artère collatérale radiale / radial collateral artery. V. tab. anat. - artere.

A. COLATERALĂ ULNARĂ INFERIOARĂ / artère collatérale cubitale inférieure / inferior ulnar collateral artery. V. tab. anat. - artere.

A. COLATERALĂ ULNARĂ SUPERIOARĂ / artère collatérale cubitale supérieure / superior ulnar collateral artery. V. tab. anat. - artere.

A. COLICĂ DREAPTĂ / artère colique droite supérieure / right colic artery. V. tab. anat. - artere.

A. COLICĂ DREAPTĂ INFERIOARĂ (v. a. ileocolică). V. tab. anat. - artere.

A. COLICĂ MIJLOCIE / artère colique droite supérieure / middle colic artery. V. tab. anat. - artere.

A. COLICĂ STÂNGĂ / artère colique gauche supérieure / left colic artery. V. tab. anat. - artere.

A. COMUNICANTĂ ANTERIOARĂ / artère communicante antérieure / anterior communicating artery. V. tab. anat. - artere.

A. COMUNICANTĂ POSTERIOARĂ / artère communicante postérieure / posterior communicating artery. V. tab. anat. - artere.

A. COROIDIANĂ ANTERIOARĂ / artère choroïdienne antérieure / anterior choroidal artery. V. tab. anat. - artere.

A. COROIDIANĂ POSTERIOARĂ / artère choroïdienne postérieure / posterior choroidal artery. V. tab. anat. - artere.

A. CORONARĂ DREAPTĂ / artère coronaire droite / right coronary artery. V. tab. anat. - artere.

A. CORONARĂ STÂNGĂ / artère coronaire gauche / left coronary artery. V. tab. anat. - artere.

A. COZII PANCREASULUI / artère pancréatique caudale / artery to tail of pancreas. V. tab. anat. - artere.

A. CREMASTERICĂ / artère crémastérienne / cremasteric artery. V. tab. anat. - artere.

A. DEFERENŢIALĂ (v. a. ductului deferent). V. tab. anat. - artere.

A. DIAFRAGMATICĂ INFERIOARĂ (v. aa. frenice inferioare). V. tab. anat. - artere.

A. DIAFRAGMATICĂ SUPERIOARĂ (v. aa. frenice superioare). V. tab. anat. - artere.

A. DORSALĂ A CLITORISULUI / artère dorsale du clitoris / dorsal artery of clitoris. V. tab. anat. - artere.

A. DORSALĂ A NASULUI / artère dorsale du nez / dorsal nasal artery. V. tab. anat. - artere.

A. DORSALĂ A PENISULUI / artère dorsale de la verge / dorsal artery of penis. V. tab. anat. - artere.

A. DORSALĂ A PICIORULUI / artère dorsale du pied / dorsal artery of foot. V. tab. anat. - artere.

A. DORSALĂ A SCAPULEI / artère scapulaire postérieure / dorsal scapular artery. V. tab. anat. - artere.

A. DUCTULUI DEFERENT / artère déférentielle / deferential artery. V. tab. anat. - artere.

A. EPIGASTRICĂ INFERIOARĂ / artère épigastrique inférieure / inferior epigastric artery. V. tab. anat. - artere.

A. EPIGASTRICĂ SUPERFICIALĂ / artère épigastrique superficielle / superficial epigastric artery. V. tab. anat. - artere.

A. EPIGASTRICĂ SUPERIOARĂ / artère épigastrique supérieure / superior epigastric artery. V. tab. anat. - artere.

A. ETMOIDALĂ ANTERIOARĂ / artère ethmoïdale antérieure / anterior ethmoidal artery. V. tab. anat. - artere.

A. ETMOIDALĂ POSTERIOARĂ / artère ethmoïdale postérieure / posterior ethmoidal artery. V. tab. anat. - artere.

A. FACIALĂ / artère faciale / facial artery. V. tab. anat. - artere.

A. FARINGIANĂ ASCENDENTĂ / artère pharyngienne ascendante / ascending pharyngeal artery. V. tab. anat. - artere.

A. FEMURALĂ / artère fémorale / femoral artery. V. tab. anat. - artere.

A. FEMURALĂ PROFUNDĂ / artère fémorale profonde / deep femoral artery. V. tab. anat. - artere.

A. FESIERĂ INFERIOARĂ (v. a. gluteală inferioară). V. tab. anat. - artere.

A. FESIERĂ SUPERIOARĂ (v. a. gluteală superioară). V. tab. anat. - artere.

A. FIBULARĂ (v. a. peronieră). V. tab. anat. - artere.

A. FRONTALĂ (v. a. supratrohleară). V. tab. anat. - artere.

A. FRONTOBAZALĂ LATERALĂ / artère frontale interne et postérieure / lateral frontobasal artery. V. tab. anat. - artere.

A. FRONTOBAZALĂ MEDIALĂ / artère frontale interne et moyenne / medial frontobasal artery. V. tab. anat. - artere.

A. FUNICULARĂ (v. a. testiculară). V. tab. anat. - artere.

A. GASTRICĂ DREAPTĂ / artère pylorique / right gastric artery. V. tab. anat. - artere.

A. GASTRICĂ STÂNGĂ / artère gastrique gauche, artère coronaire stomachique / left gastric artery. V. tab. anat. - artere.

A. GASTRODUODENALĂ / artère gastro-duodénale / gastroduodenal artery. V. tab. anat. - artere.

A. GASTROEPIPLOICĂ DREAPTĂ / artère gastro-épiploïque droite / right gastroepiploic artery. V. tab. anat. - artere.

A. GASTROEPIPLOICĂ STÂNGĂ / artère gastro-épiploïque gauche / left gastroepiploic artery. V. tab. anat. - artere.

A. GASTRO-OMENTALĂ DREAPTĂ / artère gastro-épiploïque droite / right gastro-omental artery. V. tab. anat. - artere.

A. GASTRO-OMENTALĂ STÂNGĂ / artère gastro-épiploïque gauche / left gastro-omental artery. V. tab. anat. - artere.

A. GENICULARĂ DESCENDENTĂ / artère grande anastomotique / descending genicular artery. V. tab. anat. - artere.

A. GENICULARĂ INFERIOARĂ LATERALĂ / artère inféro-latérale du genou / lateral inferior genicular artery. V. tab. anat. - artere.

A. GENICULARĂ INFERIOARĂ MEDIALĂ / artère inféro-médiale du genou / lateral inferior genicular artery. V. tab. anat. - artere.

A. GENICULARĂ MIJLOCIE / artère moyenne du genou / middle genicular artery. V. tab. anat. - artere.

A. GENICULARĂ SUPERIOARĂ LATERALĂ / artère supéro-latérale du genou / lateral superior genicular artery. V. tab. anat. - artere.

A. GENICULARĂ SUPERIOARĂ MEDIALĂ / artère supéro-médiale du genou / medial superior genicular artery. V. tab. anat. - artere.

A. GIRUSULUI ANGULAR / artère du pli courbe / artera gyri angularis. V. tab. anat. - artere.

A. GLUTEALĂ INFERIOARĂ / artère fessière inférieure / inferior gluteal artery. V. tab. anat. - artere.

A. GLUTEALĂ SUPERIOARĂ / artère fessière supérieure / superior gluteal artery. V. tab. anat. - artere.

A. HEPATICĂ COMUNĂ / artère hépatique commune / common hepatic artery. V. tab. anat. - artere.

A. HEPATICĂ PROPRIE / artère hépatique propre / proper hepatic artery. V. tab. anat. - artere.

A. LUI HEUBNER (v. a. centrală lungă). [*Johann Leonhard Otto Heubner, pediatru german, profesor la Leipzig, apoi la Berlin, 1843-1926.*] V. tab. anat. - artere.

A. HIALOIDĂ / artère hyaloïdienne / hyaloid artery. V. tab. anat. - artere.

A. HIPOFIZARĂ INFERIOARĂ / artère hypophysaire inférieure / inferior hypophysial artery. V. tab. anat. - artere.

A. HIPOFIZARĂ SUPERIOARĂ / artère hypophysaire supérieure / superior hypophysial artery. V. tab. anat. - artere.

A. HIPOGASTRICĂ (v. a. iliacă internă) / artère iliaque interne / hypogastric artery or internal iliac artery. V. tab. anat. - artere.

A. HUMERALĂ (v. a. brahială). V. tab. anat. - artere.

A. HUMERALĂ PROFUNDĂ (v. a. brahială profundă). V. tab. anat. - artere.

A. ILEOCOLICĂ / artère iléo-colique / ileocolic artery. V. tab. anat. - artere.

A. ILIACĂ COMUNĂ / artère iliaque commune / common iliac artery. V. tab. anat. - artere.

A. ILIACĂ EXTERNĂ / artère iliaque externe / external iliac artery. V. tab. anat. - artere.

A. ILIACĂ INTERNĂ / artère iliaque interne / internal iliac artery. V. tab. anat. - artere.

A. ILIOLUMBARĂ / artère ilio-lombaire / ilio-lumbar artery. V. tab. anat. - artere.

A. INFRAORBITARĂ / artère sous-orbitaire / infraorbital artery. V. tab. anat. - artere.

A. INTERCOSTALĂ ANTERIOARĂ / artère intercostale supérieure / highest intercostal artery. V. tab. anat. - artere.

A. INTERCOSTALĂ ANTEROSUPERIOARĂ (v. a. intercostală anterioară). V. tab. anat. - artere.

A. INTERCOSTALĂ SUPREMĂ (v. a. intercostală anterioară). V. tab. anat. - artere.

A. INTEROSOASĂ ANTERIOARĂ / artère interosseuse antérieure / anterior interosseous artery. V. tab. anat. - artere.

A. INTEROSOASĂ COMUNĂ / artère interosseuse commune / common interosseous artery. V. tab. anat. - artere.

A. INTEROSOASĂ POSTERIOARĂ / artère interosseuse postérieure / posterior interosseous artery. V. tab. anat. - artere.

A. INTEROSOASĂ RECURENTĂ / artère inter-osseuse récurrente / interosseous recurrent artery. V. tab. anat. - artere.

A. ISCHIATICĂ (v. a. gluteală inferioară). V. tab. anat. - artere.

A. LABIALĂ INFERIOARĂ / artère labiale inférieure / inferior labial artery. V. tab. anat. - artere.

A. LABIALĂ SUPERIOARĂ / artère labiale supérieure / superior labial artery. V. tab. anat. - artere.

A. LABIRINTICĂ / artère auditive interne / artery of the labyrinth. V. tab. anat. - artere.

A. LACRIMALĂ / artère lacrymale / lacrimal artery. V. tab. anat. - artere.

A. LARINGIANĂ INFERIOARĂ / artère laryngée postérieure / inferior laryngeal artery. V. tab. anat. - artere.

A. LARINGIANĂ SUPERIOARĂ / artère laryngée supérieure / superior laryngeal artery. V. tab. anat. - artere.

A. LIGAMENTULUI ROTUND AL UTERULUI / artère du ligament rond de l'utérus / artery of round ligament of uterus. V. tab. anat. - artere.

A. LINGUALĂ / artère linguale / lingual artery. V. tab. anat. - artere.

A. LINGUALĂ PROFUNDĂ / artère ranine / deep lingual artery. V. tab. anat. - artere.

A. LOBULUI CAUDAT / artères spigéliennes / artery to caudate lobe. V. tab. anat. - artere.

A. LOMBARĂ IMA / cinquième artère lombaire / lowest lumbar artery. V. tab. anat. - artere.

A. LUSORIA / artère sous-clavière droite retro-œsophagienne / retroesophageal right subclavian artery. V. tab. anat. - artere.

A. MALEOLARĂ ANTERIOARĂ LATERALĂ / artère malléolaire antéro-latérale / lateral anterior malleolar artery. V. tab. anat. - artere.

A. MALEOLARĂ ANTERIOARĂ MEDIALĂ / artère malléolaire antéro-médiale / medial anterior malleolar artery. V. tab. anat. - artere.

A. MAMARĂ EXTERNĂ (v. a. toracică laterală). V. tab. anat. - artere.

A. MAMARĂ INTERNĂ (v. a. toracică internă). V. tab. anat. - artere.

A. MASETERICĂ / artère massétérine supérieure / masseteric artery. V. tab. anat. - artere.

A. MAXILARĂ / artère maxillaire / maxillary artery. V. tab. anat. - artere.

A. MAXILARĂ EXTERNĂ (v. a. facială). V. tab. artere.

A. MAXILARĂ INTERNĂ (v. a. maxilară). V. tab. anat. - artere.

A. MEDIANĂ / artère médiane de l'avant-bras / median artery. V. tab. anat. - artere.

A. MENINGIANĂ ANTERIOARĂ / artère méningée antérieure / anterior meningeal artery. V. tab. anat. - artere.

A. MENINGIANĂ MIJLOCIE / artère méningée moyenne / middle meningeal artery. V. tab. anat. - artere.

A. MENINGIANĂ POSTERIOARĂ / artère méningée postérieure / posterior meningeal artery. V. tab. anat. - artere.

A. MENTALĂ / artère mentonnière / mental artery. V. tab. anat. - artere.

A. MEZENTERICĂ INFERIOARĂ / artère mésentérique inférieure / inferior mesenteric artery. V. tab. anat. - artere.

A. MEZENTERICĂ SUPERIOARĂ / artère mésentérique supérieure / superior mesenteric artery. V. tab. anat. - artere.

A. MUSCULOFRENICĂ / artère musculo-phrénique / musculophrenic artery. V. tab. anat. - artere.

A. NAZOPALATINĂ / artère naso-palatine / septal branch of sphenopalatine artery. V. tab. anat. - artere.

A. NAZALĂ EXTERNĂ / artère dorsale du nez / dorsal nasal artery. V. tab. anat. - artere.

A. NENUMITĂ (v. trunchiul brahiocefalic) / tronc artériel brachio-céphalique / brachiocephalic trunk. V. tab. anat. - artere.

A. NERVULUI MEDIAN (v. a. mediană). V. tab. anat. - artere.

A. NERVULUI SCIATIC / artère du nerf grand sciatique / sciatic artery. V. tab. anat. - artere.

A. LUI NEUBAUER (v. a. tiroidiană ima). [*Johann Ernst Neubauer, anatomist și chirurg german, profesor la Jena, 1742-1777.*] V. tab. anat. - artere.

A. NUTRITIVĂ / artère nourricière / nutrient ar-tery. V. tab. anat. - artere.

A. OBTURATORIE / artère obturatrice / obturator artery. V. tab. anat. - artere.

A. OBTURATORIE ACCESORIE / artère obturatrice accessoire / accessory obturator artery. V. tab. anat. - artere.

A. OCCIPITALĂ / artère occipitale / occipital artery. V. tab. anat. - artere.

A. OCCIPITALĂ LATERALĂ / artère temporo-occipitale moyenne / lateral occipital artery. V. tab. anat. - artere.

A. OCCIPITALĂ MEDIALĂ / artère temporo-occipitale antérieure / medial occipital artery. V. tab. anat. - artere.

A. OFTALMICĂ / artère ophtalmique / ophthalmic artery. V. tab. anat. - artere.

A. OMBILICALĂ / artère ombilicale / ombilical artery. V. tab. anat. - artere.

A. ORBITOFRONTALĂ LATERALĂ (v. a. fronto-bazală laterală). V. tab. anat. - artere.

A. OVARIANĂ / artère ovarienne / ovarian artery. V. tab. anat. - artere.

A. PALATINĂ ASCENDENTĂ / artère palatine ascendante / ascending palatine artery. V. tab. anat. - artere.

A. PALATINĂ DESCENDENTĂ / artère palatine descendante / descending palatine artery. V. tab. anat. - artere.

A. PALATINĂ MARE / artère palatine majeure / greater palatine artery. V. tab. anat. - artere.

A. PANCREATICĂ DORSALĂ / artère pancréatique dorsale / dorsal pancreatic artery. V. tab. anat. - artere.

A. PANCREATICĂ INFERIOARĂ / artère pancréatique inférieure / inferior pancreatic artery. V. tab. anat. - artere.

A. PANCREATICĂ MARE / artère pancréatique transverse / great pancreatic artery. V. tab. anat. - artere.

A. PANCREATICODUODENALĂ INFERIOARĂ / artère pancréatico-duodénale inférieure / inferior pancreaticoduodenal artery. V. tab. anat. - artere.

A. PANCREATICODUODENALĂ SUPERIOARĂ / artère pancréatico-duodénale supérieure / superior pancreaticoduodenal arteries. V. tab. anat. - artere.

A. PARACENTRALĂ / artère du lobule paracentral / paracentral artery. V. tab. anat. - artere.

A. PARIETALĂ ANTERIOARĂ / artère pariétale antérieure / anterior parietal artery. V. tab. anat. - artere.

A. PARIETALĂ POSTERIOARĂ / artère pariétale postérieure / posterior parietal artery. V. tab. anat. - artere.

A. PARIETO-OCCIPITALĂ / artère pariéto-occipitale / parieto-occipital artery. V. tab. anat. - artere.

A. PEDIOASĂ (v. a. dorsală a piciorului). V. tab. anat. - artere.

A. PERICARDIOFRENICĂ / artère péricardo-phrénique / pericardiophrenic artery. V. tab. anat. - artere.

A. PERINEALĂ / artère périnéale superficielle / perineal artery. V. tab. anat. - artere.

A. PERONIERĂ / artère péronière / peroneal artery. V. tab. anat. - artere.

A. PILORICĂ (v. a. gastrică dreaptă). V. tab. anat. - artere.

A. PLANTARĂ LATERALĂ / artère plantaire latérale / lateral plantar artery. V. tab. anat. - artere.

A. PLANTARĂ MEDIALĂ / artère plantaire médiale / medial plantar artery. V. tab. anat. - artere.

A. POPLITEE / artère poplitée / popliteal artery. V. tab. anat. - artere.

A. PRECUNEALĂ / rameau pour le précunéus / precuneal artery. V. tab. anat. - artere.

A. PRINCIPALĂ A POLICELUI / artère principale du pouce / main artery to thumb. V. tab. anat. - artere.

A. PROFUNDĂ A CLITORISULUI / artère caverneuse (chez la femme) / deep artery of clitoris. V. tab. anat. - artere.

A. PROFUNDĂ A PENISULUI / artère caverneuse (chez l'homme) / deep artery of penis. V. tab. anat. - artere.

A. PUDENDALĂ INTERNĂ / artère honteuse interne / internal pudendal artery. V. tab. anat. - artere.

A. PULMONARĂ DREAPTĂ / artère pulmonaire droite / right pulmonar artery. V. tab. anat. - artere.

A. PULMONARĂ STÂNGĂ / artère pulmonaire gauche / left pulmonar artery. V. tab. anat. - artere.

A. RADIALĂ / artère radiale / radial artery. V. tab. anat. - artere.

A. RADIALĂ A INDEXULUI / artère collatérale palmaire externe de l'index / radial artery to index finger. V. tab. anat. - artere.

A. RANINĂ (v. a. linguală profundă). V. tab. anat. - artere.

A. RECTALĂ INFERIOARĂ / artère hémorroïdale inférieure / inferior rectal artery. V. tab. anat. - artere.

A. RECTALĂ MIJLOCIE / artère hémorroïdale moyenne / middle rectal artery. V. tab. anat. - artere.

A. RECTALĂ SUPERIOARĂ / artère hémorroïdale supérieure / superior rectal artery. V. tab. anat. - artere.

A. RECURENTĂ (v. a. centrală lungă). V. tab. anat. - artere.

A. RECURENTĂ CUBITALĂ (v. a. recurentă ulnară). V. tab. anat. - artere.

A. RECURENTĂ RADIALĂ / artère récurrente radiale / radial recurrent artery. V. tab. anat. - artere.

A. RECURENTĂ RADIALĂ POSTERIOARĂ (v. a. interosoasă recurentă). V. tab. anat. - artere.

A. RECURENTĂ TIBIALĂ ANTERIOARĂ / artère récurrente tibiale antérieure / anterior tibial recurrent artery. V. tab. anat. - artere.

A. RECURENTĂ TIBIALĂ POSTERIOARĂ / artère récurrente tibiale postérieure / posterior tibial recurrent artery. V. tab. anat. - artere.

A. RECURENTĂ ULNARĂ / artère récurrente cubitale / ulnar recurrent artery. V. tab. anat. - artere.

A. RENALĂ / artère rénale / renal artery. V. tab. anat. - artere.

A. RETRODUODENALĂ / artère pancréatico-duodénale inférieure droite / retroduodenal artery. V. tab. anat. - artere.

A. RUŞINOASĂ INTERNĂ (v. a. pudendală internă). V. tab. anat. - artere.

A. SACRALĂ MIJLOCIE / artère sacrée moyenne / median sacral artery. V. tab. anat. - artere.

A. SCAPULARĂ DESCENDENTĂ (v. a. dorsală a scapulei) / artère scapulaire descendante / dorsal scapular artery. V. tab. anat. - artere.

A. SCIATICĂ (v. a. nervului sciatic). V. tab. anat. - artere.

A. SEGMENTARĂ / artère segmentaire / segmental artery. V. tab. anat. - artere.

A. SEGMENTARĂ ANTERIOARĂ / artère segmentaire antérieure / anterior segmental artery. V. tab. anat. - artere.

A. SEGMENTARĂ LATERALĂ / artère segmentaire latérale / lateral segmental artery. V. tab. anat. - artere.

A. SEGMENTARĂ MEDIALĂ / artère segmentaire médiale / medial segmental artery. V. tab. anat. - artere.

A. SEGMENTARĂ POSTERIOARĂ (hepatică) / artère segmentaire postérieure / posterior segmental artery. V. tab. anat. - artere.

A. SEGMENTULUI ANTERIOR INFERIOR AL RINICHIULUI / artère segmentaire / anterior inferior segmental artery. V. tab. anat. - artere.

A. SEGMENTULUI ANTERIOR SUPERIOR AL RINICHIULUI / artère segmentaire / anterior superior segmental artery. V. tab. anat. - artere.

A. SEGMENTULUI INFERIOR AL RINICHIULUI / artère segmentaire / inferior segmental artery. V. tab. anat. - artere.

A. SEGMENTULUI POSTERIOR AL RINICHIULUI / artère segmentaire / posterior segmental artery. V. tab. anat. - artere.

A. SEGMENTULUI SUPERIOR AL RINICHIULUI / artère segmentaire / superior segmental artery. V. tab. anat. - artere.

A. SFENOPALATINĂ / artère sphéno-palatine / sphenopalatine arteries. V. tab. anat. - artere.

A. SPERMATICĂ INTERNĂ (v. a. testiculară). V. tab. anat. - artere.

A. SPINALĂ ANTERIOARĂ / artère spinale antérieure / anterior spinal artery. V. tab. anat. - artere.

A. SPINALĂ POSTERIOARĂ / artère spinale postérieure / posterior spinal artery. V. tab. anat. - artere.

A. SPLENICĂ / artère splénique / splenic artery. V. tab. anat. - artere.

A. STILOMASTOIDIANĂ / artère stylo-mastoïdienne / stylomastoid artery. V. tab. anat. - artere.

A. SUBCLAVICULARĂ / artère sous-clavière / subclavian artery. V. tab. anat. - artere.

A. SUBCOSTALĂ / artère sous-costale / sub-costal artery. V. tab. anat. - artere.

A. SUBLINGUALĂ / artère sublinguale / sublingual artery. V. tab. anat. - artere.

A. SUBMENTALĂ / artère sous-mentale / sub-mental artery. V. tab. anat. - artere.

A. SUBORBITARĂ (v. a. infraorbitară). V. tab. anat. - artere.

A. SUBSCAPULARĂ / artère sous-scapulaire / subscapular artery. V. tab. anat. - artere.

A. SUPRADUODENALĂ / artère supraduodénale / supraduodenal artery. V. tab. anat. - artere.

A. SUPRAORBITALĂ / artère sous-orbitaire / infraorbital artery. V. tab. anat. - artere.

A. SUPRARENALĂ INFERIOARĂ / artère surrénale inférieure / inferior suprarenal artery. V. tab. anat. - artere.

A. SUPRARENALĂ MIJLOCIE / artère surrénale moyenne / middle suprarenal artery. V. tab. anat. - artere.

A. SUPRARENALĂ SUPERIOARĂ / artère surrénale supérieure / superior suprarenal artery. V. tab. anat. - artere.

A. SUPRASCAPULARĂ / artère scapulaire supérieure / suprascapular artery. V. tab. anat. - artere.

A. SUPRATROHLEARĂ / artère frontale interne / supratrochlear artery. V. tab. anat. - artere.

A. SYLVIANĂ (v. a. cerebrală laterală) / artère sylvienne / sylvian artery. V. tab. anat. - artere.

A. ŞANŢULUI CENTRAL / artère du sillon cérébral / central sulcal artery. V. tab. anat. - artere.

A. ŞANŢULUI POSTCENTRAL / artère du sillon postcérébral / postcentral sulcal artery. V. tab. anat. - artere.

A. ŞANŢULUI PRECENTRAL / artère du sillon précérébral / precentral sulcal artery. V. tab. anat. - artere.

A. TARSIANĂ LATERALĂ / artère dorsale du tars / lateral tarsal artery. V. tab. anat. - artere.

A. TEMPORALĂ ANTERIOARĂ / artère temporale antérieure / anterior temporal artery. V. tab. anat. - artere.

A. TEMPORALĂ INTERMEDIARĂ / artère temporale moyenne / medial branch for temporal lobe. V. tab. anat. - artere.

A. TEMPORALĂ MIJLOCIE / artère temporale moyenne / middle temporal artery. V. tab. anat. - artere.

A. TEMPORALĂ POSTERIOARĂ / artère temporale postérieure / posterior temporal artery. V. tab. anat. - artere.

A. TEMPORALĂ SUPERFICIALĂ / artère temporale superficielle / superficial temporal artery. V. tab. anat. - artere.

A. TESTICULARĂ / artère testiculaire / testicular artery. V. tab. anat. - artere.

A. TIBIALĂ ANTERIOARĂ / artère tibiale antérieure / anterior tibial artery. V. tab. anat. - artere.

A. TIBIALĂ POSTERIOARĂ / artère tibiale postérieure / posterior tibial artery. V. tab. anat. - artere.

A. TIMPANICĂ ANTERIOARĂ / artère tympanique / anterior tympanic artery. V. tab. anat. - artere.

A. TIMPANICĂ INFERIOARĂ / artère tympanique inférieure / inferior tympanic artery. V. tab. anat. - artere.

A. TIMPANICĂ POSTERIOARĂ / artère tympanique postérieure / posterior tympanic artery. V. tab. anat. - artere.

A. TIMPANICĂ SUPERIOARĂ / artère tympanique supérieure / superior tympanic artery. V. tab. anat. - artere.

A. TIROIDIANĂ IMA / artère thyroïdienne moyenne / thyroid ima artery. V. tab. anat. - artere.

A. TIROIDIANĂ INFERIOARĂ / artère thyroïdienne inférieure / inferior thyroid artery. V. tab. anat. - artere.

A. TIROIDIANĂ SUPERIOARĂ / artère thyroïdienne supérieure / superior thyroid artery. V. tab. anat. - artere.

A. TORACICĂ INTERNĂ / artère thoracique interne / internal thoracic artery. V. tab. anat. - artere.

A. TORACICĂ LATERALĂ / artère thoracique latérale / lateral thoracic artery. V. tab. anat. - artere.

A. TORACICĂ SUPREMĂ / artère thoracique supérieure / superior thoracic artery. V. tab. artere.

A. TORACOACROMIALĂ / artère acromio-thoracique / thoracoacromial artery. V. tab. anat. - artere.

A. TORACODORSALĂ / artère thoraco-dorsale / thoracodorsal artery. V. tab. anat. - artere.

A. TRANSVERSĂ A FEŢEI / artère transversale de la face / transverse facial artery. V. tab. anat. - artere.

A. TRANSVERSĂ A GÂTULUI / artère cervicale transverse / transvers facial artery. V. tab. anat. - artere.

A. ULNARĂ / artère cubitale / ulnar artery. V. tab. anat. - artere.

A. URETRALĂ / artère urétrale / urethral artery. V. tab. anat. - artere.

A. UTERINĂ / artère utérine / uterine artery. V. tab. anat. - artere.

A. VAGINALĂ / artère vaginale / vaginal artery. V. tab. anat. - artere.

A. VERTEBRALĂ / artère vertébrale / vertebral artery. V. tab. anat. - artere.

A. VEZICALĂ INFERIOARĂ / artère vésicale inférieure / inferior vesical artery. V. tab. anat. - artere.

A. VIDIANĂ (v. a. canalului pterigoidian). V. tab. anat. - artere.

A. VITELINĂ / artère vitelline / vitelline artery. V. tab. anat. - artere.

A. ZIGOMATICOORBITALĂ / artère zygomato-malaire / zygomaticoorbital artery. V. tab. anat. - artere.

A. ZINN (v. a. centrală a retinei). [*Johann Gottfried Zinn, anatomist şi botanist german, profesor la Göttingen, 1727-1759.*] V. tab. anat. - artere.

AA. ALVEOLARE SUPERIOARE ANTERIOARE / artère alvéolaire supérieure et antérieure / anterior superior alveolar arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. ARCUATE RENALE / arcades sus-pyramidales / arcuate arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. CAROTICOTIMPANICE / artère carotico-tympanique / caroticotympanic arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. CENTRALE ANTEROLATERALE / artères striées externes / arteries centrales anterolateralis. V. tab. anat. - artere.

AA. CENTRALE ANTEROMEDIALE / artères striées internes / arteries centrales anteromedialis. V. tab. anat. - artere.

AA. CENTRALE POSTEROMEDIALE / artères centrales postérieures / posteromedial central arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. CENTRALE POSTEROLATERALE / artères centrales postérieures / posterolateral central arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. CILIARE ANTERIOARE / artères ciliaires antérieures / anterior ciliary arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. CILIARE POSTERIOARE LUNGI / artères ciliaires longues postérieures / long posterior ciliary arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. CILIARE POSTERIOARE SCURTE / artères ciliaires courtes postérieures / short posterior ciliary arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. CONJUNCTIVALE ANTERIOARE / artères conjonctivales antérieures / anterior conjunctival arteries. V. tab artere.

AA. CONJUNCTIVALE POSTERIOARE / artères conjonctivales postérieures / posterior conjunctival arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. DENTARE / artères alvéolaires / alveolar arteries V. tab. anat. - artere.

AA. DIAFRAGMATICE (v. aa. frenice inferioare şi superioare) / artères phréniques / phrenic arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. DIGITALE COMUNE ALE PICIORULUI (v. aa. metatarsiene) / artères interosseuses dorsales du pied / dorsal metatarsal arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. DIGITALE DORSALE ALE MÂINII / artères digitales dorsales / dorsal digital arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. DIGITALE DORSALE ALE PICIORULUI / artères collatérales dorsales des orteils / dorsal digital arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. DIGITALE PALMARE COMUNE / artères digitales palmaires communes / common palmar digital arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. DIGITALE PALMARE PROPRII / artères digitales palmaires propres / proper palmar digital arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. DIGITALE PLANTARE COMUNE / artères digitales plantaires communes / common plantar digital arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. DIGITALE PLANTARE PROPRII / artères digitales plantaires propres / proper plantar digital arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. EPISCLERALE / artères épisclérales / episcleral arte**ries.** V. tab. anat. - artere.

AA. FRENICE INFERIOARE / artères phréniques inférieures / inferior phrenic arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. FRENICE SUPERIOARE / artères phréniques supérieures / superior phrenic arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. gastrice scurte / artères gastriques courtes / short gastric arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. HELICINE ALE PENISULUI / artères hélicines / helicine arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. HEMOROIDALE (v. aa. rectale). V. tab. anat. - artere.

AA. ILEALE / artères iléales / ileal arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. INSULARE / artère de l'insula / insular arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. INTERCOSTALE POSTERIOARE I ŞI II / artères intercostales postérieures / first and second posterior intercostal arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. INTERCOSTALE POSTERIOARE III-XII / artères intercostales aortiques / posterior intercostal arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. INTERLOBARE RENALE / artères péripyramidales / interlobar arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. INTERLOBULARE HEPATICE / artères interlobulaires / interlobular arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. INTERLOBULARE RENALE / artères périlobulaires / interlobular arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. JEJUNALE / artères jéjunales / jejunal arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. LENTICULOSTRIATE (v. aa. centrale antero-laterale). V. tab. anat. - artere.

AA. LOMBARE / artères lombaires / lumbar arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. METACARPIENE DORSALE / artères inter-osseuses dorsales de la main / dorsal metacarpal arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. METACARPIENE PALMARE / artères inter-osseuses palmaires / palmar metacarpal arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. METATARSIENE DORSALE / artères inter-osseuses dorsales du pied / dorsal metatarsal arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. METATARSIENE PLANTARE / artères inter-osseuses plantaires / plantar metatarsal arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. NAZALE POSTERIOARE LATERALE / artères des cornets et des méats / posterior nasal arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. NUTRITIVE ALE HUMERUSULUI / artères nourricières de l'humerus / nutrient brachial arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. PALATINE MICI / artères palatines mineures / lesser palatine arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. PALPEBRALE LATERALE / artères palpébrales latérales / lateral palpebral arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. PALPEBRALE MEDIALE / artères palpébrales médiales / medial palpebral arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. PANCREATICODUODENALE INFERIOARE / artères pancréatico-duodénales inférieures / inferior pancreaticoduodenal arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. PARIETALE / artères pariétales / parietal arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. PERFORANTE (ale coapsei) / artères perforantes de la cuisse / perforating arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. PERICALOASE / artères péricalleuses / pericallosal arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. PONTINE / artères pontines / arteries of the pons. V. tab. anat. - artere.

AA. PUDENDALE EXTERNE / artères honteuses externes / **external pudendal arteries.** V. tab. anat. - artere.

AA. RUŞINOASE EXTERNE (v. a. pudendale externe). V. tab. anat. - artere.

AA. SACRALE LATERALE / artères sacrées latérales / lateral sacral arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. SIGMOIDIENE / artères sigmoïdes / sigmoid arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. SURALE / artères surales / sural arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. STRIATE LATERALE (v. aa. centrale antero-laterale). V. tab. anat. - artere.

AA. TALAMOSTRIATE ANTEROLATERALE (v. aa. centrale anterolaterale). V. tab. anat. - artere.

AA. TALAMOSTRIATE ANTEROMEDIALE (v. aa. centrale anteromediale). V. tab. anat. - artere.

AA. TARSIENE MEDIALE / rameaux tarsiennes internes / medial tarsal arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. TEMPORALE PROFUNDE / artère temporale profonde antérieure / deep temporal arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. VENTRICULARE / artères ventriculaires / ventricular arteries. V. tab. anat. - artere.

AA. VEZICALE SUPERIOARE / artères vésicales supérieures / superior vesical arteries. V. tab. anat. - artere.

ARTERIECTOMIE, s. f. / artériectomie, s. f. / arteriectomy. [*Lat., gr.* ***arteria*** *= arteră; gr.* ***ektome*** *= excizie.*] Rezecţia unui segment arterial şi a plexului simpatic care îl înconjoară.

ARTERIOGRAFIE, s. f. / artériographie, s. f. / arteriography. [*Lat., gr.* ***arteria*** *= arteră; gr.* ***graphein*** *= a scrie.*] *Radiografia unui teritoriu arterial (al membrelor, cerebral, renal, pulmonar etc.) după injectarea în trunchiul principal, direct sau printr-un *cateter, a unui lichid opac la radiaţiile X.

ARTERIOGRAMĂ, s. f. / artériogramme, s. m. / arteriogram. [*Lat., gr.* ***arteria*** *= arteră; gr.* ***gramma*** *= înscriere.*] 1) Imaginea unui teritoriu arterial obţinută prin *arteriografie. 2) Sin.: sfigmogramă (v.).

ARTERIOLĂ, s. f. / artériole, s. f. / arteriole. NA: arteriola. [*Lat.* ***arteriola*** *= arteră mică, dim. de la* ***arteria*** *= arteră.*] Ramură fină, terminală a unei artere, care leagă arterele de capilare.

ARTERIOLE RENALE DREPTE / artères droites médullaires / straight arterioles. V. tab. anat. - artere.

ARTERIOLITĂ, s. f. / artériolite, s. f. / arteriolitis. [*Lat.* ***arteriola*** *= arteră mică, dim. de la* ***arteria*** *= arteră; -ită.*] Inflamaţia unei arteriole.

ARTERIOLITĂ CUTANATĂ ALERGICĂ / artériolite cutanée allergique / Gougerot syndrome. Sin.: sindrom Gougerot (v.).

ARTERIOLOSCLEROZĂ, s. f. / artériolosclérose, s. f. / arteriolosclerosis. [*Lat.* ***arteriola*** *= arteră mică, dim. de la* ***arteria*** *= arteră; gr.* ***sklerosis*** *= induraţie, întărire, de la* ***skleros*** *= tare, dur.*] Scleroză şi îngroşare a peretelui arteriolelor şi arterelor mici. Forma hialină poate fi asociată cu *nefro-angioscleroza, cea hiperplastică cu *hipertensiunea arterială malignă şi cu *sclerodermia.

ARTERIOPATIE, s. f. / artériopathie, s. f. / arteriopathy. [*Lat., gr.* ***arteria*** *= arteră; gr.* ***pathos*** *= boală.*] Denumire generică pentru bolile arterelor. A. poate fi *generalizată* (ex.: a. hipertensivă asociată unei hipertensiuni arteriale şi caracterizată prin hipertrofierea mediei arterelor mici şi arteriolelor) sau *segmentară* (ex.: a. hemodinamică localizată pe un segment de arteră ce pulsează pe un plan dur, ca în cazul arterei subclaviculare, comprimată prin prezenţa unei *coaste cervicale).

ARTERIOSCLEROZĂ, s. f. / artériosclérose, s. f. / arteriosclerosis. [*Lat., gr.* ***arteria*** *= arteră; gr.* ***sklerosis*** *= induraţie, întărire, de la* ***skleros*** *= tare, dur.*] Termen utilizat iniţial în sens foarte general, pentru desemnarea oricărei îngroşări a pereţilor arteriali. Sub această denumire erau cuprinse trei tipuri de boli arteriale degenerative: *ateroscleroza, arterioscleroza şi *mediacalcoza. În prezent, termenul este restrâns pentru desemnarea tipului de scleroză arterială care predomină la nivelul fibrelor musculare din tunica medie (*degenerescenţă hialină şi îngroşare), extinsă şi la nivelul tunicii interne. A. afectează îndeosebi arterele musculare şi arterele renale (*nefroangioscleroză).

ARTERIOTOMIE, s. f. / artériotomie, s. f. / arteriotomy. [*Lat., gr.* ***arteria*** *= arteră; gr.* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Incizia longitudinală sau transversală a peretelui unei artere, prin care se asigură accesul în lumenul vascular.

ARTERITĂ, s. f. / artérite, s. f. / arteritis. [*Lat., gr.* ***arteria*** *= arteră, -ită.*] Termen care desemnează, etimologic, existenţa unor modificări organice ale peretelui arterial de origine inflamatorie, acompaniindu-se uneori de tromboză, alteori de dilataţie sau, mai rar, de ruptură. În prezent, termenul este folosit pentru a regrupa bolile care se caracterizează prin leziuni ale peretelui arterial, indiferent de origine (ateromatoasă, traumatică, embolică etc.). Ex.: arterită gigantocelulară (v.); a. membrelor inferioare, care include în evoluţie: *stadiul I*, de latenţă clinică; *stadiul II*, de claudicaţie intermitentă la mers; *stadiul III*, când se asociază dureri în decubitus; *stadiul IV*, de gangrenă.

ARTERITĂ GIGANTOCELULARĂ / artérite gigantocellulaire / Horton's disease. Afecţiune cu debut după vârsta de 60 de ani, de cauză necunoscută. Se caracterizează prin alterarea stării generale, febră moderată, creşterea VSH-ului, cefalee violentă, accidente ischemice oculare brutale (cu obnubilare vizuală, diplopie, strabism, edem papilar) şi inflamarea bilaterală a arterelor temporale, care devin edemaţiate şi dureroase la palpare. Anatomopatologic, leziunile sunt de panarterită, cu ruptura limitantei elastice interne, infiltrată de celule gigante multinucleate. Este sensibilă la corticosteroizi. Sin.: arterită temporală, boală Horton, boală Forestier, panarterită subacută a vârstnicilor, periarterită segmentară superficială.

ARTERITĂ TEMPORALĂ / artérite temporale / temporal arteritis. Sin.: arterită gigantocelulară (v.).

ARTERITIS BRACHIOCEPHALICA / arteritis brachiocephalica / arteritis brachiocephalica. Sin.: boală Takayasu (v.).

ARTHROPODA / Arthropoda / Arthropoda. [*Gr.* ***arthron*** *= articulaţie;* ***pous, podos*** *= picior.*] Încrengătură de animale din subregnul *Metazoa*, caracterizate printr-un corp segmentat şi acoperit de chitină, simetrie bilaterală şi picioare articulate.

ARTICULAŢIE, s. f. / articulation, s. f. / joint. NA: junctura ossium. [*Lat.* ***articulatio, -onis*** *= încheietură.*] Ansamblul elementelor prin care două oase vecine în scheletul osos se leagă între ele. Există *a. fixe*, denumite *sinartroze*, şi *mobile*, întrerupte, denumite *diartroze*. *Sinatrozele* pot fi: 1) *dinţate* (ex.: între oasele craniului); 2) *scuamoase* (ex.: între oasele temporal şi parietal); 3) *armonice* (ex.: între oasele nazale şi maxilare). *Diartrozele* reprezintă a. în care oasele sunt mobile unul faţă de celălalt. Elementele constitutive ale unei a. mobile sunt: a) capsula articulară, fixată pe marginea suprafeţelor articulare; b) stratul extern, format din benzi fibroase care dau rezistenţa capsulei; c) membrana sinovială, care căptuşeşte interiorul articulaţiei şi secretă lichidul sinovial; d) suprafeţele articulare, feţele osoase ce vin în contact, care pot fi sferice, ovoide, în formă de şa. Când suprafeţele nu corespund ca relief, se interpun meniscuri sau cartilaje (ex.: a. genunchiului). Există şi *a. semimobile* sau *amfiartroze*, cu suprafeţele aproape plane (ex.: coloana vertebrală).

A. ACROMIOCLAVICULARĂ / articulation acro-mio-claviculaire / acromioclavicular articulation. V. tab. anat. - articulaţii.

A. ATLANTOAXIALĂ LATERALĂ / articulation atloïdo-axoïdienne / lateral atlantoaxial joint. V. tab. anat. - articulaţii.

A. ATLANTOAXIALĂ MEDIANĂ / articulation atloïdo-odontoïdienne / medial atlantoaxial joint. V. tab. anat. - articulaţii.

A. ATLANTOOCCIPITALĂ / articulation occipito-atloïdienne / atlantooccipital articulation. V. tab. anat. - articulaţii.

A. ASTRAGALOCALCANEANĂ / articulation sous-astragalienne proprement dite / subtalar articulation. V. tab. anat. - articulaţii.

A. CALCANEOCUBOIDĂ / articulation calcanéo-cuboïdienne / calcaneocuboid articulation. V. tab. anat. - articulaţii.

A. CAPITIS COSTAE / articulation costo-vertébrale proprement dite / articulaton of head of the rib. V. tab. anat. - articulaţii.

A. CARPOMETACARPIANĂ A POLICELUI / articulation carpo-métacarpienne du pouce / carpometacarpal articulation of thumb. V. tab. anat. - articulaţii.

A. COTULUI / articulation du coude / elbow joint. V. tab. anat. - articulaţii.

A. COXOFEMURALĂ / articulation coxo-fémorale / hip joint. V. tab. anat. - articulaţii.

A. CRICOARITENOIDĂ / articulation crico-aryténoïdienne / cricoarytenoid articulation. V. tab. anat. - articulaţii.

A. CRICOTIROIDIANĂ / articulation crico-thyroïdienne / cricothyroid articulation. V. tab. anat. - articulaţii.

A. GENUCHIULUI / articulation du genou / knee joint. V. tab. anat. - articulaţii.

A. HUMEROCUBITALĂ / articulation huméro-cubitale / humeroradial articulation. V. tab. anat. - articulaţii.

A. INCUDOSTAPEDIALĂ / articulation de l'enclume et de l'étrier / incudostapedial articulation. V. tab. anat. - articulaţii.

A. LOMBOSACRATĂ / articulation sacro-vertébrale / lumbosacral joint. V. tab. anat. - articulaţii.

A. MEDIOCARPIANĂ / articulation médiocarpienne / midcarpal articulation. V. tab. anat. - articulaţii.

A. PERONEOTIBIALĂ SUPERIOARĂ / articulation péronéotibiale supérieure / tibiofibular articulation. V. tab. anat. - articulaţii.

A. PERONEOTIBIALĂ INFERIOARĂ / articulation péronéotibiale inférieure / tibiofibular articulation. V. tab. anat. - articulaţii.

A. PISIPIRAMIDALĂ / articulation pisipyramidale / pisiform articulation. V. tab. anat. - articulaţii.

A. RADIOCARPIANĂ / articulation radio-carpienne / radiocarpal articulation. V. tab. anat. - articulaţii.

A. RADIOCUBITALĂ INFERIOARĂ / articulation radiocubitale inférieure / distal radioulnar articulation. V. tab. anat. - articulaţii.

A. RADIOCUBITALĂ SUPERIOARĂ / articulation radio-cubitale supérieure / proximal radioulnar articulation. V. tab. anat. - articulaţii.

A. SCAPULOHUMERALĂ / articulation scapulo-humérale / humeral articulation. V. tab. anat. - articulaţii.

A. SACROCOCCIGEANĂ / articulation sacro-coccygienne / sacrococcygeal articulation. V. tab. anat. - articulaţii.

A. SACROILIACĂ / articulation sacro-iliaque / sacroiliac articulation. V. tab. anat. - articulaţii.

A. STERNOCLAVICULARĂ / articulation sterno-costo-claviculaire / sternoclavicular articulation. V. tab. anat. - articulaţii.

A. TALOCALCANEONAVICULARĂ / articulation astragalo-calcanéo-scaphoïdienne / subtalar articulation. V. tab. anat. - articulaţii.

A. TEMPOROMANDIBULARĂ / articulation temporo-mandibulaire / temporomandibular articulation. V. tab. anat. - articulaţii.

A. TIBIOTARSIANĂ / articulation tibio-tarsienne / talocrural articulation. V. tab. anat. - articulaţii.

A. TRANSVERSĂ A TARSULUI / articulation médiotarsienne / transvers tarsal articulation. V. tab. anat. - articulaţii.

AA. CARPOMETACARPIENE / articulations carpo-métacarpiennes / carpometacarpal articulations. V. tab. anat. - articulaţii.

AA. COLOANEI VERTEBRALE / articulations de la colonne vertébrale / joints of vertebral column. V. tab. anat. - articulaţii.

AA. CONDROSTERNALE / articulations chondro-sternales / sternocostal articulations. V. tab. anat. - articulaţii.

AA. COSTOCONDRALE / articulations costo-chondrales / costochondral articulations. V. tab. anat. - articulaţii.

AA. COSTOTRANSVERSALE / articulations costo-transversaires / costotransverse articulations. V. tab. anat. - articulaţii.

AA. COSTOVERTEBRALE / articulations costo-vertébrales / costovertebral articulations. V. tab. anat. - articulaţii.

AA. INTERCARPALE / articulations carpiennes / intercarpal articulations. V. tab. anat. - articulaţii.

AA. INTERCONDRALE / articulations interchondrales / interchondral articulations. V. tab. anat. - articulaţii.

AA. INTERMETACARPIENE / articulations inter-métacarpiennes / intermetacarpal articulations. V. tab. anat. - articulaţii.

AA. INTERMETATARSIENE / articulations inter-métatarsiennes / intermetatarsal articulations. V. tab. anat. - articulaţii.

AA. INTERFALANGIENE / articulations interphalangiennes / interphalangeal articulations. V. tab. anat. - articulaţii.

AA. INTERTARSIENE / articulations intertarsiennes / intertarsal articulations. V. tab. anat. - articulaţii.

AA. METACARPOFALANGIENE / articulations métacarpophalangiennes / metacarpophalangeal articulations. V. tab. anat. - articulaţii.

AA. METATARSOFALANGIENE / articulations métatarso-phalangiennes / metatarsophalangeal articulations. V. tab. anat. - articulaţii.

AA. OASELOR BAZINULUI / articulations du bassin / articulations of the pelvic girdle. V. tab. anat. - articulaţii.

AA. OASELOR UMĂRULUI / articulation des os de l'épaule / joints of shoulder girdle. V. tab. anat. - articulaţii.

AA. OSSICULORUM AUDITUS / articulations de osselets de l'ouïe / articulations of auditory ossicles. V. tab. anat. - articulaţii.

AA. SCAFOIDOCUNEENE / articulations scapho-cunéennes / cuneonavicular articulations. V. tab. anat. - articulaţii.

AA. TARSOMETATARSIENE / articulations tarso-métatarsiennes / tarsometatarsal articulations. V. tab. anat. - articulaţii.

ARTRALGIE, s. f. / arthralgie, s. f. / arthralgia. [*Gr. arthron = articulaţie; algos = durere.*] Durere articulară, de obicei, izolată.

ARTRITĂ, s. f. / arthrite, s. f. / arthritis. [*Gr. arthron = articulaţie; -ită.*] Artropatie acută sau cronică în care leziunea iniţială şi principală este inflamaţia articulară, mai precis inflamaţia sinovialei (*sinovită). Termenul se foloseşte frecvent pentru artropatiile reumatismale şi infecţioase, fiind excluse artropatiile de alte origini şi *artrozele.

ARTRITĂ CRONICĂ DEGENERATIVĂ / arthrite dégénerative chronique / degenerative joint disease. Sin.: artroză (v.).

ARTRITĂ HIPERTROFICĂ / arthrite hypertrophique / hypertrophic arthritis. Sin.: artroză (v.).

ARTRITĂ MARIE-STRÜMPELL / arthrite de Marie-Strümpell / ankylosing spondylitis. [*Pierre Marie, neurolog francez, profesor la Paris, 1853-1940; Ernst Adolf Gustav Gottfried von Strümpell, medic german, profesor de medicină internă la Leipzig, 1853-1925.*] V. spondilartrită anchilozantă.

ARTRITĂ PSORIAZICĂ / arthrite psoriasique / psoriatic arthritis. A. idiopatică întâlnită în 5-10% din cazurile de *psoriazis. Se manifestă prin trei tipuri majore: a. p. inflamatorie asimetrică, a. p. simetrică şi spondilita psoriazică.

ARTRITĂ REACTIVĂ / arthrite réactionnelle / reactive arthritis. Afectare articulară cu *epanşament în general aseptic, care survine după una sau mai multe săptămâni de la o infecţie digestivă, respiratorie sau genitourinară. A. r. reprezintă, foarte probabil, o reacţie imunologică la bacteriile sau virusurile responsabile de infecţii. În prezent, termenul se utilizează în special pentru spondilo-artropatiile consecutive infecţiilor enterice sau uro-genitale întâlnite predominant la indivizi cu antigen de histocompatibilitate HLA-B27 (v. sistem HLA). Sindromul Fiessinger-Leroy-Reiter este considerat o formă de a. r., iar *boala Bouillaud, *boala Lyme şi *sindromul Whipple cuprind a. r.

ARTRITĂ REUMATOIDĂ / arthrite rhumatoïde / rheumatoid arthritis. Sin.: poliartrită reumatoidă (v.).

ARTROCENTEZĂ, s. f. / arthrocèntese, s. f. / arthrocentesis. [*Gr. arthron = articulaţie; kentesis = înţepătură.*] Puncţia unei articulaţii.

ARTRODEZĂ, s. f. / arthrodèse, s. f. / arthrodesis. [*Gr. **arthron** = articulaţie; **desis** = legare.*] Procedeu chirurgical de blocare definitivă a unei articulaţii prin fuzionarea epifizelor celor două extremităţi osoase implicate. A. este practicată în situaţii de infecţie (tuberculoză) sau instabilitate (paralizii) a unei articulaţii şi în cazul atitudinii vicioase a unui membru. V. şi anchiloză.

ARTRODIE, s. f. / arthrodie, s. f. / plane joint. NA: articulatio plana. [*Gr. **arthrodia** = articulaţie care gliseazǎ, de la **arthron** = articulaţie; **eidos** = formǎ.*] Articulaţie de tip *diartroză ale cărei suprafeţe articulare sunt plane. În consecinţă, nu sunt posibile decât mişcări de glisare.

ARTROFIT, s. n. / arthrophyte, s. m. / arthrophyte, joint mice. [*Gr. **arthron** = articulaţie; **phyton** = plantǎ, vegetaţie.*] Mic fragment osteo-cartilaginos sau în întregime cartilaginos, aflat liber într-o cavitate articulară (frecvent la nivelul genunchiului) şi care prin deplasare poate provoca o blocare a articulaţiei respective, în general de durată scurtă. Sin.: "şoarece articular".

ARTROGRAFIE, s. f. / arthrographie, s. f. / arthrography. [*Gr. **arthron** = articulaţie; **graphein** = a scrie.*] Explorarea radiologică a cavităţii articulare după injectarea unui produs radioopac hidrosolubil, a aerului sau a ambelor (dublu contrast). Contraindicată în artrita septică. Utilă pentru a evidenţia corpi străini, o condromatoză sau o sinovită. A. este necesară îndeosebi în investigarea articulaţiei scapulohumerale şi a genunchiului (v. meniscografie).

ARTROGRIPOZĂ, s. f. / arthrogrypose, s. f. / arthrogryposis. [*Gr. **athron** = articulaţie; **gryposis** = îndoire, încovoiere.*] Menţinerea unei articulaţii într-o stare de imobilizare, adesea în flexie, din cauza contracturii musculaturii locale sau a unor aderenţe periarticulare. V. şi artrogripoză congenitală multiplă.

ARTROGRIPOZĂ CONGENITALĂ MULTIPLĂ / arthrogrypose congénitale multiple / congenital multiple arthrogryposis, arthrogryposis multiplex congenita. Boală congenitală, uneori ereditară, caracterizată prin malformaţii multiple, îndeosebi prin anchiloză fibroasă a articulaţiilor (cu excepţia articulaţiilor coloanei vertebrale şi temporomaxilare) cu menţinerea membrelor superioare şi inferioare în flexie sau în extensie. Se asociază şi un grad de *amiotrofie. În unele cazuri boala ar putea fi consecinţa unei anomalii de dezvoltare a neuronilor din cornul anterior al măduvei, de unde descrierea unei forme a. c. m. neuropatice şi a uneia miopatice.

ARTROLIZĂ, s. f. / arthrolyse, s. f. / arthrolysis. [*Gr. **arthron** = articulaţie; **lysis** = distrugere, de la **lyein** = a distruge.*] Intervenţie chirurgicală efectuată în scopul redării mobilităţii unei articulaţii anchilozate. Constă, în esenţă, în secţiunea capsulei articulare şi a ligamentelor acesteia.

ARTROLOGIE, s. f. / arthrologie, s. f. / arthrology. [*Gr. **arthron** = articulaţie; **logos** = ştiinţǎ.*] Parte a anatomiei dedicată studiului articulaţiilor.

ARTROPATIE, s. f. / arthropathie, s. f. / arthropaty. [*Gr. **arthron** = articulaţie; **pathos** = boalǎ.*] Orice leziune articulară de origine nervoasă (ex.: a. tabetică). În *a. Charcot* sau *neuropatică* se produce o degenerare progresivă a articulaţiei.

ARTROPLASTIE, s. f. / arthroplastie, s. f. / arthroplasty. [*Gr. **arthron** = articulaţie; **plastos** = modelat, de la **plassein** = a forma, a modela.*] Refacerea prin operaţie a unei articulaţii mai mult sau mai puţin alterate şi anchilozate. Scop: redarea unei mobilităţi satisfăcătoare.

ARTROPNEUMOGRAFIE, s. f. / arthro-pneumographie, s. f. / arthropneumography. [*Gr. **arthron** = articulaţie; **pneuma, -atos** = aer; **graphein** = a scrie.*] Radiografia unei articulaţii în care, în prealabil, s-a injectat aer. V. şi artrografie.

ARTRORIZĂ, s. f. / arthrorise, s. f. / arthrorisis. [*Gr. **arthron** = articulaţie; **ereisis** = ridicare, înălţare.*] Operaţie prin care se obţine limitarea mişcărilor la nivelul unei articulaţii prin formarea unui prag osos în calea mişcărilor articulare. A. este indicată îndeosebi în paralizii şi deformaţii articulare dobândite.

ARTROSCOP, s. n. / arthroscope, s. m. / arthroscope. [*Gr. **arthron** = articulaţie; **skopos** = observator, de la **skopein** = a vedea, a examina.*] *Endoscop care este adaptat pentru examinarea interiorului cavităţilor articulare. V. artroscopie.

ARTROSCOPIE, s. f. / arthroscopie, s. f. / arthroscopy. [*Gr. **arthron** = articulaţie; **skopia** = examinare, de la **skopein** = a vedea, a examina.*] Metodă ultramodernă de explorare vizuală a cavităţii articulare, utilizând *artroscopul din fibre de sticlă, sub anestezie generală, după umplerea acesteia cu ser fiziologic. A. este utilizată îndeosebi în explorarea articulaţiei genunchiului, în cazul leziunilor cartilaginoase, meniscale, ligamentare, artrozice sau posttraumatice.

ARTROSTOMIE, s. f. / arthrostomie, s. f. / arthrostomy. [*Gr. **arthron** = articulaţie; **stoma, -atos** = gurǎ.*] Deschidere chirurgicală a unei articulaţii, cu *anastomoza sinovialei la piele, practicată în scopul unui *drenaj permanent. Ex.: în cazul unei artrite supurate.

ARTROTOMIE, s. f. / arthrotomie, s. f. / arthrotomy. [*Gr. **arthron** = articulaţie; **tome** = tăiere, secţiune, de la **temnein** = a tăia.*] Deschidere chirurgicală a unei articulaţii.

ARTROZĂ, s. f. / arthrose, s. f. / degenerative joint disease, osteoarthritis, hypertrophic arthritis. [*Gr. **arthron** = articulaţie; **-ozǎ**.*] Artropatie cronică (de obicei monoarticulară sau bilaterală şi simetrică) caracterizată anatomopatologic prin distrucţie iniţială şi primitivă a cartilajelor articulare, *osteofitoză marginală şi, frecvent, *osteoscleroză subcondrală, uneori cu cavităţi pseudochistice, în timp ce sinoviala este normală sau cu leziuni discrete de inflamaţie. A. este uneori secundară unei disfuncţii articulare de cauze diverse, dar cel mai frecvent este primitivă. Alterarea biochimică esenţială probabilă este scăderea cantităţii de *mucopolizaharide (*proteoglicani) din substanţa fundamentală. Sin.: osteoartrită degenerativă, artrită hipertrofică, artrită cronică degenerativă.

ARTROZĂ EROZIVĂ A DEGETELOR / arthrose érosive des doigts / erosive osteoarthrosis of the hands. Subcategorie de osteoartrite în care modificările distructive apar la articulaţiile mici ale mâinilor, mai ales la nivelul articulaţiilor interfalangiene distale şi proximale, sau la articulaţia proximală a policelui. O tendinţă familială sugerează predispoziţie ereditară, iar femeile sunt afectate mai frecvent decât bărbaţii.

ASANARE, s. f. / assainissement, s. m. / sanitation. [*Lat. **ad** = către, aproape, lângǎ; **sanare** = a face sănătos.*] 1) Eliminarea unui focar de infecţie (ex.: dentar, amigdalian, apendicular etc.) prin tratament adecvat. 2) Eliminarea, distrugerea unui agent care produce sau transmite o anumită boală într-un anumit teritoriu (locuinţă, localitate, regiune).

ASCARID, s. m. / ascaride, s. m. / ascarid. [*Gr. **askarizein** = a ţopăi, a sări.*] Vierme care aparţine genului **Ascaris*. Obs.: pl. ascarizi. Sin.: limbric. V. *Ascaris lumbricoides*.

ASCARIDIOZĂ, s. f. / ascaridiose, s. f. / ascaridiasis. [*Gr. **askarizein** = a sări; **-ozǎ**.*] Infestarea cu *ascarizi şi diversele tulburări care rezultă consecutiv acesteia, îndeosebi gastrointestinale (vomismente, diaree şi dureri abdominale). Sunt infestaţi mai ales copiii, iar sub vârsta de 6 ani boala se poate complica cu ocluzie intestinală. Infestarea se produce prin ingestia ouălor de parazit, care vor da naştere larvelor ce vor migra din intestin, pe cale venoasă, în plămâni, de unde se deplasează în trahee, fiind înghiţite şi revenind în intestinul subţire. În faza migratorie se produc *eozinofilie (v. sindrom Löffler) şi anticorpi decelabili prin serodiagnostic.

ASCARIS / Ascaris / Ascaris. [*Gr. **askarizein** = a ţopăi, a sări.*] Gen de viermi din ordinul *Nematode*, din care face parte şi specia **Ascaris lumbricoides*. Se dezvoltă în intestinele vertebratelor.

ASCARIS LUMBRICOIDES / Ascaris lumbricoides / Ascaris lumbricoides. Specie din genul **Ascaris* care trăieşte ca parazit în intestinul uman, îndeosebi în *jejun. Are o culoare roz-roşiatică, o lungime de 15-25 cm şi provoacă *ascaridioza.

ASCENDENŢĂ, s. f. / ascendance, s. f. / ancestry. 1) Ansamblul indivizilor unei *genealogii care au procreat pe alţii, cărora le-au transmis total sau parţial genomul lor. 2) Linie de rudenie ascendentă care urcă de la copil la părinţi.

ASCITĂ, s. f. / ascite, s. f. / ascites. [*Gr. **askites**, de la **askos** = burduf.*] Acumularea de lichid liber în cavitatea peritoneală. Aspectul lichidului poate fi serocitrin (*ciroză hepatică, *sindrom nefrotic, *insuficienţă cardiacă), purulent (*peritonită cu *piogeni), hemoragic şi chiliform sau *lactescent (*tuberculoză, *carcinomatoză peritoneală), chilos (compresiune tumorală sau rupere a *canalului toracic) sau verde când conţine bilă. În funcţie de conţinut, lichidul de a. poate avea caracteristici de *transsudat sau *exsudat. Cauze frecvente de a.: ciroză hepatică (cea mai frecventă), cancerul (îndeosebi digestiv sau genital), tuberculoza peritoneală, insuficienţa cardiacă globală.

ASCITĂ CHILOASĂ / ascite chyleuse / chylous ascitis. Sin.: chiloperitoneu (v.).

ASEMIE, s. f. / asémie, s. f. / asemia. [*Gr. **a** = priv.; **sema** = semn.*] Sin.: asimbolie (v.).

ASEPSIE, s. f. / asepsie, s. f. / asepsis. [*Gr. **a** - priv.; **sepsis** = infecţie, putrefacţie.*] Ansamblu de metode fizice şi chimice care împiedică contaminarea cu microbi a unor substanţe, obiecte, încăperi (săli de operaţie) sau a organismului. A. este o metodă *profilactică, spre deosebire de *antisepsie, care este *curativă.

ASERTIVITATE, s. n. / assertivité, s. f. / assertivity. Caracteristică a unei persoane care îşi exprimă cu uşurinţă punctul de vedere şi interesele, fără anxietate, fără a le nega pe ale celorlalţi.

ASFIGMIE, s. f. / asphygmie, s. f. / asphygmia. [*Gr. **a** - priv.; **sphygmos** = puls.*] Absenţa *pulsului.

ASFIXIE, s. f. / asphyxie, s. f. / asphyxia. [*Gr. **asphyxia** = oprire a pulsului, de la **a** - priv., **sphyzein** = a pulsa.*] Iniţial termenul a avut semnificaţia de moarte prin încetarea bătăilor inimii (v. etimologia termenului). Actualmente, cuvântul a. desemnează oprirea respiraţiei prin imposibilitatea schimburilor respiratorii. A. poate avea numeroase cauze: 1) Obstacole mecanice (*strangulare, corpi străini în căile aeriene) şi orice alte cauze care pot fi la originea unei compresiuni pulmonare sau a unei obstrucţii a alveolelor pulmonare. 2) Paralizia muşchilor respiratori prin blocarea centrilor nervoşi sau prin leziuni ale nervilor motori ai toracelui. 3) Prezenţa în aerul ambiant, într-o proporţie care depăşeşte pragul de toleranţă, a gazelor irespirabile sau toxice (dioxid de carbon, monooxid de carbon). 4) Diminuarea sub nivelul de toleranţă a concentraţiei oxigenului atmosferic.

ASIALIE, s. f. / asialie, s. f. / asialia. [*Gr. **a** - priv.; **sialon** = salivă.*] Absenţa salivei ca urmare a unei *acrinii sau din cauza unui obstacol al canalelor salivare care determină o retenţie salivară, afectând una, mai multe sau totalitatea glandelor salivare. Sin.: aptialism. V. şi xerostomie.

ASIALOGLICOPROTEINE, s. f. pl. / asialoglycoprotéines, s. f. pl. / asialoglycoproteins. Familie de glicoproteine cărora le lipseşte un grup sialic.

ASIMBOLIA LA DURERE / asymbolie à la douleur / pain asymbolia. Tulburare dobândită în cursul căreia subiectul reacţionează normal la un stimul nociceptiv, dar nu simte efectele neplăcute ale stimulului. Adică nu se produc reacţii psihice la durere. A. l. d. poate fi congenitală sau consecutivă unor leziuni parietale ale emisferului dominant. Unii autori denumesc forma congenitală analgezie congenitală.

ASIMBOLIE, s. f. / asymbolie, s. f. / asymbolia. [*Gr. **a** = priv.; **symbolon** = semn, marcă distinctivă.*] Denumire generică prin care este desemnat ansamblul dezorganizării funcţiilor cerebrale simbolice: limbajul (*afazie), mişcarea (*apraxie) şi recunoaşterea (*agnozie). V. şi *asimbolia la durere.

ASIMETRIE, s. f. / asymétrie, s. f. / asymmetry. [*Gr. **a** - priv.; **symmetria** = simetrie.*] Absenţa totală a simetriei: 1) În organism, modificarea caracterelor unui organ în raport cu organul simetric. 2) În biochimie, modificarea dispunerii atomilor sau grupelor de atomi într-o moleculă.

ASIMILAŢIE, s. f. / assimilation, s. f. / assimilation. [*Lat. **assimilatio, -onis** = asemănare, de la **assimilare** = a face asemănător şi **similis** = asemănător.*] Transformarea şi încorporarea substanţelor nutritive la nivelul ţesuturilor organismului. A. se caracterizează prin fenomene de sinteză pe cale enzimatică, iar termenul poate fi utilizat în sens general sau aplicat la un sector din organism, de ex., a. digestivă, a. celulară. Ant.: dezasimilaţie. V. şi anabolism.

ASIMPTOMATIC, adj. / asymptomatique, adj. / asymptomatic. [*Gr. **a** - priv.; **symptoma, -atos** = ceea ce survine împreună, de la **syn** = împreună, **piptein** = a veni.*] Care nu determină simptome clinice, care rămâne latent.

ASINERGIE, s. f. / asynergie, s. f. / asynergy. [*Gr. **a** - priv.; **syn** = împreună; **ergein** = a lucra, a acţiona.*] Tulburare particulară care nu este nici paralizie, nici necoordonare, ci perturbarea facultăţii asocierii mişcărilor elementare în acte complexe din cauza dereglării succesiunii contracţiilor musculare care participă la un gest esenţial. Se observă în cursul *sindromului cerebelos sau în cursul *sindromului piramidal frust. Sin.: dissinergie.

ASISTENŢĂ CIRCULATORIE / assistance circulatoire / circulatory assistance. Tehnică destinată atenuării temporare a unei insuficienţe cardiace acute. Ea permite asigurarea unei perfuzii sanguine eficiente în marea circulaţie, inclusiv în arterele coronare. Masajul cardiac extern (v. masaj cardiac) este procedeul cel mai simplu de a. c. Au fost încercate numeroase metode necesitând aparatură complexă: 1) În una dintre ele, *derivaţia veno-arterială*, se utilizează o pompă cu rolul de a susţine bătăile inimii, care culege sângele în atriul drept (cu ajutorul unui cateter introdus în vena femurală) şi îl reinjectează după oxigenare, în timpul diastolei, în artera femurală. 2) A doua tehnică, *a. c. prin contrapulsiune diastolică intra-aortică* (în engl. *intraaortic baloon pump conterpulsation*) constă în introducerea, pe cale arterială femurală, în aorta descendentă toracică, a unei sonde cu balonaş. Acesta este umflat în timpul diastolei (ceea ce creşte perfuzia la nivelul coronarelor) şi dezumflat în timpul sistolei pentru a nu jena lucrul ventriculului stâng. Această tehnică este utilizată în caz de infarct de miocard cu *şoc cardiogen, pentru a permite, eventual, bolnavului să suporte o *coronarografie, o *angioplastie sau chiar un *pontaj coronarian de urgenţă. V. hemopompă, cord artificial.

ASISTOLIE, s. f. / asystolie, s. f. / asystolia. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***systole*** *= contracţie.*] 1) Termen care desemnează absenţa *sistolei cardiace. Sin.: sindrom Beau. 2) Termenul se mai utilizează şi pentru desemnarea insuficienţei funcţionale a unui organ: a. gastrică, a. hepatică, a. intestinală.

ASLO / ASLO / ASLO. Abrev. utilizată în mod curent pentru antistreptolizină O (v.).

ASOCIAŢIE, s. f. / association, s. f. / association. [*Lat.* ***associatio, -onis*** *= asociere, de la* ***associare*** *= a asocia (****ad*** *= la, spre;* ***socius*** *= asociat).*] Relaţie închisă în timp şi spaţiu între fenomene şi obiecte: 1) În neuropsihologie, proprietate a fenomenelor psihice de a se corela şi grupa în câmpul conştienţei. 2) În biochimie, reacţie care duce la formarea de agregate moleculare reversibile. 3) *A. liberă*, metodă psihanalitică de explorare. 4) *A. medicamentoasă*, administrarea simultană a mai multor medicamente care se potenţează reciproc. 5) *A. microbiană*, a. a mai multor germeni microbieni, cu efecte fie pozitive, fie patologice. 6) *A. morbidă*, coexistenţa a două sau mai multe stări patologice.

ASOCIERE CAUZALĂ / association causale / cause-effect relationship, causal association. Prezenţa sau absenţa unei variabile (de ex., fumat) este responsabilă pentru creşterea sau descreşterea unei alte variabile patologice (de ex., cancer). O modificare a expunerii duce la o modificare a consecinţei patologice

ASOMATOGNOZIE, s. f. / asomatognosie, s. f. / somatoagnosia. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***soma, -atos*** *= corp;* ***gnosis*** *= percepere, cunoaştere, de la* ***gnonai*** *= a cunoaşte.*] Pierderea conştienţei referitoare la existenţa unei părţi a propriului corp sau a întregului corp, adică a *somatognoziei. Se observă în leziunile lobului parietal. Sin.: somatoagnozie.

ASPARAGINAZĂ, s. f. / asparaginase, s. f. / asparaginase. 1) Enzimă din clasa hidrolazelor ce catalizează dezaminarea hidrolitică a *asparaginei pentru a forma aspartat, etapă în degradarea asparaginei. 2) Preparat conţinând această enzimă, izolată din **Escherichia coli* şi folosită în tratamentul leucemiei limfoblastice acute pentru a reduce disponibilitatea asparaginazei la nivelul celulelor tumorale.

ASPARAGINĂ, s. f. / asparagine, s. f. / asparagine. Simbol Asn sau N. Aminoacid neesenţial, constituent al proteinelor, *amidă a *acidului aspartic, prezent în numeroase vegetale.

ASPARTAM, s. m. / aspartame, s. m. / aspartame. *Edulcorant de sinteză. Dipeptid derivat din *acidul aspartic.

ASPARTIC-PROTEINAZĂ, s. f. / aspartique-protéinase, s. f. / aspartyl protease. Orice membru al grupului *endopeptidazelor care are un reziduu acid implicat în procesul catalitic şi un pH optim de acţiune sub 5.

ASPARTILGLUCOZAMINURIE, s. f. / aspartylglucosaminurie, s. f. / aspartylglucosaminurie. *Tezaurismoză autozomală recesivă lizozomală produsă de deficitul de aspartilglucozaminidază. Afecţiunea este precedată de diaree şi infecţii frecvente în prima copilărie, cu instalarea tardivă a retardului mental sever, opacifiere crescută a cristalinului şi displazii scheletice, însoţite de excreţie crescută de aspartilglucozamină.

ASPERGILLUS / Aspergillus / Aspergillus. [*Lat.* ***aspergere*** *= a împrăştia, a răspândi.*] Gen de ciuperci din clasa *Ascomycetes*, cuprinzând mai multe specii, dintre care unele sunt patogene. Principala specie patogenă pentru om este *Aspergillus fumigatus*. V. aspergilom şi aspergiloză.

ASPERGILOM, s. n. / aspergillome, s. m. / aspergilloma. [*Lat.* ***aspergere*** *= a răspândi, a împrăştia;* ***-oma.***] Tumoră granulomatoasă formată de colonii ale ciupercii *Aspergillus fumigatus* la nivelul bronhiilor sau al unei cavităţi pulmonare preexistente. Ciuperca poate disemina pe cale sanguină în creier, inimă şi rinichi.

ASPERGILOZĂ, s. f. / aspergillose, s. f. / aspergillosis. [*Lat.* ***aspergere*** *= a răspândi, a împrăştia; -oză.*] Boală provocată la om şi animale de ciuperca *Aspergillus fumigatus*. Caracteristici: leziuni pulmonare cu hemoptizie (pseudotuberculoză) şi/sau leziuni cutanate (eritem, pustule, ulceraţii, tumori subcutanate fistulizate).

ASPERMATISM, s. n. / aspermatisme, s. m. / aspermatism. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***sperma, -atos*** *= sământă;* ***-ism.***] Imposibilitate sau dificultate în *ejacularea *spermei. Uneori termenul este utilizat în sensul de *impotenţă.

ASPIRAŢIE, s. f. / aspiration, s. f. / aspiration. [*Lat.* ***aspiratio, -onis*** *= aspiraţie a aerului, de la* ***aspirare*** *= a inspira, a sufla (****ad*** *= către, lângă, aproape;* ***spirare*** *= a răsufla).*] 1) Pătrunderea unor lichide (vărsături, sânge, lichid amniotic) în căile aeriene. Consecinţa: asfixie mecanică sau *pneumonie prin aspiraţie. 2) Extragerea unui conţinut lichid dintr-o formaţiune cavitară sau tubulară: a) *a. bronşică* (metodă de diagnostic sau terapie); b) *a. chirurgicală* (uscarea câmpului operator); c) *a. continuă* (dintr-o plagă, intestin sau cavitate seroasă); d) *a. endocavitară* (la nivelul unei caverne pulmonare); e) *a. gastrică*, a lichidului de stază gastrică, printr-un tub introdus în stomac şi racordat la un sistem de a. moderată; f) *a. pleurală*, continuă sau discontinuă, a aerului sau a lichidului din cavitatea pleurală.

ASPIRINĂ, s. f. / aspirine, s. f. / aspirin. [***a*** *- pentru acetil;* ***spir*** *- pentru* ***Spiraea ulmaria,*** *numele latin al unei plante rozacee al cărei suc conţine salicilat de metil, plantă denumită şi tăvalgă;* ***-ină.***] Prima denumire comercială (1899) a acidului acetilsalicilic (DCI). A. este un medicament cu largă utilizare, ca antiinflamator, antipiretic, analgezic, antiagregant plachetar şi antitrombotic. Sin.: acid acetilsalicilic. V. şi acid arahidonic.

ASPLENIE, s. f. / asplénie, s. f. / asplenia. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***splen, -enos*** *= splină.*] Absenţa *splinei.

ASTAZIE, s. f. / astasie, s. f. / astasia. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***stasis*** *= şedere, de la* ***istanai*** *= a plasa, a sta, a face să ţină.*] Imposibilitatea menţinerii posturii verticale, cauzată de incoordonarea neuromusculară, dar fără *paralizie. Se asociază aproape întotdeauna cu *abazia.

ASTENIE, s. f. / asthénie, fatigue, s. f. / asthenia. [*Gr.* ***astheneia*** *= slăbiciune, de la* ***a*** *- priv.,* ***sthenos*** *= forţă, putere.*] 1) Diminuarea generală a energiei şi performanţelor organismului fără relaţie cauză-efect cu un efort. 2) Termen utilizat şi ca sufix pentru a desemna diminuarea funcţiilor unui organ sau ale unui sistem, de ex.: *psihastenie, miastenie. V. şi debilitate.

ASTENIE MUSCULARĂ / asthénie musculaire / myasthenia. Sin.: miastenie (v. def. 1).

ASTENIE NEUROCIRCULATORIE / asthénie neurocirculatoire / neurocirculatory asthenia. Sindrom imprecis, de origine neclară, observat cel mai frecvent la femeia tânără. Se manifestă prin dispnee, tahicardie sinusală sau palpitaţii, dureri precordiale, modificări variabile (reversibile spontan sau după diferite probe) ale repolarizării ventriculare şi, frecvent, senzaţie de astenie. Sin.: distonie neurocirculatorie. V. şi sindrom Da Costa.

ASTENOCORIE, s. f. / asthénocorie, s. f. / asthenocoria. [*Gr.* ***asthenos*** *= fără putere, de la* ***a*** *- priv.,* ***sthenos*** *= forţă, putere;* ***kore*** *= pupilă.*] Sin.: semn Arroyo (v.).

ASTENOPIE, s. f. / asthénopie, s. f. / asthenopia. [*Gr. **asthenos** = fără putere, de la **a** - priv., **sthenos** = forţă, putere; **ops, opos** = văz, vedere.*] Imposibilitatea concentrării susţinute a vederii. Oboseală vizuală. Se deosebesc: 1) *A. acomodativă*, în *hipermetropie, din cauza oboselii prin suprasolicitarea *acomodaţiei. 2) *A. musculară*, care survine în *miopie şi în unele *nevroze, prin insuficienţa muşchilor drepţi interni, ceea ce conduce frecvent la *diplopie.

ASTENOSPERMIE, s. f. / asthénospermie, s. f. / asthenospermia. Scăderea generalizată a motilităţii spermatozoizilor.

ASTEREOGNOZIE, s. f. / astéréognosie, s. f. / astereognosis. [*Gr. **a** - priv.; **stereos** = solid, în relief; **gnosis** = cunoaştere, percepere, de la **gnonai** = a cunoaşte.*] *Agnozie manifestată prin nerecunoaşterea obiectelor prin palpare, pipăit. Sin.: agnozie tactilă, stereoagnozie.

ASTERION, s. n. / astérion, s. m. / asterion. [*Gr. **aster** = stea.*] În anatomie, locul unde se unesc pe craniu suturile lambdoidă, parieto-mastoidă şi occipito-mastoidă.

ASTERIXIS, s. n. / astérixis, s. m. / asterixis. [*Gr. **a** - priv.; **sterixis** = poziţie fixă, de la **sterizein** = a sta nemişcat.*] Sin.: semn Adams-Foley (v.).

ASTIGMATISM, s. n. / astigmatisme, s. m. astigmie, s. f. / astigmatism. [*Gr. **a** - priv.; **stigma, -atos** = punct; **-ism**.*] *Ametropie consecutivă unui defect de curbură a corneei sau a cristalinului pe diferite meridiane; în consecinţă, lumina nu mai este focalizată într-un punct la nivelul retinei, iar imaginile sunt percepute deformat. Tipuri: 1) *A. compus*, hipermetropic pe un meridian, miopic pe un alt meridian. 2) *A. „conform regulei"*, în care meridianul cel mai refringent este vertical. 3) *A. conic*, prin deformare conică a corneei. 4) *A. invers*, contrar regulei. 5) *A. neregulat*, prin deformări neregulate ale corneei pe acelaşi meridian. 6) *A. simplu*, în care un ochi este astigmat, iar celălalt normal, emetrop etc.

ASTM, s. n. / asthme, s. m. / asthma. [*Gr. **asthma** = gâfâială.*] Sindrom respirator cronic determinat de cauze multiple, caracterizat prin crize de *dispnee paroxistică de tip expirator, urmate de regulă de o *expectoraţie mucoasă. Etiologic se disting a. bronşic adevărat şi simptomatic: 1) *A. bronşic adevărat*, denumit uneori şi *a. spasmodic*, este o afecţiune inflamatorie cronică a căilor aeriene, asociată unei hiperreactivităţi bronşice nespecifice la stimuli variaţi, în care intervin numeroase tipuri celulare, îndeosebi mastocite, eozinofile şi limfocite T. Ca urmare, se produc episoade recidivante de bradipnee expiratorie, cu tuse, wheezing şi sibilante, survenind în special noaptea şi dimineaţa devreme, de obicei asociate cu tulburări ventilatorii obstructive de intensitate variabilă, reversibile parţial sau total, spontan sau prin terapie. Etiologic s-au descris 3 forme principale: *a. extrinsec atopic* (prin răspuns anormal al organismului la contactul cu un alergen care activează un clon de limfocite B, determinând secreţie de IgE), *a. extrinsec neatopic* (ca răspuns la contactul cu un alergen, în sânge apar Ig, cu formare de complexe Ag-Ac), *a. intrinsec* (cu mecanism incert, probabil o reacţie alergică la endoalergeni formaţi la nivelul unui focar infecţios local, deci un *a. infecto-alergic* sau atopic intrinsec). 2) *A. simptomatic*, sau *pseudoastm*, cu manifestări mai mult sau mai puţin asemănătoare crizei de a. b., fără relaţie cu o reacţie alergică. De exemplu, *a. cardiac*, dispnee paroxistică nocturnă asciată unei cardiopatii cu insuficienţă ventriculară stângă, *a. reflex*, atribuit unei reacţii reflexe.

ASTMATIC, adj. (1, 2), s. m. (2) / asthmatique, adj. (1, 2), s. m. (2) / asthmatic (1, 2,). 1) Referitor la *astm. 2) (Persoană) care suferă de astm.

ASTMATIFORM, adj. / asthmatiforme, adj. / asthmatiform. Care se aseamănă cu *astmul.

ASTM BRONŞIC / asthme bronchique / bronchial asthma V. astm, def. 1.

ASTM CARDIAC / asthme cardiaque / cardiac asthma. Pseudoastm (v. astm, def. 2 (ce reprezintă o manifestare a *insuficienţei cardiace, cu stază pulmonară.

ASTRAGAL, s. n. / astragale, s. m. / talus. [*Lat. **astragalus**, din gr. **astragalos** = oscior.*] V. tab. anat. - oase.

ASTRINGENT, adj., s. n. / astringent, -e, adj., s. m. / astringent. [*Lat. **astringens**, de la **ad** = către, **stringere** = a strânge, a lega.*] (Substanţă) care exercită o retracţie fibrilară la nivelul ţesuturilor vii. Efectul este util pentru reducerea secreţiilor unei plăgi sau a mucoasei intestinale (efect antidiareic).

ASTROBLASTOM, s. n. / astroblastome, s. m. / astroblastoma. [*Gr. **astron** = stea; **blastos** = germen; **-oma**.*] V. astrocitom.

ASTROCIT, s. n. / astrocyte, s. m. / astrocyte. [*Gr. **astron** = stea; **kytos** = celulă.*] Celulă a macrogliei caracterizată prin prelungiri protoplasmatice sau fibroase de formă stelată. Se disting *a. protoplasmatice* şi *a. fibrilare*. Funcţiile a. nu sunt clare, dar ele au rol cert în organizarea structurală a *barierei hematoencefalice şi în controlul mediului ionic al neuronilor.

ASTROCITOM, s. n. / astrocytome, s. m. / astrocytoma. [*Gr. **astron** = stea; **kytos** = celulă; **-oma**.*] Tumoră primară a SNC care se dezvoltă din *astrocite. A. pot fi clasificate în: 1) *A. protoplasmic*, format din astrocite bogate în prelungiri dispuse în toate direcţiile. 2) *A. fibros*, constituit din astrocite aplatizate şi alungite, grupate în fascicule. 3) *A. cu celule gigante* (gemistocitice), care include astrocite globuloase şi este observat în unele *facomatoze. Din punct de vedere evolutiv şi prognostic se deosebesc *a. de grad mic* (I, II), cu prognostic bun şi evoluţie lentă, şi *a. de grad înalt* (III - astroblastomul şi IV - glioblastomul), cu evoluţie rapidă şi prognostic foarte rezervat.

ASTROCITOZĂ, s. f. / astrocytose, s. m. / astrocytosis. Proliferarea *astrocitelor din cauza distrugerii neuronilor situaţi în apropiere, ca urmare a unor episoade hipoxice sau hipoglicemice.

ASTROGLIE, s. f. / astroglie, s. f. / astroglia. [*Gr. **astron** = stea; **glia** = clei.*] 1) Ansamblul *astrocitelor. 2) Astrocitele considerate ca un ţesut. V. şi macroglie.

ATAC, s. n. / attaque, s. f. / attack, stroke, crisis. [*Ital. **attaccare** = a începe.*] 1) Ocurenţă bruscă, violentă ca manifestare, a unei afecţiuni acute sau a unui episod acut dintr-o afecţiune cronică. 2) În limbaj clinic, *apoplexie. 3) În limbaj curent, sin.: criză.

ATAC DE PANICĂ / attaque de panique / panic attack. Termen vechi, readus în circulaţie de *DSM IV, pentru denumirea a două tipuri de tulburări anxioase: 1) A. de p. survine brusc (fără relaţie certă cu o situaţie exterioară declanşatoare) şi constă în asocierea unei senzaţii de frică intensă (teamă de a muri, de a deveni nebun, de a comite un act necontrolat) asociată cu simptome vegetative. Debutul este brusc şi (deşi simptomele dominante variază de la subiect la subiect) se consideră că poate fi diagnosticat clinic dacă patru din următoarele simptome survin brutal şi se exprimă la maximum în mai puţin de 10 minute: palpitaţii, transpiraţii, tremurături sau secuse musculare, senzaţie de sufocare, senzaţie de strangulare, durere sau jenă toracică, greaţă, vertij, derealizare, frica de a înnebuni, frica de a muri, parestezii la nivelul membrelor, frisoane sau bufeuri de căldură. 2) Tulburarea de panică reprezintă repetarea a. de p. neaşteptate pe un fond de anxietate persistentă.

ATARAXIE, s. f. / ataraxie, s. f. / ataraxia. [*Gr.* ***ataraxia*** *= impasibilitate, de la* ***a*** *- priv.,* ***taraxis*** *= tulburare.*] 1) Stare de calm mental obţinută prin suspendarea judecăţii privitoare la chestiuni controversate. 2) Detaşare emoţională, indiferenţă.

ATAVISM, s. n. / atavisme, s. m. / atavism. [*Lat.* ***atavus*** *= strămoş;* ***-ism.***] Termen desuet utilizat pentru desemnarea fenomenului de reapariţie a unor caracteristici ereditare defavorabile rămase latente timp de una sau mai multe generaţii intermediare. A. poate fi considerat ca expresia unei gene *recesive sau a unei *recombinări genetice. Sin.: ereditate ancestrală (sau de revenire).

ATAXIC, adj., s. m. sau f. / ataxique, adj., s. m. ou f. / ataxic. [*Gr.* ***ataktos*** *= neregulat, de la* ***a*** *- priv.;* ***tattein*** *= a ordona, a aranja.*] 1) Tulburare aflată în relaţie cu *ataxia sau asemănătoare ataxiei. Ex.: fenomene a. din unele stări febrile, constând în agitaţie extremă, convulsii şi tulburări de mers. 2) Bolnav afectat de ataxie.

ATAXIE, s. f. / ataxie, s. f. / ataxia. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***taxis*** *= ordonare, aranjare, de la* ***tattein*** *= a ordona, a aranja.*] Tulburare motorie nonparalitică ce se caracterizează printr-o proastă coordonare a mişcărilor, care sunt dezordonate; există trei mari tipuri: a. ce se manifestă în ortostatism (*statică*), în mers (*a. locomotorie*) şi în timpul efectuării unei mişcări (*a. cinetică*). Sin.: amiotaxie.

ATAXIE ACUTĂ TABETICĂ / ataxie aiguë tabétique / acute tabetic ataxia. A. pronunţată care apare brusc la un bolnav cu *tabes frust şi dispare rapid sub acţiunea unui tratament specific. Este expresia unui puseu de meningoradiculomielită posterioară sifilitică.

ATAXIE CEREBELOASĂ PAROXISTICĂ / ataxie cérébelleuse paroxystique / paroxysmal cerebellar ataxia. Tulburare autosomală dominantă rară caracterizată prin atacuri de ataxie cerebeloasă şi disartrie, cu funcţie neurologică normală sau aproape normală între atacuri. Boala este în relaţie cu o anomalie (mutaţie?) a unei gene situată pe braţul scurt al cromozomului 19.

ATAXIE EPISODICĂ EREDITARĂ / ataxie épisodique héréditaire / hereditary paroxysmal ataxia. Afecţiune ereditară severă, caracterizată prin degenerescenţa cerebeloasă a trunchiului cerebral şi a măduvei spinării. Se manifestă prin scăderea coordonării mersului, a mişcărilor mâinilor, a vorbirii şi a mişcării ochilor. Se caracterizează după modul de transmitere, gena cauzală şi locusul cromozomial. Au fost distinse două tipuri de a. e. e., unul în relaţie cu o anomalie a canalelor de potasiu, iar altul cu o anomalie a canalelor calcice.

ATAXIE FRIEDREICH / ataxie de Friedreich / Friedreich's ataxia. [***Nikolaus Freidreich,*** *medic german, profesor de anatomie patologică, apoi de patologie medicală la Heidelberg, 1825-1882.*] Cea mai frecventă formă de *ataxie ereditară (în Europa prevalenţa 1/50 000). Este prima boală autozomal recesivă demonstrată a fi consecinţa unei *mutaţii dinamice. Cu debut între 5 şi 15 ani, a. F. se caracterizează prin: ataxie cerebeloasă, disartrie, pierderea reflexelor osteotendinoase şi a sensibilităţii profunde. În 70% din cazuri se constată cardiomiopatie hipertrofică, iar în 10% diabet zaharat. Marea majoritate a bolnavilor prezintă scolioză, iar după 15 ani de la debutul afecţiunii îşi pierd capacitatea de mers. Decesul survine între 40 şi 50 de ani, prin complicaţii cardiorespiratorii. Gena a cărei mutaţie este responsabilă de a. F. este notată X25 şi se află pe braţul lung al cromozomului 9, codificând proteina denumită frataxină. Sin.: boală Friedreich, tabes ereditar.

ATAXIE FRONTALĂ BRUNS / ataxie frontale de Bruns / Bruns' ataxia. [***Ludwig Bruns,*** *neurolog german, Hanovra, 1858-1916.*] Dificultate în iniţierea mişcării picioarelor când acestea se află în contact cu solul. Tulburarea este legată de leziuni ale lobului frontal (*sindrom de lob frontal).

ATAXIE LEYDEN / ataxie de Leyden / Leyden's ataxia. [***Ernst Viktor von Leyden,*** *medic german, profesor de medicină internă (succesiv) la Königsberg, Strasbourg şi Berlin, 1832-1910.*] Sin.: pseudotabes (v.).

ATAXIE MENTALĂ, / ataxie mentale, s. f. / mental ataxia. Pierderea coerenţei ideatice, a sentimentelor şi a expresiei emoţionale.

ATAXIE OPTICĂ / ataxie oculaire / ocular ataxia. Sin.: nistagmus (v).

ATAXIE-TELANGIECTAZIE / ataxie-télangiectasie / ataxia-telangiectasia. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***taxis*** *= ordonare, aranjare, de la* ***tattein*** *= a ordona, a aranja;* ***teleos*** *= extremitate;* ***angeion*** *= vas;* ***ektasis*** *= dilataţie.*] Sin.: sindrom Louis-Bar (v.).

ATAXOPARAPLEGIE, s. f. / ataxoparaplégie, s. f. / ataxic paraplegia. Asocierea *ataxiei cu *paraplegia, ca urmare a unor leziuni simultane situate în cordoanele posterioare şi laterale ale *măduvei spinării. A. este considerată cea mai frecventă formă de *scleroză combinată.

ATELĂ, s. f. / attelle, s. f. / splint. [*Lat.* ***hastella*** *= băţ mic.*] Dispozitiv, de obicei în formă de lamă subţire, din metal, material plastic, lemn, ghips etc., improvizat sau confecţionat special şi utilizat pentru imobilizarea de urgenţă sau definitivă a *fracturilor sau luxaţiilor.

ATELECTAZIE, s. f. / atélectasie, s. f. / atelectasis. [*Gr.* ***ateles*** *= incomplet;* ***ektasis*** *= dilataţie.*] Colabarea (turtirea) alveolelor pulmonare în lipsa aerului pulmonar. Cauzele principale sunt stenoza şi obstrucţia bronşică. A. poate fi acută sau cronică, în funcţie de evoluţie. După întindere, poate fi: masivă, lobulară sau segmentară. Leziunea se acompaniază adesea de o retracţie a ţesutului pulmonar vecin.

ATELIOZĂ, s. f. / ateliose, s. f. / ateliosis, atelia. [*Gr.* ***a*** *= priv.;* ***teleiosis*** *= terminare, sfârşire.*] Dezvoltare incompletă a organismului. Diferitele părţi ale corpului sunt mici, dar bine proporţionate. Ca urmare, adultul are aspectul unui copil. Facultăţile intelectuale, în general, nu sunt afectate.

ATENUARE, s. f. / atténuation, s. f. / attenuation. [*Lat.* ***attenuatio, -onis*** *= atenuare, de la* ***attenuare*** *= a slăbi, a reduce.*] Diminuarea intensităţii unui fascicul (de radiaţii luminoase, ionizante, X, unde sonore etc.) la traversarea unui anumit material. A. depinde de natura şi grosimea materialului traversat.

ATERECTOMIE, s. f. / athérectomie, athéromectomie, s. f. / atherectomy. [*Gr.* ***athere*** *= terci, fiertură (-oma);* ***ektome*** *= excizie.*] Distrugerea sau ablaţia plăcilor de aterom cu ajutorul aterotomului. Calea de abordare este chirurgicală sau endoluminală, iar distrugerea se face mecanic sau cu laserul. Var.: ateromectomie.

ATEROEMBOLISM, s. n. / athéroembolism, s. m. / atheroembolism. [*Gr.* ***athere*** *= terci, fiertură;* ***embole*** *= acţiunea de a arunca în, de la* ***emballein*** *= a arunca în (***en*** *= în;* ***ballein*** *= a arunca).*] V. embolie, def. 1.

ATEROGEN, adj. / athérogène, adj. / atherogenic. [*Gr.* ***athere*** *= terci, fiertură (-oma);* ***gennan*** *= a produce.*] Termen generic care desemnează factorii implicaţi în procesul de *aterogeneză. Ex.: dislipidemia, fumatul etc.

ATEROGENEZĂ, s. f. / athérogenèse, s. f. / atherogenesis. [*Gr.* ***athere*** *= terci, fiertură (-oma);* ***genesis*** *= producere, de la* ***gennan*** *= a produce.*] Procesul de formare a plăcilor de *aterom.

ATEROM, s. n. / athérome, s. m. / atheroma. [*Gr.* ***athere*** *= terci, fiertură;* ***-oma.***] Leziune histologică întâlnită în evoluţia *aterosclerozei, constituită dintr-un depozit lipidic extracelular situat în intima arterială, care proemină sub forma unei plăci subendoteliale. Consistenţa sa variază în funcţie de raportul dintre materialul lipidic şi cel fibros. În evoluţie, a. se poate fibroza, formând un fibroaterom, se poate calcifica şi, în ultimă instanţă, ulcera.

ATEROMATOZĂ, s. f. / athéromatose, athéromasie, s. f. / atheromasia. [*Gr.* ***athere*** *= terci, fiertură; **-oma; -ozǎ**.*] Leziune a intimei arteriale la nivelul căreia s-au format *ateroame multiple.

ATEROMECTOMIE. Var. pentru aterectomie (v.).

ATEROSCLEROZĂ, s. f. / athérosclérose, s. f. / atherosclerosis. [*Gr.* ***athere*** *= terci, fiertură;* ***sklerosis*** *= indurare, întărire, de la* ***skleros*** *= tare, dur.*] Proces patologic complex caracterizat prin distrugerea fibrelor elastice ale pereţilor arteriali, înlocuirea lor cu fibre conjunctive colagene (scleroză), cu depunere de colesterol şi calciu (formare de *ateroame). Uneori, prin a. se înţelege formarea de ateroame multiple. În literatura medicală, a. este considerată o boală generală complexă. Forme (în funcţie de localizarea procesului de a.): 1) *A. cerebrală* interesează poligonul Willis şi ramurile sale. 2) *A. coronariană*, localizată pe arterele coronare.

ATETOZĂ, s. f. / athétose, s. f. / athetosis. [*Gr.* ***athetos*** *= nefixat;* ***-ozǎ***.] Sindrom caracterizat prin existenţa de mişcări uni- sau bilaterale involuntare, spontane, lente, aritmice, neregulate şi cu amplitudine mică, la nivelul extremităţilor. Mişcările sunt accentuate de emoţii şi de activitatea intelectuală. Se pot asocia modificări de tonus (hipertonie intermitentă sau hipotonie). Etiologia a. implică leziuni ale *sistemului extrapiramidal (ariile corticale 6, 8, nucleele gri centrale, formaţiunile subtalamice, substanţa reticulată). Sin.: boală Hammond. V. şi coree.

ATICA, s. f. / attique, s. m. / epitympanic recess. NA: recessus epitympanicus. [*Lat.* ***atticus****, din gr.* ***attikos*** *= referitor la Atena, termen preluat ulterior în arhitectură.*] Porţiunea superioară a *casei timpanului.

ATICITĂ, s. f. / atticite, s. f. / atticitis. [*Lat.* ***atticus****, din gr.* ***attikos*** *= referitor la Atena, termen preluat ulterior în arhitectură;* ***-ită***.] Otita medie în care inflamaţia este dominantă la nivelul *aticii.

ATICOANTROTOMIE, s. f. / attico-antrotomie, s. f. / atticoantrotomy. [*Lat.* ***atticus****, din gr.* ***attikos*** *= referitor la Atena, termen preluat ulterior în arhitectură; lat.* ***antrum****, gr.* ***antron*** *= peşteră, cavitate; gr.* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Trepanaţie largă prin care sunt deschise *atica şi *antrul mastoidian.

ATICOTOMIE, s. f. / atticotomie, s. f. / atticotomy. [*Lat.* ***atticus****, din gr.* ***attikos*** *= referitor la Atena, termen preluat ulterior în arhitectură; gr.* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Trepanaţie a temporalului prin care se asigură access la nivelul *aticii.

ATIMHORMIE, s. f. / athymhormie, s. f. Deficit al dinamismului vital şi timic, ce apare în schizofrenie. Din ea derivă toate simptomele esenţiale ale acesteia: dezinteres, inerţie, inafectivitate.

ATIMIE, s. f. / athymie, s. f. / athymia. [*Gr.* ***a*** *- priv.; 1)* ***thymos*** *= minte, spirit; 2)* ***thymos*** *= principiu vital, timus.*] 1) Scăderea tonusului afectiv, manifestată prin stare de indiferenţă, de inactivitate totală. 2) Absenţa timusului, manifestă prin deficit anabolic, imunitar şi perturbări ale hematopoiezei.

ATIPIC, adj. / atypique, adj. / atypic, atypical. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***typikos*** *= tipic, simbolic, de la* ***typos*** *= tip, model, marcă.*] Neconform unui anumit tip, deviere de la o formă considerată caracteristică, tipică. (ex.: forma a. a unei boli).

ATIROIDIE, s. f. / athyroïdie, s. f. / athyrosis, athyroidism, athyria. 1) Absenţa glandei tiroide. 2) Absenţa completă a funcţiei tiroidiene. Termenul este de regulă înlocuit cu cel de hipotiroidism sever.

ATITUDINE, s. f. / attitude, s. f. / attitude, demeanour. [*Ital.* ***attitudine****, din lat.* ***aptitudo*** *= aptitudine.*] 1) Mod de a fi sau de a se comporta al unei persoane. 2) Ţinută sau poziţie a corpului. Sinonimia cu termenul *postură nu este recomandată.

ATITUDINE KIRMISSON / attitude de Kirmisson / Kirmisson's attitude. [***Edouard Francis Kirmisson****, chirurg francez, profesor de chirurgie infantilă şi de chirurgie ortopedică la Paris, 1848-1927.*] Atitudine vicioasă de flexie, abducţie şi rotaţie internă, întâlnită în a doua fază a osteoartritei tuberculoase de şold.

ATLAS, s. n. / atlas, s. m. / atlas. [*Personaj mitologic: titanul Atlas, care spijină cerul pe umerii săi; gr.* ***atlas*** *= atlas.*] V. tab. anat. - oase.

ATMOSFERĂ, s. f. / atmosphère, s. f. / atmosphere. [*Gr.* ***atmos*** *= vapor, abur; lat.* ***sphaera****, gr.* ***sphaira*** *= sferă.*] Învelişul gazos al scoarţei terestre. Proprietăţile fizice şi chimice ale a. variază cu altitudinea, fiind, totodată, influenţate în diferite zone ale globului terestru de sursele de poluare, îndeosebi industriale. A. prezintă trei mari zone: troposfera, extinsă până la circa 10 km de scoarţa terestră, stratosfera şi ionosfera. Întreaga a. cântăreşte circa $5 \cdot 10^{15}$ tone. Jumătate din această cantitate se află într-un strat relativ subţire, în imediata apropiere a suprafeţei Pământului, până la înălţimea de 5 km. Pe cap de locuitor al planetei noastre ar reveni peste un milion de tone de aer. *A. fizică* sau *normală* reprezintă o unitate de măsură tolerată pentru presiune, numeric egală cu forţa exercitată pe cm^2 de o coloană de mercur înaltă de 766 mm, la 0°C. Unitatea de presiune în SI este *pascal. 1 atm = 10^5 pascal.

ATOM, s. m. / atome, s. m. / atom. [*Gr.* ***atomos*** *= indivizibil, de la* ***a*** *- priv.,* ***tomos*** *= tăiat, secţionat şi* ***temnein*** *= a tăia.*] Cea mai mică particulă a unui element chimic ce păstrează toate caracteristicile elementului respectiv. A. are o structură complexă, fiind alcătuit dintr-un nucleu (alcătuit din neutroni şi protoni), în care este concentrată sarcina pozitivă şi aproape întreaga masă a a., şi un număr de electroni egal cu numărul de protoni din nucleu. În ansamblu, a. este un sistem neutru electric, ce poate exista fie liber, fie în combinaţii cu alţi a. (identici sau diferiţi), alcătuind molecule. Dimensiunile a. sunt de ordinul 10^{-10} m, nucleul având dimensiuni de ordinul 10^{-14}-10^{-15} m.

ATOMIZOR, s. n. / atomiseur, s. m. / atomizer. [*Gr.* ***atomos*** *= indivizibil, de la* ***a*** *- priv.,* ***tomos*** *= tăiat, secţionat şi* ***temnein*** *= a tăia.*] Dispozitiv care dispersează un lichid sau o suspensie în particule fine, permiţând administrarea unor medicamente sub formă de *aerosoli. V. şi vaporizator.

ATONIE, s. f. / atonie, s. f. / atony. [*Gr.* ***a*** *- priv.;* ***tonos*** *= tensiune.*] Diminuare a *tonicităţii normale a unui organ contractil. Ex.: 1) *A. musculară*, diminuarea tonusului muscular. 2) *A. prostatică* provoacă o retenţie a secreţiei, urmată de distensia lobilor prostatei. 3) *A. uterină*, inerţie uterină.

ATOPIE, s. f. / atopie, s. f. / atopy. [*Gr.* ***atopos*** *= în afara locului normal, de la* ***a*** *- priv.,* ***topos*** *= loc.*] Stare de *hipersensibilitate sau de *alergie, cu predispoziţie ereditară.

ATP / ATP / ATP. Abrev. utilizată în mod curent pentru acid adenozin trifosforic (v.).

ATP-ază, s. f. / ATPase, s. f. / ATPase. Acronim pentru adenozintrifosfatază, enzimă din clasa hidrolazelor ce catalizează hidroliza ATP la ADP. Reacţia este un rezultat al acţiunii concertate a proteinelor ce folosesc ATP ca sursă energetică. Hidroliza se însoţeşte de eliberarea unei mari cantităţi de energie.

ATP SINTETAZĂ / ATP synthétase / ATP synthetase. Sin.: F_0F_1-ATP-ază (v.).

ATRANSFERINEMIE, s. f. / atransferrinémie, s. f. / atransferrin(a)emia. [*Gr. **a** - priv.; lat. **trans** = peste, dincolo; **ferrum** = fier; -ină; gr. **haima, -atos** = sânge.*] Absenţa *transferinei din sânge. Are drept consecinţă afectarea transferului de fier la nivelul eritroblastelor, generând anemia sideropenică congenitală.

ATREPSIE, s. f. / athrepsie, s. f. / athrepsia. [*Gr. **a** - priv.; **threpsis** = nutriţie.*] Stare de denutriţie gravă a sugarului, caracterizată printr-o slăbire extremă. A. este adesea ireversibilă.

ATRETIC, adj. / atrétique, adj. / atretic. [*Gr. **a** = prin; **trosis** = orificiu.*] Care prezintă o *atrezie. Ex.: folicul ovarian atretic.

ATREZIE, s. f. / atrésie, s. f. / atresia. [*Gr. **a** - priv.; **tresis** = orificiu.*] Absenţa congenitală sau ocluzia unui orificiu sau a unui conduct natural.

ATRIOMEGALIE, s. f. / atriomégalie, s. f. / atriomegaly. Starea de creştere a dimensiunilor atriale, de origine dilatativă, sau de origine hipertrofică.

ATRIOTOMIE, s. f. atriotomie, s. f. / atriotomy. [*Lat. **atrium** = antecameră, de la **ater, -tra, -trum** = negru; gr. **tome** = tăiere, secţiune, de la **temnein** = a tăia.*] Incizie a auriculului, permiţând accesul chirurgical în cavitatea atrială corespunzătoare. Sin.: auriculotomie.

ATRIŢIE, s. f. / attrition, s. f. / attrition. [*Lat. **attritio, -onis** = frecare, de la **atterere** = a freca, a zdrobi.*] Leziune a unui ţesut sau organ produsă prin frecare sau zdrobire.

ATRIU, s. n. / oreillette, s. f. (1), atrium, s. m. (2, 3) / atrium. NA: atrium, pl. atria. [*Lat. **atrium** = antecameră, de la **ater, -tra, -trum** = negru (deoarece în această cameră se făcea focul la romani, iar pereţii se înnegreau).*] Termen utilizat în nomenclatura anatomică pentru a desemna o cameră sau o cavitate care asigură comunicarea cu o altă structură. 1) *A. cardiac* (NA: *atrium cordis*) - camera superioară a fiecărui hemicord. *A. drept* primeşte sânge deoxigenat din întreg corpul, cu excepţia plămânilor, prin venele cave şi sinusul coronar; *a. stâng* primeşte sânge oxigenat de la plămâni prin venele pulmonare. Sângele trece din a. în ventricule prin valvele atrioventriculare. 2) *A. auricular* - porţiune a cavităţii timpanice situată în vecinătatea ciocanului; cavitatea timpanică propriu-zisă. 3) *A. pulmonar* - spaţiu situat la capătul ductului alveolar care se deschide în alveole sau în sacii aerieni pulmonari.

ATROCITOZĂ, s. f. / athrocytose, s. f. / athrocytosis. Capacitatea anumitor celule (de ex. din tubul contort proximal al nefronului) de a fagocita substanţe străine şi de a le stoca sub formă granulară în citoplasmă.

ATROFIC, adj. / atrophique, adj. / atrophic. Care prezintă caracteristicile *atrofiei sau aparţine de atrofie.

ATROFIE, s. f. / atrophie, s. f. / atrophy. [*Gr. **a** - priv.; **trophe** = hrană, nutriţie.*] Diminuarea de volum a unei mase celulare, a unui ţesut sau a unui organ din cauza unui deficit de aport nutriţional sau de activitate funcţională. A. se poate produce în cadrul unor procese de involuţie fiziologică (ex.: îmbătrânire) sau în cadrul unor procese patologice. Uneori, a. este reversibilă. V. aplazie şi hipoplazie. Ant.: hipertrofie.

ATROFIE CEREBELOASĂ / atrophie cérébelleuse / cerebellar atrophy. Denumire generală a tuturor bolilor degenerative ale cerebelului. Clasificare dificilă, după sediul leziunilor: 1) Corticală, localizată sau difuză. 2) Forme în care a. c. este asociată cu afectarea structurilor nervoase vecine (a. olivopontocerebeloasă, a. dentorubrică). Formă particulară: a. c. a alcoolicilor (corticală tardivă).

ATROFIE CEREBRALĂ / atrophie cérébrale / cerebral atrophy. Denumire generică folosită pentru a regrupa leziunile degenerative, difuze sau circumscrise, care afectează neuronii cortexului cerebral. Sunt incluse în această categorie: a. corticale izolate (*boala Alzheimer, *boala Pick, demenţa senilă); a. corticale asociate degenerescenţei altor regiuni ale nevraxului (*boala Creutzfeldt-Jakob, *coreea Huntington, *scleroza laterală amiotrofică), boli rare şi discutabil clasificate (ex.: *boala Kraepelin).

ATROFIE CUTANATĂ / atrophie cutanée / atrophoderma. Termen generic pentru ansamblul afecţiunilor degenerative, secundare, idiopatice sau congenitale, care se manifestă printr-o subţiere a pielii, diminuarea consistenţei şi a elasticităţii acesteia. Tipuri: 1) *A. albă Milian* - a. c. primitivă în treimea inferioară a gambei. 2) *A. cicatriceală* - cicatrice netraumatică şi superficială, fără pierdere prealabilă de substanţă. 3) *A. coloidă* - prin transformarea ţesutului elastic cutanat în substanţă hialină şi coloidă. 4) *A. cortizonică* - după o *corticoterapie prelungită, cu afectarea reţelei cutanate de colagen, dar cu respectarea ţesutului elastic; a. c. poate fi difuză sau localizată, după o infiltraţie locală de corticoizi. 5) *A. dislipoidică* - secundară unei *microangiopatii diabetice. 6) *A. ihtioziformă* - asemănătoare cu cea din *ihtioză, dar superficială. 7) *A. senilă* - fenomen fiziologic produs în cursul îmbătrânirii, caracterizat prin subţierea pergamentoasă a pielii, care devine gălbuie, uscată. 8) *A. vulvară* - stare fiziologică de senescenţă a mucoasei vulvare.

ATROFIE MUSCULARĂ PROGRESIVĂ / atrophie musculaire progressive / progressive spinal muscular atrophy. Sin.: boală Aran-Duchenne (v.).

ATROFIE OSOASĂ SUDECK / atrophie osseuse de Sudeck / post-traumatic osteoporosis, Sudeck's disease. [***Paul H. M. Sudeck**, chirurg german, profesor la Hamburg, 1866-1938.*] Sin.: boală Sudeck (v.).

ATROFIE SISTEMICĂ MULTIPLĂ / atrophie systémique multiple / multiple system atrophy. Termen propus foarte recent (1996) pentru asocierea variabilă, care apare sporadic, la vârsta adultă, şi evoluează progresiv, a următoarelor tulburări: disfuncţie a sistemului nervos autonom (în esenţă, *hipotensiune ortostatică), semne *extrapiramidale, *ataxie. A. s. m. poate fi primitivă sau secundară unui medicament, diabetului, amiloidozei sau, excepţional, deficitului de dopaminhidroxilază. Această entitate include şi *sindromul Shy-Drager.

ATROFODERMATOZĂ / atrophodermatose, s. f. / atrophodermatosis. Denumire generică pentru afecţiunile cutanate în care atrofia cutanată este un simptom important.

ATROFODERMIE, s. f. / atrophodermie, s. f. / atrophodermia, atrophoderma. [*Gr. **atrophos** = rău hrănit; **derma** = piele.*] Atrofia pielii sau a oricărei părţi a acesteia. Au fost descrise mai multe forme: 1) a. biotripticum sau a. senilă; 2) a. idiopatică sau a. Pasini şi Pierini (v.); 3) a. neuriticum sau pielea lucioasă.

ATROFODERMIE PASINI ŞI PIERINI / atrophodermie de Pasini et Pierini / atrophodermia of Pasini and Pierini. Stare patologică de cauză necunoscută şi cu remisiune spontană, în câteva luni sau în câţiva ani. Afectează femeile tinere şi se caracterizează prin apariţia la nivelul trunchiului, îndeosebi al spatelui, a unor plăci atrofice de culoare albăstruie-brună sau violacee, cu induraţie centrală. Plăcile se aseamănă cu leziunile avansate din *morfea.

ATROPINĂ, s. f. / atropine, s. f. / atropine. [*Lat. **atropa** = belladonă, din gr. **Atropos** = una dintre cele trei Parce (zeiţe ale destinului: Clotho, Lachesis şi Atropos); -ină.*] Alcaloid extras din *Atropa belladona*, care inhibă efectele stimulării fibrelor ganglionare *parasimpatice, iar în doze mari are acţiune centrală. Administrate pe cale bucală, subcutanată sau intravenoasă, sărurile solubile de a. sunt utilizate ca spasmolitice, antisecretoare, antiemetice, în preanestezie pentru prevenirea reflexelor vagale, în blocurile atrioventriculare, boala Parkinson şi ca antagonist în supradozarea substanţelor parasimpaticomimetice. De asemenea, se utilizează în colire ca midriatic. V. şi anticolinergic.

ATROPINIC, adj., s. m. / atropinique, adj., s. m. / atropin-like. (Substanţă) care reproduce efectele *atropinei.

ATROPISM, s. n. / atropism, s. m. / atropism. [*V. etimologia termenului **atropină**; **-ism**.*] Intoxicaţie cu *atropină sau *belladonă.

AUDIBILITATE, s. f. / audibilité, s. f. / audibility. [*Lat. **audibilis** = care poate fi auzit, de la **audire** = a auzi.*] Intensitate fiziologică a unui sunet: limitele între care un sunet începe să fie perceput şi provoacă o senzaţie dureroasă.

AUDIMUTITATE, s. f. / audimutité, s. f. / audimutitas, congenital word deafness. [*Lat. **audire** = a auzi; **mutus** = mut.*] Tulburare gravă a învăţării limbajului oral la copil, independentă de existenţa surdităţii, a unei psihoze sau a debilităţii mentale. Se asociază frecvent cu *afazia congenitală.

AUDIOGRAMĂ, s. f. / audiogramme, s. m. / audiogram. [*Lat. **audire** = a auzi; gr. **gramma** = înscriere.*] Reprezentarea grafică a rezultatelor *audiometriei. A. reprezintă curba obţinută prin reunirea pe un grafic a punctelor care marchează diferite praguri de audibilitate.

AUDIOMETRIE, s. f. / audiométrie, s. f. / audiometry. [*Lat. **audire** = a auzi; gr. **metron** = măsură.*] Metodă de măsurare a acuităţii auditive. Se utilizează audiometrul, obţinându-se *audiograma.

AUDIOMETRU, s. n. / audiomètre, s. m. / audio-meter. [*Lat. **audire** = a auzi; gr. **metron** = măsură.*] Aparat generator de sunete pure de intensitate variabilă, permiţând explorarea şi măsurarea *audiţiei şi a *audibilităţii.

AUDIT, s. n. / audit, s. m. / audit. [*Engl. **audit**, din lat. **auditus** = auz, de la **audire** = a auzi.*] Evaluarea critică a unui sistem, de ex. a unei întreprinderi sau a unei unităţi medicale, destinată descoperirii deficienţelor şi corectării acestora. Subiectul auditului este delimitat precis şi se compară rezultatele reale cu cele admise în general. Efectul recomandărilor ce rezultă din analiza iniţiată prin a. este evaluat la un control ulterior.

AUDIŢIE, s. f. / audition, s. f. / audition, hearing. [*Lat. **auditio, -onis** = auzire, ascultare, de la **audire** = a auzi.*] Identificarea sunetelor prin simţul auditiv. Acţiunea de a auzi (*a. pasivă*) şi de a asculta (*a. activă*).

AUDIŢIE COLORATĂ / audition colorée / chromatic audition. Percepţia unei imagini colorate provocate prin audiţia unui anumit sunet. A. c. este forma cea mai frecventă de *pseudestezie. V. şi sinapsie.

AUR, s. n. / or, s. m. / gold. [*Lat. **aurum** = aur.*] Element chimic preţios, cu nr. atomic 79, simbol Au. Este un metal galben, foarte dens, cu conductibilitate electrică mare (fiind utilizat din acest motiv în informatică). Este nealterabil în mediile cele mai variate şi, ca urmare, a fost unul dintre primele biomateriale utilizate (în aliaje dentare). În formă foarte dispersată, a. prezintă proprietăţi antiseptice şi antiinfecţioase (*a. coloidal*). Unii dintre compuşii a. mai sunt încă utilizaţi în tratamentul afecţiunilor reumatismale. *A. radioactiv* a fost utilizat în scop diagnostic şi în terapia unor tumori maligne.

AURĂ, s. f. / aura, s. f. / aura. [*Lat. **aura** = răsuflare.*] 1) Termen introdus de Galenus pentru a descrie o senzaţie subiectivă, pasageră resimţită de unii bolnavi anterior unei crize de *epilepsie. 2) În prezent, a. desemnează mai curând *prodromul unei crize generalizate (senzaţie de tensiune intracraniană, modificări de apetit, de sete sau afective, uneori manifestări auditive, vizuale, olfactive, gustative, cutanate, abdominale, psihice etc.) sau un simptom corespunzător unei crize parţiale (mai mult sau mai puţin complexe) cu evoluţie rapidă spre generalizare. Totodată, există tendinţa înlocuirii sale cu termenul *simptom semnal*.

AURICULAR, adj., s. n. / auriculaire, adj., s. m. / auricular, digitus auricularis. NA: digitus minimus (2). [*Lat. **auricula**, dim. de la **auris** = ureche.*] 1) Care se raportează la ureche, urechiuşă sau auricul al inimii. 2) Degetul al cincilea al mâinii sau degetul mic.

AURICULO-OSTEODISPLAZIE, s. f. / auriculo-ostéodysplasie, s. f. / Beals' syndrome. [*Lat. **auricula**, dim. de la **auris** = ureche; gr. **osteon** = os; **dys** = greu, dificil; **plasis** = modelare, de la **plassein** = a forma, a modela.*] Sin.: sindrom Beals (v.).

AURICULOTERAPIE, s. f. / auriculothérapie, s. f. / auriculotherapy. [*Lat. **auricula**, dim. de la **auris** = ureche; gr. **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] Metodă empirică utilizată în tratarea durerilor cronice, tabagismului etc., constând în stimularea urechii externe cu ace sau fire aplicate temporar.

AURICULOTOMIE, s. f. / auriculotomie, s. f. / auriculotomy. [*Lat. **auricula**, dim. de la **auris** = ureche; gr. **tome** = tăiere, secţiune, de la **temnein** = a tăia.*] Sin.: atriotomie (v.).

AUROVERTINĂ, s. f. / aurovertine, s. f. / aurovertin. Inhibitor al lanţului respirator mitocondrial care se fixează pe ATP-ază.

AUSCULTAŢIE, s. f. / auscultation, s. f. / auscultation, sounding. [*Lat. **auscultare** = a asculta cu atenţie.*] Metodă de examen clinic obiectiv care constă în ascultarea zgomotelor normale sau patologice din interiorul organismului. După Laennec, se disting *a. imediată*, prin aplicarea directă a urechii în zona de proiecţie a organului investigat, şi *a. mediată*, prin intermediul *stetoscopului. A. constituie unul din cele patru procedee clasice ale examenului clinic, alături de *inspecţie, *palpare şi *percuţie. Locul de proiecţie tegumentară a transmisiei maxime a zgomotelor produse la nivelul unei structuri anatomice se numeşte *focar de a.*

AUTACOIDE, s. n. pl. / autacoïdes, s. m. pl. / autacoids. [*Gr. **autos** = sine însuşi; **akos** = remediu.*] Denumire generică pentru substanţele specifice formate în celulele unui organ şi deversate în sângele circulant pentru a acţiona asupra altor organe. Termenul se utilizează îndeosebi cu referire la *hormonii locali ca *histamina, *serotonina, *angiotensina, *eicosanoidele.

AUTISM, s. n. / autisme, s. m. / autism. [*Gr. **autos** = sine însuşi; **-ism**.*] Replierea în sine şi pierderea contactului vital cu realitatea, cu lumea exterioară. Termenul este utilizat frecvent pentru desemnarea unor forme de psihoze infantile (v. autism infantil). La adult, a. reprezintă o manifestare tipică a *schizofreniei, exprimată prin incapacitatea de stabilire a unor relaţii umane, absenţa reciprocităţii emoţionale şi polarizarea exclusiv asupra lumii interioare.

AUTISM INFANTIL / autisme infantile / infantile autism. Cea mai precoce psihoză a copilului. Nou-născutul este indiferent la prezenţa mamei, iar copilul mic este izolat, fără a căuta un contact. Prezintă *ecolalie, este dezinteresat de jucării şi se balansează urmând un ritm monoton. Expresia feţei sale nu este cea a unui *arierat mental şi uneori surprinde prin memorie şi capacitate de calcul. A. i. poate evolua către *arieraţie mentală sau *schizofrenie. Sin.: boală sau sindrom Kanner.

AUTIST, adj., s. m. sau f. / autiste, adj., s. m. ou f. / autistic. [*Gr. **autos** = sine însuşi.*] 1) Cu referire la *autism. 2) Subiect care suferă de autism.

AUTOAGLUTINARE, s. f. / auto-agglutination, s. f. / autoagglutination. [*Gr. **autos** = sine însuşi; lat. **agglutinare** = a* *lipi, a uni.*] Aglutinarea eritrocitelor unui subiect de către serul sanguin propriu, ca urmare a prezenţei unei *aglutinine în ser şi a unui antigen corespondent la nivelul suprafeţei eritrocitare.

AUTOAGLUTININĂ, s. f. / autoagglutinine, s. f. / autoagglutinin. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi; lat.* ***agglutinare*** *= a lipi, a uni; -***ină***.*] Anticorp circulant cu proprietatea de a aglutina hematiile proprii, ale subiectului.

AUTOAGRESIUNE, s. f. / autoagression, s. f. / self aggression. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi; lat.* ***aggresio, -onis*** *= atac, de la* ***aggredi*** *= a ataca.*] 1) Agresiune împotriva propriei fiinţe. 2) Termenul se utilizează îndeosebi pentru bolile în care există *autoanticorpi sau o mobilizare a celulelor fagocitare împotriva propriilor ţesuturi. V. autoimunitate.

AUTOALERGIE, s. f. / autoallergie, s. f. / autoallergy. *Alergie determinată de *autoanticorpi. V. autoimunitate.

AUTOANALIZOR, s. n. / autoanalyseur, s. m. / autoanalyser. [*Gr.* ***automatos*** *= spontan;* ***analyein*** *= a rezolva, de la* ***ana*** *= din nou, iarăşi,* ***lyein*** *= a distruge.*] Aparat cu care sunt determinate automat şi simultan concentraţiile unor constituenţi ai lichidelor din organism, îndeosebi ale constituenţilor plasmei.

AUTOANTICORP, s. m. / auto-anticorps, s. m. / autoantibody. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi;* ***anti*** *= contra; lat.* ***corpus, -oris*** *= corp.*] Anticorp direcţionat împotriva unui antigen propriu (a unui constituent tisular normal). V. autoimunitate, autoantigen.

AUTOANTIGEN, s. m. / auto-antigène, s. m. / autoantigen. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi;* ***anti*** *= contra;* ***gennan*** *= a produce.*] Antigen care stimulează formarea de anticorpi împotriva sa (*autoanticorpi) în organismul căruia îi aparţine. Consecinţă a dereglării sistemului imunitar, a. pot apărea în mai multe cazuri: 1) Modificări ale ţesutului purtător al antigenului după infecţii, intoxicaţii, iradiere sau în neoplazii (*a. dobândiţi*). 2) Fixarea la nivelul unui ţesut a unui antigen străin, de ex. viral (*pseudoautoantigen*). 3) Pătrunderea accidentală în sânge a unor a. care în mod normal nu provoacă formarea de autoanticorpi, în organismul căruia îi aparţin, deoarece sunt „sechestraţi" în interiorul unor formaţiuni, inaccesibili celulelor imunocompetente. Aceşti *a. naturali* pot proveni îndeosebi din: *cristalin, *tract uveal, *tiroidă, *spermatozoizi, *mielină. 4) Prin dispariţia *toleranţei imunitare, îndeosebi ca urmare a unui deficit în *limfocite T supresoare. În toate cazurile menţionate, apar anticorpi serici care reacţionează împotriva ţesutului alterat şi a ţesuturilor analoge sănătoase, unde provoacă leziuni şi tulburări funcţionale, care, dacă sunt accentuate, se manifestă ca *boli autoimune. V. autoimunitate, autoimunizare şi autotoleranţă.

AUTOCATALIZĂ, s. f. / autocatalyse, s. f. / auto-catalysis. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi;* ***katalysis*** *= disoluţie, de la* ***katalyein*** *= a distruge, a dizolva.*] Reacţie catalizată de către unul din produşii acesteia, care se află la originea unui retrocontrol pozitiv (autoamplificare) al vitezei reacţiei respective.

AUTOCLAV, s. n. / autoclave, s. m. / autoclave. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi; lat.* ***clavis*** *= cheie (care se închide singur).*] Aparat utilizat pentru *sterilizarea cu vapori sub presiune.

AUTOCRINIE, s. f. / autocrinie, s. f. / autocriny. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi;* ***krinein*** *= a separa de.*] Tip de secreţie internă în care celula producătoare este sensibilă la propria sa secreţie sau la cea a unei celule vecine de aceeaşi natură.

AUTOCRITICĂ, s. f. / autocritique, s. f. / self criticism. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi; lat.* ***criticus****, din gr.* ***kritikos****, de la* ***krinein*** *= a discerne, a separa de.*] Capacitatea unui subiect de a îşi analiza sau judeca propria stare şi propriile acţiuni.

AUTODIALIZĂ, s. f. / autodialyse, s. f. / autodialysis. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi;* ***dialysis*** *= separare, de la* ***dia*** *= prin,* ***lysis*** *= distrugere, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] Dializă (*hemodializă sau *dializă peritoneală) controlată de pacient la domiciliu sau în locuri amenajate în afara centrelor de dializă.

AUTODIGESTIE, s. f. / autodigestion, s. f. / auto-digestion. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi; lat.* ***digestio, -onis*** *= descriere, diviziune a unei idei pe puncte, de la* ***digerere*** *= a duce în părţi diferite, a descompune (***dis*** *= separat de;* ***gerere*** *= a duce, a purta).*] Digestia unui ţesut dintr-un organ sub acţiunea secreţiei (enzimelor) proprii. Ex.: a. din *pancreatita acută, a. mucoasei gastrice.

AUTOERITROFAGOCITOZĂ, s. f. / autoérythro-phagocytose, s. f. / autoerythrophagocytosis. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi;* ***erythros*** *= roşu;* ***phagein*** *= a mânca;* ***kytos*** *= celulă; -***oză***.*] Sin.: sindrom Marlin (v.).

AUTOFAGIE, s. f. / autophagie, s. f. / autophagia, autophagy. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi;* ***phagein*** *= a mânca.*] 1) Nutriţia corpului, în starea de *inaniţie, prin consumul ţesuturilor proprii. 2) Stare morbidă, observată în unele boli mentale, constând în ingestia de către bolnav a unor fragmente provenind din propriul corp. 3) Proces fiziologic constând în îndepărtarea unor componente citoplasmatice reziduale prin digestia acestora în lizozomii secundari. Acest fenomen se întâlneşte îndeosebi în perioadele de dezvoltare embrionară şi de senescenţă. Obs.: în engl. pentru acest proces se utilizează termenul de *autophagy*, iar pentru primele două semnificaţii *autophagia*.

AUTOFAGOCITOZĂ, s. f. / autophagocytose, s. f. / autophagocytosis. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi;* ***phagein*** *= a mânca;* ***kytos*** *= celulă; -***oză***.*] Absorbţia şi distrugerea celulelor unui subiect de către fagocitele proprii.

AUTOFOBIE, s. f. / autophobie, s. f. / autophobia. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi;* ***phobos*** *= frică.*] Teamă patologică de a rămâne singur.

AUTOFONIE, s. f. / autophonie, s. f. / autophony. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi;* ***phone*** *= voce.*] Impresie neplăcută de rezonanţă a propriei voci, care poate apărea în unele boli ale urechii medii.

AUTOGEN, adj. / autogène, adj. / autogenous. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi;* ***gennan*** *= a produce.*] 1) Care se produce sau se dezvoltă fără intervenţie din afara organismului. 2) Care se formează în organism şi pe baza cheltuielilor sale. V. endogen.

AUTOGREFĂ, s. f. / autogreffe, s. f. / autograft. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi; lat.* ***graphium****, din gr.* ***grapheion*** *= peniţă de scris, briceag de altoit, de la* ***graphein*** *= a scrie.*] V. grefă.

AUTOHEMOLIZĂ, s. f. / auto-hémolyse, s. f. / autoh(a)emolysis. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi;* ***haima, -atos*** *= sânge;* ***lysis*** *= distrugere, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] Hemoliză produsă prin agenţi hemolitici conţinuţi în propriul ser sanguin al subiectului.

AUTOHEMOTERAPIE, s. f. / autohémothérapie, s. f. / autoh(a)emotherapy. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi;* ***haima, -atos*** *= sânge;* ***therapeia*** *= tratament, de la* ***therapeuein*** *= a îngriji.*] Metodă terapeutică prin care se recoltează sânge de la un pacient şi i se reinjectează intramuscular. Se începe cu 2 ml, apoi 3 până la 10 ml, zilnic sau o dată la două zile. Acţiune explicabilă prin proteinoterapie şi autovaccinoterapie. În prezent este puţin practicată, totuşi metoda a fost reluată, se pare, îndeosebi în medicina sportivă.

AUTOHISTORADIOGRAFIE, s. f. / autohistoradiographie, s. f. / autohistoradiography. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi;* ***histos*** *= ţesătură, ţesut; lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***graphein*** *= a scrie.*] Autoradiografia unei secţiuni tisulare sau a suprafeţei unui ţesut. V. autoradiografie.

AUTOHTON, adj. / autochtone, adj. / autochtonous. [*Gr.* ***autokhton****, de la* ***khthon*** *= pământ.*] Se spune despre o infecţie contractată în regiunea în care locuieşte bolnavul.

AUTOIMUN, adj. / auto-immun, -e, adj. / autoimmune. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi; lat.* ***immunis*** *= scutit, apărat (***in*** *= lip-*

*sit de; **munus** = obligaţie).*] Care este dirijat împotriva ţesuturilor propriului organism. Ex.: boală a. V. autoimunitate.

AUTOIMUNITATE, s. f. / auto-immunité, s. f. / autoimmunity. [*Gr. **autos** = sine însuşi; lat. **immunitas, -atis** = scutire de sarcini publice, de la **immunis** = scutit, apărat (in = lipsit de; **munus** = obligaţie).*] Stare în care sunt puşi în evidenţă anticorpi - *autoanticorpi - ce reacţionează cu antigeni din organismul respectiv, ca şi cum aceştia ar fi străini (*autoantigeni). Se disting două alternative: *a. fiziologică* şi *a. asociată unor manifestări patologice. A. fiziologică* are rol în menţinerea echilibrului sistemului imunitar şi este datorată unor anticorpi naturali de tip imunoglobuline M. *A. asociată unor manifestări patologice* se află la originea unor boli denumite autoimune, prin autoagresiune sau autoimunizare. Ex.: lupusul eritematos diseminat, anemia hemolitică autoimună, leucopeniile imunologice, tiroidita Hashimoto, oftalmia simpatică, bolile Biermer şi Basedow-Graves, diabetul insulinodependent ş. a. Pentru alte boli, originea autoimună este doar presupusă. De altfel, adesea este dificil să se stabilească dacă anticorpii detectaţi reprezintă cauza bolii sau doar o acompaniază.

AUTOIMUNIZARE, s. f. / auto-immunisation, s. f. / autoimmunization. [*Gr. **autos** = sine însuşi; lat. **immunis** = scutit, apărat (in = lipsit de; **munus** = obligaţie).*] Producerea de *autoanticorpi împotriva unor constituenţi normali ai organismului, care se comportă în acest caz ca antigeni (*autoantigeni). Ex.: apariţia în plasma unui subiect a unor anticorpi capabili să aglutineze hematiile proprii (*autoaglutinare). O serie de anemii hemolitice dobândite pot fi consecinţa a., antigenii de suprafaţă ai hematiei declanşând formarea de anticorpi proprii hemolitici. V. autoimunitate, autoanticorp, autoantigen, autotoleranţă.

AUTOINTOXICAŢIE, s. f. / autointoxication, s. f. / autointoxication. [*Gr. **autos** = sine însuşi; lat. **in** = în; gr. **toxikon** = otravă pentru vârful săgeţilor, de la **toxon** = săgeată.*] Intoxicaţie prin produşi ai metabolismului propriu sau prin alţi produşi endogeni cu efect toxic, acumulaţi din cauza eliminării insuficiente. Ex.: a. de origine intestinală. Intermitent, în anumite perioade ale evoluţiei medicinei, a fost incriminată printr-un astfel de mecanism geneza unor fenomene fiziologice (oboseală, somn, îmbătrânire) sau patologice (migrenă, boli metabolice, îndeosebi guta). Sin.: autotoxemie, autotoxicoză.

AUTOLIZĂ, s. f. / autolyse, s. f. / autolysis (1, 2), suicide (3). [*Gr. **autos** = sine însuşi; **lysis** = distrugere, de la **lyein** = a distruge.*] 1) Proces spontan de degradare enzimatică a unei celule, a unui ţesut sau a unui organism. Enzimele sunt de origine endogenă, îndeosebi lizozomale. 2) Distrugerea celulelor de către serul sanguin propriu. 3) Sin.: sinucidere (v.).

AUTOLOG, adj. / autologue, adj. / autologous. [*Gr. **autos** = sine însuşi; **logos** = raport, relaţie.*] Despre ţesuturi, celule, ser sanguin care aparţin aceluiaşi subiect. Termenul este format incorect după modelul cuvântului *omolog.

AUTOMATISM, s. n. / automatisme, s. m. / automatism. [*Gr. **automatismos** = autoacţionare, sau **automatos** = spontan.*] Comportament involuntar (mişcări, activităţi), elaborat sau inconştient, reacţionai sau spontan, care survine în cursul anumitor stări patologice. Poate fi fiziologic (ex.: a. cardiac) sau patologic (ex.: *a. epileptic, *a. mental etc.).

AUTOMATISM AMBULATORIU / automatisme ambulatoire / ambulatory automatism. Acces de o durată variabilă, până la câteva zile, în care un subiect este dominat de un impuls irepresibil de a merge şi de a efectua mecanic o serie de acte fără vreo relaţie cu ocupaţiile sale obişnuite. Când accesul s-a sfârşit, subiectul a uitat toate circumstanţele deplasării sale şi este surprins constatând că se află departe de domiciliu.

AUTOMATISM EPILEPTIC / automatisme épileptique / postepileptic automatism. Activitate motorie involuntară, mai mult sau mai puţin coordonată şi adaptată, care se manifestă în cursul unei stări de *obnubilare mentală asociată epilepsiei sau consecutivă unei crize epileptice. De obicei, bolnavul nu îşi aminteşte episodul de a. e.

AUTOMATISM MENTAL / automatisme mental / mental automatism, passivity phenomenon. Sindrom halucinatoriu în cursul căruia subiectul are impresia că gândurile sale sunt devansate sau repetate în ecou, anunţându-l ce va face şi ce va spune. A. m. se întâlneşte îndeosebi în schizofrenie şi în psihoza halucinatorie cronică. Sin.: sindrom Clérambault.

AUTOMATISM VENTRICULAR / automatisme ventriculaire / ventricular rhythm. Sin.: ritm idioventricular (v.).

AUTOMATISM VEZICAL / automatism vésical / bladder automatism. Micţiune antrenată de supraîncărcarea vezicii sau printr-o stimulare cutanată. A. v. se observă uneori după o leziune medulară.

AUTOMEDICAŢIE, s. f. / automédication, s. f. / self-treatment. [*Gr. **autos** = sine însuşi; lat. **medicatio, -onis** = medicaţie.*] 1) Tratament medicamentos iniţiat de pacient, fără recomandarea medicului. 2) Mai rar: tratament medicamentos al cărui autor este şi beneficiar.

AUTOMUTILARE, s. f. / automutilation, s. f. / self-mutilation, automutilation. [*Gr. **autos** = sine însuşi; lat. **mutilatio, -onis** = mutilare, de la **mutilare** = a schilodi.*] 1) Mutilare sau rănire practicată de un subiect asupra lui însuşi, îndeosebi la nivelul organelor genitale, dar şi la nivelul altor părţi ale corpului (degete, urechi etc.). A. este o manifestare a *autopuniţiei îndeosebi în depresiile profunde şi în schizofrenie, dar se observă şi în degradarea intelectuală profundă. V. şi autopuniţie. 2) Mutilare a propriului corp provocată voluntar în scopul obţinerii unui avantaj.

AUTONOMIE, s. f. / autonomie, s. f. / autonomy. [*Gr. **autos** = sine însuşi; **nomos** = obicei având forţă de lege.*] Independenţă funcţională. independenţă faţă de controlul voluntar.

AUTOOXIDARE, s. f. / autoxydation, s. f. / autoxidation. Oxidare spontană prin oxigen a unui compus susceptibil să formeze un *radical liber şi prin aceasta să pornească o reacţie în lanţ.

AUTOPLASTIE, s. f. / autoplastie, s. f. / autoplasty. [*Gr. **autos** = sine însuşi; **plastos** = modelat, de la **plassein** = a forma, a modela.*] Sin.: autogrefă (v. grefă).

AUTOPSIE, s. f. / autopsie, s. f. / autopsy, autopsia. [*Gr. **autos** = sine însuşi; **opsis** = vedere, aspect.*] Examen macroscopic al unui cadavru şi disecţia organelor interne în scopul căutării cauzelor morţii. A. poate fi: 1) *Medicală*, efectuată de medici anatomopatologi în scopul stabilirii unui diagnostic post mortem. 2) *Medicolegală*, efectuată de medici legişti pentru căutarea cauzei unei morţi suspecte, de origine accidentală sau criminală. Sin.: necropsie, termen recomandat, din cauza etimologiei improprii a termenului a. 3) *A. psihologică*, examinarea retrospectivă a unui *suicid în vederea reconstituirii cauzelor şi circumstanţelor medicale, psihologice şi sociale în care a fost comis prin colectarea tuturor datelor disponibile din documentaţia medicală, interviuri luate anturajului etc.

AUTOPUNIŢIE, s. f. / autopunition, s. f. / self-punishment. [*Gr. **autos** = sine însuşi; lat. **punitio, -onis** = pedeapsă, de la **punire** = a pedepsi.*] Conduită a unor subiecţi afectaţi de nevroze sau de psihoze, care suferă de un sentiment de culpabilitate nemotivat, cu risc de *automutilare sau chiar suicid.

AUTORADIOGRAFIE, s. f. / auto-radiographie, s. f. / autoradiography. [*Gr. **autos** = sine însuşi; lat. **radius** = rază; gr.*

graphein *= a scrie.*] Imaginea unei suprafeţe (celulară sau tisulară) obţinută prin impresionarea unei plăci fotografice puse în contact cu suprafaţa respectivă. Impresionarea emulsiei fotografice este determinată de prezenţa unor compuşi radioactivi situaţi la nivelul suprafeţei, fie prin marcare directă cu un compus radioactiv, fie prin administrare în hrana animalelor de experienţă a unor precursori radioactivi (ex.: aminoacizi) ai moleculelor de suprafaţă.

AUTOREGLARE, s. f. / autorégulation, s. f. / self-regulation. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi; lat.* ***regulare*** *= a regla, de la* ***regula*** *= regulă şi* ***regere*** *= a conduce.*] Calitate a sistemelor vii de a-şi restabili unii parametri de stare staţionară (în cadrul *homeostaziei) sau unii parametri dinamici (homeorezis) atunci când aceştia sunt perturbaţi. Cea mai importantă a. este de tip cibernetic, antialeatorie şi antientropică. A. sistemelor biologice s-a perfecţionat în sensul reglărilor biocibernetice, mai ales al celor neurocibernetice.

AUTOREPRODUCERE, s. f. / autoreproduction, s. f. / self-reproduction. Fenomen prin care un organit celular, *mitocondrie sau *plast, se multiplică în interiorul celulei. A. este posibilă datorită prezenţei de molecule de ADN în aceste organite.

AUTOSCOPIE, s. f. / autoscopie, s. f. / autoscopy. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi;* ***scopia*** *= examinare, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] *Halucinaţie în oglindă asociată cu iluzia dedublării propriului corp.

AUTOSOM. Var. pentru autozom (v.).

AUTOSOMAL. Var. pentru autozomal (v.).

AUTOSUGESTIE, s. f. / autosuggestion, s. f. / autosuggestion. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi; lat.* ***suggestio, -onis*** *= părere, sugestie, de la* ***suggerere*** *= a sugera.*] *Sugestie apărută spontan la o persoană, în afara oricărei influenţe străine apreciabile. Prin a. este influenţată propria conştiinţă sau comportamentul, deoarece unele idei sau reprezentări capătă un caracter predominant. A. este utilizată în tehnicile de relaxare (*antrenament autogen), prin care pacienţii îşi pot controla *anxietatea.

AUTOTAXINĂ, s. f. / autotaxine, s.f. / autotaxin. Proteină transmembranară din familia fosfo-diesteraze - nucleotid-pirofosfataze (PDNP-aze), a cărei formă solubilă stimulează motilitatea celulelor tumorale. În cazul cancerului hepatic există o formă solubilă în serul sanguin, care constituie un *marker tumoral.

AUTOTEST, s. n. / autotest, s. m. / home test. Măsurare a unui parametru biochimic de către un subiect la domiciliu, sau în diferite circumstanţe. În varianta cea mai simplă a. se practică cu o *bandeletă reactivă.

AUTOTOLERANŢĂ, s. f. / auto-tolérance, s. f. / self tolerance. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi; lat.* ***tolerantia*** *= suportare, îndurare, de la* ***tolerare*** *= a suporta.*] Absenţa normală a reacţiei imunologice a unui organism faţă de antigenii proprii. Uneori, a. este perturbată, organismul declanşând un răspuns imunitar contra unuia sau mai multor antigeni proprii, stare denumită *autoimunizare. V. autoantigeni.

AUTOTOPOAGNOZIE, s. f. / autotopoagnosie, s. f. / autotopoagnosia. Agnozie spaţio-corporală, caracterizată prin incapacitatea de a recunoaşte localizarea diferitelor părţi ale corpului. Este consecinţa unor leziuni ale emisferei dominante localizate la nivelul ariilor parietale. Se asociază cu tulburări afazice şi agnozice complexe.

AUTOTOXEMIE, s. f. / autotoxémie, s. f. / auto-tox(a)emia. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi;* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeţilor, de la* ***toxon*** *= săgeată;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Sin.: autointoxicaţie (v.).

AUTOTOXICOZĂ, s. f. / autotoxicose, s. f. / autotoxicosis. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi;* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeţilor, de la* ***toxon*** *= săgeată;* ***-oză***.] Sin.: autointoxicaţie (v.).

AUTOTRANSFUZIE, s. f. / autotransfusion, s. f. / autotransfusion. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi; lat.* ***trans*** *= peste, dincolo;* ***fusio, -onis*** *= topire, împrăştiere, de la* ***fundere*** *= a vărsa.*] Transfuzia sângelui propriu la un bolnav în cursul intervenţiei chirurgicale la care acesta este supus; sângele este recoltat înainte de operaţie.

AUTOTROF, adj. / autotrophe, adj. / autotrophic. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi;* ***trophe*** *= hrană, nutriţie.*] Despre un organism capabil să sintetizeze moleculele organice proprii din compuşi anorganici simpli, ca bioxidul de carbon şi amoniacul. Este cazul tuturor vegetalelor cu clorofilă şi a anumitor tipuri de bacterii.

AUTOVACCIN, s. n. / autovaccin, s. m. / autovaccine. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi; lat.* ***vaccinus*** *= referitor la vacă (****vacca*** *= vacă), de la* ***vaccin*** *|= variola vacilor, de la care s-a obţinut primul vaccin.*] Vaccin preparat din *culturi ale unuia sau mai multor microbi recoltaţi din corpul pacientului, căruia îi va fi administrat în scop terapeutic.

AUTOXEN, adj. / autoxêne, adj. / autoxenous. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi;* ***xenos*** *= străin.*] Despre un parazit care nu are gazdă intermediară.

AUTOZOM, s. m. / autosome, s. m. / autosome. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi;* ***soma, -atos*** *= corp.*] Oricare dintre *cromozomii dintr-un *genom cu excepţia cromozomilor sexuali. Organismul uman posedă 44 de a. şi doi cromozomi sexuali. În celulele somatice, a. există sub formă de perechi de cromozomi omologi, unul fiind de origine maternă, iar celălalt de origine paternă. Var.: autosom.

AUTOZOMAL, adj. / autosomique, adj. / autosomal. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi;* ***soma, -atos*** *= corp.*] Anglicism sin. cu autozomic (v.).

AUTOZOMIC, adj. / autosomique, adj. / autosomal. [*Gr.* ***autos*** *= sine însuşi;* ***soma, -atos*** *= corp.*] Care se referă la cromozomii somatici sau *autozomi.

AUXINĂ, s. f. / auxine, s. f. / auxin, phytohormone. [*Gr.* ***auxe*** *= creştere, de la* ***auxein*** *= a creşte, a se dezvolta;* ***-ină***.] Substanţă din regnul vegetal cu rol analog hormonilor din regnul animal. A. favorizează creşterea celulei şi determină diviziunea celulară.

AUXOLOGIE, s. f. / auxologie, s. f. / auxology, auxanology. [*Gr.* ***auxe*** *= creştere, de la* ***auxein*** *= a creşte, a se dezvolta;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Ramură a biologiei care studiază creşterea şi dezvoltarea organismelor.

AUXOTROF, adj. / auxotrophe, adj. / auxotroph. [*Gr.* ***auxe*** *= creştere, de la* ***auxein*** *= a creşte, a se dezvolta;* ***trophe*** *= hrană, nutriţie.*] Despre un organism care necesită pentru creşterea sa prezenţa unui anumit *nutriment. Este cazul a numeroşi mutanţi ai unor bacterii sau ciuperci microscopice care au pierdut capacitatea sintezei unei enzime funcţionale.

AUZ, s. n. / ouïe, s. f. / hearing. [*Lat.* ***audire*** *= a auzi.*] Simţul cu ajutorul căruia sunt percepute sunetele. V. şi ureche internă.

AVASCULAR, adj. / avasculaire, adj. / avascular. [*Gr.* ***a*** *- priv.; lat.* ***vasculum*** *= vas mic, dim. de la* ***vas, vasis*** *= vas.*] Care este lipsit de *vascularizaţie.

AVIDINĂ, s. f. / avidine, s. f. / avidin. Proteină din albuşul de ou, care se leagă specific şi cu o extremă afinitate la *biotină. Această proprietate este utilă în sistemele de *sonde reci (neradioactive) foarte utilizate în biochimie şi histochimie.

AVIDITATE, s. f. / avidité, s. f. / avidity. 1) Tăria, concentraţia unui acid sau a unei baze. 2) Tăria legăturii dintre *anticorp şi *antigen. A. depinde de numărul de determinanţi antigenici (sau *epitopi) angajaţi în legătura cu anticorpii şi de condiţiile fizico-chimice ale mediului. A. unui *antiser creşte pe măsura dezvoltării unui *răspuns imunitar normal, prin creşterea afinităţii intrinseci a fiecărei populaţii de anticorpi (prin *mutaţii somatice) şi prin diversificarea *epitopilor antigenului recunoscut de sistemul imunitar al organismului imunizat.

AVITAMINOZĂ, s. f. / avitaminose, s. f. / avitaminosis. [*Gr. **a** - priv.; lat. **vita** = viaţă; gr. **ammoniakon** = sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia; -ină; -oză.*] Orice afecţiune sau ansamblu de tulburări care survin când organismul este privat de una sau mai multe vitamine. În general legată de o carenţă alimentară, a. poate fi determinată şi de un defect de resorbţie digestivă sau utilizare. Ex.: 1) *A.* B_1: *boală beriberi. 2) *A. C*: *scorbut. 3) *A. D*: rahitism. 4) *A. PP*: *pelagră. V. şi carenţă

AVIVARE, s. f. / avivement, s. m. / avivement, freshening. [*Fr. **aviver** = a îndepărta marginile unei plăgi, din lat. **vivus** = viu.*] Curăţarea, reîmprospătarea chirurgicală prin excizia sau abraziunea zonelor necrozate sau cu vitalitate redusă de la nivelul unei plăgi, fistule sau fracturi. Scopul a. constă în favorizarea cicatrizării sau a consolidării prin juxtapunerea în cazul suturii plăgii a unor ţesuturi bine vascularizate, sănătoase. În cazul unei fracturi, a. ţestului osos favorizează consolidarea.

AVORT, s. n. / avortement, s. m., fausse-couche / miscarriage (spontan), abortion (provocat). [*Lat. **abortio, -onis** = avort, de la **abortire** = a avorta (**ab** = îndepărtat de; **ortus** = naştere).*] Expulzia spontană sau provocată a embrionului sau a fetusului anterior limitei minime de viabilitate. Clasic, această limită este stabilită la 180 zile, dar, în prezent, există posibilitatea de a menţine în viaţă şi un fetus cu o vârstă gestaţională mai mică. Criteriul ponderal (500 g) nu este nici el absolut. În limbaj medical curent se disting îndeosebi *a. spontan* şi *a. provocat*. 1) *A. spontan* se poate produce consecutiv unor cauze materne (malformaţii ale aparatului genital, decompensare cardiacă, insuficienţă renală, boli infecţioase, dezechilibre hormonale, izoimunizare Rh, traumatisme) sau unor cauze fetale (malformaţii majore, alterări cromozomiale, boli genetice). 2) *A. provocat* poate fi terapeutic (recomandat de medic, când sarcina generează riscuri majore pentru gravidă) sau voluntar (întrerupere voluntară de sarcină), în funcţie de reglementările legale specifice fiecărei ţări. Mai trebuie menţionate: 3) *A. diferenţial*, în caz de sarcină gemelară, a. spontan sau provocat al unui fetus malformat, celălalt fetus continuând să se dezvolte. 4) *A. repetitiv*, a. spontane care se repetă la sarcini succesive, la aproximativ aceeaşi vârstă a sarcinii.

AVULSIE, s. f. / avulsion, s. f. / avulsion. [*Gr. **a** - priv.; lat. **velsus**, de la **vellere** = a trage, a smulge.*] Extracţie, extirpare prin smulgere a unei formaţiuni care prezintă alterări patologice. Ex.: a. dentară. Sin.: evulsie.

AX, s. n. / axe, s. m. / axis. [*Gr. **axon**, lat. **axis** = axă.*] În cazul dispozitivelor electromecanice: piesă cilindrică (din oţel) care susţine componentele cu mişcare de rotaţie. Ex.: a. *centrifugei.

AX HIPOTALAMO-HIPOFIZAR / axe hypothalamo-hypophysaire / hypothalamo-hypophysial axis. Concept anatomofiziologic formulat pe baza relaţiilor neurohormonale între hipotalamus şi hipofiză. Conform acestui concept, secreţiile hormonale periferice se află sub dependenţa a. h.-h., sistem neuroendocrin complex alcătuit din două componente, hipotalamus şi hipofiză, interdependente din punct de vedere anatomic şi funcţional. Realitatea a. h.-h. este probată de *neurocrinie, prin identificarea moleculelor de tip *releasing hormon (liberină) şi *inhibiting hormone. V. şi neuroendocrinologie.

AXĂ ELECTRICĂ A INIMII / axe électrique du coeur / electrical axis of the heart. Linia dreaptă ce uneşte două puncte ale inimii între care diferenţa de potenţial electric, constatată pe *electrocardiogramă, este cea mai mare. Cele două puncte sunt situate aproximativ la baza şi la vârful inimii. În practică, acest ax se construieşte în *triunghiul lui Einthoven, ca vector al undei QRS în momentul amplitudinii sale maxime. *A. instantanee* constă într-un vector, construit în triunghiul lui Einthoven, reprezentând intensitatea, direcţia şi sensul diferenţelor de potenţial la un moment dat al contracţiei cardiace. *A. medie* este vectorul stabilit, în mod asemănător, în funcţie de suprafeţele pozitive sau negative cuprinse în traseul electrocardiografic într-un interval de timp dat.

AXĂ OPTICĂ / axe optique / optical axis. 1) Linia dreaptă care uneşte polul posterior al ochiului şi centrul geometric al pupilei. 2) În fizică, *a. o. principală* a unei lentile optice reprezintă dreapta care trece prin centrele de curbură ale ambelor suprafeţe ale lentilei. Orice dreaptă ce trece prin centrul optic al lentilei, exceptând a. o. principală, se numeşte *a. o. secundară*. În cazul unui instrument optic (care reprezintă un ansamblu de lentile, oglinzi şi diafragme cu ajutorul căruia se obţin imagini ale diferitelor obiecte), a. o. ale pieselor componente trebuie să coincidă cu a. geometrică a instrumentului. Acest ansamblu de elemente optice se numeşte sistem optic centrat.

AXĂ VIZUALĂ / axe visuel / visual axis. Linie dreaptă care porneşte de la *fovea la un punct fixat (privit) de ochi.

AXENIC, adj. / axénique, adj. / axenic. [*Gr. **a** - priv.; **xenos** = străin.*] Despre un animal de laborator care nu prezintă nici un germen saprofit sau patogen.

AXEROFTOL, s. m. / axérophtol, s. m. / axerophtol. [*Gr. **a** - priv.; **xeros** = uscat; **ophthalmos** = ochi; **-ol**.*] Sin.: vitamină A (v.).

AXILAR, adj. / axillaire, adj. / axillary. [*Lat. **axilla** = subsuoară.*] Care aparţine axilei sau se referă la axilă. Ex.: arteră a., regiune a.

AXILĂ, s. f. / aisselle, s. f. / armpit, axilla. NA: axilla, pl. axillae. [*Lat. **axilla** = subsuoară.*] Regiune situată între partea superioară şi internă a braţului şi partea laterală a toracelui; la adult, în mod normal, piloasă.

AXIS, s. n. / axis, s. n. / axis. [*Lat. **axis** = axă.*] V. tab. anat. - oase.

AXOKININĂ, s. f. / axokinine, s. f. / axokinin. [*Gr. **axon** = axă; **kinein** = a mişca; -ină.*] Proteină care, după fosforilare, reactivează *axonema.

AXOLEMĂ, s. f. / axolemme, s. m. / axolemma. *Membrana plasmatică a *axonului. A. delimitează citoplasma axonală şi reprezintă continuarea plasmalemei corpului celular neuronal la nivelul axonului. A. nu poate fi observată decât prin microscopie electronică.

AXON, s. m. / axone, s. f. / axon. [*Gr. **axon** = axă.*] Prelungire citoplasmatică unică a corpului neuronal, care reprezintă partea esenţială a fibrei nervoase, de lungime foarte variabilă şi diametru diferit în funcţie de specie, înconjurată sau nu de o teacă de mielină. A., care poate emite şi colaterale, permite transmiterea centrifugă a influxului nervos la un alt neuron prin intermediul *sinapsei (axodendritică sau axosomatică) sau la o celulă efectoare (sinapsă efectoare). Diferiţii a. sunt clasificaţi în funcţie de prezenţa sau absenţa tecii de mielină şi de diametru. Toţi motoneuronii sunt mielinizaţi (fibre A). În cazul neuronilor senzitivi, fibrele A şi B sunt mielinizate, iar fibrele C sunt amielinice. Sin.: cilindrax, fibră nervoasă.

AXONEMĂ, s. f. / axonème, s. m. / axoneme. [*Gr. **axon** = axă; **nema** = fir.*] Fascicul de *microtubuli şi de proteine asociate care formează partea centrală a *cililor şi *flagelilor la nivelul unei celule eucariote şi este responsabil de mişcările acestora.

AXONOTMESIS, s. n. / axonotmésis, s. f. / axonotmesis. [*Gr. **axon** = axă; **tmesis** = tăietură, secţionare.*] Întreruperea axonului, care antrenează o degenerescenţă walleriană, cu conservarea stromei şi îndeosebi a *endonervului.

AXOPLASMĂ, s. f. / axoplasme, s. m. / axoplasm. [*Gr. **axon** = axă; **plasma** = obiect modelat.*] Citoplasma conţinută în interiorul membranei unei fibre nervoase axonale. În general, este alcătuită din elemente identice acelora din corpul neuronal. Sin.: neuroplasmă

AZASERINĂ, s. f. / azasérine, s. f. / azaserine. (DCI) Antibiotic *antineoplazic extras din culturile de *Streptomyces fragilis*, din grupul antimetaboliţilor antagonişti ai *glutaminei.

AZATIOPRINĂ, s. f. / azathioprine, s. f. / azathioprine. (DCI) *Antipurinic derivat din *mercaptopurină utilizat *per os* în tratamentul unor leucemii acute şi ca *imunodepresor, îndeosebi în transplantele de organe.

AZBESTOZĂ, s. f. / asbestose, s. f. / asbestosis. [*Gr. **asbestos** = care nu poate fi stins, răcit; -oză.*] Afecţiune pulmonară *(pneumoconioză) determinată de inhalarea pulberii de azbest.

AZIDĂ, s. f. / azide, s. m. / azide. Inhibitor al *respiraţiei celulare prin blocarea fluxului de electroni între citocromoxidază şi oxigen (de obicei, sarea de sodiu, NaN_3).

AZIGOS (vene) / azygos (veines) / azygous (veins). NA: vena azygos. [*Gr. **a** - priv.; **zygon** = pereche, jug.*] Fiecare dintre cele trei vene impare care leagă, de-a lungul coloanei vertebrale toracice, vene cave superioară şi inferioară: *marea venă a.* la dreapta şi cele două *mici vene a.* (sau *hemiazigos*) la stânga.

AZIL, s. n. / asile, s. m. / asylum. [*Lat. **asylum**, din gr. **asylon** = loc inviolabil, de la **a** - priv., **sy-lan** = a jefui.*] Instituţie de asistenţă socială şi medicală pentru întreţinerea vârstnicilor, infirmilor, copiilor orfani etc. Timp îndelungat, termenul a desemnat spitalele de psihiatrie.

AZILISM, s. n. / asylysme, s. f. / asylum dementia. Afecţiune psihică pseudodemenţială cronică, de origine iatrogenă consecinţă a spitalizării prelungite în mediu azilar. Face parte din grupul psihozelor carcerale şi are ca formă minoră nevroza instituţională, caracterizată prin apatie, lipsă de iniţiativă, supunere vădit pasivă, atitudine posturală şi mers caracteristice.

AZIMIC, adj. / azyme, adj. / azymic. [*Gr. **a** - priv.; **zyme** = drojdie, ferment.*] Care este lipsit de fermenţi. Ex.: pâine a.

AZOOSPERMIE, s. f. / azoospermie, s. f. / azoospermia. [*Gr. **a** - priv.; **zoon** = animal; **sperma, -atos** = sământă.*] Absenţa totală a spermatozoizilor din spermă. Este determinată, în majoritatea cazurilor, de leziuni inflamatorii care produc ocluzia *canalelor deferente şi a *epididimului. Există o formă autoimună şi câteva forme ereditare.

AZOT, s. n. / azote, s. m. / nitrogen. [*Gr. **a** - priv.; **zoe** = viaţă.*] Elementul chimic cu numărul atomic 7. A. reprezintă constituentul principal al aerului (78%) şi în condiţii normale se află în stare gazoasă, sub formă de molecule diatomice. A. este unul dintre elementele fundamentale ale materiei vii, contrar etimologiei. Intră în compoziţia enzimelor, proteinelor, acizilor nucleici şi a unor alcaloizi. Este moderator al oxigenului în respiraţie. *A. lichid* are temperatura de -194,5°C şi este utilizat pentru conservarea celulelor, ţesuturilor sau organelor.

AZOT REZIDUAL / azote résiduel / residual nitrogen. Termen prin care este desemnată diferenţa dintre concentraţia plasmatică de *azot total non proteic şi concentraţia de azot ureic. A. r. reprezintă în mod normal 50% din azotul total non proteic.

AZOT TOTAL NON PROTEIC / azote total non protéique / non-protein nitrogen. Azotul din plasma sanguină, fără cel care intră în compoziţia proteinelor.

AZOTAT, s. m. / azotate, s. m. / azotate. [*Gr. **a** - priv.; **zoe** = viaţă.*] Sin.: nitrat (v.).

AZOTEMIE, s. f. / azotémie, s. f. / azot(a)emia. [*Gr. **a** - priv.; **zoe** = viaţă; **haima, -atos** = sânge.*] 1) Concentraţia sanguină în azot neproteic, care include: azotul ureic, azotul din acizii aminaţi, bazele purinice, acidul uric, creatină, creatinină, amoniac etc. A. creşte îndeosebi în afecţiunile renale, în tulburările de metabolism, urmare a hemoragiilor, în şocurile traumatice sau chirurgicale, în cursul febrei, în diaree sau în obstrucţii intestinale. 2) Uzual, dar cu totul impropriu: creşterea concentraţiei ureei sanguine. V. şi hiperazotemie, uremie.

AZOTURIE, s. f. / azoturie, s. f. / azoturia. [*Gr. **a** - priv.; **zoe** = viaţă; **ouron** = urină.*] Eliminarea de azot prin urină sub formă de *uree şi *uraţi. A. normală este de 0,13-0,45 g/kg corp/24 ore. Termenul este utilizat uneori cu sensul de *hiperazoturie.

AZUROFIL, adj. / azurophile, adj. / azurophil(e). [*Fr. veche **azur** = albăstrui; gr. **philos** = prieten, de la **philein** = a iubi.*] Care se colorează electiv cu eozinat de azur, îndeosebi cu referire la coloraţia Giemsa, utilizată în hematologie.

AURELIUS CORNELIUS CELSUS (cca. 60 î. Hr. - 20 d. Hr.) nu a fost medic, ci un erudit latin, denumit *„Cicero al medicinei"*. Interesat de toate aspectele vieţii, el a scris o enciclopedie în care s-a concentrat îndeosebi asupra dreptului, medicinei şi filosofiei. O mare parte din manuscrisele sale s-au pierdut. După 14 secole, în 1443, **Tomaso de Sarzana** descoperă, în biserica **Ambrosius din Milano**, 8 volume intitulate *De Re Medicina*, publicate la **Florenţa**, din ordinul **Papei**. Este prima carte medicală tipărită, care a influenţat profund gândirea medicală. Celsus a realizat o compilaţie (genială) a tezaurului medical grecesc, la care a adăugat elemente din practica medicală romană. Mulţi termeni pe care i-a utilizat au fost asimilaţi definitiv în terminologia medicală, deoarece a ştiut să utilizeze caracteristicile limbii latine (ex.: abdomen, anus, hernie, occiput, radius, tibia, uterus). El a definit cele 4 semne cardinale ale inflamaţiei: *„rubor et tumor, cum calore et dolore"*. *De Re Medicina* a cunoscut 15 ediţii, fiind considerată cartea clasică a medicinei până la mijlocul secolului al XVIII-lea.

BABESIA / Babesia / Babesia. [*Victor Babeş, anatomopatolog şi bacteriolog român, profesor la Bucureşti, 1854-1926.*] Gen aparţinând familiei protozoarelor, clasa *sporozoare, descoperit de Victor Babeş. Se localizează în eritrocitele unor specii variate de animale domestice. *B. bigemina* produce febră la vite, iar *B. canis* este agentul etiologic al piroplasmozei canine, amândouă transmise prin căpuşe. Bolile provocate de genul *B.* se numesc *babesioze sau piroplasmoze.

BABESIOZĂ, s. f. / babésiose, s. f. / babesiosis, babesiasis. [*Victor Babeş, anatomopatolog şi bacteriolog român, 1854-1926. -oză.*] Boală determinată de protozoarele din genul **Babesia*, transmisă rar de la animale la om prin intermediul căpuşelor. La om boala se manifestă prin *anemie hemolitică foarte gravă la bolnavii cu splenectomie. Sin.: piroplasmoză.

BABY BLUES / baby blues / baby blues. Angl. prin care este denumită starea depresivă pasageră care survine la mamă în perioada ce urmează naşterii. A nu se confunda cu *baby blue* care înseamnă nou-născut cianotic.

BACIL, s. m. / bacille, s. m. / bacillus, pl. bacilli. [*Lat. bacillus = bastonaş.*] Tip de bacterie caracterizată printr-un aspect morfologic alungit, sugerând forma unui bastonaş. Ex.: *b. Koch, *b. piocianic, *b. tific etc. V. în continuare.

BACIL BORDET-GENGOU / bacille Bordet-Gengou / Bordet-Gengou bacillus. [*Jules Jean Baptiste Vincent Bordet, bacteriolog şi imunolog belgian, profesor la Bruxelles, 1870-1961; Octave Gengou, bacteriolog belgian, Bruxelles, 1875-1959.*] Sin.: *Pseudomonas aeruginosa* (v.).

BACIL CALMETTTE-GUÉRIN / bacille de Calmette-Guérin / Calmette-Guérin's bacillus. (BCG). [*Léon Charles Albert Calmette, bacteriolog francez, profesor de igienă la Lille, apoi director adjunct al Institutului Pasteur din Paris, 1863-1933; Jean Marie Camille Guérin, serolog francez, Paris, 1872-1961.*] V. vaccin BCG.

BACIL DIZENTERIC / bacille dysentérique / dysentery bacillus. Sin.: *Shigella* (v.).

BACIL DÖDERLEIN / bacille de Döderlein / Döderlein's bacillus. [*Albert Döderlein, ginecolog german, profesor la Groningen, Tübbingen şi München, 1860-1941.*] B. Gram-pozitiv prezent în secreţia vaginală normală. Deşi este identificat de unii autori ca fiind *Lactobacillus acidophilus*, apartenenţa b. D. la această specie nu este pe deplin elucidată.

BACIL DUCREY / bacille de Ducrey / Ducrey's bacillus. [*Augusto Ducrey, dermatolog italian, profesor la Pisa, apoi la Roma, 1860-1940.*] Sin.: *Haemophilus ducreyi* (v. *Haemophilus*).

BACIL EBERTH / bacille d' Eberth / Eberth's bacillus. [*Karl Joseph Eberth, anatomopatolog german, Würtzburg, apoi profesor la Zürich şi la Halle, 1835-1926.*] Sin.: *Salmonella typhi* (v. *Salmonella).*

BACIL ESCHERICH / bacille Escherich / Escherich bacillus. Sin.: *Escherichia coli* (v.).

BACIL FLEXNER / bacille de Flexner / Flexner's bacillus. [*Simon Flexner, anatomopatolog şi bacteriolog american, director de cercetare medicală la Institutul Rockefeller din New York, 1863-1946.*] Sin.: *Shigella flexneri* (v. *Shigella*).

BACIL FRIEDLÄNDER / bacille de Friedländer / Friedländer's bacillus. [*Carl Friedländer, anatomopatolog german, Berlin, 1847-1887.*] Sin.: *Klebsiella pneumoniae* (v. *Klebsiella*).

BACIL HANSEN / bacille de Hansen / Hansen's bacillus. [*Gerhard Henrik Armauer Hansen, medic norvegian, Bergen, 1841-1912.*] Sin.: *Mycobacterium leprae* (v. *Mycobacterium*).

BACIL HOFMANN / bacille de Hofmann / Hofmann's bacillus. [*Georg von Hofmann-Wellendorf, bacteriolog austriac, Viena, 1843-1890.*] Sin.: *Corynebacterium pseudodiphtericum* (v. *Corynebacterium*).

BACIL HOLERIC / bacille cholérique / cholera bacillus. Sin.: *Vibrio cholerae* (v.).

BACIL KITASATO / bacille de Kitasato / Kitasato's bacillus. [*Shibassaburo Kitasato, baron, bacteriolog japonez, 1852-1931.*] Sin.: *Yersinia pestis* (v.).

BACIL KLEBS-LOEFFLER / bacille de Klebs-Loeffler / Klebs-Loeffler bacillus. [*Edwin Klebs, anatomopatolog şi bacteriolog german, profesor de anatomie patologică, succesiv, la Berna, Würtzburg, Praga, Zürich şi Chicago, 1834-1913; August Johann Friedrich Loeffler, bacteriolog german, profesor la Greifswald, apoi la Berlin, 1852-1915.*] Sin.: *Corynebacterium diphteriae* (v. *Corynebacterium*).

BACIL KOCH / bacille de Koch / Koch's bacillus. [*Robert Koch, bacteriolog şi igienist german, Berlin, premiul Nobel pentru medicină/fiziologie în 1905, 1843-1910.*] Sin.: *Mycobacterium tuberculosis* (v. *Mycobacterium*).

BACIL KOCH-WEEKS / bacille de Koch-Weeks / Koch-Weeks bacillus. [*Robert Koch, bacteriolog şi igienist german, Berlin, premiul Nobel pentru medicină/fiziologie în 1905, 1843-1910; John Elmer Weeks, oftalmolog american, profesor la New York, 1853-1949.*] Sin.: *Haemophilus influenzae* (v. *Haemophilus*).

BACIL AL LEPREI / bacille de la lèpre / leprosy bacillus. Sin.: *Mycobacterium leprae* (v. *Mycobacterium*).

BACIL LOEFFLER / bacille de Loeffler / Loeffler's bacillus. [*August Johann Friedrich Loeffler, bacteriolog german, profesor la Greifswald, apoi la Berlin, 1852-1915.*] Sin.: *Corynebacterium diphteriae* (v. *Corynebacterium*).

BACIL PARK-WILLIAMS / bacille de Park-Williams / Park-Williams's bacillus. [*William H. Park, bacteriolog american, 1863-1939; Anna W. Williams, bacteriolog american, 1863-1955.*] Tulpină de *Corynebacterium diphteriae* (v. *Corynebacterium*) utilizată pentru producerea toxinei difterice, inclusă în *vaccinul DTP (diftero-tetano-pertusis).

BACIL PFEIFFER / bacille de Pfeiffer / Pfeiffer's bacillus. [*Richard Friedrich Johannes Pfeiffer, bacteriolog german, profesor la Berlin, Königsberg și Breslau (în prezent Wrocław, Polonia), 1858-1945.*] Sin.: *Haemophilus influenzae* (v. *Haemophilus*).

BACIL PIOCIANIC / bacille pyocyanique / pyocyanic bacillus. Sin.: *Pseudomonas aeruginosa* (v.).

BACIL SHIGA / bacille de Shiga / Shiga's bacillus. [*Kiyoshi Shiga, medic și bacteriolog japonez, 1870-1957.*] Sin.: *Shigella dysenteriae* (v. *Shigella*).

BACIL SHIGA-KRUSE / bacille de Shiga-Kruse / Shiga-Kruse bacillus. [*Kiyoshi Shiga, medic și bacteriolog japonez, 1870-1957; Walther Kruse, bacteriolog german, profesor la Bonn, Königsberg și Leipzig, 1864-1943.*] Sin.: *Shigella dysenteriae* (v. *Shigella*).

BACIL SONNE / bacille de Sonne / Sonne's bacillus. [*Carl Sonne, medic și bacteriolog danez, profesor de medicină internă la Copenhaga, 1882-1948.*] Sin.: *Shigella sonnei* (v. *Shigella*).

BACIL TIFIC / bacille typhique / typhoid bacillus. Sin.: *Salmonella typhi* (v. *Salmonella*).

BACIL TUBERCULOS / bacille tuberculeux / tubercle bacillus. 1) Sin.: *Mycobacterium tuberculosis*. 2) Sin.: *Mycobacterium bovis*. 3) Sin.: *Mycobacterium avium*. V. *Mycobacterium*.

BACIL VINCENT / bacille de Vincent / Vincent's bacillus. [*Jean Hyacinthe Vincent, bacteriolog și epidemiolog francez, profesor la Paris, 1862-1950.*] Sin.: *Fusobacterium nucleatum* (v. *Fusobacterium*).

BACIL WELCH / bacille de Welch / Welch's bacillus. [*William Henry Welch, anatomopatolog și igienist american, profesor la Johns Hopkins, 1850-1934.*] Sin.: *Clostridium perfringens* (v.).

BACIL WHITMORE / bacille de Whitmore / Whitmore's bacillus. [*Alfred Whitmore, chirurg al armatei britanice la Burma, 1876-1946.*] Sin.: *Pseudomonas pseudomallei* (v. *Pseudomonas*).

BACILAR, adj., s. m. / bacillaire, adj., s. m. / bacillar, bacillary. [*Lat. bacillus = bastonaș.*] 1) Termen nerecomandat, utilizat inițial pentru bolnavii în a căror expectorație există bacilul Koch și, prin extensie, pentru toți bolnavii de tuberculoză. 2) În relație cu un *bacil, cauzat de un bacil.

BACILEMIE, s. f. / bacillemie, s. f. / bacill(a)emia. [*Lat. bacillus = bastonaș; gr. haima, -atos = sânge.*] Prezența de bacili în sânge, îndeosebi a *bacilului Koch. De obicei, prezența bacililor se pune în evidență în medii de cultură sau prin inoculare la cobai.

BACILLUS ANTHRACIS / Bacillus anthracis / Bacillus anthracis. Specie (genul *Bacillus*, familia *Bacillaceae*) de bacili mari Gram-pozitivi, imobili, încapsulați, dispuși în lanțuri. Virulența speciei este conferită de un complex de proteine denumit "toxina antraxului", ca și de un polipeptid capsular antifagocitar conținând resturi de acid D-glutamic. *B. a.* este agentul etiologic al *antraxului, infecție acută frecventă la ierbivore și transmisă la om prin spori proveniți din contactul cu animalele sau cu produsele lor infectate, înțepături de insecte, inhalare sau ingestie.

BACILLUS TETANI / Bacillus tetani / Bacillus tetani. Sin.: *Clostridium tetani* (v.).

BACK CROSS / back cross / back cross. Anglicism prin care se denumește încrucișarea genetică între un hibrid și un părinte. B. c. permite analiza genetică a caracterelor transmise conform legilor lui Mendel (v. lege, def. 8).

BACITRACINĂ, s. f. / bacitracine, s. f. / bacitracin. (DCI) Antibiotic polipeptidic izolat din tulpina Tracy de *Bacillus subtilis*. B. este eficientă împotriva multor bacterii Gram-pozitive precum stafilococi, streptococi sau pneumococi și a unor bacterii gramnegative (meningococi și gonococi). Este administrată topic sau intramuscular în cazul infecțiilor cu germeni sensibili.

BACTERIAN, adj. / bactérien, adj. / bacterial. Care aparține sau este determinat de o bacterie.

BACTERICID, adj., s. n. / bactéricide, adj., s. m. / bactericide, bactericidal. [*Gr. bakterion, dim. de la bakteria = baston; lat. caedere = a omorî.*] (Substanță sau agent fizic) care provoacă moartea bacteriilor. B. fizice sunt căldura (umedă sau uscată), radiațiile ionizante (ultraviolete, X, alfa, beta, gama), ultrasunetele. Cele de natură chimică pot fi substanțe anorganice (acizi, baze, săruri ale metalelor grele, halogeni și oxidante) sau organice (alcooli, aldehide, fenoli, crezoli, substanțe tensioactive, substanțe produse de unele microorganisme, adică *antibiotice). Mecanismele de acțiune ale b. sunt extrem de diverse. V. și bacteriostatic.

BACTERIDĂ, s. f. / bactéride, s. f. / bacterid. [*Gr. bakterion, dim. de la bakteria = baston; -idă.*] *Pustulă uniloculară de dimensiuni mari, care ocupă întreaga grosime a epidermei. Lichidul din interiorul b. nu conține germeni microbieni, de aceea se presupune că aceasta ar fi generată de o reacție alergică la distanță, ca urmare a existenței unui focar infecțios. Ex.: **b. pustuloasă*.

BACTERIDĂ PUSTULOASĂ / bactéride pustuleuse / pustular bacterid. Sin.: boală Andrews (v.).

BACTERIE, s. f. / bactérie, s. f. / bacterium, pl. bacteria. [*Gr. bakterion, dim. de la bakteria = baston.*] Termen generic prin care este desemnat ansamblul microorganismelor (organisme microscopice) unicelulare, ubicuitare, care nu aparțin nici regnului vegetal, nici regnului animal, ci (împreună cu algele albastre) grupei protistelor *procariote. Celula bacteriană prezintă un înveliș (peretele bacterian) care acoperă membrana plasmatică. Acest înveliș, compus din două straturi, conservă forma și rigiditatea celulei. În partea exterioară a peretelui bacterian se află o capsulă constituită din polizaharide secretate de celulă. Citoplasma b. prezintă caracteristici analoge celor ale celulelor tuturor organismelor vii, iar reacțiile biochimice, sunt, de asemenea, în esență asemănătoare. B. sunt lipsite de un nucleu veritabil, iar materialul genetic este alcătuit dintr-o moleculă mică de ADN bicatenar (cromozom circular, plasmide), ARN mesager, ARN de transfer, ribozomi și enzime care permit expresia materialului genetic. B. se reproduc pe cale asexuată, prin *sciziparitate. Uneori se poate produce și o reproducere sexuată sau conjugată (*colibacil) cu schimb de material genetic între o bacterie donoare (mascul) și primitoare (femelă). După recombinarea genetică pot apărea caractere noi la bacteria primitoare. Schimbul de material genetic se poate produce, de asemenea, prin transducție, transformare sau achiziție de plasmide prin conjugare. Aflate în condiții particulare, de ex. în absența glucidelor, unele b. pot da naștere la *spori. În funcție de sursele nutritive se disting: 1) *b. autotrofe* care, asemenea plantelor, au capacitatea de a sintetiza molecule organice, pornind de la compuși anorganici (prin fotosinteză sau chimiosinteză); 2) *b. heterotrofe* care, asemenea animalelor, pot metaboliza doar compuși organici, deja sintetizați de alte organisme. În raport cu temperatura optimă de dezvoltare există trei tipuri de b.: 1) *b. mezofile*, cu dezvoltare optimă la 20-30°C, în care sunt cuprinse şi bacteriile patogene pentru om şi animalele homeoterme; 2) *b. psicrofile*, cu temperatura optimă de dezvoltare sub 20°C, de unde rolul acestora în alterarea alimentelor păstrate la rece; 3) *b. termofile*, care se dezvoltă optim între 50 şi 60°C. Datorită dimensiunilor şi exigenţelor lor reduse în materie de nutriţie şi mediu, b. sunt organismele cele mai răspândite, fiind ubicuitare: în sol, în apă şi în aer. Există, de asemenea, un mare număr de bacterii parazite care trăiesc în interiorul altor organisme. O serie de b. parazite sunt necesare organismelor gazdă. De ex., la om, o serie de b. intestinale, pe lângă faptul că se hrănesc cu produşi de digestie, sintetizează substanţe ca vitaminele şi se opun dezvoltării unor b. patogene. Boala apare când se rupe echilibrul între b. şi organismul gazdă, când b. pătrund în ţesuturi (ca urmare a deficienţei mecanismelor de apărare) sau când în ţesuturile şi celulele gazdei se dezvoltă b. strict parazite. B. pot produce toxine (de ex. toxina botulinică este cel mai puternic toxic cunoscut) sau enzime extracelulare (hemolizine, proteaze). B. sunt utilizate în fabricaţia unor produse alimentare, pentru maceraţia fibrelor vegetale şi în sinteza a numeroase substanţe, printre care: alcoolul, o serie de aminoacizi, vitamine şi antibiotice. Dezvoltarea *biotehnologiei şi a *ingineriei genetice impune utilizarea b. O serie de b. reprezintă agenţi etiologici ai numeroase boli ale omului, animalelor şi plantelor.

BACTERIE OPORTUNISTĂ / bactérie opportuniste / opportunistic bacterium. B. care infectează un organism deja infectat de un alt germen (virus, bacterie, parazit) şi determină o *infecţie oportunistă.

BACTERIEMIE, s. f. / bactériémie, s. f. / bacteri(a)emia. [*Gr.* ***bakterion****, dim. de la* ***bakteria*** *= baston;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Prezenţa bacteriilor în sângele circulant. V. şi septicemie.

BACTERIOCINE, s. f. pl. / bactériocines, s. f. pl. / bacteriocins. Proteine produse de anumite bacterii, având acţiune distructivă asupra altor bacterii. Ex.: colicinele produse de **Escherichia coli*, sau piocinele, produse de **Pseudomonas aeruginosa*. B. au structură asemănătoare cu *bacteriofagii şi acţionează prin blocarea sintezei proteice sau a ADN ale bacteriilor-ţintă, purtătoare de receptori specifici pentru b.

BACTERIOFAG, s. m. / bactériophage, s. m. / bacteriophage, phage. [*Gr.* ***bakterion****, dim. de la* ***bakteria*** *= baston;* ***phagein*** *= a mânca.*] Virus care infectează bacteriile. B. sunt constituiţi din material genetic, ADN sau ARN, cuprins într-o *capsidă proteică. După ce b. infectează o bacterie, sintezele proprii bacteriei (ADN, ARN, proteine) sunt blocate, iar sistemele moleculare ale bacteriei gazdă sunt deturnate în favoarea utilizării genomului pentru sinteza materialului genetic al b., ca şi a proteinelor capsidei. După sinteză, particulele componente ale b. sunt asamblate, iar *lizozimii b. sintetizaţi rup peretele bacterian, eliberând 100 până la 2 000 de b. din fiecare bacterie gazdă. Datorită specificităţii mari pentru anumite bacterii, b. pot fi utilizaţi ca *markeri ai suşelor bacteriene. Totodată, ca urmare a simplicităţii programului genetic, b. au fost intens utilizaţi în cercetările de genetică moleculară. Sin.: fag. V. lizogenie şi lizotipie.

BACTERIOID, adj. / bactérioïde, adj. / bacteroid. [*Gr.* ***bakterion****, dim. de la* ***bakteria*** *= baston;* ***eidos*** *= formă.*] 1) Asemănător cu o *bacterie. 2) Bacterie modificată structural.

BACTERIOLITIC, adj. / bactériolytique, adj. / bacteriolytic. [*Gr.* ***bakterion****, dim. de la* ***bakteria*** *= baston;* ***lytikos*** *= care distruge, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] Care este capabil să provoace liza sau distrucţia bacteriană. Ex.: substanţe antibacteriene şi antibiotice, anticorpi, bacteriofagi.

BACTERIOLIZĂ, s. f. / bactériolyse, s. f. / bacteriolysis. [*Gr.* ***bakterion****, dim. de la* ***bakteria*** *= baston;* ***lysis*** *= distrugere, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] Disoluţia bacteriilor. Poate fi: 1) Spontană, urmare a morţii acestora. 2) Provocată prin anticorpi specifici, denumiţi *bacteriolizine. 3) Produsă de *bacteriofagi.

BACTERIOLIZINĂ, s. f. / bactériolysine, s. f. / bacteriolysin. [*Gr.* ***bakterion****, dim. de la* ***bakteria*** *= baston;* ***lysis*** *= distrugere, de la* ***lyein*** *= a distruge;* ***-ină****.*] Denumire veche pentru anticorpii specifici care permit, prin fixarea la nivelul bacteriilor, acţiunea litică a *complementului.

BACTERIOLOGIE, s. f. / bactériologie, s. f. / bacteriology. [*Gr.* ***bakterion****, dim. de la* ***bakteria*** *= baston;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Ramură a *microbiologiei care studiază diferitele specii de bacterii prin observaţie la microscop, studiul culturilor, cercetări serologice şi biologice. V. şi microbiologie.

BACTERIOPAUZĂ, s. f. / bactériopause, s. f. / bacteriostasis. [*Gr.* ***bakterion****, dim. de la* ***bakteria*** *= baston; lat.* ***pausa****, gr.* ***pausis*** *= încetare, oprire.*] Oprirea creşterii bacteriene, care se declanşează îndeosebi după contactul cu anumite *antibiotice.

BACTERIOPEXIC, adj. / bactériopéxique, adj. / bacteriopexic. [*Gr.* ***bakteria*** *= baston;* ***pexis*** *= fixare.*] Despre proprietatea unui organ sau ţesut de a fixa bacteriile.

BACTERIORODOPSINĂ, s. f. / bactériorhodopsine, s. f. / bacteriorhodopsin. [*Gr.* ***bakterion****, dim. de la* ***bakteria*** *= baston;* ***rhodon*** *= trandafir, culoare roz;* ***opsis*** *= vedere, aspect;* ***-ină****.*] Proteină intrinsecă a membranei de *Halobacterium halobium* similară *rodopsinei. Este constituită din 7 domenii transmembranare dispuse în alfa-helix. B. este o *pompă de protoni antrenată de energia fotonică, adică de radiaţiile luminoase. Forţa electromotoare generată de pompa protonică (de 200 mV) permite sinteza unei molecule de ATP (o moleculă per proton) în *anaerobioză.

BACTERIOSCOPIE, s. f. / bactérioscopie, s. f. / bacterioscopy. [*Gr.* ***bakterion****, dim. de la* ***bakteria*** *= baston;* ***skopia*** *= examinare, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Examenul unui preparat microscopic, în scopul depistării prezenţei bacteriilor.

BACTERIOSTATIC, adj. / bactériostatique, adj. / bacteriostatic. [*Gr.* ***bakterion****, dim. de la* ***bakteria*** *= baston;* ***statikos*** *= care opreşte, de la* ***istanai*** *= a plasa, a face să ţină.*] Proprietatea unei substanţe (ex.: un *antibiotic) de a inhiba creşterea şi multiplicarea bacteriilor, fără a le distruge. Capacitatea b. a unui antibiotic se măsoară prin concentraţia minimă inhibitorie (CMI) a creşterii unui anumit tip bacterian, pentru care este caracteristică. V. şi antibiogramă, bactericid.

BACTERIOTOXINĂ, s. f. / bactériotoxine, s. f. / bacteriotoxin. [*Gr.* ***bakterion****, dim. de la* ***bakteria*** *= baston;* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeţilor, de la* ***toxon*** *= săgeată;* ***-ină****.*] *Toxină de origine bacteriană.

BACTERIOTROP, adj. / bactériotrope, adj. / bacteriotropic. [*Gr.* ***bakterion****, dim. de la* ***bakteria*** *= baston;* ***trope*** *= întoarcere, de la* ***trepein*** *= a întoarce.*] Despre diferite substanţe chimice care se fixează selectiv pe bacterii.

BACTERIUM COLI COMMUNI / bacterium coli communi / bacterium coli communi. Sin.: *Escherichia coli* (v.).

BACTERIUM PESTIS / bacterium pestis / bacterium pestis. Sin.: Yersinia pestis.

BACTERIURIE, s. f. / bactériurie, s. f. / bacteriuria. [*Gr.* ***bakterion****, dim. de la* ***bakteria*** *= baston;* ***ouron*** *= urină.*] Prezenţa bacteriilor în urină. În mod normal urina este sterilă, dar poate fi şi contaminată în momentul emisiei sau al prelevării (b. nepatologică). Uneori se consideră că poate avea o semnificaţie patologică (pentru diagnosticul unei afecţiuni infecţioase a căilor urinare) doar o b. cu peste 10^5 germeni pe ml de urină (denumită şi b. semnificativă).

BACTEROIDES / Bacteroides / Bacteroides. [*Gr.* ***bakterion****, dim. de la* ***bakteria*** *= baston;* ***eidos*** *= formă.*] Gen bacterian constituit din bacili Gram-negativi, strict anaerobi, nesporulaţi, non-toxinogeni, prezenţi în intestin la om şi la animale. Speciile *B. fragilis* şi *B. melaninogenicus* sunt agenţi patogeni, determinând colecistite, abcese hepatice, apendicite gangrenoase, infecţii pelvine, septicemii. V. şi *Fusobacterium.*

BACULOVIRUS, s. n. / baculovirus, s. m. / baculovirus. [*Lat.* ***baculum*** *= baston;* ***virus*** *= venin, otravă.*] Virus infectant al celulelor de insecte, utilizat ca vector în *biologia moleculară.

BADIJONAJ, s. n. / badigeonnage, s. m. / painting. [*Fr.* ***badigeonnage,*** *origine necunoscută.*] Sin.: tamponaj, v. def. 1. Var.: badijonare.

BADIJONARE. Var. pentru badijonaj (v.).

BAGASOZĂ, s. f. / bagassose, s. f. / bagassosis, bagasse worker lung. [*Spaniolă* ***bagazo*** *= coajă; -ozǎ.*] Pneumopatie determinată de inhalarea unui antigen organic în mediul industrial (îndeosebi în fabricile de hârtie, compuşi explozivi, panouri izolante) şi în mediul rural.

BAIE, s. f. / bain, s. m. / bath, balneum, pl. balnea (lat.). [*Lat.* ***balneum*** *= baie.*] 1) Mediu alcătuit în principal din apă, vapori, o serie de substanţe, plante în care corpul este introdus parţial sau în totalitate în scop terapeutic sau igienic. Echipamentul sau dispozitivul în care corpul sau obiectele pot fi introduse poartă acelaşi nume. Forme: a) *b. de contrast*, imersia alternantă a corpului în apă rece şi caldă; b) *b. duş*, aplicarea apei sub forma unui jet; c) *b. emolientă*, care conţine un lichid emolient; d) *b. cu plante* etc. 2) *B. de organ*, prin care se asigură menţinerea la temperatură constantă şi irigarea controlată (debit şi compoziţie) a unui organ, în cadrul unui experiment.

BAIN-MARIE / bain-Marie / bain-Marie. [*De la numele alchimistei* ***Marie la Juive.***] Dispozitiv pentru încălzire în care substanţa sau soluţia este plasată în apă fierbinte, fără a avea contact direct cu aceasta.

BALANITĂ, s. f. / balanite, s. f. / balanitis. [*Gr.* ***balanos*** *= ghindă, gland; -ită.*] Inflamaţia mucoasei glandului de la nivelul penisului. Cauze: igienă precară, *fimoză, boli venerice, diabet etc.

BALANITĂ CU PLASMOCITE / balanite à plasmocytes / plasma cell balanitis. Sin.: boală Zoon (v.).

BALANOPOSTITĂ, s. f. / balanoposthite, s. f. / balanoposthites. [*Gr.* ***balanos*** *= ghindă, gland;* ***posthe*** *= prepuţ; -ită.*] Inflamaţia concomitentă a *glandului şi a *prepuţului. *B. specifică gangrenoasă şi ulcerativă* este cauzată de o spirochetă. Se manifestă prin ulceraţii purulente şi uneori gangrenă, fiind denumită şi a patra boală venerică.

BALANOPREPUŢIAL, adj. / balano-préputial, adj. / balanopreputial. [*Gr.* ***balanos*** *= ghindă, gland; lat.* ***praeputium*** *= prepuţ.*] Care se referă la *gland şi la *prepuţ.

BALANTIDIAZĂ, s. f. / balantidiase, s. f. / balantidiasis, balantidiosis. [*Gr.* ***balantidion,*** *dim. de la* ***ballantion*** *= pungă; -ază.*] Ansamblul manifestărilor patologice, în care simptomul principal este diareea cronică, determinate de parazitul intestinal **Balantidium coli.*

BALANTIDIUM COLI / Balantidium coli / Balantidium coli. [*Gr.* ***balantidion,*** *dim. de la* ***ballantion*** *= pungă;* ***kolon*** *= intestin gros.*] *Protozoar din clasa ciliatelor (infuzori), ordinul *Peritriches*, care, prin diferitele sale specii, parazitează o serie de mamifere (maimuţă, porc, şobolan) şi accidental omul.

BALANŢĂ, s. f. / balance, s. f. / balance, scales. [*Lat.* ***bilanx,*** *de la* ***bis*** *= de două ori,* ***lanx, lancis*** *= taler.*] Instrument utilizat pentru cântărire. *B. analitică*, de laborator, are o sensibilitate cuprinsă între 0,0001-0,1 mg. *B. microchimică* are o sensibilitate de ordinul 0,001 mg, iar cea *semimicrochimică* – 0,01 mg.

BALAST GENETIC / ballast génétique / genetic load. [*Engl.* ***ballast*** *= balast; gr.* ***genetikos*** *= propriu unei generaţii, de la* ***genos*** *= neam, urmaş, generaţie.*] Termen care desemnează anomaliile, malformaţiile, morţile survenite de-a lungul generaţiilor din cauza materialului genetic defectuos. Trebuie deosebit b. g. "normal", datorat mutaţiilor spontane, de cel indus de factorii nocivi, ca radioactivitatea. Mutaţiile nu sunt numai nocive; ele pot conferi avantaje adaptative, deci selective.

BALBISM, s. n. / balbisme, s. m. / idiopathic stammering. [*Lat.* ***balbus*** *= bâlbâit; -ism.*] Bâlbâială idiopatică. V. şi logonevroză.

BALEIAJ, s. n. / balayage, s. m. / scanning. [*Fr.* ***balayer*** *= a mătura.*] Acţiunea de a deplasa, uni- sau bidirecţional, un sistem destinat explorării unei suprafeţe linie cu linie sau punct cu punct. Ex.: *scintigrafie cu baleiaj (cu ajutorul scintigrafului), *microscop electronic cu baleiaj, b. electronic din tubul catodic etc. V. şi scanning.

BALISTOCARDIOGRAFIE, s. f. / balistocardiogramme, s. f. / ballistocardiogram. [*Lat.* ***ballista*** *= maşină de aruncat pietre, din gr.* ***ballein*** *= a arunca; gr.* ***kardia*** *= inimă;* ***graphein*** *= a scrie.*] Tehnică de înregistrare a impulsurilor (amplitudine, viteză, acceleraţie) transmise corpului uman de forţele balistice rezultate ca urmare a activităţii mecanice a inimii. Rezultatul înregistrării este denumit balistocardiogramă, prin analiza căreia se pot obţine o serie de date complementare celor obţinute prin *electrocardiografie.

BALISTOCARDIOGRAMĂ, s. f. / ballistocardiogramme, s. f. / ballistocardiogram. [*Lat.* ***ballista*** *= maşină de aruncat pietre, din gr.* ***ballein*** *= a arunca; gr.* ***kardia*** *= inimă;* ***gramma*** *= înscriere.*] V. balistocardiografie.

BALISTOFOBIE, s. f. / ballistophobie, s. f. / ballistophobia. [*Lat.* ***ballista*** *= maşină de aruncat pietre, din gr.* ***ballein*** *= a arunca; gr.* ***phobos*** *= frică.*] Fobia faţă de armele de foc.

BALNEOLOGIE, s. f. / balnéologie, s. f. / balneology. [*Lat.* ***balneum*** *= baie; gr.* ***logos*** *= ştiinţă.*] Ramură a medicinei care studiază caracteristicile şi utilizările terapeutice ale *apelor minerale şi ale nămolurilor. V. şi balneoterapie.

BALNEOTERAPIE, s. f. / balnéothérapie, s. f. / balneotherapy. [*Lat.* ***balneum*** *= baie; gr.* ***therapeia*** *= tratament, de la* ***therapeuein*** *= a îngriji.*] Utilizarea terapeutică a băilor generale şi locale. Ex.: b. termală, b. marină. Termenul a fost extins la băile de nămol, de soare, de lumină artificială, inclusiv la aplicarea de radiaţii infraroşii şi ultraviolete.

BALON, s. n. / ballon, s. m. / balloon. [*Fr.* ***ballon,*** *din ital.* ***pallone*** *(dialectic* ***ballone****) = minge mare.*] Obiect flexibil şi expandabil prin introducerea de lichid sau gaz în interiorul său. B. pot fi plasate în interiorul unui vas sau al unei alte cavităţi anatomice pentru a le expanda sau pentru a le comprima pereţii. De asemenea, b. ataşate *sondelor sau *cateterelor pot ajuta la menţinerea acestora într-o anumită poziţie.

BALONARE, s. f. / ballonnement, s. m. / ballooning. [*Fr.* ***ballonnement,*** *din ital.* ***pallone*** *(dialectic* ***ballone****) = minge mare.*] Senzaţie dezagreabilă de umplere la nivelul stomacului sau abdomenului, asociată de obicei, dar nu obligatoriu, cu *meteorism.

BALONIZARE A VALVEI MITRALE / ballonisation de la valve mitrale / flopping valve syndrome. Sin.: sindrom Barlow (v.).

BALOTARE, s. f. / ballottement, s. m. / ballottement. [*Fr.* ***ballottement,*** *din ital.* ***palla*** *(dialectic* ***balla****) = minge.*] Manevră clinică prin care se percepe, la palparea cu ajutorul degetelor (sau la palparea unui organ cu o mână, cealaltă mână exercitând presiuni sacadate), senzaţia de corp solid care pluteşte într-un lichid sau de glisare a unui corp. V. şi balotare fetală.

BALOTARE FETALĂ / ballottement foetal / f(o)etal ballottement. Senzaţie de *balotare obţinută la palparea uterului gravid sau prin tuşeu vaginal. B. capului fetal se constată în sarcina normală, dar este mai netă în caz de exces de *lichid amniotic.

BALSAM, s. n. / baume, s. m. / balsam, balm. [*Lat. **balsamum**, gr. **balsamon** = balsam.*] Substanţă de origine vegetală, alcătuită din esteri ai acizilor aromatici cu alcooli rezinici. Se obţine prin incizii în scoarţa anumitor arbori sau arbuşti. Ex.: *b. de Canada*, extras din *Abies balsamea*; *b. de Peru*, antiseptic de uz extern; *b. de Tolu*, antiseptic şi fluidifiant al secreţiilor respiratorii. Foarte utilizate în trecut ca medicamente, b. prezintă actualmente un interes limitat.

BALT / BALT / BALT. [*Acronim - siglă de la Bronchial Associated Lymphoid Tissue.*] Ţesut limfoid asociat bronşiilor. Se prezintă numai sub formă de infiltrate limfoide difuze spre deosebire de *MALT şi *GALT.

BANCĂ, s. f. / banque, s. f. / bank. [*Ital. **banca** = bancă.*] 1) În genetică: colecţie de *clonuri celulare (bacterii, levuri etc.). Fiecare celulă conţine un exemplar diferit de ADN recombinat la un vector. V. şi bibliotecă de gene. 2) Laborator în care se asigură prezervarea în condiţii riguroase a unor ţesuturi sau organe în vederea *transplantării. Denumirea consacrată: *b. de organe*. 3) În informatică: *b. de date*, colecţie de date (informaţii) dintr-un domeniu bine definit.

BANDA III / bande III / band III. Proteină integrală a membranei eritrocitare, cu rol de transportor al anionilor. La nivelul domeniului citoplasmatic al b. III se fixează *ankirina, componentă a *citoscheletului eritrocitar.

BANDAJ, s. n. / bandage, s. m. / bandage. [*Fr. **bandage**, din limba francilor stabiliţi în Galia **binda**, germ. **binden**, engl. **to bind** = a lega.*] Bandă de tifon şi, prin extensie, din orice alt material, care este aplicată pe un segment al corpului în scopul menţinerii unui pansament, realizării unei compresiuni, imobilizării unei fracturi sau luxaţii, menţinerii unui mediu steril (pentru cicatrizarea unei plăgi) etc.

BANDĂ, s. f. / bande, s. f. / band. [*Fr. **bande**, din limba francilor stabiliţi în Galia **binda**, germ. **binden**, engl. **to bind** = a lega.*] 1) În anatomie: fâşie de ţesut în formă de panglică sau cordon care leagă sau uneşte două organe. 2) Grup de frecvenţe alăturate sau apropiate, de obicei în spectrul electromagnetic. 3) Zonă dintr-un spectru de absorbţie sau de emisie.

BANDELETĂ REACTIVĂ / bandelette réactive / reactive band. [*Fr. **bandelette**, din limba francilor stabiliţi în Galia **binda**, germ. **binden**, engl. **to bind** = a lega; fr. **réactive**, din lat. **activus** = activ, de la **agere** = a acţiona.*] Reactiv chimic prezentat pe un suport în formă de bandeletă, destinat plonjării într-un lichid biologic (urină, sânge) în scopul depistării prezenţei sau, uneori, pentru evaluarea concentraţiei unei substanţe.

BANG SUPERSONIC / bang supersonique / sonic boom. [*Engl. **bang** = pocnitură; lat. **super** = deasupra; **sonus** = sunet.*] Undă de şoc care vehiculează o variaţie de presiune în cazul zborului supersonic. Subiecţii expuşi nu suferă, de obicei, leziuni directe, ci doar reacţii de surpriză sau de teamă.

BAR, s. m. / bar, s. m. / bar. [*Gr. **baros** = greutate.*] Unitate de măsură a presiunii, înlocuită cu unitatea *pascal (Pa).

BARAJ, s. n. / barrage, s. m. / blocking. [*Fr. **barrage**, din galeză **barro** = extremitate, vârf.*] Tulburare a cursului gândirii caracterizată prin întreruperea momentană şi involuntară a discursului sau a acţiunii. Se observă în disociaţia mentală din *schizofrenie.

BARANESTEZIE, s. f. / baranesthésie, s. f. / baranesthesia. [*Gr. **baros** = greutate; **an** = priv.; **aisthesis** = senzaţie, sensibilitate.*] Abolirea sensibilităţii la presiune în profunzimea ţesuturilor.

BARBITAL, s. m. / barbital, s. m. / barbital. [*V. etimologia termenului **barbituric**.*] Cel mai vechi *barbituric cu acţiune lentă de lungă durată şi care potenţează acţiunea *analgezicelor, administrat *per os*.

BARBITURIC, adj., s. n. / barbiturique, adj., s. m. / barbiturate. [*Sintetizat din acidul malonic extras din planta denumită în ital. **barbabietola** = sfeclă şi uree.*] Termen generic pentru ansamblul medicamentelor *hipnotice derivate din *acidul barbituric (sau maloniluree). Există numeroase b., iar în funcţie de durata de acţiune, ca şi de dozele terapeutice se disting: 1) *B. cu acţiune imediată*, utilizate în anestezia pe cale intravenoasă. 2) *B. rapide*, utilizate în preanestezie. 3) *B. intermediare*, administrate ca *hipnotice. 4) *B. lente*, utilizate ca *sedative.

BARBITURISM, s. n. / barbiturisme, s. m. / barbiturism. [*V. etimologia termenului **barbituric**; **-ism**.*] Intoxicaţie cu derivaţi ai acidului barbituric (fenobarbital). Se disting: 1) *B. acut* (prin tentativă de suicid sau accident), manifestat prin comă. 2) *B. subacut* (prin cură medicamentoasă excesivă), cu *exanteme variate ce amintesc febrele eruptive, edeme localizate, dermatoze cronice (rar).

BARESTEZIE, s. f. / baresthésie, s. f. / bar(a)esthesia. [*Gr. **baros** = greutate; **aisthesis** = senzaţie, sensibilitate.*] Sensibilitate profundă la variaţii de greutate şi de presiune.

BARIERĂ ALVEOLOCAPILARĂ / barrière alvéolo-capillaire / blood-air barrier. [*Fr. **barrière**, din galeză **barro** = extremitate, vârf; lat. **alveolus**, dim. de la **alveus** = cavitate; **capillaris** = capilar, de la **capillus** = fir de păr.*] Structurile care separă aerul alveolar de sânge: *surfactant, epiteliu alveolar, lamina bazală şi endoteliu capilar.

BARIERĂ HEMATOENCEFALICĂ / barrière hémato-encéphalique / blood-brain barrier. [*Fr. **barrière**, din galeză **barro** = extremitate, vârf; gr. **haima, -atos** = sânge; **enkephalos** = creier, de la **en** = în, **kephale** = cap.*] Denumire a caracteristicilor capilarelor cerebrale care prezintă o permeabilitate extrem de restrictivă, datorită căreia se previne pătrunderea unor substanţe din sânge în creier şi în lichidul cefalorahidian. Spre deosebire de capilarele obişnuite, la nivelul cărora celulele endoteliului capilar prezintă *joncţiuni deschise de tip *gap*, celulele endoteliale ale capilarelor cerebrale prezintă *joncţiuni impermeabile. Ca urmare, trecerea substanţelor (ioni, molecule) în creier este controlată strict, deoarece se produce la nivelul membranelor celulelor endoteliale. În definirea BHE trebuie luate în considerare două structuri pericapilare, *membranele bazale şi manşonul de celule componente ale *nevrogliei, îndeosebi *astrocitele. Permeabilitatea BHE poate creşte în unele boli. Alteori, aceasta este modificată artificial pentru facilitarea pătrunderii unor agenţi terapeutici. Abrev.: BHE, BBB (engl.).

BARIERĂ PLACENTARĂ / barrière placentaire / placental barrier. [*Fr. **barrière**, din galeză **barro** = extremitate, vârf; lat. **placenta** = plăcintă.*] Barieră semipermeabilă alcătuită din ţesut fetal, care separă circulaţia embriofetală de cea maternă. V. şi placentă.

BARIERĂ REPRODUCTIVĂ / barrière reproductive / reproductive isolation. Ansamblul proceselor biologice, etologice, ecologice, fiziologice, morfologice etc., care reprezintă un obstacol în realizarea unei încrucişări între indivizi ai aceleiaşi specii sau de specii diferite. B. r. se poate exprima la nivelul părinţilor potenţiali, la nivelul hibrizilor dintre aceşti părinţi şi la nivelul descendenţilor acestor hibrizi.

BARITOZĂ, s. f. / barytose, s. f. / barytosis, baritosis. [*Gr. **barys** = greu, din cauza densităţii mari a compuşilor bariului; **-oză**.*] *Pneumoconioză minerală determinată de inhalarea particulelor de *bariu.

BARIU, s. n. / baryum, s. m. / barium. [*Denumire propusă de Davy în 1808 de la gr. **barys** = greu, din cauza densităţii mari a compuşilor săi.*] Elementul nr. 56, cu greutatea atomică 137,34 şi densitatea 3,75 g/cm^3, aparţinând metalelor alcalino-pământoase. *Sulfatul de b.*, substanţă sub formă de pulbere albă, insolubilă în apă, este folosit în radiologie ca mediu de contrast radioopac în explorarea tubului digestiv. V. şi tranzit baritat.

BARORECEPTOR, s. m. / pressorécepteur, barorécepteur, s. m. / baroreceptor, pressoreceptor. [*Gr. **baros** = greutate; lat. **receptus**, de la **recipere** = a primi.*] Organ sau zonă sensibile la variaţiile de presiune, care conţin un tip de receptor senzorial pentru care stimulul este reprezentat de o variaţie a presiunii, fie în exteriorul organismului (în care caz stimulul este extern, iar b. se găsesc la nivelul tegumentelor), fie a unor lichide din organism, de ex. presiunea sanguină pentru b. situaţi la nivelul crosei aortei şi a sinusului carotidian. Aceşti b. au un rol important în reglarea reflexă a presiunii (tensiunii) arteriale. Sin.: presoreceptor.

BAROSENSIBILITATE, s. f. / barosensibilité, s. f. / barosensitivity. [*Gr. **baros** = greutate; lat. **sensibilitas, -atis** = sensibilitate, de la **sentire** = a simţi.*] 1) Sensibilitate la modificările presiunii arteriale. Ex.: zona sinocarotidiană prezintă b. 2) Sensibilitate a organismului, a unui organ sau a unei zone din organism la variaţiile presiunii atmosferice.

BAROTERAPIE, s. f. / barothérapie, s. f. / pressure-therapy. [*Gr. **baros** = presiune; **therapeia** = tratament.*] Tratament mecanic al anumitor tulburări circulatorii ale membrelor prin compresiuni ritmice intermitente. Acest termen denumeşte, de asemenea, tratamentul *limfedemului prin *contenţie elastică.

BAROTRAUMATISM, s. n. / barotraumatisme, s. m. / barotrauma. [*Gr. **baros** = greutate; **trauma, -atos** = rană; **-ism**.*] Traumatism provocat de variaţiile bruşte şi repetate ale presiunii ambiante. Se disting două cazuri principale de b.: 1) Leziuni ale urechii medii şi ale sinusurilor în mediu hiperbaric la scufundătorii submarini sau la scafandri. 2) Otite şi sinuzite barotraumatice, *vertije alterno-barice, aeroodontalgii şi b. pulmonare la personalul aeronavigant (rar la pasageri) în cazuri de ascensiuni sau coborâri rapide ori de depresurizare a cabinelor. Sin.: barotraumă.

BAROTRAUMĂ, s. f. / barotraumatisme, s. m. / barotrauma. [*Gr. **baros** = greutate; **trauma, -atos** = rană.*] Sin.: barotraumatism (v.).

BARTOLINITĂ, s. f. / bartholinite, s. f. / bartholinitis. [*Caspar **Bartholin Jr.**, anatomist, Copenhaga, 1655-1738; **-ită**.*] Infecţie a *glandelor vulvo-vaginale Bartholin.

BARTONELLA BACILIFORMIS / Bartonella baciliformis / Bartonella baciliformis. [*A. L. **Barton**, medic din America de Sud, 1871-1950; lat. **bacillus** = bastonaş; **forma** = formă.*] Specie de cocobacili aerobi Gram-negativi din genul *Bartonella*, familia *Bartonellaceae*, ordinul *Rickettsiales*. Transmis la om prin înţepătura muştei de nisip *Phlebotomus verrucarum*, *B. b.* este agentul etiologic al bartonelozei (v.).

BARTONELOZĂ, s. f. / bartonellose, s. f. / bartonellosis. [*A. L. **Barton**, medic, America de Sud, 1871-1950; **-oză**.*] Infecţie generată de bacilul **Bartonella bacilliformis*. Se manifestă sub două forme: *febră Oroya şi *veruci plane. Apare aproape exclusiv în Munţii Anzi din Peru, Ecuador şi Columbia. V. şi boală Carrion.

BASEDOWIAN, adj., s. m. sau f. / basedowien, -enne, adj., s. m. sau f. / basedowian. [*Karl Adolf von **Basedow**, medic german, Merseburg, 1790-1854.*] 1) Care se referă sau se află în relaţie cu *boala Basedow-Graves. 2) Subiect afectat de boala Basedow-Graves. Var. bazedowian.

BASION, s. n. / basion, s. m. / basion. [*Lat., gr. **basis** = bază.*] Punct craniometric de la marginea anterioară a găurii occipitale, în locul unde planul mediosagital al craniului intersectează planul găurii mari occipitale.

BASTONAŞE RETINIENE / bâtonnets de la rétine / retinal rods. [*Ital. **bastone**, din lat. **bastum**, de la **bastare** = a purta; lat. **rete, -is** = reţea; **-ină**.*] Celule senzoriale ale *retinei, bogate în *rodopsină, care este la originea *vederii scotopice sau nocturne. B. r., în număr de circa 120 milioane, sunt distribuite pe întreaga retină, cu excepţia **maculei lutea.* Fiecare b. r. este alcătuit dintr-o extremitate externă fotoreceptoare, bastonaşul propriu-zis, şi o extremitate internă articulată cu o prelungire a celulelor bipolare retiniene. V. conuri retiniene şi retină.

BATIESTEZIE, s. f. / bathyesthésie, s. f. / bathy(a)esthesia. [*Gr. **bathys** = adânc; **aisthesis** = senzaţie, sensibilitate.*] Sensibilitate profundă rezultând din stimularea receptorilor musculotendinoşi.

BATMOTROP, adj. / bathmotrope, adj. / bathmotropic. [*Gr. **bathmos** = prag; **trope** = întoarcere, de la **trepein** = a întoarce.*] Care se raportează la excitabilitatea fibrei musculare cardiace. Ex.: acţiunea b. a nervilor extrinseci ai inimii, ca şi a unor agenţi chimici (acetilcolina, adrenalina etc.).

BATMOTROPISM, s. n. / bathmotropisme, s. m. / bathmotropism. [*Gr. **bathmos** = prag; **trope** = întoarcere, de la **trepein** = a întoarce; **-ism**.*] Proprietatea unor structuri nervoase şi musculare de a fi excitabile. Termenul este utilizat în prezent doar cu referire la miocard.

BAZAL, adj. / basal, -e, adj. / basal. [*Lat., gr. **basis** = bază.*] 1) Care constituie baza unui organ sau a unei structuri celulare. Ex.: *membrană b. 2) Care se află situat simetric la bază.

BAZALIOM, s. n. / basaliome, s. m. / basalioma. [*Lat., gr. **basis** = bază; **-oma**.*] Sin.: epiteliom bazocelular (v.).

BAZĂ, s. f. / base, s. f. / base. [*Lat., gr. **basis** = bază.*] Substanţă capabilă să capteze protoni sau să elibereze ioni OH^-. Prin reacţia unei b. cu un acid rezultă o sare şi apă. Se disting b. minerale şi b. organice. B. se caracterizează printr-un pH mai mare decât 7, iar după gradul de disociere în apă pot fi puternice (disociere intensă) şi slabe (puţin disociate). B. care se dizolvă în apă cu producerea de ioni hidroxil poartă numele de *alcali. V. şi acid.

BAZE PIRIMIDINICE / bases pyrimidiques / pyrimidine bases. Grup de substanţe azotate care intră în compoziţia *nucleotidelor şi a *acizilor nucleici. Structura b. p. este reprezentată de un nucleu hexagonal conţinând patru atomi de carbon şi doi atomi de azot. Biosinteza b. p. se efectuează prin intermediul *acidului orotic. Principalele b. p. sunt *citozina, *timina (prezentă în ADN) şi *uracilul (prezent în ARN). Unele b. p. sunt utilizate în terapeutică. Ex.: 5-fluorouracil. V. şi pirimidină.

BAZE PURINICE / bases puriques / purine bases. Grup de substanţe azotate care intră în compoziţia *nucleotidelor şi a *acizilor nucleici. Structura b. p. este reprezentată de un nucleu purină şi un nucleu imidazol acolate. B. p. *adenina şi *guanina sunt prezente în nucleotidele care compun acizii nucleici. *Xantina şi derivaţii săi (cafeina, teobromina) sunt de asemenea b. p. Compusul ultim al catabolismului purinelor la om este acidul uric. O serie de b. p. sunt utilizate în terapeutică: metilxantinele (*teofilina, *teobromina), *6-mercaptopurina, *alopurinolul şi *azatioprina.

BAZE TAMPON DIN PLASMĂ / bases tampons du plasma / buffer bases. Termen utilizat îndeosebi în engl. pentru desemnarea totalităţii anionilor din plasma sanguină a căror concentraţie este afectată considerabil prin variaţia concentraţiei ionilor H^+ din sânge. În mod normal, prin combinarea b. t. se produce o neutralizare reciprocă, evitându-se astfel apariţia *alcalozei sau *acidozei.

BAZE XANTINICE / bases xanthiques / xanthine bases. Ansamblu de substanţe derivate din *xantină, cuprinzând *cafeina, *teofilina şi *teobromina.

BAZEDOWIAN. Var. pentru basedowian (v.).

BAZILAR, adj. / basilaire, adj. / basilar. [*Lat., gr. **basis** = bază.*] Referitor la o serie de formaţiuni anatomice localizate la baza altor structuri anatomice, de referinţă. Ex.: la baza creierului se găsesc trunchiul b. şi venele b.

BAZIN, s. n. / bassin, s. m. / pelvis. NA: pelvis. [*Lat. pop. **baccinus**, de la **baccus** = recipient.*] Regiune a scheletului osos situată la partea inferioară a trunchiului, care are aspectul unei cavităţi delimitate de o centură osoasă (sacrumul şi coccisul posterior, continuate, bilateral, de oasele iliace unite anterior prin *simfiza pubiană). În relaţie cu mărimea cavităţilor delimitate, se deosebesc *marele b.* (superior), continuat cu *micul b.* (inferior), separate convenţional de o linie continuă (formată din promontoriu, liniile nenumite şi marginea superioară a simfizei pubiene) denumită strâmtoarea superioară. Sin.: pelvis. V. şi tab. anat. - oase.

BAZIN PLAT / bassin plat / flat pelvis. Tip frecvent de bazin normal cu diametrul maxim transvers al strâmtorii superioare mărit şi cu diametrul antero-posterior diminuat.

BAZINET, s. n. / bassinet, s. m. / pelvis of the kidney. NA: pelvis renalis. [*Lat. pop. **baccinus**, de la **baccus** = recipient.*] 1) Expansiune a extremităţii proximale a ureterului, situată în sinusul renal, în care se deschid calicele renale mari. 2) În română, vas pentru colectarea urinei şi materiilor fecale la pacienţii imobilizaţi la pat (termen fără echivalent în franceză sau engleză).

BAZIOTRIB, s. n. / basiotribe, s. m. / basiotribe. [*Lat., gr. **basis** = bază; gr. **tribein** = a freca.*] Instrument utilizat în embriotomie pentru perforarea şi zdrobirea craniului fetusului mort.

BAZIVERTEBRAL, adj. / basivertébral, adj. / basivertebral. [*Lat., gr. **basis** = bază; lat. **vertebra** = vertebră, de la **vertere** = a întoarce.*] Care se referă la centrul unei vertebre.

BAZOCELULAR, adj. / basocellulaire, adj. / basocellular. [*Lat., gr. **basis** = bază; lat. **celulla** = cămăruţă, dim. de la **cella** = cămară.*] Care se referă la stratul celular profund al *epidermului.

BAZOFIL, adj., s. n. / basophile, adj., s. m. / basophil, adj., s. n., basophilic, adj. [*Lat., gr. **basis** = bază; **philos** = prieten, de la **philein** = a iubi.*] 1) Despre un component celular sau tisular cu o afinitate particulară pentru coloranţii bazici, ca, de ex., *hematoxilina. 2) Leucocit sanguin a cărui citoplasmă conţine granulaţii bazofile evidenţiate pe frotiurile colorate prin *coloraţia May-Grünwald-Giemsa. V. şi granulocit, polinuclear.

BAZOFILIE, s. f. / basophilie, s. f. / basophilia. [*Lat., gr. **basis** = bază; **philia** = atracţie, de la **philein** = a iubi.*] 1) Proprietatea unei structuri celulare sau tisulare (granulaţii intracitoplasmatice, celulă, ţesut) de a prezenta afinitate selectivă pentru coloranţii bazici (cum este *hematoxilina). 2) Impropriu, termenul este folosit pentru a desemna procentul crescut patologic de *granulocite bazofile în *formula leucocitară a sângelui. Sin.: granulocitoză bazofilică.

BĂTAIE, s. f. / battement, s. m. / beat. [*Lat. fam. **battuere** = a bate.*] Denumire utilizată uneori pentru contracţiile cardiace. Sin.: pulsaţie.

BÂLBÂIALĂ, s. f. / balbutiement, s. m. / balbuties, stuttering, stammering. [*Lat. **balbicare** = bâlbâială.*] Sin. pentru: logonevroză (v.).

BECQUEREL, s. m. / becquerel, s. m. / becqurel. [***Antoine Henri Becquerel**, fizician francez, Paris, 1852-1908; premiul Nobel pentru fizică în 1903.*] Unitate de măsură a radioactivităţii care înlocuieşte, în sistemul internaţional, vechea unitate, Curie. Un B. (simbol Bq) reprezintă o dezintegrare pe secundă a unui *izotop radioactiv. V. şi Curie.

BEHAVIORISM, s. n. / béhaviorisme, s. m. / behaviorism. [*Engl. amer. **behaviour** = comportament; **-ism**.*] Doctrină promovată de J. B. Watson care a susţinut că psihologia trebuie definită ca o ştiinţă a comportamentului şi nu a stărilor de conştiinţă.

BEL, s. m. / bel, s. m. / bel. [***Graham Bell**, inginer american, inventatorul telefonului, 1847-1922.*] Unitate de măsură a puterii acustice, definită ca logaritm în baza 10 a raportului dintre puterea măsurată şi o putere de referinţă. Rezultatul măsurărilor este exprimat de obicei în decibeli (dB), deoarece urechea umană este capabilă să discrimineze diferenţe de intensitate sonoră de ordinul unei zecimi de b. Abrev.: B.

BELADONĂ. Var. pentru belladonă (v.).

BELLADONĂ, s. f. / belladone, s. f. / belladona. [*It. **bella** = frumoasă; **dona** = doamnă.*] *Anticolinergic extras din florile şi seminţele plantei *Atropa belladona*. B. este sursa unor alcaloide variate, incluzând *atropina şi *scopolamina. Se utilizează îndeosebi ca sedativ şi spasmolitic la nivelul tractusului gastrointestinal. Var.: beladonă.

BENIGN, adj. / bénin, bénigne, adj. / benign. [*Lat. **benignus** = binevoitor.*] Care este lipsit de gravitate. Care nu prezintă caracteristici de *malignitate. Ant.: malign. V. şi benignitate.

BENIGNITATE, s. f. / bénignité, s. f. / benignity. [*Lat. **benignitas, -atis** = bunăvoinţă, de la **benignus** = binevoitor.*] 1) Caracteristică a unei boli care se vindecă fără vreo dificultate deosebită. 2) Ansamblu de criterii anatomopatologice care definesc tumorile necanceroase: a) macroscopic, tumorile benigne sunt circumscrise, frecvent încapsulate, se dezvoltă local, creşterea se produce de obicei lent, iar extinderea tumorii către ţesutul adiacent are loc fără invazie; b) histologic, tumorile benigne sunt foarte apropiate de ţesuturile normale omologe, atât în plan arhitectural, cât şi citologic; c) evolutiv, datorită caracterului neinvaziv, tumorile benigne nu recidivează după ablaţie (sau, după ablaţie incompletă pot apărea false recidive) şi nu produc *metastaze. Totuşi, unele tumori benigne se pot extinde local, cu posibilitatea de recidivă.

BENZEN, s. m. / benzène, s. m. / benzene. [*Lat. botanică **benzoe**.*] Hidrocarbură aromatică ciclică (C_6H_6) utilizată ca solvent industrial şi în sinteza unor medicamente şi coloranţi. Este toxic şi poate determina anemie, leucopenie, trombopenie sau tulburări gastrointestinale. V. şi benzolism.

BENZENISM, s. n. / benzénisme, s. m. / benzolism. [*Lat. botanică **benzoe**; **-ism**.*] Sin.: benzolism (v.).

BENZI CROMOZOMIALE / bandes chromosomiques / banded chromosome. Benzi transversale puse în evidenţă la nivelul cromozomilor prin diferite tehnici de marcaj sau colorare. B. c. delimitează diferite regiuni sau loci (*locus) cromozomiali, fiind astfel facilitate analiza şi investigaţiile genetice.

BENZI MEES / bandes de Mees / Mees' lines. [***B. A. Mees**, neurolog olandez, Bakkum, n. 1873.*] Sin.: dungi Mees (v.).

BENZIDINĂ, s. f. / benzidine, s. f. / benzidine. [*Lat. botanică **benzoe**.*] Compus aromatic (diamino-4,4′-difenil) foarte puţin solubil în apă, de culoare albă, toxic şi cancerigen. B. este utilizată pentru punerea în evidenţă a urmelor de sânge uman în materiile fecale, ca şi în precizarea naturii eventual sanguine a petelor suspecte (în medicina legală).

BENZODIAZEPINE, s. f. pl. / benzodiazépines, s. f. pl. / benzodiazepine compounds. Grup de substanţe heterociclice cu acţiune principală *anxiolitică. În doze crescute pot fi utilizate ca *hipnotice şi *anticonvulsivante, exercitând, printre altele, şi o acţiune *miorelaxantă de origine centrală. Deoarece pot perturba funcţii cognitive ca vigilenţa, atenţia şi memoria, utilizarea b. se poate însoţi de acte automate şi inconştiente, cu eventuale consecinţe medicolegale. Ca urmare, durata lor de prescripţie a fost limitată, în funcţie de caz, la 2-4 săptămâni. B. atenuează la etilici simptomele de *sevraj şi de intoxicaţie acută.

BENZOLISM, s. n. / benzolisme, s. m. / benzolism. [_Lat. botanică **benzoe**; **-ism**._] Tulburările determinate de intoxicaţia cu *benzen sau cu derivaţi ai acestuia. B. este, de regulă, de origine profesională. Intoxicaţia _acută_ se manifestă printr-un sindrom care mimează starea de ebrietate, în cazurile extreme cu evoluţie spre *comă etilică. În intoxicaţiile _cronice_ apar tulburări hematologice, fie consecutiv afectării uneia dintre cele trei linii celulare sanguine (anemie, leucopenie, purpură trombopenică), fie a ansamblului celor trei linii (panmieloftizie). Leucemiile în relaţie cauzală directă cu b. sunt rare. Sin.: benzenism.

BERIBERI, s. n. / béribéri, s. m. / beriberi. [_**Beri** = cuvânt din Sri-Lanka (dialectul cingalez) care înseamnă slăbiciune; repetarea cuvântului accentuează sensul - slăbiciune extremă._] Sin.: boală beri-beri (v.).

BERILIOZĂ, s. f. / bérylliose, s. f. / berylliosis. [_Lat. **beryllus**, gr. **beryllos** = beriliu; **-oză**._] Pneumopatie profesională, *pneumoconioză minerală fibrogenă determinată de inhalarea unor pulberi de beriliu (metal rar, utilizat în fabricarea tuburilor electrice fluorescente). Există o formă acută, în care caz b. se manifestă ca o pneumopatie prin inhalare de vapori toxici, şi o formă cronică, caracterizată prin apariţia unor leziuni anatomopatologice specifice (granulomul berilic) şi posibilitatea de extensie a bolii, cu localizări extratoracice.

BESTIALITATE, s. f. / bestialité, s. f. / bestiality. [_Lat. **bestialis** = bestial, sălbatic, de la **bestia** = animal sălbatic._] Act sexual practicat de un bărbat sau de o femeie cu un animal. V. şi zoofilie.

BETA-ADRENERGIC, adj. / bêta-adrénergique, adj. / beta-adrenergic. [_β = a doua literă a alfabetului grec; lat. **ad** = aproape de, lângă; **ren, -is** = rinichi; gr. **ergein** = a lucra._] Var.: β-adrenergic. Sin.: betastimulant (v.).

BETABLOCANT, adj., s. n. / bétabloquant, adj., s. m. / beta-blocker. [_β = a doua literă a alfabetului grec; fr. **bloquant**, din olandeză **bloc** = trunchi de copac tăiat._] 1) Care blochează *receptorii β-adrenergici, făcându-i insensibili la acţiunea *adrenalinei şi izoprenalinei. 2) Medicament ce posedă această proprietate. Numeroasele b. disponibile sunt clasificate în următoarele grupe principale: a) cu acţiune b. pură (ex.: sotalol, timolol); b) cu acţiune b. şi de stabilizare a membranei celulare (ex.: atenololul). O serie de b. posedă concomitent aceste caracteristici (ex.: acebutololul), iar labetalolul este şi alfa- şi betablocant. B. sunt utilizate frecvent în terapeutică, îndeosebi în unele maladii coronariene şi în hipertensiunea arterială. Sin.: antagonist adrenergic.

BETACELULINĂ, s. f. / bêtacelluline, s. f. / betacellulin. [_β = a doua literă a alfabetului grec; lat. **cellula** = cămăruţă, dim. de la **cella** = cămară; **-ină**._] Glicoproteină din familia *factorului de creştere epidermică, produsă de celulele pancreatice. B. exercită o acţiune mitogenă asupra epiteliului pigmentar al retinei şi asupra celulelor musculare netede ale vaselor sanguine.

BETAGLOBULINĂ, s. f. / béta-globuline, s. f. / beta-globulin. [_β = a doua literă a alfabetului grec; lat. **globulus**, dim. de la **globus** = glob; **-ină**._] Fracţiune proteică, una din cele patru fracţiuni globulinice care se separă la electroforeză, reprezentând, în mod normal, 9-15% din proteinele plasmatice. Var.: β-globulină.

BETAHERPESVIRIDAE / Betaherpesviridae / Betaherpesviridae. [_β = a doua literă a alfabetului grec; lat. **herpes, -etis**, gr. **herpes, -etos** = pecingine, ulcer malign, de la gr. **herpein** = a se târî; lat. **virus** = venin, otravă._] Subfamilie din familia *_Herpesviridae_, cuprinzând genurile _Cytomegalovirus_ (v. citomegalovirus) şi _Roseolovirus_.

BETAINĂ, s. f. / bétaïne, s. f. / betaine. [_Lat. **beta** = sfeclă; **-ină**._] Denumire generică pentru produşii de permetilare a funcţiei amină a unui acid aminat, cu formarea unei funcţii amoniu cuaternar. Ex.: *carnitina şi *colina. B. sunt donori de grupări metil pentru sinteza *metioninei şi a altor molecule, fiind corectate astfel efectele deficienţei de metionină.

BETALACTAM, s. n. / bêtalactame, s. m. / betalactame. Compus format prin eliminarea unei molecule de apă între o funcţie acid şi o funcţie amină, fixate pe doi atomi de carbon adiacenţi. Ciclul b. se află în numeroase antibiotice. Activitatea antibiotică este suprimată prin deschiderea ciclului b., în special sub acţiunea *betalactamazelor. Var.: β-lactam.

BETALACTAMAZĂ, s. f. / bêtalactamase, s. f. / betalactamase. Enzimă care inactivează penicilinele şi cefalosporinele (β-lactamine) prin hidroliza nucleului *betalactam, rezultând astfel compuşi inactivi şi alergizanţi. Este sintetizată de numeroase bacterii grampozitive (*_Staphyloccocus_) şi gramnegative (*_Enterobacteriaceae_), care devin astfel rezistente la antibioticele menţionate. Genele enzimelor pot fi localizate pe cromozom sau purtate de o *plasmidă de rezistenţă. Var.: β-lactamază.

BETALACTAMINE, s. f. pl. / bêtalactamines, s. f. pl. / betalactam antibiotics. Grup de antibiotice a căror formulă chimică conţine un ciclu *betalactam. B. sunt alcătuite din două mari familii: *penicilinele şi *cefalosporinele, în continuă ameliorare. Var.: β-lactamine.

BETALIPOPROTEINĂ, s. f. / bêtalipoprotéine, s. f. / betalipoprotein. [_β = a doua literă a alfabetului grec; gr. **lipos** = grăsime; **protos** = primul; **-ină**._] Var.: β-lipoproteină. V. lipoproteină.

BETALIPOTROPINĂ, s. f. / bêtalipotropine, s. f. / betalipotropin. [_β = a doua literă a alfabetului grec; gr. **lipos** = grăsime; **trope** = întoarcere, de la **trepein** = a întoarce; **-ină**._] Peptid alcătuit din 91 de aminoacizi, izolat din *antehipofiză şi derivat din *pro-opiomelanocortină. B. posedă mai multe proprietăţi: stimularea producerii de *AMP-ciclic, favorizarea hipercoagulabilităţii prin creşterea *adezivităţii plachetare şi, probabil, acţiune hipocalcemiantă. Var.: β-lipotropină.

BETAMIMETIC, adj. / bêtamimétique, adj. / betamimetic. [_β = a doua literă a alfabetului grec; gr. **mimetikos** = care imită, de la **mimeisthai** = a imita._] Care imită acţiunea *receptorilor β-adrenergici şi, prin extensie, care stimulează aceşti receptori. Var.: β-mimetic.

BETASTIMULANT, adj., s. m. / bétastimulant, -e, adj., s. m. / betastimulant. [_β = a doua literă a alfabetului grec; lat. **stimulare** = a îmboldi, a stimula, de la **stimulus** = băţ ascuţit cu care se îmboldesc vitele._] Substanţă care activează *receptorii β-adrenergici. Izoprenalina şi *dopamina exercită o acţiune b. selectivă. Adrenalina stimulează atât receptorii α, cât şi β; dobutamina este β_1 stimulantă, iar salbutamolul şi ritordina β_2 stimulante. Var.: β-stimulant. Sin.: beta-adrenergic.

BETATERAPIE, s. f. / bêtathérapie, s. f. / beta-ray therapy. [_β = a doua literă a alfabetului grec; gr. **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji._] *Radioterapie în care se utilizează radiaţiile beta emise de izotopii radioactivi. Sin. parţial cu *electronoterapie. V. şi curieterapie.

BETATRON, s. n. / bêtatron, s. m. / betatron. [_β = a doua literă a alfabetului grec; gr. **elektron** = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare._] Accelerator de electroni sub acţiunea unei forţe electromagnetice de inducţie. Fasciculul de electroni acceleraţi (şi, deci, cu energie mare) poate fi utilizat direct în terapie (*electronoterapie) sau după impactul cu o ţintă metalică. În acest caz se produc radiaţii X a căror putere de pătrundere depinde de energia electronilor şi de caracteristicile ţintei.

BEŢIE, s. f. / ébriété, s. f. / drunkenness, ebriety. [*Lat.* ***bibitus****; de la* ***bibere*** *= a bea.*] Sin.: ebrietate (v.).

BEZOAR, s. m. / bézoard, s. m. / bezoar. [*Persană* ***padzehr*** *= concreţiune din anumite plante, formată în tubul digestiv al unor animale, utilizată odinioară ca antidot.*] Concreţiune formată în stomacul sau în intestinele unor animale (îndeosebi ierbivore) şi uneori la om. În trecut, b. a fost utilizat în medicina populară ca antidot şi i s-au atribuit proprietăţi magice şi valoare de talisman. Se disting, în funcţie de compoziţie, mai multe tipuri de b.: tricobezoar (format din fire de păr), tricofitobezoar (păr şi fibre vegetale), fitobezoar (vegetale şi hrană).

BIBERON, s. n. / biberon, s. m. / feeding-bottle, feeding-cup. [*Lat.* ***bibere*** *= a bea.*] Recipient prevăzut cu o tetină care permite alăptarea artificială a sugarului.

BIBLIOTECĂ DE GENE / génoteque, s. f. / gene library, gene bank. [*Lat.* ***bibliotheca****, din gr.* ***bibliotheke*** *= locul unde se ţin cărţile, de la* ***biblion*** *= carte,* ***theke*** *= cutie, teacă;* ***genos*** *= neam, urmaş, generaţie, sau* ***gennan*** *= a produce.*] Colecţie de fragmente de restricţie inserate în vectori de clonare (*plasmide, *bacteriofagi, *cosmide), al căror ADN a fost secţionat de o aceeaşi enzimă de restricţie pentru a face posibilă recombinarea. Vectorii sunt introduşi în mediul unei culturi bacteriene, iar bacteriile transfectate se multiplică formând colonii. Totalitatea coloniilor - respectiv a fragmentelor de restricţie clonate - formează o aşa-numită b. În funcţie de colecţia de fragmente de restricţie pe care o conţin, acestea sunt b. ADNc (care cuprind numai secvenţe nucleotidice ale genelor active transcripţional) şi b. genomice.

BIBLOC, s. n. / bibloc, s. m. / biblock, bilateral bundle branch block. [*Lat.* ***bis*** *= de două ori; fr.* ***bloc****, din olandeză* ***bloc*** *= trunchi de copac tăiat.*] Perturbarea conducţiei în cele două ramuri ale *fasciculului His (bloc de ramură bilateral). Cu aspect variabil pe electrocardiogramă, b. evoluează frecvent spre *bloc atrioventricular complet.

BICARBONAT, s. m. / bicarbonate, s. m. / bicarbonate. [*Lat.* ***bis*** *= de două ori;* ***carbo, -onis*** *= carbon.*] Anion hidrogenocarbonat (HCO_3^-), care împreună cu carbonatul (CO_3^{2-}) reprezintă formele ionice ale acidului carbonic. Cei trei compuşi CO_2, HCO_3^- şi CO_3^{2-} constituie elementele sistemului *tampon al sângelui. Sistemul tampon CO_2/bicarbonat este utilizat în culturile de celule de mamifere *in vitro*. B. intervine şi în unele procese metabolice (asimilarea carbonului), ca şi într-o serie de procese enzimatice.

BICATENAR, adj. / bicaténaire, adj. / bicatenary. [*Lat.* ***bis*** *= de două ori;* ***catenarius*** *= legat în lanţ, de la* ***catena*** *= lanţ.*] Despre o moleculă alcătuită din două lanţuri polimerice legate între ele. Ex.: molecula de ADN.

BICEPS, s. m. / biceps, s. m. / biceps. [*Lat.* ***bis*** *= de două ori;* ***caput, -itis*** *= cap.*] Tip de muşchi lung, cu o extremitate alcătuită din două capete tendinoase. V. tab. anat. - muşchi.

BICIPITAL, adj. / bicipital, -ale, -aux, adj. / bicipital. [*Lat.* ***bis*** *= de două ori;* ***caput, -itis*** *= cap.*] 1) În general, care posedă două capete, asemenea muşchilor biceps brahial sau crural. 2) În mod obişnuit, cu referire la muşchii bicepşi (v. tab. anat. - muşchi).

BICUSPID, adj. / bicuspide, adj. / bicuspid. [*Lat.* ***bis*** *= de două ori;* ***cuspis*** *= vârf.*] 1) Care prezintă două creste proeminente ascuţite. 2) Care aparţine *valvei bicuspide a inimii. 3) Despre dinţii *premolari.

BICUSPIDIE, s. f. / bicuspidie, s. f. / bicuspid valvular anomaly. [*Lat.* ***bis*** *= de două ori;* ***cuspis*** *= vârf.*] Anomalie a unui orificiu cardiac (aortic, pulmonar sau tricuspid) care prezintă două valvule în loc de trei.

BIFID, adj. / bifide, adj. / bifid. [*Lat.* ***bifidus*** *= despicat în două, de la* ***bis*** *= de două ori,* ***fidus*** *= taiat, despicat.*] Care este despicat în două în sensul lungimii. Ex.: ureter b., uter b.

BIFOCAL, adj. / bifocal, -e, adj. / bifocal. [*Lat.* ***bis*** *= de două ori;* ***focus*** *= vatră, cămin.*] Care posedă două *focare. Ex.: lentilă b.

2,3-BIFOSFOGLICERAT, s. m. / 2,3-bisphosphoglycerate, s. m. / 2,3-bisphosphoglycerate. [*Lat.* ***bis*** *= de două ori; gr.* ***phos, photos*** *= lumină;* ***glykeros*** *= îndulcit, de la* ***glykys*** *= dulce.*] Ester difosforic al acidului gliceric, care este foarte abundent în eritrocit, cu rol de rezervă de energie. Prin fixarea sa pe hemoglobină micşorează afinitatea acesteia pentru oxigen. Datorită acestui rol şi acţiunii sale de reglare a glicolizei, 2,3-b. ocupă o poziţie cheie între *glicoliză şi funcţia respiratorie a hematiei. Abrev. (fr., engl.): 2,3-BPG.

BIFOSFONAT, s. m. / biphosphonate, s. m. / biphosphonate. [*Lat.* ***bis*** *= de două ori; gr.* ***phos, photos*** *= lumină;* ***phoros*** *= care poartă, de la* ***pherein*** *= a purta, a transporta.*] Sin.: difosfonat (v.).

BIGEMINISM, s. n. / bigéminisme, s. m. ou bigéminie, s. f. / bigeminy. [*Lat.* ***bigeminus*** *= dedublat, de la* ***bis*** *= de două ori,* ***geminus*** *= geamăn; -ism.*] Grupare repetată de două sistole (dublet), compusă dintr-o *sistolă normală urmată de o *extrasistolă (prematură), mai slabă decât sistola care o precedă. V. puls bigeminat şi trigeminism.

BIGUANIDĂ, s. f. / biguanide, s. f. / biguanide. Antidiabetic de sinteză care, administrat *per os*, potenţează acţiunea insulinei fără a creşte secreţia acesteia şi, implicit, fără să expună la riscul de hipoglicemie. B. poate determina uneori *acidoză lactică.

BILANŢ, s. n. / bilan, s. m. / balance. [*Ital.* ***bilancio*** *= bilanţ.*] În biologie şi medicină, analiza cantitativă a diferitelor elemente (minerale, glucide, lipide, proteine, lichide etc.) primite şi cedate de organism, de obicei în cadrul unui proces fiziologic. Ex.: 1) *B. azotat*, diferenţa dintre azotul ingerat şi cel eliminat prin materii fecale şi urină. Dacă aportul este egal cu eliminarea, organismul se află în echilibru azotat. 2) *B hidric*, diferenţa dintre cantitatea de apă ingerată şi cea eliminată. B. h. devine negativ în deshidratare prin transpiraţii abundente, diaree, diabet insipid etc. 3) *B. mineral*, diferenţa dintre aportul şi eliminarea diferitelor substanţe minerale necesare organismului. Traduce echilibrul fiziologic sau modificări patologice ale metabolismului mineral. 4) *B. nutritiv*, raportul dintre aportul alimentar şi utilizarea acestuia în organism. Este b. cel mai complex, în care se iau în considerare: valoarea energetică şi biologică a alimentelor ingerate, transformarea digestivă a acestora, consumul metabolic şi eliminarea reziduurilor. Se apreciază prin: urmărirea curbei ponderale şi a stării de nutriţie, explorarea *metabolismului bazal şi calcularea b. diferitelor principii alimentare (glucide, lipide, proteine, săruri, vitamine, apă). V. şi în continuare.

BILANŢ ARTICULAR / bilan articulaire / articular check-up. Aprecierea amplitudinii mişcărilor articulare active şi pasive cu ajutorul unui *goniometru.

BILANŢ MUSCULAR / bilan musculaire / muscular check-up, manual muscle test. Evaluarea clinică manuală a forţei unui muşchi sau a unui grup de muşchi după o cotare mergând de la 0 la 5: 0 - contracţie nulă; 1 - contracţie perceptibilă fără nici o mişcare; 2 - mişcare parţială la presiunea normală; 3 - mişcare completă la presiune; 4 - mişcare completă contra unei rezistenţe moderate; 5 - mişcare completă contra unei rezistenţe puternice. Există şi alte sisteme de b. m.

BILANŢ DE SĂNĂTATE / bilan de santé / check-up. Examen medical sistematic, efectuat periodic sau ocazional, persoana examinată aflându-se în stare de sănătate aparentă. B. s. cuprinde examenul clinic şi o serie de investigaţii al căror conţinut variază în funcţie de scop: control periodic efectuat la nivelul populaţiei, al unor grupe de populaţie expuse (unor factori de origine profesională), al unor persoane ce prezintă factori de risc pentru declanşarea unor boli, la solicitarea caselor de asigurări etc. La noi în ţară, denumirea echivalentă pentru b. s. este *control medical*, în diverse formule, care în viitor vor fi, probabil, clarificate.

BILATERAL, adj. / bilatéral, -ale, -aux, adj. / bilateral. [*Lat.* ***bis*** *= de două ori;* ***lateralis*** *= lateral, de la* ***latus, -eris*** *= latură.*] Care este situat de ambele părţi, relativ simetrice, ale corpului.

BILĂ, s. f. / bile, s. f. / bile, gall. [*Lat.* ***bilis*** *= fiere.*] Lichid de secreţie a hepatocitului, cu vâscozitate mare, de culoare variind între galben-auriu şi brun-verzui. Produsă continuu, b. este colectată în *vezicula biliară şi deversată în duoden, prin *canalul coledoc, numai în timpul digestiei. Componenţii principali ai b. sunt: apa, mucina, *sărurile biliare, *pigmenţii biliari, *lecitina şi colesterolul. B. are un pH bazic şi alcalinizează lichidul gastric acid ajuns în duoden, creând astfel condiţii favorabile acţiunii enzimelor pancreatice, cărora b. le sporeşte şi activitatea lipolitică. De asemenea, b. favorizează, prin acţiunea sărurilor biliare, emulsia grăsimilor, cărora, devenite solubile, li se facilitează absorbţia. Este indispensabilă pentru absorbţia colesterolului şi a vitaminelor liposolubile (A, D, E, K). B. i se atribuie o acţiune antiseptică şi bacteriostatică asupra florei microbiene intestinale, precum şi o acţiune activatoare asupra motilităţii intestinale. Caracteristicile sale variază în funcţie de provenienţă: canal coledoc (*b. A*), veziculă biliară (*b. B, b. cistică* sau *veziculară*), canale hepatice (*b. C* sau *b. hepatică*).

BILHARZIA / Bilharzia / Bilharzia. [*Theodor Maximilian Bilharz, medic german, 1825-1862.*] Sin.: *Schistosoma* (v.).

BILHARZIOZĂ, s. f. / bilharziose, s. f. / bilharziasis, bilharziosis. [*Theodor Maximilian Bilharz, medic german care a studiat această boală, 1825-1862;* ***-ază***.] Sin.: schistosomiază (v.).

BILIAR, adj. / biliaire, adj. / biliary. [*Lat.* ***bilis*** *= fiere.*] Care este în relaţie cu *bila. Ex.: canalicule b., pigmenţi b.

BILICULTURĂ, s. f. / biliculture, s. f. / galloculture. [*Lat.* ***bilis*** *= fiere;* ***cultura*** *= cultivare.*] Însămânţarea *bilei recoltate steril, prin tubaj duodenal, în medii de cultură adecvate în vederea depistării unor agenţi patogeni microbieni.

BILIFUSCINĂ, s. f. / bilifuscine, s. f. / bilifuscin. [*Lat.* ***bilis*** *= fiere;* ***fuscus*** *= negru, brun;* ***-ină***.] Produs secundar de oxidare a *pigmenţilor biliari şi a compuşilor heminici, prezent în materiile fecale şi în urină în caz de icter sau de afectare hepatică.

BILIGRAFIE, s. f. / biligraphie, s. f. / cholangiography. [*Lat.* ***bilis*** *= fiere; gr.* ***graphein*** *= a scrie.*] Sin.: colangiografie (v.).

BILINĂ, s. f. / biline, s. f. / bilin. [*Lat.* ***bilis*** *= fiere;* ***-ină***.] Pigment tetrapirolic înrudit cu *pigmenţii biliari.

BILIOS, adj. / bilieux, -euse, adj. / bilious. [*Lat.* ***biliosus*** *= plin de fiere, de la* ***bilis*** *= fiere.*] Care este determinat de hipersecreţia biliară.

BILIRUBINĂ, s. f. / bilirubine, s. f. / bilirubin. [*Lat.* ***bilis*** *= fiere;* ***ruber, -bra, -brum*** *= roşu;* ***-ină***.] Pigment biliar produs prin degradarea *hemoglobinei în sistemul reticuloendotelial. Este transportată în sânge sub formă insolubilă în apă, legată la albumină. Se deosebesc: 1) *B. directă* sau *conjugată* este o formă dozabilă direct, ca urmare a solubilităţii în apă. Este o combinaţie a b. cu acidul glucuronic. Conjugarea are loc în ficat, după care b. conjugată trece normal în bilă. Ea se găseşte în cantitate redusă în serul normal, 0,1-0,3 mg/dl (1,7-5,1 µmol/l). Creşterea nivelului sanguin şi prezenţa sa în urină indică existenţa unei retenţii biliare, atât extrahepatică (prin obstrucţia ampulei Vater, a coledocului), cât şi intrahepatică (hepatită). 2) *B. indirectă* sau *liberă* reprezintă b. care nu a traversat ficatul prin canalele biliare. Valoarea sa în sânge este între 0,2-0,7 mg/dl (3,4-12 µmol/l) şi creşte net în icterul hemolitic şi în icterul fiziologic al nou-născutului.

BILIRUBINEMIE, s. f. / bilirubinémie, s. f. / bilirubin(a)emia. [*Lat.* ***bilis*** *= fiere;* ***ruber, -bra, -brum*** *= roşu;* ***-ină***; *gr.* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Prezenţa în concentraţie normală a *bilirubinei în sânge. Termenul este folosit, prin extensie, incorect, pentru a desemna nivelul crescut de bilirubină în sânge. B. se pune în evidenţă prin metode care utilizează o *diazoreacţie. *Bilirubina directă sau conjugată, hidrosolubilă, dă direct reacţia, pe când *bilirubina indirectă sau liberă, liposolubilă, neconjugată, nu dă reacţia decât în prezenţa alcoolului. V. şi tab. const. biochim.

BILIRUBINURIE, s. f. / bilirubinurie, s. f. / bilirubinuria. [*Lat.* ***bilis*** *= fiere;* ***ruber, -bra, -brum*** *= roşu;* ***-ină***; *gr.* ***ouron*** *= urină.*] Prezenţa şi concentraţia *bilirubinei în urină, situaţie patologică ce apare în unele tipuri de ictere prin hepatită sau secundar obstrucţiei căilor biliare. În mod normal, bilirubina este absentă în urină. V. şi pigmenţi biliari.

BILIVERDINĂ, s. f. / biliverdine, s. f. / biliverdin. [*Lat.* ***bilis*** *= fiere;* ***viridis*** *= verde;* ***-ină***.] *Pigment biliar rezultat în urma oxidării *bilirubinei. Absentă la om, în bilă sau în sânge, b. este prezentă la păsări şi la unele mamifere. La om poate apărea în ser, urină sau în conţinutul intestinal, în unele ciroze hepatice şi în icterul prin obstrucţie.

BILOBECTOMIE, s. f. / bilobectomie, s. f. / bilobectomy. [*Lat.* ***bis*** *= de două ori; gr.* ***lobos*** *= lob;* ***ektome*** *= excizie.*] Exereza chirurgicală a doi lobi de la nivelul plămânului drept (superior şi mediu, sau mediu şi inferior).

BILOCULAR, adj. / biloculaire, adj. / bilocular. [*Lat.* ***bis*** *= de două ori;* ***loculus*** *= loc, lojă.*] Despre o cavitate naturală din organism subdivizată în două loje. V. lojă.

BIMANUAL, adj. / bimanuel, adj. / bimanual. Cu amândouă mâinile; care se realizează cu ambele mâini.

BINAR, adj. / binaire, adj. / binary. [*Lat.* ***binarius*** *= dublu.*] 1) Compus din două unităţi, din două elemente; care se divide în câte două elemente. Ex.: apa (H_2O) este un compus binar. 2) *Numărare b.*: sistem de numărare cu baza doi, utilizând doar cifrele 0 şi 1. Serveşte îndeosebi în informatică.

BINDING PROTEIN / binding protein / binding protein. Angl. utilizat pentru desemnarea unei *proteine de legare. Ex.: *TBG - thyroxine-binding protein (globulin)*, proteină plasmatică de legare a *tiroxinei.

BINOCULAR, adj. / binoculaire, adj. / binocular. [*Lat.* ***bini*** *= câte doi, pereche;* ***ocularius*** *= referitor la ochi, de la* ***oculus*** *= ochi.*] 1) Care aparţin celor doi ochi. Ex.: vedere b. 2) Care este prevăzut cu două *oculare. Ex.: microscop b.

BIOACTIV, adj. / bioactif, adj. / bioactive. Care prezintă un efect sau care declanşează un răspuns la nivelul ţesuturilor vii.

BIOACUSTICĂ, s. f. / bioacóustique, s. f / bioacoustics. [*Gr.* ***bios*** *= viaţă;* ***akouein*** *= a auzi.*] Ştiinţa care are ca obiect studiul comunicării la animale prin intermediul sunetelor.

BIOASTRONAUTICĂ, s. f. / bioastronautique, s. f. / bioastronautics. [*Gr.* ***bios*** *= viaţă;* ***astron*** *= astru;* ***nautike*** *= navigaţie.*] Ştiinţa dedicată studiului efectelor călătoriilor spaţiale şi interplanetare asupra organismelor vii.

BIOARTIFICIAL, adj. / bioartificiel, -elle, adj. / bioartificial. [*Gr.* ***bios*** *= viaţă; lat.* ***ars, artis*** *= artă;* ***facere*** *= a face.*] Despre un organ protetic cu structură hibridă: o parte biologică, alcătuită dintr-un ţesut viu (ex.: insulele Langerhans) şi o parte artificială (ex.: membrana care protejează ţesutul amintit împotriva respingerii imunologice şi permite, totodată, schimburi metabolice între organ şi organism).

BIOCALORIMETRIE, s. f. / biocalorimétrie, s. f. / biocalorimetry. [*Gr.* ***bios*** *= viață; lat.* ***calor, -oris*** *= căldură; gr.* ***metron*** *= măsură.*] Utilizarea *calorimetriei pentru măsurarea cantităţii de căldură produsă de o fiinţă vie.

BIOCAPTOR, s. n. / biocapteur, s. m. / biosensor. [*Gr.* ***bios*** *= viață; lat.* ***captare*** *= a prinde.*] Sin.: biosenzor (v.).

BIOCATALIZATOR, s. m. / biocatalyseur, s. m. / biocatalyst. [*Gr.* ***bios*** *= viață;* ***katalyein*** *= a dizolva, a distruge.*] Catalizator organic cu mare specificitate de acţiune şi de substrat. În ultima vreme termenul se referă numai la enzime. (În urmă cu două decenii, alături de enzime erau considerate b. vitaminele, factorii de creştere, hormonii.)

BIOCENOZĂ, s. f. / biocénose, s. f. / biocenose. [*Gr.* ***bios*** *= viață;* ***koinosis*** *= asociere, reunire.*] 1) Ansamblu de organisme vii ce populează şi transformă un *biotop, având o componentă determinată, autoreglabilă. 2) Orice relaţie între organisme.

BIOCHIMIE, s. f. / biochimie, s. f. / biochemistry. [*Gr.* ***bios*** *= viață;* ***khemeia*** *= alchimie.*] Ştiinţă dedicată studiului structurii şi sintezei substanţelor constitutive ale organismelor vii şi al proceselor chimice care reprezintă baza fenomenelor vieţii, în condiţii normale şi patologice.

BIOCIBERNETICĂ, s. f. / biocybernétique, s. f. / biocybernetics. [*Gr.* ***bios*** *= viață;* ***kybernetike*** *= arta de a guverna.*] Ramură a *ciberneticii având ca obiect principiile şi mecanismele concrete ale comenzii, reglării, conservării, prelucrării şi transmiterii de informaţie în sistemele biologice. Cea mai reprezentativă este *neurocibernetica*. Are relaţii directe cu *bionica.

BIOCICLU, s. n. / biocycle, s. m. / biocycle. Repetarea ritmică a anumitor fenomene observată în organismele vii. V. şi bioritm.

BIOCLIMATOLOGIE, s. f. / bioclimatologie, s. f. / bioclimatology. Ştiinţa dedicată studiului efectelor factorilor de *climat asupra fiinţelor vii, îndeosebi asupra sănătăţii umane. V. şi biometeorologie.

BIOCOMPATIBIL, adj. / biocompatible, adj. / biocompatible. [*Gr.* ***bios*** *= viață; lat.* ***compati*** *= a suferi împreună cu (****cum*** *= cu;* ***pati*** *= a suferi).*] Despre un material organic sau anorganic care, intodus în organism, nu exercită efecte nocive (toxice sau de altă natură) locale sau generale.

BIOCOMPATIBILITATE, s. f. / biocompatibilité, s. f. / biocompatibility. [*Gr.* ***bios*** *= viață; lat.* ***compati*** *= a suferi împreună cu (****cum*** *= cu;* ***pati*** *= a suferi).*] Proprietatea unui material de origine organică sau anorganică de a fi *biocompatibil.

BIODEGRADABIL, adj. / biodégradable, adj. / biodegradable. [*Gr.* ***bios*** *= viață; lat.* ***degradare*** *= a degrada.*] Despre orice compus organic care, introdus în sol, poate fi descompus prin acţiunea unor enzime. Prin biodegradare, în cursul erelor biologice, s-a asigurat ciclul natural al elementelor. Există însă şi substanţe care nu sunt b., prezentând aşa-numita „recalcitranţă moleculară".

BIODEGRADARE, s. f. / biodégradation, s. f. / biodegradation. 1) Descompunerea unui compus organic *biodegradabil. 2) Seria de procese prin care sistemele vii transformă substanţele chimice în compuşi mai puţin nocivi pentru mediu.

BIODISPONIBILITATE, s. f. / biodisponibilité, s. f. / bioavailability. [*Gr.* ***bios*** *= viață; lat.* ***disponere*** *= a aranja, a orândui.*] Proprietatea unui principiu activ al unui medicament de a fi resorbit în cantitate suficientă şi destul de rapid pentru a fi eficient. B. depinde de: solubilitate, viteza de disoluţie a substanţei active, compoziţie, starea fizică a *excipientului, forma de administrare a medicamentului. Sin.: disponibilitate biologică a medicamentelor.

BIODISTRIBUITOR, s. n. / biodistributeur, s. m. / bioartificial distributor. [*Gr.* ***bios*** *= viață; lat.* ***distributor, -oris*** *= distribuitor, de la* ***distribuere*** *= a distribui, a repartiza.*] Sistem biologic implantat în organism capabil să elibereze o substanţă (sau, uneori, mai multe) al cărei deficit afectează o funcţie importantă. Cantitatea de substanţă eliberată şi ritmul de eliberare al acesteia sunt reglate prin însăşi efectele moleculei respective în organism. Ex.: b. alcătuite din celule β ale *insulelor Langerhans în cultură, conţinute în tuburi semipermeabile implantate sub piele; aceste celule sunt capabile să furnizeze organismului *insulină în funcţie de variaţiile concentraţiei extracelulare de glucoză.

BIOELECTRICITATE, s. f. / bioélectricité, s. f. / bioelectricity. [*Gr.* ***bios*** *= viață;* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare.*] Ansamblu de fenomene electrice (diferenţe de potenţial, *depolarizări şi *repolarizări, curenţi ionici) ce însoţesc fenomenele fiziologice. Celula în repaus (stare staţionară) prezintă o inegalitate de repartiţie ionică pe cele două feţe ale membranei, cauza *potenţialului de repaus. În excitaţie, potenţialul de membrană se inversează. Variaţiile de potenţiale din cursul activităţii unor organe sunt înregistrate, rezultând electrogramele: electrocardiograma, electroencefalograma, electromiograma, electroretinograma etc.. V. bioelectrogeneză şi biopotenţial.

BIOELECTROGENEZĂ, s. f. / bioélectrogenèse, s. f. / bioelectrogenesis. [*Gr.* ***bios*** *= viață;* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare;* ***genesis*** *= producere, de la* ***gennan*** *= a produce.*] Denumire de ansamblu a proceselor care se află la originea *bioelectricităţii. B. rezultă ca urmare a fenomenelor de transport ionic pasiv (*canale ionice) şi activ (*pompe ionice). Sin.: electrogeneză.

BIOELEMENT, s. n. / bioélément, s. m. / bioelement. [*Gr.* ***bios*** *= viață; lat.* ***elementum*** *= element.*] Element constant întâlnit în sistemele vii. O şi H formează peste 10% din masa materiei vii, iar împreună cu C, N, Ca, S, P, Si, K, Mg, Fe, Na, Cl, Al, Zn peste 90%. Conţinutul în unele b. ce nu fac parte din moleculele de proteine, glucide, lipide variază considerabil cu specia.

BIOENERGETICĂ, s. f. / bioénergétique, s. f. / bioenergetics. [*Gr.* ***bios*** *= viață;* ***energein*** *= a fi în activitate.*] Analiza fenomenelor şi proceselor biologice din punctul de vedere al transformărilor de energie şi, în general, din punctul de vedere al regimului energetic. Domenii de studiu în b.: 1) Fenomenologia şi transformările de energie din biosisteme. 2) Caracterizarea b. din punctul de vedere al termodinamicii. 3) Efectele diferitelor forme de energie asupra organismelor vii.

BIOENERGIE, s. f. / bioénergie, s. f. / bioenergy. [*Gr.* ***bios*** *= viață;* ***energeia*** *= forță în acțiune.*] 1) Energie consumată sau eliberată în procesele biologice. V. bioenergetică. 2) Doctrină psihologică elaborată de Wilhelm Reich, medic şi psihanalist austriac, 1897-1957 (mai cunoscut pentru încercarea de sinteză marxism-psihanaliză). În cadrul acesteia, pe baza „energiei somatice" şi „energiei mentale", sunt formulate diferite conduite terapeutice, mai mult sau mai puţin validate, utilizând contactul corporal (*touching*), masajul sau eliberarea expresiei emoţionale. B. reprezintă şi o sursă preferată de *şarlatani.

BIOETICĂ, s. f. / bioéthique, s. f. / bioethics. [*Gr.* ***bios*** *= viață; lat.* ***ethica*** *= morală, din gr.* ***ethike****, de la* ***ethos*** *= moravuri.*] Ştiinţă care, utilizând o metodologie interdisciplinară, are drept obiect studiul şi examenul sistemic al comportamentului uman în domeniul ştiinţelor vieţii şi ale sănătăţii, analizat în lumina valorilor şi principiilor morale. Reflecţia bioetică se bazează atât pe fapte cât şi pe reguli şi principii, acestea din urmă fiind două: respectul vieţii şi respectul autodeterminării persoanei.

BIOFEEDBACK, s. n. / biofeedback, s. m. / biofeedback. [*Anglicism - gr.* ***bios*** *= viață;* ***feed-back*** *= conexiune inversă.*] Procedeu prin care i se furnizează unui subiect informaţii, de obicei pe cale auditivă sau vizuală, asupra stării uneia sau mai multor variabile fiziologice ca pulsul, tensiunea arterială, temperatura tegumentelor etc. Primind aceste informaţii subiectul poate deveni capabil să îşi dezvolte capacitatea de control voluntar asupra unor variabile fiziologice. În alternativa cea mai posibilă, subiectul îşi poate stăpâni emoţiile şi, implicit, repercusiunile acestora la nivel cardiovascular. Există şi tehnici de b. mai elaborate.

BIOFILTRARE, s. f. / biofiltration, s. f. / biofiltration. Variantă de *hemofiltrare în care cantitatea de lichid reinjectată este mai mică decât în procedeul clasic.

BIOFIZICĂ, s. f. / biophysique, s. f. / biophysics. [*Gr.* ***bios*** *= viață; lat.* ***physica****, gr.* ***physike****, femininul substantival al adj.* ***physikos*** *= natural, de la* ***physis*** *= natură.*] Ştiinţă de frontieră, ramură a biologiei dedicată studiului fenomenelor biologice utilizând principiile, conceptele, metodele şi tehnicile fizicii. Se abordează o serie de aspecte fizice ale fenomenelor vieţii, ca şi o serie de principii fizice care condiţionează aceste fenomene. Ştiinţă puternic dezvoltată în ţările avansate, b. conţine mai multe domenii, îndeosebi b. moleculară şi b. celulară. B. medicală cuprinde domeniile b. în relaţie cu cercetarea fundamentală biomedicală şi cu aplicaţiile în medicină.

BIOFLAVONOID, s. n. / bioflavonoïde, s. m. / bioflavonoid. [*Gr.* ***bios*** *= viață; lat.* ***flavus*** *= galben;* ***eidos*** *= formă.*] Orice *flavonoid cu activitate biologică la mamifere. A fost descrisă îndeosebi o activitate vasculară, capilaroprotectoare, venotonă, hipotensivă. De asemenea, b. au un efect antioxidant, hepatoprotector, spasmolitic, antiagregant plachetar, coronarodilatator şi inotrop pozitiv, coleretic şi diuretic. Perspectivele utilizării terapeutice ale acestor efecte rămân în discuţie.

BIOGENEZĂ, s. f. / biogenèse, s. f. / biogenesis. [*Gr.* ***bios*** *= viață;* ***genesis*** *= producere, de la* ***gennan*** *= a produce.*] 1) Teorie conform căreia orice organism provine dintr-un alt organism similar. 2) Crearea unui organism viu.

BIOINFORMATICĂ, s. f. / bioinformatique, s. f. / bioinformatics. Disciplină ştiinţifică destinată studiului organizării şi funcţionării sistemelor biologice la diferite niveluri, de la molecule la populaţii, bazată pe metodele şi instrumentele informaticii. B. este utilă atât în cercetarea fundamentală cât şi în cea aplicativă medicală sau biologică.

BIOINFORMAŢIE, s. f. / bioinformation, s. f. / bioinformation. [*Gr.* ***bios*** *= viață; lat.* ***informatio, -onis*** *= schiță, reprezentare, informație, de la* ***informare*** *= a reprezenta.*] Informaţie din sistemele biologice cu rol în reglare, comunicaţie, reflectare, conservare şi transmitere în spaţiu şi timp. Suportul material al b.: acizi nucleici, hormoni, neuroni etc.

BIOINGINERIE, s. f. / bioingénierie, s. f., ingénierie biologique, génie biologique / bioengineering. [*Gr.* ***bios*** *= viață; lat.* ***ingenium*** *= spirit, inteligență.*] Domeniu de frontieră cuprinzând ansamblul de tehnici şi de cunoştinţe utilizate pentru conceperea şi aplicarea în practică a unor procedee, dispozitive sau aparate utile în biologie sau/şi în diferite domenii ale medicinei. Se disting numeroase direcţii ale b.: proiectarea şi perfecţionarea aparaturii biomedicale, dezvoltarea diverselor tipuri de biomateriale, conceperea unor tipuri variate de proteze, b. moleculară, în cadrul căreia sunt utilizate o serie de achiziţii din *biologia moleculară.

BIOLOGIE, s. f. / biologie, s. f. / biology. [*Gr.* ***bios*** *= viață;* ***logos*** *= ştiință.*] Ştiinţă consacrată studiului fiinţelor vii, adică al organismelor caracterizate prin capacitate de reproducere şi de evoluţie (microorganisme, organisme pluricelulare, populaţii). Cercetarea biologică are ca obiective forma, structura şi mecanismele de funcţionare ale fiecărui organism şi ale părţilor sale componente, ciclul de reproducere, de dezvoltare şi de evoluţie a diferitelor specii, raporturile acestora cu mediul etc.

BIOLOGIE CELULARĂ / biologie cellulaire / cell biology. Ştiinţă întemeiată de George Emil Palade care a deschis calea studiului structurii şi funcţionării celulei la nivel molecular. În prezent, b. c. reprezintă un domeniu extrem de dinamic în cadrul căruia sunt integrate datele de *biologie moleculară, biochimie, genetică etc., în relaţie cu celula. B. c. constituie baza dezvoltării cunoaşterii *patologiei celulare.

BIOLOGIE COMPUTA}IONALI / biologie computationelle / computational biology. Dezvoltarea şi aplicarea metodelor de analiză a datelor şi teoriilor, a modelării matematice şi a tehnicilor de simulare computaţională în studiul sistemelor biologice, comportamentale şi sociale.

BIOLOGIE MOLECULARĂ / biologie moléculaire / molecular biology. Domeniu interdisciplinar şi supradisciplinar („regină a ştiinţelor") având ca obiect studiul structurii şi funcţiei moleculelor caracteristice structurilor vii, în special proteinele şi acizii nucleici. V. şi genetică moleculară. Prin extensie, crearea de noi molecule artificiale, investigarea constituţiei biochimice şi a remanierii materialului genetic. B. m. reprezintă baza dezvoltării *medicinei moleculare şi, în general, a evoluţiei medicinei contemporane.

BIOLUMINESCENŢĂ, s. f. / bioluminescence, s. f. / bioluminescence. [*Gr.* ***bios*** *= viață; lat.* ***lumen, -inis*** *= lumină.*] Producerea de lumină de către unele organisme vii. B. rezultă în urma unei reacţii de *oxidoreducere care cuprinde un substrat (*luciferina) şi o enzimă (*luciferaza), în prezenţa oxigenului.

BIOMASĂ, s. f. / biomasse, s. f. / biomass. [*Gr.* ***bios*** *= viață; lat.* ***massa*** *= masă.*] 1) Cantitatea de microorganisme conţinute într-un mediu lichid. 2) Totalitatea organismelor care trăiesc într-un biosistem.

BIOMATERIAL, s. n. / biomatériau, s. m. / biomaterial. [*Gr.* ***bios*** *= viață; lat.* ***materia*** *sau* ***materies*** *= materie, material.*] Denumire generală a oricărei substanţe (material) utilizate pentru producerea (confecţionarea, fabricarea) de proteze sau de organe artificiale, implantabile sau nu, ori de materiale utilizate în explorări sau în laboratoare de analize. Natura b. este foarte diversă: metale (aliaje), ceramică, polimeri, derivaţi de carbon etc. B. trebuie să fie *biocompatibile şi să prezinte o *fiabilitate adecvată utilizării.

BIOMECANICĂ, s. f. / biomécanique, s. f. / biomechanics. [*Gr.* ***bios*** *= viață; lat.* ***mechanicus****, din gr.* ***mekhanikos, mekhanike****, de la* ***mekhane*** *= maşină.*] Domeniu al biofizicii în cadrul căruia sunt aplicate principii şi legi ale mecanicii în studiul biosistemelor, îndeosebi ale acelora care execută mişcări coordonate. În medicină, studiile şi aplicaţiile b. prezintă interes îndeosebi în cazul aparatului locomotor şi, împreună cu *hemoreologia, în cazul sistemului vascular.

BIOMEDICINĂ, s. f. / biomédecine, s. f. / biomedicine. [*Gr.* ***bios*** *= viață; lat.* ***medicina*** *= medicină.*] Punct de confluenţă interdisciplinară a *ciberneticii, *biofizicii, *biochimiei, *biologiei moleculare, *biologiei celulare etc. Din această confluenţă rezultă progresele fundamentale ale medicinei contemporane.

BIOMETEOROLOGIE, s. f. / biométéorologie, s. f. / biometeorology. Ramură a *ecologiei în cadrul căreia sunt studiate efectele asupra organismelor vii exercitate de factorii anorganici ai mediului fizic: temperatură, umiditate, presiune barometrică, curenţi de aer şi ionizare a aerului. Este luată în considerare nu numai atmosfera naturală, ci şi cea din clădiri şi adăposturi, ca şi cea din sisteme ecologice închise, ca sateliţii şi submarinele. V. şi bioclimatologie.

BIOMETRIE, s. f. / biométrie, s. f. / biometrics, biometry. [*Gr.* ***bios*** *= viață;* ***metron*** *= măsură.*] Ramură a biologiei în care se utilizează metodele statistice, calculul probabilităţilor şi principiile analizei matematice pentru studiul fiinţelor vii. Se poate aplica la diferite nivele de organizare a materiei vii: *b. nucleului* (cariometria), *b. celulelor* (citometria), *b. ţesuturilor* (histometria), *b. organelor* (viscerometrie, osteometrie) şi *a părţilor corpului* *(somatometrie).

BIOMICROSCOP, s. n. / biomicroscope, s. m. / biomicroscope. [*Gr. **bios** = viață; **mikros** = mic; **skopos** = observator, de la **skopein** = a vedea, a examina.*] Microscop binocular cuplat la un dispozitiv special care permite iluminarea intensă şi focalizată a unei suprafeţe reduse. Se obţine astfel o veritabilă „secţiune optică" a ochiului, îndeosebi pentru segmentul anterior.

BIONICĂ, s. f. / bionique, s. f. / bionics. [*De la **biologie** + **electronică**, din gr. **bios** = viață; **logos** = știință; **elektron** = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare.*] Domeniu interdisciplinar cu caracter aplicativ având ca scop modelarea unor structuri şi/sau funcţii ale unor biosisteme animale pentru crearea unor dispozitive utile în ştiinţă şi tehnică. Sunt modelate acele structuri sau funcţii care s-au perfecţionat datorită adaptării unor animale la mediul biologic. De ex., „copierea" unor organe senzoriale în *robotică.

BIOPOLIMERI, s. m. pl. / biopolymères, s. m. pl. / biopolymers. [*Gr. **bios** = viață; **polys** = mulți; **meros** = parte.*] *Polimeri formaţi în organismele vii. Ex.: polipeptidele, alcătuite din aminoacizi (monomeri).

BIOPOTENŢIAL, s. n. / biopotentiel, s. m. / biopotential. [*Gr. **bios** = viață; lat. medievală **potentialis**, de la **potens, -ntis** = puternic și **posse** = a putea.*] Potenţial electric care se produce în structurile vii datorită proceselor de *bioelectrogeneză. În principiu, b. sunt asociate proceselor vieţii, iar dispariţia b. semnifică încetarea acestor procese. De ex., dispariţia biopotenţialelor creierului este unul din criteriile morţii cerebrale. La organismele vii, în funcţie de semnificaţia biologică, se disting trei categorii de b.: 1) *b. care determină comportamentul şi reacţiile vitale*, la peştii electrici (torpila electrică); 2) *b. de la nivelul ţesuturilor excitabile* (sistem nervos, muşchi), care au rol determinant în funcţiile structurilor respective; 3) *b. ca simpli subproduşi de metabolism*, de obicei fără semnificaţie biologică majoră, în cazul structurilor neexcitabile. V. potenţial de repaus, potenţial de acţiune, bioelectricitate şi bioelectrogeneză.

BIOPROTEZĂ, s. f. / bioprothèse, s. f. / bioprosthesis. [*Gr. **bios** = viață; **prosthesis** = adăugare, de la **pro** = înainte, **thesis** = punere și **tithenai** = a plasa, a pune; confundat cu **prothesis** = propoziție.*] Tip de *proteză valvulară destinat înlocuirii valvulelor aortice sau atrioventriculare. Este alcătuită din valvule aortice de porc sau din pericard bovin tratate chimic pentru asigurarea supleţei, rezistenţei şi pentru suprimarea caracteristicilor antigenice. B. este fixată pe un inel metalic, acoperit cu material plastic. Sin.: heterogrefă valvulară.

BIOPSIE, s. f. / biopsie, s. f. / biopsy. [*Gr. **bios** = viață; **opsis** = vedere, aspect.*] 1) Prelevarea *in vivo* a unui fragment de ţesut (normal sau patologic) sau a unui organ în scopul efectuării unui examen histologic (anatomopatologic), histochimic (biochimic), imunologic (punerea în evidenţă a unor antigeni), genetic sau microbiologic. În funcţie de procedeul utilizat pentru recoltare, în practică se disting: a) *b. prin aspiraţie* a secreţiilor fiziologice sau patologice; b) *b. prin puncţie*, efectuată cu un *trocar special, cu ajutorul căruia se recoltează un fragment de ţesut sau de organ situat în profunzime; c) *b. de suprafaţă*, sau **frotiul*, efectuată prin răzuirea (gratajul) unei mucoase sau componentelor superficiale ale pielii; d) *b. pe cale endoscopică*; e) *b. prin exereză* a unui ganglion sau a unei tumori mici; f) *b. din cursul unei intervenţii chirurgicale* destinată, de obicei, unui examen *extemporaneu, care poate orienta actul chirurgical. B. aduce, de regulă, un grad de certitudine în diagnostic. 2) Însuşi materialul prelevat.

BIOPSIE MEDULARĂ / biopsie médullaire / bone marrow biopsy. Prelevarea, sub anestezie locală, cel mai adesea de la nivelul crestei iliace postero-superioare, a unui fragment de os spongios. Pe fragmentul osos se studiază structura, abundenţa şi topografia ţesutului hematopoietic medular, ca şi histologia traveelor osoase, a adipocitelor, a tramei de susţinere şi a vaselor. B. m. este de neînlocuit pentru precizarea unor diagnostice ca *mielofibroza şi *aplazia medulară. De asemenea, ea este necesară în bilanţul de extensie al unor hemopatii, de ex. în limfoamele hodgkiniene şi non-hodgkiniene. V. şi mielogramă.

BIOPTERINĂ, s. f. / bioptérine, s. f. / biopterin. Compus din clasa *pterinelor. Tetrahidrobiopterina (BH4) este *cofactor al fenilalanin-hidroxilazei, tirozin-hidroxilazei şi triptofan-hidroxilazei. Deficitul de b. determină o formă particulară de hiperfenilalaninemie, al cărei tratament necesită un regim restrictiv în *fenilalanină, ca şi administrarea de *serotonină şi de *dopamină.

BIOPTOM, s. m. / bioptome, s. m. / bioptome. [*Gr. **bios** = viață; **opsis** = vedere, aspect.*] Pensă pentru *biopsie, utilizată îndeosebi în *cateterismul cardiac, dar şi în *endoscopie.

BIOREACTOR, s. n. / bioréacteur, s. m. / bioreactor. Incintă în care se derulează o reacţie chimică ce este catalizată de enzime sau de celule vii, utilizată în scopuri experimentale sau industriale.

BIORITM, s. n. / biorythme, s. m. / biorhythm. [*Gr. **bios** = viață; lat. **rhythmus**, gr. **rhythmos** = ritm.*] Variaţie periodică a proceselor şi fenomenelor biologice. B. pot fi sezoniere, lunare (ex.: ciclul menstrual), de zi şi noapte (circadiene) etc. După origine, b. pot fi endogene sau exogene. Tulburările b. se află în relaţie cu o serie de stări patologice. Sin.: ritm biologic. V. cronobiologie, cronofarmacologie, circadian şi sincronizator.

BIORITMOLOGIE, s. f. / biorythmologie, s. f. / biorhythmology. [*Gr. **bios** = viață; lat. **rhythmus**, gr. **rhythmos** = ritm; gr. **logos** = știință.*] Studiul ştiinţific al *bioritmurilor.

BIOSENZOR, s. m. / biocapteur, s. m. / biosensor. [*Gr. **bios** = viață; lat. **sensorium** = organ de simț, de la **sentere** = a simți.*] Sistem de detecţie şi măsurare alcătuit dintr-o structură vie (bioreceptor) asociată cu o componentă electronică (transductor). Ca bioreceptor pot fi folosite enzime, organite celulare, celule întregi, antibiotice etc., care sunt imobilizate pe un suport. În principiu, între agentul imobilizat (ex. o enzimă) şi molecula de dozat (ex. glucoza) se produce o reacţie în urma căreia rezultă un produs care poate fi transformat în semnal electronic de către transductor. Utilizarea b. în diagnostic se extinde considerabil, deoarece aceştia permit o analiză rapidă, cu sensibilitate şi specificitate acceptabile, pentru numeroase molecule biologic active endogene sau exogene. Unii b. pot fi ataşaţi organismului, permiţând urmărirea continuă a concentraţiei unor molecule în sânge, de ex. a glucozei. Sin.: biocaptor. V. şi pancreas artificial.

BIOSFERĂ, s. f. / biosphère, s. f. / biosphere. [*Gr. **bios** = viață; lat. **sphaera**, gr. **sphaira** = sferă.*] Ansamblul zonelor Pământului la nivelul cărora este prezentă viaţa animală sau/şi vegetală. B. se compune din partea inferioară a atmosferei, a oceanelor, partea superficială şi un strat al scoarţei terestre cu grosimea de cel puţin 2 kilometri (la această adâncime pot trăi unele bacterii, îndeosebi în relaţie cu zăcămintele de petrol). Reprezentând mediul capabil să adăpostească viaţa, b. este un *ecosistem supus unor modificări naturale constante care se produc în perioade de timp foarte îndelungate.

BIOSINTEZĂ, s. f. / biosynthèse, s. f. / biosynthesis. [*Gr. **bios** = viață; **synthesis** = acțiunea de a pune laolaltă, com-*

punere, de la ***syn*** *= împreună,* ***thesis*** *= punere și* ***tithenai*** *= a plasa, a pune.*] Sinteză a unei substanțe naturale de către celula vie. Căile sunt deosebite de cele folosite de chimia organică în laborator. *Bioingineria încearcă utilizarea modalităților biosintezei în sintezele organice.

BIOSISTEM, s. n. / biosystème, s. m. / biosystem. [*Gr.* ***bios*** *= viață;* ***systema, -atos*** *= ansamblu, de la* ***syn*** *= împreună,* ***istemai*** *= a așeza.*] Sin.: sistem biologic (v.).

BIOSMOZĂ, s. f. / biosmose, s. f. / biosmosis. [*Gr.* ***bios*** *= viață;* ***osmos*** *= impuls, împingere; -oză.*] Denumire pentru fenomenul de *osmoză care are loc la nivelul membranelor biologice semipermeabile.

BIOSTATISTICĂ, s. f. / biostatistique, s. f. / biostatistics. [*Gr.* ***bios*** *= viață; germ.* ***Statistik*** *(termen creat în sec. XVIII), din lat.* ***collegium statisticum,*** *de la* ***status*** *= stare.*] *Statistica aplicată la studiul și interpretarea structurilor și fenomenelor caracteristice vieții.

BIOSTIMULATOR, adj., s. n. / biostimulant, -e, adj., s. m. / biostimulant. [*Gr.* ***bios*** *= viață; lat.* ***stimulare*** *= a îmboldi, a stimula, de la* ***stimulus*** *= băț ascuțit cu care se îmboldesc vitele.*] (Substanță) care stimulează nespecific vitalitatea unui sistem viu, îi mărește rezistența la factori nocivi sau îi favorizează vindecarea.

BIOTAXIE, s. f. / biotaxie, s. f. / biotaxis. [*Gr.* ***bios*** *= viață;* ***taxis*** *= ordonare, aranjare, de la* ***tattein*** *= a ordona, a aranja.*] Sin.: taxonomie (v.).

BIOTEHNOLOGIE, s. f. / biotechnologie, s. f. / biotechnology. [*Gr.* ***bios*** *= viață;* ***tekhne*** *= artă manuală, meserie;* ***logos*** *= știință.*] Denumire generică pentru tehnologiile în care se utilizează diferite sisteme biologice: organisme întregi, celule izolate (*eucariote sau *procariote) sau componentele moleculare ale acestora. Există b. ancestrale bazate pe fermentație (producerea vinului și a berii, a pâinii sau a derivatelor din lapte). Recent, o serie de tehnici de fermentație au permis fabricarea antibioticelor și a altor metaboliți celulari utilizați în farmacologie sau în alimentație. Acestor b. clasice, după 1980 li s-au adăugat cele de manipulare a materialului genetic, cu numeroase aplicații în știință și în industrie, inclusiv în ameliorarea unor specii de plante sau animale. Ex.: producerea unor proteine sau a *anticorpilor monoclonali.

BIOTERAPIE, s. f. / biothérapie, s. f. / biotherapy. [*Gr.* ***bios*** *= viață;* ***therapeia*** *= tratament, de la* ***therapeuein*** *= a îngriji.*] Metodă de terapie neconvențională (cu numeroase direcții și tendințe) prin care se susține utilizarea exclusivă a substanțelor biologice, îndeosebi fermenți lactici și levuri, sau a unor produse organice (suc gastric, bilă etc.). Practicanții b. se opun terapeuticii științifice, care este considerată agresivă și concentrată exclusiv asupra bolii, susținând necesitatea tratării individului în totalitate, în funcție de temperamentul și comportamentul său.

BIOTERORISM, s. n. / bioterrorisme, s. m. / bioterrorism. Formă de terorism în care se recurge la agenți biologici patogeni care determină boli ca: *variola, *antraxul, *pesta, *botulismul etc. Agenții patogeni pot fi dispersați în atmosferă sau trimiși prin poștă (scrisori contaminate).

BIOTEST, s. n. / biotest, s. m. / biotest. [*Gr.* ***bios*** *= viață; engl.* ***test*** *= examen, probă, din fr. veche* ***test*** *= vas de pământ utilizat de alchimiști, de la lat.* ***testum*** *= capac de lut ars.*] Test care utilizează ca reactiv un sistem viu. Se denumește astfel determinarea cantitativă a unor substanțe biologic active direct în organismul viu. În acest mod au fost dozate și standardizate vitaminele și hormonii. După un b. se stabilesc unități biologice, denumite, de obicei, după numele speciei utilizate (unitate - șoarece, - șobolan, - iepure etc.).

BIOTIC, adj. / biotique, adj. / biotic. Despre o condiție, un factor care permite viața. Ant.: abiotic.

BIOTINĂ, s. f. / biotine, s. f. / biotin. Sin.: vitamină B_8 (v.).

BIOTIP, s. n. / biotype, s. m. / biotype. [*Gr.* ***bios*** *= viață;* ***typos*** *= tip, model, marcă.*] Termen folosit pentru desemnarea unei populații, a unui grup de subiecți care posedă același patrimoniu ereditar homozigot. De regulă, omogenitatea genetică rezultă în urma unor încrucișări *consanguine. Termenul desemnează, de asemenea, un grup de indivizi omogen printr-un anumit număr de caracteristici anatomofuncționale. V. și biotipologie.

BIOTIPARE, s. f. / biotypie, s. f. / biotyping. [*Gr.* ***bios*** *= viață;* ***typos*** *= tip, model, marcă.*] Studiul caracteristicilor biochimice variabile ale unei sușe bacteriene, comparativ cu ale speciei din care face parte. B. servește îndeosebi în studiile epidemiologice.

BIOTIPOLOGIE, s. f. / biotypologie, s. f. / biotypology. [*Gr.* ***bios*** *= viață;* ***typos*** *= tip, model, marcă;* ***logos*** *= știință.*] Știință destinată studiului relațiilor posibile între structura corpului și comportamentul psihologic. Indivizii sunt clasificați pe baza corelării caracteristicilor morfofiziologice care, dacă inițial erau obținute prin *biometrie, în prezent s-au diversificat datorită recursului la date oferite de endocrinologie, neuroștiințe, hematologie, criminologie etc. După o serie de clasificări anterioare, dintre care cea a lui Kretschmer este cea mai cunoscută, Sheldon a descris trei tipuri morfologice principale: *endomorf, *ectomorf și *mezomorf. Fiecărui tip morfologic îi corespunde un ansamblu de trăsături psihologice fundamentale, denumite *viscerotonie, *cerebrotonie și *somatotonie. În realitate, tipurile pure se găsesc rar, majoritatea subiecților având caracteristici compuse din cele trei temperamente. Există cercetări asupra relației între tipurile psihologice și predispoziția la diferite boli.

BIOTONUS, s. n. / biotonus, s. m. / biotonus, biotonicity. [*Gr.* ***bios*** *= viață;* ***tonos*** *= tensiune.*] Raport între asimilație (A) și dezasimilație (D). În mod normal în perioada de creștere, A > D, deci b. este supraunitar. În distrofie și în malnutriție, A:D < 1.

BIOTOP, s. n. / biotope, s. m. / biotope. [*Gr.* ***bios*** *= viață;* ***topos*** *= loc.*] Mediu geografic în care trăiește, în condiții omogene, un grup relativ specific de plante și animale constituind o *biocenoză.

BIOTRANSFORMARE, s. f. / biotransformation, s. f. / biotransformation. [*Gr.* ***bios*** *= viață; lat.* ***transformatio, -onis,*** *de la* ***transformare*** *= a transforma (***trans*** *= peste, dincolo de;* ***formare*** *= a da o formă).*] Modificările suferite de substanțele străine introduse în organism, îndeosebi de medicamente.

BIOVULAR, adj. / biovulaire, adj. / biovular. [*Lat.* ***bis*** *= de două ori; lat. științifică* ***ovulum*** *= ou mic, de la* ***ovum*** *= ou.*] Sin.: dizigot (v.).

BIOXID, s. n. / bioxyde, s. m. / bioxide. [*Lat.* ***bis*** *= de două ori; gr.* ***oxys*** *= acru, oxigen.*] Orice oxid care conține doi atomi de oxigen per moleculă. Chimiștii consideră mai corect termenul sin. dioxid. *B. de carbon* sau anhidrida carbonică este un gaz incolor, inodor, solubil în apă. În stare solidă este util în conservarea și transportul alimentelor. Rol important în fiziologia respiratorie (schimburi respiratorii) și sanguine (menținerea echilibrului acidobazic).

BIOXID DE CARBON / bioxyde de carbon / carbon dioxyde. Sin.: anhidridă carbonică (v. bioxid).

BIPED, adj. / bipède, adj. / biped. [*Lat.* ***bipes, -edis*** *= care are două picioare, de la* ***bis*** *= de două ori,* ***pes, pedis*** *= picior.*] Care posedă două membre inferioare, două picioare.

BIPOLAR, adj. / bipolaire, adj. / bipolar. [*Lat.* ***bis*** *= de două ori;* ***polus*** *= pol.*] 1) Despre o *derivație cu doi electrozi de culegere. 2) Despre un neuron cu două prelungiri. V. neuron bipolar. 3) Cu referire la o *tulburare afectivă în care pot apărea, deopotrivă, episoade maniacale şi depresie.

BIREFRINGENŢĂ, s. f. / biréfringence, s. f. / double refringency. [*Lat.* ***bis*** *= de două ori;* ***refringens****, de la* ***refringere*** *= a răsfrânge.*] Fenomenul de dedublare a unui fascicul de lumină, într-un fascicul ordinar şi altul extraordinar, la refracţia într-un mediu *anizotrop. Fasciculul extraordinar este alcătuit din *lumină polarizată, ale cărei oscilaţii se propagă într-un singur plan. B. se mai numeşte şi dublă refracţie.

BISALBUMINEMIE, s. f. / bisalbuminémie, s. f. / bisalbumin(a)emia. [*Lat.* ***bis*** *= de două ori;* ***albumen, -inis*** *= albuş de ou, de la* ***albus*** *= alb;* ***-ină****; gr.* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Dedublarea albuminelor, pusă în evidenţă la *electroforeza proteinelor serice. B. poate fi consecinţa unei mutaţii genetice congenitale sau induse de *betalactamine administrate în doze mari, ca şi a unui pseudochist pancreatic.

BISEXUALITATE, s. f. / bisexualité, s. f. / bisexuality. [*Lat.* ***bis*** *= de două ori;* ***sexualis*** *= referitor la sex, de la* ***sexus*** *= sex.*] 1) Starea unui organism care prezintă caracteristicile celor două sexe, adică este bisexuat. V. hermafrodit. 2) Întreţinerea de relaţii sexuale cu indivizi din ambele sexe. Pe lângă b. biologică susţinută de F. Fliess, S. Freud a postulat existenţa la om a unei b. psihologice fundamentale, alegerea obiectului sexual definitiv intervenind doar odată cu evoluţia *pubertăţii. Descoperirea *sexului genetic infirmă postulatul freudian.

BISINOZĂ, s. f. / byssinose, byssinosis, s. f. / byssinosis. [*Gr.* ***byssos*** *= bumbac;* ***-oză****.*] Boală pulmonară profesională cronică a aparatului respirator, probabil de natură alergică, determinată de inhalarea pulberilor de bumbac în cursul prelucrării industriale a acestuia.

BISMUT, s. n. / bismuth, s. m. / bismuth. [*Lat. alchimiştilor* ***bisemutum****, din germ.* ***Wismuth****, cuvânt din Erzgebirge (Saxonia), unde acest metal a fost prima oară exploatat.*] Elementul chimic nr. 83, simbol Bi, cu greutatea atomică 208,980 şi densitatea 9,8 g/cm^3. Se găseşte în natură în stare pură, dar îndeosebi sub formă de sulfură (bismutină), de unde este extras. O serie de săruri insolubile de b. sunt utilizate în terapeutică în calitate de gastroprotectoare şi de antiseptice cutanate.

BISTRAT FOSFOLIPIDIC / bicouche phospholipidique / phospholipid bilayer. [*Lat.* ***bis*** *= de două ori;* ***stratum*** *= aşternut, de la* ***sternere*** *= a aşterne; gr.* ***phos, photos*** *= lumină;* ***lipos*** *= grăsime.*] Organizare lamelară a *fosfolipidelor (de tip *cristal lichid), care se dispun (datorită caracterului *amfipatic) cu cozile *hidrofobe ale acizilor graşi către interiorul bistratului, iar cu capetele polare hidrofile spre exteriorul bistratului. B. f. reprezintă structura de bază (matricea) membranelor celulare, iar la nivelul său se află inserate proteinele integrale ale membranei cu funcţii de transport (*canale ionice, proteine transportoare de *difuziune facilitată, *pompe ionice) sau de transmitere a informaţiei la nivel celular (*receptori de membrană). Sin.: dublu strat fosfolipidic. V. şi membrană celulară, mozaic fluid.

BISTURIU, s. n. / bistouri, s. m. / surgery knife, bistoury. [*Fr.* ***bistouri****, din lat.* ***bastoria*** *= băţ.*] Instrument chirurgical destinat practicării inciziilor, având forma unui cuţit de dimensiuni mici, a cărui lamă poate fi fixă, mobilă sau repliabilă în mâner. *B. electric* permite secţionarea ţesuturilor şi coagularea prin cauterizarea capilarelor datorită prezenţei unor curenţi de înaltă frecvenţă şi tensiune mică.

BITAHICARDIE, s. f. / bitachycardie, s. f. / double tachycardia. [*Lat.* ***bis*** *= de două ori; gr.* ***takhys*** *= rapid;* ***kardia*** *= inimă.*] Asocierea unei *tahicardii sau *tahiaritmii auriculare şi a unei *tahicardii ventriculare. Sin.: dublă tahicardie.

BIVALENT, adj., s. m. / bivalent, -e, adj., s. m. / bivalent. [*Lat.* ***bis*** *= de două ori;* ***valens, -ntis*** *= tare, viguros, de la* ***valere*** *= a valora.*] 1) Care are valenţa 2, care se poate combina cu doi atomi de hidrogen. 2) Structură formată din doi *cromozomi omologi împerecheaţi care conţin patru *cromatide, dar numai doi *centromeri. B. se formează în *profaza primei diviziuni a *meiozei şi persistă până la debutul *anafazei.

BIVITELIN, adj. / bivitellin, -e, adj. / bivitelline. [*Lat.* ***bis*** *= de două ori;* ***vitellum*** *= gălbenuş de ou.*] Sin.: dizigot (v.).

BIZOU, s. f. / biseau, s. m. / -. [*Fr.* ***biseau****, din lat.* ***bis*** *= de două ori.*] Vârf al unui *ac de injecţie sau de puncţie, care este secţionat oblic.

BLAST, s. n. / blaste, s. m. / blast. [*Gr.* ***blastos*** *= germen.*] Termen folosit ca sufix, desemnând o celulă tânără, precursoare din liniile sanguine (*mieloblast, *eritroblast, *megacarioblast). Este utilizat şi ca atare (incorect) ca sin. pentru celulele leucemice.

BLASTEM, s. n. / blastème, s. m. / blastema. [*Gr.* ***blastema*** *= mugure.*] Aglomerare de celule mezoblastice nediferenţiate, care dau naştere unui organ sau unei părţi din organism. Ex.: b. unui membru, b. metanefrotic.

BLASTOCEL, s. n. / blastocèle, s. m. / blastoc(o)ele. [*Gr.* ***blastos*** *= germen;* ***koilos*** *= cavitate.*] Cavitatea de segmentaţie a *blastulei.

BLASTOCIST, s. n. / blastocyste, s. m. / blasto-cyst. [*Gr.* ***blastos*** *= germen;* ***kystis*** *= sac, vezică.*] Etapă din dezvoltarea embrionară a mamiferelor care corespunde sfârşitului segmentării oului. În acest stadiu, embrionul are forma unei sfere delimitate de un perete subţire (*trofoblast) şi colonizată la unul din polii săi de un grup de celule (*buton embrionar) care vor forma ulterior diversele părţi ale embrionului. B. este acoperit de o lamă fină superficială (*blastoderm). La om b. se formează relativ rapid, în ziua a şasea de la *ovo-implantaţie. În acest stadiu se pot injecta la şoarece diferite celule embrionare nediferenţiate pentru obţinerea de *himere.

BLASTODERM, s. n. / blastoderme, s. m. / blastoderm. [*Gr.* ***blastos*** *= germen;* ***derma, -atos*** *= piele.*] Membrana primitivă a embrionului.

BLASTOGENEZĂ, s. f. / blastogenèse, s. f. / blastogenesis. [*Gr.* ***blastos*** *= germen;* ***genesis*** *= producere, de la* ***gennan*** *= a produce.*] 1) Primele stadii de dezvoltare ale embrionului, care dau naştere *blastocistului. 2) Reproducerea prin înmugurire.

BLASTOM, s. n. / blastome, s. m. / blastoma. [*Gr.* ***blastos*** *= germen;* ***-oma****.*] 1) *Neoplasm embrionar. 2) Sufix prin care se marchează caracterul embrionar al unui neoplasm. Ex.: *limfoblastom, *nefroblastom.

BLASTOMER, s. n. / blastomère, s. m. / blastomere. [*Gr.* ***blastos*** *= germen;* ***meros*** *= parte.*] Celulă rezultată din segmentarea oului fecundat.

BLASTOMICOZĂ, s. f. / blastomycose, s. f. / blastomycosis. [*Gr.* ***blastos*** *= germen;* ***mykes, myketos*** *= ciupercă;* ***-oză****.*] Termen generic pentru micozele determinate de ciuperci din genul *blastomyces*, de origine tropicală. Formele cele mai frecvente sunt: 1) *B. cheloidiană*, sin. boală Jorge Lôbo (v.). 2) *B. nord-americană*, cu poartă de intrare pulmonară, sin. boală Gilchrist (v.) 3) *B. sud-americană*, caracterizată prin ulceraţii ale pielii şi ale mucoaselor labiale, cu afectare ganglionară, iar în forma generalizată, cu extindere la întreg tractusul digestiv; sin.: boală Lutz-Splendore-Almeida, paracoccidioidoză.

BLASTOMYCES / Blastomyces / Blastomyces. [*Gr.* ***blastos*** *= germen;* ***mykes, myketos*** *= ciupercă.*] Gen de ciuperci microscopice aparţinând clasei *Adelomycetes*. Speciile *B. der-*

matitidis şi *B. brasiliensis* determină *blastomicozele nord- şi sud-americane.

BLASTOZĂ, s. f. / blastose, s. f. / blastosis. [*Gr. **blastos** = germen; -oză.*] 1) Prezenţa, în sânge sau în organele hematopoietice de celule tinere (*blaste sau celule blastice) sau transformate malign. V. blast. 2) Boală caracterizată prin prezenţa acestor celule. De ex.: eritroblastoză.

BLASTULĂ, s. f. / blastula, s. f. / blastula. [*Gr. **blastos** = germen; -ulă.*] Stadiu de dezvoltare embrionară care se situează între *morulă şi *gastrulă. B. se caracterizează prin formarea unui *blastocel.

BLEFARITĂ, s. f. / blépharite, s. f. / blepharitis. [*Gr. **blepharon** = pleoapă; -ită.*] Inflamaţie acută sau cronică a marginii pleoapelor. Se deosebesc mai multe tipuri, în funcţie de localizare (b. angulară, b. ciliară sau marginală) şi de aspectele anatomopatologice (b. neulcerativă sau seboreică, b. scuamoasă, b. scuamoasă-seboreică, b. ulceroasă, formă a b. marginale).

BLEFAROCHALASIS, s. n. / blépharochalasis, s. m. / blepharochalasis. [*Gr. **blepharon** = pleoapă; **khalasis** = relaxare.*] Relaxare a ţesutului subcutanat al pleoapei superioare: pielea devine subţire, flască şi ridată, luând o tentă roşiatică. Afecţiunea poate fi ereditară.

BLEFAROCONJUNCTIVITĂ, s. f. / blépharo-conjonctivite, s. f. / blepharo-conjunctivitis. [*Gr. **blepharon** = pleoapă; lat. **coniunctivus** = care leagă, care uneşte, de la **coniungere** = a lega împreună, a uni (**cum** = cu; **iungere** = a înjuga); **-ită**.*] Inflamaţia concomitentă a pleoapelor şi a *conjunctivei.

BLEFAROFIMOZĂ, s. f. / blépharophimosis, s. m. / blepharophimosis. [*Gr. **blepharon** = pleoapă; **phimosis** = strâmtare, îngustare, de la **phimoun** = a strânge cu putere.*] Retracţie mai mult sau mai puţin marcată a fantei palpebrale, determinată de o cicatrice sau în raport cu îmbătrânirea.

BLEFAROPLAST, s. n. / blépharoplaste, s. m. / blepharoplast. [*Gr. **blepharon** = pleoapă; **plastos** = modelat, de la **plassein** = a forma, a modela.*] Sin.: corpuscul bazal (v.).

BLEFAROPLASTIE, s. f. / blépharoplastie, s. f. / blepharoplasty. [*Gr. **blepharon** = pleoapă; **plastos** = modelat, de la **plassein** = a forma, a modela.*] Operaţie realizată în scopul corectării malformaţiilor sau a pierderilor de substanţă de la nivelul unei pleoape. Sin.: tarsoplastie (def. 2).

BLEFAROPTOZĂ, s. f. / blépharoptose, s. f. / blepharoptosis. [*Gr. **blepharon** = pleoapă; **ptosis** = cădere.*] Căderea (coborârea) pleoapei superioare, determinată de paralizia muşchiului ridicător al pleoapei superioare. Survine în leziunile nervului oculomotor comun. Sin.: ptoză palpebrală.

BLEFARORAFIE, s. f. / blépharorraphie, s. f. / blepharorrhaphy. [*Gr. **blepharon** = pleoapă; **rhaphe** = sutură.*] Sutură a pleoapelor în scopul îngustării fantei palpebrale.

BLEFAROSPASM, s. n. / blépharospasme, s. m. / blepharospasm, blepharoclonus. [*Gr. **blepharon** = pleoapă; **spasmos** = contracţie.*] Contracţie musculară anormală, cu caracter *tonic sau *clonic, involuntară, de durată foarte variabilă a muşchiului orbicular al pleoapelor. B. poate fi în relaţie cu o iritaţie oculară sau cu o leziune centrală, îndeosebi mezencefalică (b. postencefalitic). De asemenea, b. poate constitui primul semn al unui *hemispasm facial.

BLEFAROTIC, s. n. / blépharotic, s. m. / blepharon tic. [*Gr. **blepharon** = pleoapă; fr. **tic**, origine onomatopeică.*] *Tic convulsiv al pleoapelor. B. poate fi izolat, bilateral şi simetric, însoţit de mişcări ale globului ocular sau de alte ticuri.

BLENORAGIE, s. f. / blennorragie, s. f. / gonococcal urethritis, gonorrh(o)ea. [*Gr. **blennos** = mucus; **rhegnynai** = a ţâşni, a izbucni.*] Infecţie care se transmite în timpul raporturilor sexuale şi care este cauzată de *gonococ (*Neisseria gonorrheae*). B. se manifestă la bărbat prin *uretrită, iar la femeie prin *vaginită, *cervicită şi *metrită, însoţite de o scurgere purulentă. Netratată, b. poate deveni cronică sau, pe termen lung, se poate complica cu afectarea diverselor viscere, ca o consecinţă a difuziunii gonococului în întreg organismul. Sin.: gonoree, uretrită gonococică.

BLESTEMUL ONDINEI / malédiction d'Ondine / Ondine's curse. [*Ondine, nimfă care, pentru a-şi pedepsi soţul muritor, i-a luat posibilitatea de a respira automat, astfel încât acesta a murit când a adormit.*] Sin.: sindrom Ondine (v.).

BLINDAJ, s. n. / blindage, s. m. / schield. [*Fr. **blindage**, din germ. **blenden** = a orbi.*] Dispozitiv de protecţie alcătuit din materiale absorbante ale radiaţiilor, destinat să reducă doza emisă de un generator de radiaţii X sau de o sursă radioactivă până la doza permisă.

BLOC, s. n. / bloc, s. m. / block. [*Fr. **bloc**, din olandeză **bloc** = trunchi de copac tăiat.*] 1) Obstrucţie sau întrerupere a circulaţiei într-un vas. 2) Întreruperea conductibilităţii neuromusculare. 3) Termen generic pentru anestezia regională. 4) Fragment de ţesut inclus în celoidină sau parafină în vederea obţinerii de secţiuni pentru examenul histologic. 5) Masă de material în stomatologie.

BLOC ALVEOLOCAPILAR / bloc alvéolocapillaire / alveolar capillary block. Tulburare a difuziunii gazelor respiratorii prin membrana alveolocapilară. B. a. nu afectează semnificativ homeostazia gazelor respiratorii ca mecanism izolat, ci în asociere cu o tulburare ventilatorie sau a raportului ventilaţie/perfuzie.

BLOC ATRIOVENTRICULAR / bloc auriculoventriculaire / atrioventricular block. Întârziere sau oprire a propagării influxului electric între atriu şi fasciculul His, cu caracter intermitent sau permanent. Se disting trei grade, primele două fiind b. a. incomplete: 1) *B. a. gr. I*, cu alungirea segmentului PR peste 0,20 s. 2) *B. a. gr. II*, în care unele impulsuri atriale nu sunt conduse la ventricule, ca urmare, unele unde P nu sunt urmate de complexe QRS. Electrocardiografic se disting patru tipuri de b. a. gr. II: tip I (Möbitz I) cu perioade Luciani-Wenckebach, adică o alungire progresivă a segmentului PR, până când unda P nu mai este urmată de complexul QRS, iar în continuare ciclul se reia; tip II (Möbitz II) cu segmentul PR alungit constant, doar intermitent (nesistematizat) o undă P nefiind urmată de un complex QRS; tip III (Möbitz III) cu o relaţie fixă 2:1, adică o undă P urmată de un complex QRS, iar următoarea, neurmată de complex QRS (conducere întreruptă); tip IV, avansat, în care 2, 3 sau 4 unde P nu sunt urmate de complexe QRS, după care o undă P este urmată de complex QRS; blocajul poate fi fix de 3:1, 4:1 sau neregulat. 3) *B. a. gr. III* este denumit şi b. a. complet, deoarece transmiterea de la nivelul atriilor spre ventricule este întreruptă total. Electrocardiografic se constată disociere atrioventriculară prin bloc, adică cele două activităţi bioelectrice ale atriilor şi ventriculelor se desfăşoară independent, dar simultan, fără să se influenţeze reciproc. Succesiunea undelor P atestă persistenţa automatismului sinusal. Ritmul ventricular depinde de centrul de automatism: 50 bătăi/min dacă acesta este situat deasupra fasciculului His, 30 bătăi/min (puls lent) când se află sub bifurcaţia fasciculului His. Abrev.: BAV.

BLOC CARDIAC / bloc cardiaque / heart block. Încetinirea (b. incomplet) sau întreruperea (b. complet) propagării potenţialelor electrice ale inimii. Tulburările de conducere pot fi localizate: 1) la joncţiunea sinoatrială (v. bloc sinoatrial); 2) între cele două atrii (b. interatrial prin leziuni ale fasciculului Bachmann); 3) între atrii şi ventricule (v. bloc atrioventricular); 4) la nivelul ramurii drepte sau stângi a fasciculului His (v.

bloc de ramură); 5) la nivelul ţesutului Purkinje, b. de arborizaţie, b. reticular sau b. purkinjian; 6) la nivelul peretelui miocardic, b. parietal. Distingerea b. purkinjian de b. parietal este, în realitate, dificilă şi vagă.

BLOC FASCICULAR / bloc fasciculaire / fascicular bundle branch block. Întreruperea conducerii intraventriculare la nivelul unuia dintre cele două fascicule (anterior sau posterior) ale ramurii stângi a fasciculului His sau la nivelul ramurii drepte a aceluiaşi fascicul. Blocarea unui fascicul modifică profund axa electrică a inimii, fiecare b. având caracteristici proprii electrocardiografice. Un b. trifascicular complet se traduce prin *b. atrioventricular complet.

BLOC FUNCŢIONAL / bloc fonctionnel / functional bundle branch block. Tulburare de conducere care nu se află în relaţie cu afectarea organică a căilor de conducere, dar apare, la un anumit nivel al sistemului excitoconductor, când frecvenţa influxurilor este prea mare.

BLOC MIASTENIC / bloc myasthénique / Jolly's myasthenic reaction. Sin.: reacţie miastenică (v.).

BLOC NEUROMUSCULAR / bloc neuromusculaire / neuromuscular block. Blocajul transmisiei influxului nervos la nivelul joncţiunii neuromusculare. Se disting: b. n. prin *depolarizare insuficientă, datorită reducerii cantităţii de *acetilcolină la nivelul plăcii motorii, şi b. n. prin depolarizare ireversibilă, din cauza unei acţiuni insuficiente a *colinesterazei.

BLOC OPERATOR / bloc opératoire / operating theaters. Ansamblul de săli, materiale şi aparatură necesare intervenţiilor într-un centru chirurgical.

BLOC DE RAMURĂ / bloc de branche / bundle branch block. Denumire generică pentru tulburările de conducere intraventriculară localizate la nivelul fasciculului His, fie pe ramura dreaptă, fie pe trunchiul comun al ramurii stângi, rezultând b. de ramură dreaptă, respectiv b. de ramură stângă. B. r. poate fi complet, major (durata complexului QRS peste 0,12 s) sau incomplet, minor (cu durata complexului QRS sub 0,12 s). De asemenea, b. r. poate fi intermitent, tranzitoriu sau permanent. V. şi hemibloc.

BLOC SINOATRIAL / bloc sino-auriculaire / sinoatrial block. Tulburare a conducerii impulsului bioelectric la nivelul nodului sinoatrial. Se disting trei grade, care prezintă rareori manifestări clinice, dificil de diagnosticat electrocardiografic, ci doar prin măsurarea potenţialelor celulelor sinusale şi ale celor atriale.

BLOC VERTEBRAL / bloc vertébral / intervertebral synostosis. Fuziune congenitală sau dobândită a două sau mai multe vertebre. Poate fi parţială sau totală şi determină frecvent o modificare a curburilor normale ale coloanei vertebrale şi o atitudine vicioasă.

BLOCAJ, s. n. / blocage, s. m. / blockage. [*Fr. **blocage**, din olandeză **bloc** = trunchi de copac tăiat.*] Termen care defineşte încetarea bruscă a funcţiei unui organ. V. în continuare.

BLOCAJ ARTICULAR / blocage articulaire / blocking of a joint. Imobilizare brutală, dureroasă, temporară, dar recidivantă a unei articulaţii. B. a. este provocat îndeosebi de prezenţa unui corp străin intra-articular (*artrofit) sau de lezarea unui menisc, în particular în cazul genunchiului.

BLOCAJ GANGLIONAR / blocage ganglionnaire / sympathetic block. Întrerupere farmacologică a influxului nervos la nivelul sinapselor unui ganglion simpatic cu ajutorul medicamentelor *ganglioplegice.

BLOCAJ MENINGIAN / blocage méningé / spinal block. Constituirea unui baraj în unul sau mai multe puncte ale spaţiului subarahnoidian, ependimar sau ventricular, cu izolarea prin *cloazonare a anumitor părţi ale acestui spaţiu. B. m. poate fi consecinţa unor aderenţe postmeningită sau a unei compresiuni de origine tumorală. Pe lângă oprirea circulaţiei LCR, b. m. poate împiedica difuzia unor medicamente, care trebuie injectate în acest caz direct în focarele infecţioase închistate. Sin. parţial: blocaj spinal.

BLOCAJ METABOLIC / blocage métabolique / metabolic block, metabolic blockade. Blocarea căilor de biosinteză din cauza unor deficienţe enzimatice genetice sau ca o consecinţă a inhibării unor enzime prin acţiunea medicamentelor sau a altor substanţe.

BLOCAJ RENAL / blocage rénal / renal blockade. Uropatie obstructivă cu implicarea sistemului genitourinar distal, prin blocarea unor *nefroni izolaţi sau a unor grupuri de nefroni, având drept consecinţă *oliguria sau *anuria.

BLOCAJ SPINAL / blocage méningé / spinal block. 1) Sin.: blocaj meningian (v.). 2) Consecinţă a unei *anestezii peridurale.

BLOCAJ VENTRICULAR / blocage ventriculaire / ventricular block. Tip de *b. meningian care este determinat de obstrucţia fluxului de LCR printr-un obstacol situat în afara sistemului ventricular, la nivelul spaţiilor subarahnoidiene periferice spinale. B. v. provoacă *hidrocefalie obstructivă cu *hipertensiune intracraniană.

α-BLOCANT. Var. pentru alfablocant (v.).

BLOCANTE DE CANALE CALCICE / bloqueurs des canaux calciques / calcium channel blockers. Grup de substanţe organice care acţionează prin blocarea influxului de calciu în celulele musculare netede sau striate în cursul *depolarizării, diminuând astfel amplitudinea contracţiei acestora. Efectele se exercită asupra miocardului, vaselor periferice şi arterelor coronare. Ca urmare, b. de c. c. provoacă îndeosebi scăderea presiunii arteriale, tahicardie reflexă, creşterea debitului cardiac şi coronarian cu creşterea concentraţiei în oxigen şi ameliorarea performanţelor miocardice. Unele b. de c. c. blochează conducerea excitaţiei în nodul Aschoff-Tawara, având ca efect reducerea crizelor de *tahicardie paroxistică. B. de c. c. sunt prescrise, *per os* sau intravenos, îndeosebi în angina pectorală şi în insuficienţa cardiacă. Sin.: antagonişti de calciu, inhibitori de calciu. V. şi canal de calciu.

BLOTTING / blotting / blotting. [*Engl. **blot** = pată; **blotting-paper** = sugativă.*] Angl. care desemnează transferul de macromolecule (acizi nucleici sau proteine) dintr-un gel pe o membrană, unde acestea se fixează. V. Western blot, Northern blot şi Southern blot.

BOALĂ, s. f. / maladie, s. f. / disease. [*Sl. veche **bolî** = durere, de unde **boliezn** = boală.*] 1) În limbaj curent, orice alterare a stării de *sănătate, tradusă de obicei subiectiv prin senzaţii anormale (în esenţă dezagreabile, dureroase sau neliniştitoare). 2) B. este un ansamblu de fenomene anormale care diferă de norma caracteristică a speciei şi care, ca urmare, situează organismele afectate într-o situaţie biologică nefastă. În medicina ştiinţifică: ansamblul de fenomene anormale, fizice sau psihice, provocate la un subiect de către una sau mai multe cauze endogene sau exogene (în general, dar nu necesar, cunoscute) care pot fi însoţite de modificări denumite patologice (funcţionale, biochimice sau morfologice). Rezultă o serie de manifestări obiective, denumite *semne, şi o serie de manifestări subiective, denumite *simptome, ale căror caractere relevă atât natura bolii, cât şi reacţiile proprii bolnavului. Nu există încă o distincţie semantică clară şi universal admisă între b. şi o serie de termeni, adesea utilizaţi ca sinonimi nu întrutotul corect: afecţiune, entitate morbidă, *sindrom. Principala dificultate constă în stabilirea distincţiei între b. şi sindrom. Se invocă două criterii: a) pentru majoritatea autorilor, b. are totdeauna o cauză bine definită, în timp ce sindromul nu ar fi decât un ansamblu de semne şi simptome, consecinţa unor cauze diverse; b) al doilea criteriu este etiologic: o b. are cauza totdeauna cunoscută, entităţile cu etiologie neelucidată fiind considerate sindroame. *În prezent există tendinţa să se considere ca sindrom orice entitate morbidă postulată, dar încă nedemonstrată, ale cărei caracteristici şi cauze nu sunt clar definite. Se rezervă numele de b. entităţilor având o etiologie bine cunoscută.* Această distincţie nu este totdeauna respectată şi, de aceea, confuzia b. - sindrom este încă foarte prezentă în literatura medicală. O definire recentă a b., aparţinând lui G. E. Palade, laureat al premiului Nobel, va avea cu siguranţă o mare acoperire în viitor: „Bolile sunt în fond rezultatul unor malfuncţii celulare cumulate" (1982). *Observaţii*: Etimologia termenilor boală şi bolnav în diferite limbi europene sugerează, de obicei, mai mult sentimente subiective decât o apreciere obiectivă. Ex.: în engl. termenul *disease*, provine din *disease* = a fi într-o stare rea, iar *ilness* este derivat din *ill* = rău; în fr. *maladie* este derivat din *male habitus* care semnifică *într-o stare rea*; în rusă *boliezn* este derivat din *bolî* = *durere*, în slava veche; în daneză *syg* = boală, semnifică de fapt *contrariat* sau *întristat*. După cum, *patologie* provine din gr. *pathos* = suferinţă, iar *pacient* din lat. *patiens* = persoană care suferă. Doar termenul german *Krank* = *boală* este mai apropiat de o viziune obiectivă, deoarece el semnifică la origine curbat sau pliat, sugerând că scopul medicinei este redresarea pacientului. V. normal şi normalitate.

Boli cu denumire comună

BOALA SINOSTOZELOR MULTIPLE / maladie des synostoses multiples / multiple hereditary synostoses. Malformaţie scheletică ereditară cu transmitere autozomal dominantă, caracterizată prin multiple suduri osoase ce afectează articulaţiile interfalangiene ale *carpului şi *tarsului, uneori cele ale coatelor şi ale oscioarelor urechii medii (v. ureche medie). V. şi sinostoză radio-cubitală familială.

- **BOALĂ PRIN ABERAŢIE CROMOZOMIALĂ / maladie par aberration chromosomique / chromosomal aberration disease.** B. congenitală determinată de o anomalie a numărului sau a structurii (*deleţie, *duplicaţie, *inversiune sau *translocaţie) cromozomilor somatici (aberaţie autozomică) sau sexuali (aberaţie gonozomică). Anomalia se produce în timpul meiozei şi poate conduce fie la un exces de material cromozomial, anumiţi gameţi conţinând un cromozom în dublu, fie la o pierdere de material (monosomie, deleţia unui braţ cromozomial). B. prin a. c. nu este transmisibilă decât în anumite cazuri particulare de *translocaţie. V. aberaţie cromozomială, cariotip, sex nuclear, trisomie, monosomie, disgonozomie, poligonozomie, deleţie şi translocaţie.
- **B. ACOPERIŞULUI DE STUF / m. du toit de roseau / thatched roof d.** Pneumonie prin mecanism de sensibilizare alergică dată de *Saccharomonas viridis*, microorganism provenit de pe frunze şi ierburi uscate.
- **B. AERULUI CONDIŢIONAT / m. de l'air conditionné / air conditioning d.** B. cu caracter alergic ce poate apărea la persoanele care lucrează (locuiesc) în spaţii cu aer condiţionat. Simptomele sunt variate: rinită, conjunctivită, migrenă, bronşită cronică şi stare de astenie cronică. Alergenele implicate pot fi îndeosebi spori ai diferitelor ciuperci microscopice.
- **B. AGLUTININELOR LA RECE / m. des agglutinines froides / cold agglutinin d.** B. determinată de prezenţa anticorpilor circulanţi (de obicei IgM) care pot aglutina hematii, în special la temperaturi sub 37°C. Aglutininele la rece sunt direcţionate împotriva a trei tipuri de antigeni polizaharidici eritrocitari: *I* (de pe hematiile mature), *i* (de pe hematiile fetale şi ale copilului) şi *Pr* (proteazosensibili). Manifestările b. sunt: hemoliză intravasculară la nivelul extremităţilor expuse la frig, anemie hemolitică prin fixarea complementului. B. are două tipuri majore: b. a. la r. cronică a bătrânilor şi b. a. la r. postinfecţioasă (consecutivă infecţiei cu **Mycoplasma pneumoniae* sau *mononucleozei infecţioase).
- **B. ALERGICĂ / m. allergique / allergic d.** V. alergic şi alergie.
- **B. AMNIOTICĂ / m. amniotique / amniotic d.** Cadru nosologic discutabil din care fac parte manifestări ale *ectrodermiei, necrozei fetale de origine vasculară (amputaţii congenitale sau *peromelie) şi bride fetoamniotice ce însoţesc *disrafii ale nevraxului şi ale feţei.
- **B. CU ANTICORPI ANTIMEMBRANĂ BAZALĂ GLOMERULARĂ / m. aux anticorps anti-membrane basale glomérulaire / antiglomerular basement membrane (anti-GBM) antibody d.** *Glomerulonefrită rapid progresivă cu formare de semilune, caracterizată prin prezenţa anticorpilor circulanţi (IgG) antimembrană bazală glomerulară şi depozite liniare de imunoglobuline şi complement dispuse pe membrana bazală (determinând necroză glomerulară severă în 50 % din cazuri). Asociată cu o pneumopatie interstiţială, b. ia numele de *sindrom Goodpasture. Sin.: boală Goodpasture.
- **B. AUTOALERGICĂ / m. autoallergique / autoallergic d.** V. boală autoimună.
- **B. PRIN AUTOANTICORPI / m. par autoanticorps / autoimmune d.** Sin.: boală autoimună (v.).
- **B. AUTOIMUNĂ / m. autoimmune / autoimmune d.** B. în care se produce o imunizare împotriva constituenţilor propriului organism al bolnavului. Ca urmare, se produce atacul şi distrugerea celulelor de către propriul sistem imunitar. Acest termen este de preferat celui utilizat mult mai frecvent, de *b. prin autoanticorpi*, deoarece cuprinde şi situaţiile în care b. există chiar în absenţa anticorpilor circulanţi. În raport cu denumirea de *b. autoalergică*, termenul prezintă avantajul de a nu introduce obligatoriu în modul de acţiune o cauză alergică, orice b. autoalergică fiind şi autoimună, dar situaţia inversă nefiind obligatoriu adevărată. Ex. de b. a.: *diabetul juvenil (atacul celulelor producătoare de insulină), *boala Basedow-Graves (atacul receptorilor pentru TSH), *miastenia (atacul receptorilor pentru acetilcolină), *scleroza în plăci (atacul tecii de mielină).
- **B. BERIBERI / béribéri / beriberi.** [*Beri = cuvânt din Sri-Lanka (dialectul cingalez), care înseamnă slăbiciune; repetarea cuvântului accentuează sensul - slăbiciune extremă.*] Afecţiune determinată de carenţa cronică în *vitamină B_1, în relaţie cu unele obiceiuri alimentare (alimentaţie bazată pe un consum de alimente sterilizate prin căldură, care distruge vitamina B_1, sau doar de orez decorticat, învelişul bobului de orez conţinând tiamine). A fost observată în Extremul Orient. Se manifestă în două forme: *b. atrofic* sau *paralitic* (nevrită a nervilor periferici) şi *b. hidropic* sau *cirsoid* (tulburări cardiace, edeme ale membrelor inferioare, transsudat la nivelul seroaselor). Sin.: beriberi.
- **B. BRONŞIECTAZIANTĂ / m. bronchiectasiante / bronchiectasis.** Sin.: bronşiectazie (v.).
- **B. BRONZATĂ / m. bronzée / bronzed d.** Sin.: boală Addison (v.).
- **B. BULOASĂ A UTILIZATORILOR DE DROGURI INTRAVENOASE / m. d'utilisateurs des drogues intraveineux / d. of intravenous drug users.** Complicaţie neinfecţioasă a injectării de droguri, care afectează zonele periferice ale lobilor pulmonari superiori şi care este probabil consecinţa injectării de particule materiale ce impurifică drogul.
- **B. CARDIACĂ ISCHEMICĂ / m. cardiaque ischemique / ischemic cardiac d.** Abrev.: BCI. Sin.: cardiopatie ischemică (v.).
- **B. CARENŢIALĂ / m. par carence / deficiency d.** V. carenţă.

▪ **B. CELIACĂ / m. coeliaque / c(o)eliac d.** B. a sugarului şi copilului mic caracterizată clinic prin denutriţie progresivă, contrastând cu creşterea considerabilă a volumului abdomenului, oprire a creşterii, rahitism, osteomalacie, dispepsie cu materii fecale voluminoase şi grăsoase, deci diaree cu steatoree. Anatomopatologic se poate constata atrofia vilozităţilor intestinale. Evoluţia este cronică, în pusee. Etiologie incertă. Uneori se constată o *fibroză chistică a pancreasului şi intoleranţă la *gluten. Sin.: boală Gee, boală Herter, boală Thaysen, infantilism celiac, infantilism intestinal, nanism intestinal, *sprue nostras*, enteropatie glutenică.

▪ **B. DE CHESON / m. de caisson / caisson d.** Ansamblu de tulburări observate la scafandri, după trecerea bruscă de la presiune crescută la presiunea atmosferică, constând în formarea de bule de azot în sânge şi în ţesuturi.

▪ **B. CHISTICĂ A FICATULUI / m. kystique du foie / cystic d. of liver.** Afecţiune caracterizată prin prezenţa de numeroase chisturi în interiorul ficatului, cu dimensiuni variate şi care conţin un lichid albuminos. Adesea se asociază cu leziuni analoge în rinichi şi pancreas. Sin.: boală polichistică a ficatului.

▪ **B. CHISTICĂ A MAMELEI / m. kystique de la mamelle / cystic d. of breast.** Multitudine de mici chisturi în ţesutul glandular mamar; apar îndeosebi înaintea menopauzei. Este considerată de unii autori un proces inflamator de cauze diverse (infecţie cronică, tulburare hormonală), iar de alţii ca o formă de cancer. Sin.: boală Reclus (def. 1), boală Bloodgood, boală polichistică a sânilor, fibroadenomatoză chistică a sânilor etc.

▪ **B. CHISTICĂ A PLĂMÂNULUI / m. kystique du poumon / cystic d. of lung.** Afecţiune ce sugerează radiologic aspectul de plămân polichistic congenital (cel mai adesea cu bronşiectazii *moniliforme sau ampulare), ori al unei fibroze într-un stadiu avansat. Sin.: boală polichistică a plămânului.

▪ **B. CICLICĂ / m. cyclique / cyclic d.** Afecţiune cutanată, probabil de origine streptococică, caracterizată prin trei tipuri de leziuni: zone eritematoedematoase, vezicule sau bule de *dishidroză şi *parakeratoză generalizată. Sin.: boală ciclică trisimptomatică.

▪ **B. CICLICĂ TRISIMPTOMATICĂ / m. cyclique trisymptomatique / Milian d.** Sin.: boală ciclică (v.).

▪ **B. A CINCEA / cinquième m. / fifth d.** Eritem infecţios denumit astfel deoarece reprezintă a cincea cauză, ca frecvenţă, între formele de eritem ale copilului de vârstă şcolară, dar poate apărea şi la alte vârste. B. este determinată de un *parvovirus (B-19), transmis pe cale respiratorie şi are contagiozitate moderată şi evoluţie în general benignă. Formele cu transmitere materno-fetală pot însă determina *hidrops fetal. Clinic, se manifestă prin febră, cefalee, prurit, afectarea stării generale şi eritem, care apare după a zecea zi de evoluţie şi este iniţial cu localizare facială („în aripi de fluture"), iar ulterior se extinde pe torace şi membre, unde suprafaţa afectată de exantem are un contur festonat. Sin.: eritem infecţios acut, megaleritem epidemic.

▪ **B. DE COLAGEN / m. du collagène / collagen d.** Sin.: colagenoză (v.).

▪ **B. COLULUI VEZICAL / m. du col vésical / bladder neck obstruction.** Afecţiune caracterizată prin *disurie asemănătoare celei provocate de adenomul prostatic, din cauza unor modificări ale colului vezical, fără leziuni aparente sau leziuni medulare. B. c. v. se caracterizează la adult prin hipertrofia musculaturii netede a colului vezical. La copil, substratul anatomopatologic al b. c. v. este discutabil, leziunea primordială fiind fibroscleroza mucoasei şi a submucoasei pericervicale. Sin.: boală Marion.

▪ **B. COMPLEXELOR IMUNE / m. des complexes immuns / immune complex d.** Grup de b. a căror patogenie implică reacţia antigen-anticorp, cu formarea de *complexe imune şi depunerea lor, cu activarea *complementului şi alterarea pereţilor micilor vase, în relaţie cu o reacţie de hipersensibilitate semitardivă (de tip 3). Simptomatologia acestor b. depinde de localizarea depozitelor vasculare (sau de generalizarea lor): cutanată (angeita alergică) sau viscerală (cum ar fi glomerulonefrita acută şi cronică, *poliartrita reumatoidă, *sindromul Dressler, purpura trombocitopenică idiopatică, fibroza pulmonară interstiţială difuză, *b. serului, *fenomenul Arthus, la ultimele trei prezenţa complexelor imune fiind certă). Unele din aceste entităţi sunt *b. autoimune. V. şi complex imun.

▪ **B. PRIN COMPLEXE ANTIGEN-ANTICORP / m. par complexes antigène-anticorps / immune complex d.** Sin.: boala complexelor imune (v.).

▪ **B. CONGENITALĂ / m. congénitale / congenital d.** B. cu care copilul se naşte. B. c. poate fi *ereditară sau netransmisă ereditar, ci dobândită în primele trei luni de viaţă intrauterină. V. şi embriopatie.

B. CONGENITALĂ A EPIFIZELOR PUNCTATE / condrodysplasie ponctuée / stippled epiphysis d. Sin.: condrodisplazie punctată (v.).

▪ **B. CONSERVELOR / m. des conserves / bottled food d.** Ansamblu de manifestări morbide traducând carenţe vitaminice (îndeosebi vitaminele B şi C) date de o alimentaţie exclusivă din conserve. În consecinţă, se produc leziuni cutaneomucoase (edeme, peteşii, echimoze, hemoragii), asociate cu astenie intensă şi cu evoluţie spre caşexie.

▪ **B. CONTAGIOASĂ / m. contagieuse / contagious d.** Orice b. infecţioasă care poate fi transmisă de la o persoană la alta, fie prin contact direct (contagiune directă), fie prin intermediul unei alte persoane, a unui obiect sau a unei substanţe contaminate de subiectul infectat (contagiune indirectă). În prezent se utilizează ca sin. boală transmisibilă (v.).

▪ **B. COPIILOR ROŞII / m. des enfants rouges / red boys d.** Denumire datorată coloraţiei particulare a părului copiilor atinşi de această afecţiune. Sin.: kwashiorkor (v.).

▪ **B. CORPILOR LEWY DIFUZI / m. des corps Lewy diffus / diffuse Lewy bodies d.** [*Frederic H. Lewy (Lewey), neurolog german stabilit în Statele Unite, 1885-1950.*] Demenţă progresivă sau psihoză, cu episoade confuzionale, agitaţie, halucinaţii, iluzii, semne de *parkinsonism, mişcări involuntare, tetrapareză în flexie, hipotensiune ortostatică, dar fără tremor. *Corpii Lewy sunt localizaţi în trunchiul cerebral, regiunea bazală anterioară a creierului, în nucleele din hipotalamus şi în neocortex. Sin.: boală Lewy.

▪ **B. CORSETULUI / m. du corset / corset d.** Deformare a ficatului observată odinioară ca urmare a constricţiei exercitate de corset: alungirea toracelui determină apariţia pe suprafaţa ficatului a unor depresiuni corespunzând coastelor.

▪ **B. CRONICĂ DE ALTITUDINE / m. chronique d'altitude / altitude d., chronic form of mountain d.** *Policitemie secundară, consecutivă expunerii îndelungate (ani) la presiunea atmosferică scăzută întâlnită la altitudini mari, asociată cu cianoză de efort, acuitate mentală alterată, fatigabilitate şi cefalee (în *tipul eritremic*) sau dispnee, bronşită, laringită şi cianoză (în *tipul emfizematos*). Sin.: boală Monge (forma cronică), soroche.

▪ **B. CU DECLARARE OBLIGATORIE / m. à déclaration obligatoire / notifiable d., reportable d.** B., de regulă transmisibilă, a cărei declarare este obligatorie. Lista unor astfel de boli prezintă o serie de diferenţe de la o ţară la alta. La noi în ţară aceste boli sunt cuprinse în două liste: A) *Lista b. transmisibile cu declarare obligatorie (pe fişe)* în care sunt cuprinse: amoebiaza (amibiaza), antraxul, botulismul, bruceloza, difteria, febra Q, febra tifoidă, febrele paratifoide A, B, C, hepatitele virale (A, B şi nedeterminate), holera, leptospirozele, malaria, meningita cerebrospinală epidemică, poliomielita şi alte neuroviroze paralizante, rabia, scarlatina, tetanosul, tifosul exantematic, complicaţiile postvaccinale, infecţia HIV (indiferent de stadiu). B) *Lista b. transmisibile cu declarare numerică*, împărţită în trei subgrupe: cu raportare numerică lunară, cu raportare numerică trimestrială şi cu raportare numerică anuală.

- **B. DEGENERATIVĂ A ARTICULAŢIILOR / m. dégénérative des articulations / degenerative joint d.** Sin.: osteoartrită (v.).
- **B. DEMIELINIZANTĂ / m. démyélinisante / demyelinating d.** Termen generic pentru un grup de b. de cauză necunoscută, în care se produce o reducere progresivă a mielinei în sistemul nervos central. Ex. tipic: *scleroza multiplă.
- **B. DEPOZITELOR DENSE / m. des dépôts denses / dense deposits d.** *Glomerulonefrită membranoproliferativă de tip II, în care *lamina densa* a membranei bazale glomerulare are aspect *electronodens, iar pe membrană există cantităţi mici de IgM şi C3. Clinic, b. se manifestă ca un *sindrom nefrotic.
- **B. DISTROFICĂ ADIPOZOGENITALĂ / m. dystrophique adiposogénitale / adiposogenital dystrophic d.** Obezitate asociată cu întârziere în dezvoltarea genitală, apărută la pubertate. Se deosebeşte de *sindromul adipozogenital prin originea sa, care este în relaţie doar cu alimentaţia; poate prezenta caracter familial.
- **B. DOBÂNDITĂ / m. acquise / acquired d.** Boală apărută după fecundaţie, fie în perioada vieţii intrauterine (*embriopatii, *fetopatii) fie după naştere. B. d. se opun *b. ereditare sau genetice.
- **B. EMERGENTĂ / maladie émergente / emerging disease.** Boală nouă care poate apărea din următoarele cauze: 1) Agenţi infectanţi necunoscuţi până în momentul identificării bolii. De ex.: *SIDA, *boala legionarilor. 2) Microorganisme cunoscute ca saprofite, dar devenite virulente din cauza scăderii apărării imunitare a organismului. V. infecţie oportunistă. 3) Transmiterea unor boli de la animale la om din cauza mutaţiilor unor agenţi patogeni. De ex.: *gripa aviară, *encefalopatia spongiformă. 4) Acţiunea unor agenţi toxici particulari ca, de ex., în cazul mezoteliomului consecutiv inhalării de pulbere de azbest. 5) O serie de boli considerate ca eradicate (variola) sau extrem de rare ca urmare a campaniilor de vaccinare (difteria) pot sau ar putea să reapară (reemergenţă). Nu este exclusă nici reapariţia unor boli istorice ca pesta, din cauza acţiunilor teroriste. V. bioterorism.
- **B. EMETIZANTĂ JAMAICANĂ / m. émétique jamaïquaine / Jamaican vomiting sickness.** Una din cauzele ficatului gras microvezicular.
- **B. ENDEMICĂ / m. endémique / endemic d.** V. endemie.
- **B. ENDOMIOCARDICĂ / m. endomyocardique / endomyocardial d.** Formă a *cardiomiopatiei restrictive, cu două mari tipuri: *fibroza endomiocardică* (frecventă la tinerii din Africa tropicală) şi *boala endomiocardică eozinofilică* (sau *endocardita Löffler), cauzată de efectele toxice ale proteinelor eozinofilice şi caracterizată prin îngroşarea miocardului asociată cu trombi murali mari.
- **B. ENZIMATICĂ / m. enzymatique / enzymatic d.** Sin.: enzimopatie (v.).
- **B. EPIDEMICĂ / m. épidémique / epidemic d.** Creşterea evidentă a *prevalenţei unei b. la nivelul unei populaţii sau arii specifice, din cauza unui agent infecţios sau toxic. V. şi epidemie.
- **B. EREDITARĂ / m. héréditaire / hereditary d.** B. transmisă prin spermatozoid sau ovul şi care există, deci, de la originea vieţii intrauterine. Sin.: eredopatie, genopatie. Se disting: 1) *B. e. adevărate*, *genetice* sau *genotipice*, genopatii, care sunt determinate de prezenţa la nivelul cromozomilor a unor gene patologice transmisibile ereditar. 2) *B. e. prin aberaţii cromozomiale*, determinate de diferite anomalii cromozomiale şi foarte rar transmisibile ereditar. În funcţie de modul de transmisie, se deosebesc: a) *b. e. autozomale* (transmise după modul *dominant sau *recesiv); b) *b. e. gonozomale* (dominante sau recesive). B. e. pot fi congenitale sau se pot manifesta în adolescenţă ori la vârsta adultă. V. dominant, recesiv, ereditate autozomală şi ereditate gonozomică.
- **B. EREDO-CONSTITUŢIONALĂ / m. hérédo-constitutionelle / heredo-constitutional d.** Patologie transmisă genetic, care nu progresează în timp.
- **B. ESENŢIALĂ / m. essentielle / essential d.** Orice b. sau manifestare morbidă care nu poate fi pusă în raport cu o cauză bine definită. Ex.: hipertensiune arterială esenţială. V. şi boală idiopatică.
- **B. EXOSTOZANTĂ / m. exostosante / exostosic d.** B. ereditară cu transmitere autozomal dominantă, în care se asociază *exostoze multiple ale oaselor lungi şi ale oaselor centurilor, hipoplazie a capului cubital şi *nanism micromelic. Este o varietate de *osteocondrodisplazie. Sin.: boală Bessel-Hagen.
- **B. FAMILIALĂ / m. familiale / familial d.** B. care afectează, sub aceeaşi formă, mai mulţi membri ai aceleiaşi familii, dar al cărei caracter genetic nu este cert.
- **B. FEMEILOR FĂRĂ PULS / m. des femmes sans pouls / young female arteritis, pulseless d.** Sin.: boală Takayasu (v.).
- **B. FIBROCHISTICĂ A PANCREASULUI / m. fibrokystique du pancréas / fibrocystic d. of the pancreas.** Sin.: mucoviscidoză (v.).
- **B. FÖHNULUI / m. du foehn / föhn d.** Manifestare clasică de *meteoropatologie, constând în cefalee, iritabilitate, insomnie, astenie, diskinezii digestive sau agravarea unor boli, fenomene premergătoare declanşării föhnului, vânt uscat şi cald, care se propagă în văi din zonele muntoase. După ce vântul începe să bată tulburările se atenuează.
- **B. FUNCŢIONALĂ / m. fonctionnele / functional d.** Maladie în care simptomele sau tulburările unor funcţii se produc în absenţa unor leziuni celulare sau tisulare. B. f. pot fi iatrogene, idiopatice sau psihogene.
- **B. GENETICĂ / m. génétique / genetic d.** Sin.: b. genotipică. V. boală ereditară.
- **B. GENOTIPICĂ / m. génotypique / genetic d.** Sin.: b. genetică. V. boală ereditară.
- **B. GHEARELOR DE PISICĂ / m. des griffes de chat / cat-scratch d.** Sin.: limforeticuloză benignă de inoculare (v.).
- **B. GLICOGENICĂ / m. glycogénique / glycogen-storage d., glicogenosis.** *Glicogenoză Cori de tip I în care se asociază: întârziere de creştere, adipozitate, hepatomegalie, hipertrigliceridemie, hipercolesterolemie, acetonemie cu cetonurie, hiperlactacidemie şi hiperuricemie. Structura glicogenului hepatic este normală. Deficitul în glucozo-6-fosfatază, responsabil de apariţia b., este strict localizat la nivel hepatic şi renal. Sin.: boală van Creveld, boală von Gierke, glicogenoză (Cori) tip I. V. şi glicogenoză.
- **B GRANULAŢIILOR ARGIROFILE / maladie des grains argyrophiles / argyrophilic grain disease.** Boală descrisă recent (1989) consecutiv descoperirii în creierele unor bolnavi care au prezentat o demenţă în timpul vieţii, a unor minuscule şi numeroase granulaţii argirofile de formă ovalară, în principal în regiunea hipocampului. Deşi are în comun cu *boala Alzheimer degenerescenţa neurofibrilară şi plăcile senile, în b. g. a. afectarea funcţiilor cognitive este consecinţa acumulării de granulaţii, independent de formarea de leziuni neurofibrilare. Simptomatologia specifică demenţei pare a preceda tulburările cognitive. I. R. M. ar putea furniza elemente

cheie în distincţia dintre boala Alzheimer, b. g. a. şi alte tipuri de demenţe. O altă direcţie de cercetare constă în caracterizarea biochimică a proteinei Tau implicată în leziunile caracteristice b. g. a.

- **B. H.** Sin.: boală Hartnup (v.).
- **B. HEMOLITICĂ / m. hémolytique / h(a)emolytic d.** Sin.: boală Minkowski-Chauffard (v.).
- **B. HEMOLITICĂ A NOU-NĂSCUTULUI / m. hémolytique du nouveau-né / h(a)emolytic d. of newborn.** Anemie hemolitică a nou-născutului, determinată, în cazul unei *incompatibilităţi fetomaterne de Rh, de trecerea anticorpilor materni la fetus, cu distrugerea secundară a hematiilor, icter, hepatosplenomegalie şi, uneori, edeme generalizate la copil. B. h. a n.-n. este o formă de *eritroblastoză fetală. V. şi incompatibilitate fetomaternă.
- **B. HIDATICĂ / m. hydatique / hydatic d.** Sin.: echinococoză (v.).
- **B. HIDRICĂ / m. hydrique / hydric d.** B. provocată de un germen patogen transportat şi propagat prin apă (cf. OMS).
- **B. HILULUI / m. du hile / middle lobe syndrome.** Sin.: sindrom de lob mijlociu (v.).
- **B. HIPERENDEMICĂ / m. hiperendémique / hyperendemic d.** B. a cărei incidenţă este crescută în mod constant sau/şi a cărei rată de *prevalenţă afectează în mod egal toate grupele de vârstă.
- **B. IATROGENICĂ / m. iatrogénique / iatrogenic d.** 1) Ansamblu de manifestări patologice bine definite, imputabile unui act medical oarecare, cel mai des administrării mai mult sau mai puţin prelungite de medicamente. 2) Rar: ansamblu de simptome subiective asemănătoare cu cele ale unei b. determinate, sugerate involuntar de medic bolnavului.
- **B. IDIOPATICĂ / m. idiopathique / idiopathic d.** 1) B. care există prin ea însăşi, care nu este consecinţa unei alte stări morbide. 2) Prin extensie, b. de etiologie necunoscută. V. şi boală esenţială.
- **B. IMUNITARĂ / m. immunitaire / immunologic d.** B. a cărei producere se află în relaţie cu o perturbare cantitativă sau calitativă a *sistemului imunitar. Sistemul imunitar poate fi deficitar (b. imunodeficitară) sau poate să reacţioneze în mod excesiv (v. hipersensibilitate), alteori existând o dereglare funcţională (b. prin *autoimunitate, b. *complexelor imune). V. şi autoimunitate, complex imun, sindrom imunoproliferativ.
- **B. IMUNODEFICITARĂ / m. immunodéficitaire / immunological deficiency d.** Denumire generică pentru b. care sunt consecinţa unei *imunodeficienţe.
- **B. INCLUZIUNILOR CITOMEGALICE / m. des inclusions cytomégaliques / cytomegalic inclusion d.** Stare septică gravă a sugarului, determinată de infecţia cu *citomegalovirus şi caracterizată prin prezenţa de incluziuni de dimensiuni mari în citoplasma celulelor din diverse organe (îndeosebi ficat, tub digestiv, encefal, glande salivare), determinând o simptomatologie polimorfă, în relaţie cu organele afectate (hepatosplenomegalie, purpură trombocitopenică, anemie hemolitică, microcefalie, corioretinită etc.).
- **B. INFECŢIOASĂ / m. infectieuse / infectious d.** Orice b. care este provocată de microorganisme patogene. V. şi boală contagioasă, boală transmisibilă.
- **B. INFLAMATORIE INTESTINALĂ / m. inflammatoire intestinale / inflammatory bowel d.** Grup de boli inflamatorii cronice ale tractului digestiv, de etiologie necunoscută, divizat în două tipuri majore: colita ulceroasă (*rectocolita ulcerohemoragică) şi *ileita regională.
- **B. INTERCURENTĂ / m. intercurrente / intercurrent d.** B. care apare în afara perioadei şi a condiţiilor obişnuite de producere, sau complică o afecţiune deja existentă.
- **B. INTERSTIŢIALĂ / m. interstitielle / interstitial d.** B care se dezvoltă în reţeaua de ţesut conjunctiv a unui organ, cu afectarea doar secundară a parenchimului. V. şi conectivită.
- **B. ITAI-ITAI / m. Itai-Itai / Itai-Itai d.** B. determinată de ingestia de orez şi apă contaminată cu *cadmiu, caracterizată prin *osteomalacie şi disfuncţii tubulare renale.
- **B. KALA AZAR / m. Kala Azar / Kala Azar d.** [*Hindusă kala azar = febră neagră.*] *Leishmanioză viscerală al cărei agent etiologic este parazitul *Leishmania donovani*, care poate fi transmis de către câine. B. este simptomatică îndeosebi la copil (febră, tahicardie, paloare, splenomegalie, *pancitopenie, anemie, hipergamaglobulinemie). Se cunosc două forme: 1) *mediteraneană*, sau infantilă, caracterizată printr-o lungă perioadă de incubaţie (circa şase luni), febră, paloare, poliadenopatie, astenie marcată; 2) *asiatică*, cu anemie gravă şi splenomegalie. B. este o *reticuloendotelioză parazitară endemică. Sin.: Kala Azar.
- **B. LACUNARĂ / m. lacunaire / lacunary d.** Infarct consecutiv ocluziei prin aterotromboză sau lipohialinoză a uneia dintre ramurile penetrante ale *poligonului Willis, a trunchiului arterei cerebrale mijlocii, a arterelor vertebrale sau a arterei bazilare. Cele mai frecvente manifestări sunt: hemipareza motorie pură, atacul senzitiv pur şi hemipareza ataxică.
- **B. LANŢURILOR GRELE / m. de chaînes lourdes / heavy chain d.** Grup de *paraproteinemii, caracterizate prin prezenţa în sânge şi urină a unei proteine anormale, constituită dintr-un fragment de moleculă de imunoglobulină. Există trei tipuri: *B. l. g. alfa, *B. l. g. gamma, *B. l. g. miu. V. în continuare.
- **B. LANŢURILOR GRELE ALFA / m. des chaînes lourdes alpha / alpha heavy-chain d.** Sin.: boală Seligmann (v.).
- **B. LANŢURILOR GRELE GAMMA / m. des chaînes lourdes gamma / gamma heavy-chain d.** Sin.: boală Franklin (v.).
- **B. LANŢURILOR GRELE MIU / m. des chaînes lourdes mu / mu heavy-chain d.** Reprezintă forma cea mai rară de *disglobulinemie monoclonală; nodulii limfatici ai splinei, ficatului şi abdomenului sunt primii afectaţi, iar diagnosticul se pune prin *electroforeză.
- **B. LANŢURILOR UŞOARE / m. des chaînes légères / light chain deposition d.** Varietate foarte rară de *disglobulinemie monoclonală, care se poate manifesta în cadrul *mielomului multiplu prin depozite de substanţă amorfă vizibile prin *imunofluorescenţă deoarece fixează un ser anti-lanţuri uşoare, de obicei kappa. *Amiloidoza şi insuficienţa renală sunt mai frecvente decât în mielomul multiplu; deosebirea faţă de depozitele de amiloid constă în caracterul granulos şi afinitatea tinctorială diferită. Leziunile osoase litice apar în 60% din cazuri.
- **B. LAXATIVELOR / m. des laxatifs / laxatives d.** Ansamblu de simptome consecutive utilizării excesive a laxativelor: diaree cronică cu scădere ponderală consecutivă, hipotensiune, deshidratare, hipoproteinemie şi hipokaliemie, crize de tetanie. În formele grave: tulburări renale, edeme şi paralizii intermitente.
- **B. LEGIONARILOR / m. des légionnaires / legionnaires' d.** [*Descrisă pentru prima oară în 1976 la Philadelphia, când, la un congres organizat de American Legion, s-au înregistrat 180 cazuri, dintre care 29 mortale.*] B. determinată de bacilul *Legionella pneumophila* (genul **Legionella*), cu incidenţa maximă vara. Se manifestă prin stare gripală însoţită de pneumonie (uneori cu evoluţie fulminantă), care se pot asocia cu tulburări neurologice, digestive şi renale.
- **B. LIGATURILOR / m. des ligatures / ligatures d.** Tulburări neurocirculatorii şi trofice secundare ligaturii arterei principale a unui membru. Implică: *claudicaţie intermitentă, cianoză, hipotermie, pareze musculare, leziuni trofice ale pielii şi fanerelor.
- **B. LIPOFAGICĂ / m. lipophagique / lipophagic d.** Denumire care grupează o serie de procese patologice (granulom

lipofagic, sinovită lipofagică) caracterizate prin înlocuirea masei grăsoase, ca urmare a unui proces de *saponificare, cu un ţesut fibros de origine inflamatorie.

- **B. LIZOZOMALĂ / m. lysosomiale / lysosomal storage d.** Denumire generică pentru orice b. ereditară cu transmitere genetică recesivă, determinată de absenţa unei enzime prezente în mod normal în *lizozomi. Această deficienţă antrenează perturbarea metabolismului substanţelor care în mod normal sunt metabolizate de enzima respectivă. Ca urmare, în anumite organe se acumulează substanţe nemetabolizate.
- **B. LUCRĂTORULUI CU DETERGENT / m. du travailleur avec du détergent / detergent worker's d.** Pneumonie prin reacţie de sensibilizare cauzată de enzime ale *Bacillus subtilis* prezent în detergenţi.
- **B. LUPICĂ / maladie lupique / lupoid disease.** Sin.: lupus eritematos diseminat (v.).
- **B. MÂNĂ-PICIOR-GURĂ / m. main-pied-bouche / hand-foot-and-mouth d.** *Exantem autolimitat, cauzat cel mai adesea de virusul *Coxsackie A16. Întâlnită frecvent la copii preşcolari, b. se caracterizează prin vezicule prezente pe mucoasa bucală, palatină, gingivală, limbă, mâini (inclusiv palmele) şi picioare (inclusiv plantele).
- **B. MEDIATĂ DE ANTICORPI ANTITISULARI / m. par anticorps antitissulaires / antitissue antibody-mediated d.** V. boala complexelor imune.
- **B. MEDICAMENTOASĂ / m. médicamenteuse / drug d.** Tulburări morbide provocate de unele medicamente prin: doze în exces, reacţii de intoleranţă, efecte secundare.
- **B. MEDITERANEANĂ / anémie méditerranéene / Mediterranean d.** Sin.: boală Cooley (v.).
- **B. MEMBRANELOR HIALINE / m. à membranes hyalines / hyaline membrane d.** Afecţiune pulmonară gravă a nou-născutului (îndeosebi prematur sau născut din mamă diabetică), caracterizată clinic prin insuficienţă respiratorie progresivă ajungând la asfixie, iar anatomic prin absenţa diferenţierii alveolare în plămâni, care au o consistenţă cărnoasă, amintind de splină. La examenul histologic se constată, la nivelul alveolelor, membrane hialine. Formarea lor este consecinţa absenţei *surfactantului şi deficienţei *fibrinolitice a plămânului.
- **B. METABOLICĂ / m. métabolique / metabolic d.** Termen foarte general prin care se desemnează b. pe baza tulburărilor metabolice. În Clasificarea internaţională a maladiilor (CIM), revizia a X-a OMS, aceste b. sunt cuprinse în capitolul IV - B. endocrine, de nutriţie şi metabolism. B. m. pot fi ereditare sau dobândite: 1) Prin întreruperea unui lanţ de sinteză sau absenţa unei enzime. 2) Prin anomalii endocrine. 3) De origine alimentară. Cauzele menţionate pot afecta: a) echilibrul glucidic (ex.: diabet, *glicogenoză, galactozemie congenitală); b) metabolismul nucleotidelor (ex.: gută); c) metabolismul lipidic (ex.: obezitate, dislipidoză); d) echilibrele acidobazic, ionic, osmotic, hidric, mineral, fosfocalcic, vitaminic etc.
- **B. MICRODRENOPANOCITARĂ / m. micro-drépanocytaire / microdrepanocytic d.** Afecţiune rezultând din asocierea tarelor drepanocitare şi talasemice în formă heterozigotă. Aspect clinic de *drepanocitoză cu evoluţie severă.
- **B. MITRALĂ / m. mitrale / mitral d.** Asociere frecventă a *stenozei mitrale şi a *insuficienţei mitrale, cele două componente constituindu-se simultan sau succesiv. În cadrul b. m. poate predomina stenoza mitrală sau insuficienţa mitrală. Manifestările clinice şi evoluţia depind de ponderea şi cumulul celor două entităţi componente, iar cauza b. m. este aproape întotdeauna *reumatismul articular acut. Sin.: boală Bonieland.
- **B. MIXTĂ A ŢESUTULUI CONJUNCTIV / m. mixte du tissu conjonctif / mixed connective tissue d.** B. caracterizată prin semne specifice de *lupus eritematos diseminat, *sclerodermie, *polimiozită şi *poliartrită reumatoidă, asociate cu titruri ridicate de anticorpi circulanţi antiribonucleo-proteine nucleare.
- **B. MOLECULARĂ / m. moléculaire / molecular d.** B. în care manifestările sunt consecinţa unor alterări moleculare în plan funcţional sau structural. Termen fundamental în *medicina moleculară, care actualmente desemnează îndeosebi b. determinate de anomalii ale enzimelor (v. enzimopatii), anticorpilor şi chiar o serie de b. dobândite. Ex.: formele de leucemie în cursul cărora apar anomalii moleculare a căror anvergură variază în funcţie de remisiunile sau recăderile b.
- **B. MONOGENICĂ / m. monogénique / monogenic d.** B. ereditară determinată de leziunea unei singure şi unice gene. Leziunea poate fi monoalelică (ex.: *drepanocitoză) sau polialelică (ex.: *β-talasemie).
- **B. MOYAMOYA / m. de moyamoya / moya-moya d.** [*Jap.* ***moyamoya*** *= ceţos, vag; denumirea vine de la aspectul brumat, „în fum de ţigară" şi se referă la imaginile în corolă observate la examinarea fundului de ochi.*] B. caracterizată prin ocluzia progresivă a arterelor carotide interne la nivelul sifonului carotidian şi a părţii supraclinoidiene a arterei, însoţită de apariţia unor vase capilare cu aspect angiomatos la baza creierului. Apare mai ales la tineri şi se poate însoţi de: leziuni renale vasculare (stenoze) sau parenchimatoase (polichistoză), hipertensiune arterială şi leziuni arteriale în teritoriul cerebral. Patogenia este necunoscută şi nu există un tratament eficient. Diagnosticul se face prin *angiografie. Sin.: moyamoya, sindrom Nishimoto-Takenchi-Kudo.
- **B. MUNCITORILOR DIN SILOZURI / m. de travailleurs dans des silos / silo filler's d.** Inflamaţie pulmonară, adesea manifestată ca *edem pulmonar acut, cauzată de inhalarea de gaze iritante (în special oxizi de azot) acumulate în silozuri recent umplute.
- **B. MUŞTEI NEGRE / m. de la mouche noire / blackfly d.** *Filarioză neperiodică produsă de *Mansonella ozzardi* (adultul cu localizare neprecizată în organism, iar microfilaria localizată în sânge) sau de *Onchocerca volvulus* (adultul localizat subcutanat şi microfilaria în piele şi ochi), răspândită în America de Sud, America Centrală şi Africa şi transmisă de muştele negre din genul *Simulium*. Manifestările clinice sunt febra filariană şi obstrucţia limfatică.
- **B. NEURODEGENERATIVĂ TRANSMISIBILĂ / maladie neurodégénérative transmissible / transmissible neurodegenerative disease.** Sin.: encefalopatie spongiformă subacută transmisibilă (v.).
- **B. NEURONULUI MOTOR / m. du neuron moteur / motor neuron d.** Termen generic pentru b. în care există leziuni la nivelul neuronilor motori: atrofie musculară spinală, scleroză laterală primitivă şi amiotrofică, parapareză spastică, tulburări biochimice ereditare, paralizie progresivă bulbară, atrofie olivopontocerebeloasă şi *b. Machado-Joseph. Neuronii afectaţi sunt micşoraţi de volum şi cu acumulări excesive de *lipofuscină. Manifestările clinice sunt reprezentate de pareze asimetrice, fasciculaţii, rezistenţă spastică la mişcările pasive, contractură musculară şi exagerarea manifestărilor motorii ale emoţiilor.
- **B. NEURONULUI MOTOR PERIFERIC / m. du neuron périphérique / peripheric motor neuron d.** Denumire generică pentru un grup de b. care afectează neuronii motori periferici, fără implicarea sistemului motor corticospinal, care cuprinde *b. Kennedy, *b. Tay-Sachs a adultului, atrofia musculară spinală şi *sindromul Fazio-Londe şi se manifestă printr-un *sindrom de neuron motor periferic.
- **B. NODULUI SINUSAL / m. du noeud sinusal / sick sinus syndrome.** Aritmie cardiacă complexă care se poate manifesta ca bradicardie sinusală izolată, alternanţă

bradicardie/tahicardie sinusale sau bradicardie sinusală cu *bloc sinoatrial.

- **B. OASELOR DE MARMURĂ / m. des os de marbre / osteopetrosis.** Sin.: boală Albers-Schönberg (v.).
- **B. OASELOR PĂTATE / ostéopoecilie / osteopoikilosis.** Sin.: boală Voorhoeve (v.). V. şi osteopoikilie.
- **B. OBSESIV-COMPULSIVĂ / m. obsessive-compulsiv / obsessive-compulsive disorder.** Obsesii recurente (ex.: gânduri persistente), impulsuri sau imbolduri care preocupă persoana, determină anxietate marcată, suferinţă personală şi ocupă mai mult de o oră pe zi, asociindu-se cu *compulsii (acţiuni repetitive executate ca răspuns la o obsesie, într-o manieră stereotipă).
- **B. OMOLOGĂ / m. homologue / graft versus host reaction.** Ansamblu de tulburări, adesea mortale, provocate de introducerea într-un organism cu *toleranţă imunologică a unui *grefon bogat în celule imunocompetente (ex.: în grefa de măduvă osoasă). Tulburările sunt generate de reacţia grefonului contra gazdei (*graft versus host reaction*), ale cărei celule vor fi atacate de limfocitele grefonului, împotriva cărora gazda nu posedă mijloace de apărare. În plan clinic, manifestările constau în scădere în greutate cu diaree, erupţii cutanate cu alterarea fanerelor, afectare hepatică variabilă, infecţii. Se constată hipertrofia ficatului şi a splinei şi îndeosebi atrofia organelor limfoide, analoge cu cele care apar la animale după ablaţia *timusului.
- **B. OPERATORIE / m. opératoire / surgical shock.** 1) Şoc operator (v.). 2) Incorect: sindrom postoperator.
- **B. ORFANĂ / maladie orpheline / orphan disease.** Sin.: boală rară (v.).
- **B. ORGANICĂ / m. organique / organic d.** B. determinată sau însoţită de modificări organice anatomice sau anatomopatologice ale ţesuturilor sau ale organelor.
- **B. A PATRA / quatrième m. / Filatov's d.** Sin.: rubeolă scarlatiniformă (v.).
- **B. PERIODICĂ / m. périodique / periodic d.** 1) B. care apare episodic, la intervale regulate, cauza periodicităţii nefiind cunoscută. Ex.: *febra mediteraneană familială. 2) Sin.: boală Reimann (v.).
- **B. PESCUITORULUI DE BUREŢI / m. du pécheur des éponges / spongediver's d.** B. cauzată de contactul cu anumite anemone marine (mai ales *Sargatia elegans*), ce provoacă dermatite extinse cu ulceraţii cronice şi unele simptome sistemice (cefalee, greaţă, febră). V. şi boală Skevas-Zerfus.
- **B. PLĂMÂNILOR DE FERMIER / m. du poumon de fermier / farmer's lung.** Pneumopatie determinată de inhalarea antigenilor organici specifici unei actinomicete termofile (*Micropolyspora faeni*, denumită iniţial *Thermopolyspora polyspora*). Manifestările pot fi acute (sindrom pseudogripal) sau cronice (fibroză interstiţială difuză).
- **B. POLICHISTICĂ EPIDERMICĂ / m. polykystique épidermique / polycystic d. of epiderm.** Afecţiune cutanată malformativă caracterizată prin prezenţa de numeroase chisturi sebacee, de volum variabil, diseminate pe frunte, gât şi torace.
- **B. POLICHISTICĂ A FICATULUI / m. polykystique du foie / polycystic d. of liver.** Sin.: boală chistică a ficatului (v.).
- **B. POLICHISTICĂ OVARIANĂ / m. polykystique ovarienne / polycystic ovarian d.** Abrev.: PCOD, PCOS. Sin.: sindrom Stein-Leventhal (v.).
- **B. POLICHISTICĂ A PLĂMÂNULUI / m. polykystique du poumon / polycystic d. of lung.** Sin.: boală chistică a plămânului (v.).
- **B. POLICHISTICĂ RENALĂ / m. polykystique des reins / polycystic d. of kidney.** Termen prin care sunt desemnate două b. de origine genetică, cu afectare difuză a ambilor rinichi (măriţi de volum) dar diferite ca debut şi ca mod de transmitere ereditară: *b. p. r. autozomal dominantă (ADPKD) sau forma adultului şi *b. p. r. autozomal recesivă (ARPKD) sau forma infantilă. Deoarece s-a dovedit că APKD se poate manifesta la orice vârstă, inclusiv la copii (şi chiar în stadiul fetal) s-a ajuns la concluzia că nu vârsta de debut, ci tipul ereditar este factorul major care diferenţiază cele două b. Sin.: rinichi polichistic. V. şi policistină.
- **B. POLICHISTICĂ RENALĂ AUTOZOMAL DOMINANTĂ / m. polykystique des reins auto-somique dominante / autosomal dominant polycystic kidney d.** Abrev.: ADPKD. Afecţiune ereditară, multisistemică, în care este caracteristică dezvoltarea progresivă şi difuză de chisturi renale multiple, bilaterale, în toate segmentele tubilor uriniferi. B. se poate asocia şi cu anomalii extrarenale (cardiovasculare, digestive) în special chisturi hepatice, se manifestă de obicei la adult şi evoluează frecvent spre *insuficienţă renală cronică. ADPKD este una din cele mai frecvente b. ereditare la om, având o prevalenţă de 1/1 000 şi rezultă prin mutaţii ale genelor PKD. V. şi policistină.
- **B. POLICHISTICĂ RENALĂ AUTOZOMAL RECESIVĂ / m. polykystique des reins autosomique recessive / autosomal recessive polycystic kidney d.** *B. polichistică renală care se manifestă numai la copil. Pe lângă leziunile renale afectarea hepatică este evidentă.
- **B. POLICHISTICĂ A SÂNILOR / m. polykystique des seines / polycystic d. of breast.** Sin.: boală chistică a mamelei (v.).
- **B. POLIGENICĂ / m. polygénique / polygenic d.** B. ereditară în care anomaliile sunt localizate simultan pe mai multe gene, concurente la determinismul patologic. Ex.: *diabetul zaharat.
- **B. PRIMARĂ / m. primaire / primary d.** B. care apare spontan, nefiind asociată cu o altă b. şi nici cauzată de o altă maladie, un traumatism sau un alt eveniment, dar poate conduce la o *b. secundară.
- **B. PRIONICĂ / maladie à prion / prion disease.** Sin.: encefalopatie spongiformă subacută transmisibilă (v.).
- **B. PROFESIONALĂ / m. professionelle / occupational d.** B. a cărei cauză se află în strictă relaţie cu profesia bolnavului. B. p. pot fi determinate de agenţi fizici (ex.: *radiopatie, *b. de cheson) sau chimici, care pot genera alergii sau intoxicaţii (*saturnism, *benzolism). Alteori, cauza b. poate fi un agent patogen, în cazul persoanelor ce lucrează în laboratoare sau unităţi spitaliceşti, în zootehnie etc.
- **B. PULMONARĂ PRIN SĂRURI DE ANTIMONIU / m. pulmonaire par sels d'antimoine / antimony salts pulmonary d.** B. pulmonară profesională cauzată de expunerea cronică la pulberi ale sărurilor de *antimoniu (sin. stibiu). Efectele lor principale constau în reducerea acuităţii vizuale, iritarea diverselor membrane mucoase şi formarea unor imagini radiologice pulmonare caracteristice.
- **B. RARĂ / maladie rare / rare disease.** O boală este denumită rară sau orfană dacă afectează mai puţin de o persoană din 2000 (adică sub 0,5‰) din populaţie. Dificultăţi: 1) În cunoaşterea acestor maladii, din cauza rarităţii cazurilor, cu excepţia *bolilor monogenice; 2) În diagnostic, deoarece sunt necesare adesea investigaţii numeroase; 3) În terapeutică, deoarece cercetarea sau producerea unor medicamente adecvate este costisitoare, evident, din cauza numărului limitat de pacienţi. Aceste dificultăţi au generat înfiinţarea organizaţiei ORPHANET (v.).
- **B. REFLUXULUI GASTROESOFAGIAN / m. de reflux gastro-oesophagien / gastroesophageal reflux d.** Ansamblu de manifestări determinate de funcţia deficitară a sfincterului esofa-

gian inferior şi de tulburări ale motilităţii gastrice. Clinic apar dureri retrosternale însoţite de vărsături, greaţă, tuse, determinate de refluxul sucului gastric acid. R. g. se poate complica cu esofagită peptică, ulceraţii, stricturi locale sau *sindrom Barrett.

- **B. RENALĂ CU LEZIUNI MINIME / m. renale à lésions minimales / minimal change kidney d.** Sin.: glomerulonefrită cu leziuni minime (v.).
- **B. REZIDUALĂ / maladie résiduelle / minimal residual disease.** Denumire utilizată cu referire la evoluţia unei hemopatii, când deşi remisiunea hematologică clinică este completă, în sânge persistă celule maligne reziduale. Aceste celule nu pot fi puse în evidenţă prin tehnicile citomorfologice convenţionale, ci doar prin metode mult mai sensibile, bazate fie pe *citometria în flux, fie pe tehnici *PCR. Prezenţa b. r. după chimioterapie sau după grefa de celule suşe hematopoietice permite predicţia iminenţei unei *reşute şi, eventual, necesitatea intervenţiei pentru prevenirea acesteia.
- **B. RITMICĂ AURICULARĂ / maladie rythmique auriculaire / rhythmic auricular disease.** B. relativ frecventă, caracterizată prin existenţa unor tulburări de ritm auricular cu următoarele forme, în alternanţă: 1) Crize de tahicardie prin hiperexcitabilitate auriculară (tahisistolie cu frecvenţa 180-240/min). 2) Crize de bradicardie supraventriculară (bloc sinoatrial parţial, *perioade Luciani-Wenckebach, ritm nodal). Apare la subiecţi peste 50 de ani, fără patologie cardiacă, manifestându-se prin palpitaţii, dispnee, lipotimie. Sin.: boala urechiuşei atriale.
- **B. SCLERELOR ALBASTRE / m. des sclérotiques bleues / blue sclerae d., Lobstein's d.** Sin.: boală Lobstein (v.).
- **B. SECRETANTĂ / m. sécrétante / secreting d.** Afecţiune mamară determinată de o tulburare a funcţiei secretorii, caracterizată prin scurgerea mai mult sau mai puţin abundentă, la nivelul porilor mameloanelor, a unui lichid seros, lactescent sau lăptos, fără leziuni glandulare notabile. Poate apărea în cursul puerperalităţii sau în afara sarcinii, uneori la nulipare.
- **B. SECUNDARĂ / m. secondaire / secondary d.** B. care urmează altei b. şi rezultă din aceasta.
- **B. SEMILUNARULUI / m. du semilunaire / semilunar d.** Sin.: sindrom Kienböck (v.).
- **B. SERICĂ / m. sérique / seric d.** Sin.: boala serului (v.).
- **B. SERULUI / m. du sérum, m. sérique / serum d.** Denumire sub care sunt cuprinse diversele accidente care survin uneori la 8-15 zile după reinjectarea de seruri antimicrobiene şi antitoxice pe bază de ser sanguin de cal, la care subiectul a fost sensibilizat printr-o primă injecţie anterioară. Se exprimă prin reacţie locală, uneori sub formă de *erizipeloid, şi printr-o erupţie generalizată de urticarie, cu artralgii, curbatură, febră şi albuminurie. Sin.: boală serică.
- **B. SIMPTOMATICĂ / maladie symptomatique / symptomatic disease.** B. ale cărei manifestări pot duce la depistarea unei alte b. B. s. este consecinţa b. primare respective şi încetează odată cu aceasta.
- **B. DE SISTEM / m. de système / system d.** Sin.: boală sistemică (v.).
- **B. SISTEMICĂ / m. systémique / systemic d.** Denumire discutabilă care, teoretic, se adoptă pentru b. ce afectează toate componentele unui anumit sistem (ex.: sistemul reticuloendotelial, sistemul limfoid, ţesutul conjunctiv). De fapt, b. s. cuprind un ansamblu de afecţiuni disparate (denumite uneori „inflamatorii" nespecifice), care au în comun, adesea, originea lor obscură: *lupus eritematos diseminat, unele boli articulare (*poliartrita reumatoidă, *poliartrita cronică juvenilă, *b. Still a adultului), cutanate (*sclerodermie, *dermatomiozită, *sindrom Sjögren), vasculare (*angeite alergice), *boală Behçet etc. Sin.: boală de sistem.
- **B. SMALŢULUI PĂTAT / m. de l'email tacheté / mottled enamel d.** *Fluoroză dentară rezultând din ingestia apei de băut cu un conţinut excesiv de fluor (peste 2 mg/l). Se manifestă sub trei forme: 1) pete albe; 2) pete albe şi brune; 3) hipoplazii şi anomalii de formă (coroane deformate).
- **B. SOMNULUI / m. du sommeil / sleeping sickness.** Sin.: tripanosomiază africană (v. tripanosomiază, def. 1). V. şi boală Dutton.
- **B. SPECIFICĂ / m. spécifique / specific d.** 1) Entitate morbidă bine definită, provocată întotdeauna prin aceeaşi cauză precisă şi răspunzând favorabil la anumiţi agenţi terapeutici determinaţi (ex.: malaria tratată cu *chinină). 2) Sin. (tot mai puţin utilizat) pentru *sifilis.
- **B. PRIN STOCARE / m. par stokage / storage d.** B. determinată de acumularea unor substanţe specifice în ţesuturi, cel mai frecvent din cauza alterării congenitale a unei enzime sau a unui deficit enzimatic care afectează metabolismul unei anumite substanţe. De ex.: *b. de stocare a glicogenului, *lipoidoze.
- **B. DE STOCARE A GLICOGENULUI / m. glycogénique / glycogen storage d.** Sin.: glicogenoză (v.).
- **B. DE SUPRAÎNCĂRCARE / m. de surcharge / storage pool d.** Sin.: tezaurismoză (v.).
- **B. A ŞASEA / sixième m. / sixth d.** Sin.: boală Zahorsky (v.).
- **B. TICURILOR / m. des tics / Gilles de la Tourette d.** Sin.: sindrom Gilles de la Tourette (v.).
- **B. TRANSMISIBILĂ / m. transmissible / communicable d.** B. atribuită unui agent infecţios specific sau produşilor săi toxici şi care se produce prin transmiterea acestui agent sau a produşilor săi dintr-un rezervor la o persoană receptivă. Transmiterea se face direct, printr-o persoană sau animal infectat, sau indirect, printr-o gazdă intermediară, animală sau vegetală, a unui agent vector sau a mediului extern neviu. V. şi boală contagioasă.
- **B. TRANSMISIBILĂ SEXUAL / m. sexuellement transmissible / sexually transmited d. (STD), venereal d.** B. contagioasă contractată prin raport sau contact sexual. ex.: *sifilis, *gonoree, *şancru moale, *b. Nicolas-Favre, alte afecţiuni urogenitale sau generale determinate de bacterii, virusuri sau paraziţi, care se dezvoltă la nivelul mucoaselor superficiale (_Chlamydia_, _Candida_, _Trichomonas_, virus herpetic, virus hepatitic B, HIV etc.). Pentru primele patru b. şi SIDA, declararea b. este obligatorie. Sin.: boală venerică.
- **B. TROMBOEMBOLICĂ / m. thrombo-embolique / thromboembolic d.** thromboembolism. Maladie caracterizată prin formarea de cheaguri multiple în vene, care este urmată de complicaţii embolice, prin migrarea trombusului la nivelul arterelor. B. t. reprezintă o complicaţie după o intervenţie chirurgicală, în cadrul unui sindrom infecţios acut sau cronic, ca şi în stările caşectizante (cancer) ori la bolnavii imobilizaţi la pat. Frecventă îndeosebi la cardiaci, b. t. poate afecta şi subiecţi sănătoşi, la care nu este identificată o cauză aparentă.
- **B. TROPICALĂ / m. tropicale / tropical d.** B. infecţioasă sau parazitoză endemică în zonele tropicale sau subtropicale. Ex.: *boala Chagas, *boala somnului, *febră galbenă, *leishmanioză, *lepră, *malarie, *oncocercoză, *schistosomiază, o serie de febre având ca agenţi vectori unele insecte etc.
- **B. TSUTSUGAMUSHI / m. tsutsugamushi / tsutsugamushi d.** [_Jap. tsutsugamushi = gândac periculos._] B. acută infecţioasă şi epidemică răspândită îndeosebi în Asia Orientală, Australia şi India, provocată de infecţia cu _Rickettsia tsutsugamushi_ transmisă la om prin intermediul larvelor de trombiculide (*_Trombiculidae_). B. se caracterizează, după o incubaţie

de 12-14 zile, printr-o leziune necrotică la nivelul porţii de intrare, adenopatie satelită, exantem, curbă febrilă în platou, de tip tifoid şi leucopenie. Sin. multiple, mai utilizate fiind: febră fluvială de Japonia, tifos tsutsugamushi.

- **B. URECHIUŞEI ATRIALE / m. de l'oreillette / rhythmic auricular d.** Sin.: boală ritmică auriculară (v.).
- **B. URINEI CU MIROS DE SIROP DE ARŢAR / m. des urines à odeur de sirop d'érable / maple syrup urine d.** B. metabolică cu transmitere autozomal dominantă, cauzată de un deficit al enzimei ce catalizează decarboxilarea oxidativă a aminoacizilor cu catenă ramificată (leucină, izoleucină şi valină), care duce la acumularea acestora şi a cetoacizilor omologi în sânge şi urină. Caracteristicile clinice includ comă, convulsii, retardare fizică şi mentală şi un miros caracteristic de „sirop de arţar" al urinei şi al corpului. Există patru fenotipuri clinice ale afecţiunii: 1) clasic, cel mai sever, cu exitus la scurt timp după naştere; 2) intermediar, cu debut mai tardiv; 3) intermitent; 4) legat de tiamină (afinitate scăzută a enzimelor pentru cofactorul tiamin-pirofosfat). Sin.: boală Menkes (def. 2), leucinoză.
- **B. VACILOR NEBUNE / m. de vaches folles / mad cows d.** V. encefalopatii spongiforme subacute transmisibile.
- **B. VENERICĂ / m. vénérienne / venereal d.** Sin.: boală transmisibilă sexual (v.).
- **B. VENOOCLUZIVĂ A FICATULUI / m. veino-occlusive du foie / veno-occlusive d. of liver.** Endoflebită proliferantă şi obliterantă a venulelor centrolobulare şi a micilor vene suprahepatice, determinând stază şi distrucţie parenchimatoasă centro- şi mediolobulară. Simptomatologia se apropie de cea a *sindromului Budd-Chiari.
- **B. CU VIRUS LENT / m. à virus lent / slow virus d.** Denumire generică pentru b. provocate de *virusuri lente. Ex.: *encefalopatiile spongiforme subacute transmisibile.
- **B. X.** 1) Nume utilizat (Mackenzie) pentru o serie de simptome morbide, de etiologie necunoscută, care se manifestă prin senzaţia de rău general, sensibilitate la frig, dispepsie, disfuncţii intestinale, tulburări respiratorii şi cardiace (cu modificări electrocardiografice). 2) Sin.: hiperkeratoză (v., def. 2).

Boli cu nume proprii

- **B. ADAMS-STOKES.** [***Robert Adams***, *medic irlandez, Dublin, 1791-1875;* ***Wiliam Stokes***, *clinician irlandez, Dublin, 1804-1878.*] Sin.: sindrom Adams-Stokes (v.).
- **B. ADDISON.** [***Thomas Addison***, *medic englez, Londra, 1795-1860.*] Insuficienţă suprarenală cronică. Se disting, după Addison, cinci manifestări majore: anemie, astenie, hipotensiune, tulburări gastrice şi hiperpigmentaţie (melanodermie addisoniană). Actualmente, sunt acceptate ca forme ale acestei b. şi cazurile fără melanodermie sau cu insuficienţă suprarenală mai uşoară. Sin.: boală bronzată, caşexie bronzată.
- **B. ADDISON-BIERMER.** [***Thomas Addison***, *medic englez, Londra, 1795-1860;* ***Anton Biermer***, *medic german, profesor de medicină internă mai întâi la Berna, apoi la Zürich, 1827-1892.*] Sin.: boală Biermer (v.).
- **B. ADDISON-GULL.** [***Thomas Addison***, *medic englez, Londra, 1795-1860;* ***Sir William Withey Gull***, *baron, medic englez, profesor de fiziologie la Londra şi medic al reginei Victoria, 1816-1890.*] B. a femeilor de vârstă medie, caracterizată prin *xantomatoză, melanoză dermică, ciroză biliară, icter cronic şi, în stadii avansate, hemoragii. Sin.: boală Rayer.
- **B. ADEMA.** *Parakeratoză ereditară.
- **B. AKUREYRI.** [*Akureyri, oraş în Islanda unde au apărut peste 1 000 de cazuri în 1948.*] B. infecţioasă (determinată probabil de virusul *Coxsackie), asemănătoare, clinic, *poliomielitei anterioare acute. Observată la adolescenţi, debutează prin febră, dureri musculare, *sindrom meningian, parestezii de întindere variabilă, agitaţie psihomotorie.
- **B. ALAGILLE.** [***Daniel Alagille***, *pediatru francez, Paris, n. 1925.*] Sin.: sindrom Alagille (v.).
- **B. ALBERS-SCHÖNBERG.** [***Heinrich Ernst Albers-Schönberg***, *radiolog german, Hamburg, 1865-1921.*] B. osoasă rară, congenitală şi ereditară, de tip probabil recesiv. Se caracterizează prin fragilitate anormală a oaselor, ceea ce antrenează fracturi repetate. Radiologic, scheletul prezintă o opacitate foarte densă. Este cauzată de o dereglare a resorbţiei fiziologice a osteoclastelor. Există forme benigne şi forme cu evoluţie gravă (cecitate, surditate, anemie importantă etc.). Sin.: boala „oaselor de marmură", osteoporoză familială, osteopetroză, osteoscleroză generalizată. V. şi mieloscleroză, def. 2.
- **B. ALBRIGHT.** [***Fuller Albright***, *medic endocrinolog american, Boston, 1900-1969.*] Sin.: osteodistrofie ereditară Albright (v.).
- **B. ALEXANDER.** [***1) Benjamin Alexander***, *medic american contemporan, 1909-1989;* ***2) Stewart W. Alexander***, *neuropatolog englez contemporan, Londra.*] 1) Sin.: boală von Willebrand (v.). 2) Formă rară de *leucodistrofie la nou-născut, caracterizată prin *macrocefalie cu *hidrocefalie şi *encefalopatie. Etiologia este incertă: imaturitatea celulelor nevrogliei ar împiedica mielinizarea normală. Prognostic sumbru, cu deces până la vârsta de doi ani.
- **B. ALPERS.** [*Bernard J. Alpers, neurolog american, Philadelphia, 1900-1981.*] Afecţiune rară, familială şi ereditară, manifestă la copil după o perioadă de dezvoltare normală, caracterizată clinic prin *microcefalie, *mioclonii, paralizii şi, uneori, *amauroză. Histologic, există o degenerescenţă progresivă, difuză, a cortexului cerebral şi a nucleilor cenuşii centrali (uneori a cerebelului, fără afectarea substanţei albe). Există o proliferare a *astrocitelor şi o acumulare lipidică în *microglie. B. evoluează rapid spre demenţă şi moarte. Sin.: polidistrofie cerebrală progresivă infantilă Christensen-Krabbe. Sin.: boală Krabbe (v. def. 1).
- **B. ALSTRÖM-LEBER.** [*Carl Henry Alström, genetician suedez contemporan, 1907-1993;* ***Theodor Leber***, *oftalmolog german, profesor (succesiv) la Berlin, Göttingen şi Heidelberg, 1840-1917.*] 1) Nevrită optică retrobulbară familială a cărei transmitere ereditară este legată de sex. Sin.: b. Alström-Olsen, boală Leber, nevrită optică retrobulbară ereditară. 2) Degenerescenţă (sau displazie) corioretiniană congenitală sau infantilă precoce, caracterizată prin *amauroză sau *ambliopie forte. Absenţa răspunsului electroretinografic permite diagnosticul şi excluderea unei atrofii optice primare. Sin.: amauroză congenitală Leber, aplazie retiniană.
- **B. ALSTRÖM-OLSEN.** [*Carl Henry Alström, genetician suedez, 1907-1993; O. Olsen, oftalmolog suedez contemporan.*] Sin.: boală Alström-Leber (v. def. 1).
- **B. ALZHEIMER.** [*Alois Alzheimer, neurolog şi psihiatru german, profesor la Breslau (în prezent Wrocław, Polonia), 1864-1915.*] Denumire prin care, în prezent, este desemnat ansamblul demenţelor degenerative primare care pot debuta atât în perioada senescenţei, cât şi înainte de aceasta, prevalenţa b. crescând semnificativ cu vârsta (5% peste 65 de ani). B. A. se caracterizează anatomopatologic prin atrofie cerebrală generalizată şi apariţia unei demenţe cu evoluţie lentă. Sunt evidente îndeosebi: atrofia scoarţei cerebrale la nivelul regiunilor parieto-temporo-occipitale, leziuni ale hipocampului şi o dilatare a ventriculilor cerebrali. Tabloul clinic este în relaţie cu evoluţia b. În formele de debut, testele psihometrice (memorie imediată, retenţie vizuală, vocabular) permit obiectivarea deteriorării intelectuale. Progresiv, este manifestă clinic demenţa accentuată, cu tulburări mari de memorie, dezorientare temporo-

spațială, afazie, agnozie, apraxie, iar uneori hipertonie extrapiramidală și crize epileptice. Cea mai profundă alterare afectează funcțiile cognitive: amnezie îndeosebi anterogradă, tulburări ale limbajului oral și scris, discalculie, la care se adaugă apraxia și agnozia. Etiopatogenia b. A. nu este clarificată. Este confirmată disfuncția neurotransmițătorilor cerebrali, îndeosebi cu afectarea sistemelor dopaminergice și colinergice. S-a constatat, de asemenea, că în plăcile senile extraneuronale se acumulează un peptid amiloid mic, denumit A-β, alcătuit din 39-42 de aminoacizi și provenind dintr-un precursor, care este o glicoproteină transmembranară alcătuită din 695 aminoacizi și prezentând mai multe izomorfe. Gena care codifică acest precursor se află pe cromozomul 21. Unii autori susțin patogeneza printr-un *virus lent. V. și boală Pick. Sin.: demență presenilă, demență Alzheimer, scleroză Alzheimer.

- **B. ANDERSEN.** [***Dorothy Hansine Andersen,*** *patolog american, New York, 1901-1964.*] 1) Sin.: glicogenoză de tip IV (v. glicogenoză, def. 4). 2) V. și sindrom Andersen.
- **B. ANDERSON.** [***A. C. Anderson,*** *medic australian contemporan.*] 1) B. ereditară, transmisă autozomal recesiv, caracterizată prin deficit de absorbție a lipidelor, care poate fi consecința unui deficit de sinteză a *chilomicronilor. Se manifestă clinic ca o *boală celiacă asociată cu β-hipolipoproteinemie. 2) V. sindrom Anderson.
- **B. ANDREWS.** [***George Clinton Andrews,*** *dermatolog american, New York, 1891-1934.*] Dermatită veziculopustuloasă a falangelor terminale; reprezintă o manifestare alergică în relație cu existența unor focare infecțioase la distanță (pioree, amigdalită, infecții pelvine). Sin.: bacteridă pustuloasă.
- **B. APERT.** [***Eugène Apert,*** *pediatru francez, Paris, 1868-1940.*] Sin.: acrocefalosindactilie tip I (v. acrocefalosindactilie).
- **B. APERT-CROUZON.** [***Eugène Apert,*** *pediatru francez, Paris, 1868-1940;* ***Louis Edouard Octave Crouzon,*** *neurolog francez, Paris, 1874-1938.*] Maladie ereditară transmisă autozomal dominant, în care se asociază caracteristicile *b. Apert cu semnele faciale ale *b. Crouzon și cu malformații ale extremităților membrelor superioare și inferioare. Sin.: acrocefalosindactilie tip II, sindrom Vogt. (def. 1).
- **B. ARAN-DUCHENNE.** [***François Amilcar Aran,*** *medic francez, profesor de medicină internă, Paris, 1817-1861;* ***Guillaume Benjamin Armand Duchenne (de Boulogne),*** *neurolog francez, Paris, 1806-1875.*] Afecțiune degenerativă a coarnelor anterioare ale măduvei spinării, la adult, caracterizată prin atrofie musculară cu paralizie simetrică. Tipul cel mai frecvent afectează inițial mâna (*mână „simiană") și se poate extinde apoi la membrele superioare și inferioare. Sin.: atrofie musculară progresivă.
- **B. ARDMORE.** [*Ardmore, bază militară americană, în Oklahoma – SUA, unde a fost descrisă această afecțiune pentru prima dată.*] B. infecțioasă, probabil virală, caracterizată prin rinofaringită rebelă, mialgii, hepatosplenomegalie, adenopatii.
- **B. ARMSTRONG.** [***Charles John Armstrong,*** *bacteriolog american și specialist în sănătate publică, Washington, 1886-1958.*] B. acută virală, care se manifestă sub forma unei infecții febrile, cu semne generale asemănătoare gripei și meningită cu LCR clar, cu leucocitoză accentuată și albuminorahie puțin modificată. Se vindecă adesea spontan, dar poate evolua și letal. Rezervor de virus: șoarecele de casă, care poate prezenta o infecție latentă. Sin.: coriomeningită limfocitară, V. și meningită limfocitară benignă, meningită seroasă epidemică.
- **B. ARNOLD.** [***Julius Arnold,*** *anatomopatolog german (fiul anatomistului german Friedrich Arnold), 1835-1915.*] Dureri și parestezii hemicefalice în teritoriul de inervație al filetelor nervoase de la nivelul rădăcinilor C_1 și C_2.
- **B. ARNOLD-CHIARI.** [***Julius Arnold,*** *anatomopatolog german (fiul anatomistului german Friedrich Arnold), 1835-1915;* ***Hans Chiari,*** *patolog austriac, 1851-1916.*] Malformație congenitală rară, observată la nou-născut, caracterizată prin hernie de trunchi cerebral și cerebel la nivelul găurii occipitale, la care se asociază uneori *hidrocefalie și **spina bifida*.
- **B. ARNSTEIN.** Formă a *b. Vaquez în care lipsește splenomegalia.
- **B. ASBOE-HANSEN.** [***G. Asboe-Hansen,*** *dermatolog danez contemporan. n. 1917.*] Dermatoză pigmentară buloasă, cu eozinofilie sanguină, care poate apărea la nou-născutul de sex feminin. Sin.: dermatită buloasă keratogenă.
- **B. AUJESZKY.** [***Aladàr Aujeszky,*** *medic maghiar, 1869-1933.*] Sin.: pseudorabie (v.).
- **B. AYERZA.** [***Abel Ayerza,*** *medic argentinian, Buenos Aires, 1861-1918.*] Sin.: sindrom Ayerza (v.).
- **B. AZORE.** [*Azore, insule portugheze în Oceanul Atlantic.*] Sin.: boală Machado-Joseph (v.).
- **B. BAASTRUP.** [***Christian Ingerslev Baastrup,*** *radiolog danez, Copenhaga, 1885-1950.*] *Artroză interspinoasă a rahisului lombar, observată în hiperlordozele lombare sau în lombartroza banală. Este o varietate de reumatism degenerativ. Sin.: osteoartroză interspinoasă.
- **B. BABINGTON.** [***Benjamin Guy Babington,*** *medic englez al Marinei Regale, 1794-1866.*] Sin.: boală Rendu-Osler (v.).
- **B. BAEHR-SCHIFFRIN.** [***George Baehr,*** *medic american 1887-1978;* ***Schiffrin Arthur,*** *anatomopatolog american n. 1904.*] Afecțiune rară în care se asociază: *purpură trombocitopenică, febră, anemie cu semne de hiperhemoliză și subicter, leziuni nervoase, tulburări psihice, evoluție rapidă spre exitus. Sin.: boală Moschowitz, purpură trombocitopenică trombotică.
- **B. BALFOUR.** [***John Hutton Balfour,*** *medic și botanist englez, Edinburg, 1808-1884.*] Tumoră malignă, de culoare verzuie, care poate apărea la copiii cu leucemie, cu localizare craniană (îndeosebi orbitară). Se dezvoltă în măduva osoasă și invadează rapid periostul și țesuturile moi. Formula sanguină evidențiază prezența anemiei, a celulelor anormale (mieloblaste, leucoblaste) și uneori hiperleucocitoză. Sin.: clorom.
- **B. BALLINGALL.** [***Sir George Ballingall,*** *chirurg englez, Edinburg, 1780-1855.*] Sin. istoric pentru maduromicoză (v.).
- **B. BAMBERGER.** [***Heinrich von Bamberger,*** *medic austriac, Viena, 1822-1888.*] 1) Spasm saltatoriu sau tic al extremităților inferioare. 2) Poliserozită: inflamație cronică manifestată prin efuziuni seroase în diferite cavități (pahipleurită, pericardită constrictivă etc.).
- **B. BANG.** [***Bernhard Laurits Frederik Bang,*** *medic veterinar danez, Copenhaga, 1848-1932.*] Sin.: bruceloză (v.).
- **B. BANNISTER.** [***Henry Martyn Bannister,*** *neurolog american, Chicago, 1844-1920.*] Sin.: edem Quincke (v.).
- **B. BANTI.** [***Guido Banti,*** *anatomopatolog italian, profesor la Florența, 1852-1925.*] Afecțiune a splinei care se manifestă prin splenomegalie, pancitopenie periferică cu hipercelularitate medulară și semne de hipertensiune portală asociate cu o alterare morfofuncțională a ficatului, de gravitate variabilă (evoluează spre ciroză hepatică). Sin.: anemie Banti, sindrom Banti.
- **B. BARBER.** [***Harold Wordworth Barber,*** *dermatolog englez, Londra, 1886-1955.*] *Hiperkeratoză difuză, foliculară, care poate apărea la menopauză, cu localizare îndeosebi la față și la gât. Sin.: dermatoză Barber.
- **B. BARCOO.** [***Barcoo,*** *râu în Australia.*] Ulcer cutanat tropical, cel mai frecvent provocat de *Corynebacterium diphteriae*. Leziunea apare în zonele descoperite, debutând la nivelul unui folicul pilos, unde se formează o veziculă care se ulcerează rapid. Uneori se complică cu gangrenă. Se întâlnește în regiunile tropicale și subtropicale deșertice. Sin.: ulcer de deșert.

- **B. BARLOW.** [*Sir Thomas Barlow, medic englez, Londra, 1845-1945.*] B. care se manifestă prin hemoragii cutanate şi mucoase, sufuziuni subperiostale, dureri epifizare cu alterarea osificării, anemie, *diskeratoză foliculară „în disc", care apar de obicei în al doilea an de viaţă, în cazul sugarilor alăptaţi artificial, cu lapte conservat. Sin.: boală Moeller-Barlow, osteopatie hemoragică primitivă, scorbut infantil.
- **B. BARRAQUER-SIMONS.** [*José Antonio Roviralta Barraquer, medic spaniol, Barcelona, 1855-1928; Arthur Simons, medic german, profesor la Berlin, 1879-1942.*] Sin.: lipodistrofie progresivă (v.).
- **B. BASEDOW.** [*Karl Adolf von Basedow, medic german, Merseburg, 1790-1854.*] Sin.: boală Basedow-Graves (v).
- **B. BASEDOW-GRAVES.** [*Karl Adolf von Basedow, medic german, Merseburg, 1790-1854; Robert James Graves, medic irlandez, Dublin, 1797-1853.*] B. provocată de prezenţa autoanticorpilor antireceptori TSH cu funcţie stimulatoare. Legarea anticorpilor la *receptorii TSH de pe celulele tiroidiene stimulează secreţia hormonilor tiroidieni; inhibiţia prin feedback negativ de la nivel hipofizar dispare şi apar manifestări clinice de hipertiroidie. Simptome caracteristice: tumefacţia difuză a tiroidei, *exoftalmie însoţită de diverse semne oculare, tulburări cardiovasculare (tahicardie, aritmii, *eretism cardiac), tremurături digitale fine, scădere ponderală, diaree, termofobie, transpiraţii profuze, astenie. Metabolismul bazal şi fixarea radioiodului sunt crescute. Sin.: boală Basedow, boală Graves, boală Flajani.
- **B. BASEL.** [*Basel, oraş din Elveţia unde a fost descrisă boala.*] Sin.: boală Darier (v.).
- **B. BATEMAN.** [*Thomas Bateman, medic englez, Londra, 1778-1821.*] 1) Dermatoză care poate apărea la persoanele în vârstă. Este caracterizată prin existenţa de pete purpurice localizate pe antebraţe şi gambe, în relaţie cu o degenerescenţă senilă tegumentară; evoluţie cronică şi recidivantă. Sin.: purpură senilă Bateman. 2) Sin.: *molluscum contagiosum* (v.).
- **B. BATTEN.** [*Frederick Eustace Batten, neurolog englez, Londra, 1865-1918.*] B. cu transmitere autozomal dominantă, manifestată prin demenţă, paralizie şi afectare a substanţei albe prin depuneri de *lipofuscină. Sin.: lipofuscinoză neuronală juvenilă.
- **B. BATTEN-MAYOU.** [*Frederick Eustace Batten, neurolog englez, Londra, 1865-1918; Marmaduke Stephen Mayou, oftalmolog englez, Londra, 1876-1934.*] Sin.: boală Spielmeyer-Vogt (v.).
- **B. BAYLE.** [*Antoine Laurent Jesse Bayle, psihiatru francez, Paris, 1799-1858.*] Sin.: paralizie generală progresivă (v.).
- **B. BAZY.** [*Pierre Jean Baptiste Bazy, chirurg francez la Hôpitaux de Paris, 1853-1934.*] Varietate de *hidronefroză, consecinţă a unor dilataţii congenitale ale bazinetului şi ale calicelor. Apare din cauza hipoplaziei sau aplaziei musculaturii netede. Sin.: hidronefroză congenitală intermitentă.
- **B. BEAUVAIS.** [*Augustin-J. Landré Beauvais, medic francez, Paris, 1772-1840.*] Denumire istorică pentru reumatismul poliarticular. Această entitate se identifică în prezent fie cu *reumatismul articular acut, fie cu *poliartrita reumatoidă.
- **B. BEAUVIEUX.** Pseudoatrofie optică a sugarului antrenând cecitate aparentă, care dispare în câteva luni. Se pare că este determinată de întârzierea mielinizării fibrelor nervilor optici.
- **B. BECHTEREW.** [*Vladimir Michailovitch von Bechterew, neurolog rus, profesor la Kazan, apoi la St. Petersburg, 1857-1927.*] Afecţiune asemănătoare polispondilitei reumatismale; se manifestă prin cifoză posttraumatică la subiecţi cu predispoziţie ereditară. V. şi spondilartrită anchilozantă.
- **B. BEHÇET.** [*Hulusi Behçet, dermatolog turc, 1889-1946.*] Afecţiune a adultului tânăr de sex masculin, uneori familială, caracterizată prin trei simptome cardinale: afte bucale recidivante, urmate de ulceraţii, afte genitale şi apariţia, mai tardivă, a unor leziuni oculare: *uveită cu *hipopion. În toate aceste localizări sunt prezente leziuni de vascularită şi perivascularită. B. evoluează în pusee recidivante, iar prognosticul poate fi grav, uveita antrenând cecitate. Etiologia este neelucidată, virală sau imunologică. Sin.: iridociclită recidivantă, sindrom Adamandiades, sindrom Behçet.
- **B. BEHR.** [*Carl Behr, oftalmolog german, profesor la Hamburg, 1874-1943.*] 1) Formă de *degenerescenţă maculară retiniană. Este o b. ereditară cu transmitere dominantă, caracterizată prin atrofie corioretiniană centrală cu alterări degenerative pigmentare şi leziuni retiniene periferice. Sin.: degenerescenţă eredomaculară, degenerescenţă tapetoretiniană centrală. V. şi degenerescenţă eredomaculară, degenerescenţă tapetoretiniană. 2) V. sindrom Behr.
- **B. BENEDIKT.** [*Moritz Benedikt, neurolog austriac, Viena, 1835-1920.*] Sin.: sindrom Benedikt (v.).
- **B. BENSON.** [*Athur Henry Benson, oftalmolog irlandez, Dublin, 1852-1912.*] Sin.: sinchizis scintilant (v. sinchizis, def. 2).
- **B. BERGER / maladie de Berger / Berger's disease, mesangial IgA glomerulonephritis.** [*Jean Berger, nefrolog francez, sec. XX.*] Varietate de *nefropatie glomerulară cronică primitivă (25 % din cazurile de la adult), caracterizată prin depozite difuze intercapilare (mezangiale) de IgA şi C3. Depozitele sunt vizibile în microscopia optică prin imunofluorescenţă şi în microscopia electronică, fiind osmiofile. Semnul clinic caracteristic al b. B. este hematuria macroscopică recidivantă, care apare la orezile după o infecţie (otită, sinuzită, amigdalită) sau după un efort fizic intens. Prin examenul sumarului de urină se confirmă hematuria şi o proteinurie uşoară (1-2 g/24 ore). Afecţiunea poate evolua spre hipertensiune arterială sau insuficienţă renală. Sin.: glomerulonefrită cu depozite mezangiale de IgA.
- **B. BERNHARDT.** [*Martin Bernhardt, neurolog german, Berlin, 1844-1915.*] Sin.: meralgie parestezică (v.).
- **B. BESNIER-BOECK-SCHAUMANN.** [*Ernest Henri Besnier, dermatolog francez, Paris, 1831-1909; Caesar Peter Möller Boeck, dermatolog norvegian, Oslo, 1845-1917; Jörgen Nilsen Schaumann, dermatolog suedez, Stockholm, 1879-1953.*] Sin.: sarcoidoză (v.).
- **B. BESNIER-KAPOSI-LIBMAN-SACKS.** [*Ernest Henri Besnier, dermatolog francez, Paris, 1831-1909; Moritz Kohn Kaposi, dermatolog austriac, Viena, 1837-1902; Emanuel Libman, medic american, New York, 1872-1946; Benjamin Sacks, medic american, New York, 1896-1939.*] Sin.: lupus eritematos diseminat (v.).
- **B. BESSEL-HAGEN.** [*Fritz Bessel-Hagen, chirurg german, Berlin, 1856-1922.*] Sin.: boală exostozantă (v.).
- **B. BEST.** [*F. Best, medic german, 1878-1920.*] *Eredodegenerescenţă maculară cu transmitere autozomal dominantă, strict localizată, caracterizată în general printr-o leziune rotundă bine delimitată, de coloraţie roşie sau galben clar, cu aspect al maculei de „gălbenuş de ou pe farfurie". B. evoluează în trei stadii (de disc, de remaniere şi atrofic) şi reprezintă forma congenitală a *bolii Stargardt. V. şi degenerescenţă eredomaculară, degenerescenţă tapetoretiniană.
- **B. BEURMANN-GOUGEROT.** [*Charles Lucien Beurmann, dermatolog francez, Paris, 1851-1923; Henri Eugène Gougerot, dermatolog francez, profesor la Paris, 1881-1955.*] Sin.: sporotricoză (v.).
- **B. BIELSCHOWSKY-JANSKY.** [*Alfred Bielschowsky, oftalmolog german, profesor (succesiv) la Leipzig, Marburg şi Breslau (în prezent Wroclaw, Polonia), 1871-1940; Jan Jansky, medic şi serolog ceh, originar din Praga, stabilit la Baltimore, 1873-1921.*] *Idioţie amaurotică familială, cu predominanţa

simptomelor cerebeloase, care se manifestă în jurul vârstei de 4 ani. Evoluţia este letală în 3-4 ani. Reprezintă forma de tip juvenil precoce a *sfingolipidozei cerebrale. Sin.: sfingolipidoză de tip juvenil precoce. V. sfingolipidoză, idioţie amaurotică familială.

- **B. BIERMER.** [***Anton Biermer***, *medic german, profesor de medicină internă mai întâi la Berna, apoi la Zürich, 1827-1892.*] Maladie caracterizată prin absenţa secreţiei de *factor intrinsec gastric, care antrenează malabsorbţia *vitaminei B_{12}. Determină anemie macrocitară cu megaloblastoză medulară, asociată cu neutrotrombopenie şi tulburări digestive şi nervoase discrete. Se consideră că la originea manifestărilor se află mecanisme autoimune. Administrarea intravenoasă de vitamină B_{12} este urmată de un răspuns sanguin specific (*reticulocitoză). Sin.: anemie Biermer, anemie pernicioasă, boală Addison-Biermer.
- **B. BIETT.** [***Laurent Théodore Biett***, *dermatolog francez, Paris, 1781-1840.*] Formă de *lupus eritematos, cu evoluţie subacută şi recidivantă, cu afectare moderată a stării generale. Elementele au tendinţă la diseminare simetrică şi dispar în câteva săptămâni. Sin.: lupus eritematos discoid (sau subacut).
- **B. BILLROTH** [***Christian Albert Theodor Billroth***, *chirurg german, profesor la Zürich şi Viena, 1829-1894.*] 1) *Meningocel consecutiv unei fracturi craniene. Sin.: cefalhidrocel traumatic. 2) V. sindrom Billroth.
- **B. BILLROTH-WINIWARTER.** [***Christian Albert Theodor Billroth***, *chirurg german, profesor la Zürich şi Viena, 1829-1894;* ***Felix von Winiwarter***, *chirurg austriac, Viena, 1852-1931.*] Sin.: trombangeită obliterantă (v.).
- **B. BINSWANGER.** [***Otto Binswanger***, *neurolog german, profesor la Jena, 1852-1929.*] Formă de encefalopatie aterosclerotică subcorticală, b. cauzată de hipertensiunea arterială sau de arterioscleroza vaselor profunde perforante şi a capilarelor substanţei albe subcorticale. Se manifestă prin demenţă, asociată cu pierderea difuză de substanţă albă subcorticală şi dilatarea ventriculilor, precum şi printr-un mers caracteristic cu paşi mici şi bază de susţinere largă. Sin.: demenţă, encefalopatie sau sindrom Binswanger.
- **B. BITOT.** [***Pierre A. Bitot***, *medic francez, Bordeaux, 1822-1888.*] Manifestări oculare ale avitaminozei A, care constau în distrofie corneo-conjunctivală şi *hemeralopie prin deficit de *caroten la nivelul *bastonaşelor retiniene.
- **B. BJÖRUM.** Afecţiune manifestată la ambele sexe, în primele săptămâni de viaţă, prin hepatomegalie considerabilă însoţită de oprirea creşterii staturoponderale. Histologic se constată încărcare grăsoasă hepatică, această perturbare nefiind determinată de o infecţie sau de o carenţă alimentară. Nu există nici semne de insuficienţă hepatică, însă prognosticul este rezervat, bolnavii decedând, în general, din cauza unui accident infecţios grav. Au fost raportate şi cazuri familiale. V. şi policorie.
- **B. BLACKFAN-DIAMOND.** [***Kenneth Daniel Blackfan***, *pediatru american, Boston, 1883-1948;* ***Louis K. Diamond***, *pediatru american, Boston, 1902-1999.*] *Eritroblastopenie congenitală care determină anemie cronică normocromă, normocitară şi aregenerativă. Măduva osoasă este bogată în normoblaste tinere, care nu ajung însă la maturare. Sin.: sindrom Blackfan-Diamond.
- **B. BLOODGOOD.** [***Joseph Colt Bloodgood***, *chirurg american, 1867-1935.*] Sin.: boală chistică a mamelei (v.).
- **B. BLOUNT.** [***Walter Putnam Blount***, *ortoped american, 1900-1992*] Formă de *genu varum* caracterizată prin angulaţia părţii proximale şi interne a diafizei tibiale, cu proeminenţa în formă de „cioc" a condilului intern. Sin.: *tibia vara.*
- **B. BLUMENTHAL.** [***Ferdinand Blumenthal***, *medic german, profesor de medicină internă la Berlin, n. 1870.*] Maladie asemănătoare clinic cu o *leucemie mieloidă, de care se deosebeşte prin proliferarea primitivă importantă a sistemului eritropoietic, în plus faţă de cea a ţesutului mieloid, la care se asociază hiperleucocitoză. Este considerată o varietate de *poliglobulie.
- **B. BOGDAN-BUDAY.** [***Aladár Bogdan***, *medic maghiar contemporan;* ***Kálmán Buday***, *chirurg maghiar, Budapesta, 1863-1937.*] Afecţiune determinată de **Corynebacterium pyrogenes anaerobium*, caracterizată prin febră şi abcese cu localizări multiple (ficat, plămâni, splină, muşchi).
- **B. BONDUELLE.** Afecţiune caracterizată prin asocierea semnelor de *scleroză laterală amiotrofică şi de *b. Parkinson, la care se adaugă leziuni corticale (straturile II şi III ale *izocortexului) cu *glioză şi neurospongioză (v. neurospongiom).
- **B. BONIELAND.** Sin.: boală mitrală (v.).
- **B. DIN BORNA.** [***Borna***, *oraş în Estul Germaniei.*] B. care se transmite de la cal, determinată de un virus şi constând într-o *encefalomielită acută; este transmisă rar la om.
- **B. DIN BORNHOLM.** [***Bornholm***, *insulă daneză în Marea Baltică.*] B. epidemică determinată de virusul **Coxsackie B.* Debutul este brusc, prin afectare musculară (induraţie, noduli), iar ulterior dureri la baza toracelui, accentuate de mişcările respiratorii, simulând o afecţiune pulmonară. Se asociază cu febră, cefalee, uneori pleuropericardită uscată, otită medie, encefalită. Evoluţie benignă. Sin.: boală Daae-Finsen, boală Sylvest, gripă Dabney (sau gripa „diavolului"), mialgie epidemică, pleurodinie epidemică.
- **B. BOSVIEL.** [***J. Bosviel***, *medic francez, sec. XIX-XX.*] Hematom al luetei cu apariţie bruscă, de etiologie incertă. Se invocă factori mecanici, infecţioşi, hormonali, vasomotori. Se vindecă spontan, dar pot să apară recidive în 20% din cazuri. Sin.: apoplexia luetei.
- **B. BOUCHARD.** [***Charles Jacques Bouchard***, *medic francez, profesor de patologie generală la Paris, 1837-1915.*] Dilataţie a stomacului prin ineficienţa musculaturii gastrice. V. şi dilataţie acută de stomac.
- **B. BOUCHET.** [***Henri Bouchet***, *medic francez, n. 1873.*] Sin.: boală Bouchet-Gsell (v.).
- **B. BOUCHET-GSELL / maladie de Bouchet-Gsell / Swineherd's disease.** [***Henri Bouchet***, *medic francez, n. 1873;* ***Otto Gsell***, *medic şi bacteriolog elveţian, Saint-Gall, 1902-1990.*] Pseudotifomeningită asociată cu exantem papulos recidivant, cu evoluţie benignă, cauzată de *Leptospira pomona* (sau *L. hyos*), transmisă la om de porci. Simptomatologia este asemănătoare cu cea a *febrei tifoide. Sin.: boală Bouchet, leptospiroza crescătorilor de porci.
- **B. BOUILLAUD-SOKOLSKY.** [***Jean Baptiste Bouillaud***, *medic francez, profesor de clinică medicală la Paris, 1796-1881;* ***Grigorii Ivanovici Sokolsky***, *medic rus, profesor de clinică medicală la Kazan, apoi la Moscova, 1807-1886.*] Sin.: reumatism articular acut (v.).
- **B. BOURNEVILLE.** [***Désiré Magloire Bourneville***, *neurolog francez, Paris, 1840-1909.*] Sin.: scleroză tuberoasă (Bourneville) (v.).
- **B. BOUVERET.** [***Léon Bouveret***, *medic francez, Lyon, 1850-1929.*] 1) Formă benignă de tahicardie paroxistică supraventriculară care constă în accese paroxistice de tahicardie regulată, cu frecvenţa între 180 şi 220 pulsaţii pe minut, produse prin mecanism de *reintrare, însoţite de semne funcţionale diverse (palpitaţii, dureri de tip anginos). Pe traseul electrocardiografic lipsesc undele P. Tahicardia poate dura câteva ore, apare şi dispare brusc (spontan sau după compresiunea sinusului carotidian, tratament medicamentos sau electric) fără nici o manifestare anterioară. Sin.: boală Bouveret-Hoffmann, tahi-

cardie paroxistică supraventriculară esenţială. 2) V. sindrom Bouveret.

- **B. BOUVERET-HOFFMANN.** [*Léon Bouveret, medic francez, Lyon, 1850-1929; Johann Hoffmann, neurolog german, Heidelberg, 1857-1919.*] Sin.: boală Bouveret (v. def. 1).
- **B. BOWEN.** [*John Templeton Bowen, dermatolog american, Boston, 1857-1941.*] 1) Dermatoză care debutează la adult cu câteva pete lenticulare puţin scuamoase sau prin discuri *numulare a căror confluenţă formează placarde policiclice care persistă nedefinit. Netratate, leziunile suferă o degenerescenţă malignă lentă. Anatomopatologic se descrie o *diskeratoză a celulelor malpighiene. Sin.: dermatoză precanceroasă Bowen, diskeratoză lenticulară în disc. 2) *Diskeratoză conjunctivală localizată la nivelul limbului sub forma unor tumorete gelatinoase de culoare roză sau alb-cenuşie. Poate degenera malign în *epiteliom spinocelular. Localizarea poate fi şi la nivelul mucoaselor. Sin.: eritroplazie.
- **B. BOZZOLO.** [*Camillo Bozzolo, medic italian, 1845-1920.*] Sin.: mielom multiplu (v.).
- **B. BRAILSFORD.** [*James Frederik Brailsford, radiolog englez, Birmingham, 1888-1961.*] Sin.: boală Morquio (v. def. 2).
- **B. BRILL.** [*Nathan Edwin Brill, medic american, New York, 1860-1925.*] Sin.: boală Brill-Zinsser (v.).
- **B. BRILL-SYMMERS / maladie de Brill-Symmers / follicular lymphocytoma, Brill-Symmers syndrome.** [*Nathan Edwin Brill, medic american, New York, 1860-1925; Douglas Symmers, patolog american, New York, 1879-1952.*] Denumire desuetă pentru un *limfom caracterizat anatomopatologic prin foliculi ganglionari mari, fiind integrat actual în cadrul *limfoamelor non-hodgkiniene cu structură nodulară. Clinic se evidenţiază o hipertrofie generalizată a ganglionilor limfatici însoţită uneori de splenomegalie. Sin.: limfom gigantofolicular, sindrom Brill-Symmers.
- **B. BRILL-ZINSSER / maladie de Brill-Zinsser / Brill's disease, mild recrudescent typhus fever.** [*Nathan Edwin Brill, medic american, New York, 1860-1925; Ferdinand Zinsser, dermatolog german, n. la New York, profesor la Köln, 1865-1952.*] *Tifos exantematic sporadic benign, denumit şi „resurgent“, de origine endogenă, apărut la subiecţi care nu găzduiesc nici un parazit (această caracteristică este suficientă pentru a diferenţia b. B.-Z. de tifosul recidivant). Sin.: boală Brill, tifos resurgent.
- **B. BRINTON.** [*William Brinton, medic englez, Londra, 1823-1867.*] Sin.: linită plastică (v. linită).
- **B. BROCA.** [*Paul Broca, antropolog şi chirurg francez, profesor la Paris, 1824-1880.*] Sin.: afazie Broca (v.).
- **B. BRODIE.** [*Sir Benjamin Collins Brodie, chirurg englez, Londra, 1783-1862.*] 1) Tip de osteită cronică care antrenează formarea unei cavităţi în interiorul osului (metafiza unui os lung sau scurt). Cavitatea conţine puroi şi sechestre osoase. Radiologic se observă o zonă hipertransparentă intraosoasă, limitată de osteoscleroză. Sin.: abces Brodie. 2) Tumoră mamară voluminoasă, boselată, cu zone ferme şi fluctuente alternante, fără adenopatie axilară satelită. Iniţial considerată un cistosarcom, s-a demonstrat a fi de fapt un adenofibrom intracanalicular în care componenta conjunctivă este predominantă. Evoluţia tumorii este variabilă, uneori benignă, alteori malignă primitiv sau prin producerea de metastaze de tip sarcomatos. Frecvent, tumora este denumită filodă, deoarece pe secţiune prezintă un aspect lobulat striat, cu ramificaţii fine, asemenea frunzei unui arbore. Sin.: tumoră Brodie. 3) Sindrom de natură isterică, pacientul simulând o afecţiune articulară dureroasă (coxalgie isterică).
- **B. BRUTON.** [*Ogden Carr Bruton, pediatru american, 1908-2003.*] Formă de *agamaglobulinemie congenitală, transmisă recesiv gonozomal. Se manifestă clinic prin infecţii bacteriene respiratorii şi intestinale recidivante, adesea foarte grave. Simptomele sunt similare cu cele din *poliartrita reumatoidă. Anatomopatologic se constată absenţa, în măduva spinării, a liniei plasmocitare.
- **B. BUDD-CHIARI.** [*George Budd, medic englez, Londra, 1808-1882; Hans Chiari, patolog austriac, 1851-1916.*] Sin.: sindrom Budd-Chiari (v.).
- **B. BUERGER.** [*Leo Buerger, chirurg şi patolog american, New York, 1879-1943.*] Sin.: trombangeită obliterantă (v.).
- **B. BUREAU-BARRIÈRE.** [*Yves Bureau, Henri Barrière, medici francezi contemporani.*] Formă de *acropatie ulceromutilantă, cu localizare la nivelul membrelor inferioare. Este favorizată de traumatisme repetate.
- **B. BÜRGER-GRÜTZ.** [*Max Bürger, medic german, profesor de medicină internă la Bonn, apoi la Leipzig, 1885-1966; Otto Grütz, dermatolog şi venerolog german, profesor la Kiel, 1886-1963.*] Sin.: hiperlipemie esenţială (v.).
- **B. BURKITT.** [*Dennis Burkitt, medic scoţian, 1911-1993, specialist în boli tropicale*]. Sin.: tumoră Burkitt (v.).
- **B. BUSCHKE.** [*Abraham Buschke, dermatolog german, profesor la Berlin, 1868-1943.*] 1) Sin.: sindrom Launois-Bensaude (v.). 2) Sin.: criptococoză (v.).
- **B. BYLER.** [*Byler, numele de familie al copiilor la care boala a fost observată pentru prima oară.*] Afecţiune familială ereditară, care constă în *colestază intrahepatică progresivă. Se manifestă prin *steatoree, hepatosplenomegalie, pusee icterice recidivante şi întârziere în dezvoltarea psihosomatică, cu *nanism consecutiv.
- **B. CACCHI-RICCI.** [*Roberto Cacchi, urolog italian, Padova, sec. XX; Vincenzo Ricci, radiolog italian contemporan, Padova.*] Sin.: rinichi în „burete“ (v.).
- **B. CAFFEY.** [*John Caffey, pediatru american, 1895-1966.*] Afecţiune care apare înainte de vârsta de 6 luni, caracterizată prin formarea unor tumefacţii dureroase la nivelul membrelor şi a maxilarului inferior, localizate pe os şi asociate cu hiperfosfatemie şi semne de infecţie generală. Evoluţie benignă cu durata de câteva luni. Sin.: hiperostoză corticală infantilă, sindrom Caffey-Silverman. V. şi hiperostoză.
- **B. CALVÉ.** [*Jacques Calvé, ortoped francez, Paris, 1875-1954.*] Necroză aseptică spontană, uneori consecutivă unui traumatism uşor al unui corp vertebral (regiunea dorsolombară), cu dureri care iradiază în abdomen şi constituirea unei cifoze. Sin.: osteocondrită vertebrală infantilă, *vertebra plana*.
- **B. CALVÉ-LEGG-PERTHES.** [*Jacques Calvé, ortoped francez, Paris, 1875-1954; Arthur Thornton Legg, chirurg ortoped, Boston, 1874-1939; Georg Clemens Perthes, chirurg german, profesor la Leipzig, apoi la Tübbingen, 1869-1927.*] *Osteocondroză a nucleului de osificare a capului femural care se aplatizează, se condensează şi capătă un aspect radiologic fragmentat. În evoluţie se poate vindeca fără sechele, dar, frecvent determină o malformaţie de şold, **coxa plana*. Sin.: boală Legg-Perthes, osteocondrită a şoldului.
- **B. CAMURATI-ENGELMANN.** [*Mario Camurati, medic italian contemporan; Guido Engelmann, chirurg ortoped austriac, Viena, n. 1876.*] Sin.: boală Engelmann (v.).
- **B. CANAVAN.** [*Myrtelle M. Canavan, medic neuropatolog american, 1879-1953.*] B. a copilului mic; constă în degenerescenţa spongioasă şi vacuolară a substanţei albe a SNC. Clinic b. se manifestă prin megalocefalie, mişcări *coreoatetozice, convulsii, cecitate prin atrofia nervului optic. Moartea survine înainte de 2 ani de evoluţie a maladiei. Transmiterea

este recesivă, biologic existând un deficit al enzimei aspartoacilază. Sin.: scleroză cerebrală spongioasă.

- **B. CAPDEPONT.** [*Bernard Capdepont, stomatolog francez, 1867-1918.*] Malformaţia *dentinei, de origine necunoscută, transmisă autozomal dominant. B. afectează atât dantura temporară, cât şi pe cea permanentă. Se caracterizează prin abraziunea rapidă a coroanei dentare, hipoplazia rădăcinilor dentare şi obliterarea progresivă a camerei pulpare. Dinţii au aspect opalescent, maroniu sau albăstrui şi nu sunt afectaţi de carii. Sin.: dentină opalescentă ereditară, *dentinogenesis imperfecta*.
- **B. CARDARELLI.** [*Antonio Cardarelli, medic italian, profesor de clinică medicală la Neapole, 1831-1926.*] Sin.: boală Riga (v.).
- **B. CARDUCCI.** [*Agostino Carducci, clinician italian, n. 1873.*] Sin.: boală Conor-Bruch (v.).
- **B. CAROLI-SCHIFF.** [*Jacques Caroli, gastroenterolog francez, n. 1902; Moritz J. Schiff, fiziolog şi anatomist german, n. la Geneva, profesor de anatomie comparată la Berna, apoi profesor de fiziologie la Geneva, 1823-1896.*] B. caracterizată prin supraîncărcare hepatică în colesterol, responsabilă de hepatomegalie.
- **B. CARRION.** [*Carrion, student peruvian în medicină, 1859-1885, care, pentru a demonstra unitatea formelor de bartoneloză, şi-a inoculat o suspensie provenită de la un caz de formă cronică a bolii – verruga – decedând prin forma acută, septicemică a bolii, denumită şi febră de Oroya.*] Denumire utilizată pentru desemnarea concomitentă a formelor acute şi cronice de bartoneloză (v.).
- **B. CASTELLANI.** [*Sir Aldo Castellani, bacteriolog şi specialist în boli tropicale, de origine italiană, profesor la Londra, 1878-1971.*] Sin.: spirochetoză bronhopulmonară (v.).
- **B. CASTLEMAN.** [*Benjamin Castleman, patolog american, 1906-1982.*] Maladie a ţesutului limfatic produsă printr-o infecţie cu un *Gamma-herpesvirus*, Herpesvirus uman 8, izolat în 1994. Histologic se caracterizează prin proliferare limfocitară asociată leziunilor de hiperplazie angiofoliculară şi se manifestă clinic prin febră, adenopatii, splenomegalie. Este frecvent asociată cu *sarcomul Kaposi, îndeosebi la subiecţii infectaţi cu *HIV.
- **B. CATTO.** Sin.: schistosomiază arteriovenoasă cu *Schistosoma japonicum* (v. schistosomiază, def. 1).
- **B. CAZENAVE.** [*Pierre Louis Alphée Cazenave, dermatolog francez, Paris, 1795-1877.*] 1) Sin.: pemfigus foliaceu (v.). 2) Lupus eritematos cronic (v.).
- **B. CEELEN.** [*Wilhelm Ceelen, anatomopatolog german, profesor la Greifswald, apoi la Bonn, 1883-1964.*] B. care afectează îndeosebi tinerii şi este caracterizată prin asocierea tulburărilor respiratorii, acute şi cronice (dispnee, hemoptizie), cu o anemie hipocromă severă. Evoluţia este letală, prin insuficienţă respiratorie şi cardiacă. Anatomopatologic există depuneri de *hemosiderină la nivelul alveolelor şi capilarelor pulmonare, însoţite de fibroză interstiţială difuză. Sin.: hemosideroză pulmonară idiopatică (def. 1).
- **B. CHAGAS.** [*Carlos Chagas, medic brazilian, 1879-1934.*] Formă de *tripanosomiază cu evoluţie acută la copii şi cronică la adulţi. Agentul infectant este *Trypanosoma cruzi*. Forma acută se caracterizează printr-un nodul eritematos la locul de inoculare şi limfadenopatie regională, ulterior *mixedem şi deficit cardiac şi neurologic. În forma cronică (după o perioadă de latenţă de ani de zile), cele mai importante manifestări sunt cardiace (miocardită), dar pot coexista şi disfuncţii gastrointestinale (*megacolon), neurologice etc. Sin.: tripanosomiază americană.
- **B. CHANDLER.** [*Fremont A. Chandler, medic american, sec. XX.*] *Necroza aseptică, în general bilaterală, a capului femurului, observată la adult.
- **B. CHARCOT.** [*Jean Martin Charcot, neurolog francez, profesor la Paris, 1825-1893.*] 1) Sin.: scleroză laterală amiotrofică (v.). 2) V. sindrom Charcot.
- **B. CHARCOT-MARIE-TOOTH.** [*Jean Martin Charcot, neurolog francez, profesor la Paris, 1825-1893; Pierre Marie, neurolog francez, profesor la Paris, 1853-1940; Howard Henry Tooth, neurolog englez, Cambridge, Durham, 1856-1925.*] Neuropatie periferică ereditară senzitivo-motorie transmisă dominant autozomal. Debutează la adolescent. Evoluţia este lentă, cu amiotrofie distală, impotenţă funcţională moderată şi abolirea reflexelor osteotendinoase în teritoriul afectat.
- **B. CHARMOT.** [*G. Charmot, medic francez contemporan, Marsilia.*] Formă de *macroglobulinemie; diferă de *macroglobulinemia Waldenström printr-o evoluţie mai puţin gravă.
- **B. CHARRIN-VON WINCKEL.** [*Albert Charrin, medic bacteriolog şi igienist francez, profesor de patologie generală la Paris, 1857-1907; Franz Carl Ludwig Wilhelm von Winckel, ginecolog german, profesor la Rostock, apoi la München, 1837-1911.*] Sin.: icter infecţios al nou-născutului (v.).
- **B. CHESTER-ERDHEIM.** [*William Chester, anatomopatolog american; Jakob Erdheim, anatomopatolog german, 1874-1937.*] B. a adultului caracterizată prin leziuni osoase bilaterale, aproape simetrice, *xantoame cutanate, un *xantogranulom retroperitoneal şi uneori xantoame viscerale. Lipidemia este normală.
- **B. CHICAGO.** [*Chicago, oraş în S.U.A.*] Sin.: boală Gilchrist (v.).
- **B. CHRIST-SIEMENS-TOURAINE.** [*Josef Christ, medic şi stomatolog german, Berlin, 1889-1928; Hermann Werner Siemens, dermatolog german, profesor la München şi Leyda, 1891-1969; Albert Touraine, dermatolog francez, Paris, 1883-1961.*] Sin.: sindrom Christ-Siemens (v.).
- **B. CHRISTMAS.** [*Christmas, numele bolnavului la care s-a observat pentru prima oară lipsa factorului sanguin IX.*] Afecţiune caracterizată prin disfuncţii ale hemostazei, asemănătoare hemofiliei A, dar cauzată de un deficit ereditar în factor IX. Sin.: hemofilie B.
- **B. CHURILOV.** *Febră hemoragică epidemică asociată cu sindrom renal, determinată de un virus ce aparţine familiei *Bunyaviridae*, *virusul Hantaan. Sin.: febră de Coreea.
- **B. CIVATTE.** [*Achille Civatte, dermatolog francez, 1877-1956.*] *Poikilodermie reticulată pigmentară a feţei şi gâtului survenind îndeosebi în momentul menopauzei.
- **B. COATS.** [*George Coats, oftalmolog englez, Londra, 1876-1915.*] Retinopatie exsudativă progresivă cronică, care poate apărea la o vârstă tânără, la sexul masculin.
- **B. COCKAYNE.** [*Edward Alfred Cockayne, medic englez, Londra, 1880-1956.*] Sin.: sindrom Cockayne (v.).
- **B. CODOUNIS.** [*Anton Codounis, medic grec, Atena, n. 1898.*] Afecţiune congenitală manifestată clinic prin *cianoză fără tulburări cardiace, fără *hipocratism digital, de obicei bine tolerată, fiind în relaţie cu o *methemoglobinemie. Există o poliglobulie moderată. La sugari şi copii se pot observa: microcefalie, tulburări psihomotorii şi debilitate. Afecţiunea este consecinţa unui defect al sistemului enzimatic reductor al *hemoglobinei (NADH-dehidrogenază), care induce o transformare a hemoglobinei în *methemoglobină, în care fierul feric este incapabil să fixeze reversibil oxigenul. Transmitere de tip autozomal recesiv. Sin.: cianoză methemoglobinică, methemoglobinemie congenitală ereditară.
- **B. COGAN.** [*David Glendenning Cogan, oftalmolog american, Boston, 1908-1993*] Sin.: sindrom Cogan (v. def. 1).

- **B. COLLES.** Septicemie stafilococică, caracterizată prin apariţia unei erupţii diseminate de pustule cutanate superficiale.
- **B. CONOR-BRUCH.** [*Conor, bacteriolog, 1870-1914; A. Bruch.*] Sin.: febra butonoasă (v.).
- **B. CONRADI-HÜNERMANN.** [*Erich Conradi, pediatru german, Köln, sec. XX; Carl Hünermann, medic german contemporan.*] Sin.: condrodisplazie punctată (v.).
- **B. COOLEY.** [*Thomas Benton Cooley, pediatru american, 1871-1945.*] Formă majoră de *talasemie observată doar la copiii homozigoţi (ambii părinţi fiind atinşi de o formă minoră). Se caracterizează, clinic, prin splenomegalie, afectare osoasă, anemie hemolitică şi eritroblastică, hipocromă, cu forme anormale de eritrocite. Evoluţie letală. Sin.: anemie Cooley, boală mediteraneană.
- **B. COOPER.** [*Sir Astley Paston Cooper, chirurg şi anatomist englez, Londra, 1768-1841.*] Maladie chistică mamară cronică.
- **B. CORI.** [*Carl Ferdinand Cori, biochimist n. la Praga, 1896-1984 şi Gerty Theresa Cori (soţia sa), biochimist din Viena, 1896-1957, stabiliţi în S.U.A., laureaţi ai premiului Nobel pentru Fiziologie/Medicină în 1947.*] Sin.: glicogenoză tip III (v. glicogenoză, def. 3).
- **B. CORNELIA DE LANGE.** [*Cornelia de Lange, pediatru olandez, 1871-1950.*] Sin.: boală de Lange (v. def. 1).
- **B. CORRIGAN.** [*Sir Dominic John Corrigan, medic scoţian, Dublin, 1802-1880.*] *Insuficienţă aortică dobândită, sechelă a unei endocardite reumatismale.
- **B. CORVISART.** [*Jean Nicolas Corvisart des Marets, baron, profesor de clinică medicală la Paris şi medicul lui Napoleon I, 1755-1821.*] Sin.: sindrom Caillaud (v.).
- **B. COWDEN.** [*Cowden, numele familiei la care s-a observat boala.*] Sin.: sindrom Cowden (v.).
- **B. CREUTZFELDT-JAKOB.** [*Hans Gerhard Creutzfeldt, neurolog şi psihiatru german, profesor la Berlin, 1885-1964; Alfons Jakob, neurolog german, profesor la Hamburg, 1884-1931.*] Formă rară de *encefalopatie spongiformă subacută transmisibilă, caracterizată prin demenţă progresivă şi afectarea musculaturii cu scăderea tonusului, tremor, *atetoză şi *disartrie spastică. B. este provocată de *prioni şi are, de obicei, o evoluţie letală. Sin.: sindrom Creutzfeldt-Jakob. V. şi encefalopatii spongiforme subacute transmisibile.
- **B. CROCQ-CASSIRER.** [*Jean Crocq, medic belgian, Bruxelles, 1868-1925; Richard Cassirier, neurolog german, Berlin, 1868-1925.*] *Cianoză permanentă a mâinilor, gambelor şi, uneori, a urechilor, nasului, pometţilor şi feţei posterioare a braţelor. Apare mai frecvent la sexul feminin, în adolescenţă, în relaţie cu disfuncţii endocrinologice şi ale sistemului nervos simpatic şi se accentuează la frig şi umiditate. Sin.: acrocianoză.
- **B. CROHN.** [*Burril Bernard Crohn, medic american, New York, 1884-1983.*] B. cu etiologie necunoscută, caracterizată anatomopatologic prin granulomatoză epitelială gigantocelulară nespecifică, localizată îndeosebi la nivelul ileonului terminal, dar putând afecta întregul tract gastrointestinal, de la cavitatea bucală la anus. Leziunile au caracter segmentar, tendinţă la recidivă şi la extensie spre segmentele digestive adiacente. Evoluţia b. este imprevizibilă, către sclerolipomatoză progresivă, care antrenează stenoze intestinale, ce determină uneori un sindrom obstructiv. Totodată, se pot forma abcese şi fistule, iar recurenţa după tratament este frecventă. Sin.: ileită regională, ileită terminală.
- **B. CROUZON.** [*Louis Edouard Octave Crouzon, neurolog francez, Paris, 1874-1938.*] *Disostoză craniofacială cu *acrocefalie, prin închiderea prematură a suturilor, hipoplazie a maxilarului superior şi *prognatism, nas în „cioc de papagal", cataractă, exoftalmie şi *strabism divergent. Transmiterea este autozomal dominantă. Sin.: disostoză craniofacială ereditară, sindrom Crouzon.
- **B. CRUCHET.** [*Jean René Cruchet, medic francez, Bordeaux, 1875-1959.*] Sin.: encefalită letargică von Economo (v.).
- **B. CRUVEILHIER-BAUMGARTEN.** [*Jean Cruveilhier, medic, anatomist şi anatomopatolog francez, profesor de chirurgie la Montpellier, apoi profesor de anatomie şi de anatomie patologică la Paris, 1791-1874; Paul Clemens von Baumgarten, anatomopatolog german, Tübingen, 1848-1928.*] Anomalie congenitală a venei ombilicale, care rămâne deschisă, cu hipoplazia sistemului port; clinic, dilatare a venelor subcutanate abdominale („cap de meduză"), cu fremisment (suflu) venos local, splenomegalie şi ciroză hepatică consecutivă. Sin.: sindrom Cruveilhier-Baumgarten.
- **B. CUSHING.** [*Harvey Williams Cushing, neurochirurg american, Philadelphia, 1869-1939.*] Adenom corticotrop hipofizar, determinând hipersecreţie de *ACTH, posibil asociată cu cea MSH (*hormon melanotrop) şi de *betalipotropină; secundar poate determina hiperplazia bilaterală a corticosuprarenalelor, deci exces de glucocorticoizi. Frecvent, hiperplazia se transformă în microadenomatoză a zonei fasciculate, în care caz secreţia sa devine parţial sau total autonomă, independentă de ACTH. V. şi sindrom Cushing.
- **B. DA COSTA.** [*Jacob Mendez Da Costa, medic american, 1833-1900.*] Sin.: sindrom Da Costa (v.).
- **B. DAAE-FINSEN.** [*Anders Daae, medic norvegian, 1838-1910; Jon Constant Finsen, medic islandez, 1820-1885.*] Sin.: boală din Bornholm (v.).
- **B. DARIER.** [*Jean Darier, dermatolog francez, Paris, 1856-1938.*] Afecţiune cutanată cu transmitere autozomal dominantă, aparţinând grupei de dermatoze acantolitice. Se caracterizează printr-o anomalie de *keratinizare, care se prezintă sub forma unei dermatoze papulo-crustoase pigmentate (piele cu aspect murdar şi miros fetid) cu localizare preferenţială în zonele seboreice (faţa, pielea capului, regiunile presternală şi interscapulară), asociată cu hiperkeratoză palmoplantară şi la nivelul unghiilor. Evoluează cu pusee eruptive favorizate de expunerea la soare. Sin.: boală Basel, diskeratoză foliculară.
- **B. DARIER-FERRAND.** [*Jean Darier, dermatolog francez, Paris, 1856-1938; Marcel Ferrand, dermatolog francez, 1878-1940*] *Fibrosarcom cutanat recidivant. Clinic prezintă aspect de formaţiune boselată, dură şi indoloră, localizată pe faţa anterioară a toracelui sau proximal la nivelul membrelor, cu extensie locoregională, metastazarea fiind rară.
- **B. DARLING.** [*Samuel Taylor Darling, medic american care a studiat paludismul, 1872-1925.*] Sin.: histoplasmoză (v.).
- **B. DE LANGE.** [*Cornelia de Lange, pediatru olandez, 1871-1950.*] 1) Formă de hipertrofie musculară generalizată congenitală asociată cu tulburări extrapiramidale şi deficit psihic, cu leziuni malformative. B. apare la sugari. Sin.: boală Lange Cornelia, boală Cornelia de Lange. 2) Sin.: sindrom Cornelia de Lange (v.).
- **B. DEBRÉ-MOLLARET.** [*Anselme Robert Debré, pediatru francez, profesor la Paris, 1882-1978; Pierre Mollaret, pediatru francez, profesor la Paris, 1898-1987.*] Sin.: limforeticuloză benignă de inoculare (v.).
- **B. DEGOS.** [*Robert Gaston Degos, dermatolog şi venerolog francez, profesor la Paris, 1904-1987.*] Sin.: sindrom Degos (v.).
- **B. DÉJERINE-SOTTAS.** [*Jules Joseph Déjerine, neurolog francez, profesor la Paris, 1849-1917; Jules Sottas, neurolog francez, Paris, 1866-1943.*] Sin.: nevrită interstiţială hipertrofică progresivă (v. nevrită, def. 3).

- **B. DÉLÉAGE.** [*Francisque Déléage, medic francez, Paris, n. 1862.*] Sin.: boală Steinert (v.).
- **B. DE QUERVAIN.** [*Fritz de Quervain, chirurg elveţian, profesor la Berna şi la Basel, 1868-1940.*] 1) Afecţiune aproape exclusiv feminină, caracterizată prin stenoza tecilor tendoanelor muşchilor lung abductor şi scurt extensor al policelui, în punctul în care cele două tendoane traversează apofiza stiloidă radială. Se manifestă prin durere la nivelul feţei externe a pumnului, exacerbată de mişcările de extensie şi abducţie ale policelui. Sin.: tenosinovită cronică stenozantă a policelui de Quervain. 2) B. de origine probabil virală, caracterizată clinic prin existenţa unei guşe sensibile la palpare, într-un context febril. Tabloul biologic implică creşterea VSH-ului, absenţa *iodocaptării, niveluri sanguine crescute de hormoni tiroidieni. Evoluţia este frecvent fără sechele, de obicei după o perioadă pasageră de hipotiroidie. Anatomopatologic se caracterizează prin prezenţa unui infiltrat cu celule rotunde gigante (de obicei limfocite), tirocite distruse, iar ulterior, regenerare celulară. Sin.: tiroidită cu celule gigante, tiroidită subacută (granulomatoasă) de Quervain.
- **B. DERCUM.** [*Francis Xavier Dercum, neurolog american, Philadelphia, 1856-1931.*] Sin.: *adiposis dolorosa* (v.).
- **B. DERRICK-BURNET.** [*Edward Holbrook Derrick, medic australian, n. 1899; Sir Frank MacFarlane Burnet, virolog şi serolog, Melbourne, 1899-1985; premiul Nobel pentru fiziologie/medicină în 1960.*] Infecţie acută, determinată de *Coxiella burnetii*, microorganism foarte apropiat de genul **Rickettsia*, de care se deosebeşte prin rezistenţa excepţională în mediul exterior. Se manifestă prin semne generale (febră neregulată, cefalee retroorbitară, transpiraţii profuze), splenomegalie, bronhopneumonie cu localizări multiple, leziuni hepatice. Sin.: febră Q, febră balcanică.
- **B. DERRY.** [*David Derry, medic canadian contemporan.*] Tip de *gangliozidoză cu transmitere autozomal recesivă, care apare până la vârsta de 3 ani. Se manifestă prin pierderea coordonării mişcărilor şi tulburări de vorbire, strabism; tulburările vizuale şi auditive apar ulterior. Se însoţeşte de o deteriorare mentală foarte rapidă. Evoluţia este lentă, iar decesul survine după 3-10 ani de la debut, consecutiv degenerescenţei spinocerebeloase. Sin.: gangliozidoză GM_1, tip 2. V. şi gangliozidoză.
- **B. DEVIC.** [*Eugène Devic, medic francez, 1858-1930.*] 1) B. (din grupul *leuconevraxitelor), de etiologie microbiană sau virală, în care se asociază mielită difuză de tip paraplegic sau tetraplegic cu nevrită optică retrobulbară, bilaterală, cu *ambliopie marcată, *diplopie, paralizii oculomotorii. Clinic se traduce prin paraplegie asociată cu cecitate. Uneori evoluează spre exitus, mai frecvent se constată însă o regresie lentă. O serie de autori o consideră drept o formă acută a *sclerozei în plăci. Sin.: neuromielită optică acută, oftalmoneuromielită. 2) V. sindrom Devic.
- **B. DEUTSCHLÄNDER.** [*Karl Ernst Wilhelm Deutschländer, chirurg german, Hamburg, 1872-1942.*] Sin.: fractură de oboseală (v. fractură, def. 9).
- **B. DI GUGLIELMO.** [*Giovanni Di Guglielmo, hematolog italian, 1886-1961.*] Sin.: eritromieloză acută (v.).
- **B. DRESBACH.** [*Melvin Dresbach, medic american, Philadelphia, 1874-1946.*] Sin.: drepanocitoză (v.).
- **B. DUBIN-JOHNSON.** [*Isadore Nathan Dubin, patolog american, Washington, 1913-1980; Frank B. Johnson, patolog american, n. 1919.*] Sin.: sindrom Dubin-Johnson (v.).
- **B. DUBREUIHL.** [*William Auguste Dubreuihl, dermatolog francez, Bordeaux, 1857-1935.*] Melanom (*in situ*) la vârstnic, cu prognostic mai bun decât *melanomul malign. Aspect de pete „*café au lait*" cu contur geografic, localizate îndeosebi la nivelul feţei. Sin.: melanoză circumscrisă precanceroasă Dubreuihl.
- **B. DUCHENNE.** [*Guillaume Benjamin Armand Duchenne (de Boulogne), neurolog francez, Paris, 1806-1875.*] 1) Sin.: paralizie bulbară progresivă (v.). 2) Sin.: miopatie pseudohipertrofică Duchenne (v.).
- **B. DUHRING-BROCQ.** [*Louis Adolphus Duhring, dermatolog american, profesor la Philadelphia, 1845-1913; Louis Anne Jean Brocq, dermatolog francez, Paris, 1856-1928.*] Afecţiune caracterizată prin leziuni polimorfe, eritematopapulo-buloase, dureroase sau pruriginoase, care ocupă o mare parte din tegumente şi evoluează prin pusee recidivante, cu menţinerea unei stări generale bune. Sin.: dermatită herpetiformă.
- **B. DUKES-FILATOV.** [*Clement Dukes, dermatolog englez, 1845-1925; Nil Feodorovici Filatov, pediatru rus, Moscova, 1887-1956.*] Sin.: boală Filatov (v.).
- **B. DUPLAY.** [*Simon Emmanuel Duplay, chirurg francez, Paris, 1836-1924.*] Periartrită scapulohumerală la care se asociază calcificarea bursei seroase subacromiale. Sin.: bursită subacromială.
- **B. DUPRÉ.** [*Ernest Dupré, medic francez, profesor de psihiatrie la Paris, 1862-1921.*] Sin.: meningism (v.).
- **B. DUPUYTREN.** [*Guillaume Dupuytren, baron, chirurg şi anatomopatolog francez, profesor la Paris, 1778-1835.*] Sin.: contractură Dupuytren (v.).
- **B. DURAND.** [*Paul Durand, medic francez, Tunis, n. 1895.*] Maladie virală, caracterizată prin cefalee şi simptome respiratorii, meningiene şi gastrointestinale.
- **B. DURAND-NICOLAS-FAVRE.** [*Joseph Durand, dermatolog francez, Lyon, n. 1876; Joseph Guillaume Marie Nicolas, dermatolog francez, Lyon, 1868-1960; Jules Maurice Favre, dermatolog francez, Lyon, 1876-1954.*] Sin.: boală Nicolas-Favre (v.).
- **B. DURANTE.** [*Gustave Durante, medic francez, 1865-1934.*] *Osteogeneză imperfectă congenitală caracterizată prin fragilitatea oaselor membrelor, care prezintă fracturi multiple de la naştere sau chiar din perioada de viaţă intrauterină. Ca urmare, în evoluţie apar malformaţii osoase multiple cu respectarea faciesului. Aparţine grupului de *displazii spondiloepifizare. Sin.: boală Porak-Durante, boală Vrolik, displazie periostală, osteogeneză imperfectă congenitală. V. şi osteogeneză imperfectă.
- **B. DUROZIEZ.** [*Paul Louis Duroziez, medic francez, Paris, 1826-1897.*] Denumire clasică pentru stenoza mitrală pură, îndeosebi congenitală.
- **B. DUTTON.** [*Joseph Everett Dutton, medic englez, specialist în boli tropicale, Liverpool, 1876-1905.*] Denumire care include toate afecţiunile determinate de genul **Trypanosoma*. Sin.: tripanosomiază (v.). *B. Chagas şi *b. somnului sunt incluse în această categorie.
- **B. EALES.** [*Henry Eales, oftalmolog englez, 1852-1913.*] Maladie caracterizată prin hemoragii recidivante la nivelul retinei şi al corpului vitros, afectând îndeosebi sexul masculin în decadele a doua şi a treia de viaţă. După resorbţie, hemoragiile se repetă. Etiopatogenie incertă: tuberculoză, focare de infecţie, dereglări endocrine, imunologice etc. Clinic, se manifestă prin episoade de scădere a acuităţii vizuale asociate cu senzaţii de vedere prin ceaţă.
- **B. EBOLA.** [*Ebola, sat riveran în Zair, unde a fost identificat primul caz.*] B. epidemică foarte contagioasă, observată iniţial în Sudul Sudanului şi în Zair, îndeosebi în regiunile situate de-a lungul râului Ebola. Simptomatologia include febră, mialgii, simptome respiratorii, vomismente, diaree, epistaxis, *hemoptizii, *hematemeză, hemoragii subconjunctivale în cazurile severe. Agentul etiologic este *virusul Ebola.
- **B. EBSTEIN.** [*Wilhelm Ebstein, medic german, profesor de policlinică medicală la Göttingen, 1836-1912.*] 1) Malformaţie

cardiacă congenitală, cu deplasare în jos a inserţiei valvulei tricuspide, hipoplazia miocardului ventricular drept subiacent şi comunicare interauriculară în 75% din cazuri. Frecvent se însoţeşte de aritmie atrială. Clinic, se manifestă prin dispnee şi tulburări de ritm. Evoluţia este de gravitate variabilă, cu prognostic frecvent letal. 2) Denumire veche a complicaţiilor renale ale *diabetului zaharat.

- **B. ECKLIN.** [***Th. Ecklin,*** *pediatru elveţian contemporan, Basel.*] Formă gravă de anemie *eritroblastică a nou-născutului. Biologic se constată reticulocitoză, eritroblastoză şi leucocitoză moderată, iar clinic, coloraţie icterică.
- **B. EHLERS-DANLOS.** [***Edvard Lauritz Ehlers,*** *dermatolog danez, Copenhaga, 1863-1937;* ***Henri Alexandre Danlos,*** *dermatolog francez, medic la Hôpitaux de Paris, 1844-1912.*] Sin.: sindrom Ehlers-Danlos (v.).
- **B. EICHSTEDT.** [***Karl Ferdinand Eichstedt,*** *medic german, Greifswald, 1816-1892.*] Epidermomicoză determinată de *Malassezia furfur*, caracterizată prin prezenţa de pete neregulate, scuamoase, cafenii cu diferite nuanţe sau acromice, diseminate pe trunchi. Sin.: *pitiriazis versicolor*.
- **B. ENGELMANN.** [***Guido Engelmann,*** *chirurg ortoped austriac, Viena, n. 1876.*] Varietate de *osteodisplazie cu hiperostoză corticală diafizară a oaselor lungi, care le conferă un aspect în „coloană“, cu respectarea epifizelor. Baza craniului poate fi mai densă, iar asocierea cu această afectare cranio-facială reprezintă displazia craniodiafizară. B. se manifestă din copilărie prin dureri osoase asociate cu întârziere a creşterii, cu tulburări motorii şi astenie. Se transmite autozomal dominant. Sin.: boală Camurati-Engelmann, displazie diafizară, hiperostoză diafizară.
- **B. ENGMAN.** [***Martin Feeney Engman,*** *dermatolog american, St. Louis, 1869-1953.*] Sin.: sindrom Zinsser-Engman-Cole (v.).
- **B. EPPINGER-BIANCHI.** [***Hans Eppinger Jr.,*** *medic austriac, n. la Praga, profesor de medicină internă (succesiv) la Viena, Freiburg şi Köln, 1879-1946;* ***Bianchi.***] Formă rară de ciroză hipertrofică cu splenomegalie, ascită şi icter hemolitic, cu evoluţie cronică, relativ benignă.
- **B. EPSTEIN.** [***Albert Arthur Epstein,*** *medic internist american, New York, 1880-1965.*] Afecţiune care apare la copilul între 1-4 ani, care se caracterizează prin edeme albe, moi, generalizate, proteinurie cu hipoproteinemie şi hiperlipidemie cu hipercolesterolemie. Sin.: boală Munk, nefroză lipoidică. V. nefroză şi glomerulonefrită cu leziuni minime.
- **B. ERB-GOLDFLAM.** [***Wilhelm Heinrich Erb,*** *neurolog german, Heidelberg, 1840-1921;* ***Samuel V. Goldflam,*** *neurolog polonez, Varşovia, 1852-1932.*] Sin.: *miastenia gravis* (v.).
- **B. ESCUDERO.** [***Pedro Escudero,*** *medic internist argentinian, Buenos Aires, 1877-1963.*] 1) Sin.: poliglobulie primitivă (v. poliglobulie, def. 1). 2) Afectare a măduvei oaselor lungi în sifilis, determinând o simptomatologie asemănătoare celei din *eritremie.
- **B. FABRY.** [***Johannes Fabry,*** *dermatolog german, Bonn, Zürich, Dortmund, 1860-1930.*] B. în care se asociază neuropatie cu distrofie corneană, leziuni vasculare, cataractă, în relaţie cu un deficit de *α-galactozidază A. Se transmite autozomal dominant.
- **B. FAHR.** [***Karl Theodor Fahr,*** *anatomopatolog german, profesor la Hamburg, 1877-1945.*] Afecţiune idiopatică sau secundară *hipoparatiroidiei, caracterizată, anatomic - prin depozite calcare infiltrative cerebrale (nucleul gri), clinic - prin *epilepsie sau *b. Parkinson, *sindrom cerebelos, piramidal sau extrapiramidal, deteriorare progresivă a intelectului.
- **B. FAIRBANK.** [***Sir Thomas Fairbank,*** *radiolog englez, 1876-1961*] Tip de *displazie spondiloepifizară genotipică, afectând în special articulaţiile membrelor, simetric şi mai puţin rahisul. Sunt asociate: hipotonie musculară şi hiperlaxitate ligamentară. Este o b. ereditară cu transmitere autozomal dominantă care se manifestă în jurul vârstei de 3-4 ani. Sin.: boală Müller-Ribbing, boală Ribbing, boală/sindrom Silfverskjöld, displazie poliepifizară, distrofie spongioepifizară sistematizată, poliosteocondrită Turpin Coste.
- **B. FALLOT.** [***Etienne Louis Arthur Fallot,*** *medic francez, 1850-1911.*] Sin.: tetradă Fallot (v.).
- **B. FARBER.** [***Sidney Farber,*** *pediatru american, Boston, 1903-1973.*] Sin.: sindrom Farber-Uzman (v.).
- **B. FARQUHAR / maladie de Farquhar / Farquhar's disease.** Sin.: limfohistiocitoză familială (v.).
- **B. FAUCHARD-BOURDET.** [***Pierre Fauchard,*** *dentist francez, 1678-1761;* ***Bourdet.***] Artrită alveolodentară supurată cu progresie de la colet spre apexul dintelui şi evoluţie spre *edentaţie. Sin.: alveoliză, boală Riggs, gingivită expulzivă, parodontită marginală, pioree alveolodentară, parodontoliză.
- **B. FAVRE.** [***Maurice Jules Favre,*** *dermatolog francez, Lyon, 1876-1954.*] Sin.: boală Goldmann-Favre (v.).
- **B. FEER.** [***Emil Feer,*** *pediatru elveţian, profesor la Heidelberg şi Zürich, 1864-1955.*] Sin.: acrodinie infantilă (v.).
- **B. FENWICK.** [***Edwin Hurry Fenwick,*** *urolog englez, Londra, 1856-1944.*] Atrofie idiopatică a stomacului, care se asociază cu gastrită. Sin.: gastrită atrofică idiopatică.
- **B. FEYRTER.** [***Friedrich Feyrter,*** *anatomopatolog german, Göttingen, sec. XX.*] *Plasmocitoză difuză pulmonară a nou-născutului prematur, care se manifestă sub forma unei pneumonii atipice.
- **B. FIEDLER.** [***Karl Ludwig Alferd Fiedler,*** *medic german, Dresda, 1835-1921.*] Sin.: leptospiroză icterohemoragică (v.).
- **B. FILATOV.** [***Nil Feodorovici Filatov,*** *pediatru rus, Moscova, 1887-1956.*] Sin.: rubeolă scarlatiniformă (v.).
- **B. FLAJANI.** [***Giuseppe Flajani,*** *anatomist şi chirurg italian, Roma, 1741-1808.*] Sin.: boală Basedow-Graves (v.).
- **B. FLATAU-SCHILDER.** [***Edward Flatau,*** *neurolog polonez, 1869-1932;* ***Paul Ferdinand Schilder,*** *neurolog şi psihiatru austriac, 1886-1940.* Sin.: boală Schilder (v.)
- **B. FLEGEL.** [***H. Flegel,*** *dermatolog german, sec. XX.*] Varietate de *hiperkeratoză, uneori familială, la nivelul părţii distale a membrelor inferioare, cu extindere ascendentă lentă şi persistentă, un timp nedefinit. Sin.: *hiperkeratosis lenticularis perstans*.
- **B. FÖLLING.** [***Ivar Asbjörn Fölling,*** *fiziolog norvegian, Oslo, 1888-1973.*] Sin.: fenilcetonurie (v.).
- **B. FORBES.** [***Gilbert Burnett Forbes,*** *pediatru american, n. 1915.*] Sin.: glicogenoză tip III (v. glicogenoză, def. 3).
- **B. FORDYCE.** [***John A. Fordyce,*** *dermatolog american, profesor la New York, 1858-1925.*] Sin.: pete Fordyce (v.).
- **B. FORESTIER.** [***Jacques Forestier,*** *medic francez, Aix-les-Bains, 1890-1978.*] Sin.: arterită gigantocelulară (v.).
- **B. FOTHERGILL.** [***John Fothergill,*** *medic englez, Londra, 1712-1780.*] 1) Sin.: nevralgie de trigemen (v.). 2) Formă de scarlatină cu angină foarte gravă.
- **B. FOURNIER.** [***Alfred Fournier,*** *dermatolog francez, profesor la Paris, 1832-1915.*] Formă rară de gangrenă rapidă a penisului, la tânăr, de etiologie microbiană (streptococ virulent sau asociaţie *fuzospirilară).
- **B. FOX-FORDYCE.** [***George Henry Fox,*** *dermatolog american, New York, 1846-1937;* ***John Addison Fordyce,*** *dermatolog american, profesor la New York, 1858-1925.*] Dermatoză benignă, b. a glandelor sudoripare apocrine, observată de obicei la sexul feminin, caracterizată prin papule rotunde, translucide, acoperite de scuame, la nivelul regiunilor cu glande sudoripare: axile, perimamelonar, regiune inghinopubiană. Se asociază cu prurit şi leziuni eczematoase. Sin.: sindrom Fox-Fordyce.
- **B. FRANCIS.** [***Edward Francis,*** *bacteriolog şi igienist american, serviciul de Sănătate publică din Washington, 1872-1957.*] Sin.: tularemie (v.).

- **B. FRANKL HOCHWART.** [*Lothar von Frankl Hochwart, neurolog austriac, profesor la Viena, 1862-1914.*] B. neurologică determinată de leziunile nervilor cohlear, vestibular, facial şi trigemen; rezultă un *sindrom Ménière şi semne de *polinevrită.
- **B. FRANKLIN.** [*Edward C. Franklin, medic american, New York, n. 1928.*] Varietate de *disglobulinemie monoclonală apropiată de *b. Kahler. Se caracterizează prin hepatosplenomegalie, cu tumefacţia ganglionilor limfatici, febră, anemie, plasmocitoză şi proliferarea liniei limfocitare. Edemul vălului palatin şi al luetei, ca şi infecţiile, îndeosebi pulmonare, sunt frecvente. Proteinemia este scăzută, dar concentraţia în gamaglobuline este normală. Dimpotrivă, în sânge este detectabil un fragment al unui lanţ greu de imunoglobulină G. Urina conţine de asemenea, o proteină aparţinând aceluiaşi lanţ greu. Prognosticul b. F. este sumbru, cu evoluţie relativ rapidă către exitus. Sin.: boala lanţurilor grele gamma, sindrom Franklin.
- **B. FREIBERG.** [*Albert Henry Freiberg, chirurg american, Cincinnati, 1869-1940.*] *Osteonecroză aseptică (ischemică) a capului celui de-al doilea metatarsian, observată cel mai des la femeia adultă. Este legată, probabil, de microtraumatismele consecutive purtării de tocuri înalte. Sin.: boală Köhler (def. 2), boală Panner (def. 2).
- **B. FRIEDLÄNDER** [*Carl Friedländer, anatomopatolog german, Berlin, 1847-1887.*] Pneumonie cu *Klebsiella pneumoniae*, întâlnită frecvent la alcoolici (între 40-60 de ani), la bolnavi cu *bronhopneumopatie cronică obstructivă sau pe un teren debilitat printr-o boală cronică (ex.: *diabet zaharat). B. se manifestă prin frisoane, microhemoptizii cu spută gelatinoasă, dispnee intensă, prostraţie, cianoză, delir, adesea evoluţia fiind spre şoc toxicoseptic. În contrast, la examenul fizic semnele sunt discrete. Radiologic se observă un sindrom de condensare, cu tendinţă la abcedare multiplă.
- **B. FRIEDLÄNDER-WINIWARTER.** [*Carl Friedländer, anatomopatolog german, Berlin, 1847-1887; Felix von Winiwarter, chirurg austriac, Viena, 1852-1931.*] *Arterită obliterantă progresivă, posibil de origine sifilitică, afectând numeroase teritorii vasculare şi fiind însoţită, adesea, de alterări scleroase ale nervilor şi venelor satelite.
- **B. FRIEDMANN.** [*Max Friedmann, neurolog german, Mannheim, 1858-1925.*] 1) B. convulsivă neepileptică a copilului (4-11 ani), manifestată prin mici episoade convulsive, fără alterări ale personalităţii. Reprezintă consecinţa, probabilă, a unei mari labilităţi neurovegetative. 2) V. şi sindrom Friedmann.
- **B. FRIEDREICH.** [*Nikolaus Freidreich, medic german, profesor de anatomie patologică, apoi de patologie medicală la Heidelberg, 1825-1882.*] Sin.: ataxie Friedreich (v.).
- **B. FÜRSTNER.** [*Karl Fürstner, psihiatru german, profesor la Heidelberg, apoi la Strasbourg, 1848-1906.*] Paralizie pseudospastică asociată cu tremor generalizat.
- **B. GAMNA.** [*Carlo Gamna, medic italian, 1866-1950.*] Formă de splenomegalie cu îngroşarea capsulei splenice şi prezenţa unor noduli bruni (denumiţi *noduli Gamna-Gandy) înconjuraţi de o zonă eritematoasă.
- **B. GANDY.** [*Charles Gandy, chirurg francez, 1872-1943.*] Afecţiune care apare la sexul masculin (între 30 şi 40 de ani) caracterizată clinic prin regresia caracterelor sexuale şi a psihicului (psihic infantil) şi infiltrare mixedematoasă a tegumentelor. Poate apărea în cadrul unei poliendocrinopatii. Evoluează lent spre senilitate precoce. Sin.: infantilism tardiv de tip Gandy.
- **B. GARRÉ.** [*Carl Garré, chirurg elveţian, profesor la Rostock, Königsberg şi Bonn, 1857-1928.*] *Osteomielită sclerozantă nesupurată.
- **B. GAUCHER.** [*Phillipe Charles Ernęst Gaucher, medic francez, profesor de dermatologie şi sifiligrafie la Paris, 1854-1918.*] 1) Pseudotuberculoză aspergilară cronică a plămânului. V. şi aspergiloză. 2) *Tezaurismoză ereditară, caracterizată prin acumularea unei *cerebrozide (cerazina) în celulele sistemului reticuloendotelial. Se asociază splenomegalie şi fibroză pulmonară.
- **B. GEE.** [*Samuel Jones Gee, medic englez, Londra, 1839-1911.*] Sin.: boală celiacă (v.).
- **B. GIBBS.** [*F. şi E. Gibbs.*] Formă de encefalopatie a primei copilării, caracterizată prin spasme în flexie şi prin *hipsaritmie.
- **B. GIBERT.** [*Camille Melchior Gibert, dermatolog francez la Hôpitaux de Paris, 1797-1866.*] Formă de *pitiriazis care debutează printr-o „placă iniţială" ovalară, cu marginile de culoare roză şi scuamoase. Urmează o erupţie alcătuită din mici plăci ovalare, eritemato-scuamoase, limitate la nivelul trunchiului, gâtului sau membrelor. Evoluţia este favorabilă, cu vindecare în 6-8 săptămâni şi imunitate consecutivă. Sin.: pitiriazis rozat.
- **B. GILBERT.** [*Augustin Nicolas Gilbert, medic francez, Paris, 1858-1927.*] Sin.: sindrom Gilbert (v.).
- **B. GILCHRIST.** [*Thomas Casper Gilchrist, dermatolog american, Baltimore, 1862-1927.*] Micoză viscerală cu poartă de intrare pulmonară (pneumopatie subacută pseudotuberculoasă), endemică în jumătatea de Nord a Statelor Unite, asociind, în faza de generalizare, abcese osoase şi viscerale multiple şi leziuni cutanate de tip granulom verucos. Sin.: blastomicoză nord-americană, boală Chicago, dermatită blastomicozică.
- **B. GILLES DE LA TOURETTE.** [*Georges Gilles de La Tourette, medic francez, Paris, 1857-1904.*] Sin.: sindrom Gilles de la Tourette (v.).
- **B. GLANZMANN.** [*Eduard Glanzmann, pediatru şi hematolog elveţian, profesor la Berna, 1887-1959.*] Sin.: sindrom Glanzmann (v.).
- **B. GLÉNARD.** [*Claude Marie Frantz Glénard, medic francez la Hôpitaux de Lyon, apoi la Vichy, 1848-1920.*] Sin.: splanhnoptoză (v.).
- **B. GLISSON.** [*Francis Glisson, medic si anatomist englez, 1597-1677.*] Sin.: rahitism (v.).
- **B. GOLDMANN-FAVRE.** [*Hans Goldmann, oftalmolog elveţian, profesor la Berna, 1899-1991; Maurice Jules Favre, dermatolog francez, Lyon, 1876-1954.*] Afecţiune ereditară rară, cu transmitere autozomal recesivă, în care se asociază *retinoschizis periferic, atrofie corioretiniană şi alterări ale corpului vitros. Clinic, b. se manifestă prin scăderea acuităţii vizuale, alterări ale câmpului vizual şi cataractă. Prognostic nefast şi tratament ineficient. Sin.: boală Favre, retinoschizis idiopatic cu hemeralopie precoce.
- **B. GOLDSCHEIDER.** [*Alfred Goldscheider, medic şi fiziolog german, profesor de clinică medicală la Berlin, 1858-1935.*] Sin.: epidermoliză bulcasă simplă (v. epidermoliză).
- **B. GOLDSTEIN.** [*Hyman Isaac Goldstein, medic american, 1887-1954.*] Sin.: boală Rendu-Osler (v.).
- **B. GOODPASTURE.** [*Ernest William Goodpasture, patolog american, Nashville, 1886-1960.*] Sin.: boală cu anticorpi antimembrană bazală glomerulară (v.). V. şi sindrom Goodpasture.
- **B. GORHAM.** [*Lemuel Whittington Gorham, medic american, New York, 1885-1968.*] Afecţiune foarte rară, caracterizată prin osteoliză foarte lent progresivă, fără cauză aparentă, a unuia sau mai multor oase, în special la nivelul centurilor. Este considerată o varietate particulară de *angiomatoză osoasă. Sin.: osteoliză masivă idiopatică.
- **B. GRAEFE.** [*Albrecht von Graefe, oftalmolog german, profesor la Berlin, 1828-1870.*] B. cu evoluţie lentă, frecvent ereditară şi familială, aproape întotdeauna bilaterală, cu debut în tinereţe şi evoluţie către imobilitatea completă a ochilor, cu ptoză palpebrală şi *facies Hutchinson. După ce mult timp a

fost considerată ca o degenerescenţă a nucleilor oculomotori, în prezent b. este atribuită unei distrofii musculare (*miopatie oculară). Sin.: oftalmoplegie externă nucleară progresivă.

- **B. GRANCHER.** [***Jacques Joseph Grancher****, medic francez, profesor de pediatrie la Paris, 1843-1907.*] Pneumonie masivă, foarte rară în prezent, în care parenchimul pulmonar capătă aspect de ţesut splenic, frecvent cu afectare pleurală şi vindecare în 3-4 săptămâni.
- **B. GRÄSBECK.** [***Ralph Gräsbeck****, medic finlandez contemporan, Helsinki, n. 1930.*] Sin.: boală Imerslund-Najman (v.).
- **B. GRAVES.** [***Robert James Graves****, medic irlandez, Dublin, 1797-1853.*] Sin.: boală Basedow-Graves (v.).
- **B. GRIESINGER.** [***Wilhelm Griesinger****, neurolog şi psihiatru german, Tübbingen, Cairo, Zürich, Berlin, 1817-1868.*] Sin.: anchilostomiază (v.).
- **B. GRINDON.** [***Joseph Grindon****, dermatolog american, St. Louis, 1858-1950.*] Formă de *foliculită cronică a pielii capului, caracterizată prin eliminarea celulelor foliculului pilos sub formă de mici aglomerări aderente. Se poate complica cu *alopecie.
- **B. GRISCELLI-PRUNIÉRAS.** Varietate de *albinism parţial în care se asociază depigmentarea parţială a părului cu tentă argintie şi un deficit imunitar. Anomalia pigmentară este consecinţa unui defect de transfer al *melanozomilor în *keratinocite. Nu există un defect de formare a melanozomilor, deoarece *melanocitele sunt încărcate cu melanozomi maturi normali. Deficitul imunitar se traduce prin diminuarea puterii bactericide a serului (fără tulburări de *chimiotactism), prin valori serice scăzute ale IgA şi IgG, ca şi prin lipsa de răspuns la antigeni vaccinali. Testele de imunitate celulară sunt deprimate şi, în consecinţă, nu se produce rejetul faţă de grefele incompatibile. Bolnavii sunt expuşi la infecţii microbiene repetate. Prognosticul este grav, afecţiunea evoluând cu *pancitopenie. Sin.: sindromul părului argintiu.
- **B. GRISEL.** [***Pierre Grisel****, chirurg francez de patologie infantilă, 1874-1959.*] Sin.: sindrom Grisel-Bourgeois (v.).
- **B. GRUBER.** [***Georg Benno Gruber****, anatomopatolog german, profesor la Innsbruck, apoi la Göttingen, 1884-1977.*] 1) Afecţiune rară a adolescentului, caracterizată prin durere rotuliană, la nivelul inserţiei tendonului rotulian, cu neregularitate de osificare. Sin.: boală Larsen-Johansson, boală Sinding Larsen-Johansson, osteopatie juvenilă a rotulei, patelita adolescenţilor. 2) V. şi sindrom Gruber-Meckel.
- **B. GULL.** [***Sir William Withey Gull****, medic englez, profesor de fiziologie la Londra şi medic al reginei Victoria, 1816-1890.*] Atrofie tiroidiană cu mixedem. Sin. nerecomandat pentru mixedemul spontan al adultului. V. şi mixedem.
- **B. GULL-SUTTON.** [***Sir William Withey Gull****, medic englez, profesor de fiziologie la Londra şi medic al reginei Victoria, 1816-1890;* ***Henry Gawen Sutton****, medic englez, Londra, 1837-1891.*] Denumire istorică pentru arterioscleroza cu fibroză secundară a rinichiului, tradusă clinic prin semne de nefrită cronică.
- **B. GÜNTHER.** [***Hans Günther****, medic german, 1884-1956.*] 1) *Porfirie eritropoietică congenitală, determinată de deficitul de uroporfirinogen sintetază şi asociată cu anemie hemolitică, leziuni cutanate (erupţie buloasă fotosensibilă) şi excreţie urinară anormală de *uroporfirină tip I. Se transmite autozomal recesiv. 2) *Glicogenoză neuromusculară. 3) Sin.: mioglobinurie paroxistică idiopatică (v. mioglobinurie, def. 3).
- **B. HAFF.** [***Haff****, braţ al Mării Baltice în estul Prusiei.*] Afecţiune descrisă în Prusia, într-o populaţie de pescari care locuiau în apropierea unui lac şi caracterizată prin *mioglobinurie asociată cu dureri vii musculare. Sin.: mioglobinurie epidemică.
- **B. HAGEMAN.** [***Hageman****, numele bolnavului la care s-a observat prima dată deficitul de factor sanguin XII.*] Afecţiune congenitală, latentă, determinată de deficitul în factor Hageman (factor XII). Timpul de coagulare *in vitro* este foarte prelungit, dar hemostaza este normală.
- **B. HAGLUND.** [***Patrik Sims Emil Haglund****, ortoped suedez, Stockholm, 1870-1937.*] Bursită la nivelul tendonului Ahile, determinând talalgie posterioară. Se observă îndeosebi la fetele tinere, iarna.
- **B. HAGNER.** [***Francis Randall Hagner****, chirurg american, Washington, 1873-1940.*] Sin.: osteoartropatie hipertrofiantă pneumică (v.).
- **B. HAILEY-HAILEY.** [***William Howard Hailey, 1898-1967*** *şi* ***Hugh Hailey, n. 1909****, dermatologi americani, Atlanta.*] Sin.: pemfigus cronic benign familial (v.).
- **B. HALLERVORDEN-SPATZ.** [***Julius Hallervorden****, neurolog german, Giessen, 1882-1965;* ***Hugo Spatz****, neurolog şi psihiatru german, profesor la München, 1888-1969.*] Afecţiune ereditară rară care debutează în copilărie. Se caracterizează prin degenerescenţa pigmentară a formaţiunilor **globus pallidus* şi **locus niger*, manifestată clinic prin rigiditate progresivă a membrelor, a musculaturii feţei, faringelui, iar ulterior prin mişcări atetozice şi deteriorare intelectuală. Sin.: sindrom Hallervorden-Spatz.
- **B. HALLOPEAU.** [***François Henri Hallopeau****, dermatolog francez, Paris, 1842-1919.*] 1) Erupţie cutanată, cu prezenţa de papule mici atrofice, ce pot fi diseminate sau pot conflua. Histologic există hiperkeratoză şi atrofie epidermică, însoţite de edem dermic. Se asociază frecvent cu **kraurosis vulvae*. Sin.: lichen atrofic şi scleros. 2) Forma generalizată a piodermitei vegetante; se prezintă sub forma unei infecţii stafilococice cronice, cu placarde întinse, acoperite de cruste şi pustule foliculare la periferie (extremităţile degetelor de la mâini şi picioare). B. are o autonomie discutată, fiind inclusă de unii autori în *psoriazisul pustulos. Evoluţie cronică şi recidivantă. Sin.: acrodermatită continuă Hallopeau, piodermită vegetantă generalizată. V. şi acrodermatită.
- **B. HAMMAN.** [***Louis Virgil Hamman****, medic american, Baltimore, 1877-1946.*] Sin.: sindrom Hamman (v.)
- **B. HAMMAN-RICH.** [***Louis Virgil Hamman****, medic american, Baltimore, 1877-1946;* ***Arnold Rice Rich****, medic american, Baltimore, 1896-1968.*] Sin.: sindrom Hamman-Rich (v.).
- **B. HAMMOND.** [***William Alexander Hammond****, neurolog american, New York, 1828-1900.*] Sin.: atetoză (v.).
- **B. HAND-SCHÜLLER-CHRISTIAN.** [***Alfred Hand Jr.****, pediatru american, profesor la Philadelphia, 1868-1949;* ***Artur Schüller****, neurolog şi psihiatru austriac, profesor la Viena, 1874-1958;* ***Henry A. Christian****, medic american, 1876-1951.*] Afecţiune considerată drept forma cronică diseminată a *histiocitozei X. În forma tipică se caracterizează prin triada: lacune craniene (osteoporoză), exoftalmie şi *diabet insipid. Sin.: sindrom Hand-Schüller-Christian, xantomatoză craniohipofizară, xantomatoză cronică idiopatică,.
- **B. HANOT.** [***Victor Charles Hanot****, medic francez, Paris, 1844-1896.*] Denumire istorică pentru ciroza hipertrofică biliară cu splenomegalie. Se poate manifesta în trei forme: *b. Hanot-Kiener, *b. Hanot-MacMahon, *b. Hanot-Rössle.
- **B. HANOT-KIENER.** [***Victor Charles Hanot****, medic francez, Paris, 1844-1896;* ***Paul L. Kiener****, anatomopatolog francez, Colmar, 1841-1895.*] Afecţiune hepatică, asemănătoare *cirozei biliare primitive, caracterizată anatomopatologic prin hiperplazie limfoidă difuză intrahepatică, care comprimă canaliculele biliare perilobulare şi scleroză difuză intrahepatică.
- **B. HANOT-MACMAHON.** [***Victor Charles Hanot****, medic francez, Paris, 1844-1896;* ***H. M. MacMahon****, hepatolog american contemporan.*] Sin.: ciroză biliară primitivă (v.).
- **B. HANOT-RÖSSLE.** [***Victor Charles Hanot****, medic francez, Paris, 1844-1896;* ***Robert Rössle****, anatomopatolog german, pro-*

fesor (succesiv) la München, Jena, Basel şi Berlin, 1876-1956.] Afecţiune caracterizată prin inflamaţia difuză a căilor biliare extrahepatice, care nu sunt obstruate. Apare în cursul evoluţiei unei infecţii intestinale sau a unui ulcer duodenal. În evoluţie se poate complica cu inflamarea şi obstrucţia căilor biliare intrahepatice, determinând o simptomatologie asemănătoare *cirozei biliare primitive. Sin.: colangită difuză non-obliterantă.

- **B. HANSEN.** [***Gerhard Henrik Armauer Hansen**, medic norvegian, Bergen, 1841-1912.*] Sin.: lepră (v.).
- **B. HARADA.** [***Einosuke Harada**, chirurg japonez, 1892-1947.*] Sin.: sindrom Harada (v.).
- **B. HARLEY.** [***George Harley**, medic englez, Londra, 1829-1896.*] Afecţiune cronică, cu evoluţie în pusee de hemoglobinurie asociate cu febră, dureri difuze, uneori *sindrom Raynaud, gangrenă locală, urticarie. Episoadele apar brusc, după expunerea locală sau generală la frig. Sin.: hemoglobinurie paroxistică la frig.
- **B. HARTNUP.** [***Hartnup**, numele familiei în care au fost observate primele cazuri de boală.*] Boală metabolică congenitală determinată de o perturbare a metabolismului *triptofanului (anomalie de transport a triptofanului la nivelul mucoasei intestinale sau tubilor renali proximali) prin deficit enzimatic. Manifestări clinice: fotodermatoză pelagroidă, *sindrom cerebelos, accese migrenoase, uneori întârziere psihică. Examenul biologic al urinei indică hiperaminoacidurie de tip renal, eliminare sporită de indican, acid indol-acetic şi alţi compuşi indolici. Este transmisă autozomal recesiv. Sin.: boală H.
- **B. HARVEY.** Sin.: encefalomielită familială recurentă (v. encefalomielită).
- **B. HASHIMOTO.** [***Hakaru Hashimoto**, patolog japonez, 1881-1934.*] Afecţiune cronică, histologic caracterizată prin asocierea: infiltrat limfoplasmocitar difuz, vezicule tiroidiene obliterate şi fibroză. Clinic există o guşă fermă cu contur relativ neregulat. Diagnosticul este confirmat prin prezenţa anticorpilor antitiroidieni (antitiroglobulină, antimicrosomali). Evoluţia este lentă, frecvent spre hipotiroidie. Sin.: tiroidită cronică Hashimoto. V. şi tiroidită limfocitară cronică.
- **B. HAXTHAUSEN.** [***Holger Haxthausen**, dermatolog danez, Copenhaga, 1892-1959.*] Formă de *keratoză paimo-plantară care afectează femeile la menopauză.
- **B. HAYEM.** [***Georges Hayem**, profesor de terapeutică şi clinică medicală la Paris, 1841-1933.*] Inflamaţie a substanţei cenuşii a măduvei spinării, manifestată prin paralizii cu apariţie bruscă. Sin.: mielită apoplectiformă.
- **B. HAYEM-FABER.** [***Georges Hayem**, profesor de terapeutică şi clinică medicală la Paris, 1841-1933; **Knud Helge Faber**, medic danez, Copenhaga, 1862-1956.*] Formă de *anemie hipocromă esenţială cu *anaclorhidrie, întâlnită la femei peste vârsta de 45 de ani. Sin.: anemie Hayem-Faber, anemie hipocromă esenţială a adultului, anemie achilică, boală Knud Faber, cloroză tardivă Hayem, sindrom Knud, sindrom Faber.
- **B. HAYEM-VON JAKSCH-LUZET.** [***Georges Hayem**, profesor de terapeutică şi clinică medicală la Paris, 1841-1933; **Rudolf Ritter von Jaksch**, medic ceh, profesor de pediatrie la Graz, apoi profesor de medicină internă la Praga, 1855-1947; **Charles Luzet**, medic francez, n. 1863.*] Afecţiune descrisă iniţial ca entitate specifică pentru copiii cu vârsta sub 3 ani, caracterizată prin *anizocitoză, *poikilocitoză, procent crescut de *reticulocite în sângele periferic, leucocitoză, limfadenopatie, hepatosplenomegalie. Etiopatogenia este polimorfă, implicând malnutriţie, infecţii cronice, malabsorbţie, hemoglobinopatii. Sin.: anemie infantilă pseudoleucemică.
- **B. HEBERDEN.** [***William Heberden**, medic englez, Londra, 1710-1801.*] 1) Sin.: angină pectorală (v.). 2) Sin.: noduli Heberden (v.).
- **B. HEBRA.** [***Ferdinand von Hebra**, dermatolog austriac, Viena, 1816-1880.*] 1) Formă de *dermatomicoză cu localizare pe faţa internă a coapselor, ai cărei agenţi etiologici sunt germeni din grupul *Epidermophyton* sau *Trichophyton*. Sin.: eczemă marginată Hebra. 2) Sin.: eritem polimorf bulos (v.). 3) V. prurigo Hebra.
- **B. HEBRA-KAPOSI.** [***Ferdinand von Hebra**, dermatolog austriac, Viena, 1816-1880; **Moritz Kohn Kaposi**, dermatolog austriac, Viena, 1837-1902.*] Sin.: impetigo herpetiform (v.).
- **B. HECK.** [***John W. Heck**, dentist american, n. 1923.*] Hiperplazie a mucoaselor bucală, labială şi linguală, la copii, cu prezenţa unor papule moi, abundente îndeosebi pe buza inferioară.
- **B. HEINE-MEDIN.** [***Jacob von Heine**, ortoped german, Bad Cannstadt, 1800-1879; **Karl Oskar Medin**, pediatru suedez, Stockholm, 1847-1927.*] Sin.: poliomielită anterioară acută (v.).
- **B. HELLER.** [***Julius Heller**, dermatolog german contemporan.*] Distrofie a unghiilor, caracterizată printr-o depresiune mediană, îndeosebi la nivelul policelui. Sin.: unghie în „carenă".
- **B. HELWIG.** [***E. B. Helwig**, dermatolog american contemporan.*] Formaţiune tumorală benignă, unică, de dimensiuni reduse, cu localizare frecvent facială, la vârstnici. Histologic se caracterizează prin invaginări digitiforme ale celulelor, asemănătoare celulelor bazale ale epidermului. Sin.: keratoză foliculară inversată.
- **B. HENDERSON-JONES.** [***Melvin Starkey Henderson**, chirurg ortoped american, Rochester, 1883-1954; **Hugh Toland Jones**, chirurg ortoped american, Los Angeles, n. 1892.*] Afecţiune articulară cu incidenţă mai mare la bărbat. Sunt afectate articulaţii mari, îndeosebi cea a cotului şi a genunchiului, prin detaşarea de fragmente osteo-cartilaginoase, care rămân în cavitatea articulară. Sin.: boală Reichel, osteocondromatoză articulară.
- **B. HENOCH.** [***Eduard Heinrich Henoch**, pediatru german, Berlin, 1820-1910.*] Hipertrofie cardiacă esenţială la sugar.
- **B. HENOCH-SCHÖNLEIN.** [***Eduard Heinrich Henoch**, pediatru german, Berlin, 1820-1910; **Johann Lukas Schönlein**, medic german, Bamberg, 1793-1864.*] Sin.: purpură Henoch-Schönlein (v.).
- **B. HERS.** [*Henry Géry Hers, biochimist belgian, profesor la Leuven, n. 1923.*] Sin.: glicogenoză de tip VI (v. glicogenoză, def. 6).
- **B. HERTER.** [***Christian Archibald Herter**, medic şi farmacolog american, New York, 1865-1910.*] Sin.: boală celiacă (v.).
- **B. HINSON-PEPYS.** Varietate de *aspergiloză caracterizată prin apariţia, la un bolnav cu *astm confirmat, a unor manifestări bronşice paroxistice, determinate de o alergie la **Aspergillus*. Ciuperca (din specia *Aspergillus fumigatus*) este identificată în spută, asociată cu o *hipersensibilitate întârziată şi cu *precipitine serice.
- **B. HIRSCHSPRUNG.** [***Harald Hirschprung**, pediatru danez, Copenhaga, 1830-1916.*] *Megacolon determinat de absenţa celulelor nervoase (plexuri Meissner şi Auerbach) de la nivelul segmentului distal al colonului. Absenţa ganglionilor nervoşi generează local o stenoză funcţională, cu dilataţia (megacolon), uneori extrem de accentuată, a colonului subiacent. Denumirea de megacolon congenital nu este corectă, deoarece megacolonul nu reprezintă leziunea iniţială, ci o complicaţie a b. H. V. şi megacolon.
- **B. HIS-WERNER.** [***Wilhelm His Jr.**, anatomist german, profesor la Basel, Göttingen şi Berlin, 1863-1934; **Heinrich Werner**, medic militar şi igienist german (Africa, Belgia, Rusia, România), apoi practician la Berlin, 1874-1946.*] Sin.: febră de tranşee (v.).
- **B. HODGKIN.** [***Thomas Hodgkin**, medic englez, Londra, 1798-1866.*] Formă de *limfom malign caracterizat prin creşterea progresivă indoloră a ganglionilor limfatici, a splinei şi, în general, a ţesutului limfoid. Pot apărea şi alte simptome: anore-

xie, scădere în greutate, febră, prurit, transpiraţii nocturne şi anemie. Histopatologic este caracteristică prezenţa *celulelor Reed-Sternberg. Sunt afectate ambele sexe, b. H. fiind considerată de origine neoplazică, deşi nu sunt excluse originea imună sau cea infecţioasă. Au fost stabilite patru tipuri de b. H. pe criterii histopatologice: 1) tipul 1, cu *predominanţă limfocitară*, caracterizat prin infiltrarea difuză cu limfocite mici asociată cu rare *celule Reed-Sternberg; 2) tipul 2, *sclero-nodular*, caracterizat prin benzi de scleroză care inseră noduli celulari corespunzând fie tipului 1, fie tipurilor 3 sau 4; 3) tipul 3, *celular mixt*, caracterizat printr-un *granulom asociat cu celule Reed-Sternberg; 4) tipul 4, cu *depleţie limfocitară*, în care sunt prezente numeroase celule Reed-Sternberg uneori atipice şi asociate cu fibroză. Clasificarea aceasta are o utilitate prognostică: gravitatea tipului 4, chimiosensibilitatea tipurilor 1 şi 3, cel mai bun prognostic având tipurile 1 şi 2. Sin.: boală Paltauf-Sternberg, boală Pel-Ebstein, boală Reed-Hodgkin, (limfo)granulomatoză malignă, limfom Hodgkin, sindrom Murchison-Sanderson.

- **B. HODGSON.** [*Joseph Hodgson, chirurg englez, Londra, 1788-1869.*] Denumire istorică desuetă a insuficienţei aortice de origine arterială. În prezent, patronimul este utilizat uneori pentru diferenţierea insuficienţei aortice de origine arterială de cea sifilitică şi de cea prin dilataţie aortică.
- **B. HOFFA-KASTEROT.** [*Albert Hoffa, chirurg ortoped german, profesor la Würtzburg, apoi la Berlin, 1859-1907; Kasterot.*] Hiperplazie posttraumatică localizată (lipom) sau difuză a ţesutului adipos perirotulian şi a sinovialei genunchiului. Sin.: lipom arborescent al sinovialei genunchiului, lipomatoză pararotuliană.
- **B. HOFFMANN.** [*Erich Hoffmann, dermatolog german, Bonn, 1868-1959.*] Perifoliculită supurantă extensivă a pielii capului.
- **B. HOLLÄNDER-SIMONS.** [*Eugen Holländer, chirurg german, Berlin, 1867-1932; Arthur Simons, medic german, profesor la Berlin, 1879-1942.*] Sin.: lipodistrofie progresivă (v. lipodistrofie).
- **B. HORTON.** [*Bayard T. Horton, medic american, Rochester, 1895-1980*] 1) Sin.: arterită gigantocelulară (v.). 2) V. şi sindrom Horton.
- **B. HUECK.** [*Werner Hueck (Henk, nume eronat), anatomopatolog german, profesor, succesiv, la München, Rostock şi Leipzig, n. 1882.*] Afecţiune cronică caracterizată prin *metaplazia mieloidă a splinei şi *mielofibroză. Face parte din categoria *sindroamelor mieloproliferative alături de leucemia mieloidă cronică (de care se distinge prin absenţa *cromozomului Philadelphia). Sin.: splenomegalie mieloidă.
- **B. HUG.** Tipul VIII de *glicogenoză, adăugat la clasificarea lui Cori şi determinat de un deficit de *fosforilază hepatică. V. şi glicogenoză.
- **B. HUNTER.** [*Charles Hunter, medic englez, 1873-1955.*] *Mucopolizaharidoză de tip II determinată de un deficit al enzimei lizozomale iduronat-sulfat sintetază şi excreţie urinară de *heparan sulfat şi dermatan sulfat. Clinic este asemănătoare *bolii Hurler, de care se deosebeşte prin anomalii mai discrete ale scheletului, fără opacităţi corneene, cu transmitere recesiv gonozomală.
- **B. HUNTINGTON.** [*George Summer Huntington, medic american, new York, 1850-1916.*] B. ereditară a SNC cu transmitere autozomal dominantă. Cauza b. H. este *mutaţia dinamică a genei IT15, care codifică proteina denumită *huntingtină. În prezent se poate stabili o relaţie certă între semnele clinice clasice şi letalitatea neuronală indusă de mutaţia genei IT15. Astfel, letalitatea este maximă în nucleii bazali, depopularea celulară masivă a acestora fiind cauza semnelor clinice din perioada de debut a b.: *coree progresivă cronică şi incoordonare motorie. În continuare, alterările neuronale se extind la nivelul cortexului cerebral, cu următoarele consecinţe clinice: deteriorare intelectuală progresivă, cu deficit cognitiv, tulburări de memorie, disfuncţii comportamentale, uneori manifestări psihotice şi demenţă. După o evoluţie relativ lentă de 10-15 ani, survine decesul, adesea prin stop cardiac sau o infecţie intercurentă. În prezent este în curs de clarificare cauza morţii selective a neuronilor în b. H., în condiţiile în care gena IT15 alterată prin mutaţie se află şi în alte tipuri celulare din organism. Sin.: coree Huntington. V şi coree.
- **B. HUPPERT.** [*Karl Hugo Huppert, biochimist german, profesor la Leipzig, apoi la Praga, 1832-1904.*] Sin.: mielom multiplu (v.).
- **B. HURLER.** [*Gertrud Hurler, pediatru german, München, 1889-1965*] *Oligofrenie ereditară, transmisă recesiv autozomal, aparţinând grupului *mucopolizaharidozelor, în care se asociază: anomalii multiple şi complexe, cele mai caracteristice fiind la nivelul craniului şi feţei (craniu mare şi deformat, facies grotesc, sprâncene groase, nas larg şi aplatizat), opacităţi corneene, cifoză dorsolombară, **coxa valga*, abdomen destins prin hepatosplenomegalie, o perturbare a metabolismului mucopolizaharidelor. Evoluţie letală, înainte de 15 ani. Sin.: boală Pfaundler-Hurler, disostoză multiplă, gargoilism, mucopolizaharidoză tip I-H.
- **B. HURST.** [*E. Weston Hurst, medic australian, 1900-1980.*] *Leucoencefalită, formă gravă, diseminată, de etiologie necunoscută. Se caracterizează anatomic prin prezenţa de leziuni inflamatorii, vasculare (leziuni necrotice ale vaselor mici, hemoragii) şi perivasculare (demielinizării), iar clinic prin simptomatologie pseudotumorală, crize epileptice. Sin.: leucoencefalită hemoragică acută primară.
- **B. HUTCHINSON.** [*Sir Jonathan Hutchinson, chirurg englez, Londra, 1828-1913.*] 1) *Angiom infecţios. 2) Erupţie pruriginoasă, polimorfă, care apare după expunerea la soare. Se manifestă prin apariţia de seropapule de tip *prurigo, eritem urticarian şi bule hemoragice, recidivante. Sin.: prurigo estival. 3) *Melanom localizat peri- sau subungveal. Sin.: panariţiu melanic. 4) V. şi sindrom Hutchinson.
- **B. HUTINEL.** [*Victor Henri Hutinel, pediatru francez, profesor la Paris, 1849-1933.*] Formă particulară de tuberculoză hepatică a copilului, care urmează unei poliserozite cu simfiza pericardului şi hipertrofia secundară a ficatului. Sin.: ciroză cardiotuberculoasă.
- **B. IMERSLUND-NAJMAN.** [*Olga Imerslund, pediatru suedez contemporan, Oslo, 1907-1987; Emil Najman, profesor de pediatrie, Zagreb, Croaţia.*] Malabsorbţie selectivă a *vitaminei B_{12} (la nivelul ileonului) care apare la copil şi determină *anemie megaloblastică. În urină se constată prezenţa pro-teinelor. B. se vindecă spontan în jurul vârstei de 20-30 de ani. Transmiterea este autozomal recesivă. Sin.: boală Gräsbeck, boală Imerslund.
- **B. ISAMBERT.** [*Emile Isambert, medic francez, 1828-1876.*] Denumire istorică pentru tuberculoza miliară acută, cu localizare secundară la nivelul laringelui şi faringelui, determinând angină, excepţională în prezent.
- **B. JACCOUD-OSLER.** [*François Sigismund Jaccoud, medic francez, 1830-1913; Sir William Osler, medic canadian care a practicat în SUA şi în Anglia, profesor de medicină la Oxford, 1849-1919.*] Sin.: endocardită malignă lentă (v.).
- **B. JACOB.** B. caracterizată prin *exostoza părţii posterioare a osului malar, împiedicând apofiza coronoidă (ea însăşi hipertrofiată şi falciformă) să basculeze în jos şi înainte în timpul mişcărilor de deschidere mandibulară. Ca urmare, acestea sunt foarte limitate. Sin.: exostoză malară şi coronoidă.
- **B. JADASSOHN-LEWANDOWSKY.** [*Josef Jadassohn, dermatolog german, profesor la Berna, apoi la Breslau (în prezent Wrocław, Polonia), 1863-1936; Felix Lewandowsky, derma-*

tolog german, Hamburg, profesor la Berna, apoi la Basel, 1879-1921.] Sin.: keratoză diseminată circumscrisă (v.).

- **B. JAFFE-LICHTENSTEIN.** [***Henry L. Jaffe****, medic anatomopatolog american, 1896-1979;* ***Louis Lichtenstein****, medic american, anatomopatolog Los Angeles, 1906-1977.*] Varietate de displazie fibroasă a oaselor, caracterizată anatomic prin chisturi osoase izolate, care înlocuiesc ţesutul fibros, debutând la nivelul măduvei oaselor lungi, la care se asociază fracturi spontane. Biologic, calciul, fosforul, fosfatazele şi colesterolul sanguin se află în concentraţii normale în plasmă. Sin.: osteofibromatoză chistică.
- **B. JANET.** [***Pierre Marie Félix Janet****, neurolog şi psiholog francez, Paris, 1859-1947.*] Sin.: psihastenie (v.).
- **B. JANSEN.** [***Murk Jansen****, ortoped olandez, Leyden, 1863-1935.*] Sin.: boală Murk Jansen (v.).
- **B. JENSEN.** [***Edmund Zensten Jensen****, oftalmolog danez, Copenhaga, 1861-1950.*] *Corioretinită acută juxtapapilară cu evoluţie regresivă şi adesea recidivantă. Deficitul de *câmp vizual este una din caracteristicile b.
- **B. JEUNE.** [***Mathis Jeune****, pediatru francez, profesor la Lyon, n. 1910.*] *Condrodistrofie congenitală, transmisă autozomal recesiv, cu retracţie progresivă şi rigiditate consecutivă a cuştii toracice. Evoluţia este letală la nou-născut şi copil, prin asfixie sau infecţii bronhopulmonare. Sin.: displazie toracică asfixiantă, distrofie toracică asfixiantă (denumire desuetă).
- **B. JOHNE.** [***Heinrich Albert Johne****, bacteriolog german, Dresda, 1839-1910.*] B. cauzată de *Mycobacterium avium*, subspecia *paratuberculosis* şi manifestată de obicei prin enterită cronică fatală, afectând îndeosebi o serie de mamifere. Uneori se aseamănă cu infecţia tuberculoasă.
- **B. JORGE LÔBO** [***Jorge Lôbo****, dermatolog brazilian, n. 1899.*] Micoză cutanată şi subcutanată determinată de o ciupercă levuriformă a cărei denumire este încă discutată (*Blenospora loboi sano*, varietate de *Blastomyces brasiliensis*), caracterizată clinic prin prezenţa de noduli hipodermici multipli, indolori, izolaţi sau confluenţi, ce pot fistuliza. Sin.: blastomicoză cheloidiană. V. şi blastomicoză.
- **B. JUNIN.** [*Junin, district la nord-est de Buenos-Aires, unde a fost descrisă pentru prima dată boala.*] Febră hemoragică gravă, determinată de un *arbovirus (adenovirus) care aparţine grupului *Tacaribe*. Sin.: febră hemoragică de Argentina.
- **B. KAHLBAUM.** [***Karl Ludwig Kahlbaum****, psihiatru german, Görlitz, 1828-1899.*] Demenţă precoce la care se asociază *catatonie.
- **B. KAHLER.** [***Otto Kahler****, medic austriac, 1849-1893.*] Sin.: mielom multiplu (v.).
- **B. KANNER.** [***Leo Kanner****, psihiatru austriac stabilit la Baltimore, 1894-1981.*] Sin.: autism infantil (v.).
- **B. KAPOSI.** [***Moritz Kohn Kaposi****, dermatolog austriac, Viena, 1837-1902.*] 1) *Xeroderma pigmentosum* (v.). 2) Sarcom Kaposi (v.). 3) Impetigo herpetiform (v.). 4) Lupus eritematos diseminat (v.).
- **B. KAPOSI-JULIUSBERG.** [***Moritz Kohn Kaposi****, dermatolog austriac, Viena, 1837-1902;* ***Fritz Juliusberg****, dermatolog german, profesor la Braunschweig, 1872-1939.*] Complicaţie gravă a unor dermatoze cu extensie mare, îndeosebi a eczemei nou-născutului. Este determinată de contaminarea cu virus vaccinai sau herpetic şi se caracterizează printr-o erupţie brutală papulo-eritematoasă cu evoluţie spre pustule ombilicate. Teritoriul de debut şi de elecţie este faţa, evoluţia fiind în general favorabilă. Sin.: pustuloză varioliformă acută, eczemă vaccinală acută.
- **B. KASHIN-BEK.** [***Nicolai Ivanovici Kashin****, medic militar rus, Moscova şi Irkutk, 1825-1872;* ***E.V. Bek****, medic rus, sec. XIX-XX.*] Osteoartropatie cu evoluţie în pusee succesive, între 10 şi 18 ani, endemică în Siberia transbaikală, China de Nord-Est şi în Coreea de Nord. Această afecţiune, despre care s-a crezut că este determinată de excesul de săruri de fier, este în realitate determinată de o ciupercă a cerealelor. *Fusarium sporotrichiella*. Sin.: osteoartrită deformantă endemică.
- **B. KATAYAMA.** [*Katayama, sat în Japonia unde această boală a fost descrisă de Tsuchiya.*] Sin.: schistosomiază arteriovenoasă (v. schistosomiază, def. 1).
- **B. KAUFMANN.** [***Eduard Kaufmann****, anatomopatolog german, profesor la Basel şi la Göttingen, 1860-1931.*] Sin.: acondroplazie (v.).
- **B. KENNEDY.** [***Robert Foster Kennedy****, neurolog american, New York, 1884-1952.*] Sin.: amiotrofie bulbospinală progresivă (v. amiotrofie, def. 3 b). V. şi sindrom Kennedy.
- **B. KERL-URBACH.** [***Wilhelm Kerl****, dermatolog austriac, profesor la Innsbruck, apoi la Viena, n. 1880;* ***Erich Urbach****, dermatolog şi alergolog, Viena, n. la Praga, stabilit în S.U.A./Philadelphia, 1893-1946.*] Maladie caracterizată prin asocierea de depozite lipidice intradermice cu prezenţa unui infiltrat constituit din histiocite şi polinucleare. Sin.: colesteroză extracelulară.
- **B. KIENBÖCK.** [***Robert Kienböck****, radiolog austriac, profesor la Viena, 1871-1953.*] Sin.: sindrom Kienböck (v.).
- **B. KIMMELSTIEL-WILSON.** [***Paul Kimmelstiel****, patolog german, Hamburg, stabilit la Boston, 1900-1970;* ***Clifford Wilson****, medic englez, Londra, 1906-1997.*] Sin.: sindrom Kimmelstiel-Wilson (v.).
- **B. KITAHARA.** [***S. Kitahara****, oftalmolog japonez, sec. XX.*] *Corioretinită caracterizată prin aspectul pseudochistic al regiunii maculare (ca urmare a unui edem localizat), nefiind consecinţa unei leziuni inflamatorii. Sin.: corioretinită seroasă centrală.
- **B. KLAUDER.** [***Joseph Victor Klauder****, dermatolog american, Philadelphia, n. 1888.*] Sin.: erizipeloid (v).
- **B. KNIEST.** [***Wilhelm Kniest****, pediatru german, sec. XX.*] B. reprezentând o *condrodisplazie caracterizată prin *nanism, cifoscolioză, facies rotund cu nas aplatizat la rădăcină, vertebre plate şi genunchi voluminoşi. Se asociază cu anomalii oculare (cataractă, decolare de retină) şi surditate progresivă. Sin.: sindrom Kniest.
- **B. KNUD FABER.** [***Knud Faber****, medic danez, Copenhaga, 1862-1956.*] Sin.: boală Hayem-Faber (v.).
- **B. KOBI.** Tip de cataractă congenitală, transmisă autozomal dominant, caracterizată prin prezenţa de opacităţi multiple, colorate, la nivelul cristalinului.
- **B. KÖBNER.** [***Heinrich Köbner****, dermatolog german, profesor la Breslau (în prezent Wroclaw, Polonia), apoi la Berlin, 1838-1904.*] Sin.: epidermoliză buloasă simplă (v. epidermoliză).
- **B. KÖHLER.** [***Alban Köhler****, radiolog german, profesor la Wiesbaden, 1874-1947.*] 1) Necroză aseptică spontană a scafoidului tarsian, la copil sau adolescent, cu evoluţie benignă în câteva luni, de etiologie necunoscută. Sin.: scafoidită tarsiană. 2) Sin.: boală Freiberg (v.).
- **B. KÖHLMEIER-DEGOS.** [***W. Köhlmeier****, anatomopatolog austriac, Viena, n. 1908;* ***Robert Gaston Degos****, dermatolog şi venerolog francez, profesor la Paris, 1904-1987.*] Tulburare de absorbţie intestinală cu obstruarea vaselor limfatice şi dilatarea consecutivă a intestinului subţire.
- **B. KÖNIG.** [***Franz König****, chirurg german, 1832-1910.*] 1) Sin.: osteocondrită disecantă (v.). 2) V. şi sindrom König.
- **B. KÖNIGSTEIN-LUBARSCH.** [***Hans Königstein****, dermatolog austriac, profesor la Viena, 1878-1954;* ***Otto Lubarsch****, anatomopatolog german, profesor (succesiv) la Rostock, Düsseldorf, Kiel şi Berlin, 1863-1933.*] Sin.: boală Lubarsch-Pick (v.).
- **B. KOROVNIKOFF.** [***A. F. Korovnikoff****, medic rus*] Afecţiune asemănătoare cu *b. Banti, caracterizată prin splenomegalie cu proliferarea stromei reticulare, trombocitopenie moderată şi anemie hipocromă. Afectează tinerii de sex masculin. Debutează acut, prin hemoragii masive, intestinale şi gastrice.

- **B. KOSTMANN.** [*Rolf Kostman, pediatru suedez contemporan.*] Sin.: sindrom Kostmann (v.).
- **B. KOSLOWSKI.** [*Kazimierz S. Koslowski, radiolog pediatru polonez, n. la Poznan, 1928.*] Afecţiune asemănătoare *b. Morquio, cu transmitere autozomal dominantă, constând dintr-o insuficienţă staturală prin *platispondilie generalizată, cifoscolioză şi alterări metafizare predominante în partea proximală femurală. Sin.: displazie spondilometafizară, sindrom Koslowski-Maroteaux-Spranger.
- **B. KRABBE.** [*Knud H. Krabbe, neurolog danez, Copenhaga, 1885-1961.*] 1) Formă infantilă de *leucodistrofie cerebrală autozomal recesivă. Reprezintă consecinţa unui deficit de *galactocerebrozidază, care duce la stocarea lizozomală a cerebrozidelor. Debutează în primii ani de viaţă, iar evoluţia este letală, în câteva luni, maximum 2 ani. Anatomopatologic se caracterizează prin prezenţa în zonele demielinizate, a unor celule cu talie mare (20-50 µm), multinucleate, globoide care conţin cerebrozide. Clinic se constată o importantă rigiditate musculară generalizată, cu accese de contractură şi crize convulsive. Sin.: leucodistrofie cu celule globoide. 2) Sin.: sindrom Sturge-Weber (v.).
- **B. KRAEPELIN.** [*Emil Kraepelin, psihiatru german, profesor (succesiv) la Dorpat, Heidelberg şi München, 1856-1926.*] Tip de psihoză presenilă apropiată de *b. Pick şi *b. Alzheimer. Leziunile cortexului cerebral sunt discrete.
- **B. KRETSCHMER.** [*Ernst Kretschmer, neuropsihiatru german, profesor la Tübbingen, apoi la Marburg, 1888-1964.*] Denumire istorică pentru aşa-numitul delir senzitiv, constând în modificări de personalitate, caracterizate prin hiperemotivitate şi dificultăţi reacţionale.
- **B. KUFS.** [*Hugo Kufs, neurolog, Leipzig, 1871-1955.*] Formă tardivă de *idioţie amaurotică familială, caracterizată prin apariţia, la adult, a unei deficienţe mentale progresive, însoţită de semne cerebeloase şi extrapiramidale, cu evoluţie lent progresivă, dar prognostic letal. Sin.: sfingolipidoză de tip adult V. şi sfingolipidoză.
- **B. KUGELBERG-WELANDER.** [*Eric Klas Henrik Kugelberg, neurolog suedez, 1913-1983; Lisa Welander, neurolog suedez, 1909-2001.*] Sin.: amiotrofie spinală cronică pseudomiopatică (v. amiotrofie), def. 2.
- **B. KUNDRAT.** [*Hans Kundrat, anatomopatolog austriac, profesor la Graz, apoi la Viena, 1845-1893.*] Limfosarcomatoză, cel mai des pluriregională, afectând îndeosebi ganglionii cervicali, faringele şi tubul digestiv. Evoluţie lentă, cu tendinţă la ulceraţii.
- **B. KURZ.** [*Jaromir Kurz, oftalmolog ceh, Praga, n. 1895.*] Cecitate congenitală cu *enoftalmie, abolirea reflexelor pupilare, nistagmus şi hipermetropie. Examenul fundului de ochi este normal.
- **B. KUSSMAUL.** [*Adolf Kussmaul, medic german, Heidelberg, 1822-1902.*] Sin.: periarterită nodoasă (v. def. 1).
- **B. KYASANUR.** [*Kyasanur, pădure în Rusia.*] B. determinată de un *Arbovirus* din grupa B, genul *Flavivirus*, caracterizată prin febră, cefalee, mialgii, conjunctivită, diaree, bradicardie, hipotensiune, stare generală alterată, uneori sindrom hemoragic.
- **B. KYRLE.** [*Josef Kyrle, dermatolog austriac, profesor la Viena, 1880-1926.*] Tulburare rară de *keratinizare de etiologie incertă, caracterizată prin erupţie papuloasă cu aspect cenuşiu, acoperită de un strat cornos; este localizată îndeosebi la nivelul membrelor inferioare. De obicei leziunile sunt discrete, dar uneori pot deveni crateriforme, sau să formeze plăci circinate. Prin extinderea în foliculii piloşi şi în derm pot produce corpusculi străini, apariţia de celule gigante şi durere. Sin.: *hyperkeratosis penetrans.*
- **B. LAFORA.** [*Gonzalo Rodriguez Lafora, neuropatolog spaniol, profesor la Madrid, 1887-1971.*] Sin.: sindrom Unverricht (v.).
- **B. LANCEREAUX-MATHIEU.** [*Etienne Lancereaux, medic francez, Paris, 1829-1910; Albert Mathieu, medic francez, Paris, 1855-1917.*] Sin.: leptospiroză icterohemoragică (v.).
- **B. LANDING.** [*Benjamin H. Landing, anatomopatolog american, New York, 1920-2000.*] Sin.: boală Norman-Landing (v.).
- **B. LANDOUZY-DÉJERINE.** [*Louis Théophile Joseph Landouzy, profesor de clinică medicală la Paris, 1845-1917; Jules Joseph Déjerine, neurolog francez, profesor la Paris, 1849-1917.*] Sin.: miopatie facioscapulohumerală Landouzy-Déjerine (v).
- **B. LANDRY.** [*Jean Baptiste Octave Landry, medic francez, 1826-1865.*] Sin.: sindrom Landry (v.).
- **B. LANE.** [*John E. Lane, dermatolog american contemporan.*] Eritem palmoplantar simetric, probabil în relaţie cu o displazie capilară şi o hiperexcitabilitate simpatică. Afecţiunea este ereditară, cu transmitere dominantă, fiind considerată ca un tip de angiom plan. Eritemul este localizat îndeosebi la nivelul eminenţelor tenare şi hipotenare (faţa palmară a degetelor) şi în zonele de sprijin ale plantei. Sin.: eritem palmoplantar simetric ereditar.
- **B. LANE-PEDROSO.** Sin.: cromoblastomicoză (v.).
- **B. LANGE CORNELIA** [*Cornelia de Lange, pediatru olandez, 1871-1950.*] Sin.: boală de Lange (v., def. 1).
- **B. LARREY-WEIL.** [*Dominique Jean Larrey, baron, chirurg militar francez, 1766-1842; Adolf Weil, medic german, profesor de medicină internă la Heidelberg şi Dorpat, apoi practician la Wiesbaden, 1848-1916.*] Sin.: leptospiroză icterohemoragică (v.).
- **B. LARSEN-JOHANSSON.** [*Christian Magnus Falsen Sinding Larsen, medic norvegian, Oslo, 1866-1930; Sven Christian Johansson, chirurg suedez, Göteborg, 1880-1976.*] Sin.: boală Gruber (v., def. 1).
- **B. LAUBER.** [*Hans Lauber, oftalmolog, n. la Zürich în 1876, profesor la Viena, apoi la Varşovia.*] Formă staţionară de retinită delimitată, asociată cu *hemeralopie. La examenul fundului de ochi se observă un aspect albicios, punctat, secundar degenerescenţei epiteliului retinian. Sin.: *fundus albipunctatus.*
- **B. LAWRENCE.** [*Robert Daniel Lawrence, medic diabetolog englez, Londra, 1895-1968.*] Sin.: diabet lipoatrofic (v.).
- **B. LEBER.** [*Theodor Leber, oftalmolog german, profesor (succesiv) la Berlin, Göttingen şi Heidelberg, 1840-1917.*] Sin.: boală Alström-Leber (v., def. 1).
- **B. LEDDERHOSE.** [*Georg Ledderhose, chirurg german, profesor la Strasbourg, apoi la München, 1855-1925.*] Scleroză a aponevrozei plantare superficiale, de etiologie insuficient elucidată. Evoluează cu retracţia aponevrozei, cu deformarea consecutivă a piciorului în varus şi flexia degetelor. Se asociază, uneori, cu *b. Dupuytren şi *b. Peyronie. Sin.: aponevrozită plantară.
- **B. LEDERER-BRILL / maladie de Lederer-Brill / Lederer's an(a)emia.** [*Max Lederer, patolog american, Brooklyn, 1885-1952; Nathan Edwin Brill, medic american, New York, 1860-1925.*] Anemie hemolitică acută a copilului prin mecanism autoimun (anticorpi antieritrocitari), de etiologie, probabil, virală sau ca urmare a unei infecţii (rinofaringită). Afecţiunea debutează brusc, cu febră ridicată, cefalee, vomismente şi se caracterizează printr-o anemie importantă, cu leucocitoză, creşterea bilirubinei serice şi uneori hemoglobinurie. Formele supraacute, în absenţa transfuziei sanguine, au evoluţie letală; celelalte forme se vindecă spontan în câteva săptămâni. Sin.: anemie hemolitică acută.
- **B. LEGAL.** [*Emmo Legal, medic german, Breslau (în prezent Wroclaw, Polonia), 1859-1922.*] Formă de cefalee unilaterală, secundară unei afecţiuni a faringelui sau a urechii medii, însoţită de modificări inflamatorii locale. Sin.: cefalalgie faringotimpanică.

- **B. LEGG-PERTHES.** [*Arthur Thornton Legg, chirurg ortoped, Boston, 1874-1939; **Georg Clemens Perthes**, chirurg german, profesor la Leipzig, apoi la Tübbingen, 1869-1927.*] Sin.: boală Calvé-Legg-Perthes (v.).
- **B. LEIGH.** [*Archibald Denis Leigh, neuropatolog englez, n. 1915.*] Formă rară de encefalopatie a sugarului, transmisă autozomal recesiv, cu necroza bilaterală şi simetrică a nucleilor cenuşii de la bază şi a trunchiului cerebral, cu hiperplazie gliovasculară. B. se caracterizează prin ataxie, convulsii, hipotonie, deficit intelectual şi are evoluţie mortală. Sin.: encefalomielopatie necrozantă subacută.
- **B. LEINER-MOUSSOUS.** [*Carl Leiner, pediatru austriac, originar din Boemia, profesor la Viena, 1871-1930; **André Moussous**, pediatru francez, profesor la Bordeaux, 1857-1926.*] *Eritrodermie a sugarilor, debutând la nivelul capului sau al feselor, cu edem al pielii şi desprindere de scuame mari, însoţite de alterarea stării generale, tulburări digestive, adenopatii regionale şi tulburări trofice ale unghiilor. Evoluează spre vindecare în câteva luni.
- **B. LENÈGRE.** [*Jean Lenègre, cardiolog francez, n. 1904.*] B. de etiologie neprecizată, determinată de afectarea sclerodegenerativă primară a sistemului excitoconductor al inimii, manifestându-se prin tulburări de conducere de tip *bloc de ramură, apoi *bloc atrioventricular. Reprezintă substratul anatomic al blocului atrioventricular cronic şi al accidentelor din *b. Adams-Stokes. Sin.: boală sclerodegenerativă a sistemului excitoconductor.
- **B. LENNOX-GASTAUT.** [*William Gordon Lennox, neurolog american, Boston, 1884-1960; **Henri Jean Pascal Gastaut**, neurolog francez care a studiat îndeosebi epilepsia, profesor la Marsilia, 1915-1955.*] Formă de *epilepsie gravă la copil (între 1 şi 6 ani) manifestată prin stări de „absenţă" tranzitorie, la care se asociază uneori crize generalizate tonico-clonice, probabil în relaţie cu o encefalopatie congenitală sau dobândită; evoluează defavorabil, prin comiţialitate cronică şi deficit psihic progresiv.
- **B. LÉRI-WEILL.** [*André Léri, neurolog francez la Hôpitaux de Paris, 1875-1930; **Jean Weill**, pediatru şi endocrinolog francez, n. 1903.*] Varietate de *osteocondrodisplazie, transmisă autozomal dominant, asociind *nanism micromelic moderat şi o deformare caracteristică a antebraţelor (incurbarea radiusului, subluxaţie posterioară a capului cubital). Sin.: discondrosteoză.
- **B. LERICHE.** [*René Henri Marie Leriche, chirurg francez, profesor la Lyon şi Strasbourg, 1879-1955.*] 1) Sin.: boală Sudeck (v.). 2) V. şi sindrom Leriche.
- **B. LETTERER-SIWE.** [*Erich Letterer, anatomopatolog german, 1895-1982; **Sture August Siwe**, pediatru suedez, Lund, 1897-1966.*] Formă sistemică, cu evoluţie acută, de *histiocitoză X la copil (în primii 2 ani de viaţă). Se caracterizează prin stare generală alterată, erupţie cutanată, diabet insipid, adenohepato-splenomegalie. Radiografia pulmonară evidenţiază imagini nodulare pulmonare, iar cea osoasă prezenţa de lacune osoase multiple. Afecţiunea prezintă tendinţă la hemoragii (purpură) şi infecţii, iar evoluţia este letală. Sin.: histiocitoză difuză acută, sindrom Abt-Letterer-Siwe.
- **B. LEV.** [*Maurice Lev, patolog american, n. 1908.*] Calcificarea şi sclerozarea scheletului cardiac fibros (deseori, a valvelor aortică şi mitrală), a nucleului fibros central şi a zonei mijlocii a septului ventricular, ca şi a ţesutului excitoconductor. Rezultă, în funcţie de localizare, tulburări de conducere atrioventriculară până la bloc atrioventricular total. Sin.: sindrom Lev.
- **B. LEWIS.** [*G. M. Lewis, medic englez contemporan.*] Maladie enzimatică ereditară a metabolismului *glicogenului (cauzată de absenţa unei enzime, glicogen-sintetază), caracterizată prin hipoglicemie gravă şi hipoglicogenoliză hepatică.
- **B. LEWY.** [*Frederic H. Lewy (Lewey), neurolog german stabilit în SUA, 1885-1950.*] Sin.: boala corpilor Lewy difuzi (v.).
- **B. LIGNAC-FANCONI.** [*George Otto Emile Lignac, patolog olandez, Leyda, 1891-1954; **Guido Fanconi**, pediatru elveţian, profesor la Zürich, 1892-1979.*] Sin.: cistinoză (v.).
- **B. LINDAU.** [*Arvid Wilhelm von Lindau, patolog suedez, Lund, 1892-1958.*] B. ereditară cu transmitere autozomal dominantă, caracterizată prin hemangioblastom sau angioreticulom chistic al cerebelului. Clinic, se manifestă prin semne de compresiune cerebrală. Se poate asocia cu hemangioame retiniene şi tumori sau malformaţii ale organelor abdominale şi ale epididimului. Această formă asociată se numeşte boala von Hippel-Lindau sau angiomatoză retinocerebeloasă. B. L. aparţine grupului de b. numite *facomatoze. Sin.: hemangioblastom multiplu.
- **B. LITTLE.** [*William John Little, chirurg englez, Londra, 1810-1894.*] Diplegie spastică a membrelor inferioare la nou-născut, consecinţă a unui traumatism cranian survenit ca urmare a unei naşteri laborioase, cu complicaţii (hemoragie, asfixie). Aparţine grupului de *encefalopatii infantile. Sin.: diplegie spastică.
- **B. LOBSTEIN.** [*Jean Georges Chrétien Frédéric Martin Lobstein, anatomopatolog alsacian, profesor de patologie şi de clinică medicală la Strasbourg, 1777-1835.*] B. cu transmitere autozomal dominantă, care se manifestă în prima copilărie. Este o varietate tardivă de *osteogeneză imperfectă, caracterizată prin fragilitate anormală a oaselor, cu fracturi repetate la cel mai mic şoc, deformări osoase (caracteristice îndeosebi la nivelul craniului), uneori hiperlaxitate ligamentară, coloraţie albastră a sclerelor, *otoscleroză, tulburări ale fanerelor etc. Simptomatologia se atenuează spre adolescenţă. Sin.: boala sclerelor albastre, osteogeneză imperfectă tardivă, osteopsatiroză, sindrom Eddowes, fragilitate esenţială a oaselor. V. şi osteogeneză imperfectă.
- **B. LÖHLEIN.** [*Max Hermann Friedrich Löhlein, anatomopatolog german, profesor la Leipzig, apoi la Marburg, 1877-1921.*] Sin.: glomerulonefrită focală (v.).
- **B. LOUIS-BAR.** [*Denise Louis-Bar, neuropsihiatru belgian, n. 1914.*] Sin.: sindrom Louis-Bar (v.).
- **B. LOU GEHRIG / maladie de Lou Gehrig / Lou Gehrig disease.** [*Lou Gehrig, jucător american celebru de baseball (1903-1941), care a suferit de scleroză laterală amiotrofică, de unde denumirea bolii în S. U. A.*] Sin.: scleroză laterală amiotrofică (v.).
- **B. LUBARSCH-PICK.** [*Otto Lubarsch, anatomopatolog german, profesor (succesiv) la Rostock, Düsseldorf, Kiel şi Berlin, 1863-1933; **Ludwig Pick**, anatomopatolog german, profesor la Berlin, 1868-1935.*] Varietate de *amiloidoză generalizată, în care fibrele amiloidice derivă din lanţurile scurte ale imunoglobulinelor, de unde denumirea lor de AL (*Amyloid Light chain*). Apare la ambele sexe, la vârsta de peste 40 de ani şi se asociază cu un *mielom. Se constată leziuni cutanate (40 % din cazuri), cardiace, vasculare, musculare, digestive etc. Evoluţia este severă, cu prognostic letal în câţiva ani, prin insuficienţă cardiacă sau caşexie. Sin.: boală Königstein-Lubarsch.
- **B. LUFT.** [*Rolf Luft, patolog american 1914-1983.*] Tulburare hipermetabolică a muşchiului striat determinată de existenţa unei cantităţi anormale de mitocondrii care produc o *respiraţie celulară excesivă. B. se caracterizează prin perspiraţie profuză, astenie şi o creştere a ratei metabolismului bazal V. şi patologie mitocondrială.
- **B. LUTZ-LEWANDOWSKY.** [*Wilhelm Lutz, dermatolog elveţian, profesor la Basel, 1888-1958; **Felix Lewadowsky**, dermatolog german, Hamburg, profesor la Berna, apoi la Basel,*

1879-1921.] Dermatoză ereditară caracterizată prin *veruci cutanate multiple, localizate preferenţial pe faţa dorsală a mâinilor; poate evolua cu degenerescenţă epiteliomatoasă. Sin.: displazie veruciformă.

- **B. LUTZ-SPLENDORE-ALMEIDA.** [*Adolfo Lutz, bacteriolog brazilian, Sao Paulo, 1855-1940;* ***Alfonso Splendore****, medic italian, 1871-1953;* ***Floriano Paulo de Almeida****, medic italian, 1871-1953.*] Sin.: blastomicoză sud-americană (v. blastomicoză, def. 3).
- **B. LYELL.** [***Alan Lyell****, dermatolog scoţian contemporan, Aberdeen.*] Dermatoză cu debut brusc prin erupţie generalizată, în placard eritematos infiltrat şi dureros, acoperit de vezicule care, prin decolare, dau aspect de arsură. Erupţia se poate extinde la mucoase şi conjunctivă. Starea generală este foarte alterată, prin tulburări hidroelectrolitice importante şi suprainfecţie. Evoluţie letală, îndeosebi la adult. Această dermatoză este o formă supraacută de alergie medicamentoasă cutanată (consecutiv administrării de sulfamide, antiinflamatoare nesteroidiene). B. poate avea şi origine infecţioasă (îndeosebi la copii), cel mai frecvent stafilococică. Sin.: epidermoliză buloasă toxică, sindrom Lyell, eritrodermie buloasă cu epidermoliză.
- **B. LYME.** [*Lyme, oraş în statul Connecticut, S.U.A., unde a fost descrisă prima oară boala.*] Maladie infecţioasă determinată de o spirochetă, *Borrelia burgdorferi*, care are ca vector căpuşa *Ixodes dammini*. Evoluează în trei faze: prima – cutanată, eritem cronic migrator; a doua – cu manifestări articulare (artrită recidivantă localizată la nivelul articulaţiilor mari), neurologice şi cardiace (tulburări de conducere atrioventriculare); a treia, în lipsa antibioterapiei, prin atrofie cutanată, mialgii, artralgii cronice şi, uneori, sindrom neurologic.
- **B. MACHADO-JOSEPH.** [*Numele a două familii la care a fost descrisă şi studiată boala.*] Varietate de *eredodegenerescenţă spinocerebeloasă, transmisă autozomal dominant, determinată de o *mutaţie dinamică, expresia clinică polimorfă fiind dominată de *ataxia cerebeloasă, pareza muşchilor oculari extrinseci, *nistagmus şi retracţia globilor oculari. Memoria şi funcţiile cognitive nu sunt de obicei afectate. Sin.: boală Azore. V. şi boala neuronului motor.
- **B. MACINTYRE.** [***William MacIntyre****, medic englez, 1791-1857.*] Sin.: mielom multiplu (v.).
- **B. MAC LETCHIE-AIKENS.** Formă de miozită, caracterizată prin apariţia, după o stare febrilă, a unor tumefacţii nodulare localizate la coapse şi, mai târziu, la biceps. Histopatologic se observă necroză hialină circumscrisă cu reacţie inflamatorie şi mezenchimatoasă, la care se adaugă un proces de degenerescenţă musculară. Sin.: miozită recidivantă.
- **B. MADELUNG.** [***Otto Wilhelm Madelung****, chirurg german, profesor (succesiv) la Rostock, Strasbourg şi Göttingen, 1846-1926.*] Sin.: carpocifoză (v.).
- **B. MAGITOT.** [***Emile Félix Magitot****, dentist francez, 1833-1897.*] Denumire nerecomandată pentru osteoperiostita alveolodentară, manifestată prin inflamaţia membranei alveolodentare, secundar unei carii dentare. Sin.: osteoperiostită alveolodentară.
- **B. MAJOCCHI.** [***Domenico Majocchi****, dermatolog italian, profesor la Parma, 1849-1929.*] Dermatoză care se manifestă prin pete purpurice, punctiforme, lenticulare sau liniare, care se extind în sens centrifug; se formează elemente cu aspect inelar, centrul leziunii fiind acromatic. Sin.: purpură inelară telangiectazică.
- **B. MARCHIAFAVA-BIGNAMI.** [***Ettore Marchiafava****, medic şi patolog italian, profesor de anatomie patologică, apoi de medicină clinică la Roma, 1847-1916;* ***Amico Bignami Sr.****, anatomopatolog italian, Roma, 1862-1929.*] Demielinizarea corpului calos extinsă în substanţa albă emisferică, cu necroză, manifestată clinic prin demenţă şi tulburări neuromusculare, în relaţie cu o insuficienţă hepatică cronică. Această encefalopatie se observă rar, la marii alcoolici, fără intervenţia factorilor carenţiali. Sin.: necroză centrală a corpului calos.
- **B. MARCHIAFAVA-MICHELI.** [***Ettore Marchiafava****, medic şi patolog italian, profesor de anatomie patologică, apoi de medicină clinică la Roma, 1847-1916;* ***Ferdinando Micheli****, clinician şi patolog italian, 1872-1937.*] B. rară, care apare la adult şi se manifestă prin anemie hemolitică şi hemoglobinurie paroxistică nocturnă. Hematologic, există un procent de hematii cu durata de viaţă scurtă şi anomalii membranare, a căror hemoliză precoce (intravasculară) este la originea simptomatologiei bolii. Eritrocitele au o rezistenţă scăzută la acţiunea *complementului activat, din cauza defectului de sinteză a unor molecule protectoare. Totodată, globulele roşii sunt inapte să faciliteze inactivarea complementului prin intermediul unui inactivator plasmatic (C3b). B. M.-M. poate evolua fie spre *aplazie medulară, fie spre *leucemie acută. Sin.: hemoglobinurie paroxistică nocturnă, sindrom Marchiafava-Mitcheli.
- **B. MAREK.** [***Josef Marek****, medic veterinar maghiar, 1867-1952.*] Neurolimfomatoză malignă a găinii, cauzată de un virus, probabil din grupa virusurilor herpetice, care ar putea fi înrudit cu virusul care produce *tumora Burkitt. Sin.: neurolimfomatoză.
- **B. MARFAN.** [***Bernard Jean Antonin Marfan****, medic francez, profesor de igienă şi de pediatrie la Paris, 1858-1942.*] V. sindrom Marfan, def. 1.
- **B. MARFAN-HALLEZ.** [***Bernard Jean Antonin Marfan****, medic francez, profesor de igienă şi de pediatrie la Paris, 1858-1942;* ***Hallez****.*] B. cutanată benignă a nou-născutului, caracterizată prin noduli sau pete albastru-roşietice pe tegumente, rezultate în urma traumatismelor obstetricale şi procedeelor violente de reanimare. Dispar spontan, în 2-4 luni.
- **B. MARIE.** [***Pierre Marie****, neurolog francez, profesor la Paris, 1853-1940.*] 1) Sin.: acromegalie (v.). 2) Sin.: eredoataxie cerebeloasă (v.).
- **B. MARIE-BAMBERGER.** [***Pierre Marie****, neurolog francez, profesor la Paris, 1853-1940;* ***Eugen von Bamberger****, medic austriac, Viena, 1858-1921.*] Sin.: osteoartropatie hipertrofiantă pneumică (v.).
- **B. MARION.** [***Georges Jean-Baptiste Camille Marion****, chirurg francez la Hôpitaux de Paris, 1869-1960.*] Sin.: boala colului vezical (v.).
- **B. MAROTEAUX-LAMY.** [***Pierre Maroteaux****, pediatru şi genetician francez, Paris, n. 1926;* ***Maurice Emil Joseph Lamy****, pediatru şi genetician francez, profesor la Paris, 1885-1975.*] Sin.: sindrom Maroteaux-Lamy (v.).
- **B. MAY-HEGGLIN.** [***Richard May****, medic german, München, 1863-1937;* ***Robert Marquard Hegglin****, medic elveţian, profesor la Zürich, 1907-1970.*] Trombopenie ereditară moderată, cu transmitere autozomal dominantă, cu plachete gigante şi incluziuni bazofile în citoplasma polinuclearelor (*corpi Dohle).
- **B. McARDLE-SCHMID-PEARSON.** [***Brian McArdle****, pediatru englez, Londra, 1911-2002;* ***Rudi Schmid****, medic şi biochimist american de origine elveţiană, n. 1922;* ***Carl M. Pearson****, medic american contemporan.*] Sin.: glicogenoză tip V (v. glicogenoză, def. 5).
- **B. MEADOWS.** [***Willian Robert Meadows****, cardiolog american, n. 1919.*] *Cardiomiopatie rară, caracteristică sexului feminin, favorizată prin multiparitate şi gemelaritate, cu debut la sfârşitul gravidităţii sau postpartum, manifestându-se prin cardiomegalie, anomalii electrocardiografice (tulburări de repolarizare, hipertrofie ventriculară stângă, bloc de ramură), posibile accidente tromboembolice. Această afecţiune este considerată în prezent fie în relaţie cu conjunctura graviditate-travaliu, fie o

cardiomiopatie idiopatică. Evoluţia este favorabilă, dar recidiva poate apărea la o sarcină ulterioară. Sin.: cardiomiopatie gravidică primitivă, cardiomiopatie post partum, sindrom Meadows.

- **B. MEIGE.** [*Henri Meige, medic francez, 1866-1940.*] Sin.: boală Milroy (v.).
- **B. MELEDA.** [*Meleda, mică insulă în estul Mării Adriatice, unde boala este întâlnită frecvent din cauza consangvinităţii.*] B. ereditară (de tip recesiv) caracterizată prin telangiectazii simetrice ale extremităţilor, *hiperkeratoză palmară şi plantară. Hiperkeratoza poate fi moale, ciroasă, asociată cu *hiperhidroză sau uscată. V. şi keratodermie. Asocierea acestei simptomatologii cu căderea precoce a dinţilor constituie *sindromul Papillon-Lefèvre.
- **B. MÉNÉTRIER.** [*Pierre Eugène Ménétrier, medic francez la Hôpitaux de Paris, profesor de istoria medicinei, 1859-1935.*] 1) Tip rar de gastrită caracterizată prin hipertrofie importantă a pliurilor mucoasei gastrice şi hipertrofie glandulară cu metaplazie (aspect de glande caracteristice epiteliului intestinal). Evoluţia, cronică, este benignă; hipersecreţia gastrică secundară creşterii suprafeţei glandulare determină pierderi masive de proteine şi secundar hipoprotidemie, edeme şi chiar caşexie. Sin.: gastrită hipertrofică gigantă, gastropatie exsudativă, poliadenom gastric difuz. 2) V. şi sindrom Ménétrier.
- **B. MÉNIÈRE.** [*Prosper Ménière, medic francez, Paris, 1799-1862.*] Sin.: sindrom Ménière (v.).
- **B. MENKES.** [*John H. Menkes, pediatru american, Baltimore, n. 1928.*] 1) B. cu transmitere gonozomal recesivă, având la bază mutaţii ale genei MCI ce codează un transportor cationic. Se manifestă prin deteriorare neurologică progresivă, **pili torti*, paloare şi deces în copilărie. 2) Sin.: boala urinei cu miros de sirop de arţar (v.).
- **B. MIKULICZ.** [*Johann Freiherr von Mikulicz-Radecki, chirurg polonez, profesor la Cracovia, Königsberg şi Breslau (în prezent Wrocław, Polonia), 1850-1905.*] 1) Osteodistrofie juvenilă chistică; în vecinătatea cartilajului epifizar al oaselor lungi se formează un chist solitar, înconjurat de o zonă de osteită fibroasă. Sin.: chist esenţial (sau benign) al osului, osteită geodică, osteodistrofie chistică juvenilă. V. osteodistrofie şi sindrom Mikulicz. 2) Hipertrofie bilaterală, indoloră şi cronică, a glandelor lacrimale şi salivare, produsă prin infiltrare limfatică şi însoţită de diminuarea sau suprimarea secreţiei glandulare. Aceste manifestări pot fi observate secundar mai multor etiologii (v. sindrom Mikulicz).
- **B. MILIAN.** [*Gaston Auguste Milian, dermatolog francez, 1871-1945.*] Sin.: boală ciclică (v.).
- **B. MILROY.** [*William Forsyth Milroy, medic american, profesor de medicină clinică la Universitatea Nebraska, 1855-1942.*] Maladie care se manifestă printr-un edem cronic alb, dur, indolor, cu repartiţie segmentară, îndeosebi la nivelul membrelor inferioare. Determinată de o malformaţie a vaselor limfatice sau de leziuni medulare sau radiculare, această b. poate fi congenitală sau dobândită. Este considerată forma congenitală a *sindromului unghiilor galbene. Sin.: boală/sindrom Meige, distrofie edematoasă, elefantiazis familial, mixedem localizat, trofedem.
- **B. MILTON.** [*John Laws Milton, dermatolog englez, Londra, 1820-1898.*] Sin.: edem Quincke (v.).
- **B. MINAMATA.** [*Minamata, golf în Japonia, sursa hranei contaminate care a determinat boala în 1950.*] Intoxicaţie alimentară prin peşti şi crustacee contaminate cu deşeuri industriale, îndeosebi derivaţi de mercur. Se manifestă prin *porfirinurie şi tulburări neurologice, îndeosebi parestezii. Uneori afectarea neurologică poate fi severă: ataxie, dizartrie, diminuarea vederii periferice, până la tulburări neurologice şi mentale grave sau/şi deces.
- **B. MINKOWSKI-CHAUFFARD.** [*Oskar Minkowski, medic german, n. în Rusia, profesor de medicină internă la Strasbourg, Köln, Greifswald şi Breslau (în prezent, Wrocław, Polonia), 1858-1931; **Anatole Marie Emile Chauffard**, medic francez, profesor de medicină internă la Paris, 1855-1932.*] B. familială şi ereditară, transmisă autozomal dominant şi caracterizată prin anemie hemolitică, cu prezenţa de *sferocite de talie mică (microsferocite) şi permeabilitate membranară crescută pentru sodiu. Distrugerea hematiilor se face la nivelul splinei, afecţiunea fiind net ameliorată prin splenectomie. Diagnosticul constă în detectarea unei scăderi a rezistenţei osmotice a hematiilor şi a accelerării autohemolizei *in vitro*. Sin.: anemie hemolitică Minkowsky-Chauffard, boală hemolitică, sferocitoză ereditară.
- **B. MINOR.** [*Victor Minor, neurolog rus, Moscova, 1855-1942.*] 1) *Hematomielie centrală consecutivă unui traumatism obstetrical; clinic: hipotonie musculară generalizată în perioada neonatală. 2) Degenerescenţă, cel mai frecvent ereditară (probabil cu transmitere dominantă), a corpului striat. Consecinţe: tremurături intermitente, localizate sau generalizate, care survin după o excitaţie senzorială sau după o emoţie. B. debutează în copilărie.
- **B. MIRIZZI.** [*Pablo L. Mirizzi, chirurg argentinian, Buenos Aires, 1893-1964.*] Sin.: sindrom Mirizzi (v.).
- **B. MOEBIUS** [*Paul Julius Moebius, neurolog german, profesor la Leipzig, 1853-1907.*] 1) Sin.: migrenă oftalmoplegică (v.). 2) V. şi sindrom Moebius.
- **B. MOELLER-BARLOW.** [*Julius Otto Ludwig Moeller, chirurg german, Königsberg, 1819-1887; **Sir Thomas Barlow**, medic englez, Londra, 1845-1945.*] Sin.: boală Barlow (v.)
- **B. MÖNCKEBERG / maladie de Mönckeberg / Mönckeberg's medial sclerosis.** [*Johann Georg Mönckeberg, anatomopatolog german, profesor (succesiv) la Giessen, Strasbourg, Tübbingen şi Bonn, 1877-1925.*] Stenoză aortică valvulară degenerativă, aparent primitivă. Se apreciază că această formă de stenoză aortică nu are de fapt nici o particularitate, individualizarea sa fiind nejustificată. V. şi mediacalcinoză.
- **B. MONDOR.** [*Henri Jean Mondor, profesor de chirurgie la Paris, 1885-1962.*] Inflamaţii dureroase ale venelor superficiale de la nivelul peretelui toracic şi de-a lungul liniilor axilare anterioare, prin tromboză venoasă. Evoluţie benignă, cu vindecare în câteva săptămâni.
- **B. MONGE.** [*Carlos Monge, patolog peruan, Lima, 1884-1970.*] Ansamblu de tulburări în esenţă dispneice, determinate de o incapacitate adaptativă a organismului la altitudine. Manifestările imediate constituie răul de altitudine, iar cronic apare *boala cronică de altitudine. Anoxia persistentă antrenează tulburări senzoriale, encefalice, oboseală, anorexie etc.
- **B. MORBIHAN.** [*Morbihan, numele regiunii de sud a Bretaniei, de unde era originar bolnavul la care a fost descrisă iniţial boala.*] Afecţiune caracterizată prin eritem şi edem al părţii mediane a frunţii şi al pleoapelor. Histologic apare atrofie dermică, *elastoză şi infiltrat limfocitar perivascular, cu evoluţie spre *pahidermie. Sin.: edem eritematos cronic facial superior.
- **B. MOREL-LAVALLÉE.** [*Victor Auguste F. Morel-Lavallée, chirurg francez, 1811-1865.*] Epanşament serohematic subcutanat întins, consecutiv unei contuzii puternice, ce antrenează o decolare subcutanată, localizată îndeosebi pe faţa externă a coapsei sau în regiunea lombară.
- **B. MORGAGNI-STEWART-MOREL.** [*Giovanni Battista Morgagni, anatomist şi anatomopatolog italian, profesor la Padova, 1682-1771; **R. M. Stewart**, neurolog englez, 1860-1930; **Ferdinand Morel**, psihiatru suedez, profesor la Geneva, 1888-1957.*] Maladie caracterizată prin îngroşarea osului frontal în partea internă, respectând sutura medio-frontală, cefalee, tul-

burări psihice. La femeie (la care este mult mai frecventă) se asociază cu virilism, obezitate de tip android, diabet zaharat; la bărbat - cu hipogonadism şi obezitate ginoidă. Pot exista şi manifestări cerebrale şi hipofizare disociate (polidipsie, tulburări de somn, tulburări vizuale etc.). Sin.: hiperostoză frontală internă, sindrom Morgagni, sindrom Stewart-Morel.

- **B. MORQUIO.** [***Luis Morquio**, pediatru uruguaian, profesor la Montevideo, 1867-1935.*] 1) Bloc atrioventricular congenital, asociat frecvent cu o malformaţie (comunicare interatrială joasă sau interventriculară) sau cu o formaţiune tumorală septală. 2) Afecţiune care face parte din grupul *mucopolizaharidozelor şi care se manifestă din copilărie prin tasare vertebrală, stern proeminent, gât scurt, cifoză, *coxa valga* şi *genu valgum* bilateral, displazie coxofemurală, disostoză periferică cu afectarea articulaţiilor interfalangiene proximale şi, secundar, nanism cu posibile tulburări de compresiune medulară. Se poate asocia cu anomalii dentare, opacităţi corneene, hipoacuzie, insuficienţă aortică şi excreţie urinară anormală de mucopolizaharide acide, cu exces de condroitinsulfat A sau C. S-a demonstrat că b. M. este ereditară, transmisă autozomal recesiv şi cauzată de un deficit enzimatic în N-acetil-galactozamin-6-sulfatsulfatază. Sin.: boală Brailsford, boală Morquio-Ullrich, distrofie osoasă familială, mucopolizaharidoză tip IV, sindrom Morquio.
- **B. MORQUIO-ULLRICH.** [***Luis Morquio**, pediatru uruguaian, profesor la Montevideo, 1867-1935; **Otto Ullrich**, pediatru german, Bonn, 1894-1957.*] Sin.: boală Morquio (v.).
- **B. MORTIMER.** [***Mortimer**, numele bolnavului la care a fost descrisă pentru prima dată boala.*] *Lupus vulgar multiplu, neulcerant şi neserpiginos.
- **B. MORTON.** [***Dudley J. Morton**, medic american, 1884-1960.*] Afecţiune caracterizată prin durere vie care apare în spaţiul intermetatarsian (îndeosebi III sau IV), cu iradiere pe faţa internă a degetului corespondent. Durerea apare la mers, determinând impotenţă funcţională tranzitorie, de diferite grade (până la imposibilitatea deplasării) şi dispare ulterior în repaus. Este cauzată de un nevrom intermetatarsian sau de o proliferare fibromatoasă în jurul nervului intermetatarsian. Sin.: metatarsalgie Morton, picior Morton.
- **B. MORVAN.** [***Augustin Marie Morvan**, medic francez, 1819-1897.*] Varietate particulară de *siringomielie sau polinevrită cronică, cu mutilaţii grave indolore ale degetelor, amintind lepra. Sin.: panariţiu analgezic.
- **B. MOSCHOWITZ.** [***Eli Moschowitz**, medic american, 1879-1964.*] Sin.: boală Baehr-Schiffrin (v.).
- **B. MOUCHET.** [***Albert Mouchet**, chirurg francez, 1869-1963.*] 1) Necroză aseptică a astragalului. 2) Paralizie a nervului cubital survenită ca o complicaţie tardivă a unei fracturi cu deplasare a condilului extern humeral, în prima copilărie. 3) Osteopatie de etiologie necunoscută, survenind la vârstnici, îndeosebi la suferinzii de reumatism sau psoriazis, ori la tineri după un microtraumatism. Se manifestă prin osteoliza oaselor membrelor superioare.
- **B. MUCHA-HABERMANN.** [***Viktor Mucha**, dermatolog originar din Boemia, profesor la Viena, 1877-1919; **Rudolf Habermann**, dermatolog german, profesor la Bonn, apoi la Hamburg, n. 1884.*] Formă acută de *parapsoriazis în „picături“, caracterizat prin erupţie purpurică sau papulonecrotică cu inflamaţie perilezională, evoluând spre dispariţie completă în câteva săptămâni. Sin.: parapsoriazis varioliform.
- **B. MUCKLE-WELLS.** [***Thomas James Muckle**, pediatru canadian, sec. XX; **Michael Vernon Wells**, medic englez, sec. XX.*] Maladie ereditară, cu transmitere autozomal dominantă, în care se asociază artralgii, urticarie, surditate de percepţie şi *amiloidoză renală cu evoluţie spre insuficienţă renală. Această afecţiune prezintă analogii cu *b. Reimann.
- **B. MÜLLER-RIBBING.** [***Walther Müller**, chirurg ortoped german, Königsberg, n. 1888; **Seved Ribbing**, radiolog suedez, Uppsala, 1902-1993.*] Sin.: boală Fairbank (v.).
- **B. MUNK.** [***Fritz Munk**, medic german, Berlin, 1879-1950.*] Sin.: boală Epstein (v.).
- **B. MURK JANSEN.** [***Murk Jansen**, ortoped olandez, Leyden, 1863-1935.*] Afecţiune rară care reuneşte anomalii osoase (epifize normale şi înlocuirea metafizelor cu ţesut cartilaginos) şi dismetabolism fosfocalcic. Sin.: condrodisplazie metafizară de tip Jansen, displazie metafizară.
- **B. MYA.** [***Giusseppe Mya**, medic italian, profesor de patologie medicală la Sienna, apoi la Florenţa, 1857-1911.*] Sin.: megacolon congenital (v. megacolon).
- **B. MYHRMAN-ZETTERHOLM.** [***Gustaf Myhrman**, medic contemporan; **S. G. Zetterholm**, medic suedez, sec. XX.*] Nefropatie epidemică caracterizată prin semne generale de infecţie, dureri abdominale simulând o apendicită şi disfuncţii renale. B. a fost descrisă în Nordul ţărilor scandinave, sub formă de epidemie. Evoluează rapid spre vindecare.
- **B. NAEGELI.** [***Oskar Naegeli**, dermatolog suedez, profesor la Berna, 1885-1959.*] Dermatoză ereditară, sub forma unor pete brune care formează o reţea pigmentară la nivelul toracelui; se asociază *keratoză palmoplantară şi hiposudoraţie. Această b. ereditară se transmite autozomal dominant, se manifestă la ambele sexe, fiind asemănătoare cu *incontinentia pigmenti*, de care se deosebeşte printr-un debut tardiv şi absenţa fenomenelor inflamatorii.
- **B. NANTA-GADRAT.** [***André Nanta**, dermatolog francez, 1883-1966; **J. Gadrat**, dermatolog francez.*] *Granulom eozinofilic al osului asociat cu leziuni cutanate.
- **B. NETHERTON.** [***Earl W. Netherton**, dermatolog american contemporan.*] Ectodermodisplazie caracterizată prin *eritrodermie ihtioziformă de la naştere, *tricorexie nodoasă, păr în formă de „tije de bambus“ şi manifestări cutanate atipice, îndeosebi *urticarie. Transmiterea este recesiv autozomală. Sin.: sindrom Netherton.
- **B. NETTLESHIP.** [***Edward Nettleship**, oftalmolog englez, Londra, 1845-1913.*] Sin.: urticarie pigmentară (v.).
- **B. NEUMANN.** [***Isidor (Elder von Heilwart) Neumann**, dermatolog austriac, Viena, 1832-1906.*] Sin.: pemfigus vegetant (v.).
- **B. NEVILLE.** *Tezaurismoză lipidică familială manifestată prin *oftalmoplegie supranucleară (afectând mişcările verticale ale globilor oculari), hepatosplenomegalie şi prezenţa histiocitelor albastre în măduva osoasă. V. şi sindromul histiocitelor albastre, boala Niemann-Pick.
- **B. NEWCASTLE.** [***Newcastle upon Tyne**, oraş în Anglia unde boala a fost descrisă iniţial, în 1927.*] B. a păsărilor, adesea epidemică, provocată de un *Paramyxovirus posedând un antigen comun cu virusul parotiditei epidemice. Se transmite şi la om de la păsările infectate şi se manifestă ca o conjunctivită acută, adesea unilaterală, cu adenopatie preauriculară.
- **B. NICHAMIN.** [***S. B. Nichamin**, medic francez, sec. XIX-XX.*] *Policitemie congenitală familială constituţională, care se asociază de obicei cu disfuncţii endocriniene sau nervoase. Sin.: poliglobulie constituţională.
- **B. NICOLAS-FAVRE.** [***Joseph Guillaume Marie Nicolas**, dermatolog francez, Lyon, 1868-1960; **Maurice Jules Favre**, dermatolog francez, Lyon, 1876-1954.*] B. al cărei agent etiologic este *Chlamydia trachomatis*, caracterizată prin adenopatie inghinală, iliacă şi femurală dureroasă, cu evoluţie lentă spre supuraţie sub formă de focare multiple, secundare unor leziuni primitive ulcerative localizate la nivelul organelor genitale (ulcer simplu adenogen). Afecţiunea este contagioasă şi se trans-

mite sexual. Sin.: boală Durand-Nicolas-Favre, limfogranulomatoză inghinală subacută, limfogranulomatoză veneriană, a patra boală veneriană.

- **B. NICOLAU.** [***Şt. Gh. Nicolau***, *dermatovenerolog român, profesor la Bucureşti, 1874-1970.*] Gangrenă fesieră localizată, rară, secundară unei injecţii intramusculare a unui produs insolubil în apă, prin penetrare arterială. Sin.: dermită livedoidă Nicolau.
- **B. NIDOKO.** Sin.: febră hemoragică epidemică (v.).
- **B. NIEMANN-PICK.** [***Albert Niemann***, *pediatru german, profesor la Berlin, 1880-1921;* ***Ludwig Pick***, *anatomopatolog german, profesor la Berlin, 1868-1935.*] *Neurolipidoză din grupul *sfingolipidozelor, caracterizată prin acumulare tisulară de *sfingomielină, din cauza unui deficit mai mult sau mai puţin accentuat al activităţii sfingomielinazei. B., cu transmitere autozomal recesivă, apare în prima copilărie şi se manifestă prin febră, oprire a creşterii, hepatosplenomegalie, hipotonie musculară şi idioţie. Prognosticul este fatal. În prezent nu mai este acceptată unicitatea b. N.-P., fiind descrise de Crocker cinci boli diferite pe criterii clinice, de laborator şi etnice: *A* (forma infantilă acută), *B* (forma cronică), *C* (forma infantilă cu semne nervoase tardive), *D* (forma din Noua-Scoţie) şi forma E (a adultului, non-neuropatică). Sin.: histiocitoză lipoidică esenţială.
- **B. NISHIKAWA.** B. în cadrul căreia se asociază oboseală musculară, absenţa hiperlactacidemiei la efort şi deficit de fosfofructokinază musculară, structura glicogenului fiind normală. Simptomatologia este caracteristică *glicogenozei tip V Cori, dar în acest ultim caz deficitul este de miofosforilază. V. şi glicogenoză.
- **B. NORMAN-LANDING.** [***R. M. Norman***, *neurolog american contemporan;* ***Benjamin H. Landing***, *pediatru american*] B. lizozomală ereditară caracterizată prin manifestări asemănătoare *gargoilismului, arieraţie mentală şi prin prezenţa limfocitelor vacuolate. Evoluţie rapid mortală înainte de 6 luni. Se asociază cu un deficit în β-galactozidază A, B şi C. Sin.: boală Landing, gangliozidoză GM_1 (forma congenitală şi generalizată).
- **B. NORMAN-WOOD.** [***R. M. Norman***, *neurolog american;* ***N. Wood***, *medic american contemporan.*] Sin.: boală Tay-Sachs (v.).
- **B. NORRIE.** [***Gordon Norrie***, *oftalmolog danez, 1855-1941.*] B. ereditară, de tip recesiv, în relaţie cu cromozomul X, caracterizată prin degenerescenţa pseudotumorală a retinei (cu aspect de pseudogliom şi uneori *dezlipire de retină), cu evoluţie spre cataractă, opacifiere a corneei şi atrofie a globilor oculari şi orbire, asociată cu surditate bilaterală şi oligofrenie.
- **B. OGUCHI.** [***Chuta Oguchi***, *oftalmolog japonez, 1875-1945.*] Formă de *hemeralopie congenitală şi familială, recesiv autozomală cu consangvinitate frecventă, întâlnită îndeosebi în Japonia dar nu numai. Nu există tulburări ale acuităţii vizuale şi nici ale câmpului vizual. Se constată însă modificări specifice ale fundului de ochi: o coloraţie alb difuză a retinei după expunerea la lumină, retina revenind la coloraţia normală la întuneric (fenomen Mitzuo). Electroretinograma este caracterizată prin prezenţa undei b (fotopică) şi absenţa undei b_2 (scotopică).
- **B. OHARA.** [***Hachiro Ohara***, *medic japonez, 1875-1945.*] Sin.: tularemie (v.).
- **B. OLDFIELD.** [***Michael C. Oldfield***, *medic englez, sec. XX.*] Maladie malformativă ereditară caracterizată prin asocierea unei *polipoze intestinale cu prezenţa chisturilor sebacee multiple.
- **B. OLLIER.** [***Léopold Louis Xavier Edouard Ollier***, *chirurg francez, 1830-1900.*] Sin.: encondromatoză (v.).
- **B. OLMER.** [***David Raoul Olmer***, *medic francez, Marsilia, 1904-1972.*] Sin.: boală Conor-Bruch (v.).
- **B. OPITZ.** [***Hans Opitz***, *pediatru german, profesor la Berlin, apoi la Mainz, 1888-1971.*] Splenomegalie tromboflebitică. Creşterea în dimensiuni a splinei se produce din cauza trombozei venelor splenice.
- **B. OPPENHEIM.** [*1)* ***Moritz Oppenheim***, *dermatolog de origine austriacă, profesor la Viena, stabilit apoi la Chicago, 1876-1949; 2)* ***Hermann Oppenheim***, *neurolog german, profesor la Berlin, 1858-1919.*] 1) Dermatită eritematobuloasă, aparţinând grupului *fitofotodermatitelor, care apare prin acţiunea fotosensibilizantă tegumentară a derivaţilor furocumarinici conţinuţi în unele vegetale şi necesită acţiunea a trei factori declanşatori: soare, umiditate, prezenţa vegetalelor respective. 2) Tip de *nevroză care apare în evoluţia traumatismelor cerebrale şi se manifestă îndeosebi prin stări depresive progresiv accentuate. Sin.: nevroză traumatică.
- **B. OPPENHEIM-URBACH.** [***Moritz Oppenheim***, *dermatolog de origine austriacă, profesor la Viena, stabilit apoi la Chicago, 1876-1949;* ***Erich Urbach***, *dermatolog şi alergolog, Viena, n. la Praga, stabilit în SUA (Philadelphia), 1893-1946.*] B. care apare la diabetici şi se caracterizează prin depozite lipoidice cutanate asociate cu atrofie epidermică, uneori cu aspect sclerodermiform; localizarea de predilecţie este la nivelul gambelor. Sin.: dermatită atrofiantă lipoidică.
- **B. ORMOND.** [***John K. Ormond***, *urolog american, Detroit, n. 1886.*] Afecţiune de etiologie incertă, uneori considerată expresia unui *sindrom paraneoplazic, caracterizată anatomopatologic, prin prezenţa unui ţesut fibros retroperitoneal, cu grosime de 3-4 cm, localizat între vertebra a doua lombară şi promontoriu. Acest ţesut comprimă progresiv ureterele, rinichii, aorta, arterele iliace primitive, vena cavă inferioară, determinând o simptomatologie clinică în funcţie de gradul de compresie. Sin.: fibroză retroperitoneală.
- **B. OSGOOD-SCHLATTER.** [***Robert Bayley Osgood***, *chirurg ortoped american, Boston, 1873-1956;* ***Carl Schlatter***, *chirurg elveţian, profesor la Zürich, 1864-1934.*] Sin.: apofizită tibială anterioară (v.).
- **B. OSLER.** [*Sir William Osler, medic canadian care a practicat în SUA şi în Anglia, profesor de medicină la Oxford, 1849-1919.*] Sin.: 1) Endocardită malignă lentă (v.). 2) Boală Vaquez (v.). 3) Boală Rendu-Osler (v.).
- **B. OSLER-VAQUEZ.** [***Sir William Osler***, *medic canadian care a practicat în SUA şi în Anglia, profesor de medicină la Oxford, 1849-1919;* ***Louis Henri Vaquez***, *medic francez, profesor de clinică terapeutică la Paris, 1860-1936.*] Sin.: boală Vaquez (v.).
- **B. OTTO.** [***Adolf Wilhelm Otto***, *anatomist şi patolog german, profesor la Frankfurt pe Main, apoi la Breslau (în prezent Wroclaw, Polonia), 1786-1845.*] Sin.: protruzie acetabulară (v.).
- **B. OWREN.** [***Paul Arnor Owren***, *hematolog norvegian, Oslo, n. 1905.*] Afecţiune ereditară care se manifestă din copilărie şi se caracterizează prin hemoragii repetate, asemănătoare celor din *hemofilie, cu *timp de coagulare şi *timp Quick alungite, secundar absenţei *proaccelerinei în plasma sanguină. Sin.: parahemofilie.
- **B. PAGET.** [***Sir James Paget***, *chirurg englez, Londra, 1814-1899.*] 1) *B. osoasă Paget*: osteită deformantă cu denaturarea arhitecturală a osului şi fibroză medulară. B. poate fi localizată sau diseminată, îndeosebi la nivelul coloanei vertebrale, bazinului, femurului, cutiei craniene. În evoluţie, se poate complica cu fracturi spontane, compresiune medulară, osteomalacie etc. Analiza de laborator evidenţiază creşterea *fosfatazelor alcaline în ser şi hidroxiprolinurie. Sin.: osteită deformantă hipertrofică, osteodistrofie fibroasă localizată, osteodistrofie deformantă progresivă. 2) *B. Paget a mamelonului*: afecţiune cronică, precanceroasă, a mamelonului, ca şi a zonelor cu glande sudori-

pare apocrine. Etiologia este necunoscută, apărând la femei, după vârsta de 40 de ani. Leziunile iniţiale sunt verucoase şi se ulcerează cronic, putând evolua spre malignizare (adenocarcinom). Histologic se pun în evidenţă celulele „xenice“, voluminoase, globuloase, care infiltrează epidermul. 3) *B. Paget extramamară*: afecţiune neoplazică asemănătoare b. P. a mamelonului prin aspectul macroscopic al leziunii şi prin prezenţa celulelor tipice pe secţiunile histologice, dar localizată la vulvă, penis, scrot, mucoasa anorectală, ombilic, regiuni axilare.

- **B. PALTAUF-STERNBERG.** [***Richard Paltauf**, anatomopatolog austriac, profesor la Viena, 1858-1924; **Carl Sternberg**, anatomopatolog austriac, profesor la Viena, 1872-1935.*] Sin.: boală Hodgkin (v.).
- **B. PANNER.** [***Hans Jessen Panner**, radiolog danez, 1871-1930.*] 1) Necroză aseptică a condilului humeral, care prezintă zone opace de osteoscleroză cu zone clare de osteoporoză (radiologic). Sin.: osteocondroză a condilului humeral. 2) Sin.: boală Freiberg (v.).
- **B. PARKINSON.** [***James Parkinson**, medic englez, 1755-1824.*] B. degenerativă a *sistemului extrapiramidal (leziuni în corpii striaţi şi *locus niger*) care afectează îndeosebi bărbaţii (cu vârsta de peste 50 de ani). Se manifestă clinic prin tremurături lente caracteristice, persistând în repaus, pronunţate îndeosebi la nivelul mâinilor şi capului, prin hipertonie extrapiramidală plastică şi prin akinezie: facies fix, încremenit (inexpresiv), mers cu paşi mici lenţi, corp aplecat înainte şi voce monotonă. Se mai adaugă tulburări neurovegetative şi de afectivitate. Descoperirea deficitului de *dopamină la nivelul nucleelor cenuşii extrapiramidale, pe lângă faptul că a deschis calea unei terapii substitutive, relevă tulburarea în b. P. a lanţului neurotransmiţător dopaminergic din sistemul extrapiramidal. Totodată, a fost identificată o genă, parkina, cu rol în patogenia unor cazuri de b. P. Denumirea de b. P. este atribuită cauzelor idiopatice ale maladiei, excluzând astfel sindroamele secundare (postencefalită epidemică etc.). Sin.: *paralysis agitans*. V. şi parkinsonism.
- **B. PARROT.** [***Joseph Marie Jules Parrot**, pediatru francez, profesor de pediatrie la Paris, 1829-1883.*] 1) *Pseudoparalizia Parrot*: pseudoparalizie flască a unuia sau mai multor membre la nou-născuţii cu sifilis congenital, consecinţă a alterării sistemului osos, sub formă de fracturi, situate la câţiva mm de zona de osificare. Aceste leziuni sunt asociate cu alte stigmate de sifilis congenital. 2) Sin.: acondroplazie (v.).
- **B. PAUZAT.** [***Jean Eugène Pauzat**, medic francez, sec. XIX.*] Sin.: fractură de oboseală (v. fractură, def. 9).
- **B. PAYR.** [***Erwin Payr**, chirurg austriac, profesor (succesiv) la Greifswald, Königsberg şi Leipzig, 1871-1946.*] Afecţiune abdominală cauzată de prezenţa unor aderenţe fibroase la nivelul unghiurilor splenic şi hepatic ale colonului transvers, cu stenoză colică consecutivă. Simptomatologia clinică include: meteorism, durere difuză în regiunea superioară a abdomenului, dispnee şi îndeosebi constipaţie. B. P. reprezintă, mai probabil, o manifestare a *sindromului colonului iritabil, decât a unei leziuni organice.
- **B. PEL-EBSTEIN.** [***Pieter Klaases Pel**, medic olandez, profesor de clinică medicală la Amsterdam, 1852-1919; **Wilhelm Ebstein**, medic german, profesor de clinică medicală la Göttingen, 1836-1912.*] Sin.: boală Hodgkin (v.).
- **B. PELIZAEUS-MERZBACHER.** [***Friedrich Pelizaeus**, neurolog german, Kassel, 1850-1917; **Ludwig Merzbacher**, psihiatru şi anatomopatolog german stabilit la Buenos Aires, 1875-1942.*] Afecţiune ereditară cu transmitere recesivă. B. este transmisă de o genă situată pe cromozomul X, codând în acelaşi timp şi una din principalele proteine ale mielinei. Se manifestă prin paraplegie spasmodică progresivă, semne cerebeloase, deficienţă psihică, tulburări trofice şi vasomotorii, exagerarea reflexelor osteotendinoase, semn Babinski pozitiv şi abolirea reflexelor cutanate abdominale. Este o *leucodistrofie sudanofilă care debutează în primele luni de viaţă şi evoluează lent progresiv. Sin.: scleroză Pelizaeus-Merzbacher.
- **B. PEPPER.** [***William Pepper Jr.**, medic american, Philadelphia, 1874-1947.*] Afecţiune care apare la sugar, provocată de dezvoltarea metastazelor viscerale (îndeosebi hepatice) ale unei tumori embrionare a regiunii lombare (ganglioni simpatici sau glandă medulosuprarenală). Se caracterizează prin hepatomegalie care există de la naştere şi metastaze nodulare subcutanate. Anatomopatologic. cel mai frecvent este vorba de un *neuroblastom.
- **B. PERRIN-FERRATON.** [***Maurice Perrin**, chirurg francez, Paris, 1826-1889; **Louis Ferraton**, chirurg francez, 1860-1936.*] Anomalie uni- sau bilaterală caracterizată printr-un cracment produs de anumite mişcări ale şoldului, din cauza acroşării fasciei lata de marele trohanter. Sin.: şold „în resort“.
- **B. PERTHES-JÜNGLING.** [***Georg Clemens Perthes**, chirurg german, profesor la Leipzig, apoi la Tübbingen, 1869-1927; **Otto Jüngling**, chirurg german, profesor la Tübbingen, apoi la Stuttgart, 1884-1944.*] Ansamblu de leziuni osoase digitale care apar în *sarcoidoză. Se caracterizează clinic prin apariţia de noduli juxtaarticulari, dureroşi, iar radiologic se constată mici geode falangiene bine delimitate. Sin.: osteită cistoidă Perthes-Jüngling, osteită polichistică Jüngling.
- **B. PETGES-JACOBI.** [***Georges Maria Gabriel Arnaud Petges**, dermatolog francez, profesor la Bordeaux, 1872-1952; **Jacobi**.*] Formă particulară de *dermatomiozită caracterizată prin asocierea *poikilodermiei cu mioscleroză (care predomină la nivelul centurilor scapulară şi pelvină, fiind urmată de impotenţă funcţională şi deformaţii ale membrelor). Sin.: poikilodermatomiozită, poikilodermie atrofică vasculară.
- **B. PETIT.** [***Jean Louis Petit**, chirurg francez, Paris, 1674-1750.*] Hernie lombară, la nivelul triunghiului Jean Louis Petit (orificiu triunghiular al peretelui abdominal lateral, situat între creasta iliacă, muşchiul mare dorsal şi muşchiul mare oblic). Sin.: hernie Jean Louis Petit.
- **B. PETZETAKIS.** [***M. Petzetakis**, medic grec contemporan.*] Sin.: limforeticuloză benignă de inoculare (v.).
- **B. PEYRONIE.** [***François Gigot de la Peyronie**, chirurg francez, Montpellier/Paris, 1678-1747.*] B. caracterizată prin *induraţia plastică a *corpilor cavernoşi, *albugineea prezentând o infiltrare scleroasă segmentară, care determină curbarea penisului în timpul erecţiei. Poate determina impotenţă prin fibroza spaţiilor sinusoidale ale corpului cavernos, ocluzia arterei corporeale sau prin mecanisme neurogene. Se asociază uneori cu *contractură Dupuytren. Sin.: boală van Buren.
- **B. PFAUNDLER-HURLER.** [***Meinhard von Pfaundler**, pediatru german, profesor la Graz, apoi la München, 1872-1947; **Gertrud Hurler**, pediatru german, München, 1889-1965.*] Sin.: boală Hurler (v.).
- **B. PFEIFFER.** [***Emil Pfeiffer**, medic german, Wiesbaden, 1846-1921.*] Sin.: mononucleoză infecţioasă (v.).
- **B. PHOCAS.** [***Gerasimo Phocas**, chirurg grec care a practicat la Lille, apoi profesor la Atena, 1861-1937.*] *Mastită cronică glandulară cu formare de numeroşi noduli mici.
- **B. PICK.** [***Arnold Pick**, psihiatru şi neurolog ceh, Praga, 1851-1924.*] Formă de demenţă senilă precoce (50-60 de ani), cauzată de o atrofie cerebrală circumscrisă, de etiologie necunoscută, localizată îndeosebi la nivelul lobilor frontali şi temporali. Histopatologic se constată o balonare celulară cu incluziuni citoplasmatice denumite corpusculi Pick. Simptomatologia clinică este foarte asemănătoare cu cea din *b.

Alzheimer. Sin.: atrofie cerebrală circumscrisă (atrofie cerebrală). V. şi boală Alzheimer.

▪ **B. PICK-HERXHEIMER.** [***Philipp Josef Pick***, *dermatolog originar din Boemia, profesor la Praga, 1834-1910;* ***Karl Herxheimer***, *dermatolog german, profesor la Frankfurt pe Main, 1861-1944.*] Dermatoză a adultului, caracterizată prin prezenţa de placarde infiltrate şi eritematoase localizate iniţial pe faţa de extensie a membrelor (îndeosebi a membrelor inferioare), cuprinzând ulterior membrele în întregime şi evoluând cu atrofie cutanată ireversibilă. Sin.: acrodermatită cronică atrofiantă, boală Taylor, dermatită cronică atrofiantă, eritromelie.

▪ **B. PIERRE MARIE.** [***Pierre Marie***, *neurolog francez, profesor la Paris, 1853-1940.*] Sin.: boală Marie (v.).

▪ **B. PLUMMER.** [***Henry Stanley Plummer***, *medic american, Rochester, 1874-1937.*] Sin.: adenom tiroidian toxic (v.).

▪ **B. POLLITZER.** [***Sigmund Pollitzer***, *dermatolog american, New York, 1859-1937.*] Formă de *hidrosadenită supurată necrozantă, cu leziuni papulonecrotice.

▪ **B. POMPEN.** [***Johann Cassianus Pompen***, *medic olandez, sec. XX.*] Sin.: glicogenoză tip II (v. glicogenoză, def. 2).

▪ **B. PONCET.** [***Antonin Poncet***, *chirurg francez, profesor la Lyon, 1849-1913.*] Artrita tuberculoasă.

▪ **B. PONCET-SPIEGLER.** [***Antonin Poncet***, *chirurg francez, profesor la Lyon, 1849-1913;* ***Eduard Spiegler***, *chimist şi dermatolog austriac, Viena, 1860-1908.*] Afecţiune care se caracterizează prin prezenţa unei formaţiuni tumorale benigne la nivelul scalpului, formată din cilindroame de dimensiuni şi extindere variabile, realizând, uneori, un aspect de „tumoră în turban". B. se transmite autozomal dominant. Sin.: tumori Poncet-Spiegler.

▪ **B. PORAK-DURANTE.** [***Charles Auguste Porak***, *medic francez la Hôpitaux de Paris, 1845-1921;* ***Gustave Durante***, *medic francez, 1865-1934.*] Sin.: boală Durante (v.).

▪ **B. POSADA-WERNICKE.** [***Alejandro Posada***, *protozoolog argentinian, 1870-1902;* ***Robert Johann Wernicke***, *patolog argentinian, Buenos Aires, 1854-1922.*] Sin.: coccidioidomicoză (v.).

▪ **B. PUENTE.** [*José J. Puente, medic argentinian.*] Inflamaţia orificiilor canaliculare ale glandelor salivare accesorii situate pe faţa internă a buzei inferioare. Apare în copilărie. Această *cheilită se poate complica, apărând sub o formă supurată cronică, numită cheilită Volkmann. Sin.: cheilită glandulară simplă.

▪ **B. PYLE.** [***Edwin Pyle***, *chirurg ortoped american, n. Jersey City, 1891-1961.*] Afecţiune rară transmisă autozomal dominant, caracterizată prin hipertrofie metafizară care determină hipostatură şi încurbarea membrelor, *genu valgum* şi, uneori, îngroşarea oaselor feţei cu aspect de *leontiasis. Se pare că această b. este consecinţa unei tulburări de modelare metafizară în cursul creşterii. În general, metafizele hipertrofiate sunt radiotransparente, cu corticala foarte subţire. Uneori se însoţeşte de osteoscleroză difuză. Sin.: displazie metafizară familială, displazie craniometafizară (Jackson), osteodisplazie metafizară.

▪ **B. QUERVAIN.** [***Fritz de Quervain***, *chirurg elveţian, profesor la Berna şi la Basel, 1868-1940.*] Sin.: boală de Quervain (v.).

▪ **B. QUINCKE.** [***Heinrich Irenaeus Quincke***, *medic german, profesor de medicină internă la Berna, Kiel şi Frankfurt pe Oder, 1842-1922.*] Sin.: edem Quincke (v.).

▪ **B. RAYER.** [***Pierre François Olive Rayer***, dermatolog francez, *1793-1867.*] Sin.: boală Addison-Gull (v.).

▪ **B. RAYNAUD.** [***Maurice Raynaud***, *medic francez, 1834-1881.*] Crize vasomotorii localizate strict la extremităţile membrelor, simetrice, în particular ale degetelor, cel mai frecvent declanşate de frig. Se manifestă prin vasoconstricţie locală paroxistică urmată de vasodilataţie paralitică cu stază capilară. Au fost descrise două faze: *sincopală*, corespunzând ischemiei locale (degete palide) şi *de asfixie*, cu cianoză locală, dureroasă, care se poate complica prin tulburări trofice şi necroză a extremităţilor. Spre deosebire de *sindromul Raynaud, b. R. este aparent primitivă şi idiopatică. Sin.: gangrenă simetrică a extremităţilor. V. şi sindrom Raynaud.

▪ **B. RECKLINGHAUSEN.** [***Friedrich Daniel von Recklinghausen***, *anatomopatolog german, profesor (succesiv) la Königsberg, Würtzburg şi Strasbourg, 1883-1910.*] Sin.: boală von Recklinghausen (v.).

▪ **B. RECKLINGHAUSEN-APPLEBAUM.** [***Friedrich Daniel von Recklinghausen***, *anatomopatolog german, profesor (succesiv) la Königsberg, Würtzburg şi Strasbourg, 1883-1910;* ***Leo Applebaum***, *medic german, sec. XIX-XX.*] Sin.: hemocromatoză primitivă (v. hemocromatoză def. 1).

▪ **B. RECLUS.** [***Jean Jacques Paul Reclus***, *chirurg francez, profesor la Paris, 1847-1914.*] 1) Sin.: boală chistică a mamelei (v.). 2) Flegmon de consistenţă lemnoasă localizat la nivelul gâtului.

▪ **B. REED-HODGKIN.** [***Dorothy Mendenhall Reed***, *patolog american, Baltimore, 1874-1964;* ***Thomas Hodgkin***, *medic englez, Londra, 1798-1866.*] Sin.: boală Hodgkin (v.).

▪ **B. REESE.** [***Robert Grigg Reese***, *oftalmolog american, New York, 1866-1926.*] *Telangiectazie retiniană parafoveolară idiopatică, b. ce afectează vascularizaţia retiniană, mono- sau bilateral, apărând îndeosebi la bărbaţi. Debut cu *metamorfopsii, exsudat macular şi modificări ale vaselor paramaculare. Evoluţia b. este lentă şi se complică prin *dezlipire de retină, hemoragii, depuneri lipidice şi exsudate retiniene.

▪ **B. REFSUM.** [***Sigvald Refsum***, *medic norvegian, Oslo, 1907-1991.*] B. ereditară, transmisă autozomal recesiv, degenerativă caracterizată prin *ataxie cerebeloasă, tulburări nervoase periferice (polinevrită periferică), atrofie musculară, surditate, nistagmus, atrofie papilară şi alterări pigmentare ale retinei. Este legată de absenţa unui sistem enzimatic de alfa-oxidare capabil să degradeze fitolul şi acidul fitanic (cu acumularea acestuia din urmă în ser). Aparţine grupului de *lipoidoze. Evoluţia este lentă; un regim sărac în *fitol alimentar poate duce la o ameliorare a simptomatologiei. Sin.: eredopatie ataxică polinevritică.

▪ **B. REICHEL.** [***Paul Friedrich Reichel***, *chirurg şi ginecolog german, Karl-Marx-Stadt, 1858-1934.*] Sin.: boală Henderson-Jones (v.).

▪ **B. REICHMANN.** [***Nikolaus Reichmann***, *medic polonez, Varşovia, 1851-1918.*] Hipersecreţie gastrică caracterizată prin prezenţa *à jeun* a unei cantităţi medii sau mari de suc gastric. Apare consecutiv unei tulburări secretorii, adesea legată de un ulcer piloric sau duodenal.

B. REIMANN / maladie (périodique) de Reimann / Reimann's disease. [***Hobart Ansteth Reimann***, *medic virusolog american, 1897-1986.*] B. de etiopatogenie neelucidată, cu forme multiple, care au în comun o evoluţie de mai mulţi ani, prin pusee periodice, regulate, apariţie bruscă, cu durata 1-2 zile, fără sechele şi fără reacţie la vreun tratament. Există trei forme tipice ale bolii: 1) Crize de artralgii, fără semne inflamatorii. 2) Crize abdominale violente, uneori simulând o apendicită acută. 3) Crize febrile pseudopalustre, cu hipertrofie splenică moderată. Reimann introduce în cadrul bolii şi neutropenia periodică cronică. Sin.: boală periodică (def. 2), febră mediteraneană familială.

▪ **B. REIS-BÜCKLERS.** [***Wilhelm Reis***, *oftalmolog german, profesor la Bonn, n. 1872;* ***Max. Bücklers***, *oftalmolog german, 1895-1969.*] Formă de *distrofie corneană familială, caracterizată prin leziuni ale *membranei Bowmann (opacităţi fine, dispuse neregulat sau în inel), cu tendinţă la confluenţă şi la ulceraţii. Se transmite autozomal dominant.

▪ **B. REITER.** [***Hans Conrad Julius Reiter****, medic igienist german, profesor la Rostock, 1881-1969.*] Sin.: sindrom Fiessinger-Leroy-Reiter (v.).

▪ **B. RENANDER.** Necroza osului *sesamoid al halucelui.

▪ **B. RENDU-OSLER.** [***Henri Jules Louis Marie Rendu****, medic francez, Paris, 1844-1902;* ***Sir William Osler****, medic canadian care a practicat în SUA şi în Anglia, profesor de medicină la Oxford, 1849-1919.*] Displazie vasculară ereditară, transmisă dominant, atingând ambele sexe şi evoluând în două perioade: adolescenţă (epistaxisuri izolate), apoi între 20-30 ani (apariţia de angioame cutanate şi mucoase, localizate îndeosebi nazal şi bucal). Leziunile cutanate se pot însoţi de angioame viscerale şi de anevrisme arteriovenoase pulmonare. Testele de *hemostază sunt normale. Sin.: angiomatoză cutaneomucoasă familială, angiomatoză hemoragică familială, boală Babington, boală Goldstein, boală Rendu-Osler-Weber, sindrom Osler-Rendu, sindrom Rendu-Osler-Weber, telangiectazie hemoragică ereditară V. şi endoglină.

▪ **B. RENDU-OSLER-WEBER.** [***Henri Jules Louis Marie Rendu****, medic francez, Paris, 1844-1902;* ***Sir William Osler****, medic canadian care a practicat în SUA şi în Anglia, profesor de medicină la Oxford, 1849-1919;* ***Frederick Parkes Weber****, medic englez, Londra, 1863-1962.*] Sin.: boală Rendu-Osler (v.).

▪ **B. RIBBING.** [***Seved Ribbing****, radiolog suedez, Uppsala, 1902-1993.*] Sin.: boală Fairbank (v.).

▪ **B. RIEDEL.** [***Bernhard Moritz Karl Ludwig Riedel****, chirurg german, profesor la Jena, 1846-1916.*] Formă de tiroidită care apare mai frecvent la femeia adultă după 50 de ani. Se caracterizează prin tumefierea de consistenţă dură a glandei tiroide, cu infiltrarea evolutivă a ţesuturilor periglandulare, semne de compresiune locală şi hipotiroidie de diferite grade. Sin.: tiroidită invaziv-sclerozantă, tiroidită „lemnoasă".

▪ **B. RIETTI-GREPPI-MICHELI.** [***Fernando Rietti****, hematolog italian, 1890-1954;* ***Enrico Greppi****, hematolog italian, n. la Bologna în 1896;* ***Fernando Micheli****, clinician şi patolog italian, 1872-1937.*] Sin.: talasemie minoră (v. talasemie, def. 2).

▪ **B. RIGA.** [***Antonio Riga****, medic italian, 1832-1919.*] Nodul fibromatos al frâului limbii, a cărui suprafaţă este adesea ulcerată, produs prin frecarea limbii contra incisivilor inferiori şi observat la copiii cu erupţie de incisivi inferiori, ori suferind de tuse prelungită. Sin.: boală Cardarelli, subglosită difteroidă.

▪ **B. RIGGS.** [***John M. Riggs****, dentist american, 1810-1885.*] Sin.: boală Fauchard-Bourdet (v.).

▪ **B. RITTER VON RITTERSHAIN.** [***Gottfried Ritter von Rittershain****, pediatru originar din Lemberg (în prezent Lvov, Polonia), profesor la Praga, 1820-1883.*] Sin.: dermatită exfoliativă a nou-născutului (v.).

▪ **B. RIVALTA.** [***Fabio Rivalta****, patolog italian, Bologna, n. 1863.*] Sin.: actinomicoză (v.).

▪ **B. ROBLES.** [***Rodolfo Robles****, dermatolog guatemalez, 1878-1939.*] Sin.: oncocercoză (v.).

▪ **B. ROGER.** [***Henri Louis Roger****, medic francez, Paris, 1809-1891.*] Malformaţie cardiacă congenitală, caracterizată printr-o comunicare de dimensiuni mici între cei doi ventriculi (de obicei sus situată), dată de un defect de dezvoltare a septului interventricular (cel mai des, septul membranos). Denumirea este utilizată doar în cazul defectelor de dezvoltare mici, asimptomatice. Sin.: comunicare interventriculară izolată. V. şi suflu Roger.

▪ **B. ROKITANSKY-FRERICHS.** [***Karl Freiherr von Rokitansky****, anatomopatolog austriac, profesor la Viena, 1804-1878;* ***Friedrich Theodor von Frerichs****, medic german, profesor de medicină internă la Breslau (în prezent Wrocław, Polonia), apoi la Berlin, 1819-1885.*] Icter grav idiopatic, tradus prin atrofie galbenă acută a ficatului, clinic prin hepatită fulminantă şi evoluţie rapid fatală prin insuficienţă hepatică.

▪ **B. ROMBERG.** [***Moritz Heinrich Romberg****, neurolog şi internist german, profesor la Berlin, 1795-1873.*] Sin.: sindrom Parry-Romberg (v.).

▪ **B. ROSAI-DORFMAN.** [***Juan Rosai****, anatomopatolog argentinian-american;* ***Ronald F. Dorfman****, anatomopatolog american.*] Sindrom rar, observat de obicei la copii sau adolescenţi, în care ganglionii limfatici cervicali - şi uneori alţi noduli limfatici - măriţi masiv şi conţin un mare număr de *histiocite. Manifestări clince inconstante: febră, anemie, neutrofilie, VSH crescută şi hipergamaglobulinemie.

▪ **B. ROSENBACH.** [***Anton Julius Friedrich Rosenbach****, chirurg german, profesor la Göttingen, 1842-1923.*] Sin.: erizipeloid (v.).

▪ **B. ROSENTHAL.** [*1)* ***Curt Rosenthal****, neurolog german, Breslau (în prezent Wrocław, Polonia) 1892-1937; 2)* ***Robert L. Rosenthal****, medic american contemporan.*] 1) Formă de paralizie tranzitorie, ca manifestare în unele psihoze, îndeosebi *schizofrenie, şi în unele *encefalite. Se produce la trezire, subiectul fiind incapabil să se mişte câteva secunde sau minute. Sin.: catalepsia de trezire. 2) B. hemoragică congenitală ereditară, cu transmitere dominantă, clinic similară cu *hemofilia, dar care este determinată de un deficit în factor XI (sau Rosenthal). Tendinţă la epistaxis şi sângerări prelungite, cu evoluţie benignă, frecvent fără hemartroză. Sin.: hemofilie C (impropriu), sindrom Rosenthal.

▪ **B. ROUSSY-LÉVY.** [***Gustave Roussy****, anatomopatolog francez, n. Vevey, Elveţia, 1874-1948;* ***Gabrielle Lévy****, neurolog francez, 1886-1935.*] Formă familială de *ataxie cerebeloasă, cu transmitere autozomal dominantă, în care se asociază atrofia musculară progresivă neuropatică şi absenţa *reflexelor osteotendinoase. Aparţine *eredodegenerescenţelor spinocerebeloase. Sin.: distazie areflexică ereditară, sindrom Roussy-Lévy.

▪ **B. RUMMO.** [***Gaetano Rummo****, medic italian, profesor de patologie medicală la Pisa, profesor de clinică medicală la Palermo, apoi la Neapole, 1853-1917.*] Denumire folosită uneori pentru o anomalie de poziţie a cordului, care este situat inferior poziţiei anatomice normale. Sin.: cardioptoză.

▪ **B. RUST.** [***Johann Nepomuk Rust****, chirurg german, Berlin, 1775-1840.*] *Spondilită tuberculoasă cu localizare la nivelul primelor două vertebre cervicale şi al articulaţiilor aferente acestora.

▪ **B. RUSTITZKY.** [***von Rustitzky****, medic rus.*] Sin.: mielom multiplu (v.).

▪ **B. SAKAMOTO.** [***A. Sakamoto****, medic japonez contemporan.*] Enterită infantilă care survine în epidemii periodice, în Japonia. Se caracterizează prin diarei lichide, vomismente explozive şi simptome respiratorii benigne. Sin.: pseudoholeră infantilă.

▪ **B. SALVIOLI.** [***G. Salvioli****, pediatru italian contemporan, Bologna.*] Formă rară de *osteodistrofie (tulburări ale creşterii osoase şi ale metabolismului mineral) asociată cu perturbări neurologice ale sistemului extrapiramidal şi cu tulburări neuroendocrine (*ginecomastie). Examenul de laborator evidenţiază o calcemie în limite normale şi o hipofosfatemie. Sin.: osteodistrofie familială neuroendocrină.

▪ **B. SALZMANN.** [***Maximilian Salzmann****, oftalmolog austriac, Viena, profesor la Graz, 1862-1954.*] B. degenerativă a corneei, postinflamatorie (apare frecvent după o keratită flictenulară). Se caracterizează prin noduli translucizi, în „boabe de orez", grupaţi în inel, în centrul corneei şi localizaţi sub epiteliu şi la suprafaţa stromei. Sin.: degenerare corneană Salzmann.

▪ **B. SAN BIAGIO.** Abces periamigdalian, cu afectarea stării generale.

- **B. SANDERS.** [*Murray Sanders, bacteriolog american, New York, n. 1910.*] Conjunctivită infecţioasă şi contagioasă a cărei etiologie este probabil *adenovirusul tip 8. Se manifestă prin simptomatologie locală, la nivelul globului ocular (opacităţi corneene subepiteliale, *keratită, exsudat), uneori cu inflamaţia ganglionilor limfatici regionali şi, posibil, prin simptomatologie generală, îndeosebi cefalee. Sin.: keratoconjunctivită epidemică.
- **B. SANDHOFF.** [*Konrad Sandhoff, biochimist german, n. 1939.*] Gangliozidoză generalizată, prin deficit de hexozaminidază (A şi B), cu transmitere autozomal recesivă, asemănătoare *b. Tay-Sachs. B. S. poate surveni în mai multe forme (infantilă, juvenilă, specifică adultului, severitatea sa descrescând cu vârsta. Sin.: gangliozidoză GM_2, tip 2. V. gangliozidoză.
- **B. SANFILIPPO.** [*Sylvester J. Sanfilippo, pediatru american contemporan.*] B. rară, cu transmitere autozomal recesivă, aparţinând grupului *mucopolizaharidozelor, care asociază retard mental sever (apărut în jurul vârstei de 2-3 ani), anomalii discrete ale scheletului, opacităţi corneene şi hepatomegalie; la acestea se adaugă eliminarea urinară de mari cantităţi de heparan sulfat. Evoluţia este rapidă, cu sfârşit letal. Sin.: oligofrenie polidistrofică, mucopolizaharidoză tip III.
- **B. SARPYENER.** [*M. A. Sarpyener, medic american contemporan.*] B. rară, caracterizată prin stenoză congenitală a canalului verebral (lombo-sacrat cel mai frecvent). Manifestările clinice sunt diverse şi depind de localizarea anomaliei (paralizii flasce sau spastice, *enurezis, atrofii musculare, picior varus, sciatică etc.).
- **B. SAUNDERS.** Denumire pentru tulburările grave observate la unii copii hrăniţi aproape exclusiv cu hidrocarbonaţi. B. se manifestă prin vomă, simptome cerebrale şi perturbări circulatorii.
- **B. SCHAMBERG.** [*Jay Frank Schamberg, dermatolog american, profesor la Philadelphia, 1870-1934.*] Prezenţa la nivelul tegumentelor membrelor inferioare a unor plăci purpurice şi pigmentate, cu puncte roşii la periferie. Apare, aproape exclusiv, la bărbaţi. Sin.: dermatoză pigmentară progresivă, dermatoză Schamberg.
- **B. SCHEIE.** [*Harold Glendon Scheie, oftalmolog american, 1909-1990.*] Sin.: sindrom Scheie (v.).
- **B. SCHENCK.** [*Benjamin Robinson Schenck, ginecolog american, Detroit, 1842-1920.*] Sin.: sporotricoză (v.).
- **B. SCHEUERMANN.** [*Holger Werfel Scheuermann, chirurg ortoped danez, Copenhaga, 1877-1960.*] B. degenerativă a coloanei vertebrale, care afectează copiii şi adolescenţii; aminteşte prin debut de *morbul Pott (cifoză dureroasă şi dureri la nivelul coloanei dorsolombare). Se caracterizează radiologic prin aplatizarea unuia sau a mai multor discuri intervertebrale, prin degenerescenţa fibroasă a discurilor şi deformarea cuneiformă moderată a unuia sau a mai multor corpuri vertebrale (dorsale inferioare cel mai frecvent). Sin.: epifizită vertebrală de creştere.
- **B. SCHILDER.** [*Paul Ferdinand Schilder, neurolog şi psihiatru austriac, profesor la Viena, apoi director la spitalul psihiatric Bellevue din New York, 1886-1940.*] Formă subacută sau cronică de *leucoencefalită la copii şi adolescenţi. Anatomopatologic se caracterizează prin demielinizare bilaterală simetrică, iar clinic, b. debutează progresiv (prin cefalee, vertij, apatie, tulburări vizuale), după care apar tulburări motorii (hemiplegie, diplegie, paraplegie spasmodică cu crize convulsive). Evoluează în pusee spre demenţă, cecitate şi poate avea prognostic letal în mai puţin de doi ani de evoluţie. Evoluţie adesea favorabilă după corticoterapie. Uneori a fost contestată ca entitate clinică. De obicei apare sporadic, dar au fost raportate şi forme familiale. Sin.: scleroză cerebrală difuză, boală Flatau-Schilder, encefalită Schilder, scleroză cerebrală Schilder.
- **B. SCHIMKE.** Sin.: glicogenoză tip IX (v. glicogenoză).
- **B. SCHMIEDEN.** [*Victor Schmieden, chirurg german, profesor la Berlin, Halle şi Frankfurt pe Main, 1874-1945.*] *Prolaps parţial sau total al mucoasei gastrice în duoden. Clinic se manifestă prin episoade dureroase epigastrice care apar postprandial tardiv, balonare, *pirozis şi vomismente. Diagnosticul se pune prin examen radiologic baritat.
- **B. SCHNEIDER.** [*Hans Schneider, medic austriac, sec. XX.*] Formă de meningită seroasă epidemică de origine virală, sezonieră (primăvara şi toamna). Are două faze: prima, cu semne generale infecţioase (febră ridicată, frisoane, artralgii, cefalee etc.), iar după o scurtă perioadă, a doua, cu simptome şi semne meningiene.
- **B. SCHOLZ-GREENFIELD.** [*Willibald Scholz, neurolog şi psihiatru german, profesor la Leipzig, apoi la München, 1889-1971; Joseph Godwin Greenfield, neuropatolog englez, Londra, 1884-1958.*] B. cu transmitere recesivă, care constă într-o anomalie a metabolismului lipidic (absenţa de arilsulfatază A) şi care se manifestă prin acumularea de sulfatide (esteri sulfurici ai *cerebrozidelor) la nivelul sistemului nervos. Debutează la vârsta de 2-3 ani şi se manifestă prin tulburări ale mersului (contractură, ataxie), nistagmus, regresie mentală progresivă, convulsii, cecitate. Evoluţia este letală după 1-2 ani de la debut. Sin.: leucodistrofie metacromatică.
- **B. SCHOTTMÜLLER.** Sin.: febră paratifoidică (v.).
- **B. SCHÖNLEIN.** [*Johann Lukas Schönlein, medic german, Bamberg, 1793-1864.*] Sin.: purpură Henoch-Schönlein (v.).
- **B. SCHRIDDE.** [*Hermann Schridde, anatomopatolog german, Freiburg, Dortmund, n. 1875.*] Sin.: anasarcă fetoplacentară (v.).
- **B. SCHRÖDER.** [*Karl Ludwig Ernst Schröder, ginecolog german, 1838-1887.*] Hiperplazie glandulochistică a endometrului, asociată sau nu unei tumori funcţionale de ovar, cauzată de o hipersecreţie de estrogeni şi însoţită uneori de menometroragie.
- **B. SCHÜLLER.** [*Artur Schüller, neurolog şi psihiatru austriac, profesor la Viena, 1874-1958.*] Zonă (radiologică) hipertransparentă osoasă frontală sau frontooccipitală, perfect delimitată, cu extensie lent progresivă, adesea în relaţie cu *b. Paget. Sin.: osteoporoză circumscrisă a craniului.
- **B. SCHULTZ.** [*Werner Schultz, medic german, profesor de medicină internă la Berlin, 1878-1947.*] Sin.: agranulocitoză (v.).
- **B. SECRÉTAN.** [*Henri Secrétan, medic elveţian, 1856-1916.*] Edem dur şi persistent cu rigiditate a membrului atins, consecutiv unei contuzii simple sau unei fracturi.
- **B. SEITELBERGER.** [*Franz Seitelberger, neuropatolog austriac, Viena, n. 1916.*] Sin.: distrofie neuroaxonală infantilă (v.).
- **B. SELIGMANN.** [*Arnold M. Seligmann, biochimist american, sec. XX.*] Cea mai comună *boală a lanţurilor grele, fiind o varietate de disglobulinemie monoclonală. Se manifestă printr-un sindrom de malabsorbţie intestinal grav. Anatomopatologic se caracterizează prin prezenţa, în ganglionii limfatici mezenterici şi în corionul intestinului gros, de celule limfoplasmocitoide care secretă lanţuri alfa incomplete. În sânge şi urină se constată prezenţa unor proteine particulare (fiind de fapt un fragment din lanţul greu al imunoglobulinei A). Sin.: boala lanţurilor grele alfa. V. şi boala lanţurilor grele.
- **B. SELTER-SWIFT-FEER.** [*Paul Selter, pediatru german, profesor la Solingen, apoi la Düsseldorf, 1866-1941; Harry Swift, medic australian, 1858-1937; Emil Feer, pediatru elveţian, pro-*

fesor la Heidelberg, apoi la Zürich, 1864-1955.] Sin.: acrodinie infantilă (v.).

- **B. SENEAR-USHER.** [*Francis Eugene Senear, dermatolog american, Chicago, 1889-1958; Barney Usher, dermatolog canadian, n. 1899.*] Sin.: pemfigus eritematos (v.).
- **B. SENHOUSE KIRKES.** [*William Senhouse Kirkes, sec. XIX.*] *Endocardită infecţioasă acută care survine pe un cord fără leziuni valvulare anterioare, dar care determină în evoluţie astfel de leziuni, vegetante şi necrotice, foarte distructive şi posibil embolizante. Sin.: endocardită primitivă acută.
- **B. SEVER.** [*James Warren Sever, chirurg ortoped american, Boston, 1878-1964.*] Osteonecroză aseptică a epifizei posterioare a calcaneului, adesea bilaterală, la băieţi între 8 şi 14 ani. Clinic apar talalgie subahiliană şi tumefierea feţei posterioare a călcâiului. Sin.: epifizită a calcaneului.
- **B. SHAVER.** [*Cecil Gordon Shaver, medic canadian, n. 1901.*] *Pneumoconioză profesională gravă a muncitorilor care lucrează în fabricile de abrazivi de aluminiu. Se manifestă clinic prin simptomatologia caracteristică pneumoconiozei, iar radiologic printr-o accentuare reticulară a imaginii tramei pulmonare, prezenţa de mici opacităţi diseminate în ariile pulmonare şi accentuarea imaginii hilurilor.
- **B. SHIGA-KRUSE.** [*Kiyoshi Shiga, medic şi bacteriolog japonez, 1870-1957; Walther Kruse, bacteriolog german, profesor la Bonn, Königsberg şi Leipzig, 1864-1935.*] Sin.: dizenterie bacilară (v. dizenterie).
- **B. SICHEL.** [*Julius Sichel, oftalmolog german, Viena, Würtzburg, Paris, 1802-1868.*] Pseudoptoză caracterizată printr-un pliu cutanat care se suprapune pleoapelor superioare. Reprezintă consecinţa relaxării fasciculelor ligamentoase care leagă muşchiul ridicător al pleoapelor la piele. Sin.: ptoză atonică lipomatoasă.
- **B. SILFVERSKJÖLD.** [*Nils Silfverskjöld, ortoped suedez, Stockholm, 1888-1957.*] Sin.: boală Fairbank (v.).
- **B. SILVESTRONI-BIANCO.** [*Ezio Silvestroni, hematolog italian, 1905-1990; Ida Bianco, medic italian contemporan, Roma, n. 1917.*] B. genetică, formă asociată de *talasemie, în care hemoglobina S este în procent de 60-80 %, iar hemoglobina F - 20 %. Se caracterizează prin anemie hipocromă microcitară cu *anizocitoză, hematii în formă de seceră, creşterea rezistenţei globulare fără semne clinice de hemoliză, splenomegalie, dureri abdominale. Evoluează spre exitus, în copilărie sau până la vârsta adultă. Sin.: anemie microcitară drepanocitară, microdrepanocitoză, talasemia minimă.
- **B. SIMMONDS.** [*Morris Simmonds, medic german, profesor de anatomie patologică la Hamburg, 1855-1924.*] Sin.: sindrom Simmonds (v.).
- **B. SINDING LARSEN-JOHANSSON.** [*Christian Magnus Falsen Sinding Larsen, medic norvegian, Oslo, 1866-1930; Sven Christian Johansson, chirurg suedez, Göteborg, 1880-1976.*] Sin.: boală Gruber (v.).
- **B. SJÖGREN.** [*Henrik Samuel Conrad Sjögren, oftalmolog suedez, Stockholm, 1899-1986.*] 1) Sin.: sindrom Marinescu-Sjögren (v.). 2) Sin.: sindrom Sjögren (v.).
- **B. SKEVAS-ZERFUS.** B. profesională a pescuitorilor de bureţi sau de perle, datorată înţepăturilor veninoase ale actiniilor din genul *Helleno polypus*, caracterizată prin prurit, senzaţie de arsură, edem cu exantem urmat de sfacelare antrenând planurile profunde şi, ulterior, supurare. V. şi boala pescuitorilor de bureţi.
- **B. SMITH-STRANG.** [*Allan J. Smith, medic englez; Leonard Birnie Strang, medic englez, 1925-1997.*] Sin.: acidurie hidroxibutirică congenitală (v.).
- **B. SPENCER.** B. epidemică, probabil virală, caracterizată prin anorexie, greţuri, vomismente, dureri abdominale, diaree, uneori mialgii şi artralgii.
- **B. SPIELMEYER-VOGT.** [*Walter Spielmeyer, neurolog şi psihiatru german, profesor la München, 1879-1935; Heinrich Vogt, neurolog german, profesor la Frankfurt pe Main, 1875-1936.*] Formă juvenilă de *sfingolipidoză cerebrală care apare, în general, la vârsta de 6 ani. Se manifestă prin diminuarea progresivă a acuităţii vizuale în relaţie cu o *retinită pigmentară (pigmentarea maculei şi paloarea discului optic), semne neurologice (rigiditate extrapiramidală şi tulburări cerebeloase), regresie mentală progresivă cu tulburări caracteriale şi evoluţie spre tetraplegie spasmodică, demenţă şi caşexie. Moartea survine înainte de 20 de ani. Sin.: boală Batten-Mayou, idioţie amaurotică de tip Batten-Mayou, sfingolipidoză de tip juvenil tardiv. V. sfingolipidoză.
- **B. STANTON.** [*Sir Thomas Ambrose Stanton, medic englez, Kuala Lumpur, Londra, 1875-1930.*] Sin.: melioidoză (v.).
- **B. STARGARDT.** [*Karl Bruno Stargardt, oftalmolog german, profesor la Marburg, 1875-1927.*] Degenerescenţă progresivă a maculei lutea, cu debut în tinereţe, bilaterală, simetrică şi progresivă, cu extensie centrifugă şi în final cu pierderea vederii centrale. B. se transmite autozomal recesiv şi face parte din *degenerescenţele tapetoretiniene. Sin.: degenerescenţă maculară familială juvenilă. V. şi degenerescenţă eredomaculară.
- **B. STEELE-RICHARDSON-OLSZEWSKI.** [*John C. Steele, J. Clifford Richardson, neurologi canadieni contemporani; Jerzy Olszewski, neuropatolog canadian de origine poloneză, 1913-1964.*] Sin.: sindrom Steele-Richardson-Olszewski (v.).
- **B. STEINERT.** [*Hans Steinert, medic internist german, Leipzig, 1875-1911.*] Cea mai frecventă b. neuromusculară a adultului (incidenţa 1 la 7 000), ereditară, cu transmitere autozomal recesivă. Gena b. S. este localizată pe cromozomul 19 (19q13.2) şi este maxim exprimată în muşchii somatici şi miocard. Ea determină b. din cauza unei *mutaţii dinamice. B. S. se poate manifesta clinic în formele: uşoară, severă (clasică) şi foarte gravă. În forma uşoară, adesea nediagnosticată, afectarea musculară este minimă, fiind manifeste cataracta senilă şi calviţia (la bărbaţi). Forma clasică include: anomalii musculare (miotonie, slăbiciune, amiotrofie), manifestări cardiace (aritmii, defecte de conducere), disfuncţii endocrine (insuficienţă testiculară, intoleranţă la glucoză), tulburări ale SNC (apatie, hipersomnie, tulburări de comportament). În forma clasică, b. S. debutează la vârsta adultă sau, mai rar, în adolescenţă. Forma gravă, cu debut neonatal, este cel mai adesea letală şi se manifestă prin hipotonie generalizată cu detresă respiratorie, tulburări de supt şi deglutiţie, malformaţii articulare. Sin.: boală Déléage, miotonie (miopatie) atrofică.
- **B. STICKLER.** [*Gunnar B. Stickler, medic pediatru american, n. 1925.*] Afecţiune ereditară rară cu transmitere autozomal dominantă, în care se asociază durere şi redoare articulară, miopie progresivă cu decolare a retinei (frecvent), surditate neurosenzorială, vertebre aplatizate, cifoză. Sin.: sindrom Stickler.
- **B. STILL.** [*Sir George Frederic Still, pediatru englez, profesor la Londra, 1868-1941.*] 1) Sin.: poliartrită cronică juvenilă (v.). 2) B. sistemică criptogenetică în cadrul căreia domină clinic triada: febră ridicată, poliartrită acută şi erupţie cutanată alcătuită din macule fugace. Sin.: boală Still a adultului.
- **B. STILL-CHAUFFARD.** [*Sir George Frederic Still, pediatru englez, profesor la Londra, 1868-1941; Anatole Marie Emil Chauffard, medic francez, profesor de medicină internă la Paris, 1855-1932.*] Sin.: poliartrită cronică juvenilă (v.).
- **B. STRÜMPELL-MARIE.** [*Ernst Adolf Gustav Gottfried von Strümpell, medic german, profesor de medicină internă la Leipzig, 1853-1925; Pierre Marie, neurolog francez, profesor la Paris, 1853-1940.*] V. spondilartrită anchilozantă.

- **B. STÜHMER.** [*Alfred Stühmer, dermatolog şi venerolog german, profesor la Freiburg, apoi la Münster, n. 1885.*] Sin.: *kraurosis penis* (v.).
- **B. STURGE-WEBER.** [*William Allen Sturge, medic englez, 1850-1919; Frederick Parkes Weber, medic englez, Londra, 1863-1962.*] Sin.: sindrom Sturge-Weber (v.).
- **B. SUDECK.** [*Paul Hermann Martin Sudeck, chirurg german, profesor la Hamburg, 1866-1938.*] Decalcificare osoasă (frecvent a oaselor tarsiene sau carpiene), care apare uneori posttraumatic, asociată cu dureri şi impotenţă funcţională. Sin.: algodistrofie posttraumatică, atrofie osoasă Sudeck, boală Leriche (def. 1), osteoporoză algică posttraumatică, sindrom Sudeck-Leriche.
- **B. SULZBERGER-GARBE.** [*Marion Baldur Sulzberger, dermatolog american, New York, 1895-1983; William Garbe, dermatolog canadian, Toronto, n. 1908.*] Sin.: dermatită exsudativă discoidă şi lichenoidă cronică (v.).
- **B. SUMMERSKILL.** Sin.: colestază recurentă benignă (v.).
- **B. SWIFT.** [*Harry Swift, medic australian, 1858-1937.*] Sin.: acrodinie infantilă (v.).
- **B. SYLVEST.** [*Ejnar Oluf Sørensen Sylvest, medic danez, Copenhaga, 1880-1931.*] Sin.: boală din Bornholm (v.).
- **B. TAKAHARA.** [*Shigeo Takahara, medic japonez contemporan.*] Sin.: acatalazie (v.).
- **B. TAKAYASU.** [*Michishige Takayasu, medic japonez, 1872-1938.*] B. rară, afectând femeia tânără, constând dintr-o panarterită segmentară inflamatorie nespecifică (de cauză necunoscută) a *crosei aortice şi a marilor ramuri ale acesteia. Panarterita determină o abolire a pulsului la nivelul membrelor superioare şi al carotidei, cu unul sau mai multe simptome asociate ischemiei cerebrale (sincopă, hemiplegie tranzitorie etc.), oculare (orbire tranzitorie, atrofie retiniană), feţei (atrofie musculară) şi braţelor (claudicaţie). Sin.: *arteritis brahiocefalica*, boala femeilor fără puls, sindrom Martorell.
- **B. TALMA / maladie de Talma / Talma's disease.** [*Sape Talma, chirurg olandez, 1847-1918.*] Maladie de scurtă durată, curabilă, caracterizată printr-o reacţie miotonică şi crampe, care survin după eforturi prelungite. Uneori se consideră că b. T. este o formă tardivă a *bolii Thomsen. Sin.: miotonie dobândită.
- **B. TAMURA-TAKAHASHI.** [*Akira Tamura, Mataro Takahashi, medici japonezi contemporani.*] B. familială şi ereditară caracterizată prin coloraţia foarte închisă a mucoaselor superficiale, probabil printr-o anomalie a *hemului. Se transmite dominant.
- **B. TANGIER.** [*Tangier, insulă în golful Chesapeake, unde a fost descoperită boala.*] B. autozomal recesivă determinată de perturbarea metabolismului lipoproteinelor şi lipidic, caracterizată prin absenţa din plasmă a *lipoproteinelor de înaltă densitate normale (HDL), deficienţă a *apo-lipoproteinelor A-I şi A-II, scăderea lipoproteinelor normale de joasă densitate (LDL) şi a *trigliceridelor cu M_r mare. Ca urmare, în ţesuturi se acumulează esterii de colesterol. Semnele clinice constau în mărirea şi colorarea în portocaliu a amigdalelor, mucoasei faringiene şi rectale, neuropatie periferică recurentă, splenomegalie şi infiltraţie a corneei. Prognosticul este rezervat ca urmare a unor posibile complicaţii vasculare majore.
- **B. TARUI.** [*Seiichiro Tarui, medic japonez, n. 1927.*] Sin.: glicogenoză tip VII (v. glicogenoză, def. 7).
- **B. TAY-SACHS.** [*Warren Tay, medic englez, Londra, 1843-1927; Bernard Sachs, neurolog american, profesor la New York, 1858-1944.*] Cea mai frecventă *neurolipidoză din grupul *gangliozidozelor, cu transmitere autozomal recesivă. B. debutează în lunile a 4-a - a 6-a de viaţă cu hipotonie musculară progresivă, apatie, scădere a vederii până la cecitate, hipoacuzie. Semnul cel mai caracteristic: pata maculară roşie, înconjurată de o zonă albă strălucitoare, vizibilă la examenul fundului de ochi. Evoluţia este progresivă, cu degenerescenţă cerebrală şi, consecutiv, deces în primii trei ani de viaţă. B. este în relaţie cu un deficit de β-DN-acetil-hexozaminidază, care duce la acumularea de gangliozide în SNC. Sin.: boală Norman-Wood, gangliozidoză GM_2 tip 1, sfingolipidoză de tip infantil. V. şi idioţie amaurotică familială.
- **B. TAYLOR.** [*Robert William Taylor, dermatolog şi venerolog american, n. în Anglia, profesor la New York, 1842-1908.*] Sin.: boală Pick-Herxheimer (v.).
- **B. TERRIEN.** [*Adrien Félix Terrien, oftalmolog francez, profesor la Paris, 1872-1940.*] *Ectazie marginală a corneei, de natură distrofică, evoluţia fiind lentă, cu astigmatism care se poate complica cu sinechii anterioare, prolapsul irisului şi, posibil, perforaţia corneei, care determină prognosticul rezervat al b.
- **B. TERSON.** [*Albert Terson, oftalmolog francez, Paris, 1867-1935.*] Asociere de hemoragii subarhanoidiene, prin ruptura unor anevrisme intracraniene, şi hemoragii intraoculare legate de anomalii venoase.
- **B. THAYSEN.** [*Thorvald Einar Hess Thaysen, medic danez, Copenhaga, 1883-1936.*] Sin.: boală celiacă (v.).
- **B. THÉVENARD.** [*André Thévenard, neurolog francez, 1898-1959.*] Sin.: acropatie ulceromutilantă (v.).
- **B. THIEMANN.** [*H. Thiemann, chirurg german, sec. XIX-XX.*] *Osteonecroză aseptică a epifizelor mai multor falange medii şi distale la ambele mâini. Transmisă dominant, se vindecă spontan la sfârşitul perioadei de creştere. Se poate asocia cu leziuni analoge ale degetelor picioarelor. Este o varietate de acrodisplazie (v.).
- **B. THOMSEN.** [*Asmus Julius Thomas Thomsen, medic danez, 1815-1896.*] Miopatie familială şi ereditară cu transmitere dominantă sistematizată, caracterizată prin redoare spasmodică a muşchilor voluntari, prin excitabilitate crescută la excitaţia galvanică şi faradică (*reacţie miotonică), ca şi, inconstant, prin hipertrofie a musculaturii. Patogenia b. implică, probabil, o disfuncţie a canalelor de clor din membrana celulelor musculare. Sin.: miotonie congenitală.
- **B. THOMSON.** [*Mattew Sydney Thomson, dermatolog englez, Londra, 1894-1969.*] Sin.: sindrom Rothmund-Thomson (v.).
- **B. THOST-UNNA.** [*Herrmann Arthur Thost, medic german, 1854-1937; Paul Gerson Unna, dermatolog german, profesor la Hamburg, 1850-1929.*] Sin.: keratodermie simetrică a extremităţilor (v. keratodermie).
- **B. TIETZE.** [*Alexander Tietze, chirurg german, Breslau (în prezent Wrocław, Polonia), 1864-1927.*] Tumefacţie dureroasă a articulaţiilor condrosternale şi condrocostale, îndeosebi la nivelul celei de-a II-a coaste, de etiologie necunoscută. Durerea toracică poate mima angina pectorală, dar cedează la căldură locală şi la antiinflamatoare nesteroidiene, nefiind influenţată de nitroglicerină. Sin.: condrită costală. Sin.: sindrom Tietze. (def. 1).
- **B. TILLAUX.** [*Paul Jules Tillaux, anatomist şi chirurg francez, profesor la Paris, 1834-1904.*] Sin.: boală chistică a mamelei (v.).
- **B. TROUSSEAU.** [*Armand Trousseau, medic francez, profesor de clinică medicală şi terapeutică la Paris, 1801-1867.*] 1) Sin.: eritem nodos (v.). 2) Sin.: nevralgie de trigemen (v.).
- **B. UEHLINGER.** [*Erwin Uehlinger, anatomopatolog elveţian, Zürich, 1899-1980.*] Sin.: pahidermoperiostoză (v.).
- **B. UNNA.** [*Paul Gerson Unna, dermatolog german, profesor la Hamburg, 1850-1929.*] Sin.: eczemă seboreică (v.).

- **B. UNVERRICHT.** [***Heinrich Unverricht,*** *medic german, profesor de policlinică medicală la Jena, apoi la Dorpat, 1853-1912.*] 1) *Dermatomiozită de cauză incertă caracterizată prin tegumente eritematoase, edeme, cu debut la nivelul feţei şi extensie progresivă în regiunea cervicală şi la nivelul membrelor superioare. Se asociază cu atrofii musculare simetrice la nivelul trunchiului şi membrelor, febră şi afectarea stării generale. Evoluţie letală în circa 50 % din cazuri. 2) V. şi sindrom Unverricht.
- **B. UNVERRICHT-LUNDBORG.** [***Heinrich Unverricht,*** *medic german, profesor de policlinică medicală la Jena, apoi la Dorpat, 1853-1912;* ***Hermann Bernhard Lundborg,*** *neuropsihiatru suedez, Uppsala, 1868-1943.*] Sin.: sindrom Unverricht (v.).
- **B. URBACH-WIETHE.** [***Erich Urbach,*** *dermatolog şi alergolog austriac, Viena, n. la Praga, stabilit apoi în SUA/Philadelphia, 1893-1946;* ***Camillo Wiethe,*** *otorinolaringolog austriac, Viena, 1888-1949.*] Sin.: proteinoză lipidică (v.).
- **B. VALENTIN.** B. din categoria displaziilor spondiloepifizare, asemănătoare b. Fairbank, dar care prezintă caracter familial. V. şi boală Fairbank.
- **B. VAN BUCHEM.** [***Francis Steven Peter Van Buchem,*** *medic olandez contemporan, Groningen, n. 1897.*] Hiperostoză corticală generalizată, caracterizată prin osteoscleroza bazei şi bolţii craniene, a maxilarului inferior, claviculei, coastelor şi prin îngroşarea diafizelor corticale ale oaselor lungi şi scurte. Prin compresie nervoasă, b. poate determina atrofie optică, paralizie facială şi surditate de percepţie.
- **B. VAN BUREN.** [***William Holme van Buren,*** *chirurg american, New York, 1819-1883.*] Sin.: boală Peyronie (v.).
- **B. VAN CREVELD.** [***Simon Van Creveld,*** *pediatru olandez, Amsterdam, 1894-1971.*] Sin.: boală glicogenică (v.).
- **B. VAN NECK-ODELBERG.** [***M. Van Neck,*** *medic belgian, sec. XX;* ***Axel Odelberg,*** *chirurg contemporan.*] *Osteocondrită aseptică ischiopubiană survenind îndeosebi la copiii obezi înainte de pubertate. Se caracterizează clinic prin dureri în treimea superioară a coapsei, mers şchiopătat, iar radiologic prin rarefiere osoasă neomogenă a ramurii ischiopubiene. Sin.: osteocondrită ischiopubiană.
- **B. VAQUEZ.** [***Louis Henri Vaquez,*** *medic francez, profesor de clinică terapeutică la Paris, 1860-1936.*] B. din grupul *sindroamelor mieloproliferative cronice, de etiologie incertă, caracterizată prin creşterea permanentă şi absolută a masei eritrocitare (evaluată prin creşterea volumului globular circulant), culoare roşie a tegumentelor şi splenomegalie. Sin.: *polycythemia rubra vera*, poliglobulie primitivă, eritremie, boală Osler-Vaquez. V. şi boală Arnstein.
- **B. VARIOT.** [***Gaston Variot,*** *pediatru francez, medic la Hôpitaux de Paris, 1855-1930.*] Sin.: progerie (v.).
- **B. VERNEUIL.** [***Aristide Auguste Stanislas Verneuil,*** *chirurg francez, profesor de patologie externă la Paris, 1823-1895.*] 1) Supuraţie perineofesieră primitivă, nespecifică, caracterizată prin proliferare de foliculi infectaţi, cavităţi profunde situate pe un derm scleros şi reunite prin canale, toate aceste leziuni determinând o zonă supurativă şi fistuloasă. Mucoasa anorectală rămâne indemnă. B. coexistă cu *acnee şi cu abcese tuberoase ale axilei. B. V. este o formă complexă de *hidrosadenită. 2) Denumire pentru localizarea *sifilisului la nivelul burselor.
- **B. VERSE.** Maladie caracterizată prin prezenţa unor depozite de calciu în unul sau mai multe discuri intervertebrale. Sin.: calcinoză intervertebrală. V. şi calcinoză.
- **B. VIDAL.** [***Emile Jean-Baptiste Vidal,*** *dermatolog francez, medic la Hôpitaux de Paris, 1825-1893.*] Dermatoză foarte asemănătoare *pitiriazisului rozat Gilbert, de care se deosebeşte prin numărul mic de elemente şi evoluţia lor lent crescătoare în dimensiuni. Leziunile apar în post-adolescenţă, pot fi unice sau multiple, pruriginoase, cu localizări diverse. Sin.: *lichen simplex chronicus*, neurodermită circumscrisă, pitiriazis circinat şi marginal Vidal.
- **B. VOLTOLINI.** [***Friedrich Eduard Rudolph Voltolini,*** *otorinolaringolog german, profesor la Breslau (în prezent Wroclaw, Polonia), 1819-1889.*] Inflamaţie acută şi purulentă a urechii medii şi a labirintului, cu tulburări generale, febră, delir, pierderea conştienţei şi semne meningiene în funcţie de afectarea meningelor.
- **B. VON BUHL.** [***Ludwig von Buhl,*** *patolog german, München, 1816-1880.*] Formă de icter grav al nou-născutului, de origine microbiană, cu hemoliză şi steatoză viscerală difuză (hepatică îndeosebi).
- **B. VON ECONOMO.** [***Constantin Freiherr von San Serff Economo,*** *neurolog şi psihiatru austriac, profesor la Viena, 1876-1931.*] Sin.: encefalită letargică von Economo (v.).
- **B. VON EULENBURG.** [***Albert von Eulenburg,*** *neurolog german, profesor la Greifswald, apoi la Berlin, 1840-1917.*] Sin.: paramiotonie congenitală (v.).
- **B. VON GIERKE.** [***Edgar Otto Conrad von Gierke,*** *anatomopatolog german, profesor la Karlsruhe, 1877-1945.*] Sin.: boală glicogenică (v.).
- **B. VON GRAEFE.** V. boală Graefe.
- **B. VON HIPPEL-LINDAU.** [***Eugen von Hippel,*** *oftalmolog german, profesor la Heidelberg, Halle şi Göttingen, 1867-1939;* ***Arvid Wilhelm Lindau,*** *patolog suedez, Lund, 1892-1958.*] V. boală Lindau.
- **B. VON MEYENBURG.** [***Hans von Meyenburg,*** *anatomopatolog, n. la Leipzig în 1887, profesor la Lausanne, apoi la Zürich.*] B. degenerativă rară, de cauză necunoscută, caracterizată prin semne de inflamaţie şi atrofie cartilaginoasă, în care se asociază leziuni oculare (episclerită, iridociclită, conjunctivită) cu degenerescenţă mai mult sau mai puţin completă cartilaginoasă, cu localizare la nivelul nasului, a urechilor, a articulaţiilor şi a căilor respiratorii. Evoluează în pusee, cu agravare progresivă şi posibil deces, prin infecţii respiratorii cronice sau sufocare prin ramolisment cartilaginos al traheei şi bronhiilor. Biologia este incertă, implicând posibil originea enzimatică sau autoimună şi rolul complexelor imune. Sin.: policondrită atrofiantă cronică.
- **B. VON RECKLINGHAUSEN.** [***Friedrich Daniel von Recklinghausen,*** *anatomopatolog german, profesor (succesiv) la Königsberg, Würtzburg şi Strasbourg, 1883-1910.*] 1) Sin.: neurofibromatoză (v.). 2) Afecţiune cronică determinată de hipersecreţia de *parathormon, frecvent ca urmare a prezenţei unui adenom paratiroidian. Se caracterizează prin: a) *modificări osoase*: decalcificări difuze cu transformare fibroasă a măduvei osoase şi apariţia de chisturi multiple care se manifestă clinic prin dureri, fracturi spontane, deformări osoase progresive şi uneori tumefacţii osoase localizate; b) *modificări renale*: litiază renală calcică şi secundar, posibil, insuficienţă renală; c) inconstant, prezenţa de calcificări viscerale cu diverse localizări, tulburări digestive, nervoase etc.; d) un sindrom umoral care include hipercalcemie, hipercalciurie, hipofosfatemie şi hiperfosfatazemie. Sin.: osteită fibrochistică, osteodistrofie fibroasă generalizată, osteoză paratiroidiană.
- **B. VON WILLEBRAND.** [***Erik Adolf von Willebrand,*** *medic finlandez, profesor la Helsingfors, 1870-1949.*] Anomalie constituţională a hemostazei, cu transmitere autozomal dominantă. Se caracterizează prin hemoragii cutanate şi mucoase superficiale, tendinţă la hematoame şi sângerări accidentale prelungite. Se constată alungirea timpului de sângerare, diminuarea adezivităţii plachetare şi un deficit de factor VIII al coagulării, ca şi un deficit de X factor von Willebrand. Sin.: boală Alexander (def.

1), boală von Willebrand-Jürgens, hemofilie vasculară, pseudohemofilie A. V. şi sindrom Willebrand.

▪ **B. VON WILLEBRAND-JÜRGENS.** [***Erik Adolf von Willebrand***, *medic finlandez, profesor la Helsingfors, 1870-1949;* ***Rudolf Jürgens***, *hematolog german, Berlin, Basel, 1898-1961.*] Sin.: boală von Willebrand (v.).

▪ **B. VON WINCKEL.** [***Franz Carl Ludwig Wilhelm von Winckel***, *ginecolog german, profesor la Rostock, apoi la München, 1837-1911.*] Sin.: icter infecţios al nou-născutului (v.).

▪ **B. VOORHOEVE.** [***Nicolas Voorhoeve***, *radiolog olandez, profesor la Amsterdam, 1879-1927.*] Formă de *osteopoikilie în care condensarea osoasă a epifizelor se prezintă sub formă de striuri verticale şi nu sub formă de pete. Sin.: boala oaselor pătate. V. şi osteopoikilie.

▪ **B. VROLIK.** [***Willem Vrolik***, *anatomist, fiziolog şi chirurg olandez, profesor la Groningen şi Amsterdam, 1801-1863.*] Sin.: boală Durante (v.).

▪ **B. WAARDENBURG-JONKERS.** [***Petrus Johannes Waardenburg***, *oftalmolog olandez, 1886-1979;* ***Garrit H. Jonkers***, *oftalmolog olandez contemporan.*] Sin.: sindrom Waardenburg (v. def. 3).

▪ **B. WAGNER.** [***Hans Wagner***, *oftalmolog elveţian, 1905-1989.*] Distrofie a polului posterior al ochiului, cu transmitere autozomal dominantă, la ambele sexe, caracterizată prin lichefierea corpului vitros, formarea de membrane epiretiniene avasculare, degenerescenţă periferică retiniană cu *retinoschizis, *cataractă şi *scotom „în centură". Predispune la *dezlipire de retină. Sin.: degenerescenţă hialoidoretiniană, distrofie hialoidoretiniană.

▪ **B. WALDENSTRÖM.** [*1), 2)* ***Jan Gösta Waldenström***, *medic internist suedez, 1906-1996; 3)* ***Johann Henning Waldenström***, *chirurg ortoped suedez, Stockholm, 1877-1972.*] 1) Purpură peteşială a membrelor inferioare care evoluează în pusee, asociată cu nivel crescut de imunoglobuline şi, probabil, prezenţa de complexe imune. Este, uneori, asociată altor maladii autoimune. Sin.: purpură hiperglobulinemică. 2) Sin.: macroglobulinemie Waldenström (v.). 3) Sin.: *coxa plana* (v.).

▪ **B. WALDMAN.** Sin.: enteropatie exsudativă (v.).

▪ **B. WALLGREN.** [***Arvid Johan Wallgren***, *pediatru suedez, profesor la Göteborg, apoi la Stockholm, 1889-1973.*] Formă de splenomegalie la copil, care determină obstrucţia venei splenice şi ca urmare asociată cu o circulaţie colaterală foarte evidentă.

▪ **B. WEBER-CHRISTIAN.** [***Frederick Parkes Weber***, *medic englez, Londra, 1863-1962;* ***Henry A. Christian***, *medic american, 1876-1951.*] Formă de *paniculită acută caracterizată prin apariţia în diferite segmente ale organismului, de tumorete eritematoase şi dureroase, dezvoltate din ţesutul celular subcutanat, asociate cu febră, disfuncţie hepatopancreatică, leziuni pulmonare nodulare, tendinţe hemoragice, *reacţie leucemoidă şi inflamaţie a ţesutului adipos visceral. Sin.: paniculită nodulară nesupurativă, sindrom Weber-Christian.

▪ **B. WEIL.** [***Adolf Weil***, *medic german, profesor de medicină internă la Heidelberg şi Dorpat, apoi practician la Wiesbaden, 1848-1916.*] Sin.: leptospiroză icterohemoragică (v.).

▪ **B. WEIR MITCHELL.** [***Silas Weir Mitchell***, *neurolog american, Philadelphia, 1829-1914.*] Sin.: eritromelalgie (v.).

▪ **B. WERDNIG-HOFFMANN.** [***Guido Werdnig***, *neurolog austriac, 1844-1919;* ***Johann Hoffmann***, *neurolog german, Heidelberg, 1857-1919.*] Sin.: amiotrofie spinală infantilă (v. amiotrofie, def. 1).

▪ **B. WERLHOF.** [***Paul Gottlieb Werlhof***, *medic german, Helmstädt, Hanovra, 1699-1767.*] Purpură trombopenică cu scurtarea duratei de viaţă a plachetelor şi prezenţa megacariocitelor medulare în număr normal sau crescut. Se manifestă clinic prin *purpură cutanată şi hemoragică (pe mucoase şi viscere), fără alterarea stării generale. În formă acută apare la copii şi adulţi tineri, după infecţii virale, cu evoluţie de 4-6 săptămâni. Forma cronică se produce îndeosebi la sexul feminin (între 14-50 ani) şi evoluează peste 12 luni, fără tendinţă de vindecare. Patogenia formei acute implică anticorpi încrucişaţi antivirali şi antiplachetari sau anticorpi faţă de antigeni virali ataşaţi de plachete, în cazul formei cronice intervenind un proces autoimun. Sin.: purpură trombocitopenică idiopatică.

▪ **B. WESTPHAL.** [***Karl Friedrich Otto Westphal***, *neurolog german, 1833-1890.*] B. familială cu caracter ereditar şi transmitere autozomal dominantă. Se manifestă prin crize periodice de paralizie, caracterizate prin trei simptome: para- sau cvadriplegie motorie flască, abolire completă a reflexelor osteotendinoase, inexcitabilitate electrică (faradică şi galvanică) totală a muşchilor paralizaţi. Nu există tulburări senzitive sfincteriene sau tulburări psihice. Crizele (care debutează la pubertate) apar după ingestia de alimente, îndeosebi glucide, durează câteva ore sau zile şi se repetă la intervale variabile în care examenul neurologic este negativ. Sin.: mioplegie familială, paralizie periodică familială, paralizie spinală intermitentă, paralizie intermitentă.

▪ **B. WETHERBEE.** [***Wetherbee***, *numele pacientului la care a fost descrisă boala.*] Formă de poliomielită cronică cu caracter familial prin degenerescenţă a coarnelor anterioare ale măduvei, debutând la membrele inferioare.

▪ **B. WHIPPLE.** [***Hoyt George Whipple***, *patolog american, profesor la Rochester, 1878-1976.*] B. rară, caracterizată histopatologic prin prezenţa unor depozite de grăsimi şi acizi graşi în macrofagele care infiltrează ţesuturile limfatice ale intestinului şi ale mezenterului. B. se manifestă prin adenopatii periferice, dureri articulare şi musculare, iar în evoluţie, prin diaree grăsoasă, ascită chiloasă, hipotensiune arterială, scădere progresivă în greutate. Mortală spontan, b. W. se vindecă prin antibioterapie. Recent (1992) a fost izolată, în biopsii intestinale provenind de la pacienţi, o bacterie, *Tropheryma whippelii*, înrudită cu ordinul *_Actinomycetes_. Sin.: lipodistrofie intestinală.

▪ **B. WHITMORE.** [***Alfred Whitmore***, *maior, chirurg al armatei britanice la Burma, 1876-1946.*] Sin.: melioidoză (v.).

▪ **B. WHYTT.** [***Robert Whytt***, *medic şi fiziolog scoţian, profesor la Edinburgh, 1714-1766.*] Meningită tuberculoasă complicată cu *hidrocefalie.

▪ **B. WILKINS.** [***Lawson Wilkins***, *endocrinolog şi pediatru american 1894-1963.*] Hiperplazie suprarenală congenitală, tradusă la sexul feminin prin semne de *pseudohermafroditism feminin şi la sexul masculin prin *macrogenitosomie precoce.

▪ **B. WILSON.** [***Samuel Alexander Kinnier Wilson***, *medic englez, Londra, n. în SUA, 1878-1936.*] Sin.: degenerescenţă hepatolenticulară (v.).

▪ **B. WISEMAN-DOAN.** [***Bruce Kenneth Wiseman***, *medic american, Columbus/Ohio, n. 1898;* ***Charles Austin Doan***, *medic american, n. 1896.*] Maladie rară, caracterizată prin splenomegalie importantă, anemie cu leucopenie, procent scăzut de polinucleare neutrofile şi creşterea timpului de sângerare. Evoluţia este în pusee, ca modalitate terapeutică practicându-se splenectomia. Sin.: neutropenie splenică primitivă.

▪ **B. WOHLFART-KUGELBERG-WELANDER.** [***Gunnar Wohlfart***, *neurolog german, 1910-1961;* ***E. Kugelberg***, *neurolog suedez, 1913-1983;* ***Lisa Welander***, *neurolog suedez, 1909-2001.*] Sin.: amiotrofie spinală cronică pseudomiopatică (v. amiotrofie), def. 2.

▪ **B. WOLMAN.** [***Moshe Wolman***, *neuropatolog israelian, n. 1914.*] B. determinată de deficienţa lizozomilor în sterol-esterază (*b. prin stocare) cu debut la nou-născut şi deces înainte de vârsta de un an. Clinic b. W. se manifestă prin hepatosplenomegalie, steatoree, distensie abdominală, anemie, inaniţie şi calcificări suprarenale. Sin.: xantomatoză familială primitivă.

- **B. WUHRMANN.** [*Ferdinand Wuhrmann, medic elveţian, Zürich, n. 1906.*] Formă de *cardiomiopatie, caracterizată prin atrofie parţială cu degenerecenţă grăsoasă a fibrelor miocardice, asociată adesea cu edem interstiţial şi putând evolua cu fibroza miocardului.
- **B. WUNDERLICH.** [*Carl Reinhold August Wunderlich, medic german, profesor de clinică medicală la Tübbingen, 1815-1877.*] Afecţiune caracterizată prin prezenţa unei colecţii sanguine perirenale, secundar unei leziuni renale, lezării unor formaţiuni anatomice de vecinătate sau unei boli generale vasculosanguine. Se manifestă prin durere violentă la nivelul lojei lombare, semne de hemoragie internă sau de *şoc, reacţie peritoneală, febră, tumefacţie lombară, hematurie discretă cu azotemie. Evoluţia este gravă, cu exitus în câteva ore (ca urmare a şocului circulator) sau tardiv, prin atrofie renală.
- **B. ZAHORSKY.** [*John Zahorsky, pediatru american, Saint Louis, n. 1871.*] B. eruptivă de origine virală, care apare în copilărie şi se manifestă prin febră înaltă, continuă sau remitentă, cu durată de 3-4 zile şi eritem maculopapular care apare spre finalul perioadei febrile, iniţial pe trunchi, ulterior şi în alte regiuni ale corpului. B. are evoluţie benignă. Sin.: boala a şasea, exantem subit, *roseola infantum.*
- **B. ZIEHEN-OPPENHEIM.** [*Georg Theodor Ziehen, neurolog şi psihiatru german, profesor (succesiv) la Jena, Utrecht, Halle şi Berlin, 1862-1950; Hermann Oppenheim, neurolog german, profesor la Berlin, 1858-1919.*] *Distonie musculară deformantă prin *spasm de torsiune; apare în copilărie şi are caracter familial. Sin.: disbazie lordotică progresivă, *dystonia musculorum deformans.*
- **B. ZIMMERLIN.** [*Franz Zimmerlin, medic elveţian, Basel, 1858-1932.*] Formă frustă de miopatie, care afectează muşchii centurii scapulare, ai trunchiului şi ai membrelor superioare. Sin.: amiotrofie Zimmerlin.
- **B. ZOON.** [*Johannes Jacobus Zoon, dermatolog olandez, n. 1902.*] *Balanită cronică circumscrisă, leziunea macroscopică având aspect de pată echimotică, histologic cu infiltraţie plasmocitară; este mai frecventă la adultul tânăr. Sin.: balanită cu plasmocite.
- **B. ZUMBUSCH.** [*Leo Ritter von Zumbusch, dermatolog austriac, profesor la Viena, apoi la München, fiul celebrului sculptor Caspar Ritter von Zumbusch, 1874-1940.*] Formă de *psoriazis generalizat, caracterizat prin apariţia de mici pustule sterile, uneori confluente, cu alterarea marcată a stării generale şi evoluţie posibil letală. Sin.: psoriazis pustulos generalizat. V. şi psoriazis.

BOL ALIMENTAR / bol alimentaire / alimentary bolus. [*Gr. bolos = bulgăre; lat. alimentarius = alimentar, de la alimentum = aliment.*] Masa de alimente, masticată şi impregnată cu salivă, prezentă în orofaringe sau în esofag în urma fazei bucale a deglutiţiei.

BOLI DE ADAPTARE / maladies par adaptation / diseases of adaptation. Concept introdus de Hans Selye (v. stres) prin care acesta susţine că anumite boli sunt produsul adaptării fiziologice la stresul cronic (v. sindrom general de adaptare). El a introdus în această categorie: *arterita reumatoidă, *ulcerul peptic şi *hipertensiunea arterială esenţială.

BOLTĂ CRANIANĂ / voûte crânienne / skull-cap. NA: calvaria, pl. calvariae. [*Sârbă, croată bolta, magh. bolt = boltă; gr. kranion, lat. cranium = craniu.*] Sin.: calotă craniană (v.).

BOLTĂ PALATINĂ / voûte palatine / palatum durum. NA: palatum osseum. [*Sârbă, croată bolta, magh. bolt = boltă; lat. palatum = cerul gurii.*] Denumire anatomică a peretelui superior al cavităţii bucale, format prin reunirea apofizelor palatine ale maxilarelor superioare, anterior, şi lamele orizontale ale oaselor palatine, posterior. B. p. se continuă posterior cu *vălul palatin. Sin.: palat dur.

BOLTĂ PLANTARĂ / voûte plantaire / plantar arch. NA: arcus pedis longitudinalis. [*Sârbă, croată bolta, magh. bolt = boltă; lat. planta = talpă.*] Formă anatomofuncţională a plantei piciorului, formată prin reunirea a două concavităţi orientate inferior: una longitudinală (limitată de tuberozitatea plantară internă a calcaneului şi capul metatarsienelor) şi una transversală, maximală la baza metatarsienelor.

BOLUS, s. m. / bolus, s. m. / bolus. [*Gr. bolos = bulgăre de pământ, bulă.*] 1) Injectarea intravasculară foarte rapidă şi scurtă a unui medicament, *mediu de contrast sau *radiofarmaceutic. 2) Accesoriu de radioterapie interpus între piele şi sursa de energie în scopul nivelării suprafeţei iradiate, care devine astfel perpendiculară faţă de radiaţii.

BOMBĂ, s. f. / bombe, s. f. / bomb. [*Ital. bomba, din lat. bombus = bâzâit, zgomot.*] Termen uzual care desemnează un generator pentru *radioterapie externă, care conţine ca sursă de radiaţii un izotop radioactiv emiţător de radiaţii gamma. Sursele radioactive utilizate în mod curent sunt *cobaltul 60 (*b. de cobalt*) şi *cesiul 137.

BOMBEZINĂ, s. f. / bombésine, s. f. / bombesin. Tetradecapeptid (descoperit în pielea broaştei *Bombina bombina*) ce stimulează experimental secreţiile gastrice şi pancreatice, produce contracţia veziculei biliare, creşte presiunea arterială şi relaxează joncţiunea duodeno-coledociană. B. este prezentă în tubul digestiv şi în hipotalamus. Ar juca, de asemenea, un rol în reglarea acţiunii hormonului de creştere şi în glicoreglare.

BONT DE AMPUTAŢIE / moignon, s. m. / stump. Porţiunea distală a unei extremităţi amputate, accidental sau prin procedee chirurgicale, cu referire la degete, membrele superioare şi inferioare, dar şi la unele organe.

BOR, s. n. / bore, s. m. / boron. [*Ar. bawraq = el însuşi, din persană bourak.*] Element semimetalic, cu simbolul B, număr atomic 5 şi greutate atomică 10,82. Se prezintă sub două forme: cristalizat şi amorf. În natură se găseşte numai în stare combinată. Elementul în stare pură este inert, în timp ce formele impure sunt foarte reactive. Combinaţiile cu *hidrogenul (hidruri de bor sau boruri) sunt neurotoxice, iar unele hepato-nefrotoxice. V. şi acid boric.

BORBORIGM, s. n. / borborygme, s. m. / borborygmus, pl. borboygmi, bowel noise. [*Gr. borborygmos = murmur.*] Zgomot provocat de mobilizarea gazului într-un segment al intestinelor care conţine o cantitate abundentă de lichid. B. este un fenomen fiziologic provocat de mişcările anselor intestinale, îndeosebi în timpul digestiei. Absenţa sa poate indica un *ileus paralitic sau o obstrucţie intestinală prin torsiune, *volvulus sau *hernie strangulată. Sin.: ghiorăit (pop.). Var.: borborism.

BORBORISM. Var. pentru borborigm (v.).

BORDERLINE. [*Engl. borderline = linie de separaţie.*] Angl. utilizat, în general, cu sensul de stare limită sau intermediară, de graniţă, de frontieră între normal şi patologic. Utilizarea anglicismului este consacrată în două cazuri: 1) Hipertensiune arterială de graniţă (v. . 2) Personalitate b. sau *stare limită. Termenul este în continuă extensie, din cauza numeroaselor cazuri în care stabilirea frontierei dintre normal şi patologic este dificilă, inclusiv morfopatologic şi în special în psihiatrie. Ex.: leziune de frontieră (v.). Uneori, b. este utilizat şi în denumirea unei forme particulare de *lepră, intermediară între lepra tuberculoidă şi lepra lepromatoasă.

BORDETELLA / Bordetella / Bordetella. [*Jules Jean Baptiste Vincent Bordet, bacteriolog şi serolog belgian, 1870-1961, premiul Nobel pentru medicină/fiziologie în 1919.*] Gen bacterian constituit din cocobacili gramnegativi, aerobi, agenţi patogeni cu tropism respirator, incluzând trei specii: *B. pertusis* (agentul etiologic al tusei convulsive), *B. parapertusis* şi *B. bronchiseptica*. Morfologic se prezintă sub formă de bacili încapsulaţi, imobili, în lanţuri scurte.

BORDETELLA PERTUSSIS / Bordetella pertussis / Bordetella pertussis. Specie de cocobacili gramnegativi aerobi mici, întâlnită exclusiv în tractul respirator uman şi care produce tusea convulsivă. Suşele virulente sunt încapsulate. Sin.: bacii Bordet-Gengou, *Haemophilus pertussis.*

BORDURĂ ÎN PERIE / bordure en brosse / brush border. [*Fr.* ***bordure****, din limba francilor stabiliţi în Galia* ***bord*** *= marginea vasului, bord; sl.* ***perije*** *= perie.*] Specializare morfologică a suprafeţei apicale a membranei plasmatice, care prezintă mici microvilozităţi paralele unele cu altele. Această structură creşte suprafaţa de absorbţie.

BORELIOZE, s. f. pl. / borrelioses, s. f. pl. / relapsing fever, recurrent fever, spirillum fever. [***Amédée Borrel****, bacteriolog francez, Strasbourg, Paris, 1867-1936;* ***-oză****.*] Boli infecţioase, endemice sau epidemice, caracterizate prin alternanţa de accese febrile cu perioade apiretice. Sunt determinate de microorganisme spiralate din genul **Borrelia*. Singurul rezervor cunoscut al acestor bacterii este omul, boala fiind transmisă de pureci (forma cosmopolită) sau de căpuşe (forma africo-asiatică). Sin.: febre recurente, spirochetoze recurente.

BORISM, s. n. / borisme, s. m. / borism. [*Ar.* ***bawraq*** *= el însuşi, din persană* ***bourak; -ism****.*] Intoxicaţie cronică cu bor sau derivaţi ai acestuia (acid boric, perborat, borax etc.). Se manifestă prin tulburări digestive, leziuni cutanate, prezenţa unui lizereu gingival, albuminurie, vertij. Poate apărea la lucrătorii din industria cauciucului sau a lemnului, iar accidental după consumul de alimente în care s-a adăugat, fraudulos, acid boric pentru conservare.

BORNĂ CENTRALĂ / borne centrale / central-terminal electrode. Centrul *triunghiului lui Einthoven, constituind electrodul indiferent din derivaţiile electrocardiografice unipolare. Condiţia unei derivaţii unipolare perfecte este ca electrodul indiferent să nu prezinte nici o variaţie de potenţial de origine cardiacă. B. c. se apropie de această condiţie ideală, obţinută prin scurtcircuitarea potenţialelor braţului drept, braţului stâng şi gambei stângi prin trei rezistenţe de 5 000 ohmi.

BORRELIA / Borrelia / Borrelia. [***Amédée Borrel****, bacteriolog francez, Strasbourg, Paris, 1867-1936.*] Gen bacterian din familia **Spirochetaceae*, anaerob şi patogen, agent al *boreliozelor.

BOSĂ, s. f. / bosse, s. f. / boss, swelling. [*Fr.* ***bosse****, din limba francilor stabiliţi în Galia* ***bôtja*** *= lovitură, apoi umflătură produsă de o lovitură.*] 1) Tumefacţie consecutivă unui şoc sau unei colecţii subcutanate de sânge. 2) Eminenţă rotundă, de obicei pe suprafaţa unui os: a) *b. frontale*, deformări ale osului frontal, în rahitism şi sifilis congenital; b) *b. parietale*, deformări la nivelul punctelor de osificare parietale.

BOSĂ SEROSANGUINĂ / bosse sérosanguine / caput succedaneum. Tumefacţie formată dintr-un *epanşament serohematic subcutanat, observată la un nou-născut în regiunea corpului care a constituit *prezentaţia (cel mai frecvent la nivelul craniului). B. s. se resoarbe rapid după naştere. V. şi cefalhematom.

BOTRIOCEFAL, s. m. / bothriocéphale, s. m. / botriocephalus. [*Gr.* ***bothrion*** *= gropiţă;* ***kephale*** *= cap.*] Specie de **taenia*, ordinul **Cestode*, aparţinând subordinului *Diphyllobothriidae*, caracterizat morfologic printr-un *scolex şi un mare număr de inele, ajungând la o lungime de 2-8 metri. În stare adultă este parazit intestinal al omului, infestarea producându-se prin ingestia de peşte şi crustacee, în care se găseşte în stare larvară. Sin.: *Bothriocephalus latus, Diphyllobothrium latum.*

BOTRIOCEFALOZĂ, s. f. / bothriocéphalose, s. f. / botriocephaliasis, diphyllobothriasis. [*Gr.* ***bothrion*** *= gropiţă;* ***kephale*** *= cap;* ***-oză****.*] Ansamblu de manifestări patologice cauzate de parazitarea intestinului gros de către **Diphyllobothrium latum*. Infestarea, consecutivă ingestiei de peşte insuficient prelucrat termic, declanşează un tablou clinic asemănător cu cel al *anemiei pernicioase şi *teniazei.

BOTRIOMICOM, s. n. / botryomycome, s. m. / pyogenic granuloma, botryomycoma. [*Gr.* ***botrys*** *= ciorchine de strugure;* ***mykes, myketos*** *= ciupercă;* ***-oma****.*] Tumoră mică benignă pediculată, comparată cu fructul de zmeură. B. se localizează îndeosebi la nivelul degetelor, urechilor şi pielii păroase a capului. A fost iniţial considerat de natură infecţioasă, nedemonstrată însă.

BOTRIOMICOZĂ, s. f. / botryomycose, s. f. / botryomycosis. [*Gr.* ***botrys*** *= ciorchine de strugure;* ***mykes, myketos*** *= ciupercă;* ***-oză****.*] Pseudotumoră a tegumentelor, sub forma unui granulom pediculat micodermoid, provocat de specii parazitare din genul *Botryomyces*. Rară la om, frecventă la animale.

BOTULISM, s. n. / botulisme, s. m. / botulism, allantiasis. [*Lat.* ***botulus*** *= caltaboş;* ***-ism****.*] Toxiinfecţie alimentară acută, frecvent mortală, determinată de ingestia de alimente (conserve îndeosebi, dar şi preparate din carne) conţinând toxinele bacilului botulinic (*Clostridium botulinum*). Acestea reprezintă cea mai toxică otravă cunoscută. Simptomatologia este dominată de paralizii progresive descendente.

BOVARISM, s. n. / bovarysme, s. m. / bovarysm. [*Fr.*] Tendinţă obsesivă a unei persoane de identificare cu un personaj pe care îl admiră sau îl invidiază pentru un motiv oarecare (importanţă, situaţie socială). În general, b. reprezintă o aspiraţie ruptă de realitate. Termen inspirat după romanul „*Madame Bovary*" de Gustave Flaubert.

BRADIARITMIE, s. f. / bradyarythmie, s. f. / bradyarrhythmia, irregular bradycardia. [*Gr.* ***bradys*** *= încet;* ***a*** *- priv.; lat.* ***rhythmus****, gr.* ***rhythmos*** *= ritm.*] Aritmie cu frecvenţă cardiacă lentă, mai mică decât intervalul de valori normale.

BRADIARTRIE, s. f. / bradyarthrie, s. f. / bradyarthria. [*Gr.* ***bradys*** *= încet;* ***arthroun*** *= a rosti distinct.*] Articulare foarte lentă, sacadată şi monotonă a cuvintelor, întâlnită în leziuni extrapiramidale de tip paleostriat.

BRADICARDIE, s. f. / bradycardie, s. f. / bradycardia. [*Gr.* ***bradys*** *= lent, încet;* ***kardia*** *= inimă.*] Stare patologică sau fiziologic adaptativă care constă în scăderea frecvenţei cardiace sub limita intervalului normal (60 contracţii/minut). B. poate fi totală, sinusală, nodală sau secundară unei tulburări de conducere (*bloc atrioventricular).

BRADIDIASTOLIE, s. f. / bradydiastolie, s. f. / bradydiastole. [*Gr.* ***bradys*** *= lent, încet;* ***diastole*** *= dilatare, de la* ***diastellein*** *= a lărgi.*] Alungirea timpului diastolic. V. şi embriocardie.

BRADIESTEZIE, s. f. / bradyesthésie, s. f. / bradyaesthesia. [*Gr.* ***bradus*** *= lent;* ***aïsthesis*** *= sensibilitate.*] Lentoare în percepţia senzaţiilor.

BRADIFAZIE, s. f. / bradyphasie, s. f. / bradyphasia. [*Gr.* ***bradys*** *= încet;* ***phasis*** *= vorbire.*] Lentoare în pronunţarea cuvintelor.

BRADIFEMIE, s. f. / bradyphémie, s. f. / bradyphemia. [*Gr.* ***bradys*** *= încet;* ***pheme*** *= vorbire.*] Sin.: bradilalie (v.).

BRADIFRENIE, s. f. / bradyphrénie, s. f. / bradyphrenia. [*Gr.* ***bradys*** *= încet;* ***phren, phrenos*** *= spirit, minte.*] Lentoare a activităţii intelectuale sau a ideaţiei, cu apatie, diminuarea interesului şi pierderea iniţiativei. V. şi bradipsihie.

BRADIKINEZIE, s. f. / bradykinésie, s. f. / bradykinesis. [*Gr.* ***bradys*** *= încet;* ***kinesis*** *= mişcare, de la* ***kinein*** *= a mişca.*] 1) Simptom care apare în unele *sindroame extrapiramidale postencefalitice şi îndeosebi în *boala Parkinson. Constă în încetinirea mişcărilor automatice sau voluntare în absenţa tulburărilor vigilenţei. 2) Mişcare involuntară repetată, regulată şi lentă, prin afectarea muşchilor membrelor, care antrenează o deplasare ritmică a acestora. Se observă îndeosebi la pacienţii cu *boală Parkinson postencefalitică.

BRADIKININĂ, s. f. / bradykinine, s. f. / bradykinin. [*Gr.* ***bradys*** *= încet;* ***kinein*** *= a mişca; -ină.*] Polipeptid alcătuit din 9 aminoacizi (nonapeptid), format în plasma sanguină dintr-un precursor, bradikininogen (o α_2-globulină plasmatică) sub influenţa *kalicreinei. B. este un vasodilatator puternic şi are rol în contracţia musculară; de asemenea, reprezintă un mediator al *inflamaţiei. V. şi kinine.

BRADILALIE, s. f. / bradylalie, s. f. / bradylalia. [*Gr.* ***bradys*** *= încet;* ***lalia*** *= vorbire, de la* ***laleir*** *= a vorbi.*] Încetinire anormală a ritmului vorbirii. Sin.: bradifemie.

BRADIPEPSIE, s. f. / bradypepsie, s. f. / bradypepsia. [*Gr.* ***bradys*** *= încet;* ***pepsein*** *= a găti, a digera.*] Digestie lentă.

BRADIPNEE, s. f. / bradypnée, s. f. / bradypn(o)ea. [*Gr.* ***bradys*** *= lent, încet;* ***pnoia*** *= respiraţie, de la* ***pnein*** *= a respira.*] Rărirea anormală a mişcărilor respiratorii. Rezultă îndeosebi prin prelungirea *expiraţiei, de ex. în criza de astm.

BRADIPSIHIE, s. f. / bradypsychie, s. f. / bradyphrenia. [*Gr.* ***bradys*** *= încet;* ***psykhe*** *= suflet.*] Lentoare marcată a proceselor de ideaţie reprezentând fie primul element evolutiv al unor stări patologice de disoluţie a conştienţei, debilitate mentală, fie un simptom în unele boli endocrine (îndeosebi în *mixedem). Sin.: viscozitate mentală. V. şi bradifrenie.

BRADISFIGMIE, s. f. / bradysphygmie, s. f. / bradysphygmia. [*Gr.* ***bradys*** *= încet;* ***sphygmos*** *= puls.*] Lentoare a pulsului determinată fie de frecvenţa redusă a contracţiilor ventriculare, fie de contracţii ventriculare prea slabe pentru a fi traduse pulsatil (ex.: *extrasistole).

BRAHIAL, adj. / brachial, -ale, -aux, adj. / brachial. [*Lat.* ***brachium,*** *gr.* ***brakhion, -onos*** *= braţ.*] Care se referă la braţ, care aparţine braţului.

BRAHIALGIE, s. f. / brachialgie, s. f. / brachialgia. [*Lat.* ***brachium,*** *gr.* ***brakhion, -onos*** *= braţ; gr.* ***algos*** *= durere.*] Durere la nivelul unui braţ sau a ambelor braţe. Uneori termenul este utilizat ca sin. cu nevralgia de plex brahial.

BRAHICEFALIE, s. f. / brachycéphalie, s. f. / brachycephalia, brachycephaly. [*Gr.* ***brakhys*** *= scurt;* ***kephale*** *= cap.*] Conformaţie craniană determinată de dezvoltarea acestuia îndeosebi pe diametrul lateral, craniul rămânând turtit în diametrul antero-posterior şi apărând ca trunchiat posterior. Această formă caracterizează unele etnii umane. Uneori b. este consecinţa *sinostozei precoce a suturii coronare (fronto-parietale) în relaţie cu o atrofie a diencefalului. V. şi acrocefalie, oxicefalie, plagiocefalie.

BRAHICLINODACTILIE, s. f. / brachyclinodactylie, s. f. / brachyclinodactyly. [*Gr.* ***brakhys*** *= scurt;* ***klinein*** *= a se culca, a se înclina;* ***daktylos*** *= deget.*] Malformaţie a unui deget în care se asociază *brahifalangie şi *clinodactilie, de regulă din cauza unei hipoplazii asimetrice a falangei intermediare. B. poate afecta atât degetele mâinilor cât şi cele ale picioarelor.

BRAHIDACTILIE, s. f. / brachydactylie, s. f. / brachydactyly. [*Gr.* ***brakhys*** *= scurt;* ***daktylos*** *= deget.*] Dimensiunea anormal de scurtă a unuia sau a mai multor degete din cauza unei malformaţii congenitale sau a opririi creşterii osoase.

BRAHIESOFAG, s. n. / brachyoesophage, s. m. / brachy(o)esophagus. [*Gr.* ***brakhys*** *= scurt;* ***oisophagos*** *= esofag, de la* ***oisein*** *= a căra,* ***phagema*** *= mâncare.*] Malformaţie caracterizată prin existenţa unui esofag scurt, având drept consecinţă prezenţa unei porţiuni din stomac la nivelul toracelui. B. poate rămâne asimptomatic, fiind descoperit doar la examenul radiologic. Uneori este cauza unor vomismente şi a *hematemezei, tulburări care dispar cu vârsta. Se disting: 1) *B. dobândit*, de origine cicatriceală sau prin esofagită peptică. 2) *B. funcţional*, în care ascensiunea esofagului este determinată de un spasm.

BRAHIFALANGIE, s. f. / brachyphalangie, s. f. / brachyphalangia. [*Gr.* ***brakhys*** *= scurt; lat.* ***phalanx, -angis,*** *gr.* ***phalanx, -angos*** *= înşiruire de soldaţi.*] Falange şi, implicit, degete anormal de scurte.

BRAHIGNAŢIE, s. f. / brachygnathie, s. f. / brachygnathia. [*Gr.* ***brakhys*** *= scurt;* ***gnathos*** *= falcă, maxilar.*] Stare a bazei unui maxilar a cărui lungime este anormal de redusă în raport cu lărgimea sa.

BRAHIMELIE, s. f. / brachymélie, s. f. / brachymelia, micromelia. [*Gr.* ***brakhys*** *= scurt;* ***melos*** *= extremitate, membru.*] Sin.: micromelie (v.).

BRAHIOCEFALIC, adj. / brachiocéphalique, adj. / brachiocephalic. [*Lat.* ***brachium,*** *gr.* ***brakhion, -onos*** *= braţ; gr.* ***kephale*** *= cap.*] Aparţinând braţului şi capului, sau element anatomic localizat în această regiune.

BRAHIOTOMIE, s. f. / brachiotomie, s. f. / brachiotomy. [*Lat.* ***brachium,*** *gr.* ***brakhion, -onos*** *= braţ; gr.* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Dezarticularea umărului la fetus, în unele cazuri de *distocie.

BRAHISINDACTILIE, s. f. / brachysyndactylie, s. f. / bracysyndactyly, symbrachydactyly. [*Gr.* ***brachys*** *= scurt;* ***syn*** *= împreună;* ***daktylos*** *= deget.*] Malformaţie a degetelor în care se asociază *brahidactilie cu *sindactilie proximală. De obicei este consecinţa unei brahimezofalangii (v. brahifalangie) şi se asociază frecvent cu hipoplazia sau agenezia marelui pectoral în cadrul *sindromului Poland.

BRAHITERAPIE, s. f. / curiethérapie, s. f. / brachytherapy. [*Gr.* ***brachys*** *= scurt;* ***therapeia*** *= tratament, de la* ***therapeuein*** *= a îngriji.*] Sin.: curieterapie (v.).

BRAŢ, s. n. / bras, s. m. / arm. NA: brachium, pl. brachia. [*Lat.* ***brachium,*** *gr.* ***brakhion, -onos*** *= braţ.*] Segment anatomic al membrului superior cuprins între umăr şi cot. Scheletul b. este reprezentat de humerus care, împreună cu fasciile intermusculare, divizează b. în două regiuni: brahială anterioară şi brahială posterioară.

BRCA / BRCA / BRCA [*Sigla de la BReast Cancer Antioncogen.*] Familie de gene, BRCA1 şi BRCA2, ale căror mutaţii determină la femeie predispoziţie la cancerele de sân şi de ovar. Proteinele BCR mutante ar fi *factori de transcripţie anormal activi. Conform unei alte teorii, proteinele BCR normale ar fi implicate în repararea ADN.

BREGMA, s. f. / bregma, s. m. / bregma. NA: bregma. [*Gr.* ***bregma*** *= vârful capului, de la* ***brekhein*** *= a umezi - din cauza fontanelei.*] Punct cranian de joncţiune între sutura sagitală situată între cele două oase parietale şi sutura transversală frontoparietală. La fetus şi nou-născut b. este ocupată de *fontanela anterioară.

BRIDĂ, s. f. / bride, s. f. / flange. [*Germ.* ***bridel*** *= hăţ.*] 1) Formaţiune fibroasă care cloazonează cavitatea unui abces sau se dezvoltă la nivelul unei cavităţi seroase. Este fie rezultatul unui proces patologic visceral, fie al unui proces cicatriceal, după o intervenţie chirurgicală. 2) Formaţiune fibroasă care antrenează retracţia unei cicatrice cutanate şi care se însoţeşte frecvent de *simfiza zonelor învecinate. 3) *B. congenitală*: bandeletă fibroasă patologică de origine malformativă, care leagă două oase sau două suprafeţe articulare (la nivelul cotului, genunchiului, călcâiului etc.) şi limitează amplitudinea mişcărilor în articulaţia respectivă.

BROM, s. n. / brome, s. m. / bromine. [*Gr.* ***bromos*** *= miros fetid.*] Elementul chimic nr. 35, simbol Br, cu greutatea atomică 79,909 şi densitatea 3,12 g/cm^3. Aparţine familiei halogenilor. La temperatură obişnuită este un lichid roşu-brun, iar în natură se găseşte sub formă de bromuri. Constituent normal al organismelor, este de zece ori mai concentrat în ţesuturile animale decât în cele vegetale. B. este utilizat în industriile farmaceutică şi chimică (bromura de argint în fotografie şi la sinteza unor coloranţi). V. bromism şi bromuri.

BROMATOLOGIE, s. f. / bromatologie, s. f. / bromatology. [*Gr. **broma, -atos** = fel de mâncare; **logos** = ştiinţă.*] Studiul unor substanţe considerate din punct de vedere al caracteristicilor în calitate de *alimente.

BROMELINĂ, s. f. / broméline, s. f. / bromelin. [*C. **Bromelius (Bromel)**, botanist suedez, 1639-1705; **-ină**.*] Enzimă proteolitică utilizată, datorită faptului că modifică membrana eritrocitară, pentru detecţia anticorpilor antieritrocitari neaglutinabili în condiţii obişnuite (ex.: în mediul albuminos sau prin *testul Coombs).

BROMHIDROZĂ, s. f. / bromhidrose, s. f. / bromhidrosis. [*Gr. **bromos** = miros fetid; **hidros** = transpiraţie; **-oză**.*] Secreţie, mai mult sau mai puţin abundentă, a unei sudori cu miros puternic, dezagreabil. Poate fi generalizată sau localizată la nivelul regiunilor axilare şi plantare. Sin.: osmhidroză. Var.: bromidroză.

BROMIDĂ, s. f. / bromide, s. f. / bromoderma. [*Gr. **bromos** = miros fetid; **-idă**.*] *Toxicodermie cu aspect acneic, pustulos sau vegetant, în relaţie cu o intoxicaţie cu bromuri sau medicamentoasă.

BROMIDROZĂ. Var. pentru bromhidroză (v.).

BROMISM, s. n. / bromisme, s. m. / brominism. [*Gr. **bromos** = miros fetid; **-ism**.*] Fenomene toxice provocate de brom şi compuşii săi, în particular de bromura de potasiu. Administrarea prelungită poate determina *b. cronic*: dispepsie, bronşită, erupţii cutanate. Ingestia în doze mari provoacă *b. acut*: cefalalgie, tulburări cerebrale şi hipotermie.

BROMOCRIPTINĂ, s. f. / bromocriptine, s. f. / bromocriptin. (DCI) Substanţă extrasă din secara cornută, cu efecte asemănătoare *dopaminei. B. (Parlodel DC) este utilizată în tratamentul *prolactinomului (adenom hipofizar secretant de *prolactină), pentru blocarea lactaţiei prin inhibarea secreţiei de prolactină şi în tratamentul *bolii Parkinson.

BROMSULFONFTALEINĂ, s. f. / bromesulfonephtaléine, s. f. / bromsulphthalein. Colorant care, administrat intravenos, se elimină în bilă şi permite, prin măsurarea vitezei cu care dispare din sânge, aprecierea funcţiei excretorii hepatice. Abrev.: BSP. V. şi probă cu bromsulfonftaleină.

BROMURI, s. f. pl. / bromures, s. m. pl. / bromides. [*Gr. **bromos** = miros fetid.*] Compuşi ai acidului bromhidric (săruri) utilizaţi în trecut în terapeutică în scop sedativ, hipnotic şi anticonvulsivant. În prezent, utilizarea b. a fost practic abandonată.

BRONHIE, s. f. / bronche, s. f. / bronchus, pl. bronchi. NA: bronchus, bronchi. [*Lat. medievală **bronchia**, din gr. **bronkhos**, pl. **bronkhia** = bronhie.*] Conduct ce continuă *traheea şi prin care aerul ajunge la *alveolele pulmonare. Traheea se divide în două b., dreaptă şi stângă, care pătrund în plămâni, unde ramificaţiile lor, relativ dicotomice, formează arborele bronşic. Denumirea de bronhie se extinde la toate conductele aeriene care conţin cartilaj, adică până la b. de ordinul 10. B. se continuă cu *bronhiolele. Var.: bronşie.

BRONHIE DE DRENAJ / bronche de drainage / draining bronchus. Expresie clasică prin care este desemnat conductul bronşic deschis într-o *cavernă şi în formarea căreia are un rol esenţial, deoarece face posibilă evacuarea conţinutului necrotic lichefiat.

BRONHIOLĂ, s. f. / bronchiole, s. f. / bronchiole. NA: bronchioli. [*Lat. medievală **bronchia**, din gr. **bronkhos**, pl. **bronkhia** = bronhie.*] Subdiviziune a unei *bronhii, lipsită de cartilaj, de glande producătoare de mucus şi de cili, având un diametru de 1 mm sau mai puţin. Var.: bronşiolă.

BRONHIOLĂ RESPIRATORIE / bronchiole respiratoire / respiratory bronchiole. Denumire generică pentru *bronhiolele care se deschid în *canalele alveolare. B. r. constituie zona de tranziţie dintre zona de conducţie a aerului şi zona de schimb. Peretele b. r. este tapisat de un epiteliu cubic.

BRONHIOLIZĂ, s. f. / bronchiolyse, s. f. / bronchiolysis. [*Gr. **bronkhos** = bronşie; **lysis** = distrugere.*] Leziune distructivă produsă la nivelul pereţilor bronşiilor. În cazul unor supuraţii prelungite locale, b. poate antrena o dilataţie, adică o *ectazie, care dacă se extinde determină o b. ectaziantă.

BRONHIOLOALVEOLITĂ. Var. pentru bronşioloalveolită (v.).

BRONHOALVEOLITĂ, s. f. / bronchio-alvéolite, s. f. / bronchoalveolitis. [*Lat. medievală **bronchia**, din gr. **bronkhos**, pl. **bronkhia** = bronhie; lat. **alveolus**, dim. de la **alveus** = cavitate; **-ită**.*] Proces inflamator care afectează bronşiile şi alveolele, caracterizat prin hipersecreţie mucoasă, cu edem local, congestie a corionului şi *alveolită, cel mai frecvent edematoasă. Radiologic există opacităţi multiple diseminate. Var.: bronhioloalveolită. Sin.: bronhopneumonie. V. şi bronşită, bronhopneumonie.

BRONHOASPIRAŢIE, s. f. / broncho-aspiration, s. f. / bronchoscopic aspiration. [*Lat. medievală **bronchia**, din gr. **bronkhos**, pl. **bronkhia** = bronhie; lat. **aspiratio, -onis** = aspiraţie a aerului, de la **aspirare** = a inspira, a sufla (**ad** = către, lângă, aproape; **spirare** = a răsufla).*] Procedeu terapeutic utilizat pentru aspirarea secreţiilor îndeosebi în supuraţiile bronşice şi pulmonare. B. se efectuează cu ajutorul unui bronhoscop la care s-a adaptat un sistem de aspiraţie intermitentă sau continuă.

BRONHOCEL, s. n. / bronchocèle, s. f. / bronchocele. [*Lat. medievală **bronchia**, din gr. **bronkhos**, pl. **bronkhia** = bronhie; **kele** = tumoră, hernie.*] Dilataţie bronhică localizată, situată în amonte faţă de o stenoză bronşică şi umplută cu puroi (bronhopiocel), mucus (bronhomucocel) sau cazeum.

BRONHOCONSTRICTIV. Var. pentru bronhoconstrictor (v.).

BRONHOCONSTRICTOR, adj. / bronchoconstricteur, -trice, bronchoconstrictif, -ive, adj. / bronchoconstrictor. [*Lat. medievală **bronchia**, din gr. **bronkhos**, pl. **bronkhia** = bronhie; lat. **constrictus**, de la **constringere** = a strânge.*] Despre un agent (îndeosebi chimic) care produce contracţia bronhiilor. Ex.: *histamina. Var.: bronhoconstrictiv.

BRONHOCONSTRICŢIE, s. f. / bronchoconstriction, s. f. / bronchoconstriction. [*Lat. medievală **bronchia**, din gr. **bronkhos**, pl. **bronkhia** = bronhie; lat. **constrictio, -onis** = strângere, de la **constringere** = a strânge.*] Contracţie a musculaturii bronşice care antrenează diminuarea lumenului bronşic.

BRONHODILATATOR, adj. / bronchodilatateur, -trice, adj. / bronchodilator. [*Lat. medievală **bronchia**, din gr. **bronkhos**, pl. **bronkhia** = bronhie; lat. **dilatare** = a întinde, a mări.*] Despre un agent (îndeosebi chimic) care are proprietatea de a dilata bronhiile. Ex.: *adrenalina.

BRONHODILATAŢIE, s. f. / bronchodilatation, s. f. / bronchodilation. [*Lat. medievală **bronchia**, din gr. **bronkhos**, pl. **bronkhia** = bronhie; lat. **dilatatio, -onis** = extindere, lărgire, de la **dilatare** = a lărgi.*] Scădere a tonusului musculaturii netede bronşice, cu creştere consecutivă a lumenului bronhiilor. Fiziologic se disting două mecanisme de b.: prin stimularea *receptorilor β_2-adrenergici sau prin blocarea bronhoconstricţiei vagale. B. poate fi provocată şi prin acţiunea unor medicamente (*bronhodilatatoare) sau cu ajutorul unui *bronhoscop.

BRONHOFONIE, s. f. / bronchophonie, s. f. / bronchophony. [*Lat. medievală bronchia, din gr. bronkhos, pl. bronkhia = bronhie; gr. phone = voce.*] Semn detectat prin auscultaţie pulmonară, care constă în transmisia exagerată a vocii, din cauza existenţei unei zone de condensare a parenchimului pulmonar situate între căile aeriene şi peretele toracic.

BRONHOGRAFIE, s. f. / bronchographie, s. f. / bronchography. [*Lat. medievală bronchia, din gr. bronkhos, pl. bronkhia = bronhie; gr. graphein = a scrie.*] Examen radiografic al unei părţi din arborele bronşic, în care s-a injectat în prealabil un lichid opac la radiaţiile X.

BRONHOLIT, s. m. / broncholithe, s. m. / broncholithe. [*Lat. medievală bronchia, din gr. bronkhos, pl. bronkhia = bronhie; gr. lithos = piatră.*] Calcul bronşic, format de obicei din carbonat sau fosfat de calciu, cu localizare intrabronşică primară sau secundară (prin migrare dintr-un ganglion sau o leziune cazeoasă calcificate). Var.: bronşiolit.

BRONHOLITIAZĂ, s. f. / broncholithiase, s. f. / broncholithiasis. [*Lat. medievală bronchia, din gr. bronkhos, pl. bronkhia = bronhie; gr. lithos = piatră; -ază.*] Formarea de calculi din calciu în lumenul bronhiilor sau la nivelul pereţilor acestora. Sin.: litiază bronşică.

BRONHOPATIE, s. f. / bronchopathie, s. f. / bronchopathy. [*Lat. medievală bronchia, din gr. bronkhos, pl. bronkhia = bronhie; gr. pathos = boală.*] Termen generic pentru ansamblul afecţiunilor arborelui bronşic.

BRONHOPLEGIE, s. f. / bronchoplégie, s. f. / bronchoplegia. [*Lat. medievală bronchia, din gr. bronkhos, pl. bronkhia = bronhie; gr. plege = lovitură.*] Paralizia sau pareza bronhiilor, manifestată prin hipotonie şi hipokinezie a musculaturii bronşice şi a cililor, hipoexcitabilitate a mucoasei, stază endobronşică şi, secundar, tulburări de ventilaţie pulmonară. Este determinată de afectarea (depresia) centrilor nervoşi.

BRONHOPNEUMONIE, s. f. / bronchopneumonie, s. f. / bronchopneumonia. [*Lat. medievală bronchia, din gr. bronkhos, pl. bronkhia = bronhie; gr. pneumonia, de la pneumon, -onos = plămân.*] Termen care tinde să devină desuet, fiind tot mai puţin utilizat. Sin.: bronhoalveolită (v.).

BRONHOPNEUMOPATIE, s. f. / bronchopneumopathie, s. f. / bronchopneumopathy. [*Lat. medievală bronchia, din gr. bronkhos, pl. bronkhia = bronhie; gr. pneumon, -onos = plămân; pathos = boală.*] Orice proces patologic care afectează simultan bronhiile şi parenchimul pulmonar. V. bronhopneumopatie cronică obstructivă şi bronhopneumopatie malformativă prin defect anatomic.

BRONHOPNEUMOPATIE CRONICĂ OBSTRUCTIVĂ / bronchopneumopathie chronique obstructive / chronic obstructive lung disease. Termen generic care regrupează ansamblul bolilor respiratorii ce determină o *insuficienţă ventilatorie obstructivă, adică: *bronşită cronică, *astm şi *emfizem pulmonar. Există două tipuri clinice de b. c. o.: *tipul A*, predominant emfizematos şi *tipul B*, predominant bronşitic. Abrev.: BPOC.

BRONHOPNEUMOPATIE MALFORMATIVĂ PRIN DEFECT ANATOMIC / bronchopneumopathie malformative par défaut anatomique / malformative bronchopneumopathy conditioned by anatomical defect. Termen generic ce desemnează ansamblul afecţiunilor bronhopulmonare caracterizate prin asocierea unui defect anatomic (oprirea dezvoltării organogenetice într-o etapă variabilă) şi un fenomen malformativ (alterări structurale parenchimatoase şi remanieri circulatorii consecutive opririi în dezvoltare). Dezvoltarea sistemului bronhopulmonar se poate opri la nivelul bifurcaţiei traheale, a bronhiei suşă, a bronhiilor lobare şi segmentare, sau la nivelul bronhiilor distale şi în funcţie de etapa în care s-a oprit, se disting b. m. prin d. a. de gradele 1, 2, 3 şi 4.

BRONHOREE, s. f. / bronchorrhée, s. f. / bronchorrh(o)ea. [*Lat. medievală bronchia, din gr. bronkhos, pl. bronkhia = bronhie; gr. rhoia = curgere, de la rhein = a curge.*] Hipersecreţie patologică de mucus bronşic, care se observă, îndeosebi, în bronşitele cronice.

BRONHOSCOP, s. n. / bronchoscope, s. m. / bronchoscope. [*Lat. medievală bronchia, din gr. bronkhos, pl. bronkhia = bronhie; gr. skopos = observator, de la skopein = a vedea, a examina.*] *Endoscop rigid convenţional, utilizat în scopul efectuării *bronhoscopiei; prin introducerea b., sub anestezie, pe cale bucală sau prin *traheotomie, până la nivelul bronhiilor afectate.

BRONHOSCOPIE, s. f. / bronchoscopie, s. f. / bronchoscopy. [*Lat. medievală bronchia, din gr. bronkhos, pl. bronkhia = bronhie; gr. skopia = examinare, de la skopein = a vedea, a examina.*] Examinarea cavităţii bronşice cu *bronhoscopul sau cu *fibroscopul. B. permite: biopsia mucoasei bronşice, extragerea unor corpuri străine pătrunse accidental pe căile aeriene, drenajul şi tratamentul unor supuraţii bronşice şi pulmonare.

BRONHOSPASM, s. n. / bronchospasme, s. m. / bronchospasm. [*Lat. medievală bronchia, din gr. bronkhos, pl. bronkhia = bronhie; gr. spasmos = contracţie.*] *Bronhoconstricţie spasmodică, reversibilă spontan sau farmacologic, asociată frecvent cu o hipersecreţie de mucus şi în relaţie cu inhibiţia *receptorilor β_2-adrenergici.

BRONHOSPIROCHETOZĂ, s. f. / bronchospirochétose, s. f. / bronchospiroch(a)etosis. [*Lat. medievală bronchia, din gr. bronkhos, pl. bronkhia = bronhie; gr. speira = spirală; khaite = fir de păr; -oză.*] Sin.: spirochetoză bronhopulmonară (v.).

BRONHOSPIROMETRIE, s. f. / bronchospirométrie, s. f. / bronchospirometry. [*Lat. medievală bronchia, din gr. bronkhos, pl. bronkhia = bronhie; lat. spirare = a răsufla; gr. metron = măsură.*] Tehnică de *spirometrie care permite, datorită introducerii în trahee a unui cateter flexibil cu dublă iluminare, măsurarea simultană, cu ajutorul a două *spirografe, a ventilaţiei şi a consumului de oxigen în fiecare din cei doi plămâni, în repaus şi în efort. Normal, plămânul stâng asigură 45% şi cel drept 55% din ventilaţia pulmonară.

BRONHOSTENOZĂ, s. f. / bronchosténose, s. f. / bronchostenosis. [*Lat. medievală bronchia, din gr. bronkhos, pl. bronkhia = bronhie; gr. stenosis = strâmtare, îngustare, de la stenos = strâmt, îngust.*] Diminuarea diametrului arborelui bronşic, localizată într-un anumit punct, determinând *dispnee de intensitate variabilă şi *stridor.

BRONHOTOMIE, s. f. / bronchotomie, s. f. / bronchotomy. [*Lat. medievală bronchia, din gr. bronkhos, pl. bronkhia = bronhie; gr. tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Deschiderea chirurgicală a unei bronhii, în vederea extragerii unui corp străin sau a rezecţiei unei tumori bronşice.

BRONŞECTAZIE. Var. bronşiectazie (v.).

BRONŞIE. Var. pentru bronhie (v.).

BRONŞIECTAZIE, s. f. / bronchectasie, bronchiectasie, s. f. / bronchiectasis. [*Lat. medievală bronchia, din gr. bronkhos, pl. bronkhia = bronhie; gr. ektasis = dilataţie.*] Boală determinată de creşterea permanentă şi ireversibilă a calibrului mai multor bronhii (de 3 până la 8 ori), cu ruptura structurii musculoelastice şi a terminaţiei în fund de sac, însoţită de obliterarea definitivă a bronhiilor mici situate în aval. Consecinţa majoră este alterarea mecanismelor de clearance mucociliar. Se însoţeşte, de regulă, de o expectoraţie mucopurulentă (*bronhoree), care traduce infecţia supraadăugată şi / sau *hemoptizie. Această definiţie exclude distensiile tranzitorii (*bronhopneumopatii acute), ectaziile bronşice distale şi bronşiolectaziile (*fibroze pulmonare), distensiile preterminale fără obstrucţie (*bronhopneumopatii cronice) şi dilataţiile pline (*bronhocel). B. poate fi un sindrom secundar unei cauze locale sau o entitate nosologică autonomă cu origine nedeterminată. Sin.: boală bronşiectaziantă, bronşectazie, dilataţie a bronhiilor. Var. bronşectazie.

BRONŞIOLĂ. Var. pentru bronhiolă (v.).

BRONŞIOLIT. Var. pentru bronholit (v.).

BRONŞIOLITĂ, s. f. / bronchiolite, s. f. / bronchiolitis. [*Lat. medievală* ***bronchiolus****, dim. de la* ***bronchia****, din gr.* ***bronkhos****, pl.* ***bronkhia*** *= bronhie; -ită.*] Inflamaţie a *bronhiolelor care afectează de obicei copiii sub doi ani şi este cauzată de o infecţie virală. Se descriu mai multe forme: *b. exsudativă*, asociată frecvent cu *astmul bronşic; *b. obliterantă*, cronică, cu invazie de ţesut conjunctiv în pereţii bronhiilor terminale; *b. veziculară*, varietate de *bronhopneumonie.

BRONŞIOLOALVEOLITĂ, s. f. / bronchiolo-alvéolite, s. f. / bronchioalveolitis. [*Lat. medievală* ***bronchiolus****, dim. de la* ***bronchia****, din gr.* ***bronkhos****, pl.* ***bronkhia*** *= bronhie; lat.* ***alveolus****, dim. de la* ***alveus*** *= cavitate; -ită.*] Proces inflamator localizat la nivelul bronhiolelor şi al alveolelor, însoţind în general o inflamaţie a bronhiilor mari. B. se traduce prin hipersecreţie mucoasă care determină frecvent o obliterare bronşiolară. Var.: bronhioloalveolită.

BRONŞITĂ, s. f. / bronchite, s. f. / bronchitis. [*Lat. medievală* ***bronchia****, din gr.* ***bronkhos****, pl.* ***bronkhia*** *= bronhie; -ită.*] Termen generic pentru orice inflamaţie a bronhiilor. V. în continuare.

BRONŞITĂ ACUTĂ / bronchite aiguë / acute bronchitis. Inflamaţie bronşică ce se caracterizează prin congestie şi edem al corionului, cu diapedeză leucocitară, traduse prin hipersecreţie de mucus care determină o tuse productivă.

BRONŞITĂ ASTMATIFORMĂ / bronchite asthmatique / asthmatic bronchitis. B. care cauzează sau agravează un *bronhospasm.

BRONŞITĂ CRONICĂ / bronchite chronique / chronic bronchitis. Inflamaţia cronică nespecifică a peretelui bronşic, cu alterarea structurilor mucosecretante, manifestată clinic prin tuse cu expectoraţie, cu evoluţie cronică de minimum trei luni pe an, timp de minimum doi ani consecutiv (excluzând alte cauze ca tuberculoza, bronşiectazia etc.). În funcţie de formele clinico-evolutive se deosebesc: 1) *B. c. simplă*, multiplicarea celulelor cu mucus din epiteliul bronşic determinând bronhoree cronică, fără tulburări de ventilaţie. 2) *B. c. obstructivă*, cu stenoză inflamatorie sau fibroasă a bronşiolelor lobulare sau terminale şi reducere a ventilaţiei pulmonare. V. şi bronhopneumopatie obstructivă cronică.

BROŞĂ, s. f. / broche, s. f. / pin. [*Fr.* ***broche****, din lat.* ***brocchus*** *= cu dinţii în afară, ascuţit.*] Tijă metalică fină cu vârful ascuţit, utilizată în chirurgia ortopedică în *osteosinteză sau pentru ancorarea dispozitivelor de tracţiune-extensie.

BRUCELLA / brucella / brucella. [***Sir David Bruce****, medic englez (1855-1931) care a descoperit, în 1886, microorganismul* ***Brucella melitensis****.*] Gen de cocobacili gramnegativi, încapsulaţi, imobili, din familia *Brucellaceae*. Speciile *B. melitensis*, *B. abortus*, *B. suis* şi *B. canis* sunt transmise la om prin contactul cu un animal infectat sau cu produse animale şi pot provoca *bruceloza.

BRUCELOZĂ, s. f. / brucellose, s. f. / brucellosis. [***Sir David Bruce****, medic englez (1855-1931) care a descoperit, în 1886, microorganismul* ***Brucella melitensis****; -oză.*] Boală infecţioasă, care afectează omul şi animalele (vaci, capre, oi), determinată de germeni infecţioşi din genul **Brucella (B. melitensis* sau *Micrococcus melitensis*, *B. abortus)*. La om, contaminarea este orală (uneori conjunctivală sau la nivelul unei plăgi), prin ingestie de produse lactate provenind de la animale infectate. Incubaţia este variabilă (zile, luni sau ani). Boala se manifestă prin febră ondulantă (sudoroalgică), cu transpiraţii nocturne, curbatură şi o oboseală foarte accentuată. În b. domină manifestările viscerale: tumefacţie a ficatului şi a splinei, artrite cronice (îndeosebi sacroiliace), orhită, accidente neurologice (sindrom meningoencefalitic, sindrom meningoradiculomielitic cu *paraplegie). B. este actualmente în extensie, motiv pentru care se recomandă vaccinarea persoanelor expuse. Diagnosticul se bazează pe *hemocultură în faza acută, pe *serologie şi pe intradermoreacţie la *melitină. Sin.: boală Bang, febră de Malta, melitococie (denumire utilizată frecvent).

BRUXISM, s. n. / bruxisme, s. m. / bruxism. [*Gr.* ***brykhein*** *= a scrâşni din dinţi; -ism.*] Obicei de a scrâşni din dinţi, fie ca urmare a unei malocluzii dentare, fie din cauza unei spasmofilii idiopatice constituţionale. Sin.: bruxomanie.

BRUXOMANIE, s. f. / bruxomanie, s. f. / bruxomania. [*Gr.* ***brykhein*** *= a scrâşni din dinţi;* ***mania*** *= nebunie.*] Sin.: bruxism (v.).

BUBON, s. n. / bubon, s. m. / bubo, bubon. [*Gr.* ***boubon*** *= stinghie, regiune inghinală.*] 1) Tumefacţie ganglionară caracteristică *pestei zise bubonice (*bubon pestos*). 2) Anterior, termenul era utilizat pentru desemnarea inflamaţiei ganglionilor inghinali (de origine infecţioasă).

BUBONOCEL, s. n. / bubonocèle, s. f. / bubonocele. [*Gr.* ***boubon*** *= stinghie, regiune inghinală;* ***kele*** *= tumoră, hernie.*] Varietate de hernie inghinală oblică externă, care bombează la nivelul orificiului extern al *canalului inghinal. Sin.: hernie inghinopubiană.

BUCKYTERAPIE, s. f. / buckythérapie, s. f. / Bucky's rays therapy. [***Gustav Bucky****, radiolog american, n. 1922.*] Utilizarea terapeutică a razelor X moi, emise la un voltaj mic (6-15 kV), cu lungime de undă de 0,1-0,3 nm. Ele sunt aproape total absorbite de primii 3 mm ai pielii. De aceea, sunt utilizate în radioterapia superficială, îndeosebi în dermatologie, pentru tratamentul *eczemei microbiene lichenificate, *nevrodermitei, *psoriazisului, *angiomului plan etc.

BUCLĂ, s. f. / boucle, s. f. / loop. [*Fr.* ***boucle****, din lat.* ***buccula****, dim de la* ***bucca*** *= obraz.*] V. ansă.

BUFEU DE CĂLDURĂ / boufée de chaleur / hot flashe, hot flush. Senzaţie trecătoare de căldură care poate apărea la femeie în cursul *menopauzei sau după instalarea acesteia. B. de c. nu apare la toate femeile, iar când apare variază ca frecvenţă, durată şi intensitate. Mecanismul cauzal al b. de c. nu este cunoscut, dar poate fi pus în relaţie cu tulburările vasomotorii provocate de modificări ale activităţii neurohormonale. Administrarea continuă sau ciclică de *estrogeni diminuează această tulburare. Prin asimilarea *SERM este posibil un progres semnificativ în terapie.

BUFEU DELIRANT / boufée délirante / boufée délirante, delirious outburst, paranoid reaction. Psihoză reactivă asemănătoare cu *schizofrenia, dar cu o durată mai mică de trei luni şi cu prognostic favorabil. Poate apărea ca răspuns la o agresiune toxică (alcool, cannabis) sau emoţională.

BUFTALMIE, s. f. / buphtalmie, s. f. / buphthalmos. [*Gr.* ***bous*** *= bou;* ***ophthalmos*** *= ochi.*] Distensie a globului ocular, consecinţă a creşterii presiunii intraoculare, observată îndeosebi în *glaucomul congenital. De aceea, termenul a fost considerat odinioară sin. cu cel de glaucom infantil. V. şi glaucom.

BUJIE, s. f. / bougie, s. f. / bougie. [*Fr.* ***bougie*** *= lumânare, de la denumirea locului de unde venea ceara -* ***Bougie, Franţa****.*] 1) Instrument filiform (din metal, cauciuc, mase plastice) având calibrul crescător, de diametre şi lungimi diferite, utilizat pentru dilatarea sau explorarea unor cavităţi naturale, îndeosebi *uretra (*b. olivară*, cu vârful de forma unei măsline) şi *colul uterin. De asemenea, b. se utilizează pentru tratarea stricturilor uretrale şi a impermeabilităţii *trompei Eustachio.

2) Bastonaş medicamentos, cilindric şi flexibil, efilat la o extremitate, destinat introducerii în uretră, pentru a menţine local antiseptice, astringente sau antibiotice.

BULĂ, s. f. / bulle, s. f. / blister, bulla, pl. bullae (lat.). [*Lat. **bulla** = vezică.*] Veziculă de dimensiuni mari, situată la nivelul pielii, superficial (subcornos, caz în care proemină), mijlociu (în stratul malpighian) sau profund (dermoepidermic). B. prezintă un conţinut în general seros, uneori tulbure sau sanguinolent. Sin.: flictenă.

BULĂ GRĂSOASĂ BICHAT / bule graisseuse de Bichat / Bichat's fat pad. NA: corpus adiposum buccae. [***Marie François Xavier Bichat**, chirurg şi anatomopatolog francez, 1771-1802.*] Aglomerare de ţesut adipos situată între planurile musculare superficial şi profund ale fiecărui obraz, cărora le determină forma rotunjită.

BULĂ PULMONARĂ / bulle pulmonaire / pulmonary bulla. Colecţie intrapulmonară de aer, cu diametrul de peste un centimetru. Spre deosebire de *chisturi sau de *cavităţile pulmonare, peretele b. p. nu este epitelizat.

BULB, s. m. / bulbe, s. m. / bulb. [*Lat. **bulbus** = bulb.*] Structură anatomică de formă rotunjită şi dilatată, parte componentă a unui organ. V. în continuare.

BULB CAROTIDIAN / bulbe carotidien / carotid sinus. NA: sinus caroticus. Sin.: sinus carotidian (v.).

BULB DUODENAL / bulbe duodénal / duodenal cap. Segment iniţial dilatat al *duodenului, sediu obişnuit al ulcerului duodenal, vizibil la examenul radiologic baritat.

BULB OLFACTIV / bulbe olfactif / olfactory bulb. NA: bulbus olfactorius. Extremitatea anterioară, îngroşată la mijloc, a nervului olfactiv, constituită din reunirea rădăcinilor acestuia după traversarea lamei ciuruite a *etmoidului.

BULB PILOS / bulbe pileux / hair bulb. NA: bulbus pili. Partea profundă a *foliculului pilos, situată profund în derm şi constituită din celulele matriceale care elaborează firele de păr.

BULB RAHIDIAN / bulbe rachidien medulla oblongata. NA: medulla oblongata. Segment al nevraxului sub formă de trunchi de con, situat în prelungirea măduvei spinării, delimitat superior de *protuberanţa inelară. Cavitatea sa ependimară se lărgeşte, formând jumătatea inferioară a ventriculului al IV-lea. Este unit cu cerebelul prin cei doi pedunculi cerebeloşi inferiori şi reprezintă locul de origine a ultimelor patru perechi de nervi cranieni. Conţine traiecte nervoase ascendente şi descendente, precum şi o serie de centri nervoşi vegetativi: centrul vomei, al deglutiţiei, al tusei, centrii respiratori şi cardiovasculari. Sin.: *medulla oblongata*, mielencefal.

BULIMIE, s. f. / boulimie, s. f. / bulimia, morbid hunger. [*Gr. **bous** = bou; **limos** = foame.*] Tulburare a comportamentului alimentar caracterizată prin episoade de ingestie impulsivă şi incoercibilă a unor cantităţi importante de alimente hipercalorice. Foamea este cvasipermanentă şi senzaţia de *saţietate nu apare nici când subiectul se hrăneşte cu mult deasupra nevoilor sale. B. se însoţeşte frecvent de un sentiment de culpabilitate şi poate fi observată în anumite nevroze, ca şi în unele demenţe senile. Sin.: hiperfagie, hiperorexie, poliorexie. V. şi polifagie.

BULION DE CULTURĂ / bouillon de culture / broth. [*Fr. **bouillon** = bulion, din lat. **bullire** = a face bule, a clocoti; lat. **cultura** = cultivare.*] Lichid obţinut prin *decocţie din carne sau viscere de animale (ficat, splină etc.) în apă, sterilizat şi utilizat pentru cultura anumitor bacterii.

BUMBAC, s. n. / coton, s. m. / cotton. [*Sârbă, croată **bumbak**.*] Material textil produs de planta *Gossypium*, utilizat în diferite forme în medicină: 1) *B. absorbant*, purificat şi impregnat cu substanţe absorbante. 2) *B. cu colodiu.* 3) *B. purificat*, vată medicinală.

BUNGAROTOXINĂ, s. f. / bungarotoxine, s. f. / bungarotoxin. Neurotoxină extrasă din veninul şarpelui *Bungarus multicinatus*, utilizată în identificarea, izolarea şi studiul receptorilor *acetilcolinei. Se disting două tipuri de b.: 1) *α b.*, care blochează ireversibil *joncţiunea neuromusculară prin legare la nivelul canalului receptorului pentru acetilcolină; există două situsuri de legare, la nivelul fiecăreia din cele două subunităţi ale receptorului; 2) *β b.*, care blochează transmisia la nivelul joncţiunii neuromusculare, acţionând prin blocarea eliberării presinaptice a acetilcolinei.

BURBION, s. n. / bourbillon, s. m. / core. [*Fr. **bourbillon**, din galeză **borva** = noroi, după numele unei divinităţi termale, **Borvo** (din locul denumit Bourbon).*] Punctul central al unui *furuncul, alcătuit din puroi şi ţesut dermic necrozat, care se elimină la deschiderea furunculului. Sin. (pop.): ţâţână.

BURELET, s. n. / bourrelet, s. m. / labrum, fold, plica. Pliu sau relief rotunjite situate de-a lungul sau în jurul unei formaţiuni anatomice. Mai rar, este denumit b. relieful tumefiat de la marginile unei plăgi. V. în continuare.

BURELET COLL / bourrelet Coll / Coll's ridge. Festonul gingival din dreptul caninilor şi premolarilor, pe faţa vestibulară.

BURELET COTILOIDIAN / bourrelet cotyloïdien / labrum acetabulare. NA: labrum acetabulare. Fibrocartilaj inelar inserat în jurul *cavităţii cotiloide, căreia îi sporeşte profunzimea.

BURJEON, s. n. / bourgeon, s. m. / bud. [*Fr. **bourgeon**, din lat. **burra** = stofă grosolană cu păr lung.*] Franţuzism pentru *mugur cărnos (v.).

BURKHOLDERIA / Burkholderia / Burkholderia. Gen de bacterii gramnegative, în formă de bastonaş, din familia *Pseudomonadaceae*, cuprinzând agenţi patogeni pentru animale şi plante clasificaţi anterior în grupa a II-a a genului **Pseudomonas*.

BURSĂ FABRICIUS / bourse de Fabricius / Fabricius' bursa. [***Girolamo (Hieronymus ab Aquapendente) Fabricius (Fabrizzi)**, anatomist şi embriolog italian, 1533-1619.*] V. celulă burso-dependentă.

BURELET PERIARTICULAR / bourrelet périarticulaire / labrum. NA: labrum. Fibrocartilaj inelar inserat în jurul unei cavităţi articulare pe care o extinde şi căreia îi sporeşte profunzimea.

BURSĂ SEROASĂ / bourse séreuse / synovial bursa. NA: bursa mucosa. Membrană din ţesut conjunctiv care delimitează o cavitate închisă şi al cărei rol este facilitarea mişcărilor organelor la care ea este anexată. B. sunt situate îndeosebi în vecinătatea articulaţiilor, dar există şi b. subcutanate. Ex.: b. olecraniană, b. subacromială.

BURSE, s. f. pl. / bourses, s. f. / scrotum. NA: scrotum. [*Gr. **byrsa**, lat. **bursa** = pungă, sac de piele.*] Termen anatomic folosit pentru a defini ansamblul învelişurilor testiculare: pielea (*scrotum), *dartosul, tunica celulară subcutanată fibroasă (sau aponevrotică), tunica musculară (*cremaster), fibroasa profundă, tunica vaginală. B. au formă de sac alungit şi sunt separate de un rafeu median. În engl. se utilizează termenul *scrotum*, considerat, uneori, sin. cu burse. De altfel, denumirea conform NA a b. este *scrotum*.

BURSITĂ, s. f. / boursite, s. f. / bursitis. [*Gr. **byrsa**, lat. **bursa** = pungă, sac de piele; -ită.*] Inflamaţie a unei *burse. Tipul de b. se stabileşte în raport cu bursa afectată. Ex.: b. subacromială sau *boală Duplay, b. subdeltoidiană. Sin.: higroma.

BUTIROMETRU, s. n. / butyromètre, s. m. / butyrometer. [*Lat. **butyrum**, gr. **butyron** = unt; gr. **metron** = măsură.*]

Dispozitiv pentru determinarea conţinutului în grăsimi din lapte. Măsurarea se bazează pe separarea grăsimilor prin centrifugare după tratarea probei de lapte cu acizi. V. şi densimetru.

BUTON, s. n. / bouton, s. m. / button. [*Fr.* ***bouton,*** *din fr. veche* ***boton.***] 1) Leziune cu sediul folicular sau perifolicular. 2) Termen pentru *leishmanioza cutanată, asociată frecvent cu diverse denumiri geografice: b. de Alep, b. de Bagdad, b. de Biskra, b. de Delhi, b. de Gafsa, b. de Kantara, b. de Nil, b. de Orient etc. 3) Termen folosit pentru unele terminaţii nervoase. 4) *B. de anastomoză*: aparat metalic folosit pentru crearea rapidă a unei anastomoze intestinale fără sutură. 5) *B. aortic*: primul arc stâng al conturului cardiac observat radiologic. 6) *B. embrionar* la mamifere, partea mai îngroşată a *blastocitului, din care se vor forma *embrionul şi *amniosul. 7) *B. terminal:* extremitatea mai dilatată a unei terminaţii neuronale denumită şi *b. sinaptic.* 8) B. diafragmatic, sin.: punct Guéneau de Mussy (v.).

BUTONIERĂ, s. f. / boutonnière, s. f. / button-hole incision. [*Fr.* ***boutonnière,*** *din fr. veche* ***boton.***] Termen chirurgical care denumeşte o incizie de dimensiuni mici efectuată la nivelul unei structuri anatomice (peretele unei cavităţi, piele etc.).

BUZĂ, s. f. / lèvre, s. m. / lip. NA: labium. [*Albaneză* ***buzë.***] 1) Fiecare dintre cele două repliuri musculomembranoase mobile, unul superior (*b. superioară*) şi altul inferior (*b. inferioară*), care circumscriu orificiul bucal şi sunt reunite lateral prin comisurile labiale. 2) Marginea unei plăgi sau a unei incizii. 3) Pl. sin.: labii (v.).

BUZĂ DE IEPURE / bec-de-lièvre / hare lip. Malformaţie congenitală a feţei, constituită dintr-o fantă a buzei superioare, adesea asociată cu o fantă a maxilarului superior (*b. i. incompletă*) şi a bolţii palatine (*b. i. totală*). V. şi palatoschizis.

BYPASS / bypass / bypass. [*Engl.* ***by*** *= lângă;* ***pass*** *= trecere.*] Sin.: pontaj (v.).

GALENUS NICON sau **Galen din Pergam** (131-201) medic, filosof şi filolog greco-roman. După o educaţie enciclopedică, se dedică la 17 ani studiului medicinei într-un mod original: călătoreşte în ţările unde se aflau şcolile şi practicienii de seamă. După această experienţă, dezamăgit, afirmă că a primit lecţii doar de la natură şi de la **Hipocrate,** propunându-şi, după plecarea definitivă la **Roma,** să continue opera acestuia. **Galenus** a reuşit să reunească toate cunoştinţele medicale din vremea sa într-un sistem. El era un doctrinar, dominat de ideile lui **Platon** şi **Aristotel,** ceea ce i-a asigurat o ordine în gândire, dar în opera sa medicală se sprijină frecvent pe postulate, în locul faptelor. De aceea, în scrierile sale se regăsesc, alături de descoperiri şi observaţii exacte, erori. Dacă, de exemplu, a fost primul care a distins rolurile creierului şi cerebelului, el este autorul unor afirmaţii fanteziste asupra aparatului circulator. Această operă enciclopedică a reprezentat un catehism al practicii medicale, constituind până în secolul al XVI-lea principala sursă de documentare a medicilor.

CABINĂ PRESURIZATĂ / cabine pressurisée / pressure cabin. C. în care presiunea menţinută este superioară presiunii barometrice corespunzătoare altitudinii de zbor. Această presiune este generată de diferenţa dintre două debite de aer, care intră şi care iese din cabină. Aerul admis este prelevat din exterior şi comprimat, iar pierderea de aer este controlată printr-o supapă de reglare. Orice avion de transport civil trebuie presurizat dacă zboară la o altitudine de peste 6 000 m.

CACHINAŢIE, s. f. / cachinnation, s. f. / cachination. [*Lat. cachinnare = a râde tare.*] Râsul nestăpânit, puternic şi în condiţii neadecvate, deseori observat în schizofrenia dezorganizantă.

CACOFAGIE, s. f. / cacophagie, s. f. / cacophagia. [*Gr. kakos = rău.*] Comportament patologic caracterizat prin ingestia de substanţe improprii consumului alimentar. V. şi pica.

CACOSMIE, s. f. / cacosmie, s. f. / cacosmia, kakosmia. [*Gr. cakos = rău; osme = miros.*] Percepere de mirosuri neplăcute, uneori fără un motiv aparent (halucinatorie), alteori obiectivă, consecinţa unei afecţiuni nazale.

CACOSTOMIE, s. f. / cacostomie, s. f. / cacostomia, kakostomia. [*Gr. cakos = rău; stoma, -atos = gură.*] Miros dezagreabil al gurii.

CADASIL / CADASIL / CADASIL. [*Acronim de la Cerebral Autosomal Dominant Arterioplasty with Subcortical Infarcts and Leukoencephalopathy.*] Boală familială cu transmitere autozomal dominantă, în relaţie cu o genă a cromozomului 19. Boala survine la adultul tânăr, care nu prezintă factori de risc, şi se manifestă prin accidente ischemice subcorticale recidivante, evoluând către o demenţă sau o paralizie pseudo-bulbară. Prin tomografie computerizată se pune în evidenţă o afectare difuză a substanţei albe ca în *leucoaraioză.

CADAVERIC, adj. / cadavérique, adj. / 1-cadaveric, 2-cadaverous. [*Lat. cadaver = cadavru.*] 1) Care aparţine, este caracteristic unui cadavru. Ex.: rigiditate. 2) Care se aseamănă cu un cadavru. Ex.: paloare c.

CADAVERINĂ, s. f. / cadavérine, s. f. / cadaverine. [*Lat. cadaver = cadavru.*] Diamină [pentaetilendiamină, NH_2-$(CH_2)_5$-NH_2] cu miros puternic respingător produsă prin decarboxilarea lizinei. Se produce îndeosebi în cursul putrefacţiei cadavrelor, prin acţiunea bacteriilor, îndeosebi a unor specii din genul *Vibrio.*

CADAVRU, s. n. / cadavre, s. m. / corpse, dead body, carcass (of animal). [*Lat. cadaver, -eris = cadavru.*] Corpul unui om sau animal mort.

CADERINE, s. f. pl. / cadhérins, s. f. pl. / cadherins. [*Engl. calcium + adherins, din lat. calx, calcis = var; adhaerere = a fi ataşat; -ină.*] Familie de proteine de adeziune celulă-celulă, Ca^{2+}-dependente, cu rol important în diferenţierea şi structura ţesuturilor. Pot fi divizate în trei subclase: E-, P- şi N-caderine. Fiecare dintre acestea reprezintă glicoproteine membranare integrale, alcătuite din 720-750 de aminoacizi, având 50-60% din secvenţa primară identică. Important: fiecare c. are o distribuţie proprie în diferite ţesuturi. *C. E* (denumită şi uvomorulină) este molecula adezivă cheie pentru celulele epiteliale. *C. P* este distribuită în trofoblast, inimă, plămâni şi intestin. *C. N* se află la nivelul sistemului nervos, plămâni, inimă, cristalin, mezodermul embrionar şi ectodermul neural. V. CAM.

CADMIU, s. n. / cadmium, s. m. / cadmium. [*Lat. cadmia, din gr. kadmeia = mineral extras în apropiere de Theba, de cetatea Kadmos.*] Elementul 48, simbol Cd. Nu se găseşte în stare pură în natură. Cd este utilizat în aliaje şi ca protector al unor metale. Sărurile sale sunt toxice. V. tab. const. biochimice.

CADRU DE LECTURĂ / cadre de lecture / reading frame. Ordonarea *nucleotidelor grupate în triplet pe un ARNm (*codon). C. de l. este determinat de *codonul de iniţiere (AUG). Poziţia în situsul A al *ribozomului va defini tripletele următoare până la *codonul stop.

CADUCĂ, s. f., adj. / caduque, s. f., adj. / decidua. NA: membranae deciduae. [*Lat. caducus = care cade, de la cadere = a cădea.*] 1) Parte a mucoasei uterine a gravidei care este eliminată împreună cu placenta la naştere. Prin extensie, termenul este uneori utilizat pentru a denumi întreaga mucoasă a uterului gravid. Sin.: (membrana) decidua. 2) Care se detaşează, care se desprinde.

CAFEINĂ, s. f. / caféine, s. f. / caffeine. [*Fr. caféine, din ital. caffè, de la ar. qahwa, pronunţat în turcă kahvé.*] Alcaloidul principal din cafea şi ceai (teină). Este un derivat de *xantină (1,3,7-trimetilxantină) cu acţiune neurostimulantă nonconvulsivantă. C. se obţine şi prin sinteză şi poate fi administrat *per os* sau subcutanat. Var.: cofeină.

CAFEINISM, s. n. / caféisme, s. m. / caffeinism. [*Fr. caféine, din ital. caffè, de la ar. qahwa, pronunţată în turcă kahvé; -ism.*] Intoxicaţie cu cafea, datorită *cafeinei, alcaloidul conţinut în cafea. Var.: cafeism.

CAFEISM. Var. pentru cafeinism (v.).

CALBINDINĂ, s. f. / CALBINDINE, s. f. / CALBINDIN. [*Lat. calcium = calciu; engl. binding = legare, cuplare.*] Proteină fixatoare a ionilor de calciu în *ameloblaste. Sinteza sa depinde de vitamina D, mai exact de vitamina D_3 (calcitriol). Au fost identificate mai multe calbindine, precum D28k şi D9k. Sin.: calcibindină.

CALCANEITĂ, s. f. / calcanéite, s. f. / calcaneitis. [*Lat. **calcaneum** = călcâi; **-ită**.*] Inflamaţie a calcaneului.

CALCANEODINIE, s. f. / calcanéodynie, s. f. / calcaneodynia. [*Lat. **calcaneum** = călcâi; gr. **odyne** = durere.*] Durere în regiunea calcaneului.

CALCANEU, s. n. / calcanéum, s. n. / calcaneum, heel bone. [*Lat. **calcaneum** = călcâi.*] V. tab. anat. - oase.

CALCAR, adj. / calcaire, adj. / calcar. [*Lat. **calcarius** = de var, de la **calx, calcis** = var.*] 1) Care conţine var sau o sare de calciu, îndeosebi carbonat de calciu. 2) Rocă alcătuită în esenţă din carbonat de calciu.

CALCEMIE, s. f. / calcémie, s. f. / calc(a)emia. [*Lat. **calx, calcis** = var, calciu; gr. **haima, -atos** = sânge.*] Concentraţia calciului în sânge. Se exprimă în sistemul internaţional în mmol/litru de plasmă. Normal, c. este de 2,5 mmol/l (adică 5 mEq/l sau 100 mg/l), din care 57 mg este calciu ionizat, 38 mg legat de proteine plasmatice şi 5 mg calciu combinat cu acid citric.

CALCIBINDINĂ s. f. / calcibindine, s. f. / calbindin. Sin.: calbindină (v.).

CALCICLINĂ, s. f. / calcycline, s. f. / calcyclin. Proteină care leagă Ca^{2+} şi a cărei expresie este amplificată de factorii de creştere. Rolul său este necunoscut.

CALCIFEROL, s. m. / calciférol, s. m. / calciferol. [*Lat. **calx, calcis** = var, calciu; **ferre** = a duce, a purta; **-ol**.*] Sin.: vitamină D_2 (v.).

CALCIFICARE, s. f. / calcification, s. f. / calcification. [*Lat. **calx, calcis** = var, calciu; lat. **ficare**, derivat de la **facere** = a face.*] 1) Proces fiziologic care se produce în timpul *osificării. 2) Proces patologic de depunere a sărurilor insolubile de calciu în ţesuturi sau în organe care nu le conţin în mod normal. Acest proces se produce frecvent consecutiv unei leziuni degenerative, inflamatorii, necrotice etc.

CALCIFILAXIE, s. f. / calciphylaxie, s. f. / calciphylaxis. [*Lat. **calx, calcis** = var, calciu; gr. **phylaxis** = protecţie, de la **phylattein** = a apăra.*] Fenomene de *calcificare bruscă, adesea discrete, produse sub acţiunea unor agenţi declanşatori. Stare de hipersensibilitate descrisă de H. Selye.

CALCINARE, s. f. / calcination, s. f. / calcination. [*Lat. **calx, calcis** = var.*] Eliminarea apei şi transformarea substanţelor organice în anorganice, ca urmare a expunerii materialului biologic la temperaturi de 400-700°C.

CALCINEURINĂ, s. f. / calcineurine, s. f. / calcineurin. [*Lat. **calx, calcis** = var, calciu; gr. **neuron** = nerv; **-ină**.*] *Protein fosfatază activată de *calmodulină, în prezenţa ionilor de Ca^{2+}.

CALCINOZĂ, s. f. / calcinose, s. f. / calcinosis. [*Lat. **calx, calcis** = var, calciu; **-oză**.*] Depunere anormală de săruri de calciu într-un ţesut sau în parenchimul unui organ, îndeosebi în rinichi. Tipuri: 1) *C. circumscrisă*, noduli mici în ţesutul subcutanat sau muşchi. 2) *C. generalizată*, noduli în derm, paniculul adipos, muşchi. 3) *C. intervertebrală*, sin.: boală Verse (v.).

CALCINOZĂ TUMORALĂ / calcinose tumorale / tumoral calcinosis. Boală rară, benignă, mai frecventă la etnia neagră, caracterizată prin apariţia în ţesutul periarticular (îndeosebi al articulaţiilor mari) a unor concreţiuni calcaroase cuprinse în formaţiuni lipomatoase. Aceste concreţiuni evoluează cronic, cu pusee inflamatorii recidivante şi dureroase.

CALCIOSTAT, s. n. / calciostat, s. m. / calciostat. Sistem reglator al metabolismului calciului în organism. El depinde de doi hormoni antagonişti: *parathormonul (hipercalcemiant) şi *calcitonina (hipocalcemiant).

CALCIPEXIE, s. f. / calcipexie, s. f. / calcipexis, calcipexy. [*Lat. **calx, calcis** = var, calciu; gr. **pexis** = fixare.*] Proces de fixare a calciului circulant la nivelul matricei proteice osoase.

CALCIPROTEINE, s. f. pl. / calciprotéines, s. f. pl. / calciproteins. [*Lat. **calx, calcis** = var, calciu; gr. **protos** = primul; **-ină**.*] Proteine cu activitate reglatoare, care pot fixa cel puţin un ion de Ca^{2+} cu o modificare de conformaţie transmisibilă la o proteină ţintă, ceea ce asigură controlul funcţiei acestei proteine. Cea mai importantă c. este *calmodulina, la care se adaugă *trombomodulina, citocalbinele (sau calspectinele), *troponinele etc.

CALCIRAHIE, s. f. / calcirachie, s. f. / calciorrhachia. [*Lat. **calx, calcis** = var, calciu; gr. **rhakhis** = coloană vertebrală.*] Concentraţia calciului în lichidul cefalorahidian, care la adultul normal este de circa 50 mg/l (1,25 mmol/l), în general, aproximativ jumătate din valoarea *calcemiei.

CALCITERAPIE, s. f. / calcithérapie, s. f. / calcium therapy. [*Lat. **calx, calcis** = var, calciu; gr. **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] Utilizarea terapeutică a sărurilor de calciu.

CALCITONINĂ, s. f. / calcitonine, s. f. / calcitonin. [*Lat. **calx, calcis** = var, calciu; gr. **tonos** = tensiune; **-ină**.*] Hormon hipocalcemiant secretat de celulele C ale *tiroidei, de unde şi denumirea de tirocalcitonină. Este alcătuit din 32 de aminoacizi, cu M_r 4 500 Da. Sinteza c. se produce sub forma a doi precursori, codificaţi de două gene situate pe cromozomul 11. Concentraţia plasmatică a c. este foarte mică: 5-10 pg/ml. C. interacţionează cu un receptor membranar specific alcătuit din 490 de aminoacizi, care formează 7 domenii transmembranare. Hipercalcemia favorizează secreţia de c., care, la rândul său, acţionează în sensul normalizării calcemiei prin inhibarea activităţii osteoclastice şi osteolizei osteocitice, diminuând astfel resorbţia osoasă de calciu. Totuşi, concentraţiile mari de c. determină rar o hipocalcemie. De asemenea, c. accelerează excreţia urinară de calciu şi fosfat, reglează captarea celulară de calciu şi fosfat, scade nivelul sanguin de fosfat şi poate inhiba absorbţia intestinală de calciu. Efectele asupra osului sunt tranzitorii, deoarece depind de gradul ocupării receptorilor, supus fenomenului de reglare negativă (**down regulation*). Totodată, concentraţia crescută de c. stimulează secreţia de *parathormon. C. şi parathormonul sunt antagonişti în metabolismul calciului, dar au o acţiune sinergică în metabolismul fosfaţilor. Secreţia tiroidiană de c. este independentă de hormonii iodaţi (T_3 şi T_4) şi de acţiunea hipofizei. C. reprezintă un *marker al cancerului medular al tiroidei. Sin.: tirocalcitonină. V. parathormon şi sindrom de hipertirocalcitoninemie. V. şi tab. const. endocrinol.

CALCITRIOL, s. m. / calcitriol, s. m. / calcitriol. [*Lat. **calx, calcis** = var, calciu; gr. **treis**, lat. **tres, tria** = trei; **-ol**.*] Sin.: vitamină D_3 (v.).

CALCIU, s. m. / calcium, s. m. / calcium. [*Lat. **calx, calcis** = var.*] Elementul nr. 20, cu masa atomică 40,08 şi simbol Ca, este un metal alb argintiu, foarte răspândit în scoarţa terestră, unde reprezintă 3,64%, fiind al cincilea element în ordinea abundenţei. C. intră în compoziţia a circa 400 de compuşi minerali. În organism este un regulator important al majorităţii funcţiilor biologice: permeabilitate a membranei plasmatice şi excitabilitate celulară, formă celulară, motilitate, deformabilitate şi fragilitate celulară, contracţie musculară, adeziune celulară, aglutinare şi agregare. Participă la procesul de coagulare a sângelui, de activare a complementului, la exocitoză şi fagocitoză, la generarea ATP, la fertilizare, la fotorecepţie, afectează proliferarea celulară şi diferenţierea celulară. O serie de efecte sunt exercitate direct asupra enzimelor, altele implică interacţiunea cu *calmodulina sau o serie de proteine. C. este, de asemenea, un component major al osului şi al dentinei. Concentraţia „de repaus" a c. citoplasmatic liber este de 10^{-8}-10^{-7} mol, în timp ce concentraţia extracelulară este de ordinul a 10^{-3} mol. Închiderea *canalelor de c. limitează captarea celulară, iar Ca^{2+}-ATP-aza expulzează excesul de cationi, unele organite intracelulare sechestrând cantităţi importante de c. O serie de hormoni şi neurotransmiţători cresc concentraţia intracelulară a cationului la 10^{-5}-10^{-4} mol prin deschiderea canalelor sau/şi mobilizarea c. din rezervoarele intracelulare. Principali reglatori: vitamina D, care creşte absorbţia intestinală; hormonul paratiroidian, care creşte calcemia prin mobilizarea c. osos. Compuşii săi organici şi minerali sunt larg utilizaţi în medicină. V. parathormon, calcitonină.

CALCIURIE, s. f. / calciurie, s. f. / calciuria. [*Lat.* ***calx, calcis*** *= var, calciu; gr.* ***ouron*** *= urină.*] Eliminarea urinară de calciu, care la adultul normal este de 100-300 mg/24 ore (2,5-7,5 mmol/24 ore).

CALCUL, s. m. / calcul, s. m. / calculus. [*Lat.* ***calculus*** *= pietricică.*] Depozit solid constituit prin acumularea de săruri minerale sau substanţe organice în interiorul unui viscer cavitar, canal excretor sau al unei glande. Tipuri: 1) *C. biliari*: în vezicula biliară (*colelitiază). 2) *C. dentari*: fosfat de calciu şi carbonat depuşi pe suprafeţele dentare. 3) *C. lacrimali*: la nivelul glandelor lacrimale. 4) *C. pulmonari*: la nivelul bronhiilor, zone calcificate în plămân, ori adiacente nodulilor limfatici. 5) *C. seminal:* sin. spermolit (v.). 6) *C. urinari*: la nivelul tractului urinar. 7) *C. vezicali*: în vezica urinară.

CALCUL VENOS / calcul du veine / vein calculus. Sin.: flebolit (v.).

CALCULOS, adj. / calculeux, -euse, adj. / calculous. [*Lat.* ***calculosus*** *= plin de pietre, de la* ***calculus*** *= pietricică.*] Care se referă la calculi, care conţine calculi. Ex.: pielită c.

CALCULOZĂ, s. f. / lithiase, s. f. / calculosis. [*Lat.* ***calculus*** *= pietricică;* ***-oză***.] Sin.: litiază (v.).

CALDESMONĂ, s. f. / caldesmone, s. f. / caldesmon. [***Cal(cium)****; gr.* ***desmos*** *= legătură.*] Proteină fibrilară prezentă în fibrele musculare netede. Are Mr de circa 90 kDa şi formează *dimeri de 75 nm lungime. C. participă la controlul contracţiei muşchilor netezi şi al fibrelor de tensiune în acelaşi mod ca *troponina în muşchii striaţi. Legându-se cu complexul actină-tropomiozină al filamentelor subţiri, ea împiedică interacţiunea acestuia cu miozina. Ea se detaşează de acest complex prin *calmodulină sau prin fosforilarea unei *protein-kinaze C. În alte tipuri celulare au fost identificate proteine omologe c., dar nu şi în muşchii striaţi. V. şi calponină.

CALE, s. f. / voie, s. f. / duct, tract. NA: ductus, tractus. [*Lat.* ***callis*** *= cărare.*] 1) Termen utilizat în medicină pentru a denumi unele structuri anatomice, de obicei tubulare, prin care circulă un fluid organic. Ex.: *c. biliare*, *c. respiratorii*, *c. urinare*. 2) Denumire a unor fibre nervoase care conduc influxul nervos de la un anumit analizator. Ex.: *c. olfactive*, *c. optice* etc. 3) În chirurgie, modul de abord al unui organ. Ex.: *c. abdominală* etc.

CALE DE ADMINISTRARE / voie d'administration / route of administration. Modalitate utilizată pentru ca un medicament să pătrundă în organism. Se disting: 1) calea enterală sau orală, adică introducerea medicamentului pe gură în tubul digestiv; 2) căile parenterale, subcutană, intradermică, intramusculară, intravenoasă, intraarterială, intraabdominală, intracardiacă; 3) căile transmucoase, rectală bucolinguală, alveolară; 4) căile locale, aplicaţii pe piele sau pe mucoase, injecţii intrapleurale sau intraarticulare.

CALEA EMBDEN-MEYERHOF / voie d'Embden-Meyerhof / Embden-Meyerhof pathway. [***Gustav Embden****, fiziolog german, profesor de patologie experimentală la Bonn, apoi profesor de fiziologie la Frankfurt pe Main, 1874-1933;* ***Otto Fritz Meyerhof****, fiziolog german, profesor (succesiv) la Kiel, Heidelberg şi Berlin, stabilit apoi la Philadelphia (SUA), premiul Nobel pentru fiziologie/medicină în 1922, 1884-1951.*] V. glicoliză.

CALEA PALADE / voie de Palade / Palade pathway. [***George Emil Palade****, histolog român, n. 1912 la Iaşi, profesor de anatomie la Bucureşti, apoi profesor de biologie celulară la Universitatea Rockefeller, New York, Yale şi San Diego; Premiul Nobel pentru medicină/fiziologie în 1974.*] Denumire pentru etapele fundamentale ale sintezei, transportului intracelular şi secreţiei proteinelor, care se desfăşoară în diferite compartimente ale celulei, aflate în relaţie unele cu altele, descrise de George Palade. Acest parcurs al proteinelor a fost identificat în toate celulele eucariote şi a reprezentat baza descoperirii *peptidelor-semnal şi a *semnalelor topogene intrinseci ale proteinelor. V. şi ribozom.

CALICE, s. n. pl. / calices, s. m. pl. / calix, pl. calyces. NA: calices. [*Lat.* ***calyx, -ycis****, gr.* ***kalyx, -ykos*** *= cupă, învelişul florii.*] În general, structură anatomică de forma unei cupe. Termenul se utilizează îndeosebi cu referire la *c. renale*. La nivelul rinichiului se disting: 1) *C. mari*: conducte excretoare ale rinichiului, de obicei în număr de trei (superior, mijlociu şi inferior), care se reunesc pentru formarea *bazinetului. 2) *C. mici*: segmente iniţiale ale căilor excretoare renale, în formă de mici canale membranoase, inserate prin extremitatea lor lărgită în jurul unei papile renale, care determină un relief conic în lumenul calicelui. Ele se deschid prin cealaltă extremitate într-un c. mare. Prin reunirea a 2-4 c. mici se formează un c. mare. Obs.: sing. caliciu.

CALICIU. Sing. pentru calice (v.).

CALICUL, s. n. / caliculus, s. m. / caliculus. [*Lat.* ***caliculus*** *= cupă mică, dim. de la* ***calyx, -ycis****, din gr.* ***kalyx, -ykos*** *= cupă, învelişul florii.*] Structură anatomică de dimensiuni reduse, având forma unei cupe. Ex.: c. gustativ.

CALMANT, adj., s. n. / calmant, adj., s. m. / calmative. [*Fr.* ***calmant****, din ital.* ***calma****, de la gr.* ***kauma*** *= arşiţă şi, prin extensie, calmul mării.*] (Medicament, procedeu terapeutic etc.) care atenuează durerea sau care acţionează ca *sedativ.

CALMEGINĂ, s. f. / calmégine, s. f. / calmegin. *Proteină-chaperon specifică *reticulului endoplasmic testicular. C. este indispensabilă pentru aderenţa spermatozoidului la *matricea extracelulară a ovulului.

CALMODULINĂ, s. f. / calmoduline, s. f. / calmodulin. [*Lat.* ***calx, calcis*** *= var, calciu;* ***modulari*** *= a ritma, a modula, de la* ***modulus****, dim. de la* ***modus*** *= măsură, cadenţă;* ***-ină***.] Proteină cu masa de 16,58 kDa, prezentă în citoplasmă, care prezintă situsuri de fixare pentru ionii de calciu. Fixarea calciului induce o modificare de conformaţie care permite complexului Ca^{2+}-c. să se fixeze pe proteinele ţintă şi să le activeze. O serie dintre aceste proteine sunt implicate în răspunsurile hormonale. Complexul Ca^{2+}-c. poate activa ATP-aza de calciu, ca şi *fosfodiesteraza AMPc în mai multe ţesuturi. La nivelul creierului există o formă de *adenilat ciclază care este controlată de complexul Ca^{2+}- c. şi nu de *proteinele G.

CALNEXINĂ, s. f. / calnexine, s. f. / calnexin. [*Lat.* ***calx, calcis*** *= var, calciu;* ***nexus*** *= împletit, de la* ***nectere*** *= a lega, a împleti;* ***-ină***.] *Proteină-chaperon de la niveiul reticulului endoplasmic.

CALORIE, s. f. / calorie, s. f. / calorie, calory. [*Lat.* ***calor, -oris*** *= căldură.*] Cantitatea de căldură necesară pentru a creşte temperatura a 1 g de apă pură de la 14,5 la 15,5°C, la presiune atmosferică normală. O kilocalorie sau calorie mare este egală cu 1 000 de calorii. Această unitate este utilizată în măsurarea valorii energetice a alimentelor. Cu excepţia acestui context, în prezent se recomandă înlocuirea c. cu unitatea de energie *joule (1 c. = 4,1855 J). Simbol: cal.

CALORIMETRIE, s. f. / calorimétrie, s. f. / calorimetry. [*Lat. calor, -oris = căldură; gr. metron = măsură.*] Denumire a ansamblului de tehnici de măsurare a schimbului de căldură dintre un corp şi mediul ambiant în care acesta se află. Se disting: 1) *C. directă*, în care se măsoară cantitatea de căldură produsă într-un spaţiu închis, cu ajutorul diferitelor tipuri de camere calorimetrice. 2) *C. indirectă*, în care se măsoară consumul de oxigen, degajarea de azot sau de bioxid de carbon.

CALORIMETRU, s. n. / calorimètre, s. m. / calorimeter. [*Lat. calor, -oris = căldură; gr. metron = măsură.*] Aparat destinat *calorimetriei.

CALOTĂ CRANIANĂ / calotte crânienne / skull-cap. NA: calvaria, pl. calvariae. [*Fr. calotte, din lat. callum = piele bătucită; gr. kranion, lat. cranium = craniu.*] Partea superioară şi rotunjită a craniului. Sin.: boltă craniană.

CALOZITATE, s. f. / callosité, s. f. / callosity. [*Lat. callosus = bătucit, îngroşat.*] Îngroşare şi induraţie a învelişului cutanat, localizată cel mai frecvent la nivelul mâinilor (palmelor) şi picioarelor, uneori la nivelul genunchilor, din cauza unor frecări sau presiuni locale. C. se formează printr-o hipertrofie a stratului cornos al epidermei şi este, de obicei, de origine profesională.

CALPAINĂ, s. f. / calpaïne, s. f. / calpain. Termen generic ce regrupează *proteinazele intracelulare ale neuronilor, activate de ionii de calciu. Se cunosc trei izoenzime denumite c. notate CANP I, II şi III, fiecare constituite din două subunităţi: lanţul L (*large*) de 80 kDa şi lanţul S (*small*) de 30 kDa. Lanţurile L diferă între ele, de unde notaţia L_1, L_2, L_3, iar pentru activare necesită cantităţi diferite de calciu, lanţul S jucând un rol reglator. Subunităţile menţionate sunt codificate la nivelul unor gene diferite: CANP L_1 pe cromozomul 11, CANP L_2 - cromozomul 1, CANP L_3 - cromozomul 15 şi CANP S pe cromozomul 19. V. şi calpastatină.

CALPASTATINĂ, s. f. / calpastatine, s. f. / calpastatin. Inhibitor natural al *calpainelor, prezent în eritrocite. Gena codantă a sintezei c. se află pe cromozomul 5.

CALPONINĂ, s. f. / calponine, s. f. / calponin. Proteină cu Mr mică (35 kDa) prezentă în muşchii netezi într-o cantitate comparabilă cu a *tropomiozinei şi a *caldesmonei. C. ar avea un rol adjuvant, asemănător cu cel al caldesmonei.

CALPROTECTINĂ, s. f. / calprotectine, s. f. / calprotectine. [*Lat. calx, calcis = var, calciu; protectum, de la protegere = a apăra; -ină.*] Polipeptid identificat în citoplasma polinuclearelor neutrofile, monocitelor şi a celulelor epiteliale scuamoase. C. poate fixa calciul şi este dotată cu proprietăţi antibacteriene şi antifungice.

CALSECHESTRINĂ, s. f. / calséquestrine, s. f. / calsequestrin. [*Lat. calx, calcis = var, calciu; sequestrare = a pune deoparte, a păstra; -ină.*] Glicoproteină acidă alcătuită din 362 de aminoacizi prezentă în veziculele *reticulului endoplasmic al celulelor musculare. Fiecare moleculă de c. fixează câte 40 de ioni de calciu, iar gena codantă a lanţului polipeptidic este situată pe cromozomul 1.

CALUS, s. n. / cal, s. m. / callus. [*Lat. callus = piele bătucită, îngroşare.*] Denumire dată substanţei fibroase neoformate (*c. primar*) care se dezvoltă la nivelul unui focar de fractură şi asigură, prin osificare (*c. secundar*), consolidarea osului. Stadii: *c. fibrinoproteic, c. fibros, c. osos provizoriu* (*c. primitiv*) şi *c. osos definitiv*.

CALUS DUREROS / cal douloureux / painful callus. C. care înglobează formaţiuni nervoase. Durerea poate fi şi consecinţa unei poziţii vicioase a fragmentelor osoase.

CALUS EXUBERANT / cal exubérant / exuberant callus. Dezvoltare exagerată a c., adesea în caz de fracturi netratate (nedescoperite) sau defectuos tratate.

CALUS VICIOS / cal vicieux / misshapen callus, malunion. C. osos primitiv sau definitiv care consolidează fragmentele unei fracturi în poziţie vicioasă: dezaxate, decalate, încălecate sau formând un unghi.

CALVARIA, s. f. / calvaria, s. f. / calvaria. [*Gr. calvaria = craniu.*] Sin.: calotă craniană (v.).

CALVIŢIE, s. f. / calvitie, s. f. / baldness. [*Lat. calvities = chelie.*] Căderea definitivă a părului, totală sau parţială, de la nivelul pielii capului. C. este asociată frecvent cu *seboree şi afectează îndeosebi bărbaţii. V. şi alopecie.

CAM / CAM / CAM. [*Acronim engl. Cell Adhesion Molecules = molecule de adezivitate celulară.*] Una din cele două grupe majore de molecule de adeziune a celulelor vertebratelor. În timp ce *caderinele sunt Ca^{2+}-dependente, CAM sunt Ca^{2+}-independente. Se disting trei subgrupe: 1) *Cell-CAM* (cu distribuţie la nivelul ficatului şi epiteliilor), cele hepatice fiind denumite şi *L-CAM*. 2) *N-CAM neuronale* (sistem nervos, glie). 3) *N-CAM musculare* (muşchi adult şi embrionar). Sin.: molecule de adeziune celulară. V. şi caderine.

CAMERĂ, s. f. / chambre, s. f. / chamber, camera (7). [*Ital. camera = cameră; 7) engl. camera = aparat de fotografiat, cameră de luat vederi.*] 1) În anatomie, spaţiu închis sau cavitate. 2) *C. calorică*, cu condiţii reglabile de temperatură. 3) *C. de ionizare*, pentru detecţia radiaţiilor ionizante. 4) *C. pneumatică*, pentru tratamentul cu aer rarefiat sau comprimat. 5) *C. pulpară* a dintelui. 6) *C. de vid*, mijloc de menţinere a protezelor dentare totale cu placă. 7) *C. de scintilaţie* sau *gamma-camera* (v.).

CAMERĂ ANTERIOARĂ A OCHIULUI / chambre antérieure de l'oeil / anterior chamber of eye. NA: camera anterior bulbi. Spaţiul dintre *cornee şi *iris, care conţine *umoarea apoasă şi comunică prin pupilă cu *camera posterioară.

CAMERĂ HIPERBARICĂ / chambre hyperbarique / hyperbaric chamber. C., ecluză medicală cu presiune crescută, utilizată fie pentru tratamentul bolii de decompresiune bruscă, fie în cercetări de fiziologie a omului în condiţii limită.

CAMERĂ POSTERIOARĂ A OCHIULUI / chambre postérieure de l'oeil / posterior chamber. NA: camera posterior bulbi. Spaţiul cuprins între *iris, *cristalin şi *corpul ciliar. Conţine *umoarea apoasă şi comunică prin *pupilă cu *camera anterioară.

CAMERĂ DE SCINTILAŢIE / gamma-caméra, s. f. / gamma camera. Sin.: gamma-camera (v.).

CAMERULAR, adj. / camérulaire, adj. / pertaining to the anterior chamber. [*Ital. camera = cameră.*] Care aparţine *camerei anterioare a ochiului.

CAMFOR, s. n. / camphre, s. m. / camphor. [*Lat. medievală camphora, din ar. kafur.*] Produs cu miros aromatizat penetrant, obţinut prin distilarea lemnului şi scoarţei arborelui *Cinnamomum camphora*. Se poate obţine şi prin sinteză. Este utilizat ca revulsiv şi stimulent local. În trecut, uleiul camforat era utilizat ca analeptic cardiorespirator.

CAMPIMETRIE, s. f. / campimétrie, s. f. / campimetry. [*Lat. campus = câmp; gr. metron = măsură.*] Metodă de studiu şi de reprezentare grafică a *câmpului vizual, utilizând *campimetrul. Se obţin informaţii asupra celor trei componente ale analizorului vizual: recepţie, transmisie şi analiză. V. şi perimetrie, scotometrie.

CAMPIMETRU, s. n. / campimètre, s. m. / campimeter. [*Lat. campus = câmp; gr. metron = măsură.*] Ecran plat marcat de un punct central, punct de fixaţie, şi utilizat în investigarea câmpului vizual sau *campimetrie.

CAMPTOCORMIE, s. f. / camptocormie, s. f. / camptocormia. [*Gr.* ***kamptos*** *= încovoiat;* ***kormos*** *= trunchi de copac.*] Poziţie vicioasă a trunchiului, constând într-o anteflexie permanentă a acestuia pe bazin, cu limitarea mişcărilor doar în ortostatism. C. este consecinţa unor contracturi musculare de origine diferită: isterie, parkinsonism, o serie de boli organice ale coloanei vertebrale etc.

CAMPTODACTILIE, s. f. / camptodactylie, s. f. / camptodactyly, camptodactylia. [*Gr.* ***kamptos*** *= încovoiat;* ***daktylos*** *= deget.*] Flexia ireductibilă a uneia sau a ambelor articulaţii interfalangiene la unul sau la mai multe degete, frecvent congenitală.

CAMPYLOBACTER / Campylobacter / Campylobacter. [*Gr.* ***kampylos*** *= încovoiat;* ***bakterion****, dim. de la* ***bakteria*** *= baston.*] Gen de bacili mobili, gramnegativi, curbaţi sau spiralaţi. Principalele specii patogene pentru om sunt *C. jejuni*, *C. coli* şi *C. fetus*, care produc infecţii piogene regrupate sub denumirea de campilobacterioză. Boala diareică acută este de departe cea mai frecventă manifestare a infecţiei cu C., care poate avea însă orice altă localizare.

CAMPYLOBACTER PYLORI / Campylobacter pylori / Campylobacter pylori. Sin.: *Helicobacter pylori* (v.).

CANABIS. Var. pentru cannabis (v.).

CANABISM, s. n. / cannabisme, s. m. / cannabism, hashishism. [*Lat.* ***cannabis****, gr.* ***kannabis*** *= cânepă; -ism.*] Intoxicaţie acută sau cronică prin cânepă indiană (*Cannabis sativa*), haşiş, *marijuana. Sin.: haşişism.

CANAL, s. n. / canal, s. m. / duct, canal, channel. NA: ductus, canalis. [*Lat.* ***canalis*** *= şanţ, jgheab.*] 1) Orice spaţiu de curgere sau de pasaj pentru materii organice (alimente, sânge), aer sau structuri anatomice (vase, nervi). 2) Structură tubulară care conduce produşii de secreţie ai unei glande exocrine. Sin.: conduct, duct.

CANAL ALVEOLAR / canal alvéolaire / alveolar duct. NA: ductus alveolare. Conduct cu suprafaţa neregulată aflat în continuitate cu bronhiolele terminale şi asigurând comunicarea acestora cu *alveolele pulmonare.

CANAL ANAL / canal anal / anal canal. NA: canalis analis. V. rect.

CANAL ARTERIAL / canal artériel / ductus arteriosus. NA: ductus arteriosus. C. care realizează la făt comunicarea aortă - arteră pulmonară, drenând cea mai mare parte din sângele pulmonar direct spre aortă, fără ca acesta să mai treacă prin plămâni. La naştere, în mod normal se obliterează, atrofiindu-se progresiv şi devenind un ligament fibros, denumit ligament arterial. Persistenţa sa constituie o anomalie destul de frecventă în clinică. Sin.: canal Botallo, *ductus arteriosus.*

CANAL ATRIOVENTRICULAR COMUN / canal auriculoventriculaire commun / endocardial cushion defect. C. embrionar cardiac, impar la origine, care leagă atriul primitiv cu ventriculul; uneori persistă, constituind o anomalie congenitală.

CANAL BOTALLO / canal de Botallo / Botallo's ductus. [***Leonardo Botallo (Botal, Botalli sau Botallus)****, anatomist şi medic de origine italiană, n. la Asti, stabilit apoi la Paris, 1530-1600.*] Sin.: canal arterial (v.).

CANAL DE CALCIU / canal calcique / calcium channel. C. ionic care controlează cea mai mare parte din fluxurile transmembranare de calciu, cu implicaţii deosebite în declanşarea şi modularea unei game largi de activităţi celulare. Proteina c. este formată din cinci subunităţi polipeptidice şi glicoproteice: alfa$_1$ (175 kDa), alfa$_2$ (143 kDa), beta (54 kDa), gama (54 kDa) şi delta (27 kDa). Subunitatea alfa$_1$ ar conţine c. şi situsurile de fosforilare modulatoare intracelulare. Se cunosc două clase mari de c.: receptor-dependente şi voltaj-dependente. S-au descris numeroase tipuri şi subtipuri cu caracteristici şi localizări diferite. Unul dintre cele mai importante este *c. de eliberare de calciu*, din membranele *reticulului endoplasmic şi *reticulului sarcoplasmic (în celulele musculare), care, când este activat, eliberează cationul în citosol. Tipurile principale de *c. voltaj-dependente* sunt T (T = *transient*, rapid), N (N = *neuronal*) şi îndeosebi L (L = *long lasting*, lent) asupra căruia acţionează *inhibitorii de calciu. V. canal ionic, canal de potasiu şi canal de sodiu.

CANAL CAROTIDIAN / canal carotidien / carotid canal. NA: canalis caroticus. C. osos curb, situat în grosimea *stâncii temporalului. La nivelul c. c. trece artera carotidă, înconjurată de un plex venos şi de plexul nervos simpatic pericarotidian.

CANAL CARPIAN / canal carpien / carpal tunnel. NA: canalis carpis. C. osteofibros format între gutiera carpiană şi ligamentul inelar anterior al carpului. La nivelul c. c. trec tendoanele flexorilor degetelor, marele palmar şi nervul median.

CANAL CERVICAL ÎNGUST / canal cervical étroit / narrowing of the cervical vertebral canal. Compresiune medulară la nivelul rahisului cervical al cărui canal este strâmtat prin *osteofite. Se traduce clinic printr-un *sindrom piramidal progresiv.

CANAL CISTIC / canal cystique / cystic duct, ductus cysticus. NA: ductus cysticus. Conduct care conectează colul vezicii biliare cu *c. hepatic comun, formând împreună cu acesta *c. coledoc.

CANAL DE CLOR / canal de chlore / chloride channel. C. ionic selectiv pentru ionii de clor. Au fost descrise tipuri variate, incluzând: c. activate de *ligand (*GABA şi *glicină) la nivelul sinapselor şi c. voltaj-dependente în numeroase celule animale sau vegetale.

CANAL COLEDOC / canal cholédoque / common bile duct. NA: ductus choledocus. Structură anatomică tubulară rezultată din unirea *c. hepatic comun şi a *c. cistic. Prin intermediul său *bila este deversată în duoden, unde c. c. se deschide, în a doua porţiune, prin *ampula lui Vater. Este un segment al *căilor biliare.

CANAL CONTROLAT / canal contrôlé / gated channel. Canal ionic a cărui deschidere este controlată: *canal ionic voltaj-dependent, *canal ionic chimiodependent, *canal ionic mecanodependent etc.

CANAL DEFERENT / canal déférent / deferent duct, vas deferens. NA: ductus deferens, vas deferens. Conduct cilindric îngust, cu peretele gros, cu un traiect de la coada *epididimului până în punctul de joncţiune cu *vezicula seminală, de unde se continuă prin *c. ejaculator.

CANAL EJACULATOR / canal éjaculateur / ejaculatory duct. NA: ductus ejaculatorius. Duct format prin unirea *c. deferent cu c. excretor al veziculelor seminale. Se deschide la nivelul uretrei prostatice pe partea laterală a **veru montanum*-ului.

CANAL EPIDIDIMAR / canal épididymaire / canal of epididymis. NA: ductus epididymis. V. epididim.

CANAL FEMURAL / canal fémoral / femoral canal. NA: canalis femoralis. C. cu perete fibros prin care trec vasele femurale. C. f. i se pot distinge trei segmente: c. crural în partea superioară şi *c. Hunter, inferior, unite printr-o porţiune mediană.

CANAL GALACTOFOR / canal galactophore / galactophorous duct, lactiferous duct. NA: ductus lactiferis. Unul dintre cele 15-20 de c. care transportă secreţia lactată a lobilor mamari şi care se deschid la nivelul mamelonului.

CANAL HAVERS / canal de Havers / haversian canal, nutrient canal. NA: canal nutricius osis. [***Clopton Havers****, anatomist englez, 1650-1702.*] Canal nutritiv al osului ce conţine nervii şi vasele acestuia. V. şi osteon.

CANAL HEPATIC COMUN / canal hépatique commun / hepatic duct, ductus hepaticus communis. NA: ductus hepaticus communis. C. ce se formează din unirea celor două canale intrahepatice (drept şi stâng) şi care, ulterior (după 3-4 cm), se uneşte cu *c. cistic, formând *c. coledoc.

CANAL HUNTER / canal de Hunter / Hunter's canal. NA: canalis adductorius. [*John Hunter, anatomist şi chirurg scoţian, stabilit la Londra, medicul regelui George III, 1728-1793.*] Segment inferior al *c. femural, care se întinde în toată treimea inferioară a coapsei.

CANAL INGHINAL / canal inguinal / inguinal canal. NA: canalis inguinalis. Interstiţiu muscular sub formă de „şicană", oblic în jos, înainte şi înăuntru, situat la baza peretelui abdominal anterior. Peretele său este musculoaponevrotic, fiind delimitat extern de *muşchii oblici şi *muşchiul transvers al abdomenului, iar intern de aponevroza tendinoasă a marelui oblic. C. i. permite trecerea *cordonului spermatic la bărbat şi a *ligamentului rotund la femeie. El reprezintă unul din punctele slabe principale ale peretelui abdominal.

CANAL IONIC / canal ionique / ion channel. Complex proteic transmembranar care formează în dublul strat fosfolipidic o cale hidrofilă omogenă, la nivelul căreia traversează membrana, prin difuziune pasivă, ioni anorganici specifici, pe baza gradientului electrochimic. Funcţional, c. i. se caracterizează prin selectivitate (permiţând trecerea uneia sau anumitor specii ionice) şi permeabilitate (capacitate de a asigura un anumit flux ionic). C. i. nu sunt deschise permanent, ci trec printr-o serie de tranziţii închis-deschis. Frecvenţa şi durata deschiderii c. i. sunt controlate de numeroşi factori. În funcţie de natura acestor factori, se descriu: 1) *C. voltaj-dependente*, a căror deschidere depinde de atingerea unei anumite diferenţe de potenţial transmembranar. 2) *C. receptor-dependente*, în a căror structură intră un receptor specific, iar deschiderea c. se produce consecutiv legării *ligandului specific pe receptor. 3) *C. chimic-dependente*, care se deschid în prezenţa anumitor substanţe endo- sau exogene. 4) *C. activate mecanic* sub acţiunea presiunii sau a întinderii. 5) *C. cu deschidere aparent spontană*, în care factorii ce determină tranziţia nu sunt cunoscuţi. V. canal de calciu, canal de clor, canal de potasiu, canal de sodiu, patch-clamp.

CANAL IONIC CHIMIODEPENDENT / canal ionique chimiodépendant / chemodependant ion channel. Canal ionic a cărui deschidere sau închidere sunt provocate prin legarea unui ligand intra- sau extracelular: 1) *Liganzii intracelulari* sunt *mesageri secunzi: Ca^{2+} (v. calciu), *inozitol trifosfat, *AMP ciclic, *GMP ciclic. Efectul mesagerului secund se exercită direct asupra canalului. Apariţia unui mesager secund este în general consecinţa activării unei *proteine G asociată receptorului unui neuromediator. 2) *Liganzii extracelulari* pot acţiona direct asupra anumitor canale. Aceste canale aparţin unei superfamilii de proteine pentamerice, cel mai bine cunoscut fiind *receptorul nicotinic. Superfamilia mai cuprinde, de asemenea, *receptorul pentru glicină, *receptorii GABA şi *receptorul pentru glutamat. Prezenţa situsului receptorului pe domeniul extracelular al canalului permite o acţiune imediată a neurotransmiţătorului, mai rapidă când un mesager secund este un intermediar obligatoriu. Sin.: canal ionic controlat de un ligand.

CANAL IONIC CONTROLAT DE UN LIGAND / canal ionique contrôlé par un ligand / ligand-gated ion channel. Sin.: canal ionic chimiodependent (v.).

CANAL IONIC MECANODEPENDENT / canal ionic mécanodépendant / mechanically gated ion channel. Canal ionic a cărui deschidere este provocată prin deformarea sau tensiunea membranei plasmatice în care acesta se află inserat. Este cazul unui canal de Na^+ sau de Ca^{2+}, cu o specificitate mică pentru cation, închis în repaus şi deschis prin deformare. Acest tip de canal este prezent în receptorii de tensiune, *receptorii tactili de presiune şi vibraţie. *Stereocilii *cohleei şi aparatului vestibular au canale de K^+ mecanodependente. V. celulă ciliară a urechii interne.

CANAL IONIC VOLTAJ-DEPENDENT / canal ionique voltage-dépendant / voltage-gated ion channel. Canal ionic a cărui deschidere depinde de *potenţialul de membrană. Canalele de acest tip sunt de obicei proteine tetramerice şi reprezintă structurile moleculare esenţiale în activitatea sistemului nervos. Astfel, **canalele de* Na^+ sunt necesare pentru apariţia şi propagarea *potenţialului de acţiune; **canalele de* K^+ accelerează repolarizarea membranei după potenţialul de acţiune; *canalele de* Ca^{2+} sunt implicate în transducţia stimulării neuronale în celulele efectoare. În unele cazuri, sensibilitatea la potenţial depinde de gradul de *fosforilare a domeniului intracelular al canalului. *Proteinele G, cuplate la receptorii membranari, pot modela sensibilitatea canalelor la potenţialul de membrană.

CANAL LACRIMONAZAL / canal lacrymonasal / nasolacrimal duct. NA: ductus nasolacrimalis. Structură alcătuită din două părţi: 1) *C. lacrimal membranos*, care permite trecerea lacrimilor de la *sacul lacrimal la meatul inferior al foselor nazale. 2) *C. lacrimal osos*, conţine c. l. membranos şi este delimitat de osul *lacrimal, *maxilarul superior şi *cornetul nazal superior.

CANAL LOMBAR ÎNGUST / canal lombaire étroit / narrowing of the lumbar vertebral canal. Sindrom provocat de îngustarea congenitală sau dobândită a canalului lombar, în acest al doilea caz secundară protruziunilor discale sau osteofitice. Cel mai frecvent se traduce prin claudicaţie intermitentă poliradiculară cu lombosciatică.

CANAL MEDULAR / canal médullaire / medullary cavity. NA: cavum medullare. Spaţiul din diafiza oaselor lungi care conţine măduva osoasă.

CANAL MÜLLER / canal de Müller / Müllerian duct. TA: ductus paramesonephricus. [*Johannes Peter Müller, fiziolog german, profesor la Bonn şi Berlin, 1801-1858.*] Formaţiune tubulară pereche care se atrofiază la bărbat, iar la femeie se transformă în *vagin, *uter şi *trompe uterine (Fallopio). V. canal Wolff.

CANAL NUTRITIV / canal nourricier / nutritive canal, nutrient canal. NA: canalis nutricius. C. osos alungit, care se deschide în cavitatea medulară a oaselor lungi şi permite trecerea arterei nutritive a osului.

CANAL OMBILICAL / canal ombilical / vitelline duct. C. care uneşte intestinul embrionar cu *vezicula ombilicală. Sin.: canal omfalomezenteric, canal vitelin. V. şi diverticul Meckel.

CANAL OMFALOMEZENTERIC / canal omphalomésentérique / omphalomesenteric duct. Sin.: canal ombilical (v.).

CANAL OPTIC / canal optique / optic canal, optic foramen. NA: canalis opticus. C. osos cuprins între rădăcinile aripii mici şi corpul *sfenoidului, prin care trece nervul optic, înconjurat de cele trei foiţe meningiene, însoţit de artera oftalmică.

CANAL PAROTIDIAN / canal parotidien / parotid canal. Sin.: canal Stenon (v.).

CANAL PANCREATIC / canal pancreatique / pancreatic canal. Sin.: canal Wirsung (v.).

CANAL PERILIMFATIC / canal périlymphatique / perilymphatic duct. Canal mic mergând de la *rampa timpanică a *cohleei la *spaţiul subarahnoidian. C. p. este o cale de comunicare între *perilimfă şi *lichidul cefalorahidian.

CANAL DE POTASIU / canal potassique / potassium channel. C. ionic care permite ieşirea potasiului din celulă. Au fost descrise numeroase tipuri de c. de p., a căror deschidere depinde pentru unele de voltaj, iar pentru altele, receptor-dependente, de *liganzi ca ionii de calciu, acetilcolina şi ATP. C. dependente de ATP sunt inhibate de *sulfamide antidiabetice. *Antagoniştii sau inhibitorii de c. voltaj-dependente sunt *antiaritmice de clasa a III-a şi îndeosebi de clasele I A şi I C. Antagoniştii de c. receptor-dependente sunt *anti-ischemici. *Agoniştii sau activatorii acestor canale sunt vasodilatatoare (prin relaxarea muşchilor netezi) şi, în consecinţă, utilizabili în tratamentul *hipertensiunii arteriale şi al *insuficienţei coronariene. V. canal ionic, canal de calciu, canal de sodiu.

CANAL RADICULAR / canal radiculaire / root canal. NA: canalis radicis dentis. C. care traversează rădăcina dintelui de la apex până la camera pulpară şi care conţine pulpa radiculară (pachetul vasculonervos al dintelui).

CANAL RAHIDIAN / canal rachidien / vertebral canal. NA: canalis vertebralis. C. osteoaponevrotic format în toată înălţimea coloanei vertebrale prin suprapunerea vertebrelor, la nivelul găurilor vertebrale şi al ligamentelor care unesc arcurile posterioare ale vertebrelor. El conţine măduva, meningele şi rădăcinile nervilor rahidieni, întinzându-se de la *atlas la *sacrum şi continuându-se în sus cu *gaura occipitală. Sin.: canal vertebral (def. 1).

CANAL SACRAT / canal sacré / sacral canal. NA: canalis sacralis. Partea inferioară a *c. rahidian, situată la nivelul sacrumului.

CANAL SANTORINI / canal de Santorini / Santorini's canal. NA: ductus pancreaticus accesorius. [*Giovanni Domenico Santorini, anatomist și medic italian, profesor la Veneția, 1681-1737.*] Canal excretor pancreatic accesoriu situat deasupra *canalului Wirsung. Se deschide în al doilea segment al duodenului, la nivelul *carunculei mici.

CANAL SCHLEMM / canal de Schlemm / Schlemm's canal. [*Friedrich Schlemm, oftalmolog german, 1795-1858.*] Venă inelară situată aproape de marginea anterioară a *scleroticii, în unghiul irido-corneean, care drenează umoarea apoasă.

CANAL DE SODIU / canal sodique / sodium channel. C. ionic voltaj-dependent ce permite difuziunea simplă a sodiului în celulă şi, în consecinţă, depolarizarea membranei şi declanşarea potenţialului de acţiune. Structural este alcătuit dintr-un singur lanţ polipeptidic (250-270 kDa) dispus în patru domenii transmembranare omologe. Fiecare domeniu este alcătuit din şase lanţuri peptidice transmembranare cu structură de tip α-helix, delimitând pereţii canalului. Al patrulea lanţ α-helix al fiecărui domeniu conţine şase reziduuri de arginină jucând rolul unui senzor voltaic, care determină deschiderea canalului. Densitatea c. de s., chiar în membranele excitabile, este de maximum 100/nm^2, fiind de circa 10 ori mai mică decât cea a canalelor de potasiu. Printr-un singur c. deschis trec circa 10^7 ioni de sodiu pe secundă. *Antagoniştii c. de s. sunt o serie de anestezice locale (lidocaină), *antiaritmice de clasa I A (chinidina), anticonvulsivante (carbamazepin) şi diuretice (amilorid). V. şi canal ionic, canal de calciu şi canal de potasiu.

CANAL STENON / canal de Sténon / duct of Stenon. [*Niels Stenon (Steno, Stenonius sau Stensen), anatomist și teolog danez, profesor la Copenhaga, 1638-1686.*] C. excretor al glandei parotide, care se deschide în cavitatea bucală printr-un orificiu situat deasupra primului sau celui de-al doilea molar superior. Sin.: canal parotidian.

CANAL TARSIAN / canal tarsien / tarsal tunnel. NA: sinus tarsi. Sin.: tunel tarsian (v.).

CANAL TIREOGLOS / canal thyréoglosse / thyroglossal duct. C. în formă de deget de mănuşă, vizibil la embrionul uman de 24 de zile (stadiu 4 mm), provenind din epiteliul faringian şi înfundându-se în mezenchimul subiacent. C. t. reprezintă prima schiţare a tiroidei, iar la embrionul de 30 de zile (stadiu 7 mm) lumenul său este şters.

CANAL TORACIC / canal thoracique / thoracic duct. NA: ductus thoracicus. Cel mai mare conduct limfatic din organism, care colectează limfaticele din porţiunea corpului de sub diafragm şi pe cele din partea stângă situate deasupra diafragmului. C. t. începe în abdomen prin joncţiunea trunchiurilor intestinal, lombar şi intercostal descendent şi la nivelul celei de-a doua vertebre lombare pătrunde în torace prin hiatusul aortic al diafragmului şi ajunge la nivelul gâtului, unde formează un arc descendent peste artera subclaviculară şi se varsă în vena subclaviculară stângă.

CANAL VERTEBRAL / canal vertébral / vertebral canal. NA: canalis vertebralis. Termen cu dublă semnificaţie: 1) Sin. cu *canal rahidian. 2) Zonă anatomică la nivelul căreia se află traiectul arterei vertebrale.

CANAL VITELIN / canal vitellin / vitelline duct. Sin.: canal ombilical (v.).

CANAL WIRSUNG / canal de Wirsung / duct of Wirsung. NA: ductus pancreaticus. [*Johann Georg Wirsung, anatomist bavarez, profesor la Padova, 1600-1643.*] C. excretor principal al pancreasului, parcurgând întreaga glandă, de la coada până la capul pancreasului. Se deschide în duoden la nivelul carunculei mari. Sin.: canal pancreatic.

CANAL WOLFF / canal de Wolff / Wolff's duct. TA: ductus mesonephricus. [*Kaspar Friedrich Wolff, anatomo-fiziolog german, profesor la Berlin și la Sankt Petersburg, 1733-1794.*] Canal evacuator al *mezonefrosului care se transformă la bărbat, în timpul dezvoltării embrionare, în *epididim, *canal deferent şi *vezicule seminale. La femeie c. W. se atrofiază. V. canal *Müller.*

CANALE ALVEOLARE / canaux alvéolaires / alveolar canals. NA: canaliculi dentales. Sin.: canale dentare (v.).

CANALE DENTARE / canaux dentaires / dental canals. NA: canaliculi dentales. C. osoase aflate în grosimea maxilarelor, deschise în fundul *alveolelor dentare şi permiţând trecerea vaselor şi nervilor dinţilor. Sin.: canale alveolare.

CANALE SEMICIRCULARE / canaux semicirculaires / semicircular canals, semicircular ducts. NA: canales semicirculares ossei. Ansamblu de trei c. cilindrice curbate, situate în *labirintul osos al urechii interne, care conţin cele trei c. s. membranoase, cu rol în menţinerea echilibrului: *c. s. extern* sau *orizontal*, *c. s. posterior*, *c. s. superior.* Toate aceste c. cilindrice membranoase au formă de potcoavă, sunt separate de c. s. osoase de un spaţiu umplut cu perilimfă, se deschid în *utricula labirintului membranos, prezentând la una din extremităţi câte o ampulă din care pleacă fibre ale nervului acustic. V. şi labirint.

CANALICUL, s. n. / canalicule, s. m. / canaliculus. NA: canaliculus. [*Lat. canaliculus = canal mic, dim. de la canalis = jgheab, șanț.*] Canal mic, conduct mic. Sin.: *ductulus.*

CANALICUL BILIAR / canalicule biliaire / bile canaliculus. Conduct tubular fin, fără perete propriu, delimitat între *hepatocite, care colectează şi drenează bila către căile biliare.

CANALICUL LACRIMAL / canalicule lacrymal / lacrimal canaliculus. NA: canaliculus lacrimalis. Conduct situat la marginea liberă a fiecărei pleoape, care conduce lacrimile de la ochi la sacul lacrimal.

CANALICULE OSOASE / canalicules osseux / bone canaliculi. Prelungiri fine ale lacunelor ocupate de *osteocite. C. o. formează o reţea care anastomozează lacunele între ele.

Reţeaua se întinde până la *canalele Havers în osul compact şi până la *endost în osul spongios.

CANALICULITĂ, s. f. / canaliculite, s. f. / canaliculitis. [***Lat. canaliculus*** = *canal mic, dim. de la* ***canalis*** = *jgheab, şanţ;* ***-ită***.] 1) Inflamaţia unui canalicul sau a unui conduct excretor al unei glande. 2) Frecvent, termenul este utilizat pentru desemnarea inflamaţiei unui *canalicul lacrimal sau a *canalului lacrimonazal.

CANALIZARE, s. f. / canalisation, s. f. / channeling. [***Lat. canalis*** = *jgheab, şanţ.*] 1) Proces de formare a unor canale într-o structură normală sau patologică, fie în mod spontan, evolutiv, fie în mod voluntar, printr-un procedeu chirurgical, pentru stabilirea unei căi de drenaj. 2) Termen utilizat pentru a desemna acţiunea secvenţială a unui complex multienzimatic sau asocierea spaţială a enzimelor.

CANALOPATIE, s. f. / canalopathie, s. f. / channelopathy. [***Lat. canalis*** = *şanţ, jgheab;* ***gr. pathos*** = *boală.*] Termen foarte nou, prin care este desemnat ansamblul alterărilor structurale şi funcţionale ale *canalelor ionice. Au fost descrise numeroase mutaţii ale genelor ce codifică proteinele-canal şi o serie de relaţii cu patologia structurilor excitabile din organism, îndeosebi cu patologia cardiovasculară. Exemple de c.: paralizia periodică hiperkaliemică şi hipokaliemică, paramiotonia congenitală, hipertermia malignă, sindroamele LQT_{1-3}, sindromul Brugada, o serie de ataxii, mucoviscidoza, boala Dent, boala Bartler, hipertensiunea ereditară etc. Deocamdată c. sunt în curs de clarificare.

CANCER, s. n. / cancer, s. m. / cancer. [***Lat. cancer, -cri*** = *rac, crab.*] 1) Tumoră determinată de proliferarea anarhică şi nedefinită a unui *clon celular denumit canceros, care conduce la distrugerea ţesutului original, la extensia regională şi generală a tumorii şi la moartea subiectului afectat în absenţa tratamentului. Caracterul malign al cancerului este determinat de invazia ţesuturilor vecine şi îndeosebi de tendinţa de diseminare a celulelor prin procesul de *metastazare. Un c. se dezvoltă când se alterează echilibrul între mecanismele de apărare a organismului şi forţele care provoacă anarhia celulară. Acestea din urmă sunt multiple şi încă imperfect cunoscute, cu toată acumularea de numeroase date de biologie moleculară a c. Este cert că în *cancerogeneză pot interveni: terenul ereditar, unele virusuri, factorii de mediu (substanţe chimice, radiaţii, obiceiuri alimentare, climat), ce pot declanşa potenţialul cancerigen pe care anumite celule îl posedă în stare latentă. C. sunt divizate, în funcţie de tipul anatomopatologic, în două mari categorii: *carcinoame sau *epitelioame (de origine epitelială) şi *sarcoame (de origine conjunctivă). Tratamentul c. constă, în esenţă, în tratament chirurgical, radioterapie, chimioterapie şi hormonoterapie. V. markeri tumorali. 2) Prin extensie, denumirea de c. este utilizată uneori şi în cazul proliferării celulare maligne a unor celule separate, neorganizate într-o masă tumorală, ca în cazul *leucemiei.

CANCER ALVEOLAR PULMONAR / cancer alvéolaire du poumon / alveolar cell carcinoma. Tip rar de cancer pulmonar rezultat din proliferarea regulată a celulelor cilindrice mucipare cu aspect benign. Clinic c. a. p. se manifestă prin tuse, dureri toracice, uneori printr-o expectoraţie mucoasă foarte abundentă şi îndeosebi printr-o dispnee care evoluează rapid către o insuficienţă respiratorie mortală. Sin.: adenocarcinom bronhioalveolar.

CANCER BRONHOPULMONAR / cancer bronchopulmonaire / bronchogenic cancer. Tumoră pulmonară malignă cu punct de plecare (în peste 80% din cazuri) la nivelul epiteliului bronşic glandular, cu depistare adesea tardivă (peste 2/3 din cazuri) din cauza unei evoluţii asimptomatice în perioada când tratamentul este eficient. Se disting: 1) *C. b. primitiv,* frecvent în particular, la fumători, divizat în *c. bronşic* şi *c. pulmonar alveolar* sau *adevărat,* cu frecvenţă redusă. 2) *C. b. secundar,* consecinţă a *metastazelor având ca origine: c. renal, al prostatei sau c. digestive.

CANCER BRONŞIC / cancer bronchique / bronchogenic cancer. V. cancer bronhopulmonar.

CANCER COLORECTAL / cancer colorectal / colorectal cancer. *Adenocarcinom cu o incidenţă şi rată de mortalitate mari, care poate fi: nodular, schiros, papilar şi mucoid. Simptomele sunt variabile, în funcţie de localizarea anatomică, diagnosticul fiind susţinut de o anemie prin deficit de fier la adult, îndeosebi peste 50 de ani, şi pe baza investigaţiilor endoscopice şi radiografice. În raport cu extensia c. c., este acceptată următoarea clasificare pe stadii de evoluţie: A - c. limitat la mucoasă şi submucoasă (cu supravieţuire mai mare de 5 ani în peste 90% din cazuri, în condiţiile unui tratament corect); B_1 - c. extins la musculoasă (85%); B_2 - c. cu extensie la seroasă (70-85%); C - c. cu extensie ganglionară locoregională (30-60%); D - c. cu *metastaze la distanţă, ex.: ficat, plămâni (5% supravieţuire peste 5 ani). V. markeri tumorali, antigen carcinoembrionar.

CANCER CUTANAT / cancer cutané / skin cancer. Tumoră malignă primitivă a pielii. Se disting două mari grupe de c. c.: *melanoame şi epitelioame sau carcinoame (denumire recomandată, utilizată în terminologia internaţională). Carcinoamele (epitelioamele) sunt de trei tipuri: 1) Carcinom bazocelular sau carcinom cu celule bazale, circa 75% din cazuri, localizat exclusiv la nivelul pielii în stratul bazal, cu evoluţie lentă, fără *metastaze. 2) Carcinom spinocelular, malpighian sau scuamos, circa 20% din cazuri, poate fi localizat la nivelul pielii sau mucoaselor. Se dezvoltă rapid şi generează metastaze. 3) Carcinoame mixte sau intermediare, care sunt rare şi prezintă, mai mult sau mai puţin, caracteristicile celor două tipuri menţionate anterior. C. c. poate apărea şi din leziuni precanceroase: *keratoză, *boală Bowen sau *boală Paget.

CANCER ENDOCRIN MULTIPLU / cancer endocrinien multiple / multiple endocrine neoplasia. Sindrom canceros familial, transmis autozomal dominant, în cadrul căruia se disting două tipuri: 1) *Tipul I,* în care sunt asociate cancere ale paratiroidelor, pancreasului şi hipofizei anterioare. 2) *Tipul II,* o asociere de cancer medular tiroidian, feocromocitom şi hiperplazie sau adenom paratiroidian. Tipul II este asociat cu o mutaţie a protooncogenei Ret. V. şi neoplazie endocrină multiplă.

CANCER ESOFAGIAN / cancer de l'oesophage / oesophageal cancer. *Carcinom epidermoid cu tratament dificil şi prognostic rezervat. *Adenocarcinomul este rar şi localizat la nivelul părţii inferioare a esofagului.

CANCER GASTRIC / cancer de l'estomac / gastric cancer. Circa 90% din c. g. sunt *adenocarcinoame, iar 10% *limfoame non-hodgkiniene şi *leiomiosarcoame. Adenocarcinoamele gastrice pot fi subdivizate în două categorii: a) *de tip difuz,* în care coeziunea celulară este absentă, rezultând o infiltrare celulară şi o îngroşare a peretelui stomacal; b) *de tip intestinal,* caracterizat prin coeziune celulară şi formarea de structuri tubulare. C. g. difuz survine îndeosebi la tineri şi scade distensibilitatea peretelui gastric. V. linită plastică. Leziunile de tip intestinal sunt frecvent ulcerate, apar la nivelul antrumului şi diminuează curbura stomacului, fiind precedate adesea de stări precanceroase. Distribuţia, ca şi frecvenţa c. g. variază considerabil în funcţie de diverse zone geografice, în unele ţări constatându-se o scădere, din motive necunoscute, a numărului de cazuri. V. şi semn Virchow-Troisier.

CANCER HEPATIC / cancer du foie / hepatic cancer. Tumoră malignă dezvoltată în ficat, primitiv sau secundar. *C. h. primitive* sunt tumori epiteliale: cel mai frecvent *hepatocarcinoame (adesea complicaţie a *cirozei), rar *colangiosarcoame, iar la copil, *hepatoblastoame. *C. h. secundare* reprezintă *metastaze ale c. digestive, bronşice sau de sân.

CANCER MAMAR / cancer mammaire / breast cancer. Sin.: cancer de sân (v.).

CANCER OSOS / cancer des os / bone cancer. V. condrosarcom, osteosarcom, sarcom osteogen, fibrosarcom, boală Kahler.

CANCER OVARIAN / cancer de l'ovaire / ovarian cancer. Tumoră malignă cu originea, în 85% din cazuri, în epiteliul suprafeţei ovariene, în celelalte cazuri dezvoltându-se din stroma ovariană şi din celulele germinale. Cuprinde carcinoame seroase (cele mai frecvente), mucoase, endometroide, cu celule clare şi nediferenţiate. Deşi rar, este cea mai frecventă cauză de deces prin c. ginecologic, deoarece peste 2/3 din cazuri sunt detectate în stadii avansate. V. markeri tumorali, antigen CA-125.

CANCER DE PANCREAS / cancer du pancréas / pancreatic cancer. Tumoră malignă cu prognostic sever, ce se dezvoltă cel mai frecvent (în peste 90% din cazuri) din pancreasul exocrin, ca adenocarcinom ductal (cu celule canaliculare, mult mai rar acinoase sau anaplazice). În 5-10% din cazuri, c. de p. este localizat în pancreasul endocrin, ca: *insulinom, *glucagonom, *gastrinom sau *vipom. Corpul pancreasului este afectat în 70% din cazuri, corpul în 20%, iar coada pancreasului în circa 10%. Semnele clinice sunt insidioase, cele mai frecvente fiind icterul (care apare numai în leziunile capului pancreatic), durerea abdominală şi scăderea în greutate. La acestea se adaugă dificultăţile investigării imagistice a organului, de unde diagnosticul uneori tardiv.

CANCER DE PROSTATĂ / cancer de la prostate / prostatic cancer. *Adenocarcinom în peste 90% din cazuri, este a doua cauză de mortalitate prin cancer la bărbaţi. Afectează îndeosebi vârstnicii şi se dezvoltă lent, simptomatologia fiind adesea similară unei hipertrofii benigne de prostată. Invazia este locală, cuprinzând ganglionii limfatici regionali, iar metastazele osoase pot apărea înaintea manifestărilor clinice (cancer puternic osteofil). Tumora este asociată cu creşterea producerii de *antigen specific prostatic. Tratamentul chirurgical radical (prostatectomie şi orhiectomie) asociat cu terapia cu antiandrogeni au ameliorat considerabil prognosticul, inclusiv în faza *metastazelor osoase. V. şi antigen specific prostatic.

CANCER RENAL / cancer du rein / renal cell carcinoma. Tumoră malignă dezvoltată primitiv în rinichi şi tratată de regulă chirurgical. Se disting: a) la adult, *nefrocarcinomul sau tumora Grawitz; b) la copil, *nefroblastomul sau tumora Wilms, îndeosebi sub vârsta de 4 ani.

CANCER SECUNDAR / cancer secondaire / metastasis. Sin.: metastază (v.).

CANCER DE SÂN / cancer du sein / breast cancer. C. cel mai frecvent la femei şi, totodată, unul din c. în care eficienţa tratamentului a fost confirmată, iar depistarea prin *screening a generat o scădere substanţială a mortalităţii. C. de s. este de obicei un *adenocarcinom, cel mai des canalicular, rar lobular, medular, coloid sau o formă de *boală Paget a mamelonului. Dacă nu este depistat prin screening, de obicei consultarea medicului survine după ce pacienta a constatat prezenţa unui nodul în regiune, adesea cu ocazia unui traumatism local. Alteori, ceea ce atrage atenţia este prezenţa evidentă a ganglionilor axilari. C. de s. generează *metastaze osoase (c. osteofil), pulmonare şi hepatice. În tratamentul c. de s., procedurile chirurgicale radicale sunt în prezent înlocuite prin intervenţii limitate, ca *mastectomie radicală, mastectomie parţială şi limfectomie, asociate cu *radioterapie şi chimioterapie (citostatice şi terapie hormonală). Tratamentul hormonal cu *tamoxifen este indicat îndeosebi în c. de s. asociat cu metastaze la femeia în postmenopauză. Sin.: cancer mamar. V. şi antiestrogen, antigen CA 15.3. V. de asemenea: manevră Tillaux, operaţie Halsted (def. 1).

CANCER SCHIROS / cancer squirrheux / scirrhous cancer. Sin.: schir (v.).

CANCER AL SISTEMULUI NERVOS / cancer du système nerveux / nervous system cancer. Tumoră malignă dezvoltată pe seama ţesutului nervos. Au fost descrise numeroase varietăţi anatomopatologice, care, în ordinea frecvenţei descrescânde, sunt următoarele: *glioblastom, *astroblastom, *ependimom, *meduloblastom sau *neurospongiom, rar *oligodendrogliom, *pinealoblastom, ganglioneurom, *neurinom şi *meningiom. La copil: *neuroblastom şi *retinoblastom. V. toţi aceşti termeni.

CANCER TESTICULAR / cancer du testicule / testicular cancer. Apare îndeosebi între 20 şi 35 de ani şi este aproape totdeauna o tumoră germinală, adică un *seminom. V. markeri tumorali.

CANCER TIROIDIAN / cancer de la thyroïde / cancer of the thyroid. Tumoră malignă dezvoltată din ţesutul epitelial tiroidian. Se disting: carcinoame diferenţiate (secretante de *tiroglobulină) papilare (75%), carcinoame veziculare (10%) şi, mai rar, trabeculare-medulare (cu *celule C, secretante de *calcitonină). Carcinoamele nediferenţiate, anaplazice sunt rare. V. tiroglobulină şi markeri tumorali.

CANCER UTERIN / cancer de l'utérus / cancer of the uterus. Termen ce desemnează: 1) *c. *endometrului*, adenocarcinom, cu tratament esenţialmente chirurgical; 2) *c. de col uterin* (c. epidermoid în 90% din cazuri, adenocarcinom în 10%), depistat prin frotiu cervicovaginal şi prin testul Schiller. V. histerectomie şi operaţie Wertheim.

CANCER DE VEZICĂ / cancer de la vessie / cancer of the bladder. Tumoră malignă de origine epitelială, formele papilare fiind cele mai frecvente.

CANCERIGEN, adj., s. n. / cancérigène, adj., s. m. / cancerigenic. [***Lat. cancer, -cri** = rac, crab; **gr. gennan** = a produce.*] 1) Care poate provoca o tumoră malignă. 2) Substanţă cu această proprietate. Sin.: oncogen. Var.: cancerogen.

CANCEROFOBIE, s. f. / cancérophobie, s. f. / cancerphobia. [***Lat. cancer, -cri** = rac, crab; **gr. phobos** = frică.*] Teamă morbidă de îmbolnăvire prin cancer. Uneori, c. se manifestă prin tulburări comportamentale: spălarea repetată a mâinilor, schimbarea îmbrăcăminţii după contactul cu alte persoane şi, în general, evitarea oricărei aglomeraţii umane. Semne minore sunt interpretate drept cancer, ceea ce poate provoca *crize de panică. Apelul la raţiune nu este, cel mai adesea, eficient. Au fost obţinute unele rezultate prin *terapie comportamentală. Sin.: neofobie (def. 2).

CANCEROGEN, adj., s. n. / cancérogène, adj., s. m. / cancerogenic. [***Lat. cancer, -cri** = rac, crab; **gr. gennan** = a produce.*] V. cancerigen.

CANCEROGENEZĂ, s. f. / cancérogenèse, s. f. / carcinogenesis. [***Lat. cancer, -cri** = rac, crab; **gr. genesis** = producere, de la **gennan** = a produce.*] Geneza cancerului. Sin.: oncogeneză. În esenţă, actualmente se acceptă două etape: 1) de iniţiere; 2) de dezvoltare sau de promoţie. Faza de iniţiere este determinată fie prin încorporarea în genomul uman a unei informaţii genetice de „tip tumoral" (virusuri oncogene sau *oncogene naturale reactivate în organismul respectiv), fie prin interacţiunea iniţiatorilor (substanţe chimice cancerigene, radiaţii). Modificările genetice ireversibile apărute drept urmare a acţiunii iniţiatorilor constituie starea premalignă. În etapa de dezvoltare, prin intervenţia promotorilor, care nu sunt carcinogeni sau mutageni prin ei înşişi, se vor dezvolta tumorile. Diferenţa majoră între iniţiatori şi promotori constă în faptul că primii se leagă covalent la ADN celular, unde vor produce alterări ireversibile ale genomului.

CANCEROLOGIE, s. f. / cancérologie, s. f. / carcinology. Sin.: carcinologie (v.).

CANDIDA / Candida / Candida, Monilia. [*Lat.* ***candida*** *= îmbrăcăminte albă.*] Gen de ciuperci microscopice, foarte răspândite în natură. Cea mai mare parte sunt saprofite obişnuite ale pielii şi ale mucoaselor. Unele specii sunt patogene pentru om, cea mai importantă fiind **Candida albicans* (v. candidoză). Sin.: *Monilia* (desuet).

CANDIDA ALBICANS / Candida albicans / Candida albicans. Cea mai frecventă specie la om din genul de ciuperci microscopice **Candida*, agentul patogen principal al *candidozelor. V. şi perleş.

CANDIDINĂ, s. f. / candidine, s. f. / candidin. [*Lat.* ***candida*** *= îmbrăcăminte albă; -ină.*] Extract antigenic purificat, provenind din **Candida albicans* şi utilizat pentru efectuarea unor teste în alergologie.

CANDIDOZĂ, s. f. / candidose, s. f. / candidiasis. [*Lat.* ***candida*** *= îmbrăcăminte albă; -oză.*] Infecţie generată de fungi din genul **Candida*, în special *C. albicans*. Afectează în general pielea şi mucoasele (orală, esofagiană, respiratorie şi vaginală), prezentându-se sub forma unei erupţii de mici pustule albicioase. De obicei superficială, c. poate deveni severă la pacienţii imunocompromişi, mergând până la infecţie sistemică sau endocardită. Sin.: moniliază, endomicoză, oidiomicoză. V. şi muguet.

CANDIDURIE, s. f. / candidurie, s. f. / candiduria. [*Lat.* ***candida*** *= îmbrăcăminte albă; gr.* ***ouron*** *= urină.*] Prezenţa în urină a unei ciuperci de tip **Candida*.

CANGRENĂ. Var. pentru gangrenă (v.).

CANIN, s. m. / canine, s. f. / canine tooth. NA: dens caninus. [*Lat.* ***caninus*** *= de câine, de la* ***canis*** *= câine.*] Fiecare din cei patru dinţi dispuşi simetric, câte doi pe fiecare maxilar, lateral faţă de incisivii secundari. De formă conică, c. au cea mai lungă coroană şi cea mai lungă şi mai puternică rădăcină dintre toţi dinţii.

CANIŢIE, s. f. / canitie, s. f. / canities, greying of the hair. [*Lat.* ***canities*** *= încărunţirea părului, de la* ***canus*** *= alb-argintiu.*] Decolorarea părului de pe cap şi a tegumentelor printr-un proces fiziologic de încărunţire sau consecutiv unor boli diverse. Unii consideră c. precoce un semn de longevitate. Sin.: încărunţire.

CANNABINOIDE, s. n. pl. / cannabinoïdes, s. m. pl. / cannabinoids. Derivaţi de 2-(2-izopropil-5-metilfenil)-5-pentilrezorcinol, prezenţi în *cannabis. Mai mulţi dintre ei sunt halucinogeni, îndeosebi *tetrahidrocannabinolul. Ei au un efect sedativ, provocând o stare euforică, cu o percepţie mai intensă a mediului înconjurător, uneori însoţită de *halucinaţii. Utilizarea repetată de cannabis nu determină dependenţa fizică (*fizicodependenţă), dar pare să cauzeze o dificultate de concentrare şi o deteriorare a memoriei. Ligandul fiziologic al *receptorilor pentru c. (endocannabinoide) este *anandamida.

CANNABIS, s. n. / cannabis, s. m. / cannabis, noids. [*Lat.* ***cannabis****, gr.* ***kannabis*** *= cânepă.*] Pulbere obţinută din flori, frunze şi tije uscate de cânepă indiană. Preparatele derivate din aceasta sunt halucinogene. Toxicomanii le utilizează fie în ţigări, fie mestecate, încorporate în băuturi, în produse de patiserie sau în alte alimente. Var.: canabis. V. cannabinoide.

CANTARIDĂ, s. f. / cantharide, s. f. / cantharides. [*Lat.* ***cantharis, -idis*** *= cantaridă, din gr.* ***kantharis*** *= gândac, insectă.*] Corpul uscat al insectelor coleoptere din specia *Lytta vesicatoria*, al cărui principiu activ este cantaridina. C. este folosită în uz extern ca *rubefiant şi *vezicant, iar în uz intern (administrată empiric ca afrodisiac sau antiblenoragic) este foarte toxică.

CANTARIDISM, s. n. / cantharidism, s. m. / cantharidism. [*Lat.* ***cantharis, -idis*** *= cantaridă, din gr.* ***kantharis*** *= gândac, insectă; -ism.*] Totalitatea tulburărilor determinate de utilizarea empirică a *cantaridei.

CANTOPEXIE, s. f. / canthopexie, s. f. / canthoplasty. [*Lat.* ***canthus****, gr.* ***kanthos*** *= buza unui vas, unghiul ochiului; gr.* ***pexis*** *= fixare.*] Intervenţie de chirurgie oculară constând în unirea celor două pleoape la nivelul unghiului extern şi fixare, de obicei mai înaltă. C. se practică îndeosebi în *blefarofimoză şi în anumite malformaţii palpebrale.

CANTOPLASTIE, s. f. / canthoplastie, s. f. / canthoplasty. [*Lat.* ***canthus****, gr.* ***kanthos*** *= buza unui vas, unghiul ochiului; gr.* ***plastos*** *= modelat, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] Refacerea chirurgicală a *cantusului, de obicei cu scopul lărgirii fantei palpebrale.

CANTORAFIE, s. f. / canthorraphie, s. f. / canthorrhaphy. [*Lat.* ***canthus****, gr.* ***kanthos*** *= buza unui vas, unghiul ochiului; gr.* ***rhaphe*** *= sutură.*] Operaţie de micşorare a fantei palpebrale, limitată la regiunea *cantusului şi indicată îndeosebi în *lagoftalmie.

CANTOTOMIE, s. f. / canthotomie, s. f. / canthotomy. [*Lat.* ***canthus****, gr.* ***kanthos*** *= buza unui vas, unghiul ochiului; gr.* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Deschiderea chirurgicală a *cantusului palpebral, practicată în timpul unor intervenţii pe globul ocular sau la nivelul orbitei.

CANTUS, s. n. / canthus, s. m. / canthus. [*Lat.* ***canthus****, gr.* ***kanthos*** *= buza unui vas, unghiul ochiului.*] Locul de unire a celor două pleoape, denumit şi comisura pleoapelor: 1) *C. intern*, paramedian, la nivelul căruia se află *caruncula lacrimală şi *sacul lacrimal. 2) *C. extern*, la nivelul unghiului extern sau lacrimal.

CANULĂ, s. f. / canule, s. f. / cannula. [*Lat.* ***cannula****, dim. de la* ***canna*** *= trestie, fluier.*] Tub suplu sau rigid, rectiliniu sau curb, din cauciuc, mase plastice, sticlă sau metal. C. este utilizată pentru a permite trecerea de aer sau de lichid într-o cavitate din organism sau printr-un conduct natural, ca şi la nivelul unui vas sau al unui canal abordate chirurgical.

CAP, s. n. / tête, s. f. / head. NA: caput. [*Lat.* ***caput, -itis*** *= cap.*] 1) Extremitatea superioară a corpului omenesc, legată de torace prin gât. Conţine creierul, principalele organe de simţ şi partea superioară a căilor respiratorii şi digestive. Este divizat în două părţi: craniul şi faţa. 2) Extremitate proeminentă, mai mult sau mai puţin rotunjită, a unei structuri anatomice. Ex.: c. femurului, c. humerusului.

CAP DE MEDUZĂ / tête de méduse / caput medusae. 1) Termen ce desemnează circulaţia colaterală vizibilă la nivelul peretelui abdominal, apărută prin dilatarea venelor periombilicale ca urmare a permeabilizării venei ombilicale în cursul *hipertensiunii portale. Se observă frecvent în cursul *bolii Cruveilhier-Baumgarten. 2) Aspectul polului anterior al globului ocular în *glaucomul congestiv absolut.

CAPACITARE, s. f. / capacitation, s. f. / capacitation. [*Lat.* ***capacitas, -atis*** *= putere de cuprindere, de la* ***capax, -acis*** *= care poate conţine şi* ***capere*** *= a ţine, a conţine.*] Termen prin care este denumit ansamblul modificărilor suferite de *spermatozoizi în cursul traversării căilor genitale feminine, pentru a dobândi o putere fecundantă. Cele mai importante modificări se produc la nivelul membranei plasmatice a capului spermatozoidului: mucusul cervical elimină componentele proteice fixate pe membrană în cursul tranzitului spermatozoizilor prin căile de excreţie a spermei, iar secreţiile uterine şi tubare modifică organizarea tridimensională a proteinelor intramembranare şi diminuează raportul colesterol/fosfolipide. Aceste modificări cresc *fluiditatea şi permeabilitatea pentru ionii de Ca^{2+} ale membranei capului spermatozoidului, fiind astfel favorizată capacitatea funcţională a *acrozomului.

CAPACITATE, s. f. / capacité, s. f. / capacity, ability. [*Lat.* ***capacitas, -atis*** *= putere de cuprindere, de la* ***capax, -acis*** *= care poate conţine şi* ***capere*** *= a ţine, a conţine.*] 1) *C. unui vas*: volumul interior al vasului respectiv. 2) Termen utilizat în sens general pentru a defini aptitudinea unui individ de a efectua o anumită activitate (de a învăţa, de a înţelege, de a munci, de a suporta un stimul dureros etc.). 3) *C. calorică*: raportul dintre cantitatea de căldură primită de un corp şi creşterea temperaturii corpului (sistemului) respectiv. 4) *C. de concentrare şi de diluţie a rinichiului*, de a realiza o urină finală cu o concentraţie mai mare sau mai mică decât a plasmei. 5) *C. electrică*: a) *c. unui conductor*, raportul constant existent între sarcina şi potenţialul unui conductor, sustras oricărei acţiuni electrice; b) *c. unui condensator*, definită prin raportarea sarcinii la diferenţa de potenţial existentă între armături; unitate de măsură: farad sau submultipli; c) *c. unui acumulator*, cantitatea de energie electrică pe care o poate restitui un acumulator; se exprimă în Amperi-oră (1 Amper-oră = 3 600 Coulombi). 6) *C. inspiratorie* (v.). 7) *C. membranei celulare*: c. electrică a membranei celulare, comparată, ca urmare a polarizării sale, cu un condensator. 8) *C. de muncă*: posibilităţile organismului de a efectua munci fizice şi intelectuale. 9) *C. pulmonară totală* (v.). 10) *C. reziduală funcţională* (v.). 11) *C. vitală* (v.).

CAPACITATE INSPIRATORIE / capacité inspiratoire / inspiratory capacity. Volumul maxim de aer care poate fi inspirat, pornind din postura de repaus expirator. Cuprinde volumul curent şi volumul de rezervă inspiratorie. Reprezintă, în medie, 2,4 l la femeie şi 3 l la bărbat. V. şi capacitate vitală.

CAPACITATE MAXIMALĂ DE REABSORBŢIE SAU DE EXCREŢIE TUBULARĂ / capacité maximale de réabsorption ou d'excrétion tubulaire / maximal tubular reabsorption or excretion. Cantitatea maximală dintr-o substanţă pe care ansamblul tubilor renali o poate absorbi (T$_m$ de reabsorbţie) sau o poate excreta (T$_m$ de excreţie) timp de un minut. Se determină pentru diferite molecule. De ex. T$_m$ de reabsorbţie pentru glucoză este de 303±55,3 mg/min la femeie şi de 375±79,7 mg/min la bărbat, valorile fiind corectate pentru o suprafaţă corporală de 1,73 m^2. T$_m$ de excreţie pentru *acidul paraaminohipuric este în medie de 77 mg/min.

CAPACITATE MEDICALĂ DE MUNCĂ / aptitude médicale du travail / medical capacity for work. Aprecierea capacităţilor fiziologice în legătură cu cerinţele muncii. Se face prin măsurarea anumitor variabile fiziologice (de ex., circulatorii sau respiratorii) în timpul unei sarcini de muncă în creştere până când apar limitări specifice, în relaţie cu aceste variabile.

CAPACITATE PULMONARĂ TOTALĂ / capacité pulmonaire totale / total lung capacity. Volumul maxim de gaz conţinut în plămâni şi în căile aeriene după o inspiraţie forţată. Corespunde sumei *c. vitale şi *volumului rezidual. Are valoarea, în medie, de 4,5 l la femeie şi 5,75 l la bărbat.

CAPACITATE REZIDUALĂ FUNCŢIONALĂ / capacité résiduelle fonctionnelle / functional residual capacity. Volumul de aer conţinut în căile aeriene după o expiraţie spontană, în repaus. Reprezintă suma *volumului de rezervă expiratorie şi a *volumului rezidual.

CAPACITATE VITALĂ / capacité vitale / vital capacity. Volumul maxim de aer vehiculat printr-o expiraţie forţată (maximă) efectuată după o inspiraţie forţată (maximă). Se măsoară cu ajutorul spirometrului. C. v. cuprinde: volumul curent (circa 500 cm^3 aer), volumul de rezervă inspiratorie (circa 1 600 cm^3) şi volumul de rezervă expiratorie sau complementar (circa 1 500 cm^3). C. v. este, în medie, de 3,15 l la femeie şi 4,5 l la bărbat. Deoarece valorile c. v. variază considerabil în funcţie de sex (îndeosebi), vârstă, greutate, înălţime, rezultatele se exprimă adesea prin raportul procentual faţă de c. v. teoretică aflată din *nomograme sau cu ajutorul unor formule de calcul.

CAPILAR, adj., s. n. / capillaire, adj., s. m. / capillary. [*Lat.* ***capillaris*** *= capilar, de la* ***capillus*** *= fir de păr.*] 1) Care se raportează la păr. 2) Care se referă la capilaritate. 3) Vas sanguin de calibru foarte fin, v. capilar sanguin. 4) *Tub c.*, tub cu diametrul foarte mic.

CAPILAR CONTINUU / capillaire continu / continous capillary. Tip de c. sanguin la nivelul căruia *celulele endoteliale se află în continuitate, legate prin *joncţiuni impermeabile. În acest caz, schimburile sânge-ţesuturi se produc numai prin intermediul membranelor celulelor endoteliale. Ex. tipic: capilarele care constituie *bariera hematoencefalică.

CAPILAR FENESTRAT / capillaire fenêtré / fenestrated capillary. Tip de c. sanguin existent în organele cu schimburi lichidiene importante: rinichi, glande endocrine, plexuri coroide. Se caracterizează prin prezenţa la nivelul citoplasmei *celulelor endoteliale a unor perforaţii rotunjite, sau pori, libere sau obturate cu o diafragmă subţire.

CAPILAR DE JONCŢIUNE / capillaire de jonction / junction capillary. Tip de c. sanguin de la nivelul celulelor musculare netede, cu rol de scurtcircuit sau şunt, permiţând reglarea debitului de sânge în c. obişnuite.

CAPILAR LIMFATIC / capillaire lymphatique / lymph capillary. C. cu structură asemănătoare cu a c. sanguine, dar de calibru mai mare, alcătuite din *celule endoteliale legate între ele prin joncţiuni deschise şi cu *membrana bazală discontinuă. Originea acestor c. este în fund de sac. C. l. asigură o funcţie de drenaj în mediul intern şi sunt absente în sistemul nervos central, în măduva osoasă, în urechea internă şi în tunicile globului ocular.

CAPILAR SANGUIN / capillaire sanguin / capillary vessel. Denumire generică pentru fiecare dintre vasele foarte fine (5-15 µm) care leagă ultimele ramificaţii arteriolare cu primele ramificaţii venoase. C. sunt anastomozate într-o reţea foarte bogată, la nivelul căreia se produc schimburi respiratorii şi nutritive între sângele circulant şi ţesuturi. Peretele c., lipsit de fibre musculare, este alcătuit dintr-un *endoteliu situat pe o *membrană bazală, înconjurată sau nu de un *periteliu. V. şi alte tipuri de c.

CAPILAR SINUSOID / capillaire sinusoïde / sinusoidal capillary. Tip de c. sanguin prezent în organele reticulohistiocitare specializate în producerea elementelor figurate ale sângelui: splină, măduvă osoasă, ficat. Peretele c. s. este alcătuit dintr-un înveliş discontinuu de celule aplatizate aparţinând sistemului reticulohistiocitar, cu o *membrană bazală discontinuă, care uneori lipseşte.

CAPILARITATE, s. f. / capillarité, s. f. / capillarity, capillary attraction. [*Lat.* ***capillaris*** *= capilar, de la* ***capillus*** *= fir de păr.*] Ansamblul fenomenelor care se produc datorită *tensiunii superficiale, la introducerea într-un lichid a tuburilor cu diametre relativ mici (sau a unor pereţi plani relativ apropiaţi). Dacă lichidul udă pereţii capilarului el se ridică deasupra nivelului existent în afara tubului, iar dacă lichidul nu udă pereţii, atunci el coboară faţă de acest nivel. Conform legii Jurin-Borelli înălţimea la care se ridică un lichid într-un capilar este invers proporţională cu diametrul acestuia.

CAPILARITĂ, s. f. / capillarite, s. f. / capillaritis. [*Lat.* ***capillaris*** *= capilar, de la* ***capillus*** *= fir de păr; -ită.*] Alterare electivă a *capilarelor care poate evolua cu tromboză, cu purpură, uneori cu necroză şi ulcerare sau spre o dilataţie (*telangiectazie).

CAPILARODINAMOMETRU, s. n. / capillarodynamomètre, s. m. / capillarodynamometer. [*Lat.* ***capillaris*** *= capilar, de la*

capillus *= fir de păr; gr.* ***dynamis*** *= forță;* ***metron*** *= măsură.*] Aparat utilizat pentru măsurarea fragilității capilare prin provocarea, cu ajutorul unei ventuze, a unei depresiuni cutanate controlate. În mod normal, la o depresiune de 300 mmHg apar maximum 5 peteșii cutanate, iar un număr mai mare atestă o fragilitate capilară. V. și rezistență capilară.

CAPILAROPATIE, s. f. / capillaropathie, s. f. / capillaropathy. Denumire generică pentru orice boală a vaselor capilare.

CAPILAROSCOPIE, s. f. / capillaroscopie, s. f. / capillaroscopy. [*Lat.* ***capillaris*** *= capilar, de la* ***capillus*** *= fir de păr; gr.* ***skopia*** *= examinare, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Examinarea în scop diagnostic a capilarelor cutanate de la baza degetelor cu un obiectiv cu rezoluție mică, de obicei cu o lupă. Sin.: microangioscopie.

CAPILAROZĂ RETINIANĂ / capillarose rétinienne / retinal capillarosis. [*Lat.* ***capillaris*** *= capilar, de la* ***capillus*** *= fir de păr;* ***-oză; rete, -is*** *= rețea;* ***-ină.***] Alterare acută sau cronică a vaselor capilare retiniene, care apare în unele boli generale (hipertensiune arterială, diabet, nefropatii, colagenoze etc.). Oftalmoscopic se constată vase mici cu calibru neregulat, tromboze, microhemoragii, exsudate, cu formarea de pete albgălbui, rotunjite și grupate în zona maculei („stea" maculară).

CAPITONAJ, s. n. / capitonnage, s. m. / capitonnage. [*Fr.* ***capitonnage,*** *de la ital.* ***capitone*** *= cap mare, din lat.* ***caput, -itis*** *= cap.*] Procedeu chirurgical care constă în apropierea și suturarea pereților unei cavități în scopul suprimării acesteia (ex.: în caz de anevrism, pungă intraparenchimatoasă restantă după ablația unui chist).

CAPNIMETRIE, s. f. / capnimétrie, s. f. / carbo(no)metry. [*Gr.* ***kapnos*** *= fum, vapor;* ***metron*** *= măsură.*] Măsurarea concentrației de bioxid de carbon în amestecurile gazoase sau în lichide, inclusiv în sânge. Sin.: carbometrie.

CAPNOGRAMĂ, s. f. / capnigramme, s. m. / capnogram. [*Gr.* ***kapnos*** *= fum, vapor;* ***gramma*** *= înscriere.*] Curbă care indică variațiile concentrației unui gaz în CO_2. De ex.: c. aerului expirat.

CAPPING, s. n. / capping, s. m. / capping. [*Engl.* ***capping,*** *de la* ***cap*** *= șapcă, bonetă, calotă, capsulă.*] Anglicism prin care este denumit procesul de grupare a proteinelor membranare într-o zonă limitată a suprafeței celulare. C. se observă îndeosebi la nivelul membranei limfocitelor, când acestea sunt puse în prezența antigenului. Imunoglobulinele, repartizate uniform în membrană, fixează antigenii pentru care ele sunt specifice și se regrupează. Această etapă precedă *internalizarea antigenilor. Un proces analog are loc și în cazul *receptorilor pentru LDL.

CAPSIDĂ, s. f. / capside, s. f. / capsid. [*Lat.* ***capsa*** *= cutie.*] Ansamblu structural alcătuit din proteine (*capsomere) destinate să izoleze și să protejeze acidul nucleic al unui virus. C. este responsabilă de *antigenicitatea virusului. Se disting două tipuri structurale: 1) *Tipul elicoidal*, în care unitățile structurale proteice sunt dispuse în lungul acidului nucleic spiralat. 2) *Tipul eicosaedric*, în care acidul nucleic este închis într-un eicosaedru, alcătuit din capsomere asamblate în 5 unități de structură la vârfuri (pentameri sau pentoni) și 6 pe fețe (hexamere sau hexani). C. este alcătuită dintr-un singur tip de proteine sau din câteva proteine diferite, asociate cu molecule de lipide și glucide la virusurile mari.

CAPSOMER, s. n. / capsomère, s. m. / capsomere. [*Lat.* ***capsa*** *= cutie; gr.* ***meros*** *= parte.*] Proteine de structură asamblate în grupe de 5-6 pentru a forma *capsida virală. Aceste proteine sunt codificate de genomul viral.

CAPSULĂ, s. f. / capsule, gaine, s. f. / capsule. NA: capsula, pl. capsulae. [*Lat.* ***capsula*** *= cutie mică, dim. de la* ***capsa*** *= cutie.*] 1) Formațiune anatomică dispusă sub formă de înveliș. 2) Formă de prezentare a preparatelor farmaceutice. *C. amilacee*, v. cașetă.

CAPSULĂ ARTICULARĂ / capsule articulaire / articular capsule. NA: capsula articularis. Înveliș fibros al *diartrozelor, care împreună cu ligamentele asigură menținerea în contact a suprafețelor articulare ale oaselor care compun articulația. Fața internă (intraarticulară) a c. a. este căptușită de *sinovială, iar fața externă se află în contact cu ligamentele articulare.

CAPSULĂ BOWMANN / capsule de Bowmann / Bowmann's capsule. [*Sir William Bowmann, anatomist, fiziolog și oftalmolog englez, profesor la Londra, 1816-1892.*] Prelungire sub formă de cupă a epiteliului tubular renal, care învelește ghemul vascular al capilarelor glomerulare. Foițele sale, internă (în contact cu membrana bazală a capilarelor) și externă sau parietală (continuată cu peretele tubului urinifer), delimitează un spațiu virtual numit sinus, la nivelul căruia se formează urina primitivă.

CAPSULĂ GEROTA / capsule de Gerota / Gerota's capsule. NA: fascia renalis. [*Dimitrie Gerota, anatomist și chirurg român, profesor la București, 1867-1939.*] *Fascia perirenală.

CAPSULĂ GLISSON / capsule de Glisson / Glisson's capsule. [*Francis Glisson, medic și anatomist englez, 1595-1677.*] Învelișul conjunctiv superficial al ficatului.

CAPSULĂ INTERNĂ / capsule interne / internal capsule. NA: capsula interna. Zonă de substanță albă a fiecărui *emisfer cerebral, alcătuită din fibre mielinizate, situată între *talamus și capul *nucleului caudat medial și *nucleul lenticular lateral. C. i. este alcătuită din următoarele segmente: braț anterior, genunchi, braț posterior, segment retrolenticular și segment sublenticular. V. și emisfere cerebrale.

CAPSULĂ SUPRARENALĂ / capsule surrénale / suprarenal capsule. V. suprarenală.

CAPSULĂ TENON / capsule de Tenon / Tenon's capsule. NA: vagina bulbi. [*Jacques René Tenon, chirurg francez, 1724-1816.*] Membrană fibroasă care acoperă întreaga *sclerotică a globului ocular. Considerată o expansiune a tecilor musculare, cu care se află în continuitate, c. T. se inseră anterior în jurul corneei și al conjunctivei, care o acoperă, iar posterior în jurul nervului optic.

CAPSULITĂ, s. f. / capsulite, s. f. / capsulitis. [*Lat.* ***capsula*** *= cutie mică, dim. de la* ***capsa*** *= cutie;* ***-ită.***] Inflamația unei capsule, de obicei articulară.

CAPSULECTOMIE, s. f. / capsulectomie, s. f. / capsulectomy. [*Lat.* ***capsula*** *= cutie mică, dim. de la* ***capsa*** *= cutie; gr.* ***ektome*** *= excizie.*] Exereză chirurgicală, parțială sau totală, a unei *capsule. În oftalmologie, c. reprezintă secționarea capsulei cristaliniene cu îndepărtarea unei porțiuni a acesteia.

CAPSULORAFIE, s. f. / capsulorraphie, s. f. / capsulorrhaphy. [*Lat.* ***capsula*** *= cutie mică, dim. de la* ***capsa*** *= cutie; gr.* ***rhaphe*** *= sutură.*] Sutura unei *capsule articulare.

CAPSULOTOMIE, s. f. / capsulotomie, s. f. / capsulotomy. [*Lat.* ***capsula*** *= cutie mică, dim. de la* ***capsa*** *= cutie; gr.* ***tome*** *= tăiere, secțiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] 1) Incizia unei capsule, precum cea a unei articulații sau a învelișului fibros format în jurul unui corp străin. 2) Incizia capsulei cristalinului în operația de cataractă extracapsulară. Sin. parțial: discizie (def. 1).

CAPTOPRIL, s. m. / captopril, s. m. / captopril. (DCI) Produs de sinteză care inhibă enzima de conversie a angiotensinei I în angiotensină II. Prin efectele sale dilatatoare este util (*per os*) în tratamentul hipertensiunii arteriale și al insuficienței cardiace.

CAPTOR, s. n. / capteur, s. m. / captor. [*Lat.* ***captare*** *= a prinde.*] Dispozitiv, frecvent electronic, ce permite detectarea unei informații (cel mai adesea corespunzând unei mărimi fizice sau biologice), pe care o traduce într-un semnal electric ale cărui variaţii reflectă variaţiile mărimii studiate. C. este primul component al unui lanţ de măsurare, care cuprinde, conectat la c., un sistem de transmisie, un sistem de înregistrare şi, în funcţie de complexitatea informaţiilor, un sistem de prelucrare (procesare) a acestora.

CAPTOR PIEZOELECTRIC / capteur piézoélectrique / piezoelectric captor. Dispozitiv destinat conversiei variaţiilor de presiune în diferenţe de potenţial electric. V. piezoelectricitate.

CAPTURĂ VENTRICULARĂ / capture ventriculaire / ventricular capture. Fenomen ce apare uneori în cursul unei disociaţii atrioventriculare. Constă în apariţia anticipată a unei contracţii ventriculare antrenate de o sistolă auriculară (c. v. prin conducţie anterogradă) sau o contracţie auriculară declanşată de o sistolă ventriculară (captură auriculară prin conducţie retrogradă). V. şi disociaţie atrioventriculară, disociaţie prin interferenţă.

CARACTER, s. n. / caractère, s. m. / character, temper. [*Lat. **character**, din gr. **kharakter** = semn imprimat, de la **kharattein** = a grava.*] 1) Orice proprietate morfologică, fiziologică sau psihologică a unui organism prin care se pot stabili similitudini sau diferenţe între indivizi, rase, specii. 2) În psihologie, ansamblul trăsăturilor de comportament şi afectivitate care s-au dezvoltat în cursul evoluţiei psihologice a unui individ. 3) În genetică, un c. este izolat metodologic pornind de la modalităţile de transmitere ereditară. La un anumit c. genotipic poate corespunde o singură genă. V. şi caracter sexual.

CARACTER SEXUAL / caractère sexuel / sex character. Caracteristici proprii fiecărui sex, feminin şi masculin. Se disting: a) *c. s. primare*, prezente de la naştere, cuprinzând ovarele la femeie şi testiculele la bărbat şi organele sexuale accesorii (vagin şi uter la femeie, penis la bărbat); b) *c. s. secundare*, care se dezvoltă la pubertate sub influenţa hormonilor sexuali, cuprinzând timbrul vocii, distribuţia părului de pe corp, dezvoltarea sânilor la femeie şi a musculaturii la bărbat.

CARACTERIAL, adj. / caractériel, -elle, adj. / characterial. [*Lat. **character**, din gr. **kharakter** = semn imprimat, de la **kharattein** = a grava.*] 1) Care se referă la caracter. 2) Despre o persoană care prezintă tulburări de caracter, îndeosebi dificultăţi de adaptare armonioasă într-un grup social, manifestate prin reacţii agresive, colerice, inadecvate şi imprevizibile.

CARACTEROLOGIE, s. f. / caractérologie, s. f. / characterology. [*Lat. **character**, din gr. **kharakter** = semn imprimat, de la **kharattein** = a grava; gr. **logos** = ştiinţă.*] Studiul *caracterelor în psihologie. Metodele şi criteriile c. sunt diverse: studiul morfologiei indivizilor (*fiziognomie, *biotipologie), studierea documentelor expresive (*grafologie, teste), observarea comportamentului (*etologie). În psihologia actuală domină mai curând tendinţa descrierii structurilor de *personalitate.

CARANTINĂ, s. f. / quarantaine, s. f. / quarantine. [*Fr. **quarantaine** = perioadă de 40 de zile.*] Izolare (în trecut de 40 de zile, de unde şi denumirea) impusă de autorităţile sanitare persoanelor, animalelor, navelor, avioanelor şi altor vehicule, ca şi mărfurilor provenind dintr-o regiune unde există o epidemie sau în care au fost semnalate cazuri de boli transmisibile susceptibile de a se propaga şi a lua proporţii epidemice. Actualmente, prin cunoaşterea modului de propagare şi a unor măsuri eficiente de dezinfecţie, perioada de izolare a fost redusă la câteva zile sau la maximum 2 săptămâni (în funcţie de boală).

CARBOGEN, s. m. / carbogène, s. m. / carbogen. [*De la dioxid de carbon + **oxigen**, din lat. **carbo, -onis** = cărbune; gr. (**oxys** = acru, oxigen) **gennan** = a produce.*] Amestec gazos alcătuit din 95% O_2 şi 5% CO_2, având proprietatea de stimulare a centrilor respiratori bulbari.

CARBOHIDRAT, s. n. / carbohydrate, s. m. / carbohydrate. Sin.: glucid (v.). În engleză se utilizează termenul *carbohydrate* în loc de *glucid.*

CARBOMETRIE, s. f. / carbométrie, s. f. / carbo(no)metry. [*Lat. **carbo, -onis** = cărbune; gr. **metron** = măsură.*] Sin.: capnimetrie (v.).

CARBON, s. n. / carbone, s. m. / carbon. [*Lat. **carbo, -onis** = cărbune.*] Elementul chimic (C) cu numărul atomic 6, greutate atomică 12,01115, având ca principali izotopi stabili ^{12}C (98,89%) şi ^{13}C (1,11%). C. este un constituent capital al materiei vii, având capacitatea cu totul particulară de a se combina cu el însuşi, pentru a forma lanţuri lungi, mai mult sau mai puţin ramificate, ceea ce îi conferă calitatea de component fundamental al tuturor compuşilor organici, biologici sau nebiologici. În natură, reprezintă 0,8% din scoarţa terestră şi se află în stare elementară (diamant, grafit, cărbune etc.), cât şi în stare combinată, îndeosebi sub formă de hidrocarburi şi carbonaţi. Având proprietăţi de *adsorbant (cărbune amorf), este utilizat în meteorism, dispepsii şi în unele intoxicaţii.

CARBONARCOZĂ, s. f. / carbonarcose, s. f. / CO_2 narcosis. [*Lat. **carbo** = carbon; gr. **narkosis** = toropeală, amorţeală.*] Somnolenţă care poate fi urmată de comă din cauza *hipercapniei.

CARBONAT, s. m. / carbonate, s. m., carboné, -e, adj. / carbonate. [*Lat. **carbo, -onis** = cărbune.*] 1) Sare a *acidului carbonic cu formula generală M_2CO_3, în care M reprezintă un ion monovalent. 2) Care conţine carbon; îndeosebi lanţul de atomi de carbon al unei molecule organice.

CARBONIZARE, s. f. / carbonisation, s. f. / carbonization. [*Lat. **carbo, -onis** = cărbune.*] 1) În chimie, conversia unei substanţe în carbon printr-un procedeu de ardere în prezenţa unei cantităţi foarte reduse de aer. 2) Transformarea unei fosile organice în reziduuri de carbon. 3) Tehnică utilizată în industria textilelor pentru îndepărtarea reziduurilor, acestea fiind transformate în praf carbonic, prin folosirea fie a unei soluţii de acid sulfuric, fie a acidului clorhidric în stare gazoasă.

CARBOXIGLUTAMAT, s. m. / carboxyglutamate, s. m. / carboxyglutamate. Aminoacid rezultat prin γ-carboxilarea unei molecule de *glutamat inclusă într-o anumită moleculă proteică, frecvent factor de coagulare (de ex.: protrombină, proconvertină, factor IX sau antihemofilic B, factor X sau factor Stuart). Aceşti factori de coagulare sunt sintetizaţi şi transformaţi în ficat în produşi biologic utilizabili de o proteincarboxilază al cărei cofactor este *vitamina K. *Osteocalcina în os şi *aterocalcina în artere pot fi astfel carboxilate şi, consecutiv, pot fixa cationii de Ca^{2+}.

CARBOXIHEMOGLOBINĂ, s. f. / carboxyhémoglobine, s. f. / carboxyh(a)emoglobin. [*Lat. **carbo, -onis** = cărbune; gr. **oxys** = acru, oxigen; **haima, -atos** = sânge; lat. **globulus**, dim. de la **globus** = glob; -ină.*] Compus chimic care rezultă din combinarea reversibilă a hemoglobinei cu oxidul de carbon. C. este mai stabilă decât oxihemoglobina. Afinitatea oxidului de carbon pentru hemoglobină este de 200 de ori mai mare decât a oxigenului. C. apare în intoxicaţia cu oxid de carbon, care este mortală când c. corespunde combinării a 2/3 din hemoglobină (adică atunci când concentraţia oxidului de carbon în aer reprezintă 0,2%). Un procent redus de c. este în sângele fumătorilor (< 5%).

CARBOXILAZĂ, s. f. / carboxylase, s. f. / carboxylase. [*Lat. **carbo, -onis** = cărbune; gr. **oxys** = acru, oxigen; **hyle** = materie; -ază.*] *Ligază care catalizează condensarea unei molecule de CO_2 cu un acid cetonic, *biotina fiind coenzima obişnuită.

CARBOXIPEPTIDAZĂ, s. f. / carboxypeptidase, s. f. / carboxypeptidase. [*Lat. **carbo, -onis** = cărbune; gr. **oxys** = acru,* *oxigen;* ***peptos*** *= digerat, copt, de la* ***pepsein*** *= a găti, a digera;* ***-ază.***] *Exopeptidază ce catalizează hidroliza proteinelor, acţionând specific asupra legăturii C-terminale. Uneori este sintetizată ca proenzimă. Ex.: pancreasul secretă o procarboxipeptidază pe care *tripsina o transformă în enzimă activă.

CARBUNCUL, s. n. / furoncle anthracoïde / carbuncle. [*Lat.* ***carbunculus,*** *dim. de la* ***carbo, -onis*** *= cărbune.*] Infecţie localizată a pielii şi ţesutului celular subcutanat a cărei etiologie este frecvent stafilococul auriu şi care se prezintă sub formă de unul sau mai multe furuncule asemănătoare celor din *antrax.

CARCINOID, s. n. / carcinoïde, s. m. / carcinoid tumor. [*Gr.* ***karkinos*** *= rac, cancer;* ***eidos*** *= formă.*] Tumoră cu malignitate inconstantă sau atenuată, care se dezvoltă din *celulele argentafine ale organelor derivate din intestinul primitiv (tub digestiv, trahee, bronhii, căi excretorii ale pancreasului şi ficatului) sau din anumite *teratoame. C. evoluează frecvent latent, dar uneori poate ajunge la un volum considerabil şi poate metastaza (îndeosebi la nivel hepatic). În acest caz, c. prezintă şi o hipersecreţie de *serotonină). Sin.: argentafinom, tumoră carcinoidă.

CARCINOLITIC, adj. şi s. n. / carcinolytique, adj. et s. m. / carcinolytic. [*Gr.* ***karkinos*** *= cancer;* ***lytikos*** *= care distruge.*] 1) Care distruge cancerul, celulele canceroase. 2) Substanţă (medicament) capabilă să producă liza celulelor canceroase.

CARCINOLOGIE, s. f. / carcinologie, s. f. / carcinology. [*Gr.* ***karkinos*** *= cancer;* ***logos*** *= studiu, discurs.*] Studiul cancerului. Sin.: cancerologie.

CARCINOM, s. n. / carcinome, s. m. / carcinoma. [*Gr.* ***karkinoma,*** *de la* ***karkinos*** *= rac, cancer,* ***-oma.***] Tumoră epitelială malignă. Termen sin. cu epiteliom. Este recomandabil termenul de c., deoarece se utilizează şi în nomenclatura internaţională a tumorilor. V. cancer cutanat.

CARCINOM ANEXIAL / carcinome annexiel / adnexal carcinoma. Sin.: epiteliom anexial (v.).

CARCINOM BAZOCELULAR / carcinome basocellulaire / basal cell carcinoma. Sin.: epiteliom bazocelular (v.).

CARCINOM BRONŞIC / carcinome bronchique / bronchogenic carcinoma. V. cancer bronhopulmonar.

CARCINOM CU CELULE MICI / carcinome à petites cellules / small cell carcinoma. Tip de *c. anaplazic. Ex.: c. cu c. m. pulmonar (tip de c. bronşic nediferenţiat). Sin.: epiteliom cu celule mici.

CARCINOM EPIDERMOID / carcinome épidermoïde / epidermoid carcinoma. Sin.: epiteliom epidermoid (v.).

CARCINOM INTERMEDIAR / carcinome intermédiaire / basosquamous carcinoma. Sin.: epiteliom intermediar (v.).

CARCINOM INTRAEPIDERMIC / carcinome intraépidermique / intraepidermal carcinoma. Sin.: epiteliom intraepidermic (v.).

CARCINOM MEDULAR / carcinome médullaire / medullary carcinoma. Sin.: epiteliom medular (v.).

CARCINOM RENAL / carcinom rénal / renal carcinoma. Sin.: nefrocarcinom (v.).

CARCINOMATOZĂ, s.f. / carcinomatose, s.f. / carcinomatosis. [*Gr.* ***karkinoma,*** *de la* ***karkinos,*** *= rac, cancer,* ***-oma; -oză.***] Sin.: carcinoză (v.).

CARCINOSARCOM, s. n. / carcinosarcome, s. m. / carcinosarcoma. [*Gr.* ***karkinos*** *= rac, cancer,* ***sarx, sarkos*** *= carne;* ***-oma.***] Tumoră malignă care conţine elemente epiteliale şi mezenchimatoase. Sin.: epiteliosarcom.

CARCINOZĂ, s. f. / carcinose, s. f. / carcinosis. [*Gr.* ***karkinos*** *= rac, cancer;* ***-oză.***] Mod de diseminare metastatică generalizată, de tip miliar sau micronodular, a unui cancer. Sin.: carcinomatoză.

CARDIA, s. f. / cardia, s. m. / cardia. NA: ostium cardiacum. [*Gr.* ***kardia*** *= inimă.*] Orificiul inferior al esofagului, prin care se face comunicarea cu stomacul. În structura sa există un sfincter care are rolul de a permite trecerea alimentelor doar dinspre esofag spre stomac. Denumirea este în relaţie cu situarea în proximitatea cordului.

CARDIAC, adj., s. m., f. / cardiaque, s. m., f. / cardiac. [*Gr.* ***kardia*** *= inimă, cardia.*] 1) Care se referă la inimă sau aparţine inimii. Ex.: insuficienţă c., muşchi c. 2) Persoană care este afectată de o boală a inimii. 3) O semnificaţie nerecomandată utilizată îndeosebi în engleză: care aparţine *cardiei. În acest caz, este corect termenul *cardial* (v.).

CARDIAL, adj. / cardial, adj. / cardial, cardiac. [*Gr.* ***kardia*** *= cardia, stomac.*] Care se referă la *cardia, care aparţine cardiei.

CARDIALGIE, s. f. / cardialgie, s. f. / cardialgia. [*Gr.* ***kardia*** *= inimă;* ***algos*** *= durere.*] 1) Termen desuet pentru *pirozis. 2) Durere cu localizare epigastrică sau în regiunea cardiacă, de obicei cu caracter paroxistic.

CARDIATOMIE. Var. pentru cardiotomie (v.).

CARDIECTAZIE, s. f. / cardiectasie, s. f. / cardiectasis. [*Gr.* ***kardia*** *= inimă;* ***ektasis*** *= dilataţie.*] Dilataţie parţială sau totală a inimii.

CARDINAL, adj. / cardinal, adj. / cardinal. [*Lat.* ***cardinalis*** *= principal; gr.* ***oxys*** *= acru, oxigen;* ***peptos*** *= digerat, copt, de la* ***cardo, -onis*** *= pivot, punct principal.*] Principal. Termenul se utilizează cu referire la semnele de bază ale bolilor: semn c.

CARDIOANGIOSCLEROZĂ, s. f. / cardioangiosclérose, s. f. / cardioangiosclerosis. [*Gr.* ***kardia*** *= inimă;* ***angeion*** *= vas;* ***sklerosis*** *= întărire, de la* ***skleros*** *= tare, dur.*] Denumire pentru ansamblul alterărilor cardiovasculare ale vârstnicului, în relaţie cu *ateroscleroza.

CARDIOCIT, s. n. / cardiocyte, s. m. / cardiocyte. [*Gr.* ***kardia*** *= inimă;* ***cytos*** *= celulă.*] Celulă cardiacă. V. miocard şi muşchi cardiac.

CARDIOGEN. Var. pentru cardiogenic (v.).

CARDIOGENIC, adj. / cardiogénique, adj. / cardiogenic. [*Gr.* ***kardia*** *= inimă;* ***gennan*** *= a produce.*] Despre un proces a cărui origine se află la nivelul cordului, îndeosebi cu referire la *şoc (şoc c.). Var.: cardiogen.

CARDIOGRAFIE, s. f. / cardiographie, s. f. / cardiography. [*Gr.* ***kardia*** *= inimă;* ***graphein*** *= a scrie.*] 1) Înregistrarea contracţiilor inimii cu *cardiograful, traseul obţinut fiind denumit cardiogramă. 2) În terminologia anglo-saxonă: înregistrarea grafică a aspectelor fizice sau funcţionale ale inimii: electrocardiografie, kinetocardiografie, fonocardiografie, vibro-cardiografie.

CARDIOGRAMĂ, s. f. / cardiogramme, s. m. / cardiogram. [*Gr.* ***kardia*** *= inimă;* ***gramma*** *= înscriere.*] Traseu obţinut prin înregistrarea grafică a bătăilor inimii cu ajutorul cardiografului.

CARDIOINHIBITOR, adj. / cardioinhibiteur, -trice, adj. / cardioinhibitory. [*Gr.* ***kardia*** *= inimă; lat.* ***inhibere*** *= a împiedica.*] Care diminuează ritmul contracţiilor cardiace sau le opreşte.

CARDIOLIPINĂ, s. n. / cardiolipine, s. m. / cardiolipin. [*Gr.* ***kardia*** *= inimă;* ***lipos*** *= grăsime;* ***-ină.***] Moleculă rezultată din esterificarea *glicogenului cu două molecule de acid fosfatidic (1,3-difosfatidilglicerol). C. au proprietăţi de *haptene, iar cele extrase din inima de bou sunt utilizate în serodiagnosticul sifilisului. V. reacţie Bordet-Wassermann.

CARDIOLIZĂ, s. f. / cardiolyse, s. f. / cardiolysis. [*Gr.* ***kardia*** *= inimă;* ***lysis*** *= distrugere, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] Operaţie de eliberare a pericardului şi a cordului de aderenţele din mediastinopericardita cronică. Se realizează prin rezecţia unei porţiuni din stern şi a cartilajelor condrosternale corespunzătoare, din zona pericardică.

CARDIOLOGIE, s. f. / cardiologie, s. f. / cardiology. [*Gr.* ***kardia*** *= inimă;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Domeniu al medicinei care se ocupă cu studiul fiziologiei şi patologiei aparatului cardiovascular.

CARDIOLOGIE NUCLEARĂ / cardiologie nucléaire / nuclear cardiology. Ansamblul tehnicilor imagistice radioizotopice, utilizate în *medicina nucleară pentru studiul, static şi dinamic, al cordului (viabilitate miocardică, studiul cavităţilor cardiace, contractilitatea inimii, fracţia de ejecţie etc.).

CARDIOM, s. m. / cardiome, s. m. / cardiome. Cunoştinţele integrate cu privire la expresia genică, structura, metabolismul şi funcţiile muşchiului cardiac.

CARDIOMEGALIE, s. f. / cardiomégalie, s. f. / cardiomegaly. [*Gr. kardia = inimă; megas, megalos = mare.*] Creşterea volumului inimii, de obicei consecutivă hipertrofiei. Sin.: miocardopatie.

CARDIOMIOPATIE, s. f. / cardiomyopathie, s. f. / cardiomyopathy. [*Gr. kardia = inimă; mys, myos = muşchi; pathos = boală.*] Afecţiune acută, subacută sau cronică a muşchiului cardiac, de etiologie necunoscută sau asociată, acompaniată frecvent de o implicare a endocardului şi, uneori, cu afectarea pericardului (definiţia OMS). *C. glicogenică,* sin. glicogenoză tip II, v. glicogenoză, def. 2. Se disting următoarele forme: 1) *C. congestivă* sau *forma dilatativă* (sin.: miocardie, c. nonobstructivă, c. congestivă, insuficienţă cardiacă primitivă, miocardită nespecifică), caracterizată prin creşterea de volum a inimii, prin lărgirea cavităţilor şi subţierea pereţilor. Această formă evoluează către insuficienţă cardiacă globală şi ireductibilă. În opoziţie cu definiţia OMS, unii autori clasifică printre c. dilatative sau congestive afectarea miocardică în boli metabolice (*hemocromatoză, unele *tezaurismoze), endocrine, neuromusculare, în amiloidoză, în colagenoze, în intoxicaţii (alcool etc.). 2) O *formă restrictivă,* cu *adiastolie rezultată din diminuarea *complianţei ventriculare. 3) O *formă hipertrofică* sau *difuză,* cu îngroşarea accentuată a peretelui ventriculului stâng, localizată fie apical, fie îndeosebi septal (aceasta din urmă determinând forma care urmează). 4) O *formă obstructivă* sau *c. hipertrofică obstructivă* (sin.: stenoză musculară ventriculară), caracterizată prin hipertrofia pereţilor ventriculari predominantă la nivelul septului, cu retracţie în timpul sistolei, astfel încât cavitatea ventriculară se poate separa în două zone: una apicală, cu presiune mare, şi alta subvalvulară, cu presiune redusă. Această formă este mai frecventă la nivelul ventriculului stâng (stenoză musculară a ventriculului stâng sau hipertrofie stenozantă a ventriculului stâng). Cu o perioadă lungă de latenţă, ea se manifestă prin *angină pectorală şi tulburări de ritm, iar în final, frecvent, prin *moarte subită. 5) O *formă obliterantă,* care este endocardita Löffler (v.).

CARDIOMIOPATIE DILATATIVĂ / cardiomyopathie dilatée / congestive cardiomyopathy. V. cardiomiopatie.

CARDIOMIOPATIE HIPERTROFICĂ / cardiomyopathie hypertrophique / hypertrophic cardiomyopathy. V. cardiomiopatie.

CARDIOMIOPATIE POST-PARTUM / syndrome de Meadows / postpartum cardiomyopathy. Sin.: boală Meadows (v.).

CARDIOMIOPATIE RESTRICTIVĂ / cardiomyopathie restrictive / restrictive cardiomyopathy. V. cardiomiopatie.

CARDIOMIOPLASTIE, s. f. / cardiomioplastie, s. f. / cardiomioplasty. [*Gr. kardia = inimă; mus = muşchi; plassein = a modela.*] Intervenţie chirurgicală pentru reconstituirea miocardului, utilizând un muşchi scheletic al pacientului (de ex. marele dorsal). Muşchiul este transplantat pentru a asigura un înveliş plastic şi dinamic ventriculului stâng care poate fi electrostimulat în mod sincron cu inima, cu ajutorul unui dispozitiv electronic adecvat. V. aortomioplastie.

CARDIOPATIE, s. f. / cardiopathie, s. f. / cardiopathy. [*Gr. kardia = inimă; pathos = boală.*] 1) Orice boală a inimii. 2) *C. ischemică* (v.).

CARDIOPATIE CARCINOIDĂ / cardiopathie carcinoïde / carcinoid heart disease. Afectare cardiacă exprimată anatomopatologic printr-o îngroşare, bogată în fibre de colagen, a straturilor superficiale ale endocardului. Este localizată aproape întotdeauna la nivelul cavităţilor drepte, cu afectarea valvulelor tricuspide şi pulmonare şi survine în cursul evoluţiei cancerului de intestin subţire.

CARDIOPATIE DE IRADIERE / cardiopathie radique / radiation induced heart disease, cardiac radiation injury. Repercusiune posibilă la nivel cardiac în cazul *radioterapiilor toracice. În esenţă, poate apărea o *pericardită cronică prin fibroză a pericardului. Mai rar, se pot forma plăci fibroase endocardice sau miocardice sau se poate produce agravarea unei insuficienţe coronariene preexistente.

CARDIOPATIE ISCHEMICĂ / cardiopathie ischémique / isch(a)emic heart disease. Denumire generică pentru boala degenerativă a miocardului produsă din cauza unui dezechilibru între aportul sanguin coronarian şi necesităţile de O_2 ale miocardului. Dezechilibrul este declanşat de reducerea debitului coronarian, de regulă consecutiv leziunilor aterosclerotice ale coronarelor. B. c. se poate manifesta prin *angină pectorală (tipic), oprire cardiacă primară, infarct miocardic, insuficienţă cardică, aritmii cardiace. Abrev: CI. Sin.: boală cardiacă ischemică.

CARDIOPATII CONGENITALE / cardiopathies congénitales / congenital heart diseases. Termen generic care regrupează toate malformaţiile cardiace prezente la naştere, datorate fie unei opriri, fie unei deviaţii de la organogeneza normală cardiacă. Pot fi entităţi unice sau asociate în cadrul unor sindroame (ex: sindrom Marfan). Etiologia este multifactorială, fiind implicaţi factori genetici, toxici, infecţioşi, fizici, medicamentoşi etc. Există două categorii de c. c. 1) *C. c. necianogene*: a) fără şunt (coarctaţie de aortă, valvulopatii congenitale); b) cu şunt stânga-dreapta (defect septal atrial, defect septal ventricular, persistenţa *canalului arterial). 2) *C. c. cianogene*: *transpoziţie arterială, *tetralogie Fallot.

CARDIOPLASTIE, s. f. / cardioplastie, s. f. / cardioplasty. [*Gr. kardia = inimă; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Intervenţie chirurgicală plastică efectuată asupra porţiunii terminale a esofagului şi asupra părţii juxtacardiale a stomacului, în vederea corectării unei stenoze sau a unei retracţii.

CARDIOPLEGIE, s. f. / cardioplégie, s. f. / cardioplegia. [*Gr. kardia = inimă; plege = lovitură.*] 1) Paralizie a inimii. 2) Oprire selectivă temporară a activităţii cardiace prin injectarea de substanţe chimice, hipotermie sau stimuli electrici.

CARDIOPTOZĂ, s. f. / cardioptose, s. f. / cardioptosia. [*Gr. kardia = inimă; ptosis = cădere.*] Sin.: boală Rummo (v.).

CARDIORAFIE, s. f. / cardiorraphie, s. f. / cardiorrhaphy. [*Gr. kardia = inimă; rhaphe = sutură.*] Sutură a plăgilor de la nivelul inimii.

CARDIOREXIS, s. n. / cardiorrhexie, s. f. / cardiorrhexis. [*Gr. kardia = inimă; rhexis = ruptură.*] Ruptură a inimii.

CARDIOSCLEROZĂ, s. f. / cardiosclérose, s. f. / cardiosclerosis. [*Gr. kardia = inimă; skleros = dur.*] *Fibroză cu *induraţie a inimii.

CARDIOSELECTIV, adj. / cardiosélectif, -ive, adj. / cardioselective. [*Gr. kardia = inimă; lat. selectus, participiul trecut al verbului seligere = a alege.*] Care prezintă proprietăţi de *cardioselectivitate.

CARDIOSELECTIVITATE, s. f. / cardiosélectivité, s. f. / cardioselectivity. [*Gr. kardia = inimă; lat. selectus, participiul trecut al verbului seligere = a alege.*] Predominanţa relativă a efectului farmacologic cardiovascular, în cazul unor medicamente cu efecte plurifarmacologice. Termenul este utilizat îndeosebi cu referire la agenţii *betablocanţi.

CARDIOSPASM, s. n. / cardiospasme, s. m. / cardiospasm, achalasis. [*Gr. **kardia** = inimă; **spasmos** = contracţie.*] Contracţie spasmodică a *cardiei, manifestată prin dificultate la înghiţire şi ca un obstacol la trecerea alimentelor din esofag în stomac. Când este accentuat, c. determină dureri retrosternale, iar în timp poate genera esofagită, dilataţia esofagului şi denutriţie generală. Sin.: frenospasm, frenocardiospasm. V. şi acalazie.

CARDIOSTIMULATOR, s. n. / cardiostimulateur, s. m. / cardiac pacemaker. [*Gr. **kardia** = inimă; lat. **stimulare** = a îmboldi, a stimula, de la **stimulus** = băţ ascuţit cu care se îmboldesc vitele.*] Sin.: stimulator cardiac (v.).

CARDIOTAHIMETRU, s. n. / cardiotachymètre, s. m. / cardiotachometer. [*Gr. **kardia** = inimă; **takhys** = rapid; **metron** = măsură.*] Aparat destinat măsurării frecvenţei cardiace. Sin. nerecomandat: cardiofrecvenţmetru.

CARDIOTIREOZĂ, s. f. / cardiothyréose, s. f. / cardiothyrotoxicosis. [*Gr. **kardia** = inimă; **thyreos** = pavăză, scut, tiroidă; **-oză**.*] 1) Formă de *tireotoxicoză în care manifestările cardiace sunt pe primul plan. 2) Prin extensie, ansamblul manifestărilor cardiovasculare din tireotoxicoze, constând îndeosebi în tulburări de ritm şi în insuficienţă cardiacă. Sin.: cardiotirotoxicoză.

CARDIOTIROTOXICOZĂ, s. f. / cardiothyréose, s. f. / cardiothyrotoxicosis. [*Gr. **kardia** = inimă; **thyreos** = pavăză, scut, tiroidă; **toxikon** = otravă pentru vârful săgeţilor, de la **toxon** = săgeată; **-oză**.*] Sin.: cardiotireoză (v., def. 2).

CARDIOTOCOGRAF, s. n. / cardiotocographe, s. m. / cardiotocometer. [*Gr. **kardia** = inimă; **tokos** = naştere; **graphein** = a scrie.*] Sin.: tococardiograf (v.)

CARDIOTOCOGRAFIE, s. f. / cardiotocographie, s. f. / cardiotocography. [*Gr. **kardia** = inimă; **tokos** = naştere; **graphein** = a scrie.*] Înregistrarea simultană a activităţii cardiace fetale şi a activităţii contractile a uterului.

CARDIOTOMIE, s. f. / cardiotomie, s. f. / cardiotomy. [*Gr. **kardia** = inimă; **tome** = tăiere, secţiune, de la **temnein** = a tăia.*] 1) Incizie chirurgicală la nivelul inimii în scopul corectării unui defect cardiac. 2) Incizie a *cardiei sau a regiunii stomacului din proximitatea cardiei. Var.: cardiatomie.

CARDIOTONICE, adj., s. n. pl. / cardiotoniques, adj., s. m. pl. / cardiotonics. [*Gr. **kardia** = inimă; **tonos** = tensiune.*] 1) Care creşte tonicitatea muşchiului cardiac. Sin.: tonic cardiac. 2) Medicament cu această proprietate. C. utilizate în terapeutică sunt: a) *c. derivaţi ai digitalei*, în majoritate, datorită efectelor *cronotrop negativ, *dromotrop negativ şi *batmotrop pozitiv. Posibilitatea dozării *radioimunologice a digitoxinei în serul sanguin (concentraţie în exces peste 40 ng/ml) permite prevenirea supradozajului sau a intoxicaţiei. b) *c. simpaticomimetice betastimulante*, ca izoprenalina, dopamina şi dobutamida sunt utile în terapia intensivă a insuficienţei cardiace acute. Acţiunea lor imediată şi efemeră este inotrop şi cronotrop pozitivă. c) *c. noi*, în studiu, sunt fie alte simpaticomimetice, fie inhibitori ai *fosfodiesterazei, ca amrinona, care creşte concentraţia de *AMP ciclic intracelular. V. factor digitalic endogen şi enzimă de conversie.

CARDIOTOXIC, adj. / cardiotoxique, adj. / cardiotoxic. [*Gr. **kardia** = inimă; **toxikon** = otravă pentru vârful săgeţilor, de la **toxon** = săgeată.*] Care exercită o acţiune nocivă asupra inimii, asupra muşchiului cardiac sau a *sistemului cardionector.

CARDIOVALVULOTOM, s. n. / cardiovalvulotome, s. m. / valvulotome. [*Gr. **kardia** = inimă; lat. **valvula** = păstaie, dim. de la **valva** = canaturile uşii; gr. **tomos** = tăiat, secţionat, de la **temnein** = a tăia.*] Instrument chirurgical utilizat în incizia valvulelor cardiace retractate şi în reducerea *stenozei determinate de acestea.

CARDIOVASCULAR, adj. / cardiovasculaire, adj. / cardiovascular. [*Gr. **kardia** = inimă; lat. **vasculum** = vas mic, dim. de la **vas, vasis** = vas.*] Referitor la inimă şi vasele sanguine sau la circulaţie.

CARDIOVERSIE, s. f. / cardioversion, s. f. / cardioversion. [*Gr. **kardia** = inimă; lat. **versus**, de la **vertere** = a întoarce.*] Restabilirea ritmului cardiac normal prin intermediul unui şoc electric aplicat din exterior. V. defibrilare.

CARDITĂ, s. f. / cardite, s. f. / carditis. [*Gr. **kardia** = inimă; **-ită**.*] Denumire clasică a inflamaţiei care afectează, parţial sau în totalitate, cele trei straturi ale inimii. În funcţie de structura afectată, boala este numită *endocardită, *miocardită, *pericardită sau *pancardită. În trecut, acest termen a fost utilizat îndeosebi pentru denumirea atingerii cardiace din *reumatismul articular acut (c. *reumatismală*). V. reumatism articular acut.

CARENŢĂ, s. f. / carence, s. f. / deficiency. [*Lat. **carentia** (sec. XI), de la **carere** = a fi lipsit, a nu avea.*] Absenţa din organism sau insuficienţa unuia sau mai multor elemente indispensabile echilibrului metabolic sau dezvoltării organismului. C. poate fi determinată de un deficit de aport (*c. alimentară*, *c. solară*) sau de utilizare defectuoasă (*c. digestivă*, *c. nutritivă*). Poate fi globală sau selectivă, de ex.: *c. proteică* (în acizi aminaţi), *c. vitaminică* etc. Determină dezechilibre în organism, cunoscute sub numele de *boli carenţiale* (termen sinonim adesea, restrictiv, cu avitaminoze).

CARENŢĂ AFECTIVĂ / carence affective / affective deprivation. Privarea de grija şi afecţiunea maternă, cu influenţă profundă şi durabilă asupra dezvoltării psihice a copilului.

CARENŢĂ IMUNITARĂ / carence immunitaire / immunodeficiency. Sin.: imunodeficienţă (v.).

CARENŢĂ SPECIFICĂ / carence spécifique / specific deficiency. Ansamblul fenomenelor patologice secundare unei deficienţe, absolută sau relativă, a unui nutriment esenţial. În acest caz, la termenul carenţă se adaugă denumirea nutrimentului. Ex.: c. dizaharidică.

CARFOLOGIE, s. f. / carphologie, s. f. / carphology. [*Gr. **karphologein** = a aduna scame de lână de pe haina unei persoane, de la **karphos** = pai uscat, ramură uscată, **legein** = a aduna.*] Simptom de gravitate în unele boli: delirul calm din unele hiperpirexii, unele meningite, *delirium tremens*. Constă în efectuarea unor mişcări continue şi automate, repetitive, care sugerează imaginar prinderea unor flocoane care ar pluti în aer sau aranjarea unei cuverturi pe pat.

CARIE, s. f. / carie, s. f. / caries. [*Lat. **caries** = putrezire, carie (a lemnului).*] 1) Termen utilizat de obicei pentru desemnarea cariei dentare (v.). 2) Dezagregare moleculară sau necroză a osului, care devine moale, decolorat şi poros. C. osoasă a fost descrisă în trecut îndeosebi în tuberculoza osoasă (în particular, osteoartrita tuberculoasă a umărului). În prezent, boala este considerată consecinţa unei inflamaţii cronice a periostului şi a ţesuturilor învecinate, cu formare de abcese reci, cu puroi cazeos, fetid, în general extinse către părţile moi, prin intermediul cărora se pot deschide în sinusuri sau determină fistule.

CARIE DENTARĂ / carie dentarie / dental caries. Distrucţie localizată a ţesuturilor dure ale dintelui declanşată la suprafaţa dintelui prin decalcifierea smalţului dentar, urmată de liza enzimatică a structurilor organice, conducând la formarea unei cavităţi, care, în cazul în care nu este tratată, se extinde la nivelul dentinei până la pulpa dentară. Etiologia c. d. este neclarificată, prin teoriile acidogenă, proteolitică şi proteoliză-chelare fiind susţinut rolul bacteriilor în procesele locale de proteoliză şi decalcificare. Adăugarea de fluor la apa potabilă previne, în anumite limite, apariţia c. Din punct de vedere topografic, G. V. Black clasifică c. în cinci grupe, ulterior fiind adăugată a şasea.

CARINA / carina / carina, pl. carinae. [*Lat. **carina** = una din cele două părţi care formează coaja de nucă, carena unei corăbii (care seamănă cu o coajă de nucă).*] 1) *C. tracheae* (NA): creastă proeminentă situată în lumenul traheei la locul de bifurcare a acesteia în cele două bronhii principale. 2) *C. urethralis vaginae* (NA): plică mediană longitudinală de pe peretele anterior al vaginului, orientată spre orificiul extern al uretrei.

CARIOCLAZIC, adj. / caryoclasique, adj. / karyo-klastic. [*Gr. **karyon** = sâmbure, nucleu; **klasis** = ruptură, fractură.*] Despre o substanţă care poate leza nucleul celular, întrerupând astfel *mitoza.

CARIOFIL, adj. / caryophile, adj. / caryophil. Despre o structură care se colorează uşor cu coloranţi de tiazinamoniu.

CARIOGAMIE, s. f. / caryogamie, s. f. / karyogamy. [*Gr. **karyon** = sâmbure, nucleu; **gamos** = căsătorie.*] Fuzionarea nucleelor a două celule, aşa cum se întâmplă în timpul fecundării sau al conjugării a două organisme unicelulare.

CARIOGENEZĂ, s. f. / caryogenèse, s. f. / karyo-genesis. [*Gr. **karyon** = sâmbure, nucleu; **genesis** = producere, de la **gennan** = a produce.*] Formarea sau dezvoltarea nucleului unei celule.

CARIOKINEZĂ, s. f. / caryocinèse, s. f. / karyo-kinesis. [*Gr. **karyon** = sâmbure, nucleu; **kinesis** = mişcare, de la **kinein** = a mişca.*] Fenomen de diviziune a nucleului celular, care se produce în stadiile iniţiale ale *mitozei.

CARIOLIMFĂ, s. f. / caryolymphe, s. f. / karyolymph. [*Gr. **karyon** = sâmbure, nucleu; lat. **lympha** = apă limpede.*] Sin.: nucleoplasmă (v.).

CARIOLITIC, adj. / caryolytique, adj. / karyolytic. [*Gr. **karyon** = sâmbure, nucleu; **lytikos** = care distruge, de la **lyein** = a distruge.*] Care provoacă procesul de *carioliză.

CARIOLIZĂ, s. f. / caryolyse, s. f. / karyolysis, hypochromatosis. [*Gr. **karyon** = sâmbure, nucleu; **lysis** = distrugere, de la **lyein** = a distruge.*] Disoluţia, dispariţia *cromatinei din nucleul celulei în cursul necrozei acestuia. Sin.: cromatoliză. Var.: cariolizis.

CARIOLIZIS. Var. pentru carioliză (v.).

CARION, s. m. / karyon, s. m. / karyon. [*Gr. **karyon** = sâmbure, nucleu.*] Sin.: nucleu celular (v. nucleu, def. 1).

CARIOREXIS, s. n. / caryorrhexis, s. m. / caryorrhexis. [*Gr. **karyon** = sâmbure, nucleu; **rhexis** = ruptură, fractură.*] Dezintegrare a nucleului celular în fragmente bazofile, care se răspândesc în citoplasmă. C. este markerul citologic cel mai important pentru *apoptoză, pe secţiunile tisulare de rutină. V. şi carioliză, picnoză.

CARIOTIP, s. n. / caryotype, s. m. / karyotype. [*Gr. **karyon** = sâmbure, nucleu; **typos** = tip, model, marcă.*] Reprezentare figurată (fotografie, desen) şi clasificată a garniturii cromozomiale a unei celule, considerată o constantă caracteristică a unui individ sau a unei specii. C. este determinat pornind de la *culturi de celule blocate în *metafază printr-un procedeu adecvat (*antimitotic). Stabilirea c. uman se efectuează conform nomenclaturii internaţionale adoptate la Denver (1960) care clasifică cromozomii în ordinea descrescătoare a mărimii şi în funcţie de poziţia *centromerului. În nucleul celulelor umane în curs de diviziune se observă 23 de perechi de cromozomi, 22 fiind identice la cele două sexe. Cele 22 de perechi de *autozomi sunt dispuse în 7 grupe: A (primele 3 perechi), B (perechile 4 şi 5), C (perechile 6-12), D (perechile 13-15), E (perechile 16-18), F (perechile 19-20) şi G (perechile 21-22). Perechea 23 este constituită din cromozomii sexuali, sau gonozomi, care sunt notaţi cu literele X şi Y. Ultimii doi cromozomi sunt asemănători la femeie (notaţi, de aceea, ca doi cromozomi X) şi diferiţi la bărbat (notaţi, de aceea, ca un cromozom X şi altul Y). Ansamblul celor 46 de cromozomi constituie *c. uman*. *C. masculin* normal: 46, XY. *C. feminin* normal: 46, XX. Examenul c. permite descoperirea anomaliilor cromozomiale, de ex.: *trisomia 21.

CARMIN, s. n. / carmin, s. m. / carmine. [*Lat. medievală **carminium**, din ar. **quirmiz** sau **kermes** = coşenilă şi lat. **minium** = miniu, roşu de plumb.*] Colorant natural extras din femela coşenilei (insectă exotică din Mexic) şi utilizat pentru punerea în evidenţă a *glicogenului (*c. Best*) sau a *mucusului (*mucicarmin Mayer*).

CARMINATIV, adj., s. n. / carminatif, -ive, adj., s. m. / carminative. [*Lat. medievală **carminium**, din ar. **quirmiz** sau **kermes** = coşenilă şi lat. **minium** = miniu, roşu de plumb.*] 1) Care previne formarea gazelor intestinale sau provoacă expulzia acestora. 2) Agent medicamentos care are aceste acţiuni.

CARNIFICAŢIE, s. f. / carnification, s. f. / carnification. [*Lat. **caro, carnis** = carne; **ficare**, derivat de la **facere** = a face.*] Aspect anatomopatologic macroscopic al plămânului care, prin remanierea parenchimului, prezintă un aspect de masă musculară.

CARNITINĂ, s. f. / carnitine, s. f. / carnitine. Derivat trimetilat al acidului β-hidroxi-γ-aminobutiric. Intervine în metabolismul acizilor graşi. Deficitul de c. (transmis ereditar, autozomal recesiv) antrenează o supraîncărcare lipidică a diverselor ţesuturi.

CAROTEN, s. m. / carotène, s. m. / carotene, carotine. [*Lat. **carota**, din gr. **karoton** = morcov.*] Denumire generică pentru o serie de pigmenţi de culoare portocalie, foarte răspândiţi în natură, prezenţi îndeosebi în alimente de origine vegetală (morcovi, portocale etc.) şi în unele alimente de origine animală (gălbenuş de ou, unt etc.). În organism, c. este transformat în *vitamina A în intestinul subţire al majorităţii animalelor. Legaţi de proteine, c. formează carotenoproteine. V. rodopsină.

CAROTENEMIE, s. f. / caroténémie, s. f. / caroten(a)emia. [*Lat. **carota**, din gr. **karoton** = morcov; gr. **haima, -atos** = sânge.*] Concentraţia plasmatică a pigmenţilor denumiţi *caroteni. Creşterea sa (hipercarotenemie) poate determina o pigmentaţie galbenă a pielii (carotenodermie), vizibilă îndeosebi la nivelul feţei ventrale a extremităţilor membrelor (palme şi plante).

CAROTENODERMIE, s. f. / caroténodermie, carotinodermie, s. f. / carotinoid pigmentation. Coloraţie galbenă a tegumentelor observată în hipercarotenemie. V. carotenemie şi caroten.

CAROTENOID, adj. / caroténoïde, adj. / carotenoid. [*Lat. **carota**, din gr. **karoton** = morcov; gr. **eidos** = formă.*] Referitor la substanţele care conţin *caroten.

CAROTIDĂ, s. f. / carotide, s. f. / carotid. [*Gr. **karos** = somn profund, deoarece compresiunea arterelor carotide antrenează o pierdere de conştienţă.*] V. tab. anat. - artere.

CAROTIDOGRAMĂ, s. f. / carotidogramme, s. m. / indirect carotid pulse tracing. [*Gr. **karos** = somn profund; **gramma** = înscriere.*] *Sfigmograma carotidei.

CARP, s. n. / carpe, s. m. / carpus, wrist. NA: carpus. [*Gr. **karpos** = pumn.*] V. carpiene.

CARPECTOMIE, s. f. / carpectomie, s. f. / carpectomy. [*Gr. **karpos** = pumn; **ektome** = ablaţie.*] Rezecţia totală sau parţială ale oaselor *carpului.

CARPIENE, s. n. pl. / os du carpe / carpal bones, carpus. [*Gr. **karpos** = pumn.*] V. tab. anat. - oase.

CARPOCIFOZĂ, s. f. / carpocyphose, s. f. / Madelung's disease. [*Gr. **karpos** = pumn; **kyphosis** = cocoaşă.*] Malformaţie osoasă ereditară, cu transmitere autozomal dominantă, care constă în deformarea dorsală a pumnului, ce capătă un aspect de „baionetă". C. este de obicei bilaterală. Această diformitate osoasă este secundară unei anomalii de creştere a extremităţii inferioare a radiusului: partea posterioară se dezvoltă mai repede decât partea anterioară, determinând anteflexia carpului, care pare luxat. Această afecţiune poate fi izolată sau inclusă în cadrul unei *discondrostenoze. Sin.: discondroplazie a epifizei radiale inferioare, boală Madelung, subluxaţie spontană a mâinii.

CARPOPEDAL, adj. / carpopédal, -ale, -aux, adj. / carpopedal. [*Gr. **karpos** = pumn; lat. **pedalis**, de la **pes, pedis** = picior.*] Referitor la pumn (sau mână) şi picior. Ex.: spasm c. (v.)

CARTE DE IDENTITATE FENOTIPICĂ / carte d'identité phénotypique / phenotypic identity card. Identitatea biologică a indivizilor a fost stabilită, până în prezent, graţie markerilor fenotipici ca: grupele sanguine (A_1, A_2, B, O, MNS, Rh, P, Kell, Fy), grupele serice (Hp, Gc, Tf, Gm), enzimele eritrocitare (AC, AcP, PGM), *sistemul HLA. Consideraţi individual, aceşti markeri conferă o certitudine limitată, cu excepţia sistemului HLA care permite rezolvarea a 94% din problemele excluderii paternităţii. Prin multiplicarea markerilor fenotipici se poate atinge o siguranţă de peste 99%. Totuşi, probabilitatea de coincidenţă între doi indivizi neînrudiţi nu este neglijabilă. Problema este rezolvată, în mare măsură, de amprenta genetică sau *cartea de identitate genotipică.

CARTE DE IDENTITATE GENOTIPICĂ / carte d'identité génotypique / genotypic identity card. Caracterizarea genotipului fiecărui individ (sau al fiecărei celule), în scopuri de identificare sau de filiaţie. Este posibilă datorită studiului polimorfismului genotipic. Graţie *sondelor genetice se pot pune în evidenţă simultan mai multe locusuri înalt polimorfe (polimorfism). În plus, în contrast cu fragilitatea proteinelor care se degradează rapid în afara organismului sau după moarte, ADN este un material biologic foarte rezistent. Astfel, c. de i. g. se poate efectua şi după moarte. Sin.: amprentă genetică.

CARTILAGIU. Var. pentru cartilaj (v.).

CARTILAJ, s. n. / cartilage, s. m. / cartilage. NA: cartilago. [*Lat. **cartilago, -inis** = cartilaj.*] Varietate de ţesut conjunctiv în care elementele celulare şi fibroase sunt conţinute în cavităţile sau lacunele substanţei fundamentale, compactă şi avasculară. C. mediază legătura dintre oase, formează scheletul unor viscere (ex.: laringe) sau delimitează cavităţi. Var.: cartilagiu. V. tipuri de c. în continuare.

CARTILAJ ARITENOID / cartilage aryténoïde / arytenoid cartilage. NA: cartilago arytenoidea. C. laringian pereche, situat la partea inferioară a c. cricoid, cu care se articulează. La nivelul c. a. se inseră *corzile vocale inferioare.

CARTILAJ ARTICULAR / cartilage articulaire / articular cartilage. NA: cartilago articularis. Strat de c. foarte neted care acoperă suprafeţele articulare, a căror formă o adoptă. Are un dublu rol: suprafaţă de frecare şi organ elastic de transmisie a presiunilor.

CARTILAJ DE CONJUGARE / cartilage de conjugaision / connecting cartilage. NA: cartilago epiphysialis. Bandă transversală de ţesut cartilaginos, care reuneşte diafiza şi epifiza unui os lung şi la nivelul căreia se produce creşterea în lungime a osului. Sin.: cartilaj diafizo-epifizar.

CARTILAJ CORNICULAT / cartilage corniculé / corniculate cartilage. NA: cartilago corniculata. Mic nodul cartilaginos, de formă conică, situat la vârful *c. aritenoide. Sin.: cartilaj supra-aritenoid.

CARTILAJ CRICOID / cartilage cricoïde / cricoid cartilage. NA: cartilago cricoidea. Inel cartilaginos care formează segmentul inferior al scheletului *laringelui şi este compus dintr-o parte anterioară subţire, arcul cricoidian, şi o parte posterioară mai înaltă, placa cricoidiană.

CARTILAJ DIAFIZO-EPIFIZAR / cartilage diaphyso-épiphysaire / elastic cartilage. Sin.: cartilaj de conjugare (v.).

CARTILAJ FIBROS / cartilage fibroïde / fibrous cartilage. Sin.: fibrocartilaj (v.).

CARTILAJ HIALIN / cartilage hyalin / hyaline cartilage. C. flexibil, rezistent, având o substanţă fundamentală semitransparentă, bazofilă, care conţine fibre de colagen subţiri, estompate. Este cea mai răspândită formă de c. Formează c. articulare, laringele, septul nazal, inelele traheale.

CARTILAJ SUPRA-ARITENOID / cartilage corniculé / supra-arytenoid cartilage. NA: cartilago corniculata. Sin.: cartilaj corniculat (v.).

CARTILAJ TIROID / cartilage thyroïde / thyroid cartilage. NA: cartilago thyroidea. C. principal al laringelui, situat pe linia mediană deasupra *c. cricoid şi sub osul hioid. Este format din două lame cvadrilatere unite anterior şi divergente posterior şi două perechi de coarne, superioare şi inferioare, care pornesc de pe marginea posterioară a lamelor. Proeminenţa c. t. este mai marcată la bărbat decât la femeie. Pop. se numeşte "mărul lui Adam".

CARTILAJ XIFOID / cartilage xiphoïde / xiphoid process. Sin.: apendice xifoid (v.).

CARTOGRAFIA GENELOR / cartographie des gènes / gene mapping. Realizarea unei *hărţi genetice.

CARTOGRAFIE, s. f. / cartographie, s. f. / mapping. [*Lat. **charta**, gr. **karta** = foaie de scris; gr. **graphein** = a scrie.*] Termen în extensie. Sin.: *mapping*. 1) Iniţial, localizarea *genelor pe *cromozomi şi precizarea poziţiei lor în molecula de ADN. V. hartă genetică. 2) Stabilirea caracteristicilor funcţionale sau structurale ale unui organ prin investigarea unui parametru relevant. Ex.: prin c. biopotenţialelor inimii se poate stabili o hartă de distribuţie a acestora.

CARUNCULĂ, s. f. / caroncule, s. f. / caruncle. NA: caruncula, pl. carunculae. [*Lat. **caruncula** = bucată mică de carne, dim. de la **caro, carnis** = carne.*] Termen anatomic cu sensul de tubercul sau excrescenţă, de dimensiuni mici, situat la nivelul unei structuri anatomice. Ex.: *c. duodenale, *c. lacrimale, *c. mirtiforme.

CARUNCULĂ LACRIMALĂ / caroncule lacrymale / lacrimal caruncle. NA: caruncula lacrimalis. Repliu al *conjunctivei în formă de mic con roşietic, puţin proeminent, relativ vascularizat, situat în unghiul intern al ochiului.

CARUNCULE DUODENALE / caroncules duodénales / duodenal caruncles. NA: papilla duodeni major (1), papilla duodeni minor (2). 1) *Marea c.* sau marea papilă duodenală: proeminenţă conică situată pe faţa internă a porţiunii a doua a duodenului, determinată de *ampula Vater, în care se deschid *coledocul şi *canalul Wirsung (sau pancreatic). 2) *Mica c.* sau mica papilă duodenală: proeminenţă conică mică situată pe faţa internă a celei de a doua porţiuni a duodenului, puţin deasupra marii c., al cărei centru este ocupat de deschiderea *canalului Santorini. Sin.: papile duodenale.

CARUNCULE MIRTIFORME / caroncules myrtiformes / hymenal caruncles. NA: carunculae hymenales. Termen care desemnează prezenţa unor *caruncule (mici excrescenţe cărnoase) rămase după ruperea himenului, la nivelul orificiului vulvar.

CASA TIMPANULUI / caisse du tympan / tympanic cavity. NA: cavum tympani. Cavitate a *urechii medii, cuprinsă între conductul auditiv extern şi *urechea internă. C. t. este traversată de lanţul de osicioare (ciocan, nicovală şi scăriţă) articulate între ele şi care transmit vibraţiile *timpanului la fereastra ovală. C. t. comunică anterior cu *rinofaringele prin *trompa Eustachio şi posterior cu cavităţile mastoidiene. Peretele său superior, *tegmen tympani*, o separă de cavitatea craniană.

CASCADĂ, s. f. / cascade, s. f. / cascade. [*Ital. **cascata** = cascadă, de la **cascare** = a cădea.*] Denumire generală pentru seriile de reacţii biochimice caracteristice unui anumit proces metabolic. Termenul se utilizează îndeosebi pentru seriile de reacţii enzimatice în care, în fiecare etapă, este activată o enzimă, aceasta, la rândul său, activând enzima următoare din lanţul metabolic.

CASPAZE, s. f. pl. / caspases, s. f. pl. / caspases. [*Acronim de la Cysteine-containing ASPartate-specific proteASE.*] Cistein-*endopeptidaze specifice ce acționează asupra anumitor secvențe peptidice pe care le hidrolizează rapid la nivelul reziduului aspartat. Celulele mamiferelor conțin circa 15 tipuri de c. sintetizate sub formă de proenzime inactive. C. au un rol determinant în *apoptoză. În procesul de apoptoză o c. denumită de inițiere (c. 8 sau 9) este activată prin proteoliză. Aceasta activează alte caspaze, denumite efectoare. Se declanșează astfel cascada de c. care hidrolizează proteinele celulare, îndeosebi cele ce stabilizează citoscheletul. O c. hidrolizează, de asemenea, o proteină legată la o *endonuclează, care fiind eliberată pătrunde în nucleu. Endonucleaza degradează ADN-ul în fragmente de circa 200 pb. Căile de activare inițială a cascadei sunt multiple, până în prezent fiind identificate clar trei dintre acestea. În afara rolului lor în apoptoză, c. exercită neîndoielnic și alte funcții, ca de ex. conversia unor *interleukine.

CASTRARE, s. f. / castration, s. f. / castration. [*Lat. **castratio, -onis**, de la **castrare** = a castra.*] Ablaţie chirurgicală a testiculelor (*orhidectomie bilaterală) sau a ovarelor (*ovarectomie bilaterală). C. face parte din tratamentul unor cancere genitale (*cancer ovarian). De asemenea, este practicată pentru reducerea concentraţiilor sanguine de hormoni sexuali (estrogeni sau testosteron) care stimulează dezvoltarea cancerelor hormono-dependente de sân şi de prostată. C. trebuie deosebită de ablaţia unilaterală a unui testicul sau a unui ovar, practicată pentru tratarea tumorilor unilaterale ale acestor organe şi care nu antrenează nici una dintre consecinţele c.

CASTRAT, adj., s. m. sau f. / castrat, adj., s. m. ou f. / castrate. [*Lat. **castrare** = a castra.*] (Subiect) care a suferit *castrarea.

CAŞECTINĂ, s. f. / cachectine, s. f. / cachectin. [*Gr. **kakos** = rău; **hexis** = stare; -ină.*] Sin.: factor de necroză tumorală (v.).

CAŞETĂ, s. f. / cachet, s. m. / cachet, wafer, capsule. [*Fr. veche **cacher** = a presa.*] Pastilă destinată a fi înghiţită, în formă de cutiuţă, conţinând o pudră medicamentoasă care va fi eliberată în stomac sau, dacă învelişul este rezistent la acţiunea sucului gastric, în intestin. Sin.: capsulă amilacee.

CAŞEXIE, s. f. / cachexie, s. f. / cachexia, cachexy. [*Lat. **cachexia**, gr. **kakhexia** = constituție proastă, de la gr. **kakos** = rău, **hexis** = stare.*] Alterare profundă a stării generale a organismului, legată de o denutriţie extremă, cu o scădere ponderală foarte importantă. Poate să apară în stadiile terminale ale unor boli cronice (maligne, dar şi benigne) sau prin subalimentaţie cronică. Sin.: emaciere. Forme particulare: 1) *C. bronzată* (v.). 2) *C. hipofizară* - v. sindrom Simmonds. 3) *C. mixedematoasă* - fază terminală a *mixedemului netratat - se observă cu dificultate, deoarece infiltraţia mixedematoasă maschează timp îndelungat scăderea ponderală. 3) *C. tiroidiană* - apare în fazele tardive ale *bolii Basedow sau în insuficienţa tiroidiană. V. şi atrepsie.

CAŞEXIE BRONZATĂ / cachexie bronzée / cachexia suprarenalis Addison. Sin.: boală Addison (v.).

CAŞEXIE HIPOFIZARĂ / cachexie hypophysaire / hypophyseal cachexia. Sin.: sindrom Simmonds (v.).

CAŞEXIE SUPRARENALĂ / cachexie surrénale / cachexia suprarenalis Pende. Sin.: sindrom Pende (v.).

CATABOLISM, s. n. / catabolisme, s. m. / catabolism. [*Gr. **katabole** = desfacere, destrămare, de la **kata** = în jos, **ballein** = a lansa; **-ism**.*] Ansamblu de reacţii biochimice care se desfăşoară la nivel celular, consecutiv cărora sunt degradate îndeosebi molecule ca glucidele şi lipidele. Reacţiile catabolice eliberează energia stocată mai ales în moleculele de ATP, energie necesară proceselor de biosinteză, de transport, de mişcare etc. Marile căi ale c. celular constau în degradarea macromoleculelor din nutrimente, având ca rezultat o serie de molecule mici, care, în continuare, vor genera un număr restrâns de metaboliţi. Astfel, de ex., *acetilcoenzima A este un intermediar în degradarea acizilor aminaţi, glucidelor şi acizilor graşi. V. şi dezasimilaţie.

CATABOLIT, s. m. / catabolite, s. m. / catabolite. [*Gr. **katabole** = desfacere, destrămare, de la **kata** = în jos, **ballein** = a lansa.*] Substanţă provenită din transformarea unui precursor în cursul *catabolismului.

CATACROTISM, s. n. / catacrotisme, s. m. / catacrotism. [*Gr. **kata** = în jos; **krotos** = bătaie; -**ism**.*] Anomalie a pulsului caracterizată prin uşoare expansiuni ale arterei după şocul principal şi prin apariţia unei mici unde sau incizuri adiţionale pe panta descendentă a *sfigmogramei (undă catacrotică). V. sfigmogramă.

CATAFAZIE, s. f. / cataphasie, s. f. / cataphasia. [*Gr. **kata** = în jos; **phasis** = cuvânt, vorbire.*] Tulburare de vorbire caracterizată prin faptul că bolnavul răspunde la o întrebare care i se pune, dar repetă apoi răspunsul de nenumărate ori.

CATAFOREZĂ, s. f. / cataphorèse, s. f. / cataphoresis. [*Gr. **kata** = în jos, împotriva; **phoresis** = transportare, de la **pherein** = a purta, a transporta.*] 1) Deplasarea particulelor încărcate electric de la anod la catod, într-un câmp electric. V. electroforeză. 2) Procedeu de introducere în organism a unor medicamente cu ajutorul ionizărilor prin curent continuu.

CATAGEN, adj. / catagène, adj. / catagen. [*Gr. **kata** = în jos, împotriva; **gennan** = a produce.*] Denumire a stadiului de oprire a creşterii părului în cadrul *ciclului pilar.

CATALAZĂ, s. f. / catalase, s. f. / catalase. [*Gr. **katalyein** = a distruge, a dizolva; -ază.*] Enzimă oxidantă ce descompune *apa oxigenată, cu degajare de oxigen simplu, care nu poate fi fixat decât de un corp oxidabil spontan. În organism, c. este prezentă în unele celule (îndeosebi celulele hepatice şi hematii).

CATALEPSIE, s. f. / catalepsie, s. f. / catalepsy. [*Gr. **katalambanein** = a suspenda, de la **kata** = în jos, **lepsis** = fixare.*] Tulburare psihomotorie caracterizată prin conservarea, în general de scurtă durată, a unei poziţii impuse pacientului de către examinator la nivelul unui segment din organism. C. este fie consecinţa unei rezistenţe musculare plastice (flexibilitatea ceroasă a lui Wernicke), fie expresia unei hipertonii rigide „de statuie“, sau urmarea absenţei iniţiativei motrice cu pasivitate totală şi incapacitate de mobilitate spontană. C. poate fi observată izolată sau face parte dintr-un context clinic: leziuni prefrontale, isterie, schizofrenie, somn hipnotic, sindrom parkinsonian şi postencefalitic. Sin.: flexibilitate ceroasă.

CATALEPTIFORM, adj. / cataleptiforme, adj. / cataleptiform, cataleptoid. [*Gr. **katalambanein** = a suspenda, de la **kata** = în jos, **lepsis** = fixare; lat. **forma** = formă.*] Care este asemănător cu *catalepsia.

CATALIZATOR, s. m. / catalyseur, catalysateur, s. m. / catalyst. [*Gr. **katalysis** = disoluție, de la **katalyein** = a distruge, a dizolva.*] Substanţă care, adăugată doar în cantităţi infime, accelerează unele reacţii chimice, uneori în detrimentul altora. C. poate fi sau nu o fază distinctă faţă de mediul de reacţie, în funcţie de aceasta cataliza fiind eterogenă sau omogenă. V. şi cataliză.

CATALIZĂ, s. f. / catalyse, s. f. / catalysis. [*Gr. **katalysis** = disoluţie, de la **katalyein** = a distruge, a dizolva.*] Acţiune fizico-chimică prin intermediul căreia anumite substanţe denumite *catalizatori, prezente chiar şi în cantităţi foarte mici, accelerează unele reacţii chimice sau le favorizează pe unele în detrimentul altora (în cursul unor procese din organism) şi se regăsesc neschimbate la sfârşitul reacţiei. C. se numeşte *omogenă*, când catalizatorul se găseşte în aceeaşi fază de agregare ca şi mediul reacţional, sau *eterogenă*, dacă fazele de agregare sunt diferite. În organismul viu procesele de c. sunt mediate de *enzime.

CATALIZĂ COVALENTĂ / catalyse covalente / covalent catalysis. Reacţie enzimatică în care o parte din *substrat este fixat prin *legătură covalentă cu enzima.

CATAMENIAL, adj. / cataménial, -ale, -aux, adj. / catamenial. [*Gr. **katamenia** = menstruaţie, de la **kata** = referitor la, **men, menos** = lună.*] 1) Se spune despre un proces care este în relaţie cu perioadele menstruale, care apare concomitent cu acestea. Ex.: herpes c. 2) Care se referă la *menstruaţie.

CATAMNEZĂ, s. f. / catamnèse, s. f. / catamnesis. [*Gr. **kata** = în jos; **mnesis** = memorie, de la **mnasthai** = a-şi aminti.*] Istoric al unei boli relatat după externarea pacientului din spital.

CATAPLASMĂ, s. f. / cataplasme, s. m. / cataplasm, poultice. [*Lat. **cataplasma**, gr. **kataplasma** = aplicaţie.*] Preparat *topic care are ca principiu activ făina de in, de muştar etc., la care se adaugă un lichid (de obicei apă) pentru formarea unui preparat de consistenţa unui bulion gros. Se aplică cutanat (cald sau rece) şi acţionează local, prin proprietăţile sale *revulsive. Se pot aplica şi *c. uscate*, cu sare, tărâţe sau nisip.

CATAPLAZIE, s. f. / cataplasie, s. f. / cataplasia. [*Gr. **kata** = în jos; **plasis** = modelare, de la **plassein** = a forma, a modela.*] Transformare a morfologiei şi funcţiei celulelor în procesele maligne (*anaplazie), dar şi în alte condiţii de viaţă (ex.: în culturi de ţesuturi sau de celule). Uneori, termenul este utilizat cu sensul de *metaplazie regresivă.

CATAPLEXIE, s. f. / cataplexie, s. f. / cataplexy. [*Gr. **kata** = în jos; **plexis** = lovitură.*] Tulburare caracterizată prin pierderea bruscă, incompletă sau completă, a tonusului postural (al musculaturii scheletice) în relaţie cu o emoţie intensă. C. poate fi generalizată, când antrenează căderea subiectului, fără pierderea conştienţei, sau localizată la membrele superioare, gambe sau la maxilarul inferior. Asociată cu *narcolepsia, ea constituie *sindromul Gélineau.

CATAR, s. n. / catarrhe, s. m. / catarrh. [*Lat. **catarrhus** = guturai, de la gr. **kata** = în jos, **rhein** = a curge.*] Termen foarte vechi, utilizat odinioară pentru orice scurgere de fluid de la nivelul unei membrane mucoase. În prezent, termenul este utilizat restrictiv, cu referire la mucoasele căilor respiratorii superioare, în cazul inflamaţiilor rinofaringiene cu hipersecreţie nepurulentă. V. şi freamăt catar.

CATARACTĂ, s. f. / cataracte, s. f. / cataract. [*Gr. **katarrhegnynai** = a dărâma, a frânge sau **katarraktes** = cascadă - se credea că această afecţiune se datora căderii unei umori pe ochi.*] Afecţiune oculară care constă în opacifierea progresivă a *cristalinului sau a capsulei acestuia, cu diminuarea *acuităţii vizuale. C. poate fi congenitală, posttraumatică sau spontană. Se disting: 1) *C. capsulară*, produsă prin opacifierea capsulei cristalinului. 2) *C. congenitală*, existentă la naştere sau produsă la puţin timp după naştere. 3) *C. corticală*, prin opacifierea capsulei (cortexului) cristalinului. 4) *C. diabetică*, bilaterală, complicaţie a diabetului. 5) *C. glaucomatoasă* apare în cursul evoluţiei *glaucomului. 6) *C. heterocromică*, însoţită de *heterocromia irisului şi *ciclita *torpidă. 7) *C. hipermatură*, fază evolutivă a c. în care masele cristaliniene, în afară de nucleu, se lichefiază. 8) *C. prin iradiere*, consecutiv iradierii masive sau cu doze repetate semnificative de radiaţii X sau nucleare. 9) *C. matură*, în care cristalinul este opacifiat complet. 10) *C. nucleară*, în care este afectat numai nucleul cristalinului. 11) *C. polară anterioară* sau *posterioară*, cu afectarea polului anterior sau, respectiv, posterior ai cristalinului. 12) *C. senilă*, cea mai frecventă, în general de cauză necunoscută sau considerată consecinţa unui fenomen natural de îmbătrânire.

CATARAL, adj. / catartihal, -ale, -aux, adj. / catarrhal. [*Gr. **kata** = în jos; **rhein** = a curge.*] 1) Care este caracteristic *catarului. 2) Despre o inflamaţie însoţită de secreţii abundente seromucoase.

CATARCTIC, adj., s. n. / catharique, adj., s. m. / cathartic. [*Gr. **kathartikos** = purificator.*] 1) (Medicament) care prezintă un efect purgativ prin provocarea unei hipersecreţii a glandelor intestinale şi prin stimularea peristaltismului, ca urmare a iritaţiei mucoasei. 2) *Terapia c.* este o formă de psihoterapie care antrenează o eliberare afectivă.

CATATONIE, s. f. / catatonie, s. f. / catatonia. [*Gr. **kata** = în jos; **tonos** = tensiune.*] Sindrom psihiatric grav în care se asociază negativism psihomotor (o rupere de mediul exterior, cu refuzul de a vorbi, uneori refuzul hranei), pierdere a iniţiativei, opoziţie la orice solicitare sau pasivitate cu rezistenţă musculară plastică (*catalepsie) şi tulburări neurovegetative. Este, în general, o manifestare tipică în *schizofrenie, dar c. poate fi observată şi în unele sechele de *encefalită sau după priza anumitor substanţe (farmacocatatonie).

CATECOLAMINE, s. f. pl. / catécholamines, s. f. pl. / catecholamines. [*__Catechol__ = de la __Acacia catechu__, arbore exotic; gr. __ammoniakon__ = sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui __Jupiter Ammon__ din Libia; -ină.*] Termen generic care regrupează *noradrenalina, *adrenalina şi *dopamina. În trecut denumite simpaticomimetice directe, aceste molecule endogene stimulează *receptorii adrenergici α sau β. Denumirea reflectă structura acestor substanţe: un nucleu catecol (ortodifenol) purtător al unui lanţ lateral care posedă o funcţie amină.

CATENAR, adj. / caténaire, adj. / catenary. [*Lat. **catenaris** = legat în lanţ, de la **catenare** = a înlănţui, şi **catena** = lanţ.*] Care se referă la un lanţ molecular. V. şi monocatenar, bicatenar.

CATEPSINĂ K / cathepsine K / cathepsin K. Proteină lizozomală produsă în cantitate mare de către *osteoclaste, având rol în resorbţia şi remodelajul osos. Deficitul de c. K determină *picnodisostoza, boală de care a suferit pictorul Toulouse-Lautrec.

CATEPSINE, s. f. pl. / cathepsines, s. f. pl. / cathepsins. Denumire generică pentru un grup de proteinaze endocelulare. C. sunt desemnate printr-o literă: *C. A* hidrolizează proteinele la nivelul acizilor α-aminaţi hidrofobi. *C.* B_1 este o tiolproteinază care se găseşte în ficatul uman. *C.* B_2 este o metalproteinază analogă carboxipeptidazei. *C. C* este o tiolpeptidază. *C. D* este o endopeptidază cu aceeaşi acţiune ca şi pepsina. *C. E* este o exopeptidază cu acţiune similară pepsinei. *C. G* este o serin proteinază prezentă în leucocitele polinucleare. *C. P* este o exopeptidază. *C. H, L, N, S* sunt proteinaze de tip pepsină, prezente în lizozomi. V. şi catepsină K.

CATETER, s. n. / cathéter, s. m. / catheter. [*Gr. **katheter**, de la **kathienai** = a plonja.*] *Sondă adecvată utilizată pentru efectuarea *cateterismului. Există diferite tipuri de c., adaptate structurii anatomice investigate.

CATETERISM, s. n. / cathétérisme, s. m. / catheterization. [_Gr._ **_katheter_**, _de la_ **_kathienai_** _= a plonja;_ **_-ism._**] Ansamblul manevrelor executate cu un cateter la nivelul unui canal (conduct), organ cavitar sau orificiu al unei fistule, în scop diagnostic sau terapeutic. V. şi cateterism cardiac.

CATETERISM CARDIAC / cathétérisme cardiaque / cardiac catheterization. Metodă invazivă de investigare cardiovasculară, care se practică prin introducerea unui *cateter printr-o venă periferică până la cavităţile cordului. Prin c. c. se măsoară parametrii hemodinamici, se efectuează angiografia cardiacă, electrocardiograma endocavitară, implantarea unui *pacemaker, biopsia endomiocardică, ca şi o serie de intervenţii terapeutice.

CATGUT, s. n. / catgut, s. m. / catgut. [_engl._ **_cat_** _= pisică;_ **_gut_** _= intestin._] Material chirurgical sub formă de fire, utilizate pentru suturi sau ligaturi ale planurilor profunde operatorii. Prezintă avantajul că este resorbabil, fiind constituit doar din substanţe organice. Este preparat din colagen de mamifere, îndeosebi din stratul submucos al intestinului subţire de oaie. Se poate utiliza şi _c. argintat_ (cu rezistenţă crescută) sau _c. impregnat cu crom_ (cu resorbţie mai lentă).

CATHARSIS, s. n. / catharsis, s. f. / catharsis. [_Gr._ **_katharsis_** _= purificare._] 1) Efect terapeutic, în psihanaliză, obţinut prin descărcarea unei trăiri *refulate. Eliberarea *afectului inconştient se obţine prin recunoaşterea şi verbalizarea evenimentelor traumatizante uitate. Sin.: abreacţie. 2) Purificarea spiritului cu ajutorul artei, prin participarea intensă la fenomenul artistic.

CATION, s. m. / cation, cathion, s. m. / cation. [_Gr._ **_kation_** _= care coboară, de la_ **_kata_** _= în jos,_ **_ion_** _= migrator, călător şi_ **_ienai_** _= a merge._] Ion încărcat pozitiv din cauza deficitului de electroni. În cursul electrolizei c. se deplasează către *catod.

CATOD, s. m. / cathode, s. f. / cathode. [_Gr._ **_kathodos_** _= drum în jos, de la_ **_kata_** _= în jos,_ **_hodos_** _= cale, drum._] 1) Conductor electronic (metalic sau din cărbune) prin care iese curentul electric dintr-un mediu conductor şi a cărui *conductibilitate electrică este, în general, mai mare decât a mediului respectiv. Sin.: electrod negativ. 2) Într-un tub cu radiaţii X, electrodul care emite electroni.

CAUCAZIAN, Ă, adj. / caucasien, enne, adj. / caucasian. Care este originar din Caucaz. În terminologia anglo-americană: de rasă albă.

CAUDAL, adj. / caudal, -ale, -aux, adj. / caudal. [_Lat._ **_cauda_** _= coadă._] Care se referă la partea terminală a unui organ de formă alungită sau în anatomia non-umană, la coadă. În anatomia umană c. este sin. cu inferior.

CAUSTIC, adj., s. n. / caustique, adj., s. m. / caustic, aboral. [_Lat._ **_causticus_**, _gr._ **_kaustikos_** _= care arde, de la gr._ **_kainein_** _= a arde._] 1) Caracter al unei substanţe cu acţiune corozivă asupra ţesuturilor, provocând necroza acestora. 2) Substanţă cu această caracteristică.

CAUTER, s. n. / cautère, s. m. / cautery. [_Lat._ **_cauterium_**, _gr._ **_kauterion_** _= fier înroşit, de la gr._ **_kainein_** _= a arde._] Instrument cu un vârf metalic adus la incandescenţă sau substanţă chimică care, prin arderea unui ţesut, provoacă formarea unei escare sau asigură hemostaza. Tipuri principale de c.: 1) _Galvanocauter_ (v.). 2) *_Termocauter_, constituit dintr-un fir de platină menţinut incandescent sub acţiunea unor vapori de extract mineral. 3) _C. chimic_, alcătuit din nitrat de argint, acid osenic şi acid tricloracetic. În prezent se utilizează şi dispozitive de tip *laser. V. şi cauterizare.

CAUTERIZARE, s. f. / cautérisation, s. f. / cauterization. [_Lat._ **_cauterium_**, _gr._ **_kauterion_** _= fier înroşit, de la gr._ **_kainein_** _= a arde._] Distrugere a unui ţesut în scopul suprimării unei leziuni, opririi unei sângerări sau eliminării ori diminuării extensiei unei cicatrice cu înmugurire exuberantă. C. se practică frecvent la nivelul pielii şi al mucoaselor, utilizând diferite tipuri de *cautere, o serie de substanţe chimice sau *crioterapia.

CAUZALGIE, s. f. / causalgie, s. f. / causalgia. [_Gr._ **_kausis_** _= căldură arzătoare;_ **_algos_** _= durere._] Simptom determinat de o leziune de neuron periferic, care constă într-o modificare a sensibilităţii în regiunea tegumentară corespondentă (hiperestezie) asociată cu durere. Este resimţită sub formă de „căldură care arde“ într-un teritoriu tegumentar delimitat şi se exacerbează la orice contact cu un stimul exterior. Se poate însoţi de modificări trofice obiective ale pielii în teritoriul cutanat interesat, eritem, transpiraţie locală, în acest caz rezultând un _sindrom cauzalgic_, în relaţie cu o plagă nervoasă. Unii autori grupează în acest termen şi senzaţiile de arsură esofagiană şi gastrică.

CAUZALITATE, s. f. / causalité, s. f. / cause effect relationship. Raport stabilit între o cauză şi un efect, un factor de risc şi o boală. Factorul respectiv este responsabil (cel puţin parţial) de boala studiată. Există mai multe argumente care permit transformarea unui factor de risc în factor cauzal. Clasic se reţin: forţa de asociere (risc măsurat important), repetarea în mai multe studii publicate a aceluiaşi rezultat, specificitatea asocierii (adică, atunci când o cauză este responsabilă de o maladie), succesiunea temporală a cauzei şi a efectului, plauzibilitatea fiziopatologică (adică identificarea unui mecanism fiziopatologic caracteristic bolii), existenţa unei relaţii cauză-efect (cu cât organismul este mai expus la factorul de risc, cu atât boala este mai frecventă), evaluarea experimentală.

CAVERNĂ, s. f. / caverne, s. f. / cavern. NA: caverna (1). [_Lat._ **_caverna_** _= cavitate, de la_ **_cavus_** _= gaură._] 1) Cavitate anatomică formată din mai multe spaţii mici lacunare care comunică între ele. Ex.: c. corpului spongios, c. corpului cavernos. 2) Leziune anatomopatologică care se prezintă sub forma unei excavaţii localizate în parenchimul unui organ şi care rezultă în urma evacuării conţinutului, de obicei lichid sau semisolid, al acesteia (abces, gangrenă etc.). Frecvent este cazul unei _c. pulmonare_ de origine tuberculoasă.

CAVERNOS, adj. / caverneux, -euse, adj. / cavernous. [_Lat._ **_cavernosus_** _= scobit, găunos, de la_ **_caverna_** _= cavitate şi_ **_cavus_** _= gaură._] Care se referă la caverne patologice (ex.: ral c.), care include caverne (ex.: plămân c.) sau a cărui structură se aseamănă cu aspectul general al unor caverne (ex.: corpi c., angiom c. sau cavernom).

CAVITAR, adj. / cavitaire, adj. / cavitary. [_Lat._ **_cavus_** _= gaură._] Caracterizat prin prezenţa unei cavităţi, în general cu localizare pulmonară.

CAVITATE, s. f. / cavité, s. f. / cavity. NA: cavum. [_Lat._ **_cavus_** _= gaură._] Termen folosit pentru a desemna prezenţa unui spaţiu închis, complet sau incomplet, în interiorul unei structuri anatomice sau între mai multe formaţiuni anatomice. C. pot fi goale sau (mai frecvent) pot conţine fie unele formaţiuni anatomice, prin herniere, fie substanţe mai mult sau mai puţin fluide (secreţii, necroză etc.).

CAVITATE ABDOMINALĂ / cavité abdominale / abdominal cavity. NA: cavitas abdominalis. C. *splanhnică delimitată de rahisul lombar şi muşchii spinali – posterior, de muşchii largi – lateral, şi muşchii drepţi – anterior. C. a. este separată de *cavitatea toracică prin diafragm, este prelungită în jos de *cavitatea pelvină şi conţine majoritatea viscerelor componenete ale aparatului digestiv şi aparatului urinar.

CAVITATE AMNIOTICĂ / cavité amniotique / amniotic cavity. Sin.: amnios (v.).

CAVITATE BUCALĂ / cavité buccale / oral cavity. NA: cavitas oris. Sin.: gură (v., def. 1).

CAVITATE COTILOIDĂ / cavité cotyloïde / acetabulum. NA: acetabulum. C. în formă de cupă situată pe suprafaţa laterală a osului coxal, în interiorul căreia se articulează capul femurului. Sin.: acetabulum, cotil.

CAVITATE GLENOIDĂ / cavité glénoïde / glenoid cavity. NA: cavitas glenoidalis. C. articulară în general eliptică, formată din unul sau mai multe oase şi articulată cu un *condil. V. şi tab. anat. - articulaţii.

CAVITATE LARINGIANĂ / cavité laryngée / cavity of larynx. NA: cavitas laryngis. Segment al căilor aeriene delimitat de pereţii *laringelui şi împărţit de *corzile vocale în trei etaje: superior (sau supraglotic), mediu (sau glotic) şi inferior (sau subglotic).

CAVITATE ORBITARĂ / cavité orbitaire / orbit. NA: orbita. Sin.: orbită (v.).

CAVITATE PELVINĂ / cavité pelvienne / cavity of pelvis. NA: cavitas pelvis. Sin.: bazin (v.).

CAVITATE PERICARDICĂ / cavité péricardique / pericardial cavity. NA: cavitas pericardialis. C. virtuală cuprinsă între cele două foiţe ale *pericardului.

CAVITATE PERITONEALĂ / cavité péritonéale / peritoneal cavity. NA: cavitas peritonealis. Spaţiu virtual între foiţa parietală şi foiţa viscerală a peritoneului, care, în mod normal, nu conţine altceva decât un film subţire de fluid. În anumite circumstanţe patologice este sediul unor revărsate lichidiene.

CAVITATE PLEURALĂ / cavité pleurale / pleural cavity. NA: cavitas pleuralis. Spaţiu virtual între pleura parietală şi cea viscerală, care poate deveni real în cazul unor revărsate lichidiene.

CAVITATE PULMONARĂ / cavité pulmonaire / pulmonary cavity. Pierdere de substanţă la nivelul unui plămân, care se observă în anumite condiţii patologice. Ex.: abces pulmonar, tumoră necrozată. V. şi cavernă.

CAVITATE TIMPANICĂ / cavité tympanique / tympanic cavity. NA: cavitas tympanica. V. timpan şi ureche medie.

CAVITATE TORACICĂ / cavité thoracique / cavity of thorax. NA: cavitas thoracis. C. *splanhnică cuprinsă între rahisul dorsal, coaste, stern şi muşchii care acoperă aceste structuri. C. t. este separată de c. abdominală prin diafragm şi conţine plămânii înconjuraţi de pleură, inimă şi organele *mediastinului.

CAVITATE UTERINĂ / cavité utérine / cavity of uterus. NA: cavitas uteri. C. virtuală aplatizată, aflată în interiorul uterului. Este separată de istmul uterin într-o c. cervicală şi una corporeală, în care se localizează oul în perioada gestaţiei.

CAVOGRAFIE, s. f. / cavographie, s. f. / cavography, phlebography of the vena cava. [*Lat. cavus = gaură; gr. graphein = a scrie.*] Examen radiologic al venei cave superioare sau inferioare, prin opacifiere după injectarea, directă sau la distanţă, a unui produs de contrast iodat hidrosolubil.

CAVUM, s. n. / cavum, s. m. / cavum. NA: cavitas pharyngis. [*Lat. cavus = gaură.*] Sin.: rinofaringe (v.).

CAZEIFICARE, s. f. / caséification, s. f. / caseation. [*Lat. caseus sau caseum = brânză; ficare, derivat de la facere = a face.*] Necroză a centrului leziunilor tuberculoase, constând în formarea unei materii gri-gălbui, compactă, granuloasă. V. şi granulom.

CAZEINĂ, s. f. / caséeine, s. f. / casein. [*Lat. caseus sau caseum = brânză; -ină.*] Fosfoproteină care reprezintă partea cea mai importantă a substanţelor azotate din laptele de mamifere. De aceea, este utilizată ca proteină de referinţă în *dietetică.

CAZEOS, adj. / caséeux, -euse, adj. / caseous. [*Lat. caseus sau caseum = brânză.*] Care aparţine procesului de *cazeificare sau se află în relaţie cu acesta.

CAZEUM, s. n. / caséum, s. m. / caseum, caseous material. [*Lat. caseus sau caseum = brânză.*] Substanţă albicioasă sau gălbuie cu aspect variabil (păstos, granular fin sau gelatinos) care este rezultatul unei necroze acidofile, specifică inflamaţiei tuberculoase.

CAZUISTICĂ, s. f. / casuistique, s. f. / casemix, material. [*Fr. casuistique, din spaniolă casuista şi lat. ecleziastică casus = caz de conştiinţă.*] Termen care desemnează lotul de pacienţi (mărimea acestuia) utilizat într-o cercetare, într-un studiu.

CĂI BILIARE / voies biliares / gall ducts. Sistem tubular prin care bila se elimină din ficat în duoden. Include *c. b. intrahepatice* (canalul hepatic drept şi stâng care, prin unire, formează canalul hepatic comun) şi *c. b. extrahepatice* (*canalul coledoc, rezultat din unirea canalului hepatic comun cu *canalul cistic).

CĂLCÂI, s. n. / talon, s. m. / heel. NA: calx. [*Lat. calcaneum = călcâi.*] Parte posterioară a piciorului, al cărei schelet este format din *calcaneu.

CĂLDURĂ, s. f. / chaleur, s. f. / heat, warmth. [*Lat. calor, -oris = căldură.*] 1) Senzaţia de creştere a temperaturii; energia care produce această senzaţie. 2) Energia transferată ca rezultat al gradientului de temperatură.

CĂPUŞĂ, s. f. / tique, s. f. / tick. [*Albaneză këpushë = căpuşă.*] Denumire populară pentru unele artropode (**Arthropoda*) din familia **Ixodidae*, clasa **Arachnida*.

CĂRBUNE, s. m. / charbon, s. m. / anthrax. [*Lat. carbo, -onis = cărbune.*] Sin.: antrax (v.).

CĂRBUNE ACTIVAT / charbon activé / activated charcoal. Cărbune oficinal prelucrat pentru creşterea capacităţilor sale de absorbţie. Utilizat încă, pe cale bucală, în tratamentul *aerofagiei, se pare că indicaţia sa cea mai utilă este în tratamentul anumitor intoxicaţii acute, îndeosebi în cazul ingestiilor masive de morfină sau de atropină.

CĂSCAT, s. n. / bâillement, s. m. / yawn, oscedo (lat.). [*Posibil lat. cascare.*] Act reflex motor, urmare a hipoxiei sau oboselii centrilor nervoşi. Constă dintr-un inspir profund cu deschiderea gurii (se închid orificiile trompelor lui Eustachio) şi un expir; în urma acestui act motor, muşchii cervicali măresc, prin contracţie, debitul circulator al creierului.

CÂMP, s. n. / champ, s. m. / field. [*Lat. campus = câmp.*] Termen general utilizat în medicină cu sensul de arie, regiune bine delimitată (ex.: *c. operator, *c. vizual), dar şi cu un sens figurativ (*c. psihologic).

CÂMP AUDITIV / champ auditif / auditory field. Ansamblul sunetelor a căror frecvenţă este cuprinsă între 32 şi 16 000 Hz şi care sunt în mod normal audibile de către om.

CÂMP ELECTRIC / champ électrique / electric field. Forţa determinată de prezenţa corpurilor încărcate electric, exprimată în volţi pe metru. C. e. este un c. vectorial.

CÂMP MAGNETIC / champ magnétique / magnetic field. Denumire dată unui c. de forţe creat în jurul unui magnet sau în jurul oricărui conductor parcurs de un curent electric. Se exprimă în amperi pe metru (SI) sau oersted (CGS).

CÂMP OPERATOR / champ opératoire / operative field. 1) Parte a corpului care rămâne expusă pentru ca operatorul-chirurgul să aibă acces la organul de abordat. 2) Material textil steril care serveşte la delimitarea, izolarea şi protejarea zonei din corp la nivelul căreia va fi practicată o intervenţie chirurgicală.

CÂMP PSIHOLOGIC / champ psychologique / psychological field. Expresie care desemnează toate faptele fizice, biologice, sociale, psihologice (conştiente şi inconştiente) care există la un moment dat pentru un individ sau pentru un grup, cărora aceste fapte le determină *comportamentul.

CÂMP VIZUAL / champ visuel / field of vision, vision field. Întinderea spaţiului care poate fi cuprins cu privirea când ochiul este imobil. C. v. normal este de circa 150° în sens orizontal şi de 120° în sens vertical (55° în jos, 65° în sus), dar aceste valori numerice variază foarte mult în funcţie de subiect şi de condiţiile de determinare. Fiecare punct al c. v. corespunde unui punct definit al retinei, iar explorarea c. v. corespunde, de fapt, explorării funcţionale a retinei şi/sau a căilor optice. C. v. poate fi alterat prin procese patologice care afectează ochiul, retina şi/sau căile optice. V. şi campimetrie, campimetru.

CÂRJĂ, s. f. / béquille, s. f. / crutch. [*Sl. kryzi = cruce.*] 1) Mijloc de susţinere a corpului, îndeosebi în cursul mersului, cu punct de susţinere la nivelul braţului, antebraţului sau axilar. C. pentru antebraţ sau canadiană este prevăzută cu o bară de sprijin la înălţimea mâinii şi un sistem de sprijin pentru antebraţ. 2) Numai în română: *c. aortei*, adică *arcul aortic. V. tab. anat. - artere.

CÂRLIG, s. n. / crochet, s. m. / hook. [*bulg. kărlik = cârlig.*] 1) Instrument curb pentru tracţiune sau prindere. Sin.: croşet. Tipuri: a) *c. Braun*, utilizat în obstetrică; b) *c. pentru palat posterior*, utilizat în ORL; c) *c. Tyrell*, întrebuinţat în oftalmologie; d) *c. Malgaigne*, alcătuit din două croşete utile în chirurgia rotulei. 2) Forma unor structuri anatomice. Ex.: osul cu c.

CD4 / CD4 / CD4. [*Engl.: acronim pentru Cluster of Differentiation = clasă de diferenţiere.*] Proteină exprimată la suprafaţa tuturor *limfocitelor T ajutătoare, dar şi la nivelul *monocitelor/macrofagelor şi a *celulelor dendritice. CD4 este o glicoproteină transmembranară de 59 kDa, iar gena codantă a lanţului polipeptidic este situată pe cromozomul 12. Proteinele CD4 reprezintă un receptor pentru moleculele *complexului major de histocompatibilitate clasa II purtate de o *celulă prezentatoare de antigeni. Totodată, situsul de recunoaştere al receptorului CD4 este complementar proteinei de suprafaţă gp120 a virusului SIDA. Receptorii CD4 sunt denumiţi şi T4. Sin.: co-receptor CD4. V. şi clasă de diferenţiere.

CD8 / CD8 / CD8. [*Engl.: acronim pentru Cluster of Differentiation = clasă de diferenţiere.*] Moleculă prezentă la suprafaţa tuturor limfocitelor T8. Este alcătuită din două lanţuri polipeptidice α şi β, fiecare având o masă moleculară de 32-34 kDa. Gena codificatoare pentru sinteza acestor lanţuri se află pe cromozomul 2. Cele două lanţuri sunt exprimate sub formă homodimerică α/α sau sub formă heterodimerică α/β. CD8 constituie un receptor pentru antigenii *complexului major de histocompatibilitate clasa I purtaţi de o *celulă prezentatoare de antigeni sau de o celulă cu *self modificat. Acest contact conduce la diferenţierea *limfocitelor T imature în *limfocite T citotoxice. Sin.: co-receptor CD8. V. şi clasă de diferenţiere.

CEAFĂ, s. f. / nuque, s. f. / nape of the neck. NA: nucha. [*Albaneză çafë = ceafă.*] Regiunea posterioară a gâtului, cuprinzând toate părţile moi situate înapoia rahisului cervical. V. şi nucal.

CEBOCEFALIE, s. f. / cébocéphalie, s. f. / cebo-cephaly. [*Gr. kebos = maimuţă; kephale = cap.*] Monstruozitate malformativă a extremităţii cefalice care include: ochi separaţi dar foarte apropiaţi, lipsa aparatului nazal sau prezenţa unei singure narine. Aminteşte de aspectul fizic al ciclopului.

CEC, s. n. / caecum, s. m. / c(a)ecum. NA: caecum. [*Lat. caecus = orb.*] Fund de sac, de circa 6 cm lungime şi 6-8 cm grosime (diametru), ce constituie porţiunea iniţială a intestinului gros. Este situat deasupra *valvulei ileocecale, iar pe faţa sa internă se deschide *apendicele vermicular.

CECITATE, s. f. / cécité, s. f. / blindness, ablepsia. [*Lat. caecus, -atis = orbire, de la caecus = orb.*] Pierderea vederii, indiferent de sediul leziunii cauzatoare: cortex occipital, căi optice sau glob ocular. Sin.: orbire.

CECITATE CORTICALĂ / cécité corticale / cortical blindness. C. determinată de o leziune a lobilor occipitali, fără alterarea ochiului.

CECITATE LITERALĂ / cécité littéraire / letter blindness. Varietate de *c. verbală caracterizată prin pierderea capacităţii de a citi literele alfabetului, în timp ce în c. verbală bolnavul poate silabisi cuvintele pe care nu le poate citi.

CECITATE MONOCULARĂ TRANZITORIE / cécité monoculaire transitoire / transient monocular blindness. Episod de *c. unilaterală cu durată între câteva secunde şi câteva minute, repetitivă, cu o frecvenţă variabilă, a cărei etiopatogenie include, foarte probabil, prezenţa unui embol cu punct de plecare carotidian în teritoriul retinian.

CECITATE MUZICALĂ / cécité musicale / music blindness. Formă de *c. verbală în care bolnavul nu înţelege notaţia muzicală.

CECITATE NOCTURNĂ / cécité nocturne / nyctalopia. Sin.: nictalopie (v.).

CECITATE PRACTICĂ / cécité pratique / legal blindness. Stare care corespunde persistenţei unei acuităţi vizuale foarte reduse (mai puţin de 1/20 din acuitatea vizuală centrală fiziologică sau mai puţin de 20° din câmpul vizual periferic).

CECITATE PSIHICĂ / cécité psychique / psychic blindness. Tulburare psihică manifestată prin nerecunoaşterea naturii şi a utilizării obiectelor pe care bolnavul le percepe vizual. Se constată îndeosebi în *afazia senzorială. Sin.: agnozie optică.

CECITATE VERBALĂ / alexie, s. f. / alexia, word blindness. Sin.: alexie (v.).

CECOPEXIE, s. f. / caecopexie, caecofixation, s. f. / c(a)ecopexy. [*Lat. caecus = orb; gr. pexis = fixare.*] Sin.: tiflopexie (v.).

CECOPLICATURĂ, s. f. / caecoplicature, s. f. / c(a)ecoplication. [*Lat. caecus = orb; plicatura = împăturire, de la plica = cută, îndoitură.*] Intervenţie chirurgicală efectuată în scopul reducerii calibrului cecului. Constă în efectuarea unui repliu al mucoasei cecale, de obicei prin invaginare.

CECOSTOMIE, s. f. / caecostomie, s. f. / c(a)ecostomy. [*Lat. caecus = orb; gr. stoma, -atos = gură.*] Sin.: tiflostomie (v.).

CEFALALGIE, s. f. / céphalalgie, s. f. / cephalalgia. [*Gr. kephale = cap; algos = durere.*] Orice durere de cap, indiferent de natura, de originea sa. Deşi termenul este considerat sinonim cu cefalee, se apreciază, totuşi, că aceasta din urmă denumeşte o durere de cap persistentă şi de o anume intensitate.

CEFALALGIE FARINGOTIMPANICĂ / cepéhalalgie pharyngotympanique / pharyngotimpanic cephalalgia. Sin.: boală Legal (v.).

CEFALEE, s. f. / céphalée, s. f. / cephalalgia, headache. [*Lat. cephalaea = dureri de cap, din gr. kephale = cap.*] Durere de cap difuză sau localizată, cu o incidenţă excepţional de mare: 40% din populaţia globului, indiferent de mediu, urban sau rural, acuză cel puţin o dată pe an o cefalee (Harrison's, 1994). C. este de obicei un simptom benign, dar uneori reprezintă o manifestare a unor boli grave, îndeosebi o tumoră cerebrală sau o *arterită gigantocelulară (temporală). C. este prezentă, de asemenea, în glaucom, *sinuzita purulentă, în *meningita bacteriană şi în leziunile nervului trigemen. Deoarece c. „benignă“ este ubicuitară, ea este considerată un aspect normal al vieţii şi se consideră că în producerea sa ar putea fi luaţi în considerare o serie de factori ereditari. Mecanismul de generare al c. „benigne“ poate fi activat de *stres şi *anxietate, iar factorii emoţionali nu sunt absolut necesari pentru declanşarea simptomului. Formele mai severe de c. sunt asociate cu greţuri, *foto- sau *fonofobie. În cazurile când c. este cronică şi recurentă, ea reprezintă o problemă medicală, care necesită un tratament adecvat. Au fost descrise mai multe tipuri de c., dintre care *migrena poate fi considerată o entitate definită atât în plan clinic, cât şi în ceea ce priveşte mecanismul de producere.

CEFALEE VASCULARĂ HORTON / cephalée vasculaire de Horton / migrainous neuralgia. [*Bayard T. Horton, medic american, Rochester, 1895-1980.*] Sin.: sindrom Horton (v., def. 1).

CEFALHEMATOM, s. n. / céphalhématome, s. m. / cephalh(a)ematoma. [*Gr. kephale = cap; haima, -atos = sânge; -oma.*] Formaţiune alcătuită dintr-un epanşament sanguin situat între os şi periost, la nivelul craniului. Se observă la nou-născut, secundar unui traumatism obstetrical accidental.

CEFALHIDROCEL, s. n. / céphal-hydrocèle, s. f. / cephalhydrocele. [*Gr. kephale = cap; hydro, hydatos = apă; kele = tumoră, hernie.*] Tablou clinic întâlnit mai ales la copilul mic, consecutiv unui traumatism craniocerebral închis; este caracterizat prin fractura liniară a craniului, care se lărgeşte progresiv, ruptura meningelor şi o colecţie de LCR sub scalp.

CEFALHIDROCEL TRAUMATIC / céphalhydrocèle traumatique / traumatic cephalhydrocele. Sin.: boală Billroth (v.).

CEFALIC, adj. / céphalique, adj. / cephalic. [*Gr. kephale = cap.*] Care se referă, se află în relaţie cu extremitatea cefalică, cu capul.

CEFALINĂ, s. f. / céphaline, s. f. / cephalin. [*Gr. kephale = cap; -ină.*] Sin.: fosfatidiletanolamină (v.). V. fosfolipide.

CEFALOMETRIE, s. f. / céphalométrie, s. f. / cephalometry. [*Gr. kephale = cap; metron = măsură.*] Măsurarea metodică a diferitelor dimensiuni ale capului. V. şi craniometrie.

CEFALORAHIDIAN, adj. / céphalorachidien, -enne, adj. / cephalorrhachidian. [*Gr. kephale = cap; rhakhis = coloană vertebrală.*] Care prezintă relaţie cu capul şi cu rahisul. Ex.: lichid c. (LCR). V. şi cerebrospinal.

CEFALOSPORINĂ, s. f. / céphalosporine, s. f. / cephalosporin. [*Gr. kephale = cap; spora = sămânţă, de la speirein = a însămânţa; -ină.*] Denumire a unui grup de antibiotice din familia *betalactamine. Antibioticul natural, component al acestui grup, este extras din mucegaiul *Cephalosporium*, înrudit cu *Penicillium* (din care se extrage *penicilina). C. au un spectru mai larg decât cel al penicilinelor semisintetice, dar sunt mai toxice pentru rinichi. În funcţie de data de apariţie, sunt clasificate în patru generaţii.

CELIAC, adj. / coeliaque, adj. / c(o)eliac. [*Gr. koilia = pântece.*] Care se referă la cavitatea abdominală şi la intestine. Ex.: *boală c., reflex c.

CELIACHIE, s. f. / maladie coeliaque / c(o)eliac disease, gluten enteropathy. [*Gr. koilia = pântece.*] Sin.: boală celiacă (v.).

CELIALGIE, s. f. / coelialgie, s. f. / c(o)elialgia. [*Gr. koilia = pântece; algos = durere.*] Denumire generică pentru diferitele dureri (algii) abdominale profunde simpatice, indiferent de origine: nevralgică, nevritică sau nevropatică.

CELIOSCOP, s. n. / coelioscop, s. m. / c(o)elioscope. [v. etimol. termenului celioscopie.] *Endoscop pentru examinarea vizuală a cavităţii abdominale.

CELIOSCOPIE, s. f. / coelioscopie, s. f. / c(o)elioscopy. [*Gr. koilia = pântece; skopia = examinare, de la skopein = a vedea, a examina.*] Examinarea vizuală a cavităţii abdominale cu ajutorul *celioscopului. În principiu, explorarea se efectuează după ce, în prealabil, a fost constituit un pneumoperitoneu. De obicei se practică *c. transparietală*, printr-o incizie mică efectuată la nivelul repliului ombilical, pe unde este introdusă tija celioscopului. Foarte rar se practică *c. transvaginală* sau *culdoscopia. Sin.: laparoscopie, peritoneoscopie.

CELIOTOMIE, s. f. / coeliotomie, s. f. / coeliotomy. [*Gr. koilia = pântece; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Sin.: laparotomie (v.).

CELOFAN, s. n. / céllophane, s. m. / cellophane. [*Denumire propusă de Braunberger, 1911, de la celuloză, din lat. cellula = cămăruţă şi diafan, din gr. phainein = a apărea.*] Material fabricat din vâscoză (sare a xantocelulozei) sub formă de folii subţiri, transparente, impermeabile, insolubile în apă şi în alcool. C. este utilizat ca membrană dializantă, ca ambalaj farmaceutic, pentru bandaje sau comprese.

CELOM, s. n. / coelome, s. m. / c(o)eloma. [*Gr. koilia = pântece; -oma.*] Cavitatea corpului la embrion: 1) *C. embrionar*, cavitate cuprinsă între cele două foiţe ale *mezodermului, din care iau naştere cavităţile pleurală, pericardică şi peritoneală. 2) *C. extraembrionar*, cavitate situată în mezodermul extraembrionar.

CELOSOMIE, s. f. / coelosomie, s. f. / c(o)elosomy. [*Gr. koilia = pântece; soma, -atos = corp.*] Malformaţie cu *evisceraţie toracoabdominală şi *hernie a unor organe diverse.

CELSIUS / Celsius / Celsius. [*Anders Celsius, astronom suedez, Uppsala, 1701-1744.*] Denumire a gradului centezimal al scalei termometrice C. Fiecare grad C. reprezintă 1/100 din diferenţa de temperatură dintre punctul de îngheţ (0°C) şi fierbere al apei (100°C) la presiunea de o atmosferă. Un grad C. este egal cu 1,8°Fahrenheit şi 0,8°Réaumur.

CELULĂ, s. f. / cellule, s. f. / cell. NA: cellula, pl. cellulae. [*Lat. cellula = cămăruţă, dim. de la cella = cămară.*] Unitatea de bază a organismelor vii. Orice c. provine dintr-o c. preexistentă (v. mitoză). Fiecare c. este delimitată de o *membrană celulară, care controlează trecerea substanţelor intra- şi extracelular. C. conţin *citoplasmă, la nivelul căreia se află *nucleul şi o serie de alte structuri (*organite celulare) specializate în raport cu particularităţile funcţionale ale c. O fiinţă vie poate fi constituită dintr-o singură c. (unicelulară) sau dintr-un număr considerabil de celule (pluricelulară). Organismul uman ar conţine 10^{17} c. *Ţesuturile sunt formate din c. juxtapuse. Pentru o anumită specie, fiecare c. somatică conţine un număr identic de *cromozomi, c. sexuale (*gameţii, adică *ovulul şi *spermatozoidul) conţinând jumătate din acest număr de cromozomi. După *fecundaţie, rezultă un *zigot (ou) care conţine un set complet de cromozomi. După formarea oului începe dezvoltarea embrionară, în stadiile timpurii ale acesteia producându-se diferenţierea diferitelor tipuri celulare, proces care este controlat genetic. V. în continuare diferite tipuri de c.

CELULĂ AJUTĂTOARE / cellule assistante / helper cell. C. necesară dezvoltării sau funcţionării altei celule sau unui virus.

CELULĂ AMACRINĂ / cellule amacrine / amacrine cell. C. nervoasă lipsită de *axon. Ex.: c. a. retiniene. Sin.: spongioblast.

CELULĂ ARGENTAFINĂ / cellule argentaffine / argentaffin cell. C. localizată în glandele pilorice, în criptele glandulare ale intestinului subţire şi la nivelul apendicelui. C. a. prezintă granulaţii argirofile ce conţin *serotonină, ale cărei proprietăţi reducătoare asupra ionilor de argint sunt relevate prin colorarea lor în brun sau negru. Prin microscopie electronică au fost puse în evidenţă două tipuri de c. a.: *celule* EC_2 (EC - de la *enterochromaffin cell*) proprii glandelor gastrice şi EC_1, prezente în criptele glandulare intestinale. C. EC_1 secretă, pe lângă serotonină, un polipeptid denumit *motilină. Sin.: celulă enterocromafină, celulă Kultchitsky.

CELULĂ AUTOTROFĂ / cellule autotrophe / autotrophic cell. V. autotrof.

CELULĂ B / cellule B / B-cell. Sin.: limfocit B (v.).

CELULĂ B HELLER-ZIMMERMANN / cellule B de Heller-Zimmermann / Heller-Zimmermann cell. C. analogă *celulei Hargraves şi având aceeaşi valoare diagnostică.

CELULĂ CU BASTONAŞ / cellule à bâtonnet / rod cell. V. bastonaşe retiniene.

CELULĂ BETZ / cellule de Betz / Betz cell, giant pyramidal cell. [*Vladimir Alexandrovici Betz, anatomist rus, 1834-1894.*] *C. piramidală gigantică (50-120 µm) care ocupă al cincilea strat al cortexului cerebral şi este caracteristică *ariei motorii. V. şi celulă piramidală.

CELULĂ BLASTICĂ / cellule blastique / blast cell. C. tânără, formatoare de c. specializate. Ex.: osteoblast (c. formatoare a ţesutului osos), limfoblast, *mieloblast. *C. b. limfoidă* (sin.: limfoblast sau imunoblast) rezultă dintr-un limfocit mic transformat, în foliculii limfoizi, sub influenţa unei stimulări de către un antigen specific sau nespecific. Este o celulă de dimensiuni mari (cu diametrul de 20-30 µm), cu nucleu voluminos şi cu *mitoze frecvente. V. limfocit.

CELULĂ BURSODEPENDENTĂ / cellule burso-dépendante / burso-dependent cell. Sin.: limfocit B (v.).

CELULĂ C / cellule C / C cell. C. parafoliculară a tiroidei, care secretă *calcitonina.

CELULĂ CALICIFORMĂ / cellule caliciforme / goblet cell, mucous cell. C. epitelială cilindrică, în formă de calice, secretoare de mucus. C. c. poate fi considerată o glandă unicelulară. Se disting *c. c. închise*, acoperite de mucoasa gastrică, şi *c. c. deschise*, la nivelul intestinului subţire. Sin.: c. mucipară.

CELULĂ CILIARĂ A URECHII INTERNE / cellule ciliée de l'oreille interne / hair cell of the inner ear. Celulă sensibilă a *organului Corti. Faţa sa apicală conţine 50 până la 100 de *stereocili prevăzuţi cu un ax de *actină care le conferă un grad de rigiditate. Faţa apicală a c. c. se află în contact cu *endolimfa, iar feţele bazo-laterale cu *perilimfa (cu compoziţie ionică apropiată de cea a *lichidului interstiţial). Cele două lichide sunt separate prin joncţiuni etanşe care unesc c. c. cu celulele epiteliale care le înconjoară. Endolimfa are o concentraţie crescută în K^+, iar potenţialul său este pozitiv (circa 80 mV) în raport cu cel al perilimfei. Stereocilii conţin canale de K^+ a căror deschidere depinde de tensiunea membranei şi, deci, de tracţiunile şi flexiunile cililor. Deplasările glicocalixului datorate acceleraţiei (aparatul vestibular) sau vibraţiilor (aparatul cohlear) provoacă intrarea K^+ la polul apical al c. c., determinând depolarizarea. Această depolarizare provoacă deschiderea canalelor de Ca^{2+} şi exocitoză consecutivă a veziculelor sinaptice la polul bazal al c. c., în contact cu dendritele nervilor cohlear sau vestibular. Sensibilitatea c. c. este extrem de crescută. Astfel, ele pot decela o deplasare a stereocililor de 0,3 nm (talia unei molecule de apă).

CELULĂ CILIATĂ / cellule ciliée / ciliated cell. C. epitelială senzorială specializată a urechii, prezentând fascicule de microvilozităţi gigantice (*stereocili) care proemină la nivelul suprafeţei apicale. Vibraţiile sonore provoacă aplecarea cililor, care generează o modificare bioelectrică în c. c., ce va acţiona ca un detector de sunet.

CELULĂ CLARĂ / cellule claire / clear cell. Celulă epitelială a cărei citoplasmă este mai transparentă şi mai puţin colorabilă decât alte celule ale aceluiaşi epiteliu. Termenul desemnează celule diferite în funcţie de un anumit organ. De ex.: *celula C a tiroidei sau celula principală a *tubului colector renal.

CELULĂ CU CON / cellule à cône / cone cell. V. con retinian.

CELULĂ ÎN COŞULEŢ / cellule à corbeilles / basket cell. C. a cortexului cerebelos situată în întregime în stratul plexiform. Axonul, paralel cu suprafaţa lamelor cerebeloase, emite colaterale descendente care înconjoară *c. Purkinje. Uneori se utilizează această denumire pentru *c. mioepitelială.

CELULĂ CROMAFINĂ / cellule chromaffine / chromaffin cell, pheochrome cell. C. de origine neuroectodermică a cărei citoplasmă conţine granulaţii care devin brune în contact cu bicromatul de potasiu. Această reacţie specifică, denumită cromafină, este consecinţa oxidării polimerilor coloraţi ai *catecolaminelor (*adrenalină) conţinute în granulaţii. Este o caracteristică a celulelor *medulosuprarenalei.

CELULĂ DECIDUALĂ / cellule déciduale / decidual cell. C. a *corionului citogen al *endometrului, bogată în *glicogen şi hipertrofiată în timpul sarcinii.

CELULĂ DIFERENŢIATĂ / cellule différenciée / differentiated cell. Celulă prezentând caracteristicile care traduc rolul său funcţional şi care nu erau prezente în celula din care aceasta provine.

CELULĂ EFECTOARE / cellule effectrice / effector cell. 1) Celulă musculară sau glandulară a cărei contracţie sau secreţie este stimulată prin intermediul unui nerv. 2) *Celulă ţintă a unui hormon, responsabilă de principalele efecte ale acestuia. 3) În imunologie, celulă care efectuează etapa finală a răspunsului imunitar: *plasmocite în *imunitatea umorală şi *limfocite T citotoxice în *imunitatea celulară. Termenul poate fi, eventual, utilizat şi pentru *macrofage şi *neutrofile care elimină *complexele antigen-anticorp.

CELULĂ ENDOTELIALĂ / cellule endothéliale / endothelial cell. C. poligonală, aplatizată, dispusă de regulă pe o *membrană bazală fină şi componentă a *endoteliului care căptuşeşte vasele sanguine, inima şi limfaticele. C. e. au o capacitate de sinteză excepţională, susţinând astfel o serie de proprietăţi şi relaţii funcţionale locale şi chiar la distanţă. Printre moleculele elaborate de c. e. se află: colagenul, elastina, o serie de glicozaminoglicani, fibronectina, laminina, trombospondina, integrinele VLA-2 şi VLA-3, angiotensina I, prostaciclina (PGI_2), peptidul natriuretic de tip C, factorul Willebrand şi numeroase enzime, printre care NO-sintetaza.

CELULĂ ENTEROCROMAFINĂ / cellule entéro-chromaffine / enterochromaffin cell. Sin.: celulă argentafină (v.).

CELULĂ EPENDIMARĂ / cellule épendymaire / ependymal cell. C. cubică sau prismatică de înveliş la nivelul *ventriculelor cerebrale şi al *ependimului. Polul apical al c. e. conţine *stereocili, iar porţiunea bazală prezintă prelungiri, prin intermediul cărora se infiltrează între componentele ţesutului nervos. Sin.: ependimocit.

CELULĂ EXCITABILĂ / cellule excitable / excitable cell. Celulă care, sub efectul unui stimul specific sau al unui stimul electric, generează un *potenţial de acţiune.

CELULĂ FALCIFORMĂ / cellule falciforme / sickle-cell. Sin.: drepanocit (v.).

CELULĂ GANGLIONARĂ / cellule ganglionnaire / ganglion cell. 1) C. nervoasă a *retinei, constituind a treia verigă a căii optice. 2) C. nervoasă care formează ganglionul spinal sau simpatic.

CELULĂ GAZDĂ / cellule hôte / host cell. Celulă care asigură găzduirea unui virus, unui plasmid, ADN recombinat *in vitro* sau a unei celule întregi.

CELULĂ GIGANTĂ / cellule géante / giant cell. C. cu masă protoplasmatică de formă neregulată, conţinând un mare număr de nuclee. Apare în diferite leziuni, îndeosebi în cele tuberculoase, al căror centru îl formează şi înglobează numeroşi bacili Koch. C. g. mai sunt observate în leziunile din *lepră, *bruceloză cronică, *histiocitoză X, *boală Crohn, *sarcoidoză şi din unele *arterite (arterita temporală). C. g. se formează prin fuziunea mai multor c. epitelioide, care reprezintă *macrofage transformate ca urmare a unui deficit de imunitate celulară. Uneori, *mieloplaxele şi *megacariocitele sunt denumite c. g. ale măduvei osoase. Sin.: celulă Langhans.

CELULĂ HARGRAVES / cellule de Hargraves / Hargraves' cell. [*M. M. Hargraves, medic american, n. 1903.*] Granulocit neutrofil care conţine o incluziune bazofilă mare, rotunjită, omogenă, constituită din nuclee de leucocite fagocitate şi *lizate. Nucleul c. H. este deplasat, din cauza existenţei incluziunii, la periferie. C. H. este prezentă în măduva osoasă şi în sângele bolnavilor afectaţi de *lupus eritematos diseminat acut, fiind aproape patognomonică în această boală. Sin.: celulă lupică. V. şi test Haserick.

CELULĂ HEPATICĂ / hépatocyte, s. m. / hepatic cell. Sin.: hepatocit (v).

CELULĂ IMATURĂ / cellule immature / immature cell. C. care nu posedă *fenotipul caracteristic liniei celulare căreia îi aparţine.

CELULĂ IMUNOCOMPETENTĂ / cellule immunocompétente / immunocyte. Sin.: imunocit (v.).

CELULĂ IMUNOEFECTOARE / cellule immuno-effectrice / immunocyte. Sin.: imunocit (v.).

CELULĂ INTERSTIŢIALĂ A TESTICULULUI / cellule interstitielle du testicule / interstitial cell of testis, Leydig's cell. Sin.: celulă Leydig (v.).

CELULĂ K / cellule K / K cell. [*Engl. K = killer.*] Sin.: limfocit K (v.).

CELULĂ KULCHITSKY / cellule de Kulchitsky / Kulchitsky's cell. [*Nikolai Kulchitsky, histolog rus, Cracovia, 1856-1925.*] Sin.: celulă argentafină (v.).

CELULĂ L / cellule L / L cell. Celule entero-endocrine ale jejunului şi ileonului producând peptide derivate din *proglucagon.

CELULĂ LANGHANS / cellule de Langhans / Langhans' cell. [*Theodor Langhans, anatomopatolog german, profesor la Giessen, apoi la Berna, 1839-1915.*] Sin.: celulă gigantă (v.).

CELULĂ LEYDIG / cellule de Leydig / Leydig's cell. [*Franz von Leydig, anatomist şi histolog german, profesor la Würtzburg, Tübbingen şi Bonn, 1821-1908.*] C. aflată în ţesutul interstiţial ce înconjoară *tubii seminiferi. C. L. produce *testosteronul şi androsteronii. Este principala sursă de hormoni androgeni la bărbat. V. celulă Sertoli.

CELULĂ LIMFOPLASMOCITARĂ / cellule lympho-plasmocytaire / plasmacytic lymphocyte. C. cu morfologie intermediară celei a *limfocitului şi *plasmocitului, care proliferează în organele limfoide şi în măduva osoasă la bolnavii cu *macroglobulinemie Waldenström sau în alte *sindroame mieloproliferative.

CELULĂ LUPICĂ / cellule LE / LE cell. [*LE - acronim de la lupus erythematosus.*] Sin.: celulă Hargraves (v.).

CELULĂ M / cellule M / M cell. Celulă epitelială particulară care acoperă *plăcile Peyer şi a cărei funcţie este transportul antigenilor către limfocitele subiacente.

CELULĂ MERKEL / cellule de Merkel / Merkel's cell. [*Friedrich Sigmund Merkel, anatomist german, profesor (succesiv) la Rostock, Königsberg şi Göttingen, 1845-1919.*] Sin.: complex Merkel. (v.)

CELULĂ MIOEPITELIALĂ / cellule myoépithéliale / myoepithelial cell, basket cell. C. mioidă de origine epitelială, conţinând microfilamente contractile, de formă stelată, mulată la suprafaţa acinilor glandelor exocrine, cu excepţia pancreasului exocrin. C. m. favorizează prin contracţia sa excreţia produsului de secreţie.

CELULĂ MUCIPARĂ / cellule mucipare / mucous cell. Sin.: celulă caliciformă (v.).

CELULĂ MUSCULARĂ / cellule musculaire / muscle cell. Denumire generică pentru celulele componente ale diferitelor tipuri de muşchi. V. celulă musculară netedă vasculară, celulă musculară netedă viscerală, celulă musculară striată cardiacă (*muşchi cardiac), celulă musculară striată scheletică. V. şi muşchi.

CELULĂ MUSCULARĂ NETEDĂ VASCULARĂ / cellule musculaire lisse vasculaire / vascular smooth muscle cell. Celulă prezentă la nivelul pereţilor arterelor şl venelor. Este fuziformă de dimensiuni mici şi cu nucleul ovalar, edentat, situat central. Se prezintă sub două fenotipuri: 1) contractil, cu citoplasma săracă în *ergastoplasmă, dar bogată în *miofilamente ancorate la membrana plasmatică prin numeroşi corpi denşi; 2) secretor de colagen, elastină, glicozaminoglicani, cu acelaşi aspect celular ca fenotipul contractil, dar cu puţine miofilamente şi o ergastoplasmă dezvoltată. Acest ultim tip poate să migreze, să se multiplice şi să dobândească proprietăţi de fagie faţă de lipoproteinele de slabă densitate (LDL) devenind o *celulă spumoasă. C. m. l. v. este înconjurată de o *membrană bazală discontinuă. În cursul genezei pereţilor vasculari fenotipul, mai întâi secretant, asigură construcţia mediei prin secreţiile sale, apoi devine contractil şi asigură contractilitatea peretelui. În procesul de substituire, media conţine progresiv din ce în ce mai multe celule musculare netede de tip secretant de colagen, care ca urmare devin scleroase.

CELULĂ MUSCULARĂ NETEDĂ VISCERALĂ / cellule musculaire lisse viscérale / visceral smooth muscle cell. Celulă alungită, fuziformă, de dimensiuni mici, cu extemităţi ascuţite, uneori bifide. Ea nu conţine decât un singur nucleu în centrul citoplasmei sale ocupate în totalitate, de miofilamente paralele cu marele ax al celulei, cu corpi denşi pentru ancoraj. Miofilamentele nu prezintă striaţii, de unde adjectivul neted, şi sunt formate în esenţă din *actină şi *miozină.

CELULĂ MUSCULARĂ STRIATĂ CARDIACĂ / cellule musculaire striée cardiaque / cardiac striated muscle cell. V. muşchi cardiac.

CELULĂ MUSCULARĂ STRIATĂ SCHELETICĂ / cellule musculaire striée squelettique / striated muscle cell fibre. Celulă cilindrică cu diametru de 10-100 µm, de lungime variabilă, de la 1 mm la zeci de centimetri, plurinucleată cu nuclee situate sub *sarcolemă şi conţinând *miofibrile, structuri cilindrice alungite paralel în *sarcoplasmă. V. miofibrilă, fibră musculară şi muşchi. Sin.: fibră musculară striată.

CELULĂ NEUROSECRETORIE / cellule neurosécrétoire / neurosecretory cell. Neuron dotat cu o capacitate de secreţie definită chimic, distinctă de elaborarea neurotransmiţătorilor. Această denumire este rezervată, în fapt, neuronilor hipotalamici care secretă peptide. V. neurocrinie.

CELULĂ NEUROSENZORIALĂ / cellule neurosensorielle / neurosensory cell. Neuron specializat pentru o funcţie senzorială prin modificarea *dendritelor. Ex.: *c. olfactive, *bastonaşe retiniene, *conuri retiniene.

CELULĂ NK / cellule naturelle tueuse, cellule NK / NK cell. [*Acronim engl. NK = natural killer.*] Celulă granuloasă mare, de origine medulară, cu etape de diferenţiere puţin cunoscute, reprezentând în sângele circulant 5-15% din totalul limfocitelor. La om, c. NK are caractere antigenice negative, deosebindu-se astfel de limfocitele B şi T, neavând competenţă imunitară şi producând un răspuns imunitar nespecific. Astfel, c. NK au capacitatea de a produce fără activare prealabilă liza celulelor precursoare normale ale liniilor hematopoietice, a celulelor infectate de virusuri sau a celulelor tumorale. Acţiunea lor se exercită asupra unor celule ţintă care exprimă slab *complexul major de histocompatibilitate clasa I. Granulele c. NK, denumite granule citotoxice, conţin numeroase tipuri de molecule, printre care *perforinele, care prin polimerizarea favorizată de Cu^{++} (şi în prezenţa Ca^{++} extracelular) pot forma pe celula ţintă canale mari transmembranare (veritabile spărturi), antrenând în consecinţă mişcări ale constituenţilor care conduc la liza celulară. Contactul dintre c. NK şi celula ţintă ar declanşa uneori mecanismul de *apoptoză. Durata de viaţă a c. NK este de la câteva zile la câteva luni. C. NK sunt elemente citotoxice nespecifice (a nu se confunda cu *limfocitele T citotoxice, care sunt specifice dar şi supresoare ale răspunsului umoral sau celular, intervenind şi în reglarea liniilor hematopoietice. Sin.: limfocit NK.

CELULĂ NULĂ / cellule nulle / null cell. Celulă denumită astfel deoarece nu este considerată iniţial nici *celulă B şi nici *celulă T. Acest termen este utilizat uneori ca sinonim pentru *celula K sau *celula NK.

CELULĂ OLFACTIVĂ / cellule olfactive / olfactory cell. C. a mucoasei olfactive care prezintă o funcţie combinată neuro-epitelială. V. celulă neuro-senzorială.

CELULĂ OU / celulle oeuf / egg cell. Sin.: zigot (v.).

CELULĂ PERMISIVĂ / cellule permissive / permissive cell. C. în care un virus se poate dezvolta, parcurgând ciclul său litic. Permisivitatea este mai mult sau mai puţin selectivă pentru un virus dat.

CELULĂ PIRAMIDALĂ / cellule pyramidale / pyramidal cell. Tip de neuron din *cortexul cerebral, de formă piramidală (10-100 µm), cu dendrite care pornesc atât din corpul celular, cât şi din axon. V. şi celulă Betz.

CELULĂ PLURIPOTENTĂ / cellule pluripotente / pluripotent cell, multipotent cell. *C. stem care poate da naştere la mai multe tipuri de c. diferenţiate. Este cazul îndeosebi al c. nediferenţiate embrionare, cu potenţial de dezvoltare al oricărui tip celular.

CELULĂ POLIPLOIDĂ / cellule polyploïde / poliploid cell. C. care conţine un număr mai mare de cromozomi decât cel normal.

CELULĂ POLITENICĂ / cellule polyténique / polytene cell. C. ale cărei perechi de cromozomi omologi rămân unul lângă altul, formând un cromozom gigant. C. p. sunt obligatoriu *c. poliploide, iar cromozomii lor rămân derulaţi şi sunt vizibili în perioada *interfazei.

CELULĂ PREZENTATOARE DE ANTIGEN / cellule présentatrice d'antigène / antigen presenting cell. C. capabilă să asocieze, în citoplasmă, un fragment de *antigen (peptid provenit de la un element *non-self care a fost fagocitat sau provenind de la o proteină mutantă a celulei) cu antigenii complexului major de histocompatibilitate (CMH) de clasa I (sau II). Acest ansamblu, denumit *self modificat, este dirijat în membrana plasmatică, unde declanşează un răspuns imun specific. *Macrofagele şi *limfocitele B sunt principalele c. p. de a. Macrofagele, exprimând pe membranele lor deopotrivă antigeni ai CMH I şi ai CMH II cu fragmente de antigeni străini, îi prezintă pe aceştia atât *limfocitelor T8 cât şi *limfocitelor T4. Dimpotrivă, limfocitele B asociază doar antigenilor CMH II determinanţii antigenici străini şi, de aceea, se leagă doar la limfocitele T4, pe care le activează. Se pot comporta ca c. p. de a. şi c. infectate cu bacterii sau virusuri, precum şi unele *c. dendritice. Când contactul limfocitelor cu c. p. de a. este prea puternic, limfocitele mor, evitându-se astfel atacul *self-ului.

CELULĂ PURKINJE / cellule de Purkinje / Purkinje's cell. [*Johannes Evangelista von Purkinje, fiziolog originar din Boemia, profesor la Breslau (în prezent Wroclaw, Polonia), apoi la Praga, 1787-1869.*] Denumire pentru fiecare din *neuronii multipolari ai stratului intermediar al cortexului cerebelos, situat între straturile molecular şi granular. Axonii c. P., care constituie singurele căi aferente ale cortexului cerebelos, se termină în nucleii cerebeloşi profunzi, asupra cărora exercită o acţiune inhibitoare, ca şi asupra nucleilor vestibulari. Dendritele c. P. sunt foarte ramificate şi se etalează în stratul molecular. V. şi cerebel.

CELULĂ RETICULARĂ / cellule réticulaire / reticular cell. C. stelată fixă, cu expansiuni citoplasmatice lungi care se leagă cu cele ale celulelor învecinate, formând astfel o reţea sau un reticulum. C. r. se află îndeosebi în ţesutul reticular al organelor hematopoietice. *Histiocitul este o c. r. liberă.

CELULĂ SCHWANN / cellule de Schwann / Schwann's cell. [*Theodor Schwann, anatomist şi fiziolog german, profesor la Leuven, apoi la Liège, 1810-1882.*] C. care formează teaca de *mielină a unor fibre nervoase, care este un izolant electric. Fiecare c. S. formează un singur segment al tecii (numit internod), iar internodurile sunt separate prin mici strangulaţii, denumite noduri Ranvier. C. S., datorită proprietăţilor izolante ale tecii bogate în mielină, sunt responsabile de *conducţia saltatorie a influxului nervos. *Scleroza în plăci rezultă în urma distrugerii tecilor de mielină.

CELULĂ SERTOLI / cellule de Sertoli / Sertoli's cell. [*Enrico Sertoli, histolog şi fiziolog italian, profesor la Milano, 1842-1910.*] C. situată în interiorul *tubilor seminiferi care înconjură elementele liniei germinale. Deşi a fost considerată ca un simplu element de susţinere şi de nutriţie a epiteliului seminal, date recente probează că este un constituent fundamental al testiculului exocrin. Astfel, la embrion şi la fetus este necesară dezvoltării celulelor germinale primordiale şi secretă *hormonul anti-müllerian. La adult, c. S. au roluri multiple: rol mecanic în bariera sânge-testicul, activare a deplasării c. seminale, rol în nutriţie (prin transfer de molecule simple), rol secretor (proteina de legare a androgenilor necesară transferului testosteronului la celulele germinale, o inhibină cu rol în retrocontrolul funcţiei spermatogenice, estrogeni). De asemenea, c. S. posedă receptori pentru FSH şi fagocitează c. germinale involuate.

CELULĂ SOMATICĂ / cellule somatique / somatic cell. Orice c. a unei plante sau a unui animal, excluzând c. germinale sau precursorii c. germinale. C. s. nu asigură descendenţi.

CELULĂ SPUMOASĂ / cellule spumeuse / foam cell, foamy cell. Celulă a cărei citoplasmă prezintă mici vacuole clare, fără afectarea componentelor sale normale. C. s. sunt cel mai adesea *macrofage sau celule musculare netede ale *intimei sau tunicii medii arteriale, conţinând în *vacuolele destinse esteri de colesterol sub formă de picături *sudorufile, în ateroscleroză. La nivelul veziculei biliare încărcarea cu macrofage submucoase determină *colesteroza veziculară. Termenul de c. s. a fost utilizat pentru prima oară de Virchow, dar cu referire la *histiocitele din lepra lepromatoasă (v. lepră).

CELULĂ STEM / cellule stem / stem cell. 1) C. relativ nediferenţiată care poate, prin diviziune, să dea naştere la c. fiice care, la rândul lor, pot suferi o diferenţiere terminală în tipuri particulare, distincte de c. 2) C. cu diametrul de 10-20 µm, cu nucleu mare, puţin dens şi citoplasma bazofilă dispusă în coroană. C. s. sunt cele mai tinere c. nediferenţiate şi pluripotente, din care rezultă liniile celulare componente ale sângelui. În mod normal, se află în organele hematopoietice, unde se reînnoiesc şi se diferenţiază astfel: a) în ţesutul mieloid (*măduvă osoasă), - c. s. ce vor genera liniile globulelor roşii, leucocitelor granuloase (*granulocite), *monocitelor şi *trombocitelor; b) în organele limfoide - c. s. ce vor da *limfocitele. În cursul *leucemiilor acute, c. asemănătoare c. s. invadează sângele şi măduva osoasă.

CELULĂ STROMALĂ / cellule stromale / stromal cell. Sin.: celulă dendritică (v. celule dendritice).

CELULĂ SUŞĂ / cellule souche / stem cell. Sin.: celulă stem (v.).

CELULĂ T / cellule T / T-cell. Sin.: limfocit T (v.).

CELULĂ TART / Tart-cell / Tart-cell. [*Tart = numele bolnavului la care Hargraves a descoperit, în 1948, această celulă.*]

Monocit sau granulocit care a fagocitat nuclee celulare a căror structură este păstrată, spre deosebire de *c. Hargraves în care nucleul fagocitat a pierdut structura cromatiniană. C. T. au fost identificate în *lupusul eritematos diseminat (ca şi c. Hargraves), dar şi în alte boli.

CELULĂ TRANSCOMPLEMENTARĂ / cellule transcomplémentaire / transcomplementing cell. C. capabilă să fabrice proteinele virale care lipsesc unui virus defectiv.

CELULĂ TRANSFORMATĂ / cellule transformée / transformed cell. C. care a suferit o modificare a informaţiei genetice, adesea sub acţiunea unui agent carcinogen, consecinţa fiind multiplicarea activă generatoare de tumori. C. t. prezintă două caracteristici principale: 1) Producerea de tumori maligne la animale, după inocularea celulelor. 2) „Imortalitatea" c. t. în cultură, care se pot multiplica un timp nelimitat.

CELULĂ TUMORALĂ / cellule tumorale / tumor cell. C. la nivelul căreia procesele de reglare a creşterii au fost perturbate şi, ca urmare, are loc creşterea anarhică, generatoare de tumori.

CELULĂ-ŢINTĂ / cellule-cible / target-cell. 1) Globul roşu aplatizat, caracterizat printr-o dispoziţie în cocardă a hemoglobinei, care îi dă un aspect de „ţintă". C. ţ. sunt frecvente în *talasemie; se observă, de asemenea, în anemiile hipocrome. Uneori este utilizat direct sin. englez. 2) C. la care ajung anumite molecule biologic active sau medicamentoase. În general, o c.-ţ. prezintă receptori specifici pentru un anumit ligand.

CELULĂ UNIPOTENTĂ / cellule unipotente / uni-potent cell. *C. suşă care poate da naştere unui singur tip de c. diferenţiate.

CELULĂ ZIMOGENĂ / cellule principale / zymogenic cell. Fiecare dintre numeroasele c. gastrice, cubice sau cilindrice, care tapisează pereţii glandelor fundice şi secretă *pepsinogenul.

CELULE ALGOIDE / cellules algoïdes / algoid cells. Celule care se aseamănă cu algele, observate în diareile cronice.

CELULE APUD / cellules APUD / APUD cells. [*Acronim engl. Amine Precursor Uptake and Decarboxylation = captarea şi decarboxilarea precursorilor de amine.*] Denumire generică dată unor c. repartizate în numeroase organe: encefal (neuroni secretori ai hipotalamusului şi lobului anterior al hipofizei), glande endocrine (*insulele Langerhans, tiroidă, suprarenale), c. endocrine ale tubului digestiv. O serie de caracteristici comune permit reunirea acestor c. în *sistemul APUD. Aceste caracteristici sunt: capacitatea de a stoca *amine şi precursori ai acestora, prezenţa în citoplasmă a aminoacid decarboxilazei, originea embrionară comună, din *creasta neurală. C. APUD secretă hormoni aminaţi sau polipeptidici (*ACTH, *calcitonină, *glucagon, *gastrină şi, probabil, anumite *catecolamine). C. APUD situate în afara glandelor endocrine formează *sistemul APUD sau endocrin difuz, cu c. clare (Feyrter). Unele tumori sunt formate de c. APUD, v. apudom.

CELULE BETA / cellules beta / beta cells. 1) C. principale ale *insulelor Langerhans, care secretă insulină. 2) C. bazofile ale adenohipofizei.

CELULE BURR / cellules burr / burr cells. [*Engl.* ***burr*** *= halou lunar.*] *Echinocite, observate îndeosebi în azotemie, carcinom gastric şi ulcer peptic hemoragic.

CELULE DENDRITICE / cellules dendritiques / dendritic cells. C. reticulare cu prelungiri digitiforme, din zona corticală a ganglionului limfatic. De origine medulară, c. d. sunt c. specializate nefagocitare *prezentatoare de antigeni către *limfocitele B şi T.

CELULE G / cellules G / G cells. C. granulate enterocromafine, secretante de *gastrină, prezente în mici aglomerări printre c. epiteliale de acoperire din porţiunea mijlocie şi profundă a glandelor antrului piloric.

CELULE GANGLIONARE OCULARE / cellules ganglionnaires oculaires / ocular ganglion cells. C. g. o. mari A (M. fazice) răspund la contrast şi mişcare şi proiectează în stratul magno-celular al corpului geniculat lateral. C. g. o. mici C (P. tonice) răspund la stimulii cromatici şi proiectează în stratul parvocelular al nucleului geniculat lateral.

CELULE GLIALE / cellules gliales / glial cells. C. de susţinere ale sistemului nervos, cuprinzând *oligodendrocitele şi *astrocitele din SNC şi *c. Schwann din sistemul nervos periferic.

CELULE HeLa / cellules HeLa / HeLa cells. [*De la numele bolnavei* ***Henrietta Lack****, operată în 1951 de un adenocarcinom al uterului şi ale cărei celule au fost puse în cultură de Gey, Coffman si Kubicek.*] Linie de celule epiteliale derivate dintr-un carcinom cervical, dezvoltată începând din 1952 şi utilizată foarte frecvent pentru izolarea a numeroase virusuri (*poliovirus, virus al *vaccinei, *adenovirus). C. HeLa au o capacitate de proliferare considerabilă.

CELULE JUXTAGLOMERULARE / cellules juxta-glomérulaires / juxtaglomerular cells. C. ce înconjoară arteriolele aferente glomerulilor renali (prezente şi în media arteriolară) şi secretă *renină. Împreună cu c. maculei densa, constituie *aparatul juxtaglomerular.

CELULE KUPFFER / cellules de Kupffer / Kupffer's cells. [***Karl Wilhelm von Kupffer****, anatomist german, profesor (succesiv) la Kiel, Königsberg şi München, 1829-1902.*] Constituente ale sistemului reticuloendotelial, c. K. căptuşesc pereţii sinusoidelor hepatice, au proprietăţi fagocitare extrem de marcate asupra particulelor coloidale şi asigură endocitoza unui număr de glico-proteine serice.

CELULE LANGERHANS / cellules de Langerhans / Langerhans' cells. [***Paul Langerhans****, anatomist şi anatomopatolog german, profesor la Freiburg, 1847-1888.*] *C. prezentatoare de antigeni derivate din măduva osoasă (linia mieloidă) şi localizate în piele şi timus. Sunt numite şi *c. dendritice, în cazul localizării în ganglionii limfatici şi splină. V. şi celule dendritice.

CELULE MIKULICZ / cellules de Mikulicz / Mikulicz's cells. [***Johann, Freiherr von Mikulicz-Radecki****, chirurg polonez, profesor la Cracovia, Königsberg şi Breslau (în prezent Wroclaw, Polonia), 1850-1888.*] *Histiocite spumoase, caracteristice în *rinosclerom (infecţie granulomatoasă cauzată de *Klebsiella rhinoscleromatis*).

CELULE OPALSKI / cellules d'Opalski / Opalski's cells. [***Adam Opalski****, medic polonez, 1897-1963.*] C. nervoase mărite de volum şi prezentând *cromatoliză. Se observă în *encefalopatia hepatică cronică (degenerescenţa hepatocerebrală dobândită).

CELULE OXINTICE / cellules oxyntiques / oxyntic cells. C. ale glandelor parietale gastrice care secretă *acid clorhidric şi *factor intrinsec, care intervine în absorbţia *vitaminei B_{12} din intestinul subţire. C. o. prezintă receptori pentru *acetilcolină, *gastrină şi *histamină (tip II). Sin.: celule parietale.

CELULE PARIETALE / cellules pariétales / parietal cells. Sin.: celule oxintice (v.).

CELULE PELGER-HUËT cellules de Pelger-Huët / Pelger-Huët cells. [***Karel Pelger****, medic olandez, Amsterdam, 1885-1931;* ***G. J. Huët****, pediatru olandez, n. 1879.*] Neutrofile bilobate întâlnite uneori în anemiile dismielopoietice refractare (anemii normocitare cu neutropenie, trombopenie şi/sau monocitoză).

CELULE REED-STERNBERG / cellules de Reed-Sternberg / Reed-Sternberg cells. [***Dorothy Mendenhall Reed****, patolog american, Baltimore, 1874-1964;* ***George M. Sternberg****, bacteriolog american, 1838-1915.*] *Histiocite gigante cu nucleu bi- sau multilobat şi nucleoli bine vizibili, esenţiale pentru diagnosticul anatomopatologic al *bolii Hodgkin, dar întâlnite ocazional şi în *mononucleoza infecţioasă şi unele *limfoame nonhodgkiniene.

CELULE SÉZARY / cellules de Sézary / Sézary's cells. [***Albert Jean Antoine Sézary***, *dermatolog francez n. la Alger, medic la Hôpitaux de Paris, 1880-1956.*] Celule mononucleate atipice cu nucleu cerebriform, neregulat, întunecat, cu cromatina striată şi citoplasmă puţină. C. S. sunt considerate *limfocite T anormale. V. şi sindrom Sézary.

CELULE TIMICE PRECURSOARE / cellules thymiques précurseurs / thymic precursor cells. C. t. p., presupus negative pentru CD3, *CD4 şi *CD8, exprimă niveluri mari de CD4 şi pot fi infectate cu HIV (virusul imunodeficienţei umane) *in vitro*.

CELULE WARTHIN-FINKELDEY / cellules de Warthin-Finkeldey / Warthin-Finkeldey cells. [***Aldred Scott Warthin***, *patolog american, profesor la Universitatea din Michigan, 1867-1931;* ***Wilhelm Finkeldey***, *anatomopatolog german, Augsburg, sec. XX.*] C. gigante multinucleate de origine limforeticulară, a căror prezenţă în ganglionii limfatici, amigdale, apendice şi timus precedă sau coincide cu faza prodromală a *rubeolei.

CELULECTOMIE, s. f. / cellulectomie, s. f. / cellulectomy. Exereza chirurgicală a ţesutului celular care ocupă un teritoriu bine delimitat.

CELULIFUG, adj. / cellulifuge, adj. / cellulifugal. [*Lat.* ***cellula*** = *celulă;* ***fugere*** = *a fugi.*] Care se depărtează de celulă. De ex., *conducţie celulifugă*. V. conducţie, def. 4.

CELULIPET, adj. / cellulipète, adj. / cellulipetal. [*Lat.* ***cellula*** = *cămăruţă;* ***petere*** = *a se apropia.*] Care se dirijează către celulă. V. conducţie, def. 4.

CELULITĂ, s. f. / cellulite, s. f. / cellulitis. [*Lat.* ***cellula*** = *cămăruţă, dim. de la* ***cella*** = *cămară; -ită.*] 1) Inflamaţie localizată la nivelul ţesutului celular. C. este frecvent superficială, generalizată sau localizată (hipodermită cronică circumscrisă), în acest caz interesând ţesutul celular subcutanat. Ea apare mai frecvent la sexul feminin, asociată cu statusul supraponderal, fiind localizată de predilecţie pe coapse şi fese. C. se manifestă prin induraţii mai mult sau mai puţin delimitate, sensibile (dureroase) la palpare, care se pot asocia cu nevralgii rebele. *C. pelvină difuză* reprezintă inflamaţia ţesutului celular pelvin. 2) Inflamaţia celulelor mastoidiene (*c. posterioară*). V. mastoidă.

CELULITĂ EOZINOFILICĂ / cellulite à éosinophiles / eosinophilic cellulitis. Sin.: sindrom Wells (v.).

CELULITĂ FULMINANTĂ / cellulite fulminante / necrotizig fasciitis. Sin.: fasciită necrozantă (v.).

CELULITĂ PERIVEZICALĂ / cellulite périvésicale / perivesical cellulitis. Sin.: pericistită (v.).

CELULITĂ STREPTOCOCICĂ MALIGNĂ / cellulite streptococcique maligne / necrotizing fasciitis. Sin.: fasciită necrozantă (v.).

CELULOZĂ, s. f. / cellulose, s. f. / cellulose. [*Lat.* ***cellula*** = *cămăruţă, dim. de la* ***cella*** = *cămară; oză – indică un glucid.*] $(C_6H_{10}O_5)_n$ polimer liniar alcătuit din D-glucopiranoză. C. reprezintă un component esenţial al membranelor vegetale şi nu poate fi digerată în tubul digestiv uman, din cauza absenţei enzimelor specializate. Cu toate acestea, este indispensabilă tranzitului intestinal normal, deoarece volumul său asigură eficacitatea mişcărilor intestinale (rol de lest). O parte din celuloză (40%) poate fi metabolizată la nivelul colonului.

CEMENT, s. n. / cément, s. m. / cement. NA: cementum. [*Lat.* ***caementum*** = *piatră brută de construcţie.*] 1) Ţesut mezodermic de tip osos, care face parte din *parodonţiu, situat de-a lungul rădăcinilor dentare, în jurul *dentinei. *C. radicular* are ca funcţie principală fixarea dintelui în alveolă. 2) *C. dentar* reprezintă un material folosit la obturaţia provizorie a cavităţilor de *carie dentară şi la fixarea unor proteze.

CEMENTOBLAST, s. n. / cémentoblaste, s. m. / cementoblast. [*Lat.* ***caementum*** = *piatră brută de construcţie; gr.* ***blastos*** = *germen.*] Celula-mamă a *cementocitului, situată la marginea *cementului radicular.

CEMENTOBLASTOM, s. n. / cémentoblastome, s. m. / cementoblastoma. [*Lat.* ***caementum*** = *piatră brută de construcţie; gr.* ***blastos*** = *germen;* ***-oma.***] Tumoră odontogenă localizată în vecinătatea unei rădăcini dentare şi formată din *cementoblaste şi din ţesut elementar mai mult sau mai puţin calcificat.

CEMENTOCIT, s. n. / cémentocyte, s. m. / cementocyte. [*Lat.* ***caementum*** = *piatră brută de construcţie; gr.* ***kytos*** = *celulă.*] Celulă derivată din *cementoblast şi inclusă în *cement.

CEMENTOM, s. n. / cémentome, s. m. / cementoma. [*Lat.* ***caementum*** = *piatră brută de construcţie;* ***-oma.***] Tumoră a *cementului, unică sau în mod excepţional plurifocală, considerată ca formă adultă a *cementoblastomului.

CENESTEZIE, s. f. / cénesthésie, s. f. / cen(a)esthesia. [*Gr.* ***koinos*** = *comun;* ***aisthesis*** = *senzaţie, sensibilitate.*] Sin.: somatognozie (v.).

CENESTOPATIE, s. f. / cénestopathie, s. f. / cen(a)esthopathy. [*Gr.* ***koinos*** = *comun;* ***aisthesis*** = *senzaţie, sensibilitate;* ***pathos*** = *boală.*] Senzaţie generală de disconfort, nelinişte, anxietate şi o senzaţie corporală anormală, fără o localizare precisă. Nu sunt acuzate dureri şi nu se constată depresie, nici delir, simptomele menţionate mai sus rezistând la orice terapie medicamentoasă sau la procedee specifice psihoterapiei.

CENTIMORGAN, s. m. / centimorgan, s. m. / centimorgan. [*Lat.* ***centum*** = *o sută;* ***Thomas H. Morgan***, *genetician american, 1866-1945.*] Unitate de măsură a distanţei genice, echivalentă cu o probabilitate de 1% a recombinării în meioză a unor loci înlănţuiţi; în genomul uman un c. corespunde, în medie, unei distanţe fizice de aproximativ 10^6 pb (o megabază). V. şi Morgan.

CENTRIFUG, adj. / centrifuge, adj. / centrifugal. [*Lat.* ***centrum*** = *centru, din gr.* ***kentron*** = *vârf ascuţit;* ***fugere*** = *a alerga, a fugi.*] 1) În fizică, tendinţă de îndepărtare faţă de centrul unui cerc, sub acţiunea unei forţe, numită centrifugă. 2) În medicină, care are tendinţa de a evolua spre extremităţi. Ex.: un eritem care evoluează în puseuri cu localizare c., sau transmiterea influxului nervos de la un centru nervos spre un organ efector este c. Ant.: centripet.

CENTRIFUGARE, s. f. / centrifugation, s. f. / centrifugation. [*Lat.* ***centrum*** = *centru; gr.* ***kentron*** = *vârf ascuţit;* ***fugere*** = *a alerga, a fugi.*] Metodă de importanţă excepţională, atât în practica medicală cât şi în cercetarea biomedicală. C. se defineşte ca reprezentând separarea componentelor unei suspensii sau a unei soluţii de macromolecule într-un câmp de forţă centrifugă obţinut cu ajutorul dispozitivelor denumite *centrifugă şi *ultracentrifugă. Separarea se obţine cu ajutorul forţei centrifuge, pe baza densităţilor şi maselor diferite ale componentelor amestecului. Forţa centrifugă (*Fc*) exercitată asupra unei particule (de ex. organite celulare sau proteine în soluţie) este: $V(\rho_p - \rho_m)\omega^2 R$, unde V = volumul particulei; ρ_p = densitatea sa; ρ_m = densitatea mediului; ω = viteza angulară; R = distanţa de la proba de centrifugat la axul de rotaţie. Acceleraţia centrifugă, $\omega^2 R$, este exprimată în general în multipli de g (gravitaţia terestră 9,81 m/s^2). Se obţin câmpuri de câteva mii de g cu ajutorul centrifugelor obişnuite şi de până la 500 000 g cu ultracentrifugele. V. coeficient de sedimentare, centrifugare diferenţială, centrifugare în gradient de densitate, centrifugare izopicnică, centrifugare zonală.

CENTRIFUGARE ANALITICĂ / centrifugation analytique / analytical centrifugation. Analiza unui amestec de macromolecule proteice bazată pe diferenţele de *coeficient de sedimentare existente între proteine. Soluţia de analizat este introdusă într-o celulă (cuvă) transparentă. Un dispozitiv optic permite să se urmărească deplasarea frontului de sedimentare a fiecărui component şi, ca urmare, măsurarea *coeficientului de sedimentare.

CENTRIFUGARE DIFERENŢIALĂ / centrifugation differentielle / differential centrifugation. Separarea particulelor de talie sau de densitate printr-o succesiune de centrifugări în câmpuri de gravitaţie crescânde. Aplicată la *omogenate de celule, c. d. oferă preparate concentrate de nuclee celulare, mitocondrii sau de microzomi. Particulele care sedimentează mai repede sunt inevitabil contaminate de particule cu sedimentare mai lentă. Contaminarea poate fi redusă prin resuspensia sedimentului şi efectuarea unei noi centrifugări în aceleaşi condiţii.

CENTRIFUGARE ÎN GRADIENT DE DENSITATE / centrifugation en gradient de densité / density gradient centrifugation. Centrifugarea de particule sau de macromolecule într-o coloană de lichid care conţine straturi cu densitate crecândă (evident, de sus în jos). Se alege un gradient de densitate în funcţie de densităţile particulelor care urmează să fie separate.

CENTRIFUGARE IZOPICNICĂ / centrifugation isopycnique / isopycnic centrifugation. Separarea particulelor sau macromoleculelor prin sedimentare într-un gradient de densitate, până când acestea ating nivelul la care densitatea mediului este egală cu a lor. Pentru separarea lipoproteinelor se utilizează cel mai adesea gradienţi de NaBr, pentru particulele subcelulare, gradienţi de zaharoză sau de polizaharide (Ficoll), iar pentru acizii nucleici gradienţi de CsCl. V. centrifugare în gradient de densitate.

CENTRIFUGARE ZONALĂ / centrifugation zonale / zonal centrifugation. 1) Centrifugare efectuată prin depunerea probei de analizat deasupra gradientului de densitate; componentele amestecului se vor repartiza în benzi de sedimentare diferite. 2) Uneori denumirea este utilizată pentru *centrifugarea în gradient de densitate.

CENTRIFUGĂ, s. f. / centrifugeuse, s. f. / centrifuge, centrifugal machine. [*Lat.* ***centrum*** *= centru, din gr.* ***kentron*** *= vârf ascuţit;* ***fugere*** *= a alerga, a fugi.*] Instrument de laborator care utilizează forţa centrifugă pentru separarea particulelor solide aflate în suspensie într-un lichid. C. este alcătuită din motor, ax şi rotor (care include suportul pentru probe conţinute în eprubete sau în alte recipiente) şi, în funcţie de valoarea maximală a frecvenţei de rotaţie, cu un sistem de răcire. Acceleraţiile obţinute, în funcţie de viteza de rotaţie a axului, sunt exprimate în multipli de g (acceleraţia gravitaţională normală). Utilizarea c. este limitată la separarea celulelor şi a unor organite celulare. Pentru separarea macromoleculelor proteice se utilizează *ultracentrifuga.

CENTRIOL, s. m. / centriole, s. m. / centriole. [*Lat.* ***centrum*** *= centru, din gr.* ***kentron*** *= vârf ascuţit.*] Organit intracitoplasmic, unic sau dublu, situat în *centrozom şi alcătuit din nouă tripleţi de *microtubuli paraleli. Din c. derivă *corpusculii bazali. De asemenea, c. are rol în cursul *mitozei.

CENTRIPET, adj. / centripète, adj. / centripetal. [*Lat.* ***centrum*** *= centru, din gr.* ***kentron*** *= vârf ascuţit;* ***petere*** *= a se îndrepta spre.*] 1) În fizică, care se apropie de centru, sub acţiunea unei forţe centripete. 2) În medicină, tendinţa de a evolua de la periferie spre axul organismului. Ex.: afectarea în pusee a articulaţiilor, iniţial cele mici, ulterior cele mari. Ant.: centrifug.

CENTROMER, s. m. / centromère, s. m. / centromere. [*Lat.* ***centrum*** *= centru, din gr.* ***kentron*** *= vârf ascuţit; gr.* ***meros*** *= parte.*] Porţiune a cromozomului care, în momentul diviziunii celulare (*mitoză sau *meioză), constituie locul de inserţie a celor două *cromatide, elemente rezultate din diviziunea longitudinală a cromozomilor. Cromozomii pot avea c. diferiţi ca număr sau ca poziţie. V. şi cromozom.

CENTROZOM, s. m. / centrosome, s. m. / centrosome. [*Lat.* ***centrum****, din gr.* ***kentron*** *= vârf ascuţit; gr.* ***soma, -atos*** *= corp.*] Formaţiune corpusculară intracitoplasmatică, situată în apropierea nucleului. C. este înconjurat de o masă de protoplasmă (*sferă atractivă*), de unde pornesc filamente dispuse sub formă de raze. Acest ansamblu (sau centru celular) joacă un rol important în diviziunea celulară.

CENTRU, s. m. / centre, s. m. / center. [*Lat.* ***centrum*** *= centru, din gr.* ***kentron*** *= vârf ascuţit.*] Termen general utilizat în medicină cu sensul de regiune bine localizată şi delimitată, care are un rol particular (ex.: c. nervos) sau de unde debutează un anumit proces (ex.: c. de osificare).

CENTRU AL APETITULUI / centre de l'appétit / feeding center, hunger center. Regiune din hipotalamusul lateral a cărei stimulare provoacă apetitul şi a cărei distrugere suprimă senzaţia de foame.

CENTRU AL SAŢIETĂŢII / centre de la satiété / satiety center. Centru situat în regiunea medio-ventrală a hipotalamusului care are proprietăţi inverse faţă de *centrul apetitului.

CENTRU DE AUTOMATISM / centre d'automatisme / pacemaker. V. pacemaker.

CENTRU NERVOS / centre nerveux / nerve center. Grup de celule nervoase care dirijează anumite funcţii ale organismului, prin mecanismul trimiterii şi primirii de stimuli. Menţionăm selectiv: 1) *C. de asociaţie*, formaţiuni nervoase cu rol asociativ din cortexul prefrontal. 2) *C. cardioaccelerator*, c. spinal, dar şi cei trei c. superiori, situaţi în planşeul ventriculului al IV-lea. 3) *C. cardioinhibitor*, nucleul motor dorsal al vagului. 4) *C. coordonatori*, cu rol de reglare şi coordonare a funcţiilor somatovegetative. 5) *C. hipotalamici*, pentru sistemul simpatic sunt situaţi în grupul posterior al nucleilor hipotalamici, iar pentru sistemul parasimpatic, în nucleii anteriori şi mijlocii. 6) *C. masticaţiei*, din regiunea bulboprotuberanţială. 7) *C. termoreglatori*, din hipotalamus. 8) *C. tusei*, nucleu bulbar situat în vecinătatea centrilor respiratori etc.

CENTURĂ, s. f. / ceinture, s. f. / girdle. [*Lat.* ***cingere*** *= a încinge.*] 1) Ansamblu osos prin care extremităţile se leagă de trunchi. 2) Curea din piele sau pânză utilizată şi în scopuri medicale, în general pentru asigurarea contenţiei unei anumite regiuni a corpului sau a unui organ.

CENTURĂ PELVINĂ / ceinture pelvienne / pelvic girdle. NA: cingulum membri inferioris. Structură osoasă circulară constituită din cele două oase coxale, articulate la sacrum şi între ele, care conectează membrele inferioare la trunchi.

CENTURĂ SCAPULARĂ / ceinture scapulaire / shoulder girdle. NA: cingulum membri superioris. Parte a scheletului formată din cele două clavicule şi scapule (omoplaţi), care leagă membrele superioare de trunchi.

CERAMIDĂ, s. f. / céramide, s. f. / ceramide. Produs de hidroliză a sfingolipidelor (cerebrale) şi sfingofosfolipidelor (sfingomieline). *Diacilglicerolul stimulează hidroliza sfingomielinei, care conduce la c., precursor al bazelor sfingoide, ca sfingozina. C. a fost atestată recent ca mesager secund, cu rol în transmiterea semnalului, cel puţin în cazul citokinei denumite *factor de necroză tumorală alfa (TNFα). V. şi sfingolipide.

CERCAR, s. m. / cercaire, s. f. / cercaria. [*Gr.* ***kerkos*** *= coadă.*] Formă larvară liberă şi foarte mobilă care apare în faza terminală de dezvoltare a diferiţilor paraziţi din ordinul *_Trematoda_ (*_Fasciola_, *_Schistosoma_). V. şi metacercar, furcocercar.

CERCLAJ, s. n. / cerclage, s. m. / cerclage. [*Fr. cerclage, din lat. circulus = cerc.*] 1) Procedeu chirurgical de contenţie a unui orificiu care este prea larg sau care prezintă tendinţa spre lărgire patologică (*col uterin incompetent, anus), prin intermediul unui fir care înconjură (prin însăilare) orificiul şi îl strânge. Termenul este frecvent utilizat pentru a denumi menţinerea închisă a unui col uterin incompetent în timpul sarcinii. 2) Contenţia unui os fracturat cu ajutorul unui fir sau a unor lame metalice care înconjură fragmentele osoase.

CEREBEL, s. n. / cervelet, s. m. / cerebellum. NA: cerebellum. [*Lat. cerebellum = creier mic.*] Parte a sistemului nervos central care ocupă loja cerebeloasă, delimitată superior prin cortul cerebelului, iar inferior, anterior şi lateral de fosa craniană posterioară. C. este situat în spatele trunchiului cerebral, de care se află legat prin trei perechi de pedunculi cerebeloşi. El este constituit din două emisfere şi o porţiune mediană alungită, denumită vermis. Câteva fisuri transversale divizează c. în lobi (l. anterior, l. floculonodular, l. posterior) şi, asemenea emisferelor cerebrale, prezintă la suprafaţă un strat subţire de substanţă cenuşie, cortexul cerebelos. Celulele şi fibrele nervoase ale c. sunt ordonate în trei straturi: un strat superficial sau molecular, constituit din câteva celule şi din numeroase fibre nemielinizate; un strat intermediar, sau celulele Purkinje (circa 15 milioane de celule mari, fuziforme); un strat granular, constituit din numeroase celule de talie mică. În interiorul c. sunt localizate numeroase nuclee importante (îndeosebi nucleele cenuşii centrale, în număr de patru perechi) legate la alte segmente ale nevraxului (trunchi cerebral, măduva spinării, cortex cerebral etc.) prin numeroase fibre nervoase aferente şi eferente. C. este un centru al sensibilităţii proprioceptive, asigurând controlul echilibrului (lobul floculonodular), al tonusului muscular şi al funcţiilor vegetative (lobul anterior) şi controlul automat al motilităţii voluntare şi semivoluntare (lobul posterior).

CEREBELITĂ, s. f. / cérébellite, s. f. / cerebellitis. [*Lat. cerebellum = creier mic; -ită.*] Tip de *encefalită localizată la nivelul cerebelului şi manifestată prin *sindrom cerebelos.

CEREBELOS, adj. / cérébelleux, -euse, adj. / cerebellar. [*Lat. cerebellum = creier mic.*] Care se referă la cerebel sau aparţine acestuia. V. şi sindrom cerebelos.

CEREBRAL, adj. / cérébral, adj. / cerebral. [*Lat. cerebrum = creier.*] Care se referă la creier, la encefal. Ex.: accident vascular c., ramolisment c.

CEREBROM, s. n. / cérébrome, s. m. / cerebroma. [*Lat. cerebrum = creier; -oma.*] Tumoră cu toate componentele de tip nervos; stroma sa este alcătuită din *nevroglie, iar în ochiurile stromei sunt conţinute neuroblaste embrionare şi celule mari multipolare.

CEREBROMALACIE, s. f. / cérébromalacie, s. f. / cerebromalacia. [*Lat. cerebrum = creier; gr. malakia = înmuiere, de la malakos = moale.*] *Ramolisment al substanţei cerebrale.

CEREBROSCLEROZĂ, s. f. / cérébrosclérose, s. f. / cerebrosclerosis. [*Lat. cerebrum = creier; gr. skleros = dur.*] Leziune a creierului determinată de ateroscleroză. Se caracterizează prin leziuni sub forma unor focare lacunare şi se manifestă prin *paralizie pseudobulbară.

CEREBROSPINAL, adj. / cérébrospinal, adj. / cerebrospinal. [*Lat. cerebrum = creier; spina = şira spinării.*] Care se referă la creier şi la măduva spinării.

CEREBROTOMIE, s. f. / cérébrotomie, s. f. / cerebrotomy. [*Lat. cerebrum = creier; gr. tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] 1) Incizie a creierului pentru evacuarea unui abces. 2) Disecţie a creierului.

CEREBROTONIE, s. f. / cérébrotonie, s. f. / cerebrotonia. [*Lat. cerebrum = creier; gr. tonos = tensiune.*] În tipologia lui W. H. Sheldon, componentă temperamentală caracteristică *somatotipului *ectomorf. C. se caracterizează printr-un comportament interiorizat, introvertit, în care predomină tensiunea nervoasă, îndoiala şi inhibiţia. V. şi somatotonie, viscerotonie.

CEREBROZIDE, s. f. pl. / cérébrosides, s. m. pl. / cerebrosides. [*Lat. cerebrum = creier; ozid - indică un glucid.*] C. sunt cele mai simple *sfingolipide, rezultate ca urmare a combinării ceramidelor cu monozaharide. C. sunt galactocerebrozide sau glucocerebrozide, după cum molecula de monozaharid este galactoza, respectiv glucoza.

CEREBROZIDOZĂ, s. f. / cérébrosidose, s. f. / cerebrosidosis. Tip de *lipoidoză determinată de o supraîncărcare a organismului în *cerebrozide (*ceramido-glucoză) al cărei tip este *boala Gaucher. C. este o *sfingolipidoză.

CEREBRUM / cerebrum / cerebrum. Denumirea în lat. a *creierului.

CEROID, s. n. / céroïde, s. m. / ceroid. [*Lat. cera = ceară; gr. eidos = formă.*] Pigment galben cromolipoid existent şi în ţesuturile normale, dar care se formează îndeosebi în unele stări patologice: sindrom de malabsorbţie, mucoviscidoză, pancreatite cronice. V. şi cromolipoide.

CERTIFICAT MEDICAL / certificat medical / medical certificate. Act medical oficial, redactat de medic la solicitarea pacientului sau a unor instituţii şi destinat constatării unei situaţii, unei stări de ordin medical. *C. medico-legal* este un act medico-legal de constatare a unor leziuni traumatice, a stării de virginitate sau deflorare, a capacităţii de muncă etc., solicitat de o persoană particulară cu scopul de a-l folosi în justiţie.

CERTIFICAT PRENUPŢIAL / certificat prénuptial / premarital certificate. C. medical necesar formalităţilor de căsătorie, atestând un examen clinic şi cercetarea serologică pentru sifilis (obligatorie numai în unele ţări), ca şi alte investigaţii, variabile de la o ţară la alta.

CERULOPLASMINĂ, s. f. / céruloplasmine, s. f. / ceruloplasmin. [*Lat. caeruleus = albastru, de la caelum = cer; gr. plasma = obiect modelat; -ină.*] Glicoproteină din grupul α_2-globulinelor, prezentă în plasma sanguină (valori normale 27-37 mg/100 ml sau 1,5-2,5 mol/l). Conţine 0,34% cupru (90% din cuprul plasmatic), fiind proteină de transport a acestuia. Concentraţia sa plasmatică scade în *degenerescenţa hepatolenticulară şi în sindromul nefrotic, fiind crescută în unele hepatite, în ciroză şi în *boala Wilson.

CERUMEN, s. n. / cérumen, s. m. / cerumen. [*Lat. cera = ceară.*] Produs de secreţie a glandelor sebacee ale conductului auditiv extern. Se prezintă sub forma unei substanţe grăsoase, gălbui, existente fiziologic doar în cantitate mică şi a cărei acumulare în conductul auditiv (dopuri de cerumen) poate determina hipoacuzie şi *acufene.

CERVICAL, adj. / cervical, -ale, -aux, adj. / cervical. [*Lat. cervix, -icis = gât.*] Care se referă la gât (ex.: ganglioni c.) sau la colul unui organ, în particular la *colul uterin (ex.: secreţie c.), ori la coletul unui dinte.

CERVICALGIE, s. f. / cervicalgie, s. f. / cervicalgia. [*Lat. cervix, -icis = gât; gr. algos = durere.*] Dureri localizate la nivelul rahisului cervical.

CERVICARTROZĂ, s. f. / cervicarthrose, s. f. / cervical arthrosis. [*Lat. cervix, -icis = gât; arthron = articulaţie; -oză.*] *Artroza rahisului cervical, de fapt o nucodiscartroză care poate provoca nevralgii ale plexului cervicobrahial.

CERVICITĂ, s. f. / cervicite, s. f. / cervicitis, trachelitis. [*Lat. cervix, -icis = gât; -ită.*] Inflamaţie acută, subacută sau cronică a *colului uterin. Poate fi de origine bacteriană, virală sau parazitară şi survine pe o mucoasă lezată sau normală. Se deosebesc două forme de c.: externă (**exocervicită*) şi internă (*endocervicită*), care se asociază frecvent.

CERVICOBRAHIAL, adj. / cervicobrachial, adj. / cervicobrachial. Care se referă deopotrivă la gât şi la membrul superior. De ex.: *nevralgie cervicobrahială.

CERVICOBRAHIALGIE, s. f. / cervicobrachialgie, s. f. / cervicobrachial neuralgia. *Nevralgie cu localizare *cervicobrahială.

CERVICOCISTOPEXIE, s. f. / cervicocystopexie, s. f. / cervicocystopexy. [*Lat.* ***cervix*** *= gât; gr.* ***kystis*** *= vezică;* ***pexis*** *= fixare.*] Intervenţie chirurgicală destinată tratamentului incontinenţei urinare de efort la femeie. Constă în reconstituirea unghiului cervico-uretral prin suspensia uretrei şi a colului vezical la muşchi sau la faţa posterioară a simfizei pubiene.

CERVICOLABIAL, adj. / cervicolabial, -ale, -aux, adj. / cervicolabial. [*Lat.* ***cervix, -icis*** *= gât;* ***labium, -ii*** *= buză.*] Care se referă la faţa coletului unui *incisiv sau a unui *canin situată spre buze.

CERVICOLINGUAL, adj. / cervicolingual, -ale, -aux, adj. / cervicolingual. [*Lat.* ***cervix, -icis*** *= gât;* ***lingua*** *= limbă.*] Care se referă la faţa coletului unui dinte situat spre limbă.

CERVICOPEXIE, s. f. / cervicopexie, s. f. / cervicopexy. [*Lat.* ***cervix, -icis*** *= gât; gr.* ***pexis*** *= fixare.*] Fixarea chirurgicală a unui col (uterin sau vezical). V. şi traheopexie.

CERVICOTOMIE, s. f. / cervicotomie, s. f. / tracheletomy, cervicotomy. [*Lat.* ***cervix, -icis*** *= gât; gr.* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Incizia chirurgicală practicată la nivelul *colului uterin.

CERVICOVAGINITĂ, s. f. / cervicovaginite, s. f. / cervicovaginitis. [*Lat.* ***cervix, -icis*** *= gât; gr.* ***vagina*** *= teacă; -ită.*] Inflamaţie a *colului uterin şi a mucoasei vaginale învecinate.

CERVICOVESTIBULAR, adj. / cervicovestibulaire, adj. / cervicovestibular. [*Lat.* ***cervix, -icis*** *= gât;* ***vestibulum*** *= intrare.*] Care se raportează la faţa coletului unui *molar sau *premolar situată de partea vestibulului bucal.

CERVIX, s. n. / cervix, s. m. / cervix. [*Lat.* ***cervix, -icis*** *= gât.*] Parte a unui organ ce prezintă o îngustare asemănătoare gâtului. Ex.: *c. uteri*, sin.: *col uterin; *c. vesicae urinariae*, sin.: col vezical (v. vezică urinară). Sin.: col (def. 2).

CESIU 137 / césium 137 / radiocesium. [*Lat.* ***caesius*** *= verzui.*] Izotop radioactiv artificial al cesiului (elementul chimic nr. 55, cu simbolul Cs), produs în cursul fisiunii nucleare. Este radioizotopul ce a contaminat suprafeţe mari din Europa după catastrofa de la Cernobâl şi care, având un timp fizic de înjumătăţire de 30 de ani, este detectat şi în prezent. Se dezintegrează cu emisie de radiaţii β^- în ^{137m}Ba, care se dezexcită emiţând o radiaţie γ de 0,661 MeV. ^{137}Cs este utilizat sub formă de granule sau ace în *curieterapie.

CESTODA / Cestoda / Cestoda. [*Gr.* ***kestos*** *= centură brodată.*] Ordin de viermi din clasa **Plathelminthes*, care cuprinde viermii **Taenia* şi *botriocefalul. Viermii adulţi parazitează tubul digestiv, iar în formă de larvă se pot fixa în viscere. Sunt viermi plaţi, segmentaţi, hermafrodiţi, lipsiţi de tub digestiv şi care prezintă organe de fixare (ventuze) situate la nivelul extremităţii cefalice (scolex). Fiecare segment este hermafrodit, iar segmentele se elimină prin materiile fecale.

CETOACIDOZĂ, s. f. / cétoacidose, s. f. / keto-acidosis. [*Lat.* ***acetum*** *= oţet;* ***acidus*** *= acru; -oză.*] Sin.: acidocetoză (v.).

CETOGEN, adj. / cétogène, adj. / ketogenic. [*Lat.* ***acetum*** *= oţet; gr.* ***gennan*** *= a produce.*] Care se referă la procesul de formare a *corpilor cetonici. Ex.: funcţie c. a ficatului, substanţe c. (unii acizi aminaţi - leucină, fenilalanină, tirozină -, unii acizi graşi).

CETOGENEZĂ, s. f. / cétogenèse, s. f. / ketogenesis. [*Lat.* ***acetum*** *= oţet; gr.* ***genesis*** *= producere, de la* ***gennan*** *= a produce.*] Proces de formare a *corpilor cetonici. Patologică în diabet şi în cazul scăderii aportului glucidic, c. determină creşterea *cetonemiei şi *cetonuriei. V. cetoză şi corpi cetonici.

CETONĂ, s. f. / cétone, s. f. / ketone. [*Lat.* ***acetum*** *= oţet.*] Clasă de compuşi organici care conţin în moleculă o grupare carbonil (C=O), al cărei atom de carbon este legat de alţi doi atomi de carbon. Altfel spus, într-o c., gruparea carbonil este inclusă în interiorul lanţului de carbon.

CETONEMIE, s. f. / cétonémie, s. f. / keton(a)emia. [*Lat.* ***acetum*** *= oţet; gr.* ***ha'ma, -atos*** *= sânge.*] Concentraţia sanguină a *corpilor cetonici. C. normală este de 15-20 mg/l şi poate prezenta variaţii fiziologice, în raport cu ingestia de alimente (este mai crescută *à jeun*), şi patologice: poate creşte îndeosebi în diabet, determinând secundar creşterea *cetonuriei.

CETONURIE, s. f. / cétonurie, s. f. / ketonuria. [*Lat.* ***acetum*** *= oţet; gr.* ***ouron*** *= urină.*] Prezenţa *corpilor cetonici în urină. Considerată patologică când depăşeşte 1 mg pe 24 ore, este secundară creşterii *cetogenezei şi *cetonemiei.

17-CETOSTEROIZI, s. m. pl. / 17-cétostéroïdes, s. m. pl. / 17-ketosteroids. [*Lat.* ***acetum*** *= oţet; gr.* ***stereos*** *= solid, în relief;* ***eidos*** *= formă.*] Grup de hormoni derivaţi din steroli şi caracterizaţi prin prezenţa în poziţia 17 a unui radical cetonă. Au o acţiune *androgenă, intervenind, de asemenea, în metabolismul proteinelor, ca şi în circuitul clorului, sodiului şi potasiului. 17-c. sunt secretaţi de *corticosuprarenală şi *testicul. Sunt eliminaţi prin urină, iar dozarea lor permite evaluarea funcţiilor testiculară, corticosuprarenaliană şi hipofizară. Prin reacţia Zimmermann (coloraţie purpurie în prezenţa metadinitrobenzenului) pot fi dozaţi în sânge sau în urină, global sau după separarea cromatografică. Metoda are avantajul de a permite distingerea steroizilor de origine suprarenală de cei de origine testiculară. Valori normale în urină: 12-20 mg/24 h (41-70 µmol/24 h) la bărbat, 6-10 mg/24 h (20-35 µmol/24 h) la femeie. Nivelul 17-c. creşte în *sindromul Cushing, tumorile virilizante suprarenale; el diminuează în caz de insuficienţă suprarenală şi a glandelor genitale (hipogonadism). Abrev.: 17-CS.

CETOZĂ, s. f. / cétose, s. f (1), s. m (2). / ketosis (1), ketose (2). [*Lat.* ***acetum*** *= oţet; -oză.*] 1) Acumulare sanguină de corpi cetonici (acid β-hidroxibutiric, acid acetilacetic, acetonă). C. evoluează către *acidocetoză dacă este depăşită capacitatea sistemelor tampon din organism prin aflux masiv de corpi cetonici. V. şi acidocetoza. 2) Monoglucid care conţine în moleculă, alături de grupări hidroxilice, şi o grupare cetonică. C. sunt răspândite îndeosebi în mediul vegetal. Ex.: ribuloza, fructoza. Sunt substanţe solide, incolore, cristalizate, solubile în apă, cu gust dulce. Au rol important în diferite procese metabolice ca: *fotosinteza, *glicoliza, *ciclul pentozofosfaţilor etc.

CEZARIANĂ, s. f. (OPERAŢIE) / césarienne, s. f. (opération) / caesarean (section). [*Lat.* ***caesa*** *= lovitură de sabie (de sus în jos);* ***caesar*** *= copil născut prin incizie, de la* ***caedere*** *= a tăia; denumirea nu provine de la numele lui Iulius Cezar, operaţia fiind practicată cu mult timp înainte de naşterea împăratului roman.*] Operaţie care constă în incizia peretelui abdominal şi ulterior a uterului gravid în scopul extragerii fătului şi a placentei. Dacă operaţia se face la sfârşitul sarcinii sau în timpul travaliului, ea este efectuată aproape totdeauna la nivelul segmentului inferior (*c. segmentară*). În cazul când abordarea segmentului inferior este imposibilă sau contraindicată, incizia se practică la nivelul corpului uterin (*c. corporeală*).

CHALAZODERMIE, s. f. / chalazodermie, s. f. / dermatochalasis, cutis laxa. [*Gr.* ***khalasis*** *= relaxare;* ***derma, -atos*** *= piele.*] Sin.: *cutis laxa* (v.).

CHALICOZĂ, s. f. / chalicose, s. f. / chalicosis. [*Gr.* ***khalix, -ikos*** *= piatră de var; -oză.*] Termen medical vechi care desemnează o *pneumoconioză provocată de inhalarea de pulberi minerale. Agentul nociv evidenţiat fiind siliciul şi nu piatra de var, în prezent termenul este înlocuit cu silicoză.

CHAPERONINE, s. f. pl. / chaperonines, s. f. pl. / chaperonins, molecular chaperons. Subgrupă a proteinelor chaperone care sunt prezente la *procariote şi la nivelul *mitocondriilor. V. şi proteine chaperone.

CHEAG, s. n. / caillot, s. m. / clot. [*Lat. coagulum = cheag.*] Mică masă de lichid coagulat. *C. sanguin* reprezintă o masă de sânge coagulat, formată din fibrină, în reţeaua căreia sunt prinse trombocitele şi eritrocitele, care îi dau culoarea roşu închis.

CHECK-UP / check-up / check-up. Anglicism utilizat adesea şi în alte limbi, însemnând inventar, examen sau bilanţ al stării de sănătate. În română este potrivită denumirea bilanţ de sănătate (v.).

CHEFIR. Var. pentru kefir (v.).

CHEILITĂ, s. f. / chéilite, s. f. / cheilitis. [*Gr. kheilos = buză; -ită.*] Inflamaţie a buzelor. *C. glandulară simplă*, v. boală Puente.

CHEILOFAGIE, s. f. / cheilophagie, chilophagie, s. f. / cheilophagia. [*Gr. kheilos = buză; phagein = a mânca.*] Tic care constă în muşcarea constantă a buzelor.

CHEILOPLASTIE, s. f. / chéiloplastie, s. f. / cheiloplasty. [*Gr. kheilos = buză; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Intervenţie de chirurgie plastică efectuată pentru restabilirea, completă sau incompletă a continuităţii uneia sau a ambelor buze, atunci când există o soluţie de continuitate (accident) sau o malformaţie a acestora.

CHEILORAFIE, s. f. / cheilorraphie, s. f. / cheilorrhaphy. [*Gr. kheilos = buză; rhaphe = sutură.*] Sutura unei buze.

CHEILOSCHIZIS, s. n. / chéiloschisis, s. m. / cheiloschisis. [*Gr. kheilos = buză; skhisis = despicătură, de la skhizein = a despărţi.*] *Buză de iepure cu o fisură mediană a buzelor.

CHEILOSCOPIE, s. f. / cheiloscopie, s. f. / cheiloscopy. [*Gr. kheilos = buză; skopein = a vedea, a examina.*] Studiul, în medicina legală, al amprentelor labiale.

CHEIROMEGALIE, s. f. / chéiromégalie, s. f. / chiromegaly. [*Gr. kheir, -iros = mână; megas, megalos = mare.*] Hipertrofie a degetelor şi mâinilor, observată îndeosebi în *acromegalie. Var.: chiromegalie.

CHELARE, s. f. / chélation, s. f. / chelation. [*Gr. khele = cleştele racului, gheară.*] Proces fizico-chimic de captare a ionilor pozitivi multivalenţi (calciu, cupru, plumb, mercur, fier, crom) prin fixarea lor într-o moleculă complexă (*chelator sau complexon) sub formă neionizată. Ex. de agenţi chelatori: derivaţii EDTA (acid etilen-diamino-tetraacetic) pentru plumb şi calciu, D-penicilamina pentru cupru, DTPA (acid dietilen-triamino-penta-acetic) şi desferioxamina pentru fier. C. este utilizată pentru tratamentul unor intoxicaţii (îndeosebi cu plumb, apoi crom, mercur, cobalt), în anumite stări de hipercalcemie, *hemocromatoză, boala Wilson (*degenerescenţă hepatolenticulară). Agentul *chelator formează cu metalul care trebuie îndepărtat din organism un complex chelat, solubil, stabil, neionizat, netoxic, cu eliminare rapidă prin urină.

CHELATOR, s. m. / chélateur, s. m. / chelate. [*Gr. khele = cleştele racului, gheară.*] Compus care poate forma cu un metal un complex (chelat) solubil, stabil, neionizat, netoxic, eliminat rapid pe cale renală. C. sunt utilizaţi pentru eliminarea din organism a unor metale, în caz de intoxicaţie cu acestea (cupru, plumb, mercur, crom, cobalt) sau în unele boli cronice (*hemocromatoză, *boală Wilson) prin procesul de *chelare. Ex.: EDTA (*acid etilen-diamino-tetraacetic), chelator pentru plumb şi calciu. Sin.: agent chelator.

CHELIE, s. f. / calvitie, s. f. / baldness. [*Turcă kel = chel.*] V. alopecie şi calviţie.

CHELOID, s. n. / chéloïde, s. f. / cheloid, keloid. [*Gr. kelis = pată, defect, sau khele = cleştele racului; eidos = formă.*] Excrescenţă dură a pielii, uneori ramificată, constituită la nivelul unei cicatrice după un traumatism uşor, la unii subiecţi cu predispoziţie. Mai rar apare spontan. Excizia unui c. poate fi urmată de recidivă. Sin.: keloid.

CHEMODECTOM, s. n. / chémodectome, s. m. / chemodectoma. [*Gr. khemeia = alchimie; dektikos = receptiv, de la dekhesthai = a primi; -oma.*] *Paragangliom produs la nivelul unui *glomus, îndeosebi carotidian şi jugular.

CHEMOKINE, s. f. pl. / chémokines, s. f. pl. / chemokines. [*Gr. khemeia = alchim'e; kinein = a mişca.*] Familie de polipeptide care cresc în general motilitatea celulară într-o anumită direcţie (*chimiotactism) şi contribuie astfel la mecanismul *inflamaţiei şi la patogenia anumitor infecţii. S-a demonstrat că doi receptori pentru c. sunt prezenţi la suprafaţa celulelor ţintă ale *HIV şi ale moleculei *CD4 şi permit astfel pătrunderea virusului în aceste celule. V. şi co-receptori HIV.

CHEMOLUMINESCENŢĂ, s. f. / chimioluminescence, s. f. / chemoluminescence. [*Gr. khemeia = alchimie; lat. lumen, -inis = lumină.*] *Luminescenţă produsă ca urmare a transformării directe a energiei chimice în energie luminoasă. Fenomenul se produce în cursul unei reacţii chimice însoţite de revenirea la starea fundamentală a unui sistem excitat în prealabil.

CHEMORECEPTOR, s. m. / chémorécepteur, s. m. / chemoreceptor. [*Gr. khemeia = alchimie; lat. receptus, de la recipere = a primi.*] Organ terminal sensibil la excitaţii de natură chimică. Sin.: chimioreceptor.

CHEMOSENSIBILITATE, s. f. / chémosensibilité, s. f. / chemosensitivity. [*Gr. khemeia = alchimie; lat. sensibilitas, -atis = sensibilitate, de la sentire = a simţi.*] Sensibilitatea anumitor receptori (*chemoreceptori) la o serie de substanţe chimice, îndeosebi la unele componente chimice ale sângelui.

CHEMOSTAT, s. m. / chémostat, s. m. / chemostat. Aparat utilizat pentru cultura continuă a celulelor într-un mediu de compoziţie constantă, prin sustracţia mediului conţinând celulele şi adăugarea de mediu proaspăt.

CHEMOTACTISM. Var. pentru chimiotactism (v.).

CHEMOTAXIE. Var. pentru chimiotaxie (v.).

CHEMOTIC, adj. / chémotique, adj. / chemotic. Care este dat, determinat de *chemozis.

CHEMOZIS, s. n. / chémosis, s. m. / chemosis. [*Gr. khemosis = inflamaţia conjunctivei.*] Leziune oculară acută, de obicei de natură inflamatorie, care constă în infiltrarea edematoasă a conjunctivei, ce formează un burelet circular în jurul corneei. C. poate apărea în conjunctivite (îndeosebi în cele alergice acute), în arsurile conjunctivei sau, sub forma *c. hemoragic*, în hemoragiile subconjunctivale cu distensia conjunctivei.

CHEMZIMĂ, s. f. / chemzyme, s. m. / chemzyme. [*Gr. khemeia = alchimie; zyme = ferment, drojdie.*] Moleculă organică mică asociată cu un metal de tranziţie, care poate cataliza specific anumite reacţii.

CHEROFOBIE, s. f. / chérophobie, s. f. / cherophobia. [*Gr. khairein = a se bucura; phobos = frică.*] Teamă morbidă, aversiune faţă de manifestările de bucurie, de veselie.

CHERUBISM, s. n. / chérubisme, chérubinisme, s. m. / cherubism. [*Ebraică Keroubim, pl. de la Kerub = numele unuia din îngerii din Vechiul Testament; -ism.*] Varietate benignă de *osteocondrodisplazie, cu patogenie discutată, caracterizată prin existenţa de leziuni pseudochistice la nivelul ramurilor verticale ale maxilarelor. Aceste leziuni provoacă bombarea obrajilor, subiectul afectat având aspectul de „îngeraş".

CHIASMĂ, s. f. / chiasma, s. m. / chiasm. NA: chiasma, pl. chiasmata. [_Gr. **khiasma** = încrucişare._] Încrucişare în formă de X a unor structuri fibroase. Ex.: *c. optică, c. cromozomială observată în cursul *meiozei.

CHIASMĂ OPTICĂ / chiasma optique / optic chiasm. NA: chiasma opticum. Formaţiune anatomică sub formă de lamă pătrată, alcătuită din substanţă albă, situată la nivelul *şeii turceşti. Se formează prin reunirea şi încrucişarea parţială a nervilor optici, fiind prelungită de două cordoane albe, bandeletele optice, către corpii geniculaţi laterali.

CHIL, s. n. / chyle, s. m. / chyle. [_Gr. **khylos** = suc, umoare._] 1) Lichid alb-lăptos conţinând nutrimente care pot fi absorbite de mucoasa intestinală la sfârşitul hidrolizei enzimatice. 2) Lichid conţinut şi vehiculat în vasele chilifere (limfaticele jejunului şi ileonului) de la intestin la *canalul toracic. Se deosebeşte de *limfă numai prin abundenţa în colesterol şi trigliceride, care îi conferă un aspect lactescent.

CHILANGIOM, s. n. / chylangiome, s. m. / chylangioma. [_Gr. **khylos** = suc; gr. **angeion** = vas; **-oma**._] Dilatare varicoasă a vaselor limfatice ale abdomenului.

CHILIFER, adj. / chylifère, adj. / chyliferous. [_Gr. **khylos** = suc; lat. **ferre** = a duce, a purta._] Despre vasele care transportă *chilul. Termenul se utilizează îndeosebi cu referire la limfaticele jejunului şi ileonului. V. chil (2), def. 2.

CHILIFORM, adj. / chyliforme, adj. / chyliform. [_Gr. **khylos** = suc; lat. **forma** = formă._] Caracteristică a unui lichid lăptos, fără miros, care seamănă cu chilul. Este cazul lichidelor din ascită, pericardită, pleurezie.

CHILOMEDIASTIN, s. n. / chylomédiastin / chylomediastinum. [_Gr. **khylos** = suc; lat. medievală **mediastinum**, din lat. **mediastinus** = care se ţine la mijloc, de la **medius** = situat la mijloc şi stare = a se ţine._] *Epanşament de chil la nivelul *mediastinului.

CHILOMICRON, s. m. / chylomicron, s. m. / chylomicron. [_Gr. **khylos** = suc; **mikros** = mic._] Particulă sferică de lipoproteine plasmatice care asigură aproape exclusiv (80-90%) transportul plasmatic al *trigliceridelor şi *colesterolului exogen din intestin până la ţesuturi. Conţine trigliceride stabilizate de un înveliş proteic şi fosfolipidic. C. pot fi: a) _c. primari_, după o masă bogată în grăsimi; b) _c. secundari_ (_lipomicroni_) se formează din lipidele endogene şi sunt mai voluminoşi.

CHILOPERICARD, s. n. / chylopéricarde, s. m. / chylopericarditis. [_Gr. **khylos** = suc; **peri** = în jurul; **kardia** = inimă._] Epanşament alcătuit din *chil, localizat la nivelul cavităţii pericardice. C. este asociat frecvent cu un *chilotorax şi reprezintă consecinţa unei obstrucţii sau a unei perforaţii a canalului toracic, de natură tumorală sau traumatică.

CHILOPERITONEU, s. n. / chylopéritoine, s. m. / chyloperitoneum. [_Gr. **khylos** = suc; lat. medicală **peritonaeum**, din gr. **peritonaion**, de la **peri** = în jurul, **teinein** = a se întinde._] Revărsat al *chilului (*chilos) în cavitatea peritoneală. Sin.: ascită chiloasă.

CHILOS, adj. / chyleux, -euse, adj. / chylous. [_Gr. **khylos** = suc._] Care conţine *chil sau care aparţine chilului.

CHILOTORACE. Var. pentru chilotorax (v.).

CHILOTORAX, s. n. / chylothorax, s. m. / chylothorax. [_Gr. **khylos** = suc; lat. **thorax, -acis**, gr. **thorax, -akos** = torace._] Prezenţa de *chil în cavitatea toracică, de regulă ca urmare a existenţei unei perforaţii la nivelul *canalului toracic. Var.: chilotorace.

CHILURIE, s. f. / chylurie, s. f. / chyluria. [_Gr. **khylos** = suc; **ouron** = urină._] Eliminarea de *chil prin urină, aceasta devenind macroscopic lactescentă. Se poate însoţi de hematurie (hemato-chilurie). Etiologia poate fi parazitară, în ţările calde îndeosebi, cauzată de o *filarie, _Wuchereria bancrofti_, care obstruează vasele limfatice, sau poate apărea ca o complicaţie în evoluţia unor tumori retroperitoneale.

CHIM, s. n. / chyme, s. m. / chyme. [_Gr. **khymos** = suc._] Produsul digestiei gastrice reprezentat de bolul alimentar, aşa cum se formează când trece din stomac în prima porţiune a duodenului.

CHIMIO-EMBOLIZARE, s. f. / chimio-embolisation, s. f. / chemoembolization. Metodă de tratament în care se asociază *embolizarea cu *chimioterapia. Se utilizează în unele tumori maligne şi constă în depunerea locală (la nivelul tumorii) pe cale arterială a unor *microcapsule care conţin medicamentul anticanceros adecvat.

CHIMIOKINE, s. f. pl. / chimiokines, s. f. pl. / chimiokines. [_Gr. **khemeia** = alchimie; **kinein** = a pune în mişcare._] Superfamilie de *citokine caracterizată prin prezenţa în moleculă a patru reziduuri de cisteină. Se cunosc peste 30 de tipuri de c., proteine bazice care se leagă la glicoproteinele acide ale *matricei extracelulare. Ca urmare, efectul lor este strict localizat. C. au fost mai întâi identificate ca factori de atracţie a leucocitelor. Ele activează, de asemenea, *integrinele prin care leucocitele se ataşează la celulele endoteliale sau la constituenţii *matricei extracelulare. Unele dintre ele intervin în migraţia celulelor cerebrale în timpul embriogenezei, iar altele sunt promotoare ale *angiogenezei. O serie de c. par să joace principalul rol în atracţia şi activarea leucocitelor în timpul reacţiei inflamatorii. Pentru circa 10 c., rolul nu este încă precizat. Receptorii unora dintre ele au afinitate crescută pentru proteinele anvelopei câtorva virusuri şi ca urmare intervin în mod determinant în infecţia celulei. Unii subiecţi (rar) cu deficit de receptori pentru c. sunt rezistenţi la infecţia cu HIV.

CHIMIONUCLEOLIZĂ, s. f. / chimionucléolyse, s. f. / chemonucleolysis. [_Gr. **khemeia** = alchimie; lat. **nucleus** = sâmbure, nucleu; gr. **lysis** = distrugere, de la **lyein** = a distruge._] Sin.: nucleoliză (v.).

CHIMIOPREVENŢIE, s. f. / chimioprévention, s. f. / chemoprophylaxis. [_Gr. **khemeia** = alchimie; lat. **praeventus**, de la **praevenire** = a o lua înainte, a preveni (**prae** = înainte; **venire** = a veni)._] Administrarea anumitor substanţe chimice pentru a împiedica apariţia unei boli (_c. etiologică_) sau doar a manifestărilor sale clinice (_c. clinică_ sau _medicamentoasă_). Ex.: c. paludismului.

CHIMIOPROFILAXIE, s. f. / chimioprophylaxie, s. f. / chemoprophylaxis. [_Gr. **khemeia** = alchimie; **prophylassein** = a garanta, de la **pro** = înainte, **phylaxis** = protecţie._] V. profilaxie.

CHIMIORECEPTOR, s. m. / chimiorécepteur, chémorécepteur, s. m. / chemoreceptor. [_Gr. **khemeia** = alchimie; lat. **receptus**, de la **recipere** = a primi._] Sin.: chemoreceptor (v.).

CHIMIOREZISTENŢĂ, s. f. / chimiorésistance, s. f. / chemoresistance, drug-resistance. [_Gr. **khemeia** = alchimie; lat. **resistentia** = împotrivire, de la **resistere** = a rezista, a se împotrivi şi **sistere** = a se opri._] Ineficacitatea *chimioterapiei.

CHIMIOSENSIBILITATE s. f. / chimiosensibilité, s. f. / chemosensitivity. [_Gr. **khemeia** = alchimie; lat. **sensibilitas, -atis** = sensibilitate, de la **sentire** = a simţi._] Reprezintă aptitudinea unei populaţii celulare de a răspunde la acţiunea unui medicament.

CHIMIOTACTISM, s. n. / chimiotactisme, s. m. / chemotaxis. [_Gr. **khemeia** = alchimie; **taktikos** = orânduit, ordonat, de la **tattein** = a ordona, a aranja; **-ism**._] Sin.: chimiotaxie (v.). Var.: chemotactism.

CHIMIOTAXIE, s. f. / chimiotaxie, chimiotactisme, s. f. / chemotaxis. [_Gr. **khemeia** = alchimie; **taxis** = aranjare, ordonare, de la **tattein** = a ordona, a aranja._] Fenomenul de atragere (*c. pozitivă*) sau de respingere (*c. negativă*) a unei structuri vii sub acţiunea unui agent chimic. Frecvent, termenul este utilizat cu referire la leucocitele polinucleare. *C. leucocitară* se produce în infecţii şi este favorizată de acţiunea *complementului. C. se întâlneşte şi la bacterii, care, fiind mobile, se deplasează spre regiunile în care concentraţia de materii nutritive este mai mare. Sin.: chemotactism, chimiotactism. Var.: chemotaxie. V. taxie, citotaxie, citotaxigen, imunofagocitoză.

CHIMIOTERAPIE, s. f. / chimiothérapie, s. f. / chemotherapy. [*Gr.* ***khemeia*** = *alchimie;* ***therapeia*** = *tratament, de la* ***therapeuein*** = *a îngriji.*] Terapeutică prin substanţe chimice, în particular în bolile infecţioase şi în cancere. *C. adjuvantă*: se administrează după tratamentul chirurgical al cancerului sau radioterapie. *C. neadjuvantă*: administrarea c. înainte de alternativele chirurgie-radioterapie.

CHIMISM GASTRIC / chimisme gastrique / gastric chemism. [*Gr.* ***khemeia*** = *alchimie;* ***-ism;*** ***gaster, gastros*** = *stomac.*] Analiză biochimică a compoziţiei *sucului gastric recoltat în condiţii bazale sau în urma administrării unor substanţe stimulatoare ale secreţiei gastrice (ex.: *histamină, *pentagastrină).

CHIMOTRIPSINĂ, s. f. / chymotrypsine, s. f. / chymotrypsin. [*Gr.* ***khymos*** = *suc;* ***tripsis*** = *frecare, zdrobire, sfărâmare; -ină.*] V. tripsinogen şi alfachimotripsină.

α-CHIMOTRIPSINĂ. Var. pentru alfachimotripsină (v.).

CHIMOTRIPSINOGEN, s. m. / chymotrypsinogène, s. m. / chymotrypsinogen. [*Gr.* ***khymos*** = *suc;* ***tripsis*** = *frecare, zdrobire, sfărâmare; -ină;* ***gennan*** = *a produce.*] Precursor inactiv al *alfachimotripsinei, sintetizat în celulele acinoase ale pancreasului şi acumulat (împreună cu alţi factori) în granulele de *zimogeni care trec prin *exocitoză în sucul pancreatic, ajungând la nivelul duodenului. Aici, c. suferă o primă acţiune a *tripsinei, prin clivajul lanţului polipeptidic al c. (alcătuit din 245 aminoacizi) la nivelul aminoacizilor 15 şi 16, rezultând enzima activă II-chimotripsina. Prin exces de tripsină se produc şi alte clivaje, rezultând astfel alfachimotripsina.

CHINIDINĂ, s. f. / quinidine, s. f. / quinidine. [*V. etimologia termenului* ***chinină.***] Alcaloid extras din coaja de *Cinchona officinalis.* Este un izomer dextrogir al *chininei, care, administrat *per os*, intramuscular sau, în mod excepţional, intravenos, diminuează excitabilitatea şi perioada refractară a miocardului, încetinind conducţia. Ca urmare, c. are efect antiaritmic, stabilizând membrana celulară prin blocarea *canalelor de sodiu. Deosebit de eficientă în aritmiile recente, c. este utilizată în prevenirea şi în tratamentul aritmiilor supraventriculare şi ventriculare.

CHININĂ, s. f. / quinine, s. f. / quinine. [*De la cuvântul* ***kinakina*** *din limba indigenilor din Peru (quechua), prin intermediul variantei spaniole* ***quinaquina.***] Alcaloid extras din scoarţa arborelui de c. Sărurile sale şi derivaţii sintetici sunt utilizate în tratamentul şi în profilaxia paludismului.

CHININISM, s. n. / quininisme, quinisme, s. m. / quininism. [*V. etimologia termenului* ***chinină; -ism.***] Ansamblul fenomenelor de intoxicaţie produse de sărurile de *chinină.

CHINTĂ (DE TUSE), s. f. / quinte (de toux), s. f. / bouts of coughing, fit of coughing. [*Lat.* ***quintus*** = *al cincilea.*] Acces de tuse prelungită. Termenul îşi are originea în „tusea celei de a cincea ore a dimineţii" descrisă odinioară la tuberculoşi.

CHIRALGIE, s. f. / chiralgie, s. f. / chiralgia. [*Gr.* ***kheir*** = *mână;* ***algos*** = *durere.*] Durere localizată a mâinii.

CHIRALGIE PARESTEZICĂ / chiralgie paresthésique / chiralgia paraesthetica. Sindrom analog *meralgiei parestetice. Se manifestă printr-o sensibilitate dureroasă la presiune, la nivelul mâinii.

CHIROMEGALIE. Var. pentru cheiromegalie (v.).

CHIROPRAXIE, s. f. / chiropraxie, s. f. / chiropractic. [*Gr.* ***kheir, -iros*** = *mână;* ***praxis*** = *acţiune, practică, de la* ***prattein*** = *a acţiona.*] Metodă de tratament empiric constând în manipularea vertebrelor. Practicanţii c. susţin o teorie ipotetică după care majoritatea bolilor ar fi consecinţa deplasării vertebrelor, care determină alterări la nivelul întregului organism. Manipularea scurtă şi bruscă a vertebrei în cauză ar avea efecte benefice în tulburările funcţiilor unor aparate (îndeosebi respirator sau cardiovascular) şi asupra unor dureri diverse. În unele ţări este recunoscută diploma de chiropractor.

CHIRURGIE, s. f. / chirurgie, s. f. / surgery. [*Gr.* ***kheirourgia*** = *lucru efectuat manual, de la* ***kheir, -iros*** = *mână;* ***ergon*** = *lucru, acţiune, de la* ***ergein*** = *a lucra.*] Parte a terapeuticii care constă în practica unor intervenţii externe şi a unor acte operatorii sângerânde. Se disting diverse domenii şi specializări chirurgicale: 1) *C. ambulatorie* cuprinde în primul rând clasica mică c. (operaţii simple, *incizii mici, *puncţii, *sondaje, *prelevări, *pansamente) şi operaţiile care nu necesită spitalizare. 2) *C. estetică* reprezintă o parte a *c. plastice destinată ameliorării aspectului unor părţi ale corpului, îndeosebi de la nivelul feţei. 3) *C. generală* cuprinde, în principiu, c. digestivă, deoarece s-au desprins ca domenii-specializări distincte: c. cardiacă, c. toracică, neurochirurgia, c. ortopedică, c. urologică, c. ginecologică. 4) *C. plastică*, având ca obiectiv reconstituirea formelor anatomice normale, precum şi a celor care sunt alterate prin malformaţii, traumatisme sau sechele ale unor intervenţii chirurgicale. 5) *C. refractivă*, ramură a chirurgiei oftalmologice care cuprinde metode şi tehnici de modificare şi corectare a parametrilor ochiului şi ai dioptrului său, în vederea modificării refracţiei oculare, îndeosebi pentru reducerea *miopiei. Cuprinde: *keratotomia, *keratoplastia şi, mai recent, *epikeratoplastia. 6) *C. surdităţii* sau *cofochirurgia.

CHIST, s. n. / kyste, s. m. / cyst. [*Gr.* ***kystis*** = *sac, vezică.*] 1) Formaţiune anormală de forma unui sac sau a unei cavităţi închise, care nu comunică cu exteriorul, este căptuşită cu un epiteliu şi conţine o substanţă lichidă, moale, mai rar solidă, iar uneori gaz. Peretele c. nu are legături vasculare cu conţinutul. Formaţiunile chistice sunt de o mare diversitate şi pot fi localizate în diferite regiuni ale corpului uman. O serie de c. sunt congenitale, determinate de o dezvoltare embrionară anormală, ex.: *c. dermoid. Altele conţin celule tumorale care secretă mucus sau diferite substanţe. C. prin retenţie apar consecutiv blocării canalelor de excreţie ale unor glande, ex.: *c. sebaceu. Alteori, c. se formează ca urmare a dezvoltării paraziţilor în organism, ex.: *c. hidatic. C. se pot produce, de asemenea, la nivelul maxilarelor: *c. dentar, *c. dentifer, *c. dentiger. 2) Stadiu latent (dormant) în ciclul unor protozoare parazite ale tractusului digestiv, îndeosebi *Giardia lamblia.* C. protejează paraziţii împotriva condiţiilor nefavorabile din tubul digestiv. Aceştia sunt eliminaţi sub formă chistică prin materiile fecale şi, în continuare, infestează alte gazde. 3) Structură patologică reprezentând învelişul unei întregi colecţii de larve ale unui vierme parazit, de ex.: *c. hidatic.

CHIST AERIAN AL PLAMÂNULUI / kyste aérien du poumon / cyst of the lung. Cavitate gazoasă unică sau multiplă, uneori enormă, localizată la nivelul unuia sau mai multor lobi pulmonari. Se disting: 1) *C. a. p. congenitale*, foarte rare - c. disembrioplazic al nou-născutului, c. bronhogenic, plămânul polichistic sau boala polichistică a plămânului (în care un plămân întreg este plin de numeroase c. de diferite dimensiuni). 2) *C. a. p. dobândite*, mult mai frecvente - bule de *emfizem, *pneumatocel, cavităţi reziduale epitelizate după vindecarea unui abces pulmonar sau a tuberculozei cavitare. C. se pot complica cu *hemoptizii sau cu infecţie. V. chistadenom.

CHIST ANEVRISMAL AL OSULUI / kyste anévrismal des os / aneurysmal bone cyst. Leziune benignă şi circumscrisă a osului, formată din ţesut fibros la nivelul căruia există cavităţi pline cu sânge. Frecvent de origine traumatică, este localizat îndeosebi la nivelul metafizei oaselor lungi ale membrelor, mai rar pe vertebre şi pe oasele late.

CHIST BRANHIAL / kyste branchial / branchial cyst. Denumire a c. congenitale ale gâtului, care provin aproape totdeauna din *arcurile branhiale.

CHIST DENTAR / kyste dentaire / dental cyst. C. dezvoltat la nivelul apexului unui dinte.

CHIST DENTIFER / kyste dentifère / coronodental cyst. C. al maxilarului dezvoltat la nivelul unui dinte inclus. Dezvoltarea se produce din ţesuturile paradentare.

CHIST DENTIGER / kyste dentigère / dentige-rous cyst, follicular cyst. *C. dentifer care include rudimente, resturi ale unui dinte.

CHIST DERMOID / kyste dermoïde / dermoid cyst. C. al cărui perete are o structură asemănătoare pielii şi care conţine produşi de secreţie ai glandelor sebacee şi sudoripare. Este localizat la nivelul feţei şi gâtului şi provine dintr-o incluziune a ectodermului embrionar. C. d. al ovarului şi testiculului este denumit *embriom chistic. V. şi dermoid.

CHIST HIDATIC / kyste hydatique / hydatid cyst. C. ce reprezintă forma larvară veziculoasă a viermelui parazit *Echinococcus granulosus*. Conţine *hidatide cu lichid clar în care plutesc vezicule fiice şi nisip hidatic (granule mici, de culoare albă, fixate iniţial la peretele intern al c., apoi eliberate). C. h. este adesea înconjurat de un perichist. Se localizează îndeosebi în ficat şi plămâni, însă poate fi întâlnit în orice alt organ. De dimensiuni variabile, poate atinge mărimea unui cap de copil. V. hidatidoză şi echinococoză.

CHIST OSOS ESENŢIAL / kyste essentiel des os / solitary bone cyst. Leziune osoasă benignă care se poate dezvolta la tineri. Se caracterizează printr-o cavitate unică, plină cu lichid şi căptuşită cu un strat subţire de ţesut conjunctiv, localizată în metafiza oaselor lungi. Reprezintă, probabil, o distrofie pseudotumorală. Sin.: chist solitar osos.

CHIST DE OVAR / kyste de l'ovaire / ovarian cyst. C. cu conţinut lichid dezvoltat din ţesuturile ovariene. Poate fi *unilocular sau *multilocular, iar uneori atinge un volum considerabil.

CHIST PERIAPICAL / kyste périapical / periapical cyst. Împreună cu *granulomul dentar şi cu *alveoliza, reprezintă forma cea mai frecventă a focarelor infecţioase dentare. V. şi chist radicular.

CHIST PIELOGENIC / kyste pyélogénique / pyelogenic cyst, hydrocalicosis. Cavitate chistică dezvoltată în plin parenchim renal, care comunică printr-un canal strâmt cu un *calice normal. Sin.: hidrocalice, diverticul caliceal.

CHIST PILONIDAL / sinus pilonidal / pilonidal sinus, pilonidal cyst. *Granulom subcutanat care conţine păr, cu localizare de elecţie la nivelul fosetei coccigiene. Frecvent se infectează, fistulizează şi are tendinţa la recidivă după tratament. C. p. este considerat fie c. congenital, fie pseudochist dobândit. Sin.: sinus pilonidal.

CHIST RADICULAR / kyste radiculaire / radicular cyst. Cel mai frecvent c. inflamatoriu observat la nivelul maxilarelor. Rezultă din proliferarea vestigiilor epiteliale ale ligamentului alveolodentar, ca urmare a unei inflamaţii pararadiculare produse de necroza *pulpei dentare. Dacă se dezvoltă la extremitatea apicală a canalului radicular, este denumit *c. periapical.

CHIST SEBACEU / kyste sébacé / sebaceous cyst. C. dezvoltat pe seama unei *glande sebacee; conţine celule epidermice şi materie grasă.

CHIST SINOVIAL / kyste synovial / synovial cyst. Tumoră chistică localizată la nivelul feţei dorsale a pumnului şi dezvoltată pe seama *sinovialelor articulare.

CHIST SOLITAR HEPATIC / kyste solitaire du foie / solitary cyst of liver. Cavitate intrahepatică mică (uneori *multiloculară), localizată de regulă în lobul drept, şi care conţine un lichid clar sau hemoragic, lipsit de bilă. De origine, probabil, congenitală, este mai frecvent la femei şi nu calcifică, spre deosebire de c. parazitare.

CHIST SOLITAR OSOS / kyste solitaire des os / solitary bone cyst. Sin.: chist osos esenţial (v.).

CHIST SOLITAR RENAL / kyste solitaire du rein / solitary nephron cyst. Cavitate cu perete net diferenţiat şi cu conţinut lichid, dezvoltată în plin parenchim renal şi în afara căilor excretorii.

CHISTADENOM, s. n. / kystadénome, cystadénome, s. m. / cystadenoma. [*Gr.* ***kystis*** *= sac, vezică;* ***aden, -os*** *= glandă;* ***-oma***.] 1) Tumoră benignă care se dezvoltă din parechimul glandular, formând cavităţi chistice. Sin.: adenochistom. 2) denumire folosită pentru adenoamele polichistice (boala chistică a mamelei, a rinichiului, a testiculelor, a ficatului). Var.: cistadenom.

CHISTECTOMIE, s. f. / kystectomie, s. f. / cystectomy. [*Gr.* ***kystis*** *= sac, vezică;* ***ektome*** *= excizie.*] 1) Semnificaţia iniţială, de extirpare a unui chist, s-a restrâns doar cu referire la ablaţia chistului hidatic. 2) Smulgerea unui lambou din capsula anterioară în cursul extracţiei critalinului opacifiat din *cataractă.

CHISTOGRAFIE, s. f. / kystographie, s. f. / cystography. [*Gr.* ***kystis*** *= sac, vezică;* ***graphein*** *= a scrie.*] Radiografie a unui chist după injectarea, în cavitatea sa, a aerului sau a unui lichid opac la radiaţiile X.

CHISTOM, s. n. / kystome, s. m. / cystoma. [*Gr.* ***kystis*** *= sac, vezică;* ***-oma***.] Tumoră chistică de origine glandulară (adenom chistic), formată dintr-o aglomerare de chisturi de volume diferite, ajungând până la câţiva litri. Este localizat îndeosebi la nivelul ovarului. V. şi chist ovarian.

CHITINĂ, s. f. / chitine, s. f. / chitin. [*Gr.* ***kheiton*** *= tunică.*] Homopolimer liniar al N-acetilglucozaminei, de culoare albă, instabil în apă, care constituie componentul principal al exoscheletului artropodelor, fiind de asemenea răspândit în regnul vegetal şi la fungi

CHIURAJ, s. n. / curage, s. m. / curage. [*Fr.* ***curage****, din lat.* ***curare*** *= a avea grijă.*] Curăţirea unei cavităţi patologice cu degetul, spre deosebire de *chiuretaj, când se utilizează *chiureta.

CHIURETAJ, s. n. / curet(t)age, s. m. / curettage. [*Fr.* ***curettage****, din lat.* ***curare*** *= a avea grijă.*] Operaţie de curăţire, cu degetul (chiuraj) sau cu un instrument (chiuretaj), a unei cavităţi naturale (uter, cavitate articulară, conduct auditiv etc.) sau a unei cavităţi patologice, accidentale (focarul unui abces). Prin c. se îndepărtează produsele patologice şi mucoasele afectate.

CHIURETĂ, s. f. / curette, s. f. / curet(te). [*Fr.* ***curette****, din lat.* ***curare*** *= a avea grijă.*] Instrument chirurgical utilizat în scopul efectuării unui *chiuretaj. Se prezintă sub forma unei piese metalice, cu o extremitate excavată în formă concavă, cu margini ascuţite sau boante, de dimensiuni diferite, în relaţie cu ţesutul, organul sau cavitatea ce urmează a fi chiuretate.

CHLAMYDIA / Chlamydia / Chlamydia. [*Lat.* ***chlamys, -ydis****, din gr.* ***khlamys*** *= hlamidă (mantie grecească fixată pe umărul drept cu o agrafă).*] Microorganism considerat ca o formă de rickettsie, de formă sferică, gramnegative. Prezintă atât caracteristici de bacterie (sintetizează ADN şi ARN, prezintă perete celular şi ribozomi, se multiplică prin diviziune celulară, este sensibil la antibiotice - cicline), cât şi de virus (energia necesară metabolismului C. este furnizată de celulele gazdă). Patogen la diverse animale şi om (boli denumite miyagawanelloze cum sunt: ornitoza, psitacoza, limfogranulomul venerian). Sin.: *Miyagawanella*.

CHOC EN DÔME / choc en dôme / choc en dôme. [_Fr. **choc** = şoc; **en** = în; **dôme** = dom, boltă._] Senzaţie obţinută inconstant prin palparea unui ventricul stâng hipertrofiat, în cursul *insuficienţei aortice, asemănător cu „o bulă care devine dură sub mână". Sin.: semn Bard.

CHOLESTEATOMA, s. f. / cholestéatome, s. m. / cholesteatoma. [_Gr. **khole** = bilă; **stear, steatos** = grăsime; **-oma**._] Formaţiune tumorală chistică, alcătuită din lamele epiteliale dispuse concentric împrejurul unui depozit purulent, bogat în *colesterol. Este, în general, secundar unei otite cronice purulente şi se constituie în urechea medie, în celulele mastoidiene sau la nivelul meningelor.

CIANCOBALAMINĂ, s. f. / cyancobalamine, s. f. / cyanocobalamin. [_Gr. **kyanos** = albastru; germ. **Kobalt**, var. de la **Kobolt** = spiriduş al minelor; gr. **ammoniakon** = sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia; -ină._] Sin.: vitamină B_{12} (v.).

CIANOGEN, adj. / cyanogène, adj. / cyanogenic. [_Gr. **kyanos** = albastru; **gennan** = a produce._] Care provoacă *cianoză.

CIANOPSIE, s. f. / cyanopsie, s. f. cyanopsia. [_Gr. **kyanos** = albastru; **opsis** = vedere, aspect._] Varietate de *cromatopsie în care obiectele sau suprafeţele albe sunt percepute fals ca având culoare albastră.

CIANOTIC, adj. / cyanosé, -e, adj. / cyanotic. [_Gr. **kyanos** = albastru._] În relaţie cu *cianoza sau afectat de cianoză. Sin.: cianozat.

CIANOZAT. Var. pentru cianotic (v.).

CIANOZĂ, s. f. / cyanose, s. f. / cyanosis. [_Gr. **kyanos** = albastru; **-oză**._] Coloraţie albastru-violacee tegumentară, temporară sau permanentă, fără leziuni cutanate asociate. C. reprezintă rezultatul scăderii concentraţiei de *oxihemoglobină şi al creşterii concentraţiei de *hemoglobină redusă (peste 5 g/100 ml de sânge capilar). Apare în diferite boli congenitale sau dobândite care implică fie o malformaţie sau disfuncţie cardiacă, fie o tulburare a hematozei. C. este denumită _centrală_ când este legată de un aport insuficient de oxigen (ex.: în unele pneumopatii, în anevrismul arteriovenos pulmonar) şi _periferică_, în cazul unui exces de extracţie periferică a oxigenului (ex.: insuficienţă cardiacă cu stază circulatorie, vasoconstricţie periferică).

CIANOZĂ METHEMOGLOBINICĂ / fausse cyanose / false cyanosis. Sin.: boală Codounis (v.).

CIBERNETICĂ, s. f. / cybernétique, s. f. / cybernetics. [_Gr. **kybernetike** = arta de a guverna, de la **kybernan** = a guverna._] Ştiinţa care studiază principiile comenzii şi reglării în sistemele dinamice complexe, cum sunt sistemele vii, sistemele sociale şi unele sisteme tehnice. Cuvântul c. a fost utilizat întâia oară de către Ampère, dar momentul apariţiei sale ca ştiinţă este anul 1948, odată cu editarea cărţii „Cybernetics" a lui Norbert Wiener.

CIBERNINĂ, s. f. / cybernine, s. f. / cybernin mediator. [_Gr. **kybernan** = a guverna; -ină._] Termen care iniţial desemna orice polipeptid modulator al funcţiei neuronale intracerebrale. Prin extensie, moleculă secretată de celule şi capabilă să moduleze activitatea unor celule din proximitate aparţinând aceluiaşi ţesut. C. pot fi secretate la diferite niveluri din organism. Ex.: c. ovariene.

CIBRID, s. m. / cybride, s. m. / cybrid. [_Engl. abrev. **cell** + **hybrid**, din lat. **cella** = cămară; **hybrida** = metis, cu sânge amestecat, din gr. **hybris** = violenţă, viol, de la **hyper** = mai mult, peste._] Hibrid citoplasmatic obţinut prin fuzionarea protoplastelor. Un cibrid conţine informaţia genetică citoplasmatică şi nucleară a două celule parentale.

CICATRICE, s. f. / cicatrice, s. f. / scar, cicatrix, pl. cicatrices (lat.). [_Lat. **cicatrix, -icis** = cicatrice._] Ţesut fibros, nou format, care înlocuieşte o pierdere de substanţă, un ţesut inflamator sau reuneşte părţile divizate de către o rană ori o plagă operatorie. Obs., pl.: cicatrice.

CICATRIZARE, s. f. / cicatrisation, s. f. / (healing) cicatrization. [_Lat. **cicatrix, -icis** = cicatrice._] Vindecarea unei plăgi cu formarea unei cicatrice. Se deosebesc: 1) _C. per primam intentionem_, rapidă, fără infecţie. 2) _C. per secundam intentionem_, lentă, cu infecţie, necroză, pierdere de substanţă, urmată de o cicatrice mai pronunţată. 3) _C. subcrustacee_ (sub o crustă): în acest caz, dermul se acoperă de un nou epiderm la adăpostul unei cruste (sânge şi limfă coagulate), care cade când reparaţia este terminată.

CICLIC, adj. / cyclique, adj. / cyclic. [_Gr. **kyklos** = cerc._] Despre o boală a cărei evoluţie parcurge, în mod repetat, aceeaşi succesiune de etape.

CICLINĂ, s. f. / cycline, s. f. / cyclin. [_Gr. **kyklos** = cerc._] Iniţial termenul de c. desemna orice proteină a cărei concentraţie variază în funcţie de fazele ciclului celular al unei celule eucariote. În prezent, termenul denumeşte proteine care controlează direct ciclul celular prin activarea protein kinazelor Cdk (_Cyclin-Dependent Kinase_). C. eucariotelor superioare fac parte din patru familii: A, B, D şi E. Ele au o durată de viaţă scurtă, limitată la durata unei anumite faze a ciclului celular. Ele sunt apoi distruse la nivelul *proteazomilor după acţiunea prealabilă a *ubicuitinei. V. şi ciclu celular.

CICLITĂ, s. f. / cyclite, s. f. / cyclitis. [_Gr. **kyklos** = cerc; **-ită**._] Inflamaţie a *corpilor ciliari. Există mai multe forme: 1) _C. heterocromică_, în care irisul ochiului afectat se atrofiază şi îşi modifică culoarea. 2) _C. plastică_, cu exsudare de material fibrinos în camera anterioară şi corpul vitros. 3) _C. purulentă_, infecţie supurată ce interesează de obicei întreaga uvee, determinând o endoftalmită.

CICLODIATERMIE, s. f. / cyclodiathermie, s. f. / cyclodiathermy. [_Gr. **kyklos** = cerc; **dia** = prin; **therme** = căldură._] Distrucţie prin *diatermie a unei părţi a *corpului ciliar, în cadrul tratamentului *glaucomului.

CICLOERGOMETRU, s. n. / cycloergomètre, s. m. / cycloergometer. [_Gr. **kyklos** = cerc; **ergon** = lucru, acţiune, de la **ergein** = a lucra; **metron** = măsură._] Instrument medical destinat măsurării lucrului mecanic efectuat de un grup muscular sau de un singur muşchi.

CICLOFILINĂ, s. f. / cyclophiline, s. f. / cyclophilin. Proteină-enzimă de tip peptidil-prolil-cis-trans-izomerază, cu rol în *apoptoză. Există mai multe ciclofiline, cu mase moleculare în jurul a 20 kDa. C. se cuplează la *ciclosporina A, care o activează.

CICLOOXIGENAZĂ, s. f. / cyclooxygénase, s. f. / cyclooxygenase. [_Gr. **kyklos** = cerc; **oxys** = acru; **gennan** = a produce; **-ază**._] Complex enzimatic prezent practic în toate ţesuturile, care catalizează formarea *prostaglandinelor pornind de la *acidul arahidonic. C. este inhibată de acidul arahidonic şi analogii săi, prin acetilarea funcţiei aminice a aminoacidului lizină (terminal). Această reacţie explică proprietăţile antiinflamatorii ale aspirinei.

CICLOPIE, s. f. / cyclopie, s. f. / cyclopia. [_Gr. **kyklos** = cerc; **ops** = ochi._] Malformaţie caracterizată prin fuziunea celor două orbite şi ca urmare, existenţa unei singure orbite. Globul ocular poate fi absent, alteori este rudimentar, sau aparent normal, ori duplicat. Nasul poate lipsi sau este prezent sub forma unui apendice, situat la partea superioară a orbitei.

CICLOPLEGIE, s. f. / cycloplégie, s. f. / cycloplegia. [_Gr. **kyklos** = cerc; **plessein** = a lovi._] *Oftalmoplegie totală cu afectarea atât a musculaturii interne cât şi externe a ochiului. Ochii sunt fixaţi în poziţie medie, cu pupilele fixe şi dilatate.

CICLOSPORINĂ, s. f. / cyclosporine, ciclosporine, s. f. / cyclosporin. Polipeptid ciclic rezultat din metabolismul ciupercii microscopice *Trichoderma polysporum*. C. este un imunosupresosr slab mielotoxic dar nefrotoxic, împiedicând răspunsul *limfocitelor T la *aloantigeni şi la unii mitogeni. De asemenea, inhibă sinteza *interleukinei 2, ca şi expresia receptorilor membranari ai acesteia. De aceea, c. este foarte utilizată în prevenirea rejetului *alogrefelor.

CICLOTIMIE, s. f. / cyclothymie, s. f. / cyclothymia. [*Gr.* ***kyklos*** *= cerc;* ***thymos*** *= spirit, minte.*] Alternanţa de dispoziţie, manifestată prin perioade mai mult sau mai puţin îndelungate de tristeţe sau de euforie. Frecvenţa acestor perioade este variabilă, cu o anumită regularitate, zisă ciclică. Termenul nu poate fi utilizat pentru desemnarea *psihozei bipolare sau maniaco-depresive. V. şi distimie.

CICLOTRON, s. n. / cyclotron, s. m. / cyclotron. [*Gr.* ***kyklos*** *= cerc;* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare.*] *Accelerator de particule grele. Acest aparat permite obţinerea de radioelemente cu timp de înjumătăţire foarte scurt (^{11}C, ^{15}O, ^{13}N, ^{18}F, ^{123}I etc.), utilizate în medicina nucleară (explorări *in vivo* în cazul *tomografiei prin emisie de pozitoni) şi în terapia unor neoplasme. V. şi betatron şi sincroton.

CICLUL ACIDULUI CITRIC / cycle de l'acide citrique / citric acid cycle. Sin.: ciclu Krebs (v.).

CICLUL ACIZILOR TRICARBOXILICI / cycle des acides tricarboxyliques / tricarboxylic acid cycle. Sin.: ciclu Krebs (v.).

CICLU CELULAR / cycle cellulaire / cell cycle. [*Gr.* ***kyklos*** *= cerc; lat.* ***cellula*** *= cămăruţă, dim. de la* ***cella*** *= cămară.*] Ansamblul modificărilor care se derulează într-o celulă între perioada sa de formare ca entitate independentă şi propria sa diviziune, aceste schimbări cuprinzând întotdeauna *duplicaţia cromozomială. În celulele eucariote, ciclul celular se divide în patru faze: G$_1$, S, G$_2$ constituie *interfaza şi M *mitoza. G$_1$ este perioada care urmează imediat diviziunii, în acest moment celula fiind diploidă, S este faza de duplicaţie a ADN, care se încheie când toţi cromozomii sunt formaţi din două *cromatide, iar G$_2$ este perioada în care celula este în stare de *tetraploidie. Urmează mitoza, prin diviziune fiind restabilită în fiecare celulă o stare de *diploidie.

CICLU ENERGETIC / cycle énergétique / energy cycle. [*Gr.* ***kyklos*** *= cerc;* ***energeia*** *= forţă în acţiune.*] Ansamblul fenomenelor de transformare a energiei chimice din alimente, fie exclusiv în căldură, dacă organismul se află în repaus, fie în căldură şi lucru mecanic, dacă se efectuează un efort muscular.

CICLU ENTEROHEPATIC / cycle entéro-hépatique / enterohepatic circulation. [*Gr.* ***kyklos*** *= cerc;* ***enteron*** *= intestin;* ***hepar, -atos*** *= ficat.*] Proces prin care o serie de molecule endogene (ex.: unii pigmenţi biliari) sau exogene (ex.: unele medicamente) eliminate prin căile biliare pot fi reabsorbite din nou la nivelul duodenului, revenind în circulaţia generală.

CICLU KREBS / cycle de Krebs / Krebs' cycle. [*Gr.* ***kyklos*** *= cerc;* ***Sir Hans Adolf Krebs,*** *biochimist englez de origine germană, 1900-1981; premiul Nobel fiziologie/medicină în 1953.*] Succesiune de reacţii enzimatice care au drept rezultat producerea de energie prin degradarea glucidelor la nivelul mitocondriilor. Succesiunea transformărilor este următoarea: glucoză (fermentaţie anaerobă)–acid lactic–acid piruvic–acetilcoenzima A–citrat–reacţii de oxidare, cu regenerarea oxalacetatului consumat pentru producerea citratului. Se eliberează CO$_2$, H$^+$ şi ATP (principala sursă de energie a organismului). Sin.: ciclul acidului citric, ciclul acizilor tricarboxilici.

CICLU KREBS-HENSELEIT / cycle de l'uréogenèse / Krebs-Henseleit cycle. [*Gr.* ***kyklos*** *= cerc;* ***Sir Hans Adolf Krebs,*** *biochimist englez de origine germană, 1900-1981; premiul Nobel fiziologie/medicină în 1953;* ***Kurt Henseleit,*** *medic internist german, n. 1907.*] Sin.: ureogeneză (v.).

CICLU PENTOZOFOSFAŢILOR / voie des pentoses phosphate / pentose phosphate pathway. [*Gr.* ***kyklos*** *= cerc;* ***pente*** *= cinci;* ***-oză*** *- indică un glucid; gr.* ***phos, photos*** *= lumină, fosfor.*] Cale secundară de degradare a *glucozo-6-fosfatului, conducând la formarea de diverse pentoze fosfat, îndeosebi riboză 5-fosfat (necesară pentru sinteza *acizilor nucleici), ca şi *nicotinamid adenin dinucleotid fosfat (NADH, util în sinteza *steroizilor şi acizilor graşi).

CICLU PILAR / cycle pilaire / hair cycle. [*Gr.* ***kyklos*** *= cerc; lat.* ***pilus*** *= păr.*] Perioadă, cu o durată medie de 2-3 ani, în cursul căreia firele de păr trec prin trei stadii (sau faze): *anagen, *catagen şi *telogen.

CICLU OESTRAL / cycle oestral / oestrous cycle. [*Gr.* ***kyklos*** *= cerc;* ***oistros*** *= dorinţă.*] Modificări periodice ale mucoasei uterine şi vaginale, determinate de secreţia hormonală ovariană, care precedă fecundaţia şi gestaţia. Se disting: faza foliculară (proestrus), ovulaţia (oestru), faza foliculino-luteinică (postoestrus, metaoestrus) şi faza de restabilire a caracteristicilor iniţiale (dioestrus sau interoestrus).

CICLUL ORNITINEI / cycle de l'uréogenèse / ornithine cycle. Sin.: ureogeneză (v.).

CICLU DE UREOGENEZĂ / cycle de l'uréogenèse / Krebs' urea cycle, Krebs-Henseleit cycle. [*Gr.* ***kyklos*** *= cerc;* ***ouron*** *= urină;* ***genesis*** *= producere, de la* ***gennan*** *= a produce.*] V. ureogeneză.

CIFOSCOLIOZĂ, s. f. / cyphoscoliose, s. f. / kyphoscoliosis. [*Gr.* ***kyphos*** *= cocoşat;* ***skoliosis*** *= curbare, de la* ***skolios*** *= strâmb.*] Curbare anormală dublă a coloanei vertebrale, a cărei convexitate este situată, deopotrivă, posterior şi lateral. Se poate produce în unele *osteocondroze, îndeosebi în *boala Scheuermann.

CIFOZĂ, s. f. / cyphose, s. f. / kyphosis. [*Gr.* ***kyphosis*** *= cocoaşă.*] Deformare patologică a coloanei vertebrale care constă în curbarea antero-posterioară a acesteia (cu convexitatea posterior). Poate interesa diferite segmente ale rahisului, dar este mai frecvent localizată dorsolombar. Există o singură situaţie în care c. este fiziologică şi tranzitorie, la sugar în primele luni de viaţă (vizibilă dacă sugarul este aşezat în *clinostatism, sprijinit).

CIL, s. m. / cil, s. m. / cilium. NA: cilium, pl. cilia. [*Lat.* ***cilium*** *= geană, cil.*] 1) Filament fin, animat de mişcări rapide, care permite deplasarea organismelor celulare în mediu lichid. 2) Filament fin, vibratil, aflat pe suprafaţa unor celule bronşice şi intestinale.

CIL PALPEBRAL / cil palpébral / eyelash. Sin.: geană (v.).

CILIAR, adj. / ciliaire, adj. / ciliary. [*Lat.* ***cilium*** *= geană, cil.*] Relativ la un *cil sau care se aseamănă cu un cil. Ex.: *corp c., *procese c.

CILINDRAX, s. m. / cylindraxe, s. m. / cylindraxile. [*Lat.* ***cylindrus,*** *din gr.* ***kylindros*** *= cilindru; lat.* ***axis,*** *gr.* ***axon*** *= ax.*] Sin.: axon (v.).

CILINDROM, s. n. / cylindrome, s. m. / cylindroma. [*Lat.* ***cylindrus,*** *din gr.* ***kylindros*** *= cilindru;* ***-oma.***] 1) Tumoră epitelială care prezintă la suprafaţă mici cavităţi rotunjite, pseudoglandulare, cu conţinut mucos sau hialin. De malignitate variabilă, c. se localizează îndeosebi la nivel cutanat, salivar şi bronşic. 2) Degenerescenţă cilindromatoasă a unui *epiteliom bazocelular.

CILINDRU, s. m. / cylindre, s. m. / cylinder (1), cast (2). [*Lat.* ***cylindrus,*** *din gr.* ***kylindros*** *= cilindru.*] 1) Vas, de obicei din sticlă, utilizat în laborator. 2) Mulaj de materii proteice şi de celule provenind din tubii uriniferi, prezent în sedimentul urinar (observabil la microscop) în caz de afectare renală. Semnificaţia patologică este diferită după compoziţie: c. hialini, hematici, leucocitari, epiteliali, granuloşi, fibrinoşi etc.

CILINDRURIE, s. f. / cylindrurie, s. f. / cylindruria. [*Lat. **cylindrus**, din gr. **kylindros** = cilindru; gr. **ouron** = urină.*] Prezenţa de *cilindri urinari în urină. V. şi cilindru, def. 2.

CIMETIDINĂ, s. f. / cimétidine, s. f. / cimetidine. (DCI) Antagonist al receptorilor H_2 ai *histaminei. C. exercită o puternică acţiune de reducere a secreţiei de suc gastric, cu diminuarea acidităţii acestuia.

CIMEX / Cimex / Cimex. [*Lat. **cimex, -icis** = ploşniţă.*] Gen de insecte din ordinul *Hemiptera* care se hrănesc cu sânge (hematofage) obţinut prin înţepare. Cea mai comună: *C. lectularius*, este denumită popular ploşniţă.

CINEANGIOGRAFIE, s. f. / ciné-angiographie, s. f. / cineangiography. [*Gr. **kinein** = a mişca; **angeion** = vas; **graphein** = a scrie.*] 1) Studiu radiocinematografic al vaselor sanguine opacifiate cu un mediu de contrast iodat hidrosolubil. 2) *C. radioizotopică* sau *radionuclidică* se obţine prin înregistrarea cu *gamma camera a radiaţiilor emise la nivelul ariei toracice după injectarea intravenoasă de serumalbumine radiomarcate cu *techneţiu-^{99m}.

CINECARDIOANGIOGRAFIE, s. f. / cinécardioangiographie, s. f. / cinecardioangiography. [*Gr. **kinein** = a mişca; **kardia** = inimă; **angeion** = vas; **graphein** = a scrie.*] Studiu radiocinematografic al cavităţilor cardiace şi al vaselor mari de la baza inimii cu un mediu de contrast iodat hidrosolubil. Pentru c. radiozotopică, v. cineangiografie.

CINEDENSIGRAFIE, s. f. / cinédensigraphie, s. f. / cinedensigraphy. [*Gr. **kinein** = a mişca; lat. **densus** = dens, compact; gr. **graphein** = a scrie.*] Procedeu explorator bazat pe excitarea inegală, variată, a unor fotocelule de către un fascicul de radiaţii X care a străbătut organismul. Metodă de investigaţie a inimii, vaselor pulmonare şi a plămânilor.

CINEMATICĂ, s. f. / cinématique, s. f. / cinematics, kinematics, n. [*Gr. **kinema, -atos** = mişcare, de la **kinein** = a mişca.*] Ramură a mecanicii având ca obiect studiul mişcării corpurilor materiale.

CINERADIOGRAFIE, s. f. / cinéradiographie, s. f. / cineradiography. [*Gr. **kinein** = a mişca; lat. **radius** = rază; gr. **graphein** = a scrie.*] Sin.: radiocinematografie (v.).

CINETIC, adj. / cinétique, adj. / kinetic. [*Gr. **kinetikos** = care se mişcă, de la **kinein** = a mişca.*] Care se află în relaţie cu mişcarea.

CINETICĂ ENZIMATICĂ / cinétique enzymatique / enzymatic kinetics. [*Gr. **kinetikos** = care se mişcă, de la **kinein** = a mişca; **en** = în; **zyme** = ferment, drojdie.*] Studiul factorilor ce acţionează asupra enzimelor, modificând viteza de reacţie (denumită activitate enzimatică). Factorii ce influenţează c. e. *in vivo*: durata reacţiei, concentraţia de substrat, concentraţia de enzimă, prezenţa unor substanţe (activatori şi inhibitori).

CINETOZĂ, s. f. / cinétose, s. f. / motion sickness. [*Gr. **kinetos** = mobil, de la **kinein** = a mişca; **-oză**.*] Sin.: cenestopatie (v.).

CINEZIOLOGIE, s. f. / cinésiologie, s. f. / kinesiology. [*Gr. **kinesis** = mişcare, de la **kinein** = a mişca; **logos** = ştiinţă.*] Sin.: kineziologie (v.).

CINGULUM, s. n. / cingulum, s. m. / cingulum. NA: cingulum. [*Lat. **cingulum** = cingătoare.*] 1) În general, structură care înconjoară o formaţiune anatomică. 2) În particular, termenul este folosit pentru a defini un fascicul de fibre de asociaţie situat, parţial, în jurul *corpului calos. 3) Relief pe faţa linguală a dinţilor anteriori.

CINURENINĂ, s. f. / cynurénine, s. f. / kynurenine. [*Gr. **kyon** = câine; lat. **ren, renis** = rinichi; **-ină**.*] Var. pentru kinurenină (v.).

CIOC DE PAPAGAL / bec-de-perroquet / vertebral lipping, beaked osteophyte. [*Albaneza **cok** = cioc; neogr. **pappaghallos** = papagal.*] Nume dat unor *osteofite vertebrale în formă de „croşet", caracteristice în unele forme de reumatism cronic.

CIOCAN, s. n. / marteau, s. m. / malleus, hammer. [*Sl. **cekanu** = ciocan.*] V. tab. anat. - oase.

CIRCADIAN, adj. / circadien, -ienne, adj. / circadian. [*Lat. **circa** = aproximativ; **dies** = zi.*] Care durează circa 24 de ore, aproximativ o zi. Termenul se utilizează îndeosebi cu referire la *bioritmuri. *Domeniul c.* cuprinde bioritmurile a căror perioadă variază între 24 şi 28 de ore. *Sistemul c.* cuprinde ansamblul bioritmurilor care apar legate unele cu altele fie printr-o relaţie cauză-efect, fie pentru că depind de acelaşi *sincronizator. V. cronobiologie, bioritm, sincronizator.

CIRCINAT, adj. / circiné, -e, adj. / circinate. [*Lat. **circinus** = compas.*] Despre leziunile cutanate al căror contur delimitează arcuri de cerc şi al căror centru are un aspect mai apropiat de pielea normală.

CIRCULAR, adj. / circulaire, adj. / circular. [*Lat. **circularis** = circular, de la **circulus** = cerc.*] Care se aseamănă cu un cerc, care se mişcă pe un traseu asemănător unui cerc.

CIRCULARĂ DE CORDON / circulaires du cordon / coiling of funis. [*Lat. **circulari** = a forma un cerc în jurul său, de la **circulus** = cerc; **chorda**, din gr. **khorde** = coardă, cordon.*] Bucle formate de *cordonul ombilical în jurul gâtului fetusului, în timpul sarcinii.

CIRCULATOR, adj. / circulatoire, adj. / circulatory. [*Lat. **circulari** = a forma un cerc în jurul său, de la **circulus** = cerc.*] Cu referire la *circulaţie.

CIRCULAŢIE, s. f. / circulation, s. f. / circulation. [*Lat. **circulatio, -onis** = orbită, de la **circulari** = a forma un cerc în jurul său şi **circulus** = cerc.*] În general, termen folosit pentru a desemna o mişcare ordonată pe traseul unui circuit. Ex.: *c. sanguină, *c. limfatică, *c. extracorporeală. În particular, în medicină, termenul este folosit pentru c. sanguină.

CIRCULAŢIE COLATERALĂ / circulation collatérale / collateral circulation. C. care se dezvoltă şi devine evidentă pe traiectul unor vase secundare, atunci când vasul principal este obstruat, suplinind parţial vascularizaţia realizată de acest vas anterior obstrucţiei.

CIRCULAŢIE EXTRACORPOREALĂ / circulation extracorporelle / extracorporeal circulation, cardiopulmonary bypass. Derivaţie temporară a c. sanguine, parţial sau în totalitate, în exteriorul organismului. Această tehnică este utilizată în chirurgia cardiacă pentru a degaja teritoriul cardiac de circulaţia sanguină, făcând astfel posibil abordul cavităţilor cardiace. În acest caz, prin intermediul unui aparat denumit *cord-pulmon artificial, sângele venos este derivat în totalitate înainte de a ajunge în cavităţile drepte ale inimii, este oxigenat şi reintrodus în organism la nivelul aortei, în aval de cavităţile stângi ale cordului. Tehnica de c. e. este utilizată şi în epurarea extrarenală, prin intermediul *rinichiului artificial (hemodializă) şi se realizează, de obicei, cu sistemul cord-pulmon artificial menţionat anterior.

CIRCULAŢIE LIMFATICĂ / circulation lymphatique / lymphatic circulation. Parcurs urmat de *limfă, de la periferie către *canalul toracic, care se varsă în vena subclaviculară stângă.

CIRCULAŢIE A LIMFOCITELOR / circulation des lymphocytes / lymphocyte recirculation. Returul limfocitelor în organele limfoide după trecerea prin sânge sau ţesuturi. În sânge sunt prezente doar sub 5% din totalul limfocitelor, cea mai mare parte revenind după câteva ore în *foliculii limfatici. În timpul trecerii printr-un organ limfoid, 5-25% dintre limfocite părăsesc sângele prin diapedeză la nivelul venulelor cu celule endoteliale cubice. Acest proces este controlat de *receptorii de ecotaxie ai limfocitelor şi de liganzi ai endoteliului venulelor (*adresine). Limfocitele oprite în organul limfoid trec în paracortexul subiacent al foliculilor limfatici. Aici limfocitele T sunt reţinute dacă recunosc un antigen prezentat de o *celulă prezentatoare. Ele sunt în acest caz activate şi proliferează. Limfocitele B prezentând acelaşi antigen sunt reţinute la rândul lor de limfocitele T şi sunt activate. Limfocitele nereţinute revin în circulaţia generală prin *canalul toracic. O mică proporţie de limfocite sanguine sunt reţinute în ţesuturi prin diapedeză la nivelul endoteliului venulelor, îndeosebi în situsurile de reacţie inflamatorie. După ce rămân în ţesuturi, limfocitele trec în vasele limfatice şi revin în ganglioni unde, în funcţie de starea lor imunitară, sunt reţinute sau trec în circulaţia generală.

CIRCULAŢIE PULMONARĂ / circulation pulmonaire / pulmonary circulation. Sin.: mica circulaţie. V. circulaţie sanguină.

CIRCULAŢIE SANGUINĂ / circulation sanguine / blood circulation. Transportul sângelui din ventriculul stâng în atriul drept prin *marea c.* sau *c. sistemică*, apoi din ventriculul drept în atriul stâng prin *mica c.* sau *c. pulmonară*.,, În *marea c.* denumită şi *c. sistemică* sângele este transportat, în timpul diastolei ventriculare, din atriul stâng în ventriculul stâng datorită sistolei auriculare. În continuare, în timpul sistolei ventriculare sângele este propulsat în aortă, adică în cel mai voluminos trunchi arterial din organism. De la nivelul aortei pornesc artere care prin ramificaţii asigură transportul sângelui arterial în toate organele şi ţesuturile. După trecerea în capilare sângele trece în vene, apoi în cele două mari trunchiuri venoase principale (venele cavă superioară şi inferioară) prin intermediul cărora sângele ajunge în atriul drept. La nivelul capilarelor, sângele arterial se transformă în sânge venos, prin cedarea oxigenului ţesuturilor şi recuperarea bioxidului de carbon tisular. În *mica c.* sau *c. pulmonară* sângele venos care ajunge prin venele cave în atriul drept, trece în timpul sistolei auriculare în ventriculul drept aflat în diastolă. În continuare, în sistola ventriculară sângele venos este propulsat în artera pulmonară care prin ramificaţiile sale permite transportul sângelui în plămâni. Datorită pasajului pulmonar, prin eliminarea bioxidului de carbon şi captarea oxigenului, sângele venos se transformă în sânge arterial şi trece prin venele pulmonare în atriul stâng, de unde începe marea c.

CIRCULAŢIE SISTEMICĂ / circulation systémique / systemic circulation. Sin.: marea circulaţie. V. circulaţie sanguină.

CIRCUMCIZIE, s. f. / circoncision, s. f. / circumcision. [*Lat.* ***circumcisio, -onis*** *= circumcizie, de la* ***circumcidere*** *= a tăia împrejur (****circum*** *= împrejur;* ***caedere*** *= a tăia).*] Excizia prepuţului, parţial sau în totalitate. Se practică ritual la israeliţi şi musulmani sau în scopuri terapeutice, îndeosebi în *fimoză. Sin.: peritomie, def. 2, postectomie, posteotomie.

CIRCUMDUCŢIE, s. f. / circumduction, s. f. / circumduction. [*Lat.* ***circumductio, -onis*** *= ducere împrejur, de la* ***circumducere*** *= a duce împrejur (****circum*** *= împrejur;* ***ducere*** *= a duce).*] Mişcare circulară a unei formaţiuni (de ex.: glob ocular, membru) în jurul unui ax fix. Poate fi pasivă sau activă. Termenul este utilizat îndeosebi pentru mişcarea unui membru, când aceasta descrie un con al cărui vârf este reprezentat de articulaţia superioară.

CIRCUMFLEX, adj. / circonflexe, adj. / circumflex. [*Lat.* ***circum*** *= în jurul;* ***flexus,*** *de la* ***flectere*** *= a îndoi.*] Care este curbat, arcuit, îndoit.

CIRCUMVALAT, adj. / circonvallé, adj. / circumvallate. [*Lat.* ***circumvallare*** *= a încercui cu fortificaţii, de la* ***circum*** *= în jurul,* ***vallum*** *= întăritură, val.*] Înconjurat de un şanţ. Ex.: papile gustative c.

CIRCUMVOLUŢIE, s. f. / circonvolution, s. f. / convolution. NA: gyrus (pl. gyri) cerebri. [*Lat.* ***circum*** *= în jurul;* ***volutus*** *= învârtit, de la* ***volvere*** *= a răsuci, a învârti.*] Porţiune din suprafaţa unei emisfere cerebrale delimitată prin şanţuri secundare. Var.: circumvoluţiune. Sin.: *gyrus*.

CIRCUMVOLUŢIUNE. Var. pentru circumvoluţie (v.)

CIROGEN, adj. / cirrhogène, adj. / cirrhogenous. [*Gr.* ***kirrhos*** *= galben-roşcat;* ***gennan*** *= a produce.*] Care determină un proces de *ciroză hepatică.

CIROS, adj. / cireux, -euse, adj. / waxy. [*Gr.* ***kirrhos*** *= galben-roşcat.*] Care prezintă culoarea sau consistenţa cerii.

CIROTIC, adj., s. m. sau f. / cirrhotique, adj., s. m. ou f. / cirrhotic. [*Gr.* ***kirrhos*** *= galben-roşcat.*] 1) Care este în relaţie cu *ciroza hepatică. 2) Bolnav afectat de ciroză hepatică.

CIROZĂ, s. f. / cirrhose, s. f. / cirrhosis. [*Gr.* ***kirrhos*** *= galben-roşcat; termen creat în 1819 de către Laennec, care a remarcat culoarea roşcată a unui ficat atrofiat.*] Denumire dată unui grup de afecţiuni hepatice având drept caracteristică anatomopatologică comună scleroza parenchimului hepatic, cu tendinţă extensivă şi de generalizare, cu formarea unei mari cantităţi de ţesut conjunctiv, a unor noduli parenchimatoşi de regenerare cu necroze celulare. C. reprezintă o boală cronică a ficatului care evoluează către insuficienţă hepatocelulară şi hipertensiune portală (complicată cu *ascită şi hemoragii digestive, de obicei consecutive *varicelor esofagiene). În circa 10-20% din cazuri se produce transformarea malignă (carcinom hepatocelular). V. în continuare principalele tipuri de c.

CIROZĂ ALCOOLICĂ / cirrhose alcoolique / alcoholic cirrhosis. Reprezintă una din consecinţele cele mai frecvente ale alcoolismului cronic. Ingestia cronică de alcool poate determina trei tipuri principale de leziuni hepatice: 1) *ficatul gras alcoolic; 2) *hepatita alcoolică; 3) c. a. Aceste trei categorii morfologice se află rar în formă pură şi pot fi prezente fiecare, în grade diferite, la acelaşi pacient. C. a. poate fi *atrofică* (v. ciroză atrofică) sau *hipertrofică* (v. ciroză hipertrofică). V. şi ciroză.

CIROZĂ ATROFICĂ / cirrhose atrophique / atrophic cirrhosis. Prima varietate descrisă a c., c. a. sau c. Laennec a fost definită pe baza unor criterii anatomopatologice şi nu etiologice. Este forma cea mai frecventă a c., cel mai des consecutivă alcoolismului şi se caracterizează prin scleroză cu diminuare de volum a ficatului, ascită şi decompensare rapidă. C. a. poate reprezenta faza terminală a celorlalte c.

CIROZĂ BILIARĂ PRIMITIVĂ / cirrhose biliaire primitive / primary biliary cirrhosis. Tip de c. de cauză necunoscută, o serie de date sugerând o afectare a canalelor biliare mediată imunologic. Astfel, în 90% din cazurile de c. b. p. au fost detectaţi în sânge anticorpi antimitocondriali, care recunosc trei până la cinci proteine din membrana mitocondrială internă. Totodată, în 80-90% din cazuri se constată o creştere a IgM serice şi a *crioproteinelor, care constau în *complexe imune capabile să activeze *complementul. Anatomopatologic se descriu, de obicei pentru studii, leziuni iniţiale de *colangită cronică distructivă ce se extind, afectând progresiv canalele biliare şi hepatocitele; concomitent se produc fibroza periportală şi proliferarea ţesutului conjunctiv, cu dezvoltarea în final a c. micro- sau macronodulare. Boala evoluează circa cinci ani, moartea survenind prin hemoragii digestive şi insuficienţă hepatică gravă. Pe baze anatomopatologice au fost descrise trei forme de c. b. p.: *boala Hanot, *boala Hanot-Kiener şi *boala Hanot-Rössle, ultima fiind considerată în prezent o afecţiune distinctă (*colangita difuză non-obliterantă). Există o formă congenitală de c. b. p., cu atrezie sau malformaţie a căilor biliare intrahepatice: v. sindrom Reynolds.

CIROZĂ BILIARĂ SECUNDARĂ / cirrhose biliaire secondaire / secondary biliary cirrhosis. Varietate de c. hepatică în care proliferarea ţesutului conjunctiv hepatic este consecutivă unei obliterări cronice a căilor biliare. Obstacolul care produce obliterarea este localizat: 1) Cel mai frecvent, la nivelul căilor biliare extrahepatice (îndeosebi litiază, cancer de pancreas, coledocită). 2) Mai rar, la nivelul căilor biliare intrahepatice, în acest caz tabloul clinic fiind asemănător cu cel din *c. b. primitivă. La copil, c. b. s. se produce îndeosebi în *atrezia biliară şi în *fibroza chistică. Semnele şi simptomele bolii sunt icter, prurit, febră şi dureri, uneori sub formă de *colică biliară. *Hipertensiunea portală apare doar în cazurile avansate. Sin.: ciroză colestatică, colangită cronică distructivă nesupurată.

CIROZĂ BRONZATĂ / cirrhose bronzée / pigmentary cirrhosis. Varietate de c. hipertrofică însoţită de infiltraţia ficatului şi a altor viscere cu pigmenţi feruginoşi şi de *melanodermie generalizată. C. b. este localizarea hepatică a *hemocromatozei primitive şi se asociază *diabetului. V. sideroză hepatică.

CIROZĂ CARDIACĂ / cirrhose cardiaque / cardiac cirrhosis. Tip de c. ce apare ca urmare a congestiei pasive a ficatului din insuficienţa cardiacă. „Hepatita ischemică“, rezultat al hipotensiunii şi hipoperfuziei hepatice, poate evolua către fibroză şi noduli regenerativi, caracteristici cirozei.

CIROZĂ CARDIOTUBERCULOASĂ / cirrhose cardio-tuberculeuse / cardiotuberculous cirrhosis. Sin.: boală Hutinel (v.).

CIROZĂ CARENŢIALĂ / cirrhose carentielle / nutritional deficiency cirrhosis. Afecţiune ce apare, în general, în momentul *sevrajului la sugarii supuşi unui regim foarte sărac în proteine animale. Se manifestă prin tulburări digestive, întârziere în dezvoltare cu deficit psihomotor, edeme, ficat mare grăsos, apoi scleros. Evoluţia c. c. este foarte gravă. Boala apare îndeosebi în ţările subdezvoltate economic afro-asiatice. V. şi kwashiorkor.

CIROZĂ COLESTATICĂ / cirrhose choléstatique / secondary biliary cirrhosis. Var.: ciroză colostatică. Sin.: ciroză biliară secundară (v.).

CIROZĂ COLOSTATICĂ. Var. pentru ciroză colestatică (v.).

CIROZĂ HIPERTROFICĂ DIFUZĂ / cirrhose hypertrophique diffuse / hypertrophic cirrhosis. Varietate anatomopatologică de c. caracterizată prin extensia ţesutului conjunctiv în interiorul lobulilor hepatici. Clinic, c. h. d. evoluează subacut, fără icter sau cu icter discret şi cu ascită puţin exprimată. Este de origine alcoolică sau tuberculoasă.

CIROZĂ HIPERTROFICĂ SPLENOGENĂ / cirrhose hypertrophique splénogène / hypertrophic cirrhosis of splenic origin. Boală caracterizată prin c. cu hepatomegalie, asociată cu hipertrofia importantă a splinei, care prezintă leziuni fibroase. C. h. s. nu se însoţeşte de icter şi ascită, fiind frecvente crizele dureroase hepatoveziculare şi hemoragiile digestive. După splenectomie apar ameliorări foarte evidente. Originea sa este necunoscută; unii autori o pun în relaţie cu *icterele hemolitice.

CIROZĂ POSTHEPATITICĂ / cirrhose post-hépatitique / posthepatitic cirrhosis. C. hepatică, mai frecventă la femeie, care succedă, imediat sau după o perioadă variabilă de timp (până la 5-10 ani), o *hepatită virală şi îndeosebi o *hepatită cronică activă. Anatomopatologic se caracterizează prin atrofie şi paloare a ficatului, coexistenţa leziunilor de necroză şi a nodulilor de regenerare celulară şi dezvoltarea unei scleroze galbene. Clinic se constată icter, dureri abdominale, uneori hemoragii şi *purpură, ascită tardivă şi o evoluţie spontană, în săptămâni sau ani, spre insuficienţă hepatică adesea letală. Tratamentul cu *interferon ameliorează prognosticul, ca şi transplantul hepatic. Sin.: ciroză postnecrotică.

CIROZĂ POSTNECROTICĂ / cirrhose post-nécrotique / postnecrotic cirrhosis. Sin.: ciroză posthepatitică (v.).

CIRSOID, adj. / cirsoïde, adj. / cirsoid. [*Gr. kirsos = varice; eidos = formă.*] Despre o structură al cărei aspect aminteşte pe cel al unui *varice. V. şi anevrism c.

CIS / cis / cis. [*Lat. cis = de aceeaşi parte.*] 1) V. configuraţie moleculară şi izomerie. 2) Prin analogie cu izomeria chimică, termenii c. şi *trans descriu poziţia a două gene pe *cromozomii omologi la dublu heterozigoţi (heterozigoţia a doi loci învecinaţi). Atunci când cele două gene sunt situate în vecinătate pe acelaşi cromozom, ele se află în poziţia c., iar atunci când sunt situate pe cromozomi omologi diferiţi, în poziţia trans.

CISTADENOFIBROM, s. n. / cystadénofibrome, s. m. / cystadenofibroma. Tip de *adenofibrom care conţine *chisturi, de regulă de dimensiuni mici.

CISTADENOM. Var. pentru chistadenom (v.).

CISTALGIE, s. f. / cystalgie, s. f. / cystalgia. [*Gr. kystis = sac, vezică; algos = durere.*] Durere vezicală. V. şi trigonită.

CISTATINĂ, s. f. / cystatine, s. f. / cystatin. Denumire pentru superfamilia de inhibitori ai *cisteinproteazelor. V. şi cistationină.

CISTATINĂ B / cystatine B / cystatin B. Proteină alcătuită din 98 de aminoacizi, aparţinând superfamiliei inhibitorilor de *cisteinproteinaze, a cărei genă este localizată pe cromozomul 21. O mutaţie a genei c. B este la originea *epilepsiei progresive mioclonice; v. sindrom Unverricht (def. 1).

CISTATIONINĂ, s. f. / cystathionine, s. f. / cystathionine. Produs rezultat din condensarea *homocisteinei cu *serina, datorită acţiunii cistationin-sintetazei (CBS). C. este, în continuare, scindată de cistationază în cisteină şi homoserină, jucând astfel un rol esenţial în procesele de transsulfurare. Deficitul de CBS este la originea *homocistinuriei, iar deficitul de cistationază determină *cistationuria.

CISTATIONURIE, s. f. / cystathionurie, s. f. / cystathionuria. Anomalie ereditară determinată de deficitul în cistationază. Constă în asocierea unei debilităţi mentale (variabilă) cu creşterea *cistationinei urinare, sanguine şi tisulare.

CISTECTAZIE, s. f. / cystectasie, s. f. / cystectasia. [*Gr. kystis = sac, vezică; ektasis = dilataţie.*] Dilataţie a vezicii.

CISTECTOMIE, s. f. / cystectomie, s. f. / cystectomy. [*Gr. kystis = sac, vezică; ektome = excizie.*] Rezecţia vezicii urinare.

CISTEINĂ, s. f. / cystéine, s. f. / cysteine. Aminoacid care conţine sulf, obţinut prin hidroliza enzimatică a proteinelor. Se oxidează uşor în cistină. Uneori este prezentă în urină.

CISTEINPROTEINAZĂ, s. f. / cystéine protéinase / cysteine proteinase. Enzimă proteolitică având un reziduu de *cisteină la nivelul situsului său activ.

CISTERNAL, adj. / cisternal, adj. / cisternal. [*Lat. cisterna = rezervor de apă, de la cista = cutie.*] Care se află în relaţie cu o *cisternă din spaţiile subarahnoidiene.

CISTERNĂ, s. f. / citerne, s. f. / cistern. NA: cisterna, pl. cisternae. [*Lat. cisterna = rezervor de apă, de la cista = cutie.*] Spaţiu închis servind ca rezervor pentru un fluid. În medicină, un spaţiu lărgit din organism conţinând limfă sau un alt lichid. Ex.: 1) *C. cerebelomedulară* (NA: *cisterna cerebellomedularis*): confluent al spaţiului subarahnoidian, situat între partea inferioară a cerebelului şi suprafaţa dorsală a bulbului. 2) *C. chiasmatică* (NA: *cisterna chiasmatis*), dilataţie a spaţiului subarahnoidian situată inferior şi anterior chiasmei optice. 3) *C. interpedunculară* sau *c. bazală* (NA: *cisterna interpeduncularis*), situată între cei doi pedunculi cerebrali şi comunicând cu c. chiasmatică. 4) *C. Pecquet* (NA: *cisterna chyli*) reprezintă porţiunea dilatată prin care începe *canalul toracic. 5) *C. venei mari cerebrale* sau *c. superioară* (*NA: cisterna venae magnae cerebri*) etc.

CISTERNOGRAFIE, s. f. / cisternographie, s. f. / cisternography. [*Lat. cisterna = rezervor de apă, de la cista = cutie; gr. graphein = a scrie.*] Examen radiologic al cisternelor cerebrale, după injectarea unui produs de contrast.

CISTERNOTOMIE, s. f. / cisternotomie, s. f. / cisternotomy. [*Lat.* ***cisterna*** *= rezervor de apă, de la* ***cista*** *= cutie; gr.* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Deschidere chirurgicală a *cisternelor de la baza craniului.

CISTIC, adj. / cystique, adj. / cystic. [*Gr.* ***kystis*** *= sac, vezică.*] Care aparţine vezicii sau veziculei biliare. Ex.: canal c.

CISTICERC, s. m. / cysticerque, s. m. / cysticercus. [*Gr.* ***kystis*** *= sac, vezică;* ***kerkos*** *= coadă.*] Forma larvară a teniilor, constând dintr-un singur cap de tenie (*scolex) aflat într-o veziculă unică, plină cu lichid. În patologia umană sunt importante: forma larvară *Cysticercus cellulosae* a cestodului *Taenia solium*, care se dezvoltă la porc, şi forma larvară *Cysticercus bovis* a cestodului *Taenia saginata*, care se dezvoltă la vite. *Cysticercus multilocularis* şi *Cysticercus racemosus* sunt denumiri date c. de forme variate, neregulate, din cauza locului în care se dezvoltă în organism, ex.: spaţiile subarahnoidiene. *Chisturile hidatice reprezintă c. ai unei specii de **Echinococcus*.

CISTICERCOZĂ, s. f. / cysticercose, s. f. / cysticercosis. [*Gr.* ***kystis*** *= sac, vezică;* ***kerkos*** *= coadă;* ***-oză.***] Boală provocată de dezvoltarea *cisticercilor de *Taenia solium* şi, în mod excepţional, de *Taenia saginata* în diferite organe. Îmbolnăvirea se poate produce prin heteroinfestare (ingerarea ouălor de *Taenia solium* odată cu alimentele), prin autoinfestare endogenă (refluxul în stomac al *proglotelor sau al ouălor de tenie care parazitează intestinul) sau prin autoinfestare exogenă (consecutiv contaminării mâinilor cu ouăle aceleiaşi tenii). În cazul celei mai frecvente căi (heteroinfestare), infestarea se produce prin consumul de carne de vită insuficient prăjită sau fiartă. Cisticercii rezultaţi din embrionii hexacanţi se localizează şi se calcifică în creier, ochi, muşchi şi în ţesutul celular subcutanat. Diagnosticul serologic al c. se poate face prin metoda *ELISA.

CISTINĂ, s. f. / cystine, s. f. / cystine. [*Gr.* ***kystis*** *= sac, vezică;* ***-ină.***] Acid aminat format din unirea a două molecule de *cisteină printr-o punte disulfurică, sub efectul unei oxidări. Se găseşte în compoziţia a numeroase proteine (serumalbumine, fibrină, insulină, keratină). C. joacă un rol de agent de reticulare în structurile proteice şi, din cauza solubilităţii sale foarte slabe, se poate afla la originea unei litiaze renale. V. şi cistinurie.

CISTINOZĂ, s. f. / cystinose, s. f. / cystinosis, Lignac-Fanconi syndrome. [*Gr.* ***kystis*** *= sac, vezică;* ***-ină; -oză.***] Boală ereditară transmisă recesiv autozomal, constând în perturbarea metabolismului *cistinei, care se depune în ţesuturi (îndeosebi ocular şi renal). Este o *tezaurismoză. Se manifestă la copilul mic prin nefropatie tubulară cronică, rahitism cu oprirea creşterii, febră, mărire de volum a ficatului, splinei şi ganglionilor. Evoluţie mortală prin insuficienţă renală cu nanism. Sin.: boală Lignac-Fanconi, sindrom Abderhalden-Fanconi. V. şi sindrom Fanconi.

CISTINURIE, s. f. / cystinurie, s. f. / cystinuria. [*Gr.* ***kystis*** *= sac, vezică;* ***-ină; gr.*** ***ouron*** *= urină.*] Eliminarea de *cistină prin urină. Ca urmare a solubilităţii reduse a cistinei în apă, aceasta poate precipita, eliminarea sa însoţindu-se de colici nefretice. V. şi cistinurie ereditară.

CISTINURIE EREDITARĂ / cystinurie héréditaire / hereditary cistinuria. Varietate de tubulopatie congenitală cu transmitere recesivă în care se asociază, cel puţin la homozigoţi, o eliminare urinară excesivă de *cistină, *lizină, *arginină şi *ornitină. Se poate complica cu litiază cistinică.

CISTITĂ, s. f. / cystite, s. f. / cystitis. [*Gr.* ***kystis*** *= sac, vezică;* ***-ită.***] Inflamaţie acută sau cronică a vezicii urinare, manifestată printr-un sindrom în care se asociază *polakiurie, dureri pre-, per- sau postmicţiune, cu *piurie (*c. adevărată*) sau fără piurie (*c. cu urine clare*). V. cistalgie.

CISTOCEL, s. m. / cystocèle, s. f. / cystocele. [*Gr.* ***kystis*** *= sac, vezică;* ***kele*** *= tumoră, hernie.*] Hernie a vezicii urinare prin peretele vaginului. Sin.: colpocel anterior. V. şi colpocel.

CISTOGRAFIE, s. f. / cystographie, s. f. / cystography, cystogram. [*Gr.* ***kystis*** *= sac, vezică;* ***graphein*** *= a scrie.*] Examen radiologic al vezicii urinare, efectuat după introducerea unei substanţe de contrast la acest nivel.

CISTOMANOMETRIE, s. f. / cystomanométrie, s. f. / cystometrography. [*Gr.* ***kystis*** *= sac, vezică;* ***manos*** *= puţin dens;* ***metron*** *= măsură.*] Sin.: cistometrie (v.).

CISTOMETRIE, s. f. / cystométrie, s. f. / cystometry. [*Gr.* ***kystis*** *= sac, vezică;* ***metron*** *= măsură.*] Măsurarea capacităţii vezicale şi a presiunii care generează nevoia de a urina şi nevoia imperioasă. Măsurarea se efectuează în timpul umplerii progresive a vezicii cu apă, iar rezultatul se poate reprezenta grafic printr-o curbă cistometrică sau cistometrogramă. Sin.: cistomanometrie.

CISTOPEXIE, s. f. / cystopexie, s. f. / cystopexy. [*Gr.* ***kystis*** *= sac, vezică;* ***pexis*** *= fixare.*] Fixarea peretelui anterior al vezicii la peretele abdominal, deasupra simfizei pubiene.

CISTOPIELOGRAFIE, s. f. / cysto-pyélographie, s. f. / cystopyelography. [*Gr.* ***kystis*** *= sac, vezică;* ***pyelos*** *= bazin;* ***graphein*** *= a scrie.*] Examen radiologic al bazinetelor, ureterelor şi vezicii după injectarea transuretrală a unui produs de contrast.

CISTOPLASTIE, s. f. / cystoplastie, s. f. / cysto-plasty. [*Gr.* ***kystis*** *= sac, vezică;* ***plastos*** *= modelat, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] Intervenţie de chirurgie plastică sau reconstructivă efectuată pe vezica urinară.

CISTOPLEGIE, s. f. / cystoplégie, s. f. / cystoplegia. [*Gr.* ***kystis*** *= sac, vezică;* ***plege*** *= lovitură.*] Paralizie a vezicii.

CISTORAGIE, s. f. / cystorragie, s. f. / cystorrhagia. [*Gr.* ***kystis*** *= vezică;* ***rhegnynai*** *= a ţâşni, a izbucni.*] Hemoragie la nivelul vezicii urinare.

CISTOSARCOM, s. n. / cystosarcome, s. m. / cystosarcoma. [*Gr.* ***kystis*** *= vezică;* ***sarx*** *= carne;* ***-ome*** *= tumoră.*] Tumoră complexă cu cavităţi chistice. Se poate dezvolta la cea mai mare parte dintre ţesuturi (*carcinom, *sarcom, *encondrom etc.). V. şi tumoră filodă.

CISTOSCOP, s. n. / cystoscope, s. m. / cysto-scope. [*Gr.* ***kystis*** *= sac, vezică;* ***skopos*** *= observator, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Instrument utilizat pentru vizualizarea interiorului vezicii urinare, prin cateterismul uretrei. Se prezintă sub forma unei sonde metalice prevăzută cu un sistem de iluminare şi un sistem de lentile cu rol de mărire a imaginii.

CISTOSCOPIE, s. f. / cystoscopie, s. f. / cysto-scopy. [*Gr.* ***kystis*** *= sac, vezică;* ***skopia*** *= examinare, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Examinare endoscopică a vezicii, după introducerea unui *cistoscop în uretră.

CISTOSTOMIE, s. f. / cystostomie, s. f. / cysto-stomy. [*Gr.* ***kystis*** *= sac, vezică;* ***stoma, -atos*** *= gură.*] Anastomoza vezicii la peretele abdominal, între simfiza pubiană şi ombilic, pentru a permite scurgerea urinii din vezică în situaţia unui obstacol la nivelul uretrei (cancer, stenoză).

CISTRON, s. m. / cistron, s. m. / cistron. [*Lat.* ***cis*** *= de aceeaşi parte;* ***trans*** *= peste, dincolo.*] Regiune a genomului care codează o singură informaţie genetică transcrisă de ARN. Există ARN mono- şi policistronic. Termenul c. provine din utilizarea termenului cis-trans utilizat în genetica clasică. Pentru un ARNm, un c. corespunde unui singur polipeptid.

CITOARHITECTONICĂ, s. f. / cytoarchitectonie, s. f. / cytoarchitectonics. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă; lat.* ***architectonicus,*** *din gr.* ***arkhitekton*** *şi* ***tekton*** *= muncitor care lucrează lemnul (tâmplar).*] Studiul organizării în spaţiul tridimensional a structurilor celulare. Termenul se utilizează îndeosebi cu referire la modul de dispunere şi de interconectare a neuronilor corticali în diferite zone ale scoarţei cerebrale.

CITOCHIMIE, s. f. / cytochimie, s. f. / cytochemistry. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***khemeia*** *= alchimie.*] Studiul distribuţiei intracelulare, al relaţiilor structurale şi al interacţiunilor diverşilor constituenţi celulari prin metode chimice uzuale, radio- şi imunochimice, fracţionare celulară, analiza distribuţiei selective a metalelor în microscopie electronică etc.

CITOCROM, s. m. / cytochrome, s. m. / cytochrome. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***khroma, -atos*** *= culoare.*] Clasă de *hemoproteine, larg răspândită în ţesuturile animale şi vegetale. C. acţionează ca agenţi de transfer de electroni în reacţiile de oxidoreducere, în particular în cele asociate mitocondriei în cadrul *respiraţiei celulare. În funcţie de gruparea prostetică, se disting citocromii a, b, c şi d.

CITOCROMOXIDAZĂ, s. f. / cytochrome oxydase / cytochrome oxidase. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***khroma, -atos*** *= culoare;* ***oxys*** *= acru, oxigen; -ază.*] *Citocrom terminal al lanţului respirator mitocondrial, constituit din c. a şi a_3 şi care reacţionează cu oxigenul.

CITOCROMI P 450 / cytochromes P 450 / cytochromes P 450. [*P de la pigment ; 450 deoarece aceşti citocromi absorb radiaţiile ultraviolete cu lungimea de undă de 450 nm.*] Sistem de *citocromi prezent în cele mai multe ţesuturi. Biochimic reprezintă cromoproteine din clasa *citocromilor b, conţinând o proteină specifică şi un nucleu hem. C. P 450 fac parte din monooxigenaze sau hidroxilaze. În stare redusă, fierul din c. poate fixa oxigen. În prezenţa unei molecule furnizoare de electroni (P 450 reductază), c. P 450 poate transfera atomul său de oxigen la un substrat. Această *hidroxilare diminuează cel mai adesea activitatea sau toxicitatea substratului şi creşte caracterul său hidrofil şi, implicit, eliminarea sa renală. Uneori, hidroxilarea creşte toxicitatea. Celulele conţin numeroşi citocromi P450, care sunt prezenţi îndeosebi în hepatocite şi în celulele glandulare. În ficat, ei permit oxidarea medicamentelor, ca şi biosinteza colesterolului şi hidroxilarea acizilor graşi. Numeroase medicamente interacţionează cu c. Interacţiunile medicamentoase sunt legate fie de inducţia de c., ceea ce necesită creşterea dozelor, fie de inhibiţia c., ceea ce duce la creşterea timpului de semi-viaţă al concentraţiilor sanguine ale substraturilor. O serie de medicamente şi chiar unele alimente sunt inductoare de P450. Adică, acestea declanşează printr-o acţiune (directă sau indirectă) la nivelul genelor, o creştere a biosintezei c., care vor metaboliza mai repede aceste medicamente. Inductorii cei mai puternici sunt rifampicina, griseofulvina, anumite antiepileptice, dar şi alcoolul şi tutunul. Alte medicamente, ca cimetidina, inhibă practic toţi c., pe când unele doar o singură izoenzimă. Este clar că studiul c. P450 şi al interacţiunilor medicamentoase are aplicaţii directe în terapeutică.

CITODIAGNOSTIC, s. n. / cytodiagnostic, s. m. / cytodiagnosis. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***dia*** *= prin, între;* ***gnostikos*** *= care cunoaşte, de la* ***gnonai*** *= a cunoaşte.*] Metodă de diagnostic care se bazează pe examinarea microscopică a formei şi a caracteristicilor celulelor recoltate dintr-un lichid sau dintr-o secreţie din organism (ex.: lichid pleural, secreţie vaginală) ori obţinute dintr-un ţesut, prin puncţie (măduvă osoasă obţinută prin puncţie sternală) sau raclaj al unei leziuni (sub formă de frotiu). V. şi test Papanicolaou.

CITOFEREZĂ, s. f. / cytophérèse, s. f. / cell separation. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***phoresis*** *= trans-portare, de la* ***pherein*** *= a purta, a transporta.*] Tehnică de extracţie a celulelor din sângele total bazată pe principiul sedimentării diferenţiate a hematiilor, leucocitelor şi plachetelor.

CITOFLUOROMETRIE, s. f. / cytofluorométrie, s. f. / cytofluorometry. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă; spat* ***fluor****, pe care s-a observat prima dată fenomenul de fluorescenţă, din lat.* ***fluor, -oris*** *= curgere, fluor; gr.* ***metron*** *= măsură.*] Tehnică de triere rapidă a celulelor (îndeosebi a celor sanguine şi în particular a diferitelor tipuri de leucocite). Se utilizează *citofluorimetrul*, prevăzut cu un fascicul de radiaţie laser ce provoacă fluorescenţa celulelor ce trec prin faţa sa, într-un ritm de mii de celule într-o secundă. Semnalul rezultat din lumina difuzată variază în relaţie cu o serie de caractere ale celulelor (nivel de ADN sau ARN, granulaţii, antigeni membranari). C. este utilă în cancerologie, genetică, biologie celulară, imunologie. Sin.: citometrie în flux.

CITOGENETICĂ, s. f. cytogénétique, s. f. / cytogenetics. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***genetikos*** *= propriu unei generaţii, de la* ***genos*** *= neam, urmaş, generaţie.*] Ramură a geneticii consacrată studiului proceselor ereditare în corelaţie cu structurile şi cu evenimentele celulare, îndeosebi legate de numărul, morfologia şi modificările cromozomilor.

CITOGRAMĂ, s. m. / cytogramme, s. m. / cytogram. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***gramma*** *= înscriere.*] Numărarea celulelor în funcţie de tip, într-un lichid biologic sau pe un frotiu provenind din organism, în scopu stabilirii unui citodiagnostic sau al evaluării evoluţiei/prognosticului unei boli.

CITOKERATINE, s. f. pl. / cytokératines, s. f. pl. / cytokeratins. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***keras, keratos*** *= corn; -ină.*] Proteine ale *filamentelor intermediare de la nivelul celulelor epiteliale. Au fost identificate circa 20 de c., acide sau bazice, cu M_r de 40-70 kDa. *C. 19* are M_r de 40 kDa, este acidă şi a fost pusă în evidenţă în serul pacienţilor suferinzi de cancere epiteliale diverse, îndeosebi bronşice (nu cu celule mici).

CITOKINĂ, s. f. / cytokine, s. f. / cytokine. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***kinein*** *= a mişca.*] Termen generic pentru moleculele secretate de celulele *sistemului imunitar şi care asigură comunicarea între aceste celule în mod *autocrin, *paracrin şi mai rar *endocrin (la distanţă). C. afectează creşterea, diviziunea şi diferenţierea celulelor sistemului imunitar. Diferitele *interleukine şi moleculele care atrag macrofagele sunt c. Uneori c. secretate de limfocite sunt denumite *limfokine. V. şi cooperare celulară.

CITOKINEZĂ, s. f. / cytokinèse, cytocinèse, s. f. / cytokinesis. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***kinesis*** *= mişcare, de la* ***kinein*** *= a mişca.*] Modificările citoplasmatice survenite în timpul *mitozei sau *meiozei.

CITOLITIC, adj. / cytolytique, adj. / cytolytic. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***lytikos*** *= care distruge, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] Care se referă sau care determină distrugerea celulelor.

CITOLIZĂ, s. f. / cytolyse, s. f. / cytolysis. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***lysis*** *= distrugere, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] Disoluţia sau distrugerea celulelor vii. Pentru cazul hematiilor se utilizează termenul *hemoliză, iar cel de *bacterioliză pentru bacterii. V. şi citolitic, citolizină.

CITOLIZINĂ, s. f. / cytolysine, s. f. / cytolysin. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***lysis*** *= distrugere, de la* ***lyein*** *= a distruge; -ină.*] Substanţă chimică prezentă în lichide organice la unele mamifere (ex.: în veninul unor şerpi) care are proprietatea de a distruge celulele.

CITOLOGIE, s. f. / cytologie, s. f. / cytology. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Studiul morfologiei, structurii şi fiziologiei celulelor vii şi fixate, prin diverse metode de microscopie.

CITOMEGALOVIRUS, s. n. / cytomégalovirus, s. m. / cytomegalovirus. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***megas, megalos*** *= mare; lat.* ***virus*** *= venin, otravă.*] Virus din familia **Herpesviridae* care poate determina infecţii congenitale (*boala incluziunilor citomegalice), infecţii neonatale, sindrom mononucleozic, unele afecţiuni la pacienţii imunodeprimaţi sau cu transplant renal (pneumopatii, febră). C. poate infecta omul, maimuţa sau rozătoarele. Virusul persistă mult timp în organism, îndeosebi la nivelul glandelor salivare şi limfocitelor B. C. a fost pus în evidenţă la bolnavii cu tumori benigne sau maligne, în special în cazul *sarcomului Kaposi. Abrev.: CMV.

CITOMETRIE, s. f. / cytométrie, s. f. / cytometry. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***metron*** *= măsură.*] Numărarea şi măsurarea celulelor. V. şi citofluorometrie.

CITOMETRIE ÎN FLUX / cytométrie en flux / flow cytometry. Sin.: citofluorometrie (v.).

CITOPATIE, s. f. / cytopathie, s. f. / cytopathy. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***pathos*** *= boală.*] Boală a celulelor sau a constituenţilor acesteia. V. şi patologie celulară.

CITOPATOGEN, adj. / cytopathogène, adj. / cytopathogenetic. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***pathos*** *= boală;* ***gennan*** *= a produce.*] Care provoacă modificări patologice la nivel celular.

CITOPATOLOGIE, s. f. / cytopathologie, s. f. / cytopathology. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***pathos*** *= boală;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Sin.: patologie celulară (v.).

CITOPENIE, s. f. / cytopénie, s. f. / cytopenia. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***penia*** *= sărăcie.*] Diminuare cantitativă sau dispariţia efectivă a unei linii celulare.

CITOPLASMĂ, s. f. / cytoplasme, s. m. / cytoplasm. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***plasma*** *= obiect modelat.*] Conţinutul unei celule, care este delimitat de membrana plasmatică, iar în cazul celulelor *eucariote, situat la exteriorul nucleului. V. şi citosol, protoplasmă.

CITOPUNCŢIE, s. f. / cytoponction, s. f. / fine needle (aspiration) biopsy. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă; lat.* ***punctio, -onis*** *= înţepătură, de la* ***pungere*** *= a înţepa.*] Metodă de prelevare a celulelor de la nivelul unui organ sau ţesut prin puncţie cu un ac fin de seringă. Produsul recoltat este evacuat pe o lamă de sticlă, iar celulele sunt examinate, după colorare, la microscop.

CITOSCHELET, s. n. / cytosquelette, s. m. / cytoskeleton. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***skeletos*** *= descarnat, uscat.*] Ansamblu de proteine filamentoase care structurează citoplasma celulelor eucariote. Deşi denumirea sa sugerează o structură statică, c. reprezintă un ansamblu molecular foarte dinamic, care, prin plasticitatea şi multiplicitatea conformaţiilor pe care poate să le adopte, permite adaptarea răspunsurilor celulelor în diferite situaţii fiziologice sau la solicitările din mediu (de ex., mecanice). C. este alcătuit din trei subansamble. Două dintre acestea sunt prezente şi de natură identică în toate celulele eucariote: 1) *microfilamentele, cu un diametru de 6-8 nm, reprezentând polimeri de *actină; 2) *microtubulii, cu un diametru de 20-30 nm, sunt polimeri de tubulină. Dimpotrivă, *filamentele intermediare (denumite astfel deoarece diametrul acestora, de 10-11 nm, este intermediar între cel al microfilamentelor şi microtubulilor) sunt polimeri al căror monomer este diferit, în funcţie de tipul celular. Denumirile acestor subansamble au fost stabilite pe baza aspectului lor în microscopie electronică, tehnică pe baza căreia au fost identificate. La nivelul microfilamentelor se află numeroase proteine asociate (peste 100 de tipuri identificate până în prezent). Constituent esenţial al citoplasmei, c. este implicat în deplasările intracitoplasmatice ale organitelor, fiind şi un element cheie al localizării a numeroase sisteme moleculare în celulă. C. ar permite menţinerea ansamblului enzimelor implicate într-o cale metabolică sub formă de complexe multienzimatice. Implicaţiile ample ale acestei structuri în patologie sunt în curs de descifrare.

CITOSIDEROZĂ, s. f. / cytosidérose, s. f. / cytosiderosis. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***sideros*** *= fier.*] Prezenţa pigmenţilor feruginoşi în interiorul unei celule. V. hemocromatoză.

CITOSOL, s. n. / cytosol, s. m. / cytosol. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***sol*** *= prescurtare de la solubil.*] Conţinutul compartimentului principal al *citoplasmei, situat în afara *organitelor cu membrană. A fost definit iniţial operaţional, ca fracţiunea celulară care rămâne după separarea prin centrifugare a membranelor, citoscheletului şi a celorlalte organite. V. şi citoplasmă, protoplasmă.

CITOSOLIC, adj. / cytosolique, adj. / cytosolic. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***sol*** *= prescurtare de la solubil.*] Care se află în relaţie cu *citosolul, de obicei referitor la o serie de molecule.

CITOSTATIC, adj., s. n. / cytostatique, adj., s. m. / cytostatic. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***statikos*** *= care opreşte, de la* ***istanai*** *= a plasa, a face să ţină.*] 1) Efectul unei substanţe de blocare a creşterii şi multiplicării unor celule în diferite faze ale *ciclului celular. 2) Substanţa însăşi care are efect c. V. şi antimitotic.

CITOSTEATONECROZĂ, s. f. / cytostéatonécrose, s. f. / cytosteatonecrosis. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***stear, steatos*** *= grăsime;* ***nekrosis*** *= mortificare, de la* ***nekros*** *= mort.*] Leziune necrotică a ţesutului adipos însoţită de *saponificarea grăsimilor libere şi reacţie consecutivă a *macrofagelor.

CITOSTEATONECROZĂ CUTANATĂ / cytostéatonécrose cutanée / fat necrosis. Necroză localizată la nivelul ţesutului adipos hipodermic. Se traduce printr-o nodozitate sau prin prezenţa unei plăci dure, infiltrate, cu aderenţă la piele, care se poate ulcera. C. c. se poate observa în *boala Weber-Christian, în c. subcutanată a sugarului şi după un traumatism local.

CITOTACTIC, adj. / cytotactique, adj. / cytotactic. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***taktikos*** *= orânduit, ordonat, de la* ***tattein*** *= a ordona, a aranja.*] Care se află în relaţie cu *chimiotaxia leucocitelor polinucleare.

CITOTAXIE, s. f. / cytotaxie, s. f. / cytotaxis, cytotaxia. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***taxis*** *= ordonare, aranjare, de la* ***tattein*** *= a ordona, a aranja.*] Proprietate pe care o posedă anumite celule din organism (îndeosebi polinuclearele) de a fi atrase sau respinse de un factor de stimulare, de obicei un agent chimic. V. chimiotaxie.

CITOTAXIGEN, adj., s. m. / cytotaxigène, adj., s. m. / cytotaxigen. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***taxis*** *= ordonare, aranjare, de la* ***tattein*** *= a ordona, a aranja;* ***gennan*** *= a produce.*] 1) Care provoacă *citotaxia. 2) Varietate de *complex imun specific (în care anticorpul este o *imunoglobulină M) care activează *complementul, astfel încât acesta favorizează (prin unele componente ale sale) *chimiotaxia leucocitelor polinucleare (*citotaxia) şi, în consecinţă, *fagocitoza.

CITOTAXINĂ, s. f. / cytotaxine, s. f. / cytotaxin. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***taxis*** *= ordonare, aranjare, de la* ***tattein*** *= a ordona, a aranja; -ină.*] Substanţă care apare în plasma sanguină sub influenţa bacteriilor, enzimelor, complexelor imune etc., capabilă să provoace *chimiotactismul polinuclearelor neutrofile şi al monocitelor.

CITOTOXIC, adj. / cytotoxique, adj. / cytotoxic. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeţilor, de la* ***toxon*** *= săgeată.*] Care exercită o acţiune toxică asupra celulei. Ex.: medicamentele c., care afectează sau distrug celulele, sunt utilizate în tratamentul diverselor tipuri de cancer, asociate sau nu cu *radioterapia. V. antimitotic.

CITOTOXICITATE, s. f. / cytotoxicité, s. f. / cytotoxicity. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeţilor, de la* ***toxon*** *= săgeată.*] Putere distructivă exercitată asupra celulelor. Distrucţia celulelor poate fi provocată de: 1) *Complement, în prezenţa anticorpilor anticelulă. Fracţiunea C_5 a complementului, după activare, antrenează fracţiunile următoare şi atacă membranele celulare (*c. mediată umoral*). 2) *Limfocitele

K şi anumite *macrofage, care, în absenţa complementului, pot provoca direct distrucţia celulară. Aceasta este *c. mediată celular*, care se produce datorită prezenţei la nivelul suprafeţelor celulelor ţintă a anticorpilor citodependenţi. Fenomenul se mai denumeşte şi prin abrevierea ADCC (*Antibody Dependent Cell-mediated Cytotoxicity*). V. limfocitotoxicitate, limfocit K, celulă NK şi complement.

CITOTOXINĂ, s. f. / cytotoxine, s. f. / cytotoxin. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeţilor, de la* ***toxon*** *= săgeată.*] Toxină sau anticorp cu acţiune specifică asupra unor celule sau ţesuturi. În general, o c. este denumită în funcţie de tropismul ei. Ex.: neurotoxină, nefrotoxină etc.

CITOTROFOBLAST, s. n. / cytotrophoblaste, s. m. / cytotrophoblast. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***trophe*** *= hrană, nutriţie;* ***blastos*** *= germen.*] Partea structurată în celule a *trofoblastului.

CITOTROP, adj. / cytotrope, adj. / cytotropic. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***trope*** *= întoarcere, de la* ***trepein*** *= a întoarce.*] Care este atras de celule, care posedă afinitate pentru celule. Se spune îndeosebi despre anticorpii care se ataşează la suprafaţa celulară.

CITOTROPISM, s. n. / cytotropisme, s. m. / cytotropism. [*Gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***trope*** *= întoarcere, de la* ***trepein*** *= a întoarce;* ***-ism***.] 1) Mişcare a celulei ca răspuns la o stimulare exterioară. 2) Tendinţa unor virusuri, bacterii, medicamente etc. de a-şi exercita efectul lor asupra unor celule din organism.

CITOZINĂ, s. f. / cytosine, s. f. / cytosine. Una din principalele *baze pirimidinice (alături de timină şi uracil).

CITRAT, s. m. / citrate, s. m. / citrate. [*Lat.* ***citrus*** *= lămâi.*] Sare a *acidului citric.

CITRATEMIE, s. f. / citratémie, s. f. / citrat(a)emia. [*Lat.* ***citrus*** *= lămâi; gr.* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Prezenţa *citraţilor în sânge.

CITREMIE, s. f. / citrémie, s. f. / citr(a)emia. [*Lat.* ***citrus*** *= lămâi; gr.* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Prezenţa *acidului citric în sânge.

CITRINĂ, s. f. / citrine, s. f. / citrin. [*Lat.* ***citrus*** *= lămâi;* ***-ină***.] Sin.: vitamină P (v.).

CITRULINĂ, s. f. / citrulline, s. f. / citrulline. Aminoacid ($C_6H_{13}N_3O_3$) format din *ornitină în ciclul de *ureogeneză. În citosol, din c. rezultă *arginină prin două reacţii: condensarea cu aspartat, catalizată de argininosuccinat sintetază, şi formarea intermediară de acid argininosuccinic, care este scindat în fumarat şi arginină datorită argininosuccinat liazei. V. citrulinemie.

CITRULINEMIE, s. f. / citrullinémie, s. f. / citrullin(a)emia. Boală ereditară autozomal recesivă determinată de un deficit de argininosuccinat sintetază (enzimă a ciclului *ureei). C. se traduce clinic prin retard mental, convulsii, crize de vomismente şi episoade de comă cu hiperamoniemie. În sânge creşte concentraţia *citrulinei, însoţită de *hiperamoniemie şi citrulinurie.

CIUMĂ, s. f. / peste, s. f. / pest, plague, pestis (lat.). [*Lat.* ***cyma*** *= lăstar, umflătură.*] Sin.: pestă (v.).

CIUPERCĂ, s. f. / champignon, s. m. / fungus, pl. fungi. [*Bulgară* ***cepurka*** *= ciupercă.*] Plantă inferioară, lipsită de clorofilă, care trăieşte ca *parazit sau *saprofit. O serie de *c. microscopice* sunt patogene (v. micoză). *C. macroscopice* pot fi comestibile sau otrăvitoare, acestea din urmă generând intoxicaţii de diferite grade de gravitate. Intoxicaţia prin ingestie de c. din specia **Amanita* este una dintre cele mai frecvente şi de o gravitate deosebită.

CLACAJ MUSCULAR / claquage musculaire / strain of a muscle. Distensie sau ruptură a fibrelor musculare, produsă în timpul unui efort intens, de regulă la sportivi.

CLACMENT, s. n. / claquement, s. m. / opening snap (1), valvular snap. [*Fr.* ***claquement****, origine onomatopeică.*] Zgomot cardiac anormal, întărit şi cu timbru uscat, determinat de obicei prin ciocnirea unor valvule lezate: 1) *C. de deschidere a mitralei*, în stenoza mitrală. 2) *C. pulmonar protosistolic*, varietate a dedublării primului zgomot, în leziunile orificiale. 3) *C. sistolic pleuropericardic*, în aderenţele pleuropericardice.

CLADOSPORIOZĂ, s. f. / cladosporiose, s. f. / cladosporiosis. [*Gr.* ***klados*** *= ramură mică, mlădiţă;* ***spora*** *= sământă, de la* ***sperein*** *= a însămânţa;* ***-oză***.] Dermatomicoză tropicală palmo-plantară determinată de *Cladosporium wernecki*. Macroscopic prezintă coloraţie negricioasă. Sin.: *tinea nigra*.

CLAMPAJ, s. n. / clampage, s. m. / clamping. [*Fr.* ***clampage****, din olandeză* ***klamp*** *= piesă de lemn care formează un ornament.*] Aplicarea unei pense chirurgicale în scopul obturării unui conduct (de obicei un vas) în timpul unei intervenţii.

CLANGOR, s. n. / clangor, s. m. / clang. [*Lat.* ***clangor, -oris*** *= zgomote scoase de păsări, de la* ***clangere*** *= a răsuna.*] Modificare auscultatorie patologică a celui de-al doilea zgomot cardiac, care capătă o rezonanţă metalică.

CLAPOTAJ, s. n. / clapotage, s. m. / clapotage. [*Fr.* ***clapotage****, origine onomatopeică.*] Semn clinic care constă în prezenţa unor zgomote obţinute la percuţia (cu vârful degetelor) a peretelui abdominal relaxat. C. este determinat de distensia stomacală sau intestinală, secundar acumulării la acest nivel de lichid şi gaze în cantitate mare.

CLASĂ, s. f. / classe, s. f. / class. [*Lat.* ***classis*** *= categorie.*] Unitate de clasificare în biologie (*taxon) situată între *încrengătură şi *ordin.

CLASĂ DE DIFERENŢIERE / classe de différenciation / cluster of differentiation. [*Lat.* ***classis*** *= clasă, categorie;* ***differentia*** *= diferenţă, de la* ***differre*** *= a se deosebi.*] Abrev.: CD. Antigeni ai suprafeţei leucocitelor şi plachetelor, care caracterizează diferite subpopulaţii celulare. Deoarece aceste molecule antigenice intervin în recunoaşterea între celulele sistemului imun, ele sunt denumite, de asemenea, *co-receptori. Pentru că moleculele CD servesc la identificarea unei subpopulaţii celulare specifice, ele mai sunt denumite şi markeri celulari CD, ale căror mase moleculare, distribuţii şi funcţii sunt cunoscute. Cei mai importanţi antigeni CD sunt cei ai subpopulaţiilor limfocitului T notaţi *CD4 şi *CD8. Sin.: cluster de diferenţiere.

CLASĂ DE IMUNOGLOBULINE / classe d'immunoglobulines / immunoglobulin class. [*Lat.* ***classis*** *= clasă, categorie;* ***immunis*** *= scutit, apărat, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***munus*** *= obligaţie;* ***globulus****, dim. de la* ***globus*** *= glob;* ***-ină***.] Regruparea diferitelor imunoglobuline în funcţie de natura regiunilor constante ale lanţurilor lor grele. Se disting IgA, IgD, IgE, IgG, şi IgM, care posedă, respectiv, constantele: α, β, ε, γ şi μ. V. comutare de clase, imunoglobulină.

CLASIFICARE, s. f. / classification, s. f. / classification. [*Lat.* ***classis*** *= clasă, categorie; ficare, derivat de la* ***facere*** *= a face.*] Repartizare sistematică, după anumite criterii, pe clase, categorii, grupe.

CLASIFICARE INTERNAŢIONALĂ A MALADIILOR ŞI A CAUZELOR DE DECES / Classification internationale des maladies et des causes de décès / International Classification of Diseases. Abrev.: CIM, ICD. Clasificare elaborată sub egida OMS şi revizuită periodic, pe baza a trei principii: 1) Clasificarea ansamblului bolilor în grupe de maladii cu caracteristici comune. 2) Ierarhizarea şi structurarea internă a fiecărei categorii, organizată de la general la particular pentru a ajunge la un diagnostic precis. 3) Criterii conform cărora se stabilesc ierarhizarea şi categoriile; aceste criterii pot fi etiologice, topografice, populaţionale.

CLASMATOZĂ, s. f. / clasmatose, s. f. / clasmatosis. [*Gr.* ***klasma, -atos*** *= fragment, bucăţică ruptă;* ***-oză***.] Fenomen de fragmentare citoplasmatică fără distrugerea celulei, propriu plasmocitului. Constă în formarea unei prelungiri citoplasmatice care creşte în volum şi ulterior se detaşează în mediul exterior. Fragmentele citoplasmatice astfel detaşate, numite corpi hialini, au dimensiuni între 1-4 µm, păstrează un anumit timp mişcările protoplasmatice interne şi prezintă mişcări amoeboidale. Se admite că, cel puţin la embrion, c. furnizează în plasmă proteine şi lipoproteine; c. este deci o formă particulară de exocitoză.

CLASTIC, adj. / clastique, adj. / clastic. [*Gr. **klastos** = spart, sfărâmat.*] 1) Care determină diviziunea (de obicei brutală) în mai multe părţi. 2) Despre un episod psihopatologic brutal, cu tendinţă distructivă.

CLASTOGEN, adj. / clastogène, adj. / clastogenic. [*Gr. **klastos** = spart, sfărâmat; **gennan** = a genera.*] Care provoacă spărturi, rupturi.

CLASTOMANIE, s. f. / clastomanie, s. f. / clastomania. [*Gr. **klastos** = spart, sfărâmat; **mania** = nebunie.*] Impuls morbid de a distruge sistematic toate obiectele întâlnite.

CLATRINĂ, s. f. / clathrine, s. f. / clathrin. [*Gr. **kleithron** = grilaj, lat. **clatri, -orum** = gratii; -ină.*] Proteină care căptuşeşte, pe faţa internă a membranei, depresiunile (caveole sau *coated pits*) formate în cazul endocitozei mediate de receptori, denumită şi clatrinică. C. este alcătuită din trei subunităţi (triskelion), una cu M_r 180 kDa şi două cu M_r 35-40 kDa fiecare.

CLAUDICAŢIE, s. f. / claudication, s. f. / claudication. [*Lat. **claudicatio, -onis** = şchiopătare, de la **claudus** = şchiop.*] 1) Mers şchiopătat, cu înclinare asimetrică a corpului. Acest sens este utilizat mai frecvent în franceză şi engleză decât în română. 2) Denumire generică pentru tulburările cu caracter tranzitoriu care apar în cursul activităţii mai intense a unor organe şi care dispar sau se atenuează considerabil după un repaus scurt. Tipuri de c.: a) *c. intermitentă cerebrală*, întrerupere repetată şi de durată scurtă a unei funcţii cerebrale, manifestată prin *paralizii, *parestezii sau *afazii trecătoare; se produce din cauza unui deficit tranzitoriu de irigaţie; b) *c. intermitentă a labirintului*, v. sindromul Ménière; c) *c. intermitentă medulară*, senzaţie nedureroasă de înţepenire sau greutate în membrele inferioare, care apare în timpul mersului şi dispare în repaus. Se însoţeşte de exagerarea reflexelor osteotendinoase şi precedă instalarea unor *mielite cronice; d) *c. venoasă*, c. intermitentă, din cauza stazei venoase.

CLAUDICAŢIE INTERMITENTĂ / claudication intermittente / intermittent claudication. Stare patologică manifestată prin crampă dureroasă şi impotenţă funcţională care afectează în special muşchii gambei şi care apare după un anumit timp de mers şi cedează la oprire. Este cauzată de ischemia musculară secundară sclerozei şi îngustării arterelor aferente în *endarterita obliterantă şi *ateroscleroză. Sin. vechi: sindrom Charcot (def. 2).

CLAUDICAŢIE INTERMITENTĂ SPINALĂ / claudication intermittente spinale / transient spinal isch(a)emia. Senzaţie de greutate şi de slăbiciune a membrelor inferioare, survenind în timpul mersului şi dispărând la oprirea acestuia. Reprezintă consecinţa unei ischemii localizate în teritoriul arterei spinale anterioare. Spre deosebire de *claudicaţia intermitentă clasică, c. i. s. nu este niciodată însoţită de durere.

CLAUDINĂ, s. f. / claudine, s. f. / claudin. Proteină membranară implicată în joncţiunile intercelulare, ce are 4 domenii transmembranare. Au fost descrise cel puţin 18 subtipuri la om şi la şoarece.

CLAUSTROFILIE, s. f. / claustrophilie, s. f. / claustrophilia. [*Lat. **claustrum** = închizătoare, barieră, de la **claudere** = a închide; gr. **philia** = atracţie, de la **philein** = a iubi.*] Plăcerea de a rămâne în spaţii închise. Ant.: claustrofobie.

CLAUSTROFOBIE, s. f. / claustrophobie, s. f. / claustrophobia. [*Lat. **claustrum** = închizătoare, barieră, de la **claudere** = a închide; gr. **phobos** = frică.*] Teamă iraţională de spaţii închise, cum sunt ascensoarele şi tunelele. Ant.: claustrofilie.

CLAVICEPS PURPUREA / Claviceps purpurea / Claviceps purpurea. [*Lat. **clava** = măciucă; **caput, -itis** = cap; **purpureus** = de culoarea purpurei, de la **purpura** = culoare purpurie.*] Sin.: secară cornută (v.).

CLAVICULĂ, s. f. / clavicule, s. f. / clavicle. [*Lat. **clavicula** = cheiţă, dim. de la **clavis** = cheie.*] V. tab. anat. - oase.

CLAVUS, s. n. / durillon, s. m. / callosity, clavus, pl. clavi (lat.). [*Lat. **clavus** = bătătură.*] Îngroşare de formă rotunjită, uşor bombată, a stratului cornos al epidermei. Se dezvoltă pe pielea mâinilor sau picioarelor în locurile supuse presiunilor repetate. Pop.: bătătură. Sin.: durilon.

CLEARANCE, s. n. / clearance, clairance, s. f. / clearance. [*Engl. **clearance** = îndepărtare, debarasare.*] Termen de origine engleză, cu semnificaţia de degajare, nivel de trecere, coeficient de epurare. 1) Conceptul de c. a fost iniţial introdus cu referire la funcţia renală (*c. renal*), după ce s-a demonstrat (Ambard) importanţa studiului relaţiei dintre concentraţia unei substanţe în sânge şi debitul său urinar, pentru evaluarea funcţiei renale. C. unei substanţe eliminate în urină reprezintă raportul între debitul urinar al acestei substanţe şi concentraţia sa plasmatică, C UV/P, în care U reprezintă concentraţia substanţei eliminate în urină, în g/l, V este debitul său urinar în ml/min, iar P este concentraţia plasmatică a substanţei respective. C. renal nu este o valoare fixă decât pentru anumite substanţe care se elimină aproape exclusiv prin filtrare glomerulară (ex.: inulină, manitol, creatinină endogenă, tiosulfaţi) şi care au un c. identic, de 120 ml/min. Măsurarea c. acestor substanţe poate fi folosită pentru evaluarea *filtrării glomerulare. Pentru alte substanţe care sunt reabsorbite sau/şi excretate tubular, c. nu au o valoare fixă, decât pentru anumite valori ale lui P şi V. C. renal al unei substanţe este identic cu c. plasmatic al acesteia (calculat din graficul de dispariţie plasmatică după introducerea acestora în circulaţia sanguină), dacă substanţa se elimină exclusiv pe cale renală. C. renal exprimă, deci, în ml/min, volumul virtual de plasmă pe care rinichiul este capabil să îl epureze complet de compusul respectiv. Ex.: a) *c. ureei*, care la adult este de 40-80 ml/min; b) *c. apei libere* (abrev.: C_{H_2O}) reprezintă diferenţa dintre volumul urinar pe minut şi c. osmolar; dacă urina este *hipotonă, C_{H_2O} este pozitiv (cu valori maxime 13-18 ml/min), iar dacă este hipotonă, C_{H_2O} devine negativ; c) *c. osmolar* (abrev.: C_{osm}) este c. renal care se referă la ansamblul substanţelor ce se elimină urinar în relaţie cu osmolaritatea acestora: C_{osm} $U_{osm}V/P_{osm}$, în care U_{osm} reprezintă osmolaritatea urinară, iar P_{osm} osmolaritatea plasmatică, V fiind volumul mediu de urină format pe minut. 2) Cu sens general, c. reprezintă raportul dintre debitul de eliminare a unei substanţe dintr-un anumit compartiment umoral şi concentraţia sa plasmatică, în acest caz fiind vorba de *c. extrarenal*. Ex.: c. bromsulfonftaleinei, colorant care, introdus în circulaţia sanguină, se elimină aproape exclusiv prin bilă şi permite, deci, evaluarea funcţiei hepatice.

CLEIDECTOMIE, s. f. / cléidectomie, s. f. / cleidectomy. [*Gr. **kleis, -idos** = cheie, claviculă; **ektome** = excizie.*] Ablaţie chirurgicală a claviculei.

CLEIDOTOMIE, s. f. / cléidotomie, s. f. / cleidotomy. [*Gr. **kleis, -idos** = cheie, claviculă; **tome** = tăiere, secţiune, de la **temnein** = a tăia.*] Secţionarea chirurgicală a claviculei, spre deosebire de *cleidectomie* care semnifică ablaţia chirurgicală a claviculei. C. este practicată uneori în obstetrică, în timpul naşterilor cu *distocie prin bazin strâmt, pentru a facilita extracţia fetusului.

CLEPTOFOBIE, s. f. / cleptophobie, kleptophobie, s. f. / kleptophobia. [*Gr. **kleptes** = hoţ, de la **kleptein** = a fura; **phobos** = frică.*] Teama obsedantă şi morbidă de a comite un furt.

CLEPTOLAGNIE, s. f. / cleptolagnie, s. f. / cleptolagnia. [*Gr. **kleptos** = hoţ, de la **kleptein** = a fura; **lagnia** = dorinţă sexuală, voluptate.*] Satisfacţie sexuală obţinută prin furt.

CLEPTOMANIE, s. f. / cleptomanie, kleptomanie, s. f. / kleptomania. [*Gr. **kleptes** = hoţ, de la **kleptein** = a fura; **mania** = nebunie.*] *Impulsie patologică la furt. Se manifestă în diverse circumstanţe psihologice, de obicei ca o tendinţă obsedantă însoţită de reprobare din partea subiectului, ca şi în cursul unor deteriorări mentale.

CLEŞTE, s. m. / pince, s. f. / pincers. [*Sl. veche **klesta** = cleşte.*] Instrument pentru apucat. Tipuri: 1) *C. pentru arcuri*, util în confecţionarea arcurilor pentru aparatele ortodontice. 2) *C. „în cioc de papagal"*, în tehnica dentară. 3) *C. „în cioc de raţă"*, pentru lărgirea marginilor unui aparat gipsat. 4) *C. crampon* sau *universal*. 5) *C. de extracţie dentară*. 6) *C. de os* etc.

CLIMACTERIU, s. n. / climatère, s. m. / climacteric, climacterium. [*Gr. **klimakter** = treaptă de scară.*] 1) Perioadă a vieţii femeii care corespunde *menopauzei. Uneori este utilizată şi denumirea de climacteriu viril, cu referire la *andropauză. 2) Un sens mai larg: perioadă de modificări morfologice, funcţionale şi psihice ce marchează sfârşitul maturităţii unei persoane.

CLIMAT, s. n. / climat, s. m. / climate. [*Lat. **clima, -atis**, din gr. **klima, -atos** = înclinaţia soarelui, de unde: latitudine, climat.*] Totalitatea caracteristicilor fizicochimice ale unei regiuni, determinate de: situaţia geografică, altitudine, ape, munţi, vegetaţie, temperatură, precipitaţii, vânturi, umiditate, radiaţii solare, electricitate atmosferică. Termenul denumeşte, în general, media situaţiilor meteorologice dintr-o regiune într-un anumit interval de timp. C. se află în relaţie cu poziţia geografică, morfologia teritoriului şi circulaţia aerului din *atmosferă. De obicei, c. sunt împărţite în patru grupe: *c. locale*, proprii în general unor zone bine delimitate (oraş, vale, golf); *c. regionale*, ale unor zone delimitate prin caracteristici geografice; *c. zonale*, delimitate prin circulaţia generală atmosferică; *microclimate*, care regrupează variantele particulare ale celor trei tipuri precedente. C. zonale sunt trei: polare, temperate şi ecuatoriale. Teoria modernă a c. ia în considerare următoarele variabile: umiditatea, temperatura, nebulozitatea şi distribuţia sa în funcţie de latitudine şi altitudine, fluxul de căldură latentă de la suprafaţă până în atmosferă, fluxul căldurii oceanice, cantitatea de bioxid de carbon şi de ozon din atmosferă. Numeroase lucrări sunt dedicate relaţiei dintre c. şi patologie. Var.: climă.

CLIMATOLOGIE, s. f. / climatologie, s. f. / climatology. [*Lat. **clima, -tis**, din gr. **klima, -atos** = înclinaţia soarelui, de unde: latitudine, climat; **logos** = ştiinţă.*] Studiul diferitelor tipuri de *climate şi a acţiunii acestora asupra omului sănătos sau bolnav.

CLIMATOPATOLOGIE, s. f. / climatopathologie, s. f. / climatopathology. [*Lat. **clima, -atis**, din gr. **klima, -atos** = înclinaţia soarelui, de unde: latitudine, climat; **pathos** = boală; **logos** = ştiinţă.*] Studiul diferitelor climate şi al acţiunii acestora asupra organismului sănătos sau bolnav.

CLIMĂ. Var. pentru climat (v).

CLINIC, adj. / clinique, adj. / clinical (1), clinic (2). [*Gr. **klinikos** = referitor la pat; lat. **clinicus** = medic care vizitează bolnavii la pat, bolnav la pat, din gr. **kline** = pat.*] 1) În sens literal: care priveşte bolnavul aflat în pat. 2) Tot ceea ce se efectuează, se constată la patul bolnavului şi, prin extensie, tot ceea ce se referă la studiul direct al bolnavului, fără să se recurgă la examene complementare.

CLINICĂ, s. f. / clinique, s. f. / clinic. [*Gr. **klinikos** = referitor la pat; lat. **clinicus** = medic care vizitează bolnavii la pat, bolnav la pat, din gr. **kline** = pat.*] 1) Serviciu spitalicesc specializat, autorizat să susţină activităţi de învăţământ universitar şi postuniversitar. 2) În multe ţări, serviciu medical privat în care se acordă asistenţă medicală atât bolnavilor spitalizaţi, cât şi celor nespitalizaţi.

CLINODACTILIE, s. f. / clinodactylie, s. f. / clino-dactyly. [*Gr. **klinein** = a îndoi, a încovoia; **daktylos** = deget.*] Deformaţie osoasă care constă în înclinarea laterală a extremităţilor, a unuia sau a mai multor degete. C. poate fi secundară unor artropatii, retracţii aponevrotice sau tendinoase sau este congenitală, transmisă genetic.

CLINOFILIE, s. f. / clinophilie, s. f. / clinophilic. Comportament al subiectului care stă culcat în afara perioadelor obişnuite de somn sau în permanenţă. Reacţie de retragere şi dezinteres pentru viaţa de familie şi profesională. Se asociază adesea cu apragmatismul şi replierea autistică la schizofreni.

CLINOID, adj. / clinoïde, adj. / clinoid. [*Gr. **kline** = pat; **eidos** = formă.*] În formă de pat. Ex.: procese c., apofiză c.

CLINOMANIE, s. f. / clinomanie, s. f. / clinomania. [*Gr. **kline** = pat; **mania** = nebunie.*] Tendinţă maladivă de a rămâne în pat în poziţie culcată. Se observă la unii bolnavi neurastenici.

CLINOSTATIC, adj. / clinostatique, adj. / clinostatic. [*Gr. **kline** = pat; **statikos** = care stă în picioare, de la **istanai** = a plasa, a face să ţină.*] Referitor la fenomenele care sunt provocate de poziţia culcat.

CLINOSTATISM, s. n. / clinostatisme, s. m. / clinostatism. [*Gr. **kline** = pat; **statikos** = care stă în picioare, de la **istanai** = a plasa, a face să ţină; -**ism**.*] Poziţia culcată a corpului uman.

CLIOMEDICINĂ, s. f. / cliomédecine, s. f. / clio-medicine. [*Lat. **Clio** = muza istoriei; **medicina** = medicină.*] Medicină în perspectivă istorică. Istoria medicinei nu este numai istoria ştiinţei medicale, ci şi a practicii medicale, a bolilor şi epidemiilor, a incidenţelor patologice în istoria socială, politică, culturală.

CLIPIRE, s. f. / clignement, clignotement, s. m. / blinking, winking. [*Sl. **klepati** = a clipi.*] Închidere bruscă a pleoapelor, involuntară sau voluntară, consecutivă contracţiei muşchiului orbicular al pleoapelor. *C. involuntară* se produce în mod normal la intervale de 5-20 s, pentru umectarea uniformă a corneei anterioare. Când este frecventă, poate avea o cauză patologică: infecţii, efort ocular în viciile de refracţie, tic.

CLISMĂ, s. f. / lavement, s. m., irrigation intestinale / enema. [*Gr. **klysma** = clismă.*] 1) Introducerea unui lichid prin anus în rect. 2) Lichidul destinat acestei întrebuinţări. *C. baritată* reprezintă introducerea pe cale rectală de sulfat de bariu, în vederea explorării radiologice a intestinului gros.

CLITORIS, s. n. / clitoris, s. m. / clitoris. NA: clitoris. [*Gr. **kleitoris** = care închide.*] Organ erectil median format prin reunirea corpilor cavernoşi feminini şi situat în partea anterioară a *vulvei.

CLIVAJ, s. n. / clivage, s. m. / cleavage. [*Fr. **clivage**, din olandeză **klieven** = a despica, a crăpa.*] Separarea a două ţesuturi sau a două organe după un plan natural.

CLIVUS, s. n. / clivus, s. m. / clivus. NA: clivus, pl. clivi. [*Lat. **clivus** = pantă.*] Suprafaţa osoasă înclinată în sus şi înainte, formând lama cvadrilateră a *sfenoidului şi, respectiv, partea bazilară a *osului occipital.

CLOACĂ, s. f. / cloaque, s. m. / cloaca. [*Lat. **cloaca** = canal de scurgere a murdăriilor.*] 1) Conduct comun pentru trecerea urinei, fecalelor şi descărcărilor reproductive la vertebratele inferioare. 2) Zona terminală a embrionului înainte de divizarea în rect, vezică urinară şi organe genitale.

CLOASMĂ, s. f. / chloasma, s. m. / chloasma. [*Gr. **khloazein** = a fi verde, de la **chloros** = verde.*] Sin.: mască de graviditate (v.).

CLOAZON, s. n. / cloison, s. m. / septum. NA: septum (1). [*Fr. **cloison**, din lat. **clausus** = închis, de la **claudere** = a închide.*] 1) Sin.: sept (v.). 2) Rezultatul procesului de cloazonare.

CLON, s. n. / clone, s. m. / clone. [*Gr. **klon** = mlădiţă, lăstar.*] Populaţie de celule sau de organisme formate prin diviziune repetată (asexuată) pornind de la aceeaşi celulă sau, respectiv, de la acelaşi organism. Ca urmare, c. este alcătuit dintr-o populaţie genetic identică. Termenul este utilizat şi în varianta *clonă*. V. clonare.

CLONAL, adj. / clonal, -ale, -aux, adj. / clonal. [*Gr. **klon** = mlădiţă, lăstar.*] Care se referă la un *clon.

CLONARE, s. f. / clonage, s. m. / cloning. [*Gr. **klon** = mlădiţă, lăstar.*] C. (sin.: clonaj) poate fi: 1) *C. celulară*, când o celulă este izolată de descendenţa sa pentru a forma o linie celulară provenind dintr-o singură celulă ancestrală. 2) *C. moleculară*: recombinarea *in vitro* a unei gene şi, prin extensie, a unui fragment din ADN, codant sau nu, cu un vector ce va produce autonom replici în interiorul unei celule gazdă. Cultura acestei celule, conţinând vectorul recombinat, permite izolarea ADN inserat, în stare pură şi în cantităţi nelimitate. Ex.: c. virusului hepatitei B într-o bacterie (*Escherichia coli*) sau în celule în cultură este practicată în scopul producerii de cantităţi importante de antigen HB, destinate fabricării vaccinului contra hepatitei B.

CLONĂ. Var. pentru clon (v.).

CLONIC, adj. / clonique, adj. / clonic. [*Gr. **klonos** = tumult, dezordine.*] Termen utilizat în medicină (*convulsii c.*) pentru a desemna un tip de convulsii caracterizate prin contracţii musculare care par a fi rapide, sacadate, regulate sau neregulate, determinând mişcări dezordonate, segmentare sau generalizate. Este vorba, de fapt, fie de contracţii musculare scurte, rapid repetitive, fie de o contracţie musculară de lungă durată, cu perioade de întreruperi intermitente (faza c. a unei crize convulsive).

CLONIE, s. f. / clonie, s. f. / clonism. [*Gr. **klonos** = tumult, dezordine.*] Sin.: convulsie clonică. V. clonic.

CLONUS, s. n. / clonus, s. m. / clonus. [*Gr. **klonos** = tumult, dezordine.*] Serie de contracţii rapide, reflexe, cu caracter „inepuizabil", determinate de întinderea bruscă a unor muşchi, în caz de leziuni ale fasciculului piramidal. Ex.: *c. piciorului* - este declanşat prin ridicarea bruscă a piciorului, *c. rotulei* - apare după o tracţiune bruscă a rotulei în jos etc.

CLOR, s. n. / chlore, s. m. / chlorine. [*Gr. **khloros** = verde.*] Elementul nr. 17, simbol Cl, este în stare pură un gaz galben-verzui, mai greu decât aerul, cu miros sufocant şi foarte toxic. În natură nu se găseşte în stare liberă, ci sub formă de săruri, cea mai cunoscută fiind clorura de sodiu (sarea de bucătărie). Izotopii radioactivi (^{36}Cl şi ^{38}Cl) sunt utilizaţi în studiul metabolismului mineral şi al transportului ionilor prin membrane. Pe lângă multiplele aplicaţii industriale ale c. şi derivaţilor, sunt utile proprietăţile sale dezinfectante şi antiseptice. V. şi tab. const. biochim.

CLORALHIDRAT, s. m. / hydrate de chloral / chloral hydrate. Derivat clorurat al etanolului, cu acţiune inhibitorie asupra SNC. Este utilizat ca sedativ şi *hipnotic, administrat pe cale bucală sau rectală.

CLORALOZĂ, s. f. / chloralose, s. m. / gluco-chloral. Aldehidă *hipnotică administrată pe cale bucală.

CLORAMFENICOL, s. m. / chloramphénicol, s. m. / chloramphenicol. (DCI) Antibiotic din familia fenicolilor, sintetizat de o ciupercă, *Streptomyces venezuelae*. Este bacteriostatic cu spectru larg, activ împotriva bacililor gramnegativi (enterococ, colibacil, bacil Friedläender etc.), a bacililor grampozitivi, a strepto-, pneumo- şi gonococilor, a rickettsiilor şi virusurilor mari.

CLOREMIE, s. f. / chlorémie, s. f. / chlor(a)emia. [*Gr. **khloros** = verde, clor; **haima, -atos** = sânge.*] Prezenţa *clorului în sânge.

CLORHIDRIE, s. f. / chlorhydrie, s. f. / clorhydria. [*Gr. **khloros** = verde, clor; **hydor, hydatos** = apă.*] Suma acidului clorhidric liber şi a acidului legat de mucoproteine din sucul gastric. Studiul c. prin tubaj după stimulare (ex.: cu pentagastrină) permite o evaluare a capacităţii funcţionale a mucoasei stomacului.

CLORINARE, s. f. / chloration, s. f. / chlorination. [*Gr. **khloros** = verde, clor.*] Procedeu de sterilizare a apei destinate distribuţiei publice, prin adăugarea de *clor gazos sau lichid sau de hipoclorit de sodiu (*javelizare) în cantităţi adaptate compoziţiei apei şi fără alterarea proprietăţilor organoleptice ale acesteia.

CLOROFILĂ, s. f. / chlorophylle, s. f. / chlorophyll. [*Gr. **khloros** = verde, clor; **phyllon** = frunză.*] Grupare prostetică a cromoproteinelor (pigmenţi) care permit organismelor autotrofe (unele bacterii şi vegetale verzi) asigurarea asimilaţiei clorofiliene (fotosinteză). C. aparţine grupului de *porfirine, asemenea *hemoglobinei şi *citocromilor.

CLOROFLUOROCARBURĂ, s. f. / chlorofluoro-carbone, s. f. / chlorofluorocarbon. [*Gr. **khloros** = verde, clor; lat. **fluor, -oris** = curgere, fluor, de la **fluere** = a curge; **carbo, -onis** = cărbune, carbon.*] Compus rezultat prin înlocuirea atomilor de hidrogen din hidrocarburi cu atomi de clor şi fluor. Datorită stabilităţii mari la oscilaţiile de temperatură, c. sunt utilizate pentru obţinerea de uleiuri, polimeri, sprayuri etc. Se presupune că utilizarea c. în *aerosoli ar contribui la distrugerea stratului de *ozon din atmosferă. De aceea, au fost elaborate programe de reconversie a uzinelor în care se utilizează c. V. şi efect de seră.

CLOROFORM, s. m. / chloroforme, s. m. / chloroform. [*Gr. **khloros** = verde, clor; lat. **forma** = formă.*] Triclorometan, cu formula $CHCl_3$, solvent uzual sub formă de lichid incolor şi foarte volatil, cu miros eteric specific. Ingerat este hepato- şi nefrotoxic. A fost utilizat în trecut ca anestezic general, antitusiv, carminativ şi antiiritant. În prezent, este întrebuinţat ca solvent al grăsimilor şi al rezinelor.

CLOROM, s. m. / chlorome, chloroma, chloromatose, s. m., chloromatose, s. f. / chloroma, green cancer, Balfour's disease. [*Gr. **khloros** = verde; **-oma**.*] Sin.: boală Balfour (v.).

CLOROPENIE, s. f. / chloropénie, s. f. / chloropenia. [*Gr. **khloros** = verde, clor; **penia** = sărăcie.*] Diminuarea cantităţii de cloruri conţinute în lichidele organismului, îndeosebi în sânge (*hipocloremie) şi în LCR.

CLOROPEXIE, s. f. / chloropexie, s. f. / chloropexia. Fixarea clorurilor sau a clorului în ţesuturile din organism.

CLOROPLAST, s. n. / chloroplaste, s. m. / chloroplast. [*Gr. **khloros** = verde, galben-verde; **plastos** = fasonat.*] *Plast care conţine clorofilă. În celulele plantelor c. sunt numeroase (câteva sute), de formă ovoidă şi lungime de 2-10 µm. C. furnizează citosolului glucide, ATP şi substanţe reducătoare servind biosintezei. Ele sunt autonome genetic, conţinând ADN la nivelul stromei. V. plast.

CLOROPSIE, s. f. / chloropsie, s. f. / chloropsia. [*Gr. **khloros** = verde, clor; **opsis** = vedere.*] *Cromatopsie în care obiectele sau suprafeţele albe se percep fals ca fiind colorate în verde.

CLOROZĂ, s. f. / chlorose, s. f. / chlorosis, green sickness. [*Gr. **khloros** = verde; -oză.*] Termen medical vechi, desuet. C. desemna o varietate de anemie ferriprivă care, apărută în contextul pubertății și al unor regimuri dietetice foarte severe, la sexul feminin, determină o tentă verzuie a tegumentelor. Sin.: anemia esențială a tinerelor fete. V. și boală Hayem-Faber.

CLORPROMAZINĂ, s. f. / chlorpromazine, s. f. / chlorpromazine. (DCI) Derivat de fenotiazină, cu efect hipnotic și sedativ asupra SNC.

CLORTETRACICLINĂ, s. f. / chlortétracycline, s. f. / chlortetracycline. (DCI) Antibiotic cu spectru larg de acțiune, $C_{22}H_{23}ClN_2O_8$, sintetizat de *Streptomyces aureofaciens*. A fost primul antibiotic descoperit din grupul tetraciclinelor. C. parcurge un ciclu enterohepatic, se concentrează în bilă și poate dezechilibra flora intestinală, cu efect predominant asupra *levurilor.

CLORURĂ, s. f. / chlorure, s. m. / chloride. [*Gr. **khloros** = verde, clor.*] Termen general utilizat pentru a desemna o clasă de compuși ai *clorului, rezultați din reacția unui acid (de obicei acid clorhidric sau un acid organic clorurat) cu o bază.

CLORURĂ DE SODIU / chlorure de sodium / sodium chloride. Sare cristalină, albă, constituent necesar al organismului, utilă în dietă. În concentrație de 8,7 g/l este izotonă, iar soluția în apă este denumită, impropriu, ser fiziologic. Uneori se utilizează parenteral, pentru echilibrarea electrolitică a organismului.

CLORURIE, s. f. / chlorurie, s. f. / chloruria. [*Gr. **khloros** = verde, clor; gr. **ouron** = urină.*] Termen care desemnează, calitativ și cantitativ, prezența clorurilor în urină, cuprinsă în mod normal între 12 și 14 g/zi (sau 337-395 mmol/zi). Variază fiziologic proporțional cu ingestia sodată.

CLOSTRIDIUM / Clostridium / Clostridium. [*Gr. **kloster** = fus.*] Gen bacterian care include germeni grampozitivi, sporogeni, strict anaerobi, mobili. Ex.: **C. botulinum* (agentul etiologic al *botulismului), **C. perfringens* (agentul etiologic frecvent în gangrena gazoasă și unele toxiinfecții alimentare), *C. septicum* (agentul etiologic al unui tip de gangrenă gazoasă), **C. tetani* (agentul specific al tetanosului).

CLOSTRIDIUM BOTULINUM / Clostridium botulinum / Clostridium botulinum. Specie de bacili anaerobi a genului *Clostridium*, familia *Bacillaceae*, care produce o exotoxină puternică, rezistentă la digestia proteolitică și clasificată în mai multe tipuri (A, B, C, α, β, D, E, F și G) pe criterii imunologice. Bacteria produce botulismul, o boală paralitică care începe cu afectarea nervilor cranieni și are progresie caudală, cuprinzând membrele.

CLOSTRIDIUM PERFRINGENS / Clostridium perfringens / Clostridium perfringens. Specie de bacili anaerobi a genului *Clostridium*, familia *Bacillaceae*, care constituie agentul etiologic cel mai frecvent al *gangrenei gazoase (urmat de *C. novyi* și *C. septicum*). Pe baza distribuției a 12 toxine proprii, specia se divide în câteva tipuri: tipul A determină gangrenă gazoasă, colită necrozantă și intoxicații alimentare; tipul B produce dizenterie ovină; tipul C - enterită necrozantă; tipurile D și E - enterotoxemie ovină și bovină. Sin.: *Clostridium welchii*, bacil Welch.

CLOSTRIDIUM TETANI / Clostridium tetani / Clostridium tetani. Specie de bacili anaerobi mobili a genului *Clostridium*, familia *Bacillaceae*, prezentă în sol, în intestinul uman și în cel cabalin. Agent etiologic al tetanosului, *C. tetani* secretă o neurotoxină (tetanospasmină) și o toxină hemolitică (tetanolizină). Sin. vechi: *Bacillus tetani*.

CLUSTER DE DIFERENȚIERE / classe de différenciation / cluster of differentiation. [*Engl. **cluster** = ciorchine sau to cluster = a se aduna; lat. **differentia** = diferență, de la differre = a se deosebi.*] Sin.: clasă de diferențiere (v.).

CLUSTERINĂ, s. f. / clustérine, s. f. / clusterin. [*Din engl. **cluster** = grămadă, mănunchi.*] Glicoproteină secretată de diferite țesuturi, la om și la mamifere, caracterizată prin proprietatea de a provoca agregarea globulelor roșii ca și a altor celule. C. a fost descoperită inițial ca proteina cea mai abundentă în secreția *celulelor Sertoli, apoi a fost identificată ca proteină inhibitoare în reacția citolitică a cascadei *complementului. Ulterior, s-a demonstrat asocierea c. cu diferite procese de leziune celulară: ischemie, apoptoză, degenerescență tisulară, leziunile celulare din boala Alzheimer. C. a fost considerată ca un marker al morții celulare, dar ea joacă și un rol fiziologic, însoțind neuropeptide secretate de celule neuroendocrine. Ea ar putea participa, de asemenea, la organizarea țesuturilor în perioada embrionară.

COACERVAT, s. n. / coacervat, s. m. / coacervate. [*Lat. **coacervatus** = îngrămădit.*] Stare fizică particulară reprezentată prin picături microscopice nemiscibile cu solventul. Apare în unele soluții coloidale omogene, în urma deshidratării sau prin amestec cu alți coloizi. C. este un gel fluid, bogat în apă și cu tensiune superficială redusă.

COACHING / coaching / coaching. [*Anglicism, de la to coach = a antrena, a îndruma; coach = preparator, antrenor.*] Anglicism utilizat frecvent, inclusiv în franceză, pentru desemnarea educației medicale a unui pacient în domeniul bolii de care acesta suferă. De ex., c. bolnavilor de diabet.

COADĂ DE CAL / queue de cheval / cauda equina. [*Lat. **coda**, de la **cauda** = coadă; **caballus** = cal.*] Fascicul de cordoane nervoase constituit la extremitatea inferioară a canalului rahidian de către ultimele trei rădăcini lombare, rădăcinile nervilor sacrați și ale nervilor coccigieni, până la ieșirea lor la nivelul orificiilor de conjugare corespondente. O compresiune nervoasă la acest nivel provoacă tulburări senzitive ale perineului, tulburări motorii și abolirea reflexelor membrelor inferioare, ca și tulburări sfincteriene. Ansamblul acestor manifestări se numește **sindromul c. de c.*

COAGULABILITATE, s. f. / coagulabilité, s. f. / coagulability. [*Lat. **coagulare** = a închega, a coagula.*] Proprietatea de a coagula, pe care o posedă anumite lichide biologice, în particular sângele. V. și indice de coagulabilitate.

COAGLUTINARE, s. f. / coaggiutination, s. f. / coagglutination. 1) Agregarea unui anumit antigen combinat cu mai multe aglutinine, în plus față de cea specifică. 2) Proprietatea serului sanguin al unor bolnavi de a aglutina nu numai microbul care a determinat maladia, dar și anumiți microbi înrudiți. De ex.: în febrele paratifoide, serul aglutinează diferiți bacili paratifici, dar la un nivel în general mai puțin crescut decât bacilul paratific cauzal.

COAGULANT, s. n. / coagulant, s. m. / coagulant. [*Lat. **coagulans** = care închegă, de la **coagulare** = a închega, a coagula.*] Substanță capabilă să producă *coagularea. V. și hemostatic.

COAGULARE, s. f. / coagulation, s. f. / coagulation, clotting. [*Lat. **coagulatio, -onis**, de la **coagulare** = a închega, a coagula.*] Fenomen de transformare a unei substanțe organice lichide într-o masă solidă sau semisolidă. Masa solidă formată este denumită *cheag (sau coagulum). Lichidul transparent restant este serul (sau serumul). V. coagulare a sângelui.

COAGULARE INTRAVASCULARĂ DISEMINATĂ (abrev. CIVD) / coagulation intravasculaire disséminée / disseminated intravascular coagulation (abrev. DIC). *Coagulopatie care implică apariția de *trombi circulanți, consumarea locală a factorilor coagulării și a plachetelor, *fibrinoliză secundară reacțională. Apare un sindrom hemoragic care poate însoți c. i. d.

Etiologia poate implica fie activarea tromboplastinei tisulare în cursul neoplaziilor, leucemiilor, accidentelor obstetricale, fie activarea factorului XII în cursul septicemiilor, al stărilor de şoc, fie eliberarea masivă de fosfolipide membranare în caz de hemoliză acută. Sin.: coagulopatie de consum, sindrom de coagulare intravasculară diseminată.

COAGULAREA SÂNGELUI / coagulation du sang / blood coagulation. Coagularea sângelui, proces extrem de complex, reprezintă formarea unui cheag de *fibrină (insolubil) pornind de la *fibrinogen (solubil) sub acţiunea *trombinei. Aceasta este produsă prin activarea factorului X în factor Xa după două mecanisme: 1) *Pe calea denumită extrinsecă*, factorul VII este activat în VIIa de un complex membranar (*tromboplastină, factor tisular) expus printr-o leziune endotelială; factorul VIIa activează factorul X în Xa. 2) *Pe calea denumită intrinsecă*, factorul XII este activat în XIIa prin contact cu colagenul sau cu o suprafaţă purtând sarcini anionice; factorul XIIa activează factorul XI care activează factorul IX, care activează factorul X. *In vitro*, este implicată doar calea intrinsecă în coagularea care se produce în contact cu sticla. Termenul intrinsec înseamnă că sângele conţine toţi factorii necesari pentru această cale. *In vivo*, ruptura endoteliului unui vas activează mai întâi calea extrinsecă, dar aceasta este rapid inhibată de factori tisulari. De aceea, în continuare procesul se desfăşoară pe calea intrinsecă, în principal la nivelul *plachetelor sanguine activate (activarea factorului IX prin VIIa şi activarea factorului VIII prin trombină). Activarea directă a căii intrinseci prin contact cu colagenul sau membranele plasmatice lezate nu pare să joace un rol important *in vivo*. O probează faptul că deficienţa în factori XI şi XII nu are efecte patologice certe. Când din sângele complet s-a format un cheag, *in vivo* sau *in vitro*, el conţine elementele figurate ale sângelui, îndeosebi plachete. Contracţia acestora provoacă o retracţie a cheagului denumită *sinereză* (v.).

COAGULAZĂ, s. f. / coagulase, s. f. / coagulase. [*Lat. **coagulare** = a închega, a coagula; -ază.*] Enzimă secretată de unii microbi şi, îndeosebi, de majoritatea stafilococilor patogeni. Coagulează sângele (chiar cu oxalat) în prezenţa unui factor de activare, prezent în sângele uman şi al câtorva specii de animale. C. provoacă tromboze în focarele de supuraţie.

COAGULOPATIE, s. f. / coagulopathie, s. f. / coagulopathy. [*Lat. **coagulare** = a închega, a coagula; gr. **pathos** = boală.*] În general, orice boală rezultată printr-o disfuncţie a hemostazei.

COAGULOPATIE DE CONSUM / coagulopathie de consommation / consumption coagulopathy. Sin.: coagulare intravasculară diseminată (v.).

COALESCENŢĂ, s. f. / coalescence, s. f. / coalescence. [*Lat. **coalescere** = a se contopi.*] Fuziunea unor părţi sau suprafeţe care în mod normal sunt separate.

COANĂ, s. f. / choane, s. f. / posterior apertures of nose, choana. NA: choana, pl. choanae. [*Gr. **khoane** = pâlnie.*] Orificiile posterioare ale foselor nazale; se deschid în rinofaringe.

COAPSĂ, s. f. / cuisse, s. f. / thigh. NA: regio femoralis. [*Lat. **coxa** = şold, coapsă.*] Segment al membrului inferior cuprins între articulaţia coxofemurală şi genunchi.

COAPTARE, s. f. / coaptation, s. f. / coaptation. [*Lat. **coaptare** = a pune în contact, de la **cum** = cu, **aptare** = a potrivi.*] Manevră ortopedică de punere în contact a fragmentelor unei fracturi cu deplasare.

COAPTOR, s. n. / coapteur, s. m. / coaptor. [*Lat. **coaptare** = a pune în contact, de la **cum** = cu, **aptare** = a potrivi.*] *Placă ortopedică utilizată în scopul *coaptării prin compresiune axială, favorizând astfel *consolidarea unei fracturi.

COARCTAŢIE, s. f. / coarctation, s. f. / coarctation. [*Lat. **coarctatio, -onis** = îngustare, strâmtare, de la **coarctare** = a strâmta.*] Îngustarea, retracţia unui conduct natural. Ex.: c. aortei.

COARDA TIMPANULUI / corde du tympan / chorda tympani. [*Lat. **chorda**, gr. **khorde** = coardă, cordon; lat. **tympanum**, gr. **tympanon** = tambur, timpan.*] V. tab. anat. - nervi.

COARDĂ DORSALĂ / chorde dorsale / noto-chord. [*Lat. **chorda**, gr. **khorde** = coardă, cordon; lat. **dorsalis** = de (pe) spate, de la **dorsum** = spate.*] Sin.: notocord (v.).

COARDĂ GLÉNARD (COLICĂ) / chorde de Glénard / Glénard's chord. [*Lat. **chorda**, gr. **khorde** = coardă, cordon; **Claude Marie Franz Glénard**, medic francez la Hôpitaux de Lyon, apoi medic la Vichy, 1848-1920.*] Semn prezent în colopatiile spastice, reprezentat de o formaţiune tumorală palpabilă sub forma unei corzi sensibile, de regulă în fosa iliacă stângă, însoţită de scaune sub formă de *scibale.

COARDĂ VOCALĂ / corde vocale / vocal fold. NA: plica vocalis. [*Lat. **chorda**, gr. **khorde** = coardă, cordon; lat. **vocalis**, de la **vox, vocis** = voce.*] V. corzi vocale.

COASTĂ CERVICALĂ / côte cervicale / cervical rib. C. supranumerară, uni- sau bilaterală, articulată pe apofiza transversă a celei de a şaptea vertebre cervicale. V. sindrom de coastă cervicală.

COASTE, s. f. pl. / côtes, s. f. pl. / ribs. [*Lat. **costa** = coastă.*] V. tab. anat. - oase.

COBAI, s. m. / cobaye, s. m. / guinea pig. [*Lat. (zoologie) **cobaya**, din limba tupiguarani (America de Sud) **sabuja**, prin intermediul limbii portugheze.*] Mic rozător, *Cavia cobaya*, utilizat extensiv în experimentele de laborator.

COBALAMINĂ, s. f. / cobalamine, s. f. / cobalamine. [*Germ. **Kobalt**, var. de la **Kobolt** = spiriduş al minelor; gr. **ammoniakon** = sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui **Jupiter Ammon** din Libia; -ină.*] Termen generic ce desemnează diferitele varietăţi de *vitamină B_{12} conţinând un nucleu tetrapirolic ce fixează un atom de cobalt. *Ciancobalamina* conţine o grupare -CN, iar *hidroxicobalamina* - o grupare -OH.

COBALT, s. n. / cobalt, s. m. / cobalt. [*Germ. **Kobalt**, var. de la **Kobolt** = spiriduş al minelor.*] Elementul nr. 27, cu simbolul Co, este un metal alb argintiu, care se găseşte în natură asociat cu nichelul şi *cuprul. Are rol fiziologic important ca oligoelement, îndeosebi în calitate de component al *vitaminei B_{12} (cobalamina). Intoxicaţia cronică cu c. induce *policitemie, *guşă şi *cardiomiopatie. Radioizotopul ^{60}Co este utilizat în *cobaltoterapie. V. şi cobalt 60.

COBALT 60 / cobalt 60 / radiocobalt. Radioelement cu timpul fizic de înjumătăţire 5,27 ani, emiţător de radiaţii şi (îndeosebi de 1,17 şi 1,33 MeV), utilizat în telegamaterapie (*cobaltoterapie) sau, uneori, în *curieterapie.

COBALTOTERAPIE, s. f. / cobalthérapie, cobalthothérapie, s. f. / cobaltherapy. [*Germ. **Kobalt**, var. de la **Kobolt** = spiriduş al minelor; gr. **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] Radioterapie oncologică în care se utilizează radiaţiile gamma emise de *cobalt 60. C. rămâne încă tehnica de radioterapie cea mai utilizată, dar se dezvoltă o serie de tehnici mai eficiente, ca, de ex., *betaterapia.

COC, s. m. / coque, s. m. / coccus, pl. cocci. [*Gr. **kokkos** = boabă.*] Element al unui grup de bacterii caracterizate printr-un aspect morfologic rotunjit, sferic (stafilococi), ovoid (streptococi), reniform (meningococi, gonococi). Pot fi izolaţi, grupaţi câte doi (diplococi), în grămezi (stafilococi) sau în lanţuri (streptococi).

COCAINĂ, s. f. / cocaïne, s. f. / cocaine. [*De la cuvântul spaniol coca, împrumutat dintr-o limbă din La Plata.*] Alcaloid extras din frunzele plantei sud-americane *Erythroxylon coca* sau obţinut prin sinteză din ecgonină. Se prezintă sub formă de cristale albe, inodore şi amare. A fost utilizată ca anestezic local. Prizată, absorbită pe cale bucală sau administrată subcutanat, c. poate determina o *toxicomanie. La subiecţii vulnerabili, priza de c. poate induce tulburări psihotice de tip paranoid sau paranoic.

COCAINIZARE, s. f. / cocaïnisation, s. f. / cocainization. Utilizarea terapeutică, adică pentru anestezie locală, a unei soluţii de clorhidrat de cocaină.

COCAINOMANIE, s. f. / cocaïnomanie, s. f. / cocainomania. [*De la cuvântul spaniol* ***coca****, împrumutat dintr-o limbă din La Plata; gr.* ***mania*** *= nebunie.*] Obişnuinţa morbidă de a consuma *cocaină.

COCCIDINIE, s. f. / coccydynie, s. f. / coccydynia. [*Gr.* ***kokkyx, -ygos*** *= cuc, cu al cărui cioc se aseamănă;* ***odyne*** *= durere.*] Durere intensă localizată la nivelul coccisului. Este determinată fie de o nevralgie a ramurilor posterioare ale nervilor sacraţi, fie de o leziune (de obicei traumatică) a coccisului. Reprezintă şi un simptom în unele afecţiuni ginecologice (*metrite sau *retroversie uterină) sau *post-partum.

COCCIDIOIDOMICOZĂ, s. f. / coccidioïdomycose, s. f. / coccidioidomycosis. [*Gr.* ***kokkos*** *= boabă;* ***eidos*** *= formă;* ***mykes, myketos*** *= ciupercă; -oză.*] Infecţie cu *Coccidioides immitis*, care se produce îndeosebi la nivelul căilor respiratorii, fiind asemănătoare gripei (forma primară). În formele virulente, evoluţia este cronic-progresivă, cu leziuni granulomatoase cutanate, tisulare, la nivelul SNC şi îndeosebi pulmonare (forma secundară). Sin.: boală Posada-Wernicke.

COCCIS, s. n. / coccyx, s. m. / coccyx. [*Gr.* ***kokkyz, -ygos*** *= cuc, cu al cărui cioc se aseamăna.*] V. tab. anat. - oase.

COCOBACIL, s. m. / coccobacille, s. m. / cocco-bacillus. [*Gr.* ***kokkos*** *= boabă; lat.* ***bacillus*** *= bastonaş.*] *Bacil mic, foarte scurt şi de formă ovalară.

COCONŞTIENT, s. m. / coconscient, s. m. / coconscious. Automatism al gândirii dezvoltat alături şi în afara activităţii conştiente.

COD, s. n. / code, s. m. / code. [*Lat* ***codex, -icis*** *= colecţie de legi, cod.*] 1) Sistem prin intermediul căruia poate fi comunicată informaţia. 2) Ansamblu de reguli, prescripţii, legi. 3) Culegere de convenţii (c. de semnale, c. secret) care stabilesc corespondenţe între limbajul natural şi un limbaj nenatural.

COD GENETIC / code génétique / genetic code. „Dicţionar" de corespondenţă între semnele din acizii nucleici (triplete de nucleotide) şi cel al proteinelor (aminoacizi). Un sistem de notaţie simplu permite clarificarea acestei corespondenţe. Dacă cele patru baze din compoziţia ADN sunt desemnate prin iniţialele lor (A pentru adenină, T pentru timină, G pentru guanină şi C pentru citozină) şi cei 20 de aminoacizi ai proteinelor prin primele trei litere din denumirea fiecărui aminoacid (glu, leu, asp, pro etc.), c. g. este „dicţionarul" care traduce o succesiune de tipul ATGCGTAAC într-o secvenţă de tipul Cis-Leu-Asp-Glu. Pentru că bazele ADN sunt patru, iar aminoacizii proteinelor 20, este clar că unui simbol din limbajul proteic îi corespunde mai mult decât un simbol din limbajul nucleotidic (ex.: UAG). Cercetările au arătat că pentru fiecare aminoacid corespunde un grup de trei baze. C. g. este universal, utilizat în mod similar de la virus până la om.

CODEINĂ, s. f. / codéine, s. f. / codeine. [*Gr.* ***kodeia*** *= capsulă de mac; -ină.*] Derivat al morfinei cu o dublă acţiune analgezică; utilizat ca sedativ al tusei sub formă de sirop sau comprimate. Sin.: metilmorfină.

CODEINOMANIE, s. f. / codéinomanie, s. f. / codeinomania. Utilizarea excesivă, chiar fără motive justificate, a *codeinei.

CODOMINANŢĂ, s. f. / codominance, s. f. / codominance. Proprietatea a două gene alele (v. alelă) de a exprima, una şi cealaltă, în *fenotip, caracterele pe care ele le determină. La un subiect heterozigot purtător al celor două gene alele codominante, genotipul va fi complet exprimat în fenotip în ceea ce priveşte informaţia purtată de aceste gene. V. şi dominanţă, recesivitate.

CODON, s. m. / codon, s. m. / codon. Triplete de *nucleotide din *codul genetic. Cele patru baze azotate pot da $4^3 = 64$ triplete. Din cei 64 de codoni, 61 corespund unor acizi aminaţi, iar alţi 3 sunt semne de punctuaţie, corespunzând opririlor în lectura codului.

CODON INIŢIATOR / codon initiateur / initiation codon, start codon. Primul *codon al secvenţei de ARN mesager tradusă în polipeptid, în general un codon AUG (codonul *metioninei). Codonii CUG (leucină), ACG (arginină) şi GUG (valină) pot fi în mod excepţional iniţiatori la eucariote.

CODON STOP / codon stop / stop codon. *Codon specificând sfârşitul traducerii ARN mesager în polipeptid.

CODONI SINONIMI / codons synonymes / synonym codons. Codoni care specifică acelaşi aminoacid. Sinonimele nu diferă decât prin al treilea nucleotid.

CODUL INTERNAŢIONAL AL STIMULATORILOR CARDIACI / code international des stimulateurs cardiaques / pacing code. Serie de litere care desemnează caracteristicile unui stimulator cardiac. Întrucât tipurile de stimulatoare cardiace s-au diversificat şi s-au perfecţionat, informaţiile cele mai corecte asupra codurilor se obţin direct din documentaţia tehnică elaborată de producători pentru medici.

COEFICIENT, s. m. / coefficient, s. m. / coefficient. [*Lat.* ***cum*** *= cu;* ***efficiens, -ntis*** *= care produce un efect, de la* ***efficere*** *= a realiza, a produce.*] 1) În matematică, factor constant al unui termen algebric. 2) Mărime ce caracterizează o anumită proprietate a unui sistem fizic, biofizic sau fiziologic, în condiţii determinate. În medicină se utilizează frecvent valoarea numerică a raportului dintre două date ce caracterizează o anumită proprietate. Tipuri de c.: a) *c. de absorbţie* - număr care exprimă gradul de intensitate a reţinerii unei radiaţii de către un mediu pe care aceasta îl străbate; b) *c. de absorbţie farmacocinetică* (v.); c) *c. de demineralizare* - proporţia de substanţe minerale raportată la reziduul uscat; d) *c. de difuziune* - cantitatea de substanţă care trece printr-o secţiune de 1 cm², în unitatea de timp, la o variaţie a concentraţiei pentru fiecare cm lungime; e) *c. de disociaţie* (v.); f) *c. de eficacitate proteică* (v.); g) *c. de elasticitate* - caracterizează corpurile elastice şi este egal cu deformarea specifică (variaţia lungimii fiecărui cm liniar), raportată la efortul unitar normal F/S, adică forţa exercitată pe unitatea de suprafaţă; h) *c. de epurare* - v. clearance; i) *c. de epurare alveolară* - măsoară clearance-ul pulmonar pentru CO_2 şi permite aprecierea ventilaţiei alveolare efective; j) *c. de extincţie* - logaritmul negativ al factorului de transmisie printr-un mediu, de obicei lichid, al unei radiaţii; k) *c. de extracţie* - raportul între viteza de extracţie (diferenţa între viteza de intrare şi viteza de ieşire a substanţei active dintr-un organ, numită şi debit sanguin) şi viteza de intrare a unei substanţe active; l) *c. de inteligenţă* (v.); m) *c. izocaloric* - cantitatea de energie degajată prin arderea unui gram dintr-o substanţă nutritivă; n) *c. de intoxicaţie oxicarbonică* - raportul dintre cantitatea de CO din sângele victimei şi cantitatea maximă de CO pe care acelaşi sânge o poate fixa; moartea prin intoxicaţie cu CO survine la valori ale coeficientului de 0,5-0,7; o) *c. masticatoriu* (v.); p) *c. de partaj* sau *de repartiţie* - raportul dintre concentraţiile unei substanţe dizolvate în doi solvenţi nemiscibili, care se află în contact; substanţa se repartizează în cei doi solvenţi în funcţie de solubilitatea sa în fiecare din aceştia; q) *c. de permeabilitate* (v.); r) *c. ponderal* - rezultă din raportul dintre talia unui subiect şi greutatea sa; s) *c. de proliferare* (v.); t) *c. respirator* - rezultat din raportul volumului de gaz carbonic expirat la volumul de oxigen consumat; el reflectă natura combustiilor celulare; un consum celular exclusiv de glucide se traduce printr-un coeficient respirator 1, de 0,74 pentru lipide, de 0,814 pentru proteine; u) *c. terapeutic*, v) *c. olfactiv* sin.: test Proetz (v.).

COEFICIENT DE ABSORBŢIE FARMACOCINETICĂ / coefficient d'absorption pharmacocinétique / pharmacokinetic absorption coefficient. Procentajul din doza de medicament care, administrat pe cale orală, este absorbit la nivelul mucoasei gastrice. De c. de a. f. depinde *biodisponibilitatea formei *per os* a unui medicament.

COEFICIENT DE DIFUZIUNE / coefficient de diffusion / diffusion coefficient. V. coeficient, def. 2d.

COEFICIENT DE DISOCIAŢIE / coefficient de dissociation / dissociation coefficient. C., cuprins între 0 şi 1, exprimând procentajul de molecule disociate dintr-o soluţie.

COEFICIENT DE EFICACITATE PROTEICĂ / coefficient d'efficacité protéique / protein efficiency ratio. C. destinat exprimării randamentului unei proteine ingerate. Se calculează divizând câştigul în greutate corporală la cantitatea de proteine consumată (exprimate în grame). De obicei, c. de e. p. standard este măsurat la şobolanul de 21 de zile supus unei alimentaţii standardizate, conţinând 10% proteine.

COEFICIENT DE INTELIGENŢĂ / coefficient d'intelligence / intelligence quotient. Indicator al nivelului mental al unei persoane sau al unui grup social. C. i. (Q. I.) se determină cu ajutorul unor teste valabile pentru persoane care aparţin aceluiaşi grup social care a furnizat eşantionul pentru etalonarea testelor. În mod normal, vârsta mentală corespunde cu vârsta cronologică, iar testele sunt alcătuite astfel încât un subiect cu o inteligenţă „normală" medie să obţină un Q. I. = 100. Se apreciază că deficienţa intelectuală începe sub 70, iar inteligenţa superioară la peste 130.

COEFICIENT MASTICATORIU / coefficient masticatoire / masticatory percentage. Procentaj care traduce valoarea funcţională a unei *danturi. Se calculează prin suma valorilor numerice atribuite fiecărui dinte care are un antagonist. O dantură în bună stare are coeficientul 100.

COEFICIENT DE PERMEABILITATE / coefficient de perméabilité / permeability coefficient. Numărul de molecule dintr-un corp dat care traversează o membrană în unitatea de timp şi pe unitatea de suprafaţă, când diferenţa de concentraţie între cele două feţe este egală cu unitatea. C. de p. poate fi calculat exact doar pentru membranele artificiale şi depinde de caracteristicile substanţei date.

COEFICIENT DE PROLIFERARE / coefficient de prolifération / proliferation coefficient. Procentajul de celule dintr-un ţesut care sunt angajate în *ciclul celular.

COEFICIENT RESPIRATOR / quotient respiratoire / respiratory quotient. Raportul dintre bioxidul de carbon eliminat şi volumul de oxigen consumat în acelaşi timp. C. r. este în condiţii normale în jurul valorii de 0,8 şi depinde de natura alimentaţiei.

COEFICIENT DE SEDIMENTARE / coefficient de sédimentation / sedimentation coefficient. Simbol *s*. C. s. reprezintă rezultatul numeric obţinut într-unul din următoarele două cazuri: 1) raportul dintre viteza de sedimentare v şi acceleraţia gravitaţională a, conform ecuaţiei $s = v/a$; 2) sau raportul dintre viteza de sedimentare şi acceleraţia centrifugă, conform ecuaţiei: $s = v/\omega^2R$, unde ω este viteza angulară, iar R, distanţa faţă de axul de rotaţie. Pentru macromolecule, c. s. se exprimă de obicei în unităţi Svedberg, $S = 10^{-13}$ secunde. Pentru o particulă dată, s variază cu densitatea şi viscozitatea lichidului de suspensie. La masă moleculară şi densităţi egale, moleculele filamentoase au un coeficient de sedimentare mai mic decât moleculele compacte (de unde, de ex., diferenţa dintre ADN linear şi ADN circular). Pe baza c. de s. şi cunoscând *coeficientul de difuziune se poate calcula masa moleculară a unei macromolecule.

COEFICIENT TERAPEUTIC / indice thérapeutique / therapeutic index. Iniţial, raportul dintre doza maximă tolerată şi doza minimă curativă. În prezent, luând în considerare variabilitatea răspunsului individual, raportul doză letală medie (DL_{50}) şi doza efectivă medie (DE_{50}). C.t. este utilizat pentru evaluarea siguranţei medicamentelor. Sin.: index sau indice terapeutic. V. şi coeficient.

COEFICIENT VITAL / quotient vital / vital quotient. Număr obţinut prin înmulţirea masei corporale (greutate) cu *capacitatea vitală a unui subiect şi divizat prin talia (înălţimea) acestuia. C. v. este cu atât mai bun cu cât valoarea sa numerică este mai mare.

COENZIMĂ, s. f. / coenzyme, s. f. / coenzyme. [*Lat. cum = cu; gr. en = în; zyme = ferment, drojdie.*] Parte non-proteică a unei enzime. Partea proteică, *apoenzima, determină specificitatea catalizării unei anumite reacţii, iar c. intervine cu elementele chimice necesare derulării reacţiei. Există două tipuri de c.: 1) Grupări prostetice care sunt legate permanent la apoenzimă. 2) Cosubstraturi simple, legate la apoenzimă numai în momentul derulării reacţiei. V. şi cofactor.

COENZIMĂ A / coenzyme A / coenzyme A. C. de transfer a grupării acil. Este formată din β-etanol-amină, acid pantotenic şi ADP. Grupările acil sunt cuplate la grupările sulfhidril ale tioetanolaminei. Hidroliza acetil-c. A eliberează o cantitate importantă de energie (7,5 kcal/mol).

COENZIMĂ Q / coenzyme Q / Q coenzyme. Sin.: ubichinonă (v.).

COENZIMĂ Q_{10} / coenzyme Q_{10} / coenzyme Q_{10}. Tipul major de *ubichinonă la mamifere, denumită şi ubichinona 50. Pe lângă rolul de transportor de electroni în lanţul respirator, c. Q_{10} creşte sinteza de triiodotironină. Ca antioxidant major este larg utilizată în terapeutică în: prevenirea şi tratarea unor afecţiuni cardiovasculare, hepatice, pancreatice, în diabet, în boli degenerative ale sistemului nervos central.

COFACTOR, s. m. / cofacteur, s. m. / cofactor. [*Lat. cum = cu; factor, -oris = care face, de la facere = a face.*] Moleculă sau ioni necesari activităţii unei enzime. C. permite enzimei să ia o structură spaţială sau electronică optimă pentru activitate. V. coenzimă.

COFEINĂ. Var. pentru cafeină (v.).

COFOCHIRURGIE, s. f. / cophochirurgie, s. f. / surgery of the deafness. [*Gr. kophos = surd; kheirourgia = lucru efectuat manual, de la kheir, -iros = mână; ergon = lucru, acţiune, de la ergein = a lucra.*] Procedee chirurgicale folosite în anacuzia (surditatea) prin *otoscleroză.

COFOZĂ, s. f. / cophose, s. f. / cophosis, deafness. [*Gr. kophos = surd; -ozǎ.*] Termen ce desemnează o surditate completă, adică abolirea oricărei percepţii senzoriale auditive. Sin.: anacuzie. V. şi hipoacuzie, surditate.

COGNITIV, adj. / cognitif, adj. / cognitive. [*Lat. cognitus, de la cognoscere = a cunoaşte.*] Care aparţine cunoaşterii, privitor la cunoaştere. Ex.: proces c. V. şi tulburări cognitive.

COHLEAR, adj. / cochléaire, adj. / cochleate, cochlear. [*Lat. cochlea, gr. kokhlias = cochilie de melc.*] Care se referă la *cohlee şi, prin extensie, la auz (căi nervoase, centri nervoşi corespondenţi etc.). Ex.: examen c.

COHLEE, s. f. / cochlée, s. f. / cochlea. NA: cochlea. [*Lat. cochlea, gr. kokhlias = cochilie de melc.*] Partea anterioară a *labirintului osos al urechii interne. Sin.: melc.

COHLEOVESTIBULAR, adj. / cochléo-vestibulaire, adj. / cochleovestibular. [*Lat. cochlea, gr. kokhlias = cochilie de* *melc; lat.* ***vestibulum*** *= intrare.*] Care se referă la melc şi la vestibulul urechii interne şi, prin extensie, la audiţie şi echilibru.

COHORTĂ, s. f. / cohorte, s. f. / cohort. [*Lat.* ***cohors, -rtes*** *= cohortă, ceată.*] Grup de subiecţi având în comun o particularitate statistică, datorită căreia este posibil un studiu epidemiologic longitudinal.

COILONICHIE, s. f. / coelonychie, s. f. / koilonychia. [*Gr.* ***koilos*** *= scobitură, depresiune;* ***onyx, onykhos*** *= unghie.*] Sin.: koilonichie (v.).

COINFECŢIE, s. f. / coinfection, s. f. / coinfection. [*Lat.* ***cum*** *= cu;* ***infectus,*** *de la* ***inficere*** *= a strica, a otrăvi.*] Infecţie simultană cu agenţi patogeni diferiţi. De ex.: infecţie cu virusul hepatitei B şi cu virusul hepatitei D.

COIT, s. n. / coït, s. m. / coitus. [*Lat.* ***coitus*** *= împreunare sexuală, de la* ***coire*** *= a merge împreună.*] *Copulaţie, contact sexual.

COL, s. n. / col, s. m. / cervix, neck. NA: collum, pl. colla. [*Lat.* ***collum*** *= gât.*] 1) Parte îngustată a unui organ, străbătută sau nu, în funcţie de tipul organului, de un canal evacuator. Ex.: c. femural, c. uterin. 2) Sin.: cervix (v.).

COL UTERIN / col de l'utérus / cervix uteri, neck of uterus. NA: cervix uteri. Porţiunea inferioară strâmtată a uterului, situată între istmul uterin şi deschiderea uterului în vagin. *C. incompetent* reprezintă dilatarea anormală a acestuia în al doilea trimestru al sarcinii, rezultând o expulzie prematură a fetusului.

COLABA, vb. / collaber, vb. / to collapse. [*Lat.* ***collati*** *= a se prăbuşi, a se prăvăli.*] A provoca turtirea unui organ cavitar sau a unei cavităţi.

COLAGEN, s. n. / collagène, s. m. / collagen. [*Gr.* ***kolla*** *= clei;* ***gennan*** *= a produce.*] Proteină complexă (M_r aproximativ 300 kDa), componentul cel mai abundent (peste 70%) al tendoanelor şi dermului. C. conţine trei lanţuri polipeptidice, dispuse într-o triplă elice şi asamblate în microfibrile, vizibile la microscop. Până în prezent au fost identificate 12 tipuri diferite de c. Tipurile I-V sunt cele mai abundente, tipurile VI-XII fiind denumite minore. Tipurile majore de c. diferă prin *glicozilare şi distribuţie în diverse ţesuturi.

COLAGENAZĂ, s. f. / collagénase, s. f. / collagenase. [*Gr.* ***kolla*** *= clei;* ***gennan*** *= a produce;* ***-ază.***] Enzimă ce degradează colagenul. *C. vertebratelor,* relativ puţin active, separă subunităţile lanţului polipeptidic al colagenului în două fragmente. *C. bacteriene* de tip *clostridium* sunt foarte active, atacând un mare număr de legături. Se ajunge astfel la lichefierea colagenului, ceea ce explică extensia leziunilor în cursul gangrenei gazoase. Ionul metalic al c. (metaloproteine) este Ca^{2+}.

COLAGENOM, s. n. / collagénome, s. m. / collagenome. [*Gr.* ***kolla*** *= clei;* ***gennan*** *= a produce;* ***-oma.***] Formaţiune tumorală benignă, de dimensiuni mici, constituită din ţesut conjunctiv foarte bogat în fibre de colagen şi sărac în celule.

COLAGENOZĂ, s. f. / collagénose, s. f. / collagenosis, collagen disease. [*Gr.* ***kolla*** *= clei;* ***gennan*** *= a produce;* ***-oză.***] Termen medical propus de Klemperer, sub care sunt grupate un număr de boli aparent diferite: *lupus eritematos acut diseminat, *dermatomiozită, *sclerodermie, *periarterită nodoasă şi, după unii autori, reumatism articular acut, poliartrită reumatoidă, purpură trombocitopenică trombotică, trombangeită, nefroangioscleroză, endocardită bacteriană etc. Caracterul comun al acestor maladii este degenerescenţa iniţial mucoidă, apoi fibrinoidă a colagenului şi, prin extensie, a ţesutului conjunctiv. O serie de c. pot fi incluse în cadrul bolilor prin autoagresiune sau a *bolilor complexelor imune. Sin.: boală de colagen, conectivită (termen recomandat).

COLAGOG, adj., s. n. / cholagogue, adj., s. m. / cholagogue, cholagogic. [*Gr.* ***khole*** *= bilă;* ***agogos*** *= care conduce spre eliminare.*] Despre o substanţă sau agent care stimulează fluxul de bilă în duoden, de regulă prin evacuarea veziculei biliare. V. şi colecistokinetic.

COLALEMIE, s. f. / cholalémie, s. f. / cholal(a)emia. [*Gr.* ***khole*** *= bilă;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Prezenţa sărurilor biliare în sânge.

COLALURIE, s. f. / cholalurie, s. f. / cholaluria. [*Gr.* ***khole*** *= bilă;* ***ouron*** *= urină.*] Prezenţa sărurilor biliare în urină.

COLAMINĂ, s. f. / colamine, s. f. / colamine. Sin.: etanolamină (v.).

COLANGIECTAZIE, s. f. / cholangiectasie, s. f. / cholangiectasy. [*Gr.* ***khole*** *= bilă;* ***angeion*** *= vas;* ***ektasis*** *= dilatație.*] Dilataţie a *căilor biliare.

COLANGIOGRAFIE, s. f. / cholangiographie, s. f. / cholangiography. [*Gr.* ***khole*** *= bilă;* ***angeion*** *= vas;* ***graphein*** *= a scrie.*] Vizualizare radiografică a sistemului biliar (*colecist, *căi biliare), după umplerea cu o substanţă de contrast opacă la raze X (produs iodat). Substanţa de contrast poate fi administrată *per os*, intravenos (*c. venoasă*) sau introdusă direct în căile biliare (*c. transparietală, transcutanată, transhepatică*). Sin.: angiocolecistografie, angiocolegrafie, biligrafie.

COLANGIOLITĂ, s. f. / cholangiolite, s. f. / cholangiolitis. [*Gr.* ***khole*** *= bilă;* ***angeion*** *= vas;* ***-ită.***] Inflamaţia canalelor biliare interlobulare (sau colangiole).

COLANGIOPATIE, s. f. / cholangiopathie, s. f. / cholangiopathy. [*Gr.* ***khole*** *= bilă;* ***angeion*** *= vas;* ***pathos*** *= boală.*] Orice afecţiune a *căilor biliare.

COLANGIOTOMIE, s. f. / cholangiotomie, s. f. / cholangiotomy. [*Gr.* ***khole*** *= bilă;* ***angeion*** *= vas;* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Incizie a unui canal biliar.

COLANGITĂ, s. f. / cholangite, s. f. / cholangitis. [*Gr.* ***khole*** *= bilă;* ***angeion*** *= vas;* ***-ită.***] Inflamaţia căilor biliare.

COLANGITĂ CRONICĂ DISTRUCTIVĂ NESUPURATĂ / cholangite chronique destructive non suppurative / primary biliary cirrhosis. Sin.: ciroză biliară primitivă (v.).

COLANGITĂ DIFUZĂ NON-OBLITERANTĂ / cholangite diffuse non oblitérante / Hanot-Rössle's disease. Sin.: boală Hanot-Rössle (v.).

COLANGIOCARCINOM, s. n. / cholangiocarcinome, s. m. / cholangiocarcinoma. [*Gr.* ***khole*** *= bilă;* ***angeion*** *= vas;* ***karkinos*** *= rac, cancer;* ***-oma.***] 1) Carcinom dezvoltat din epiteliul canalelor biliare intrahepatice alcătuit din celule epiteliale eozinofilice cuboidale sau columnare, dispuse în tubuli sau în acini, cu o stromă fibroasă abundentă. Celulele pot secreta mucus, dar nu şi bilă. 2) Carcinom colangiocelular.

COLANGIOM, s. n. / cholangiome, s. m. / cholangioma. [*Gr.* ***khole*** *= bilă;* ***angeion*** *= vas;* ***-oma.***] Tumoră hepatică benignă sau malignă dezvoltată pe seama celulelor canaliculelor biliare intrahepatice.

COLAPS, s. n. / collapsus, s. m. / collapse. [*Lat.* ***collapsus*** *= prăbuşit, de la* ***collabi*** *= a se prăbuşi.*] 1) Stare de *prostraţie extremă şi depresie, asociată cu insuficienţă circulatorie. 2) Colabarea, alipirea pereţilor unei formaţiuni cavitare. 3) Unii autori propun limitarea semnificaţiei termenului la perturbări pur hemodinamice, pentru păstrarea individualităţii sale în raport cu termenul *şoc. 4) *C. pulmonar*, reducerea sau absenţa aerului din alveole la făt („plămân fetal") din cauza *atelectaziei prin obstrucţie bronşică sau în *pneumotorax; la adult, c. p. poate surveni în obstrucţii masive ale căilor aeriene mari pulmonare. V. şi colaps cardiovascular.

COLAPS CARDIAC / collapsus cardiaque / cardiac shock. Sin.: colaps cardiovascular (v.).

COLAPS CARDIOVASCULAR / collapsus cardio-vasculaire / cardiac shock. Sindrom cu apariţie brutală, caracterizat prin răcirea extremităţilor, prostraţie accentuată, transpiraţie rece, cianoză, puls rapid şi imperceptibil, scădere a tensiunii arteriale sistolice sub 80 mmHg, *oligurie sau *anurie. C. c. poate fi consecinţa prăbuşirii forţei cardiace sau a unei hipotensiuni vasculare primitive. Denumirea de c. este atribuită frecvent unui accident de durată scurtă, în cursul căruia predomină reacţiile vagale şi care se vindecă fără sechele. Sin.: colaps cardiac. V. şi şoc.

COLATERAL, adj. / collatéral, -ale, -aux, adj. / collateral. [*Lat. **cum** = cu; **lateralis** = lateral, de la **latus, -teris** = latură.*] 1) Care este situat alături, cu referire la un vas secundar sau un nerv secundar care se detaşează din trunchiul principal. 2) Care este plasat de fiecare parte a unei structuri anatomice. Ex.: şanţul c. al bulbului sau al măduvei spinării.

COLCHICINĂ, s. f. / cholchicine, s. f. / colchicine. Alcaloid izolat din seminţele de *Colchicum autumnale* (brânduşa de toamnă), extrem de eficace în tratamentul crizei acute de *gută. Utilizată *per os*, c. acţionează inhibând răspunsul inflamator legat de prezenţa cristalelor de *urat. C. are şi o acţiune *antineoplazică, inaplicabilă clinic, din cauza toxicităţii, dar utilă în oprirea mitozei celulare în metafază, în vederea studierii cariotipului.

COLECALCIFEROL, s. m. / cholécalciférol, s. m. / cholecalciferol. [*Gr. **khole** = bilă; lat. **calx, calcis** = var, calciu; **ferre** = a duce, a purta; **-ol**.*] Sin.: vitamină D_3 (v. vitamină D).

COLECIST, s. n. / vésicule biliaire / cholecyst, gallbladder. NA: vesica biliaris. [*Gr. **khole** = bilă; **kystis** = sac, vezică.*] Sin.: veziculă biliară (v.).

COLECISTALGIE, s. f. / cholécystalgie, s. f. / cholecystalgia. [*Gr. **khole** = bilă; **kystis** = sac, vezică; **algos** = durere.*] Durere la nivelul veziculei biliare.

COLECISTECTAZIE, s. f. / cholécystectasie, s. f. / cholecystectasia. [*Gr. **khole** = bilă; **kystis** = sac, vezică; **ektasis** = dilataţie.*] Distensie a veziculei biliare.

COLECISTECTOMIE, s. f. / cholécystectomie, s. f. / cholecystectomy. [*Gr. **khole** = bilă; **kystis** = sac, vezică; **ektome** = excizie.*] Ablaţia chirurgicală a veziculei biliare.

COLECISTITĂ, s. f. / cholécystite, s. f. / cholecystitis. [*Gr. **khole** = bilă; **kystis** = sac, vezică; **-ită**.*] Inflamaţie acută sau cronică a veziculei biliare, asociată frecvent cu *litiază, de natură infecţioasă, prin invazia germenilor patogeni provenind din duoden.

COLECISTOGRAFIE, s. f. / cholécystographie, s. f. / cholecystography. [*Gr. **khole** = bilă; **kystis** = sac, vezică; **graphein** = a scrie.*] Examen radiologic al colecistului opacifiat în prealabil cu un produs de contrast iodat administrat intravenos sau *per os.* Acesta se va elimina prin bilă, permiţând vizualizarea veziculei biliare la câteva ore după absorbţie.

COLECISTOKINETIC, adj., s. n. / cholécystocinétique, adj., s. m. / cholecystokinetic. [*Gr. **khole** = bilă; **kystis** = sac, vezică; **kinetikos** = care se mişcă, de la **kinein** = a mişca.*] O substanţă care provoacă sau favorizează contracţia veziculei biliare şi, în consecinţă, evacuarea bilei de la acest nivel. V. şi colagog.

COLECISTOKININĂ, s. f. / cholécystokinine, s. f. / cholecystokinin. [*Gr. **khole** = bilă; **kystis** = sac, vezică; **kinein** = a mişca; **-ină**.*] Abrev.: CCK. V. colecistokinin-pancreozimină.

COLECISTOKININ-PANCREOZIMINĂ, s. f. / cholécystokinine-pancréozymine, s. f. / cholecys-tokinin-pancreozymin. Abrev.: CCK-PZ. Hormon polipeptidic, izolat iniţial din mucoasa duodeno-jejunală, dar identificat ulterior în plexurile mienterice Auerbach, în plexurile submucoase Meissner şi în creier (unde se află în cantităţi chiar mai mari decât în intestin). Această distribuţie a CCK-PZ a sugerat apartenenţa sa la *sistemul endocrin difuz şi, în consecinţă, proprietatea polipeptidului de a acţiona atât ca hormon circulant, cât şi ca mediator chimic. Cunoscută iniţial ca agent stimulator al contracţiei veziculei biliare, c. prezintă o gamă largă de acţiuni: stimularea secreţiei de enzime digestive şi de bicarbonat la nivelul pancreasului, creşterea secreţiei biliare, stimularea motilităţii gastrice şi intestinale, ca şi relaxarea musculoasei esofagului inferior şi a sfincterului Oddi. C. acţionează, de asemenea, asupra unor secreţii endocrine, stimulând-o îndeosebi pe cea de *calcitonină tiroidiană şi de *insulină. Deoarece CCK-PZ a fost găsită în creier şi în LCR, iar trecerea hormonului periferic se face greu prin *bariera hemato-encefalică, se consideră că acest hormon joacă un rol esenţial în reglarea apetitului. Eliberarea sa în sânge în timpul digestiei ar reprezenta semnalul cel mai important de *saţietate. Totodată, administrarea intracerebroventriculară de CCK-PZ inhibă tendinţa de ingestie a alimentelor. Alcătuită din 33 de aminoacizi, molecula de c. mai prezintă şi o variantă cu 6 aminoacizi suplimentari. Acţiunile sale depind de ultimii 8 aminoacizi ai extremităţii C-terminale, iar secreţia de c. este stimulată de aminoacizi, acizi graşi şi ioni de calciu. C. este secretată sub forma unui precursor (pre-procole-cistokinină), a cărui genă codantă se află pe cromozomul 3. Hormonul îşi exercită acţiunile prin intermediul a doi receptori: unul, notat cu A, este alcătuit din 428 aminoacizi cu 7 domenii transmembranare (codificat de o genă situată pe cromozomul 4), şi se află la nivelul membranelor celulare din tubul digestiv, ca şi ale celulelor antehipofizare şi din diferite regiuni ale SNC; al doilea receptor, notat cu B, este localizat în membranele neuronale şi în unele celule ale aparatului digestiv (codificat de o genă localizată pe cromozomul 1).

COLECISTOLITIAZĂ, s. f. / cholécystolithiase, s. f. / cholecystolithiasis. [*Gr. **khole** = bilă; **kystis** = sac, vezică; **lithos** = piatră; **-ază**.*] Prezenţa şi formarea de calculi în vezicula biliară. Sin.: litiază veziculară.

COLECISTOPEXIE, s. f. / cholécystopexie, s. f. / cholecystopexy. [*Gr. **khole** = bilă; **kystis** = sac, vezică; **pexis** = fixare.*] Repunerea în poziţie normală a veziculei biliare, fixată prin aderenţe într-o poziţie vicioasă.

COLECISTOTOMIE, s. f. / cholécystotomie, s. f. / cholecystotomy. [*Gr. **khole** = bilă; **kystis** = sac, vezică; **tome** = tăiere, de la **temnein** = a tăia secţiune.*] Incizie chirurgicală a veziculei biliare efectuată în vederea explorării, drenajului sau îndepărtării calculilor.

COLECTAZIE, s. f. / colectasie, s. f. / colectasia, toxic megacolon. [*Gr. **kolon** = intestin gros; **ektasis** = dilataţie.*] Dilataţie acută preperforativă a colonului, survenind în cursul puseelor grave de *rectocolită ulcerohemoragică. C. reprezintă o complicaţie gravă a colitelor inflamatorii în pusee, cu sfârşit letal dacă nu se intervine chirurgical.

COLECTOMIE, s. f. / colectomie, s. f. / colectomy. [*Gr. **kolon** = intestin gros; **ektome** = excizie.*] Procedeu chirurgical care constă în rezecţia totală (*c. totală*) sau parţială (*c. subtotală, c. segmentară)* a colonului. Rezecţia unghiului stâng (sau splenic) al colonului se numeşte *c. splenică.*

COLECŢIE, s. f. / collection, s. f. / collection. [*Lat. **collectio, -onis** = strângere, adunare, de la **colligere** = a lega la un loc (**cum** = cu; **ligare** = a lega).*] Proces fiziologic sau patologic care constă în acumularea unui produs (de secreţie sau rezultat al unei infecţii localizate etc.) într-o regiune strict delimitată din organism. După caracterul produsului acumulat, c. poate fi: seroasă, sanguinolentă, purulentă etc.

COLEDOC, s. n. / cholédoque, s. m. / common bile duct. NA: ductus choledocus. [*Gr. **kholedokhos**, de la **khole** = bilă, **dokhos** = recipient şi **dekhesthai** = a primi.*] Sin.: canal coledoc (v.).

COLEDOCITĂ, s. f. / cholédocite, s. f. / choledochitis. [*Gr. kholedokhos, de la khole = bilă, dokhos = recipient și dekhesthai = a primi; -ită.*] Inflamația canalului coledoc.

COLEDOCOLITIAZĂ, s. f. / cholédocholithiase, s. f. / choledocholithiasis. [*Gr. kholedokhos, de la khole = bilă, dokhos = recipient și dekhesthai = a primi; lithos = piatră; -ază.*] Prezența de calculi în *canalul coledoc.

COLEDOCOPLASTIE, s. f. / cholédochoplastie, s. f. / choledochoplasty. [*Gr. kholedokhos, de la khole = bilă, dokhos = recipient și dekhesthai = a primi; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Chirurgia plastică a coledocului.

COLEDOCOSTOMIE, s. f. / cholédochostomie, s. f. / choledochostomy. [*Gr. kholedokhos, de la khole = bilă, dokhos = recipient și dekhesthai = a primi; stoma, -atos = gură.*] Drenajul extern al canalului coledoc, prin realizarea chirurgicală a unei fistule.

COLEDOCOTOMIE, s. f. / cholédochotomie, s. f. / choledochotomy. [*Gr. kholedokhos, de la khole = bilă, dokhos = recipient și dekhesthai = a primi; tome = tăiere, secțiune, de la temnein = a tăia.*] Incizia canalului coledoc.

COLEGLOBINĂ, s. f. / choléglobine, s. f. / choleglobin. Pigment verde provenind din degradarea *hemoglobinei în cursul transformării sale în *pigmenți biliari. C. este capabilă, încă, să fixeze o moleculă de oxigen sau de monoxid de carbon. Prin pierderea fierului, după oxidarea în fier feric, c. rămâne legată la globină, dând *verdoglobina.

COLELITIAZĂ, s. f. / cholélithiase, s. f. / cholelithiasis. [*Gr. khole = bilă; lithos = piatră; -ază.*] Prezența și formarea de calculi la nivelul căilor biliare. Calculii pot fi colesterolici (peste 60% colesterol și transparenți la radiațiile X), pigmentari (formați din bilirubinat de calciu și secundari unei anemii hemolitice sau unei infecții a căilor biliare), calcici (conținând îndeosebi carbonat de calciu asociat cu constituenții menționați anterior) sau micști (formați din colesterol, pigmenți și săruri de calciu în proporții variabile). Sin.: litiază biliară.

COLELITOTOMIE, s. f. / cholélithotomie, s. f. / cholelithotomy. [*Gr. khole = bilă; lithos = piatră; tome = tăiere, secțiune, de la temnein = a tăia.*] Extracția de calculi biliari practicată prin incizia căilor biliare sau a veziculei biliare.

COLEMIE FAMILIALĂ / cholémie familiale / familial non-h(a)emolytic jaundice. [*Gr. khole = bilă; haima, -atos = sânge; lat. familiaris = al casei, al familiei, de la familia = familie, casă.*] Sin.: sindrom Gilbert (v.).

COLEPERITONEU, s. n. / cholépéritoine, s. m. / choleperitoneum. [*Gr. khole = bilă; lat. medicală peritonaeum, din gr. peritonaion, de la peri = în jurul, teinein = a se întinde.*] Prezența bilei în cavitatea peritoneală, de origine accidentală (după puncția-biopsie hepatică sau lezarea operatorie a colecistului) sau spontană (ex.: ruptura unui chist hidatic, ruptura veziculei biliare gangrenate). Sin.: peritonită biliară.

COLERETIC, adj., s. n. / cholérétique, adj., s. m. / choleretic. [*Gr. khole = bilă; airein = a lua.*] (Substanță) care crește debitul secreției biliare.

COLEREZĂ, s. f. / cholérèse, s. f. / choleresis. [*Gr. khole = bilă; hairesis = luare, de la airein = a lua.*] Secreția bilei de către ficat, cu participarea căilor biliare. C. se desfășoară în două etape: 1) formarea bilei canaliculare secretate de polul biliar al hepatocitelor; 2) modificarea bilei prin secreția și reabsorbția anumitor constituenți ai acesteia în căile biliare, îndeosebi prin acțiunea *secretinei.

COLESTATIC, adj. / cholestatique, adj. / cholestatic. [*Gr. khole = bilă; statikos = care oprește, de la istanai = a plasa, a face să țină.*] Care determină inhibarea parțială sau totală a secreției biliare.

COLESTAZĂ, s. f. / cholestase, s. f. / cholestasis. [*Gr. khole = bilă; stasis = oprire, de la istanai = a plasa, a face să țină.*] Denumire a ansamblului proceselor legate de diminuarea sau oprirea excreției biliare. Se disting: 1) *C. extrahepatică*, determinată de obstrucția căilor biliare extrahepatice și care este frecvent completă. 2) *C. intrahepatică*, adesea parțială, prin obstrucția căilor biliare intrahepatice sau prin oprirea secreției biliare, consecutiv afectării hepatocitelor. Var.: colostază.

COLESTAZĂ RECURENTĂ BENIGNĂ / cholestase récurrente bénigne / benign familial recurrent cholestasis. Afecțiune rară, de origine necunoscută, caracterizată prin pusee repetate de *colestază intrahepatică cu evoluție benignă. Sin.: boală Summerskill.

COLESTEATOM. Var. pentru cholesteatoma (v.).

COLESTERINOZĂ CEREBROTENDINOASĂ / cholestérinose cérébrotendineuse / cerebro-tendinous xanthomatosis. Sin.: xantomatoză cerebrotendinoasă (v.).

COLESTEROL, s. m. / cholestérol, s. m. / cholesterol. [*Gr. khole = bilă; stereos = solid, în relief; -ol.*] Compus organic, derivat sterolic monoalcoolic, $C_{27}H_{45}OH$, prezent în cea mai mare parte din țesuturile și umorile organismului, dar îndeosebi în grăsimile animale, bilă, sânge, țesut cerebral, ficat, rinichi, suprarenale. C. este un component de bază al membranelor celulare. Originea sa în organism este mixtă: exogenă (alimentară) și endogenă (sintetizat îndeosebi în ficat). Este utilizat metabolic în formarea hormonilor sexuali, corticosteroizilor și acizilor biliari. C. intră în compoziția *lipoproteinelor din sânge sub formă liberă sau esterificată. Depozitele arteriale de c. sunt la originea *ateromatozei. Sin.: colesterină (desuet). V. colesterolemie, lipoproteine, receptor pentru LDL.

COLESTEROL DESMOLAZĂ / cholestérol desmolase / cholesterol desmolase. Enzimă care transformă colesterolul în *pregnenolol, prima etapă a biosintezei hormonilor steroizi.

COLESTEROL ESTERAZĂ / cholestérol estérase / cholesterol esterase. Enzimă care hidrolizează esterii de colesterol, rezultând o moleculă de *colesterol și o moleculă de *acid gras.

COLESTEROLEMIE, s. f. / cholestérolémie, s. f. / cholesterol(a)emia. [*Gr. khole = bilă; stereos = solid, în relief; -ol; haima, -atos = sânge.*] 1) Prezența *colesterolului în sânge. Concentrația normală a colesterolului total este de 1,5-2,8 g/l sau 4,6-7,2 mmol/l. 2) În engl., sin. cu hipercolesterolemie (v.). V. și tab. const. biochim.

COLESTEROLOZĂ, s. f. / cholestérolose, s. f. / cholesterolosis. Sin.: colesteroză (v.).

COLESTEROPEXIE, s. f. / cholestéropexie, s. f. / cholesteropexy. [*Gr. khole = bilă; stereos = solid, în relief; pexis = fixare.*] Procesul patologic de precipitare și depozitare a colesterolului fie în țesuturi (xantom, arc cornean, aterom), fie în căile biliare intrahepatice (litiază biliară).

COLESTEROZĂ, s. f. / cholestérose, s. f. / cholesterosis. [*Gr. khole = bilă; stereos = solid, în relief; -oză.*] Stare patologică exprimată prin existența de depozite de colesterol în diverse țesuturi. Sin.: colesteroloză.

COLESTEROZĂ EXTRACELULARĂ / cholestérose extracellulaire / extracellular cholesterosis. Sin.: boală Kerl-Urbach (v.).

COLESTEROZĂ VEZICULARĂ / cholésterose vésiculaire / cholesterosis of the gallbladder. Depozite anormale de colesterol în macrofagele devenite *celule spumoase - de la nivelul submucoasei veziculei biliare. Ca urmare a aglomerării de celule spumoase vezicula are un aspect denumit "veziculă căpșună".

COLESTIRAMINĂ, s. f. / cholestyramine, s. f. / cholestyramine. (DCI) Rășină care, administrată pe cale orală, se cuplează în tubul digestiv cu sărurile biliare, a căror reabsorbție este astfel împiedicată. C. intervine astfel în ciclul enterohepatic al colesterolului, având o acţiune hipocolesterolemiantă. C. interferă însă şi absorbţia digestivă a vitaminelor liposolubile şi a unor medicamente (efect nedorit).

COLETHORAX, s. n. / choléthorax, s. m. / cholethorax. [*Gr. **khole** = bilă; gr. **thorax, -akos,** lat. **thorax, -acis** = torace.*] Epanşament biliar la nivelul *pleurei.

COLIBACIL, s. m. / colibacille, s. m. / colibacillus. [*Gr. **kolon** = intestin gros; lat. **bacillus** = bastonaş.*] Sin.: *Escherichia coli* (v.).

COLIBACILLUS / Colibacillus / Colibacillus. Sin.: *Escherichia coli* (v.).

COLIBACILOZĂ, s. f. / colibacillose, s. f. / colibacillosis. [*Gr. **kolon** = intestin gros; lat. **bacillus** = bastonaş; -oză.*] Termen general care regrupează afecţiunile de etiologie colibacilară, îndeosebi digestive (enterite etc.) sau genitourinare (infecţii localizate la diferite niveluri ale căilor urinare). V. şi *Escherichia coli.*

COLICĂ, s. f. / colique, s. f., douleur intermittente / colic. [*Lat. **colicus,** gr. **kolikus** = cel care suferă de colică, din gr. **kolon** = intestin gros.*] Termen medical utilizat iniţial pentru a desemna o afecţiune dureroasă acută a colonului. Prin extensie, termenul regrupează, în prezent, orice durere în relaţie cu un organ abdominal, dacă ea prezintă o serie de caracteristici: este violentă, survine acut, în crize, are caracter spastic. Ex.: c. apendiculară, c. biliară, c. nefretică etc.

COLICĂ HEPATICĂ / colique hépatique / hepatic colic, biliary colic. Sindrom ce constă în durere intensă la nivelul hipocondrului drept sau în epigastru, cu iradiere spre umăr, însoţită de greaţă sau/şi vomismente, uneori de icter şi de constipaţie. Este determinată de o tensiune locală la nivelul căilor biliare şi veziculei biliare, în general din cauza unui obstacol litiazic (calculi). Contracţia poate determina migrarea calculului spre căile biliare.

COLICĂ NEFRETICĂ / colique néphrétique / renal colic, nephric colic. Sindrom cuprinzând o durere violentă în regiunea lombară, cu iradire către vezică şi coapsă, însoţită frecvent de *ileus funcţional paralitic, constipaţie, vomismente şi adesea de *tenesme vezicale. Este determinată de migrarea unui calcul sau a unui corp străin din rinichi spre vezică, prin uretere.

COLICĂ SALIVARĂ MORESTIN / colique salivaire de Morestin / Morestin's salivary colic. [*Hippolyte **Morestin,** chirurg francez la Hôpitaux de Paris, 1869-1919.*] Se produce în litiaza canaliculară, ca rezultat al unei retenţii complete de salivă în glandă, determinată de migrarea calculului sau de contracţii spasmodice ale pereţilor canalului, în timpul meselor sau puţin înaintea lor. Durerea violentă, iradiată spre ureche, senzaţia de tensiune submandibulară, uscăciunea gurii, diminuarea gustului şi tumefierea submandibulară sunt simptomele care pot apărea.

COLICĂ SATURNINĂ / colique de plomb / lead colic. Sindrom caracterizat prin durere abdominală foarte intensă, cu iradiere din ombilic spre regiunea lombară, coapse şi *burse, prin constipaţie rebelă şi vomismente. Se constată, de asemenea, frecvent, o retracţie a abdomenului („abdomen în vapor"), ca şi modificări ale pulsului (*dicrotism). C. s. este foarte frecventă în *saturnism.

COLICĂ TESTICULARĂ / colique testiculaire / testicular colic. Durere ce survine la un subiect abstinent care prezintă retenţie spermatică.

COLICĂ UTERINĂ / colique utérine / uterine colic. Criză dureroasă acută pelvină, care survine în caz de *polipi intrauterini.

COLICUL SEMINAL / colliculus séminal / colliculus seminalis. NA: colliculus seminalis. [*Lat. **collicullus** = colină mică, dim de la **collis** = colină; **seminalis** = de sământă, de la **semen, -inis** = sământă.*] Sin.: *veru montanum* (v.).

COLIER, s. n. / collier, s. m. / collar. [*Fr. **collier** = colier, din lat. **collaris** = de gât, de la **collum** = gât.*] Aparat care serveşte la imobilizarea parţială a coloanei vertebrale cervicale. V. şi minervă.

COLIERUL LUI VENUS / collier de Vénus / Venus' necklace. Leziune caracteristică *sifilisului secundar, localizată pe feţele laterale ale gâtului şi decolteului, îndeosebi la femeie. C. lui V. apare la 3-4 luni de la contagiune, fiind alcătuit din pete cutanate rotunde depigmentate pe fond pigmentat (*leucomelanodermie). Sin.: leucomelanodermie sifilitică.

COLIFORM, adj. / coliforme, adj., s. m. / coliform. [*Gr. **kolon** = colon; lat. **bacillum** = bastonaş; lat. **forma** = formă.*] 1) Care are aspectul unui *colibacil. 2) Bacil gramnegativ care poate contamina apa potabilă.

COLIMATOR, s. n. / collimateur, s. m. / collimator. [*Lat. astronomilor din sec. XVII (Kepler) **collimare,** din lat. **collineare** = a ţinti, de la **linea** = linie.*] Dispozitiv care, adaptat la aparatele destinate *scintigrafiei şi *radioterapiei, serveşte la eliminarea unei părţi inutile din fasciculul de radiaţii. În cazul unui aparat de radioterapie, c. va reduce penumbra sursei. Adaptat la aparatura pentru scintigrafie (*gamma-cameră sau *scintigraf), c. are rolul de a selecţiona din radiaţiile emise de sursă (pacientul investigat) numai pe cele utile în formarea imaginii (*scintigramă).

COLIMAŢIE, s. f. / collimation, s. f. / collimation. [*Lat. astron. sec XVII (Kepler) **collimare,** din lat. **collineare** = a ţinti, de la **linea** = linie.*] 1) În microscopie, procesul prin care razele de lumină devin paralele. Procesul de aliniere a axei optice a sistemului optic în raport cu axele mecanice sau suprafeţele instrumentelor. 2) În radiologie, eliminarea zonei periferice (mai divergente) ale fasciculului de radiaţii X, cu ajutorul unor tuburi metalice, conuri sau diafragme. 3) În medicina nucleară colimaţia gamma-camerei este extrem de importantă şi se utilizează în acest scop colimatoare de diferite tipuri. V. şi colimator.

COLINĂ, s. f. / choline, s. f. / choline, bilineurine. [*Gr. **khole** = bilă; -ină.*] Amină, $C_5H_{15}O_2N$, altădată considerată vitamină, prezentă în ţesuturile animale sub formă de esteri colinici (lecitină, sfingomielină). Derivatul său acetilat, *acetilcolina, este un mediator chimic al influxului nervos. C. este un factor lipotrop necesar în utilizarea lipidelor de către ficat. Absenţa sa antrenează o supraîncărcare grasă a ficatului.

COLINERGIC, adj. / cholinergique, adj. / cholinergic, . [*Gr. **khole** = bilă; **-ină; ergein** = a lucra.*] Care eliberează *acetilcolină sau care acţionează prin intermediul acetilcolinei. Ex.: *nervii c.* - denumire dată fibrelor postganglionare parasimpatice, unui număr limitat de fibre ganglionare simpatice (ce inervează glandele sudoripare şi unele vase), tuturor fibrelor preganglionare simpatice sau parasimpatice, fibrelor splanhnice ale medulosuprarenalei şi nervilor motori ai muşchilor striaţi. Toate aceste structuri eliberează acetilcolină sub efectul excitaţiei. V. receptori colinergici.

COLINESTERAZĂ, s. f. / cholinestérase, s. f. / cholinesterase. [*Gr. **khole** = bilă; -ină; germ. **Essigäther** = eter acetic, din lat. **aether,** gr. **aither** = aer curat, boltă cerească; -ază.*] Enzimă cu slabă specificitate care hidrolizează *acetilcolina, ca şi *atropina, derivaţii de *cocaină, *aspirina şi alţi esteri. Deficitul de c. este la originea unei mari sensibilităţi la un anestezic, succinildicolină (suxametoniu). Sin.: acetilcolinesterază. V. tab. const. biochim.

COLIR, s. n. / collyre, s. m. / collyrium. [*Lat. **collyrium** = colir, din gr. **kollyrion** = unguent, medicament pentru ochi.*]

Formă farmaceutică, de obicei lichidă, utilizată în instilaţii la nivelul conjunctivei.

COLITĂ, s. f. / colite, s. f. / colitis. [*Gr. kolon = intestin gros; -ită.*] Inflamaţie a colonului, afectând mai multe segmente sau totalitatea acestuia. C. prezintă ca simptom principal diareea, uneori cu sânge şi mucus, şi dureri în partea inferioară a abdomenului. Este diagnosticată prin punerea în evidenţă a inflamaţiei mucoasei colonului cu ajutorul *sigmoidoscopiei sau a *lavajului baritat. C. poate fi generată de infecţii cu *Entamoeba histolytica* (*c. amoebiană*) sau cu bacterii (*c. bacteriană*). De asemenea, poate apărea în *boala Crohn sau în tulburările de irigaţie sanguină a colonului (*c. ischemică*). O serie de forme de c. sunt de cauză necunoscută, de ex.: *rectocolita ulcerohemoragică, c. mucoasă din *sindromul colonului iritabil.

COLITĂ ULCEROASĂ / colite ulcéreuse / ulcerative colitis. Sin.: rectocolită ulcerohemoragică (v.).

COLLUM / collum / collum. [*Lat. collum = gât.*] Sin: col (v.).

COLOANĂ VERTEBRALĂ / colonne vertébrale / vertebral column, spinal column, backbone. NA: columna vertebralis. [*Lat. columna = coloană; vertebra = vertebră, de la vertere = a întoarce.*] Structură sub formă de tijă alungită, osoasă şi cartilaginoasă, cu rol de susţinere a organismului şi de protecţie a *măduvei spinării. Este mobilă, formată din elemente distincte (*vertebre) şi se află situată pe linia mediană a corpului, în poziţie dorsală în raport cu tubul digestiv. La om, c. v. măsoară circa 60-65 cm la femeie şi 70-75 cm la bărbat. Ea este constituită din 33-34 de vertebre (v. tab. anat. - oase) care o divizează anatomic în cinci regiuni: *cervicală* (7 vertebre), care corespunde gâtului, *dorsală* (12 vertebre), care se articulează cu coastele şi corespunde toracelui, *lombară* (5 vertebre), care susţine toată masa viscerală, *sacrată* (5 vertebre sudate între ele într-un singur bloc), care este articulată cu bazinul, *coccigiană* (sau coccis, 4-5 vertebre sudate şi atrofiate). C. v. umană prezintă patru curburi: una cu concavitate posterioară (*lordoză) corespunzând coloanei cervicale; una cu concavitate anterioară (*cifoză) la nivelul coloanei dorsale; alta cu concavitate posterioară, în segmentul lombar; ultima, cu concavite anterioară în regiunea sacrococcigiană. Aceste curburi cresc rezistenţa c. v. în timpul presiunilor verticale. C. v. prezintă, de asemenea, şi curburi discrete laterale. Pe toată lungimea sa, c. v. este traversată de *canalul rahidian. Sin.: rahis.

COLOBOM, s. n. / coloboma, s. m. / facial coloboma. [*Gr. koloboma = defect, de la koloboun = a mutila.*] Denumire generică pentru orice anomalie congenitală pe care o pot prezenta pleoapele, irisul, cristalinul, coroida, retina şi nervul optic, ca urmare a unui defect de închidere a fantei embrionare. Aspectul anatomopatologic depinde de localizare, cel mai frecvent constatându-se existenţa unei fante congenitale la nivelul structurilor enumerate, cu excepţia cristalinului, care prezintă o ancoşă la nivelul unei margini. În cazul c. irisului este certă transmiterea autozomal dominantă, ca şi asocierea sa în cadrul unor sindroame transmise genetic, ca urmare a *deleţiei braţului scurt al cromozomului 4 sau în trisomia 18.

COLOCOLOSTOMIE, s. f. / colocolostomie, s. f. / colocolostomy. [*Gr. kolon = intestin gros; kolon = intestin gros; stoma, -atos = gură.*] Crearea chirurgicală a unei anastomoze între două segmente diferite ale colonului, în scopul scurt-circuitării unei tumori inoperabile a acestuia.

COLODIU, s. n. / collodion, s. m. / collodion, collodium (lat.). [*Gr. kollodes = lipicios, cleios, de la kolla = clei.*] Lichid limpede sau uşor opalescent, foarte inflamabil, vâscos; este compus din piroxilină, eter, alcool. Prin evaporare în aer, c. formează o peliculă fină, transparentă, etanşă. Această proprietate justifică utilizarea sa ca peliculă protectoare şi de susţinere pentru acoperirea plăgilor cutanate sau a celor chirurgicale. Poate fi component al unor *topice medicamentoase (ex.: c. flexibil, c. ricinat, c. salicilat).

COLOID, adj., s. m. / colloïde, adj., s. m. / colloid. [*Gr. kolla = clei; eidos = formă.*] 1) Care seamănă cu cleiul; gelatinos. 2) Substanţă insolubilă într-un anumit mediu (apă, alcool, eter etc.) şi care se află în acesta dispersată în particule foarte fine (*suspensie c.*); poate traversa filtrele uzuale. Cea mai mare parte a mediilor organice sunt suspensii c. 3) Substanţă inclusă în veziculele tiroidiene, conţinând *tireoglobulină.

COLOIDAL, adj. / colloïdal, -e, adj. / colloidal. [*Gr. kolla = clei; eidos = formă.*] Termen pentru denumirea unui sistem eterogen care include o fază continuă şi alta dispersată în particule (sau micele) cu dimensiuni între 1 şi 10 nm diametru. Această stare de suspensie este determinată de forţe repulsive între particule cu sarcină electrică de acelaşi semn. Dispariţia acestor sarcini electrice rupe echilibrul şi determină formarea de agregate (*floculare).

COLOIDOCLAZIE, s. f. / colloïdoclasie, s. f. / colloidoclasia. [*Gr. kolla = clei; eidos = formă; klasis = ruptură, fractură.*] 1) Invadare a sângelui de către substanţe proteice, în cazul unei distrugeri tisulare întinse (fibrinocrazis). 2) Modificări ale constantelor biofizice şi biochimice ale coloizilor sanguini după injecţii intravenoase sau în reacţii anafilactice.

COLON, s. n. / côlon, s. m. / colon. NA: colon. [*Gr. kolon = intestin gros.*] Parte a intestinului cuprinsă între *valvula ileocecală şi *rect. Include următoarele segmente: c. drept (ascendent), c. transvers, c. stâng (descendent), c. sigmoid. Sin.: intestin gros.

COLON IRITABIL / côlon iritable / iritable bowel. V. sindromul colonului iritabil.

COLONIE BACTERIANĂ / colonie bactérienne / bacterial colony. [*Lat. colonia = colonie; gr. bakterion, dim. de la bakteria = baston.*] Grup de bacterii de acelaşi tip, format într-un *mediu de cultură, derivat prin multiplicarea unei singure celule iniţiale. Analiza caracteristicilor de dimensiune, formă, culoare, textură studiate pe diferite medii de cultură permite o primă identificare a speciei bacteriei în cauză. C. b. este o cultură pură (o singură specie bacteriană) şi constituie un *clon.

COLONIE CELULARĂ / colonie cellulaire / cell colony. [*Lat. colonia = colonie; cellula = cămăruţă, dim. de la cella = cămară.*] Grup de celule rezultate dintr-o singură celulă sau dintr-un număr redus de celule. O colonie rezultată dintr-o singură celulă constituie un *clon.

COLOPATIE, s. f. / colopathie, s. f. / colo(no)pathy. [*Gr. kolon = intestin gros; pathos = boală.*] Orice îmbolnăvire sau tulburare la nivelul colonului.

COLOPEXIE, s. f. / colopexie, s. f. / colopexy. [*Gr. kolon = intestin gros; pexis = fixare.*] Fixarea colonului fie pe plan posterior retroperitoneal, fie pe pereţii laterali sau anteriori ai abdomenului.

COLOPLICATURĂ, s. f. / coloplicature, coloplication, s. f. / coloplication. [*Gr. kolon = intestin gros; lat. plicatura = împăturire, de la plica = cută, îndoitură.*] Tehnică operatorie care constă în formarea de falduri pe un segment de intestin şi suturarea acestora. Este efectuată în caz de dilatare a colonului, ca şi în scopul scurtării sau reducerii lumenului acestuia. V. şi cecoplicatură.

COLOPROCTECTOMIE, s. f. / coloproctectomie, s. f. / coloproctectomy. [*Gr. kolon = intestin gros; proktos = anus; ektome = excizie.*] *Colectomie totală asociată cu ablaţia rectului.

COLOPTOZĂ, s. f. / coloptose, s. f. / coloptosis. [*Gr. **kolon** = intestin gros; **ptosis** = cădere.*] *Ptoză a colonului transvers.

COLORAFIE, s. f. / colorraphie, s. f. / colorrhaphy. [*Gr. **kolon** = intestin gros; **rhaphe** = sutură.*] Sutură chirurgicală a colonului.

COLORANT, s. m. / colorant, s. m. / stain. [*Lat. **colorare** = a colora, de la **color, -oris** = culoare.*] Substanţă sintetică sau naturală capabilă să impregneze temporar sau definitiv o structură organică vie sau fixată. C. sunt utilizaţi îndeosebi în tehnicile de *coloraţie (sau colorare) şi în industria alimentară.

COLORAŢIE, s. f. / coloration, s. f. / stain, coloration. [*Lat. **coloratus** = colorat, de la **colorare** = a colora şi **color, -oris** = culoare.*] 1) Stare a unui compus, a unei formaţiuni de a fi colorată. 2) Acţiunea de a colora, procedeu utilizat îndeosebi pentru a distinge unele formaţiuni microscopice (microorganisme, organite, celule etc.).

COLORAŢIE GRAM / coloration de Gram / Gram's stain. [***Hans C. J. Gram**, medic danez, **1853-1938**.*] Metodă de coloraţie a bacteriilor care, după expunerea la violet de genţiană, sunt tratate cu *soluţie Lugol (licoare Gram). După spălarea preparatului cu alcool, o serie de microbi se decolorează şi sunt în continuare coloraţi cu o soluţie de *fucsină. Aceste bacterii sunt denumite Gram-negative sau Gram -, iar cele ce au rămas colorate, mai mult sau mai puţin, cu violet de genţiană sunt Gram-pozitive sau Gram +.

COLORAŢIE MAY-GRÜNWALD-GIEMSA / coloration de May-Grünwald-Giemsa / May-Grünwald stain. [***Richard May**, medic german, München, **1863-1937**; **Ludwig Grünwald**, otorinolaringolog german, München, **n. 1863**; **Berthold Gustav Carl Giemsa**, chimist şi bacteriolog german, profesor de chimioterapie la Hamburg, **1867-1948**.*] Metodă uzuală de coloraţie a celulelor sanguine cu eozină şi albastru de metilen. Elementele bazofile apar colorate în albastru, iar elementele acidofile în roz.

COLORAŢIE PAS / coloration PAS / PAS stain. [*Engl. **Periodic Acid Schiff** reagent.*] C. cu acid periodic şi *reactiv Schiff. Acidul periodic oxidează grupările alcool la grupări aldehidă, care vor reacţiona în continuare cu reactivul Schiff, dând o culoare roşu-violet. Astfel se colorează foarte puternic polizaharidele (ex.: glicogenul) şi mucopolizaharidele din celule sau din membranele bazale şi ţesutul conjunctiv.

COLORAŢIE PERLS / coloration de Perls / Perls' Prussian blue stain, Perl's test. [***Max Perls**, patolog german, **1843-1881**.*] Tehnică de coloraţie utilizată pentru punerea în evidenţă a *hemosiderinei. După tratarea iniţială cu acid clorhidric şi ferocianură de potasiu, prin reacţia cu albastru de Prusia hemosiderina se colorează în albastru-verde (dacă este prezentă), în timp ce nucleii rămân coloraţi în roşu.

COLORAŢIE ZIEHL-NEELSEN / coloration de Ziehl-Neelsen / Ziehl-Neelsen stain. [***Franz Ziehl**, medic şi bacteriolog german, Heidelberg, **1857-1926**; **Friederich Carl Adolf Neelsen**, patolog şi bacteriolog german, profesor la Rostock, **1854-1894**.*] Tehnică de coloraţie care utilizează un amestec de fucsină bazică, alcool, fenil lichid şi apă distilată pentru punerea în evidenţă a caracterului acidorezistent al anumitor bacterii din genul **Mycobacterium*. După colorare cu fucsină, decolorare în acid-alcool şi recolorare cu albastru de metilen, microorganismele acido-alcoolorezistente apar roşii, iar celelalte componente tisulare apar colorate în albastru.

COLORIMETRIE, s. f. / colorimétrie, s. f. / colorimetry, tintometry. [*Lat. **color, -oris** = culoare; gr. **metron** = măsură.*] 1) Metodă de analiză cantitativă a substanţelor colorate în soluţii, bazată pe *legea Lambert-Beer. V. şi fotocolorimetrie. 2) Studiul senzaţiilor vizuale colorate pe baza *trivarianţei vizuale.

COLOSCOPIE, s. f. / coloscopie, s. f. / colonoscopy. [*Gr. **kolon** = intestin gros; **skopia** = examinare, de la **skopein** = a vedea, a examina.*] Metodă de explorare vizuală a colonului prin intermediul unui *fibroscop cu vedere axială, care se introduce pe cale rectală. Var. colonoscopie.

COLOSTAZĂ. Var. pentru colestază (v.).

COLOSTOMIE, s. f. / colostomie, s. f. / colostomy. [*Gr. **kolon** = intestin gros; **stoma, -atos** = gură.*] Sutură a colonului la piele. V. şi anus artificial.

COLOSTRU, s. n. / colostrum, s. m. / colostrum. [*Lat. **colostrum** = primul lapte al mamiferelor.*] Secreţie a glandelor mamare observată în primele zile după naştere. Are culoare gălbuie, pH alcalin, este mai bogat în albumine şi anticorpi materni şi mai sărac în lipide în comparaţie cu secreţia lactată care îl va înlocui progresiv.

COLPECTOMIE, s. f. / colpectomie, s. f. / colpectomy. [*Gr. **kolpos** = adâncitură, vagin; **ektome** = excizie.*] Ablaţia vaginului, totală sau, frecvent, subtotală.

COLPITĂ, s. f. / colpite, s. f. / colpitis, vaginitis. [*Gr. **kolpos** = adâncitură, vagin; -ită.*] Sin.: vaginită (v.).

COLPOCEL, s. n. / colpocèle, s. f. / colpocele. [*Gr. **kolpos** = adâncitură, vagin; **kele** = tumoră, hernie.*] Proeminenţă în vagin datorată fie rectului, care împinge peretele vaginal posterior (**rectocel*), fie vezicii, care împinge peretele vaginal anterior (**cistocel*). Sin.: prolaps vaginal, vaginocel.

COLPOCEL ANTERIOR / colpocèle antérieure / cystocele. Sin.: cistocel (v.).

COLPOCEL POSTERIOR / colpocèle postérieure / proctocele. Sin.: rectocel (v.).

COLPOCITOLOGIE, s. f. / colpocytologie, s. f. / colpocytology. [*Gr. **kolpos** = adâncitură, vagin; **kytos** = celulă; **logos** = ştiinţă.*] Sin.: test Papanicolaou (v.).

COLPOHISTERECTOMIE, s. f. / colpo-hystérectomie, s. f. / colpohysterectomy. [*Gr. **kolpos** = adâncitură, vagin; **hystera** = uter; **ektome** = excizie.*] Extirparea uterului împreună cu o parte mai mult sau mai puţin întinsă a vaginului. Sin.: histerocolpectomie.

COLPOPERINEOPLASTIE, s. f. / colpopérinéoplastie, s. f. / colpoperineoplasty. [*Gr. **kolpos** = adâncitură, vagin; **perineos** = perineu; **plastos** = modelat, de la **plassein** = a forma, a modela.*] Intervenţie chirurgicală efectuată în scopul remedierii unui *prolaps vaginal. Constă în îngustarea orificiului vaginal vulvar şi întărirea rezistenţei fibrelor perineale.

COLPOPERINEORAFIE, s. f. / colpopérinéorraphie, s. f. / colpoperineorrhaphy. [*Gr. **kolpos** = adâncitură, vagin; **perineos** = perineu; **rhaphe** = sutură.*] Sutura reparatorie a vaginului şi perineului, consecutivă unei laceraţii sau unui prolaps uterovaginal. Sin.: vaginoperineorafie.

COLPOPEXIE, s. f. / colpopexie, s. f. / colpopexy. [*Gr. **kolpos** = adâncitură, vagin; **pexis** = fixare.*] Intervenţie chirurgicală practicată în anumite cazuri de *prolaps vaginal. Constă în suspendarea domului vaginal fie la un muşchi sau la un ligament abdomino-pelvin, fie la discul lombosacrat.

COLPOPLASTIE, s. f. / colpoplastie, s. f. / colpoplasty. [*Gr. **kolpos** = adâncitură, vagin; **plastos** = modelat, de la **plassein** = a forma, a modela.*] Intervenţie chirurgicală care constă în refacerea sau formarea unui conduct vaginal (în cazul absenţei congenitale a acestuia). Sin.: vaginoplastie.

COLPOSCOP, s. n. / colposcope, s. m. / colposcope. [*Gr. **kolpos** = adâncitură, vagin; **skopos** = observator, de la **skopein** = a vedea, a examina.*] V. colposcopie.

COLPOSCOPIE, s. f. / colposcopie, s. f. / colposcopy. [*Gr. **kolpos** = adâncitură, vagin; **skopia** = examinare, de la **skopein** = a vedea, a examina.*] Modalitate de examinare vizuală indirectă (prin intermediul unui instrument care include un sistem de lentile, colposcopul) a vaginului şi a colului uterin. În acest ultim caz, după badijonarea prealabilă a colului cu o soluţie iodată (*test Schiller), este posibilă depistarea zonelor tisulare transformate malign, în funcţie de coloraţia lor, diferită faţă de ţesutul sănătos.

COLPOSTAT, s. n. / colpostat, s. m. / colpostat. [*Gr.* ***kolpos*** *= adâncitură, vagin;* ***statikos*** *= care opreşte, de la* ***istanai*** *= a plasa, a face să ţină.*] Dispozitiv destinat susţinerii vaginului prolabat.

COLPOSTENOZĂ, s. f. / colposténose, s. f. / colpostenosis. [*Gr.* ***kolpos*** *= adâncitură, vagin;* ***stenosis*** *= îngustare, strâmtare, de la* ***stenos*** *= strâmt, îngust.*] Retracţie a vaginului ca urmare a unor cicatrice aderente inflamatorii sau de origine atrofică.

COLPOTOMIE, s. f. / colpotomie, s. f. / colpotomy. [*Gr.* ***kolpos*** *= adâncitură, vagin;* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Incizie a vaginului.

COLURIE, s. f. / cholurie, s. f. / choluria. [*Gr.* ***khole*** *= bilă;* ***ouron*** *= urină.*] Prezenţa în urină a componentelor *bilei.

COLUTORIU, s. n. / collutoire, s. m. / collutory. [*Lat.* ***colluere*** *= a spăla, a clăti.*] V. gargarism.

COMĂ, s. f. / coma, s. m. / coma. [*Gr.* ***koma, -atos*** *= somn profund.*] Alterarea parţială sau totală a stării de *conştienţă a unui subiect, cu afectarea funcţiilor de relaţie şi respectarea, mai mult sau mai puţin completă, a funcţiilor vegetative. În general, bolnavul nu reacţionează la stimuli externi (vizuali, auditivi, tactili, olfactivi etc.), dar conservă funcţiile respiratorie şi circulatorie, care pot fi reduse sau perturbate. O astfel de definiţie este insuficientă, atât în plan fiziopatologic, cât şi în plan descriptiv clinic. De aceea, într-o definiţie mai nuanţată se disting: 1) *C. reactivă*, în care există un răspuns adaptat sau neadaptat la stimuli senzoriali (c. r. corespunde la vechea denumire c. vigilă). 2) *C. areactivă*, în care lipsesc total răs-punsurile la stimulii senzoriali, iar funcţiile vegetative, deşi prezente, sunt alterate (vechea denumire: c. carus). 3) **C. depăşită* (v.). În funcţie de cauze, se descriu mai multe tipuri de c. V. în continuare diferite tipuri de comă.

COMĂ ALCOOLICĂ / coma alcoolique / alcoholic coma. Stupoare acompaniată de intoxicaţie alcoolică severă. Apare la alcoolemii relativ variabile, în funcţie de toleranţa individuală, cel mai des între 3 şi 4 g alcool la litrul de sânge. Sin.: comă etilică.

COMĂ APOPLECTICĂ / coma apoplectique / apoplectic coma. C. consecutivă unui accident vascular, de obicei cerebral.

COMĂ AZOTEMICĂ / coma azotémique / uremic coma. Sin.: comă uremică (v.).

COMĂ CARUS / coma carus / coma carus. Termen vechi, sin. cu c. areactivă. V. comă.

COMĂ DEPĂŞITĂ / coma dépassé / irreversible coma. C. la care se adaugă abolirea totală a funcţiilor vieţii de relaţie (conştienţă, motilitate, sensibilitate, reflexe), ca şi abolirea totală a vieţii vegetative. Supravieţuirea nu este posibilă decât prin utilizarea unui aparat respirator şi a perfuziei cu *vasopresoare. Apare după o *sincopă cardiorespiratorie prelungită sau consecutiv unor leziuni distructive ale centrilor nervoşi. Persistenţa timp de 24 de ore a c. d. traduce pierderea totală şi ireversibilă a activităţii sistemului nervos, adică moartea cerebrală. Sin. recomandat: moarte cerebrală (v.).

COMĂ DIABETICĂ / coma diabétique / diabetic coma. C. care complică diabetul zaharat decompensat, cu acidoză, ale cărei semne clinice caracteristice sunt: *respiraţie Kussmaul-Kien şi miros acetonic al respiraţiei.

COMĂ ETILICĂ / alcoolisme aïgu / acute alcoholism. Sin.: comă alcoolică (v.).

COMĂ HEPATICĂ / coma hépatique / hepatic coma. C. care apare în ciroza hepatică avansată, în unele hepatite infecţioase sau toxice şi în alte afecţiuni hepatice severe. Poate fi precedată de manifestări neuropsihice ca: **flapping tremor*, confuzie mentală sau delir. C. h. apare, de asemenea, în cadrul unei *encefalopatii hepatice.

COMĂ HIPEROSMOLARĂ / coma hyperosmolaire / hyperosmolar coma. C. caracterizată prin pierderea conştienţei şi semne de deshidratare intensă, cu hipotensiune arterială şi febră. Nu se constată *acidocetoză, rezerva alcalină şi pH-ul sanguin fiind aproape normale. Hipovolemia este masivă, cu hemoconcentraţie, hipernatremie şi hiperazotemie. C. h. rezultă după o pierdere de apă prin *diureză osmotică, fără eliminare de electroliţi, ceea ce conduce la un sindrom de hipertonie osmotică a plasmei (*hiperosmolaritate).

COMĂ HIPOGLICEMICĂ / coma hypoglycémique / hypoglic(a)emic coma. C. determinată de o *hipoglicemie severă.

COMĂ MIXEDEMATOASĂ / coma myxoedémateux / myxoedematous coma. C. cu apariţie progresivă, hipotonică, însoţită de hipotermie şi hipotensiune, survenind în cursul insuficienţei tiroidiene grave netratate. Prognosticul este foarte sever.

COMĂ PRELUNGITĂ / coma prolongé / prolonged coma. Expresie care se utilizează pentru comele mai mult sau mai puţin profunde care se prelungesc peste o săptămână, uneori mai multe luni sau chiar mai mulţi ani. Denumirea nu are nici o valoare prognostică.

COMĂ UREMICĂ / coma urémique / uremic coma. C. care constituie complicaţia majoră a *insuficienţei renale. Sin.: comă azotemică.

COMĂ VIGILĂ / coma vigil / coma vigil. Termen vechi, sin. cu c. reactivă. V. comă.

COMEDON, s. n. / comédon, s. m. / black head, comedo, pl. comedones (lat.). [*Lat.* ***comedo, -onis*** *= risipitor şi* ***comedere*** *= a mânca, a consuma.*] Leziune neinflamatorie care apare îndeosebi în *acnee, constând în apariţia unui dop de keratină şi sebum la nivelul orificiului unui *folicul pilosebaceu. Orificiul extern apare ca un „punct negru“, care corespunde oxidării keratinei aflată la suprafaţă, iar prin presiunea între două degete conţinutul c., de culoare albicioasă, poate fi evacuat. C. conţine frecvent o serie de bacterii. Pop.: punct negru. V. şi acnee.

COMENSAL, adj., s. m. / commensal, adj., s. m. / commensal. [*Lat. medievală* ***commensalis****, de la* ***cum*** *= cu,* ***mensalis*** *= de masă, de prânz şi* ***mensa*** *= masă.*] 1) Cu care împarte hrana. 2) Organism care se hrăneşte pe seama altui organism fără a-l afecta. V. şi parazit.

COMENSALISM, s. n. / commensalisme, s. m. / commensalism. [*Lat. medievală* ***commensalis****, de la* ***cum*** *= cu,* ***mensalis*** *= de masă, de prânz şi* ***mensa*** *= masă;* ***-ism.***] Fenomen care constă în existenţa şi dezvoltarea unui organism pe seama altui organism gazdă, care-i furnizează substanţele nutritive. Sin.: metabioză.

COMINUTIV, adj. / comminutif, -ive, adj. / comminuted. [*Lat.* ***comminuere*** *= a sfărâma, a sparge, de la* ***cum*** *= cu,* ***minuere*** *= a sparge în bucăţi.*] Care este redus în fragmente mici. Ex.: fractură c.

COMISURĂ, s. f. / commissure, s. f. / commissure. NA: commissura. [*Lat.* ***commissura*** *= îmbinare, de la* ***comittere*** *= a lega împreună (****cum*** *= cu;* ***mittere*** *= a trimite, a pune).*] 1) Loc de unire a două părţi ale unor formaţiuni anatomice corespondente. Ex.: c. buzelor, c. pleoapelor, c. valvulelor cardiace. 2) Fascicule de fibre nervoase care unesc structuri simetrice aflate în cele două părţi ale creierului sau ale măduvei spinării. Se disting: a) *c. albă anterioară* (NA: *commissura anterior*), fascicul de substanţă albă aparţinând căilor olfactive, extins transversal de la un lob temporal la altul; b) *c. albă posterioară* (NA: *commissura posterior*), fascicul de substanţă albă situat în peretele posterior al ventriculului al III-lea, sub epifiză şi unind nucleii *pulvinar cu structurile învecinate (*corp geniculat extern, *tubercul quadrigemen anterior, nucleu al *nervului oculomotor comun); c) *c. hipocampului* (NA: *commissura fornicis*), fascicul de substanţă albă care leagă cei doi pilieri posteriori ai *trigonului cerebral şi asociază cele două circumvoluţii ale *hipocampului; d) *c. interemisferice* (NA: *commissura cerebri*), căi de legătură între regiunile omologe ale celor două emisfere cerebrale reprezentate de *corpul calos, *trigonul cerebral şi *c. albă anterioară; e) *c. interhabenulară* (NA: *commissura interhabenularis*), fascicul de fibre albe interemisferice care leagă cei doi nuclei ai *habenulei; f) *c. intertalamică* (NA: *adhesio interthalamica*), masă mică de substanţă cenuşie, inconstantă, care reuneşte feţele interne ale celor două *talamusuri, în interiorul ventriculului al III-lea; g) *c. supraoptice* (NA: *commissurae supraopticae*), fascicule de fibre albe ce unesc cei doi *corpi geniculaţi interni, care ar participa la sistemul acustic.

COMISUROPLASTIE, s. f. / commissuroplastie, s. f. / commissuroplasty. [*Lat.* **commissura** = *îmbinare, de la* **comittere** = *a lega împreună* (**cum** = *cu;* **mittere** = *a trimite, a pune*); *gr.* **plastos** = *modelat, de la* **plassein** = *a forma, a modela.*] Reparare, refacere chirurgicală a comisurii unui orificiu cardiac.

COMISUROTOMIE, s. f. / commissurotomie, s. f. / commissurotomy. [*Lat.* **commissura** = *îmbinare, de la* **comittere** = *a lega împreună* (**cum** = *cu;* **mittere** = *a trimite, a pune*); *gr.* **tome** = *tăiere, secţiune, de la* **temnein** = *a tăia.*] 1) Secţionarea unei comisuri, de obicei cu referire la un orificiu cardiac (mitral, aortic sau pulmonar) stenozat. Se efectuează cu ajutorul unui foarfece sau prin dilatare digitală ori instrumentală. Recent, utilizarea *cateterelor cu balonaşe a permis realizarea de c. non-chirurgicale. 2) În neurologie, secţionarea anumitor comisuri cerebrale. Termenul este utilizat şi ca sin. pentru *mielotomia comisurală.

COMIŢIAL, adj., s. m. / épileptique, adj., s. m. / epileptic. [*Lat.* **comitialis** = *referitor la comiţii (deoarece dacă cineva avea un acces de epilepsie, semn rău prevestitor, alegerile din acea zi se amânau), de la* **comitia** = *comiţii, adunări ale poporului pentru alegerea magistraţilor.*] (Bolnav) care suferă de *epilepsie.

COMISSURA MAGNA CEREBRI. Denumire lat. utilizată pentru corpul calos (v.).

COMOŢIE, s. f. / commotion, s. f. / concussion, commotio (lat.). [*Lat.* **commotio, -onis** = *zguduire, de la* **commovere** = *a zgâlţâi, a agita.*] Stare cauzată de o lovitură sau de un şoc violent, angajând o perturbare funcţională bruscă, de scurtă durată, fără modificări organice manifeste. V. şi comoţie cerebrală.

COMOŢIE CEREBRALĂ / commotion cérébrale / concussion of the brain, comotio cerebri (lat.). Tulburare consecutivă unui traumatism cranio-cerebral, caracterizată prin pierderea conştienţei şi tulburări vegetative. Semnele clinice sunt intense imediat după traumatism, scăzând apoi progresiv în intensitate. C. c. generează de obicei o serie de tulburări de memorie variabile.

COMPARTIMENT, s. n. / compartiment, s. m. / compartment. [*Ital.* **compartimento,** *din lat.* **compartiri** = *a împărţi.*] 1) Subzonă a unui spaţiu. 2) Teritoriu delimitat, de repartiţie a unui lichid biologic din organism. Există trei c. mari: a) intracelular; b) extracelular; c) circulator. Volumul unui c. poate fi determinat utilizând radioizotopi sau substanţe chimice.

COMPATIBIL, adj. / compatible, adj. / compatible. [*Lat.* **compati** = *a suferi împreună cu, de la* **cum** = *cu,* **pati** = *a suporta, a îndura.*] Despre medicamente care pot fi administrate în acelaşi timp, fără alterarea acţiunii acestora şi fără efecte secundare.

COMPATIBILITATE, s. f. / compatibilité, s. f. / compatibility. [*Lat.* **compati** = *a suferi împreună cu, de la* **cum** = *cu,* **pati** = *a suporta, a îndura.*] În medicină, cuvântul, utilizat ca atare, se referă la *c. sanguină*: proprietatea sângelui a doi subiecţi de a nu se aglutina când este amestecat. C. s. depinde de izoantigenitatea eritrocitară, în relaţie cu sistemul ABO şi Rh.

COMPATIBILITATE SANGUINĂ / compatibilité sanguine / blood compatibility. V. compatibilitate.

COMPATIBILITATE TISULARĂ / compatibilité tissulaire / histocompatibility. Sin.: histocompatibilitate (v.).

COMPENSARE, s. f. / compensation, s. f. / compensation. [*Lat.* **compensatio, -onis** = *repartiţie echitabilă, cumpănire, de la* **compensare** = *a cumpăni, a compensa.*] 1) Atenuarea efectelor patologice din cadrul unei boli, prin diverse reacţii ale organismului care tind spre stabilirea unei stări de relativ echilibru fiziologic. 2) În psihanaliză, tendinţă inconştientă de a diminua o trăsătură de caracter sau un complex de inferioritate prin căutarea de satisfacţii şi plăceri susceptibile să provoace uitarea.

COMPENSAT, adj. / compensé, -e, adj. / compensated. [*Lat.* **compensare** = *a cumpăni, a compensa.*] Despre o boală, o leziune sau un dezechilibru umoral în care s-a produs fenomenul de *compensare.

COMPETENŢĂ, s. f. / compétence, s. f. / competency. [*Lat.* **competentia** = *potrivire, de la* **competere** = *a se întâlni în acelaşi punct, a coincide, a se potrivi* (**cum** = *cu;* **petere** = *a se îndrepta spre*).] 1) Capacitatea sistemului imun de a răspunde la un *antigen. V. şi imunocompetenţă. 2) Calificare profesională a unui medic specialist într-un domeniu înrudit, complementar, mai restrâns decât cel al specialităţii de bază. 3) Capacitatea unei persoane de a acţiona autonom şi eficient în exerciţiul profesional.

COMPETENŢĂ GENETICĂ / compétence génétique / genetic competence. Stare a unei celule care permite pătrunderea unui acid nucleic străin. Poate exista în mod natural sau poate fi obţinută experimental.

COMPETIŢIE, s. f. / compétition, s. f. / competition. [*Lat.* **competitio, -onis** = *competiţie, de la* **competere** = *a căuta.*] 1) Relaţie ce caracterizează faptul că indivizii unei aceleiaşi specii (*c. intraspecifică*) sau din specii diferite (*c. interspecifică*) sunt în concurenţă pentru exploatarea aceloraşi resurse ale mediului (alimentaţie, habitat), pe care le utilizează în acelaşi timp. 2) Denumire pentru cazul în care mai multe molecule au acelaşi situs de fixare la nivelul unui receptor sau anticorp. Fixarea se produce în acest caz conform legii acţiunii maselor.

COMPLEMENT, s. n. / complément, s. m. / complement. [*Lat.* **complementum** = *întregire, completare, de la* **complere** = *a umple, a completa.*] Ansamblu de circa 30 de componente celulare sau plasmatice sintetizate în ficat, având trei funcţii esenţiale: apărarea nespecifică împotriva infecţiei, eliminarea *complexelor imune şi reglarea fiziologică a răspunsului imun. Sistemul c. completează şi amplifică acţiunea anticorpilor. În mod curent, sistemul c. este desemnat prin litera C. Pentru fiecare componentă se adaugă o cifră, de la C_1 la C_9, care este eventual urmată de o literă, ce va reprezenta o anumită subdiviziune; de ex. pentru C_1 există C_1q, C_1r şi C_1s. Ca urmare a activării C, unele componente (C_4, C_2, C_3, C_5) sunt fragmentate, aceste fragmente fiind desemnate printr-o literă alăturată componentei iniţiale (ex.: C_3a şi C_3b). Compusul b poate fi mai departe fragmentat (ex.: C_3c şi C_3d).

Un compus inactivat este indicat prin litera i (ex.: C_3bi sau iC_3b). C. poate fi activat pe două căi: 1) Calea clasică, declanşată de anticorpii IgG sau IgM fixaţi pe antigenul corespondent. Această cale cuprinde proteinele de activare (C_1q, C_1r, C_1s, C_4, C_2, C_3, C_5, C_6, C_7, C_8, C_9) şi de control (C_1 inhibitor, C_4 *binding protein*), ca şi alţi factori reglatori plasmatici şi celulari. Calea clasică poate fi activată şi de unele microorganisme sau de diferite substanţe chimice. 2) Calea alternativă constituie una dintre primele linii de apărare a organismului contra unui agent patogen, înaintea constituirii răspunsului imun. Această cale poate fi activată de către diferite microorganisme şi de numeroase substanţe neimune (lipopolizaharide şi endotoxine bacteriene, *properdină, insulină, gluten, hemoglobină, unele substanţe de contrast din radiologie, fibre de azbest etc.). Cele două căi antrenează după activare aceleaşi efecte, prin intermediul căii finale comune, care mai este numită şi calea efectoare sau calea litică. Activarea reprezintă, de fapt, formarea *complexului de atac membranar. Sistemul c. intervine, în esenţă, în următoarele activităţi biologice: reacţia inflamatorie, apărarea antiinfecţioasă prin liza microorganismelor şi prin fenomenul aderenţei imune sau *opsonizare, metabolismului *complexelor imune, reglarea răspunsului imun. Sin. istoric: alexină. V. tab. const. imunol.

COMPLEMENTAR, adj. / complémentaire, adj. / complementary. [*Lat.* ***complementum*** *= întregire, completare, de la* ***complere*** *= a umple, a completa.*] Care se adaugă la ceva (ex.: aer c.); care tinde să supleeze o deficienţă (ex.: emfizem c.).

COMPLEMENTARITATE, s. f. / complementarité, s. f. / complementarity. Interacţiune între două persoane asociate, în care comportamentul unui prieten completează comportamentul celuilalt. Relaţia poate fi simetrică sau asimetrică, până la complementarităţile "rigide" în care unul dintre parteneri are rol dominant, iar celălalt este "supus", cu comportament minimal.

COMPLEX, s. n. / complexe, s. m. / complex, complexus (lat.). [*Lat.* ***complexus*** *= cuprindere, strângere laolaltă, de la* ***complecti*** *= a cuprinde, a îmbrăţişa.*] 1) Sumă, combinaţie sau colecţie a unor elemente variate ca natură, asemănătoare sau diferite. Ex.: *c. imun, c. de simptome şi semne (v. sindrom), c. de inferioritate. 2) Porţiune a traseului *electrocardiogramei care reprezintă activitatea bioelectrică corespunzătoare sistolei atriale sau ventriculare. Ex.: *c. QRST. 3) Ansamblu de sentimente şi de reprezentări parţial sau total inconştiente (pornind de la amintiri, experienţe trăite, relaţii umane), prevăzute cu o putere afectivă care organizează personalitatea fiecăruia, îi marchează afectele şi îi orientează acţiunile. Termenul de c. a fost introdus de E. Bleuler şi C. G. Jung, fiind foarte puţin folosit de S. Freud. Ex.: *c. lui Oedip.

COMPLEX ANTIGEN-ANTICORP / complexe antigène-anticorps / antigen-antibody complex. Sin.: complex imun (v.).

COMPLEX ANTIGEN-ANTICORP-COMPLEMENT / complexe antigène-anticorps-complément / antigen-antibody-complement complex. Sin.: complex imun (v.).

COMPLEX DE ATAC MEMBRANAR / complexe d'attaque membranaire / membrane attack complex. Termen ce desemnează diferitele proteine rezultate la finalul activării *complementului care, prin inserţia în membrana unei celule, formează un canal permeabil, determinând *liza celulei. V. şi perforine.

COMPLEX DE INFERIORITATE / complexe d'infériorité / inferiority complex. Impresie, sentiment de insuficienţă, de a nu fi la nivelul obligaţiilor socio-profesionale sau de a nu avea capacitatea atingerii unui ideal.

COMPLEX DE JONCŢIUNE / complexe de jonction / junctional complex. 1) Ansamblu de joncţiuni ce unesc feţele laterale ale celulelor unui epiteliu. V. joncţiuni celulare. 2) Complex de proteine ale *citoscheletului eritrocitelor care unesc tetramerii de *spectrină într-o reţea situată sub membrana plasmatică. Complexul cuprinde *actina, *tropomiozina, *adducina şi *proteina 4.1.

COMPLEX ENZIMĂ-SUBSTRAT / complexe enzyme-substrat / enzyme-substrate complex. Asocierea temporară între o *enzimă şi *substratul său, care se produce la nivelul *situsului activ al enzimei. Cu cât c. e.-s. este mai puţin stabil, cu atât viteza reacţiei este mai mare şi invers. Substratul este transformat în produs.

COMPLEX IMUN / complexe immun / immune complex, antigen-antibody complex. Combinaţia între un antigen şi un anticorp specific, localizată sau circulantă, capabilă să fixeze complementul. Dacă antigenul şi anticorpul se află în proporţii ce se neutralizează perfect sau dacă anticorpii sunt în exces, c. i., insolubile, vor precipita rapid şi vor fi fagocitate. Dacă antigenul este în exces, c. sunt solubile şi, de aceea, rămân în circulaţie şi pot provoca fenomene patologice. Gravitatea acestor fenomene depinde şi de masa moleculară a antigenului. Antigenii cu masă mare se depun rapid, activează masiv complementul şi produc alterări ale peretelui vaselor mici, îndeosebi la nivel renal. Aceste leziuni sunt o reacţie de *hipersensibilitate semitardivă sau de tip 3, caracterizând bolile prin c. i. (sin.: boli prin complexe antigen-anticorp sau boli cu precipitare). Sin.: complex antigen-anticorp, complex antigen-anticorp-complement.

COMPLEX MAJOR DE HISTOCOMPATIBILITATE / complexe majeure d'histocompatibilité / major histocompatibility complex. Abrev. engl.: MHC. Denumire pentru grupul alcătuit din numeroase gene localizate la om pe braţul scurt al cromozomului 6 (6p21-p21.3), corespunzând unui segment de circa 4 000 kb. Aceste gene produc cei mai importanţi *antigeni de histocompatibilitate. Termenii de *major* şi de *histocompatibilitate* se referă la rolul important pe care îi au produşii acestor gene în *rejetul *alogrefelor, iar termenul de *complex* se referă la faptul că MHC constă din numeroşi *loci strâns înlănţuiţi (*linkage), fiecare având funcţii diferite. O serie de alte procese ale răspunsului imun sunt şi ele controlate de genele MHC. Genele MHC sunt împărţite în trei clase: 1) *Genele clasei I* codifică antigeni de transplantare de pe suprafaţa celulară (implicaţi în răspunsurile mediate celular) şi antigeni serologici; această clasă este cea mai vastă (se întinde pe aproape 2 000 kb) şi cuprinde circa 30 de gene. 2) *Genele clasei II* codifică o serie de antigeni denumiţi *Ia* (*immune associated*), exprimaţi primar pe limfocite; aceste gene, în număr de peste 30 (circa 1 000 kb) controlează şi nivelul răspunsului faţă de anumiţi antigeni şi de aceea se mai numesc *gene Ir* (*immune response*). 3) *Genele clasei III* controlează expresia unor componente ale sistemului *complement; aceste gene sunt în număr de aproape 40 (întinse pe circa 1 100 kb). Cea mai mare parte dintre genele claselor I şi II prezintă un polimorfism extrem, iar numărul mare de *alele ale fiecărui locus conduce la numeroase combinaţii posibile denumite *haplotipuri. O parte din genele MHC codifică antigenii de histocompatibilitate HLA. V. sistem HLA.

COMPLEX MERKEL / complexe de Merkel / Merkel's disk. [***Friedrich Sigmund Merkel****, anatomist german, profesor (succesiv) la Rostock, Königsberg şi Göttingen, 1845-1919.*] Microstructură alcătuită din extremitatea dendritică a unei fibre nervoase şi o celulă epitelială diferenţiată a stratului germinativ al epidermei. C. M. apare în microscopia electronică prin transmisie cu un nucleu polilobat şi cu granulaţii osmiofile. Sin.: celulă Merkel.

COMPLEX PRIMAR / complexe primaire / primary complex. 1) Asocierea unei leziuni pulmonare parenchimatoase cu limfangita şi adenopatia satelită în tuberculoza primară, de obicei la copil. Leziunile pot evolua către necroză sau calcificare. Modificări asemănătoare pot apărea şi în unele infecţii fungice ca *histoplasmoza şi *coccidioidomicoza. 2) Leziunile cutanate de la locul infecţiei în cazul *şancrului sifilitic şi al celui tuberculos.

COMPLEX QRST / complexe QRST / QRST complex. În electrocardiografie, grupul de unde care traduce activitatea ventriculilor cardiaci şi care corespunde depolarizării musculaturii ventriculare.

COMPLEXOMETRIE, s. f. / complexométrie, s. f. / complexometry. [*Lat.* ***complexus*** *= cuprindere, strângere laolaltă, de la* ***complectere*** *= a cuprinde, a îmbrăţişa; gr.* ***metron*** *= măsură.*] Metodă de dozare a unor cationi (îndeosebi calciu) bazată pe formarea unui complex chimic între cationul dozat şi un *chelator.

COMPLEXUL LUI OEDIP / complexe d'Oedipe / Oedipus complex. [*Oedip, erou din mitologia greacă, fiul lui Laios şi al Jocastei, al cărei soţ va deveni după ce îşi va omorî tatăl.*] În psihanaliză, ansamblul poziţiilor afective ale copilului cu rol fundamental în structurarea personalităţii. Cu referire la mitul antic, Freud a descris o relaţie denumită triunghiulară: rivalitate şi ostilitate geloasă faţă de părintele de acelaşi sex, iubire şi dorinţă de a proteja părintele de sex opus. În consecinţă, mama este obiectul iubirii fiului, tatăl fiind considerat un rival, şi invers pentru fiică (când, prin recurs la mitul antic, se vorbeşte de complexul Electrei), mama fiind în acest caz rivala. Lichidarea favorabilă a c. lui O. (trăit de copil între 3 şi 5 ani) s-ar obţine prin menţinerea alegerii unui obiect heterosexual şi renunţarea la incest.

COMPLIANŢĂ, s. f. / compliance, s. f. / compliance. [*Engl.* ***compliance*** *= încuviinţare, conformare, adaptare.*] Raportul dintre volumul unui rezervor elastic şi presiunea fluidului care îl conţine (ΔV/ΔP). Cunoaşterea variaţiilor c. permite aprecierea posibilităţilor de distensie, a supleţei rezervorului elastic. Ex.: *c. pulmonară, *c. ventriculară.

COMPLIANŢĂ PULMONARĂ / compliance pulmonaire / pulmonary compliance. Variaţia volumului pulmonar observată pentru o variaţie de presiune egală cu unitatea. C. p. oferă informaţii asupra rezistenţei la expansiune a ţesutului elastic pulmonar, ea diminuând odată cu creşterea rezistenţei. Se măsoară în litri aer/cm coloană H_2O. Valoarea sa normală este de 0,25 litri pentru 1 cm H_2O. Inversul c. p. se numeşte *elastanţă. *C. totală a toracelui* reprezintă suma c. p. şi a c. peretelui toracic. *C. p. specifică* reprezintă c. p. raportată la *capacitatea vitală şi în mod normal are valoarea de 0,045 l/cm H_2O pentru un litru de capacitate vitală. C. poate fi perturbată prin diverse cauze: rigiditate toracică importantă, emfizem, atelectazie.

COMPLIANŢĂ VENTRICULARĂ / compliance ventriculaire / ventricular compliance. Capacitatea de distensie a ventriculilor. C. v. este evaluată, la sfârşitul *diastolei, prin raportul volum/presiune şi condiţionează volumul *telediastolic. Scade în *infarctul miocardic, cardiomiopatia restrictivă (v. cardiomiopatie), *amiloidoza cardiacă şi *fibroelastoza endocardică.

COMPLICAŢIE, s. f. / complication, s. f. / complication. [*Lat.* ***complicatio, -onis*** *, de la* ***complicare*** *= a îndoi (cum = cu;* ***plicare*** *= a îndoi, de la* ***plica*** *= cută, îndoitură).*] Proces morbid care survine în cursul evoluţiei unei boli şi care nu face parte din patogenia bolii respective. C. modifică simptomele şi alterează cursul bolii de bază.

COMPORTAMENT, s. n. / comportement, s. m. / behaviour. [*Lat.* ***comportare*** *= a transporta.*] Coordonare de mişcări, inclusiv locomotorii, prin care un organism animal îndeplineşte un act cu semnificaţie biologică. Prin dezvoltare şi anumite transformări, c. devine un adevărat sistem de biocomunicaţie. Studiul c. constituie obiectul *etologiei. Tipuri de c.: de orientare, legat de schimbul de materii, de apărare, de reproducere, social, de construcţie, de joc.

COMPOZIT, adj., s. n. / composite, adj., s. n. / composite. [*Lat.* ***compositus*** *= ordonat, potrivit, de la* ***componere*** *= a pune la un loc (cum = cu;* ***ponere*** *= a pune).*] (Material) care este alcătuit dintr-o componentă principală denumită matrice, la care se adaugă fibre sau agregate din alte materiale ce asigură structurii rezultate o rezistenţă deosebită.

COMPRESĂ, s. f. / compresse, s. f. / compress. [*Lat.* ***compressus*** *= apăsare, presiune, de la* ***comprimere*** *= a presa.*] Bucată de tifon împăturită, sterilă sau nu, utilizată îndeosebi pentru curăţirea plăgilor sau ca pansament. C. poate fi impregnată cu diferite soluţii, îndeosebi antiseptice.

COMPRESIUNE, s. f. / compression, s. f. / compression. [*Lat.* ***compressio, -onis*** *= apăsare, de la* ***comprimere*** *= a presa.*] Presiune exercitată asupra unei părţi din organism sau asupra unui organ. Poate fi patologică: de ex. *c. cerebrală*, în creşterea presiunii fluidelor intracraniene, embolism, tromboze, tumori, fracturi craniene; *c. medulară*, v. sindromul de compresiune medulară. Uneori, reprezintă o metodă terapeutică: de ex. *c. digitală*, ca manevră de oprire a unei hemoragii.

COMPRESOR, s. n. / compresseur, s. m. / compressor. [*Lat.* ***compressor*** *= care strânge, de la* ***comprimere*** *= a presa.*] Dispozitiv pentru realizarea de presiuni. 1) *C. dentar*, dispozitiv adaptat la scaunul dentar cu care se obţine un jet de aer sub presiune. 2) *C. de meat*, pensă-clamp adaptată pentru ţinerea închisă a *meatului.

COMPRIMAT, s. n. / comprimé, s. m. / tablet. [*Lat.* ***comprimere*** *= a presa.*] Formă de prezentare a unor medicamente. Se formează prin aglomerarea particulelor pulverizate, sub influenţa unor forţe compresive. Se disting: c. pentru administrare orală, perlinguală (în cazul cărora absorbţia principiului activ se face prin mucoasa linguală şi bucală), c. vaginale. Grosimea învelişului este în relaţie cu timpul în care trebuie să se elibereze principiul activ. Există şi c. cu straturi multiple, în care fiecare strat include un alt principiu activ.

COMPULSIE, s. f. / compulsion, s. f. / compulsion. [*Lat.* ***compulsio, -onis*** *= constrângere, de la* ***compulsare*** *= a împinge.*] Necesitatea imperioasă de a acţiona, care depăşeşte controlul volitiv, cu scopul de a preveni o stare de angoasă sau culpabilitate. *C. de repetiţie*, în teoria psihosomatică, reprezintă impulsul de a reconstitui o experienţă emoţională din copilărie, ale cărei circumstanţe au fost refulate. În situaţii care evocă experienţa iniţială, tendinţa de exprimare a conţinutului refulat se manifestă ca fenomen repetitiv. Actele compulsive, înfăptuite pentru a controla şi neutraliza o gândire obsesivă, se pot organiza în ritualuri interminabile (toaletă, verificări etc.). C. se asociază obsesiilor în *tulburările obsesiv-compulsive (clasica nevroza obsesională), acestea din urmă fiind mai ales fenomene ideatorii, în timp ce c. reprezintă un fenomen acţional.

COMPUS, s. m. / composé, s. m. / compound. [*Lat.* ***componere*** *= a pune laolaltă, de la* ***cum*** *= cu,* ***ponere*** *= a pune.*] Substanţă chimică formată din molecule identice, ale căror atomi constituenţi provin din două sau mai multe elemente, aflate într-un raport definit. 1) *C. anorganic* sau *mineral* conţine alţi atomi decât cei de carbon. 2) *C. organic* conţine atomi de carbon legaţi covalent în catene sau inele, alături de care există atomi de H, N, O, S, Cl etc. 3) *C. organomercuriali*, c. organici ai mercurului utilizaţi ca fungicide.

COMPUS A KENDALL / composé A de Kendall / 11 dehydrocorticosterone. Sin.: dehidrocorticosteron (v.).

COMPUTER TOMOGRAF / tomodensitomètre, scanner, s. m. / computerised tomograph, computer tomograph. [*Engl. computer, de la to compute = a calcula; gr. tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia; graphein = a scrie.*] Denumire adoptată în limba română din engl. pentru dispozitivul utilizat în vederea efectuării computertomografiei (sau *tomografiei computerizate). C. au în general o schemă unitară de construcţie, care cuprinde: tunelul (gantry), patul mobil pentru pacient, generatorul de raze X, un computer cu programe de achiziţie a datelor şi de prelucrare (procesare) a imaginii, monitorul TV şi aparatura necesară stocării şi redării imaginii. Sin.: tomograf computerizat, scaner (def. 3), tomodensitometru.

COMPUTER TOMOGRAFIE / scanographie, s. f. / computed tomography. [*Engl. computer, de la to compute = a calcula; gr. tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia; graphein = a scrie.*] Sin.: tomografie computerizată (v.).

COMUNICARE INTERATRIALĂ / communication interauriculaire / atrial septal defect. Malformaţie a inimii constând în existenţa unui orificiu anormal, cu dimensiuni şi localizare variabile, între cele două auricule.

COMUNICARE INTERVENTRICULARĂ / communication interventriculaire / ventricular septal defect. Persistenţa unuia sau mai multor orificii între cei doi ventriculi, cu realizarea unui şunt dreapta-stânga. Poate fi izolată (v. boală Roger) sau asociată cu alte anomalii (v. tetradă Fallot). Abrev.: CIV.

COMUTARE DE CLASE / commutation de classes / class commutation. Trecere de la producerea unui anticorp la un altul care conservă acelaşi receptor (*paratop) al *determinantului antigenic. Astfel, *limfocitele B expun la nivelul membranei IgM, apoi, concomitent IgM şi IgD. Aceşti anticorpi constituie *receptorii B. Toate imunoglobulinele produse în timpul c. de c. posedă aceleaşi situsuri de recunoaştere a determinanţilor antigenici.

CON, s. n. / cône, s. m. / cone. NA: conus, pl. coni. [*Lat. conus, gr. konos = con.*] Denumire utilizată pentru unele structuri anatomice, în relaţie cu forma lor conică. Ex.: *c. arterial, *c. terminal al măduvei spinării, *c. retinian.

CON ARTERIAL / cône artériel / infundibulum. NA: conus arteriosus. Diverticul al ventriculului drept al cărui vârf superior corespunde orificiului arterei pulmonare.

CON RETINIAN / cône rétinien / retinal cone. NA: conus retinae. V. conuri retiniene.

CON TERMINAL / cône terminal / conus medullaris. NA: conus medullaris. Extremitatea efilată a îngroşării lombare a măduvei spinării, la nivelul căreia îşi au originea nervii coccigieni. V. şi sindrom de con terminal.

CONCANAVALINĂ A / concanavaline A / concanavalin A. Moleculă din grupul *lectinelor, alcătuită din lanţuri polipeptidice conţinând 238 de aminoacizi. Lanţurile sunt asociate fie în dimeri (la pH < 6), fie în trimeri (la pH = 7). C. A extrasă dintr-o specie de fasole (*Canavalia ensiformis*) este un *mitogen, stimulând electiv *limfocitele T. Abrev.: Con A.

CONCATEMER, s. n. / concatémère, s. m. / concatemer. [*Lat. concatenatio, -onis = înlănţuire, de la cum = cu, catena = lanţ; gr. meros = parte.*] Serie de secvenţe identice ale ADN unite cap la cap *in vitro*.

CONCENTRAŢIE, s. f. / concentration, s. f. / concentration. [*Lat. cum = cu; centrum = centru, din gr. kentron = vârf ascuţit.*] 1) Modalitate de a creşte raportul solvit(iţi)/solvent într-o soluţie, fie prin creşterea cantităţii de solvit(iţi), fie prin reducerea cantităţii de solvent (de obicei prin evaporare). 2) Proporţia solvit/solvent exprimată în diferite moduri: a) *C. „M"*, concentraţia maximă pe care o cultură bacteriană o poate atinge într-un mediu lichid. b) *C. maximă admisă*, limita superioară a c. unei substanţe toxice în aer. c) *C. maximă medie*, media pe 24 de ore a c. unui toxic în aer, determinată prin recoltare continuă sau prin mai multe recoltări. d) *C. maximă momentană*, c. cea mai mare a unei substanţe toxice determinată într-un interval scurt de timp. e) *C. maximă suportabilă*, c. cea mai mare de toxic care permite supravieţuirea. f) *C. molară*, sin.: molaritate (v.). g) *C. urinei*, raportul dintre cantitatea totală de substanţe solvite osmotic active şi cantitatea de apă din urină, rezultată din activitatea conjugată a mecanismelor de concentraţie şi diluţie.

CONCENTRAŢIE IONICĂ A PLASMEI / concentration ionique du plasma / ionic concentration of the plasma. C. în plasma sanguină a principalilor ioni (cationi şi anioni) reprezentată prin *ionogramă. C. i. a p. are rol în reglarea *presiunii osmotice şi a echilibrului acidobazic al plasmei. Normal, c. i. a p. este de 300-310 mEq/l. C. totală în mEq a cationilor (Na^+, K^+, Ca^{2+}, Mg^{2+}) este egală cu cea a anionilor (Cl^-, HCO_3^-, HPO_4^-, HSO_4^-, acizi organici, proteine intracelulare). O valoare superioară traduce o *hipertonie plasmatică, iar una inferioară o *hipotonie. Pentru valori numerice ale concentraţiilor, v. tab. const. biochim.

CONCEPT, s. n. / concept, s. m. / concept. [*Lat. conceptus = idee, concepţie, de la concipere = a concepe.*] Reprezentare mentală generală şi abstractă a unui obiect sau a unui ansamblu de obiecte. C. este o construcţie simbolică a spiritului care, dincolo de datele senzoriale, atinge esenţa obiectelor şi le grupează în acelaşi ansamblu. Nivelul de gândire conceptuală al unui subiect este evaluat cu ajutorul testelor de clasare a unor obiecte de culori şi forme diferite. Ex. de c. în medicină: *boală, *sindrom, *hormon, *mesager secund etc.

CONCEPŢIE, s. f. / conception, s. f. / conception. [*Lat. conceptio, -onis = graviditate, concepţie, de la concipere = a concepe.*] 1) Declanşarea sarcinii, marcată prin *ovoimplantaţia *blastocistului în endometru. 2) Ansamblu de idei cu privire la o problemă filosofică, ştiinţifică, tehnică etc.

CONCHA / concha / concha. NA: concha, pl. conchae. [*Lat. concha, gr. konkhe = cochilie de scoică.*] V. cornet.

CONCHOTOMIE, s. f. / conchotomie, s. f. / concotomy. [*Gr. konkhe = cochilie, scoică; tome = a secţiona.*] Sin.: turbinectomie (v.).

CONCREŢIUNE, s. f. / concrétion, s. f. / concretion. [*Lat. concretio, -onis, de la concrescere = a creşte (cum = cu; crescere = a creşte).*] Formaţiune solidă care se dezvoltă într-un organ sau ţesut în cursul unei boli.

CONDENSARE, s. f. / condensation, s. f. / condensation. [*Lat. condensare = a îngrămădi, de la densus = dens, compact.*] 1) Proces prin care un material devine mai dens şi mai compact. 2) Tranziţia de fază gaz-lichid sau lichid-solid. 3) În stomatologie, proces de împachetare a unui material de umplere într-o cavitate dentară. 4) În psihanaliză, proces mental inconştient prin care sensuri multiple sunt reprezentate într-o singură formă simbolică.

CONDENSAT, adj., s. n. / condensé, -e, adj., s. m. / condensed. [*Lat. condensus = îndesat, compact, de la condensare = a îngrămădi şi densus = dens, compact.*] 1) Rezultatul *condensării, ca procedeu fizic. 2) Diminuare de volum a unei substanţe.

CONDENSOR, s. n. / condensateur, s. m. / condenser. [*Lat. condensare = a îngrămădi, de la densus = dens, compact.*] Sistem de lentile convergente care face parte din sistemul de iluminare a obiectelor la microscop. *C. de tip cardioid* sau *paraboloid* permite iluminarea laterală a preparatului microscopic, făcând posibil *fenomenul Tyndall (v. ultramicroscop).

CONDIL, s. m. / condyle, s. m. / condyle. NA: condylus, pl. condyli. [*Lat. condylus, din gr. kondylos = articulaţie.*] Relief osos rotunjit într-un sens şi aplatizat în altul, în general articulat cu o *cavitate glenoidă. Ex.: c. femural, c. humerusului, c. maxilar inferior, c. occipitalului, c. temporalului. V. tab. anat. - oase.

CONDILOM, s. n. / condylome, s. m. / condyloma, pl. condylomata. [*Lat.* ***condyloma, -atis,*** *din gr.* ***kondyloma, -atos*** *= tumoră tare.*] Formaţiune tumorală de origine epidermică localizată în regiunea anogenitală. Forme anatomopatologice: 1) *C. acuminat gigantic,* cu extensie care poate afecta prepuţul, corpii cavernoşi şi uretra. 2) *C. plat,* constituit din elemente puţin proeminente, sub formă de placă. 3) *C. venerian* sau vegetaţie veneriană, element verucos, sesil sau pediculat, extensiv şi contagios, de origine virală, localizat pe organele genitale şi în jurul anusului.

CONDIŢIONARE, s. f. / conditionnement, s. m. / conditioning (1), package (2). [*Lat.* ***condicio, -onis*** *= stare, condiţie.*] 1) Învăţare în care un anumit răspuns este obţinut prin repetarea unui stimul care se asociază cu răspunsul. Reprezintă mecanismul de formare a *reflexelor condiţionate. 2) Termen folosit pentru a defini modul de prezentare a unui medicament comercializat.

CONDIŢIONAT, adj. / conditionné, -e, adj. / conditioned. [*Lat.* ***condicionalis*** *= supus anumitor condiţii, de la* ***condicere*** *= a conveni, a stabili.*] 1) Despre un subiect la care s-a dezvoltat un *reflex condiţionat. 2) Despre un obiect sau o compoziţie modificate în scopuri bine determinate. Ex.: aer c.

CONDOM, s. n. / condom, s. m. / condom. [*Lat.* ***condus*** *= recipient; după unii autori - modificare a numelui celui care l-a inventat:* ***Condon.***] Sin.: prezervativ (v.).

CONDRAL, adj. / chondral, -ale, -aux, adj. / chondral. [*Gr.* ***khondros*** *= cartilaj.*] Care se referă la cartilaje.

CONDRECTOMIE, s. f. / chondrectomie, s. f. / chondrectomy. [*Gr.* ***khondros*** *= cartilaj;* ***ektome*** *= excizie.*] Rezecţia parţială sau totală a unei articulaţii, a unui cartilaj costal sau a unui cartilaj de creştere.

CONDRITĂ, s. f. / chondrite, s. f. / chondritis. [*Gr.* ***khondros*** *= cartilaj; -ită.*] Inflamaţia unui cartilaj, de obicei transmisă de la ţesuturile vecine, în special de la os.

CONDRITĂ COSTALĂ / chondrite de côte / rib chondritis. Sin.: boală Tietze (v.).

CONDROBLAST, s. n. / chondroblaste, s. m. / chondroblast. [*Gr.* ***khondros*** *= cartilaj;* ***blastos*** *= germene.*] Precursor al *condrocitului. C. este o celulă cartilaginoasă tânără, de origine conjunctivă.

CONDROBLASTOM BENIGN / chondroblastome bénin / chondroblastoma. [*Gr.* ***khondros*** *= cartilaj;* ***blastos*** *= germene; -oma; lat.* ***benignus*** *= binevoitor.*] Tumoră benignă cu localizare de regulă la nivelul epifizei oaselor lungi, afectând adolescenţii. C. b. este alcătuit din celule de tip condroblastic, dispuse într-o matrice condroidă care conţine un număr variabil de *mieloplaxe şi bogată în insule de calcificare. Prezenţa mieloplaxelor explică de ce mult timp c. b. a fost confundat cu *tumora cu mieloplaxe.

CONDROCALCINOZĂ ARTICULARĂ / chondrocalcinose articulaire / articular chondrocalcinosis. [*Gr.* ***khondros*** *= cartilaj; lat.* ***calx, calcis*** *= var; -oză; lat.* ***familiaris,*** *= al casei, al familiei, de la* ***familia*** *= familie, casă.*] Sindrom caracterizat prin calcificări (alcătuite din cristale de pirofosfat de calciu) ale cartilajelor articulare, meniscurilor şi ligamentelor articulare. Uneori latentă, c. a. se poate manifesta prin crize de artrită acută (crize pseudogutoase) sau prin artropatii cronice.

CONDROCALCINOZĂ DIFUZĂ / chondrocalcinose articulaire diffuse / diffuse chondrocalcinosis. [*Gr.* ***khondros*** *= cartilaj; lat.* ***calx, calcis*** *= var; -oză; lat.* ***diffusus,*** *de la* ***diffundere*** *= a răspândi, a revărsa.*] Sindrom caracterizat prin calcificări (cristale de pirofosfat de calciu) produse la nivelul cartilajelor articulare şi al fibrocartilajelor. C. s. poate fi uneori latentă, mai frecvent determinând artropatii cronice sau artrite acute sub formă de crize de „pseudogută".

CONDROCIT, s. m. / chondrocyte, s. m. / chondrocyte. [*Gr.* ***khondros*** *= cartilaj;* ***kytos*** *= celulă.*] Celulă cartilaginoasă ovoidă ajunsă la maturitate. Derivă din condroblast.

CONDRODISPLAZIE, s. f. / chondrodysplasie, s. f. / chondrodysplasia. [*Gr.* ***khondros*** *= cartilaj;* ***dys*** *= greu, dificil;* ***plasis*** *= modelare, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] Perturbare a formării sau a creşterii cartilajului, care afectează *osificarea endcondrală, rezultând anomalii de morfologie a oaselor şi, implicit, un mare număr de anomalii scheletice constituţionale. Acestea sunt cuprinse în cadrul a numeroase entităţi nosologice. V. în continuare.

CONDRODISPLAZIE LETALĂ CU SCURTAREA COASTELOR / chondrodysplasie léthale avec brèveté des côtes / short rib - polydactyly syndrome. Formă de *condrodisplazie cu două variante clinice: c. l. de tip I, v. sindrom Saldino-Noonan şi c. l. tip II, v. sindrom Majewski.

CONDRODISPLAZIE PUNCTATĂ / chondrodysplasie ponctuée / dysplasia epiphysialis punctata. Varietate de c. cu transmitere dominantă, care determină nanism micromelic, uneori asimetric, cu ihtioză cutanată, cataractă, dismorfie facială şi calcificări multiple în regiunile periarticulare, rezultând un aspect radiologic „punctat". A fost descrisă o formă esenţial rizomelică, cu retard mental şi transmitere recesivă. Sin.: sindrom Conradi-Hünermann, boală Conradi-Hünermann, boală congenitală a epifizelor punctate, condrodistrofie calcifiantă congenitală.

CONDRODISPLAZIE SPONDILOEPIFIZARĂ / chondrodysplasie spondylo-épiphysaire / eccentro-osteo-condrodysplasia. Denumire generală prin care sunt regrupate o serie de boli în cadrul cărora se asociază o displazie vertebrală şi o displazie epifizară. Ex.: *boala Hurler, *boala Morquio, *boala Fairbank, *displazia spondiloepifizară.

CONDRODISPLAZII METAFIZARE / chondrodysplasies métaphysaires / metaphysis chondro-dysplasia. Grup de *osteocondrodisplazii, grupate în trecut sub denumirea de disostoză metafizară, care se manifestă prin *nanism micromelic şi prin anomalii de dezvoltare a metafizelor. Se disting cinci tipuri: 1) *C. m. cu insuficienţă pancreatică exocrină şi neutropenie,* asociată cu o aplazie a *timusului şi *limfopenie. 2) *C. m. de tip Jansen* sau boală Murk-Jansen (v.). 3) *C. m. de tip Mac Kusick,* formă parţială asociată cu tulburări ale fanerelor (hipoplazie cartilaj-păr). 4) *C. m. de tip Schmid,* mai frecventă şi mai puţin gravă, cu transmitere autozomal dominantă. 5) *C. m. de tip Vaandrager-Pena,* în care sunt afectate şi diafizele.

CONDRODISTROFIE, s. f. / chondrodystrophie, s. f. / chondrodystrophia. [*Gr.* ***khondros*** *= cartilaj;* ***dys*** *= greu, dificil;* ***trophe*** *= hrană, nutriţie.*] Orice afecţiune determinată de o perturbare în formarea şi creşterea oaselor, pornind de la cartilaje. Sin.: displazie encondrală, condrodisplazie.

CONDRODISTROFIE CALCIFIANTĂ CONGENITALĂ / chondrodystrophie calcifiante congénitale / chondrodystrophia calcificans congenita. Sin.: condrodisplazie punctată (v.).

CONDRODISTROFIE FETALĂ / chondrodystrophie foetale / chondrodystrophia fetalis. Denumire utilizată de autorii germani pentru acondroplazie (v.).

CONDROEPIFIZITĂ, s. f. / chondroépiphysite, s. f. / chondroepiphysitis. [*Gr.* ***khondros*** *= cartilaj;* ***epi*** *= pe;* ***physis*** *= creştere, de la* ***phyein*** *= a creşte; -ită.*] Inflamaţie a epifizei şi a cartilajului epifizar al unui os lung.

CONDROFIT, s. m. / chondrophyte, s. m. / chondrophyte. [*Gr.* ***khondros*** *= cartilaj;* ***phyton*** *= excrescenţă.*] Excrescenţă cartilaginoasă situată la nivelul extremităţii articulare a unui os.

CONDROGENEZĂ, s. f. / chondrogenèse, s. f. / chondrogenesis. [*Gr. khondros = cartilaj; genesis = producere, de la gennan = a produce.*] Formarea cartilajului.

CONDROID, adj. / chondroïde, adj. / chondroid. [*Gr. khondros = cartilaj; eidos = formă.*] Care se aseamănă cu *cartilajul.

CONDROITINĂ, s. f. / chondroïtine, s. f. / chondroitin. *Mucopolizaharid al *substanţei fundamentale de structură foarte apropiată cu cea a *acidului hialuronic, de care nu diferă decât prin natura hexozaminei (N-acetilgalactozamină). V. şi condroitin sulfat.

CONDROITIN SULFAT, s. m. / chondroïtine sulfate / chondroitin sulfate. Fiecare din esterii sulfurici ai *condroitinei, constituenţi importanţi ai cartilajului, osului, corneei, ca şi ai altor derivaţi ai ţesutului conjunctiv.

CONDROLIZĂ / s. f. / chondrolyse, s. f. / chondrolysis. [*Gr. khondros = cartilaj; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge.*] Proces de distrucţie a cartilajului, prin dezintegrarea sau disoluţia matricei cartilajului şi a celulelor.

CONDROM, s. n. / chondrome, s. m. / chondroma. [*Gr. khondros = cartilaj; -oma.*] Termen utilizat pentru a desemna o varietate de tumori benigne care se formează prin proliferarea ţesutului cartilaginos. Se disting: 1) *C. extern* (sau *pericondrom*) - c. localizat la nivelul periostului sau al corticalei oaselor lungi ale membrelor, al omoplatului sau al oaselor bazinului. 2) *C. intern* (sau *encondrom*) - c. care se dezvoltă din medulara sau din zona compactă osoasă. 3) *C. osifiant* (sau *osteogenic, osteocondrom*) - c. multiple localizate la nivelul falangelor.

CONDROMALACIE, s. f. / chondromalacie, s. f. chondromalacia. [*Gr. khondros = cartilaj; malakia = înmuiere, de la malakus = moale.*] *Ramolisment al cartilajelor articulare, frecvent îndeosebi la nivelul rotulei.

CONDROMATOZĂ, s. f. / chondromatose, s. f. / chondromatosis. [*Gr. khondros = cartilaj; -oma; -oză.*] *Condrodistrofie genotipică, caracterizată prin existenţa de „insule“ condromatoase în interiorul osului, cu localizare bilaterală mai mult sau mai puţin simetrică, îndeosebi la nivelul metafizelor oaselor extremităţilor şi, în particular, ale mâinii. Localizarea la nivelul oaselor lungi poate evolua cu transformare în *condrosarcom.

CONDROMUCOPROTEINĂ, s. f. / chondromucoprotéine, s. f. / chondromucoprotein. Principalul constituent al substanţei fundamentale a *colagenului. C. este un *copolimer alcătuit din *mucoproteină şi *condroitin sulfaţi.

CONDRONECTINĂ, s. f. / chondronectine, s. f. / chondronectin. Glicoproteină cu o structură asemănătoare cu cea a *fibronectinei şi a *vitronectinei, având, ca şi acestea, rol în asigurarea aderenţei intercelulare.

CONDROPATIE, s. f. / chondropathie, s. f. / chondropathy. [*Gr. khondros = cartilaj; pathos = boală.*] Orice boală care afectează cartilajele.

CONDROPOROZĂ, s. f. / chondroporose, s. f. / chondroporosis. [*Gr. khondros = cartilaj; poros = piatră poroasă; -oză.*] Afecţiune a ţesutului cartilaginos care constă în apariţia unor lacune la nivelul acestui ţesut, ce capătă un aspect poros. C. poate fi şi fiziologică, tranzitorie, în cursul etapelor de osificare.

CONDROSARCOM, s. n. / chondrosarcome, s. m. / chondrosarcoma. [*Gr. khondros = cartilaj; sarx, sarkos = carne, muşchi; -oma.*] Tumoră malignă mixtă, constituită din ţesut cartilaginos şi elemente embrionare. Se prezintă sub forma unei formaţiuni bine delimitate, cu dimensiuni variabile, uneori foarte voluminoasă, de consistenţă moale. Este localizată la nivelul oaselor late sau al oaselor lungi (când poate apărea prin evoluţia unui condrom), dar poate invada ţesuturile vecine şi poate metastaza.

CONDUCERE, s. f. / conduction, s. f. / conduction. [*Lat. conducere = a duce.*] Sin.: conducţie (v.).

CONDUCT, s. n. / conduit, s. m. / duct. NA: meatus. [*Lat. conductus, de la conducere = a duce.*] Termen folosit uneori pentru formaţiunile anatomice tubulare, destinate curgerii fluidelor, denumite de obicei *canale. Ex.: c. coledoc, c. lacrimale. Sin.: canal (def. 2), duct.

CONDUCTANŢĂ, s. f. / conductance, s. f. / conductance. [*Lat. conductus, de la conducere = a duce.*] Capacitatea unui corp de a conduce sau transmite curentul electric. În curent continuu, reprezintă inversul rezistenţei. Unitatea în SI este siemens (S). C. reprezintă un parametru esenţial în caracterizarea *canalelor ionice. Termenul este extins la proprietatea de a conduce sau transmite şi alte energii sau materiale. Ex.: în studiul respiraţiei, c. se exprimă prin presiunea aerului în alveole pe unitatea de suprafaţă.

CONDUCTIBILITATE, s. f. / conductibilité, s. f. / conductivity (1), conductance (2). [*Lat. conductus, de la conducere = a duce.*] 1) Proprietate pe care o posedă unele corpuri de a propaga electricitatea, căldura sau, în cazul unor structuri biologice, o *excitaţie. 2) Mărime fizică ce caracterizează comportarea electrică a unui conductor (*c. electrică*). Se notează cu γ şi reprezintă inversul rezistivităţii şi, în sistemul internaţional, se măsoară în $\Omega^{-1}m^{-1}$.

CONDUCTIMETRIE, s. f. / conductimétrie, s. f. / conductimetry. [*Lat. conductus, de la conducere = a duce; gr. metron = măsură.*] Măsurarea conductivităţii soluţiilor.

CONDUCTOR, adj., s. m. / conducteur, -trice, adj., s. m. / conductor. [*Lat. conductor, -oris, de la conducere = a duce.*] 1) Organismul, când transmite vibraţiile. 2) Electrozii şi firele în legătură cu o baterie. 3) Ghid pentru bisturiu. 4) În genetică, despre un subiect sănătos, dar purtător la nivel cromozomial al unei *alele anormale recesive.

CONDUCŢIE, s. f. / conduction, s. f. / conduction. [*Lat. conductio, -onis, de la conducere = a duce.*] Transmisia undelor sonore, căldurii, electricităţii etc. printr-un mediu solid, lichid sau gazos. Sin.: conducere. În fiziologia sistemului nervos c. reprezintă propagarea *depolarizării membranei plasmatice în lungul fibrei nervoase. Ea este pasivă (c. electrotonică, v.) sau activă (potenţial de acţiune, v.). Tipuri de c.: 1) *C. aberantă*, în electrocardiografie, alterare a complexului QRS ca rezultat al unui stimul ce parcurge căile de conducţie ventriculare în timp ce sistemul de conducţie se află în perioada refractară relativă. 2) *C. aeriană* sau *aerotimpanică*: transmiterea sunetelor la cohlee prin vibraţii care se propagă în aer. 3) *C. antidromică*: stimularea capătului periferic al rădăcinilor posterioare lombosacrate provoacă vasodilataţie la nivelul pielii căreia îi asigură inervaţia senzitivă. 4) *C. celulifugă*: propagarea influxului nervos din corpul celular în prelungirile dendritice; ant.: *c. celulipetă* - conducţia din fibrele nervoase spre corpul celular al neuronului. 5) *C. osoasă*: mod de transmisie al sunetelor la cohlee prin intermediul oaselor craniului. 6) *C. saltatorie* (v.). 7) *C. sinaptică*: c. cu sens unic a excitaţiei nervoase la nivelul sinapselor ganglionare.

CONDUCŢIE ELECTROTONICĂ / conduction électrotonique / electrotonic conduction. Propagare pasivă şi instantanee a unui *potenţial de membrană care nu este dată decât de fenomenele fizice, fără intervenţia *canalelor voltaj-dependente ale membranei. Potenţialul propagat descreşte cu distanţa, deoarece citosolul nu este un conductor perfect, iar membrana plasmatică nu este un izolant perfect. Într-o celulă mică şi sferică, descreşterea este foarte slabă, iar potenţialul este aproape acelaşi pe toată membrana plasmatică. Ceea ce nu este cazul celulelor mari şi alungite, cum sunt îndeosebi fibrele nervoase. În acest caz, c. e. a potenţialului este cu atât mai limitată cu cât diametrul fibrei este mai mic, membrana este mai permeabilă la ioni. În fibrele mielinizate, teaca de mielină este un izolant electric care creşte considerabil distanţa la care potenţialul este propagat. V. conducţie saltatorie. Potenţialele dendritelor sunt adesea transmise corpului celular al neuronului prin simplă c. e., deci fără potenţial de acţiune. În axoni, dimpotrivă, potenţialul de acţiune într-o zonă limitată depolarizează suficient zona vecină prin c. e. pentru a provoca deschiderea *canalelor de sodiu voltaj-dependente şi a da naştere unui potenţial de acţiune care se propagă din aproape în aproape. V. potenţial de acţiune.

CONDUCŢIE SALTATORIE / conduction saltatoire / saltatory conduction. Mod de propagare a *influxului nervos în fibrele nervoase mielinizate, în care acesta „saltă“ de la un *nod Ranvier la alt nod Ranvier. C. s. creşte considerabil viteza mesajului nervos, care poate atinge 100 m/s, şi este cu atât mai mare cu cât nodurile sunt mai spaţiate. C. s. este determinată de inversarea polarizării între două noduri Ranvier succesive. Această diferenţă de potenţial membranar creează un curent local, care va depolariza membrana la nivelul nodului Ranvier următor. Depolarizarea, produsă la distanţă, provoacă deschiderea *canalelor de Na^+ voltaj-dependente de la nivelul unui anumit nod Ranvier. Pătrunderea ionilor Na^+ generează, în continuare, un *potenţial de acţiune.

CONECTIV, adj. / connectif, -ive, adj. / connective. [*Lat.* ***conexivus,*** *de la* ***conectere*** *= a lega la un loc;* ***-ită.***] Care leagă, cu referire îndeosebi la *ţesutul conjunctiv.

CONECTIVITĂ, s. f. / connectivite, s. f. / connective disease. [*Lat.* ***conexivus,*** *de la* ***conectere*** *= a lega la un loc;* ***-ită.***] Termen considerat mai adecvat decât *colagenoză.

CONEXON, s. m. / connexon, s. m. / connexon. [*Lat.* ***conexus*** *= legătură, de la* ***conectere*** *= a lega la un loc.*] V. joncţiune comunicantă.

CONEXIUNE INVERSĂ / feed-back / feed-back. [*Lat.* ***conexio, -onis*** *= deducţie logică, de la* ***conectere*** *= a lega la un loc, a înlănţui logic ideile;* ***inversus,*** *de la* ***invertere*** *= a răsturna.*] Caracteristică de bază a sistemelor cibernetice, prin care efectul („ieşirile“) se repercutează asupra cauzelor („intrărilor“) printr-o retroacţiune (feed-back). Centrul de comandă este astfel informat asupra calităţii răspunsului (efectului) şi îl poate corecta, fie amplificându-l (feed-back pozitiv), fie reducându-l (feed-back negativ). Sin.: aferentaţie inversă, feed-back, legătură inversă.

CONFABULAŢIE, s. f. / confabulation, s. f. / confabulation. [*Lat.* ***confabulatio, -onis*** *= convorbire, conversaţie, de la* ***confabulari*** *= a conversa, a sta de vorbă (***cum*** *= cu;* ***fabulari*** *= a vorbi).*] Fabulaţie delirantă. Simptom al unor boli psihice uneori la limită cu normalitatea, care constă în povestiri fanteziste, imaginative, fără relaţie cu faptele reale.

CONFIGURAŢIE, s. f. / configuration, s. f. / configuration. [*Lat.* ***configuratio, -onis*** *= formaţie asemănătoare, de la* ***configurare*** *= a forma şi* ***figura*** *= configuraţie, formă.*] 1) Forma generală a corpurilor. 2) În *Gestaltpsychologie* (v. gestaltism), un tot organizat comportând părţi interdependente şi care reprezintă mai mult decât suma părţilor componente. Sistem. 3) Componentele unui sistem de explorare sau de calcul.

CONFIGURAŢIE MOLECULARĂ / configuration moléculaire / molecular configuration. Aranjarea în spaţiu a atomilor unei molecule. În *c. cis*, două grupări chimice ale unui compus sunt legate la nivelul unor atomi de carbon diferiţi, de aceeaşi parte a moleculei. În *c. trans*, grupările chimice se dispun în direcţii diferite ale lanţului de atomi de carbon. Temenii cis şi trans s-au extins şi în genetică. *C. cis* se referă la genele sau markerii situate (situaţi) pe acelaşi cromozom. Reglarea în cis semnifică acţiunea reglatoare a secvenţelor de ADN non-codante exercitate asupra unuia sau mai multor promotori situaţi în proximitate pe acelaşi cromozom. Factorul acţionând în trans este un factor difuzibil, capabil să moduleze activitatea (în plus sau în minus) a uneia sau mai multor gene, interacţionând cu secvenţele lor regulatoare. V. izomerie.

CONFLICT, s. n. / conflit, s. m. / conflict. [*Lat.* ***conflictus*** *= ciocnire, luptă, conflict, de la* ***confligere*** *= a se confrunta, a se lupta (***cum*** *= cu;* ***fligere*** *= a lovi).*] Stare de impas psihic care reprezintă consecinţa interacţiunilor şi opoziţiilor între tendinţe instinctive contrarii, între acestea şi principiile morale, între două tendinţe afective contradictorii. Se traduce printr-o tensiune psihică, o simptomatologie nevrotică sau de *angoasă.

CONFUZIE MENTALĂ / confusion mentale / mental aberration. [*Lat.* ***confusio, -onis*** *= amestec, învălmăşeală, de la* ***confundere*** *= a amesteca (***cum*** *= cu;* ***fundere*** *= a vărsa);* ***mens, -ntis*** *= minte, spirit.*] Sindrom psihic care constă în alterarea stării de conştienţă, uneori cu stare de stupoare, ideaţie dificilă, obnubilare intelectuală, incoerenţă, dezorientare în timp şi spaţiu, tulburări ale percepţiei şi ale memoriei de regulă pasagere, dar care pot evolua cu amnezie lacunară. Frecvent este de origine toxică sau infecţioasă. C. m. se poate asocia cu unele psihoze, în care caz este însoţită şi de anxietate şi halucinaţii vizuale.

CONFUZO-ONIRIC, adj. / confus-oniric, adj. / delirious. Despre o stare psihică morbidă în care se asociază confuzia cu scăderea vigilenţei, cu tulburări de conştienţă şi cu delir dezorganizat, ce aminteşte starea de vis. Forma cea mai tipică este *delirium tremens la alcoolici.

CONGELARE, s. f. / congélation, s. f. / freezing, congelation. [*Lat.* ***congelatio, -onis*** *= îngheţare, de la* ***congelare*** *= a îngheţa.*] Sin.: îngheţare. 1) Transformarea, prin frig, a unui lichid în solid. 2) *C. alimentelor*, de preferat rapid şi sub -25°C, este o metodă de conservare care reduce activitatea enzimatică şi pe cea microbiană.

CONGENER, adj., s. m. / congénère, adj., s. m. / congener, s., congenerous, adj. [*Lat.* ***congener, -eris*** *= înrudit, de aceeaşi speţă, de la* ***cum*** *= cu,* ***genus, -eris*** *= origine, neam, specie.*] Care este de acelaşi gen, de aceeaşi specie.

CONGENITAL, adj. / congénital, -ale, -aux, adj. / congenital. [*Lat.* ***congenitus*** *= născut o dată cu, de la* ***cum*** *= cu,* ***genitus*** *= născut şi* ***gignere*** *= a naşte, a crea.*] Care există la naştere, cu origine, de obicei, anterioară naşterii, deci în viaţa intrauterină. Cu referire la o tulburare prezentă la naştere, fiind ignorată cauza acesteia. Sin.: înnăscut. V. şi ereditar.

CONGESTIE, s. f. / congestion, s. f. / congestion, stroke. [*Lat.* ***congestio, -onis*** *= îngrămădire, acumulare, de la* ***congerere*** *= a acumula, a aduna la un loc (***cum*** *= cu;* ***gerere*** *= a purta).*] Exces de sânge în vasele unui organ sau într-o zonă a unui organ. C. este un proces activ, se instalează rapid şi se manifestă prin creşterea locală a aportului de sânge arterial şi prin distensia capilarelor. Tipuri de c.: 1) *C. activă* este determinată de o inflamaţie sau o iritaţie locală. 2) *C. cerebrală*, termen imprecis ce desemnează orice perturbare subită a circulaţiei cerebrale. V. hiperemie. 3) *C. pasivă*, sin.: stază sanguină (v. stază def. 1), determinată de o jenă sau un obstacol la nivelul circulaţiei, de origine centrală (inimă) sau periferică.

CONGRUENŢĂ, s. f. / congruence, s. f. / congruence. [*Lat.* ***congruentia*** *= concordanţă, potrivire, de la* ***congruere*** *= a se potrivi (***cum*** *= cu;* ***ruere*** *= a se năpusti).*] Termen folosit îndeosebi în ortopedie pentru a aprecia modul de adaptare a fragmentelor osoase în cazul unei fracturi sau a articulaţiei într-o luxaţie. Prin extensie, termenul mai este folosit şi cu referire la alte fenomene (ex.: în cazul vederii binoculare, c. binoculară a imaginilor proiectate).

CONIOCORTEX, s. n. / coniocortex, s. m. / coniocortex. [*Gr. **konis** = praf; lat. **cortex** = scoarţă.*] Scoarţă cerebrală granulară caracteristică ariilor senzoriale ale emisferelor cerebrale.

CONIOFAG, s. n. / coniophage, s. m. / coniophage. [*Gr. **konis** = praf; **phagein** = a mânca.*] *Macrofag care a ingerat particule de praf.

CONIOLOGIE, s. f. / coniologie, s. f. / coniology. [*Gr. **konis** = praf; **logos** = discurs.*] Studiul ştiinţific al pulberilor şi al influenţei şi efectelor asupra vieţii animalelor şi plantelor. Aerul, chiar purificat, conţine numeroase pulberi. Într-o serie de lucrări foarte recente se atrage atenţia asupra pulberilor de dimensiuni de ordinul nanometrilor (10^{-9} m) vizibile doar în microscopie electronică. Aceste pulberi nanometrice pot forma conglomerate patogene.

CONIOTOMIE, s. n. / coniotomie, s. f. / coniotomy. Sin.: cricotirotomie (v.).

CONIOZĂ, s. f. / coniose, s. f. / coniosis. [*Gr. **konis** = praf; **-oză**.*] Orice boală provocată prin inhalarea de pulberi. V. pneumoconioză.

CONIZAŢIE, s. f. / conisation, s. f. / conization. Excizie chirurgicală, cu ajutorul unui *colposcop, a unui fragment de ţesut în formă de con de la nivelul colului uterin.

CONJUGARE, s. f. / conjugaison, s. f. / conjugation. [*Lat. **coniugare** = a uni, de la **cum** = cu, **iugum** = jug.*] 1) La organismele unicelulare, formă de reproducere sexuată în care, prin reunire temporară, cele două celule efectuează transfer de material genetic. 2) În biochimie, combinarea unei substanţe toxice cu o substanţă naturală din organism, formându-se un produs netoxic eliminabil.

CONJUGAT, adj. / conjugué, -e, adj. / conjugate. [*Lat. **coniugatus**, de la **coniugare** = a uni (**cum** = cu; **iugum** = jug).*] 1) Care se referă la unele acţiuni efectuate concomitent, de ex.: mişcări c. ale globilor oculari. 2) Care realizează, împreună, aceeaşi funcţie (despre unele structuri anatomice). 3) Caracteristică a unui produs rezultat în urma unei *conjugări sau a unui complex molecular rezultat din unirea a două sau mai multe molecule. Ex.: proteină c. (*heteroproteină).

CONJUNCTIV, adj. / conjonctif, -ive, adj. / connective. [*Lat. **coniunctivus** = care leagă, care uneşte, de la **coniungere** = a lega împreună, a uni (**cum** = cu; **iugum** = jug).*] *Ţesutul c.* derivă din mezenchim, include substanţă fundamentală, fibre şi celule şi este un ţesut de conexiune pentru mai multe structuri anatomice.

CONJUNCTIVĂ, s. f. / conjonctive, s. f. / conjunctiva. [*Lat. **coniunctivus** = care leagă, care uneşte, de la **coniungere** = a lega împreună, a uni (**cum** = cu; **iugum** = jug).*] Membrană mucoasă transparentă situată pe faţa profundă a pleoapelor (*c. palpebrală*) şi pe faţa anterioară a globului ocular (*c. sclerotică* şi *c. bulbară* sau *oculară*).

CONJUNCTIVITĂ, s. f. / conjonctivite, s. f. / conjunctivitis, sticky eye. [*Lat. **coniunctivus** = care leagă, care uneşte, de la **coniungere** = a lega împreună, a uni (**cum** = cu; **iugum** = jug); **-ită**.*] Denumire sub care sunt grupate inflamaţiile conjunctivei, indiferent de etiologie (iritativă, infecţioasă, alergică). În relaţie cu gradul de afectare al conjunctivei, c. poate fi eritematoasă, granuloasă (v. trahom), flictenulară etc.

CONOTOXINĂ, s. f. / conotoxine, s. f. / conotoxin. Ligand ireversibil specific pentru anumite tipuri de *canale de calciu.

CONSANGUIN, adj. / consanguin, -e, adj. / consanguineous. [*Lat. **cum** = cu; **sanguis, -inis** = sânge.*] Care este înrudit din partea tatălui. Despre fraţi şi surori care au acelaşi tată. Prin extensie: *căsătoria c.* semnifică un mariaj între indivizi care sunt rude apropiate, fie din partea tatălui, fie din partea mamei.

CONSANGVINITATE, s. f. / consanguinité, s. f. / consanguinity, inbreeding. [*Lat. **cum** = cu; **sanguis, -inis** = sânge.*] Raport de rudenie între persoane care au acelaşi tată, dar nu şi aceeaşi mamă. Prin extensie: legătură de rudenie între doi indivizi care au un părinte (procreator) comun, tată sau mamă.

CONSERVANT, s. m. / conservateur, s. m. / preservative. [*Lat. **conservans, -antis** = păstrător, de la **conservare** = a păstra.*] Substanţă, agent chimic care se adaugă în unele medicamente sau, mai frecvent, în alimente în scopul protejării acestora împotriva contaminării cu microorganisme şi al prevenirii unor transformări chimice, îndeosebi a proceselor de oxidare. Natura şi cantitatea de c. autorizaţi este reglementată legal, fiind menţionată pe etichetele medicamentelor şi, respectiv, pe ambalajele alimentelor. V. şi aditiv alimentar.

CONSERVĂ, s. f. / conserve, s. f. / preserve, canned food. [*Lat. **conservare** = a păstra.*] Termen generic utilizat cu referire la toate substanţele alimentare care au fost supuse la diferite procedee de eliminare a cauzelor de alterare şi apoi închise ermetic într-un mediu steril. Uneori termenul este utilizat în sens restrâns, cu referire doar la alimentele sterilizate prin căldură. V. şi conservant.

CONSIMŢĂMÂNT, s. n. / consentement, s. m. / consent. [*Lat. **consentire** = a fi de acord.*] Acord al pacientului, sub semnătură sau, când este cazul, al tutorelui sau al familiei pacientului, necesar în toate cazurile când o investigaţie sau un act terapeutic expun pacientul la un risc, indiferent de anvergura acestuia. C. se obţine după ce pacientului i se explică clar şi loial eventualele riscuri.

CONSOLIDARE, s. f. / consolidation, s. f. / consolidation. [*Lat. **consolidatio, -onis** = întărire a dreptului de proprietate, de la **consolidare** = a consolida; sensul actual este preluat din engl.*] 1) Perioadă după vindecarea unei boli în care organismul revine, mai mult sau mai puţin, la funcţiile normale anterioare bolii. În cazul bolilor care provoacă *sechele, aceasta este perioada în care sechelele devin permanente şi se stabileşte gradul de incapacitate de muncă. 2) În ortopedie, vindecarea unei fracturi prin formarea unui calus la locul fracturii.

CONSONANT, adj. / consonant, -e, adj. / consonating. [*Lat. **consonans, -ntis** = într-un glas, concordant, de la **consonare** = a scoate un sunet concomitent, a fi în consonanţă.*] Despre un *ral pulmonar cu timbru particular deoarece se produce într-un bloc de condensare sau într-o excavaţie.

CONSTANTA MICHAELIS-MENTEN / constante de Michaélis-Menten / Michaelis-Menten constant. [***Leonor Michaelis**, chimist american, 1875-1949; **Maud L. Menten**, patolog canadian stabilit în SUA, 1879-1960.*] Notată şi K_m, corespunde concentraţiei de substrat care permite să se obţină jumătate din viteza maximală ($V_m/2$) a unei reacţii enzimatice. V. şi viteză maximală.

CONSTANTĂ, s. f. / constante, s. f. / constant. [*Lat. **constans, -ntis** = care se menţine, de la **constare** = a se menţine neschimbat şi **stare** = a sta în picioare.*] 1) Mărime a cărei valoare rămâne neschimbată. 2) Mărime care caracterizează un fenomen, un aparat, o substanţă. 3) *C. biologică*, valoarea concentraţiei unei substanţe din organism, care rămâne invariabilă, neschimbată în cadrul anumitor limite. Menţinerea, echilibrul constantelor în organism intră în cadrul mecanismelor generale ale *homeostaziei. V. secţiunea constante biologice.

CONSTANTĂ UNIVERSALĂ / constante universelle / universal constant. Mărime fizică invariabilă având o valoare ce depinde numai de sistemul de unităţi în care este exprimată. Ex. de c. u.: constanta atracţiei universale, numărul lui Avogadro, constanta lui Boltzman, viteza luminii în vid, constanta lui Plank masa atomului de hidrogen, sarcina electrică elementară etc. C. u. joacă un rol central în teoriile fizicii şi au reprezentat baza elaborării *Sistemului Internaţional de unităţi de măsură.

CONSTIPAŢIE, s. f. / constipation, s. f. / constipation. [*Lat.* ***constipatio, -onis*** *= adunare, concentrare, de la* ***constipare*** *= a aduna, a strânge la un loc.*] Tranzit intestinal încetinit pentru materiile fecale. Determină defecaţie dificilă ca urmare a creşterii consistenţei materiilor fecale (cu apariţia de fecaloame). Sin.: coprostază.

CONSTITUŢIE, s. f. / constitution, s. f. / constitution. [*Lat.* ***constitutio, -onis*** *= constituţie fizică, organizare, de la* ***constituere*** *= a aşeza într-o anumită formaţie şi* ***statuere*** *= a stabili.*] Termen utilizat în medicină de obicei cu referire la aspectul morfologic al organismului, al unui individ (tipul constituţional, de ex.: c. stenică, c. robustă etc.). În general, c. include caracterele fizice şi psihice ale individului *(fenotipul).

CONSTRÂNGERE, s. f. / contrainte, s. f. / constraint, restraint. Totalitatea atitudinilor, metodelor şi tehnicilor prin care i se impune unui bolnav, contrar voinţei sale, o spitalizare, un tratament, o alimentaţie, o limitare a activităţii. Medicul trebuie să respecte preceptele bioeticii.

CONSTRICTOR, adj., s. m. / constricteur, adj., s. m. / constrictor. [*Lat.* ***constrictus,*** *de la* ***constringere*** *= a strânge.*] Despre un muşchi a cărui contracţie comprimă un organ, îngustează un canal sau un orificiu.

CONSTRICŢIE, s. f. / constriction, s. f. / constriction. [*Lat.* ***constrictio, -onis*** *= strângere, de la* ***constringere*** *= a strânge.*] Reducere a dimensiunilor unui sfincter, ale unui conduct, ale unui vas sanguin, ale unui organ cavitar, de regulă consecutiv contracţiei unor muşchi constrictori.

CONSULT MEDICAL / consultation, s. f. / consultation (1), medical advice (2). [*Lat.* ***consultum*** *= hotărâre, decizie, de la* ***consultare*** *= a delibera, a cerceta;* ***medicus*** *= doctor, medic.*] 1) Examinarea ambulatorie (examen clinic) a unui pacient de către medic. Sin.: consultaţie. 2) Deliberarea mai multor medici cu privire la un caz medical.

CONSULTANT, s. m. / consultant, s. m. / consultant. [*Lat.* ***consultor, -oris*** *= sfătuitor, de la* ***consultare*** *= a delibera, a cerceta.*] Medic al cărui aviz este solicitat de către un alt medic.

CONSULTAŢIE, s. f. / consultation, s. f. / consultation. [*Lat.* ***consultatio, -onis*** *= discuţie, dezbatere, deliberare, de la* ***consultare*** *= a delibera, a cerceta.*] Sin.: consult medical (v., def. 1).

CONSUM, s. f. / consommation, s. f. / consumption. [*Lat.* ***consumere*** *= a folosi, a cheltui.*] Folosirea unor materii prime, energii etc. Ex.: 1) *C. energetic*, cheltuială de energie necesară proceselor vitale şi activităţilor. 2) *C. de oxigen pe minut*, cantitatea de oxigen reţinută de sângele capilar pulmonar din aerul ventilat într-un minut; se exprimă în cm^3/min. 3) *C. specific de apă*, cantitatea de apă furnizată pentru un locuitor pe zi.

CONSUMPŢIE, s. f. / consomption, s. f. / consumption, wasting. [*Lat.* ***consumptio, -onis*** *= secătuire, sleire, de la* ***consumere*** *= a folosi, a cheltui.*] Slăbire intensă, cu scăderea accentuată a forţei musculare şi a masei ţesuturilor. Se întâlneşte în boli grave şi prelungite, îndeosebi în tuberculoză.

CONŞTIENT, s. m. / conscient, s. m. / conscious. [*Lat.* ***consciens,*** *de la* ***conscire*** *= a avea cunoştinţă şi* ***scire*** *= a şti.*] Unul dintre cele trei niveluri de funcţionare a aparatului psihic (conştient, *preconştient, *inconştient). Nivelul c. este cel care primeşte informaţii provenind atât din interior, cât şi din lumea exterioară. C. vizează ansamblul reprezentărilor (senzaţii, amintiri, idei etc.) din câmpul actual al conştiinţei. V.: preconştient, inconştient, subconştient.

CONŞTIENŢĂ, s. f. / état conscientiel / awareness. [*Lat.* ***conscientia*** *= cunoaştere.*] Termen prin care poate fi desemnată o stare care presupune pe lângă starea de veghe, sentimentul identităţii personale şi autosituarea imediată în spaţiu şi timp. V. şi conştiinţă.

CONŞTIINŢĂ, s. f. / conscience, s. f. / consciousness. [*Lat.* ***conscientia*** *= cunoaştere.*] Cunoaştere pe care fiecare subiect o are despre existenţa sa, despre actele sale şi despre lumea exterioară. C. nu există ca funcţie particulară care să fie organizată şi care să aibă un „sediu" în creier. O definiţie clară a c. depinde de rezolvarea problemei relaţiei creier-psihic, deocamdată doar un teren pentru speculaţii. În consecinţă, persistă confuzia conştienţă-conştiinţă şi chiar confuzia conştiinţă-stare de veghe. Parţial, această confuzie poate fi diminuată prin acceptarea termenului *conştient. Pe de altă parte, în psihiatrie termenul c. este utilizat în sensul de vigilenţă, calificând astfel gradul de „prezenţă a fiinţei în lume". În acest cadru se disting clasic diferite niveluri: inconştienţă (somn), subconştienţă (permite o activitate automatică), conştienţă spontană (stare de reverie) şi conştienţă reflectată. C. poate desemna şi o instanţă morală care reglează raportul dintre intenţiile individului şi realitate, plăcerea şi aprecierea valorilor.

CONTACT, s. n. / contact, s. m. / contact. [*Lat.* ***contactus,*** *de la* ***contingere*** *= a atinge cu şi* ***tangere*** *= a atinge.*] 1) Atingerea mutuală a două corpuri sau persoane. 2) Persoană care a rămas o perioadă suficientă pentru contractarea unei infecţii în preajma unui bolnav contagios sau a unui material infecţios. C. poate fi *direct* sau *indirect*, prin produse biologice contaminate, obiecte. 3) În stomatologie, *c. ocluzal*, între două suprafeţe dentare.

CONTAGIOS, adj. / contagieux, -euse, adj. / contagious, infectious. [*Lat.* ***contagiosus*** *= molipsitor, de la* ***cum*** *= cu,* ***tangere*** *= a atinge.*] Care se transmite de la o persoană la alta, de obicei de la un bolnav la un om sănătos. Contagiunea are loc direct sau indirect (spută, secreţii şi descuamaţii ale pielii, sânge supt de paraziţi, materii fecale, contact cu obiecte).

CONTAGIOZITATE, s. f. / contagiosité, s. f. / contagiousness. [*Lat.* ***contagiosus*** *= molipsitor, de la* ***cum*** *= cu,* ***tangere*** *= a atinge.*] Calitatea de a fi *contagios.

CONTAGIUNE, s. f. / contagion, s. f. / contagion. [*Lat.* ***contagio, -onis*** *= contact, molipsire, de la* ***cum*** *= cu,* ***tangere*** *= a atinge.*] 1) Transmiterea unei boli de la un bolnav la o persoană care fie poate deveni purtător sănătos, fie se poate îmbolnăvi. C. poate fi: *directă* (prin contact direct între cele două persoane); *indirectă* (când există un intermediar - vizitator, animal domestic, insecte, obiecte contaminate). 2) *C. mentală*: propagarea unor simptome psihice prin imitare şi sugestibilitate.

CONTAMINARE, s. f. / contamination, s. f. / contamination. [*Lat.* ***contaminatio, -onis*** *= pângărire, de la* ***contaminare*** *= a murdări, a pângări.*] Termen utilizat în relaţie cu obiecte sau animale care prezintă germeni patogeni proveniţi de la un alt obiect, organism sau o altă sursă. Ex.: c. unui râu. V. şi contagiune, infecţie.

CONTENŢIE, s. f. / contention, s. f. / reduction (of fracture). [*Lat.* ***contentio, -onis*** *= încordare, de la* ***contendere*** *= a întinde cu putere, a încorda şi* ***tendere*** *= a întinde.*] Imobilizare forţată, obligatorie (focar de fractură, organ herniat, pacient agitat). Pentru c. se folosesc modalităţi adecvate: bandaje cu faşă elastică sau gipsată, atelă, aparate speciale, cămăşi de forţă etc.

CONTIGUITATE, s. f. / contiguïté, s. f. / contiguity. [*Lat.* ***contiguus*** *= care atinge, învecinat, de la* ***contingere*** *= a atinge cu şi* ***tangere*** *= a atinge.*] Starea a două sau mai multe structuri, organe care sunt în contact fără continuitate.

CONTINENŢĂ, s. f. / continence, s. f. / competence (1), continence (2). [*Lat. **continentia** = abținere, conținență, de la **continere** = a ține laolaltă, a reține.*] 1) Ocluzia, închiderea perfectă a unui orificiu. 2) Moderaţie, temperare a apetitului, îndeosebi a celui sexual.

CONTONDENT, adj. / contondant, -e, adj. / contusive. [*Lat. **contundere** = a zdrobi.*] Despre un corp sau obiect ale căror lovituri zdrobesc ţesuturile, determină *contuzii, fără secţionarea ţesuturilor şi fără sângerare evidentă.

CONTOR, s. n. / compteur, s. m. / counter. [*Germ. **Kontor** = contor; lat. **computare** = a calcula, a socoti.*] Instrument sau aparat utilizat la numărarea unor particule, impulsuri etc. În medicină, cele mai importante sunt c. de măsurare a prezenţei şi intensităţii radiaţiilor ionizante: 1) *C. Geiger-Müller*, format dintr-un condensator cilindric la nivelul căruia se produce, prin trecerea unei particule încărcate, un puls de tensiune. 2) *C. cu scintilaţie*, pentru decelarea prezenţei radiaţiilor ionizante prin intermediul unui cristal în care se produc scintilaţii convertite în impulsuri electrice de un *fotocatod, multiplicate de un *fotomultiplicator (prin intermediul unor dinode). Impulsurile amplificate sunt transmise unui numărător. Sunt detectate astfel radiaţiile gama. În cazul radiaţiilor beta de mică energie, se utilizează lichidele scintilatoare, care, sub influenţa acestor radiaţii, emit scintilaţii ce pot fi numărate. Procedeul se numeşte scintilaţie lichidă. 3) *Diodele dopate* (ex.: siliciu dopat cu litiu), în care particulele declanşează avalanşe de electroni, în funcţie de energia lor. V. şi sondă de scintilaţie.

CONTRACEPTIV, adj., s. n. / contraceptif, -ive, adj., s. m. / contraceptive. [*Lat. **contra** = împotriva; **conceptus**, de la **concipere** = a concepe.*] 1) Produs utilizat în scopul *contracepţiei. Se disting: a) *C. orale*: ansamblu de substanţe hormonale administrate pe cale orală şi care, prin acţiune antigonadotropă şi/sau acţiune directă pe receptorul genital, împiedică, la femeie, una sau mai multe din condiţiile esenţiale ale fecundaţiei (secreţia glerei cervicale, ovulaţia, transformarea deciduală a mucoasei uterine. *Posologia corectă a c. orale este suficient de elaborată şi se disting trei metode de administrare: *metoda combinată*, asociere estroprogestativă administrată în zilele 5-25 ale ciclului; exercită un efect triplu (suprimarea glerei cervicale, acţiune antiovulatorie şi antinidaţie); *metoda secvenţială*, cu acţiune antiovulatorie pură, deoarece la începutul ciclului se utilizează doar estrogeni, iar la sfârşitul ciclului o asociere estroprogestativă; *metoda neîntreruptă* sau *non-stop*, prin care se administrează progestative de sinteză în doză unică şi continuă; nu acţionează decât la nivelul glerei cervicale şi al endometrului, cu rezultate uneori nesigure. b) *C. locale*: substanţe spermicide aplicate local intravaginal cu eficacitate relativă. 2) Care se referă la *contracepţie.

CONTRACEPŢIE, s. f. / contraception, s. f. / contraception. [*Lat. **contra** = împotriva; **conceptio, -onis** = graviditate, concepție, de la **concipere** = a concepe.*] Termen generic utilizat pentru a desemna ansamblul metodelor utilizate pentru a împiedica concepţia. Există mai multe modalităţi de c.: prin blocarea ovulaţiei (prin *contraceptive orale); prin blocarea fecundaţiei; prin blocarea spermatogenezei (aflată în stadiul experimental); abstinenţa periodică, coitul întrerupt, prezervativul; crearea unui obstacol în calea *nidaţiei oului (*sterilet) şi *c. de urgenţă*: utilizarea unor combinaţii estroprogestative în doză de „şoc“ (în primele 72 de ore după un act sexual neprotejat). V. şi legea Ogino-Knaus.

CONTRACTILITATE, s. f. / contractilité, s. f. / contractility. [*Lat. **contractus**, de la **contrahere** = a strânge (**cum** = cu; **trahere** = a trage cu forța).*] Proprietate vitală pe care o posedă anumite celule (în particular miocitele) de a-şi reduce una sau mai multe dimensiuni atunci când efectuează un travaliu activ, sub acţiunea unui stimul.

CONTRACTURĂ, s. f. / contracture, s. f. / contracture. [*Lat. **contractus**, de la **contrahere** = a strânge (**cum** = cu; **trahere** = a trage cu forța).*] Contracţie prelungită, reversibilă şi involuntară a musculaturii striate (unul sau mai mulţi muşchi), fără să existe leziuni organice ale fibrelor musculare. Poate fi simptom în unele boli. Ex.: *c. abdominală, c. extrapiramidală, c. piramidală. V. şi convulsie, crampă, spasm.

CONTRACTURĂ ABDOMINALĂ / contracture abdominale / abdominal wall rigidity. Rigiditate a peretelui abdominal, tonică, intensă, dureroasă, permanentă, care se menţine chiar la o palpare lentă şi profundă. C. a. traduce o iritaţie peritoneală acută. V. şi apărare musculară.

CONTRACTURĂ DUPUYTREN / contracture Dupuytren / Dupuytren's contracture. [***Guillaume Dupuytren**, baron, chirurg și anatomopatolog francez, profesor la Paris, 1778-1835.*] Scleroză, retracţie şi fibroză nodulară a aponevrozei palmare, însoţită de modificări ale articulaţiilor metacarpofalangiene şi interfalangiene. În funcţie de dezvoltarea nodulilor şi de tulburările funcţionale ale mâinii, este stadializată în patru faze. În prima fază se constată prezenţa nodulilor, fără retracţii ale degetelor. În faza a doua se instalează flexia degetelor, care, în cea de-a treia fază, ajunge la 30° sau mai puţin. În ultimul stadiu de evoluţie, pe lângă fixarea mâinii în flexie, se produce extensia falangelor distale. Clasificarea are valoare diagnostică, fiecărei faze evolutive corespunzându-i o anumită atitudine terapeutică. Constatarea la un bolnav a nodulilor aponevrotici sau a retracţiei aponevrozei palmare obligă la cercetarea celorlalte manifestări clinice care pot coexista şi care au mecanism fiziopatologic şi anatomopatologic comun: aponevroza plantară şi corpii cavernoşi (*fibromatoza aponevrozei plantare, *induraţia plastică a penisului). Sin.: boală Dupuytren.

CONTRACTURĂ PIRAMIDALĂ / contracture pyramidale / pyramidal rigidity. Hipertonie musculară determinată de o leziune a fasciculului piramidal şi însoţită de exagerarea reflexelor osteotendinoase.

CONTRACŢIE, s. f. / contraction, s. f. / contraction. [*Lat. **contractio, -onis** = strângere, de la **contrahere** = a strânge (**cum** = cu; **trahere** = a trage cu forța).*] Diminuare în volum sau în lungime a fibrelor musculare, sub acţiunea unui stimul sau a anumitor agenţi (fizici, chimici etc.). Ant.: relaxare.

CONTRAEXTENSIE, s. f. / contre-extension, s. f. / counter-extension. [*Lat. **contra** = împotriva; **extensio, -onis** = întindere, de la **extendere** = a întinde (**ex** = în afară; **tendere** = a întinde).*] Rezistenţa opusă extensiei unui membru atunci când se realizează o tracţiune în direcţia rădăcinii acelui membru, în vederea reducerii unei fracturi. În cazul fracturii unui membru inferior, c. poate fi realizată prin ridicarea membrului respectiv, astfel încât greutatea corpului să se opună tracţiunii aplicate distal.

CONTRAIMUNOELECTROFOREZĂ, s. f. / contre-immuno-électrophorèse, s. f. / counterimmunoelectrophoresis. [*Lat. **contra** = împotriva; **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligație; gr. **elektron** = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; **phoresis** = transportare, de la **pherein** = a duce, a purta.*] Sin.: electrosinereză (v.).

CONTRAINCIZIE, s. f. / contre-incision, s. f. / counter-opening. [*Lat. **contra** = împotriva; **incisio, -onis** = tăietură, de la **incidere** = a tăia.*] Incizie secundară efectuată la distanţă de prima incizie (principală).

CONTRAINDICAŢIE, s. f. / contre-indication, s. f. / contraindicaton. [*Lat. **contra** = împotriva; **indicatio, -onis** = indicare, de la **indicare** = a arăta.*] Orice circumstanţă care se opune aplicării unui tratament.

CONTRAPULSAŢIE DIASTOLICĂ INTRA-AORTICĂ / contrapulsion diastolique intra-aortique / intraaortic ballon pump conterpulsation. V. asistenţa circulatorie, 2.

CONTRAST, s. n. / contraste, s. m. / contrast. [*Ital. **contrasto**, din lat. **contra** = împotriva, **stare** = a sta în picioare.*] 1) Termen generic utilizat în medicină cu sensul de diferenţă în luminozitatea regiunilor observate pe rezultatul (ecran, film, fotografie) unei investigaţii imagistice. 2) Mediu (substanţă) de c.: v. mediu de contrast.

CONTROL, s. n. / contrôle, s. m. / control. [*Fr. **contrôle**, prescurtare de la **contre-rôle**.*] 1) Supravegherea sau limitarea unor fenomene, acţiuni. 2) Denumire pentru acţiunile sau programele care au ca scop prevenirea, depistarea, reducerea sau eliminarea unor boli. Ex.: c. medical periodic, c. medical profilactic. V. şi bilanţ de sănătate, screening.

CONTROLATERAL, adj. / controlatéral, -ale, -aux, adj. / controlateral. [*Lat. **contra** = împotriva; **lateralis**, de la **latus, -teris** = latură.*] Termen general utilizat cu sensul de: situat de partea opusă, care se referă la partea opusă. Ex.: reflex c., hemiplegie c. (de partea opusă leziunii cerebrale determinante).

CONTUZIE, s. f. / contusion, s. f. / contusion, bruise. [*Lat. **contusio, -onis** = zdrobire, izbire, de la **contundere** = a zdrobi.*] Leziune (produsă prin compresiune brutală) care nu produce soluţie de continuitate la nivelul pielii. Când interesează doar vascularizaţia superficial-subcutanată poartă numele de *echimoză*. Se poate asocia cu prezenţa unui hematom subcutanat sau cu afectarea organelor interne, în cazuri grave.

CONURI RETINIENE / cônes rétiniens / retinal cones. Celule senzoriale ale retinei, responsabile de vederea morfoscopică şi cromatică. C. r. sunt localizate aproape exclusiv în regiunea maculară, în partea centrală, fiind în număr de aproximativ 7 milioane. Ele sunt formate dintr-o expansiune externă, fotoreceptoare (conul propriu-zis) şi o extremitate internă care vine în contact cu prelungirea unei celule bipolare, la care este transmis influxul nervos. Sin.: celule cu conuri.

CONVALESCENŢĂ, s. f. / convalescence, s. f. / convalescence. [*Lat. **convalescentia**, de la **convalescere** = a prinde puteri, a se însănătoşi (**cum** = cu; **valere** = a avea forţă, a fi tare).*] Durată de timp, mai mult sau mai puţin lungă, care urmează după dispariţia simptomatologiei unei boli şi în care se restabilesc, progresiv, funcţiile normale ale aparatelor şi sistemelor. C. durează până la revenirea completă la starea de *sănătate.

CONVECŢIE, s. f. / convéction, s. f. / convection. [*Lat. **convectio, -onis** = transportare, de la **convectare** = cu, **vergere** = a transporta laolaltă (întruna).*] 1) Transfer de căldură prin intermediul curenţilor în lichide sau gaze. 2) Pierdere de căldură corporală prin transfer către aerul înconjurător, când acesta este mai rece.

CONVERGENŢĂ, s. f. / convergence, s. f. / convergence. [*Lat. medievală **convergere** = a inclina împreună, de la **cum** = cu, **vergere** = a fi înclinat, a fi aplecat.*] 1) În general, evoluţie, direcţie spre acelaşi punct. În embriologie, deplasare celulară de la periferie spre centru în perioada de *gastrulaţie. În fiziologie, mişcarea coordonată a globilor oculari pentru a fixa acelaşi punct. Sin.: extensie def. 2) Caracteristica punctului în care se întâlnesc două linii. Ant.: divergenţă.

CONVERSIE, s. f. / conversion, s. f. / conversion. [*Lat. **conversio, -onis** = schimbare, transformare, de la **convertere** = a întoarce, a schimba (**cum** = cu; **vertere** = a întoarce).*] 1)Transformarea unei unităţi de măsură în altă unitate de măsură, prin intermediul unui factor de c. 2) Transformarea emoţiilor în manifestări fizice. 3) Corecţia unei poziţii defectuoase a fetusului în timpul travaliului.

CONVERTAZĂ, s. f. / convertase, s. f. / convertase. [*Lat. **convertere** = a întoarce, a schimba, de la **cum** = cu, **vertere** = a întoarce; **-ază**.*] *Protează a *complementului care produce conversia unui component într-altul în cascada de evenimente moleculare ale *activării complementului.

CONVERTINĂ, s. f. / convertine, s. f. / convertin. [*Lat. **convertere** = a întoarce, a schimba, de la **cum** = cu, **vertere** = a întoarce; **-ină**.*] Forma activă a factorului VII al coagulării, notată VIIa.

CONVULSIE, s. f. / convulsion, s. f. / convulsion, seizure. [*Lat. **convulsio, -onis** = convulsie, de la **convellere** = a zdruncina.*] Contracţie involuntară, instantanee şi sacadată a uneia sau a mai multor grupe musculare, determinând mişcări localizate sau ale întregului corp. Spre deosebire de adult, la copil c. reprezintă o urgenţă, ce impune intervenţia imediată a medicului. În funcţie de origine, la adult c. pot fi: cerebrale sau medulare, anoxice (în cursul unei *sincope), toxice (ex.: după injectarea de stricnină) şi psihice (*isterie). În raport cu durata contracţiilor, se disting: 1) *C. clonice*, scurte, ritmice, ale unor grupe musculare sau ale întregii musculaturi. 2) *C. tonice*, cu caracter prelungit. 3) *C. tonicoclonice*, prin asocierea celor două tipuri menţionate mai sus. La copil, c. au o semnificaţie clinică foarte diferită, deoarece prelungirea unei crize netratate se poate solda cu decesul copilului. În general, la copilul mic c. sunt generalizate. Mecanismul intim al crizei de c. constă într-o activare paroxistică sincronă a unor grupe de neuroni corticali sau subcorticali, consecinţă a afectării funcţionării normale a neuronului prin perturbarea aportului de oxigen şi substanţe energetice. La copil se disting o serie de forme etiologice de c., în funcţie de vârstă: A) Nou-născut - din cauza pragului convulsivant ridicat, c. apar în leziuni cerebrale grave şi în tulburări metabolice importante, de unde prognosticul rezervat (20-40% decese, 8-20% sechele). Se disting cauze organice (leziuni ale sistemului nervos) şi cauze metabolice (hipocalcemie cu tetanie neonatală, hipoglicemie neonatală, anomalii ereditare ale metabolismului aminoacizilor). B) Sugar şi copilul mic - perioada de vârstă cu cea mai mare incidenţă a c., datorită scăderii pragului convulsivant şi creşterii reactivităţii convulsive. Se disting: 1) *C. ocazionale*: a) în boli acute ale SNC, un loc particular îl ocupă c. din SIDA, consecinţă a infecţiilor oportuniste asociate bolii; b) în boli acute extracerebrale, *c. febrile*, cea mai frecventă cauză de c. ocazionale; c) în dezechilibre metabolice, îndeosebi în *sindromul acut de deshidratare, dar şi în hipocalcemie, hipoglicemie, ca şi în c. piridoxinosensibilă; d) în intoxicaţii exogene, accidentale sau terapeutice. 2) *C. epileptice* sunt recurente, neprovocate, caracterizate prin crize survenite în afebrilitate. În toate formele clinice de epilepsie infantilă apar c. de tip tonicoclonic, care pot evolua ca stare de rău convulsiv (criză a cărei durată depăşeşte 30 min) în cazul opririi bruşte a tratamentului anticonvulsivant.

CONVULSIE CRONICĂ / convulsion chronique / chronic convulsion. Sin.: clonie. V. convulsie.

CONVULSIVANT, adj., s. n. / convulsivant, adj., s. m. / convulsant. [*Lat. **convulsus**, de la **convellere** = a zdruncina.*] (Proces patogen, substanţe chimice) care provoacă *convulsii.

COOPERARE CELULARĂ / coopération cellulaire / cellular cooperation. [*Lat. **cooperatio, -onis** = colaborare, cooperare, de la **cooperare** = a coopera; **cellula** = cămăruţă, dim. de la **cella** = cămară.*] Relaţiile funcţionale dintre celule, îndeosebi când acestea sunt organizate într-un ţesut sau îndeplinesc o funcţie în comun, ori participă la diferite etape ale aceluiaşi proces. C. c. se realizează şi la distanţă, datorită *semnalizării celulare. Termenul se referă îndeosebi la influenţa reciprocă a diferitelor celule ale *sistemului imunitar. Stimularea unei celule imunocompetente de către un *antigen sau prin *self nemodificat declanşează din partea acesteia un răspuns care este comunicat, fie prin contact direct între celule, fie prin eliberarea de substanţe chimice (*citokine) acţionând la distanţă asupra altor celule ale sistemului imunitar. V. şi interleukine.

COOPERATIVITATE, s. f. / coopérativité, s. f. / cooperativity. [*Lat.* ***cooperare*** *= a coopera.*] Fenomen prezent în cazul enzimelor sau receptorilor care au mai multe situsuri de legare. Legarea unui ligand pe un anumit situs alterează *afinitatea celorlalte situsuri. Există c. pozitivă sau c. negativă, după cum afinitatea creşte sau scade. Fenomenul de c. prezintă interes practic în cazul medicamentelor ale căror ţinte sunt receptorii sau enzimele.

COORDONARE, s. f. / coordination, s. f. / coordination. [*Lat.* ***cum*** *= cu;* ***ordinare*** *= a pune în ordine, de la* ***ordo, -inis*** *= şir, rând.*] Activitate reglată de către centrii nervoşi din sistemul nervos central; constă în determinarea unor contracţii musculare într-o ordine ştiută, în scopul obţinerii unui anumit rezultat. Ex.: c. motorie a unei mişcări. V. şi ataxie.

COPIL, s. m. / enfant, s. m. / child. [*Albaneză* ***kopil*** *= copil.*] Băiat sau fată în primii ani ai vieţii (până în adolescenţă). V. copilărie.

COPIL BĂTUT / enfant battu / buttered child. V. sindrom de copil bătut.

COPIL HIPERACTIV / enfant hyperactif / hyperkinetic child. Sin.: copil hiperkinetic (v.).

COPIL HIPERKINETIC/ enfant hyperkinétique / hiperkinetic child. Copil a cărui activitate motorie este crescută şi dezordonată, fiind însoţită de impulsivitate, reacţii agresive şi tulburări de atenţie care îi afectează performanţele şcolare, lipsă de concentrare şi toleranţă scăzută la frustrare. Tulburarea apare în copilărie şi dispare în adolescenţă. În mod paradoxal, starea copilului se poate ameliora cu ajutorul *psihotonicelor, dar la această vârstă dozele terapeutice se stabilesc cu dificultate. Sin.: copil hiperactiv, sindrom hiperkinetic.

COPIL MALTRATAT, s. m. / enfant battu, s. n. / battered child. Sindrom complex, psihofizic, referitor la copiii care au suferit abuzuri fizice care se soldează cu traume atât fizice, cât şi psihice.

COPIL SĂLBATIC, s. m. / enfant sauvage, s. n. / wild child; wolf-child.

COPILĂRIE, s. f. / enfance, s. f. / childhood. [*Albaneză* ***kopil*** *= copil.*] Perioada de viaţă de la naştere până la adolescenţă. Perioade (stabilite arbitrar): 1) *Prima c.*, de la naştere până la $2^{1}/_{2}$ ani-3 ani (când dentiţia de lapte e completă), este subdivizată: a) perioada postnatală precoce, primele 6 zile de viaţă; b) perioada neonatală tardivă, zilele 7-30; c) vârsta de sugar, între o lună - un an; d) copilul mic sau antepreşcolarul, între 1-$2^{1}/_{2}$ ani. 2) *A doua c.*, vârsta preşcolară, de la $2^{1}/_{2}$-3 ani la 6-7 ani. 3) *A treia c.*, vârsta şcolară, de la 6-7 ani la 15-16 ani, când, odată cu sfârşitul pubertăţii, copilul devine adolescent.

COPOLIMER, s. m. / copolymère, s. m. / copolymer. *Polimer alcătuit din cel puţin două tipuri de monomeri diferiţi. De ex.: proteinele sunt c., deoarece sunt alcătuite din 20 de tipuri de monomeri (aminoacizi) diferiţi.

COPROANTICORP, s. m. / coproanticorps, s. m. / coproantibody. [*Gr.* ***kopros*** *= excrement;* ***anti*** *= contra; lat.* ***corpus, -oris*** *= corp.*] Orice anticorp din materiile fecale, sintetizat de organism împotriva variatelor bacterii enterice. C. sunt de tip IgA şi se presupune că ar avea un rol de protecţie a gazdei.

COPROCULTURĂ, s. f. / coproculture, s. f. / plate culture of f(a)eces. [*Gr.* ***kopros*** *= excrement; lat.* ***cultura*** *= cultivare.*] Introducerea în medii de cultură a unor mici cantităţi de materii fecale, în scopul observării florei microbiene dezvoltate şi a identificării, eventuale, a unor germeni patogeni.

COPROFAGIE, s. f. / coprophagie, s. f. / coprophagia. [*Lat.* ***kopros*** *= excrement;* ***phagein*** *= a mânca.*] Ingerarea de materii fecale. Tulburare gravă a instinctului alimentar ce apare în demenţă, oligofrenie gravă, schizofrenie. Sin.: scatofagie.

COPROFIL, adj. / coprophile, adj. / coprophil, coprophilic. [*Lat.* ***kopros*** *= excrement; gr.* ***philos*** *= prieten, de la* ***philein*** *= a iubi.*] 1) În relaţie cu *coprofilia. 2) Referitor la bacteriile care se dezvoltă în materiile fecale.

COPROFILIE, s. f. / coprophilie, s. f. / coprophilia. [*Lat.* ***kopros*** *= excrement; gr.* ***philia*** *= atracţie, de la* ***philein*** *= a iubi.*] Atracţie morbidă pentru materiile fecale la unii bolnavi psihic. Uneori c. poate căpăta conotaţii sexuale.

COPROLALIE, s. f. / coprolalie, s. f. / coprolalia. [*Lat.* ***kopros*** *= excrement;* ***lalia*** *= vorbire, de la* ***lalein*** *= a vorbi.*] Tulburare de vorbire constând în tendinţa utilizării de cuvinte şi expresii pornografice şi obscene. Apare în boli psihice variate, dar poate fi şi consecinţa unei educaţii precare.

COPROLIT, s. m. / coprolithe, s. m. / coprolith. [*Lat.* ***kopros*** *= excrement;* ***lithos*** *= piatră.*] Concreţiune fecală infiltrată de săruri calcare, în relaţie cu un tranzit intestinal încetinit pentru materiile fecale. Sin.: stercolit.

COPROLOGIE, s. f. / coprologie, s. f. / coprology. [*Lat.* ***kopros*** *= excrement; gr.* ***logos*** *= ştiinţă.*] Sin.: scatologie (v. def. 1).

COPROM, s. n. / coprome, s. m. / coproma. [*Gr.* ***kopros*** *= excrement; -****oma****.*] Sin.: fecalom (v.).

COPROPORFIRINĂ, s. f. / coproporphyrine, s. f. / coproporphyrin. Pigment tetrapirolic (v. pirol) produs prin oxidarea punţilor metilen din coproporfirinogen. Sunt posibili patru izomeri, dar numai doi există în mod natural. C. III este excretată în fecale şi urină în *coproporfiria ereditară îndeosebi în timpul crizelor. C. I este excretată în urină şi fecale în *porfiria eritropoietică congenitală.

COPROPORFIRINOGEN, s. m. / copropophyrinogen, s. m. / coproporphyrinogen. *Porfirinogen în care fiecare inel pirolic are un lanţ lateral metilic şi un lanţ lateral propionic; se formează prin decarboxilarea oxidativă a *uroporfirinogenului. Sunt posibili patru izomeri, dar numai doi există în mod natural, tipurile 1 şi 3, cel din urmă fiind un intermediar în sinteza hemului.

COPROPORFIRIE EREDITARĂ / coproporphyrie héréditaire / hereditary coproporphyria. Boală ereditară determinată de un deficit în *coproporfirinogen-oxidază. Acumularea de precursori conduce la o fotosensibilitate crescută a pielii şi la tulburări neurologice.

COPROPORFIRINOGEN-OXIDAZĂ, s. f. / coproporphyrinogène-oxidase, s. f. / coproporphyrinogen oxidase. Enzimă din clasa *oxidoreductazelor care catalizează conversia coproporfirinogenului III în protoporfirinogen IX. Conversia se produce în mitocondrie, iar reacţia face parte din calea de biosinteză a hemului. Deficienţa în enzimă, transmisă autozomal dominant, determină *coproporfiria ereditară.

COPROPORFIRINURIE, s. f. / coproporphyrinurie, s. f. / coproporphyrinuria. Prezenţa *coproporfirinelor în urină. În mod normal, coproporfirinele I şi III sunt eliminate în cantitate foarte mică, de 50-200 µg/zi. Eliminarea acestora creşte până la 1500 µg/zi în diferite intoxicaţii (cu plumb, sulfamide, barbiturice, etanol), avitaminoze, hepatite şi ciroze, ca şi în diferite *porfirii şi, îndeosebi, în *coproporfirii.

COPROSTAZĂ, s. f. / coprostase, coprostasie, s. f. / coprostasis. [*Gr.* ***kopros*** *= excrement;* ***stasis*** *= oprire, de la* ***istanai*** *= a plasa, a face să ţină.*] Sin.: constipaţie (v.).

COPULAŢIE, s. f. / copulation, s. f. / copulation. [*Lat.* ***copulatio, -onis*** *= unire, împreunare, de la* ***copulare*** *= a uni, a împreuna.*] Împreunare sexuală. Actul împerecherii a doi indivizi de sex opus, prin care organele sexuale ale masculului sunt puse în contact cu cele ale femelei, în interiorul acestora din urmă.

CORACOID, adj. / coracoïde, adj. / coracoid. [*Lat.* ***corax, -acis,*** *gr.* ***korax, -akos*** *= corb; gr.* ***eidos*** *= formă.*] Care se aseamănă cu ciocul unui corb. Ex.: apofiză c. a omoplatului.

CORD, s. n. / coeur, s. m. / heart, cor. [*Lat.* ***cor, cordis*** *= inimă.*] Sin.: inimă (v.).

CORD ARAHNODACTILIC / coeur arachnodactylique / arachnodactyly heart. *Cardiomegalie cu caracter familial, în relaţie cu *sindromul Marfan.

CORD ARTIFICIAL / coeur artificiel / artificial heart. Oxigenator prevăzut cu o pompă aspirantă şi o pompă ce asigură refluxul şi care substituie temporar inima. Se descriu modele diverse. În prezent au fost realizate modele de inimă artificială (Jarvik) care să substituie permanent zona din inimă afectată de un proces patologic (îndeosebi ventriculul stâng).

CORD ATLETIC / coeur d'athlète / athletic heart. Denumire generică pentru modificările observate inconstant la nivelul inimii unor subiecţi sănătoşi care au efectuat un antrenament sportiv intens şi prelungit. Se constată îndeosebi o *bradicardie sinusală, iar uneori *bloc atrioventricular de gradul I şi *hipertrofie ventriculară.

CORD BILOCULAR / coeur biloculaire / cor biloculare. Malformaţie a inimii caracterizată prin existenţa unui singur auricul şi a unui singur ventricul.

CORD-PULMON ARTIFICIAL / coeur-poumon artificiel / heart-lung apparatus, artificial circulation, artificial heart-lung. Dispozitiv care substituie o perioadă scurtă de timp (frecvent câteva ore) funcţiile inimii şi ale plămânilor. Este alcătuit, în principiu, dintr-o pompă aspiro-respingătoare, echivalentul inimii, şi din membrane artificiale oxigenatorii, echivalent episodic al plămânilor.

CORD PULMONAR ACUT / coeur pulmonaire aigu / acute cor pulmonale. Dilatare şi insuficienţă acută a cordului drept cauzată de instalarea bruscă a hipertensiunii arteriale pulmonare, de obicei o consecinţă a unei embolii pulmonare masive.

CORD PULMONAR CRONIC / coeur pulmonaire chronique / chronic cor pulmonale. Afecţiune cardiacă care implică hipertrofie ventriculară dreaptă cu sau fără insuficienţă cardiacă, consecutiv unei afecţiuni pulmonare cronice, parenchimatoase sau vasculare, cu hipertensiune pulmonară, frecvent *bronhopneumopatie cronică obstructivă). Abrev.: CPC.

CORDAJE TENDINOASE / cordages tendineux / tendinous cords. NA: chordae tendineae. [*Lat.* ***chorda,*** *gr.* ***khorde*** *= coardă, cordon; lat. medievală* ***tendo, -inis*** *= tendon, probabil de la gr.* ***tenon, -ontos*** *= tendon.*] Cordoane fine fibroase care leagă valvulele atrioventriculare la muşchii papilari ai ventriculelor, cu care constituie aparatul subvalvular.

CORDITĂ, s. f. / chordite, cordite, s. f. / corditis, chorditis. [*Lat.* ***chorda,*** *gr.* ***khorde*** *= coardă, cordon;* ***-ită.***] Inflamaţie a unei structuri anatomice în formă de coardă. Termenul se utilizează, de obicei, cu referire la *corzile vocale, cu sensul de inflamaţie de origine infecţioasă sau traumatică.

CORDOCENTEZĂ, s. f. / cordocentèse, s. f. / cordocentesis. [*Lat.* ***chorda,*** *gr.* ***khorde*** *= coardă, cordon; gr.* ***kentesis*** *= înţepătură.*] Puncţie vasculară a *cordonului ombilical.

CORDON, s. n. / cordon, s. m. / cord, funis, chorda. NA: funiculus, pl. funiculi. [*Lat.* ***chorda,*** *gr.* ***khorde*** *= coardă, cordon.*] Denumire generică utilizată pentru a desemna unele structuri anatomice pe baza formei lor. Ex.: *c. spermatic, *c. ombilical.

CORDON OMBILICAL / cordon ombilical / umbilical cord, chorda umbilicalis. NA: funiculus umbilicalis. Structură flexibilă conjunctivovasculară care conectează ombilicul embrionului şi fătului cu placenta, în ambele sensuri, prin arterele şi venele ombilicale. La nou-născut măsoară aproximativ 50 cm. V. şi circulară de cordon.

CORDON SANITAR / cordon sanitaire / sanitary cordon. Frontieră de supraveghere stabilită la limita unei regiuni aflate în carantină. Nu poate fi traversat decât în anumite condiţii stabilite de regulamentele sanitare.

CORDON SPERMATIC / cordon spermatique / spermatic cord. NA: funiculus spermaticus. Formaţiune anatomică care are rol suspensor pentru testicul şi epididim. C. s. include vasele spermatice şi deferente, filete nervoase şi ligamentul Cloquet, elemente învelite într-o tunică fibroasă.

CORDONAL, adj. / cordonal, -ale, -aux, adj. / cordonal. [*Lat.* ***chorda,*** *gr.* ***khorde*** *= coardă, cordon.*] Care se referă la cordoanele măduvei spinării. Ex.: durere c.

CORDOPEXIE, s. f. / cordopexie, s. f. / cordopexy. [*Lat.* ***chorda,*** *gr.* ***khorde*** *= coardă, cordon.*] Intervenţie chirurgicală care constă în fixarea unei *corzi vocale în poziţie de adducţie maximă, pentru asigurarea unei permeabilităţi suficiente a *glotei.

CORDOTOMIE, s. f. / cordotomie, chordotomie, s. f. / cordotomy. [*Lat.* ***chorda,*** *gr.* ***khorde*** *= coardă, cordon;* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] 1) Întreruperea chirurgicală a tractului spinotalamic lateral, de obicei în cadranul anterolateral al măduvei, în vederea suprimării durerilor insuportabile şi netratabile prin alte mijloace. V. şi tractotomie. 2) Secţiunea uneia dintre corzile vocale.

CO-RECEPTOR CD4 / co-récepteur CD4 / CD4 co-receptor. Sin.: CD4 (v.).

CO-RECEPTOR CD8 / co-récepteur CD8 / CD8 co-receptor. Sin.: CD8 (v.).

CO-RECEPTORI HIV / co-récepteurs du VIH / HIV co-receptors. [*Lat.* ***cum*** *= cu;* ***receptus,*** *de la* ***recipere*** *= a primi; engl. abrev.* ***Human Immunodeficiency Virus*** *= virusul imunodeficienţei umane.*] Reprezintă o serie de molecule situate pe suprafaţa celulelor ţintă ale HIV (limfocitele T CD4 şi celulele mononucleate), care funcţionează ca receptori pentru *chemokine şi care, împreună cu receptorul CD4, alcătuiesc sistemul de penetrare al virusului în celulă. Deşi până în prezent au fost descrişi numeroşi co-receptori (CCR5, CXCR4, CCR3, CCR2, BOB şi „brother of BOB", ultimii patru fiind utilizaţi de HIV-2 şi SIV), numai primii doi sunt exclusiv utilizaţi de tulpinile HIV-1. Descoperirea co-receptorilor a permis explicarea diferenţelor de comportament fenotipic ale tulpinilor HIV izolate în diferite stadii ale bolii. Până recent erau utilizate trei sisteme de clasificare fenotipică a HIV: 1) primul sistem definea izolatele primare ca macrofag (M)-tropice sau T-tropice (cu tropism pentru liniile celulare T), toate izolatele având capacitatea de a replica în limfocitele T CD4 activate; 2) un al doilea sistem caracteriza izolatele ca sinciţiu-inductoare (SI) şi non-sinciţiu-inductoare (NSI), pe baza comportamentului în linia celulară MT-2 (care exprimă CXCR4, dar nu şi CCR5); virusurile NSI pot forma cu uşurinţă sinciţii în celulele CCR5; 3) al treilea sistem definea virusurile fie ca lent/joase sau rapid/înalte, în funcţie de cinetica creşterii lor în cultură. Deşi cele trei sisteme de clasificare se intricau într-o oarecare măsură, ele nu erau sinonime. Descoperirea co-receptorilor a permis revizuirea clasificării variantelor fenotipice. Astfel, izolatele care utilizează CCR5 dar nu şi CXCR4 sunt denumite virusuri R5, iar cele care utilizează CXCR4 dar nu CCR5 sunt denumite virusuri X4. Izolatele care pot utiliza ambii co-receptori sunt denumite R5X4. Acest sistem de clasificare are o bază patogenetică: virusurile R5 sunt cel mai eficient transmise pe cale heterosexuală (ele sunt NSI şi lent/joase); după aproximativ 5 ani, la 50% din pacienţi izolatele evoluează spre formele R5X4 şi X4 (similar cu SI şi rapid/înalte), ceea ce explică mai buna adaptare şi virulenţa superioară odată cu evoluţia spre SIDA.

CORECTIV, s. n. / correctif, s. m. / corrective. [*Lat. medievală **correctivus**, din lat. **corrigere** = a îndrepta şi **regere** = a conduce.*] 1) Ceea ce îndreaptă ceva, rectifică, în sens pozitiv. Ex.: tratament c. 2) Uneori termenul este utilizat cu referire la o substanţă care, adăugată unui medicament, îi ameliorează gustul sau acţiunea. V. şi excipient.

CORECTOPIE, s. f. / corectopie, s. f. / corectopia. [*Gr. **kore** = pupilă; **ektopos** = în afara locului normal, de la **ektos** = în afară, **topos** = loc.*] Sin.: ectopie pupilară (v.).

COREE, s. f. / chorée, s. f. / chorea, St. Vitus dance. [*Lat. **chorea**, gr. **khoreia** = dans.*] Boală a sistemului nervos caracterizată prin mişcări involuntare şi neregulate, când lente, când rapide, acompaniate de hipotonie musculară şi de tulburări de coordonare. Există mai multe tipuri de c. Cea mai cunoscută: *c. Sydenham*, boală a sistemului nervos a celei de-a doua copilării, adesea de etiologie reumatismală (streptococ hemolitic), caracterizată prin mişcări coreice acompaniate de curbatură, dureri vagi ale membrelor inferioare, uneori febră. Evoluează, în general, spre vindecare, dar poate provoca uneori complicaţii cardiace. O altă formă: *c. Huntington*, v. boală Huntington.

COREE HUNTINGTON / chorée de Huntington / Huntington's chorea. [***George Summer Huntington**, medic american, New York, 1851-1916.*] Sin.: boală Huntington (v.). V. şi coree.

COREE SYDENHAM / chorée de Sydenham / Sydenham's chorea. [***Thomas Sydenham**, medic englez, Cambridge, Londra, 1624-1689.*] V. coree.

COREIFORM, adj. / choréiforme, adj. / choreiform. [*Lat. **chorea**, gr. **khoreia** = dans; lat. **forma** = formă.*] Care seamănă cu coreea. Ex.: mişcări c.

CORELAŢIE, s. f. / correlation, s. f. / correlation. [*Lat. scolastică **correlativus**, din lat. **relatio, -onis** = raportare.*] Măsurarea dependenţei dintre două *variabile aleatorii cantitative.

COREOATETOZĂ, s. f. / choréoathétose, s. f. / choreoathetosis. [*Lat. **chorea**, gr. **khoreia** = dans; gr. **athetos** = nefixat; **-oză**.*] Sindrom caracterizat clinic prin prezenţa *mişcărilor coreoatetozice. V. în continuare.

COREOATETOZĂ FAMILIALĂ PAROXISTICĂ / choréoathétose familiale paroxystique / familial paroxysmal choreoathetosis. Sindrom rar cu transmitere autozomal dominantă, în cadrul căruia se asociază accese de *mişcări coreoatetozice fără pierderea conştienţei cu un *inel Kayser-Fleischer, în absenţa anomaliei metabolice a cuprului. C. f. p. răspunde la *haloperidol. Sin.: sindrom Mount-Rebak.

COREOATETOZĂ PAROXISTICĂ KINEZIGENĂ / choréoathétose paroxystique kinésigénique / paroxysmal kinesigenic choreoathetosis. Sindrom caracterizat prin mişcări coreoatetozice, declanşate de mişcările voluntare care apar în a doua copilărie, îndeosebi la băieţi. În jumătate din cazuri, sindromul este transmis autozomal dominant, răspunde la anumite anticonvulsivante şi se atenuează cu vârsta, uneori până la dispariţie.

COREOATETOZIC, adj. / choréoathétosique, adj. / choreoathetoid. [*Lat. **chorea**, gr. **khoreia** = dans; gr. **athetos** = nefixat.*] Care aparţine *coreoatetozei sau se caracterizează prin coreoatetoză.

COREPRAXIE, s. f. / corépraxie, s. f. / corepraxy. [*Gr. **kore** = pupilă; **praxis** = acţiune, practică, de la **prattein** = a acţiona.*] Operaţie de refacere a *pupilei şi reaşezarea ei în poziţie normală.

COREPRESOR, s. m. / corépresseur, s. m. / corepressor. [*Lat. **cum** = cu; **repressor, -oris** = represor, de la **reprimere** = a împinge înapoi, a reţine (**retro** = înapoi; **primere** = a apăsa, a presa).*] Moleculă care declanşează represia *transcripţiei genelor specifice prin fixare la *represor.

CORESPONDENŢĂ, s. f. / correspondance, s. f. / correspondence. [*Lat. scolastică **correspondere**, de la **respondere** = a răspunde.*] Condiţia de a fi în consens, în armonie funcţională. Cel mai adesea, termenul se referă la *c. retiniană*: funcţionarea armonioasă a elementelor nervoase ale retinei ochilor.

CORIMBIFORMĂ, adj. / corymbiforme, adj. / corymbiform. [*Lat. **corymbus** = ciorchine, din gr. **korymbus**; lat. **forma** = formă.*] Despre o erupţie, când elementele acesteia sunt reunite în grupe separate de intervale de piele sănătoasă.

CORIOADENOM, s. n. / chorioadénome, s. m. / chorioadenoma destruens. [*Gr. **khorion** = membrană a fătului; **aden, -os** = glandă; **-oma**.*] Sin.: molă hidatiformă disecantă (v. molă, def. 2).

CORIOALANTOIDĂ, s. f. / chorioallantoïde, s. f. / chorioallantois. [*Gr. **khorion** = membrană a fătului; **allas, -antos** = cârnat; **eidos** = formă.*] Structură extraembrionară formată din unirea corionului şi alantoidei prin intermediul vaselor, servind la schimbul gazos, la reptile şi păsări. La mamifere echivalentul este *placenta.

CORIOCARCINOM, s. n. / choriocarcinome, s. m. / choriocarcinoma. [*Gr. **khorion** = membrană a fătului; **karkinos**, de la **karkinos** = rac, cancer, **-oma**.*] Tumoră malignă a ţesutului trofoblastic, formată prin proliferarea anormală a celulelor cuboidale şi sinciţiale ale epiteliului placentei. Aproape toate c. se dezvoltă în cavitatea uterină secundar unei *mole hidatiforme, mai rar consecutiv unui avort sau în timpul unei sarcini normale. De regulă foarte hemoragice, c. produc metastaze pe cale hematogenă, dar sunt foarte sensibile la chimioterapia antineoplazică. Uneori, c. poate fi localizat la nivelul testiculului, ovarului sau al altor organe, corespunzând unor *disembrioame ce reprezintă tumori placentare embrionare. În ambele cazuri tumorile sunt funcţionale, elaborând gonadotrofine. Sin.: corioepiteliom.

CORIOEPITELIOM, s. n. / chorio-épithéliome, s. m. / chorioepithelioma. [*Gr. **khorion** = membrană a fătului; **epi** = pe; **thele** = ridicătură, mamelon; **-oma**.*] Sin.: coriocarcinom (v.).

CORIOM BENIGN / choriome benign / chorio-adenoma. [*Gr. **khorion** = membrană a fătului; **-oma**; lat. **benignus** = binevoitor.*] Sin.: molă hidatiformă (v. molă, def. 1).

CORIOMENINGITĂ, s. f. / chorioméningite, s. f. / choriomeningitis. [*Gr. **khorion** = membrană a fătului; **meninx, -ingos** = membrană foarte fină; **-ită**.*] Inflamaţie a meningelor asociată cu o infiltraţie limfocitară a plexurilor coroide. *C. limfocitară*: v. boală Armstrong.

CORIOMENINGITĂ LIMFOCITARĂ / cohriomeningite lymphocytaire / lymphocytic choriomeningitis. Sin.: boală Armstrong (v.).

CORION, s. n. / chorion, s. m. / chorion. [*Gr. **khorion** = membrană a fătului.*] 1) Strat de ţesut conjunctiv subiacent unei *mucoase sau unei *seroase. 2) Membrana exterioară a oului la mamifere. 3) Porţiunea profundă a dermului, alcătuită îndeosebi din fascicule de fibre colagene şi o reţea de fibre elastice şi de reticulină.

CORIORETINITĂ, s. f. / choriorétinite, s. f. / chorioretinitis. [*Gr. **khorion** = membrană a fătului; lat. **rete, -is** = reţea; **-ină**; **-ită**.*] Inflamaţie a coroidei şi a retinei. *C. seroasă centrală*: v. boală Kitahara.

CORIORETINITĂ SEROASĂ CENTRALĂ / choriorétinite séreuse centrale / Kitahara's disease. Sin.: boală Kitahara (v.).

CORISTOM, s. n. / choristome, s. m. / choristoma. [*Gr. **khoristos** = separat, îndepărtat; **-oma**.*] Afecţiune psedotumorală care se caracterizează prin prezenţa unor celule de altă natură decât ţesutul sau organul în care se găsesc. C. este o *heterotopie.

CORIZĂ, s. f. / coryza, rhume, s. m. / coryza, common cold. [*Gr.* ***koryza*** *= guturai.*] Sin.: guturai (v.). V. şi rinită.

CORN, s. n. / corne, s. f. / cornu, pl. cornua. NA: cornu. [*Lat.* ***cornu, -us*** *= corn.*] 1) *C. anterior al măduvei* (NA: *cornu anterius*): fiecare din cele două formaţiuni cenuşii ale măduvei spinării, întinzându-se anterior canalului ependimar, sub forma unei proeminenţe, de o parte şi de alta a şanţului median anterior. Aceste formaţiuni se numesc c., datorită aspectului pe secţiunea măduvei, constituind în realitate două cordoane nervoase, alcătuite în esenţă din fibre motorii. 2) *C. posterior al măduvei* (NA: *cornu posterius*): fiecare din cele două formaţiuni cenuşii ale măduvei, situate de fiecare parte şi posterior canalului ependimar. Sunt denumite c. datorită aspectului pe secţiune; în realitate reprezintă două cordoane nervoase alcătuite din fibre senzitive. 3) *C. uterin* (NA: *cornu uteri*), fiecare din cele două unghiuri laterale ale cavităţii uterine, în punctul de implantare al trompei uterine.

CORN CUTANAT / corne cutanée / cutaneous horn. 1) Formaţiune în formă de pinten, dezvoltată în unele *keratoze senile, solare sau juvenile, la nivelul feţei şi al mâinilor. C. c. este benign, se dezvoltă lent şi poate avea un diametru mic sau, dimpotrivă, mare, până la 10-12 cm. 2) Leziune hiperkeratozică observată în unele *candidoze vegetante.

CORN DE SECARĂ / ergot de seigle / ergot. Sin.: secară cornută (v.).

CORNAJ, s. n. / cornage, s. m. / cornage. [*Fr.* ***cornage.***] Zgomot sub forma unui şuierat care apare în inspiraţie, uneori (rar) şi în expiraţie. Este suficient de intens şi se aude de la distanţă. Se produce ca urmare a micşorării lumenului defileului laringian, consecutiv unui proces inflamator sau, mai rar, tumoral.

CORNEE, s. f. / cornée, s. f. / cornea. NA: cornea. [*Lat. medievală* ***tunica cornea,*** *din lat.* ***corneus*** *= de corn şi* ***cornu, -us*** *= corn.*] Structură transparentă ce formează partea anterioară a tunicii fibroase a ochiului. C. are forma unei calote sferice cu o faţă concavă şi una convexă, un diametru vertical de 11 mm şi unul orizontal de 12 mm, cu o grosime de 0,8-0,9 mm la centru şi 1 mm la periferie. Datorită transparenţei sale, c. contribuie la formarea dioptrului ocular, cu rol de lentilă convergentă având o valoare dioptrică de 42 de dioptrii. Neregularitatea curburii c. determină majoritatea *astigmatismelor. Zona periferică a c. se uneşte cu *sclerotica, formând *limbul sclerocornean. Complet lipsită de vase şi limfatice, nutrită prin imbibiţie, c. este formată histologic din cinci straturi: epitelial anterior (continuat cu conjunctiva), stratul sau membrana limitantă elastică anterioară (membrana Bowman), substanţa proprie sau stroma (strat cornean parenchimatos), stratul sau lama elastică posterioară (membrana Descemet) şi endoteliul *camerei anterioare. V. şi leucom, maculă, nefelion.

CORNET, s. n. / cornet, s. m. / concha. NA: concha. [*Lat.* ***cornu, -us*** *= corn.*] Denumire pentru o serie de structuri anatomice: 1) *C. auditiv,* scobitură pe care o determină cartilajul urechii externe. 2) *C. nazale:* a) *c. nazal inferior,* v. tab. anat. - oase; b) *c. nazal mijlociu* (NA: *concha nasalis media*), lamelă osoasă recurbată, convexă înăuntru, suspendată pe faţa internă a maselor laterale ale *etmoidului, cu care delimitează *meatul nazal mediu; c) *c. nazal superior* (NA: *concha nasalis superior*), lamelă osoasă recurbată, convexă înăuntru, subiacentă jumătăţii posterioare a c. mijlociu şi suspendată, asemenea acestuia, pe faţa internă a maselor laterale ale etmoidului, cu care delimitează meatul superior; d) *c. nazal Santorini* (NA: *concha nasalis suprema*), inconstant, aparţinând osului etmoid şi fiind situat superior faţă de c. nazal superior.

CORNUL LUI AMMON / corne d'Ammon / cornu Ammonis. [***Friedrich August von Ammon,*** *oftalmolog şi patolog german, profesor la Dresda, 1799-1861.*] Sin.: hipocamp (v.).

COROANĂ, s. f. / couronne, s. f. / corona (bot.), crown (stom.). NA: corona (1). [*Lat.* ***corona*** *= coroană.*] 1) Termen anatomic pentru o formaţiune sau structură asemănătoare unei coroane. Ex.: c. ciliară. 2) Termen generic pentru leziuni cutanate de formă circulară, în special pe frunte. Ex.: *c. seboreică,* în unele forme de seboree, când crustele grăsoase seboreice depăşesc zona la nivelul frunţii, *c. veneriană,* din sifilisul secundar, la nivelul frunţii. 3) *C. dentară*: partea dintelui vizibilă în afara alveolei, ca şi o piesă metalică, metalo-ceramică sau din alt material care reproduce forma unui dinte.

COROANĂ ECUATORIALĂ / couronne équatoriale / equatorial plate. Sin.: placă ecuatorială (v.).

COROIDĂ, s. f. / choroïde, s. f. / choroid. NA: choroidea. [*Gr.* ***khorion*** *= membrană a fătului;* ***eidos*** *= formă.*] Învelişul vascular al ochiului, cuprins între *sclerotică şi *retină, care se extinde de la *ora serrata* la nervul optic. C. asigură nutriţia şi inervaţia retinei şi a structurilor anterioare ale globului ocular.

COROIDITĂ, s. f. / choroïdite, s. f. / choroiditis. [*Gr.* ***khorion*** *= membrană a fătului;* ***eidos*** *= formă;* ***-ită.***] Inflamaţia coroidei, frecvent asociată cu cea a retinei (*corioretinită).

COROIDITĂ DIFUZĂ ACUTĂ SUPURATĂ / choroïdite diffuse aiguë suppurée / panophthalmia, panophthalmitis. Sin.: panoftalmie (v.).

CORONAL, adj. / coronal, adj. / coronal. [*Lat.* ***coronalis*** *= al coroanei, de la* ***corona*** *= coroană.*] Cu privire la o formaţiune cu formă de coroană. Ex.: sutură c., articulaţia osului frontal cu oasele parietale.

CORONAR, adj. / coronaire, adj. / coronary. [*Lat.* ***coronarius*** *= de făcut coroane, de la* ***corona*** *= coroană.*] 1) Care se referă la vascularizaţia c. sau la *coroana dentară. 2) În general, termenul sugerează dispunerea unor elemente anatomice în formă de coroană. Ex.: arteră c., venă c., arteră c. stomahică etc.

CORONARIAN, adj., s. m. / coronarien, adj, s. m. / coronary. [*Lat.* ***coronarius*** *= de făcut coroane, de la* ***corona*** *= coroană.*] 1) Care se referă la circulaţia coronariană normală sau patologică (ex.: insuficienţă c., undă c.). 2) Termen utilizat pentru a desemna bolnavii cu maladii în relaţie cu circulaţia coronariană.

CORONARITĂ, s. f. / coronarite, s. f. / coronaritis. [*Lat.* ***coronarius*** *= de făcut coroane, de la* ***corona*** *= coroană;* ***-ită.***] Inflamaţie a arterelor coronare, care, în caz de stenoză coronariană, poate declanşa crize de *angină pectorală.

CORONAROGRAFIE, s. f. / coronarographie, s. f. / coronarography. [*Lat.* ***coronarius*** *= de făcut coroane, de la* ***corona*** *= coroană; gr.* ***graphein*** *= a scrie.*] Radiografia arterelor coronare obţinută după injectarea acestora cu un lichid opac la radiaţiile X. Poate fi globală sau selectivă.

CORONAVIRUS / coronavirus / coronavirus. [*Lat.* ***corona*** *= coroană;* ***virus*** *= venin, otravă.*] Virus sau grup de virusuri cauzator de infecţii la păsări, hepatită la şoarece, gastroenterite, infecţii respiratorii la om.

CORP, s. m. / corps, s. m. / body. [*Lat.* ***corpus, -oris*** *= corp.*] Termen anatomic utilizat cu sensul de: 1) Partea cea mai importantă a unei structuri anatomice. 2) Organismul, în întregime.

CORP CALOS / corps calleux / corpus callosum. NA: corpus callosum. Formaţiune anatomică la nivel cerebral, constituită din substanţă albă dispusă arciform şi căreia i se disting: rostrum, genunchi, trunchi şi splenium. Este situat în profunzimea suturii longitudinale şi este format din fibre transversale care conectează cele două emisfere cerebrale. Sin.: *commissura magna cerebri* (lat.).

CORP CELULAR / corps cellulaire / cell body. Sin.: pericarion (v.).

CORP CILIAR / corps cilialre / ciliary body. NA: corpus ciliare. Segment al *uveei, intermediar între *iris şi *coroidă, la nivelul căruia se inseră *cristalinul prin muşchiul ciliar. Este alcătuit din *procesele ciliare şi **pars plana*, care secretă umoarea apoasă.

CORP GALBEN / corps jaune / corpus luteum. NA: corpus luteum. Formaţiune cu funcţie de glandă endocrină, constituită în ovarul mamiferelor în locul *foliculului ovarian (de Graaf), după ruptura acestuia din urmă şi eliberarea ovulului. C. g. este caracterizat prin prezenţa celulelor galbene cu luteină, hormon denumit actualmente *progesteron, care prepară mucoasa uterină pentru implantarea ovulului fecundat (*c. g. gravidic*) sau care favorizează reconstituirea mucoasei uterine dacă ovulul nu este fecundat (*c. g. menstrual*, care dispare în cursul fiecărui ciclu).

CORP PINEAL / corps pinéale / pineal body. NA: corpus pineale. Sin.: epifiză (v.).

CORP SPONGIOS / corps spongieux / spongy body, corpus spongiosum penis. NA: corpus spongiosum penis. Organ erectil al penisului, impar şi median, situat în gutiera inferioară a *corpilor cavernoşi. Se întinde de la planşeul perineal, unde prezintă o îngroşare (bulbul), până la gland şi este traversat de uretră.

CORP STRĂIN / corps étranger / foreign body. Orice c. introdus din exterior într-un ţesut sau într-o cavitate a corpului şi care nu poate fi uşor absorbit. După unele interpretări, substanţele formate şi depuse în organism în anumite procese patologice (calculi, concreţiuni) sunt tot c. s.

CORP STRIAT / corps strié / striate body. NA: corpus striatum. Ansamblul *nucleului caudat şi al *nucleului lenticular. V. şi nuclei bazali.

CORP VERTEBRAL / corps vertébral / body of vertebra. NA: corpus vertebrae. Partea anterioară, proeminentă şi cilindrică a unei vertebre. Prezintă două feţe, superioară şi inferioară, denumite platouri vertebrale, şi o circumferinţă, de unde se detaşează pediculii care delimitează orificiul sau gaura vertebrală.

CORP VITROS / corps vitré / vitreous body. NA: corpus vitreum. Masă gelatinoasă semilichidă şi transparentă, care ocupă spaţiul cuprins între faţa posterioară a *cristalinului şi *retină. C. v. este conţinut într-un înveliş transparent denumit *hialoid. Sin. desuet: umoare vitroasă.

CORPI AUER / corps d'Auer / Auer's bodies. [***John Auer,*** *fiziolog și farmacolog american, profesor la St. Louis, 1875-1948.*] Incluziuni intracitoplasmatice în formă de bastonaşe, care apar roşii în coloraţia May-Grünwald-Giemsa. Se formează în citoplasma leucocitelor din leucemiile acute (promielocitare).

CORPI CAVERNOŞI / corps caverneux / corpus cavernosum. NA: corpus cavernosum. Orice ţesut erectil, cu referire îndeosebi la penis, clitoris, uretră şi cornetele nazale. Tipuri: 1) *C. c. ai penisului* - cele două coloane de ţesut erectil situate pe faţa dorsală a penisului. 2) *C. c. ai clitorisului* - cele două coloane de ţesut erectil care fuzionează pentru a forma corpul clitorisului.

CORPI CETONICI / corps cétoniques / ketone bodies. Denumire clasică pentru anumiţi metaboliţi (acetonă, acid acetilacetic, acid betahidroxibutiric) proveniţi din degradarea albuminelor şi grăsimilor. În organismul normal, c. c. sunt utilizaţi prin oxidare în *ciclul Krebs, livrând astfel 75% din energia provenită din degradarea lipidelor. Concentraţia lor creşte când combustia lipidelor este sporită, ca urmare a utilizării ineficiente a lipidelor, îndeosebi în: *diabet, *eclampsie, reducerea totală a glucidelor alimentare. C. c. cresc uşor în cursul sarcinii, în afecţiunile hepatice, hipertiroidism, viaţă la mare altitudine. În cazul creşterii accentuate a c. c., bolnavii au o *halenă caracteristică. V. tab. const. biochim.

CORPI COUNCILMAN / corps de Councilman / Councilman bodies. Formă de necroză hepatocitară izolată, de origine toxică sau imunologică. Reprezintă un exemplu de *apoptoză, cu celule rotunjite, retractate, cu nucleu picnotic şi citoplasmă puternic eozinofilă.

CORPI DÖHLE / corps de Döhle / Döhle's inclusion. [***Karl Gottfired Paul Döhle,*** *patolog german, Kiel, 1855-1928.*] Incluziuni bazofile prezente în citoplasma polinuclearelor neutrofile, reprezentând resturi de ARN. Apar în *boala May-Hegglin sau în unele boli infecţioase, toxice, în arsuri, traumatisme, cancer sau la gravide.

CORPI GENICULAŢI / corps genouillés / geniculate bodies. NA: corpus geniculatum. Eminenţe ovalare pereche, în număr de patru, câte două pentru fiecare emisfer, situate în partea posteroinferioară a talamusului. C. g. lateral este o staţie de procesare a informaţiilor vizuale transmise de la retină, iar c. g. medial - un releu de procesare a informaţiilor auditive.

CORPI LEWY / corps de Lewy / Lewy's bodies. [***Frederic H. Lewy (Lewey),*** *neurolog german stabilit în S.U.A., 1885-1950.*] Incluziuni rotunde, observate în citoplasma neuronilor din *locus niger*, în *boala Parkinson. Prezenţa c. L. a fost observată şi în întregul sistem nervos central. V. boala corpilor Lewy difuzi.

CORPI MAMILARI / corps mamillaires / mamillary bodies. NA: corpus mamillare. Formaţiuni pereche alcătuite din substanţă albă, făcând parte din *hipotalamusul posterior şi situate înaintea *pedunculilor cerebrali şi înapoia *tijei hipofizare.

CORPI TIGROIZI / corps de Nissl / tigroid bodies. Sin.: corpusculi Nissl (v.).

CORPI WEIBEL-PALADE / corps de Weibel-Palade / Weibel-Palade bodies. Granule prezente în citoplasma *celulelor endoteliale vasculare, conţinând o serie de molecule diverse, printre care *factorul von Willebrand şi *selectina E.

CORPUSCUL, s. m. / corpuscule, s. m. / corpuscle. NA: corpusculum, pl. corpuscula. [*Lat.* ***corpusculum*** *= corp mic, dim. de la* ***corpus, -oris*** *= corp.*] Element organic sau patologic, rotunjit, de foarte mici dimensiuni. *C. renal* (sau *c. Malpighi*) - sin.: glomerul renal (v.).

CORPUSCUL BARR / corpuscule de Barr / Barr chromatin body. [***Murray L. Llewelyn Barr,*** *microanatomist și genetician canadian, 1908-1955.*] Mică masă de cromatină condensată reprezentând un cromozom X inactivat, localizată la periferia nucleului interfazic, chiar în interiorul membranei nucleare. Numărul c. B. este mai mic cu unu decât numărul de cromozomi X din nucleu. Astfel, bărbaţii normali şi femeile cu *sindrom Turner (XO) nu au nici un c. B. (cromatină sexuală negativă), femeile normale şi bărbaţii cu *sindrom Klinefelter (XXY) au un c. B., iar femeile XXX au doi c. B. Sin.: cromatină sexuală.

CORPUSCUL BAZAL / corpuscule basal / basal corpuscle, basal granule. Organit celular derivat dintr-un *centriol. Este situat la baza *cililor şi *flagelilor, asigurând motricitatea acestora. Sin.: blefaroplast.

CORPUSCUL CAROTIDIAN / corpuscule carotidien / glomus caroticum. NA: glomus caroticum. Sin.: glomus carotidian (v.).

CORPUSCUL PACINI / corpuscule de Pacini / Pacini's corpuscle, pacinian corpuscle, paciniform receptor. [***F. Pacini,*** *anatomist italian, 1812-1883.*] Receptor tactil încapsulat de talie mare (1-4 mm) constituit dintr-o terminaţie nervoasă înconjurată de mai multe straturi de fibroblaste aplatizate. Aceşti receptori se află în dermul profund şi în anumite ţesuturi interne (periost, fascii). Câmpul lor de recepţie este întins şi se adaptează în câteva sutimi de secundă, atât de rapid încât nu percep decât mișcările rapide sau vibrațiile.

CORPUSCUL RUFFINI / corpuscule de Ruffini / Ruffini's corpuscule. Tip de corpuscul lameiar situat în derm. Este un receptor puțin sensibil la senzațiile de presiune continuă și nu se adaptează. Rolul său este incert.

CORPUSCULI HEINZ / corps de Heinz / Heinz-Ehrlich bodies, Heinz bodies. [***Robert Heinz,*** *farmacolog și patolog german, profesor la Erlangen, 1865-1924;* ***Paul Ehrlich,*** *medic, biochimist și imunolog german, premiul Nobel pentru fiziologie/medicină în 1908, 1854-1915.*] Se observă în cursul *anemiilor hemolitice congenitale sau toxice și corespund unei hemoglobine denaturate. În hemoglobinopatii c. H. apar datorită unei hemoglobine instabile. V. și incluziuni intraeritrocitare.

CORPUSCULI HOWELL-JOLLY / corps de Jolly / Howell-Jolly bodies. [***William Henry Howell,*** *fiziolog american, Baltimore, 1860-1945;* ***Justin Marie Jules Jolly,*** *histolog francez, profesor la Paris, 1870-1953.*] Incluziuni intraeritrocitare, colorate în roșu prin tehnica May-Grünwald-Giemsa, care apar în cursul *drepanocitozei, după splenectomie și în unele anemii.

CORPUSCULI LAFORA / corps de Lafora / Lafora bodies. [***Gonzalo Rodriguez Lafora,*** *neuropatolog spaniol, profesor la Madrid, 1887-1971.*] Incluziuni intraneuronale alcătuite din glicoproteine. Sunt localizați în unii neuroni encefalici și au fost descriși în cadrul *sindromului Unverricht.

CORPUSCULI MEISSNER / corpuscules de Meissner / Meissner's corpuscles. [***Georg Meissner,*** *anatomist și fiziolog german, profesor la Basel, apoi la Freiburg și la Göttingen, 1829-1905.*] Structuri de formă ovoidală care conțin terminații nervoase mielinice sau nemielinice cu rol în percepția senzațiilor tactile. C. M. sunt situați în papilele dermice, îndeosebi la nivelul pielii lipsite de păr (suprafețe palmare, ale degetelor și plantare), ca și la nivelul buzelor, pleoapelor, mameloanelor și al vârfului limbii.

CORPUSCULI NEGRI / corps de Negri / Negri corpuscles. [***Adelchi Negri,*** *patolog italian, profesor la Padova, 1876-1912.*] Incluziuni eozinofilice cu diametrul între 2 și 10 nm, observate în citoplasma nervilor infectați cu virusul rabic, situate îndeosebi în *hipocamp.

CORPUSCULI NISSL / corps de Nissl / Nissl's bodies. [***Franz Nissl,*** *neurolog și psihiatru german, profesor la Heidelberg, 1860-1919.*] C. formați din *reticul endoplasmatic rugos și *ribozomi, întâlniți în corpul celular și în dendritele neuronilor. Sin.: corpi tigroizi.

CORPUSCULI PAPPENHEIMER / corps de Pappenheimer / Pappenheimer's bodies. [***Artur Pappenheim,*** *hematolog german, Berlin, 1870-1916.*] Corpusculi care apar în cursul *anemiei hemolitice, anemiei sideroblastice și în *drepanocitoză. V. și incluziuni intraeritrocitare.

CORSET, s. n. / corset, s. m. / corset. [***Fr. corset,*** *din lat.* ***corpus, -oris*** *= corp.*] Centură destinată menținerii trunchiului în poziție normală; utilă în corectarea deformațiilor coloanei sau în imobilizarea acesteia în caz de fracturi (*c. gipsat*).

CORT, s. n. / tente, s. f. / tent. NA: tentorium. [***neogr. korti*** *= cort.*] Formațiune anatomică asemănătoare unui c. Ex.: *c. cerebelului.

CORT DE OXIGEN / tente à oxygène / oxygen tent. Dispozitiv etanș, alimentat constant cu oxigen și în interiorul căruia se plasează un bolnav supus la *oxigenoterapie.

CORTECTOMIE, s. f. / cortectomie, s. f. / cortectomy. [***Lat. cortex, -icis*** *= scoarță;* ***gr. ektome*** *= excizie.*] Ablație neurochirurgicală a unei zone din cortexul cerebral, practicată în exereza unei tumori sau pentru distrugerea unui focar epileptogen. Sin.: corticectomie.

CORTEX, s. n. / cortex, s. m. / cortex. NA: cortex. [***Lat. cortex, -icis*** *= scoarță.*] În general, termen care definește stratul extern al unei formațiuni anatomice, net separat de substanța din interior. Ex.: c. adrenal, c. cerebelos, c. cerebral. Uneori termenul este folosit ca sin. pentru *c. cerebral. Sin.: scoarță.

CORTEX CEREBELOS / cortex cérébelleux / cerebellar cortex. NA: cortex cerebelli. Lamă de substanță cenușie aflată la suprafața cerebelului. Sin.: scoarță cerebeloasă.

CORTEX CEREBRAL / cortex cérébral / cerebral cortex. NA: cortex cerebri. Strat de substanță cenușie aflat la suprafața emisferelor cerebrale, având o *citoarhitectonică specifică. Sin.: scoarță cerebrală, *spalium*.

CORTICAL, adj. / cortical, adj. / cortical. [***Lat. cortex, -icis*** *= scoarță.*] Cu referire la *cortexul unui organ, în relație cu acesta.

CORTICECTOMIE, s. f. / corticectomie, s. f. / corticectomy. [***Lat. cortex, -icis*** *= scoarță;* ***gr. ektome*** *= excizie.*] Sin.: cortectomie (v.).

CORTICODEPENDENT, adj. / corticodépendant, -e, adj. / corticodependent. [***Lat. cortex, -icis*** *= scoarță;* ***dependere*** *= a sta atârnat, de la* ***de*** *= separat de,* ***pendere*** *= a atârna.*] 1) Despre un bolnav care, după un tratament îndelungat cu *corticoizi, prezintă tulburări la întreruperea tratamentului. 2) Despre o boală care trebuie tratată cu corticoizi.

CORTICOID, s. m. / corticoïde, s. m. / corticoid. [***Lat. cortex, -icis*** *= scoarță;* ***gr. eidos*** *= formă.*] 1) Sin. cu *corticosteroid. 2) Orice substanță cu acțiune similară cu cea a corticosteroizilor.

CORTICOIZI. V. corticoid.

CORTICOLIBERINĂ, s. f. / corticolibérine, s. f. / corticotropin releasing factor. [***Lat. cortex, -icis*** *= scoarță;* ***liberare*** *= a elibera, de la* ***liber, -era, -erum*** *= liber;* ***-ină.***] *Liberină secretată în hipotalamus și care trece în lobul anterior al *hipofizei, unde reglează sinteza și eliberarea de *corticotropină (ACTH).

CORTICOMIMETIC, adj. / corticomimétique, adj. / cortisone-like. [***Lat. cortex, -icis*** *= scoarță;* ***gr. mimetikos*** *= care imită, de la* ***mimeisthai*** *= a imita.*] Despre o substanță a cărei acțiune este asemănătoare cu cea a *cortizonului.

CORTICOPRIV, adj. / corticoprive, adj. / corticoprival. [***Lat. cortex, -icis*** *= scoarță;* ***privus*** *= lipsit de, de la* ***privere*** *= a lipsi (pe cineva) de ceva.*] Care se referă la *insuficiența suprarenală (corticosuprarenală).

CORTICOREZISTENȚĂ, s. f. / corticorésistance, s. f. / resistance to corticoadrenal therapy. [***Lat. cortex, -icis*** *= scoarță;* ***resistentia*** *= împotrivire, de la* ***resistere*** *= a rezista, a se împotrivi și* ***sistere*** *= a se opri.*] Tip de *rezistență hormonală care constă în lipsa răspunsului la acțiunea *corticoizilor endogeni sau exogeni și care se manifestă printr-un complex de simptome ce definesc un *sindrom de rezistență hormonală, diferit în relație cu tipul de hormon implicat. *Sindromul de rezistență la glucocorticoizi* poate fi determinat genetic, epigenetic (ex.: leucemia rezistentă la glucocorticoizi) sau prin prezența unor factori care perturbă transcripția la nivel de receptor (ex.: expunerea celulelor la citokine), existând forme generalizate sau parțiale. Sindromul de rezistență generalizată la glucocorticoizi se caracterizează prin absența sensibilității hipofizare la *feed-back*-ul negativ exercitat de cortizol, care determină creșterea secreției de ACTH, exces de cortizol, de androgeni suprarenali și hipertensiune arterială. În cadrul sindroamelor de rezistență parțială la glucocorticoizi este inclus un complex simptomatic cunoscut sub numele de *sindrom de oboseală cronică. *Sindromul de rezistență la mineralocorticoizi* este cunoscut sub numele de pseudohipoaldosteronism și se caracterizează prin hipotensiune, hiponatriemie, hipernatriurie, hiperkaliemie, care apar în condițiile unor valori foarte crescute ale *aldosteronului și *reninei plasmatice.

CORTICOSPINAL, adj. / corticospinal, adj. / corticospinal. [*Lat.* ***cortex, -icis*** = *scoarță;* ***spina*** = *șira spinării.*] Relativ la cortexul cerebral și la măduva spinării.

CORTICOSTEROID. V. corticosteroizi.

CORTICOSTEROIZI, s. m. pl. / corticostéroïdes, s. m. pl. / corticosteroids, steroids. [*Lat.* ***cortex, -icis*** = *scoarță; gr.* ***stereos*** = *solid, în relief;* ***eidos*** = *formă.*] Ansamblul hormonilor sintetizați și secretați la nivelul *corticosuprarenalei, sub controlul axului hipotalamo-hipofizar (hipotalamusul secretă un factor de eliberare a corticotropinei, CRF, care stimulează secreția de ACTH, în condiții de stres, iar acesta determină sinteza și secreția de c. C. derivă din colesterol și au toți în structura chimică un nucleu *sterol dar, din punct de vedere al locului de secreție și al tipului de efecte determinate se împart în: *mineralocorticoizi* (dintre care principalul hormon este *aldosteronul, alături de corticosteron și de oxicorticosteron), *glucocorticoizi* (cortizol, hidrocortizon, corticosteron) și *androgeni* (secretați atât de zona fasciculată cât și de zona reticulată a *corticosuprarenalei). Procesul de sinteză al c. este numit steroidogeneză și are loc sub acțiunea unor enzime localizate în reticulul endoplasmic neted sau în mitocondrii și care aparțin familiei citocrom P450 oxigenazelor, alături de dehidrogenaze și desmolaze. Prima etapă este conversia colesterol-pregnenolon, sub influența unei desmolaze și este comună atât biosintezei de glucocorticoizi, cât și de mineralocorticoizi și de androgeni, după care fiecare dintre acestea reprezintă o cale separată. Astfel, biosinteza de glucocorticoizi implică următoarele etape: 1) pregnenolonul este hidroxilat la 17-hidroxi pregnenolon de către 17-hidroxilază; 2) 17-hidroxi pregnenolonul este transformat în 17-hidroxi progesteron de către 3-β hidroxisteroid dehidrogenază; 3) 17-hidroxi progesteronul este transformat în 11-deoxi cortizol sub acțiunea 21-hidroxilazei; 4) 11-deoxi cortizolul este convertit în cortizol sub acțiunea 11-β hidroxilazei. Biosinteza de mineralocorticoizi se realizează în următoarele etape: 1) pregnenolonul este transformat în progesteron sub acțiunea 3-β hidroxisteroid dehidrogenază; 2) progesteronul este convertit în deoxicorticosteron sub acțiunea 21-hidroxilazei; 3) deoxicorticosteronul este transformat în corticosteron de către 11b hidroxilază; 4) corticosteronul este convertit în 18-hidroxi corticosteron de către 18-hidroxilază; 5) 18-hidroxi corticosteronul este transformat în aldosteron prin acțiunea 18-hidrogenazei. C. acționează la nivelul organelor efectoare prin intermediul unor *receptori nucleari. Evaluarea metabolismului c. se poate face prin dozarea metaboliților lor (17-hidroxisteroizi și 17-cetosteroizi). Se apreciază că la nivelul corticosuprarenalei se secretă în mod normal la adult, în 24 de ore, circa 25 mg hidrocortizon, 5 mg corticosteron și 0,25 mg aldosteron. Sin.: adrenocorticoizi, adrenocorticosteroizi, corticoizi. V. și sindrom adrenogenital.

CORTICOSTERON, s. m. / corticostérone, s. f. / corticosterone. [*Lat.* ***cortex, -icis*** = *scoarță; gr.* ***stereos*** = *solid, în relief.*] Unul dintre 11-oxicorticosteroizii secretați de *corticosuprarenală.

CORTICOSUPRARENAL, adj. / corticosurrénal, -ale, -aux, adj. / corticoadrenal, adrenocortical. [*Lat.* ***cortex, -icis*** = *scoarță;* ***supra*** = *deasupra;* ***ren, -is*** = *rinichi.*] Care se referă la cortexul *capsulelor suprarenale.

CORTICOSUPRARENALĂ, s. f. / corticosurrénale, s. f. / adrenal gland, suprarenal body. NA: glandula suprarenalis. [*Lat.* ***cortex, -icis*** = *scoarță;* ***supra*** = *deasupra;* ***ren, -is*** = *rinichi.*] Glandă endocrină pereche care, împreună cu *medulosuprarenala, intră în alcătuirea glandelor *suprarenale, reprezentând 4/5 din partea externă a acestora. C. este alcătuită din trei părți, cu structură și funcții diferite: zona glomerulară (la exterior), unde se sintetizează hormonii *mineralocorticoizi; zona fasciculată, unde se secretă hormonii *glucocorticoizi, și zona reticulată (situată profund, în apropierea medulosuprarenalei), unde se secretă hormonii sexosteroizi, în principal androgeni. Toți hormonii secretați de c. sunt derivați sterolici.

CORTICOSUPRARENALOM, s. n. / corticosurrénalome, s. m. / cortical adenoma, cortical carcinoma. [*Lat.* ***cortex, -icis*** = *scoarță;* ***supra*** = *deasupra;* ***ren, -is*** = *rinichi; -**oma**.*] Formațiune tumorală dezvoltată la nivelul corticosuprarenalei. Poate fi benign (adenom de corticosuprarenală) sau malign (epiteliom corticosuprarenal).

CORTICOTERAPIE, s. f. / corticothérapie, s. f. / corticotherapy. [*Lat.* ***cortex, -icis*** = *scoarță; gr.* ***therapeia*** = *tratament, de la* ***therapeuein*** = *a îngriji.*] Utilizarea terapeutică a extractelor de corticosuprarenală totală (cortină naturală), de hormoni corticosuprarenali și îndeosebi de *corticosteroizi de sinteză. Stimularea secreției suprarenalei cu ACTH poate fi considerată ca o *c. indirectă.*

CORTICOTROFINĂ, s. f. / corticotrophine, s. f. / corticotropin. [*Lat.* ***cortex, -icis*** = *scoarță; gr.* ***trophe*** = *hrană, nutriție; **-ină**.*] C. sau hormonul adrenocorticotrop (ACTH - *adrenocorticotropic hormone*) este un hormon hipofizar care controlează activitatea secretorie a corticosuprarenalelor. C. se secretă intermitent și cu variații ritmice circadiene, dar și în relație cu stresul. Patologic, poate exista și o secreție ectopică de c., la nivelul unor neoplasme localizate în diferite organe (plămân, parotidă, timus, tiroidă, pancreas etc.), dar în acest caz secreția este continuă și nereglabilă prin mecanisme fiziologice. C. este un polipeptid cu greutatea moleculară de 4 500 Da, alcătuit din 39 de aminoacizi, dintre care aminoacizii 25-39 prezintă variabilitate în funcție de specie. Controlul secreției de c. se realizează printr-un neurohormon hipotalamic, corticoliberina, și printr-un mecanism de feed-back cu ansă lungă declanșat de variațiile concentrațiilor plasmatice ale glucocorticoizilor liberi. Sin.: ACTH, hormon adrenocorticotrop, hormon corticotrop, adrenocorticotrofină, corticotropină.

CORTICOTROP, adj. / corticotrope, adj. / corticotropic. [*Lat.* ***cortex, -icis*** = *scoarță; gr.* ***trope*** = *întoarcere, de la* ***trepein*** = *a întoarce.*] Care prezintă afinitate pentru *corticosuprarenală.

CORTICOTROPINĂ, s. f. / corticotropine, s. f. / corticotropin. [*Lat.* ***cortex, -icis*** = *scoarță; gr.* ***trope*** = *întoarcere, de la* ***trepein*** = *a întoarce; **-ină**.*] Sin.: corticotrofină (v.).

CORTIZOL, s. m. / cortisol, s. m. / cortisol. [*Lat.* ***cortex, -icis*** = *scoarță; **-ol**.*] *Glucocorticoid apropiat ca structură de cortizon, dar mult mai activ. Este considerat principalul hormon *glucocorticoid la om. C. este sintetizat în zona fasciculată a *corticosuprarenalei pornind de la *progesteron. Secreția c. (ciclul c.) variază cu nictemerul (maximă dimineața, minimă seara) și se află sub influența *corticotrofinei hipofizare, ea însăși reglată de nivelul cortizolemiei, printr-un mecanism de *feed-back negativ. Sin:. hidrocortizon. V. tab. const. endocrinol.

CORTIZON, s. m. / cortisone, s. f. / cortisone. [*Lat.* ***cortex, -icis*** = *scoarță.*] *Corticosteroid utilizat în tratamentul deficitelor de hormoni corticosteroizi din *boala Addison și consecutive ablației chirurgicale a glandelor *suprarenale. Este administrat oral sau prin injecții și are efecte secundare care nu trebuie ignorate: ulcer gastric, sângerare, tulburări nervoase și hormonale, alterări musculare și osoase. V. delta-cortizon.

CORT PITUITAR / tente pituitaire / pituitary tentorium. NA: diaphragma sellae. Sin.: cortul hipofizei (v.).

CORTUL CEREBELULUI / tente du cervelet / tentorium cerebeli. NA: tentorium cerebeli. Prelungire a *durei mater craniene; se întinde transversal între faţa superioară a cerebelului, pe care o acoperă, şi faţa inferioară a lobilor occipitali.

CORTUL HIPOFIZEI / tente de l'hypophyse / tentorium of hypophysis. NA: diaphragma sellae. Lamă a *durei mater care se întinde orizontal deasupra fosei pituitare. Sin.: cort pituitar.

CORINEBACTERIOZĂ, s. f. / corynébactériose, s. f. / infection with Corynebacterium. [*Gr. koryne = măciucă; bakterion, dim. de la bakteria = baston; -oză.*] Denumire generică pentru bolile determinate de *Corynebacterium*: *difterie, *septicemii şi infecţii localizate.

CORYNEBACTERIUM / Corynebacterium / Corynebacterium. [*Gr. koryne = măciucă; bakterion, dim. de la bakteria = baston.*] Gen de bacterii grampozitive care aparţin familiei *Actinomycetaceae* şi include bacterii anaerobe (saprofite) şi aerobe; din această a doua categorie, cel mai important este *C. diphtheriae* (bacilul Klebs-Loeffler sau bacilul Loeffler), agent al *difteriei. *C. pseudodiphthericum* sau bacilul Hoffmann este unul din cei mai frecvenţi bacili pseudodifterici, non-patogeni. *C. parvum* posedă proprietăţi imunostimulante.

CORZI VOCALE / cordes vocales / vocal folds. NA: plicae vocalis. [*Lat. chorda, gr. khorde = coardă, cordon; lat. vocalis, de la vox, vocis = voce, glas.*] 1) *C. v. inferioare* sau *adevărate*: reprezintă două repliuri mucoase ale laringelui, ridicate de muşchi şi ligamentele tiroaritenoide, situate de o parte şi de alta a glotei. Apropiindu-se, ele închid orificiul glotei în timpul deglutiţiei, împiedicând astfel pătrunderea alimentelor în trahee. Îndepărtându-se, menţin glota deschisă pentru a permite trecerea aerului în timpul respiraţiei. C. v. constituie organul esenţial al fonaţiei, care este rezultatul vibraţiei lor. 2) *C. v. superioare* (sau *false*): cele două repliuri ale suprafeţei interne a laringelui situate deasupra c. vocale adevărate, de care sunt separate prin doi diverticuli (ventriculii lui Morgagni); aceste repliuri nu joacă nici un rol în fonaţie. Se numesc mai corect benzi ventriculare.

COSMETICĂ, s. f. / cosmétique, s. m. / cosmetics. [*Gr. kosmetikos = referitor la podoabe, de la kosmos = ordine, (fig.) ornament.*] Ansamblu de proceduri care au ca obiect menţinerea frumuseţii sau „sporirea“ acesteia. Se utilizează îndeosebi masajul şi produsele denumite cosmetice (săpunuri, şampoane, deodorante, substanţe depilatoare, creme şi loţiuni faciale, farduri etc.).

COSMID, s. n. / cosmide, s. m. / cosmid. Plasmidă care conţine situsul COS al *bacteriofagului lambda, necesar formării *capsidei. Cosmidele permit *clonarea ADN într-un spectru de mărimi cuprins între 30 şi 46 kb.

COSTALGIE, s. f. / costalgie, s. f. / costalgia. 1) Durere la nivelul coastelor. 2) Durere la nivelul muşchilor costali, denumită şi *pleurodinie.

COSTECTOMIE, s. f. / costectomie, s. f. / costectomy. [*Lat. costa = coastă; gr. ektome = excizie.*] Rezecţie costală.

COSTOTOM, s. n. / costotome, s. m. / costotome. Cuţit utilizat pentru secţionarea coastelor sau a cartilajelor costale.

COT, s. n. / coude, s. m. / elbow. NA: regio cubiti. [*Lat. cubitus = cot.*] Termen anatomic care desemnează regiunea corespunzătoare articulaţiei humerusului cu radiusul şi cubitusul, anterior prezentând plica c., iar posterior regiunea olecraniană.

COTAŢIE MUSCULARĂ / cotation musculaire / muscular quotation. Indice numeric atribuit unui muşchi sau unui grup de muşchi, după un bilanţ muscular.

COTIL, s. n. / cotyle, s. m. / acetabulum. NA: acetabulum. [*Gr. kotyle = strachină.*] Sin: cavitate cotiloidă (v.).

COTILEDON PLACENTAR / cotylédon placentaire / placentar cotyledon. [*Gr. kotyledon = cavitate, adâncitură; lat. placenta = plăcintă.*] Porţiune din suprafaţa uterină (maternă) a *placentei, delimitată de adâncituri sub formă de şanţuri (şanţuri intercotiledonale). Dacă un c. se inseră în afara ansei placentare se numeşte *c. aberant*. Retenţia unui astfel de c. după eliminarea (delivrarea) placentei la naştere poate fi sediul unor hemoragii sau infecţii.

COTILOID, adj. / cotyloïde, adj. / cotyloid. [*Gr. kotyle = strachină; eidos = formă.*] În formă de cupă. Ex.: cavitatea c.

COTRANSPORT, s. n. / cotransport, s. m. / cotransport. [*Lat. cum = cu; transportatio, -onis = deplasare, de la transportare = a trece dincolo (trans = peste, dincolo; portare = a purta, a duce).*] Proces de transport al unor ioni sau metaboliţi (doi sau mai mulţi), printr-o membrană biologică, în acelaşi sens (simport) sau în sens invers (antiport). Ex.: *pompa de sodiu este un c. de tip antiport, iar transportul activ secundar de glucoză-Na^+ un c. simport.

COTRANSFECŢIE, s. f. / cotransfection, s. f. / cotransfection. [*Lat. cum = cu; trans = peste, dincolo; infectus, de la inficere = a strica, a otrăvi.*] *Transfecţia simultană a unei secvenţe de ADN şi a unei *gene marker, cel mai des selecţionate (ex.: genele timidinkinazei sau dihidrofolat reductazei, gena de rezistenţă la neomicină).

COULOMB, s. m. / Coulomb, s. m. / Coulomb. [*Charles Augustin de Coulomb, fizician francez, Paris, 1736-1806.*] Unitatea pentru cantitatea de electricitate în Sistemul Internaţional. Reprezintă cantitatea de electricitate transportată pe secundă de un curent cu o intensitate de un *amper.

COWPERITĂ, s. f. / cowpérite, s. f. / Cowper's gland abscess. [*William Cowper, chirurg şi anatomist englez, Londra, 1666-1709; -ită.*] Inflamaţia glandelor Cowper (*glandă bulbouretrală).

COXA / coxa / coxa. NA: coxa. [*Lat. coxa = şold.*] Termen care se referă la articulaţia coxofemurală, inclus în denumirea unor afecţiuni (deformări osoase) ale acesteia. Ex.: **c. plana*, **c. valga*.

COXA ADDUCTA / coxa adducta / coxa adducta. Sin.: *coxa vara* (v.).

COXA PLANA / coxa plana / coxa plana. Osteocondroză (boală a creşterii centrilor de osificare) a epifizei femurale, mai frecventă la copiii de sex masculin. Se manifestă prin coxalgii şi impotenţă funcţională relativă, cu evoluţie spre *coxartroză, revascularizarea şi regenerarea capului femural necrozat producându-se cu vicii de formă (cap femural în „tampon de vagon“). Sin.: boală Waldenström. (def. 3).

COXA VALGA / coxa valga / coxa valga. Poziţie vicioasă a membrului inferior în abducţie şi rotaţie externă, determinată de creşterea unghiului dintre colul femural şi diafiza femurală. Prin deschiderea unghiului, colul femural se verticalizează, diafiza situându-se aproape în prelungirea sa.

COXA VARA / coxa vara / coxa vara. Poziţie vicioasă în adducţie şi rotaţie internă a coapsei, determinată de reducerea unghiului dintre colul femural şi diafiza femurală sub 135°, colul femural orizontalizându-se. Sin.: *coxa adducta*.

COXAL, s. n. / os iliaque / hip bone. [*Lat. coxa = şold.*] V. tab. anat. - oase.

COXALGIE, s. f. / coxalgie, s. f. / coxalgia. [*Lat. coxa = şold; gr. algos = durere.*] 1) Orice durere localizată la şold. 2) Frecvent, în terminologia franceză, termenul este utilizat greşit (deoarece indică numai durerea) cu sensul de tuberculoză coxofemurală. Sin.: coxodinie.

COXARTROZĂ, s. f. / coxarthrose, s. f. / cox-arthrosis. [*Lat. coxa = şold; gr. arthron = articulaţie; -oză.*] Boală degenerativă a articulaţiei coxofemurale, primitivă sau secundară unei malformaţii subluxante a coapsei sau unei artrite. Se caracterizează clinic prin durere la mers, atitudine vicioasă şi limitare dureroasă a mişcărilor coapsei. Simptomatologia este în relaţie şi cu asocierea c. cu deformări ale cavităţii cotiloide şi ale capului femural.

COXITĂ, s. f. / coxite, s. f. / coxitis. [*Lat.* ***coxa*** *= şold; **-ită**.*] Artrită coxofemurală.

COXODINIE, s. f. / coxalgie, s. f. / coxodynia. [*Lat.* ***coxa*** *= şold; gr.* ***odyne*** *= durere.*] Sin.: coxalgie (v.).

COXSACKIE / Coxsackie / Coxsackie. [***Coxsackie*** *= localitate în statul New York, unde a fost identificat prima oară virusul.*] V. virus Coxsackie.

CRACK (termen englezesc)

CRACMENT, s. n. / craquement, s. m. / crepitation, pl. crackling rales. [*Fr.* ***craquement*** *= trosnitură, pârâitură; origine onomatopeică:* ***krakk***.] Senzaţie auditivă sau palpatorie de *crepitaţie: 1) *C. articular*, senzaţie de crepitaţie osoasă la mobilizarea unei articulaţii. 2) *C laringian* sau *laringovertebral*, zgomot produs de mobilizarea transversală a laringelui normal pe planul vertebral, care dispare în infiltraţia tumorală a laringelui. 3) *C. pulmonar*, varietate de *ral subcrepitant, cu timbru uşor metalic.

CRAMPA SCRIITORULUI / crampe de l'écrivain / writer's cramp. C. profesională care apare la scris, caracterizată prin contractura funcţională a muşchilor ce participă în mod obişnuit la manevra respectivă. Se deosebeşte de c. musculară obişnuită prin originea psihogenă. Sin.: mogiografie, grafospasm.

CRAMPĂ, s. f. / crampe, s. f. / cramp, gripping sensation. [*Limba francilor stabiliţi în Galia* ***kramp***, *germ.* ***Krampf***, *olandeză* ***crampe*** *= curbură.*] 1) Termen popular care desemnează o durere vie, de obicei cu instalare bruscă, intermitentă, determinată de o contracţie musculară tonică, cel mai frecvent localizată la nivelul viscerelor abdominale sau pelvine. 2) Contracţie musculară dureroasă, involuntară, tonică, a unui muşchi sau grup de muşchi scheletici. V. şi contractură, convulsie, spasm.

CRANIECTOMIE, s. f. / crâniectomie, s. f. / craniectomy. [*Lat. medievală* ***cranium***, *din gr.* ***kranion*** *= craniu; gr.* ***ektome*** *= excizie.*] Rezecţie chirurgicală, mai mult sau mai puţin extinsă, la nivelul oaselor care alcătuiesc cutia craniană.

CRANIOFARINGIOM, s. n. / crâniopharyngiome, s. m. / craniopharyngioma. [*Lat. medievală* ***cranium***, *din gr.* ***kranion*** *= craniu; gr.* ***pharynx, -ngos*** *= faringe;* ***-oma***.] Cea mai frecventă tumoră intracraniană la copil, c. este o *disembrioplazie dezvoltată din resturile pungii lui Rathke, deasupra *şeii turceşti în majoritatea cazurilor. Degenerează chistic şi se poate calcifica. Bolnavii prezintă semne de *hipertensiune intracraniană din cauza *hidrocefaliei, *hemianopsie bitemporală cu atrofie optică primitivă şi semne de insuficienţă hipofizară (infantilism, *sindrom adipozogenital). Imaginile prin *tomografie computerizată şi RMN sugerează diagnosticul prin evidenţierea masei tumorale, a calcificărilor şi a zonelor chistice.

CRANIOMALACIE, s. f. / crâniomalacie, s. f. / craniomalacia, craniotabes. [*Lat. medievală* ***cranium***, *din gr.* ***kranion*** *= craniu; gr.* ***malakia*** *= înmuiere, de la* ***malakos*** *= moale.*] Consistenţă anormal de scăzută a unor zone din craniu, cauzată de o reducere a mineralizării, cu întârziere în osificare consecutivă, localizată în special parietal şi occipital, de-a lungul suturii lambdoide. C. se observă îndeosebi în *rahitismul sugarului. Sin.: craniotabes.

CRANIOMETRIE, s. f. / crâniométrie, s. f. / craniometry. [*Lat. medievală* ***cranium***, *din gr.* ***kranion*** *= craniu; gr.* ***metron*** *= măsură.*] Studiu de antropometrie care constă în determinarea prin metode ştiinţifice a dimensiunii oaselor craniene şi a diverselor părţi ale acestora.

CRANIOPLASTIE, s. f. / crâniopiastie, s. f. / cranioplasty. [*Lat. medievala* ***cranium***, *din gr.* ***kranion*** *= craniu; gr.* ***plastos*** *= modelat, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] Refacerea unei breşe osoase de la nivelul craniului cu un grefon osos sau prin aplicarea unei proteze metalice sau acrilice.

CRANIOSTENOZĂ, s. f. / crâniosténose, s. f. / craniostenosis. [*Lat. medievală* ***cranium***, *din gr.* ***kranion*** *= craniu; gr.* ***stenosis*** *= îngustare, strâmtare, de la* ***stenos*** *= strâmt, îngust.*] Malformaţie craniană care include dismorfie craniofacială şi hipertensiune intracraniană. C. este determinată de închiderea prematură a unor suturi. Poate fi izolată sau poate face parte dintr-un ansamblu malformativ (ex.: *acrocefalosindactilie). Secundar pot apărea tulburări psihice şi oculare. În funcţie de sutura interesată, poate fi: trigonocefalie (sutura metopică), brahicefalie (sutura coronală), scafocefalie (sutura longitudinală) sau oxicefalie (suturile longitudinală şi coronală). V. acrocefalie, acrocefalopolisindactilie, boală Apert.

CRANIOTABES, s. n. / crâniotabès, s. m. / craniotabes. [*Lat. medievală* ***cranium***, *din gr.* ***kranion*** *= craniu; lat.* ***tabes*** *= descompunere, putrezire.*] Sin.: craniomalacie (v.).

CRANIOTOMIE, s. f. / crâniotomie, s. f. / craniotomy. [*Lat. medievală* ***cranium***, *din gr.* ***kranion*** *= craniu; gr.* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Orice operaţie care comportă deschiderea craniului, de ex. pentru a putea aborda o tumoră în vederea extirpării sale.

CRANIU, s. n. / crâne, s. m. / skull. NA: cranium, pl. crania. [*Lat. medievală* ***cranium***, *din gr.* ***kranion*** *= craniu.*] Ansamblul oaselor care formează scheletul capului. El cuprinde două părţi: c. cerebra şi c. facial. 1) *C. cerebral* reprezintă învelişul osos masiv al creierului şi al organelor auditive, constituind c. propriu-zis. Este format din opt oase: occipital, două temporale, două parietale şi unul frontal (care formează bolta craniană), etmoidul şi sfenoidul (care formează partea inferioară, aplatizată neregulat sau baza c.). Sin.: cutie craniană, neurocraniu. 2) *C. facial* este un masiv osos plasat în partea anterioară a bazei c., cuprinzând oasele care înconjură organele vizuale, cavităţile nazale şi bucale şi care servesc la inserţia a numeroşi muşchi. Este constituit din 13 oase, unul singur impar, median: vomerul. Celelalte sunt pare şi simetrice: maxilare, oase ungveale, palatine, cornete inferioare, oase proprii nasului şi oase malare. Sin.: masiv facial osos. V. şi tab. anat. - oase.

CRATERIFORM, adj. / cratériforme, adj. / crateriform. [*Lat.* ***crater, -eris*** *= vas mare, crater;* ***forma*** *= formă.*] Despre o leziune (ex.: ulcer) care prezintă o depresiune sau o cavitate asemănătoare unei cupe.

CRAZĂ SANGUINĂ / crase sanguine / sanguine crasis. [*Gr.* ***krasis*** *= amestec, constituţie a unui corp, temperament; lat.* ***sanguis, -inis*** *= sânge.*] Constituţia şi proprietăţile sângelui în ceea ce priveşte *hemostaza şi *coagularea. Termen desuet.

CRĂPĂTURĂ, s. f. / gerçure, s. f. / fissure. [*Lat.* ***crepatura*** *= crăpătură.*] Fisură mică interesând *epiderma şi o parte din *derm, care se produce îndeosebi la nivelul mâinilor, buzelor şi mameloanelor.

CREASTĂ, s. f. / crête, s. f. / crest, crista. NA: crista, pl. cristae. [*Lat.* ***crista*** *= creastă.*] 1) În anatomie, relief alungit la nivelul unei suprafeţe sau la limita acesteia: c. iliacă, c. cubitală, c. papilare ale pielii. 2) *C. de cocoş* - sin.: condiloame acuminate (v. condilom, def. 1). 3) *C. strâmtorii superioare* - sin.: *linia nenumită. 4) *C. iliacă*: marginea superioară convexă a osului iliac, largă, groasă şi rugoasă, în formă de S. Ea este proeminentă la cele două extremităţi, denumite din această cauză spina iliacă antero-superioară şi spina iliacă postero-superioară.

CREASTĂ NEURALĂ / crête neurale / neural crest. Cordon celular de origine ectodermică. Există două feluri de astfel de cordoane celulare, situate de o parte şi de alta a canalului neural. Din acestea se vor forma ganglionii spinali.

CREATINĂ, s. f. / créatine, s. f. / creatine. [*Gr.* ***kreas, -atos*** *= carne; -ină.*] Derivat solubil al *guanidinei care, sub formă fosforilată (fosfocreatină sau creatinfosfat), reprezintă o formă de stocare importantă pentru *fosfatul de înaltă energie, sursă de energie pentru contracţia musculară. Produsul său de deshidratare este *creatinina. În sânge, se află îndeosebi în eritrocite, care conţin de 10 ori mai multă c. decât plasma. Concentraţii normale în sânge: la femei 6-10 mg/l (42-76 nmol/ml), la bărbaţi 2-6 mg/l (15,2-45,6 nmol/l). V. şi creatinurie.

CREATINEMIE, s. f. / créatinémie, s. f. / creatin(a)emia. [*Gr.* ***kreas, -atos*** *= carne; -ină;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Prezenţa *creatinei în sânge.

CREATIN FOSFOKINAZĂ / créatine phosphokinase / creatine phosphokinase. [*Gr.* ***kreas, -atos*** *= carne; -ină;* ***phos, photos*** *= lumină, fosfor;* ***kinein*** *= a mişca; -ază.*] Enzimă musculară care activează transformarea creatinei în creatin fosfat (formă de rezervă energetică pentru muşchi). Concentraţia în sânge: la femei 10-70 UI/l (0,17-1,17 µkat/l), la bărbaţi 25-90 UI/l (0,42-1,50 µkat/l). Nivelul sanguin al c. creşte în infarctul de miocard şi în unele miopatii. Abrev.: CPK. Sin.: creatin kinază.

CREATININĂ, s. f. / créatinine, s. f. / creatinine. [*Gr.* ***kreas, -atos*** *= carne; -ină.*] Produs de transformare al *creatinei în cursul metabolismului. Este o bază forte, dând reacţia Jaffé (coloraţie portocalie cu picrat de sodiu). Este prezentă în sânge, repartizată între hematii şi plasmă (concentraţie în sânge 0,6-1,5 mg/dl sau 55-133 µmol/l), şi în urină. V. creatinurie, creatininurie.

CREATININEMIE, s. f. / créatininémie, s. f. / creatinin(a)emia. [*Gr.* ***kreas, -atos*** *= carne; -ină;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Prezenţa *creatininei în sânge.

CREATININURIE, s. f. / créatininurie, s. f. / creatininuria. [*Gr.* ***kreas, -atos*** *= carne; -ină;* ***ouron*** *= urină.*] Prezenţa fiziologică în urină a *creatininei provenind din *creatina musculară. Cantitatea de creatinină excretată de un subiect este de circa 2 g în 24 ore. Valori normale: 15-25 mg/kg/24 h sau 0,15-0,22 mmol/kg/24 h. *Clearance-ul creatininei: 75-125 ml/min.

CREATIN KINAZĂ, s. f. / créatine kinase, s. f. / creatine kinase. [*Gr.* ***kreas, -atos*** *= carne; -ină;* ***kinein*** *= a mişca; -ază.*] Sin.: creatin fosfokinază (v.).

CREATINURIE, s. f. / créatinurie, s. f. / creatinuria. [*Gr.* ***kreas, -atos*** *= carne; -ină;* ***ouron*** *= urină.*] 1) Prezenţa de *creatină în urină. Foarte importantă la sugar şi copil, c. dispare la adult, pentru a reapărea la bătrân. Creşterea c. se observă în cursul *miopatiilor. 2) Impropriu: excesul de c. în urină.

CREATOREE, s. f. / créatorrhée, s. f. / creatorrh(o)ea. [*Gr.* ***kreas, -atos*** *= carne;* ***rhoia*** *= curgere, de la* ***rhein*** *= a curge.*] Cantitatea de azot excretată prin materiile fecale în 24 de ore, în mod normal sub 107 mmol pentru o ingestie proteică de circa 1 g/kg. Creşterea c. poate avea drept cauze: o digestie alterată, o malabsorbţie prin anomalii ale mucoasei jejunale, modificări ale florei microbiene intestinale normale sau o pierdere de proteine de origine intestinală.

CREIER, s. n. / cerveau, s. m. / brain. NA: cerebrum, pl. cerebria, cerebrums. [*Lat.* ***cerebrum*** *= creier.*] 1) *Encefalul în totalitatea sa. 2) Într-un sens mai restrâns, *c. anterior.

CREIER ANTERIOR / cerveau antérieur / forebrain. Etajul superior al *encefalului, cuprinzând o parte mediană (c. intermediar sau diencefal), în esenţă constituită din *talamus, regiunea subtalamică şi *hipotalamus, dispuse în jurul unei cavităţi centrale, ventriculul al III-lea, şi cele două emisfere cerebrale, prezentând fiecare câte un ventricul lateral. Sin.: prozencefal.

CREIER INTERMEDIAR / cerveau intermédiaire / diencephalon. NA: diencephalon, pl. diencephala. Sin.: diencefal (v.).

CREIER MIJLOCIU / cerveau moyen / midbrain. NA: mesencephalon. Sin.: mezencefal (v.).

CREIER POSTERIOR / rhombencephal / hindbrain. NA: rhombencephalon. Sin.: rombencefal (v.).

CREIER VEGETATIV sau VISCERAL / cerveau végétatif / hypothalamus. NA: hypothalamus. Sin.: hipotalamus (v.).

CREMASTER, s. m. / crémaster, s. m. / cremaster muscle. [*Gr.* ***kremaster*** *= suspensor.*] V. tab. anat. - muşchi.

CREMATORIU, s. n. / crématorium, s. m. / crematorium. [*Lat.* ***crematos, -oris*** *= cel care arde, de la* ***cremare*** *= a arde.*] Local amenajat pentru *cremaţie.

CREMAŢIE, s. f. / crémation, s. f. / cremation. [*Lat.* ***crematos, -oris*** *= cel care arde, de la* ***cremare*** *= a arde.*] Sin.: incinerare (v).

CREMĂ, s. f. / crème, s. f. / cream. [*Fr.* ***crème,*** *din galeză* ***crama*** *= untdelemn sfinţit.*] Preparat conţinând ulei, grăsime, unt, împreună cu o serie de substanţe active, utilizate în cosmetică şi dermatologie.

CRENELAT, adj. / crénelé, -e, adj. / crenated. [*Lat. imperială* ***crena*** *= crestătură.*] A cărui margine este prevăzută cu creste, ancoşe. Ex.: eritrocit c.

CRENOTERAPIE, s. f. / crénothérapie, s. f. / crenotherapy. [*Gr.* ***krene*** *= izvor;* ***therapeia*** *= tratament, de la* ***therapeuein*** *= a îngriji.*] Aplicaţiile terapeutice ale apelor termominerale la locul lor de emergenţă, de obţinere.

CREPITAŢIE, s. f. / crépitation, s. f. / crepitation. [*Lat.* ***crepitare*** *= a scoate un zgomot, a pârâi.*] Ansamblu de sunete asemănător celui produs de frecarea părului între degete sau de călcarea zăpezii proaspete. Se poate produce în mai multe circumstanţe patologice: 1) C. gazoasă, senzaţie auditivă şi tactilă la apăsarea tegumentelor atunci când există o infiltraţie gazoasă subcutanată, în gangrena gazoasă sau în fracturile costale cu ruptura pleurei viscerale. 2) C. osoasă, c. simţită în momentul plasării mâinii deasupra unui focar de fractură cu inducerea mişcării relative a fragmentelor osoase.

CRESTE MITOCONDRIALE / crêtes mitochondriales / cristae. Repliuri ale membranei mitocondriale interne. V. mitocondrie.

CREŞĂ, s. f. / crèche, s. f. / creche, infant's nursery. [*Fr.* ***crèche,*** *de la germ.* ***Krippe*** *= troacă, iesle.*] Instituţie pentru îngrijirea copiilor de la vârsta de 45 de zile până la 3 ani. Variante: c. săptămânală, de întreprindere, de cartier, diferenţiată (pe grupe de probleme medicale) etc.

CREŞTERE, s. f. / croissance, s. f. / growth. [*Lat.* ***crescere*** *= a creşte.*] Termen utilizat generic pentru a desemna mărirea în volum, în greutate, în lungime a unei structuri anatomice sau a organismului în întregime. 1) În biologie, c. în greutate şi volum a unei celule, a unui organ sau a unui individ. 2) În antropologie, dezvoltarea ponderală şi staturală a individului.

CRETIN, s. m. / crétin, s. m. / cretin. [***Crétin*** *= cuvânt savoiard derivat din fr.* ***chrétien*** *= inocent, utilizat mai întâi cu sens de compătimire, apoi cu sensul peiorativ.*] Subiect afectat de *cretinism.

CRETINISM, s. n. / crétinisme, s. m. / cretinism. [*V. etimologia termenului cretin; -ism.*] Afecţiune caracterizată printr-un deficit intelectual important, frecvent secundar unei hipotiroidii în copilărie (prin atireoză, ectopie tiroidiană, deficit de hormonosinteză, guşă endemică, carenţă iodată etc.). Poate fi o afecţiune izolată sau face parte dintr-un ansamblu malformativ (ex.: *osteodistrofia ereditară Albright).

CRETINOID, adj. / crétinoïde, adj. / cretinoid. [*V. etimologia termenului cretin; gr.* ***eidos*** *= formă.*] Care se aseamănă cu un *cretin, dar afectarea intelectuală şi fizică este mai puţin marcată.

CRIANESTEZIE. Var. pentru crioanestezie (v.).

CRICOARITENOIDIAN, adj. / crico-aryténoïdien, -ienne, adj. / cricoarytenoid. [*Gr.* ***krikos*** *= inel;* ***arytaina*** *= polonic, lingură;* ***eidos*** *= formă.*] Care se referă la cartilajele cricoide şi aritenoide.

CRICOID, adj. / cricoïde, adj. / cricoid. [*Gr.* ***krikos*** *= inel;* ***eidos*** *= formă.*] Care prezintă o formă de inel, inelară. Ex.: cartilaj c.

CRICOTIROTOMIE, s. f. / cricothyrotomie, s. f. / cricothyrotomy. *Traheotomie efectuată prin incizia pielii şi a membranei cricotiroidiene. Se mai numeşte şi *laringotomie inferioară. Sin.: coniotomie.

CRIESTEZIE, s. f. / cryesthésie, s. f. / cry(a)esthesia. [*Gr.* ***kryos*** *= frig;* ***aithesis*** *= senzaţie, sensibilitate.*] Sensibilitate exagerată la frig.

CRIMINOLOGIE, s. f. / criminologie, s. f. / criminology. Ştiinţa studiului fenomenului criminal, a crimelor şi a criminalilor.

CRIOANESTEZIE, s. f. / cryoanesthésie, s. f. / cryoan(a)esthesia. [*Gr.* ***kryos*** *= frig;* ***an*** *- priv.;* ***aisthesis*** *= senzaţie, sensibilitate.*] Anestezia locală a pielii cu o substanţă refrigerentă. Var.: crianestezie.

CRIOBIOLOGIE, s. f. / cryobiologie, s. f. / cryo-biology. [*Gr.* ***kryos*** *= frig;* ***bios*** *= viaţă;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Ştiinţa dedicată studiului acţiunii şi efectelor temperaturilor joase asupra sistemelor biologice.

CRIOCAUTER, s. n. / cryocautère, s. m. / cryocautery. [*Gr.* ***kryos*** *= frig; lat.* ***cauterium****, gr.* ***kauterion*** *= fier înroşit, de la gr.* ***kainein*** *= a arde.*] Instrument cu formă de *cauter, care utilizează în scop terapeutic frigul obţinut prin evaporarea bioxidului de carbon solid.

CRIOCHIRURGIE, s. f. / cryochirurgie, s. f. / cryosurgery. [*Gr.* ***kryos*** *= frig;* ***kheirourgia*** *= lucru efectuat manual, de la* ***kheir****,* ***-iros*** *= mână,* ***ergon*** *= lucru, acţiune şi* ***ergein*** *= a lucra.*] Utilizarea frigului în cursul unei intervenţii chirurgicale, îndeosebi în oftalmologie şi în urologie.

CRIODECAPAJ, s. n. / cryodécapage, s. m. / freeze-etching. [*Gr.* ***kryos*** *= frig; fr.* ***décapage****, din lat.* ***de*** *= separat de, ital.* ***cappa*** *= capă.*] Metodă de preparare a structurilor biologice pentru examinare în *microscopia electronică prin transmisie. Se produce, mai întâi, o congelare rapidă a eşantionului în freon lichid, apoi în azot lichid (-194,5°C). Obiectul este plasat într-o incintă vidată (la 10^{-5}-10^{-7} torr) şi răcită, unde va fi fracturat, iar suprafaţa liberă este umbrită cu platină şi carbon, pulverizate extrem de fin. Replica suprafeţei este examinată în microscopie electronică. C. a permis, îndeosebi, obţinerea unor date structurale asupra dispunerii discontinue a proteinelor la nivelul *membranei celulare. C. a permis obţinerea unor date structurale mai ales asupra proteinelor de la nivelul membranelor celulare. Sin.: criofractură. V. şi mozaic fluid.

CRIODESHIDRATARE, s. f. / cryodessiccation, s. f. / cryodesiccation. [*Gr.* ***kryos*** *= frig; lat.* ***dis*** *= separat de; gr.* ***hydor****,* ***hydatos*** *= apă.*] Sin.: liofilizare (v.).

CRIODESICARE, s. f. / cryodessiccation, s. f. / cryodesiccation. [*Gr.* ***kryos*** *= frig; lat.* ***desiccare*** *= uscare, de la* ***siccus*** *= sec.*] Sin.: liofilizare (v.).

CRIOFRACTURĂ, s. f. / cryofracture, s. f. / cryofracture. [*Gr.* ***kryos*** *= frig; lat.* ***fractura*** *= spargere, fractură, de la* ***frangere*** *= a frânge, a rupe.*] Sin.: criodecapaj (v.).

CRIOGLOBULINĂ, s. f. / cryoglobuline, s. f. / cryoglobulin. [*Gr.* ***kryos*** *= frig; lat.* ***globulus****, dim. de la* ***globus*** *= glob;* ***-ină****.*] Imunoglobulină care precipită „la frig", adică sub 37°C, şi se redizolvă la 37°C. Se disting: 1) *C. monoclonale*, care reprezintă imunoglobuline monoclonale cu această proprietate. 2) *C. mixte*, de tipul IgM-IgG, ca în cazul complexului imun „reumatoid", care precipită la peste 37°C. Prezenţa c. în sânge determină manifestările clinice din *sindromul Raynaud.

CRIOGLOBULINEMIE, s. f. / cryoglobulinémie, s. f. / cryoglobulin(a)emia. [*Gr.* ***kryos*** *= frig; lat.* ***globulus****, dim. de la* ***globus*** *= glob;* ***-ină****; gr.* ***haima****,* ***-atos*** *= sânge.*] Prezenţa *crioglobulinelor în sânge. V. crioglobulină şi sindrom Gougerot.

CRIOPATIE, s. f. / cryopathie, s. f. / cryopathy. [*Gr.* ***kryos*** *= frig;* ***pathos*** *= boală.*] Orice boală provocată de expunerea excesivă la frig: degerătură, picior de tranşee, picior de imersiune etc.

CRIOPRECIPITAT, s. n. / cryoprécipité, s. m. / cryoprecipitate. [*Gr.* ***kryos*** *= frig; lat.* ***praecipitatus****, de la* ***praecipitare*** *= a arunca jos.*] Fracţiune a proteinelor plasmatice care rămâne insolubilă când plasma este decongelată la 4°C după congelare la o temperatură sub -30°C. C. conţine îndeosebi factor VIII antihemofilic A, utilizat în tratamentul *hemofiliei A.

CRIOPROTEINĂ, s. f. / cryoprotéine, s. f. / cryoprotein. [*Gr.* ***kryos*** *= frig;* ***protos*** *= primul;* ***-ină****.*] Formă de *gamaglobulină prezentă în plasma sanguină, ce aparţine clasei IgG sau IgM, care precipită sau se solidifică prin răcire şi revine la starea iniţială la reîncălzire. Constituie substratul molecular al *crioglobulinemiei.

CRIOSCOPIE, s. f. / cryoscopie, s. f. / cryoscopy. [*Gr.* ***kryos*** *= frig;* ***skopia*** *= examinare, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Determinarea concentraţiei unei soluţii prin măsurarea punctului de îngheţ. Punctul crioscopic sau delta crioscopic este cu atât mai coborât cu cât concentraţia soluţiei în particule dizolvate este mai mare. C. este o metodă indirectă de măsurare a *presiunii osmotice.

CRIOSTAT, s. n. / cryostat, s. m. / cryostat. [*Gr.* ***kryos*** *= frig;* ***statikos*** *= care opreşte, de la* ***istanai*** *= a plasa, a face să ţină.*] Dispozitiv alcătuit dintr-o incintă refrigerată care conţine un *microtom cu sistem de răcire, care permite obţinerea de secţiuni histologice din ţesuturi proaspete, fără fixare prealabilă.

CRIOTERAPIE, s. f. / cryothérapie, s. f. / cryotherapy. [*Gr.* ***kryos*** *= frig;* ***therapeia*** *= tratament, de la* ***therapeuein*** *= a îngriji.*] Metodă terapeutică care utilizează temperaturile joase (obţinute prin duşuri, băi reci, aplicaţii locale de gheaţă, de zăpadă carbonică, de clorură de etil etc.).

CRIPTĂ, s. f. / crypte, s. f. / crypt. NA: crypta. [*Lat.* ***crypta*** *= galerie subterană, din gr.* ***kryptos*** *= ascuns.*] În anatomie, cavitate anfractuoasă la suprafaţa unui organ.

CRIPTITĂ, s. f. / cryptite, s. f. / cryptitis. [*Lat.* ***crypta*** *= galerie subterană, din gr.* ***kryptos*** *= ascuns;* ***-ită****.*] Inflamaţia unei *cripte sau a unui *folicul, cu referire îndeosebi la criptele anale.

CRIPTOCOCOZĂ, s. f. / cryptococcose, s. f. / cryptococcosis. [*Gr.* ***kryptos*** *= ascuns;* ***kokkos*** *= boabă;* ***-oză****.*] Boală parazitară determinată de o ciupercă levuriformă încapsulată, *Cryptococcus neoformans*. Poarta de intrare este pulmonară sau digestivă, iar aspectul clinic clasic este al unei *meningite sau meningoencefalite cu evoluţie subacută. Este posibilă şi afectarea pielii sau a plămânilor. Sin.: boală Buschke (def. 2), toruloză.

CRIPTOGENETIC, adj. / cryptogénétique, cryptogénique, adj. / cryptogenetic, cryptogenic. [*Gr.* ***kryptos*** *= ascuns;* ***genetikos*** *= propriu unei generaţii, de la* ***genos*** *= neam, urmaş, gene-*

raţie.] A cărui cauză sau origine este obscură, necunoscută, nedeterminată. Cf. idiopatic.

CRIPTOMNEZIE, s. f. / cryptomnésie, s. f. / cryptomnesia. [*Gr. **kryptos** = ascuns; **mneme** = memorie, de la **mnasthai** = a-şi aminti.*] Tulburare de *memorie caracterizată prin însuşirea unor invenţii şi prezentarea lor ca fiind creaţii proprii.

CRIPTORHIDIE, s. f. / cryptorchidie, s. f. / cryptorchidism. [*Gr. **kryptos** = ascuns; **orkhis, -idos** = testicul.*] Malformaţie congenitală care constă în migrarea incompletă a testiculului, care se află în afara *scrotului, într-un punct situat pe traiectul de coborâre normală. Se disting: c. inghinoscrotală, inghinală şi abdominală. C. unilaterală are o frecvenţă de circa 3%. Testiculele reţinute în canalul inghinal pot coborî spontan, nu însă şi cele aflate în cavitatea abdominală. C. nu trebuie confundată cu ectopia testiculară (v.).

CRIPTOSPORIDIOZĂ, s. f. / cryptosporidiose, s. f. / cryptosporidiosis. [*Gr. **kryptos** = ascuns; **spora** = sământă, de la **sperein** = a însămânţa; **eidos** = formă; **-oză**.*] Boală provocată de paraziţi din genul **Cryptosporidium*. Se caracterizează anatomopatologic prin atrofia şi fuziunea vilozităţilor intestinale, iar clinic prin diaree prelungită şi severă, la persoanele imunodeficiente.

CRISIAZĂ, s. f. / chrysoderma, s. f. / chrysiasis. [*Gr. **khrysos** = aur; **-ază**.*] Sin.: crisoderma (v.).

CRISODERMA, s. f. / chrysoderma, s. f. / chrysoderma. [*Gr. **khrysos** = aur; **derma, -atos** = piele.*] Erupţie colorată la nivelul pielii descoperite, care apare la unii bolnavi supuşi *crisoterapiei. C. este consecinţa *crisopexiei la nivelul ţesutului conjunctiv al pielii, ca şi a creşterii producţiei de *melanină, indusă de crisoterapie. Sin.: crisiază.

CRISOTERAPIE, s. f. / chrysothérapie, s. f. / chrysotherapy. [*Gr. **khrysos** = aur; **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] Utilizarea terapeutică a sărurilor de aur, în esenţă, în diferite forme de *poliartrită reumatoidă.

CRISPARE, s. f. / crispation, s. f. / crispation. [*Lat. **crispare** = a încreţi, a ondula.*] Contracţie musculară involuntară, fibrilară, localizată la un muşchi sau grup de muşchi scheletici sub efectul unei emoţii precum frica sau nervozitatea.

CRISTAL, s. n. / cristal, s. m. / crystal. [*Lat. **crystallus**, gr. **krystallos** = gheaţă, cristal.*] Porţiune de materie solidă şi omogenă de formă poliedrică, regularitatea configuraţiei externe corespunzând, la nivelul structurii atomice, unei regularităţi a dispunerii atomilor din care este constituit c. Se numesc cristaline substanţele (chiar artificiale) care iau spontan o formă geometrică regulată, în stare solidă. Celelalte substanţe se numesc amorfe. Câteva tipuri de c. în medicină: 1) *C. sângelui*: formate din *hematoidină. 2) *C. Charcot-Leyden*, v. 3) *C. lui Teichmann*, alcătuite din *hemină etc.

CRISTAL LICHID / cristal liquid / liquid crystal. Corp corespunzând unei stări a materiei (stare *mezomorfă) ale cărei structură şi proprietăţi sunt intermediare între cele ale solidelor cristaline şi ale lichidelor. C. l. curg asemenea lichidelor, dar prezintă proprietăţi ale cristalelor într-un anumit interval de temperatură. Ele sunt constituite cel mai frecvent din molecule organice foarte asimetrice, sub formă de bastonaşe sau discuri, care îşi schimbă culoarea la variaţii mici de temperatură. C. l. au o serie de aplicaţii tehnice, dar în biologie şi medicină prezintă interes deoarece o serie de structuri din organism, îndeosebi *membranele celulare, prezintă proprietăţi comparabile cu ale c. l.

CRISTALE CHARCOT-LEYDEN / cristaux de Charcot-Leyden / Charcot-Leyden crystals, leukocytic crystals. [***Jean Martin Charcot**, neurolog francez, profesor la Paris, 1825-1893; **Ernst Viktor von Leyden**, medic german, profesor de medicină internă (succesiv) la Königsberg, Strasbourg şi Berlin, 1832-1910.*] C. octaedrice ascuţite, rezultate din distrucţia polinuclearelor eozinofile. Apar în special în sputa pacienţilor cu *astm şi mai rar în bronşite, diferite alergii, parazitoze.

CRISTALIN, s. n. / cristallin, s. m. / crystalline lens. NA: lens. [*Lat. **crystallinus** = de cristal, de la lat. **crystallus**, gr. **krystallos** = gheaţă, cristal.*] Structură celulară biconvexă, refringentă, de consistenţă ferm-elastică, cu o grosime de 4-4,5 mm şi cu un diametru de 10 mm, situată între *iris şi *corpul vitros, constituită dintr-un înveliş extern (cortex) şi un nucleu dens, învelite de o capsulă. Modificarea curburii, şi implicit a puterii refringente a c., prin acţiunea muşchilor *corpului ciliar este cel mai important mecanism al adaptării vizuale în funcţie de distanţă. Prin îmbătrânire, elasticitatea c. scade progresiv şi se instalează *prezbiopia. Opacifierea c., denumită *cataractă, este o cauză a scăderii acuităţii vizuale care poate evolua până la *cecitate. Terapia cataractei se realizează prin extracţia c. şi implantarea unui c. artificial. V. şi facoemulsificare.

CRISTALIN ARTIFICIAL / cristallin artificiel / intraocular lens. Lentilă biconvexă transparentă din material sintetic (de ex. polimetacrilat) utilizată pentru înlocuirea cristalinului îndepărtat după operaţia de *cataractă. C. a. este fixat cel mai frecvent în camera anterioară a ochiului. Cf. pseudofakie.

CRISTALOID, adj., s. m. / cristalloïde, adj., s. m. / crystalloid. [*Lat. **crystallus**, gr. **krystallos** = gheaţă, cristal; gr. **eidos** = formă.*] 1) Care se aseamănă cu un cristal. 2) Substanţă necoloidală care în soluţie trece rapid prin membrane, reduce punctul de îngheţ al solventului şi poate fi cristalizată.

CRIZĂ, s. f. / crise, s. f. / crisis, attack. [*Lat. **crisis**, gr. **krisis** = schimbare decisivă, moment hotărâtor.*] 1) Accident brutal care afectează o persoană în stare de sănătate aparentă sau un bolnav. Ex.: c. de apendicită, c. de astm, c. cardiacă, *c. epileptică. 2) Schimbare bruscă în evoluţia unei boli, semnificând o agravare sau sfârşitul acesteia (ex.: c. urinară). Sin.: atac.

CRIZĂ EPILEPTICĂ / crise épileptique / epileptic seizure, epileptic crisis. Accident de origine cerebrală rezultat din cauza unei descărcări neuronale excesive. În funcţie de manifestările clinice şi encefalografice, se disting: *c. epileptice generalizate*, *parţiale* şi *unilaterale*. V. în continuare.

CRIZĂ EPILEPTICĂ ATONICĂ / crise épileptique atonique / akinetic epileptic seizure. C. e. generalizată al cărei simptom caracteristic este diminuarea sau abolirea tonusului postural, care antrenează o cădere bruscă a corpului.

CRIZĂ EPILEPTICĂ AUTOMATICĂ / crise épileptique automatique / automatic epileptic seizure. C. e. generalizată (de tip absenţă) sau parţială (cel mai frecvent de lob temporal) care se traduce printr-o activitate motorie involuntară, mai mult sau mai puţin coordonată, în cursul unei stări de obnubilare mentală şi care nu lasă nici o amintire.

CRIZĂ EPILEPTICĂ PARŢIALĂ / crise épileptique partielle / partial epileptic seizure. C. e. ale cărei simptome nu au caracterul masiv pe care îl prezintă în c. e. generalizate, fiind consecinţa unei descărcări neuronale mai mult sau mai puţin localizate într-o parte a unui emisfer cerebral. Ca urmare, se disting: 1) *C. e. p.* cu semiologie elementară motorie, de ex. jacksoniene (v. epilepsie jacksoniană). 2) *C. e. p. senzoriale* (ex.: criza vizuală), sau *vegetative* (ex.: criza abdominală). 3) *C. e. p.* cu semiologie complexă, psihică pură (ex.: criza ideatorie), psihosenzorială (ex.: criza halucinatorie) sau psihomotorie (ex.: c. e. automatică). Orice c. e. p. se poate extinde, transformându-se în c. e. unilaterală sau, mai frecvent, în c. e. generalizată. Datorită importanţei semiologice şi prognostice pe care o prezintă diferenţierea între c. e. p. generalizată şi c. e. generalizată primitivă, s-a propus denumirea de *c. e. cu debut local* pentru regruparea tuturor c. e. p., fie că se generalizează sau nu, într-un al doilea timp. Denumirea nu este exactă, deoarece populaţia neuronală responsabilă de criză nu este întotdeauna dispusă într-un focar sau într-un loc precis. De aceea se preferă denumirea de *c. e. p.*

CRIZĂ UNCINATĂ / crise uncinée / uncinate attack, uncinate epilepsy. *Halucinaţii paroxistice, olfactive sau gustative, rareori vizuale şi auditive, însoţite de absenţă, stare onirică şi uneori exaltare. C. u. se observă în tumorile cerebrale localizate în apropierea uncusului hipocampic.

CROM, s. n. / chrome, s. m. / chromium. [*Gr. khroma, -atos = culoare, datorită compuşilor săi foarte coloraţi.*] Elementul cu nr. 24, cu simbolul Cr şi masa atomică 52,01, situat în grupa VI B a sistemului periodic. Este un oligoelement esenţial pentru organism, fiind implicat în metabolismul glucozei. Astfel, deficitul de c. din alimentaţia parenterală determină scăderea toleranţei la glucoză. Se utilizează pentru fabricarea de diverse aliaje rezistente şi poate antrena intoxicaţii profesionale. Unii derivaţi ai c. sunt utilizaţi în terapeutică.

CROM 51 / chrome 51 / radiochromium. Izotop radioactiv cu perioada de înjumătăţire de 27,75 zile, emiţător de radiaţii γ. Este utilizat ca *radiofarmaceutic în investigaţiile hematologice, îndeosebi pentru radiomarcarea eritrocitelor sau trombocitelor, în vederea determinării duratei de viaţă a acestora. V. şi proba cu crom 51.

CROMAFIN, adj. / chromaffine, adj. / chromaffin. [*Gr. khroma, -atos = culoare, crom; lat. affinis = învecinat, de la finis = hotar.*] V. celulă cromafină.

CROMATIC, adj. / chromatique, adj. / chromatic. [*Gr. khroma, -atos = culoare.*] 1) Care se raportează la culori. 2) Care se referă la *cromatină; cromatinian.

CROMATIDĂ, s. f. / chromatide, s. f. / chromatid. [*Gr. khroma, -atos = culoare.*] Fiecare dintre cele două părţi rezultând din diviziunea longitudinală a unui cromozom în cursul *mitozei sau *meiozei şi care se separă în continuare pentru a da naştere cromozomilor fii.

CROMATINĂ, s. f. / chromatine, s. f. / chromatin. [*Gr. khroma, -atos = culoare; -ină.*] Substanţă bazofilă prezentă în nucleul tuturor celulelor vii, unde apare sub formă de granule. C. este, în esenţă, alcătuită din ADN şi din proteine bazice (histamine, protamine). C. se transformă în *cromozomi în timpul diviziunii celulare, constituind, deci, suportul *eredităţii.

CROMATINĂ SEXUALĂ / chromatine sexuelle / sex chromatin. Sin.: corpuscul Barr (v.).

CROMATOFOR, s. n. / chromatophore, s. m. / chromatophore. [*Gr. khroma, -atos = culoare; phoros = care poartă, care duce, de la pherein = a purta, a transporta.*] Termen cu mai multe semnificaţii diferite: 1) Sin.: cromofor (v.). 2) Sin.: melanofag (v.). 3) *Plastidă codantă din plante.

CROMATOFOROM, s. n. / chromatophorome, s. m. / dermal melanocytoma. [*Gr. khroma, -atos = culoare; phoros = care poartă, care duce, de la pherein = a purta, a transporta; -oma.*] Sin.: nev albastru al lui Max Tièche (v.).

CROMATOGRAFIE, s. f. / chromatographie, s. f. / chromatography. [*Gr. khroma, -atos = culoare; graphein = a scrie.*] Denumire generică pentru o serie de procedee şi tehnici care permit separarea şi purificarea unor substanţe organice sau minerale din diferite amestecuri. Denumirea de c. nu este relevantă şi se datorează faptului că metoda a fost elaborată de botanistul rus M. Ţvet, care a reuşit să separe o serie de pigmenţi clorofilieni (deci molecule colorate, de unde termenul c.). În prezent, tehnicile de c., care reunesc numeroase metode ce diferă între ele prin bazele teoretice şi aplicaţii, au o importanţă capitală în biochimie, chimia organică şi analitică, datele obţinute fiind utile în majoritatea ştiinţelor. V. în continuare diferite tipuri de c. în funcţie de principiu.

CROMATOGRAFIE DE ADSORBŢIE / chromatographie d'adsorption / adsorption chromatography. Tip de c. în care separarea substanţelor se bazează pe gradul de adsorbţie diferit al acestora pe o fază staţionară solidă (alumină, celuloză, silicaţi de aluminiu etc.). Substanţele de analizat sunt conţinute într-o fază mobilă lichidiană (solvent).

CROMATOGRAFIE DE AFINITATE / chromatographie d'affinité / affinity chromatography. Tip de c. ce permite separarea unor molecule cu o afinitate particulară pentru alte molecule, care vor fi fixate pe un suport. Fiecare separare va fi realizată după o preparare specifică a suportului. Ex.: pentru purificarea unui antigen conţinut într-un amestec de diferite molecule se vor fixa pe un suport anticorpi specifici antigenului, iar pentru purificarea unei enzime se va fixa un analog structural al substratului enzimei.

CROMATOGRAFIE ÎN FAZĂ GAZOASĂ / chromatographie en phase gazeuse / gas chromatography, gas-liquid chromatography. Cel mai performant tip de c. din punct de vedere al sensibilităţii, bazat pe adsorbţia substanţelor aduse în stare gazoasă de către solide sau lichide (denumite de partaj) menţinute pe suporturi (fază staţionară), faza mobilă fiind un gaz purtător. Amestecul de separat este introdus la capătul superior al unei coloane, unde, dacă este lichid, va fi vaporizat. Gazul purtător permite trecerea amestecului la nivelul unei coloane a cărei temperatură este menţinută riguros constantă. Separarea substanţelor se face în coloană, acestea ajungând fiecare, pe rând, la un detector, care permite înregistrarea unor *picuri caracteristice fiecărei substanţe. C. în f. g. poate fi cuplată cu *spectrometrul de masă pentru a identifica şi doza cantităţi infime de substanţe.

CROMATOGRAFIE DE PARTAJ / chromatographie de partage / partition chromatography. Tip de c. în care separarea substanţelor se bazează pe *coeficientul de partaj, adică pe diferenţele de solubilitate ale acestora în două faze diferite: o fază lichidiană staţionară şi o altă fază lichidiană mobilă.

CROMATOGRAFIE LICHIDĂ DE ÎNALTĂ PERFORMANŢĂ / chromatographie liquide d'haute performance / high performance liquid chromatography. Metodă de c. de mare sensibilitate, în care se utilizează coloane care conţin un suport cu granule foarte fine. Proba este trecută sub presiune prin coloana cromatografică. Abrev. engl.: HPLC.

CROMATOGRAFIE PRIN SCHIMB IONIC / chromatographie par échanges d'ions / ion-exchange chromatography. C. în care separarea se efectuează pe baza unor diferenţe de comportament acidobazic ale substanţelor de analizat. V. şi răşini schimbătoare de ioni.

CROMATOLIZĂ, s. f. / chromatolyse, s. f. / chromatolysis. [*Gr. khroma, -atos = culoare; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge.*] Sin.: carioliză (v.).

CROMATOPSIE, s. f. / chromatopsie, s. f. / chromatopsia. [*Gr. khroma, -atos = culoare; opsis = vedere, aspect.*] Alterare a vederii cromatice în care obiectele sunt percepute în alte culori decât cele reale sau obiectele incolore sunt văzute colorat. C. sunt denumite în funcţie de culoarea percepută: cianopsia - albastru, eritropsia - roşu, cloropsia - verde, xantopsia - galben. C. poate fi cauzată de medicamente, tulburări ale centrilor vizuali, lumină orbitoare sau poate apărea după operaţia de cataractă.

CROMATOSCOPIE, s. f. / chromatoscopie, s. f. / chromoscopy. [*Gr. khroma, -atos = culoare; skopia = examinare, de la skopein = a vedea, a examina.*] 1) Testarea capacităţii de percepţie a culorilor. 2) Investigarea funcţiei renale prin intermediul modificării culorii urinii după administrarea prealabilă a unei substanţe colorate. Sin.: cromoscopie. V. fenolsulfonftaleină.

CROMHIDROZĂ, s. f. / chromhidrose, s. f. / chromhidrosis. [*Gr.* ***khroma, -atos*** *= culoare;* ***hidros*** *= sudoare, transpiraţie;* ***-oză.***] Excreţia de sudoare colorată. Culoarea roşie a sudorii poate fi dată de exsudaţia sângelui în glandele sudoripare sau de localizarea microorganismelor la acest nivel. Uneori, c. este consecinţa unor tulburări metabolice. Poate fi localizată în regiunile pleoapelor, mamară, axilară şi genitocrurală, mai rar la nivelul membrelor. Alte culori posibile sunt gri, albăstruie, violacee şi brună.

CROMISM, s. n. / chromisme, s. m. / chromism. [*Gr.* ***khroma, -atos*** *= culoare, crom;* ***-ism.***] Intoxicaţie cronică cu *crom. Se manifestă prin dermită, ulcere cutaneomucoase, perforaţie a septului nazal, rinită, bronşită. De asemenea, este posibilă o relaţie cauză-efect cu cancerul pulmonar.

CROMOBLASTOMICOZĂ, s. f. / chromoblasto-mycose, s. f. / chromoblastomycosis. [*Gr.* ***khroma, -atos*** *= culoare;* ***blastos*** *= germen;* ***mykes, myketos*** *= ciupercă;* ***-oză.***] Dermatită verucoasă cronică, hiperkeratozică şi indoloră, întâlnită în Australia, Madagascar şi America de Sud, determinată de ciuperci inferioare (genurile *Cladosporium* şi *Phialophora*) şi care se poate complica cu *elefantiazis sau abcese cerebrale. Leziunile caracteristice sunt hiperplazie, scleroză şi granuloame responsabile de papule coalescente. Sin.: boală Lane-Pedroso.

CROMOFIL, adj. / chromophile, adj. / chromophilic. [*Gr.* ***khroma, -atos*** *= culoare;* ***philos*** *= prieten, de la* ***philein*** *= a iubi.*] Celulă sau ţesut care fixează intens un anumit colorant.

CROMOFOR, s. m. / chromophore, s. m. / chromophore. [*Gr.* ***khroma, -atos*** *= culoare;* ***phoros*** *= care poartă, care duce, de la* ***pherein*** *= a purta, a transporta.*] Grupare chimică ce conferă culoare unui compus organic. Sin.: cromatofor. (def. 1).

CROMOGEN, adj. / chromogène, adj. / chromogenic. [*Gr.* ***khroma, -atos*** *= culoare;* ***gennan*** *= a produce.*] Despre un microorganism sau o substanţă care produc *pigmenţi.

CROMOGRANINE, s. f. pl. / chromogranines, s. f. pl. / chromogranins. [*Gr.* ***khroma, -atos*** *= culoare; lat.* ***granum*** *= grăunte;* ***-ină.***] Proteine acide a căror denumire provine din faptul că au fost izolate din granulaţiile cromafine din medulosuprarenală. Au fost descrise în detaliu doar două c.: 1) *C. A* (51 kDa), alcătuită din 439 de aminoacizi şi un *peptid semnal din 18 aminoacizi. Este prezentă în celulele medulosuprarenalei, în insulele Langerhans, în *insulinoame, în adenoamele hipofizare. În celulele secretoare de insulină şi în celulele cromafine, c. este precursor al *cromostatinei. 2) *C. B* (sau secretogranina I), cu M_r 76 kDa, este alcătuită din 657 de aminoacizi şi un peptid terminal din 20 de aminoacizi. C. B este prezentă în diverse celule peptidergice şi apare ca un „*marker universal" în *adenomul hipofizar şi în *feocromocitom.

CROMOLIPOIDE, s. n. pl. / chromolipoïdes, s. m. pl. / chromolipoids. [*Gr.* ***khroma, -atos*** *= culoare;* ***lipos*** *= grăsime;* ***eidos*** *= formă.*] Lipopigmenţi lipsiţi de fier, rezultaţi din *peroxidarea lipidelor. C. cuprind *lipofuscinele şi *ceroidele. Intensitatea pigmentaţiei este proporţională cu gradul de peroxidare.

CROMOPEXIE, s. f. / chromopexie, s. f. / chromopexis. [*Gr.* ***khroma, -atos*** *= culoare;* ***pexis*** *= fixare.*] Fixarea unui pigment sau a unei soluţii colorate de către un ţesut sau sistem. Se referă fie la un proces fiziologic, cum ar fi preluarea şi conjugarea bilirubinei de către ficat, fie la un procedeu de colorare folosit în laborator pentru explorări cito- şi histologice.

CROMOPROTEINĂ, s. f. / chromoprotéine, s. f. / chromoprotein. [*Gr.* ***khroma, -atos*** *= culoare;* ***protos*** *= primul;* ***-ină.***] Heteroproteină a cărei grupare prostetică este un pigment, care la rândul său conţine adesea un element metalic (fier, cupru, magneziu). Unele c. au funcţie respiratorie. Ex.: *hemoglobina, *clorofila, *ceruloplasmina.

CROMOSCOPIE, s. f. / chromoscopie, s. f. / chromoscopy. [*Gr.* ***khroma, -atos*** *= culoare;* ***skopia*** *= examinare, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Sin.: cromatoscopie (v.) def. 2).

CROMOSOM. Var. pentru cromozom (v.).

CROMOSTATINĂ, s. f. / chromostatine, s. f. / chromostatin. [*Gr.* ***khroma, -atos*** *= culoare;* ***statikos*** *= care opreşte, de la* ***istanai*** *= a plasa, a face să ţină;* ***-ină.***] Peptid alcătuit din 20 de aminoacizi, derivat din cromogranina A (v. cromogranine). C. inhibă eliberarea *catecolaminelor din *celulele cromafine ale medulosuprarenalei.

CROMOZOM. Var.: cromosom. V. cromozomi.

CROMOZOM A / chromosome A / A chromosome. Orice cromozom normal al unei celule eucariote, denumit astfel în opoziţie cu *cromozomul B (v.).

CROMOZOM ACCESORIU / chromosome accesoire / accesory chromosome. Sin.: cromozom B (v.).

CROMOZOM ACENTRIC / chromosome acentrique / acentric chromosome. *C. lipsit de *centromer, normal la unele specii animale. Când c. a pierdut regiunea centromerică pe care o posedă în mod normal este denumit fragment acentric.

CROMOZOM ACROCENTRIC / chromosome acrocentrique / acrocentric chromosome. Sin.: c. telocentric. V. cromozomi.

CROMOZOM B / chromosome B / B chromosome. Cromozom supranumerar, în general de dimensiuni mici, cu structură *heterocromatică, *segregare anormală şi absenţa aparentă a unei funcţii genetice. Aceste 4 caracteristici nu coexistă obligatoriu. Sin.: cromozom accesoriu.

CROMOZOM BACTERIAN / chromosome bactérien / bacterial chromosome. Moleculă de ADN alcătuită dintr-un lanţ dublu circular, prezentă într-o celulă bacteriană şi purtătoare de informaţie genetică. V. şi nucleoid.

CROMOZOM ÎN INEL / chromosome en anneau / ring chromosome. C. care a suferit o pierdere de substanţă (*deleţie) la cele două extremităţi ale sale, care fuzionează şi determină o formă inelară. Aceasta generează o serie de malformaţii, în funcţie de c. afectat.

CROMOZOM OMOLOG / chromosome homologue / homologous chromosome. Fiecare din cei doi c. ai aceleiaşi perechi într-o celulă diploidă (*diploid, *diploidie). C. o. sunt identici ca formă, având aceeaşi succesiune a *locilor, dar nu obligatoriu şi aceleaşi *alele pentru fiecare *genă. Ei nu sunt, deci, asemănători din punct de vedere calitativ.

CROMOZOM PHILADELPHIA / chromosome Philadelphia / Philadelphia chromosome. [*Descoperit în Philadelphia de P. C. Nowell şi D. A. Hungerford, în 1960.*] C. mic al perechii 22 care a pierdut jumătate din substanţa sa (*deleţie a braţului lung) sau, mai frecvent, a schimbat acest segment cu un altul, aparţinând cromozomului perechii 9 (*translocaţie între braţele lungi ale cromozomilor perechilor 22 şi 9). Se observă în celulele liniei mieloide ale măduvei osoase în cursul *leucemiei mieloide cronice, fiind caracteristic acestei boli. A fost identificat şi în unele forme de *leucemie acută.

CROMOZOM POLITEN / chromosome polytène / polytene chromosome. Cromozom gigant rezultat în urma unui proces de *politenie.

CROMOZOM TELOCENTRIC / chromosome télocentrique / telocentric chromosome. Sin.: cromozom acrocentric. V. cromozomi.

CROMOZOM X / chromosome X / X chromosome. V. heterocromozom.

CROMOZOM Y / chromosome Y / Y chromosome. C. sexual responsabil de diferenţierea masculină. Se caracterizează prin polimorfism, talia sa variind considerabil, în funcţie de rasă, de la un individ la altul. Totodată, dimensiunile c. Y apar foarte stabile din tată în fiu, de aceea ar putea fi considerat ca un martor de paternitate. V. şi heterocromozom.

CROMOZOMI, s. m. pl. / chromosomes, s. m. pl. / chromosomes. [*Gr. **khroma, -atos** = culoare; **soma, -atos** = corp.*] Structuri conţinute în nucleul celulei, observabile la microscopul optic (sub formă de bastonaşe) doar în timpul diviziunii celulare (*mitoză sau *meioză). Între diviziunile celulare (*interfază), c. par să dispară din nucleu, apărând o reţea fibrilară denumită *cromatină. În realitate, în cursul ciclului celular, fiecare c. suferă un ciclu de condensare (apariţia c., în sensul iniţial al termenului) şi de decondensare (dispariţia aparentă şi formarea cromatinei). C. şi cromatina reprezintă deci două stări diferite ale unui aceluiaşi material. În momentul mitozei există tot atâţia c. vizibili în nucleul unei celule eucariote date câte molecule de ADN erau în interfază. Pentru a avea o idee asupra gradului de condensare a fiecărei molecule de ADN conţinută în cei 46 de c. caracteristici speciei umane, trebuie menţionat că aceste molecule de ADN derulate puse cap la cap s-ar întinde pe 175 cm, în timp ce diametrul nucleului celular nu depăşeşte 10^{-3} mm. C. fixează intens coloranţii bazici, de unde denumirea lor, şi sunt compuşi fiecare dintr-o moleculă de ADN foarte lungă şi proteine asociate, fiind purtătorii informaţiei ereditare a organismului. Forma c. variază în funcţie de stadiul mitozei: în *prometafază (stadiu ales pentru studiul *cariotipului) au aproape toţi o formă în X, cu două braţe scurte şi două lungi. Tehnici moderne de colorare au permis identificarea la nivelul fiecărui braţ a unor regiuni, subdivizate în benzi (convenţia de la Paris, 1971). Fiecare bandă este notată cu un număr (sau o literă) care corespunde unei perechi de c. şi care este urmată de o literă - p, ce desemnează braţul scurt, sau q, pentru braţul lung - la care se adaugă două cifre: prima indică regiunea, iar a doua, banda. Semnele + sau - plasate înainte sau după numărul unei anumite perechi de c. semnifică un plus sau o pierdere de substanţă la nivelul cromozomului; un + sau un - situat după litera p sau q semnifică faptul că braţul respectiv este alungit sau scurtat. În fine, adăugarea literei t relevă prezenţa unei *translocaţii. O serie de c. sunt scurţi, alţii lungi, toţi prezentând o curbură semnificativă la nivelul *centromerului. Un *c. acrocentric* posedă un centromer foarte apropiat de una din extremităţile sale, braţul scurt fiind foarte mic. Un *c. metacentric*, dimpotrivă, are braţele de lungime aproape egală, centromerul fiind median. Numărul de c. este fix şi caracteristic pentru fiecare specie animală. C. constituiţi dintr-un lanţ dublu de *ADN sunt suportul genelor. Se disting două tipuri de c.: *c. somatici* (sau autozomici, v. autozom) şi *c. sexuali* (sau gonozomici, v. gonozom). Var.: cromosomi. V. cariotip.

CRONAXIE, s. f. / chronaxie, s. f. / chronaxia, chronaxy. [*Gr. **khronos** = timp; **axia** = valoare, sau **axios** = potrivire.*] Indicator de excitabilitate introdus de L. Lapicque. Reprezintă timpul minim necesar pentru a produce o excitaţie, când intensitatea curentului este egală cu dublul *reobazei. În cazul nervilor mielinici şi muşchilor scheletici, c. este de 0,3-0,8 ms, iar la muşchii netezi mult mai mare, până la 1 s.

CRONIC, adj. / chronique, adj. / chronic. [*Lat. **chronicus** = în raport cu timpul, din gr. **khronos** = timp.*] Proces patologic cu evoluţie lentă, de lungă durată. Evoluţia c. a unei boli semnifică în primul rând un ritm lent al procesului patologic. Există, deci, boli c. de la debut prin ritmul evoluţiei. Ant.: acut. V. şi subacut, acut.

CRONICITATE, s. f. / chronicité, s. f. / chronicity. [*Lat. **chronicus** = în raport cu timpul, din gr. **khronos** = timp.*] Faptul de a dura, de a deveni *cronic. Cu referire la o boală sau la o tulburare.

CRONOBIOLOGIE, s. f. / chronobiologie, s. f. / chronobiology. [*Gr. **khronos** = timp; **bios** = viaţă; **logos** = ştiinţă.*] Ramură a biologiei care are ca obiect studiul variaţiilor în funcţie de timp ale fenomenelor specifice vieţii. Aceste variaţii se prezintă adesea sub forma unor oscilaţii ritmice. V. bioritm.

CRONODEPENDENT, adj. / chronodépendant, -e, adj. / chronodependent. [*Gr. **khronos** = timp; lat. **dependere** = a atârna.*] Care depinde de timp, de durata timpului. Ex.: bloc de ramură c.

CRONODIETETICĂ, s. f. / chronodiététique, s. f. / chronodietetics. [*Gr. **khronos** = timp; lat. **diaetetica**, gr. **diaitetike** = dietetică, de la lat. **diaeta**, gr. **diaita** = mod de viaţă.*] Adaptarea igienei şi a regimului alimentar la ritmurile biologice ale pacienţilor.

CRONOFARMACOLOGIE, s. f. / chronopharmacologie, s. f. / chronopharmacology. [*Gr. **khronos** = timp; **pharmakon** = remediu; **logos** = ştiinţă.*] Studiul acţiunii medicamentelor în funcţie de *bioritmuri.

CRONOPATOLOGIE, s. f. / chronopathologie, s. f. / chronopathology. [*Gr. **khronos** = timp; **pathos** = boală; **logos** = ştiinţă.*] Studiul unor caracteristici ale bolilor (apariţie, evoluţie) în funcţie de *bioritmurile pacienţilor.

CRONOTERAPEUTICĂ, s. f. / chronothérapeutique, s. f. / chronotherapy. [*Gr. **khronos** = timp; **therapeutikos** = care vindecă, care îngrijeşte, de la **therapeuein** = a îngriji.*] Administrarea unui tratament la orele la care acţiunea sa este cea mai eficientă. Sin.: cronoterapie.

CRONOTERAPIE, s. f. / chronothérapie, s. f. / chronotherapy. [*Gr. **khronos** = timp; **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] Sin.: cronoterapeutică (v.).

CRONOTOXICOLOGIE, s. f. / chronotoxicologie, s. f. / chronotoxicology. [*Gr. **khronos** = timp; **toxikon** = otravă pentru vârful săgeţilor, de la **toxon** = săgeată; **logos** = ştiinţă.*] Studiul toxicităţii unei molecule în funcţie de orele zilei. Toxicitatea unei substanţe variază, uneori considerabil, în funcţie de ritmul nictemeral al funcţiilor fiziologice.

CRONOTROP, adj. / chronotrope, adj. / chronotropic. [*Gr. **khronos** = timp; **trope** = întoarcere, de la **trepein** = a întoarce.*] În fiziologie, referitor la regularitatea şi frecvenţa unui ritm. *C. pozitiv* este un factor ce accelerează ritmul, iar *c. negativ*, un factor ce diminuează ritmul. *Funcţia c.* reglează ritmul cardiac.

CROSĂ, s. f. / crosse, s. f. / arch. NA: arcus. [*Fr. **crosse**, din limba francilor stabiliţi în Galia **krukkja** = cârjă şi scand. **krokr** = cârlig.*] Nume dat părţii curbe a unor vase: c. aortei, c. safenei etc. V. şi sindrom al crosei aortice.

CROSĂ AORTICĂ DREAPTĂ / crosse aortique droite / right aortic arch. Sin.: dextropoziţie a aortei (v.).

CROSECTOMIE, s. f. / crossectomie, s. f. / crossectomy. [*Fr. **crosse**, din limba francilor stabiliţi în Galia **krukkja** = cârjă şi scand. **krokr** = cârlig; gr. **ektome** = excizie.*] Timp esenţial în cura chirurgicală a varicelor membrului inferior. Constă în ligatura şi apoi secţionarea crosei venei safene interne şi a totalităţii ramurilor acesteia. Ca urmare, circulaţia de retur se va efectua îndeosebi prin venele profunde ale gambei.

CROSSING-OVER / crossing-over / crossing-over. [*Engl. **crossing** = trecere, traversare; **over** = peste.*] Schimb reciproc de material genetic între cromozomi omologi, survenind în general în momentul meiozei, la nivelul chiasmelor. Acesta este mecanismul responsabil de *recombinările genetice.

CROSS-MATCH / cross-match / cross-match. [*Engl. **cross** = încrucişat; **to match** = a potrivi.*] Anglicism care ar putea fi tradus în română prin *test de compatibilitate încrucişată*. Deoarece termenul engl. este scurt, explicit şi consacrat în literatură, el a dobândit o circulaţie internaţională. C.-m. este o tehnică serologică pentru determinarea *aloanticorpilor, utilizată în două cazuri: 1) Înainte de o transfuzie sanguină pentru testarea incompatibilităţii donator-primitor, pentru prevenirea reacţiilor de hemoliză între eritrocitele donorului şi anticorpii din plasma primitorului sau invers. Testul se efectuează fie prin punerea în contact a unui eşantion de globule roşii ale donatorului cu plasma (*major c.-m.*), fie invers (*minor c.-m.*). A-glutinarea macroscopică a hematiilor în câteva minute permite confirmarea prezenţei anticorpilor. 2) Înainte de alotransplantarea organelor solide (ex.: inimă, rinichi), c.-m. este un test absolut necesar, pentru detectarea în serul sanguin al primitorului potenţial a anticorpilor care reacţionează direct cu limfocitele sau cu alte celule ale donatorului potenţial. Prezenţa anticorpilor reprezintă de obicei o contraindicaţie absolută a transplantării, pentru evitarea *rejetului hiperacut. Var.: cross-matching.

CROSS-MATCHING. Var. pentru cross-match (v.).

CROŞET, s. n. / crochet, s. m. / hook. [*Fr. crochet, din scand. krokr = cârlig.*] Sin.: cârlig (v., def. 1).

CRUOR, s. m. / cruor, s. m. / cruor. [*Lat. cruor = sânge.*] Termen desuet, care odinioară desemna partea solidă a sângelui (îndeosebi globulele roşii), iar uneori cheagul sanguin. În prezent este utilizat adj. cruoric. Ex.: embol cruoric, cheag fibrinocruoric.

CRUP, s. n. / croup, s. m. / croup. [*Expresie de origine scoţiană - croup, onomatopee după zgomotul aspru al tusei.*] 1) Orice afectare obstructivă a laringelui la copii, caracterizată prin respiraţie dificilă şi zgomotoasă şi tuse lătrătoare. 2) Laringotraheobronşită la sugari şi copii mici cauzată de virusul paragripal 1 şi 2. 3) Laringită difterică, complicată cu dispnee şi asfixie, consecinţă a falselor membrane şi a edemului important al mucoasei laringiene care împiedică pătrunderea aerului în trahee.

CRURAL, adj. / crural, adj. / crural. [*Lat. cruralis, de la crus, cruris = coapsă.*] Referitor la coapsă.

CRURALGIE, s. f. / cruralgie, s. f. / crural pain. [*Lat. crus, cruris = coapsă; gr. algos = durere.*] Durere la nivelul coapsei; nevralgie crurală.

CRUS, 1) Piciorul de la genunchi la talpă. 2) Termen generic folosit pentru a desemna un segment cu apect de picior.

CRUSTĂ, s. f. / croûte, s. f. / crust. [*Lat. crusta = coajă, scoarţă.*] Leziune elementară, secundară uscării la suprafaţa pielii a unor secreţii fiziologice sau patologice (serozităţi, puroi, sânge, sebum). Ex.: *c. hematică*, de culoare brună-neagră, consecutivă uscării sângelui; *c. sebacee* (de lapte), formată la sugar, în regiunea *vertexului, în cursul *eczemei seboreice.

CRYPTOSPORIDIUM / Cryptosporidium / Cryptosporidium. [*Gr. cryptos = ascuns; spora = sământă, de la sperein = a însămânţa; eidos = formă.*] Gen de *sporozoare care pot determina boli ale animalelor domestice, iar la om pot provoca *infecţii oportuniste în condiţiile unei imunităţi compromise.

CUBITAL, adj. / cubital, -ale, -aux, adj. / cubital. [*Lat. cubitalis = de un cot, de la cubitus = cot.*] 1) Care aparţine cubitusului sau regiunii interne a antebraţului. Sin.: ulnar. 2) Care se referă la cot (semnificaţie nerecomandată, deoarece este greşită).

CUBITUS, s. n. / cubitus, s. m. / ulna. [*Lat. cubitus = cot.*] V. tab. anat. - oase.

CUBITUS VALGUS / cubitus valgus / cubitus valgus. Deviere a antebraţului în afară în cursul extensiei complete. Poate fi congenital sau post-traumatic.

CUBITUS VARUS / cubitus varus / cubitus varus. Deviere a antebraţului înăuntru în cursul extensiei complete, de origine congenitală sau traumatică.

CUBOID, s. n. / cuboïde, s. m. / cuboid bone. [*Lat. cubus, gr. kubos = cub; eidos = formă.*] V. tab. anat. - oase.

CUI, s. n. / clou, s. m. / nail. [*Lat. cuneus = cui.*] Tijă rigidă metalică destinată menţinerii în poziţie şi în contact a fragmentelor osoase în fracturile oaselor lungi. C. este introdus în canalul medular al osului. Ex.: *c. Küntscher*, pentru fixarea intramedulară a fracturilor; *c. Neufeld*, destinat fixării fracturii intertrohanteriene a femurului; *c. Smith-Petersen*, pentru fixarea capului femural în fracturile de col femural.

CULDOCENTEZĂ, s. f. / culdocentèse, s. f. / culdocentesis. [*Fr. cul-de-sac = fund de sac; gr. kentesis = înţepătură.*] Puncţia *fundului de sac Douglas.

CULDOSCOPIE, s. f. / culdoscopie, s. f. / culdoscopy. [*Fr. cul-de-sac = fund de sac; gr. skopia = examinare, de la skopein = a vedea, a examina.*] Examen vizual al cavităţii pelvine cu ajutorul unui *celioscop introdus prin vagin în *fundul de sac Douglas. V. şi celioscopie.

CULEX / Culex / Culex. [*Lat. culex, -icis = ţânţar.*] Gen de ţânţari din familia *Culicidae*, subfamilia *Culicinae*, ale căror larve posedă un sifon respirator, iar femelele, hematofage sunt vectoare de **Wuchereria bancrofti* şi al unui număr de viroze şi de parazitoze.

CULICIDAE / Culicidae / Culicidae. [*Lat. culex, -icis = ţânţar.*] Familie de insecte alcătuită din trei mari subfamilii (*Anofeline*, *Culicinae*, *Aedinae*) ale căror femele hematofage, sunt vectoare ale unui mare număr de boli virale şi parazitare.

CULMEN / culmen / culmen. NA: culmen, pl. culmina. [*Lat. culmen, -inis = culme, creştet.*] Porţiunea superioară a monticulului vermisului cerebelos. Sin.: *culmen monticuli cerebelli*.

CULMEN MONTICULI CEREBELLI / culmen monticuli cerebelli / culmen monticuli cerebelli. Sin.: culmen (v.).

CULOARE, s. f. / couleur, s. f. / colour. [*Lat. color, -oris = culoare.*] Din punct de vedere al opticii ondulatorii, c. unui corp opac este dată de reflexia (sau dispersia) inegală a radiaţiilor luminii vizibile cu diferite lungimi de undă, iar c. unui corp transparent, de absorbţia lor diferenţiată. Zona „vizibilă“ din spectrul radiaţiilor electromagnetice depinde de natura pigmenţilor retinieni şi de însuşirile mediilor transparente ale dioptrului ocular.

CULTURĂ, s. f. / culture, s. f. / culture. [*Lat. cultura = cultivare.*] 1) Orice colonie de microorganisme dezvoltată într-un mediu prielnic. 2) Cultivarea în condiţii de laborator, pe medii adecvate creşterii şi multiplicării, a microorganismelor sau celulelor, în vederea unui experiment sau a unui diagnostic.

CULTURĂ DE CELULE / culture cellulaire / cell culture. Procedeu de menţinere a unor celule în exteriorul organismului, asigurându-le multiplicarea şi necesităţile metabolice. Celulele sunt fie populaţii celulare provenind din organe umane sau animale, fie celule tumorale, fie cloni celulari provenind din culturi primare. Mediul de cultură necesar pentru a asigura c. include săruri minerale tamponate, aminoacizi, vitamine, glucoză, ser bovin, alţi factori de creştere.

CULTURĂ DE VIRUSURI / culture des virus / virus culture. Procedeu de studiu al virusurilor care permite multiplicarea acestora, în scopul izolării şi identificării. C. de v. se pot obţine doar pe celule vii. În general, se utilizează trei tehnici: inocularea la un animal sensibil (cultură *in vivo*), inocularea la embrionul de pui de găină (*ovocultură) şi inocularea pe *culturi celulare.

CUMARINĂ, s. f. / coumarine, s. f. / coumarin. Compus cetonic prezent în diverse vegetale. O serie de derivaţi ai c. au acţiune anticoagulantă *in vivo*, prin interferarea sintezei hepatice a *protrombinei, funcţionând ca antivitamină K. Ex. tipic este *dicumarolul.

CUNEIFORM, adj., s. n. / cunéiforme, adj., s. m. / cuneiform, cuneate (1), cuneiform bone (2). [*Lat.* ***cuneus*** *= cui;* ***forma*** *= formă.*] 1) În formă de cui. Ex.: rezecţia c. a unui os. 2) *Os c.* - v. tab. anat. - oase.

CUNEIFORM INTERMEDIAR / deuxième cunéiforme / intermediate cuneiform bone. V. tab. anat. - oase.

CUNEIFORM LATERAL / troisième cunéiforme / lateral cuneiform bone. V. tab. anat. - oase.

CUNEIFORM MEDIAL / premier cunéiforme / medial cuneiform bone. V. tab. anat. - oase.

CUNILINGUS, s. n. / cunnilingus, cunnilinctus, s. m. / cunnilingus, cunnilinctus. [*Lat.* ***cunnus*** *= vulvă;* ***lingere*** *= a linge.*] Excitarea bucală a organelor genitale feminine.

CUPEROZĂ, s. f. / couperose, s. f. / acne rosacea. [*Lat. medievală* ***cupri rosa*** *= roşu ca de aramă.*] Leziune cutanată facială care se caracterizează prin congestie cu dilataţie vasculară. Se poate însoţi de seboree, papulo-pustule acneice, uneori *rinofima. Sin.: acnee rozacee. V. şi acnee.

CUPREMIE, s. f. / cuprémie, s. f. / cupr(a)emia. [*Lat.* ***cuprum*** *= aramă roşie, de la numele insulei* ***Cyprus****; gr.* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Concentraţia din plasmă sau ser a cuprului. 95% din cupru este legat de *ceruloplasmină, iar 5% este legat slab de *albumină. C. scade în *boala Wilson şi în *boala Menkes, ca şi în pierderile excesive de proteine (digestive sau urinare).

CUPRIURIE, s. f. / cupriurie, s. f. / cupriuria, cupriuresis. [*Lat.* ***cuprum*** *= aramă roşie, de la numele insulei* ***Cyprus****; gr.* ***ouron*** *= urină.*] Eliminarea sau concentraţia urinară de cupru. C. creşte în *boala Wilson, în intoxicaţiile cu săruri de cupru şi în unele *sindroame nefrotice.

CUPROPROTEINE, s. f. pl. / cuproprotéines, s. f. pl. / cuproproteins. [*Lat.* ***cuprum*** *= aramă roşie, de la numele insulei* ***Cyprus****; gr.* ***protos*** *= primul; -ină.*] Proteine care conţin cupru. Ex.: *superoxid dismutaza I, *citocrom oxidaza. V. hepatocupreină.

CUPRORAHIE, s. f. / cuprorrachie, s. f. / cuprorrhachia. [*Lat.* ***cuprum*** *= aramă roşie, de la numele insulei* ***Cyprus****; gr.* ***rhakhis*** *= coloană vertebrală.*] Prezenţa cuprului în *lichidul cefalorahidian.

CUPRU, s. n. / cuivre, s. m. / copper. [*Lat.* ***cuprum*** *= aramă roşie, de la numele insulei* ***Cyprus****.*] Elementul chimic nr. 29, cu masa atomică 63,546, densitatea 8,96 g/cm^3 şi simbolul Cu. Metal de culoare roşie, maleabil, cu o bună conductibilitate termică şi electrică, aflat în natură fie în stare nativă, fie, îndeosebi, sub formă de diverse minereuri. *Oligoelement, reprezentând 0,0001% din masa organismului, c. reprezintă o coenzimă indispensabilă în sinteza *hemului, în metabolismul ţesutului conjunctiv, în dezvoltarea oaselor şi în funcţionarea ţesutului nervos. V. ceruloplasmină. V. şi tab. const. biochim.

CURARA, s. f. / curare, s. m. / curare. [*Limba indienilor sud-americani* ***kurari*** *= extract de plante folosit pentru otrăvirea săgeţilor.*] Termen folosit pentru o varietate largă de substanţe toxice extrase din diferite plante, incluzând specii de *Strychnos*. C. a fost iniţial folosită ca otravă pe săgeţi în America de Sud, determinând exitus prin paralizia muşchilor respiratori. Un extract de c. din *Chondodendron tomentosum* a fost ulterior utilizat ca miorelaxant în tetanos, paralizie spastică şi în anestezie.

CURARIZANT, adj. / curarisant, adj. / curarising. [*V. etimologia termenului* ***curara****.*] Despre substanţe care, acţionând asemenea *curarei, suprimă acţiunea nervilor motori asupra muşchilor.

CURARIZARE, s. f. / curarisation, s. f. / curarization. [*V. etimologia termenului* ***curara****.*] 1) În sens general, termenul este folosit pentru a desemna o metodă terapeutică prin administrare de extracte de *curara şi, prin extensie, de alte substanţe înrudite prin efectul lor miorelaxant, până la obţinerea efectului fiziologic. 2) Intoxicaţia cu aceşti agenţi terapeutici.

CURATIV, adj., s. m. / curatif, -ive, adj., s. m. / curative. [*Lat.* ***curatus****, de la* ***curare*** *= a se îngriji, a se ocupa.*] Proprietatea unui medicament sau a unui factor de mediu de a favoriza sau de a produce vindecarea unei boli.

CURĂ, s. f. / cure, s. f. / cure. [*Lat.* ***cura*** *= grijă, îngrijire, de la* ***curare*** *= a se îngriji, a se ocupa.*] 1) Termen folosit în medicină pentru a defini tratamentul (medico-chirurgical, igieno-dietetic) prescris pentru o boală, şi îndeosebi durata acestui tratament. 2) În mod particular, termenul este folosit pentru a sugera terapia prin acţiunea, pentru o perioadă de timp, a unor factori de mediu (ex.: c. balneoclimaterică).

CURBATURĂ, s. f. / courbature, s. f. / lameness, stiffness. [*Fr.* ***courbature****, din provensală* ***courbaduro*** *= curbatură; prin contopirea termenilor* ***court*** *= curte şi* ***battu*** *= bătătorit.*] Durere musculară şi stare de oboseală date de un efort prelungit sau de o stare febrilă.

CURBĂ, s. f. / courbe, s. f. / curve, graph. [*Fr.* ***courbe****, din lat.* ***curvus*** *= încovoiat (lat. pop.* ***curbus****).*] 1) Linie care descrie un segment de cerc. 2) Grafic exprimând relaţia dintre două mărimi variabile. Tipuri de c. în medicină: a) *C. dentară*, a ocluziei. b) *C. de disociere a oxihemoglobinei:* variaţia combinării O$_2$ cu hemoglobina funcţie de presiunile O$_2$ şi CO$_2$. c) *C. izodoză*, linie delimitând aria din organism care primeşte aceeaşi radiaţie în radioterapie. d) *C. musculară*, miogramă. e) *C. Price-Jones*, variaţia numărului de hematii în funcţie de diametru. f) *C. temperaturii*, variaţia temperaturii corpului. g) *Curbe de tensiune*, prin exercitarea presiunilor la nivel osos. h) *C. Wunderlich*, c. tipică de temperatură în febra tifoidă.

CURBĂ DE SUPRAVIEŢUIRE / courbe de survie / survival curve, survivor function. Reprezentare grafică a unei rate de supravieţuire în funcţie de timp. Principalele tipuri de c. de s. sunt: 1) *C. de s. ale lui Kaplan-Meïer*, cu un aspect de trepte de scară cu înălţimi inegale. Fiecare deces, sau mai multe decese simultane, reprezintă verticala unei trepte (înălţimea treptei fiind proporţională cu numărul de decese survenite). 2) *C. de s. actuariale*, cu un aspect de curbă formată din segmente de dreaptă legând puncte situate la intervale regulate de timp (săptămâni, luni etc.). Utilizarea unor astfel de metode este posibilă când riscul de deces este constant pe toată durata studiului.

CURBĂ ELLIS-DAMOISEAU / courbe d'Ellis-Damoiseau / Ellis-Damoiseau curve. [***Calvin Ellis****, medic american, Boston, 1826-1883;* ***Louis Hyacinthe Céleste Damoiseau****, medic francez, Paris, 1815-1890.*] Matitate cu limita superioară curbă dată de un revărsat pleural în cantitate de aproximativ 1 500 ml, liber în cavitatea pleurală, faţă de sonoritatea pulmonară netimpanică. Sin.: semn Ellis.

CURBĂ PRICE-JONES / courbe de Price-Jones / Price-Jones curve. [***Cecil Price-Jones****, hematolog englez, 1863-1943.*] V. curbă, def. 2 e.

CURBĂ WUNDERLICH / courbe de Wunderlich / Wunderlich's curve. [***Carl Reinhold August Wunderlich****, medic german, profesor de clinică medicală la Tübbingen, apoi la Leipzig, 1815-1877.*] V. curbă, def. 2 h.

CURBURĂ, s. f. / courbure, s. f. / curvature. [*Lat.* ***curvatura*** *= curbură, de la* ***curvus*** *= încovoiat.*] Deviaţie neangulară de la linia dreaptă. Ex.: 1) *Marea c. a stomacului* se întinde de la cardia la pilor. 2) *Mica c. a stomacului* reprezintă marginea dreaptă a acestui organ, care separă feţele anterioară şi posterioară ale stomacului. 3) *C. lui Pott* este o deformare a coloanei (c. posterioară) consecutivă tuberculozei vertebrale. 4) *C. spinală* este o deviere anormală a coloanei vertebrale.

CURBURĂ POTT / courbure de Pott / Pott's curvature. [***Percivall Pott**, chirurg englez, 1713-1788.*] V. curbură, def. 3.

CURIE, s. m. / curie, s. m. / curie. [***Marie Sklodowska Curie**, chimist și fizician francez, n. în Polonia, 1867-1934; premiul Nobel pentru fizică în 1903, împreună cu Pierre Curie și Henri Becquerel, pentru studii asupra radioactivității naturale; premiul Nobel pentru chimie în 1911 pentru descoperirea și izolarea radiului; împreună cu soțul său, **Pierre Curie** (chimist și fizician francez, 1859-1906), au descoperit și poloniul și au realizat primele încercări de aplicare a radioactivității în domeniul medical.*] Unitate de măsură a activității radioizotopilor, egală cu 3,7 10^{10} dezintegrări pe secundă, ce reprezintă activitatea unei mase de radiu de 1 g. În sistemul internațional, c. (simbol Ci) a fost înlocuit prin *Becquerel. 1 Ci = 3,7 10^{10} Bq.

CURIETERAPIE, s. f. / curiethérapie, s. f. / brachytherapy. [***Marie Sklodowska Curie**, chimist și fizician francez, n. în Polonia, 1867-1934; **Pierre Curie**, chimist și fizician francez, 1859-1906; gr. **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] Radioterapie efectuată prin implantarea de surse radioactive (sub forma unor ace sau granule) la nivelul unei tumori sau în imediata vecinătate a acestora. Inițial a fost utilizat radioizotopul ^{226}Ra (radiumterapie), înlocuit ulterior cu ^{137}Cs și ^{192}Ir. C. poate fi *interstițială*, când sursa este introdusă direct în țesutul tumoral (sân, limbă), sau *intracavitară* (uter). În engl. se utilizează termenul *brachytherapy.* Sin.: brahiterapie.

CUSHINGOID, adj. / cushingoïde, adj. / cushingoid. [***Harvey Williams Cushing**, neurochirurg american, Philadelphia, 1869-1939; gr. **eidos** = formă.*] Care are aspectul unui bolnav afectat de *sindrom Cushing. Pron.: cușingoid.

CUSPID, s. m. / cuspide, s. f. / cuspid. NA: cuspis dentis. [*Lat. **cuspis, -idis** = vârf ascuțit.*] Relief cu rol în ocluzia și articularea dentară, situat pe fața de ocluzie dentară. Numărul c. variază cu mărimea suprafeței dintelui. Var.: cuspidă.

CUSPIDĂ. Var. pentru cuspid (v.).

CUȘCĂ TORACICĂ / cage thoracique / thoracic cage, cavity of thorax. NA: thorax. [*Ucr. **kuçka** = cușcă; lat. **thorax, -acis**, gr. **thorax, -akos** = torace.*] Denumire pentru ansamblul scheletului toracelui, format anterior din stern, posterior din vertebrele dorsale și lateral din arcurile costale.

CUTICULĂ, s. f. / cuticule, s. f. / cuticle, dermal sheath. NA: cuticula, pl. cuticulae. [*Lat. **cuticula** = piele fină, delicată, de la **cutis** = piele.*] 1) Strat unic de celule epiteliale keratinizate care tapisează învelișul firelor de păr. Uneori termenul este utilizat și pentru desemnarea diferențierilor apicale ale unor celule, exprimate prin îngroșări membranare. Ex.: c. celulelor superficiale ale vezicii. 2) Peliculă amorfă foarte fină care acoperă smalțul dentar, denumită *c. dentară.* 3) Depozit de natură lipidică, secretat de celulele epidermice ale vegetalelor terestre și ale diferitelor specii de **Arthropoda*. În aceste cazuri rolul c. constă în protecția epidermei de șocuri mecanice și în împiedicarea evaporării apei.

CUTIE CRANIANĂ / boîte du crâne / skull. NA: cranium. [*Turcă **kutu**, neogr. **kuti**, bg., sârbo-croată **kutja** = cutie; gr. **kranion**, lat. **cranium** = craniu.*] Sin.: craniu (v., def. 1).

CUTIE NEAGRĂ / boîte noire / black box. [*Turcă **kutu**, neogr. **kuti**, bg., sârbo-croată **kutja** = cutie; lat. **niger, -gra, -grum** = negru.*] Model de sistem caracterizat prin intrări (*input*) și ieșiri (*output*) și relații între ele, specificate prin funcții logice și matematice (funcții de transfer). Modelul c. n. a fost preferat de către behaviorism și cibernetică. În cibernetică sunt mai importante tipurile de conexiuni între părțile unui sistem decât mecanismele concrete din aceste părți. Cunoașterea în detaliu a unor elemente sau piese nu este neapărat premisa înțelegerii funcționării ansamblului.

CUTIE PETRI / boîte de Petri / Petri dish or plate. [*Turcă **kutu**, neogr. **kuti**, bg., sârbo-croată **kutja** = cutie; **Julius Richard Petri**, bacteriolog german, Berlin, 1852-1921.*] Recipient cilindric din sticlă sau plastic, cu capac, cu diametre diferite. C. Petri este utilizată în microbiologie și pentru culturi de celule.

CUTIE TATA / boîte TATA / TATA box. Fragment de ADN care precede o genă, la nivelul căruia se fixează *ARN-polimeraza care permite transcripția în ARN-mesager a genei. C. TATA aparține *promotorului, iar numele său derivă din succesiunea nucleotidelor care o compun: timidină, adenină, timidină, adenină, adenină, adenină. Sin.: secvență TATA, TATA-box.

CUTIREACȚIE, s. f. / cutiréaction, s. f. / cutireaction. [*Lat. **cutis** = piele; fr. **réaction**, din lat. **actio, -onis** = acțiune și **agere** = a acționa.*] Reacție locală care apare după aplicarea prin scarificare a unei mici cantități de substanță care conține particule antigenice (produse microbiene, proteine animale sau vegetale etc.) când subiectul examinat este sensibilizat sau alergic la substanța aplicată. C. este uneori considerată sin. cu intradermoreacția, (reacție intradermică), în care caz, însă, produsul este aplicat intradermic.

CUTIS ANSERINA / cutis anserina / cutis anserina. [*Lat. **cutis** = piele; **anserinus** = de gâscă, de la **anser, -eris** = gâscă.*] Aspect cutanat asemănător pielii de gâscă.

CUTIS HIPERELASTICA / cutis hyperelastica / cutis hyperelastica. [*Lat. **cutis** = piele; gr. **hyper** = mai mult; **elastos** = docil, maleabil.*] Sin.: sindrom Ehlers-Danlos (v.).

CUTIS LAXA / cutis laxa / cutis laxa. [*Lat. **cutis** = piele; **laxus** = destins, larg.*] Stare a pielii determinată de pierderea elasticității acesteia: pliuri largi, flasce, accentuate față de vârsta subiectului și care nu revin după tracțiune. C. l. este consecința unei distrofii a țesutului elastic, care poate afecta, concomitent, plămânul și viscerele cavitare. Poate fi expresia unică a unei afecțiuni transmise autozomal recesiv (v. sindrom Debré-Fittke), sau un simptom în *neurofibromatoză. Sin.: chalazodermie, șalazodermie.

CUVADĂ, s. f. / cuvade, s. f. / couvade. Obicei în anumite societăți ca soțul sau tatăl să simuleze comportamentul prenatal în perioada de parturiție și puerperală a soției sau partenerei.

CVERULENȚĂ, s. f. / querulence, s. f. / querulonsness. Reacție agresivă și revendicativă a unei persoane care se crede frustrată. C. se întâlnește îndeosebi la unii paranoici și se manifestă prin tendința la procesomanie.

CVADRIPLEGIE, s. f. / quadriplegie, s. f. / quadriplegia. [*Lat. **quadrus** = pătrat; gr. **plege** = lovitură.*] Sin.: tetraplegie (v.).

CYTOMEGALOVIRUS. Var. pentru citomegalovirus (v.).

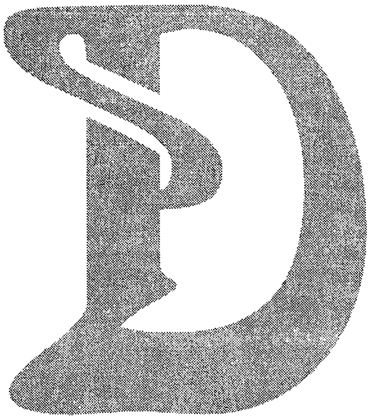

IBN SINA (980-1037), cunoscut îndeosebi sub numele latinizat de **Avicenna**, medic şi filosof considerat *„floarea culturii arabe"*. A fost socotit, în cultura universală, un geniu de factură renascentistă, un **Leonardo da Vinci** al lumii arabe. Originea sa este controversată: persană, arabă sau tadjică. A scris 21 de cărţi şi 24 de lucrări de medicină, filosofie, geometrie şi fizică. În *Kitabassifa* (*Cartea vindecării*) este influenţat de **Hipocrate** şi **Galen**, adăugând datelor medicale şi elemente din majoritatea ştiinţelor naturii. Cea mai cunoscută carte a sa rămâne *Al Quanum (Canonul)*, în care el a inclus anatomie, fiziologie, medicină internă, chirurgie, obstetrică, psihiatrie şi materia medica. Considerată în acele timpuri drept *„cea mai faimoasă carte medicală scrisă vreodată"*, *Canonul* a constituit unul din textele standard în şcolile medicale, până în secolul al XV-lea, fiind editat de 14 ori. Deşi cartea este mai mult rezultatul unei culturi enciclopedice decât al unei experienţe personale, inteligenţa strălucită a autorului răzbate, prin descrieri clinice şi remedii care au rezistat timpului.

DACRIOADENITĂ, s. f. / dacryoadénite, s. f. / dacry(o)adenitis. [*Gr. dakryon = lacrimă; aden, -os = glandă; -ită.*] Inflamaţie acută sau cronică a *glandelor lacrimale. V. şi sindrom Mikulicz.

DACRIOCISTITĂ, s. f. / dacryocystite, s. f. / dacryocystitis. [*Gr. dakryon = lacrimă; kystis = sac, vezică; -ită.*] Inflamaţie acută sau cronică a *sacului lacrimal, care apare aproape întotdeauna ca o complicaţie a obliterării *canalului lacrimonazal, cu stagnarea lacrimilor şi infecţie secundară.

DACRIOCISTORINOSTOMIE, s. f. / dacryocystorhinostomie, s. f. / dacryocystorhinostomy. [*Gr. dakryon = lacrimă; kystis = sac, vezică; rhis, -inos = nas; stoma, -atos = gură.*] Intervenţie chirurgicală prin care se stabileşte o comunicare directă a *sacului lacrimal cu cavitatea nazală.

DACRIOGEN, adj. / dacryogène, adj. / dacryogenic. [*Gr. dakryon = lacrimă; gennan = a produce.*] Care determină secreţia lacrimală. Termen sin. cu lacrimogen, dar preferabil acestuia.

DACRIOLIT, s. m. / dacryolithe, s. m. / dacryolith. [*Gr. dakryon = lacrimă; lithos = piatră.*] *Calcul sau concreţiune care se formează în *canalele lacrimale, cel mai adesea în canalul inferior.

DACRIOREE, s. f. / dacryorrhée, s. f. / dacryorrh(o)ea. [*Gr. dakryon = lacrimă; rhoia = curgere, de la rhein = a curge.*] Lăcrimare abundentă.

DACTILOFAZIE, s. f. / dactylophasie, s. f. / dactylophasia. [*Gr. daktylos = deget; phasis = vorbire.*] Procedeu utilizat de către surdomuţi pentru a comunica între ei. Constă în efectuarea cu degetele a unor semne şi mişcări convenţionale, echivalente sunetelor limbii. Sin.: dactilolalie.

DACTILOLALIE, s. f. / dactylolalie, s. f. / dactylolalia. [*Gr. daktylos = deget; lalia = vorbire, de la lalein = a vorbi.*] Sin.: dactilofazie (v.).

DACTILOMEGALIE, s. f. / dactylomégalie, s. f. / dactylomegaly. [*Gr. daktylos = deget; megas, megalos = mare.*] Hipertrofie a degetelor.

DACTILOSCOPIE, s. f. / dactyloscopie, s. f. / dactyloscopy. [*Gr. daktylos = deget; skopia = examinare, de la skopein = a vedea, a examina.*] Studiul amprentelor digitale pentru identificarea indivizilor, cu aplicaţii îndeosebi în antropometria judiciară şi în genetică. V. şi carte de identitate fenotipică, dermatoglife.

DALAC, s. n. / anthrax, charbon, s. m. / anthrax. [*Turcă dalak = splină.*] Sin.: antrax (v.).

DALTON, s. m. / Dalton, s. m. / Dalton. [*John Dalton, fizician şi chimist englez, profesor la Manchester, 1766-1844.*] Unitate de masă utilizată în biologia moleculară. Este egală cu masa unui atom de hidrogen, adică 1,66x10^{-24} g. Simbol Da.

DALTONISM, s. n. / daltonisme, s. m. / daltonism, achromatopsia. [*John Dalton, fizician şi chimist englez, profesor la Manchester, care a studiat şi defectul vederii de care el însuşi suferea, 1766-1844; -ism.*] Termen generic desemnând toate tulburările percepţiei culorilor de origine congenitală, adică atât *acromatopsiile, cât şi *discromatopsiile. V. şi deuteranopie, protanopie.

DANS AL HILURILOR / dans des hiles / hilus dance. Expansiune sistolică anormală a trunchiului şi ramurilor arterei pulmonare, vizibilă la radioscopie. Este consecinţa creşterii debitului sanguin în artera pulmonară, în general în cadrul unui *şunt stânga-dreapta.

DANTURĂ, s. f. / denture, s. f. / denture. [*Fr. denture, din lat. dens, -ntis = dinte.*] Ansamblul dinţilor naturali sau/şi artificiali. Se disting: *d. superioară* şi *d. inferioară*, în funcţie de maxilarul respectiv. În limbaj curent se confundă adesea d. cu *dentiţia.

DARTOS, s. n. / dartos, s. m. / dartos muscle. NA: tunica dartos. [*Gr. dartos = cojit, jupuit.*] Membrană musculoconjunctivă care dublează faţa profundă a pielii *scrotului şi *penisului.

DARWINISM, s. n. / darwinisme, s. m. / darwinism. [*Charles Robert Darwin, naturalist englez, 1809-1882; -ism.*] Teorie evoluţionistă, formulată de Charles Darwin, care a postulat intervenţia selecţiei naturale în evoluţia speciilor. Evoluţia lumii organice este explicată pe baza acţiunii a trei factori: variabilitate, ereditate şi selecţie. Selecţia naturală este factorul cel mai important al evoluţiei şi acţionează în natură pe baza luptei pentru existenţă, care asigură supravieţuirea celui mai adaptat la condiţiile de existenţă. D. a generat o serie de interpretări în ştiinţele sociale (*d. social*), printre altele pentru a furniza un argument „natural" competiţiei capitaliste. V. şi neodarwinism.

DATĂ DE EXPIRARE / date de péremption / expiry date. Dată, menţionată pe ambalajul unui medicament, până la care medicamentul respectiv poate fi utilizat sau administrat unui pacient.

DDT / DDT / DDT. Diclor-difenil-tricloretan, insecticid organoclorurat. Este utilizat în diluţie ca pulbere, soluţie uleioasă sau spray. Analiza pe termen lung a demonstrat efectele extrem de nocive ale DDT la homeoterme, inclusiv la om, prin acumulare îndeosebi în țesutul adipos, ca și proprietățile cancerigene ale substanței. De aceea, în prezent utilizarea DDT este fie interzisă, fie riguros limitată în aproape toate țările din lume.

DEAE CELULOZĂ / DEAE cellulose / DEAE cellulose. Celuloză încărcată electric pozitiv (dietil-amino-etil-celuloză) utilizată ca schimbător de ioni în separarea prin *cromatografie a proteinelor. V. rășină schimbătoare de ioni.

DEAFERENTAȚIE, s. f. / déafférentation, s. f. / deafferentation. [*Lat. de = separat de; afferre = a aduce, de la ad = spre, ferre = a conduce.*] Întreruperea senzațiilor provenind de la căile nervoase aferente. V. și denervare.

DEBIL, adj. / débile, adj. / weak. [*Lat. debilis = infirm, slab.*] Care prezintă o formă de debilitate.

DEBILITATE, s. f. / débilité, s. f. / debility. [*Lat. debilitas, -atis = infirmitate, slăbiciune, de la debilis = infirm, slab.*] Slăbiciune sau lipsă de forță. Tipuri: 1) *D. congenitală*, slăbiciunea extremă a unor nou-născuți, de obicei prematuri, consecință a traumatismelor sau a leziunilor intrauterine, intoxicațiilor și bolilor mamei, tarelor genetice sau malformațiilor congenitale. 2) *D. constituțională*, deficiență cronică a organismului; apare în copilărie. 3) *D. mentală*, dezvoltare insuficientă a inteligenței, caracterizată prin tulburări de judecată, dificultatea adaptării la situații noi. Este primul grad de *arierație mentală. 4) *D. motorie* sau *motrice*, ansamblul tulburărilor motorii (mișcări perturbate, reflexe tendinoase exagerate) care se observă în debilitatea mentală. Traduce o imperfecțiune a funcțiilor motrice, care nu corespund vârstei reale a copilului, și este independentă de orice afectare neurologică sau osteoarticulară. V. și deficiență.

DEBIT, s. n. / débit, s. m. / flow. [*Lat. debitum = datorie, debit.*] 1) Mărime fizică ce reprezintă cantitatea (masă sau volum) de fluid sau de material care străbate o secțiune transversală în unitatea de timp. În cazul unui fluid, dacă viteza sa rămâne constantă în timp, curgerea este staționară. D. se măsoară în SI în metri cubi pe secundă, respectiv kilograme pe secundă. 2) În medicină, noțiunea de d. este utilizată pentru exprimarea unor parametri ai sistemului circulator și respirator, iar unitățile de măsură sunt adaptate ordinului de mărime al parametrilor respectivi. Tipuri de d.: a) *D. cardiac* (v.). b) *D. circulației pulmonare* sau *d. pulmonar*: cantitatea de sânge, în ml/min, care trece prin orificiul pulmonar. c) *D. coronarian*: cantitatea de sânge care circulă în vasele coronare în unitatea de timp; poate fi măsurat prin cateterizarea sinusului coronarian și reprezintă 8-10% din d. sanguin sistemic. d) *D. respirator maxim*: v. d. ventilator maxim. e) *D. sistolic* (v.). f) *D. ventilator de efort*, realizat în cursul efortului fizic; este proporțional cu efortul și se măsoară în l/min. g) *D. ventilator maxim*: cantitatea maximă de aer care poate fi ventilată pe minut; normal, 80-130 l/min. h) *D. ventilator de repaus*: volumul de aer ventilat de o persoană într-un minut, în condiții bazale; normal, 4-8 l/min.

DEBIT CARDIAC / débit cardiaque / cardiac output. Cantitatea de sânge expulzată de fiecare ventricul într-un minut. Valorile medii variază, la subiectul sănătos, între 5,5 și 6,5 l. Deoarece fiecare ventricul acționează separat, trebuie considerat d. ventricular drept și d. ventricular stâng. Normal - și în repaus - aceste două debite sunt identice, nu însă și în cazurile patologice. V. și indice cardiac.

DEBIT SISTOLIC / débit systolique / stroke volume, systolic output. Volumul de sânge expulzat de cord la fiecare sistolă, egal cu diferența dintre volumul telediastolic și cel telesistolic. Valoarea sa variază între 70 și 90 ml la cordul adult normal. Termenul de *debit* este impropriu acestei definiții.

DEBITE EXPIRATORII / débits expiratoires / expiratory flow rates. Parametri utilizați în *spirometrie, necesari pentru precizarea caracteristicilor ventilatorii pulmonare ale unui subiect. Sunt în număr de trei: d. expirator maximal (DEM), d. expirator 50% (DE_{50}) și d. expirator 25% (DE_{25}). Aceștia corespund, pe curba spirografică flux/volum înregistrată în cursul unei expirații forțate, debitului de vârf și debitelor expirate de 50% și de 25% din *capacitatea vitală.

DEBITMETRIE, s. f. / débitmétrie, s. f. / urinary output. [*Lat. debitum = datorie, debit; gr. metron = măsură.*] În general, măsurarea unui debit lichidian. Termenul se utilizează îndeosebi cu referire la debitul urinar micțional, care normal este de peste 40 ml/s. El scade în obstacolele uretrocervicoprostatice care produc *disurie.

DEBITMETRU, s. n. / débitmètre, s. m. / flow-meter. [*Lat. debitum = datorie, debit; gr. metron = măsură.*] Aparat pentru măsurarea *debitelor de curgere a lichidelor și gazelor.

DEBRIDARE, s. f. / débridement, s. m. / debridement. [*Fr. débridement, din lat. de = separat de, germ. Bridel = hăț.*] 1) Operație efectuată cu scopul secționării unei *bride care stranguleează sau comprimă un organ. Ex.: d. unei hernii. 2) Lărgirea chirurgicală a unei plăgi, de obicei asociată cu excizia țesuturilor devitalizate. 3) Deschiderea largă a colecțiilor de puroi.

DEBRIDARE ENZIMATICĂ / débridement enzymatique / enzymatic debridement. Utilizarea enzimelor pentru îndepărtarea țesuturilor necrozate. Enzimele utilizate nu trebuie să atace țesuturile viabile. V. și streptokinază.

DECALAJ AL CADRULUI DE LECTURĂ / décalage du cadre de lecture / frameshift mutation. *Mutație care alterează *cadrul de lectură.

DECALAJ ORAR / décalage horaire / jet lag. 1) Schimbarea fusului orar în cazul zborurilor cu avionul la distanțe mari în direcțiile Est-Vest (transmeridiane). 2) D. al ritmului circadian propriu fiecărui subiect provocat de schimbarea fusului orar. În funcție de sensibilitatea individuală, apar tulburări de somn mai mult sau mai puțin accentuate. Resincronizarea, cu dispariția tulburărilor, este mai rapidă în cazul călătoriei spre Vest. Sin.: *jet lag*.

DECALCIFICARE, s. f. / décalcification, s. f. / decalcification. [*Lat. de = separat de; calx, calcis = var; ficare, derivat de la facere = a face.*] Scăderea cantității de calciu din organism, în esență prin *demineralizarea scheletului. *D.* poate fi *localizată* sau *difuză*. D. difuză este consecința insuficienței *osteogenezei (*osteoporoză, *osteomalacie) sau a *osteolizei exagerate (*hiperparatiroidie, *boală Paget, *mielom, cancere osoase). Var.: decalcifiere (nerecomandată). V. și osteoporoză.

DECALCIFIERE. Var. (nerecomandată) pentru decalcificare (v.).

DECALVANT, adj. / décalvant, -e, adj. / decalvant. [*Lat. decalvare = a rade părul de pe cap.*] Care produce căderea părului.

DECANTARE, s. f. / décantation, s. f. / decantation. [*Lat. de = separat de; gr. kanthos, lat. canthus = buza unui vas.*] Proces fizic de separare a lichidului unui sistem eterogen, după sedimentarea fazei disperse solide, sub influența gravitației. D. permite o primă purificare a unui amestec lichid-solid. Ex.: d. apei în bazine denumite decantoare.

DECANULARE, s. f. / décanulation, s. f. / decanulation. [*Lat. de = separat de; canula, dim. de la canna = trestie, fluier.*] Îndepărtarea unei *canule.

DECARBOXILARE, s. f. / décarboxylation, s. f. / decarboxylation. [*Lat. de = separat de; carbo, -onis = cărbune; gr. oxys = acru, oxigen; hyle = materie.*] Izolare și eliminare a uneia sau mai multor molecule de CO_2 de către un acid organic. D. se produce prin intervenția enzimelor denumite *decarboxilaze şi reprezintă modul esenţial de formare a CO_2 în timpul respiraţiei celulare şi al descompunerii substanţelor organice.

DECARBOXILAZĂ, s. f. / décarboxylase, s. f. / decarboxylase. [*Lat. de = separat de; carbo, -onis = cărbune; gr. oxys = acru, oxigen; hyle = materie; -ază.*] Enzimă catalizatoare a unei reacţii de *decarboxilare. D. utilizează piridoxal fosfatul drept coenzimă.

DECES, s. n. / décès, s. m., mort, s. f. / death. [*Lat. decessus = moarte.*] Moartea unei persoane. Sin: *exitus*. V. şi moarte.

DECIBEL, s. m. / décibel, s. m. / decibel. [*Lat. decima = a zecea parte; Alexander Graham Bell, inginer american, inventatorul telefonului, 1874-1922.*] Unitate de măsură a intensităţii sonore, echivalentă cu o zecime de *bel, utilizată în *audiometrie. Simbol: dB.

DECIDUA, s. f. / caduque, s. f. / decidua. [*Lat. deciduus = care cade, de la decidere = a cădea.*] Sin.: caducă (v. def. 1).

DECIDUAL, adj. / décidual, -ale, -aux, adj. / decidual. [*Lat. deciduus = care cade, de la decidere = a cădea.*] Care se referă la *caduca uterină.

DECIDUOZĂ, s. f. / déciduose, s. f. / deciduosis. [*Lat. deciduus = care cade, de la decidere = a cădea; -oză.*] Aglomerare de celule deciduale, analoge cu cele ale *caducei (dar fără structură glandulară), localizată în afara *endometrului. Ex.: d. colului în cursul sarcinii.

DECLARAŢIA DE LA GENEVA / Déclaration de Genève / Geneva Convention. Declaraţie adoptată de a II-a Adunare Generală a Asociaţiei Medicale Mondiale, în care ţările semnatare s-au angajat să acorde răniţilor şi personalului medical militar statut de neutralitate în conflict. În unele facultăţi de medicină este prezentată la ceremonia de acordare a titlului de medic.

DECLARAŢIA DE LA HAWAII / Déclaration de Hawaii / Declaration of Hawaii. Reguli etice stabilite de Adunarea Generală a *World Psychiatric Association* pentru psihiatrii din întreaga lume.

DECLARAŢIA DE LA HELSINKI / Déclaration d'Helsinki / Declaration of Helsinki. Recomandările publicate de Asociaţia Medicală Mondială (la a 18-a reuniune, în 1964) cu privire la experimentarea umană în cursul cercetărilor biomedicale.

DECLARAŢIA DE LA TOKYO / Déclaration de Tokyo / Declaration of Tokyo. Recomandările publicate de Asociaţia Medicală Mondială (la a 29-a reuniune, 1975) cu privire la atitudinea medicilor faţă de tortură şi de tratamentele inumane suferite de deţinuţi.

DECLIN, s. n. / déclin, s. m. / decline. [*Lat. declinare = a (se) îndepărta.*] 1) Stadiu din evoluţia unei boli acute în care simptomele se reduc în intensitate. 2) Deteriorare gradată a facultăţilor fizice şi mentale.

DECLIV, adj. / déclive, adj. / declive. NA: declivis. [*Lat. declivis = în pantă, de la de = separat de; clivus = pantă.*] 1) Referitor la punctul cel mai jos situat al unei cavităţi naturale sau neoformate, a unei plăgi, leziuni sau a unei părţi din corp. 2) Porţiune a vermisului cerebelos situată caudal faţă de fisura primară.

DECLORURARE, s. f. / déchloruration, s. f. / dechloruration. [*Lat. de = separat de; gr. khloros = verde, clor.*] Diminuarea cantităţii de clor din organism. Apare îndeosebi în deshidratările prin vomismente, diaree şi transpiraţii masive. Obs.: pentru eliminarea clorului din apa de băut se utilizează termenul *declorizare*.

DECOCT, s. n. / décocté, décoction, s. f. / decoction, decoctum (lat.). [*Lat. decoctus = fierbere, de la decoquere = a reduce prin fierbere.*] Soluţie extractivă apoasă obţinută în urma *decocţiei. Var.: decoctum. Abrev.: Dct.

DECOCTUM. Var. pentru decoct (v.).

DECOCŢIE, s. f. / décoction, s. f. / decoction. [*Lat. decoctio, -onis = fierbere, de la decoquere = a reduce prin fierbere.*] Procedeu de extracţie a principiilor active din produsele vegetale care conţin ţesuturi lemnoase (rădăcini, rizomi, scoarţe, fructe sau frunze). Se realizează prin contactul produsului vegetal cu apă încălzită la fierbere, în general timp de 30 minute. Urmează filtrarea şi decantarea lichidului, în final obţinându-se *decoctul.

DECOLAJ. Var. pentru decolare (v.).

DECOLARE, s. f. / décollement, s. m. / separation, detachment. [*Lat. decollare = a lua de la gât, a decapita, a decola, de la de = separat de, collum = gât.*] Separare a două planuri tisulare la nivelul planului de clivaj dintre ele. *D.* poate fi *spontană* sau *provocată* printr-o manevră chirurgicală. *D. spontană*, la rândul său, poate fi *normală* (ex.: d. placentei după expulzia fătului, când placenta se dezlipeşte de suprafaţa cavităţii uterine) sau *patologică* (ex.: d. sau *dezlipirea de retină). Ex. de *d. chirurgicală*: d. duodenopancreatică, manevră chirurgicală prin care se pătrunde posterior duodenului şi pancreasului. Var.: decolaj. Sin.: dezlipire.

DECOLARE EPIFIZARĂ / décollement épiphysaire / epiphyseal separation. Glisare posttraumatică a *epifizei pe *diafiză produsă la nivelul *cartilajului de conjugare. D. e. se observă doar la tineri, înainte de sudura definitivă a epifizelor şi poate obstrucţiona creşterea osoasă.

DECOLARE DE RETINĂ / décollement rétinien / retinal detachment. Sin.: dezlipire de retină (v.).

DECOMPENSARE, s. f. / décompensation, s. f. / decompensation. [*Lat. de = separat de; compensare = a cumpăni, a compensa.*] Pierderea echilibrului realizat prin *compensare. Ex.: d. unui diabet, a unei cardiopatii. V. şi compensare.

DECOMPENSARE NEVROTICĂ, s. f. / decompensation neurotique, s. f. / neurotic decompensation.

DECOMPENSAT, adj. / décompensé, -e, adj. / decompensated. [*Lat. de = separat de; compensare = a cumpăni, a compensa.*] Despre o boală ale cărei efecte se manifestă ca urmare a rupturii echilibrului realizat prin *compensare.

DECOMPRESIE, s. f. / décompression, s. f. / decompression. [*Lat. de = separat de; compressio, -onis = apăsare, comprimare, de la comprimere = a presa, a comprima.*] 1) Suprimarea presiunii exercitate asupra unui corp de către un gaz sau un lichid. În medicină, d. poate fi utilizată pentru reducerea presiunii exercitate la nivelul diverselor organe în anumite stări patologice. 2) Diminuare a presiunii care se exercită asupra organismului după ce acesta a fost supus la o presiune mai mare decât presiunea atmosferică. Prin d. este prevenită *boala de cheson, prin reducerea treptată a presiunii din cabina scafandrului. 3) În medicina spaţială, *d. explozivă*, accident aeronautic care provoacă trei fenomene caracteristice: zgomot, efecte de suflu şi o suprapresiune pulmonară.

DECONDIŢIONARE, s. f. / déconditionnement, s. m. / deconditioning. [*Lat. de = separat de; condicio, -onis = condiţie, de la condicere = a conveni, a stabili.*] Procedeu destinat să suprime o *condiţionare, prin asocierea acesteia cu provocarea repetată la pacient a unor senzaţii dezagreabile sau a unor perturbări. Se utilizează în acest scop diferiţi agenţi fizici sau chimici.

DECONEXIUNE, s. f. / déconnexion, s. f. / deconnection. [*Lat. de = separat de; conexio, -onis = legătură, de la conectere = a lega la un loc (cum = cu; nectere = a lega).*] Termen utilizat, de obicei, cu referire la deconexiunea neurovegetativă, care constă în întreruperea, suprimarea temporară a reacţiilor neurovegetative, obţinută prin administrarea de medicamente diverse şi destinată să faciliteze *anestezia sau hibernarea artificială.

DECONTAMINARE, s. f. / décontamination, s. f. / decontamination. [*Lat. de = separat de; contaminare = a murdări,* *a pângări.*] 1) Procedeu prin care este eliminată sau redusă la un nivel acceptabil o substanţă toxică sau radioactivă din mediu. 2) *D. radioactivă*: reducerea sau înlăturarea materiilor radioactive depuse pe o construcţie, într-un spaţiu deschis, pe un obiect, pe o suprafaţă sau pe îmbrăcămintea ori tegumentele expuse ale unei persoane.

DECORINĂ, s. f. / décorine, s. f. / decorin. [*Lat. decorare = a împodobi, de la decus, -oris = podoabă; -ină.*] *Proteoglican mic, secretat de fibroblaste, cu M_r de 40 000, alcătuit dintr-un singur lanţ GAG (glicozaminoglican) condroitin- sau dermatan-sulfat. În toate ţesuturile conjunctive, d. este asociată cu *fibrilele de colagen tip I şi cu TGF-β.

DECORTICARE, s. f. / décortication, s. f. / decortication. [*Lat. de = separat de; cortex, -icis = înveliş, scoarţă.*] 1) Separare chirurgicală a unui organ de învelişul său fibros, normal sau patologic. Ex.: d. glandei suprarenale, d. cordului prin *pericardotomie. 2) Ablaţie a straturilor superficiale ale unui organ. Ex.: d. cerebrală, rezecţia cortexului cerebral. 3) În ortopedie, curăţarea extremităţilor osoase articulare de cartilajul hialin care le acoperă, în vederea unei *artrodeze. V. şi decorticare osteomusculară, decorticare pulmonară.

DECORTICARE OSTEOMUSCULARĂ / décortication ostéomusculaire / osteomuscular decortication. Metodă care stimulează osteogeneza, folosită pentru tratamentul *pseudoartrozelor aseptice şi septice, şi care constă în detaşarea unor părţi din corticala osoasă cu ajutorul unui bisturiu, menţinându-se contiguitatea cu periostul şi musculatura.

DECORTICARE PULMONARĂ / décortication pulmonaire / pulmonary decortication. Tehnică chirurgicală care permite reexpansionarea pulmonară, utilizată îndeosebi în cazul pleureziilor închistate cronice şi sechelelor de pneumotorax terapeutic. Constă în exereza învelişului parietal şi visceral cicatriceal, restabilind astfel valoarea funcţională a parenchimului imobilizat la acest nivel.

DECREMENT, s. n. / décrément, s. m. / decrement. [*Lat. decrementum = descreştere.*] Diminuare, scurtare a valorii unei mărimi variabile. Sens opus cu *increment.

DECREMENŢIAL, adj. / décrémentiel, -elle, adj. / decremental. [*Lat. decrementum = descreştere.*] Descrescător.

DECUBIT, s. n. / décubitus, s. m. / decubitus. [*Lat. decubitus, de la decumbere = a se culca.*] Atitudinea corpului uman culcat pe un plan orizontal; întins pe orizontală. D. poate fi *dorsal* (DD), *ventral* (DV) sau *lateral* (DL). D. este spontan şi implică repaus, ceea ce îl distinge de *poziţie. D. variază cu vârsta şi starea subiectului: DD este cel mai frecvent; DV se observă la copii; DL în pleurezie, iar *d. în cocoş de puşcă* în meningită etc. *D. acut* sau *d. ominosus* (din lat. *ominosus* - de rău augur) reprezintă denumirea veche, desuetă, a *escarei de decubit cu evoluţie rapidă ce apare la bolnavii care rămân timp îndelungat imobilizaţi la pat, îndeosebi la hemiplegici. Var.: decubitus.

DECUBITUS. Var. pentru decubit (v.).

DECUSAŢIE, s. f. / décussation, s. f. / decussation. NA: decussatio, pl. decussationes. [*Lat. decussatio, -onis = încrucişare a două linii în formă de X.*] Pentru anumite formaţiuni ale sistemului nervos central, faptul de a depăşi planul sagital mediu al *nevraxului şi încrucişarea cu formaţiuni similare controlaterale. Există trei zone principale de decusaţie: *protuberanţa inelară, *pedunculii cerebrali şi zona anterioară a *măduvei spinării.

DEDIFERENŢIAT, adj. / dédifférencié, -e, adj. / dedifferentiated. [*Lat. de = separat de; differens, -ntis = diferenţă, de la differre = a se deosebi.*] Se spune despre un neoplasm ale cărui caractere citologice şi de arhitectură tisulară sunt în regresie faţă de ţesutul în care a apărut procesul neoplazic. V. şi dediferenţiere.

DEDIFERENŢIERE, s. f. / dédifférenciation, s. f. / dedifferentiation. [*Lat. de = separat de; differentia = diferenţă, de la differre = a se deosebi.*] Denumire dată modificărilor de formă şi de funcţie ale celulelor din diferite ţesuturi, cultivate în medii naturale sau artificiale. Prin d. celulele revin la starea embrionară, pierzându-şi astfel caracteristicile proprii, diferenţiale. V. şi dediferenţiat, diferenţiere celulară.

DEDUBLARE, s. f. / dédoublement, s. m. / dividing. [*Lat. de = separat de; duplare = a dubla.*] Împărţire în două, cu semnificaţii diverse: 1) *D. esofagului*, existenţa a două esofaguri. 2) *D. personalităţii* (v.). 3) *D. pieloureterală*, malformaţie congenitală în care rinichiul prezintă două bazinete şi două uretere, implantate separat în vezică sau care, după o anumită distanţă, se unesc într-un singur conduct. 4) *D. zgomotelor cardiace*, fenomen fiziologic sau patologic determinat de un asincronism al contracţiei ventriculare sau al închiderii diferitelor valvule. V. şi zgomote cardiace.

DEDUBLARE A PERSONALITĂŢII / dédoublement de la personnalité / dual personality, split personality. Expresia a două sau mai multe personalităţi succesive, alternante la acelaşi subiect care, după revenirea la viaţa comună, nu îşi aminteşte de aceste existenţe paralele. Îndeosebi în *isterie, d. p. poate persista săptămâni, în timp ce în epilepsie este de durată scurtă.

DEFECAŢIE, s. f. / défécation, s. f. / def(a)ecation. [*Lat. defaecatio, -onis = curăţire, purificare, de la defaecare = a curăţi.*] 1) Eliminarea rectală a materiilor fecale. D. se realizează prin acţiunea coordonată a următoarelor mecanisme: contracţia involuntară a musculaturii circulare a rectului în spatele bolului fecal, urmată de contracţia musculaturii longitudinale; relaxarea sfincterului anal intern (involuntară) şi extern (voluntară), închiderea voluntară a orificiului glotic, fixarea toracelui şi contracţia musculaturii abdominale, urmată de creşterea presiunii intraabdominale. 2) Îndepărtarea impurităţilor dintr-o *soluţie.

DEFECT, s. n. / défaut, s. m. / defect. [*Lat. defectus = pierdere, de la deficere = a lipsi.*] Structură sau funcţie imperfectă a unui ţesut sau organ, care conduce la boli de gravitate diferită. D. poate fi *congenital* sau *dobândit*. Ex.: d. septal aortic, ca şi cel atrioseptal sunt congenitale, pe când leziunile valvulare reumatismale sunt dobândite. *D. enzimatic*: lipsa unei enzime. V. şi tară, viciu.

DEFECTOLOGIE, s. f. / défectologie, s. f. / defectology. [*Lat. defectus = pierdere, de la deficere = a lipsi; gr. logos = ştiinţă.*] Disciplină medico-pedagogică dedicată educării şi recuperării deficienţilor senzoriali şi mentali (orbi, surdomuţi, debili mental etc.).

DEFEMINIZARE, s. f. / déféminisation, s. f. / defeminization. [*Lat. de = separat de; femina = femeie.*] Pierderea caracterelor sexuale feminine, în urma unor tulburări endocrine. Se asociază cu *amenoree secundară şi *virilizare.

DEFERENT, adj. / déférent, -e, adj. / deferent. [*Lat. deferens, de la deferre = a duce în altă parte (de = separat de; ferre = a conduce).*] Referitor la o structură, de regulă canaliculară. Care conduce spre exterior. V. şi canal deferent.

DEFERENTITĂ, s. f. / déférentite, s. f. / deferentitis. [*Lat. deferens, de la deferre = a duce în altă parte (de = separat de; ferre = a conduce); -ită.*] Inflamaţie acută sau cronică a *canalului deferent, asociată frecvent cu o *orhiepididimită.

DEFERENTOGRAFIE, s. f. / déférentographie, s. f. / vasography. [*Lat. deferens, de la deferre = a duce în altă parte (de = separat de; ferre = a conduce); gr. graphein = a scrie.*] Examen radiologic al unui *canal deferent secundar introducerii unui mediu de contrast în lumen, fie transuretral, fie prin vasotomie, în vederea verificării permeabilităţii acestuia.

DEFERVESCENŢĂ, s. f. / défervescence, s. f. / defervescence. [*Lat. defervescere = a se răci, de la de = separat* *de, fervescere = a clocoti, a se înfierbânta.*] Diminuarea sau dispariţia completă a febrei.

DEFIBRILARE, s. f. / défibrillation, s. f. / defibrillation. [*Lat. de = separat de; lat. ştiinţifică fibrilla, dim. de la fibra = fir.*] Oprirea, suprimarea *fibrilaţiei atriale sau ventriculare, cu restabilirea ritmului cardiac normal. *D. ventriculilor* este necesară în extremă urgenţă, deoarece fibrilaţia ventriculară antrenează stop cardiac. Se obţine cu un şoc electric extern, iar în chirurgia cardiacă prin contactul direct al electrozilor cu inima. *D. atrială* se efectuează în acelaşi mod, dar fibrilaţia atrială poate fi redusă, de asemenea, prin administrarea unor medicamente (ex.: chinidină). În acest ultim caz, nu este utilizat termenul de d., ci de reducere a fibrilaţiei. Var.: defibrilaţie.

DEFIBRILATOR CARDIAC / défibrillateur cardiaque / cardiac defibrillator. [*Lat. de = separat de; lat. ştiinţifică fibrilla, dim. de la fibra = fir; gr. kardia = inimă.*] Aparat utilizat pentru suprimarea *fibrilaţiei atriale sau ventriculare (v. defibrilare). D. este, de asemenea, utilizat în *tahicardiile ventriculare şi auriculare. *D. implantabili* permit reducerea automată a unor aritmii ventriculare rebele, de gravitate deosebită. Şocul electric acţionează prin depolarizarea simultană a tuturor celulelor miocardice, restabilindu-se astfel *ritmul sinusal.

DEFIBRILAŢIE. Var. pentru defibrilare (v.).

DEFIBRINARE, s. f. / défibrination, s. f. / defibrination. [*Lat. de = separat de; fibra = fibră; -ină.*] Procedeu de eliminare a *fibrinogenului din plasmă şi deci transformarea acesteia în ser sanguin.

DEFICIENŢĂ, s. f. / déficience, s. f. / deficiency. [*Lat. deficientia = slăbire, sleire, de la deficere = a lipsi, a slăbi.*] Insuficienţă organică sau mentală. V. şi debilitate.

DEFICIT, s. n. / déficit, s. m. / deficit. [*Lat. deficit = lipseşte (cuvânt care figura pe inventare referitor la articolele care lipseau), de la deficere = a lipsi.*] Diminuare semnificativă sau insuficienţă. Câteva semnificaţii în medicină ale termenului: 1) *D. actinic*, pierderea de radiaţie solară într-un teritoriu cu atmosfera impurificată, faţă de un teritoriu vecin cu atmosfera curată. 2) *D. electric*, în electrocardiografie, diminuarea sau absenţa biocurenţilor de acţiune într-o regiune miocardică atrofică, sclerozată, necrozată sau cicatriceală. 3) *D. imunitar*, v. imunodeficienţă. 4) *D. de oxigen*: a) diferenţa dintre cantitatea de oxigen/min necesară arderii cataboliţilor şi cantitatea de oxigen/min disponibilă în organism; b) diferenţa dintre cantitatea maximă de oxigen din apă (saturaţia de oxigen), la o temperatură dată, şi cantitatea de oxigen dintr-o anumită probă, determinată la aceeaşi temperatură; este un indicator al încărcării apei cu substanţe oxidabile. 5) *D. de populaţie* se constată când *mortalitatea depăşeşte *natalitatea. 6) *D. de puls*, între pulsul central (cardiac) şi periferic, de ex.: în *insuficienţa aortică.

DEFICIT IMUNITAR / déficit immunitaire / immunodeficiency. Sin.: imunodeficienţă (v.).

DEFLECTARE, s. f. / déflexion, s. f. / extension. [*Lat. deflectere = a schimba (în altă direcţie).*] 1) Deturnarea cursului obişnuit al unui eveniment sau al unui fenomen. 2) Denumire pentru poziţia în extensie a corpului fătului în cursul naşterii, contrară flexiei naturale şi caracterizată prin *prezentaţie facială. Var.: deflecţie.

DEFLECŢIE. Var. pentru deflectare (v.).

DEFLEXIUNE, s. f. / déflexion, s. f. / deflection, deflexion. [*Lat. deflexio, -onis = abatere, de la deflectere = a abate, a schimba (în altă direcţie).*] 1) În electrocardiografie, orice deviere a traseului deasupra sau sub linia izoelectrică. *D. intrinsecoidă*, în derivaţiile precordiale, apare în momentul când porţiunea de miocard subiacent electrodului toracic explorator devine negativă, adică după ultima undă pozitivă a complexului QRS. *D. intrinsecă* este pusă în evidenţă prin culegere directă pe epicardul ventricular. *D. extrinsecă* se înregistrează în derivaţiile precordiale, corespunzând activării zonelor inimii depărtate de electrodul explorator. 2) În electroencefalografie, mişcare pe care o execută dispozitivul inscriptor şi al cărei rezultat grafic determină caracteristicile curentului cerebral înregistrat.

DEFLORARE, s. f. / défloration, s. f. / defloration. [*Lat. defloratio, -onis = culegerea florii, deflorare, de la de = separat de, flos, floris = floare.*] Sin.: dezvirginare (v.).

DEFORMABILITATE, s. f. / déformabilité, s. f. / deformability. [*Lat. deformare = a desfigura, a urâţi, de la de = separat de, formare = a da o formă şi forma = formă.*] Proprietate a eritrocitelor datorită căreia acestea îşi modifică forma la trecerea prin reţeaua vaselor capilare, al căror lumen poate fi uneori considerabil mai mic (circa 3,5 µm) faţă de diametrul hematiilor (circa 7 µm). D. este expresia proprietăţilor reologice ale hematiei, rezultate din asocierea proprietăţilor viscoelastice ale membranei eritrocitare cu proprietăţile viscoelastice ale hemoglobinei. Pentru măsurarea d. au fost propuse numeroase metode, dintre care cele bazate pe filtrarea eritrocitelor în condiţii bine determinate au fost adoptate în practica de laborator curentă. D. eritrocitară scade în numeroase stări patologice, printre care: arterită obliterantă, insuficienţe vasculare cerebrale, diabet, hipertensiune arterială, unele boli endocrine, stres, tabagism etc. O serie de medicamente, îndeosebi pentoxifilina, ameliorează d. eritrocitară. V. şi agregabilitate, fluiditate membranară.

DEFORMAŢIE, s. f. / déformation, s. f. / deformation, deformity. [*Lat. deformatio, -onis = deformare, alterare, de la deformare = a desfigura, a urâţi (de = separat de; formare = a da o formă şi forma = formă).*] Anomalie dobândită, necongenitală, a formei unui organ sau a unei părţi din corp. V. şi malformaţie.

DEFOSFORILARE, s. f. / dephosphorylation, s. f. / dephosphorylation. [*Lat. de = separat de; gr. phos, photos = lumină, fosfor; hyle = materie.*] 1) Îndepărtarea unui grup fosfat de la nivelul unei molecule. V. şi fosforilare. 2) Proces biochimic de hidrolizare a esterilor fosforici organici (acid adenilic, hexozofosfaţi, lectine etc.), având ca rezultat eliberarea de fosfor anorganic.

DEGAJARE, s. f. / dégagement, s. m. / disengagement. [*Fr. dégager = a degaja.*] Desprindere, eliberare. Termenul se utilizează îndeosebi cu referire la *d. capului fetal*, al treilea timp al naşterii, care corespunde trecerii circumferinţei suboccipitofrontale a craniului fetal prin strâmtoarea inferioară a bazinului mamei, precum şi a învingerii factorului tensional muscular, aparţinând fantei mediane a ridicătorilor anali şi orificiului vulvar.

DEGENERARE, s. f. / dégénération, s. f. / degeneration. [*Lat. degenerare = a degenera, de la de = separat de; genus, -eris = neam, rasă.*] Rezultatul unui proces de *degenerescenţă. Frecvent, termenul este utilizat ca sin. cu degenerescenţă. De altfel, în terminologia engleză, cei doi termeni sunt sinonimi.

DEGENERARE CORNEANĂ SALZMANN / kératite nodulaire de Salzmann / Salzmann's nodular corneal degeneration. [*Maximilian Salzmann, oftalmolog austriac, Viena, profesor la Graz, 1862-1954.*] Sin.: boală Salzmann (v.).

DEGENERAT, adj. / dégénéré, -e, adj. / degenerate. [*Lat. degeneratum = depravat, de la degenerare = a degenera (de = separat de; genus, -eris = neam, rasă).*] Termen din ce în ce mai puţin utilizat (şi nerecomandat), cu referire la un subiect care în raport cu ascendenţii imediaţi (îndeosebi cu părinţii) prezintă anomalii sau insuficienţe fizice şi mentale.

DEGENERESCENŢĂ, s. f. / dégénérescence, s. f. / degeneration. [*Lat. degenerare = a degenera, de la de = separat de, genus, -eris = neam, rasă.*] 1) În sensul cel mai general, modificare patologică a unei structuri normale. 2) Dispariţia progresivă a structurilor normale ale unui ţesut sau ale unui organ, în absenţa fenomenelor inflamatorii. Această definiţie este considerată deseori desuetă, din cauză că a fost elaborată în perioada când d. era prezentă în opoziţie cu fenomenele inflamatorii, ceea ce ascundea, de fapt, necunoaşterea histogenezei alterărilor patologice. 3) În prezent, termenul de d. are un sens propriu şi se referă la celulă: d. celulară reprezintă etapa ultimă a diminuării metabolismelor celulare, cu dispariţia completă a unora dintre acestea. Se descriu trei tipuri de d. celulară: a) d. citoplasmei diferenţiate; de ex. condroliza sau *d. walleriană; b) d. citoplasmei fundamentale, determinând tumefacţie sau d. vacuolară ireversibilă; c) d. cu coagularea proteinelor, antrenând fie d. granuloasă, fie d. hialină endocelulară sau, uneori, apariţia unor substanţe anormale. D. celulară poate duce la *necroză celulară. 4) Au fost descrise numeroase tipuri de d. care, în esenţă, sunt rezultatul celor trei tipuri de d. celulară: a) *D. adipoasă* sau *lipoidică*: încărcare ireversibilă cu lipide a citoplasmei celulare, însoţită de alterări ale nucleului. b) *D. albuminoasă*: consecutivă alterării metabolismului protidic; poate fi granulară, hialină, amiloidă (v. în continuare). c) *D. amiloidă*: depunerea extracelulară de *amiloid (sindrom Abercombrie, v. amiloidoză). d) *D. cerebromaculară*: *idioţie amaurotică. e) *D. chistică*: transformarea chistică a unor *acini glandulari, cu atrofia consecutivă a epiteliului secretor. f) *D. discului intervertebral*: proces de uzură a discului, care duce la apariţia *d. fibrinoide. g) *D. fibrinoidă*: alterare a ţesutului conjunctiv, cu modificări ale fibrelor de colagen, ce apare în unele boli infecţioase sau alergice; se caracterizează prin apariţia unui material asemănător fibrinei, rezultat prin alterarea metabolismului *mucopolizaharidelor. h) *D. granulară* sau **intumescenţa granulară*: formă de *d. albuminoasă, exprimată prin apariţia în citoplasmă a unor granule mari. i) *D. hepatolenticulară* (v.). j) *D. hialoidoretiniană*, v. boală Wagner. k) *D. maculară familială juvenilă*, v. boală Stargardt. l) *D. mixomatoasă*: d. mucoidă a fibrelor conjunctive din *fibroame. m) *D. nervoasă*, cu forme multiple, în funcţie de localizare, extensia şi progresia leziunilor. n) *D. pulpară*: prin tulburări metabolice locale, reprezintă o complicaţie a *cariei dentare. o) *D. tapetoretiniană (v.)*. p) *D. vacuolară*: apariţia de vacuole în citoplasmă şi mai rar în nucleu; consecinţă a diminuării funcţiilor celulare. q) *D. walleriană* (v.).

DEGENERESCENŢĂ BALONIZANTĂ / dégénérescence ballonisante / ballooning degeneration. *Degenerescenţă a celulelor epiteliale care au dimensiuni crescute, citoplasma clară şi nucleele mari, deformate. Joncţiunile intercelulare normale (adică *desmozomii, care asigură coeziunea dintre celule) lipsesc sau sunt distruse şi ca urmare se formează cavităţi sub formă de bule. D. b. este caracteristică dermatozelor veziculobuloase de origine virală, îndeosebi *herpes, *zona şi *varicelă.

DEGENERESCENŢĂ A CODULUI GENETIC / dégénérescence du code génétique / genetic code degeneration. Caracteristică a *codului genetic conform căreia un acelaşi aminoacid poate fi codificat prin diferiţi *codoni. D. c. g. este evidentă cel mai frecvent la al treilea nucleotid al codonului. Ea se traduce prin existenţa a 61 de codoni în condiţiile în care nu există decât 20 de aminoacizi.

DEGENERESCENŢĂ DIENCEFALORETINIANĂ / syndrome Laurence-Moon-Badet-Biedl / Laurence-Moon-Badet-Biedl syndrome. Sin.: sindrom Laurence-Moon-Badet-Biedl (v.).

DEGENERESCENŢĂ EREDOMACULARĂ / dégénérescence hérédomaculaire / heredomacular degeneration. Termen generic care cuprinde ansamblul alterărilor retinei maculare de origine degenerativă. În funcţie de vârstă se disting: forma congenitală sau infantilă (*boala Best), forma juvenilă, între 8 şi 15 ani (*boala Stargardt), forma adultă (*boala Behr), forme presenile şi senile.

DEGENERESCENŢĂ HEPATOLENTICULARĂ / dégénérescence hépato-lenticulaire / hepato-lenticular degeneration. Boală ereditară transmisă autozomal recesiv, caracterizată printr-o degenerescenţă progresivă a nucleilor cenuşii centrali, îndeosebi a nucleului lenticular, asociată cu ciroză hepatică. Debut în tinereţe, cu tulburări astenonevrotice, tremurături şi leziune hepatică. Tremurăturile se accentuează în poziţii fixe şi sunt însoţite de *grimase. Tardiv, apar tulburări de afectivitate, fonaţie, deglutiţie, manifestări neurologice dischinetice şi distonice (ex.: *spasm de torsiune), cu exacerbarea tulburărilor psihointelectuale. Constant şi caracteristic este *inelul Kayser-Fleischer. Afectarea hepatică este gravă, chiar în formele cu tablou clinic moderat. S-a demonstrat disfuncţia metabolismului cuprului, de origine genetică: imposibilitatea sintezei *ceruloplasminei, absenţa excreţiei biliare a cuprului, care este reţinut în exces în ţesuturi (îndeosebi în ficat, creier şi la nivelul cercului cornean) şi în sânge, cu eliminare abundentă prin urină. Este constantă o eliminare urinară crescută de aminoacizi. Sin.: boală Wilson, sindrom Wilson.

DEGENERESCENŢĂ HIALOIDORETINIANĂ / dégénérescence hyaloïdo-rêtinienne / hyaloido-retinal degeneration. Sin.: boală Wagner (v.).

DEGENERESCENŢĂ MACULARĂ COPPEZ-DANIS / dégénérescence maculaire Coppez-Danis / Junius-Kuhnt syndrome. [*Coppez; Marcel Danis, oftalmolog belgian, profesor la Bruxelles, 1883-1943.*] Sin.: sindrom Junius-Kuhnt (v.).

DEGENERESCENŢĂ MACULARĂ JUVENILĂ / dégénérescence maculaire juvenile / juvenil macular degeneration. Sin.: boală Stargardt (v.).

DEGENERESCENŢĂ NEURONALĂ TRANSSINAPTICĂ / dégénérescence neuronale transsynaptique / transsynaptic degeneration. Ansamblul de leziuni determinate de suprimarea influenţei trofice a unui neuron asupra altui neuron. Ex.: leziunile corpului geniculat lateral, după secţiunea nervului optic.

DEGENERESCENŢĂ TAPETORETINIANĂ / dégénérescence tapéto-rétinienne / tapetoretinal degeneration. Termen generic sub care este regrupat un ansamblu de boli genetice caracterizate prin abiotrofia neuroepiteliului retinian, adică nu numai a retinei, ci şi, îndeosebi, a epiteliului pigmentar (tapetum). De asemenea, coroida este afectată frecvent. D. t. este însoţită uneori şi de alte anomalii, îndeosebi surditate labirintică (*sindrom Usher) sau oligofrenie. Procesul degenerativ poate afecta şi creierul, rezultând d. cerebroretiniană. Sin.: eredodegenerescenţă tapetoretiniană. Se pot distinge: 1) eredodegenerescenţe t. periferice: *retinita pigmentară, retinopatia punctată albescentă şi abiotrofiile corioretiniene periferice; 2) eredodegenerescenţe t. centrale, v. degenerescenţa eredomaculară.

DEGENERESCENŢĂ WALLERIANĂ / dégénérescence wallérienne / wallerian syndrome. [*Augustus Volney Waller, fiziolog şi histolog englez, 1816-1870.*] Dezintegrarea axului şi a tecii de mielină ale segmentului distal aparţinând unei fibre nervoase periferice. D. w. survine după separarea nervului de centrul său trofic, prin secţiune.

DEGERĂTURĂ, s. f. / gelure, s. f. / frostbite, deep frostbite. [*Lat. gelare = a îngheţa.*] Denumire pentru modificările ţesuturilor (îndeosebi ale *epidermei şi, uneori, a *dermului corespunzătoare termenului englez *frostbite*), produse în urma expunerii prelungite la frig. D. afectează extremităţile membrelor şi nasul, uneori faţa, extensia şi profunzimea leziunilor fiind variabile, în funcţie de intensitatea frigului şi timpul de expunere (modificările ţesuturilor sub nivelul dermului corespund termenului englez *deep frostbite*). Fomarea cristalelor de gheaţă în ţesuturi poate să provoace distrugerea acestora. Iniţial, extremitatea afectată (îndeosebi degetele sau nasul) este palidă, albă, insensibilă datorită vasoconstricţiei, urmând o fază de reîncălzire, consecinţă a hiperemiei, dureroasă, când pielea revine la o culoare aproape normală. În cazurile grave, trombozele arteriale localizate provoacă apariţia flictenelor şi a gangrenei, iar pielea devine extrem de expusă la infecţii. Clasic se descriu patru grade de d.: *gradul I*, hiperemie şi durere; *gradul al II-lea*, tumefiere şi apariţia de flictene cu exsudat serosanguinolent; *gradul al III-lea*, necroze ale pielii şi ţesutului subcutanat; *gradul al IV-lea*, necroză în profunzime, gangrenă umedă, când se impune amputaţia.

DEGET, s. n. / doigt, orteil s. m. / finger (hand), toe (foot). NA: digitus, pl. digiti. [*Lat. digitus = deget.*] Fiecare dintre prelungirile mobile, alcătuite din falange, cu care se termină mâna şi, respectiv, talpa piciorului. Degetele mâinii sunt: police, index, medius, inelar şi auricular. D. mare al piciorului se numeşte haluce.

DEGET ÎN CIOCAN / orteil en marteau / hammer toe. Diformitate a degetelor piciorului, constând în flexia permanentă a celei de-a doua falange pe prima şi, implicit, flexia dorsală a primei falange pe primul metatarsian.

DEGET MORT / doigt mort / dead finger. Tulburare vasomotorie, constând în amorţirea dureroasă, cu furnicături, a extremităţii degetelor, însoţită adesea de paloare şi diminuarea sensibilităţii locale. Se constată în unele boli locale (ex.: *boala Raynaud) sau generale (ex.: *glomerulonefrita cronică).

DEGET ÎN RESORT / doigt à resort / trigger, snap finger. Deget ale cărui mişcări de flexie sau de extensie se opresc brusc, fiind reluate sacadat, ca şi cum degetul ar fi comandat de un resort. Anomalia este determinată de o *tendinită stenozantă a tendoanelor muşchilor flexori ai degetelor mâinii sau de existenţa unor noduli la nivelul tendoanelor. Degetele afectate cel mai frecvent sunt policele şi inelarul.

DEGET DE ZINC / doigt de zinc / zinc finger. V. receptori nucleari.

DEGETE HIPOCRATICE / doigts hippocratiques, doigts en baguette de tambour / clubbing. Anomalie morfologică frecventă şi de o mare importanţă semeiologică. Sunt prezente două elemente fundamentale: curbarea unghiei şi hipertrofia pulpei ultimei falange. Curbarea simetrică a unghiei, predominantă la primele trei degete, poate fi de trei tipuri: longitudinală (cioc de pasăre, gheară); transversală (cap de şarpe, limbă de orologiu); mixtă (sticlă de ceas). Hipertrofia pulpei ultimei falange este dată de infiltrarea edematoasă, fermă şi elastică care interesează toată grosimea părţilor moi, predominant pe faţa palmară şi este limitată în sus de şantul interfalangian. În raport cu predominanţa hipertrofiei la baza şi la extremitatea falangei, se disting: falanga fuziformă sau olivară a degetului în formă de baghetă de tambur; falanga în formă de spatulă, limbă de clopot sau măciucă. Hipocratismul digital se mai însoţeşte de cianoză, striuri longitudinale la nivelul unghiei, pete pigmentare, hipersudoraţia degetelor. D. h. pot fi genetic determinate, prin transmitere autozomal dominantă, dar mai frecvent au o origine secundară unor boli. Se observă îndeosebi în bolile pulmonare cronice (mai ales în supuraţiile pulmonare) şi, de asemenea, în unele cardiopatii cianogene, în endocardita lentă, în sindroamele compresive mediastinale, amibiază şi polipoză intestinală. Sin.: hipocratism digital.

DEGLUTIŢIE, s. f. / déglutition, s. f. / deglutition, swallowing. [*Lat. deglutire = a înghiţi.*] Act reflex prin care *bolul alimentar, lichidele sau saliva trec din gură în faringe şi apoi în esofag. V. şi deglutiţie infantilă.

DEGLUTIŢIE INFANTILĂ / déglutition infantile / swallowing with tongue, thrust habit. D. normală a sugarului care dispare, de regulă, după apariţia şi utilizarea dinţilor. Deoarece în d. i., spre deosebire de d. la adult, se produce o etalare a limbii între arcadele dentare, aceasta este considerată o cauză majoră a numeroaselor anomalii din domeniul *ortodonţiei. La adult, d. i. se conservă doar pentru lichide.

DEGRANULARE, s. f. / dégranulation, s. f. / degranulation. [*Lat. de = separat de; granulum, dim. de la granum = grăunte.*] 1) Eliberarea, prin *exocitoză, a conţinutului veziculelor endoplasmatice (granule). În cazul *mastocitelor, acest fenomen conduce la eliberarea de *histamină. D. se produce, de asemenea, în arborizaţiile terminale ale neuronilor ca răspuns la generarea unui *potenţial de acţiune. 2) În general, eliberarea conţinutului granulelor secretorii după *fuziunea acestora cu *membrana celulară.

DEHALOGENAZĂ, s. f. / déshalogénase, s. f. / dehalogenase. [*Lat. de = separat de; gr. hals, halos = sare; gennan = a produce; -ază.*] Enzimă care catalizează substituţia halogenilor (clor, iod, brom) fixaţi pe substrate, de regulă proteice. Ex.: deiodarea iodotirozinei de către *deiodinază.

DEHIDRAZĂ, s. f. / déhydrase, s. f. / dehydrase. Sin.: dehidrogenază (v.).

DEHIDROCORTICOSTERON, s. m. / déhydrocorticostérone, s. f. / dehydrocorticosterone. [*Lat. de = separat de; gr. hydor, hydatos = apă; lat. cortex, -icis = scoarţă; gr. stereos = solid, în relief.*] 11-Dehidrocorticosteron, unul din *11-oxicorticosteroizii secretaţi de corticosuprarenală. A fost obţinut şi sintetic; are acţiune corticoidă. Sin.: compusul A Kendall.

DEHIDROGENAZĂ, s. f. / dé(s)hydrogénase, s. f. / dehydrogenase. [*Lat. de = separat de; gr. hydor, hydatos = apă; gennan = a produce; -ază.*] Enzimă care catalizează eliberarea ionului hidrogen (proton) dintr-un complex molecular. Are rol important în procesele de *oxidoreducere. *D. lactică* intervine în procesele de dehidrogenare a *acidului lactic.

DEHISCENŢĂ, s. f. / déhiscence, s. f. / dehiscence, splitting. [*Lat. dehiscere = a se desface, a se deschide, a se crăpa.*] 1) Separare naturală (ex.: d. unui *ovul de la nivelul *ovarului) sau patologică (ex.: d. straturilor unei plăgi). 2) Deschiderea spontană a unui organ al unei plante sau al unei ciuperci, îndeosebi când acestea conţin seminţe sau spori.

DEIODINAZĂ, s. f. / désiodase, s. f. / deiodinase. [*Lat. de = separat de; gr. ioeides = violet, iod; -ază.*] *Dehalogenază tiroidiană şi tisulară periferică, specifică *iodotirozinelor nelegate la *tiroglobulină. La nivelul tiroidei, d. permite recuperarea iodului conţinut de precursorii non-hormonali, iar în ţesuturi condiţionează etapele metabolice de conversie a hormonilor tiroidieni. Există mai multe d., dar numărul exact al acestora nu se cunoaşte.

DÉJÀ VU, DÉJÀ VÉCU / déjà vu, déjà vécu / déjà vu, déjà vécu. [*Fr.*] Tip de *paramnezie, constând în impresia falsă de a fi văzut, respectiv trăit o anumită realitate.

DEJECŢIE, s. f. / déjection, s. f. / def(a)ecation, excretion. [*Lat. deiectio, -onis = evacuarea stomacului, purgaţie, de la deicere = a evacua.*] Evacuarea materiilor fecale (dejecte).

DELEŢIE, s. f. / délétion, s. f. / deletion. [*Lat. deletio, -onis = distrugere, de la delere = a distruge.*] Tip de mutaţie genetică implicând pierderea de ADN cromozomial. D. poate fi redusă, afectând numai o porţiune a unei singure gene, sau extinsă, afectând mai multe gene. În funcţie de extensia sa, d. poate antrena malformaţii. Ex.: 1) *D. braţului scurt al cromozomului 4* determină *sindromul Wolff-Hirschkorn. 2) *D. braţului scurt al cromozomului 5* este asociată *sindromului cri du chat. 3) *D. braţului scurt al cromozomului 9* se află în relaţie cu un ansamblu de malformaţii: întârziere psihomotorie şi staturală, microcefalie, hipertricoză, exoftalmie, nas scurt şi înfundat şi, frecvent, malformaţii cardiace. 4) *D. braţului scurt al cromozomului 18* este în relaţie cu: arieraţie mentală, întârziere staturoponderală şi anomalii oculare. 5) *D. braţului lung al cromozomului 18* este legată de un ansamblu de malformaţii asociind întârziere mentală, microcefalie cu multiple anomalii morfologice la nivelul extremităţii cefalice şi viscerale, cu afectarea cordului, rinichilor şi oaselor. 6) *D. braţului lung al cromozomului 19*: v. cromozom Philadelphia.

DELEŢIE CLONALĂ / délétion clonale / clonal deletion. Distrugerea sau inactivarea celulelor imunitare.

DELIR, s. n. / délire, s. m. / delirium, delusion. [*Lat.* ***delirium*** *= aiurare, de la* ***delirare*** *= a ieşi din brazdă, a ieşi din linia dreaptă (* ***de*** *= separat de;* ***lira*** *= brazdă).*] Tulburare a proceselor mentale, caracterizată printr-un ansamblu de idei eronate, absurde şi contradictorii, fără o legătură directă cu realitatea, interpretări, halucinaţii, judecăţi false care impregnează viaţa afectivă a bolnavului şi antrenează o ruptură a raporturilor sale cu lumea exterioară. Necompatibil cu critica şi cu contraargumentele, d. este prezent în unele boli psihice, îndeosebi în *schizofrenie, dar şi în unele tulburări metabolice, intoxicaţii, infecţii grave. D. se poate caracteriza prin: 1) *Subiecte*: de persecuţie, de grandoare, de gelozie, mistice, melancolice, ipohondrice etc. 2) *Mecanisme*: halucinatoriu, *de interpretare, prin iluzionare, imaginativ, fabulatoriu, intuitiv, *oniric. 3) *Organizare*: se disting **d. sistematizate*, ordonate, clare şi coerente, cu aparenţă raţională, „logică", şi *d. nesistematizate*, incoerente, în caz de schizofrenie şi stări de demenţă. 4) *Structură*: paranoic, paranoid, parafrenic. 5) *Evoluţie*: acut, subacut sau cronic.

DELIR DE INTERPRETARE / délire d'interprétation / interpretation delusion. Raţionament fals având ca punct de pornire o situaţie reală, un fapt exact. D. i. se observă în unele psihoze acute şi cronice, în esenţă paranoice. V. şi delir.

DELIR ONIRIC / délire onirique / oniric delusion. Sin.: onirism (v.).

DELIR PARŢIAL / délire partiel / fragmentary delusion. Sin.: monomanie (v.)

DELIR SISTEMATIZAT / délire systematisé / systematized delusion. Formă de d. în care există o relaţie relativ logică între concepţiile bolnavului, la care predomină ideile de persecuţie (d. de persecuţie) sau mistice. Se poate ajunge la o formulă invariabilă (d. cristalizat sau stereotip).

DELIRIUM TREMENS / delirium tremens / delirium tremens. [*Lat.* ***delirium*** *= aiurare, de la* ***delirare*** *= a ieşi din brazdă, a ieşi din linia dreaptă (* ***de*** *= separat de;* ***lira*** *= brazdă);* ***tremere*** *= a tremura.*] Stare de *confuzie mentală care poate apărea la un alcoolic cronic după un *sevraj brutal, o infecţie sau un traumatism. Subiectul afectat retrăieşte scene din viaţa sa sau are *halucinaţii (*zoopsii) cu animale dezgustătoare sau periculoase: şobolani, şerpi. În forma acută (rară) apar tremurături generalizate, de unde denumirea bolii. De obicei, d. t. evoluează paroxistic, în câteva zile, şi se însoţeşte de febră, transpiraţii şi deshidratare. Forma clinică întâlnită de obicei este una atenuată (delir alcoolic subacut), denumită predelirium tremens.

DELIVRENŢĂ, s. f. / délivrance, s. f. / delivery of the afterbirth, confinement. [*Lat.* ***deliberare*** *= a elibera, de la* ***de*** *= separat de,* ***liberare*** *= a elibera.*] 1) Act fiziologic corespunzând ieşirii, spontană sau artificială, a placentei şi a membranelor la 10-120 de minute după expulzia fătului. 2) *D. abdominală*: extragerea placentei prin plaga operatorie uterină, în caz de *operaţie cezariană. Manevră de mare importanţă practică. 3) Sin. nerecomandat: naştere.

DELTA-CORTIZON, s. m. / deltacortisone, s. m. / deltacortisone. Sin.: prednison (v.).

DELTA CRIOSCOPIC / delta cryoscopique / depression of freezing point. [Δ *= a patra literă a alfabetului grec; gr.* ***kryos*** *= frig;* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] V. crioscopie şi presiune osmotică.

DELTA-SARCOGLICAN, s. m. / delta-sarcoglycane, s. m. / delta-sarcoglycan. [Δ *= a patra literă a alfabetului grec; gr.* ***sarx, sarkos*** *= carne;* ***glykys*** *= dulce.*] Proteină a *sarcolemei care posedă un segment transmembranar aflat într-un complex cu *distrofina. Deficitul de d.-s. este la originea unor *distrofii musculare.

DEMASCULINIZARE, s. f. / démasculinisation, s. f. / demasculinisation. [*Lat.* ***de*** *= separat de,* ***masculinus*** *= masculin, de la* ***masculus*** *= bărbat.*] Pierderea caracterelor sexuale secundare masculine, a potenţei şi a libidoului, în urma unor tulburări endocrine. Se asociază, de obicei, cu *feminizarea.

DEMENŢĂ, s. f. / démence, s. f. / dementia. [*Lat.* ***dementia*** *= demenţă, de la* ***de*** *= separat de,* ***mens, -ntis*** *= spirit, minte.*] Termen vechi, care denumeşte în general diminuarea, cel mai adesea ireversibilă, a funcţiilor psihice în relaţie cu o alterare organică a celulelor cerebrale. Conform DSM-IV, d. reprezintă un sindrom organic caracterizat prin diminuarea generală a capacităţilor intelectuale, implicând slăbirea memoriei, a judecăţii, afectarea gândirii abstracte, ca şi modificări ale personalităţii. În cadrul d. nu trebuie incluse afectările funcţiilor intelectuale cauzate prin pierderea conştienţei (ca în *delir), cele determinate de *depresie sau de alte tulburări mentale funcţionale, care pot fi denumite pseudodemenţe. D. poate fi determinată de numeroase stări patologice, unele reversibile, iar altele progresive, care cauzează leziuni sau disfuncţii cerebrale variate. Cea mai comună cauză de d. este *boala Alzheimer. Alte cauze: bolile cerebrovasculare (d. după infarcte cerebrale multiple), infecţii ale sistemului nervos central, traumatismele sau tumorile cerebrale, anemia pernicioasă, deficitul de acid folic, *sindromul Wernicke, *sindromul Korsakoff, hidrocefalia cu presiune normală a LCR, ca şi o serie de afecţiuni neurologice ca *scleroza în plăci, *boala Parkinson şi *boala Huntington. V. în continuare.

DEMENŢĂ ALZHEIMER / démence d'Alzheimer / dementia of the Alzheimer type. [*Alois Alzheimer, neurolog şi psihiatru german, profesor la Breslau (în prezent Wroçlaw, Polonia), 1864-1915.*] Sin.: boală Alzheimer (v.).

DEMENŢĂ BINSWANGER / démence de Binswanger / Binswanger's dementia. [*Otto Binswanger, neurolog german, profesor la Jena, 1852-1931.*] Sin.: boală Binswanger (v.).

DEMENŢA BOXERILOR / demence de boxeurs / dementia pugilistica. *Encefalopatie gravă care apare la boxerii profesionişti ca o consecinţă a traumatismelor cerebrale repetate şi se manifestă prin *demenţă, *dizartrie, *ataxie, crize de *epilepsie, *sindrom piramidal şi *extrapiramidal. La examenul anatomo-patologic se constată prezenţa leziunilor de tip *Alzheimer (*glioză, degenerescenţă neuro-fibrilară, plăci senile, pierderi neuronale în *cortex şi *hipocamp, atrofii ale structurilor mediale temporale implicate în memorie). Sin. creierul boxerilor, sindromul „punch-drunk".

DEMENŢĂ MULTI-INFARCT / démence vasculaire / multi-infarct dementia. Sin.: demenţă vasculară (v.).

DEMENŢĂ PARALITICĂ / démence paralytique / dementia paralytica. Sin.: paralizie generală progresivă (v.).

DEMENŢĂ PRESENILĂ / démence présénile / presenile dementia. Sin.: boală Alzheimer (v.).

DEMENŢĂ PRIMARĂ DEGENERATIVĂ / démence primaire dégénérative / primary degenerative dementia. Diminuarea severă a funcţiilor intelectuale, aparent fără o cauză evidentă. În general, denotă o *boală Alzheimer, care poate fi asociată cu *boala Pick.

DEMENTIA PUGILISTICA / dementia pugilastica / dementia pugilistica. Sin.: sindrom Homén (v.).

DEMENŢĂ SENILĂ / démence sénile / senile dementia. Tip de *d. care apare progresiv între 65 şi 85 de ani, determinată de leziuni degenerative neuronale corticale. Anatomopatologic, cortexul este difuz atrofiat şi există leziuni de ateroscleroză cerebrală. V. şi boală Alzheimer, prezbiofrenie.

DEMENŢĂ VASCULARĂ / démence vasculaire / vascular dementia. Tip de demenţă descris conform DSM-IV şi considerat în prezent ca având incidenţa cea mai mare dintre toate tipurile de demenţă. D. v. reprezintă consecinţa deteriorării treptate a structurilor cerebrale ca urmare a unei serii de accidente vasculare cerebrale - AVC (stroke) minore consecutive. Tabloul clinic este polimorf, în relaţie cu afectarea unor funcţii, altele rămânând indemne. S-a propus o clasificare a d. v. în d. v. necomplicate şi d. v. asociate cu delir sau depresie. Sin.: demenţă multi-infarct.

DEMETILARE, s. f. / déméthylation, s. f. / demethylation. [*Lat. **de** = separat de; gr. **methy** = băutură fermentată; **hyle** = materie.*] Reacţie chimică în cursul căreia o substanţă pierde un radical metil (CH_3). Anumite enzime ce catalizează acest proces, îndeosebi demetilazele hepatice, pot modifica prin d. structura unor substanţe endogene sau exogene, îndeosebi medicamentoase.

DEMETILAZĂ, s. f. / déméthylase, s. f. / demethylase. [*Lat. **de** = separat de; gr. **methy** = băutură fermentată; **hyle** = materie; -ază.*] V. ADN metiltransferază.

DEMIELINIZARE, s. f. / démyélinisation, s. f. / demyelinization. [*Lat. **de** = separat de; gr. **myelos** = măduvă; -ină.*] Distrugere a *mielinei din sistemul nervos, observată în cursul anumitor boli, îndeosebi în *scleroza în plăci. În *d. segmentară* pierderea mielinei se produce pe o lungime variabilă a fibrei nervoase: între două *noduri Ranvier (*d. internodală*) sau de o parte şi de alta a unui nod Ranvier (*d. paranodală*).

DEMINERALIZARE, s. f. / déminéralisation, s. f. / demineralization. [*Lat. **de** = separat de; lat. medievală **mineralis**, de la **minera** = mină.*] Eliminare anormal crescută, în general prin urină, de substanţe minerale conţinute în unele ţesuturi din organism (calciu, fosfor, potasiu, sodiu etc.). În prezent, termenul este utilizat îndeosebi pentru desemnarea pierderilor de calciu şi fosfor de la nivelul scheletului.

DEMI-VIAŢĂ, s. f. / demi-vie, s. f. / half-life. [*Lat. **dimidius** = pe jumătate; **vita** = viaţă.*] Sin.: timp de înjumătăţire (v.).

DEMOGRAFIE, s. f. / démographie, s. f. / demography. [*Gr. **demos** = popor; **graphein** = a scrie.*] Ştiinţă care are ca obiect studiul populaţiilor umane, îndeosebi dimensiunea, structura, evoluţia şi caracteristicile generale ale acestora, abordate din punct de vedere cantitativ. Principalii indicatori demografici sunt indicii de inteligenţă, fertilitate, natalitate, mortalitate, pe baza cărora se efectuează predicţii.

DENATURARE, s. f. / dénaturation, s. f. / denaturation. [*Lat. **de** = separat de; **natura** = stare naturală, caracter.*] 1) În general, alterarea unei substanţe prin procedee fizice sau chimice. 2) Alterarea reversibilă sau ireversibilă a funcţiilor proteinelor şi acizilor nucleici ca urmare a afectării structurii conformaţionale (secundară, terţiară sau cuaternară) a acestora. Se produce în condiţii nefiziologice de pH, temperatură, în prezenţa unor săruri sau a unor solvenţi organici.

DENDRITĂ, s. f. / dendrite, s. m. / dendrite, dendron. [*Gr. **dendron** = arbore.*] Prelungire neuronală ramificată care conduce impulsul nervos în sens centripet, către corpul celular. În neuronii unipolari şi bipolari, d. se aseamănă structural cu axonul, dar formează arborizaţii asemănătoare celor din neuronii multipolari. D. reprezintă cea mai mare parte a suprafeţei receptoare neuronale, care primeşte aferenţe de la axonii altor neuroni.

DENERVARE, s. f. / dénervation, s. f. / denervation. [*Lat. **de** = de la; gr. **neuron** = nerv.*] 1) Excizia, incizia sau blocarea unui nerv. 2) Stare în care nervii aferenţi sau eferenţi sunt secţionaţi. V. şi deaferentaţie.

DENGĂ, s. f. / dengue, s. f. / dengue, dandy fever, breakbone fever. [*Spaniolă **dengue** = maniere afectate, fandoseli, din cauza mersului rigid şi afectat al persoanelor atinse de această boală care, de fapt, este consecinţa unei poziţii antalgice pe care o adoptă pacienţii.*] *Arboviroză, boală infecţioasă endemo-epidemică, de gravitate variabilă, uneori mortală, determinată de patru tipuri de *arbovirus, transmise prin înţepătura unui ţânţar (din genul *Aedes* cel mai frecvent) şi caracterizată prin triada: febră, artromialgii, exantem. Boala are peste o sută de denumiri, majoritatea în spaniolă, cea mai frecventă fiind cea de *febră roşie*.

DENSIMETRIE, s. f. / densimétrie, s. f. / densimetry. [*Lat. **densitas, -atis** = consistenţă, densitate, de la **densus** = dens, compact; gr. **metron** = măsură.*] Termen sin. parţial cu *densitometrie, utilizat îndeosebi cu referire la studiul densităţii lichidelor.

DENSIMETRU, s. n. / densimétre, s. m. / densimeter, densitometer. [*Lat. **densitas, -atis** = consistenţă, densitate, de la **densus** = dens, compact; gr. **metron** = măsură.*] Instrument pentru măsurarea densităţii fluidelor. D. utilizat pentru măsurarea densităţii laptelui se numeşte lactodensimetru şi permite, de fapt, măsurarea concentraţiei în grăsimi (deoarece aceasta este direct proporţională cu densitatea). În mod analog, alcoolmetrul este utilizat pentru determinarea concentraţiei în alcool a unui lichid rezultat din amestecul alcool-apă (inclusiv băuturi spirtoase). În acest caz, densitatea lichidului variază invers proporţional cu concentraţia de alcool.

DENSITATE, s. f. / densité, s. f. / density. [*Lat. **densitas, -atis** = consistenţă, densitate, de la **densus** = dens, compact.*] 1) Mărime fizică definită prin raportul dintre masa şi volumul unui corp. Reprezintă numeric masa unităţii de volum a unui corp şi se exprimă în g/cm^3 sau g/l. 2) *D. relativă*, raportul dintre densitatea unei substanţe şi densitatea apei distilate, considerată ca lichid de referinţă, în aceleaşi condiţii de temperatură şi presiune. În trecut era denumită greutate specifică. V. tab. proprietăţi fizico-chimice ale fluidelor din organism. 3) *D. medie a populaţiei*: numărul de locuitori care revin (în medie) pe o unitate de suprafaţă (de obicei km^2) a unui anumit teritoriu.

DENSITOMETRIE, s. f. / densitométrie, s. f. / densitometry. [*Lat. **densitas, -atis** = consistenţă, densitate, de la **densus** = dens, compact; gr. **metron** = măsură.*] 1) Sensul cel mai frecvent în medicină: *d. osoasă*, determinarea densităţii osoase prin măsurarea absorbţiei radiaţiilor (X sau fotoni gama) care traversează osul sau cu ajutorul ultrasunetelor. 2) Măsurarea densităţii optice a unui mediu lichid. 3) În engl., determinarea dozei de iradiere a personalului care lucrează în medii cu radiaţii. V. şi densimetrie.

DENTALGIE, s. f. / dentalgie, / dentalgia. [*Lat. **dens** = dinte; **algia** =durere.*] Durere de dinţi.

DENTAR, adj. / dentaire, adj. / dental, dentary. [*Lat. **dentarius**, de la **dens, -ntis** = dinte.*] Care se referă la un dinte sau la dinţi.

DENTINĂ, s. f. / dentine, s. f. / dentin, dentine. [*Lat. **dens, -ntis** = dinte; -ină.*] Ţesut dentar dur, de culoare alb-gălbuie, care formează masa principală a dintelui, delimitând spre interior camera pulpară şi fiind acoperit la exterior cu *smalţ în porţiunea coroanei dentare şi cu *cement în porţiunea rădăcinii dintelui. Este alcătuită dintr-o matrice organică pe care se depun săruri minerale (65-70%), care formează cristale de *hidroxiapatită. Sin.: ivoriu.

DENTINĂ OPALESCENTĂ EREDITARĂ / dentine opalescente héréditaire / hereditary opalescent dentin. Sin.: boală Capdepont (v.).

DENTINOGENESIS IMPERFECTA / dentinogenesis imperfecta / dentinogenesis imperfecta. [*Lat. **dens, -ntis** = dinte; -ină; gr. **genesis** = producere, de la **gennan** = a produce; lat.*

imperfectus *= incomplet, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***perfectus*** *= perfect, complet.*] Sin.: boală Capdepont (v.).

DENTIŢIE, s. f. / dentition, s. f. / dentition. [*Lat.* ***dentitio, -onis*** *= creşterea dinţilor, dentiţie, de la* ***dens, -ntis*** *= dinte.*] Formarea şi apariţia dinţilor pe arcadele dentare. Se disting: *d. temporară* (prima d. sau d. de lapte) şi *d. permanentă* (sau definitivă). V. şi dantură. *Formula dentară a adultului este următoarea: molari 6/6, premolari 4/4, canini 2/2, incisivi 4/4.

DENTOM, s. n. / dentome, s. m. / dentoma, odontoma. [*Lat.* ***dens, -ntis*** *= dinte;* ***-oma.***] Tumoră benignă constituită din ţesuturi dentare dure adulte (*dentină, *cement, *smalţ dentar) şi rezultând dintr-o tulburare de dezvoltare a dentinei. Sin.: odontom, paradentom.

DENUDARE, s. f. / dénudation, s. f. / denudation. [*Lat.* ***denudare*** *= a dezveli, de la* ***de*** *= separat de,* ***nudare*** *= a dezgoli.*] Acţiune de descoperire chirurgicală a unui organ, în general superficial, îndeosebi a unui vas (arteră, venă), în vederea *cateterizării acestuia.

DENUTRIŢIE, s. f. / dénutrition, s. f. / denutrition. [*Lat.* ***de*** *= separat de; lat. medievală* ***nutritio, -onis*** *= hrană, de la* ***nutrire*** *= a hrăni.*] Perturbare a *nutriţiei, caracterizată prin predominarea fenomenelor de dezasimilaţie în raport cu cele de asimilaţie. D. este o formă de *malnutriţie, dar cei doi termeni nu sunt sinonimi. *Atrepsia şi *caşexia sunt formele extreme de d.

DEONTOLOGIE MEDICALĂ / déontologie médicale / medical deontology. [*Gr.* ***deon, -ontos*** *= obligaţie, ceea ce trebuie făcut;* ***logos*** *= ştiinţă; lat.* ***medicus*** *= medic.*] Ansamblul îndatoririlor care îi revin medicului în cadrul exercitării profesiei, în raporturile cu bolnavii, cu ceilalţi medici cu care colaborează şi cu personalul medical mediu şi auxiliar. D. se fondează pe regulile (coduri deontologice) şi tradiţiile profesiei.

DEOXIRIBOZĂ. Var. pentru dezoxiriboză (v. riboză).

DEPĂRTĂTOR, s. n. / écarteur, s. m. / retractor. [*Lat.* ***de*** *= separat de;* ***pars, -rtis*** *= parte.*] Instrument utilizat pentru depărtarea buzelor unei incizii chirurgicale, a pereţilor unei cavităţi naturale pentru a acceda la organele profunde, a coastelor etc. Poate fi simplu, prevăzut cu un mâner, cu cremalieră, cu două sau trei valve etc.

DEPENDENŢĂ, s. f. / dépendance, s. f. / dependence. [*Lat.* ***dependere*** *= a sta atârnat, de la* ***de*** *= separat de,* ***pendere*** *= a atârna.*] Termen general care cuprinde noţiunile de *d. fizică* sau **fizicodependenţă*, *d. psihică* sau **psihodependenţă* şi **farmacodependenţă*.

DEPERSONALIZARE, s. f. / dépersonnalisation, s. f. / depersonalization. [*Lat.* ***de*** *= separat de;* ***personalis*** *= personal, de la* ***persona*** *= persoană.*] Impresia de a nu se mai recunoaşte pe sine însuşi, care vizează corpul, conştiinţa eului psihic (dezanimare). Asociate frecvent cu *derealizarea, crizele de d. apar în *nevrozele anxioase, în *depresie, în *schizofrenie şi în *epilepsie (îndeosebi în epilepsia de lob temporal). Starea de d. se poate observa în forme minore şi la subiecţii normali supuşi stresului.

DEPIGMENTARE, s. f. / dépigmentation, s. f. / depigmentation. [*Lat* ***de*** *= separat de;* ***pigmentum*** *= vopsea.*] Dispariţia pigmenţilor dintr-un ţesut, îndeosebi a *melaninei de la nivelul pielii.

DEPILARE, s. f. / dépilation, s. f. / depilation. [*Lat.* ***depilare*** *= a depila, de la* ***de*** *- priv.,* ***pilus*** *= păr.*] Sin.: epilare (v.).

DEPILATOR, adj., s. n. / dépilatoire, adj., s. m. / depilatory. [*Lat.* ***depilare*** *= a depila, de la* ***de*** *- priv.,* ***pilus*** *= păr.*] Sin.: epilator (v.).

DEPISTARE, s. f. / dépistage, s. m. / screening, case finding. [*Lat.* ***de*** *- semnifică începutul unei acţiuni; ital.* ***pista*** *= urmă, pistă, din lat.* ***pistare*** *= a pisa.*] Căutarea sistematică, de obicei la nivelul unei colectivităţi expuse, a unei boli latente, cu ajutorul unor tehnici simple şi necostisitoare. În general, d. permite descoperirea unor persoane la care diagnosticul de certitudine va fi stabilit cu ajutorul unor probe mai elaborate. V. şi medicină preventivă, profilaxie, screening.

DEPLASARE, s. f. / déplacement, s. m. / fracture deformity. [*Fr.* ***déplacer*** *= a deplasa, din lat.* ***de*** *= separat de, gr.* ***platus*** *= plat, întins.*] Pierderea alinierii anatomice a fragmentelor osoase fracturate, cu ruptura învelişului periostic.

DEPLEŢIE, s. f. / déplétion, s. f. / depletion. [*Lat.* ***depletum,*** *de la* ***deplere*** *= a goli.*] 1) Diminuarea sau dispariţia unei cantităţi de lichid care este prezentă în mod normal într-o cavitate sau într-un sistem. 2) Prin extensie, termenul d. este uneori utilizat pentru desemnarea pierderii unui electrolit conţinut în aceste lichide (ex.: d. de potasiu) sau a scăderii unor rezerve (ex.: d. glicogenică a ficatului). V. şi sindrom de depleţie de sodiu.

DEPOLARIZARE, s. f. / dépolarisation, s. f. / depolarization. [*Lat.* ***de*** *= separat de;* ***polus*** *= pol.*] Modificarea, sub influenţa unui stimul, a polarizării membranei celulare, determinată de distribuţia asimetrică a ionilor. Procesul de d. se produce ca urmare a deschiderii *canalelor de sodiu, ceea ce permite pătrunderea masivă a ionilor de sodiu în celulă. Fenomenele de depolarizare-repolarizare intervin în propagarea influxului nervos şi în contracţia musculară. D. unui nerv corespunde trecerii influxului nervos, iar cea a unei fibre musculare corespunde contracţiei sale. Pe o electrocardiogramă, complexul QRS corespunde d. ventriculare, iar unda P, celei atriale.

DEPOLIMERIZARE, s. f. / dépolymérisation, s. f. / depolymerization. [*Lat.* ***de*** *= separat de; gr.* ***polys*** *= mulţi;* ***meros*** *= parte.*] Procesul de fragmentare a *macromoleculelor polimerice sub acţiunea unor factori fizici (căldură, radiaţii) sau chimici (agenţi oxidanţi, enzime depolimerizante).

DEPOZIT, s. n. / dépôt, s. m. / deposit. [*Lat.* ***depositum*** *= bun care se depune.*] 1) Material de origine normală sau patologică acumulat într-un ţesut, într-un organ sau într-o cavitate. 2) În stomatologie, material de consistenţă dură sau moale care aderă la suprafaţa dentară.

DEPOZITE HERBERT / dépôts de Herbert / Herbert's deposits. [***Herbert Herbert,*** *oftalmolog-chirurg al armatei britanice la Bombay, 1865-1942.*] Semne corneene în *trahom, reprezentate prin *panus şi leziuni de *keratită.

DEPRESIE, s. f. / dépression, s. f. / depression, nervous breakdown. [*Lat.* ***depressio, -onis*** *= lăsare în jos, coborâre, de la* ***deprimere*** *= a lăsa în jos, a afunda.*] Stare mentală caracterizată prin tristeţe patologică, durere morală, pesimism, autodevalorizare, dezinteres, anxietate, la care se asociază o încetinire psihomotorie (*bradipsihie, *akinezie, *abulie etc.) şi simptome somatice (constipaţie, anorexie etc.). Au fost descrise numeroase forme de d. în funcţie de aspectul clinic (intensitatea anxietăţii, preponderenţa simptomelor somatice) şi de etiologie (*d. endogenă, *d. de involuţie, *d. mascată, *d. nevrotică, *d. post-partum, *d. psihogenă, *d. somatogenă). În *ICD-10 şi *DSM-IV d. sunt clasificate în funcţie de intensitatea şi durata simptomatologiei, cât şi în raport de evoluţie.

DEPRESIE ANACLITICĂ / dépression anaclitique / anaclitic depression. D. a copiilor separaţi de mamele lor între prima lună de la naştere şi vârsta de un an. Chiar dacă au fost îngrijiţi corect, copiilor le lipseşte afecţiunea, iubirea din relaţia mamă-copil. Ca urmare, pot apărea la copii tulburări de sănătate, motorii, de limbaj şi în dezvoltarea socială. Perioadei iniţiale de panică şi agitaţie îi urmează apatia. În general, tulburările sunt reversibile dacă separarea de mamă nu se prelungeşte peste o durată de cinci luni.

DEPRESIE BIPOLARĂ / dépression bipolaire / bipolar depression. D. în care descurajarea şi buna dispoziţie sunt prezente alternativ.

DEPRESIE ENDOGENĂ / dépression endogène / endogenous depression. Formă clinică de d. care survine fără o cauză psihică sau fizică şi apare ca fiind constituţională, cu o încărcătură genetică, deoarece se manifestă frecvent la subiecţi cu antecedente depresive personale şi îndeosebi familiale.

DEPRESIE DE INVOLUŢIE / dépression d'involution / involutional depression. Formă de d. survenind la subiecţi cu vârsta de peste 50 de ani, fără antecedente melancolice personale sau familiale. Se manifestă frecvent prin agitaţie anxioasă cu subiecte hipocondriace.

DEPRESIE MAJORĂ / dépression majeure / major depression. Termen utilizat pentru desemnarea tuturor stărilor depresive severe, indiferent de etiologie. Termenul s-ar putea substitui denumirilor mai vechi de melancolie şi *depresie endogenă.

DEPRESIE MASCATĂ / dépression masquée / masked depression. Stare depresivă mascată prin simptome de alură somatică, aparent în absenţa unui sindrom depresiv clinic. D. apare, deci, ca disimulată de dureri, tulburări digestive, abdominale sau cardiovasculare.

DEPRESIE NEVROTICĂ / dépression névrotique / neurotic depression. Decompensarea în cursul unei *nevroze vechi, tradusă printr-un sindrom depresiv asociat la o recrudescenţă a semnelor de nevroză, *obsesie, *fobii, în funcţie de caz.

DEPRESIE POST-PARTUM / dépression post-partum / postpartum depression. D. ce survine la mamă şi nu dispare la câteva săptămâni după naştere. Simptomatologia este variabilă: plâns nemotivat, descurajare, disperare, inabilitate în îngrijirea copilului, iritabilitate, oboseală, diminuarea intereselor normale şi insomnie. D. p. survine la circa 3 % dintre femei şi poate afecta şi pe alţi membri ai familiei, inclusiv tatăl.

DEPRESIE REACTIVĂ / dépression réactionnelle / reactive depression, situational depression. D. care se declanşează după evenimente dramatice: deces în familie, şomaj sau eşecuri financiare. Tulburările sunt disproporţionat de mari în raport cu o reacţie normală într-o astfel de situaţie.

DEPRESIE RECURENTĂ / dépression majeure récurrente / recurrent depressive disorder. D. caracterizată prin apariţia repetată de episoade depresive şi absenţa în antecedente de episoade maniacale.

DEPRESIE RECURENTĂ SCURTĂ / dépression récurrente brève / brief recurrent depression. D. caracterizată prin perioade repetitive (de cel puţin două ori pe an) de atacuri scurte (cu durata medie de trei zile), dar intense de d.

DEPRESIE REZISTENTĂ / dépression résistante / refractoriness to antidepressants. Stare depresivă cu tendinţa la cronicizare, în ciuda mai multor luni de tratament chimioterapic. În afara recursului la diferite clase de medicamente antidepresive, este necesară decelarea unor mecanisme nevrotice aflate frecvent la baza „rezistenţei".

DEPRESIE SEZONIERĂ / dépression saisonnière / seasonal affective disorder. D. autumnal-hibernală, asociată cu hipersomnie şi hiperfagie, cu creştere în greutate. Se ameliorează prin expunerea matinală la o sursă luminoasă intensă.

DEPRESIE UNIPOLARĂ / dépression unipolaire / unipolar depression. Formă de d. caracterizată prin episoade depresive majore recurente, dar fără alternanţă cu episoade maniacale.

DEPRESIV, adj., s. m. / dépressif, -ive, adj., s. m. / depressant, depressive. [*Lat. **depressus** = adâncit, de la **deprimere** = a lăsa în jos, a afunda.*] 1) Care se referă la *depresie, care provoacă depresia. 2) Subiect afectat de depresie.

DEPRINDERE, s. f. / habitude, s. f. / habituation. [*Lat. **deprehendere** = a prinde.*] Crearea, prin exerciţiu şi antrenament, a unei uşurinţe în executarea unei acţiuni.

DEPURATIV, adj. / dépuratif, -ive, adj. / depurant, depurative, pellant. [*Lat. **depurare** = a curăţa.*] Care purifică organismul, care favorizează eliminarea toxinelor şi a unor produşi de catabolism din organism.

DEPURATOR, s. n. / dépurateur, s. m. / depurator. [*Lat. **depurare** = a curăţa.*] Agent care purifică, eliminând toxinele din organism.

DEPURAŢIE, s. f. / dépuration, s. f. / depuration. [*Lat. **depurare** = a curăţa.*] Curăţare, purificare, îndeosebi a sângelui. V. şi dializă.

DERATIZARE, s. f. / dératisation, s. f. / deratization, ratproofing. [*Lat. **de** = separat de; fr. **rat** = şobolan (origine obscură).*] Totalitatea mijloacelor de combatere a rozătoarelor (şoareci, şobolani).

DEREALIZARE, s. f. / déréalisation, s. f. / derealization. [*Lat. **de** = separat de; **realis**, de la **res, rei** = bun, avere.*] Stare în care lumea este percepută ca schimbată, străină, neliniştitoare şi ireală. D. se observă în *nevroze şi, îndeosebi, în *psihoze, asociată frecvent cu *depersonalizarea.

DEREPRESIE, s. f. / dérépression, s. f. / derepression. [*Lat. **de** = separat de; **repressio, -onis**, de la **reprimere** = a împiedica, a reţine.*] Fenomenul de suprimare a mecanismelor de inhibiţie care blochează activitatea de transcripţie a unei gene sau a unui lot de gene. D. rezultă prin intervenţia unui inductor care, prin unirea cu *represorul, îl detaşează de gena operator, permiţând astfel unei gene sau mai multor gene să se exprime.

DERIVAŢIE, s. f. / dérivation, s. f. / lead (în electrocardiografie), derivation (în chirurgie). [*Lat. **derivatio, -onis** = abatere, derivaţie, de la **derivare** = a abate direcţia unui curs de apă (de = separat de; **rivus** = râu mic), a devia, a deriva.*] 1) Intervenţie chirurgicală destinată restabilirii circulaţiei în aval la nivelul unui conduct, realizând comunicarea între porţiunile conductului de deasupra şi de sub obstacol. În chirurgia digestivă, se realizează astfel un scurtcircuit prin care se exclude un segment afectat al tractusului digestiv. Ex.: ileotransversostomie. Pentru chirurgia cardiovasculară, v. pontaj şi şunt. 2) În electrocardiografie: înregistrare a biocurenţilor cu ajutorul electrozilor de culegere plasaţi într-un anumit mod. D. pot fi *directe* sau *indirecte* (*periferice*). În *d. directe*, electrozii sunt plasaţi direct pe inimă, alternativă posibilă aproape exclusiv experimental. În practica medicală, se utilizează următoarele *d. indirecte* sau *periferice*: *d. standard*, *d. unipolare ale membrelor* şi *d. precordiale*. Există trei *d. standard*: D_I, în care un electrod este fixat la braţul drept, iar altul la braţul stâng; D_{II}, un electrod la braţul drept, altul la gamba stângă; D_{III}, un electrod fixat la braţul stâng, altul la gamba stângă. Există trei *d. unipolare ale membrelor*, care sunt înregistrate cu un electrod indiferent, legat la borna centrală, şi un electrod explorator, plasat succesiv pe braţul drept (VR), braţul stâng (VL) şi gamba stângă (VF). *D. unipolare precordiale* sau *toracice*, în număr de şase, comportă un electrod indiferent, plasat la borna centrală, şi un electrod explorator, în regiunea precordială, în diferite puncte reperate şi notate de la 1 la 6 (V_1-V_6). Alte derivaţii: *d. esofagiene*, în care electrodul explorator este plasat în esofag; *d. endocavitare*, în care electrodul explorator este fixat la capătul sondei de *cateterism cardiac, introdusă în diferite cavităţi ale inimii. 3) În *electroencefalografie: modul de conexiune a diferiţilor electrozi exploratori.

DERIVĂ GENETICĂ / dérive génétique / random genetic drift. [*Lat. **derivare** = a abate direcţia unui curs de apă (de = separat de; **rivus** = râu mic), a devia, a deriva; gr. **genetikos** = propriu unei generaţii, de la **genos** = neam, urmaş, generaţie.*] Sin.: fluctuaţie genetică (v.).

DERM, s. n. / derme, s. m. / corium, dermis. NA: dermis. [*Gr. derma, -atos = piele.*] Strat cutanat de natură conjunctivă cu dispoziţie intermediară între epiderm şi hipoderm. Superficial se întrepătrunde cu epidermul, formând interdigitaţii numite papile dermice. Conţine vase sanguine şi limfatice, nervi, terminaţii nervoase, glande şi foliculi piloşi.

DERMACENTOR / dermacentor / dermacentor. [*Gr. derma, -atos = piele; kentein = a înţepa.*] Gen de căpuşe transmiţătoare importante ale unor boli. Specii: *D. albicictus, D. anderson, D. variabilis.*

DERMATITA ÎNOTĂTORILOR / dermatite des nageurs / swimmer's itch. Afecţiune cutanată provocată prin penetrare transcutanată a *schistosomei.

DERMATITĂ, s. f. / dermatite, s. f. / dermatitis. [*Gr. derma, -atos = piele; -ită.*] Termen care este incorect etimologic. Semnifică inflamaţia pielii, dar, pe lângă faptul că utilizat ca atare nu are un sens precis, poate cuprinde şi afecţiuni cutanate neinflamatorii.

DERMATITĂ ATOPICĂ / dermatite atopique / atopic dermatitis. Sin.: eczemă atopică (v. eczemă, def. 2).

DERMATITĂ ATROFIANTĂ LIPOIDICĂ / dermatite atrophiante lipoïdique / Oppenheim's disease. Sin.: boală Oppenheim-Urbach (v.).

DERMATITĂ BLASTOMICOZICĂ / dermatite blastomycosique / North American blastomycosis. Sin.: boală Gilchrist (v.).

DERMATITĂ BULOASĂ KERATOGENĂ / dermatite bulleuse kératogène / Asboe-Hansen disease. Sin.: boală Asboe-Hansen (v.).

DERMATITĂ CONTUZIFORMĂ / dermatite contusiforme / erythema nodosum. Sin.: eritem nodos (v.).

DERMATITĂ CRONICĂ ATROFIANTĂ / dermatite chronique atrophiante / dermatitis atrophicans. Sin.: boală Pick-Herxheimer (v.).

DERMATITĂ EXFOLIATIVĂ A NOU-NĂSCUTULUI / dermatite exfoliatrice des nouveau-nés / staphilococcal scalded skin syndrome. Tip de *eritrodermie care debutează în primele săptămâni de viaţă prin bule localizate la faţă, în jurul gurii. Urmează un eritem generalizat, descuamaţie asociată şi febră. Prognostic sever, cu mortalitate de circa 50%. Sin.: boală Ritter von Rittershain.

DERMATITĂ EXSUDATIVĂ DISCOIDĂ ŞI LICHENOIDĂ CRONICĂ / dermatite exudative discoïde et lichénoïde chronique / Sulzberger-Garbe disease. Dermatoză foarte rară, la adultul de sex masculin, caracterizată prin erupţie extrem de pruriginoasă cu localizare facială, toracică, scrotală. Evoluţia sa include patru faze (exsudativă şi discoidă, lichenoidă, infiltrantă, urticariană) şi este de lungă durată, prin pusee care se manifestă prin elemente eruptive polimorfe (în diferite stadii). Sin.: boală Sulzberger-Garbe, *incontinentia pigmenti.*

DERMATITĂ FACTICE / dermatite factice / factitial dermatitis. Leziuni cutanate diverse provocate de însuşi subiectul în cauză prin mijloace mecanice, arsuri, aplicarea unor substanţe iritante sau caustice.

DERMATITĂ HERPETIFORMĂ / dermatite herpétiforme / dermatitis herpetiformis. Sin.: boală Duhring-Brocq (v.).

DERMATITĂ SEBOREICĂ / dermatite séborrheique / seborrheic dermatitis, dermatitis seborrheica. Sin.: eczemă seboreică (v.).

DERMATITĂ SERPIGINOASĂ / dermatite serpigineuse / dermatitis repens. Afecţiune cutanată de natură incertă cu localizare de elecţie pe membrele superioare şi debut la nivelul unei plăgi sau al unei cicatrice. Macroscopic se caracterizează printr-un placard policiclic roşu-violaceu, uneori acoperit de cruste, pe care se suprapun pustule gălbui, izolate sau confluente. Evoluţia este de lungă durată (ani), cu modificare continuă a aspectului macroscopic.

DERMATOFIBROM, s. n. / dermatofibrome, s. m. / dermatofibroma. [*Gr. derma, -atos = piele; lat. fibra = fibră; -oma.*] Nodul benign al pielii cu creştere lentă, alcătuit din ţesut celular fibros care include capilare colabate, pigmentate cu hemosiderină şi conţinând macrofage. Următorii termeni sunt consideraţi uneori sin., iar alteori varietăţi de d.: hemangiom scleros, histiocitom fibros.

DERMATOFIT, s. n. / dermatophyte, s. m. / dermatophyte. [*Gr. derma, -atos = piele; phyton = plantă.*] Denumire generică pentru ciupercile parazite care se dezvoltă exclusiv în stratul cornean al *epidermului şi la nivelul *fanerelor.

DERMATOFITOZĂ, s. f. / dermatophytose, s. f. / dermatophytosis. [*Gr. derma, -atos = piele; phyton = plantă; -oză.*] Sin.: dermatomicoză (v.).

DERMATOFIŢIE, s. f. / dermatophytie, s. f. / dermatophytosis. [*Gr. derma, -atos = piele; phyton = plantă.*] Sin.: dermatomicoză (v.).

DERMATOGLIFE, s. f. pl. / dermatoglyphes, s. m. pl. / dermatoglyphics. [*Gr. derma, -atos = piele; glyphe = gravură, sculptare.*] Desene formate pe feţele palmare ale mâinilor, pe plantele picioarelor şi pe pulpa degetelor, de pliuri cutanate şi creste mici epidermice, ca şi dispunerea acestora în linii, bucle şi vârtejuri. Ele constituie amprentele palmare şi, respectiv, *amprentele digitale caracteristice fiecărei persoane. Descrierea d. este utilă în unele boli prin *aberaţii cromozomiale şi în medicina legală. V. dactiloscopie.

DERMATOGRAFISM. Var. pentru dermografism (v.).

DERMATOLOGIE, s. f. / dermatologie, s. f. / dermatology. [*Gr. derma, -atos = piele; logos = ştiinţă.*] Domeniu al medicinei dedicat bolilor pielii, ale mucoaselor învecinate şi ale fanerelor.

DERMATOM, s. n. / dermatome, s. m. / dermatome. [*Gr. derma, -atos = piele; 1) tomos = tăiat, secţionat, de la temnein = a tăia; 2) -oma.*] 1) Instrument chirurgical ascuţit destinat pentru prelevarea de fragmente cutanate cu grosime variabilă. 2) Teritoriu cutanat a cărui inervaţie este asigurată de o singură rădăcină spinală posterioară. Numărul de d. este egal cu *metamerii embrionari şi, în consecinţă, cu numărul de vertebre ale adultului.

DERMATOMICOZĂ, s. f. / dermatomycose, s. f. / dermatomycosis. [*Gr. derma, -atos = piele; mykes, myketos = ciupercă; -oză.*] Infecţie superficială a pielii şi a fanerelor cauzată de fungi denumiţi şi *dermatofite. Sin.: dermatofitoză, dermatofiţie.

DERMATOMIOM, s. n. / dermatomyome, s. m. / dermatomyoma. [*Gr. derma, -atos = piele; mys, myos = muşchi; -oma.*] Sin.: leiomiom (v.).

DERMATOMIOZITĂ, s. f. / dermatomyosite, s. f. / dermatomyositis. [*Gr. derma, -atos = piele; mys, myos = muşchi; -ită.*] *Colagenoză în care se asociază o *polimiozită cu leziuni cutanate de culoare violacee şi edem, asemănătoare cu cele din *lupusul eritematos diseminat.

DERMATOSCLEROZĂ, s. f. / dermatosclérose, s. f. / dermatosclerosis. [*Gr. derma, -atos = piele; sklerosis = induraţie, întărire, de la skleros = tare, dur.*] Sin.: sclerodermie (v. def. 1).

DERMATOZĂ, s. f. / dermatose, s. f. / dermatosis. [*Gr. derma, -atos = piele; -oză.*] Termen generic vag, desemnând orice boală a pielii, în general non-tumorală. Sin.: dermopatie.

DERMATOZĂ BARBER / dermatose de Barber / Barber's dermatosis. [*Harold Wordworth Barber, dermatolog englez, Londra, 1886-1955.*] Sin.: boală Barber (v.).

DERMATOZĂ PIGMENTARĂ PROGRESIVĂ / dermatite pigmentaire progressive / progressive pigmentary dermatosis. Sin.: boală Schamberg (v.).

DERMATOZĂ PRECANCEROASĂ BOWEN / dermatose de Bowen / Bowen's precancerous dermatosis. [*John Templeton Bowen, dermatolog american, Boston, 1857-1941.*] Sin.: boală Bowen (v. def. 1).

DERMATOZĂ SCHAMBERG / dermatose de Schamberg / Schamberg's dermatosis. [*Jay Frank Schamberg, dermatolog american, profesor la Philadelphia, 1870-1934.*] Sin.: boală Schamberg (v.).

DERMITĂ, s. f. / dermite, s. f. / dermitis, dermatitis. [*Gr. derma, -atos = piele; -ită.*] Inflamaţie a dermului. Termenul este utilizat îndeosebi cu referire la o acţiune nocivă locală asupra pielii. Uneori este considerat sin. cu *dermatită.

DERMITĂ DE CIMENT / dermite du ciment / cement dermatitis. Ansamblul leziunilor cutanate provocate de acţiunea cimentului asupra pielii. Sunt afectate îndeosebi mâinile, care devin roşii, calde, edemaţiate, prezintă fisuri şi hiperkeratoză. Pe acest fond poate surveni o d. alergică, evoluând până la o *eczemă de contact.

DERMITĂ FAVRE-CHAIX / dermite de Favre-Chaix / Favre-Chaix dermatitis. [*Maurice Favre, 1876-1955, A. Chaix, dermatologi francezi.*] Dermatită de stază, purpurică şi pigmentară, prin depozitarea în ţesuturi şi saturarea lor cu *hemosiderină, în insuficienţa venoasă cronică. Sin.: angiodermită purpurică şi pigmentară Favre-Chaix.

DERMITĂ LIVEDOIDĂ NICOLAU / dermite livédoïde de Nicolau / livedoid dermatitis. [*Ştefan Gh. Nicolau, dermatovenerolog român, 1874-1970.*] Sin.: boală Nicolau (v.).

DERMITĂ SEBOREICĂ / dermite séborrhéique / seborrh(o)eic dermatitis. Sin.: eczemă seboreică (v.).

DERMOCORTICOID, s. m. / dermocorticoïde, s. m. / topical corticosteroid. [*Gr. derma, -atos = piele; lat. cortex, -icis = scoarţă; gr. eidos = formă.*] Preparat pe bază de *corticoizi, destinat utilizării în dermatologie sub formă de pomadă sau cremă.

DERMOGRAFISM, s. n. / dermographisme, s. m. / dermographism. [*Gr. derma, -atos = piele; graphein = a scrie; -ism.*] *Urticarie produsă la cele mai mici excitaţii. Ex.: după zgârierea cu un vârf tocit. Apar: mai întâi o linie albă, apoi o linie roşie şi în continuare leziuni papuloase urticariene, care durează de la o jumătate de oră până la câteva ore. Var.: dermatografism. Sin.: dungi Trousseau, urticarie factice.

DERMOGRAMĂ, s. f. / dermogramme, s. m. / cutaneous imprints. [*Gr. derma, -atos = piele; gramma = înscriere.*] Evaluare cantitativă şi calitativă a celulelor recoltate pe o lamă de sticlă prin aplicarea unei felii proaspete de biopsie a pielii.

DERMOID, adj. / dermoïde, adj. / dermoid. [*Gr. derma, -atos = piele; eidos = formă.*] Care are aspectul pielii; a cărui structură aminteşte de cea a pielii. Ex.: chist d.

DERMO-JET, s. n. / dermo-jet, s. m. / dermo-jet, jet injector, needless injector. [*Gr. derma, -atos = piele; fr. jeter, din lat. iactare = a arunca.*] Denumire a dispozitivului care permite vaccinarea fără ac, intradermică, a unui mare număr de persoane.

DERMOLIPECTOMIE, s. f. / dermolipectomie, s. f. / dermolipectomy. [*Gr. derma, -atos = piele; lipos = grăsime; ektome = excizie.*] Procedeu de chirurgie plastică prin care se realizează rezecţii delimitate ale ţesutului adipos, îndeosebi în cazurile de bărbie dublă sau în unele ptoze ale peretelui abdominal.

DERMOPATIE, s. f. / dermopathie, s. f. / dermopathy. [*Gr. derma, -atos = piele; pathos = boală.*] Sin.: dermatoză (v.).

DERMOTROP, adj. / dermotrope, adj. / dermotropic, dermatotropic. [*Gr. derma, -atos = piele; trope = întoarcere, de la trepein = a întoarce.*] Se spune îndeosebi despre substanţele sau microorganismele care prezintă afinitate de fixare la nivelul pielii.

DERMOTROPISM, s. n. / dermotropisme, s. m. / dermotropism. [*Gr. derma, -atos = piele; trope = întoarcere, de la trepein = a întoarce; -ism.*] Proprietatea de fixare electivă pe tegumente sau pe mucoase a unor substanţe şi microorganisme.

DERODIM, s. m. / dérodyme, s. m. / derodidymus. [*Gr. dere = gât; didymos = geamăn.*] Monstru cu un singur corp (trunchi), două gâturi şi două extremităţi cefalice. Uneori pot exista şi anomalii ale membrelor. V. şi diplocefalie.

DEROTAŢIE, s. f. / dérotation, s. f. / derotation. [*Lat. de = separat de; rotatio, -onis = rotire, de la rotare = a învârti roata şi rota = roată.*] Operaţie destinată să corecteze atitudinea vicioasă a unui membru în rotaţie internă (luxaţie congenitală de şold, rotaţie internă a braţului dată de o paralizie de plex brahial).

DESCEMETITĂ, s. f. / descemétite, s. f. / keratic precipitate, descemetitis. [*Jean Descemet, medic şi anatomist francez, Paris, 1732-1810; -ită.*] Inflamaţie a *membranei Descemet. Se manifestă printr-un depozit exsudativ local sau o aglomerare de leucocite. Traduce existenţa unei *uveite, fiind denumită şi keratită punctuală.

DESCREŞTERE RADIOACTIVĂ / décroissance radioactive / radioactive decay. Diminuarea spontană, în funcţie de timp, a radioactivităţii unei substanţe ce conţine un radioizotop sau un amestec de izotopi radioactivi. D. r. se produce conform *legii dezintegrării radioactive, care se prezintă grafic printr-o exponenţială descrescătoare.

DESCUAMARE, s. f. / desquamation, s. f. / desquamation, exfoliation. [*Lat. desquamare = a rade solzii, a curăţa, de la de = separat de, squama = solz.*] Îndepărtarea normală sau patologică a unui strat epitelial superficial, de obicei al pielii, în scuame sau lambouri de grosimi variabile.

DESENSIBILIZARE, s. f. / désensibilisation, s. f. / desensitization. [*Lat. de = de la; sensibilis = care se poate percepe cu simţurile, de la sentire = a simţi.*] 1) Inactivarea *receptorilor membranari la suprafaţa *celulelor ţintă. *D. receptorilor* se poate produce prin trei procese principale: a) endocitoza receptorilor care au fixat *ligandul specific şi hidroliza lor în *lizozomi; b) modificarea conformaţiei receptorului după fixarea ligandului; c) fixarea ligandului fără transmiterea semnalului specific interacţiei ligand-receptor. 2) Pierderea caracteristicilor de reglare specifice unei anumite enzime, cu menţinerea proprietăţilor catalitice. 3) Tratamentul unor *alergii prin injectarea repetată de soluţii diluate ale *alergenului. Concentraţia alergenului este prea mică pentru a genera simptome, dar promovează toleranţa antigenului de către sistemul imun. 4) Tehnică de psihoterapie, în cadrul terapiilor comportamentale, utilizată pentru *decondiţionare. Subiectul învaţă să se confrunte prin intermediul imaginaţiei cu situaţii fobogene, înainte de a se confrunta cu realitatea.

DESHIDRATARE, s. f. / déshydratation, s. f. / dehydration. [*Lat. dis = separat de; gr. hydor, hydatos = apă.*] Stare rezultând dintr-o diminuare excesivă a apei în diferitele ţesuturi ale organismului (îndeosebi sânge), prin insuficienţă de aport sau prin pierdere exagerată: transpiraţii, vomă, diaree. D. poate fi globală sau localizată la nivelul unui compartiment hidric din organism.

DESICARE, s. f. / dessiccation, s. f. / desiccation. [*Lat. de = separat de; siccare = a seca, a usca.*] Eliminarea, prin metode fizice (căldură, presiune scăzută), a apei dintr-o substanţă, în vederea analizei, conservării sau a prelucrării într-o formă farmaceutică. V. liofilizare.

DESICATIV, adj. / dessiccatif, -ive, adj. / desiccant. [*Lat. de = îndepărtat de; siccare = a seca, a usca.*] Substanţă cu caracter higroscopic care favorizează uscarea, deshidratarea şi care, aplicată pe o plagă, absoarbe puroiul şi exercită o acţiune astringentă asupra ţesuturilor.

DESMINĂ, s. f. / desmine, s. f. / desmin. [*Gr. **desmos** = bandă, ligament; **-ină**.*] Proteină fibroasă, componentă a *citoscheletului celulelor musculare. Aparţine *filamentelor intermediare de tip II, iar gena codantă a precursorului d. se află pe cromozomul 2. Sin.: scheletină.

DESMITĂ, s. f. / desmite, s. f. / desmitis. [*Gr. **desmos** = bandă; **-ită**.*] Inflamaţie a unui ligament.

DESMOCALMINĂ, s. f. / desmocalmine, s. f. / desmocalmin. Proteină prezentă în *desmozomi, cu rol în *joncţiunile celulare, asociată cu *caderinele şi *cateninele citoplasmatice.

DESMOCOLINĂ, s. f. / desmocolline, s. f. / desmocollin. [*Gr. **desmos** = bandă, ligament; **kolla** = clei; **-ină**.*] Glicoproteină transmembranară, componentă majoritară a *desmozomilor. D. aparţine moleculelor de adeziune din familia *caderinelor Ca^{2+}-dependente. Domeniul extracelular al d. este inclus în materialul desmozomal intercelular, iar domeniul citoplasmatic aparţine plăcii desmozomale. D. este prezentă în joncţiunile adezive intercelulare din epitelii şi din mezenchimul cardiac. Sunt cunoscute două tipuri de d.: *d. I*, cu greutatea moleculară de 130 kDa, şi *d. II*, cu greutatea moleculară de 115 kDa.

DESMODONT, s. m. / desmodonte, s. m. / periodontial ligament. [*Gr. **desmos** = bandă, ligament; **odous, odontos** = dinte.*] Sin.: periodont (v.).

DESMODONTITĂ, s. f. / desmodontite, s. f. / desmodontitis. [*Gr. **desmos** = bandă, ligament; **odous, odontos** = dinte; **-ită**.*] Inflamaţia ligamentului alveolodentar. V. alveolă (*alveolă dentară).

DESMODONTOZĂ, s. f. / desmodontose, s. f. / periodontosis. [*Gr. **desmos** = bandă, ligament; **odous, odontos** = dinte; **-oză**.*] Degenerescenţă a *desmodontului.

DESMOGLEINĂ, s. f. / desmogléine, s. f. / desmoglein. Glicoproteină cu M_r 165 kDa, prezentă în *desmozomi. D. face parte din familia *caderinelor, asociată cu *cateninele citoplasmice.

DESMOLAZĂ, s. f. / desmolase, s. f. / desmolase. [*Gr. **desmos** = bandă, ligament; **-ază**.*] Enzimă care catalizează scindarea unui lanţ carbonat.

DESMOPLAKINĂ, s. f. / desmoplakine, s. f. / desmoplakin. Proteină membranară prezentă în plăcile celulelor endoteliale din întreg sistemul vascular. Este asociată cu *caderina prin intermediul *plakoglobinei într-o structură numită syndesmos sau complexus adhentes. D. interacţionează cu *vimentina din *citoschelet.

DESMOPRESINĂ, s. f. / desmopressine, s. f. / desmopressin. (DCI) Analog sintetic al *vasopresinei utilizat în tratamentul *diabetului insipid şi pentru declanşarea *hemostazei primare.

DESMOZINĂ, s. f. / desmosine, s. f. / desmosine. Moleculă complexă izolată din *elastina ţesutului elastic şi alcătuită, într-o conformaţie ciclică, din patru molecule de *lizină, prin acţiunea unei lizil oxidaze.

DESMOZOM, s. m. / desmosome, s. m. / desmosome. [*Gr. **desmos** = bandă, ligament; **soma, -atos** = corp.*] Joncţiune intercelulară specializată, formată, de obicei, între două celule epiteliale pentru asigurarea coeziunii intercelulare. Este alcătuit din plăci dense de proteine, de la nivelul cărora filamente intermediare se inseră în cele două celule vecine. Când legătura se face între o celulă epitelială şi *membrana bazală subiacentă, joncţiunea se numeşte hemidesmozom. Sin.: *macula adherens*. Var.: dezmozom.

DESODAT, adj. / désodé, -e, adj. / sodium deprived or restricted. [*Lat. **de** = separat de; engl. **soda**, din lat. medievală **soda** = sodă, de la ar. **suwwad** = planta a cărei cenuşă servea la fabricarea sodei.*] Lipsit de sodiu. Practic, acest cuvânt se utilizează doar în expresia *regim d.*, prin care se înţelege adesea un regim sărac în sodiu şi nu un regim realmente fără sodiu.

DESOLVATARE, s. f. / désolvatation, s. f. / desolvation. [*Lat. **de** = separat de; **solutus** = desfăcut, de la **solvere** = a desface.*] Separarea unei substanţe dizolvate de solventul său.

DESPECIFICAŢIE, s. f. / déspécification, s. m. / despeciation. [*Lat. **de** = separat de; **specificatus** = determinat, destinat, de la **species** = aspect, aparenţă.*] Pierderea specificităţii, în esenţă a specificităţii antigenice, de către proteinele sanguine sub acţiunea unor agenţi fizici sau chimici diverşi.

DESPICĂTURĂ, s. f. / dente, fissure, s. f. / fissure. NA: **fissura.** Termen folosit în anatomie şi embriologie pentru formaţiuni separate în una sau mai multe părţi. Prezintă importanţă malformaţiile congenitale produse prin persistenţa unor despicături normale în anumite etape din dezvoltarea embrionară: 1) *D. labiomaxilopalatină*, caracterizată prin soluţie de continuitate la nivelul buzei superioare, planşeului nazal, crestei alveolare, bolţii palatine, vălului palatin şi luetei. 2) *D. linguală*: congenitală sau traumatică, diviziunea pe linia mediană a limbii, îndeosebi a vârfului acesteia. 3) *D. velopalatină*: persistenţa comunicării cavităţii bucale cu fosele nazale. V. şi fisură.

DEŞOCARE, s. f. / déchoquage, s. m. / shock removal. [*Lat. **de** = separat de; fr. **choc**, din olandeză **shokken** = a ciocni, a răni.*] Tratamentul *şocului.

DETARTRAJ, s. n. / detartrage, s. m. / scaling. [*Lat. **de** = separat de; gr. **tartaron** = depozit negru lăsat de vin în vase.*] Acţiunea de a îndepărta *tartrul depus pe dinţi.

DETECTOR, s. n. / détecteur, s. m. / detector. [*Lat. **detector, -oris** = revelator, cel care descoperă, de la **detegere** = a descoperi.*] Instrument, corp sau substanţă capabile să semnalizeze sau să pună în evidenţă cantitatea, prezenţa unor fenomene fizice sau a unor substanţe. Ex.: d. de radiaţii.

DETECTOR CU SCINTILAŢIE / détecteur á scintillation / scintillation counter. Dispozitiv utilizat pentru detectarea şi numărarea *scintilaţiilor care se produc consecutiv interacţiunii (ciocnirii) radiaţiilor ionizante cu atomii anumitor materiale. Cel mai frecvent, un d. cu s. este alcătuit dintr-o *sondă de scintilaţie şi un numărător electronic de impulsuri.

DETERGENT, adj., s. m. / détergent, -e, adj., s. m. / detergent. [*Lat. **detergere** = a curăţa.*] Substanţă *tensioactivă cu acţiune de curăţire şi dezinfectare. Există d. anionici, cationici sau săpunuri inverse, neionici şi amfolitici. Unii d. servesc la curăţarea plăgilor şi favorizează cicatrizarea acestora.

DETERIORARE MENTALĂ / détérioration mentale / mental deterioration. [*Lat. **deteriorare** = a deteriora, de la **deterior, -ius** = mai rău; **mens, -ntis** = spirit, minte.*] Termen utilizat în *psihometrie pentru desemnarea unei alterări a eficienţei intelectuale, indiferent de natura sau prognosticul acesteia. Utilizarea termenului ca sin. cu *demenţă este greşită.

DETERMINANT ANTIGENIC / déterminant antigénique / antigenic determinant. [*Lat. **determinare** = a determina, a hotărî; gr. **anti** = contra; **gennan** = a produce.*] Sin.: epitop (v.).

DETOXIFIERE, s. f. / détoxi(fi)cation, s. f. / detoxi(fi)cation. [*Lat. **de** = separat de; gr. **toxikon** = otravă pentru vârful săgeţilor, de la **toxon** = săgeată; lat. **facere** = a face.*] 1) Reducerea proprietăţilor toxice ale unei otrăvi. 2) Neutralizare în organism a toxicităţii anumitor substanţe exogene sau endogene.

DETRESĂ RESPIRATORIE A ADULTULUI / détresse respiratoire de l'adulte / adult respiratory distress syndrome. [*Fr. **détresse**, din lat. **distringere** = a strânge; lat. **respirare** = a respira (**re** = iarăşi; **spirare** = a sufla); **adultus**, de la* *adolescere = a creşte.*] V. sindrom de detresă respiratorie a adultului.

DETRESĂ RESPIRATORIE A NOU-NĂSCUTULUI / détresse respiratoire du nouveau-né / neonatal respiratory distress syndrome. [*Fr. détresse, din lat. distringere = a strânge; lat. respirare = a respira (re = iarăşi; spirare = a sufla); novus = nou; nasci = a se naşte.*] V. sindrom de detresă respiratorie a nou-născutului.

DETRITUS, s. n. / détritus, s. m. / detritus. [*Lat. detritus = uzură, deteriorare, de la deterere = a roade, a uza, a strivi.*] Produs acidofil secundar *necrobiozei sau *necrozei, alcătuit din resturi celulare şi fibrilare mai mult sau mai puţin degradate.

DETRUSOR, s. m. / détrusor, s. m. / detrusor. NA: musculus detrusor urinae. [*Lat. detrusum, de la detrudere = a apăsa puternic.*] Ansamblul musculaturii calotei *vezicii urinare.

DETUMESCENŢĂ, s. f. / détumescence, s. f. / detumescence. [*Lat. de = separat de; tumescere = a se umfla.*] 1) Dispariţia treptată a unei *tumefacţii. 2) Diminuarea de volum a unui organ erectil.

DEUTERANOPIE, s. f. / deutéranopie, s. f. / deuteranopia, Nagel's anomaly. [*Gr. deuteros = al doilea; an - priv.; ops, opos = vedere, văz.*] Formă de *dicromatism în care există numai două tipuri de pigmenţi retinieni în celulele cu con în loc de trei, caracterizată prin insensibilitate completă la lungimile de undă ale radiaţiilor luminoase din mijlocul spectrului (culoarea verde). Este o maladie gonozomală care apare la 1% din bărbaţi şi numai rareori la femei.

DEUTERIU, s. n. / deutérium, s. m. / deuterium. [*Gr. deuteros = al doilea.*] Izotop al hidrogenului care face parte din structura *apei grele. Este denumit şi hidrogen greu, având simbolul D sau ^{2}H. Abundenţa sa naturală este de 1 la 5 900 părţi de hidrogen. Se obţine prin electroliza apei grele sau prin distilarea hidrogenului lichid. D. este utilizat în fizica nucleară şi ca trasor în studiul mecanismelor de reacţie.

DEUTERON, s. n. / deutéron, s. m. / deuteron. [*Gr. deuteros = al doilea.*] Nucleul *deuteriului; este format dintr-un *proton şi un *neutron şi poate fi folosit pentru bombardarea altor nuclee şi la obţinerea neutronilor rapizi în *acceleratoarele de particule. Var.: deuton.

DEUTEROPATIC, adj. / deutéropathique, adj. / deuteropathic. [*Gr. deuteros = al doilea; pathos = boală.*] Despre o afecţiune secundară unei alte boli generale. Ex.: insuficienţă suprarenaliană d.

DEUTON. Var. pentru deuteron (v.).

DEVIAŢIE, s. f. / déviation, s. f. / deviation. [*Lat. deviatio, -onis, de la deviare = a se abate de la drumul cel bun.*] 1) Abatere faţă de normal, anomalie. 2) Modificare a direcţiei sau poziţiei unei structuri anatomice (de ex. în cazul coloanei vertebrale: cifoză, scolioză). 3) Parametru statistic care măsoară diferenţa dintre o valoare individuală aparţinând unui set de valori şi valoarea medie în acel set. V. şi deviaţie standard.

DEVIAŢIE DE SEPT / déviation septale / septum deviation. Sin.: deviaţie a septului nazal (v.).

DEVIAŢIE A SEPTULUI NAZAL / déviation de la cloison nasale / nasal septum deviation. Anomalie (deformare) anatomică a septului nazal osteocartilaginos, de origine congenitală sau post-traumatică. Deformarea sa se poate produce în partea cartilaginoasă sau/şi osoasă şi determină o obstrucţie mai mult sau mai puţin accentuată a uneia sau a ambelor fose nazale. Ca urmare, se poate produce o jenă respiratorie. Sin.: deviaţie de sept. V. şi septoplastie.

DEVIAŢIE STANDARD / déviation standard, é-cart type / standard deviation. Cel mai comun parametru statistic care măsoară dispersia datelor în cazul unei distribuţii normale de tip gaussian. Pentru un set (lot) de valori a_1, a_2, a_3...a_n media aritmetică $\bar{x}$ este: $(a_1+a_2+a_3+...+...a_n)/n$, unde n reprezintă numărul de determinări. Abaterea simplă de la medie a fiecărei valori reprezintă valoarea absolută a diferenţei faţă de medie: $\bar{x}$-a_1; $\bar{x}$-a_2 etc. Abaterea simplă nu prezintă relevanţă statistică, spre deosebire de DS, care reprezintă rădăcina pătrată a *varianţei. DS se notează cu σ când se consideră întreaga populaţie statistică şi cu *s* când se studiază numai un eşantion selectat dintr-o populaţie (obligatoriu cu minimum 30 de valori). Pe o distribuţie de tip curba lui Gauss între $\bar{x} \pm \sigma$ sunt cuprinse 68,26% din valorile individuale ale populaţiei statistice, între $\bar{x} \pm 2\sigma$ sunt cuprinse 95,44% din valori şi între $\bar{x} \pm 3\sigma$ sunt cuprinse 99,72% din valori. În general valorile individuale ce depăşesc $\pm 3\sigma$ nu sunt incluse în calcule, fiind considerate cazuri rare. Sin.: abatere standard. V. şi anomalie.

DEVIRILIZARE, s. f. / dévirilisation, s. f. / demasculinisation. [*Lat. de = separat de; virilis = bărbătesc, de la vir = bărbat.*] Atenuarea sau dispariţia caracterelor sexuale secundare masculine.

DEVITALIZARE, s. f. / dévitalisation, s. f. / devitalization. [*Lat. de = separat de; vitalitas, -atis = energie vitală, de la vita = viaţă.*] Distrugerea intenţionată a funcţiilor vitale ale unui ţesut. Se practică îndeosebi în stomatologie, prin necrozarea intenţionată, cu metode fizice sau chimice, a pulpei dentare, element vital al dintelui.

DEXTRAN, s. m. / dextran, s. m. / dextran. [*Lat. dexter, -tra, -trum = la dreapta.*] Polimer cu greutate moleculară mare al glucozei, sintetizat de o bacterie (*Leuconostoc mesenteroides*) în mediu de sucroză şi care, administrat în perfuzie, are capacitatea de a expansiona volumul plasmatic. Este utilizat în diverse combinaţii în tratamentul şocului şi al edemului nefrotic.

DEXTRINĂ, s. f. / dextrine, s. f. / dextrin. [*Lat. dexter, -tra, -trum = la dreapta; -ină.*] Mixtură de oligozaharide rezultată în urma hidrolizei parţiale a *glicogenului sau amidonului. Sin. desuet: feculă solubilă.

DEXTROCARDIE, s. f. / dextrocardie, s. f. / dextrocardia. [*Lat. dexter, -tra, -trum = la dreapta; gr. kardia = inimă.*] 1) Anomalie congenitală a poziţiei inimii, care se află în acest caz în hemitoracele drept. V. şi *situs inversus.* 2) Mai frecvent, termenul semnifică deplasarea inimii spre dreapta ca urmare a unei cauze extracardiace (ex.: anomalie a diafragmului). V. şi dextropoziţie a inimii, dextrorotaţie cardiacă.

DEXTROGIR, adj. / dextrogyre, adj. / dextrogyre. [*Lat. dexter, -tra, -trum = la dreapta; gyrare = a întoarce în cerc, de la gr. gyros, lat. gyrus = cerc.*] 1) Care se referă la rotaţia spre dreapta. 2) Proprietate a unei substanţe chimice de a roti planul *luminii polarizate spre dreapta (în sensul acelor unui ceasornic). Ant.: levogir.

DEXTROPOZIŢIE, s. f. / dextroposition, s. f. / dextroposition. [*Lat. dexter, -tra, -trum = la dreapta; positio, -onis = punere, poziţie, de la ponere = a pune.*] Situarea în partea dreaptă a corpului a unui organ aflat în mod normal în partea stângă. Ex.: *d. a aortei.

DEXTROPOZIŢIE A AORTEI / dextroposition de l'aorte / right aortic arch, aortic dextroposition. Implantare anormală a aortei, a cărei origine este mai mult sau mai puţin deplasată la dreapta septumului interventricular, deasupra unei comunicări interventriculare. Ca urmare, aorta primeşte sângele din cei doi ventriculi. Este una din anomaliile caracteristice *tetradei Fallot. Sin.: inversiunea aortei, crosă aortică dreaptă.

DEXTROPOZIŢIE A INIMII / dextroposition du coeur / dextroposition of heart. Termen ce desemnează, în general, deplasările inimii spre dreapta sub efectul unei cauze extracardiace, de ex. o anomalie diafragmatică.

DEXTROROTAŢIE CARDIACĂ / dextrorotation cardiaque / mirror image dextrocardia, false dextrocardia. [_Lat. dexter, -tra, -trum = la dreapta; rotatio, -onis = rotire, de la rotare = a învârti roata şi rota = roată; gr. kardia = inimă._] Inimă în *_situs solitus_, dar situată în hemitoracele drept ca urmare a rotaţiei sale în jurul axului vertical. V. dextrocardie.

DEXTROZĂ, s. f. / dextrose, s. f. / dextrose. [_Lat. dexter, -tra, -trum = la dreapta; oză - indică un glucid._] Izomer *dextrogir al *glucozei denumit şi D-glucoză.

DEZALCOOLIZARE, s. f. / désalcoolisation, s. f. / dealcoholization. [_Lat. dis = separat de; ar. alcohol sau al koh'l = subtil, pătrunzător._] Metodă de tratament în alcoolismul cronic, care constă în crearea unui dezgust faţă de băutură, pe principiul *reflexelor condiţionate.

DEZALIENISM, s. n. / desalienisme, s. f. / disalienism.

DEZAMINARE, s. f. / désamination, s. f. / deamination. [_Lat. dis = separat de; gr. ammoniakon = sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia; -ină._] Proces biochimic în cursul căruia o substanţă organică pierde o grupare amino (-NH_2). Enzimele care catalizează d. se numesc deaminaze. D. se poate produce sub efectul unor mecanisme enzimatice diverse: 1) Aminoacizii suferă o d. oxidativă, prin intervenţia aminoacid oxidazelor sau, mai rar, o d. desaturată, prin eliminarea într-o primă etapă a doi atomi de hidrogen. 2) Bazele purinice sunt degradate prin d. hidrolitică. 3) Aminele biogene (*catecolamine, *serotonină) sunt dezaminate de *monoaminoxidază.

DEZAMINAZĂ, s. f. / désaminase, s. f. / deaminase. [_Lat. dis = separat de; gr. ammoniakon = sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia; -ină; -ază._] V. dezaminare.

DEZARTICULARE, s. f. / désarticulation, s. f. / disarticulation. [_Lat. dis = separat de; articulatio, -onis = încheietură, articulaţie._] Tip de *amputaţie în cursul căreia secţiunea este practicată la nivelul unei articulaţii. D. este denumită şi amputaţie în contiguitate.

DEZASIMILARE. Var. pentru dezasimilaţie (v.).

DEZASIMILAŢIE, s. f. / désassimilation, s. f. / dissimilation. [_Lat. dis = separat de; assimilatio, -onis = asemănare, de la assimilare = a face asemănător şi similis = asemănător._] Fenomen prin care anumite molecule se separă din alcătuirea unor substanţe mai complexe şi se elimină din organism. Var.: dezasimilare. Ant.: asimilaţie. V. şi anabolism, asimilaţie, catabolism.

DEZECHILIBRU ALIMENTAR / déséquilibre alimentaire / food imbalance. [_Lat. dis = separat de; aequilibrium = echilibru, de la aequus = egal, libra = balanţă; alimentum = aliment._] Mod de alimentaţie în care *nutrimentele esenţiale nu sunt utilizate în cantităţi şi în proporţii necesare pentru menţinerea sănătăţii. D. a. duce la subnutriţie, *carenţe globale sau parţiale sau la supranutriţie şi boli în relaţie cu *obezitatea sau *pletora.

DEZECHILIBRU PSIHOPATIC / déséquilibre psychopathique / psychopathic personality. [_Lat. dis = separat de; aequilibrium = echilibru, de la aequus = egal, libra = balanţă; gr. psykhe = suflet; pathos = boală._] Entitate psihiatrică imprecis delimitată care desemnează atât un profil biografic, un tablou simptomatologic cât şi un tip de personalitate. Caracteristicile d. p. sunt: inadaptare, instabilitate, impulsivitate, tendinţă depresivă, incapacitate de a avea un beneficiu moral dintr-o experienţă, apetit toxicomanic, practica perversiunilor sexuale şi a delincvenţei. Sin.: personalitate psihopatică.

DEZINFECTANT, adj., s. n. / désinfectant, -e, adj., s. m. / disinfectant. [_Lat. dis = separat de; infectus, de la inficere = a strica, a otrăvi._] 1) Proprietatea unei substanţe folosită pentru *dezinfecţie. 2) Care previne infecţia sau împiedică dezvoltarea sa.

DEZINFECŢIE, s. f. / désinfection, s. f. / disinfection. [_Lat. dis = separat de; infectus, de la inficere = a strica, a otrăvi._] Procedeu cu rezultat momentan, care permite eliminarea sau distrugerea microorganismelor patogene şi inactivarea virusurilor dintr-un mediu inert (materiale sau suprafeţe), prin mijloace fizice (îndeosebi căldură sau radiaţii) sau chimice (dezinfectante, bactericide). D. se referă la mediile inerte, spre deosebire de *antisepsie, care se aplică şi la mediile vii. D. nu este sin. cu *decontaminare.

DEZINFESTARE, s. f. / désinfestation, s. f. / desinfestation. [_Lat. dis = separat de; infestare = a strica, a devasta, de la infestus = duşmănos._] Tehnică de exterminare a unor specii animale indezirabile pentru om, din motive economice sau medicale. Termenul este utilizat îndeosebi când este vorba de rozătoare (*deratizare) sau artropode (*dezinsecţie).

DEZINHIBIŢIE, s. f. / désinhibition, s. f. / disinhibition. [_Lat. dis = separat de; inhibitio, -onis, de la inhibere = a împiedica._] Eliberarea centrilor psihici şi motori inferiori, subcorticali şi automatici, de controlul centrilor psihici superiori corticali.

DEZINSECŢIE, s. f. / désinsectisation, s. f. / disinsectization. [_Lat. dis = separat de; ; insecta, -orum = insectă._] Procesul de distrugere a insectelor, acarienilor paraziţi şi a ouălor sau a larvelor acestora cu rol în transmiterea bolilor infecţioase, fie ca sursă de *infestare, fie ca simpli *vectori.

DEZINSERŢIE, s. f. / désinsertion, s. f. / disinsertion. [_Lat. dis = separat de; insertio, -onis, de la inserare = a introduce, a insera (in = în; serere = a semăna, a sădi)._] Desprinderea unui muşchi sau tendon de la locul de inserţie. D. poate fi patologică (ex.: după un traumatism) sau chirurgicală.

DEZINTEGRARE, s. f. / désintégration, s. f. / disintegration. [_Lat. dis = separat de; integrare = a întregi._] Transformare spontană a nucleelor atomice (în cazul *izotopilor radioactivi) însoţită de emisia din interiorul acestora a particulelor alfa (_d. alfa_, α), a electronilor (_d. beta minus_, β^-), a pozitronilor (_d. beta plus_, β^+) sau a fotonilor gama (_d._ sau _emisie_ γ). Numărul de nuclee radioactive scade în timp conform *legii dezintegrării radioactive (*lege, 4), căreia îi corespunde o exponenţială descrescătoare, şi conform constantei de dezintegrare. D. nu este influenţată de factorii exteriori.

DEZINTOXICARE, s. f. / désintoxication, s. f. / detoxification. [_Lat dis = separat de; in = în; gr. toxikon = otravă pentru vârful săgeţilor, de la toxon = săgeată._] 1) Proces prin care toxinele dintr-un organism sunt modificate chimic în vederea neutralizării şi apoi eliminate. 2) Tratament care are drept scop eliberarea unui toxicoman sau a unui alcoolic de *dependenţa faţă de drog sau, respectiv, de alcool.

DEZINVAGINARE, s. f. / désinvagination, s. f. / disinvagination. [_Lat dis = separat de; in = în; vagina = teacă._] Reducerea unei *invaginaţii.

DEZLIPIRE, s. f. / décollement, s. m. / detachment. [_Lat. dis = separat de; sl. veche lepiti = a lipi._] Sin.: decolare (v.).

DEZLIPIRE DE RETINĂ / décollement de la rétine, décollement rétinien / retinal detachment. Afecţiune gravă, determinată de separarea intraretiniană, în condiţii patologice, a stratului de conuri şi bastonaşe ale retinei de epiteliul pigmentar, care rămâne aderent la coroidă. Poate fi _idiopatică_, manifestată ca un accident primitiv, fără o cauză evidentă, _simptomatică_ sau _secundară_ unei tumori, unei boli vasculare, inflamaţii sau unui traumatism local. D. r. se manifestă prin amputaţia *câmpului vizual, prin *fosfene şi senzaţie de corpuri flotante în câmpul vizual. Evoluează spre *cecitate, pentru prevenirea căreia se impune intervenţia de urgenţă a specialistului. Sin.: decolare de retină. V. şi operaţie Gonin.

DEZMOZOM. Var. pentru desmozom (v.).

DEZORDINE, s. f. / désordre, s. m. / disorder. [*Lat.* ***dis*** *= separat de;* ***ordo, -inis*** *= șir, ordine, succesiune.*] 1) Perturbarea sau anormalitatea unei funcţii; stare morbidă fizică sau mentală. Cu acest sens, cuvântul este utilizat mai ales în terminologia medicală anglosaxonă. 2) În fizică (termodinamică), pentru exprimarea dezordinii unui sistem se apelează la noţiunea de *entropie.

DEZORIENTARE, s. f. / désorientation, s. f. / disorientation. [*Lat.* ***dis*** *= separat de;* ***oriens, -entis*** *= răsăritul soarelui.*] Pierderea noţiunii de timp (d. temporală: oră, zi, trecut, prezent, viitor) şi de spaţiu (d. spaţială: dreapta, stânga, loc etc.) sau atât a noţiunii de timp cât şi de spaţiu (d. temporospaţială).

DEZOXIRIBONUCLEAZĂ, s. f. / désoxyribonucléase, s. f. / deoxyribonuclease. [*Lat.* ***dis*** *= separat de; gr.* ***oxys*** *= acru, oxigen; posibil de la germ.* ***Ribonsäure*** *= acid ribonic (alterare de la arabinoză); lat.* ***nucleus*** *= sâmbure, nucleu;* ***-ază****.*] Enzimă care clivează punţile fosfodiester ale lanţurilor de *acid dezoxiribonucleic. D. există atât în ţesuturile animale cât şi în plante şi în microorganisme. Abrev.: DNA-ză. V. nuclează.

DEZOXIRIBOZĂ, s. f. / désoxyribose, s. f. / deoxyribose. [*Lat.* ***dis*** *= separat de; gr.* ***oxys*** *= acru, oxigen; posibil de la germ.* ***Ribonsäure*** *= acid ribonic (alterare de la arabinoză);* ***oză*** *- indică un glucid.*] Var.: deoxiriboză. V. riboză.

DEZOXIVIRUS, s. n. / déoxyvirus, s. m. / deoxyvirus. [*Lat.* ***dis*** *= separat de; gr.* ***oxys*** *= acru, oxigen; lat.* ***virus*** *= venin, otravă.*] Orice virus cu acid ribonucleic (*virus ARN).

DEZVIRGINARE, s. f. / défloration, s. f. / defloration. [*Lat.* ***dis*** *= separat de;* ***virgo, -inis*** *= fecioară.*] Ruperea *himenului după primul contact sexual. Poate fi însoţită de dureri şi hemoragii. D. fără consimţământ constituie viol. Sin.: deflorare.

DEZVOLTARE, s. f. / developpement, s. m. / development. Procesul de creştere şi diferenţiere. 1) *D. în mozaic*, d. embrionară inegală, neuniformă în diverse regiuni. 2) *D. psihosexuală*, aspectele psihologice ale sexualităţii de la naştere la maturitate. 3) *D. reglată* a embrionului sub acţiunea unor inductori. V. şi homeobox.

DIABET, s. n. / diabète, s. m. / diabetes. [*Gr.* ***diabetes*** *= care trece, de la* ***diabainein*** *= a trece prin (****dia*** *= prin;* ***bainein*** *= a trece); aluzie la urina care se elimină în cantitate mare.*] Termen ce desemnează mai multe boli distincte, care au comună o tulburare metabolică de origine genetică sau hormonală, a căror natură este definită prin epitetul asociat cuvântului diabet. Utilizat ca atare, termenul d. desemnează *d. zaharat. V. şi în continuare diferite tipuri de diabet.

DIABET ALOXANIC / diabète alloxanique / alloxan diabetes. *D. zaharat produs experimental la animale (iepure) prin acţiunea *aloxanului care distruge selectiv celulele B din *insulele Langerhans pancreatice.

DIABET BRONZAT / diabète bronzé / bronzed diabetes, hemochromatosis. Sin.: hemocromatoză primitivă (idiopatică). V. hemocromatoză.

DIABET CALCIC / diabète calcique / calciuric diabetes. Sin.: hipercalciurie idiopatică (v.).

DIABET CHIMIC / diabète chimique / chemical diabetes, latent diabetes. Stadiu în *d. zaharat în care testele variate privind alterarea metabolismului glucidic şi îndeosebi glicemia postprandială sunt anormale, dar lipsesc semnele clinice şi simptomele caracteristice diabetului; mai este denumit şi d. asimptomatic.

DIABET AL FEMEILOR CU BARBĂ / diabète des femmes à barbe / Achard-Thiers syndrome. Sin.: sindrom Achard-Thiers (v.).

DIABET GESTAŢIONAL / diabète gestationnel / gestational diabetes, pregnancy diabetes. *D. zaharat cu primele manifestări clinice în perioada sarcinii, ca o consecinţă a modificărilor hormonale. De obicei, dispare după naştere. V. şi diabet zaharat.

DIABET IATROGENIC / diabète iatrogénique / iatrogenic diabetes. *D. zaharat declanşat după administrarea unor medicamente, îndeosebi corticosteroizi, anumite diuretice şi a unor anticoncepţionale.

DIABET INSIPID / diabète insipide / diabetes insipidus. Sindrom caracterizat prin poliurie şi polidipsie, generate de diminuarea sau absenţa secreţiei de hormon antidiuretic (*vasopresină). Urina nu prezintă nici o modificare, în afara densităţii mici (*hipostenurie). Diferenţierea între d. i. consecutiv unei afectări la nivel diencefalohipofizar (tumoră, infecţie, traumatism) şi o reducere tranzitorie a secreţiei de hormon este uneori dificilă. Recent s-a demonstrat că d. i. poate fi şi consecinţa unei insensibilităţi renale la *vasopresină, determinată de o mutaţie a genei *acvaporinei 2. V. şi potomanie.

DIABET INSULINO-DEPENDENT / diabète insulino-dépendant / insulin-dependent diabetes mellitus. Sin.: diabet de tip I. V. diabet zaharat.

DIABET JUVENIL / diabète juvénile / juvenile-onset diabetes. Sin.: diabet de tip I. V. diabet zaharat.

DIABET LATENT / diabète latent / latent diabetes. *D. zaharat fără manifestări clinice, relevat prin *proba de toleranţă la glucoză sau *proba cortizon-insulină. Mai este numit şi diabet frust.

DIABET LIPOATROFIC / diabète lipo-atrophique / lipoatrophic diabetes. Boală rară, gravă, de etiologie incertă, caracterizată prin dispariţia ţesutului adipos (lipoatrofie), diabet cu hiperinsulinism şi *insulino-rezistenţă, hiperlipidemie cu formare de *xantoame subcutanate, hepatomegalie şi creştere a metabolismului bazal fără *tirotoxicoză. Se manifestă de la naştere sau în perioada copilăriei sau adolescenţei. Uneori se asociază tulburări de creştere, hiperpigmentaţie, *hipertricoză. Sin.: boală Lawrence.

DIABET MASON / diabète Mason / MODY syndrome. [***Mason*** *= numele primei familii la care a fost descris sindromul.*] Sin.: sindrom MODY (v.).

DIABET NON-INSULINO-DEPENDENT / diabète non insulino-dépendant / non-insulin-dependent diabetes mellitus. Sin.: diabet de tip II. V. diabet zaharat.

DIABET RENAL / diabète rénal / renal diabetes, renal glycosuria. 1) Termen generic pentru eliminarea urinară excesivă a unei substanţe sau a unei serii de substanţe, în condiţiile în care această eliminare nu este consecinţa unui exces al substanţelor respective în sânge, ci se produce din cauza unei tulburări de reabsorbţie tubulară renală. În această accepţiune a termenului se cunosc în prezent peste 10 tipuri de d. r. ereditar, majoritatea descrise anterior ca sindroame, adesea denumite cu nume proprii. Ex.: *d. r. al aminoacizilor*, v. cistinurie; *d. r. al potasiului*, v. sindrom Bartter; *d. r. în complexe*, v. sindrom Fanconi, v. sindrom Luder-Sheldon, v. sindrom Lowe în asocieri. 2) În sens restrâns, afecţiune definită prin prezenţa glucozei în urină, în ciuda unei glicemii normale şi a *probei de toleranţă la glucoză, de asemenea, aflată în limite normale. Pentru o varietate de d. r. a fost probată transmiterea ereditară autozomal dominantă. Sin.: glicozurie renală, glicozurie normoglicemică ereditară.

DIABET STEROID / diabète stéroïde / steroid diabetes. Intoleranţă la glucoză sau diabet indus de un exces, endogen sau exogen (iatrogen), de glucocorticoizi sau estrogeni. Se produce prin insulinorezistenţă şi este caracterizat printr-o incidenţă redusă a complicaţiilor microangiopatice.

DIABET DE TIP I / diabète type I / type I diabetes mellitus. Sin.: diabet insulino-dependent. V. diabet zaharat.

DIABET DE TIP II / diabète type II / type II diabetes mellitus. Sin.: diabet non-insulino-dependent. V. diabet zaharat.

DIABET TOXIC / diabète toxique / toxic diabetes. Denumire dată unor forme de diabet produse sub acţiunea unor substanţe care acţionează la nivel renal.

DIABET ZAHARAT / diabète sucré / diabetes mellitus. Tulburare a metabolismului glucidic, determinată fie de un deficit de *insulină, fie de o *insulino-rezistenţă, ceea ce conduce la o acumulare de glucoză în ţesuturi. Sunt asociate frecvent tulburări ale metabolismului protidic şi, îndeosebi, lipidic. În nomenclatura internaţională actuală, se disting: *d. z. de tip I insulinopriv* sau *insulino-dependent* (DID), numit şi d. juvenil, şi *d. z. de tip II noninsulinopriv* sau *non-insulino-dependent* (DNID). DID necesită imperativ administrarea de insulină şi apare îndeosebi la tineri (d. juvenil, d. slab, d. consumptiv). Este determinat de diminuarea sau absenţa insulinei în sânge, ca urmare a distrugerii celulelor secretoare pancreatice, foarte probabil prin *autoanticorpi. Acest tip de diabet este asemănător unei *boli autoimune, apărută consecutiv unei infecţii virale, pe un teren favorabil (transmitere ereditară a unor antigeni HLA). DNID, cel mai frecvent, apare la vârsta de peste 40 de ani (d. gras). În cazul acestui tip de d., secreţia de insulină este normală, dar este alterată interacţiunea insulinei cu *receptorul specific. Este relativ uşor de tratat, cu sulfamide antidiabetice sau cu alte medicamente hipoglicemiante. Recent (1998), OMS şi Asociaţia Americană pentru Diabet recomandă o nouă clasificare a d., deoarece, deşi clasificarea actuală realizează o distincţie logică între cele două forme principale de d., ea a generat apariţia unor subcategorii uneori confuze. Noua clasificare recomandă definirea a patru subtipuri principale de d.: 1) *Tipul 1* include formele idiopatice şi cele mediate imun ale disfuncţiei celulelor β pancreatice, care determină deficit total de insulină. 2) *Tipul 2* reprezintă d. adultului, care poate fi determinat de rezistenţa la insulină, de deficitul relativ de insulină sau de un defect în secreţia de insulină. 3) *Tipul 3* cuprinde un număr mare de subtipuri specifice, inclusiv diferitele defecte genetice ale funcţiei celulelor, defecte genetice în acţiunea insulinei şi afecţiunile pancreasului exocrin. 4) *Tipul 4* este reprezentat de *diabetul gestaţional. Această clasificare ar permite o împărţire a tipurilor de d. în subgrupe, în funcţie de patogenie, ceea ce implică recunoaşterea clară a heterogenităţii proceselor generatoare de d. Totodată, o subclasificare mai bună va conduce la o alegere mai judicioasă a tratamentelor specifice. V. şi acidocetoză, glicemie, glicozurie, biguanidă, sulfamidă antidiabetică, retinopatie diabetică, comă diabetică, nefropatie diabetică, neuropatie diabetică. În prezent se consideră că diabetul zaharat se caracterizează prin hiperglicemie recurentă sau persistentă. Este diagnosticat prin prezenţa oricăreia dintre următoarele entităţi: 1) glicemia à jeun de sau de peste 126 mg/dL (7,00 mmol/L); 2) glicemia de sau de peste 200 mg/dL (11,1 mmol/L), 2 ore după administrarea de 75 g glucoză în timpul testului de toleranţă; 3) o valoare a glicemie găsită întâmplător de sau de peste 200 mg/dL (11,1 mmol/L).

DIABETIC, adj., s. m. sau f. / diabétique, adj., s. m. ou f. / diabetic. [*V. etimologia termenului diabet.*] 1) Care se referă la *diabet. 2) Bolnav care suferă de diabet.

DIABETIDĂ, s. f. / diabétide, s. f. / diabetide. [*V. etimologia termenului diabet; -idă.*] Infecţie cutaneomucoasă adesea mixtă, microbiană şi micotică, localizată la nivelul glandului (*balanopostită) sau în regiunea vulvovaginală, favorizată de *glicozurie. Poate releva un diabet necunoscut.

DIABETOGEN, adj. / diabétogène, adj. / diabetogenic. [*V. etimologia termenului diabet; gennan = a produce.*] Despre un factor care poate determina apariţia unui *diabet zaharat.

DIACETILMORFINĂ, s. f. / diacétylmorphine, s. f. / diacetylmorphine. [*Gr. dis = de două ori; lat. acetum = oţet; gr. hyle = materie; Morpheos = zeul somnului; -ină.*] Sin.: heroină (v.).

DIACILGLICEROL, s. m. / diacylglycerole, s. m. / diacylglycerol. [*Gr. dis = de două ori; lat. acidus = acru; gr. hyle = materie; glykeros = îndulcit, de la glykys = dulce; -ol.*] *Mesager secund rezultat după activarea *fosfolipazei C membranare de către complexul hormon-receptor. Acţionând asupra fosfatidilinozitol-4,5-fosfatului (PIP_2), fosfolipaza C determină formarea a doi mesageri secunzi: diacilglicerol (DAG) şi inozitol-1,4,5-trifosfat (IP_3). Creşterea concentraţiei DAG activează protein kinaza C, enzimă care îndeplineşte o serie de roluri vitale în cadrul comunicării celulare. V. şi inozitol trifosfat.

DIADOCOKINEZIE, s. f. / diadococinésie, s. f. / diadochokinesia, diadochokinesis. [*Gr. diadokhos = care succedă; kinesis = mişcare, de la kinein = a mişca.*] Capacitatea de a executa rapid şi secvenţial mişcări diametral opuse, cum ar fi manevra repetată de pronaţie-supinaţie a unui membru. Această aptitudine este alterată în diferite afecţiuni neurologice, în special ale cerebelului. V. şi adiadocokinezie.

DIAFANOSCOPIE, s. f. / diaphanoscopie, s. f. / diaphanoscopy. [*Gr. diaphanes = transparent, de la diaphainein = a lăsa să se întrevadă; skopia = examinare, de la skopein = a vedea, a examina.*] Procedeu de explorare care constă în iluminarea prin transparenţă a anumitor părţi, cavitare sau solide, ale organismului (sinusurile feţei, testicule, burse, degete), subiectul găsindu-se într-o încăpere obscură. Ex.: *1) d. *sinusurilor feţei*, cu ajutorul unui fascicul luminos care prezintă variaţie de intensitate la traversarea cavităţilor sinusale, în funcţie de conţinutul acesteia; *2) d. unei tumefacţii a *burselor* în scopul obiectivării transparenţei (în caz de colecţie lichidiană) sau a opacităţii (în caz de tumoră solidă). Sin.: diascopie, transiluminare.

DIAFIZĂ, s. f. / diaphyse, s. f. / diaphysis. NA: diaphysis, pl. diaphyses. [*Gr. diaphysis = punct de separare între tulpină şi ramură.*] Partea medie alungită a unui os lung, situată între două extremităţi sau *epifize, de care este separată prin *metafize.

DIAFORAZĂ, s. f. / diaphorase, s. f. / diaphorase. [*Gr. diapherein = a duce prin, a secreta (dia = prin; pherein = a purta, a transporta); -ază.*] Enzimă care catalizează reoxidarea *nicotinamid adenin dinucleotidului (NAD) sau *nicotinamid adenin dinucleotid fosfatului (NADP) prin lanţul mitocondrial de transport de electroni.

DIAFORETIC, adj. / diaphorétique, s. f. / diaphoretic. [*Gr. diapherein = a duce prin, a secreta (dia = prin; pherein = a purta, a transporta).*] 1) Despre un agent fizic sau chimic (medicamentos) care creşte *perspiraţia. 2) Cu referire la un pacient care prezintă transpiraţii profuze. V. şi diaforeză.

DIAFOREZĂ, s. f. / diaphorèse, s. f. / diaphoresis. [*Gr. diaphoresis = secreţia umorilor, mai ales prin transpiraţie, de la diapherein = a duce prin, a secreta (dia = prin; pherein = a purta, a transporta).*] *Perspiraţie, îndeosebi perspiraţie profuză.

DIAFRAGM, s. n. / diaphragme, s. m. / diaphragm, diaphragma. NA: diaphragma (1). [*Gr. diaphragma, -atos = barieră, de la dia = prin; phragma, -atos = închidere.*] 1) În anatomie, în sens general perete despărţitor musculotendinos. Termenul este utilizat îndeosebi cu referire la muşchiul denumit diafragm sau diafragmă, care separă cavitatea toracică de cavitatea abdominală. Acesta prezintă două cupole şi *hiatusuri la nivelul cărora este traversat de esofag, aortă, vena cavă inferioară, canalul toracic şi nervii vagi. D. are un rol important atât în inspir, cât şi în expir. V. şi tab. anat. - muşchi. 2) Dispozitiv destinat reducerii deschiderii unui instrument optic, constituit dintr-un ecran care prezintă un orificiu, cu diametru fix sau variabil, centrat pe *axa optică. 3) Dispozitiv cu deschidere fixă sau reglabilă destinat să limiteze secţiunea unui fascicul de radiaţii. 4) Tip de prezervativ feminin, din cauciuc sau din plastic, care, aplicat la nivelul colului uterin, împiedică ascensiunea spermatozoizilor. Var.: diafragmă.

DIAFRAGMA. Var. pentru muşchiul diafragm (v. diafragm, def. 1).

DIAFRAGMATIC, adj. / diaphragmatique, adj. / diaphragmatic. [*Gr. diaphragma, -atos = barieră, de la dia = prin; phragma, -atos = închidere.*] Referitor la *diafragm. Sin.: frenic (def. 1).

DIAFRAGMATOCEL, s.n. / diaphragmatocèle / diaphragmatocele. Sin.: hernie diafragmatică (v.)

DIAFRAGMĂ. Var. pentru diafragm (v. diafragm, def. 4).

DIAGINIC, adj. / diagynique, adj. / diagynic. [*Gr. dia = prin; gyne, gynaikos = femeie.*] Despre transmiterea ereditară a unei tare sau a unei boli, care se poate produce numai prin intermediul mamei, ea însăşi fiind sănătoasă. Transmiterea d. este legată de genele situate pe segmentul neomolog al cromozomului sexual X. Ex. tipic: *hemofilia. V. diandrie.

DIAGNOSTIC, s. n. / diagnostic, s. m. / diagnosis. [*Gr. dia = prin; gnostikos = care cunoaşte, de la gnonai = a cunoaşte.*] D. medical reprezintă arta şi ştiinţa de a recunoaşte bolile pe baza datelor clinice şi a celor obţinute prin investigaţii paraclinice. Formularea unui d. are la bază un mecanism extrem de particular şi complex, în care se asociază date analitice şi logice cu mecanisme pur intuitive („simţ clinic"). După ce medicul a cules ansamblul informaţiilor clinice şi paraclinice, el trebuie să integreze toate elementele, pentru a ajunge, în cazul ideal, la un d. precis, corespunzând unei boli cunoscute, etapă esenţială în alegerea tratamentului. În această primă sinteză, datele disponibile sunt interpretate în funcţie de criteriile de *normalitate. În continuare se pot distinge trei procedee (după R. Mornex, L. Wilkins): 1) *Procedeul algoritmic*, în cazul căruia raţionamentul este organizat după o ordine precisă. În general, acest raţionament este de tip binar, nefiind specific d. medical şi corespunzând la ceea ce se numeşte un arbore de decizie, care poate fi tradus uşor în termenii informaticii, obţinându-se scheme deosebit de didactice. De aceea, procedeul algoritmic este frecvent ilustrat în literatura medicală actuală. În principiu, procedeul serveşte la schematizarea şi clarificarea soluţiilor în faţa unui caz dat, dar nu este utilizat în practica cotidiană a d. Dimpotrivă, el poate fi util în alegerea logică a unor investigaţii, de ex. imagistice. 2) *Teoria probabilistică* se bazează pe faptul că relaţia care uneşte semnele, simptomele şi bolile nu depinde decât în mod excepţional de o certitudine (de ex. semne patognomonice) ci întotdeauna de o *probabilitate. Thomas Bayes (1702-1761) a definit probabilitatea ca un simptom (*S*) să fie reprezentativ pentru o boală (*m*) ca fiind direct legată de probabilitatea de a observa acest simptom (*Ps*) în boala considerată (*m*') multiplicată cu probabilitatea de a observa însăşi boala considerată (*Pm*) şi indirect proporţională cu probabilitatea de a observa simptomul într-o altă boală (*Psm*) şi probabilitatea de a observa această boală (*Pm*). Bayes a elaborat următoarea ecuaţie: Pm = PsmxPm/Psm'xPm'. În teorie, formula prezintă interes şi ar putea fi aplicată îndeosebi cu mijloacele informaticii, dar necesită cunoaşterea exactă a rapoartelor cuantificate între boli şi simptomele acestora. Se poate afirma că teoria probabilistică este luată în considerare în prezent de *medicina bazată pe dovezi şi de *epidemiologia clinică precum şi în *metaanaliză. 3) *Teoria formelor* este derivată din conceptele psihologiei percepţiei senzoriale elaborate de curentul german denumit *gestaltism (*gestalt). O formă reprezintă o structură, un întreg organizat, coerent, alcătuit din entităţi separate, fără legături organice între ele, dar constituind un ansamblu stabil. Forma este distinsă pornind de la o serie de entităţi necunoscute care constituie fondul. Experimental s-a dovedit că ochiul tinde în mod natural să organizeze, de ex., un şir de linii sau puncte în configuraţii coerente. Acceptând teoria formelor, într-o primă etapă a d., medicul ajunge prin intuiţie, pornind de la un ansamblu variat de date, la o „formă" care constituie ipoteza de bază. Intervine apoi o fază deductivă, în care medicul confruntă ceea ce a observat („forma", ipoteza de bază) cu datele din memoria sa, ori dintr-o consultaţie bibliografică asupra bolilor care ar putea corespunde primei sale ipoteze. În acest stadiu trebuie analizate o serie de ipoteze alternative (*d. diferenţial). Frecvent, medicul poate identifica un ansamblu de simptome şi semne care îi permit recunoaşterea unui *sindrom, ce nu prezintă unitate etiologică. D. de sindrom este adesea o etapă în precizarea d., prin concentrarea asupra unor indici sau criterii, ca şi prin utilizarea ţintită a investigaţiilor paraclinice complementare. În ceea ce priveşte d. asistat de calculator, *sistemele expert reprezintă o alternativă uneori productivă. Rezultate certe au fost obţinute în prelucrarea automată a datelor de laborator sau obţinute prin diverse explorări funcţionale.

DIAGNOSTIC ANTENATAL / diagnostic anténatal / antenatal diagnosis. Sin.: diagnostic prenatal (v.).

DIAGNOSTIC CLINIC / diagnostic clinique / clinical diagnosis. D. stabilit pe baza datelor provenite din examinarea pacientului, fără rezultatele unor eventuale investigaţii de laborator.

DIAGNOSTIC DIFERENŢIAL / diagnostic différentiel / differential diagnosis. Procedeu de raţionament medical tradiţional prin care se recurge, în vederea recunoaşterii bolii, la analiza succesivă, comparativă cu alte boli care se pot manifesta prin *semne sau/şi *simptome asemănătoare.

DIAGNOSTIC DUAL / double diagnostic / dual diagnosis. Diagnostic psihiatric constând din comorbiditatea unei (sau mai multor) adicţii cu o tulburare psihiatrică şi care se întâlneşte la 50% din subiecţii care suferă de o *adicţie. Cele două, sau mai multe, tulburări coexistă independent. Cele mai frecvente asocieri sunt ale unei adicţii cu o *tulburare afectivă, anxioasă, de *personalitate, *schizofrenia. Prognosticul este mai prost, cu atât mai mult cu cât tulburarea asociată nu este tratată.

DIAGNOSTIC ETIOLOGIC / diagnostic étiologique / (a)etiologic diagnosis. Determinarea cauzelor precise ale unei boli.

DIAGNOSTIC FIZIC / diagnostic physique / physical diagnosis. D. fondat pe informaţiile obţinute la examenul fizic al pacientului: inspecţie, palpare, percuţie şi auscultaţie.

DIAGNOSTIC GENETIC / diagnostic génétique / genetic diagnosis. Detecţie a genelor din organism prin *hibridare cu *sonde genetice specifice. Această metodă este utilizată, de ex., în *diagnosticul prenatal al anumitor boli ereditare sau în determinarea *paternităţii.

DIAGNOSTIC PREIMPLANTATOR / diagnostic préimplantatoire / preimplantation diagnosis. Căutarea de anomalii genetice la embrionii de trei zile obţinuţi prin *fecundare *in vitro*. Una din cele zece celule ale embrionului este prelevată pentru a fi studiată, fără nici un risc asupra dezvoltării ulterioare a acestuia. Se pot astfel determina, pe celula prelevată, sexul embrionului, pentru a reimplanta, de ex., numai embrioni femele în cazul unei boli recesive legate de cromozomul sexual (ex. miopatia Duchenne), prezenţa unei alele care este recesivă în stare homozigotă (*mucoviscidoză), prezenţa de anomalii cromozomiale greu de reperat pe un cariotip clasic.

DIAGNOSTIC PRENATAL / diagnostic anténatal / antenatal diagnosis. Procedeu de d. în vederea stabilirii stării de sănătate a fetusului. D. p. cuprinde: *amniocenteză, *culturi de celule, determinări biochimice, *amnioscopie, *amniografie, profil biofizic, *ecografie, biopsie din *vilozităţile coriale. Sin.: diagnostic antenatal.

DIAGNOSTIC RADIOLOGIC / diagnostic radiologique / roentgen diagnosis. D. fondat pe rezultatele obţinute prin investigaţiile radiologice, imagistice.

DIAGNOSTIC SEROLOGIC / diagnostic sérologique / serum diagnosis. Sin.: serodiagnostic (v.).

DIAGNOZĂ, s. f. / diagnose, s. f. / diagnose, diagnosis. [*Gr. **diagnosis** = discernământ.*] 1) În biologie, prima descriere ştiinţifică datorită căreia este posibilă izolarea unei specii, a unui gen, a unei familii. 2) Rar, cunoaştere dobândită prin observarea semnelor diagnostice. 3) A stabili un diagnostic. Obs.: în engl. *diagnose* semnifică şi stabilirea naturii bolii, iar *diagnosis*, arta de a distinge o boală de alta.

DIAGRAFIE, s. f. / diagraphie, s. f. / diagraphy. [*Gr. **dia** = prin; **graphein** = a scrie.*] Înregistrare grafică a modificărilor de volum ale anumitor organe profunde şi pulsatile (îndeosebi inimă şi arterele mari) prin detectarea variaţiilor de *impedanţă provocate de mişcările organelor investigate, când acestea sunt traversate de radiaţii de înaltă frecvenţă.

DIAGRAMĂ, s. f. / diagramme, s. m. / diagram. [*Lat., gr. **diagramma** = desen.*] Reprezentare grafică în care indicatorii unei serii statistice pot fi prezentaţi în diferite modalităţi: prin dreptunghiuri orizontale, coloane (dreptunghiuri verticale), prin coloane în aflux, prin figuri geometrice de suprafaţă (cerc, pătrat).

DIALIZANŢĂ, s. f. / dialysance, s. f. / dialysance. [*Gr. **dialysis** = separare, de la **dia** = prin, **lysis** = distrugere şi **lyein** = a distruge.*] Neologism conceput prin analogie cu termenul de *clearance şi utilizat pentru măsurarea eficienţei *dializei. În cazul unui *rinichi artificial, d. este, în ml/min, raportul între transferul de masă pentru substanţa considerată (ex.: uree) şi *gradientul de concentraţie al acestei substanţe între sânge şi baia de dializă la intrarea în dispozitivul de dializă.

DIALIZAT, s. n. / dialysat, s. m. / dialysate. Lichid obţinut prin *dializă, lipsit de componente macromoleculare şi neconţinând decât particule care au traversat membrana semipermeabilă.

DIALIZĂ, s. f. / dialyse, s. f. / dialysis. [*Gr. **dialysis** = separare, de la **dia** = prin, **lysis** = distrugere şi **lyein** = a distruge.*] Procedeu utilizat pentru separarea componentelor unui amestec cristaloidocoloidal. Membrana dializantă este permeabilă, porii săi fiind suficient de mari pentru a permite trecerea cristaloizilor şi prea mici pentru a fi traversaţi de către coloizi. Talia moleculelor reţinute poate varia în funcţie de porii membranei. Tehnica de d. este utilizată în biochimie (desalinizarea soluţiilor de proteine, studiul cineticii enzimatice etc.) şi în terapeutică. V. şi dializă intestinală, dializă peritoneală, hemodializă.

DIALIZĂ INTESTINALĂ / dialyse intestinale / intestinal dialysis. Metodă de *epurare extrarenală, puţin utilizată în prezent, în care se foloseşte ca membrană de d. peretele intestinal sau intestinul întreg.

DIALIZĂ PERITONEALĂ / dialyse péritonéale / peritoneal dialysis. Metodă de *epurare extrarenală în care se foloseşte ca membrană semipermeabilă seroasă peritoneală. Se poate efectua şi la domiciliu: d. p. continuă ambulatorie. Accesul la peritoneu se realizează printr-un cateter suplu, elastic, inserat printr-o minimă intervenţie chirurgicală. Lichidul de dializă este perfuzat în peritoneu şi este evacuat prin gravitaţie. D. p. este rezervată îndeosebi subiecţilor vârstnici şi celor ce vor beneficia rapid de un transplant.

DIAMETRU, s. n. / diamètre, s. m. / diameter. [*Lat., gr. **diametros** = diametru.*] Linie dreaptă care uneşte părţile opuse ale unui corp sau ale unei formaţiuni, trecând prin centrul acestora: 1) *D. antero-posterior*, distanţa între două puncte localizate anterior şi, respectiv, posterior. 2) *D. anatomic conjugat*, d. promontosuprapubian. 3) *D. craniene*, măsurate între anumite puncte ale craniului. 4) *D. pelvine*, o serie de distanţe între diferite puncte ale pelvisului.

DIANDRIE, s. f. / diandrie, s. f. / dispermy. [*Gr. **dis** = de două ori; **aner, andros** = bărbat.*] Prezenţa a doi spermatozoizi în procesul *fecundaţiei, devenind astfel posibilă o *triploidie. V. şi diginie.

DIAPAZON, s. n. / diapason, s. m. / tuning fork. [*Lat. **diapason** = octavă, de la gr. **dia pason khordon** = parcurgând toate coardele octavei (toate notele).*] Instrument metalic bifid care, pus în vibraţie prin percuţie, emite un sunet pur, utilizat în *acumetria instrumentală.

DIAPEDEZĂ, s. f. / diapédèse, s. f. / diapedesis. [*Gr. **diapedare** = a ieşi pe alături, a traversa, de la **dia** = prin, **pedan** = a sări (**pedesis** = săritură).*] Trecerea elementelor figurate ale sângelui, îndeosebi a leucocitelor, prin interstiţiul *endoteliului capilar. D. leucocitară face parte din faza exsudativă, vasculosanguină a *inflamaţiei.

DIAREE, s. f. / diarrhée, s. f. / diarrh(o)ea, enteronhea. [*Gr. **diarrhoia** = curgere prin toate părţile, de la **dia** = prin; **rhoia** = curgere, de la **rhein** = a curge.*] Evacuare frecventă şi rapidă de materii fecale semilichide sau lichide.

DIAREE CLORATĂ INTESTINALĂ / diarrhée chlorée congénitale / congenital chloride diarrh(o)ea. Boală autozomal recesivă a nou-născutului, tradusă prin apariţia de la naştere a unei d. bogată în clor, din cauza *malabsorbţiei intestinale a elementului.

DIAREEA TURIŞTILOR / diarrhée des voyageurs / turista. D. determinată de **Escherichia coli* contractată de turişti în ţările (sau locurile) cu igienă defectuoasă. Sin.: turista.

DIARTROZĂ, s. f. / diarthrose, s. f. / diarthrosis. NA: junctura synovialis. [*Gr. **diarthrosis** = articulaţie mobilă, de la **dia** = prin, **arthron** = articulaţie.*] Articulaţie mobilă care permite mişcări ample şi prezintă o cavitate articulară. D. este alcătuită din următoarele elemente: feţele articulare ale oaselor ce formează articulaţia, cartilajul articular, membrana *sinovială, discul sau meniscurile articulare, *capsula articulară, *ligamentele capsulare şi extracapsulare. Ex.: articulaţia genunchiului. V. tab. anat. - oase.

DIASCHIZIS, s. n. / diaschisis, s. m. / diaschisis. [*Gr. **dia** = prin; **skhisis** = despicătură, de la **skhizein** = a despărţi.*] Tulburare neurologică funcţională determinată de o leziune care întrerupe transmiterea stimulilor la nivelul neuronilor.

DIASCOPIE, s. f. / diascopie, s. f. / diascopia. [*Gr. **dia** = prin; **skopia** = examinare, de la **skopein** = a vedea, a examina.*] Sin.: diafanoscopie (v.).

DIASTASIS, s. n. / diastasis, s. m. / distasis. [*Gr. **diastasis** = separare.*] 1) Depărtare anormală, frecvent de origine traumatică, între două suprafeţe articulare. Termenul este utilizat îndeosebi cu referire la articulaţia tibiotarsiană. 2) Prin extensie, depărtare între muşchii drepţi abdominali, cu *dehiscenţă a peretelui anterior al abdomenului.

DIASTAZĂ, s. f. / diastase, s. f. / diastase. [*Gr. **diastasis** = separare.*] 1) Sin. desuet al termenului enzimă. Se desemnează încă, prin acest nume, enzima orzului, responsabilă de degradarea amidonului, care a fost prima enzimă cunoscută, izolată în 1833 de Payeu şi Persosz. 2) Sin.: diastasis (v.).

DIASTOLĂ, s. f. / diastole, s. f. / diastole. [*Gr. **diastole** = dilatare, de la **diastellein** = a lărgi.*] Perioadă a revoluţiei cardiace care succedă *sistola şi în timpul căreia cavităţile inimii se umplu cu sânge (d. auriculară, d. ventriculară). Utilizat ca atare, acest cuvânt desemnează d. ventriculară.

DIASTEMATOMIELIE, s. f. / diastématomyélie, s. f. / diastematomyelia. [*Gr. **diastema, -atos** = interval; **myelos** = măduvă.*] Tip de *notocordodisrafie mai rar decât **spina bifida*, în care măduva spinării este dublată în sens longitudinal, cu separarea sacului durai în două părţi. Cu sediul între vertebrele D_4 şi L_4, d. se asociază frecvent şi cu alte malformaţii vertebrale. V. şi diplomielie.

DIASTEMĂ, s. f. / diastème, s. m. / diastema. [*Gr.* ***diastema, -atos*** *= interval.*] 1) *Fisură congenitală. 2) Mai frecvent, spaţiu liber anormal între doi dinţi. Prezenţa d. este normală pentru dantura temporară, dar nu şi pentru cea permanentă. Termenul este folosit în special pentru spaţiul dintre cei doi incisivi centrali superiori (îndeosebi) sau inferiori. Sin. pop.: strungăreaţă.

DIATERMIE, s. f. / diathermie, s. f. / diathermy. [*Gr.* ***dia*** *= prin;* ***therme*** *= căldură.*] Procedeu fizioterapeutic de încălzire a ţesuturilor traversate de un curent alternativ de înaltă frecvenţă care circulă cu o intensitate mare (un amper) între doi electrozi plasaţi pe piele. Sin.: termopenetraţie, transtermie.

DIATERMOCOAGULARE, s. f. / diathermo-coagulation, s. f. / diathermocoagulation. [*Gr.* ***dia*** *= prin;* ***therme*** *= căldură; lat.* ***coagulatio, -onis,*** *de la* ***coagulare*** *= a închega, a coagula.*] Aplicarea *diatermiei în scopul distrugerii punctuale a ţesuturilor.

DIATEZĂ, s. f. / diathèse, s. f. / diathesis. [*Gr.* ***diathesis*** *= aşezare, situare, de la* ***diatithenai*** *= a aşeza, a dispune.*] Unul dintre cei mai vechi termeni medicali, prin care se desemna predispoziţia organismului de a contracta, continuu sau intermitent, anumite boli. În medicina veche a servit drept concept nosologic, fiind descrise numeroase diateze, îndeosebi după aparenţele clinice, fără o bază reală ştiinţifică. În ultimele decenii termenul este tot mai rar folosit, desemnând predispoziţia unor subiecţi pentru anumite boli, ca alergiile, afecţiunile reumatismale sau guta, din cauza tendinţei constituţionale a unor ţesuturi sau organe de a reacţiona anormal la stimuli extrinseci. Conform terminologiei engl., bolile generate astfel, deşi au un caracter familial, nu sunt ereditare. Dimpotrivă, în terminologia fr. şi, în general, aparţinând limbilor de origine latină, d. reprezintă exteriorizarea fenotipică a unui genotip anormal, caracterizată prin predispoziţia de a contracta anumite maladii. V. şi predispoziţie, teren.

DIATOMEE, s. f. pl. / diatomées, s. f. pl. / diatom. [*Gr.* ***dia*** *= prin;* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia sau* ***diatemnein*** *= a tăia prin.*] Grup de alge monocelulare silicioase, al căror perete celular conţine calciu sau siliciu. D., rezistând la putrefacţie datorită conţinutului în siliciu, sunt utilizate în medicina legală pentru a verifica dacă, la un cadavru, moartea s-a produs prin înec.

DIAZEPAM, s. n. / diazépame, s. m. / diazepam. (DCI). Derivat de 1,4-benzodiazepină, cu acţiune tranchilizantă minoră. D. atenuează anxietatea, favorizează instalarea somnului, relaxează musculatura striată, în condiţii de tensiune psihică, prin acţiune centrală. Este utilizat, pe cale intravenoasă, ca adjuvant în starea de mal epileptic.

DIAZOREACŢIE, s. n. / diazoréaction, s. f. / diazo reaction. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori;* ***a*** *- priv.;* ***zoe*** *= viaţă; fr.* ***réaction,*** *din lat.* ***actio, -onis*** *= acţiune şi* ***agere*** *= a acţiona.*] 1) Procedeu de dozare a *pigmenţilor biliari în serul sanguin. Constă în compararea cu un etalon colorimetric a tentei violete obţinute prin adăugarea în ser (în proporţii variabile; reacţie directă sau indirectă, după adăugare de alcool) a diazoreactivului Ehrlich. Normal, valoarea este egală sau mai mică decât 0,6 unităţi (10 mg/l sau 17 µmol/l). Icterul apare de la circa 1,6 unităţi. 2) Reacţie pozitivă în cazul unor urine patologice, care se colorează în roşu după adiţia de reactiv Ehrlich şi amoniac. Nefiind specifică, nu mai prezintă interes.

DICENTRIC, adj. / dicentrique, adj. / dicentric. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori; lat.* ***centrum*** *= centru, din gr.* ***kentron*** *= vârf ascuţit.*] Despre un cromozom care prezintă doi *centromeri. Un cromozom d. poate proveni din doi cromozomi care au suferit, fiecare, o *deleţie, apoi o *translocaţie.

DICLONIE, s. f. / diclonie, s. f. / diclonism. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori;* ***klonos*** *= tumult, dezordine.*] *Mioclonie care se manifestă numai la cele două membre superioare sau inferioare.

DICOTOMIE, s. f. / dichotomie, s. f. / dichotomy. [*Gr.* ***dikha*** *= în două;* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] 1) Secţionare sau divizare în două părţi, în general egale. 2) Bifurcare a unei vene.

DICROISM, s. n. / dichroïsme, s. m. / dichroism. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori;* ***khroa*** *= suprafaţă, culoare a pielii.*] 1) Absorbţia *luminii polarizate de un solid *anizotrop, variabilă în funcţie de unghiul dintre planul de polarizare a luminii şi un ax al solidului. 2) Spectru de absorbţie al unui solvit variind calitativ (diferenţă de culoare) în funcţie de concentraţia sa. La concentraţie crescută, solvitul formează *dimeri sau polimeri cu un spectru de absorbţie diferit de cel al *monomerilor.

DICROISM CIRCULAR / dichroïsme circulaire / circular dichroism. Absorbţia *luminii polarizate circular, variind în funcţie de sensul de polarizare. D. c. se observă la compuşii prezentând o asimetrie moleculară implicând un *cromofor. De ex., d. c. al unui polinucleotid (ale cărui baze sunt cromofori cu o absorbţie la 260 nm) depinde de structura sa secundară. V. dispersie rotatorie.

DICROMAT, adj., s. m. şi f. / dichromate, adj., s. m. ou f. / dichromatic, adj, dichromat, n. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori;* ***khroma, -atos*** *= culoare.*] 1) Despre ochiul afectat de *dicromatism. 2) Un subiect suferind de dicromatism.

DICROMATISM, s. n. / dichromatisme, s. m. / dichromasy. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori;* ***khroma, -atos*** *= culoare;* ***-ism.***] Defect al vederii cromatice cauzat de absenţa unuia dintre cei trei pigmenţi ai celulelor cu con. Cele mai frecvente forme sunt *protanopia şi *deuteronopia, defecte transmise gonozomal, care afectează 1% dintre bărbaţii albi. Cea de a treia formă, *tritanopia, este foarte rară. Sin.: dicromazie. V. şi aneritropsie.

DICROMATOPSIE, s. f. / dichromatopsie, s. f. / dichromatopsia. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori;* ***khroma, -atos*** *= culoare;* ***opsis*** *= vedere, aspect.*] V. dicromatism.

DICROMAZIE, s. f. / dichromasie, s. f. / dichromasy. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori;* ***khroma, -atos*** *= culoare.*] Starea unui subiect *dicromat.

DICROT, adj. / dicrote, adj. / dicrotic. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori;* ***krotos*** *= bătaie.*] Caracteristica pulsului de a prezenta o *undă dicrotă, provocată de şocul închiderii valvulelor aortei. V. undă dicrotă.

DICROTISM, s. n. / dicrotisme, s. m. / dicrotism. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori;* ***krotos*** *= bătaie;* ***-ism.***] Accentuarea *undei dicrote care se observă pe *sfigmogramă. D. marcat este, alături de *presiunea arterială diferenţială mare, semn de *insuficienţă aortică. V. şi sfigmogramă.

DICTIOZOM, s. m. / dictyosome, s. m. / dictyosome. [*Gr.* ***diktyon*** *= reţea, plasă;* ***soma, -atos*** *= corp.*] Organit celular lamelar format din asocierea mai multor *cisterne şi *sacule.

DICUMARINĂ, s. f. / dicoumarine, s. f. / dicoumarin. Substanţă care inhibă sinteza *protrombinei de către ficat, substituindu-se *vitaminei K, de a cărei structură este foarte apropiată. Ca urmare, d. prezintă o acţiune *anticoagulantă, utilă în prevenirea *tromboemboliilor. Sin.: dicumarol.

DICUMAROL, s. m. / dicoumarol, s. m. / dicoumarol. (DCI) Sin.: dicumarină (v.).

DIDELFIE, s. f. / didelphie, s. f. / didelphia. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori;* ***delphys*** *= uter, pântece.*] Malformaţie congenitală a aparatului genital feminin, caracterizată prin existenţa a două vaginuri, două coluri şi două corpuri uterine. Uneori termenul se foloseşte (mai corect etimologic) pentru desemnarea prezenţei a două utere.

DIDUCŢIE, s. f. / diduction, s. f. / diduction. [*Lat.* ***diductio, -onis****, de la* ***diducere*** *= a duce în părţi diferite.*] Mişcări laterale ale *mandibulei.

DIELECTRIC, adj., s. n. / diélectrique, adj., s. m. / dielectric. [*Gr.* ***dia*** *= prin;* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare.*] Material izolant care, practic, nu permite trecerea curentului electric.

DIENCEFAL, s. n. / diencéphale, s. m. / diencephalon. NA: diencephalon. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori;* ***enkephalos*** *= creier, de la* ***en*** *= în,* ***kephale*** *= cap.*] Partea caudală a *prozencefalului, care delimitează în mare parte ventriculul al III-lea şi conectează *mezencefalul cu emisferele cerebrale. Fiecare jumătate este delimitată de şanţul hipotalamic într-o parte dorsală, formată din epitalamus, talamusul dorsal şi metatalamus, şi o parte ventrală, în alcătuirea căreia intră talamusul ventral şi hipotalamusul. Sin.: creier intermediar.

DIETĂ, s. f. / diète, s. f. / diet. [*Lat.* ***diaeta****, gr.* ***diaita*** *= mod de viaţă.*] Utilizarea normală şi raţională a alimentelor în următoarele cazuri: 1) Satisfacerea nevoilor fiziologice ale organismului normal. 2) Respectarea unor condiţii particulare care ţin de convingerile personale sau religioase. 3) Respectarea rigorilor impuse de o stare patologică, adică a unei d. terapeutice. Uneori d. terapeutică poate fi foarte restrictivă, de regulă pentru o perioadă scurtă de timp. Ex.: d. hidrică, cu ingestie exclusivă de apă sau, dimpotrivă, d. uscată, cu suprimarea lichidelor şi a alimentelor bogate în lichide. Câteodată termenul de d. este utilizat, prin extensie abuzivă, ca sin. pentru post. Sinonimia cu termenul *regim este parţială.

DIETETICĂ, adj., s. f. / diététique, adj., s. f. / dietetic, adj., dietetics, n. [*Lat.* ***diaetetica****, gr.* ***diaitetike*** *= dietetică, de la lat.* ***diaeta****, gr.* ***diaita*** *= mod de viaţă.*] 1) Ansamblu de reguli de igienă alimentară care asigură menţinerea celei mai bune stări de sănătate. *D. terapeutică* are ca scop determinarea alimentaţiei în diferite stări patologice, finalizată prin stabilirea unei *diete adaptate fiecărui caz particular. 2) Care se referă la d. Sin.: sitiologie.

DIETETICIAN, s. m. sau f. / diététicien, -ienne, s. m. ou f. / dietitian, dietetician. [*Lat.* ***diaetetica****, gr.* ***diaitetike*** *= dietetică, de la lat.* ***diaeta****, gr.* ***diaita*** *= mod de viaţă.*] Termen care desemnează specialistul în *dietetică, utilizată în scop terapeutic sau ca metodă de protecţie a sănătăţii. Conform Oficiului Internaţional al Muncii, d. nu este medic, ci specialist în dietetică, în unele ţări fiind considerat ca atare şi personalul care prepară hrana dietetică. Pentru medic se utilizează denumirea de nutriţionist.

DIETILSTILBESTROL, s. m. / diéthylstilboestrol, s. n. / diethylstilbestrol. (DCI) Substanţă de sinteză cu proprietăţi estrogenice. D. poate fi administrat *per os*, intramuscular, intravenos sau în aplicaţii locale. Sub formă de fosfat este utilizat în tratamentul neoplasmului de prostată. Sin.: stilbestrol.

DIFAZIC, adj. / diphasique, diphasé, -e, adj. / diphasic. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori;* ***phasis*** *= aparenţă, răsăritul unei stele, de la* ***phainein*** *= a apărea.*] Care este constituit din două *faze diferite.

DIFERENŢIERE CELULARĂ / différenciation cellulaire / cellular differentiation. [*Lat.* ***differentia*** *= diferenţă, de la* ***differre*** *= a se deosebi;* ***cellula*** *= cămăruţă, dim. de la* ***cella*** *= cămară.*] Proces biologic complex care constă în specializarea unei celule nediferenţiate, adică a unei celule care nu prezintă funcţii specifice. Prin d., o celulă dobândeşte structuri specializate care îi permit expresia unor funcţii specifice. Toate celulele unui organism derivă dintr-o unică celulă *suşă, *zigotul, posedând în consecinţă aceeaşi informaţie genetică. D. c. survine prin activarea ADN. Astfel, în celulele destinate să formeze *fibrele musculare, vor fi activate fragmentele de ADN de care depinde sinteza de proteine specifice celulelor contractile. Activarea sau represia ADN se operează sub influenţele mediului extracelular (raporturile între celule, expunerea relativă la factori de creştere, activitatea hormonală etc.) după mecanisme insuficient cunoscute.

DIFLUENT, adj. / diffluent, -e, adj. / diffluent. [*Lat.* ***diffluus*** *= care dă pe dinafară, de la* ***diffluere*** *= a da pe dinafară, a se vărsa.*] Despre ţesuturile care după *ramolisment prezintă o consistenţă aproape lichidă.

DIFORMITATE, s. f. / difformité, s. f. / deformity, abnormality. [*Lat.* ***deformitas, -atis*** *= urâţenie, diformitate, de la* ***deformare*** *= a desfigura, a urâţi.*] Alterare a formei naturale, normală, a unei părţi din organism sau a organismului în întregime, cu desfigurarea acestuia. D. este cel mai adesea congenitală, dar uneori poate fi dobândită consecutiv unor accidente sau procese patologice cu modificări morfologice majore. V. şi deformaţie.

DIFOSFAT, s. m. / diphosphate, s. m. / diphosphate. Sin.: pirofosfat. (V.)

DIFOSFONAT, s. m. / diphosphonate, s. m. / diphosphonate. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori;* ***phos, photos*** *= lumină, fosfor.*] Denumire generică a unui grup de compuşi (săruri sau esteri ai *acidului fosforic) care inhibă creşterea şi disoluţia cristalelor osoase de *hidroxiapatită şi activitatea osteoclastelor. D. sunt utilizaţi în tratamentul bolii Paget şi ca *moleculă vectoare a *^{99m}Techneţiului în *scintigrafia osoasă. Sin.: bifosfonat.

DIFRACŢIE, s. f. / diffraction, s. f. / diffraction. [*Lat. ştiinţifică* ***diffractio****, din lat.* ***diffringere*** *= a sparge, a face ţăndări.*] Abatere de la propagarea rectilinie a undelor, într-un mediu care conţine neomogenităţi (obstacole) de dimensiuni comparabile cu lungimea de undă a sursei propagate. Fenomenul se produce şi atunci când un fascicul luminos (de unde) trece printr-o fantă. *D. razelor X* a permis descrierea dublei elice a ADN, ca şi a structurii conformaţionale (secundare, terţiare, cuaternare) a hemoglobinei, precum şi conformaţia altor molecule biologice.

DIFTERIE, s. f. / diphtérie, s. f. / diphtheria. [*Gr.* ***diphthera*** *= membrană.*] Boală infecţioasă şi contagioasă produsă de bacilul Loeffler (*Corynebacterium diphteriae*). D., care afectează îndeosebi copilul, se traduce la debut printr-o angină sau laringită (*crup) şi prin manifestări toxice, care uneori apar după câteva săptămâni şi afectează îndeosebi miocardul (miocardită), sistemul nervos periferic (paralizii ale vălului palatului şi membrelor), rinichiul (albuminurie). Declararea bolii şi vaccinarea sunt obligatorii, iar datorită vaccinului antidifteric, d. a devenit o boală rară.

DIFTEROID, adj. / diphtéroïde, adj. / diphtheroid. [*Gr.* ***diphthera*** *= membrană;* ***eidos*** *= formă.*] Despre un exsudat fibrinos fin, asemănător membranei difterice care poate apărea pe ulceraţii ale mucoaselor.

DIFUZ, adj. / diffus, -use, adj. / diffuse (inflamation), diffused (light). [*Lat.* ***diffusus****, de la* ***diffundere*** *= a răspândi, a revărsa.*] Care nu prezintă o localizare sau o delimitare precisă; răspândit, împrăştiat. Ex.: durere d., scleroză d.

DIFUZIUNE, s. f. / diffusion, s. f. / diffusion. [*Lat.* ***diffusio, -onis*** *= revărsare, de la* ***diffundere*** *= a răspândi, a revărsa.*] 1) Diseminarea unei substanţe în organism. 2) Amestecul spontan al moleculelor a două sau mai multe substanţe, ca o consecinţă a agitaţiei termice; rata de amestec este proporţională cu concentraţia substanţelor şi cu creşterea temperaturii. 3) Modalitate de trecere a substanţelor la nivelul membranelor pe bază de *gradienţi de concentraţie şi de potenţiai, fără consum de energie metabolică. Pentru descrierea cantitativă a fenomenului de d., se utilizează legile lui Fick. V. şi transport pasiv. 4) *D. în geluri*, cu particularităţile sale (caracter discontinuu, se formează inelele Liesegang), stă la baza metodelor de *imunodifuzie şi *imunoelectroforeză.

DIFUZIUNE FACILITATĂ / diffusion facilité / facilitated diffusion. Difuziunea prin *membrana celulară sau la nivelul altor biomembrane a unor molecule prin intermediul unor *transportori specifici, în general fără consum de energie metabolică. Frecvent, moleculele transportate sunt nutrimente pentru celulă, ca aminoacizi sau glucoză. Au fost elaborate, şi parţial demonstrate, diferite modele de transportori. În cea mai comună variantă, transportorul leagă o moleculă pe una din feţele membranei, se deplasează prin membrană şi eliberează molecula pe cealaltă faţă (citoplasmatică sau externă).

DIGASTRIC, adj. / digastrique, adj. / digastric. [*Gr.* ***dis*** *= separat de;* ***gaster, gastros*** *= stomac.*] Despre muşchii care prezintă mase musculare la capete şi o porţiune tendinoasă intermediară. Ex.: digastric, v. tab. anat. - muşchi.

DIGESTIBILITATE, s. f. / digestibilité, s. f. / digestibility. [*Lat.* ***digestus,*** *de la* ***digerere*** *= a duce în părţi diferite, a descompune (****dis*** *= separat de;* ***gerere*** *= a duce, a purta).*] Raportul între cantitatea dintr-un aliment care este asimilată şi cantitatea care a fost ingerată.

DIGESTIE, s. f. / digestion, s. f. / digestion. [*Lat.* ***digestio, -onis*** *= descriere, diviziune a unei idei pe puncte, de la* ***digerere*** *= a duce în părţi diferite, a descompune (****dis*** *= separat de;* ***gerere*** *= a duce, a purta).*] 1) Ansamblul proceselor la care sunt supuse alimentele ingerate consecutiv cărora acestea pot fi absorbite la nivelul intestinului subţire. 2) Prin extensie, acţiunea enzimelor cu rol în asimilarea nutrimentelor la nivel celular.

DIGINIE, s. f. / digynie, s. f. / digyny. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori;* ***gyne, gynaikos*** *= femeie.*] Prezenţa a două *ovocite sau a unui ovocit şi a celui de-al doilea globul polar al său în cursul procesului de *fecundaţie, devenind astfel posibilă o *triploidie. V. şi diandrie.

DIGITAL, adj. / digital, -ale, -aux, adj. / digital. [*Lat.* ***digitus*** *= deget.*] 1) Care se raportează la degete; care este făcut cu degetele. Ex.: tuşeu d. 2) V. glosar de termeni informatici. V. şi binar.

DIGITALĂ, s. f. / digitale, s. f. / digitalis. [*Lat.* ***digitus*** *= deget, datorită formei florilor în „deget de mănuşă".*] Plantă foarte răspândită, ale cărei diverse specii (mai ales *Digitalis lanata*, specia din Balcani, şi *Digitalis purpurea*) conţin mai multe principii active *cardiotonice (glicozizi cardiaci).

DIGITALINĂ, s. f. / digitaline, s. f. / digitalin. [*Lat.* ***digitus*** *= deget, datorită formei florilor în „deget de mănuşă";* ***-ină.***] Principiu activ extras din digitală, utilizat pentru acţiunea puternic *cardiotonică.

DIGITALISM, s. n. / intoxication digitalique / digitalism. [*Lat.* ***digitus*** *= deget, datorită formei florilor în „deget de mănuşă";* ***-ism.***] Sin.: intoxicaţie digitalică (v.).

DIGITALIZARE, s. f. / digitalisation, s. f. / digitalization. [*Lat.* ***digitus*** *= deget, datorită formei florilor în „deget de mănuşă".*] Administrarea de preparate de *digitală, în general până la obţinerea efectului *cardiotonic urmărit de medicul curant.

DIGITOXINĂ, s. f. / digitoxine, s. f. / digitoxin. [*Lat.* ***digitus*** *= deget, datorită formei florilor în „deget de mănuşă"; gr.* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeţilor, de la* ***toxon*** *= săgeată;* ***-ină.***] (DCI) *Glicozid cardiotonic, $C_{41}H_{64}O_{13}$, extras din *Digitalis purpurea*, ca şi din alte specii de *Digitalis*. D. este un prototip al *glicozidelor digitalice cu acţiune foarte puternică şi eliminare lentă, administrat îndeosebi *per os*. Este utilă în tratamentele prelungite ale *insuficienţei cardiace sau în tulburările de ritm supraventriculare.

DIGOXINĂ, s. f. / digoxine, s. f. / digoxin. (DCI) *Glicozid cardiotonic, $C_{41}H_{64}O_{14}$, extras din specia *Digitalis lanata*. Este un cardiotonic puternic, cu acţiune rapidă, care răreşte şi regularizează ritmul cardiac. Având acţiune şi eliminare mai rapide decât *digitoxina, d. este mai adecvată tratamentului de urgenţă al insuficienţei cardiace.

DIHIDROFOLICULINĂ, s. f. / dihydrofolliculine, s. f. / dihydrofolliculin. Sin.: estradiol (v.).

DIHIDROXIFENILALANINĂ, s. f. / dihydroxyphénylalanine, s. f. / dihydroxyphenylalanine. Sin.: DOPA (v.).

DIHOLOZID, s. n. / diholoside, s. m. / disaccharide. Glucid alcătuit din două oze, cum ar fi osamina sau acidul uranic, unite printr-o legătură ozidică. Se disting d. nereducătoare, precum zaharoza sau trehaloza şi diholozide reducătoare, precum maltaza, izomaltaza, lactaza, celobiaza etc. Sin.: dizaharid.

DIIODOTIRONINĂ, s. f. / diiodothyronine, s. f. / diiodothyronine. Compus organic iodat, $C_{15}H_{13}I_2NO_4$, obţinut în etapele de realizare sintetică a *tiroxinei.

DIIODOTIROZINĂ, s. f. / diiodotyrosine, s. f. / diiodotyrosine. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori;* ***ioeides*** *= violet, iod;* ***tyros*** *= brânză;* ***-ină.***] Compus organic iodat, precursor al *tiroxinei, eliberat prin hidroliza *tiroglobulinei. Produs intermediar în sinteza tiroxinei în glanda tiroidă, d. inhibă funcţia tiroidiană şi scade metabolismul bazal. De aceea, este administrată uneori *per os* în *hipertiroidism. Abrev.: DIT.

DILACERARE, s. f. / dilacération, s. f. / dilaceration. [*Lat.* ***dilaceratio, -onis*** *= sfâşiere, de la* ***dilacerare*** *= a rupe, a sfâşia.*] 1) Disociere masivă sau ruptură a unui ţesut sau organ, consecutivă unor procese traumatice, inflamatorii, supurative sau gangrenoase. 2) *D. cerebrală* constă în ruptura substanţei cerebrale, de origine traumatică, tumorală sau hemoragică.

DILATATOR, s. n. / dilatateur, s. m. / dilator. [*Lat.* ***dilatare*** *= a lărgi, a mări.*] Instrument metalic, din cauciuc, material plastic etc., de grosimi diferite, marcat după o anumită scară de calibrare şi folosit pentru dilataţia unor conducte naturale din organism. Ex.: 1) *D. lacrimal*, stilet conic pentru dilatarea canalelor lacrimale. 2) *D. uretral*, instrument utilizat pentru obţinerea unei dilataţii uretrale mai mari decât cea obţinută cu ajutorul sondelor uretrale.

DILATAŢIE, s. f. / dilation, dilatation, s. f. / dilation. [*Lat.* ***dilatatio, -onis*** *= lărgire, mărire, de la* ***dilatare*** *= a lărgi, a mări.*] Mărire spontană sau provocată a volumului unui organ cavitar, a calibrului unui canal sau a unui orificiu. D. pot fi *dobândite* (stomac), *congenitale* (*megaesofag, *megacolon) sau *terapeutice* (uretrală, esofagiană).

DILATAŢIE ACUTĂ DE STOMAC / dilatation aiguë de l'estomac / acute gastric dilation. Accident postoperator sau posttraumatic devenit rarisim după utilizarea curentă a *intubaţiei. Constă în creşterea bruscă de volum a stomacului şi a colonului în absenţa oricărui obstacol, urmată de instalarea rapidă a unei stări toxice.

DILATAŢIE A BRONHIILOR / dilatation des bronches / bronchiectasis. Sin.: bronşiectazie (v.).

DILATAŢIE DE COL / dilatation du col / dilation of the cervix uteri. Primul timp al *naşterii, constând din faza de dispariţie progresivă a reliefului *colului uterin şi o fază de dilataţie propriu-zisă, adică de creştere a diametrului inelului cervical, urmată de dispariţia colului şi punerea în continuitate a *uterului cu segmentul inferior al *vaginului. Cele două faze sunt succesive la *primipare şi sincrone la *multipare.

DILUŢIE, s. f. / dilution, s. f. / dilution. [*Lat.* ***diluere*** *= a dilua.*] Diminuarea concentraţiei unei soluţii cu ajutorul unui solvent adecvat.

DIMER, s. m. / dimère, s. m. / dimer. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori;* ***meros*** *= parte.*] *Oligomer alcătuit din două unităţi chimice distincte. Ex.: *acidul hialuronic, alcătuit din dimeri compuşi la rândul lor din acid glucuronic şi N-acetilglucozamină.

DIMERCAPROL, s. m. / dimercaprol, s. m. / dimercaprol. (DCI) *Chelator utilizat pe cale intramusculară în intoxicaţiile cu arsenic, mercur şi aur, cu care formează compuşi solubili, inofensivi, uşor eliminabili prin rinichi.

DIMERIE, s. f. / dimérie, s. f. / dimery. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori;* ***meros*** *= parte.*] Transmiterea unui caracter legat de acţiunea combinată a două gene diferite. Sin.: ereditate bifactorială.

DIMORFISM, s. n. / dimorphisme, s. m. / dimorphism. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori;* ***morphe*** *= formă; -ism.*] 1) Stare a unui neoplasm în care se asociază două aspecte morfologice. Ex.: la nivelul *sinovialoamelor maligne coexistă formaţiuni epiteliale şi conjunctive. 2) Stare a unui organism care se prezintă în două forme diferite, observată îndeosebi la ciupercile microscopice: *miceliu în cultură (viaţă saprofită) şi fază levuliformă *in vivo* (viaţă parazitară).

DINAMINE, s. f. pl. / dynamines, s. f. pl. / dynamins. *Proteine motrice care utilizează GTP. D. sunt activate de o *protein kinază C, sunt ubicuitare şi intervin în endocitoza mediată de receptori sau clatrinică (v. clatrină). În momentul formării caveolelor (în engl., *coated pits*) în procesul de endocitoză, d. se dispun în inel, prin constricţia căruia puţurile (*pits* în engl.) sunt separate de membrana plasmatică şi convertite în vezicule intracelulare tapisate cu *clatrină. O d. specifică terminaţiilor sinaptice este indispensabilă reciclării membranei veziculelor sinaptice endocitate.

DINAMOGEN, adj. / dynamogène, adj. / dynamogenic. [*Gr.* ***dynamis*** *= forţă;* ***gennan*** *= a produce.*] Care creează sau creşte forţa, energia.

DINAMOMETRIE, s. f. / dynamométrie, s. f. / dynamometry. [*Gr.* ***dynamis*** *= forţă;* ***metron*** *= măsură.*] Măsurarea forţei musculare cu ajutorul dinamometrului.

DINAMOMETRU, s. n. / dynamomètre, s. m. / dynamometer. [*Gr.* ***dynamis*** *= forţă;* ***metron*** *= măsură.*] Instrument destinat măsurării forţei musculare. V. şi *dinamometrie.

DINEINĂ, s. f. / dynéine, s. f. / dynein. [*Gr.* ***dynamis*** *= forţă; -ină.*] Proteina *axonemelor ciliare, de masă moleculară mare (peste 600 kDa) şi alcătuită din 9-12 lanţuri polipeptidice. D. are activitate ATP-azică şi este structurată sub forma unor braţe fixate pereche pe *microtubuli, intervenind în flexiunea acestora şi implicit în motilitatea cililor. Studiul spermatozoizilor imobili a relevat absenţa d., iar în *sindromul Kartagener cilii celulelor epiteliale de la nivelul traheei sunt lipsiţi de braţele constituite din d.

DINITROFENOL, s. m. / dinitrophénol, s. m. / dinitrophenol. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori; lat.* ***nitrum****, gr.* ***nitron*** *= nitrat de potasiu, sodă; gr.* ***phainein*** *= a străluci, a apărea; -ol.*] Substanţă care activează respiraţia celulară prin decuplarea *fosforilării oxidative fiind utilizată, de asemenea, ca indicator de pH.

DINODĂ, s. f. / dynode, s. f. / dynode. Element (electrod) al unui *fotomultiplicator care permite multiplicarea, prin emisie de electroni secundari, a unui curent electric de intensitate mică.

DINORFINĂ, s. f. / dynorphine, s. f. / dynorphin. [*Gr.* ***odyne*** *= durere;* ***Morpheos*** *= zeul somnului; -ină.*] Neuropeptid dintr-un grup de molecule rezultate din clivajul *prodinorfinei şi care conţin o secvenţă N-terminală ce interacţionează cu tipul de *receptori opioizi. Sinteza d. (în ganglionii bazali, nucleul tractusului solitar, neuronii magnocelulari hipotalamici, medulosuprarenală) este reglată de activitatea neuronală. În scăderea memoriei în funcţie de vârstă este implicată creşterea concentraţiei d. la nivelul *hipocampului. V. şi prodinorfină.

DINTE, s. m. / dent, s. f. / tooth, pl. teeth. NA: dens, pl. dentes. [*Lat.* ***dens, -ntis*** *= dinte.*] Fiecare dintre organele dure formate din *dentină, acoperite de *smalţ şi implantate în *alveolele dentare de la nivelul crestelor alveolare ale maxilarelor. Există patru tipuri de dinţi: incisivii (4-4) care secţionează, caninii (2-2) care rup, premolarii (4-4) care strivesc, molarii (6-6) care mestecă. *D. temporari* (sau *d. de lapte*), în număr de 20, apar între 6 şi 30 de luni şi sunt înlocuiţi, de la vârsta de 6-7 ani până la vârsta adultă, prin cei 32 de *d. definitivi* (sau *permanenţi*). V. şi formulă dentară.

DINTE HUTCHINSON / dent de Hutchinson / Hutchinson's tooth. [***Sir Jonathan Hutchinson****, chirurg englez, Londra, 1828-1913.*] Malformaţie a incisivilor mediani superiori ai celei de-a doua dentiţii, constând în adâncirea marginii libere în formă de semilună, retracţia părţii lor superioare şi devierea axelor care converg spre partea inferioară. Este un simptom în *sifilisul congenital. V şi triadă Hutchinson.

DIODĂ, s. f. / diode, s. f. / diode. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori;* ***hodos*** *= cale, drum.*] Tub electronic format din doi electrozi sau dispozitiv alcătuit prin juxtapunerea a două elemente semiconductoare. D. sunt utilizate pentru redresarea curentului alternativ sau pentru detectarea curenţilor de înaltă frecvenţă.

DIOPTRIE, s. f. / dioptrie, s. f. / diopter. [*Gr.* ***dioptron*** *= oglindă, de la* ***dia*** *= prin,* ***optos*** *= vizibil, de la* ***optesthai*** *= a vedea.*] Unitate de măsură a puterii de refringenţă a sistemelor optice: ochi, lentile optice. O d. reprezintă convergenţa unei lentile cu distanţa focală de 1 m. De ex., o lentilă de 4 dioptrii are o distanţă focală de 0,25 cm. Lentilele concave divergente pentru ochelari (în caz de *miopie) sunt notate cu (-) (minus) - iar lentilele convexe (în caz de *hipermetropie) cu (+) (plus). V. şi dioptrie prismatică.

DIOPTRIE PRISMATICĂ / dioptrie prismatique / prism diopter. Puterea unei prisme care, la un metru, decalează imaginea cu 1 cm. D. p. se utilizează în cazul instrumentelor optice cu prisme, utilizate în investigaţiile din oftalmologie.

DIOPTRU, s. m. / dioptre, s. m. / diopter. [*Gr.* ***dioptron*** *= oglindă, de la* ***dia*** *= prin;* ***optos*** *= vizibil, de la* ***optesthai*** *= a vedea.*] Suprafaţă care separă două medii transparente şi omogene cu indici de refracţie diferiţi. Cel mai răspândit este d. sferic. Elementele principale ale acestuia sunt: centrul d. (centrul suprafeţei sferice), *axa optică principală (axa de simetrie a d.) şi vârful d. (punctul aflat la intersecţia axei optice principale cu d.). Orice dreaptă ce trece prin centru, cu excepţia axei principale, se numeşte axă optică secundară. D. sunt convergenţi şi divergenţi.

DIOXID, s. m. / dioxide, s. m. / dioxide. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori;* ***oxys*** *= acru, oxigen.*] Sin.: bioxid (v.).

DIOXIGENAZĂ, s. f. / dioxygénase, s. f. / dioxygenase. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori;* ***oxys*** *= acru;* ***gennan*** *= a produce; -ază.*] Enzimă care reduce oxigenul molecular încorporând doi atomi într-un substrat.

DIOXINĂ, s. f. / dioxine, s. f. / dioxin. Substanţă din grupul de compuşi cu toxicitate mare în structura cărora două cicluri benzen sunt legate cu doi atomi de oxigen. D. prototip 2,3,7,8-tetraclorodibenzodioxin (TCDD) este un coprodus al erbicidului 2,4,5-tricloro-fenoxi acid acetic. După 1970, o serie de decese la animalele din ferme au atras atenţia asupra toxicităţii acesteia, culminând cu accidentul industrial de la Seveso (Italia). La om, expunerea cronică la d. provoacă scădere în greutate, mialgii, insomnie, intoleranţă la frig, iritabilitate, nevrite, hepatomegalie, cistită hemoragică, scăderea libidoului şi impotenţă. Expunerea prelungită la doze mari este asociată cu creşterea certă a numărului de cazuri de cancer. Efectul carcinogen se află în relaţie cu faptul că d. se leagă pe *receptorii intracelulari la nivelul ADN. Controlul concentraţiei d. în diverse alimente de origine animală şi vegetală nu se efectuează, încă, după reguli şi norme unice.

DIPEPTID, s. n. / dipeptide, s. m. / dipeptide. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori;* ***peptos*** *= digerat, copt, de la* ***pepsein*** *= a găti, a digera.*] Moleculă formată din doi aminoacizi uniţi printr-o legătură amidă. D. rezultă în urma degradării *peptidelor.

DIPEPTIDAZĂ, s. f. / dipeptidase, s. f. / dipeptidase. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori;* ***peptos*** *= digerat, copt, de la* ***pepsein*** *= a găti, a digera;* ***-ază.***] Enzimă intestinală care hidrolizează *dipeptidele în aminoacizi.

DIPHYLLOBOTHRIUM LATUM / Diphyllobothrium latum / Diphyllobothrium latum. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori;* ***phyllon*** *= frunză;* ***bothrion*** *= gropiţă; lat.* ***latus*** *= lat, larg.*] Sin.: botriocefal (v.).

DIPIRIDAMOL, s. n. / dipyridamole, s. m. / dipyridamole. (DCI) Derivat pirimidinopirimidinic cu acţiune antispastică de tip papaverinic, în special pe vasele coronare. Eficacitatea d. ca antianginos este redusă, efectul scontat fiind în principal inhibarea agregării plachetare.

DIPLACUZIE, s. f. / diplacousie, s. f. / diplacusis. [*Gr.* ***diploos*** *= dublu;* ***akousis*** *= auz, de la* ***akouein*** *= a auzi.*] Percepţia aceluiaşi sunet de către cele două urechi sau în aceeaşi ureche sub forma a două sunete de înălţimi diferite. În general, d. este în relaţie cu o leziune *cohleară. Sin.: paraacuzie dublă.

DIPLEGIE, s. f. / diplégie, s. f. / diplegia. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori;* ***plege*** *= lovitură.*] *Paralizie care afectează părţi similare, bilateral: paralizia membrelor superioare sau inferioare (*paraplegie), d. facială.

DIPLEGIE SPASTICĂ / diplégie spastique / spastic diplegia. Sin.: boală Little (v.).

DIPLOBACIL, s. m. / diplobacille, s. m. / diplobacillus. [*Gr.* ***diploos*** *= dublu; lat.* ***bacillus*** *= bastonaş.*] Bacterie în formă de bastonaş scurt, alcătuit din două elemente acolate.

DIPLOCEFALIE, s. f. / diplocéphalie, s. f. / diplocephaly. [*Gr.* ***diploos*** *= dublu;* ***kephale*** *= cap.*] Monstruozitate caracterizată prin existenţa a două capete implantate pe acelaşi corp. V. şi derodim.

DIPLOCOCCUS / diplococcus / diplococcus. [*Gr.* ***diploos*** *= dublu;* ***kokkos*** *= boabă.*] 1) Bacterie sferică care se dezvoltă în perechi ca urmare a unei diviziuni celulare incomplete. 2) Organism care aparţine, în vechile sisteme de clasificare, genului *D.* Între timp, componentele acestui gen au fost atribuite altor genuri. Ex.: *D. pneumoniae* se numeşte în prezent *Streptococcus pneumoniae.*

DIPLOE, s. f. / diploé, s. f. / diploë. NA: diploë. [*Gr.* ***diploos*** *= dublu.*] Strat de os spongios situat între cele două tăblii osoase, externă şi internă, ale oaselor bolţii craniene.

DIPLOFONIE, s. f. / diplophonie, s. f. / diplophonia, diphonia. [*Gr.* ***diploos*** *= dublu;* ***phone*** *= voce.*] Sin.: voce bitonală (v.).

DIPLOIC, adj. / diploïque, adj. / diploic. [*Gr.* ***diploos*** *= dublu.*] Care se referă la *diploe.

DIPLOID, adj. / diploïde, adj. / diploid. [*Gr.* ***diploos*** *= dublu;* ***eidos*** *= formă.*] Despre starea normală a unei celule sau a unui organism care posedă două loturi de cromozomi omologi. Astfel, fiecare celulă posedă în nucleu două loturi de cromozomi care poartă aceiaşi *loci, dar nu în mod necesar aceleaşi *alele. La om, numărul normal de cromozomi este 2n = 46, n = 23 reprezintă numărul de perechi de cromozomi (22 de perechi de cromozomi somatici şi o pereche de cromozomi sexuali). V. şi euploid, poliploid.

DIPLOIDIE, s. f. / diploïdie, s. f. / diploidy. [*Gr.* ***diploos*** *= dublu;* ***eidos*** *= formă.*] Starea unei celule *diploide (şi a organismului căreia aceasta îi aparţine), normală în cazul celulelor somatice ale speciilor sexuate. V. şi euploidie, poliploidie.

DIPLOMIELIE, s. f. / diplomyélie, s. f. / diplomyelia. [*Gr.* ***diploos*** *= dublu;* ***myelos*** *= măduvă.*] Dedublare reală a măduvei spinării, observată la unii monştri dubli, care nu trebuie confundată cu *diastematomielia, o simplă diviziune a unei măduve unice, consecinţă a unei *notocordodisrafii.

DIPLOPIE, s. f. / diplopie, s. f. / diplopia. [*Gr.* ***diploos*** *= dublu;* ***ops, opos*** *= vedere, văz.*] Tulburare de vedere caracterizată prin percepţia a două imagini ale unui singur obiect, din cauza formării imaginiilor unui obiect fix în puncte noncorespondente ale celor două retine. Este principalul simptom iniţial al unei paralizii de nervi oculomotori. D. poate fi monoculară, binoculară, heteronimă, omonimă, orizontală, verticală etc.

DIPLOSCOP, s. n. / diploscope, s. m. / diploscope. [*Gr.* ***diploos*** *= dublu;* ***skopos*** *= observator, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Aparat utilizat în studiul tulburărilor *vederii binoculare.

DIPLOZOM, s. m. / diplosome, s. m. / diplosome. [*Gr.* ***diploos*** *= dublu;* ***soma, -atos*** *= corp.*] Pereche de *centrioli dispuşi perpendicular unul pe altul în *centrozomul unei celule.

DIPOL, s. m. / dipôle, s. m. / dipole. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori; lat.* ***polus*** *= pol.*] 1) În electricitate, ansamblul format din două sarcini punctuale separate de o distanţă scurtă. 2) Moleculă neutră asimetrică, în care centrul de greutate al sarcinilor pozitive nu coincide cu cel al sarcinilor negative, acestea fiind despărţite spaţial. Unele molecule (ex.: molecula de apă) au o structură dipolară în absenţa oricărei forţe externe: *d. permanent.* Moleculele cu structură simetrică pot deveni d. în apropierea unei sarcini electrice, care atrage sarcinile de semn contrar din moleculă, separând sarcinile pozitive de cele negative. Se obţine un *d. indus.* D. a cărui orientare variază în timp se numeşte *d. instantaneu.* 3) *D. electric al inimii* se formează ca urmare a diferenţei de potenţial dintre baza şi vârful inimii.

DIPSOFOBIE, s. f. / dipsophobie, s. f. / dipsophobia. [*Gr.* ***dipsa*** *= sete;* ***phobos*** *= frică.*] Refuzul ingestiei de lichide. Poate avea o cauză organică (ex.: hiperhidratare intracelulară) sau psihiatrică.

DIPSOMANIE, s. f. / dipsomanie, s. f. / dipsomania. [*Gr.* ***dipsa*** *= sete;* ***mania*** *= nebunie.*] 1) Formă clinică de alcoolism manifestată prin consumul de băuturi alcoolice în cantităţi mari, survenind în accese periodice şi intermitente. Între accese, bolnavul nu mai bea deloc şi are tendinţe evidente de culpabilitate. 2) Simptom psihiatric constând în *compulsiunea de a bea băuturi alcoolice.

DIPTERE, s. n. pl. / diptères, s. m. pl. / dipterous. [*Gr.* ***dipteros*** *= cu două aripi, de la* ***dis*** *= de două ori,* ***pteron*** *= aripă.*] Ordin de insecte care nu posedă decât o singură pereche de aripi funcţionale, aripile posterioare fiind atrofiate şi denumite balansiere sau haltere. O serie de d. sunt hematofage, având aparatul bucal adaptat pentru înţepat şi supt. D. pot duce o viaţă liberă sau parazitară şi sunt clasificate în trei subordine: 1) *Nematocere,* cu corpul alungit, cu antene şi membre lungi; din acest subordin fac parte culicidele (genul *Culex,* care cuprinde ţânţarii, inclusiv *anofelul). 2) *Brachycere,* cu antenele scurte (tăunul - *Tabanus bovinus*). 3) *Cyclorhaphe,* cu antenele extrem de reduse şi stadii larvare particulare (muscă, strechea oilor - *Oestrus ovis*).

DISACROMELIE, s. f. / dysacromélie, s. f. / dysacromelia. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***akron*** *= extremitate;* ***melos*** *= vârf, extremitate, membru.*] Termen generic cu referire la ansamblul modificărilor morfologice ale extremităţilor membrelor aflate în relaţie, aproape întotdeauna, cu un proces patologic localizat la nivelul toracelui. De ex.: *degete hipocratice.

DISARMONIE DENTOMAXILARĂ / dysharmonie dentomaxillaire / dento-maxillary dysharmony. [*Gr. dys = greu, dificil; lat. harmonia = armonie, din gr. harmozein = a ajusta; dens, -ntis = dinte; maxilla = maxilar.*] Relaţie inadecvată între dimensiunile dinţilor şi dimensiunile maxilarelor, responsabilă de circa jumătate din *malpoziţiile dentare. Frecvenţa d. d. este explicată prin independenţa genetică a dinţilor faţă de maxilare.

DISARTRIE, s. f. / dysarthrie, s. f. / dysarthria. [*Gr. dys = greu, dificil; arthroun = a rosti distinct.*] Dificultate de vorbire dată de tulburările motorii ale organelor de fonaţie: limba, buzele, vălul palatului etc. Var.: dizartrie.

DISARTROZĂ, s. f. / dysarthrose, s. f. / dysarthrosis. [*Gr. dys = greu, dificil; arthron = articulaţie; -oză.*] Diformitate congenitală sau dobândită a unei articulaţii.

DISAUTONOMIE, s. f. / dysautonomie, s. f. / dysautonomia. [*Gr. dys = greu, dificil; autos = sine însuşi; nomos = obicei având forţă de lege.*] Denumire a ansamblului tulburărilor legate de perturbările funcţionale ale *sistemului nervos vegetativ. Există d. familiale (*sindrom Riley-Day) şi d. survenite în cursul neuropatiilor periferice, mai frecvente (în *diabet, *amiloidoză, *poliradiculonevrită), sau în cazul degenerescenţei complexe a sistemului nervos central (*sindrom Shy-Drager). Expresia clinică a d. este dominată de *hipotensiunea ortostatică prin deficit noradrenergic şi, mai rar, prin efecte colinergice pure (dispariţia lacrimilor, salivei, transpiraţiei, *pareză vezicală şi gastrointestinală).

DISAUTONOMIE FAMILIALĂ / dysautonomie familiale / familial dysautonomia. Sin.: sindrom Riley-Day (v.).

DISBARISM, s. n. / dysbarisme, s. m. / dysbarism. [*Gr. dys = greu, dificil; baros = greutate; -ism.*] Ansamblul tulburărilor determinate de o modificare a presiunii atmosferice sau barometrice (într-o incintă închisă ermetic). V. şi boală de cheson.

DISBAZIE, s. f. / dysbasie, s. f. / dysbasia. [*Gr. dys = greu, dificil; basis = mers.*] Termen general pentru denumirea dificultăţilor şi tulburărilor de *mers, îndeosebi a celor determinate de leziuni nervoase. V. şi abazie, mers, boală Ziehen-Oppenheim.

DISBAZIE LORDOTICĂ PROGRESIVĂ / dysbasie lordotique progressive / dysbasia lordotica progressiva. Sin.: boală Ziehen-Oppenheim (v.).

DISC, s. n. / disque, s. m. / disk, discus, pl. disci (lat.). [*Lat. discus, gr. diskos = disc.*] 1) Placă circulară, plană sau convex-concavă, cu un orificiu central. Acoperit cu abraziv, se utilizează în operaţii dentare de şlefuire. 2) Formaţiune din organism de formă circulară şi plată. Ex.: a) *d. articular* (NA: *discus articularis*), cartilajul articular; b) *d. germinativ* (v.); c) *d. intercalare*: spaţii mai dense, transversale sau oblice, pe direcţia miofibrilelor miocardice; d) *d. intervertebral* (v.); e) *d. optic*, sin.: papilă optică (v.).

DISC EMBRIONAR / disque embryonnaire / embryonic disc. Zonă de diferenţiere a celor două foiţe embrionare, *ectoblast şi *mezoblast, ce apare în cursul celei de a doua săptămâni de viaţă embrionară.

DISC GERMINATIV / disque germinatif / germinal disk. Formaţiune protoplasmatică cu numeroase nuclee, care are forma unui disc şi se găseşte la suprafaţa *vitelusului. Din d. g. sau embrionar iau naştere ţesuturile şi organele embrionare.

DISC INTERCALAR / disque intercalé / intercalated disk. V. disc, def. 2c.

DISC INTERVERTEBRAL / disque intervertébral / intervertebral disk. NA: discus intervertebralis. Cartilaj fibroelastic dispus între corpurile vertebrelor. Este alcătuit dintr-un inel fibros, care conţine în centru *nucleul pulpos, o masă pulpară elastică, deplasabilă limitat şi, deci, modelabilă în cursul mişcărilor coloanei vertebrale.

DISC MERKEL / disque de Merkel / Merkel's disk. [*Friedrich Sigmund Merkel, anatomist german, profesor (succesiv) la Rostock, Königsberg şi Göttingen, 1845-1919.*] Sin.: complex Merkel (v.).

DISC OPTIC / disque optique / blind spot. Sin.: papilă optică (v.).

DISC PLACIDO / disque de Placido / Placido's disk. [*Antonio Placido da Costa, oftalmolog portughez, 1849-1916.*] Sin.: keratoscop (v.).

DISCAL, adj. / discal, -ale, -aux, adj. / discal. [*Lat. discus, gr. diskos = disc.*] Care priveşte *discul intervertebral. Ex.: *hernie d.

DISCARIOZĂ, s. f. / dyskaryosis, s. f. / dyskaryosis. [*Gr. dys = greu, dificil; karyon = nucleu; -oză.*] Modificări anormale ale nucleelor celulare, ca de pildă cele observate la nivelul celulelor epiteliale ale colului uterin în timpul sarcinii.

DISCARTROZĂ, s. f. / discarthrose, s. f. / diskarthrosis, arthrosis of a disk. [*Lat. discus, gr. diskos = disc; gr. arthron = articulaţie; -oză.*] În sens larg, orice alterare discală degenerativă. Mai precis, *artroză a discurilor intervertebrale, caracterizată, în general, printr-o reducere a spaţiului intervertebral şi prezenţa *osteofitelor antero-laterale.

DISCECTOMIE, s. f. / diskéctomie, s. f. / diskectomy. [*Gr. disc = disc; ektos = a tăia.*] Excizia unui *disc intervertebral.

DISCEFALIE, s. f. / dyscéphalie, s. f. / dyscephaly. [*Gr. dys = greu, dificil; kephale = cap.*] Malformaţie a craniului şi a feţei. Ex.: d. cu aspect de „cap de pasăre“ din *sindromul François, *d. splanhnochistică. V. şi sindrom Gruber-Meckel.

DISCEFALIE SPLANHNOCHISTICĂ / dyscéphalie splanchnocystique / dysencephalia splanchnocystica. Sin.: sindrom Gruber-Meckel (v., def. 1).

DISCHINEZIE, s. f. / dyskinésie, dyscinésie, s. f. / dyscinesia, dyskinesia. [*Gr. dys = greu, dificil; kinesis = mişcare, de la kinein = a mişca.*] 1) În semnificaţia cea mai generală: perturbări ale mişcărilor, fie voluntare, fie involuntare. În practică, termenul este utilizat îndeosebi pentru mişcările care nu aparţin unor categorii bine definite, cum sunt cele din *atetoză sau din *coree. 2) Alterarea mecanismelor de reglare a *motilităţii organelor contractile. Termenul se referă îndeosebi la modificarea sincronismului funcţional motor al diferitelor segmente ale tubului digestiv, exprimat prin necoordonare, spasme, pareză etc. Ex.: *d. biliară, *colopatie funcţională cronică. Var.: diskinezie.

DISCHINEZIE BILIARĂ / dyskinésie biliaire / biliary dyskinesia. Alterare funcţională a mecanismului de eliberare a *bilei, în absenţa litiazei sau a oricărei leziuni inflamatorii, degenerative sau neoplazice. Se manifestă prin dureri în hipocondrul drept, greţuri şi vărsături. Sunt afectate fie vezicula biliară şi sfincterul cistic, fie segmentul terminal - canalul coledoc şi sfincterul Oddi (*d. oddiană*). Diagnosticul corect se stabileşte pe baza *radiomanometriei şi a investigaţiei radioizotopice a căilor biliare.

DISCHINEZIE TARDIVĂ / dyskinésie tardive / tardiv dyskinesia. Sindrom iatrogenic manifestat prin mişcări involuntare anormale asemănătoare cu mişcările coreoatetozice ce pot apărea după cel puţin 3 luni de tratament cu neuroleptice şi care nu au o altă cauză. Se poate instala după un interval variabil de tratament cu neuroleptice, dar mai poate surveni şi după administrarea de L-DOPA, amfetamine, antidepresive triciclice, antihistaminice, anticolinergice şi metoclopramidă. Cel mai frecvent apare după administrarea de fenotiazine, butirofenone, antidepresive asociate cu neuroleptice şi îndeosebi în cazul fenotiazinelor piperazinate şi fluorate.

DISCITĂ, s. f. / discite, s. f. / discitis, diskitis. [*Lat. discus, gr. diskos = disc; -ită.*] Inflamaţie a *discului intervertebral, de obicei de natură infecţioasă. V. şi spondilodiscită.

DISCIZIE, s. f. / discission, s. f. / discission. [*Lat. discisio, -onis = separare, de la discidere = a separa tăind.*] 1) Termen utilizat îndeosebi pentru denumirea deschiderii chirurgicale a capsulei *cristalinului în unele cazuri de *cataractă. Sin. parţial: capsulotomie (def. 2). 2) Incizie bilaterală a *colului uterin în stenoza acestuia.

DISCOGRAFIE, s. f. / discographie, s. f. / discography. [*Lat. discus, gr. diskos = disc; gr. graphein = a scrie.*] Radiografie a unui *disc intervertebral, la nivelul căruia s-a injectat un *mediu de contrast (de obicei iodat) resorbabil spontan, care în mod normal oferă o imagine a *nucleului pulpos. D. permite decelarea unei eventuale deteriorări structurale a discului.

DISCONDROPLAZIE, s. f. / dyschondroplasie, s. f. / dyschondroplasia. [*Gr. dys = greu, dificil; khondros = cartilaj; plasis = modelare, de la plassein = a forma, a modela.*] Sin.: encondromatoză (v.).

DISCONDROPLAZIE A EPIFIZEI RADIALE INFERIOARE / dyschondroplasie de l'épiphyse radiale inférieure / Madelung's disease. Sin.: carpocifoză (v.).

DISCONDROSTEOZĂ, s. f. / dyschondrostéose, s. f. / dyschondrosteosis. [*Gr. dys = greu, dificil; khondros = cartilaj; osteon = os; -oză.*] Sin.: boală Léri-Weill (v.).

DISCOPATIE, s. f. / discopathie, s. f. / discopathy. [*Lat. discus, gr. diskos = disc; gr. pathos = boală.*] Denumire generică, folosită încă, pentru afecţiunile *discurilor intervertebrale, indiferent de etiologie. Acest termen trebuie utilizat numai în sensul de *d. degenerativă*, adică de deteriorare structurală a discului intervertebral.

DISCORDANŢĂ, s. f. / discordance, s. f. / discordance. [*Lat. discordare = a fi în dezacord.*] 1) În genetică, expresia unei trăsături doar la unul din gemeni. 2) Simptom al *disociaţiei mentale din *schizofrenie, caracterizat printr-o incompatibilitate între idei, sentimente şi acte, care generează contradicţie, paradox, incoerenţă.

DISCRAZIE, s. f. / dyscrasie, s. f. / dyscrasia. [*Gr. dyskrasia = temperament rău, de la dys = greu, dificil, krasis = amestec, constituţie a unui corp, temperament.*] Unul dintre cei mai vechi termeni medicali. Iniţial, desemna dezechilibrul celor patru umori, care era considerat cauza tuturor bolilor. În prezent, termenul tinde să devină desuet, fiind utilizat, totuşi, pentru denumirea unei stări anormale, îndeosebi ca urmare a unor tulburări de metabolism sau de coagulare.

DISCROMATOPSIE, s. f. / dyschromatopsie, s. f. / dyschromatopsia. [*Gr. dys = greu, dificil; khroma, -atos = culoare; opsis = vedere, aspect.*] Anomalie a percepţiei culorilor, congenitală sau dobândită. V. şi daltonism, protanopie, deuteranopie.

DISCROMIE, s. f. / dyschromie, s. f. / dyschromia. [*Gr. dys = greu, dificil; khroma, -atos = culoare.*] Orice anomalie a pigmentaţiei pielii sau părului.

DISCRONOMETRIE, s. f. / dyschronométrie, s. f. / dyschronometry. [*Gr. dys = greu, dificil; khronos = timp; metron = măsură.*] Întârzierea contracţiei musculare voluntare observată în cursul *sindromului cerebelos.

DISECTAZIE, s. f. / dysectasie, s. f. / dysectasia. [*Gr. dys = greu, dificil; ektasis = dilataţie.*] Perturbare a deschiderii libere a colului vezical în momentul micţiunii, cauza cea mai frecventă fiind adenomul de prostată.

DISECŢIE, s. f. / dissection, s. f. / dissection. [*Lat. dissectio, -onis = disecţie, de la dissecare = a tăia separând (dis = separat de; secare = a tăia).*] 1) Secţionarea sau separarea sistematică a ţesuturilor unui cadavru în vederea studierii elementelor anatomice dintr-o anumită regiune. 2) În chirurgie, separarea prin incizie sau clivare a elementelor anatomice din câmpul operator.

DISECŢIE DE AORTĂ / dissection aortique / aortic dissection. Clivaj longitudinal al tunicii medii a aortei, care poate interesa un segment sau întreaga circumferinţă. Se formează o cavitate care ulterior se destinde prin infiltrare sanguină (printr-un orificiu ce se formează, de obicei, deasupra valvulelor sigmoide aortice). Topografic se disting 3 tipuri de d. de a.: *tip I* - disecţie totală de aortă; *tip II* - d. de a. ascendentă; *tip III* – d. de a. descendentă. În evoluţie apar leziuni degenerative ale tunicii medii, distrugerea fibrelor elastice şi musculare, zone lacunare circumscrise cu conţinut mucoid (*medianecroză). Sin.: anevrism disecant de aortă. V. şi anevrism disecant.

DISEMBRIOM, s. n. / dysembryome, s. m. / dysembryoma. [*Gr. dys = greu, dificil; embryon = embrion (en = în; bryein = a creşte); -oma.*] Tumoră compusă din vestigii embrionare incluse în unele ţesuturi. D. poate fi benign sau malign, chistic sau solid, simplu (format dintr-un singur tip de ţesut) sau complex (tumoră mixtă). Sin.: embrion. V. şi teratom, seminom.

DISEMBRIOPLAZIE, s. f. / dysembryoplasie, s. f. / dysembryoplasia. [*Gr. dys = greu, dificil; embryon = embrion (en = în; bryein = a creşte); plasis = modelare, de la plassein = a forma, a modela.*] Malformaţie fetală care survine în timpul dezvoltării embrionare.

DISEMINARE, s. f. / dissémination, s. f. / dissemination. [*Lat. disseminatio, -onis = răspândire, de la disseminare = a împrăştia (dis = separat de; semen, -inis = sământă).*] 1) Propagare la distanţă a unui agent patogen (macroorganisme, îndeosebi bacterii) dintr-un focar existent în organism. D. se produce de regulă pe cale sanguină sau limfatică, la nivelul unor organe, ţesuturi sau a întregului organism. 2) Împrăştiere la distanţă a celulelor canceroase de la nivelul primar. V. şi metastazare, metastază. 3) Transportul granulelor de polen la distanţă, efectuat de vânt, animale sau chiar de plante. D. asigură difuziunea şi supravieţuirea plantelor.

DISEMINAT, adj. / disseminé, -e, adj. / disseminated. [*Lat. disseminare = a împrăştia, de la dis = separat de, semen, -inis = sământă.*] Care se propagă, care este propagat prin *diseminare. Ex.: sindrom de *coagulare intravasculară d.

DISERITROPOIEZĂ, s. f. / dysérythropoïèse, s. f. / dyserythropoiesis. [*Gr. dys = greu, dificil; erythros = roşu; poiesis = creare, formare, de la poiein = a face.*] Anomalie calitativă a maturării *eritroblastelor care duce la o producţie insuficientă de globule roşii. Se traduce prin anemie cu *reticulocitoză uşoară şi un grad de hemoliză. D. poate fi dobândită (de ex. în *anemia refractară şi în *anemia Biermer) sau congenitală (*talasemie).

DISESTEZIE, s. f. / dysesthésie, s. f. / dys(a)esthesia. [*Gr. dys = greu, dificil; aisthesis = senzaţie, sensibilitate.*] Orice tulburare a sensibilităţii, îndeosebi a celei tactile. Termenul este utilizat şi cu sensul de *parestezie, deşi în realitate este doar parţial sin. cu acesta.

DISFAGIE, s. f. / dysphagie, s. f. / dysphagia. [*Gr. dys = greu, dificil; phagein = a mânca.*] Senzaţie de jenă sau de blocare survenită în timpul *deglutiţiei. Apare din cauza unui obstacol organic sau a unei tulburări motorii funcţionale a esofagului, uneori a *cardiei. Sin. parţial: *odinofagie.

DISFAGIE SIDEROPENICĂ / dysphagie sidéropenique / sideropenic dysphagia. Sin.: sindrom Plummer-Vinson (v.).

DISFAZIE, s. f. / dysphasie, s. f. / dysphasia. [*Gr. dys = greu, dificil; phasis = vorbire.*] 1) Tulburare de învăţare a limbajului caracterizată îndeosebi prin alterarea coordonării cuvintelor. 2) Termen sin. cu afazie (v.).

DISFIBRINOGENEMIE, s. f. / dysfibrinogénémie, s. f. / dysfibrinogen(a)emia. [*Gr. dys = greu, dificil; lat. fibra = fibră; -ină; gr. gennan = a produce; haima, -atos = sânge.*] Anomalie structurală rară a *fibrinogenului, tradusă prin alungirea *timpului de protrombină, fără simptomatologie clinică.

DISFONIE, s. f. / dysphonie, s. f. / dysphonia. [*Gr. dys = greu, dificil; phone = voce.*] Termen generic pentru orice tulburare a *fonaţiei în relaţie cu o afectare morfologică paralitică sau funcţională a *corzilor vocale. Uneori d. este consecinţa lezării centrilor nervoşi. V. şi anartrie, disartrie, dislalie.

DISFORIE, s. f. / dysphorie, s. f. / dysphoria. [*Gr.* ***dys*** *= greu;* ***phorein*** *= a suporta.*] Tulburare a *dispoziţiei cu tonalitate depresivă, manifestată printr-o stare de tristeţe şi anxietate, uneori însoţită de iritabilitate excesivă şi, mai rar, de o creştere a agresivităţii.

DISFUNCŢIE, s. f. / dysfonction, s. f. / dysfunction. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil; lat.* ***functio, -onis*** *= îndeplinire, executare, de la* ***fungi*** *= a îndeplini.*] Perturbare a funcţiei unui organ sau a unui sistem.

DISFUNCŢIE ERECTILĂ / dysfonction érectile / erectile dysfunction. Concept nou, prin care se tinde înlocuirea vechilor denumiri de *impotenţă masculină sau tulburare de dinamică sexuală. Elaborat pe baza unor date noi de neurofiziologie şi susţinut de posibilităţi terapeutice, conceptul de d. e. semnifică faptul că impotenţa a devenit o boală care poate fi tratată. Considerată ca un fenomen clinic şi unul dintre principalii factori perturbatori ai calităţii vieţii, patogeneza d. e. include mecanisme variate: disfuncţia patului endotelial lacunar, alterarea hemodinamicii sanguine cavernoase, distrucţii nervoase periferice, dereglarea unor căi neuroendocrine, intervenţia unor factori psihici. Cauzele principale ale d. e. sunt de natură organică (traumatisme locale, afecţiuni urologice, boli cardiovasculare, diabet zaharat - angiopatie diabetică, afecţiuni neurologice - leziuni ale măduvei spinării, boală Parkinson, scleroză în plăci, AVC), mai rar tulburări psihiatrice (depresie, anxietate, stări distimice), efecte secundare ale unor medicamente. Uneori etiologia poate fi mixtă. Diagnosticul de d. e. poate avea şi o valoare predictivă în cazul unor boli cronice ca ischemia coronariană, alterarea mecanismului glucidic şi/sau lipidic, ischemii înalte la nivelul membrelor inferioare, hipertrofie de prostată etc. De aceea se recomandă evaluarea completă a d. e. şi detectarea sistematică a acesteia la pacienţii cu risc. Tratamentul d. e a fost revoluţionat prin sinteza moleculei denumite sildenafil (Viagra, Pfizer) care inhibă degradarea *GMP ciclic de către fosfodiesteraza 5 (PDE-5). Au urmat compuşii tadalafil (Cialis, Eli Lylly), vardenafil, inhibitori ai PDE-5. Există şi tratamente de activare a căilor pro-erectile centrale, ca şi tratamente locale. Este în studiu terapia genică, vizând celulele musculare netede ale vaselor sanguine peniene.

DISGAMAGLOBULINEMIE, s. f. / dysgammaglobulinémie, s. f. / dysgammaglobulin(a)emia. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***γ*** *= a treia literă a alfabetului grec; lat.* ***globulus,*** *dim. de la* ***globus*** *= glob; -ină; gr.* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Anomalie cantitativă sau calitativă a gamaglobulinelor sanguine. Sin.: gamapatie. V. şi disglobulinemie biclonală, monoclonală şi policlonală.

DISGENEZIE, s. f. / dysgénésie, s. f. / dysgenesis. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***genesis*** *= producere, de la* ***gennan*** *= a produce.*] Anomalie de dezvoltare a unui organ sau a unui ţesut în curs de formare, indiferent de cauză. Consecinţele d. pot fi: *insuficienţa funcţională a organului, *atrofia sau absenţa *diferenţierii. V. şi agenezie.

DISGENEZIE GONADICĂ / dysgénésie gonadique / gonadal dysgenesis. 1) Orice anomalie de dezvoltare a gonadelor care antrenează o tulburare a diferenţierii sexuale şi o *sterilitate primară. 2) Boală prin *aberaţie cromozomială în care anomalia afectează cromozomii sexuali sau *gonozomii. Ex.: *sindrom Klinefelter, *sindrom Turner. Sin.: disgonozomie. V. şi agenezie.

DISGENEZIE IRIDODENTARĂ / dysgénésie iridodentaire / Weyers-Thier syndrome. Sin.: sindrom Weyers-Thiers (v.).

DISGERMINOM, s. n. / dysgerminome, s. m. / dysgerminoma. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil; lat.* ***germinare*** *= a încolţi, a produce, de la* ***germen, -inis*** *= germen, sământă; -****oma****.*] Tumoră malignă radiosensibilă a ovarului, dezvoltată din celulele germinale. Localizată bilateral, este alcătuită din celule mai rotunde sau poligonale, bogate în glicogen. D. este echivalentul *seminomului clasic testicular. Termenul **germinom* include ambele neoplasme, feminin şi masculin. V şi seminom.

DISGENEZIE RETICULARĂ / dysgénésie réticulaire / reticular dysgenesia. Boală cu semne de deficit imunitar foarte precoce, rapid letală, asemănătoare cu *alimfocitoza. Se constată o *agranulocitoză, în timp ce hematiile şi plachetele sunt normale. Timusul este hipoplazic. D. r. ar fi determinată de o afectare a celulei suşe reticulare şi are un caracter autozomal recesiv. Sin.: aleucie congenitală.

DISGLOBULINEMIE, s. f. / dysglobulinémie, s. f. / dysglobulin(a)emia. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil; lat.* ***globulus,*** *dim. de la* ***globus*** *= glob; -ină; gr.* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Anomalie cantitativă sau calitativă a globulinelor plasmatice, îndeosebi a gamaglobulinelor (*disgamaglobulinemie). Globulinele pot fi în exces (hiperglobulinemii), în cantitate insuficientă (hipoglobulinemii) sau absente (îndeosebi fracţiunea gama: *agamaglobulinemie). Prin extensie, în prezent termenul este utilizat pentru desemnarea unor boli în care d. reprezintă caracteristica esenţială. Denumirea *paraproteinemie* (biclonală, monoclonală, policlonală) este incorectă. V. şi disglobulinemie biclonală, disglobulinemie monoclonală, disglobulinemie policlonală.

DISGLOBULINEMIE BICLONALĂ / dysglobulinémie biclonale / biclonal gammapathy. Tip de d. caracterizat prin prezenţa în ser a două *imunoglobuline *monoclonale (ex.: IgA şi IgM). Sin.: gamapatie biclonală, hiperglobulinemie biclonală, hipergamaglobulinemie biclonală.

DISGLOBULINEMIE MONOCLONALĂ / dysglobulinémie monoclonale / monoclonal gammapathy. D. caracterizată prin prezenţa în plasmă a unei *imunoglobuline *monoclonale, cel mai frecvent o IgG. D. m. este caracteristică unui grup de boli, majoritatea maligne, incluzând: *macroglobulinemia Waldenström, disglobulinemia sau *gamapatia monoclonală benignă, *boala lanţurilor grele. De asemenea, d. m. este prezentă şi în alte afecţiuni: cancer (*paraproteinemie neoplazică), hemopatii maligne, poliartrită, *amiloidoză. Sin.: hiperglobulinemie monoclonală, hipergamaglobulinemie monoclonală, gamapatie monoclonală.

DISGLOBULINEMIE POLICLONALĂ / dysglobulinémie polyclonale / polyclonal gammapathy. Varietate de d. caracterizată prin creşterea tuturor fracţiunilor de imunoglobuline serice, provenite din numeroase familii celulare sau *clonuri. Sin.: hiperglobulinemie policlonală, hipergamaglobulinemie policlonală, gamapatie policlonală.

DISGONOZOMIE, s. f. / dysgonosomie, s. f. / gonadal dysgenesis. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***gone, gonos*** *= urmaş, sământă genitală;* ***soma, -atos*** *= corp.*] Sin.: disgenezie gonadică (v.).

DISGRAFIE, s. f. / dysgraphie, s. f. / dysgraphia. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***graphein*** *= a scrie.*] Tulburare a caligrafiei, cu deformare uneori accentuată, până la scris ilizibil.

DISGRAVIDIE, s. f. / dysgravidie, s. m. / pregnancy tox(a)emia, dysgravidy. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil; lat.* ***gravidus*** *= însărcinată, de la* ***gravis*** *= greu.*] Sarcină dificilă. Termen vag, tot mai puţin utilizat (îndeosebi în engl.), cu referire la tulburările în relaţie strictă cu sarcina.

DISHIDROZĂ, s. f. / dyshidrose, s. f. / dyshidrosis, pompholyx. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***hidros*** *= sudoare; -ză.*] Afecţiune foarte frecventă, caracterizată printr-o erupţie pruriginoasă de vezicule profunde situate la nivelul palmelor şi al picioarelor. Uneori are un caracter acut şi exploziv, frecvent evoluează cronic în pusee recidivante, cu variaţie sezonieră. Etiologia d. este neclară: înrudită cu *eczema, poate avea o origine parazitară, medicamentoasă sau alergică. Var.: disidroză.

DISIDROZĂ. Var. pentru dishidroză (v.).

DISIMULARE, s. f. / dissimulation, s. f. / concealment. [*Lat.* ***dissimulatio, -onis*** *= ascundere, prefacere, de la* ***dissimulare*** *= a ascunde, a se preface.*] Acţiune prin care un individ încearcă să ascundă prin minciună sau fapte frauduloase o stare patologică (atunci când boala trebuie declarată) sau o situaţie compromiţătoare. V. şi simulare.

DISINSULINISM, s. n. / dysinsulinisme, s. m. / dysinsulinism. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil; lat.* ***insula*** *= insulă; -ină; -ism.*] Termen generic pentru tulburările funcţiei celulelor pancreatice, care determină fie *hiperinsulinism, fie *hipoinsulinism, sau alternanţa celor două stări. D. apare în unele boli metabolice şi poate precede apariţia unui *diabet zaharat.

DISJUNCŢIE, s. f. / disjonction, s. f. / disjunction, dislocation. [*Lat.* ***disiunctio, -onis*** *= separare, despărţire, de la* ***disiungere*** *= a despărţi, a separa (****dis*** *= separat de;* ***iungere*** *= a alătura, a uni).*] Separarea a două părţi dintr-un organ sau a două organe acolate. Termenul se utilizează îndeosebi pentru componentele scheletului: 1) *D. acromioclaviculară*, desfacerea articulaţiei acromioclaviculare. 2) *D. condrocostală*, decolare a unei coaste la nivelul ei de unire cu cartilajul costal. 3) *D. craniomaxilară*, fractură orizontală ce determină desprinderea masivului maxilar de craniu. Sin.: fractură Le Fort III. 4) *D. simfizei pubiene*, desfacerea simfizei pubiene. V. şi decolare.

DISKALIEMIE, s. f. / dyskaliémie, s. f. / dyskali(a)emia. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil; ar.* ***kali*** *= potasă; gr.* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Perturbarea potasiului sanguin. Termen vag.

DISKERATOZĂ, s. f. / dyskératose, s. f. / dyskeratosis. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***keras, keratos*** *= corn; -oză.*] *Keratinizare precoce a celulelor Malpighi ale straturilor profunde ale *epidermei, cu sau fără dispariţia nucleului, conducând la segregaţie celulară. Tipuri particulare: 1) *D. foliculară* sau *boala Darier. 2) *D. lenticulară în disc* sau *boala Bowen. 3) *D. congenitală* sau *sindrom Zinsser-Engman-Cole.

DISKINEZIE. Var. pentru dischinezie (v.).

DISLALIE, s. f. / dyslalie, s. f. / dyslalia. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***lalia*** *= vorbire, de la* ***lalein*** *= a vorbi.*] Tulburare izolată a pronunţiei unui număr mic de foneme, cu conservarea unităţii lexicale, ceea ce face ca vorbirea să rămână inteligibilă.

DISLEXIE, s. f. / dyslexie, s. f. / dyslexia. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***lexis*** *= cuvânt, dicţie.*] Termen imprecis pentru dificultăţile în învăţarea limbajului scris de către copilul şcolar cu capacitate intelectuală normală şi fără nici o tulburare a vederii, a auzului sau de comportament. D. apare mai frecvent la băieţi, care prezintă dificultăţi variabile la lectura unui text. Subiectul afectat recunoaşte literele, dar nu este capabil să pronunţe şi să scrie cuvintele. El nu are nici o dificultate în recunoaşterea obiectelor şi a figurilor. D. nu se află în relaţie cu inteligenţa, o serie de genii ale umanităţii, ca Thomas Edison, Albert Einstein şi Winston Churchill prezentând în copilărie dificultăţi în interpretarea limbajului scris. Cauza exactă a d. este necunoscută. Date recente indică existenţa în d. a unor deosebiri în funcţia emisferei cerebrale stângi faţă de normal, în sensul desincronizării receptării celor doi stimuli vizuali majori, care sunt transmişi de la fiecare ochi. V. şi disortografie.

DISLIPEMIE, s. f. / dyslipémie, s. f. / dyslip(a)emia. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***lipos*** *= grăsime;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Sin.: dislipidemie (v.).

DISLIPIDEMIE, s. f. / dyslipidémie, s. f. / dyslip(a)emia. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***lipos*** *= grăsime;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] D. se referă la hiperlipemiile care se asociază cu scăderea HDL sub 35 mg/dl sau la formele izolate de scădere a HDL. Sin.: dislipemie. V. hiperlipemie şi hipolipemie.

DISLIPIDOZĂ, s. f. / dyslipidose, s. f. / dyslipoidosis. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***lipos*** *= grăsime; -oză.*] Sin.: lipoidoză (v.).

DISLIPOIDOZĂ, s. f. / dyslipoïdose, s. f. / dyslipoidosis. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***lipos*** *= grăsime;* ***eidos*** *= formă; -oză.*] Sin.: lipoidoză (v.).

DISLOCARE, s. f. / dislocation, s. f. / dislocation. [*Lat.* ***dis*** *= separat de;* ***locare*** *= a aşeza.*] Termenul se utilizează îndeosebi cu referire la oasele componente ale articulaţiilor. Var.: dislocaţie. Sin.: luxaţie (v. def. 1.)

DISLOCAŢIE. Var. pentru dislocare (v.).

DISLOGIE, s. f. / dyslogie, s. f. / dyslogia. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***logia*** *= discurs.*] Tulburare a ideaţiei, manifestată printr-o vorbire incorectă.

DISMATUR, adj., s. m. / dysmature, adj., s. m. / dysmature. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil; lat.* ***maturus*** *= matur, copt.*] 1) Care nu a ajuns la stadiul de dezvoltare normală, corespunzătoare perioadei considerată de maturitate. Termen folosit îndeosebi pentru nou-născutul la termen, cu talie normală, dar cu greutate sub limita normală. 2) Nou-născut cu greutate anormală. Greutatea d. diferă cu mai mult de două *deviaţii standard faţă de valorile indicate de curbele de creştere intrauterină de referinţă. Sin.: nou-născut hipotrofic.

DISMENOREE, s. f. / dysménorrhée, s. f. / dysmenorrh(o)ea. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***men, menos*** *= lună;* ***rhoia*** *= curgere, de la* ***rhein*** *= a curge.*] Sindrom dureros abdominal care precedă sau însoţeşte *menstruaţia. Poate avea cauze funcţionale (endocrine) sau organice.

DISMETRIE, s. f. / dysmétrie, s. f. / dysmetria. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***metron*** *= măsură.*] Tulburare de amplitudine a mişcărilor, vizibilă îndeosebi în timpul actelor motorii comandate să fie executate rapid (ex.: *probele deget-nas şi călcâi-genunchi). Se exprimă cel mai frecvent prin *hipermetrie şi este consecinţa afectării sistemelor de control ale mişcării, în esenţă a sistemului cerebelos.

DISMNEZIE, s. f. / dysmnésie, s. f. / dysmnesia. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***mneme*** *= memorie, de la* ***mnasthai*** *= a-şi aminti.*] Termen general pentru tulburările de *memorie.

DISMORFIE, s. f. / dysmorphie, s. f. / dysmorphism. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***morphe*** *= formă.*] Anomalie congenitală cu expresie morfologică.

DISMORFOFOBIE, s. f. / dymorphophobie, s. f. / dymorphophobia. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***morphe*** *= formă;* ***phobos*** *= frică.*] *Fobie atipică exprimată prin preocuparea obsedantă asupra aspectului propriului corp, pe care subiectul îl consideră urât şi inacceptabil. De obicei, preocuparea se concentrează asupra unui anumit aspect: talie, pilozitate, ochi, sâni în cazul femeilor, forma nasului, a urechilor etc. Uneori, subiectul afectat solicită remedii medicale, îndeosebi intervenţii de chirurgie estetică. D. se manifestă mai ales la adolescent, când domină teama ca defectul fizic (real sau presupus) să fie expus privirii celorlalţi. Semnificaţia d. variază, de la o tulburare trecătoare de pubertate sau adolescenţă, la asocierea în cadrul *nevrozelor obsesionale, *anorexiei mentale sau unui debut al *schizofreniei.

DISMORFOLOGIE, s. f. / dysmorphologie, s. f. / dismorphology. Ramură a geneticii clinice în relaţie cu diagnosticul şi interpretarea *patternurilor a trei tipuri de defecte structurale: *malformaţii, *disrupţii şi *deformaţii.

DISMUTAŢIE, s. f. / dismutation, s. f. / dismutation. [*Lat.* ***dis*** *= separat de;* ***mutatio, -onis*** *= schimb, de la* ***mutare*** *=*

a schimba.] Termen utilizat pentru a caracteriza transformarea spontană sau provocată a unei substanţe. **Ex.**: d. ionilor *superoxid în *peroxid de hidrogen.

DISOCIAŢIE, s. f. / dissociation, s. f. / dissociation. [*Lat. dissociatio, -onis = separare, de la dissociare = a despărţi, a separa (dis = separat de; sociare = a asocia).*] 1) Acţiunea de a separa elemente asociate: separarea unor părţi. 2) Proces fizic sau/şi chimic prin care moleculele unei substanţe, sub influenţa anumitor acţiuni (termică, hidrolitică, electrolitică), se descompun în subunităţi independente, păstrându-se parţial posibilitatea refacerii substanţei originale prin recombinare.

DISOCIAŢIE ALBUMINOCITOLOGICĂ A LCR / dissociation albumino-cytologique du LCR / albumino-cytologic dissociation of the cerebrospinal fluid. Creştere masivă a *albuminei în LCR, cu reacţie celulară nulă sau foarte discretă. Această d. se observă în encefalita epidemică, tumori cerebrale, compresiuni medulare, poliradiculonevrite, mielită necrotică subacută.

DISOCIAŢIE ATRIOVENTRICULARĂ / dissociation auriculo-ventriculaire / atrioventricular dissociation. Independenţa contracţiilor atriilor şi ventriculilor, care răspund la centre de automatism diferite, cu particularitatea că ritmul auricular are o tendinţă mai lentă decât cel ventricular. Poate fi determinată de o tulburare de excitaţie (*d. prin interferenţă, *parasistolie, *d. izoritmică şi *tahicardie ventriculară) sau, mai frecvent, printr-o tulburare de conducere (*puls lent permanent). Trebuie distinsă de *blocul atrioventricular, cu mecanism diferit.

DISOCIAŢIE ELECTROMECANICĂ / dissociation électromécanique / electromechanical dissociation, asystole. Absenţa activităţii mecanice (a contracţiei atriale şi/sau ventriculare), contrastând cu prezenţa unei activităţi bioelectrice normale a miocardului (confirmată prin electrocardiogramă normală). D. e. se observă uneori după *defibrilarea prin şoc electric extern. Fără consecinţe hemodinamice când este localizată la nivelul atriilor (după reducerea unei *aritmii complete), d. e. antrenează, dimpotrivă, o ineficienţă cardiacă, cu persistenţa opririi cardiocirculatorii, când este localizată la nivelul ventriculelor (după reducerea unei fibrilaţii ventriculare). Se apreciază că d. e. ar fi consecinţa unui „bloc excitaţie-contracţie“ prin perturbarea transportului de ioni de calciu în celula miocardică. Se poate observa în evoluţia rupturii ventriculare, complicaţie a *infarctului miocardic.

DISOCIAŢIE GALLAVARDIN / dissociation de Gallavardin / Gallavardin's dissociation. [*Louis Bénédict Gallavardin, cardiolog francez, Lyon, 1875-1957.*] Diferenţă auscultatorie între suflul perceput în spaţiul II intercostal drept parasternal (aspru, rugos) şi apical (muzical), consecutiv turbulenţei şi înaltei velocităţi a jetului sanguin la nivelul focarului aortei, în opoziţie cu zgomotul apical produs la nivelul valvulelor aortice fibrocalcare. Sin.: semn Gallavardin.

DISOCIAŢIE PRIN INTERFERENŢĂ / dissociation par interférence / dissociation by interference. 1) Denumire pentru *d. izoritmică. 2) Tip de *aritmie caracterizat prin coexistenţa la nivelul inimii a două ritmuri, sinusal şi nodal, cu cadenţă aproape egală, prin activitatea independentă a atriilor şi ventriculelor. Cel mai frecvent, rezultă o juxtapoziţie a ritmului sinusal care antrenează atriile şi un ritm nodal, ceva mai rapid, care comandă ventriculele. Excitaţia sinusală nu poate, în majoritatea cazurilor, să se transmită ventriculelor (interferenţă prin excitaţie nodală precedentă). Uneori, totuşi, ea apare în afara perioadei refractare şi antrenează contracţia ventriculară, fenomen numit *captură ventriculară.

DISOCIAŢIE IZORITMICĂ / dissociation isorythmique / isorrhytmic dissociation. Tip de *d. atrioventriculară prin interferenţă în care atriile şi ventriculele se contractă izolat, independent la ritmuri aproape la fel de rapide. V. şi disociaţie atrioventriculară.

DISOCIAŢIE MENTALĂ / dissociation mentale / mental dissociation. 1) Ruptura unităţii proceselor psihice, care constituie manifestarea fundamentală în *schizofrenie. 2) Într-un sens mai larg, alterarea unui mecanism mental, cu scindarea unuia sau mai multor grupuri de procese mentale, care nu se mai integrează în starea normală de conştiinţă, ci funcţionează independent.

DISOCIAŢIE PLANTARĂ / dissociation plantaire / plantar dissociation. Semn prezent în *sciatică. Răspunsul la *reflexul medioplantar este disociat: astfel, reflexul tendinos, de extensie a piciorului, este abolit, în timp ce reflexul idiomuscular, de flexie a degetelor, este conservat.

DISOCIAŢIE SIRINGOMIELICĂ / dissociation syringomyélique / syringomyelic dissociation. D. a sensibilităţii care se produce în *siringomielie. Constă în abolirea sensibilităţii la durere şi la temperatură cu conservarea sensibilităţilor tactilă şi profundă.

DISOCIAŢIE TABETICĂ / dissociation tabétique / tabetic dissociation. Alterarea, în *tabes, până la pierdere a sensibilităţii profunde cu conservarea sensibilităţii superficiale. Sensibilitatea tactilă este uşor diminuată, iar cea termoalgezică este intactă.

DISOLUŢIE, s. f. / dissolution, s. f. / dissolution. [*Lat. dissolutus, de la dissolvere = a desface, a descompune.*] Operaţia prin care se realizează o soluţie pornind de la un corp solubil şi solventul acestuia.

DISOMIE, s. f. / disomie, s. f. / diplosomia. [*Gr. dis = de două ori; soma, -atos = corp.*] 1) Monstru caracterizat prin existenţa a două corpuri complete, reunite prin una sau mai multe părţi. 2) În genetică cuplu de cromozomi în cariotipul celulelor diploide. 3) Starea unei celule ţesut sau organism în care toţi cromozomii sunt prezenţi sub formă de pereche.

DISORTOGRAFIE, s. f. / dysorthographie, s. f. / dysorthography. [*Gr. dys = greu, dificil; orthos = drept, corect; graphein = a scrie.*] Tulburare a însuşirii ortografiei care evoluează, de regulă, în paralel cu o *dislexie şi se produce în absenţa oricărei leziuni cerebrale.

DISOSMIE, s. f. / dysosmie, s. f. / dysosmia. [*Gr. dys = greu, dificil; osme = miros.*] Denumire sub care sunt reunite diferitele tulburări ale olfacţiei. V. heterosmie, hiposmie.

DISOSTOZĂ, s. f. / dysostose, s. f. / dysostosis. [*Gr. dys = greu, dificil; osteon = os; -oză.*] Osificare defectuoasă; perturbare a osificării normale în cartilajul fetal: 1) *D. craniofacială ereditară* sau *boala Crouzon. 2) *D. endocondrală*, sindrom Bartenwerfer. 3) *D. mandibulofacială ereditară* (*sindrom Treacher Collins sau Franceschetti-Zwahlen), perturbări variate la nivelul masivului facial. 4) *D. metafizală* sau *boala Jensen. 5) *D. multiplă*, *sindrom Hurler.

DISOSTOZĂ ACROFACIALĂ / dysostose acro-faciale / acrofacial dysostosis. Complex malformativ în care se asociază *d. mandibulofacială cu alte anomalii osoase ale părţilor distale ale membrelor, hipostatură şi debilitate mentală moderată. Au fost descrise două tipuri: 1) *d. a. Nager-De Reynier*, în care d. mandibulofacială este asociată cu malformaţii osoase doar la nivelul membrelor superioare (aplazie a radiusului, sinostoză radiocubitală, hipo- sau aplazia policelui). 2) *d. a. postaxială Miller*, sin. sindrom Miller (v.).

DISOSTOZĂ CLEIDOCLAVICULARĂ / dysostose cléido-crânienne héréditaire / cleidocranial dysostosis. Sin.: displazie cleidocraniană (v.).

DISOSTOZĂ CRANIOFACIALĂ EREDITARĂ / dysostose cranio-faciale héréditaire / hereditary craniofacial dysostosis. Sin.: boală Crouzon (v.).

DISOSTOZĂ ENCONDRALĂ / dysostose enchondrale / dysostosis enchondralis. Sin.: sindrom Bartenwerfer (v.).

DISOSTOZĂ MANDIBULARĂ CU PEROMELIE / dysostose mandibulaire avec péromélie / Hanhart syndrome. Sin.: sindrom Hanhart (v.).

DISOSTOZĂ MANDIBULOFACIALĂ / dysostose mandibulofaciale / mandibulofacial dysostosis. Afecţiune ereditară care se manifestă în două forme: forma completă (sindromul Franceschetti-Zwahlen, v.) şi forma incompletă (cu aceleaşi anomalii dar mai puţin pronunţate, sindromul Treacher Collins).

DISOSTOZĂ METAFIZARĂ / dysostose métaphisaire / metaphyseal dysostosis. Sin.: boală Murk-Jansen (v.).

DISOSTOZĂ MULTIPLĂ / dysostose multiplex / dysostosis mutyplex. Sin.: boală Hurler (v.).

DISPAREUNIE, s. f. / dyspareunie, s. f. / dyspareunia. [*Gr.* ***dyspareunos*** *= împerecheat nepotrivit, de la* ***dys*** *= greu, dificil,* ***pareune*** *= împerechere.*] Durere resimţită de femeie în timpul raportului sexual, fără să se producă o contractură a vaginului.

DISPENSAR, s. n. / dispensaire, s. m. / dispensary. [*Engl.* ***dispensary,*** *de la* ***to dispense*** *= a distribui, din lat.* ***dispensare*** *= a distribui.*] Instituţie medicosanitară de proporţii reduse, prin care se acordă o asistenţă medicală primară ambulatorie.

DISPEPSIE, s. f. / dyspepsie, s. f. / dyspepsia. [*Gr.* ***dyspepsia*** *= indigestie, de la* ***dys*** *= greu, dificil,* ***pepsis*** *= digestie şi* ***pepsein*** *= a găti, a digera.*] Digestie dificilă, indiferent de cauză. În prezent, termenul este utilizat în tulburările funcţionale, survenind în absenţa leziunilor organice decelabile. D. este un diagnostic prin eliminare. *D. acidă* apare în hiperclorhidrie, iar *d. flatulentă* este dată de *aerofagie sau de putrefacţiile intestinale cu producere de gaze.

DISPERSIE, s. f. / dispersion, s. f. / dispersion. [*Lat.* ***dispersio, -onis*** *= împrăştiere, de la* ***dispergere*** *= a răspândi, a împrăştia.*] 1) Sistem compus din două sau mai multe faze, în care una (fază dispersată) este fin divizată în cealaltă (fază dispersantă). Se disting mai multe tipuri de d., următoarele trei reprezentând tipurile de bază: a) **suspensii*; b) **soluţii coloidale*; c) **aerosoli*. 2) Descompunerea luminii albe, printr-o prismă sau o reţea, în radiaţiile monocromatice componente. 3) Termen statistic general, caracterizând gradul de fluctuaţie în jurul mediei a unei populaţii de valori. V. şi varianţă, deviaţie standard.

DISPERSIE ROTATORIE / dispersion rotatoire / rotatory dispersion. Diferenţa de *indice de refracţie (de viteză a luminii) a unei substanţe sau a unei soluţii în funcţie de sensul polarizării, al *luminii polarizate circular. Ea rezultă din asimetria moleculară implicând un *cromofor. V. dicroism circular.

DISPLAZIE, s. f. / dysplasie, s. f. / dysplasia. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***plasis*** *= modelare, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] Termen prin care sunt denumite, în principiu, toate anomaliile de dezvoltare ale unui ţesut, ale unui organ sau ale unei părţi dintr-un organ. În practică se disting: 1) D. care survin în cursul dezvoltării embrionare (sau *disembrioplazii), manifestate prin *malformaţii sau *deformaţii fixe şi definitive. 2) D. produse după naştere, la nivelul unor ţesuturi care au conservat capacitatea de reconstrucţie şi de diferenţiere; aceste d. sunt dobândite şi reversibile, afectând îndeosebi ţesuturile cu reînnoire rapidă (de ex.: d. măduvei osoase, d. cervicouterină). D. care apar după naştere au cauze exogene, îndeosebi cauze trofice, de unde relaţia dintre d. şi *distrofii. Datorită diversităţii lor, d. stau la baza descrierii a numeroase boli şi sindroame, multe denumite cu nume proprii. V. în continuare.

DISPLAZIE ARTERIOHEPATICĂ / dysplasie arterio-hépatique / arteriohepatic dysplasia. Sin.: sindrom Alagille (v.).

DISPLAZIE CLEIDOCRANIANĂ / dysplasie cléido-crânienne / cleidocranial dysplasia. Tip de *osteocondrodisplazie cu transmitere autozomal dominantă în care se asociază hipoplazia claviculelor, brahicefalie cu întârziere a închiderii suturilor şi fontanelelor, hipoplazia masivului facial, prognatism, anomalii dentare, rahidiene, pelvine şi ale oaselor lungi. Sin.: disostoză cleidocraniană (denumire desuetă), sindrom Marie-Foy-Sainton.

DISPLAZIE CONDROECTODERMICĂ / dysplasie chondroectodermique / chondroectodermal dysplasia. Sin.: sindrom Ellis-Van Creveld (v.).

DISPLAZIE CRANIOMETAFIZARĂ / dysplasie cranyo-diaphysaire / craniometaphyseal dysplasia. Sin.: boală Pyle (v.).

DISPLAZIE DIAFIZARĂ / dysplasie diaphysaire / diaphyseal dysplasia. Sin.: boală Engelmann (v.).

DISPLAZIE EPIFIZARĂ HEMIMELICĂ / dysplasie épiphysaire hémimélique / epiphyseal aclasis. Osteocondrodisplazie caracterizată prin tumefierea unei epifize osoase (intern sau extern) cu dezaxarea segmentului de membru şi deformarea evidentă în regiunea respectivă. Localizarea cea mai frecventă este extremitatea inferioară a tibiei sau osul tarsal. Sin.: sindrom Trevor.

DISPLAZIE FIBROASĂ POLIOSTOTICĂ / dysplasie fibreuse des os / fibrous dysplasia of bone. Sin.: sindrom McCune-Albright (v.).

DISPLAZIE FRONTONAZALĂ / dysplasie frontonasale / frontonasal dysplasia. *Disostoză facială caracterizată prin asocierea unui *hipertelorism, o lărgire a bazei nasului, cu nările mai mult sau mai puţin malformate şi, uneori, o fisură a buzei superioare. Este posibilă intervenţia unui factor genetic.

DISPLAZIE GELEOFIZICĂ / dysplasie géléophysique / geleophysic dysplasia. [*Termenul de compunere* ***geleo-*** *provine din gr.* ***gelao*** *= a râde.*] Afecţiune congenitală rară, transmisă autozomal recesiv, caracterizată prin asocierea unei displazii acrofaciale cu faţă rotunjită, nas mic, buză superioară mare, unghiuri ale comisurilor bucale deturnate în sus (ceea ce dă feţei un aspect „fericit“, de unde etimologia termenului), modificări ale oaselor mâinilor şi picioarelor, care sunt scurte, o lărgire a coastelor şi, uneori, anomalii de osificare ale epifizelor femurale superioare. Coexistenţa *cardiomiopatiei agravează prognosticul. La nivelul ţesutului osos şi viscerelor se produc modificări ale metabolismului *glicoproteinelor.

DISPLAZIE LINGUAL-FACIALĂ / dysplasie linguo-faciale / Grob's syndrome. Sin.: sindrom Grob (v.).

DISPLAZIE METAFIZARĂ FAMILIALĂ / dysplasie métaphysaire familiale / Pyle's disease. Sin.: boală Pyle (v.).

DISPLAZIE OCULODENTODIGITALĂ / dysplasie oculo-dento-digitale / oculodentodigital dysplasia. Sin.: sindrom Meyer-Schwickerath (v.).

DISPLAZIE OFTALMOMANDIBULOMELICĂ / dysplasie ophtalmo-mandibulo-mélique / ophtalmomandibulomelic dysplasia. Sin.: sindrom Pillay (v.).

DISPLAZIE OLFACTOGENITALĂ / dysplasie olfacto-génitale / olfactogenital dysplasia. Sin.: sindrom Kallmann (v.).

DISPLAZIE OSOASĂ / dysplasie osseuse / bone dysplasia. Sin.: osteodistrofie (v.).

DISPLAZIE PERIOSTALĂ / dysplasie périostale / osteogenesis imperfecta congenita. Sin.: boală Durante (v.).

DISPLAZIE POLIEPIFIZARĂ / dysplasie polyépiphysaire / Fairbank's disease. Sin.: boală Fairbank (v.).

DISPLAZIE PSEUDOACONDROPLAZICĂ / dysplasie pseudo-achondroplasique / Lamy's syndrome. Sin.: sindrom Maroteaux-Lamy (v.).

DISPLAZIE RENALĂ / dysplasie rénale / renal dysplasia. Formă anatomopatologică de „rinichi mic“ congenital, caracterizat prin prezenţa de ţesuturi asemănătoare celor ale rinichiului fetal.

DISPLAZIE SPONDILOEPIFIZARĂ / dysplasie spondylo-épiphysaire / spondyloepiphyseal dysplasia. Termen generic pentru un grup de *osteocondrodisplazii care afectează rahisul, epifizele oaselor lungi, oasele carpului şi tarsului, uneori metafizele. Rezultă un *nanism evident la nivelul trunchiului (în funcţie de afectarea vertebrelor) şi al membrelor (în raport cu afectarea metafizelor). După ce au fost descrise sub diverse nume (îndeosebi proprii), în prezent în nomenclatura internaţională sunt denumite doar două afecţiuni: 1) *D. s. tardivă*, cu transmitere recesivă autozomală, manifestată spre vârsta de 10 ani printr-un nanism cu scurtarea trunchiului. 2) *D. s. congenitală*, evidentă de la naştere, cu nanism şi trunchi scurt prin aplatizarea vertebrelor.

DISPLAZIE SPONDILOMETAFIZARĂ / dysplasie spondylométaphysaire / spondylometaphyseal dysplasia. Sin.: boală Kozlowski (v.).

DISPLAZIE SPONDILOTORACICĂ / dysplasie spondylothoracique / Jarcho-Levin syndrome. [***Saul Jarcho***, *patolog american, sec. XX;* ***Max Levin***, *neurolog american, n. 1901.*] Sin.: sindrom Jarcho-Levin (v.).

DISPLAZIE TORACICĂ ASFIXIANTĂ / dysplasie thoracique asphyxiante / thoracic asphyxiating dystrophy, thoracic-pelvic-phalangeal dystrophy. Sin.: boală Jeune (v.).

DISPLAZIE VENTRICULORADIALĂ / dysplasie ventriculoradiale / ventriculoradial dysplasia. Sin.: sindrom Holt-Oram (v.).

DISPLAZIE VERUCIFORMĂ / maladie de Lutz-Lewandowsky / Lutz-Lewandowsky disease. Sin.: boală Lutz-Lewandowsky (v.).

DISPNEE, s. n. / dyspnée, s. f. / dyspn(o)ea. [*Gr.* ***dyspnoia***, *de la* ***dys*** *= greu, dificil;* ***pnoia*** *= respiraţie, de la* ***pnein*** *= a respira.*] Dificultate în respiraţie, de origine pulmonară, cardiacă, anemică sau nervoasă, caracterizată subiectiv prin opresiune, jenă respiratorie, „sete de aer", iar obiectiv prin tulburarea ritmului, amplitudinii sau a frecvenţei respiratorii. Poate fi însoţită de *polipnee sau *tahipnee şi implică modificarea unui singur timp al respiraţiei (*d. inspiratorie* sau *d. expiratorie*). V. în continuare diferite tipuri de dispnee. V. şi ortopnee.

DISPNEE CARDIACĂ / dyspnée cardiaque / cardiac dyspn(o)ea. Senzaţie neplăcută de dificultate în respiraţie care survine în insuficienţa cardiacă. Se datorează stimulării crescute a centrilor respiratori prin hipoxie şi acidoză tisulară în condiţiile unui travaliu respirator crescut, ca urmare a scăderii *complianţei pulmonare prin încărcare fluidică a plămânilor. În funcţie de severitatea insuficienţei cardiace, d. c. survine la un grad variabil de efort sau, într-un stadiu avansat, chiar în repaus (d. de repaus).

DISPNEE CEREBRALĂ / dyspnée cérébrale / cerebral dyspn(o)ea. D. cauzată de alterarea centrilor respiratori în contextul unei suferinţe cerebrale.

DISPNEE DE DECUBIT / dyspnée de décubitus / decubitus dyspn(o)ea. Survine atunci când pacientul nu poate tolera poziţia de decubit dorsal deoarece aceasta îi amplifică d. În aceste condiţii, respiraţia cu trunchiul ridicat sau *ortopneea determină scăderea presiunii venoase pulmonare şi ameliorarea dispneei.

DISPNEE DE EFORT / dyspnée d'effort / exertional dyspn(o)ea. D. asociată cu exerciţiul fizic şi datorată stimulării crescute a centrilor respiratori, ca urmare a unor modificări metabolice rezultate în urma dezechilibrului dintre necesarul crescut de oxigen la nivel tisular şi aportul real.

DISPNEE EXPIRATORIE / dyspnée expiratoire / expiratory dyspn(o)ea. Formă de d. în care predomină expiraţia, determinată de dificultatea expulzării aerului din plămâni. Este consecinţa obstrucţiei bronhiilor mici şi mijlocii şi survine în *astmul bronşic, situaţie în care se însoţeşte de *wheezing.

DISPNEE PAROXISTICĂ NOCTURNĂ / dyspnée paroxystique nocturne / paroxysmal nocturnal dyspn(o)ea. Formă de *detresă respiratorie întâlnită în insuficienţa cardiacă şi asociată cu poziţia de decubit. Reprezintă o formă severă de *d. cardiacă.

DISPONIBILITATE BIOLOGICĂ A MEDICAMENTELOR / disponibilité biologique des médicaments / bioavailability. Sin.: biodisponibilitate (v.).

DISPOZITIV CONTRACEPTIV INTRAUTERIN / dispositif intra-utérin / intrauterine contraceptive device. Sin.: sterilet (v.).

DISPOZIŢIE, s. f. / disposition, s. f. / disposition. [*Lat.* ***dispositio, -onis*** *= dispunere, aranjament, de la* ***disponere*** *= a aranja, a dispune.*] 1) Stare afectivă fundamentală care se află în relaţie cu *constituţia şi depinde de un mecanism controlat de diencefal. Leziuni la acest nivel, de orice natură, modifică d. 2) Uneori termenul este utilizat ca sin. cu *predispoziţie.

DISPRAXIE, s. f. / dyspraxie, s. f. / dyspraxia. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***praxis*** *= acţiune, practică, de la* ***prattein*** *= a acţiona.*] 1) Diminuarea parţială a abilităţii de a executa acţiuni coordonate prin mişcări voluntare, în absenţa unei *pareze sau a *ataxiei. 2) În evoluţia psihomotorie a copilului, neîndemânare, necoordonare a mişcărilor, cu dificultăţi în activităţile constructive, care pot afecta dezvoltarea afectivă şi psihică în general.

DISPROTEINEMIE, s. f. / dysprotéinémie, s. f. / dysprotein(a)emia. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***protos*** *= primul; -ină;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Modificare patologică de ordin cantitativ şi calitativ a proteinelor plasmatice. În general, se modifică raportul normal dintre diferitele fracţiuni globulinice electroforetice, ca şi raportul albumine/globuline. V. şi disglobulinemie.

DISPROTROMBINEMIE, s. f. / dysprothrombinémie, s. f. / dysprothrombin(a)emia. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil; lat., gr.* ***pro*** *= înainte; gr.* ***thrombos*** *= cheag; -ină;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Anomalie moleculară a *protrombinei, de origine constituţională sau dobândită, manifestată prin prelungirea *timpului de protrombină Quick.

DISPROZODIE, s. f. / dysprosodie, s. f. / dysprosodia. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***prosodia*** *= accent, tonic, de la* ***ode*** *= cântec.*] Tulburare a ritmului, tonalităţii, accentuării şi pronunţării cuvintelor observată în cursul *afaziei Broca.

DISRAFIE, s. f. / dysraphie, s. f. / dysrrhaphia. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***rhaphe*** *= sutură.*] Anomalie congenitală caracterizată prin absenţa unor suduri şi formarea de fante. Ex.: prezenţa unor malformaţii ca *gura de lup şi **spina bifida*.

DISRITMIE, s. f. / dysrythmie, s. f. / dysrhythmia. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***rhytmos****, lat.* ***rhythmus*** *= ritm.*] Tulburare de ritm.

DISRUPŢIE, s. f. / disruption, s. f. / disruption. [*Lat.* ***diruptio*** *= a se deschide brusc, a izbucni.*] Defect morfologic al unui organ sau al unei regiuni mari din organism rezultat prin prăbuşirea extrinsecă sau prin interferenţa cu procesele normale de dezvoltare.

DISSINERGIE, s. f. / dyssynergie, s. f. / dyssynergia, dysergia. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***syn*** *= împreună;* ***ergon*** *= lucru, acţiune, de la* ***ergein*** *= a lucra.*] Sin.: asinergie (v.).

DISSINERGIE CEREBELOASĂ / dyssinergie cérébelleuse / dyssinergia cerebellaris. Sin.: sindrom Ramsay Hunt (v.).

DISSOMNIE, s. f. / dyssomnie, s. f. / dyssomnia. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil; lat.* ***somnus*** *= somn.*] Tulburare majoră de somn, manifestată prin perturbarea somnului nocturn sau a stării de veghe diurne. V. şi parasomnie.

DISTAL, adj. / distal, -ale, -aux, adj. / distal. [*Lat.* ***distare*** *= a fi îndepărtat, de la* ***dis*** *= separat de,* ***stare*** *= a sta în picioare.*] 1) Despre partea unei structuri anatomice situată cel mai departe de origine. Ex.: segmentele d. ale unui membru în raport cu rădăcina acestuia. Ant.: *proximal. 2) În cazul unui dinte, faţa care este cea mai îndepărtată de linia mediană interincisivă şi, implicit, cea mai apropiată de extremităţile arcadelor dentare.

DISTANŢĂ, s. f. / distance, s. f. / distance. [*Lat. distantia = depărtare, distanţă, de la distare = a fi îndepărtat (dis = separat de; stare = a sta în picioare.*] Interval care desparte două puncte în spaţiu; depărtare. Ex.: 1) *D. focală*, dintre o lentilă şi focarul principal, egală cu jumătate din raza de curbură a lentilei. 2) *D. interocluzală*, dintre suprafaţa masticatorie a dinţilor. 3) *D. interpupilară*, dintre centrele celor două pupile, prin care trec axele vizuale principale. 4) *D. de lucru la microscop*, la care instrumentul este focalizat corect.

DISTAZIE AREFLEXICĂ EREDITARĂ / dystasie aréflexique héréditaire / hereditary areflexic dystasia. [*Gr. dys = greu, dificil; stasis = stat în picioare, de la istanai = a plasa, a face să ţină; a - priv.; lat. reflexus, de la reflectere = a răsfrânge, a întoarce înapoi (retro = înapoi; flectere = a îndoi); hereditarius = referitor la moştenire, de la hereditas, -atis = moştenire.*] Sin.: boală Roussy-Lévy (v.).

DISTENSIE, s. f. / distension, s. f. / distension. [*Lat. distensio, -onis = întindere, de la distendere = a întinde.*] Termen vag, utilizat cu sensul de alungire a unei structuri, de mărire a volumului unui organ. Ex.: d. vezicală.

DISTILARE, s. f. / distillation, s. f. / distillation. [*Lat. destillare = a picura.*] Procedeu fizic constând în trecerea unui lichid în stare de vapori, condensarea acestor vapori şi recuperarea lichidului astfel format, denumit distilat. Se utilizează pentru separarea amestecurilor de lichide (*d. fracţionată*, pe baza punctelor de fierbere diferite), ca şi pentru fracţionarea amestecurilor de gaze după o lichefiere prealabilă. D. serveşte şi la obţinerea apei distilate.

DISTIMIE, s. f. / dysthymie, s. f. / dysthymia. [*Gr. dys = greu, dificil; thymos = minte, spirit.*] Tulburare a *afectivităţii, manifestată prin indispoziţie, stare de disconfort, neplăcere.

DISTIROIDIE, s. f. / dysthyroïdie, s. f. / dysthyroidism. [*Gr. dys = greu, dificil; thyreos = pavază, scut; eidos = formă.*] Anomalie de secreţie tiroidiană, cantitativă şi/sau calitativă, adică cu afectarea raportului T_4/T_3.

DISTOCIE, s. f. / dystocie, s. f. / dystocia. [*Gr. dys = greu, dificil; tokos = naştere.*] Termen prin care se denumeşte ansamblul dificultăţilor ce pot surveni în timpul naşterii, împiedicând derularea normală a acesteia. Se disting: 1) *D. dinamice*, prin dinamică uterină insuficientă, excesivă sau neregulată. 2) *D. mecanice*, din cauza unui obstacol osos (modificări patologice ale scheletului pelvin), muscular sau tumoral, sau un diametru mare fetal (d. a umerilor).

DISTOMATOZĂ, s. f. / distomatose, s. f. / distomatosis. [*Gr. dis = de două ori; stoma, -atos = gură; -oză.*] Ansamblu de manifestări patologice provocate de infestarea organismului uman cu *plathelminţi din ordinul **Trematoda*. Există mai multe forme, după specia parazitului şi localizare: d. bucofaringiană, cerebrală, hepatică, intestinală.

DISTONIE, s. f. / dystonie, s. f. / dystonia. [*Gr. dys = greu, dificil; tonos = tensiune.*] 1) În general, perturbare a *tonusului muscular sau a *tonicităţii unui organ. 2) Mişcări diskinetice determinate de tulburările tonusului muscular. Acestea se manifestă de regulă printr-o contracţie tonică, involuntară şi incoercibilă, care survine intermitent la anumite grupe musculare fără sistematizare funcţională. Termenul desemnează, în primul rând, *d. de atitudine*, care nu apar decât în poziţii particulare ale corpului şi membrelor şi sunt restrânse la un anumit teritoriu (crampa scriitorului, crampa violonistului etc.).

DISTONIE DE CANAL HEPATIC / dystonie du canal hépatique / Mirizzi's syndrome. Sin.: sindrom Mirizzi (v.).

DISTONIE NEUROCIRCULATORIE / dystonie neurocirculatoire / neurocirculatory dystonia. Sin.: astenie neurocirculatorie (v.).

DISTONIE OCULOCERVICOFACIALĂ / dystonie oculo-cervicofaciale / Steele-Richardson-Olszewski disease. Sin.: sindrom Steele-Richardson-Olszewski (v.).

DISTOPIE, s. f. / dystopie, s. f. / dystopia. [*Gr. dys = greu, dificil; topos = loc.*] Situare anormală a unui organ.

DISTORSIUNE, s. f. / distorsion, s. f. / distortion. [*Lat. distorsio, -onis = răsucire, de la distorquere = a răsuci.*] 1) Deformare a unei imagini din cauza *aberaţiei unui sistem optic. 2) Deformare a unui semnal sonor din trei cauze principale: a) *d. de fază*, dată de vitezele diferite de transmisie a diverselor frecvenţe; b) *d. de amplitudine*, când intensitatea unor frecvenţe este prea puternică; c) *d. de frecvenţă*, din cauza diferenţelor de sensibilitate în funcţie de frecvenţă ale urechii. 3) În psihanaliză, deformarea subiectivă inconştientă a realităţii, pentru a o pune în acord cu dorinţele, aspiraţiile.

DISTRIBUŢIE, s. f. / distribution, s. f. / distribution. 1) Localizarea specifică sau aranjamentul obiectelor sau evenimentelor în spaţiu sau timp. 2) Extinderea unei structuri ramificate şi a ramurilor sale. De ex. a unui nerv sau a unei artere. 3) Distribuţie a probabilităţilor.

DISTROFIE, s. f. / dystrophie, s. f. / dystrophy. [*Gr. dys = greu, dificil; trophe = hrană, nutriţie.*] 1) Anomalie celulară sau tisulară dobândită, legată de o tulburare nutriţională, locală sau generală. D. este consecinţa unor carenţe hormonale, nutritive, metabolice sau a unor deficienţe funcţionale. Uneori, în cadrul d. sunt regrupate şi leziunile degenerative cu cauze metabolice neidentificate. V. degenerescenţă. 2) Denumire generică a mai multor boli şi sindroame, în cadrul cărora se constată d. la nivelul structurilor unor organe sau a unor sisteme: *d. adipozogenitală*, sau *sindrom Fröhlich; *d. craniocarpotarsală*, sau *sindrom Freeman-Sheldon; *d. ectodermică hidrotică* sau *sindrom Clouston; *d. edematoasă* sau *boală Milroy; *d. mezodermală congenitală hiperplastică* sau *sindrom Weill-Marchesani; *d. pulmonară progresivă (v.).*; *d. olfactogenitală* sau *sindrom Kallmann; *d. osoasă familială* sau *boală Morquio; *d. musculară oculofaringiană* sau *sindrom Shy-Gonatas; *d. toracică asfixiantă* sau *boală Jeune; *d. trombocitară hemoragică congenitală* sau *sindrom Bernard-Soulier.

DISTROFIE CORNEANĂ / dystrophie cornéenne / corneal dystrophy. Termen generic care regrupează afecţiunile corneei de origine degenerativă sau prin anomalii de metabolism, în absenţa unor cauze infecţioase sau virale. Sunt cuprinse în acest grup o serie de *keratite: 1) Keratita neuroparalitică, prin afectarea nervilor senzitivi ai corneei. 2) Keratita uscată sau filamentoasă prin diminuarea accentuată a secreţiei lacrimale. 3) Keratitele din *avitaminoze (îndeosebi A şi B_2). 4) Keratopatiile medicamentoase. O serie de d. c. sunt ereditare sau asociate unor *tezaurismoze; ex.: *boală Hand-Schüller-Christian, *boală Hurler, *boală Reis-Bücklers, *cistinoză. V. şi keratită.

DISTROFIE CRANIOCARPOTARSALĂ / dystrophie craniocarpotarsienne / craniocarpotarsal dystrophy. Sin.: sindrom Freeman-Sheldon (v.).

DISTROFIE ELASTICĂ CUTANATĂ / dystrophie élastique cutanée / skin elastic dystrophy. *Disembrioplazie cutanată, adesea familială, care se manifestă fie prin hipoplazie, fie prin hiperplazie a pielii.

DISTROFIE HIALOIDORETINIANĂ / dystrophie hyaloïdo-rétinienne / hyaloideo-retinal dystrophy. Sin.: boală Wagner (v.).

DISTROFIE MUSCULARĂ / dystrophie musculaire / muscular dystrophy. Termen generic sub care sunt regrupate o serie de boli ereditare degenerative cu caracter progresiv ale muşchilor striaţi. Semeiologia clinică, vârsta debutului, caracteristicile evoluţiei, localizarea afectării primare şi caracteristicile histologice au permis identificarea de: 1) *D. m. cu miotonie*, v. miotonie. 2) *D. m. fără miotonie*, v. miopatie.

DISTROFIE MUSCULARĂ OCULOFARINGIANĂ / dystrophie musculaire oculo-pharyngienne / Shy-Gonatas syndrome. Sin.: sindrom Shy-Gonatas (v.).

DISTROFIE MUSCULARĂ PSEUDOHIPERTROFICĂ / dystrophie musculaire progressive type Duchenne / pseudohypertrophic muscular dystrophy. Sin.: miopatie pseudohipertrofică Duchenne (v.).

DISTROFIE NEUROAXONALĂ INFANTILĂ / dystrophie neuroaxonale infantile / infantile neuroaxonal dystrophy. Boală cu transmitere autozomal recesivă, cu debut în al doilea an de viaţă printr-o perturbare progresivă a mersului, o diminuare a reflexelor, apariţia de semne piramidale, de tulburări senzitive şi o deteriorare mentală. Histopatologic se constată focare de degenerare a axonilor, cu formaţiuni sferoidale la nivelul creierului. În unele cazuri s-a constatat o deficienţă de α-N-acetilgalactozaminidază. Exitus în 3-8 ani. Sin.: boală Seitelberger.

DISTROFIE OSOSĂ / dystrophie osseuse / bone dystrophy. Sin.: osteodistrofie (v.).

DISTROFIE OVARIANĂ / dystrophie ovarienne / ovarian dystrophy. Ansamblu de modificări funcţionale tisulare ale cortexului ovarian, legate de tulburări hormonale. Ex.: *sindrom Stein-Leventhal, *chist de ovar.

DISTROFIE PULMONARĂ PROGRESIVĂ / dystrophie pulmonaire progressive / vanishing lung. Formă clinică particulară de *emfizem pulmonar, care apare la tineri şi se extinde rapid de la domurile pulmonare spre baze. De regulă, evoluţia este rapidă, către insuficienţă respiratorie letală. Sin.: plămân evanescent.

DISTROFIE SPONGIOEPIFIZARĂ SISTEMATIZATĂ / maladie de Fairbank / Fairbank's disease. Sin.: boală Fairbank (v.).

DISTROFIE TROMBOCITARĂ HEMORAGICĂ CONGENITALĂ / dystrophie thrombocytaire hémorrhagique congénitale / Bernard-Soulier syndrome. Sin.: sindrom Bernard-Soulier (v.).

DISTROFINĂ, s. f. / dystrophine, s. f. / dystrophin. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***trophe*** *= hrană, nutriţie; -ină.*] Proteină a *citoscheletului alcătuită din 3 685 aminoacizi, cu M_r de 427 kDa. Are o structură dimerică, prezintă analogii de structură cu *α-actina şi *spectrina şi interacţionează cu filamentele de *actină ale *miofibrilelor. De asemenea, d. asociată cu glicoproteine leagă *sarcolema de *matricea extracelulară, stabilizează membrana şi influenţează transportul de calciu. În *miopatia pseudohipertrofică Duchenne s-a constatat absenţa totală a d. Gena codantă a d., denumită DMD (de la *Duchenne muscular dystrophy*) este una dintre cele mai lungi din genomul uman (2,3 milioane pb), fiind situată pe cromozomul X. D. face parte, prin legăturile sale, dintr-un vast complex molecular implicat, prin fiecare din constituenţii săi, în funcţionarea normală a celulei musculare striate. Absenţa d. normale se însoţeşte de o reducere a tuturor proteinelor complexului molecular.

DISTROGLICANI, s. m. pl. / dystroglycans, s. m. pl. / dystroglycans. Glicoproteine transmembranare ale muşchilor striaţi. Domeniul extracelular al d. se leagă la *laminină, iar domeniul intracelular la *distrofină.

DISURIE, s. f. / dysurie, s. f. / dysuria. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***ouron*** *= urină.*] Micţiune dificilă sau dureroasă, simptomatică pentru numeroase condiţii patologice (infecţii ale tractului uretral, stricturi uretrale, afecţiuni ale prostatei, prolaps uterin, neoplasm de col uterin, dismenoree etc.).

DIURETIC, adj., s. n. / diurétique, adj., s. m. / diuretic. [*Gr.* ***diouretikos*** *= care favorizează urinarea, de la* ***diourein*** *= a urina, a trece în urină.*] 1) Care se referă la diureză, care favorizează sau stimulează excreţia urinară. 2) Medicament destinat creşterii secreţiei renale şi electroliţilor, în esenţă a sodiului. În funcţie de locul de acţiune, se disting: a) *d. osmotice*, a căror concentrare în tubul renal antrenează o diureză apoasă (manitol, soluţie hipertonică de glucoză) şi sunt utilizate îndeosebi în *edemul cerebral; b) *d. ansei Henle* sau *de ansă* (furosemid), saluretice cu acţiune puternică şi scurtă; c) *d. tiazidice* sau înrudite, saluretice de putere medie, acţionând la nivelul segmentului cortical, de diluţie, al nefronului (tubul contort distal); d) *d. distale*, cu acţiune directă (triamteren) sau indirectă, prin antagonism cu *aldosteronul (spironolactonă), provocând o diureză moderată, cu retenţie de potasiu. *D. inhibitoare ale anhidrazei carbonice* nu mai sunt utilizate decât în tratamentul *glaucomului, iar *d. xantice* şi *d. mercuriale* au fost abandonate. *Salureticele sunt utilizate în tratamentul hipertensiunii arteriale, al insuficienţei cardiace şi al edemelor.

DIUREZĂ, s. f. / diurèse, s. f. / diuresis, urine output. [*Gr.* ***diouresis****, de la* ***diourein*** *= a urina, a trece în urină.*] 1) Excreţia urinară în ansamblul său, fie că este vorba de cantitatea urinei, fie de compoziţia acesteia. 2) Volumul secreţiei urinare, debitul urinar. D. normală este de 1 000-1 500 ml în 24 ore.

DIUREZĂ OSMOTICĂ / diurèse osmotique / osmotic diuresis. Mărire a volumului urinar, consecutivă creşterii *presiunii osmotice a plasmei sanguine. D. o. este o d. apoasă, săracă în sodiu şi clor. Ea survine în cursul unor boli care sunt acompaniate de o *hipertonie osmotică a plasmei. Ex.: diabetul cu glicemie crescută şi glicozurie, supraîncărcarea azotată a sângelui etc. De asemenea, poate fi provocată prin administrarea de glucoză, uree sau manitol. Prin *proba de d. o.* se studiază excreţia apei sub influenţa diureticelor osmotice.

DIVERGENŢĂ, s. f. / divergence, s. f. / divergence. [*Lat.* ***dis*** *= separat de;* ***vergere*** *= a tinde spre.*] Mişcare de abducţie simultană a ambilor ochi efectuată pentru trecerea de la vederea de aproape la vederea la distanţă. Unii autori consideră d. o simplă relaxare a *convergenţei. Ant.: convergenţă.

DIVERTICUL, s. m. / diverticule, s. m. / diverticulum. NA: diverticulum, pl. diverticula. [*Lat.* ***diverticulum*** *= răscruce.*] Cavitate în formă de sac, normală sau patologică, de dimensiuni variabile, care comunică cu un conduct natural.

DIVERTICUL CALICEAL / diverticule caliciel / calyceal diverticulum. Sin.: chist pielogenic (v.).

DIVERTICUL ESOFAGIAN / diverticule de l'oesophage / (o)esophageal diverticulum. *Diverticul al esofagului, care, în funcţie de mecanism, poate fi: 1) *D. de pulsiune*, al părţii cervicale a esofagului, care se poate produce prin efort de deglutiţie sau de expulzie a bolului alimentar. 2) *D. de tracţiune*, al părţii toracice a esofagului, deviat de o aderenţă a acestuia cu un ganglion inflamat cronic.

DIVERTICUL MECKEL / diverticule de Meckel / Meckel's diverticulum. [***Johann Friedrich Meckel****, anatomist şi chirurg german din Halle, 1781-1833.*] *Diverticul inconstant al intestinului subţire, situat pe *ileon la capătul arterei mezenterice superioare, la circa 80 cm de *valvula ileocecală. D. m. reprezintă un vestigiu al *canalului vitelin.

DIVERTICULITĂ, s. f. / diverticulite, s. f. / diverticulitis. [*Lat.* ***diverticulum*** *= răscruce; -ită.*] Inflamaţia unui diverticul, cu referire în special la diverticulii intestinali. D. antrenează stagnarea materiilor fecale în sacul diverticular, cu distensie dureroasă şi se poate complica prin perforaţie şi abcedare.

DIVERTICULOZĂ, s. f. / diverticulose, s. f. / diverticulosis. [*Lat.* ***diverticulum*** *= răscruce; -oză.*] Afecţiune caracterizată prin prezenţa de *diverticuli într-o zonă oarecare a tubului digestiv: esofag, duoden, intestin subţire sau colon. *D. colică*, cea mai frecventă, fără să fie patologică prin ea însăşi, expune subiectul afectat la infecţii şi la hemoragii.

DIVIZIUNE, s. f. / division, s. f. / division. [*Lat.* ***divisio, -onis*** *= împărțire, distribuire, de la* ***dividere*** *= a împărți, a diviza.*] 1) Împărțire, separație în două sau mai multe părți. 2) *D. celulară*: separația celulei în două celule fiice. D. la celulele *procariote se produce prin sciziparitate, v. amitoză. D. la celulele *eucariote se produce diferit la *gameți (*meioză) față de celulele somatice (*mitoză).

DIVULSIE, s. f. / divulsion, s. f. / divulsion. [*Lat.* ***dis*** *= separat de;* ***vulsio, -onis*** *= convulsie, spasm, de la* ***vellere*** *= a smulge.*] 1) Dilatația forțată a unui canal strâmtat. 2) Fractură prin smulgere.

DIZAHARID, s. n. / disaccharide, s. m. / disaccharide. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori; lat.* ***saccharum****, gr.* ***sakkharon*** *= zahăr.*] Sin.: diholozid (v.).

DIZARTRIE. Var. pentru disartrie (v.).

DIZENTERIE, s. f. / dysenterie, s. f. / dysentery. [*Gr.* ***dys*** *= greu, dificil;* ***enteron*** *= intestin.*] Termen cu două sensuri, unul general și unul restrictiv: 1) În sens general, termenul nu se mai utilizează ca atare, ci sub forma: *sindrom dizenteric. 2) În sens restrictiv: infecție intestinală, localizată îndeosebi la nivelul colonului, determinată de bacterii din genul **Shigella* (*d. bacilară*) sau de **Entamoeba dysenteriae*, specia *histolitica* (*d. amibiană*). *D. bacilară* reprezintă forma tipică și cea mai gravă a bolii, caracterizată prin sindrom dizenteric febril și crampe abdominale intense.

DIZENTERIE BACILARĂ / dysenterie bacillaire / bacillary dysentery. V. dizenterie, def. 2.

DIZIGOT, adj. / dizygote, adj. / dizygotic, dizygous. [*Gr.* ***dis*** *= de două ori;* ***zygotos*** *= legat împreună, de la* ***zygor*** *= eu unesc.*] Se spune despre gemenii cu placente diferite, provenind din doi *zigoți diferiți și, în consecință, neavând un patrimoniu ereditar identic. Sin.: biovular, bivitelin. V. și geamăn.

DIZOLVANT, s. n. / dissolvant, s. n. / dissolvent. [*Lat.* ***dissolvere*** *= a desface, a descompune.*] Sin.: solvent (v.).

DNA / DNA / DNA. Abrev. din engl. utilizată in mod curent pentru *acidul dezoxiribonucleic.

DOCIMAZIE, s. f. / docimasie, s. f. / docimasia. [*Gr.* ***dokimasia*** *= probă, anchetă, de la* ***dokimazein*** *= a examina.*] Termen ce desemnează diferitele probe cu ajutorul cărora se încearcă cunoașterea stării unui organ în momentul morții. Cea mai cunoscută este proba de hidrostatică pulmonară sau proba de plutire a plămânului: fragmentele de plămân cu densitate mare cad la fundul apei. În acest caz, proba de d. este negativă și se observă la plămânul nerespirat, dar și în *imaturitate, *atelectazii, procese inflamatorii pulmonare cu participare alveolară. Prin *d. histologică pulmonară* se încearcă, de asemenea, să se constate dacă un copil a respirat după naștere sau s-a născut mort. Prin *d. hepatică* se cercetează conținutul de *glicogen hepatic pe secțiuni histologice, pentru a stabili durata agoniei.

DOICĂ, s. f. / nourrice, s. f. / nurse. [*Bulg.* ***dojka*** *= doică.*] Femeie care alăptează (și îngrijește) copilul altei femei. Dădacă. Termenul engl. *nurse* are și alte semnificații. V. nursing.

DOLICHOCEFALIE. Var. pentru dolicocefalie (v.).

DOLICOCEFALIE, s. f. / dolichocéphalie, s. f. / dolichocephalia. [*Gr.* ***dolikhos*** *= lung;* ***kephale*** *= cap.*] Conformație craniană particulară, caracterizată printr-o disproporție între diametrul antero-posterior (sagital) și cel lateral, în sensul alungirii primului. Craniul este alungit antero-posterior. D. este constituțională (și deci normală) la eschimoși și etiopieni. Var.: dolichocefalie.

DOLICOCOLON, s. n. / dolichocôlon, s. m. / dolichocolon. [*Gr.* ***dolikhos*** *= lung;* ***kolon*** *= intestin gros.*] Alungire a unui segment al colonului, fără modificarea anatomică a calibrului și a pereților săi.

DOLICOMEGA-ARTERĂ, s. f. / dolichoméga-artère, s. f. / megadolichoartery. [*Gr.* ***dolikhos*** *= lung;* ***megas, megalos*** *= mare; lat., gr.* ***arteria*** *= arteră.*] Alungire și dilatație anormale ale unei artere sau ale unui segment de arteră, fără formarea unui *anevrism asociat.

DOLICOMEGALIE, s. f. / dolichomégalie, s. f. / dolichomegaly. [*Gr.* ***dolikhos*** *= lung;* ***megas, megalos*** *= mare.*] Creștere a lungimii și a lărgimii unui vas și îndeosebi a unei părți din tubul digestiv.

DOLICOSIGMOID, s. n. / dolichosigmoïde, s. m. / dolichosigmoid. [*Gr.* ***dolikhos*** *= lung;* ***sigma*** *= a 18-a literă a alfabetului grec; gr.* ***eidos*** *= formă.*] Alungire anormală a ansei sigmoide a colonului.

DOLICOSTENOMELIE, s. f. / dolichosténomélie, s. f. / dolichostenomelia. [*Gr.* ***dolikhos*** *= lung;* ***stenos*** *= strâmt, îngust;* ***melos*** *= extremitate, membru.*] 1) Malformație congenitală a celor patru membre care sunt anormal de lungi și de subțiri. 2) Termen utilizat uneori ca sin. pentru *sindromul Marfan (def. 1).

DOLOR. / dolor / dolor. [*Lat.* ***dolor*** *= durere.*] Unul din semnele cardinale ale *inflamației.

DOMENIU, s. n. / domaine, s. m. / domain. [*Lat.* ***dominium*** *= proprietate;* ***dominius*** *= stăpân.*] Parte a unei structuri care se distinge prin caracteristici structurale și/sau funcționale particulare. Pot fi definite următoarele tipuri principale de domenii: 1) Parte compactă și globulară a unei proteine, constituită dintr-un segment lung al lanțului polipeptidic (de la 50 la 150 de reziduuri de aminoacizi), implicată într-o funcție particulară (cataliză, reglare alosterică, polimerizare, asociere cu alte proteine sau la ADN). Un d. care se regăsește în mai multe proteine, cu conformații identice sau foarte asemănătoare, este denumit „*domeniu de omologie*". El îndeplinește de regulă aceeași funcție. Un d. poate fi repetat în aceeași proteină. De ex., domeniile *imunoglobulinelor. 2) Regiune a suprafeței unei proteine implicată într-o anumită funcție. De ex., d. transmembranar *paratop al unui anticorp. 3) Regiune a *membranei celulare (plasmatice) care se distinge prin compoziția sa particulară, îndeosebi prin prezența anumitor *receptori sau *transportori. De ex., domeniul apical al unei celule epiteliale.

DOM PLEURAL / dôme pleural / pleura cervicalis. NA: cupula pleurae. [*Fr.* ***dôme****, din lat.* ***domus*** *= casă; gr.* ***pleura*** *= coastă, lature.*] Porțiunea pleurei parietale care acoperă vârful plămânului.

DOMINANT, adj. / dominant, -e, adj. / dominant. [*Lat.* ***dominans****, de la* ***dominari*** *= a fi stăpân, a domina și* ***dominus*** *= stăpân.*] Despre un caracter genetic (sau al genei care îl poartă) care se manifestă fie că el este prezent pe ambii cromozomi ai perechii, fie pe un singur cromozom, adică atât în stare homozigotă, cât și în stare *heterozigotă. Caracterul d. se manifestă, deci, chiar dacă este prezent doar pe unul din cei doi cromozomi omologi, celălalt cromozom purtând un caracter *recesiv. Ant.: recesiv. V. și alelă dominantă.

DOMINANȚĂ, s. f. / dominance, s. f. / dominance. [*Lat.* ***dominans****, de la* ***dominari*** *= a fi stăpân, a domina și* ***dominus*** *= stăpân.*] 1) Supremație, manifestare a unui factor în competiție cu alți factori antagoniști. 2) Proprietate a unei gene sau a unui caracter de a se manifesta (exprima) în toate cazurile, atât la subiectul *homozigot, cât și la cel *heterozigot, mascând la acesta din urmă efectele genei alelomorfe recesive. V. dominant și recesiv. 3) *D. cerebrală emisferică*: v. emisferă dominantă.

DONATOR UNIVERSAL / donneur universel / universal donor. [*Lat.* ***donator, -oris*** *= cel care dăruiește, de la* ***donare***

= a dărui şi donum = dar; universalis = general, universal, de la universus = întreg, tot.] Nume dat unui subiect aparţinând grupei 0 sanguine, al cărui sânge poate fi, teoretic, transfuzat subiecţilor tuturor grupelor ABO. Acest termen este, totuşi, impropriu, deoarece nu ţine seama decât de sistemul ABO. Or, chiar în acest sistem există „donatori universali" periculoşi, ale căror aglutinine, de un tip particular, pot aglutina globulele roşii ale unui primitor aparţinând altui grup sanguin.

DONOR, s. m. sau f. / donneur, s. m. ou f. / donor. [*Lat. donare = a dărui, de la donum = dar.*] 1) Un organism ale cărui ţesuturi vii pot fi utilizate la un alt organism (prin transfuzie sanguină, transplante de organe). 2) Substanţă care oferă o particulă altei substanţe (acceptor). Ex.: d. de hidrogen.

DONOVANOZĂ, s. f. / donovanose, s. f. / donovanosis, granuloma inguinale. [*Charles Donovan, medic irlandez, specialist în boli tropicale, 1863-1951; -oză.*] Sin.: granulom inghinal (v.).

DOP, s. n. / bouchon, s. m. / plug. [*Dialect săsesc dop.*] Acumulare de secreţii într-un conduct sau spaţiu anatomic. Ex.: d. epidermic, prin aglomerare de celule epidermice descuamate la nivelul conductului auditiv extern.

DOPA / DOPA / DOPA. [*Abrev. engl. DihidrOxy-PhenylAlanine = dihidroxifenilalanină.*] Compus intermediar în lanţul de sinteză a *catecolaminelor şi *melaninelor. După decarboxilare, DOPA se transformă în *dopamină; după hidroxilarea DOPA rezultă *noradrenalină. În organismul uman se găseşte în cantităţi apreciabile în sistemul nervos extrapiramidal (nucleul caudat şi pallidum). În practica medicală se utilizează izomerul său levogir, L-DOPA sau *levodopa. Sin.: dihidroxifenil-alanină.

DOPA-DECARBOXILAZĂ, s. f. / dopadécarboxylase, s. f. / dopa-decarboxylase. [*Abrev. engl. DihidrOxyPhenylAlanine = dihidroxifenilalanină; lat. de = separat de; carbo, -onis = cărbune; gr. oxys = acru, oxigen; hyle = materie; -ază.*] Enzimă implicată în decarboxilarea *DOPA în *dopamină. Inhibitorii acestei enzime, carbidopa şi benserazida, asociaţi cu *levodopa, sunt utilizaţi în tratamentul *bolii Parkinson.

DOPAJ, s. n. / dopage, s. m. / doping. [*Engl. to dope = a droga, a lua un excitant.*] Utilizarea de procedee, de substanţe sau a oricărui alt mijloc în scopul creşterii artificiale a capacităţilor psihomotorii, a randamentului sau în scopul diminuării senzaţiilor dureroase şi a oboselii, în vederea sau cu ocazia unei competiţii sportive. D. este calificat ca atare dacă prejudiciază etica sportivă sau dacă afectează integritatea fizică şi psihică a sportivului. Lista produşilor dopanţi este stabilită de *Comitetul Internaţional Olimpic.* Din punct de vedere medico-legal, definiţia d. este mai precisă şi mai restrictivă: utilizarea unui drog sau a unei substanţe înscrise pe lista oficială a produşilor dopanţi. Listele cu produşi dopanţi sunt în continuă extensie.

DOPAMINĂ, s. f. / dopamine, s. f. / dopamine. [*Abrev. engl. DihidrOxyPhenylAlanine = dihidroxifenilalanină; gr. ammoniakon = sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia; -ină.*] Dihidroxifeniletilamina, produsă prin decarboxilarea *DOPA, compus intermediar în sinteza *noradrenalinei (noreprinefinei). D. este un mediator chimic. Sintetizată în unele grupe de neuroni, este prezentă în diverse regiuni ale sistemului nervos central şi periferic. Contrar altor catecolamine, d. este vasodilatatoare la nivelul rinichilor, intestinului şi coronarelor. Dispariţia sa din anumite regiuni ale creierului (corpi striaţi, *locus niger*) este în relaţie cu *boala Parkinson, iar precursorul său, L-DOPA, este utilizat în tratamentul acestei afecţiuni. Pe de altă parte, anomaliile d. intracerebrale ar fi legate de patogeneza *schizofreniei, iar *neurolepticele acţionează blocând receptorii dopaminergici. D. este utilizată şi în tratamentul şocului: cresc debitul urinar, debitul şi forţa de contracţie cardiace, fără modificarea ritmului cardiac, nici a presiunii arteriale. D. inhibă acţiunea *prolactinei. V. şi tab. const. endocrinol.

DOPAMINERGIC, adj. / dopaminergique, adj. / dopaminergic. [*V. etimologia termenului dopamină; gr. ergein = a lucra, a fi în activitate.*] Care eliberează *dopamină, care este sensibil la acţiunea dopaminei. Ex.: 1) *Nerv d.* - nerv ale cărui terminaţii eliberează dopamină. 2) *Sistem d.* - ansamblu de neuroni care, la nivelul sistemului nervos central sau periferic, eliberează dopamină sau este sensibil la aceasta.

DOPAMINERGIE, s. f. / dopaminergie, s. f. / dopaminergia. [*V. etimologia termenului dopaminergic.*] Eliberare de *dopamină.

DOPA-OXIDAZĂ, s. f. / dopa-oxydase, s. f. / dopa-oxidase. [*Abrev. engl. DihidrOxyPhenylAlanine = dihidroxifenilalanină; gr. oxys = acru, oxigen; -ază.*] Denumire provizorie pentru enzima sau enzimele care catalizează formarea *melaninei din *DOPA. Sin.: dopază.

DOPA-REACŢIE, s. f. / dopa-réaction, s. f. / dopa-reaction. [*Abrev. engl. DihidrOxyPhenylAlanine = dihidroxifenilalanină; fr. réaction, din lat. actio, -onis = acţiune şi agere = a acţiona.*] Metodă citoenzimatică folosită pentru evidenţierea capacităţii unei celule de a sintetiza *melanină din *DOPA. Reacţia este pozitivă în cazul apariţiei unei coloraţii întunecate după aplicarea de DOPA pe o secţiune tisulară proaspătă, evidenţiind transformarea DOPA în melanină. Sin.: reacţie Bloch.

DOPAZĂ, s. f. / dopase, s. f. / dopase. [*Abrev. engl. DihidrOxyPhenylAlanine = dihidroxifenilalanină; -ază.*] Sin.: dopa-oxidază (v.).

DOPPLER / Doppler / Doppler. [*Christian Johann Doppler, fizician şi matematician austriac, 1803-1853.*] V. velocimetrie Doppler, efect Doppler-Fizeau, Doppler pulsat.

DOPPLER PULSAT / Doppler puisé / puise Doppler. Variantă de investigaţie a vaselor prin metoda Doppler, utilizând o emisie discontinuă de ultrasunete şi permiţând studiul debitelor arteriale.

DORSAL, adj. / dorsal, -ale, -aux, adj. / dorsal, notal. [*Lat. dorsualis = de (pe) spate, de la dorsum = spate.*] Care se raportează la partea din spate sau posterioară a corpului, ori a unui organ. Ex.: regiunea d. a corpului, faţa d. a mâinii. Sin.: posterior.

DORSALGIE, s. f. / dorsalgie, s. f. / dorsalgia. [*Lat. dorsum = spate; gr. algos = durere.*] Durere cu sediul la nivelul *rahisului dorsal.

DORSALIZARE, s. f. / dorsalisation, s. f. / dorsalization. [*Lat. dorsualis = de (pe) spate, de la dorsum = spate.*] Malformaţie congenitală, constând în apariţia unor caracteristici ale vertebrelor dorsale la vertebre aparţinând altor regiuni. D. tipică poate afecta vertebra a şaptea cervicală (C_7), a cărei apofiză transversă se transformă într-o coastă, mai mult sau mai puţin dezvoltată. V. coastă cervicală. D. primei vertebre lombare (L_1) duce la articularea acesteia cu una sau două coaste libere.

DORSARTROZĂ, s. f. / dorsarthrose, s. f. / thoracic disk lesions. [*Lat. dorsum = spate; gr. arthron = articulaţie; -oză.*] *Discartroză a rahisului dorsal.

DORSIFLEXIE, s. f. / dorsiflexion, s. f. / dorsiflexion. [*Lat. dorsum = spate; flexio, -onis = îndoire, de la flectere = a îndoi.*] Înclinare anterioară a vertebrelor dorsale.

DOWN REGULATION / down regulation / down regulation. [*Engl. down = în jos; regulation = reglare.*] Anglicism utilizat cu cel puţin două sensuri: 1) Diminuarea afinităţii unui receptor ca urmare a creşterii concentraţiei sanguine a ligandului fiziologic. În acest caz se poate utiliza ca sin. în română termenul reglare joasă sau negativă. 2) Reducerea răspunsului unei celule la un anumit stimul, după prima expunere, ca urmare a reducerii numărului de receptori exprimaţi la nivelul suprafeţei celulare.

DOZAJ, s. n. / dosage, s. m. / dosage. 1) Cantitatea de medicament, exprimată în greutate (masă) sau în unităţi de priză, prescrisă de medic unui bolnav pentru 24 de ore. 2) Sin. cu dozare biologică (v.).

DOZARE BIOLOGICĂ / dosage biologique / biologic dosage. [*Gr.* ***dosis*** *= acţiunea de a da;* ***bios*** *= viaţă;* ***logos*** *= ştiinţă.*] V. biotest.

DOZARE RADIOIMUNOLOGICĂ / dosage radioimmunologique / radioimmunoassay. [*Gr.* ***dosis*** *= acţiunea de a da; lat.* ***radius*** *= rază;* ***immunis*** *= scutit, apărat, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***munus*** *= obligaţie; gr.* ***logos*** *= ştiinţă.*] Sin.: radioimunodozare (v.).

DOZĂ, s. f. / dose, s. f. / dose. [*Gr.* ***dosis*** *= acţiunea de a da.*] Termen utilizat în medicină cu două semnificaţii principale: *cantitate de substanţă*, de obicei medicament; *cantitate de radiaţii*, de energie a acestora. Pornind de la cele două semnificaţii se disting: 1) *Cantitatea de substanţă (medicament)* care provoacă un anumit efect farmacologic sau toxic. *Tipuri de d. în relaţie cu medicamentele*: a) *D. de atac* sau *de încărcare*: d. iniţială, mai mare, cu care este indicat uneori să se înceapă tratamentul medicamentos; prin d. de atac se obţin în timp scurt concentraţiile sanguine şi tisulare eficiente, necesare îndeosebi în stări de urgenţă. b) *D. eficace maximă*: cea mai mare cantitate de medicament care produce efecte utile, fără efecte toxice asociate. c) *D. eficace medie* (DE_{50}): cantitatea de medicament care produce efectul terapeutic la 50% din subiecţii trataţi. d) *D. eficace minimă*: cea mai mică d. care provoacă efectul farmacodinamic urmărit. e) *D. homeopatică*: cantitatea de medicament homeopat (sub formă de picături, pulbere, granule, globule) administrată pacientului la fiecare priză. V. homeopatie. f) *D. de întreţinere*: d. care se administrează în tratamentul îndelungat al unei boli şi asigură întreţinerea efectului obţinut prin *d. de atac. g) *D. letală* (DL), care, după administrare experimentală la animale, produce moartea. h) *D. letală medie* (DL_{50}): cantitatea de medicament care, după administrare, provoacă moartea a 50 % din animalele unui lot; se determină experimental şi serveşte la evaluarea gradului de toxicitate al unei substanţe. i) *D. letală minimă* (DLM): cea mai mică d. de substanţă care determină moartea unui animal din lotul experimental. j) *D. uzuală* sau *terapeutică curativă*: cantitatea de medicament care, cuprinsă între d. maximă şi d. minimă, determină efectul terapeutic cel mai favorabil. 2) *Cantitatea de radiaţii*, de o anumită intensitate, absorbită de un volum dat în unitatea de timp. *Mărimile dozimetrice* definesc transferul de energie al radiaţiilor la interacţiunea cu substanţa şi sunt utilizate în medicină în cazul: iradierii profesionale, terapeutice, diagnostice (din investigaţiile cu radiaţii X şi radioizotopi) şi accidentale. *Tipuri de mărimi dozimetrice*: a) *D. absorbită* (v.). b) *D. amitogenică* reprezintă d. de radiaţii ionizante prin administrarea căreia se realizează o oprire a mitozelor) c) *D. emergentă*, cantitatea de radiaţii de o anumită intensitate, măsurată în momentul ieşirii fasciculului de radiaţii din volumul iradiat. d) *D. de epilaţie*, cantitatea de radiaţii capabilă să producă o epilaţie trecătoare (temporară) sau definitivă. e) *D. de focar*, d. efectivă în focarul de iradiat. f) *D. fracţionată*, în radioterapie, cantitatea de energie radiantă administrată pe şedinţă, reprezentând o fracţiune din d. totală. g) *D. integrală* (v.). h) *D. maximă admisă* (v.). i) *D. optimă*, în radiologie, d. de energie radiantă prin care se obţine un efect maxim şi care produce concomitent un minim de efecte secundare. j) *D. procentuală*, diferenţa în procente dintre *d. superficială şi *d. în profunzime. k) *D. în profunzime*, d. de radiaţii eficace la o anumită adâncime a corpului iradiat. l) *D. superficială*: d. de radiaţii eficace la suprafaţa unui corp. m) *D. tumorală* (v.). n) *D. zilnică*, fracţiune din d. totală capabilă să producă efectele radiobiologice scontate, în cadrul afecţiunii şi volumului iradiat, administrată într-o singură zi.

DOZĂ ABSORBITĂ / dose absorbée / absorbed dose. Reprezintă energia absorbită de unitatea de masă de substanţă iradiată (indiferent dacă materia este vie sau nevie), indiferent de natura radiaţiei ionizante. Unitatea de măsură în SI este Gy (gray), egală cu un joule pe kilogram (J/kg). Debitul d. a. caracterizează viteza de absorbţie a energiei şi se măsoară în Gy/s.

DOZĂ BIOLOGICĂ / dose biologique / biologic dose. *D. b.* ţine seama de nocivitatea radiaţiei pentru un sistem biologic, nocivitate ce depinde de transferul liniar de energie (TLE), deci de natura radiaţiei. Se măsoară în Sv (sievert). Drept referinţă se ia radiaţia X, cu un TLE mic; pentru aceasta, 1 Sv este egal cu 1 Gy. Cu cât TLE este mai mare, cu atât d. b. ce corespunde aceleiaşi d. absorbite creşte. Debitul d. b. se măsoară în Sv/s.

DOZĂ INTEGRALĂ / dose intégrale / integral dose. Cantitatea totală de energie absorbită în întreaga regiune iradiată. Reprezintă produsul dintre doza absorbită şi masa regiunii iradiate, exprimată în grame.

DOZĂ LETALĂ / dose létale / lethal dose. V. doză def. g, h şi i.

DOZĂ MAXIMĂ / dose maximale / maximum dose. În radiologie, d. de radiaţii ionizante de la care pot apărea efecte nocive. Abrev.: DM.

DOZĂ MAXIMĂ ADMISĂ / dose maximale admissible / maximal permissible dose. D. totală de radiaţii ionizante absorbite pe care o poate primi un individ în cursul vieţii, fără riscul apariţiei unor efecte nocive. Se stabileşte prin normative internaţionale. Abrev.: DMA.

DOZĂ TUMORALĂ / dose tumorale / tumoral dose. Cantitatea totală de energie absorbită de o tumoră iradiată. Se calculează pornind de la d. absorbită de masa tumorală (în grame), calculată după estimarea volumului geometric al tumorii.

DOZIMETRIE, s. f. / dosimétrie, s. f. / dosimetry. [*Gr.* ***dosis*** *= acţiunea de a da;* ***metron*** *= măsură.*] Măsurare fizică, chimică sau biologică a dozei provenite de la o sursă de radiaţii. Prin **d. biologică* se estimează doza primită de un organism, prin intermediul efectelor biologice produse de radiaţiile absorbite.

DOZIMETRU, s. n. / dosimètre, s. m. / dosimeter. [*Gr.* ***dosis*** *= acţiunea de a da;* ***metron*** *= măsură.*] Aparat destinat *dozimetriei radiaţiilor ionizante.

DRACUNCULOZĂ, s. f. / dracunculose, s. f. / dracunculosis. [*Lat.* ***dracunculus****, gr.* ***drakontion*** *= balaur mic; -oză.*] Boală determinată de infestarea prin femela *filariei de Medina sau a viermelui de Guinea (*Dracunculus medinensis*). Se manifestă prin una sau mai multe tumori subcutanate, foarte pruriginoase, care abcedează şi se deschid la piele, eliberând astfel embrionii în mediul exterior. V. şi filarioză.

DRAJEU, s. n. / dragée, s. f. / sugar-coated tablet. [*Fr.* ***dragée****, alterare din lat.* ***tragemata****, de la gr.* ***tragema*** *= desert.*] Formă de prezentare medicamentoasă cu administrare *per os* care se prezintă sub forma unei (unor) substanţe active comprimate, acoperită cu substanţe zaharoase care pot, eventual, acţiona asupra eliberării substanţei active. V. şi comprimat.

DRASTIC, adj. / drastique, adj. / drastic. [*Gr.* ***drastikos*** *= activ, de la* ***dran*** *= a acţiona.*] Despre un laxativ care declanşează scaune numeroase, lichide şi însoţite de colici, ca urmare a iritaţiei mucoasei intestinale.

DREN, s. n. / drain, s. m. / drain. [*Engl. **to drain** = a usca.*] Tub suplu sau rigid, din cauciuc, mase plastice, aliaje metalice etc., uneori perforat de orificii, servind la evacuarea lichidelor fiziologice sau patologice, pe măsura producerii acestora la nivelul unei cavităţi sau a unei plăgi. Poate fi constituit, de asemenea, dintr-o lamă ondulată de cauciuc. În practică se disting: 1) *D. fără aspiraţie*, care funcţionează pe baza gravitaţiei sau a capilarităţii. 2) *D. cu aspiraţie*, care funcţionează prin depresiune, ce creşte eficacitatea drenajului. V. şi drenaj.

DRENAJ, s. n. / drainage, s. m. / drainage. [*Engl. **drainage**, de la **to drain** = a usca.*] Procedeu care permite evacuarea continuă a lichidelor conţinute într-o plagă, un organ cavitar, o cavitate naturală sau patologică prin intermediul unui *dren, al unei *meşe, al unei *sonde sau al oricărui alt mijloc care să împiedice temporar închiderea completă a orificiului de ieşire.

DRENAJ POSTURAL / drainage postural / postural drainage. Metodă de *kineziterapie prin care se utilizează poziţii ale corpului uman adaptate anatomiei bronşice pentru a facilita *drenajul acestora, pe baza presiunii.

DREPANOCIT, s. n. / drépanocyte, s. m. / sickle cell. [*Gr. **drepanon** = seceră; **kytos** = celulă.*] *Eritrocit în formă de seceră sau de semilună, caracteristic *drepanocitozei. Sin.: eritrocit falciform, celulă falciformă, sickle-cell.

DREPANOCITOZĂ, s. f. / drépanocytose, s. f. / sickle cell anemia, drepanocytic anemia. [*Gr. **drepanon** = seceră; **kytos** = celulă; **-oză**.*] Anomalie ereditară a sângelui, caracterizată prin prezenţa unei *hemoglobine anormale (HbS). În lanţul primar β al hemoglobinei, cel de al şaselea aminoacid, *acidul glutamic, este înlocuit cu *valina, fapt ce modifică încărcarea electrică a hemoglobinei. Aceasta devine instabilă, fibrilară, ceea ce duce la deformarea hematiilor (aspect „în seceră"), hemoliză şi anemie. Boala poate fi clinic inaparentă (formă heterozigotă) sau poate provoca o anemie hemolitică foarte gravă (formă homozigotă). Sin.: anemie falciformă, siclemie, boală sau sindrom Dresbach.

DREPTACI, adj. s. m. sau f. / droitier, ière, adj., s. m. ou f. /right handed. [*Lat. **directus** = drept, de la **dirigere** = a pune în linie.*] (Persoană) care utilizează mâna dreaptă pentru scris, ca şi pentru alte acte motorii care impun îndemânare. V. şi emisferă dominantă.

DROG, s. n. / drogue, s. f. / drug, medicine. [*Etimologie incertă: după Littré, termenul anglo-saxon **dryge** sau cel olandez **trook**, ambii însemnând: uscat; după Robert, cuvântul olandez **droog**: lucru uscat.*] 1) Orice materie primă, de natură organică sau anorganică, utilizată în prepararea medicamentelor oficinale sau magistrale. 2) Prin extensie, sub influenţa terminologiei engleze, sin. cu *medicament. 3) Substanţă care poate produce o stare de *dependenţă fizică şi/sau psihică şi care poate genera o *toxicomanie, indiferent de tipul substanţei în cauză. Obs.: în fr. *drogue* nu are sensul de medicament, existent în engl. De asemenea, în dicţionarele franceze se acceptă termenul *drogue* cu semnificaţia de materie primă pentru unele medicamente, dar se menţionează că şi această utilizare se va restrânge, în raţiunea conotaţiei negative pe care a dobândit-o cuvântul *drogue* în limbajul curent. Pe de altă parte, în engl. termenul de *therapeutic drug* permite distingerea de *addictive drug*. De menţionat, totodată, prezenţa în engl. a termenului *medication* (*medicaţie).

DROMOMANIE, s. f. / dromomanie, s. f. / dromomania. [*Gr. **dromos** = cursă, drum; **mania** = nebunie.*] Impuls imperios, nestăpânit, de a pleca, bolnavul părăsind fără motiv locul unde se află şi parcurgând distanţe mari. D. este un simptom în nevroze, psihopatii, epilepsie etc.

DROMOTROP, adj. / dromotrope, adj. / dromotropic. [*Gr. **dromos** = cursă, drum; **trope** = întoarcere, de la **trepein** = a întoarce.*] Proprietatea de conducere a excitaţiei prin fibrele nervoase sau prin masa miocardului adult şi embrionar. Termenul *d. negativ* semnifică diminuarea conductibilităţii unui nerv, iar cel de *d. pozitiv* creşterea acestei conductibilităţi.

DROP-ATTACK / drop-attack / drop-attack. [*Engl. **drop** = cădere; **attack** = atac.*] Anglicism care nu este traductibil decât printr-o perifrază: cădere bruscă prin înmuierea gambelor. În consecinţă, termenul engl. este acceptat, desemnând suspendarea bruscă a tonusului postural care antrenează o cădere prin înmuierea gambelor, fără pierderea cunoştinţei, accident atribuit unei ischemii bruşte la nivelul trunchiului cerebral.

DROSOPHILA / Drosophila / Drosophila. [*Gr. **drosos** = rouă; **philein** = a iubi.*] Gen de muşte. *D. melanogaster* este utilizată extensiv în studiile de genetică experimentală.

DRUMSTICK / drumstick / drumstick. [*Engl. **drum** = tobă; **stick** = băţ.*] Anglicism ce desemnează o expansiune pediculată existentă la nivelul unui lob nuclear al leucocitului, legată de nucleu printr-un mic fragment de cromatină. D. este considerat ca un cromozom X condensat în interfază, are dimensiuni medii de 1,2 × 1,6 m şi se întâlneşte la 3-6% din leucocitele polinucleare la sexul feminin.

DSM-IV / DSM-IV / DSM-IV. [*Abrev. din engl.: **Diagnostic and Statistical Manual of mental disorders,** IVth edition.*] Clasificare a tulburărilor mentale efectuată de *American Psychiatric Association*, în care criteriile diagnostice sunt axate după cinci direcţii: I) sindromul psihiatric principal; II) tipul de personalitate; III) boala (bolile) somatică (somatice); IV) severitatea factorilor exteriori de stres; V) nivelul global de adaptare socială a subiectului. V. şi ICD-10.

DUBLĂ ELICE / double hélice / double helix, double strand. Structura spaţială, tridimensională a *acidului dezoxiribonucleic.

DUBLĂ TAHICARDIE / double tachycardie / double tachycardia. Sin.: bitahicardie (v.).

DUBLET, s. n. / doublet, s. m. / doublet. [*Lat. **duplus** = dublu.*] 1) Ansamblul de două linii spectrale cu lungime de undă foarte apropiată, observat la un spectrograf foarte dispersiv (ex.: linia galbenă a sodiului). 2) *D. electronic*: doi electroni puşi în comun prin formarea unei legături chimice. 3) Activitate electromiografică, spontană sau provocată prin probe de sensibilizare, în care se succedă rapid două elemente cu morfologie identică. Este expresia hiperexcitabilităţii musculare, îndeosebi în *tetanie. V. şi electromiografie.

DUBLU CONTRAST / double contraste / double contrast. Metodă de investigaţie radiologică în care sunt asociate, în cazul organelor sau structurilor cavitare, două mijloace de contrast: un mediu opac, ce tapisează pereţii şi altul aeric, care produce distensia cavităţii. De ex.: stomac în d. c., colon în d. c. sau *artrografie prin d. c.

DUBLU ORB / double aveugle / double blind. 1) Tip de experiment terapeutic clinic în cursul căruia atât medicul, cât şi pacientul nu cunosc natura medicamentelor utilizate, pentru evitarea fenomenelor de sugestie care pot interveni în aprecierea eficienţei tratamentului. V. şi simplu orb. 2) Metodă de testare comparativă a eficacităţii terapeutice, fie în cazul existenţei a două tratamente diferite pentru aceeaşi boală, fie în cazul unui medicament nou care este comparat cu unul *placebo. Tehnica implică participarea a două grupe de pacienţi, care vor primi, fiecare, un tratament diferit sau, respectiv, unul din cele două produse (medicament sau placebo), evident fără a avea cunoştinţă de natura tratamentului sau a substanţei primite. La încheierea experimentului, se analizează rezultatele. Sin.: probă dublu orb. V. şi test în orb.

DUBLU STRAT FOSFOLIPIDIC / double couche phospholipidique / phospholipid bilayer. Sin.: bistrat fosfolipidic (v.).

DUCT, s. n. / ductus, s. m. / ductus. NA: ductus. [*Lat. ductus = canal.*] Sin.: canal (v., def. 2). Var.: ductus.

DUCTOPENIE, s. f. / ductopénie, s. f. / ductopenia. [*Lat. ductus = canal; gr. penia = sărăcie.*] Diminuare a numărului de *canalicule biliare intrahepatice. Se traduce prin *colestază de intensitate variabilă, mai mult sau mai puţin tolerată. D. poate fi congenitală (*sindrom Alagille) sau dobândită, consecutiv unei *hepatite medicamentoase sau imune, ca şi unei *colangite primitive sclerozante.

DUCTULUS / ductulus / ductulus. NA: ductulus. [*Lat. ductulus, dim. de la ductus = canal.*] Sin.: canalicul (v.).

DUCTUS. Var. pentru duct (v.).

DUCTUS ARTERIOSUS / ductus arteriosus / ductus arteriosus. NA: ductus arteriosus. Sin.: canal arterial (v.).

DUCŢIE, s. f. / duction, s. f. / duction. [*Lat. ductio, -onis = ducere, de la ducere = a duce.*] Termen prin care este desemnată mişcarea unui singur ochi, deci o mişcare monoculară. Prin d. forţată globul ocular este mobilizat pasiv, în diferite direcţii. V. şi versiune.

DUMPING SYNDROME / dumping syndrome, syndrome de chasse / dumping syndrome. [*Engl. dumping, de la to dump = a descărca, a arunca în cantitate mare; gr. syndrome = drum împreună, concurs, de la syn = împreună; dromos = cursă, drum.*] Anglicism care desemnează un sindrom marcat de senzaţia de rău general (transpiraţii, palpitaţii, vertije, cefalee etc.) survenind la maximum 30 de minute după masă la pacienţii cu rezecţie gastrică. Cauza exactă nu este cunoscută, dar golirea rapidă (*dumping*) a conţinutului gastric în jejun se asociază cu simptomatologia generală. D. s. survine îndeosebi în gastrectomiile parţiale cu anastomoză gastrojejunală şi mai rar după gastroenterostomie şi vagotomie sau piloroplastie. *D. s. tardiv* apare la circa trei ore şi este în relaţie cu o hipoglicemie reacţională. Tulburările se atenuează prin ingestia frecventă de alimente în cantităţi mici, cu excluderea lichidelor. Poziţia de decubitus atenuează simptomatologia. Obs.: în engl. se mai utilizează pentru d. s. şi denumirea *postprandial postgastrectomy syndrome*, iar Academia Franceză de Medicină a propus înlocuirea termenului cu expresia fr. *syndrome d'évacuation accéléré précoce orthostatique de l'éstomac opéré*. Sin.: sindrom dumping.

DUNGI MEES / bandes de Mees / Mees' lines. [*R. A. Mees, neurolog olandez, Bakkum, n. 1873.*] Benzi transversale, albe sau gri, care apar pe mai multe unghii, prin incluzia de aer în substanţa unghealǎ în intoxicaţia cronică cu thaliu sau arsenic. Apar periodic, la aproximativ 23 de zile, corelate cu ciclul menstrual. Sin.: benzi Mees.

DUNGI TROUSSEAU / dermographisme, s. m. / Trousseau's spots. [*Armand Trousseau, medic francez de medicină internă, Tours, 1801-1867.*] Sin.: dermografism (v.).

DUODEN, s. n. / duodénum, s. m. / duodenum. NA: duodenum. [*Lat. duodeni = în număr de 12, abreviere de la duodeni digitorum = de 12 degete (lungimea acestui segment intestinal).*] Segmentul iniţial al intestinului subţire, care continuă pilorul. D. cuprinde patru segmente, care descriu în jurul capului pancreasului un inel incomplet (în formă de potcoavă), denumit cadru duodenal: prima porţiune, orizontală, este unită cu a doua porţiune, verticală, prin *genu superius* (genunchiul posterior); a treia porţiune, orizontală, este unită cu a doua prin *genu inferius* (genunchiul inferior) şi se continuă cu a patra porţiune, ascendentă, până la unghiul duodenojejunal. Porţiunea a doua primeşte *coledocul şi *canalele pancreatice.

DUODENECTOMIE, s. f. / duodénectomie, s. f. / duodenectomy. [*V. etimol. termenului duoden; gr. ektome = excizie.*] Rezecţie chirurgicală a *duodenului. Poate fi parţială sau totală, când se asociază cu o *pancreatectomie (cefalică sau totală).

DUODENITĂ, s. f. / duodénite, s. f. / duodenitis. [*V. etimol. termenului duoden; -ită.*] Inflamaţie a *duodenului.

DUODENOJEJUNOSTOMIE, s. f. / duodénojéjunostomie, s. f. / duodenojejunostomy. [*V. etimol. termenului duoden; lat. medicală jejunum intestinum, din lat. ieiunus = flămând, nemâncat; gr. stoma, -atos = gură.*] Crearea chirurgicală a unei anastomoze între duoden şi jejun, fie pentru restabilirea continuităţii tubului digestiv după *duodenectomie parţială, fie pentru scurtcircuitarea unui obstacol duodenal, în scopul asigurării trecerii bolului alimentar.

DUODENOPANCREATECTOMIE, s. f. / duodéno-pancréatectomie, s. f. / duodenopancreatectomy. [*V. etimol. termenului duoden; gr. pankreas, -atos, de la pan = tot, kreas, -atos = carne; ektome = excizie.*] Ablaţia chirurgicală a duodenului, pancreasului şi a tuturor canalelor, vaselor sanguine şi limfatice conţinute în loja pancreatică.

DUODENOPEXIE, s. f. / duodénopexie, s. f. / duodenopexy. [*V. etimol. termenului duoden; gr. pexis = fixare.*] Procedeu chirurgical care constă în restabilirea poziţiei normale a *duodenului.

DUODENOSCOP, s. n. / duodénoscope, s. m. / duodenoscope. [*V. etimol. termenului duoden; gr. skopos = observator, de la skopein = a vedea, a examina.*] *Fibroscop destinat explorării vizuale a duodenului.

DUODENOSCOPIE, s. f. / duodénoscopie, s. f. / duodenoscopy. [*V. etimol. termenului duoden; gr. skopia = examinare, de la skopein = a vedea, a examina.*] Metodă de explorare directă a mucoasei duodenale prin intermediul unui *fibroscop (duodenoscop). Permite, de asemenea, injectarea de substanţă de contrast, opacă pentru razele X, în canalul Wirsung şi în căile biliare principale. Sin.: fibroduodenoscopie.

DUPLEX, s. n. / duplex, s. m. / duplex. [*Lat. duplex, -icis = dublu.*] Termen sin. cu *bicatenar, utilizat în special pentru a desemna structura dublu-catenară a ADN.

DUPLICARE. Var. pentru duplicaţie (v.).

DUPLICAŢIE, s. f. / duplication, s. f. / duplication. [*Lat. duplicatio, -onis = dublare, de la duplicare = a dubla și duplum = dublu.*] 1) Dublare sau clivare a unui organ în două părţi egale. 2) Existenţa în genom a două copii ale aceluiaşi material genetic (cromozom sau fragment de cromozom, genă sau fragment genic). D. reprezintă un mecanism de diversificare genomică prin care se presupune că au apărut şi evoluat familiile de gene. Var.: duplicare. V. şi duplicaţie cromozomială.

DUPLICAŢIE CROMOZOMIALĂ / duplication chromosomique / chromosomal duplication. 1) Dedublarea cromozomilor survenită în timpul *interfazei. 2) *Aberaţie cromozomială constând în prezenţa unui segment cromozomial supranumerar fixat pe un cromozom.

DUPLICITATE, s. f. / duplicité, s. f. / duplicitas. [*Lat. duplicitas, -atis = pereche, duplicitate, de la duplicare = a dubla și duplum = dublu.*] Starea unui organ afectat de *duplicaţie. Ex.: d. ureterală (prezenţa unui ureter dublu pentru un singur rinichi, cu deschidere în vezică prin două orificii distincte).

DURA MATER / dure-mère, s. f. / dura mater. NA: dura mater. [*Lat. durus = tare; mater, -tris = mamă.*] Membrana meningeală externă, numită, datorită rezistenţei crescute a structurii sale fibroase, pahimeninge. La nivel cranian, d. m. este compusă din două straturi: extern, endosteal, care aderă la suprafaţa internă a oaselor craniene într-un mod analog periostului, şi intern, care tapetează şi separă prin prelungirile sale diferitele formaţiuni encefalice, formând cortul cerebelului, cortul hipofizei etc. Sinusurile venoase şi ganglionul trigeminal sunt situate între aceste două straturi. D. m. spinală este separată de periostul vertebral prin spaţiul epidural, care conţine vase sanguine şi ţesut conjunctiv fibros şi alveolar. Sin.: pahimeninge.

DURAL, adj. / dural, -ale, -aux, dure-mèrien, -enne, adj. / durale. [*Lat. durus = tare.*] Care se referă la dura mater.

DURERE, s. f. / douleur, s. f. / pain. [*Lat. dolor, -oris = durere.*] D. este universal percepută ca un semnal al bolii, fiind cel mai obişnuit simptom ce aduce pacientul în faţa medicului, iar în patologia umană peste 10 000 de boli se însoţesc de d. Dintre numeroasele definiţii ale d., menţionăm pe cea aparţinând IASP (*International Association for the Study of Pain*): D. este o experienţă senzorială şi emoţională dezagreabilă, dată de o leziune tisulară veritabilă sau potenţială sau de o descriere cu termeni ce se referă la o asemenea leziune. Pe lângă relaţia cu o leziune generatoare şi, deci, dimensiunea somatică, d. include la om încă doi parametri variabili: dimensiunile vegetativă şi psihică. În descrierea d. se iau în considerare următoarele elemente: calitatea (senzaţie de constricţie, greutate, sfredelire, zdrobire etc.), severitatea (uşoară, intensă, insuportabilă etc.), durata (acută sau cronică, intermitentă, cu variaţii circadiene sau sezoniere), localizarea (precisă, vagă, circumscrisă sau generalizată etc.). Clasificările diferitelor tipuri de d. sunt numeroase, în funcţie de criterii diverse: teritorial, fiziopatologic, etiologic, al propagării etc. În esenţă d. reprezintă consecinţa acţiunii unor agenţi nocivi (stimuli nociceptivi), a unor procese de distrugere sau a unui blocaj funcţional la nivelul ţesuturilor (ex.: spasmul). D. sau sensibilitatea algică este produsă prin excitaţia terminaţiilor senzitive de către „substanţe algogene" (ca *histamina, *serotonina, unele polipeptide) şi este transmisă la talamus (cortexul intervenind în localizarea şi aprecierea senzaţiei). Clinic au fost descrise numeroase tipuri de d. (fără un criteriu unic) printre care: 1) *D. „în bară"*, la nivelul epigastrului, cu iradiere către hipocondrul drept şi îndeosebi în hipocondrul stâng; este caracteristică unei suferinţe pancreatice. 2) *D. cordonală* apare în leziuni ale cordoanelor laterale ale măduvei spinării, este difuză, neprecisă şi însoţită adesea de parestezii. 3) *D. eratică*, care îşi schimbă frecvent localizarea, în reumatism. 4) *D. fantomă*, după o amputaţie, în segmentul corespunzător, din cauza persistenţei temporare a imaginii *schemei corporale anterioare. 5) *D. de foame*, crampă localizată în epigastru şi asociată cu senzaţia de foame. 6) *D. fulgurantă*, spontană, vie şi scurtă, ca un fulger, de ex. în *tabes. 7) *D. lancinantă*, asemănătoare cu înţeparea cu un corp tăios. 8) *D. morală*, nelinişte apăsătoare, simptom esenţial în unele tipuri de *depresie. 9) *D. osteocopă*, v. osteodinie. 10) *D. psihogenă abdominală*, în isteria adolescentului sau adultului, extrem de variată ca tip şi localizare, asociată rar cu greaţă sau vomă şi fără sensibilitate localizată sau limitare a mişcărilor respiratorii. 11) *D. pulsatilă*, ritmată de pulsaţiile arteriale, apare în *inflamaţie, de ex. în *panariţiu. 12) *D. radiculară*, prin leziuni iritative ale rădăcinilor spinale posterioare, cu topografie corespunzătoare teritoriului de distribuţie al rădăcinii afectate. 13) *D. referită*, prin excitaţii viscerale, este proiectată într-un anumit teritoriu cutanat. 14) *D. talamică*, în leziunile talamusului (nucleul lateral). Este heterolaterală faţă de leziune, poate fi extinsă la o jumătate a corpului sau limitată la faţă sau la unul din membre. Apare spontan, este difuză, imprecisă şi dă senzaţia de arsură, are un caracter *hiperpatic. 15) *D. terebrantă*, profundă, care pare produsă de penetrarea unui corp care ar dilacera ţesuturile.

DURILON, s. n. / durillon, s. m. / callosity, wart-corn. [*Fr.*] Franţuzism, uneori pronunţat ca în franceză, utilizat ca sin. pentru *clavus.

DURITATE, s. f. / dureté, s. f. / hardness. [*Lat. duritas, -atis = asprime, duritate, de la durus = dur, tare.*] 1) Proprietatea de a fi tare, dur. 2) În radiologie, proprietatea radiaţiilor de a fi mai mult sau mai puţin penetrante. 3) Calitate a materialelor dentare.

DUŞ, s. n. / douche, s. f. / douche, shower bath. [*Fr. douche, din ital. doccia.*] Procedeu hidroterapeutic în care, pe lângă factorul termic, acţionează şi cel mecanic (*hidromasaj), până la o presiune de două atmosfere.

DYSPHAGIA LUSORIA / dysphagia lusoria / dysphagya lusoria. [*Gr. dys = greu, dificil; phagein = a mânca; lat. lusorius = în glumă, în joacă.*] *Disfagie provocată de o malformaţie a crosei aortei sau a unei ramuri a acesteia (subclaviculară) încercuind şi comprimând esofagul.

DYSTONIA MUSCULORUM DEFORMANS / dystonia musculorum deformans / dystonia musculorum deformans. Sin.: boală Ziehen-Oppenheim (v.).

E

LEONARDO DA VINCI (1452-1519), pictor, sculptor, arhitect, inginer, cercetător italian, unul dintre cei mai mari oameni ai tuturor timpurilor. Lucrările sale, realizate în domenii foarte diferite, au marcat epoca **Renaşterii**. A trăit la **Florenţa**, apoi la **Milano** şi din 1516 în **Franţa**, unde a rămas până la sfârşitul vieţii, la castelul de la **Cloux-Amboise**, lângă oraşul **Tours**. Intenţionând să scrie un tratat-atlas de anatomie în 120 de fascicule, a realizat circa 1500 de desene după piese anatomice provenite din disecţia a 30 de cadavre. 750 astfel de schiţe, reunite în 60 de caiete, se păstrează în **Anglia**, la biblioteca castelului **Windsor**. Este şi inventatorul unor tehnici de studiu anatomic: secţiunea încrucişată, injectarea cu ceară fierbinte a cavităţilor pentru a le menţine forma (prin care a obţinut mulajul cavităţilor cerebrale), dar observaţiile sale originale apar uneori doar pe desene. Neglijate timp de trei secole, ele nu au servit progresului ştiinţei, unii analişti ai operei sale afirmând că ignorarea cercetărilor lui **Leonardo da Vinci** a însemnat cel puţin un secol pierdut în evoluţia umanităţii.

EBRIETATE, s. f. / ébriété, s. f. / ebriety, drunkenness. [*Lat.* ***ebrietas, -atis*** *= beţie, de la* ***ebriare*** *= a îmbăta şi* ***ebrius*** *= beat.*] Stare de beţie în urma consumului excesiv de băuturi alcoolice; alcoolism acut. V. alcoolemie.

EBULISM, s. n. / ébullisme, s. m. / ebullism. [*Lat.* ***ebullire*** *= a fierbe;* ***-ism.***] Accident care se produce în zborul la altitudine foarte mare (peste 19200 m) sau în spaţiul cosmic şi constă în vaporizarea lichidelor organice. Poate afecta piloţii militari şi cosmonauţii. Se previne prin sisteme scafandru aerian sau spaţial.

EBULIŢIE, s. f. / ébullition, s. f. / ebullition. [*Lat.* ***ebullitio, -onis*** *= fierbere, de la* ***ebullire*** *= a fierbe.*] Sin.: fierbere (v.).

EBURNAŢIE, s. f. / éburnation, s. f. / eburnation. [*Lat.* ***eburnus*** *= făcut din fildeş, de la* ***ebur, -oris*** *= fildeş.*] Modificare a densităţii osoase care conferă osului o duritate asemănătoare fildeşului, îndeosebi în *osteoscleroză.

ECHILIBRARE, s. f. / équilibration, s. f. / equilibration. [*Lat.* ***aequus*** *= egal;* ***libra*** *= balanţă.*] Ansamblu de acţiuni şi reacţii care fac posibilă realizarea şi menţinerea echilibrului proceselor din organism. E. asigură normalitatea unor funcţii sau a unor reglări fiziologie (echilibru endocrin, echilibru glicemic etc.).

ECHILIBRU, s. f. / équilibre, s. m. / balance, equilibrium. [*Lat.* ***aequilibrium*** *= echilibru, de la* ***aequus*** *= egal,* ***libra*** *= balanţă.*] 1) Stare a unui biosistem care, supus unor factori perturbatori, îşi menţine caracteristicile funcţionale (fiziologice) şi structurale. Tipuri de e. mai importante în biologie şi medicină sunt: a) *e. dinamic*: stare staţionară a unui sistem, în care concentraţia substanţelor rămâne constantă, deşi se produc schimburi între diferitele compartimente din organism; b) *e. fluent* sau *curgător*, stare staţionară a sistemelor deschise, caracterizată prin raportul constant al produsului concentraţiei compuşilor rezultaţi din reacţii faţă de produsul concentraţiei compuşilor intraţi în reacţie; spre deosebire de *e. termodinamic, cel fluent se menţine cu consum de energie, dar cu o producţie minimă de *entropie (teorema lui Prigogine); c) *e. hidric*, starea organismului în relaţie cu ingestia şi excreţia de apă şi electroliţi; d) *e. nutriţional* (v.); e) *e. termodinamic*, stare staţionară caracterizată prin *entropie maximă sau prin *energie liberă minimă. 2) Funcţie senzorială care rezultă din rolurile normale şi conjugate ale aparatului vestibular, vederii şi sensibilităţii profunde. Permite omului să perceapă poziţia corpului său şi diferitele caracteristici ale mişcărilor şi deplasărilor pe care le efectuează. Termenul în engl. în acest caz este *balance*.

ECHILIBRU ACIDOBAZIC / équilibre acidobasique / acidbase balance. Condiţie în care consumul şi producţia de acizi (de anioni, alţii decât OH$^-$) sau de baze (cationi, alţii decât H$^+$) de către organism este compensată prin excreţia de acizi şi baze, astfel încât pH-ul mediului interior rămâne constant. V. reglarea echilibrului acidobazic.

ECHILIBRU NUTRIŢIONAL / équilibre nutritionnel / nutritive equilibrium. Denumire pentru cazul în care aportul alimentar în calorii, nutrimente, minerale, vitamine şi apă corespunde nevoilor organismului şi este adaptat condiţiilor la care acesta este supus.

ECHIMOLECULARITATE, s. f. / équimolécularité, s. f. / equi molarity. [*Lat.* ***aequus*** *= egal; dim. lat.* ***moles*** *= masă informă.*] Stare a soluţiilor care conţin pentru un volum dat un acelaşi număr de molecule.

ECHIMOZĂ, s. f. / ecchymose, s. f. / ecchymosis, bruise. [*Gr.* ***ekkhymosis,*** *de la* ***ek*** *= în afară,* ***khymos*** *= suc.*] Infiltraţie sanguină difuză la nivelul hipodermului, care formează o pată relativ întinsă, cu contur neregulat, de culoare roşie-violacee sau maronie, care nu se decolorează la apăsare. E. au aproape întotdeauna drept cauză un traumatism, dar pot apărea şi spontan sau după traumatisme minime, în unele *coagulopatii, îndeosebi în *hemofilie. E. dispare în câteva zile (în leziunile întinse în câteva săptămâni), culoarea sa devenind brună, verzuie şi apoi galbenă.

ECHIMOZĂ HENNEQUIN / ecchymose de Hennequin / Hennequin's ecchymosis. [***Jules Hennequin,*** *chirurg ortoped, Paris, 1836-1910.*] În fracturile de extremitate superioară a humerusului, apare o tumefacţie a regiunii deltoidiene, însoţită de o echimoză întinsă pe faţa internă a braţului până spre cot şi pe faţa antero-externă a toracelui şi abdomenului, până la creasta iliacă.

ECHIMOZĂ KIRMISSON / ecchymose de Kirmisson / Kirmisson's ecchymosis. [***Edouard Francis Kirmisson,*** *chirurg francez, profesor de chirurgie infantilă şi chirurgie ortopedică la Paris, 1848-1927.*] Dungă transversală de culoare violet-cenuşie pe faţa anterioară a cotului, caracteristică fracturii supracondiliene. Sin.: semn Kirmisson.

ECHINISM, s. n. / équinisme, s. m. / equinism, horselikegait. [*Lat.* ***equinus*** *= de cal, de la* ***equus*** *= cal;* ***-ism.***] Deformare congenitală sau dobândită a piciorului, care se află în hiperextensie maximală şi aminteşte de copita unui cal.

ECHINOCIT, s. n. / échinocyte, s. m. / echinocyte, crenated erythrocyte. [*Lat.* ***echinus,*** *gr.* ***ekhinos*** *= arici; gr.* ***kytos*** *= celulă.*] Eritrocit care prezintă la suprafaţa sa o serie de spiculi (asemenea unor spini) distribuiţi regulat. E. se observă îndeosebi *in vitro* pe *frotiurile rău preparate şi, mai rar, în unele stări patologice: *uremie, deficit în piruvat kinază, în unele hepatite neonatale, în unele anemii cu deficit de potasiu eritrocitar şi după injectarea anumitor medicamente, îndeosebi heparină. E. apar constant în sângele conservat, pe măsura diminuării ATP-ului intraeritrocitar. V. şi acantocit.

ECHINOCOC, s. m. / échinocoque, s. m. / Echinococcus. [*Lat.* ***echinus****, gr.* ***ekhinos*** *= arici; gr.* ***kokkos*** *= boabă.*] Forma larvară a teniei aparţinând genului **Echinococcus*.

ECHINOCOCCUS / Echinococcus / Echinococcus. [*Lat.* ***echinus****, gr.* ***ekhinos*** *= arici; gr.* ***kokkos*** *= boabă.*] Gen de parazit din familia *Tenidae*, clasa *Cestode*. Specii importante în patologie: 1) *Echinococcus granulosus* (*Taenia echinococcus*), în forma adultă se dezvoltă în intestin la câine, vulpe, şacal, pisică etc., iar sub formă de larvă (chist hidatic sau hidatidă), la om, bovine, oaie etc. 2) *E. alveolaris* (*E. multilocularis*) determină *echinococoza alveolară (multiloculară).

ECHINOCOCOZĂ, s. f. / échinococcose, s. f. / echinococciasis, echinococcosis. [*Lat.* ***echinus****, gr.* ***ekhinos*** *= arici;* ***kokkos*** *= boabă ; -ozā.*] Boală parazitară determinată de dezvoltarea în organismul uman a larvei *echinococului *Taenia echinococcus*, sub formă de *chist hidatic sau hidatidă. Infestarea se produce prin ingerarea ouălor (embrioforilor) răspândiţi în natură îndeosebi la câini, gazde ale formei adulte a parazitului. Gravitatea bolii depinde de fenomenele toxice generate de localizarea chistului hidatic (cel mai frecvent în ficat şi plămâni). Tipuri de e.: 1) *E. alveolară* (*e. multiloculară*, hidatidoză alveolară) determinată de dezvoltarea, îndeosebi în ficatul omului, a larvei parazitului *Echinococcus multilocularis*, care, în forma adultă, se întâlneşte doar la unele specii de vulpi, de unde raritatea bolii. Dezvoltată în ficat, prin infiltrare treptată, larva formează o masă compactă, alcătuită din numeroase cavităţi inegale, cu aspect alveolar, multilocular. 2) *E. cerebrală*, gravă, dar rară, prin dezvoltarea larvelor de *Taenia echinococcus* sub formă de *chist hidatic. 3) *E. hepatică*, frecventă, prin dezvoltarea chistului hidatic la nivelul ficatului, care dă organului un aspect tumoral. 4) *E. pulmonară*, relativ frecventă, prin dezvoltarea chistului hidatic la nivelul plămânilor. 5) *E. secundară*, complicaţie gravă a e., provocată de ruperea accidentală (spontană sau în timpul actului operator) a unui chist hidatic primitiv. Consecutiv rupturii, sunt eliberaţi *scolecşi, care pot genera noi chisturi hidatice. Sin.: boală hidatică, hidatidoză.

ECHIPOTENŢIAL, s. n. / equipotentiel, s. n. / equipotential. [*Lat.* ***aequis*** *= egal;* ***potentia*** *= putere.*] 1) Calitatea sau starea de a avea puteri egale sau similare; 2) Capabil de a evolua în acelaşi fel şi în aceeaşi fel şi în aceeaşi măsură; 3) Cu acelaşi potenţial.

ECHIVALENT, adj., s. m. / équivalent, adj., s. m. / equivalent. [*Lat.* ***aequus*** *= egal;* ***valens, -ntis*** *= tare, viguros, de la valere = a avea forţă, a fi tare.*] 1) Care are aceeaşi valoare, acelaşi efect, aceeaşi semnificaţie sau acelaşi sens cu altceva. 2) Un simptom care apare în locul altuia, obişnuit în boala respectivă. 3) *E. chimic* reprezintă cantitatea dintr-un radical sau dintr-un corp compus care se combină sau se substituie unui atom de hidrogen. Pentru elemente, e. c. este dat de raportul dintre masa atomică respectivă şi valenţă. Pentru un corp compus, acesta este dat de raportul dintre masa moleculară şi numărul de echivalenţi ai elementului sau ai radicalului care ia parte la reacţie. 4) *E. electrochimic* reprezintă cantitatea de substanţă depusă sau degajată la electrozi în procesul de electroliză, de unitatea de sarcină electrică. 5) *E.-gram* reprezintă masa atomică a unui element, divizată cu valenţa acestuia şi exprimată în grame. Ex.: pentru Na^+, ion monovalent, e.-g. este egal cu masa atomică exprimată în grame, pe când pentru Ca^{2+}, ion bivalent, e.-g. rezultă din diviziunea cu doi a masei atomice. Concentraţiile în e.-g. ale ionilor se exprimă, de obicei, în miliechivalenţi. Simbol: mEq. 6) *E. de doză*. V. Sievert.

ECHIVALENŢĂ, s. f. / équivalence, s. f. / equivalence. [*Lat.* ***aequus*** *= egal;* ***valentia*** *= forţă, putere, de la* ***valere*** *= a avea forţă, a fi tare.*] 1) Manifestare patologică survenind în intervalul dintre *accesele anumitor boli cu caracter paroxistic. E. este considerată ca o expresie diferită a aceleiaşi boli, adesea sub formă de criză paroxistică mai puţin violentă decât cea a bolii principale. Ex.: febra de fân, traheitele şi bronşitele spasmodice sunt considerate ca e. ale astmului. 2) *E. epileptică* - termen ce desemnează manifestări paroxistice de aspect diferit celui al crizei mari de *epilepsie generalizată convulsivă, alternând uneori cu aceasta. Ex.: *miocloniile, crizele akinetice, *absenţele etc. Crizele care nu sunt însoţite de alterări ale traseului *electroencefalografic tipice epilepsiei nu sunt considerate e. epileptice.

ECHOGRAFIE. Var. pentru ecografie (v.).

ECHOVIRUS, s. n. / echovirus, s. m. / echovirus. [*Abrev. engl: Enteric Cytopathogenic Human Orphan = (virus) enteric citopatogenic uman orfan; lat.* ***virus*** *= venin, otravă.*] Specie de virus care aparţine genului **Enterovirus*, familiei **Picornaviridae*. Izolat din intestin, au fost descrise peste 30 de serotipuri diferite, iar iniţial virusul a fost considerat nepatogen la om (de unde denumirea *orphan*). Ulterior a fost recunoscut responsabil de manifestări patologice variate: meningite acute limfocitare (aseptice), encefalite, exanteme febrile, infecţii ale căilor respiratorii superioare, diarei sezoniere etc. Var.: ECHOvirus. Sin.: virus ECHO.

ECLAMPSIE, s. f. / éclampsie, s. f. / eclampsia. [*Gr.* ***eklampsis*** *= lumină stră lucitoare, explozie, de la* ***eklampein*** *= a străluci cu putere, a exploda.*] Fenomene convulsive sau *comă, în afara unei patologii cerebrale sau de altă natură, apărute pe fondul unor manifestări caracteristice *preeclampsiei. E. survine în ultimele luni de sarcină, în timpul travaliului sau în primele zile de post-partum, în cursul unor sindroame vasculorenale (proteinurie, edeme, hipertensiune arterială) şi evoluează spontan prin crize repetate spre comă. Criza eclamptică are patru perioade: invazie (8-10 secunde), contracţii tonice (20-30 de secunde), contracţii clonice (40-60 de secunde), comă superficială (câteva minute) sau profundă (10-20 de minute până la ore).

ECLECTIC, adj. / eclectique, adj. / eclectic. [*Gr.* ***ek*** *= afară;* ***legein*** *= a alege.*] 1) Care conţine elemente din diverse sisteme, doctrine sau surse. 2) Care este compus din materiale adunate din diverse sisteme etc.

ECLIPSĂ CEREBRALĂ / éclipse cérébrale / brain eclipse. [*Lat.* ***eclipsis*** *= eclipsă, din gr.* ***ekleipsis*** *= orbita soarelui;* ***cerebrum*** *= creier.*] Paralizie bruscă şi trecătoare, pasageră, de cauză variabilă, datorată îndeosebi unui spasm arterial local sau unei hipotensiuni de durată scurtă.

ECLIPSĂ VIZUALĂ / éclipse visuelle / blindness eclipse. [*Lat.* ***eclipsis*** *= eclipsă, din gr.* ***ekleipsis*** *= orbita soarelui;* ***visualis****, de la* ***videre*** *= a vedea.*] Acces de cecitate bilaterală cu caracter paroxistic şi cu durată variabilă, de la câteva secunde la câteva ore.

ECMNEZIE, s. f. / ecmnésie, s. f. / ecmnesia. [*Gr.* ***ek*** *= în afară;* ***mneme*** *= memorie, de la* ***mnasthai*** *= a-şi aminti.*] Tulburare a *memoriei, exprimată prin trăirea unor evenimente trecute, cu senzaţia că se întâmplă în prezent. Sin.: amnezie anterogradă. V. şi amnezie.

ECOCARDIOGRAFIE, s. f. / échocardiographie, s. f. / echo cardiography. [*Gr.* ***ekho*** *= ecou, sunet repetat;* ***kardia*** *= inimă;* ***graphein*** *= a scrie.*] Explorarea cordului cu ajutorul ultrasunetelor. E. permite studiul pereţilor ventriculari, septului, valvulelor, cavităţilor, dimensiunilor şi mişcărilor acestora, a hemodinamicii cardiace. Pot fi puse în evidenţă malformaţii, tumori, vegetaţii şi cheaguri intracavitare sau epanşamente pericardice. Cele mai utilizate sunt *e. de tip TM* şi *e. bidimensională* (v. ecografie). În afara *e. transtoracice*, care este procedeul curent, se disting: 1) *E. transesofagiană*, care permite o investigare mai precisă decât e. transtoracică a părţii posterioare a inimii (atrii, valvule). 2) *E. de contrast* utilizează ecourile artificiale fugace provocate printr-o injecţie lichidiană intravenoasă rapidă (ex.: soluţie izotonică de glucoză, care, în mod normal, rămâne în cavităţile drepte). Este utilă în căutarea unui defect septal. 3) *E. Doppler* rezultă din combinarea e. cu un examen Doppler. Se înregistrează simultan o ecocardiogramă tip TM sau bidimensională (v. ecografie) şi un traseu caracteristic fluxului sanguin intracardiac, într-un punct reperat graţie ecocardiogramei, de ex. la nivelul unui orificiu valvular. E. Doppler permite, pe lângă imaginea furnizată de e., obţinerea unor date hemodinamice asupra funcţionării inimii. E. bidimensională cuplată cu Doppler codificat în culori oferă o cartografie în culori a fluxului sanguin. 4) *E. de stres* reprezintă e. cuplată cu o probă de efort sau cu administrarea de agenţi farmacologici (dipiridamol, dobutamidă), în scopul punerii în evidenţă a unei anomalii segmentare a contracţiei miocardului de origine ischemică. V. ecografie şi Doppler pulsat.

ECODIAGNOSTIC, s. n. / échodiagnostic, s. m. / echodiagnosis. [*Gr. **ekho** = ecou, sunet repetat; **dia** = prin; **gnostikos** = care cunoaşte, de la **gnonai** = a cunoaşte.*] Utilizarea *ecografiei ca metodă de diagnostic imagistic în diverse domenii ale practicii medicale. Deşi rezoluţia şi specificitatea e. sunt mediocre, metoda este intens utilizată (şi din motive care ţin de costul relativ redus, ca şi de caracterul absolut noninvaziv). În prezent, există tendinţa elaborării unor *algoritmi sau scheme logice de diagnostic imagistic prin care se stabileşte locul diferitelor metode de investigaţie imagistică şi, implicit, al ecografiei în etapele de diagnostic ale unei afecţiuni.

ECOENCEFALOGRAFIE, s. f. / écho-encéphalographie, s. f. / echoencephalography. [*Gr. **ekho** = ecou, sunet repetat; **enkephalos** = creier, de la **en** = în, **kephale** = cap; **graphein** = a scrie.*] Metodă de investigare a integrităţii SNC în care agentul fizic utilizat este reprezentat de ultrasunete. Aparatul utilizat se numeşte ecoencefalograf, iar traseul înregistrat, ecoencefalogramă.

ECOENDOSCOPIE, s. f. / écho-endoscopie, s. f. / echoendoscopy. [*Gr. **ekho** = ecou, sunet repetat; **endon** = înăuntru; **skopia** = examinare, de la **skopein** = a vedea, a examina.*] Tehnică imagistică în care se asociază investigarea ecografică cu endoscopia. Prin *e. superioară* sau *înaltă* se investighează tumorile esofagiene sau gastrice şi, îndeosebi, afecţiunile pancreasului şi cele biliare cu diagnosticare dificilă. În *e. inferioară* sau *joasă* este investigată îndeosebi extensia tumorilor rectale şi afectarea ganglionilor adiacenţi.

ECOGEN, adj. / échogène, adj. / echogenic. [*Gr. **ekho** = ecou, sunet repetat; **gennan** = a produce.*] Care produce ecou; cu referire la proprietatea diferitelor ţesuturi de a reflecta *ultrasunetele.

ECOGRAF, s. n. / échographe, s. m. / echograph. [*Gr. **ekho** = ecou, sunet repetat; **graphein** = a scrie.*]

ECOGRAFIE, s. f. / échographie, s. f. / echography, ultrasonography, ultrasound scan. [*Gr. **ekho** = ecou, sunet repetat; **graphein** = a scrie.*] 1) Explorarea unui organ sau a unei regiuni din organism cu ajutorul ultrasunetelor. În principiu, fasciculul de ultrasunete este dirijat în zona de investigat prin impulsuri scurte, succesive, iar ecourile provenite de la diferite structuri ale zonei abordate sunt culese şi proiectate pe ecranul unui *osciloscop catodic. Sistemele de explorare cu ultrasunete (ecografe) funcţionează în trei moduri de bază de reprezentare (la ecografele cele mai perfecţionate fiind asimilate toate cele trei moduri): a) În modul A (*amplitude*), deflexia verticală observată la osciloscop reprezintă amplitudinea ecoului, iar cea orizontală, timpul. Ecourile se înscriu cu linii a căror spaţiere măsoară distanţele care separă diverse structuri ale unui organ sau ale mai multor organe. b) În modul TM (*time-motion*) sau M se înregistrează variaţiile în timp ale ecourilor punctuale provenind de la una sau mai multe structuri mobile, ceea ce permite - pe curbe a căror derulare este observată pe un ecran sau înregistrată pe hârtie fotografică - studiul mişcării acestor structuri, sonda fiind imobilă sau pivotând în jurul unui punct fix. Deplasarea unghiulară a fasciculului de ultrasunete explorează succesiv diversele zone ale organului examinat. c) În modul B (*brightness* - luminozitate), dispozitivul de afişare reconstituie în două dimensiuni secţiunile din organism, pe baza ecourilor rezultate din investigarea regiunii respective cu o serie de fascicule ultrasonice. Punctele care dau ecouri sunt marcate prin modularea intensităţii spotului osciloscopului. Este modul cel mai răspândit de reprezentare. În toate cele trei cazuri, e. este *uni-* sau *monodimensională*. *E. bidimensională* (sau *eco2D*, *ecotomografie*, *tomografie cu ultrasunete*) se practică cu o sondă rectangulară cu elemente multiple (multiscom) sau cu o sondă cu un singur element, care, pivotând, permite un baleiaj angular sau sectorial (sectoscom). E. bidimensională oferă o imagine în secţiune, statică şi dinamică, a organului explorat. Ea permite studiul în spaţiu când secţiunile sunt repetate, urmând mai multe planuri paralele longitudinale, apoi transversale. Secţiunile pot fi studiate pe ecran, pe fotografii sau pe baza unor înregistrări magnetice. E. poate fi, de asemenea, *endocavitară*, dacă sonda este plasată în tubul digestiv, vagin sau peritoneu (ecoendoscopie, ecolaparoscopie). *e. endovasculară* (intraarterială, intracoronariană) se află într-un stadiu iniţial. Procedeele ecografice se află în continuă perfecţionare. V. ecocardiografie, ecoencefalografie. Sin.: ultrasonografie. 2) Tendinţă morbidă, observată la unii bolnavi psihic, de a intercala în scris cuvinte auzite întâmplător sau de a repeta în scris, de mai multe ori, expresii sau cuvinte.

ECOGRAFIE DOPPLER / échographie Doppler / Doppler echography. [*Christian Johann Doppler, fizician şi matematician austriac, 1803-1853.*] Sin.: velocimetrie Doppler (v.).

ECOKINEZIE, s. f. / échokinésie, s. f. / echokinesis. [*Gr. **ekho** = ecou, sunet repetat; **kinesis** = mişcare, de la **kinein** = a mişca.*] Sin.: ecopraxie (v.).

ECOLALIE, s. f. / écholalie, s. f. / echolalia. [*Gr. **ekho** = ecou, sunet repetat; **lalia** = vorbire, de la **lalein** = a vorbi.*] Impuls morbid manifestat la unii bolnavi psihic de a repeta ca un ecou cuvintele pe care le aud.

ECOLOGIE, s. f. / écologie, s. f. / (o)ecology. [*Gr. **oikos** = casă; **logos** = ştiinţă.*] Ştiinţă care se ocupă cu studiul interacţiunii dintre organisme şi mediul lor de viaţă. *E. umană* studiază raporturile populaţie-producţie-poluare.

ECOMIMIE, s. f. / échomimie, s. f. / echomimia. [*Gr. **ekho** = ecou, sunet repetat; **mimia** = imitare, de la **mimeisthai** = a imita.*] Simptom al unor boli psihice care constă în repetarea automată a gesturilor pe care le fac persoanele din anturajul bolnavului.

ECONDROM, s. n. / ecchondrome, s. m. / ecchondroma. [*Gr. **ek** = în afară; **khondros** = cartilaj; **-oma**.*] *Condrom care se dezvoltă excentric pe un os, spre deosebire de *encondrom.

ECOPRAXIE, s. f. / échopraxie, s. f. / echopraxia. [*Gr. **ekho** = ecou, sunet repetat; **praxis** = acţiune, practică, de la **prattein** = a acţiona.*] Imitarea de către bolnav a gesturilor, atitudinilor şi mişcărilor persoanelor din jur. Sin.: ecokinezie.

ECORINĂ, s. f. / aequorine, s. f. / aequorin. Proteină extrasă din diferite specii de meduze şi care emite lumină (*bioluminescenţă) proporţional cu fixarea de ioni de calciu. Datorită acestei proprietăţi, injectată în celulele vii, e. serveşte la măsurarea concentraţiei intracelulare de Ca^2.

ECOSISTEM, s. n. / écosystème, s. m. / (o)ecosystem. [*Gr. **oikos** = casă; **systema, -atos** = ansamblu, de la **syn** = împreună, **istemai** = a aşeza.*] Unitate fundamentală în *ecologie, constituită din ansamblul format de biotop (mediul geografic în care trăieşte un grup de plante şi animale în condiţii omogene) şi biocenoză (asocierea biologică de plante şi animale care se află într-un echilibru dinamic dependent de mediu), în care se stabilesc relaţii strânse atât între organisme, cât şi între acestea şi elementele nevii dintr-o arie geografică definită.

ECOTOMOGRAFIE, s. f. / échotomographie, s. f. / ultrasonography. [*Gr. **ekho** = ecou, sunet repetat; **tome** = tăiere, secţiune, de la **temnein** = a tăia; **graphein** = a scrie.*] V. ecografie.

ECOU, s. n. / écho, s. m. / echo. [*Gr. **ekho** = ecou, sunet repetat.*] Fenomen determinat de reflexia undelor sonore sau ultrasonore la nivelul unei suprafeţe. Undele reflectate sunt mai reduse ca intensitate şi perceptibile, fie auditiv (undele sonore), fie prin înregistrare (ultrasunete).

ECOU AL GÂNDIRII / écho de la pensée / thought echoing, thought hearing. Fenomen halucinatoriu tradus prin convingerea subiectului afectat că gândirea sa este repetată şi comentată de către observatori invizibili. V. automatism mental, halucinaţie, delir.

ECRAN, s. n. / écran, s. m. / screen. [*Fr. **écran**, din olandeză **scherm** = paravan.*] 1) Perete alcătuit dintr-un material adecvat, în scopul protejării împotriva unor factori fizici (radiaţii, zgomot, căldură). 2) Suprafaţă plană, mată, albă sau argintie pe care se formează sau se proiectează imaginile unor corpuri.

ECRIN, adj. / eccrine, adj. / eccrine. [*Gr. **ek** = în afară; **krinein** = a separa de.*] Despre o glandă al cărei canal se deschide direct la suprafaţa pielii. Ex.: *glandele sudoripare.

ECSTASY / ecstasy / ecstasy. [*Gr. **ekstasis** = acţiunea de a ieşi în afară de sine.*] Drog (3,4-metilen-dioximetamfetamină) care antrenează o scădere a *serotoninei cerebrale, de unde, probabil, acţiunea sa dezinhibitoare. Este utilizat ilegal ca euforizant, stimulant cerebral şi sexual. Expune la accidente cardiace şi neurologice.

ECTAZIE, s. f. / ectasie, s. f. / ectasia. [*Gr. **ektasis** = dilataţie.*] Dilataţia unui vas, a unui conduct sau a unui organ cavitar.

ECTAZIE CANALICULARĂ PRECALICEALĂ / ectasie canaliculaire précalicielle / medullary sponge kidney. Sin.: rinichi în burete (v.).

ECTAZIE VASCULARĂ ANTRALĂ / ectasie vasculaire antrale / gastric antral vascular ectasia. Afecţiune rară, observată îndeosebi la femeile în vârstă. Prin *fibroscopie se constată o accentuare a pliurilor antrului gastric, care sunt eritematoase şi converg către pilor. Histopatologic capilarele mucoasei sunt dilatate şi uneori trombozate. Clinic se constată o anemie feriprivă cronică, după sângerări repetate. E. v. a. se asociază frecvent cu *sclerodermia.

ECTIMĂ, s. f. / ecthyma, s. m. / ecthyma. [*Gr. **ekthyma** = papulă, pustulă, de la **ektos** = în afară, **thyein** = a erupe.*] Varietate rară de *impetigo în care apar pustule aglomerate cu evoluţie rapidă către ulceraţii ce afectează dermul în profunzime. Uneori apar şi leziuni cangrenoase extinse. Vindecarea se produce lent şi cu cicatrice. E. poate apărea îndeosebi la nivelul gambelor în cazul bolnavilor cu stare generală precară.

ECTOANTIGEN, s. m. / ectoantigène, s. m. / ectoantigen. Antigen situat la exteriorul bacteriei şi puţin aderent la aceasta. Sin.: exoantigen.

ECTOBLAST, s. n. / ectoblaste, s. m. / ectoblast. [*Gr. **ektos** = în afară; **blastos** = germen.*] Foiţa superficială a embrionului tridermic al vertebratelor. E. cuprinde: neuroectoblastul (din care derivă sistemul nervos şi organele de simţ), epiblastul (formator al epidermului glandelor anexe şi fanerelor) şi lofoblastul (v. creastă neurală). Sin.: ectoderm.

ECTOCARDIE, s. f. / ectocardie, s. f. / ectocardia, ectopia cordis. [*Gr. **ektos** = în afară; **kardia** = inimă.*] Anomalie de poziţie a inimii din cauza unui defect al peretelui cervicotoracic sau toraco-abdominal, asociată frecvent cu malformaţii ale vaselor mari şi ale cordului însuşi.

ECTODERM, s. n. / ectoderme, s. m. / ectoderm. [*Gr. **ektos** = în afară; **derma, -atos** = piele.*] Sin.: ectoblast (v.).

ECTODERMOZĂ EROZIVĂ PLURIORIFICIALĂ / ectodermose érosive pluriorificielle / ectodermosis erosiva pluriorificialis. Sin.: sindrom Stevens-Johnson (v.).

ECTOENZIMĂ, s. f. / ectoenzyme, s. m. / ectoenzyme. [*Gr. **ektos** = în afară; **en** = în; **zyme** = ferment, drojdie.*] Enzimă localizată la suprafaţa celulelor de mamifere. E. sunt *proteaze sau *nucleaze legate de membrane prin intermediul unor *fosfolipide cuprinse în stratul lipidic extern al membranelor, fiind solubilizate în mediul extracelular.

ECTOMORF, adj. / ectomorphe, adj. / ectomorph. [*Gr. **ektos** = în afară; **morphe** = formă.*] Despre un subiect al cărui corp este alcătuit predominant din ţesuturi originare din *ectoblast. În consecinţă, subiectul e. este zvelt, cu muşchi subţiri, cu membrele relativ lungi, creierul şi sistemul nervos central împreună cu pielea tinzând să domine economia corpului. În tipologia lui W. H. Sheldon, acest tip morfologic corespunde unui subiect ce manifestă ca trăsătură de comportament *cerebrotonia. V. şi ectomorf, mezomorf, somatotip, somatotonie, viscerotonie.

ECTOPARAZIT, s. m. / ectoparasite, s. m. / ectoparasite. [*Gr. **ektos** = în afară; lat. **parasitus**, gr. **parasitos** = musafir nechemat la masă, de la gr. **para** = lângă, **sitos** = mâncare.*] Parazit ce trăieşte pe suprafaţa corpului sau chiar în cavităţile lui deschise. Ex.: puricele, ploşniţa, agentul scabiei, diverse ciuperci.

ECTOPIA LENTIS / ectopia lentis / ectopia lentis. Sin.: ectopie cristaliniană (v.).

ECTOPIC, adj. / ectopique, adj. / ectopic. [*Gr. **ektopos** = în afara locului normal, de la **ektos** = în afară, **topos** = loc.*] 1) Care a suferit o *ectopie. 2) Despre o excitaţie cu o altă origine decât în *nodul Keith şi Flack.

ECTOPIE, s. f. / ectopie, s. f. / ectopia. [*Gr. **ektopos** = în afara locului normal, de la **ektos** = în afară, **topos** = loc.*] Termen utilizat pentru a desemna orice poziţie anormală a unei structuri anatomice, indiferent de etiologie. V. şi ptoză. V. în continuare.

ECTOPIE CRISTALINIANĂ / ectopie cristalinienne / lens ectopy, ectopia lentis. Anomalie de poziţie a *cristalinului, fără ruptura legăturilor anatomice. Sin.: *ectopia lentis*. V. şi sindrom Marfan.

ECTOPIE DENTARĂ / ectopie dentaire / dental ectopia. Anomalie de poziţie în care un dinte este anormal depărtat de arcada dentară.

ECTOPIE PUPILARĂ / ectopie pupillaire / ectopia pupillae. Modificarea poziţiei *pupilei, care în mod normal este centrală, rotundă şi mobilă. Poate fi congenitală sau secundară unor afecţiuni inflamatorii, unor traumatisme şi tumori ale *irisului sau ale *corpului ciliar. Sin.: corectopie.

ECTOPIE RENALĂ / ectopie rénale / renal ectopy, ectopia renis. Situare anormală a rinichiului, de obicei ca urmare a opririi ascensiunii renale în timpul migrării sale embrionare.

ECTOPIE TESTICULARĂ / ectopie testiculaire / ectopic testis. Cale anormală urmată de testicul în timpul coborârii sale, determinând o e. t. în sensul literal al termenului: e. retrovezicală, crurală, intraperitoneală, prepubiană, testiculară transversă. Totuşi, prin uzaj, termenul de e. t. este considerat sin. cu criptorhidie (v.).

ECTOTRIX, adj. / ectothrix, adj. / ectothrix. [*Gr. ektos = în afară; thrix, trikhos = păr.*] Despre o ciupercă *dermatofită ai cărei spori se localizează pe teaca externă a firelor de păr.

ECTRODACTILIE, s. f. / ectrodactylie, s. f. / ectrodactyly. [*Gr. ektrosis = avort; daktylos = deget.*] Absenţa congenitală a unuia sau a mai multor degete, afectând o mână sau ambele mâini.

ECTRODERMIE, s. f. / ectrodermie, s. f. / ectroderma. [*Gr. ektrosis = avort; derma, -atos = piele.*] Agenezie congenitală a dermului, a cărei manifestare obişnuită este o *aplazie cutanată.

ECTROGENIE, s. f. / ectrogénie, s. f. / ectrogenia, octocephalia. [*Gr. ektrosis = avort; genos = neam, urmaş, generaţie, sau gennan = a produce.*] Monstruozitate determinată de lipsa de dezvoltare a mugurilor mandibulari. Se manifestă prin absenţa gurii şi reunirea urechilor la acest nivel. V. şi sindrom Robin Pierre.

ECTROMELIE, s. f. / ectromélie, s. f. / ectromelia. [*Gr. ektrosis = avort; melos = extremitate, membru.*] Defect de dezvoltare totală sau parţială a unuia sau a mai multor membre sau segmente de membre, din cauza *ageneziei scheletice. V. şi amelie, focomelie, hemimelie.

ECTROPION, s. n. / ectropion, s. m. / ectropion. [*Gr. ektropion, de la ek = în afară, trope = întoarcere şi trepein = a întoarce.*] Eversia (îndoirea către exterior) a marginii unei părţi anatomice. Termenul se referă cel mai frecvent la eversia unei pleoape, cu expunerea conjunctivei palpebrale. Se descriu printre alte forme: 1) E. atonic, flacid sau paralitic, generat de paralizia sau atonia orbicularului pleoapei; 2) E. cicatricial, eversia pleoapei după arsuri, laceraţii sau infecţii cutanate; 3) E. spastic, generat de spasmul orbicularului pleoapei. Ant.: entropion.

ECTROPION UTERIN / ectropion utérin / uterine ectropion. Debordarea mucoasei colului uterin spre exterior.

ECTROPODIE, s. f. / ectropodie, s. f. / apodia. [*Gr. ektrosis = avort; pous, podos = picior.*] Absenţa congenitală a unuia sau a ambelor picioare.

ECTROURIE, s. f. / ectrourie, s. f. / ectrouria. [*Gr. ektrosis = avort; ouron = urină.*] Complex de malformaţii determinat de absenţa polului caudal al embrionului, rezultând dispariţia sau malformarea sacrumului, rectului, anusului (imperforaţie anală) şi a organelor genitale şi urinare. V. şi sindrom Potter.

ECUATOR, s. n. / équateur, s. m. / equator. [*Lat. aequator, de la aequus = egal.*] Linia imaginară care înconjoară, echidistant de poli, o formaţiune mai mult sau mai puţin sferică: 1) *E. anatomic al dintelui*, linia ecuatorială anatomică. 2) *E. celulei*, marginea planului la nivelul căruia are loc diviziunea celulară.

ECUAŢIA HENDERSON-HASSELBALCH / équation Henderson-Hasselbalch / Henderson-Hasselbalch equation. [*Lat. aequatio, -onis = egalitate, de la aequus = egal; Lawrence J. Henderson, biochimist american, 1879-1942; Karl Hasselbalch, medic şi biochimist danez, 1874-1962.*] Formulă care exprimă mecanismul tampon de menţinere a echilibrului acidobazic la nivelul serului sanguin, pe care îl realizează raportul dintre bicarbonaţi şi acidul carbonic conţinuţi sub formă liberă în serul sanguin: pH = pK + log(concentraţia bicarbonaţilor/concentraţia acidului carbonic). Valoarea pK = log(1/K) este constantă (6,18 pentru plasma sanguină), ceea ce probează că orice modificare a raportului bază/acid duce la modificarea pH-ului sanguin. V. pH şi pK.

ECZEMATIDĂ, s. f. / eczématide, s. f. / eczematid. [*Gr. ekzema = erupţie cutanată, din ek = în afară, zeiein = a fierbe; -idă.*] Afecţiune cutanată asemănătoare cu *eczema, apărând în aceleaşi condiţii, dar deosebindu-se prin absenţa veziculelor. După aspectul şi sediul leziunilor se deosebesc mai multe forme: *e. circinată*, intermamară, la subiecţi seboreici, *e. foliculară*, cu leziuni centrate la nivelul firelor de păr, *e. pitiriaziformă*, *e. psoriaziformă*. V. şi parakeratoză.

ECZEMATIFORM, adj. / eczématiforme, adj. / eczematoid. [*Gr. ekzema = erupţie cutanată, din ek = în afară, zeiein = a fierbe; lat. forma = formă.*] Despre o afecţiune cutanată cu aspect macroscopic asemănător unei eczeme. Ex.: dermatită e.

ECZEMATIZARE, s. f. / eczématisation, s. f. / eczematization. [*Gr. ekzema = erupţie cutanată, din ek = în afară, zeiein = a fierbe.*] Complicaţie frecventă a unei erupţii cutanate, apărută îndeosebi din cauza unui tratament local iritant. Se manifestă sub forma unor placarde veziculoeritematoase, care pot masca leziunea iniţială. Apare şi în evoluţia unor dermatoze (*prurigo, *ihtioză etc.).

ECZEMĂ, s. f. / eczéma, s. m. / eczema. [*Gr. ekzema = erupţie cutanată, din ek = în afară, zeiein = a fierbe.*] Afecţiune cutanată foarte frecventă, caracterizată prin leziuni eritematoveziculare pruriginoase, frecvent imprecis delimitate. Acestor leziuni le corespund histologic focare de spongioză epidermică. În majoritatea cazurilor, patogenia implică un mecanism alergic în care intervin în mod complex imunitatea celulară de tip întârziat şi imunitatea umorală. 1) *E. acută* - formă de debut frecventă, caracterizată prin leziuni veziculoase şi pruriginoase, adesea întinse, pe fond de edem şi de eritem, localizate în zona de contact cu alergenul. 2) *E. atopică* sau *constituţională* - apare la vârste foarte tinere (după vârsta de trei luni), domină la nivelul feţei şi pliurilor cutanate, se asociază frecvent cu astmul bronşic şi implică probabil o predispoziţie familială. Sin.: dermatită atopică. 3) *E. de contact* - este cea mai frecventă şi se caracterizează prin apariţia în regiunile expuse contactului cu alergeni, prin repetarea la fiecare manipulare a unui anumit alergen şi prin pozitivitatea unor epidermoteste. Principalele varietăţi sunt: *e. profesionale* (îndeosebi la nivelul mâinilor), *e. la o serie de produse menajere sau cosmetice* şi *e. medicamentoase*, determinate îndeosebi de topice locale alergizante (sulfamide, penicilină, anestezice locale). 4) *E. cronică* - placarde pruriginoase rău delimitate, cu serozitate în perioadele de acutizare. 5) *E. impetiginizată*, e. modificată prin suprainfecţie microbiană. 6) *E. marginată Hebra* (v.). 7) *E. micotică*, în care se detectează prezenţa de *Candida* în leziuni sau sunt pozitive intradermoreacţii micozice specifice, iar leziunile regresează după un tratament antimicotic. 8) *E. microbiană*, caracterizată prin prezenţa confirmată a unui germen microbian şi regresia leziunilor după tratamentul focarului infecţios responsabil. 9) *E. papuloveziculoasă*, formă extrem de pruriginoasă, caracterizată prin apariţia de papule la vârful cărora apar vezicule şi prin extensie rapidă. Se aseamănă cu *prurigo. 10) *E. seboreică* (v.). 11) *E. vaccinală acută* (v.).

ECZEMĂ MARGINATĂ HEBRA / eczéma marginé de Hebra / Hebra's disease. [*Ferdinand von Hebra, dermatolog austriac, Viena, 1816-1880.*] Sin.: boală Hebra (v., def. 1).

ECZEMĂ SEBOREICĂ / eczéma séborrhéique / seborrh(o)eic eczema. Afecţiune cutanată asemănătoare e. tipice, de care se deosebeşte prin absenţa veziculelor. Se caracterizează prin prezenţa unor leziuni maculoeritematoase, bine circumscrise, localizate în zonele bogate în glande sebacee (pielea capului, faţă, trunchi şi membrele inferioare), uneori acoperite de scuame. Se disting mai multe forme: *e. foliculară*, *e. pitiriaziformă*, *e. psoriaziformă*, *e. steatoidă*. Sin.: boală Unna, dermatită (dermită) seboreică.

ECZEMĂ VACCINALĂ ACUTĂ / eczéma vaccinatoire / eczema vaccinatum. Sin.: boală Kaposi-Juliusberg (v.).

ECZEMĂ VARICOASĂ / eczéma variqueux / varicose eczema. Placard eritematos cu marginile fărâmiţate, ciuruite de puncte prin care se prelinge lichid seros. E. v. complică uneori dermo-epidermitele şi capilaritele din jurul *ulcerelor varicoase de gambă.

EDEM, s. n. / oedème, s. m. / (o)edema. [*Gr. oidema, -atos = umflătură, de la oidein = a creşte în volum.*] Infiltraţie cu lichid seros a ţesuturilor, îndeosebi a pielii, cu acumulare de lichid în ţesutul conjunctiv subcutanat. Pielea edemaţiată este lucioasă şi mai transparentă, datorită infiltraţiei este întinsă, cutele se şterg, iar contururile osoase dispar. Din cauza edemaţierii, pielea îşi pierde elasticitatea, iar prin apăsare rămâne un timp urma degetului (*semnul godeului). E. poate afecta un organ întreg: *e. pulmonar, *e. cerebral, iar forma sa generalizată se numeşte *anasarcă. În esenţă, e. reprezintă consecinţa alterării echilibrului schimbului permanent de lichide între plasmă şi spaţiul extracelular, fie ca urmare a creşterii presiunii hidrostatice, fie prin scăderea *presiunii coloidosmotice (sau coloidoncotice). Se mai adaugă ca factori determinanţi: creşterea concentraţiei electroliţilor, în special a sodiului, creşterea permeabilităţii pereţilor capilarelor sau dilatarea acestora (care are ca efect creşterea suprafeţei de schimb), drenajul limfatic insuficient, afectarea unor mecanisme hormonale de menţinere a echilibrului hidroelectrolitic. Tipuri de e.: 1) *E. acut angioneurotic*, e. Quincke (v.). 2) *E. cardiac*, sărac în proteine şi bogat în sare, apare în insuficienţa cardiacă decompensată cu stază, de obicei dreaptă sau globală. 3) *E. caşectic*, observat în bolile consumptive (cancer, tuberculoză) sau în inaniţie. Apare din cauza perturbărilor metabolice, îndeosebi a hipoproteinemiei. 4) *E. celulitic al membrelor inferioare*, la nivelul regiunii supramaleolare şi a feţei superioare a piciorului. Apare la artritici, în traumatisme sau în suprasolicitare musculară. 5) *E. cerebral* (v.). 6) *E. prin denutriţie* (v.). 7) *E. electrogen*, în electrocutare, din cauza alterărilor vasculare. 8) *E. eritematos cronic facial superior*, sin. boală Morbihan (v.). 9) *E. de foame*, *e. prin denutriţie. 10) *E. glotic*, denumire incorectă a e. laringian, v. e. Quincke. 11) *E. inflamator*, bogat în proteine şi consecutiv unei inflamaţii locale. 12) *E. nefritic*, în nefritele acute, cu patogenie complexă, bogat în proteine. 13) *E. nefrotic*, în sindromul nefrotic, sărac în proteine. 14) *E. neurotrofic*, imbibiţie tisulară cauzată de leziuni neurologice. 15) *E. papilar*, al *papilei optice, semn al stazei în *hipertensiunea intracraniană. 16) *E. în pelerină*, al toracelui, extremităţile superioare şi capului, în compresiunea asupra venei cave superioare. 17) *E. posttraumatic*, prin tulburări vasculare şi trofice posttraumatice. 18) *E. premenstrual*, apare îndeosebi la femeile hiperfoliculinice sau cu dizarmonie hipofizoovariană. 19) *E. pulmonar acut* (v.). 20) *E. Quincke* (v.). 21) *E. reumatismal*, consecinţă a proceselor de *algodistrofie.

EDEM ACUT ANGIONEUROTIC / oedème aigu angioneuropathique / Quincke's (o)edema. Sin.: edem Quincke (v.).

EDEM PRIN CARENŢĂ / oedème par carence / nutritional (o)edema. Sin.: edem prin denutriţie (v.).

EDEM CEREBRAL / oedème cérébral / cerebral (o)edema. Tumefierea prin imbibiţie a substanţei cerebrale, cu instalarea unui sindrom de *hipertensiune intracraniană. Se disting două tipuri de e. c.: 1) *E. c. vasogen* sau *vasogenic*, declanşat de o "ruptură" a *barierei hematoencefalice şi caracterizat prin prezenţa abundentă a proteinelor şi o creştere a spaţiului extracelular, predominantă în substanţa albă. 2) *E. c. citotoxic*, consecinţă a perturbării metabolismului celular neuronal, caracterizat printr-o cantitate redusă de proteine, turgescenţă celulară şi afectând îndeosebi substanţa cenuşie.

EDEM PRIN DENUTRIŢIE / oedème par dénutrition / nutritional (o)edema. E. generalizat, cu sau fără *epanşamente la nivelul seroaselor, observat îndeosebi la persoanele cu alimentaţie foarte săracă şi dezechilibrată (reducerea cărnii şi a grăsimilor) sau supuse la efort fizic intens, ori expuse timp îndelungat la frig. Se însoţeşte de poliurie, scădere în greutate, anemie, *hidremie pronunţată, hipoproteinemie. Sin.: edem prin carenţă, edem de foame.

EDEM DE FOAME / oedème par famine / nutritional (o)edema. Sin.: edem prin denutriţie. (v.).

EDEM MALIGN / oedème malin / malignant anthrax oedema. Complicaţie iniţială, rară, a *antraxului. E. m. se localizează la nivelul pupilelor, uneori al feţei, pieptului sau braţelor. Creşterea sa este rapidă, pielea devine dură, acoperită de flictene cu lichid sanguinolent, care după deschidere determină escare asemănătoare celor din pustula malignă, forma cea mai comună a antraxului la om.

EDEM PULMONAR ACUT / oedème pulmonaire aigu / acute pulmonary (o)edema. Acumulare bruscă de fluid la nivelul alveolelor pulmonare şi septurilor alveolare ca urmare a creşterii presiunii hidrostatice la nivelul capilarelor pulmonare sau a creşterii permeabilităţii capilare. Se traduce prin *dispnee gravă şi *expectoraţie spumoasă de culoare roz-deschis. Se disting: 1) *E. p. a. cardiogenic*, de cauză hemodinamică, cardiacă: insuficienţele inimii stângi, care antrenează o creştere a presiunii în capilarele pulmonare. 2) *E. p. a. lezional*, generat de o alterare a membranei alveolocapilare în cursul unor pneumopatii diverse: infecţioase, toxice etc. Dupămodul de evoluţie, e. p. poate fi acut, subacut şi cronic. În e. p. subacut şi cronic se menţin simptomele menţionate mai sus pentru e. p. a., dar atenuate în mod evident.

EDEM QUINCKE / oedème de Quincke / Quincke's (o)edema. [*Heinrich Irenaeus Quincke, medic german, profesor de medicină internă (succesiv) la Berna, Kiel şi Frankfurt pe Oder, 1842-1922.*] Boală caracterizată prin apariţia bruscă de infiltrate edematoase ferme, bine delimitate şi proeminente, pruriginoase, localizate la nivelul feţei, mucoaselor şi organelor genitale. Considerat o formă de *urticarie (deci de natură alergică), e. Q. evoluează în pusee, uneori febrile, localizarea la ringiană fiind extrem de periculoasă, uneori fatală, dacă nu se intervine. De menţionat o formă *ereditară* a e. Q., transmisă autozomal dominant, în care manifestările laringiene şi abdominale sunt mai frecvente, de unde gravitatea deosebită. Această formă nu este de natură alergică, ci reprezintă consecinţa activării permanente a primei fracţiuni a *complementului, din cauza absenţei ereditare a enzimei inhibitoare a fracţiunii respective. Sin.: boală Bannister, boală Milton, boală Quincke, edem acut angioneurotic.

EDEMATOS, adj. / oedémateux, -euse, adj. / (o)edematous. [*Gr. oidein = a creşte în volum.*] 1) Care este afectat de *edem. Var.: edemaţiat. 2) Care este de aceeaşi natură cu edemul.

EDEMAŢIAT. Var. pentru edematos (v., def. 1).

EDENTAT, adj., s. m. sau f. / édenté, -e, adj., s. m. ou f. / edentate, edentulous. [*Lat. edentulus, de la e = fără; dens, -ntis = dinte.*] 1) Care este lipsit de dinţi. 2) Persoană care a pierdut parţial sau total dinţii.

EDENTAŢIE, s. f. / édentation, s. f. / edentia. [*Lat. edentare = a lăsa fără dinţi pe cineva, de la e = fără ; dens, -ntis = dinte.*] 1) Starea unei persoane *edentate. 2) Lipsa unuia sau mai multor dinţi de pe arcadele dentare, prin extracţie sau prin cădere spontană (de diverse cauze). E. poate fi totală sau parţială.

EDETAT DISODIC / édétate disodique / disodium edetate. Medicament *chelator al calciului plasmatic, ca şi al plumbului şi zincului.

EDULCORANT, s. n. / édulcorant, s. m. / edulcorant. [*Lat. edulcorare = a îndulci, de la dulcis = dulce.*] Adjuvant medicamentos, folosit în scopul îndulcirii sau/şi al atenuării gustului neplăcut determinat de principiul activ.

EFAPSĂ, s. f. / ephapse, s. f. / ephapse. [*Gr. ephapsis = contact.*] Contact anormal şi lateral între doi axoni, care permite transmiterea impulsului nervos printr-un mecanism pur fizic, fără participarea mediatorilor chimici.

EFECT, s. n. / effet, s. m. / effect. [*Lat. effectus = realizare, rezultat, de la facere = a face.*] Fenomen care rezultă în mod necesar dintr-o anumită cauză, ca un rezultat, o consecinţă a acesteia. V. în continuare.

EFECT ADITIV / effet additif / additive effect. E. combinat a doi sau mai mulţi agenţi, în general egal cu suma efectelor parţiale.

EFECT BOHR / effet Bohr / Bohr effect. [*Niels Henrik Bohr, fizician danez, 1885-1962.*] Constă în eliberarea H în timpul reacţiei de oxigenare a hemoglobinei. Poate fi definit şi ca o schimbare a afinităţii *hemoglobinei pentru O_2 în timpul variaţiilor de pH ale mediului.

EFECT CARTER / effet de Carter / Carter's effect. Regulă a transmiterii poligenice, ce asociază un risc mult crescut la rudele de acelaşi sex cu pacientul care prezintă o malformaţie cardiacă congenitală.

EFECT DOPPLER-FIZEAU / effet Doppler-Fizeau / Doppler-Fizeau effect. [*Christian Johann Doppler, fizician şi matematician austriac, 1803-1853; Armand Hippolyte Louis Fizeau, fizician francez, Paris, 1819-1896.*] Se aplică în studiul circulaţiei arteriale şi venoase cu ajutorul ultrasunetelor şi constă în următoarele: dacă se dirijează un fascicul de ultrasunete de o frecvenţă dată asupra unui corp în mişcare, acest fascicul va fi reflectat cu o frecvenţă diferită de cea iniţială, iar diferenţa dintre cele două frecvenţe este direct proporţională cu viteza corpului studiat. V. şi velocimetrie Doppler.

EFECT ELECTROVISCOS / effet électrovisqueux / electroviscous effect. Scăderea viscozităţii unei soluţii de *macromolecule prin adăugarea de electroliţi.

EFECT FAHRAEUS-LINDQVIST / effet Fahraeus-Lindqvist / Fahraeus-Lindqvist effect. [*Robert (Robin) Sanno Fahraeus, patolog suedez, 1888-1968.*] Viscozitatea sângelui este mai mică în vasele mici (cu diametrul sub 1,5 mm) decât în vasele mari. În capilare, viscozitatea se reduce la jumătate faţă de cea din vasele mari. E. F.-L. este determinat de mişcarea eritrocitelor într-un singur şir în vasele mici.

EFECT FORMATOR / effet formateur / formative effect. În epidemiologia psihiatrică efortul fiecărui factor etiologic indispensabil pentru apariţia la un subiect a unei anumite boli.

EFECT AL HALATULUI ALB / effet blouse blanche / white coat effect. Denumire familiară a cauzei variaţiilor tensiunii arteriale declanşate prin examenul medical al unor subiecţi anxioşi.

EFECT JOULE / effet Joule / Joule effect. [*James Prescott Joule, fizician englez, 1818-1889.*] Transformarea energiei electrice în energie termică în timpul trecerii unui curent electric printr-un conductor. V. şi efect Seebeck.

EFECT KIRLIAN / effet Kirlian / Kirlian effect. Pornind de la principiul conform căruia orice obiect, animat sau neanimat, emite un câmp de energie electromagnetică, e. K. constă în înregistrarea pe peliculă fotografică a haloului sau aurei energetice a obiectelor în vederea studierii calităţilor acesteia. V. şi fotografie Kirlian.

EFECT DE MATERIALIZARE / effet de matérialisation / materializing effect. Transformarea energiei în materie: 1) Transformarea, în câmpul unui nucleu, a unui foton de energie mai mare de 1,02 MeV într-un electron negativ şi un *pozitron. 2) În sens mai general, transformarea energiei într-o particulă şi o antiparticulă. Transformarea inversă este denumită e. de dematerializare.

EFECT MICROFONIC / effet microphonique / Wever-Bray phenomenon. [*Ernest Glen Wever, psiholog american, Princeton, n. 1902; Charles William Bray, otorinolaringolog american, Princeton, n. 1904.*] Fenomen bioelectric care transformă, la nivelul celulelor senzoriale ale *cohleei, mesajul auditiv primit sub formă de unde, în mesaj bioelectric.

EFECT MÖSSBAUER / effet Mössbauer / Mössbauer effect. Emisie sau absorbţie rezonantă (fără recul) a radiaţiei gama de lărgime spectrală foarte îngustă, de către nucleele atomilor "legaţi" rigid într-o reţea cristalină.

EFECT NOCEBO / effet nocebo / nocebo effect. V. nocebo.

EFECT PASTEUR / effet Pasteur / Pasteur effect. [*Louis Pasteur, chimist şi biolog francez, 1822-1895.*] Scăderea ratei utilizării glucozei (a *glicolizei) şi suprimarea producţiei de *lactat în prezenţa oxigenului.

EFECT PLACEBO / effet placebo / placebo effect. V. placebo.

EFECT PRECIPITANT / effet précipitant / precipitating effect. Acţiunea oricărui factor responsabil de accelerarea apariţiei unei boli.

EFECT AL PRIMEI TRECERI / effet de premier passage / first pass effect. Efect legat de reţinerea unei fracţiuni din doza de medicament în ficat după administrarea pe cale orală şi în plămâni în caz de administrare intravenoasă. E. p. t. limitează *biodisponibilitatea unui medicament.

EFECT PURKINJE / effet Purkinje / Purkinje effect. [*Johannes Evangelista von Purkinje, fiziolog originar din Boemia, profesor la Breslau (în prezent Wroclaw, Polonia), apoi la Praga, 1787-1869.*] La lumină puternică o suprafaţă roşie este mai strălucitoare decât una albastră. La lumină foarte slabă cea albastră va apărea mai strălucitoare. Aceasta datorită faptului că, deşi bastonaşele retiniene au o capacitate foarte slabă de a distinge culorile în raport cu conurile, sensibilitatea lor este mult mai mare decât a conurilor la fluxuri slabe, mai ales pentru radiaţiile albastru şi violet.

EFECT RADIOBIOLOGIC / effet radiobiologique / radiobiological effect. Consecinţa acţiunii radiaţiilor ionizante asupra organismului, în general, prin două mecanisme: 1) *Direct*, v. teoria ţintei. 2) *Indirect*, prin acţiunea *radicalilor liberi rezultaţi îndeosebi din cauza radiolizei apei.

EFECT RAMAN / effet Raman / Raman effect. [*Sir Chandna sekhara Venkata Baman, fizician hindus, 1888-1970.*] Împrăştierea caracterizată prin apariţia, în lumina difuzată, a unor radiaţii cu frecvenţe diferite de frecvenţa radiaţiei primare. E. R. sau difuzia combinată a luminii se pune în evidenţă atunci când lumina incidentă este monocromatică sau alcătuită dintr-un număr de radiaţii monocromatice distincte.

EFECT RAYLEIGH / effet Rayleigh / Rayleigh effect. [*John William Strutt Rayleigh, fizician englez, 1842-1919.*] Împrăştierea luminii (sau difuzia moleculară a luminii) cauzată de fluctuaţiile statistice ale densităţii unui mediu lichid, gazos sau solid omogen.

EFECT SEEBECK / effet Seebeck / Seebeck's effect. [*Johann Thomas Seebeck, fizician german, 1770-1831.*] Dacă joncţiunile dintre doi conductori de natură diversă se află la temperaturi diferite, se observă trecerea unui curent, în general de câţiva milivolţi, de la un conductor la altul. Sensul curentului depinde de natura şi de dispunerea conductorilor. E. S. este utilizat în unele tipuri de termometre electrice ca şi la dispozitivele automate de reglare termică. Asociat cu *efectul Joule, este utilizat în anumite dispozitive moderne de conversie directă a energiei termice în energie electrică. V. şi termocuplu.

EFECT DE SERĂ / effet de serre / greenhouse effect. E. produs la nivelul atmosferei terestre, care antrenează creşterea temperaturii medii a Pământului şi a atmosferei, denumită încălzire globală. Mecanismul de producere a e. de s. este, în esenţă, următorul: radiaţiile solare din spectrul vizibil şi ultravioletele (atenuate de centura de ozon, situată la 20-50 km deasupra suprafeţei pământului) străbat atmosfera şi încălzesc suprafaţa terestră. O parte din radiaţiile "calde" (reprezentate de radiaţiile infraroşii) sunt reflectate în mod normal de pământ, iar energia lor se pierde în spaţiu. Dacă, însă, în aer se află gaze ca bioxidul de carbon, metanul, oxizii de azot şi vaporii de apă, se produce absorbţia radiaţiilor infraroşii reflectate, care determină încălzirea pământului şi a atmosferei. Fenomenul este analog creşterii temperaturii într-o seră, la nivelul căreia radiaţiile infraroşii provenind de la soare se acumulează în interiorul serei, deoarece, în loc să fie reflectate în exterior, sunt absorbite de pereţii din sticlă şi, în continuare, sunt reflectate în parte înapoi în seră. Cantitatea de bioxid de carbon din atmosferă a crescut cu 30% faţă de anul 1750, iar dacă nu se iau măsuri concertate (sursele majore fiind gazele de eşapament şi termocentralele pe bază de cărbuni) concentraţia sa se va dubla până la sfârşitul secolului al XXI-lea. Deşi în anumite comunităţi e. de s. este favorabil, pentru *ecosisteme el reprezintă un factor major de risc, afectând calitatea mediului. Se pot distinge trei consecinţe evidente: 1) Modificări generale ale *climatului. 2) Accentuarea topirii calotelor glaciare de la poli şi, în consecinţă, ridicarea nivelului mării. 3) Un ciclu hidrologic mai intens, cu modificarea distribuţiei apei; în regiunile cu precipitaţii intense acestea cresc, iar în regiunile aride scad. În cadrul conferinţei de la Kyoto (1997) au fost recomandate o serie de măsuri pentru diminuarea e. de s.

EFECT SPAŢIU MORT / effet espace mort / physiologic dead space. Creşterea *raportului ventilaţie/perfuzie legată de abolirea sau diminuarea circulaţiei capilare pulmonare în anumite zone în care ventilaţia alveolară este normală (ex.: în embolia pulmonară). V. şi efect şunt.

EFECT ŞUNT / effet shunt / arteriovenous shunt. Diminuarea *raportului ventilaţie/perfuzie legată de diminuarea ventilaţiei alveolare în anumite zone pulmonare în care circulaţia pulmonară este normală (ex.: în bronşita cronică). V. şi efect spaţiu mort.

EFECT TERMOELECTRIC / effet thermo-électrique / thermoelectric effect. Apariţia unei forţe electromotoare în funcţie de diferenţa de temperatură de la nivelul unei joncţiuni între două metale diferite. V. şi termocuplu.

EFECT TERMOELECTRONIC / effet thermo-électronique / thermoelectronic effect. Emisia de electroni de un corp adus la incandescenţă. Este utilizat, de ex., pentru obţinerea fluxului de electroni în cazul microscopului electronic.

EFECT ZEEMAN / effet Zeeman / Zeeman effect. [*Pieter Zeeman, fizician olandez, 1865-1943.*] Despicarea nivelelor energetice ale atomilor (deci a liniilor spectrale) unei substanţe când aceasta este plasată în câmp magnetic.

EFECT WOLFF-CHAIKOFF / effet Wolff-Chaikoff / Wolff-Chaikoff effect. Inhibiţia sintezei hormonilor tiroidieni din cauza unei concentraţii crescute a iodului.

EFECTIVITATE, s. f. / effectivité, s. f. / effectiveness. [*Lat.* ***effectivus*** = *activ, practic, de la* ***facere*** = *a face.*] Capacitatea de a produce un rezultat, un efect specific măsurabil. *E. biologică* reprezintă efectul diferitelor tipuri de radiaţii în comparaţie cu radiaţiile gamma şi X. Intră în calculul dozei biologice: $B = \eta D$, unde B = doza biologică, mărime ce evaluează efectele biologice ale radiaţiilor, D = doza absorbită, iar η = efectivitatea biologică relativă.

EFECTOR, s. m., adj. / effecteur, s. m., adj. / effector. [*Lat.* ***effector, -oris*** = *cel care face, de la* ***facere*** = *a face.*] 1) Compus care modulează o enzimă alosterică. 2) Sistem care produce un răspuns intracelular ca urmare a interacţiunii unui *ligand cu *receptorul membranar specific. 3) Despre un ţesut periferic care recepţionează un impuls nervos şi reacţionează printr-o activitate specifică precum contracţia, secreţia sau excreţia. 4) Terminaţie nervoasă care transmite un influx nervos, provocând o contracţie musculară sau o secreţie glandulară.

EFEDRINĂ, s. f. / éphédrine, s. f. / ephedrine. (DCI) Alcaloid extras din arbuşti aparţinând familiei *Ephedra*, utilizat ca medicament *simpaticomimetic cu acţiune apropiată de cea a *adrenalinei, dar mult mai puţin intensă şi cu efecte prelungite. În prezent, e. este preparată prin sinteză.

EFELIDĂ, s. f. / éphélide, s. f. / ephelis. [*Lat.* ***ephelis, -idis***, *gr.* ***ephelis, -idos*** = *pete de roşeaţă pe piele apă rute de la soare, de la gr.* ***helios*** = *soare.*] Denumire dată petelor mici pigmentate discret, observate în zonele descoperite ale pielii şi datorate acţiunii soarelui şi aerului.

EFEMINARE, s. f. / effémination, s. f. / effemination. [*Lat.* ***effeminare*** = *a feminiza, de la* ***ex*** = *în afară,* ***femina*** = *femeie.*] Stare a unui bărbat care prezintă caracteristici de ordin fizic sau psihologic, ca şi maniere generale atribuite de obicei femeilor.

EFERENT, adj. / efférent, -e, adj. / efferent. [*Lat.* ***effere*** = *a duce în afară, de la* ***ex*** = *în afară,* ***ferre*** = *a conduce.*] Centrifug; care se depărtează de un organ, de la centru spre periferie. Ex.: fibre nervoase e., prin care excitaţia este transmisă de la centru la periferie.

EFLEURAJ, s. n. / effleurage, s. m. / effleurage, stroking. [*Fr.* ***effleurer***, *de la* ***fleur*** = *floare.*] Tehnică de masaj efectuat prin alunecarea uşoară a marginii mâinii sau a pulpei degetelor pe suprafaţa cutanată. E. poate fi superficial sau profund şi se practică pentru ameliorarea circulaţiei venolimfatice.

EFICACITATE BIOLOGICĂ A UNEI RADIAŢII / efficacité biologique d'un rayonnement / ray biological efficiency. Proprietatea unei radiaţii date de a produce un efect radiobiologic. Ea este prin definiţie invers proporţională cu doza necesară pentru a produce un efect radiobiologic determinant.

EFICACITATE BIOLOGICĂ RELATIVĂ / efficacité biologique relative / ray biological efficiency. Sin.: eficacitate biologică a unei radiaţii (v.).

EFLUVIUM, s. m. / efluvium, s. m. / effluvium. [*Lat.* ***efluvium*** = *scurgere.*] Cădere excesivă a părului. În funcţie de stadiul de creştere a părului e. poate fi *anagen sau *telogen. V. ciclu pilar şi tricogramă.

EFLUX, s. n. / efflux, s. m. / efflux. [*Lat.* ***ex*** = *către exterior;* ***fluxus*** = *curent, curgere, de la* ***fluere*** = *a curge.*] Deplasarea unei mase de substanţă către exteriorul unei celule sau al unui organit intracelular.

EFORT, s. n. / effort, s. m. / effort, strain. [*Fr.* ***effort***, *din lat.* ***fortis*** = *curajos, puternic.*] 1) *E. muscular*, solicitare musculară intensă. Un e. de durată poate duce la "febră musculară". 2) *E. intelectual*, solicitarea centrilor nervoşi superiori. V. şi probă de efort.

EFRACTIV, adj. / effractif, -ive, adj. / invasive. [*Lat.* ***effringere*** = *a rupe.*] Sin.: invaziv (v. def. 2).

EFUZIUNE, s. f. / effusion, s. f., épanchement, s. m. / effusion. [*Lat.* ***effusio, -onis*** = *revărsare, de la* ***effundere*** = *a* *revărsa (ex = în afară; fundere = a vărsa).*] 1) Revărsarea unui fluid normal sau patologic într-o cavitate sau în ţesuturi. Termenul este vag şi de aceea se preferă alţi termeni precişi, care desemnează natura fluidului şi localizarea acestuia. Ex.: *chilotorax (limfă), *hemotorax (sânge), *piotorax (puroi) etc. Sin.: epanşament. 2) Manifestare, exteriorizare puternică şi clară a unor sentimente pozitive.

EGESTA, s. f. pl. / egesta, s. m. pl. / egesta. [*Lat.* ***egestio, -onis*** *= evacuare, de la* ***egerere*** *= a evacua.*] Denumire pentru substanţele eliminate prin *egestie, provenite din deşeurile de metabolism sau tranzitate prin tubul digestiv fără să fie absorbite. E. face parte din *excreta. Termenul este utilizat în opoziţie cu *ingesta.

EGESTIE, s. f. / egestion, s. f. / egestion. [*Lat.* ***egestio, -onis*** *= evacuare, de la* ***egerere*** *= a evacua.*] Eliminarea din organism, prin *defecaţie, a resturilor alimentare rămase în intestin nedigerate şi, în consecinţă, neabsorbite. V. şi egesta.

EGO, s. n. / ego, s. m. / ego. [*Lat.* ***ego*** *= eu.*] În limbajul psihanalizei, fracţiunea de personalitate care echilibrează forţele cărora le este supus individul, adică propriile sale impulsii (tendinţe abisale), morala sa şi realitatea exterioară.

EGOCENTRIC, adj. / égocentrique, adj. / egocentric. [*Lat.* ***ego*** *= eu;* ***centrum*** *= centru, din gr.* ***kentron*** *= vârf ascuţit.*] Care îşi concentrează activitatea şi gândirea exclusiv asupra propriei persoane, care priveşte totul prin prisma intereselor şi a sentimentelor personale. V. şi egocentrism.

EGOCENTRISM, s. n. / égocentrisme, s. m. / egocentrism. [*Lat.* ***ego*** *= eu;* ***centrum*** *= centru, din gr.* ***kentron*** *= vârf ascuţit; -ism.*] Dispoziţie mentală a unui subiect care tinde să îşi structureze concepţia despre lume în jurul propriei personalităţi. E. este normal în a doua copilărie şi în adolescenţă, din cauza absenţei unei distincţii între realitatea personală şi cea obiectivă. Persistenţa la adult se observă în cazurile de exaltare vanitoasă (*mitomanie, *megalomanie), în stările de dependenţă afectivă nevrotică, în *paranoia şi în *debilitatea mentală.

EGOFONIE, s. f. / égophonie, s. f. / ego(broncho)phonia, egophony. [*Gr.* ***aix, aigos*** *= capră;* ***phone*** *= voce.*] Rezonanţă particulară a vocii, constatată la auscultaţia toracică în caz de pleurezie, sau, mai rar, în unele forme de congestie pulmonară. Vocea este deformată, tremurată, ascendentă şi asemănătoare behăitului de capră.

EICONOMETRU, s. n. / eiconomètre, s. m. / eiconometer. [*Gr.* ***eikon*** *= imagine;* ***metron*** *= măsură.*] Instrument care permite măsurarea *anizeiconiei.

EICOSANOIDE, s. m. pl. / éicosanoïdes, icosanoïdes, s. m. pl. / eicosanoids. [*Gr.* ***eikosi*** *= douăzeci, deoarece acidul arahidonic are 20 de atomi de carbon în lanţ;* ***eidos*** *= formă.*] Grup de molecule de natură fosfolipidică, derivaţi ai *acidului arahidonic, un acid gras component al membranelor celulare. Grupul e. cuprinde: *prostaglandinele, *tromboxanii, *leucotrienele şi *lipoxinele. E. intervin în reglarea tonusului vascular, agregarea plachetelor, eliminarea urinară de sodiu şi în reacţiile inflamatorii. Ele joacă, probabil, de asemenea, un rol important în mişcările ionice de la nivelul biomembranelor. Var.: icosanoide. V. eicosanoide.

EIDETISM, s. n. / eidétisme, s. m. / eidetism. [*Germ.* ***eidetisch*** *= eidetic, din gr.* ***eidos*** *= formă; -ism.*] Posibilitatea de a reproduce în prezent, în mod conştient şi foarte fidel, o amintire, o imagine, cu toate particularităţile sale. Este caracteristic artiştilor, dar şi unor psihopaţi sau isterici.

EIKENELA / Eikenela / Eikenela. [*După M. Eiken descoperitorul genului în 1958.*] Gen de bacterii gram-negative facultativ anaerobe. Fac parte din flora normală a cavităţii orale şi a tractului respirator superior, dar pot produce infecţii ale capului, gâtului ca şi boli sistemice. Singura specie este *E. carradeus.*

EJACULARE, s. f. / éjaculation, s. f. / ejaculation. [*Lat.* ***eiaculare*** *= a azvârli, a proiecta.*] Act fiziologic reflex constând în emisia de spermă prin uretră în timpul *orgasmului, prin contracţia *veziculelor seminale. E. este un reflex provocat prin stimularea ritmată a penisului în timpul unui raport sexual sau prin *masturbaţie. În momentul e., sperma este evacuată în uretra prostatică şi apoi în exterior, datorită contracţiei muşchilor *perineului. În timpul e. colul vezical este închis, fiind împiedicat refluxul spermei spre vezică şi amestecarea acesteia cu urina. Principalele tulburări de e.: 1) *Anejacularea*, absenţa spermei în timpul ejaculării. 2) *E. anteportas*, sin.: ejaculare precoce (v.). 3) *E. astenică*, în picătură şi cu diminuarea sau absenţa orgasmului. 4) *E. dureroasă*, însoţită de dureri uretrale, perineale sau anale. 5) *E. precoce* sau *anteportas*, la începutul penetrării sau chiar înaintea acesteia. 6) *E. retrogradă* sau "*uscată*" prin refularea spermei către vezica urinară. 7) *E. sângerândă* - e. sanguinolentă sau *hemospermie, cu prezenţa de sânge proaspăt (roşu) sau vechi (brun).

EJACULAT, s. n. / éjaculat, s. m. / ejaculum. [*Lat.* ***eiaculare*** *= a azvârli, a proiecta.*] Cantitatea de spermă expulzată în cursul unei *ejaculări.

EJECŢIE SISTOLICĂ / éjection systolique / systolic ejection. [*Lat.* ***eiectio, -onis*** *= aruncare afară, de la* ***eiectare*** *= a arunca afară; gr.* ***systole*** *= contracţie.*] V. fracţie de ejecţie ventriculară.

EJECŢIE VENTRICULARĂ / éjection ventriculaire / ventricular ejection. [*Lat.* ***eiectio, -onis*** *= aruncare afară, de la* ***eiectare*** *= a arunca afară;* ***ventriculus*** *= stomac mic, ventricul, dim. de la* ***venter, -tris*** *= pântece.*] V. fracţie de ejecţie ventriculară şi timp de ejecţie ventriculară stângă.

EKTOCITOMETRU, s. n. / ektocytomètre, s. m. / ektocytometer. [*Gr.* ***ektosis*** *= alungire;* ***kytos*** *= celular;* ***metros*** *= măsură.*] Aparat care permite analiza *deformabilităţii eritrocitelor în fluxul unui vâscozimetru, datorită imaginii de difracţie obţinută printr-o radiaţie laser.

ELASTANŢĂ, s. f. / élastance, s. f. / elastance. [*Gr.* ***elastos*** *= docil, maleabil.*] Variaţie de presiune transpulmonară necesară pentru a produce o variaţie a volumului pulmonar de o unitate. Se exprimă în cmH_2O/l şi oferă informaţii asupra rezistenţei la expansiune a ţesutului elastic pulmonar. Este cu atât mai crescută cu cât rezistenţa este mai mare şi are valoarea de 4-5 cmH_2O/l în poziţie şezândă. *E. totală a toracelui* (E_T) reprezintă suma e. pulmonare şi a e. peretelui toracic (E_W) şi este de ordinul 10 cmH_2O/l. Inversul e. se numeşte *complianţă pulmonară.

ELASTAZĂ, s. f. / élastase, s. f. / elastase. [*Gr.* ***elastos*** *= docil, maleabil; -aza.*] Enzimă proteolitică ce hidrolizează *elastina. V. şi scleroproteină.

ELASTINĂ, s. f. / élastine, s. f. / elastin. [*Gr.* ***elastos*** *= docil, maleabil; -ină.*] Proteină care este un constituent amorf al *fibrelor elastice. Deşi este alcătuită din 840 de aminoacizi, e. prezintă o conformaţie etirată, fibrilară. Este elaborată sub forma unui precursor în diverse celule, apoi ajunge în spaţiile extracelulare. Aici se dispune în filamente, care sunt legate între ele prin reziduurile de lizină, datorită liziloxidazei, enzimă care conţine cupru. Gena de 45 kb care codifică precursorul e. se află pe cromozomul 7. Într-o serie de boli au fost puse în evidenţă alterări ale genei e. Ex.: *boala Marfan, *elastorexie.

ELASTOM, s. n. / élastome, s. m. / elastoma. [*Gr.* ***elastos*** *= docil, maleabil; -oma.*] Tumoră cutanată rezultată prin acumularea de *elastină.

ELASTOM JUVENIL / élastome juvénil / juvenile elastoma. Sin.: nev elastic în tumori diseminate (v. nev elastic, def. 2).

ELASTOMER, s. m. / élastomère, s. m. / elastomer. [*Gr. **elastos** = docil, maleabil; **meros** = parte.*] *Polimer natural sau sintetic cu proprietăţi elastice particulare.

ELASTOPATIE, s. f. / élastopathie, s. f. / elastopathy. [*Gr. **elastos** = docil, maleabil; **pathos** = boală.*] Defectele ţesutului elastic, independent de vârstă. Pot fi congenitale sau dobândite.

ELASTOREXIE, s. f. / élastorrhexie, s. f. / elastorrhexis. [*Gr. **elastos** = docil, maleabil; **rhexis** = ruptură , fractură.*] Degenerescenţă a fibrelor elastice cu rupturi, încărcare calcară şi creştere a numărului de fibre la nivelul întregului *derm, cu excepţia corpilor papilari. V. şi sindrom Grönblad-Strandberg-Touraine.

ELASTOZĂ, s. f. / élastose, s. f. / elastosis. [*Gr. **elastos** = docil, maleabil; **-oză**.*] 1) Degenerescenţă a ţesutului elastic. 2) Degenerescenţă a ţesutului conjunctiv din *derm, cu aport de *elastină (proteină a ţesutului elastic).

ELECTROANALGEZIE, s. f. / électro-analgésie, s. f. / electroanalgesia. Metodă prin care se urmăreşte suprimarea durerii prin stimulare electrică transcutanată. E. este recomandată în unele algii de natură neurologică.

ELECTROANESTEZIE, s. f. / électro-anesthésie, s. f. / electroanesthesia. Anestezie generală provocată de curenţi electrici de înaltă frecvenţă, ritmaţi şi polarizaţi.

ELECTROCARDIOGRAF, s. n. / électrocardiographe, s. m. / electrocardiograph. [*Gr. **elektron** = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; **kardia** = inimă; **graphein** = a scrie.*] Aparat destinat înregistrării *electrocardiogramei. E. sunt de o mare varietate, de la dispozitive portabile, la sisteme multicanal, cu sisteme informatizate de achiziţie-stocare şi prelucrare a datelor.

ELECTROCARDIOGRAFIE, s. f. / électrocardiographie, s. f. / electrocardiography. [*Gr. **elektron** = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; **kardia** = inimă; **graphein** = a scrie.*] Procedeu de explorare în cardiologie, care constă în înregistrarea grafică, cu ajutorul unui electrocardiograf, a diferenţelor de potenţial determinate de propagarea excitaţiei la nivel cardiac, traducându-se grafic sub forma *electrocardiogramei.

ELECTROCARDIOGRAFIE CU ÎNALTĂ AMPLIFICARE / électrocardiographie à haute amplification / signal-averaged electrocardiography. Metodă destinată înregistrării pe cale externă a micropotenţialelor electrocardiografice care în mod obişnuit sunt culese pe cale endocavitară. V. potenţiale ventriculare tardive.

ELECTROCARDIOGRAMĂ, s. f. / électrocardiogramme, s. m. / electrocardiogram. [*Gr. **elektron** = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; **kardia** = inimă; **gramma** = înscriere.*] Succesiune de unde (deflexiuni) conţinute într-un traseu grafic reprezentând variaţia intensităţii biocurenţilor inimii în timpul ciclului cardiac. Se obţine cu *electrocardiograful. În majoritatea *derivaţiilor, e. este alcătuită în mod normal din: 1) Unda P, auriculară, sau atriograma, legată de contracţia auriculară. 2) Complexul de unde în relaţie cu contracţia ventriculară sau ventriculograma; acest complex este format dintr-o undă rapidă QRS, de amplitudine mare, urmată de o undă T lentă şi de amplitudine mică, iar uneori de o undă U. Între aceste unde, traseul revine la linia izoelectrică: spaţiul PR, care corespunde timpului necesar propagării excitaţiei de la atriu la ventricul, şi segmentul ST. *E. hisiană* se înregistrează în derivaţia endocavitară auriculoventriculară şi permite studiul biopotenţialelor fasciculului His. *E. de efort.* Abrev.: ECG. V. şi derivaţie.

ELECTROCARDIOLOGIE, s. f. / électrocardiologie, s. f. / electrocardiology. Studiul activităţii bioelectrice a inimii cuprinzând atât *electrocardiografia cât şi *vectocardiografia.

ELECTROCARDIOSCOP, s. n. / électrocardioscope, s. m. / electrocardioscope. [*Gr. **elektron** = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; **kardia** = inimă; **skopos** = observator, de la **skopein** = a vedea, a examina.*] Tip de *electrocardiograf care permite observarea *electrocardiogramei pe un ecran fluorescent al unui *osciloscop.

ELECTROCAUTERIZARE, s. f. / électrocauterisation, s. f. / electrocautery. [*Gr. **elektron** = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; lat. **cauterium**, gr. **kauterion** = fier înroşit, de la gr. **kaiein** = a arde.*] *Cauterizare cu ajutorul unei sârme din platină încălzită la roşu sau la alb cu ajutorul curentului electric continuu sau alternativ.

ELECTROCHIRURGIE, s. f. / électrochirurgie, s. f. / electrosurgery. Aplicarea în chirurgie a curenţilor de înaltă frecvenţă, materializată îndeosebi prin bisturiul electric (v. bisturiu) şi *electrocoagulare.

ELECTROCOAGULARE, s. f. / électrocoagulation, s. f. / diathermy. [*Gr. **elektron** = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; lat. **coagulatio, -onis**, de la **coagulare** = a închega, a coagula.*] Acţiunea de distrugere localizată a unui ţesut prin coagulare, ca efect al căldurii mari degajate de un electrod punctiform, străbătut de un curent electric de înaltă frecvenţă.

ELECTROCOHLEOGRAFIE, s. f. / électrocochléographie, s. f. / electrocochleography. [*Gr. **elektron** = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; lat. **cochlea**, gr. **kokhlias** = cochilie de melc; **graphein** = a scrie.*] Înregistrarea, prin intermediul unui ac-electrod aflat în contact cu peretele intern al *casei timpanului, a potenţialului bioelectric produs consecutiv unei stimulări sonore adecvate (clic acustic). E. permite o evaluare la nivelul segmentului periferic auditiv.

ELECTROCORTICOGRAFIE, s. f. / électrocorticographie, s. f. / electrocorticography. [*Gr. **elektron** = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; lat. **cortex, -icis** = scoarţă; gr. **graphein** = a scrie.*] Înregistrare obţinută prin aplicarea electrozilor direct pe scoarţa cerebrală, după disecţia *durei mater. Este utilă pentru a preciza, înainte de ablaţie, localizarea unui focar epileptogen.

ELECTROCORTICOGRAMĂ, s. f. / électrocorticogramme, s. m. / electrocorticogram. [*Gr. **elektron** = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; lat. **cortex, -icis** = scoarţă; gr. **graphein** = înscriere.*] Rezultatul grafic al înregistrării activităţii bioelectrice cerebrale cu ajutorul unor electrozi aflaţi în contact cu cortexul cerebral. V. şi electrocardiografie.

ELECTROCUTARE, s. f. / électrocution, s. f. / electrocution. [*Engl. **to electrocute**, din gr. **elektron** = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; engl. **to execute** = a executa.*] Tulburările provocate de trecerea curentului electric prin corp, din cauza contactului cu un conductor electric sau cu alte obiecte, aparate alimentate cu curent electric şi neizolate în mod corespunzător. De regulă curentul electric are o acţiune mortalăla tensiuni ce depăşesc 350 V, dar factorul cel mai important este intensitatea, curentul de peste 0,08-0,1 A periclitând viaţa.

ELECTROD, s. m. / électrode, s. f. / electrode. [*Gr. **elektron** = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; **hodos** = cale, drum.*] Conductor electric de ordinul I (metal) sau ansamblu care include un conductor de ordinul II (soluţie electrolitică) – *e. impolarizabil* - conectat la un circuit electric şi care, în domeniile medicale, se aplică pe o parte din organism: 1) fie pentru a culege curenţi electrici produşi în organism; 2) fie pentru un tratament electric. Un *e. activ* sau *explorator* este acela care culege curentul electric; există metode sau *derivaţii cu doi e. activi (bipolare) şi cu un singur e. activ (derivaţii monopolare).

ELECTRODERMITĂ, s. f. / électrodermite, s. f. / electrodermatitis. [*Gr. elektron = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; derma, -atos = piele; -ita.*] Dermită provocată de curentul electric, de exemplu în cazul electrizării sau al electrocutării.

ELECTRODIAGNOSTIC, s. n. / électrodiagnostic de stimulation / electrodiagnosis. [*Gr. elektron = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; dia = prin; gnostikos = care cunoaşte, de la gnonai = a cunoaşte.*] Utilizarea electricităţii în scop *diagnostic. Termenul se referă în sens restrâns la răspunsul muscular în cazul unei excitaţii electrice. *E. calitativ* estimează calitatea de a reacţiona la o excitaţie faradică sau galvanică. *E. cantitativ* (studiul *cronaxiei) măsoară această excitabilitate. *E. de detecţie* utilizează înregistrarea biopotenţialelor de acţiune nervoase sau musculare (adică *electromiografie).

ELECTROELUŢIE, s. f. / électroélution, s. f. / electroelution. [*Gr. elektron = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; lat. elutio, -onis = spălare, de la eluere = a spăla, a şterge.*] Tehnică de extragere a unei substanţe dintr-un gel de *electroforeză.

ELECTROENCEFALOGRAFIE, s. f. / électroencéphalographie, s. f. / electroencephalography. [*Gr. elektron = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; enkephalos = creier, de la en = în, kephale = cap; graphein = a scrie.*] Procedeu de înregistrare a activităţii electrice a creierului, utilizând electrozi aplicaţi pe scalp, conectaţi la un electroencefalograf; traseul grafic înregistrat se numeşte *electroencefalogramă. Prin efectuarea e. se obţin informaţii importante asupra localizării leziunilor cerebrale (traumatisme, tumori), în diagnosticul epilepsiei şi asupra fiziologiei normale şi patologice a creierului.

ELECTROENCEFALOGRAMĂ, s. f. / électroencéphalogramme, s. m. / electroencephalogram. [*Gr. elektron = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; enkephalos = creier, de la en = în, kephale = cap; gramma = înscriere.*] Abrev.: EEG. Imagine grafică a variaţiei biopotenţialelor electrice ale creierului înregistrate prin procedeul denumit *electroencefalografie. EEG reprezintă o succesiune de unde sau ritmuri, caracterizate prin frecvenţă şi amplitudine (exprimată în microvolţi - µV). În mod normal, pe EEG se recunosc patru tipuri de unde: 1) *alfa*, cu frecvenţa de 8-14 cicli/s, amplitudinea de 10-100 µV, de formă sinusoidală în fusuri; 2) *beta*, mai rapide, cu frecvenţa de peste 14 cicli/s, amplitudinea de 5-30 V şi formă neregulată; 3) *teta*, mai lente, cu frecvenţa de 4-7 cicli/s, amplitudinea până la 70 V şi formă larg sinusoidală; 4) *delta*, cele mai lente, cu frecvenţa sub 4 cicli/s, amplitudinea variabilă, între 20-150 V şi o formă sinusoidală de asemenea variabilă. Aspectul EEG depinde semnificativ de circumstanţele psihologice şi fiziologice, modificându-se mai mult sau mai puţin tipic, în unele stări patologice. V. şi electroencefalografie.

ELECTROENDOSMOZĂ, s. f. / électroendosmose, s. f / electroendosmose. Mişcare de lichid la nivelul unei membrane semipermeabile sub efectul unui câmp electric. Se datorează antrenării solventului prin mişcarea ionilor. Fenomenul survine, de asemenea, în *electroforeza pe suporturi (hârtie, film sau gel), deoarece aceştia prezintă sarcini anionice în mediul neutru sau alcalin, ceea ce favorizează transportul electric de către cationi. Mişcarea cationilor antrenează lichid către catod.

ELECTROFIZIOLOGIE, s. f. / électrophysiologie, s. f. / electrophysiology. Denumire generică pentru ansamblul metodelor de studiu fundamental şi aplicativ al biocurenţilor produşi în organism. Se disting: 1) *E. fundamentală*, concentrată asupra studiului *potenţialului de repaus şi *potenţialului de acţiune, caracteristici ale celulelor excitabile (nervoase şi musculare). Cea mai evoluată tehnică se numeşte *patch-clamp şi este utilizată în cercetările asupra *canalelor ionice. 2) *E. clinică*, în cadrul căreia sunt studiate biopotenţialele provenind din diferite organe. De ex., *electrocardiografia, *electroencefalografia, *electroretinografia, *electromiografia etc.

ELECTROFOCALIZARE, s. f. / electrofocalization, s. f. / isoelectric focusing. [*Gr. elektron = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; lat. focus = cămin, utilizat cu sensul de focar începând din sec. XIX.*] Metodă de separare a proteinelor în funcţie de pH-ul lor izoelectric (*pHi), într-un gradient combinat de densitate şi pH. E. are o rezoluţie mare. Sin.: izoelectrofocalizare.

ELECTROFOREGRAMĂ, s. f. / électrophorégramme, s. m. / electrophoregram, electrophoretogram. [*Gr. elektron = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; pherein = a purta, a transporta; gramma = înscriere.*] Reprezentarea grafică a rezultatului unei *electroforeze.

ELECTROFOREZĂ, s. f. / électrophorèse, s. f. / electrophoresis. [*Gr. elektron = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; phoresis = transportare, de la pherein = a purta, a transporta.*] Metodă de separare, în câmp electric, a componentelor încărcate electric (particule, molecule, celule etc.) dintr-un amestec. Asupra particulelor acţionează două forţe de sens opus, forţa electrică şi forţa de frecare. Viteza de migrare a particulelor fiind diferită, în funcţie de masa, dimensiunile, sarcina electrică a acestora, ele pot fi separate. În medicină, e. este larg utilizată îndeosebi în separarea diferitelor fracţiuni proteice din plasmă sau serul sanguin.

ELECTROFOREZĂ ÎN CÂMP PULSAT / électrophorèse en champ pulsé / pulse field electrophoresis. Procedeu de *electroforeză în care polaritatea câmpului electric este inversată cu regularitate. În acest mod pot fi separate fragmente mari de ADN.

ELECTROFOREZĂ ÎN GEL DE POLIACRILAMIDĂ / électrophorèse en gel de polyacrylamide / polyacrylamide gel electrophoresis. Tehnică de *electroforeză cu înaltă rezoluţie, realizată într-un gel de polimer sintetic transparent, care se comportă ca un filtru de molecule. Se adaugă sodiu-dodecilsulfat, agent care provoacă disocierea proteinelor. Mobilitatea electroforetică a moleculelor proteice este în funcţie de masa moleculară a acestora.

ELECTROFUZIUNE, s. f. / électrofusion, s. f. / electrofusion. [*Gr. elektron = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; lat. fusio, -onis = topire, lichefiere, de la fundere = a face să curgă.*] Tehnică în care se utilizează un câmp electric slab şi pulsat. Celulele plasate într-un astfel de câmp se aliniază şi membranele lor plasmatice sunt fragilizate, condiţii care favorizează fuziunea celulară. Metoda este utilă pentru obţinerea de hibrizi celulari.

ELECTROGALVANISM, s. n. / électrogalvanisme, s. m. / electrogalvanism. [*Gr. elektron = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; Luigi Galvani, fizician şi fiziolog italian, 1737-1798; -ism.*] 1) Curent electric produs direct prin mijloace chimice. 2) Aplicarea curentului galvanic în terapeutică. 3) *E. bucal* se produce în mediul salivar bucal, între metalele cu potenţial electric diferit din care sunt alcătuite lucrările dentare şi la persoane care ţin în gură instrumente sau obiecte din metal.

ELECTRO-GASTROENTEROGRAFIE, s. f. / électro-gastroentérographie, s. f. / electrogastroenterography. Înregistrarea grafică a variaţiilor lente de potenţiale electrice reflectând activitatea stomacului şi a intestinului. În principiu, se utilizează patru electrozi plasaţi la nivelul braţelor şi al gambelor. V. electrosplanhnografie.

ELECTROGENEZĂ, s. f. / électrogenèse, s. f. / electrogenesis. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare;* ***genesis*** *= producere, de la* ***gennan*** *= a produce.*] Sin.: bioelectrogeneză (v.).

ELECTROIMUNODIFUZIE, s. f. / électroimmunodiffusion, s. f. / rocket electrophoresis. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; lat.* ***immunis*** *= scutit, apărat, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***munus*** *= obligaţie;* ***diffusio, -onis*** *= revărsare, de la* ***diffundere*** *= a răspândi, a revărsa.*] Metodă de dozare a unei proteine prin precipitare de către anticorpi incluşi într-un gel. Difuziunea şi implicit precipitarea sunt accelerate prin *electroforeză. A nu se confunda cu *imunoelectroforeza.

ELECTROLIT, s. m. / électrolyte, s. m. / electrolyte. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare;* ***lytos*** *= distrus, dizolvat, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] Substanţă care, aflată în soluţie apoasă, disociază în ioni. Lichidele din organism conţin cantităţi constante de electroliţi sub formă de cationi (Na^+, K^+, Ca^{2+}) şi anioni (cloruri, bicarbonat, anhidridă carbonică). Ionii rezultaţi din disocierea e. participă la echilibrul hidroelectrolitic al organismului, menţinerea echilibrului acidobazic etc. Concentraţia lor se exprimă în miliechivalenţi (mEq). V. şi echivalent (def. 5).

ELECTROLITEMIE, s. f. / électrolytémie, s. f. / concentration of electrolytes in plasma. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare;* ***lytos*** *= distrus, dizolvat, de la* ***lyein*** *= a distruge;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Concentraţia plasmatică a electroliţilor. Se poate determina global, prin măsurarea rezistenţei electrice a plasmei (*conductimetrie), sau analitic, prin dozarea separată a concentraţiei fiecărui electrolit.

ELECTROLIZĂ, s. f. / électrolyse, s. f. / electrolysis. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare;* ***lysis*** *= distrugere, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] 1) Descompunere, cu ajutorul curentului electric, a unor substanţe solide (*electroliţi), dizolvate într-un lichid sau în stare topită, şi transportul componenţilor către cei doi electrozi. Conform legilor lui Faraday, masa unei substanţe M depuse pe un electrod este direct proporţională cu cantitatea de electricitate Q ce a trecut prin electrolitul respectiv: M = KQ. Termenul K se numeşte *echivalent electrochimic. Totodată, echivalenţii electrolitici ai elementelor sunt proporţionali cu *echivalenţii chimici ai acestora. 2) Metodă în care se foloseşte trecerea unui curent electric printr-o soluţie cu aminoacizi, în vederea eliminării electroliţilor salini.

ELECTROLOGIE MEDICALĂ / électrologie médicale / medical electrology. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare;* ***logos*** *= ştiinţă; lat.* ***medicus*** *= medic.*] Ansamblul multiplelor aplicaţii medicale ale electricităţii, cuprinzând electrodiagnosticul afecţiunilor neuromusculare şi aplicaţiile terapeutice ale diferitelor tipuri de curent electric.

ELECTROMIOGRAFIE, s. f. / électromyographie, s. f., électrodiagnostic de détection / electromyography. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare;* ***mys, myos*** *= muşchi;* ***graphein*** *= a scrie.*] Tehnică de investigare a muşchilor bazată pe studiul şi culegerea biopotenţialelor de repaus şi de acţiune ale *unităţilor motorii. E. permite să se distingă originea centrală sau periferică a unui deficit motor, ca şi stabilirea topografiei şi urmărirea evoluţiei acestuia.

ELECTROMIOGRAMĂ, s. f. / électromyogramme, s. m. / electromyogram. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare;* ***mys, myos*** *= muşchi;* ***gramma*** *= înscriere.*] Traseu grafic obţinut prin *electromiografie.

ELECTRON, s. m. / électron, s. m. / electron. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare.*] Particulă elementară a materiei vii, cu următoarele caracteristici: sarcină electrică e = 1,60 210^{-19} C (cea mai mică sarcină liberă cunoscută) şi masă de repaus 9,107 10^{-31} kg. E. este cea mai uşoară particulă încărcată, cu masa de 1835 ori mai mică decât a protonului sau a nucleului atomului de hidrogen. O altă caracteristică esenţială a electronului este momentul angular intrinsec sau *spin, interpretabil ca o rotaţie în jurul axului propriu. Pe această caracteristică se bazează *rezonanţa electronică de spin. *Antiparticula electronului este *pozitronul (sau pozitonul) denumit şi electron pozitiv. Spre deosebire de pozitron, e. este o particulă complet stabilă. Insensibil la acţiunea forţelor nucleare, e. nu este un constituent al nucleului atomic, dar în cazul dezintegrării radioactive de tip beta poate fi emis de nucleu. La atomul neutru, numărul de electroni este egal cu numărul de protoni din nucleu, reprezentând numărul atomic Z al elementului.

ELECTRONARCOZĂ, s. f. / électronarcose, s. f. / electronarcosis. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare;* ***narke*** *= amorţeală, toropeală; -oză.*] 1) Somn provocat prin trecerea prelungită a unui curent electric dintre doi electrozi plasaţi la nivelul extremităţii cefalice. 2) *Electroşoc sub *narcoză indusă de *barbiturice cu acţiune scurtă, practicat pentru evitarea anxietăţii pacienţilor înainte de operaţie.

ELECTRONEUROGRAFIE, s. f. / électroneurographie, s. f. / electroneurography. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare;* ***neuron*** *= nerv;* ***graphein*** *= a scrie.*] Metodă de captare şi înregistrare, cu ajutorul *microelectrozilor, a biopotenţialelor de diferite tipuri ale fibrelor nervoase dintr-un nerv periferic.

ELECTRONEUTRALITATE, s. f. / électroneutralité, s. f. / electroneutrality. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; lat.* ***neutralis*** *= neutru, de la* ***neuter, -tra, -trum*** *= nici unul, nici altul.*] Caracteristică a unui mediu material macroscopic în care sarcina negativă totală a *anionilor este egală cu sarcina pozitivă totală a *cationilor.

ELECTRONISTAGMOGRAFIE, s. f. / électronystagmographie, s. f. / electronystagmography. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare;* ***nystagmos*** *= clătinare, de la* ***nystazein*** *= a da din cap;* ***graphein*** *= a scrie.*] Înregistrarea *nistagmusului, spontan sau provocat (probe calorice sau rotatorii). E. constă în înscrierea şi măsurarea variaţiilor de potenţial corneo-retinian, care se modifică în funcţie de mişcările globilor oculari, cu ajutorul unor electrozi periorbitari. Ca urmare, prin e. se obţine un document obiectiv asupra stării funcţionale a *labirintului.

ELECTRONISTAGMOGRAMĂ, s. f. / électronystagmogramme, s. m. / electronystagmogram. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare;* ***nystagmos*** *= clătinare, de la* ***nystazein*** *= a da din cap;* ***gramma*** *= înscriere.*] Traseu obţinut prin *electronistagmografie. Abrev.: ENG.

ELECTRONODENS, adj. / électronodense, adj. / electron-dense. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; lat.* ***densus*** *= dens, compact.*] Despre o substanţă care nu permite trecerea *electronilor. Este cazul unor substanţe utilizate pentru prepararea probelor în vederea examinării la *microscopul electronic prin transmisie.

ELECTRONOTERAPIE, s. f. / électronothérapie, s. f. / electrontherapy. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare;* ***therapeia*** *= tratament, de la* ***therapeuein*** *= a îngriji.*] Metodă de radioterapie în cazul căreia sunt utilizaţi electroni de energie cuprinsă între 4 şi 20 MeV produşi de *acceleratorul liniar sau de *betatron. E. asigură o iradiere cu o profunzime de câţiva centimetri şi cu o protecţie perfectă a ţesuturilor situate dincolo de profunzimea atinsă. Sin. parţial: *betaterapie.

ELECTRON-VOLT, s. m. / électron-volt, s. m. / electron-volt. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; Alessandro Volta, conte, fizician italian, profesor la Pavia, 1745-1827.*] Unitate tolerată de măsură a energiei, utilizată în fizica atomică şi nucleară. Reprezintă energia câştigată de un electron accelerat sub acţiunea unei diferenţe de potenţial de un volt. Valoarea unui e.-v. în Sistem Internaţional este: 1 eV = 1,6 10^{-9} J. Abrev.: eV.

ELECTRO-OCULOGRAFIE, s. f. / électro-oculographie, s. f. / electro-oculography. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; lat.* ***oculus*** *= ochi; gr.* ***graphein*** *= a scrie.*] Metodă de măsurare şi de înregistrare a diferenţelor de potenţial, existente în repaus şi în timpul mişcărilor globilor oculari, între cornee şi polul posterior al ochiului. În acest scop se plasează doi electrozi la nivelul rebordului orbitar.

ELECTRO-OSMOZĂ, s. f. / électro-osmose, s. f. / electro-osmosis. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare;* ***osmos*** *= impuls, împingere;* ***-ză***.] Mişcarea unui lichid care conţine particule purtătoare de sarcină electrică într-un suport solid (material poros, membrană poroasă) în care sarcinile electrice se deplasează în sens invers sub acţiunea câmpului electric. E. apare ca un fenomen parazit în tehnicile de *electroforeză.

ELECTROPORAŢIE, s. f. / électroporation, s. f. / electroporation. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; lat.* ***porus****, gr.* ***poros*** *= por, conduct, pasaj.*] 1) Fenomenul de generare, prin şocuri electrice, de pori temporari în *membrana plasmatică. 2) Procedeu rezultat prin aplicarea acestui fenomen în genetică: transfecţia, deci introducerea ADN cu masă moleculară mare, în celulele eucariote în cultură, prin porii membranari formaţi consecutiv şocurilor electrice.

ELECTROPUNCTURĂ, s. f. / électropuncture, s. f. / electropuncture. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; lat.* ***punctura*** *= înţepătură, de la* ***pungere*** *= a înţepa.*] Sin.: galvanopunctură (v.).

ELECTRORETINOGRAFIE, s. f. / électrorétinographie, s. f. / electroretinography. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; lat.* ***rete, -is*** *= reţea;* ***-ină****; gr.* ***graphein*** *= a scrie.*] Metodă de captare şi de înregistrare a răspunsului bioelectric retinian la o excitaţie luminoasă. Se disting: *e. dinamică*, în care stimulii au valori variabile (lungimi de undă diferite) şi *e. statică*, în care stimulul şi condiţiile generale sunt invariabile.

ELECTRORETINOGRAMĂ, s. f. / électrorétinogramme, s. f. / electroretinogram. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; lat.* ***rete, -is*** *= reţea;* ***-ină****; gr.* ***gramma*** *= înscriere.*] Traseul obţinut prin *electroretinografie.

ELECTROSINEREZĂ, s. f. / électrosynérèse, s. f. / electrosyneresis. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare;* ***synereisis*** *= apropiere, de la* ***syn*** *= împreună,* ***hairesis*** *= luare şi* ***airein*** *= a lua.*] Variantă a *imunoelectroforezei pe placă de geloză, în care migrarea *gamaglobulinelor (anticorpi) se face la catod, iar cea a antigenului în sens contrar, astfel încât precipitatul se formează rapid, dacă antigenul întâlneşte anticorpul corespondent. Sin.: contraimunoelectroforeză, imunoelectrodifuziune.

ELECTROSISTOLIE, s. f. / électrosystolie, s. f. / electrosystolia. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare;* ***systole*** *= contracţie.*] Declanşare artificială a contracţiilor cardiace prin impulsuri electrice ritmate.

ELECTROSPLANHNOGRAFIE, s. f. / électrosplanchnographie, s. f. / electrosplanhography. Înregistrarea grafică a variaţiilor lente ale potenţialelor electrice reflectând activitatea viscerelor digestive, cu ajutorul unui set de electrozi plasaţi pe abdomen. V. electro-gastroenterografie.

ELECTROSTIMULARE, s. f. / électrostimulation, s. f. / electrostimulation. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; lat.* ***stimulare*** *= a stimula, de la* ***stimulus*** *= băţ ascuţit cu care se îmboldesc vitele.*] Utilizarea impulsurilor electrice pentru stimularea ţesuturilor vii. Ex.: e. inimii.

ELECTROŞOC, s. n. / électrochoc, s. m. / electroshock therapy. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; fr.* ***choc****, din olandeză* ***shokken*** *= a ciocni, a răni.*] Utilizarea curentului electric în tratamentul unor boli psihice. După apariţia psihotropelor, metoda s-a restrâns; se obţin, totuşi, şi azi rezultate satisfăcătoare în stări depresive, schizofrenie. Se aplică bitemporal electrozi prin care va trece, într-un timp scurt (0,1-0,6 s), un curent electric alternativ de 100-140 V. Provoacă o pierdere scurtă de conştienţă, urmată de convulsii.

ELECTROTAXIS, s. n. / électrotaxie, s. f. / electrotaxis. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare;* ***taxis*** *= aranjare, ordonare, de la* ***tattein*** *= a ordona, a aranja.*] Mişcare a celulelor sau a unor organisme mici ca răspuns la acţiunea curentului electric. E. poate fi pozitiv, în sensul curentului, sau negativ.

ELECTROTERAPIE, s. f. / électrothérapie, s. f. / electrotherapeutics, electrotherapy. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare;* ***therapeia*** *= tratament, de la* ***therapeuein*** *= a îngriji.*] Utilizarea în terapeutică a curenţilor electrici sub diferite forme: galvanic, difazat, trifazat, unde scurte etc. În cazul *e. cerebrale* se utilizează curent electric de intensitate mică în tratamentul insomniei, anxietăţii, al unor depresii.

ELECTROTERMIE, s. f. / électrothermie, s. f. / electrothermy. Producerea de căldură cu ajutorul electricităţii. E. este utilizată în terapeutică pentru obţinerea de distrucţii tisulare cu ajutorul unui electrod încălzit.

ELECTROTONUS, s. n. / électrotonus, s. m. / electrotonus. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare;* ***tonos*** *= tensiune.*] Modificări de excitabilitate şi conductibilitate produse în ţesut de către curentul electric, în jurul electrozilor (*e. fiziologic*).

ELECTROVALENŢĂ, s. f. / électrovalence, s. f. / electrovalence, electrovalency. [*Gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; lat.* ***valentia*** *= forţă, putere, de la* ***valere*** *= a avea forţă, a fi tare.*] Legătură ionică (sau electrostatică) între ioni.

ELEFANTIAZIS, s. n. / éléphantiasis, s. m. / elephantiasis. [*Gr.* ***elephantiasis*** *= un fel de lepră în care pielea devenea rugoasă ca a unui elefant, de la* ***elephas, -antos*** *= elefant.*] Formă extremă de *limfedem cronic, consecutiv căruia membrul inferior are un aspect de picior de pachiderm, printr-o creştere de volum ireductibilă şi modificări epidermice caracterizate prin *hiperkeratoză şi *verucozităţi. Pot fi afectate şi alte părţi ale corpului: membrele superioare, organele genitale externe şi, rar, faţa. E. poate fi : 1) Secundar unei boli congenitale - *sindrom Klippel-Trenaunay, *boală Milroy. 2) Secundar unei boli dobândite prin blocaj limfatic de origine tumorală, inflamatorie sau parazitară (îndeosebi *filarioză sau, mai rar, *oncocercoză).

ELEFANTIAZIS FAMILIAL / éléphantiasis familial de Milroy / hereditary lymph(o)edema. Sin.: boală Milroy (v.).

ELEIDOM, s. n. / éléidome, s. m. / oleoma. [*Gr.* ***elaion*** *= ulei;* ***-oma***.] Tumefacţie cu tendinţă de extindere, determinată de injecţii cu ulei vegetal.

ELEMENT, s. n. / élément, s. m. / element. [*Lat.* ***elementum*** *= element.*] 1) Atom caracterizat prin numărul său atomic Z, adică prin numărul de protoni pe care îl conţine nucleul. Există 92 e. naturale, celelalte e. fiind artificiale. 2) Obiect care face parte dintr-un ansamblu.

ELEOPTEN, s. m. / éléoptène, s. m. / eleopten. [*Gr.* ***elaion*** *= ulei;* ***ptenos*** *= volatil.*] V. stearopten.

ELEVATOR, s. n. / élévateur, s. m. / elevator. [*Lat.* ***elevator, -oris*** *= cel care ridică, de la* ***elevare*** *= a ridica.*] Instrument medical util la îndepărtarea din ţesuturi a unor elemente dure (corpi străini, sechestre osoase, rădăcini dentare).

ELIPTOCIT, s. n. / elliptocyte, ovalocyte s. m. / elliptocyte. [*Gr.* ***elleipsis*** *= omisiune şi, prin extensie,* ***ellipes kyklos*** *= cerc defectuos, elipsă;* ***kytos*** *= celulă.*] Sin.: ovalocit (v.).

ELIPTOCITOZĂ, s. f. / elliptocytose, s. f. / hereditary elliptocytosis. [*Gr.* ***elleipsis*** *= omisiune şi, prin extensie,* ***ellipes kyklos*** *= cerc defectuos, elipsă;* ***kytos*** *= celulă; -oză.*] Prezenţa în sânge a unui număr anormal de hematii de forma unui elipsoid (*ovalocit). E. este o boală genetică determinată de mutaţii la nivelul genelor care codifică proteinele *citoscheletului membranei globulelor roşii. După caz, rezultă un deficit în spectrină sau în banda 4. Mai rar, e. apare în cadrul unor boli hematologice ca mielofibroza şi anemia ferilprivă. Sin.: ovalocitoză.

ELISA / ELISA / ELISA. [*Acronim engl.:* ***Enzyme Linked Immunosorbent Assay*** *= test de imunoadsorbţie cu anticorpi marcaţi enzimatic.*] Metodă de mare sensibilitate utilizată pentru detecţia şi măsurarea unor cantităţi foarte mici de proteine sau de alte substanţe cu proprietăţi antigenice. ELISA se bazează pe reacţia antigen-anticorp, unul din cei doi componenţi fiind fixat pe un suport solid (suprafaţa unei plăci, o cupă mică transparentă). Legarea celuilalt component este pusă în evidenţă cu un anticorp specific cuplat la o enzimă. Adiţia substratului enzimei declanşează o reacţie de culoare cantificabilă. Ex.: pentru punerea în evidenţă a anticorpilor anti-HIV, un antigen HIV (brut sau peptidic) este fixat pe o cupulă transparentă. Serul de testat al unui subiect este adăugat în diluţii succesive, apoi probele se spală. Pentru punerea în evidenţă a complexelor antigen-anticorp se adaugă un anticorp anti-imunoglobulină umană cuplat la *peroxidază. Apoi se măsoară densitatea optică a probelor prin spectrofotometrie. Cu cât concentraţia de anticorpi din serul pacientului este mai crescută, cu atât şi densitatea optică va fi mai mare. Proba va fi declarată pozitivă dacă depăşeşte o valoare prag. În prezent se utilizează mai multe variante ale metodei ELISA, îndeosebi ELISA-competiţie şi ELISA-sandwich.

ELITROCEL, s. n. / élytrocèle, s. f. / elytrocele. [*Gr.* ***elytron*** *= teacă, vagin;* ***kele*** *= hernie, tumoră.*] Hernierea anselor intestinale în *fundul de sac Douglas, palpabilă endovaginal. E. nu este un prolaps, dar se poate asocia cu un *rectocel.

ELIXIR, s. n. / élixir, s. m. / elixir. [*Ar.* ***al-iksir*** *= piatra filosofală; medicament; derivat din gr.* ***kse-ron*** *= medicament; ar.* ***al-ecsir, al-eksir*** *= chimie.*] Preparat farmaceutic lichid obţinut prin dizolvarea unor substanţe aromatice în amestec de apă, alcool (15-50%) şi glicerol. E. se administrează numai *per os*. Termenul este foarte vechi şi în trecut desemna numeroase preparate, care actualmente nu mai sunt utilizate în terapeutică.

ELIXIR PAREGORIC / élixir parégorique / paregoric. [*Gr.* ***paregorikos*** *= care consolează, potrivit pentru alinare.*] Elixir, datând de secole, care conţine opiu, acid benzoic, camfor şi anason. Are puternice proprietăţi antidiareice.

ELONGAŢIE, s. f. / élongation, s. f. / elongation. [*Lat.* ***elongatio, -onis*** *= îndepărtare, alungire, de la* ***elongare*** *= a alungi.*] 1) Întindere în scop terapeutic efectuată prin *tracţiune. Ex.: e. coloanei vertebrale cu ajutorul unui dispozitiv mecanic, pentru a face să dispară o serie de dureri determinate de compresiunea rădăcinilor nervoase rahidiene. V. şi vertebroterapie. 2) Alungire traumatică a unui organ, a unei structuri. Ex.: e. musculară (întindere musculară), e. unui ligament, e. nervoasă, consecinţa rupturii interstiţiale a fibrelor nervoase din cauza întinderii bruşte a unui trunchi nervos (în luxaţii). 3) *Factor de e.* (v.).

ELUAT, s. n. / éluat, s. m. / eluate. Substanţă remisă în soluţie după procesul de *eluţie.

ELUŢIE, s. f. / élution, s. f. / elution. [*Lat.* ***elutio, -onis*** *= spălare, de la* ***eluere*** *= a spăla, a şterge.*] Fenomenul invers *adsorbţiei, prin care corpul adsorbit anterior este remis în soluţie. Se produce cu atât mai intens cu cât contactul cu adsorbantul a fost mai scurt şi s-a efectuat la temperatură joasă.

EMACIERE, s. f. / émaciation, s. f. / emaciation, wasting. [*Lat.* ***emaciare*** *= a epuiza, a slăbi.*] Sin.: caşexie (v).

EMANAŢIE, s. f. / émanation, s. f. / emanation. [*Lat.* ***emanare*** *= a curge, a se răspândi.*] Gaz inert radioactiv produs în timpul dezintegrării unor izotopi radioactivi. Ex.: e. radiului sau radon, e. actiniului sau actinon.

EMASCULARE, s. f. / emasculation, s. f. / emasculation. [*Lat.* ***emasculare*** *= a castra, de la* ***ex*** *= în afară,* ***masculus*** *= de sex masculin.*] *Castrare masculină. *E. totală* constă în ablaţia testiculelor şi amputarea penisului. V. şi castrare, eunuchism.

EMBOL. Var. pentru embolus (v).

EMBOLECTOMIE, s. f. / embolectomie, s. f. / embolectomy. [*Gr.* ***embole*** *= acţiunea de a arunca în, de la* ***emballein*** *= a arunca în (en = în;* ***ballein*** *= a arunca);* ***ektome*** *= excizie.*] Intervenţie chirurgicală care, prin îndepărtarea unui *embol, restabileşte permeabilitatea unui vas obturat de acesta.

EMBOLIE, s. f. / embolie, s. f. / embolism, embole, emboly. [*Gr.* ***embole*** *= acţiunea de a arunca în, de la* ***emballein*** *= a arunca în (en = în;* ***ballein*** *= a arunca).*] Obstrucţie bruscă a lumenului unui vas, în general al unei artere, dar şi al unui vas limfatic, printr-un corp străin (cheag, colonii de celule neoplazice etc.), denumit *embolus şi antrenat în circulaţie. Tipuri de e.: 1) *Ateroembolism*, e. cu debriuri rezultate din ulcerarea unei plăci de *aterom. 2) *E. aeriană*, sin.: e. gazoasă (v.). 3) *E. amniotică*, prin pătrunderea de lichid şi celule amniotice în vasele uterine; este urmată uneori de un *sindrom fibrinolitic mortal. 4) *E. bacteriană* sau *microbiană*, produsă prin colonii microbiene detaşate dintr-un focar de supuraţie. 5) *E. canceroasă*, prin vehicularea unor grupe de celule neoplazice în circulaţie. 6) *E. gazoasă* sau *aeriană*, prin bule de aer pătrunse în sânge, îndeosebi după traumatisme sau operaţii la nivelul venelor gâtului. 7) *E. grăsoasă* (v.). 8) *E. parazitară*, prin larve sau paraziţi adulţi (*Trichinella*, ascarizi). 9) *E. postoperatorie*, complicaţie la distanţă după operaţiile majore (în special în sfera genitală feminină), prin mobilizarea unui cheag format într-o venă. 10) *E. pulmonară* (v.). 11) *E. tisulară*, prin fragmente de ţesuturi mobilizate în urma unor traumatisme.

EMBOLIE AMNIOTICĂ / embolie amniotique / amniotic embolia. V. embolie, def. 3.

EMBOLIE GRĂSOASĂ / embolie graisseuse / fat embolism. E. care poate surveni după politraumatisme cu fracturi multiple (îndeosebi în cazul fracturilor diafizei femurale), însoţite de deschideri ale unor vase sanguine şi de distrugeri tisulare, ca şi după intervenţii chirurgicale laborioase. Adesea multiple, e. g. provoacă accidente grave, în funcţie de localizare: 1) În plămâni - insuficienţă respiratorie acută. 2) În marea circulaţie - purpură, accidente neurologice (hemiplegie, comă). 3) La nivel ocular - exsudate ale polului posterior al ochiului, hemoragii. 4) La nivel renal - lipurie. E. g. sunt determinate de globule grăsoase care pot proveni din măduva osoasă (de la nivelul focarului de fractură) sau din *chilomicronii care, din cauza modificărilor fizico-chimice ale sângelui provocate de traumatism (îndeosebi scăderea solubilităţii lipidelor), suferă un fenomen de agregare în particule mari. După accidentul embolic, produşii de degradare ai grăsimilor măduvei osoase ar avea o acţiune toxică asupra membranelor celulare, cu consecinţe grave pentru celule.

EMBOLIE ÎNCRUCIŞATĂ / embolie croisée / crossed embolism. Tip particular de *embolie constând în obliterarea unei artere periferice printr-un trombus provenind dintr-o venă periferică care a ajuns în aortă printr-un orificiu anormal al *septului cardiac, cel mai adesea o *comunicare interatrială.

EMBOLIE PARADOXALĂ / embolie paradoxale / paradoxical embolus, crossed embolus. Migrarea unui *embol venos (de origine sanguină sau neoplazică) într-un teritoriu arterial, cel mai frecvent din cauza unei comunicări interauriculare sau a unei hipertensiuni arteriale pulmonare.

EMBOLIE PULMONARĂ / embolie pulmonaire / pulmonary embolism. Obliterarea bruscă, parţială sau totală a arterei pulmonare sau a uneia din ramurile sale de un *embolus migrat local, de obicei un fragment de *trombus, mai rar grăsime, aer sau lichid amniotic. Afecţiune frecventă, cu evoluţie imprevizibilă (*infarct pulmonar, inconstant), e. p. este frecvent nediagnosticată, iar uneori afirmată fără probe (*scintigrafie şi *angiografie).

EMBOLIZARE, s. f. / embolisation, s. f. / embolization. [*Gr. **embole** = acţiunea de a arunca în, de la **emballein** = a arunca în (**en** = în; **ballein** = a arunca).*] 1) Procesul de constituire a unui *embolus. 2) Obstrucţia terapeutică a pediculului arterial de la nivelul unei tumori, malformaţii (angiom), leziuni hemoragice, îndeosebi în cazurile când acestea sunt inabordabile chirurgical. E. se obţine prin introducerea, în artera cateterizată selectiv, a unei substanţe sintetice sau a unui fragment de muşchi, care permit organizarea unei tromboze şi, implicit, obliterarea vasului. E. venoasă a fost propusă pentru tratarea unor *varice esofagiene.

EMBOLUS, s. n. / embole, s. m. / embolus, pl. emboli. [*Gr. **embolos** = dop.*] Corp alcătuit din sânge coagulat sau din alte componente, antrenat în circulaţia sanguină şi care poate obtura brusc lumenul unui vas, obstrucţionând circulaţia. E. sunt de natură şi origine variate: ateromatos (fragment detaşat dintr-o placă ateromatoasă), canceros (conglomerat de celule neoplazice), colesterolic (cristale de colesterol), decidual, gazos, grăsos, microbian, parazitar, trofoblastic etc. E. pot fi septici sau aseptici, iar după localizare, arteriali, venoşi, limfatici. Var.: embol.

EMBRIOCARDIE, s. f. / embryocardie, s. f. / embryocardia. [*Gr. **embryon** = embrion, de la **en** = în, **bryein** = a creşte; **kardia** = inimă.*] Scurtarea duratei *diastolei şi accelerarea *ritmului cardiac, cu atenuarea deosebirilor dintre cele două zgomote cardiace, care determină o asemănare a bătăilor inimii cu cele ale cordului fetal. Sin.: ritm fetal.

EMBRIOFOR, s. m. / embryophore, s. m. / embryophore. [*Gr. **embryon** = embrion, de la **en** = în, **bryein** = a creşte; **phoros** = care poartă, de la **pherein** = a purta, a transporta.*] Oul anumitor specii de *tenie, caracterizat prin prezenţa unei capsule cu perete dublu, cel exterior având o grosime mai mare.

EMBRIOGENEZĂ, s. f. / embryogenèse, s. f. / embryogenesis. [*Gr. **embryon** = embrion, de la **en** = în, **bryein** = a creşte; **genesis** = producere, de la **gennan** = a produce.*] Ansamblul diferitelor transformări ale *oului fecundat până la stadiul de *embrion. V. şi filogeneză, morfogeneză, organogeneză.

EMBRIOGENIC, adj. / embriogénique, adj. / embryogenic. Despre tumori şi alte structuri patologice care sunt legate de vicii de dezvoltare embrionară. De ex.: *heterotropie, persistenţa unui organ tranzitoriu, *chist dermoid, *coriocarcinom, *molă hidatiformă etc.

EMBRIOLOGIE, s. f. / embryologie, s. f. / embryology. [*Gr. **embryon** = embrion, de la **en** = în, **bryein** = a creşte; **logos** = ştiinţă.*] Parte a biologiei care se ocupă cu studiul *embrionului în toate etapele sale de dezvoltare, din momentul fecundării celulei ou până la forma sa definitivă.

EMBRIOM, s. n. / embryome, s. m. / embryoma. [*Gr. **embryon** = embrion, de la **en** = în, **bryein** = a creşte; -**oma**.*] Sin.: disembriom (v.).

EMBRION, s. m. / embryon, s. m. / embryo. [*Gr. **embryon** = embrion, de la **en** = în, **bryein** = a creşte.*] 1) Organism aflat în primele stadii de dezvoltare. 2) Organismul uman între sfârşitul celei de a doua săptămâni postfecundaţie şi sfârşitul săptămânii a opta. Începând cu luna a treia, produsul de concepţie poartă numele de fetus.

EMBRIOPATIE, s. f. / embryopathie, s. f. / embryopathy. [*Gr. **embryon** = embrion, de la **en** = în, **bryein** = a creşte; **pathos** = boală.*] 1) Boală a *embrionului. 2) Semnificaţia cea mai frecventă: boală de origine non-genetică, afectând embrionul în primele trei luni de viaţă intrauterină şi susceptibilă să antreneze malformaţii. V. şi fetopatie.

EMBRIOSCOPIE, s. f. / embryoscopie, s. f. / embryoscopy. [*Gr. **embryon** = embrion; **skopein** = a examina.*] Examen vizual al embrionului *in utero* cu ajutorul unui *histeroscop introdus în colul uterin, în contact cu membranele ovulare. Acest examen, practicat înainte de luna a treia de sarcină, sub control ecografic, permite detectarea eventualelor malformaţii embrionare. Este un examen de mare responsabilitate medicală, deoarece în malformaţiile grave se pune problema întreruperii sarcinii.

EMBRIOTOMIE, s. f. / embryotomie, s. f. / embryotomy. Operaţie care a dispărut din manualele actuale de obstetrică operatorie, ce constă în reducerea volumului capului unui fetus mort, când extracţia pe căile naturale este imposibilă.

EMBRIOTOXON, s. m. / embryotoxon, s. m. / embryotoxon. [*Gr. **embryon** = embrion, de la **en** = în, **bryein** = a creşte; **toxon** = arc.*] Opacitate inelară corneană în jurul irisului, de natură congenitală, semănând cu *gerontoxonul.

EMBRIOTROF, adj. / embryotrophe, adj. / embriotroph. [*Gr. **embryon** = embrion; **trophe** = hrană.*] Produs rezultat din dezintegrarea ţesuturilor materne care este utilizat direct de *ou pentru nutriţia sa proprie.

EMENAGOG, s. n. / emménagogue, s. m. / emmenagogue. [*Gr. **emmena** = menstruaţie; **agogos** = care conduce spre eliminare.*] Agent sau măsură care induc *menstruaţia. Se disting: 1) e. direct, ce acţionează direct asupra uterului; 2) e. indirect, ce acţionează asupra unor cauze ale *amenoreei.

EMERGENŢĂ, s. f. / émergence, s. f. / emergence. Apariţia de proprietăţi ale unui sistem care nu sunt deductibile din proprietăţile componentelor acestora. Unii cercetători utlizează termenul pentru fenomene pe care le consideră ireductibile la legile fizico-chimice, de exemplu dezvoltarea *oului sau funcţionarea creierului uman. Pentru alţi cercetători, termenul semnifică doar faptul că proprietăţile unui sistem nu sunt suficient explicabile, fără însă să fie definitiv inexplicabile. De ex., proprietăţile apei nu pot fi deduse direct din cele ale hidrogenului şi oxigenului.

EMERINĂ, s. f. / émérine, s. f. / emerin. Proteină membranară prezentând o *omologie accentuată cu *timopoietinele. Gena codantă a e. se află pe cromozomul X, iar o mutaţie a acesteia este la originea *distrofiei musculare Emery-Dreifuss.

EMETIC, adj., s. n. / émétique, émétisant, -e, adj., s. m. / emetic. [*Lat. **emeticus**, gr. **emetikos** = care produce vărsături, de la gr. **emein** = a vomita.*] 1) Care provoacă vărsături. 2) Substanţă, medicament cu efect vomitiv. Sin.: emetizant.

EMETROPIE, s. f. / emmétropie, s. f. / emmetropia. [*Gr. **emmetros** = bine măsurat, de la **en** = în, **metron** = măsură;*

ops, opos = ochi.] Denumire a vederii normale, adică a stării ochiului în care razele de lumină percepute formează o imagine exact la nivelul retinei. E. este starea contrară *ametropiei.

EMFIZEM, s. n. / emphysème, s. m. / emphysema. [*Gr. emphysema, -atos = umflătură, de la en = în, physa = răsuflare.*] 1) Infiltraţie difuză, anormală a aerului sau a altui gaz în ţesuturi. Ex.: e. subcutanat. 2) Termenul se referă îndeosebi la **e. pulmonar.*

EMFIZEM PULMONAR / emphysème pulmonaire / pulmonary emphysema. Stare anatomopatologică ce este caracterizată prin dilatarea şi distrugerea spaţiilor aeriene alveolare pulmonare situate distal faţă de bronşiolele terminale. Leziunile sunt evolutive şi diseminate în cea mai mare parte a parenchimului pulmonar. Se disting: *e. primitiv* şi *e. secundar.* Anatomopatologic sunt menţionate, de obicei, două forme de *e. primitiv:* 1) *E. centrolobular* sau *centroacinar,* cu afectare a bronşiolelor, dar fără leziune majoră a reţelei capilare. 2) *E. panlobular* sau *panacinar,* cu afectare concomitentă a structurilor alveolare şi a reţelei capilare. Tipurile principale de *e. secundar* sunt: 1) *E. peribronşiolar* sau *focal,* caracterizat prin dilataţia simplă a bronşiolelor respiratorii cu numeroase depozite pneumocoriotice. 2) *E. paralezional* sau *paracicatriceal,* cu distrucţii difuze asociate constant la cicatrice bronhopulmonare multiple şi diseminate, cel mai frecvent de origine silicotică sau tuberculoasă. V. şi bronhopneumopatie cronică obstructivă.

EMINENŢĂ, s. f. / éminence, s. f. / eminence, eminentia. NA: eminentia. [*Lat. eminentia = înălţime, proeminenţă.*] În anatomie, nume dat unor reliefuri: 1) *E. hipotenară:* (NA: *hypothenar*) relief rotunjit al părţii interne (cubitale) a palmei. 2) *E. tenară:* (NA: *thenar*) relief rotunjit al părţii externe (radiale) a palmei. Este formată din muşchii scurţi anexaţi policelui (flexor, adductor şi opozant).

EMISFERĂ, s. f. / hémisphère, s. f. / hemisphere. NA: hemispherium. [*Gr. hemi = pe jumătate; lat. sphaera, gr. sphaira = sferă.*] Jumătate dintr-o sferă. Prin extensie, jumătate dintr-un organ de formă rotunjită. Ex.: e. cerebrală.

EMISFERĂ DOMINANTĂ / hémisphère dominant / dominant hemisphere. Denumire atribuită, de regulă, e. cerebrale stângi, care asigură, datorită unor structuri programate genetic, realizarea limbajului articulat, ca şi coordonarea unor mişcări, îndeosebi comanda motorie a mâinii celei mai îndemânatice. Pe lângă faptul că în cazul unor leziuni întinse ale zonei limbajului e. dreaptă preia această funcţie, noţiunea de e. d. este în curs de aprofundare, îndeosebi prin utilizarea *imagisticii mentale.

EMISFERE CEREBRALE / hémisphères cérébrales / cerebral hemispheres. NA: hemispherium cerebri. Partea cea mai voluminoasă a *encefalului, care se dezvoltă din vezicula telencefalică. În cursul dezvoltării, acoperă nucleii talamici şi ventriculul al III-lea, alcătuind împreună creierul mare. Între cele două e. c. se află fisura interemisferică, prin intermediul căreia acestea sunt complet separate spre extremităţile lor. În porţiunea mijlocie, e. c. sunt reunite prin *corpul calos. E. c. ocupă cea mai mare parte a cutiei craniene (*craniul), fiind situate în loja supratentorială a acesteia. Fiecare e. are formă ovoidală, cu extremitatea mai îngustă posterior, corespunzând *lobului occipital. Dimensiunile medii ale e. c. sunt: lungime 17 cm, lăţime 14 cm şi înălţime 13 cm. Greutatea medie a ambelor e. c. este de 1380 g la bărbat şi 1350 g la femeie, cu variaţii individuale considerabile. Fiecare e. prezintă trei feţe: laterală (sau externă), convexă, în raport cu calota craniană; medială (sau internă), aflată la nivelul fisurii interemisferice şi bazală (sau inferioară), în raport cu baza craniului. La graniţa dintre feţe se află trei margini. La nivelul fiecărei e. c. se descriu trei poli: frontal, mai voluminos, occipital, mai efilat şi temporal sau mijlociu. Pe toate feţele, suprafaţa e. c. prezintă numeroase şanţuri, care, în funcţie de apariţie şi profunzime, se clasifică în: 1) primare sau fisuri (scizuri), care apar primele pe creierul embrionar, sunt adânci şi separă între ele teritorii întinse ale e. denumite lobi (*lob frontal, *lob occipital, *lob parietal, *lob temporal, *lob orbitar); 2) secundare sau intergirare, care apar mai târziu şi delimitează între ele arii restrânse în cadrul unui lob, denumite girusuri sau *circumvoluţii; 3) terţiare, mai superficiale, care brăzdează girusurile. Girusurile, ca şi lobii se pot lega între ele prin pliuri de substanţă nervoasă, denumite pliuri de trecere. Structural, e. c. sunt alcătuite din: 1) *cortexul cerebral (sau scoarţa cerebrală), care acoperă în întregime toate feţele şi marginile e. c.; 2) *nucleii cenuşii centrali, denumiţi adesea, impropriu, ganglioni bazali; 3) substanţa albă, care acoperă spaţiul dintre nucleii centrali, formând *capsula internă, sau dintre aceştia şi cortexul cerebral, în acest caz fiind denumită centrul medular.

EMISIE, s. f. / émission, s. f. / emission. [*Lat. emissio, -onis = trimitere afară, aruncare, de la emittere = a trimite afară (ex = afară; mittere = a trimite).*] 1) Termen utilizat îndeosebi în fizică referitor la eliberarea de radiaţii *(e. radioactivă)* de către radioizotopi, sau de electroni şi ioni de către corpurile incandescente *(e. termoionică).* 2) Descărcare, eliberare spontană (ex.: e. nocturnă de spermă) sau voluntară (ex.: e. de urină).

EMIŢĂTOR, s. n. şi m. / émetteur, s. m. / emitter. [*Lat. emittere = a trimite afară, de la ex = în afară, mittere = a trimite.*] 1) Dispozitiv care emite radiaţii electromagnetice. 2) Izotop radioactiv care emite, prin dezintegrare nucleară, radiaţii corpusculare (α, β) şi electromagnetice (γ).

EMOLIENT, adj., s. n. / émollient, -e, adj., s. m. / emollient, demulcent. [*Lat. emolliens, de la emollire = a înmuia.*] (Substanţă sau amestec de substanţe) care înmoaie pielea sau, uneori, mucoasele împiedicând acţiunea produşilor iritanţi asupra acestora. E. se aplică extern sub formă de creme, emulsii, cataplasme, iar intern ca spălături şi ceaiuri.

EMONCTORIU, s. n. / émonctoire, s. m. / emunctory. [*Lat. emunctus, de la emungere = a trage în afară.*] Organ (rinichi, ficat, plămân) sau structură histologică (glandă sudoripară) care permite evacuarea unor substanţe endogene sau exogene, de regulă inutile sau nocive pentru organism.

EMOTIVITATE, s. f. / émotivité, s. f. / emotivity. [*Lat. emotus, de la emovere = a scoate, a răsturna.*] Aptitudine a fiecărei persoane de a reacţiona mai mult sau mai puţin intens (reacţii psihice şi somatice) la evenimente, chiar obişnuite, trăind *emoţii. E. reprezintă aspectul cel mai elementar al *afectivităţii.

EMOŢIE, s. f. / émotion, s. f. / emotion. [*Lat. emotus, de la emovere = a scoate, a răsturna.*] Reacţie afectivă intensă, stare de excitaţie mentală sau impuls interior direcţionat către un obiect definit, cu impact atât psihologic, cât şi comportamental, care se însoţeşte de obicei de manifestări vegetative. În general, e. este caracterizată ca fenomen tranzitor, în timp ce orice stare emoţională susţinută se numeşte *dispoziţie. Exteriorizarea unei e. poartă numele de afect. Cele patru e. fundamentale sunt: bucuria, tristeţea, furia şi frica.

EMPATIE, s. f. / empathie, s. f. / empathy. [*Gr. en = în; pathos = afecţiune, sentiment.*] Aptitudinea de a percepe, a accepta şi a înţelege sentimentele sau/şi gândurile unui interlocutor. Comunicare afectivă cu semenul.

EMPERIPOLEZĂ, s. f. / empéripolèse, s. f. / emperipolesis. [*Gr. en = în; peri = în jurul; poleomaien = a umbla.*] Fenomen de contact celular implicând, pe lângă ataşarea unei celule la o altă celulă (*peripoleză), şi pătrunderea, fără *fagocitoză, a unei celule într-o altă celulă. Acest fenomen se observă atât la celulele normale (pătrunderea limfocitelor în celulele hepatice, intestinale, renale, tiroidiene), cât şi la celulele patologice (ex.: pătrunderea limfocitelor în fibroblaste).

EMPIEM, s. n. / empyème, s. m. / empyema. [*Gr. **empyema, -atos** = acumulare de puroi, de la **en** = în, **pyon** = puroi.*] Acumulare de puroi într-o cavitate naturală din organism. Termenul utilizat ca atare semnifică aproape întotdeauna pleurezia purulentă (*piotorax).

EMPIEM PERICARDIC / empyème péricardique / pericardic empyema. Colecţie purulentă la nivelul spaţiului pericardic.

EMPIRIC, adj. / empirique, adj. / empiric, empirical. [*Lat. **empiricus**, gr. **empeirikos** = care se ghidează după experienţă, de la gr. **empeiria** = experienţă.*] Fundamentat pe experienţă, dar nedemonstrat ştiinţific. Care se deosebeşte de ceea ce este raţional. Ex.: remediu e., tratament e.

EMPIRISM, s. n. / empirisme, s. m. / empiricism. [*Gr. **empeiria** = experienţă; -ism.*] Caracteristica medicinei bazată pe experienţa practică.

EMPLASTRU, s. n. / emplâtre, s. m. / plaster. [*Lat. **emplastrum**, gr. **emplastron** = unsoare, tencuială , de la gr. **emplattein** = a fasona, a aplica pe.*] Preparat farmaceutic solid constituit din săpunuri, rezine, ceruri, substanţe grase, cauciuc, ca atare, asociate între ele sau cu substanţe medicamentoase şi destinate aplicării pe piele. Se disting două tipuri principale de e.: 1) *E. medicamentoase*, utilizate în scopuri terapeutice. 2) *E. adezive*, pentru acoperirea leziunilor pielii şi fixarea pansamentelor (leucoplaste).

EMPROSTOTONUS, s. n. / emprosthotonos, s. m. / emprosthotonus. [*Gr. **emprosthen** = în faţă ; **tonos** = tensiune.*] Tip de contractură generalizată predominantă la nivelul muşchilor flexori, observată în anumite cazuri de *tetanos. Bolnavul este ghemuit asemenea fetusului în uter.

EMULSIE, s. f. / émulsion, s. f. / emulsion, emulsum (lat.). [*Lat. **emulsum**, de la **emulgere** = a mulge până la ultima picătură, a seca.*] Sistem dispers coloidal format din două lichide nemiscibile, în care unul este fin dispersat în celălalt, sub formă de picături mici de ordinul micrometrilor. Lichidul în care se produce dispersia se numeşte fază continuă sau dispersantă, iar lichidul dispersat reprezintă faza discontinuă sau dispersată. Se descriu două tipuri de e.: 1) E. cu fază continuă apoasă şi fază dispersă uleioasă, denumite “*e. ulei în apă*” (simbol în fr. H/E, iar în engl. O/W). 2) E. cu fază continuă uleioasă şi fază dispersă apoasă, denumite “*e. apă în ulei*” (simbol în fr. E/H, iar în engl. W/O).

EMULSIFIANT, s. n. / émulsifiant, s. m. / emulsive. [*Lat. **emulsum**, de la **emulgere** = a mulge până la ultima picătură, a seca; **facere** = a face.*] Substanţă chimică ce favorizează formarea sau conservarea unei *emulsii. E. sunt utilizaţi în biochimie şi în industria alimentară.

EMULSIONARE, s. f. / émulsification, s. f. / emulsification. [*Lat. **emulsum**, de la **emulgere** = a mulge până la ultima picătură, a seca.*] Operaţiune de dispersare în *emulsie a unor lichide nemiscibile. E. se obţine prin procedee mecanice sau cu ajutorul ultrasunetelor.

ENANTEM, s. n. / énanthème, s. m. / enanthem(a). [*Gr. **en** = în; **anthema** = înflorire.*] Leziune, mai mult sau mai puţin întinsă, a unei mucoase în cursul unei boli eruptive, analogă *exantemului cutanat (ex.: petele Köplik pe mucoasa bucală, caracteristice rujeolei).

ENANTIOMERI, s. m. pl. / énantiomères, s. f. pl. / enantiomers. [*Gr. **enantios** = opus, invers; **meros** = parte.*] *Stereoizomeri care sunt imaginea în oglindă a unuia faţă de celălalt. Se mai numesc şi *izomeri optici, deoarece (fiind optic activi) unul deviază *lumina polarizată la dreapta (*e. dextrogir*) şi celălalt la stânga (*e. levogir*). Ex.: *glucoza şi *fructoza.

ENANTIOMORF, adj. / énantiomorphe, adj. / enantiomorph. [*Gr. **enantios** = opus, invers; **morphe** = formă.*] Despre fiecare din cele două forme optic active ale aceleiaşi molecule, când ele deviază diferit planul *luminii polarizate. V. şi izomeri optici.

ENARTROZĂ, s. f. / énarthrose, s. f. / spheroidal joint. NA: articulatio spheroidea. [*Gr. **en** = în; **arthron** = articulaţie; -oză.*] Tip de *diartroză ale cărei suprafeţe articulare sunt segmente de sferă sau de sferoid, unul convex şi altul concav.

ENCEFAL, s. n. / encéphale, s. m. / encephalon. NA: encephalon. [*Gr. **enkephalos** = creier, de la **en** = în; **kephale** = cap.*] Partea sistemului nervos central conţinută în cutia craniană: *emisferele cerebrale şi *diencefalul (creierul propriu-zis), *cerebelul şi trunchiul cerebral (*pedunculi cerebrali, *protuberanţă şi *bulb rahidian). În general termenul este utilizat ca sin. cu *creier.

ENCEFALINE. Var. pentru enkefaline (v.).

ENCEFALITĂ, s. f. / encéphalite, s. f. / encephalitis. [*Gr. **enkephalos** = creier, de la **en** = în, **kephale** = cap; -ită.*] Inflamaţie, mai mult sau mai puţin întinsă, a encefalului, având drept origine infecţii virale, microbiene sau parazitare. Când procesul se întinde la tot nevraxul este vorba de encefalomielită sau nevraxită. E. fac parte din grupul *neuroinfecţiilor şi, în funcţie de modalitatea de apariţie a tabloului clinic şi de mecanismele patogenice, pot fi: *primitive*, când agentul infecţios se localizează direct la nivelul encefalului, şi *secundare*, când infecţia creierului apare ca o complicaţie în cursul unei boli infecţioase generale. Tipuri de e.: 1) *E. acută postinfecţioasă* (v.). 2) *E. africană*, denumire generică pentru un grup de *panencefalite acute, epidemice, descrise pe continentul african. 3) *E. americană*, denumire care cuprinde un grup de e. descrise pe teritoriile continentului american. 4) *E. cu *Arbovirus*, v. e. primitivă virală. 5) *E. australiană* este o panencefalită acută epidemică provocată de un Arbovirus. 6) *E. centroeuropeană*, v. e. primitivă virală. 7) *E. concentrică Baló*, varietate de *leucoencefalită a adultului tânăr, evoluând anatomic prin focare concentrice, iar clinic cu contracturi, un aspect *pseudobulbar, cu tulburări demenţiale, *hipertensiune intracraniană. 8) *E. japoneză*, determinată de un arbovirus, caracterizată prin tulburări psihice accentuate, contractură, sechele psihice frecvente. 9) *E. letargică von Economo* (v.). 10) *E. postvirală*, v. encefalită acută postinfecţioasă. 11) *E. primitivă virală* (v.). 12) *E. Schilder*, sin. boală Schilder (v.). 13) *E. traumatică*, sin. sindrom Homén (v.).

ENCEFALITĂ CONCENTRICĂ ACUTĂ BALÓ / encéphalite concentrique de Baló / Baló's concentric sclerosis. [*Joseph Baló, neurolopatolog maghiar, n. 1896.*] V. encefalită, def. 7.

ENCEFALITĂ ACUTĂ POSTINFECŢIOASĂ / encéphalite aiguë postinfectieuse / postinfection encephalitis. E. acută nesupurată, care poate surveni ca o complicaţie în cursul sau după majoritatea bolilor infecţioase ale copilăriei sau în decursul unei vaccinări. Se manifestă sub forme diverse: convulsivă, paralitică, senzorială sau psihică. Uneori evoluează spre vindecare completă, dar frecvent se produc sechele definitive: epilepsie, idioţie, hemiplegie spasmodică.

ENCEFALITĂ HERPETICĂ / encéphalite herpétique / herpetic encephalitis, herpes encephalitis, herpes simplex encephalitis. Cea mai comună formă a encefalitei acute, determinată de *herpes simplex virus şi caracterizată prin necroza hemoragică a unor părţi din lobii temporal şi frontal. Perioada de criză a bolii durează câteva zile şi se manifestă prin febră, cefalee, ictus, stupoare, adesea comă şi frecvent sfârşit fatal.

ENCEFALITĂ LETARGICĂ VON ECONOMO / encéphalite léthargique von Economo / lethargic encephalitis. [*Constantin Freiherr von San Serff Economo, neurolog şi psihiatru austriac, profesor la Viena, 1876-1931.*] Boală infecţioasă, epidemică sau sporadică, afectând îndeosebi *mezencefalul, dar şi măduva spinării şi nervii periferici. Se caracterizează clinic prin febră, somnolenţă, paralizia anumitor nervi cranieni (îndeosebi nervii motori ai ochiului, în forma oculoletargică), prin mioclonii precedate adesea de dureri lancinante (forma algomioclonică), uneori prin tulburări psihice. E. l. se poate vindeca sau se poate complica, după o perioadă de remisiune, cu *boala Parkinson. Agentul patogen este un virus neurotrop. Sin.: boală Cruchet, boală von Economo, encefalomielită difuză.

ENCEFALITĂ PRIMITIVĂ VIRALĂ / encéphalite primitive à virus / primary viral encephalitis. Termen sub care sunt grupate encefalitele ce apar ca o boală independentă şi determinată de un virus identificat: e. prin virusul rabic, Enterovirus (virusurile poliomielitic, Coxsackie şi ECHO) şi prin Arbovirus.

ENCEFALO-ARAFIE, s. f. / encéphalo-araphie, s. f. / anencephaly. [*Gr. **enkephalos** = creier, de la **en** = în, **kephale** = cap; **a** – priv.; **rhaphe** = sutură.*] Malformaţie caracterizată printr-un defect de închidere a părţii din *tubul neural corespunzând encefalului. V. şi creastă neurală.

ENCEFALOCEL, s. n. / encéphalocèle, s. f. / encephalocele. [*Gr. **enkephalos** = creier, de la **en** = în, **kephale** = cap; **kele** = hernie, tumoră.*] Hernia meningelui şi a unei părţi a encefalului din cauza unui defect cranian congenital, traumatic sau postoperator. E. este cel mai frecvent congenital, apărând din cauza unei *disrafii craniene, hernia fiind situată pe linia mediană, alcătuită dintr-un sac meningeal cu lichid cefalorahidian şi ţesut nervos encefalic, de regulă malformativ. V. şi hidrencefalocel.

ENCEFALOGRAFIE GAZOASĂ / encéphalographie gazeuse / pneumoencephalography, cranial insufflation. [*Gr. **enkephalos** = creier, de la **en** = în, **kephale** = cap; **graphein** = a scrie; lat. **chaos**, gr. **khaos** = substanţă subtilă.*] Studiul radiografic al conţinutului cutiei craniene utilizând aerul ca mediu de contrast. Tehnică devenită desuetă după apariţia imagisticii prin *rezonanţă magnetică nucleară.

ENCEFALOID, adj. / encéphaloïde, adj. / encephaloid. [*Gr. **enkephalos** = creier, de la **en** = în, **kephale** = cap; **eidos** = formă.*] Despre o formaţiune macroscopică cu aspect albicios, moale şi friabilă, asemănătoare creierului.

ENCEFALOMALACIE, s. f. / encéphalomalacie, s. f. / encephalomalacia. [*Gr. **enkephalos** = creier, de la **en** = în, **kephale** = cap; **malakia** = înmuiere, de la **malakos** = moale.*] Sin.: ramolisment cerebral (v.).

ENCEFALOMIELITĂ, s. f. / encéphalomyélite, s. f. / encephalomyelitis. [*Gr. **enkephalos** = creier, de la **en** = în, **kephale** = cap; **myelos** = măduvă; -ită.*] Tip de *encefalită în cursul căreia există semne clinice de atingere medulară, în cadrul unei afectări difuze a sistemului nervos central. *E. familială recurentă* este denumită şi *boală Harvey.

ENCEFALOMIELITĂ DIFUZĂ / encéphalomyélite diffuse / Von Economo disease. Sin.: encefalită letargică von Economo (v.).

ENCEFALOMIELODISRAFIE, s. f. / encéphalomyélodysrraphie, s. f. / encephalomyelodysrrhaphia. [*Gr. **enkephalos** = creier, de la **en** = în, **kephale** = cap; **myelos** = măduvă; **dys** = greu, dificil; **rhaphe** = sutură.*] Denumire generală pentru bolile în care se constată defecte de închidere a *nevraxului şi a învelişurilor acestuia.

ENCEFALOMIELOPATIE NECROZANTĂ SUBACUTĂ / encéphalomyélopathie nécrosante subaiguë / Leigh's disease. Sin.: boală Leigh (v.).

ENCEFALOPATIA DIALIZAŢILOR / encéphalopathie des (hémo)dyalisés / dialysis dementia. Demenţă progresivă, precedată de dizartrie, mioclonii, crize comiţiale, evoluând către deces în 9-12 luni. E. d. se observă în mod excepţional, după 3-4 ani la bolnavii hemodializaţi. Cauza probabilă ar fi o intoxicaţie cu aluminiu provenit din apa dializatului sau din sărurile de aluminiu utilizate contra hiperfosforemiei.

ENCEFALOPATIE, s. f. / encéphalopathie, s. f. / encephalopathy. [*Gr. **enkephalos** = creier, de la **en** = în, **kephale** = cap; **pathos** = boală.*] 1) Orice afecţiune a creierului, cel mai des de origine toxică, metabolică sau degenerativă. 2) Sens recent: sindrom neuropsihic care complică uneori anumite infecţii sau unele intoxicaţii. Sindromul corespunde unor alterări anatomice severe şi variate, toxice, anoxice sau vasomotrice, în care nu predomină elementul inflamator. Tipuri: a) *E. alcoolică* sau *etilică*: termen reunind mai multe sindroame cerebrale, consecinţă **a** carenţei în vitamina B_1, de origine alcoolică. b) *E. bismutică*: e. mioclonică, consecutivă ingestiei sărurilor de bismut, cel mai des ca urmare a tratării constipaţiei cu acestea. c) E. *bilirubinemică*: *icterul nuclear al nou-născutului. d) *E. hepatică*: este secundară unei insuficienţe hepatice acute sau cronice avansate, cu sau fără şunt portosistemic, spontan sau indus chirurgical. Forme: *e. h. cronică*, *e. h. acută*, *e. h. prin degenerescenţă hepatocerebrală cronică*, *e. h. prin şunturi portosistemice intrahepatice congenitale*, *e. h. prin hiperamoniemie congenitală*. e) *E. hipertensivă*: consecinţa *hipertensiunii intracraniene şi a *edemului cerebral. f) *E. infantilă*: consecinţă a afectării creierului în perioada intrauterină, la naştere, ori în primele luni de viaţă. g) *E. portocavă*: formă a *e. hepatice. h) *E. respiratorie*: prin hipoxie creată de insuficienţa respiratorie. i) *E. spongiforme subacute transmisibile* (v.).

ENCEFALOPATIE BINSWANGER / encéphalopathie de Binswanger / Binswanger's disease. [*Otto Binswanger, neurolog german, profesor la Jena, 1852-1929.*] Sin.: boală Binswanger (v.).

ENCEFALOPATII SPONGIFORME SUBACUTE TRANSMISIBILE / encéphalopathies spongiformes subaiguës transmissibles / slow transmissible spongiform encephalopathies. Grup de boli definite prin aspectul lor neuropatologic caracterizat prin absenţa reacţiei inflamatorii, o vacuolizare a neuronilor (de unde denumirea acestor e.), apariţia unor plăci de substanţă amiloidă şi o hipertrofie a astrocitelor. Aceste boli, care afectează exclusiv sistemul nervos central al omului şi al unor mamifere, au o perioadă de incubaţie extrem de lungă (peste 30 de ani în unele forme de la om), sunt transmisibile prin ultrafiltrate de creier, iar uneori sunt de origine iatrogenă, după grefe de dura mater sau după tratament cu *somatotrop extras din creier (de la cadavru, procedeu abandonat). Au fost descrise următoarele e. s. s. t.: 1) *La animale*: e. bovină spongiformă ("boala vacilor nebune"), scrapie, la oaie şi la capră, e. transmisibilă a vizonilor, e. s. felină. 2) *La om*: *kuru, *boala Creutzfeldt-Jacob, *sindromul Gerstmann-Sträussler-Scheinker, *insomnia familială fatală. Recent a fost descrisă o transmitere a e. s. s. t. între specii (ex.: de la ovine la bovine). Transmiterea este posibilă chiar după distrugerea completă a acizilor nucleici şi, dimpotrivă, devine imposibilă dacă funcţia sau/şi conformaţia proteinelor sunt alterate. De aceea, este plauzibilă ipoteza existenţei unui agent infecţios constituit exclusiv din proteine, denumit *prion.

ENCONDRAL, adj. / enchondral, -ale, -aux, adj. / enchondral. [*Gr. **en** = în; **khondros** = cartilaj.*] Care se află sau se produce în interiorul cartilajului.

ENCONDROM, s.n. / enchondrome, s.m. / enchondroma. [*Gr. **en** = în; **khondros** = cartilaj; -**oma**.*] Excrescenţă benignă a cartilajului care se dezvoltă în metafiza osoasă, în zone în care de obicei cartilajul lipseşte. Se mai numeşte şi *condrom adevărat.

ENCONDROMATOZĂ, s. f. / enchondromatose, s. f. / dyschondroplasia. [*Gr. **en** = în; **khondros** = cartilaj; -**oma**; -**oză**.*] Tip de *condrodisplazie caracterizat prin dezvoltarea de *condroame multiple, îndeosebi în interiorul oaselor mici tubulare ale mâinilor şi picioarelor, unde determină tumefacţii. Condroamele pot apărea şi la nivelul oaselor lungi sau ale centurilor, în aceste cazuri fiind posibile anomalii de creştere ale membrelor. Degenerescenţa malignă a malformaţiilor este posibilă, deşi rară. Sin.: boală Ollier, discondroplazie. *E. cu hemangioame multiple* reprezintă sindromul Maffucci (v.).

ENCOPREZIS, s. n. / encoprésie, s. f. / encopresis. [*Gr. en = în; koprein = a murdări cu propriile excremente.*] Incontinenţă de materii fecale, care nu este dată de un defect organic sau o boală.

ENDARTERĂ, s. f. / endartère, s. f. / endartery. [*Gr. endon = înăuntru; lat., gr. arteria = arteră.*] Tunica internă sau intima unei artere. Sin.: intima.

ENDARTERIECTOMIE, s. f. / endartériectomie, s. f. / endarteriectomy. [*Gr. endon = înăuntru; lat., gr. arteria = arteră; gr. ektome = excizie.*] Excizia endoteliului lezat al unei artere sau a depozitelor ateromatoase ocluzive, cu restabilirea permeabilităţii vasului afectat. În funcţie de localizare se descriu: 1) *E. carotidiană*, care se practică profilactic la pacienţii cu boală carotidiană ocluzivă pentru prevenirea accidentelor vasculare cerebrale. 2) *E. coronariană*, îndepărtarea plăcilor ateromatoase coronariene în tratamentul cardiopatiei ischemice. 3) *E. vertebrală*, practicată în tratamentul unor tipuri de insuficienţă vertebrobazilară. Sin.: endarteriectomie dezobliterantă, tromboendarteriectomie.

ENDARTERIECTOMIE DEZOBLITERANTĂ / endartériectomie désoblitérante / endarteriectomy. Sin.: endarteriectomie (v.).

ENDARTERITĂ, s. f. / endartérite, s. f. / endarteritis. [*Gr. endon = înăuntru; lat., gr. arteria = arteră; -ită.*] Inflamaţie a intimei unei artere. Poate fi izolată, însă mai frecvent se asociază cu inflamaţia celorlalte tunici arteriale. Cauze: bacterii piogene, sifilis, traumatisme sau *trombi infectaţi.

ENDARTERITĂ OBLITERANTĂ / endartérite oblitérante / endarteritis obliterans. Formă de e. caracterizată prin îngustarea progresivă a lumenului arterial ca urmare a proliferării ţesutului intimei. Afectează cu precădere arterele mici de la nivelul extremităţilor membrelor. V. şi boală Friedländer-Winiwarter.

ENDEMIC, adj. / endémique, adj. / endemic. [*Gr. endemos = (boală) care rămâne în ţara sa, de la en = în, demos = popor.*] Despre o boală care prezintă caracteristicile unei *endemii.

ENDEMICITATE, s. f. / endémicité, s. f. / endemicity. [*Gr. endemos = (boală) care rămâne în ţara sa, de la en = în, demos = popor.*] Caracteristică a bolilor care se propagă sub forma unor *endemii.

ENDEMIE, s. f. / endémie, s. f. / endemia, endemic disease. [*Gr. endemos = (boală care rămâne în ţara sa, de la en = în, demos = popor.*] Prevalenţa continuă a unei boli într-o regiune geografică dată, cu manifestare fie constantă, fie în perioade determinate. Sin.: boală endemică.

ENDEMOEPIDEMIC, adj. / endémoépidémique, adj. / endemoepidemic. [*Gr. endemos = (boală) care rămâne în ţara sa, de la en = în, demos = popor; epidemos = care circulă în toată ţara, de la epi = pe, demos = popor.*] Care prezintă deopotrivă caracteristici de *endemie şi de *epidemie. Este, de obicei, cazul unor boli endemice care pot prezenta perioade cu caracter epidemic.

ENDERGONIC, adj. / endergonique, adj. / endergonic. [*Gr. endon = înăuntru; ergon = lucru, acţiune, de la ergein = a lucra.*] V. reacţie endergonică şi energie liberă. Ant.: exergonic.

ENDOAMILAZĂ, s. f. / endoamylase, s. f. / endoamylase. [*Gr. endon = înăuntru; lat. amylum, gr. amylon = făină, amidon; -ază.*] Amilază care catalizează clivajul legăturilor glucozidice α-1,4. V. şi amilază.

ENDOCARD, s. n. / endocarde, s. m. / endocardium. NA: endocardium. [*Gr. endon = înăuntru; kardia = inimă.*] Tunica internă a inimii ce căptuşeşte la interior miocardul şi delimitează cavităţile cardiace. E. aderă la faţa profundă a miocardului şi se continuă cu endoteliul marilor vase de la baza inimii.

ENDOCARDITĂ, s. f. / endocardite, s. f. / endocarditis. [*Gr. endon = înăuntru; kardia = inimă; -ită.*] Leziune inflamatorie exsudativă şi proliferativă a *endocardului. Această leziune poate fi localizată la nivelul valvelor cardiace (e. valvulară) sau la nivelul pereţilor cavităţilor cardiace (e. parietală). Tipuri de e.: 1) *E. abacteriană*, cu aspect de e. infecţioasă, dar cu *hemoculturi negative. 2) *E. bacteriană*, e. infecţioasă (v.). 3) *E. fibroplastică* sau *fetală*, de origine necunoscută, survenind la sugar sau la copilul mic, caracterizată printr-o îngroşare masivă a endocardului, prin proliferarea fibrelor conjunctive şi, îndeosebi, elastice din zona subendotelială. A fost descrisă o formă secundară cardiopatiilor congenitale şi o formă a adolescentului şi adultului. 4) *E. infecţioasă, e. bacteriană, e. infectantă, e. ulceroasă, e. vegetantă*, provocată prin trecerea în sânge a unor specii de bacterii (îndeosebi streptococ şi stafilococ), care se localizează la nivelul endocardului, unde provoacă leziuni ulceroase şi vegetante. Aici este inclusă şi *e. primitivă acută* sau boala Senhouse Kirke (v.). 5) *E. Löffler* (v.). 6) *E. malignă lentă* (v.).

ENDOCARDITĂ LÖFFLER / endocardite de Löffler / eosinophilic endomyocardial disease. [*Karl Wilhelm Löffler, medic elveţian, Basel, 1887-1972.*] E. parietală fibroblastică cu eozinofilie sanguină, de etiologie incertă. Se caracterizează prin îngroşarea ţesutului fibros al endocardului parietal, care se extinde la miocard şi, uneori, sub forma unor leziuni arteriale şi arteriolare în diferite viscere. Evoluează spre insuficienţă cardiacă. Sin.: sindrom Löffler (def. 1).

ENDOCARDITĂ MALIGNĂ LENTĂ / endocardite maligne à evolution lente / Osler's disease. Infecţie bacteriană malignă a endocardului, cu evoluţie lentă, produsă în principal de *Streptococcus viridans*. Este caracterizată clinic prin puseuri febrile succcesive, artralgii, sufluri cardiace, accidente embolice cerebrale şi viscerale, leziuni arteriale, iar anatomopatologic prin vegetaţii endocardice cu ulceraţii şi chiar perforaţia valvulelor. Sin.: boală Jaccoud-Osler, boală Osler (def. 1).

ENDOCERVICAL, adj. / endocervical, adj. / endocervical. [*Gr. endon = înăuntru; lat. cervical, -alis, de la cervix, -icis = gât.*] Care se referă la cavitatea *colului uterin.

ENDOCERVICITĂ, s. f. / endocervicite, s. f. / endocervicitis. [*Gr. endon = înăuntru; lat. cervix, -icis = gât; -ită.*] Inflamaţie a mucoasei interne a colului uterin.

ENDOCITOZĂ, s. f. / endocytose, s. f. / endocytosis. [*Gr. endon = înăuntru; kytos = celulă; -oză.*] Mecanism fiziologic de pătrundere sau captare în celulă a unor substanţe din mediul ambiant, care nu pot ajunge intracelular direct, prin *difuziune (transport pasiv) sau prin *transport activ. În timpul e. are loc o modificare morfologică reversibilă (de obicei invaginare) a membranei plasmatice. În funcţie de natura compuşilor pătrunşi în celulă se disting: *fagocitoza, *pinocitoza şi *endocitoza mediată de receptori.

ENDOCITOZĂ MEDIATĂ DE RECEPTORI / endocytose par récepteurs interposés / receptormediated endocytosis. E. care se produce după fixarea unui *ligand pe *receptorul specific. După formarea complexului ligand-receptor, acesta intră în celulă, fără să fie însoţit de fluid extracelular. Exemplul tipic îl reprezintă transportul intracelular al *colesterolului sub formă de *lipoproteine. V. receptor pentru LDL.

ENDOCRIN, adj. / endocrine, adj. / endocrine. [*Gr. endon = înăuntru; krinein = a separa de.*] Despre o glandă ale cărei produse de secreţie sunt deversate direct în mediul intern (în sânge), fără interpunerea unui canal excretor. Ansamblul acestor glande alcătuieşte *sistemul e.

ENDOCRINOLOGIE, s. f. / endocrinologie, s. f. / endocrinology. [*Gr. endon = înăuntru; krinein = a separa de; logos = ştiinţă.*] Medicina glandelor cu secreţie internă şi a hormonilor, din punct de vedere anatomic, fiziologic, fiziopatologic şi clinic.

ENDOCRINOPATIE, s. f. / endocrinopathie, s. f. / endocrinopathy. [*Gr. endon = înăuntru; krinein = a separa de; pathos = boală.*] Denumire generică pentru tulburările funcţiilor diferitelor glande endocrine şi ale consecinţelor acestor tulburări.

ENDOCURIETERAPIE, s. f. / endocuriethérapie, s. f. / endocurietherapy. [*Gr. endon = înăuntru; Marie Sklodowska Curie, chimist şi fizician francez, n. în Polonia, 1867-1934, Pierre Curie, chimist şi fizician francez, 1859-1906; gr. therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji.*] *Curieterapie care constă în introducerea de surse radioactive închise sau deschise (fire, ace, coloizi etc.) prin implantare intratisulară.

ENDODERM, s. n. / endoderme, s. m. / endoderm, hypoblast. [*Gr. endon = înăuntru; derma, -atos = piele.*] Foiţa internă a *blastodermului din care se formează mucoasa intestinală şi glandele anexe digestive.

ENDO-EXOCRIN, adj. / endo-exocrine, adj. / endo-exocrine. [*Gr. endon = înăuntru; exo = în afară; krinein = a separa de.*] Care are capacitate de secreţie internă şi externă. Ex. de organe e.-e.: pancreas, stomac, glande salivare, duoden, testicul.

ENDOFIL, adj. / endophile, adj. / endophil. Despre un parazit care trăieşte în interiorul locuinţelor.

ENDOFLEBITĂ, s. f. / endophlébite, s. f. / endophlebitis. [*Gr. endon = înăuntru; phleps, phlebos = venă; -ită.*] Inflamaţie acută sau cronică a intimei venelor, producând frecvent tromboze. E. poate apărea ca o complicaţie în: varice, sarcină, intervenţii chirurgicale, procese septice.

ENDOGAMIE, s. f. / endogamie, s. f. / endogamy. [*Gr. endon = înăuntru; gamos = căsătorie.*] Unirea între doi subiecţi *consanguini.

ENDOGEN, adj. / endogène, adj. / endogenous. [*Gr. endon = înăuntru; gennan = a produce.*] 1) Care este provocat de cauze interne, ce provin din organism. Ex.: intoxicaţie e. 2) Care se produce, se dezvoltă în interiorul organismului. Ex.: antigen e. sau endoantigen. V. şi autoantigen.

ENDOGLINĂ, s. f. / endogline, s. f. / endoglin. Proteină care fixează *factorul transformant de creştere β. O mutaţie a genei acestei proteine (aflată pe cromozomul 9) este la originea *bolii Rendu-Osler.

ENDOLIMFĂ, s. f. / endolymphe, s. f. / endolymph. NA: endolympha. [*Gr. endon = înăuntru; lat. lympha = apă limpede.*] Lichidul din interiorul labirintului membranos al urechii interne. V. şi perilimfă.

ENDOLUMINAL, adj. / endoluminal, -ale, adj. / intraluminal. 1) Care se referă la interiorul unui vas sau al unui canal. 2) Despre o structură, un material lichid sau solid care se află în interiorul unui vas sau al unui canal. Sin.: intraluminal.

ENDOMETRIOM, s. n. / endométriome, s. m. / endometrioma. [*Gr. endon = înăuntru; metra = uter; -omă.*] Tumoră benignă dezvoltată la nivelul *endometrului, cu apariţie în premenopauză. Este formată din elementele componente ale endometrului: epiteliu cilindric, stromă sau fibre musculare.

ENDOMETRIOZĂ, s. f. / endométriose, s. f. / endometriosis. [*Gr. endon = înăuntru; metra = uter; -oză.*] Prezenţa ţesutului endometrial în afara sediului normal (mucoasa uterină). Ţesutul ectopic prezintă caracteristici identice, atât morfologice, cât şi funcţionale, cu endometrul. După localizare, e. este: genitală şi extragenitală. *E. genitală* poate fi, la rândul ei, *internă* (uterină, tubară, ovariană) şi *externă* (intraperitoneală şi extraperitoneală). În *e. extragenitală* ţesutul endometrial se poate localiza pe intestin, tractusul urinar, ombilical, pe cicatrice postoperatorii, în regiunea inghinală, hepatic sau pleuropulmonar. După manifestarea clinică, e. prezintă forme uşoare, medii şi grave. E. pelvină se poate complica cu ocluzie intestinală sau ureterală. Sin.: adenomioză uterină.

ENDOMETRITĂ, s. f. / endométrite, s. f. / endometritis. [*Gr. endon = înăuntru; metra = uter; -ită.*] Inflamaţia *endometrului. Au fost descrise mai multe tipuri în funcţie de etiologie sau de morfopatologie, printre care: 1) *e. bacteriotoxică*, determinată de unele toxine bacteriene, care se distinge de e. provocată de însăşi prezenţa microorganismelor; 2) *e. deciduală*, inflamaţia *caducei în timpul sarcinii; 3) *e. exfoliativă*, caracterizată prin desprinderea de porţiuni ale mucoasei uterine; 4) *e. membranoasă*, exsudativă, cu formarea de false membrane; 5) *e. puerperală*, care urmează naşterii; 6) *e. sinciţială*, care poate apărea după naştere, cu leziuni pseudotumorale constând în infiltrarea peretelui uterin cu celule sinciţiale trofoblastice mari (v. sinciţiotrofoblast); 7) *e. tuberculoasă*, cu prezenţa de *tuberculi şi, de regulă, cu afectarea concomitentă a *trompelor uterine.

ENDOMETRU, s. n. / endomètre, s. m. / endometrium. NA: endometrium. [*Gr. endon = înăuntru; metra = uter.*] Tunica mucoasă internă a uterului, a cărei structură variază în funcţie de impregnarea hormonală. Descuamarea zonei superficiale a e. la sfârşitul fiecărui *ciclu oestral determină *menstruaţia.

ENDOMICOZĂ, s. f. / endomycose, s. f. / endomycosis. [*Gr. endon = înăuntru; mykes, myketos = ciuperca; -oză.*] Sin.: candidoză (v.).

ENDOMIOCARDITĂ, s. f. / endomyocardite, s. f. / endomyocarditis. [*Gr. endon = înăuntru; mys, myos = muşchi; kardia = inimă; -ită.*] Inflamaţia simultană a *endocardului şi a *miocardului. Cel mai frecvent este de natură reumatismală.

ENDOMISIUM, s. n. / endomysium, s. m. / endomysium. [*Gr. endon = înăuntru; mys, myos = muşchi.*] Formaţiune conjunctivă care înveleşte fiecare fibră musculară striată şi care permite trecerea capilarelor şi a filetelor nervoase.

ENDOMITOZĂ, s. f. / endomitose, s. f. / endomitosis. [*Gr. endon = înăuntru; mitos = aţă, fir, mitoză; -oză.*] Diviziune celulară anormală în care se produce o *duplicaţie cromozomială fără *anafază. Acest proces conduce la o *tetraploidie. V. endoreduplicaţie.

ENDOMORF, adj. / endomorphe, adj. / endomorph. [*Gr. endon = înăuntru; morphe = formă.*] Despre un subiect al cărui corp (*somatotip) este alcătuit predominant din ţesuturi originare din *endoderm. În consecinţă, la un astfel de subiect viscerele şi aparatul digestiv predomină. În tipologia lui W. H. Sheldon tipul morfologic e. corespunde unui comportament caracterizat prin *viscerotonie.

ENDOMORFINĂ, s. f. / endomorphine, s. f. / endorphine. Sin.: endorfină (v.).

ENDONERV, s. m. / endonèrve, s. m. / endoneurium. [*Gr. endon = înăuntru; lat. nervus = nerv.*] Reţea fină de *colagen şi *fibroblaste rare care înconjură fibrele nervoase în interiorul fasciculului nervos şi le uneşte cu *perinervul. V. şi epineurium.

ENDONUCLEAZĂ, s. f. / endonucléase, s. f. / endonuclease. [*Gr. endon = înăuntru; lat. nucleus = sâmbure, nucleu; -ază.*] Enzimă care catalizează hidroliza legăturilor fosfodiester ce leagă două nucleotide într-o moleculă de ADN. E. sunt ATP-aze ADN-dependente. Au fost descrise e. de tip I, II şi III. E. de tip I şi III posedă şi o activitate de *metilare. De aceea, doar e. de tip II sunt utilizate ca *enzime de restricţie, pentru secţionarea lanţului dublu de ADN. V. şi enzimă de restricţie.

ENDONUCLEAZĂ DE RESTRICŢIE / endonucléase de restriction / restriction endonuclease. Sin.: enzimă de restricţie (v.).

ENDOPARAZIT, s. m. / endoparasite, s. m. / endoparasite. [*Gr. endon = înăuntru; lat. parasitus, gr. parasitos = musafir* *nechemat la masă, de la gr. para = lângă, sitos = mâncare.*] Parazit care trăieşte în interiorul gazdei sale.

ENDOPEPTIDAZĂ, s. f. / endopeptidase, s. f. / endopeptidase. [*Gr. endon = înăuntru; peptos = digerat, copt, de la pepsein = a găti, a digera; -ază.*] *Proteinază care catalizează hidroliza legăturilor peptidice în interiorul lanţului de acizi α-aminaţi. Diferitele e. posedă o specificitate mai mult sau mai puţin strictă, corespunzând aminoacizilor implicaţi în legăturile peptidice hidrolizate. Ca urmare, lanţul este scindat între anumiţi aminoacizi. Ex.: *chimotripsina hidrolizează legăturile de lângă aminoacizii aromatici (ca *fenilalanina), *tripsina acţionează asupra legăturilor vecine aminoacizilor bazici (ca *lizina şi *arginina), iar *pepsina în vecinătatea *tirozinei şi fenilalaninei. Sin.: endoproteinază. V. şi endopeptidază neutră, exopeptidază.

ENDOPEPTIDAZĂ NEUTRĂ / endopeptidase neutre / neutral endopeptidase. Enzimă produsă în organism, care degradează *enkefalinele, la nivelul creierului, prin *hidroliza *legăturilor peptidice şi eliberarea de fragmente, care, incapabile să se fixeze pe receptori, nu au nici un efect antalgic. Dimpotrivă, prin legarea artificială la *situsul activ al e. n. a unei molecule (ex.: thiorpan), activarea enzimei este blocată şi drept consecinţă creşte concentraţia cerebrală a substanţelor analgezice naturale, adică a endorfinelor. Substanţele care blochează e. n. au un efect analgezic şi antidepresor. V. şi endopeptidază.

ENDOPEROXID, s. m. / endoperoxyde, s. m. / endoperoxide. [*Gr. endon = înăuntru; lat. per = prefix intensiv (utilizat în chimie pentru a desemna combinaţia în care un element are cea mai mare valoare a valenţei sale); gr. oxys = acru, oxigen.*] Substanţă derivată din *acidul arahidonic, foarte instabilă, cu o durată de semiviaţă sub 5 min. E. dau naştere tuturor *prostaglandinelor, *prostaciclinei şi *tromboxanilor.

ENDOPROTEINAZĂ, s. f. / endoprotéinase, s. f. / endoproteinase. [*Gr. endon = înăuntru; protos = primul; -ină; -ază.*] Sin.: endopeptidază (v.).

ENDOPROTEZĂ, s. f. / endoprothèse, s. f. / endoprosthesis. [*Gr. endon = înăuntru; prosthesis = adăugare, de la pro- = înainte, thesis = punere şi tithenai = a plasa, a pune (confundat cu prothesis = propoziţie).*] Proteză alcătuită dintr-un *biomaterial destinat să înlocuiască permanent, de ex., un os, o articulaţie sau o structură valvulară cardiacă. V. şi stent.

ENDOREDUPLICAŢIE, s. f. / endoreduplication, s. f. / endomitotic reduplication. [*Gr. endon = înăuntru; lat. re = iarăşi; duplicatio, -onis = dublare, de la duplicare = a dubla şi duplum = dublu.*] Diviziune celulară anormală în care cromozomii au suferit două *duplicaţii (sau chiar mai multe), *centromerii fiind separaţi, dar apropiaţi unul de altul. În acest proces nu se produce *anafaza şi se formează diplocromozomi sau cvadruplocromozomi. E. se observă rar în celulele normale şi este frecventă în celulele tumorale. V. şi endomitoză.

ENDORFINĂ, s. f. / endorphine, s. f. / endorphine. [*Engl. prescurtare de la endogenous morphin, din gr. endon = înăuntru, Morpheos = zeul somnului.*] *Morfină endogenă de natură polipeptidică. Au fost identificate: α-e., β-e. şi γ-e. E. prezintă acţiune antialgică de lungă durată, datorită fixării lor pe receptorii morfinici situaţi la nivelul centrilor durerii (talamus). V. enkefaline, morfine endogene şi neuropeptid.

ENDOSCOP, s. n. / endoscope, s. m. / endoscope. [*Gr. endon = înăuntru; skopos = observator, de la skopein = a vedea, a examina.*] Instrument utilizat pentru examenul vizual direct al cavităţilor profunde din organism, în scop diagnostic sau terapeutic. Este prevăzut cu un sistem optic ce permite iluminarea organului de investigat. Există diverse tipuri de e., adaptate utilizării şi denumite, în general, în funcţie de organul explorat. Ex.: laringoscop, bronhoscop, cistoscop etc. Utilizarea fibrelor de sticlă a revoluţionat calităţile e. V. şi fibroscop.

ENDOSCOPIE, s. f. / endoscopie, s. f. / endoscopy. [*Gr. endon = înăuntru; skopia = examinare, de la skopein = a vedea, a examina.*] Explorare a organelor cavitare inaccesibile pe cale directă (esofag, stomac, bronhii, trahee, rect, vezică) cu ajutorul *endoscopului sau *fibroscopului. Prin e. este posibilă efectuarea directă a unei *biopsii recoltate din pereţii organelor în timpul investigaţiei şi realizarea unor intervenţii chirurgicale, ca ablaţia polipilor.

ENDOSMOZĂ, s. f. / endosmose, s. f. / endosmosis. [*Gr. endon = înăuntru; osmos = impuls, împingere; -oză.*] Curent osmotic care, traversând o membrană semipermeabilă, pătrunde într-un sistem închis (ex.: celulă) hipertonic.

ENDOST, s. n. / endoste, s. m. / endosteum. NA: endosteum. [*Gr. endon = înăuntru; osteon = os.*] Membrană fină conjunctivă, mai mult sau mai puţin individualizată, care tapisează cavitatea medulară a oaselor lungi şi traveele ţesutului osos spongios.

ENDOSTATINĂ, s. f. / endostatine, s. f. / endostatin. Polipeptid pus în evidenţă în endoteliul vaselor de la nivelul tumorilor maligne. E. se opune dezvoltării vaselor sanguine, determinând astfel regresul proliferării tumorale. Se pare că e. reprezintă un fragment de colagen. La pacienţii cu *sindrom Down (trisomie 21) prezenţa celui de-al doilea cromozom 21 favorizează o producţie crescută de e., ceea ce ar putea explica incidenţa mică a tumorilor maligne la aceşti bolnavi. Dimpotrivă, la subiecţii prezentând un *polimorfism al e. s-a constatat o incidenţă mai crescută a cancerului de prostată. În prezent se încearcă exploatarea terapeutică a acţiunii e.

ENDOSTOZĂ, s. f. / endostose, s. f. / endostosis. [*Gr. endon = înăuntru; osteon = os; -oză.*] Formare anormală de ţesut osos la nivelul pereţilor cavităţilor medulare sau în spaţiile de ţesut osos spongios care se îngustează. La copii, hiperactivitatea *cartilajului de conjugare explică diversele malformaţii ale membrelor: *coxa vara*, *coxa valga* etc. Var.: enostoză.

ENDOTELIITĂ, s. f. / endothéliite, s. f. / endotheliitis. [*Gr. endon = înăuntru; thele = ridicătură, mamelon; -ită.*] Reacţie inflamatorie a unui endoteliu vascular. Ex.: e. arteriocapilară.

ENDOTELINE, s. f. pl. / endothélines, s. f. pl. / endothelins. [*Gr. endon = înăuntru; thele = ridicătură, mamelon; -ină.*] Peptide alcătuite dintr-un lanţ de 21 de aminoacizi, cu două punţi disulfurice, denumite ET-1, ET-2 (care diferă de ET-1 prin doi aminoacizi) şi ET-3 (cu şase aminoacizi diferiţi faţă de ET-1). E. exercită o puternică acţiune vasoconstrictoare locală şi derivă dintr-un precursor, preproET, alcătuit din 203 aminoacizi. Prin clivaj proteolitic rezultă proET (sau *bigET*) care conţin 38 de aminoacizi. Acestea, sub acţiunea unor enzime specializate (ECEs - *endothelin converting enzymes*) sunt transformate în cele trei ET, peptide alcătuite din 21 de aminoacizi. Sinteza fiecăruia din precursori depinde de o genă particulară, genele fiind localizate pe cromozomi diferiţi. E. acţionează asupra celulelor musculare ale peretelui vascular prin intermediul a două tipuri (A şi B) de receptori membranari (alcătuiţi, fiecare, din peste 400 de aminoacizi), aparţinând grupului de receptori cuplaţi cu *proteina G şi alcătuiţi din 7 domenii transmembranare. Gena codantă pentru receptorul ETA se află pe cromozomul 4, iar cea pentru receptorul ETB pe cromozomul 13. Cele trei ET prezintă următoarele particularităţi: 1) *ET-1* este produsă de celulele endoteliale şi de celulele musculare netede ale vaselor, sub influenţa hipoxiei, ischemiei şi stresului, fiind prezentă, de asemenea, în măduva spinării şi în hipotalamus; ea induce o vasoconstricţie care poate determina leziuni miocardice, insuficienţă cardiacă, vasospasm în diferite teritorii (rinichi, vase cerebrale, arteră pulmonară); producerea de ET-1 este inhibată de *oxidul nitric, iar inhibarea sintezei acestuia antrenează o creştere notabilă a expresiei genei ET-1. 2) *ET-2* este produsă îndeosebi în rinichi şi în intestin, exercitând şi o serie de efecte paracrine, precum şi un rol de promotor al osteogenezei. 3) *ET-3* este produsă în ţesutul neuronal şi în alte ţesuturi; acţiunea sa de stimulare a muşchiului neted vascular este mai slabă decât cea a ET-1, iar împreună cu aceasta ar contribui la buna funcţionare a *barierei hematoencefalice.

ENDOTELIOM, s. n. / endothéliome, s. m. / endothelioma. [*Gr. endon = înăuntru; thele = ridicătură, mamelon; -oma.*] Tumoră dezvoltată din celulele endoteliale, formată dintr-un sistem de cavităţi tubulare care comunică între ele şi conţin sânge. Este tapisat cu celule voluminoase cubice sau cilindrocubice. Clasificarea e. este foarte discutată şi, uneori, termenul este rezervat neoplasmelor pleurei, peritoneului, pericardului şi seroaselor articulare.

ENDOTELIU, s. n. / endothélium, s. m. / endothelium. [*Gr. endon = înăuntru; thele = ridicătură, mamelon; termen creat prin analogie cu "epiteliu".*] *Epiteliu pavimentos care formează învelişul intern al inimii şi al vaselor. Secretă substanţe vasoactive: *oxidul nitric (vasodilatator), *endotelina (vasoconstrictor), probabil *angiotensina II şi *bradikinina. La nivelul e. sunt sintetizate o serie de *eicosanoide.

ENDOTHELIUM DERIVED RELAXATION FACTOR / endothelium derived relaxation factor / endothelium derived relaxation factor. Abrev.: EDRF. Termen englez cu semnificaţia: factor de dilataţie derivat din endoteliu. EDRF este secretat de endoteliul arterial sub acţiunea unor agenţi variaţi (îndeosebi histamină, serotonină, acetilcolină). El determină o vasodilataţie prin acţiunea directă asupra fibrelor netede ale peretelui arterial. Durata sa de viaţă este foarte scurtă, iar inhibiţia sa, probabil, are un rol în geneza spasmelor arteriale cerebrale sau coronariene. Au fost descrise două tipuri de EDRF: 1) EDRF 1 care în mod surprinzător a fost identificat de R. Palmer şi A. Moncada (1987) ca fiind *oxid nitric (monoxid de azot). 2) EDRF 2 de natură chimică necunoscută şi care este blocat de *ouabaină.

ENDOTERMIC, adj. / endothermique, adj. / endothermic. [*Gr. endon = înăuntru; therme = căldură.*] 1) Despre animale superioare capabile să-şi producă propria căldură corporală, în relaţie cu reglarea termică homeostatică, denumită *homeotermie. 2) Care se produce cu absorbţie de căldură din mediul înconjurător.

ENDOTHRIX, adj. / endothrix, adj. / endothrix. [*Gr. endon = înăuntru; thrix, trikhos = păr.*] Despre o ciupercă *dermatofită ai cărei spori şi filamente se află în interiorul tecilor firelor de păr.

ENDOTOXINĂ, s. f. / endotoxine, s. f. / endotoxin. [*Gr. endon = înăuntru; toxikon = otravă pentru vârful săgeţilor, de la toxon = săgeată; -ină.*] Toxină care se află în interiorul unei bacterii sau în peretele acesteia şi nu difuzează în *mediul de cultură. E. pot fi eliberate uneori în organism în urma *bacteriolizei. Principalele e. sunt de natură glucidolipidoprotidică şi termostabile, cu o putere toxică moderată, iar acţiunea lor nu este riguros specifică bacteriilor din care provin. De asemenea, e. nu sunt transformabile în *anatoxine antigenice. Aceste caracteristici le deosebesc de *exotoxine.

ENDOVIRUS, s. n. / endovirus, s. m. / endovirus. [*Gr. endon = înăuntru; lat. virus = venin, otravă.*] *Retrovirus al cărui genom prezintă o *omologie foarte mare sau completă cu anumite porţiuni ale genomului celulei non-infectate, gazdă naturală a virusului.

ENDOZOM, s. m. / endosome, s. m. / endosome. [*Gr. endon = înăuntru; soma, -atos = corp.*] Veziculă intracelulară, de la nivelul căreia a fost îndepărtată *clatrina, formată în procesul de *endocitoză mediată de receptori. E. alcătuiesc compartimentul endozomal, etalat de la membrana plasmatică până la regiunea perinucleară. Deoarece compartimentul endozomal este acid (pH 5-6), la acest nivel se facilitează decuplarea liganzilor de receptori, aceştia din urmă fiind reintegraţi (reciclaţi) în membrana plasmatică prin intermediul unor vezicule de transport. Majoritatea conţinutului endozomal este degradat prin acţiunea enzimelor hidrolitice din *lizozomi.

ENERGIE, s. f. / énergie, s. f. / energy. [*Gr. energeia = forţă în acţiune.*] Mărime fizică scalară ce caracterizează posibilitatea unui sistem de a efectua lucru mecanic sau o altă acţiune echivalentă. Se măsoară, ca şi lucrul mecanic, în joule (în SI) şi în unităţile tolerate: kilowatt-oră, erg, kilogram-forţă-metru, electronvolt. Forme de e.: 1) *E. atomică* - degajată într-o reacţie de fisiune sau de fuziune. 2) *E. cinetică* - v. e. mecanică. 3) *E. electromagnetică* - v. energie radiantă. 4) *E. de excitare* - necesară pentru trecerea unui electron al unui atom într-o stare energetică superioară, excitată. 5) *E. internă* - funcţie de stare a unui sistem termodinamic ce înglobează totalitatea formelor de energie pe care le posedă particulele sale. 6) *E. de ionizare* - necesară extragerii dintr-un atom a unui electron periferic. 7) *E. de legătură a nucleului* - necesară descompunerii unui nucleu (cu număr de masă A şi număr atomic Z) în nucleonii componenţi; reprezintă diferenţa dintre energia nucleului complex şi energia nucleonilor în stare liberă. 8) *E. luminoasă* - mărime egală cu produsul dintre fluxul luminos mediu primit de o suprafaţă şi intervalul de timp cât a durat iluminarea. 9) *E. magnetică* - v. e. radiantă. 10) *E. mecanică* - a unui corp capabil să efectueze un lucru mecanic, datorită unor factori mecanici ca: viteză (e. cinetică), schimbarea poziţiei într-un câmp de forţe, deformări etc. (e. potenţială). 11) *E. nucleară* - v. e. atomică. 12) *E. radiantă* - e. care se propagă în spaţiu sub formă de radiaţie. Poate fi de natură ondulatorie, corpusculară sau elastică.

ENERGIE DE ACTIVARE / énergie d'activation / activation energy. E. necesară pentru iniţierea unei reacţii chimice. Enzimele accelerează reacţiile chimice prin diminuarea energiei de activare.

ENERGIE LIBERĂ / énergie libre / free energy. Funcţie termodinamică prin care sunt reunite cele două principii ale termodinamicii. Se deduce din energia internă cu ajutorul ecuaţiei de definiţie $F = U - TS$ (unde F = energia liberă; U = energia internă; T = temperatura absolută; S = entropia). Dacă variaţia e. l. este negativă, procesul este denumit exergonic, iar când variaţia este pozitivă, endergonic. V. şi reacţie endergonică, reacţie exergonică.

ENERGOGEN, adj. / énergogène, adj. / energogen. [*Gr. energeia = forţă în acţiune; gennan = a produce.*] Care produce, generează energie. Ex.: molecula de ATP.

ENERVARE, s. f. / énervation, s. f. / neurotomy. [*Lat. enervare = a tăia tendoanele, a tăia nervii.*] Ablaţie sau secţionare a unui nerv, a unui grup de nervi sau a unor plexuri nervoase care inervează o anumită regiune. V. şi denervare, neurotomie.

ENGRAMĂ, s. f. / engramme, s. m. / engram. [*Gr. en = în; gramma = înscriere.*] Elementul funcţional de bază al memoriei, reprezentat de urma lăsată de un excitant în sistemul nervos central. E. se manifestă printr-o depresiune sinaptică, pe termen scurt eliberarea de mesageri secunzi fiind diminuată sau majorată. Pe termen lung se observă modificări structurale, de ex. o creştere a taliei şi numărului de zone presinaptice active. Rezultă mai întâi o *e. dinamică*, iar ulterior o *e. structurală*, graţie unei consolidări celulare. Mecanismele intime ale e. sunt în mare parte necunoscute. Sin.: mnemă.

ENKEFALINAZĂ, s. f. / enképhalinase, s. f. / enkephalinase. [*Gr. enkephalos = creier, de la en = în, kephale = cap; -ina; -aza.*] *Metaloenzimă (metaloproteinază) care catalizează rapid degradarea *enkefalinelor în peptide simple.

ENKEFALINE, s. f. pl. / enképhalines, s. f. pl. / enkephalines. [*Gr. enkephalos = creier, de la en = în, kephale = cap; -ina.*] Proteine cu masă moleculară mică, alcătuind, împreună cu *endorfinele, grupul *morfinelor endogene. Se disting: *met(metionină)-enkefalina* şi *leu(leucină)-enkefalina.* E. exercită o acţiune *antalgică de scurtă durată (câteva minute), deoarece sunt inactivate rapid de enkefalinaze. Acţiunea se produce asupra căilor şi centrilor durerii (talamus). E. au fost detectate şi la nivelul *sistemului limbic, de unde efectele lor asupra comportamentului. Var. encefaline. Sin.: leuenkefaline. V. receptor morfinic şi neuropeptid.

ENOFTALMIE, s. f. / énophtalmie, s. f. / enophthalmos. [*Gr. en = în; ophthalmos = ochi.*] Anomalie de poziţie a globului ocular, care este situat în orbită mai profund decât în mod normal. Poate fi permanentă sau tranzitorie. Există şi posibilitatea asocierii cu *exoftalmia (enoftalmia şi exoftalmia alternante, în care exoftalmia apare doar la compresiunea venelor jugulare).

ENOLAZĂ, s. f. / énolase, s. f. / enolase. Enzimă de tip *liază care catalizează dehidrarea 2-fosfogliceratului în fosfoenolpiruvat în cadrul *căii Embden-Meyerhof de catabolism al glucozei. Sin.: fosfopiruvat hidratază. V. şi enolază neurospecifică.

ENOLAZĂ NEUROSPECIFICĂ / énolase neurospécifique / neuronspecific enolase. Izoformă a *enolazei (fosfopiruvat hidratază) caracteristică neuronilor şi celulelor de origine neurală. Gena codantă a e. n. s. se află pe cromozomul 12. Această enzimă este un marker pentru carcinomul bronşic cu celule mici, ca şi pentru unele tumori neuroendocrine. Sin.: gama-enolază.

ENOSTOZĂ. Var. pentru endostoză (v.).

ENOSTOZĂ MULTIPLĂ / énostose multiple / osteopoikilosis. Sin.: osteopoikilie (v.).

ENTACTINĂ, s. f. / entactine, s. f. / entactin. Proteină componentă a membranei bazale, cu greutatea moleculară de 150 kDa, care interacţionează cu laminina şi colagenul: o moleculă de e. în formă de halteră se cuplează cu două molecule de laminină şi cu o moleculă de colagen tip IV, cu rolul de a stabili o interacţiune suplimentară la nivelul membranelor bazale.

ENTALPIE, s. f. / enthalpie, s. f. / enthalpy. [*Gr. enthalpein = a încălzi în interior, de la en = în, thalpein = a încălzi.*] Mărime termodinamică (funcţie de stare, cu simbolul H) egală cu suma energiei interne (v. energie, def. 5) şi produsul presiune o volum. E. este utilizată îndeosebi pentru calculul schimbului de energie în timpul unei reacţii chimice (biochimice) sau a unei schimbări de stare.

ENTAMOEBA / entamoeba / entamoeba. [*Gr. entos = înăuntru; amoibe = alternanţă, schimbare, de la amibein = a alterna, a schimba.*] Gen de amibe parazite în tubul digestiv la numeroase vertebrate, caracterizate printr-un nucleu cu *cromatină periferică bine vizibilă. Singura specie cert patologică a acestui gen este *E. histolytica*, agent al *amibiazei.

ENTERALGIE, s. f. / entéralgie, s. f. / enteralgia. [*Gr. enteron = intestin; algos = durere.*] Durere sau nevralgie intestinală.

ENTERECTOMIE, s. f. / entérectomie, s. f. / enterectomy. [*Gr. enteron = intestin; ektome = excizie.*] Extirparea chirurgicală a unor formaţiuni din intestin şi suturarea extremităţilor rămase, cu refacerea circulaţiei şi a inervaţiei. Se practică în leziuni intestinale cu ulceraţii şi hemoragii.

ENTERITĂ, s. f. / entérite, s. f. / enteritis. [*Gr. enteron = intestin; -ită.*] Inflamaţia mucoasei intestinului subţire, provocată de o boală generală sau de cauze locale.

ENTEROANASTOMOZĂ, s. f. / entéro-anastomose, s. f. / entero-anastomosis. [*Gr. enteron = intestin; anastomosis = deschidere, de la ana = cu, stoma, -atos = gură.*] Intervenţie chirurgicală prin care se creează un orificiu de comunicare anormal între pereţii laterali ai anselor intestinale, mai mult sau mai puţin distanţate.

ENTEROBACTER / Enterobacter / Enterobacter. [*Gr. enteron = intestin; bakterion, dim. de la bakteria = baston.*] Gen de bacili mobili şi flagelaţi din familia **Enterobacteriaceae*, care este larg răspândit în natură şi colonizează tractul gastrointestinal uman. Bacilii E. (speciile *E. aerogenes*, *E. cloacae*, *E. agglomerans*) sunt o cauză frecventă de infecţii nosocomiale, provenind cel mai adesea de pe instrumentarul contaminat şi de la personalul medical purtător de germeni.

ENTEROBACTERIACEAE / Enterobacteriaceae / Enterobacteriaceae. [*Gr. enteron = intestin; bakterion, dim. de la bakteria = baston.*] Familie compusă din bacili gramnegativi, anaerobi facultativi, foarte răspândiţi. Se dezvoltă în *comensualism sau sunt patogeni la nivelul organismului uman, al animalelor şi plantelor. Sunt *saprofiţi în sol şi în apă. E. cuprind numeroase genuri şi specii, distinse prin caracteristicile antigenice şi biochimice. Genuri importante în patologie: *Escherichia*, *Salmonella*, *Shigella*. V. floră intestinală.

ENTEROBIUS VERMICULARIS / enterobius vermicularis / enterobius vermicularis. [*Gr. enteron = intestin; bios = viaţă; lat. vermiculatus = în formă de vierme, de la vermiculus = viermişor.*] Sin.: oxiur (v.).

ENTEROCEL, s. n. / entérocèle, s. f. / enterocele. [*Gr. enteron = intestin; kele = hernie, tumoră.*] 1) Hernie care conţine numai anse intestinale. 2) Hernie vaginală posterioară.

ENTEROCISTOPLASTIE, s. f. / entérocystoplastie, s. f. / colocystoplasty, ileocystoplasty, enterocystoplasty. [*Gr. enteron = intestin; kystis = sac, vezică; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Intervenţie chirurgicală care constă în înlocuirea (*e. de substituţie*) sau în mărirea vezicii. E. se realizează cu ajutorul unui segment intestinal izolat prelevat din intestinul subţire (ileocistoplastie) sau din colon (colocistoplastie).

ENTEROCIT, s. n. / entérocyte, s. m. / enterocyte. [*Gr. enteron = intestin; kytos = celulă.*] Celulă epitelială cilindrică a mucoasei intestinale. E. prezintă la polul său apical un platou striat cu rol preponderent în fenomenele de excreţie şi de absorbţie intestinală.

ENTEROCOCCUS./ Enterococcus / Enterococcus. Gen de coci gram-pozitivi; facultativ anaerobi din familia *Streptococeaceae*. Bacteriile sunt ovoidale sau sferice, apărând în perechi sau în lanţuri scurte. Sunt catalazo-negativi, nesporulaţii şi în general imobili. Fac parte din flora intestinală umană normală, iar iniţial au fost clasificaţi în genul *Streptococcus*. Cei mai importanţi reprezentanţi sunt *E. avium*, *E. faecalis* şi *E. faecis*.

ENTEROCOLECTOMIE, s. f. / enterocoléctomie, s. f. / enterocolectomy. Rezecţie a intestinului, cuprinzând ileonul, cecul şi colonul ascendent.

ENTEROCOLITĂ, s. f. / entérocolite, s. f. / enterocolitis. [*Gr. enteron = intestin; kolon = intestin gros; -ită.*] Inflamaţie care interesează, în proporţii variabile, mucoasa intestinului subţire şi a colonului.

ENTEROCOLITĂ NECROZANTĂ A NOU-NĂSCUTULUI / entérocolite nécrosante du nouveau-né / necrotizing enterocolitis of the newborn. Boală gravă, cu frecvenţă crescândă şi de cauză necunoscută, afectând îndeosebi prematurii şi nou-născuţii cu debilitate. Afecţiunea se manifestă din primele zile printr-o distensie abdominală, vomismente bilioase, febră, hemoragii digestive. La examenul radiologic se constată *pneumatoză intestinală. Mortalitatea variază între 10 şi 40%. În circa 25% din cazuri, apariţia unei perforaţii impune o rezecţie intestinală, în aceste cazuri mortalitatea ajungând la 30-50%. De dată recentă este susţinută etiologia virală a bolii (**Coronavirus*). Sin.: enterocolită ulceronecrozantă.

ENTEROCOLITĂ ULCERONECROZANTĂ / entérocolite ulcéronécrosante / necrotizing enterocolitis. Sin.: enterocolită necrozantă a nou-născutului (v.).

ENTEROCLIZĂ, s. f. / enteroclyse, s. f. / enteroclysis. [*Gr. **entero**; **kysis** = udare, spălare.*] 1) Injectarea de nutrienţi sau lichide medicale direct în intestin. 2) Introducerea sărurilor de bariu direct în intestinul subţire printr-o presiune negativă, mai jos de joncţiunea duodeno-jejunală.

ENTEROCOLOSTOMIE, s. f. / enterocolostomie, s. f. / enterocolostomy. [*Gr. **enteron** = intestin; Gr. **kolon** = intestin gros; **stamaun** = a face gaură.*] 1) Instalarea chirurgicală a unei comunicări între intestinul subţire şi colon. 2) Comunicare între intestinul subţire şi colon.

ENTEROGASTRONĂ, s. f. / entérogastrone, s. f. / enterogastrone. [*Gr. **enteron** = intestin; **gaster, gastros** = stomac; **-onă**.*] Hormon ipotetic care ar inhiba deopotrivă secreţia şi motricitatea gastrică. Activitatea sa este prezentă în extractul de intestin provenind de la animale cu hrană bogată în lipide, dar se pare că acţiunea atribuită e. ar fi consecinţa combinării mai multor factori.

ENTEROGLUCAGON, s. m. / entéroglucagon, s. m. / enteroglucagon. [*Gr. **enteron** = intestin; **glykys** = dulce; **gone, gonos** = urmaş, sămânţă genitală.*] Polipeptid plasmatic cu compoziţie şi acţiune asemănătoare cu ale *glucagonului. Secreţia sa, la nivelul mucoasei intestinale, este declanşată de ingestia de glucoză.

ENTEROHEPATOCEL, s. n. / entéro-hépatocèle, s. f. / enterohepatocele. [*Gr. **enteron** = intestin; **hepar** = ficat; **kele** = hernie.*] *Hernie ombilicală embrionară, conţinând ficatul împreună cu anse intestinale.

ENTEROHIDROCEL, s. n. / entéro-hydrocèle, s. f. / enterohydrocele. [*Gr. **enteron** = intestin; **hydor** = apă; **kele** = hernie.*] *Hernie intestinală complicată cu *hidrocel.

ENTEROID, adj. / entéroïde, adj. / enteroid. [*Gr. **enteron** = intestin; **eidos** = formă.*] Despre o structură, de obicei patologică, asemănătoare cu cea a intestinului. Ex.: chist ovarian e.

ENTEROKINAZĂ, s. f. / entérokinase, s. f. / enterokinase. [*Gr. **enteron** = intestin; **kinein** = a mişca; **-ază**.*] Sin.: enteropeptidază. (v.)

ENTEROLIT, s. m. / entérolithe, s. m. / enterolith. [*Gr. **enteron** = intestin; **lithos** = piatră.*] Calcul intestinal, adesea sub formă de nisip. Compoziţie: îndeosebi fosfaţi amoniacomagnezieni.

ENTEROMIXOREE, s. f. / entéromyxorrhée, s. f. / myxorrh(o)ea intestinalis. [*Gr. **enteron** = intestin; **myxa** = mucus; **rhoia** = curgere, de la **rhein** = a curge.*] Hipersecreţie de mucus intestinal, observată îndeosebi în constipaţie şi la nevropaţi. Se manifestă prin accese, precedate sau nu de dureri paroxistice, cu evacuare de mucus pur în cantităţi variabile.

ENTEROPATIE, s. f. / entéropathie, s. f. / enteropathy. [*Gr. **enteron** = intestin; **pathos** = boală.*] Termen generic ce tinde să devină desuet şi care desemnează orice afecţiune a intestinului subţire, indiferent de natură şi localizare.

ENTEROPATIE EXSUDATIVĂ / entéropathie exsudative / protein-loosing enteropathy. Afecţiune congenitală sau dobândită localizată la nivelul intestinului subţire, constând în trecerea masivă a proteinelor în lumenul intestinal, cu hipoproteidemie consecutivă. E. e. poate fi generată de numeroase boli intestinale, etiopatogenia implicând dilataţia chistică a vaselor limfatice intestinale şi a ganglionilor mezenterici. Sin.: boală Waldmann, limfangiectazie intestinală primitivă.

ENTEROPATIE GLUTENICĂ / entéropathie au gluten / gluten enteropathy. Sin.: boală celiacă (v.).

ENTEROPEPTIDAZĂ, s.f. / entéropeptidase, s. f. / enteropeptidase. [*Gr. **enteron** = intestin; **peptos** = digerat, copt, de la **pepsein** = a găti; **-ază**.*] *Endopeptidază care catalizează conversia tripsinogenului în *tripsină prin clivarea unei legături peptidice situate în apropierea extremităţii N-terminale a acestuia. E. este sintetizată de celulele mucoasei duodenale. Sin.: enterokinază.

ENTEROPEXIE, s. f. / enteropéxie s. f. / enteropexy. [*Gr. **enteron** = intestin; **pexis** = fixare.*] Fixarea chirurgicală a intestinului la peretele abdominal anterior sau posterior, sau a unui segment de intestin la altul.

ENTEROPLASTIE, s. f. / entéroplastie, s. f. / enteroplasty. [*Gr. **enteron** = intestin; **plassein** = a forma.*] Operaţie care are drept scop restabilirea diametrului normal al intestinului în caz de stenoză intestinală.

ENTERORAFIE, s. f. / entérorraphie, s. f. / enterorrhaphy. [*Gr. **enteron** = intestin; **rhaphe** = sutură.*] Procedeu chirurgical de sutură a unei plăgi intestinale.

ENTEROSPASM, s. m. / entérospasme, s. m. / enterospasm. Contracţie spasmodică dureroasă, mai mult sau mai puţin întinsă. E. se observă adesea în *neuroastenie. Când e. este localizat în partea dreaptă a abdomenului trebuie luată în consideraţia existenţa unei apendicite.

ENTEROSTOMIE, s. f. / entérostomie, s. f. / enterostomy. [*Gr. **enteron** = intestin; **stoma, -atos** = gură.*] Formarea, de obicei printr-un procedeu chirurgical, a unui orificiu de comunicare temporară sau permanentă, între o ansă intestinală şi peretele abdominal, cu deschidere la exterior.

ENTEROTOMIE, s. f. / entérotomie, s. f. / enterotomy. [*Gr. **enteron** = intestin; **tome** = tăiere, secţiune, de la **temnein** = a tăia.*] Deschidere chirurgicală a intestinului pentru evacuarea conţinutului, extragerea unui corp străin sau rezecţia unei tumori.

ENTEROTOXINĂ, s. f. / entérotoxine, s. f. / enterotoxin. [*Gr. **enteron** = intestin; **toxikon** = otravă pentru vârful săgeţilor, de la **toxon** = săgeată; **-ină**.*] Toxină bacteriană cu acţiune la nivel intestinal. Ex. tipic: e. secretată de *Vibrio cholerae* (v. holeră).

ENTEROVIRUS, s. n. / entérovirus, s. m. / enterovirus. [*Gr. **enteron** = intestin; lat. **virus** = venin, otravă.*] Denumire a numeroase virusuri ARN descoperite în tubul digestiv la om. Genul E. face parte din familia **Picornaviridae* şi cuprinde virusurile *Coxsackie, *Poliovirus, *echovirus şi *virusul hepatitei A.

ENTEZĂ, s. f. / enthèse, s. f. / enthesis. [*V. etimologia termenului **entezită**.*] Locul de inserţie pe os al tendoanelor, ligamentelor şi muşchilor. V. entezită.

ENTEZITĂ, s. f. / enthésite, s. f. / enthesitis. [*Gr. **enthesis** = introducere, inserţie; prin extensie, inserţia unui tendon sau a unui muşchi; **-ită**.*] Inflamaţie a inserţiilor osoase ale tendoanelor, ligamentelor sau aponevrozelor, adesea de natură traumatică. Se manifestă prin dureri la nivelul zonei de inserţie musculară care apar la sfârşitul unei mişcări forţate. Se constată îndeosebi la sportivi sau la profesiile care impun efort fizic şi este localizată în zonele de inserţie ce corespund muşchilor solicitaţi în efort. Sin.: entezopatie, tendinită de inserţie, tendinoperiostită.

ENTEZOPATIE, s. f. / enthésopathie, s. f. / enthesopathy. [*Gr. **enthesis** = introducere, inserţie; prin extensie, inserţia unui tendon sau a unui muşchi; **pathos** = boală.*] Sin.: entezită (v.).

ENTITATE MORBIDĂ / entité morbide / morbid entity. [*Lat. scolastică **entitas**, din lat. **ens, entis** = tot ce există, lucru, fiinţă; lat. **morbidus** = bolnav, de la **morbus** = boală.*] Ansamblu de manifestări patologice caracterizate prin constanţă, posibilitate de grupare şi conţinut de sine stătător. O e. m. poate fi o *boală sau un *sindrom. V. boală şi sindrom.

ENTORSĂ, s. f. / entorse, s. f. / sprain. [*Lat.* ***in*** *= în;* ***torsi, de la torquere*** *= a răsuci înăuntru.*] Ansamblu de leziuni capsulo-ligamentare ale unei articulaţii, cu elongaţie, smulgere sau rupere a unuia sau mai multor ligamente, fără pierderea permanentă a contactului între suprafeţele articulare. În practică se disting: 1) *E. gravă*, în care ruptura unuia sau mai multor ligamente compromite stabilitatea articulară. 2) *E. benignă*, în care ligamentele suferă o elongaţie, fără însă ca stabilitatea articulară să fie afectată.

ENTROPIE, s. f. / entropie, s. f. / entropy. [*Gr.* ***entrope*** *= acţiunea de a întoarce, de la* ***entrepein*** *= a întoarce spre interior* (***en*** *= în;* ***trepein*** *= a întoarce).*] Funcţie termodinamică dedusă din principiul al doilea al termodinamicii. Prin e. se evaluează nedisponibilitatea energiei unui sistem pentru a efectua lucru mecanic, creşterea e. fiind însoţită de scăderea cantităţii de energie disponibilă. E. reflectă gradul de dezordine al unui sistem şi creşte în cursul proceselor ireversibile din natură. Rezultă că e. universului, considerat ca un sistem închis, creşte, iar energia sa disponibilă scade. Organismele vii sunt sisteme antientropice, opunându-se tendinţei nivelatoare a mediului fizic, exprimată prin creşterea entropiei. *E. informaţională* exprimă gradul de nedeterminare a unui sistem. Simbol: S.

ENTROPION, s. n. / entropion, s. m. / entropion. [*Gr.* ***en*** *= în;* ***trope*** *= întoarcere, de la* ***trepein*** *= a întoarce.*] Replierea spre interior a pleoapei, care determină iritaţie conjunctivală şi corneană.

ENUCLEARE, s. f. / énucléation, s. f. / enucleation. [*Lat.* ***enucleare*** *= a scoate sâmburele, de la* ***e*** *sau* ***ex*** *= în afară,* ***nucleus*** *= sâmbure, nucleu.*] 1) Mod particular de extirpare a unei tumori încapsulate care, consecutiv unei incizii, este evacuată asemenea unui sâmbure după compresiunea fructului. 2) Extirparea, înlăturarea *globului ocular, printr-o *incizie la nivelul conjunctivei.

ENUREZIS, s. n. / énurésie, énurèse, s. f. / enuresis, bedwetting. [*Gr.* ***enourein*** *= a goli vezica de urină, de la* ***en*** *= în,* ***ouresis*** *= urinare şi* ***ourein*** *= a urina.*] Emisie involuntară de urină, la copilul cu vârstă de peste trei ani, în general în timpul somnului. E. poate avea o cauză organică sau poate fi în relaţie cu o problemă afectivă (gelozie, protest).

ENZIMĂ, s. f. / enzyme, s. m. / enzyme. [*Gr.* ***en*** *= în;* ***zyme*** *= ferment, drojdie.*] Substanţă de natură proteică ce activează o reacţie biochimică din organism. Termenul de *diastază este depăşit. Orice enzimă este alcătuită din două părţi, separabile prin dializă: *apoenzima*, partea nedializabilă, reprezintă fracţiunea proteică a enzimei, care îi conferă specificitatea, şi *coenzima*, partea activă şi dializabilă, de natură variată: ion metalic, derivaţi tetrapirolici, derivaţi de vitamine B. Experimental s-a relevat existenţa unui centru activ al enzimei. Sin.: ferment.

ENZIMĂ DE CONVERSIE / enzyme de conversion / conversion enzyme. E. de origine hepatică ce transformă angiotensina I în angiotensină II (vasoconstrictor puternic) şi inactivează bradikinina (vasodilatator). Inhibitorii acestei enzime, care împiedică formarea de angiotensină II şi degradarea bradikininei, scad presiunea arterială. În consecinţă, sunt utilizaţi în tratamentul hipertensiunii şi al insuficienţei cardiace. V. captopril.

ENZIMĂ DEBRANŞANTĂ / enzime debranchante / debranching enzyme. Sin.: amilo-1, 6-glucozidază.

ENZIMĂ HOMOTROPICĂ / enzyme homotropique / homotropic enzyme. Enzimă controlată de un activator care este concomitent şi substratul reacţiei.

ENZIMĂ DE RESTRICŢIE / enzyme de restriction / restriction enzyme. Enzimă (*endonuclează) capabilă să secţioneze molecula de ADN în fragmente de dimensiuni variabile şi la nivelul unui situs strict specific, denumit *situs de restricţie. Fiecare e. de r. recunoaşte o secvenţă specifică de 4-8 (cel mai frecvent 6) nucleotide. Dimensiunile fragmentelor de ADN depind de prezenţa situsurilor de secţiune. E. de r. sunt produse îndeosebi de microorganisme, iar numărul lor este în continuă creştere (peste 400 în prezent). Ele sunt utilizate intens în ingineria genetică, îndeosebi în tehnica *ADN recombinant. Sin.: endonuclează de restricţie.

ENZIME ÎN TANDEM / enzymes en tandem / tandem enzymes. Pereche de activităţi enzimatice care coexistă în acelaşi lanţ polipeptidic.

ENZIMOLOGIE, s. f. / enzymologie, s. f. / enzymology. [*Gr.* ***en*** *= în;* ***zyme*** *= ferment, drojdie;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Ramură a biochimiei consacrată studiului structural şi funcţional al enzimelor. *E. medicală* are ca obiect îndeosebi studiul enzimelor serice şi tisulare, ca şi studiul *enzimopatiilor.

ENZIMOPATIE, s. f. / enzymopathie, s. f. / enzymopathy. [*Gr.* ***en*** *= în;* ***zyme*** *= ferment, drojdie;* ***pathos*** *= boală.*] Boală produsă ca urmare a lipsei unei enzime din organism, de obicei prin perturbări ale mecanismelor genetice de producere a enzimei. Ex.: *glicogenoză, *fenilcetonurie, *mucopolizaharidoză etc. Sin.: boală enzimatică.

ENZIMOTERAPIE, s. f. / enzymothérapie, s. f. / enzyme therapy. [*Gr.* ***en*** *= în;* ***zyme*** *= ferment, drojdie;* ***therapeia*** *= tratament, de la* ***therapeuein*** *= a îngriji.*] Utilizarea terapeutică a enzimelor, în esenţă a enzimelor proteolitice, fibrinolitice sau digestive.

EOTAXINĂ, s. f. / éotaxine, s. f. / eotaxin. *Citokină din familia chemokinelor β, cu 74 de aminoacizi, produsă de celulele epiteliale şi endoteliale, macrofage, eozinofile sau limfocite T activate. E. se cuplează cu un receptor de tip CCR 3 cu 7 domenii transmembranare, exprimat în principal de eozinofile. Sub acţiunea e. se produce migrarea şi activarea eozinofilelor, consecutiv căreia sunt eliberate proteine toxice.

EOZINĂ, s. f. / éosine, s. f. / eosin. [*Gr.* ***eos*** *= auroră, zori de zi (aluzie la culoarea roz a cerului);* ***-ină.***] Colorant acid, derivat al *fluoresceinei, de culoare roz, utilizat în histologie şi în hematologie pentru vizualizarea structurilor *eozinofile. În dermatologie e. este întrebuinţată ca dezinfectant.

EOZINOFIL, adj., s. n. / éosinophile, adj., s. m. / eosinophilic, adj., eosinophil(e), n. [*Gr.* ***eos*** *= auroră, zori de zi (aluzie la culoarea roz a cerului);* ***-ină; philos*** *= prieten, de la* ***philein*** *= a iubi.*] 1) Care are afinitate pentru *eozină. 2) Leucocit granulocit ale cărui granulaţii citoplasmatice au afinitate pentru coloranţi acizi, ca eozina. E. sunt importante în distrugerea unor paraziţi ca helminţii (*Helminthes), care sunt prea mari pentru a fi fagocitaţi. E. aderă mai întâi la paraziţi, datorită acoperirii acestora cu fracţiunea C3b a *complementului, şi apoi eliberează proteinele conţinute în granule (proteina bazică majoră, proteina cationică eozinofilică), distrugând astfel membrana paraziţilor.

EOZINOFILIE, s. f. / éosinophilie, s. f. / eosinophilia. [*Gr.* ***eos*** *= auroră, zori de zi (aluzie la culoarea roz a cerului);* ***-ină; philia*** *= atracţie, de la* ***philein*** *= a iubi.*] 1) Proprietatea unei celule sau a unui ţesut de a fixa coloranţi pe bază de *eozină. 2) Creşterea numărului de eozinofile din sângele circulant. Se întâlneşte în special în reacţiile de *hipersensibilizare şi în infecţiile parazitare. Sin.: granulocitoză eozinofilică.

EOZINOFILIE TROPICALĂ / éosinophilie tropicale / tropical eosinophilia. Sin.: sindrom Frimodt-Möller (v.).

EOZINOPENIE, s. f. / éosinopénie, s. f. / eosinopenia. [*Gr.* ***eos*** *= auroră, zori de zi (aluzie la culoarea roz a cerului);* ***-ină; penia*** *= sărăcie.*] Scăderea *polinuclearelor eozinofile sub 500/mm^3 de sânge circulant.

EPANŞAMENT, s. n. / épanchement, s. m. / effusion. [*Lat.* ***expandere*** *= a întinde, a desface.*] Sin.: efuziune, def. 1.

EPENDIM, s. n. / épendyme, s. m. / ependyma. NA: ependyma. [*Gr. ependyma, -atos = îmbrăcăminte de deasupra, de la epi = pe, endyma, -atos = îmbrăcăminte.*] Membrană alcătuită dintr-un epiteliu cilindric, ce căptuşeşte *ventriculele cerebrale şi canalul central al măduvei spinării. Celulele epiteliului ependimar fac parte din *nevroglie.

EPENDIMOBLAST, s. n. / épendymoblaste, s. m. / ependymoblast. [*Gr. ependyma, -atos = îmbrăcăminte de deasupra, de la epi = pe, endyma, -atos = îmbrăcăminte; blastos = germen.*] Denumire pentru fiecare dintre celulele nervoase embrionare rezultate din celulele matriceale ale *tubului neural, care se diferenţiază în continuare în *celule ependimare.

EPENDIMOBLASTOM, s. n. / épendymoblastome, s. m. / ependymoblastoma. [*Gr. ependyma, -atos = îmbrăcăminte de deasupra, de la epi = pe, endyma, -atos = îmbrăcăminte; blastos = germen; -oma.*] *Ependimom puţin diferenţiat, cu evoluţie malignă.

EPENDIMOCIT, s. n. / épendymocyte, s. m. / ependymocyte. [*Gr. ependyma, -atos = îmbrăcăminte de deasupra, de la epi = pe, endyma, -atos = îmbrăcăminte; kytos = celulă.*] Sin.: celulă ependimară (v.).

EPENDIMOM, s. n. / épendymome, s. m. / ependymoma. [*Gr. ependyma, -atos = îmbrăcăminte de deasupra, de la epi = pe, endyma, -atos = îmbrăcăminte; -oma.*] Tumoră de regulă benignă, care se poate dezvolta la copil. Este localizată la nivelul ventriculilor cerebrali sau al măduvei spinării. Sin.: glioepiteliom.

EPHIDROZĂ, s. f. / éphidrose, s. f. / ephidrosis. [*Gr. epi = pe; hidros = sudoare, transpiraţie; -oză.*] Hipersecreţie sudorală cu localizare anormală, într-o zonă a corpului care în mod normal conţine puţine *glande sudoripare.

EPIBLEFARON, s. n. / épiblépharon, s. m. / epiblepharon. [*Gr. epi = pe; blepharon = pleoapă.*] Malformaţie a *pleoapei constând dintr-un simplu repliu cutanat transversal, aflat de obicei în continuitate cu *epicantusul. E. este asociat frecvent cu un *entropion.

EPICANTUS, s. n. / épicanthus, s. m. / epicanthus. NA: plica palpebronasalis. [*Gr. epi = pe; lat. canthus, gr. kanthos = buza unui vas, unghiul ochiului.*] Repliu semilunar dermic situat anterior, în raport cu unghiul intern al ochiului. Prezent în mod normal la rasa galbenă.

EPICARD, s. n. / épicarde, s. m. / epicardium. NA: epicardium. [*Gr. epi = pe; kardia = inimă.*] Foiţa viscerală a *pericardului, aflată în contact cu inima.

EPICARDITĂ, s. f. / épicardite, s. f. / pericarditis. [*Gr. epi = pe; kardia = inimă; -ită.*] Inflamaţie a foiţei viscerale a *pericardului.

EPICARDO-PERICARDITĂ, s. f. / épicardo-péricardite, s. f. / epicardopericarditis. Tip de *pericardită în care inflamaţia se manifestă în special la nivelul foiţei viscerale a seroasei pericardice. A fost descrisă îndeosebi *e.-p. tuberculoasă cu evoluţie constrictivă subacută*, curabilă prin rezecţie chirurgicală precoce a seroasei îngroşate.

EPICONDIL, s. m. / épicondyle, s. m. / epicondyle. NA: epicondylus. [*Gr. epi = pe; kondylos = vârf, umflătură.*] *Apofiză rugoasă situată deasupra şi în afara unui *condil. Ex.: e. lateral al humerusului, e. medial al humerusului (denumit şi epitrohlee), e. medial al femurului (tubercul condilian intern).

EPICONDILALGIE, s. f. / épicondylalgie, s. f. / epicondylalgia. [*Gr. epi = pe; kondylos = vârf, umflătură; algos = durere.*] Deşi termenul semnifică durere epicondiliană, în practică este utilizat uneori ca sin. cu *epicondilită.

EPICONDILITĂ, s. f. / épicondylite, s. f. / epicondylitis, tennis elbow. [*Gr. epi = pe; kondylos = vârf, umflătură; -ită.*] Afecţiune caracterizată prin durere la nivelul *epicondilului, accentuată prin presiune şi determinată, frecvent, de o tendinită a muşchilor epicondilieni.

EPICRITIC, adj. / épicritique, s. f. / epicritic. [*Gr. epi = pe; lat. criticus = critic, decisiv, din gr. kritikos, de la krinein = a separa de, a discerne.*] Care survine după o criză.

EPICRIZĂ, s. f. / épicrise, s. f. / epicrisis. [*Gr. epi = pe; krisis = concluzie, criză.*] 1) Concluzii rezultate din observaţia şi urmărirea completă a unui bolnav. 2) Ansamblu de fenomene survenite după o criză.

EPICUTANAT, adj. / épicutané, -e, adj. / epicutaneous. [*Gr. epi = pe; lat. cutis = piele.*] Care se află sau se produce pe piele.

EPIDEMIC, adj. / épidémique, adj. / epidemic. [*Gr. epidemos = care circulă în toată ţara, de la epi = pe, demos = popor.*] Care prezintă caracteristicile unei *epidemii. Ex.: febră e.

EPIDEMICITATE, s. f. / épidémicité, s. f. / epidemicity. [*Gr. epidemos = care circulă în toată ţara, de la epi = pe, demos = popor.*] Caracteristica bolilor epidemice.

EPIDEMIE, s. f. / épidémie, s. f. / epidemic. [*Gr. epidemos = care circulă în toată ţara, de la epi = pe, demos = popor.*] Apariţia şi propagarea rapidă a unei boli contagioase la un mare număr de persoane pe un teritoriu mai mult sau mai puţin vast. E. se poate dezvolta într-o regiune în care boala este endemică sau la nivelul unei colectivităţi neafectate anterior. E. pot fi importate sau de origine locală, iar dacă teritoriul afectat este limitat se utilizează termenul de focar epidemic. Prin extensie, termenul de e. este utilizat şi pentru unele boli necontagioase. V. şi boală endemică, boală epidemică, endemie, epidemiologie.

EPIDEMIOLOGIE, s. f. / épidémiologie, s. f. / epidemiology. [*Gr. epidemos = care circulă în toată ţara, de la epi = pe, demos = popor; logos = ştiinţă.*] Semnificaţia iniţială a termenului, de ştiinţă a epidemiilor, nu cuprinde decât o mică parte din e. modernă. E. reprezintă studiul frecvenţei şi dinamicii stărilor de sănătate la nivelul populaţiilor umane (*e. descriptivă*) şi a relaţiilor cauzale în raport cu sănătatea umană (*e. cauzală*). E. se caracterizează printr-un ansamblu de metode de cercetare care pot fi aplicate în domenii diverse, ca sănătate publică, sociologie, medicină clinică sau evaluarea serviciilor de sănătate. O direcţie a e. este reprezentată de *e. clinică* (v.). V. farmacoepidemiologie şi medicină bazată pe dovezi.

EPIDEMIOLOGIE CLINICĂ / épidémiologie clinique / clinical epidemiology. Aplicarea metodelor epidemiologice în activitatea clinică. Se propun medicului practician un ansamblu de metode: pentru lectura critică a literaturii ştiinţifice, de extragere a unor informaţii preţioase din consultaţiile pe care le efectuează şi de contribuţie directă la cunoaşterea ştiinţifică.

EPIDERM, s. n. / épiderme, s. m. / epidermis. NA: epidermis. [*Gr. epi = pe; derma, -atos = piele.*] Stratul extern al pielii, derivat din ectoderm şi alcătuit dintr-un epiteliu malpighian stratificat keratinizat. Grosimea e. variază între 0,07 şi 0,12 mm, cu excepţia palmelor şi plantelor, unde poate avea o grosime de 0,8 şi, respectiv, 1,4 mm. Cunoaşte maximum de diferenţiere la nivelul suprafeţelor palmară şi plantară, unde are cea mai mare grosime şi este format din cinci straturi: bazal, spinos, granulos, clar şi cornos. În e. subţire, care acoperă cea mai mare parte a corpului, stratul clar este, de regulă, absent. Var.: epidermă.

EPIDERMĂ. Var. pentru epiderm (v.).

EPIDERMIC, adj. / épidermique, adj. / epidermic. Care priveşte, implică *epidermul sau derivă din acesta.

EPIDERMIZARE, s. f. / épidermisation, s. f. / epidermization. [*Gr. epi = pe; derma, -atos = piele.*] Proces de dezvoltare, la nivelul unei plăgi, a *epidermului, iniţial de culoare roz, iar ulterior de aspect normal.

EPIDERMOFIŢIE, s. f. / épidermophytie, s. f. / epidermophytosis. [*Gr. epi = pe; derma, -atos = piele; phyton = plantă.*] *Dermatomicoză superficială provocată de ciuperci *dermatofite din genul *Epidermophyton şi de unele specii din genul *Trichophyton. Au fost descrise două forme clinice mai importante: *e. inghinocrurală* şi *e. plantară şi palmară.*

EPIDERMOID, adj. / épidermoïde, adj. / epidermoid. [*Gr. epi = pe; derma, -atos = piele; eidos = formă.*] Despre un ţesut, de regulă patologic, a cărui structură este asemănătoare cu cea a unui epiteliu malpighian epidermic. Ex.: *chist e., *metaplazie e.

EPIDERMOLIZĂ, s. f. / épidermolyse, s. f. / epidermolysis. [*Gr. epi = pe; derma, -atos = piele; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge.*] Dezlipirea patologică a epidermului de derm, ca urmare a dispariţiei filamentelor de unire dintre celulele stratului malpighian şi ducând la formarea de bule. *E. buloasă simplă* (boală Goldscheider sau boală Köbner) este congenitală şi se manifestă printr-un clivaj al epidermului, cu formarea de bule la cele mai mici traumatisme. O formă de e. buloasă (toxică) este denumită *boală Lyell, iar *e. buloasă polidisplastică* reprezintă *sindromul Hallopeau-Siemens.

EPIDERMOLIZĂ BULOASĂ TOXICĂ / épidermolyse nécrosante suraiguë / toxic bullous epidermolysis. Sin.: boală Lyell (v.).

EPIDERMOMICOZĂ, s. f. / épidermomycose, s. f. / epidermomycosis, dermatophytosis. [*Gr. epi = pe; derma, -atos = piele; mykes, myketos = ciupercă; -oză.*] *Micoză superficială provocată de ciuperci din genul *Epidermophyton. Evoluează adesea asociată cu alte leziuni sau sub forme diverse: *e. eczematoidă*, asociată cu o *eczemă; *e. parakeratozică*, evoluează ca o *parakeratoză pitiriaziformă sau psoriaziformă; *e. scuamoasă*, în care se asociază micoze tropicale cu *pitiriazis.

EPIDERMOPHYTON / Epidermophyton / Epidermophyton. [*Gr. epi = pe; derma, -atos = piele; phyton = plantă.*] Gen de ciuperci imperfecte *dermatofite, care prin specia sa denumită *Epidermophyton floccosum* determină căderea părului pe zone limitate la nivelul pielii glabre.

EPIDERMOREACŢIE, s. f. / épidermoréaction, s. f. / epidermoreaction. [*Gr. epi = pe; derma, -atos = piele; fr. réaction, din lat. actio, -onis = acţiune, de la agere = a acţiona.*] Procedeu prin care se testează intoleranţa epidermului pentru o anumită substanţă. După aplicarea strict localizată a substanţei, dacă epidermul este sensibil, apare o reacţie (de obicei eritematoveziculară) la 24 de ore.

EPIDIDIM, s. n. / épididyme, s. m. / epididymis. NA: epididymis. [*Gr. epi = pe; didymos = testicul, geamăn.*] Organ alungit situat la partea postero-superioară a testiculului şi alcătuit prin dispunerea în ghem a canalului epididimar care face parte din căile spermatice. E. se continuă cu *canalul deferent la polul inferior al testiculului.

EPIDIDIMITĂ, s. f. / épididymite, s. f. / epididymitis. [*Gr. epi = pe; didymos = testicul, geamăn; -ită.*] Inflamaţie a *epididimului. Se asociază foarte frecvent cu *orhita.

EPIDURAL, adj. / épidural, -ale, -aux, s. f. / epidural. [*Gr. epi = pe; lat. durus = tare.*] Care se referă la *spaţiul epidural.

EPIDURITĂ, s. f. / épidurite, s. f. / epiduritis. [*Gr. epi = pe; lat. durus = tare; -ită.*] Inflamaţie localizată în *spaţiul epidural.

EPIDUROGRAFIE, s. f. / épidurographie, s. f. / epidurography. [*Gr. epi = pe; lat. dura (mater); gr. graphein = a scrie.*] Radiografie cu opacifierea spaţiului epidural, situat între canalul rahidian şi dura mater.

EPIFENOMEN, s. n. / épiphénomène, s. m. / epiphenomenon. [*Gr. epi = pe; phainomenon = ceea ce apare, de la phainein = a apărea.*] Semn sau simptom accesoriu, consecinţă a altui fenomen.

EPIFIZĂ, s. f. / épiphyse, s. f. / epiphysis. NA: epiphysis (1); corpus pineale (2). [*Gr. epiphysis = excrescenţă, de la epi = pe, physis = creştere şi phyein = a creşte.*] 1) Fiecare din cele două extremităţi proeminente ale unui os lung, care conţin suprafeţele articulare ale osului. În toată perioada de creştere osoasă, e. sunt separate de *diafize prin cartilajele de conjugare. 2) *E. cerebrală* sau *epiphysis cerebri*, glandă cu secreţie internă, de forma unui mic con cu dimensiuni de 7/3/3 mm şi 15-20 cg masă. Este situată la joncţiunea feţelor posterioară şi superioară ale ventriculului al III-lea. Cu originea embrionară din ependimul ventriculului al III-lea, e. conţine pinealocite care secretă *melatonina. Sin.: corp pineal, glandă pineală.

EPIFIZIODEZĂ, s. f. / épiphysiodèse, s. f. / epiphysiodesis. [*Gr. epiphysis = excrescenţă, de la epi = pe, physis = creştere şi phyein = a creşte; desis = legare.*] 1) Consecinţa traumatizării cartilajului de conjugare; duce la scurtarea şi dezaxarea osului. 2) Operaţie destinată frânării creşterii osoase. Constă în închiderea, prin *grefon, a cartilajelor de conjugare.

EPIFIZIOLIZĂ, s. f. / épiphysiolyse, s. f. / epiphysiolysis. [*Gr. epiphysis = excrescenţă, de la epi = pe, physis = creştere şi phyein = a creşte; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge.*] 1) Distrugere patologică a extremităţii unui os. 2) Sin.: *coxa vara* a adolescentului.

EPIFIZITĂ, s. f. / épiphysite, s. f. / epiphysitis. [*Gr. epiphysis = excrescenţă, de la epi = pe, physis = creştere şi phyein = a creşte; -ită.*] *Osteocondroză epifizară care poate fi unică (ex.: *e. calcaneului* sau *boală Sever) sau multiplă (ex.: *e. vertebrală de creştere* sau *boală Scheuermann, precum şi alte *displazii epifizare).

EPIFIZITĂ VERTEBRALĂ DE CREŞTERE / épiphysite vertébrale douloureuse de l'adolescence / Scheuermann's disease. Sin.: boală Scheuermann (v.).

EPIFORA, s. f. / épiphora, s. f. / epiphora. [*Gr. epiphora = izbucnire, explozie.*] Lăcrimare excesivă din cauza unei hipersecreţii lacrimale sau a unei imposibilităţi de drenare pe traiectul căilor lacrimale.

EPIGASTRALGIE, s. f. / épigastralgie, s. f. / epigastralgia. [*Gr. epi = pe; gaster, gastros = stomac; algos = durere.*] Durere localizată care se proiectează la nivelul *epigastrului.

EPIGASTRU, s. n. / épigastre, s. m. / epigastrium. NA: epigastrium. [*Gr. epi = pe; gaster, gastros = stomac.*] V. abdomen.

EPIGENEZĂ, s. f. / épigenèse, s. f. / epigenesis. [*Gr. epi = pe; genesis = producere, de la gennan = a produce.*] Concepţie opusă *preformismului, conform căreia *embrionul se constituie treptat din *ou prin formarea succesivă de părţi noi.

EPIGLOTĂ, s. f. / épiglotte, s. f. / epiglottis. NA: epiglottis. [*Gr. epi = pe; glotta sau glottis = limbă.*] Lamă fibrocartilaginoasă mediană, dispusă deasupra orificiului laringelui şi care proemină la limita posterioară a cavităţii bucale. Are forma unei frunze implantate prin peţiol în unghiul diedru al cartilajului tiroid. Este acoperită de o membrană mucoasă şi formează partea superioară a *laringelui, care acoperă *glota în timpul deglutiţiei.

EPIGLOTITĂ, s. f. / épiglottite, s. f. / epiglottiditis, epiglottitis. [*Gr. epi = pe; glotta sau glottis = limbă; -ită.*] Inflamaţie a epiglotei, care la copil poate fi de o gravitate deosebită, îndeosebi când generează un *sindrom de detresă respiratorie acută.

EPIKERATOFAKIE, s. f. / épikératofakie, s. f. / epikeratofakia. [*Gr. epi = pe; keras, keratos = corn, cornee; phakos = linte, lentilă.*] Sin.: epikeratoplastie (v.).

EPIKERATOPLASTIE, s. f. / épikératoplastie, s. f. / epikeratoplasty. [*Gr. epi = pe; keras, keratos = corn, cornee; plas-*

tos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.] Intervenţie chirurgicală care constă într-un implant cornean (de la un donator) efectuată în scopul corecţiei unui defect de refracţie oculară. Sin.: epikeratofakie.

EPILARE, s. f. / épilation, s. f. / epilation. [*Lat. e = fără; pilus = păr.*] Smulgerea părului cu pensa sau cu ajutorul unei substanţe chimice (epilator sau depilator), prin *electrocoagulare sau *electroliză (epilare electrică). Sin.: depilare.

EPILATOR, adj. / épilatoire, adj. / epilatory. [*Lat. e = fără; pilus = păr.*] Substanţă sau procedeu care distruge sau îndepărtează părul. Sin.: depilator.

EPILEPSIE, s. f. / épilepsie, s. f. / epilepsy. [*Gr. epilepsia = acces, de la epilambanein = a apuca.*] Boală neuropsihică cronică în care apar disfuncţii paroxistice ale creierului ca urmare a descărcărilor excesive ale neuronilor cerebrali, de cauze diverse (*e. primară, e. secundară*). Manifestarea clinică majoră este *criza epileptică, ce prezintă o mare varietate de forme. E. este subiectul a numeroase clasificări bazate pe date pur descriptive şi, ca urmare, nestandardizate. În esenţă, în descrierea diferitelor tipuri de e. se iau în considerare: 1) manifestările clinice ale crizei (motorie, senzorială, reflexă, psihică sau vegetativă); 2) substratul patologic (ereditară, inflamatorie, degenerativă, posttraumatică, neoplazică, criptogenetică); 3) localizarea leziunii epileptogene (rolandică, temporală, la nivelul regiunilor diencefalice); 4) momentul producerii crizei (nocturnă, diurnă, menstruală etc.). V. absenţă, comiţial, petit mal, sindrom Unverright. V. şi în continuare.

EPILEPSIE ABDOMINALĂ / épilepsie abdominale / abdominal epilepsy. Durere paroxistică abdominală, declanşată de o descărcare neuronală anormală la nivelul creierului. Sin.: sindrom Moore.

EPILEPSIE ACTIVATĂ / épilepsie activée / activated epilepsy. Criză epileptică indusă prin stimulare electrică sau medicamentoasă în scopul observării manifestărilor clinice şi a răspunsului electroencefalografic tipic.

EPILEPSIE AFECTIVĂ / épilepsie affective / affective epilepsy. 1) E. în care *criza epileptică debutează prin modificarea stării afective a subiectului: frică, acces de râs etc. 2) E. în care crizele sunt provocate de o emoţie intensă.

EPILEPSIE AKINETICĂ / épilepsie akinétique / akinetic epilepsy. Tip de *e. generalizată în care crizele se caracterizează printr-o imobilitate care persistă câteva minute, acompaniată de obnubilare sau de pierderea stării de conştienţă, dar cu menţinerea tonusului muscular. Este mai frecventă la copii.

EPILEPSIE ATONICĂ / épilepsie atonique / atonic epilepsy. E. caracterizată prin crize epileptice atonice (v.).

EPILEPSIE AUTOMATICĂ / épilepsie automatique / automatic epilepsy. E. care se manifestă prin crize epileptice automatice (v.).

EPILEPSIE ESENŢIALĂ / épilepsie essentielle / essential epilepsy. Tip de e. de cauză incertă, inclusă în prezent între *e. generalizate. Sin.: epilepsie idiopatică.

EPILEPSIE FAMILIALĂ / épilepsie familiale / familial epilepsy. E. generalizată sau parţială care apare la membrii aceleiaşi familii, secundar unor defecte metabolice sau leziuni cerebrale care determină o predispoziţie epileptică constituţională.

EPILEPSIE GENERALIZATĂ / épilepsie généralisée / generalized epilepsy. Tip de e. caracterizată prin crize a căror manifestare este generalizată la întreg organismul, însoţite de perturbări neurovegetative (tahicardie, hipertensiune arterială, midriază etc.). Unele crize nu se însoţesc de convulsii: *e. atonică, *e. akinetică, *absenţe.

EPILEPSIE IDIOPATICĂ / épilepsie idiopathique / idiopathic epilepsy. Sin.: epilepsie esenţială (v.).

EPILEPSIE INFANTILĂ / épilepsie infantile / juvenile epilepsy. V. convulsie (convulsie epileptică, def. 2).

EPILEPSIE INSULARĂ / épilepsie insulaire / insular epilepsy. Tip de *e. parţială caracterizată prin crize constând în mişcări de masticaţie şi de deglutiţie însoţite de salivaţie, dureri epigastrice, angoasă şi urmate de *automatism epileptic. E. i. este determinată de o leziune a cortexului la nivelul *insulei.

EPILEPSIE JACKSONIANĂ / épilepsie jacksonienne / jacksonian epilepsy. [*John Hughlings Jackson, neurolog englez, Londra, 1835-1911.*] Crize convulsive care debutează la extremitatea periferică a unui membru şi se extind spre musculatura proximală. Ulterior convulsiile pot cuprinde întregul hemicorp şi se pot chiar generaliza.

EPILEPSIE METABOLICĂ / épilepsie métabolique / metabolic epilepsy. E. observată mai frecvent la copil, provocată de o anomalie a unei căi metabolice, de ex. a piridoxinei, a acizilor aminaţi (*oligofrenie fenilpiruvică), a electroliţilor şi a apei (în deshidratări acute), a glucozei (în unele stări hipoglicemice), a lipidelor (lipoidoză) etc.

EPILEPSIE MIOCLONICĂ PROGRESIVĂ FAMILIALĂ / myoclonie épileptique progressive familiale / myoclonus epilepsy. Sin.: sindrom Unverright (v., def. 1).

EPILEPSIE PARŢIALĂ / épilepsie partielle / focal epilepsy. E. caracterizată prin crize epileptice parţiale (v.).

EPILEPSIE PARŢIALĂ CONTINUĂ / épilepsie partielle continue / epilepsia partialis continua, Kojewnikov's epilepsy. Sin.: sindrom Kojewnikov (v.).

EPILEPSIE PLEURALĂ / épilepsie pleurale / pleural epilepsy. Convulsii care survin în cursul unei afecţiuni sau a unei puncţii pleurale. Deşi e. p. a fost considerată criză de epilepsie reflexă, în prezent se afirmă că, de fapt, crizele convulsive sunt provocate de o ischemie cerebrală, determinată de o sincopă sau de o embolie gazoasă.

EPILEPSIE PROCURSIVĂ / épilepsie procursive / procursive epilepsy. Varietate de *epilepsie automatică ale cărei crize constau în mers sau fugă bruscă.

EPILEPSIE REFLEXĂ / épilepsie réflexe / reflex epilepsy. *Epilepsie generalizată ale cărei crize sunt declanşate de o stimulare senzorială auditivă sau vizuală.

EPILEPSIE SIMPTOMATICĂ / épilepsie symptomatique / symptomatic epilepsy. Epilepsie care survine în cursul unei maladii cunoscute.

EPILEPSIE SUBCORTICALĂ / épilepsie sous-corticale / subcortical epilepsy. Epilepsie provocată de o leziune a substanţei cenuşii a creierului localizată în afara scoarţei cerebrale.

EPILEPTIFORM, adj. / epileptiform, adj. / epileptiform. [*Gr. epileptikos = cu crize; Lat. forma = formă.*] 1) Care seamănă cu epilepsia sau manifestările sale. 2) Ce apare în paroxisme severe sau bruşte.

EPILOIA, s. f. / épiloïa, s. f. / epiloia. [*Termen propus de Sherlock în 1911.*] Sin.: scleroză tuberoasă Bourneville (v.).

EPIMER, s. m. / épimère, s. m. / epimer. Fiecare dintre cei doi diastereoizomeri ce diferă în configuraţia din jurul unui atom de carbon asimetric.

EPIMISIUM, s. m. / épimysium, s. m. / epimysium. [*Gr. epi = pe; lat. musculus = muşchi.*] Teacă din ţesut conjunctiv dens ce înconjură ansamblul de fascicule musculare ce alcătuiesc un muşchi striat scheletic.

EPINEFRINĂ, s. f. / épinéphrine, s. f. / epinephrine. [*Gr. epi = pe; nephros = rinichi; -ină.*] (DCI) Sin.: adrenalină (v.).

EPINERV, s. m. / épinèvre, s. m. / epineurium. [*Gr. epi = pe; lat. nervus = nerv.*] Sin.: epineurium (v.).

EPINEURIUM, s. n. / épineurium, s. m. / epineurium. [*Gr. epi = pe; neuron = nerv.*] Înveliş conjunctiv care înconjoară ansamblul fasciculelor unui nerv periferic. E. conţine fibre de *colagen, *fibroblaste şi *vasa nervorum*. Sin.: epinerv. V. endonerv şi perinerv.

EPIPLOCEL, s. n. / épiplocèle, s. f. / omentocele. [*Gr. epiploon = plutitor, de la epiploos = care navighează; kele = hernie, tumoră.*] *Hernie care conţine *epiploon.

EPIPLOITĂ, s. f. / épiploïte, s. f. / omentitis. [*Gr. epiploon = plutitor, de la epiploos = care navighează; -ită.*] Leziuni inflamatorii acute sau cronice ale *epiploonului.

EPIPLOON, s. n. / épiploon, s. m. / epiploon, caul, omentum. NA: omentum. [*Gr. epiploon = plutitor, de la epiploos = care navighează.*] Repliu peritoneal care leagă unele viscere între ele, astfel încât acestea apar libere în cavitatea abdominală, fără fixare parietală, spre deosebire de *mezenter. E. mai importante: 1) *E. gastrocolic*, care leagă marea curbură a stomacului cu colonul transvers. 2) *E. gastrosplenic* uneşte marea curbură a stomacului cu hilul splinei. 3) *Marele e.*, repliu peritoneal în formă de şorţ, implantat pe marginea anterioară a colonului transvers. 4) *Micul e.*, sau *e. gastroduodenohepatic*, leagă scizura transversă a ficatului de esofagul abdominal, mica curbură a stomacului şi prima porţiune a duodenului. Sin.: *omentum*. V. şi peritoneu.

EPIPLOPLASTIE, s. f. / épiploplastie, s. f. / epiploplasty, omentoplasty. [*Gr. epiploon = plutitor, de la epiploos = care navighează; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Sin.: omentoplastie (v.).

EPIREGULINĂ, s. f. / épiréguline, s. f. / epiregulin. Proteină cu rol mitogenetic la nivelul celulelor musculare netede ale vaselor de sânge, a cărei secreţie este indusă de *angiotensina II, *endotelina I şi *trombină.

EPISAJ, s. n. / épissage, s. m. / splicing. [*Fr. épissage, din olandeză splissen = a ataşa două corzi împletind capetele.*] Sin.: matisare (v.).

EPISCLERITĂ, s. f. / épisclérite, s. f. / episcleritis. [*Gr. epi = pe; skleros = dur, tare; -ită.*] Inflamaţie a ţesutului celular ce înconjură *sclerotica. E. este mai frecventă decât *sclerita.

EPISOM, s. m. / épisome, s. m. / episome. [*Gr. epi = pe; soma, -atos = corp.*] Moleculă circulară de ADN care se poate replica în mod autonom (forma liberă) sau integrată într-un cromozom celular (forma integrată). E. au fost identificaţi în numeroase bacterii, unde favorizează conjugarea şi recombinarea naturală a bacteriilor.

EPISPADIAS, s. n. / épispadias, s. m. / epispadias. [*Gr. epi = pe; spadon = ruptură, sau epispaein = a trage de jos în sus; termen creat prin analogie cu "hipospadias".*] Malformaţie uretrală la sexul masculin, care se caracterizează prin poziţia anormală a meatului urinar, pe faţa dorsală a penisului (*e. penian*) sau a glandului (*e. balanic*).

EPISTAXIS, s. n. / épistaxis, s. f. / epistaxis. [*Gr. epi = pe; staxis = picurare, de la epistazein = a curge picătură cu picătură.*] Sângerare nazală. Forme: *e. anterior*, prin lezarea *petei vasculare Kiesselbach, şi *e. posterior*, cel mai adesea la hipertensivi, prin lezarea arterei sfenopalatine. Sin. parţial: rinoragie.

EPISTAZIE, s. f. / épistasie, s. f. / epistasia. [*Gr. epistasia = dominaţie.*] Interacţiunea între două gene cu *locus diferit (şi, deci, non-alele), o genă împiedicând expresia celeilalte. V. şi dominanţă.

EPISTAZIS, s. n. / épistasis, s. m. / epistasis. [*Gr. epistasis = acţiunea de a ţine suspendat, de la epi = pe, stasis = oprire şi istanai = a plasa, a face să ţină.*] Malformaţie caracterizată prin existenţa uneia sau mai multor vertebre supranumerare, intercalate între segmentul dorsal şi cel lombar ale rahisului. E. este asociat cu malformaţii anorectale.

EPISTOTONUS. / episthotonus / epistothonos. Sin.: emprostotonus (v.).

EPITALAMUS, s. n. / épithalamus, s. m. / epithalamus. NA: epithalamus. [*Gr. epi = pe; lat. thalamus, gr. thalamos = cameră interioară.*] Regiune dorsală a *diencefalului, care cuprinde *habenula, *epifiza şi *stria medularis*.

EPITELIOID, adj. / épithélioïde, adj. / epithelioid. [*Gr. epi = pe; thele = mamelon, ridicătură; eidos = formă.*] Celulă observată în unele structuri patologice, cum ar fi zona medie a tuberculilor. Se aseamănă ca aspect cu celulele epiteliale, dar este considerată drept un leucocit modificat.

EPITELIOM, s. n. / épithélioma, épithéliome, s. m. / epithelioma, carcinoma. [*Gr. epi = pe; thele = mamelon, ridicătură; -oma.*] Tumoră epitelială malignă. Se recomandă denumirea de *carcinom epitelial, utilizată în nomenclatura internaţională a tumorilor. E. se dezvoltă din epiteliul malpighian, glandular sau tranziţional. Morfopatologic se disting: e. intermediar, e. mixt, e. spinocelular. Sin.: carcinom. V. şi în continuare.

EPITELIOM ANEXIAL / épithéliome annexiel / adnexal carcinoma. *E. bazocelular în care celulele sunt analoge celor din stratul bazal al epidermului fetal. Malignitatea e. a. este redusă, fiind considerat uneori tumoră benignă. Singurele tumori anexiale cu malignitate mare sunt e. sudoripare şi carcinoamele sebacee. Sin.: carcinom anexial.

EPITELIOM BAZOCELULAR / épithéliome basocellulaire / basal cell carcinoma. Tip de *e. localizat la nivelul învelişului cutanat (cu excluderea mucoaselor), îndeosebi în regiunea feţei, constituit din celule asemănătoare celor din stratul bazal al epidermului, dar lipsite de punţi de joncţiune. Clinic, e. b. poate fi plan, cicatriceal, ulceros (*ulcus rodens*), uneori terebrant, superficial (eritematos, pagetoid – denumit astfel deoarece se aseamănă clinic cu *boala Paget a mamelonului), vegetant, nodular, sclerodermic, pseudochistic, calcificat sau pigmentat. Histogeneza rămâne în discuţie, dar e. b. se caracterizează de regulă prin evoluţie lentă şi malignitate strict locală, metastazele fiind cu totul excepţionale, având, totodată, şi *radiosensibilitate mare. Sin.: carcinom bazocelular, bazaliom.

EPITELIOM CU CELULE MICI / épithéliome à petites cellules / small cell carcinoma. Sin.: carcinom cu celule mici (v.).

EPITELIOM COLOID / épithéliome colloïde / mucinous adenocarcinoma. Tip de *e. care se dezvoltă la nivel glandular, caracterizat histopatologic prin prezenţa de celule tumorale (de obicei mucipare) dispersate într-o cantitate abundentă de mucus, izolate sau dispuse în travee ori în formaţiuni glanduliforme. E. c. este localizat frecvent la nivelul tubului digestiv (stomac, colon) sau al glandelor mamare. Sin.: adenocarcinom coloid.

EPITELIOM EPIDERMOID / épithéliome épidermoïde / epidermoid carcinoma. Tip de *e. constituit din ţesut pavimentos asemănător celui epidermic, dar cu localizare extrategumentară. E. e. poate fi matur sau diferenţiat, asemănător stratului Malpighi, şi imatur sau nediferenţiat, dacă se aseamănă cu stratul bazal al epidermului. Sin.: carcinom epidermoid.

EPITELIOM INTERMEDIAR / épithéliome intermédiare / basosquamous carcinoma. Denumire atribuită în prezent unui grup de *e. a căror autonomie este discutabilă. După unii autori, e. i. includ *e. spinocelulare nediferenţiate şi *e. bazocelulare degenerate (susceptibile de metastazare); după alţi autori, e. i. sunt regrupate, împreună cu *e. mixte, în categoria *e. anexiale. Sin.: carcinom intermediar.

EPITELIOM INTRAEPIDERMIC / épithéliome intraépidermique / intraepidermal carcinoma. Tumoră epitelială care se dezvoltă exclusiv din epiderm şi care este considerată ca punct de dezvoltare al unui e. ce invadează dermul şi ulcerează la nivelul epidermului. Sin.: carcinom intraepidermic.

EPITELIOM MEDULAR / épithéliome médullaire / medullary carcinoma. Neoplasm tiroidian care se dezvoltă din *celulele

C parafoliculare şi prezintă, uneori, stromă *amiloidă. Sin.: carcinom medular. V. şi cancer tiroidian.

EPITELIOM MEDULAR CU STROMĂ LIMFOIDĂ / épithéliome médullaire à stroma lymphoïde / medullary carcinoma with lymphoid stroma. Neoplasm mamar în care travee tumorale puţin diferenţiate se intrică cu o *stromă bogat limfoidă.

EPITELIOM MIXT / épithéliome mixte / mixed type of basosquamous carcinoma. Tip de *e. cu incidenţă redusă, în care se asociază aspectul morfopatologic al *e. bazocelular şi al *e. spinocelular. Sin.: carcinom mixt.

EPITELIOM ÎN PLĂCI / épithéliopathie en plaques / pigment epitheliopathy. Afecţiune corioretiniană acută, frecvent bilaterală, care apare la vârstă tânără şi se caracterizează anatomopatologic prin prezenţa de focare inflamatorii mai mult sau mai puţin confluente (2 până la 15), localizate în regiunea maculară. Leziunile sunt localizate pe epiteliul pigmentar retinian. Sin.: carcinom în plăci.

EPITELIOM RENAL CU CELULE CLARE / épithéliome du rein à cellules claires / clear cell carcinoma of the kidney. Sin.: nefrocarcinom (v.).

EPITELIOM SPINOCELULAR / épithéliome spinocellulaire / squamous cell carcinoma. Sin.: carcinom spinocelular (v.).

EPITELIOSARCOM, s. n. / épithéliosarcome, s. m. / carcinosarcoma. [*Gr.* ***epi*** *= pe;* ***thele*** *= mamelon, ridicătură;* ***sarx, sarkos*** *= carne; -oma.*] Denumirea în engl. de *carcinosarcom este mai corectă. V. şi epiteliom.

EPITELIU, s. n. / épithélium de revêtement / epithelium. NA: epithelium. [*Gr.* ***epi*** *= pe;* ***thele*** *= mamelon, ridicătură; termen creat de anatomistul Ruysch (pe la 1700) pentru a desemna "pielea care acoperă mamelonul"; sensul s-a extins apoi la toate membranele de înveliş; termenii "endoteliu" şi "mezoteliu" au fost creaţi prin analogie.*] Ţesut de înveliş al suprafeţei şi al cavităţilor interne ale organismului. Formează *epidermul, precum şi peretele intern al organelor cavitare şi al canalelor sistemelor respirator, digestiv şi genitourinar. E. poate fi simplu sau stratificat, pe de o parte, pavimentos, cubic sau cilindric, pe de altă parte. V. endoteliu, mezoteliu şi ţesut conjunctiv.

EPITOP, s. m. / épitope, s. m. / epitope. [*Gr.* ***epi*** *= pe;* ***topos*** *= loc.*] Partea moleculei de *antigen, la nivelul căreia se leagă *anticorpul specific, fiind determinant antigenic. Antigenii posedă de obicei mai mulţi determinanţi care pot fi diferiţi unii de alţii sau pot fi structuri repetitive. Virtual, întreaga suprafaţă a unei proteine este potenţial antigenică. Uneori se utilizează ca sinonim termenul de *situs. Sin.: determinant antigenic, situs antigenic. V. şi paratop.

EPITROHLEE, s.f. / épitrochlée, s.f. / epitrochlea. NA: epicondylus medialis. V. epicondil.

EPIZIORAFIE, s. f. / épisiorraphie, s. f. / episiorrhaphy. [*Gr.* ***episeion*** *sau* ***epision*** *= pubis, vulvă;* ***rhaphe*** *= sutură.*] Obliterarea vaginului prin sutura feţelor interne ale buzelor mari.

EPIZIOTOMIE, s. f. / épisiotomie, s. f. / episiotomy. [*Gr.* ***episeion*** *sau* ***epision*** *= pubis, vulvă;* ***tome*** *= tăiere, sutură, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Intervenţie chirurgicală care constă în efectuarea unor incizii la nivelul *labiilor mari şi mici, iar uneori a *perineului pentru a preveni ruptura traumatică a perineului în momentul degajării capului fătului la naştere. Sin.: vaginoperineotomie.

EPIZOOŢIE, s. f. / épizootie, s. f. / epizooty, murrain. [*Gr.* ***epi*** *= pe;* ***zoon*** *= animal.*] Boală infecţioasă care apare la un număr mare de animale de aceeaşi specie sau de specii diferite. Poate produce *epidemii în populaţiile umane. Ex.: e. de ciumă a şobolanilor precedă e. de la om.

EPOETINĂ, s. f. / époétine, s. f. / epoetin alfa. *Eritropoietină umană (rHnEPO) obţinută prin inginerie genetică. Este indicată în tratamentul anemiei din *insuficienţa renală cronică sau la bolnavii de cancer supuşi la *autotransfuzie. E. poate produce o reacţia pozitivă la controlul antidopaj. V. şi eritropoietină.

EPONIM, s. n. / éponyme, s. m. / eponym. [*Gr.* ***eponymos*** *= care dă numele său, de la* ***epi*** *= pe,* ***onyma*** *= nume.*] Termen care cuprinde un nume de persoană. Una din marile dificultăţi ale terminologiei este eponimia, numele proprii prin care sunt denumite boli, sindroame, semne, simptome, teste, probe. Există dicţionare medicale voluminoase de eponime, dar şi o serie de încercări de diminuare a numărului de e., *_Nomina Anatomica_ fiind singura reuşită notabilă.

EPONYCHIUM, s. n. / éponychium, s. m. / eponychium. TA: eponychium. [*Gr.* ***epi*** *= deasupra;* ***onux*** *= unghie.*] Repliu cutanat care acoperă baza unghiei.

EPOXID, s. m. / époxide, s. m. / epoxide. Compus chimic obţinut prin stabilirea unei legături de oxigen între doi atomi de carbon. Unii e. se utilizează la fabricarea de mase plastice utilizate şi în medicină.

EPULIS, s. n. / épulide, épulie ou épulis, s. f. / epulis. [*Gr.* ***epulis, -idos*** *= umflare a gingiei, de la* ***epi*** *= pe,* ***oulon*** *= gingie.*] Formaţiune patologică de aspect tumoral, care se dezvoltă pe gingie.

EPURARE, s. f. / épuration, s. f. / purification. [*Fr.* ***épurer,*** *din lat.* ***purgare*** *= a curăţa şi* ***purus*** *= pur.*] 1) Proces de purificare a unor lichide biologice sau a unor factori de mediu. 2) Denumire generică pentru posibilităţile de debarasare a organismului de medicamentele administrate prin biotransformare şi prin excreţie.

EPURARE EXTRARENALĂ / épuration extrarénale / extrarenal dialysis. Termen general desemnând procedeele terapeutice destinate să înlocuiască funcţia excretorie a rinichilor, în cazurile când aparatul renal nu mai este capabil să asigure această funcţie. Principalele metode actuale de e. e. sunt *rinichiul artificial şi *dializa peritoneală.

ERADICARE, s. f. / éradication, s. f. / eradication. [*Lat.* ***eradicatio, -onis*** *= extirpare, eradicare, de la* ***eradicare*** *= a smulge cu rădăcini, a distruge.*] Dispariţia completă a unei boli transmisibile datorită acţiunii directe asupra agentului cauzal, sau indirecte, asupra *vectorilor, sau prin *vaccinare. Ex.: e. variolei.

ERATIC, adj. / erratique, s. f. / erratic. [*Lat.* ***erraticus*** *= rătăcitor, de la* ***errare*** *= a rătăci.*] Despre un fenomen, o manifestare cu neregularitate în apariţie, localizare sau în evoluţie. Ex.: durere e.

ERECTIL, adj. / érectile, adj. / erectile. [*Lat.* ***erectus*** *= ridicat drept, vertical, de la* ***erigere*** *= a ridica drept.*] Ţesut sau organ care îşi poate modifica volumul, devenind dur, prin aflux de sânge în vasele sale.

ERECTOR, adj. / érecteur, -trice, adj. / erector. [*Lat.* ***erector, -oris*** *= cel care ridică, de la* ***erigere*** *= a ridica drept.*] Care provoacă *erecţie. Ex.: muşchiul e. al fiecărui fir de păr, care se contractă după anumiţi stimuli (emoţie, frig).

ERECŢIE, s. f. / érection, s. f. / erection. [*Lat.* ***erectio, -onis*** *= ridicare, de la* ***erigere*** *= a ridica drept.*] Creşterea de volum şi indurarea organelor sau ţesuturilor erectile (penis, clitoris, mamelon), determinată de o importantă vasodilataţie; starea care rezultă în urma acestui proces.

EREDITAR, adj. / héréditaire, adj. / hereditary. [*Lat.* ***hereditarius*** *= referitor la moştenire, de la* ***hereditas, -atis*** *= moştenire.*] Care este transmis genetic de la progenitori la urmaşi; moştenit. V. şi congenital.

EREDITATE, s. f. / hérédité, s. f. / heredity, inheritance. [*Lat.* ***hereditas, -atis*** *= moştenire.*] Transmiterea, de la părinţi la descendenţi, a caracterelor, exprimate sau neexprimate, prin intermediul genelor. E. este o "moştenire" de la părinţi ("zestre" ereditară), dar nu este neapărat o transmitere de-a lungul generaţiilor a însuşirilor parentale (*fenotip).

EREDITATE ANCESTRALĂ / hérédité ancestrale / remote ancestor inheritance. Sin.: atavism (v.).

EREDITATE AUTOZOMALĂ / hérédité autosomique / autosomal inheritance. Transmiterea unui caracter legat de o genă situată pe un autozom (cromozom nonsexual). Se opune *e. gonozomice. Var.: e. autozomică.

EREDITATE AUTOZOMICĂ. Var. pentru ereditate autozomală (v.).

EREDITATE BIFACTORIALĂ / hérédité bifactorielle / bifactorial inheritance. Sin.: dimerie (v.).

EREDITATE CITOPLASMATICĂ / hérédité cytoplasmique / cytoplasmic inheritance. Transmiterea la descendenţi a genelor conţinute în *mitocondrii (2% din ADN-ul celular) şi *cloroplaste. Această transmitere nu respectă legile lui Mendel, la animale femela furnizând mitocondriile care sunt conţinute în ovocit. Toate mitocondriile unui individ provin din diviziunea mitocondriilor materne. Prin observaţii recente s-a constatat că uneori câteva mitocondrii provin din spermatozoid. Sin.: ereditate extranucleară.

EREDITATE COLATERALĂ / hérédité collatérale / collateral inheritance. Apariţia, la un subiect, de caractere şi de tare existente la rudele colaterale (boli familiale).

EREDITATE CONVERGENTĂ / hérédité convergente / biparental inheritance. E. în cazul căreia caracterele transmise există la ambii părinţi.

EREDITATE EXTRACROMOZOMIALĂ / hérédité extrachromosomique / extrachromosomal heredity. Transmiterea ereditară a caracterelor ale căror gene sunt purtate de *plasmide la *procariote, iar la *eucariote de *plasmide, *plaste sau *mitocondrii. V. ereditate citoplasmatică.

EREDITATE EXTRANUCLEARĂ / hérédité extranucléaire / extranuclear heredity. Sin.: ereditate citoplasmatică (v.).

EREDITATE GONOZOMICĂ / hérédité gonosomique / sex-linked inheritance. Transmiterea unui caracter legat de un anumit sex. Este cazul unui caracter legat de o genă situată pe un segment neomolog al unui cromozom sexual, adică porţiuni din cromozomi care sunt diferite pe cromozomii X şi Y. În general, este cazul unei tare recesive situate pe un cromozom X, care nu apare decât la sexul masculin, la sexul feminin gena respectivă fiind mascată de gena alelomorfă, normal dominantă, a celuilalt cromozom X. Aceste tare (ex.: *daltonismul şi *hemofilia) afectează bărbaţii şi sunt transmise de femeie (*e. diaginică*). Transmiterea tarelor situate pe segmentul neomolog al cromozomului Y reprezintă *e. holandrică.*

EREDITATE ÎNCRUCIŞATĂ / hérédité croisée / crisscross inheritance. Transmiterea caracterelor ereditare ale unui părinte la descendentul de sex opus.

EREDITATE MATERNĂ / hérédité maternelle / maternal inheritance. Apariţia, la un copil, a unor caractere aproape exclusiv de la mamă.

EREDITATE PATERNALĂ / hérédité paternelle / paternal in heritance. Apariţia, la un copil, a unor caractere aproape exclusiv de la tată.

EREDITATE RECESIVĂ / hérédité récessive / recessive inheritance. Transmiterea unui caracter *recesiv.

EREDITATE DE REVENIRE / hérédité en retour / reversion inheritance. Sin.: atavism (v.).

EREDOATAXIE CEREBELOASĂ / hérédoataxie cérébeleuse / hereditary cerebellar ataxia. [*Lat.* ***heres, -edis*** *= moştenitor; gr.* ***a*** *- priv.;* ***taxis*** *= ordonare, aranjare, de la* ***tattein*** *= a ordona, a aranja; lat.* ***cerebellum*** *= creier mic.*] Formă de *sindrom de eredodegenerescenţă spinocerebeloasă în care simptomatologia clinică predominantă este cerebeloasă, cinetică şi statică, cu un *sindrom piramidal discret, fără tulburări ale sensibilităţii profunde şi fără areflexie osteotendinoasă. Sin.: boală Marie (def. 2).

EREDODEGENERESCENŢĂ SPINOCEREBELOASĂ / hérédodégénérescence spinocérébelleuse / spinocerebellar heredodegenerative syndrome. [*Lat.* ***heres, -edis*** *= moştenitor;* ***degenerare*** *= a degenera, de la* ***de*** *= separat de,* ***genus, -eris*** *= neam, rasă;* ***spina*** *= şira spinării;* ***cerebellum*** *= creier mic.*] Sin.: sindrom de eredodegenerescenţă spinocerebeloasă (v.).

EREDODEGENERESCENŢĂ TAPETORETINIANĂ / hérédodégénérescence tapétorétinienne / tapetoretinal degeneration. [*Lat.* ***heres, -edis*** *= moştenitor;* ***degenerare*** *= a degenera, de la* ***de*** *= separat de,* ***genus, -eris*** *= neam, rasă;* ***tapete*** *sau* ***tapetum*** *= cuvertură, covor;* ***rete, -is*** *= reţea;* ***-ină***.] Sin.: degenerescenţă tapetoretiniană (v.).

EREDODISTROFIE INELARĂ A ENDOTELIULUI CORNEAN / hérédodystrophie annulaire de l'endothélium cornéen / François-Evens syndrome. Sin.: sindrom François-Evens (v.).

EREDOFAMILIAL, adj. / hérédofamilial, -ale, -aux, adj. / heredofamilial. [*Lat.* ***heres, -edis*** *= moştenitor;* ***familiaris*** *= al casei, de familie, de la* ***familia*** *= familie, casă.*] Un fenomen, o perturbare prezentă în unele familii, în circumstanţe care implică şi factorii ereditari. Var.: heredofamilial.

EREDOPATIE, s. f. / hérédopathie, s. f. / heredopathia. [*Lat.* ***heres, -edis*** *= moştenitor; gr.* ***pathos*** *= boală.*] Sin.: boală ereditară (v.).

EREDOPATIE ATAXICĂ POLINEVRITICĂ / hérédopathie ataxique polynévritique / heredopathia atactica polyneuritiformis, Refsum's disease. Sin.: boală Refsum (v.).

EREMOFOBIE, s. f. / eremophobie, s. f. / eremophobia. [*Gr.* ***eremos*** *= solitar;* ***phobos*** *= frică.*] Teamă exagerată de singurătate.

EREPSINĂ, s. f. / érepsine, s. f. / erepsin. [*Gr.* ***ereipein*** *= a demola, a dărâma;* ***-ină***.] Complex enzimatic din sucul intestinal, care eliberează aminoacizii din peptone şi peptide.

ERETISM, s. n. / éréthisme, s. m. / erethism. [*Gr.* ***erethisma*** *= iritaţie, excitaţie.*] Stare de hiperexcitabilitate a unui organ.

ERETISM CARDIAC / éréthisme cardiaque / irritable heart. Ansamblu de tulburări funcţionale cardiace observat relativ frecvent în adolescenţă şi determinat de o hiperexcitabilitate miocardică. Se caracterizează îndeosebi prin modificări observate la auscultaţie (anomalie a zgomotelor, suflu anorganic) şi radiologic (vivacitate a contracţiilor cardiace, hiperpulsatilitate a marilor vase). V. şi sindrom da Costa.

EREUTOFOBIE, s. f. / éreutophobie, s. f. / ereutophobia. [*Gr.* ***ereuthos*** *= roşeaţă;* ***phobos*** *= frică.*] Sin.: eritrofobie (v.).

ERGASIOFOBIE, s. f. / ergasiophobie, s. f. / ergasiophobia. [*Gr.* ***ergasia*** *= muncă;* ***phobos*** *= frică.*] Aversiune faţă de muncă şi faţă de asumarea oricărei responsabilităţi.

ERGASIOMANIE, s. f. / ergasiomanie, s. f. / ergasiomania. [*Gr.* ***ergasia*** *= muncă;* ***mania*** *= nebunie.*] Dorinţă anormală de a fi ocupat, de a munci, indiferent de rezultatele muncii.

ERGASTOPLASMĂ, s. f. / ergastoplasme, s. m. / ergastoplasm. [*Gr.* ***ergaster*** *= muncitor;* ***plasma*** *= obiect modelat.*] Denumire pentru zonele de citoplasmă puternic bazofile ale celulelor glandulare. Prin *microscopie electronică s-a demonstrat că e. corespunde unui *reticul endoplasmic foarte dezvoltat.

ERGOCALCIFEROL, s. m. / ergocalciférol, s. m. / calciferol. Sin.: vitamină D_2 (v. vitamină D).

ERGOGRAF, s. n. / ergographe, s. m. / ergograph. [*Gr.* ***ergon*** *= lucru, acţiune, de la* ***ergein*** *= a lucra;* ***graphein*** *= a scrie.*] Aparat destinat înregistrării lucrului mecanic al unui muşchi sau al unui grup muscular, în vederea investigării modificărilor din oboseală sau din unele boli.

ERGOMETRIE, s. f. / ergométrie, s. f. / ergometry. [*Gr. **ergon** = lucru, acţiune, de la **ergein** = a lucra; **metron** = măsură.*] Măsurarea forţei musculare cu un ergometru sau cu un dinamometru.

ERGONOMIE, s. f. / ergonomie, s. f. / ergonomics. [*Gr. **ergon** = lucru, acţiune, de la **ergein** = a lucra; **nomos** = obicei având forţă de lege.*] Studiul anatomic, fiziologic şi psihologic al condiţiilor de muncă, în vederea realizării unei adaptări optime a omului la acestea.

ERGOSTEROL, s. m. / ergostérol, s. m. / ergosterol. [*Fr. **ergot** = cornul secarei; origine obscură; gr. **stereos** = solid, în relief; **-ol**.*] Substanţă sterolică (provitamină) prezentă în cornul secarei (*Claviceps purpurea*) şi în levura de bere, care, sub acţiunea radiaţiilor ultraviolete solare, se transformă în *vitamină D_2 (calciferol).

ERGOTAMINĂ, s. f. / ergotamine, s. f. / ergotamine. [*Fr. **ergot** = cornul secarei; origine obscură; gr. **ammoniakon** = sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia; **-ină**.*] (DCI) Alcaloid cu acţiune *ocitocică şi antimigrenoasă, extras din *cornul de secară.

ERGOTERAPIE, s. f. / ergothérapie, s. f. / ergotherapy, occupation therapy. [*Gr. **ergon** = lucru, acţiune, de la **ergein** = a lucra; **therapia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] Utilizarea muncii în scopuri terapeutice, dintr-un triplu punct de vedere: ocupaţional, menţinere sau reactivare a capacităţilor creative şi productive, reinserţie socioprofesională. Noţiunea de muncă trebuie considerată într-un sens extrem de extins: contribuţie la o producţie reală (confecţionarea de obiecte artizanale sau industriale), participarea la lucrări în comun (grădinărit, agricultură) sau o simplă ruptură de pasivitatea vieţii în spital a pacientului.

ERGOTISM, s. n. / ergotisme, s. m. / ergotism. [*Fr. **ergot** = cornul secarei; origine obscură ; **-ism**.*] Intoxicaţia, acută sau cronică, datorată utilizării alimentare a *secarei cornute sau a medicamentelor derivate din aceasta. V. şi ergotamină.

ERGOZOM, s. m. / ergosome, s. m. / polysom. Grup de *ribozomi legaţi între ei printr-un filament de ARN mesager, care se află liber în citoplasmă sau acolat la *reticulul endoplasmic. E. intervine în sinteza proteinelor. V. şi ribozom.

ERITEM, s. n. / érythème, s. m. / erythema. [*Gr. **erythema, -atos** = roşeaţă.*] Congestie a pielii, ce dispare la presiune. Este o manifestare curentă a unui mare număr de afecţiuni cutanate. 1) *E. palmoplantar simetric ereditar* (v.). 2) *E. nodos* (v.). 3) *E. polimorf bulos* (v.).

ERITEM CENTRIFUG SIMETRIC / érythème centrifuge symétrique / vespertilio. Sin.: *vespertilio* (v.).

ERITEM IFECŢIOS ACUT / érythème infectieux aigu / erythema infectiosum. Sin.: boala a cincea (v.).

ERITEM NECROZANT MIGRATOR / érythème nécrosant migrateur / necrolytic migratory erythema. V. sindrom de glucagonom.

ERITEM NODOS / érythème noueux / erythema nodosum. B. caracterizată prin erupţii papuloeritematoase dermoepidermice, de dimensiuni mici, proeminente, de culoare roşie-violacee, dure şi dureroase la presiune, localizate la nivelul gambelor, a picioarelor şi, uneori, la nivelul antebraţelor. Se pot asocia artropatii de intensitate variabilă şi simptome generale (febră). Fenomenele evoluează 10-20 de zile. Apare la copil sau adultul tânăr, asociindu-se cu *primoinfecţia tuberculoasă, *sarcoidoza (v. şi sindromul Löfgren), infecţiile streptococice, micozele, *lepra sau intoxicaţiile (ex.: cu sulfamide), fiind considerată o reacţie la un alergen toxic sau infecţios. Sin.: boală Trousseau (def. 1), dermatită contuziformă.

ERITEM PALMOPLANTAR SIMETRIC EREDITAR / érythème palmo-plantaire symétrique héréditaire / erythema palmare hereditarium. Sin.: boală Lane (v.).

ERITEM POLIMORF BULOS / érythème polymorphe bulleux / erythema multiforme. Sindrom de etiologie incertă care se caracterizează printr-o erupţie papuloasă rozacee, papulele fiind acoperite de bule. Localizarea de elecţie este pe faţa de extensie a membrelor. Semnele generale (febră, alterarea stării generale) şi evoluţia depind de gradul de întindere a erupţiei. Sin.: boală Hebra. (def. 2).

ERITEMATOS, adj. / érythémateux, -euse, adj. / erythematous. [*Gr. **erythema, -atos** = roşeaţă.*] Care prezintă caracteristicile unui *eritem. Ex.: *lupus e.

ERITRASMA, s. f. / érythrasma, s. m. / erythrasma. [*Gr. **erythrainein** = a (se) înroşi, de la **erythros** = roşu.*] Dermatoză considerată iniţial *epidermomicoză, determinată de fapt de *Corynebacterium minutissimum*, bacterie filamentoasă grampozitivă. Se caracterizează prin prezenţa la nivelul axilelor şi al regiunii inghinale a unor plăci maronii bine delimitate, cu scuame fine, pruriginoase, fluorescente sub radiaţii ultraviolete.

ERITREMIE, s. f. / érythrémie, s. f. / erythr(a)emia. [*Gr. **erythros** = roşu; **haima, -atos** = sânge.*] Sin.: boală Vaquez (v.).

ERITROBLAST, s. n. / érythroblaste, s. m. / erythroblast. [*Gr. **erythros** = roşu; **blastos** = germen.*] Celulă nucleată a măduvei osoase care, prin maturare eritroblastică (evoluând de la e. bazofil la e. policromatofil, e. acidofil) se transformă în eritrocit. E. reprezintă 20-25% din elementele nucleate ale măduvei osoase. E. nu trec în sângele circulant decât în unele stări patologice (unele anemii, leucemii).

ERITROBLASTEMIE, s. f. / érythroblastémie, s. f. / erythroblast(a)emia. [*Gr. **erythros** = roşu; **blastos** = germen; **haima, -atos** = sânge.*] Prezenţa anormală a *eritroblastelor în sângele circulant.

ERITROBLASTIC, adj. / érythroblastique, adj. / erythroblastic. [*Gr. **erythros** = roşu; **blastos** = germen.*] Care se referă la *eritroblast, care implică eritroblastul. Ex.: reacţie e.

ERITROBLASTOM, s. n. / érythroblastome, s. m. / erythroblastoma. *Mielom dezvoltat prornind de la celulele *seriei eritrocitare (eritroblastice).

ERITROBLASTOPENIE, s. f. / érythroblastopénie, s. f. / erythroblastopenia, pure red cell an(a)emia. [*Gr. **erythros** = roşu; **blastos** = germen; **penia** = sărăcie.*] Absenţa sau reducerea extremă a producţiei medulare de *eritroblaste, care determină o *anemie aregenerativă.

ERITROBLASTOZĂ, s. f. / érythroblastose, s. f. / erythroblastosis. [*Gr. **erythros** = roşu; **blastos** = germen; **-oză**.*] Creşterea numărului de globule roşii nucleate (*eritroblaste) în organele hematopoietice şi, eventual, în sânge. Tot e. se numesc şi bolile cu caracteristicile hematologice menţionate. Grupe: 1) *E. familiale*, prin alterarea genotipului eritrocitar (anemia Cooley, e. cu hematii falciforme etc.) sau secundare unei izoimunizări materne (e. fetală, v.). 2) *E. secundare*: posthemoragice, infecţioase, toxice, canceroase. 3) *E. primitive*: eritromieloza acută (v.) sau cronică, anemia infantilă pseudoleucemică, boala eritroblastică a adultului.

ERITROBLASTOZĂ FETALĂ / maladie hémolytique du foetus / erythroblastosis f(o)etalis, isoimmune h(a)emolytic disease of the f(o)etus. Termen care defineşte complexul de manifestări fetale rezultate prin *aloimunizare maternă în evoluţia unei gravidităţi anterioare sau secundar unei transfuzii incompatibile. Este determinată de trecerea transplacentară a anticorpilor mamei faţă de antigenii eritrocitari fetali, care determină hemoliză mai mult sau mai puţin severă. Forma cea mai gravă a e. f. este *anasarca fetoplacentară, a cărei evoluţie uneori mortală (moarte fetală *in utero*) poate fi ameliorată, în mai mult de unul din două cazuri, prin transfuzii de hematii în peritoneul fetal. O formă frecventă, mai puţin gravă, se manifestă în perioada neonatală (*boala hemolitică a nou-născutului). V. şi incompatibilitate fetomaternă.

ERITROCIANOZA GAMBELOR / érythrocyanose des jambes / erythrocyanosis. [*Gr. erythros = roșu; kyanos = albastru; -oză; lat. gamba = gambă.*] Afecţiune care apare exclusiv la sexul feminin, îndeosebi la adolescente. Se manifestă *cianoză simetrică în treimea inferioară a gambelor, însoţită de o infiltraţie locală pseudoedematoasă. Frigul are un rol important în apariţia bolii.

ERITROCINETICĂ, s. f. / érythrocinétique, s. f. / erythrokinetics. [*Gr. erythros = roșu; kinetikos = care se mișcă, de la kinein = a mișca.*] Studiul cantitativ, dinamic, *in vivo*, al producerii şi distrugerii eritrocitelor.

ERITROCIT, s. n. / érythrocyte, s. m. / erythrocyte. [*Gr. erythros = roșu; kytos = celulă.*] Celulă anucleată a sângelui (la om şi vertebratele superioare), de culoare roz-roşie, în formă de disc biconcav aplatizat, deformabil (*deformabilitate eritrocitară) care conţine hemoglobină. E. au un diametru între 7,2-7,9 µm, o grosime de 2 µm la periferie şi de 1 µm în centru, un volum mediu de circa 90 µm^3. Numărul de e. pe mm^3 de sânge este în medie de 5 milioane la bărbat şi 4,5 milioane la femeie, iar la naştere de circa 6 milioane. Se colorează în roz viu prin Giemsa, centrul celulei rămânând mai puţin colorat. E. provine din linia sau seria eritrocitară a măduvei hematogene, precursorul său direct fiind *eritroblastul. Sin.: globul roşu (nerecomandat), hematie, normocit. Pentru modificările de formă sau de dimensiuni ale e. v.: echinocit, drepanocit, megalocit, microcit, ovulocit, schizocit şi sferocit. V. şi tab. const. hematol.

ERITROCITOPENIE, s. f. / érythrocytopénie, s. f. / erythrocytopenia. [*Gr. erythros = roșu; kytos = celulă; penia = sărăcie.*] Sin.: eritropenie (v.).

ERITROCITOZĂ, s. f. / érythrocytose, s. f. / erythrocytosis. [*Gr. erythros = roșu; kytos = celulă; -oză.*] Sin.: poliglobulie (v.).

ERITROCUPREINĂ, s. f. / érythrocupréine, s. f. / erythrocuprein. [*Gr. erythrcs = roșu; lat. cuprum = aramă roșie, de la numele insulei Cyprus; -ină.*] Protreină eritrocitară conţinând cupru şi identificată ca *superoxid dismutaza 1. Gena codantă pentru sinteza e. este situată pe cromozomul 21.

ERITRODERMIE, s. f. / érythrodermie, s. f. / erythrodermia. [*Gr. erythros = roșu; derma, -atos = piele.*] Sindrom caracterizat prin înroşirea difuză a întregului înveliş cutanat, cu evoluţie acută sau cronică. Uneori se complică cu leziuni tegumentare sub formă de bule, iar frecvent apare o descuamare. Are o gravitate variabilă şi cauze diverse: intoxicaţii medicamentoase, boli infecţioase, leucemie, agravarea şi generalizarea unei eczeme, a unui psoriazis etc. Există şi o formă congenitală gravă, care apare la naştere, fiind denumită *e. ihtioziformă congenitală* sau *ihtioză congenitală* (v. ihtioză, def. 1). Sin.: *pityriasis rubra.*

ERITRODERMIE BULOASĂ CU EPIDERMOLIZĂ / érythrodermie bulleuse avec épidermolyse / toxic epidermal necrolysis. Sin.: boală Lyell (v.)

ERITRODONŢIE, s. f. / érythrodontie, s. f. / erythrodontia. [*Gr. erythros = roșu; odous, odontos = dinte.*] Coloraţie roză sau roză-maronie a dinţilor, observată în cursul *porfiriilor.

ERITROFAGIE, s. f. / érythrophagie, s. f. / erythrophagia. [*Gr. erythros = roșu; phagein = a mânca.*] Sin.: eritrofagocitoză (v.).

ERITROFAGOCITOZĂ, s. f. / érythrophagocytose, s. f. / erythrophagocytosis. [*Gr. erythros = roșu; phagein = a mânca; kytos = celulă; -oză.*] *Fagocitoza globulelor roşii de către monocite, macrofage şi, uneori, polinucleare. Sin.: eritrofagie.

ERITROFOBIE, s. f. / érythrophobie, éreutophobie, s. f. / erythrophobia. [*Gr. erythros = roșu; phobos = frică.*] *Fobie caracterizată prin teama obsedantă de a nu roşi în public. Uneori e. este atât de intensă încât afectează profund viaţa bolnavului, care este incapabil de contactele necesare în viaţa cotidiană. Mai frecventă la tinere, apare şi în nevrozele anxioase sau în psihastenie. Sin.: ereutofobie.

ERITROKERATODERMIE, s. f. / érythrokératodermie, s. f. / erythrokeratodermia. [*Gr. erythros = roșu; keras, keratos = corn; derma, -atos = piele.*] Dermatoză rară, cu caracter simetric şi progresiv; constă din placarde roşii ce apar în primele zile de la naştere şi se extind repede pe întreg corpul, putând deveni verucoase.

ERITROLEUCEMIE, s. f. / érythroleucémie, s. f. / erythroleuk(a)emia. [*Gr. erythros = roșu; leukos = alb; haima, -atos = sânge.*] 1) Asocierea *poliglobuliei cu *leucemia, cu evoluţie paralelă. 2) Puseu de poliglobulie care survine, în mod excepţional, în faza terminală a unor leucemii. Sin.: eritromieloză acută (v.).

ERITROMELALGIE, s. f. / érythromélalgie, s. f. / erythromelalgia. [*Gr. erythros = roșu; melos = extremitate, membru; algos = durere.*] *Acropatie caracterizată prin accese paroxistice de durere, congestie şi tumefacţie localizate la nivelul extremităţilor membrelor, îndeosebi ale picioarelor. Sin.: boală Weir Mitchell.

ERITROMELIE, s. f. / érythromélie, s. f. / acrodermatitis chronica atrophicans. [*Gr. erythros = roșu; melos = extremitate, membru.*] Sin.: boală Pick-Herxheimer (v.).

ERITROMICINĂ, s. f. / érythromycine, s. f. / erythromycin. [*Gr. erythros = roșu; mykes, myketos = ciupercă.*] Antibiotic din familia *macrolidelor, produs de o suşă de *Streptomyces erythreus*. E. se poate administra *per os*, parenteral sau local (extern). În funcţie de concentraţia în sânge, poate avea acţiune bacteriostatică sau bactericidă. Spectrul său de acţiune include coci Gram-pozitivi şi Gram-negativi, spirochete, rickettsii şi *Mycoplasma pneumoniae* (antibiotic de elecţie).

ERITROMIELOZĂ ACUTĂ / érythromyélose aiguë / acute erythromyelosis. [*Gr. erythros = roșu; myelos = măduvă; -oză; lat. acutus = ascuțit.*] Echivalentul leucemiei în seria roşie. Se caracterizează prin splenomegalie, hepatomegalie, anemie accentuată, eritroblastoză sanguină şi medulară cu morfologie celulară anormală. Evoluţie mortală în mai puţin de două luni. Sin.: boală sau sindrom Di Guglielmo, mieloză eritremică.

ERITROPENIE, s. f. / érythropénie, s. f. / erythropenia. [*Gr. erythros = roșu (kytos = celulă); penia = sărăcie.*] Scăderea considerabilă a numărului de eritrocite din sângele circulant. Sin.: eritrocitopenie.

ERITROPLAZIE, s. f. / érythroplasie, s. f. / erythroplasia. [*Gr. erythros = roșu; plasis = modelare, formare, de la plassein = a forma, a modela.*] V. boală Bowen, def. 2.

ERITROPOIETINĂ, s. f. / érythropoïétine, s. f. / erythropoietin. [*Gr. erythros = roșu; poietikos = care face, care creează, de la poiein = a face; -ină.*] Glicoproteină acidă hormonală stimulatoare a *eritropoiezei. Este sintetizată îndeosebi în celulele granuloase ale aparatului juxtaglomerular renal (90%) şi în cantitate mică în ficat şi în unele macrofage. ERP are M_r de 34 kDa şi este alcătuită din 166 de aminoacizi. Se disting două forme, cu proprietăţi fiziologice identice, diferite doar prin gradul de glicozilare: ERPa cu 31% hidraţi de carbon şi ERPb cu 24%. Gena care codifică sinteza precursorului ERP este situată pe cromozomul 7 (7q21-22). ERP acţionează prin intermediul unui receptor membranar de circa 66 kDa, alcătuit din 508 aminoacizi, a cărui genă este situată pe cromozomul 19 (19p13.3-p13.2). Nu există rezervă fiziologică de ERP, aceasta fiind produsă rapid în *hipoxie. Dimpotrivă, secreţia este frânată în cazul unui exces de oxigen în ţesuturi. Ţinta acţiunii ERC este cunoscută exact: o celulă suşă a liniei eritroblastice se transformă, devine sensibilă la acţiunea ERP prezentând un mare număr de receptori specifici acesteia (celula este desemnată prin ERC - *erythropoietin responsive cell*). Sub efectul ERP, celula se transformă în *proeritroblast, care posedă încă şi câţiva receptori pentru ERP. Hipersecreţia de ERP este la originea *poliglobuliilor secundare. Pentru nevoile terapeutice (ex.: tratamentul anemiei bolnavilor care sunt supuşi *dializei, al anemiilor din cancere, ca şi în tratamentul *mielodisplaziei) ERP este produsă prin procedee biotehnologice. Sin.: hematopoietină. V. tab. const. endocrinol.

ERITROPOIEZĂ, s. f. / érythropoïèse, s. f. / erythropoiesis. [*Gr.* ***erythros*** = *roşu;* ***poiesis*** = *creare, formare, de la* ***poiein*** = *a face.*] Ansamblul proceselor celulare care se desfăşoară în mod normal în măduva osoasă, sub dependenţa *eritropoietinei şi care, pornind de la *proeritroblaste, conduc la formarea eritrocitelor adulte. E. continuă tot timpul vieţii, asigurând înlocuirea celulelor îmbătrânite, care sunt îndepărtate din circulaţie. Patologic se disting: 1) *E. ectopică*, e. extramedulară, cel mai adesea de origine splenică. 2) *E. ineficace*, în care o parte din *eritroblaste, deşi produse în număr mare, nu se maturează complet, fiind distruse înainte de a se transforma în hematii, proces denumit avort intramedular. V. diseritropoieză şi anemie refractară. Sin.: hematopoieză.

ERITROPROSOPALGIE, s. f. / érytroprosopalgie, s. f. / erythroprosopalgia. [*Gr.* ***erythros*** = *roşu;* ***prosopon*** = *faţă;* ***algos*** = *durere..*] Sin.: nevralgism facial (v.).

ERITROPSIE, s. f. / érythropsie, s. f. / erythropsia. [*Gr.* ***erythros*** = *roşu;* ***opsis*** = *vedere, aspect.*] Formă de *cromatopsie în care obiectele sau suprafeţele albe sunt percepute cu o tentă roşiatică.

ERITROPSINĂ, s. f. / érythropsine, s. f. / erythropsin. Sin.: rodopsină (v.).

ERITROZĂ, s. f. / érythrose, s. f. / erythrosis. [*Gr.* ***erythros*** = *roşu; -ozã.*] Înroşire a feţei, permanentă sau survenind în accese, datorită unei vasodilataţii. *E. paroxistică* afectează îndeosebi tinerele fete şi, în afară de faţă, se poate localiza la nivelul gâtului şi al părţii antero-superioare a toracelui. Apare după masă, după modificări de temperatură sau în relaţie cu emoţiile şi stresul. Asociată *cuperozei, e. favorizează apariţia *acneei rozacee. *E. de declivitate* – sin. test de postură (v.).

ERITRURIE, s. f. / érythrurie, s. f. / erythruria. [*Gr.* ***erythros*** = *roşu;* ***ouron*** = *urină.*] Coloraţie roşie a urinii din cauza hemoglobinei (provenită din hemoliză), dar şi, eventual, a unui colorant sau (rar) chiar medicament introduşi în organism.

ERIZIPEL, s. n. / érysipèle, s. m. / erysipelas. [*Gr.* ***erysipelas, -atos*** = *inflamaţie roşie a pielii, de la* ***erythros*** = *roşu,* ***pella*** = *piele.*] Dermită acută infecţioasă, provocată de *streptococul hemolitic. Poarta de intrare poate fi o mică excoriaţie cutanată sau o leziune a mucoaselor (gură, nas, conjunctivă etc.). Tipic se manifestă printr-un placard extensiv dureros, roşu şi edemaţiat, localizat îndeosebi la nivelul feţei, uneori cu semne generale de infecţie. Poate apărea şi la nivelul membrelor inferioare, iar reşutele nu sunt rare. Pop.: brâncă.

ERIZIPEL NECROTIC / érysipèle nécrotique / necrotic erysipelas. Sin.: fasciită necrozantă (v).

ERIZIPELOID, s. n. / érysipéloïde, s. f. / erysipeloid. [*Gr.* ***erysipelas, -atos*** = *inflamaţie roşie a pielii, de la* ***erythros*** = *roşu,* ***pella*** = *piele;* ***eidos*** = *formă.*] Dermită microbiană profesională apărută după inocularea la nivelul pielii a **Erysipelothrix rhusiopathiae (insidiosa)*, caracterizată prin apariţia pe mână sau pe un deget a unui placard roşu-violaceu, pruriginos, sensibil la palpare, cu evoluţie centrifugă şi, obişnuit, benignă. Sin.: boală Klauder, boală Rosenbach.

EROARE, s. f. / erreur, s. f. / error. [*Lat.* ***error, -oris*** = *rătăcirea drumului, nesiguranţă, îndoială, de la* ***errare*** = *a rătăci, a greşi.*] Diferenţa dintre valoarea reală a unei mărimi oarecare şi cea obţinută prin măsurare, numărătoare sau calcul. E. pot fi: 1) *E. întâmplătoare* (*accidentale*), care variază aleator într-un şir de determinări; cauze: fluctuaţii ale aparatelor, factori de mediu, observatorul. 2) *E. sistematice*, cu valoare determinată; cauze: aparate defecte, metode incorecte. 3) *E. standard*, se determină statistic, prin determinarea parametrilor de variabilitate ai unei anumite populaţii statistice. E. se estimează în raport cu valoarea adevărată şi în acest caz se numesc *e. reale*: $\Delta N_i = N_i - N$, unde N este valoarea reală şi N_i valoarea măsurată. Mai accesibile sunt *e. aparente*: $\Delta N_i = N_i - N$, unde N reprezintă media unui şir de determinări. Există metode complexe de calcul al e., în prezent facilitate de mijloacele informaticii.

EROTISM, s. n. / érotisme, s. m. / erotism. [*Gr.* ***eros, -otos*** = *iubire;* ***-ism.***] Comportament ideatic complex în jurul actului sexual, uneori consecinţa unui hipersexualism sau a unei hiperexcitaţii sexuale, dar şi în urma unor tulburări psihice.

EROTIZARE, s. f. / érotisation, s. f. / erotisation. [*Gr.* ***eros, -otos*** = *iubire.*] Apariţia, în momentul maturizării sexuale, a *reflexelor necondiţionate, înnăscute, rămase până atunci latente, manifestate în cadrul comportamentului sexual.

EROTOMANIE, s. f. / érotomanie, s. f. / erotomania. [*Gr.* ***eros, -otos*** = *iubire;* ***mania*** = *nebunie.*] Iluzie delirantă de a fi iubit, în general de o persoană care se bucură de un anumit prestigiu şi cu care pacientul nu are decât relaţii îndepărtate, sau, uneori, nici o relaţie. E. poate fi o temă delirantă, printre altele, în delirul din schizofrenie, sau, mai frecvent, în cadrul unui delir pasional cronic. În al doilea caz evoluţia se produce în trei stadii: speranţă, ură ascunsă sau manifestă, când subiectul vizat nu răspunde la avansurile erotomanului. În ultimul caz poate apărea o agresivitate care pune în pericol persoana inclusă în delirul pasional.

EROZIUNE, s. f. / érosion, s. f. / erosion. [*Lat.* ***erosio, -onis*** = *roadere, de la* ***erodere*** = *a roade.*] Sin.: exulceraţie (v.).

ERUCTAŢIE, s. f. / éructation, s. f., renvoi, s. m. / eructation, belching. [*Lat.* ***eructatio, -onis*** = *revărsare, vomitare, de la* ***eructare*** = *a revărsa, a vomita.*] Emisie însoţită de zgomot, la nivel bucal, a unei cantităţi de gaz care provine din stomac. E. este de obicei involuntară. Pop.: râgâială.

ERUPŢIE, s. f. / éruption, s. f. / eruption. [*Lat.* ***eruptio, -onis*** = *ieşire violentă, de la* ***erumpere*** = *a ieşi afară.*] Aspect clinic caracterizat prin apariţia şi multiplicarea rapidă a unor elemente tegumentare de aspect diferit în funcţie de boala în care apar. E. are valoare diagnostică în unele boli (numite şi boli eruptive), îndeosebi prin caracteristicile sale evolutive: propagare centrifugă sau centripetă, regiuni predilecte, caracter fugace etc.

ERYSIPELOTHRIX / Erysipelothrix / Erysipelothrix. [*Gr.* ***erysipelas, -atos*** = *inflamaţie roşie a pielii, de la* ***erythros*** = *roşu,* ***pella*** = *piele;* ***thrix, trikhos*** = *păr.*] Gen bacterian din familia *Actinomycetaceae* (**Actinomyces*), alcătuit din bacili grampozitivi, foarte fini, cuprinzând şi o specie patogenă pentru om şi animale, *E. rhusiopathiae*. Acesta produce la porc boala denumită rujet, zoonoză transmisibilă la om, la care determină *erizipeloid sau o infecţie septicemică însoţită de endocardită.

ERYTHROGENESIS IMPERFECTA / erythrogenesis imperfecta / erythrogenesis imperfecta. [*Gr.* ***erythros*** = *roşu;* ***genesis*** = *producere, de la* ***gennan*** = *a produce; lat.* ***imperfectus*** = *incomplet, de la* ***in*** = *lipsit de,* ***perfectus*** = *perfect, complet.*] Sindrom al copilului mic, caracterizat prin oprirea maturării eritroblastice într-un stadiu tardiv. E. i. a fost adesea confundată cu *boala Blackfan-Diamond.

ERYTHROKERATODERMA VARIABILIS / erythrokeratoderma variabilis / Mendes da Costa syndrome. Formă de *eritrokeratodermie ereditară şi familială, cu debut în prima copilărie, afectând îndeosebi sexul feminin şi caracterizată prin prezenţa pe tegumente a unor pete roşii care îşi schimbă forma în timpul zilei. Sunt asociate zone hiperkeratozice cu localizare în afara zonelor eritematoase şi independente de acestea. Sin.: sindrom Mendes da Costa.

ERYTHRORRHEXIS, s. f. / érythrorrhexis, s. f. / erythrorrhexis. [*Gr. **erythros** = roşu; **rhexis** = ruptură, scurgere bruscă şi violentă.*] 1) Hemoragie (v.). 2) Fragmentare a globulelor roşii.

ESCARĂ, s. f. / escarre, escharre, s. f. / slough. [*Gr. **eskhara** = crustă.*] *Gangrenă cutanată cu necroză uscată a dermului şi hipodermului, cu tendinţe de decolare de ţesuturile indemne învecinate şi de eliminare a ţesutului necrozat. V. escară de decubit.

ESCARĂ DE DECUBIT / escarre de décubitus / bedsore. Necroză cutanată de origine ischemică, de regulă consecutivă imobilizării la pat timp îndelungat. Este localizată în punctele de compresiune continuă a unor reliefuri osoase contra unui plan dur (îndeosebi regiunea sacrată, călcâie), la care se adaugă adesea un proces de maceraţie determinat de urină şi materii fecale şi infectarea secundară cu germeni cutanaţi sau gastrointestinali. Sin.: ulcer de decubit.

ESCHERICHIA / Escherichia / Escherichia. [*Theodor Escherich, medic german, 1857-1911.*] Gen din familia *Enterobacteriaceae*, cuprinzând în general bacili mobili, gramnegativi. Se găsesc în intestin ca saprofiţi, putând deveni patogeni. V. şi *Escherichia coli*.

ESCHERICHIA COLI / Escherichia coli / Escherichia coli. Specia principală a genului **Escherichia*, tribul *escherichieae*, familia **Enterobacteriaceae* şi principalul microorganism colonizator al intestinului omului şi animalelor. Serotipurile E. c. se bazează pe distribuţia antigenului somatic O (termostabil), capsular K (variabil termostabil) şi flagelar H (termolabil). În mod obişnuit nepatogenă, bacteria prezintă suşe piogene ce sunt o cauză frecventă pentru infecţii de tract urinar, gastroenterite bacteriene şi septicemii. Sin.: bacil Escherich, *Bacterium coli communi*, colibacil, *Colibacillus*, *Shigella alkalescens*, *Shigella dispar*, *Shigella madampensis*.

ESCHILĂ, s. f. / esquille, s. f. / splinter of bone. [*Fr. **esquille**, din lat. **schidia** = aşchie şi gr. **skhiza**, de la **skhizein** = a separa.*] Fragment osos a cărui apariţie este determinată de o fractură cominutivă sau de o infecţie osoasă necrozantă.

ESENŢIAL, adj. / essentiel, -elle, adj. / essential. [*Lat. **essentialis**, de la **essentia** = natura unui lucru.*] 1) Despre o boală căreia nu i se poate atribui o cauză bine definită. 2) Care este indispensabil vieţii. Îndeosebi cu referire la o serie de substanţe pe care organismul nu le poate sintetiza şi, de aceea, ele trebuie cuprinse în alimentaţie. Ex.: opt aminoacizi e. (valina, leucina, izoleucina, lizina, treonina, metionina, fenilalanina şi triptofanul), majoritatea vitaminelor, oligoelementele şi unii acizi graşi nesaturaţi.

ESENŢĂ, s. f. / essence, s. f. / essence. [*Lat. **essentia** = natura unui lucru.*] 1) Caracter propriu al unui lucru sau al unei fiinţe. 2) Extract, concentrat al anumitor substanţe aromatice obţinut prin distilare. De obicei, substanţe uleioase, volatile şi aromatice obţinute din diverse vegetale, solubile în alcool şi posedând proprietăţi antiseptice sau odorante.

ESOCARDIOGRAMĂ, s. f. / oesocardiogramme, s. m. / oesocardiogram. Denumire pentru traseul electrocardiografic înregistrat pe cale endo-esofagiană. Este înregistrată îndeosebi activitatea auriculară, auriculul stâng fiind în contact cu esofagul.

ESOFAG, s. n. / oesophage, s. m. / (o)esophagus. NA: oesophagus. [*Gr. **oisophagos** = gâtlej, de la **oisen** = a căra, **phagema** = mâncare.*] Porţiune a tractului digestiv care constituie un pasaj musculomembranos între faringe şi stomac. Măsoară circa 25 cm, se află situat posterior faţă de trahee şi anterior coloanei vertebrale, fiind format din trei părţi: *pars cervicalis*, de la cartilajul cricoid până la apertura toracică superioară, *pars thoracica*, între apertura toracică superioară şi diafragm, şi *pars abdominalis*, de la diafragm până la deschiderea în stomac la nivelul *cardiei.

ESOFAG BARRETT / oesophage de Barrett / Barrett (o)esophagus. [*Norman Rupert Barrett, chirurg englez, 1903-1979.*] Sin.: sindrom Barrett (v.).

ESOFAGECTOMIE, s. f. / oesophagectomie, s. f. / (o)esophagectomy. [*Gr. **oisophagos** = gâtlej, de la **oisen** = a căra, **phagema** = mâncare; **ektome** = excizie.*] Rezecţia unei părţi a esofagului.

ESOFAGISM, s. n. / oesophagisme, s. m. / oesophagism. Contractură spasmodică a esofagului, determinând o îngustare a acestuia, mai mult sau mai puţin pronunţată, fără existenţa unei leziuni evidente.

ESOFAGITĂ, s. f. / oesophagite, s. f. / (o)esophagitis. [*Gr. **oisophagos** = gâtlej, de la **oisen** = a căra, **phagema** = mâncare; **-ita**.*] Inflamaţia esofagului. Poate fi corozivă (lichide caustice), disecantă (flegmon esofagian) şi peptică (prin regurgitarea conţinutului gastric).

ESOFAGO-GASTROSTOMIE, s. f. / oesophago-gastrostomie, s. f. / oesophagogastrostomy. Operaţie practicată în caz de îngustare a esofagului. Constă în stabilirea unei anastomoze între marea tuberozitate a stomacului, care este deplasată printr-o incizie la nivelul diafragmului şi esofag deasupra zonei stenozate. Sin.: operaţie Heyrovski.

ESOFAGO-JEJUNOSTOMIE, s. f. / oesophago-jéjunostomie, s. f. / oesophagojejunostomy. Stabilirea unei anastomoze termino-terminale între esofag şi jejun. Intervenţia chirurgicală se practică în caz de cancer inoperabil al *cardiei sau după gastrectomie totală, în scopul restabilirii continuităţii tubului digestiv.

ESOFAGOPLASTIE, s. f. / oesophagoplastie, s. f. / (o)esophagoplasty. [*Gr. **oisophagos** = gâtlej, de la **oisen** = a căra, **phagema** = mâncare; **plastos** = modelat, de la **plassein** = a forma, a modela.*] Operaţie plastică efectuată pe esofag, în scopul redării calibrului normal, scurtcircuitării unui obstacol sau al refacerii continuităţii după *esofagectomia parţială.

ESOFAGORAGIE, s. f. / oesophagorragie, s. f. / oesophageal haemorrhage. Hemoragie care se produce la nivelul mucoasei esofagiene.

ESOFAGOSCOPIE, s. f. / oesophagoscopie, s. f. / (o)esophagoscopy. [*Gr. **oisophagos** = gâtlej, de la **oisen** = a căra, **phagema** = mâncare; **skopia** = examinare, de la **skopein** = a vedea, a examina.*] *Endoscopie a esofagului cu ajutorul unui tub semirigid sau cu un *fibroscop cu viziune axială sau laterală.

ESOFAGOSTOMIE, s. f. / oesophagostomie, s. f. / oesophagostomy. Anastomoza chirurgicală a esofagului la nivelul pielii.

ESOFAGOTOMIE, s. f. / oesophagotomie, s. f. / (o)esophagotomy. [*Gr. **oisophagos** = gâtlej, de la **oisen** = a căra, **phagema** = mâncare; **tome** = tăiere, secţiune, de la **temnein** = a tăia.*] Deschiderea chirurgicală a conductului esofagian.

ESOFIBROSCOP, s. n. / oesofibroscope, s. f. / (o)esophageal fibroscop. [*Gr. **oisophagos** = gâtlej, de la **oisen** = a căra, **phagema** = mâncare; lat. **fibra** = fibră; gr. **skopos** = observator, de la **skopein** = a vedea, a examina.*] *Fibroscop destinat investigării vizuale a esofagului.

ESOFORIE, s. f. / ésophorie, s. f. / esophoria. [*Gr. **eso** = înăuntru; **pherein** = a purta, a transporta.*] Tendinţa axelor globilor oculari de a devia spre interior, prevenită de vederea binoculară. V. şi esotropie.

ESOGASTRODUODENOFIBROSCOPIE, s. f. / oesogastroduodénofibroscopie, s. f. / oesogastroduodenofibroscopy. Examinarea vizuală a cavităţilor esofagiană, gastrică şi duodenală cu ajutorulu unui *fibroscop.

ESOTROPIE, s. f. / ésotropie, s. f. / esotropia. [*Gr. eso = înăuntru; trope = întoarcere, de la trepein = a întoarce.*] *Strabism convergent. Poate fi secundar unei paralizii, poate apărea în cursul procesului de *acomodare sau fără relaţie cu acesta. V. şi esoforie, exotropie, heteroforie.

ESTER, s. m. / ester, s. m. / ester. [*Germ. Essigäther = eter acetic, din lat. aether, gr. aither = aer curat, boltă cerească, de la gr. aithein = a arde; termen creat de Gmelin la sfârşitul sec. XVIII.*] Termen generic pentru orice substanţă care rezultă din combinarea unui acid cu un alcool, cu eliminarea de apă. Ex.: *gliceridele sunt e. ai *acizilor graşi cu *glicerolul.

ESTERAZĂ, s. f. / estérase, s. f. / esterase. [*Germ. Essigäther = eter acetic, din lat. aether, gr. aither = aer curat, boltă cerească, de la gr. aithein = a arde; -ază.*] Enzimă care provoacă *hidroliza funcţiilor *ester. Ex.: *lipaza pancreatică, *colinesterazele, colesterol esterazele.

ESTERI DE FORBOL / esters de phorbol / phorbol esters. Substanţe vegetale ce stimulează *protein kinaza C. Cel mai activ este forbol-12-miristat-13-acetat, analog structural al *mesagerului secund *diacilglicerol. E. f. se fixează pe membrana celulară şi servesc ca receptori şi activatori pentru protein kinaza C. Au şi rol de *promotor în cancerogeneză, probabil prin fosforilarea *receptorului EGF. Forbol-miristat-acetatul creşte transcripţia unor gene corespondente unor enzime, precum colagenaza.

ESTERIFICARE, s. f. / estérification, s. f. / esterification. [*Germ. Essigäther = eter acetic, din lat. aether, gr. aither = aer curat, boltă cerească, de la gr. aithein = a arde; lat. ficare, derivat de la facere = a face.*] Reacţie chimică sau biochimică din care rezultă *esteri pornind de la un alcool şi un acid.

ESTEZIE, s. f. / esthésie, s. f. / (a)esthesia. [*Gr. aisthesis = senzaţie, sensibilitate.*] Sin.: sensibilitate (v., def. 1).

ESTEZIOMETRU, s. n. / esthésiomètre, s. m. / (a)esthesiometer. [*Gr. aisthesis = senzaţie, sensibilitate; metron = măsură.*] Instrument pentru măsurarea sensibilităţii tactile.

ESTEZIONEUROM OLFACTIV / esthésioneurome olfactif / olfactive (a)esthesioneuroma. [*Gr. aisthesis = senzaţie, sensibilitate; neuron = nerv; -oma; lat. olfactus = miros.*] Cancer dezvoltat din celulele de susţinere şi din celulele senzoriale (estezioneurocitom sau estezioneuroblastom, în funcţie de gradul de diferenţiere).

ESTIMAŢIE, s. f. / estimation, s. f. / estimation. [*Lat. aestimatio, -onis = evaluare, de la aestimare = a evalua, a preţui.*] Apreciere cantitativă aproximativă şi provizorie, bazată pe operaţii de calcul statistic sau de extrapolare.

ESTRADIOL, s. m. / oestradiol, s. m. / (o)estradiol. [*Lat. oestrus, gr. oistros = dorinţă; gr. dis = de două ori; -ol.*] Cel mai activ *estrogen natural sintetizat de ovar, placentă, testicul şi probabil corticosuprarenală. Pregăteşte uterul pentru implantarea ovulului fecundat, promovează maturarea organelor reproductive accesorii şi menţinerea caracterelor sexuale secundare feminine. Sinteza e. se află sub controlul foliculostimulinei şi a hormonului luteinizant secretaţi de hipofiză. Sin.: dihidrofoliculină. V. şi tab. const. endocrinol.

ESTRADIOLEMIE, s. f. / oestradiolémie, s. f. / oestradiolaemia. Prezenţa şi concentraţia de *estradiol din sânge. V. şi *tab. const. endocrinol.*

ESTRIOL, s. m. / oestriol, s. m. / (o)estriol. [*Lat. oestrus, gr. oestros = dorinţă; lat. tres, tria, gr. treis = trei; -ol.*] Produs de catabolism al hormonilor estrogeni. E. este glicuronoconjugat în ficat şi eliminat prin urină. E. este produs şi în placentă. V. şi estrogen.

ESTROFILINĂ, s. f. / oestrophiline, s. f. / (o)estrophilin. [*Lat. oestrus, gr. oistros = dorinţă; gr. philein = a iubi; -ină.*] Proteină care fixează *estradiolul în celulele ţintă ale hormonului. A fost identificată la nivelul *receptorilor nucleari pentru estrogeni.

ESTROGEN, adj., s. m. / oestrogène, adj., s. m. / (o)estrogen. [*Lat. oestrus, gr. oistros = dorinţă; gr. gennan = a produce.*] 1) Despre hormonii steroizi capabili să producă *estrul. 2) Orice substanţă, naturală sau sintetică, a cărei acţiune biologică este similară cu cea a *estradiolului. La om, hormonii e. sunt sintetizaţi de ovar, placentă, testicul şi, accesoriu, de corticosuprarenală. Acţiunile fiziologice ale e. se exercită asupra căilor genitale, în afara şi în timpul sarcinii, şi asupra caracterelor sexuale feminine la pubertate. Exercită acţiuni sistemice precum creşterea şi maturarea oaselor lungi şi efecte metabolice printre care: stimularea sintezei proteice, scăderea toleranţei la glucoză, creşterea HDL, retenţie de sodiu şi apă. E. sintetici sunt utilizaţi în calitate de contraceptive orale, în tratamentul cancerului mamar metastatic la femeile în postmenopauză şi în cancerul avansat de prostată. E. mai sunt folosiţi şi în terapia tulburărilor asociate menopauzei, inhibiţia lactaţiei, tratamentul osteoporozei, iminenţei de avort şi în diverse tulburări funcţionale ovariene.

ESTROGENIE, s. f. / oestrogénie, s. f. / estrogeny. Prezenţa de hormoni *estrogeni în organism.

ESTROGENOTERAPIE, s. f. / oestrogénothérapie, s. f. / estrogenotherapy. Utilizarea terapeutică a produşilor naturali sau sintetici care pot declanşa *estrul.

ESTRONĂ, s. f. / oestrone, s. m. / (o)estrone. [*Lat. oestrus, gr. oistros = dorinţă; -onă.*] Sin.: foliculină (v.).

ESTROPROGESTATIV, adj. / oestroprogestatif, adj. / oestroprogestative. Care posedă deopotrivă caracteristicile *estronei şi cele ale *progestativelor. Substanţele de acest tip au calitatea de *contraceptive.

ESTRU, s. n. / oestrus, s. m. / (o)estrus. [*Lat. oestrus, gr. oistros = dorinţă.*] Perioadă de receptivitate sexuală maximă, bine delimitată, caracteristică pentru femelele mamiferelor şi corespunzătoare ovulaţiei, moment în care femela este fecundabilă. Sin. referitor la femelele de mamifere: perioadă de rut. Var. (nerecomandată): oestru.

EŞANTION, s. n. / échantillon, s. m. / sample. [*Fr. veche eschandillon = scară de măsură.*] 1) În statistică, lot reprezentativ dintr-o populaţie, obţinut prin *randomizare. 2) Cantitate mică dintr-un produs, medicament etc. care este, de obicei, utilizată pentru analiză sau testare. Sin.: mostră, probă (def. 1).

EŞARFĂ, s. f. / écharpe, s. f. / sling. [*Fr. écharpe, din limba francilor stabiliţi în Galia skirpja = sacoşă pusă de-a curmezişul pieptului.*] Bucată de pânză de formă triunghiulară utilizată la imobilizarea temporară, în flexie, a unui membru superior.

ETALON, s. n. / étalon, s. m. / etalon. [*Fr. étalon, din limba francilor stabiliţi în Galia stalo = model.*] 1) Model fundamental, de referinţă, stabilit de o autoritate competentă, naţională sau internaţională. 2) Mărime tip servind la definirea şi materializarea unei unităţi. În medicină, este necesar ca analiza unei molecule de către diferite laboratoare să conducă la rezultate comparabile. Pentru substanţele biologice a căror structură nu este total definită prin metode chimice sau fizice, este necesară referinţa la un *e. internaţional.* A fost creat un serviciu de *e. biologice internaţionale* şi reactivi de referinţă, dirijat de un comitet de experţi ai OMS. Criterii pentru un e. biologic: a) identitate de structură între molecula etalon şi molecula dozată; b) identitate de comportament; c) disponibil în cantităţi suficiente. *E. radioactiv* reprezintă o sursă de referinţă căreia i se cunosc natura şi numărul de atomi radioactivi existenţi într-un moment determinat. Permite etalonarea unui detector de radiaţii.

ETAMBUTOL, s. m. / éthambutol, s. m. / ethambutol. (DCI) Antibiotic major antituberculos, activ în cazul bacililor uman şi bovin. Fenomenele de rezistenţă la e. sunt rare, iar toxicitatea sa oculară este limitată, la dozele uzuale.

ETANOL, s. m. / éthanol, s. m. / ethanol. [*Lat. aether, gr. aither = aer curat, boltă cerească, din gr. aithein = a arde; -ol.*] Sin.: alcool etilic (v.).

ETANOLAMINĂ, s. f. / éthanolamine, s. f. / ethanolamine. [*Lat. aether, gr. aither = aer curat, boltă cerească, din gr. aithein = a arde; -ol; gr. ammoniakon = sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia; -ină.*] Alcool azotat precursor al *colinei şi constituent al fosfatidiletanolaminei (*fosfolipid component al membranei celulare). Sin.: colamină.

ETER, s. m. / éther, s. m. / ether. [*Lat. aether, gr. aither = aer curat, boltă cerească, din gr. aithein = a arde.*] 1) Compus organic care conţine doi atomi de carbon legaţi independent de un atom de oxigen, cu formula generală R-O-R'. 2) Termen uzual pentru dietileter, lichid volatil, inflamabil, utilizat în anestezie. Are toxicitate redusă, dar şi dezavantajul unei acţiuni lente, ca şi al riscului de explozie.

ETER ETILITIC / éther éthylique / ether, diethylether, ethylether. V. eter, def. 1.

ETEROGEN, adj. / hétérogène, adj. / heterogenic. [*Lat. scolastică heterogeneus, din gr. heterogenes = eterogen, de la heteros = altul, gennan = a produce.*] 1) Despre un întreg (ex.: organ) compus din elemente diferite. 2) Care nu este de aceeaşi natură; diferit, deosebit, felurit.

ETEROGENITATE GENETICĂ / hétérogénéité génétique / genetic heterogeneous. Observarea faptului că aceeaşi maladie sau acelaşi fenotip pot avea diferite cauze genetice. Când diferitele variante implică acelaşi *locus se vorbeşte despre eterogenitate alelică.

ETEROMANIE, s. f. / éthéromanie, s. f. / etheromania. [*Lat. aether, gr. aither = aer curat, boltă cerească, din gr. aithein = a arde; gr. mania = nebunie.*] *Toxicomanie prin utilizarea cronică a *eterului etilic, îndeosebi prin ingestie sau inhalare de vapori.

ETETRINAT, s. m. / etétrinate, s. m. / etetrinate. (DCI) *Retinoid înrudit cu *vitamina A. Cu toate că prezintă o toxicitate şi un risc teratogen considerabile, e. este utilizat în *acnee şi îndeosebi în *psoriazisul grav.

ETHIODOL, s. m. / ethiodol, s. m. / ethiodol. V. lipiodol.

ETICĂ, s. f. / éthique, s. f. / ethics. [*Gr. ethos = obiceiuri, maniere.*] 1) Reguli sau principii care guvernează conduita umană. 2) Ramură a ştiinţelor filosofice care studiază aceste principii. Dintre ramurile eticii de interes medical sunt: *etica clinică* - aplicarea analizei etice la realizarea deciziilor în îngrijirea pacienţilor individual, *etica medicală* - valorile şi principiile care trebuie să guverneze deciziile în medicină. V. şi bioetică.

ETILOMETRU, s. n. / éthylomètre, s. m. / ethylometer. [*Lat. aether, gr. aither = aer curat, boltă cerească, din gr. aithein = a arde; gr. hyle = materie; metron = măsură.*] Aparat destinat măsurării concentraţiei de etanol (*alcool etilic) din sânge prin analiza aerului expirat.

ETILOTEST, s. n. / éthylotest, s. m. / ethylotest. [*Lat. aether, gr. aither = aer curat, boltă cerească, din gr. aithein = a arde; gr. hyle = materie; engl. test = examen, probă, din fr. veche test = vas de pământ utilizat de alchimişti, de la lat. testum = capac de lut ars.*] Sin.: alcooltest (v.).

ETINILESTRADIOL, s. m. / éthynyloestradiol, s. m. / ethynyl(o)estradiol. [*Lat. aether, gr. aither = aer curat, boltă cerească, din gr. aithein = a arde; gr. hyle = materie; lat.* **oestrus,** *gr. oistros = dorinţă; gr. dis = de două ori;* **-ol.**] (DCI) *Estrogen cu o acţiune apropiată de cea a *estradiolului, dar mai prelungită.

ETIOLOGIE, s. f. / étiologie, s. f. / etiology. [*Gr. aitia = cauză; logos = ştiinţă.*] Studiul şi teoriile asupra cauzei sau originii bolilor. Prin abuz acest termen este utilizat pentru desemnarea cauzei unei boli şi nu ca ştiinţa care studiază această cauză. Ex.: este incorect să se spună "*etiologia* acestei hipertensiuni arteriale este o nefrită cronică", ci "*cauza* acestei hipertensiuni arteriale este o nefrită cronică".

ETIOPATOLOGIE, s. f. / etiophatologie, s. f. / etiopathology. [*Gr. aitia = cauză; Gr. pathos = boală.*] Cauzele apariţiei şi dezvoltării de condiţii propice bolii; mai specific, evenimentele celulare, reacţiile şi mecanismele patologice care se dezvoltă în evoluţia bolii.

ETMOID, s. n. / ethmoïde, s. m. / ethmoid bone. [*Gr. ethmos = ciur, sită; eidos = formă.*] V. tab. anat. - oase.

ETMOIDITĂ, s. f. / ethmoïdite, s. f. / ethmoiditis. [*Gr. ethmos = ciur, sită; eidos = formă; -ită*] Inflamaţie a mucoasei care acoperă osul etmoid şi a osului însuşi.

ETNIC, adj. / ethnique, adj. / ethnic. Care se află în relaţie cu o anumită *etnie sau depind de etnie. Etnic nu este sinonim cu rasial. V. rasă.

ETNIE, s. f. / ethnie, s. f. / ethnic group. Societate umană organizată, fondată pe convingerea de a avea aceeaşi origine şi pe o comuniune efectivă de limbă şi cultură. V. şi rasă.

ETNOGRAFIE, s. f. / ethnographie, s. f. / ethnography. [*Gr. ethnos = popor; graphein = a descrie.*] Studiul diferitelor popoare, a moravurilor lor, obiceiurilor, religiilor, limbajelor. O serie de date de e. sunt de interes în medicină.

ETNOPSIHIATRIE, s. f. / ethnopsychiatrie, s. f. / ethnopsychiatry. [*Gr. ethnos = popor, naţiune; psykhe = suflet, minte; iatreia = vindecare.*] Studiul bolilor mentale în cadrul diferitelor etnii sau culturi. Sin.: psihiatrie comparată, psihiatrie transculturală.

ETOLOGIE, s. f. / éthologie, s. f. / ethology. [*Gr. ethos = moravuri, obiceiuri; logos = ştiinţă.*] Ştiinţa care studiază comportamentul animalelor, căutând să stabilească stereotipurile comportamentului individual şi social al acestora. V. şi etologie umană.

ETOLOGIE UMANĂ / éthologie humaine / human ethology. Studiul comportamentelor umane, cu referire la modelele animale puse în evidenţă îndeosebi de Konrad Lorenz (etolog austriac, 1903-1989, premiul Nobel în medicină sau fiziologie, 1973). Activităţile non-verbale ca expresie a emoţiilor, fenomenele de agresivitate, studiul comportamentelor înnăscute (şi, probabil, determinate genetic) reprezintă subiecte majore ale e. u. Lucrările lui J. Bowlby (medic şi psihiatru englez, n. 1907) asupra comportamentului de ataşament sunt o aplicaţie la studiul primei copilării.

ETUVĂ, s. f. / étuve, s. f. / 1) sweating room, 2) sterilizing room, 3) incubator [*Fr. étuve, din lat. pop. extupa = sală de baie, de la extupare = a umple cu vapori calzi; gr. typhos = fum, vapor.*] 1) Cameră închisă în care se ridică temperatura în vederea obţinerii sudaţiei. 2) Aparat utilizat pentru dezinfecţia prin căldură, cu ajutorul vaporilor de apă sau de formol, a unor obiecte contaminate cu microorganisme patogene. 3) Aparat destinat menţinerii constante a temperaturii şi umidităţii, condiţii necesare creşterii culturilor de celule sau de microorganisme.

EUCARIOT, s. n. / eucaryote, s. m. / eukaryote. [*Gr. eu = bun; karyon = sâmbure, nucleu.*] Organism viu, compus din una sau mai multe celule, care posedă un nucleu şi citoplasmă distincte. Include toate formele de viaţă, cu excepţia virusurilor şi bacteriilor, care sunt *procariote.

EUCORTICISM, s. n. / eucorticisme, s. m. / eucorticism. [*Gr. **eu** = bine; **cortex** = scoarţă.*] Stare de echilibru a organismului determinată de secreţia suficientă, normală, a *corticosuprarenalei.

EUCROMATINĂ, s. f. / euchromatine, s. f. / euchromatin. [*Gr. **eu** = bun; **khroma, -atos** = culoare; -ină.*] Fracţiune a genomului nuclear care conţine ADN activ transcripţional şi care, spre deosebire de *heterocromatină, adoptă o conformaţie extinsă, necompactată. Se replică în prima parte a fazei S a ciclului celular. Este, în marea ei majoritate, constituită din *gene structurale.

EUFORIE, s. f. / euphorie, s. f. / euphoria. [*Gr. **euphoria**, de la **eu** = bun, **pherein** = a purta.*] Senzaţie de bine, mergând până la exaltare; buna dispoziţie este de obicei puţin motivată sau chiar nemotivată. Cauze: alcool, medicamente, unele boli.

EUFORIZANT, adj., s. n. / euphorisant, -e, adj., s. m. / euphoriant, euphoretic. [*Gr. **eu** = bun; **pherein** = a purta.*] (Substanţă) care produce *euforie.

EUGENIE, s. f. / eugénie, s. f. / eugenics. [*Gr. **eu** = bun; **gennan** = a produce.*] Studiul condiţiilor favorabile pentru ameliorarea patrimoniului genetic al grupurilor umane. E. este supusă unor justificate critici de ordin etic. *E. pozitivă* încearcă să atingă acest obiectiv prin selecţia reproducătorilor. *E. negativă* (în principiu, justificată) caută să elimine genele patogene, prin consultaţii acordate purtătorilor acestor gene şi prezentarea riscurilor. Sin.: parţial, *ortogenie (def. 1). V. şi eugenie negativă.

EUGENIE NEGATIVĂ / eugénie négative / negative eugenics. Ramură a *eugeniei prin care se încearcă reducerea genelor patologice în populaţie prin metode destinate să diminueze proporţia de naşteri ale unor subiecţi purtători de boli ereditare.

EUGLOBINĂ, s. f. / euglobine, s. f. / euglobulin. [*Gr. **eu** = bun; lat. **globus** = glob; -ină.*] *Globulină solubilă doar în prezenţa electroliţilor. V. globulină şi pseudoglobulină.

EUNUC, s. m. / eunuque, s. m. / eunuch. [*Lat. **eunuchus**, gr. **eunoukhos** = cel care păzeşte patul femeilor, de la gr. **eune** = culcuş, **ekhein** = a păzi.*] Subiect de sex masculin căruia i s-au îndepărtat testiculele sau organele genitale externe. Termenul se referă îndeosebi la subiecţii *castraţi înainte de pubertate. Ca urmare, e. are penisul atrofiat, vocea acută, o aparenţă feminină, lipsind caracterele sexuale secundare.

EUNUCHISM, s. n. / eunuchisme, s. m. / eunuchism. [*Lat. **eunuchismus**, gr. **eunoukhismos** = castrare, de la gr. **eune** = culcuş, **ekhein** = a păzi; **-ism.***] Starea unui *eunuc sau consecinţa nedezvoltării organelor genitale şi a absenţei hormonilor testiculari.

EUNUCOID, adj. / eunuchoïde, adj. / eunuchoid. [*Lat. **eunuchus**, gr. **eunoukhos** = cel care păzeşte patul femeilor, de la gr. **eune** = culcuş, **ekhein** = a păzi; **eidos** = formă.*] Care se aseamănă cu un *eunuc.

EUNUCOIDISM, s. n. / eunuchoïdisme, s. m. / eunuchoidism. [*Lat. **eunuchus**, gr. **eunoukhos** = cel care păzeşte patul femeilor, de la gr. **eune** = culcuş, **ekhein** = a păzi; **eidos** = formă; **-ism.***] Sindrom de insuficienţă testiculară sau ovariană, în care se regăsesc simptomele *eunuchismului la scară redusă.

EUPAREUNIE, s. f. / eupareunie, s. f. / eupareunia. [*Gr. **eu** = bine; **pareunos** = partener de pat.*] Îndeplinirea actului sexual normal, satisfăcător în mod egal pentru cei doi parteneri.

EUPEPSIE, s. f. / eupepsie, s. f. / eupepsia. [*Gr. **eu** = bun; **pepsis** = digestie, de la **pepsein** = a găti, a digera.*] Digestie normală.

EUPEPTIC, adj., s. n. / eupeptique, adj., s. m. / eupeptic. [*Gr. **eu** = bun; **peptos** = digerat, copt, de la **pepsein** = a găti, a digera.*] 1) Despre o substanţă care facilitează digestia. 2) Medicament cu această calitate.

EUPLOID, adj. / euploïde, adj. / euploid. [*Gr. **eu** = bun; **ploos** = îndoire, pliere; **eidos** = formă.*] Care posedă un lot normal de cromozomi, alcătuit fie dintr-un singur lot (*haploid), fie din două loturi (*diploid).

EUPLOIDIE, s. f. / euploïdie, s. f. / euploidy. [*Gr. **eu** = bun; **ploos** = îndoire, pliere; **eidos** = formă.*] Starea unei celule *euploide sau a unui subiect euploid.

EUPNEE, s. f. / eupnée, s. f. / eupnoea. [*Gr. **eu** = bine; **pnein** = a respira.*] Respiraţie facilă, normală.

EUPRAXIE, s. f. / eupraxie, s. f. / eupraxia. [*Gr. **eu** = bine; **praxis** = acţiune.*] Capacitatea de a efectua mişcări care să corespundă scopului propus.

EURIGAM, adj. / eurygame, adj. / eurygamos. [*Gr. **eurys** = întins, vast; **gamos** = căsătorie.*] Despre o insectă care se acuplează în zbor.

EURITMIE, s. f. / eurythmie, s. f. / eurhythmia. [*Gr. **eu** = bun; lat. **rhythmus**, gr. **rhythmos** = ritm.*] Stare caracterizată printr-un *ritm cardiac normal.

EUTANASIE, s. f. / euthanasie, s. f. / euthanasia. [*Gr. **eu** = bun; **thanatos** = moarte.*] "Ştiinţă a uşurării şi înfrumuseţării morţii" (Francis Bacon, 1600). Deşi formulată de aproape patru secole, acceptarea e. este subiectul, justificat, al unor dispute. În conformitate cu morala creştină, nimeni nu are dreptul să ia viaţa unei fiinţe umane. Rămâne, însă, realitatea suferinţelor bolnavilor incurabili, suferinţă ce depăşeşte uneori limitele suportabilului. În prezent, e. este definită ca moarte calmă şi absolvită de suferinţe, natural sau prin intermediul substanţelor calmante ori stupefiante. Acest termen desemnează practica precipitării morţii în cazul unui bolnav incurabil, spre a-i evita suferinţa. Legalizarea e. pune probleme extrem de complexe, deoarece nu trebuie ignorat riscul deturnării către susţinerea unor interese materiale sau chiar crimă. Olanda este prima ţară în care e. are un suport legal.

EUTIMIE, s. f. / euthymie, s. f. / euthymia. [*Gr. **eu** = bun; **thymos** = minte, spirit.*] *Umoare neutră, stare afectivă echilibrată, în care nu domină nici veselia, nici tristeţea.

EUTIROIDIE, s. f. / euthyroïdie, s. f. / euthyroidism. [*Gr. **eu** = bun; **thyreos** = pavăză, scut; **eidos** = formă.*] Funcţionare normală a tiroidei, cu asigurarea producţiei hormonale necesară fiziologic. Uneori termenul este utilizat şi în cazul când, prin aport hormonal exogen, se asigură o funcţie tiroidiană echilibrată.

EUTOCIC, adj. / eutocique, adj. / eutocic. [*Gr. **eu** = bun; **tokos** = naştere.*] Care favorizează, înlesneşte naşterea.

EUTOCIE, s. f. / eutocie, s. f. / eutocia. [*Gr. **eu** = bun; **tokos** = naştere.*] Naştere normală.

EUTONIE, s. f. / eutonie, s. f. / eutonia. Calitatea de a avea un *tonus satisfăcător.

EUTONOLOGIE, s. f. / eutonologie, s. f. / aggressology. [*Gr. **eu** = bun; **tonos** = tensiune; **logos** = ştiinţă.*] Termen propus de Georges Canguilhem (filoşof şi epistemolog francez cu contribuţii fundamentale în analiza conceptelor de normal şi patologic, n. 1904) ca sin. cu *agresologie, cu precizarea că obiectul e. este studiul menţinerii sau restaurării tonusului normal în faţa agresiunii, prin tonus înţelegându-se eficacitatea funcţională. Dacă diversele discipline medicale specializate se concentrează asupra leziunilor organice, e. studiază reacţia nespecifică la toate nivelurile viului şi la agresiunile cele mai variate.

EUTROFIE, s. f. / eutrophie, s. f. / eutrophia. [*Gr. **eu** = bun; **trophe** = hrană, nutriţie.*] Starea unui organism ale cărui funcţii de nutriţie şi dezvoltare sunt normale.

EVACUARE, s. f. / evacuation, s. f. / evacuation. [*Lat. e = afară; vaccus = gol.*] 1) Golirea unui viscer cavitar, de ex. a intestinelor. 2) Golirea unei cavităţi patologice de ex. a unui abces, chist etc.

EVAGINAŢIE, s. f. / évagination, s. f. / evagination. [*Lat. evaginatio, -onis = scoatere din teacă, de la ex = în afară, vagina = teacă.*] Proeminenţa patologică către exterior a unui organ, de obicei a peretelui unui segment de organ cavitar la un nivel oarecare.

EVALUARE, s. f. / évaluation, s. f. / testing. Măsurarea unor valori numerice în vederea stabilirii unui *bilanţ.

EVAPORARE, s. f. / évaporation, s. f. / evaporation. [*Lat. evaporatio, -onis = evaporare, de la evaporare = a evapora.*] Transformare de fază din lichid în vapori, care se petrece la suprafaţa lichidului.

EVENTRAŢIE, s. f. / éventration, s. f. / eventration. [*Lat. e = în afară; venter, -tris = pântece.*] Termen utilizat pentru a desemna o *hernie de dimensiuni mari a anselor intestinale, apărută la nivelul unei linii de minimă rezistenţă, frecvent postoperator (la locul unei incizii abdominale), dar şi posttraumatic sau spontan.

EVERSIUNE, s. f. / éversion, s. f. / eversion. [*Lat. eversio, -onis = răsturnare, de la evertere = a răsturna şi vertere = a întoarce.*] *Hernia unei mucoase evaginate la nivelul unui orificiu natural (sau, mai rar, patologic), cu formarea unui burelet în zona respectivă. Ex.: e. punctelor lacrimale, deplasarea în afară a punctelor lacrimale, cu oprirea drenajului lacrimilor.

EVIDARE, s. f. / évidement, s. m. / evidement. [*Fr. évider, din lat. ex = în afară, vacuum = gol, vid.*] Golirea prin intervenţie chirurgicală a unei cavităţi de conţinutul său. Ex.: e. cavităţilor urechii medii. Termenul se utilizează şi cu referire la un teritoriu limfatic: e. ganglionilor limfatici.

EVISCERAŢIE, s. f. / éviscération, s. f. / evisceration. [*Lat. eviscerare = a scoate măruntaiele, de la ex = în afară, viscera = măruntaie, organe interne.*] 1) Operaţie care constă în scoaterea temporară la exterior a masei intestinale, consecutiv unei incizii de la apendicele xifoid la pubis, de obicei în scopul căutării unei leziuni intestinale. 2) Ieşirea unui viscer sau a viscerelor în afara abdomenului. Cauze: traumatism abdominal sau complicaţie operatorie. 3) E. oculară constă în înlăturarea conţinutului globului ocular, cu menţinerea sclerei şi a muşchilor oculomotori.

EVOLUTIV, adj. / évolutif, -ive, adj. / evolutive. [*Lat. evolutum, de la evolvere = a rostogoli şi volvere = a rula.*] Care se modifică rapid şi constant, cu referire la un proces patologic, de obicei în sensul agravării.

EVOLUŢIE, s. f. / évolution, s. f. / evolution. [*Lat. evolutio, -onis = derularea sulului unui volum, de la evolvere = a rostogoli şi volvere = a rula.*] 1) Transformare parcurgând o serie de etape, o succesiune de faze distincte. 2) Proces prin care s-a ajuns la diversitatea de astăzi a lumii vegetale şi animale, într-o perioadă de timp de cel puţin 3 miliarde ani. Darwin a fost primul care a sugerat un mecanism plauzibil al e., bazat pe probe paleontologice, *neodarwinismul înglobând rezultatele obţinute, ulterior, în genetică. E. nu trebuie tratată, obligatoriu, în opoziţie cu creaţionismul. 3) Succesiunea manifestărilor şi fazelor unei boli. În engl. se utilizează, în funcţie de fază, termenii *course, evolution* şi *outcome* (în sensul de e. finală, favorabilă sau defavorabilă).

EVOLUŢIE BIOCHIMICĂ / évolution biochimique / biochemical evolution. Sin.: evoluţie moleculară (v.).

EVOLUŢIE MOLECULARĂ / évolution moléculaire / molecular evolution. Modificările treptate survenite la nivel molecular în cursul unei perioade de timp. Aceste modificări reprezintă consecinţa *mutaţiilor şi constau în apariţia unor gene noi şi implicit a unor proteine noi. Sin.: evoluţie biochimică.

EVULSIE, s. f. / évulsion, s. f. / evulsion. [*Lat. evulsio, -onis = smulgere, scoatere, de la evellere = a smulge.*] Sin.: avulsie (v.).

EX VIVO / ex vivo / ex vivo. [*Lat. ex = în afară; vivus = viu.*] Termen ce desemnează experienţele realizate pe celule vii în cultură, adesea preliminare introducerii lor într-un organism întreg.

EXACERBARE, s. f. / exacerbation, s. f. / exacerbation. [*Lat. exacerbatio, -onis = iritare, amărâre, de la exacerbare = a irita, a îndurera (ex = în afară; acerbus = supărător, neplăcut).*] Agravare episodică a unui simptom sau a unei maladii.

EXAMEN, s. n. / examen, s. m. / examination. [*Lat. examen, -inis = cântărire dreaptă, cercetare, de la examinare = a cântări, a aprecia.*] Investigaţie, de regulă în scop de diagnostic clinic, de laborator, radiologic-imagistic etc. Tipuri: 1) *E. auditiv*, prin acumetrie sau *audiometrie. 2) *E. citohormonal*, citologic, pentru precizarea stării hormonale; de obicei, sin. cu e. *citovaginal* al secreţiei vaginale. 3) *E. electric,* în neurologie, pentru investigarea nervilor periferici şi a muşchilor cu ajutorul curenţilor faradici şi galvanici de intensitate mică. 4) *E. medical de angajare,* pentru aprecierea stării sănătăţii a candidaţilor la angajare. 5) *E. medical periodic,* în cazul diferitelor grupuri profesionale, îndeosebi cele expuse la *noxe. 6) *E. organoleptic,* al aspectului, gustului şi mirosului alimentelor. 7) *E. prenatal,* efectuat femeilor în perioada gravidităţii. 8) *E. sumar de urină,* de obicei al primei emisii matinale de urină, constând în determinarea unor constante fizice ale urinei, detectarea calitativă a unor componente chimice normale sau patologice, microscopia sedimentului urinar.

EXAMEN EXTEMPORANEU / examen extemporané / frozen section. V. extemporaneu def. 1.

EXANGUINARE, s. f. / exsanguination, s. f. / exsanguination. [*Lat. ex = în afară; sanguinare = a sângera.*] Extragerea masei sanguine dintr-un organism. De regulă după e. urmează o transfuzie masivă. V. exsanguinotransfuzie.

EXANTEM, s. n. / exanthème, s. m. / exanthem(a). [*Gr. exanthema, -atos = răspândire, înflorire, de la exo = în afară, anthema = înflorire.*] Manifestare cutanată caracteristică unor boli eruptive (ex.: scarlatină, rujeolă, tifos exantematic). V. enatem şi erupţie.

EXANTEM SUBIT / exanthème subit / exanthem(a) subitum. Sin.: boală Zahorsky (v.).

EXCAVAŢIE, s. f. / excavation, s. f. / excavation. NA: **excavatio.** [*Lat. excavatio, -onis = gaură, scobitură, de la excavare = a scobi, a săpa.*] Orice spaţiu anatomic de forma unei scobituri sau a unei pungi. Tipuri: 1) *E. rectouterină* (NA: excavatio rectouterina) sau fundul de sac Douglas (v.). 2) *E. glaucomatoasă*, înfundare a papilei nervului optic, printr-o presiune de durată, ca urmare a creşterii presiunii intraoculare.

EXCIMER, s. m. / excimère, s. m. / excimer. Contracţia sintagmei engleze „excited dimer", care desemnează amestecuri gazoase (XeCl, XeF) utilizate ca sursă în construcţia *laserelor pulsate emiţând în ultraviolet. În seria de lasere Excimer, cel mai utilizat în *angioplastie, este clorura de xenon, emiţând la lungimea de undă 308 nm. Aceste radiaţii laser sunt absorbite preferenţial de proteine.

EXCIPIENT, s. n. / excipient, s. m. / excipient. [*Lat. excipiens, de la excipere = a scoate, a exclude.*] Vehicul al unui medicament; substanţă în care sunt încorporate principiile active pentru a le facilita absorbţia în organism. V. şi corectiv.

EXCITABILITATE, s. f. / excitabilité, s. f. / excitability. [Lat. excitabilis = înviorător, însufleţitor, de la excitare = a stârni, a provoca.] 1) Capacitatea unei structuri vii de a răspunde la stimuli. 2) Capacitatea unei celule de a se depolariza, cu generarea unui *potenţial de acţiune consecutiv unui *stimul care depăşeşte valoarea *prag.

EXCITAŢIE, s. f. / excitation, s. f. / excitation. [*Lat.* ***excitatio, -onis*** = *trezire, stimulare, de la* ***excitare*** = *a stârni, a provoca.*] 1) Actul de stimulare sau de răspuns la o stimulare. 2) În neurofiziologie, răspunsul de tip "totul sau nimic" al celulelor musculare sau nervoase la un stimul adecvat, cu generarea unui potenţial de acţiune propagat. 3) În psihiatrie, amplificarea patologică a activităţii psihomotorii, tipică pentru accesele maniacale şi întâlnită cu intensitate mai mică în hipomanie. 4) În fizică, saltul unui electron de pe o orbită corespunzătoare stării sale fundamentale pe o orbită corespunzătoare unei energii mai înalte.

EXCIZIE, s. f. / excision, s. f. / excision. [*Lat.* ***excisio, -onis*** = *tăietură, de la* ***excidere*** = *a tăia.*] 1) Îndepărtarea chirurgicală a ţesuturilor necrozate, supuse unei contuzii, sau altui proces patologic (ex. supuraţie) pentru obţinerea unei plăgi alcătuite din ţesuturi normale, proprii suturii şi desfăşurării cicatrizării. 2) Îndepărtarea unui segment în interiorul unei secvenţe de ADN. 3) Eliberarea unui *provirus sau a unei *plasmide integrate într-un cromozom, cu revenirea acestora în citoplasmă.

EXCLUZIE, s. f. / exclusion, s. f. / exclusion. [*Lat.* ***exclusio, -onis*** = *excludere, de la* ***excludere*** = *a îndepărta, a exclude.*] Intervenţie chirurgicală care constă în sustragerea din circuitul esofagogastrointestinal a unui segment de tub digestiv cu lungime variabilă, de regulă patologic, denumit segment exclus.

EXCORIAŢIE, s. f. / excoriation, s. f. / excoriation. [*Lat.* ***excoriare*** = *a jupui de piele, de la* ***ex*** = *în afară,* ***corium*** = *piele.*] Eroziune a straturilor superficiale ale pielii sau ale unei mucoase.

EXCREMENTE, s. n. pl. / excréments, s. m. pl. / excrements. [*Lat.* ***excrementum*** = *excrement.*] Sin.: materii fecale (v.).

EXCRESCENŢĂ, s. f. / excrescence, s. f. / excrescence. [*Lat.* ***excrescentia, -ium*** = *excrescenţă, de la* ***excrescere*** = *a creşte, a se mări* (***ex*** = *în afară;* ***crescere*** = *a creşte*).] Termen relativ vag, ce desemnează o formaţiune rezultată în urma unei proliferări tisulare în exces, care proemină vizibil la nivelul unei anumite suprafeţe cutanate a corpului. E. păstrează continuitatea cu ţesutul subiacent.

EXCRETA, s. f. pl. / excreta, s. m. pl. / excreta. [*Lat.* ***excreta, -orum,*** *de la* ***excernere*** = *a separa, a evacua.*] Denumire a ansamblului de substanţe eliminate din organism, ca reziduuri provenind din digestie sau din metabolism: materii fecale, urină, sudoare etc.

EXCREŢIE, s. f. / excrétion, s. f. / excretion. [*Lat.* ***excretio, -onis,*** *de la* ***excernere*** = *a separa, a evacua.*] Acţiunea de eliminare a unui produs dintr-o structură cavitară, de regulă printr-un conduct natural. Ex.: e. deşeurilor din organism.

EXERCIŢIU, s. n. / exercice, s. m. / exercise. [*Lat.* ***exercitium*** = *exerciţiu, de la* ***exercere*** = *a practica.*] Proces de perfecţionare a activităţii motorii, obţinut prin repetarea, cu o anumită intensitate şi într-un anumit ritm, a mişcărilor. Tipuri: 1) *E. activ* este efectuat voluntar. 2) *E. pasiv:* practicat de obicei în paralizii sau în cazuri de deficit funcţional muscular, prin mobilizarea mecanică efectuată din exterior, de o persoană calificată.

EXEREZĂ, s. f. / exérèse, s. f. / exeresis. [*Gr.* ***exairesis*** = *ablaţie, de la* ***ex*** = *în afară,* ***hairesis*** = *luare şi* ***airein*** = *a lua.*] Ablaţia chirurgicală a unui organ, a unei tumori sau a unui corp străin.

EXERGONIC, adj. / exergonique, adj. / exergonic. [*Gr.* ***exo*** = *în afară;* ***ergon*** = *lucru, acţiune, de la* ***ergein*** = *a lucra.*] V. reacţie exergonică şi energie liberă. Ant.: endergonic.

EXFOLIERE, s. f. / exfolation, s. f. / exfolation. [*Lat.* ***exfoliare*** = *a desfrunzi, a rupe foile, de la* ***ex*** = *în afară,* ***folium*** = *frunză, foaie.*] Degenerescenţă sau distrucţie a structurilor superficiale, cele mai keratinizate, ale *epidermului, urmată de desprinderea acestora sub formă de lamele fine.

EXHEMIE, s. f. / exhémie, s. f. / exiccosis, plasma lost. [*Gr.* ***ex*** = *afară;* ***haima*** = *sânge.*] Diminuarea masei sanguine circulante, fie prin retenţia unei cantităţi de apă în ţesuturi, fie prin pierderea de apă la nivelul capilarelor, devenite permeabile şi incapabile să o reţină sau să o absoarbă.

EXHIBIŢIONISM, s. n. / exhibitionnisme, s. m. / exhibitionism. [*Lat.* ***exhibitio, -onis*** = *prezentare, arătare, de la* ***exhibere*** = *a prezenta;* ***-ism.***] Deviaţie a comportamentului sexual, îndeosebi la bărbat, constând în expunerea la vedere, în faţa unei persoane străine (femeie sau copil), sau în public a organelor genitale. E. apare fie din nevoia de satisfacţie sexuală perversă, fie ca urmare a unei deficienţe de ordin psihic (stări confuzionale în hipoglicemie, ebrietate, demenţă etc.). Exhibiţionistul are, de obicei, un sentiment de culpabilitate.

EXHUMARE, s. f. / exhumation, s. f. / exhumation. [*Lat.* ***ex*** = *în afară;* ***humus*** = *pământ.*] Dezgroparea unui cadavru în vederea unei expertizări medico-legale sau a reînhumării în alt loc.

EXINUCLEAZĂ, s. f. / exinucléase, s. f. / exinuclease. *Endonuclează care acţionează asupra bazelor alterate, de ex. asupra *dimerilor de *timidină.

EXTRINSEC, adj. / extrinseque, adj. / extrinsic. [*Lat.* ***exter*** = *fără, afară;* ***secus, sequi*** = *a urma.*] 1) Care nu aparţine de obiecte cu care este conectat. 2) Care vine, provine sau acţionează din exterior.

EXITUS, s. n. / exitus, s. m. / exitus. [*Lat.* ***exitus*** = *ieşire, sfârşit, moarte.*] Sin.: deces (v.).

EXOAMILAZĂ, s. f. / exoamylase, s. f. / exoamylase. [*Gr.* ***exo*** = *în afară; lat.* ***amylum,*** *gr.* ***amylon*** = *făină, amidon;* ***-aza.***] V. amilază.

EXOANTIGEN, s. m. / exoantigène, s. m. / exoantigen. Sin.: ectoantigen (v.).

EXOCERVICAL, adj. / exocervical, -ale, -aux, adj. / exocervical. [*Gr.* ***exo*** = *în afară; lat.* ***cervical, -alis, de la cervix, -icis*** = *gât.*] Care se raportează la partea externă a *colului uterin.

EXOCERVICITĂ, s. f. / exocervicite, s. f. / exocervicitis. [*Gr.* ***exo*** = *în afară; lat.* ***cervix, -icis*** = *gât;* ***-ita.***] Denumire sub care sunt grupate leziunile inflamatorii observate la suprafaţa *colului uterin. V. şi cervicită.

EXOCITOZĂ, s. f. / exocytose, s. f. / exocytosis. [*Gr.* ***exo*** = *în afară;* ***kytos*** = *celulă;* ***-oza.***] 1) Proces prin intermediul căruia este secretată cea mai mare parte dintre moleculele sintetizate într-o celulă eucariotă. Aceste molecule sunt incluse în vezicule membranare, care fuzionează cu membrana plasmatică, eliberând conţinutul la exteriorul celulei. Procesul invers e. se numeşte *endocitoză. 2) Prezenţa, în leziunile epidermice din *eczemă (vezicule), de leucocite şi histiocite; se acompaniază de *exoseroză.

EXOCRIN, adj. / exocrine, adj. / exocrine. [*Gr.* ***exo*** = *în afară;* ***krinein*** = *a separa de.*] Despre o glandă ai cărei produşi de secreţie se deversează la suprafaţa pielii sau a unei mucoase; secreţia ajunge, deci, la exterior, prin intermediul canalelor excretoare; însăşi secreţia deversată.

EXOENZIMĂ, s. f. / exoenzyme, s. m. / exoenzyme. Enzimă produsă de o celulă şi secretată în mediul exterior. Ant.: endoenzimă.

EXOFITIC, adj. / exophytique, adj. / exophytic. [*Gr.* ***exo*** = *în afară;* ***phyein*** = *a creşte.*] Despre o formaţiune malignă sau benignă a cărei creştere se produce spre exterior, sub o formă vegetantă, fără tendinţă de extindere în profunzime.

EXOFORIE, s. f. / exophorie, s. f. / exophoria. [*Gr. exo = în afară; pherein = a purta, a transporta.*] Deviere latentă a axelor vizuale în afară. V. şi esoforie, exotropie, heteroforie.

EXOFTALMIE, s. f. / exophtalmie, s. f. / exophthalmia. [*Gr. exo = în afară; ophthalmos = ochi.*] Aspect patologic şi uneori constituţional, unilateral sau bilateral, al poziţiei globului ocular în orbită, care proemină anterior. E. este semn clinic caracteristic în *boala Graves-Basedow, dar poate apărea şi în unele afecţiuni oculare. Ant.: enoftalmie.

EXOGAMIE, s. f. / exogamie, s. f. / exogamy. [*Gr. exo = în afară; gamos = căsătorie.*] Unirea între doi subiecţi care nu sunt *cosanguini.

EXOGEN, adj. / exogène, adj. / exogenous. [*Gr. exo = în afară; gennan = a produce.*] Care îşi are originea în afara organismului.

EXOGNAŢIE, s. f. / exognathie, s. f. / exognathion. [*Gr. exo = în afară; gnathos = falcă, maxilar.*] Lărgime exagerată a arcului maxilar sau a celui mandibular. De obicei se observă în cadrul *prognatismului.

EXON, s. m. / exon, s. m. / exon. Parte a unei gene, segment de ADN, care poartă informaţia codului genetic pentru sinteza lanţului de aminoacizi al unei proteine. Cealaltă parte a genei, denumită *intron, este necodantă, noninformaţională.

EXONUCLEAZE, s. f. pl. / exonucléases, s. f. pl. / exonucleases. [*Gr. exo = în afară; lat. nucleus = sâmbure, nucleu; -aza.*] Clasă de enzime ce distrug acizii nucleici, din aproape în aproape, pornind de la una sau ambele extremităţi ale lanţului polinucleotidic.

EXOPEPTIDAZĂ, s. f. / exopeptidase, s. f. / exopeptidase. [*Gr. exo = în afară; peptos = digerat, copt, de la pepsein = a găti, a digera; -ază.*] Enzimă ce catalizează *proteoliza prin ruperea *legăturilor peptidice la nivelul aminoacizilor terminali ai lanţului polipeptidic. Pentru cele două porţiuni terminale ale lanţului se disting: *aminopeptidaze şi *carboxipeptidaze. V. şi endopeptidază.

EXORBITISM, s. n. / exorbitisme, s. f. / exorbitism. [*Lat. ex = afară de; orbita de la orbis = cerc.*] Deşi este considerat uneori sinonim cu *exoftalmie, acest termen semnifică în realitate *protruzia în afara cavităţii orbitare a întregului conţinut al acesteia: glob ocular, muşchi, glandă lacrimală, ţesut celulo-adipos.

EXOSEROZĂ, s. f. / exosérose, s. f. / exoserosis. [*Gr. exo = în afară; lat. serum = zer; -oza.*] 1) Trecerea plasmei sanguine în afara capilarelor, în cazul creşterii permeabilităţii acestora în anumite stări patologice (*şoc anafilactic). 2) Proces de reacţie cutanată observat în *eczemă şi caracterizat prin producerea de lichid ce disociază iniţial celulele epidermice, apoi formează vezicule. Prin ruptura (spargerea) veziculelor, lichidul se poate scurge la exterior.

EXOSMOZĂ, s. f. / exosmose, s. f. / exosmosis. [*Gr. exo = în afară; osmos = impuls, împingere; -oză.*] Curent de *osmoză dirijat din interiorul spre exteriorul unei celule sau unui compartiment.

EXOSTOZĂ, s. f. / exostose, s. f. / exostosis. [*Gr. exo = în afară; osteon = os; -oză.*] Excrescenţă osoasă patologică, bine circumscrisă, de dimensiuni variabile în raport cu dimensiunile osului (de obicei os lung) pe care se dezvoltă. E. poate fi dobândită (prin mecanism inflamator sau tumoral) sau, mai rar, congenitală.

EXOSTOZĂ MALARĂ ŞI CORONOIDĂ / maladie de Jacob / Jacob's disease. Sin.: boală Jacob (v.).

EXOTOXINĂ, s. f. / exotoxine, s. f. / exotoxin. [*Gr. exo = în afară; toxikon = otravă pentru vârful săgeţilor, de la toxon = săgeată; -ină.*] Substanţă, de obicei de natură proteică, elaborată de unele microorganisme şi eliminată la exterior, cu acţiune toxică specifică asupra organismelor superioare.

EXOTROPIE, s. f. / exotropie, s. f. / exotropia. [*Gr. exo = în afară; trope = întoarcere, de la trepein = a întoarce.*] *Strabism divergent. V. şi esoforie, exoforie, heteroforie.

EXPANSIV, adj. / expansif, -ive, adj. / expansive. [*Lat. ex = în afară; pansus, de la pandere = a desface, a întinde.*] Despre un proces patologic tisular care tinde să se dezvolte, să crească în volum, să se extindă.

EXPECTORANT, adj., s. n. / expectorant, -e, adj., s. m. / expectorant. [*Lat. expectorare = a da afară din piept, de la ex = în afară; pectus, -oris = piept.*] 1) Care provoacă eliminarea prin *expectoraţie a mucusului sau a altor fluide din plămâni sau din trahee. 2) Agent (medicament) care favorizează eliminarea mucusului sau a unui exsudat din plămâni, bronşii sau trahee prin diminuarea viscozităţii fluidelor respective. Unele e. stimulează secreţia de mucus la nivelul mucoasei tractusului respirator şi, consecutiv, eliminarea acestuia.

EXPECTORAŢIE, s. f. / expectoration, s. f., crachat, s. m. / 1) expectoration, 2) sputum. [*Lat. expectorare = a da afară din piept, de la ex = în afară; pectus, -oris = piept.*] 1) Expulzarea prin tuse a unor produse (secreţii normale sau patologice) prezente în căile respiratorii. 2) Prin extensie, denumirea materiei expectorate.

EXPECTORAŢIE DIRIJATĂ / expectoration dirijée / cough training. Metodă de reeducare şi de control a tusei şi a mişcărilor respiratorii, destinată obţinerii unui drenaj mai bun al secreţiilor bronşice, urmat de eliminarea acestora.

EXPERIMENT, s. n. / expérimentation, s. f., expérience, s. f. / experiment. [*Lat. experimentum = experienţă, încercare, de la experimentare = a încerca.*] Metodă de bază în cercetarea ştiinţifică, de fapt cea mai importantă, constând în reproducerea intenţionată, în condiţii determinate, a unui fenomen natural în scopul cunoaşterii sale. Un e. se bazează pe un sistem de ipoteze ştiinţifice şi este efectuat, de obicei, pe un model experimental, observaţiile obţinute prin e. confirmă sau infirmă ipotezele de lucru sau pe cele rivale, alteori fiind verificate o serie de teorii. Spre deosebire de observaţia ştiinţifică, în e. cercetătorul intervine activ, modificând conştient unul sau mai mulţi factori şi urmărind ulterior evoluţia fenomenului studiat.

EXPERIMENT CRUCIAL / expérimentation cruciale / crucial experiment. E. care înclină decisiv balanţa în favoarea uneia dintre două ipoteze rivale legate de un anumit domeniu, sau deschide, prin rezultatele obţinute, o nouă cale într-un domeniu. Ex.: e. lui Pasteur.

EXPERIMENTAL, adj. / expérimental, -ale, adj. / experimental. Care se bazează pe *experiment, este fondat prin experiment. De ex., metodă e., fiziologie e., medicină e., patologie e., terapeutică e. etc.

EXPERT MEDICAL / expert médical / medical expert. În sensul cel mai larg, medic care posedă competenţa şi calificarea necesare pentru a oferi un aviz tehnic într-o problemă litigioasă sau complexă.

EXPERTIZĂ MEDICALĂ / expertise médicale / medical appraisal. [*Lat. expertitio, -onis = încercare, probă, de la experiri = a pune la încercare; medicus = doctor.*] 1) Constatare sau estimare efectuată de un medic expert (specialist autorizat sau desemnat, cu experienţă într-un anumit domeniu). 2) Raport întocmit de un expert după analiza, pe baza unor criterii, a unei anumite probleme sau situaţii. Tipuri de e. m.: a) *e. medicolegală*, orice investigare medicală, pe omul viu sau pe cadavru, care are drept scop clarificarea unor fapte judiciare; *b) e. de paternitate*, în scopul stabilirii filiaţiunii, prin examene serologice, antropologice, dactiloscopice şi genetice (*amprenta genetică); c) *e. psihiatrică legală*, în vederea stabilirii diagnosticului unei afecţiuni şi a relaţiilor acesteia cu eventuale infracţiuni comise de pacient.

EXPIRAŢIE, s. f. / expiration, s. f. / expiration. [*Lat. exspiratio, -onis = expiraţie, de la exspirare = a răsufla (ex = în afară; spirare = a sufla).*] Fază a respiraţiei în care este eliminat din plămâni aerul inspirat. În mod normal durata e. este mai scurtă decât cea a *inspiraţiei. E. devine mai lungă îndeosebi în *emfizem şi *astm. Se disting două tipuri de e.: 1) *E. activă*, forţată, care se produce datorită contracţiei muşchilor peretelui abdominal şi intercostali. 2) *E. pasivă*, obişnuită, nu necesită efort muscular, fiind datorată ascensiunii diafragmului, elasticităţii pulmonare şi masei pereţilor toracici care exercită o compresie asupra plămânilor. În engleză, termenul are şi sensul de deces.

EXPLANT, s. n. / explant, s. m. / explant. [*Lat. ex = în afară; plantare = a planta.*] Fragment mic prelevat de la nivelul unui organ sau ţesut în vederea *transplantării sau a realizării unei culturi de ţesut viu într-un mediu de cultură adecvat.

EXPLORARE, s. f. / exploration, s. f. / exploration. [*Lat. exploratio, -onis = cercetare, investigare, de la explorare = a căuta în afară.*] Studiul indirect, clinic şi paraclinic, al unor structuri anatomice, a organismului în întregime sau al unor procese, fenomene, metabolisme care au loc în organism. E. poate fi mediată de diferite aparate, metode fizice, biofizice, chimice, biochimice etc.

EXPRESIE, s. f. / expression, s. f. / expressivity. [*Lat. expressio, -onis = expresie, exprimare, de la exprimere = a face să iasă prin apăsare (ex = în afară; premere = a apăsa, a presa).*] Sin.: expresivitate (v. def. 1 şi 2).

EXPRESIVITATE, s. f. / expressivité, s. f. / expressivity. [*Lat. expressus = evident, clar, de la exprimere = a face să iasă prin apăsare (ex = în afară; premere = a apăsa, a presa).*] 1) Variabilitate a exprimării fenotipice a unei gene; gradul de realizare fenotipică a unei alele. 2) Gradul de intensitate a manifestărilor morbide în raport cu o genă cu transmitere autozomal dominantă. Ex.: e. variabilă a *miotoniei atrofice Steinert. Sin.: expresie.

EXPUNERE, s. f. / exposition, s. f. / exposure. [*Lat. expositio, -onis = expunere, de la exponere = a pune la vedere, a expune.*] Mărime dozimetrică pentru măsurarea ionizării produse în aer de radiaţiile X sau şi caracterizată prin suma sarcinilor electrice ale tuturor ionilor de acelaşi semn produşi de un fascicul de protoni în unitatea de volum de aer. E. pe unitatea de timp se numeşte debit de e. şi se exprimă în roentgen/secundă.

EXSANGUINOTRANSFUZIE, s. f. / exsanguinotransfusion, s. f. / exchange transfusion. [*Lat. ex = în afară; sanguis, -inis = sânge; trans = peste; fusio, -onis = topire, împrăştiere, de la fundere = a vărsa.*] Tehnică prin care sângele circulant al unui bolnav este înlocuit printr-o cantitate echivalentă de sânge provenită de la donatori compatibili. Obs.: termenul englez, în traducere *transfuzie de schimb*, este mai corect. (v.).

EXSORBŢIE, s. f. / exsorption, s. f. / exsorption. [*Lat. ex = în afară; sorbere = a bea, a aspira.*] Denumire pentru ansamblul schimburilor care se produc între enterocit (membrana acestuia) şi lumenul intestinal, în sensul enterocit-lumen intestinal. Schimburile în sens invers se numesc insorbţie. (v.).

EXSTROFIE, s. f. / exstrophie, s. f. / exstrophy. [*Lat. ex = în afară; gr. strephein = a răsuci, a învârti.*] 1) Malformaţie congenitală a unui organ intern, care este plasat în afara cavităţii din organism unde este situat în mod normal. 2) *Eversiune congenitală a unui organ. Ex.: e. vezicală (v.).

EXSTROFIE VEZICALĂ / exstrophie vésicale / bladder exstrophy. Malformaţie a peretelui abdominal hipogastric, care reduce distanţa dintre vezică şi peretele anterior. Vezica herniază după eforturi fizice şi este astfel redusă la partea sa posterioară şi trigon. La băieţi se constată *epispadias şi la fete divizarea clitorisului. La ambele sexe apare disjuncţia pubisului. V. şi celosomie.

EXSUDAT, s. n. / exsudat, s. m. / exudate. [*Lat. exsudatio, -onis = asudare, de la exsudare = a se evapora, a asuda (ex = în afară; sudare = a transpira).*] Lichid seros sau albuminos bogat în substanţe proteice şi conţinând adesea elemente celulare (hematii, leucocite, histiocite etc.). E. provine din capilarele sanguine şi trece în spaţiile interstiţiale la nivelul ţesuturilor afectate de *inflamaţie. Când e. rămâne în zona de provenienţă, acesta va fi resorbit şi astfel se revine la starea normală. Dacă e. se disipează spre suprafaţa ţesutului afectat, el este eliminat în mod natural printr-o cavitate comunicantă cu exteriorul (bronhii, vezică etc.) sau direct la exteriorul corpului. Dimpotrivă, dacă e. rămâne într-o cavitate care nu comunică cu exteriorul rezultă un *epanşament pleural, pericardic, ascitic etc. E. poate fi fibrinos, seros, serofibrinos, hemoragic sau purulent.

EXSUDATIV, adj. / exsudatif, -ive, adj. / exudative. [*Lat. exsudare = a se evapora, a asuda, de la ex = în afară, sudare = a transpira.*] Caracteristică a procesului vasculo-sanguin (congestie, edem, diapedeză) din prima fază a *inflamaţiei, predominant în inflamaţiile acute. V. şi exsudat.

EXSUDAŢIE, s. f. / exsudation, s. f. / exudation. Fenomenul de *extravazare a unui lichid, denumit *exsudat, din rezervorul său natural într-un focar inflamator sau într-o cavitate. E. are loc ca urmare a creşterii presiunii sanguine în vasele mici şi capilare, ca şi din cauza leziunilor pereţilor acestora. Procesul de e. este un mecanism de apărare. V. exsudat.

EXSUFLAŢIE, s. f. / exsufflation, s. f. / exsufflation. [*Lat. exsufflatio, -onis = gonire a duhului rău prin suflare, de la exsufflare = a sufla asupra (ex = în afară; sufflare = a sufla).*] Exteriorizarea unui volum de gaz dintr-o cavitate. Ex.: e. terapeutică în cazul unui *pneumotorax sufocant.

EXTAZ, s. n. / extase, s. f. / ecstasy. [*Lat. exstasis, gr. ekstasis = acţiunea de a ieşi în afară de sine.*] Formă particulară de afectivitate, manifestată printr-o contemplare pasivă şi detaşarea de ambianţă într-o lume imaginară.

EXTEMPORANEU, adj. / extemporané, -e, adj. / extemporaneous. [*Lat. extemporaneus = improvizat, fără pregătire.*] Care se produce, care are loc imediat. Termenul se utilizează îndeosebi în două cazuri: 1) Cu referire la o *biopsie al cărei examen histologic este efectuat imediat după prelevarea în timpul unei intervenţii chirurgicale. Rezultatul imediat al examenului histologic poate orienta continuarea actului operator. 2) Despre un preparat medicamentos care este realizat în momentul administrării.

EXTENSIE, s. f. / extension, s. f. / extension. [*Lat. extensio, -onis = întindere, de la extendere = a întinde (ex = în afară; tendere = a întinde).*] 1) Sin. cu convergenţă, v. def. 1. Mişcare voluntară constând în deschiderea unghiului pe care îl fac două segmente articulate ale unui membru, acestea situându-se după mişcare în acelaşi ax. Ex.: e. antebraţului faţă de braţ. Ant.: flexie.

EXTENSIE CONTINUĂ / extension continue / nail extension. Metodă de tratament ortopedic al unor fracturi pentru menţinerea în poziţie imobilă a unui membru fracturat, după reducerea fracturii, în scopul asigurării unei consolidări osoase fără deviere sau scurtare. Este obţinută printr-o tracţiune continuă exercitată asupra membrului prin intermediul unor broşe transosoase, la care se adaugă frecvent menţinerea în suspensie a membrului fracturat.

EXTENSOR, adj., s. m. / extenseur, adj., s. m. / extensor. [*Lat. extensor, -oris = cel care torturează prin întinderea membrelor, de la extendere = a întinde (ex = în afară; tendere = a întinde).*] Termen referitor la proprietatea unui muşchi care produce *extensia unei structuri anatomice. Ex.: muşchi e. al degetului.

EXTERIORIZARE, s. f. / extériorisation, s. f. / exteriorization. 1) Acţiunea de a exterioriza, adică de a exprima, a manifesta sentimentele şi ideile proprii, prin comportament. 2) Operaţie constând în scoaterea unui viscer din cavitatea care îl conţine.

EXTERN, adj. / externe, adj. / external. [*Lat. externus = din afară, extern.*] Despre o formaţiune anatomică sau patologică situată spre exteriorul organismului. Utilizat uneori şi ca sin. cu *lateral.

EXTEROCEPTOR, s. m. / extérocepteur, s. m. / exteroceptor. [*Lat. exterus = din afară; receptus, de la recipere = a primi.*] Termen utilizat pentru a desemna segmentul periferic al analizatorilor (vizual, auditiv, gustativ, tactil etc.), reprezentat de receptori excitaţi de stimuli care provin din mediul extern.

EXTINCŢIE SENZITIVĂ / extinction sensitive / extinction. Absenţa percepţiei unei stimulări cutanate, dacă aceasta este provocată în acelaşi timp cu o altă stimulare *homolaterală sau *controlaterală. E. s. se întâlneşte îndeosebi în *sindromul parietal.

EXTIRPA, vb. / extirper, vb. / extirpate. [*Lat. exstirpare = a smulge din rădăcină, de la ex = în afară, stirps, stirpis = rădăcină.*] A înlătura prin metode chirurgicale o zonă patologică din organism.

EXTIRPARE, s. f. / extirpation, s. f. / extirpation. [*Lat. exstirpare = a smulge din rădăcină, de la ex = în afară, stirps, stirpis = rădăcină.*] Acţiunea de a îndepărta în totalitate, prin metode chirurgicale, o formaţiune patologică sau un organ afectat.

EXTRACARDIAC, adj. / extracardiaque, adj. / extracardiac. [*Lat. extra = în afară; gr. kardia = inimă.*] Despre un proces sau fenomen a cărui origine nu se află la nivelul inimii. Ex.: suflu e.

EXTRACORPOREAL, adj. / extracorporel, -elle, adj. / extracorporeal. [*Lat. extra = în afară; corporeus = al corpului, de la corpus, -oris = corp.*] 1) Care are originea în afara corpului uman. Ex.: *circulaţie e. 2) Care se află în afara corpului uman, dar este conectat, legat la acesta. Ex.: *pancreas e.

EXTRACT, s. n. / extrait, s. m. / extract. [*Lat. extractum, de la extrahere = a trage afară (ex = în afară; trahere = a trage).*] Preparat, de obicei farmaceutic, obţinut prin extracţia dintr-un produs vegetal sau animal cu ajutorul unui solvent (apă, alcool, eter, cloroform) sau a unor amestecuri de solvenţi, prin diferite procedee. În final, e. este concentrat la un grad variabil de consistenţă fluidă, semisolidă sau solidă. Ex.: e. vegetale.

EXTRACŢIE, s. f. / extraction, s. f. / extraction. [*Lat. extractum, de la extrahere = a trage afară (ex = în afară; trahere = a trage).*] 1) Termen care, în chimie-fizică, denumeşte separarea unei substanţe dintr-un amestec de alte substanţe. 2) Prin extensie, termenul este utilizat în medicină, cu referire la scoaterea, îndepărtarea unei formaţiuni dintr-o cavitate (ex.: e. unui corp străin, *e. dentară, *e. fetală).

EXTRACŢIE DENTARĂ / extraction dentaire / tooth extraction. Metodă chirurgicală care constă în îndepărtarea unui dinte din alveola acestuia.

EXTRACŢIE FETALĂ / extraction foetale / f(o)etal extraction. Operaţie manuală sau instrumentală (forceps, spatule, ventuze) care are drept scop naşterea artificială a fătului pe căi naturale, când *prezentaţia este angajată, membranele *pungii apelor sunt rupte şi colul uterin este dilatat. E. pe cale abdominală se numeşte *cezariană.

EXTRADURAL, adj. / extradural, -ale, -aux, adj. / extradural. [*Lat. extra = în afară; durus = tare.*] Situat în afara sau deasupra *durei mater. V. şi hematom extradural.

EXTRAPERITONIZARE, s. f. / extrapéritonisation, s. f. / extraperitonealization. [*Lat. extra = în afară; lat. medicală peritonaeum, din gr. peritonaion = care se întinde în jurul, de la peri = în jurul, teinein = a se întinde.*] Excluderea din *cavitatea peritoneală a unui organ prezentând un proces patologic ce poate afecta întreaga cavitate.

EXTRAPIRAMIDAL, adj. / extrapyramidal, -ale, -aux, adj. / extrapyramidal. [*Lat. extra = în afară; lat. pyramis, -idis, gr. pyramis, -idos = piramidă.*] Care se află în relaţie cu *sistemul extrapiramidal, care ţine de acest sistem. Ex.: contractură sau hipertonie e.

EXTRASISTOLĂ, s. f. / extrasystole, s. f. / extrasystole. [*Lat. extra = în afară; gr. systole = contracţie.*] Tulburare de ritm cardiac caracterizată prin existenţa unor contracţii cardiace heterotope şi premature în cadrul ritmului cardiac de bază, având ca origine o tulburare de excitabilitate (focar ectopic de automatism) sau o tulburare de conducere. E. se pot declanşa la nivelul atriilor (e. atrială), la joncţiunea atrioventriculară (e. joncţională) şi în ventricule (e. ventriculară). Ele pot fi izolate, cuplate cu regularitate la un complex sinusal (*bigeminism, *trigeminism) sau pot surveni în salve auriculare ori ventriculare. Prezenţa e. atriale este, în general, considerată patologică când frecvenţa lor depăşeşte 6 pe minut.

EXTRAUTERIN, adj. / extrautérin, -e, adj. / extrauterine. [*Lat. extra = în afară; uterus = uter.*] Care este situat în afara cavităţii uterine. Ex.: *sarcină e.

EXTRAVAZARE, s. f. / extravasation, s. f. / extravasation. [*Lat. extra = în afară; vas, vasis = vas.*] Trecerea plasmei sanguine din vase în spaţiile *interstiţiale, îndeosebi în cazul *edemelor.

EXTRAVERSIUNE, s. f. / extraversion, s. f. / extraversion. [*Lat.* **extra** *= în afară ; versus, de la vertere = a întoarce.*] Orientarea unui subiect către obiectele exterioare şi adaptarea sa la ambianţă. V. extrovertit şi sintonie.

EXTRAVERTIT, adj. / extraverti, -e, adj. / extravert. [*Lat. extra = în afară; vertere = a întoarce.*] Despre o persoană caracterizată prin exteriorizarea sentimentelor, sociabilitate. Tipul psihologic e. se caracterizează prin proiectarea tendinţelor psihice interioare asupra lumii înconjurătoare. Var.: extrovertit. Ant.: introvertit. V. şi extraversiune.

EXTREMITATE, s. f. / extrémité, s. f. / extremity. [*Lat. extremitas, -atis = extremitate, capăt.*] 1) Porţiunea iniţială sau terminală a unei formaţiuni anatomice. Ex.: *e. acromială a claviculei*, capătul lateral al claviculei, care se articulează cu acromionul, şi *e. sternală a claviculei*, capătul medial al claviculei, care se articulează cu sternul. 2) Părţile periferice proeminente ale corpului. Ex.: mâna şi piciorul şi, prin extensie, membrul superior şi inferior; nasul; urechile; mentonul. 3) Părţile periferice ale unui organ. Ex.: *e. superioară a rinichiului*, polul superior al rinichiului; *e. superioară a testiculului*, polul superior, în contact cu epididimul; *e. uterină a ovarului*, e. medială a ovarului, legată de uter prin ligamentul uteroovarian.

EXTREMITĂŢI ADEZIVE / extrémités cohésives / sticky ends. E. monocatenare complementare ale unei molecule de ADN dublu catenar. Capetele adezive pot fi reunite prin acţiunea unei *ligaze.

EXTRINSEC, adj. / extrinsèque, adj. / extrinsic. [*Lat. extrinsecus = în afară.*] 1) Care este situat la exteriorul unei structuri (de ex., proteine e.) sau al unui organ (de ex., muşchi e. ai ochiului). 2) De origine externă. De ex., factor e. 3) Care necesită intervenţia unui factor extern. De ex., calea e. a coagulării. Ant.: intrinsec.

EXTROVERTIT. Var. pentru extravertit (v.).

EXTRUDERE. Var. pentru extruzie (v.).

EXTRUZIE, s. f. / extrusion, s. f. / extrusion. [*Fr. extrusion, din lat. extrudere = a respinge.*] Termen cu diferite semnificaţii: 1) Poziţie anormală consecutivă deplasării spre exterior a unei formaţiuni anatomice. 2) În stomatologie, erupţie excesivă sau migrarea unui dinte dincolo de planul ocluzal natural. E. dentară apare frecvent în urma îndepărtării dintelui opus. 3) Herniere a *nucleului pulpos în care materialul nuclear pătrunde în canalul rahidian, dar rămâne parţial şi în discul intervertebral, fiind ataşat de acesta. 4) Procedeu de tehnologie alimentară utilizat îndeosebi pentru tratarea proteinelor vegetale din ulei în scopul dispunerii lor sub o formă asemănătoare proteinelor de origine animală. 5) Trecerea forţată a unui material plastic prin matriţe fixe, de ex. pentru fabricarea granulelor sferice. Var.: extrudere.

EXULCERAŢIE, s. f. / exulcération, s. f. / exulceration. [*Lat. ex = în afară; ulceratio, -onis = ulceraţie, de la ulcerare = a umple de răni şi ulcus, -eris = rană.*] Pierdere de substanţă, leziune superficială; stratul bazal rămâne indemn, ceea ce duce la epitelizare fără cicatrice. Sin.: eroziune.

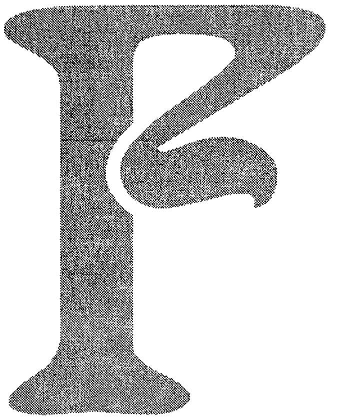

PARACELSUS (Aureolus Philippus Theophrastus Bombastus von Hohenheim) (1493-1541), medic, chimist şi filosof elveţian. A rămas o personalitate excepţională din istoria ştiinţei, un geniu cu un caracter dificil, cu o viaţă agitată de nomad: *„Un medic trebuie să călătorească. El învaţă mai mult din drumurile sale decât din cărţi“*. A fost considerat de **Shakespeare**, la un secol după moarte, cel mai mare medic al tuturor timpurilor, iar pe **Goethe** l-a inspirat în crearea lui *Faust*. În plină perioadă de dogmatism şi superstiţie, **Paracelsus** a susţinut că medicina este o ştiinţă bazată pe experiment şi observaţie, iar terapeutica bolilor trebuie să se sprijine pe studiul aprofundat al substanţelor naturale şi al sintezelor chimice. A afirmat că organismul se poate vindeca prin mobilizare *„interioară“* (imunologia se va naşte patru secole mai târziu!) şi *„exterioară“*. În plină consacrare a alchimiei, scria că rostul chimiei constă în *„crearea mijloacelor de vindecare a oamenilor suferinzi“*. Numai miracolul care îl reprezintă creierul omului poate explica intuiţia genială a lui **Paracelsus**, un simbol al libertăţii de gândire.

FABELLA, s. f. / fabella, s. f. / fabella. [*Lat. fabella, dim. de la faba = bob.*] Os *sesamoid, prezent la 10-20% din populaţie, situat posterior condilului extern al genunchiului; radiografic, el poate fi confundat uneori cu un fragment osos sau cu un corp străin.

FABULAŢIE, s. f. / fabulation, s. f. / confabulation. [*Lat. fabulatio, -onis = poveste, de la fabulari = a povesti.*] Acţiunea de prezentare a unor evenimente imaginare ca fiind reale. F. nu se însoţeşte în mod obligatoriu de intenţia de fals, subiectul crezând el însuşi, parţial, ceea ce povesteşte. F. este normală la copil şi devine patologică la unii mitomani adulţi.

FACIAL, adj. / facial, -ale, -aux, adj. / facial. [*Lat. facies = faţă.*] Care ţine de faţă, situat în regiunea feţei. Ex.: nerv f.

FACIES, s. n. / faciès, s. m. / facies complexion. [*Lat. facies = faţă.*] Expresia sau aparenţa feţei. În medicină, termenul se utilizează cu referire la un aspect caracteristic al feţei, care prezintă modificări mai mult sau mai puţin specifice pentru unele boli. Sin.: faţă. În cadrul semeiologiei clasice au fost descrise numeroase tipuri de f., printre care: 1) *F. abdominal*, cu tentă lividă, reliefuri osoase accentuate, ochi terni, înfundaţi în orbite, privire anxioasă, în *peritonita difuză acută sau sub influenţa unei dureri vii (apendicită, pancreatită etc.). Sin.: f. hipocratic sau f. peritoneal. 2) *F. acromegalic*, v. acromegalie. 3) *F. addisonian*, de culoare închisă ("cafea cu lapte"), v. boală Addison. 4) *F. adenoidian*, aspect particular al feţei la copiii cu *vegetaţii adenoide, ca urmare a aplatizării transversale a nasului, cu ştergerea pliurilor nazogeniene şi nazomalare, proeminenţa ochilor şi scurtarea buzei superioare, care nu acoperă complet incisivii superiori, gura fiind întredeschisă, iar expresia feţei inertă. 5) *F. aortic*, paloare a feţei, cu bufee de congestie, la bolnavii cu *insuficienţă aortică. Sin.: f. hipertiroidian. 6) *F. basedowian*, din *boala Basedow-Graves, caracterizat prin *exoftalmie bilaterală accentuată, fante palpebrale lărgite, privire vie, hipersecreţie lacrimală, ochi strălucitori, cu aspect de "spaimă îngheţată". Sin.: f. hipertiroidian. 7) *F. bovin* denumeşte uneori aspectul feţei în *disostoza craniofacială. 8) *F. cushingoid*, rotunjit, în "lună plină", după tratament îndelungat cu *steroizi; v. sindrom Cushing. 9) *F. dolorosa*: expresie facială a unui pacient care suportă o durere acută şi continuă. 10) *F. hepatic*, cu expresie bolnăvicioasă, ochi injectaţi, sclere galbene. 11) *F. hipertiroidian*, v. facies basedowian. 12) *F. hipocratic*, v. facies abdominal. 13) *F. Hutchinson*, v. 14) *F. leonin*, în *lepra lepromatoasă şi în alte boli asociate cu edem facial, ca *erizipelul şi *oncocercoza. 15) *F. lupic*, aspect "în fluture", cu placard eritematos al nasului şi al pometţilor, în *lupusul eritematos diseminat. 16) *F. Marshall Hall*, v. 17) *F. miastenic*, consecinţa afectării muşchilor feţei, gâtului şi masticatori: ochi semideschişi, buze întredeschise, pliurile feţei şterse, capul înclinat, maxilarul inferior uneori coborât. 18) *F. miopatic*, din cauza atrofiei muşchilor feţei: f. imobil, indiferent, piele netedă, ochi larg deschişi, pupilele nu se pot închide complet, buze groase, buza inferioară răsfrântă. 19) *F. mitral*, cu cianoza pometţilor, buzelor şi a nasului, care contrastează cu paliditatea celorlalte zone ale feţei. 20) *F. mixedematos*, împăstat şi rotunjit, cu ştergerea şanţurilor fiziologice, pleoape tumefiate şi absenţa treimii externe a sprâncenelor, cu aspect general de somnolenţă. 21) *F. mongoloid*, rotund, aplatizat, *brahicefalie, ochi cu bride şi oblici, cu *epicantus; v. sindrom Down. 22) *F. parkinsonian*, aspect de mască imobilă, privire fixă, clipit foarte rar. 23) *F. peritoneal*, v. facies abdominal. 24) *F. de pasăre*, sin. microgenie (v.). 25) *F. pletoric*, roşu, cu *telangiectazii la nivelul pometţilor, la obezi şi uneori la hipertensivi. 26) *F. scarlatinos*, cu dungi de culoare roşie intensă alternând cu dungi albe, consecinţă a erupţiei din *scarlatină. 27) *F. tetanic*, din *tetanos. V. *risus sardonicus*. 28) *F. tuberculos* (sau *ftizic*, termen desuet), emaciat, palid-pământiu, cu ochi strălucitori. 29) *F. vultuos*, congestionat, cu pometţii obrajilor roşii, în pneumonie şi în unele boli cardiace; în pneumonie, roşeaţa pometelui de partea plămânului afectat.

FACIES HUTCHINSON / faciès de Hutchinson / Hutchinson's facies. [*Sir Jonathan Hutchinson, chirurg englez, Londra, 1828-1913.*] F. caracteristic în *boala Graefe, cu pleoapele în ptoză aproape completă şi globii oculari imobili, ficşi.

FACIES MARSHALL HALL / faciès de Marshall Hall / Marshall Hall facies. [*Marshall Hall, medic englez, Edinburg, Londra, 1790-1857.*] F. caracteristic în *hidrocefalie, cu faţă triunghiulară şi bose frontale proeminente.

FACILITANT, adj., s. m. / facilitant, adj., s. m. / enhancer. [*Lat. facilis = uşor.*] Despre un agent care contribuie la accelerarea, amplificarea sau potenţializarea unui proces normal sau patologic.

FACILITARE, s. f. / facilitation, s. f. / facilitation. [*Lat. facilitas, -atis = uşurinţă, de la facilis = uşor.*] 1) Stabilirea unui reflex cu atât mai uşor cu cât excitaţiile care îl produc au fost repetate mai frecvent. 2) În general, favorizarea producerii unui fenomen.

FACILITARE IMUNITARĂ / facilitation immunitaire / immunological enhancement. Un fenomen paradoxal: protecţia unui *antigen printr-un *anticorp specific. În acest mod, un ţesut care conţine antigeni este prezervat de acţiunea anticorpilor ce îl recunosc. În particular, poate fi protejat ţesutul sau organul *grefă împotriva reacţiilor de apărare ale organismului primitor, care l-ar distruge. Se facilitează astfel priza *grefonului. F. i. este datorată fixării pe grefon a unor anticorpi incompleţi, care nu atrag *complementul, protejând celulele împotriva atacului *limfocitelor T.

FACOEMULSIFICARE, s. f. / phacoémulsification, s. f. / phacoemulsification. [*Gr. phakos = linte, lentilă; lat. emulsum, de la emulgere = a mulge până la ultima picătură, a seca; ficare, derivat de la facere = a face.*] Tehnică de extracţie a *cristalinului prin care conţinutul acestuia este emulsificat cu ajutorul ultrasunetelor provenind de la o sondă, apoi, după o incizie, conţinutul fragmentat este extras prin aspiraţie.

FACOLIZĂ, s. f. / phakolyse, s. f. / phacolysis. [*Gr. phakos = lentilă; lysis = distrugere.*] Operaţie în oftalmologie care constă în disoluţia cristalinului prin enzime litice după deschiderea capsulei sale.

FACOM, s. n. / phacome, s. m. / phakoma. [*Gr. phakos = linte, lentilă; -oma.*] Tumoră benignă mică, lenticulară, caracteristică *facomatozelor. F. se localizează îndeosebi la nivelul globului ocular, SNC şi pe tegumente şi, mai rar, în celelalte organe.

FACOMALACIE, s. f. / phacomalacie, s. f. / phacomalacia. [*Gr. phakos = linte, lentilă; malakia = înmuiere, de la malakus = moale.*] Ramolismentul *cristalinului.

FACOMATOZĂ, s. f. / phacomatose, s. f. / phakomatosis. [*Gr. phakos = linte, lentilă; -oma; -oză.*] Nume de ansamblu al unui grup de boli congenitale, în care se asociază malformaţii diverse ale nevraxului şi tumori benigne de talie mică, de origine ectodermică, vasculare sau fibromatoase (denumite *facoame) ale pielii, mucoaselor, ochiului şi SNC. Boala von Recklinghausen (*neurofibromatoza) şi *scleroza tuberoasă Bourneville fac parte din acest grup. Inconstant, *boala Lindau şi *sindromul Goltz-Gorlin sunt de asemenea considerate ca fiind f. Sin.: sindrom neurocutanat. V. şi hamartom.

FACOSCLEROZĂ, s. f. / phacosclérose, s. f. / phacosclerosis. [*Gr. phakos = linte, lentilă; sklerosis = induraţie, întărire, de la skleros = tare, dur.*] Induraţia *cristalinului.

FACOSCOPIE, s. f. / phakoscopie, s. f. / phacoscopy. [*Gr. phakos = linte, lentilă; skopein = a vedea, a examina.*] Procedeu de explorare a mediilor de refracţie oculare. Pacientul priveşte, prin lentile foarte divergente, flacăra unei lumânări plasată într-o cameră obscură. Opacităţile cristalinului, chiar cele mai mici, sunt percepute de pacient sub forma unor pete sau striuri negre.

FACTICE, adj. / factice, adj. / factitious. [*Lat. facticius = artificial, făcut, de la facere = a face.*] Fals, artificial, înşelător. Ex.: febră f., dermatoză f. V. şi patomimie.

FACTOR, s. m. / facteur, s. m. / factor. [*Lat. factor, -oris = autor, creator, cel care face, de la facere = a face.*] 1) Agent cauzal implicat în desfăşurarea unui anumit eveniment. 2) Nume de ansamblu al unor substanţe de natură foarte diversă, cu efecte fiziologice şi/sau biochimice bine definite, dar al căror mecanism de acţiune sau compoziţie exactă nu este întotdeauna cunoscut. 3) Număr care se înmulţeşte cu o anumită valoare pentru a determina o conversie a unităţii de măsură; *coeficient. V. şi în continuare.

FACTOR DE ACTIVARE A MACROFAGELOR / facteur d'activation des macrophages / macrophage activating factor. *Limfokină asemănătoare *f. de inhibare a macrofagelor (MIF) şi *interferonului, care determină apariţia unui efect citotoxic la macrofage. Abrev. engl.: MAF.

FACTOR ANTIHEPARINIC / facteur antihéparinique / platelet factor 4. F. eliberat de plachete care inhibă acţiunea *heparinei şi precipită complexele solubile de monomeri de *fibrină. Sin.: factor 4 plachetar.

FACTOR B / facteur B / B factor. *Betaglobulină, prezentă în plasma sanguină, care intervine în *activarea complementului pe calea alternă (alternativă). V. şi complement.

FACTOR BLASTOGENIC / facteur blastogenique / blastogenic factor. Sin.: factor mitogen (v.).

FACTOR CASTLE / facteur de Castle / Castle's factor. [*William B. Castle, medic american, n. 1897.*] Sin.: factor intrinsec (v.).

FACTOR CITOTOXIC / facteur cytotoxique / cytotoxic factor. Sin.: limfotoxină (v.).

FACTOR CLARIFIANT / facteur clarifiant / clearing factor. V. lipoprotein-lipază.

FACTOR DE COAGULARE / facteur de coagulation / coagulation factor. V. factori de coagulare.

FACTOR DE CONTACT / facteur de contact / contact factor. Proteină plasmatică care intervine în iniţierea proceselor de coagulare endogenă. Sunt cunoscuţi în prezent următorii f. de c.: *f. Hageman, *kininogenul cu greutate moleculară mare, *prekalicreina şi *f. Rosenthal.

FACTOR DE CREŞTERE DERIVAT DIN PLACHETE / facteur de croissance dérivé des plaquettes / platelet derived growth factor. Siglă: PDGF [*Engl. platelet derived growth factor.*] Proteină heterodimerică (16 Å + 18 kDa) prezentă în numeroase tipuri celulare, dar îndeosebi în plachetele sanguine. Este un puternic agent mitogen al fibroblastelor şi al celulelor musculare netede. În viaţa embrionară intervine în diferenţierea anumitor tipuri de celule musculare netede. La adult intervine în cicatrizarea plăgilor. Gena sa este o pro-oncogenă.

FACTOR DE CREŞTERE ENDOTELIALĂ DERIVAT DIN PLACHETE / facteur de croissance endothéliale d'origine plaquettaire / platelet-derived endothelial-cell growth factor. F. *mitogen şi chimiotactic (*chimiotaxie) care face parte din grupul de *proteine angiogenice.

FACTOR DE CREŞTERE EPIDERMICĂ / facteur de croissance de l'épiderme / epidermal growth factor. Polipeptid alcătuit din 53 de aminoacizi, provenind dintr-un precursor de circa 6 kDa, gena codantă a acestuia fiind pe cromozomul 4. Stimulează receptorul specific c-erb B1 prezent pe suprafaţa celulelor epiteliale, fibroblastelor şi celulelor gliale. La receptorul pentru f. de c. e. se leagă cel puţin doi f. asemănători: *f. transformant de creştere α şi f. de creştere al virusului vaccinia. Toţi aceşti trei f. sunt mitogeni *in vitro*. Gena receptorului f. de c. e. este situată pe cromozomul 7 şi este foarte apropiată ca structură de *protooncogena *neu*. Abrev. engl.: EGF.

FACTOR DE CREŞTERE A HEPATOCITELOR / facteur de croissance des hépatocytes / hepatocyte growth factor - scatter factor. Proteină de 82 kDa, derivată dintr-un precursor alcătuit din 728 de aminoacizi, transformat prin proteoliză specifică într-un heterodimer cu o subunitate α de 69 kDa şi o alta β de 34 kDa. Acest f. este un *mitogen foarte activ pentru celulele hepatice şi renale. De asemenea, creşte mobilitatea şi dispersia (de unde denumirea de *scatter factor* = factor dispersant) celulelor epiteliale şi endoteliale. F. de c. a h. acţionează prin intermediul unui receptor specific, codificat de *protooncogena *c-Met*. Abrev. engl.: HGF-SF.

FACTOR DE CREŞTERE A NERVULUI / facteur de croissance nerveuse / nerve growth factor. Proteină cu masa moleculară relativă 26 000 Da, cu rol în reglarea dezvoltării anumitor tipuri de neuroni (postganglionari simpatici şi, probabil, a celulelor ganglionare senzoriale, la mamifere). Abrev. engl.: NGF.

FACTOR DECLANŞATOR AL SECREŢIEI DE PROLACTINĂ / facteur déclenchant la sécretion de prolactine / prolactin releasing factor. Polipeptid elaborat de *hipotalamus, care după secreţie trece prin tija pituitară în lobul anterior al hipofizei, pentru a stimula secreţia de *prolactină.

FACTOR DECLANŞATOR AL SECREŢIEI DE HORMON MELANOTROP / facteur déclenchant la sécretion d'hormone mélanotrope / melanocyte stimulating hormone releasing factor. Sigla: *MSH-RF* [*Engl. melanocyte stimulating hormone releasing factor.*] Hormon polipeptidic de origine hipotalamică. Stimulează secreţia *hormonului melanotrop (denumit şi melanostimulină) de lobul anterior al hipofizei.

FACTOR DECLANŞATOR AL SECREŢIEI DE HORMON SOMATOTROP / facteur déclanchant la sécretion d'hormone somatotrope / growth hormon releasing hormone. Sin.: somatocrinină (v.).

FACTOR DECLANŞATOR AL SECREŢIEI DE TIREOSTIMULINĂ / facteur déclenchant la sécretion de thyréostimuline / thyrotropin releasing factor. Sin.: tireoliberină (v.).

FACTOR DIGITALIC ENDOGEN / facteur digitalique endogen / digitalis-like compound. Substanţă (sau grup de substanţe), probabil de natură steroidică, cu loc de secreţie necunoscut (hipotalamus?), capabilă să antreneze o natriureză prin blocarea reabsorbţiei tubulare de sodiu la nivel renal. Ea acţionează în mod analog medicamentelor digitalice, prin blocarea *pompei de sodiu. Sin.: factor natriuretic ouabaino-endogen, factor ouabain-like sau digitalin-like endogen.

FACTOR DIGITALIN-LIKE ENDOGEN / facteur digitalin-like endogen / digitalis-like compound. Sin.: factor digitalic endogen (v.).

FACTOR DE DILATAŢIE DERIVAT DIN ENDOTELIU / facteur de dilatation provenant de l'endothélium / endothelium derived relaxation factor. Sin.: endothelium derived relaxation factor (v.).

FACTOR DE ELONGAŢIE / facteur d'élongation / elongation factor. Denumire generică pentru proteinele necesare transferului resturilor de aminoacizi la un lanţ polipeptidic în cursul *traducerii genetice.

FACTOR ENDOTELIAL DE CREŞTERE VASCULARĂ / facteur endothélial de croissance vasculaire / vascular endothelial growth factor, VEGF. Unul dintre factorii de dezvoltare vasculară sau de *angiogeneză.

FACTOR F / facteur F / factor F. *Plasmidă capabilă să efectueze propriul său transfer, prin conjugare cu o bacterie "primitoare". Genele responsabile de conjugare constituie un "operon de transfer". F. F se poate integra în materialul genetic al bacteriei şi poate astfel permite transferul genelor la bacteria "primitoare". Sin.: factor de fertilitate, factor sexual.

FACTOR DE FERTILITATE / facteur de fertilité / fertility factor. Sin.: factor F (v.).

FACTOR HAGEMAN / facteur de Hageman / Hageman's factor. [*Hageman, numele bolnavului la care a fost observat pentru prima dată deficitul acestui factor sanguin.*] Proteină plasmatică care intervine în procesul de coagulare, calea endogenă, activându-se la contactul cu o suprafaţă la care apa nu aderă (ex.: sticlă, endoteliu lezat).

FACTOR HASERICK / facteur de Haserick / Haserick's factor. [*John R. Haserick, medic american contemporan.*] F. prezent în ser la bolnavii cu *lupus eritematos diseminat şi alte *colagenoze, având proprietatea de a induce formarea *celulelor Hargraves. V. şi test Haserick.

FACTOR INHIBITOR AL MIGRĂRII / facteur inhibiteur de la migration / migration inhibitory factor. Moleculă proteică termostabilă, mediatoare a imunităţii celulare, secretată de către limfocitele timodependente în prezenţa antigenului sensibilizant (într-o primă etapă), pentru ca, ulterior, în a doua etapă, să acţioneze asupra macrofagelor care posedă antigenul respectiv, determinând aglutinarea acestora. Abrev. engl.: MIF.

FACTOR INTRINSEC / facteur intrinsèque / intrinsic factor. Glicoproteină termolabilă de circa 60 kDa elaborată de celulele bordante ale glandelor fundice gastrice, indispensabilă absorbţiei intestinale a *vitaminei B_{12} (cobalamină). Vitamina B_{12} provine din alimentele de origine animală, din bacterii prezente în apă şi din vegetale fermentate (vegetarienii nu prezintă carenţă în această vitamină). Sub efectul acidităţii gastrice, cobalamina este eliberată din alimente şi legată de proteine de origine salivară sau gastrică, denumite proteine R (R de la *rapide* la *electroforeză). În intestinul subţire proximal, proteinele pancreatice rup legătura vitaminei B_{12} cu proteinele R. Vitamina se leagă în continuare cu factorul intrinsec (FI), iar la nivelul ileonului terminal complexul FI-vitamină B_{12} se disociază, iar cobalamina pătrunde în enterocite, care prezintă receptori specifici pentru aceasta. În *anemia pernicioasă, absenţa FI antrenează o avitaminoză B_{12} de absorbţie. În 30% din cazurile de boală există anticorpi anti-FI, iar uneori s-a constatat absenţa congenitală a acestora. Sin.: factor Castle.

FACTOR LIPOTROP / facteur lipotrope / lipotropic factor. Denumire generică pentru grupul de f. care, prevenind acumularea grăsimilor în ficatul animalelor supuse carenţei de proteine, se opun degenerescenţei grăsoase a ficatului. Cei mai cunoscuţi f. l. sunt *metionina şi *colina.

FACTOR MITOGEN / facteur mitogène / mitogenic factor. Unul din mediatorii solubili ai imunităţii celulare secretaţi de limfocite. V. limfokină, def. 1. F. m. provoacă multiplicarea limfocitelor în prezenţa antigenului specific. Este pus în evidenţă de testul de transformare a limfocitelor *in vitro*. El ar fi apropiat de *factorul de transformare limfocitară şi de *factorul inhibitor al migrării.

FACTOR DE MOTILITATE AUTOCRINĂ / facteur de motilité autocrine / autocrine motility factor. Clasă de *citokine secretate de celulele maligne, cu rol în motilitatea celulelor neoplazice în decursul procesului de metastazare.

FACTOR NATRIURETIC ATRIAL / facteur natriurétique auriculaire / atrial natriuretic factor. Sin.: peptid natriuretic atrial (v.).

FACTOR NATRIURETIC OUABAINO-ENDOGEN / facteur natriurétique ouabaïne-endogen / ouabain natriuretic factor. Sin.: factor digitalic endogen (v.).

FACTOR DE NECROZĂ TUMORALĂ / facteur nécrosant des tumeurs / tumor necrosis factor. Termen care se utilizează pentru f. de n. t. α (TNFα) sau cu referire atât la TNFα, cât şi la f. de n. t. β (TNFβ). Cei doi f. au proprietăţi biologice asemănătoare, iar genele care codifică sinteza se află pe acelaşi cromozom. Ambii f. interacţionează cu *interleukinele 1 şi 6, *interferonii şi alte molecule reglatoare, stimulează producţia de interleukină 1, *prostaglandină E_2 şi de *colagenaze, de asemenea mediază numeroase componente ale răspunsurilor imunitare şi inflamatorii. Cei doi f. contribuie la controlul normal al proliferării celulare şi al diferenţierii, exercită o serie de efecte antitumorale şi limitează *apoptoza la nivelul *nevrogliei. Receptorii specifici celor doi f. au fost identificaţi la toate tipurile celulare somatice. Sin.: caşectină. Abrev. engl.: TNF.

FACTOR OUABAIN-LIKE / facteur ouabain-like / ouabain-like compound. Sin.: factor digitalic endogen (v.).

FACTOR PLACHETAR / facteur plaquettaire / platelet factor. Sin.: tromboplastinogenază (v.).

FACTOR 3 PLACHETAR / facteur 3 plaquettaire / platelet factor 3. Fosfolipid plachetar care este secretat în cursul procesului de agregare plachetară şi care are rol în tromboplastinoformarea endogenă.

FACTOR 4 PLACHETAR / facteur 4 plaquettaire / platelet factor 4. Sin.: factor antiheparinic (v.).

FACTOR R / facteur R / R factor, resistance plasmid. [*R = Rezistenţă.*] *Plasmidă care face ca bacteriile ce o conţin în citoplasmă să fie insensibile la acţiunea mai multor medicamente (antibiotice şi bactericide de sinteză). Bacteriile rezistente pot ceda f. lor R bacteriilor patogene. În acest mod se explică izbucnirea unor epidemii de dizenterie, tuberculoză şi febră tifoidă, în diferite părţi ale lumii.

FACTOR REGULATOR PEPTIDIC / facteur régulateur peptidique / peptide regulatory factor. Denumire utilizată pentru un grup de molecule peptidice mici care acţionează în mod *autocrin sau *paracrin, având o afinitate mare pentru *receptorii membranari, cărora le pot modifica diferenţierea sau/şi proliferarea. Acest grup heterogen de f. r. p. cuprinde îndeosebi *limfokine şi *factori de creştere.

FACTOR REUMATOID / facteur rhumatoïde / rheumatoid factor. Macroglobulină serică având caracteristicile unei IgM, prezentă în plasma sanguină la majoritatea subiecţilor afectaţi de *poliartrită reumatoidă sub două forme: 1) *F. r. greu* (70% din cazuri), format din IgM cu M_r mare. 2) *F. r. uşor*, cu M_r mică, alcătuit din IgG, IgM şi IgA. F. r. se pune în evidenţă prin *testul Waaler-Rose, reacţia cu latex sau prin alte tehnici.

FACTOR RHESUS / facteur Rhésus / Rhesus factor. [*Factor denumit astfel deoarece Landsteiner şi Wiener l-au pus în evidenţă, în 1940, injectând sânge de la maimuţa Macacus rhesus în urechea iepurelui, producând astfel la acesta din urmă un ser anti-Rhesus, cu care au studiat fenomenele de aglutinare în sângele uman.*] Antigen eritrocitar prezent la circa 85% din populaţie. Persoanele ale căror hematii prezintă antigenul sunt Rh+ (pozitive), iar celelalte Rh- (negative). Transfuzia cu sânge Rh+ efectuată la o persoană Rh- provoacă, la aceasta din urmă, apariţia de aglutinine anti-Rh. Asemenea complicaţii apar în transfuzii repetate cu sânge Rh+ la o persoană Rh- sau cu ocazia celei de a doua sarcini a unei femei Rh- cu soţul Rh+ (acelaşi fenomen se poate întâmpla şi după primul avort). Sin.: sistem Rh.

FACTOR DE RISC / facteur de risque / risk factor. Majoritatea bolilor având un determinism plurifactorial, f. de r. sunt aceia care cresc predispoziţia pentru o anumită boală. Ex.: fumatul este un f. de r. pentru cancerul pulmonar, frecvenţa acestei boli fiind semnificativ mai mare printre fumători decât printre nefumători.

FACTOR ROSENTHAL / facteur de Rosenthal / plasma thromboplastin antecedent. [***Robert L. Rosenthal**, medic american contemporan.*] V. factori de coagulare.

FACTOR SEXUAL / facteur sexuel / sex factor. Sin.: factor F (v.).

FACTOR STABILIZATOR AL FIBRINEI / facteur de stabilisation de la fibrine / fibrin stabilizing factor. *F. al coagulării (XIII) care, în prezenţa calciului, stabilizează *fibrina. Este activat de *trombină.

FACTOR STIMULANT AL ERITROPOIEZEI / facteur stimulant de l'érythropoïese / erythropoesis stimulating factor. V. eritropoietină.

FACTOR DE TOLERANŢĂ LA GLUCOZĂ / facteur de tolérance au glucose / glucose tolerance factor. Complex de coordinare între *crom (Cr^{3+}), nicotinat, glicină, glutamat şi cisteină (sau glutation). El intervine în fixarea insulinei la receptorii specifici. Deficitul de Cr^{3+} reduce activitatea insulinei şi provoacă o glicemie anormal de crescută în cadrul *probei de toleranţă la glucoză.

FACTOR DE TRANSFER / facteur de transfert / transfer factor. Preparat cu M_r mică şi dializabil, extras din limfocitele subiecţilor prezentând o *imunitate mediată celular contra unui antigen determinat. Prin injectarea la un subiect nesensibilizat, f. de t. conferă acestuia acelaşi tip de hipersensibilitate contra antigenului respectiv.

FACTOR TRANSFORMANT DE CREŞTERE α / facteur transformant de croissance α / transforming growth factor α. Polipeptid alcătuit din 50 de aminoacizi, din aceeaşi familie cu *f. de creştere epidermică (EGF), cu care prezintă 35% omologie şi interacţionează pe acelaşi receptor. Gena codificantă pentru precursorul f. t. de c. α este situată pe cromozomul 2. Acest polipeptid modulează dezvoltarea epidermei sânului şi tubului digestiv, intervine în *angiogeneză şi este un mediator al hipercalcemiei. Rolul său fiziologic îl apropie de EGF, cu atât mai mult cu cât ambele polipeptide au un receptor comun. Abrev. engl.: TGF-α.

FACTOR VON WILLEBRAND / facteur de von Willebrand / von Willebrand's factor. [***Erik Adolf von Willebrand**, medic finlandez, profesor la Helsingfors, **1870-1949**.*] Glicoproteină plasmatică sintetizată de endoteliu şi megacariocite, care se ataşează la suprafeţele endoteliale lezate facilitând aderenţa trombocitelor şi joacă, în plus, rolul de transportor plasmatic al f. VIII. Deficitul său congenital determină o coagulopatie mixtă, prin alterarea atât a hemostazei primare, cât şi a celei secundare, numită *boala von Willebrand.

FACTORI DE COAGULARE / facteurs de coagulation / coagulation factors. F. care intervin în procesul de *coagulare sanguină şi care se găsesc în sânge sau în ţesuturi. Conform nomenclaturii în vigoare, se recunosc 12 f. desemnaţi prin cifre romane de la I la XIII (cifra VI nu este atribuită oficial, dar pentru unii desemnează *accelerina, globulină din sânge care accelerează formarea de *trombină şi de *tromboplastină). F. de c. poartă, de asemenea, şi alte nume, adesea mai cunoscute decât cifrele romane corespondente. *F. I* este fibrinogenul (v.). Deficienţa sa (afibrinogenemie sau hipofibrinogenemie) poate fi congenitală, condiţionată genetic sau dobândită (în unele afecţiuni hepatice severe, îndeosebi în ciroza hepatică sau în *coagularea intravasculară diseminată). *F. II* este cunoscut şi sub denumirea de protrombină (v.). Deficitul acestui f., hipoprotrombinemia, se întâlneşte în bolile hepatice, fie prin insuficienţa sintezei proteice, fie prin deficit de vitamină K, secundar *colestazei. *F. III* este tromboplastina (v.). *F. IV* se identifică cu ionul de Ca^{2+}, element indispensabil al coagulării, deoarece participă la activarea majorităţii f. de c. *F. V* este denumit şi proaccelerină (v.). Deficitul genetic de f. V constituie o boală rară, *parahemofilia. *F. VI*, accelerina (v.) este de fapt forma activată a f. V. *F. VII* este reprezentat de proconvertină (v.). *F. VIII* este numit şi f. antihemofilic A sau tromboplastinogen (v.). *F. IX*, f. antihemofilic B, participă la fel ca şi f. VIII la formarea activatorului protrombinei prin mecanism intrinsec. Deficitul său determină o boală care se manifestă clinic identic cu hemofilia A, numită hemofilie B sau *boală Christmas. *F. X*, f. Stuart-Power, α, globulină plasmatică, poziţionată funcţional la intersecţia dintre calea intrinsecă şi cea extrinsecă a activării protrombinei. Deficitul de f. X determină o tulburare severă a hemostazei, cu caracter sistemic. *F. XI*, f. antihemofilic C, participă la activarea protrombinei prin mecanism intrinsec. Este cunoscut şi sub denumirea de *plasma thromboplastin antecedent*. Deficitul său determină o tulburare sistemică a hemostazei, asemănătoare cu hemofilia A, numită hemofilie C sau *boală Rosenthal. *F. XII*, f. Hageman, β globulină a cărei activare prin contact cu diverse suprafeţe, electronegative sau rugoase, declanşează mecanismul intrinsec al coagulării. Deficitul său se însoţeşte de o prelungire a timpului de coagulare *in vitro*, dar de obicei nu are manifestare clinică, de unde ipoteza existenţei unui mecanism alternativ de activare a căii intrinseci *in vivo*. *F. XII* activat converteşte, de asemenea, prekalicreina în kalicreină, enzimă implicată în formarea kininelor plasmatice. *F. XIII*, numit şi f. stabilizator al fibrinei, este o β globulină cu funcţie de stabilizare a cheagului, prin polimerizarea monomerilor de fibrină. Este activat în prezenţa trombinei şi a ionilor de Ca^{2+}. Deficitul de f. XIII traduce o tulburare a hemostazei cu manifestare clinică.

FACTORI DE CONTACT / facteurs de contact / contact factors. Denumire generică pentru o serie de proteine care intervin în coagularea sângelui. Prezente în plasma sanguină sub formă inactivă, aceste proteine sunt inactivate în circa 5 minute prin contactul cu o suprafaţă umedă străină mediului vasculosanguin normal.

FACTORI DE CREŞTERE / facteurs de croissance / growth factors. Denumire generală pentru numeroase polipeptide, adesea fără relaţie între ele, care circulă în mediul extracelular şi au ca acţiuni principale controlul proliferării celulare normale sau anormale. Sintetizaţi de numeroase celule, f. de c. au acţiune *endocrină, *paracrină sau/şi *autocrină: 1) În modul endocrin, acţionează la distanţă de locul de sinteză şi secreţie (ex.: *eritropoietina şi *somatomedinele). 2) În modul paracrin, f. de c. acţionează asupra celulelor din jur, altele decât celulele producătoare; acest mod de acţiune este extrem de răspândit în ţesutul conjunctiv, în procesele de reparaţie tisulară şi vindecare (ex.: *f. de c. ai fibroblastelor), dar şi în procesele de organogeneză. 3) În mod autocrin, f. de c. acţionează asupra celulelor care i-au produs, îndeosebi în hiperplazia epitelială compensatorie (ex.: *f. de c. ai hepatocitelor, în regenerarea hepatică), dar şi în dezvoltarea tumorală. O serie de f. de c. acţionează asupra unor tipuri celulare variate, în timp ce unii f. de c. au ţinte celulare precise. De asemenea, f. de c. pot avea roluri în procesele de locomoţie celulară, contractilitate şi diferenţiere. Acţiunea celulară a f. de c. se produce, cel mai frecvent, prin cuplarea cu *receptori membranari specifici, dotaţi adesea cu activitate tirozinkinazică. Receptorii care nu prezintă activitate kinazică endogenă activează *proteinkinaze intracelulare. Frecvent, acţiunea f. de c. se produce în două etape: un prim factor (*f. de competenţă*) activează anumite metabolisme şi/sau sinteza de receptori membranari, iar un al doilea factor (*f. de progresie*) provoacă avansarea celulelor în *ciclul celular. Ex.: *f. de c. endotelială derivat din plachete este un f. de competenţă, pe când somatomedinele sunt f. de progresie. O clasificare a f. de c. nu este, deocamdată, posibilă.

FACTORI DE CREŞTERE ASEMĂNĂTORI INSULINEI / facteurs de croissance proches de l'insuline / insulin-like growth factors. Sin.: somatomedine (v.).

FACTORI DE CREŞTERE AI FIBROBLASTELOR / facteurs de croissance des fibroblastes / fibroblast growth factors. Grup de 9 polipeptide omologe structural care stimulează proliferarea fibroblastelor, celulelor endoteliale, celulelor musculare netede vasculare, mioblastelor musculaturii scheletice, a unor celule neuronale şi a unor tipuri de celule epiteliale. Există doi f. de c. ai f. principali: 1) *F. de c. al f. acid* (FGF-1), polipeptid format din 140 de aminoacizi, cu gena codantă a unui precursor pe cromozomul 5. 2) *F. de c. al f. bazic* (FGF-2), polipeptid format din 146 de aminoacizi, cu gena codantă a unui precursor pe cromozomul 4. Cei doi f. stimulează proliferarea unor tipuri celulare diverse, tinere. Trei dintre f. de c. ai f. sunt *oncogene. Mecanismul de acţiune a f. de c. ai f. este foarte complex: pe de o parte, ei activează indirect, prin intermediul receptorilor specifici, numeroase proteine via *mesageri secunzi, iar pe de altă parte acţionează direct asupra unor ţinte nucleare diverse. Abrev. engl.: FGF.

FACTORI DE CREŞTERE HEMATOPOIETICI / facteurs de croissance hématopoïétiques / h(a)ematopoietic growth factors. Grup de polipeptide diverse care acţionează la nivelul diferitelor linii celulare ale *hematopoiezei. Majoritatea acestor f. poartă denumiri diverse, descrierea şi implicit terminologia nefiind, încă, definitive. Unul dintre cei mai specifici f. de c. h. este f. de stimulare a coloniilor macrofagice (CSF-1). Alţi f. de c. h.: *eritropoietina, *trombopoietina, f. de activare a celulei stem (sau hematopoietina 2).

FACTORI DE DECLANŞARE / facteurs de déclenchement / releasing factor. Sin.: factori de eliberare (v.).

FACTORI DE DIFERENŢIERE AI LIMFOCITELOR B / facteurs de différenciation des lymphocytes B / B lymphocyte differentiation factors. V. interleukine.

FACTORI DE ELIBERARE / facteurs de libération / releasing factors. Denumire generică pentru hormonii polipeptidici produşi de hipotalamus şi care stimulează secreţia hormonilor hipofizari. În viitor, probabil termenii *releasing factor* (v.) şi *releasing hormone* (v.) vor fi adoptaţi ca atare în majoritatea limbilor. Sin.: factori de declanşare.

FACTORI DE INIŢIERE / facteurs d'initiation / initiation factors. F. proteici cu rol catalitic, care iniţiază unele procese moleculare: 1) Grup de proteine necesare pentru iniţierea *translaţiei. 2) În transcripţie f. de i. este denumit f. sigma şi este o subunitate de ARN-polimerază. 3) În calea alternativă de activare a *complementului, f. de i., notat cu F, permite proteoliza *properdinei.

FACTORI DE TRANSCRIPŢIE / facteurs de transcription / transcription factors. Abrev.: TF. Factori proteici care participă la *transcripţia ADN prin ARN polimerază: 1) La *procariote este indispensabil pentru iniţierea transcripţiei un factor sigma. 2) La *eucariote se disting factori de transcripţie generali, care intervin oriunde ar fi gena transcrisă, şi factori de transcripţie specifici unei gene sau unui grup de gene. Factorii generali sunt diferiţi în funcţie de *polimeraze.

FAG, s. m. / phage, s. m. / phage. [*Gr. **phagein** = a mânca.*] Sin.: bacteriofag (v.).

FAG DEFECTIV / phage défectif / defective phage. *Bacteriofag mutant care necesită, în vederea multiplicării, asistenţa unui f. ajutător (asistent).

FAG TEMPERAT / phage tempéré / lysogenic phage. *Bacteriofag al cărui genom se poate integra în ADN-ul celulei gazdă, modificând proprietăţile acesteia. Atunci când este integrat în genomul celulei gazdă, f. poartă denumirea de profag. F. t. are capacitatea de a liza bacteriile pe care le infectează.

FAG TRANSDUCTOR / phage transducteur / transducing phage. *Bacteriofag capabil să transmită o parte din genomul unei celule gazdă altei celule gazdă.

FAG VIRULENT / phage virulent / virulent phage. *Bacteriofag care, prin infecţia unei bacterii, produce liza acesteia. Când bacteria este lizată, particulele virale nou sintetizate sunt eliberate.

FAGEDENISM, s. n. / phagédénisme, s. m. / phagedena, phagedenism. [*Lat. medicală **phagedaena** = ulcer, din gr. **phagedaina** = foame devorantă, ulcer (fig.), de la **phagein** = a mânca.*] Ulceraţie cu tendinţă extensivă şi distructivă neobişnuită, în profunzime sau în suprafaţă, rebelă şi fără specificitate histologică. Se localizează la nivelul membrelor inferioare şi este adesea spontan regresivă. Poate fi consecinţa virulenţei unor germeni sau a unui teren debilitat. Este frecventă în ţările tropicale. Sin.: ulcer fagedenic, ulcer tropical. V. şi idiofagedenism.

FAGEDENISM GEOMETRIC / phagédénisme géométrique / pyoderma gangrenosum. Sin.: idiofagedenism (v.).

FAGOCIT, s. n. / phagocyte, s. m. / phagocyte. [*Gr. **phagein** = a mânca; **kytos** = celulă.*] Termen general utilizat pentru a desemna celulele, fixe (celulele sistemului reticuloendotelial) sau mobile (granulocite polinucleare, monocite etc.), care posedă proprietatea de *fagocitoză.

FAGOCITAR, adj. / phagocytaire, adj. / phagocytic. [*Gr. **phagein** = a mânca; **kytos** = celulă.*] 1) Care posedă capacitatea de *fagocitoză. 2) Care aparţine fagocitozei sau fagocitelor.

FAGOCITOZĂ, s. f. / phagocytose, s. f. / phagocytosis. [*Gr. **phagein** = a mânca; **kytos** = celulă; -ază.*] Captura şi ingestia, de către o celulă, a unor particule solide, inerte sau vii, ale mediului pericelular. F. reprezintă unul din mecanismele foarte eficiente ale *imunităţii nespecifice şi implică ingestia şi distrugerea unor agenţi patogeni de către *fagocite (sau celule fagocitare). Procesul de f. se produce fie la poarta de intrare a bacteriilor, fie după ce acestea au pătruns în sistemul circulator.

FAGOFOBIE, s. f. / phagophobie, s. f. / phagophobia. [*Gr. phagein = a mânca; phobos = frică.*] Teama de a înghiţi sau de a se îneca cu alimente.

FAGOLIZOZOM, s. m. / phagolysosome, s. m. / phagolysosome. [*Gr. phagein = a mânca; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge; soma, -atos = corp.*] *Lizozom secundar rezultat după fuziunea cu un *fagozom.

FAGOMANIE, s. f. / phagomanie, s. f. / phagomania. [*Gr. phagein = a mânca; mania = nebunie.*] Stare psihică în care este exagerat apetitul (*hiperorexie), iar subiectul nu rezistă la dorinţa de a mânca. V. bulimie şi polifagie.

FAGOZOM, s. m. / phagosome, s. m. / phagosome. [*Gr. phagein = a mânca; soma, -atos = corp.*] Vacuolă intracitoplasmatică provenită din *endocitoză, conţinând particule străine celulei (bacterie, virus, debriuri celulare). După endocitoză şi fuziunea cu un *lizozom primar, f. este hidrolizat şi digerat de celulă.

FALANGE (PROXIMALĂ, MIJLOCIE, DISTALĂ), s. f. pl. / phalanges I, II, III, s. f. pl. / proximal, middle, distal phalanges. [*Lat. phalanx, -angis, gr. phalanx, -angos = înşiruire de soldaţi.*] V. tab. anat. – oase.

FALANGECTOMIE, s. f. / phalangectomie, s. f. / phalangectomy. [*Lat. phalanx, -angis, gr. phalanx, -angos = înşiruire de soldaţi; gr. ektome = excizie.*] Îndepărtarea chirurgicală a uneia sau mai multor falange.

FALANGETĂ, s. f. / phalangette, s. f. / third phalanx, ungual phalanx. NA: phalanx, pl. phalanges. [*Lat. phalanx, -angis, gr. phalanx, -angos = înşiruire de soldaţi.*] Falanga distală (sau unghealǎ) a unui deget.

FALANGIZARE, s. f. / phalangisation, s. f. / phalangization. [*Lat. phalanx, -angis, gr. phalanx, -angos = înşiruire de soldaţi.*] Operaţie chirurgicală efectuată în scopul restabilirii capacităţii de prehensiune. F. se efectuează în cazul unei mâini mutilate, cu degetele amputate şi constă în adâncirea comisurilor interdigitale, cu eliberarea primului metacarpian în scopul de a-l face mobil, pentru a înlocui policele în mişcările de prehensiune (prindere).

FALCIFORM, adj. / falciforme, adj. / falciform. [*Lat. falx, falcis = seceră; forma = formă.*] Care are formă de seceră, cu referire la deformarea hematiilor din anemia f. sau *drepanocitoză.

FALOIDIAN, adj. / phalloïdien, -ienne, adj. / phalloid. [*Gr. phallos = penis; eidos = formă.*] Care se referă la intoxicaţia cu o ciupercă, *Amanita phalloides*. V. şi *Amanita*.

FALS, adj. / faux, fausse, adj. / false. [*Lat. falsus = fals.*] 1) Contrar adevărului, neîntemeiat. 2) Despre o structură sau un proces aparent asemănătoare (sau confundabile) cu o altă structură sau proces din organism. Ex.: *f. membrană*, pseudomembrană, depozit membranos, gălbui, friabil pe amigdale; *f. membrană difterică*, formaţiuni albe-sidefii, cu suprafaţă lucioasă, netedă;. *f. proiecţie*, falsă orientare; *travaliu f.*, dureri false de naştere.

FALS-NEGATIV / faux-negative, adj. / false-negative. 1) Răspuns eronat sau greşit, negativ. 2) Rezultat al unui test care exclude în mod eronat un individ dintr-o categorie diagnostică sau de alt tip. 3) Situaţia de excludere fals-negativă.

FALS-POZITIV / faux positif, adj. / false-positive. 1) Rezultat ce include în mod eronat un individ ca aparţinând unui diagnostic sau unei categorii. 2) Individ astfel categorisit. 3) O situaţie a unui rezultat fals-pozitiv. Ex.: fals pozitiv biologic - rezultat pozitiv al unui test serologic atunci când afecţiunea nu e prezentă.

FALUS, s. n. / phallus, s. m. / phallus. NA: penis (1). [*Gr. phallos = penis.*] 1) Penis (v.). 2) În psihanaliză, reprezentare simbolică a organului masculin ca putere suverană, virilă a Naturii (termenul penis fiind rezervat organului în sens anatomic).

FALX / falx / falx. NA: falx, pl. falces. [*Lat. falx, falcis = coasă, seceră.*] Structură anatomică în formă de seceră. Ex.: *f. cerebelli*, porţiunea durei mater situată între lobii cerebelului; *f. cerebri*, porţiunea mediosagitală a durei mater care separă emisferele cerebrale; *f. inguinalis*, structură tendinoasă comună prin care se inseră pe pubis muşchii oblic intern şi transvers ai abdomenului.

FAMILIAL, adj. / familial, -ale, -aux, adj. / familial. [*Lat. familiaris = al casei, de familie, de la familia = familie, casă.*] Despre o boală sau o tară care afectează mai mulţi membri ai aceleiaşi familii.

FAMILIE, s. f. / famille, s. f. / family. Unitate de clasificare în biologie (*taxon) situată între *ordin şi *gen. V. şi superfamilie.

FAMILIE MULTIGENICĂ / famille multigénique / multigenic family, gene family. Ansamblu de mai multe fragmente de ADN, alcătuit din *gene şi *pseudogene, ale căror secvenţe se aseamănă. F. m. au derivat, în evoluţie, din *duplicaţiile succesive ale unei gene ancestrale unice.

FAMILIE RADIOACTIVĂ / famille radioactive / radioactive family. Ansamblu de elemente chimice radioactive alcătuit dintr-un element iniţial şi din alte elemente care se formează succesiv, în urma unor dezintegrări alfa sau beta, sfârşindu-se cu un element stabil. Se cunosc patru f. r. naturale: a uraniului ($^{238}_{90}U$), având ca element stabil final plumbul ($^{206}_{82}Pb$); a toriului ($^{232}_{90}Th$), cu element final plumbul ($^{208}_{82}Pb$); a actiniului ($^{235}_{89}Ac$), element final plumbul ($^{207}_{82}Pb$); a neptuniului ($^{237}_{93}Np$), care nu există în stare naturală din cauza perioadei de înjumătăţire extrem de scurte, cu element final bismutul ($^{209}_{83}Bi$). O a cincea f. r., a americiului ($^{241}_{95}Am$), este artificială şi are ca element stabil final bismutul ($^{208}_{83}Bi$).

FANERĂ, s. f. / phanère, s. m. / exoskeleton. [*Gr. phaneros = vizibil, de la phainein = a apărea.*] Orice formaţiune epidermică vizibilă care prezintă o *keratinizare intensă, de obicei normală: unghii, păr, pene.

FANGOTERAPIE, s. f. / fangothérapie, s. f. / fangotherapy. [*It. fango = nămol; gr. therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji.*] Utilizarea nămolului de origine vulcanică prin aplicare la nivelul suprafeţei cutanate, în scopuri terapeutice.

FANTASMĂ, s. f. / phantasme (ou fantasme), s. m. / phantasm. [*Gr. phantasma = apariţie, nălucă, de la phainein = a apărea.*] Producţie a imaginaţiei, vis în stare de veghe.

FANTĂ, s. f. / fente, s. f. / fissure. NA: fissura. [*Fr. fente, din lat. finditus, de la findere = a despica, a crăpa.*] 1) Termen utilizat îndeosebi cu referire la structuri care se formează în perioada de dezvoltare embrionară a diferitelor organe. F. reprezintă o despicătură parţială sau completă a unui organ, care marchează, în general, sediul unui nou *orificiu sau *fisuri. 2) Denumire generică pentru o serie de malformaţii ale feţei. V. fantă labiopalatină, fisură, hiatus.

FANTĂ LABIOPALATINĂ / fente labiopalatine / labiopalatine cleft. Termen general pentru ansamblul malformaţiilor feţei rezultate dintr-un defect de sudură a mugurilor maxilari superiori cu *processusul intermaxilar al mugurelui frontal (la nivelul buzelor şi gingiilor) sau a processusurilor palatine ale mugurilor maxilari superiori între ele (la nivelul palatului). F. l. se deosebesc de *fistulele faciale, care rezultă dintr-un defect de confluenţă a mugurilor primari. V. cioc de papagal şi gură de lup.

FANTĂ SINAPTICĂ / fente synaptique / synaptic cleft. V. sinapsă.

FANTOMĂ, s. f. / fantôme, s. m. / phantom. [*Gr. dialect. fantauma, de la phantasma = apariţie, nălucă şi phainein = a apărea.*] În radiobiologie, model din ceară sau mase plastice care imită forma şi dimensiunile unui organism, organ sau ţesut, util în stabilirea *izodozelor.

FANTOMĂ ERITROCITARĂ / phantôme d'erythrocyte / erythrocit ghost. Denumire pentru membrana eritrocitului obţinută într-un mediu puternic hipoton. F. e. păstrează forma eritrocitului, dar prin procesul de hemoliză a fost evacuată hemoglobina.

FARADIZARE, s. f. / faradisation, s. f. / faradization. [*Michael Faraday, fizician englez, 1791-1867.*] Aplicarea unui curent de inducţie experimental (excitare) sau terapeutic (pentru combaterea atrofiei musculare).

FARINGE, s. n. / pharynx, s. n. / pharynx. NA: pharynx. [*Gr. pharynx, -yngos = faringe.*] Conduct musculomembranos care face să comunice cavitatea bucală cu *esofagul, pe de o parte, şi fosele nazale cu *laringele, pe de altă parte. F. cuprinde trei părţi: o parte superioară în raport cu fosele nazale (*rinofaringe), o parte medie, bucală (*orofaringe) şi una inferioară (hipofaringe), care corespunde orificiului superior al laringelui. Este locul de încrucişare a căilor respiratorii (sau aeriene) şi digestive.

FARINGE BUCAL / oropharynx, s. m. / oral pharynx. NA: pars oralis pharyngis. Sin.: orofaringe (v.).

FARINGE NAZAL / nasopharynx, s. m. / nasal pharynx. NA: pars nasalis pharyngis. Sin.: rinofaringe (v.).

FARINGECTOMIE, s. f. / pharyngectomie, s. f. / pharyngectomy. [*Gr. pharynx, -yngos = faringe; ektome = excizie.*] Ablaţia totală sau parţială a *faringelui, practicată de regulă în chirurgia cancerului local. F. este frecvent *parţială*, iar dacă se recurge la *f. totală* (*f. totală circulară*) se impune o intervenţie de chirurgie plastică.

FARINGISM, s. n. / pharyngisme, s. m. / pharyngismus, pharyngism. [*Gr. pharynx, -yngos = faringe; -ism.*] Spasm muscular al faringelui.

FARINGITĂ, s. f. / pharyngite, s. f. / pharyngitis. [*Gr. pharynx, -yngos = faringe; -ită.*] Inflamaţie a faringelui. Se descriu numeroase forme de f., printre care: 1) *f. acută*, inflamaţie asociată cu dureri în gât, îndeosebi la înghiţit, congestie a mucoasei locale şi febră; sin.: f. catarală; 2) *f. atrofică*, formă de *f. cronică care evoluează cu atrofia ţesutului submucos şi secreţii viscoase; 3) *f. cronică*, ce rezultă după multiple f. acute, iar uneori este cauzată de tuberculoză sau sifilis; se manifestă prin secreţii abundente, iar în formele severe prin ulceraţii, durere şi disfagie; 4) *f. foliculară*, caracterizată prin hipertrofia glandelor faringiene; 5) *f. gangrenoasă*, cu prezenţa unor plăci de necroză; 6) *f. herpetică*, formă de *f. acută caracterizată prin formarea de vezicule, urmate de excoriaţii; 7) *f. membranoasă*, cu exsudat abundent care duce la formarea de false membrane; 8) *f. ulceroasă*, cu formare de ulceraţii, acoperite de un depozit gălbui, asemănător unei membrane, asociată cu febră, durere şi prostraţie.

FARINGOEPIGLOTIC, adj. / pharyngoépiglottique, adj. / pharyngoepiglottic. [*Gr. pharynx, -yngos = faringe; epi = pe; glotta sau glottis = limbă.*] Raportat la faringe şi epiglotă. Ex.: repliu f.

FARINGOSALPINGITĂ, s. f. / pharyngosalpingite, s. f. / pharyngosalpingitis. Inflamaţia mucoasei *trompei Eustachio, având ca punct de pornire un *catar faringian posterior şi drept consecinţă posibilă o *otită medie.

FARINGOSCOPIE, s. f. / pharyngoscopie, s. f. / pharyngoscopy. [*Gr. pharynx, -yngos = faringe; skopia = examinare, de la skopein = a vedea, a examina.*] Examen vizual direct al faringelui şi hipofaringelui, efectuat cu un faringoscop (apăsător de limbă prevăzut cu un dispozitiv de iluminare).

FARINGOSPASM, s. n. / pharyngospasme, s. m. / pharyngospasm. [*Gr. pharynx, -yngos = faringe; spasmos = contracţie, de la span = a trage.*] Tulburare nervoasă caracterizată prin spasme musculare tonice sau clonice ale faringelui, în urma cărora este împiedicată deglutiţia.

FARINGOSTOMIE, s. f. / pharyngostomie, s. f. / pharyngeal fistula. [*Gr. pharynx, -yngos = faringe; stoma, -atos = gură.*] Comunicare dobândită între faringe şi învelişul cutanat al gâtului din cauza unei breşe a peretelui faringelui. F. propriu-zise constau într-o deschidere directă a faringelui la piele, spre deosebire de fistulele faringiene, caracterizate prin existenţa unui traiect subcutanat mai mult sau mai puţin sinuos. Ambele sunt, frecvent, consecinţa unor intervenţii faringolaringiene la bolnavii supuşi anterior *radioterapiei.

FARINGOTOMIE, s. f. / pharyngotomie, s. f. / pharyngotomy. [*Gr. pharynx, -yngos = faringe; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Incizia unui perete al faringelui.

FARMACIE, s. f. / pharmacie, s. f. / pharmaceutics, pharmacy. [*Gr. pharmakeia, de la pharmakon = remediu.*] 1) Arta de a prepara medicamente. 2) Ştiinţă multidisciplinară care are ca obiect studiul preparării, controlului, conservării, eliberării şi evaluării terapeutice a medicamentelor, ca şi ansamblul de date fizice, chimice şi biologice legate de acestea. 3) Unitatea sanitară unde (uneori) se prepară, se depozitează, de obicei o perioadă limitată de timp şi într-un stoc în funcţie de solicitări şi se eliberează medicamente, produse tehnico-medicale şi igienico-sanitare.

FARMACIE CLINICĂ / pharmacie clinique / clinical pharmacy. Utilizarea optimă a cunoştinţelor farmaceutice şi biomedicale ale farmacistului în scopul ameliorării eficacităţii, siguranţei, economiei şi preciziei în utilizarea medicamentelor pentru tratamentul pacienţilor.

FARMACOCINETICĂ, s. f. / pharmacocinétique, s. f. / pharmacokinetic. [*Gr. pharmakon = remediu; kinetikos = care se mişcă, de la kinein = a mişca.*] Studiul diferitelor etape ale metabolismului medicamentelor în organism: resorbţie, distribuţie, transformări ale medicamentelor, eliminare. În funcţie de doza administrată şi de timp, se determină diverşi parametri: semiviaţă, volum de distribuţie, concentraţia maximă plasmatică (pic plasmatic), *clearance etc. Pe baza acestor parametri se stabilesc modele farmacocinetice care permit o interpretare matematică.

FARMACODEPENDENŢĂ, s. f. / pharmacodépendance, s. f. / drug dependence. [*Gr. pharmakon = remediu; lat. dependere = a sta atârnat, de la de = separat de, pendere = a atârna.*] Denumire pentru ansamblul fenomenelor psihice şi fizice care apar după o perioadă variabilă de utilizare a anumitor medicamente. Din cauza f., medicamentele respective devin indispensabile echilibrului fiziologic al pacientului. V. şi fizicodependenţă şi psihodependenţă.

FARMACODINAMIE, s. f. / pharmacodynamie, s. f. / pharmacodynamics. [*Gr. pharmakon = remediu; dynamis = forţă, acţiune.*] Studiul acţiunii medicamentelor asupra organismului, organelor sau ţesuturilor, ca şi mecanismele acestei acţiuni (ex.: la nivel biochimic, farmacologia biochimică).

FARMACOEPIDEMIOLOGIE, s. f. / pharmacoépidémiologie, s. f. / pharmacoepidemiology. Domeniu al farmacologiei în care sunt explicate conceptele, metodele şi raţionamentele *epidemiologiei pentru evaluarea eficacităţii medicamentelor şi a riscurilor generate de acestea. Studiile de f. se efectuează, în general, pe loturi mari din populaţie.

FARMACOFILIE, s. f. / pharmacophilie, s. f. / pharmacophilia. [*Gr. **pharmakon** = remediu; **philia** = atracție, de la **philein** = a iubi.*] Atașament și încredere exagerată în medicamente și alte mijloace terapeutice. V. și farmacomanie.

FARMACOGENETICĂ, s. f. / pharmacogénétique, s. f. / pharmacogenetics. [*Gr. **pharmakon** = remediu; **genetikos** = propriu unei generații, de la **genos** = neam, urmaș, generație.*] Ramură a farmacologiei și geneticii care studiază variantele biochimice ale speciei capabile să modifice răspunsul la medicamente.

FARMACOGENOMICĂ, s. f. / pharmacogénomique, s. f. / pharmacogenomics. Studiul efectului *genomului asupra răspunsului la medicamente. Când medicamentele au un efect asupra psihismului sau a comportamentului se poate utiliza termenul mai restrictiv, de psiho-genomică.

FARMACOGNOZIE, s. f. / pharmacognosie, s. f. / pharmacognosy. [*Gr. **pharmakon** = remediu; **gnosis** = cunoaștere, de la **gnonai** = a cunoaște.*] Disciplină consacrată studiului materiilor prime, în esență de origine vegetală, care cuprind substanțe active farmacologic. F. era denumită odinioară *materia medica.*

FARMACOGRAFIE, s. f. / pharmacographie, s. f. / pharmacography. [*Gr. **pharmakon** = remediu; **graphein** = a scrie.*] Ramură a *farmacologiei care stabilește regulile și modalitățile de prescriere a medicamentelor.

FARMACOLOGIE, s. f. / pharmacologie, s. f. / pharmacology. [*Gr. **pharmakon** = remediu; **logos** = știință.*] Știință care se ocupă cu studiul originii, structurii chimice, sintezei, efectelor și modului de administrare a medicamentelor. Include mai multe domenii: *farmacocinetica, *farmacodinamia, *farmacognozia, *toxicologia.

FARMACOLOGIE INVERSĂ / pharmacologie inverse / inverse pharmacology. Direcție recentă de dezvoltare a farmacologiei, conturată datorită izolării din genom a unor gene identificate prin omologie cu alte gene, sau ca urmare a secvențării industriale, fără selecție prealabilă. Aceste gene exprimate în celule le pot face sensibile la acțiunea anumitor substanțe, ceea ce înseamnă că genele codifică enzime sau receptori activi farmacologic. În cazul f. i. se urmează, în cercetare, calea de la genă la funcție, pe când în farmacologia moleculară tradițională se caută mai întâi funcția unei proteine și apoi gena. Prin f. i. au fost deja identificate numeroase subtipuri de receptori. De ex., în cazul *serotoninei au fost puse în evidență 14 subtipuri de receptori, față de 4 cunoscute anterior, iar în cazul *dopaminei 7 în loc de 2.

FARMACOMANIE, s. f. / pharmacomanie, s. f. / pharmacomania. [*Gr. **pharmakon** = remediu; **mania** = nebunie.*] Nevoia imperioasă de a consuma medicamente fără motive justificate. V. și farmacofilie.

FARMACOPEE, s. f. / pharmacopée, s. f. / pharmacop(o)eia. [*Gr. **pharmacopoiia** = obținerea medicamentelor, de la **pharmakon** = remediu, **poiein** = a face.*] Formular oficial, legal, conținând o descripție a medicamentelor de uz curent în medicină (formulă, compoziție, proprietăți chimice, mod de preparare, acțiune farmacologică etc.). Este obligatoriu în toate farmaciile unei țări. Prima f. îi aparține lui Jacques Sylvius și a fost elaborată în anul 1514. Există o f. internațională și una europeană, prima ediție fiind elaborată în 1970.

FARMACOPSIHIATRIE, s. f. / pharmacopsychiatrie, s. f. / pharmacopsyhiatry. Studiul substanțelor chimice care provoacă tulburări mentale. Efectele acestora reprezintă o problemă de psihiatrie experimentală.

FARMACOPSIHOLOGIE, s. f. / pharmacopsychologie, s. f. / psychopharmacology. Sin.: psihofarmacologie (v.).

FARMACORADIOLOGIE, s. f. / pharmacoradiologie, s. f. / pharmacoradiology. Examen radiologic al unui singur organ efectuat sub influența unei substanțe care poate modifica comportamentul funcțional al regiunii investigate. De ex.: studiul unui segment din tubul digestiv după un medicament care este capabil să modifice peristaltismul (atrofină, morfină, ganglioplegice etc.). Se compară imaginea obținută cu cea de la primul examen radiologic, efectuat fără pregătire.

FARMACORECEPTOR, s. m. / pharmacorécepteur, s. m. / pharmacoreceptor. [*Gr. **pharmakon** = remediu; lat. **receptus**, de la **recipere** = a primi.*] V. termenii: receptori și medicamente.

FARMACOREZISTENȚĂ, s. f. / pharmacorésistance, s. f. / drug resistance. Rezistență a organismului la unul sau mai multe medicamente. Cea mai importantă formă de f. este *rezistența la antibiotice.

FARMACOTERAPIE, s. f. / pharmacothérapie, s. f. / pharmacotherapy. 1) Utilizarea terapeutică a medicamentelor. 2) Studiul acțiunii medicamentelor asupra organismelor bolnave.

FARMACOVIGILENȚĂ, s. f. / pharmacovigilance, s. f. / monitoring for drug safety, drug monitoring. [*Gr. **pharmakon** = remediu; lat. **vigilantia** = vigilență, de la **vigilare** = a sta treaz noaptea, a veghea.*] Notarea, înregistrarea și evaluarea sistematică a reacțiilor indezirabile observate la pacienți în relație cu orice medicament, survenite în condiții normale de utilizare în scop terapeutic, diagnostic sau profilactic. F. este organizată în cadrul unor centre naționale și internaționale, acestea din urmă fiind de obicei sub direcția OMS.

FASCIA DUPUYTREN / fascia de Dupuytren / Dupuytren's fascia. Sin.: aponevroză palmară (v.).

FASCIA LATA / fascia lata / fascia lata. TA: fascia lata. Întărire a aponevrozei femurale situată pe fața externă a coapsei.

FASCICUL, s. n. / faisceau, s. m. / fascicle. NA: fasciculus, pl. fasciculi. [*Lat. **fasciculus**, dim. de la **fascis** = mănunchi.*] Gruparea mai multor *fibre, dispuse paralel (f. nervos, f. muscular). Ex. de f. nervoase: f. hipotalamohipofizar, f. pontocerebelos, f. solitar, f. spinocerebelos dorsal, f. vestibulocerebelos.

FASCICUL ATRIOVENTRICULAR / faisceau atrio-ventriculaire / atrioventricular bundle. NA: fasciculus atrioventricularis. Sin.: fascicul His. V. inimă.

FASCICUL HIS / faisceau de His / atrioventricular bundle. NA: fasciculus atrioventricularis. [*Wilhelm His Jr., anatomist german, profesor (succesiv) la Leipzig, Basel, Göttingen și Berlin, 1863-1934.*] Sin.: fascicul atrioventricular. V. inimă.

FASCICUL KENT / faisceau de Kent / Kent's bundle. [*Albert Frank Stanley Kent, fiziolog englez, profesor la Bristol, apoi la Londra, 1863-1958.*] V. sindrom Wolff-Parkinson-White.

FASCICUL PIRAMIDAL / faisceau pyramidal / cerebrospinal tract. NA: tractus corticospinalis (pyramidalis). F. descendent de fibre nervoase provenind din circumvoluțiunea frontală ascendentă și din teritoriile corticale adiacente (îndeosebi în lobul frontal), care se termină la nivelul celulelor motorii ale coarnelor medulare controlaterale. F. p. constituie calea nervoasă principală a motricității.

FASCICULAT, adj. / fasciculé, -e, adj. / fasciculated. [*Lat. **fasciculus**, dim. de la **fascis** = mănunchi.*] Care este dispus în *fascicule.

FASCICULAȚIE, s. f. / fasciculation, s. f. / fasciculation. [*Lat. **fasciculus**, dim. de la **fascis** = mănunchi.*] 1) Contracție simultană a mai multor *unități motorii dintr-un fascicul muscular. F. este vizibilă prin piele, dar nu provoacă deplasare, decât cel mult a degetelor. 2) În sens restrâns, în *electromiografie: contracția patologică simultană a fibrelor musculare aparținând aceleiași unități motorii, care se exprimă pe electromiogramă printr-un potențial bi- sau polifazic de la 0,5 mV la

5 mV, cu durata de 5-15 ms şi cu repetiţie neregulată, excepţional ritmică. F. se observă în oboseala musculară, sau mai frecvent semnifică o afectare a *motoneuronului.

FASCIE, s. f. / fascia, s. m. / fascia. NA: fascia. [_Lat. fascia = fâşie, bandă._] Învelişul aponevrotic al muşchiului sau al unei regiuni anatomice. F. este o membrană conjunctivă fibroasă constituită prin reunirea *aponevrozelor de înveliş ale muşchilor superficiali dintr-o zonă a corpului şi care îi separă de tegumente, sau care delimitează unele planuri musculare. _F. superficialis_ limitează în profunzime paniculul adipos subcutanat. _F. lata_ reprezintă partea laterală, mai groasă a aponevrozei superficiale care înconjură coapsa, mergând de la creasta iliacă până la tibie. V. şi aponevroză.

FASCIE COLLES / fascie de Colles / Colles fascia. Sin.: perineală.

FASCIE CRUVEILHER / fascie de Cruveilher / Cruveilher's fascia. Sin.: aponevroză perineală (v.).

FASCIE DUPUYTREN / fascie de Dupuytren / Dupuytren's fascia. Sin.: aponevroză palmară (v.).

FASCIITĂ, s. f. / fasciite, s. f. / fasciitis. [_Lat. fascia = fâşie, bandă; -ită._] Inflamaţia unei *fascii.

FASCIITĂ CU EOZINOFILE / fasciite à éosinophiles / eosinophilic fasciitis. Boală în care se asociază edeme dureroase, *sclerodermie şi hipereozinofilie. Sin.: sindrom Shulman.

FASCIITĂ NECROZANTĂ / fasciite nécrosante / necrotizing fasciitis. Infecţie a fasciilor hipodermice determinată în general de o asociere bacteriană streptococ beta-hemolitic de tip A - anaerobi. Ea antrenează o necroză cu edem, ce evoluează foarte rapid către formarea de placarde vaste hemoragice şi buloase, însoţite de stare de şoc. Prognosticul este sever. Sin.: celulită fulminantă, celulită streptococică malignă, erizipel necrotic, gangrenă dermică acută, gangrenă spitalicească.

FASCIITĂ NODULARĂ / fasciite nodulaire / nodular fasciitis. Tumoră rară dezvoltată într-o fascie superficială, cel mai adesea la nivelul unui membru superior. Histologic benignă, alcătuită din miofibroblaste, creşte rapid, dar este vindecabilă după ablaţie chirurgicală.

FASCILINĂ, s. f. / fasciline, s. f. / fascilin. Moleculă de adeziune celulară Ca^{2+}-independentă, prezentă în sistemul nervos central al unor insecte (ex.: _Drosophila neuroglian_), la nivelul terminaţiilor axonice. F. există în două forme, I şi II. _F. II_ prezintă cinci domenii de tip imunoglobulinic.

FASCIOLA / Fasciola / Fasciola. [_Lat. fasciola, dim. de la fascia = fâşie, bandă._] Gen de viermi paraziţi din familia _Fasciolidae_, clasa _Trematoda_. Specii mai importante: 1) _F. gigantica_ (_Distoma giganteum_), întâlnită în căile biliare ale unor animale. 2) _F. hepatica_ (_F. humana_ sau _Distoma hepaticum_) este întâlnită tot în căile biliare la animale, dar uneori şi la om, la care determină *fascioloza sau distomatoza hepatică. V. şi distomatoză.

FASCIOLOZĂ, s. f. / fasciolose, s. f. / fasciolosis. [_Lat. fasciola, dim. de la fascia = fâşie, bandă; -oză._] Boală determinată de paraziţi din genul _Fasciola_. _F. hepatică:_ localizarea în căile biliare hepatice a parazitului _Fasciola hepatica_, manifestată clinic prin icter, ascită şi edeme ale membrelor inferioare.

FASTIGIUM / fastigium / fastigium. [_Lat. fastigium = culme, vârf._] 1) În general, cel mai înalt stadiu, punct. 2) Porţiune a cerebelului situată în plafonul ventriculului al IV-lea, reprezentând partea cea mai posterioară a acestui ventricul. V. şi ventricule cerebrale. 3) Stadiul cel mai înalt al unei febre, îndeosebi în perioada acută a unei boli infecţioase; apogeul acesteia.

FAŞĂ, s. f. / bande, s. f. / band. [_Lat. fascia = fâşie, bandă._] Fâşie din tifon sau alt material de bumbac, rulată ca un sul şi folosită pentru fixarea unui pansament sau pentru imobilizarea unei părţi din corp. _F. gipsată_ reprezintă tifon hidrofil presărat cu pulbere de gips, pentru confecţionarea aparatelor gipsate.

FATAL, adj. / fatal, -ale, -aux, adj. / fatal. [_Lat. fatalis = al destinului, de la fatum = destin._] Sin.: letal (v. def. 1).

FAŢĂ, s. f. / face, s. m. / face. NA: facies. [_Lat. facies = faţă._] Sin.: facies (v.).

FAŢETĂ, s. f. / facette, s. f. / side. [_Lat. facies = faţă._] O suprafaţă mică. _F. dentară_ reprezintă o construcţie protetică ce reconstituie partea vizibilă a dinţilor artificiali.

FAUNĂ, s. f. / faune, s. f. / fauna. [_Lat. Fauna, soţia sau sora zeului Faunus = zeu al agricultorilor şi păstorilor, identificat mai târziu cu zeul grec Pan._] Totalitatea animalelor care convieţuiesc într-o anumită regiune. Tipuri: 1) _F. anofelină_, totalitatea speciilor de anofeli dintr-o regiune. 2) _F. cadaverică_, diverse specii de insecte şi larve care se succedă pe cadavre.

FAVISM, s. n. / favisme, s. m. / favism. [_Lat. faba = bob; -ism._] Boală ce apare după consumul seminţelor plantei leguminoase bob, observată la subiecţii ce prezintă un deficit enzimatic eritrocitar ereditar. Caracteristici: icter hemolitic cu anemie şi hemoglobinurie, astenie, tulburări digestive, febră.

FAVUS, s. n. / favus, s. m. / favus. [_Lat. favus = fagure de miere._] Micoză a pielii capului determinată de ciuperca _Trichophyton schoenleini_. Leziunea caracteristică este o mică depresiune rotunjită, supurată, acoperită de cruste de culoare galbenă ca sulful şi denumită godeu favic. F. este foarte contagios şi provoacă alopecii cicatriceale definitive. Alte localizări: unghii, foarte rar leziuni viscerale.

FAZĂ, s. f. / phase, s. f. / phase. [_Gr. phasis = aparenţă, răsăritul unei stele, de la phainein = a apărea._] 1) Denumirea stărilor succesive în evoluţia bolilor periodice îndeosebi în psihiatrie. Ex.: f. depresivă, f. maniacală. 2) Etapă în evoluţia unui proces: a) _f. aerobă_ şi _anaerobă_ ale travaliului muscular; b) _f. critică_, punctul mort într-o anumită perioadă a efortului fizic intens; c) _f. dispersată_ a unui sistem dispers; d) _f. luteinică_, din ciclul genital al femeii adulte; e) _f. izometrică_, de punere în tensiune a muşchiului; f) _f. preclinică_ a unei boli.

FAZĂ G1 / phase G1 / G1 phase. [_Engl. G = Gap sau Growth (gol, discontinuitate sau creştere)._] Perioadă a *ciclului celular al eucariotelor care se întinde de la sfârşitul mitozei precedente (*telofază) până la debutul *replicării ADN. În această f. celula are o activitate metabolică maximă, asigurându-se creşterea sa. Pentru un ciclu celular de 24 de ore, la om, f. G1 durează 8 ore. V. fază G2 şi fază S.

FAZĂ G2 / phase G2 / G2 phase. [_Engl. G = Gap (gol, discontinuitate)._] Perioadă a *ciclului celular care începe după încheierea *replicării ADN şi ia sfârşit la începutul *mitozei. La om, ea durează circa 5 ore. V. fază G1 şi fază S.

FAZĂ S / phase S / S phase. [_Engl. S = Synthesis (sinteză)._] Perioadă a *ciclului celular în care are loc sinteza (replicarea) ADN-ului. V. fază G1 şi fază G2.

FĂT, s. m. / foetus, s. m. / f(o)etus. [_Lat. f(o)etus = făt._] Sin.: fetus (v.).

FEBRA APEI NEGRE / fièvre de l'eau noire / h(a)emoglobinuric fever. Sin.: febră hemoglobinurică (v.).

FEBRA CĂPUŞEI DE COLORADO / fièvre à tique du Colorado / Colorado tick fever. Infecţie febrilă acută, benignă, cauzată de un arbovirus (din genul _Orbivirus_, familia _Reoviridae_) transmis prin înţepătura căpuşei de pădure adulte _Dermacentor andersoni_. Evoluţia este rapidă, cu două faze febrile despărţite de o scurtă perioadă de remisiune şi cu leucopenie.

FEBRA IEPURILOR / fièvre des lièvres / rabbit fever. Sin.: tularemie (v.).

FEBRA LAPTELUI PRAF / fièvre de lait sec / dry milk fever. Hipertermie observată la unii sugari hrăniţi cu lapte praf. Originea sa nu este nici toxică şi nici infecţioasă ci, foarte probabil, se produce din cauza unei cantităţi de apă insuficiente utilizată pentru diluarea laptelui praf.

FEBRA DE LUNI / fièvre du luni / Monday fever. Febră care apare, la lucrătorii expuşi la temperaturi ridicate, lunea, la reluarea lucrului după repausul săptămânal.

FEBRA MUŞCĂTURII DE ŞOBOLAN / fièvre par morsure de rat / ratbite fever. F. şi artralgii apărute după o perioadă de latenţă de 7-10 zile de la muşcătură, cauzate de *Streptobacillus moniliformis* (când se asociază cu adenopatie, frisoane, cefalee, vomismente, erupţii morbiliforme) şi *Spirillum minus*.

FEBRA NILULUI DE VEST / fièvre de West Nile / West Nile fever. Boală sporadică autolimitată, cauzată de flavivirusul *West Nile*, transmis la om prin înţepătura ţânţarilor din genul **Culex*. Se manifestă prin f., stare de rău, adenopatie generalizată şi raş cutanat, encefalita apărând foarte rar.

FEBRA OSULUI TIBIAL / fièvre tibialgique / tibial bone fever. Sin.: febră de tranşee (v.).

FEBRA DE SARE / fièvre de sel / salt fever. Creşterea temperaturii la un sugar prin aport alimentar şi retenţie a unui exces de NaCl. Sarea imobilizează o anumită cantitate de apă care nu mai poate fi utilizată în termoreglare.

FEBRA TURNĂTORILOR / fièvre des foîndeurs / foundryman's fever. Accese febrile observate la turnătorii de alamă. Accesele au un grad de regularitate şi sunt atribuite intoxicaţiei cu vapori de zinc sau temperaturii ridicate a mediului şi oboselii turnătorilor.

FEBRA VĂII MARELUI RIFT / fièvre de la vallée du Rift / Rift Valley fever, enzootic hepatitis. Infecţie febrilă acută cu potenţial letal, a animalelor domestice şi a omului, determinată de un virus (bunyavirus) transmis prin ţânţari din genurile *Aedes*, *Culex* şi *Erethmapodites*, ca şi prin contactul cu ţesuturile şi secreţiile animalelor infectate. Boala produce de obicei simptome gripale nespecifice, dar se poate asocia uneori cu encefalită, retinită, necroză hepatică masivă sau f. hemoragică.

FEBRĂ, s. f. / fièvre, s. f. / fever. [*Lat. febris = febră, friguri, de la gr. phebomai = eu tremur.*] 1) Creşterea temperaturii centrale a organismului uman peste temperatura fiziologică, considerată, în genere, de maximum 37°C. Deoarece există variaţii fiziologice în jurul acestei valori (în funcţie de vârstă, în sarcină etc.), practic starea febrilă se consideră a fi peste 38°C. Pentru temperaturi între 37° şi 38°C se utilizează denumirea de stare subfebrilă. În f. se perturbă echilibrul dinamic între termoreglarea chimică (producţia de căldură) şi termoreglarea fizică (pierderea de căldură). F. poate fi de diferite tipuri, în funcţie de evoluţie, de ex.: **f. hectică*; **f. ondulantă*, *f. oscilantă*; **f. pseudopalustră*; **f. în platou*, care rămâne ridicată, neschimbată pe toată perioada bolii; **f. remitentă* etc. Sin.: hipertermie. 2) Denumire utilizată pentru o serie de boli în care simptomul major este f. (v. în continuare).

FEBRĂ AFTOASĂ / fièvre aphteuse / aphtous fever, foot and mouth disease. Boală eruptivă epidemică şi contagioasă determinată de un virus, în special la bovine, caracterizată prin dezvoltarea de *afte pe mucoasa bucală, spaţiile interdigitale şi uger. Formele maligne sunt însoţite de localizări digestive, respiratorii şi nervoase. Boala se poate transmite la oaie, câine, porc şi excepţional la om. În acest ultim caz boala este benignă.

FEBRĂ BALCANICĂ / fièvre balkanique / Q fever. Sin.: boală Derrick-Burnet (v.).

FEBRĂ BUTONOASĂ / fièvre boutonneuse / boutonneuse fever. Boală infecţioasă febrilă şi exantematică, debutând cu un şancru de inoculare, determinată de *Rickettsia conorli* şi transmisă prin căpuşe (îndeosebi de *Rhipicephalus sanguineus*, căpuşa câinelui). Această boală este limitată la bazinul mediteranean. Sin.: febră (butonoasă) mediteraneană, febră de Marsilia, boală Carducci, boală Olmer, tifos mediteranean, boală Conor-Bruch.

FEBRĂ BUTONOASĂ MEDITERANEANĂ / fièvre boutonneuse méditerranéenne / mediterranean fever. Sin.: febră butonoasă (v.).

FEBRĂ DE CINCI ZILE / fièvre de cinq jours / five-day fever. Sin.: febră de tranşee (v.).

FEBRĂ DE COREEA / fièvre de Corée / Korean fever. Sin.: boală Churilov (v.).

FEBRĂ CVARTĂ / fièvre quarte / quartan fever, quartan malaria. *F. intermitentă, cu accese repetate la 72 de ore, caracteristică formei de *malarie provocată de *Plasmodium malariae*.

FEBRĂ DATĂ DE VAPORII METALELOR / fièvre des métaux / metal fume fever. Sindrom autolimitat, similar gripei, rezultat în urma expunerii acute la vapori de zinc, cupru, magneziu şi alte metale aduse în stare volatilă, şi care se poate manifesta la câteva ore de la încetarea expunerii propriu-zise.

FEBRĂ DATĂ DE VAPORII DE POLIMERI / fièvre des polymères / polymer fume fever. Sindrom caracteristic constând din f., alterarea stării generale şi un uşor *wheezing. Apare la muncitorii expuşi la polimeri volatilizaţi, în special la *fluorocarboni.

FEBRĂ DE DEŞERT / fièvre de désert / desert fever. Sindrom de hipersensibilitate acută cu sinovită sterilă autolimitată, constituind stadiul primar al *coccidioidomicozei. Sin.: febră San Joaquin.

FEBRĂ ENTERICĂ / fièvre entérique / enteric fever. Sin.: febră tifoidă (v.).

FEBRĂ ERUPTIVĂ / fièvre éruptive / eruptive fever. Denumire dată unui grup de boli contagioase, epidemice, de natură specifică şi infecţioasă, care prezintă o serie de caracteristici clinice comune: erupţii cutanate şi mucoase şi o evoluţie ciclică. Din grupul f. e. fac parte îndeosebi: *rujeola, *rubeola, *scarlatina, *vaccina, *variola (eradicată din anul 1975) şi *varicela.

FEBRĂ EXANTEMATICĂ / fièvre exanthématique / exanthematous fever. Denumire generică a unui număr de boli având caracteristici comune: clinice (exantem şi tifos), agent patogen (*Rickettsia* sau *Coxiella* transmise de un artropod hematofag), cu asemănare imunologică variabilă. F. e. cuprinde, în principal, următoarele boli: *tifosul exantematic, *tifosul murin, *febra pătată a Munţilor Stâncoşi, febra maculoasă braziliană, *febra butonoasă, *febra fluvială de Japonia, *febra Q şi febra exantematică sud-africană.

FEBRĂ FARINGOCONJUNCTIVALĂ / fièvre pharyngo-conjonctivale / pharyngoconjunctival fever. Boală febrilă acută cauzată de un *adenovirus, caracteristică la copil, cu tendinţă epidemică în colectivităţi. Se manifestă prin conjunctivită bilaterală, f. uşoară, rinită, faringită şi adenopatie cervicală.

FEBRĂ DE FÂN / rhume des foins / hay fever. *Coriză spastică sezonieră; este dată de o stare de sensibilizare alergică la polenul gramineelor.

FEBRĂ FLEBOTOMICĂ / fièvre à phlébotome / phlebotomus fever. Sin.: febră de trei zile (v.).

FEBRĂ FLUVIALĂ DE JAPONIA / fièvre fluviale du Japon / tsutsugamushi disease. Sin.: boală tsutsugamushi (v.).

FEBRĂ GALBENĂ / fièvre jaune / yellow fever. Boală infecţioasă acută, febrilă, strict localizată şi endemoepidemică în unele regiuni tropicale din America Centrală şi de Sud (15-30° latitudine Sud) şi Africa (0-10° latitudine Nord), cauzată de un arbovirus şi transmisă prin înţepătura unui ţânţar (*Aedes aegypti*). Se caracterizează prin afectare hepatorenală, cu debut brusc (după o perioadă de incubaţie de 3-6 zile), frisoane, f., cefalee, stare generală alterată, congestia mucoaselor, tulburări digestive, icter complicat de tulburări renale şi sindrom hemoragic sever, manifestarea cea mai caracteristică fiind vomismentul negru (*vomito negro*). Boala poate evolua uneori favorabil (şi conferă imunitate durabilă), dar cel mai frecvent evoluţia este letală. Profilaxia se face prin administrarea vaccinului antiamaril care asigură imunitate timp de 10 ani. Sin.: tifos amaril, *vomito negro*.

FEBRĂ GANGLIONARĂ / fièvre glandulaire / glandular fever. Sin.: mononucleoză infecţioasă (v.).

FEBRĂ HECTICĂ / fièvre hectique / hectic fever. F. prelungită, cu variaţii mari, cu scădere în greutate până la *caşexie.

FEBRĂ HEMOGLOBINURICĂ / fièvre hémoglobinurique / h(a)emoglobinuric fever. Complicaţie severă a *malariei, caracterizată prin hemoliză, hemoglobinurie cu insuficienţă renală. Hemoliza este probabil cauzată de o reacţie autoimună la infecţie. Sin.: febra apei negre, malarie hemolitică.

FEBRĂ HEMORAGICĂ. V. febre hemoragice.

FEBRĂ HEMORAGICĂ DE ARGENTINA / fièvre hémorragique d'Argentine / Argentina h(a)emorrhagic fever. Sin.: boală Junin (v.).

FEBRĂ HEMORAGICĂ DE BOLIVIA / fièvre hémorragique de Bolivie / Bolivian h(a)emorrhagic fever. F. determinată de *virusul Machupo, ale cărei manifestări clinice sunt asemănătoare *f. h. de Argentina.

FEBRĂ HEMORAGICĂ DE CRIMEEA-CONGO / fièvre hémorragique de Crimée-Congo / Crimean-Congo h(a)emorrhagic fever. *F. h. determinată de un virus, transmisă de căpuşe (în special din genul *Hyalomma*), ca şi prin contact cu sângele, secreţiile sau lichidele persoanelor sau animalelor infectate. Se întâlneşte în Crimeea, Asia Centrală, Bulgaria, Africa Centrală, de Est şi de Vest.

FEBRĂ HEMORAGICĂ EPIDEMICĂ / fièvre hémorragique épidémique / epidemic h(a)emorrhagic fever. Nume generic pentru un grup de boli epidemice de origine virală, care se manifestă printr-un sindrom hemoragic, alături de alte simptome, variabile. Sin.: boală Nidoko. *F. galbenă şi *boala Ebola sunt incluse în această categorie.

FEBRĂ HEMORAGICĂ MARBURG / fièvre de Marburg / Marburg h(a)emorrhagic fever. [***Marburg*** *= oraş în Germania.*] *F. h. deseori fatală, determinată de *virusul Marburg, în care bolnavii prezintă, pe lângă febră şi manifestări hemoragice, pancreatită, hepatită şi stare de prostraţie. V. şi virus Marburg.

FEBRĂ HEMORAGICĂ DE OMSK / fièvre hémorragique d'Omsk / Omsk h(a)emorrhagic fever. *F. h. asemănătoare ca manifestări clinice *bolii Kyasanur, determinată de un *Flavivirus* transmis prin înţepătura căpuşelor din genul *Dermacentor* sau prin contact direct cu animalele şi persoanele infectate.

FEBRĂ INTERMITENTĂ / fièvre intermittente / intermittent fever. Formă de f. caracterizată prin accese care survin regulat, separate de intervale de *apirexie. Este uneori simptomatică pentru o supuraţie profundă (infecţie purulentă, *endocardită bacteriană, hepatită supurată), dar cel mai frecvent este patognomonică pentru *malarie.

FEBRĂ KATAYAMA / fièvre de Katayama / Katayama fever. [***Katayama***, *oraş în Japonia*] *Schistosomiază acută care apare consecutiv infecţiei cu *Schistosoma mansoni* şi *S. japonicum*. Manifestată prin prurit intens, febră, fenomene alergice cutanate, alterarea stării generale şi hematologic printr-o eozinofilie care poate depăşi 50%, boala este semnalată în principal la vizitatorii ariilor endemice.

FEBRĂ LARVATĂ / fièvre larvée / larvate fever. Formă de *paludism în care accesul febril este înlocuit prin alte manifestări (îndeosebi urticarie, nevralgie) care cedează, de asemenea, la acţiunea chininei. Este incorect ca denumirea de f. l. să fie utilizată pentru denumirea febrei atenuate.

FEBRĂ DE LASSA / fièvre de Lassa / Lassa fever. [*Lassa = oraş în Nigeria, unde a apărut prima dată febra.*] F. determinată de un *Arenavirus*, endemică în Africa de Vest, transmisă prin contactul cu urina anumitor specii de şobolani sau cu persoanele infectate. Majoritatea infecţiilor au manifestări subclinice sau moderate, cazurile letale fiind rare. Simptomatologia include: febră cu debut insidios, cefalee, tuse uscată, dureri lombare, vomismente, diaree, faringită, edem facial şi, rareori, raş maculopapulos. În cazurile grave apare o scădere bruscă a tensiunii arteriale în ziua a şaptea de la debutul bolii, urmată de şoc, hipovolemie, vasoconstricţie periferică şi anurie; uneori poate persista o surditate sechelară.

FEBRĂ DE MALTA / fièvre de Malta / Malta fever. Sin.: bruceloză (v.).

FEBRĂ DE MARSILIA / fièvre de Marseille / Marseilles fever. Sin.: febră butonoasă (v.).

FEBRĂ MEDITERANEANĂ / fièvre méditerranéenne / Mediterranean fever. Sin.: febră butonoasă (v.).

FEBRĂ MEDITERANEANĂ FAMILIALĂ / fièvre méditerranéenne familiale / familial Mediterranean fever. Sin.: boală Reimann (v.).

FEBRĂ MENORAGICĂ / fièvre ménorragique / menstrual intoxication. Febră în general moderată, însoţită de fenomene intestinale şi survenind la femeile sănătoase, într-unul din stadiile *ciclului ovarian, aproape totdeauna înainte de *menstruaţie şi încetând după producerea acesteia. Sin.: febră premenstruală.

FEBRĂ DE MEUSE / fièvre de Meuse / Meuse fever. Sin.: febră de tranşee (v.).

FEBRĂ ONDULANTĂ / fièvre ondulante / ondulant fever. F. care evoluează prin pusee succesive, fiecare cu o creştere progresivă urmată de o defervescenţă lentă.

FEBRĂ OROYA / fièvre d'Oroya / Oroya fever. [*Oroya = regiune în Peru.*] Febră şi anemie severă, cu rată crescută a mortalităţii, consecutive infecţiei iniţiale cu *Bartonella bacilliformis*. Alături de *verucile peruane, reprezintă una din manifestările *bartonelozei. Distribuţia geografică se limitează aproape exclusiv la America de Sud.

FEBRĂ PAPPATACI / fièvre à pappataci / pappataci fever. Sin.: febră de trei zile (v.).

FEBRĂ PARATIFOIDĂ / fièvre paratyphoïde / paratyphoid fever. Boală febrilă determinată de bacili paratifici (cel mai des *Salmonella paratyphi* A şi B) cu manifestări asemănătoare cu cele ale *febrei tifoide, dar cu gravitate mai redusă. Se transmite prin alimente şi apă contaminate, incubaţia fiind mai scurtă decât în cazul febrei tifoide.

FEBRĂ PĂTATĂ A MUNŢILOR STÂNCOŞI / fièvre pourprée des Montagnes Rocheuses / Rocky Mountains spotted fever, American spotted fever, lone star fever, Bullis fever. Boală febrilă acută cauzată de **Rickettsia rickettsii* şi transmisă la om prin muşcătura unor căpuşe ixodide (în special căpuşa de pădure *Dermacentor andersoni* şi căpuşa canină *D. variabilis*). Se caracterizează prin f. cu durata de 2-3 săptămâni, frisoane, raş cutanat, mialgii, cefalee frontală severă şi prostraţie.

FEBRĂ PEL-EBSTEIN / fièvre de Pel-Ebstein / Pel-Ebstein fever. [***Pieter Klaases Pel***, *medic olandez, profesor de clinică medicală la Amsterdam, 1852-1919;* ***Wilhelm Ebstein***, *medic german, profesor de policlinică medicală la Göttingen, 1836-1912.*] *F. ondulantă însoţită de transpiraţii nocturne profuze, întâlnită la unii pacienţi cu *boala Hodgkin. Sin.: semn Pel-Ebstein.

FEBRĂ PERNICIOASĂ / fièvre pernicieuse / pernicious malaria. Formă gravă de paludism, uneori cu evoluţie rapid mortală. Este determinată cel mai adesea de *Plasmodium falciparum*, responsabil de 90% din decesele din paludism. F. p. se caracterizează printr-un sindrom malign, cu debut frecvent brutal, cu adinamie, prostraţie, colaps cardiovascular, sudori reci, cianoză şi răcire periferică (formă algică) în ciuda hipertermiei centrale, anemie, vomismente şi diaree cu deshidratare consecutivă, anurie şi hiperazotemie.

FEBRĂ ÎN PLATOU / fièvre en plateau / continuous fever. F. în care temperatura rămâne nemodificată pe toată perioada bolii.

FEBRĂ DE PONTIAC / fièvre de Pontiac / Pontiac fever. Una din formele infecţiei cu *Legionella*, manifestată ca o boală acută autolimitată cu durata de 2-5 zile. Mecanismul patologic cel mai probabil este hipersensibilitatea la antigenii bacterieni, microorganisme viabile nefiind izolate în nici un caz de f. P. (spre deosebire de *boala legionarilor, cealaltă formă a infecţiei cu **Legionella*).

FEBRĂ PRELUNGITĂ CU ORIGINE NEDETERMINATĂ / fièvre prolongée inexpliquée / undiagnosed fever, fever of unknown origin. Denumire pentru o stare febrilă care se manifestă (continuu sau intermitent) de cel puţin 15 zile şi a cărei origine nu a putut fi stabilită prin investigaţiile curente. F. p. poate avea numeroase etiologii.

FEBRĂ PREMENSTRUALĂ / fièvre prémenstruelle / premenstrual fever. Sin.: febră menoragică (v.).

FEBRĂ DE SETE / fièvre de soif / dehydratation fever. Creştere bruscă şi tranzitorie a temperaturii organismului în cazul ingestiei unei cantităţi insuficiente de lichide. Se poate produce în două circumstanţe: 1) La un nou-născut de 3-4 zile, cel mai adesea în sezonul cald. 2) La adulţii care transpiră intens, dar pierderea de apă nu este compensată printr-un aport hidric suficient.

FEBRĂ PSEUDOPALUSTRĂ / fièvre pseudopalustre / remittent fever. F. în care se produc remisiuni de unul sau mai multe grade (°C) fără, însă, ca temperatura să revină la normal.

FEBRĂ Q / fièvre Q / Q fever, pneumorickettsiosis. Sin.: boală Derrick-Burnet (v.).

FEBRĂ QUINTANA / fièvre quintane / quintan fever. Sin.: febră de tranşee (v.).

FEBRĂ RECURENTĂ / fièvre récurrente / recurrent fever. Sin.: borelioză (v.).

FEBRĂ REMITENTĂ / fièvre rémittente / remittent fever. F. care prezintă remisiuni de unul sau mai multe grade, fără ca temperatura să revină la normal.

FEBRĂ ROŞIE / fièvre rouge / red fever. Sin.: dengă (v.).

FEBRĂ SAN JOAQUIN / fièvre San Joaquin / San Joaquin fever. Sin.: febră de deşert (v.).

FEBRĂ DE SHANGHAI / fièvre de Shanghai / Shanghai fever. Formă de f. enterică provocată de **Pseudomonas aeruginosa*.

FEBRĂ SONGO / fièvre de Songo / Songo fever. Sin.: *f. hemoragică epidemică cu sindrom renal.

FEBRĂ DE ŞAPTE ZILE / fièvre de sept jours / seven-day fever. Boală infecţioasă febrilă observată în India şi în Japonia, cu simptomatologie asemănătoare *f. de tranşee, dar caracterizată prin prezenţa a două pusee febrile, după care temperatura redevine normală (la şapte zile după al doilea puseu). Recăderile sunt foarte rare; agentul etiologic este o spirochetă: *Leptospira hebdomidis*. Boala intră în categoria *leptospirozelor.

FEBRĂ TERŢĂ / fièvre tierce / tertian fever. F. intermitentă cu accese care se repetă la 48 de ore. Se disting: 1) *F. t. benignă*, în *malaria cu *Plasmodium vivax* şi *P. ovale*. 2) *F. t. malignă*, în malaria cu *P. falciparum*.

FEBRĂ TIFOIDĂ / fièvre typhoïde / typhoid fever. Toxiinfecţie generalizată cu punct de plecare în limfaticele mezenterice, determinată de **Salmonella typhi*. Boala este transmisă direct, pornind de la bolnavi sau purtători de germeni, sau indirect, prin apă şi alimente contaminate. F. t. este o boală strict umană, endemoepidemică şi se manifestă, după o incubaţie de 12-15 zile, printr-o stare toxiinfecţioasă cu *f. în platou, oboseală intensă şi stupoare (tifos), cu tulburări digestive grave (anorexie totală, meteorism abdominal, diaree). Diagnosticul este pus de la debut prin *hemocultură sau *coprocultură şi prin serodiagnostic (*reacţia Widal) începând din zilele a 8-a - a 10-a. După boală se produce o imunitate durabilă care se obţine şi prin vaccinare. Sin.: febră enterică.

FEBRĂ DE TRANŞEE / fièvre des tranchées / trench fever. Boală ricketsială autolimitată, provocată de *Rochalimaea quintana* şi transmisă de păduchele uman (*Pediculus humanus corporis*). Se manifestă prin f. intermitentă şi frisoane, dureri generalizate, vertij, raş asemănător celui din *tifosul exantematic şi recăderi multiple. Sin.: boală His-Werner, febra osului tibial, febră de cinci zile, febră quintana, febră de Meuse, febră de Volhynia.

FEBRĂ DE TREI ZILE / fièvre des trois jours / three-day fever. Infecţie acută benignă autolimitată cauzată de şapte flebovirusuri distincte. Este transmisă prin înţepătura muştei de nisip urbane din genul *Phlebotomus*, cu excepţia Americii tropicale, unde vectorul este musca de nisip din genul *Lutzomyia*. Clinic este asemănătoare gripei (f. persistă trei zile) şi se poate asocia uneori cu meningita aseptică. Sin.: febră flebotomică, febră pappataci.

FEBRĂ URINOASĂ / fièvre urineuse / urinary fever. Febră determinată de o infecţie urinară. Se disting trei forme de manifestare: 1) Acces izolat, violent, cu evoluţie rapidă. 2) Accese prelungite şi repetate, adesea intense. 3) Febră continuă, mai mult sau mai puţin crescută, cu tendinţa la cronicizare.

FEBRĂ UVEOPAROTIDICĂ / fièvre uvéoparotidienne / uveoparotid fever. Sin.: uveoparotidită (v.).

FEBRĂ DE VOLHYNIA / fièvre de Volhynia / Volhynia fever. Sin.: febră de tranşee (v.).

FEBRE HEMORAGICE / fièvres hémorragiques / h(a)emorrhagic fevers. Grup de infecţii virale epidemice severe, transmise la oameni prin muşcăturile unor artropode sau prin contactul cu rozătoare infectate. Manifestările comune sunt f., hemoragia, trombocitopenia, şocul şi tulburările neurologice. Grupul de f. h. include infecţia cu *virus chikungunya, *f. h. de Argentina, de Bolivia, *f. h. de Crimeea-Congo, de Omsk, *boala Kyasanur, *denga hemoragică, *f. h. epidemică, *f. galbenă, *f. de Lassa şi *f. Văii Marelui Rift, *boala Ebola şi *f. h. Marburg.

FEBRICULĂ, s. f. / fébricule, s. f. / febricula. [*Lat. febricula = febră mică, de la febris = febră*] Febră mică.

FEBRIFUG, adj., s. n. / fébrifuge, adj., s. m. / febrifuge. [*Lat. febris = febră; fugare = a fugări, a alunga*] Sin.: antipiretic (v. def. 1).

FEBRIL, adj. / fébrile, adj. / febrile. 1) Care are febră. Ex.: copil f. Sin.: piretic. 2) Care este însoţit de febră. Ex.: boală f. Sin. (rar): piretic. 3) Care este agitat, acţionează precipitat.

FECALE, s. f. pl. / fèces, s. f. pl. / f(a)eces. [*Lat. faex, faecis = reziduuri, resturi*] V. materii fecale.

FECALOM, s. n. / fécalome, s. m. / f(a)ecaloma. [*Lat. faex, faecis = reziduuri, resturi; -oma.*] Masă dură de materii fecale acumulate în intestinul gros, în relaţie cu încetinirea tranzitului intestinal. Poate simula o tumoră sau, uneori, poate antrena un sindrom ocluziv. Sin.: coprom, scatom, stercorom.

FECALURIE, s. f. / fécalurie, s. f. / f(a)ecaluria. [*Lat. faex, faecis = reziduuri, resturi; gr. ouron = urină*] Prezenţa de materii fecale în urină, din cauza unei fistule enterovezicale.

FECUNDABILITATE, s. f. / fécondabilité, s. f. / fecundability. Probabilitatea de *concepţie (v. def. 1) în cursul unui ciclu menstrual.

FECUNDARE *IN VITRO*, FECUNDARE *IN VITRO* ŞI TRANSFER DE EMBRION / fécondation *in vitro* (FIV), fécondation *in vitro* et transfert d'embryon (FIVETE) / *in vitro* fertilization (IVF), *in vitro* fertilization and embryotransfer (IVFET). Metode adoptate în cazul unor tipuri de sterilitate feminină (îndeosebi tubară), dar şi masculină. În prima etapă se recoltează gameţi, urmează fecundarea *in vitro*, apoi transplantul embrionului în uterul pacientei. Metodele sunt utilizate şi în zootehnie.

FECUNDAŢIE, s. f. / fécondation, s. f. / fecundation. [*Lat. fecundare = a face să rodească, de la fecundus = fertil, roditor.*] Fuzionarea unui gamet mascul (spermatozoidul) cu un gamet femel (ovulul) pentru a constitui oul (sau zigotul), din care se va forma un nou individ.

FECUNDITATE, s. f. / fécondité, s. f. / fecundity. [*Lat. fecunditas, -atis = fecunditate, fertilitate, de la fecundare = a face să rodească şi fecundus = fertil, roditor.*] 1) Aptitudinea de a se reproduce. 2) Numărul total al sarcinilor.

FEED-BACK / feed-back / feed-back. [*Engl. to feed = a mânca, a se hrăni; back = înapoi.*] Sin.: conexiune inversă (v.).

FELAŢIE, s. f. / fellation, s. f. / fellatio. [*Lat. fellare = a suge.*] Stimularea orală a organelor genitale externe în scopul obţinerii satisfacţiei sexuale.

FEMELĂ, s. f. / femelle, s. f. / female. [*Lat. femella = femeie tânără.*] Organism care produce gameţi feminini. La numeroase specii inferioare, acest caracter este singurul care permite deosebirea dintre f. şi mascul, dar de obicei există şi alte diferenţe care privesc caracterele sexuale (primare şi secundare).

FEMINIZARE, s. f. / féminisation, s. f. / feminization. [*Lat. femina = femeie.*] Apariţia la un subiect de sex masculin a caracterelor sexuale feminine secundare: ginecomastie, diminuarea pilozităţii etc. Se observă în insuficienţa testiculară, în timpul tratamentelor prelungite cu estrogeni etc.

FEMUR, s. n. / fémur, s. m. / thigh bone, femur. NA: femur. [*Lat. femur = coapsă.*] V. tab. anat. - oase.

FENACETINĂ, s. f. / phénacétine, s. f. / phenacetin. (DCI) Derivat de *anilină cu efect analgezic şi antipiretic, în prezent tot mai puţin utilizat din cauza toxicităţii sale.

FENESTRAŢIE, s. f. / fenestration, s. f. / fenestration. [*Lat. fenestra = fereastră, deschizătură.*] Crearea unei deschideri în peretele unei cavităţi osoase organice. Ex.: intervenţia pentru recuperarea sau ameliorarea auzului în caz de *otospongioză, constând în trepanaţia unui *canal semicircular, cu crearea unei deschideri destinate să înlocuiască fereastra ovală obturată.

FENILALANINĂ, s. f. / phénylalanine, s. f. / phenylalanine. Aminoacid indispensabil prezent în sânge, precursor al *tirozinei. La adult sunt necesare 0,30 g/zi, dacă regimul conţine tirozină, şi 1,10 g/zi în absenţa tirozinei. Prin intermediul tirozinei, f. se află la originea *adrenalinei şi *melaninei. Concentraţia din sânge este de 8 mg/l. V. şi fenilcetonurie.

FENILALANIN-HIDROXILAZĂ, s. f. / phénylalanine-hydroxylase, s. f. / phenylalanine hydroxylase. Enzimă care catalizează *hidroxilarea *fenilalaninei în *tirozină.

FENILBUTAZONĂ, s. f. / phénylbutazone, s. f. / phenylbutazone. (DCI) Derivat de fenilhidrazină uşor antipiretic, dar cu proprietăţi antiinflamatorii comparabile cu cele ale *corticoizilor. Determină o retenţie hidrosodată şi prezintă un grad de toxicitate, îndeosebi asupra *hematopoiezei şi a mucoasei gastrice.

FENILCETONURIE, s. f. / phénylcétonurie, s. f. / phenylketonuria. [*Gr. phainein = a străluci, a apărea; hyle = materie; lat. acetum = oţet; gr. ouron = urină.*] Boală ereditară cu transmitere autozomal recesivă, caracterizată printr-un deficit de fenilalanin hidroxilază, enzimă care catalizează formarea *tirozinei pornind de la *fenilalanină. F. este o boală gravă, manifestată clinic printr-o encefalopatie severă cu arieraţie mentală (de unde şi denumirea de oligofrenie fenilpiruvică) şi tulburări neurologice variate. În sânge se constată o creştere a concentraţiei de fenilalanină, iar în urină apar derivaţii acesteia: acid fenilpiruvic, acid fenilacetic şi acid ortohidroxifenilacetic. Manifestările clinice pot fi prevenite prin depistarea sistematică a bolii, cu ajutorul *testului Guthrie, care, dacă este pozitiv, permite instituirea de la naştere a unui regim alimentar sărac în fenilalanină. Analitic se disting opt tipuri de f. (I-VIII). Forma descrisă mai sus, clasică, reprezintă tipul I de f. cu deficit evident de fenilalanin hidroxilază şi hiperfenilalaninemie consecutivă. În tipurile II şi III activitatea enzimatică este prezentă sau uşor redusă, pacienţii fiind normali sau cu retard mental uşor. În tipurile IV (deficienţă de dihidropteridin reductază) şi V (deficit în dihidropteridin sintetază) afectarea neurologică este precoce şi gravă, deoarece dihidrobiopterina este un *cofactor nu numai pentru fenilalanin hidroxilază, ci şi pentru dopamin-β-hidroxilază şi triptofan hidroxilază, enzime necesare sintezei *catecolaminelor şi, respectiv, *serotoninei. Tipurile VI-VIII, foarte rare şi incomplet descrise, corespund altor deficite ale catabolismului fenilalaninei. Sin.: boală Fölling, oligofrenie fenilpiruvică.

FENOBARBITAL, s. n. / phénobarbital, s. m. / phenobarbital. (DCI) Tip de *barbituric lent, utilizat de obicei *per os*, ca anticonvulsivant.

FENOCOPIE, s. f. / phénocopie, s. f. / phenocopy. [*Gr. phainein = a apărea; lat. copia = cantitate mare, număr mare.*] Modificare efemeră în expresia fenotipică a unui genotip, care mimează expresia fenotipică a altui genotip, sub acţiunea unor factori inductori din mediu. Ex.: *microcefalia poate fi indusă de infecţii virale sau iradiere şi mimează malformaţiile ereditare.

FENOL, s. m. / phénol, s. m. / phenol. [*Gr. phainein = a străluci, a apărea; -ol.*] 1) Nume comercial al *acidului fenic, substanţă cristalizată albă, cu miros caracteristic, coroziv şi toxic. 2) Orice compus organic cu lanţ carbonat închis, legat la una sau mai multe grupări hidroxil (OH). *Acidul fenic este constituentul cel mai simplu din această serie. Sin.: acid fenic.

FENOLFTALEINĂ, s. f. / phénolphtaléine, s. f. / phenolphthalein. [*Gr. phainein = a străluci, a apărea; -ol; lat., gr. naphta = un tip de bitum.*] Substanţă chimică a cărei culoare variază în funcţie de pH-ul mediului (violetă în soluţie alcalină, incoloră în mediu acid), fiind utilizată ca indicator de pH. Se utilizează şi ca purgativ, dar administrarea sa poate fi cauza unui „sindrom al purgativelor", cu dezechilibru hidroelectrolitic prin iritaţia mucoasei colonului.

FENOLSTEROIZI, s. m. pl. / phénolstéroïdes, s. m. pl. / phenolsteroids. Grup de substanţe chimice eliminate prin urină alcătuit din hormoni estrogeni dar şi alte substanţe cu o compoziţie analogă, dar cu proprietăţi fiziologice diferite. Dozarea (metoda Jayle) se efectuează prin extracţia în bloc (extract fenolic) din urină, iar cantitatea de f. din urina de 24 de ore este de 200 micrograme la bărbat şi 180-250 micrograme la femeie.

FENOLSULFONFTALEINĂ, s. f. / phénol sulfone phtaléine, s. f. / phenolsulfonphthalein. [*Gr. phainein = a străluci, a apărea; -ol; lat. sulfur, -uris = sulf, pucioasă; lat., gr. naphta = un tip de bitum.*] Substanţă cristalină, de culoare roşie, care, injectată intravenos, este utilizată pentru explorarea funcţiei tubulare renale. Evaluarea colorimetrică a gradului de colorare în roşu a urinei permite estimarea cantităţii de f. eliminate într-un anumit interval de timp şi implicit testează capacitatea de excreţie tubulară. Abrev.: PSP. Sin.: roşu de Congo, roşu de fenol.

FENOMEN, s. n. / phénomène, s. m. / phenomenon. [*Gr. phainomenon = ceea ce apare, de la phainein = a apărea.*]

1) Fapt ştiinţific observabil. 2) Ceea ce este perceput de simţuri. 3) În fiziologie, orice schimbare care survine într-un organ sau o funcţie. 4) În patologie, orice simptom sau semn. V. în continuare diferite tipuri de f.

FENOMEN ARTHUS / phénomène d'Arthus / Arthus reaction. [***Nicolas Maurice Arthus***, *fiziolog francez, profesor (succesiv) la Freiburg, Marsilia şi Lausanne, 1862-1945.*] Sin.: reacţie Arthus (v.).

FENOMEN GUNN / phénomène de Gunn / Gunn phenomenon. [***Robert Marcus Gunn***, *oftalmolog englez, Moorfields, 1850-1909.*] Sin.: sindrom Gunn (v.).

FENOMEN KANAGAWA / phénomène de Kanagawa / Kanagawa phenomenon. Capacitatea bacteriei *Vibrio parahemoliticus* de a produce hemoliză pe mediu agar Wagatsuma, strâns legată de enteropatogenicitatea microorganismului.

FENOMEN LUCIO / phénomène de Lucio / Lucio phenomenon. [***R. Lucio***, *medic mexican, 1819-1866.*] Reacţie de exacerbare locală în lepra lepromatoasă difuză, având la bază *vasculita necrozantă a vaselor mici ale epidermului. Clinic, se observă grupuri de mici leziuni eritematoase cu necroză centrală şi evoluţie spre cicatrizare.

FENOMEN PRAUSNITZ-KÜSTNER / phénomène de Prausnitz-Küstner / Prausnitz-Küstner phenomenon. [***Otto Carl Willy Prausnitz***, *bacteriolog şi igienist german, profesor la Breslau (în prezent Wroclaw, Polonia), 1876-1963;* ***Heinz Küstner***, *ginecolog german, profesor la Leipzig, n. 1897.*] Sin.: probă Prausnitz-Küstner (v.).

FENOMEN RUMPEL-LEEDE / phénomène de Rumpel-Leede / Rumpel-Leede phenomenon. [***Theodor Rumpel***, *medic german, Hamburg, 1862-1923;* ***Carl Stockbridge Leede***, *medic american, Seattle, n. 1882.*] Sin.: probă Rumpel-Leede (v.).

FENOMEN SEIDEL / phénomène de Seidel / Seidel phenomenon. [***Erich Seidel***, *oftalmolog german, profesor la Heidelberg, apoi la Jena, 1882-1946.*] Sin.: probă Seidel (v.).

FENOMEN SOMOGYI / phénomène de Somogyi / Somogyi phenomenon. [***Michael Somogyi***, *biochimist american, St. Louis, 1883-1971.*] Sin.: sindrom Somogyi (v.).

FENOMEN STARLING / phénomène de Starling / Starling phenomenon. [***Ernest Henry Starling***, *fiziolog englez, n. la Bombay, profesor la Londra, 1866-1927.*] Fenomen care permite explicarea schimburilor hidroelectrolitice de la nivelul capilarelor. La nivelul capilarelor arteriolare, diferenţa dintre presiunea arterială şi presiunea hidrostatică a lichidelor interstiţiale este superioară *presiunii oncotice a plasmei sanguine. Ca urmare, se produce o filtrare a plasmei către spaţiile interstiţiale. Dimpotrivă, la nivelul capilarelor venoase se produce o mişcare lichidiană inversă, deoarece presiunea oncotică a plasmei este, în acest caz, superioară diferenţei dintre presiunea venoasă şi presiunea hidrostatică a lichidelor interstiţiale.

FENOMEN TYNDALL / phénomène de Tyndall / Tyndall's phenomenon. [***John Tyndall***, *fizician irlandez, 1820-1893.*] Difuziunea luminii la nivelul unor particule materiale aflate în suspensie în aer sau într-un lichid. Ex.: difuziunea luminii într-o soluţie coloidală. V. şi ultramicroscop.

FENOMEN DIN ZORI DE ZI / phénomène de l'aube / dawn phenomenon. Creşterea glucozei plasmatice dimineaţa devreme la pacienţii diabetici, necesitând niveluri crescute de insulină pentru a menţine euglicemia (*glicemia normală).

FENOTIP, s. n. / phénotype, s. m. / phenotype. [*Gr.* ***phainein*** *= a apărea;* ***typos*** *= tip, model, marcă.*] 1) Ansamblul caracterelor aparente fizice, biochimice şi fiziologice, care corespund expresiei *genotipului, dar şi unor condiţii determinate de mediul exterior (v. peristază). În patologia umană, pentru anumite *aberaţii cromozomiale corespund f. caracteristice, descrise ca sindroame. Ex.: *sindromul Down corespunde trisomiei 21. 2) Expresia unei singure gene sau a unei perechi de gene.

FEOCROMOCITOM, s. n. / phéochromocytome, s. m. / pheochromocytoma. [*Gr.* ***phaios*** *= brun;* ***khroma, -atos*** *= culoare;* ***kytos*** *= celulă;* ***-oma.***] Tumoră de obicei de dimensiuni mici, cel mai adesea benignă, dar, uneori, şi malignă. Se dezvoltă din medulosuprarenală, uneori şi din paraganglionii situaţi de-a lungul lanţului simpatic; celulele tumorale secretă, paroxistic sau continuu, *catecolamine, responsabile de manifestările clinice, dominate de hipertensiunea care apare în crize, rezistentă la tratament. Sin.: medulosuprarenalom. V. şi probă la regitină, probă la stimulare cu β-blocante.

FEREASTRĂ, s. f. / fenêtre, s. f. / fenestra, window. [*Lat.* ***fenestra*** *= fereastră, deschizătură.*] Deschizătură circumscrisă într-o suprafaţă. Ex.: 1) *F. aortică*, denumire radiologică a unei zone clare, delimitată de concavitatea crosei aortice şi traversată de artera pulmonară stângă. 2) *F. electrică*, noţiune electrocardiografică pentru explicarea undei Q în infarct. 3) *F. gipsată*, orificiu de dimensiuni variabile practicat la nivelul aparatului gipsat etc. 4) V. *fereastră*, glosar de informatică medicală.

FEREASTRĂ TERAPEUTICĂ / fenêtre thérapeutique / therapeutic window. Întreruperea provizorie a unui tratament care nu dă rezultate, în două scopuri: 1) punerea în evidenţă a eventualelor semne ale bolii; 2) discriminarea semnelor de intoleranţă la tratament.

FERIPRIV, adj. / ferriprive, adj. / sideropenic. [*Lat.* ***ferrum*** *= fier;* ***privus*** *= lipsit de, de la* ***privere*** *= a lipsi (pe cineva) de ceva.*] Care este provocat prin lipsa fierului sau se caracterizează prin absenţa acestuia.

FERITINĂ, s. f. / ferritine, s. f. / ferritin. [*Lat.* ***ferrum*** *= fier;* ***-ină.***] Moleculă proteică cu greutate moleculară mare, care permite stocarea tisulară a fierului (în special în splină, ficat, măduvă osoasă). F. este formată din unirea fierului cu *apoferitina.

FERMENT, s. m. / ferment, s. m. / ferment. [*Lat.* ***fermentum*** *= dospire, fermentare, de la* ***fermentare*** *= a face să fermenteze şi* ***fervere*** *= a fierbe.*] Sin.: enzimă (v.).

FERMENT GALBEN WARBURG / ferment jaune de Warburg / yellow enzyme. Enzimă rezultată din combinarea esterului fosforic al flavinei (vitamina B_2) cu o proteină. El are, ca *transportor de hidrogen, un rol important în metabolismul celular al glucidelor.

FERMENTAŢIE, s. f. / fermentation, s. f. / fermentation. [*Lat.* ***fermentatio, -onis*** *= dospire, fermentare, de la* ***fermentare*** *= a face să fermenteze şi* ***fervere*** *= a fierbe.*] Proces de degradare a anumitor materii organice în anaerobioză, sub influenţa enzimelor produse de microorganisme. Este, de fapt, o *oxidoreducere internă în care acceptorul de hidrogen nu este oxigenul, ci o moleculă organică. De. ex.: *f. alcoolică* determinată de *Saccharomyces cerevisiae*, *f. lactică*, prin acţiunea bacilului grampozitiv nepatogen *Lactobacillus*.

FEROCINETICĂ, s. f. / ferrocinétique, s. f. / ferrokinetics. [*Lat.* ***ferrum*** *= fier; gr.* ***kinetikos*** *= care se mişcă, de la* ***kinein*** *= a mişca.*] Studiul dinamicii eritrocitare cu ajutorul fierului radioactiv (^{59}Fe). Cuprinde măsurarea conţinutului plasmatic, a *clearance-ului plasmatic al fierului, a reînnoirii (turnover-ul) fierului plasmatic, a timpului de sechestraţie splenică şi a volumului plasmatic.

FEROMON, s. m. / phéromone, s. f. / pheromone. [*Gr.* ***pherein*** *= a purta, a duce;* ***hormon*** *= excitat, de la* ***hormaein*** *= a îndemna, a excita.*] Termen ce defineşte o serie de „sociohormoni" sau „ectohormoni", substanţe secretate de animale şi care influenţează comportamentul sau dezvoltarea altor indivizi din aceeaşi specie sau chiar familie.

FERTILITATE, s. f. / fertilité, s. f. / fertility. [*Lat.* ***fertilitas, -atis*** *= rodnicie, fertilitate, de la* ***fertilis*** *= roditor.*] Fenomen demografic prin care se exprimă raportul dintre născuţii vii faţă de numărul femeilor la vârsta de procreare într-o populaţie dată. Mai precisă decât indicele de natalitate, rata fertilităţii se calculează prin raportul dintre numărul de nou-născuţi vii la 1 000 de femei cu vârsta între 15 şi 44 ani.

FERTILIZARE, s. n. / fértilisation, / fertilization. [*Lat. fertilis din ferre = a purta.*] 1) Actul sau procesul prin care pot fi induse un proces de fecundaţie sau de *inseminare. 2) Procesul de unire a doi gameţi în care numărul de cromozomi este restaurat şi se iniţiază dezvoltarea unui nou individ.

FERTILIZINĂ, s. f. / fertilisine, s. f. / fertilisine. [*Lat. fertilis = fertil.*] Glicoproteină a membranei plasmatice şi a învelişului gelatinos al *ovulului, care conţine grupe receptoare specifice, ce leagă spermatozoidul. V. şi antifertilizină.

FESĂ, s. f. / fesse, s. f. / buttock. NA: nates. [*Lat. fissus = despicat, de la findere = a despica.*] Regiune posterioară în relief şi rotunjită a şoldului, compusă în esenţă din muşchii fesieri. Sin.: regiune fesieră sau gluteală. V. regiune.

FESIER, adj. / fessier, -ière, adj. / gluteal. [*Lat. fissus = despicat, de la findere = a despica.*] Care aparţine muşchilor fesieri sau se referă la fese. Sin.: gluteal. V. şi tab. anat. - muşchi.

FESTONARE, s. f. / festonnement, s. m. / scalopping. [*Fr. festonner = a festona, din ital. festone = ornament de sărbătoare, de la festa = sărbătoare.*] Aspect radiologic al unor viscere, caracterizat prin contururi ondulate în formă de feston.

FETID, adj. / fétide, adj. / fetid. [*Lat. foetidus = fetid, de la foetere = a avea un miros urât.*] Care răspândeşte un miros respingător şi puternic.

FETIŞISM, s. n. / fétichisme, s. m. / fetishism. [*Fr. fétichisme, portugheză feitiço = artificial, iar prin extensie, vrajă; din lat. facticius = artificial, de la facere = a face.*] 1) Religie primitivă (animism) caracterizată prin cultul pentru fetişuri, obiecte nevii considerate ca fiind înzestrate cu o forţă magică. 2) *Parafilie constând în utilizarea anumitor obiecte neînsufleţite ca stimuli pentru activarea sexuală şi obţinerea satisfacţiei sexuale. De cele mai multe ori sunt folosite ca fetişuri obiecte de îmbrăcăminte (lenjerie intimă, pantofi, mănuşi etc.). Subiectul care suferă de această tulburare se numeşte fetişist.

FETOPATIE, s. f. / foetopathie, s. f. / f(o)etopathy. [*Lat. f(o)etus = făt; gr. pathos = boală.*] Termen ce se referă la malformaţiile (sau, mai corect, anomaliile morfologice şi alterările viscerale), apărute consecutiv acţiunii unor factori toxici, infecţioşi şi carenţiali asupra produsului de concepţie, începând cu luna a patra de viaţă intrauterină. V. şi embriopatie.

FETOPROTEINĂ, s. f. / foetoprotéine, s. f. / f(o)etoprotein. [*Lat. f(o)etus = făt; gr. protos = primul; -ină.*] Antigen fetal care apare la adult în unele boli: **alfa-fetoproteinele* apar în serul sanguin al bolnavilor cu hepatom şi adenocarcinom embrionar; *gama-fetoproteinele* sunt prezente în neoplasme variate, incluzând sarcoamele şi leucemiile; *beta-fetoproteinele*, în ficatul fetal şi în boli hepatice variate la adult. V. tab. const. biochim.

α-FETOPROTEINĂ. Var. pentru alfa-fetoproteină (v.).

FETOR, s. n. / foetor, s. m. / f(o)etor. [*Lat. f(o)etor, -oris = miros neplăcut, de la foetere = a avea un miros urât.*] Miros puternic, ofensiv, neplăcut al *halenei în unele afecţiuni. Ex.: *f. hepatic*, miros particular de "ficat crud", exalat de bolnavii cu forme grave de hepatită epidemică; **f. oris*.

FETOR ORIS / fetor oris / fetor oris. Sin.: halitoză (v.).

FETOSCOPIE, s. f. / foetoscopie, s. f. / f(o)etoscopy. [*Lat. f(o)etus = făt; gr. skopia = examinare, de la skopein = a vedea, a examina.*] Examen vizual al fetusului *in utero* spre luna a treia de sarcină, cu ajutorul unui endoscop introdus în cavitatea ovulară pe cale abdominală. Sunt posibile astfel prelevări din *trofoblast.

FETUS, s. m. / foetus, s. m. / f(o)etus. [*Lat. f(o)etus = făt; A. Paré (1560) a introdus ortografia "foetus" şi a dat cuvântului sensul actual.*] Denumirea dată produsului de concepţie după a treia lună de viaţă intrauterină, adică din perioada în care acesta începe să prezinte caracteristicile distinctive ale speciei umane. Înaintea acestei perioade produsul de concepţie se numeşte *embrion. Sin.: făt, foetus.

F_0-F_1 ATP-ază / F_0-F_1 ATP-ase / F_0-F_1 ATP-ase. Particule submitocondriale reconstituite care sunt capabile să catalizeze sinteza ATP pornind de la ADP.

FIABILITATE, s. f. / fiabilité, s. f. / fiability. [*Fr. fiabilité, din lat. fidere = a se încrede, de la fidus = de încredere.*] Termen de origine engl. al cărui sens s-a extins considerabil. Iniţial, prin f. s-a desemnat caracteristica unui material de a-şi menţine proprietăţile după solicitări de ordin fizic (mecanic) sau chimic. Alte sensuri: menţinerea parametrilor unui dispozitiv (aparat) în condiţii de solicitare, caracteristică a unei metode care poate fi adaptată la diverse condiţii, cu menţinerea acurateţei rezultatelor. S-a descris şi o *f. umană*: capacitatea unei persoane de a acţiona normal în condiţii neprevăzute, sub acţiunea unor factori de stres.

FIBRAT, s. m. / fibrate, s. m. / fibrate. Denumire generică a unei clase de medicamente hipolipemiante (active în special pe trigliceride) care acţionează prin activarea lipoprotein lipazei şi inhibarea hidroxi-3-metilglutaric coenzimă A reductazei. Ex.: benzafibrat, ciprofibrat, clofibrat, fenofibrat, gemfibrozil.

FIBRĂ, s. f. / fibre, s. f. / fiber. NA: fibra. [*Lat. fibra = fibră.*] Structură elementară, vegetală sau animală, de aspect filamentos. Tipuri de f. mai importante: *f. de colagen, *f. elastice, *f. musculare netede şi striate, *f. nervoase, *f. reticulare etc.

FIBRĂ ARGENTAFINĂ / fibre réticulaire / argentaffin fiber. Sin.: fibră reticulară (v.).

FIBRĂ DE COLAGEN / fibre collagène / collagen fiber. F. din ţesut conjunctiv, de lungime variată, prezentând o striaţie transversală sau o periodicitate de 64 nm şi alcătuite din *colagen.

FIBRĂ ELASTICĂ / fibre élastique / elastic fiber. F. care există în substanţa intercelulară a ţesutului conjunctiv, având o coloraţie gălbuie şi o consistenţă elastică.

FIBRĂ MUSCULARĂ / fibre musculaire / muscle fiber. Celulă a muşchiului scheletic, cardiac sau neted. 1) *F. m. scheletice* sunt reprezentate de celule cilindrice, cu diametrul de 10-100 μm şi lungimea de la câţiva mm la câţiva cm, multinucleate, ce conţin *miofibrile. Există două tipuri de f. m. striate: *tipul I* (*f. "roşii"*), cu diametrul mic, bogate în mioglobină şi enzime oxidative, cu activitate ATP-azică redusă; *tipul II* (*f. "albe"*), cu diametrul mai mare, având caracteristici inverse faţă de primul tip. 2) *F. m. cardiace* conţin unul sau, uneori, două nuclee şi miofibrile, fiind separate prin *discuri intercalare. Deşi sunt striate, f. m. cardiace se ramifică, formând o reţea tridimensională. 3) *F. m. netede* sunt celule fuziforme, alungite, cu lungimea de 20-200 μm, cu nucleu central şi miofibrile dispuse longitudinal.

FIBRĂ MUSCULARĂ STRIATĂ / fibre musculaire striée / striated muscle fibre. Sin.: celulă musculară striată scheletică.

FIBRĂ NERVOASĂ / fibre nerveuse / nerve fiber. F. formată din axon înconjurat sau nu de o *teacă de mielină sau *teacă Schwann. În sistemul nervos central, f. n. reprezintă substanţa albă şi pot prezenta o teacă de *mielină, dar niciodată o teacă Schwann. F. n. din sistemul nervos periferic sunt întotdeauna înconjurate de o teacă Schwann.

FIBRĂ RETICULARĂ / fibre réticulaire / reticular fiber. F. imatură a ţesutului conjunctiv, care se evidenţiază cu argint în brun sau negru. Formează reţeaua de susţinere a ţesutului limfoid şi mieloid. F. r. se găsesc, de asemenea, în ţesutul interstiţial al organelor glandulare şi în stratul papilar al pielii. Sin.: fibră argentafină.

FIBRE ALIMENTARE / fibres alimentaires / dietary fibers. Reziduuri fibroase provenite din alimente vegetale, care nu au fost hidrolizate de enzimele digestive. Termenul de f. a. cuprinde o serie de compuşi asociaţi frecvent în aceeaşi plantă: celuloze, hemiceluloze, pectine, lignine şi, prin extensie, gume şi mucilagii. F. a. sunt foarte puţin sau deloc metabolizate, fiind degradate parţial de flora microbiană din colon. Având proprietăţi absorbante, modifică tranzitul intestinal, întârzie absorbţia nutrimentelor şi interferă în metabolismul acestora. În prezent, f. a. li se atribuie un rol (nedemonstrat) în prevenirea bolilor digestive, de nutriţie şi chiar a unor cancere.

FIBRE JAMES / fibres de James / James' fibers. [_T. N. James, cardiolog şi fiziolog american, n. 1925._] V. sindrom Wolff-Parkinson-White.

FIBRE MAHAIM / fibres de Mahaim / Mahaim's fibers. [_J. Mahaim, medic francez contemporan._] V. sindrom Wolff-Parkinson-White.

FIBREMIE, s. f. / fibrémie, s. f. / fibr(a)emia, inos(a)emia. [_Lat. **fibra** = fibră; gr. **haima, -atos** = sânge._] Prezenţa sau formarea *fibrinei în sânge, care poate determina *tromboză sau *embolie.

FIBRILAR, adj. / fibrillaire, adj. / fibrillar. [_Lat. ştiinţifică **fibrilla**, dim. de la **fibra** = fibră._] 1) În formă de fibrile. Ex.: nevrom f. 2) Care se referă la o fibrilă sau la fibrile. Ex.: contracţie f.

FIBRILAŢIE, s. f. / fibrillation, s. f. / fibrillation. [_Lat. ştiinţifică **fibrilla**, dim. de la **fibra** = fibră._] Contracţie independentă a unei singure fibre musculare. Se traduce pe electromiogramă prin potenţiale scurte, cu durata sub 2 ms şi amplitudinea sub 300 µV.

FIBRILAŢIE AURICULARĂ / fibrillation auriculaire / atrial fibrillation. Tahiaritmie supraventriculară caracterizată printr-o depolarizare dezorganizată, anarhică şi parcelară (contracţii vermiculare cu frecvenţa de 400-600/min) a miocardului atrial şi pierderea consecutivă a eficienţei mecanice atriale, cu transmitere neregulată doar a unei părţi din excitaţiile atriale la ventriculi (frecvenţa ventriculară = 120-160/min, datorită filtrului nodal).

FIBRILAŢIE MUSCULARĂ / fibrillation musculaire / muscular fibrillation. V. fibrilaţie.

FIBRILAŢIE VENTRICULARĂ / fibrillation ventriculaire / ventricular fibrillation. Depolarizare ventriculară anarhică în care coexistă arii aflate în diferite grade de depolarizare şi repolarizare, fără activitate mecanică. În consecinţă, se produce *stop cardiac.

FIBRILĂ, s. f. / fibrille, s. f. / fibril. [_Lat. ştiinţifică **fibrilla**, dim. de la **fibra** = fibră._] Filamentul component al unei fibre. Ex.: f. a fibrei musculare şi a celei nervoase.

FIBRILINĂ, s. f. / fibrilline, s. f. / fibrillin. [_Lat. ştiinţifică **fibrilla**, dim. de la **fibra** = fibră; -ină._] *Glicoproteină cu M_r 350 kDa, bogată în *cisteină, prezentă în microfibrilele extracelulare ale ţesutului conjunctiv cutanat, renal, pulmonar, cartilaginos, tendinos, vascular, corneean şi în zona ciliară. F. este sintetizată sub forma unei prefibriline alcătuită din 2 871 aminoacizi organizaţi în cinci regiuni distincte, cea mai mare (75% din moleculă) prezentând numeroase secvenţe omologe cu EGF şi cu proteina de legătură a TGF. Gena de 110 kb codantă a prefibrilinei este situată pe cromozomul 12. Au fost detectate numeroase mutaţii ale acestei gene în *sindromul Marfan.

FIBRILOFLUTTER, s. n. / fibrilloflutter, s. m. / impure flutter, flutter fibrillation. [_Lat. ştiinţifică **fibrilla**, dim. de la **fibra** = fibră; engl. **flutter** = fluturare, agitaţie._] Tip de *fibrilaţie auriculară în care traseul electrocardiografic prezintă ondulaţii mai înalte şi mai regulate, amintind aspectul de *flutter.

FIBRINĂ, s. f. / fibrine, s. f. / fibrin. [_Lat. **fibra** = fibră; -ină._] Proteină insolubilă, element principal al cheagului sanguin, rezultat al acţiunii *trombinei asupra *fibrinogenului. Prin proteoliză, trombina produce fragmente de fibrinogen (fibrinopeptide), care devin „monomeri de f.“. Aceştia formează un „polimer de f.“, care va fi stabilizat de *factorul de coagulare XIII, activat, de asemenea, de trombină. V. şi fibrinogen.

FIBRINEMIE, s. f. / fibrinémie, s. f. / fibrin(a)emia. [_Lat. **fibra** = fibră; -ină; gr. **haima, -atos** = sânge._] Cantitatea de *fibrină obţinută după coagularea sângelui extravazat, în cantitate de 4-5 g/l de plasmă. Scade în insuficienţa hepatică şi creşte în anumite afecţiuni inflamatorii. De fapt, termenul de f. e discutabil, formarea fibrinei în sânge fiind patologică. V. şi fibremie.

FIBRINOFORMARE, s. f. / fibrinoformation, s. f. / fibrin formation. Transformarea *fibrinogenului în *fibrină sub acţiunea *trombinei. Reprezintă stadiul al treilea al *coagulării sângelui şi se produce în mod normal în trei secunde. Apariţia fibrinei are loc în trei etape succesive: formarea de monomeri, iar în continuare de polimeri de fibrină, mai întâi solubili (fibrină S), apoi insolubili (fibrină I) în uree. Această ultimă etapă depinde de factorul stabilizant al fibrinei sau factorul XIII. V. coagulare a sângelui.

FIBRINOGEN, s. m. / fibrinogène, s. m. / fibrinogen. [_Lat. **fibra** = fibră; -ină; gr. **gennan** = a produce._] F. este o glicoproteină plasmatică cu M_r de 340 kDa, sintetizată în ficat şi alcătuită din trei subunităţi (α, β, γ), care, sub acţiunea *trombinei, se transformă în *fibrină, gena codantă fiind situată pe cromozomul 4 (4q28). Trombina clivează patru legături peptidice la nivelul centrului subunităţilor globulare (denumite astfel deoarece au structură secundară de tip α-helix), eliberând un fibrinopeptid A (18 aminoacizi) şi un altul B (20 aminoacizi). Aceştia sunt denumiţi „monomeri de fibrină“ deoarece se vor asocia în „polimeri de fibrină“, care determină reţeaua fibrilară de fibrină. Au fost identificate numeroase variante de f. (reprezentând consecinţa unor mutaţii ereditare), care au primit numele oraşelor în care au fost descoperite. Sin.: factorul I de coagulare. V. şi factori de coagulare, fibrină.

FIBRINOGENEMIE, s. f. / fibrinogénémie, s. f. / blood fibrinogen, fibrinogen(a)emia. [_Lat. **fibra** = fibră; -ină; gr. **gennan** = a produce; **haima, -atos** = sânge._] Prezenţa şi concentraţia de *fibrinogen în sânge. V. tab. const. biochim.

FIBRINOGENOLIZĂ, s. f. / fibrinogénolyse, s. f. / fibrinogenolysis. Disoluţia sau inactivarea *fibrinogenului din sânge.

FIBRINOGENOPENIE, s. f. / fibrinogénopénie, s. f. / fibrinogenopenia. [_Lat. **fibra** = fibră; -ină; gr. **gennan** = a produce; **penia** = sărăcie._] Diminuarea concentraţiei *fibrinogenului sanguin sub 2,5 g/l. Termenul _fibrinopenie_ nu este recomandat. V. şi afibrinogenemie.

FIBRINOID, adj., s. n. / fibrinoïde, adj., s. f. / fibrinoid. [_Lat. **fibra** = fibră; -ină; gr. **eidos** = formă._] _(Substanţă amorfă acidofilă)_ care prezintă o structură vag fibrilară, are afinitatea tinctorială a *fibrinei şi rezultă din transformarea substanţei fundamentale a *ţesutului conjunctiv.

FIBRINOLITIC, adj. / fibrinolytique, adj. / fibrinolytic. [_Lat. **fibra** = fibră; -ină; gr. **lytikos** = care distruge, de la **lyein** = a distruge._] Despre orice substanţă capabilă să producă liza *cheagurilor sanguine şi utilizată în acest scop în *trombozele arteriale sau venoase. Ex.: *streptokinază, *urokinază.

FIBRINOLIZĂ, s. f. / fibrinolyse, s. f. / fibrinolysis. [_Lat. **fibra** = fibră; -ină; gr. **lysis** = distrugere, de la **lyein** = a distruge._] Proces fiziologic permanent care contrabalansează acţiunea sistemului de coagulare, având ca principal efector *plasmina, enzimă care degradează cheagul de *fibrină. În anumite circumstanţe patologice f. poate fi accelerată, conducând la diateză hemoragică, sau întârziată, cu risc de tromboză. În cazul accelerării f., se disting: 1) _F. primitive_, caracterizate prin activarea fibrinolizinei circulante. 2) *F. secundare*, grave, determinate de *coagularea intravasculară diseminată.

FIBRINOLIZINĂ, s. f. / fibrinolysine, s. f. / fibrinolysin. [*Lat. fibra = fibră; -ină ; gr. lysis = distrugere, de la lyein = a distruge; -ină*.] Enzimă proteolitică din grupul serinproteazelor, care poate degrada *fibrina şi *fibrinogenul, accelerând astfel liza cheagurilor sanguine. F. este un produs al activării *plasminogenului. Sin.: plasmină.

FIBROADENOM, s. n. / fibroadénome, s. m. / fibroadenoma. [*Lat. fibra = fibră; gr. aden, -os = glandă; -oma*.] Tumoră benignă derivată dintr-un epiteliu glandular care prezintă o stromă importantă, bogată în *fibroblaste proliferante şi fibre. Se întâlneşte cel mai frecvent în ţesutul mamar. Sin.: adenofibrom.

FIBROADENOMATOZĂ CHISTICĂ A SÂNILOR / fibroadénomatose kystique des seins / cystic disease of breast. Sin.: boală chistică a mamelei (v.).

FIBROBLAST, s. n. / fibroblaste, s. m. / fibroblast. [*Lat. fibra = fibră; gr. blastos = germen.*] Celulă fixă a ţesutului conjunctiv, fuziformă sau stelată, responsabilă de sinteza fibrelor conjunctive (colagenice, reticulinice sau elastice), a *glicozaminoglicanilor, a *acidului hialuronic, ca şi a altor componente ale *substanţei fundamentale.

FIBROCARTILAJ, s. n. / fibrocartilage, s. m. / fibrocartilage. [*Lat. fibra = fibră; cartilago, -inis = cartilaj.*] Varietate de c. constituit din *condrocite tipice separate de fascicule compacte de fibre de *colagen. Reprezintă o formă de tranziţie între ţesutul cartilaginos şi cel osos. F. intră îndeosebi în constituţia *discurilor intervertebrale. Sin.: cartilaj fibros.

FIBROCARTILAJ INTERARTICULAR / fibrocartilage interarticulaire / articular disk. Lamă alcătuită din *fibrocartilaj, situată la nivelul articulaţiilor sau meniscurilor. Prezenţa f. i. ameliorează concordanţa a două suprafeţe articulare.

FIBROCIT, s. n. / fibrocyte, s. m. / fibrocyte. [*Lat. fibra = fibră; gr. kytos = celulă.*] Celulă fuziformă sau stelată, caracteristică *ţesutului conjunctiv sau colagenic. Formele tinere se numesc *fibroblaste.

FIBROCLAST, s. n. / fibroclaste, s. m. / fibroclast. [*Lat. fibra = fibră; klastein = a distruge, a fragmenta.*] Fibroblast activat, care are proprietatea de a fagocita fragmente ale fibrelor de colagen deja secretate. Fibrele fagocitate ajung în interiorul vacuolelor lizozomice ale celulei. F. apare în *ţesutul de granulaţie în momentul remodelării ţesutului cicatriceal.

FIBROCONDROM, s. n. / fibrochondrome, s. m. / fibrochondroma. [*Lat. fibra = fibră; gr. khondros = cartilaj; -oma.*] Tumoră benignă a ţesutului cartilaginos, în care lobulii cartilaginoşi tumorali sunt separaţi prin ţesut fibros abundent.

FIBRODUODENOSCOPIE, s. f. / fibroduodénoscopie, s. f. / fibroduodenoscopy. [*Lat. fibra = fibră; duodeni = în număr de 12, abreviere de la duodeni digitorum = de 12 degete (lungimea acestui segment intestinal); gr. skopia = examinare, de la skopein = a vedea, a examina.*] Sin.: duodenoscopie (v.).

FIBROELASTOZĂ, s. f. / fibroélastose, s. f. / fibroelastosis. [*Lat. fibra = fibră; gr. elastos = docil, maleabil; -oză.*] Înlocuirea unui ţesut normal prin ţesut fibros şi elastic.

FIBROELASTOZĂ ENDOCARDICĂ / fibroélastose de l'endocarde / endocardial fibroelastosis. Boală de origine necunoscută, ce poate afecta nou-născutul sau copilul mic, caracterizată anatomopatologic prin îngroşarea masivă a endocardului, ca urmare a proliferării fibrelor conjunctive şi îndeosebi elastice. Debutează prin tulburări digestive şi de creştere, urmate rapid de o insuficienţă cardiacă şi edem pulmonar. Evoluţie invariabilă spre exitus. Sin.: endocardită fetală, endocardită fibroplastică, fibroză cardiacă a sugarului. V. endocardită.

FIBROGASTROSCOP, s. n. / fibrogastroscope, s. m. / gastric fiberscope. [*Lat. fibra = fibră; gr. gaster, gastros = stomac; skopos = observator, de la skopein = a vedea, a examina.*] Sin.: gastrofibroscop (v.).

FIBROGLICAN, s. m. / fibroglycane, s. m. / fibroglycan. [*Lat. fibra = fibră; gr. glykys = dulce.*] *Proteoglican prezent în cantitate mare pe suprafaţa fibroblastelor pulmonare. Structural, prezintă lanţuri heparan-sulfat care leagă *fibronectina şi *colagenul tip I.

FIBROGLIOM, s. n. / fibrogliome, s. n. / fibroglioma. *Gliom în care hiperplazia tumorală se produce cu participarea ţesutului conjunctiv.

FIBROLIPOM, s. n. / fibrolipome, s. m. / fibrolipoma. *Lipom care conţine o mare cantitate de ţesut conjunctiv.

FIBROM, s. n. / fibrome, s. m. / fibroma. [*Lat. fibra = fibră; -oma.*] Tumoră benignă constituită din ţesut fibros, adică din fascicule de ţesut conjunctiv în mijlocul cărora se află celule, de asemenea de natură conjunctivă. F. pure sunt rare, dar aproape toate proliferările mezenchimatoase se însoţesc de o proliferare fibromatoasă. Deşi bine delimitate şi cu prognostic favorabil, unele f. recidivează după extirparea chirurgicală. În funcţie de caracteristicile morfopatologice şi de localizare au fost descrise numeroase tipuri de f., printre care: 1) *f. cavernos*, *hemangiom cavernos care conţine ţesut fibros în exces; 2) *f. chistic*, adică un f. care a suferit o degenerare chistică; 3) *f. condromixoid al osului*, derivat din ţesut conjunctiv potenţial condrogen, localizat frecvent la nivelul metafizei oaselor lungi ale membrelor; 4) *f. cutanat*, localizat la nivelul tegumentelor; 5) *f. dur*, care conţine ţesut fibros cu celule puţine; 6) *f. nazofaringian*, angiofibrom al *cavumului, foarte hemoragic, adesea recidivant, observat la adolescent; 7) *f. non-osteogenic*, osteolitic şi proliferativ, cu leziuni dureroase alcătuite din ţesut fibros localizat la nivelul metafizelor oaselor lungi, îndeosebi la copil; 8) *f. odontogenic*, dezvoltat din ţesutul conjunctiv al papilei dentare sub forma unei mase gingivale compusă din ţesut conjunctiv fibros vascularizat.

FIBROMATOZĂ, s. f. / fibromatose, s. f. / fibromatosis. [*Lat. fibra = fibră; -oma; -oză.*] 1) Afecţiune congenitală sau dobândită consecutivă unei *displazii sau *neoplazii, caracterizată prin formarea de noduli fibroşi dezvoltaţi îndeosebi în fasciile profunde, cu tendinţă la recurenţă locală. Nodulii sunt mai mult sau mai puţin sistematizaţi, sau diseminaţi în tot organismul. 2) Formarea de *fibroame multiple. 3) Proces de involuţie fibroasă a unui ţesut. Ex.: f. miocardului.

FIBROMIOM, s. n. / fibromyome, s. m. / fibromyoma. [*Lat. fibra = fibră; gr. mys, myos = muşchi; -oma.*] Denumirea tumorilor uterine alcătuite din ţesut conjuctiv şi din ţesut muscular neted. Sin.: miofibrom.

FIBROMODULINĂ, s. n. / fibromoduline, s. m. / fibromodulin. [*Lat. fibra = fibră; modulari = a ritma, a modula, de la modulus, dim. de la modus = măsură, cadenţă; -ină.*] *Proteoglican keratan-sulfat, cu M_r de 60 kDa, prezent în *matricea extracelulară a cartilajelor, tendoanelor şi pielii. Are structură asemănătoare *decorinei şi se leagă de *colagenul tip I şi II.

FIBRONECTINĂ, s. f. / fibronectine, s. f. / fibronectin. [*Lat. fibra = fibră; nectere = a uni; -ină.*] Familie de *glicoproteine cu M_r mare (440-550 kDa), ubicuitare în organism, un tip de f. fiind prezent în plasmă, iar altul (altele) la suprafaţa a numeroase celule. F. intervin în numeroase procese celulare normale şi patologice: adeziunea intercelulară, organizarea topografiei interstiţiale a ţesuturilor, migrarea celulară, transformarea malignă, cicatrizarea ţesuturilor. Partea proteică a f. este substrat pentru diverse enzime care intervin în etapele *coagulării. Concentraţia serică a f., de circa 300 µg/ml, scade în traumatisme, arsuri, infecţii, după intervenţii chirurgicale laborioase, în denutriţie şi în coagulopatiile de consum. V. integrină şi vitronectină.

FIBROPLAZIE, s. f. / fibroplasie, s. f. / fibroplasia. [*Lat. fibra = fibră; gr. plasis = modelare, de la plassein = a forma, a modela.*] Formarea de fibre de către *fibroblaste, intracelular sau prin transformarea *substanţei fundamentale. *F. retrolenticulară* constă în dezvoltarea de ţesut fibroplastic vascular posterior cristalinului, la prematuri.

FIBROSARCOM, s. n. / fibrosarcome, s. m. / fibrosarcoma. [*Lat. fibra = fibră; gr. sarx, sarkos = carne; -oma.*] 1) Tumoră malignă a ţesutului conjunctiv, derivată din *fibroblaste. F. se poate dezvolta în ţesuturile moi sau la nivelul oaselor, mai frecvent la nivelul membrelor. Afectează toate vârstele şi poate fi congenital. 2) Tip rar de tumoră malignă primitivă a osului, dezvoltată cel mai frecvent la nivelul periostului, cu evoluţie mai lentă decât *osteosarcomul.

FIBROSCOP, s. n. / fibroscope, s. m. / fiberscope. [*Lat. fibra = fibră; gr. skopos = observator, de la skopein = a vedea, a examina.*] Varietate de *endoscop sau *bronhoscop la nivelul căruia razele luminoase sunt conduse de un fascicul de fibre din sticlă. F. permite explorarea completă a mucoasei bronşice şi a unor teritorii întinse din tubul digestiv: stomac, duoden, canal coledoc, colon etc. Sunt posibile: observaţia vizuală directă, fotografierea, filmarea, preluarea cu videocamera, prelevarea unei biopsii. Tipuri: 1) *F. cu viziune axială sau terminală* (*axofibroscop, axoscop*), cu obiectivul plasat la extremitatea distală în axul aparatului; util în explorarea esofagului sau stomacului. 2) *F. cu viziune laterală* (*laterofibroscop* sau *lateroscop*), cu obiectivul plasat lateral în raport cu extremitatea distală a aparatului; util în examenul stomacului. Diversele tipuri de f. sunt în evoluţie continuă.

FIBROSCOPIE, s. f. / fibroscopie, s. f. / fiberscopy. [*Lat. fibra = fibră; gr. skopia = examinare, de la skopein = a vedea, a examina.*] Explorarea vizuală a interiorului conductelor şi a cavităţilor din organism cu *fibroscopul.

FIBROTORAX, s. n. / fibrothorax, s. m. / fibrothorax. [*Lat. fibra = fibră; lat. thorax, -acis, gr. thorax, -akos = torace.*] Termen referitor la *fibroza pleuropulmonară, boală în care un plămân este invadat de un ţesut fibros dens, adesea retractil. Termenul desemnează, de regulă, un aspect radiologic de hemitorace sumbru şi retractat, sechelă tardivă a unor inflamaţii pleuropulmonare diverse. V. şi fibroză pulmonară.

FIBROZĂ, s. f. / fibrose, s. f. / fibrosis. [*Lat. fibra = fibră; -oză.*] Leziune nespecifică apărută prin hiperplazia ţesutului conjunctiv din cauza proliferării *fibroblastelor sau *fibrocitelor care sintetizează *colagen. În funcţie de predominanţa fibrelor sau celulelor, f. poate fi colagenofibroblastică sau colagenică; alteori ea poate fi elastică sau *hialină acelulară. Pentru autorii francezi, f. este substratul histologic al sclerozei, acest din urmă termen desemnând leziunea macroscopică. V. şi scleroză.

FIBROZĂ CARDIACĂ A SUGARULUI / fibrose cardiaque du nourrisson / endocardial fibroelastosis. Sin.: fibroelastoză endocardică (v.).

FIBROZĂ CHISTICĂ / fibrose kystique / cystic fibrosis. Termen pentru f. chistică a pancreasului. Sin.: mucoviscidoză (v.). Abrev. engl.: CF.

FIBROZĂ PULMONARĂ / fibrose pulmonaire / pulmonary fibrosis. Dezvoltarea de ţesut conjunctiv (*fibroblaste şi *colagen) în parenchimul pulmonar. Procesul patologic poate fi localizat sau generalizat, anarhic şi mutilant sau sistematizat. F. p. poate fi cicatricială şi fixă sau evolutivă şi extensivă. Se disting: *f. p. secundară* unei boli cunoscute şi *f. p. primitivă* (idiopatică), cu mai multe forme: acută (v. sindrom Hamman-Rich), subacută (sindrom Scadding) şi cronică (sindrom Kaplan sau Kaplan-Walford).

FIBROZĂ RETROPERITONEALĂ / fibrose rétropéritonéale / retroperitoneal fibrosis, periureteral fibrosis. Sin.: boală Ormond (v.).

FIBROZITĂ, s. f. / fibrosite, s. f. / fibrositis. [*Lat. fibra = fibră; -oză; -ită.*] Inflamaţie a ţesutului conjunctiv fibros. Observaţie: în fr., termenul este puţin utilizat, iar în engl., sub această denumire sunt cuprinse durerile multiple juxtaarticulare, juxtavertebrale sau cu alte focare, uneori însoţite de parestezii, de etiologie necunoscută. Se presupune că uneori durerile ar putea fi determinate de perturbări ale somnului care împiedică relaxarea musculară. Sin.: reumatism abarticular.

FIBULA, s. f. / péroné, s. m. / fibula. [*Lat. fibula = agrafă.*] Sin.: peroneu. V. tab. anat. - oase.

FIBULINĂ, s. f. / fibuline, s. m. / fibulin. [*Lat. fibula = agrafă; -ină.*] Glicoproteină prezentă în *matricea extracelulară şi în plasma sanguină. Structura sa include unităţi repetitive, care intră şi în structura *factorului de creştere epidermică. Sunt cunoscute trei forme de f., cu 566, 601 şi, respectiv, 683 aminoacizi.

FICAT, s. m. / foie, s. m. / liver. NA: hepar. [*Lat. ficatum = ficat.*] Glandă anexă a tubului digestiv, foarte voluminoasă, de culoare brun-roşcat, cu greutatea medie de 1 500 g, situată în loja subfrenică dreaptă, constituită dintr-o masă parenchimatoasă a cărei unitate elementară este lobulul hepatic. Acesta este alcătuit din celule hepatice poligonale, centrate de o venă centrolobulară şi înconjurate de ramificaţii terminale ale venei porte, arterei hepatice şi de canalicule biliare primitive, grupate în spaţiile porte Kiernan. F. secretă bila şi asigură un mare număr de funcţii biochimice indispensabile vieţii. I se descriu trei feţe: superioară, inferioară şi posterioară. Este menţinut de o serie de ligamente: micul epiploon, ligamentul coronar, ligamentele triunghiulare drept şi stâng, ligamentul falciform cu ligamentul rotund. Faţa sa inferioară este parcursă de trei şanţuri profunde, care divid ficatul în patru lobi: lobul drept, lobul stâng, lobul pătrat şi lobul caudat (sau lobul lui Spiegel). Fiziologic, f. este o glandă cu dublă activitate: exocrină - prin secreţia biiei, endocrină - prin funcţiile sale în metabolismul glucidelor, lipidelor şi protidelor, la care se adaugă funcţiile de epurare şi antitoxice. F. joacă un rol important în sinteza *fibrinogenului, a *protrombinei, a *heparinei şi constituie un loc de stocaj al vitaminelor A, B, D şi K. Sin.: hepar.

FICAT ALCOOLIC / foie alcoolique / alcoholic liver. Leziuni hepatice determinate de *alcoolism: *steatoză, hepatită alcoolică urmată de *ciroză.

FICAT CARDIAC / foie cardiaque / cardiac liver. Denumire pentru modificările anatomopatologice ale ficatului în *insuficienţa cardiacă: hepatomegalie, congestie intensă cu necroză hemoragică centrolobulară, steatoză mediolobulară, aspect policrom al suprafeţei ficatului. V. şi ciroză cardiacă.

FICAT GRAS / foie gras / fatty liver. F. cu leziuni degenerative extinse, produse ca urmare a depunerii de grăsimi la nivel celular, îndeosebi în intoxicaţia cronică cu alcool. V. steatoză şi ficat alcoolic.

FICAT „LEGAT ÎN SFORI" / foie ficelé / packed liver. Aspect al f. în sifilisul terţiar, în care *gomele sclerozate determină deformări şi retracţii ale suprafeţei hepatice, cu aspect de falsă lobulare.

FICAT MUSCAD / foie muscade / nutmeg liver. Aspect particular al *f. cardiac. Macroscopic, pe secţiune, f. mare congestiv din *insuficienţa cardiacă are o coloraţie roşie în centrul lobului, din cauza congestiei, cu periferie brun-gălbuie, ca urmare a *steatozei. Aspectul se aseamănă cu o secţiune a nucii muscade.

FICAT PULSATIL / foie systolique / pulsating liver. *F. cardiac care prezintă mişcări de expansiune ritmate de fiecare contracţie cardiacă. Reprezintă un semn de *insuficienţă tricuspidiană.

FICOL, s. m. / ficoll, s. m. / ficoll. Copolimer de sinteză solubil în apă, cu M_r 408 kDa, constituit din zaharoză şi epiclorohidrină. F. este utilizat în prepararea de gradienţi de densitate care servesc la separarea şi la purificarea celulelor.

FIER, s. m. / fer, s. m. / iron. [*Lat. **ferrum** = fier.*] Elementul chimic nr. 26, cu simbolul Fe, masa atomică 55,487 şi densitatea 7,86 g/cm^3. Atomul de f. poate pierde 2 sau 3 electroni, rezultând ion bivalent (feros Fe^{2+}) sau trivalent (feric Fe^{3+}). Oligoelement, f. reprezintă 0,005% din masa corporală, adică 4-5 g. F. în forma bivalentă reprezintă un constituent esenţial al *hemoglobinei, *citocromului şi al altor componenţi ai sistemului enzimatic respirator. Funcţiile sale de bază constau în transportul oxigenului la nivelul ţesuturilor (*hemoglobină) şi în mecanismele de oxidare celulară. V. anemie feriprivă, feritină, hemoglobină, marţial, porfirină.

FIERBERE, s. f. / ébullition, s. f. / ebullition. [*Lat. **fervere** = a fierbe.*] Transformare de fază din lichid în vapori, adică vaporizare, care are loc în toată masa lichidului. La presiune atmosferică normală, fiecare lichid prezintă o anumită temperatură de f. Dacă presiunea de deasupra unui lichid scade, va diminua şi temperatura de f. şi invers. Sin.: ebuliţie.

FILAMENTE INTERMEDIARE / filaments intermédiaires / intermediate filaments. [*Lat. **filamentum** = ţesătură în fir; **intermedius** = interpus, intercalat, de la **inter** = între, **medius** = situat la mijloc.*] Reţea moleculară componentă a *citoscheletului, denumită astfel deoarece diametrul său, de circa 10 nm, este intermediar între cel al *microtubulilor (24 nm) şi *microfilamentelor (în medie 6 nm). Se disting şase tipuri de f. i.: tip I - keratine (13 tipuri la om), tip II - *desmină, *proteină fibrilară glială acidă, *vimentină; tip III - neurofilamente, *periferină; tip V - *lamine nucleare; tip VI - *nestină. Toate aceste proteine au o caracteristică structurală comună: prezenţa unui domeniu central de 300-310 aminoacizi subdivizat în trei subdomenii cu *structură secundară de tip α -helix, separate unele de altele de porţiuni în care *structura primară este liniară. Restul moleculelor este variabil, iar genele codante pentru sinteza acestor molecule diferă prin poziţia intronilor. V. şi citoschelet. Sin.: tonofilament.

FILARIE, s.f. / filaire, s.f. / filaria. [*Lat. **filum** = fir.*] Denumire pentru parazitul matur al viermilor din superfamilia *Filarioidea, a cărui formă se aseamănă cu un fir.

FILARIOIDEA / Filarioidea / Filarioidea. [*Lat. **filum** = fir; gr. **eidos** = formă.*] Superfamilie din ordinul de paraziţi *Nematodes, care în stare adultă invadează ţesuturile şi cavităţile organismului, unde femela depune ouă embrionate (prelarve) denumite microfilarii. Aceste microfilarii sunt ingerate de insectele hematofage, la nivelul cărora se dezvoltă, devenind filarii, revenind apoi la om prin înţepăturile aceloraşi insecte. Filariile parazite la om aparţin genurilor: *Wuchereria, Onchocerca, Loa, Dipetalonema, Mansonella, Dirofilaria şi Brugia*. V. dracunculoză, filarioză, oncocercoză, wuchererioză.

FILARIOZĂ, s. f. / filariose, s. f. / filariasis. [*Lat. **filum** = fir; -oză.*] Denumire utilizată în cazul bolii determinate de filaria *Wuchereria bancrofti, cu manifestări variate: accese febrile cu nevralgie, hematurie, chilurie, *elefantiazis. Viermii în stare vie determină o reacţie tisulară minimă, dar moartea lor antrenează o inflamaţie granulomatoasă cronică fibrozantă, care determină obstrucţia canalelor limfatice, ceea ce provoacă pahidermie şi elefantiazis. V. şi *Filarioidea*, dracunculoză, oncocercoză, wuchererioză.

FILAXIE, s. f. / phylaxie, s. f. / phylaxis. [*Gr. **phylaxis** = protecţie, de la **phylattein** = a apăra.*] Puterea de apărare a organismului contra infecţiilor, cuprinzând *fagocitoza şi formarea de *anticorpi. Termenul este utilizat rar şi tinde să devină desuet.

FILGASTRIMĂ, s. f. / filgastrime, s. f. / filgastrim. *Factor de creştere al liniei granulocitare, produs prin inginerie genetică. Administrat prin injecţii reduce durata *neutropeniilor iatrogene şi creşte numărul de neutrofile în neutropeniile congenitale.

FILIAŢIE, s. f. / filiation, s. f. / consanguinity in direct line. [*Lat. **filiatio, -onis** = filiaţie, de la **filius** = fiu.*] 1) În epidemiologie, succesiunea apariţiei cazurilor de boală pornind de la surse de infecţie şi urmărind căile de transmitere. 2) Descendenţa, legătura de consanguinitate a copiilor cu părinţii. În serologie, încercarea de clasificare a unei maternităţi sau paternităţi presupuse prin examinarea diverselor grupe şi tipuri sanguine la copil şi la presupuşii părinţi. Este important ca grupele şi tipurile sanguine studiate să aibă un mod de ereditate cunoscut cu o certitudine care a fost verificată pe un mare număr de familii. Nu se poate proba dacă un bărbat este tatăl unui copil, ci doar dacă el nu este tatăl acelui copil.

FILIFORM, adj. / filiforme, adj. / filiform. [*Lat. **filum** = fir; **forma** = formă.*] 1) În formă de fir. Ex.: papilă f. 2) Un puls slab, perceput foarte greu la palpare.

FILM, s. n. / film, s. m. / film. [*Engl. **film** = peliculă.*] 1) Strat subţire dintr-o substanţă. 2) Material special tratat pentru utilizarea în fotografie. În medicină, îndeosebi f. sensibil la raze X.

FILM LACRIMAL / film lacrymal / tear film. Strat subţire de lichid menţinut la suprafaţa corneei, al cărei epiteliu îl protejează. V. xeroftalmie şi sindrom Sjögren.

FILOGENEZĂ, s. f. / phylogenèse, s. f. / phylogeny. [*Gr. **phylon** = trib, specie; **genesis** = producere, de la **gennan** = a produce.*] Evoluţia speciilor vii în mod continuu şi progresiv, după un determinism incomplet elucidat. V. şi ontogeneză.

FILTRARE, s. f. / filtration, s. f. / filtration. [*Fr. **filtration**, din lat. medievală **filtrum**, cu origine în limba francilor stabiliţi în Galia filtir = fetru, pâslă.*] 1) Trecerea unei soluţii printr-un filtru, având drept efect separarea materiilor solide cu dimensiuni mai mari decât diametrul porilor de lichidul în care acestea se află în soluţie sau în suspensie. În bacteriologie, procedeu de separare care constă în trecerea suspensiilor de germeni prin pereţi poroşi sau straturi de celuloză ai căror pori sunt destul de fini pentru a opri microorganismele de un anumit diametru. 2) *F. glomerulară*, v. 3) Modificarea compoziţiei spectrale a unui semnal prin traversarea unui filtru. V. şi filtru.

FILTRARE GLOMERULARĂ / filtration glomérulaire / glomerular filtration rate. Denumire simplificatoare pentru procesul complex de f. a plasmei sanguine la nivel glomerular, care, urmat de reabsorbţia şi secreţia tubulară, are ca rezultat formarea urinei. F. g. este un proces produs la nivelul membranei glomerulocapilare (extrem de subţire: 0,001 mm grosime), care, în condiţii fiziologice, nu se comportă ca o membrană inertă, ci, prin proprietăţile ei fizico-chimice, permite trecerea selectivă a unor constituenţi şi blochează trecerea altora (substanţele cu M_r până la 40 000 Da străbat cu uşurinţă membrana filtrantă, iar cele cu M_r peste 69 000 nu se mai filtrează). În afara dimensiunii moleculelor, mai intervin încărcarea electrică şi forma acestora. F. g. este rezultatul presiunii efective de f. care se exercită la nivelul membranei glomerulocapilare şi care reprezintă suma algebrică a unor presiuni de semn opus. Forţa principală este presiunea efectivă de f., în care un rol important îl deţine presiunea hidrostatică din capilarele glomerulare, cu valori mult mai mari (circa 70 mmHg) decât în alte teritorii capilare (circa 25-30 mmHg). Presiunii hidrostatice i se opun forţe de presiune locale, care îi diminuează eficienţa, îndeosebi *presiunea oncotică (circa 30 mmHg), ca şi rezistenţa fluxului de lichid în sistemul tubular şi presiunea interstiţială exercitată asupra capilarelor glomerulare (împreună, circa 10 mmHg). Din echilibrul acestor forţe, rezultă presiunea efectivă de f., de aproximativ 30 mmHg [70-(30+10)]. În procesul de ultrafiltrare intervine şi suprafaţa membranei filtrante, care la adultul normal este de 1,2-1,5 m², precum şi difuziunea (cu rol secundar). Rezultatul f. g. este urina primitivă, un ultrafiltrat de sânge fără celule şi proteine (ultrafiltrat plasmatic), denumit şi filtrat glomerular. V. şi filtrat glomerular, clearance.

FILTRAT GLOMERULAR / filtrat glomérulaire / glomerular filtrate. Lichid provenit din *filtrarea glomerulară, denumit şi urină primitivă. F. g. are o compoziţie electrolitică identică cu cea a plasmei, pH 7,35 şi densitate relativă 1,010. Valoarea f. g. este de 120 ml/min la bărbat şi cu 10% mai puţin la femeie, ceea ce înseamnă de 60 de ori volumul plasmatic, de 15 ori lichidele extracelulare şi de 4 ori volumul total de apă din organism. F. g. are un volum de circa 170-180 l/zi, în timp ce urina are un volum de aproximativ 1,5 l, iar concentraţia diverselor substanţe în urina finală diferă mult de cea a plasmei (şi, implicit, a f. g.), aceasta ca urmare a proceselor de reabsorbţie şi secreţie de la nivelul tubilor renali. V. clearance şi filtrare glomerulară.

FILTRU, s. n. / filtre, s. m. / filter. [*Fr. filtre, din lat. medievală filtrum, cu origine în limba francilor stabiliţi în Galia filtir = fetru, pâslă.*] Material care asigură, prin structura sa, reţinerea selectivă a unor componente din produsul ce îl străbate. Varietăţi: 1) *F. fizic:* hârtie, azbest, sticlă. 2) *F. de adsorbţie selectivă a energiei electromagnetice:* f. colorate pentru lumina vizibilă, metalice pentru radiaţii X. 3) *F. fiziologice:* *membrane permeabile şi semipermeabile.

FILTRU INTRAVENOS CAV / filtre intraveineux cave / endovenous filter. Dispozitiv introdus în vena cavă inferioară prin *cateterism, destinat blocării migrării cheagurilor, fiind evitată astfel constituirea sau recidiva *emboliilor pulmonare.

FIMBRII, s. f. pl. / fimbriae, s. f. pl. / fimbriae. NA: fimbria. [*Lat. fimbriae = franjuri.*] Sin.: pili (v.).

FIMOZĂ, s. f. / phimosis, s. m. / phimosis. [*Gr. phimosis = strâmtare, îngustare, de la phimoun = a strânge cu putere.*] Constricţia inelului cutanat prepuţial, cu împiedicarea, secundară, a decalotării glandului; poate fi, frecvent, congenitală, accidentală, de cauză tumorală sau secundară unor boli cronice, cum este diabetul zaharat. V. şi parafimoză.

FINALISM, s. n. / finalism, s. m. / finalism. Doctrină conform căreia transformările succesive, îndeosebi mutaţiile materiei vii, se produc după un plan preconceput cu o finalitate dirijată.

FIOLĂ, s. f. / ampoule, s. f. / ampoule, phiol. Recipient mic, din sticlă, închis ermetic, utilizat pentru păstrarea medicamentelor injectabile sau buvabile sau soluţiile sterile (ser fiziologic, glucozat etc.). Fiolele au pereţii foarte subţiri şi formă cilindrică, una dintre extremităţi fiind efilată. Într-o fiolă se introduce, de regulă, o singură doză de medicament. Conţinutul fiolei este prelevat, cel mai adesea într-o seringă, după ruperea extremităţii efilate.

FIR, s. n. / fil, s. m. / thread. [*Lat. filum = fir.*] Corp de formă lungă şi subţire. Tipuri: 1) *F. de in*, pentru cusătură chirurgicală. 2) *F. de mătase*, rezistent şi elastic, utilizat în chirurgie. 3) *F. de nailon*, foarte rezistent şi tolerat de ţesuturi.

FISIUNE, s. f. / fission, s. f. / fission. [*Lat. fissus = despicat, de la findere = a despica.*] Rupere, desfacere în două sau mai multe fragmente. Ex.: *f. nucleară.

FISIUNE NUCLEARĂ / fission nucléaire / nuclear fission. Reacţie nucleară spontană sau provocată, puternic energogenă, care constă în scindarea nucleului unui atom greu în doi nuclizi (rar în mai mulţi), cu emisie de radiaţii gama şi neutroni.

FISTULĂ, s. f. / fistule, s. f. / fistula. [*Lat. fistula = tub, ţeavă, canal.*] Orificiu, traiect sau conduct anormal, congenital sau accidental, care comunică cu o cavitate naturală sau patologică, cu un organ cavitar, cu o glandă şi care permite drenarea secreţiilor sau excreţiilor acesteia. Tipuri de f.: 1) *F. abdominală*, care permite comunicarea cu exteriorul a cavităţii abdominale sau a cavităţii unui organ abdominal. 2) *F. alveolosinusală*, comunicare patologică între sinusul maxilar şi cavitatea bucală. 3) *F. anfractuoasă*, cu calibru şi direcţie neregulate. 4) *F. anorectală*, f. perineală al cărei orificiu intern comunică cu rectul. 5) *F. biliară*, parţială sau totală, prin care se scurge secreţia biliară. 6) *F. branhială* sau *congenitală a gâtului*, consecinţa unei anomalii de dezvoltare embrionară a regiunii cervicale. 7) *F. bronhoesofagiană*, traiect patologic consecutiv unei supuraţii bronhopulmonare sau esofagiene. 8) *F. bronhopleurală*, prin efracţia unei alveole emfizematoase, ulceraţia pleurei sau ruptura unei aderenţe pleurale; conduce la pneumotorax închis sau deschis. 9) *F. duodenală*, postoperatorie sau posttraumatică, care face să comunice lumenul duodenal cu exteriorul sau cu un organ vecin. 10) *F. gastrică*, după un act operator sau un traumatism, determină comunicarea cavităţii gastrice cu exteriorul sau cu un organ vecin. 11) *F. lacrimală*, de origine traumatică, afectează glanda sau conductele lacrimale. 12) *F. perineală*, consecutivă unui abces perineal, cu orificiul extern în jurul anusului. 13) *F. rectouterină*, între cavitatea rectului şi cea uterină, în procesele neoplazice invazive şi necrozante. 14) *F. salivară*, după un traumatism sau un proces patologic, deschisă endobucal sau exobucal. 15) *F. stercorală* permite comunicarea lumenului intestinal cu o cavitate naturală sau cu pielea; poate fi traumatică, spontană sau chirurgicală. 16) *F. urinară*, prin care se scurge urina, ca urmare a unei soluţii de continuitate a căilor urinare excretorii.

FISTULĂ AORTO-PULMONARĂ / fistule aorto-pulmonaire / aorto-pulmonary fenestration. Orificiu anormal care pune în comunicare aorta cu artera pulmonară, în apropierea originii acestora, fără canal intermediar. F. a.-p. este consecinţa opririi dezvoltării septumului aortic, în timpul vieţii fetale. În absenţa tratamentului chirurgical, evoluţia este rapid mortală, prin insuficienţă cardiacă.

FISTULĂ ENTERICĂ DORSALĂ / fistule entérique dorsale / dorsal enteric fistula. Relicvă embrionară a unei aderenţe anormale între *endoblast şi *ectoblast, la nivelul căreia *coarda dorsală se dedublează (*notocordodisrafie). Dezvoltarea structurii trunchiului etirează această aderenţă într-o f. extinsă de la tubul digestiv la învelişul cutanat al spatelui, traversând corpurile vertebrale, care sunt fisurate, şi nevraxul (*diastematomielie).

FISTULOGRAFIE, s. f. / fistulographie, s. f. / fistulography. [*Lat. fistula = tub, ţeavă, canal; gr. graphein = a scrie.*] Examen radiografic practicat după injectarea, într-o *fistulă, a unei substanţe de contrast iodate hidrosolubile, care permite aprecierea traiectului fistulei şi a raporturilor sale cu organele vecine.

FISURAL, adj. / fissuraire, adj. / fissural. Care se referă la o *fisură. De ex., criză f., cu dureri intense, în cazul *fisurii anale.

FISURĂ, s. f. / fissure, s. f. / fissure, chap. NA: fissura, sulcus. [*Lat. fissura = fantă, crăpătură, de la findere = a despica.*] Fantă foarte îngustă de formă alungită (*f. normală*) sau mică pierdere de substanţă, superficială şi de formă alungită (*f. patologică*). *F. normale* sunt de regulă anatomice. Ex.: *f. calcarină* (NA: *sulcus calcarinus*), de pe faţa medială a lobului occipital al creierului, sau *f. parieto-occipitală* (NA: *sulcus parietooccipitalis*), şanţ care separă lobii parietal şi occipital ai emisferei occipitale.

FISURĂ ANALĂ / fissure anale / anal fissure. Ulceraţie alungită şi superficială, în general foarte dureroasă, localizată la nivelul pliurilor radiale ale *anusului.

FISURĂ FACIALĂ / fissure faciale / facial cleft. Termen general pentru ansamblul malformaţiilor rezultate dintr-un defect de confluenţă a mugurilor primari ai feţei, spre deosebire de *fantele labiopalatine, în care defectul de sudură este situat la nivelul mugurilor secundari. Tipuri de f. f.: f. frontomaxilare (*coloboma), f. maxilomandibulare (*macrostomie) şi f. mentoniere.

FITAT, s. m. / phytate, s. m. / phytate. [*Gr.* ***phyton*** *= plantă*] Sare sau ester de *acid fitic. Formarea de f. în intestin poate împiedica absorbţia anumitor minerale, îndeosebi a calciului.

FITOBEZOAR, s. m. / phytobézoard, s. m. / phytobezoar, food ball. [*Gr.* ***phyton*** *= plantă; persană* ***padzehr*** *= concreţiune din anumite plante, formată în tubul digestiv al unor animale, utilizată odinioară ca antidot.*] V. bezoar.

FITOESTROGEN, s. m. / phytoestrogène, s. m. / phytoestrogen. [*Gr.* ***phyton*** *= plantă; lat.* ***oestrus,*** *gr.* ***oistros*** *= dorinţă; gr.* ***gennan*** *= a produce.*] Compus de origine vegetală polifenolic, nonsteroidian care prezintă o activitate de tip estrogenic de 500-1000 ori mai mică decât a 17 b-estradiolului, care reprezintă *estrogenul de referinţă. Au fost descrise 4 clase de f.: izoflavonele (derivate din *soia dar şi din alte legume, în care există sub formă inactivă, ca *glicozide, fiind transformate de către bacteriile intestinale în metaboliţi activi); cuvrestanii (se găsesc în lucernă, dar parţial şi în soia); lignanii (din multe fructe şi legume, metabolizaţi în tubul digestiv de către microflora intestinală); *flavonoidele (precum apigenina şi naringenina, se găsesc în multe plante comestibile). În alimentaţia umană conţin f. îndeosebi: usturoiul, soia, cerealele, orezul, fasolea, cartofii, morcovii, cireşele, merele, cafeaua. Deoarece recent tratamentul de substituţie hormonală a fost limitat, f. au devenit o alternativă în tratamentul bufeurilor din cadrul *menopauzei şi în profilaxia afecţiunilor cardiovasculare.

FITOFAGIE, s. f. / phytophagie, s. f. / phytophagy. [*Gr.* ***phyton*** *= plantă;* ***phagein*** *= a mânca.*] Hrănirea cu alimente sau substanţe de origine vegetală.

FITOFOTODERMATITĂ, s. f. / phytophotodermatite, s. f. / phytophotodermatitis, meadow grass dermatitis. [*Gr.* ***phyton*** *= plantă;* ***phos, photos*** *= lumină;* ***derma, -atos*** *= piele; -ită.*] Erupţie provocată prin asocierea patogenă a trei elemente: vegetal, radiaţii solare şi apă. F. este determinată de acţiunea fotosensibilizantă a derivaţilor furocumarinici conţinuţi de vegetale. Tipul cel mai comun de f. este reprezentat de boala Oppenheim (v., def. 1).

FITOHEMAGLUTININĂ, s. f. / phytohémagglutinine, s. f. / phytoh(a)emagglutinin. [*Gr.* ***phyton*** *= plantă;* ***haima, -atos*** *= sânge; lat.* ***agglutinare*** *= a lipi, a uni; -ină.*] *Lectină extrasă dintr-o specie de fasole (*Phaseolus vulgaris*), dotată cu proprietatea de *aglutinare a hematiilor şi leucocitelor, ca şi cu capacitatea de a induce transformarea limfoblastică a limfocitelor. V. şi test de transformare limfoblastică.

FITOL, s. m. / phytol, s. m. / phytol. [*Gr.* ***phyton*** *= plantă;* ***-ol.***] Alcool cu un lanţ de 20 de atomi de carbon, conţinut în *clorofilă. Catabolismul f. se opreşte la acidul fitanic în cazul subiecţilor afectaţi de *boala Refsum.

FITOPARAZIT, s. m. / phytoparasite, s. m. / phytoparasite. Parazit care aparţine regnului vegetal.

FITOSTEROL, s. m. / phytostérol, s. m. / phytosterol. [*Gr.* ***phyton*** *= plantă;* ***stereos*** *= solid, în relief;* ***-ol.***] Termen generic pentru toţi *sterolii din regnul vegetal.

FITOTERAPIE, s. f. / phytothérapie, s. f. / phytotherapy. [*Gr.* ***phyton*** *= plantă;* ***therapeia*** *= tratament, de la* ***therapeuein*** *= a îngriji.*] Metodă terapeutică bazată pe utilizarea plantelor medicinale, cu tradiţie în istoria tuturor civilizaţiilor. O serie de medicamente produse de industria farmaceutică modernă îşi au originea în principii active izolate din plante, cercetarea din acest domeniu fiind, în continuare, productivă. Adepţii f. tradiţionale, fideli principiilor holistice ale terapiilor complementare, susţin că o serie de plante pot să ajute organismul la recâştigarea "forţei vitale", perturbată de o serie de factori exogeni (stres, poluare, alimentaţie inadecvată etc.). În general, practicanţii f. consideră că planta întreagă este mai eficientă decât constituenţii acesteia. Remediile f. sunt extrem de diverse. V. şi medicină alternativă.

FIXARE, s. f. / fixation, s. f. / fixation. [*Lat.* ***fixus*** *= fix, neclintit, de la* ***figere*** *= a fixa.*] 1) Imobilizare într-o anumită poziţie. 2) Încetarea dezvoltării personalităţii într-o fază apropiată de maturitate. 3) Operaţie care opreşte descompunerea ţesuturilor după scoaterea lor din organism. 4) Etapă în tehnica fotografiei.

FIXAREA COMPLEMENTULUI / fixation du complément / complement fixation. V. reacţie de fixare a complementului.

FIXATOR, s. m. şi n. / fixateur, s. m. / fixative (1), fixator (2). [*Lat.* ***fixus*** *= fix, neclintit, de la* ***figere*** *= a fixa.*] 1) Soluţie în tehnica histopatologică având ca efect încetarea descompunerii structurilor. 2) Instrument ortopedo-chirurgical.

FIZIC, adj. / physique, adj. / physical. [*Gr.* ***physikos*** *= natural, de la* ***physis*** *= natură.*] Referitor la aspectul corpului uman şi la activitatea musculară.

FIZICODEPENDENŢĂ, s. f. / physicodépendance, s. f. / physical dependence. [*Gr.* ***physikos*** *= natural, de la* ***physis*** *= natură; lat.* ***dependere*** *= a sta atârnat, de la* ***de*** *= separat de,* ***pendere*** *= a atârna.*] Stare nouă de echilibru fizic la care ajunge un toxicoman prin utilizarea unui drog. Echilibrul atins în acest mod rămâne precar, iar manifestarea cea mai evidentă a rupturii sale este criza provocată de *sevraj. Însoţită de modificări metabolice complexe, f. este întotdeauna asociată cu *psihodependenţa. În funcţie de substanţa în cauză, f. se poate constitui într-un interval de timp scurt (ex. în cazul barbituricelor rapide) sau lung (ex. în cazul *metadonei).

FIZIOGNOMONIE, s. f. / physiognomonie, s. f. / physiognomy. [*Gr.* ***physiognomonia,*** *de la* ***physis*** *= natură,* ***gnomon*** *= care cunoaşte şi* ***gnonai*** *= a cunoaşte.*] Arta de a cunoaşte caracterul după aspectul fizic şi îndeosebi după *fizionomie.

FIZIOLOGIC, adj. / physiologique, s. f. / physiologic. [*Gr.* ***physiologikos,*** *de la* ***physis*** *= natură,* ***logos*** *= ştiinţă.*] 1) Calitatea unei funcţii sau a unei stări organice de a fi normală (în opoziţie cu patologic sau anormal). 2) Care se referă la fiziologie. 3) Cu referire la o structură anatomică al cărei rol este îndeosebi funcţional. Ex.: sfincter f. 4) Despre o doză a unui agent, natural sau artificial, care determină efecte normale, fiziologice.

FIZIOLOGIE, s. f. / physiologie, s. f. / physiology. [*Gr.* ***physiologia,*** *de la* ***physis*** *= natură,* ***logos*** *= ştiinţă.*] Ştiinţa funcţiilor normale ale structurilor vii, a factorilor care determină aceste funcţii şi a mecanismelor lor de întreţinere, începând cu celula şi agregatele celulare (ţesuturi, organe) şi sfârşind cu organismul uman, entitatea biologică cu cea mai mare complexitate şi cea mai evoluată. F. reprezintă un edificiu cognitiv în care se integrează armonios toate datele din ştiinţele fundamentale asupra proceselor şi structurilor caracteristice vieţii. Totodată, f. reprezintă baza de evoluţie a cunoaşterii patologiei.

FIZIOM, s. m. / physiome, s. m. / physiome. Concept integrativ de asimilare a achiziţiilor cognitive ale geneticii moleculare de către ştiinţele fiziologice şi, totodată, a integrării acestora în noţiunile clasice de fiziologie (I. Haulică).

FIZIONOMIE, s. f. / physionomie, s. f. / physiognomy. [*Lat.* ***physiognomia,*** *alterare din gr.* ***physiognomonia,*** *de la* ***physis***

*= natură, **gnomon** = care cunoaşte şi **gnonai** = a cunoaşte.*] Ansamblul trăsăturilor feţei unui subiect, care determină expresia sa particulară. V. şi facies.

FIZIOPATIC, adj. / physiopathique, adj. / physiopathic. [*Gr. **physis** = natură; **pathos** = boală.*] Despre manifestările patologice posttraumatice (impotenţă funcţională, contractură, tulburări vasomotorii şi trofice) a căror intensitate nu apare proporţională cu cauza lor aparentă. Se admite că fenomenele organice sunt reale, dar se asociază cu *pitiatismul.

FIZIOPATOLOGIE, s. f. / physiopathologie, s. f. / physiopathology. [*Gr. **physis** = natură; **pathos** = boală; **logos** = ştiinţă.*] Ştiinţă ce are ca obiect studiul mecanismelor de producere a bolilor şi al modificării funcţiilor organismului sub acţiunea unor factori sau agenţi patogeni.

FIZIOTERAPIE, s. f. / physiothérapie, s. f. / physiotherapy. [*Gr. **physis** = natură; **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] 1) În general, tratamentul bolilor, durerii sau leziunilor prin mijloace fizice. 2) Domeniu al medicinei care are drept obiect prevenţia, tratamentul şi recuperarea unor boli sau a unor consecinţe ale acestora, precum durerea sau deficitele funcţionale, exclusiv prin metode terapeutice fizice, spre deosebire de tratamentul farmacologic, chirurgical sau radiologic.

FIZIPARITATE, s. f. / fissiparité, s. f. / binary fission. [*Lat. **fissum** = fisură, despicătură; **parere** = a naşte.*] Sin.: sciziparitate (v.).

FLACIDITATE, s. f. / flaccidité, s. f. / flaccidity. [*Lat. **flaccidus** = flasc, moale.*] Moleşeală, slăbiciune determinată de scăderea sau absenţa totală a *tonusului muscular.

FLAGEL, s. m. / flagelle, s. m. / flagellum. [*Lat. **flagellum** = bici.*] 1) Filament protoplasmatic mobil care dă posibilitatea microorganismelor sau celulelor (spermatozoizii) în structura cărora intră, să se deplaseze. 2) Termen utilizat pentru a desemna gravitatea şi răspândirea mare a unor boli. Ex.: cancerul este un f. al secolului nostru, ca şi bolile cardiovasculare.

FLAGELARE. Var. pentru flagelaţie (v.).

FLAGELAŢIE, s. f. / flagellation, s. f. / flagellation. [*Lat. **flagellatio, -onis** = biciure, de la **flagellare** = a bate cu biciul şi **flagellum** = bici.*] 1) Procedură de masaj prin lovituri scurte cu palete sau nuiele. 2) Perversiune sexuală în care finalizarea actului este legată de o prealabilă biciuire. Var.: flagelare.

FLAGELLATA / Flagellata / Flagellata. [*Lat. **flagellum** = bici.*] Clasă de *protozoare prevăzute cu unul sau mai mulţi *flageli, care servesc ca organe de locomoţie. O serie de flagelate sunt paraziţi patogeni la om, îndeosebi: **Leishmania*, **Trypanosoma*, **Trichomonas*.

FLANC, s. n. / flanc, s. m. / flank. NA: regio lateralis. [*Fr. **flanc**, din limba francilor stabiliţi în Galia **hlanka** = şold; germ. veche **flancha**.*] V. abdomen.

FLAPPING TREMOR / flapping tremor / flapping tremor. [*Engl. **flapping** = care fâlfâie, de la **to flap** = a fâlfâi; lat. **tremor, -oris** = tremurătură, de la **tremere** = a tremura.*] Sin.: semn Adams-Foley (v.).

FLASC, adj. / flasque, adj. / flaccid. [*Fr. **flasque**, din lat. **flaccus** = bleg, moale.*] Moale, care se caracterizează prin hipotonie musculară. Ex.: paralizie f.

FLATULENT, adj. / flatulent, -ente, adj. / flatulent. Care se însoţeşte cu producere de gaz. De ex.: dispepsie flatulentă (v. dispepsie).

FLATULENŢĂ, s. f. / flatulence, s. f. / flatulence. [*Lat. **flatus** = vânt, suflare.*] Sin.: meteorism (v.).

FLAVONOID, s. n. / flavonoïde, s. m. / flavonoid. [*Lat. **flavus** = galben; gr. **eidos** = formă.*] Denumire generică pentru orice component al unui grup de substanţe naturale de origine vegetală conţinând un nucleu heterociclic aromatic trimeric. Flavonoidele se găsesc sub formă glicozilată şi sunt larg răspândite în regnul vegetal, reprezentând o parte din pigmenţii coloraţi ai florilor şi fructelor. Acţiunea farmacologică depinde de substituenţii grefaţi pe nucleul de bază şi este foarte diversă. Subgrupul de flavonoide cu activitate biologică asupra mamiferelor este denumit bioflavonoide. V. bioflavonoid.

FLEBALGIE, s. f. / phlébalgie, s. f. / phlebalgia. [*Gr. **phleps, phlebos** = venă; **algos** = durere.*] Durere localizată pe traiectul venelor varicoase.

FLEBECTAZIE, s. f. / phlébectasie, s. f. / phlebectasia. [*Gr. **phleps, phlebos** = venă; **ektasis** = dilataţie.*] Dilataţie difuză a venelor. Sin.: venectazie (def. 1).

FLEBECTOMIE, s. f. / phlébectomie, s. f. / phlebectomy. [*Gr. **phleps, phlebos** = venă; **ektome** = excizie.*] Rezecţia chirurgicală a unui segment mai mult sau mai puţin întins al unei vene. V. şi stripping.

FLEBITĂ, s. f. / phlébite, s. f. / phlebitis. [*Gr. **phleps, phlebos** = venă; **-ită**.*] Inflamaţia unei vene. Poate afecta un teritoriu venos oarecare, dar atinge cel mai adesea venele profunde ale gambelor, îndeosebi în caz de *varice, manifestându-se în acest caz printr-o tumefacţie roşie şi dureroasă a tegumentelor zonei afectate, uneori acompaniată de febră. F. pot fi primitive sau pot surveni ca o complicaţie (postpartum, postoperator, după o boală infecţioasă, consecutiv unei anomalii a coagulării). V. flebotromboză şi tromboflebită.

FLEBODINIE, s. f. / phlébodynie, s. f. / venous pain. Durere localizată la nivelul venelor.

FLEBOEDEM, s. n. / phléboedème, s. m. / venous oedema. Edem determinat de o jenă la nivelul circulaţiei venoase, îndeosebi în cazurile de *varice şi *flebite.

FLEBOGRAFIE, s. f. / phlébographie, s. f. / phlebography. [*Gr. **phleps, phlebos** = venă; **graphein** = a scrie.*] 1) Examen radiografic al unei reţele venoase, efectuat după injectarea unei substanţe de contrast iodate hidrosolubile, radioopace, fie direct în venă (*f. directă*), fie într-o arteră corespondentă (*f. indirectă*). 2) Metodă de înregistrare grafică a pulsului venos jugular cu ajutorul unui flebograf.

FLEBOGRAMĂ, s. f. / phlébogramme, s. m. / phlebogram. [*Gr. **phleps, phlebos** = venă; **gramma** = înscriere.*] Rezultatul flebografiei (v.).

FLEBOLIT, s. m. / phlébolithe, s. m. / phlebolith. [*Gr. **phleps, phlebos** = venă; **lithos** = piatră.*] Calcul sau concreţiune calcară formate la nivelul unei vene, de regulă în peretele acesteia, cel mai frecvent prin calcificarea unui cheag. Sin.: calcul venos.

FLEBOLOGIE, s. f. / phlébologie, s. f. / phlebology. [*Gr. **phleps, phlebos** = venă; **logos** = ştiinţă.*] Studiul venelor şi al bolilor acestora.

FLEBOPATIE, s. f. / phlébopathie, s. f. / venous disease. [*Gr. **phlebos** = venă; **pathe** = suferinţă.*] Denumire generică pentru orice boală a venelor.

FLEBOSCLEROZĂ, s. f. / phlébosclérose, s. f. / phlebosclerosis. [*Gr. **phleps, phlebos** = venă; **sklerosis** = induraţie, întărire, de la **skleros** = tare, dur.*] Scleroză a peretelui venos. Se poate prezenta sub forma a trei tipuri anatomoclinice: 1) *F. secundară*, după flebite. 2) *F. senilă*, degenerativă. 3) *F. propriu-zisă* cu hipertrofie fibroasă, cu evoluţie lentă, vasele apărând ca nişte cordoane nedureroase.

FLEBOSPASM, s. m. / phlébospasme, s. m. / venous spasm. Contracţie spasmodică a unei vene. Sin.: venospasm.

FLEBOTOM, s. m. / phlébotome, s. m. / sand fly, Phlebotomus. [*Gr. **phleps, phlebos** = venă; **tomos** = tăiat, secţionat, de la **temnein** = a tăia.*] Gen de insecte hematofage, din familia *Psychodides*, cu aspect de ţânţari mici, de culoare gălbuie, cu specii răspândite pe tot globul. F. sunt vectori ai *bartonelozei şi ai *leishmaniozei. Sin.: *Phlebotomus.*

FLEBOTOMIE, s. f. / phlébotomie, s. f. / phlebotomy. [_Gr. phleps, phlebos = venă; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia._] Incizia peretelui unei vene. Sin.: venesecţie.

FLEBOTONIC, adj. / phlébotonique, adj. / phlebotonic. [_Gr. phleps, phlebos = venă; tonikos = întăritor._] Care creşte tonicitatea pereţilor venoşi.

FLEBOTROMBOZĂ, s. f. / phlébothrombose, s. f. / phlebothrombosis. [_Gr. phleps, phlebos = venă; thrombos = cheag; -oză._] Tip de *tromboză venoasă caracterizată printr-un cheag aderent la un perete aproape normal. Clinic, f. se caracterizează prin latenţa şi frecvenţa *emboliilor. F. este consecinţa alterării coagulării şi a stazei sanguine, fără inflamaţia peretelui venos, deosebindu-se astfel de *tromboflebită. V. şi flebită.

FLEGMON, s. n. / phlegmon, s. m. / phlegmon. [_Gr. phlegmone = flegmon, de la phlegma, -atos = inflamaţie şi phlegein = a arde._] Infiltraţie acută difuză a ţesutului celular subcutanat sau a ţesutului conjunctiv de susţinere al unui organ. Poate fi difuză sau circumscrisă, cu necroza secundară a ţesutului afectat. Tipuri: 1) _F. amigdalian_, angină sau amigdalită flegmonoasă. 2) _F. celulitic_, sin.: flegmon difuz (v.). 3) _F. circumscris_, f. dezvoltat într-o regiune delimitată. 4) _F. difuz, f. celulitic_ sau *celulită difuză cu simptome septice. 5) _F. difuz al planşeului bucal_, sin.: angină Ludwig (v.). 6) _F. emfizematos_ sau _gazos_, sin.: gangrenă gazoasă (v.). 7) _F. al ligamentului larg_, supuraţie localizată în grosimea ligamentului larg al uterului, provocată de supuraţii salpingiene, peritonite peritubare închistate, chisturi paraovariene supurate. Sin.: f. pelvian. 8) _F. pelvian_, sin.: flegmon al ligamentului larg (v.). 9) _F. perinefretic_, supuraţie a ţesutului celulogrăsos perirenal. 10) _F. periuretral_, f. ce se dezvoltă în amonte faţă de o strictură uretrală, ca urmare a leziunilor de uretrită cronică. 11) _F. retrofaringian_ etc.

FLEGMON PERIMAMAR / phlegmon périmammaire / paramastitis. Sin.: paramastită (v.).

FLEGMON DIFUZ PERIANORECTAL / phlegmon diffus périanorectal / periproctitis. Inflamaţie a ţesutului celular perirectal. Sin.: periproctită septică difuză.

FLEXIBILITATE, s. f. / flexibilité, s. f. / flexibility. [_Lat. flexibilis = suplu, flexibil, de la flectere = a îndoi._] 1) Calitatea de a fi suplu, elastic. 2) Proprietatea de îndoire fără deformare permanentă.

FLEXIBILITATE CEROASĂ / flexibilité cireuse / waxy flexibility. Sin.: catalepsie (v.).

FLEXIE, s. f. / flexion, s. f. / flexion. [_Lat. flexio, -onis = îndoire, de la flectere = a îndoi._] 1) Mişcare, de regulă voluntară, prin care două segmente ale unui membru fac între ele un unghi cu atât mai ascuţit cu cât se apropie mai mult. 2) Poziţia dobândită prin mişcarea descrisă anterior. 3) Atitudine sau mişcare a capului fătului prin care mentonul se apropie de partea anterioară a toracelui. În toată perioada de viaţă intrauterină se constată, de altfel, o f. a întregului corp fetal. Var.: flexiune.

FLEXIUNE. Var pentru flexie (v.).

FLEXOR, adj., s. m. / fléchisseur, adj., s. m. / flexor. [_Lat. flexus, participiul trecut al verbului flectere = a îndoi._] (Un muşchi) a cărui acţiune, contracţia, provoacă flexia.

FLEXURĂ, s. f. / flexure, s. f. / flexure. NA: flexura. [_Lat. flexura = îndoire, curbură._] Îndoire, curbare. Ex.: _f. duodenojejunală_ (NA: _flexura duodenojejunalis_) - curbură a intestinului la punctul de joncţiune dintre duoden şi jejun; _f. colică dreaptă_ sau _hepatică_ (NA: _flexura coli dextra_) - zona îndoită unde colonul ascendent devine colon transvers; _f. colică stângă_ sau _splenică_ (NA: _flexura coli sinistra_) - porţiunea curbată care face tranziţia între colonul transvers şi cel descendent.

FLICTENĂ, s. f. / phlyctène, s. f. / phlyctena. [_Gr. phlyktaina = pustulă, flictenă, de la phlyzein = a fierbe, a clocoti._] Sin.: bulă (v.).

FLICTENULĂ, s. f. / phlycténule, s. f. / phlyctenule. *Flictenă de dimensiuni mici localizată la nivelul corneei în *keratita flictenulară.

FLIP-FLOP / flip-flop / flip-flop. [_Engl. to flip = a da un bobârnac, a pocni; to flop = a cădea, a trânti._] Termen ce denumeşte mişcarea unor molecule de *fosfolipide de la nivelul bistratului fosfolipidic al biomembranei, dintr-un monostrat fosfolipidic în celălalt monostrat. Uneori termenul este utilizat şi cu referire la modul de funcţionare a proteinelor de *difuziune facilitată.

FLOCCULUS CEREBELLI / flocculus cerebelli / flocculus cerebelli. NA: flocculus, pl. flocculi. [_Lat. flocculus, dim. de la floccus = smoc de lână; cerebellum = creier mic._] Lob proeminent al cerebelului, situat posterior şi inferior faţă de pedunculul cerebelos mijlociu, de fiecare parte a fisurii mediane. Face parte din *paleocerebel.

FLOCON, s. n. / flocon, s. m. / flake, tuft. [_Lat. floccus = smoc de lână._] 1) Particulă vizibilă, rezultată din separarea fazei disperse a unei soluţii coloidale. 2) Rezultat al procesului de *floculare. 3) _F. vitriene_ sunt opacităţi mobile în corpul vitros.

FLOCULARE, s. f. / floculation, s. f. / flocculation. [_Lat. flocculus, dim. de la floccus = smoc de lână._] 1) Aglutinare spontană progresivă a particulelor unei soluţii coloidale, cu formarea de *flocoane (conglomerate). Unele probe de laborator se bazează pe f. serului. Ex.: f. cefalin-colesterolului (*reacţia Hanger) în diagnosticul leziunilor hepatice. 2) În imunologie, aglutinarea complexelor antigen-anticorp dintr-un amestec.

FLOGISTIC, adj. / phlogistique, adj. / phlogistic. [_Gr. phlogistos = inflamabil, de la phlox, phlogos = flacără şi phlegein = a arde._] Care se referă la *inflamaţie.

FLOGOGEN, adj. / phlogogène, adj. / phlogogenic, phlogogenous. [_Gr. phlogosis = inflamaţie, de la phlegein = a arde; gennan = a produce._] Despre un factor (substanţă, sistem, reacţie) care reglează reacţiile vasculare, inflamatorii sau vasomotorii.

FLOGOKINĂ, s. f. / phlogokine, s. f. / phlogokin. [_Gr. phlogosis = inflamaţie, de la phlegein = a arde; kinein = a mişca._] Polipeptid cu rol important în faza iniţială a *inflamaţiei.

FLORĂ, s. f. / flore, s. f. / flora. [_Flora = zeiţa florilor şi a grădinilor, la romani._] 1) Totalitatea organismelor vegetale dintr-o anumită regiune, dintr-un anumit mediu caracteristic. 2) Ansamblul bacteriilor ce populează o zonă localizată a organismului. V. floră microbiană şi floră intestinală.

FLORĂ INTESTINALĂ / flore intestinale / intestinal flora. Ansamblul bacteriilor saprofite care trăiesc în intestin.

FLORĂ MICROBIANĂ / flore bactérienne / bacterial flora. Ansamblul microorganismelor care trăiesc în interiorul organismului şi a căror prezenţă poate fi fiziologică sau patologică.

FLORID, adj. / floride, adj. / florid. [_Lat. floridus = în floare, de la flos, -oris = floare._] Care prezintă o culoare roşie intensă, vie. Termenul se utilizează pentru descrierea leziunilor cutanate. Ex.: papilomatoză f.

FLUCTUAŢIE GENETICĂ / fluctuation génétique / random genetic drift. [_Lat. fluctuatio, -onis = agitaţie, instabilitate, de la fluctus = agitaţie, tulburare; gr. genetikos = propriu unei generaţii, de la genos = neam, urmaş, generaţie._] Variaţie inconstantă, prin hazard, a frecvenţei unei gene în generaţii succesive ale unei populaţii. Sin.: derivă genetică.

FLUCTUENŢĂ, s. f. / fluctuation, s. f. / fluctuation. [_Lat. fluctuare = a oscila, de la fluctus = val._] Mişcare ondulatorie percepută prin palpare la deprimarea peretelui unei cavităţi naturale sau neoformate cu conţinut lichidian. Apariţia f.

este semnul formării unei colecţii purulente în cazul unui *abces.

FLUID, s. n. / fluide, s. m. / fluid. [*Lat.* ***fluidus*** *= care curge, de la* ***fluere*** *= a curge.*] 1) Lichid sau gaz; orice lichid din organism. 2) Compus alcătuit din molecule care îşi schimbă poziţia relativă. Tipuri de f. în organism: a) f. amniotic; b) f. cerebrospinal; c) f. extraceluiar etc.

FLUIDITATE MEMBRANARĂ / fluidité membranaire / membrane fluidity. [*Lat.* ***fluidus*** *= care curge, de la* ***fluere*** *= a curge;* ***membrana*** *= membrană.*] Proprietate globală a membranei celulare, care este consecinţa legăturilor slabe dintre moleculele componente ale membranei (interacţiuni hidrofile-hidrofobe), ce permit mişcări permanente ale moleculelor, în condiţiile în care se păstrează şi o ordonare a acestora (ordine în două dimensiuni ce determină starea de *cristal lichid a membranei). Inversul f. se numeşte microviscozitate a membranei, care este în mod normal de circa 10^{-3} N.s/m^2, adică de circa 100 de ori mai mare decât a apei, care este 0,1 N.s/m^2 (0,1 N.s/m^2 = 1 poise). Măsurarea f. se poate efectua cu ajutorul unor molecule fluorescente hidrofobe, prin spectrofluorometrie, şi este utilă deoarece de f. depind numeroase funcţii celulare. Acelaşi parametru se modifică într-o serie de stări patologice. În general, o membrană mai „rigidă“ reprezintă un factor limitant al unor procese de membrană.

FLUOR, s. m. / fluor, s. m. / fluorine. [*Lat.* ***fluor, -oris*** *= curgere, de la* ***fluere*** *= a curge; folosit pentru denumirea acestei substanţe din sec. XIX.*] Oligoelement anorganic, elementul nr. 9 este un gaz galben cu miros iritant, toxic, coroziv. Este foarte răspândit în natură sub formă de săruri. Se află în os sub forma unor săruri complexe, unde stabilizează matricea osoasă neoformată şi inhibă resorbţia sa, fiind utilizat în tratamentul osteoporozei; se găseşte, de asemenea, în smalţul dentar, unde, în cantităţi fiziologice, realizează protecţia împotriva cariilor. Se poate administra *per os* şi poate fi încorporat în pasta de dinţi. V. tab. const. biochim.

FLUORESCAMINĂ, s. f. / fluorescamine, s. f. / fluorescamine. [*V. etimologia termenului fluorescenţă; gr.* ***ammoniakon*** *= sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia; -ină.*] Reactiv din a cărui combinare cu funcţiile amine primare rezultă un compus fluorescent. De aceea, f. este utilizată frecvent în analiza cromatografică a aminoacizilor şi a peptidelor.

FLUORESCEINĂ, s. f. / fluorescéine, s. f. / fluorescein. [*V. etimologia termenului fluorescenţă; -ină.*] Substanţă care prezintă o *fluorescenţă verde în soluţii alcaline. F. este utilizată pentru detectarea leziunilor oculare. V. test cu fluoresceină.

FLUORESCEIN-IZOTIOCIANAT, s. m. / fluorescéine-isothiocyanate, s. m. / fluorescein isothiocyanate. *Cromofor fluorescent care se leagă de proteine. Este utilizat legat de anticorpi pentru localizarea unor molecule intracelulare şi pentru urmărirea transportului intracelular, îndeosebi a substanţelor care sunt captate prin *endocitoză.

FLUORESCENT, adj. / fluorescent, -e, adj. / fluorescent. [*V. etimologia termenului fluorescenţă.*] Care prezintă *fluorescenţă, bazat pe fenomenul de fluorescenţă. *Tub de iluminat f.*: izvor de lumină bazat pe principiul descărcării electrice într-un amestec de gaze şi vapori de mercur aflate într-un tub de sticlă.

FLUORESCENŢĂ, s. f. / fluorescence, s. f. / fluorescence. [*De la spat fluor, pe care s-a observat prima dată acest fenomen, din lat.* ***fluor, -oris*** *= curgere, fluor.*] Proprietatea unor substanţe de a emite lumină când sunt iradiate (îndeosebi cu ultraviolete), lungimea de undă a radiaţiei emise fiind superioară radiaţiei excitante (fenomenul Stokes). Emisia de lumină încetează odată cu oprirea iradierii, iar f. este independentă de condiţiile externe, mecanismul producerii sale aflându-se în interiorul moleculei. Prin aceasta, f. se deosebeşte de *fosforescenţă şi luminescenţă.

FLUORIMETRIE, s. f. / fluorimétrie, s. f. / fluorometry. [*V. etimologia termenului fluorescenţă; gr.* ***metron*** *= măsură.*] Procedeu de măsurare a concentraţiilor foarte mici de substanţe, asemănător în principiu cu *radioimunodozarea, pe baza fenomenului de *fluorescenţă. Var.: fluorometrie.

FLUORIZARE, s. f. / fluoration, s. f. / fluorisation. [*Lat.* ***fluor, -oris*** *= curgere, fluor.*] Adăugarea de *fluor (sub formă de fluoruri) în apa de băut, în scopul prevenirii cariilor dentare.

FLUOROCARBON, s. m. / fluorocarbone, s. m. / fluorocarbon. Transportor sintetic de oxigen, derivat din hidrocarburi şi utilizat experimental ca substituent de hemoglobină. În numeroase lucrări s-a demonstrat eficacitatea relativ scurtă a f., deşi eliminarea sa este lentă.

FLUOROCROM, s. m. / fluorochrome, s. m. / fluorochrome. [*V. etimologia termenului fluorescenţă; gr.* ***khroma, -atos*** *= culoare.*] Substanţă fluorescentă care este şi colorant, servind astfel la detecţia antigenilor sau anticorpilor din lichidele biologice, celule sau ţesuturi. V. şi fluorofor, imunohistochimie.

FLUOROFOR, s. m. / fluorophore, s. m. / fluorophore. [*V. etimologia termenului fluorescenţă; gr.* ***phoros*** *= care poartă, care duce, de la* ***pherein*** *= a purta, a transporta.*] Substanţă fluorescentă utilizată ca *marker al proteinelor din structurile biologice. Prin iradiere, de regulă cu ultraviolete, proteinele marcate devin fluorescente şi, ca urmare, distribuţia acestora, la nivelul unui ţesut sau al unei celule, poate fi observată la microscopul cu fluorescenţă. V. şi fluorocrom.

FLUOROGRAFIE, s. f. / fluorographie, s. f. / fluorography. [*V. etimologia termenului fluorescenţă; gr.* ***graphein*** *= a scrie.*] Metodă care permite detectarea, după *electroforeză, a macromoleculelor radiomarcate cu tritiu (^{3}H). Gelul în care se efectuează electroforeza este impregnat cu un fluorofor care emite lumină vizibilă (fotoni) când primeşte o radiaţie β emisă de ^{3}H. V. şi angiofluorografie.

FLUOROMETRIE. Var. pentru fluorimetrie (v.).

FLUOROSCOPIE, s. f. / fluoroscopie, s. f. / fluoroscopy. [*V. etimologia termenului fluorescenţă; gr.* ***skopia*** *= examinare, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Utilizarea fenomenului de *fluorescenţă pentru studiul unor ţesuturi, organe sau funcţii. Ex.: examinarea tegumentelor, devenite fluorescente sub acţiunea radiaţiilor ultraviolete. După injectarea de *fluoresceină într-o venă sau o arteră este posibil studiul reţelelor vasculare în lumină ultravioletă. Alternativa cantitativă este denumită *fluorimetrie.

FLUOROZĂ, s. f. / fluorose, s. f. / fluorosis. [*Lat.* ***fluor, -oris*** *= curgere; fluor; -oză.*] Intoxicaţia prin fluor şi derivaţii săi. *F. dentară*, consecinţă a consumului prelungit de apă prea bogată în fluor. Se manifestă prin pete albe şi brune la nivelul smalţului dentar; acestea sunt reversibile. *F. osoasă*, osteopatie prin intoxicaţie cronică cu săruri de fluor, cu osteofitoză endostală şi subperiostică şi creşterea generalizată a radioopacităţii osoase.

FLUSH, s. m. / flush, s. m. / flush. Anglicism care denumeşte un aflux masiv de sânge, îndeosebi la nivelul feţei, cu înroşire locală. Accesele de congestie paroxistică se observă în unele boli (de ex. cancer al intestinului subţire) şi după ingestia de alcool ca şi după absorbţia anumitor medicamente. Un mecanism de producere posibil ar fi eliberarea de prostaglandine. V. şi sindrom Björk.

FLUTTER, s. n. / flutter, s. m. / flutter. [*Engl.* ***flutter*** *= fluturare, agitaţie.*] Tulburare de ritm cardiac care, asemenea *fibrilaţiei, poate afecta atât atriile, cât şi ventriculele, dar aritmia este mai puţin rapidă şi mai puţin dezordonată. F. este cel mai frecvent *auricular*, cu 200-400 de contracţii pe minut, ce se succedă cu regularitate şi fără pauză. Pe electrocardiogramă apar „dinţii de fierăstrău", care înlocuiesc unda P auriculară. Ritmul ventricular depinde de gradul şi de tipul blocului coexistent, în general fiind rapid şi regulat, frecvent 150 pe minut, rar mai lent sau neregulat. *F. ventricular*, caracterizat printr-o succesiune de peste 200 de contracţii pe minut, cu complexe bioelectrice foarte deformate pe electrocardiogramă, este o stare preagonică.

FLUTTERING, s. m. / fluttering, s. m. / fluttering. [*Anglicism, cu sensul de vibraţie.*] Termen utilizat îndeosebi cu referire la vibraţiile diastolice ale valvulei mitrale în cursul insuficienţei aortice. F. se observă prin ecocardiografie. Corespunde *suflului Austin Flint.

FLUX, s. n. / flux, s. m. / flow, flux. [*Lat. fluxus = curent, curgere, de la fluere = a curge.*] În patologie: o scurgere normală, anormală sau de o abundenţă anormală a unui lichid sau a unui material organic fluid, de la nivelul unui organ sau a unei cavităţi. Ex.: 1) *F. bilios*, determinat de o hipersecreţie biliară. 2) *F. hemoroidal*, scurgere sanguină de la nivelul hemoroizilor. 3) *F. menstrual*, scurgere de sânge în perioada *menstruaţiei. 4) *F. salivar*, v. ptialism.

FLUX GENETIC / flux génétique / genetic flow. Ansamblul caracterelor ereditare ale unei populaţii, transmisibile în totalitate sau parţial şi care pot evolua în funcţie de migraţii sau de amestecurile populaţiilor.

FLUX LUMINOS / flux lumineux / light flow. Mărime fotometrică ce evaluează capacitatea ochiului de a percepe un f. energetic. Unitatea sa de măsură în SI este *lumenul. *Retina are cea mai mare sensibilitate pentru radiaţia verde, din partea mijlocie a spectrului vizibil, cu lungimea de undă 555 nm.

FLUX PLASMATIC / flux plasmatique / plasma flow. Debitul plasmei sanguine care traversează un organ sau un teritoriu considerat. Se exprimă în general în ml/min. F. p. care participă efectiv la funcţia specifică a unui organ se numeşte *f. p. eficace*. Ex.: f. p. renal eficace este cel care ajunge la nefroni, participând la formarea urinei şi reprezentând 90% din f. p. total.

FLUX SANGUIN / flux sanguin / blood flow. Debitul sanguin care traversează un organ sau un anumit teritoriu considerat. Se exprimă în general în ml/min.

FLUXMETRU, s. n. / fluxmètre, s. m. / flowmeter. [*Lat. fluxus = curent, curgere, de la fluere = a curge; gr. metron = măsură.*] Aparat care permite evidenţierea curgerii unui lichid într-un conduct sau măsurarea vitezei de curgere a lichidului (*velocitate). Sin.: velocimetru.

FOAME, s. f. / faim, s. f. / hunger. [*Lat. fames = foame.*] 1) Dorinţa de a mânca, asociată uneori cu contracţii ritmice ale stomacului. 2) Stare a organismului lipsit total sau parţial de hrana necesară. 3) *F. de oxigen*, stare fiziologică în timpul contracţiei musculare.

FOAME DUREROASĂ / faim douloureuse / hunger pain. Crampă dureroasă epigastrică, însoţită de o senzaţie de foame. Survine când stomacul este gol şi este calmată prin ingestia de alimente. Se observă îndeosebi în *ulcerul duodenal.

FOARFECE, s. n. / ciseaux, s. m. / scissors. [*Lat. forfex, -icis = foarfece.*] Instrument metalic cu două lame, utilizat pentru tăiere. *F. chirurgical*: f. folosit pentru tăierea ţesuturilor sau a materialelor de sutură chirurgicală. *F. coronar*. în stomatologie, f. drept sau curb pentru croirea şi ajustarea coroanelor dentare şi inelelor de cupru.

FOBIE, s. f. / phobie, s. f. / phobia. [*Gr. phobos = frică.*] Frică paroxistică iraţională, obsedantă, de unele fiinţe, obiecte sau situaţii. Se utilizează şi sufixul *-fobie*. Ex.: *agorafobie, *claustrofobie, *cancerofobie.

FOCAR, s. n. / foyer, s. m. / focus, pl. foci. [*Lat. focus = vatră, cămin.*] 1) Localizarea unui fenomen patologic într-o leziune. Ex.: *f. infecţios*, *f. natural de infecţie* (arie cu biocenoze suprasaturate cu agenţi patogeni ai bolilor infecţioase ale omului şi animalelor), *f. de fractură*. 2) Punct de convergenţă a radiaţiilor electromagnetice, într-un sistem optic.

FOCOMELIE, s. f. / phocomélie, s. f. / phocomelia. [*Gr. phoke = focă; melos = extremitate, membru.*] Tip proximal de *ectromelie în care mâinile sau picioarele sunt implantate direct pe trunchi. Malformaţia este, de regulă, bilaterală şi simetrică şi a fost observată, de ex., după administrarea de *talidomidă.

FOETUS, s. m. / foetus, s. m. / f(o)etus. [*Lat. f(o)etus = făt; A. Paré (1560) a introdus ortografia "foetus" şi a dat cuvântului sensul actual.*] Sin.: fetus (v.).

FOLAŢI, s. m. pl. / folates, s. m. pl. / folates. V. acid folic.

FOLICUL, s. m. / follicule, s. m. / follicle. NA: folliculus. [*Lat. folliculus = săculeţ, dim. de la follis = burduf, minge.*] 1) Mică formaţiune anatomică normală sau patologică, în formă de sac. 2) Formaţiune histologică elementară alcătuită dintr-o aglomerare de celule aşezate concentric sau radiar.

FOLICUL DE GRAAF / follicule de Graaf / Graafian follicle. NA: folliculus ovaricus vesiculosa. [*Regnier De Graaf, anatomist şi medic olandez, Leyde şi Delft, 1641-1673.*] F. ovarian în curs de maturare, între celulele căruia începe să se acumuleze lichid, conducând la formarea unei cavităţi unice sau antrum şi la deplasarea excentrică a ovulului, care rămâne într-un grup de celule foliculare denumite *cumulus oophorus*. F. de G. proemină sub forma unei mici vezicule la suprafaţa ovarului, iar când se rupe eliberează ovulul, care ajunge la nivelul uneia dintre trompele uterine. Procesul se numeşte ovulaţie. Sin.: folicul ovarian. V. şi ovulaţie.

FOLICUL LIMFATIC / follicule lymphoide, follicule lymphatique / lymph follicle, lymphatic follicle. Formaţiune limfoidă elementară localizată în corticala unui *nodul limfatic, alcătuită dintr-o parte centrală sau centru germinativ şi o coroană de celule limfoide. Se disting f. l. primari şi f. l. secundari, care conţin un centru germinativ activ, fiind implicaţi în reacţiile imunitare, îndeosebi în formarea de anticorpi. V. şi nodul limfatic.

FOLICUL OVARIAN / follicule ovarien / vesicular ovarian follicle. NA: folliculus ovaricus vesiculosa. Sin.: folicul de Graaf (v.).

FOLICUL PILOS / follicule pileux / hair follicle. NA: folliculus pili. Ansamblu format din învelişuri sau teci epiteliale care înconjură rădăcina unui fir de păr în grosimea pielii.

FOLICUL PILOSEBACEU / follicule pilosébacé / pilosebaceous follicle. Unitate anatomică alcătuită din asocierea unui *f. pilos cu o *glandă sebacee al cărei canal excretor se deschide în canalul folicular.

FOLICUL TIROIDIAN / follicule thyroïdien / thyroid follicle. Sin.: veziculă tiroidiană (v.).

FOLICUL TUBERCULOS / follicule tuberculeux / tubercle. Leziune elementară care traduce reacţia tisulară indusă de bacilul tuberculos, formată din trei zone concentrice: o zonă centrală, formată din *celule Langhans, înconjurată de celule epitelioide, iar la periferie o coroană de *limfocite. Fără să fie specific tuberculozei, un f. t. la care în centrul său se produce *necroză cazeoasă confirmă practic diagnosticul histologic al bolii. Sin.: tubercul elementar.

FOLICULINĂ, s. f. / folliculine, s. f. / folliculin. [*Lat. folliculus = săculeţ, dim. de la follis = burduf, minge; -ină.*] *Estrogen natural, secretat, împreună cu estradiolul, de celulele tecii interne a foliculilor ovarieni şi, în cantitate mică, de testicul. În cursul sarcinii, placenta este sursa esenţială de f. Sin.: estronă, hormon folicular.

FOLICULITĂ, s. f. / folliculite, s. f. / folliculitis. [*Lat. folliculus = săculeț, dim. de la follis = burduf, minge; -ită.*] Inflamaţie, de regulă supurativă, a *foliculilor piloşi. Se descriu forme multiple, printre care: 1) *f. pielii capului*, cauzată îndeosebi de stafilococ sau de *Trichophyton violaceum*, evoluează spre o alopecie punctiformă, iar în formele grave alopecia este extinsă; 2) f. *profundă*, în care se produc abcese în „buton de manşetă", cu un focar superficial şi unul profund, situat la mijlocul foliculului; 3) *f. pustuloasă eozinofilică*, rară, cu pustule pruriginoase sterile, uneori sub formă de plăci şi leziuni spongioase ale foliculilor, cu infiltraţie leucocitară, distrucţia acestora, iar uneori cu formarea de abcese eozinofilice; 4) *sicozis* (v.) la nivelul zonelor cu păr dens.

FOLICULOM, s. n. / folliculome, s. m. / folliculoma. [*Lat. folliculus = săculeț, dim. de la follis = burduf, minge; -oma.*] Tumoră a tecii foliculare aparţinând celulelor ovariene. F. provoacă un sindrom de *hiperfoliculinism.

FOLICULOSTIMULINĂ, s. f. / folliculostimuline, s. f. / folliculostimulin. [*Lat. folliculus = săculeț, dim. de la follis = burduf, minge; lat. stimulare = a imboldi, a stimula, de la stimulus = băț ascuțit cu care se imboldesc vitele; -ină.*] Sin.: gonadotrofină A (v.).

FOLIE DU DOUTE / folie du doute / doubting insanity. [*Fr. folie = nebunie; doute = îndoială.*] Nevroză obsesională a cărei caracteristică dominantă este îndoiala şi, ca urmare, tendinţa de a verifica şi reverifica fiecare fapt.

FON, s. m. / phone, s. m. / phon. [*Gr. phone = voce.*] Unitate subiectivă de intensitate a senzaţiei sonore percepute. Intensitatea subiectivă în f. este numeric egală cu nivelul de presiune acustică în decibeli (peste $2 \cdot 10^{-5}$ Pa) captat biauricular de un observator fără disfuncţii ale analizatorului auditiv, pentru o undă sonoră plană sinusoidală de referinţă cu o frecvenţă de 1 000 Hz, care se propagă pe direcţie orizontală, din faţa observatorului.

FONAŢIE, s. f. / phonation, s. f. / phonation. [*Gr. phone = voce.*] Ansamblul fenomenelor care produc emisia sunetelor şi vocea. Var.: fonaţiune.

FONAŢIUNE. Var. pentru fonaţie (v.).

FONEMĂ, s. f. / phonème, s. m. / phoneme. [*Gr. phonema = sunetul vocii, de la phone = voce.*] 1) Element sonor al limbajului. 2) Denumire propusă pentru desemnarea halucinaţiilor auditive verbale.

FONENDOSCOP, s. n. / phonendoscope, s. m. / phonendoscope. [*Gr. phone = voce; endon = înăuntru; skopos = observator, de la skopein = a vedea, a examina.*] Sin.: stetoscop (v.).

FONETICĂ, s. f. / phonétique, s. f. / phonetics. [*Gr. phonetikos = referitor la voce, de la phone = voce.*] Ramură a lingvisticii care studiază producerea, transmiterea, audiţia şi evoluţia sunetelor limbajului articulat.

FONIATRIE, s. f. / phoniatrie, s. f. / phoniatrics. [*Gr. phone = voce; iatreia = vindecare.*] Disciplină medicală care studiază fiziologia şi patologia fonaţiei. Specialistul se numeşte foniatru.

FONOAUSCULTAŢIE, s. f. / phonoauscultation, s. f. / phonoauscultation. [*Gr. phone = voce; lat. auscultare = a asculta cu atenție.*] *Auscultaţie în care este plasat un diapazon în vibraţie la nivelul organului de examinat, iar vibraţiile transmise sunt auscultate cu un stetoscop plasat în zona de proiecţie a organului respectiv.

FONOCARDIOGRAFIE, s. f. / phonocardiographie, s. f. / phonocardiography. [*Gr. phone = voce; kardia = inimă; graphein = a scrie.*] Metodă de înregistrare grafică a zgomotelor inimii, cu ajutorul fonocardiografului care, prin intermediul unor traductori secundari, transformă zgomotele în variaţii de intensitate a curentului electric. Electrozii pot fi externi sau se pot utiliza sonde cu microfon endocavitar (prin cateterism, *f. endocavitară*). Traseul obţinut se numeşte fonocardiogramă.

FONOCARDIOGRAMĂ, s. f. / phonocardiogramme, s. m. / phonocardiogram. [*Gr. phone = voce; kardia = inimă; gramma = înscriere.*] Înregistrarea grafică a zgomotelor inimii obţinută prin fonocardiografie (v.).

FONOFOBIE, s. f. / phonophobie, s. f. / phonophobia. [*Gr. phone = voce; phobos = frică.*] Teamă nejustificată de a vorbi cu voce tare.

FONTANELĂ, s. f. / fontanelle, s. f. / fontanelle. NA: fonticulus, pl. fonticuli. [*Fr. veche fontanelle, dim. de la fontaine = fântână, din lat. fons, fontis = izvor.*] Spaţiu neosificat, membranos şi depresibil, situat la punctele de întâlnire ale unor suturi ale bolţii craniene la nou-născut. La nivelul f., pielea şi aponevroza epicraniană acoperă direct meningele. V. în continuare.

FONTANELĂ ANTERIOARĂ / fontanelle antérieure / anterior fontanelle. NA: fonticulus anterior. F. impară, rombică, situată între cele două părţi ale osului frontal şi parietale. Este cea mai mare f. şi cea mai durabilă. Se mai numeşte şi f. bregmatică. V. bregma.

FONTANELĂ POSTERIOARĂ / fontanelle postérieure / posterior fontanelle. NA: fonticulus posterior. F. impară şi triunghiulară, cuprinsă între scoica occipitalului şi parietale. Deoarece se aseamănă cu litera grecească λ se mai numeşte şi f. lambdoidă.

FONTANELĂ POSTEROLATERALĂ / fontanelle postérolatérale / posterolateral fontanelle. NA: fonticulus posterolateralis. F. laterală, situată între oasele parietal, occipital şi temporal. De regulă se închide la trei luni de la naştere.

FORAJ, s. n. / forage, s. m. / drilling. [*Lat. forare = a găuri.*] Act chirurgical efectuat cu ajutorul unui burghiu (instrument ascuţit care serveşte la producerea găurilor) pentru a pătrunde în interiorul unui ţesut sau a extrage un fragment de ţesut, în scopul efectuării unei *biopsii, a unei explorări, sau în scop terapeutic. Ex.: f. unui os, al unui organ. A nu se confunda cu trepanaţia (v.).

FORAMEN, s. n. / foramen, s. m. / foramen. NA: foramen, pl. foramina. [*Lat. foramen, -inis = deschizătură, gaură, de la forare = a găuri.*] Termen utilizat în anatomie pentru desemnarea anumitor orificii. Ex.: *f. ovale* al auriculului drept (*orificiul Botallo). Sin.: gaură (def. 1).

FORCEPS, s. n. / forceps, s. m. / midwifery forceps, obstetrical forceps. [*Lat. forceps, -cipis = cleşte.*] Instrument alcătuit din două ramuri articulate, uşor demontabile, cu braţele în formă de linguri fenestrate, utilizat la extragerea fătului din uter.

FORCIPRESIUNE. Var. pentru forcipresură (v.).

FORCIPRESURĂ, s. f. / forcipressure, s. f. / forcipressure. [*Lat. forceps, -cipis = cleşte; pressio, -onis = presiune, de la pressare = a presa.*] Metodă de *hemostază provizorie constând în strivirea unui vas secţionat (care sângerează) cu ajutorul unei pense hemostatice. Var.: forcipresiune.

FORMAŢIUNE RETICULATĂ / formation réticulée / reticular formation. [*Lat. formatio, -onis = formare, de la formare = a da o formă şi forma = formă; reticulatus = în formă de reţea, de la rete, -is = reţea.*] Sistem de neuroni interconectaţi în reţea, întinzându-se de la măduva spinării la talamus şi ale cărui funcţii constau în integrarea informaţiei senzoriale de origine variată într-o activitate globală, modulatoare (activatoare sau inhibitoare) a funcţiilor senzoriale şi motrice. Sin.: sistem reticulat, substanţă reticulată.

FORMĂ, s. f. / forme, s. f. / form. [*Lat. forma = formă.*] 1) Stare a organismului la un moment dat. 2) Aspect exterior. 3) *F. L*, mutant bacterian fără perete rigid şi de aceea de aspect globulos, sferic. 4) *F. sportivă*: stare funcţională fizică şi psihică de maximă capacitate de efort.

FORMICAŢIE, s. f. / formication, s. f. / formication. [*Lat. formica = furnică.*] Sin.: furnicătură (v.).

FORMOL, s. m. / formol, s. m. / formol. [*Lat. formica = furnică; -ol.*] Substanţă bactericidă pentru toate microorganismele, dar prea iritantă pentru a putea fi aplicată pe ţesuturi. F. reprezintă un amestec de aldehidă formică şi alcool metilic, cu miros intens. Este utilizat, la temperatură normală şi în soluţie apoasă diluată, ca antiseptic puternic, îndeosebi pentru dezinfecţia incintelor şi a instrumentelor. În soluţie concentrată, este utilizat ca fixator şi conservant în anatomie, histologie şi anatomie patologică.

FORMULĂ, s. f. / formule, s. f. / formula. [*Lat. formula = regulă, principiu, formulă, de la forma = formă.*] 1) În matematică, expresie în care se leagă între ele mai multe mărimi. 2) *F. brută*, f. chimică în care se indică numai simbolurile elementelor. 3) *F. chimică* exprimă compoziţia chimică, calitativă şi cantitativă, a unei substanţe. 4) *F. de configuraţie*, f. de structură. 5) *F. de constituţie* exprimă modul de legătură al grupelor de atomi într-o moleculă. 6) *F. leucocitară a sângelui* (v.). 7) *F. dentară* (v.).

FORMULĂ ARNETH / formule d'Arneth / Arneth's formula. [*Joseph Arneth, medic german, Münster, 1873-1958.*] Clasificarea polimorfonuclearelor neutrofile sanguine în funcţie de gradul de segmentare (numărul de lobi) al nucleului. O deviere a f. la dreapta apare când predomină nucleele hipersegmentate (carenţă de vitamină B_{12} şi acid folic), iar la stânga, în cazul nucleelor puţin segmentate.

FORMULĂ DENTARĂ / formule dentaire / dental formula, dental notation. Reprezentare convenţională a stării danturii unui pacient la un moment dat, exprimată cu ajutorul schemei unei danturi complete la nivelul căreia sunt menţionate modificările proprii fiecărui caz. Din anul 1970, schema tradiţională a fost modificată, fiind introdusă o normalizare internaţională, bazată pe sistemul denumit „cu două cifre“, după cum urmează (D şi S reprezintă părţile dreaptă şi stângă ale arcadei inferioare):

Schema normalizată a danturii temporare complete:

D S
55. 54. 53. 52. 51 61. 62. 63. 64. 65
85. 84. 83. 82. 81 71. 72. 73. 74. 75
d s

Schema normalizată a danturii permanente complete:

D S
18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28
48. 47. 46. 45. 44. 43. 42. 41 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38
d s

Acest sistem cu două cifre, mergând în sensul acelor de ceas, a fost adoptat de OMS pentru a oferi stomatologilor posibilitatea prelucrării la calculator a informaţiilor.

FORMULĂ GORLIN / formule de Gorlin / Gorlin's formula. [*Richard Gorlin, fiziolog şi cardiolog american, n. 1926.*] F. utilă în chirurgia cardiovasculară pentru calculul suprafeţei orificiului valvular mitral în funcţie de debitul cardiac şi de presiunea capilară pulmonară. Suprafaţa mitrală normală la adult este de 4-6 cm^2.

FORMULĂ LEUCOCITARĂ A SÂNGELUI / formule leucocytaire du sang / leukocyte differential count. Proporţia relativă, exprimată în procente, a leucocitelor din sânge. F. l. variază în funcţie de vârstă: la adult şi la nou-născut polinuclearele sunt majoritare, iar la copil până la vârsta de 8 ani proporţia este inversă. F. l. normală cuprinde la adult: 45-70% polinucleare neutrofile, 1-3% polinucleare eozinofile, 0-0,5% polinucleare bazofile, 20-40% limfocite şi 3-7% monocite. Sin.: leucogramă. V. tab. const. hematol.

FORMULĂ PFLÜGER / formule de Pflüger / Pflüger's formula. [*Edward Friedrich Wilhelm Pflüger, fiziolog german, Bonn, 1829-1910.*] În curent galvanic şi pentru o stimulare monopolară, intensitatea curenţilor liminari variază după cum urmează: NF>PF (în care NF corespunde intensităţii în cazul excitării galvanice la închiderea circuitului la polul negativ, iar PF corespunde intensităţii la închiderea circuitului la polul pozitiv).

FORNIX, s. n. / fornix, s. m. / fornix. NA: fornix. [*Lat. fornix, -icis = boltă, arc.*] Termen anatomic cu semnificaţia de corp sau suprafaţă arcuată, precum şi de concavitate sau fund de sac. Ex.: 1) *F. cerebral* (NA: *fornix cerebri*), structură triangulară de substanţă albă în creier, situată între *hipocamp şi *hipotalamus. 2) *F. conjunctival* (NA: *fornix conjunctivae*) face trecerea între conjunctiva palpebrală şi cea bulbară a pleoapei inferioare (v. conjunctivă). 3) *F. vaginal* (NA: *fornix vaginae*), partea superioară a vaginului, care înconjoară colul uterin, denumită şi bolta vaginului.

FORŢĂ, s. f. / force, s. f. / force. [*Lat. fortia = fapte de curaj, de la fortis = solid, rezistent, curajos.*] Mărime fizică vectorială reprezentând cauza ce produce modificarea stării de mişcare a corpurilor sau deformarea lor. Poate avea diferite naturi: gravitaţională, electrică, magnetică, nucleară. Se măsoară în newtoni (în SI) şi în unităţile tolerate, dine şi kilograme-forţă.

FOSĂ, s. f. / fosse, s. f. / fossa. NA: fossa. [*Lat. fossa = şanţ, groapă, de la fodere = a săpa, a scobi.*] Depresiune sau cavitate mai mult sau mai puţin profundă, cel mai adesea osoasă, mai rar la nivelul altor structuri anatomice. Ex.: 1) *F. cerebeloasă* (NA: *fossa occipitalis cerebellaris*), una din cele două depresiuni situate pe partea internă a osului occipital, în care se găsesc emisferele cerebelului. 2) *F. cerebrală* (NA: *fossa occipitalis cerebralis*), una din cele două depresiuni situate pe partea inferioară a feţei interne a osului occipital, în care se află lobii occipitali ai creierului. 3) *F. cubitală* (NA: *fossa cubitalis*), arie triunghiulară situată ventral faţă de cot. 4) *F. epigastrică* (NA: *fossa epigastrica*), denumire pentru depresiunea mediană situată sub extremitatea inferioară a sternului. 5) *F. iliacă internă* (NA: *fossa iliaca*), depresiune largă pe suprafaţa internă a osului iliac. 6) *F. pararectală*, pungă a peritoneului, situată de fiecare parte a rectului. 7) *F. paravezicală* (NA: *fossa paravesicalis*), reces peritoneal situat de fiecare parte a vezicii urinare. 8) *F. pituitară* (NA: *fossa hypophysialis*), sin.: şa turcească (v.). 9) *F. subauriculară*, situată dedesubtul urechii externe. 10) *F. suprasternală*, situată deasupra manubriului sternal. 11) *F. veziculei biliare* (NA: *fossa vesicae felleae*), depresiune pe faţa inferioară a lobului drept al ficatului.

FOSETĂ, s. f. / fossette, s. f. / fossette. NA: fossula, pl. fossulae. [*Fr. fossette, din lat. fossa = şanţ, groapă, de la fodere = a săpa, a scobi.*] Adâncitură (depresiune) mică la suprafaţa unui os sau a unei alte formaţiuni anatomice. Ex.: 1) *F. centrală a molarilor*, depresiune rotundă şi superficială, situată spre mijlocul feţei ocluzale a molarilor. 2) *F. centrală a premolarilor*, în unghi ascuţit pe faţa ocluzală a premolarilor 2 inferiori. 3) *F. etmoidolacrimală*, în peretele intern al orbitei, în care este situat sacul lacrimal. 4) *F. glosoepiglotică*, spaţiu cuprins între epiglotă şi baza limbii. Sin.: valeculă.

FOSFAGEN, s. m. / phosphagène, s. m. / phosphagen. Formă de rezervă a *fosfaţilor de înaltă energie (v. fosfat, def. 2), cei mai comuni f. fiind fosfocreatina (fosfagenul vertebratelor, rar la nevertebrate) şi fosfoarginina.

FOSFAT, s. m. / phosphate, s. m. / phosphate. [*Gr. phos, photos = lumină, fosfor.*] 1) Orice sare a *acidului fosforic sau anionul acestui acid, cu referire îndeosebi la ortofosfat *(f. anorganic)*. 2) Orice ester al acidului fosforic sau al uneia din sărurile sale, *f. organic*. F. au un rol deosebit în procesele metabolice. Este cazul îndeosebi al f. bogaţi în energie: ester, amidă sau anhidridă a acidului fosforic, care conţine legături f. de înaltă energie, ca în cazul ATP şi al fosfocreatinei.

FOSFATAZĂ, s. f. / phosphatase, s. f. / phosphatase. [*Gr. phos, photos = lumină, fosfor; -ază.*] 1) Enzimă din grupul *hidrolazelor, capabilă să catalizeze hidroliza esterilor acidului fosforic. Ex.: glucozo-6-fosfataza catalizează hidroliza glucozo-6-fosfatului în glucoză şi fosfat. F. este prezentă în majoritatea ţesuturilor, unde intervine în absorbţia şi metabolismul glucidelor, nucleotidelor şi fosfatidelor, având un rol esenţial în mineralizarea scheletului. Se disting: *f. alcalină*, prezentă îndeosebi la nivelul dinţilor, oaselor, plasmei, rinichiului şi intestinului şi *f. acidă*, prezentă în plasmă, rinichi, prostată şi lichid seminal. *F. alcalină*, denumită astfel deoarece acţionează în mediu alcalin (pH optim între 8,6 şi 9,1), este prezentă în mod normal în sânge, fiind eliminată parţial prin bilă. Se prezintă sub două forme (izozime): *f. a. hepatică* şi *f. a. osoasă*. Concentraţia sa în sânge (variabilă după metoda de dozare) este mai mare în perioada de creştere a organismului şi în unele boli osoase şi hepatice: *rahitism, *osteomalacie, *hiperparatiroidism, *boală Paget, *hiperostoză endostală, *metastaze osoase, ictere prin retenţie, cancer hepatic. Dintre *f. acide* prezintă interes *f. acidă prostatică* (pH optim între 5 şi 5,6); concentraţia sa în sânge creşte foarte mult în cancerul de prostată. 2) Enzimă secretată de mucoasa intestinală. Descompune *nucleotidele eliberate din polinucleotide în acid fosforic şi *nucleozide. V. tab. const. biochim.

FOSFATAZĂ ACIDĂ / phosphatase acide / acid phosphatase. V. fosfatază, def. 1.

FOSFATAZĂ ALCALINĂ / phosphatase alcaline / alkaline phosphatase. V. fosfatază, def. 1.

FOSFATAZĂ ALCALINĂ LEUCOCITARĂ / phosphatase alcaline leucocytaire / leukocyte alkaline phosphatase. Enzimă conţinută în granulaţiile secundare ale celulelor *seriei granulocitare, începând cu *mielocitele. Absenţa sau diminuarea f. a. b. este caracteristică *leucemiei mieloide cronice şi unor hemopatii maligne atipice.

FOSFATAZEMIE, s. f. / phosphatasémie, s. f. / phosphatas(a)emia. [*Gr. phos, photos = lumină, fosfor; -ază; gr. haima, -atos = sânge.*] Conţinutul sângelui în fosfataze, acide sau alcaline. V. şi fosfatază.

FOSFATEMIE, s. f. / phosphatémie, s. f. / phosphat(a)emia. [*Gr. phos, photos = lumină, fosfor; haima, -atos = sânge.*] Concentraţia fosforului anorganic din plasma sanguină. F. se exprimă de obicei în concentraţie de fosfor (normal 30-40 mg/l). Mai puţin recomandabilă este exprimarea în fosfaţi minerali PO_4^{3-} (normal 30-45 mmol/l). Deoarece fosfaţii minerali nu sunt disociaţi în întregime în plasmă, exprimarea f. totale în mEq/l nu este corectă. Împreună cu calcemia şi fosfatazemia, f. este utilă în investigarea metabolismului fosfocalcic. Sin.: fosforemie.

FOSFATID, s. n. / phosphatide, s. m. / phosphatide. Sin. desuet pentru fosfoglicerid (v.).

FOSFATIDEMIE, s. f. / phosphatidémie, s. f. / phosphatidaemia. Prezenţa normală a *fosfatidelor (sin. desuet pentru *fosfoglicerid) în sânge.

FOSFATIDILCOLINĂ, s. f. / phosphatidylcholine, s. f. / phosphatidylcholine. [*Gr. phos, photos = lumină, fosfor; hyle = materie; khole = bilă; -ină.*] *Fosfolipid constituit dintr-o moleculă de *acid fosfatidic în care una din funcţiile acid ale grupării fosfat este esterificată prin funcţia alcool a *colinei. F. se găseşte în majoritate în stratul extern al *bistratului lipidic al membranelor. Este prezentă în toate ţesuturile animale şi vegetale, fiind în mod particular abundentă în gălbenuşul de ou şi ţesutul nervos. F. intră şi în constituţia lipoproteinelor circulante. Sin.: lecitină.

FOSFATIDILETANOLAMINĂ, s. f. / phosphatidyléthanolamine, s. f. / phosphatidylethanolamine. [*Gr. phos, photos = lumină, fosfor; hyle = materie; lat. aether, gr. aither = aer curat, boltă cerească, din gr. aithein = a arde; -ol; gr. ammoniakon = sare de amoniu, găsită în apropierea templului Jupiter Ammon din Libia; -ină.*] *Fosfolipid constituit dintr-o moleculă de *acid fosfatidic în care una din funcţiile acid ale grupului fosfat este esterificată prin funcţia alcool a *etanolaminei. Ca şi *fosfatidilserina, f. este localizată majoritar în stratul intern al *bistratului fosfolipidic din biomembranele plasmatice ale celulelor animale. Sin.: cefalină.

FOSFATIDILINOZITOL, s. m. / phosphatidylinositol, s. f. / phosphatidylinositol. *Fosfolipid constituit dintr-o moleculă de *acid fosfatidic în care una din funcţiile acid ale grupării fosfat este esterificată cu o funcţie alcool a *inozitolului. La nivelul *bistratului fosfolipidic al biomembranelor celulare, f. reprezintă molecula de bază a cascadei *fosfoinozitidelor, cu rol major în transmiterea informaţiei hormonale. În biomembranele celulare, f. este fosforilat în fosfatidilinozitol-4,5-bifosfat (PIP_2). Sub acţiunea anumitor hormoni, factori de creştere este activată, prin intermediul unei *proteine G, *fosfolipaza C membranară. Aceasta acţionează asupra PIP_2 şi îl scindează în *diacil glicerol (DAG) şi în inozitol-1,4,5-trifosfat (IP_3). Aceste două molecule exercită rolul de *mesageri secunzi. În această calitate, DAG va activa o protein kinază C (*AMP ciclic independentă), în timp ce IP_3 va provoca eliberarea de calciu, care la rândul său joacă rol de mesager secund.

FOSFATIDILSERINĂ, s. f. / phosphatidylsérine, s. f. / phosphatidylserine. *Fosfolipid constituit dintr-o moleculă de *acid fosfatidic în care una din funcţiile acid ale grupării fosfat este esterificată prin funcţia alcool a *serinei. F. se găseşte în majoritate în stratul intern al *bistratului fosfolipidic din biomembranele plasmatice ale celulelor animale. Ea poate trece din stratul intern în stratul extern (fenomen denumit *flip-flop). În stratul extern, f. serveşte ca receptor pentru un semnal de *fagocitoză.

FOSFATURIE, s. f. / phosphaturie, s. f. / phosphaturia. [*Gr. phos, photos = lumină, fosfor; ouron = urină.*] Prezenţa fosfaţilor în urină.

FOSFENĂ, s. f. / phosphène, s. m. / phosphene. [*Gr. phos, photos = lumină, fosfor; phainein = a apărea.*] Senzaţie luminoasă, intensă şi de foarte scurtă durată, care apare în salve într-o zonă a câmpului vizual. Este determinată de excitarea celulelor retiniene provocată printr-un alt stimul decât lumina (stimuli fizici, chimici, mecanici). Poate fi spontană (*migrenă oftalmică) sau succesivă unui traumatism, simptom în hipertensiunea arterială sau determinată de o compresie a ochiului.

FOSFODIESTER, s. m. / phosphodiester, s. m. / phosphodiester. [*Gr. phos, photos = lumină, fosfor; dis = de două ori; germ. Essigäther = eter acetic, din lat. aether, gr. aither = aer curat, boltă cerească.*] Compus în care doi atomi de oxigen şi o grupare fosfat formează legături covalente. Ex.: adenozinmonofosfat ciclic (*AMPc), guanozin monofosfat ciclic (*GMPc) şi *acizii nucleici.

FOSFODIESTERAZĂ, s. f. / phosphodiestérase, s. f. / phosphodiesterase. [*Gr. phos, photos = lumină, fosfor; dis = de două ori; germ. Essigäther = eter acetic, din lat. aether, gr. aither = aer curat, boltă cerească; -ază.*] Denumire generică pentru fosfodiesterazele nucleotidelor ciclice, endonucleaze şi alte enzime care catalizează hidroliza funcţiilor ester de la nivelul *fosfodiesterilor.

FOSFOGLICERID, s. n. / phosphoglycéride, s. m. / phosphoglyceride. [*Gr. phos, photos = lumină, fosfor; glykeros = îndulcit, de la glykys = dulce.*] Termen generic pentru o serie de componente majore ale membranei celulare în care grupul fosfat al acidului fosfatidic este esterificat cu etanolamină, glicerol, inozitol, serină, colină, formând compusul fosfatidil corespunzător. Sin. desuet: fosfatid.

FOSFOINOZITID, s. n. / phospho-inositide, s. f. / phosphoinositide. *Fosfolipid care conţine *inozitol. V. şi fosfatidilinozitol.

FOSFOINOZITOL-4,5-BIFOSFAT, s. m. / phosphoinositol-4,5-bisphosphate, s. f. / phosphoinositol-4,5-biphosphate. V. fosfatidilinozitol şi fosfolipide.

FOSFOLIPAZĂ, s. f. / phospholipase, s. f. / phospholipase. [*Gr. phos, photos = lumină, fosfor; lipos = grăsime; -ază.*] Enzimă care produce hidroliza fosfolipidelor. Au fost identificate patru tipuri de fosfolipaze, notate prin literele A_1, A_2, C şi D, în funcţie de legătura hidrolizată în molecula de fosfolipid. F. A_2 şi C au roluri extrem de importante. Astfel, sub acţiunea f. A_2 se eliberează *acidul arahidonic, precursor al *eicosanoidelor, iar consecutiv acţiunii f. C, *mesagerii secunzi intracelulari *diacilglicerol şi *inozitol trifosfat. Sin.: lecitinază.

FOSFOLIPIDE, s. n. pl. / phospholipides, s. m. pl. / phospholipids. [*Gr. phos, photos = lumină, fosfor; lipos = grăsime.*] Denumire generică pentru tipurile de molecule lipidice derivate din *acidul fosfatidic. Toate f. conţin doi acizi graşi legaţi printr-un glicerol fosfat. F. intră în compoziţia tuturor ţesuturilor şi organelor, fiind mai abundente la nivelul creierului şi al biomembranelor. Ele sunt sintetizate în ficat şi în intestinul subţire şi sunt implicate într-o serie de procese metabolice, dar cel mai important rol al f. decurge din calitatea de component principal al biomembranelor. Toate f. prezintă o parte apolară hidrofobă (lanţurile hidrocarbonate ale acizilor graşi) şi o parte polară hidrofilă (la nivelul grupării fosforil) distincte spaţial, de unde caracterul amfifil al acestor molecule. Ca urmare, în prezenţa apei, f. adoptă spontan o structură în dublu strat, cu zonele apolare în interiorul acestuia, unde apa nu are acces direct, şi cu zonele polare în contact, de o parte şi de alta a dublului strat, cu mediul apos înconjurător. Această structură în strat dublu, adoptată spontan de f., reprezintă structura de bază, matricea membranelor biologice. Principalele f. din biomembrane sunt: *fosfatidilcolina (lecitina) - cea mai abundentă, *fosfatidiletanolamina (cefalina), *fosfatidilserina, *fosfatidilinozitolul. Un derivat fosforilat al *fosfatidilinozitolului, fosfoinozitol-4,5-bifosfat, este un component deosebit al biomembranelor, deoarece poate da naştere, prin hidroliză enzimatică, la doi *mesageri secunzi: diacilglicerol (DAG) şi inozitol-1,4,5-trifosfat (IP_3).

FOSFOPIRUVAT HIDRATAZĂ, s. f. / phosphopyruvate-hydratase, s. f. / phosphopyruvate hydratase. Sin.: enolază (v.).

FOSFOPROTEINĂ, s. f. / phosphoprotéine, s. f. / phosphoprotein. [*Gr. phos, photos = lumină, fosfor; protos = primul; -ină.*] *Heteroproteină a cărei grupare prostetică este constituită din *acid fosforic. Ex.: *cazeina din lapte.

FOSFOR, s. m. / phosphore, s. m. / phosphorus. [*Gr. phos, photos = lumină; pherein = a purta.*] Elementul chimic nr. 15, cu masa atomică 30,794, răspândit în natură numai sub formă de combinaţii - fosfaţi, fosfiţi etc. Forma elementară este foarte toxică. În organismul uman se găseşte în cea mai mare parte în schelet, sub formă de fosfat de calciu şi magneziu (80%), în mai mică măsură în ţesutul muscular sub formă de f. anorganic sau organic, în combinaţii cu proteine şi lipide (6%), iar restul în diferite lichide biologice. Are rol plastic, fiind element constitutiv al oaselor, este un component fundamental al membranelor biologice sub formă de *fosfolipide, intră în structura compuşilor macroergici (ATP, GTP, fosfocreatină), a unor coenzime (NADP) şi participă la echilibrul acidobazic prin sistemul tampon fosfat monosodic/fosfat disodic. Metabolismul f. este strâns legat de cel al calciului, se află sub controlul primar al parathormonului şi vitaminei D şi este reglat secundar de glucocorticoizi, steroizi sexuali, hormon de creştere. F. radioactiv (^{32}P) este utilizat în tratamentul poliglobuliilor, leucemiilor şi ca indicator radioactiv. Simbol: P. V. şi tab. const. biochim.

FOSFOREMIE, s. f. / phosphorémie, s. f. / phosphor(a)emia. [*Gr. phos, photos = lumină; pherein = a purta; haima, -atos = sânge.*] Sin.: fosfatemie (v.).

FOSFORESCENŢĂ, s. f. / phosphorescence, s. f. / phosphorescence. [*Gr. phos, photos = lumină; pherein = a purta.*] *Luminiscenţă produsă prin dezexcitarea unui atom sau a unei molecule aduse în stare de excitare metastabilă printr-un aport de energie (de ex. optică, termică). F. nu se însoţeşte de producere de căldură. Ea persistă un oarecare timp după încetarea cauzei (acţiunea căldurii, luminii sau a unei cauze mecanice, cum ar fi frecarea). F. depinde de condiţiile externe ale moleculei. Ea nu poate fi declanşată decât de un proces prin care molecula primeşte energie din exterior. V. şi fluorescenţă.

FOSFORILARE, s. f. / phosphorylation, s. f. / phosphorylation. [*Gr. phos, photos = lumină; pherein = a purta; hyle = materie.*] Reacţie de fixare a unui radical fosforil ($-PO_3H_2$). În cea mai mare parte din cazuri, molecula fosforilată este activată. F. se produce, în general, prin transfer enzimatic şi legare covalentă a unei grupări fosfat provenind din ATP. Prin f. se asigură reactivitatea enzimelor şi acumularea energiei chimice în legături hidrolizabile. Procesele de f. reprezintă sistemul fundamental de transfer energetic în celule. În particular, *f. reversibilă a proteinelor* reprezintă un mecanism general de reglare biologică, implicat în majoritatea proceselor de la nivel celular.

FOSFORILARE OXIDATIVĂ / phosphorylation oxydative / oxidative phosphorylation. Proces prin care reacţiile lanţului respirator celular sunt cuplate cu reacţii de *fosforilare. Consecutiv f. o., energia obţinută în urma oxidării substratului nutritiv (în cadrul respiraţiei celulare) este stocată în molecule de *ATP. În cazul mecanismelor de f. o. care au loc în mitocondrii se pot avansa trei ipoteze importante: ipoteza cuplării chimice, ipoteza cuplării chemiosmotice, ipoteza conformaţională.

FOSFORILAZĂ, s. f. / phosphorylase, s. f. / phosphorylase. [*Gr. phos, photos = lumină; pherein = a purta; hyle = materie; -ază.*] Enzimă care catalizează combinarea unei molecule organice cu o grupare fosfat. V. fosforilare şi fosforoliză.

FOSFORISM, s. n. / phosphorisme, s. m. / phosphorism. [*Gr. phos, photos = lumină; pherein = a purta; -ism.*] Intoxicaţie cu fosfor: 1) *F. acut*, determinat de ingestia de fosfor, se manifestă prin tulburări digestive (greaţă, vărsături, diaree cu tenesme), urmate de insuficienţă hepatică şi evoluţie spre exitus, în funcţie de cantitatea absorbită. 2) *F. cronic*, boală profesională, manifestată îndeosebi prin leziuni gingivale şi dentare, uneori extinse până la o necroză a maxilarelor, astenie, impotenţă.

FOSFOROLIZĂ, s. f. / phosphorolyse, s. f. / phosphorolyse. [*Gr. phos, photos = lumină; pherein = a purta; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge.*] Principala reacţie din *catabolismul *glicogenului. Constă în ruperea legăturilor dintre moleculele de glucoză componente ale glicogenului prin acţiunea enzimei *glicerol fosforilază. Glucoza eliberată din glicogen prin f. va fi utilizată pentru sinteza ATP, fie prin *fosforilare oxidativă, fie prin glicoliză anaerobă.

FOTALGIE, s. f. / photalgie, s. f. / photalgia. [*Gr. phos, photos = lumină; algos = durere.*] Durere la nivelul ochilor provocată de lumina foarte puternică.

FOTISM, s. n. / photisme, s. m. / photism. [*Gr. phos, photos = lumină; -ism.*] Senzaţie vizuală cu punct de plecare de la un alt analizator decât cel optic sau evocată mental.

FOTOALERGIE, s. f. / photo-allergie, s. f. / photoallergy. Reacţie cutanată anormală, cu caracter tranzitoriu, produsă de radiaţiile solare. Aspectul de *urticarie al reacţiei cutanate confirmă caracterul alergic al acesteia.

FOTOATEROLIZĂ, s. f. / photo-athérolyse, s. f. / photoaterolysis. Distrugerea *plăcilor de aterom cu ajutorul unei radiaţii laser emisă de o sondă introdusă în arteră. V. şi aterectomie.

FOTOBIOLOGIE, s. f. / photobiologie, s. f. / photobiology. [*Gr. **phos, photos** = lumină; **bios** = viaţă; **logos** = ştiinţă.*] Studiul interacţiunii radiaţiilor electromagnetice neionizante (lumină vizibilă, radiaţii infraroşii şi microunde) cu materia vie. V. şi radiobiologie.

FOTOCATOD, s. m. / photocathode, s. f. / photoelectric cathode. [*Gr. **phos, photos** = lumină; **kathodos** = drum în jos; de la **kata** = în jos, **hodos** = cale, drum.*] *Catod fotosensibil, emiţător de electroni prin *efect fotoelectric. V. şi fotomultiplicator.

FOTOCHIMIOTERAPIE, s. f. / photochimiothérapie, s. f. / photodynamic therapy. Sin.: terapie fotodinamică (v.).

FOTOCOAGULARE, s. f. / photocoagulation, s. f. / light coagulation, photocoagulation. [*Gr. **phos, photos** = lumină; lat. **coagulatio, -onis**, de la **coagulare** = a închega, a coagula.*] Metodă de utilizare a energiei intense conţinută de un fascicul luminos fin (laser, lampă cu xenon) pentru tratamentul unor leziuni îndeosebi în oftalmologie, sau la nivelul aparatului respirator şi al tubului digestiv.

FOTOCOLORIMETRIE, s. f. / colorimétrie, s. f. / colorimetry. [*Gr. **phos, photos** = lumină; lat. **color, -oris** = culoare; gr. **metron** = măsură.*] Metodă de analiză cantitativă, indirectă şi relativă, a substanţelor colorate în soluţii, al cărei principiu fizic se bazează pe *legea Lambert-Beer. Două fascicule luminoase de intensitate egală, provenind de la o sursă unică de lumină, traversează cuve identice, una cu soluţie de cercetat, alta cu soluţie etalon. Observatorul va vedea două plaje luminoase adiacente. Egalizându-se intensitatea acestora prin rotirea unui tambur cu scală gradată, se poate citi extincţia, corespunzătoare concentraţiei soluţiei de cercetat.

FOTODERMATOZĂ, s. f. / photodermatose, s. f. / photodermatosis. [*Gr. **phos, photos** = lumină; **derma, -atos** = piele; -ozǎ.*] *Dermatoză însoţită de o sensibilitate crescută şi anormală la lumină.

FOTOFEREZĂ, s. f. / photophérèse, s. f. / photopheresis. [*Gr. **photos** = lumină; **phoresis** = transportare.*] Tehnică de tratament constând în trecerea sângelui într-un circuit extracorporeal iradiat cu *ultraviolete, după administrarea unei substanţe fotoactive.

FOTOFOBIE, s. f. / photophobie, s. f. / photophobia. [*Gr. **phos, photos** = lumină; **phobos** = frică.*] Senzaţie oculară patologică, penibilă, dureroasă, însoţită de hiperlăcrimare şi blefarospasm, cauzată de lumina puternică; poate fi în relaţie cu o boală oculară (conjunctivită, keratită, iridociclită) sau cu o inflamaţie a meningelui.

FOTOGEN, adj. / photogène, adj. / photogenic. Care generează lumină.

FOTOGRAFIE KIRLIAN / photographie Kirlian / Kirlian's photography. Tehnică fotografică bazată pe *efectul Kirlian, în care subiectul investigat îşi plasează mâinile sau picioarele între plăci fotografice încărcate electric la tensiuni şi frecvenţe înalte. Interferenţa dintre câmpul aplicat şi câmpul electromagnetic uman se imprimă pe placa fotografică sensibilă sub forma unei aure. Se presupune că aura astfel fotografiată reflectă starea de sănătate a subiectului.

FOTOKERATECTOMIE REFRACTIVĂ / photokératectomie réfractive / refractive photokeratectomy. Ablaţia cu laserul a unui strat de ţesut cornean destinată tratării miopiilor mici (slabe). V. chirurgie refractivă, def. 5 de la termenul chirurgie.

FOTOLUMINESCENŢĂ, s. f. / photoluminescence, s. f. / photoluminescence. [*Gr. **phos, photos** = lumină; lat. **lumen, -inis** = lumină.*] V. luminescenţă.

FOTOMETRIE, s. f. / photométrie, s. f. / photometry. [*Gr. **phos, photos** = lumină; **metron** = măsură.*] 1) Studiul relaţiilor existente între mărimile fizice caracteristice undei luminoase şi mărimile sau calităţile fiziologice caracteristice ale senzaţiei luminoase. 2) În oftalmologie, măsurarea intensităţii luminoase cu un fotometru. Există modele pentru dozaje chimice (pornind de la măsurarea coeficientului de extincţie) şi altele adaptate pentru măsurarea *acuităţii vizuale.

FOTOMETRU, s. n. / photomètre, s. m. / photometer. [*Gr. **phos, photos** = lumină; **metron** = măsură.*] Aparat utilizat pentru măsurători în *fotometrie.

FOTOMOTOGRAF, s. n. / photomotographe, s. m. / photomotograph. [*Gr.* **phos** = *lumină; lat.* **motus** = *mişcare; gr.* **graphein** = *a scrie.*] Aparat destinat înscrierii *reflexogramei ahiliene. Piciorul pacientului este interpus între un fascicul de lumină şi o celulă fotoelectrică. Deplasarea produsă prin percuţia tendonului lui Ahile duce la variaţia intensităţii luminii ce ajunge la celula fotoelectrică şi implicit a curentului electric produs la nivelul celulei fotoelectrice. Acest curent este înregistrat.

FOTOMULTIPLICATOR, s. n. / photomultiplicateur, s. m. / photomultiplier tube. [*Gr. **phos, photos** = lumină; lat. **multiplicator, -oris** = înmulţitor, de la **multiplicare** = a mări, a spori şi **multiplex, -icis** = cu multe cute (**multus** = mult; **plica** = cută, îndoitură).*] Dispozitiv utilizat pentru amplificarea curentului fotoelectric provenit de la *fotocatod. Este confecţionat dintr-un tub vidat de sticlă, în interiorul căruia se află catodul (fotocatodul), anodul şi un număr de electrozi suplimentari, denumiţi dinode, alimentaţi de la o sursă de tensiune prin intermediul unui divizor de tensiune. Fotoelectronii, extraşi din suprafaţa fotocatodului de fotonii incidenţi, sunt focalizaţi şi acceleraţi în câmpurile electrice dintre dinode şi smulg de pe suprafaţa acestora electroni secundari, producându-se astfel amplificări repetate ale fluxului de fotoelectroni. Fiecare electron accelerat poate smulge câte 2-3 electroni secundari, astfel încât curentul fotoelectric iniţial poate creşte de 10^6 ori şi mai mult. Acest fapt permite utilizarea f. pentru înregistrarea fluxurilor de radiaţii de slabă intensitate. V. contor şi cameră de scintilaţie.

FOTON, s. m. / photon, s. m. / photon. [*Gr. **phos, photos** = lumină.*] Particulă elementară a luminii şi, în general, a oricărei radiaţii electromagnetice, care posedă energie şi impuls. F. reprezintă o unitate energetică sau o cuantă de energie.

FOTOPERIODISM, s. n. / photopériodisme, s. m. / photoperiodism. [*Gr. **phos, photos** = lumină; lat. **periodus**, gr. **periodos** = circuit, de la gr. **peri** = în jurul, **hodos** = cale, drum; -ism.*] *Bioritm dependent de perioadele de iluminare sau de alternanţa zi noapte.

FOTOPIC, adj. / photopique, adj. / photopic. [*Gr. **phos, photos** = lumină; **ops, opos** = vedere, văz.*] Care priveşte sensibilitatea retiniană la o sursă de lumină intensă. Ex.: vedere f. - când retina este iluminată intens, acuitatea vizuală atinge un maximum, ca şi percepţia culorilor, îndeosebi pentru galben.

FOTOPLETISMOGRAFIE, s. f. / photopléthysmographie, s. f. / photopletysmography. Procedeu utilizat pentru observarea vascularizaţiei cutanate. În principiu, un fascicul de raze luminoase ajunge, după ce a fost reflectat de ţesuturile superficiale, la o celulă fotoelectrică. Intensitatea fotocurentului este proporţională cu gradul de vascularizaţie. Metoda este utilă în evaluarea alterării vascularizaţiei din tulburările trofice cutanate, îndeosebi în *ulceraţii.

FOTOPSIE, s. f. / photopsie, s. f. / photopsia. [*Gr. **phos, photos** = lumină; **opsis** = vedere, aspect.*] Denumire pentru senzaţiile vizuale subiective sub formă de scântei sau pete luminoase care se produc consecutiv unei iritaţii retiniene. F. poate apărea atât la un ochi sănătos, cât şi la unul afectat de un proces patologic, fiind determinată de o excitaţie uşoară a retinei sau a nervului optic (*blefarospasm, aflux crescut de sânge în vasele retiniene).

FOTOPTER, s. m. / photoptère, s. m. / photopter. [*Gr. phos, photos = lumină; optos = vizibil, de la optesthai = a vedea.*] Unitate de măsură utilizată în studiul proceselor de *adaptare.

FOTORECEPTOR, s. m. / photorécepteur, s. m. / photoreceptor. [*Gr. phos, photos = lumină; lat. receptus, de la recipere = a primi.*] Terminaţie senzorială nervoasă sau celulă capabile să fie stimulate de lumină. La om, f. sunt *conurile şi *bastonaşele retiniene.

FOTOSENSIBIL, adj. / photosensible, adj. / photosensitive. [*Gr. phos, photos = lumină; lat. sensibilis = care poate percepe cu simţurile, de la sentire = a simţi.*] Care este sensibil la radiaţiile luminoase.

FOTOSENSIBILIZARE, s. f. / photosensibilisation, s. f. / photosensitization. [*Gr. phos, photos = lumină; lat. sensibilis = care poate percepe cu simţurile, de la sentire = a simţi.*] 1) Creşterea sensibilităţii organismului, îndeosebi a pielii, faţă de radiaţiile spectrului solar, ca o consecinţă a substanţelor fotosensibilizante. 2) Fenomenul de sensibilizare faţă de lumina solară prezentat de unele substanţe cu structură tetrapirolică (clorofila şi porfirinele).

FOTOSINTEZĂ, s. f. / photosynthèse, s. f. / photosynthesis. [*Gr. phos, photos = lumină; synthesis = acţiunea de a pune laolaltă, compunere, de la syn = împreună, thesis = punere şi tithenai = a plasa, a pune.*] Sinteza de materie organică pornind de la materie minerală (CO_2, H_2O, NO_3^-) şi de la energie luminoasă, care se derulează la vegetalele clorofiliene. F. cuprinde două serii de reacţii: de conversie a energiei luminoase în energie chimică (ATP şi transportori reduşi) şi reacţii în care bioxidul de carbon este fixat şi redus. Aceste reacţii conduc la formarea de glucide în cloroplaste, pornind de la bioxid de carbon şi apă, cu eliberare de oxigen. Procesele se produc în prezenţa luminii, a cărei energie este captată şi utilizată de către clorofila conţinută în cloroplaste.

FOTOTERAPIE, s. f. / photothérapie, s. f. / phototherapy. [*Gr. phos, photos = lumină; therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji.*] Metodă de tratament care utilizează acţiunea luminii albe sau a radiaţiilor luminoase monocromatice. Prin extensie, termenul se aplică şi la terapia cu radiaţii ultraviolete şi infraroşii. V. şi actinoterapie.

FOTOTOMIE, s. f. / phototomie, s. f. / phototomy. [*Gr. phos, photos = lumină; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Utilizarea *laserului pentru secţionarea ţesuturilor.

FOTOTOXICITATE, s. f. / phototoxicité, s. f. / phototoxicity. Ansamblul fenomenelor prin intermediul cărora o substanţă dobândeşte, în câmp luminos, proprietatea de a reacţiona cu o serie de molecule ca proteinele, lipidele şi acizii nucleici. Ca urmare, pielea devine sensibilă la radiaţiile luminoase. Un număr relativ mare de medicamente sunt fototoxice: tetracicline, sulfamide, fenotiazine etc.

FOTOTROPISM, s. n. / phototropisme, s. m. / phototropism. [*Gr. phos, photos = lumină; trope = întoarcere, de la trepein = a întoarce; -ism.*] 1) Modificarea culorii unei substanţe cristaline sub acţiunea luminii, fenomen reversibil. 2) Tendinţa plantelor de a-şi îndrepta frunzele către razele luminoase.

FOTOTOXICITATE, s. f. / phototoxicité, s. f. / phototoxicity. Ansamblul fenomenelor prin care o substanţă dobândeşte dacă este expusă la lumină, anumite proprietăţi care îi permit să reacţioneze cu o serie de molecule ca proteinele, lipidele sau acizii nucleici. Ca urmare a acestor reacţii pielea devine sensibilă la radiaţiile luminoase.

FOVEA, s. f. / fovea, s. f. / fovea. NA: fovea. [*Lat. fovea = groapă.*] Gaură mică sau depresiune în cupulă. Ex.: 1) *F. centrală a retinei* (NA: *fovea centralis retinae*), în centrul **macul*ei lutea*, corespunde axului vizual, având capacitatea celei mai distincte vederi. 2) *F. sublinguală* (NA: *fovea sublingualis*), situată pe suprafaţa internă a corpului mandibulei, deasupra liniei miohioidiene, adăpostind glanda sublinguală. 3) *F. submandibulară* (NA: *fovea submandibularis*), situată pe suprafaţa internă a corpului mandibulei, sub linia miohioidiană, adăpostind glanda submaxilară. 4) *F. triunghiulară a cartilajului aritenoid* (NA: *fovea trangularis cartilaginis arytenoideae*), situată pe faţa externă a acestuia.

FOVEOLĂ, s. f. / foveola, s. f. / foveola. NA: foveola. [*Lat. fovea = groapă; -olă.*] Depresiune foarte mică. Ex.: 1) *F. gastrice* (NA: *foveolae gastrice*), cripte situate în mucoasa stomacului, în care se varsă secreţiile glandelor gastrice. 2) *F. granulare* (NA: *foveolae granulares*), în oasele craniului, produse de granulaţiile Pacchioni. 3) *F. palatine* (NA: *foveolae palatine*), două depresiuni mici între palatul dur şi moale, în membrana mucoasă, în care se deschid uneori glandele palatine.

FRACTURA BOXERILOR / fracture des boxeurs / boxer's fracture. Sin.: fractură Bennett (v.).

FRACTURĂ, s. f. / fracture, s. f. / fracture. [*Lat. fractura = spargere, fractură, de la frangere = a frânge, a rupe.*] Întreruperea continuităţii unui os. Leziune osoasă constând dintr-o soluţie de continuitate completă sau incompletă, cu sau fără deplasarea fragmentelor osoase. Se disting numeroase tipuri de f., dintre care menţionăm: 1) *F. cominutivă*, cu numeroase fragmente, cel puţin unul fiind o *eschilă. 2) *F. deschisă* sau *expusă*, în care focarul de fractură comunică cu exteriorul, ca urmare a acţiunii agentului traumatizant (direct) sau din cauza unui fragment osos (indirect). 3) *F. directă*, prin lovire cu un corp dur, produsă la locul de aplicare a forţei. 4) *F. instabilă*, cu deplasări mari ale fragmentelor; îndeosebi în cazul fracturilor de coloană vertebrală, care se însoţesc de luxaţii, subluxaţii sau de f. ale arcului vertebral. 5) *F. intraarticulară*, al cărei traiect pătrunde în articulaţia adiacentă. 6) *F. închisă* sau *simplă*, în care focarul de fractură nu comunică cu exteriorul. 7) *F. cu întrepătrundere* sau *cu telescopare*, exprimată prin scurtarea osului şi întrepătrunderea fragmentului diafizar în cel epifizar, în cazul oaselor lungi. 8) *F. în lemn verde* sau *subperiostală*, la copii şi tineri, când radiologic se observă o linie transparentă ce întrerupe structura osoasă, dar periostul rămâne intact. 9) *F. de oboseală sau de stres* survine la un subiect normal în urma unei activităţi fizice intense (salt, efort, marş forţat). Radiologic se evidenţiază o f. completă sau incompletă la nivelul metatarsienelor. Sin.: boală Deutschländer, boală Pauzat. 10) *F. patologică*, produsă în urma unui traumatism minim la nivelul unui os bolnav (tumoră, displazie, osteoporoză, infecţie etc.). Unele f. sunt denumite cu eponine; ex.: *f. Pott, *f. Pouteau-Colles. V. şi în continuare.

FRACTURĂ BENNETT / fracture de Bennett / Bennett's fracture. [*Edward Halaran Bennett, chirurg irlandez, Dublin, 1837-1907.*] F. articulară a bazei primului metacarpian, cu subluxaţia fragmentului diafizar înapoi şi în sus. Sin.: fractura boxerilor.

FRACTURĂ DIAEPIFIZARĂ / fracture diaépiphysaire / diaepiphyseal fracture. F. localizată la unirea *diafizei cu *epifiza oaselor lungi, în interiorul *cartilajului de conjugare. Corespunde la copii şi adolescenţi cu *decalarea epifizară.

FRACTURĂ DIAFIZARĂ / fracture diaphysaire / diaphyseal fracture. F. localizată la nivelul *diafizei oaselor lungi.

FRACTURĂ DUPUYTREN / fracture de Dupuytren / Dupuytren's fracture. [*Guillaume Dupuytren, baron, chirurg şi anatomo-*

patolog francez, profesor la Paris, 1778-1835.] 1) Sin.: fractură Pott (v.). 2) Sin.: fractură Galeazzi (v.).

FRACTURĂ EPIFIZARĂ / fracture épiphysaire / epiphyseal fracture. Varietate de f. care afectează extremităţile osoase, interesând deseori suprafeţele articulare.

FRACTURĂ GALEAZZI / fracture de Galeazzi / Galeazzi's fracture. [*Riccardo Galeazzi, chirurg ortoped italian, profesor la Milano, 1866-1952.*] F. radiusului deasupra pumnului asociată cu dislocarea capătului terminal al cubitusului. Sin.: fractură Dupuytren, def. 2.

FRACTURĂ GÉRARD MARCHANT / fracture de Gérard Marchant / Gérard Marchant fracture. [*Gérard Marchant, chirurg francez la Hôpitaux de Paris, 1850-1903.*] Sin.: sindrom Gérard Marchant (v.).

FRACTURĂ GUÉRIN / fracture de Guérin / Guérin's fracture. [*Alphonse François Marie Guérin, anatomist şi chirurg francez, profesor la Paris, 1816-1895.*] Sin.: fractură Le Fort, v. def. 1.

FRACTURĂ HUTCHINSON / fracture de Hutchinson / Hutchinson's fracture. [*Sir Jonathan Hutchinson, chirurg englez, Londra, 1828-1913.*] F. a apofizei stiloide radiale.

FRACTURĂ KOCHER / fracture de Kocher / Kocher's fracture. [*Emil Theodor Kocher, chirurg elveţian, Berna, 1841-1917; premiul Nobel pentru medicină/fiziologie în 1909.*] F. a extremităţii inferioare a humerusului, cu un traseu care separă *epicondilul de restul osului.

FRACTURĂ LE FORT / fracture de Le Fort / Le Fort fracture. [*Léon Clément Le Fort, chirurg şi anatomist francez, 1829-1893.*] Există trei tipuri de f. descrise: 1) *F. Le Fort I*, f. orizontală a maxilarului superior, care interesează şi lama verticală a palatinului. Sin.: fractură Guérin, sindrom Guérin. 2) *F. Le Fort II*, f. a piramidelor nazale. 3) *F. Le Fort III*, sin.: disjuncţie craniomaxilară (v. disjuncţie, def. 3).

FRACTURĂ MAISONNEUVE / fracture de Maisonneuve / Maisonneuve's fracture. [*Jacques Gilles Thomas Maisonneuve, chirurg francez, Paris, 1809-1897.*] Sin.: sindrom Maisonneuve (v.).

FRACTURĂ MALGAIGNE / fracture de Malgaigne / Malgaigne's fracture. [*Joseph François Malgaigne, chirurg francez, 1806-1865.*] Sin.: sindrom Malgaigne (v.).

FRACTURĂ MONTEGGIA / fracture de Monteggia / Monteggia's fracture. [*Giovanni Battista Monteggia, chirurg italian, 1762-1815.*] Sin.: sindrom Monteggia (v.).

FRACTURĂ POTT / fracture de Pott / Pott's fracture. [*Sir Percival Pott, chirurg englez, 1713-1788.*] F. părţii inferioare a peroneului şi a maleolei acestuia, cu deplasarea externă a piciorului. Sin.: fractură Dupuytren, def. 1.

FRACTURĂ POUTEAU-COLLES / fracture Pouteau-Colles / Pouteau-Colles fracture. [*Claude Pouteau, chirurg francez, Lyon, 1725-1775; Abraham Colles, chirurg irlandez, Dublin, 1773-1843.*] F. apofizei stiloide a radiusului, cu deplasarea dorsală a fragmentului distal. V. semn Maisonneuve şi sindrom Goyrand.

FRACTURĂ TILLAUX / fracture de Tillaux / Tillaux' fracture. [*Paul Jules Tillaux, anatomist şi chirurg francez, profesor la Paris, 1834-1904.*] F. bimaleolară prin adducţia forţată a piciorului.

FRACTURĂ VOILLEMIER / fracture de Voillemier / Voillemier's fracture. [*Léon Clément Voillemier, chirurg francez la Hôpitaux de Paris, 1809-1878.*] F. dublă a centurii pelvine, numită „f. în timbru poştal", al cărei traseu anterior traversează ramurile pubiene, iar cel posterior – *găurile sacrale.

FRACŢIE DE EJECŢIE VENTRICULARĂ / fraction d'éjection ventriculaire / ventricular ejection fraction. Raportul dintre *volumul de ejecţie sistolică şi volumul *telediastolic, a cărui valoare fiziologică este de 0,66 (pentru f. de e. a ventriculului stâng). Reprezintă un indice global al funcţiei ventriculare stângi, de mare interes prognostic. Este utilizat pentru evaluarea hemodinamicii cardiace.

FRACŢIONARE, s. f. / fractionnement, s. m. / fractionation. [*Lat. fractio, -onis = frângere, rupere, de la frangere = a frânge, a rupe.*] 1) În radiobiologie, divizarea dozei în porţii mai mici, administrate la diferite intervale de timp. 2) În chimie, separarea unei substanţe în componenţi, prin distilare ori cristalizare. 3) În *cromatografie, separarea componenţilor unui amestec.

FRACŢIUNE MOLARĂ / fraction molaire / mole fraction. Coeficient rezultat din raportul dintre numărul de *moli de solvit şi numărul de moli conţinuţi în aceeaşi soluţie.

FRAGILITATE, s. f. / fragilité, s. f. / fragility. [*Lat. fragilitas, -atis = fragilitate, de la fragilis = care se rupe uşor şi frangere = a frânge, a rupe.*] Însuşirea unui material, a unei structuri de a se rupe sub acţiunea unei forţe, fără deformare apreciabilă. Tipuri: 1) *F. capilară*, consecinţa leziunii peretelui capilar. 2) *F. esenţială a oaselor*, *boala Lobstein. 3) *F. globulelor roşii* sau rezistenţa globulară faţă de diferiţi agenţi fizici şi chimici. V. şi proba de rezistenţă globulară.

FRAGILITATE OSOASĂ EREDITARĂ / fragilité osseuse héréditaire / osteogenesis imperfecta. Sin.: osteogeneză imperfectă (v.).

FRAGMENT DE RESTRICŢIE / fragment de restriction / restriction fragment. [*Lat. fragmentum = bucată ruptă, de la frangere = a frânge, a rupe; restrictio, -onis = cumpătare, reţinere, de la restringere = a restrânge, a reduce şi stringere = a strânge.*] *Polinucleotid produs prin digestia ADN cu ajutorul unei enzime de restricţie (*endonuclează).

FRANCISELLA TULARENSIS / Francisella tularensis / Francisella tularensis. [*Edward Francis, bacteriolog şi igienist american (la serviciul de sănătate publică din Washington), 1872-1957; Tulare, district din California unde a fost descrisă prima dată boala.*] Specie de bacili (cocoizi), mici, imobili, prezenţi la numeroase animale şi patogeni pentru om. Transmişi prin contact direct sau prin insecte, provoacă *tularemia, caracterizată prin ulceraţie la locul inoculării, adenopatie regională, pneumonie sau febră fără semne de localizare.

FRANJE SINOVIALE / franges synoviales / synovial fold. NA: plica synovialis. [*Fr. frange, din lat. fimbria = franjure; lat. medievală synovia, probabil de la gr. syn = împreună, lat. ovum = ou.*] Proeminenţe ale feţei interne a *sinovialelor, formate din ţesut conjunctiv foarte vascularizat, iar uneori din ţesut adipos.

FREAMĂT, s. n. / frémissement, s. m. / thrill, fremitus. [*Lat. fremitus = freamăt, de la fremere = a fremăta.*] Vibraţie fină percepută la palpare, omologă de cele mai multe ori *suflurilor intense, cu tonalitate joasă, sau *uruiturilor. Tipuri: 1) *F. carotidian*, în stenozele aortice. 2) *F. hidatic*, în chistul hidatic. 3) *F. pectoral*, vibraţiile corzilor vocale transmise prin bronhii parenchimului pulmonar şi peretelui toracic. 4) *F. pericardic*, produs prin frecarea foiţelor pericardice rugoase, ca în *pericardita fibrinoasă.

FREAMĂT CATAR / frémissement cataire / purring trill, cat's purr. F. vibratoriu perceput de mâna aplicată la nivelul ariei precordiale, asemănat de Laënnec cu vibraţiile unei pisici care toarce. Reprezintă traducerea tactilă a unui suflu vibrant, determinat de îngustarea unui orificiu intracardiac (mitral, aortic, pulmonar) sau de existenţa unui orificiu anormal (comunicare interventriculară).

FRECĂTURĂ, s. f. / frottement, s. m. / rub. [*Lat. fricatura = frecătură, de la fricare = a freca.*] Succesiune neregulată de zgomote aspre, cu tonalitate joasă, de intensitate şi durată variabile, care se percep în fazele uscate ale inflamaţiilor seroaselor prin frecarea depozitelor de fibrină în timpul mişcărilor organului respectiv. Palpatoriu, se percepe o senzaţie vibratorie: 1) *F. pericardică*, zgomot nesincron cu revoluţia cardiacă. 2) *F. pleurală*, prin frecarea celor două foiţe pleurale. 3) *F. splenică*, cu tonalitate foarte joasă, în perisplenite şi infarct.

FRECŢIE, s. f. / friction, s. f. / friction. [*Lat. frictio, -onis = frecare, de la fricare = a freca.*] Procedeu mecanic exterior prin care se acţionează asupra tegumentelor dintr-o anumită regiune anatomică fie pentru activarea circulaţiei subiacente, fie pentru facilitarea pătrunderii unor medicamente în piele. Var.: fricţiune.

FRECVENŢĂ, s. f. / fréquence, s. f. / frequency. [*Lat. frequentia = număr mare, abundenţă, de la frequens = în număr mare, frecvent.*] 1) Parametru caracteristic unui fenomen periodic. Ex.: numărul de oscilaţii pe secundă ale unei radiaţii care se propagă sinusoidal. Unitate de măsură: *Hertz. 2) *F. cazurilor noi*, v. incidenţă. 3) *F. globală*, v. prevalenţă. 4) *F. cardiacă*, numărul de cicluri cardiace pe minut. 5) *F. respiratorie*, numărul de cicluri respiratorii pe minut. 6) *F. Larmor*, v. rezonanţă magnetică nucleară.

FREN, s. n. / frein, s. m. / frenulum. NA: frenulum. [*Lat. frenum = frâu.*] Sin.: *frenulum* (v.).

FRENIC, adj., s. m. / phrénique, adj., s. m. / phrenic. [*Gr. phren, -os = diafragm, minte.*] 1) Sin.: diafragmatic (v.). 2) *Nervul f.* - nerv mixt derivat din plexul brahial (în special C_4) care realizează inervaţia motorie a diafragmului şi trimite colaterale senzitive la pericard şi ramuri abdominale care se anastomozează. V. tab. anat. - nervi. 3) Care se referă la minte.

FRENICECTOMIE, s. f. / phrénicectomie, s. f. / phrenicectomy. [*Gr. phren, -os = diafragm; ektome = excizie.*] Secţiune sau rezecţie parţială a nervului frenic în scopul colabării pulmonului ipsilateral prin paralizie şi ascensiunea consecutivă a hemidiafragmului corespunzător. F. se utiliza în trecut ca metodă terapeutică în tratamentul tuberculozei pulmonare. Var.: frenicotomie.

FRENICOTOMIE. Var. pentru frenicectomie (v.).

FRENITĂ, s. f. / phrénite, s. f. / phrenitis. [*Gr. phren, -os = diafragm; -ită.*] Inflamaţie a diafragmului.

FRENOCARDIOSPASM, s. n. / phrénospasm, s. m. / phrenospasm. [*Gr. phren, -os = diafragm; kardia = sfincterul cardia; gr. spasmos, lat. spasmus = contracţie, de la gr. span = a trage.*] Sin.: cardiospasm (v.).

FRENOLOGIE, s. f. / phrénologie, s. f. / phrenology. [*Gr. phren, -os = minte, spirit; logos = ştiinţă.*] Teorie potrivit căreia inspecţia şi palparea craniului, urmată de delimitarea *protuberanţelor (denumite bose) permite cunoaşterea caracteristicilor psihofiziologice ale unei persoane. În f. se porneşte de la premisa greşită a influenţei exercitate de diferitele arii funcţionale ale *cortexului cerebral asupra conformaţiei craniului.

FRENOPLASTIE, s. f. / phrénoplastie, s. f. / phrenoplasty. [*Gr. phren, -os = diafragm; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Intervenţie chirurgicală reparatorie efectuată în scopul reconstituirii unei cupole diafragmatice care a suferit o *eventraţie.

FRENOSPASM, s. n. / phrénospasm, s. m. / phrenospasm. [*Gr. phren, -os = diafragm; gr. spasmos, lat. spasmus = contracţie, de la gr. span = a trage.*] Sin.: cardiospasm (v.).

FRENOTOMIE, s. f. / phrénotomie, s. f. / phrenotomy. [*Gr. phren, -os = diafragm; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Incizie chirurgicală a diafragmului, în scopul abordului toracoabdominal (toracofrenolaparotomie).

FRENULUM, s. n. / frenulum, s. m. / frenulum. NA: frenulum. [*Dim. lat. de la frenum = frâu.*] Repliu tegumentar sau mucos care împiedică sau limitează mişcările unor organe. Ex.: 1) *F. labii inferiori oris* (NA), plică mediană pe faţa vestibulară a buzei inferioare. 2) *F. labii superiori oris* (NA), repliu median pe faţa vestibulară a buzei superioare. 3) *F. lingual* (NA: *frenulum linguale*), repliu al membranei mucoase sub limbă. 4) *F. preputii*, între suprafaţa internă a glandului şi prepuţ etc. Sin.: fren.

FREUDISM, s. n. / freudisme, s. m. / freudism. [*Sigmund Freud, psihiatru austriac n. în Germania, fondatorul psihanalizei, 1856-1939; -ism.*] Concepţiile lui S. Freud. V. psihanaliză.

FREZĂ, s. f. / fraise, s. f. / miller. [*Fr. fraise, din lat. fresa, participiul trecut feminin al verbului frendere = a zdrobi, a măcina.*] Instrument sferic sau ovoid, de mărime variabilă, cu creste ascuţite pe meridianele sale sau în spirală, care este rotit, servind la găurirea, forarea, trepanarea, craterizarea osului sau a dintelui, ori regularizarea unei suprafeţe. *F. dentară* se aplică prin piesa de mână la aparatul de turaţie şi serveşte la tăierea ţesuturilor dentare în vederea pregătirii dintelui.

FRICĂ, s. f. / peur, s. f. / fear. [*Gr. phrike = frică.*] Sin.: teamă (v.).

FRICŢIUNE. Var. pentru frecţie (v.).

FRIGIDITATE, s. f. / frigidité, s. f. / frigidity. [*Lat. frigiditas, -atis = frigiditate, de la frigidus = rece.*] Incapacitate de a obţine *orgasmul, care afectează îndeosebi femeia; este excepţională la bărbat.

FRIGOTERAPIE, s. f. / frigothérapie, s. f. / frigotherapy. [*Lat. frigus, -oris = frig; gr. therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji.*] Tratamentul bolilor prin frig, inducând diverse efecte locale benefice: 1) suprimarea sensibilităţii unor porţiuni ale corpului cu clorură de etil (-79°C), care produce o îngheţare acompaniată de anestezie locală; 2) vasoconstricţie, uneori prin reflexe medulare, opreşte un epistaxis; 3) efect antitermic; 4) efect sedativ; 5) tonic şi stimulent nervos.

FRINODERMIE, s. f. / phrynodermie, s. f. / phrynoderma. [*Gr. phrynos = broască râioasă; derma = piele.*] Erupţia de papule cornoase foliculare în cursul avitaminozei A.

FRISON, s. n. / frisson, s. m. / shiver, rigors. [*Lat. frictus, participiul trecut al verbului frigere = a frige, cu sensul figurat de „a tremura".*] Contracţia involuntară a musculaturii, ducând la tremurături şi senzaţie de frig timp de secunde, minute sau ore. Apare la frig, emoţii şi îndeosebi la începutul bolilor cu febră importantă.

FRONDĂ, s. f. / fronde, s. f. / splint. [*Fr. fronde, din lat. funda = praştie.*] Termen folosit în stomatologie pentru aparate sau dispozitive în formă de praştie: 1) *F. mentonieră* sau căpăstru, aparat de imobilizare în fracturile maxilare. 2) *F. de turnare*, aparat dentar de turnare prin forţă centrifugă.

FRONTAL, adj., s. n. / frontal, -ale, -aux, adj., s. m. / frontal. [*Lat. frons, frontis = frunte.*] 1) Care se referă la frunte sau la faţa anterioară a unei regiuni. 2) Os impar şi median, situat la partea anterioară a craniului, deasupra masivului facial. Formează fruntea şi plafonul orbitelor. V. tab. anat. - oase.

FROTEURISM, s. n. / frotteurisme, s. m. / frotteurism. [*Fr. frotter = a freca.*] Parafilie în care excitaţia sexuală sau orgasmul este realizată prin frecarea de o altă persoană, de obicei într-un loc aglomerat, cu victima în necunoştinţă de cauză.

FROTIU, s. n. / frottis, s. m. / smear. [*Fr. frottis, din lat. fricare = a freca.*] Preparat microscopic obţinut prin etalarea pe o lamă de sticlă, în strat subţire, a unui produs destinat examinării elementelor celulare pe care le conţine. *F. vaginal* reprezintă examenul celulelor exfoliate de la acest nivel (*testul Papanicolaou), extrem de util în diagnosticul afecţiunilor maligne şi premaligne la femeie, ca şi în diagnosticul unor tulburări endocrine. V. şi biopsie.

FRUCTOZĂ, s. f. / fructose, s. m. / fructose. [*Lat. fructus = fruct; oză - indică un glucid.*] Cetohexoză nehidrolizabilă care formează împreună cu glucoza (de care chimic este foarte apropiată, având aceeaşi formulă brută) un diholozid, zaharoza. F. este abundentă în fructe, unde există adesea împreună cu glucoza. Este descompusă în ficat sub acţiunea unor enzime, mai importană fiind fructokinaza. Deficitul în aceste enzime determină o serie de enzimopatii: deficienţa de fructokinază este la originea *fructozuriei esenţiale; deficitul ereditar în fructozo-1-fosfataldolază este responsabil de *intoleranţa ereditară la fructoză, iar deficitul în fructozo-1,6-bifosfatază, descris recent, antrenează la nou-născut hepatomegalie cu hipoglicemie. Sin.: levuloză.

FRUCTOZURIE ESENŢIALĂ / fructosurie essentiale / essential fructosuria. [*Lat.* ***fructus*** *= fruct; ozā - indicā un glucid; gr.* ***ouron*** *= urinā; lat.* ***essentialis,*** *de la* ***essentia*** *= natura unui lucru.*] Enzimopatie determinată de deficitul de fructokinază (prima enzimă a căii de metabolizare a fructozei). Fructoza apare în sânge şi urină. Este o boală benignă, asimptomatică, cu transmitere autozomal recesivă. V. şi fructoză.

FRUNTE, s. f. / front, s. m. / forehead. NA: frons. [*Lat.* ***frons, frontis*** *= frunte.*] Partea superioară a feţei, formată din osul frontal, cuprinsă între sprâncene, rădăcina nasului şi părul capului. Este acoperită de piele fină şi glabră, străbătută de riduri transversale.

FRUSTRARE, s. f. / frustration, s. f. / frustration. [*Lat.* ***frustratio, -onis*** *= dezamăgire, eşec, înşelătorie, de la* ***frustrari*** *= a înşela.*] Concept larg răspândit ce desemnează situaţia unui subiect care nu obţine o satisfacţie pe care o doreşte. F. poate fi cauzată atât de lipsa unui obiect real (subiectul este frustrat), cât şi de o imposibilitate iluzorie, intrinsecă a subiectului, care îşi refuză o satisfacţie (subiectul se frustrează, în acest caz). F. se poate exprima printr-un comportament agresiv sau poate fi refulată, conducând la diverse tulburări psihice.

FTALILSULFATIAZOL, s. n. / phtalylsulfathiazole, s. m. / phthalylsulfathiazole. Sulfamidă bacteriostatică, greu solubilă, puţin resorbită în intestin. Se administrează în infecţii intestinale, inclusiv *dizenteria bacilară, preventiv pre- şi postoperator în intervenţiile chirurgicale pe tubul digestiv. Este contraindicat în insuficienţele hepatice şi renale.

FTIRIAZĂ, s. f. / phtiriase, s. f. / phthiriasis. [*Lat.* ***phthiriasis*** *= ftiriazā, din gr.* ***phtheir, -eiros*** *= pāduche.*] Infestare cu păduchi din specia *Phtirus pubis*, care se dezvoltă la nivelul părului pubian.

FTIZIE, s. f. / phtisie, s. f. / phthisis. [*Lat., gr.* ***phthisis*** *= distrugere, consumpţie, de la gr.* ***phthinein*** *= a se deteriora.*] Nume desuet al tuberculozei pulmonare.

FTIZIOLOGIE, s. f. / phtisiologie, s. f. / phthisiology. [*Lat., gr.* ***phthisis*** *= distrugere, consumpţie, de la gr.* ***phthinein*** *= a se deteriora; gr.* ***logos*** *= ştiinţā.*] Studiul tuberculozei, îndeosebi al tuberculozei pulmonare, cuprinzând cercetarea microbiologică specifică, epidemiologia, metodele de diagnostic, terapie şi profilaxie.

FUCOZĂ, s. f. / fucose, s. f. / fucose. [*Lat.* ***fucus,*** *gr.* ***phykos*** *= lichen din care se extrage o culoare roşie (care înlocuieşte purpura); ozā - indicā un glucid.*] L-6-dezoxi-*galactoză, constituent esenţial al fracţiunii glucidice a *glicoproteinelor. Se găseşte din abundenţă în unii pereţi bacterieni şi la suprafaţa eritrocitelor, unde intră în alcătuirea antigenilor *grupelor sanguine. De asemenea, este concentrată în laptele uman.

α-L-FUCOZIDAZĂ, s. f. / α-L-fucosidase, s. f. / α-L-fucosidase. [*Lat.* ***fucus,*** *gr.* ***phykos*** *= lichen din care se extrage o culoare roşie (care înlocuieşte purpura);* ***ozid*** *- indicā un glucid;* ***-azā.***] *Hidrolază care produce clivarea reziduurilor de L-*fucoză din fracţiunea glucidică a unor *glicoproteine sau *oligozaharide. Deficienţa enzimei transmisă autozomal recesiv determină *fucozidozele.

FUCOZIDOZĂ, s. f. / fucosidose, s. f. / fucosidosis. [*Lat.* ***fucus,*** *gr.* ***phykos*** *= lichen din care se extrage o culoare roşie (care înlocuieşte purpura);* ***ozid*** *- indicā un glucid;* ***-ozā.***] Boală ereditară neuroviscerală, consecinţa deficitului activităţii enzimatice a *α-L-fucozidazei, fiind o acumulare de *fucoză în toate ţesuturile. Clinic: degenerare cerebrală progresivă, emaciere, cardiomegalie etc.

FUCSINĂ, s. f. / fuchsine, s. f. / fuchsin. [*Etimologie incertā: 1)* ***L. Fuchs,*** *botanist bavarez, sec. XVI, care a dat numele sāu unei plante cu flori roşii; 2) germ.* ***Fuchs*** *= vulpe, deoarece chimistul Verguin (care a obţinut substanţa) lucra în serviciul industriaşului lyonez Renard (= vulpe, în fr.).*] Colorant utilizat în bacteriologie şi histologie. Sin.: roşu de anilină.

FUGACE, adj. / fugace, adj. / fugaceous. [*Lat.* ***fugax, -acis*** *= care trece repede, de la* ***fugere*** *= a fugi.*] Care nu durează mult timp. Se spune îndeosebi despre manifestările clinice de scurtă durată. Ex.: erupţie cutanată f.

FUGĂ, s. f. / fugue, s. f. / fugue. [*Lat.* ***fuga*** *= fugā.*] Abandon al domiciliului, al locului de muncă sau al activităţii, brusc, fără vreun scop evident. Unele f. sunt inconştiente, în epilepsie, confuzie mentală, stări isterice, demenţă. Altele se află în relaţie cu un *delir. La copil, f. poate fi consecinţa inadaptării şi apare ca o reacţie de opoziţie într-o stare conflictuală acută sau ca o manifestare emoţională.

FUGĂ DE IDEI / fuite des idées / flight of ideas. Accelerare a reprezentărilor mentale tradusă prin asocierea unor idei superficiale, elementare, care se înlănţuiesc fără continuitate logică, uneori sub forma unor jocuri de cuvinte. F. de i. reflectă o exaltare intelectuală şi instinctiv-afectivă caracteristică accesului maniacal. V. manie şi tahipsihie.

FULGURANT, adj. / fulgurant, -e, adj. / fulgurant. [*Lat.* ***fulgurans,*** *de la* ***fulgurare*** *= a fulgera, a scāpāra.*] Rapid ca un fulger. Ex.: durere f.

FULGURAŢIE, s. f. / fulguration, s. f. / fulguration (1), lighting stroke (2). [*Lat.* ***fulguratio, -onis*** *= fulgerare, scāpārare, de la* ***fulgurare*** *= a fulgera, a scāpāra.*] 1) Distrucţia unui ţesut cu ajutorul curentului electric de înaltă frecvenţă. 2) Denumire dată acţiunii fulgerului asupra corpului omului sau animalelor şi, prin extensie, ansamblului accidentelor provocate de electricitate. Se denumeşte prin f. şi modificarea pielii celor morţi prin trăsnet, constând în desene asemănătoare echivalentului luminos al descărcării electrice.

FUMIGAŢIE, s. f. / fumigation, s. f. / fumigation. [*Lat.* ***fumigatio, -onis,*** *de la* ***fumigare*** *= a fumega.*] Producerea, în spaţiu închis, a fumului sau a vaporilor unor substanţe medicamentoase utilizate în tratament.

FUNCŢIE, s. f. / fonction, s. f. / function. [*Lat.* ***functio, -onis*** *= îndeplinire, achitare, de la* ***fungi*** *= a se achita, a duce pânā la capāt.*] 1) Ansamblu de acţiuni îndeplinite de o structură organică definită (celulă, ţesut, organ sau sistem), în vederea unui rezultat determinat. 2) În chimie, caracteristica unui compus determinată de prezenţa unei grupări specifice funcţionale.

FUNCŢIE VENTRICULARĂ / fonction ventriculaire / ventricular function. Acţiunea proprie a miocardului ventriculelor, de propulsie (pompare) a sângelui în vase. F. v. este compusă din două elemente interdependente: 1) funcţia musculară, exprimată în termeni de forţă şi viteză de contracţie; 2) funcţia de pompă, definită prin valori numerice de presiune, de debit şi de lucru mecanic.

FUNCŢIONAL, adj. / fonctionel, -elle, adj. / functional. [*Lat.* ***functus,*** *de la* ***fungi*** *= a se achita, a duce la capāt.*] 1) Care îndeplineşte o anumită funcţie sau se referă la o funcţie. 2) Referitor la o afecţiune care nu este cauzată de o lezare a structurii, ci de o perturbare dinamică a unui proces fiziologic. Uneori, tulburărilor f. li se atribuie o patogenie *psihosomatică.

FUND, s. n. / fond, s. m. / fundus. NA: fundus. [*Lat. fundus = fund.*] Baza sau porţiunea mai lată a unui organ. Ex.: f. stomacului, f. uterin etc. Var.: *fundus.*

FUND DE OCHI / fond de l'oeil / optic fundus, fundus oculi. Partea ochiului care este vizibilă prin observaţie directă cu *oftalmoscopul, adică, în esenţă, *papila optică, *retina şi vasele acesteia. Examenul f. de o. este util atât pentru observarea stării retinei, cât şi prin informaţiile asupra vaselor retiniene ce permit stadializarea hipertensiunii arteriale, iar în caz de edem papilar se poate detecta o hipertensiune intracraniană. Abrev.: FO. V. şi oftalmoscopie.

FUND DE SAC DOUGLAS / cul-de-sac de Douglas / pouch of Douglas, rectouterine pouch. NA: excavatio rectouterina. [*James Douglas, anatomist şi chirurg n. în Scoţia, Londra, 1675-1742.*] Punctul cel mai decliv al cavităţii peritoneale. La bărbat, el este format prin reflexia peritoneului feţei anterioare a rectului pe faţa posterioară a vezicii urinare. La femeie, el este format prin replierea peritoneului feţei anterioare a rectului pe faţa posterioară a vaginului. Sin.: fund de sac vezicorectal la bărbat; fund de sac rectouterin la femeie (excavaţie rectouterină).

FUND DE SAC VEZICORECTAL / cul-de-sac vésico-rectal / pouch of Douglas. Sin.: fund de sac Douglas (v.).

FUND DE SAC RECTOUTERIN / cul-de-sac recto-utérin / rectouterine pouch. Sin.: fund de sac Douglas (v.).

FUNDIC, adj. / fundique, adj. / fundic. [*Lat. fundus = fund.*] Care aparţine sau se raportează la baza unui organ cavitar (îndeosebi stomac şi uter). Ex.: histeropexie f., rezecţie f. de stomac.

FUNDOPLICATURĂ, s. f. / fundoplicature, s. f. / fundoplication. [*Lat. fundus = fund; plicatura = împăturire, de la plica = cută, îndoitură.*] Cură chirurgicală a *herniei hiatale şi a sindromului de reflux gastroesofagian, prin invaginarea esofagului terminal într-o manşetă de material gastric rezultată prin replierea pe linia mediană a pereţilor fundului gastric.

FUNDUS. Var. pentru fund (v.).

FUNDUS ALBIPUNCTATUS / fundus albipunctatus / fundus albipunctatus. Sin.: boală Lauber (v.).

FUNGIC, adj. / fongique, adj. / fungal. [*Lat. fungus = ciupercă.*] Care se află în relaţie cu ciupercile microscopice (fungi). Ex.: intoxicaţie f.

FUNGICID, s. n. / fongicide, s. f. / fungicide. [*Lat. fungus = ciupercă; caedere = a omorî.*] Care distruge ciupercile. V. antimicotic.

FUNGIFORM, adj. / fongiforme, adj. / fungiform. [*Lat. fungus = ciupercă; forma = formă.*] În formă de ciupercă.

FUNGISTATIC, s. n. / fongicistatique, fongostatique, s. f. / fungistatic. [*Lat. fungus = ciupercă; gr. statikos = care opreşte, de la istanai = a plasa, a face să ţină.*] Care împiedică creşterea şi multiplicarea ciupercilor microscopice. Sin.: micostatic. V. şi antimicotic.

FUNGOID, adj. / fongoïde, adj. / fungoid. [*Lat. fungus = ciupercă; gr. eidos = formă.*] Despre o leziune al cărei aspect este asemănător cu cel al unei *micoze cutanate. V. şi fungozitate.

FUNGOZITATE, s. f. / fongosité, s. f. / fungosity. [*Lat. fungosus, de la fungus = ciupercă.*] Denumire pentru *vegetaţiile care pot apărea la suprafaţa unei plăgi, a unei mucoase sau a unei cavităţi naturale şi care se prezintă sub forma unei mase moi, friabilă şi foarte vascularizată. Originea f. este variată, îndeosebi inflamatorie sau tumorală, iar denumirea provine de la aspectul asemănător unei ciuperci.

FUNGUS / fungus / fungus. [*Lat. fungus = ciupercă.*] Clasă de organisme vegetale inferioare, lipsite de clorofilă, din care fac parte ciupercile parazite generatoare de *micoze. Pl.: fungi.

FUNICULALGIE, s. f. / funiculalgie, s. f. / funiculalgia. [*Lat. funiculus = sforicică, cordiţă, dim. de la funis = funie; gr. algos = durere.*] Durere localizată de-a lungul *cordonului spermatic.

FUNICULAR, adj. / funiculaire, adj. / funic, funicular. [*Lat. funiculus = sforicică, cordiţă, dim. de la funis = funie.*] Care se referă la *cordonul ombilical, la *cordonul spermatic sau la *funiculus.

FUNICULITĂ, s. f. / funiculite, s. f. / funiculitis. [*Lat. funiculus = sforicică, cordiţă, dim. de la funis = funie; -ită.*] 1) Inflamaţia unui *cordon spermatic. Sin.: spermatită. 2) Inflamaţia unei rădăcini nervoase pe traiectul său intrarahidian.

FUNICULUS, s. n. / funiculus, s. m. / funiculus. NA: funiculus, pl. funiculi. [*Lat. funiculus = sforicică, cordiţă, dim. de la funis = funie.*] Cele trei diviziuni principale ale măduvei spinării, care se numesc, prin raportare la substanţa cenuşie a măduvei, posterior, lateral şi anterior.

FURCOCERCAR, s. m. / furcocercaire, s. f. / furcocercaria, fork tailed cercaria. [*Lat. furca = furcă; gr. kerkos = coadă.*] *Cercar cu coada bifurcată, reprezentând forma infestantă a paraziţilor din genul **Schistosoma*, agenţi ai *schistosomiazei. V. cercar şi metacercar.

FURCULIŢĂ DE REPLICARE / fourche de réplication / replication fork. Regiune unde cele două catene ale ADN-ului parental se separă sub forma unei f. bidentate, pentru a permite replicarea fiecăreia dintre ele.

FURFURACEU, adj. / furfuracé, -e, adj. / furfuraceous. [*Lat. furfuraceus, de la furfur, -uris = tărâţe, mătreaţă.*] Care are aspect de tărâţe. Ex.: descuamaţie f. a pielii.

FURIE, s. f. / fureur, s. f. / fury. [*Lat. furia = furie.*] Stare de extremă iritare; mânie nestăpânită: 1) *F. epileptică*, formă a agitaţiei psihomotorii din epilepsie. 2) *F. maniacală*, excitaţie psihomotorie. 3) *F. uterină*, nimfomanie.

FURNICĂTURĂ, s. f. / formication, s. f. / formication. [*Lat. formica = furnică.*] Senzaţie particulară de amorţeală, comparabilă cu cea produsă de trecerea furnicilor pe tegumente. Sin.: formicaţie.

FUROSEMID, s. n. / furosémide, s. m. / furosemide. (DCI) Diuretic tiazidic, $C_{12}H_{11}ClN_2O_5S$. Efect scurt (3-6 ore) şi intens, prin acţiune la nivelul ansei Henle şi a tubului contort distal. De dată recentă, s-a constatat acţiunea inhibitoare a f. în fenomenele de cotransport prin *membrana celulară. V. şi cotransport, transport activ.

FURT PATOLOGIC / vol pathologique / pathological stealing. Furt comis sub influenţa unei tulburări mentale ca: stările de *demenţă, *debilitatea mentală, unele perversiuni. V. şi cleptomanie.

FURUNCUL, s. n. / furoncle, s. m. / furuncle. [*Lat. furunculus = nodul din care iese un lăstar şi, prin analogie, furuncul.*] Infecţie cutanată piogenică, localizată în jurul unui folicul pilos, sub formă de nodul dureros cu localizare dermică şi extensie hipodermică. La suprafaţă se prezintă sub forma unui burbion gălbui, înconjurat de un halou roşu cu tumefacţie locală. Este cauzat de *stafilococul auriu.

FURUNCUL ANTRACOID / furoncle anthracoïde / carbuncle, anthracoid furunculus. Sin.: carbuncul (v.).

FURUNCULOZĂ, s. f. / furonculose, s. f. / furunculosis. [*Lat. furunculus = nodul din care iese un lăstar şi, prin analogie, furuncul; -ozâ.*] Stare caracterizată prin apariţia secvenţială a *furunculelor pentru o perioadă de săptămâni sau luni sau prin erupţia simultană a mai multor furuncule, de obicei fără o localizare regională.

FUS, s. n. / fuseau, s. m. / spindle. [*Lat.* ***fusus*** *= fus.*] Formaţiune anatomică alungită, fuziformă. 1) *F. neuromuscular* reprezintă arborizaţia nervoasă terminală încapsulată, alcătuită din fibre nervoase, musculare modificate şi o teacă conjunctivă. Fiecare f. cuprinde 2-10 fibre musculare într-o capsulă de ţesut conjunctiv; ele au mai puţine striaţii decât fibrele musculare. Sunt numite fibre intrafusale, în opoziţie cu fibrele extrafusale, care reprezintă unităţile contractile ale muşchiului. 2) *F. paravertebral* reprezintă o opacitate radiologică în abcesul rece paravertebral. 3) Colecţie de fibre observate la celula în diviziune, cu rol important în dinamica cromozomilor în *mitoză şi *meioză.

FUSOBACTERIUM / Fusobacterium / Fusobacterium. [*Lat.* ***fusus*** *= fus; gr.* ***bakterion****, dim. de la* ***bakteria*** *= baston.*] Gen din familia *Bacteroidaceae*, alcătuit din bacili cu capete ascuţite, dispuşi izolat sau în lanţuri scurte, gramnegativi, anaerobi. Specia reprezentativă este *F. nucleatum* (*F. fusiforme* sau bacilul Vincent), care poate provoca angină, infecţii ale tractului respirator superior, ale cavităţii pleurale sau, ocazional, ale tractului digestiv inferior. Patogenitatea lor este însă limitată, fiind dependentă de asocierea cu alte bacterii.

FUZIFORM, adj. / fusiforme, adj. / fusiform. [*Lat.* ***fusus*** *= fus;* ***forma*** *= formă.*] Despre o formaţiune care are aspect de fus.

FUZIUNE, s. f. / fusion, s. f. / fusion. [*Lat.* ***fusio****, -onis = topire, împrăştiere, de la* ***fundere*** *= a vărsa.*] 1) În sens general, reunirea, combinarea strânsă a două elemente, celule, corpuri etc. V. în continuare. 2) Trecerea unui corp solid în stare lichidă sub acţiunea căldurii. La o presiune dată, temperatura de f. este o constantă. 3) *F. celulară*, procedeu folosit îndeosebi pentru obţinerea hibrizilor celulari. 4) *F. centromerică:* proces de transport al unor porţiuni întregi dintr-un cromozom pe altul, în cadrul *translocaţiei. Explică anomaliile cromozomiale de structură şi *trisomiile. 5) *F. genică*, asocierea unor fragmente genice care conduce la formarea unei *gene himeră. 6) *F. nucleară*, reacţie nucleară puternic exergonică, care conduce la formarea unui nucleu greu din două nuclee mai uşoare. Dacă f. este în relaţie cu creşterea temperaturii, se vorbeşte de *f. termonucleară*. 7) *F. oculară* reprezintă perceperea în continuitate a unor imagini separate, cu condiţia ca frecvenţa imaginilor să depăşească frecvenţa critică de f. (FCF). FCF reprezintă frecvenţa la care stimulii pot fi prezentaţi ca stimuli separaţi şi încă percepuţi ca atare. Ea depinde de capacitatea creierului de a reuni senzaţiile vizuale, determinând o percepţie vizuală unică.

FUZOSPIRILAR, adj. / fusospirochétale, adj. / fusospirochetal. [*Lat.* ***fusus*** *= fus;* ***spirillum*** *= încolăcire, din gr.* ***speira*** *= spirală, încolăcire.*] Care se referă la bacilii fuziformi (**Fusobacterium*) şi spiralaţi (**Spirillum*, *spirochetă).

ANDREAS VESALIUS (numele nelatinizat **André Wesel**) (1514-1564), anatomist belgian, părintele anatomiei moderne. Studiază medicina la **Montpellier** şi **Paris**, unde lucrează cu profesorul **Jacques Dubois**. La 27 de ani devine profesor la **Padova**. În 1543, la numai 29 de ani, **Vesalius** publică, după un efort supraomenesc, *De corpori humanis fabrica*, primul tratat modern de anatomie. Cartea, reeditată în facsimil în 1990, este o capodoperă. Ani în şir, **Vesalius** a disecat cadavre noaptea, ajutat de discipoli, desenele fiind opera lui **van Calcar**, elevul lui **Tizian**. A fost urât de adepţii lui **Celsus**, despre care **Vesalius** afirma că a disecat maimuţe şi nu corpuri umane. Urmărit de *Inchiziţie*, care l-a condamnat la moarte deoarece duşmanii săi l-au acuzat că ar fi disecat un om viu, a fost salvat de regele **Filip al II-lea**, pedeapsa fiind comutată într-un pelerinaj expiator la **Ierusalim**. Aici primeşte vestea reabilitării, senatul **Veneţiei** oferindu-i catedra de anatomie, dar la întoarcere, în 1564, în urma unui naufragiu, **Vesalius** moare pe o insulă pustie.

GABA / GABA / GABA. [*Abrev. engl. pentru Gamma-Amino-Butyric Acid = acid gama-aminobutiric, utilizată frecvent în locul termenului propriu-zis.*] GABA sau Gaba este neuromediatorul inhibitor cel mai abundent din sistemul nervos central, fiind prezent în 30% dintre sinapsele centrale. Produs de decarboxilare al *acidului glutamic, GABA este localizat în substanţa cenuşie cerebrală, iar în cantităţi mici, în rinichi şi pancreas. Acţiunea sa la nivelul sinapselor inhibitorii se exercită prin intermediul receptorilor specifici GABA_A şi GABA_B. Primii provoacă hiperpolarizare celulară prin deschiderea canalelor de clor asociate receptorilor şi sunt la originea efectelor inhibitorii. Ceilalţi antrenează hiperpolarizarea membranară, care ar putea explica relaxarea muşchilor scheletici. Creşterea polarizării membranei are drept consecinţă o diminuare a frecvenţei descărcării neuronului, prin acest mecanism GABA participând la neuromodularea proceselor din numeroase structuri cerebrale. Un deficit de GABA se constată în *coreea Huntington, în *boala Parkinson sau în unele *epilepsii. O reducere a activităţii gabaergice ar fi implicată în patogenia *depresiei, ipoteză susţinută de eficacitatea tratamentului acesteia cu medicamente stimulatoare ale sistemului GABA. Sin.: acid γ-aminobutiric.

GABAERGIC, adj. / gaba-ergique, adj. / gaba-ergic. [*Abrev. engl. Gamma-AminoButyric Acid = acid gama-aminobutiric; gr.* ***ergon*** *= lucru, acţiune, de la* ***ergein*** *= a lucra.*] Despre un proces biologic în care intervine *GABA.

GALACTOCEREBROZID, s. n. / galactocérébroside, s. m. / galactocerebroside. [*Gr.* ***gala, -aktos*** *= lapte, galactoză; lat.* ***cerebrum*** *= creier;* ***ozid*** *- indică un glucid.*] Unul dintre *glicolipidele cele mai simple, al cărui cap hidrofil este constituit doar dintr-o moleculă de *galactoză. V. şi cerebrozide.

GALACTOCEREBROZIDAZĂ, s. f. / galactocérébrosidase, s. f. / galactocerebrosidase. [*Gr.* ***gala, -aktos*** *= lapte, galactoză; lat.* ***cerebrum*** *= creier;* ***ozid*** *- indică un glucid;* ***-ază.***] Enzimă ce metabolizează *galactocerebrozidele. Deficitul de g. provoacă *boala Krabbe.

GADOLINIUM, s. n. / gadolinium, s. m. / gadolinium. [*Gadolin, chimist finlandez, sec. XIX, care a descoperit pământurile rare.*] Element chimic din clasa pământurilor rare, utilizat ca *mediu de contrast în obţinerea imaginilor prin *rezonanţă magnetică nucleară, datorită proprietăţilor sale *paramagnetice.

GALACTOCEL, s. n. / galactocèle, s. f. / galactocele. [*Gr.* ***gala, -aktos*** *= lapte;* ***kele*** *= tumoră, hernie.*] Formaţiune chistică dezvoltată într-o mamelă în lactaţie. Conţine lapte mai mult sau mai puţin modificat şi puroi.

GALACTOFOR, adj., s. n. / galactophore, adj., s. m. / galactophor. [*Gr.* ***gala, -aktos*** *= lapte;* ***phoros*** *= care transportă, de la* ***pherein*** *= a duce, a transporta.*] V. canal galactofor.

GALACTOFORITĂ, s. f. / galactophorite, s. f. / galactophoritis. [*Gr.* ***gala, -aktos*** *= lapte;* ***phoros*** *= care transportă, de la* ***pherein*** *= a duce, a transporta; -ită.*] Inflamaţia *canalelor galactofore, reprezentând adesea stadiul iniţial al unei *mastite.

GALACTOGEN, adj. / galactogène, adj. / galactogenous. [*Gr.* ***gala, -aktos*** *= lapte;* ***gennan*** *= a produce.*] Care determină secreţia lactată. Ex.: hormon g. V. şi prolactină.

GALACTOGENEZĂ, s. f. / galactogenèse, s. f. / galactopoiesis. [*Gr.* ***gala, -aktos*** *= lapte;* ***genesis*** *= producere, de la* ***gennan*** *= a produce.*] Producerea secreţiei lactate, pregătită în timpul sarcinii prin acţiunea trofică a steroizilor sexuali placentari şi declanşată după naştere prin secreţia de *prolactină. Sin.: galactopoieză, lactogeneză.

GALACTOGOG, adj., s. n. / galactagogue, adj., s. m. / galactagogue. [*Gr.* ***gala, -aktos*** *= lapte;* ***agogos*** *= care conduce spre eliminare.*] (Substanţă medicamentoasă sau alimentară) care stimulează şi creşte secreţia lactată.

GALACTOGRAFIE, s. f. / galactografie, s. f. / galactography. [*Gr.* ***gala, -aktos*** *= lapte;* ***graphein*** *= a scrie.*] Examen radiologic al glandei mamare după injectarea în *canalele galactofore a unui *mediu de contrast. V. şi mamografie.

GALACTOKINAZĂ, s. f. / galactokinase, s. f. / galactokinase. [*Gr.* ***gala, -aktos*** *= lapte;* ***kinein*** *= a mişca; -ază.*] Catalizator al procesului de fosforilare a *galactozei, prima etapă care asigură utilizarea galactozei în celula vie.

GALACTOLIPIDE, s. n. pl. / galactolipides, s. m. pl. / galactolipids. [*Gr.* ***gala, -aktos*** *= lapte;* ***lipos*** *= grăsime.*] Lipide care conţin *galactoză.

GALACTOMETRU, s. n. / galactométre, s. m. / galactometer. [*Gr.* ***gala*** *= lapte;* ***metron*** *= măsură.*] Sin.: lactodensimetru (v.).

GALACTOPEXIE, s. f. / galactopexie, s. f. / galactopexy. [*Gr.* ***gala, -aktos*** *= lapte;* ***pexis*** *= fixare.*] Fixarea *galactozei în ţesuturi.

GALACTOPOIEZĂ, s. f. / galactopoïèse, s. f. / galactopoiesis. [*Gr.* ***gala, -aktos*** *= lapte;* ***poiesis*** *= creare, formare, de la* ***poiein*** *= a face.*] Sin.: galactogeneză (v.).

GALACTOREE, s. f. / galactorrhée, s. f. / galactorrh(o)ea. [*Gr.* ***gala, -aktos*** *= lapte;* ***rhoia*** *= curgere, de la* ***rhein*** *= a* *curge.*] 1) Secreţie excesivă de lapte la o femeie care alăptează. 2) Scurgere spontană de lapte în afara perioadei de lactaţie sau după înţărcare. V. şi sindrom Chiari-Frommel.

GALACTOZAMINĂ, s. f. / galactosamine, s. f. / galactosamine. V. hexozamină.

GALACTOZĂ, s. f. / galactose, s. m. / galactose. [*Gr. **gala, -aktos** = lapte; **-ozӑ** - indică un glucid.*] Hexoză cu aceeaşi formulă brută ca şi *glucoza, fiind un stereoizomer al acesteia. Forma dextrogiră, D-g., se obţine prin hidroliza *lactozei (glucid din lapte). În organism, g. este convertită în glucoză asimilabilă la nivelul ficatului. G. este foarte răspândită în natură, în formă combinată găsindu-se în *lactoză, *glicolipide, *glicoproteine. Imposibilitatea conversiei g. în glucoză determină *galactozemia. Sin.: cerebrogalactoză, cerebroză.

GALACTOZEMIE, s. f. / galactosémie, s. f. / galactos(a)emia. [*Gr. **gala, -aktos** = lapte; **haima, -atos** = sânge.*] 1) Termen utilizat îndeosebi pentru a desemna o afecţiune ereditară rară, transmisă autozomal recesiv, care se manifestă la nou-născut prin ciroză cu hepatosplenomegalie, icter prelungit, denutriţie rapidă, cataractă bilaterală, deficit psihomotor. Evoluţia poate fi favorabilă prin excluderea laptelui din alimentaţie. Boala este determinată de o perturbare în metabolismul galactozei: absenţa unei enzime, galactoz-1-fosfat-uridil-transferaza, ceea ce împiedică transformarea galactozei în glucoză şi acumularea de galactozo-1-fosfat, toxic pentru sistemul nervos, ficat şi cristalin. Sin.: diabet galactozic, galactozuria nou-născutului, intoleranţă ereditară la galactoză. 2) În general, prezenţa galactozei în sânge.

GALACTOZID, s. n. / galactoside, s. m. / galactoside. [*Gr. **gala, -aktos** = lapte; **ozid** - indică un glucid.*] *Glicozid care conţine *galactoză. În cazul g. gruparea –OH sau –H de la carbonul 1 al galactozei este înlocuită cu un radical organic.

GALACTOZIDAZĂ, s. f. / galactosidase, s. f. / galactosidase. [*Gr. **gala, -aktos** = lapte; **ozid** - indică un glucid; **-ază**.*] Denumire generică pentru enzimele (*hidrolaze) ce intervin în conversia *galactozidelor în *galactoză. Există două tipuri de g.: 1) *α-D-g.* catalizează hidroliza α-D-galactozidelor în D-galactoză. 2) *β-D-g.* catalizează hidroliza lactozei în *galactoză şi *glucoză, precum şi a altor β-D-galactozide. Este secretată la nivelul mucoasei intestinale, îndeosebi în jejun şi segmentul proximal al ileonului. Concentraţia este crescută în cancerele vezicale. Deficitul în β-g. (sau lactază) determină *alactazia. Sin.: lactază.

GALACTOZURIE, s. f. / galactosurie, s. f. / galactosuria. Prezenţa de *galactoză în urină. V. galactozemie, def. 1.

GALEA / galea / galea. NA: galea. [*Lat. **galea** = cască, coif.*] Termen anatomic pentru structurile în formă de coif. Ex.: *g. aponeurotica* - porţiunea aponevrotică a muşchiului occipitofrontal, sin.: aponevroză epicraniană (v.).

GALECTINĂ-1, s. f. / galectine-1, s. f. / galectin-1. [*Galactozid, din gr. **gala, -aktos** = lapte, **ozid**; lat. **nectere** = a lega; **-ină**.*] Proteină aflată sub forma unui dimer pe suprafeţele celulare. G. fixează P-*galactozidele şi este implicată în *apoptoza limfocitelor T.

GALENIC, adj. / galénique, adj. / galenical. [*Claudius Galen - Galenos, medic grec din Roma antică, 129-200.*] Despre preparatele farmaceutice de origine organică, îndeosebi vegetală, spre deosebire de remediile preparate din substanţe chimice pure.

GALIU, s. n. / gallium, s. m. / gallium. [*Numele latinizat al lui **François Lecoq de Boisbaudran**: fr. **coq**, lat. **gallus** = cocoş.*] Elementul nr. 31, cu simbolul Ga. Izotopul radioactiv ^{67}Ga este utilizat în investigarea prin *scintigrafie a localizării proceselor inflamatorii şi a unor tumori.

GALOP, s. n. / galop (bruit de), s. m. / gallop rhythm. [*Fr. **galop**, din limba francilor stabiliti în Galia **walah-laupan** = a alerga repede.*] Zgomot surd diastolic, supraadăugat celor două zgomote cardiace normale, care determină un ritm în trei timpi ce aminteşte galopul unui cal. Este totdeauna patologic, în raport cu o afecţiune cardiacă. Sin.: zgomot de galop.

GALT / GALT / GALT. [*Acronim-siglă de la Gut-Associated Lymphoid Tissue.*] Ţesutul limfoid asociat tubului digestiv. Cuprinde, în afară de infiltrate limfoide difuze, şi structuri macroscopice: *amigdale, *plăci Peyer, *apendice. V. şi MALT, BALT.

GALVANISM, s. n. / galvanisme, s. m. / galvanism. Acţiunea curenţilor electrici continui de joasă frecvenţă asupra organismului. V. galvanizare.

GALVANISM BUCAL / galvanisme buccal / dental galvanism. Producerea în cavitatea bucală a unui curent galvanic (v. curent electric) apărut între două lucrări de restaurare dentară alcătuite din metale sau aliaje diferite umectate de salivă. G. b. provoacă o senzaţie mai mult sau mai puţin dureroasă.

GALVANIZARE, s. f. / galvanisation, s. f. / galvanization. [***Luigi Galvani**, fizician şi fiziolog italian, 1737-1798.*] Utilizarea curentului continuu de câteva zeci de miliamperi timp de mai multe minute (*g. continuă*), datorită acţiunii de diminuare a excitabilităţii nervoase prin efect de anelectrotonus (*electrotonus).

GALVANOCAUTER, s. n. / galvanocautère, s. m. / galvanocautery. [***Luigi Galvani**, fizician şi fiziolog italian, 1737-1798; lat. **cauterium**, gr. **kauter** = fier înroşit, de la gr. **kaiein** = a arde.*] *Cauter al cărui vârf, în general din platină, este încălzit prin trecerea unui curent de joasă tensiune, dar de intensitate mare.

GALVANOFARADIZARE, s. f. / galvano-faradisation, s. f. / galvanofaradization. [***Luigi Galvani**, fizician şi fiziolog italian, 1737-1798; **Michael Faraday**, fizician englez, 1791-1867.*] Aplicarea simultană a curentului continuu şi a curentului de inducţie. V. galvanizare şi faradizare.

GALVANOMETRU, s. n. / galvanomètre, s. m. / galvanometer. [***Luigi Galvani**, fizician şi fiziolog italian, 1737-1798; gr. **metron** = măsură.*] Aparat cu care se pune în evidenţă sau se măsoară un curent continuu de intensitate foarte mică.

GALVANONARCOZĂ, s. f. / galvanonarcose, s. f. / galvanonarcosis. [***Luigi Galvani**, fizician şi fiziolog italian, 1737-1798; gr. **narke** = amorţeală, toropeală; **-oză**.*] Inhibiţie corticală care poate evolua până la *narcoză, obţinută prin trecerea unui curent galvanic, constant descendent, de-a lungul măduvei spinării.

GALVANOPALPAŢIE, s. f. / galvano-palpation, s. f. / galvanopalpation. [***Luigi Galvani**, fizician şi fiziolog italian, 1737-1798; lat. **palpatio, -onis** = dezmierdare, de la **palpare** = a mângâia.*] Testarea sensibilităţii şi a vasomotricităţii cutanate utilizând curent galvanic.

GALVANOPUNCTURĂ, s. f. / galvanopuncture, s. f. / galvanopuncture. [***Luigi Galvani**, fizician şi fiziolog italian, 1737-1798; lat. **punctura** = înţepătură, de la **pungere** = a înţepa.*] Tehnică de terapie cu ajutorul curentului galvanic, efectuată prin intermediul unor ace implantate în diverse ţesuturi, prin care trece un curent continuu de intensitate mică. Sin.: electropunctură.

GALVANOTERAPIE, s. f. / galvanothérapie, s. f. / galvanotherapy. [***Luigi Galvani**, fizician şi fiziolog italian, 1737-1798; gr. **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] Utilizarea terapeutică a curenţilor galvanici continui de mică tensiune – circa 50 V – în unele afecţiuni locomotorii, nervoase etc.

GALVANOTONUS, s. n. / galvanotonus, s. m. / galvanotonus. [***Luigi Galvani**, fizician şi fiziolog italian, 1737-1798; gr. **tonos** = tensiune.*] Persistenţa contracţiei musculare provocată de curentul continuu pe tot timpul trecerii acestuia şi încetarea contracţiei la sfârşitul trecerii curentului.

GAMA / gamma / gamma. [γ = *a treia literă a alfabetului grec.*] 1) A treia literă a alfabetului grec, folosită adesea şi ca simbol în matematică, fizică etc. 2) Radiaţie electromagnetică emisă de diverşi izotopi radioactivi. 3) Unitate de măsură a masei, egală cu o milionime de gram, care în prezent nu mai este utilizată, fiind înlocuită cu microgramul.

GAMA-ANGIOGRAFIE, s. f. / gamma-angiographie, s. f. / radioisotope angiography. [γ = *a treia literă a alfabetului grec; gr.* ***angeion*** *= vas;* ***graphein*** *= a scrie.*] Sin.: angioscintigrafie (v.).

GAMA-CAMERA. Var. pentru gamma-camera (v.).

GAMACARDIOGRAFIE, s. f. / gammacardiographie, s. f. / gammacardiography. [γ = *a treia literă a alfabetului grec; gr.* ***kardia*** *= inimă;* ***graphein*** *= a scrie.*] V. scintigramă miocardică de perfuzie.

GAMACISM, s. n. / gammacisme, s. m. / gamacism. [*Gr.* ***gamma*** *= denumirea literei* ***g*** *în greacă.*] Defect de vorbire constând în dificultatea sau imposibilitatea pronunţiei literei g.

GAMADIAGNOSTIC, s. n. / gammadiagnostique, s. m. / gammadiagnosis. [γ = *a treia literă a alfabetului grec; gr.* ***dia*** *= prin;* ***gnostikos*** *= care cunoaşte, de la* ***gnonai*** *= a cunoaşte.*] Denumire generică, mai rar utilizată, pentru desemnarea procedeelor de diagnostic cu ajutorul izotopilor radioactivi emiţători de radiaţii gama. V. medicină nucleară, scintigrafie, scintigramă.

GAMAENCEFALOGRAFIE, s. f. / gamma-encéphalographie, s. f. / isotopic brain scintigraphy. [γ = *a treia literă a alfabetului grec; gr.* ***enkephalos*** *= creier, de la* ***en*** *= în,* ***kephale*** *= cap;* ***graphein*** *= a scrie.*] Metodă de investigaţie a permeabilităţii *barierei hematoencefalice (BHE) cu radioizotopi. Se pot obţine, cu *gamma-camera, imagini ale distribuţiei radioactivităţii şi, consecutiv, date asupra discontinuităţii patologice a BHE.

GAMA-ENOLAZĂ, s. f. / gamma-énolase, s. f. / gamma-enolase. Sin.: enolază neurospecifică (v.).

GAMAGLOBULINĂ, s. f. / gammaglobuline, s. f. / gamma globulin. [γ = *a treia literă a alfabetului grec; lat.* ***globulus****, dim. de la* ***globus*** *= glob; -ină.*] Globulinele plasmatice cu cea mai slabă mobilitate la electroforeză, deoarece au sarcina electrică pozitivă cea mai mare. Majoritatea g. sunt *imunoglobuline, adică anticorpi serici. Var.: γ-globulină. V. şi globuline.

GAMA-GLUTAMIL-TRANSPEPTIDAZĂ, s. f. / gamma-glutamyl-transpeptidase, s. f. / gammaglutamyl-transpeptidase. Enzimă prezentă în mai multe organe, îndeosebi în ficat, facilitând transferul transmembranar al aminoacizilor. Concentraţia plasmatică normală a g.-t. (denumită şi GGT sau gama-GT) este sub 37 UI/l. Ea creşte îndeosebi în alcoolismul cronic şi în cursul a numeroase boli hepatice, ca şi în diabet, mononucleoză infecţioasă, infarct miocardic, pneumopatii etc.

GAMAGRAFIE, s. f. / gammagraphie, s. f. / gammagraphy. [γ = *a treia literă a alfabetului grec; gr.* ***graphein*** *= a scrie.*] Sin.: scintigrafie (v.).

GAMAPATIE, s. f. / gammapathie, s. f. / gammapathy. [γ = *a treia literă a alfabetului grec; gr.* ***pathos*** *= boală.*] Sin.: disgamaglobulinemie (v.). Var.: gamopatie.

GAMAPATIE BICLONALĂ / gammapathie biclonale / biclonal gammopathy. Sin.: disglobulinemie biclonală (v.).

GAMAPATIE MONOCLONALĂ / gammapathie monoclonale / monoclonal gammopathy. Sin.: disglobulinemie monoclonală (v.).

GAMAPATIE MONOCLONALĂ BENIGNĂ / gammapathie monoclonale bénigne / benign mo-noclonal gammopathy. Afecţiune rară ce apare uneori la vârstnici, alteori în cadrul cirozei hepatice, al unor boli autoimune sau ale sistemului limfatic. De obicei fără expresie clinică, se caracterizează prin prezenţa unei *imunoglobuline monoclonale secretate de o singură familie (un singur *clon) de *plasmocite. Se însoţeşte de creşterea *vitezei de sedimentare a hematiilor (VSH) şi de o uşoară *plasmocitoză medulară - anomalii biologice care se menţin constante ani de zile. În unele cazuri poate evolua malign. Sin.: globulinemie monoclonală benignă.

GAMAPATIE POLICLONALĂ / gammapathie polyclonale / polyclonal gammopathy. Sin.: disglobulinemie policlonală (v.).

GAMATERAPIE, s. f. / gammathérapie, s. f. / gammatherapy. [γ = *a treia literă a alfabetului grec; gr.* ***therapeia*** *= tratament, de la* ***therapeuein*** *= a îngriji.*] Terapie cu radiaţii gama emise de radioizotopi artificiali (cel mai des *cobalt 60).

GAMBĂ, s. f. / jambe, s. f. / shank, shin. NA: crus. [*Lat.* ***gamba****.*] Porţiune a membrului inferior cuprinsă între *genunchi şi *gleznă.

GAMET, s. m. / gamète, s. m. / gamete. [*Gr.* ***gamete*** *= soţie,* ***gametes*** *= soţ.*] 1) Fiecare din cele două celule care se unesc în timpul fecundaţiei pentru a forma oul (ou sau zigot), primul stadiu de dezvoltare a unui individ. La mascul, g. este *spermatozoidul şi la femelă, *ovulul. Sin.: celulă sexuală. 2) În parazitologie, formă sexuală matură, provenită din *gametocit, a parazitului malariei.

GAMETOCID, adj., s. m. / gaméticide, adj., s. m. / gametocide. [*Gr.* ***gamete*** *= soţie,* ***gametes*** *= soţ; lat.* ***caedere*** *= a omorî.*] (Agent) care distruge gameţii sau *gametocitele. Ex.: unele medicamente *antipaludice.

GAMETOCIT, s. n. / gamétocyte, s. m. / gametocyte. [*Gr.* ***gamete*** *= soţie,* ***gametes*** *= soţ;* ***kytos*** *= celulă.*] Element sexuat din ciclul evolutiv al *hematozoarului palustru care, în stomacul *anofelului, dă naştere *gametului.

GAMETOGENEZĂ, s. f. / gamétogenèse, s. f. / gametogenesis. [*Gr.* ***gamete*** *= soţie,* ***gametes*** *= soţ;* ***genesis*** *= producere, de la* ***gennan*** *= a produce.*] Dezvoltarea *gameţilor, adică a celulelor sexuale masculine şi feminine. V. şi meioză.

GAMMA. Var. pentru gama (v.).

GAMMA-CAMERA, s. f. / gamma-caméra, s. f. / gamma camera. [γ = *a treia literă a alfabetului grec; engl.* ***camera*** *= aparat de fotografiat, cameră de luat vederi.*] Dispozitivul de bază în practica *scintigrafiei clinice, domeniul cel mai cuprinzător al *medicinei nucleare. G.-c. este alcătuită din cap de detecţie (colimator, cristal de scintilaţie, fotomultiplicatori) a fotonilor gama sau X şi sistem informatic de achiziţie şi prelucrare (procesare) a datelor în vederea obţinerii imaginilor. V. şi nefrogramă izotopică, scintigrafie, scintigramă, scintigramă miocardică. Var.: gama-camera.

GAMOFOBIE, s. f. / gamophobie, s. f. / gamophobia. [*Gr.* ***gamos*** *= căsătorie;* ***phobos*** *= frică.*] Teamă morbidă de căsătorie.

GAMOPATIE, s. f. / gammopathie, s. f. / gammopathy. [γ = *a treia literă a alfabetului grec; gr.* ***pathos*** *= boală.*] Var. pentru gamopatie. (v.).

GAMPSODACTILIE, s. f. / gampsodactylie, s. f. / gampsodactylia. [*Gr.* ***gampsos*** *= îndoit, (ră)sucit;* ***daktylos*** *= deget.*] Deviere a degetelor piciorului caracterizată prin hiperextensia primei falange pe metatarsian şi flexia celorlaltor două falange.

GANGLIECTOMIE, s. f. / gangliectomie, s. f. / ganglionectomy. [*Lat., gr.* ***ganglion*** *= mică tumefacţie; gr.* ***ektome*** *= excizie.*] Intervenţie chirurgicală prin care se realizează ablaţia unui ganglion. Termenul desemnează îndeosebi ablaţia unui ganglion din lanţul simpatic lombar sau cervicodorsal. Sin. nerecomandat: ganglionectomie.

GANGLIOCULTURĂ, s. f. / gangliocultre, s. f. / gangliocul ture. [*Lat., gr.* ***ganglion*** *= nod; lat.* ***cultura*** *= cultivare.*] Cultivarea conţinutului ganglionar pe medii de cultură adecvate, în vederea izolării şi identificării agenţilor patogeni.

GANGLIOGLIOM, s. n. / gangliogliome, s. m. / ganglioglioma. [*Lat., gr. ganglion = mică tumefacție; gr. glia = clei; -oma.*] Sin.: ganglioneurom (v.).

GANGLIOM, s. n. / gangliom, s. m. / ganglioneuroma. [*Lat., gr. ganglion = mică tumefacție; -oma.*] Sin.: ganglioneurom (v.).

GANGLION, s. m. / ganglion, s. m. / 1) ganglion, pl. ganglia, ganglions; 2) lymph node. NA: 1) ganglion, pl. ganglia; 2) nodus lymphaticus, pl. nodi lymphatici. [*Lat., gr. ganglion = mică tumefacție.*] 1) Formațiune anatomică de formă sferică sau ovalară, alcătuită dintr-o masă de celule. Este situată pe traiectul unui vas limfatic. 2) Pentru *g. limfatic se utilizează sin. nod, nodul mai corect, deoarece este cf. NA. V. și în continuare.

GANGLION CELIAC / ganglion semilunaire / c(o)eliac ganglion. NA: ganglia celiaca. G. simpatic paravertebral, pereche, situat în *plexul celiac de o parte și de alta a arterei iliace. Conține fibre simpatice preganglionare și neuroni simpatici postganglionari a căror fibre amielinice se distribuie stomacului, ficatului, veziculei biliare, splinei, rinichilor, intestinului subțire, colonului ascendent și transvers. Sin.: ganglion semilunar.

GANGLION GASSER / ganglion de Gasser / trigeminal ganglion, semilunar ganglion. NA: ganglion trigeminale. [*Johann Laurentius Gasser, anatomist austriac, Viena, 1723-1765.*] G. senzitiv voluminos al trigemenului, în formă de semilună, din care se formează trei ramuri: nervul oftalmic, nervul maxilar superior și nervul mandibular (sau maxilar inferior). Sin.: g. semilunar (al trigemenului), g. trigeminal.

GANGLION GENICULAT / ganglion géniculé / ganglion of facial nerve. NA: ganglion geniculi. G. nervos situat pe traiectul nervului intermediar (perechea VIIIbis) V. tab. anat. nervi.

GANGLION LIMFATIC / ganglion lymphatique / lymph node, lymph gland. NA: nodus lymphaticus, pl. nodi lymphatici. Sin.: nodul limfatic (v.). V. și tab. anat. - limfatice.

GANGLION NERVOS / ganglion nerveux / ganglion. NA: ganglion, pl. ganglia. Aglomerare de celule nervoase situată în afara nevraxului, care regrupează, în cazul g. spinali ai rădăcinilor posterioare ale nervilor rahidieni, corpii celulari ai protoneuronilor senzitivi, iar în cazul g. simpatici, neuronii efectori viscerali sau vasculari.

GANGLION PARASIMPATIC / ganglion parasympathique / parasympatheticum ganglion, parasympathetic ganglion. NA: ganglion parasympatheticum, ganglion parasympathicum. Denumire generică pentru formațiunile anatomice alcătuite din agregarea corpurilor celulare ale neuronilor colinergici primari din *sistemul nervos parasimpatic localizat lângă sau în interiorul peretelui organului inervat. V. și colinergic.

GANGLION SENTINELĂ / ganglion sentinelle / sentinel node, signal node. 1) Primul ganglion limfatic invadat în cazul diseminării celulelor maligne îndeosebi în *cancerul de sân. Detectarea g. s. este extrem de importantă în tratamentul chirurgical, deoarece permite suprimarea căii de metastazare. Ea se realizează prin injectarea de coloranți sau izotopi radioactivi la nivelul limfaticelor sânului. 2) Ganglion limfatic supraclavicular care reprezintă adesea primul semn al unei tumori abdominale. Sin.: nodul sentinelă. V. semnul Virchow-Troisier.

GANGLION SEMILUNAR / ganglion semilunaire / c(o)eliac ganglion. NA: ganglia celiaca. Sin.: ganglion celiac (v.).

GANGLION SEMILUNAR AL TRIGEMENULUI / ganglion semilunaire du nerf trijumeau / trigeminal ganglion. NA: ganglion trigeminale. Sin.: ganglion Gasser (v.).

GANGLION SFENOPALATIN / ganglion sphénopalatin / sphenopalatine ganglion. NA: ganglion pterygopalatinum. G. aparținând sistemului vegetativ cefalic, situat pe traiectul nervului vidian, în fundul fosei pterigomaxilare. G. inervează glanda lacrimală și mucoasa nazobucofaringiană.

GANGLION SIMPATIC / ganglion sympathique / sympatheticum ganglion, sympathetic ganglion. Denumire generică pentru formațiunile anatomice alcătuite prin agregarea corpurilor celulare ale neuronilor adrenergici primari din *sistemul nervos simpatic, incluzând g. trunchiului simpatic, g. intermediari, g. prevertebrali și o serie de celule ganglionare din plexurile autonome. V. și ganglioni simpatici laterovertebrali.

GANGLION STELAT / ganglion stellaire / inferior cervical ganglion. NA: ganglion cervicothora-cicum. G. nervos al lanțului simpatic laterovertebral, situat înaintea primei coaste, posterior și superior arterei vertebrale, rezultând din fuziunea g. cervical inferior și a primului g. toracic. Din g. s. emerg fibre simpatice ale plexului cardiac.

GANGLION TRIGEMINAL / ganglion trigéminal / trigeminal ganglion. NA: ganglion trigeminale. Sin.: ganglion Gasser (v.).

GANGLION VIRCHOW / ganglion de Virchow / Virchow's ganglion or node. [*Rudolph Ludwig Karl Virchow, anatomopatolog german, profesor la Würtzburg, apoi la Berlin, 1821-1902.*] Sin.: semn Virchow-Troisier (v.).

GANGLIONECTOMIE, s. f. / ganglionectomie, s. f. / ganglionectomy. [*Lat., gr. ganglion = mică tumefacție; gr. ektome = excizie.*] Sin. nerecomandat pentru gangliectomie (v.).

GANGLIONEUROM, s. n. / ganglioneurome, s. m. / ganglioneuroma. [*Lat., gr. ganglion = mică tumefacție; gr. neuron = nerv; -oma.*] Tumoră benignă formată prin proliferarea celulelor nervoase, cu aspect asemănător unui ganglion simpatic. Este localizată frecvent la nivelul sistemului nervos simpatic sau al medulosuprarenalei și, cu mult mai rar, la nivelul sistemului nervos central (planșeul ventriculului III). Sin.: gangliogliom, gangliom, neurogliom.

GANGLIONI BAZALI / ganglions basals / basal ganglia. Denumire improprie pentru nucleii cenu-șii centrali (v.).

GANGLIONI SIMPATICI LATEROVERTEBRALI / ganglions sympathiques latéro-vertébraux / ganglia of sympathetic trunk. NA: ganglia trunci sympathici. G. situați de o parte și de alta a coloanei vertebrale (*g. laterovertebrali*), ce formează lanțul simpatic laterovertebral, care, acolându-se la viscere, participă la formarea plexurilor simpatice viscerale (ex.: *plexul solar).

GANGLIOPLEGIC, adj., s. n. / ganglioplégique, adj., s. m. / ganglioplegic. [*Lat, gr. ganglion = mică tumefacție; plege = lovitură.*] 1) Despre un medicament sau un alt agent chimic sau fizic care blochează transmiterea impulsurilor nervoase la nivelul ganglionilor simpatici sau parasimpatici. Substanțele g. acționează fie prin împiedicarea *depolarizării, fie provocând o depolarizare persistentă. 2) Medicament care exercită acțiunea menționată anterior. G. sunt utilizate în tratamentul hipertensiunii arteriale severe și în cursul anesteziei, pentru obținerea unei hipotensiuni controlate. Sin.: sinaptolitic, sinaptoplegic.

GANGLIOZIDE, s. n. pl. / gangliosides, s. m. pl. / gangliosids. Cele mai complexe *sfingolipide care rezultă din combinarea *ceramidelor cu *oligozaharidele și conțin în moleculă una sau mai multe molecule de acid N-acetil neuraminic (NANA). Se notează cu litera G, plus un indice – M, D, T sau Q – care specifică numărul de molecule de NANA din structură, una, două, trei, respectiv patru molecule. Numerele adiționale, care apar ca indice, desemnează secvența de carbohidrați atașată. Compoziția de bază a g. din sistemul nervos constă în: ceramidă-glucoză-NANA. G. sunt importante pentru patologie deoarece au fost identificate boli numite *gangliozidoze în care aceste lipide complexe se acumulează intracelular. Ex.: în boala *Tay-Sachs se acumulează gangliozide GM_2 (NANA-N-acetilgalactozamină-galactoză-glucoză-ceramid). V. și gangliozidoze.

GANGLIOZIDOZĂ, s. f. / gangliosidose, s. f. / gangliosidosis. Boală enzimatică aparţinând grupului *lipoidozelor, caracterizată prin supraîncărcarea organismului cu *gangliozide. G. poate fi generalizată sau localizată, îndeosebi la nivelul SNC, din cauza abundenţei gangliozidelor la nivelul membranelor neuronale. Există numeoase tipuri de g., îndeosebi congenitale şi infantile, clasificate în funcţie de tipul de gangliozid aflat în exces. V. şi boală Derry (*g.* GM_1 *tip 2*), boală Norman-Landing (*g.* GM_1 *generalizat*), boală Sandhoff (*g.* GM_2 *tip 2*), boală Tay-Sachs (*g.* GM_2 *tip 1*).

GANGRENĂ, s. f. / gangrène, s. f. / gangrene. [*Lat. gangraena, din gr. gangraina = putrefacţie.*] Necroză tisulară determinată fie de întreruperea aportului sanguin, fie de o tulburare neurotrofică, la care se poate adăuga sau nu o infecţie. Poate fi limitată la o arie redusă sau extinsă la un întreg segment de membru, umedă sau uscată. Porţiunea de ţesut necrozată care se elimină poartă denumirea de sfacel, sau, în cazul ţesutului osos, de sechestru. Var.: cangrenă.

GANGRENĂ DERMICĂ ACUTĂ / gangrène dermique aiguë / necrotizing fasciitis. Sin.: fasciită necrozantă (v.).

GANGRENĂ GAZOASĂ / gangrène gazeuse / gas gangrene. Sin.: flegmon emfizematos sau gazos. V. gangrenă.

GANGRENĂ SIMETRICĂ A EXTREMITĂŢILOR / gangrène symétrique des extrémités / symmetric asphyxia. Sin.: boală Raynaud (v.).

GANGRENĂ SPITALICEASCĂ / gangrène hospitalière / hospital gangrene. Sin.: fasciită necrozantă (v.).

GARGARISM, s. n. / gargarisme, s. m. / gargle. [*Lat. gargarizare, din gr. gargarizein = a face gargară; -ism.*] Formă medicamentoasă lichidă (conţinând antibiotice, antiseptice, astringente sau emoliente) pentru uz extern. Este utilizată în baie bucală, pentru spălarea şi dezinfectarea mucoasei bucofaringiene, spre deosebire de *colutoriu, care se aplică concentrat, strict localizat, prin tamponare.

GARGOILISM, s. n. / gargoylisme, s. m. / gargoylism. [*Fr. gargoylisme, din lat. gurgulio, -onis = gât, esofag; -ism.*] Sin.: boală Hurler (v.).

GAROU, s. n. / garrot, s. m. / garrot. [*Fr. garrot.*] Legătură elastică, dispusă circular pe un membru, în scopul opririi sau prevenirii unei hemoragii, ca şi în vederea unei puncţii venoase.

GASP / gasp / gasp. [*Norvegiana veche geispa = răsuflare întretăiată.*] Anglicism semnificând respiraţie bruscă, amplă şi zgomotoasă de la sfârşitul *agoniei.

GASSERECTOMIE, s. f. / gassérectomie, s. f. / gasserectomy. Ablaţie a *ganglionului lui Gasser practicată la bolnavii afectaţi de *nevralgie de trigemen. Ea poate genera *keratita neuroparalitică.

GASTRALGIE, s. f. / gastralgie, s. f. / gastralgia. [*Gr. gaster, gastros = stomac; algos = durere.*] Durere de origine gastrică, pe care pacientul o percepe la nivelul epigastrului, la palpare sau/şi spontan. Sin.: gastrodinie.

GASTRECTOMIE, s. f. / gastrectomie, s. f. / gastrectomy. [*Gr. gaster, gastros = stomac; ektome = excizie.*] Intervenţie chirurgicală constând în rezecţia parţială sau totală a stomacului. Se disting: 1) *G. parţiale atipice*, care constau în ablaţie gastrică limitată care nu întrerupe continuitatea organului. 2) *G. parţiale tipice*, prin care se întrerupe total continuitatea organului. 3) *G. totale*, cu rezecţia totală a stomacului, inclusiv a cardiei şi a pilorului.

GASTRIC, adj. / gastrique, adj. / gastric. [*Gr. gaster, gastros = stomac.*] Care se referă la stomac sau aparţine stomacului. Ex.: suc g., criză g. Sin.: stomacal.

GASTRICSINĂ, s. f. / gastricsine, s. f. / gastricsin. Enzimă proteolitică din sucul gastric, înrudită cu *pepsina (dar cu M, de circa trei ori mai mică) şi care joacă un rol preponderent la sugar.

GASTRINĂ, s. f. / gastrine, s. f. / gastrin. [*Gr. gaster, gastros = stomac; -ină.*] Hormon secretat la nivelul stomacului de celulele G ale antrului piloric şi în duodenul proximal, când acestea sunt stimulate de prezenţa în stomac a anumitor alimente (carne, alcool, substanţe alcaline), de distensia antrului sau de excitarea nervului vag. G. este un peptid alcătuit din 34 de aminoacizi. Au fost identificate două tipuri de g.: I şi II, care diferă doar prin prezenţa grupării ester-sulfat pe tirozina din poziţia 12 în cazul g. II. După secreţie, g. trece în circulaţie, stimulând îndeosebi secreţia de acid clorhidric, moderat cea de *pepsină şi de *factor intrinsec, ca şi motricitatea şi tonusul gastrointestinal, contracţiile stomacului, intestinului şi ale veziculei biliare. Sin.: hormon gastric. V. tab. const. biol.

GASTRINOM, s. n. / gastrinome, s. m. / gastrinoma. [*Gr. gaster, gastros = stomac; -ină; -oma.*] Tumoră secretantă de *gastrină, cu localizare frecventă la nivelul pancreasului (în insulele Langerhans) sau al stomacului (în submucoasa antrului piloric).

GASTRITĂ, s. f. / gastrite, s. f. / gastritis. [*Gr. gaster, gastros = stomac; -ită.*] Termen generic pentru toate alterările acute sau cronice ale mucoasei gastrice de origine inflamatorie, toxică sau alergică. S-au descris multiple tipuri de g., a căror identitate clinică este relativă, certe fiind doar datele histologice (biopsii multiple): 1) *G. atrofică*, atrofie a mucoasei şi a glandelor. *G. atrofică idiopatică*: v. boală Fenwick. 2) *G. catarală*, hipertrofie a mucoasei gastrice, cu secreţie de mucus în exces. 3) *G. erozivă*, exfoliativă, cu eroziuni ale epiteliului gastric. 4) *G. hipertrofică gigantă* sau boală Ménétrier (v.). 5) *G. gigant flegmonoasă*, cu abcese în peretele stomacal. 6) *G. polipoasă*, cu vegetaţii polipoide la nivelul mucoasei gastrice. 7) *G. toxică*, urmare a acţiunii unor agenţi toxici sau corozivi.

GASTROCAMERĂ, s. f. / gastrocaméra, s. f. / gastrocamera. [*Gr. gaster, gastros = stomac; engl. camera = cameră de luat vederi, aparat de fotografiat.*] Cameră video de dimensiuni reduse, care poate trece prin esofag, pentru obţinerea de imagini din interiorul stomacului.

GASTROCOLITĂ, s. f. / gastrocolite, s. f. / gastrocolitis. [*Gr. gaster, gastros = stomac; kolon = intestin gros; -ită.*] Inflamaţie a stomacului şi a colonului.

GASTROCOLOPTOZĂ, s. f. / gastrocoloptose, s. f. / gastrocoloptose. [*Gr. gaster, gastros = stomac; kolon = intestin gros; ptosis = cădere.*] *Ptoză simultană a stomacului şi a colonului transvers.

GASTRODINIE, s. f. / gastrodynie, s. f. / gastrodynia. [*Gr. gaster, gastros = stomac; odyne = durere.*] Sin.: gastralgie (v.).

GASTRODUODENAL, adj. / gastro-duodénal, -ale, -aux, adj. / gastroduodenal. [*Gr. gaster, gastros = stomac; lat. duodeni = în număr de 12, abreviere de la duodeni digitorum = de 12 degete (lungimea acestui segment intestinal).*] Care se referă la stomac şi duoden, care afectează ambele organe. Ex.: ulcer g.

GASTRODUODENITĂ, s. f. / gastroduodénite, s. f. / gastroduodenitis. [*Gr. gaster, gastros = stomac; lat. duodeni = în număr de 12, abreviere de la duodeni digitorum = de 12 degete (lungimea acestui segment intestinal); -ită.*] Inflamaţie asociată a stomacului şi a duodenului.

GASTRODUODENOSTOMIE, s. f. / gastroduodénostomie, s. f. / gastroduodenostomy. [*Gr. gaster, gastros = stomac; lat. duodeni = în număr de 12, abreviere de la duodeni digitorum = de 12 degete (lungimea acestui segment intestinal); gr. stoma, -atos = gură.*] Crearea operatorie a unei anastomoze largi între stomac şi duoden, printr-o incizie în potcoavă la nivelul antrului. Sin.: antroduodenostomie.

GASTROENTERITĂ, s. f. / gastroentérite, s. f. / gastroenteritis. [*Gr. gaster, gastros = stomac; enteron = intestin; -ină.*] Inflamaţie acută sau cronică a mucoaselor gastrică şi intestinală, de origine virală sau bacteriană.

GASTROENTEROLOGIE, s. f. / gastroentérologie, s. f. / gastroenterology. [*Gr. gaster, gastros = stomac; enteron = intestin; logos = ştiinţă.*] Ramură a medicinei destinată studiului fiziologiei şi patologiei stomacului şi intestinului, iar prin extensie al întregului sistem digestiv.

GASTROENTEROPTOZĂ, s. f. / gastroentéroptose, s. f. / gastroenteroptosis. [*Gr. gaster, gastros = stomac; enteron = intestin; ptosis = cădere.*] *Ptoză simultană a stomacului şi a intestinului. V. şi gastrocoloptoză.

GASTROENTEROSTOMIE, s. f. / gastroentérostomie, s. f. / gastroenterostomia. [*Gr. gaster, gastros = stomac; enteron = intestin; stoma, -atos = gură.*] Intervenţie chirurgicală care constă în anastomoza zonei celei mai declive a stomacului cu prima ansă jejunală.

GASTROFIBROSCOP, s. n. / gastrofibroscope, s. m. / gastric fiberscope. [*Gr. gaster, gastros = stomac; lat. fibra = fibră; gr. skopos = observator, de la skopein = a vedea, a examina.*] *Fibroscop destinat *gastroscopiei. Sin.: fibrogastroscop.

GASTROFRENIC, adj. / gastrophrénique, adj. / gastrophrenic. [*Gr. gaster, gastros = stomac; phren, -os = diafragm.*] Care aparţine stomacului şi diafragmului.

GASTROJEJUNOSTOMIE, s. f. / gastrojéjunostomie, s. f. / gastrojejunostomy. [*Gr. gaster, gastros = stomac; lat. medicală jejunum intestinum, din lat. ieiunus = flămând, nemâncat; gr. stoma, -atos = gură.*] 1) Crearea chirurgicală a unei anastomoze între stomac şi jejun. 2) Anastomoza stabilită astfel.

GASTROLIZĂ, s. f. / gastrolyse, s. f. / gastrolysis. [*Gr. gaster, gastros = stomac; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge.*] Operaţie constând în eliberarea stomacului de bride şi aderenţe cu organele învecinate sau de unele conexiuni vasculare. Uneori, g. se practică pentru asigurarea mobilităţii stomacului, îndeosebi în vederea efectuării unei anastomoze.

GASTROPAREZĂ, s. f. / gastroparésie, s. f. / gastroparesis. Sindrom caracterizat prin diminuarea tranzitului hranei din stomac în duoden în absenţa unei obstrucţii mecanice.

GASTROPATIE, s. f. / gastropathie, s. f. / gastropathy. [*Gr. gaster, gastros = stomac; pathos = boală.*] Denumire generală vagă, pentru diferite boli ale stomacului.

GASTROPATIE EXSUDATIVĂ / gastropathie exsudative / Ménétrier's disease. Sin.: boală Ménétrier (v.).

GASTROPEXIE, s. f. / gastropexie, s. f. / gastropexy. [*Gr. gaster, gastros = stomac; pexis = fixare.*] Intervenţie chirurgicală destinată readucerii stomacului în poziţie normală şi fixării acestuia. G. nu se mai practică în caz de ptoză gastrică (*gastroptoză), indicaţiile actuale fiind *eventraţia diafragmatică şi anumite *hernii hiatale.

GASTROPLASTIE, s. f. / gastroplastie, s. f. / gastroplasty. [*Gr. gaster, gastros = stomac; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Denumire a diverselor plastii efectuate la nivelul stomacului: obliterarea unui ulcer perforat, cura chirurgicală a unei stenoze mediogastrice etc.

GASTROPLEGIE, s. f. / gastroplégie, s. f. / gastroplegia. [*Gr. gaster, gastros = stomac; plege = lovitură.*] Paralizie a stomacului, cu dilataţie consecutivă. Apare ca o complicaţie periculoasă în unele intervenţii chirurgicale pe abdomen, îndeosebi în *vagotomia tronculară (*operaţia Dragstedt).

GASTROPLICATURARE, s. f. / gastroplication, s. f. / gastroplication. [*Gr. gaster, gastros = stomac; lat. plicatura = împăturire, de la plica = cută, îndoitură.*] Reducerea chirurgicală a volumului unui stomac dilatat, prin plicaturarea peretelui gastric.

GASTROPTOZĂ, s. f. / gastroptose, s. f. / gastroptosis. [*Gr. gaster, gastros = stomac; ptosis = cădere.*] Coborârea stomacului din poziţia normală în abdomenul inferior, consecutivă laxităţii structurilor şi organelor care asigură fixitatea sa.

GASTRORAFIE, s. f. / gastrorraphie, s. f. / gastrorrhaphy. [*Gr. gaster, gastros = stomac; rhaphe = sutură.*] Procedeu chirurgical de sutură a stomacului.

GASTRORAGIE, s. f. / gastrorragie, s. f. / gastrorrhagia. [*Gr. gaster, gastros = stomac; rhegnynai = a ţâşni, a izbucni.*] Hemoragie la nivelul feţei interne a stomacului. Se poate traduce atât prin *hematemeză, cât şi prin *melenă.

GASTROREE, s. f. / gastrorrhée, s. f. / gastrorrh(o)ea. [*Gr. gaster, gastros = stomac; rhoia = curgere, de la rhein = a curge.*] 1) Hipersecreţie continuă de suc gastric. 2) Vomisment sau regurgitaţie de lichid apos provenind dintr-o hipersecreţie gastrică.

GASTROSCHIZIS, s. n. / gastroschisis, s. m. / gastroschisis. [*Gr. gaster, gastros = stomac; skhisis = despicătură, de la skhizein = a despărţi.*] Termen utilizat îndeosebi în engleză ca sin. cu *laparoschizis.

GASTROSCOP, s. n. / gastroscope, s. m. / gastroscope. [*Gr. gaster, gastros = stomac; skopos = observator, de la skopein = a vedea, a examina.*] *Endoscop destinat efectuării *gastroscopiei.

GASTROSCOPIE, s. f. / gastroscopie, s. f. / gastroscopy. [*Gr. gaster, gastros = stomac; skopia = examinare, de la skopein = a vedea, a examina.*] Investigaţie care constă în examinarea vizuală directă a mucoasei gastrice prin intermediul unui *gastroscop introdus prin esofag. Acest examen, iniţial executat cu ajutorul unui endoscop semirigid, este actualmente efectuat cu un *gastrofibroscop suplu, procedeul fiind denumit gastrofibroscopie.

GASTROSTOMIE, s. f. / gastrostomie, s. f. / gastrostomy. [*Gr. gaster, gastros = stomac; stoma, -atos = gură.*] Deschiderea chirurgicală permanentă a stomacului, care permite comunicarea acestuia cu peretele abdominal (fistulă gastrică) şi adaptarea unei sonde prin care se introduc alimente, atunci când calea esofaringiană este întreruptă sau blocată.

GASTROTOMIE, s. f. / gastrotomie, s. f. / gastrotomy. [*Gr. gaster, gastros = stomac; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Deschidere operatorie a stomacului.

GASTRULAŢIE, s. f. / gastrulation, s. f. / gastrulation. [*Lat. gastra = vas pântecos, de la gaster, -eris = burtă, pântec, din gr. gaster, -astros = stomac.*] Formarea *gastrulei din *blastulă, prin invaginare. Reprezintă un proces dinamic, care constă în deplasări sau migrări coordonate de celule (de *blastomere), denumite şi mişcări morfogenetice. În urma acestor procese ia naştere *gastrula, cu foiţele embrionare sau germinative.

GASTRULĂ, s. f. / gastrula, s. f. / gastrula. [*Lat. gastra = vas pântecos, de la gaster, -eris = burtă, pântec, din gr. gaster, -astros = stomac; -ulă.*] Stadiu de dezvoltare embrionară care urmează după *blastulă, în cazul embrionului uman în a treia săptămână de dezvoltare. În acest stadiu, prin mişcări coordonate ale celulelor (mişcări morfogenetice) care constituie procesul de gastrulaţie, are loc formarea celor trei foiţe embrionare: *ectoderm, *mezoderm şi *endoderm. Prin invaginarea endodermului rezultă o cavitate, intestinul primitiv (sau arhenteronul) care se deschide prin blastopor.

GATISM, s. n. / gâtisme, s. m. / gatism. [*Fr. gâtisme, din lat. vastare = a pustii, a devasta.*] 1) Incontinenţă sfincteriană (emisie involuntară de urină şi de materii fecale) care apare în cadrul unei decăderi fizice şi mentale (arieraţie gravă sau demenţă). 2) Extensia termenului ca sin. cu diminuarea intelectului este abuzivă.

GATOS, adj., s. m. / gâteux, -euse, adj., s. m. / suffering from gatism. [*Fr. gâteux, din lat. vastare = a pustii, a devasta.*] (Bolnav) care prezintă *gatism. Utilizarea ca substantiv a termenului nu este recomandată.

GAURĂ, s. f. / trou, s. m. / foramen. NA: foramen (1, 3). [*Lat. cavum = gaură.*] 1) *Foramen* (v.). 2) Întreruperea unei continuităţi. Ex.: *g. auscultatorie. 3) Orificiu osos sau anatomic. Ex.: g. ischiatice, situate între marginea laterală a sacrului şi marginea posterioară a coxalului; g. mentonieră; *g. occipitală etc. V. şi în continuare.

GAURĂ AUSCULTATORIE / trou auscultatoire / auscultatory gap. Abolirea tranzitorie a zgomotelor lui Korotkov observată la decompresiunea manşetei tensiometrului la unii bolnavi cu *stenoză aortică sau cu hipertensiune arterială.

GAURĂ DE CONJUGARE / trou de conjugaison / foramen intervertebrale. NA: foramen intervertebrale. Orificiu format de crestele opuse ale fiecărei lame aparţinând vertebrelor adiacente. Oferă cale de trecere nervilor spinali, care ies din canalul vertebral împreună cu vasele ce îi însoţesc.

GAURĂ ISCHIOPUBIANĂ / trou ischiopubien / obturator foramen. NA: foramen obturatorum. Sin.: gaură obturatoare (v.).

GAURĂ MARE ROTUNDĂ / trou grand rond / foramen rotundum. NA: foramen rotundum. Orificiu al etajului mijlociu al bazei craniului, situat în aripa mare a sfenoidului, prin care trece nervul maxilar superior, ramură a trigemenului.

GAURĂ MICĂ ROTUNDĂ / trou petit rond / foramen spinosus. NA: foramen spinosum. Orificiu din aripa mare a sfenoidului, lângă unghiul său posterior, prin care trec artera meningiană mijlocie, vena meningiană mijlocie şi nervul spinos.

GAURĂ OBTURATOARE / trou obturateur / obturator foramen. NA: foramen obturatorum. Deschidere ovală, mare, între oasele ischion şi pubis, situată anterior, inferior şi medial faţă de cavitatea cotiloidă. Este în cea mai mare parte închisă de membrana obturatoare. Prin ea trec vasele şi nervii obturatori. Sin.: gaură ischiopubiană.

GAURĂ OCCIPITALĂ / trou occipital / occipital foramen. NA: foramen magnum. Orificiu larg situat în partea posteroinferioară a osului occipital prin care cutia craniană este pusă în continuitate cu canalul vertebral. G. o. este traversată de partea inferioară a bulbului rahidian, rădăcinile medulare ale nervilor spinali, arterele vertebrale şi arterele spinale anterioare.

GAURĂ OVALĂ / trou ovale / foramen ovale. NA: foramen ovale. 1, 2) foramen ovale cordis, 3) foramen ovale basis cranii. 1) În cordul fetal, orificiu în *septum secundum* care permite comunicarea interatrială. Postnatal, o parte din *septum primum*, care joacă rol de valvă, fuzionează cu *septum secundum* obturând g. o. 2) Persistenţa comunicării interatriale în perioada postnatală cauzată de incompetenţa valvei care în mod normal obturează g. o. 3) Orificiu situat în marea aripă a osului sfenoid, posterior g. mari rotunde, prin care trec nervul maxilar inferior (mandibular) şi artera meningeană mică.

GAURĂ RUPTĂ ANTERIOARĂ / trou déchiré antérieur / foramen lacerum. NA: foramen lacerum. Orificiu neregulat al etajului mediu al bazei craniului, situat între vârful stâncii temporalului, corpul sfenoidului, marginea posterioară a marii aripi sfenoidale şi procesul baziliar al osului occipital. La acest nivel trec artera carotidă internă şi nervii pietroşi superficial şi profund.

GAURĂ RUPTĂ POSTERIOARĂ / trou déchiré postérieur / jugular foramen. NA: foramen jugulare. Orificiu al etajului posterior al bazei craniului, delimitat de crestele jugulare ale oaselor occipital şi temporal, împărţit în două porţiuni: posterioară, prin care trece vena jugulară internă, şi anterioară, mai strâmtă, prin care trec nervii glosofaringian, pneumogastric şi spinal, precum şi sinusul pietros inferior.

GAURĂ VERTEBRALĂ / trou vertébral / vertebral foramen. NA: foramen vertebrale. Spaţiu delimitat de corpul şi arcul unei vertebre, prin care trece măduva spinării cu învelişurile sale. Superpoziţia găurilor vertebrale constituie *canalul rahidian.

GAUSS, s. m. / Gauss, s. m. / Gauss. [*Carl Friedrich Gauss, matematician, fizician şi astronom german, 1777-1855.*] Unitatea de măsură (G) a inducţiei electromagnetice în sistemul electromagnetic CGS. Un G. este egal cu un Maxwell pe centimetru pătrat sau 10^{-4} Weber pe metru pătrat. Unitatea corespondentă din SI este Tesla (1 Gauss = 10^{-4} Tesla). V. şi Tesla.

GAVAJ, s. n. / gavage, s. m. / gavage. [*Fr. gavage, cuvânt de origine normandă gave, galeză gaba = gâtlej.*] 1) Alimentare prin intermediul unui tub introdus în stomac. 2) Metodă de administrare a unei diete hipercalorice în scop terapeutic.

GAZ, s. n. / gaz, s. m. / gas. [*Lat. chaos, gr. khaos = substanţă subtilă.*] Starea de agregare a unui corp în care moleculele acestuia tind să ocupe întregul volum în care se află: 1) *G. asfixiant* provine din arderea incompletă a materiilor organice; conţine 0,3-0,8% CO. 2) *G. ilariant:* protoxid de azot. 3) *G. inerte* sau *nobile*, inactive chimic (ex.: heliul, neonul etc.). 4) *G. de luptă:* substanţe toxice sintetizate în scop militar. 5) *G. sanguine:* O_2 şi CO_2.

GAZDĂ, s. f. / hôte, s. m. / host. [*Magh. gazda = gazdă.*] Orice organism viu (îndeosebi animal sau plantă) în care diverse tipuri de agenţi patogeni paraziţi îşi pot desfăşura parţial sau total ciclul de dezvoltare, de unde importanţa g. din punct de vedere epidemiologic. În *g. intermediară*, un parazit parcurge doar etapa de larvă asexuată. În *g. definitivă*, parazitul se multiplică. V. şi parazit, parazitism.

GAZOMETRIE, s. f. / gazométrie, s. f. / gasometry. [*Lat. chaos, gr. khaos = substanţă subtilă; gr. metron = măsură.*] Termen utilizat pentru denumirea dozării gazelor din sânge: O_2 şi CO_2.

GĂURI SACRALE ANTERIOARE ŞI POSTERIOARE / trou sacrés antérieurs et postérieurs / anterior and posterior sacral foramina. NA: foramina sacralia ventralia, foramina sacralia dorsalia. Cele 16 orificii ale osului sacru, opt situate pe faţa pelvină, opt posterior, cu dispoziţie bilaterală, formând patru etaje, prin care ies ramurile anterioare, respectiv posterioare ale primilor patru nervi sacraţi.

GÂNDIRE, s. f. / pensée, s. f. / thinking (ca proces), thought (ca sistem). [*Magh. gond = gând.*] Cea mai importantă funcţie a creierului, în cadrul căreia sunt structurate noţiunile într-un ansamblu funcţional-logic ca o manifestare a raţionalităţii. Reprezintă funcţia dinamică a inteligenţei şi, în esenţă, reprezintă activitatea mentală de: 1) contemplare teoretică îndreptată spre un obiect cu intenţia de a ajunge la o concluzie; 2) deliberare practică îndreptată spre un obiect cu intenţia de a ajunge la un act de decizie. Operaţiile principale ale g. sunt: analiza, sinteza, comparaţia, generalizarea şi abstractizarea. Perturbările g. pot fi: formale (ritmul asociaţiilor de idei, prea lent, prea rapid) şi de fond (obsesiile şi delirul).

GÂT, s. n. / cou, s. m. / neck. NA: collum. [*Sl. veche glutu = înghiţitură.*] Segment al corpului care uneşte capul cu trunchiul. V. şi cervical.

GÂTLEJ, s. n. / gorge, s. f. / throat. NA: fauces. [*Sl. veche glutu = înghiţitură.*]. Spaţiu anatomic înconjurat de palatul moale, arcurile palatine şi baza limbii. G. reprezintă orificiul de comunicare dintre cavitatea bucală şi faringe.

GÂTUL PICIORULUI / tarse, s. m. / tarsus. NA: tarsus. Sin.: tars (v. def. 2).

GDP / GDP / GDP. Abreviere utilizată în mod curent pentru guanozin difosfat (v.).

GEAMĂN, adj., s. m. sau f. / jumeau, -elle, adj., s. m. ou f. / twin. [*Lat. **gemellus** sau **geminus** = geamăn.*] (Despre fiinţe; adesea substantivat). Făt care s-a dezvoltat în cavitatea uterină a mamei în acelaşi timp cu un alt făt. *G. monozigoţi* sau *uniovulari* rezultă dintr-un singur ou şi deci au aceeaşi zestre ereditară, iar *g. dizigoţi (plurizigoţi)* sau *biovulari* rezultă din ouă diferite şi au ereditate diferită, pot fi de sexe diferite. Cei monozigoţi sunt de acelaşi sex, iar diferenţele observate între ei, la vârsta adultă, reprezintă consecinţa condiţiilor diferite de viaţă. V. şi gemelologie, monozigot.

GEANĂ, s. f. / cil, s. m. / eyelash. NA: cilium. [*Lat. **gena** = obraz, pleoapă.*] Fiecare din firele de păr rigide şi curbe de pe marginea liberă a pleoapelor. Sin.: cil palpebral.

GEL, s. n. / gel, s. m. / gel. [*Lat. **gelu** = îngheţ.*] Stare particulară a unui sistem coloidal liofil, obţinută prin precipitare şi caracterizată prin elasticitate mare.

GELATINĂ, s. f. / gélatine, s. f. / gelatin. [*Lat. **gelatus** = îngheţat, de la **gelare** = a îngheţa; **-ină**.*] Substanţă proteică coloidală preparată prin fierbere (sau printr-o altă metodă de încălzire la temperaturi înalte, de ex. la *autoclav) a unor structuri care conţin din abundenţă *colagen (vase, tendoane, piele). În medicină s-a propus utilizarea sa ca substituent de plasmă, iar în farmacie poate fi agent solidifiant în prepararea unor *ovule sau *supozitoare. G. este adăugată în unele alimente ca adjuvant.

GELOZĂ, s. f. / gélose, s. f. / gelose. [*Lat. **gelare** = a îngheţa; **ozā** - indică un glucid.*] Sin.: agar-agar (v.).

GELSOLINĂ, s. f. / gelsoline, s. f. / gelsolin. Proteină prezentă la nivelul serului sanguin şi al *citoscheletului, unde reglează echilibrul gel-sol al *actinei, de unde denumirea sa. Sub o structură modificată genetic, face parte din depozitele *amiloide ale unei forme foarte rare de *amiloidoză familială primitivă.

GEMANGIOM, s. n. / gemmangiome, s. m. / gemmangioma. [*Lat. **gemma** = mugur de viţă de vie; **angeion** = vas; **-oma**.*] Tip de *angiom care se diferenţiază din mugurii vasculari de tip embrionar.

GEMELAR, adj. / gémellaire, adj. / gemellary. [*Lat. **gemellus** = geamăn.*] Care se referă la *gemeni.

GEMELIPARĂ, adj. / gémellipare, adj. / gemellipara. [*Lat. **gemellus** = geamăn; **parere** = a naşte.*] Mamă de gemeni.

GEMELOLOGIE, s. f. / gémellologie, s. f. / gemellology. [*Lat. **gemellus** = geamăn; gr. **logos** = ştiinţă.*] Studiul gemenilor, util în cunoaşterea eredităţii.

GEMENI, adj., s. m. sau f., pl. / jumeaux, jumelles, adj., s. m. ou f., pl. / twins. [*Lat. **geminus** = geamăn.*] V. geamăn.

GEMINAT, adj. / géminé, -e, adj. / geminate. [*Lat. **geminatus** = dublu, repetat, de la **geminus** = geamăn.*] Despre structuri sau obiecte care sunt dispuse două câte două.

GEN, s. n. / genre, s. m. / genus. [*Lat. **genus, -eris** = origine, neam, specie.*] Unitate de clasificare în biologie, situată între *familie şi *specie.

GENĂ, s. f. / gène, s. m. / gene. [*Gr. **genos** = neam, urmaş, generaţie sau **gennan** = a produce.*] Unitatea de bază a eredităţii, alcătuită din acid dezoxiribonucleic (ADN). G. reprezintă o colecţie liniară de secvenţe dezoxiribonucleotidice transcrise într-o singură moleculă de ADN şi care realizează, împreună cu elementele de control adiacente ambelor capete, o unitate structurală şi funcţională. Purtătoare a unei informaţii definite şi susceptibile să se exprime la nivelul unei celule, g. este localizată într-un punct precis al unui cromozom, denumit locus. Diferitele g. ale unui organism viu permit realizarea, prin intermediul sintezei proteinelor, a caracteristicilor ce vor constitui *fenotipul. În afara *mutaţiilor, naturale sau provocate, informaţia corespunzătoare unei g. este transmisă cu fidelitate în cazul multiplicării celulare. Organizarea şi repartiţia g. în molecula de ADN diferă la *procariote faţă de *eucariote. Astfel, la procariote g. sunt dispuse liniar în molecula de ADN şi sunt unice. Dimpotrivă, la eucariote g. au o structură în mozaic: fiecare g. este alcătuită din porţiuni de ADN codante, sau *exoni, şi din porţiuni non-codante, sau *introni. În momentul iniţierii sintezei, intronii şi extronii sunt transcrişi şi constituie o moleculă de ARN premesager. În continuare, intronii vor fi eliminaţi (*excizie) şi, prin punerea cap la cap a diferiţilor exoni (*episaj), va rezulta ARN mesager definitiv, care va fi tradus la nivelul citoplasmei. Spre deosebire de procariote, numeroase g. ale celulelor eucariote sunt repetate (ex.: g. ce codifică hemoglobina). Diferitele g. ale celulelor *diploide din organism nu exprimă toate aceeaşi informaţie genetică, cu toate că ele conţin molecule de ADN identice. Anumite g. se vor exprima într-un tip celular specific, în timp ce altele nu se vor exprima niciodată *(g. recesive)* sau doar când sunt reuniţi unul sau mai mulţi factori specifici. Rezultă că expresia g. este supusă reglării, observaţie ce a permis definirea a două tipuri de g.: **g. de structură* şi **g. regulatoare.* În prezent, conceptul „o g. - un caracter" a fost abandonat: în unele cazuri, o g. poate interveni în determinismul mai multor caractere (*pleiotropie) sau, dimpotrivă, un caracter poate fi produs prin acţiunea cumulativă a mai multor g. (*poligenie). V. alelă, oncogenă, polialelie.

GENĂ ANCESTRALĂ / gène ancêtre / ancestral gene. Genă ipotetică aflată la originea unei *familii de gene (multigenice).

GENĂ CFTR / gène CFTR / CFTR gene. [*Acronim engl. de la Cystic Fibrosis Transmembrane Regulator = reglator membranar în fibroza chistică.*] V. mucoviscidoză.

GENĂ DE CONTROL / gène régulateur / control gene. Sin.: genă regulatoare (v.).

GENĂ HFE / gène HFE / HFE gene. Genă ce codifică proteina cu acelaşi nume, reglatoare a absorbţiei duodenale de fier. Mutaţia sa determină cea mai mare parte dintre hemocromatozele primitive. V. hepcidină.

GENĂ HIMERĂ / gène chimère / chimeric gene. Genă formată din fragmente de ADN de origine diversă.

GENĂ DE HISTOCOMPATIBILITATE / gène d'histocompatibilité / histocompatibility gene. G. a cărei prezenţă la doi subiecţi diferiţi condiţionează succesul *grefei unui organ de la un individ la altul. V. antigen tisular şi histocompatibilitate.

GENĂ Ir / gène de réponse immunitaire / Ir gene. Sin.: genă de răspuns imunitar (v.).

GENĂ LETALĂ / gène léthal / lethal gene, lethal factor. V. letal, alelă letală.

GENĂ MARKER / gène marqueur / marker gene. Genă a cărei expresie permite depistarea celulelor care o conţin. G. m. este utilizată îndeosebi pentru identificarea unei anumite colonii bacteriene sau plăci bacteriofagice.

GENĂ MODIFICATOARE / gène modifiant / modifying gene. G. care poate influenţa sau altera efectul altei g. Expresia unei g. m. poate influenţa un *fenotip rezultat prin *mutaţia produsă la nivelul altor gene nealele.

GENĂ MUTANTĂ / gène mutant / mutant gene. G. ce a suferit o *mutaţie, consecutiv căreia are permanent funcţii diferite celor anterioare alterării.

GENĂ ORFANĂ / gène orphelin / orphan gene. Genă care nu are nici o similitudine de secvenţă cu o altă genă prezentă în baza de date şi, în consecinţă, nu poate fi clasificată într-o familie genică.

GENĂ p53 / gène p53 / p53 gene. G. (*antioncogenă) cu rol important în ciclul celular şi în *apoptoză. În peste 50% din cancere s-au constatat mutaţii ale g. p53. Unele tipuri de mutanţi pot fi promotori în cancer, iar alte tipuri au rol de suprimare a tumorilor. V. şi proteină p53.

GENĂ PRECOCE / gène précoce / early gene. Genă virală transcrisă la începutul infecţiei celulare.

GENĂ DE RĂSPUNS IMUNITAR / gène de réponse immunitaire / Ir gene. G. care controlează abilitatea *limfocitelor de a răspunde la antigeni specifici. Sin.: genă Ir.

GENĂ REDUNDANTĂ / gène redondant / redundant gene. Genă a cărei funcţie poate fi înlocuită prin una sau mai multe gene când a suferit o mutaţie. Redundanţa poate fi dată de prezenţa a numeroase copii ale genei în genom, sau pentru că activitatea proteinei codificată de genă poate fi înlocuită cu o proteină în relaţie cu altă genă, ori pentru că o enzimă poate exercita funcţia sa pe o altă cale metabolică.

GENĂ REGULATOARE / gène régulateur / regulator gene, control gene. G. ce controlează funcţionarea g. de structură prin elaborarea, după caz, a unui represor sau inductor, pentru a frâna sau, respectiv, declanşa transcripţia de ARN mesager. Sin.: genă de control.

GENĂ SĂLBATICĂ / gène sauvage / wild-type gene. *Alela cu cea mai mare frecvenţă într-o populaţie dată.

GENĂ DE STRUCTURĂ / gène de structure / structural gene. G. care reglează ordinea în care se combină diferiţii aminoacizi pentru constituirea proteinelor celulare structurale sau enzimatice.

GENE ALELE / gènes allèles / allelic genes. V. alelă.

GENE COMPLEMENTARE / gènes complémentaires / complementary genes. G. non-alelice, independente, care nu se exprimă decât una în prezenţa alteia.

GENE DOMESTICE / gènes domestiques / housekeeping genes. Sin.: gene menajere (v.).

GENE EXTRANUCLEARE / gènes extranucléaires / extranuclear genes. G. aflate în celulă în afara nucleului, fiind incluse în acidul dezoxiribonucleic prezent în *mitocondrii sau în cloroplaste (la plante). Unele g. e. sunt implicate în sinteza proteinelor.

GENE HOMEOTICE / gènes homéotiques / homeotic genes. G. a căror existenţă a fost pusă în evidenţă prin studiul mutaţiilor. V. homeotic. G. h. intervin în stadiile iniţiale ale dezvoltării, având ca efect diferenţierea specifică a diferitelor părţi ale organismului animal. Ele au fost identificate şi la vertebrate. Se apreciază că mutaţiile acestor g., care au efecte spectaculoase asupra fenotipului, au jucat un rol considerabil în evoluţia speciilor. O g. h. este o genă de dezvoltare. V. şi homeobox.

GENE ALE IMUNOGLOBULINELOR / gènes des immunoglobulines / immunoglobulin genes. Familie de g. care codifică lanţurile peptidice ale *imunoglobulinelor. Aceste g. cuprind multe secvenţe similare codante ale diferitelor părţi din moleculele imunoglobulinelor. Se disting patru tipuri de g., denumite V, J, D şi C. În cursul dezvoltării *limfocitelor B se produc rearanjări ale ADN, care conduc la joncţiunea unui exemplar din fiecare din aceste diferite g. „elementare" pentru formarea unei g. complete, codantă a unui lanţ uşor sau a unui lanţ greu. Ţinând seama de numărul de g. din fiecare categorie, există 300V x 4J x 2C = 2 400 lanţuri uşoare posibile şi 1 000V x 20D x 4J x 5C = 4 000 000 lanţuri grele posibile, adică 400 000 x 2 400 = 10^9 imunoglobuline diferite. Acest număr este şi mai mare dacă se ia în considerare variabilitatea introdusă prin joncţiuni între diferite g. elementare şi fenomenele de mutaţie. Receptorii limfocitelor T sunt produşi după un mecanism comparabil, ale cărui detalii sunt mai puţin cunoscute.

GENE MENAJERE / gènes de ménage / housekeeping genes. G. care asigură funcţiile indispensabile vieţii tuturor tipurilor de celule. G. m. sunt exprimate cantitativ în marea majoritate a tipurilor celulare deoarece ele codifică proteine ubicuitare esenţiale pentru procesele metabolice. Este cazul g. codante pentru sinteza enzimelor glicolizei, respiraţiei celulare şi ale diverselor metabolisme intermediare. Numărul g. m. este de aproximativ 10 000 per genom haploid, iar ritmul de transcripţie al acestora este moderat, dar continuu. Sin.: gene domestice.

GENE REPORTER / gènes reporter / reporter genes. G. lipsite de promotori, utilizate pentru a detecta capacitatea unei secvenţe ADN din amonte de a funcţiona ca promotor.

GENEALOGIE, s. f. / généalogie, s. f. / genealogy. [*Lat.* ***genealogia****, din gr.* ***genos*** *= neam, urmaş, generaţie,* ***logos*** *= ştiinţă.*] Studiul originii unui grup şi al compoziţiei unei familii. Investigaţiile genealogice sunt deosebit de utile în descoperirea unor caracteristici ereditare. În unele ţări s-au realizat colecţii importante de informaţii genealogice.

GENERALIST, s. m. / généraliste, s. m. / general practitioner. [*Lat.* ***generalis*** *= care se referă la o specie, general, universal, de la* ***genus, -eris*** *= origine, neam, specie.*] Sin.: omnipractician (v.).

GENERAŢIE, s. f. / génération, s. f. / generation. [*Lat.* ***generatio, -onis*** *= naştere, generaţie, de la* ***generare*** *= a da naştere, a produce.*] Unul din cele mai evidente fenomene din lumea vie: „formarea semenilor din semeni". Fiinţa vie este "execuţia unui proiect, scopul (vieţii) fiind prepararea unui program identic pentru g. următoare" (F. Jacob). Definiţii ale g.: 1) Fiecare din gradele de filiaţie succesivă într-o aceeaşi familie. 2) Spaţiul de timp care separă, în medie, fiecare grad de filiaţie (circa 20 de ani). 3) Ansamblul indivizilor având aproximativ aceeaşi vârstă în acelaşi timp.

GENETICĂ, s. f. / génétique, s. f. / genetics. [*Gr.* ***genetikos*** *= propriu unei generaţii, de la* ***genos*** *= neam, urmaş, generaţie.*] Ştiinţa *eredităţii. Domenii principale: 1) *G. biochimică:* studiul fenomenelor biochimice implicate în procesele de transmitere a informaţiei, al cărei suport sunt cromozomii. 2) *G. comportamentului:* studiul importanţei relative a genotipului în influenţarea comportamentului, comparativ cu importanţa factorilor de mediu. 3) *G. formală* sau *mendeliană:* studiul caracterelor ereditare şi al transmiterii acestora pornind de la statistica rezultatelor încrucişărilor, hibridărilor. 4) *G. metabolică:* studiul sistemelor enzimatice celulare şi al anomaliilor acestora prin metodele şi tehnicile geneticii. 5) *G. moleculară:* studiul, la nivel molecular, al structurii şi mecanismelor de bază ale expresiei funcţionale a materialului genetic. 6) *G. populaţiilor:* studiul mecanismelor şi modalităţilor de variaţie a frecvenţelor alelice şi genotipice în populaţii. 7) *G. umană* şi *medicală:* studiul genomului uman în condiţii normale şi patologice. G. medicală stă la baza dezvoltării *medicinei moleculare şi a *medicinei predictive. V. şi în continuare.

GENETICĂ DIRECTĂ / génétique directe / direct genetics. Abordare genetică clasică, în care se pleacă de la un fenotip pentru a izola gena în cauză.

GENETICĂ INVERSĂ / génétique inverse / inverse genetics. Strategie care permite, pornind de la o funcţie sau o boală, să se izoleze o genă necunoscută sau să se detecteze proteina corespondentă acesteia.

GENETOTROFIC, adj. / génétotrophique, adj. / genetotrophic. [*Gr.* ***genetikos*** *= propriu unei generaţii, de la* ***genos*** *= neam, urmaş, generaţie;* ***trophikos*** *= care hrăneşte.*] Referitor la relaţia dintre genetică şi nutriţie: influenţa nutriţiei asupra eredităţii şi variabilităţii organismelor.

GENEZĂ, s. f. / genèse, s. f. / genesis. [*Gr.* ***genesis*** *= producere, de la* ***gennan*** *= a produce.*] 1) Proces de naştere şi de formare a unei fiinţe; naştere, origine. 2) Mod de producere, iar prin extensie, etiologie (referitor la o boală). V. patogeneză şi patogenie.

GENIAN, adj. / génien, -ienne, adj. / genial, genian mental. [*Gr.* ***geneion*** *= bărbie, menton.*] Sin.: mentonier (v.).

GENIC, adj. / génique, adj. / genic. [*Gr.* ***genos*** *= neam, urmaş, generaţie, sau* ***gennan*** *= a produce.*] Care se referă la o *genă sau aparţine unei gene. Ex.: *terapie g.

GENICULAT, adj. / geniculé, -e, adj. / geniculate. [*Lat.* ***geniculatus*** *= care face un cot, curbat, de la* ***geniculum****, dim. de la* ***genu*** *= genunchi.*] Care este curbat asemenea unui genunchi. Ex.: *ganglion g.

GENICULUM / geniculum / geniculum. NA: geniculum, pl. genicula. [*Lat.* ***geniculum*** *= genunchi mic, dim. de la* ***genu*** *= genunchi.*] Structură sau formaţiune anatomică cu aspect angular, asemenea unui genunchi, corespunzând unui conduct sau nerv. Ex.: *g. canalis facialis,* cotul pe care îl face canalul facial şi la nivelul căruia se află *g. nervi facialis,* care conţine *ganglionul geniculat.

GENINĂ, s. f. / génine, s. f. / genin. Parte a unui *heterozid care nu conţine glucid. În general, este responsabilă de activitatea farmacologică a *heterozidului. Sin.: aglicon.

GENION, s. n. / génion, s. m. / genion. [*Gr.* ***geneion*** *= bărbie, menton.*] 1) Punct craniometric situat în vârful spinei mentoniere (punctul inferior al simfizei mandibulare pe radiografia laterală). Dacă există mai multe spine, punctul este localizat între acestea, în plan sagital. 2) Sin. menton (v. def. 1).

GENIOPLASTIE, s. f. / génioplastie, s. f. / genioplasty. [*Gr.* ***geneion*** *= bărbie, menton;* ***plastos*** *= modelat, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] Operaţie prin care se corectează pierderile de substanţă de la nivelul *mentonului.

GENITAL, adj. / génital, -ale, -aux, adj. / genital. [*Lat.* ***genitalis*** *= referitor la naştere, dătător de viaţă, de la* ***gignere*** *= a naşte, a crea.*] 1) Care se referă la *reproducerea sexuată. 2) Care aparţine organelor de reproducere.

GENODERMATOZĂ, s. f. / génodermatose, s. f. / genodermatosis. [*Gr.* ***genos*** *= neam, urmaş, generaţie;* ***derma, -atos*** *= piele; -oză.*] Boală cutanată ereditară. Ex.: g. „în cocardă" sau *sindromul Degos. (def. 1). V. şi în continuare.

GENODERMATOZĂ SCLEROATROFICĂ ŞI KERATODERMICĂ A EXTREMITĂŢILOR / géno-dermatose scléroatrophiante et kératodermique des extrémités / genodermatosis with scleroatrophy and keratosis of the extremities. Boală ereditară, cu caracter dominant şi autozomal, caracterizată prin asocierea unei scleroatrofii cutanate difuze şi simetrice a mâinilor, cu o keratodermie discretă palmară şi plantară. Prognostic sever în caz de degenerescenţă a leziunilor cutanate în epitelioame spinocelulare şi de asociere cu cancere viscerale. Gena responsabilă a bolii se află pe cromozomul sistemului sanguin MNS (v. grup sanguin).

GENOFOBIE, s. f. / génophobie, s. f. / genophobia. [*Gr.* ***genos*** *= neam, urmaş, generaţie;* ***phobos*** *= frică.*] Fobie faţă de activitatea sexuală.

GENOM, s. n. / génome, s. m. / genome. [*Gr.* ***genos*** *= neam, urmaş, generaţie sau* ***gennan*** *= a produce;* ***soma, -atos*** *= corp.*] Ansamblul genelor cuprins în cromozomi. În prezent, se apreciază că întregul genom uman conţine circa 25000 de gene. Termenul de genom desemnează: 1) Totalitatea informaţiei genetice aparţinând unei celule sau unui organism ADN-purtător al acestei informaţii. 2) Lotul de n cromozomi (23 la om) pe care îl conţine fiecare *gamet. 3) Lotul de 2n cromozomi al fiecărei celule *diploide somatice. V. şi genotip, haploid.

GENOMICĂ, s. f. / génomique, s. f. / genomics. Ramură, direcţie a biotehnologiei având ca obiective studiul structurii şi funcţiei *genomului prin secvenţarea, cartografierea şi analiza expresiei şi funcţiilor genelor. Se disting: 1) *G. structurală,* ca bază iniţială a analizei genomice, având drept scop alcătuirea *hărţilor genetice de înaltă rezoluţie, fizice şi transcripţionale. 2) *G. funcţională,* care are ca scop stabilirea funcţiei genelor, un obiectiv mult mai dificil. În g. f. se utilizează datele de g. s. la care se adaugă rezultatele obţinute prin experimente bazate pe o metodologie complexă.

GENOMICĂ CLINICĂ / génomique clinique / clinical genomics. „Mariajul" investigaţiei clinice cu *genomica, adică legarea informaţiei medicale clinice cu informaţia moleculară. Informaţiile obţinute prin studii de genomică vor avea impact în deciziile medicale, în diagnostic, tratament, prognostic şi epidemiologie.

GENOMICĂ MEDICALĂ / génomique médicale / medical genomics. Aplicaţiile rezultatelor *genomicii în înţelegerea patologiei moleculare a bolilor umane, pe baza cunoaşterii funcţiilor genelor. Se încearcă stabilirea unor „portrete moleculare ale bolilor", de identificare a proteinelor caracteristice unei anumite boli. Cercetările se concentrează îndeosebi asupra cancerului şi bolilor cardiovasculare.

GENONEURODERMATOZĂ, s. f. / génoneurodermatose, s. f. / genoneurodermatosis. [*Gr.* ***genos*** *= neam, urmaş, generaţie;* ***neuron*** *= nerv;* ***derma, -atos*** *= piele; -oză.*] Boală ereditară în care sunt asociate manifestări cutanate şi neurologice. V. şi facomatoză.

GENOPATIE, s. f. / génopathie, s. f., maladie hereditaire / genopathy, hereditary disease. [*Gr.* ***genos*** *= neam, urmaş, generaţie;* ***pathos*** *= boală.*] Sin.: boală ereditară (v.).

GENOPLASTIE, s. f. / génoplastie, s. f. / genoplasty. [*Gr.* ***genys*** *= obraz;* ***plastos*** *= modelat, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] Operaţie prin care se corectează pierderile de substanţă sau deformările obrajilor.

GENOTERAPIE, s. f. / génothérapie, s. f. / gene therapy. [*Gr.* ***genos*** *= neam, urmaş, generaţie;* ***therapeia*** *= tratament, de la* ***therapeuein*** *= a îngriji.*] Sin.: terapie genetică (v.).

GENOTIP, s. n. / génotype, s. m. / genotype. [*Gr.* ***genos*** *= neam, urmaş, generaţie;* ***typos*** *= tip, model, marcă.*] 1) Constituţia genetică a unui individ. V. şi genom. 2) Uneori, *alelele cu unul sau mai mulţi loci specifici. 3) Tipurile de *specii aparţinând unui anumit *gen.

GENOTIPAJ, s. n. / génotypage, s. m. / genotyping. [*Gr.* ***genos*** *= neam, urmaş, generaţie;* ***typos*** *= tip, model, marcă.*] Determinarea *genotipului.

GENTAMICINĂ, s. f. / gentamicine, s. f. / gentamicin. (DCI) Antibiotic elaborat de ciuperci din genul *Micromonospora,* eficient în infecţiile cu *pseudomonas* şi cu unii bacili gramnegativi; sarea sulfat este utilizată în aplicaţii locale.

GENU / genu / genu. NA: genu, pl. genua. [*Lat.* ***genu*** *= genunchi.*] Numele latin al articulaţiei dintre femur, tibie şi rotulă, adică al genunchiului. De aici, o serie de termeni derivaţi: 1) *G. flexum,* diformitate congenitală sau câştigată a genunchiului, care se menţine flectat la un unghi oarecare. 2) *G. recurvatum,* exagerarea extensiei normale a genunchiului şi, implicit, a gambei pe coapsă peste 180°, prin laxitatea capsulei şi ligamentelor genunchiului. 3) *G. recurvatum congenital,* malformaţie caracterizată prin hiperextensia genunchiului, în relaţie cu o luxaţie anterioară a tibiei, o retracţie a muşchiului cvadriceps al coapsei şi multiple anomalii ale componentelor aponevrotice, capsulare şi ligamentare. 4) *G. valgum,* diformitate a genunchiului constând în devierea gambei în afară faţă de axa femurului, astfel că acestea fac un unghi obtuz deschis în afară. Când este bilaterală, bolnavul are picioarele în X. Sin.: *tibia valga.* 5) *G. varum,* devierea axei gambei înăuntru faţă de axa femurului, astfel că ele fac un unghi obtuz deschis înăuntru. Când este bilaterală, bolnavul are membrele inferioare în „O".

GENUFLEXIUNE, s. f. / accroupissement, s. m. / squatting. Poziţia de flexie a genunchilor şi coapselor, cu feseie coborâte la nivelul călcâielor. G. este frecvent adoptată de copiii cu malformaţii cardiace cianogene. În unele culturi, adoptată de parturiente în timpul travaliului.

GENU FLEXUM / genu flexum / genu flexum. V. genu, def. 1.

GENU RECURVATUM / genu recurvatum / genu recurvatum. V. genu, def. 2.

GENU RECURVATUM CONGENITAL / genu recurvatum congénital / congenital genu recurvatum. V. genu, def. 3.

GENU VALGUM / genu valgum / genu valgum. V. genu, def. 4.

GENU VARUM / genu varum / genu varum. V. genu, def. 5.

GENUNCHI, s. m. / genou, s. m. / knee. NA: genu. [*Lat. geniculum, dim. de la genu = genunchi.*] Sin.: genu (v.). V. tab. anat. - articulaţii.

GENUNCHIERĂ, s. f. / genouillère, s. f. / knee cap. [*Lat. geniculum, dim. de la genu = genunchi.*] *Orteză destinată contenţiei genunchiului.

GEODĂ, s. f. / géode, s. f. / geode. [*Gr. geodes = care seamănă cu pământul, de la ge = pământ, eidos = formă.*] Cavitate sau pierdere de substanţă, congenitală sau dobândită, localizată la nivelul unui organ sau ţesut (îndeosebi os sau plă-mân). Termenul a fost adoptat prin analogie cu cavităţile tapisate cu cristale din unele roci.

GEOFAGIE, s. f. / géophagie, s. f. / geophagia, dirt-eating. [*Gr. ge = pământ; phagein = a mânca.*] Ingerarea de pământ, practicată în unele zone din Asia şi America de Sud, dar şi în alte regiuni. În anumite dereglări psihice, omul poate deveni geofag. V. şi pica.

GEOMEDICINĂ, s. f. / géomédicine, s. f. / geomedicine. [*Gr. ge = pământ; lat. medicina = medicină.*] Ramură a medicinei care studiază influenţa *climatului şi a condiţiilor de mediu asupra sănătăţii.

GEOSFERĂ, s. f. / géosphère, s. f. / geosphere. [*Gr. ge = pământ; lat. sphaera, gr. sphaira = sferă.*] Partea minerală, nevie, a Terrei, care serveşte ca suport pentru ansamblul fiinţelor vii. G. cuprinde atmosfera, biosfera şi partea externă a litosferei. V. şi noosferă.

GEOTROPISM, s. n. / geotropisme, s. m. / geotropism. [*Gr. gaia = pământ; trepein = a introduce.*] 1) Orientare impusă creşterii unui organism vegetal prin noţiunea forţei gravitaţiei. 2) Reacţie locomotorie a anumitor specii animale, provocată de forţele gravitaţionale.

GERIATRIE, s. f. / gériatrie, s. f. / geriatrics. [*Gr. geron, -ontos = bătrân; iatreia = vindecare.*] Parte a *gerontologiei care are ca obiectiv tratamentul bolilor vârstnicului, fie că acestea îi sunt proprii, fie că anumite boli prezintă forme particulare la vârste înaintate.

GERMEN, s. m. / germe, s. m. / germ. [*Lat. germen, -inis = germen, sămânţă.*] 1) Sin.: microorganism (v.). 2) „Sământă" din care naşte o viaţă nouă. 3) Ansamblu de celule germinale separate precoce de restul *embrionului care constituie soma. V. gamet şi zigot.

GERMINAL, adj. / germinal, adj. / germinal. [*Lat. germen, -inis = germen, sământă.*] Care priveşte liniile celulare reproducătoare.

GERMINOM, s.n. / grminome, s.m. / germinoma. Tip de tumoră a celulelor germinale, alcătuite din celule mari rotunde, cu nuclee veziculare. Se dezvoltă de regulă în ovar, testicul, mediastinul anterior sau în glanda pineală. La bărbat g. este denumită *seminom, iar la femeie *disgerminom. G. glandei pineale este histopatologic identic cu g. testicular sau ovarian. V. şi seminom, disgerminom.

GERODERMIE, s. f. / gérodermie, s. f. / geroderma. [*Gr. geron, -ontos = bătrân; derma, -atos = piele.*] Aspect senil al pielii, care devine uscată, ridată, părând prea largă pentru părţile care le acoperă.

GERODERMIE OSTEODISPLAZICĂ. Sin. sindrom Bamatter (v.).

GERONTISM, s. n. / gérontisme, s. m. / senilism. [*Gr. geron, -ontos = bătrân; -ism.*] Sin.: senilism (v.).

GERONTOFILIE, s. f. / gérontophilie, s. f. / gerontophilia. [*Gr. geron, -ontos = bătrân; philia = atracţie, de la philein = a iubi.*] Anomalie a instinctului sexual manifestată prin atracţie faţă de subiecţi în vârstă.

GERONTOLOGIE, s. f. / gérontologie, s. f. / gerontology. [*Gr. geron, -ontos = bătrân; logos = ştiinţă.*] Ştiinţa care are ca obiect de studiu problemele inerente îmbătrânirii: modificările morfologice, fiziologice, psihologice şi sociale. G. ocupă un loc tot mai important datorită creşterii numărului de persoane vârstnice. La dezvoltarea g. au contribuit decisiv o serie de medici români: Gh. Marinescu, C.I. Parhon, Ana Aslan şi alţii.

GERONTOPSIHIATRIE, s. f. / gérontopsychiatrie, s. f. / geropsychiatry. [*Gr. geron, -ontos = bătrân; psykhe = suflet; iatreia = vindecare.*] Psihiatria bolilor mentale la vârstnici.

GERONTOXON, s. m. / gérontoxon, s. m. / gerontoxon. [*Gr. geron, -ontos = bătrân; toxon = arc.*] Inel cenuşiu pericornean, separat de marginea corneei printr-o mică arie liberă. De obicei bilateral, g. poate apare după 50 de ani, ca rezultat al unor procese de degenerescenţă. Sin.: arc senil.

GESTAGEN, adj. / gestagène, adj. / gestagenic. [*Lat. gestare = a purta o sarcină; gr. gennan = a produce.*] Care favorizează evoluţia *sarcinii.

GESTALT / gestalt / gestalt. [*germ. Gestalt = configuraţie, formă, structură.*] Un întreg organizat, coerent, ale cărui părţi nu sunt juxtapuse sau asociate aleatoriu, ci determinate de legi inerente întregului. Pe baza acestui concept s-a dezvoltat *gestaltismul. V. în continuare.

GESTALTISM, s. n. / gestaltisme, s. m. / gestaltism. [*germ. Gestalt = configuraţie, formă, structură; -ism.*] Curent în psihologie fondat în 1910, în Germania, ca o reacţie la modelul „atomist" al empirismului (susţinut îndeosebi în Marea Britanie). În concepţia atomistă, modelele vizuale se nasc dintr-un mozaic de senzaţii care există independent. G. a fost de la început concentrat pe principii generale. Cele mai semnificative contribuţii ale sale sunt în domeniul psihologiei percepţiei. De ex., pe baza unor experimente clasice menite să arate că ochiul tinde, în mod natural, să organizeze un şir de linii sau puncte în configuraţii coerente, adepţii g. afirmă că vederea este un proces esenţialmente fenomenologic, în măsura în care este „văzut" ceea ce îi apare privitorului şi nu ceea ce există în realitate. Deşi încercările de a formula legi care să determine felul cum vor fi percepuţi stimulii sunt perimate, rămâne ideea fundamentală că procesele cognitive de nivel mai înalt (amintirea, interpretarea) sunt responsabile de natura experienţei. Se afirmă primatul configuraţiei, al „formei" faţă de elementele componente. G. se aplică în cea mai plauzibilă încercare de explicare a logicii diagnosticului medical (v. diagnostic). Totodată, acest curent poate fi considerat precursor al abordării sistemice (*teoria generală a sistemelor).

GESTAŢIE, s. f. / gestation, s. f. / gestation. [*Lat. gestatio, -onis, de la gestare = a purta o sarcină.*] La animalele vivipare (îndeosebi la mamifere), perioada cuprinsă între fecundarea ovulului şi naşterea puiului. La om, g. este denumită graviditate sau *sarcină. La diferitele specii de mamifere perioada de g. variază de la 13 zile la oposum, la 640 de zile la elefant.

GESTOZĂ, s. f. / gestose, s. f. / gestosis. [*Lat. gestare = a purta o sarcină; -oză*] Denumire generică pentru orice tulburare sau boală în relaţie cu sarcina. Uneori, termenul este utilizat cu sensul de *toxemie gravidică.

GIARDIA / giardia / giardia. [*Alfred Giard, biolog francez, Paris, 1846-1908.*] Sin.: *Lambiia* (v.).

GIARDIAZĂ, s. f. / giardiase, s. f. / giardiasis. [*Alfred Giard, biolog francez, Paris, 1846-1908; **-ază**.*] Sin.: lambliază (v.).

GIBOZITATE, s. f. / gibbosité, s. f. / gibbosity. [*Lat. **gibbus** = cocoașă.*] Diformitate a coloanei vertebrale constând dintr-o *cifoză cu arc scurt, care determină deformarea cavității toracice. Ex.: g. pottică (din *morbul lui Pott), care poate fi mediană, angulară, posterioară.

GIGANTISM, s. n. / gigantisme, s. m. / gigantism. [*Gr. **giga, -antos** = foarte mare, imens; **-ism**.*] Creştere staturală exagerată în raport cu media populaţiei de aceeaşi vârstă şi sex, în principiu cu cel puţin două *deviaţii standard faţă de medie. Clasic, se disting: 1) *G. asociat cu *acromegalie,* determinat de o tumoră hipofizară secretoare de *somatotrofină la copil sau adolescent, înainte de închiderea cartilajelor de creştere. 2) *G. cerebral,* sin.: sindrom Sotos (v.). 3) *G. constituţional,* de origine ereditară şi familială. Sin.: somatomegalie.

GIGANTOBLAST, s. n. / gigantoblaste, s. m. / gigantoblast. [*Gr. **giga, -antos** = foarte mare, imens; **blastos** = germen.*] *Eritroblast cu diametrul mai mare de 10 µm.

GIGANTOCIT, s. n. / gigantocyte, s. m. / gigantocyte. [*Gr. **giga, -antos** = foarte mare, imens; **kytos** = celulă.*] 1) Celulă gigantă. 2) Sin.: megalocit (v.).

GIMNASTICĂ, s. f. / gymnastique, s. f. / gymnastics. [*Lat. **gymnasticus**, gr. **gymnastikos** = care face exerciţii fizice, de la gr. **gymnos** = gol, dezbrăcat.*] Efectuarea conştientă a anumitor mişcări musculare, care determină la copil dezvoltarea normală a tuturor părţilor corpului, iar la adult realizarea unui echilibru funcţional între activitatea fizică şi cea intelectuală, menţinându-se supleţea şi îmbunătăţindu-se circulaţia sanguină. *G. medicală* se realizează sub supravegherea unui medic specializat şi are ca scop refacerea unor funcţii organice şi înlăturarea unor deficienţe (respiratorii, deformări ale coloanei vertebrale etc.).

GIMNOFOBIE, s. f. / gymnophobie, s. f. / gymnophobia. [*Gr. **gymnos** = gol, dezbrăcat; **phobos** = frică.*] Aversiune patologică la vederea corpului uman dezbrăcat.

GINANDRIE, s. f. / gynandrie, gynanthropie, s. f. / gynandrism, gynandria. [*Gr. **gyne, gynaikos** = femeie; **aner, andros** = bărbat.*] *Pseudohermafroditism parţial la femeie, care prezintă unele caractere sexuale masculine: îndeosebi hipertrofia clitorisului şi sutura labiilor mari, care simulează penisul şi scrotul. Se constată, însă, prezenţa ovarelor şi un cariotip feminin XX.

GINANDROISM, s. n. / gynandoïsme, s. m. / gynandroism. [*Gr. **gyne, gynaikos** = femeie; **aner, andros** = bărbat; **eidos** = formă; **-ism**.*] *Pseudohermafroditism la bărbat, în care caracterele sexuale secundare feminine coexistă cu un sex gonadic masculin.

GINANDROMORFISM, s. n. / gynandromorphisme, s. m. / gynandromorphism. [*Gr. **gyne, gynaikos** = femeie; **aner, andros** = bărbat; **morphe** = formă; **-ism**.*] Sin.: pseudohermafroditism (v.).

GINECOLOGIE, s. f. / gynécologie, s. f. / gyn(a)ecology. [*Gr. **gyne, gynaikos** = femeie; **logos** = ştiinţă.*] Studiul organismului femeii şi al aparatului său genital considerat din punct de vedere morfologic, fiziologic şi patologic.

GINECOMASTIE, s. f. / gynécomastie, s. f. / gyn(a)ecomastia. [*Gr. **gyne, gynaikos** = femeie; **mastos** = sân, mamelă.*] Hipertrofia difuză a glandelor mamare la bărbat. Această definiţie exclude adipomastiile şi tumorile locale.

GINEFOBIE, s. f. / gynéphobie, s. f. / gyn(a)ephobia. [*Gr. **gyne, gynaikos** = femeie; **phobos** = frică.*] Teama de care unii nevropaţi sunt cuprinşi în prezenţa unei femei.

GINGIE, s. f. / gencive, s. f. / gum. NA: gingiva, pl. gingivae. [*Lat. **gingiva** = gingie.*] Parte a mucoasei bucale, groasă şi de culoare roz, care acoperă arcadele alveolare ale maxilarelor superior şi inferior, aderând intim la periostul maxilarelor şi înconjurând la exterior coletele dinţilor.

GINGIVAL, adj. / gingival, adj. / gingival. [*Lat. **gingiva** = gingie.*] Relativ la *gingie.

GINGIVECTOMIE, s. f. / gingivectomie, s. f. / gingivectomy. [*Lat. **gingiva** = gingie; gr. **ektome** = excizie.*] Intervenţie chirurgicală prin care se rezecă gingia inflamată peridentar. Sin.: ulectomie (def. 1).

GINGIVITĂ, s. f. / gingivite, s. f. / gingivitis. [*Lat. **gingiva** = gingie; **-ită**.*] Inflamaţie a *gingiei, care dacă se asociază cu modificări osoase constituie o periodontită. Sin.: ulită. Au fost descrise numeroase forme de g., printre care: 1) *G. acută necrozantă ulcerativă,* infecţie progresivă, manifestă uneori şi sub forme subacute sau recurente, caracterizată prin leziuni crateriforme ale papilelor interdentare, care sunt acoperite cu o crustă pseudomembranoasă şi circumscrise de un eritem liniar; se asociază: respiraţie fetidă, salivaţie crescută şi gingivoragii spontane. Etiologia este incertă, prezenţa la nivelul leziunilor a unor bacili fuziformi, spirochete şi a altor microorganisme susţinând rolul patogen al unui complex bacterian, pe un teren nutriţional deficient. Boala poate evolua către *gingivostomatită necrozantă ulcerativă sau *angină Vincent. 2) *G. atrofică senilă,* poate apare la femei în postmenopauză, se caracterizează prin atrofie a stratului germinal al mucoasei gingivale, care uneori prezintă ulceraţii; este consecinţa alterării metabolismului estrogenic. 3) *G. catarală,* tranzitorie, asociată uneori cu *stomatită, manifestă prin eritem şi uneori *descuamare şi determinată de flora bacteriană orală. 4) *G. eruptivă,* care poate apare îndeosebi în perioada erupţiei dinţilor permanenţi. 5) *G. hemoragică,* prin deficit de *acid ascorbic. 6) *G. marginală,* cu afectarea gingiei marginale, hiperemie şi edem, în cazul unor microtraumatisme locale sau a igienei dentare precare. 7) *G. streptococică,* marginală, prin infecţie cu streptococi. 8) *G. tuberculoasă,* caracterizată prin proliferare difuză, hiperemică, nodulară sau papilară a ţesutului gingival.

GINGIVITĂ EXPULZIVĂ / gingivite expulsive / Fauchard-Bourdet disease. Sin.: boală Fauchard-Bourdet (v.).

GINGIVOPLASTIE, s. f. / gingivoplastie, s. f. / gingivoplasty. [*Lat. **gingiva** = gingie; gr. **plastos** = modelat, de la **plassein** = a forma, a modela.*] Intervenţie chirurgicală asupra gingiei în vederea recuperării sale funcţionale şi, parţial, morfologice.

GINGIVORAGIE, s. f. / gingivorragie, s. f. / gum bleeding, gingival h(a)emorrhage. [*Lat. **gingiva** = gingie; gr. **rhegnynai** = a ţâşni, a izbucni.*] Hemoragie la nivelul gingiei.

GINGIVOSTOMATITĂ, s. f. / gingivostomatite, s. f. / gingivostomatitis. [*Lat. **gingiva** = gingie; gr. **stoma, -atos** = gură; **-ită**.*] Inflamaţie a mucoasei gingivale şi a întregii mucoase bucale.

GINKGO BILOBA / Ginkgo biloba / Ginkgo biloba. Arbore originar din Extremul Orient, din frunzele căruia se extrag principii vasoprotectoare şi antiischemice.

GINGLIM, s. n. / ginglymus, s. m. / ginglymus, hinge joint. NA: ginglymus. [*Gr. **ginglymos** = balama.*] Articulaţie în formă de balama, în care unul din oase are o trohlee articulară, iar celălalt o suprafaţă scobită corespondentă.

GINOGENEZĂ, s. f. / gynogenèse, s. f. / gynogenesis. [*Gr. **gyne, gynaikos** = femeie; **genesis** = producere, de la **gennan** = a produce.*] Dezvoltarea unui embrion dintr-un ovul fecundat normal de un spermatozoid, ai cărui cromozomi nu s-au alăturat celor ai celulei femele. În acest caz, spermatozoidul joacă doar un rol de stimulare a dezvoltării oului, fără aport de ereditate paternă. Acest fenomen, în care dezvoltarea se produce doar sub influenţa cromozomilor materni, poate fi provocat experimental prin utilizarea de spermă iradiată.

GINOID, adj. / gynoïde, adj. / gyn(a)ecoid. [*Gr. gyne, gynaikos = femeie; eidos = formă.*] Despre un individ de sex masculin care prezintă un morfotip feminin.

GINSENG, s. n. / ginseng, s. m. / ginseng. [*Chineză jin-tsan = viaţa omului; plantă-om.*] Denumire a rădăcinii plantei *Panax schinseng* (arbust cu rădăcini groase, originar din China) căreia, prin tradiţie, i se atribuie proprietăţi tonice, stimulante şi afrodisiace.

GIP / GIP / GIP. [*Acronim engl. pentru Gastric Inhibitory Peptide = peptid inhibitor gastric.*] Polipeptid alcătuit din 42 de aminoacizi, elaborat sub forma unui precursor constituit din 153 de acizi aminaţi. Gena codantă a preproGIP se află pe cromozomul 17. GIP este secretat la om de celulele K din intestinul subţire şi posedă patru proprietăţi fundamentale: inhibiţia secreţiilor acidă şi peptică, ca şi a motricităţii gastrice, stimularea secreţiei intestinale, stimularea secreţiilor de insulină şi glucagon. Concentraţia GIP este crescută în ulcerul duodenal, în diverse forme de obezitate, în diabetul juvenil cetonic.

GIPS, s. n. / gypse, s. m. / gypsum. [*Lat. gypsum, gr. gypsos = ghips, ipsos.*] Varietate de sulfat de calciu, $SO_4Ca \cdot 2H_2O$, care, prin amestecare cu o cantitate suficientă de apă, formează o pastă ce se întăreşte în câteva minute. Este utilizat pentru imobilizarea unui membru, a unui segment de membru sau a unei articulaţii în caz de fracturi sau de leziuni osteoarticulare. Există două tipuri principale de g.: 1) *G. tradiţionale*, sub forma unor rulouri de tifon încărcate cu g. uscat, gata de utilizare după înmuiere în apă, cu priză în câteva minute. 2) *G. compozite*, cel mai des cu răşini, sunt mai uşoare şi au o bună rezistenţă la apă, dar fiind mai puţin maleabile decât g. tradiţionale, asigură o imobilizare mai puţin strictă.

GIRUS. Var. pentru *gyrus* (v.).

GLABELLA, s. f. / glabelle, s. f. / glabella. NA: glabella. [*Lat. glabellus, de la glaber, -bra, -brum = chel, pleşuv.*] 1) Proeminenţă osoasă a frontalului, care uneşte crestele supraorbitale. 2) Punct craniometric situat în planul sagital al osului frontal, între arcadele superciliare.

GLABRU, adj. / glabre, adj. / glabrate, glabrous. [*Lat. glaber, -bra, -brum = chel, pleşuv.*] Care este lipsit de păr, cu referire, de obicei, la tegumente. Ex.: piele glabră.

GLAND, s. n. / gland, s. m. / glans. NA: glans penis, glans clitoridis. [*Lat. glans, -ndis = ghindă.*] 1) Extremitate liberă şi rotunjită, constituind partea anterioară a *penisului. Este acoperită de o mucoasă netedă şi înconjurată de un repliu cutanat, prepuţul. 2) Extremitate liberă, rotunjită a *clitorisului.

GLANDĂ, s. f. / glande, s. f. / gland. NA: glandula. [*Lat. glans, -ndis = ghindă.*] Organ constituit dintr-o grupare de celule epiteliale specializate a căror proprietate este secreţia de molecule biologic active. Se disting: *g. exocrine*, care eliberează secreţia lor la exterior (ex.: *g. lacrimală, *g. sudoripare) sau în cavitatea unui organ (ex.: la nivelul tubului digestiv), şi *g. endocrine*, care deversează secreţia lor în sânge. O serie de g. (ficat, pancreas, g. sexuale) au dublă funcţie, exocrină şi endocrină. V. şi în continuare.

GLANDĂ APOCRINĂ / glande apocrine / apocrine gland. G. care expulzează odată cu produşii săi de secreţie şi anumite celule secretoare. Ex.: *g. mamară şi o serie de *g. sudoripare.

GLANDĂ BARTHOLIN / glande de Bartholin / Bartholin's gland. NA: glandula vestibularis major. [*Gaspar Bartholin Jr., anatomist danez, Copenhaga, 1655-1738.*] Sin.: glandă vulvovaginală (v.).

GLANDĂ BULBOURETRALĂ / glande bulbo-urétrale / bulbourethral gland. NA: glandula bulbourethralis. Fiecare din cele două g. situate simetric de o parte şi de alta a liniei mediane deasupra bulbului *corpului spongios, care deversează o secreţie vâscoasă şi filantă în bulbul uretrei, contribuind la fluiditatea spermei. Sin.: glandă Cowper.

GLANDĂ CILIARĂ / glande ciliaire / ciliary gland. NA: glandulae ciliares. Sin.: glandă Zeiss (v.).

GLANDĂ COCCIGIANĂ / glande coccygienne / glomus coccygeum. NA: glomus coccygeum. Mic organ *cromafin situat pe linia mediană, înaintea vârfului coccisului.

GLANDĂ COWPER / glande de Cowper / Cowper's gland. NA: glandula bulbourethralis. [*William Cowper, chirurg şi anatomist englez, Londra, 1666-1709.*] Sin.: glandă bulbouretrală (v.).

GLANDĂ ECRINĂ / glande eccrine / eccrine gland. Cel mai simplu tip de g., al cărei canal excretor este în contact direct cu pielea. Ex.: anumite *g. sudoripare.

GLANDĂ FUNDICĂ / glande fundique / fundus gland. NA: glandula gastrica propria. G. gastrică tubulară dreaptă, constituită din celule principale, celule bordante şi rare celule argentafine. G. f. secretă *pepsină şi acid clorhidric.

GLANDĂ HOLOCRINĂ / glande holocrine / holocrine gland. V. holocrin.

GLANDĂ LACRIMALĂ / glande lacrymale / lacrimal gland. NA: glandula lacrimalis. Formaţiune glandulară anexă a ochiului, care secretă lacrimile. Fiecărui ochi îi corespund două g. l., una principală, orbitară şi o a doua accesorie, palpebrală. Ele sunt situate în partea anterioară, superioară şi externă a *orbitei, în loja lacrimală. Secreţia lacrimală ajunge la ochi prin numeroase canale excretoare, fiind acumulată în lacul lacrimal, de unde trece în fosele nazale prin căile lacrimale: conducte lacrimale, sac lacrimal şi canal lacrimonazal.

GLANDĂ MAMARĂ / glande mammaire / mammary gland. NA: glandula mammaris. Formaţiune glandulară situată în *mamele, destinată secreţiei laptelui. V. şi prolactină.

GLANDĂ MUCOASĂ / glande muqueuse / mucous gland. G. exocrină care secretă un lichid vâscos, bogat în *mucopolizaharide (*mucus).

GLANDĂ PAROTIDĂ / glande parotide / parotid gland. NA: glandula parotis. Sin.: parotidă (v.).

GLANDĂ PILORICĂ / glande pylorique / pyloric gland. NA: glandula pylorica. G. gastrică tubulară conturnată, care secretă mucus şi *gastrină.

GLANDĂ PINEALĂ / glande pinéale / epiphysis. NA: corpus pineale. Sin.: epifiză (v.).

GLANDĂ PITUITARĂ / glande pituitaire / pituitary gland. NA: glandula pituitaria. Sin.: hipofiză (v.).

GLANDĂ SEROASĂ / glande sereuse / serous gland. *G. exocrină care secretă un produs fluid, bogat în proteine, ce serveşte drept substrat pentru enzime.

GLANDĂ SUBLINGUALĂ / glande sublinguale / sublingual gland. NA: glandula sublingualis. G. salivară situată în planşeul bucal, sub mucoasa şanţului alveololingual şi drenată prin canalele Rivinus şi Walther.

GLANDĂ SUBMANDIBULARĂ / glande submandibulaire / submandibular gland. NA: glandula submandibularis. G. salivară pereche situată între corpul mandibulei, muşchii subhioidieni şi baza limbii. Este drenată prin canalul Wharton, ce se deschide în vecinătatea frâului lingual. Sin. desuet: glandă submaxilară.

GLANDĂ SUPRARENALĂ / glande surrénale / suprarenal body. NA: glandula suprarenalis. Sin.: suprarenală (v.).

GLANDĂ TIROIDĂ / glande thyroïde / thyroid gland. NA: glandula thyroidea. Sin.: tiroidă (v.).

GLANDĂ VESTIBULARĂ / glande vestibulaire / greater vestibular gland. NA: glandula vestibularis major. Sin.: glandă vulvovaginală (v.).

GLANDĂ VULVOVAGINALĂ / glande vulvovaginale / greater vestibular gland. NA: glandula vestibularis major. Organ glandular pereche, anexă a aparatului genital feminin, situat de o parte şi de alta a jumătăţii posterioare a orificiului vaginal, inclus în muşchiul constrictor al vulvei. G. v. se deschide în şanţul nimfohimeneal şi secretă un lichid lubrifiant. Sin.: glandă Bartholin, glandă vestibulară.

GLANDĂ ZEISS / glande de Zeiss / Zeiss' gland. [*Eduard Zeiss, chirurg german, Dresda, 1807-1868.*] *G. sebacee anexă a cililor palpebrali (genelor). *Orjeletul este o stafilococie a foliculului cilului, localizată la nivelul g. Z. Sin.: glandă ciliară.

GLANDE CARDIALE / glandes cardiales / cardiac glands. *G. exocrine simple sau ramificate, secretoare de mucus, situate în corionul mucoasei gastrice, în apropierea cardiei şi în zona ultimilor milimetri ai mucoasei esofagiene.

GLANDE CERUMINOASE / glandes cérumineuses / ceruminous glands. NA: glandulae ceruminosae. Tip de *g. sudoripare apocrine situate în peretele conductului auditiv extern, al căror produs de secreţie, amestecat cu cel al *g. sebacee, formează *cerumenul.

GLANDE ENDOCRINE / glandes endocrines / endocrine glands. NA: glandulae endocrinae. V. hormon.

GLANDE EXOCRINE / glandes exocrines / exocrine glands. NA: glandulae exocrinae. V. glandă.

GLANDE MEIBOMIUS / glandes des Meibomius / meibomian glands. NA: glandulae tarsales. [*Heinrich Meibom (sau Meibomius), anatomist olandez, profesor la Helmstädt, 1638-1700.*] G. mici, în număr de 25-30, situate în grosimea *tarsului palpebral, a căror secreţie grasă se amestecă cu lacrimile, contribuind astfel la lubrifierea corneei.

GLANDE PARATIROIDE / glandes parathyroïdes / parathyroid glands. NA: glandulae parathyroidea. Sin.: paratiroide (v.).

GLANDE SUPRARENALE / glandes surrénales / adrenal glands. NA: glandulae suprarenalis. V. suprarenală.

GLANDE SEBACEE / glandes sebacées / sebaceous glands. NA: glandulae sebaceae. G. situate în derm, care se deschid, cel mai des, în *foliculii piloşi; de aceea numărul lor este mai mare în regiunile acoperite cu păr. Produsul lor asigură luciul şi flexibilitatea părului şi a pielii. Există câteva regiuni cu g. s. dar lipsite de foliculi piloşi: prepuţ, labii mici, areole mamare, pleoape (*g. Meibomius).

GLANDE SUDORIPARE / glandes sudoripares / sudoriferous glands. NA: glandulae sudoriferae. Organe tegumentare cu rol excretor şi termoreglator; se deschid la suprafaţa pielii. Produsul lor este sudoarea sau transpiraţia, cu compoziţie asemănătoare urinei. Se disting: 1) *G. s. ecrine*, prezente la nivelul ansamblului tegumentelor, cu canale secretorii înguste şi deschise la suprafaţă printr-un por. 2) *G. s. apocrine*, localizate în regiunile anogenitale, inghinale, axilare şi mamelonare, cu lumenul mai larg, deschise în foliculii pilosebacei şi cu dezvoltare tardivă la copil.

GLAUCOM, s. n. / glaucome, s. m. / glaucoma. [*Lat. glaucoma, gr. glaukoma = opacitate a cristalinului, din lat. glaucus, gr. glaukos = albastru-verzui.*] Denumire generică pentru un grup de afecţiuni oculare diferite, care au caracteristică comună creşterea *presiunii intraoculare. În toate cazurile, hipertensiunea oculară perturbă circulaţia la nivelul arterelor care irigă papila optică, ca urmare producându-se progresiv o *excavaţie papilară glaucomatoasă, cu atrofie optică şi cu alterări tipice ale *câmpului vizual, stadiul final al bolii netratate fiind *g. absolut. Se disting: g. primitiv sau primar, fără o cauză aparentă şi g. secundar, care survine ca o complicaţie a unei afecţiuni oculare în evoluţie sau din cauza alterărilor anatomice pe care aceasta le-a provocat. G. primitiv este cel mai frecvent şi poate fi acut (cu debut prin atac de glaucom, urgenţă majoră) sau cronic (congestiv sau simplu). În funcţie de acei factori determinanţi ai presiunii intraoculare (v.) a fost elaborată şi o clasificare fiziopatologică a g. Clasificarea actuală se bazează pe starea anatomică a unghiului irido-corneean (etalonată de la 0 la IV) care permite să se distingă g. cu unghi închis şi g. cu unghi deschis. V. şi în continuare.

GLAUCOM ABSOLUT / glaucome absolu / absolute glaucoma. G. a cărui evoluţie a ajuns în ultimul stadiu în care apare *cecitate.

GLAUCOM CORTIZONIC / glaucome cortisonique / corticosteroïd glaucoma. Hipertonie oculară determinată de *corticoterapia locală sau generală.

GLAUCOM EXOGEN / glaucome exogène / glaucoma with extraocular venous obstruction. Formă rară de g. determinată de creşterea presiunii venoase episclerale, determinată la rândul ei de cauze extraoculare (hipertonie în sistemul venos orbitar, cavernos, jugular sau mediastinal).

GLAUCOM FAKOGEN / glaucome phakogène / phacolytic glaucoma. Hipertonie oculară ce complică o luxaţie sau subluxaţie de cristalin sau o cataractă intumescentă.

GLAUCOM INFANTIL / glaucome infantile / infantile glaucoma. Formă de g. congenital care nu apare imediat de la naştere, ci după vârsta de 2 ani.

GLAUCOM MALIGN / glaucome malin / malignant glaucoma. Formă foarte gravă de g., ce complică post operator un g. primitiv.

GLAUCOM PIGMENTAR / glaucome pigmentaire / pigmentary glaucoma. G. al miopilor, caracterizat printr-o pigmentare anormală la nivelul corneei.

GLAUCURIE, s. f. / glaucurie, s. f. / glaucosuria. [*Lat. glaucus, gr. glaukos = albastru-verzui; gr. ouron = urină.*] Coloraţie albastră-verzuie a urinei din diferite cauze. Ex.: ingestie sau injectare de albastru de metilen, *indicanurie.

GLENOID, adj. / glénoïde, glénoïdal, adj. / glenoid. [*Gr. glenoides, de la glene = fagure de miere, eidos = formă.*] V. cavitate glenoidă.

GLENOIDITĂ, s. f. / glénoïdite, s. f. / osteitis of the glenoid cavity. Osteita *cavităţii glenoide a omoplatului.

GLERĂ, s. f. / glaire, s. f. / mucus. [*Fr. glaire, din lat. clara ovi = albuş de ou.*] Lichid incolor sau albicios, mai consistent decât *mucusul, cu aspect asemănător albuşului de ou, secretat de unele mucoase. V. şi gleră cervicală.

GLERĂ CERVICALĂ / glaire cervicale / cervical mucus. Lichid viscos şi transparent secretat de celulele colului uterin. G. c. apare periodic, în momentul ovulaţiei, sub influenţa *foliculinei şi dispare sub influenţa *progesteronului sau a unor *contraceptive. Prin caracterul său bazic, g. c. protejează spermatozoizii împotriva acidităţii vaginale şi este indispensabilă ascensiunii acestora. Uneori, dimpotrivă, poate conţine substanţe care îi alterează compoziţia (îndeosebi agenţi infecţioşi, hormoni progestativi), constituind un obstacol la trecerea spermatozoizilor. În aceste cazuri, un tratament cu estrogeni poate ameliora calitatea g. c., vindecând astfel o sterilitate. Examinarea microscopică a g. c. poate fi utilă în determinarea perioadei de *ovulaţie.

GLEZNĂ, s. f. / cheville, s. f. / ankle. NA: articulatio talocruralis. [*Sl. glezinu = gleznă.*] Articulaţia tibiotarsiană. V. tab. anat. - articulaţii.

GLICAN, s. m. / glycane, s. m. / glycan. [*Gr. glykys = dulce.*] Termen englezesc sin. cu *polizaharid, utilizat, de asemenea, pentru a desemna grupările glucidice de masă moleculară variată care sunt legate de proteine (*proteoglicani), peptide (*peptidoglicani) sau lipide (*lipidoglicani).

GLICEMIE, s. f. / glycémie, s. f. / glyc(a)emia. [*Gr. glykys = dulce; haima, -atos = sânge.*] Denumire dată de Claude Bernard prezenţei normale a glucozei în sânge. *À jeun*, la subiecţii sănătoşi, g. poate varia de la 0,7 la 1,1 g/l (de la 3,9 la 5,6 mmol/l). G. este menţinută prin mecanisme neurohormonale (v. insulină, glucagon). Valoarea g. depinde, pe lângă variaţiile fiziologice sau patologice, de metoda de determinare. În prezent, determinarea şi urmărirea variaţiilor g. se pot efectua cu *biosenzori pentru glucoză. V. şi hipoglicemie, hiperglicemie, diabet zaharat.

GLICERID, s. n. / glycéride, s. m. / glyceride. [*Gr. glykeros = îndulcit, de la glykys = dulce.*] Lipid simplu rezultat prin esterificarea cu acizi graşi a uneia (monoglicerid), a două (digliceride) sau a trei (trigliceride) funcţii alcool ale *glicerolului. Concentraţia plasmatică a *trigliceridelor (trigliceridemie) este crescută în unele *hiperlipidemii.

GLICERINĂ, s. f. / glycérine, s. f. / glycerin. [*Gr. glykeros = îndulcit, de la glykys = dulce; -ină.*] Denumire pentru preparatele farmaceutice ale *glicerolului.

GLICEROFOSFAT, s. m. / glycérophosphate, s. m. / glycerophosphate. [*Gr. glykeros = îndulcit, de la glykys = dulce; phos, photos = lumină, fosfor.*] Esterul monofosfat al *glicerolului, metabolit intermediar în sinteza grăsimilor şi în catabolizarea hidraţilor de carbon. Sub formă de săruri de calciu şi sodiu este utilizat ca medicament.

GLICEROL, s. m. / glycérol, s. m. / glycerol. [*Gr. glykeros = îndulcit, de la glykys = dulce; -ol.*] Lichid siropos, cu miros dulceag; din punct de vedere chimic este un trialcool, cu formula $CH_2OH\text{-}CHOH\text{-}CH_2OH$, obţinut prin hidroliza grăsimilor neutre, ca subprodus industrial în fabricarea săpunurilor. În ţesuturile vii intră în compoziţia *gliceridelor şi *glicerofosfaţilor. G. are efect crioprotector în amestec (circa 25%) cu apa şi, ca urmare, este utilizat în tehnicile care impun congelarea (îndeosebi în azot lichid, la -194,5°C) celulelor sau ţesuturilor. Miscibil cu apa, este utilizat ca lubrifiant, emolient şi laxativ. Serveşte ca excipient pentru unele produse cosmetice. Sin.: glicerină.

GLICINĂ, s. f. / glycine, s. f. / glycine. [*Gr. glykys = dulce; -ină.*] Sin.: glicocol (v.).

GLICINOZĂ, s. f. / glycinose, s. f. / hyperglycin(a)emia. [*Gr. glykys = dulce; -ină; -oză.*] Sin.: hiperglicinemie (v.).

GLICINURIE EREDITARĂ / glycinurie héréditaire / familial glycinuria. [*Gr. glykys = dulce; -ină; gr. ouron = urină; lat. hereditarius = referitor la moştenire, de la hereditas, -atis = moştenire.*] Afecţiune metabolică congenitală caracterizată prin alterarea reabsorbţiei tubulare a *glicocolului, cu *hiperglicinurie ce antrenează uneori *litiază biliară.

GLICOCALIX, s. n. / glycocalyx, s. m. / glycocalyx, cell coat. [*Gr. glykys = dulce; lat. calyx, -icis, gr. kalyx, -ykos = înveliş, coajă.*] Entitate structurală situată la exteriorul *membranei plasmatice şi alcătuită din lanţurile oligo- şi poliglucidice ale glicoproteinelor şi glicolipidelor intrinseci ale plasmalemei, dar şi din glicoproteine extrinseci şi proteoglicani secretaţi de celule şi apoi adsorbiţi la suprafaţa celulei. Grosimea g. este de 20-50 nm, iar delimitarea sa în raport cu *matricea extracelulară este relativ convenţională. Rolurile g., în curs de elucidare, sunt: protecţia plasmalemei, determinarea încărcării electrice a suprafeţei celulare (cu rol probabil, datorită sarcinii negative, de depozit de cationi, îndeosebi de Ca^{2+}), modularea permeabilităţii celulare, implicare în procesele de recunoaştere celulă-celulă şi celulă-matrice, exprimarea individualităţii celulare ("carte de identitate a celulei"). Sin.: glicolemă.

GLICOCOL, s. m. / glycocolle, s. m. / glycocoll. [*Gr. glykys = dulce.*] Simbol Gly sau G. Aminoacid *alifatic neesenţial, constituent al proteinelor, precursor al *porfirinelor şi al *sărurilor biliare. Este un component al *glutationului şi intervine ca *neurotransmiţător în sinapsele inhibitoare din sistemul nervos central. Sin.: glicină, acid aminoacetic. V. tab. const. biochim.

GLICOFORINE, s. f. pl. / glycophorines, s. f. pl. / glycophorins. Familie alcătuită din trei glicoproteine ale membranei eritrocitare notate A, B şi C. Rolul acestor g. nu este cunoscut. Ele prezintă un receptor ce are ca ligand **Plasmodium falciparum* care facilitează infecţia celulei cu acest *hematozoar, agent etiologic al *malariei. Domeniul citoplasmatic al glicoforinei C este un punct de ataşare a reţelei de *spectrină la *citoschelet.

GLICOFORMATOR, adj., s. n. / glycoformateur, -trice, adj., s. m. / glucogenic. [*Gr. glykys = dulce; lat. formator, -oris = creator, de la formare = a forma şi forma = formă.*] Sin.: glucoformator (v.).

GLICOGEN, s. m. / glycogène, s. m. / glycogen. [*Gr. glykys = dulce; gennan = a produce.*] Substanţă glucidică (poliozid sau polizaharid) cu formula generală $(C_6H_{10}O_5)_n$, în care n este numărul de reziduuri de glucoză, ce poate ajunge până la 50 000 ($M_r > 1 \cdot 10^7$ Da). G. constituie o formă de depozit importantă a glucozei în organism, îndeosebi la nivelul ficatului şi în muşchi. V. şi glicogenoză.

GLICOGEN SINTAZĂ, s. f. / glycogène synthase / glycogen synthase. [*Gr. glykys = dulce; gennan = a produce; syn = împreună; tithenai = a plasa; -ază.*] Enzimă care catalizează sinteza *glicogenului, determinând formarea legăturilor α-1,4-glicozidice.

GLICOGENAZĂ, s. f. / glycogénase, s. f. / glycogenase. [*Gr. glykys = dulce; gennan = a produce; -ază.*] Enzimă din hepatocit, capabilă să transforme *glicogenul în *glucoză când este activată printr-un factor nervos sau hormonal.

GLICOGENEZĂ, s. f. / glycogenèse, s. f. / glycogenesis. [*Gr. glykys = dulce; genesis = producere, de la gennan = a produce.*] 1) Formarea *glicogenului din *glucoză sau din alte substanţe glucidice. Sin.: glicogenogeneză. 2) Termen vechi, desuet, pentru denumirea producerii de glucoză. V. glucogeneză.

GLICOGENOGENEZĂ, s. f. / glycogénogenèse, s. f. / glycogenesis. [*Gr. glykys = dulce; gennan = a produce; genesis = producere, de la gennan = a produce.*] Sin.: glicogeneză (v., def. 1).

GLICOGENOLIZĂ, s. f. / glycogénolyse, s. f. / glycogenolysis. [*Gr. glykys = dulce; gennan = a produce; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge.*] Degradarea progresivă a *glicogenului, îndeosebi în ficat, în *glucoză. În condiţii bazale este controlată de mecanisme biochimice, iar în afara acestor condiţii este sub control hormonal, exercitat îndeosebi prin *adrenalină şi *glucagon. Sin.: glucogeneză (def. 2).

GLICOGENOPEXIE, s. f. / glycogénopexie, s. f. / glycogenopexy. [*V. etimol. termenului glicogen; gr. pexis = fixare.*] Fixarea glicogenului la nivelul ficatului.

GLICOGENOZĂ, s. f. / glycogénose, s. f. / glycogenosis. [*Gr. glykys = dulce; gennan = a produce; -oză.*] Afecţiune determinată de acumularea excesivă de *glicogen într-unul sau mai multe organe sau ţesuturi, prin deficitul congenital al uneia dintre enzimele care intervin în metabolismul glicogenului. Mai este denumită şi boală de stocare a glicogenului. După clasificarea lui Cori, se disting şase glicogenoze de tip I-VI: 1) *G. tip I* se mai numeşte şi boala von Gierke (v. boală glicogenică). 2) *G. tip II* sau *g. cardiacă* (boala Pompen). Debut în primele zile-luni de viaţă, cu tulburări respiratorii şi cardiace (cardiomegalie importantă prin supraîncărcarea inimii cu glicogen). Acumularea de glicogen ar fi dată de absenţa congenitală a unei maltaze acide lizozomale. Se transmite autozomal recesiv. Sin.: cardiomegalie glicogenică, policorie glicogenică a inimii, rabdo-miomatoză difuză a inimii. evoluţie rapid letală. 3) *G. tip III* sau boala Forbes, prin deficit de amilo-1,6-glucozidază, caracterizată prin acumularea de glicogen anormal, cu lanţuri numeroase şi scurte (asemănător *dextrinei), în inimă, ficat şi muşchi. evoluţie benignă. Sin.: boală Cori. 4) *G. tip IV* sau boala Andersen, prin defect de enzimă amilo-1,6-transglucozidază şi perturbarea sintezei glicogenului, cu acumulare în ficat, splină şi ganglioni limfatici a unui glicogen anormal de lung. Clinic se constată hepatomegalie, ciroză, exitus rapid. 5) *G. tip V* sau boala McArdle-Schmid-Pearson, determinată de acumularea în muşchi a glicogenului, a cărui degradare este blocată în prima etapă, din cauza absenţei fosforilazei musculare. Boala este ereditară şi se transmite autozomal recesiv. Se manifestă prin fatigabilitate anormală, cu crampe musculare dureroase la efort şi, uneori, mioglobinurie. 6) *G. tip VI*, cu localizare hepatică, determinată de un deficit parţial în fosforilază, având drept consecinţă blocarea sintezei şi parţial a degradării glicogenului. Clinic se observă întârziere a creşterii şi hepatosplenomegalie. Prognostic favorabil. Sin.: boală Hers. Ulterior au mai fost adăugate: 7) *G. tip VII* sau *boala Tarui, prin deficit de fosfofructokinază musculară. 8) *G. tip VIII* sau boala Hug (v.). 9) *G. tip IX* sau boala Schimke, determinată de un deficit de fosforilază hepatică.

GLICOLEMĂ, s. f. / glycolemme, s. m. / glycolem, cell coat. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce;* ***lemma*** *= înveliş.*] Sin.: glicocalix (v.).

GLICOLIPID, s. n. / glycolipide, s. m. / glycolipid. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce;* ***lipos*** *= grăsime.*] Lipid a cărui moleculă conţine un glucid, de obicei galactoză sau glucoză. Există numeroase tipuri de g., printre care: glicosfingolipidele ţesuturilor animale (*cerebrozide, *gangliozide), glicogliceridele ţesuturilor vegetale şi ale bacteriilor, lipopolizaharidele bacteriene. Var.: glucolipid.

GLICOLIZĂ, s. f. / glycolyse, s. f. / glycolysis. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce;* ***lysis*** *= distrugere, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] Procesul de conversie a moleculei de glucoză, ca urmare a unei serii de zece reacţii catalizate enzimatic (calea Embden-Meyerhof). G. se derulează în citoplasma tuturor celulelor, fie că acestea sunt aerobe sau anaerobe. În cazul *g. aerobe*, un mol de glucoză va fi scindat în doi moli de acid piruvic. Concomitent, se formează doi moli de ATP şi de NADH + H$^+$. G. aerobă cuprinde primele nouă reacţii. În condiţii anaerobe, se produce *g. anaerobă*, în care, în ultima etapă a g., are loc conversia acidului piruvic în acid lactic. Ca urmare a acestei transformări, *fosforilarea oxidativă nu poate avea loc. Acidul lactic poate fi însă reconvertit, în prezenţa oxigenului, în acid piruvic la nivelul ficatului şi muşchiului cardiac, pentru a servi apoi ca sursă energetică.

GLICONEOGENEZĂ, s. f. / glyconéogènese, s. f. / glyconeogenesis. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce;* ***neos*** *= nou;* ***genesis*** *= producere, de la* ***gennan*** *= a produce.*] Sin.: gluconeogeneză (v.).

GLICOPENIE, s. f. / glycopénie, s. f. / glycopenia. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce;* ***penia*** *= sărăcie.*] Sin. nerecomandat, pentru hipoglicemie (v.).

GLICOPEXIE, s. f. / glycopexie, s. f. / glycopexis. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce;* ***pexis*** *= fixare.*] Fixarea *glucozei în ţesuturi.

GLICOPROTEINĂ, s. f. / glycoprotéine, s. f. / glycoprotein. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce;* ***protos*** *= primul; -ină.*] *Heteroproteină rezultată prin legarea covalentă între o proteină şi una sau mai multe grupări ozidice. Grupările ozidice conţin 10-15 reziduuri de *oze (îndeosebi *galactoză şi *manoză), dispuse în lanţuri liniare sau ramificate. Cel mai frecvent, cantitatea de glucide nu depăşeşte 25%. G. denumite *mucopolizaharide se apropie, prin constituţie, de glucide, în timp ce *mucoproteinele se aseamănă mai mult cu proteinele (ex.: g. din plasma sanguină). O serie de enzime, hormoni, antigeni, receptori membranari sunt g. Var.: glucoproteină, glucoproteidă.

GLICOPROTEINĂ IIB-IIIA / glycoprotéine IIB-IIIA / IIB-IIIA glycoprotein. Proteină situată la suprafaţa *trombocitelor, având funcţia de receptor pentru *fibrinogen. Prin legarea fibrinogenului la g. IIB-IIIA se produc punţi interplachetare care favorizează formarea de agregate plachetare.

GLICOPROTEINĂ P / glycoprotéine P / P glycoprotein. Sin.: transportor multidrog (v.).

GLICORAHIE, s. f. / glycorachie, s. f. / glycorrhachia. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce;* ***rhakhis*** *= coloană vertebrală.*] Prezenţa fiziologică de glucoză în lichidul cefalorahidian. Concentraţia sa normală este de 0,60 g/l. G. variază în mod normal în funcţie de *glicemie. Hipoglicorahia este un semn obişnuit în meningitele purulente şi tuberculoase.

GLICOREGLARE, s. f. / glycorégulation, s. f. / glycoregulation. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce; lat.* ***regulare*** *= a regla, de la* ***regula*** *= regulă şi* ***regere*** *= a conduce.*] Reglarea metabolismului glucidelor şi îndeosebi menţinerea nivelului normal al *glicemiei. G. se realizează prin mecanisme biochimice hormonale şi nervoase, organele şi structurile implicate fiind ficatul, pancreasul, muşchii şi sistemul nervos.

GLICOSFINGOLIPIDE, s. f. pl. / glycosphingolipides, s. m. pl. / glycosphingolipids. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce;* ***sphingein*** *= a strânge, a lega strâns;* ***lipos*** *= grăsime.*] Sunt cele mai întâlnite *glicolipide în ţesuturile animale. Conţin *ceramide şi un număr variabil de zaharuri. V. şi sfingolipide.

GLICOZAMINOGLICANI, s. m. pl. / glycosaminoglycanes, s. m. pl. / glycosaminoglycans. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce;* ***oză*** *- indică un glucid;* ***ammoniakon*** *= sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia; -ină;* ***glykys*** *= dulce.*] *Polizaharide prezente la suprafaţa celulei şi în *matricea extracelulară. Sunt alcătuiţi din monomeri dizaharidici repetitivi: una din unităţi este un glucid aminat (galactozamină sau glucozamină), cealaltă posedă o funcţie carboxilică sau sulfat. Principalii g. sunt: condroitin sulfatul, keratan sulfatul, *heparina, heparan sulfatul, dermatan sulfatul şi hialuronatul. Legaţi de proteine, g. formează proteoglicanii. Abrev.: GAG. Sin.: mucopolizaharide.

GLICOZID, s. n. / glycoside, s. m. / glycoside. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce;* ***ozid*** *- indică un glucid.*] Compus de origine vegetală care prin hidroliză se scindează într-o parte glucidică, formată din una sau mai multe monozaharide, şi o parte neglucidică, aglicon. G. sunt foarte răspândiţi în natură. Var.: glucozid.

GLICOZIDE CARDIOTONICE / glycosides cardiotoniques / cardiac glycosides. Var.: glucozide cardiotonice. V. cardiotonice.

GLICOZIDE DIGITALICE / glycosides digitaliques / digitalis glycosides. Grup de medicamente extrase din diverse specii ale plantei *Digitalis*, alcătuite din una sau mai multe oze şi o fracţiune aglican steroidică. G. d. cresc forţa contracţiilor cardiace, sporesc şi apoi diminuează excitabilitatea miocardică, încetinesc şi regularizează ritmul cardiac, diminuează conductibilitatea nodului sinoatrial şi a fasciculului His. Aceste acţiuni sunt utile în insuficienţa cardiacă şi în anumite tulburări de ritm. Dozele terapeutice sunt relativ apropiate de dozele toxice, în cazul cărora survin tulburări digestive şi îndeosebi tulburări cardiace de tip anomalii de conducere şi hiperexcitabilitate miocardică. Prototipul g. d. este *digitoxina. Var.: glucozide digitalice.

GLICOZIL TRANSFERAZĂ, s. f. / glycosyltransférase, s. f. / glycosyltransferase. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce;* ***oză*** *- indică un glucid; gr.* ***hyle*** *= materie; lat.* ***transferre*** *= a duce dintr-o parte în alta, de la* ***trans*** *= peste, dincolo,* ***ferre*** *= a duce; -ază.*] Enzimă ce catalizează *glicozilarea lipidelor sau proteinelor.

GLICOZILARE, s. f. / glycosylation, s. f. / glycosylation. [*Gr. glykys = dulce; oză - indică un glucid; gr. hyle = materie.*] Fixarea non-enzimatică şi ireversibilă a glucozei la azotul terminal al unei proteine. Ex.: hemoglobină glicozilată.

GLICOZILOM, s. n. / glycosilome, s. m. / glycosilome. Ansamblul moleculelor implicate în procesele de glicozilare.

GLICOZURIE, s. f. / glycosurie, s. f. / glycosuria. [*Gr. glykys = dulce; oză - indică un glucid; ouron = urină.*] Prezenţă anormală de glucoză în urină, în relaţie cu creşterea concentraţiei glucozei în sânge (*hiperglicemie). Termenul de g. nu este utilizat decât atunci când cantitatea de glucoză depăşeşte 200 mg în 24 de ore, deoarece până la această concentraţie prezenţa glucozei, împreună cu alte glucide este normală. *G. normoglicemică ereditară,* sin.: diabet renal (v.).

GLICOZURIE RENALĂ / glycosurie rénale / renal glycosuria. Sin.: diabet renal (v.).

GLICURONOCONJUGARE, s. f. / glycuronoconjugaison, s. f. / glycuronic conjugation. Modalitate de *detoxifiere hepatică a anumitor substanţe endogene sau exogene prin legarea (conjugarea) cu acid glucuronic.

GLIE, s. f. / glie, s. f. / glia. [*Gr. glia = clei.*] Sin.: nevroglie (v.).

GLIOBLASTOM, s. n. / glioblastome, s. m. / glioblastoma. [*Gr. glia = clei; blastos = germen; -oma.*] Termen general pentru formele maligne de *astrocitom. Apare la vârsta mijlocie, în emisferele cerebrale; evoluţie rapidă. Macroscopic: culoare cenuşie, consistenţă moale, cu zone hemoragice şi de necroză transformate chistic. Microscopic: polimorfism celular, cu forme alungite şi rotunde, iar, uneori, cu celule gigante multinucleate.

GLIOBLASTOM IZOMORF / glioblastome isomorphe / isomorphous glioblastoma. Sin.: neurospongiom (v.).

GLIOBLASTOZĂ CEREBRALĂ DIFUZĂ / glioblastose cérébrale diffuse / glioblastosis cerebri. Proliferare foarte extinsă a ţesutului glial (v. nevroglie) ale cărui celule prezintă o *metaplazie blastomatoasă, în general benignă.

GLIOCIT, s. n. / gliocyte, s. m. / gliocyte. [*Gr. glia = clei; kytos = celulă.*] Celulă glială. V. nevroglie.

GLIOEPITELIOM, s. n. / glioépithéliome, s. m. / glioepithelioma. [*Gr. glia = clei; epi = pe; thele = mamelon, ridicătură; -oma.*] Sin.: ependimom (v.).

GLIOFIBRILĂ, s. f. / gliofibrille, s. f. / glial fibrillary acidic protein. [*Gr. glia = clei; lat. ştiinţifică fibrilla, dim. de la fibra = fibră.*] Sin.: proteină fibrilară glială acidă (v.).

GLIOFIBROMATOZĂ, s. f. / gliofibromatose, s. f. / neurofibromatosis. [*Gr. glia = clei; lat. fibra = fibră; -oma; -oză.*] Sin.: neurofibromatoză (v.).

GLIOM, s. n. / gliome, s. m. / glioma. [*Gr. glia = clei; -oma.*] Termen generic care desemnează tumorile primitive din SNC dezvoltate la nivelul diferitelor elemente celulare ale *nevrogliei. Unele g., de grad redus, sunt benigne şi generează o simptomatologie în relaţie cu presiunea pe care o exercită în zonele în care se dezvoltă, dar pot degenera în g. cu grad înalt de malignitate. Din această grupă fac parte: *astrocitomul, *oligoden-drogliomul, *ependimomul, *papilomul coroidian, *meduloblastomul. Alte g. sunt maligne de la începutul dezvoltării. Ex.: glioblastomul.

GLIOM PERIFERIC / gliome périphérique / peripheral glioma. Sin.: neurinom (v.).

GLIOMATOZĂ, s. f. / gliomatose, s. f. / gliomatosis. [*Gr. glia = clei; -oma; -oză.*] Proliferare cu aspect tumoral difuz a *nevrogliei, cu neoformare de elemente de origine disontogenetică (ex.: *scleroza tuberoasă, *siringomielia ş.a.).

GLIOSARCOM, s. n. / gliosarcome, s. m. / gliosarcoma. [*Gr. glia = clei; sarx, sarkos = carne; -oma.*] *Sarcom dezvoltat din ţesutul nervos. V. şi glioblastom.

GLIOXILAT, s. m. / glyoxylate, s. m. / glyoxylate. Sare, anion sau ester al *acidului glioxilic. V. hiperoxalurie.

GLIOZĂ, s. f. / gliose, s. f. / gliosis. [*Gr. glia = clei; -oză.*] Proliferare patologică a *nevrogliei, procesul fiind relativ echivalent *fibrozei.

GLIOZOM, s. m. / gliosome, s. m. / gliosome. [*Gr. glia = clei; soma, -atos = corp.*] Fiecare din granulaţiile mici vizibile la microscop în corpul celular şi în prelungirile *astrocitelor. G. sunt alcătuiţi din aglomerări de *mitocondrii.

GLIPICAN, s. m. / glypicane, s. m. / glypican. Moleculă prezentă la suprafaţa fibroblastelor în cultură. Este un glicozilfosfatidil inozitol legat de un proteoglican heparan sulfat. G. se leagă cu fibronectina, colagenul I, antitrombina III, prin lanţuri GAG. Rolul său constă în modularea ataşării şi formei celulelor, asamblarea *matricei extracelulare şi în modularea activităţii proteazelor matricei.

GLISROID, adj. /glisseroide, adj. / epileptoid. Caracterul unui subiect ce asociază adezivitate afectivă, viscozitate mentală şl bradipsihie cu explozivitate ocazională, ce se manifestă prin crize agresive şl clastice. Sin.: epileptoidic

GLOB, s. n. / globe, s. m. / globus. [*Lat. globus = glob.*] Formaţiune sferică, globuloasă, normală sau patologică. Tipuri: 1) *G. cornos* sau *keratozic*: insulă de celule epiteliale keratinizate în masa tumorală a *epitelioamelor spinocelulare. 2) *G. ocular* (v.). 3) *G. de siguranţă*: retracţia dură a uterului după expulzia fătului. 4) *G. vezical* (v.).

GLOB OCULAR / globe oculaire / bulb, eyeball. NA: bulbus oculi. Organ par reprezentând segmentul periferic (extern) al analizatorului vizual, de formă aproximativ sferică (cu axul antero-posterior de 25 mm şi diametrul transversal de 23 mm), situat în *orbită. G. o. este un organ cavitar alcătuit dintr-un înveliş rezistent care cuprinde o serie de medii transparente. Învelişul g. o. este alcătuit din trei tunici: 1) *Sclerotica*, tunică conjunctivă externă şi rezistentă, a cărei parte anterioară transparentă este *corneea. 2) **Uveea*, tunică medie cu vascularizaţie bogată. 3) *Retina*, receptorul vizual propriu-zis. Mediile transparente cuprinse în acest triplu înveliş sunt: *umoarea vitroasă, cu volumul cel mai mare, *cristalinul, lentila biconvexă plasată între umoarea vitroasă şi *umoarea apoasă, care umple partea anterioară a g. o. Acestea, împreună cu corneea, constituie dioptrul ocular. Anexele g. o. sunt muşchii extrinseci, pleoapele şi aparatul lacrimal.

GLOB VEZICAL / globe vésical / full bladder, bladder distension. Expresie desemnând o vezică urinară în stare de distensie (prin retenţie de urină), care este percepută la palparea regiunii hipogastrice ca o masă rotundă, regulată şi mediană, asemănătoare unui glob. G. v. este mai frecvent la bărbat, fiind cel mai adesea cauzat de un *adenom de prostată sau de o îngustare a uretrei şi, mai rar, de o disfuncţie neurologică a vezicii. La femeie, g. v. este cel mai frecvent provocat de o compresie pelvină (*fecalom) sau de o imobilizare îndelungată la pat.

GLOBINĂ, s. f. / globine, s. f. / globin. [*Lat. globus = glob; -ină.*] Partea proteică a *hemoglobinei, care conţine patru molecule de globină pe moleculă.

GLOBOZID, s. n. / globoside, s. m. / globoside. *Sfingoglicolipid care conţine zaharuri aminoacetilate şi hexoze simple, prezent în ser, splină, ficat şi eritrocite. Se acumulează în ţesuturi în *boala Sandhoff.

GLOBUL, s. n. / globule, s. m. / globule. [*Lat. globulus = glob mic, dim. de la globus = glob.*] 1) Corpuscul sferic. 2) Picătură mică sferică alcătuită dintr-un fluid sau semifluid. 3) Particulă sau celulă de dimensiuni mici şi formă sferică. Denumirea de g. roşu este discutabilă, deoarece hematiile normale nu au formă sferică. V. sferocit.

GLOBUL ALB / globule blanc / white blood cell. Sin.: leucocit (v.).

GLOBUL ROŞU / globule rouge / red blood cell. Sin.: eritrocit (v.).

GLOBULAR, adj. / globulaire, adj. / globular. [*Lat.* ***globulus*** *= glob mic, dim. de la* ***globus*** *= glob.*] 1) Care are formă de glob; sferic. 2) Care aparţine globulelor roşii, referitor la acestea. Ex.: volum g.

GLOBULINĂ DE LEGARE A HORMONULUI SEXUAL / globuline de liaison de la hormone sexuelle / sex hormone binding globulin. Sin.: proteină de legare a hormonului sexual (v.).

GLOBULINĂ DE LEGARE A TESTOSTERONULUI / globuline de liaison de la testosterone / testosterone binding globulin. Sin.: proteină de legare a hormonului sexual (v.).

β-GLOBULINĂ. Var. pentru betaglobulină (v.).

γ-GLOBULINĂ. Var. pentru gamaglobulină (v.).

GLOBULINE, s. f. / globulines, s. f. / globulins. [*Lat.* ***globulus*** *= glob mic, dim. de la* ***globus*** *= glob; -ină.*] Proteine globulare cu greutatea moleculară între 120 000 şi 250 000 Da, cu caracter slab acid, cu punctul izoelectric situat între pH-ul 5 şi 6, insolubile în apă distilată şi alcool, coagulabile prin căldură. Tipurile de proteine globulare din organism sunt diverse: *fibrinogen, g. serice, ovoglobulină, *tireoglobulină, *miozină etc. G. din serul sanguin prezintă la *electroforeza acestuia o mobilitate anodică mai mică decât a albuminei serice. S-au izolat α_1, α_2, β şi γ-globuline. Imunoglobinele fac parte din grupul *gamaglobulinelor. V. tab. const. biochim.

α-GLOBULINE. Var. pentru alfaglobuline (v.).

GLOBULINEMIE, s. f. / globulinémie, s. f. / globulin(a)emia. [*Lat.* ***globulus*** *= glob mic, dim. de la* ***globus*** *= glob; -ină; gr.* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Prezenţa normală de *globuline în sânge.

GLOBULINEMIE MONOCLONALĂ BENIGNĂ / globulinémie monoclonale bénigne / benign monoclonal gammopathy. Sin.: gamapatie monoclonală benignă (v.).

GLOBULINURIE, s. f. / globulinurie, s. f. / globulinuria. [*Lat.* ***globulus*** *= glob mic, dim. de la* ***globus*** *= glob; -ină; gr.* ***ouron*** *= urină.*] Varietate de proteinurie caracterizată prin prezenţa exclusivă a *globulinelor în urină.

GLOBUS, s. n. / globus, s. m. / globus. NA: globus, pl. globi. [*Lat.* ***globus*** *= glob.*] 1) Structură sferică. 2) *G. histericus*, bulă isterică, ca senzaţie de „nod în gât", premergătoare crizelor isterice. 2) *G. pallidus* (NA: *globus pallidus*), porţiunea medială a nucleului lenticular.

GLOMANGIOM, s. n. / glomangiome, s. m. / glomangioma. [*Lat.* ***glomus, -eris*** *= ghem; gr.* ***angeion*** *= vas; -oma.*] Sin.: tumoră glomică (v.). V. şi glomus.

GLOMECTOMIE, s. f. / glomectomie, s. f. / glomectomy. [*Lat.* ***glomus, -eris*** *= ghem; gr.* ***ektome*** *= excizie.*] Rezecţia *glomusului carotidian.

GLOMERUL, s. m. / glomérule, s. m. / glomerulus. NA: glomerulus, pl. glomeruli. [*Lat.* ***glomerulus****, dim. de la* ***glomus, -eris*** *= ghem.*] Formaţiune de forma unui ghem microscopic, alcătuit din capilare sanguine sau fibre nervoase. Termenul este utilizat frecvent pentru desemnarea *g. renal* (v.). Alte ex.: *g. arteriolar cohlear*, ghemuri arteriolocapilare situate în interiorul *cohleei; *g. olfactiv*, alcătuit din fibre nervoase, la nivelul bulbului olfactiv şi conţinând prima sinapsă a căii olfactive.

GLOMERUL RENAL / glomérule rénal / renal glomerulus. Element iniţial al nefronului, format dintr-un ghem de capilare coafat printr-o porţiune aplatizată a tubului urinifer, capsula lui Bowmann. Posedă doi poli: unul vascular, pe unde intră arteriola aferentă glomerulară şi de unde iese arteriola eferentă glomerulară, şi un pol urinar, unde porneşte tubul urinifer. Sin.: corpusculul (sau g.) Malpighi, corpuscul renal.

GLOMERULITĂ, s. f. / glomérulite, s. f. / glomerulitis. [*Lat.* ***glomerulus****, dim. de la* ***glomus, -eris*** *= ghem; -ită.*] Proces inflamator glomerular, propriu glomerulonefritelor, caracterizat, în formele acute inflamatorii, prin tumefacţie şi proliferare a celulelor endoteliale, proliferare şi descuamare a celulelor epiteliale, degenerescenţă, necroză fibrinoidă, rupturi ale membranei bazale. Forme variate, după tipul leziunii: exsudativă, proliferativă, hemoragică, necrotică, membranoasă.

GLOMERULITĂ SEGMENTARĂ NECROTICĂ / glomérulite segmentaire nécrotique / Goodpasture's syndrome. Sin.: sindrom Goodpasture (v.).

GLOMERULONEFRITĂ, s. f. / glomérulonéphrite, s. f. / glomerulonephritis. [*Lat.* ***glomerulus****, dim. de la* ***glomus, -eris*** *= ghem; gr.* ***nephros*** *= rinichi; -ită.*] *Nefropatie cu leziuni predominante la nivelul glomerulilor. Sensul termenului g. a evoluat asemănător celui de *nefrită, noţiunea de proces inflamator sugerată de sufixul *-ită* nu mai este pe primul plan, g. devenind aproape sin. cu *nefropatie glomerulară. În consecinţă, g. formează un grup relativ heterogen, având şi o serie de caracteristici comune: 1) histopatologic domină alterările glomerulare; 2) manifestările clinice cele mai frecvente sunt proteinuria, hematuria, uneori sindromul nefrotic, insuficienţa renală, hipertensiunea. Cadrul g. a fost subdivizat într-o serie de grupe, mai mult sau mai puţin autonome. V. în continuare.

GLOMERULONEFRITĂ ACUTĂ / glomérulonéphrite aiguë / acute glomerulonephritis. Inflamaţie acută, difuză a glomerulilor renali, mai frecventă la sexul masculin (2/1) şi la copil. În majoritatea cazurilor, afectarea rinichiului este precedată de o infecţie a căilor respiratorii superioare cu streptococ betahemolitic din grupul A. Perioada de latenţă de la infecţie la apariţia semnelor de nefrită este, în medie, de 10-14 zile. Alte cauze ale g. a.: origine infecţioasă nestreptococică, virală, parazitară, prin mecanism imunitar şi toxic alergic. În 25% din cazuri nu se identifică nici un element etiologic. Caracteristici clinice: astenie, paloare, edeme (îndeosebi ale feţei), semne de insuficienţă cardiacă congestivă, asociate în 50% din cazuri cu hipertensiune arterială, hiperazotemie uşoară. Urinele sunt rare, tulburi, conţinând proteine, hematii şi cilindri. Leziunile anatomopatologice esenţiale constau din proliferări celulare endocapilare. Prezenţa, pe faţa externă a membranei bazale glomerulare, a unor depozite bogate în *imunoglobuline şi în *complement susţine ipoteza implicării *complexelor imune în patogenia g. a. La copil şi la adultul tânăr, g. a. evoluează 2-4 săptămâni, cu vindecare în majoritatea cazurilor. La adulţi, evoluţia g. a. poate fi mai gravă, rareori mortală, cel mai des cu cronicizare.

GLOMERULONEFRITĂ CRONICĂ / glomérulonéphrite chronique / chronic glomerulonephritis. În concepţia actuală, g. c. nu este considerată o entitate unică, ci o modalitate de manifestare a unui grup de afecţiuni eterogene etiopatogenic şi morfopatologic, asemănătoare ca sediu al leziunii şi ca evoluţie. Astfel, este comună afectarea capilarelor glomerulare, exprimată iniţial prin leziuni inflamatorii, apoi cicatriceale. Evoluţia g. c. este lentă, uneori pe o perioadă de peste 20 de ani, neregulată, dar progresivă spre o *insuficienţă renală cu prognostic rezervat. Aproape totdeauna este probabilă intervenţia unui mecanism imunitar, frecvent prin depunerea de *complexe imune circulante şi, mai rar, prin acţiunea citotoxică a unor anticorpi antimembranari. Etiologia g. c. este diversă: consecutiv unei *g. acute, afecţiuni glomerulare în cadrul unor boli metabolice, neoplazii, colagenoze, boli ereditare. În multe cazuri, g. c. este primară sau idiopatică. În esenţă, se disting trei forme clinice: 1) *G. c. latentă*, descoperită ocazional prin examenul de urină (proteinurie, hematurie, cilindrurie). 2) *G. c. hipertensivă*: hipertensiune arterială moderată sau severă, de tip sistolodiastolic, determinând „hipertensiunea palidă". 3) *G. c. nefrotică*, sindromul nefrotic fiind impur: edem, hipertensiune arterială, hematurie, proteinurie şi insuficienţă renală cronică. Sin.: glomerulopatie cronică.

GLOMERULONEFRITĂ CU DEPOZITE MEZANGIALE DE IgA / glomérulonéphrite membrano-proliférative (forme mésangiale) / mesangioproliferative glomerulonephritis. Sin.: boală Berger (v.).

GLOMERULONEFRITĂ FOCALĂ / glomérulonéphrite focale / focal glomerulonephritis. Formă de *g. cronică în care leziunile sunt localizate în anumite sectoare ale ghemului capilar al glomerulului renal şi în anumiţi glomeruli. Se asociază şi leziuni banale ale tubilor şi ale spaţiilor interstiţiale renale. Forme clinice foarte variate, cele mai frecvente fiind cele cu hematurii izolate şi recidivante. G. f. se întâlneşte relativ frecvent în manifestările renale ale endocarditei infecţioase subacute, ale colagenozelor din purpura reumatoidă şi în cazul *sindromului Goodpasture. Sin.: boală Löhlein.

GLOMERULONEFRITĂ CU LEZIUNI MINIME / altérations glomérulaires minimes / minimal change disease. Afecţiune benignă care reprezintă cea mai frecventă cauză de *sindrom nefrotic la copil. Se caracterizează prin pierderea difuză a proceselor (pedicele) celulelor epiteliale glomerulare (podocite). Alterările nu sunt vizibile decât în *microscopie electronică prin transmisie. Sin.: boală renală cu leziuni minime. V. şi nefroză, boală Epstein.

GLOMERULONEFRITĂ LOBULARĂ / glomérulonéphrite lobulaire / lobular glomerulonephritis. Formă de g. proliferativă cronică în care sunt afectaţi toţi glomerulii renali dintr-un lobul. Fiecare lobul afectat conţine un nodul hialin, ale cărui prelungiri se acolează la pereţii capilarelor şi invadează treptat întregul lobul. Sin.: glomerulonefrită nodulară sau lobulonodulară.

GLOMERULONEFRITĂ LOBULONODULARĂ / glomérulonéphrite lobulonodulaire / lobular glomerulonephritis. Sin.: glomerulonefrită lobulară (v.).

GLOMERULONEFRITĂ MEMBRANOASĂ / glomérulonéphrite membraneuse / membranous glomerulonephritis. G. caracterizată prin îngroşarea difuză a membranei bazale capilare, observată prin microscopie optică. La microscopie electronică prin transmisie, se observă că îngroşarea este determinată de depozite imunoglobulinice subendoteliale, electronodense, separate prin pinteni ai membranei bazale. Reprezintă cea mai frecventă cauză de *sindrom nefrotic la adult. Frecvent idiopatică, poate fi şi secundară tumorilor maligne, infecţiilor sau lupusului eritematos sistemic.

GLOMERULONEFRITĂ MEMBRANOPROLIFERATIVĂ / glomérulonéphrite membranoproliférative / membranoproliferative glomerulonephritis. G. cronică caracterizată prin proliferarea celulelor mezangiale, separarea lobulilor glomerulari, creşterea grosimii pereţilor capilari, a matricei mezangiale precum şi a *complementului seric. Afectează îndeosebi copiii şi are o evoluţie lent progresivă cu episoade de hematurie, edeme şi hipertensiune arterială.

GLOMERULONEFRITĂ MEZANGIOPROLIFERATIVĂ / glomérulonéphrite proliférative mésangiale / mesangial proliferative glomerulonephritis. Proliferare mezangială difuză, pe seama matricei şi celulelor mezangiale însoţită de proliferare endocapilară. Uneori sunt detectate depozite mezangiale de IgM şi complement. Evoluează clinic ca un *sindrom nefrotic.

GLOMERULONEFRITĂ NODULARĂ / glomérulonéphrite nodulaire / lobular glomerulonephritis. Sin.: glomerulonefrită lobulară (v.).

GLOMERULONEFRITĂ POSTSTREPTOCOCICĂ / glomérulonéphrite post-streptococcique / streptococcal glomerulonephritis. V. glomerulonefrită acută.

GLOMERULONEFRITĂ RAPID PROGRESIVĂ / glomérulonéphrite rapide progressive / rapidly progressive glomerulonephritis. G. caracterizată prin instalarea *insuficienţei renale într-o perioadă extrem de scurtă, de câteva săptămâni sau luni, ca urmare a afectării a 50-80% din glomerulii renali. Leziunile anatomopatologice caracteristice constau în prezenţa semilunelor celulare, care ocupă numai un segment al capsulei Bowmann sau pot avea un caracter circumferenţial, înconjurând complet glomerulul. În cele mai multe cazuri, afectarea glomerulară este mediată imunologic.

GLOMERULOPATIE, s. f. / glomérulopathie, s. f. / glomerulopathy. [*Lat. glomerulus, dim. de la glomus, -eris = ghem; gr. pathos = boală.*] Termen general care desemnează orice maladie renală (nefropatie) ce afectează efectiv glomerulii. G. poate fi acută sau cronică, difuză sau segmentară, secundară sau primitivă. Din punct de vedere etiologic, sunt cuprinse leziunile glomerulare inflamatorii, cele determinate de amiloidoză, nefroza lipoidică şi cele din anumite boli generale: colagenoze, diabet etc. Sin.: glomerulită, glomerulonefrită, nefropatie glomerulară.

GLOMERULOSCLEROZĂ, s. f. / glomérulosclérose, s. f. / glomerulosclerosis. [*Lat. glomerulus, dim. de la glomus, -eris = ghem; gr. sklerosis = induraţie, întărire, de la skleros = tare, dur.*] Scleroză a glomerulilor, care apare de obicei ca urmare a evoluţiei unei *glomerulonefrite cronice. Se produc scleroza şi hialinizarea anselor vasculare ca şi simfiza acestora cu capsula. Rezultat: afectarea până la suprimare a funcţiei glomerulare. *G. intercapilară* constituie *sindromul Kimmelstiel-Wilson.

GLOMERULOZĂ, s. f. / glomérulose, s. f. / glomerular nephrosis. [*Lat. glomerulus, dim. de la glomus, -eris = ghem; -oză.*] Termen care tinde să devină desuet şi desemnează o formă de *nefroză în care predomină leziunile degenerative de la nivelul glomerulilor renali.

GLOMUS, s. n. / glomus, s. m. / glomus. NA: glomus, pl. glomera. [*Lat. glomus, -eris = ghem.*] Corpuscul rotunjit, alcătuit din vase şi cu o inervaţie abundentă. V. în continuare.

GLOMUS CAROTIDIAN / glomus carotidien / glomus caroticum. NA: glomus caroticum. Corpuscul mic, bogat vascularizat, situat la nivelul bifurcaţiei carotidei primitive. G. c. conţine *chemoreceptori. Sin.: corpuscul carotidian.

GLOMUS JUGULAR / glomus jugulaire / glomus jugulare. NA: glomus jugulare. Formaţiune mică vasculonervoasă, situată între golful jugularei şi peretele osos al fosei jugulare. G. j. conţine *chemoreceptori.

GLOMUS NEUROVASCULAR / glomus neurovasculaire / glomus body. Anastomoză arteriovenoasă microscopică, bogată în fibre musculare netede şi fibre nervoase, situată îndeosebi în pielea degetelor mâinilor şi picioarelor.

GLOSALGIE, s. f. / glossalgie, s. f. / glossalgia. [*Gr. glossa = limbă; algos = durere.*] Sin.: glosodinie (v.).

GLOSITĂ, s. f. / glossite, s. f. / glossitis. [*Gr. glossa = limbă; -ită.*] Denumire generică pentru toate leziunile inflamatorii ale limbii, superficiale sau profunde, acute sau cronice, cu etiologie foarte variată şi uneori necunoscută. Tipuri de g.: 1) *G. cerebriformă*, *genodermatoză în care limba este brăzdată de şanţuri pronunţate, asemănătoare cu suprafaţa creierului. 2) *G. depapilantă*, observată în perioada secundară a sifilisului şi la fumători; se prezintă sub formă de plăci bine circumscrise, roşii şi netede, situate pe faţa dorsală a limbii. Reprezintă consecinţa descuamării epiteliale a papilelor linguale. Sin.: glosită sifilitică. 3) *G. disecantă*, cu pierderi de substanţă, eroziuni şi ulceraţii, cu caracter extensiv şi fără tendinţă la cicatrizare. 4) *G. exfoliativă marginală* sau *limba geografică. 5) *G. romboidală mediană*, proces de hiperkeratoză situat înaintea V-ului lingual, de etiologie necunoscută, rebelă la tratament. 6) *G. sifilitică*, v. g. depapilantă. 7) *G. superficială hiperkeratozică*, alungire şi colorare în brun-negru a papilelor linguale, cauzată de iritaţii prelungite prin tutun, alcool, condimente, infecţii cronice, microbiene sau micotice.

GLOSITĂ HUNTER / glossite de Hunter / Hunter's glossitis. [***William Hunter,*** *medic englez, Londra, 1861-1957.*] Semn preţios, precoce, al *anemiei Biermer, reprezentat de atrofia limbii - limba este lucioasă, depapilată, prin dispariţia papilelor filiforme şi fungiforme; mucoasa devine degranulată, strălucitoare, de un roşu pal şi uneori prezintă leziuni veziculare sau ulcerate, dureri şi arsuri la contactul cu alimentele.

GLOSODINIE, s. f. / glossodynie, s. f. / glossodynia. [*Gr.* ***glossa*** *= limbă;* ***odyne*** *= durere.*] Nevralgie particulară a limbii, caracterizată printr-un punct dureros fix şi întâlnită la nevropaţi. Sin.: glosalgie.

GLOSOFARINGIAN, adj., s. m. / glossopharyngien, -ienne, adj., s. m. / glossopharyngeal. [*Gr.* ***glossa*** *= limbă;* ***pharynx, -yngos*** *= faringe.*] 1) Care se referă la limbă şi faringe. 2) *Nervul g.*, a IX-a pereche a nervilor cranieni, care oferă fibre motorii faringelui şi parotidei şi fibre senzitive treimii posterioare a limbii, palatului moale şi urechii medii. V. tab. anat. - nervi.

GLOSOFOBIE, s. f. / glossophobie, s. f. / glossophobia. [*Gr.* ***glossa*** *= limbă;* ***phobos*** *= frică.*] Frica de a pronunţa unele cuvinte, generată adesea de imposibilitatea articulării unor sunete.

GLOSOLALIE, s. f. / glossolalie, s. f. / glossolalia. [*Gr.* ***glossa*** *= limbă;* ***lalia*** *= vorbire, de la* ***lalein*** *= a vorbi.*] 1) Utilizarea unui limbaj imaginar, cu un vocabular şi o sintaxă inventate. Se observă în *schizofrenie şi în *isterie. Sin.: glosomanie. 2) Capacitate atribuită unor persoane din anumite grupuri religioase de „a vorbi în limbi“, acestea rostind cuvinte necunoscute, cărora ulterior li se atribuie diferite semnificaţii.

GLOSOMANIE, s. f. / glossomanie, s. f. / glossomania. [*Gr.* ***glossa*** *= limbă;* ***mania*** *= nebunie.*] Sin.: glosolalie (v., def. 1).

GLOSOPLEGIE, s. f. / glossoplégie, s. f. / glossoplegia. [*Gr.* ***glossa*** *= limbă;* ***plege*** *= lovitură.*] Hemiplegia limbii, prin lezarea ramurii motorii a nervului hipoglos.

GLOSOPTOZĂ, s. f. / glossoptose, s. f. / glossoptosis. [*Gr.* ***glossa*** *= limbă;* ***ptosis*** *= cădere.*] Căderea accidentală a limbii în faringe, prin absenţa coordonării musculare şi relaxare musculară, de ex. în cazul anesteziei profunde, în stare de comă etc. Poate determina asfixie şi exitus.

GLOSSINA / glossina / glossina. [*Gr.* ***glossa*** *= limbă.*] Gen de insecte din familia *Muscidae*; răspândite în ţările ecuatoriale. Specii importante: 1) *G. palpalis* sau musca ţeţe, transmite *boala somnului. 2) *G. morsitans* transmite boala somnului rodeziană.

GLOTĂ, s. f. / glotte, s. f. / glottis. NA: glottis. [*Gr.* ***glotta*** *sau* ***glottis*** *= glotă, forma antică pentru* ***glossa*** *= limbă.*] Parte a etajului mijlociu al laringelui (cea mai strâmtă) situată la nivelul *corzilor vocale. Porţiunea anterioară, interligamentară, este delimitată de marginea liberă a corzilor vocale, iar porţiunea posterioară, intercartilaginoasă (rinula), este delimitată de cartilajele aritenoide.

GLUCAGON, s. m. / glucagon, s. m. / glucagon. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce;* ***gone, gonos*** *= urmaş, sământă genitală.*] Hormon polipeptidic secretat de celulele α_2 ale *insulelor Langerhans pancreatice. Are acţiune hiperglicemiantă, antagonistă cu a *insulinei, stimulând totodată secreţia acesteia. G. este captat de ficat, unde activează *glicogenoliza, fiind şi lipolitic. Secreţia sa creşte în funcţie de scăderea *glicemiei. G. este utilizat în accidentele hipoglicemice, pe cale intramusculară, în doză de 1 mg, fiind prescris în doze mai mari, în perfuzie, şi în tratamentul *şocului cardiogenic. V. tab. const. endocrinol.

GLUCAGONOM, s. n. / glucagonome, s. m. / glucagonoma. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce;* ***gone, gonos*** *= urmaş, sământă genitală;* ***-oma.***] Tumoră rară, dezvoltată la nivelul celulelor α_2 din *insulele Langerhans, secretoare de *glucagon. Manifestările clinice sunt grupate în cadrul *sindromului de glucagonom. Metastazele hepatice sunt frecvente, iar evoluţia este fatală.

GLUCAN, s. m. / glucane, s. m. / glucan. Moleculă formată prin condensarea mai multor molecule de glucoză prin intermediul unor legături ozidice. Glucanii *amilopectină şi *amiloză sunt cei doi constituenţi ai amidonului.

GLUCID, s. n. / glucide, s. m. / carbohydrate. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce.*] Denumire generică a hidraţilor de carbon, conţinând carbon, hidrogen şi oxigen şi având, de regulă, formula $(CH_2O)_n$. Alături de funcţia *energogenă pe care o îndeplinesc, g. au şi roluri structurale (ex.: în ţesutul cartilaginos) sau funcţionale (ex.: ribozele acizilor nucleici). Se clasifică în două mari grupe: *oze şi *ozide. Sin.: hidrat de carbon (desuet), hidrocarbonat (denumire improprie), zahăr (def. 2).

GLUCIDOGRAMĂ, s. f. / glucidogramme, s. m. / glucoproteinogram. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce;* ***gramma*** *= înscriere.*] Exprimarea grafică a proporţiei diferitelor fracţiuni de glucoproteine (sau *glicoproteine) conţinute într-un lichid din organism, separate prin *electroforeză şi relevate cu un colorant adecvat. Glicoproteinele serului sanguin formează un grup complex şi migrează împreună cu globulinele, îndeosebi cu cele α şi β. Acest grup cuprinde în esenţă: orosomucoidul, α-macroglobulina, haptoglobina, siderofilina, ceruloplasmina, imunoglobulinele etc. Majoritatea proteinelor serice conţin glucide. Sin.: glucoproteinogramă.

GLUCOCORTICOIZI, adj., s. m. pl. / glucocorticoïdes, adj., s. m. pl. / glucocorticoids. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce; lat.* ***cortex, -icis*** *= scoarţă; gr.* ***eidos*** *= formă.*] 1) Denumire generică a hormonilor *corticosuprarenalei cu rol în protecţia împotriva stresului, ca şi în metabolismul glucidic şi protidic. Sin.: oxicorticosteroizi (v.). 2) Despre orice *corticoid a cărui acţiune este apropiată de cea a *cortizolului. G. au activitate metabolică importantă şi acţiune mineralocorticoidă mai mult sau mai puţin netă, în funcţie de compusul respectiv. Reprezintă cele mai puternice medicamente *antiinflamatoare cunoscute, această acţiune fiind, pentru fiecare substanţă, paralelă cu activitatea sa metabolică. G. sunt, de asemenea, utilizate ca *antialergice, dar exercită şi efecte indezirabile dominate de retenţia hidrosodată, perturbări ale metabolismului glucidic, hiperkaliurie, toxicitate digestivă şi efecte imunosupresoare (ultimele având şi aplicaţii terapeutice).

GLUCOFORMATOR, adj., s. n. / glucoformateur, -trice, adj., s. m. / glucogenic. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce; lat.* ***formator, -oris*** *= creator, de la* ***formare*** *= a forma şi* ***forma*** *= formă.*] (Substanţă) care poate fi transformată în glucoză pe cale enzimatică. Sin.: glicoformator.

GLUCOGENEZĂ, s. f. / glucogenèse, s. f. / glucogenesis. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce;* ***genesis*** *= producere, de la* ***gennan*** *= a produce.*] 1) Formarea de glucoză în organism din alte *oze. Sin. (rar): glucogenezie. 2) Sin.: glicogenoliză (v.). V. şi glicogeneză.

GLUCOKINAZĂ, s. f. / glucokinase, s. f. / glucokinase. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce;* ***kinein*** *= a mişca; -ază.*] Enzimă care fosforilează glucoza în glucoză-6-fosfat. G. este specifică glucozei şi se găseşte aproape exclusiv în ficat (în cantitate mică în rinichi) unde este sintetizată sub acţiunea insulinei. Există, de asemenea, o g. prezentă în celulele beta-pancreatice, care reglează secreţia de insulină ca răspuns la creşterea glicemiei, ca şi captarea glucozei în ficat în relaţie cu ingestia de alimente. În diabetul MODY (*sindrom MODY) au fost descrise mutaţii ale genei g. V. şi hexokinază.

GLUCOKININĂ, s. f. / glucokinine, s. f. / glucokinin. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce;* ***kinein*** *= a mişca; -ină.*] Substanţă obţinută din ţesuturile vegetale şi din drojdie. Injectată la animale, produce hiperglicemie, iar la animalele depancreatizate are efect asemănător insulinei (insulin-like).

GLUCOLIPID. Var. pentru glicolipid (v.).

GLUCONAT, s. n. / gluconate, s. m. / gluconate. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce.*] Sare a acidului D-gluconic cu diferite metale. Radicalul caracteristic al gluconaţilor este $C_6H_{11}O_7$. O serie de g. (de calciu, de fier etc.) sunt folosiţi ca medicamente tonice, reconstituante (în anemii, perturbări de nutriţie) şi ca antialergice.

GLUCONEOGENEZĂ, s. f. / gluconéogènese, s. f. / gluconeogenesis. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce;* ***neos*** *= nou;* ***genesis*** *= producere, de la* ***gennan*** *= a produce.*] Formare de glucoză pornind de la compuşi neglucidici, în esenţă aminoacizi sau derivaţi ai acestora şi de la lipide. G. permite menţinerea nivelului celular de glucoză, condiţie esenţială pentru majoritatea celulelor, în particular pentru celulele nervoase şi eritrocite. Procesul de g. se accentuează când nivelul glucozei tinde să diminueze, prin carenţă alimentară sau prin epuizarea stocurilor de glicogen. Ficatul şi rinichiul sunt principalele sedii ale g., deoarece conţin întreg echipamentul enzimatic necesar acestei căi metabolice. Sin.: gliconeogeneză, neoglicogeneză.

GLUCOPROTEIDĂ. Var. pentru glicoproteidă (v.).

GLUCOPROTEINĂ. Var. pentru glicoproteină (v.).

GLUCOPROTEINOGRAMĂ, s. f. / glucoprotéinogramme, s. m. / glucoproteinogram. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce;* ***protos*** *= primul; -ină;* ***gramma*** *= înscriere.*] Sin.: glucidogramă (v.).

GLUCOZAMINĂ, s. f. / glucosamine, s. f. / glucosamine. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce;* ***oză*** *- indică un glucid;* ***ammoniakon*** *= sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia; -ină.*] V. hexozamină.

GLUCOZAT, adj. / glucosé -e, adj. / glucosed. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce;* ***oză*** *- indică un glucid.*] Despre o soluţie care conţine *glucoză. Ex.: soluţie g. izotonică sau (nerecomandat) ser g.

GLUCOZĂ, s. f. / glucose, s. f. / glucose. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce;* ***oză*** *- indică un glucid.*] Monozaharid cu şase atomi de carbon în moleculă (hexoză) şi o funcţie aldehidică. G. reprezintă o sursă importantă de energie pentru organism şi singura sursă de energie a creierului. În majoritatea alimentelor, g. nu se află în formă liberă (cu excepţia strugurilor), ci sub formă de *sucroză şi *amidon, din care este eliberată prin digestie. G. este stocată în organism sub formă de *glicogen. Concentraţia g. în sânge este menţinută constantă (v. glicemie) datorită mai multor hormoni, îndeosebi *insulină şi *glucagon. V. şi glicoreglare.

GLUCOZĂ-6-FOSFAT, s. m. / glucose-6-phosphate, s. m. / glucose-6-phosphate. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce;* ***oză*** *- indică un glucid;* ***phos, photos*** *= lumină, fosfor.*] Primul compus intermediar format în toate căile metabolice majore pentru utilizarea *glucozei. G.-6-f. apare în cursul primei etape a *glicolizei, prin fosforilarea moleculei de glucoză de către o *hexokinază. În citoplasmă, glucoza este legată de o moleculă de fosfat, g.-6-f. fiind substratul principal al *respiraţiei celulare. G.-6-f. intervine în numeroase căi metabolice.

GLUCOZĂ-6-FOSFATAZĂ, s. f. / glucose-6-phosphatase, s. f. / glucose-6-phosphatase. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce;* ***oză*** *- indică un glucid;* ***phos, photos*** *= lumină, fosfor; -ază.*] Enzimă prezentă în *ficat şi *rinichi (dar absentă în celula musculară), care îndepărtează reziduul fosfat de pe molecula de *glucozo-6-fosfat, permiţând glucozei astfel rezultate să difuzeze în sânge. Enzima catalizează faza finală a *glicogenolizei hepatice.

GLUCOZID. Var. pentru glicozid (v.).

GLUCOZIDAZĂ, s. f. / glucosidase, s. f. / glucosidase. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce;* ***ozid*** *- indica un glucid; -ază.*] Enzimă din clasa *hidrolazelor: maltaza (α-glucozidază) în sucul intestinal, celobiaza în rinichi, ficat şi mucoasa intestinală. V. şi maltază.

GLUCOZIDE CARDIOTONICE. Var. pentru glicozide cardiotonice (v.).

GLUCOZIDE DIGITALICE. Var. pentru glicozide digitalice (v.).

GLUCOZO-6-FOSFAT DEHIDROGENAZĂ / glucose-6-phosphate déshydrogénase / glucose-6-phosphate dehydrogenase. [*Gr.* ***glykys*** *= dulce;* ***oză*** *- indică un glucid; gr.* ***phos, photos*** *= lumină, fosfor; lat.* ***de*** *= separat de; gr.* ***hydor, hydatos*** *= apă;* ***gennan*** *= a produce; -ază.*] Prima dehidrogenază descoperită pentru NADP. G.-6-f. d. stă la originea unei căi „accesorii" pentru glicoliză, numită calea pentozelor. Deficitul ereditar în g.-6-f. d. alterează această cale, producând hemoliză intensă, secundară ingestiei unor substanţe oxidante (sulfamide, antipaludice de sinteză). Acest deficit este mai frecvent la rasa neagră, dar are o evoluţie mai severă la rasa albă. Transmiterea acestei afecţiuni la urmaşi este legată de cromozomul X. V. şi anemie hemolitică enzimoprivă.

GLUCURONOCONJUGARE, s. f. / glucuronoconjugaison, s. f. / glucuronoconjugation. Fixarea radicalului acidului β-glucuronic, provenind de la UDPG (acid uridin difosfat glucuronic) pe diverse substanţe alcoolice, fenolice sau acide, în scopul creşterii solubilităţii acestora în apă şi a facilitării excreţiei. G. reprezintă o modalitate de *detoxifiere al cărei sediu este în principal ficatul.

GLUT / GLUT / GLUT. [*Acronim din engl.* ***GLUcose Transporter.***] Denumire generică pentru proteinele de difuziune facilitată (*uniport) a glucozei la nivelul membranei plasmatice, iniţial denumite transportori de glucoză. GLUT reprezintă principala formă de transport a glucozei între cele trei compartimente: sânge, spaţiu extracelular şi citoplasmă celulară. Izolarea acestor transportori a probat că transportul membranar pasiv al glucozei nu este proprietatea unei singure molecule, ci a unei familii de transportori, denumite GLUT. Iniţial au fost descrişi 7 transportori (GLUT1 - GLUT7) la care s-au adăugat recent 5 izoforme (GLUT8 - GLUT12) şi un al treisprezecelea transportor notat cu HMIT (transportor de H^+/mioinozitol). Cel mai studiat şi, deci, cunoscut este transportorul membranei eritrocitelor (GLUT1). GLUT1 până la GLUT4 au o structură asemănătoare, conţinând fiecare câte circa 500 de aminoacizi, dispuşi în 12 domenii transmembranare, cu extremităţile $-NH_2$ şi $-COOH$ situate intracitoplasmatic. Actualmente, transportorii GLUT sunt grupaţi în trei clase (categorii) principale în funcţie de similarităţile secvenţelor de aminoacizi. Există o distribuţie celulară şi tisulară mai mult sau mai puţin tipică a fiecărui GLUT. GLUT1 este prezent la adult în majoritatea ţesuturilor din organism, fiind responsabil de menţinerea nivelului bazal al glicemiei. Variaţii ale distribuţiei membranare ale transportorilor GLUT au fost observate îndeosebi în diabetul zaharat insulino-rezistent, în boli degenerative neurologice şi în cancer. Celulele tumorale au un metabolism glucidic crescut (*Warburg*) şi s-a demonstrat că ele captează glucoza în cantitate sporită prin creşterea transportului transmembranar. Ca urmare, a apărut ideea marcării unui analog al glucozei cu un radiotrasor, pentru urmărirea acumulării acestuia la nivelul celulelor canceroase. În prezent, se utilizează ^{18}F-FDG (18fluoro-fluoro-deoxiglucoză), radiofarmaceutic ce permite obţinerea de imagini prin *tomografie de emisie de pozitroni, care reprezintă un progres excepţional în imagis-tica medicală din oncologie. Tomoscintigrafia PET prin urmărirea consumului de glucoză marcată cu ^{11}C sau a fixării de fluoro-deoxiglucoză marcată cu ^{18}F este extrem de utilă şi în explorarea funcţională a sistemului nervos central. Sin.: transportor de glucoză, proteine GLUT.

GLUTAMAT, s. m. / glutamate, s. m. / glutamate. Sare a *acidului glutamic care intră în compoziţia *transaminazelor.

GLUTAMAT-OXALOACETAT TRANSAMINAZĂ / glutamate-oxaloacétate transaminase / aspartate aminotransferase (ASAT). V. transaminază.

GLUTAMAT-PIRUVAT TRANSAMINAZĂ / glutamate-pyruvate transaminase / alanine aminotransferase (ALAT). V. transaminază.

GLUTAMINAZĂ, s. f. / glutaminase, s. f. / glutaminase. Enzimă care catalizează hidroliza glutaminei, eliberând amoniac. Prezentă în cele mai multe ţesuturi, g. este activată de metaboliţii macroorganici (ATP).

GLUTAMINĂ, s. f. / glutamine, s. f. / glutamine. $H_2NOC.CH_2.CH_2CH(NH_2).COOH$. Amida *acidului glutamic; rezultă din acţiunea glutamin sintetazei asupra acidului glutamic, în prezenţa unei surse de amoniac şi a ATP. În organism are rol de donator de grupări aminice, luând parte la sinteza acidului guanilic, citidin trifosfatului, nicotinamid dinucleotidului, bazelor purinice etc. Este utilizată şi în procesele de detoxifiere prin conjugare.

GLUTARALDEHIDĂ, s. f. / glutaraldehyde, s. f. / glutaraldehyde. Complexul $CHO.(CH_2)_3.CHO$ utilizat la fixarea ţesuturilor, în microscopia optică şi electronică, deoarece conservă detaliile structurale şi localizarea activităţii enzimatice.

GLUTATION, s. m. / glutathion, s. m. / glutathione. [*Gr. glykys = dulce; theion = sulf.*] Tripeptid cu sulf alcătuit din *glicină, *cistină şi *acid glutamic. Oxidat, acţionează ca un acceptor de hidrogen, iar redus, ca un donator.

GLUTATION PEROXIDAZĂ / glutathion-peroxidase / glutathion peroxidase. Enzimă ce catalizează reducerea apei oxigenate prin dehidrogenarea *glutationului. G. p. are în componenţă seleniu, sub formă de selenocisteină şi exercită un rol esenţial în protecţia celulelor contra *peroxizilor şi a *radicalilor liberi.

GLUTEAL, adj. / glutéal, adj. / gluteal. [*Gr. gloutos, pl. gloutea = fesă.*] Sin.: fesier (v.).

GLUTEN, s. n. / gluten, s. m. / gluten. [*Lat. gluten, -inis = lipici, clei.*] Complex proteic prezent în făinile de cereale, îndeosebi în cea de grâu. Prin hidroliza peptică a g. rezultă peptide bogate în *glutamină. Intoleranţa la g. determină *boala celiacă.

GMP / GMP / GMP. Abrev. utilizată în mod curent pentru guanozin-5'-monofosfat (v.).

GMP CICLIC / GMP cyclique / cyclic GMP. Abrev. utilizată în mod curent pentru guanozin-3'-5'-monofosfat ciclic (v.).

GNATION, s. n. / gnathion, s. m. / gnathion. NA: gnathion. [*Gr. gnathos = falcă, maxilar.*] Reper craniometric corespunzând punctului median cel mai de jos de pe marginea inferioară a mandibulei.

GNATOLOGIE, s. f. / gnathologie, s. f. / gnathology. [*Gr. gnathos = falcă, maxilar; logos = ştiinţă.*] Ramura cea mai nouă a stomatologiei moderne, care se ocupă cu studiul morfologiei, funcţiei şi disfuncţiei sistemului stomatognat (aparat masticator), în scopul cunoaşterii, menţinerii şi instaurării echilibrului biologic şi mecanic la nivelul acestui sistem.

GNATOPLASTIE, s. f. / gnathoplastie, s. f. / gnathoplasty. [*Gr. gnathos = falcă, maxilar; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Chirurgia plastică a aparatului masticator.

GNATOSCHIZIS, s. n. / gnathoschisis, s. m. / gnathoschisis. [*Gr. gnathos = falcă, maxilar; skhisis = despicătură, de la skhizein = a despărţi.*] Clivaj congenital al maxilarului, combinat de obicei cu despicătura buzei superioare - „buză de iepure" - şi a bolţii palatine. Sin.: schizognaţie.

GNOTOBIOTIC, adj. / gnotobiotique, adj. / gnotobiotic. [*Gr. gnotos = cunoscut, de la gnonai = a cunoaşte; bios = viaţă.*] Despre un animal a cărui floră microbiană este identificată, cunoscută.

GNOZIE, s. f. / gnosie, s. f. / gnosia. [*Gr. gnosis = cunoaştere, de la gnonai = a cunoaşte.*] Capacitatea de recunoaştere prin simţuri (tactil, vizual etc.) a formei unui obiect, de a-l reprezenta şi de a-i sesiza semnificaţia.

GODEU, s. n. / godet, s. m. / pitting. [*Fr. godet, din olandeză kodde = cilindru de lemn.*] Depresiune a tegumentelor care rezultă după apăsarea acestora cu degetele şi poate persista câteva minute. G. apare în edemul fluid şi este absent în cel mixedematos. Termenul englezesc denumeşte şi fragmentele, constând îndeosebi din granule de fier, rezultate după distrugerea eritrocitelor îndeosebi în splină. *G. favic,* v. favus.

GOLD STANDARD / gold standard, méthode de référence / gold standard. Metoda, procedeul sau măsurarea de referinţă, considerată drept cea mai bună, de regulă în diagnosticul unei boli. Alegerea g. s. este rezultatul unui studiu aprofundat, critic, efectuat de un grup de experţi. Odată acceptat (de regulă, de societăţile internaţionale din diferite domenii ale medicinei), g. s. este adoptat în practica medicală. Când medicul nu are acces la metodele sau procedeele recomandate, respectarea g. s. este iluzorie. V. şi standard.

GOMĂ, s. f. / gomme, s. f. / gumma. [*Lat. gummi sau gommis, gr. kommi = gumă; cuvânt de origine orientală.*] Leziune inflamatorie subacută a hipodermului, bine delimitată, care evoluează în patru stadii: cruditate (sau faza de constituire), ulceraţie, evacuare şi reparaţie (prin cicatrizare scleroasă). Termenul a fost utilizat iniţial exclusiv pentru desemnarea *g. sifilitice,* caracteristice perioadei terţiare a bolii. Ulterior, el a fost extins şi la alte leziuni, de natură diferită, dar prezentând o analogie cu g. sifilitice. Ex.: g. tuberculoasă, g. micotică.

GOMĂ SIFILITICĂ / gomme syphilitique / gumma, syphiloma. V. gomă.

GOMFOZĂ, s. f. / gomphose, s. f. / gomphosis. NA: gomphosis. [*Gr. gomphos = piron.*]. Formă de articulaţie în care unul dintre cele două elemente intră ca o pană într-un orificiu, ele fiind unite printr-un ţesut conjunctiv (*sindesmoză). Ex.: articulaţiile dentoalveolare.

GONADĂ, s. f. / gonade, s. m. / gonad. [*Gr. gone, gonos = urmaş, sământă genitală.*] 1) Organ genital cu dublu rol, de producere a gameţilor şi de secreţie a hormonilor sexuali care, prin acţiunea lor, asigură dezvoltarea organelor sexuale şi susţin gametogeneza. La om g. sunt *ovarul şi *testiculul. 2) În dezvoltarea embrionară, organ primordial din care se vor diferenţia ulterior testiculele sau ovarele.

GONADOCRININĂ, s. f. / gonadocrinine, s. f. / gonadocrinin. [*Gr. gone, gonos = urmaş, sământă genitală; krinein = a separa de; -ină.*] Peptid produs de ovar, care stimulează şi modulează secreţia *gonadostimulinelor. G. este o *cibernină.

GONADOLIBERINĂ, s. f. / gonadolibérine, s. f. / gonadotropin-releasing hormone (factor). [*Gr. gone, gonos = urmaş, sământă genitală; lat. liberare = a elibera, de la liber = liber; -ină.*] Polipeptid cu formula (Pyro)Glu-His-Trp-Ser-Tyr-Gly-Leu-Arg-Pro-Gly-NH_2 şi greutatea moleculară de 1 300 Da. Este sintetizat şi secretat de neuroni din aria preoptică, nucleul arcuat şi ţesutul hipotalamic cuprins între aceste două regiuni. Prin intermediul tijei pituitare (conexiunea neurovasculară hipotalamo hipofizară) stimulează secreţia antehipofizară a celor două gonadostimuline (LH şi FSH). Abrev.: Gn-RH, Gn-RF sau GRH.

GONADOSTAT, s. n. / gonadostat, s. m. / gonadostat. [*Gr. gone, gonos = urmaş, sământă genitală; statikos = care opreşte, de la istanai = a plasa, a face să ţină.*] Denumire de ansamblu pentru componentele hipotalamice care reglează funcţiile sistemului reproductiv, ale *gonadelor. G. cuprinde neuronii care secretă *gonadoliberină (GnRH) şi factorii care afectează activitatea acestora. Sinteza şi eliberarea GnRH este controlată de câţiva *neurotransmiţători şi se află sub control de tip feed-back negativ prin steroizii gonadali. De asemenea, g. răspunde la *inhibine, *activine şi alţi factori de reglare. Maturaţia pubertală implică scăderea sensibilităţii hipotalamice la controlul feed-back negativ, ca şi scăderea eliberării de *opioide şi de alţi inhibitori.

GONADOSTATINĂ, s. f. / gonadostatine, s. f. / gonadostatin. [*Gr.* ***gone, gonos*** *= urmaș, sămânță genitală;* ***statikos*** *= care oprește, de la* ***istanai*** *= a plasa, a face să țină; -ină.*] Peptid de origine ovariană, cu M_r de peste 10 kDa, care inhibă activitatea *gonadotrofinelor. G. ar putea fi implicată în mecanismele de retrocontrol al funcţiilor axului hipotalamohipofizoovarian. V. şi gonadocrinină.

GONADOSTIMULINĂ, s. f. / gonadostimuline, s. f. / gonadotropin. [*Gr.* ***gone, gonos*** *= urmaș, sămânță genitală; lat.* ***stimulare*** *= a îmboldi, a stimula, de la* ***stimulus*** *= băț ascuțit cu care se îmboldesc vitele; -ină.*] Sin.: gonadotrofină (v.).

GONADOTROFINĂ, s. f. / gonadotrophine, s. f. / gonadotrophin. [*Gr.* ***gone, gonos*** *= urmaș, sămânță genitală;* ***trophe*** *= hrană, nutriție; -ină.*] Denumire dată mai multor hormoni care acţionează asupra glandelor sexuale, masculine şi feminine, stimulând activitatea lor funcţională. Se disting: a) *g. A* şi *B* (v.); b) *g. corionică (placentară)* (v.).; c) *g. serică* (v.). V. şi prolactină. Sin.: gonadostimulină, gonadotropină, hormon gonadotrop.

GONADOTROFINĂ A / gonadotrophine A / follicle stimulating hormone. Hormon gonadotrop glicoproteic secretat de lobul anterior al hipofizei, cu greutate moleculară de aproximativ 30 kDa, care la femeie stimulează creşterea şi maturarea foliculilor ovarieni şi secreţia de estrogeni şi induce modificările endometriale caracteristice fazei proliferative a ciclului menstrual, iar la bărbat activează *spermatogeneza. Poate fi pus în evidenţă în urină, unde constituie prolanul A. Abrev.: FSH. Sin.: foliculostimulină, hormon foliculostimulant.

GONADOTROFINĂ B / gonadotrophine B / luteinizing hormone. Hormon gonadotrop glicoproteic, secretat de lobul anterior al hipofizei, cu greutate moleculară de aproximativ 28 kDa, care acţionează împreună cu g. A pentru a produce ovulaţia şi stimulează secreţia de androgeni şi progesteron. Induce şi menţine modificările endometriale caracteristice fazei secretorii a ciclului menstrual. Deasemenea, la femeie este implicat în activitatea corpului galben, iar la bărbat în dezvoltarea şi funcţionarea celulelor testiculare Leydig. Poate fi pusă în evidenţă în urină, unde constiutie prolanul B. Abrev.: LH. Sin.: hormon luteinizant, luteostimulină.

GONADOTROFINĂ CORIONICĂ (PLACENTARĂ) / gonadotrophine chorionique (placentaire) / human chorionic gonadotropin. G. extrasă din urina femeilor gravide şi produsă de celulele trofoblastice ale placentei. Cea mai importantă acţiune a sa pare a fi stimularea secreţiei ovariene de estrogeni şi progesteron în cursul primului trimestru de sarcină, secreţie necesară menţinerii viabilităţii produsului de concepţie. Relevanţa sa funcţională scade în ultimele două trimestre de sarcină, când estrogenii ,şi progesteronul sunt produşi de placentă. Deoarece este eliminată în urină permite diagnosticul precoce de sarcină. Obţinută de la femeia însărcinată sau de la unele animale în gestaţie (iapă), este utilizată în terapeutică ca hormon gonadotrop pe cale musculară, în calitate de stimulent al ovarului şi testiculului. Abrev.: HCG.

GONADOTROFINĂ SERICĂ / gonadotrophine sérique / seric gonadotropin pregnant mare serum gonadotropin. Denumire a preparatului hormonal obţinut din ser sanguin provenit de la iapa gestantă. Acest ser conţine gonadotrofine A şi B şi, standardizat în unităţi, a fost utilizat în tratamentul *criptorhidiei, *sterilităţii şi *nanismului hipofizar.

GONADOTROP, adj. / gonadotrope, adj. / gonadotropic. [*Gr.* ***gone, gonos*** *= urmaș, sămânță genitală;* ***trope*** *= întoarcere, de la* ***trepein*** *= a întoarce.*] Care are acţiune asupra glandelor sexuale. Ex.: hormon g. sau gonadotrofină (v.).

GONADOTROPINĂ, s. f. / gonadotropine, s. f. / gonadotropin. [*Gr.* ***gone, gonos*** *= urmaș, sămânță genitală;* ***trope*** *= întoarcere, de la* ***trepein*** *= a întoarce; -ină.*] Sin.: gonadotrofină (v.).

GONALGIE, s. f. / gonalgie, s. f. / gonalgia. [*Gr.* ***gony, gonatos*** *= genunchi;* ***algos*** *= durere.*] Durere la nivelul genunchiului.

GONARTRITĂ, s. f. / gonarthrite, s. f. / gonarthritis. [*Gr.* ***gony, gonatos*** *= genunchi;* ***arthron*** *= articulație; -ită.*] Inflamaţie seroasă sau purulentă a articulaţiei genunchiului.

GONARTROZĂ, s. f. / gonarthrose, s. f. / gonarthrosis. [*Gr.* ***gony, gonatos*** *= genunchi;* ***arthron*** *= articulație; -oză.*] Artroză a genunchiului, determinată de leziuni degenerative sau traumatice, manifestată prin limitare a flexiei, gonalgie şi tumefacţie variabilă.

GONIOM, s. n. / goniome, s. m. / gonioma. [*Gr.* ***gone, gonos*** *= urmaș, sămânță genitală; -oma.*] Sin.: seminom (v.).

GONIOMETRU, s. n. / goniomètre, s. m. / goniometer. [*Gr.* ***gonia*** *= unghi;* ***metron*** *= măsură.*] Instrument destinat măsurării unghiurilor, îndeosebi ale feţei şi ale craniului, ca şi a amplitudinii mişcărilor de la nivelul unor articulaţii.

GONION, s. n. / gonion, s. m. / gonion. NA: gonion. [*Gr.* ***gonia*** *= unghi.*] Punct craniometric reprezentat de vârful unghiului mandibulei.

GONIOSCOPIE, s. f. / gonioscopie, s. f. / gonioscopy. [*Gr.* ***gonia*** *= unghi;* ***skopia*** *= examinare, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Metodă de examinare a unghiului camerular iridocornean cu ajutorul unei lentile de contact speciale, observaţia fiind efectuată cu un *biomicroscop şi o lampă cu fantă. G. este necesară în stabilirea tipului de *glaucom şi al stadiului evolutiv al acestuia.

GONIOSINECHIE, s. f. / goniosynéchie, s. f. / goniosynechia. [*Gr.* ***gonia*** *= unghi;* ***synekheia*** *= continuitate, de la* ***syn*** *= împreună,* ***ekhein*** *= a ține.*] Aderenţa irisului şi corneei la nivelul unghiului *camerei anterioare a ochiului, de obicei din cauza unui proces inflamator de uveită plastică, sub forma unor bride sau membrane ce pot obstrua căile de scurgere ale umorii apoase.

GONIOTOMIE, s. f. / goniotomie, s. f. / goniotomy. [*Gr.* ***gonia*** *= unghi;* ***tome*** *= tăiere, secțiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Intervenţie chirurgicală practicată în *glaucomul congenital, constând în secţionarea ţesutului patologic (frecvent de origine embrionară) cu ajutorul unui ac special (goniotom).

GONOCIT, s. n. / gonocyte, s. m. / gonocyte. [*Gr.* ***gone, gonos*** *= urmaș, sămânță genitală;* ***kytos*** *= celulă.*] Celulă suşă a *gameţilor.

GONOCITOM, s. m. / gonocytome, s. m. / gonocytoma. [*Gr.* ***gonos*** *= sămânță;* ***kytos*** *= celulă;* ***-oma*** *= sufix pentru tumoră.*] Sin.: seminom (v.).

GONOCOC, s. m. / gonocoque, s. m. / gonococcus. [*Gr.* ***gone, gonos*** *= urmaș, sămânță genitală;* ***kokkos*** *= boabă.*] Agentul etiologic al *blenoragiei. Denumit ştiinţific *Neisseria gonorrhoeae* acesta este un diplococ gramnegativ, imobil, prezent în puroiul blenoragic, în interiorul leucocitelor polinucleare. V. şi *Neisseria.*

GONOCOCEMIE, s. f. / gonococcémie, s. f. / gonococc(a)emia. [*Gr.* ***gone, gonos*** *= urmaș, sămânță genitală;* ***kokkos***

= *boabă;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] 1) Prezenţa de *gonococi în sânge. 2) *Septicemie cu gonococi.

GONOCOCIE, s. f. / gonococcie, s. f. / gonorrh(o)ea. [*Gr.* ***gone, gonos*** *= urmaş, sământă genitală;* ***kokkos*** *= boabă.*] Boală determinată de infecţia organismului cu gonococi. După modul de contaminare se disting *g. veneriene* (*blenoragie sau gonoree) şi *g. nonveneriene*, extrem de rare (conjunctivita nou-născutului şi vulvovaginita fetiţelor).

GONOREE, s. f. / gonorrhée, s. f. / gonorrh(o)ea. [*Gr.* ***gone, gonos*** *= urmaş, sământă genitală;* ***rhoia*** *= curgere, de la* ***rhein*** *= a curge.*] Sin.: blenoragie (v.).

GONOSOM. Var. pentru gonozom (v.).

GONOZOM, s. m. / gonosome, s. m. / gonosome, sex chromosome. [*Gr.* ***gone, gonos*** *= urmaş, sământă genitală;* ***soma, -atos*** *= corp.*] Denumire dată celor doi cromozomi din perechea care are, printre alte funcţii, rol în determinarea sexului. La femeie, perechea conţine doi cromozomi X identici. La bărbat, unul din cromozomii pereche este X, iar altul, de dimensiuni mici, este denumit cromozomul Y. Var.: gonosom. Sin.: idiocromozom. V. şi autozom.

GRABATAR, adj. / grabataire, adj. / bedridden. [*Lat.* ***grabatus,*** *din gr.* ***krabbatos*** *= pat scund.*] Despre un bolnav care este nu capabil să mai părăsească patul, din cauza stării sale.

GRAD, s. n. / degré, s. m. / degree. [*Lat.* ***gradus*** *= pas, treaptă, de la* ***gradi*** *= a păşi, a merge.*] 1) Unitate de măsură a unor mărimi variabile, exprimată prin raportul dintre valoarea curentă şi aceea a respectivei mărimi. 2) Diviziune, interval pe o *scală de măsurare a temperaturii. 3) Diviziune a unghiului drept, utilizată ca unitate de măsură pentru unghiuri. 4) Treaptă într-o serie de situaţii: a) *g. de asimetrie*, indicator al simetriei unei repartiţii statistice; b) *g. de contagiozitate*, indice de contagiozitate: numărul de cazuri secundare pe care le poate genera un prim caz de boală contagioasă; se exprimă în procente din masa contacţilor receptivi; c) *g. de disociaţie*, raport între numărul de molecule disociate şi numărul de molecule dizolvate; d) *g. de libertate*, în statistica matematică, numărul variabilelor independente a căror variaţie nu suferă nici o restricţie. Pentru *g. Celsus* şi *Kelvin*, v. temperatură.

GRADIENT, s. m. / gradient, s. m. / gradient. [*Lat.* ***gradus*** *= pas, treaptă, de la* ***gradi*** *= a păşi, a merge.*] Termen larg utilizat în fizică, biologie, medicină; are semnificaţia unei relaţii dinamice a variaţiei unui parametru (presiune, concentraţie, tensiune parţială) în două teritorii alăturate ale aceluiaşi sistem: 1) *G. alveolocapilar*, diferenţa dintre presiunea gazelor în alveola pulmonară şi presiunea gazelor sângelui capilar; este mai mică de 1 mmHg pentru O_2 şi nulă pentru CO_2. 2) *G. de concentraţie* indică viteza cu care se modifică concentraţia unei substanţe într-un mediu apos sau diferenţa de concentraţie între două puncte ale mediului. Se defineşte prin valoarea pantei celei mai abrupte sau viteza de schimbare a concentraţiei şi direcţia pantei. 3) *G. de potenţial*, diferenţa de potenţial între două puncte ale câmpului electric. 4) *G. pulmonar arteriocapilar*, diferenţa de presiune medie pulmonară (13-15 mmHg) faţă de presiunea pulmonară capilară (6-8 mmHg).

GRAFESTEZIE, s. f. / graphesthésie, s. f. / graph(a)esthesia. [*Gr.* ***graphein*** *= a scrie;* ***aisthesis*** *= senzaţie, sensibilitate.*] Aptitudinea de a recunoaşte, fără control vizual, litere sau figuri geometrice trasate pe tegumente (îndeosebi la nivelul palmei) de un examinator cu ajutorul unui creion marker.

GRAFOLOGIE, s. f. / graphologie, s. f. / graphology. [*Gr.* ***graphein*** *= a scrie;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Studiul particularităţilor caligrafice şi psihografice ale scrisului, util pentru identificarea şi caracterizarea anumitor trăsături particulare ale unui subiect.

GRAFOMANIE, s. f. / graphomanie, s. f. / graphomania. [*Gr.* ***graphein*** *= a scrie;* ***mania*** *= nebunie.*] Nevoia irezistibilă de a scrie cuvinte fără relaţie logică, prezentă în unele forme de alienare mentală. Sin.: scribomanie.

GRAFOREE, s. f. / graphorrhée, s. f. / graphorrh(o)ea. [*Gr.* ***graphein*** *= a scrie;* ***rhoia*** *= curgere, de la* ***rhein*** *= a curge.*] Tendinţă patologică de a scrie: oriunde, oricum şi cu orice. Survine în unele boli psihice.

GRAFOSPASM, s. n. / graphospasme, s. m. / graphospasm. [*Gr.* ***graphein*** *= a scrie; lat.* ***spasmus,*** *gr.* ***spasmos*** *= contracţie, de la gr.* ***span*** *= a trage.*] Sin.: crampa scriitorului (v.).

GRAM, s. n. / gramme, s. m. / gram. [*Lat.* ***gramma*** *= greutate mică, din gr.* ***gramma*** *= literă, caracter.*] 1) Unitate de măsură pentru greutate (fundamentală) în sistemul CGS (centimetru-gram-secundă). 2) *G.-centimetru*: unitate de măsură pentru lucrul mecanic în sistemul CGS. 3) *Ion-g.* (v.). 4) *Moleculă-g.*: sin. desuet pentru mol (v.). 5) *Echivalent-g.*, v. echivalent def. 5.

GRAM-NEGATIV / Gram-négatif / Gram negative. V. coloraţie Gram.

GRAM-POZITIV / Gram-positif / Gram positive. V. coloraţie Gram.

GRAMICIDINĂ, s. f. / gramicidine, s. f. / gramicidin. Antibiotic din familia *polipeptidelor, extras din *Bacillus brevis*. G. exercită acţiune antibacteriană în cazul a numeroşi germeni gram-pozitivi (streptococ, pneumococ, stafilococ, bacil difteric, germeni ai gangrenei gazoase) şi al spirochetelor bucale. Acţiunea g. se explică prin calitatea sa de *ionofor.

GRANDOMANIE, s. f. / grandomanie, s. f. / megalomania. [*Fr.* ***grand*** *= mare; gr.* ***mania*** *= nebunie.*] Sin.: megalomanie (v.).

GRANULAŢIE, s. f. / granulation, s. f. / granulation. [*Lat.* ***granulum,*** *dim. de la* ***granum*** *= grăunte.*] 1) Mic corpuscul intracitoplasmatic, caracteristic pentru anumite celule. 2) Incluziune citoplasmatică alcătuită din substanţe de rezervă amorfe, care apare în unele bacterii spre sfârşitul perioadei de creştere. 3) Mică formaţiune localizată în ţesuturi şi reprezentând o *hiperplazie sau o reacţie inflamatorie a ţesutului.

GRANULAŢII ARAHNOIDE / granulations arachnoïdiennes / granulationes arachnoideales. Sin.: granulaţii Pacchioni (v.).

GRANULAŢII PACCHIONI / granulations des Pacchioni / pacchionian granulations. NA: granulationes arachnoideae. [***Antonio Pacchioni,*** *anatomist şi medic italian, profesor la Roma, 1665-1726.*] Vilozităţi arahnoide vizibile cu ochiul liber, care pătrund în interiorul sinusului longitudinal superior şi produc mici depresiuni pe suprafaţa internă a craniului. Au rolul de a resorbi lichidul cefalorahidian în sistemul venos. Sin.: granulaţii arahnoide.

GRANULĂ, s. f. / granule, s. m. / granule. [*Lat.* ***granulum,*** *dim. de la* ***granum*** *= grăunte.*] 1) Particulă intracelulară mică care, de obicei, se colorează selectiv; reprezintă o elaborare secretorie a celulei: a) *g. pigmentare*, constituite din pigment; b) *g. viteline*, elemente care compun vitelusul; c) *g. zimogene*, g. presecretorii în celulele granulare. 2) Preparat farmaceutic, de formă sferică sau vermiculară, cu masa de circa 0,05 g. Are o concentraţie mare de zahăr. Ex.: g. homeopatice.

GRANULIE, s. f. / granulie, s. f. / granulitis. [*Lat.* ***granulum,*** *dim. de la* ***granum*** *= grăunte.*] Formă de tuberculoză acută, generalizată pe cale hematogenă, caracterizată prin prezenţa în plămâni şi în toate organele de granulaţii cenuşii miliare. Descrisă în trecut, nu este exclus să reapară în prezent. Sin.: tuberculoză miliară. V. tuberculoză.

GRANULOBLASTOM, s. n. / granuloblastome, s. m. / neuroblastoma. [*Lat.* ***granulum,*** *dim. de la* ***granum*** *= grăunte; gr.* ***blastos*** *= germen;* ***-oma.***] Sin.: neurospongiom (v.).

GRANULOCIT, s. n. / granulocyte, s. m. / granulocyte. [*Lat.* ***granulum,*** *dim. de la* ***granum*** *= grăunte; gr.* ***kytos*** *= celulă.*] Leucocit granular matur caracterizat prin prezenţa unui nucleu multiclasat. Se deosebesc mai multe tipuri de g. (în funcţie de afinitatea tinctorială a granulaţiilor): g. bazofil, g. eozinofil, g. neutrofil. Sin.: polinuclear def. 1, polimorfonuclear. Obs.: termenul polinuclear este utilizat incorect ca sin. deoarece nu există mai multe nuclee ci mai mulţi lobi ai aceluiaşi nucleu.

GRANULOCITOPENIE, s. f. / granulocytopénie, s. f. / granulocytopenia, agranulocytosis. [*Lat. granulum, dim. de la granum = grăunte; gr. kytos = celulă; penia = sărăcie.*] Diminuarea granulocitelor din sânge. Când numărul granulocitelor circulante este mai mic de 300/mm^3 se foloseşte termenul de *agranulocitoză. Sin.: granulopenie.

GRANULOCITOZĂ, s. f. / granulocytose, s. f. / granulocytosis. [*Lat. granulum, dim. de la granum = grăunte; gr. kytos = celulă; - oză.*] Creşterea numărului de *granulocite în sânge sau ţesuturi. V. în continuare.

GRANULOCITOZĂ BAZOFILICĂ / granulocytose basophilique / basophilic granulocytosis. Sin.: bazofilie (v. def. 2).

GRANULOCITOZĂ EOZINOFILICĂ / granulocytose éosinophilique / eosinophilic granulocytosis. Sin.: eozinofilie (v. def. 2).

GRANULOCITOZĂ NEUTROFILICĂ / granulocytose neutrophilique / neutrophilic granulocytosis. Sin.: neutrofilie (v. def. 2).

GRANULOM, s. n. / granulome, s. m. / granuloma. [*Lat. granulum, dim. de la granum = grăunte; -oma.*] Termen relativ vag, utilizat pentru reacţiile inflamatorii cronice care prezintă un aspect patologic mai mult sau mai puţin caracteristic, constând dintr-o arie centrală de *macrofage înconjurate de *limfocite activate. Centrul g. este format frecvent din celule gigante multinucleate rezultate din fuziunea macrofagelor, înconjurate de macrofage mari, denumite uneori celule epitelioide. Centrul g. este înconjurat de *limfocite T frecvent *CD4 pozitive. Formarea g. reprezintă o modalitate prin care organismul încearcă să izoleze germenii patogeni care rezistă la distrugere, de ex. prin *fagocitoză. G. pot fi nespecifice sau specifice, determinate de tuberculoză, lepră, sifilis, unele boli parazitare. V. în continuare.

GRANULOM DE CORP STRĂIN / granulome de corps étrangers / foreign-body granuloma. G. format ca reacţie histiocitară cutanată la un corp străin intratisular (amidon, talc, ulei etc.).

GRANULOM DENTAR / granulome dentaire / dental granuloma. G. format la vârful unei rădăcini dentare, în urma necrozării *pulpei dentare.

GRANULOM EOZINOFILIC AL OSULUI / granulome éosinophilique des os / eosinophilic granuloma. Formă de *xantomatoză, marcată prin prezenţa unei lacune, în general mică, localizată cel mai des la nivelul unui os plat (craniu), însoţită de tumefacţia părţilor moi. Este consecinţa hiperplaziei localizate a tramei osoase, de tip histiocitar şi eozinofilic.

GRANULOM FUNGOID / granulome fongoïde / granuloma fungoides. Sin.: micozis fungoid (v.).

GRANULOM INELAR / granulome annulaire / granuloma annulare. Dermatoză de cauză necunoscută, manifestată prin noduli mici indolori, acoperiţi de piele normală sau roză şi localizaţi la nivelul mâinilor, degetelor şi picioarelor, mai rar la coate. Nodulii au tendinţa să se grupeze în inele, iar histologic se constată zone de colagen prenecrotic, uneori fibrinoid, situate în derm.

GRANULOM INGHINAL / granulome inguinal / granuloma inguinale. Boală venerică granulomatoasă, determinată de un *diplobacil încapsulat denumit *Calymmatobacterium granulomatis* (sin. vechi: *Donovania granulomatosis*). Afectează îndeosebi populaţia neagră, în ţările calde, şi se caracterizează prin apariţia unor noduli cu tendinţă la ulcerare, localizaţi îndeosebi la nivelul organelor genitale (gland, vulvă). Sin. vechi: donovanoză.

GRANULOM LIPOFAGIC / granulome lipophagique / steatonecrosis. Sin.: steatonecroză (v.).

GRANULOM MALIGN CENTROFACIAL / granulome malin centrofacial / lethal midline granuloma. Boală de cauză necunoscută, debutând prin rinoree, urmată de necroză ulceroasă a oaselor şi a cartilajelor nasului, a sinusurilor, boltei palatine şi orbitei. Leziunile granulomatoase sunt banale. Evoluţie rapidă spre exitus prin hemoragii şi infecţii.

GRANULOM PALAZZI / granulome de Palazzi / Palazzi's granuloma. Inflamaţie cronică dentară grefată pe o *pulpă dentară fără antecedente patologice aparente, sub influenţa unor factori umorali, care activează mitoza celulară pulpară, demineralizând în mare măsură *dentina. Prin transparenţa *smalţului se poate vedea pulpa de culoare roz.

GRANULOM PIOGENIC / granulome pyogénique / pyogenic granuloma. G. ale cărui granulaţii constau din mase de microorganisme piogene.

GRANULOM AL PISCINELOR / granulome des piscines / swimming-pool granuloma. G. cutanat, de aspect *verucos, cu evoluţie cronică, situat îndeosebi la nivelul genunchilor şi provocat de *Mycobacterium balnei*, care pătrunde, de obicei, prin eroziunile provocate de contactul cu pereţii unei piscine. Vindecare spontană în câteva luni sau în câţiva ani.

GRANULOM REUMATOID / granulome rhumatismal / rheumatic granuloma. Sin.: nodul reumatoid (v.).

GRANULOM SILICOTIC / granulome silicotique / silicotic granuloma. Reacţie de corp străin consecutivă pătrunderii de particule din silice sau silicat sub piele. Survine după o perioadă de latenţă, uneori foarte lungă, şi se caracterizează printr-un infiltrat tuberculoid, în care sunt vizibile, în *lumină polarizată, microcristale birefringente (*birefrigenţă).

GRANULOM TELANGIECTAZIC / granulome télangiectasique / telangiectaticum granuloma. Boală caracterizată prin prezenţa de ulceraţii la nivelul degetelor şi al pielii acoperite cu păr, din profunzimea cărora se dezvoltă formaţiuni sub formă de ciupercă. G. t. este o formă de *botriomicoză.

GRANULOM VENERIAN / granulome vénérien / venereal granuloma. V. granulom inghinal.

GRANULOMATOZĂ, s. f. / granulomatose, s. f. / granulomatosis. [*Lat. granulum, dim. de la granum = grăunte; -oma; -oză.*] Denumire generică pentru o serie de boli caracterizate prin formarea de *granuloame multiple. *G. alergică:* v. sindrom Churg-Strauss. *G. infantilă septică*: v. listerioză. *G. malignă*: v. boală Hodgkin.

GRANULOMATOZĂ WEGENER / granulomatose de Wegener / Wegener's syndrome. [*Friedrich Wegener, patolog german, 1907-1990*] Formă de *angeită necrozantă caracterizată prin afectarea căilor aeriene superioare, a plămânilor şi frecvent a rinichilor, sensibilă la corticosteroizi şi/sau ciclofosfamidă. Sin.: sindrom Wegener.

GRANULOPENIE, s. f. / granulopénie, s. f. / granulopenia. [*Lat. granulum, dim. de la granum = grăunte; gr. (kytos = celulă) penia = sărăcie.*] Sin.: granulocitopenie (v.).

GRANULOPEXIC, adj. / granulopexique, adj. / granulopexic. [*Lat. granulum, dim. de la granum = grăunte; gr. pexis = fixare.*] Despre un organ (ficat) sau despre celule (*sistem reticuloendotelial) care fixează particule solide circulante în sânge: pulberi inerte, pigmenţi.

GRANULOPOIEZĂ, s. f. / granulopoïèse, s. f. / granulopoiesis. [*Lat. granulum, dim. de la granum = grăunte; gr. (kytos = celulă) poiesis = creare, formare, de la poiein = a face.*] Ansamblul fenomenelor de maturaţie intramedulară normală a *granulocitelor, care durează circa 10 zile şi conduce la producerea şi trecerea în sânge a $20\text{-}30 \times 10^9$ granulocite pe zi. Se descrie, la nivelul măduvei hematogene, un sector de multiplicare, cuprinzând *mieloblaste şi *promielocite, capabile de mitoze, şi un sector de maturaţie, începând cu *mielocitul care nu se mai divizează, până la granulocit (polinuclear). Rezerva de granulocite medulare este de 20 de ori mai mare decât numărul de celule circulante.

GRANULOS, adj. / granuleux, -euse, adj. / granulous. [*Lat. **granulum**, dim. de la **granum** = grăunte.*] Despre o suprafaţă a unei structuri (ţesut) care prezintă granulaţii sau este formată din granulaţii. Ex.: ţesut g., tumoră g.

GRANULOSIS RUBRA NASI / granulosis rubra nasi / granulosis rubra nasi. [*Lat. **granulum**, dim. de la **granum** = grăunte; **-osis**; **ruber, -bra, -brum** = roşu; **nasus** = nas.*] Afecţiune a nasului la copii, caracterizată prin *hiperhidroză persistentă a pielii care acoperă partea cartilaginoasă şi papule miliare roşii la nivelul orificiilor glandelor sudoripare.

GRANZIMĂ, s. f. / granzyme, s. f. / granzyme. [*Abrev. engl. pentru **granule enzyme**, din lat. **granulum**, dim. de la **granum** = grăunte şi gr. **zyme** = ferment, drojdie.*] Serin protează localizată îndeosebi în *limfocitele **T** citotoxice şi citolitice. G., care cuprind enzime ca *perforina, intervin în *citoliză.

GRATAJ, s. n. / grattage, s. m. / scraping. 1) Fricţionarea pielii sau a leziunilor cutanate determinată de prurit (scărpinare). 2) Leziunile produse de o scărpinare persistentă. 3) Prelevarea de material de pe o leziune cutanată sau a unui organ cavitar pentru examinare microscopică.

GRAVIDĂ, adj., s. f. / gravide, adj., s. f. / gravid, pregnant. [*Lat. **gravidus** = gravidă, de la **gravis** = greu.*] (Femeie) care poartă un embrion sau un făt în cavitatea uterină; (femeie) însărcinată.

GRAVIDIC, adj. / gravidique, adj. / gravidic. [*Lat. **gravidus** = gravidă, de la **gravis** = greu.*] Care depinde de *sarcină.

GRAVIDISM, s. n. / gravidisme, s. m. / gravidism. Starea fiziologică a femeii însărcinate. V. şi disgravidie.

GRAVIDITATE, s. f. / gravidité, s. f. / pregnancy. [*Lat. **graviditas, -atis** = graviditate, de la **gravis** = greu.*] Starea unei femei *gravide (din momentul *concepţiei până la naştere) sau a unui uter gravid. Starea de sarcină. V. şi sarcină.

GRAVIMETRIE, s. f. / gravimétrie, s. f. / gravimetry. [*Lat. **gravis** = greu; gr. **metron** = măsură.*] Metodă de determinare cantitativă prin cântărire.

GRAVIRECEPTOR, s. m. / gravirécepteur, s. m. / gravireceptor. [*Lat. **gravis** = greu; **receptus**, de la **recipere** = a primi.*] Receptori senzoriali situaţi la nivelul urechii, articulaţiilor, tendoanelor, muşchilor. Informează centrii nervoşi asupra poziţiei corpului, echilibrului, direcţiei forţelor gravitaţionale.

GRAY, s. m. / gray, s. m. / gray. [*L. H. Gray, biolog britanic, 1905-1965*] Unitate derivată în SI, de măsură a *dozei de radiaţii ionizante absorbite. Un g. este egal cu un joule pe kilogram sau cu o sută de razi. În SI, această unitate a înlocuit radul. Simbol: Gy. V. şi doză absorbită.

GRĂSIME, s. f. / graisse, s. f. / grease, fat, adenolymphitis, adept. [*Lat. **crassus**, cu varianta **grossus** = gros, dens.*] Denumire generică pentru lipidele simple, din care fac parte steridele sau *sterolii şi seridele sau alcoolii alifatici. V. şi lipide.

GRĂSIME BRUNĂ / graisse brune / brown fat. Sin.: ţesut adipos brun (v.).

GREAŢĂ, s. f. / nausée, s. f. / nausea. [*Lat. **gravis** = greu.*] Senzaţie iminentă de vărsătură, percepută de obicei în gât sau în epigastru. G. precedă sau însoţeşte adesea vărsăturile. Ea este de obicei asociată cu diminuarea activităţii funcţionale a stomacului (îndeosebi hipotonie, hipoperistaltism şi hiposecreţie) şi cu motilitate alterată a intestinului subţire (îndeosebi hipertonie şi *peristaltism inversat al duodenului).

GREFĂ, s. f. / greffe, s. f. / graft. [*Lat. **graphium**, din gr. **grapheion** = peniţă de scris, briceag de altoit, de la **graphein** = a scrie.*] 1) În sens restrictiv: transferul chirurgical al unui ţesut, al unui fragment de organ, sau organ dintr-o regiune a unui organism în altă regiune a aceluiaşi organism (*autogrefă) sau, de la un subiect la un alt subiect (*heterogrefă). 2) În sens larg: sin. cu transplantare (v.). Obs.: utilizarea termenului de transplant ca sin. cu g. este confuză, transplantul reprezentând, deopotrivă, şi ţesutul sau organul care constituie obiectul g. V. şi grefon.

GREFĂ HETEROLOGĂ / allogreffe, s. f. / heterologous graft. Sin.: heterogrefă (v.).

GREFĂ IZOGENICĂ / isogreffe, s. f. / isograft. Sin.: izogrefă (v.).

GREFĂ IZOLOGĂ / isogreffe, s. f. / isograft. Sin.: izogrefă (v.).

GREFĂ SINGENICĂ / isogreffe, s. f. / isograft. Sin.: izogrefă (v.).

GREFON, s. n. / greffon, s. m. / graft. [*Lat. **graphium**, din gr. **grapheion** = peniţă de scris, briceag de altoit, de la **graphein** = a scrie.*] Ţesut sau organ prelevate în vederea efectuării unei *grefe. În cazul unei grefe de organ, unii autori apreciază că termenul de transplant este mai corect. V. şi grefă.

GREFON VASCULAR / greffon vasculaire / vascular graft. Material de înlocuire a unor porţiuni din vasele lezate, utilizat frecvent în cazul arterelor, uneori şi pentru vene. În funcţie de natura materialului, g. poate fi: 1) *G. v. biologic*, prelevat de la pacient (*autogrefă arterială sau venoasă), de la un alt subiect sau de la cadavru (*homogrefă), de la un animal (*xenogrefă). 2) *G. v. artificial, inert, g. protetic* sau *plastic*, sau din fibre sintetice (*teflon, *dacron).

GREUTATE, s. f. / poids, s. m. / weight. [*Lat. **gravitas, -atis** = greutate, de la **gravis** = greu.*] 1) În fizică, forţa cu care orice corp este atras spre pământ. G. unui corp reprezintă produsul dintre masa corpului şi acceleraţia gravitaţională ($G = m \cdot g$). 2) Apăsare exercitată de un corp asupra unei suprafeţe; însuşirea unui corp de a fi greu. V. şi masă.

GREUTATE MOLECULARĂ / poids moléculaire / molecular weight. Sin.: masă moleculară (v.).

GRIFĂ, s. f. / griffe, s. f. / claw. [*Fr. **griffe**, din fr. veche **grif** = labă.*] Poziţie patologică a mâinii sau piciorului, amintind gheara animalului mitologic grifon. În leziunile nervului cubital se produce **g. cubitală*.

GRIFĂ CUBITALĂ / griffe cubitale / ulnar hand. Poziţie particulară pe care o ia mâna în paralizia nervului cubital (după traumatism sau secţionare a nervului): ultimele două degete (inelar şi mic) prezintă hiperextensia primei falange şi flexia uşoară a primelor două, prin paralizia interosoşilor. Aceasta, deoarece doar ultimele două degete sunt inervate de nervul cubital. În caz de leziune înaltă a nervului, g. c. este mai puţin marcată. Sin.: mână cubitală.

GRIPĂ, s. f. / grippe, s. f. / influenza, grippe, flu. [*Fr. **grippe**, din limba francilor stabiliţi în Galia **gripan**; germ. **greifen** = a apuca.*] Boală infecţioasă, epidemică şi contagioasă, determinată de un virus ARN din familia *Orthomyxoviridae*, denumit *Myxovirus influenzae* sau *Influenzavirus*, care există sub forma mai multor tipuri: A (cel mai frecvent), B şi C, cu numeroase subtipuri şi variante. G. se caracterizează prin incubaţie scurtă (circa 3 zile), debut brusc cu febră, *curbatură, cefalee violentă, astenie, apatie şi simptomatologie foarte variabilă. Forma toracică cu catar şi congestie bronhopulmonară este cea mai frecventă. Alte forme: 1) *F. atenuată, frustă*, cu semne minore. 2) *F. gastrointestinală*, cu dureri abdominale şi fenomene digestive variate. 3) *F. nervoasă*, consecinţă a *neurotropismul virusului, cu nevralgii variate. 4) *F. toxică*, prin capilaritä generalizată, cu leziuni degenerative anoxemice. G. evoluează cel mai frecvent spre vindecare. Formele grave sunt generate de o virulenţă particulară a virusului sau de asocierea cu microbi (îndeosebi cu *Haemophilus influenzae*), responsabilă de complicaţiile bronhopulmonare. Boala oferă imunitate scurtă (6 luni - 2 ani), strict specifică unui anumit tip de virus. Sin.: *influenza*.

GRIPĂ AVIARĂ / grippe aviaire / aviar influenza, fowl plague. Boală extrem de contagioasă şi adesea mortală, afectând păsările sălbatice ca şi păsările domestice. G. a. a devenit recent transmisibilă la om şi sursă de epidemii (limitate) observate şi confirmate începând din 1997 în Extremul Orient (China, Vietnam).

GRIPĂ DABNEY / grippe de Dabney / devil's grip. [***William Cecil Dabney**, medic american, profesor de medicină internă şi de obstetrică la Baltimore, 1849-1894.*] Sin.: boală din Bornholm (v.).

GRISEOFULVINĂ, s. f. / griséofulvine, s. f. / griseofulvin. Antimicotic izolat din mediile de cultură de *Penicillum griseofulvum* şi *Penicillum nigricans*, eficient în micozele superficiale.

GROSISMENT, s. n. / grossissement, s. m. / enlargement. [*Fr. **grossissement**, din lat. **crassus**, cu varianta **grossus** = gros, dens.*] Mărime utilizată pentru caracterizarea instrumentelor optice care dau imagini virtuale (ex.: microscopul optic). G. reprezintă raportul dintre tangenta trigonometrică a unghiului α_2, sub care se vede imaginea prin instrumentul optic, şi tangenta trigonometrică a unghiului α_1, sub care se vede obiectul direct, cu ochiul liber, din punctul de observaţie.

GRUP, s. n. / groupe, s. m. / group. [*Fr. **groupe**, din ital. **gruppo** = nod, ansamblare; germ. **kruppa**.*] 1) Ansamblu de obiecte care au elemente comune. 2) Un număr de atomi care formează o porţiune transferabilă a unei molecule.

GRUP HACEK / group HACEK / HACEK group. [*HACEK = iniţialele denumirilor germenilor enumeraţi mai jos.*] Grup de microorganisme compus din speciile: *Haemophilus aphrophilis, paraaphrophilis* şi *parainfluenzae, Actinobacillus actinomycetemcomitans, Cardiobacterium hominis, Eikenella corrodens* şi *Kingella kingae*. Pot provoca endocardită (mai ales pe valve anormale sau protezate), pericardită, infecţii osoase, articulare, meningiene şi ale mucoaselor.

GRUP SANGUIN / groupe sanguin / blood group. Categorie în care se clasifică diferiţi subiecţi în funcţie de unele caractere antigenice ale globulelor roşii. Sistemul clasic, descris de Landsteiner, este sistemul AB0, cuprinzând patru grupe sanguine: A (prezenţa aglutinogenului A), B (prezenţa aglutinogenului B), AB (prezenţa celor două aglutinogene, A şi B), 0 (absenţa aglutinogenelor). În serul de om au fost găsite izoaglutinine naturale anti-A (α) sau anti-B (β), astfel repartizate încât niciodată la acelaşi subiect nu se întâlneşte aglutinogenul cu aglutinina respectivă. Formula completă a sistemului AB0 este, deci: 0 (I) α, β; A (II) β; B (III) α; AB (IV) 0. Ulterior s-a constatat că sistemul AB0 este mai complex, descriindu-se grupele A_1-A_5, A_0, antigenele 0 sau H, grupele M, N, MN şi P. V. şi factor Rhesus.

GRUPAJ SANGUIN / groupage sanguin / typing of blood. Determinarea *grupului sanguin.

GRUPARE PROSTETICĂ / groupement prosthétique / prosthetic group. Parte dintr-o moleculă de *heteroproteină care nu este compusă din aminoacizi. Natura g. p. stă la baza clasificării heteroproteinelor.

GRUPE LEUCOCITARE / groupes leucocytaires / tissue types. Sin.: grupe tisulare (v.).

GRUPE PLACHETARE / groupes plaquettaires / platelet antigens. Ansamblu de sisteme antigenice proprii plachetelor, care posedă, între altele, ca toate celulele din organism, antigenii *sistemului HLA.

GRUPE TISULARE / groupes tissulaires / tissue types. Descrierea pe criterii serologice sau genetice, pe baza *sistemului HLA la om a unor tipuri tisulare. Cunoaşterea acestora este indispensabilă în practica grefelor. O incompatibilitate (histoincompatibilitate) a g. t. poate explica anumite reacţii posttransfuzionale sau unele accidente de izoimunizare. Sin.: grupe leucocitare. V. şi *cross-match*.

GTP / GTP / GTP. Abrev. utilizată în mod curent pentru guanozin trifosfat (v.).

GTP-AZĂ, s. f. / GTP-ase, s. f. / GTP-ase. Abrev. utilizată în mod curent pentru guanozin trifosfatază (v.).

GUANIDINĂ, s. f. / guanidine, s. f. / guanidine. Bază puternică foarte toxică $[NH:C(NH_2)_2]$, produsă prin descompunerea unor produşi proteici. Unii derivaţi toxici ai g. se pot acumula în sânge în caz de insuficienţă renală (îndeosebi acidul guanidinosuccinic). Sin.: iminouree.

GUANIDINEMIE, s. f. / guanidinémie, s. f. / guanidin(a)emia. Concentraţia de *guanidină din sânge.

GUANIL CICLAZĂ, s. f. / guanyle cyclase, s. f. / guanylcyclase. Sin.: guanilat ciclază (v.).

GUANILAT CICLAZĂ, s. f. / guanylatecyclase, s. f. / guanylate cyclase. Denumire pentru enzimele (G-ciclaze) ce catalizează reacţia: *guanozin trifosfat → GMP-ciclic (*guanozin-3'-5'-monofosfat ciclic). Se disting două grupe de g.: forma solubilă şi cea legată la membrana celulară. Forma solubilă este alcătuită din heterodimeri alcătuiţi din subunităţile izoforme α (77,5 kDa) şi β (70,5 kDa), ambele cu activitate catalitică. G. este activată de *oxidul nitric, de radicalii liberi şi de o serie de cofactori ai hemului. Ca^{2+} o activează în unele tipuri celulare şi o inhibă în altele. Forma legată la membrana celulară, de mai multe tipuri, reprezintă glicoproteine transmembranare, care nu sunt sensibile la oxidul nitric sau alţi factori reglatori, dar exprimă o activitate asemănătoare *tirozin kinazei. În acest sens, g. ar fi receptorul funcţional primar al *peptidului natriuretic atrial. Sin.: guanil ciclază, guanilil ciclază.

GUANILIL CICLAZĂ, s. f. / guanylyle cyclase, s. f. / guanylylcyclase. Sin.: guanilat ciclază (v.).

GUANIN NUCLEOTID, s. n. / guanine nucléotide, s. m. / guanin nucleotide. 1) *Guanin deoxiribonucleotid*, acid deoxiguanilic sau deoxiguanozin-fosfat, produs de hidroliză a ADN. Abrev.: dGMP. 2) *Guanin ribonucleotid*, acid guanilic sau guanozin-5'-fosfat, componentă majoră a acizilor ribonucleici. Abrev.: GMP.

GUANINĂ, s. f. / guanine, s. f. / guanine. Bază azotată (2-amină-6-hidroxi purină) din grupul *purinelor. G. face parte din compuşii cu rol biologic de prim plan: *nucleozide, *nucleotide şi *acizi nucleici. V. şi baze purinice.

GUANOZIN DIFOSFAT / guanosine diphosphate / guanosine diphosphate. Este produs prin hidroliza *GTP de către *GTP-ază. Intervine în ciclul activare/inactivare al *proteinelor G. Astfel, când GDP se leagă la nivelul subunităţii α a proteinei G, aceasta rămâne inactivă, deoarece cele trei subunităţi ale sale (α, β, γ) rămân asociate. Abrev.: GDP. V. şi GTP.

GUANOZIN-5'-MONOFOSFAT, s. m. / guanosine-5'-monophosphate, s. m. / 5'-guanosine monophosphate. *Nucleotid alcătuit dintr-o moleculă de guanină, riboză şi un fosfat. Este format, în afara sintezei propriu-zise, şi prin hidroliza *GMP ciclic catalizată de *fosfodiesterază. Abrev.: GMP.

GUANOZIN-3'-5'-MONOFOSFAT CICLIC / guanosine 3'-5'-monophosphate cyclique / cyclic guanosine 3'-5'-monophosphate. *Mesager secund de importanţă majoră pentru transducţia informaţiei, îndeosebi în cazul *receptorilor membranari pentru *acetilcolină, *peptid natriuretic atrial, *monoxid de azot şi alţi factori endogeni, ca şi pentru o serie de factori exogeni, naturali sau artificiali. Printre efectele în relaţie cu GMP c. pot fi enumerate: relaxarea muşchilor netezi, inhibarea agregării plachetare, afectarea activităţilor macrofagelor, medierea unor funcţii cerebrale, expresia funcţiilor vizuală şi olfactivă şi fertilizarea. Abrev.: GMP ciclic.

GUANOZIN TRIFOSFAT / guanosine triphosphate / guanosine triphosphate. Nucleotid care intervine în numeroase reacţii metabolice celulare. Două roluri ale GTP sunt capitale: 1) În etapele *expresiei genice, de sinteză a proteinelor, îndeosebi prin eliberarea de energie consecutiv defosforilării şi conversiei în *GDP. 2) În activarea *proteinelor G, prin legarea la subunitatea α a acestora, care asigură cuplarea dintre *receptor şi efector. Abrev.: GTP.

GUANOZIN TRIFOSFATAZĂ, s. f. / guanosine triphosphatase / guanosine triphosphatase. Enzimă ce intervine în defosforilarea *GTP în *GDP sau *GMP, cu eliberare de energie (ea poate controla şi reacţia inversă). Subunitatea α a *proteinei G posedă o activitate GTP-azică. De asemenea, GTP-aza se asociază cu unele proteine ce au rol în dirijarea veziculelor de transport intracelular. Abrev.: GTP-ază.

GUANOZINĂ, s. f. / guanosine, s. f. / guanosine. Nucleozid format din *guanină şi *riboză. Derivaţii săi fosforaţi (ribonucleotide) fac parte din precursorii ARN şi exercită funcţii importante în metabolismul energetic.

GUBERNACULUM / gubernaculum / gubernaculum. [*Lat. **gubernaculum** = cârmă.*] Fâşie de ţesut conjunctiv care leagă sau uneşte unele organe. Ex.: 1) *G. dentis* leagă foliculul dentar permanent de mucoasa gingivală. 2) *G. testis*, ligamentul scrotal al testiculului, care se întinde de la testiculul fetal la punga scrotului ocupând locul viitorului *canal inghinal.

GUDRON, s. n. / goudron, s. m. / tar. [*Ar. (Egipt) qatran.*] Subprodus al distilării uscate a combustibililor solizi. Este un lichid foarte viscos, brun, compus dintr-un amestec de hidrocarburi de mare interes industrial. Produce iritaţii puternice ale pielii şi mucoaselor, iar expunerea cronică în mediu industrial se află în relaţie cu producerea unor cancere ale pielii, căilor respiratorii şi vezicii.

GUMĂ, s. f. / gomme, s. f. / gum. [*Lat. **gummi** sau **gommis**, gr. **kommi** = gumă; cuvânt de origine orientală.*] Substanţă rezultată din transformarea peretelui celulelor vegetale, ca urmare a unor condiţii patologice. *G. arabică* este un produs de exsudaţie al unor specii de *Accacia*, în special *Accacia Senegal Wild.* G. se utilizează ca agent emulsionant şi protector în unele forme farmaceutice şi în compunerea unor materiale dentare.

GURĂ, s. f. / bouche, s. f. / mouth. NA: os, pl. ora. [*Lat. **gula** = gâtlej, gât.*] 1) Prima porţiune a tubului digestiv, delimitată lateral prin faţa internă a obrajilor. Planşeul cavităţii bucale este ocupat de limbă, iar zona sa periferică este separată de restul gurii prin gingii şi arcade dentare. G. se deschide anterior prin buze, iar posterior comunică cu faringele. Mucoasa care căptuşeşte cavitatea bucală prezintă o permeabilitate de interes în administrarea medicamentelor. 2) În limbaj curent, orificiul extern, în formă de fantă, al cavităţii bucale, cu cele două buze (superioară şi inferioară).

GURĂ DE LUP / palais fendu / palatoschisis. Sin.: palatoschizis (v.).

GUST, s. n. / goût, s. m. / taste. [*Lat. **gustus** = gust.*] 1) Simţ prin care organismul primeşte (datorită *papilelor gustative) informaţii asupra caracteristicilor unor substanţe sau alimente. 2) Senzaţie produsă de o substanţă sau un aliment după excitarea papilelor gustative. 3) Proprietatea unor substanţe sau alimente de a provoca această senzaţie.

GUSTAŢIE, s. f. / gustation, s. f. / gustation. [*Lat. **gustatio, -onis** = gustare, de la **gustare** = a gusta.*] Exercitarea simţului gustului.

GUSTOMETRIE, s. f. / gustométrie, s. f. / gustometry. [*Lat. **gustus** = gust; gr. **metron** = măsură.*] Explorarea funcţională a *gustului, clinică, electroencefalografică sau electrică.

GUŞAT, adj, s. m. sau f. / goitreux, -euse, adj. / goitrous. [*Lat. **geusiae** = gâtlej.*] Care este afectat de *guşă. Acest termen se referă îndeosebi la subiecţii cu guşă endemică şi nu se recomandă utilizarea sa ca substantiv.

GUŞĂ, s. f. / goitre, s. m. / goiter. [*Lat. **geusiae** = gâtlej.*] Hipertrofie difuză şi benignă a corpului *tiroidei care proemină frecvent la nivelul regiunii anterioare a gâtului (cervicală anterioară). Nodulii tiroidieni şi tumorile nu intră în acest cadru nosologic, dar se pot dezvolta pe o g. preexistentă. G. se prezintă sub numeroase forme anatomopatologice şi clinice. În continuare sunt menţionate o serie de forme de g., criteriile descrierii acestora nefiind unitare. Mai semnificative, în planul acţiunii medicale sunt datele care oferă informaţii asupra funcţiei ţesutului tiroidian. Ex., o serie de tulburări ale biosintezei hormonilor tiroidieni (în diferite etape ale acesteia), de origine genetică, pot fi responsabile de g. cu hipotiroidie imediată sau tardivă. Sin. (desuet): struma.

GUŞĂ ABERANTĂ / goitre aberrant / aberrant goiter. Hipertrofia unei tiroide ectopice sau supranumerare. Ţesutul tiroidian din care este alcătuită g. a. nu prezintă nici o conexiune vasculară sau parenchimatoasă cu cel al tiroidei situate normal spre deosebire, de ex., de *g. plonjantă.

GUŞĂ ADENOMATOASĂ / goitre adénomateuse / adenomatous goiter. G. determinată de hiperplazia celulelor foliculare sau prin noduli multipli ce conţin coloid.

GUŞĂ BASEDOWIFIATĂ / goitre basedowifié / Basedow's goiter. 1) Declanşarea *bolii Basedow-Graves pe o g. preexistentă, deşi g. nu determină o predispoziţie la această maladie. 2) G. al cărui coloid devine hiperfuncţional după administrarea de iod.

GUŞĂ COLOIDĂ / goitre colloïde / colloid goiter. G., de consistenţă moale, consecutivă distensiei masive a foliculilor tiroidieni din cauza conţinutului crescut de coloid.

GUŞĂ CONGENITALĂ / goitre congénital / congenital goiter. Hipertrofie a tiroidei prezentă la naştere din cauza absenţei congenitale a enzimelor necesare producerii *tiroxinei. Ca urmare, are loc o stimulare a tiroidei prin *tirotropină.

GUŞĂ ENDEMICĂ / goitre endémique / endemic goiter. G. existentă la peste 10% din populaţia unei anumite zone geografice, în relaţie cu o carenţă de iod, de factori alimentari sau chiar din cauza unei predispoziţii genetice.

GUŞĂ LINGUALĂ / goitre lingual / lingual goiter. Masă de ţesut tiroidian normal sau de tip fetal, dezvoltată pe faţa dorsală a limbii. G. l. reprezintă, de fapt, o relicvă a *canalului tireoglos.

GUŞĂ MULTINODULARĂ / goitre multinodulaire / multinodular goiter. G. care conţine în masa sa noduli multipli, bine delimitaţi. V. şi guşă mutinodulară toxică.

GUŞĂ MULTINODULARĂ TOXICĂ / goitre multinodulaire toxique / toxic multinodular goiter. Una dintre cele mai frecvente forme clinice de *tireotoxicoză. Se prezintă sub forma unei *guşi cu zone hiperfuncţionale autonomizate transformate nodular, alternând cu zone de parenchim hipo- sau afuncţionale. Masa tisulară tiroidiană este crescută, cu noduli mari şi, uneori, cu fenomene de compresiune şi calcificări.

GUŞĂ PARENCHIMATOASĂ / goitre parenchymateux / parenchymatous goiter. G. marcată prin celule foliculare mari şi un număr crescut de foliculi tiroidieni.

GUŞĂ PLONJANTĂ / goitre plongeant / plunging goiter. G. situată cu o parte a sa în mediastinul superior. Ţesutul tiroidian intratoracic este legat printr-un pedicul cu ţesutul tiroidian normal din regiunea cervicală, deosebindu-se astfel de *g. aberantă.

GUŞĂ SIMPLĂ / goitre simple / simple goiter. Hiperplazie simplă a glandei tiroide.

GUŞOGEN, adj. / goitrigène, adj. / goitrogenic. Care determină producerea *guşei.

GUTAPERCĂ, s. f. / gutta-percha, s. f. / gutta-percha. [*Cuvânt engl. adaptat din malaieziană* ***getah*** *= gumă şi* ***percha*** *= arbore care sintetizează guma.*] Răşină asemănătoare cauciucului, produsă de copacii din speciile *Palaquium* şi *Isonendra* din Sumatra. Este utilizată ca material izolant pentru comprese (umede), precum şi în stomatologie, ca material de obturaţie provizorie sau de bază, izolatoare.

GUTĂ, s. f. / goutte, s. f. / gout. [*Lat.* ***gutta*** *= picătură, lacrimă; sin. în limba latină din Evul Mediu cu* ***humor*** *= umoare.*] Afecţiune determinată de o tulburare a metabolismului *purinelor: *acidul uric, produs terminal de degradare a purinelor, se acumulează în sânge (*hiperuricemie), apoi, sub formă de cristale minuscule de uraţi (de sodiu, calciu, potasiu, amoniu), precipită în articulaţii şi îndeosebi în ţesutul cartilaginos. În continuare, se constituie depozite de uraţi la nivelul membranei sinoviale, capsulei fibroase periarticulare, ligamentelor, tendoanelor, periostului şi osului. Crescând în volum, aceste mase de uraţi formează aglomerări nodulare (*tofus sau nodul gutos) de dimensiuni variabile. Articulaţiile afectate se pot deforma progresiv, până la o pierdere de mobilitate. Cel mai frecvent este afectată articulaţia metatarsofalangiană a halucelui (v. podagră). Boala se manifestă prin crize de artrită acută. *Litiaza urică, deşi secundară unei hiperuricemii, nu este cuprinsă, de obicei, în cadrul g. Nosologic se disting trei mari tipuri de g.: 1) *G. primitivă idiopatică*, adesea ereditară şi familială, afectând aproape exclusiv sexul masculin; în absenţa unui deficit enzimatic identificat, în relaţie cu hiperuricemia, g. p. i. este considerată consecinţa unei hiperuricogeneze şi a unei tulburări a eliminării renale de acid uric. 2) *G. primitivă prin deficit de hipoxantin-guanin-fosforibozil transferază tisulară*, boală rară a sugarului, manifestată îndeosebi prin encefalopatie. 3) *G. secundară*, care complică o insuficienţă renală, anumite hemopatii, o *glicogenoză hepatică şi alte boli, prin hiperuricemie cauzată de scăderea eliminării renale a acidului uric şi creşterea catabolismului *nucleoproteinelor celulare.

GUTIERĂ, s. f. / gouttière, s. f. / groove, sulcus, pl. sulci (lat.). [*Fr.* ***gouttière****, din lat.* ***gutta*** *= picătură, lacrimă.*] 1) Atelă în formă de jgheab, confecţionată din feşi gipsate, tablă sau atele Krammer, utilizată pentru imobilizarea unui membru fracturat. 2) În anatomie, ancoşă, crestătură la suprafaţa unui os, la nivelul căreia trece un nerv, un tendon sau un vas (ex.: g. bicipitală, g. calcaneană). 3) În stomatologie, element de agregare a aparatului ortodontic. Poate fi: a) *fixă*, constând dintr-o coroană pe un grup de dinţi, pe feţele lor orale, ocluzale şi vestibulare, fără să pătrundă subgingival; b) *mobilă*, constând dintr-o prelungire a plăcii aparatului pe faţa ocluzală şi vestibulară a dinţilor laterali.

GUTURAI, s. n. / rhume simple (ou rhume de cerveau) / common cold. [*Lat.* ***guttur, -uris*** *= gât, gâtlej.*] Inflamaţie catarală acută a mucoasei foselor nazale, determinată de un virus diferit de cel al gripei sau de alţi agenţi infecţioşi. Sin.: coriză, rinită acută.

GUTURALIZARE, s. f. / gutturalisation, s. f. / gutturalisation. [*Lat.* ***guttur, -uris*** *= gât, gâtlej.*] Sin.: răguşeală (v.).

GYRUS / gyrus / gyrus. NA: gyrus. [*Lat.* ***gyrus****, gr.* ***gyros*** *= inel, cerc.*] Var.: girus. Sin.: circumvoluţie (v.).

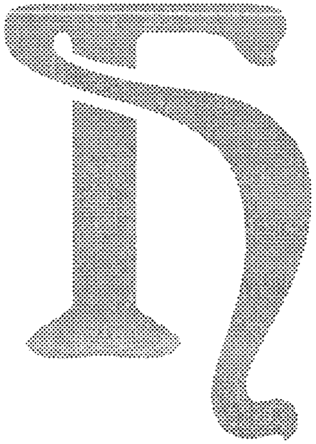

WILLIAM HARVEY (1578-1657), medic englez, descoperitorul circulaţiei sângelui. La 20 de ani urmează, la **Padova**, o instruire medicală cu cei mai de seamă profesori ai timpului. Ulterior, profesor de anatomie şi chirurgie la **Londra**, **Harvey** expune, în anul 1616, în prelegerea inaugurală a cursului de **Anatomie**, după numeroase observaţii şi experimente, concepţia sa despre circulaţia sângelui. Ani în şir verifică minuţios probele experimentale, pentru ca în 1628 să publice una dintre cele mai importante lucrări din istoria medicinei: *Exercitatio anatomica de motu cordis et sanguinis in animalibus*. Acest text istoric al medicinei conţine doar 72 de pagini, în care **Harvey** respinge mai întâi erorile clasicilor, ceea ce în spiritul scolasticii medicale era un sacrilegiu, pentru ca apoi să descrie cu o claritate deplină circulaţia sângelui în organism. Chiar dacă majoritatea corpului medical a adoptat doctrina sa, o serie de nume mari ale epocii l-au respins. Înainte de moarte, **Harvey** şi-a pierdut vederea, dar s-a consolat cu faptul că teoria sa era aproape universal adoptată.

HABENULA, s. f. / habenula, s. f. / habenula. NA: habenula. [*Lat.* ***habenula****, dim. de la* ***habena*** *= curea, frâu, ligament.*] 1) Fiecare din cele două cordoane care au originea la nivelul polului anterior al *epifizei, denumite şi tija sau frâul epifizei. H. leagă epifiza de hipotalamus. Sin.: peduncul anterior al epifizei. 2) Structură anatomică în formă de panglică.

HABITUS, s. n. / habitus, s. m. / habitus, habit. [*Lat.* ***habitus*** *= aspect exterior, mod de a fi, de la* ***habere*** *= a avea o însuşire caracteristică.*] Aspectul general al corpului uman, considerat ca expresie exterioară a stării de sănătate sau de boală a unui subiect. Există, evident, un *h. fiziologic* şi numeroase *h. morbide.*

HAEMOPHILUS / Haemophilus / Haemophilus. [*Gr.* ***haima, -atos*** *= sânge;* ***philos*** *= prieten, de la* ***philein*** *= a iubi.*] Gen de bacterii gramnegative care se dezvoltă pe mediu de cultură cu sânge proaspăt, incluzând: *H. aegypticus*, cauza conjunctivitei contagioase; *H. ducreyi*, agent etiologic al ulcerului genital moale (*şancru moale); *H. duplex* determină blefaroconjunctivită; *H. influenzae* (bacilul Koch-Weeks sau Pfeiffer) face parte din flora normală a nazofaringelui, dar poate cauza *influenza epidemică, iar la copil meningită bacteriană şi epiglotită acută potenţial fatală; *H. pertusis*, sin. *Bordetella pertussis* (v.); *H. vaginalis*, asociat uneori în vaginite.

HALENĂ, s. f. / haleine, s. f. / breath. [*Lat.* ***halare*** *= a răspândi un miros, a exala.*] Denumire dată aerului care iese din plămâni în timpul *expiraţiei. V. şi fetor, halitoză.

HALISTEREZĂ, s. f. / halistérèse, s. f. / halisteresis. [*Gr.* ***hals*** *= sare;* ***stereo*** *= eu privez.*] Sărăcirea ţesutului osos în săruri minerale.

HALITOZĂ, s. f. / halitose, s. f. / halitosis. [*Lat.* ***halitus*** *= suflare, exhalare, duhoare, de la* ***halare*** *= a răspândi un miros, a exala.*] Miros neplăcut al *halenei, a cărui origine este la nivelul cavităţii bucale. Sin.: *fetor oris.*

HALLUX RIGIDUS / hallux rigidus / hallux rigidus. Rigiditate a halucelui însoţită de dureri la mers, din cauza unei artroze primitive metatarsofalangiene.

HALLUX VALGUS / hallux valgus / hallux valgus. Deformare caracterizată prin devierea laterală (în afară) a halucelui. Poate antrena o subluxaţie a articulaţiei metatarsofalangiene, care este de obicei hipertrofiată.

HALLUX VARUS / hallux varus / hallux varus, pigeon toe. Deviere mediană a halucelui, de origine congenitală (frecvent) sau câştigată (artroză deformantă). Halucele este deplasat înăuntru, formând cu al doilea deget al piciorului un unghi de 75-90°.

HALOFIL, adj. / halophile, adj. / halophilic. [*Gr.* ***hals, halos*** *= sare;* ***philos*** *= prieten, de la* ***philein*** *= a iubi.*] 1) Care prezintă afinitate pentru halogeni. 2) Care se dezvoltă în mediu salin.

HALOGEN, s. m., adj. / halogène, s. m., adj. / halogen. [*Gr.* ***hals, halos*** *= sare;* ***gennan*** *= a produce.*] Nume generic pentru elementele grupei a VII-a din sistemul periodic: *fluor, *clor, *brom, *iod şi astatiniu. H. formează acizi prin combinarea cu hidrogenul şi săruri prin combinare cu metalele. Sărurile sunt denumite în funcţie de h. conţinut: fluoruri, cloruri, bromuri, ioduri. O serie dintre aceste săruri, ca şi h., prezintă importanţă în fiziologie, patologie sau uneori ca medicamente.

HALOMEGALIE, s. f. / hallomégalie, s. f. / hallomegalia, hypertrophy of the great toe. [*Lat.* ***hallux, -icis*** *= degetul mare de la picior; gr.* ***megas, megalos*** *= mare.*] Hipertrofie congenitală a degetului mare al piciorului (haluce).

HALOPERIDOL, s. m. / halopéridol, s. m. / haloperidol. (DCI) *Neuroleptic administrat *per os* sau parenteral, activ în psihozele acute şi cronice, utilizat, de asemenea, şi ca *antiemetic.

HALOTAN, s. m. / halothane, s. m. / halothane. (DCI) Anestezic administrat prin inhalaţie (2-bromo-2-cloro-1,1,1-trifluoretan), foarte maniabil, dar cu efect hepatotoxic. V. anestezice generale.

HALOU, s. n. / halo, s. m. / halo. [*Lat., gr.* ***halos*** *= disc.*] 1) Nimb, cerc luminos. 2) Cerc luminos sau colorat care înconjoară pupila, vizibil în *glaucom. 3) Marginea **maculei lutea* observată la examenul oftalmoscopic. 4) *H. Fick* apare în cazul lentilelor de contact. 5) *H. senil*, se poate observa la vârstnici, în jurul papilei optice. 6) *H. hipoecogen*, pe o imagine ecografică etc.

HALOU GLAUCOMATOS / halo glaucomateux / halo glaucomatosus. [*Gr.* ***halos*** *= arie.*] Cerc strălucitor care înconjoară pupila ochiului glaucomatos.

HALUCE, s. n. / hallus, hallux, s. m. / hallux, halluces (pl.). NA: hallux. [*Lat.* ***hallux, -icis*** *= degetul mare de la picior.*] Degetul mare al piciorului.

HALUCINAŢIE, s. f. / hallucination, s. f. / hallucination. [*Lat.* ***hallucinatio, -onis*** *= aiureală, de la* ***hallucinare*** *= a aiura.*] Percepţie fără obiect, adică în absenţa oricărei stimulări din exterior. Se deosebeşte de *iluzie, care reprezintă percepţia deformată a unui obiect real. Sunt descrise două mari tipuri de h.: 1) *H. psihotice*, caracterizate prin absenţa caracterului senzorial. 2) *H. senzoriale* sau *psihosenzoriale*, mai frecvente, se clasifică în funcţie de analizatori: h. auditive, vizuale, olfactive, tactile, gustative. De obicei plurisenzoriale, h. sunt legate de o serie de fenomene şi idei care preocupă bolnavul. H. apar în: alcoolism, epilepsie, schizofrenie, tumori cerebrale, intoxicaţii, infecţii grave etc.

HALUCINOGEN, adj. / hallucinogène, adj. / hallucinogenic. Agent care induce *halucinaţii.

HALUCINOZĂ, s. f. / hallucinose, s. f. / hallucinosis. [*Lat.* ***hallucinare*** *= a aiura; -ozã.*] Perturbare de percepţie în care, spre deosebire de *halucinaţie, convingerea bolnavului este mai puţin intensă. El are nevoie de verificări, iar probele contrarii ale celor din jur sunt luate în considerare. Survine îndeosebi în alcoolismul cronic.

HAMARTOM, s. n. / hamartome, s. m. / hamartoma. [*Gr.* ***hamartia*** *= defect corporal; -oma.*] Malformaţie pseudotumorală caracterizată printr-o cantitate excesivă sau o dispunere anormală a celulelor, într-un ţesut sau într-un organ în care acestea există în mod normal. H. nu este *heterotop, deosebindu-se astfel de *coristom.

HANDICAP, s. n. / handicap, s. m. / handicap. [*Engl.* ***hand in cap*** *= mână în căciulă, termen de joc de noroc, apoi cursă de cai unde şansele sunt egalizate printr-o greutate mai mare purtată de cei mai buni; prin extensie, dezavantaj, inferioritate.*] Dezavantaj social sau profesional, stare de inferioritate determinate de o infirmitate sau de o boală. H. poate fi *senzorial* (vizual, auditiv), *fizic* (neurologic, muscular etc.) sau *mental* (deficienţă intelectuală, afecţiuni psihastenice). Cauzele generatoare de h. sunt foarte variate: anomalii genetice, malformaţii, boli cardiovasculare, respiratorii, reumatismale, infecţioase etc. H. trebuie evaluat în funcţie de vârstă, sex, factori culturali şi sociali. V. şi infirmitate, invaliditate.

HANDICAPAT, adj., s. m. şi f. / handicapé, -e, adj., s. m. et f. / handicapped, disabled. [*V. etimologia termenului* ***handicap.***] (Persoană) care prezintă un *handicap cu consecinţe asupra capacităţii de lucru, din cauza diminuării posibilităţilor de efort fizic sau intelectual.

HAPLOID, adj. / haploïde, adj. / haploid. [*Gr.* ***haploos*** *= singur;* ***eidos*** *= formă.*] Despre un nucleu sau o celulă care posedă un singur set de cromozomi, adică o singură copie din fiecare dintre cromozomii proprii speciei (23 la om). Numărul h. de cromozomi se notează cu n. *Gameţii, formaţi prin *meioză, sunt celule h., a căror fuziune prin *fecundaţie reface numărul normal (*diploid) de cromozomi.

HAPLOIDIE, s. f. / haploïdie, s. f. / haploidy. [*Gr.* ***haploos*** *= singur;* ***eidos*** *= formă.*] Starea unei celule *haploide.

HAPLOIDIZARE, s. f. / haploïdisation, s. f. / haploidisation. [*Gr.* ***haploos*** *= singur;* ***eidos*** *= formă.*] Trecerea din starea de *diploid în starea de *haploid prin pierderea progresivă a cromozomilor.

HAPLOTIP, s. n. / haplotype, s. m. / haplotype. [*Gr.* ***haploos*** *= singur;* ***typos*** *= tip, model, marcă.*] 1) Jumătate din ansamblul genelor, adică din lotul de cromozomi, indiferent dacă provine de la mamă sau de la tată. Două h. alcătuiesc un *genotip. H. se transmite ca o unitate, de la unul din părinţi. 2) Mai frecvent, termenul se aplică genelor purtate de un singur cromozom al unei perechi: fie ansamblul acestor gene, fie doar unui grup dintre acestea. În general, termenul este utilizat în imunologie pentru a desemna una sau mai multe gene, comandând un antigen sanguin sau tisular, situată (situate) pe un singur cromozom.

HAPTENĂ, s. f. / haptène, s. m. / hapten(e). [*Gr.* ***haptein*** *= a prinde, a ataşa.*] Moleculă prea mică pentru a fi imunogenică, adică pentru a determina formarea de anticorpi, fiind denumită de aceea şi antigen incomplet sau parţial. Deşi h. nu pot induce un răspuns imun prin ele însele, pot reacţiona cu produşii acestui răspuns (celule şi molecule). Pentru a deveni imunogenică şi pentru a dobândi proprietăţile unui antigen, h. este legată de o proteină care îi serveşte de suport sau este adsorbită la suprafaţa unor particule în suspensie. Odată format anticorpul specific, h. se poate cupla cu acesta dacă nu este cuplată cu proteina purtătoare. Ex. de h.: antibiotice, analgezice, alţi compuşi cu M_r mică.

HAPTOFOR, adj., s. m. / haptophore, adj., s. m. / haptophore, haptophorous. [*Gr.* ***haptein*** *= a prinde, a ataşa;* ***phoros*** *= care poartă, de la* ***pherein*** *= a purta, a transporta.*] Termen datorat lui Ehrlich, utilizat pentru a desemna gruparea care provoacă unirea unui *antigen cu un anume *anticorp sau legarea la *receptorii celulari.

HAPTOGLOBINĂ, s. f. / haptoglobine, s. f. / haptoglobin. [*Gr.* ***haptein*** *= a prinde, a ataşa; lat.* ***globus*** *= glob; -ină.*] Globulină din ser care migrează la electroforeză cu alfa$_2$-globulinele. Reprezintă transportorul specific al hemoglobinei. Există mai multe tipuri de h. V. şi tab. const. hematol.

HAPTOGLOBINEMIE, s. f. / haptoglobinémie, s. f. / haptoglobinaemia. Prezenţa de *haptoglobină în plasma sanguină.

HARTĂ EPIDEMIOLOGICĂ / carte épidémiologique / epidemiologic map. Reprezentarea evoluţiei unei *epidemii pe un teritoriu limitat geografic sau la scară planetară.

HARTĂ GENETICĂ / carte génétique / genetic map. Reprezentare grafică a poziţiei genelor, unele faţă de altele, în *genom.

HARTĂ DE RESTRICŢIE / carte de restriction / restriction map. Reprezentare grafică a localizărilor *situsurilor de restricţie pe o moleculă de ADN.

HAŞIŞ, s. n. / haschisch, haschich s. m. / hashish. [*Ar.* ***hachich*** *= iarbă, cânepă.*] 1) Răşină psihotropă extrasă (ca şi *marijuana) din frunzele şi inflorescenţele de cânepă indiană (Cannabis indica), extract alcoolic purificat, cu un conţinut foarte mare de principii active (canabinoli). H. este frecvent inhalat (fumat) şi determină un complex de simptome cunoscute sub numele de „beţie canabică". Utilizarea sa repetată şi prelungită poate determina o stare de dependenţă psihică. V. şi cannabis, canabism, marijuana. 2) Termenul este folosit şi pentru a denumi însăşi planta *Cannabis indica.*

HAŞIŞISM, s. n. / haschichisme, s. m. / hashishism. [*Ar.* ***hachich*** *= iarbă, cânepă; -ism.*] Sin.: canabism (v.).

HAUSTRAŢIE, s. f. / haustration, s. f. / haustration. [*Lat.* ***haustrum*** *= pungă.*] Formaţiune anatomică dilatată, în formă de pungă. Ex.: *h. colice* - vizibile radiologic, cuprinse între două incizuri şi dând colonului un aspect segmentat.

HEBEFRENIE, s. f. / hébéphrénie, s. f. / hebephrenia. [*Gr.* ***hebe*** *= pubertate, tinereţe;* ***phren, -os*** *= minte, spirit.*] Formă de *schizofrenie caracterizată prin debut în adolescenţă sau la adultul tânăr. Se caracterizează prin refuzul de a comunica, absenţa delirului sau existenţa unor idei delirante vagi, halucinaţii discrete, o *discordanţă evidentă, caracterul imprevizibil şi brutal al comportamentului. Deteriorarea psihică evoluează foarte rapid. Denumirea ca atare este păstrată în clasificarea OMS (ICD10), nu şi în cea a Asociaţiei Americane de Psihiatrie (DSM-IV) în care este denumită *schizofrenie de tip dezorganizat.*

HEBEFRENOCATATONIE, s. f. / hébéphrénocatatonie, s. f. / hebefrenia-catatonia. [*Gr.* ***hebe*** *= pubertate, tinereţe;* ***phren, -os*** *= minte, spirit;* ***kata*** *= în jos;* ***tonos*** *= tensiune.*] Psihoză cronică gravă în care se asociază caracteristicile clinice ale *hebefreniei cu cele ale *catatoniei.

HEBETUDINE, s. f. / hébétude, s. f. / hebetude. [*Lat.* ***hebetudo, -inis*** *= amorţire, prostie, de la* ***hebetare*** *= a amorţi, a slăbi şi* ***hebes, -etis*** *= slab, prost.*] Stare morbidă caracterizată prin suprimarea facultăţilor intelectuale cu conservarea utilizării simţurilor. Reprezintă primul grad de *stupoare.

HEBOIDOFRENIE, s. f. / héboïdophrénie, s. f. / heboidophrenia. [*Gr.* ***hebe*** *= pubertate, tinereţe;* ***eidos*** *= formă;* ***phren,***

-os = minte, spirit.] Psihoză cronică survenind la tineri, adesea adolescenţi, caracterizată prin tulburări de comportament asociate cu tulburări ale gândirii şi idei delirante asemănătoare celor din *schizofrenie. Termen vetust, asimilabil în prezent formei nediferenţiate de schizofrenie (*hebefrenie).

HECTIC, adj. / hectique, adj. / hectic. [*Gr. hektikos = obişnuit, de la ekhein = a avea.*] Care persistă. Ex.: febră h.

HEDONISM, s. n. / hédonisme, s. m. / hedonism, amenomania. [*Gr. hedone = plăcere; -ism.*] 1) Tip de comportament a cărui motivaţie exclusivă este plăcerea, obţinerea unor satisfacţii cu efort minim. 2) În filosofie, doctrină morală care consideră ca scop principal al existenţei plăcerea.

HEDROCEL, s. n. / hédrocèle, s. f. / hedrocele. [*Gr. hedra = anus; kele = hernie, tumoră.*] Hernia anselor intestinale, unde acestea proemină la nivelul anusului.

HELCOID, adj. / helcoïde, adj. / helcoid. [*Gr. helkos = ulcer; eidos = formă.*] Care se aseamănă cu un *ulcer.

HELCOLOGIE, s. f. / helcologie, s. f. / helcology. [*Gr. helkos = ulcer; logos = ştiinţă.*] Studiul sistematic al *ulceraţiilor de diverse cauze.

HELCOZIS, s. n. / helcosis, s. m. / helcosis. [*Gr. helkos = ulcer; -ozis.*] Termen utilizat rar, ca sin. cu *ulceraţie.

HELICOBACTER PYLORI / Helicobacter pylori / helicobacter pylori. [*Lat. helix, -icis, gr. helix, -ikos = spirală; bakterion, dim. de la bakteria = baston; lat. pylorus, gr. pyloros = portar, din gr. pyle = poartă, ouros = paznic.*] Denumire nouă a microorganismului *Campylobacter pylori*, care reflectă cele două aspecte morfologice ale bacteriei: elice *in vivo* şi adesea bastonaş *in vitro*. Această bacterie gramnegativă constituie, după o perioadă de infecţie şi de iritaţie a mucoasei gastroduodenale, cauza unei gastrite cronice superficiale, cu evoluţie posibilă către ulcere gastrice şi duodenale, iar uneori către adenocarcinoame sau limfoame gastrice. În 1994, OMS a clasificat H. p., bacterie cu acţiune lentă, în grupa agenţilor cancerigeni din clasa I (cei mai periculoşi). Modul de transmitere al bacteriei nu este clar. Au fost izolate numeroase suşe bacteriene, dintre care una prezintă o genă particulară, *cag A*, care codifică o proteină specifică, fiind prezentă în 50% din gastritele cronice şi în totalitatea ulcerelor duodenale; o altă suşă posedă gena *vac A*, ce codifică o toxină generatoare de leziuni celulare, în relaţie cu ulceraţiile. O serie de cercetări sugerează implicarea H. p. în patologia cardiovasculară. În general, rolul patogen al H. p. nu este încă suficient de clar.

HELIODERMITĂ, s. f. / héliodermite, s. f. / helio-dermatitis, dermatitis solaris, sunburn. [*Gr. helios = soare; derma, -atos = piele; -ită.*] Denumire a tuturor afecţiunilor cutanate determinate de razele solare.

HELIOFOBIE s. f. / héliophobie, s. f. / heliophobia. [*Gr. helios = soare; phobos = frică.*] Teamă morbidă de radiaţiile solare.

HELIOPATIE s. f. / héliopathie, s. f. / heliopathy. [*Gr. helios = soare; pathos = boală.*] Termen general utilizat pentru a defini afecţiunile cauzate de radiaţiile solare.

HELIOTERAPIE, s. f. / héliothérapie, s. f. / heliotherapy. [*Gr. helios = soare; therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji.*] Utilizarea luminii solare în scopuri terapeutice sau profilactice.

HELIX, s. n. / hélix, s. m. / helix. NA: helix (2). [*Lat. helix, -icis, gr. helix, -ikos = spirală, melc.*] 1) Structură macroscopică sau moleculară aranjată în spirală. Ex.: *structura secundară de tip α-helix a proteinelor. 2) Marginea circumferinţei care delimitează pavilionul urechii.

HELMINTHES / helminthes / helminthes. [*Gr. helmins, -inthos = vierme.*] Încrengătura viermilor paraziţi din subregnul *Metazoa*. Cuprinde două subîncrengături importante în parazitologia umană: **Plathelminthes* (viermi plaţi), cu clasele **Trematoda* şi **Cestoda*, şi **Nemathelminthes* (viermi cilindrici), cu clasele *Nematoda*, *Acanthocephala* şi *Gordiacea*.

HELMINTIAZĂ, s. f. / helminthiase, s. f. / helminthiasis. [*Gr. helmins, -inthos = vierme; -ază.*] Boală parazitară determinată de un vierme din încrengătura **Helminthes*.

HELODERMIE, s. f. / hélodermie, s. f. / helosis. [*Gr. helos = unghie, excrescenţă în formă de corn; derma, -atos = piele.*] Nodozităţi caloase, de regulă indolore, dezvoltate pe faţa dorsală a articulaţiilor falangiene şi metacarpofalangiene.

HEM, s. n. / hème, s. m. / h(a)eme. [*Gr. haima, -atos = sânge.*] Gruparea prostetică neproteică a hemoglobinei, constituită din protoporfirină (*porfirină) având fixat un atom de fier feros. Complexul fier-protoporfirină conferă hematiilor culoarea roşie. Legătura h. cu *globina se stabileşte prin intermediul grupărilor carboxilice ale lanţurilor laterale propionice ale h. Molecula de *hemoglobină conţine patru subunităţi de globină şi patru molecule de h.

HEMADSORBŢIE, s. f. / hémadsorption, s. f. / h(a)emadsorption. [*Gr. haima, -atos = sânge; lat. ad = spre; sorbere = a bea, a aspira.*] Aderenţa globulelor roşii pe alte celule, de obicei determinată de prezenţa unui virus pe suprafaţa acestora din urmă.

HEMAFEREZĂ, s. f. / hémaphérèse, s. f. / h(a)emapheresis. [*Gr. haima, -atos = sânge; aphairesis = plecare, îndepărtare.*] Separarea şi prelevarea unei părţi (elemente figurate sau plasmă, *plasmafereză) din sângele recoltat, în continuare restul fiind reinjectat la pacient.

HEMAGLUTINARE, s. f. / hémagglutination, s. f. / h(a)emagglutination. [*Gr. haima, -atos = sânge; lat. agglutinare = a lipi, a uni.*] *Aglutinarea globulelor roşii sub acţiunea fie a unor aglutinine specifice (reacţie antigen-anticorp), fie a unor *hemaglutinine bacteriene sau virale (aparţinând îndeosebi grupului **Myxovirus*), fie a unor *lectine ca fitohemaglutinina. Datorită culorii eritrocitelor, h. se observă uşor. Fenomenul de h. se utilizează pentru determinarea grupelor sanguine, ca şi pentru punerea în evidenţă a unor antigeni sau anticorpi. V. şi aglutinare.

HEMAGLUTININĂ, s. f. / hémagglutinine, s. f. / h(a)emagglutinin. [*Gr. haima, -atos = sânge; lat. agglutinare = a lipi, a uni; -ină.*] 1) Anticorp care provoacă *hemaglutinare. 2) Produs de origine bacteriană sau constituent viral (îndeosebi în cazul grupului **Myxovirus*) care generează aglutinarea hematiilor. 3) *Lectină dotată cu aceeaşi proprietate.

HEMAGLUTINOGEN, s. m. / hémagglutinogène, s. m. / h(a)emagglutinogen. [*Gr. haima, -atos = sânge; lat. agglutinare = a lipi, a uni; gr. gennan = a produce.*] V. aglutinogen şi grup sanguin.

HEMAJ, s. n. / hemmage, s. m. / hemming. [*Fr. hemmage, origine onomatopeică.*] Manevră de îndepărtare prin raclaj a secreţiilor şi mucozităţilor depuse la nivelul faringelui sau al laringelui (pe *corzile vocale) îndeosebi în laringitele cronice catarale şi hipertrofice.

HEMANGIECTAZIE, s. f. / hémangiectasie, s. f. / h(a)emangiectasis. [*Gr. haima, -atos = sânge; angeion = vas; ektasis = dilataţie.*] Dilataţie permanentă a vaselor sanguine. Ex.: *h. hipertrofică* a unui membru, asociată cu varice, angioame sau anevrisme.

HEMANGIOBLASTOM, s. n. / hémangioblastome, s. m. / h(a)emangioblastoma. [*Gr. haima, -atos = sânge; angeion = vas; blastos = germen; -oma.*] *Hemangiom capilar malign, cu localizare, cel mai frecvent, cerebrală. Sin.: angioblastom.

HEMANGIOBLASTOM MULTIPLU / hémangioblastome multiple / Lindau's disease. Sin.: boală Lindau (v.).

HEMANGIOENDOTELIOM, s. n. / hémangioendothéliome, s. m. / h(a)emangioendothelioma. [*Gr. haima, -atos = sânge;*

angeion = vas; endon = înăuntru; thele = ridicătură, mamelon; -oma.] Tumoră vasculară benignă. Uneori se asociază cu *trombocitopenie, ca o consecinţă a sechestrării trombocitelor în formaţiunile tumorale.

HEMANGIOFIBROSARCOM, s. m. / hémangiofibrosarcome, s. m. / hemangiofibrosarcoma. Tumoră malignă dezvoltată din *pericite, celule componente ale *periteliului, ce înconjoară anumite capilare sanguine.

HEMANGIOM, s. n. / hémangiome, s. m. / h(a)emangioma. [_Gr. haima, -atos = sânge; angeion = vas; -oma._] Tumoră benignă constituită din vase neoformate şi dilatate. Sin.: nev vascular. Forme: 1) _H. congenital_, defect de dezvoltare embrionară a vaselor sanguine. 2) _H. mediastinal_, angiom disgenetic. 3) _H. pulmonar malign_, sarcom pulmonar rar. 5) _H. splinei_, tumoră vasculară a splinei. 6) _H. vertebral_: angiom osos situat la nivelul corpului vertebral. 7) _H. scleros_, v. dermatofibrom.

HEMANGIOSARCOM, s. n. / hémangiosarcome, s. m. / h(a)emangiosarcoma. [_Gr. haima, -atos = sânge; angeion = vas; sarx, sarkos = carne; -oma._] Tumoră malignă formată din proliferarea ţesuturilor endotelial şi fibroblastic.

HEMARTROZĂ, s. f. / hémarthrose, s. f. / h(a)emarthrosis. [_Gr. haima, -atos = sânge; arthron = articulaţie; -oză._] Prezenţa sângelui într-o cavitate articulară, de obicei prin ruperea unor vase sanguine de la acest nivel, ca urmare a unui traumatism sau în unele coagulopatii (ex.: în *hemofilie).

HEMATEMEZĂ, s. f. / hématémèse, s. f. / h(a)ematemesis. [_Gr. haima, -atos = sânge; emesis = vărsătură, de la emein = a vomita._] Vomă cu sânge de origine digestivă. H. traduce o hemoragie digestivă superioară, sângele mai mult sau mai puţin digerat provenind din esofag, stomac sau duoden. Cauzele cele mai frecvente: ruptură de *varice esofagiene, *ulcer gastroduodenal şi *gastrite hemoragice.

HEMATHIDROZĂ, s. f. / hémathidrose, s. f. / h(a)ematidrosis. [_Gr. haima, -atos = sânge; hidros = sudoare, transpiraţie; -oză._] Eliminarea unor mici cantităţi de sânge prin porii glandelor sudoripare. H. poate apărea în stări infecţioase grave, purpure sau în nevropatii.

HEMATIC, adj. / hématique, adj. / h(a)ematic. [_Gr. haima, -atos = sânge._] Care este de origine sanguină.

HEMATIE, s. f. / hématie, s. f. / erythrocyte, red cell. [_Gr. haima, -atos = sânge._] Sin.: eritrocit (v.).

HEMATIMETRIE, s. f. / hématimétrie, s. f. / h(a)emacytometry. [_Gr. haima, -atos = sânge; metron = măsură._] Ansamblul măsurătorilor efectuate asupra hematiilor cu ajutorul *hemocitometrului.

HEMATINĂ, s. f. / hématine, s. f. / h(a)ematin. [_Gr. haima, -atos = sânge; -ină._] *Hem al cărui fier feros (bivalent) a fost transformat în fier feric (trivalent) şi care devine astfel impropriu transportului de oxigen.

HEMATOCEL, s. n. / hématocèle, s. f. / h(a)ematocele. [_Gr. haima, -atos = sânge; kele = tumoră, hernie._] Deşi sensul propriu este tumoră sanguină, termenul este utilizat pentru a desemna hemoragii închistate (hematoame) la nivelul organelor genitale. Ex.: 1) La bărbat - h. scrotal, h. funicular, h. intratesticular. 2) La femeie - h. peri- sau retrouterin, în pelvis sau, îndeosebi, în fundul de sac Douglas. Sin.: pahivaginalită.

HEMATOCOLPOS, s. n. / hématocolpos, s. m. / h(a)ematocolpos. [_Gr. haima, -atos = sânge; kolpos = vagin._] Masă pseudotumorală formată prin retenţia sângelui menstrual în vagin.

HEMATOCRIT, s. n. / hématocrite, s. m. / h(a)ematocrit, packed cell volume. [_Gr. haima, -atos = sânge; krinein = a separa de._] Volumul ocupat de elementele figurate din sânge (de fapt de globulele roşii) într-un volum dat de sânge. H. se măsoară prin centrifugarea sângelui total într-un tub gradat. Se exprimă în procente faţă de volumul total al probei de sânge şi este, în mod normal, 40-54% la bărbat şi 36-47% la femeie. Raportul dintre h. şi numărul de hematii pe mm^3 reprezintă *volumul globular. Scăderea h. impune căutarea unei *anemii, iar creşterea sa este caracteristică *poliglobuliilor.

HEMATODERMIE, s. f. / hématodermie, s. f. / h(a)ematodermia. [_Gr. haima, -atos = sânge; derma, -atos = piele._] Termen care regrupează ansamblul leziunilor cutanate infiltrate, frecvent maligne, caracterizate histologic prin proliferare intracutanată de celule provenind din liniile hematopoietice. Sub această denumire sunt reunite localizările cutanate din hemopatii limfoide de tip T (*micosis fungoid, *sindrom Sézary), de tip B (*leucemie limfatică cronică), *leucemii acute hemoblastice, *histiocitoză X şi, frecvent, *boală Kaposi.

HEMATOFAG, adj., s. m. sau f. / hématophage, adj., s. m. ou f. / h(a)ematophage. [_Gr. haima, -atos = sânge; phagein = a mânca._] (Parazit) care se hrăneşte cu sânge şi poate deveni astfel vector al unei boli infecţioase. Cazul cel mai frecvent: insecte h.

HEMATOFOBIE, s. f. / hématophobie, s. f. / h(a)ematophobia. [_Gr. haima, -atos = sânge; phobos = frică._] Teama patologică de sânge.

HEMATOGEN, adj. / hématogène, adj. / h(a)ematogenous. [_Gr. haima, -atos = sânge; gennan = a produce._] 1) Care depinde de sânge. 2) Care este datorat circulaţiei sanguine. Ex.: diseminarea h. a microbilor.

HEMATOIDINĂ, s. f. / hématoïdine, s. f. / h(a)ematoidin. [_Gr. haima, -atos = sânge; eidos = formă; -ină._] Substanţă derivată din *hemoglobină, care se formează în focarele hemoragice vechi, sub formă de cristale romboidale, microscopice, de culoare roşie.

HEMATOLOGIE, s. f. / hématologie, s. f. / h(a)ematology. [_Gr. haima, -atos = sânge; logos = ştiinţă._] Ramură a medicinei având ca obiect studiul sângelui, al organelor hematopoietice şi al patologiei acestora. În prezent s-au conturat o serie de subdomenii ale h., ca imunohematologia, fiziopatologia hemostazei şi h. oncologică. _H. geografică_ permite studiul diferiţilor parametri sanguini în funcţie de ţară şi de populaţiile din diferite zone geografice.

HEMATOLOGIE GEOGRAFICĂ / hématologie géographique / geographic haematology. V. hematologie.

HEMATOM, s. n. / hématome, s. m. / h(a)ematoma. [_Gr. haima, -atos = sânge; -oma._] Colecţie de sânge, mai mult sau mai puţin închistată, acumulată în ţesuturi sau într-o cavitate naturală. H. rezultă din cauza ruperii unor vase, ca urmare a unui traumatism, sau spontan, în anumite boli.

HEMATOM EXTRADURAL / hématome extradural / epidural h(a)ematoma. *Epanşament sanguin posttraumatic colectat între *dura mater şi oasele craniului. Este situat cel mai frecvent în regiunea sfenotemporoparietală (zona decolabilă a lui Gérard-Marchant) şi reprezintă consecinţa rupturii unei ramuri a *arterei meningiene mijlocii, ca urmare a unei fracturi.

HEMATOM RETROPLACENTAR / hématome rétroplacentaire / abruptio placentae. Sin.: apoplexie uteroplacentară (v.).

HEMATOM SUBDURAL / hématome sousdural / subdural h(a)ematoma. *Epanşament sanguin intracranian acut, subacut sau cronic, cel mai frecvent de origine traumatică, uneori bilateral, dezvoltat între dura mater şi foiţa externă a arahnoidei şi extins, de obicei, pe totalitatea convexităţii unei emisfere.

HEMATOMETRIE, s. f. / hématomètre, s. m., hématométrie, s. f. / h(a)ematometra, h(a)ematometry. [_Gr. haima, -atos = sânge; 1) metra = uter; 2) metron = măsură._] 1) Retenţia de sânge menstrual în uter. 2) Examinare a sângelui pentru determinarea numărului, tipurilor şi proporţiei diferitelor elemente figurate şi a cantităţii de hemoglobină.

HEMATOMIELIE, s. f. / hématomyélie, s. f. / h(a)ematomyelia. [*Gr. haima, -atos = sânge; myelos = măduvă.*] Hemoragie intramedulară cu caracter masiv sau sub formă de microhemoragii punctiforme, produsă în urma unui traumatism medular sau a unei decompresiuni bruşte. *H. centrală*, v. boală Minor (def. 1).

HEMATOPOIETIC, adj. / hématopoïétique, adj. / h(a)ematopoietic. [*Gr. haima, -atos = sânge; poietikos = care face, care creează, de la poiein = a face.*] Care priveşte *hematopoieza. Ex.: organe h.

HEMATOPOIETINĂ, s. f. / hématopoïetine, s. f. / h(a)ematopoietin. [*Gr. haima, -atos = sânge; poietikos = care face, de la poiein = a face; -ină.*] Sin.: eritropoietină (v.).

HEMATOPOIEZĂ, s. f. / hématopoïèse, s. f. / h(a)ematopoiesis. [*Gr. haima, -atos = sânge; poiesis = creare, formare, de la poiein = a face.*] Sin.: eritropoieză (v.).

HEMATOPORFIRINĂ, s. f. / hématoporphyrine, s. f. / h(a)ematoporphyrin. [*Gr. haima, -atos = sânge; porphyra = purpură; -ină.*] Substanţă de culoare roşu-închis, produs de descompunerea *hemului, rezultat al degradării hemoglobinei.

HEMATORAHIS, s. n. / hématorrachis, s. m. / haematorrhachis. Hemoragie *intrarahidiană provenind fie de la sinusurile rahisului, fie de la meninge.

HEMATOSALPINX, s. n. / hématosalpinx, s. m. / h(a)ematosalpinx. [*Gr. haima, -atos = sânge; lat. salpinx, -ingis, gr. salpinx, -ingos = trompetă, trompă.*] Colecţie sanguină la nivelul *trompei Fallopio, determinând frecvent apariţia unei formaţiuni cu aspect chistic. H. poate apărea în unele *sarcini extrauterine (tubare).

HEMATOSCOP, s. n. / hématoscope, s. m. / h(a)ematoscope. [*Gr. haima, -atos = sânge; skopos = observator, de la skopein = a vedea, a examina.*] Fotometru electronic, util în determinarea numărului de elemente figurate din sânge.

HEMATOSPECTROSCOPIE, s. f. / hématospectroscopie, s. f. / h(a)ematospectroscopy. [*Gr. haima, -atos = sânge; lat. spectrum = apariţie, arătare; gr. skopia = examinare, de la skopein = a vedea, a examina.*] Aplicarea *spectroscopiei la studiul sângelui.

HEMATOSPERMIE, s. f. / hématospermie, s. f. / h(a)ematospermia. [*Gr. haima, -atos = sânge; sperma, -atos = sământă.*] Emisie de spermă amestecată cu sânge. Sin.: hemospermie.

HEMATOXILINĂ, s. f. / hématoxyline, s. f. / h(a)ematoxylin. Colorant bazofil utilizat în microscopia optică pentru evidenţierea selectivă a *cromatinei.

HEMATOZĂ, s. f. / hématose, s. f. / h(a)ematosis. [*Gr. haima, -atos = sânge; -oză.*] Ansamblul schimburilor gazoase alveolocapilare, de la nivelul plămânilor, în urma cărora sângele venos se încarcă cu oxigen, devenind sânge arterial. H. permite aportul de oxigen la nivelul celulelor şi eliminarea bioxidului de carbon produs de acestea.

HEMATOZOAR, s. n. / hématozoaire, s. m. / h(a)ematozoon. [*Gr. haima = sânge; zoon = animal.*] Protozoar parazit care trăieşte în stadiul adult în sângele vertebratelor.

HEMATURIE, s. f. / hématurie, s. f. / h(a)ematuria. [*Gr. haima, -atos = sânge; ouron = urină.*] Prezenţa sângelui sau a hematiilor în urină. Poate fi de origine: renală, ureterală, vezicală sau uretrală. Este denumită *macroscopică*, în cazul când urina are culoarea roşie sau brună, şi *microscopică*, dacă prezenţa hematiilor nu poate fi confirmată decât la microscop (peste 5 000 hematii/ml).

HEMERALOPIE, s. f. / héméralopie, s. f. / hemeralopia. [*Gr. hemera = zi; alaos = orb; ops, opos = vedere, văz.*] Termen care, prin etimologia sa, poate produce confuzie. Etimologic, h. semnifică incapacitatea de a vedea în plină zi, la lumină. Termenul este utilizat, însă, greşit, pentru denumirea reducerii considerabile a acuităţii vizuale când lumina diminuează. În realitate, pentru această semnificaţie termenul corect este *hesperanopie.

HEMIAGENEZIE, s. f. / hémiagénésie, s. f. / hemiagenesia. [*Gr. hemi = pe jumătate; a - priv.; genesis = producere, de la gennan = a produce.*] Lipsa dezvoltării unei jumătăţi dintr-un organ.

HEMIAGEUZIE, s. f. / hémiagueusie, s. f. / hemiageusia. [*Gr. hemi = pe jumătate; a - priv.; geusis = gust.*] *Ageuzie limitată la jumătatea dreaptă sau la jumătatea stângă a limbii.

HEMIAGNOZIE, s. f. / hémiagnosie, s. f. / hemiagnosia. [*Gr. hemi = pe jumătate; a - priv.; gnosis = cunoaştere, de la gnonai = a cunoaşte.*] *Agnozie limitată la o jumătate de corp. *H. dureroasă* constă în imposibilitatea precizării şi localizării durerii, observată la bolnavii cu *hemiplegie aflaţi în precomă.

HEMIANESTEZIE, s. f. / hémianesthésie, s. f. / hemian(a)esthesia. [*Gr. hemi = pe jumătate; an - priv.; aisthesis = senzaţie, sensibilitate.*] Tulburare a sensibilităţii tactile, cu localizare hemicorporeală, care constă în creşterea pragului de percepţie a stimulilor tactili, până la lipsa totală de percepţie a acestora. Apare în unele afecţiuni neurologice, nivelul leziunii nevraxiale fiind în relaţie cu topografia h. Ex.: *h. încrucişată* reprezintă abolirea sensibilităţii hemifaciale asociată cu lipsa de percepţie a stimulilor dureroşi sau termici hemicorporeali de partea opusă, determinată de o leziune laterală pontină sau medulară, care implică atât rădăcinile senzoriale ale nervului trigemen, cât şi tractul spinotalamic.

HEMIANOPSIE, s. f. / hémianopsie, s. f. / hemianopia, hemianopsia. [*Gr. hemi = pe jumătate; an - priv.; opsis = vedere, aspect.*] Simptom determinat de o leziune a analizatorului vizual, de obicei la nivelul nervului optic, şi care constă în îngustarea, la jumătate, a câmpului vizual, unilateral sau bilateral. H. este numită *altitudinală* când pacientul nu vede în jumătatea inferioară a câmpului vizual, limita dintre cele două zone fiind orizontală, dar cel mai frecvent această limită este verticală, pacientul pierzându-şi vederea în jumătatea externă sau internă a câmpului vizual, h. numindu-se *laterală*. În cazul unei leziuni retrochiasmatice, h. laterală este *omonimă* (cu pierderea vederii de partea nazală pentru un ochi şi de partea temporală pentru celălalt ochi). Dacă leziunea este chiasmatică, h. laterală este *heteronimă binazală* (pierderea vederii de partea nazală pentru ambii ochi) sau bitemporală (pierderea vederii bilateral în jumătatea externă).

HEMIANOSMIE, s. f. / hémianosmie, s. f. / hemianosmia. [*Gr. hemi = pe jumătate; an - priv.; osme = miros.*] Pierderea unilaterală a simţului mirosului (odoratului).

HEMIASINERGIE, s. f. / hémiasynergie, s. f. / hemiasynergia. [*Gr. hemi = pe jumătate; a - priv.; syn = împreună; ergon = lucru, acţiune, de la ergein = a lucra.*] *Asinergie de o singură parte a corpului, observată în leziunile cerebelului sau ale fasciculelor cerebeloase.

HEMIASOMATOGNOZIE, s. f. / hémiasomatognosie, s. f. / hemisomatoagnosia. [*Gr. hemi = pe jumătate; a - priv.; soma, -atos = corp; gnosis = cunoaştere, de la gnonai = a cunoaşte.*] Pierderea conştienţei, ignorarea unei jumătăţi a corpului, în general a părţii stângi.

HEMIATAXIE, s. f. / hémiataxie, s. f. / hemiataxia. [*Gr. hemi = pe jumătate; a - priv.; taxis = ordonare, aranjare, de la tattein = a ordona, a aranja.*] Tulburare a coordonării mişcărilor voluntare care se observă uneori de partea paralizată în *hemiplegiile incomplete.

HEMIATETOZĂ, s. f. / hémiathétose, s. f. / hemiathetosis. [*Gr.* ***hemi*** *= pe jumătate;* ***athetos*** *= nefixat;* ***-oză.***] *Atetoză care afectează o jumătate a corpului.

HEMIATROFIE, s. f. / hémiatrophie, s. f. / hemiatrophy. [*Gr.* ***hemi*** *= pe jumătate;* ***a*** *- priv.;* ***trophe*** *= hrană, nutriție.*] *Atrofie limitată la o jumătate a corpului, a unei regiuni sau a unui organ. Ex.: *h. facială.

HEMIATROFIE FACIALĂ / hémiatrophie faciale progressive de Romberg / facial hemiatrophy. Sin.: sindrom Parry-Romberg (v.).

HEMIBALISM, s. n. / hémiballisme, s. m. / hemiballism. [*Gr.* ***hemi*** *= pe jumătate;* ***ballismos*** *= salt, săritură.*] Sindrom caracterizat prin mişcări involuntare, de amplitudine mare, dezordonate, bruşte ale membrelor, limitate la o jumătate de corp. Cauze: leziuni subtalamice.

HEMIBLOC, s. n. / hémibloc, s. m. / hemiblock. [*Gr.* ***hemi*** *= pe jumătate; fr.* ***bloc,*** *din olandeză* ***bloc*** *= trunchi de copac tăiat.*] Tip de *bloc de ramură determinat de tulburarea conducerii impulsului electric într-una din cele două diviziuni ale ramurii stângi a fasciculului His.

HEMICOLECTOMIE, s. f. / hémicolectomie, s. f. / hemicolectomy. [*Gr.* ***hemi*** *= pe jumătate;* ***kolon*** *= intestin gros;* ***ektome*** *= excizie.*] Rezecţia chirurgicală a colonului drept sau a colonului stâng. Mai precis: 1) *H. dreaptă*, extirparea cecului, colonului ascendent şi a jumătăţii drepte a colonului transvers. 2) *H. stângă*, extirparea jumătăţii stângi a colonului transvers, a colonului descendent şi a sigmoidului.

HEMICRANIE, s. f. / hémicrânie, s. f. / hemicrania. [*Gr.* ***hemi*** *= pe jumătate; gr.* ***kranion,*** *lat.* ***cranium*** *= craniu.*] 1) Durere craniană lateralizată. 2) În sens restrictiv, sin. cu *migrenă.

HEMICRANIOZĂ, s. f. / hémicraniose, s. f. / hemicraniosis. [*Gr.* ***hemisus*** *= jumătate;* ***kranion*** *= craniu.*] Hipertrofia unei jumătăţi a craniului şi a feţei determinată de o proliferare *sarcomatoasă la nivelul durei-mater. Ca urmare, apar diferite simptome cerebrale sau meningee: cefalee, vomismente, convulsii etc.

HEMIDISESTEZIE, s. f. / hémidysesthésie, s. f. / hemidys(a)esthesia. [*Gr.* ***hemi*** *= pe jumătate;* ***dys*** *= greu, dificil;* ***aisthesis*** *= senzaţie, sensibilitate.*] Diminuarea sau exagerarea *sensibilităţii, limitată la o jumătate a corpului.

HEMIDISTROFIE, s. f. / hémidystrophie, s. f. / hemidystrophy. [*Gr.* ***hemi*** *= pe jumătate;* ***dys*** *= greu, dificil;* ***trophe*** *= hrană, nutriţie.*] Dezvoltare inegală a celor două jumătăţi ale corpului.

HEMIDROZĂ, s. f. / hémidrose, s. f. / hemidrosis. [*Gr.* ***hemisus*** *= jumătate;* ***hidros*** *= sudoare.*] Secreţie de *sudoare exagerată, limitată la o jumătate de corp.

HEMIHIDROZĂ, s. f. / hémihidrose, s. f. / hemihidrosis. [*Gr.* ***hemi*** *= pe jumătate;* ***hidros*** *= transpiraţie, sudoare;* ***-oză.***] Hipersecreţie sudorală limitată la o jumătate de corp.

HEMIHIPERTROFIE, s. f. / hémihypertrophie, s. f. / hemihypertrophy. [*Gr.* ***hemi*** *= pe jumătate;* ***hyper*** *= mai mult;* ***trophe*** *= hrană, nutriţie.*] Creşterea de volum, de obicei a masei musculare, a unei jumătăţi a corpului sau doar a unei jumătăţi a feţei.

HEMIMELIE, s. f. / hémimélie, s. f. / hemimelia. [*Gr.* ***hemi*** *= pe jumătate;* ***melos*** *= membru, extremitate.*] Malformaţie caracterizată prin absenţa extremităţii unui membru.

HEMIMIMIE, s. f. / hémi-mimie, s. f. / asymmetry of facial expression. [*Gr.* ***hemi*** *= pe jumătate;* ***mimia*** *= imitare, de la* ***mimeisthai*** *= a imita.*] Asimetrie a expresiei mimice a feţei.

HEMINĂ, s. f. / hémine, s. f. / h(a)emin. [*Gr.* ***haima, -atos*** *= sânge;* ***-ină.***] Clorhidrat de *hematină, compus clorhidric al *hemului, rezultat prin încălzirea *oxihemoglobinei cu acid acetic glacial şi o cantitate minimă de clorură de sodiu. Cristalele de h., sau cristalele Teichmann, reprezintă în medicina legală un test de decelare a sângelui în petele suspecte.

HEMIOPSIE, s. f. / hémiopsie, s. f. / hemiopsia. [*Gr.* ***hemi*** *= pe jumătate;* ***opsis*** *= vedere, aspect.*] Inversul *hemianopsiei, chiar dacă, uneori, cele două cuvinte sunt considerate sinonime. Ambii termeni denumesc conservarea vederii normale într-o singură jumătate a câmpului vizual. Dar, în timp ce hemianopsia se referă la jumătatea de câmp vizual afectată, h. o desemnează pe cea neafectată, funcţională. De altfel, aceasta rezultă şi din compararea etimologiilor celor doi termeni.

HEMIPARESTEZIE, s. f. / hémiparesthésie, s. f. / hemiparaesthesia. *Parestezie limitată la o jumătate a corpului.

HEMIPAREUNIE, s. f. / hémipareunie, s. f. / hemipareunia. [*Gr.* ***hemi*** *= pe jumătate;* ***pareune*** *= împerechere.*] Imposibilitatea copulaţiei complete din cauza malformaţiilor organelor genitale feminine.

HEMIPAREZĂ, s. f. / hémiparésie, s. f. / hemiparesis. [*Gr.* ***hemi*** *= pe jumătate;* ***paresis*** *= slăbire, relaxare.*] *Pareză localizată la o jumătate de corp.

HEMIPLEGIC, adj., s. m. şi f. / hémiplégique, adj., s. m. et f. / hemiplegic. [*Gr.* ***hemi*** *= pe jumătate;* ***plege*** *= lovitură.*] (Persoană) afectată de *hemiplegie. Utilizarea ca substantiv a termenului trebuie evitată.

HEMIPLEGIE, s. f. / hémiplégie, s. f. / hemiplegia. [*Gr.* ***hemi*** *= pe jumătate;* ***plege*** *= lovitură.*] Pierderea mobilităţii voluntare a unei jumătăţi a corpului, determinată de leziuni centrale ale fasciculului piramidal. Semnele clinice se află în relaţie cu nivelul leziunii. Cauzele, în ordinea frecvenţei, sunt: vasculare, tumorale, encefalitice sau traumatice.

HEMIPLEGIE ALTERNĂ / hémiplégie alterne / alternate hemiplegia. *Hemiplegie constând din paralizia unuia sau mai multor nervi cranieni de partea leziunii şi paralizia membrelor de partea opusă. Aceasta se explică prin faptul că h. a. este produsă printr-o leziune a *pedunculului, *protuberanţei sau *bulbului la un nivel la care fibrele *fasciculului piramidal destinate nervilor cranieni au suferit deja *decusaţia lor.

HEMIPLEGIE CEREBELOASĂ / hémiplégie cérébelleuse / cerebellar hemiplegia. Ansamblul tulburărilor care rezultă din deficitul unilateral al funcţiilor cerebeloase, îndeosebi *lateropulsie, *hemiasinergie, *dismetrie, *adiadocokinezie. Complexitatea simptomelor şi localizarea acestora (de partea leziunii sau de partea opusă) depind de caracteristicile leziunilor situate la nivelul lobilor sau pedunculilor cerebeloşi. Cel mai frecvent, leziunile constau dintr-un *ramolisment prin obliterare arterială. În realitate, în h. c. nu se produce o paralizie a unei părţi a corpului, apărând numai simptomele menţionate mai sus. V. şi sindrom cerebelos.

HEMIPLEGIE CEREBRALĂ INFANTILĂ / hémiplégie cérébrale infantile / infantile hemiplegia. *Hemiplegie care apare la sfârşitul primului an de viaţă având un caracter spasmodic, cu membrul inferior în extensie şi membrul superior în flexie. Reprezintă sechela unei encefalopatii infantile (v. encefalopatie, def. 2f) sau a unor leziuni cerebrale produse în timpul naşterii. H. c. i. perturbă grav creşterea membrelor afectate şi provoacă mari tulburări trofice. Sin.: hemiplegie spasmodică infantilă.

HEMIPLEGIE CONTROLATERALĂ / hémiplégie controlatérale / controlateral hemiplegia. *Hemiplegie localizată de partea opusă leziunii cerebrale care a determinat-o.

HEMIPLEGIE CORTICALĂ / hémiplégie corticale / cortical hemiplegia. *Hemiplegie adesea parţială, determinată de un *ramolisment al scoarţei cerebrale. H. c. poate fi însoţită de tulburări ale sensibilităţii, limbajului, vederii şi de crize convulsive.

HEMIPLEGIE PROPORŢIONALĂ / hémiplégie proportionnelle / proportional hemiplegia. *Hemiplegie în care faţa, membrul superior şi membrul inferior sunt afectate cu aceeaşi intensitate, egală.

HEMIPLEGIE SPASMODICĂ INFANTILĂ / hémiplégie spasmodique infantile / infantile hemiplegia. Sin.: hemiplegie cerebrală infantilă (v.).

HEMIPLEGIE SPINALĂ / hémiplégie spinale / spinal hemiplegia. *Hemiplegie determinată de o leziune a unei jumătăţi a măduvei spinării situată deasupra proeminenţei cervicale. Se caracterizează prin integritatea feţei, o hemiplegie de partea leziunii şi o anestezie de cealaltă parte. V. şi sindrom Brown-Séquard.

HEMIPTERA / hemiptera / hemiptera. [*Gr. hemi = pe jumătate; pteron = aripă.*] Ordin de insecte, incluzând ploşniţa şi păduchele, prevăzute cu o gură adaptată pentru înţepat şi supt.

HEMISPASM, s. n. / hémispasme, s. m. / hemispasm. [*Gr. hemi = pe jumătate; spasmos = contracţie.*] Spasm unilateral: 1) *H. facial*, contractură spastică a unei jumătăţi a feţei. 2) *H. glosolabial*, deviaţie spastică a limbii şi a buzelor.

HEMIZIGOT, adj., s. m. / hémizygote, adj., s. m. / hemizygous, adj., hemizygote, n. [*Gr. hemi = pe jumătate; zygotos = legat împreună, de la zygor = eu unesc.*] Starea unui subiect masculin când se consideră doar genele purtate de cromozomul X. Deoarece cromozomul este unic, subiectul masculin nu poate fi denumit nici homozigot, nici heterozigot, fiindcă aceste denumiri implică existenţa unei perechi de cromozomi. Caracterele genetice conţinute în cromozomul unic se vor exprima întotdeauna, chiar dacă ele sunt recesive.

HEMOBILIE, s. f. / hémobilie, s. f. / h(a)emobilia, h(a)ematobilia. [*Gr. haima, -atos = sânge; lat. bilis = fiere.*] Emisie de sânge în *căile biliare. Cauze: traumatism, tumoră hepatică sau de căi biliare, colecistită acută, infarct vezicular, ulceraţie a mucoasei veziculei prin migraţia unui calcul.

HEMOCITOMETRU, s. n. / hématimètre, hémocytomètre, s. m. / h(a)emocytometer. [*Gr. haima, -atos = sânge; kytos = celulă; metron = măsură.*] Instrument utilizat pentru determinarea numărului de elemente figurate din sânge pe unitatea de volum. *H. clasic* este o lamă de sticlă care prezintă o celulă cu o grilă de numărare, la nivelul căreia se introduce sângele cu o diluţie dată. *H. automate* permit evaluarea numărului de hematii pe mm^3, măsurarea *hematocritului şi a concentraţiei de hemoglobină.

HEMOCITOPENIE, s. n. / hémocytopénie, s. f. / blood cytopenia. [*Gr. haima, -atos = sânge; kytos = celulă; penia = sărăcie.*] Diminuarea parţială sau globală a numărului de celule (hematii, leucocite, plachete) circulante din sânge.

HEMOCOLECIST, s. n. / hémocholécyste, s. m. / haemocholecystis. *Epanşament hemoragic în vezicula biliară.

HEMOCONCENTRAŢIE, s. f. / hémoconcentration, s. f. / h(a)emoconcentration. [*Gr. haima, -atos = sânge; lat. cum = cu; centrum = centru, din gr. kentron = vârf ascuţit.*] Creşterea volumului eritrocitar pe unitatea de volum de sânge, precum şi a celui raportat la volumul sanguin total. Volumul sanguin total poate fi normal sau scăzut, cu reducerea volumului plasmatic. Ant.: hemodiluţie.

HEMOCONII, s. f. pl. / hémoconies, s. f. pl. / h(a)emoconia. [*Gr. haima, -atos = sânge; konis = praf.*] Corpusculi mici, rotunzi sau ovali, animaţi de o mişcare browniană şi observaţi în plachetele sanguine, la *ultramicroscop.

HEMOCRINIE, s. f. / hémocrinie, s. f. / h(a)emocrinia. [*Gr. haima, -atos = sânge; krinein = a separa de.*] Trecerea în sânge a produşilor de secreţie elaboraţi de glandele endocrine.

HEMOCROMATOZĂ, s. f. / hémochromatose, s. f. / h(a)emochromatosis. [*Gr. haima, -atos = sânge; khroma, -atos = culoare; -oză.*] Boală metabolică rezultată în urma supraîncărcării ţesuturilor (îndeosebi a viscerelor) cu fier. Se disting: 1) *H. primitivă* ereditară, cu transmitere autozomal recesivă, consecinţă a perturbării metabolismului fierului, manifestată prin *ciroză hepatică, *diabet bronzat, *melanodermie şi alterări poliviscerale, îndeosebi endocrine şi cardiace. H. are prognostic rezervat, din cauza modificărilor osteoarticulare, a tulburărilor cardiace şi a posibilei transformări maligne a cirozei. Sin.: diabet bronzat, boală Recklinghausen-Applebaum. 2) *H. secundară* poate fi legată de o supraîncărcare cu fier de origine endogenă (alcoolism, ciroză hepatică, unele hemopatii) sau, îndeosebi, exogenă (transfuzii repetate).

HEMOCROMOGEN, s. m. / hémochromogène, s. m. / h(a)emochromogen. [*Gr. haima, -atos = sânge; khroma, -atos = culoare; gennan = a produce.*] Termen general pentru denumirea compuşilor care rezultă din combinarea *hemului cu diverse substanţe ce conţin azot (ca albuminele, amoniacul, piridina etc.).

HEMOCULTURĂ, s. f. / hémoculture, s. f. / h(a)emoculture. [*Gr. haima, -atos = sânge; lat. cultura = cultivare.*] Tehnică de însămânţare într-un mediu de cultură a unei cantităţi mici de sânge venos, recoltat de la pacient în condiţii sterile. H. se practică în scopul detectării prezenţei unor microorganisme patogene în sânge.

HEMOCUPREINĂ, s. f. / hémocupréine, s. f. / h(a)emocuprein. [*Gr. haima, -atos = sânge; lat. cuprum = aramă roşie, de la numele insulei Cyprus; -ină.*] Compuşi ai cuprului, în sângele normal. Se disting: unul labil, în care cuprul este legat de albumină; altul stabil, în care legarea se face cu *ceruloplasmina, o fracţiune globulinică de tip α_2.

HEMODIAFILTRARE, s. f. / hémodiafiltration, s. f. / haemodiafiltration. Tehnică de *epurare extrarenală în care în cadrul aceleiaşi şedinţe de tratament se asociază *hemodializa şi *ultrafiltrarea. V. şi hemofiltrare, biofiltrare.

HEMODIALIZĂ, s. f. / hémodialyse, s. f. / h(a)emodialysis. [*Gr. haima, -atos = sânge; dialysis = separare, de la dia = prin, lysis = distrugere şi lyein = a distruge.*] Tehnică de extracţie a unor produşi din sânge (uree sau electroliţi în exces, hemoglobină liberă etc.) prin difuziune la nivelul unei membrane artificiale (*dializă). *Epurarea extrarenală se efectuează cu aparate de dializă funcţionând prin *circulaţie extracorporeală şi denumite *hemodializoare. V. şi dializă peritoneală, rinichi artificial, hemofiltrare.

HEMODIALIZOR, s. n. / hémodialyseur, s. m. / h(a)emodialyzer. [*Gr. haima, -atos = sânge; dia = prin; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge.*] Sin.: rinichi artificial (v.).

HEMODILUŢIE, s. f. / hémodilution, s. f. / increased plasma volume, h(a)emodilution. [*Gr. haima, -atos = sânge; lat. dilutio, -onis, de la diluere = a dilua.*] Ant.: hemoconcentraţie. 1) Diluţia sângelui circulant, caracterizată prin diminuarea densităţii, viscozităţii, a concentraţiei proteinelor şi a hematiilor. H. se produce, în general, prin aflux de lichid interstiţial către sânge, într-o serie de stări patologice sau, uneori, normale. Ex.: în cadrul fenomenelor de compensare a diminuării volumului sanguin în hemoragiile importante, în unele forme de edem, în cursul sarcinii. 2) Tehnică utilizată înaintea intervenţiilor chirurgicale cu risc mare de hemoragie. Constă în recoltarea a 800-1200 ml sânge de la pacientul care va fi supus intervenţiei şi înlocuirea acestei cantităţi de sânge cu un lichid izoton mai puţin dens. La sfârşitul intervenţiei, sau după aceasta, bolnavului i se va reinjecta sângele propriu.

HEMODINAMICĂ, adj., s. f. / hémodynamique, adj., s. f. / h(a)emodynamic, adj., h(a)emodynamics, n. [*Gr. haima, -atos = sânge; dynamis = forţă.*] 1) Care se raportează la mecanismele circulaţiei sanguine (presiune, debit, viteză, vasomotricitate etc.). 2) Studiul mecanismelor şi legilor care reglează curgerea şi debitul sângelui la nivelul vaselor.

HEMODINAMOMETRU, s. n. / hémodynamomètre, s. m. / h(a)emodynamometer. [_Gr. **haima, -atos** = sânge; **dynamis** = forţă; **metron** = măsură_] *Manometru adaptat măsurării presiunii sanguine intravasculare.

HEMODROMOMETRU, s. n. / hémodromomètre, s. m. / h(a)emodromometer. [_Gr. **haima, -atos** = sânge; **dromos** = cursă, drum; **metron** = măsură_] *Debitmetru bazat pe deplasarea variabilă, de către curentul sanguin, a unei supape ale cărei mişcări sunt înregistrate pneumatic. În prezent se utilizează traductori inductivi sau capacitivi.

HEMOFILIE, s. f. / hémophilie, s. f. / h(a)emophilia. [_Gr. **haima, -atos** = sânge; **philia** = atracţie, de la **philein** = a iubi._] Afecţiune caracterizată prin disfuncţii ale hemostazei, având drept consecinţă tendinţa permanentă la hemoragii (spontane sau traumatice). Există mai multe forme de h., a căror clasificare este relativă, deoarece deficitul în factor antihemofilic A sau B, considerat drept criteriu, se pare că nu este real, datele imunologice dovedind că acesta este prezent, dar inactivat. Actualmente se definesc separat: 1) _H. A_, care este o boală ereditară heterocromozomală determinată de o alelă deficitară recesivă a genei factorului VIII al coagulării, localizată pe cromozomul sexual X. Femeile heterozigote purtătoare ale alelei sunt transmiţătoare sănătoase ale bolii, iar bolnavii sunt descendenţi de sex masculin cărora li s-a transmis această alelă. H. se caracterizează prin tulburări mai mult sau mai puţin grave ale coagulării, manifeste clinic îndeosebi prin sângerare îndelungată la nivelul plăgilor, tendinţă la hemoragii, iar în cazurile grave prin formarea de hematoame subcutanate, musculare şi intraarticulare. 2) _H. B_, sin.: boală Christmas (v.). 3) _H. C_, sin.: boală Rosenthal (v.). 4) _H. vasculară_, sin.: boală von Willebrand (v.).

HEMOFILTRARE, s. f. / hémofiltration, s. f. / h(a)emofiltration. [_Gr. **haima, -atos** = sânge; lat. medievală a alchimiştilor **filtrum**, cu origine în limba francilor stabiliţi în Galia **filtir** = fetru, pâslă._] Procedeu de epurare extrarenală care permite extragerea din sânge a deşeurilor toxice prin ultrafiltrare, sub presiune hidrostatică crescută. Filtrarea se efectuează printr-o membrană cu permeabilitate hidraulică ridicată, într-un rinichi artificial de un tip particular. Deosebirea faţă de *hemodializă (în care se utilizează rinichiul artificial clasic) constă în faptul că prin h. se elimină şi substanţe toxice cu masă moleculară mare. Metoda poate fi aplicată şi în unele forme rebele de insuficienţă cardiacă congestivă, ca şi în coma hepatică. Este necesară reintroducerea, în paralel cu h., a unor cantităţi mari de apă şi electroliţi care au fost sustrase.

HEMOFTALMIE, s. f. / hémophtalmie, s. f. / haemophtalmia. *Efuziune sanguină în interiorul globului ocular.

HEMOGLOBINĂ, s. f. / hémoglobine, s. f. / h(a)emoglobin. [_Gr. **haima, -atos** = sânge; lat. **globus** = glob; -ină._] Proteină cu masa moleculară 68 kDa, este pigmentul roşu care transportă oxigenul în eritrocite. Abrev.: Hb. H. este o moleculă globulară, constituită din patru subunităţi. Fiecare subunitate conţine o moleculă de *hem legată la un polipeptid. Hemul este un derivat al porfirinei care conţine fier. Partea de globină a h. este constituită din ansambluri de polipeptide. Există două perechi de polipeptide în fiecare moleculă de h., două subunităţi conţinând un tip de polipeptid, iar celelalte două un alt tip. În cazul _h. umane normale_ de la adult (_h. A_), cele două tipuri de polipeptide sunt denumite lanţuri α, fiecare dintre ele conţinând 141 resturi de acizi aminaţi, şi, respectiv, lanţuri β, fiecare dintre ele conţinând 146 resturi de acizi aminaţi. Tipuri de h.: 1) _H. A_ este Hb $A\alpha_2\beta_2$. În sângele normal, 2,5% din h. este h. de tip A_2, în care lanţurile β, sunt înlocuite cu lanţuri δ. Acestea conţin tot 146 resturi de acizi aminaţi, dar 10 sunt diferiţi de cei ai lanţului β. Formula h. A_2 este Hb $A_2\alpha_2\delta_2$. 2) _H._ A_{1C}: hemoglobină glicozilată (v.). 3) _H. Bart_, h. anormală alcătuită din patru lanţuri γ (γ_4), cu afinitate crescută pentru oxigen. 4) _H. C_, h. anormală, relativ comună, în care lizina înlocuieşte acidul glutamic în poziţia a şasea a lanţurilor β. În forma homozigotă, produce splenomegalie, anemie hemolitică moderată, creşte numărul *celulelor-ţintă în sângele circulant şi în special numărul *reticulocitelor. În forma heterozigotă, anemia lipseşte, singura manifestare fiind creşterea numărului celulelor-ţintă în sângele periferic. 5) _H. Chesapeake_, h. anormală în care substituţia argininei cu leucina în lanţurile α îi conferă o afinitate crescută pentru oxigen. Se manifestă prin poliglobulie. 6) _H. D_, h. anormală cu diferite forme moleculare. Migrarea electroforetică pe acetat-celuloză este identică cu cea a *h. S, dar este diferită de migrarea electroforetică pe agar-gel. 7) _H. E_, h. anormală, apărută în urma mutaţiilor în lanţurile β, frecventă în Asia de Sud-Est, în special în Thailanda. Forma homozigotă include: anemie moderată, de obicei fără splenomegalie, număr crescut de *celuleţintă în sângele periferic, în timp ce forma heterozigotă nu este asociată cu modificări clinice sau hematologice. 8) _H. F_, h. fetală (v.). 9) Sângele fetusului uman conţine _h. fetală_ (_h. F_), formula sa fiind Hb $F\alpha_2\gamma_2$, în care lanţurile β sunt înlocuite cu lanţuri γ, cu 37 resturi de aminoacizi diferiţi din cele 146. 10) _H. glicozilată_ (v.). 11) _H. Gower_, h. anormală prezentă în două forme (I şi II) în viaţa embrionară precoce, alcătuită fie numai din lanţuri ε (ε_4), fie din două lanţuri β şi două ε ($\beta_2\varepsilon_2$). 12) _H. Gun Hill_, h. instabilă ce rezultă prin deleţia unui segment din lanţurile β, cu incapacitatea de a lega *hemul şi care determină anemie hemolitică medie. 13) _H. H_, homotetramer al h. cu formula β_4, ce apare numai atunci când sinteza lanţurilor α este inactivată şi ineficientă pentru transportul oxigenului; se manifestă printr-un sindrom asemănător *talasemiei, cu anemie hemolitică cronică, *hipocromie, *anizocitoză, *poikiloctoză şi splenomegalie. 14) _H. I_, h. anormală apărută prin substituţia unui aminoacid în lanţurile α, ce determină siclizarea hematiilor printr-un mecanism necunoscut. 15) _H. Lepore_, h. anormală ce conţine două lanţuri α şi două lanţuri rezultate din fuzionarea lanţurilor β cu segmente de tip δ. Determină anemie, dar nu determină probleme clinice deosebite. 16) _H. M_, orice h. având substituţii de aminoacizi în lanţurile α sau β, asociată întoteauna cu *methemoglobinemie. 17) _H. musculară_: mioglobină (v.). 18) _H. oxigenată_: oxihemoglobină (v.). 19) _H. Rainier_, h. în care histidina înlocuieşte tirozina în poziţia 145 a lanţurilor β; are afinitate crescută pentru oxigen şi se asociază cu *eritrocitoză. 20) _H. S_, cea mai frecventă h. anormală, în care valina substituie acidul glutamic în poziţia a şasea a lanţurilor β. V. drepanocitoză. 21) _H. Seattle_, h. anormală în care acidul glutamic substituie alanina în poziţia 76 a lanţurilor β, cu afinitate scăzută pentru oxigen. 22) _H. Yakima_, h. anormală în care histidina substituie acidul aspartic în poziţia 99 a lanţurilor β; are afinitate scăzută pentru oxigen şi se asociază cu eritrocitoză. V. şi tab. const. hematol.

HEMOGLOBINĂ A_{1C} / hémoglobine A_{1C} / hemoglobin A_{1C}. Sin.: hemoglobină glicozilată (v.).

HEMOGLOBINĂ ANORMALĂ / hémoglobine anormale / abnormal h(a)emoglobin. Denumire generică pentru orice tip de h. diferit de h. A, A_2 sau F prin substituirea unui aminoacid cu un altul. Au fost descrise numeroase h. a., a căror reprezentare se efectuează conform unei nomenclaturi internaţionale.

HEMOGLOBINĂ GLICATĂ / hémoglobine glyquée / glycated hemoglobin. Denumirea corectă a *hemoglobinei glicozilate.

HEMOGLOBINĂ GLICOZILATĂ / hémoglobine glucosylée / glucosylated hemoglobin. Derivat de hemoglobină format prin reacţia glucozei cu funcţiile aminoterminale ale celor două lanţuri β ale hemoglobinei A. Hb g. se acumulează în eritrocite deoarece concentraţia intraeritrocitară a glucozei este tot atât de crescută ca şi cea din plasmă, dar restaurarea funcţiei aminoterminale a hemoglobinei este foarte lentă. Deoarece viteza de glicozilare este proporţională cu glicemia, proporţia de Hb g. reflectă glicemia medie a subiectului în zilele care preced analiza. La un subiect normal, mai puţin de 6% din hemoglobină este glicozilată. Eficacitatea tratamentului unui bolnav de diabet poate fi evaluată prin dozarea Hb g. Sin.: hemoglobină glicată, hemoglobină A_{1C}.

HEMOGLOBINĂ INSTABILĂ / hémoglobine instable / instable h(a)emoglobin. Denumire pentru h. denaturată prematur *in vivo* sau *in vitro*. Se manifestă la homozigoţi printr-o tulburare hemolitică cu incluziuni eritrocitare şi, uneori, prin hemoglobinurie.

HEMOGLOBINEMIE, s. f. / hémoglobinémie, s. f. / h(a)emoglobin(a)emia. [*Gr. haima, -atos = sânge; lat. globus = glob; -ină; gr. haima, -atos = sânge.*] Concentraţia plasmatică a hemoglobinei libere, normală sub 5 mg%, crescută în caz de *hemoliză intravasculară.

HEMOGLOBINOBILIE, s. f. / hémoglobinobilie, s. f. / haemoglobinocholia. Prezenţa de hemoglobină în *bilă. H. este întotdeauna un simptom patologic, comparabil cu *hemoglobinuria.

HEMOGLOBINOPATIE, s. f. / hémoglobinopathie, s. f. / h(a)emoglobinopathy. [*Gr. haima, -atos = sânge; lat. globus = glob; -ină; gr. pathos = boală.*] Termen generic, ce desemnează afecţiuni ereditare, determinate de prezenţa unor hemoglobine anormale la subiecţii homo-, hetero- sau dublu heterozigoţi. Uneori se constată persistenţa hemoglobinei fetale (*talasemie), alteori prezenţa unor hemoglobine patologice (*drepanocitoză ş. a.). Sin.: hemoglobinoză.

HEMOGLOBINOZĂ, s. f. / hémoglobinose, s. f. / h(a)emoglobin disease. [*Gr. haima, -atos = sânge; lat. globus = glob; -ină; -oză.*] Sin.: hemoglobinopatie (v.).

HEMOGLOBINURIE, s. f. / hémoglobinurie, s. f. / h(a)emoglobinuria. [*Gr. haima, -atos = sânge; lat. globus = glob; -ină; gr. ouron = urină.*] Prezenţa de hemoglobină liberă în urină.

HEMOGLOBINURIE PAROXISTICĂ LA FRIG / hémoglobinurie paroxystique a frigore / paroxysmal cold h(a)emoglobinuria. Sin.: boală Harley (v.).

HEMOGLOBINURIE PAROXISTICĂ NOCTURNĂ / hémoglobinurie paroxystique nocturne / paroxysmal nocturnal h(a)emoglobinuria. Sin.: boală Marchiafava-Micheli (v.).

HEMOGRAMĂ, s. f. / hémogramme, s. m. / blood cells count, h(a)emogram. [*Gr. haima, -atos = sânge; gramma = înscriere.*] Examen citologic al sângelui circulant. V. şi tab. const. hematol.

HEMO-HIDARTROZE, s. f. / hémo-hydarthrose, s. f. / bloody hydarthrosis. *Efuziune deopotrivă seroasă şi sanguină într-o cavitate articulară. De ex., h. din fractura rotulei.

HEMOLIMFANGIOM, s. f. / hémolymphangiome, s. m. / haemolymphangioma. Tumoră complexă formată prin asocierea *hemangiomului cu *limfangiomul.

HEMOLITIC, adj. / hémolytique, adj. / h(a)emolytic. [*Gr. haima, -atos = sânge; lytikos = care distruge, de la lyein = a distruge.*] Care se referă la *hemoliză sau provoacă hemoliza.

HEMOLIZĂ, s. f. / hémolyse, s. f. / h(a)emolysis. [*Gr. haima, -atos = sânge; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge.*] Ansamblul modificărilor structurale şi funcţionale în urma cărora membrana hematiei îşi pierde integritatea, hemoglobina fiind eliberată în mediul de suspensie în care se găsesc celulele hemolizate. Se disting: 1) *H. fiziologică*, reprezentând distrugerea şi înlăturarea din circulaţie a eritrocitelor îmbătrânite, perioada de viaţă intravasculară a eritrocitelor fiind, în mod normal de circa 120 zile. Aceasta înseamnă că zilnic se distruge a 1/120 parte din eritrocite sau 200 miliarde/zi, adică 148 milioane/minut. H. fiziologică este în echilibru dinamic permanent cu eritropoieza (numărul eritrocitelor circulante fiind, astfel, menţinut constant). Mecanismul h. nu este complet elucidat. Eritrocitele îmbătrânite prezintă modificări morfofuncţionale complexe privind forma (tendinţă la sfericitate, prin scăderea ATP), scăderea rezistenţei osmotice şi mecanice, modificări biochimice (dintre care foarte importante sunt scăderea activităţii methemoglobinreductazelor), modificarea permeabilităţii membranare etc., toate aceste modificări permiţând recunoaşterea lor de către fagocite printr-un mecanism de chimiotactism. De asemenea, diminuarea *deformabilităţii eritrocitare, prin consecinţele sale, favorizează fagocitarea. 2) *H. patologică* se poate produce fie în vasele sanguine (h. intravasculară), fie în splină sau/şi ficat (h. extravasculară). Pe baza datelor radioizotopice se deosebesc: a) *h. corpusculare*, determinate de o anomalie intrinsecă a hematiei (anomalie a membranei, a hemoglobinei sau a unei enzime eritrocitare) în cazul cărora durata de viaţă a eritrocitelor, calculată după alotransfuzie (*transfuzie) este normală; b) *h. extracorpusculare*, determinate de un factor exterior hematiilor (mecanic, imunologic, toxic), în acest caz durata de viaţă, calculată după auto- sau alotransfuzie fiind scurtată. Distrucţia anormal de rapidă a globulelor roşii poate antrena o anemie dacă regenerarea medulară este insuficientă, de unde distrucţia între h. compensată (fără anemie) şi h. necompensată (cu anemie).

HEMOLIZINĂ, s. f. / hémolysine, s. f. / h(a)emolysin. [*Gr. haima, -atos = sânge; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge; -ină.*] 1) Substanţă toxică, de origine bacteriană (frecvent) sau animală, care provoacă *hemoliza. Ex.: h. streptococică. 2) Anticorp fixator al *complementului care permite acţiunea hemolitică a acestuia.

HEMOMEDIASTIN, s. n. / hémomédiastin, s. m. / h(a)emomediastinum. [*Gr. haima, -atos = sânge; lat. medievală mediastinum, din lat. mediastinus = care se ţine la mijloc, de la medius = situat la mijloc, stare = a sta, a se ţine.*] *Epanşament sanguin cu sediul în ţesutul celular al *mediastinului.

HEMOMELANINĂ, s. f. / hémomélanine, s. f. / h(a)emomelanin. [*Gr. haima, -atos = sânge; melas, melanos = negru; -ină.*] Denumită şi pigment malaric, se formează din hemoglobina eritrocitelor sub acţiunea parazitului malariei.

HEMONECTINĂ, s. f. / hémonectine, s. f. / h(a)emonectin. [*Gr. haima, -atos = sânge; lat. nectere = a uni; -ină.*] Glicoproteină cu structură apropiată de cea a *fibronectinelor şi a *vitronectinei, care reprezintă un promotor al aderenţei diverselor celule.

HEMOPATIE, s. f. / hémopathie, s. f. / h(a)emopathy. [*Gr. haima, -atos = sânge; pathos = boală.*] Afecţiune a elementelor figurate ale sângelui şi/sau a organelor hematopoietice (măduvă osoasă, ganglioni, splină). H. pot fi distructive (unele forme de *anemii) sau hiperplazice (*leucemii).

HEMOPERFUZIE, s. f. / hémoperfusion, s. f. / haemoperfusion. Procedeu de *epurare extrarenală utilizat pentru extragerea din sânge a unui toxic de origine exogenă. Prin intermediul tehnicii de *circulaţie extracorporeală, sângele este trecut, în circuit închis, la nivelul unui aparat filtrant (conţinând de regulă un cartuş de *cărbune activat) care absoarbe toxicul.

HEMOPERICARD, s. n. / hémopéricarde, s. m. / h(a)emopericardium. [*Gr. haima, -atos = sânge; peri = în jurul; kardia = inimă.*] Prezenţa sângelui în cavitatea pericardică, fără să se asocieze cu inflamaţia seroasei (spre deosebire de cazul *pericarditei hemoragice).

HEMOPERITONEU, s. n. / hémopéritoine, s. m. / h(a)emoperitoneum. [*Gr. haima, -atos = sânge; lat. medicală peritonaeum, din gr. peritonaion = care se întinde în jurul, de la peri = în jurul, teinein = a se întinde.*] Prezenţa sângelui intraperitoneal, de ex. prin ruperea unei *sarcini extrauterine. Este o cauză de *abdomen acut.

HEMOPEXINĂ, s. f. / hémopexine, s. f. / h(a)emopexin. [*Gr. haima, -atos = sânge; pexis = fixare; -ină.*] Glicoproteină serică aparţinând β_1-globulinelor, capabilă să fixeze *hemul.

HEMOPNEUMOPERICARD, s. n. / hémopneumopéricarde, s. m. / h(a)emopneumopericardium. [*Gr. haima, -atos = sânge; pneuma, -atos = aer; peri = în jurul; kardia = inimă.*] Prezenţa concomitentă de aer şi sânge la nivelul cavităţii pericardice.

HEMOPNEUMOTORAX, s. n. / hémopneumothorax, s. m. / h(a)emopneumothorax. [*Gr. haima, -atos = sânge; pneuma, -atos = aer; lat. thorax, -acis, gr. thorax, -akos = torace.*] *Epanşament format simultan din aer şi sânge în cavitatea pleurală. Sângele se colectează în zonele declive.

HEMOPOMPĂ, s. f. / hémopompe, s. f. / haemopump. Tehnică de *asistenţă circulatorie temporară. Se utilizează o pompă exterioară şi un cateter plasat pe cale arterială retrogradă în ventriculul stâng, datorită căruia sângele aspirat în această cavitate este reinjectat în aorta descendentă.

HEMOPROFILAXIE, s. f. / hémoprophylaxie, s. f. / h(a)emoprophylaxis. [*Gr. haima, -atos = sânge; pro = înainte; phylaxis = protecţie, de la phylattein = a veghea, a supraveghea.*] Metodă de prevenire a unor boli infecţioase şi transmisibile, prin injectarea de sânge care conţine anticorpi. În prezent, h. este abandonată, îndeosebi din cauza riscului transmiterii hepatitei serice.

HEMOPROTEINĂ, s. f. / hémoprotéine, s. f. / h(a)emoprotein. [*Gr. haima, -atos = sânge; protos = primul; -ină.*] Orice proteină care conţine în structura sa gruparea prostetică *hem.

HEMOPTIZIE, s. f. / hémoptysie, s. f. / h(a)emoptysis. [*Gr. haima, -atos = sânge; ptysis = acţiunea de a scuipa, de la ptyein = a scuipa.*] Eliminare pe gură de sânge oxigenat, roşu, cu mucozităţi, provenind din căile aeriene subglotice, însoţită întotdeauna de efort de tuse. Poate fi: 1) *Fracţionată*, repetată, ore, zile. 2) *Fulgerătoare*, prin anevrism al arterelor bronşice. 3) *Masivă*, abundentă ca volum.

HEMOPTOIC, adj. / hémoptoïque, adj. / h(a)emoptysic. [*Gr. haima, -atos = sânge; ptyein = a scuipa.*] Despre o spută care conţine urme vizibile (dâre) de sânge.

HEMORAGIC, adj. / hémorragique, adj. / h(a)emorrhagic. [*Gr. haima, -atos = sânge; rhegnynai = a ţâşni, a izbucni.*] Care se află în relaţie cu o *hemoragie.

HEMORAGIE, s. f. / hémorragie, s. f. / h(a)emorrhage, bleeding. [*Lat. haemorrhagia, gr. haimorrhagia, de la gr. haima, -atos = sânge, rhegnynai = a ţâşni, a izbucni.*] Scurgerea de sânge în afara unui vas sanguin, la suprafaţa corpului (*h. externă*) sau în interiorul unui organ sau ţesut (*h. internă*). Acest fenomen este întotdeauna patologic, cu excepţia *menstruaţiei. Tipuri: 1) *H. capilară*, difuză, de cauze variate. 2) *H. cerebrală* sau **apoplectică*. 3) *H. diapedetică*, prin dilatare excesivă a pereţilor vasculari, fără soluţii de continuitate. 4) *H. meningiană*, în spaţiul subarahnoidian meningian. 5) *H. parenchimatoasă*, în interiorul unui organ. 6) *H. peteşială*, prin diapedeză. 7) *H. post-partum*, în urma dezlipirii placentei. 8) *H. ventriculară*, inundaţie ventriculară ş.a.

HEMORAGIE CEREBRALĂ / hémorragie cérébrale / cerebral h(a)emorrhage. H. în parenchimul cerebral, prin accident vascular. Cauze: leziuni parietale vasculare, ateroscleroză, arterite, anevrisme sau angioame, septicemii, traumatisme craniene, intoxicaţii sau hemoragii intramurale în tumorile cerebrale. Extravazarea sângelui este consecutivă uneori efracţiei pereţilor vasculari (malformaţii vasculare), dar cel mai des este rezultatul *diapedezei favorizate de leziuni ischemice perivasculare. V. şi accident vascular cerebral.

HEMORAGIE DIGESTIVĂ SUPERIOARĂ / hémorragie digestive supérieure / upper gastrointestinal bleeding. Sângerare cu punct de plecare proximal faţă de *ligamentul Treitz. Se manifestă în, ordinea severităţii hemoragiei, prin: sânge proaspăt în scaun, *hematemeză, *melenă şi *hemoragie ocultă. Frecvent, h. d. s. se opresc spontan. Principalele cauze sunt: leziuni ale mucoasei digestive (esofagită, gastrită, ulcer gastro-duodenal, prin corpi străini), leziuni vasculare (varice esofagiene) şi tulburări de coagulare. Abrev.: HDS.

HEMORAGIE MENINGIANĂ / hémorragie méningée / subarachnoid h(a)emorrhage. Sângerare consecutivă unei rupturi vasculare în *spaţiul subarahnoidian.

HEMORAGIE OCULTĂ / hémorragie occulte / occult h(a)emorrhage, occult bleeding. H. puţin abundentă a mucoasei gastrice sau a celei intestinale, care nu modifică aspectul materiilor fecale şi nu poate fi decelată decât prin analiză chimică sau radioizotopică.

HEMORAGINĂ, s. f. / hémorragine, s. f. / h(a)emorrhagin. [*Gr. haima, -atos = sânge; rhegnynai = a ţâşni, a izbucni; -ină.*] Substanţă conţinută în veninul *Viperidae*-lor, care provoacă la locul de inoculare hemoragii şi liză tisulară, urmată de gangrenă locală.

HEMORAGIPAR, adj. / hémorragipare, adj. / h(a)emorrhagiparous. [*Lat. haemorrhagia, gr. haimorrhagia, de la gr. haima, -atos = sânge, rhegnynai = a ţâşni, a izbucni; lat. parere = a naşte.*] Care determină *hemoragie.

HEMOREOLOGIE, s. f. / hémorhéologie, s. f. / h(a)emorrheology. [*Gr. haima, -atos = sânge; rheos = curent, de la rhein = a curge; logos = ştiinţă.*] Studiul ştiinţific al deformării şi proprietăţilor de curgere ale componentelor celulare şi plasmatice ale sângelui la nivel macroscopic, microscopic şi submicroscopic (molecular), ca şi al proprietăţilor reologice ale structurilor vasculare cu care sângele vine în contact.

HEMOROID, s. m. / hémorroïde, s. f. / h(a)emorrhoid, piles (pl.). [*Lat. haemorrhois, -idis, gr. haimorrhois, -idos, din gr. haima, -atos = sânge, rhoia = curgere, de la rhein = a curge.*] Dilataţie varicoasă a venelor mucoasei anusului şi rectului. H. se împart, după amplasarea lor, în *h. externi*, situaţi în spaţiul subcutanat al canalului anal, şi *h. interni*, situaţi în spaţiul submucos al canalului anal. Apariţia h. este favorizată de ereditate, de constipaţie, iar sarcina, prin hipertensiunea venoasă locală, este, de asemenea, un factor predispozant.

HEMOROIDECTOMIE, s. f. / hémorroïdectomie, s. f. / h(a)emorrhoidectomy. [*Lat. haemorrhois, -idis, gr. haimorrhois, -idos, din gr. haima, -atos = sânge, rhoia = curgere, de la rhein = a curge; ektome = excizie.*] Ablaţia chirurgicală a *hemoroizilor.

HEMOSIALEMEZĂ, s. f. / hémosialémèse, s. f. / h(a)emosialemesis. [*Gr. haima, -atos = sânge; sialon = salivă; emesis = vărsătură, de la emein = a vomita.*] Vomisment sanguin puţin abundent, în general de origine esofagiană, format dintr-o anumită cantitate de salivă colorată, cu aspect de „sirop de coacăze".

HEMOSIDERINĂ, s. f. / hémosidérine, s. f. / h(a)emosiderin. [*Gr. haima, -atos = sânge; sideros = fier; -ină.*] Pigment proteic care conţine hidroxid feric şi reprezintă o formă de stocare a fierului în organism. H. conţine 25-30% din fierul total şi se găseşte în mod normal în celulele *sistemului reticuloendotelial. H. participă, împreună cu *feritina, la fixarea tisulară a fierului non-heminic. În patologie, h. este detectată în focarele hemoragice vechi şi în unele boli: cardiopatii cronice, infecţii cronice şi îndeosebi în *hemocromatoză.

HEMOSIDERINURIE, s. f. / hémosidérinurie, s. f. / h(a)emosiderinuria. [*Gr.* ***haima, -atos*** *= sânge;* ***sideros*** *= fier; -ină;* ***ouron*** *= urină.*] Prezenţa de *hemosiderină în urină.

HEMOSIDEROZĂ, s. f. / hémosidérose, s. f. / h(a)emosiderosis. [*Gr.* ***haima, -atos*** *= sânge;* ***sideros*** *= fier; -oză.*] Infiltraţie tisulară cu *hemosiderină, localizată (hemoragie intratisulară, *plămân cardiac) sau generalizată (idiopatică sau după *transfuzie). H. nu este sinonimă cu hemocromatoza (v.). V. şi hemosideroză pulmonară, hemocromatoză.

HEMOSIDEROZĂ PULMONARĂ / hémosidérose pulmonaire / pulmonary h(a)emosiderosis. Boală caracterizată prin existenţa unor infiltrate de hemosiderină la nivelul pneumocitelor sau septurilor pulmonare şi hemoragii intraalveolare, asociate sau nu cu fibroscleroză cu extensie variabilă. Se disting: 1) *H. p. primitivă idiopatică*, sin. boală Ceelen (v.). 2) *H. p. secundară*, de origine transfuzională sau în relaţie cu stenoza mitrală. V. şi sindrom Goodpasture.

HEMOSPERMIE, s. f. / hémospermie, s. f. / h(a)emospermia. [*Gr.* ***haima, -atos*** *= sânge;* ***sperma, -atos*** *= sămânţă.*] Sin.: hematospermie (v.).

HEMOSTAT, s. n. / hémostate, s. m. / h(a)emostat. [*Gr.* ***haima, -atos*** *= sânge;* ***statikos*** *= care opreşte, de la* ***istanai*** *= a plasa, a face să ţină.*] 1) Pensă chirurgicală mică pentru constricţia vaselor de sânge. 2) Agent antihemoragic.

HEMOSTATIC, adj., s. n. / hémostatique, adj., s. m. / h(a)emostatic. [*Gr.* ***haima, -atos*** *= sânge;* ***statikos*** *= care opreşte, de la* ***istanai*** *= a plasa, a face să ţină.*] 1) (Substanţă) care favorizează *hemostaza şi coagularea sângelui. Sunt recunoscute şi folosite ca h. eficiente doar produşii care intervin în h. fiziologică, atunci când există un deficit de unul sau mai mulţi factori, h. normală. 2) Care este în relaţie cu hemostaza.

HEMOSTAZĂ, s. f. / hémostase, s. f. / h(a)emostasis. [*Gr.* ***haima, -atos*** *= sânge;* ***stasis*** *= oprire, de la* ***istanai*** *= a plasa, a face să ţină.*] Procesul de oprire a unei *hemoragii, în mod spontan (*h. fiziologică*) sau prin intermediul unor factori de obicei exogeni, terapeutici (*h. provocată*). H. fiziologică este rezultatul unui proces local complex, care implică factori mecanici, biochimici şi fizicochimici, fie locali (vasculari) şi sanguini (plasmatici, trombocitari), fie tisulari, care determină de regulă formarea unui cheag, proces urmat ulterior de refacerea peretelui vascular şi, în final, de repermeabilizarea acestuia. În cadrul h. fiziologice se distinge *h. primară:* aderarea, agregarea (reversibilă şi ireversibilţă) a trombocitelor, ce determină formarea trombusului alb, plachetar, care asigură pentru moment oprirea hemoragiei.

HEMOTERAPIE, s. f. / hémothérapie, s. f. / h(a)emotherapy. [*Gr.* ***haima, -atos*** *= sânge;* ***therapeia*** *= tratament, de la* ***therapeuein*** *= a îngriji.*] Utilizarea sângelui şi a derivatelor din sânge în tratamentul bolilor.

HEMOTIP, s. n. / hémotype, s. m. / h(a)emotype. [*Gr.* ***haima, -atos*** *= sânge;* ***typos*** *= tip, model, marcă.*] Ansamblul caracterelor genetice ale sângelui unui individ, îndeosebi antigenii eritrocitari specifici.

HEMOTIPOLOGIE, s. f. / hémotypologie, s. f. / h(a)emotypology. [*Gr.* ***haima, -atos*** *= sânge;* ***typos*** *= tip, model, marcă;* ***logos*** *= ştiinţă.*] 1) Definirea unui individ prin caracterele ereditare ale sângelui său. 2) Prin extensie, domeniul care are ca obiect studiul acestor caractere.

HEMOTORAX, s. n. / hémothorax, s. m. / h(a)emothorax. [*Gr.* ***haima, -atos*** *= sânge; lat.* ***thorax, -acis,*** *gr.* ***thorax, -akos*** *= torace.*] Colecţie sanguină intrapulmonară (între cele două foiţe ale *pleurei), frecvent de cauză traumatică. Clinic se manifestă prin semne locale (zonă de matitate la percuţie, absenţa murmurului vezicular la auscultaţia pulmonară) şi semne generale (de hipotensiune) în funcţie de importanţa hemoragiei (h. masiv, peste 1 500 ml).

HEPAR / hepar / hepar. NA: hepar. [*Gr.* ***hepar, -atos*** *= ficat.*] Sin.: ficat (v.).

HEPARAN SULFAT / héparane sulfate / heparan sulfate. *Glicozaminoglican component al *matricei extracelulare.

HEPARINĂ, s. f. / héparine, s. f. / heparin. [*Gr.* ***hepar, -atos*** *= ficat; -ină.*] (DCI) Substanţă anticoagulantă naturală cu acţiune rapidă, care se găseşte în toate ţesuturile organismului, îndeosebi în ficat (de unde denumirea sa), în plămâni şi în muşchi. H. încetineşte formarea şi împiedică acţiunea tromboplastinei şi a trombinei, se opune apariţiei fibrinei, inhibă factorul XIII şi factorul X activat, ca şi adeziunea şi agregarea plachetelor. De asemenea, ea neutralizează inhibitorii fibrinolizinei. Această acţiune de inhibiţie a *factorilor de coagulare este exercitată în mod indirect, îndeosebi prin intermediul *antitrombinei III. H. posedă, de asemenea, şi alte proprietăţi: acţiune clarifiantă asupra serului bogat în lipide, acţiune antiinflamatorie şi antiexsudativă. Din punct de vedere chimic, h. este un *mucopolizaharid sulfatat, fiind extrasă industrial din plămânul de bou şi mucoasa intestinelor de porc. *H. standard* sunt heterogene, cu M_r variind între 5 000 şi 30 000 Da. *H. de masă moleculară mică* sunt antagoniste ale factorului X şi au afinitate pentru antitrombina III. Ele mai exercită o acţiune antitrombinică puternică şi o acţiune anticoagulantă slabă.

HEPARINE DE MASĂ MOLECULARĂ MICĂ / héparines de bas poids moléculaire / low molecular weight heparin. Medicamente derivate din *heparină obţinute prin diferite procedee de fragmentare ale acesteia. H. de m. m. m. au o acţiune slabă asupra factorului IIa, inhibând factorul Xa (Stuart). Ele au o farmacocinetică mult mai favorabilă (biodisponibilitate, durată de viaţă), iar riscul de hemoragie şi de trombopenie este mai mic decât cel generat de heparină. De aceea în prezent heparina convenţională aproape că nu mai este utilizată terapeutic, fiind preferate h. de m. m. m., atât în prevenirea cât şi în terapia *bolii tromboembolice venoase. Administrarea se face de obicei pe cale subcutanată, iar riscul de trombocitopenie impune urmărirea concentraţiei plachetelor.

HEPARINIZARE, s. f. / héparinisation, s. f. / heparinization. Utilizarea terapeutică a *heparinei.

HEPARINOID, s. n. / héparinoïde, s. m. / heparinoid, synthetic heparin substitute. Grup de medicamente de sinteză (mucopolizaharide sulfactate) care posedă, asemenea heparinei, efecte anticoagulante şi clarificatoare ale plasmei, dar şi o serie de efecte toxice, în studiu.

HEPARNAVIRUS / Heparnavirus / Heparnavirus. [*Abrev. Hepatită, din gr.* ***hepar, -atos*** *= ficat; engl.* ***RNA*** *= ribonucleic acid (acid ribonucleic); lat.* ***virus*** *= infecţie, otravă.*] Gen nou de *virus ARN în care este clasificat, de dată recentă, virusul *hepatitei A.

HEPATALGIE, s. f. / hépatalgie, s. f. / hepatalgia. [*Gr.* ***hepar, -atos*** *= ficat;* ***algos*** *= durere.*] Durere la nivelul ficatului. *H. de efort* reprezintă o durere în regiunea hepatică survenind în timpul efortului la bolnavii cardiaci mitrali sau pulmonari.

HEPATECTOMIE, s. f. / hépatectomie, s. f. / hepatectomy. [*Gr.* ***hepar, -atos*** *= ficat;* ***ektome*** *= excizie.*] Ablaţia parţială sau totală a parenchimului hepatic. H. parţială poate fi *atipică* (dacă nu se face după un plan anatomic de divizare hepatică) sau *tipică* (dacă planul de secţiune urmăreşte o scizură anatomică), în acest caz fiind, de ex., vorba de h. dreaptă sau h. stângă (faţă de scizura principală) sau lobectomie dreaptă sau stângă (faţă de planul care trece prin ligamentul rotund).

HEPATIC, adj. / hépatique, adj. / hepatic. [*Gr.* ***hepar, -atos*** *= ficat.*] Referitor la ficat sau având legătură cu ficatul. Ex.: arteră h., abces h.

HEPATICOTOMIE, s. f. / hépaticotomie, s. f. / hepaticotomy. [*Gr. hepar, -atos = ficat; tome = tăiere, secțiune, de la temnein = a tăia.*] Deschiderea chirurgicală a *canalului hepatic. V. şi hepatotomie.

HEPATITĂ, s. f. / hépatite, s. f. / hepatitis. [*Gr. hepar, -atos = ficat; -ită.*] Orice afecţiune inflamatorie a ficatului, frecvent virală, evoluând spre vindecare, cronicizare sau ciroză. V. în continuare.

HEPATITĂ A / hépatite A / virus A hepatitis, hepatitis A. Boală provocată de virusul hepatitic A, virus ARN din genul *Heparnavirus*, care pătrunde în organism pe cale digestivă. După o perioadă de incubaţie de 18-40 de zile, h. A se manifestă prin icter cu febră moderată, care se vindecă în circa 15 zile. Boala apare sub formă de cazuri sporadice, dar se pot produce şi epidemii, când sunt posibile forme maligne (cu icter grav primar sau secundar unei forme uşoare şi atrofie galbenă a ficatului). Formele inaparente sunt frecvente şi atestarea lor se efectuează prin dozarea anticorpilor anti-h. A de tip IgG. Prevenirea bolii se efectuează prin administrare de gamaglobuline şi, de dată recentă, prin vaccinare. Sin.: hepatită epidemică.

HEPATITĂ ALCOOLICĂ / hépatite alcoolique / alcoholic hepatitis. Leziuni hepatice consecutive intoxicaţiei alcoolice cronice, a căror extensie conduce la *ciroză. V. ficat alcoolic.

HEPATITĂ AUTOIMUNĂ / hépatite auto-immune / autoimmune hepatitis. Termen utilizat în cazul unor h. cu etiologie necunoscută, asociate cu manifestări considerate de origine autoimună (articulare, cutanate, ganglionare, renale, endocrine, sanguine) şi cu reacţii serice care generează această origine (hipergamaglobulinemie, îndeosebi creşterea IgG, *anticorpi antinucleari etc.). Uneori, termenul de h. a. este considerat sin. cu cel de *h. cronică activă.

HEPATITĂ B / hépatite B / virus B hepatitis, hepatitis B. Boală provocată de virusul hepatitic B, virus ADN din familia *Hepadnavirides*. Virusul prezintă doi antigeni profunzi (HBc Ag şi HBe Ag) şi un antigen de suprafaţă (HBs Ag). Se transmite la om accidental prin injecţie de ser sau sânge uman infectate, ori prin utilizarea seringilor şi acelor infectate şi sterilizate incorect. Virusul este transportat îndeosebi prin secreţiile salivare sau genitale. Boala apare uneori sub forma unor mici epidemii în "colectivităţile cu risc înalt": toxicomani, homosexuali, dar şi la personalul de laborator sau din serviciile de dializă. Foarte răspândită în Africa tropicală şi în unele regiuni asiatice, h. B se traduce prin aceleaşi simptome ca şi h. A, având însă o incubaţie mai lungă (60-150 de zile) şi o frecvenţă mai mare a formelor anicterice sau inaparente. Diagnosticul de laborator al h. B se bazează pe detecţia antigenului HBs asociat cu anticorpul anti-HBc de tip IgM, acesta din urmă atestând o infecţie recentă. În 90% din cazuri, h. B se vindecă în 6-8 săptămâni, iar virusul dispare din organism. Dimpotrivă, în 10% din cazuri virusul persistă în organism, cu următoarele consecinţe: 30% din purtătorii de virus rămân sănătoşi (hepatite prelungite), la 40% din purtători se constată persistenţa în ser a antigenilor Hbs şi a anticorpilor anti-h. B de tip IgG, după 6-8 luni. Acestea reprezintă manifestări de *h. cronică persistentă*, mai frecvente în formele insidioase şi anicterice şi la subiecţii imunodeprimaţi. Aproape întotdeauna, această stare rămâne stabilă şi nu evoluează. În fine, 30% din purtătorii de virus suferă de *h. cronică activă*, care poate să evolueze foarte lent (în circa 30 de ani) spre ciroză sau se poate transforma, în 10% din cazuri (în circa 10 ani), într-un hepatocarcinom. Vaccinarea preventivă este necesară, îndeosebi la subiecţii cei mai expuşi. Sin.: hepatită serică.

HEPATITĂ C / hépatite C / virus C hepatitis, hepatitis C. Boală provocată de virusul hepatitic C, virus ARN înrudit cu familia *Flavivirus*, descoperit în 1989. Marea majoritate a cazurilor de h. C constituie ceea ce se numea, anterior descoperirii virusului C, hepatite non A sau non B. În cazul h. C, 90% din cazuri sunt anicterice, iar 50% se cronicizează, 20% dintre acestea evoluând spre ciroză. Diagnosticul se bazează pe apariţia, tardivă, a anticorpilor anti-virus h. C, depistaţi prin metoda *ELISA.

HEPATITĂ CIROGENĂ / hépatite cirrhogène / cirrhogenous hepatitis. H. în care zonele de atrofie hepatică sunt înlocuite progresiv prin ţesut scleros cicatriceal.

HEPATITĂ COLESTATICĂ / hépatite cholestatique / cholestatic hepatitis. H. de origine, probabil, virală (virus A), cu debut adesea febril, cu dureri în hipocondrul drept şi vomismente, urmate de prurit intens, icter şi scădere importantă în greutate. În sânge, cresc concentraţiile bilirubinei, lipidelor, fosfatazelor alcaline, transaminazei glutamic-piruvice, iar concentraţia protrombinei scade. În formele cronice, distrucţia canalelor biliare intrahepatice poate fi urmată de o fibroză periportală sau, uneori, de ciroză. Sin.: hepatită colostatică.

HEPATITĂ COLOSTATICĂ / hépatite cholostatique / cholestatic hepatitis. Sin.: hepatită colestatică (v.).

HEPATITĂ CRONICĂ / hépatite chronique / chronic hepatitis. H. care evoluează de cel puţin 6 luni. Deşi criteriul cronologic este considerat esenţial la adult (la copil este mai greu de apreciat), h. c. este un veritabil sindrom, reprezentând un stadiu (sau stadii) de evoluţie spre *ciroza hepatică. În definiţia generală trebuie cuprinse şi următoarele criterii: 1) etiologic (h. c. postvirală, toxică, metabolică, imună, dar cauza rămâne necunoscută în multe cazuri); 2) morfologic (leziuni de tip persistent, agresiv, reziduale, evoluţie cirogenă, aspecte particulare metabolice); 3) clinico-funcţional (h. colestatică, cu hipersplenism, cu disproteinemie sau forma colangitică); 4) evolutiv (stadiu stabilizat, inactiv sau activ, cu evoluţie spre ciroză şi fenomene de insuficienţă hepatică). Puncţia-biopsie hepatică rămâne criteriul obligatoriu atât pentru diagnostic, cât şi pentru evaluarea severităţii leziunilor, datele fiind necesare şi în stabilirea terapiei sau aprecierea eficienţei acesteia. Cu menţiunea că pentru fiecare caz de h. c. se impune o definire multidimensională, personalizată, conform clasificării internaţionale se recunosc: 1) **H. c. peristentă*. 2) **H. c. activă* (evolutivă, agresivă), cu două forme: a) forma *moderată* (tip A); b) forma *severă* (tip B). Intensitatea proceselor de inflamaţie-necroză rămâne reperul principal pentru evaluarea potenţialului de progresie spre ciroză, prin intermediul unui indice de activitate histologică. O serie de clasificări foarte recente ale h. c. aprofundează criteriul imunologic sau evaluează mai exact severitatea şi stadiul evolutiv. V. în continuare.

HEPATITĂ CRONICĂ ACTIVĂ / hépatite chronique active / chronic active hepatitis. Se caracterizează printr-un infiltrat inflamator limfoplasmocitar portal şi intralobular, agresiv, cu potenţial distructiv, cu semne majore de suferinţă hepatocelulară şi cu tendinţă evident progresivă. Pentru ambele forme de h. c. a. este caracteristică leziunea denumită în engl. *piece meal necrosis*, ale cărei elemente definitorii sunt: distrucţia celulelor hepatice la interfaţa dintre parenchim şi ţesutul conjunctiv, asociată cu un infiltrat limfocitar şi plasmocitar predominant; de asemenea, este tipică existenţa unui contact strâns între limfocite şi hepatocite, ca urmare a unui proces imunitar (antigenul viral de pe suprafaţa hepatocitului, împreună cu glicoproteine ale *complexului major de histocompatibilitate transformă celula hepatică în ţintă pentru *limfocitele T, ceea ce conduce în final la liză celulară); în *h. c. a. moderată* (*de tip A*), activitatea inflamatorie este moderată, iar procesul de *piece meal necrosis* nu se însoţeşte de formarea de septuri conjunctive. *H. c. a. severă* (*de tip B*) se caracterizează prin: prezenţa *piece meal necrosis*, infiltrat inflamator abundent şi formarea de septuri conjunctive. Evoluţia h. c. a. este variabilă: perioade lungi asimptomatice sunt întrerupte de episoade de h. cu icter, anorexie şi febră, asociate cu manifestări extrahepatice (amenoree, raş cutanat, vasculite, tiroidită, glomerulonefrită, colită ulcerativă şi *sindrom Sjögren). Boala poate evolua spre ciroză şi insuficienţă hepatică. Sin.: hepatită cronică agresivă, hepatită autoimună.

HEPATITĂ CRONICĂ AGRESIVĂ / hépatite chronique agressive / chronic aggressive hepatitis. Sin.: hepatită cronică activă (v.).

HEPATITĂ CRONICĂ NEAGRESIVĂ / hépatite chronique non-agressive / chronic non-aggressive hepatitis. Sin.: hepatită cronică persistentă (v.).

HEPATITĂ CRONICĂ PERSISTENTĂ / hépatite chronique persistente / chronic persistant hepatitis. Se caracterizează prin infiltraţie limfoplasmocitară în spaţiile porte, moderată şi neagresivă, cu participare parenchimatoasă sporadică, de intensitate minoră şi cu un tablou clinic frust, moderat în unele cazuri sau fără semne de suferinţă hepatică în altele. De regulă nu există o tendinţă evolutivă spre ciroză sau insuficienţă hepatică, dar boala persistă ani de zile. Respectarea membranei limitante a lobulului hepatic, absenţa microfocarelor de necroză, a *pironinofiliei, a neoformării de colagen, ca şi caracterul limitat al focarelor inflamatorii sunt caracteristici esenţiale ale h. c. p. Sin.: hepatită cronică neagresivă. V. şi hepatită cronică activă.

HEPATITĂ D / hépatite D / delta agent hepatitis, hepatitis D. H. rezultată prin infecţia simultană (coinfecţie sau suprainfecţie) cu virusul B şi agentul delta sau virusul h. D. În plasmă poate fi pus în evidenţă antigenul h. D.

HEPATITĂ E / hépatite E / hepatitis E. H. provocată de un *Calicivirus*, virus ARN lipsit de anvelopă, cu transmitere fecal-orală. H. E nu se cronicizează şi poate fi mortală la gravidă.

HEPATITĂ EPIDEMICĂ / hépatite épidémique / infectious hepatitis. Sin.: hepatită A (v.).

HEPATITĂ F / hépatite F / hepatitis F. H. determinată de virusul hepatitic F, a cărui existenţă este discutată.

HEPATITĂ FULMINANTĂ / hépatite fulminante / fulminant hepatitis. H. cu debut brutal, în care prăbuşirea funcţiilor hepatice şi afectarea encefalului conduc la comă. H. f. este o formă rară de h. virală (îndeosebi h. B), care poate apărea la tineri şi corespunde atrofiei galbene acute a ficatului, descrisă în secolul trecut.

HEPATITĂ G / hépatite G / hepatitis G. Boală determinată de virusul hepatitic G, virus ARN din familia *Flaviviridae*, transmis prin sânge şi uneori pe cale veneriană. Formele acute sunt rare, iar virusul este aproape totdeauna asociat virusului B sau C, în h. cronice. Se disting trei variante ale virusului: HGV A, HGV B şi HGV C.

HEPATITĂ LUPOIDĂ / hépatite lupoïde / lupoid hepatitis. Sin.: sindrom Kunkel (v.).

HEPATITĂ MEDICAMENTOASĂ / hépatite médicamenteuse / drug-induced hepatitis. Denumire aplicabilă tuturor leziunilor hepatice *citolitice, *colestatice sau citocolestatice secundare utilizării unor medicamente.

HEPATITĂ NON A - NON B / hépatite non A - non B / non A - non B hepatitis. Termen desuet desemnând, până în 1989, h. virale cu agenţi patogeni neidentificaţi şi corespunzând actualmente *h. C (îndeosebi) şi *h. E.

HEPATITĂ SERICĂ / hépatite sérique / serum hepatitis. Sin.: hepatită B (v.).

HEPATITĂ VIRALĂ / hépatite virale / viral hepatitis. Inflamaţie a ficatului provocată de un virus, ce se traduce clasic prin icter infecţios. Primele două tipuri de h. individualizate au fost *h. A (h. epidemică), de departe cea mai frecventă (80% din cazuri), şi *h. B (h. de inoculare). Celelalte h. v., în care erau detectate două virusuri, au fost denumite provizoriu "h. non A - non B". Această clasificare a fost modificată după descoperirea *h. C şi *h. E. În ceea ce priveşte h. D, ea este consecinţa coinfecţiei sau suprainfecţiei cu virus B şi agent delta (sau virus D). H. pot fi provocate şi de alte virusuri: *virus Epstein-Barr, *virus herpes simplex ş.a.

HEPATIZARE, s. f. / hépatisation, s. f. / hepatization. [*Fr.* ***hépatisation,*** *de la gr.* ***hepar, -atos*** *= ficat.*] Transformare a unui organ într-o masă de consistenţa şi culoarea ficatului; este cazul îndeosebi al plămânului, în pneumonia lobară. În prima etapă, urmare a exsudatului pulmonar sanguin, h. este roşie, apoi, prin distrugerea globulelor roşii şi persistenţa exsudatului fibrinosupurativ, devine cenuşie.

HEPATOBLASTOM, s. n. / hépatoblastome, s. m. / hepatoblastoma. [*Gr.* ***hepar, -atos*** *= ficat;* ***blastos*** *= germen; -oma.*] Tumoră malignă intrahepatică alcătuită predominant din ţesut embrionar; apare în copilărie.

HEPATOCARCINOM, s. n. / hépatocarcinome, s. m. / hepatocarcinoma. [*Gr.* ***hepar, -atos*** *= ficat;* ***karkinoma,*** *de la* ***karkinos*** *= rac, cancer.*] Formă malignă de *hepatom, uneori secundară unei ciroze hepatice consecutive unei *hepatite B.

HEPATOCEL, s. n. / hépatocèle, s. f. / hepatocele. [*Gr.* ***hepar, -atos*** *= ficat;* ***kele*** *= hernie, tumoră.*] Hernia ficatului.

HEPATOCIT, s. n. / hépatocyte, s. m. / hepatocyte. [*Gr.* ***hepar, -atos*** *= ficat;* ***kytos*** *= celulă.*] Celula parenchimului hepatic. Este voluminoasă, de formă poliedrică (25-30 µm) şi asigură funcţiile exocrină şi endocrină ale ficatului. H. prezintă două feţe opuse în raport cu capilarele sinusoide, iar feţele acolate între ele delimitează canaliculele biliare, conducte fine fără perete propriu. Sin.: celulă hepatică.

HEPATO-COLANGIO-CISTO-DUODENOSTOMIE / hépato-cholangio-cysto-duodénostomie / hepatocholangiocysto-duodenostomy. Operaţie care constă în implantarea în duoden a veziculei biliare larg deschise. Se practică în cazul când canalele hepatic şi coledoc sunt obstruate. Operaţia permite scurgerea directă a bilei din marile conducte biliare intrahepatice în duoden.

HEPATO-COLANGIO-ENTEROSTOMIE, s. f. / hépatocholangio-entérostomie, s. f. / hepatocholangioenterostomy. Implantarea în intestinul gros a conductelor biliare intrahepatice. Operaţia este practicată în cazul obstrucţiei canalelor coledoc şi hepatic.

HEPATOCUPREINĂ, s. f. / hépatocupréine, s. f. / hepatocuprein. [*Gr.* ***hepar, -atos*** *= ficat; lat.* ***cuprum*** *= aramă roşie, de la numele insulei* ***Cyprus;*** *-ină.*] Proteină de origine hepatică cu rol în fixarea *cuprului la nivelul ţesuturilor şi cu activitate superoxid dismutazică. V. şi superoxid dismutază.

HEPATOGRAFIE, s. f. / hépatographie, s. f. / hepatography. [*Gr.* ***hepar, -atos*** *= ficat;* ***graphein*** *= a scrie.*] 1) Efectuarea unei radiografii, după producerea unui contrast în jurul ficatului (*pneumoperitoneu). 2) Înregistrarea traseelor pulsului hepatic.

HEPATOGRAMĂ, s. f. / hépatogramme, s. m. / hepatogram. [*Gr.* ***hepar, -atos*** *= ficat;* ***gramma*** *= înscriere.*] 1) Trasarea pulsului hepatic pe *sfigmogramă. 2) Roentgenograma ficatului.

HEPATOLIZĂ, s. f. / hépatolyse, s. f. / hepatolysis. Distrugere a celulelor hepatice.

HEPATOLOGIE, s. f. / hépatologie, s. f. / hepatology. [*Gr.* ***hepar, -atos*** *= ficat;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Ramură a medicinei consacrată studiului ficatului şi al bolilor acestuia.

HEPATONEFRITĂ, s. f. / hépatonéphrite, s. f. / hepatonephritis. [*Gr.* ***hepar, -atos*** *= ficat;* ***nephros*** *= rinichi; -ită = inflamaţie.*] Formă severă de *icter dată de inflamaţia simultană a ficatului şi a rinichilor, determinată de aceeaşi cauză. De ex., *leptospiroza, dar şi alte boli infecţioase sau toxice.

Uneori termenul este considerat desuet, deoarece h. nu este o entitate particulară, cauzele determinante fiind eterogene.

HEPATOM, s. n. / hépatome, s. m. / hepatoma. [*Gr. **hepar, -atos** = ficat; **-oma**.*] 1) Orice tumoră a ficatului. 2) În sensul cel mai frecvent, tumoră malignă primitivă hepatică, ale cărei celule sunt asemănătoare cu celulele parenchimului hepatic, pentru care denumirea corectă este *h. malign*, deoarece există şi termenul *h. benign*, pentru tumorile necanceroase.

HEPATOMEGALIE, s. f. / hépatomégalie, s. f. / hepatomegaly. [*Gr. **hepar, -atos** = ficat; **megas, megalos** = mare.*] Semn clinic obiectiv care poate fi pus în evidenţă la palparea şi percuţia abdominală şi care constă în mărirea de volum a ficatului. Etiologia este complexă, caracteristicile h. fiind în relaţie cu entităţile nosologice. Astfel, h. poate fi globală sau mai evidentă la nivelul unui lob hepatic, poate fi dureroasă sau nedureroasă, cu un aspect nodular sau regulat (suprafaţă hepatică netedă), de consistenţă mai mult sau mai puţin dură, ficatul deplasându-se sau nu cu mişcările respiratorii. Cauzele cele mai frecvente sunt: leziuni difuze hepatice (hepatită, ciroză, sarcoidoză etc.), procese hepatice circumscrise (tumori maligne sau benigne, chist hidatic, abces hepatic), afecţiuni cardiovasculare, prin stază venoasă (insuficienţă cardiacă, pericardită constrictivă, sindrom Budd-Chiari), afecţiuni de supraîncărcare (steatoză hepatică, amiloidoză, boală Gaucher, hemocromatoză, boală Wilson), afecţiuni care determină stază biliară intra- sau extrahepatică (calcul coledocian, tumori benigne sau maligne ale căilor biliare) etc.

HEPATOMFALOS, s. n. / hépatomphale, s. m. / hepatomphalos. [*Gr. **hepar** = ficat; **omphalos** = ombilic.*] Hernie ombilicală a ficatului.

HEPATONECROZĂ, s. f. / hépatonécrose, s. f. / hepatonecrosis. [*Gr. **hepar, -atos** = ficat; **nekrosis** = mortificare, de la **nekros** = moarte.*] Distrugerea hepatocitelor în cursul unor procese infecţioase sau toxice hepatice.

HEPATOPATIE, s. f. / hépatopathie, s. f. / hepatopathy. [*Gr. **hepar, -atos** = ficat; **pathos** = boală.*] Nume generic pentru toate afecţiunile ficatului.

HEPATOPERITONITĂ, s. f. / hépatopéritonite, s. f. / hepatoperitonitis. Inflamaţie a *peritoneului care acoperă ficatul.

HEPATOPTOZĂ, s. f. / hépatoptose, s. f. / hepatoptosia, hepatoptosis. [*Gr. **hepar, -atos** = ficat; **ptosis** = cădere.*] Situaţie anatomică în care ficatul nu se mai află situat între reperele anatomice obişnuite ale peretelui toracic (al cincilea spaţiu intercostal drept - rebord costal), ci este deplasat în jos şi devine astfel palpabil. Consecinţă: h. poate fi confundată la palpare cu o *hepatomegalie.

HEPATORAFIE, s. f. / hépatorraphie, s. f. / hepatorrhaphy. [*Gr. **hepar, -atos** = ficat; **rhaphe** = sutură.*] *Sutura celor două buze ale unei plăgi hepatice.

HEPATOSPLENOMEGALIE, s. f. / hépatosplénomégalie, s. f. / hepatosplenomegaly. [*Gr. **hepar, -atos** = ficat; **splen, -os** = splină; **megas, megalos** = mare.*] *Hepatomegalie asociată cu *splenomegalie, în cadrul simptomatologiei sindromului splenohepatic determinat de o serie de maladii generale sau ale parenchimului hepatic (*tuberculoză, *amiloidoză, *malarie, *sifilis, *boală Banti, *ciroză hipertrofică).

HEPATOSTOMIE, s. f. / hépatostomie, s. f. / hepatostomy. [*Gr. **hepar** = ficat; **stoma** = gură.*] Drenajul ficatului cu anastomoză la perete, practicat în caz de obstrucţie definitivă a canalelor hepatic şi coledoc.

HEPATOTOMIE, s. f. / hépatotomie, s. f. / hepatotomy. [*Gr. **hepar, -atos** = ficat; **tome** = tăiere, secţiune, de la **temnein** = a tăia.*] Incizie chirurgicală a ficatului, de obicei, pentru drenajul unui abces. V. hepaticotomie.

HEPATOTOXICITATE, s. f. / hépatotoxicité, s. f. / hepatotoxicity. [*Gr. **hepar, -atos** = ficat; **toxikon** = otravă pentru vârful săgeţilor, de la **toxon** = săgeată.*] Acţiunea distructivă a unor substanţe la nivelul *hepatocitelor.

HEPCIDINĂ, s. m. / hepcidine, s. m. / hepcidin. [*Gr. **hepar** = ficat; lat. **caedere** = a ucide.*] Peptid de origine hepatică dotat cu proprietăţi antimicrobiene. H. intervine, de asemenea, în reglarea absorbţiei intestinale de fier, pe care o frânează în caz de *hipersideremie. Deoarece este secretat în cursul inflamaţiei este posibilă o implicare a sa în mecanismul anemiei inflamatorii refractare la terapia marţială. V. şi genă HFE.

HEREDOFAMILIAL. Var. pentru eredofamilial (v.).

HERMAFRODISM. Var. pentru hermafroditism (v.).

HERMAFRODIT, adj., s. m. / hermaphrodite, adj., s. m. / hermaphrodite. [*Gr. **Hermaphroditos** = fiul lui Hermes, zeul comerţului, şi al Afroditei, zeiţa iubirii.*] 1) Care este afectat de *hermafroditism. 2) Subiect care prezintă această anomalie.

HERMAFRODITISM, s. n. / hermaphrodisme, s. m. / hermaphrodism. [*Gr. **Hermaphroditos** = fiul lui Hermes, zeul comerţului, şi al Afroditei, zeiţa iubirii; **-ism**.*] Stare intersexuală rară, definită prin prezenţa la un acelaşi subiect a ţesuturilor testicular şi ovarian. Gonadele pot fi diferenţiate într-un testicul şi într-un ovar sau pot coexista sub forma unuia sau a două *ovotestis. Normal şi frecvent la unele nevertebrate, h. este anormal şi foarte rar la om. În cazul speciei umane, există îndeosebi o formă mai mult sau mai puţin incompletă denumită *pseudohermafroditism. Var.: hermafrodism.

HERNIAR, adj. / herniaire, adj. / hernial. [*Lat. **hernia** = vătămare, surpare, hernie.*] Care este în legătură cu o hernie. Ex.: sac h., orificiu h.

HERNIE, s. f. / hernie, s. f. / hernia. [*Lat. **hernia** = vătămare, surpare, hernie.*] Proeminenţa sau ieşirea spontană, temporară sau pemanentă, a unui viscer sau a unei părţi dintr-un viscer în afara limitelor normale, prin pereţii slăbiţi ca rezistenţă ai cavităţii care îl conţin sau printr-un orificiu natural, accidental sau patologic. H. se produce în general în zone anatomice previzibile şi uneori este favorizată de o predispoziţie congenitală sau dobândită. Există foarte multe tipuri de h. V. în continuare unele h., mai reprezentative.

HERNIE CEREBRALĂ / hernie cérébrale / cerebral herniation. Refularea anumitor părţi din creier prin orificiile intracraniene ale durei mater. H. c. este o complicaţie mecanică a *hipertensiunii intracraniene determinată de cauze locale (hemoragie, tumoră cu creştere rapidă, hematom subdural traumatic). Sediul cauzei determină partea din creier angajată în orificiul de trecere. Sin.: angajament cerebral.

HERNIE CRURALĂ / hernie crurale / crural hernia. Tip de h. dobândită, care apare secundar slăbirii tonusului muscular la nivelul orificiului crural intern sau anterior vaselor femurale *(h. c. prevasculară)*, la nivelul ligamentului Gimbernat *(h. Laugier)* sau sub aponevroza muşchiului pectinat *(h. Cloquet)*, fie având prelungiri multiple la nivelul fasciei cribriforme *(h. diverticulară Hesselbach)*, fie incluzând un diverticul sub fascia cribriformă şi un altul sub fascia superficială *(h. Cooper)*. Asocierea unei h. crurale cu o h. inghinală determină distensia inelului Berger.

HERNIE DIAFRAGMATICĂ / hernie diaphragmatique / diaphragmatic hernia. Tip de h. care poate apărea (dobândită), sau există de la naştere (congenitală) la nivelul unui orificiu diafragmatic (de obicei existent fiziologic, dar lărgit). Prin acest orificiu herniază un organ sau o porţiune de organ abdominal (ex.: stomacul, în cazul *h. hiatale, care este o formă de h. diafragmatică). Mai este numită şi diafragmatocel.

HERNIE DE DISC / hernie discale / herniation of intervertebral disk. Protruzia *nucleului pulpos sau a inelului fibros al *discului intervertebral în canalul rahidian. Această hernie este localizată cel mai des pe discul L_4-L_5, mai rar pe discul

L_5-S_1 şi poate provoca o compresiune a rădăcinilor sciaticului cu nevralgie forte, curabilă prin ablaţia nucleului herniat. V. nucleoliză.

HERNIE EPIGASTRICĂ / hernie épigastrique / epigastric hernia. V. hernie a liniei albe.

HERNIE HIATALĂ / hernie hiatale / hiatal hernia, hiatus hernia. Tip de *h. diafragmatică care apare la nivelul orificiului esofagian al diafragmului şi care constă în hernierea unei porţiuni a stomacului intratoracic, fie prin alunecare, fie prin derulare.

HERNIE INGHINALĂ / hernie inguinale / inguinal hernia. Varietate de h. al cărei traiect împrumută *canalul inghinal, fie traversând peretele abdominal oblic din afară înăuntru (h. oblică externă, congenitală), fie dinăuntru în afară (h. oblică internă), fie direct (h. directă, aproape întotdeauna dobândită).

HERNIE INGHINOPUBIANĂ / hernie inguinopubienne / bubonocele. Sin.: bubonocel (v.).

HERNIE JEAN LOUIS PETIT / hernie de Jean Louis Petit / Petit's hernia. [*Jean Louis Petit, chirurg francez, Paris, 1674-1750.*] Sin.: boală Petit (v.).

HERNIE A LINIEI ALBE / hernie de la ligne blanche / hernia through the linea alba. Tip de h. al cărei traiect traversează încrucişarea de fibre ale *liniei albe abdominale. În funcţie de localizare, h. l. a. pot fi epigastrice (cele mai frecvente), ombilicale şi subombilicale.

HERNIE A NUCLEULUI PULPOS / hernie du nucleus pulposus / herniation of nucleus pulposus. Ruptură sau prolaps ale *nucleului pulpos.

HERNIE MUSCULARĂ / hernie musculaire / muscular hernia. H. unei porţiuni de muşchi la nivelul unei rupturi accidentale sau al aponevrozei sale.

HERNIE OMBILICALĂ / hernie ombilicale / umbilical hernia. Varietate de *h. a liniei albe cu traiectul la nivelul ombilicului. La nou-născut se numeşte omfalocel. V. şi operaţie Gross.

HERNIE SCROTALĂ / hernie scrotale / scrotal hernia. H. inghinală oblică externă, al cărei sac coboară în scrot.

HERNIE STRANGULATĂ / hernie étranglée / strangulated hernia. H. complicată printr-o constricţie strânsă şi permanentă a conţinutului său. Rezultă o obstrucţie în circulaţia sanguină a viscerelor herniate, care poate conduce rapid la necroză, de unde gravitatea şi necesitatea intervenţiei chirurgicale de urgenţă. V. kelotomie.

HERNIOPLASTIE, s. f. / hernioplastie, s. f. / hernioplasty. [*Lat.* ***hernia*** *= vătămare, hernie; gr.* ***plassein*** *= a forma.*] Procedeu de cură chirurgicală radicală a unei hernii, util când peretele abdominal este slab (cu rezistenţă mică) ca în cazul herniei inghinale directe, herniei voluminoase sau recidivate. H. constă, după rezecţia *sacului herniar (v. sac, def. 4), în consolidarea peretelui abdominal posterior cu ajutorul unei grefe cutanate, aponevrotice sau a unei proteze.

HERNIORAFIE, s. f. / herniorraphie, s. f. / herniorrhaphy. Cură radicală chirurgicală constând în rezecţia *sacului herniar (v. sac, def. 4) şi consolidarea peretelui abdominal prin sutură, cu fire nerezorbabile, la marginile canalului.

HERNIOTOMIE, s. f. / herniotomie, s. f. / herniotomy. [*Lat.* ***hernia*** *= vătămare, surpare, hernie; gr.* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Intervenţia chirurgicală reparatorie a unei hernii. V. şi kelotomie.

HEROINĂ, s. f. / héroïne, s. f. / heroin. [*Lat., gr.* ***heroine*** *= semizeiţă, eroină, din lat., gr.* ***heros, herois*** *= erou (aluzie la efectele stimulatoare ale drogului).*] Diamorfină, sau diacetilmorfină, alcaloid cu formula $C_{21}H_{23}O_5N$. Este o pulbere albă cristalină, solubilă în alcool şi benzen, mai puţin în apă, preparată prin acetilarea *morfinei. H. este mai activă farmacologic decât morfina (efecte analgezice şi hipnotice), mai euforizantă, dar şi mai toxică, generând rapid şi starea de *acutumanţă. De aceea, nu este utilizată în terapeutică. H. provoacă la toxicomani *dependenţă fizică, psihică şi socială. Supradoza accidentală (*overdose*) provoacă insuficienţă respiratorie mortală dacă nu este tratată cu un antidot specific, *naloxon.

HEROINOMANIE, s. f. / héroïnomanie, s. f. / heroinomania. [*V. etimologia termenului* ***heroină****; gr.* ***mania*** *= nebunie.*] Drogarea cu *heroină.

HERPANGINĂ, s. f. / herpangine, s. f. / herpangina. [*Lat.* ***herpes, -etis****, gr.* ***herpes, -etos*** *= pecingine, ulcer malign, de la gr.* ***herpein*** *= a se târî; lat.* ***angina*** *= sufocare, de la* ***angere*** *= a strânge, a sufoca, sau gr.* ***ankein*** *= a sugruma.*] Boală infecţioasă febrilă determinată de *virusurile *Coxsackie*, marcată prin leziuni veziculare şi ulcerate la nivelul faringelui şi palatului moale.

HERPES, s. n. / herpès, s. m. / herpes. [*Lat.* ***herpes, -etis****, gr.* ***herpes, -etos*** *= pecingine, ulcer malign, de la gr.* ***herpein*** *= a se târî.*] Boală cutanată acută caracterizată printr-o erupţie de vezicule mici, transparente, adesea grupate pe un fond roşiatic şi înconjurate de o areolă roşie. H. este produs de un virus, **Herpes simplex virus* (HSV) sau *Herpesvirus hominis* (HVH), din familia *Herpesviridae*. H. are sediul îndeosebi pe faţă, în jurul gurii şi nasului (buton de febră), uneori la nivel genital. Poate recidiva în aceeaşi regiune. Tipuri: 1) *H. gestationis*, la femeia gravidă. 2) *H. simplex*, vezicule grupate pe piele sau la nivelul organelor genitale (*h. progenitalis*), uneori însoţite de febră. 3) *H. zoster*, sin.: zona (v.). 4) *H. zoster oftalmic*, cu afectarea nervului oftalmic, iridociclită, keratită, anestezie corneană.

HERPES SIMPLEX VIRUS / herpès simplex virus / herpes simplex virus. Virus din familia **Herpesviridae*. Provoacă primoinfecţii acute diseminate, urmate de infecţii latente cu prezenţa constantă a virusului, reactivat mai mult sau mai puţin periodic (keratită herpetică, herpes labial recidivant). Se disting două tipuri de H. s. v.: 1) *Tipul 1*, care se transmite prin saliva infectată, este responsabil de gingivostomatite, keratoconjunctivite, eczemă herpetiformă, menigoencefalite. 2) *Tipul 2*, care se transmite în principal pe cale genitală, este virusul herpesului genital. V. herpes, *Herpesviridae*.

HERPES ZOSTER / zona zoster / herpes zoster. Sin.: zona (v.).

HERPESVIRIDAE / Herpesviridae / Herpesviridae. [*Lat.* ***herpes, -etis****, gr.* ***herpes, -etos*** *= pecingine, ulcer malign, de la gr.* ***herpein*** *= a se târî; lat.* ***virus*** *= venin, otravă.*] Familie de virusuri ADN de talie mare (80-100 nm), a căror capsidă are o simetrie cubică. Cuprinde: virusurile **Herpes simplex* de tip 1 (HSV1) şi de tip 2 (HSV2), virusul varicelă-zona (VZV), clasificate toate trei în subfamilia *Alphaherpesvirinae*, *citomegalovirusul uman (CMV), clasificat printre *Betaherpesvirinae*, împreună cu recent descoperiţii herpesvirusul uman 6 (HHV-6) şi 7 (HHV-7). La acestea se adaugă *virusul Epstein Barr (EBV), clasificat în subfamilia *Gammaherpesvirinae*. H. pot persista în stare latentă, în ganglionii nervoşi senzitivi în cazul HSV, VZV şi HVH-6 responsabil de exantemul subit, în glandele salivare - CMV, în limfocitele B - CMV şi EBV. Toate aceste tipuri de virusuri pot fi reactivate sub influenţa unei emoţii, infecţii, a unei expuneri la soare, menstruaţiei etc. Bolile pe care le provoacă sunt mai grave la nou-născuţi, imunodeprimaţi, bolnavi cu transplante, leucemici, canceroşi şi, oarecum paradoxal, în ţările cu un nivel de trai ridicat. S-a constatat asocierea unor H. cu anumite tumori maligne: EBS - *limfom Burkitt şi cancer nazofaringian; HSV - cancer de col uterin; CMV - *sarcom Kaposi. Rolul H. în dezvoltarea acestor tumori nu a fost însă demonstrat.

HERPETIC, adj. / herpétique, adj. / herpetic. [*Lat.* ***herpes, -etis,*** *gr.* ***herpes, -etos*** = *pecingine, ulcer malign, de la gr.* ***herpein*** = *a se târî.*] De natura *herpesului. Care este în relaţie cu un herpes.

HERPETIFORM, adj. / herpétiforme, adj. / herpetiform. [*Lat.* ***herpes, -etis,*** *gr.* ***herpes, -etos*** = *pecingine, ulcer malign, de la gr.* ***herpein*** = *a se târî; lat.* ***forma*** = *formă.*] Despre aspectul macroscopic al unor leziuni dermatologice care prezintă vezicule grupate, asemănătoare cu leziunile herpetice. V. şi herpes.

HERTZ, s. m. / hertz, s. m. / hertz. [*Heinrich Rudolf Hertz, fizician german, Bonn, 1857-1894.*] Unitate de măsură în SI pentru frecvenţa unui fenomen cu perioada de o secundă, adică de un ciclu pe secundă. Abrev.: Hz.

HESPERANOPIE, s. f. / hespéranopie, s. f. / hesperanopia. [*Gr.* ***hespera*** = *seară;* ***an*** - *priv.;* ***ops, opos*** = *vedere, văz.*] Cecitate nocturnă. V. hemeralopie.

HETEROAGLUTINARE, s. f. / hétéroagglutination, s. f. / heteroagglutination. [*Gr.* ***heteros*** = *altul; lat.* ***agglutinare*** = *a lipi, a uni.*] *Aglutinarea particulelor antigenice prin *aglutinine derivate de la alte specii.

HETEROANTICORP, s. m. / hétéroanticorps, s. m. / heteroantibody. [*Gr.* ***heteros*** = *altul;* ***anti*** = *contra; lat.* ***corpus, -oris*** = *corp.*] Anticorp combinat cu antigeni originari de la specii străine de cea care a produs anticorpii. Sin.: xenoanticorp.

HETEROANTIGEN, s. m. / hétéroantigène, s. m. / heteroantigen. [*Gr.* ***heteros*** = *altul;* ***anti*** = *contra;* ***gennan*** = *a produce.*] Antigen care provine de la specii străine producătorului de anticorpi. Sin.: xenoantigen.

HETEROCARION, s. m. / hétérocaryon, s. m. / heterokaryon. [*Gr.* ***heteros*** = *altul;* ***karyon*** = *sâmbure, nucleu.*] Nucleu diferit din punct de vedere genetic, introdus în celulă prin procedee experimentale *in vitro*, de *fuziune sau de *hibridare celulară. V. heterocarioză.

HETEROCARIOZĂ, s. f. / hétérocaryose, s. f. / heterokaryosis. [*Gr.* ***heteros*** = *altul;* ***karyon*** = *sâmbure, nucleu;* ***-oză.***] Prezenţa în aceeaşi celulă a două sau mai multe nuclee diferite din punct de vedere genetic. H. poate fi obţinută experimental, *in vitro*, iar la o serie de specii de ciuperci se întâlneşte în mod natural, ca rezultat al fuziunii citoplasmei unor celule provenite din linii diferite, fără ca şi nucleele acestor celule să fuzioneze. V. heterocarion.

HETEROCROMATIC, adj. / hétérochromatique, adj. / heterochromatic. Despre un cromozom sau segment de cromozom ce prezintă un ciclu de coloraţie caracteristic *heterocromatinei.

HETEROCROMATINĂ, s. f. / hétérochromatine, s. f. / heterochromatin. [*Gr.* ***heteros*** = *altul;* ***khroma, -atos*** = *culoare;* ***-ină.***] Denumire pentru regiunile *genomului care rămân înalt condensate pe întregul parcurs al ciclului celular. H. este lipsită de expresie genică şi se replică în partea finală a fazei S. Denumirea de h. provine de la colorarea mai intensă a acesteia faţă de restul *cromatinei din nucleu.

HETEROCROMIE, s. f. / hétérochromie, s. f. / heterochrimia. [*Gr.* ***heteros*** = *altul;* ***khroma, -atos*** = *culoare.*] 1) Culoare diferită a unor părţi care, în mod normal, trebuiau să aibă aceeaşi culoare. 2) Diferenţă de culoare a celor două *irisuri. Poate fi congenitală sau dobândită.

HETEROCROMOSOM. Var. pentru heterocromozom (v.).

HETEROCROMOZOM, s. m. / hétérochromosome, s. m. / heterochromosome. [*Gr.* ***heteros*** = *altul;* ***khroma, -atos*** = *culoare;* ***soma, -atos*** = *corp.*] 1) Cromozom care rămâne picnotic în *interfază, sub forma unui corpuscul cromatinian, şi care, ca urmare, se comportă diferit în comparaţie cu ceilalţi cromozomi. 2) Cromozom aparţinând unei perechi responsabile de determinarea sexului, XX pentru femeie şi XY pentru bărbat. H. nu sunt decât parţial *cromozomi omologi. Actualmente, sunt cunoscute 13 gene aparţinând cromozomului Y, printre care: TDF = *Testis Determining Factor*, SRY = *Sex Determining Region Y* (prezent în braţul scurt al cromozomului Y), gena hipertricozei auriculare. Partea specifică a cromozomului X poartă numeroase gene ale căror *alele modificate sunt responsabile de bolile ereditare legate de sex. Sin.: heterozom. Var.: heterocromosom.

HETEROCRONIE, s. f. / hétérochronie, s. f. / heterochronia. [*Gr.* ***heteros*** = *altul;* ***khronos*** = *timp.*] Dezvoltarea unui ţesut într-o perioadă când acesta nu există în mod normal în organism.

HETERODIMER, s. m. / hétérodimère, s. m. / heterodimer. [*Gr.* ***heteros*** = *altul;* ***dis*** = *de două ori;* ***meros*** = *parte.*] *Dimer constituit din două subunităţi diferite ca structură.

HETERODONT, adj. / hétérodonte, adj. / heterodont. [*Gr.* ***heteros*** = *altul;* ***odous, odontos*** = *dinte.*] Despre animalele care au mai multe tipuri de dinţi. Majoritatea mamiferelor şi omul sunt h.

HETERODROM, adj. / hétérodrome, adj. / heterodrome. [*Gr.* ***heteros*** = *altul;* ***dromos*** = *cursă, drum.*] Care se propagă anormal. Termenul se utilizează, de regulă, cu referire la excitaţia cardiacă.

HETERODUPLEX, s. n. / hétéroduplex, s. m. / heteroduplex. [*Gr.* ***heteros*** = *altul; lat.* ***duplex, -icis*** = *dublu.*] ADN dublu catenar format prin *hibridarea a două secvenţe de origine diferită care nu sunt perfect complementare, din cauza unei *mutaţii sau a unei *recombinări genetice inexacte. V. hibridare moleculară, homoduplex.

HETEROFIL, adj. / hétérophile, adj. / heterophilic (1), (2), heterophil (3). [*Gr.* ***heteros*** = *altul;* ***philos*** = *prieten, de la* ***philein*** = *a iubi.*] 1) Care prezintă afinitate şi pentru alţi antigeni sau anticorpi, în afara celor pentru care este specific. 2) Colorat cu alt tip de culoare decât de obicei. 3) Leucocite granulocite diferite ca mărime şi culoare în raport cu normalul.

HETEROFORIE, s. f. / hétérophorie, s. f. / heterophoria. [*Gr.* ***heteros*** = *altul;* ***pherein*** = *a purta, a transporta.*] Deviere latentă a axelor vizuale (acestea nu se mai menţin paralele), care nu apare decât când se suprimă fuziunea oculară (v. fuziune, def. 7). Ant.: ortoforie. V. şi esoforie, exoforie, heteroforie. Sin.: strabism latent.

HETEROGAMET, s. m. / hétérogamète, s. m. / heterogamete. [*Gr.* ***heteros*** = *altul;* ***gamete*** = *soţie,* ***gametes*** = *soţ.*] Celulă sexuală care se va uni în timpul fecundării cu o altă celulă, morfologic diferită. Ant.: homogamet. Sin.: anizogamet.

HETEROGEUZIE, s. f. / hétérogueusie, s. f. / heterogeusia. [*Gr.* ***heteros*** = *altul;* ***gueusis*** = *gust.*] Tulburare a simţului gustativ, senzaţia percepută nefiind cea aşteptată, dar nici dezagreabilă. V. şi ageuzie, disgeuzie.

HETEROGREFĂ, s. f. / hétérogreffe, s. f. / heterograft. [*Gr.* ***heteros*** = *altul; lat.* ***graphium,*** *din gr.* ***grapheion*** = *peniţă de scris, briceag de altoit, de la* ***graphein*** = *a scrie.*] *Grefă efectuată la un organism care aparţine unei specii animale diferite de cea de la care provine *grefonul. Sin.: grefă heterologă, heterotransplantare, xenogrefă.

HETEROGREFĂ VALVULARĂ / hétérogreffe valvulaire / valvular heterograft. Sin.: bioproteză (v.).

HETEROHEMAGLUTINARE, s. f. / hétérohémagglutination, s. f. / heteroh(a)emagglutination. [*Gr.* ***heteros*** = *altul;* ***haima,***

-atos = sânge; lat. agglutinare = a lipi, a uni.] *Aglutinarea eritrocitelor de om prin *aglutinine provenite de la alte specii.

HETEROIMUNIZARE, s. f. / hétéro-immunisation, s. f. / heteroimmunization. [*Gr. heteros = altul; lat. immunis = scutit, apărat, de la in = lipsit de, munus = obligaţie.*] *Imunizare provocată prin injectarea la un animal a unui *antigen provenind de la altă specie. Sin.: xenoimunizare.

HETEROLATERAL, adj. / hétérolatéral, adj. / heterolateral. [*Gr. heteros = altul; lat. lateralis = lateral, de la latus, -eris = latură.*] Care este situat de partea opusă, controlaterală, în comparaţie cu termenul de referinţă. Ant.: homolateral.

HETEROLOG, adj. / hétérologue, adj. / heterologous. [*Gr. heteros = altul; logos = raport, relaţie.*] 1) A cărui structură diferă de cea a ansamblului căruia îi aparţine. Ex.: ţesut h. 2) Care provine de la o specie diferită. Ex.: grefă h. 3) Care prezintă forme foarte diferite la aceeaşi specie. Ex.: suşă h. a unui microorganism. Sin.: xenogenic.

HETEROMETRIE, s. f. / hétérométrie, s. f. / heterometry. [*Gr. heteros = altul, diferit; metron = măsură.*] 1) Dezvoltarea unui ţesut într-un mod în care se depărtează de structura sa topică, normală. Este cazul îndeosebi al *transformării celulare maligne. 2) Studiul taliei, greutăţii, volumului şi formei indivizilor.

HETERONIM, adj. / hétéronyme, adj. / heteronymous. [*Gr. heteros = altul; onoma = nume.*] Despre o leziune sau o tulburare care afectează două organe sau două părţi ale organelor, dispuse unul la dreapta, altul la stânga planului median.

HETEROOSMIE, s. f. / hétéroosmie, s. f. / heterosmia. Sin.: heterosmie (v.).

HETEROPICNOZĂ, s. f. / hétéropycnose, s. f. / heteropyknosis. [*Gr. heteros = altul; pyknosis = comprimare, condensare, de la pyknos = gros, îndesat.*] 1) Variaţii în densitatea unei structuri. 2) Condensare diferenţiată observată la cromozomi sau în diverse regiuni ale aceluiaşi cromozom.

HETEROPLASMIE, s. f. / hétéroplasmie, s. f. / heteroplasmia. [*Gr. heteros = altul; plasma = obiect modelat.*] Coexistenţa mitocondriilor normale şi cu mutaţii, în interiorul aceleiaşi celule sau la nivelul aceluiaşi ţesut.

HETEROPLAZIE, s. f. / hétéroplasie, s. f. / heteroplasia. [*Gr. heteros = altul; plasis = modelare, de la plassein = a forma, a modela.*] *Distrofie disontogenetică manifestată prin prezenţa unui ţesut perfect diferenţiat în altă zonă (organ, regiune topografică) decât cea normală. Ex.: mucoasă gastrică în intestinul subţire.

HETEROPROTEINĂ, s. f. / hétéroprotéine, s. f. / conjugated protein. [*Gr. heteros = altul; protos = primul; -ină.*] Nume de ansamblu pentru compuşii organici formaţi din proteine asociate cu grupări neprotidice. Acestea din urmă pot fi individualizate (grupări prostetice) sau pot fi formate din constituenţi heterogeni repartizaţi în molecula de proteină. Ex.: *fosfoproteină, *glicoproteină, *cromoproteină, *nucleoproteină.

HETEROSEXUAL, adj. / hétérosexuel, -elle, adj. / heterosexual. [*Gr. heteros = altul; lat. sexualis = referitor la sex, de la sexus = sex.*] Cu tendinţe sexuale normale, care este atras de sexul opus.

HETEROSMIE, s. f. / hétérosmie, s. f. / heterosmia. [*Gr. heteros = altul; osme = miros.*] Tulburare a percepţiei mirosurilor în care mirosul perceput nu este cel aşteptat, dar nici nu este obligatoriu dezagreabil, spre deosebire de *cacosmie. V. şi disosmie. Sin.: heteroosmie.

HETEROSPECIFIC, adj. / hétérospécifique, adj. / heterospecific. [*Gr. heteros = altul; lat. specificus = specific, de la species = aspect, aparenţă.*] Care prezintă trăsături sau caracteristici proprii unei alte specii.

HETEROTIPIC, adj. / hétérotypique, adj. / heterotypical. [*Gr. heteros = altul, diferit; typos = model, formă.*] De formă diferită. V. homotipic.

HETEROTOP, adj. / hétérotope, adj. / heterotopic. [*Gr. heteros = altul; topos = loc.*] 1) Care îşi are originea într-un loc anormal. 2) În electrocardiografie, o excitaţie cu punct de pornire în afara nodului sinusal sau un ritm a cărui comandă nu mai este sinusală. Implicit, o contracţie cardiacă a cărei origine este ectopică.

HETEROTOPIC, adj. / hétérotopique, adj. / heterotopic. [*Gr. heteros = altul; topos = loc.*] Despre *transplantarea unui organ într-o altă amplasare decât poziţia sa anatomică normală şi mai mult sau mai puţin la distanţă faţă de aceasta.

HETEROTOPIE, s. f. / hétérotopie, s. f. / heterotopia. [*Gr. heteros = altul; topos = loc.*] Prezenţa unor celule sau ţesuturi în alte zone anatomice decât cele în care se află în mod normal.

HETEROTRANSPLANTARE, s. f. / hétérotransplantation, s. f. / heterotransplantation. [*Gr. heteros = altul; lat. trans = peste, dincolo; plantare = a planta.*] Sin.: heterogrefă (v.).

HETEROTROF, adj. / hétérotrophe, adj. / heterotrophic. [*Gr. heteros = altul; trophe = hrană, nutriţie.*] Organism incapabil să-şi sintetizeze componentele celulare proprii pornind de la substanţe minerale, fiindu-i necesari compuşi organici ca sursă de carbon sau azot.

HETEROTROPIE, s. f. / hétérotropie, s. f. / heterotropy. [*Gr. heteros = altul; trope = întoarcere, de la trepein = a întoarce.*] Sin.: strabism (v.).

HETEROXEN, adj. / hétéroxène, adj. / heteroxenous. [*Gr. heteros = altul; xenos = străin.*] Caracteristica unui parazit care posedă cel puţin o gazdă intermediară.

HETEROZIDE, s. n. pl. / hétérosides, s. m. pl. / heterosides. [*Gr. heteros = altul; ozid - indică un glucid.*] Una din cele două grupe de *ozide. Prin hidroliza h. rezultă unui sau mai multe tipuri de *oze şi o substanţă neglucidică (sterol, fenol etc.). H. sunt îndeosebi de origine vegetală, unele prezentând proprietăţi farmacologice. Ex.: digitalina. V. glicozid.

HETEROZIGOT, adj., s. m. / hétérozygote, adj., s. m. / heterozygote. [*Gr. heteros = altul; zygotos = legat împreună, de la zygor = eu unesc.*] (O celulă diploidă sau un individ) care posedă două gene *alele diferite pe un *locus determinat de la nivelul a doi cromozomi omologi (ex.: o genă normală şi o genă patologică). În fenotip se manifestă caracterul codificat de alela dominantă. Descendenţa organismelor h. este neuniformă. Ant.: homozigot.

HETEROZOM, s. m. / hétérosome, s. m. / heterosome. [*Gr. heteros = altul; soma, -atos = corp.*] Sin.: heterocromozom (v.).

HEXACLORCICLOHEXAN, s. m. / hexachlorcyclohexane, s. m. / hexachlorcyclohexane. Insecticid de contact organoclorurat ($C_6H_6Cl_6$), care se prezintă sub formă de pulbere cristalină solubilă în solvenţi organici. H. exercită o acţiune convulsivantă. Abrev.: HCH.

HEXACLOROFEN, s. m. / hexachlorophène, s. m. / hexachlorophene. (DCI) Antiseptic local şi detergent, aplicabil pe piele, $C_{13}H_6Cl_6O_2$.

HEXADACTILIE, s. f. / sexdigitisme, hexadactylie, s. m. / hexadactylia. Anomalie congenitală constând în existenţa unui deget supranumerar. Aceste degete sunt lipsite adesea de schelet şi sunt unite printr-un *pedicul la nivelul suprafeţei cutanate.

HEXAGON ARTERIAL WILLIS / hexagone artériel de Willis / Willis' circle or artery. NA: circulus arteriosus cerebri. [*Thomas Willis, anatomist și medic englez, Londra, 1621-1675.*] Sistem rezultat prin anastomoza marilor axe arteriale de la baza creierului (carotide interne anterior, trunchi bazilar posterior) constituit din cele două artere cerebrale anterioare reunite prin comunicanta anterioară și de cele două artere cerebrale posterioare, reunite cu arterele carotide interne prin cele două artere comunicante posterioare. Sin.: poligon arterial Willis. V. și tab. anat. - artere.

HEXOKINAZĂ, s. f. / hexokinase, s. f. / hexokinase. [*Gr. **hex** = șase; **kinein** = a mișca; -ază.*] Enzimă tisulară care catalizează conversia glucozei în glucoză-6-fosfat. Aceasta este prima etapă a *glicolizei. Catalizează fosforilarea și a altor hexoze, cum ar fi: manoza, galactoza, glucozamina, fructoza, procesul având loc îndeosebi în ficat și mușchi.

HEXOZAMINĂ, s. f. / hexosamine, s. f. / hexosamine. [*Gr. **hex** = șase; ozā - indică un glucid; gr. **ammoniakon** = sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia; -ină.*] Oză azotată la care o grupare amino înlocuiește o grupare hidroxil. Cele mai importante h. sunt: glucozamina (constituent al numeroase mucopolizaharide) și galactozamina (constituent al glicolipidelor și *condroitin sulfatului).

HEXOZĂ, s. f. / hexose, s. m. / hexose. [*Gr. **hex** = șase; oză - indică un glucid.*] Glucid simplu, monozaharid cu formula $C_6H_{12}O_6$, nehidrolizabil, posedând șase atomi de carbon. Ex.: fructoza, galactoza, glucoza.

HIALADERINĂ, s. f. / hyaladhérine, s. f. / hyaladherin. [*Lat. **hyalus**, gr. **hyalos** = sticlă; lat. **adhaerere** = a fi atașat (**ad** = spre; **haerere** = a fi prins); -ină.*] Proteină care prezintă domenii specifice de legare pentru *acidul hialuronic, ce includ un grup caracteristic, încărcat pozitiv, de reziduuri aminoacidice.

HIALIN, adj. / hyalin, -e, adj. / hyaline. [*Lat. **hyalinus**, gr. **hyalinos** = făcut din sticlă, din lat. **hyalus**, gr. **hyalos** = sticlă.*] Care are aspect omogen, vitros. Este caracteristic unei substanțe care rezultă prin degenerescența fibrelor de colagen și se întâlnește îndeosebi la nivelul unor cicatrice sau în unele boli (*hialinoze).

HIALINIZARE, s. f. / hyalinisation, s. f. / hyalinization. [*Lat. **hyalinus**, gr. **hyalinos** = făcut din sticlă, din lat. **hyalus**, gr. **hyalos** = sticlă.*] *Distrofie proteică ireversibilă a fibrelor conjunctive și uneori a celulelor, caracterizată prin omogenizare. Ex.: h. oaselor.

HIALINOZĂ, s. f. / hyalinose, s. f. / hyalinosis. [*Lat. **hyalinus**, gr. **hyalinos** = făcut din sticlă, din lat. **hyalus**, gr. **hyalos** = sticlă; -oză.*] *Degenerescență hialină a oaselor sau a sinusurilor limfoganglionare. Consecință: scăderea rezistenței vaselor.

HIALINOZĂ CUTANATĂ ȘI MUCOASĂ / lipoïdo-protéinose de la peau et des muqueuses / cutis et mucosae hyalinosis. Sin.: proteinoză lipidică (v.).

HIALOID, adj., s. f. / hyaloïde, adj., s. f. / hyaloid. [*Lat. **hyalus**, gr. **hyalos** = sticlă; gr. **eidos** = formă.*] 1) Despre aspectul unor structuri anatomice care au transparența sticlei. Ex.: membrană h. 2) Denumirea unei membrane care limitează *corpul vitros și a cărei inflamație este numită hialită. *H. posterioară* este în contact cu limitanta internă, iar *h. anterioară* cu fața posterioară a cristalinului.

HIALOMER, s. m. / hyalomère, s. m. / hyalomere. Zonă cu aspect *hialon situată la periferia *trombocitului.

HIALOPLASMĂ, s. f. / hyaloplasma, s. m. / hyaloplasm, cytolyph. [*Lat. **hyalus**, gr. **hyalos** = sticlă; **plasma** = obiect modelat.*] Porțiunea amorfă și omogenă a *citoplasmei în care se află organitele și incluziunile celulare.

HIALURONIDAZĂ, s. f. / hyaluronidase, s. f. / hyaluronidase. Enzimă care catalizează depolimerizarea și hidroliza *acidului hialuronic, polizaharid abundent în țesutul conjunctiv și în lichidele biologice. Prin acțiunea sa, de scădere a viscozității mediilor bogate în acid hialuronic, h. intervine în numeroase procese fiziologice din organism, fiind prezentă în anumite organe, îndeosebi în testicul, splină, corp ciliar și iris. H. facilitează migrarea celulară, iar eliberată de *spermatozoid este un factor esențial în *fertilitate. De asemenea, reprezintă unul din factorii activi din *venin, iar secretată de unele bacterii favorizează propagarea în organism a unor germeni patogeni. H. este utilizată în terapeutică pentru facilitarea difuziunii medicamentelor la nivelul pielii și al țesutului conjunctiv și pentru creșterea puterii fecundante a spermei.

HIATAL, adj. / hiatal, -ale, -aux, adj. / hiatal. [*Lat. **hiatus** = deschidere, de la **hiare** = a se căsca, a se crăpa.*] Care este în relație cu un *hiatus. Ex.: hernie h.

HIATUS, s. n. / hiatus, s. m. / hiatus. NA: hiatus. (1). [*Lat. **hiatus** = deschidere, de la **hiare** = a se căsca, a se crăpa.*] Deschidere sau fantă îngustă. 1) Denumire pentru o serie de orificii anatomice, înguste și alungite. Ex.: a) *h. esofagian*, orificiu al diafragmului prin care esofagul trece din cavitatea toracică în abdomen; b) *h. maxilar*, orificiu care permite comu-nicarea între cavitatea nazală și sinusul maxilar. 2) Uneori, termenul este folosit și cu alte sensuri. Ex.: *h. leucemic*, aspect particular al formulei leucocitare, în *leucemia acută, caracterizat prin absența formelor intermediare între mieloblaste și granulocite neutrofile mature.

HIBERNARE, s. f. / hibernation, s. f. / hibernation. [*Lat. **hibernare** = a ierna, a hiberna.*] Perioadă din viața unor mamifere (liliac, arici, popândău, marmotă, urs) în care, prin mecanisme interne de inhibiție, declanșate de obicei de frigul din mediu, scade intensitatea proceselor metabolice din organismul hibernant, temperatura corpului putând coborî la +5°C. V. și țesut adipos brun.

HIBERNARE ARTIFICIALĂ / hibernation artificielle / artificial hibernation. Stare asemănătoare *hibernării, provocată artificial la om, de obicei prin substanțe *ganglioplegice și, eventual, refrigerare totală obținută prin aplicarea de pungi cu gheață pe trunchi și membre. Se poate ajunge la temperaturi de +28°C, puls 1-2 bătăi/minut, o respirație pe minut. Scop: efectuarea unor intervenții chirurgicale pe inimă sau pe creier, în care va fi tolerată mai bine lipsa de oxigen, sau tratamentul arsurilor grave și al unor intoxicații.

HIBERNARE MIOCARDICĂ / hibernation myocardique / myocardial hibernation. Disfuncție cardiacă cronică determinată de episoade repetate de ischemie și de reperfuzie. H. m. este potențial reversibilă, persistând până când fluxul sanguin miocardic va fi restaurat. Cf. siderație miocardică.

HIBERNOM, s. n. / hibernome, s. m. / hibernoma. [*Lat. **hibernare** = a ierna, a hiberna; -oma.*] Tumoră subcutanată benignă, localizată îndeosebi în axilă și în regiunea scapulară, formată din *țesut adipos brun, diferit de țesutul adipos normal și analog celui din mediastinul superior al unor animale hibernante. *H. malign* reprezintă o varietate de *sarcom ale cărui celule conțin grăsime asemănătoare celei a animalelor hibernante.

HIBERNOTERAPIE, s. f. / hibernothérapie, s. f. / artificial hibernation. [*Lat. **hibernare** = a ierna, a hiberna; gr. **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] Utilizarea terapeutică a *hibernării artificiale.

HIBRID, adj., s. m. / hybride, adj., s. m. / hybrid. [*Lat. **hybrida** = metis, cu sânge amestecat, din gr. **hybris** = violență, viol, de la **hyper** = mai mult, peste.*] Individ care provine din reproducerea sexuată a doi indivizi aparținând la două specii diferite. H. sunt în principiu sterili. În genetică, termenul se utilizează pentru denumirea indivizilor *heterozigoţi rezultaţi din încrucişarea a doi părinţi de rasă pură. În general, h. este un descendent provenit din împerecherea unor indivizi ce se deosebesc între ei prin cel puţin o pereche de caractere.

HIBRID ADN-ARN / hybride ADN-ARN / DNA-RNA hybrid. Moleculă dublu catenară formată prin asocierea unui lanţ de ADN şi a unui lanţ de ARN complementare.

HIBRIDARE, s. f. / hybridation, s. f. / hybridization. [*Lat.* ***hybrida*** *= metis, cu sânge amestecat, din gr.* ***hybris*** *= violenţă, viol, de la* ***hyper*** *= mai mult, peste.*] Producerea de hibrizi. Un organism *hibrid rezultă din combinarea a două organisme genetic diferite. Experienţa de încrucişare în care se ia în considerare doar o pereche de caractere aleomorfe se numeşte *monohibridare*. În *dihibridare* se consideră două perechi de caractere. Var.: hibridizare.

HIBRIDARE CELULARĂ / hybridation cellulaire / cell hybridization. Fuziune experimentală a două celule provenind de la două specii animale diferite. H. c. conduce la formarea unei celule cu un nucleu (*heterocarion) ce conţine materialul genetic al fiecărei specii de origine.

HIBRIDARE IN SITU / hybridation in situ / in situ hybridization. H. unei sonde de ADN sau ARN, marcată specific, cu ADN sau ARN celular, la nivelul unei secţiuni histologice sau al unor celule fixate. În acest mod pot fi detectate secvenţe specifice de ADN sau de ARN pe preparatele histologice sau citogenetice. Într-un ţesut heterogen se poate pune în evidenţă o anumită acumulare de ARN sau unele secvenţe virale, iar în investigaţiile citogenetice sunt localizate gene date la nivelul unei benzi sau subbenzi cromozomiale.

HIBRIDARE MOLECULARĂ / hybridation moléculaire / molecular hybridization. Procedeu de obţinere a unei molecule hibride. Acest termen se aplică de obicei moleculelor de acizi nucleici (ADN sau ARN) care derivă din asocierea a două lanţuri monocatenare, provenind de la aceeaşi specie sau de la specii diferite. H. m. are loc numai când lanţurile de ADN, sau fragmentele de ADN şi ARN, conţin baze complementare. H. m. reprezintă o tehnică de bază în ingineria genetică, permiţând utilizarea de *sonde genetice pentru recunoaşterea secvenţelor specifice de ADN sau ARN.

HIBRIDIZARE. Var. pentru hibridare (v.).

HIBRIDOM, s. n. / hybridome, s. m. / hybridoma. [*Lat.* ***hybrida*** *= metis, cu sânge amestecat, din gr.* ***hybris*** *= violenţă, viol, de la* ***hyper*** *= mai mult, peste; -****oma****.*] Ansamblu viu, creat în laborator prin fuziunea unor celule genetic diferite, ale căror cromozomi se amestecă. Nucleele hibride formate posedă caracterele genetice ale celor două specii de celule. Ex.: fuziunea limfocitelor de şoarece producătoare de anticorpi (dar în cantitate redusă) cu celule canceroase (cu dezvoltare nelimitată) ale mielomului de şoarece a permis obţinerea secreţiei masive şi durabile de către acest h. (sau imunom) a unor anticorpi limfoplasmocitari. Aceşti anticorpi sunt *monoclonali.

HIDANTOINE, s. f. pl. / hydantoïnes, s. f. pl. / hydantoins, glycoiin urea. Grup de medicamente, ureide ciclice ale acidului glicolic, cu proprietăţi anticonvulsivante şi efecte antiepileptice. Ex.: fenitoina. H. sunt administrate în special în crizele de grand mal epileptic. V. şi anticonvulsivant.

HIDATIC, adj. / hydatique, adj. / hydatic. [*Gr.* ***hydatis, -idos*** *= pungă umplută cu apă în apropierea ficatului, de la* ***hydor, hydatos*** *= apă.*] Care este în relaţie cu *hidatidele. Ex.: *chist h.

HIDATIDĂ, s. f. / hydatide, s. f. / hydatid. [*Gr.* ***hydatis, -idos*** *= pungă umplută cu apă în apropierea ficatului, de la* ***hydor, hydatos*** *= apă.*] 1) În parazitologie, formă larvară particulară a unor tenii *(Taenia echinococcus)* care se aseamănă cu un chist sau o veziculă. H. este formată, din exterior spre interior, dintr-o membrană cuticulară foarte groasă, o membrană proligeră (germinativă) subţire care este invaginată în lumenul său şi formează vezicule mai mici, numite vezicule proligere, generatoare de *scolex. 2) Termen anatomic care defineşte un vestigiu embrionar anexat testiculului, epididimului sau trompei Fallopio. La sexul masculin se disting: *h. sesilă* (relicvat müllerian) şi *h. pedunculată* (relicvat wolfian), doar ultimul existând şi la sexul feminin. Aceste h. pot fi sediul unor torsiuni, necesitând intervenţii chirurgicale de urgenţă. 3) Uneori termenul este folosit şi pentru a denumi o formaţiune asemănătoare cu un *chist hidatic.

HIDATIDOZĂ, s. f. / hydatidose, s. f. / hydatidosis. [*Gr.* ***hydatis, -idos*** *= pungă umplută cu apă în apropierea ficatului, de la* ***hydor, hydatos*** *= apă; -****ozā****.*] Sin.: echinococoză (v.).

HIDATIFORM, adj. / hydatiforme, adj. / hydatidiform. [*Gr.* ***hydatis, -idos*** *= pungă umplută cu apă în apropierea ficatului, de la* ***hydor, hydatos*** *= apă; lat.* ***forma*** *= formă.*] Care se aseamănă cu hidatidele. Ex.: *molă h.

HIDRADENOM, s. n. / hydradénome, hidradénome, idradénome s. m. / hydradenoma, hidradenoma. [*Gr.* ***hydor, hydatos*** *= apă;* ***aden, -os*** *= glandă; -****oma****.*] Formaţiune tumorală care se dezvoltă din celulele secretorii ale unei glande sudoripare. H. prezintă, histologic, o arhitectură tubulară, uneori papilară. Există mai multe forme: *h. nodular* (proliferare a părţii profunde a glandei sudoripare), *h. papilifer vulvar* (proliferare a părţii profunde a unei glande apocrine vulvare), *h. verucos fistulovegetant* (tumoră sudorală apocrină disembrioplazică localizată axilar, inghinal sau la nivelul pielii capului).

HIDRALAZINĂ, s. f. / hydralazine, s. f. / hydralazine. (DCI) Antihipertensiv, $C_8H_8N_4$, utilizat sub formă de sare hidroclorică.

HIDRAMNIOS, s. n. / hydramnios, s. m. / hydramnios. [*Gr.* ***hydor, hydatos*** *= apă;* ***amnion*** *= membrană a fătului.*] *Lichid amniotic în cantitate excesivă (considerată peste 2 litri). Pentru valorile dintre limita superioară a normalului, de 1-1,2 litri şi 2 litri, se foloseşte termenul de exces de lichid amniotic.

HIDRARGIRISM, s. n. / hydrargyrisme, s. m. / mercurialism. [*Gr.* ***hydrargyros*** *= mercur, argint viu, de la* ***hydor, hydatos*** *= apă,* ***argyros*** *= argint; -****ism****.*] Intoxicaţie cronică determinată de tratamentul îndelungat cu săruri de mercur sau prin expunerea profesională la mercur sau derivaţi ai acestuia. V. şi hidrargiroză.

HIDRARGIROZĂ, s. f. / hydrargyrie, s. f. / hydrargyria. [*Gr.* ***hydrargyros*** *= mercur, argint viu, de la* ***hydor, hydatos*** *= apă,* ***argyros*** *= argint; -****oză****.*] Erupţie cutanată sau coloraţie anormală a tegumentelor, care pot apărea după administrarea *per os* sau prin aplicarea externă a mercurului sau a compuşilor mercuriali.

HIDRARTROZĂ, s. f. / hydrarthrose, s. f. / hydrarthrosis. [*Gr.* ***hydor, hydatos*** *= apă;* ***arthron*** *= articulaţie; -****oză****.*] Acumularea de lichid în *sinovie şi tumefacţia articulară consecutive unei inflamaţii, fără dureri mari. Apare în: entorse, alte traumatisme locale, reumatism, sifilis etc. Genunchiul reprezintă singura articulaţie la nivelul căreia h. este abundentă şi perceptibilă la examenul clinic. Sin.: hidrops articular.

HIDRAT DE CARBON / hydrate de carbone / carbohydrate. Sin.: glucid (v.).

HIDRATARE, s. f. / hydratation, s. f. / hydration. [*Gr.* ***hydor, hydatos*** *= apă.*] 1) Conţinutul în apă al organismului. 2) Introducerea de apă în organism. 3) Combinarea unei molecule de apă cu o altă substanţă. 4) Fixarea unui radical hidroxil la o substanţă chimică.

HIDREMIE, s. f. / hydrémie, s. f. / hydr(a)emia. [*Gr.* ***hydor, hydatos*** *= apă;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Volumul total de apă conţinut în sângele circulant din organism. Uneori termenul este utilizat cu sensul de *hiperhidremie. *H. globulară* reprezintă volumul de apă conţinut în hematii. *H. plasmatică* constă în volumul de apă conţinut de plasmă.

HIDRENCEFALOCEL, s. n. / hydrencéphalocèle, s. f. / hydrencephalocele. Varietate de *encefalocel constând dintr-o *ectopie la faţa externă a craniului a unei părţi din creier conţinând o prelungire ventriculară destinsă de lichid cefalorahidian.

HIDRENCEFALOCRINIE, s. f. / hydrencéphalocrinie, s. f. / hydrencephalocrinia. Trecerea în lichidul cefalorahidian a produsului de secreţie al glandelor endocrine.

HIDROAERIC, adj. / hydro-aérique, adj. / hydro-aerial. [*Gr. **hydor, hydatos** = apă; lat. **aer, -is,** gr. **aer, -os** = aer.*] Care conţine un gaz şi un lichid. Ex.: *epanşament h.

HIDROCALICE, s. n. / hydrocalice, s. m. / hydrocalycosis. [*Gr. **hydor, hydatos** = apă; lat. **calyx, -ycis,** gr. **kalyx, -ykos** = cupă, învelişul florii.*] Sin.: chist pielogenic (v.).

HIDROCARBONAT, s. m. / hydrocarboné, s. m. / hydrocarbonate. [*Gr. **hydor, hydatos** = apă; lat. **carbo, -onis** = cărbune.*] Sin.: glucid (v.).

HIDROCARBURĂ, s. f. / hydrocarbure, s. m. / hydrocarbon. [*Gr. **hydor, hydatos** = apă; lat. **carbo, -onis** = cărbune.*] Compus organic care conţine doar carbon şi hidrogen. H. sunt de numeroase tipuri şi se obţin îndeosebi din petrol şi cărbune. Metanul, benzenul şi acetilena sunt h. Motorina reprezintă un amestec de h.

HIDROCARBURISM, s. n. / hydrocarburisme, s. m. / hydrocarbonism. Denumire generică pentru tulburările toxice provocate din cauza inhalării de hidrocarburi gazoase sau de vapori degajaţi de benzină, de o serie de aldehide şi cetone aromatice, de terebentină ca şi de carburile azotate aromatice ca *anilina. Pentru unele dintre substanţele menţionate există denumiri proprii ale tulburărilor toxice. De ex., anilism (v.).

HIDROCEFALIE, s. f. / hydrocéphalie, s. f. / hydrocephalus. [*Gr. **hydor, hydatos** = apă; **kephale** = cap.*] Creşterea anormală a cantităţii de *lichid cefalorahidian la nivelul *ventriculelor cerebrale (*h. internă*) sau/şi în spaţiile subarahnoidiene pericerebrale (*h. externă*), congenitală sau dobândită, care provoacă uneori (la copil) creşterea de volum a craniului. De fapt, termenul desemnează actualmente h. interne, adică dilataţiile ventriculare cu exces de lichid, care sunt fie primitive, fie secundare unor obstacole care se opun circulaţiei libere şi resorbţiei lichidului cefalorahidian. Dacă obstacolul are sediul în sistemul ventricular (malformaţii, stenoze congenitale sau dobândite ale *apeductului, tumori, sechele după hemoragii sau meningite), h. este denumită *ocluzivă*, iar dacă el se află situat în spaţiile subarahnoidiene pericerebrale (îndeosebi simfiza acestora după meningită sau hemoragie meningiană), h. este *comunicantă*. H. se manifestă prin semne de *hipertensiune intracraniană şi de compresiune ale structurilor cerebrale, leziuni (variabile) ale nervilor cranieni şi alterări mentale. În *h. cu presiune normală*, secundară unei meningite sau unei hemoragii meningiene, simptomele regresează prin crearea unei deviaţii prin valvă a lichidului cefalorahidian.

HIDROCEL, s. n. / hydrocèle, s. f. / hydrocele. [*Gr. **hydor, hydatos** = apă; **kele** = tumoră, hernie.*] Epanşament de serozitate circumscris într-o cavitate saculară în tunica vaginală testiculară *(h. vaginal simplu)* sau cu o prelungire în canalul peritoneo-vaginal permeabil parţial sau în totalitate *(h. congenital)*. Termenul este folosit şi în cazul infiltraţiei seroase a ţesutului celular scrotal. *H. bilocular* este o formă de h. congenital care prezintă două cavităţi separate (abdominală şi scrotală). Dacă h. congenital formează două cavităţi comunicante (vaginală şi funiculară) este numit *h. în bisac.*

HIDROCITOZĂ, s. f. / hydrocytose, s. f. / hydrocytosis. Sin. nerecomandat pentru stomatocitoză (v.).

HIDROCLOROTIAZIDĂ, s. f. / hydrochlorothiazide, s. m. / hydrochlorothiazide. (DCI) Diuretic din grupa sulfamidelor, $C_7H_8ClN_3O_4S_2$, cu acţiune intensă şi prelungită; favorizează eliminarea clorului şi sodiului, mai puţin a potasiului. Hipotensiv moderat.

HIDROCOLECIST, s. n. / hydrocholécyste, s. m. / hydrocholecystis. [*Gr. **hydor, hydatos** = apă; **khole** = bilă; **kystis** = sac, vezică.*] Distensia veziculei biliare prin acumulare de lichid apos.

HIDROCOLOID, s. m. / hydrocolloïde, s. m. / hydrocolloid. [*Gr. **hydor, hydatos** = apă; **kolla** = clei; **eidos** = formă.*] Sistem coloidal având ca mediu de dispersie apa.

HIDROCOLPOS, s. n. / hydrocolpos, s. m. / hydrocolpos. Colecţie de apă în vagin, cu distensia acestuia. H. este de regulă secundar unei malformaţii a vaginului (cloazonare sau atrezie) însoţită de o secreţie abundentă a glandelor vaginale.

HIDROCORTIZON, s. m. / hydrocortisone, s. m. / hydrocortisone. [*Gr. **hydor, hydatos** = apă; lat. **cortex, -icis** = scoarţă.*] (DCI) Sin.: cortizol (v.).

HIDROCUŢIE, s. f. / hydrocution, s. f. / immersion syncope. [*Neologism creat după electrocuţie (electrocutare) din gr. **hydor, hydatos** = apă; engl. **to execute** = a executa.*] *Sincopă care survine brutal în decursul imersiei în apă rece şi care poate determina înecul.

HIDROELECTROLITIC, adj. / hydro-électrolytique, adj. / hydroelectrolytic. [*Gr. **hydor, hydatos** = apă; **elektron** = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; **lytikos** = care distruge, de la **lyein** = a distruge.*] Care se referă la apă şi electroliţi, la echilibrul lor în organism.

HIDROFIL, adj. / hydrophile, adj. / hydrophilic. [*Gr. **hydor, hydatos** = apă; **philos** = prieten, de la **philein** = a iubi.*] 1) Care are afinitate pentru apă, absoarbe sau reţine apa. 2) Despre particulele coloidale în soluţie, când acestea reţin puternic un număr mare de molecule de apă, formând un strat de *solvatare. Ant.: hidrofob.

HIDROFILIE, s. f. / hydrophilie, s. f. / hydrophilia. [*Gr. **hydor, hydatos** = apă; **philia** = atracţie, de la **philein** = a iubi.*] Stare de afinitate pentru apă a anumitor substanţe. V. hidrofil, lipofil, amfipatic, amfifil.

HIDROFOB, adj. / hydrophobe, adj. / hydrophobic. [*Gr. **hydor, hydatos** = apă; **phobos** = frică.*] Despre particulele coloidale în soluţie apoasă care nu au nici o capacitate de reţinere a moleculelor de apă. Ant.: hidrofil.

HIDROFOBIE, s. f. / hydrophobie, s. f. / hydrophobia. [*Gr. **hydor, hydatos** = apă; **phobos** = frică.*] Teamă morbidă de apă. Semn tipic în *rabie, mai rar în debutul tetanosului sau în nevroza obsesivofobică.

HIDROFTALMIE, s. f. / hydrophtalmie, s. f. / hydrophthalmia. [*Gr. **hydor, hydatos** = apă; **ophthalmos** = ochi.*] Distensia învelişurilor *globului ocular din cauza creşterii în volum a diferitelor medii ale ochiului. H. este proprie copilului şi, uneori, congenitală. V. glaucom şi buftalmie.

HIDROGEN, s. n. / hydrogène, s. m. / hydrogen. [*Gr. **hydor, hydatos** = apă; **gennan** = a produce.*] Elementul chimic nr. 1, cu simbolul H. Există sub forma a trei izotopi, h. simplu sau protium (masa 1), *deuteriu (masa 2) şi *tritiu (masa 3). H. este un gaz, are mare putere reductoare şi reprezintă un element constitutiv important al fiinţelor vii, sub formă de apă şi substanţe organice.

HIDROLAZĂ, s. f. / hydrolase, s. f. / hydrolase. [*Gr. **hydor, hydatos** = apă; **lyein** = a distruge; -ază.*] Una din cele şase grupe de enzime care activează reacţiile de clivaj hidrolitic al diverşilor compuşi. V. şi hidroliză.

HIDROLIZABIL, adj. / hydrolysable, adj. / hydrolysable. Despre o moleculă, un compus chimic care poate fi disociat în constituenţii săi de o moleculă de apă. Cea mai mare parte dintre moleculele biologice în care doi sau mai mulţi constituenţi sunt uniţi printr-o punte de oxigen, azot sau sulf pot fi scindate de o moleculă de apă V. şi hidroliză.

HIDROLIZAT, s. n. / hydrolysate, s. m. / hydrolysate. [_Gr. hydor, hydatos = apă; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge._] Orice compus sau amestec de substanţe obţinute în urma *hidrolizei.

HIDROLIZĂ, s. f. / hydrolyse, s. f. / hydrolysis. [_Gr. hydor, hydatos = apă; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge._] 1) Reacţie chimică între ionii unei sări şi ionii apei, cu formarea unui acid sau a unei baze slabe. 2) Proces chimic care are loc între un compus organic şi apă, în prezenţa unei enzime catalizatoare, cu descompunerea compusului organic, frecvent o macromoleculă, ex.: h. polipeptidelor cu formare de aminoacizi.

HIDROLOGIE MEDICALĂ / hydrologie médicale / medical hydrology. [_Gr. hydor, hydatos = apă; logos = ştiinţă; lat. medicus = medic._] Studiul diferitelor tipuri de ape naturale sau artificiale şi al proprietăţlor lor terapeutice.

HIDROMASAJ, s. n. / hydromassage, s. m. / hydromassage. [_Gr. hydor, hydatos = apă; gr. massein = a frământa şi ar. massa = a atinge, a palpa._] Masaj cu ajutorul unor jeturi de apă, subiectul aflându-se într-o cadă de baie sau într-o piscină.

HIDROMEIOZĂ, s. f. / hidroméiose (1), hydroméiose (2), s. f. / hidromeiosis (1), hydromeiosis (2). [_Gr. 1) hidros = sudoare; 2) hydor, hydatos = apă; 1), 2) meiosis = micşorare, de la meion = mai mic._] 1) Diminuarea secreţiei de sudoare în climat umed, după o perioadă de sudaţie intensă. Mecanismul procesului este necunoscut. 2) Umflarea discretă a epidermului după expunerea la apă, având drept consecinţă blocarea canalelor sudoripare. Acest fenomen diminuează pierderea de fluide când corpul este imersat în apă caldă.

HIDROMETRIE, s. f. / hydromètre, s. m. ou hydrométrie, s. f. / hydrometra. [_Gr. hydor = apă; metra = uter._] Colecţie de lichid seros acumulată în uter.

HIDROMIELIE, s. f. / hydromyélie, s. f. / hydromyelia. [_Gr. hydor, hydatos = apă; myelos = măduvă._] Dilataţie a canalului central al măduvei spinării, cu acumulare de lichid cefalorahidian. Este considerată o formă anatomică de *siringomielie.

HIDROMENINGOCEL, s. n. / hydroméningocèle, s. f. / hydromeningocele. [_Gr. hydor, hydatos = apă; meninx, -ingos = membrană foarte fină; kele = hernie, tumoră._] Sin.: meningocel (v.).

HIDROMORFON, s. n. / hydromorphone, s. f. / hydromorphone. [_Gr. hydor, hydatos = apă; Morpheos = zeul somnului (datorită acţiunii soporifice a morfinei)._] (DCI) Derivat semisintetic de *opiu administrat pe cale bucală, rectală sau subcutanată. H. prezintă proprietăţi similare cu ale *morfinei, dar este mai activ.

HIDRONEFROZĂ, s. f. / hydronéphrose, s. f. / hydronephrosis. [_Gr. hydor, hydatos = apă; nephros = rinichi; -oză._] Acumulare de urină aseptică la nivelul bazinetului şi al calicelor renale, ca urmare a unui obstacol permanent sau pasager (cudură a ureterului, calcul ureteral, compresiuni tumorale ş. a.) sau din cauza scăderii tonicităţii şi motricităţii bazinetului. Acumularea este urmată de dilatarea bazinetului, calicelor şi, în caz de h. masivă şi prelungită, de atrofia parenchimului renal. Sin.: uronefroză.

HIDRONEFROZĂ CONGENITALĂ INTERMITENTĂ / hydronéphrose congénitale intermittente / Bazy's disease. Sin.: boală Bazy (v.).

HIDROPENIE, s. f. / hydropénie, s. f. / hydropenia. [_Gr. hydor = apă; penia = sărăcie._] Diminuarea cantităţii de apă conţinută în organism.

HIDROPERICARD, s. n. / hydropéricarde, s. m. / hydropericardium. [_Gr. hydor, hydatos = apă; peri = în jurul; kardia = inimă._] *Epanşament de *serozitate în interiorul cavităţii pericardice, fără reacţie inflamatorie.

HIDROPEXIE, s. f. / hydropexie, s. f. / hydropexis. [_Gr. hydor, hydatos = apă; pexis = fixare._] Fixarea apei în diferite ţesuturi din organism.

HIDROPIZIE, s. f. / hydropisie, s. f. / hydrops. [_Gr. hydor, hydatos = apă; opsis = aspect._] Sin.: hidrops (v.).

HIDROPNEUMOPERICARD, s. n. / hydropneumopéricarde, s. m. / hydropneumopericardium. *Epanşament de aer şi lichid în cavitatea pericardică. La examenul clinic se detectează un *clapotaj particular, denumit *zgomot de moară.

HIDROPNEUMOTORAX, s. n. / hydropneumothorax, s. m. / hydropneumothorax. [_Gr. hydor, hydatos = apă; pneuma, -atos = aer; lat. thorax, -acis, gr. thorax, -akos = torace._] Acumulare de lichid şi de gaz în cavitatea pleurală.

HIDROPS, s. n. / hydrops, s. m. / hydrops. [_Gr. hydrops = hidropizie, de la hydor, hydatos = apă, opsis = aspect._] Termen utilizat pentru denumirea acumulării de lichid, prin diverse mecanisme, la nivelul unor cavităţi, al unor compartimente din organism sau în ţesutul conjunctiv. În funcţie de caracterul şi localizarea h., termenul poate fi sin. cu *ascită, *anasarcă, *edem etc. Sin.: hidropizie. Ex.: 1) _H. articular._ sin. hidrartroză (v.). 2) _H. fetal_ (v.). 3) _H. labirintic,_ sin.: hidropizie labirintică; transsudat seros care invadează labirintul anterior sau posterior, în urma unei tulburări circulatorii la nivelul arterei auditive interne. 4) _H. vezicular._ dilatarea *veziculei biliare, ce conţine bilă albă, de regulă consecutiv obturării *canalului cistic cu un calcul unic.

HIDROPS FETAL / hydrops congénital / fetal hydrops, hydrops fetalis. Sin.: anasarcă fetoplacentară (v.).

HIDROREE, s. f. / hydrorrhée, s. f. / hydrorrh(o)ea. [_Gr. hydor, hydatos = apă; rhoia = curgere, de la rhein = a curge._] Eliminare seroasă abundentă la nivelul unor organe care comunică cu exteriorul. Termenul este frecvent folosit pentru _h. nazală_ (v. rinoree) şi _h. amniotică_ sau _gravidică_ (eliminare periodică intermitentă de lichid din uterul gravid, fie de cauză inflamatorie (metrită deciduală), fie secundar deschiderii cavităţii ovulare.

HIDROSADENITĂ, s. f. / hidrosadénite, s. f. / hidradenitis, hidrosadenitis. [_Gr. hidros = sudoare; aden, -os = glandă; -ită._] Infecţie stafilococică, adesea purulentă, a glandelor sudoripare, localizată cel mai frecvent în axilă. V. şi boală Verneuil, def. 1.

HIDROSADENOM, s. m. / hidrosadénome, s. m. / hidradenoma. Tumoră benignă (*adenom) dezvoltată pornind de la o glandă sudoripară. V. şi boala Fox-Fordyce.

HIDROSALPINX, s. n. / hydrosalpinx, s. m. / hydrosalpinx. [_Gr. hydor, hydatos = apă; lat. salpinx, -ingis, gr. salpinx, -ingos = trompetă, trompă._] Colecţie seroasă închistată la nivelul *trompei lui Fallopio, localizată îndeosebi în porţiunea infundibulară a acesteia. Poate fi o cauză de *sterilitate tubară.

HIDROSODAT, adj. / hydrosodé, -e, hydrosodique, adj. / hydrosodic. [_Gr. hydor, hydatos = apă; engl. soda, din lat. medievală soda = sodă, de la ar. suwwad = planta a cărei cenuşă servea la fabricarea sodei._] În relaţie cu apa şi sodiul. Ex.: regim h.

HIDROTERAPIE, s. f. / hydrothérapie, s. f. / hydrotherapy. [_Gr. hydor, hydatos = apă; therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji._] Utilizarea apei în scopuri terapeutice, sub diverse forme: duşuri, băi, vapori.

HIDROTORAX, s. n. / hydrothorax, s. m. / hydrothorax. [*Gr. hydor, hydatos = apă; lat. thorax, -acis, gr. thorax, -akos = torace.*] Acumularea de lichid seros (transsudat) în cavitatea pleurală.

HIDROXIAPATITĂ, s. f. / hydroxyapatite, s. f. / hydroxyapatite. [*Gr. hydor, hydatos = apă, hidrogen; oxys = acru, oxigen; apatao = eu înşel.*] Fosfat de calciu cu formula $Ca_5(PO_4)_3(OH)$ aparţinând familiei *apatitelor. H. este un component al oaselor şi al dinţilor. V. şi umăr Milwaukee.

HIDROXICORTICOID, s. m. / hydroxycorticoïde, s. m. / hydroxycorticosteroid. [*Gr. hydor, hydatos = apă, hidrogen; oxys = acru, oxigen; lat. cortex, -icis = scoarţă; gr. stereos = solid, în relief; eidos = formă.*] Sin.: hidroxicorticosteroid (v.).

HIDROXICORTICOSTEROID, s. m. / hydroxycorticostéroïde, s. m. / hydroxycorticosteroid. V. etimologia termenului *hidroxicorticoid.* *Corticosteroid purtător al unui grup hidroxil la nivelul unui atom de carbon, care este menţionat în denumirea c. respectiv. Ex.: *17-hidroxicorticosteroizi. Sin.: hidroxicorticoid.

17-HIDROXICORTICOSTEROIZI, s. m. pl. / 17-hydroxycorticostéroïdes, s. m. pl. / 17-hydroxycorticosteroids. Denumire pentru ansamblul cataboliţilor steroizi hormonali cu 21 de atomi de carbon, purtători ai unei funcţii hidroxil la nivelul carbonului 17. Aceşti cataboliţi provin din *cortizol, *cortizon şi din derivaţii lor hidrogenaţi. Ei sunt izolaţi din urină prin diferite metode, mai ales prin *reacţia Porter-Silber.

HIDROXID, s. m. / hydroxyde, s. m. / hydroxide. [*Gr. hydor, hydatos = apă; oxys = acru, oxigen.*] Compus chimic format dintr-un element sau radical chimic şi din una sau mai multe grupări oxidrilice. Rezultă din combinarea unui oxid metalic cu apa şi are proprietăţi bazice. Mai importanţi: *h. de aluminiu*, compus antiacid; *h. de calciu*, neutralizant sau astringent.

HIDROXIL, s. m. / hydroxyle, s. m. / hydroxyl. Radicalul monovalent HO- . El este conţinut în molecula de apă şi în moleculele hidroxizilor metalici şi metaloidici. Ataşat la carbon în compuşii organici, radicalul hidroxil formează funcţii alcool, hidrat de aldehidă, acid, enol, fenol etc. Radicalul h. liber poate apărea în cursul reacţiilor de *oxidare în ţesuturi in vivo pornind de la ionul *superoxid sau in vitro, prin descompunerea *ozonului, sau prin bombardarea moleculelor de apă de către electroni. Radicalul liber h. are o durată de viaţă foarte scurtă, dar este un oxidant foarte puternic, capabil să producă reacţii în lanţ cu cea mai mare parte dintre moleculele biologice: lipide, acizi nucleici, poliozide etc.

HIDROXILARE, s. f. / hydroxylation, s. f. / hydroxilation. *Oxidare cu formarea uneia sau mai multor grupări hidroxil într-o moleculă organică.

HIDROXILAZĂ, s. f. / hydroxylase, s. f. / hydroxylase. [*Gr. hydor, hydatos = apă, hidrogen; oxys = acru, oxigen; hyle = materie; -ază.*] Enzimă care catalizează fixarea unei grupări hidroxil pe un substrat. Sunt posibile două căi: 1) Directă, pe compuşii aromatici, când enzima activează oxigenul molecular şi catalizează oxidarea ciclului. 2) Indirectă, cu formarea unei grupări hidroxil prin adiţia de apă la o dublă legătură (catabolismul *acizilor graşi). Denumirile diferitelor h. cuprind numărul atomului de carbon la nivelul căruia se produce hidroxilarea. Ex.: *17α-hidroxilază, *19-hidroxilază, *21-hidroxilază.

17α-HIDROXILAZĂ, s. f. / 17α-hydroxylase, s. f. / 17α-hydroxylase. Enzimă identificată în toate glandele endocrine care secretă steroizi şi asigură 17α-hidroxilarea *progesteronului sau *pregnenolonului. V. şi hidroxilază.

19-HIDROXILAZĂ, s. f. / 19-hydroxylase, s. f. / 19-hydroxylase. Enzimă localizată în glandele endocrine care sintetizează estrogeni. Asigură prima etapă de conversie androgeni-estrogeni.

21-HIDROXILAZĂ, s. f. / 21-hydroxylase, s. f. / 21-hydroxylase. Enzimă localizată în cortexul suprarenalei, catalizând 21-hidroxilarea progesteronului şi 17α-hidroxiprogesteronului. Dacă deficitul de enzimă afectează ambii compuşi, va rezulta diminuarea producţiei de *aldosteron şi *cortizol, cu *hiperplazie suprarenaliană, *insuficienţă suprarenaliană şi pierdere de sare. Când deficitul enzimatic afectează doar 17α-hidroxiprogesteronul, rezultă doar scăderea producerii de cortizol, cu hiperplazie şi insuficienţă suprarenaliană, dar fără pierdere de sare (*boala Wilkins).

HIDROXI-3-METIL-GLUTARIL-COENZIMA A REDUCTAZĂ / hydroxy-3-méthyl-glutaryl-coenzyme A réductase / hydroxy-3-methyl-glutaryl-coenzyme A reductase. Enzimă care participă în stadiul precoce al sintezei colesterolului, transformând HMG-CoA (sau β-hidroxi-β-metilglutaril co-enzima A) în acid mevalonic. Inhibitorii săi, denumiţi *statine, sunt utilizaţi în terapie datorită efectului *hipocolesterolemiant. Abrev.: HMG-CoA reductază.

HIDROXIPROLINĂ, s. f. / hydroxyproline, s. f. / hydroxyproline. *Prolină care a suferit o reacţie de hidroxilare la nivelul atomilor de carbon 2 sau 3. H. se găseşte în diferitele tipuri de *colagen şi în proteina majoră din pereţii celulelor vegetale.

HIDROXIPROLINEMIE, s. f. / hydroxyprolinémie, s. f. / hydroxyprolin(a)emia. Creşterea concentraţiei de *hidroxiprolină din sânge. H. este o tulburare metabolică ereditară determinată de un deficit de hidroxiprolinoxidază şi se însoţeşte uneori cu o encefalopatie.

HIDROXIPROLINURIE, s. f. / hydroxyprolinurie, s. f. / hydroxyprolinuria. Prezenţa în urină a *hidroxiprolinei, cel mai abundent aminoacid al *colagenului.

HIDROXISTEROID, s. m. / hydroxystéroïde, s. m. / hydroxysteroid. [*Gr. hydor, hydatos = apă; oxys = acru, oxigen; stereos = solid, în relief; eidos = formă.*] *Steroid care conţine în moleculă o grupare hidroxil, a cărei poziţie este specificată în denumirea compusului. Ex.: 17-h., hidroxilat la nivelul carbonului 17, denumit frecvent şi 17-hidroxicorticosteroid.

17β-HIDROXISTEROID DEHIDROGENAZĂ / 17β-hydroxystéroïde déshydrogénase / 17β-hydroxysteroid dehydrogenase. Enzimă prezentă în toate glandele endocrine care secretă *steroizi şi care catalizează conversiile în cursul biosintezei acestora. Deficitul enzimei poate bloca diferitele căi de sinteză.

5-HIDROXITRIPTAMINĂ, s. f. / 5-hydroxytryptamine, s. f. / 5-hydroxytryptamine. Sin.: serotonină (v.).

HIDROZĂ, s. f. / hidrose, s. f. / hidrose. [*Gr. hidros = sudoare.*] Tulburare funcţională a secreţiei sudorale.

HIDRURIE, s. f. / hydrurie, s. f. / hydrouria. [*Gr. hydor = apă; ourein = a urina.*] Eliminarea de urină clară, de mică densitate, a cărei compoziţie se apropie mult de cea a apei.

HIEROLISTEZIS, s. n. / hiérolisthésis, s. m. / hierolisthesis. [*Gr. hieros = sacru; olisthanein = a aluneca.*] Sin.: sacrolistezis (v.).

HIGROMA, s. f. / hygroma, s. m. / hygroma. [*Gr. hygros = umed; -oma.*] Sin.: bursită (v.).

HIGROMETRIE, s. f. / hygrométrie, s. f. / hygrometry. [*V. etimol. termenului higrometru.*] Determinarea conţinutului în vapori de apă din mediu (încăperi, mediu exterior) cu ajutorul higrometrului.

HIGROMETRU, s. n. / hygromètre, s. m. / hygrometer. [*Gr. hygros = umed, muiat; metron = măsură.*] Aparat destinat măsurării gradului de umiditate din mediu.

HIGROSCOPIC, adj. / hygroscopique, adj. / hygroscopic. [*Gr. hygros = umed; skopein = a vedea.*] Despre o substanţă cu calitatea de a absorbi umiditatea din aer.

HIL, s. n. / hile, s. m. / hilus, hilum. NA: hilus. [*Lat. hilum = hil, mic punct negru la capătul unui bob.*] Termen anatomic general folosit pentru a defini regiunea de trecere (intrare şi/sau ieşire) a diferitelor elemente vasculonervoase, limfatice şi/sau funcţionale principale ale unor organe parenchimatoase.

Macroscopic, h. este o zonă discret excavată la suprafaţa organului respectiv. Ex.: *h. pulmonar* (NA: *hilus pulmonis*), *h. ovarian* (NA: *hilus ovarii*), *h. hepatic* (NA: *porta hepatis*) etc.

HILOGNOZIE, s. f. / hylognosie, s. f. / hylognosia. [*Gr.* ***hyle*** *= materie;* ***gnosis*** *= cunoaştere.*] Capacitatea de a recunoaşte prin pipăit materia din care sunt alcătuite diferite obiecte. V. şi morfognozie.

HIMEN, s. n. / hymen, s. m. / hymen. NA: hymen. [*Gr.* ***hymen, -aios*** *= membrană.*] Repliu membranos perforat care obstruează incomplet orificiul vaginal la femeia virgină, separând vestibulul de cavitatea vaginală. În funcţie de aspectul h., acesta poate fi: *h. bifenestrat* (cu două orificii de deschidere separate median de un sept), *h. circular* (cu o deschidere circulară), *h. cribriform* (prezentând mai multe perforaţii mici), *h. falciform* (cu aspect semilunar). H. poate fi patologic, fără orificiu de deschidere (*h. imperforat*). La primul contact sexual h. se rupe, cicatrizându-se ulterior, în timp, sub formă de lobuli himenali care, după prima naştere naturală, formează *carunculele mirtiforme.

HIMERĂ, s. f. / chimère, s. f. / chimera. [*Lat.* ***Chimaera,*** *din gr.* ***Khimaira*** *= monstru mitologic.*] 1) Individ care posedă, în mozaic, caracteristici proprii pentru două genotipuri diferite. H. rezultă, cel mai des, consecutiv mutaţiilor somatice şi sunt mai frecvente la plante. Se obţin şi experimental prin inserţia de gene străine. 2) Individ care posedă celule cu caractere genetice diferite de ale sale, pe care le tolerează deoarece au pătruns în organism înainte ca limfocitele să dobândească proprietăţi de tolerare a *selfului, adică înainte de producerea anticorpilor. V. şi toleranţă imunologică.

HIOID, adj., s. n. / hyoïde, adj., s. m. / hyoid. [υ = *a 21-a literă a alfabetului grec;* ***eidos*** *= formă.*] 1) Care are forma literei greceşti υ (hi); 2) Os h.: v. tab. anat. - oase.

HIOSCIAMINĂ, s. f. / hyoscyamine, s. f. / hyoscyamine. [*Lat.* ***hyosciamus*** *= măselariţă, din gr.* ***hys*** *= porc,* ***kyamos*** *= bob; -ină.*] Alcaloid anticolinergic, $C_{17}H_{23}NO_3$, obţinut de obicei din planta *Hyoscyamus* şi din alte plante solanacee.

HIPERACANTOZĂ, s. f. / hyperacanthose, s. f. / acanthosis. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult;* ***akantha*** *= spin; -oză.*] Sin.: acantoză (v.).

HIPERACIDITATE, s. f. / hyperacidité, s. f. / hyperacidity. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult; lat.* ***aciditas, -atis*** *= acreală, de la* ***acidus*** *= acru.*] Creşterea acidităţii unui lichid biologic din organism. De obicei, termenul se referă la creşterea concentraţiei de acid clorhidric în sucul gastric. V. hiperclorhidrie.

HIPERACTIVITATE, s. f. / hyperactivité, s. f. / hyperactivity. Sin.: hiperkinezie (v.).

HIPERACUZIE, s. f. / hyperacousie, s. f. / hyperacusis, hyperacusia. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult, în exces;* ***akouein*** *= a auzi.*] 1) Exaltarea auzului, cu audiţia dureroasă a unor sunete, îndeosebi de tonalitate crescută. 2) Exagerarea subiectivă a intensităţii sunetelor percepute, fără ca acuitatea auditivă să fie exagerată.

HIPERAFECTIVITATE, s. f. / hyperafféctivité, s. f. / hyperaffectivity. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult; lat.* ***affectus*** *= stare de spirit, afecţiune, boală, de la* ***afficere*** *= a afecta, a slăbi.*] Accentuarea uneia dintre stările afective ce caracterizează *afectivitatea sau ansamblul acestora. H. poate avea uneori o semnificaţie patologică, de ex. în *nevroze.

HIPERALDOSTERONISM, s. n. / hyperaldostéronisme, s. m. / hyperaldosteronism. Creşterea secreţiei de *aldosteron produs de cortexul suprarenal, care antrenează eliminarea excesivă a potasiului, retenţie de sodiu, alcaloză metabolică şi ansamblul de tulburări care rezultă din acestea. H. poate fi *primar* (sau *primitiv*) şi *secundar.* În *h. primar*, aldosteronul este secretat în exces de un adenom corticosuprarenal. Se traduce clinic prin *sindromul Conn. *H. secundar*, de diferite grade, este foarte frecvent. În acest caz, hipersecreţia de aldosteron este provocată de creşterea concentraţiei de *renină şi *angiotensină. H. secundar se observă în anumite hipertensiuni arteriale (HTA): *HTA malignă cu leziuni arteriolare renale difuze şi HTA prin ischemie renală, în acest caz h. fiind foarte pronunţat. H. secundar complică, de asemenea, sindroamele edematoase de origine cardiacă, nefrotice şi din cadrul cirozei. O altă cauză a h. secundar poate fi şi depleţia hidrosodată excesivă din abuzul de diuretice. *H. primar sensibil la dexametazonă*, sin. sindrom Sutherland (v.).

HIPERALGEZIE, s. f. / hyperalgésie, s. f. / hyperalgesia. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult;* ***algos*** *= durere, sau* ***algesis*** *= simţul durerii.*] Sensibilitate excesivă la durere.

HIPERAMONIEMIE, s. f. / hyperammoniémie, s. f. / hyperammon(a)emia. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult;* ***ammoniakon*** *= sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Creşterea concentraţiei *amoniacului din sângele arterial (peste 20 g/100 ml sau 10 mol/l), observată frecvent în caz de insuficienţă hepatocelulară (*comă hepatică), anastomoză portocavă sau în anumite boli metabolice congenitale. H. provoacă tulburări nervoase grave. V. amoniac şi amoniemie.

HIPERAZOTEMIE, s. f. / hyperazotémie, s. f. / hyperazot(a)emia. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult;* ***a*** *- priv.;* ***zoe*** *= viaţă;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Creşterea azotului neproteic din sânge, îndeosebi a *ureei sanguine. V. şi uremie.

HIPERAZOTURIE, s. f. / hyperazoturie, s. f. / hyperazoturia. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult;* ***a*** *- priv.;* ***zoe*** *= viaţă;* ***ouron*** *= urină.*] Creşterea cantităţii de *uree eliminată prin urină.

HIPERBARIC, adj. / hyperbare, adj. / hyperbaric. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult;* ***baros*** *= greutate.*] Care este caracterizat printr-o presiune crescută. Pentru gaze, o presiune mai mare decât cea atmosferică.

HIPERBARISM, s. n. / hyperbarisme, s. m. / hyperbarism. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult;* ***baros*** *= greutate; -ism.*] Expunere la presiuni mai mari decât cea atmosferică, superioare presiunilor de la nivelul ţesuturilor, fluidelor şi cavităţilor din organism.

HIPERBILIRUBINEMIE, s. f. / hyperbilirubinémie, s. f. / hyperbilirubin(a)emia. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult; lat.* ***bilis*** *= fiere;* ***ruber, -bra, -brum*** *= roşu; -ină; gr.* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Concentraţie sanguină patologic crescută, peste limita superioară a normalului, a *bilirubinei. H. poate determina, clinic, o coloraţie icterică. H. se poate clasifica în *h. conjugate* şi *h. neconjugate*, în funcţie de tipul principal de bilirubină sanguină în exces. Există *forme congenitale* (în *sindromul Crigler-Najjar) şi *forme dobândite* de h.: h. conjugate (în sindromul Dubin-Johnson şi în *sindromul Rotor), h. neconjugate (în *sindromul Gilbert). *H. neonatală* este o formă de h. neconjugată, tranzitorie, care apare în primele zile după naştere. V. şi bilirubinemie.

HIPERCALCEMIE, s. f. / hypercalcémie, s. f. / hypercalc(a)emia. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult; lat.* ***calx, calcis*** *= var, calciu; gr.* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Creşterea concentraţiei de calciu din sânge peste 5,2 mEq/l sau 2,6 mmol/l. H. se constată în bolile ce provoacă *osteoliză (în afara *bolii Paget) şi în absorbţia crescută de calciu, îndeosebi în hipervitaminoza D. H. se manifestă printr-un sindrom clinic: anorexie, paloare, slăbire, astenie, vomismente şi, uneori, *diabet insipid. *H. idiopatică* este asociată cu întârziere în dezvoltarea mentală şi anomalii cardiace.

HIPERCALCEMIE FAMILIALĂ HIPOCALCIURICĂ / hypercalcémie hypocalciurique familiale, hypercalcémie familiale bénigne / familial benign hypercalc(a)emia. Maladie congenitală rară, cu transmitere autozomal dominantă, care simulează clinic şi histologic o *hiperparatiroidie, dar în care nivelul de *parathormon este normal. Afecţiunea ar putea fi explicată printr-o hipersensibilitate periferică la parathormon, cauzată de un defect de receptor. Sin.: sindrom Marx.

HIPERCALCIURIE, s. f. / hypercalciurie, s. f. / hypercalciuria. [*Gr. hyper = mai mult; lat. calx, calcis = var, calciu; gr. ouron = urină.*] Eliminare excesivă de calciu prin urină. Tipuri: 1) *H. prin absorbţie*, consecinţă a hiperabsorbţiei calciului, cu formare de calculi renali alcătuiţi din oxalat sau fosfat de calciu. 2) *H. idiopatică* (v.). 3) *H. renală*, când ca urmare a pierderii renale de calciu este stimulată secreţia de *parathormon, cu creşterea rezorbţiei intestinale a calciului. Nu se produc calculi renali.

HIPERCALCIURIE IDIOPATICĂ / hypercalciurie idiopathique / essential hypercalciuria, idiopathic hypercalciuria. Sindrom atribuit unei perturbări enzimatice care afectează reabsorbţia calciului la nivelul tubilor renali. Caracteristici: hipercalciurie masivă, cu hiperfosfaturie şi hipofosfatemie. Calcemia este normală. Manifestările clinice cele mai frecvente: decalcifiere osoasă, litiază renală (adesea relevă sindromul), nefrocalcinoză, spasmofilie, cataractă. Sin.: diabet calcic.

HIPERCAPNIE, s. f. / hypercapnie, s. f. / hypercapnia. [*Gr. hyper = mai mult; kapnos = fum, vapor.*] Exces de bioxid de carbon în sânge.

HIPERCETONEMIE, s. f. / hyperkétonémie, s. f. / hyperketon(a)emia. [*Gr. hyper = mai mult; lat. acetum = oţet; -onă; gr. haima, -atos = sânge.*] Creştere anormală a concentraţiei de *corpi cetonici în sânge.

HIPERCHILOMICRONEMIE, s. f. / hyperchylomicronémie, s. f. / hyperchylomicron(a)emia. [*Gr. hyper = mai mult; khylos = suc; mikros = mic; haima, -atos = sânge.*] Prezenţa în sânge a unei cantităţi crescute de *chilomicroni. V. şi hiperlipidemie.

HIPERCLORHIDRIE, s. f. / hyperchlorhydrie, s. f. / hyperchlorhydria. [*Gr. hyper = mai mult; khloros = verde, clor; hydor, hydatos = apă.*] Creşterea acidităţii totale a sucului gastric, cu o mare proporţie de acid clorhidric liber. Se asociază, de obicei, ulcerului duodenal. Valori deosebit de crescute ale secreţiei acide se constată în *sindromul Zollinger-Ellison.

HIPERCOAGULABILITATE, s. f. / hypercoagulabilité, s. f. / hypercoagulability. [*Gr. hyper = mai mult; lat. coagulare = a închega, a coagula.*] Creşterea proprietăţii sângelui de a se coagula. Se deosebesc: *h. cronometrică* (creşterea vitezei de coagulare) şi *h. structurală* (creşterea rezistenţei cheagului).

HIPERCOLESTEROLEMIE, s. f. / hypercholestérolémie, s. f. / hypercholesterol(a)emia. [*Gr. hyper = mai mult; khole = bilă; stereos = solid, în relief; -ol; haima, -atos = sânge.*] Alterare metabolică primitivă sau secundară, caracterizată prin creşterea cantităţii de colesterol din sânge (peste 2,5 g/l de plasmă sau 7,7 mmol/l). Se constată frecvent în *hiperlipidemii. H. este constant prezentă în: *mixedem, *icter obstructiv, *nefroză lipoidică. Creşterea cantităţii de colesterol este primitivă şi masivă în *h. esenţială* sau *familială*, maladie genetică a cărei gravitate este determinată de frecvenţa complicaţiilor cardiovasculare. V. receptor pentru LDL.

HIPERCOLIE, s. f. / hypercholie, s. f. / hypercholia. [*Gr. hyper = cu exces; khole = bilă.*] Creşterea secreţiei biliare.

HIPERCONDROPLAZIE, s. f. / hyperchondroplasie, s. f. / hyperchondroplasia. [*Gr. hyper = în exces; khondros = cartilaj; plassein = a forma.*] Alungire excesivă a oaselor din cauza unei grosimi a cartilajelor de conjugare mai mari decât cea normală. V. dolicostenomelie.

HIPERCORTICISM, s. n. / hypercorticisme, s. m. / hypercorticism. [*Gr. hyper = mai mult; lat. cortex, -icis = scoarţă; -ism.*] Termen folosit pentru a regrupa manifestările clinice şi de laborator determinate de prezenţa, în organism, a unei cantităţi excesive de hormoni corticoizi (unul sau mai mulţi) fie endogeni (prin sinteză şi secreţie crescută corticosuprarenală), fie exogeni, medicamentoşi. H. poate fi denumit în funcţie de tipul de hormon aflat în exces: 1) *h. glucocorticosteroid* (v. boală şi sindrom Cushing); 2) *h. mineralocorticoid* (v. sindrom Conn, sindrom Sutherland, hiperaldosteronism); 3) *h. androgenic* (v. sindrom adrenogenital).

HIPERCRINIE, s. f. / hypercrinie, s. f. / hypercrinia. [*Gr. hyper = mai mult; krinein = a separa de.*] Creşterea unei secreţii endocrine, cu sau fără modificări calitative ale acestei secreţii.

HIPERCROM, adj. / hyperchrome, adj. / hyperchromatic, hyperchromic. [*Gr. hyper = mai mult; khroma, -atos = culoare.*] 1) Care este intens colorat. 2) Care se caracterizează prin *hipercromie.

HIPERCROMIE, s. f. / hyperchromie, s. f. / hyperchromia. [*Gr. hyper = mai mult; khroma, -atos = culoare.*] 1) *Pigmentaţie accentuată, excesivă. 2) Creştere anormală a conţinutului de hemoglobină din eritrocite.

HIPEREKPLEXIE, s. f. / hiperekplexie, s. f. / hyperekplexia, startle disease. [*Gr. hyper = în exces; ekplexis = teamă, frică, groază.*] Sindrom familial cu transmitere autozomal dominantă, cu gena localizată pe braţul lung al cromozomului 5. H. se manifestă la nou-născut prin mioclonii declanşate de o reacţie de frică, hipertonie şi accese de apnee, fără modificări ale EEG. Ar putea fi determinată de o hiperactivitate a formaţiilor reticulate din trunchiul cerebral.

HIPERELECTROLITEMIE, s. f. / hyperélectrolytémie, s. f. / hyperelectrolytaemia. Concentraţie anormal crescută a *electroliţilor din sânge.

HIPEREMIE, s. f. / hyperémie, s. f. / hyper(a)emia. [*Gr. hyper = mai mult; haima, -atos = sânge.*] Congestie locală obţinută prin mijloace fizice (aplicaţii calde, aer cald, *sinapism etc.) sau chimice (aplicare de *histamină). *H. pasivă* reprezintă congestia locală după legarea cu un *garou a unui membru. Se apreciază că termenul h. ar trebui evitat. O formă mai corectă ar putea fi hiperhemie.

HIPEREMOTIVITATE, s. f. / hyperémotivité, s. f. / hyperemotivity. [*Gr. hyper = mai mult; lat. emotus, de la emovere = a scoate, a răsturna.*] Stare a anumitor subiecţi de a reacţiona în mod exagerat şi inadecvat la diferite evenimente. H. predispune la *obsesii, *anxietate şi *hipocondrie.

HIPERERGIE, s. f. / hyperergie, s. f. / hyperergy. [*Gr. hyper = mai mult; ergon = lucru, acţiune, de la ergein = a lucra.*] Formă de *alergie caracterizată prin reacţia exagerată a organismului la contactul cu o anumită substanţă.

HIPERESTEZIE, s. f. / hyperesthésie, s. f. / hyper(a)esthesia. [*Gr. hyper = mai mult; aisthesis = senzaţie, sensibilitate.*] Sensibilitate exagerată a pielii sau a organelor de simţ. Ex.: h. tactilă, h. acustică etc.

HIPERESTROGENISM, s. n. / hyperoestrogénie, s. f. / hyper(o)estrogenism. [*Gr. hyper = mai mult; lat. oestrus, gr. oistros = dorinţă; gr. gennan = a produce; -ism.*] Excesul de estrogeni în organismul feminin, de natură endogenă (secreţie crescută, degradare insuficientă, sensibilizare crescută a receptorilor) sau exogenă şi tulburările determinate de acest exces. Clinic, la subiectul impuber se dezvoltă o *pubertate precoce, iar la subiectul puber apar tulburări menstruale (accentuarea menstruaţiei sau, rar, suprimarea acesteia), accentuarea manifestărilor premenstruale. După menopauză, h. este la originea unor metroragii. Sin.: hiperfoliculinism.

HIPEREXTENSIE, s. f. / hyperextension, s. f. / hyperextension. [*Gr. hyper = mai mult; lat. extensio, -onis = întindere, de la extendere = a întinde (ex = în afară; tendere = a întinde).*] *Extensie forţată voluntară, uneori patologică.

HIPERFAGIE, s. f. / hyperphagie, s. f. / hyperfagia. [*Gr. hyper = mai mult; phagein = a mânca.*] Sin.: bulimie (v.).

HIPERFALANGIE, s. f. / hyperphalangie, s. f. / hyperphalangia, hiperphalangism. Prezenţa unei falange supranumerare, îndeosebi la nivelul *policelui.

HIPERFENILALANINEMIE, s. f. / hyperphénylalaninémie, s. f. / hyperphenylalaninemia. 1) Creşterea concentraţiei de *fenilalanină în sânge, peste 40 mg / L (240 μmol / L). 2) Denumire generică pentru o serie de stări patologice identificate ca urmare a depistării sistematice a *fenilcetonuriei. Toate aceste tulburări au un caracter autozomal recesiv. Se disting: h. prin defect tranzitoriu de hidroxilare, h. moderate persistente şi fenilcetonurii atipice prin deficit incomplet de fenilalanin-hidroxilază, h. prin deficit de *transaminare, h. prin deficit de *tetrahidrobiopterină, h. secundare *tirozinemiilor tranzitorii, *tirozinemii şi insuficienţe hepatocelulare.

HIPERFIBRINEMIE, s. f. / hyperfibrinémie, s. f. / hyperfibrinogen(a)emia. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult; lat.* ***fibra*** *= fibră; -ină; (gr.* ***gennan*** *= a produce); gr.* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Creşterea concentraţiei de *fibrinogen din sânge peste 14,7 mol/l, de obicei în cursul sindroamelor inflamatorii.

HIPERFOLICULINISM, s. n. / hyperfolliculinisme, s. m. / hyperfolliculinism. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult; lat.* ***folliculus*** *= săculeţ, dim. de la* ***follis*** *= burduf, minge; -ină; -ism.*] Sin.: hiperestrogenism (v.).

HIPERFOSFATEMIE, s. f. / hyperphosphatémie, s. f. / hyperphosphat(a)emia. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult;* ***phos, photos*** *= lumină, fosfor;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Creşterea concentraţiei fosfaţilor din sânge peste 0,04 g/l (sau peste 1,3 mmol/l). Cauze: fiziologice (ingestie, efort) sau patologice (nefrite, tetanie, rahitism).

HIPERFOSFATURIE, s. f. / hyperphosphaturie, s. f. / hyperphosphaturia. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult;* ***phos, photos*** *= lumină, fosfor;* ***ouron*** *= urină.*] Creşterea eliminării urinare a fosfaţilor, ca urmare a reducerii reabsorbţiei lor tubulare (prin incapacitate a sistemului de transport sau blocare a mecanismului tubular de transport al fosfaţilor).

HIPERFUNCŢIE, s. f. / hyperfonction, s. f. / hyperfunction. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult; lat.* ***functio, -onis*** *= îndeplinire, executare, de la* ***fungi*** *= a se achita, a îndeplini.*] Manifestarea în exces a funcţiei unui organ, termen folosit îndeosebi pentru glandele endocrine (ex.: h. tiroidiană), când h. se manifestă prin *hipercrinie.

HIPERGAMAGLOBULINEMIE, s. f. / hypergammaglobulinémie, s. f. / hypergammaglobulin(a)emia. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult; γ = a treia literă a alfabetului grec; lat.* ***globulus****, dim. de la* ***globus*** *= glob; -ină; gr.* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Creşterea concentraţiei de *gamaglobuline plasmatice peste 21 g/l. Prin *electroforeză se disting două tipuri de h.: 1) *H. cu bandă omogenă*, monoclonală, în *macroglobulinemie sau gamamielom. 2) *H. cu bandă difuză*, policlonală, de ex. în inflamaţii şi în boli ale ţesutului conjunctiv. În funcţie de tipul (tipurile) globulinelor implicate, se disting: h. monoclonală sau *disglobulinemia monoclonală, h. biclonală sau *disglobulinemia biclonală, h. policlonală sau *disglobulinemia policlonală.

HIPERGENEZĂ, s. f. / hypergenèse, s. f. / hypergenesis. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult;* ***genesis*** *= producere, de la* ***gennan*** *= a produce.*] Multiplicarea exagerată a elementelor celulare ale unui organ, ţesut sau neoplasm. V. şi hiperplazie.

HIPERGENITALISM, s. n. / hypergénitalisme, s. m. / hypergenitalism. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult; lat.* ***genitalia*** *= organele genitale, de la* ***gignere*** *= a naşte, a crea; -ism.*] Sin.: hipergonadism (v.).

HIPERGLICEMIANT, adj. / hyperglycémiant, -e, adj. / hyperglyc(a)emic. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult;* ***glykys*** *= dulce;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] (Substanţă sau factor) care creşte concentraţia sanguină de glucoză. V., de ex., glucagon.

HIPERGLICEMIE, s. f. / hyperglycémie, s. f. / hyperglyc(a)emia. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult;* ***glykys*** *= dulce;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Creşterea cantităţii de glucoză din sânge. Este considerată patologică peste 1,2 g/l (dar depinde şi de metoda de dozare a glucozei). Se disting: 1) *H. fiziologică*, tranzitorie şi proporţională cu cantitatea de glucide ingerate (*h. alimentară*). 2) *H. patologică*, patognomonică în *diabetul zaharat. Se mai observă şi într-o serie de boli hepatice glicogenopexice, în unele afecţiuni tiroidiene, hipofizare şi ale suprarenalelor.

HIPERGLICINEMIE, s. f. / hyperglycinémie, s. f. / hyperglycin(a)emia. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult;* ***glykys*** *= dulce; -ină;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Perturbare metabolică ereditară exprimată prin acumularea excesivă de *glicină în sânge şi eliminarea acesteia în urină. Clinic, apar tulburări digestive şi nervoase. Sin.: acidemie metilmalonică, glicinoză.

HIPERGLICINURIE, s. f. / hyperglycinurie, s. f. / hyperglycinuria. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult;* ***glykys*** *= dulce; -ină;* ***ouron*** *= urină.*] Eliminare crescută de *glicină în urină care survine în situaţii de *hiperglicinemie.

HIPERGLICISTIE, s. f. / hyperglycistie, s. f. / hyperglycistia. Acumularea de glucoză în ţesuturile bolnavilor de *diabet.

HIPERGLOBULIE, s. f. / hyperglobulie, s. f. / hyperglobulia. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult; lat.* ***globulus*** *= glob mic, dim. de la* ***globus*** *= glob.*] Sin.: poliglobulie (v.).

HIPERGLOBULINEMIE, s. f. / hyperglobulinémie, s. f. / hyperglobulin(a)emia. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult; lat.* ***globulus*** *= glob mic, dim. de la* ***globus*** *= glob; -ină; gr.* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Creşterea cantităţii de *globuline conţinute în serul sanguin. H. poate interesa toate tipurile de globuline serice (h. policlonală sau *disglobulinemie policlonală) sau doar unele tipuri de globuline (ex.: h. monoclonală sau *disglobulinemie monoclonală, h. biclonală sau *disglobulinemie biclonală).

HIPERGONADISM, s. n. / hypergonadisme, s. m. / hypergonadism. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult;* ***gone, gonos*** *= urmaş, sămânţă genitală; -ism.*] Starea unui subiect determinată de hiperfuncţia endocrină a gonadelor. Se traduce clinic prin *hiperovarie sau *hiperorhidie. Sin.: hipergenitalism.

HIPERHIDRATARE, s. f. / hyperhydratation, s. f. / hyperhydration. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult;* ***hydor, hydatos*** *= apă.*] Stare de supraîncărcare hidrică. H. se poate produce în ansamblul sectoarelor hidrice din organism (*sindrom de h. globală) sau numai într-unul din aceste sectoare: celular (*sindrom de h. celulară) sau extracelular (*sindrom de h. extracelulară).

HIPERHIDROZĂ, s. f. / hyperhidrose, s. f. / hyperhidrosis. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult;* ***hidros*** *= sudoare; -oză.*] Transpiraţie excesivă cu caracter intermitent (de obicei în relaţie cu stimuli endogeni, de ex. emoţiile) şi localizat (palme, plante, axile), mai rar generalizat. *H. emoţională* este o afecţiune cu caracter autozomal dominant a glandelor sudoripare, în care stimulii determinanţi sunt anxietatea sau stimulii senzoriali.

HIPERHOMOCISTEINEMIE, s. f. / hyperhomocystéinémie, s. f. / hyperhomocysteinemia. Creşterea conţinutului de homocisteină din sânge care se află în relaţie cu apariţia unor evenimente patologice cardiovasculare. O h. importantă este responsabilă de citotoxicitate endotelială directă, asociată unei degradări a membranei bazale şi unei alterări a fibrelor elastice. O h. moderată nu are o citotoxicitate directă, dar reduce producţia endotelială de NO. H. poate, induce de asemenea *peroxidarea lipidică, dezvoltarea *celulelor spumoase şi proliferarea de celule musculare netede. Este posibilă şi relaţia h. ca expresie a numeroase gene. Cu certitudine, h. favorizează ateroscleroza, ca şi complicaţiile sale ischemice, cardiace, cerebrale şi periferice.

HIPERIMUNIZARE, s. f. / hyperimmunisation, s. f. / hyperimmunization. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult; lat.* ***immunis*** *= scutit, apărat, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***munus*** *= obligaţie.*] Creşterea progresivă a concentraţiei anticorpilor din organism, ca urmare a introducerii repetate a aceluiaşi antigen. Ex.: dacă la un subiect care a primit un grefon incompatibil se implantează un al doilea grefon, acesta va fi respins mai rapid, din cauza răspunsului secundar.

HIPERINSULINEMIE, s. f. / hyperinsulinémie, s. f. / hyperinsulin(a)emia. [*Gr. **hyper** = mai mult; lat. **insula** = insulă; -ină; gr. **haima, -atos** = sânge.*] Exces de *insulină în sânge, care se poate traduce clinic, la concentraţii foarte mari ale insulinei, prin *sindrom hipoglicemic.

HIPERINSULINISM, s. n. / hyperinsulinisme, s. m. / hyperinsulinism. [*Gr. **hyper** = mai mult; lat. **insula** = insulă; -ină; -ism.*] 1) Secreţie excesivă de insulină la nivelul celulelor beta din *insulele Langerhans ale pancreasului. 2) Ansamblul de simptome (*sindrom hipoglicemic) generat de concentraţia crescută de insulină în sânge (*hiperinsulinemie). *H. organic* este denumit *sindrom Harris.

HIPERKALIEMIE, s. f. / hyperkaliémie, s. f. / hyperkali(a)emia. [*Gr. **hyper** = mai mult; ar. **kali** = potasă; gr. **haima, -atos** = sânge.*] Creşterea potasiului plasmatic peste 5,5 mmol/l, care poate genera tulburări de ritm cardiac. Origini diverse: *insuficienţă renală, *insuficienţă suprarenală acută, stări de *deshidratare grave, *anoxemie accentuată.

HIPERKALIURIE, s. f. / hyperkaliurie, s. f. / hyperkaliuria. [*Gr. **hyper** = mai mult; ar. **kali** = potasă; gr. **ouron** = urină.*] Creşterea eliminării urinare de potasiu.

HIPERKERATOZĂ, s. f. / hyperkératose, s. f. / hyperkeratosis. [*Gr. **hyper** = mai mult; **keras, keratos** = corn; -oză.*] 1) *Keratinizare excesivă, patologică, a epiteliului malpighian sau nemalpighian în metaplazii epidermoide. *H. osteokeratozică* se caracterizează prin dispariţia nucleelor stratului cornean, iar *h. parakeratozică*, prin celule corneene nucleate. V. keratoză, boală Kyrle, boală Flegel. 2) Boală a vitelor caracterizată prin inflamaţia şi îngroşarea stratului cornos, secundar ingestiei de alimente cu hidrocarburi clarinate în cantitate mare. Fiind iniţial considerată de etiologie virală (cu un virus necunoscut) a fost numită şi boală X.

HIPERKINEZIE, s. f. / hyperkinésie, hypercinésie, s. f. / hyperkinesia. [*Gr. **hyper** = mai mult; **kinesis** = mişcare, de la **kinein** = a mişca.*] 1) Mişcare involuntară de natură nonepileptică. În prezent, termenul se utilizează pentru mişcările involuntare de origine incertă sau atipice. 2) Creşterea patologică a frecvenţei sau/şi a intensităţii contracţiilor uterine în timpul *travaliului.

HIPERKINEZIE, s. f. / hypercinèse, s. f. / hyperkinesia. Creşterea amplitudinii şi a rapidităţii mişcărilor, ca urmare a creşterii excesive sau anormale a funcţiei sau activităţii musculare. Sin.: hiperactivitate.

HIPERLACTAŢIE, s. f. / hyperlactation, s. f. / hyperlactation. [*Gr. **hyper** = mai mult; lat. **lactatio, -onis** = alăptare, de la **lac, lactis** = lapte.*] *Lactaţie în cantitate mai mare sau pe o perioadă mai îndelungată.

HIPERLIPEMIE, s. f. / hyperlipémie, s. f. / hyperlip(a)emia. [*Gr. **hyper** = mai mult; **lipos** = grăsime; **haima, -atos** = sânge.*] Varietate de *hiperlipidemie în care lipidele sanguine sunt foarte crescute (60 până la 100 g/l de plasmă), îndeosebi pe seama *trigliceridelor (20-40 g/l), cu creşterea masivă a *chilomicronilor (forma de transport a trigliceridelor şi colesterolului exogen din intestin în sânge). Din cauza concentraţiei lipidice, serul este lactescent. Colesterolul sanguin este moderat crescut. Aceste tulburări constituie hiperlipidemia de tip I, conform clasificării lui Frederickson (v. hiperlipidemie), şi se observă în: diabet, pancreatite, glicogenoze şi alcoolism. V. şi hiperlipidemie (tipurile I şi IV), hipertrigliceridemie. O formă particulară este *h. esenţială* sau *idiopatică* (v).

HIPERLIPEMIE ESENŢIALĂ / hyperlipémie essentielle / essential hyperlip(a)emia. Afecţiune ereditară rară, cu transmitere recesiv autozomală, caracterizată prin hepatosplenomegalie moderată, *xantoame eruptive, crize dureroase abdominale şi retinită lipemică. Sin.: boală Bürger-Grütz.

HIPERLIPIDEMIE, s. f. / hyperlipidémie, s. f. / hyperlipid(a)emia. [*Gr. **hyper** = mai mult; **lipos** = grăsime; **haima, -atos** = sânge.*] Creşterea cantităţii de colesterol şi/sau trigliceride peste valoarea normală de 2 g/l. În funcţie de tipul de *lipoproteine care domină, se deosebesc cinci categorii (după Frederickson): 1) *tip I* - creşterea considerabilă a chilomicronilor şi trigliceridelor (v. hiperlipemie). 2) *tip II* - predomină β-lipoproteinele şi colesterolul; se disting două variante: *tipul IIa*, cu hipercolesterolemie pură (cresc doar LDL), şi *tipul IIb*, cu hipercolesterolemie mixtă (cresc LDL şi VLDL). 3) *tip III* - mixt, cu creşterea concomitentă a β-lipoproteinelor (deci hipercolesterolemie) şi a pre-β-lipoproteinelor (deci trigliceridele endogene); clinic, apar xantoame tendinoase şi eruptive şi există tendinţă la ateroscleroză. 4) *tip IV*, cu ser lactescent şi bogat în pre-β-lipoproteine şi trigliceride endogene; clinic, se aseamănă cu *hiperlipemia esenţială, dar apare în mixedem, nefroză, diabet zaharat, alcoolism (cresc VLDL). Uneori se utilizează şi termenul de hiperlipomicronemie. 5) *tip V* - rar, prin asociere la subiectul tânăr a tipurilor I şi IV (cresc VLDL şi chilomicronii). Sin.: hiperlipoproteinemie. În practică, cea mai utilă este clasificarea propusă de *Asociaţia Europeană de Ateroscleroză* care împarte h. în: 1) *Hipercolesterolemii*: a) de graniţă (TG sub 2 g/l, iar colesterolul 2-2,5 g/l); b) moderate (colesterol 2,5-3 g/l); c) severe (colesterol peste 3 g/l). 2) *Hipertrigliceridemii*: a) moderate (colesterol sub 2 g/l, iar TG 2-4 g/l); b) severe (TG peste 4 g/l). 3) *Hiperlipidemii mixte*: a) moderate (colesterol 2-3 g/l, TG 2-4 g/l; b) severe (colesterol peste 3 g/l şi TG peste 4 g/l).

HIPERLIPOPROTEINEMIE, s. f. / hyperlipoprotéinémie, s. f. / hyperlipoprotein(a)emia. [*Gr. **hyper** = mai mult; **lipos** = grăsime; **protos** = primul; -ină; **haima, -atos** = sânge.*] Existenţa în sânge a unor concentraţii anormal crescute de *lipoproteine. Datorită faptului că lipoproteinele sunt forma de transport a lipidelor plasmatice, termenii h. şi hiperlipidemie sunt consideraţi sinonimi.

HIPERLIZINEMIE, s. f. / hyperlysinémie, s. f. / hyperlysin(a)emia. 1) Creşterea concentraţiei sanguine de *lizină. 2) Boală metabolică ereditară cu transmitere autozomal recesivă, determinată de un deficit de lizin-cetoglutarat reductază şi caracterizată printr-un exces de lizină în sânge şi urină. Se poate asocia cu întârziere în dezvoltarea psihomotorie şi staturo-ponderală.

HIPERLIZINEMIE PERIODICĂ / hyperlysinémie périodique / Columbo's sydrome. Sin.: sindrom Columbo (v.).

HIPERLORDOZĂ, s. f. / hyperlordose, s. f. / hyperlordosis. [*Gr. **hyper** = mai mult; **lordos** = aplecat, curbat înainte; -oză.*] Accentuarea *lordozei fiziologice, cu localizare în regiunea lombară şi uneori cervicală.

HIPERLUTEINISM, s. n. / hyperlutéinisme, s. m. / hyperluteinism. [*Gr. **hyper** = mai mult; lat. **luteus** = galben, de la **lutum** = lut, argilă; -ină; -ism.*] Secreţia excesivă de *progesteron. Denumirea provine de la luteină, termen desuet pentru progesteron.

HIPERMAGNEZIEMIE, s. f. / hypermagnésémie, s. f. / hypermagnes(a)emia. [*Gr. **hyper** = mai mult; lat. medievală magnesia, din lat., gr. **magnes** = piatră magnetică, adusă din regiunea Magnezia din Asia Mică; gr. **haima, -atos** = sânge.*] Creşterea concentraţiei *magneziului în sânge. Se observă îndeosebi în *insuficienţa suprarenală.

HIPERMASTIE, s. f. / hypermastie, s. f. / hypermastia. [*Gr. **hyper** = mai mult; **mastos** = sân, mamelă.*] 1) Prezenţa uneia sau mai multor mamele supranumerare. 2) Hipertrofia glandei mamare.

HIPERMENOREE, s. f. / hyperménorrhée, s. f. / hypermenorrh(o)ea. [*Gr. **hyper** = mai mult; **men, menos** = lună; **rhoia***

= curgere, de la rhein = a curge.] *Menstruaţie de o abundenţă anormală.

HIPERMETIONINEMIE, s. f. / hyperméthioniémie, s. f. / hypermethioninaemia. Creşterea concentraţiei sanguine a aminoacidului esenţial *metionină. H. este semnul principal al unei boli enzimatice determinată de o perturbare congenitală şi ereditară a acestui aminoacid. Boala se manifestă la sugar prin somnolenţă progresivă, un miros particular al urinii, sudorii şi halenei, de peşte sau de unt rânced, cu tendinţă la hemoragii şi hipoglicemie. Concentraţia metioninei este foarte crescută, atât în sânge cât şi în urină. Moartea survine în primele luni prin infecţii intercurente. Anatomopatologic se constată o ciroză hepatică, o dilataţie a tubilor renali şi o hiperplazie a insulelor Langerhans pancreatice.

HIPERMETRIE, s. f. / hypermétrie, s. f. / hypermetria. [*Gr. hyper = mai mult; metron = măsură.*] Tulburare de coordonare a mişcărilor, care au o dimensionare exagerată. Se deosebeşte de *ataxie prin faptul că direcţia generală a mişcării este păstrată. Este un semn de leziune cerebeloasă.

HIPERMETROPIE, s. f. / hypermétropie, s. f. / hypermetropia. [*Gr. hyper = mai mult; metron = măsură; ops, opos = vedere, văz.*] Perturbare a vederii de aproape, consecutivă anomaliei de refracţie a ochiului, în care punctul de convergenţă a razelor luminoase se află îndărătul retinei. Se corectează cu lentile convexe, convergente. V. şi presbiopie, anopie.

HIPERMIMIE, s. f. / hipermimie, s. f. / hypermimia. Tulburările mimicii emotive prin grimase şi alte mişcări ale muşchilor feţei.

HIPERMNEZIE, s. f. / hypermnésie, s. f. / hypermnesia. [*Gr. hyper = mai mult; mneme = memorie, de la mnasthai = a-şi aminti.*] Perturbare a memoriei, caracterizată prin redarea cu precizie excesivă a evenimentelor trecute.

HIPERNATRIEMIE, s. f. / hypernatrémie, s. f. / hypernatr(a)emia. [*Gr. hyper = mai mult; spaniolă natron, ar. natroun = carbonatul de sodiu natural; gr. haima, -atos = sânge.*] Creşterea sodiului sanguin peste valorile normale (peste 145 mEq/l sau 145 mmol/l). Cauze: hipercorticism, deshidratare, insuficienţă renală acută sau cronică, insuficienţă cardiacă.

HIPERNATRIURIE, s. f. / hypernatriurèse, hypernatr(i)urie, s. f. / hypernatriuria. [*Gr. hyper = mai mult; spaniolă natron, ar. natroun = carbonatul de sodiu natural; gr. ouron = urină.*] Creşterea conţinutului de sodiu din urină.

HIPERNEFROM, s. n. / hypernéphrome, s. m. / hypernephroma. [*Gr. hyper = mai mult; nephros = rinichi; -oma.*] Sin.: nefrocarcinom (v.).

HIPEROREXIE, s. f. / hyperorexie, s. f. / bulimia. [*Gr. hyper = mai mult; orexis = apetit.*] Sin.: bulimie (v.).

HIPERORHIDIE, s. f. / hyperorchidie, s. f. / hyperorchidism. [*Gr. hyper = mai mult; orkhis, -idos = testicul.*] Hiperfuncţie endocrină a testiculelor. La adult, h. generează o exagerare a comportamentului sexual (tip hiperdiastenic), iar la copil determină *macrogenitosomie precoce (adenom al glandei interstiţiale a testiculului).

HIPEROSMIE, s. f. / hyperosmie, s. f. / hyperosmia. [*Gr. hyper = mai mult, cu exces; osme = odorat.*] Creşterea patologică a sensibilităţii olfactive. V. oxiosmie.

HIPEROSMOLALITATE, s. f. / hyperosmolalité, s. f. / hyperosmolality. [*Gr. hyper = mai mult; osmos = impuls, împingere.*] Creşterea *osmolalităţii. V. şi hipertonie.

HIPEROSMOLARITATE, s. f. / hyperosmolarité, s. f. / hyperosmolarity. [*Gr. hyper = mai mult; osmos = impuls, împingere.*] Creşterea *osmolarităţii. V. şi hipertonie.

HIPEROSTEOCLASTOZĂ, s. f. / hyperostéoclastose, s. f. / hyperosteoclastosis. Activitate excesivă a *osteoclastelor care are drept consecinţă creşterea resorbţiei osoase. H. poate fi: 1) *generalizată*, în osteodistrofia renală, hiperparatiroidismul primar, mielom; 2) *localizată*: boala Paget, algodistrofie.

HIPEROSTEOLIZĂ, s. f. / hyperostéolyse, s. f. / hyperosteolysis. Distrugere crescută şi generalizată a ţesutului osos, necompensată printr-o osteogeneză echivalentă. Ca urmare, se produce o decalcifiere difuză a scheletului. Bolile osoase produse din cauza h. sunt, în esenţă, *osteoza paratiroidiană ca şi cele din proliferările neoplazice şi mielomatoase şi *boala Paget.

HIPEROSTOZĂ, s. f. / hyperostose, s. f. / hyperostosis. [*Gr. hyper = mai mult; osteon = os; -oză.*] Îngroşare anormală, circumscrisă sau difuză, a unuia sau a mai multor oase, antrenând deformări osoase. H. constituie procesul patologic dominant într-o serie de boli sau sindroame: 1) *H. corticală generalizată* sau *endostală*, sin.: boală Van Buchem (v.). 2) *H. corticală infantilă*, sin.: boală Caffey (v.). 3) *H. diafizară*, sin.: boală Engelmann (v.). 4) *H. frontală internă*, sin.: boală Morgagni-Stewart-Morel (v.). 5) *H. generalizată cu pahidermie*, sin.: pahidermoperiostoză (v.). 6) *H. vertebrală anchilozantă* (v.).

HIPEROSTOZĂ VERTEBRALĂ ANCHILOZANTĂ / hyperostose ankylosante vertébrale / Forestier-Rotès-Quérol syndrome. Afecţiune ce se caracterizează prin osificări intervertebrale dorsale inferioare şi osteofitoză lombară exuberantă, denumită "în flacără de lumânare". Se asociază relativ frecvent cu un diabet. Apare mai frecvent la bărbaţi, după decada a şasea de viaţă. Sin.: spondiloreostoză, sindrom Forestier-Rotès-Quérol.

HIPEROVARIE, s. f. / hyperovarie, s. f. / hyperovaria. [*Gr. hyper = mai mult; lat. medicală ovarium = ovar, de la ovum = ou.*] Hiperfuncţie endocrină a ovarului, exprimată adesea prin sindrom de *hiperestrogenism sau *hiperluteinism.

HIPEROXALURIE, s. f. / hyperoxalurie, s. f. / hiperoxaluria. [*Gr. hyper = mai mult; oxalis = măcriş, ouron = urină.*] Excreţie a unor cantităţi mari de *oxalat în urină, care poate conduce la formarea de calculi urinari. Se deosebesc: 1) *H. enterică*, survine după rezecţia extinsă a *ileonului, care are drept consecinţă o absorbţie excesivă de oxalat la nivelul *colonului, cu formare de calculi în tractul urinar. 2) *H. primară* este o boală genetică care se caracterizează prin excreţia de cantităţi mari de oxalat, nefrolitiază, nefrocalcinoză, tendinţă la insuficienţă renală şi, frecvent, depozite generalizate de oxalat de calciu (*oxaloză), ca urmare a unui defect de metabolizare a *glioxilatului. Se disting două tipuri de h. p.: a) *H. de tip I*, denumită şi oxaloză, reprezintă prima boală gravă în care s-a demonstrat rolul patogenic al unui defect de adresare a unei proteine. În această boală se constată un deficit la nivelul hepatocitelor al enzimei alanin glioxilat aminotransferază (AGT). Această enzimă este eficientă numai dacă se află în *peroxizomi. În cazul când *secvenţa semnal a enzimei este alterată (din cauza unor mutaţii genetice precise), aceasta ratează ţinta sa naturală (peroxizomii) şi se fixează la nivelul *mitocondriilor. Această modificare de „adresă" a AGT face ca aceasta să nu îşi mai exercite rolul fiziologic: metabolizarea glioxilaţilor. Ca urmare, aceştia se depun în hepatocite unde sunt oxidaţi în oxalaţi. Cantităţile de oxalaţi acumulate în organism pot fi extrem de mari, chiar de ordinul kilogramelor, aceştia invadând, pe cale sanguină, organismul, iar prin depunere provocând leziuni multiorganice, îndeosebi renale, osoase, articulare, vasculare şi oculare. Primul organ afectat este rinichiul, prin apariţia litiazei renale şi a nefrocalcinozei, iar ulterior majoritatea celorlalte viscere. b) *H. de tip II:* este caracterizată prin excreţia de acid oxalic şi acid L-gliceric din cauza alterării metabolizării hidroxipiruvatului în D-glicerat, ca urmare, probabil, a unui defect autozomal recesiv al glicerat dehidrogenazei.

HIPEROXEMIE, s. f. / hyperoxémie, s. f. / hyperox(a)emia. [*Gr. hyper = mai mult; oxys = acru, oxigen; haima, -atos = sânge.*] Creşterea conţinutului de oxigen din sângele arterial, accidentală sau terapeutică. Cf. hiperoxie.

HIPERPARATIROIDISM, s. n. / hyperparathyroïdisme, s. m. / hyperparathyroidism. [*Gr. hyper = mai mult; para = lângă; thyreos = pavăză, scut; eidos = formă; -ism.*] Stare patologică determinată de secreţia excesivă de *parathormon, tradusă clinic prin tulburări ale metabolismului calciului şi fosforului (*osteoză paratiroidiană sau *nefrocalcinoză). Se disting: 1) *H. primar*, determinat de un adenom, mai rar de un carcinom sau de o hiperplazie hipertrofică a glandelor paratiroide. Aspectul său tipic este de *osteită fibrochistică sau osteoză paratiroidiană, dar poate provoca şi *osteoporoză difuză sau *litiază renală izolată. 2) *H. secundar* poate să apară în *rahitism, *osteomalacie, în carenţe minerale, în unele leziuni renale sau în unele cancere (*mielom multiplu).

HIPEROXIE, s. f. / hyperoxie, s. f. / hyperoxia. Creşterea cantităţii de oxigen distribuită ţesuturilor, prin intermediul sângelui, pe unitatea de timp. Cf. hiperoxemie.

HIPERPAROTIDIE, s. f. / hyperparotidie, s. f. / hyperparotidism. Creşterea de volum a *parotidelor cu sporirea consecutivă a secreţiei salivare. H. se observă îndeosebi în timpul sarcinii şi la debutul menopauzei.

HIPERPATIE, s. f. / hyperpathie, s. f. / hyperpathia. [*Gr. hyper = mai mult; pathos = afecţiune, boală.*] Percepţie exagerată a durerii în sindromul talamic (*sindrom Déjerine-Roussy). Poate fi declanşată chiar de excitanţi *subliminali sau de stimuli afectivi.

HIPERPEPSIE, s. f. / hyperpepsie, s. f. / hyperpepsia. Exagerarea funcţionării mucoasei gastrice cu accentuarea procesului de digestie gastrică. H. determină o creştere a apetitului şi o senzaţie de jenă în timpul digestiei gastrice.

HIPERPERISTALTISM, s. n. / hyperpéristaltisme, s. m. / hyperperistaltism. Creşterea *peristaltismului normal al stomacului sau al intestinului.

HIPERPIGMENTAŢIE, s. f. / hyperpigmentation, s. f. / hyperpigmentation. [*Gr. hyper = mai mult; lat. pigmentum = vopsea.*] Acumularea în exces a unui pigment în anumite ţesuturi. *H. cutanată* - v. melanodermie.

HIPERPILOZITATE, s. f. / hyperpilosité, s. f. / hyperpylosity. Dezvoltarea excesivă a pilozităţii corpului, independentă de producţia de *androgeni din organism. V. hirsutism.

HIPERPIREXIE, s. f. / hyperpyrexie, s. f. / hyperpyrexia. [*Gr. hyper = mai mult; pyrexis = acces de febră, de la pyressein = a avea febră.*] *Febră extrem de crescută.

HIPERPITUITARISM, s. n. / hyperpituitarisme, s. m. / hyperpituitarism. [*Gr. hyper = mai mult; lat. pituita = secreţie cu mucozităţi (deoarece anticii credeau că secreţiile nazale provin din această glandă, prin lama ciuruită a etmoidului); -ism.*] Stare patologică indusă de hiperfuncţia hipofizei (sau glandă pituitară). Cauze: adenomul bazofil, care determină compresiuni ale glandei, sau adenomul eozinofil (denumit şi adenom somatotrop), care provoacă *acromegalie.

HIPERPLACHETOZĂ, s. f. / hyperplaquettose, s. f. / thrombocytosis. [*Gr. hyper = mai mult; fr. plaquette, din olandeză plaken = a cârpi, a petici; -oză.*] Sin.: trombocitoză (v.).

HIPERPLAZIE, s. f. / hyperplasie, s. f. / hyperplasia. [*Gr. hyper = mai mult; plasis = modelare, de la plassein = a forma, a modela.*] Dezvoltare exagerată a unui ţesut sau organ datorită înmulţirii elementelor celulare normale. Partea afectată devine mai mare, dar ţesutul sau organul îşi păstrează forma normală. H. poate fi *fiziologică* sau *compensatorie* (ex.: refacerea unui ţesut după îndepărtarea unui fragment) sau *patologică*, de obicei de natură hormonală, de suprastimulare (ex.: prin creşterea estrogenilor rezultă h. endometrului, cu sângerare menstruală anormală). V. şi hipertrofie.

HIPERPLAZIE ANGIOFOLICULARĂ / hyperplasie angiofolliculaire / angiofollicular hyperplasia. Hiperplazie limfoidă benignă, exprimată printr-o tumoră unică, asemănătoare unui *timom şi localizată frecvent în mediastin. Au fost însă descrise şi forme extra-mediastinale în cazul infecţiei cu HIV. Prin semnele clinice şi de laborator acest sindrom este apropiat de *limfadenopatia angioimunoblastică.

HIPERPLAZIE SUPRARENALIANĂ CONGENITALĂ / hyperplasie surrénale congénitale / congenital adrenal hyperplasia. Abrev: CAH. Sin.: sindrom suprarenalian congenital. V. sindrom suprarenogenital def. 1.

HIPERPNEE, s. f. / hyperpnée, s. f. / hyperpn(o)ea. [*Gr. hyper = mai mult; pnoia = respiraţie, de la pnein = a respira.*] Respiraţie care se caracterizează prin frecvenţă şi amplitudine anormal crescute ale actului respirator şi se asociază cu *hiperventilaţie.

HIPERPNEUMATOZĂ, s. f. / hyperpneumatose, s. f. / hyperpneumatosis. [*Gr. hyper = cu exces; pneuma, atos = suflu.*] Distensia alveolelor pulmonare şi creşterea volumului teritoriului pulmonar corespondent. H. este consecinţa unei obstrucţii bronşice incomplete care formează un gen de supapă, lăsând să pătrundă aerul în plămân, dar împiedicând parţial ieşirea acestuia.

HIPERPOLARIZARE, s. f. / hyperpolarisation, s. f. / hyperpolarization. [*Gr. hyper = mai mult; lat. polus = pol.*] Creşterea sarcinii electrice la nivelul membranei celulare, cu mărirea *potenţialului de repaus.

HIPERPROLACTINEMIE, s. f. / hyperprolactinémie, s. f. / hyperprolactin(a)emia. [*Gr. hyper = mai mult; lat., gr. pro = înainte, în faţa; lat. lac, lactis = lapte; -ină; gr. haima, -atos = sânge.*] Creşterea concentraţiei *prolactinei în sânge, fiziologică în cursul sarcinii şi al alăptării. În patologie se disting: 1) *H. primară*, datorată unei tumori (*adenom) sau hiperfuncţiei antehipofizei. 2) *H. secundară* poate apărea în: hipertiroidie, insuficienţă renală, anorexie mentală, hipertensiune arterială şi după administrarea unor medicamente (neuroleptice, alfametildopa, cimetidină).

HIPERPROLINEMIE, s. f. / hyperprolinémie, s. f. / hyperprolin(a)emia. Prezenţa excesivă în sânge a aminoacidului *prolină. Boală ereditară, provocată de absenţa unor enzime ce degradează prolina. Clinic, apar întârzierea dezvoltării mentale şi tulburări neurologice.

HIPERPROSEXIE, s. f. / hyperprosexie, s. f. / hyperprosexia. [*Gr. hyper = mai mult, în exces; prosekhein = a fi atent.*] Exagerarea atenţiei.

HIPERPROTEINEMIE, s. f. / hyperprotéinémie, s. f. / hyperprotein(a)emia. [*Gr. hyper = mai mult; protos = primul; -ină; haima, -atos = sânge.*] Creşterea nivelului proteinelor din serul sanguin peste 78 g/l. Apare prin creşterea masei de proteine (îndeosebi *globuline) sau datorită *hemoconcentraţiei. Poate avea cauze diverse: deshidratare, boli infecţioase, mielom etc.

HIPERREFLEXIE, s. f. / surréflectivité, s. f. / hyperreflexia. Exagerarea reflexelor.

HIPERSARCOZINEMIE, s. f. / hypersarcosinémie, s. f. / sarcosin(a)emia. *Aminoacidopatie cu caracter autozomal recesiv determinată de o deficienţă de *sarcozin dehidrogenază, care în mod normal transformă *sarcozina în *glicocol. H., uneori benignă, se manifestă la sugar prin tulburări neurologice ale suptului şi deglutiţiei.

HIPERSECREŢIE, s. f. / hypersécrétion, s. f. / hypersecretion. [*Gr. hyper = mai mult; lat. secretio, -onis = separare,* *de la **secernere** = a îndepărta, a separa.*] Creşterea anormală a secreţiei unei *glande.

HIPERSENSIBILITATE, s. f. / hypersensibilité, s. f. / hypersensitivity. [*Gr. **hyper** = mai mult; lat. **sensibilitas, -atis** = sensibilitate, de la **sentire** = a simţi.*] 1) Stare de reactivitate crescută a organismului, în general indusă specific de diferiţi agenţi. 2) În sens restrâns, termenul este utilizat cu referire la manifestările patologice consecutive reacţiei antigen-anticorp, de tip alergic sau anafilactic. H. reprezintă un răspuns imun anormal de intens faţă de un stimul antigenic normal, în cursul căruia pot apărea leziuni tisulare. Iniţial, clasificarea stărilor de h. a fost stabilită pe baza timpului scurs de la contactul cu antigenul la apariţia reacţiilor organismului, distingându-se: a) *H. imediată*, fenomen de alergie umorală, care apare rapid (secunde până la ore) şi se manifestă prin fenomene generale (accidente anafilactice) sau locale (crize de astm, urticarie etc.). *Boala serului şi *fenomenul Arthus sunt cazuri particulare ale alergiei umorale. b) *H. întârziată* sau *cu mediere celulară*, care survine la 24-36 de ore după contactul cu antigenul şi nu este legată de prezenţa unor anticorpi serici, ci de acţiunea limfocitelor T şi a macrofagelor, dotate cu *citotoxicitate şi secretoare de *limfokine. Acest tip de h. survine la subiecţi nesensibilizaţi, fără anticorpi preexistenţi. Ex.: reacţiile la *tuberculină şi la înţepăturile de insecte, sensibilizarea la contactul cu unele substanţe chimice etc. O clasificare mai apropiată de complexitatea fenomenelor de h. a fost elaborată de Gell şi Coombs, care au distins patru tipuri de h., adesea asociate: a) *tip I, h. anafilactică* (*imediată*), cu anticorpi circulanţi (IgE, reagine), care cuprinde anafilaxia cu manifestări generale *(şoc anafilactic) şi localizate (astm, coriză spasmodică, urticarie, edem Quincke etc.), ca şi *atopia. b) *tip II, h. citotoxică* (*dependentă de anticorpi*), cu distrucţie prin anticorp şi complement a celulelor ce conţin antigen; ex.: anemia hemolitică autoimună. c) *tip III, h. semitardivă* (*dependentă de complexele imune*), unde intervine, de asemenea, complementul şi care cuprinde bolile complexelor imune (fenomenul Arthus, boala serului, pneumopatiile imunologice). d) *tip IV, h. cu mediere celulară (întârziată)*, consecutivă atacului direct al antigenului de către limfocitele T sensibilizate, acţionând prin citotoxicitate sau eliberare de limfokine (alergia tuberculoasă, rejetul grefei). După cum se poate observa, primele trei tipuri de h. sunt mediate de anticorpi, iar tipul IV este mediat celular (de către limfocitele T şi macrofage). Reacţiile de h. sunt declanşate de antigeni variaţi, care diferă de la un individ la altul. De obicei, h. nu se manifestă la primul contact cu antigenul (deoarece este necesar un interval de timp pentru inducerea anticorpilor sau a celulelor T specifice), ci apare la contactele ulterioare cu acelaşi antigen.

HIPERSEXUALITATE, s. f. / hypersexualité, s. f. / hipersexuality. [*Gr. **hyper** = mai mult; lat. **sexualis** = referitor la sex, de la **sexus** = sex.*] Exagerarea dorinţei sexuale. V. şi nimfomanie, satiriazis.

HIPERSIALIE, s. f. / hypersialie, s. f. / hypersialidosis. [*Gr. **hyper** = mai mult; **sialon** = salivă.*] Sin.: ptialism (v.).

HIPERSIDEREMIE, s. f. / hypersidérémie, s. f. / hypersider(a)emia. [*Gr. **hyper** = mai mult; **sideros** = fier; **haima, -atos** = sânge.*] Creşterea concentraţiei fierului în serul sanguin.

HIPERSIMPATICOTONIE, s. f. / hypersympathicotonie, s. f. / hypersympathicotonus. Exagerarea *simpaticotoniei. Se manifestă îndeosebi prin creşterea presiunii sanguine.

HIPERSOMATOTROPISM, s. n. / hypersomatotropisme, s. m. / hypersomatotropisme. Denumire generică pentru sindroamele determinate de hipersecreţia de *somatotrop: *gigantism, *acromegalo-gigantism, *acromegalie.

HIPERSOMNIE, s. f. / hypersomnie, s. f. / hypersomnia. [*Gr. **hyper** = mai mult; lat. **somnus** = somn.*] Tendinţa la somn excesiv, patologic. H. paroxistică este denumită *narcolepsie. Au fost individualizate două entităţi patologice cu h. evidentă: *sindromul Pickwick şi *sindromul Kleine-Levin.

HIPERSOMNIE IDIOPATICĂ / hypersomnie idiopathique / idiopathic hypersomnia. Afecţiune rară, mai puţin frecventă decât *narcolepsia. Se caracterizează prin somn nocturn prelungit, trezire dificilă şi somnolenţă diurnă mai mult sau mai puţin permanentă.

HIPERSPASTIC, adj. / hyperspastique, hyperspasmodique, adj. / hyperspastic. [*Gr. **hyper** = mai mult; lat. **spasticus**, gr. **spastikos** = care trage înăuntru, de la gr. **span** = a trage.*] Care se însoţeşte de contracturi intense.

HIPERSPLENISM, s. n. / hypersplénisme, s. m. / hypersplenism. [*Gr. **hyper** = mai mult; **splen, -os** = splină; **-ism**.*] Sindrom caracterizat prin: 1) Diminuare puternică, disociată sau globală, a numărului hematiilor, leucocitelor şi plachetelor din sângele circulant. 2) Activitate normală sau crescută a măduvei osoase hematogene. 3) Ameliorarea sau vindecarea sa prin splenectomie. H. este consecinţa activităţii excesive a splinei, adesea hipertrofiată, care distruge globulele roşii pe care le conţine, formează anticorpi nocivi pentru elementele figurate din sângele circulant sau perturbă maturaţia şi eliberarea celulelor sanguine de la nivelul măduvei. H. poate fi *secundar* (*tuberculoză, *malarie, *ciroză hepatică, *leucemie, *boală Besnier-Boeck-Schaumann, *boală Hodgkin, *boală Bryll-Symmers, tulburări ale circulaţiei portale) sau *primitiv-primar* (*icter hemolitic congenital, *purpură trombocitopenică idiopatică, *neutropenie splenică, *pancitopenie).

HIPERSTENIE, s. f. / hypersthénie, s. f. / hypersthenia. [*Gr. **hyper** = mai mult, în exces; **sthenos** = forţă.*] Existenţa unor forţe sau tensiuni anormale într-o anumită zonă sau în întreg organismul. Ex.: h. gastrică, exagerarea motilităţii stomacului.

HIPERSTENURIE, s. f. / hypersthénurie, s. f. / hypersthenuria. [*Gr. **hyper** = mai mult; **sthenos** = forţă, concentraţie; **ouron** = urină.*] Emisie de urină anormal de concentrată, de regulă consecinţă a *deshidratării sau a scăderii excesive a volumului transpiraţiei.

HIPERTELORISM, s. n. / hypertélorisme, s. m. / hypertelorism. [*Gr. **hyper** = mai mult; **telouros** = îndepărtat; **-ism**.*] Termen care semnifică, în general, creşterea distanţei dintre două structuri anatomice de acelaşi tip (pereche), dar care este folosit îndeosebi pentru a desemna *h. ocular*, semn într-o serie de sindroame plurimalformative (congenitale sau dobândite).

HIPERTENSIUNE, s. f. / hypertension, s. f. / hypertension. [*Gr. **hyper** = mai mult; lat. **tensio, -onis** = întindere, de la **tendere** = a întinde.*] Creşterea tensiunii, cu sensul de *h. vasculară* sau *h. arterială*, adică creşterea presiunii la nivelul reţelei arteriale. Termenul h. a. desemnează în practică creşterea tensiunii în arterele marii circulaţii (*h. sistemică*), presiunea maximă depăşind 170 mmHg şi putând atinge 250-300 mmHg, iar presiunea minimă depăşind 100 mmHg. De fapt, presiunea arterială normală variază în funcţie de vârstă şi, uneori, în funcţie de originea etnică. De aici, unele variaţii în stabilirea valorilor tensionale care atestă h. a. Clasificarea h. a. conform „1999 World Health Organisation – International Society of Hypertension Guidelines for the Management of Hypertension" (J. Hypertens. 1999, 17:151-183) este următoarea: 1) *Tensiune arterială optimă:* TAS (tensiunea arterială sistolică) < 120, TAD (t. a. diastolică) < 80. 2) *T. a normală:* TAS < 130, TAD < 85. 3) *T. a la limita superioară a normalului:* TAS 130-139, TAD 85-89. 4) *HA gradul 1 (uşoară):* TAS 140-159, TAD 90-99. 5) *Subgrup borderline:* TAS 140-149, TAD 90-94. 6) *HA gradul 2 (moderată):* TAS 160-179, TAD 100-109. 7) *HA gra-*

dul 3 (severă): TAS ≥ 180, TAD ≥ 110. 8) *HA sistolică izolată:* TAS ≥ 140, TAD < 90. 9) *Subgrup borderline:* TAS 140-149, TAD < 90. Când valorile tensiunii sistolice şi distolice se încadrează în două categorii diferite, pentru clasificarea hipertensiunii se ia în considerare valoarea cea mai mare. H. a. provoacă frecvent cefalee, tulburări senzoriale uşoare, crampe ale extremităţilor şi poate fi la originea unor complicaţii grave, îndeosebi accidente nervoase de origine vasculară, insuficienţă ventriculară stângă, insuficienţă renală. Cauzele h. a. rămân, în majoritatea cazurilor, obscure, deşi, ca urmare a numeroase cercetări, se conturează o serie de teorii patogenice. În consecinţă, rămâne operantă clasificarea sindroamelor hipertensive în: 1) *H. a. esenţială.* 2) *H. a. secundară* (*simptomatică*). 1) *H. a. esenţială,* de cauze incomplet elucidate, reprezintă peste 80% din cazuri şi cuprinde: a) *h. a. benignă* (circa 70% din cazuri), diagnosticul fiind stabilit după eliminarea unor cauze renale, suprarenale, cardiovasculare etc.; b) **h. a. malignă* (8-10% din cazuri), cu tensiune mult ridicată şi leziuni de fund de ochi accentuate în raport cu h. a. benignă. Evoluţia şi prognosticul h. a. esenţiale se urmăresc îndeosebi pe baza examenului fundului de ochi. 2) *H. a. secundară* are o cauză cunoscută, bine definită şi reprezintă o mică parte a cazurilor de h. a. Cauze: a) de origine renală: afecţiuni renale medicale şi chirurgicale; b) de origine endocrină: feocromocitom, corticosuprarenalom, boală Cushing, hipertireoze, menopauză; c) de origine cardiovasculară: ateroscleroză, coarctaţia aortei, periarterită nodoasă, trombangeită obliterantă, insuficienţă cardiacă dreaptă primitivă, aortite, anevrisme aortice; d) de origine nervoasă: leziuni nervoase centrale diverse, tabes, leziuni ale zonei reflexogene sinocarotidiene; e) de origine variată: diabet, gută, obezitate. Recent, clasificarea HTA a fost simplificată în 3 categorii: 1) *prehipertensiune* (max. 120 - 139 mmHg, min. 80 - 89 mmHg); 2) *stadiul I al HTA* (max. 140 - 159 mmHg, min. 90 - 99 mmHg); 3) *stadiul II al HTA* (max. peste 160 mmHg, min. peste 100 mmHg). Tensiunea arterială normală este: maxima sub 120 mmHg şi minima sub 80 mmHg.

HIPERTENSIUNE ARTERIALĂ ESENŢIALĂ / hypertension artérielle essentielle / essential hypertension. V. hipertensiune.

HIPERTENSIUNE ARTERIALĂ DE GRANIŢĂ / hypertension limite / borderline hypertension. H. a. în care valorile crescute alternează cu cele normale. Nosologic reprezintă un subgrup al hipertensiunii arteriale uşoare cu tensiune arterială (TA) sistolică 140-160 mmHg şi/sau TA diastolică 90-95 mmHg. Subiecţii cu h. a. g. prezintă un risc mai mare de îmbolnăvire prin maladii cardiovasculare. V. şi borderline.

HIPERTENSIUNE ARTERIALĂ MALIGNĂ / hypertension artérielle maligne / malignant arterial hypertension. Formă de h. a. a adultului tânăr, de obicei fatală. Apare cel mai frecvent în cursul unei insuficienţe renale (60% din cazuri), al unei h. banale sau, mai rar, în h. renovasculară. Sunt caracteristice leziunile de arteriolită fibrinoidă, necrozantă şi stenozantă, îndeosebi la nivel renal, fapt ce conduce la hipersecreţie de *renină, *angiotensină şi *aldosteron. Presiunea arterială este foarte crescută (250/150 mmHg) şi manifestările encefalice domină tabloul clinic: cefalee, retinopatie hipertensivă cu edem papilar şi hemoragii. Decesul se produce prin accidente cerebrale, cardiace şi, îndeosebi, prin insuficienţă renală.

HIPERTENSIUNE ARTERIALĂ PULMONARĂ / hypertension artérielle pulmonaire / pulmonary hypertension. Creştere a presiunii în reţeaua arterială pulmonară peste 35 mmHg (normal, 25 mmHg, minimum 15 mmHg, în medie 20 mmHg). Cauze: 1) Cardiopatii congenitale cu *şunt stânga-dreapta cu debit mare. 2) Rezistenţa excesivă la curgerea sângelui, în două alternative: a) *h. a. p. precapilară,* cu presiune capilară normală, dar cu creşterea presiunii la nivelul arteriolelor pulmonare (în bronhopneumopatii cronice, embolii pulmonare masive sau repetate, unele stenoze mitrale, unele cardiopatii congenitale cu şunt stânga-dreapta, h. a. p. primitivă); b) *h. a. p. postcapilară,* cu creşterea presiunii în aval faţă de arteriolele pulmonare, la nivelul inimii stângi (leziuni mitrale, insuficienţă ventriculară stângă). 3) *H. a. p. primitivă,* afecţiune rară, de cauză necunoscută, caracterizată prin îngroşare considerabilă a pereţilor arterelor pulmonare şi prin evoluţie fatală. H. a. p., indiferent de cauză, provoacă dilataţia trunchiului şi ramurilor mari ale arterei pulmonare şi hipertrofie ventriculară dreaptă, manifestată prin dispnee de efort crescândă şi evoluţie către insuficienţă ventriculară dreaptă.

HIPERTENSIUNE ARTERIALĂ SECUNDARĂ / hypertension artérielle secondaire / secondary hypertension. V. hipertensiune.

HIPERTENSIUNE INTRACRANIANĂ / hypertension intracrânienne / intracranial hypertension. Sindrom caracterizat prin *cefalee frontală sau occipitală, vomismente, tulburări oculare (*diplopie prin paralizia perechii a VI-a de *nervi cranieni, edem papilar prin stază, care uneori poate conduce la *cecitate prin atrofie optică). H. i. este provocată de hipertensiunea în vasele cerebrale, *edemul cerebral sau acumularea de lichid cefalorahidian, care pot apărea în următoarele circumstanţe patologice: leziuni expansive intracraniene (tumoră, hematom, abces), accidente vasculare (edem cerebral paroxistic într-un puseu de hipertensiune arterială, hemoragie cerebrală sau meningiană, ramolisment cerebral), infecţii (meningite, encefalite) sau hidrocefalie.

HIPERTENSIUNE GRAVIDICĂ / hypertension gravidique / gestational hypertension. Sin.: toxemie gravidică (v. def. 2).

HIPERTENSIUNE PORTALĂ / hypertension portale / portal hypertension. Sindrom manifestat prin ascită, circulaţie colaterală, splenomegalie, hemoragii digestive, tulburări digestive şi nervoase (*encefalopatie portocavă). Cauze: 1) *Dinamice,* h. p. prin aflux portal crescut, consecinţă a unor modificări locale şi a relaţiilor anatomofuncţionale arteriolocapilare de la nivelul splinei. 2) *Mecanice,* mult mai importante decât primele, provoacă blocajul circulaţiei portale prin obstacol de origine hepatică (ciroză) sau extrahepatică (stenoza congenitală a venei porte la copil, tromboza venei porte). Sin.: sindrom de hipertensiune portală.

HIPERTENSIV, adj., s. m. sau f. / hypertensif, -ive, adj., s. m. ou f. / hypertensive. [*Gr. hyper = mai mult; lat. tensus, de la tendere = a întinde, a încorda.*] (Bolnav) care suferă de *hipertensiune sau factor care provoacă hipertensiunea arterială.

HIPERTERMIE, s. f. / hyperthermie, s. f. / hyperthermia. [*Gr. hyper = mai mult; therme = căldură.*] Sin.: febră (v.).

HIPERTERMIE MALIGNĂ DE EFORT / hyperthermie maligne d'effort / exertion malignant hyperthermia. Sindrom care apare brutal, după un efort intens şi prelungit în climat cald şi umed. Pe lângă creşterea temperaturii centrale la 40°C, se produc tulburări neuropsihice severe, tahicardie cu sincopă cardiovasculară, uneori sudaţie abundentă, semne biochimice de liză musculară, tulburări de coagulare, afectare hepatică şi renală.

HIPERTERMIE MALIGNĂ PERANESTEZICĂ / hyperthermie maligne peranesthésique / malignant hyperthermia of anesthesia. Sindrom rar, ce apare în cursul anesteziilor generale, îndeosebi când se asociază tiopental-succinilcolină şi halotan. Se manifestă cu febră intensă, 42°C şi peste, însoţită totdeauna de hiperpnee, cianoză, hipertensiune arterială, tahicardie şi adesea de rigiditate musculară.

HIPERTIMIE, s. f. / hyperthymie, s. f. / hyperthymia. [*Gr. hyper = mai mult; thymos = minte, spirit.*] Exaltare a vieţii afective, însoţită de obicei de o anumită euforie. Uneori, prin

h. se înţelege accentuarea vieţii afective în ambele direcţii: euforie (*manie) sau tristeţe (*melancolie).

HIPERTIROIDIE, s. f. / hyperthyroïdie, s. f. / hyperthyroidism. [*Gr. hyper = mai mult; thyreos = pavăză, scut; eidos = formă.*] Sin.: hipertiroidism (v.).

HIPERTIROIDISM, s. n. / hyperthyroïdisme, s. m. / hyperthyroidism, hyperthyreosis. [*Gr. hyper = mai mult; thyreos = pavăză, scut; eidos = formă; -ism.*] Ansamblu de manifestări plurisistemice determinat de hipersecreţia prelungită de hormoni tiroidieni, ceea ce implică o hiperfuncţie a parenchimului tiroidian şi o serie de manifestări de *tireotoxicoză. H. este constantă în *boala Basedow-Graves. Alte forme de h.: *adenomul tiroidian hiperfuncţional (adenomul toxic sau boala Plummer); *tirotoxicoza factitia* (prin administrare exogenă de hormoni tiroidieni în exces); secundar unui adenom hipofizar secretant de TSH (*h. hipofizară*); prin secreţie extratiroidiană de hormoni tiroidieni (**struma ovarii*, *mola hidatiformă); în cazul unui carcinom tiroidian asociat cu hipersecreţie hormonală; pasager, în relaţie cu unele forme de tiroidită (*tiroidită subacută De Quervain, *tiroidită Hashimoto). Tulburările din h. se constituie într-un sindrom caracterizat prin simptome metabolice (*catabolism accentuat, creşterea metabolismului bazal, insuficienţă energetică tisulară), simptome cardiovasculare, neurovegetative şi psihice. H. cu exoftalmie este *boala Basedow-Graves. Termenii hipertiroidie şi h. nu sunt total sinonimi. În engleză se utilizează îndeosebi termenul h., iar alţi autori, îndeosebi francofoni, preferă termenul de hipertiroidie. Uneori, h. este întrebuinţat cu sensul "*thyroid-like*". Sin.: hipertiroidie, *tireotoxicoză (sin. parţial, deoarece există tireotoxicoze fără h.).

HIPERTIROXINEMIE, s. f. / hyperthyroxinémie / hyperthyroxin(a)emia. Exces de *tiroxină în sânge.

HIPERTON, adj. / hypertonique, adj. / hypertonic. [*Gr. hyper = mai mult; tonos = tensiune.*] 1) Care se raportează la hipertonie (v.). 2) O soluţie a cărei presiune osmotică este superioară celei a plasmei. 3) Caracteristica unei soluţii cu o concentraţie suficient de crescută în solviţi pentru a provoca ieşirea apei din celule, prin *osmoză. Var.: hipertonic.

HIPERTONIC. Var. pentru hiperton (v.).

HIPERTONICITATE, s. f. / hypertonie, s. f. / hypertonicity. [*Gr. hyper = mai mult; tonikos = întăritor, de la tonos = tensiune.*] Sin.: hipertonie, v. def. 1 şi 3.

HIPERTONIE, s. f. / hypertonie, s. f. / hypertonicity (1), hypertonia (2, 3). [*Gr. hyper = mai mult; tonos = tensiune.*] 1) Starea unui lichid sau a unei soluţii având o *presiune osmotică mai mare decât cea a unui alt lichid cu care este pus în contact. *H. plasmatică* reprezintă creşterea presiunii osmotice a plasmei, ca urmare a creşterii concentraţiei în electroliţi sau a deshidratării. V. sindrom de hipertonie osmotică a plasmei. Sin.: hipertonicitate. 2) Spasm permanent arteriocapilar, care poate provoca hipertensiunea arterială. 3) Creşterea *tonusului muscular sau a *tonicităţii unui organ. Sin.: hipertonicitate.

HIPERTRICOZĂ, s. f. / hypertrichose, s. f. / hypertrichosis. [*Gr. hyper = mai mult; thrix, trikhos = păr; -oză.*] Dezvoltare anormală a părului, a sistemului pilos. Poate fi congenitală sau dobândită, localizată sau generalizată.

HIPERTRIGLICERIDEMIE, s. f. / hypertriglycéridémie, s. f. / hypertriglycerid(a)emia. [*Gr. hyper = mai mult; lat. tres, tria, gr. treis = trei; gr. glykeros = îndulcit, de la glykys = dulce; haima, -atos = sânge.*] Creşterea concentraţiei *trigliceridelor din sânge. Pentru *h. familială*, v. hiperlipoproteinemie.

HIPERTROFIE, s. f. / hypertrophie, s. f. / hypertrophy. [*Gr. hyper = mai mult; trophe = hrană, nutriţie.*] Creşterea dimensiunilor, a volumului unui ţesut sau a unui organ prin mărirea celulelor şi doar secundar prin multiplicare celulară. Se datorează creşterii rezistenţei în faţa unei cavităţi (suprasolicitare de rezistenţă) sau creşterii volumului de umplere prin refluare sau şunt (suprasolicitare de volum). Ex.: h. musculară consecutivă efortului fizic. A se compara cu *hiperplazia. V. şi atrofie.

HIPERTROFIE ATRIALĂ / hypertrophie atriale / atrial hypertrophy. Creşterea masei musculare atriale prin suprasolicitare de volum sau de rezistenţă a atriilor. Este obiectivată electrocardiografic prin modificări ale undei P. În *h. a. stângă*, unda P are aspect bifid, cu baza uşor lărgită, denumită şi „P mitral", întâlnită îndeosebi în *stenoza mitrală. În *h. a. dreaptă*, unda P are amplitudine crescută (peste 2,5 mV), este ascuţită, dar cu bază normală; mai este numită „P pulmonar", datorită incidenţei sale crescute în *cordul pulmonar cronic.

HIPERTROFIE PROSTATICĂ / hipertrophie prostatique / prostatic hypertrophy, benign prostatic hypertrophy. Mărire de volum a prostatei ca urmare a unei hiperplazii distrofice de origine hormonală. Proliferarea se produce atât la nivelul ţesutului glandular cât şi al stromei (ţesut fibros şi muscular). H. p. începe de obicei în a cincea decadă de viaţă şi poate fi un obstacol în micţiune, prin compresia sau obstrucţia uretrei. Sin.: adenom periuretral.

HIPERTROFIE VENTRICULARĂ / hypertrophie ventriculaire / ventricular hypertrophy. Creşterea masei ventriculare consecutiv h. muşchiului cardiac, manifestată electrocardiografic prin devierea axului electric de partea hipertrofiată, lărgire uşoară a complexului QRS şi modificări ale undei T. Tipuri: 1) *H. de adaptare* apare când ventriculul drept este obligat să se adapteze la regimul de presiune din marea circulaţie (ex.: în *tetrada Fallot). 2) *H. de baraj*, când creşte rezistenţa la evacuarea ventriculilor (în *hipertensiunea arterială sau pulmonară, în *stenoza aortică sau pulmonară). 3) *H. de suprasarcină* sau *de reflux*, când un ventricul preia un aport de sânge suplimentar (*insuficienţă valvulară, *şunt stânga-dreapta).

HIPERTROMBOCITEMIE, s. f. / hyperthrombocytémie, s. f. / thrombocytosis. [*Gr. hyper = mai mult; thrombos = cheag; kytos = celulă; haima, -atos = sânge.*] Creşterea excesivă a numărului de trombocite în circulaţia periferică, uneori peste un milion pe mm^3. Se constată în stări infecţioase, stări posthemoragice, leucoză mieloidă cronică, boală Vaquez, h. esenţială etc. Creşterea numărului de trombocite duce nu la tromboză, ci la hemoragii.

HIPERTROPIE, s. f. / hypertropie, s. f. / hypertropia. [*Gr. hyper = mai mult; trope = întoarcere, de la trepein = a întoarce; ops, opos = văz, vedere.*] Deviaţie permanentă a *axei vizuale a unui ochi în sus, denumită şi *strabism vertical sau divergenţă verticală. Sin.: (rar) anopie (def. 3) sursumvergenţă (frecvent).

HIPERURICEMIE, s. f. / hyperuricémie, s. f. / hyperuric(a)emia. [*Gr. hyper = mai mult; ouron = urină, acid uric; haima, -atos = sânge.*] Creşterea cantităţii de *urat de sodiu, sare a acidului uric, în circulaţia sanguină. Se admite existenţa unei h. la concentraţii de peste 416 mol/l. Uneori sunt denumite ca h. şi fenomenele patologice rezultate în urma acestei creşteri (*gută, *litiază). În cazul *h. congenitale* s-a descris *sindromul Lesch-Nyhan.

HIPERVENTILAŢIE, s. f. / hyperventilation, s. f. / hyperventilation. [*Gr. hyper = mai mult; lat. ventilatio, -onis = expunere la vânt, de la ventilare = a agita în aer.*] Creşterea debitului ventilator alveolar, care se traduce prin hipercapnie. *H. alveolară* poate fi reflexă, emoţională, terapeutică sau neurologică. În marea majoritate a cazurilor este în relaţie cu o afecţiune respiratorie care determină hipoxie, şi h. apare ca mecanism compensator. V. şi ventilaţie pulmonară.

HIPERVISCOZITATE PLASMATICĂ / hyperviscosité plasmatique / plasma hyperviscosity. Accentuarea viscozităţii sanguine, observată îndeosebi în cazul creşterii considerabile a concentraţiei de proteine din plasmă, în particular în *boala

Waldenström şi în *mielom. V. şi sindrom de hiperviscozitate plasmatică.

HIPERVITAMINOZĂ, s. f. / hypervitaminose, s. f. / hypervitaminosis. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult; lat.* ***vita*** *= viaţă; gr.* ***ammoniakon*** *= sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia; -ină; -oză.*] Dismetabolism cronic determinat de aportul exogen excesiv al unor vitamine, în special vitaminele A şi D. Ex.: în cazul h. D apare un dismetabolism fosfocalcic.

HIPERVOLEMIE, s. f. / hypervol(h)émie, s. f. / hypervol(a)emia. [*Gr.* ***hyper*** *= mai mult; lat.* ***volumen, -inis*** *= sul de hârtie, de la* ***volvere*** *= a răsuci, a învârti; gr.* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Creşterea volumului sanguin total circulant. V. volemie.

HIPNAGOG, adj. / hypnagogique, adj. / hypnagogic. [*Gr.* ***hypnos*** *= somn;* ***agogos*** *= care conduce spre.*] Care se produce în momentul adormirii, în faza iniţială a somnului. Ex.: halucinaţii h., anxietate h.

HIPNOLOGIE, s. f. / hypnologie, s. f. / hypnology. [*Gr.* ***hypnos*** *= somn;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Studiul somnului şi al perturbărilor acestuia.

HIPNOPOMPIC, adj. / hypnopompique, adj. / hypnopompic. [*Gr.* ***hypnos*** *= somn;* ***pompe*** *= procesiune.*] Care se produce în momentul trezirii din somn.

HIPNOTERAPIE, s. f. / hypnothérapie, s. f. / hypnotherapy. [*Gr.* ***hypnos*** *= somn;* ***therapeia*** *= tratament, de la* ***therapeuein*** *= a îngriji.*] Terapia prin *hipnoză.

HIPNOTIC, adj., s. n. / hypnotique, adj., s. m. / hypnotic. [*Gr.* ***hypnotikos*** *= care produce somn, de la* ***hypnos*** *= somn.*] Sin.: somnifer (v.).

HIPNOTISM, s. n. / hypnotisme, s. m. / hypnotism. [*Gr.* ***hypnos*** *= somn; -ism.*] Ansamblu de tehnici care permit provocarea, prin mecanisme de *sugestie, a unei stări apropiate de somn, în cursul căreia subiectul percepe şi execută ordinele care îi sunt date. Se pot conserva timp îndelungat, datorită rigidităţii musculare particulare, poziţii care sunt imposibile în starea de veghe.

HIPNOTOXINĂ, s. f. / hypnotoxine, s. f. / hypnotoxin. [*Gr.* ***hypnos*** *= somn;* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeţilor, de la* ***toxon*** *= săgeată; -ină.*] 1) Toxină ipotetică ce se acumulează în orele de mers, de efort şi care inhibă activitatea corticală provocând somn. 2) Substanţă toxică extrasă din tentaculele unor animale marine; afectează SNC.

HIPNOZĂ, s. f. / hypnose, s. f. / hypnosis. [*Gr.* ***hypnos*** *= somn; -oză.*] Stare de somn incomplet provocată artificial prin procedee de inducţie (*hipnotism), în timpul căreia diverse fenomene (psihice sau fizice) pot apărea spontan sau ca răspuns la stimuli verbali sau la alţi stimuli.

HIPOACIDITATE, s. f. / hypoacidité, s. f. / hypoacidity. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin; lat.* ***aciditas, -atis*** *= acreală, de la* ***acidus*** *= acru.*] Diminuare anormală a acidităţii sucului gastric. V. tab. const. biochim.

HIPOACUZIE, s. f. / hypoacousie, s. f. / hypoacusia, hypoacusis. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin;* ***akousis*** *= auz, de la* ***akouein*** *= a auzi.*] Tulburare de auz caracterizată prin diminuarea mai mult sau mai puţin accentuată a acuităţii auditive. V. şi cofoză, surditate.

HIPOALBUMINEMIE, s. f. / hypoalbuminémie, s. f. / hypoalbuminemia. Diminuarea concentraţiei *serumalbuminei din sânge sub 30 g la litrul de plasmă. H. poate fi consecinţa unei carenţe sau a unei eliminări urinare excesive, îndeosebi în sindroamele nefrotice, arsurile întinse şi insuficienţele hepatice. Ca o consecinţă a h., de regulă apare un edem prin scăderea *presiunii oncotice a plasmei.

HIPOALGEZIE, s. f. / hypoalgésie, s. f. / hypoalgesia. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin;* ***algos*** *= durere, sau* ***algesis*** *= simţul durerii.*] Deficit incomplet al sensibilităţii dureroase. V. şi analgezie.

HIPOANDROGENIE, s. f. / hypoandrogénie, s. f. / hypoandrogenism. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin;* ***aner, andros*** *= bărbat;* ***gennan*** *= a produce.*] Diminuarea secreţiei hormonilor androgeni, în următoarele alternative: 1) *H. primar*, în relaţie directă cu un deficit suprarenalian sau testicular. 2) *H. secundar*, prin deficit de stimulare hipofizară.

HIPOAZOTURIE, s. f. / hypoazoturie, s. f. / hypoazoturia. Diminuarea *azotemiei, adică, a cantităţii de uree şi de alte molecule azotate mici eliminate prin urină. H. se observă în afectări grave ale ficatului, cum sunt ciroza, degenerescenţa grăsoasă şi cancerul, ca urmare a diminuării *ureogenezei. De asemenea, h. poate apărea în diverse nefrite, prin retenţie de uree.

HIPOBARISM, s. n. / hypobarisme, s. m. / hypobarism. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin;* ***baros*** *= greutate; -ism.*] Condiţie rezultată atunci când presiunea atmosferică a gazului este mai mică decât presiunea din ţesuturi a acestuia.

HIPOBAROPATIE, s. f. / hypobaropathie, s. f. / hypobaropathy. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin;* ***baros*** *= greutate;* ***pathos*** *= boală.*] Tulburări produse în expediţiile desfăşurate la altitudine mare. Reprezintă consecinţa reducerii presiunii aerului atmosferic şi, îndeosebi, a reducerii presiunii oxigenului.

HIPOCALCEMIE, s. f. / hypocalcémie, s. f. / hypocalc(a)emia. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin; lat.* ***calx, calcis*** *= var, calciu;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Diminuarea concentraţiei calciului din sânge (sub 0,105 g/l sau sub 2,6 mmol/l). Se observă în *hipoparatiroidie, *tetanie, în unele forme de *rahitism, *nefrite, *scorbut.

HIPOCALCIE, s. f. / hypocalcie, s. f. / hypocalcia. Termen generic desemnând toate tulburările în relaţie cu insuficienţa generală a calciului în organism. V. decalcificare şi tetanie.

HIPOCALCIURIE, s. f. / hypocalciurie, s. f. / hypocalciuria. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin; lat.* ***calx, calcis*** *= var, calciu; gr.* ***ouron*** *= urină.*] Reducerea eliminării calciului prin urină (sub 0,150 g/24 h sau sub 3,75 mmol/24 h).

HIPOCAMP, s. n. / hippocampe, s. f. / hippocampus. NA: hippocampus. [*Lat.* ***hippocampus****, de la gr.* ***hippokampos*** *= cal de mare.*] Excrescenţă curbă de substanţă cenuşie, situată în planşeul ventriculului cerebral lateral. Corespunde celei de-a V-a circumvoluţii temporale şi se află în relaţie strânsă cu ariile olfactive ale creierului. Sin.: cornul lui Ammon.

HIPOCAPNIE, s. f. / hypocapnie, s. f. / hypocapnia. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin;* ***kapnos*** *= fum, vapor.*] Diminuarea nivelului CO_2 din sângele arterial, consecutivă *hiperventilaţiei. V. şi acapnie.

HIPOCLOREMIE, s. f. / hypochlorémie, s. f. / hypochlor(a)emia. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin;* ***khloros*** *= verde, clor;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Diminuarea nivelului clorurilor în sânge (sub 3,50 g/l sau sub 99 mmol/l), observată îndeosebi în vomismente abundente şi diaree, precum şi în *coma diabetică.

HIPOCLORHIDRIE, s. f. / hypochlorhydrie, s. f. / hypochlorhydria. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin;* ***khloros*** *= verde, clor;* ***hydor, hydatos*** *= apă.*] Deficienţă de *acid clorhidric în stomac, uneori în relaţie cu *gastrita sau *cancerul gastric, alteori fără o cauză aparentă. V. şi anaclorhidrie, achilie.

HIPOCOLESTEROLEMIANT, adj., s. n. / hypocholestérolémiant, -e, adj., s. m. / hypocholester(a)emic, hypocholesterol(a)emic. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin;* ***khole*** *= bilă;* ***stereos*** *= solid, în relief; -ol;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] 1) Care scade concentraţia *colesterolului sanguin (sau se află în relaţie cu această diminuare). 2) Denumire generică pentru medicamentele care au această proprietate, îndeosebi *fibraţii, *colestiramina (*rezină *chelatoare de *acizi biliari) şi *statinele, inhibitoare de *hidroxi-3-metil-glutaril-coenzimă A reductază. Sin. parţial: hipolipemiant.

HIPOCOLESTEROLEMIE, s. f. / hypocholestérolémie, s. f. / hypocholesterol(a)emia. [*Gr. hypo = mai puțin; khole = bilă; stereos = solid, în relief; -ol; haima, -atos = sânge.*] Diminuare anormală a concentrației de *colesterol din sânge, în general, în relație cu o afectare hepatică.

HIPOCOLIE, s. f. / hypocholie, s. f. / hypocholia. [*Gr. hypo = mai puțin; khole = bilă.*] Diminuarea secreției biliare.

HIPOCONDRIE. Var. pentru ipohondrie (v.).

HIPOCONDRU, s. n. / hypocondre, s. m. / hypochondrium. NA: hypocondrium. [*Gr. hypo = sub; khondros = cartilaj.*] Regiune abdominală anterolaterală, simetrică, situată lateral față de epigastru, sub cartilajele costale. *H. drept* corespunde lobului drept al ficatului și veziculei biliare. *H. stâng* corespunde splinei, lobului stâng hepatic, corpului stomacului și unghiului colic stâng. V. și abdomen.

HIPOCORTICISM, s. n. / hypocorticisme, s. m. / hypocorticism. [*Gr. hypo = mai puțin; lat. cortex, -icis = scoarță; -ism.*] Sin.: insuficiență suprarenală (v.).

HIPOCRATISM, s. n. / hippocratisme, s. m. / hippocratism. [*Hipocrate din Cos, părintele medicinei, student și profesor (nu fondator) al școlii din Cos, 460-375 î. H.; -ism.*] Concepția lui Hipocrate din Cos, părintele medicinei, a cărui doctrină a însemnat începutul medicinei științifice, deoarece el a încercat explicarea bolilor (nu există "boli sacre") pornind de la observația rațională, constituție-temperament și de la influențele mediului ambiant. Elementele esențiale ale h. au valoare perenă.

HIPOCRATISM DIGITAL / hippocratisme digital / digital hippocratism, clubbing. Sin.: degete hipocratice (v.).

HIPOCROMIE, s. f. / hypochromie, s. f. / hypochromia. [*Gr. hypo = mai puțin; khroma, -atos = culoare.*] 1) Scăderea anormală a *hemoglobinei conținute în eritrocite. 2) Pigmentație cutanată diminuată. 3) Diminuarea colorației unor celule sau țesuturi prin scăderea afinității pentru coloranți pe care acestea în mod normal îi fixează.

HIPODERM, s. n. / hypoderme, s. m. / hypodermis. NA: tela subcutanea. [*Gr. hypo = sub; derma, -atos = piele.*] Zona tegumentului situată sub *dermul profund, caracterizată prin travee conjunctivo-elastice laxe, care delimitează lobuli adipoși ce conțin celule grăsoase sau adipoase. Var.: hipodermă. Sin.: țesut subcutanat.

HIPODERMĂ. Var. pentru hipoderm (v.).

HIPODERMIC, adj. / hypodermique, adj. / hypodermic. [*Gr. hypo = sub; derma, -atos = piele.*] Care se referă la țesutul celular subcutanat. Situat sau care se produce sub piele. Ex.: injecție h. Sin.: subcutanat.

HIPODERMITĂ, s. f. / hypodermite, s. f. / panniculitis. [*Gr. hypo = sub; derma, -atos = piele; -ită.*] Termen generic pentru leziunile inflamatorii subcutanate, localizate la nivelul *hipodermului, acute sau cronice, indiferent de cauză.

HIPOESTEZIE, s. f. / hypoesthésie, s. f. / hypo(a)esthesia. [*Gr. hypo = mai puțin; aisthesis = senzație, sensibilitate.*] Diminuare a sensibilității, globală sau disociată. Ex.: *disociație siringomielică.

HIPOESTROGENIE, s. f. / hypooestrogénie, s. f. / hypoestrogen(a)emia, hypoestrogenism. [*Gr. hypo = mai puțin; lat. oestrus, gr. oistros = dorință; gr. gennan = a produce.*] Diminuarea concentrației plasmatice a *estrogenilor și/sau a efectelor trofice și metabolice ale acestora asupra țesuturilor țintă.

HIPOFALANGIE, s. f. / hypophalangie, s. f. / hypophalangism. Număr de falange inferior celui normal.

HIPOFIBRINOGENEMIE, s. f. / hypofibrinogénémie, s. f. / hypofibrinogen(a)emia. [*Gr. hypo = mai puțin; lat. fibra = fibră; -ină; gr. gennan = a produce; haima, -atos = sânge.*] Diminuarea concentrației *fibrinogenului din sânge, care, dacă este accentuată, provoacă întârzierea coagulării și hemoragii. Se deosebesc: 1) *H. congenitală*, foarte rară, cu transmitere autozomal dominantă sau recesivă. 2) *H. dobândită*, care poate surveni în *insuficiența hepatică, în *sindromul de coagulare intravasculară diseminată, în *fibrinoliza primitivă sau în pierderile de proteine.

HIPOFIZAR, adj. / hypophysaire, adj. / hypophysial. [*Gr. hypo = sub; physis = creștere, de la phyein = a crește.*] Sin.: pituitar (v.).

HIPOFIZĂ, s. f. / hypophyse, s. f. / hypophysis. NA: hypophysis, glandula pituitaria. [*Gr. hypo = sub; physis = creștere, de la phyein = a crește.*] Organ neuroglandular (etimologic cu semnificația de „excrescență inferioară" a bazei craniului), cu funcție endocrină, subdivizat în două părți diferite din punct de vedere embriologic, morfologic și funcțional: 1) *neurohipofiza* formată din eminența mediană, tija infundibulară și posthipofiza; 2) *adenohipofiza*, formată din antehipofiză, lobul cistiform și lobul infundibulotuberal. H. are greutate de 0,5-0,8 g (care se dublează la gravidă), dimensiuni de 0,6/0,8/1,5 cm și este situată median, în *șaua turcească. La nivelul neurohipofizei sunt stocați și, ulterior, eliberați hormonii hipotalamici neurohipofizari sintetizați în nucleii supraoptic și paraventricular și care ajung în neurohipofiză prin tractul hipotalamo-hipofizar (*vasopresina și *oxitocina). Adenohipofiza este locul de sinteză și secreție a unor hormoni tropi polipeptidici (*somatotropina, *prolactina și *corticotrofina) și glicoproteici (tirotrofina, gonadotrofine). Sin.: glandă pituitară. V. și hormon antehipofizar.

HIPOFIZECTOMIE, s. f. / hypophysectomie, s. f. / hypophysectomy. [*Gr. hypo = sub; physis = creștere, de la phyein = a crește; ektome = excizie.*] Exereză totală sau parțială a *hipofizei, fie pe cale chirurgicală (abordare subfrontală sau trans-rinoseptală), fie prin implantarea, prin *stereotaxie, a unei surse radioactive.

HIPOFIZIOLIZĂ, s. f. / hypophysiolyse, s. f. / functional hypophysectomy. [*Gr. hypo = sub; physis = creștere, de la phyein = a crește; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge.*] Distrucție chirurgicală sau radioizotopică a lobului anterior al hipofizei, practicată în unele cazuri de neoplasme endocrine cu metastaze și în unele retinite diabetice.

HIPOFOBIE, s. f. / hypophobie, s. f / hypophobia. [*Gr. hypo = mai puțin; phobos = frică.*] Diminuare a emotivității, care determină pe cel în cauză să nu perceapă și să nu evalueze normal riscurile la care se expune. H. se observă la aventurieri, la unii megalomani sau în unele nevroze.

HIPOFOSFATAZIE, s. f. / hypophosphatasie, s. f. / hypophosphatasia. Boală metabolică rară, cu transmitere autozomal recesivă, caracterizată printr-o decalcificare difuză a scheletului analogă cu cea din *osteomalacie și printr-o diminuare a concentrației sanguine de *fosfataze alcaline. Concentrațiile sanguine de calciu și fosfor sunt normale sau ușor crescute, iar urina conține în exces fosfoetanolamină. H. a fost descrisă mai întâi la sugar, care prezintă malformații osoase pseudorahitice (craniu globulos, membre scurte și curbate), tulburări digestive, crize convulsive cu accese de cianoză. Evoluția este în general rapidă către deces. La adult h. este foarte rară, și se manifestă prin dureri osoase și risc crescut de fracturi. Sin.: sindrom Rathbun.

HIPOFOSFATEMIE, s. f. / hypophosphatémie, s. f. / hypophosphat(a)emia. [*Gr. hypo = mai puțin; phos, photos = lumină, fosfor; haima, -atos = sânge.*] Scăderea cantității de fosfați din plasma sanguină, adică a *fosfatemiei. Se manifestă prin hemoliză, astenie fizică și convulsii. Poate apărea în *hiperparatiroidism, *rahitism, *osteomalacie, afecțiuni tubulare renale, *sindrom Fanconi. Sunt cunoscute: 1) *H. familială*: rahitism hipofosfatemic familial. 2) *H. legată de cromozomul X*: formă de rahitism familial cu trasmitere gonozomal dominantă.

HIPOFOSFATURIE, s. f. / hypophosphaturie, s. f. / hypophosphaturia. [*Gr. hypo = mai puțin; phos, photos = lumină,* *fosfor; ouron = urină.*] Reducerea eliminării urinare a fosfaţilor, prin creşterea reabsorbţiei lor tubulare sau prin reducerea cantităţii de fosfaţi anorganici filtraţi.

HIPOGAMAGLOBULINEMIE, s. f. / hypogammaglobulinémie, s. f. / hypogammaglobulin(a)emia. [*Gr. hypo = mai puţin; γ = a treia literă a alfabetului grec; lat. globulus, dim. de la globus = glob; -ină; gr. haima, -atos = sânge.*] Deficienţă imunologică marcată, prin nivel scăzut al *gamaglobulinelor din ser, cu susceptibilitate la boli infecţioase. Poate fi congenitală sau secundară.

HIPOGASTRU, s. n. / hypogastre, s. m. / hypogastrium. NA: regio pubica. [*Gr. hypo = sub; gaster, gastros = stomac.*] Regiune a abdomenului. V. abdomen.

HIPOGENITALISM, s. n. / hypogénitalisme, s. m. / hypogenitalism. [*Gr. hypo = mai puţin; lat. genitalia = organele genitale, de la gignere = a naşte, a crea; -ism.*] Sin.: hipogonadism (v.).

HIPOGEUZIE, s. f. / hypogeusie, s. f. / hypogeusia. [*Gr. hypo = mai puţin; geusis = gust, de la geuein = a gusta.*] Diminuarea senzaţiilor gustative.

HIPOGLICEMIE, s. f. / hypoglycémie, s. f. / hypoglyc(a)emia. [*Gr. hypo = mai puţin; glykys = dulce; haima, -atos = sânge.*] Scăderea cantităţii de glucoză din sânge sub limita normală de 0,80 g/l. Se poate produce prin supradozaj de insulină sau de sulfamide hipoglicemiante (în tratamentul diabetului), prin hipersecreţie de insulină (îndeosebi *insulinom), ca şi în insuficienţa suprarenală, antehipofizară sau hepatică. Se manifestă prin anxietate, dezorientare, tahicardie, transpiraţii profuze, senzaţie de foame imperioasă, tremurături (tulburări denumite şi sindrom hipoglicemic). Uneori, îndeosebi în *insulinoame, sindromul hipoglicemic evoluează către *comă hipoglicemică. Sin. nerecomandat: glicopenie.

HIPOGONADISM, s. n. / hypogonadisme, s. m. / hypogonadism. [*Gr. hypo = mai puţin; gone, gonos = urmaş, sământă genitală; -ism.*] Deficit gonadic care se manifestă prin gametogeneză diminuată şi/sau insuficienţă secretorie a hormonilor gonadici, determinând lipsa apariţiei sau atrofierea caracterelor sexuale secundare şi un fenotip particular, în relaţie cu etiologia. H. poate apărea prepubertar sau postpubertar, la ambele sexe. *H. feminine* se pot clasifica în *h. hipogonadotrope* (de etiologie hipotalamică sau hipofizară), în care concentraţia sanguină de FSH şi LH este scăzută şi *h. hipergonadotrope*, în care valorile sanguine ale FSH şi LH sunt crescute. Între etiologiile cele mai frecvente ale h. hipogonadotrop hipotalamic sunt incluse: *sindromul Kallman, *sindromul Prader-Willi, *sindromul Lawrence-Moon-Bardet-Biedel, tumori ale sistemului nervos, tumori hipotalamice etc. Hipogonadismul hipogonadotrop de cauză hipofizară poate fi determinat de insensibilitatea la GnRH, de unele forme de nanism hipofizar, tumori hipofizare, sindromul adrenogenital netratat, maladii inflamatorii infiltrative sau de traumatisme ale hipofizei. Afecţiunile care se pot asocia cu hipogonadism hipergonadotrop pot fi: agenezii sau disgenezii gonadice, *sindrom Turner, mutaţie inactivantă a receptorului pentru FSH sau a receptorului pentru LH, sindroame de insensibilitate completă la androgeni etc. Sin.: hipogenitalism.

HIPOHIDROZĂ, s. f. / hypohidrose, s. f. / hypohidrosis, hypoidrosis. [*Gr. hypo = mai puţin; hidros = sudoare; -oză.*] Diminuare anormală a transpiraţiei.

HIPOINSULINISM, s. n. / hypoinsulinisme, s. m. / hypoinsulinism, hypoinsulin(a)emia. [*Gr. hypo = mai puţin; lat. insula = insulă; -ină; -ism.*] 1) Diminuarea concentraţiei plasmatice a *insulinei, constatată prin dozare radioimunologică şi comparată cu martori normali. 2) Prin extensie, termenul desemnează stările de carenţă în insulină, fie absolută, ca în diabetul insulinodependent, fie relativă, ca în diabetul non-insulinodependent.

HIPOKALIEMIE, s. f. / hypokaliémie, s. f. / hypokali(a)emia. [*Gr. hypo = mai puţin; ar. kali = potasă; gr. haima, -atos = sânge.*] Diminuare a nivelului potasiului din sânge sub limitele normale (sub 3,5 mEq/l sau 3,5 mmol/l). Cauze: insuficienţă de aport alimentar sau pierdere de potasiu prin vomismente şi diaree. V. şi sindrom Conn.

HIPOKALIEMIE CRONICĂ FAMILIALĂ CU HIPERKALIURIE / hypokaliémie chronique familiale avec hyperkaliurie / Bartter's syndrome. Sin.: sindrom Bartter (v.).

HIPOKINEZIE, s. f. / hypokinésie, s. f. / hypokinesia. [*Gr. hypo = mai puţin; kinesis = mişcare, de la kinein = a mişca.*] Diminuare a capacităţii de mişcare. *H. uterină* se caracterizează prin contracţii uterine ale căror ritm, intensitate sau durată sunt mai scăzute decât normal, faţă de stadiul *travaliului.

HIPOLIPEMIANT, adj., s. n. / hypolipidémiant, -e, adj., s. m. / hypolipid(a)emic. [*Gr. hypo = mai puţin; lipos = grăsime; haima, -atos = sânge.*] 1) Despre o substanţă (medicament) capabilă să micşoreze o *hiperlipidemie. 2) Denumire generică pentru medicamentele care exercită această acţiune. Sin.: hipocolesterolemiant, hipolipidemiant, normolipemiant.

HIPOLIPEMIE, s. f. / hypolipémie, s. f. / hypolip(a)emia. [*Gr. hypo = mai puţin; lipos = grăsime; haima, -atos = sânge.*] Scăderea *lipemiei.

HIPOLIPIDEMIANT, adj., s. n. / hypolipidémiant, -e, adj., s. m. / hypolipid(a)emic. [*Gr. hypo = mai puţin; lipos = grăsime; haima, -atos = sânge.*] Sin.: hipolipemiant (v.).

HIPOMAGNEZIEMIE, s. f. / hypomagnésémie, s. f. / hypomagnes(a)emia. [*Gr. hypo = mai puţin; lat. medievală magnesia, din lat., gr. magnes = piatră magnetică, adusă din regiunea Magnezia din Asia Mică; gr. haima, -atos = sânge.*] Scăderea concentraţiei magneziului din sânge (sub 1,5 mEq/l sau 0,75 mmol/l), manifestată prin hiperiritabilitate neuromusculară. Cauze: malabsorbţie, deshidratare, alcoolism sau afecţiuni renale.

HIPOMANIE, s. f. / hypomanie, s. f. / hypomania. [*Gr. hypo = mai puţin; mania = nebunie.*] Tulburare afectivă manifestată printr-o stare tranzitorie sau constantă de excitaţie euforică, ce incită la acţiuni multiple şi dezordonate, evocând accesul de *manie sub o formă atenuată.

HIPOMENOREE, s. f. / hypoménorrhée, s. f. / hypomenorrh(o)ea. [*Gr. hypo = mai puţin; men, menos = lună; rhoia = curgere, de la rhein = a curge.*] *Menstruaţie mult redusă ca abundenţă.

HIPOMIMIE, s. f. / hypomimie, s. f. / hypomimia. [*Gr. hypo = mai puţin; mimia = imitare, de la mimeisthai = a imita.*] Tulburarea *mimicii emotive prin diminuarea şi încetinirea mişcărilor care determină expresia feţei.

HIPOMNEZIE, s. f. / hypomnésie, s. f. / hypomnesia. [*Gr. hypo = mai puţin; mneme = memorie, de la mnasthai = a-şi aminti.*] Diminuarea, slăbirea *memoriei.

HIPONATREMIE, s. f. / hyponatrémie, s. f. / hyponatr(a)emia. [*Gr. hypo = mai puţin; spaniolă natron, ar. natroun = carbonatul de sodiu natural; gr. haima, -atos = sânge.*] Diminuarea nivelului de sodiu din sânge sub limitele normale (sub 135 mEq/l sau 135 mmol/l). Se însoţeşte totdeauna de pierdere de apă.

HIPONATRIURIE, s. f. / hyponatr(i)urie, hyponatriurèse, s. f. / hiponatriuria. [*Gr. hypo = mai puţin; spaniolă natron, ar. natroun = carbonatul de sodiu natural; gr. ouron = urină.*] Diminuarea concentraţiei de sodiu din urină.

HIPOOSMOLARITATE, s. f. / hypo-osmolarité, s. f. / hyposmolarity. [*Gr. hypo = mai puţin; osmos = impuls, împingere.*] Diminuarea *presiunii osmotice, cu referire de regulă la plasmă. V. hipotonie.

HIPOPARATIROIDIE, s. f. / hypoparathyroïdie, s. f. / hypoparathyroidism. [*Gr. hypo = mai puţin; para = lângă; thyre-*

os = pavăză, scut; eidos = formă.] Insuficienţa secreţiei paratiroidelor, de origine iatrogenă (îndeosebi chirurgicală şi uneori consecutivă iradierii terapeutice) sau idiopatică. Pe lângă tulburările specifice diminuării concentraţiei de *parathormon, uneori h. este asociată cu anomalii ale *imunităţii celulare. Sin. desuet: tetanie paratireoprivă. Var.: hipoparatiroidism.

HIPOPARATIROIDISM. Var. pentru hipoparatiroidie (v.).

HIPOPINEALISM, s. n. / hypopinéalisme, s. m. / hypopinealism. Insuficienţa funcţionării *glandei pineale (denumită şi *epifiză).

HIPOPION, s. n. / hypopyon, s. m. / hypopyon. [*Gr. **hypo** = sub; **pyon** = puroi.*] Colecţie purulentă localizată în *camera anterioară a ochiului.

HIPOPITUITARISM, s. n. / hypopituitarisme, s. m. / hypopituitarism. [*Gr. **hypo** = mai puţin; lat. **pituita** = secreţie cu mucozităţi (deoarece anticii credeau că secreţiile nazale proveneau din această glandă, prin lama ciuruită a etmoidului); **-ism.***] Insuficienţa funcţionării *hipofizei. Reprezintă ansamblul de tulburări determinate de funcţionarea deficitară a lobului anterior al hipofizei. Constă în tulburări genitale (impotenţă şi, respectiv, amenoree cu atrofie genitală şi mamară), atrofie cutanată şi căderea părului, scăderea metabolismului bazal cu anorexie, hipotensiune, hipoglicemie, astenie cu apatie şi, uneori, tulburări psihice. Toate aceste manifestări pot fi considerate ca o expresie a deficienţei întregului sistem endocrin, privat de stimulii antehipofizari. În prezent, se consideră că h. pur se manifestă în *sindromul Sheehan.

HIPOPLAZIE, s. f. / hypoplasie, s. f. / hypoplasia. [*Gr. **hypo** = mai puţin; **plasis** = modelare, de la **plassein** = a forma, a modela.*] 1) Diminuarea procesului de formare a ţesuturilor. 2) Dezvoltare insuficientă a unui ţesut sau a unui organ.

HIPOPLAZIE MAXILARĂ / hypoplasie maxillaire / maxillary hypoplasia. *Dismorfie congenitală determinată de dezvoltarea defectuoasă a mugurilor maxilari, antrenând atrofie malară şi a ramurilor ascendente ale mandibulei, malformaţii ale orbitelor, pleoapelor şi urechii externe. Manifestările h. m. sunt foarte diverse, determinând un mare număr de boli individualizate sau sindroame. V., de ex., sindrom Franceschetti-Zwahlen şi sindrom Treacher Collins.

HIPOPLAZIE RENALĂ / hypoplasie rénale / renal hypoplasia. Reducere congenitală a greutăţii, dimensiunii şi volumului unuia sau a ambilor rinichi. H. r. este consecutivă unei embriopatii, fără alterări genetice, şi trebuie deosebită de *aplazia şi *agenezia renală. Se disting mai multe tipuri de h. r.: 1) *H. r. bilaterală*, cu diminuarea numărului de nefroni. 2) *H. r. cu* *displazie. 3) *H. r. multichistică*, asociată cu *rinichi polichistic. 4) *H. r. segmentară*, în care zone de parenchim renal normal alternează cu zone hipoplazice; reprezintă frecvent o cauză de hipertensiune arterială la copil. 5) *H. r. simplă*, în care volumul celor doi rinichi este redus, dar fără alterări structurale.

HIPOPLAZIE VENTRICULARĂ STÂNGĂ / hypoplasie ventriculaire gauche / left ventricular hypoplasia. Cardiopatie congenitală cianogenă complexă. Constă, în majoritatea cazurilor, în hipoplazia extremă a ventriculului stâng, redus la o fantă, atrezia orificiului aortic cu hipoplazia aortei ascendente şi atrezia mitralei.

HIPOPNEUMATOZĂ, s. f. / hypopneumatose, s. f. / incomplete atelectasis. [*Gr. **hypo** = sub; **pneuma, -atos** = suflu.*] Afectare incompletă a alveolelor pulmonare cu diminuarea volumului din teritoriul pulmonar corespondent. Este determinată de o obstrucţie bronşică incompletă. V. şi atelectazie.

HIPOPROSEXIE, s. f. / hypoprosexie, s. f. / hypoprosexia. [*Gr. **hypo** = mai puţin; **prosekhein** = a fi atent.*] Diminuare a atenţiei, care se observă îndeosebi în anumite boli psihice.

HIPOPROTEINEMIE, s. f. / hypoprotéinémie, s. f. / hypoprotein(a)emia. [*Gr. **hypo** = mai puţin; **protos** = primul; -ină; **haima, -atos** = sânge.*] Diminuarea concentraţiei proteinelor din sânge. Cauze principale: aport insuficient, malabsorbţie digestivă, alterarea producţiei hepatice, pierdere pe cale digestivă sau renală. O h. aparentă se poate observa în caz de *hemodiluţie. Sin.: hipoprotidemie. V. şi disglobulinemie.

HIPOPROTIDEMIE, s. f. / hypoprotidémie, s. f. / hypoprotein(a)emia. [*Gr. **hypo** = mai puţin; **protos** = primul; **haima, -atos** = sânge.*] Sin.: hipoproteinemie (v.).

HIPOREFLEXIE, s. f. / hyporéflexie, s. f. / hyporeflexia. [*Gr. **hypo** = mai puţin; lat. **reflexus**, de la **reflectere** = a răsfrânge, a întoarce înapoi (**retro** = înapoi; **flectere** = a îndoi).*] Slăbirea, diminuarea reflexelor. Termenul subreflexie ar fi mai adecvat, dar nu se utilizează.

HIPOSENSIBILITATE, s. f. / hypoergie, s. f. / hyposensitivity, hypoergia. [*Gr. **hypo** = mai puţin; lat. **sensibilitas, -atis** = sensibilitate, de la **sentire** = a simţi.*] Sensibilitate mai scăzută decât cea normală, în care răspunsul la un stimul poate fi întârziat sau diminuat ca intensitate.

HIPOSIALIE, s. f. / hyposialie, s. f. / hypoptyalism. [*Gr. **hypo** = mai puţin; **sialon** = salivă.*] Insuficienţa secreţiei salivare.

HIPOSIDEREMIE, s. f. / hyposidérémie, s. f. / sideropenia. [*Gr. **hypo** = mai puţin; **sideros** = fier; **haima, -atos** = sânge.*] Sin.: sideropenie (v.).

HIPOSMIE, s. f. / hypo-osmie, hyposmie, s. f. / hyposmia. [*Gr. **hypo** = mai puţin; **osme** = miros.*] Diminuarea *olfacţiei.

HIPOSPADIAS, s. n. / hypospadias, s. m. / hypospadias. [*Gr. **hypo** = sub; **spadon** = ruptură, sau **hypospaein** = a trage; termen creat de Galien.*] Malformaţie congenitală: deschiderea uretrei, a *meatului urinar pe faţa ventrală a penisului. V. epispadias.

HIPOSPERMIE, s. f. / hypospermie, s. f. / hypospermia. Scăderea volumului de *ejaculat sub 1 ml. Termenul de *oligospermie se referă la numărul de spermatozoizi pe ml şi, deci, nu este utilizat decât abuziv ca sin. parţial.

HIPOSTATIC, adj. / hypostatique, adj. / hypostatic. [*Gr. **hypo** = mai puţin, sub; **statikos** = care opreşte, de la **istanai** = a plasa, a face să ţină.*] Care se caracterizează prin *hipostază, care aparţine acesteia.

HIPOSTAZĂ, s. f. / hypostase, s. f. / hypostasis. [*Gr. **hypo** = mai puţin, sub; **stasis** = oprire, de la **istanai** = a plasa, a face să ţină.*] 1) Acumulare pasivă de sânge, după moarte, în porţiunile cele mai declive ale viscerelor. 2) Diminuarea fluxului sanguin sau a circulaţiei, având drept consecinţă o *congestie locală.

HIPOSTEATOLIZĂ, s. f. / hypostéatolyse, s. f. / hyposteatolysis. [*Gr. **hypo** = sub, mai puţin; **stear** = grăsime; **luein** = a dizolva.*] Defect de scindare, dedublare a grăsimilor ingerate din cauza insuficienţei acţiunii *sucului pancreatic. Se consideră că h. este mai relevantă ca simptom decât *steatoreea.

HIPOSTENIE, s. f. / hyposthénie, s. f. / hyposthenia. [*Gr. **hypos** = sub; **sthenos** = forţă.*] Diminuarea forţelor unui organism, atât psihice cât şi fizice.

HIPOSTENURIE, s. f. / hyposthénurie, s. f. / hyposthenuria. [*Gr. **hypo** = mai puţin; **sthenos** = forţă, concentraţie; **ouron** = urină.*] Secreţia de urină cu densitate mică, îndeosebi în *nefrita cronică. Termenul este considerat desuet.

HIPOSULFIT, s. m. / hyposulfite, s. m. / hyposulfite. [*Gr. **hypo** = mai puţin, sub; lat. **sulfur, -uris** = sulf, pucioasă.*] Sare a acidului tiosulfuric, $H_2S_2O_3$, acid care nu există în stare liberă. *H. de sodiu*, sau tiosulfatul de sodiu, $Na_2S_2O_3.5H_2O$, este utilizat ca antiseptic pulmonar, intestinal, agent desensibilizant, antiseptic extern, purgativ.

HIPOTALAMUS, s. n. / hypothalamus, s. m. / hypothalamus. NA: hypothalamus. [*Gr.* ***hypo*** *= sub;* ***thalamos*** *= cameră interioară.*] Regiune a diencefalului care formează planşeul ventriculului al III-lea cerebral. Reprezintă centrul principal al vieţii vegetative şi este legat de hipofiză prin tija vegetativă. Este format din trei părţi: 1) *Anterioară*, situată superior chiasmei optice; include nucleii supraoptic, paraventricular, hipotalamic anterior. 2) *Mediană*, cu nucleii hipotalamic lateral, tuberal, dorsomedial, ventromedial şi hipotalamic posterior. 3) *Caudală*, cu nucleii medial, lateral, mamilari intercalaţi, premamilari şi supramamilari. Sin.: creier vegetativ sau visceral.

HIPOTELORISM, s. m. / hypotélorisme, s. m. / hypotelorism. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin, sub;* ***teleos*** *= terminat;* ***obisma*** *= limită, frontieră.*] Scăderea anormală a distanţei dintre două organe sau părţi ale unor structuri alăturate. Termenul este utilizat îndeosebi cu referire la ochi sau orbite. H. ocular şi h. orbital rezultă ca urmare a scăderii anormale a distanţei dintre cele două *orbite. H. este prezent îndeosebi în *trigonocefalie. V. şi hipertelorism.

HIPOTENAR, adj. / hypothénar, -aire, adj. / hypothenar. [*Gr.* ***hypo*** *= sub;* ***thenar*** *= palmă, scobitură.*] Care se referă la eminenţa hipotenară (v. eminenţă, def. 1).

HIPOTENSIUNE, s. f. / hypotension, s. f. / hypotension. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin; lat.* ***tensio, -onis*** *= întindere, de la* ***tendere*** *= a întinde.*] Termen uzual pentru h. arterială, care constă în diminuarea paroxistică sau durabilă a *presiunii arteriale sistolice sub 100 mmHg. Acest prag este pur convenţional şi este considerat la nivelul presiunii arteriale maxime, presiunea minimă variind proporţional în mai mică măsură. Caracterul arbitrar al acestui prag decurge şi din faptul că presiunea arterială normală creşte cu vârsta, ca şi pentru că el nu poate cuprinde chiar scăderi masive ale presiunii din cadrul *hipertensiunii arteriale.

HIPOTENSIUNE ARTERIALĂ / hypotension artérielle / arterial hypotension. V. hipotensiune şi hipotensiune ortostatică.

HIPOTENSIUNE CONTROLATĂ / hypotension contrôlée / induced hypotension. Provocarea scăderii tensiunii arteriale, în cursul anumitor intervenţii chirurgicale, pentru prevenirea hemoragiilor *peroperatorii.

HIPOTENSIUNE INTRACRANIANĂ / hypotension intracrânienne / intracranial hypotension. Diminuarea anormală a presiunii intracraniene, consecutivă unei deshidratări severe sau unei pierderi de lichid cefalorahidian.

HIPOTENSIUNE ORTOSTATICĂ / hypotension orthostatique / postural hypotension. Diminuare importantă a presiunii arteriale în poziţia verticală a corpului. Se poate asocia cu *vertij şi *lipotimie. V. şi sindrom Shy-Drager.

HIPOTERMIE, s. f. / hypothermie, s. f. / hypothermia. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin;* ***therme*** *= căldură.*] Scădere a temperaturii generale a corpului, în următoarele cazuri: 1) *H. endogenă*, din cauza hipofuncţiei sistemului nervos central (*diencefal) sau a glandei endocrine, îndeosebi în *hipotiroidism; 2) *H. prin expunere prelungită la frig;* 3) *H. provocată*, în vederea reducerii metabolismului tisular şi implicit a nevoilor în oxigen; procedeul este utilizat îndeosebi în chirurgia cardiacă şi în recoltarea unor organe pentru prezervarea acestora înainte de transplant. V. şi criochirurgie.

HIPOTIMIE, s. f. / hypothymie, s. f. / hypothymia. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin;* ***thymos*** *= minte, spirit.*] Diminuare anormală a tonusului afectiv şi emoţional, tradusă prin apatie şi indiferenţă.

HIPOTIROIDIE, s. f. / hypothyroïdie, s. f. / hypothyroidism. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin;* ***thyreos*** *= pavăză, scut;* ***eidos*** *= formă.*] Sin.: hipotiroidism (v.).

HIPOTIROIDISM, s. n. / hypothyroïdisme, s. m. / hypothyroidism. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin;* ***thyreos*** *= pavăză, scut;* ***eidos*** *= formă; -ism.*] Sindrom complex, secundar insuficienţei hormonilor tiroidieni la nivel de receptor. Poate fi: 1) *H. tireopriv* (*h. primar*), care poate apărea posttiroidectomie, după terapie cu iod radioactiv sau idiopatic. 2) *H. secundar* unui adenom hipofizar, unei afecţiuni infiltrative hipotalamohipofizare, unui *sindrom Sheehan sau posthipofizectomie. 3) *H. cu guşă*, asociat unei *tiroidite Hashimoto, unei carenţe de iod sau secundar tratamentului cu antitiroidiene de sinteză sau cu alte medicamente. Simptomele şi semnele depind de gradul de h. În *h. cronic benign*, denumit şi sindromul Hertoghe, se constată adipoză, dezvoltare insuficientă a sistemului pilos, extremităţi reci şi astenie. Unele dintre aceste tulburări se întâlnesc şi în alte insuficienţe glandulare, îndeosebi în *hipopituitarism. Forma cea mai accentuată de h. este *mixedemul. Sin.: hipotiroidie. V. şi hipotiroidism congenital.

HIPOTIROIDISM CONGENITAL / hypothyroïdie congénitale / congenital hypothyroidism. Boală endocrină care în circa 15% este consecinţa unei genopatii transmisă autozomal recesiv şi caracterizată prin deficit în producţia hormonilor tiroidieni. H. c. trebuie depistat în primele săptămâni de viaţă, deoarece se manifestă foarte rapid prin întârzierea dezvoltării psihice şi fizice a sugarului. În absenţa tratamentului boala evoluează spre *nanism mixedematos şi *idioţie mixedematoasă.

HIPOTON, adj. / hypotonique, adj. / hypotonic. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin;* ***tonos*** *= tensiune.*] 1) Care se raportează la *hipotonie. 2) O soluţie a cărei presiune osmotică este mai mică decât a plasmei. 3) Caracteristica unei soluţii cu o concentraţie suficient de scăzută în solviţi pentru a provoca intrarea apei în celulă, prin *osmoză. Var.: hipotonic.

HIPOTONIC. Var. pentru hipoton (v.).

HIPOTONICITATE, s. f. / hypotonie, s. f. / hypotonicity. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin;* ***tonikos*** *= întăritor, de la* ***tonos*** *= tensiune.*] Sin.: hipotonie, v. def. 1 şi 3.

HIPOTONIE, s. f. / hypotonie, s. f. / hypotonia. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin;* ***tonos*** *= tensiune.*] 1) Stare a unei soluţii care are *presiunea osmotică mai mică decât cea a mediului de referinţă. *H. plasmatică* reprezintă diminuarea presiunii osmotice a plasmei sanguine, din cauza scăderii concentraţiei electroliţilor din sânge. 2) *Hipotensiune. 3) Scăderea excitabilităţii nervoase sau a *tonicităţii musculare. *H. musculară* este constantă în *tabes şi în *hemiplegia organică.

HIPOTRICOZĂ, s. f. / hypotrichose, s. f. / hypotrichosis. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin;* ***thrix, trikhos*** *= păr; -oză.*] Deficit sau oprire localizată ori generalizată a dezvoltării sistemului pilos.

HIPOTROFIE, s. f. / hypotrophie, s. f. / hypotrophy. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin;* ***trophe*** *= hrană, nutriţie.*] Dezvoltare subnormală a unui ţesut, a unui organ sau a organismului, consecinţă a unui metabolism scăzut local sau în ansamblul său, în general de cauză nutriţională, circulatorie sau neurohormonală. Tipuri importante: 1) *H. sugarului*, caracterizată prin întârziere în dezvoltarea ponderală şi a taliei (care este mai puţin accentuată decât deficitul în greutate). V. dismatur. 2) *H. osoasă* constă în scăderea volumului (şi numai secundar a numărului) elementelor componente ale osului-organ şi micşorarea în dimensiuni a osului.

HIPOVENTILAŢIE, s. f. / hypoventilation, s. f. / hypoventilation. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin; lat.* ***ventilatio, -onis*** *= expunere la vânt, de la* ***ventilare*** *= a agita în aer.*] Diminuarea cantităţii de aer inspirat care pătrunde în alveolele pulmonare într-un minut, adică a *ventilaţiei alveolare, care nu mai asigură o cantitate de oxigen suficientă consumului fiziologic. H. poate fi determinată de o afectare a centrilor, a căilor nervoase sau a muşchilor respiratori, sau de leziuni ale cuştii toracice, pleurei sau plămânilor. Ea provoacă o *hipoxemie cu retenţie de CO_2 şi *acidoză respiratorie. V. şi insuficienţă respiratorie.

HIPOVENTILAŢIE ALVEOLARĂ PRIMITIVĂ DE ORIGINE CENTRALĂ / hypoventilation alvéolaire primitive d'origine centrale / Ondine's curse. Sin.: sindrom Ondine (v.).

HIPOVITAMINOZĂ, s. f. / hypovitaminose, s. f. / hypovitaminosis. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin; lat.* ***vita*** *= viaţă; gr.* ***ammoniakon*** *= sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia;* ***-ină; -oză.***] *Carenţă de aport vitaminic, care poate fi asociată cu alte carenţe, în lipide, proteine, glucide, elemente minerale etc. V. şi avitaminoză.

HIPOVOLEMIE, s. f. / hypovol(h)émie, s. f. / hypovol(a)emia. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin; lat.* ***volumen*** *= sul de hârtie, de la* ***volvere*** *= a răsuci, a învârti; gr.* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Diminuarea *volumului sanguin total circulant.

HIPOXANTINĂ, s. f. / hypoxanthine, s. f. / hypoxanthine. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin;* ***xanthos*** *= galben;* ***-ină.***] *Bază purinică a cărei formulă corespunde cu cea a *adeninei, gruparea NH_2 fiind înlocuită cu o grupare OH.

HIPOXEMIE, s. f. / hypoxémie, s. f. / hypox(a)emia. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin;* ***oxys*** *= acru, oxigen;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] 1) Scăderea presiunii parţiale şi a saturaţiei în oxigen a sângelui arterial. 2) Oxigenare insuficientă a unui organ. V. hipoxie.

HIPOXIE, s. f. / hypoxie, s. f. / hypoxia. [*Gr.* ***hypo*** *= mai puţin;* ***oxys*** *= acru, oxigen.*] *Stricto sensu:* diminuarea aportului de oxigen la nivelul ţesuturilor, ca o consecinţă a hipoxemiei. În practică, termenul h. este utilizat frecvent cu sensul de *hipoxemie. În funcţie de mecanism se disting mai multe forme: 1) *H. hipoxică*, alterarea *hematozei din diverse cauze, pulmonare sau extrapulmonare (hipoventilaţie, alterarea raportului ventilaţie/perfuzie, şunt intracardiac dreapta-stânga etc.); 2) *H. circulatorie* care poate fi determinată de o insuficienţă cardiacă, de o insuficienţă a mecanismelor vasomotorii (şoc anafilactic) sau de hipovolemie; 3) *H. ischemică*, determinată de obstrucţie sau vasoconstricţie arterială sau arteriolară; 4) *H. anemică* prin alterarea cantitativă (anemie) sau calitativă (methemoglobinemii) a transportului sanguin de oxigen; 5) *H. histotoxică*, prin blocarea sistemului enzimatic celular, în special a lanţului respirator (ex.: intoxicaţia cu cianuri).

HIPPUS PUPILAR / hippus pupillaire / springing pupil. [*Gr.* ***hippos*** *= boală a ochilor.*] Succesiune de mişcări neîncetate de închidere şi de deschidere a *pupilei. Uneori h. se observă în insuficienţa aortică. Sin.: puls pupilar.

HIPSARITMIE, s. f. / hypsarythmie, s. f. / hypsarrhythmia. [*Gr.* ***hypsos*** *= înălţime, vârf;* ***a*** *- priv.; lat.* ***rhythmus****, gr.* ***rhythmos*** *= ritm.*] Anomalie electroencefalografică, asociată de obicei la copil cu spasme, caracterizată prin descărcări de unde rapide şi ample. Uneori este considerată o formă de *epilepsie infantilă.

HIPURIE, s. f. / hippurie, s. f. / hippuria. [*Gr.* ***hippos*** *= cal;* ***ouron*** *= urină.*] Excreţia urinară a *acidului uric. Eliminarea sub 0,2 g/24 ore semnifică alterări ale parenchimului hepatic. Se poate efectua proba cu benzoat de sodiu: după administrarea intravenoasă a benzoatului se urmăreşte eliminarea de *acid hipuric.

HIRCISMUS / hircismus / hircismus. [*Lat. hircinus,* ***hircus*** *= capră, ţap.*] Miros corporal neplăcut.

HIRSUTISM, s. n. / hirsutisme, s. m. / hirsutism. [*Lat.* ***hirsutus*** *= păros;* ***-ism.***] Termen care defineşte creşterea accentuată a pilozităţii sexual-dependente feminine, care se extinde pe ariile de distribuţie caracteristice sexului masculin: facial (barbă, mustaţă, laterofacial preauricular), pe toracele anterior (periareolar), pe abdomenul inferior şi faţa internă a coapselor. H. se asociază frecvent cu alte semne ale excesului de hormoni androgeni (acnee, seboree). Ca urmare termenul de h. este folosit, frecvent, nu doar pentru a desemna un simptom, ci o boală endocrină de etiologie diferită: 1) *Hipersecreţia de hormoni androgeni* de origine suprarenală (sindromul adrenogenital, *sindrom Cushing, tumori suprarenale secretante de androgeni) sau de origine ovariană (*boală polichistică ovariană, tumori ovariene secretante de androgeni); 2) *H. idiopatic*, prin receptivitate crescută la androgeni; 3) *H. iatrogen*, prin aport exogen de androgeni (ex.: steroizi anabolizanţi). Există şi *h. constituţional*, neasociat unor disfuncţii endocrine, prezentând caracter familial şi ereditar. V. şi virilism.

HIRUDINAZĂ, s. f. / hirudinase, s. f. / hirudinasis. [*Lat.* ***hirudo, -inis*** *= lipitoare;* ***-ină; -ază.***] Boală parazitară determinată de lipitori. Pătrunderea masivă a acestora în organism prin orificiile naturale, observată în zonele tropicale, poate fi de o gravitate extremă.

HIRUDINĂ, s. f. / hirudine, s. f. / hirudin. [*Lat.* ***hirudo, -inis*** *= lipitoare;* ***-ină.***] *Polipeptid prezent în glandele salivare ale lipitorii, dotat cu o acţiune antitrombotică specifică. H. este un inhibitor puternic şi selectiv al factorului II de coagulare (*protrombină). Deoarece h. a fost obţinută prin inginerie genetică, se încearcă utilizarea sa ca antitrombotic.

HIRUDINIZAŢIE, s. f. / hirudinisation, s. f. / hirudinization. [*Lat.* ***hirudo, -inis*** *= lipitoare.*] Aplicarea în scop terapeutic de lipitori în vecinătatea unei vene afectate de flebită. Procedeul este relativ perimat.

HIRUDO / hirudo / hirudo. [*Lat.* ***hirudo, -inis*** *= lipitoare.*] Gen de lipitori din clasa *Hirudinea*. Specii mai importante: *H. medicinalis* şi *H. troctina* sunt folosite în medicină pentru extragerea de sânge. Pot determina accidente prin acţiunea *hirudinei, anticoagulant secretat în timpul suptului.

HISIAN, adj. / hissien, -enne, adj. / hisian. [***Wilhelm His Jr.****, anatomist german, profesor la Leipzig, Basel, Göttingen şi Berlin, 1863-1934.*] Care este în relaţie cu fasciculul His.

HISTAMINĂ, s. f. / histamine, s. f. / histamine. [*Gr.* ***histos*** *= ţesătură, ţesut;* ***ammoniakon*** *= sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia;* ***-ină.***] Mediator chimic al unor fenomene de răspuns celular, îndeosebi al hipersensibilităţii imediate, secretat de polinuclearele bazofile şi de mastocite, stocat în granulaţiile acestora şi eliberat în reacţiile anafilactice. H. este un derivat de imidazol (1H-imidazol-4 etanamină) cu formula chimică $C_5H_9N_3$, produs de decarboxilare al *histidinei (reacţie catalizată de aromatic-amino-acid decarboxilază). H. există, în formă inactivă, în diferite ţesuturi vii. Are efect constrictor la nivelul musculaturii netede bronşice, vasodilatator (capilare şi arteriole), scăzând tensiunea arterială, stimulează secreţia gastrică, este mediator pentru reacţii alergice şi inflamatorii, cu posibilă acţiune neurotransmiţătoare cerebrală. H. nu are aplicaţii clinice, dar substanţe ce interferă acţiunea h. au diverse aplicaţii terapeutice. V. şi receptori histaminici, probă la histamină.

HISTAMINEMIE, s. f. / histaminémie, s. f. / histaminaemia. Prezenţa *histaminei în sânge, a cărei concentraţie normală este de 40-60 g/L.

HISTAMINOPEXIE, s. f. / histaminopexie, s. f. / histaminopexy. Fixarea *histaminei de către anumite substanţe ca: *heparina, *mucina şi o *globulină a plasmei sanguine, denumită plasmapexină 1. Aceasta din urmă lipseşte la subiecţii alergici.

HISTERECTOMIE, s. f. / hystérectomie, s. f. / hysterectomy. [*Gr.* ***hystera*** *= uter;* ***ektome*** *= excizie.*] Ablaţia uterului pe cale abdominală sau vaginală prin multiple variante şi tehnici. Poate fi: 1) *Subtotală* - extirparea corpului uterin cu conservarea colului şi, eventual, a anexelor. 2) *Totală* - extirparea în totalitate a uterului şi a anexelor, fără ganglionii limfatici şi ţesutul parauterin. V. şi operaţie Ionescu, operaţie Wertheim.

HISTEREZIS, s. n. / hystérésis, s. f. / hysteresis. [*Gr.* ***hysteresis*** *= decalaj, întârziere, de la* ***hysterein*** *= a întârzia.*]

Fenomen fizic de observaţie curentă, întâlnit îndeosebi în comportamentul elastic şi magnetic al corpurilor, constând într-o întârziere a efectului după încetarea acţiunii cauzei care l-a generat. Ex.: magnetizarea remanentă, persistenţa unei deformări sau alungiri chiar când tensiunea care le-a provocat încetează. Var.: isterezis.

HISTEROCEL, s. n. / hystérocèle, s. f. / hysterocele. [*Gr. **hystera** = uter; **kele** = hernie, tumoră.*] Sin.: histeroptoză (v.).

HISTEROCISTOCEL, s. n. / hystérocystocèle, s. f. / hysterocele. [*Gr. **hystera** = uter; **kystis** = vezică; **kele** = hernie.*] *Hernie care conţine atât uterul cât şi vezica urinară.

HISTEROCISTOPEXIE, s. f. / hystérocystopexie, s. f. / hysterocystopexy. [*Gr. **hystera** = uter; **kystis** = sac, vezică; **pexis** = fixare.*] Fixarea chirurgicală a uterului şi a vezicii la peretele abdominal, în unele cazuri de *prolaps.

HISTEROCOLPECTOMIE, s. f. / hystérocolpectomie, s. f. / colpohysterectomy. [*Gr. **hystera** = uter; **kolpos** = adâncitură, vagin; **ektome** = excizie.*] Sin.: colpohisterectomie (v.).

HISTEROGRAFIE, s. f. / hystérographie, s. f. / hysterography. [*Gr. **hystera** = uter; **graphein** = a scrie.*] Radiografie a uterului injectat în prealabil, prin canalul cervical, cu o substanţă opacă la radiaţiile X. V. şi histerosalpingografie.

HISTEROMETRIE, s. f. / hystérométrie, s. f. / hysterometry. [*Gr. **hystera** = uter; **metron** = măsură.*] Cateterismul uterului cu ajutorul unei tije gradate (histerometru) care permite aprecierea formei, dimensiunilor şi sensibilităţii cavităţii uterine.

HISTEROPEXIE, s. f. / hystéropexie, s. f. / hysteropexy. [*Gr. **hystera** = uter; **pexis** = fixare.*] 1) *H. abdominală*: fixarea uterului la peretele abdominal pentru prevenirea *retroflexiei sau a *prolapsului. Sin.: ventrofixaţie. 2) *H. vaginală*: fixarea la colul uterin a peretelui posterior al vaginului, pentru remedierea *retroversiunilor şi a *retroflexiunilor.

HISTEROPLASTIE, s. f. / hystéroplastie, s. f. / uteroplasty. [*Gr. **hystera** = uter; **plastos** = modelat, de la **plassein** = a forma, a modela.*] Chirurgia plastică a uterului.

HISTEROPTOZĂ, s. f. / hystéroptose, s. f. / hysteroptosis. [*Gr. **hystera** = uter; **ptosis** = cădere.*] *Hernie uterină, element inconstant al *prolapsului genital. Se asociază frecvent cu un *cistocel, *colpocel sau *rectocel. Sin. (puţin utilizat): histerocel.

HISTEROSALPINGOGRAFIE, s. f. / hystérosalpingographie, s. f. / hysterosalpingography. [*Gr. **hystera** = uter; lat. **salpinx, -ingis**, gr. **salpinx, -ingos** = trompetă, trompă; gr. **graphein** = a scrie.*] Examen radiologic al uterului şi al trompelor uterine după injectarea unei substanţe opace la razele X. Sin.: histerotubografie.

HISTEROSCOP, s. n. / hystéroscope, s. m. / hysteroscope. [*Gr. **hystera** = uter; **skopein** = a examina.*] Tip de *endoscop care, introdus în canalul cervical al uterului, permite examinarea directă, fotografierea sau filmarea cavităţii uterine datorită unui sistem optic de iluminare.

HISTEROSCOPIE, s. f. / hystéroscopie, s. f. / hysteroscopy. [*Gr. **hystera** = uter; **skopia** = examinare, de la **skopein** = a vedea, a examina.*] *Endoscopie aplicată la examenul *cavităţii uterine.

HISTEROTOMIE, s. f. / hystérotomie, s. f. / hysterotomy. [*Gr. **hystera** = uter; **tome** = tăiere, secţiune, de la **temnein** = a tăia.*] Incizie a uterului. *H. abdominală* se numeşte *cezariană.

HISTEROTUBOGRAFIE, s. f. / hystérotubographie, s. f. / hysterotubography. [*Gr. **hystera** = uter; lat. **tuba** = trompetă; gr. **graphein** = a scrie.*] Sin.: histerosalpingografie (v.).

HISTIDINAZĂ, s. f. / histidinase, s. f. / histidinase. Sin.: histidin-dezaminază (v.).

HISTIDINĂ, s. f. / histidine, s. f. / histidine. Aminoacid precursor în sinteza nucleelor purinice, $C_6H_9O_2N_3$. Sub acţiunea histidazei, rezultă *amoniac şi acid urocanic, care la om este transformat în acid formic şi *acid glutamic. Decarboxilarea h. are ca rezultat formarea *histaminei. V. şi tab. const. biochim.

HISTIDIN-DEZAMINAZĂ, s. f. / histidine-désaminase, s. f. / histidine deaminase. Enzimă ce catalizează *dezaminarea *histidinei, eliberând o moleculă de amoniac fără oxidare. Sin.: histidinază.

HISTIDINEMIE, s. f. / histidinémie, s. f. / histidinaemia. 1) Concentraţia aminoacidului histidină în plasma sanguină. Ea este normal în jur de 11 mg/L. 2) Prezenţa în cantitate excesivă de histidină în sânge, ca semn esenţial al histidinemiei familiale prin deficit de *histidin-dezaminază. Absenţa acestei enzime provoacă acumularea în sânge de histidină şi de derivaţi imidazolici, ca şi un deficit de acizi urocanic şi forminoglutamic. Boala se manifestă clinic printr-un retard intelectual mai mult sau mai puţin important, tulburări de vorbire şi o sensibilitate crescută la infecţii.

HISTIDINURIE, s. f. / histidinurie, s. f. / histidinuria. Excreţia unor mari cantităţi de histidină în urină. Poate fi: 1) ereditară, cu deficienţă genetică a histidazei; 2) de sarcină, când creşte după săptămâna a 5-a până în luna a V-a, se menţine crescută până la naştere, apoi dispare.

HISTIOCIT, s. n. / histiocyte, s. m. / histiocyte. [*Gr. **histion** = ţesătură, ţesut; **kytos** = celulă.*] Celulă componentă a ţesutului conjunctiv lax, cu funcţii macrofagocitare. Actualmente termenul de h. se referă la *macrofagele care provin din *monocitele ce au trecut din sânge în ţesuturi.

HISTIOCITOM, s. n. / histiocytome, s. m. / histiocytoma. [*Gr. **histion** = ţesătură, ţesut; **kytos** = celulă; **-oma**.*] Tumoră benignă a ţesutului conjunctiv fibros, alcătuită din *fibroblaste şi *histiocite, de unde denumirea frecventă de histiocitofibrom. Uneori se produce o diferenţiere xantomatoasă (xantohistiocitom) sau vasculară (angiohistiocitom). *H. fibros*, v. dermatofibrom.

HISTIOCITOXANTOM, s. n. / histiocytoxanthome, s. m. / histiocytoxanthoma. [*Gr. **histion** = ţesătură, ţesut; **kytos** = celulă; **xanthos** = galben; -oma.*] Tumoră mezodermică reprezentând o formă de tranziţie între *histiocitom şi *xantom. Este alcătuită din *histiocite spumoase, cu tendinţă la colorare bazofilă.

HISTIOCITOZĂ, s. f. / histiocytose, s. f. / histiocytosis. [*Gr. **histion** = ţesătură, ţesut; **kytos** = celulă; -oză.*] Proliferare histiocitară cu infiltrat eozinofil în diverse ţesuturi. Se observă în numeroase boli, îndeosebi în afecţiuni maligne ale sistemului reticuloendotelial, hiperplazii inflamatorii, boli prin supraîncărcare lipidică. Sin.: reticuloendotelioză.

HISTIOCITOZA CELULEI LANGERHANS / histiocytose de la cellule Langerhans / Langerhans' cell histiocytosis. Denumire nouă a *histiocitozei X, prin care se subliniază afectarea celulei ţintă. V. şi celule Langerhans.

HISTIOCITOZA CU CELULE NON-LANGERHANS / histiocytose des cellules autres que la cellule de Langerhans / non-Langerhans's cells histiocytosis. Entitate patologică descrisă recent, subdivizată în două forme: 1) histiocitoză reactivă la o infecţie (de ex. cu *virus *Epstein-Barr*) denumită şi sindrom hematofagocitic (v.); 2) a doua formă regrupează diverse proliferări maligne histiocitare: leucemie acută limfocitară, histiocitoză malignă şi sarcom histiocitar.

HISTIOCITOZĂ DIFUZĂ ACUTĂ / histiocytose diffuse aiguë / nonlipid histiocytosis. Sin.: boală Letterer-Siwe (v.).

HISTIOCITOZĂ LIPOIDICĂ ESENŢIALĂ / histiocytose lipoïdique essentielle / sphingomyelin lipidosis. Sin.: boală Niemann-Pick (v.).

HISTIOCITOZĂ MALIGNĂ / histiocytose maligne / malignant histiocytosis. Tip de *limfom malign individualizat recent, caracterizat prin adenopatii inflamatorii dureroase, hepatosplenomegalie şi localizări cutanate. Este caracteristică proliferarea *histiocitelor anormale, cu intensă activitate macrofagică, localizate în sinusurile şi în spaţiile medulare ale ganglionilor.

HISTIOCITOZĂ X / histiocytose X / histiocytosis X. Denumire generică pentru un grup de *reticuloze caracterizat prin proliferarea, localizată sau diseminată, a *histiocitelor derivate din *celulele Langerhans, care nu prezintă caracteristici de malignitate. Sunt afectate îndeosebi organele bogate în ţesut reticuloendotelial. Sub această denumire, în care simbolul X semnifică necunoaşterea cauzelor, sunt regrupate în practică diverse tablouri clinice: *granulomul eozinofilic al osului, *boala Hand-Schüller-Christian şi *boala Letterer-Siwe. Date de microscopie electronică (prezenţa corpusculilor x) par să confirme unicitatea acestor boli. Sin.: histiocitoza celulei Langerhans, reticulocitoză X.

HISTOCHIMIE, s. f. / histochimie, s. f. / histochemistry. [*Gr. **histos** = ţesătură, ţesut; **khemeia** = alchimie.*] Ansamblu de tehnici prin care sunt puse în evidenţă, identificate, localizate şi uneori evaluate cantitativ o serie de molecule (substanţe chimice) de la nivelul celulelor şi ţesuturilor, pe secţiuni histologice.

HISTOCOMPATIBILITATE, s. f. / histocompatibilité, s. f. / histocompatibility. [*Gr. **histos** = ţesătură, ţesut; fr. **compatibilité**, din lat. **compati** = a suferi împreună cu.*] Ansamblu de condiţii care asigură succesul unei *grefe, dependent de patrimoniile genetice ale donorului şi ale primitorului. Grefa reuşeşte dacă genele de h. sunt identice sau puţin diferite. Dacă diferenţele sunt importante, grefonul va suferi fenomenul de *rejet. O serie de antigeni de h., produşi ai genelor de h., condiţionează o incompatibilitate majoră: antigenii sistemului eritrocitar ABO şi anumiţi antigeni leucoplachetari (sistemul HLA). Grupajul hematiilor şi leucocitelor permite selecţionarea donorilor. Alţi antigeni de h., responsabili de o incompatibilitate minoră, pot fi neutralizaţi prin metode *imunosupresive. În afara grefei, h. ar putea juca un rol în apărarea organismului împotriva unor celule ce prezintă mutaţii, inclusiv cancerogenetice, care posedă antigeni diferiţi de cei ai organismului. Sin.: compatibilitate tisulară. V. complex major de histocompatibilitate, sistem HLA.

HISTOGENEZĂ, s. f. / histogenèse, s. f. / histogenesis. [*Gr. **histos** = ţesătură, ţesut; **genesis** = producere, de la **gennan** = a produce.*] Dezvoltarea şi formarea diferitelor *ţesuturi.

HISTOGRAMĂ, s. f. / histogramme, s. m. / histogram. [*Gr. **histos** = catarg, stâlp; **gramma** = înscriere.*] Reprezentarea grafică, în coloane, a structurii unei populaţii statistice.

HISTOINCOMPATIBILITATE, s. f. / histoincompatibilité, s. f. / histoincompatibility. [*Gr. **histos** = ţesătură, ţesut; lat. **in** = lipsit de; fr. **compatibilité**, din lat. **compati** = a suferi împreună cu.*] Relaţia între genotipul donorului şi cel al primitorului în cazul respingerii grefei.

HISTOLIZĂ, s. f. / histolyse, s. f. / histolysis. [*Gr. **histos** = ţesătură, ţesut; **lysis** = distrugere, de la **lyein** = a distruge.*] Procesul de distrucţie a unor ţesuturi, observat în unele stări patologice.

HISTOLOGIE, s. f. / histologie, s. f. / histology. [*Gr. **histos** = ţesut; **logos** = ştiinţă.*] Ştiinţă biologică având drept obiect studiul microscopic şi submicroscopic al morfologiei celulelor, ţesuturilor şi organelor, precum şi al compoziţiei chimice şi al proprietăţilor funcţionale ale acestor structuri.

HISTOMONAS / histomonas / histomonas. [*Gr. **histos** = ţesătură, ţesut; **monas** = unitate.*] Gen de protozoare parazite la nivelul cecului, ficatului şi în alte ţesuturi.

HISTONĂ, s. f. / histone, s. f. / histone. [*Gr. **histos** = ţesătură, ţesut.*] Termen generic care desemnează o proteină dintr-un grup de proteine mici, încărcate pozitiv la pH fiziologic ca urmare a prezenţei aminoacizilor lizină şi arginină (într-un procent ridicat). Există cinci clase de h., denumite H1, H2A, H2B, H3 şi H4. Ca urmare a sarcinii lor pozitive, h. formează legături ionice cu regiuni încărcate negativ, la nivelul ADN. H. participă la formarea *nucleozomilor (câte două molecule de tip H2A, H2B, H3 şi H4) asociate cu un segment al dublei elice ADN. H. de tip H1 nu fac parte din structura centrală a nucleozomilor, ele fiind proteine de legătură între acestea şi ADN, contribuind la aranjarea nucleozomilor în structuri mai compacte. H. sunt proteine solubile în apă şi soluţii diluate de acizi sau baze (ceea ce permite şi solubilizarea cromatinei după tratarea cu astfel de soluţii). Se găsesc în cantităţi mari în timus.

HISTOPLASMOZĂ, s. f. / histoplasmose, s. f. / histoplasmosis. [*Gr. **histos** = ţesătură, ţesut; **plasma** = obiect modelat; **-oză**.*] Boală provocată de ciuperci microscopice levuriforme (*Histoplasma capsulatum*), paraziţi intracelulari, care invadează mai ales celulele sistemului reticuloendotelial. Sin.: boală Darling.

HISTORADIOGRAFIE, s. f. / historadiographie, s. f. / historadiography. V. autoradiografie.

HISTRIONISM, s. n. / histrionisme, s. m. / histrionism. [*Lat. **histrio, -onis** = actor, comediant; **-ism**.*] Comportament teatral şi excesiv, observat îndeosebi în *isterie.

HIV / VIH / HIV. [*Acronim engl. pentru **Human Immunodeficiency Virus** = virusul imunodeficienţei umane.*] Abreviere propusă de Comitetul Internaţional pentru Nomenclatură, în 1986, pentru denumirea virusului care determină SIDA. HIV este un *Lentivirus* aparţinând familiei retrovirusurilor (*Retroviridae*), cu diametrul de 110-120 nm, a cărui nucleocapsidă conţine două molecule de ARN şi o *transcriptază inversă. Posedă trei gene de structură: *gag* (din engl. *group antigen*), codantă a proteinei p24 sau p25; *pol* (*polymerase*), codantă a enzimelor de *replicare, inclusiv transcriptaza inversă; *env* (*envelope*), codând proteinele şi glicoproteinele anvelopei virale (sau peplos). HIV posedă, de asemenea, două gene suplimentare. Ansamblul acestor gene este încadrat la cele două extremităţi ale sale de o secvenţă lungă, denumită LTR (din engl. *long terminal repeat*). HIV infectează limfocitele CD4 şi, de asemenea, macrofagele. După descrierea primului tip de virus al SIDA, denumit HIV-1, a fost descris HIV-2, observat în Africa occidentală, mai rar şi antigenic diferit. Izolarea şi descrierea tipurilor de HIV nu s-a încheiat, acestea prezentând cea mai complexă şi dinamică structură genetică dintre toate retrovirusurile umane. V. şi sindrom de imunodeficienţă dobândită.

HMG-CoA REDUCTAZĂ / HMG-CoA reductase / HMG-CoA reductase. Abrev. utilizată în mod curent pentru hidroxi-3-metil-glutaril-coenzima A reductază (v.).

HOLANDRIC, adj. / holandrique, adj. / holandric. [*Gr. **holos** = întreg; **aner, andros** = bărbat.*] Referitor la un caracter ereditar care afectează toţi băieţii dintr-o familie (de la tată la fiu) şi cruţă toate fetele. Transmiterea h. a unui caracter este legată de prezenţa unei gene pe cromozomul Y. Ant.: *hologinic.

HOLERĂ, s. f. / choléra, s. m. / cholera. [*Etimologie discutată: 1) gr. **khole** = bilă; **rhein** = a curge; 2) gr. **kholera** = jgheab, şanţ, aluzie la scurgerea neîncetată a evacuărilor - după Littré; 3) ebraică **cholira** = boală grea - după Desnos.*] Toxiinfecţie strict umană care se transmite prin contact direct sau indirect (ingestie de apă sau alimente contaminate) şi prezintă o contagiozitate foarte mare. Agentul etiologic este vibrionul holeric *(Vibrio cholerae)*, care determină, după o perioadă de incubaţie de circa 5 zile, o enterită endemică în India şi unele regiuni din Asia şi epidemică sau pandemică, periodică, în alte regiuni ale globului. Toxina produsă de *Vibrio cholerae* are tropism intestinal şi produce disoluţia mucusului, precum şi creşterea secreţiei de clor, bicarbonat şi apă în intestinul subţire. Clinic, apar diaree severă, vărsături, crampe musculare. Netratată, se complică cu colaps. H. este prima boală identificată ca o consecinţă a afectării *proteinelor G. Toxina holerică inhibă (blochează) proteina G_s în starea activă, ceea ce determină stimularea permanentă a *adenilat ciclazei, cu formare de cantităţi mari de *AMP ciclic. Această concentraţie crescută de AMPc stimulează, la rândul său, în mod particular, efluxul de Na^+ din celule, care este însoţit de un eflux de apă. În câteva ore se pot pierde câţiva litri de apă, rezultând astfel o deshidratare masivă, caracteristică h.

HOLERĂ ENDOCRINĂ / choléra endocrine / pancreatic cholera. Sin.: sindrom Verner (v.).

HOLERIFORM, adj. / cholériforme, adj. / choleriform. [*V. etimologia de la termenul holeră; lat.* ***forma*** *= formă.*] Despre o diaree asemănătoare cu cea din *holeră.

HOLISM, s. n. / holisme, s. m. / holism. [*Gr.* ***holos*** *= care formează un tot.*] Teorie conform căreia anumite proprietăţi ale sistemelor complexe (îndeosebi cele ale biosistemelor) sunt *emergente, adică ele nu sunt deductibile din proprietăţile componentelor lor. H. nu prezintă un interes ştiinţific deosebit, deoarece este în mod evident nedemonstrabilă, deoarece nu se poate demonstra că unele fenomene rămân mereu ireductibile la fenomene mai elementare. Totuşi, punctul de vedere holistic este adoptat frecvent când, din raţiuni practice, se ignoră deliberat detaliile mecanismelor subiacente fenomenului studiat, considerând organismul doar în totalitatea sa. Ant. reducţionism (v.). V. şi medicină holistică.

HOLOCRIN, adj. / holocrine, adj. / holocrine. [*Gr.* ***holos*** *= întreg;* ***krinein*** *= a separa de.*] Despre modul de secreţie glandulară în care celula secretoare este eliminată împreună cu produsul său de secreţie. V. şi apocrin, merocrin.

HOLODIASTOLIC, adj. / holodiastolique, adj. / holodiastolic. [*Gr.* ***holos*** *= întreg; diastolă.*] Despre un fenomen (zgomot, suflu) care ocupă toată durata *diastolei.

HOLOENZIMĂ, s. f. / holoenzyme, s. f. / holoenzyme. [*Gr.* ***holos*** *= întreg;* ***en*** *= în;* ***zyme*** *= ferment, drojdie.*] Complex molecular care este alcătuit dintr-o moleculă enzimatică (*apoenzimă) şi *cofactorul sau *coenzima acesteia.

HOLOGINIC, adj. / hologynique, adj. / hologynic. [*Gr.* ***holos*** *= întreg;* ***gyne, gynaikos*** *= femeie.*] Moştenit exclusiv prin descendentul femelă, transmis, deci, prin gene localizate pe *cromozomii X.

HOLOGRAFIE, s. f. / holographie, s. f. / holography. [*Gr.* ***holos*** *= întreg;* ***graphein*** *= a scrie.*] Procedeu de obţinere a imaginilor în relief (holograme) cu ajutorul unor fascicule de lumină monocromatică şi coerentă (ex.: laser). Pentru reprezentarea unui obiect în relief, trebuie cunoscute intensitatea şi faza undei provenind din fiecare dintre punctele obiectului.

HOLOGRAMĂ, s. f. / hologramme, s. m. / hologram. [*Gr.* ***holos*** *= întreg;* ***gramma*** *= înscriere.*] Imagine tridimensională obţinută prin *holografie.

HOLOPROTEINĂ, s. f. / holoprotéine, s. f. / simple protein. [*Gr.* ***holos*** *= întreg;* ***protos*** *= primul; -ină.*] Proteină. Denumirea globală a proteinelor din care, prin hidroliză, se obţin exclusiv aminoacizi. Clase de h.: protamine, histone, albumine, globuline, scleroproteine.

HOLOSISTOLIC, adj. / holosystolique, adj. / holosystolic. [*Gr.* ***holos*** *= întreg;* ***systole*** *= contracţie.*] Termen folosit pentru a desemna caracteristica unui fenomen auscultatoriu cardiac (de obicei suflu) care este perceput pe tot intervalul dintre primul şi al doilea zgomot cardiac, corespunzând întregii sistole cardiace.

HOLOZIDE, s. n. pl. / holosides, s. m. pl. / holosides. [*Gr.* ***holos*** *= întreg;* ***ozid*** *- indică un glucid.*] Una din cele două grupe de *ozide. Prin hidroliza h. rezultă unul sau mai multe tipuri de *oze. În funcţie de numărul de tipuri de oze conţinut, se disting di-, tri-, poliozide.

HOLTER / Holter / Holter. [*Norman Jefferis Holter, biofizician american, 1914-1983.*] V. sistem Holter.

HOMATROPINĂ, s. f. / homatropine, s. f. / homatropin. [*Gr.* ***homoios*** *= asemănător; lat.* ***atropa*** *= beladonă, din gr.* ***Atropos*** *= una dintre cele trei Parce (zeiţe ale destinului: Clotho, Lachesis şi Atropos); -ină.*] Anticolinergic, derivat sintetic al *atropinei, midriatic şi cicloplegic de scurtă durată (DCI: metilbromură de h.). Instilaţia cu soluţie de h. 1% induce paralizia acomodaţiei şi dilatarea pupilei (în scop diagnostic).

HOMEOBOX / homeobox, homéobox / homeobox. [*Gr.* ***homoios*** *= asemănător; engl.* ***box*** *= cutie.*] Secvenţă înalt conservată de 180 de nucleotide care codifică un *homeodomeniu proteic de 61 de aminoacizi ce se leagă la o secvenţă-ţintă de ADN din alte gene, reglându-le astfel expresia. Descoperită iniţial la genele *homeotice, de unde denumirea de h., secvenţa de acest tip a fost ulterior identificată în numeroase gene ale dezvoltării şi în anumiţi factori de *transcripţie.

HOMEODOMENIU, s. n. / homéodomaine, s. m. / homeodomain. [*Gr.* ***homoios*** *= asemănător; lat.* ***dominium*** *= proprietate, de la* ***dominus*** *= stăpân.*] Domeniu de 61 de aminoacizi codificat de un *homeobox. H. conferă anumitor proteine ale dezvoltării capacitatea de a se lega specific de anumite secvenţe ale ADN. V. şi homeobox, homeotic.

HOMEODOT, s. n. / homéodote, s. m. / hom(o)eodote. [*Gr.* ***homoios*** *= asemănător; (****pathos*** *= boală);* ***dotos*** *= dat.*] V. antidot, def. 2.

HOMEOGREFĂ, s. f. / homéogreffe, s. f. / homeograft. [*Gr.* ***homoios*** *= asemănător; lat.* ***graphium****, din gr.* ***grapheion*** *= peniţă de scris, briceag de altoit, de la* ***graphein*** *= a scrie.*] Sin.: homogrefă (v.).

HOMEOMORF, adj. / homéomorphe, adj. / homeomorphous. Sin.: omolog (def. 1) (v.).

HOMEOPATIE, s. f. / homéopathie, s. f. / homeopathy. [*Gr.* ***homoios*** *= asemănător;* ***pathos*** *= boală.*] Direcţie terapeutică bazată pe principiul *similia similibus curantur*, iniţiată de Samuel Hahnemann (medic german, format îndeosebi la Viena, 1755-1843). În h. bolile sunt tratate prin administrarea unor doze foarte mici de substanţe capabile să provoace, la omul sănătos, unele manifestări asemănătoare simptomelor prezentate de bolnav. Aplicarea corectă a metodei implică o comparaţie a ansamblului simptomelor afecţiunii şi a reacţiilor individuale ale bolnavului cu *patogenezia medicamentului utilizat. Medicamentele homeopatice (denumite şi remedii homeopate) sunt fabricate prin diluţii succesive exprimate în DH (decimală sau zecimală hahnemiană, adică 1:10) şi în CH (centezimală hahnemiană sau 1:100). Se utilizează o gamă largă de diluţii, cele de 30 CH fiind practicate în mod curent. Or, la diluţii de 23 DH sau 12 CH este puţin probabil ca un medicament homeopatic să conţină chiar o singură moleculă de medicament. În aceste condiţii, adepţii h. susţin îndeosebi ipoteza medicamentului "informaţional", conform căreia "în anumite circumstanţe, apa şi anumiţi solvenţi pot înregistra informaţia substanţelor cu care au venit în contact şi pot, în continuare, să transmită această informaţie la sisteme biologice presensibilizate". Deşi h. este controversată în plan ştiinţific, utilizarea medicamentelor h. creşte constant. V. alopatie.

HOMEOPLASTIE, s. f. / homéoplastie, s. f. / homeoplasia. [*Gr.* ***homoios*** *= asemănător;* ***plastos*** *= modelat, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] Formarea unui ţesut nou asemănător celui existent în mod normal într-o zonă determinată.

HOMEOSTAZIE, s. f. / homéostasie, s. f. / homeostasis. [*Gr.* ***homoios*** *= asemănător;* ***stasis*** *= oprire, de la* ***istanai*** *= a plasa, a face să ţină.*] Capacitatea organismelor vii de a-şi menţine prin *autoreglare o serie de caracteristici fiziologice stabile, îndeosebi la nivelul *mediului intern. Prin această autoreglare, organismul îşi păstrează constant nivelul unor parametri chimici, fizici şi morfologici şi poate să restabilească un echilibru perturbat, fie prin revenirea la starea iniţială, fie prin revenire la o stare echivalentă (W. Cannon). La organismele superioare, ansamblul funcţiilor homeostazice este sub control encefalic. Prin *h. imunologică* se înţelege echilibrul între factorii imunologici, îndeosebi între factorii îndreptaţi împotriva a ceea ce este străin, non-propriu (non-self) şi a ceea ce este propriu (self). Ex.: în bolile prin *autoanticorpi se perturbă acest echilibru.

HOMEOTERM, adj. / homéotherme, adj. / hom(e)othermal. [*Gr. **homoios** = asemănător; **thermos** = cald, de la **therme** = căldură.*] Despre un organism a cărui temperatură centrală normală rămâne constantă, independent de temperatura mediului înconjurător. Organismele h. (omul, mamiferele, păsările) sunt numite şi organisme cu sânge cald (pentru animale, îndeosebi). V. şi poikiloterm.

HOMEOTIC, adj / homéotique, adj. / homeotic. [*Gr. **homoios** = asemănător.*] Despre o mutaţie care determină transformarea unei părţi din corp în alta şi, prin extensie, genele în care sunt localizate mutaţiile de acest tip. Mutaţiile h. au fost puse în evidenţă pentru prima oară la drosofilă. Ex.: mutaţia h. la *Antennapedia* transformă o pereche de antene ale insectei într-o pereche de picioare. Această descoperire a condus ulterior la identificarea secvenţelor de tip *homeobox la numeroase specii de animale, inclusiv la om, şi de plante.

HOMING / homing / homing. [*Engl. **homing** = întoarcere acasă.*] Anglicism, sin. cu nostocitoză (v.).

HOMOCISTEINĂ, s. f. / homocystéine, s. f. / homocysteine. Acid aminat provenit din demetilarea *metioninei. H. este în mod normal remetilată în metionină de metionin sintetază (coenzimă vitamina B_{12}) sau de moleculele donoare de grupări tiol. Hiperhomocisteinemia reprezintă un factor important de risc vascular. V. şi metionină.

HOMOCISTINĂ, s. f. / homocystine, s. f. / homocystine. *Dimer format prin unirea a două molecule de *homocisteină printr-o punte disulfurică. H. este o sursă de sulf în organism. V. şi homocistinurie.

HOMOCISTINURIE, s. f. / homocystinurie, s. f. / homocystinuria. Boală ereditară cu transmitere autozomal recesivă, care se manifestă la nou-născut, determinată de deficitul în cistationin-β-sintetază, enzimă ce catalizează sinteza *cistationinei, pornind de la *serină şi *homocisteină. H. se caracterizează prin asocierea întârzierii mentale cu alterări ale ţesutului conjunctiv şi osos, similare cu cele din *sindromul Marfan, luxaţia cristalinului şi tromboze vasculare frecvente. În plasmă şi în urină sunt crescute concentraţiile *metioninei şi *homocistinei. Se disting două forme ale bolii: 1) Una piridoxin-dependentă, în care tulburările pot fi corectate prin administrarea de *vitamină B_6 în doze mari. 2) Alta piridoxin-rezistentă, al cărei tratament necesită un regim lipsit de metionină şi bogat în cistină.

HOMODIMER, s. m. / homodimère, s. m. / homodimer. *Polimer ale cărui două subunităţi sunt identice. V. şi dimer.

HOMODUPLEX, s. n. / homoduplex, s. m. / homoduplex. [*Gr. **homos** = acelaşi; lat. **duplex, -icis** = dublu.*] ADN dublu catenar în care toate bazele azotate sunt perfect complementare. V. heteroduplex.

HOMOFOBIE, s. f. / homophobie, s. f. / homophobia. [*Gr. **homos** = acelaşi; **phobos** = teamă.*] Respingerea homosexualităţii; ostilitate sistematică faţă de homosexuali.

HOMOGREFĂ, s. f. / homogreffe, s. f. / homograft. [*Gr. **homos** = acelaşi; lat. **graphium**, din gr. **grapheion** = peniţă de scris, briceag de altoit, de la gr. **graphein** = a scrie.*] Grefă practicată cu un grefon prelevat de la un subiect de aceeaşi specie, dar cu formulă genetică diferită. Sin.: alogrefă, homeogrefă, homoplastie. V. izogrefă şi bioproteză.

HOMOLATERAL, adj. / homolatéral, -ale, -aux, adj. / homolateral. [*Gr. **homos** = acelaşi; lat. **lateralis** = lateral, de la **latus, -eris** = latură.*] Care este situat de aceeaşi parte. Sin.: ipsilateral.

HOMOMORF, adj. / homomorphe, adj. / homomorphic. [*Gr. **homos** = acelaşi; **morphe** = formă.*] Despre două sau mai multe structuri cu aceleaşi dimensiuni şi forme.

HOMOPLASTIE, s. f. / homoplastie, s. f. / homoplasty. [*Gr. **homos** = acelaşi; **plastos** = modelat, de la **plassein** = a forma, a modela.*] Sin.: homogrefă (v.).

HOMOSEXUAL, adj., s. m. sau f. / homosexuel, -elle, adj., s. m. ou f. / homosexual. [*Gr. **homos** = acelaşi; lat. **sexualis** = referitor la sex, de la **sexus** = sex.*] 1) Care se referă la acelaşi sex. 2) Persoană care practică *homosexualitatea. Deşi organele sale sexuale au conformaţie normală, h. prezintă inversiunea instinctului sexual, care îl determină să caute satisfacţia cu un subiect de acelaşi sex. H. masculini pot fi *pederaşti, *sodomiţi şi *inverţiţi.

HOMOSEXUALITATE, s. f. / homosexualité, s. f. / homosexuality. [*Gr. **homos** = acelaşi; lat. **sexualis** = referitor la sex, de la **sexus** = sex.*] Deviere a instinctului sexual caracterizată prin afinitate sexuală pentru persoanele de acelaşi sex. Sin.: inversiune sexuală. V. şi uranism, lesbianism.

HOMOTIPIC, adj. / homotipique, adj. / homoeotypical. [*Gr. **homos** = acelaşi; **typos** = model, formă.*] De aceeaşi formă. V. heterotipic.

HOMOZIGOT, adj., s. m. / homozygote, adj., s. m. / homozygous, homozygote. [*Gr. **homos** = acelaşi; **zygotos** = legat împreună, de la **zygor** = eu unesc.*] Referitor la un subiect care posedă pentru aceeaşi genă *alele identice pe un *locus determinat al celor doi cromozomi omologi ai unei perechi. Ant.: heterozigot.

HORDEOLUM, s. n. / hordeolum, s. m. / hordeolum. [*Lat. **hordeolus** = bob de orz, urcior la ochi.*] Inflamaţie localizată, purulentă, în “bob de orz”, de etiologie stafilococică a glandelor sebacee palpebrale (Meibomius sau Zeiss). Se disting: 1) *H. extern*: inflamaţie a *glandelor Zeiss. 2) *H. intern*: inflamaţie acută purulentă a *glandelor Meibomius. Sin.: orgelet, urcior.

HORMESIS / hormesis / hormesis. [*Gr. **hormesis** = mişcare rapidă.*] Stimularea efectului benefic al dozelor mici dintr-o substanţă toxică ce la doze mari are un efect inhibitor sau advers. De ex., scăderea riscului de cancer datorat dozelor mici de radiaţii, când s-ar produce un răspuns radio-adaptat. Deocamdată acest efect a fost demonstrat convigător pe culturi de celule.

HORMON, s. m. / hormone, s. f. / hormone. [*Gr. **hormon** = excitat, de la **hormaein** = a îndemna, a excita.*] Substanţă (moleculă) secretată de o glandă endocrină sau de celule din alte organe sau ţesuturi (sistem nervos, tract digestiv, rinichi, inimă etc.) şi transportată la distanţă, prin circulaţia sanguină, la un alt organ sau ţesut (organ sau ţesut ţintă), unde acesta excită sau inhibă o serie de funcţii sau procese de dezvoltare. H. este un purtător chimic de informaţie, care modulează o serie de procese celulare preexistente prin intermediul *receptorilor specifici, care sunt situaţi fie la nivelul suprafeţei celulare, *receptori membranari (în majoritatea cazurilor), fie la nivelul nucleului, *receptori nucleari (îndeosebi pentru h. steroizi şi tiroidieni). În afară de acţiunea la distanţă (alternativa cea mai frecventă), o serie de h. pot acţiona local: 1) Acţiune autocrină, la nivelul ţesutului (celulelor) în care h. a fost sintetizat. 2) Acţiune paracrină, la nivelul unui ţesut vecin. 3) Acţiune juxtacrină, prin care un h. fixat pe membrana unei celule acţionează prin receptorul specific al unei celule juxtapuse. *Sinteza şi *secreţia h. pot fi reglate de stimuli diferiţi. În unele cazuri, celulele endocrine sunt ele însele celule ţintă pentru alţi h. Ex.: celulele tiroidei sunt ţinte pentru TSH. Există tendinţa de extindere a noţiunii de h., justificată în cazul h. locali, tisulari sau factori autacoizi proprii (cum sunt *histamina, *serotonina, *kininele plasmatice, *prostaglandinele, *sistemul renină-angiotensină). Dimpotrivă, în cazul *neuromediatorilor, denumirea de neurohormoni devine improprie. Limitând conţinutul noţiunii de h. la cele opt glande endocrine (hipofiză, tiroidă, paratiroide, pancreas endocrin, corticosuprarenale, medulosuprarenale, gonade, epifiză), ca şi la o serie de celule din alte organe sau ţesuturi, în funcţie de natura moleculară, h. se clasifică în: 1) *H. polipeptidici.* 2) *H. aminoacizi* şi *derivaţi.* 3) *H. steroizi.* Principalii h., în funcţie de tipurile menţionate şi de organul sau ţesutul care reprezintă sursa principală, sunt următorii: 1) *H. polipeptidici*: a) Hipotalamus - tiroliberină (TRH), gonadoliberină (GnRH), corticoliberină (CRH), somatoliberină (GH-RH), somatostatină, ocitocină, vasopresină (ADH). b) Hipofiză - h. somatotrop (GH, STH), h. tireotrop (TSH), prolactină (PRL), h. corticotrop (ACTH), h. foliculostimulant (FSH), h. luteinizant (LH), β-endorfine. c) Pancreas, ficat, tub digestiv - somatomedine (IGF-I), insulină, glucagon, gastrină, secretină, colecistokinină (CCK), peptid vasointestinal (VIP), angiotensină. d) Gonade - inhibină, relaxină, factor antimüllerian (MIF). e) Paratiroide - parathormon (PTH). f) Tiroidă (celule parafoliculare) - calcitonină. g) Inimă - factor natriuretic (ANF). h) Rinichi - eritropoietină. i) Plasmă, ficat, rinichi - angiotensină. j) Placentă - gonadotrofină corionică (HCG). 2) *H. aminoacizi* şi *derivaţi*: a) Medulosuprarenală - adrenalină. b) Epifiză - melatonină. c) Tiroidă (celule foliculare) - triiodotironină (T_3), tetraiodotironină (T_4). 3) *H. steroizi*: a) Rinichi (piele, ficat) - 1,25-hidroxicolecalciferol [$1,25(OH)D_3$]. b) Corticosuprarenală - aldosteron, cortizol. c) Ovar - estradiol, progesteron. d) Testicul - testosteron. V. şi tab. const. endocrinol.

HORMON ADRENOCORTICOTROP / hormone adréno-corticotrope / adrenocorticotropic hormone. Sin.: corticotrofină (v.).

HORMON ANTEHIPOFIZAR / hormone antéhypophysaire / antehypophyseal hormone. Fiecare dintre h. secretaţi la nivelul adenohipofizei (numit şi h. adenohipofizar) care controlează funcţia glandelor endocrine periferice (h. glandulotrop) sau acţionează la nivelul unor aparate, sisteme, metabolisme. Din punct de vedere structural h. a. pot fi: *h. polipeptidici* (ex.: *somatotropină, *prolactină, *corticotrofină) sau *h. glicoproteici* (ex.: *tirotropină, *gonadotrofine). În relaţie cu mecanismul de sinteză şi tipul de receptori implicaţi se deosebesc trei grupe de hormoni: 1) Grupul hormonilor somatotropină (GH), prolactină (PRL), somatomamotropină corionică (CS). Sunt o familie de hormoni proteici care prezintă omologie secvenţială considerabilă, incluzând între 190-199 aminoacizi. Fiecare are un singur aminoacid triptofan şi două punţi disulfidice. La om, omologia dintre GH şi CS este de 85%, iar dintre GH şi PRL de 35%. Ca urmare, aceşti trei h. prezintă determinanţi antigenici comuni şi au toţi efect de stimulare a creşterii staturoponderale şi a activităţii lactogenice. 2) Grupul h. glicoproteici include tirotropina (TSH), h. luteinizant (LH), h. foliculostimulant (FSH) şi gonadotropina corionică (CG). Fiecare dintre aceşti h. este format din două subunităţi, α şi β, unite prin legături necovalente. Subunităţile α sunt identice pentru toţi aceşti h. (la om) şi prezintă omologie considerabilă între specii. Activitatea biologică specifică este determinată de subunitatea β activă şi recunoscută de receptori doar în prezenţa subunităţii α. 3) Familia peptidelor proopiomelanocortină (POMC) include peptide cu acţiune hormonală (ACTH, LPH, MSH) şi alte peptide care au rol de neurotransmiţători sau neuromodulatori (endorfine). Aceste peptide sunt sintetizate sub forma unei molecule precursor de 285 de aminoacizi şi transformate diferit, ulterior, în diferite regiuni ale hipofizei.

HORMON ANTIDIURETIC / hormone antidiurétique / antidiuretic hormone. Sin.: vasopresină (v.).

HORMON ANTIMÜLLERIAN / hormone antimüllérienne / antimüllerian hormone. [*Johannes Peter Müller, fiziolog şi anatomist german, profesor la Bonn, apoi la Berlin, 1801-1858.*] H. secretat de celulele Sertoli ale testiculului fetal, având rolul de a produce regresia canalului Müller.

HORMON CORTICOSUPRARENAL / hormone corticosurrénale / adrenocortical, cortical hormone. V. corticosteroizi.

HORMON CORTICOTROP / hormone corticotrope / corticotropic hormone. Sin.: corticotrofină (v.).

HORMON DE CREŞTERE / hormone de croissance / growth hormone. Sin.: somatotropină (v.).

HORMON FOLICULAR / hormone folliculaire / follicular hormone. Sin.: foliculină (v.).

HORMON FOLICULOSTIMULANT / hormone folliculostimulante / folliculostimulating hormone. Sin.: gonadotrofină A (v.).

HORMON GALACTOGEN / hormone galactogène / luteotropic hormone. Sin.: prolactină (v.).

HORMON GASTRIC / hormone gastrique / gastric hormone. Sin.: gastrină (v.).

HORMON GONADOTROP / hormone gonadotrope / gonadotropic hormone. Sin.: gonadotrofină (v.).

HORMON HIPOFIZAR / hormone hypophysaire / hypophyseal hormone. Fiecare dintre h. secretaţi de hipofiză: 1) *H. antehipofizari* (v.). 2) *H. posthipofizari.* V. hipofiză.

HORMON LUTEAL / hormone lutéale / progesterone. Sin.: progesteron (v.).

HORMON LUTEINIZANT / hormone lutéinisante / luteinizing hormone. Sin.: gonadotrofină B (v.).

HORMON LUTEOTROP / hormone lutéotrope / luteotropic hormone. Abrev.: LTH (din engl. *luteotropic hormone*). Sin.: prolactină (v.).

HORMON MELANOSTIMULANT / hormone mélanostimulante / melanocyte stimulating hormone. Abrev.: MSH. Sin.: melanostimulină (v.).

HORMON MELANOTROP / hormone mélanotrope / melanocyte stimulating hormone. Sin.: melanostimulină (v.).

HORMON PARATIROIDIAN / hormone parathyroïdienne / parathyroid hormone. Sin.: parathormon (v.).

HORMON SOMATOTROP / hormone somatotrope / somatotropic hormone. Sin.: somatotropină (v.).

HORMON TIREOTROP / hormone thyréotrope / thyreotropic hormone. Sin.: tirotrofină (v.). V. şi tab. const. endocrinol.

HORMONAL, adj. / hormonal, -ale, -aux, adj. / hormonal. [*Gr. hormon = excitat, de la hormaein = a îndemna, a excita.*] Care se referă la hormoni.

HORMONI ANDROGENI / hormones androgènes / androgenic hormones. H. steroizi masculini, care favorizează dezvoltarea organelor genitale externe, formarea spermei şi apariţia caracterelor sexuale la bărbat. Se disting: 1) *H. a. testiculari*, îndeosebi testosteronul. 2) *H. a. de origine suprarenală* (produşi la ambele sexe; la femeie sunt precursorii h. estrogeni).

HORMONI PANCREATICI / hormones pancréatiques / pancreatic hormones. H. produşi de celulele insulelor Langerhans. V. glucagon şi insulină.

HORMONI PLACENTARI / hormones placentaires / placental hormone. H. secretaţi de placentă (progesteron şi estrogeni), a căror concentraţie creşte progresiv începând cu luna a treia de sarcină, şi o gonadotrofină (corionică sau placentară), care apare în urină din primele zile ale sarcinii şi permite diagnosticul precoce (are proprietăţi asemănătoare gonadotrofinei B hipofizare).

HORMONI TIMICI / hormones thymiques / thymic hormones. Sin.: timozine (v.).

HORMONI TIROIDIENI / hormones thyroïdiennes / thyroid hormones. Denumire generică pentru h. elaboraţi la nivelul *tiroidei, a căror eliberare în sângele circulant se efectuează prin proteoliza unei molecule iodate, *tiroglobulina, sub controlul *tirotrofinei (TSH). Principalii h. t. sunt: *tiroxina (T4) şi *triiodotironina (T3). Acţiunile principale ale h. t., exercitate prin intermediul *receptorilor nucleari, sunt accelerarea *metabolismului bazal şi a procesului de creştere.

HORMONOID, adj. / hormonoïde, adj. / hormone-like. [*Gr.* ***hormon*** *= excitat, de la* ***hormaein*** *= a îndemna, a excita;* ***eidos*** *= formă.*] Despre o substanţă nehormonală care acţionează asemănător cu un hormon.

HORMONOTERAPIE, s. f. / hormonothérapie, s. f. / hormonotherapy. [*Gr.* ***hormon*** *= excitat, de la* ***hormaein*** *= a îndemna, a excita;* ***therapeia*** *= tratament, de la* ***therapeuein*** *= a îngriji.*] Terapia medicamentelor de substituţie, folosită în cazul insuficienţelor glandulare (uni- sau pluritrope) şi care constă în administrarea de hormoni naturali sau, mai frecvent, de analogi sintetici ai acestora. Ex.: h. tiroidiană în hipotiroidie, h. cu somatotropină (GH) în unele forme de nanism hipofizare etc.

HOSPITALISM, s. n. / hospitalisme, s. m. / hospitalism. [*Lat.* ***hospitalis domus*** *= casă pentru primirea musafirilor, de la* ***hospes, -itis*** *= oaspete;* ***-ism.***] 1) Regresie mentală constatată la unii bolnavi spitalizaţi perioade îndelungate. 2) Ansamblul tulburărilor de comportament şi fizice determinate de carenţa afectivă prin absenţa mamei, survenite la copii spitalizaţi timp îndelungat în primele 18 luni de viaţă.

hPP / hPP / hPP. [*Abrev. din engl.:* ***human pancreatic polypeptide.***] Polipeptid alcătuit din 36 de aminoacizi esenţiali de celulele pancreasului endocrin şi, în mod secundar, de celulele mucoasei gastroduodenale. Este secretat sub form a unui precursor, a cărui genă codificantă este situată pe cromozomul 17 (17p11.1). Cantitatea de hPP produsă creşte cu vârsta, la subiecţii de 70 de ani secreţia fiind de 3-4 ori mai mare decât la tineri. Eliberarea hPP se produce sub influenţă vagală, catecolaminele având de asemenea un efect stimulant. Rolul fiziologic al hPP nu este clarificat. O creştere a secreţiei de hPP a fost semnalată în tumorile pancreatice endocrine şi, cu certitudine, în *neoplazia endocrină multiplă, îndeosebi în *sindromul Wermer.

HRANĂ, s. f. / nourriture, s. f. / food. [*Sl.* ***hrana*** *= hrană.*] Denumire generică pentru substanţele care conţin factori nutritivi (proteine, glucide sau/şi lipide), necesari organismului viu pentru nevoile energetice şi în procesele de creştere. Organismele *heterotrofe trebuie să ingere hrana, pe când cele *autotrofe îşi sintetizează factorii nutritivi necesari. V. şi aliment, alimentaţie, dietă, dietetică, nutriment, nutriţie.

HTLV / HTLV / HTLV. [*Acronim engl. pentru* ***Human T-Leukemia Virus*** *= virusul leucemiei umane cu celule T.*] Acronim utilizat în mod curent pentru virusuri limfotrope pentru celulele T umane (v.).

HUMERUS, s. n. / humérus, s. m. / humerus. NA: humerus. [*Lat.* ***humerus*** *= umăr.*] V. tab. anat. - oase.

HUNTINGTINĂ, s. f. / huntingtine, s. f. / huntingtin. [***George Summer Huntington,*** *medic american, New York, 1850-1916.*] Proteină a cărei anomalie este implicată în determinismul bolii Huntington. H. este codificată de gena IT15, a cărei *mutaţie dinamică determină boala Huntington. Alcătuită din 3144 de aminoacizi şi având Mr 348 kDa, h. prezintă o secvenţă repetitivă de *glutamină alungită anormal. V. şi boală Huntington.

HURLERIAN, adj. / hurlérien, -enne, adj. / hurloid. [***Gertrud Hurler,*** *pediatru german, München, 1889-1965*] Care se referă la *boala Hurler.

HYDROA, s. f. / hydroa, s. f. / hydroa. [*Gr.* ***hydor, hydatos*** *= apă.*] În trecut acest termen era utilizat pentru denumirea oricărei erupţii veziculoase sau buloase. În prezent, h. desemnează: 1) *H. buloasă*, v. eritem polimorf bulos. 2) *H. estivală*, formă atenuată de *h. vacciniformă* (v. în continuare). 3) *H. puerorum*, forma la copil a bolii Duhring-Bock (v.). 4) *H. vacciniformă*, erupţie veziculo-pustuloasă ce apare pe părţile corpului expuse la lumină. Erupţia evoluează către ulceraţii,supurative şi cruste care dau cicatrici albe persistente. 5) *H. veziculoasă*, varietate de *eritem polimorf, caracterizată printr-o formă particulară de erupţie, constând din papulo-vezicule primitive înconjurate de un cerc de vezicule (uneori dublu). În evoluţie, vezicula centrală se usucă, fiind acoperită de o crustă.

HYMENOLEPIS / hymenolepis / hymenolepis. [*Gr.* ***hymen*** *= membrană;* ***lepis*** *= coajă, solz.*] Gen de viermi cestozi, din familia *Hymenolepidae*, cu *scolex nearmat sau armat cu o serie de cârlige, cu segmente totdeauna mai mult late decât lungi; infestează numeroase specii de mamifere şi păsări.

HYPERKERATOSIS LENTICULARIS PERSTANS / hyperkeratosis lenticularis perstans / hyperkeratosis lenticularis perstans. Sin.: boală Flagel (v.).

HYPERKERATOSIS PENETRANS / hyperkeratosis penetrans / hyperkeratosis penetrans. Sin.: boală Kyrle (v.).

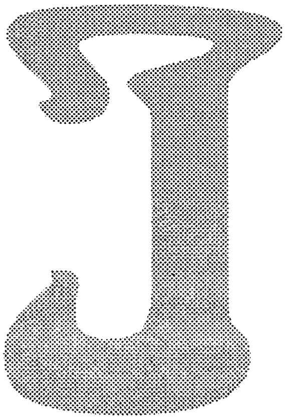

THOMAS SYDENHAM (1624-1689) medic englez, format la **Oxford** şi **Montpellier**. A fost un adept declarat al doctrinei hipocratice şi din acest motiv este supranumit **Hipocrate al Angliei**. Susţinea, îndeosebi, doctrina umorală şi practica terapia hipocratică. A publicat în 1676 *Observationes medicae* în care a dezvoltat concepţia sa, conform căreia, în practica medicală, observaţia atentă a bolnavilor este mai importantă decât experimentul. Este primul care a descris o serie de boli ca: scarlatina, guta, rujeola, dizenteria, isteria, coreea (coreea **Sydenham** sau *coreea minor*, descrisă magistral în 1686). De numele său se leagă prima utilizare a chininei pentru tratamentul malariei, diagnosticul diferenţial dintre diabetul zaharat ("*urine dulci*") şi cel insipid, tot el deosebind artrita reumatoidă de artrita gutoasă. A scris, asemenea lui **Hipocrate**, o serie de aforisme. Avea o puternică aversiune pentru preocupările extramedicale, considerând că locul medicului este numai la patul bolnavului: "*Medicul nu trebuie să îşi ascundă ignoranţa prin recursul la teorii şi la pedanterie.*"

IATROCHIMIE, s. f. / iatrochimie, s. f. / iatrochemistry. [*Gr. **iatros** = medic; **khemeia** = alchimie.*] Şcoală de medicină (secolul al XVII-lea) care a încercat explicarea fenomenelor de viaţă şi a bolilor prin diverse procese chimice denumite fermentaţii, alcalinitate, distilări, efervescenţe, volatilizări.

IATROFIZICĂ, s. f. / iatrophysique, s. f. / iatrophysics. [*Gr. **iatros** = medic; **physikos** = natural, de la **physis** = natură.*] 1) Doctrină medicală, cu apogeul în secolul al XVIII-lea, care explică procesele vitale prin intermediul unor fenomene fizice, uneori organismul uman fiind comparat cu o maşină. 2) Aplicaţiile fizicii în diagnosticul şi tratamentul bolilor (rar).

IATROGEN, adj. / iatrogène, iatrogénique, adj. / iatrogenic. [*Gr. **iatros** = medic; **gennan** = a produce.*] Rezultat din activitatea medicului. Se numesc astfel tulburările apărute la un bolnav ca urmare a tratamentului medical sau chirurgical: iatropenii sau iatrogenii. Var.: iatrogenic.

IATROGENIC. Var. mai adecvată pentru iatrogen (v.).

ICD-10 / ICD-10 / ICD-10. Abreviere pentru lucrarea publicată de OMS în 1992, cu titlul *The ICD-10 Classification of Mental and Behavioural Disorders. Clinical descriptions and diagnostic guidelines.*

ICOSANOIDE. Var. pentru eicosanoide (v.).

ICRON, s. m. / icron, s. m. / icron. [*Engl.*] Termen propus de Blumberg, de la inţialele *Institute for Cancer Research*, pentru denumirea ansamblului format dintr-un virus şi constituenţii împrumutaţi de la subiectul care îl găzduieşte. Lucrările lui Blumberg se referă la virusul hepatitei B, a cărui anvelopă, considerată ca *antigen Australia, conţine anumiţi antigeni de la subiectul la care acesta s-a dezvoltat. Blumberg a descris trei situaţii: 1) Când un virus-i. pătrunde la un alt subiect care nu are antigeni asemănători celor pe care virusul i-a captat, rezultă o hepatită acută gravă. 2) Dacă subiectul are aceiaşi antigeni, nu se produce o reacţie imunologică, infecţia fiind inaparentă. 3) În fine, dacă există o înrudire antigenică parţială între i. şi gazdă, celulele imunocompetente invadează ficatul şi se dezvoltă o hepatită cronică activă.

ICTER, s. n. / ictère, s. m. / icterus, jaundice. [*Gr. **ikteros** = gălbenare, icter.*] Coloraţie galbenă a pielii, a mucoaselor sau a sclerelor, determinată de impregnarea acestora cu *bilirubină. I. apare când concentraţia bilirubinei în sânge depăşeşte 30 mg (51 μmol) la litru. La concentraţii de 15-30 mg (25-51 μmol) la litru se produce, de obicei, subicter. Mecanismele de producere pot implica, în funcţie de etiologie, o cauză mecanică (obstacol în calea drenării bilei, în căile biliare), o afecţiune inflamatorie sau distructivă a celulelor hepatice, hemoliză etc. Prin extensie, termenul este utilizat şi pentru a desemna coloraţia galbenă a tegumentelor legată de acumularea altor substanţe decât pigmenţii biliari.

ICTER BENIGN PRECOCE / ictère bénin précoce / icterus praecox. Icter al nou-născutului distinct de *icterul fiziologic şi survenind în primele 24 de ore de viaţă. El ar putea fi determinat de o incompatibilitate sanguină feto-maternă de tip AB0.

ICTER COLESTATIC / ictère cholestatique / cholestatic jaundice. Icter determinat de acumularea în sânge a bilirubinei conjugate şi a altor componente ale acesteia ca urmare a obliterării căilor excretorii la nivelul canaliculelor biliare intrahepatice, canalului hepatic sau canalului coledoc. Mai rar, colestaza poate fi consecinţa unei alterări a celulei hepatice. V. icter cu bilirubină conjugată.

ICTER FAMILIAL CONGENITAL CRIGLER-NAJJAR / ictère familial congénital de Crigler-Najjar / Crigler-Najjar syndrome. [*John Fielding Crigler, pediatru american, n. 1919; Victor Assad Najjar, pediatru american, n. 1914 în Beirut, Liban.*] Sin.: sindrom Crigler-Najjar (v.).

ICTER FIZIOLOGIC AL NOU-NĂSCUTULUI / ictère physiologique du nouveauné / jaundice of the newborn. I. tranzitoriu observat la naştere la toţi *prematurii şi la circa jumătate dintre nou-născuţii la termen. Se produce din cauza absenţei temporare a unei enzime indispensabile în transformarea bilirubinei indirecte în bilirubină directă, hepatocitele neavând, încă, la naştere, capacităţile funcţionale normale. Sin.: icter neonatal (icter simplu al nou-născutului).

ICTER HEMOLITIC / ictère hémolytique / h(a)emolytic jaundice, h(a)emolytic disease. Termen generic pentru i. congenitale (v. boala Minkowski-Chauffard) sau dobândite (v. sindromul Hayem-Widal), aflate în relaţie cu distrugerea crescută de globule roşii. Se caracterizează prin teste de hemoliză pozitive (inclusiv creşterea numărului de reticulocite), urină colorată în castaniu-acaju (urobilinogen crescut) şi scaune intens colorate (creşterea stercobilinogenului).

ICTER INFECŢIOS AL NOU-NĂSCUTULUI / ictère infectieux du nouveau-né / jaundice of the newborn. I. epidemic grav al nou-născutului, provocat de streptococ sau colibacil. Se manifestă prin coloraţie brună a tegumentelor, cianoză cu tendinţă la colaps, diarei bilioase, hemoglobinurie şi splenomegalie, frecvent febră. Sin.: boală Charrin-von Winckel, boală von Winckel.

ICTUS MEDULAR / ictus médullaire / spinal apoplexy. Apariţia brutală a unei paraplegii sau tetraplegii din cauza unui accident vascular subit la nivelul măduvei spinării. De regulă, consecutiv hemoragiei sau obliterării unei artere nutritive.

ICTER NEONATAL / icterus neonatorum. Sin.: icter fiziologic al nou-născutului (v.).

ICTER NUCLEAR / ictère nucléaire / kernicterus. Denumire utilizată în mod curent cu referire la leziunile SNC din formele grave de *eritroblastoză fetală, din cauza colorării în galben a *nucleilor cenuşii centrali şi a unor zone din cortex. Prin extensie, termenul de i. n. cuprinde şi semnele clinice asociate, îndeosebi hipertonie musculară sau, în caz de supravieţuire, *arieraţie mentală, *coreoatetoză şi surditate.

ICTER OBSTRUCTIV / ictère par obstruction, ictère rétentionnel / obstructive jaundice. I. determinat de *colestază secundară unui obstacol localizat la nivelul căilor biliare extra- sau intrahepatice. Natura obstacolului este extrem de diversă: 1) Obstacole extrahepatice - biliare (litiază coledociană, atrezie a coledocului, neoplasm coledocian), duodenoampulare (ampulom vaterian), pancreatice (cancer de cap de pancreas, pancreatită cronică), subhepatice (adenopatie la nivelul hilului hepatic). 2) Obstacole intrahepatice - ciroză biliară primitivă sau secundară, carcinom biliar intrahepatic, colestază idiopatică recurentă. O serie de rezultate de laborator sunt caracteristice, îndeosebi: *stercobilinogen absent sau diminuat în scaun, *bilirubină şi săruri biliare prezente în urină, bilirubina directă crescută în sânge, absenţa bilei la tubajul duodenal. Diagnosticul etiologic este mai elaborat şi depinde de datele clinice, de laborator, imagistice.

ICTERIC, adj., s. m. sau f. / ictérique, adj., s. m. ou f. / icteric. [*Gr. **ikteros** = gălbenare, icter.*] 1) Care se află în relaţie cu un *icter, care depinde de icter. 2) Bolnav afectat de icter.

ICTERUS INDEX / icterus index / icterus index. Cifră care indică proporţia de pigmenţi biliari în serul sanguin. Se obţine comparând tenta serului cu cea a unei soluţii etalon de bicromat de potasiu. Normal este între 4-6, icterul apărând deasupra cifrei 15. Sin.: indice icteric.

ICTUS, s. n. / ictus, s. m. / ictus, stroke. [*Lat. **ictus** = lovitură, şoc.*] Termen utilizat îndeosebi în neuropatologie pentru denumirea stărilor morbide care apar brusc, subit. Ex.: 1) *I. apoplectic*, v. apoplexie, def. 1. 2) *I. laringian*, denumit şi tuse sincopală sau *vertij laringian.

ICTUS AMNEZIC / ictus amnésique / amnesic ictus. Tulburare izolată care poate apărea la adult, constând în instalarea bruscă şi cu durată scurtă (sub 24 de ore) a unei amnezii. Dezorientarea temporospaţială este variabilă, iar subiectul răspunde normal când se fac referiri la prezent.

IDEAŢIE, s. f. / idéation, s. f. / ideation. Formarea unui concept mental, a unei imagini sau a unui gând. Poate fi prea rapidă - *fugă de idei sau încetinită în deteriorarea mentală.

IDEE, s. f. / idée, s. f. / idea. [*Gr. **idea** = aparenţă, formă, idee, de la **idein** = a vedea.*] Reprezentare abstractă elaborată prin gândire. În medicină: 1) *i. dominantă* sau *obsesivă*, cu un rol preponderent în orientarea activităţii subiectului care a adoptat-o; 2) *i. prevalentă*, judecată eronată; 3) *i. fixă*, persistentă; d) *i. de grandoare*, v. megalomanie.

IDENTIFICARE, s. f. / identification, s. f. / identification. [*Lat. **idem** = acelaşi; **ficare**, derivat de la **facere** = a face.*] 1) Proces psihologic inconştient prin care un subiect îşi modelează conduita spre a semăna altei persoane, luată ca model. 2) Proces de recunoaştere a unui fenomen, a unui individ pe baza unor caracteristici cunoscute ca fiind proprii acestuia. Ex.: recunoaşterea unui anumit tip de germen (în microbiologie).

IDENTITATE, s. f. / identité, s. f. / identity. [*Lat. **identitas, -atis** = identitate.*] Caracteristicile unei persoane prin care ea este recunoscută de alţii şi de sine însăşi în raport cu alţii.

IDIOCROMOSOM. Var. pentru idiocromozom (v.).

IDIOCROMOZOM, s. m. / idiochromosome, s. m. / idiochromosome. [*Gr. **idios** = propriu; **khroma, -atos** = culoare; **soma, -atos** = corp.*] Var. idiocromosom. Sin.: gonozom (v.).

IDIOFAGEDENISM, s. n. / idiophagédénisme, s. m. / pyoderma gangrenosum. [*Gr. **idios** = propriu; lat. medicală **phagedaena** = ulcer, din gr. **phagedaina** = foame devorantă, ulcer (fig.), de la **phagein** = a mânca; **-ism.***] Dermatoză cronică primitivă exprimată prin pustule care se ulcerează şi se extind în cercuri concentrice, rebele şi recidivante. Se asociază cu focare infecţioase profunde (ex.: colită ulceroasă cronică) şi este aproape constantă o *hipogamaglobulinemie. Sin.: fagedenism geometric, *pyoderma gangrenosum.*

IDIOGLOSIE, s. f. / idioglossie, s. f. / idioglossia. [*Gr. **idios** = propriu; **glossa** = limbă.*] Alterare a limbajului caracterizată prin substituirea cu sunete fără sens a termenilor din vocabularul uzual.

IDIOGRAMĂ, s. f. / idiogramme, s. m. / idiogram. [*Gr. **idios** = propriu; **gramma** = înscriere.*] Diagramă prin care se reprezintă *ADN-ul component al unui singur *cromozom sau al *cariotipului.

IDIOPATIC, adj. / idiopathique, adj. / idiopathic. [*Gr. **idios** = propriu; **pathos** = boală.*] O boală sau un fenomen normal ale căror cauze nu sunt cunoscute. Uneori termenul se referă la o boală care apare spontan sau este independentă de orice altă stare morbidă. V. esenţial şi primitiv. Cf. criptogenetic.

IDIOSINCRAZIE, s. f. / idiosyncrasie, s. f. / idiosyncrasy. [*Gr. **idios** = propriu; **syn** = împreună; **krasis** = amestec, constituţie a unui corp, temperament.*] Termen medical vechi care, ca şi *discrazie, a fost inspirat de teoria umorilor fundamentale pentru a desemna constituţia particulară a unui subiect. În prezent, deşi este considerat desuet, termenul se mai utilizează cu referire la susceptibilitatea anormală, particulară a unui subiect la anumite proteine, alimente, medicamente, substanţe diverse care la majoritatea indivizilor nu provoacă nici o reacţie nocivă. I. reprezintă doar o intoleranţă şi nu trebuie confundată cu *alergia. Prin *i. psihică* se înţelege o repulsie nemotivată faţă de obiecte sau persoane din mediul ambiant.

IDIOT, s. m. / idiot, s. m. / idiot. [*Lat. **idiota, -tes**, din gr. **idiotes** = particular; folosit apoi cu sensul de persoană comună, ignorantă.*] Individ atins de idioţie (v.).

IDIOTIP, s. n. / idiotype, s. m. / idiotype. [*Gr. **idios** = propriu; **typos** = tip, model, marcă.*] Suma *idiotopilor unei molecule de anticorp, deci ai unei *imunoglobuline.

IDIOTIPIE, s. f. / idiotypie, s. f. / idiotypy. [*Gr. **idios** = propriu; **typos** = tip, model, marcă.*] Variabilitatea în specificitatea şi în structura unei *imunoglobuline ca urmare a contactului acesteia cu un antigen. I. conduce la diferenţa dintre imunoglobulinele aparţinând aceleiaşi clase la subiecţi din aceeaşi specie.

IDIOTOP, s. m. / idiotope, s. m. / idiotope. [*Gr. **idios** = propriu; **topos** = loc.*] *Determinant antigenic situat în *regiunea variabilă a moleculei de *anticorp. Unii i. sunt localizaţi în interiorul *paratopului, iar alţii în afara *situsului de legare cu antigenul. V. şi idiotip.

IDIOŢIE, s. f. / idiotie, s. f. / idiocy. [*Lat. **idiota, -tes**, din gr. **idiotes** = particular; folosit apoi cu sensul de persoană comună, ignorantă.*] Starea cea mai gravă de *arieraţie mentală, caracterizată prin diminuarea considerabilă sau absenţa completă a inteligenţei, diminuarea afectivităţii, alterarea funcţiilor senzoriale şi motorii. Dezvoltarea mentală a idiotului nu depăşeşte pe cea a unui copil de 3-4 ani, acesta fiind incapabil să acceadă la vorbire. Se disting două forme de i.: 1) întârzierea mentală profundă, cu QI sub 20, în care comportamentul este un pur reflex impulsiv, iar bolnavul poate învăţa doar mersul, masticaţia şi unele gesturi simple: 2) întârzierea mentală severă, cu QI 20-34, în care handicapatul este capabil de autoalimentare şi control sfincterian. În i. este necesară o supraveghere şi o asistenţă permanente. I. este, de regulă, consecinţa unei opriri în dezvoltarea encefalului, fie în perioada vieţii intrauterine, fie după naştere, din cauze ereditare, accidente perinatale sau encefalite postnatale.

IDIOŢIE AMAUROTICĂ FAMILIALĂ / idiotie amaurotique familiale / amaurotic familial idiocy. Termen generic pentru un grup de afecţiuni neurologice în care se asociază o patologie retiniană cu deficit mental de diferite grade. V. boală Kufs, boală Spielmeyer-Vogt, boală Tay-Sachs.

IDIOŢIE XERODERMICĂ / idiotie xérodermique / xerodermic idiocy. Sin.: sindrom De Sanctis-Cacchione (v.).

IDIOVENTRICULAR, adj. / idioventriculaire, adj. / idioventricular. [*Gr.* ***idios*** *= propriu; lat.* ***ventriculus*** *= stomac mic, ventricul, dim. de la* ***venter, -tris*** *= pântece.*] Care este particular ventriculului. Ex.: ritm i. (v.).

IDIOZOM, s. m. / idiosome, s. m. / idiosome. [*Gr.* ***idios*** *= propriu;* ***soma, -atos*** *= corp.*] În *spermatidă, complexul alcătuit din *centrioli şi *aparatul Golgi, care se separă pentru a se localiza de o parte şi de alta a nucleului, stabilind astfel polaritatea viitorului spermatozoid.

IGIENĂ, s. f. / hygiène, s. f. / hygiene. [*Gr.* ***hygieinon*** *= sănătate, de la* ***hygies*** *= sănătos.*] Ştiinţa conservării, respectării şi ameliorării regulilor şi metodelor de prezervare a sănătăţii. Domenii: i. comunală, i. industrială, i. mentală, i. orală, i. şcolară etc.

IGNIPUNCTURĂ, s. f. / ignipuncture, s. f. / ignipuncture. [*Lat.* ***ignis*** *= foc;* ***punctura*** *= înţepătură.*] Cauterizarea unor puncte prin aplicarea termo- sau electrocauterului, în vederea distrugerii unui ţesut.

IHTIISM, s. n. / ichtyosisme, s. m. / ichthyotoxism. [*Gr.* ***ikhthys, -yos*** *= peşte; -ism.*] Intoxicaţie prin consumul peştelui alterat sau al unor specii de peşti care sunt toxici.

IHTIOL, s. m. / ichthyol, s. m. / ichthammol, ichthyol. [*Gr.* ***ichtys, -yos*** *= peşte; -ol.*] Ihtiosulfat de amoniu, lichid viscos, brun închis, cu miros pătrunzător, obţinut prin distilarea gudroanelor din unele şisturi bituminoase. I. este miscibil cu apa şi glicerina, fiind utilizat ca antiseptic şi keratoplastic în numeroase afecţiuni cutanate.

IHTIOZĂ, s. f. / ichtyose, s. f. / ichthyosis. [*Gr.* ***ikhthys, -yos*** *= peşte; -oză.*] *Distrofie cutanată care constă în prezenţa la nivelul pielii a unor scuame fine cu marginile libere, asemănătoare solzilor de peşte. I. poate fi generalizată, dar nu apare la nivelul feţei, palmelor şi zonelor plantare ale picioarelor. Majoritatea tipurilor de i. sunt ereditare. Se disting: 1) *I. congenitală* sau *fetală*, v. 2) *I. lamelară a nou-născutului*, cu descuamare liniară. 3) *I. vulgaris*, care include două tipuri distincte genetic: în primul, cu transmitere autozomal dominantă, i. este absentă la naştere şi apare între vârstele de 1 şi 4 ani; al doilea tip este transmis de mamă printr-o genă recesivă şi se manifestă în prima copilărie. 4) *Xerodermie* (v.).

ILEITĂ, s. f. / iléite, s. f. / ileitis. [*Lat. medicală* ***ileum*** *= ileon, din gr.* ***eilein*** *= a înrula, a răsuci; -ită.*] Inflamaţie a *ileonului, localizată sau multiloculară, izolată sau asociată. V. şi boală Crohn.

ILEITĂ REGIONALĂ / iléite régionale / regional ileitis. Sin.: boală Crohn (v.).

ILEITĂ TERMINALĂ / iléite terminale / terminal ileitis. Sin.: boală Crohn (v.).

ILEOCISTOSTOMIE, s. f. / iléocystostomie, s. f. / ileocystostomy. [*Lat. medicală* ***ileum*** *= ileon, din gr.* ***eilein*** *= a înrula, a răsuci; gr.* ***kystis*** *= sac, vezică;* ***stoma, -atos*** *= gură.*] Utilizarea unui segment din ileon pentru realizarea unei comunicări a vezicii urinare cu peretele abdominal.

ILEOCOLIC, adj. / iléocolique, adj. / ileocolic. [*Lat. medicală* ***ileum*** *= ileon, din gr.* ***eilein*** *= a înrula, a răsuci; gr.* ***kolon*** *= intestin gros.*] Care se referă sau care aparţine ileonului şi colonului. Ex.: unghi i.

ILEOCOLITĂ, s. f. / iléocolite, s. f. / ileocolitis. [*Lat. medicală* ***ileum*** *= ileon, din gr.* ***eilein*** *= a înrula, a răsuci; gr.* ***kolon*** *= intestin gros; -ită.*] Inflamaţie asociată a ileonului şi colonului.

ILEON, s. n. / iléon, s. m. / ileum. NA: ileum. [*Lat. medicală* ***ileum*** *= ileon, din gr.* ***eilein*** *= a înrula, a răsuci.*] Porţiunea terminală inferioară a intestinului subţire, care continuă fără demarcaţie *jejunul şi se îmbină cu *cecul la nivelul *valvulei ileocecale.

ILEOPATIE, s. f. / iléopathie, s. f. / ileopathy. [*Lat. medicală* ***ileum*** *= ileon, din gr.* ***eilein*** *= a înrula, a răsuci; gr.* ***pathos*** *= boală.*] Termen general pentru bolile ileonului.

ILEORECTOSTOMIE, s. f. / iléorectostomie, s. f. / ileorectostomy, ileoproctostomy. [*Lat. medicală* ***ileum*** *= ileon, din gr.* ***eilein*** *= a înrula, a răsuci;* ***rectum,*** *de la* ***rectus*** *= rectiliniu, drept; gr.* ***stoma, -atos*** *= gură.*] Anastomoză chirurgicală a intestinului subţire cu rectul, în scopul restabilirii continuităţii tubului digestiv după o *colectomie totală.

ILEOSTOMIE, s. f. / iléostomie, s. f. / ileostomy. [*Lat. medicală* ***ileum*** *= ileon, din gr.* ***eilein*** *= a înrula, a răsuci; gr.* ***stoma, -atos*** *= gură.*] Crearea, prin intervenţie chirurgicală, a unui *anus artificial la nivelul ultimei părţi a intestinului subţire.

ILEUS, s. n. / iléus, s. m. / ileus, intestinal obstruction. [*Gr.* ***eileos,*** *de la* ***eilein*** *= a înrula, a răsuci.*] Sin.: ocluzie intestinală (v.).

ILIAC, adj. / iliaque, adj. / iliac. [*Lat.* ***iliacus*** *= iliac, de la* ***ilia, ilium*** *= flanc, şold.*] Care se află situat în apropierea părţii superioare a oaselor bazinului (de ex.: arteră i.) sau care priveşte această parte (ex.: os i.).

ILION, s. n. / ilion, s. m. / ilium. [*Lat.* ***ilia, ilium*** *= flanc, şold.*] V. tab. anat. - oase.

ILIOPSOITĂ, s. f. / iliopsoïte, s. f. / iliopsoitis. [*Lat.* ***ilia, ilium*** *= flanc, şold; gr.* ***psoa, psoas*** *= muşchiul spatelui; -ită.*] Inflamaţie a muşchiului psoas iliac.

ILIUM, s. n. / ilium, s. m. / ilium. [*Lat.* ***ilia, ilium*** *= flanc, şold.*] Partea superioară a osului coxal, constituind un os separat la făt.

ILUMINARE, s. f. / illumination, s. f. / illumination. [*Lat.* ***illuminare*** *= a ilumina, de la* ***lumen, -inis*** *= lumină.*] Densitatea fluxului luminos care cade pe o anumită suprafaţă. Unitate de măsură: lux (lx).

ILUZIE, s. f. / illusion, s. f. / illusion, delusion. [*Lat.* ***illusio, -onis*** *= ironie, nălucire, de la* ***illudere*** *= a-şi bate joc şi* ***ludere*** *= a se juca.*] Percepţie falsă cu obiect real. Mai răspândite: 1) *I. de afect*, prin tensiune afectivă puternică. 2) *I. optică*, prin interpretare incorectă a unui stimul luminos.

IMAGINAŢIE, s. f. / imagination, s. f. / imagination. [*Lat.* ***imaginatio, -onis*** *= închipuire, de la* ***imaginari*** *= a-şi închipui şi* ***imago, -inis*** *= chip, reprezentare, imagine.*] Facultatea de reprezentare a imaginilor sau de evocare a imaginilor unor obiecte deja percepute. Proces psihic caracteristic omului: 1) *I. reproductivă*, cu rol în înţelegerea şi recunoaşterea unor mecanisme complexe de funcţionare. 2) *I. creatoare*, care permite realizarea unor opere originale, proiecte, invenţii, compoziţii.

IMAGINAŢIE DELIRANTĂ, s. f. / imagination délirante / delusional imagination. Delir cronic caracterizat prin preponderenţa mecanismului imaginativ.

IMAGINE, s. f. / image, s. f. / image. [*Lat.* ***imago, -inis*** *= chip, reprezentare, imagine.*] 1) Reflectare de tip senzorial, îndeosebi vizuală sau auditivă, a unui obiect în mintea omenească sub forma unor *senzaţii, *percepţii sau *reprezentări. 2) Reproducerea vizuală a unui obiect printr-o oglindă sau printr-un instrument optic. 3) Aspect din organism obţinut prin intermediul unei tehnici de *imagistică medicală.

IMAGINE LACUNARĂ / image lacunaire / filling defect. Imagine la nivelul căreia se observă una sau mai multe lacune. V. lacună, def. 1, 2, 3.

IMAGINE MENTALĂ / image mentale / mental image. Reprezentare a unui obiect în absenţa acestuia, pe baza *memoriei şi a *imaginaţiei.

IMAGISTICĂ MEDICALĂ / imagerie médicale / medical imaging. [*Lat.* ***imago, -inis*** *= chip, reprezentare, imagine;* ***medicus*** *= medic.*] Ansamblu de metode şi tehnici fizice, în continuă dezvoltare, de obţinere a unor imagini din organism utilizabile în diagnosticul medical. Domenii principale: roentgenodiagnostic, *ecografie, *rezonanţă magnetică nucleară, *medicină nucleară. De asemenea, imaginile obţinute prin numeroasele tehnici de microscopie optică şi electronică sunt utile în diagnosticul la nivel tisular, celular sau subcelular.

IMAGISTICĂ MENTALĂ / imagerie mentale / mental imaging. [*Lat.* ***imago, -inis*** *= chip, reprezentare, imagine;* ***mens, -ntis*** *= minte, inteligenţă.*] Imagine funcţională a diferitelor arii cerebrale obţinută prin *tomografie cu emisie de pozitroni sau prin *rezonanţă magnetică nucleară. Deocamdată metodele folosite pozitivează ariile cerebrale activate îndeosebi în cazul percepţiei vizuale. S-a demonstrat că, în afara ariilor vizuale asociative, i.m. vizuală se află în relaţie cu alte activităţi cognitive, cu limbajul sau memoria.

IMATUR, adj., s. m. / immature, adj., s. m. / immature. [*Lat.* ***immaturus*** *= necopt, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***maturus*** *= copt, matur.*] Termen înlocuit, conform recomandărilor OMS, cu acela de prematur (v.).

IMATURITATE, s. f. / immaturité, s. f. / immaturity. [*Lat.* ***immaturitas, -atis*** *= imaturitate, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***maturitas, -atis*** *= coacere, maturitate şi* ***maturus*** *= copt, matur.*] Faptul de a fi *imatur.

IMATURITATE AFECTIVĂ / immaturité affective / emotional immaturity. Întârziere în dezvoltarea afectivă care, fără să perturbe capacitatea intelectuală, se traduce printr-o fixare exagerată a imaginii părinţilor sau a altor persoane apropiate din copilărie, fapt care generează o nevoie de protecţie şi o autonomie individuală redusă.

IMBECILITATE, s. f. / imbécilité, s. f. / imbecility. [*Lat.* ***imbecillitas, -atis*** *= slăbiciune, de la* ***imbecillus*** *= slab, fără putere.*] Termen care defineşte, în psihiatrie, o categorie de întârziere mintală în care Q. I. este cuprins între 25 şi 49. Se păstrează doar instinctul de apărare. I. se poate asocia, în funcţie de etiologie, cu un sindrom malformativ şi tulburări neurologice. *I. morală*: afectare psihică în care este alterat simţul moral; a mai fost numită şi amoralie. V. şi retardare mintală.

IMBIBIŢIE, s. f. / imbibition, s. f. / imbibition. [*Lat.* ***imbibere*** *= a absorbi.*] 1) Pătrunderea unui lichid în ţesuturi, în spaţiile intercelulare. 2) *Absorbţia unui lichid de către un corp solid, fără modificări chimice.

IMERSIUNE, s. f. / immersion, s. f. / immersion. [*Lat.* ***immersio, -onis*** *= scufundare, de la* ***immergere*** *= a scufunda (in = în;* ***mergere*** *= a afunda, a scufunda).*] Introducere, parţială sau totală, a unui corp într-un lichid. V. şi microscop def. 2.

IMIDAZOL, s. n. / imidazole, s. m. / imidazole. Substanţă cu nucleu heterociclic diazotat, $C_3H_4N_2$; reprezintă structura de bază a numeroşi metaboliţi intermediari, denumiţi imidazoli.

IMINENŢĂ, s. f. / imminence, s. f. / imminence. [*Lat.* ***imminentia*** *= venire apropiată, de la* ***imminere*** *= a ameninţa.*] Stare în care un proces, un fenomen este gata să se producă. Ex.: i. de avort, i. de infarct, i. de naştere, i. de ruptură a unei sarcini extrauterine etc.

IMINOUREE, s. f. / imino-urée, s. f. / guanidine / Sin.: guanidină (v.)

IMOBILIZARE, s. f. / immobilisation, s. f. / immobilization. [*Lat.* ***immobilis*** *= nemişcat, imobil, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***mobilis*** *= care se mişcă şi* ***movere*** *= a se mişca.*] Procedeu prin care o parte a corpului, în mod normal mobilă, este menţinută fixă, imobilă în scopul favorizării vindecării. I. se practică în infecţii, unele boli, traumatisme (osoase, articulare şi musculare) şi poate fi temporară sau permanentă. V. artrodeză.

IMOBILIZINĂ, s. f. / immobilisine, s. f. / immobilizin. [*Lat.* ***immobilis*** *= nemişcat, imobil, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***mobilis*** *= care se mişcă şi* ***movere*** *= a se mişca; -ină.*] Anticorp specific ce imobilizează *Treponema pallidum*, agentul etiologic al sifilisului. Prezenţa sa în sângele bolnavilor de sifilis permite diagnosticul serologic al bolii prin *testul de imobilizare a treponemelor.

IMORTALIZARE, s. f. / immortalisation, s. f. / immortalization. [*Lat.* ***immortalis*** *= nemuritor, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***mors, -rtis*** *= moarte.*] Achiziţia de către celulele eucariote a capacităţii de a se multiplica la nesfârşit *in vitro*. Caracteristică fundamentală a celulelor canceroase.

IMPALUDAT, adj. / impaludé, -e, adj. / malarious. [*Lat.* ***in*** *= în;* ***palus, -udis*** *= mlaştină.*] Care este afectat de *malarie. V. şi malarioterapie.

IMPAS PARAZITAR / impasse parasitaire / abnormal host. Locuţiune prin care se desemnează faptul că un parazit se află într-un organism care nu îi oferă un mediu favorabil pentru evoluţie şi maturaţie. Organismul parazitat nu face parte din ciclul normal al parazitului, care, din cauză că nu se poate dezvolta, nu ajunge la starea adultă. Ex. tipic la om: *larva migrans cutanată, *larva migrans viscerală.

IMPEDANŢĂ, s. f. / impédance, s. f. / impedance. [*Engl.* ***impedance*** *= rezistenţă, din lat.* ***impedire*** *= a împiedica.*] Mărime caracteristică unui circuit electric dipolar de curent alternativ, egală cu raportul dintre tensiunea aplicată la borne şi intensitatea efectivă a curentului care trece prin circuit, când în acesta nu se induc tensiuni electromotoare. Se măsoară în ohmi. La ţesuturile vii nu apare reactanţa inductivă, i. fiind alcătuită numai din suma rezistenţei ohmice şi a capacitanţei (reactanţa sau rezistenţa capacitivă). Impedanţmetria constituie o metodă de explorare cu perspective, aflată încă la începuturi.

IMPEDANŢĂ ACUSTICĂ / impédance acoustique / acoustic impedance. Rezistenţa opusă de structurile anatomice ale urechii asupra transmiterii mesajului sonor de la *organul Corti. V. şi timpanogramă.

IMPERFORAŢIE, s. f. / imperforation, s. f. / imperforation. [*Lat.* ***in*** *= lipsit de;* ***perforare*** *= a străpunge, a găuri.*] Anomalie congenitală caracterizată prin absenţa deschiderii unui canal sau a unui orificiu natural. Ex.: i. anală.

IMPETIGO, s. n. / impétigo, s. m. / impetigo. [*Lat.* ***impetigo, -inis*** *= eczemă, de la* ***impetere*** *= a ataca.*] Infecţie cutanată foarte frecventă la copii, caracterizată prin formarea de *pustule prin ruperea cărora se eliberează un lichid generator de cruste gălbui, care acoperă ulceraţii de culoare roşie. I. se localizează îndeosebi la nivelul feţei şi a mâinilor. Boala este contagioasă, fiind determinată de *streptococi sau *stafilococi.

IMPETIGO HERPETIFORM / impétigo herpétiforme / impetigo herpetiformis. Afecţiune cutanată rară, în care se asociază o erupţie eritematopustuloasă circulară şi hipocalcemie.

Evoluţia este fatală în câteva zile. Sin.: boală Hebra-Kaposi, boală Kaposi (def. 3), *pitiriazis rubra pilare.*

IMPLANT, s. n. / implant, s. m. / implant. [*Lat. in = în; plantare = a însămânţa.*] Denumire generică pentru o serie de substanţe, materiale sau obiecte care sunt introduse în organisme în diferite scopuri: protezare, terapeutic, diagnostic şi experimental. I. sunt foarte variate ca natură şi structură: 1) Fragment de ţesut destinat *implantării. 2) Comprimate sau capsule medicamentoase introduse într-o regiune optimă pentru acţiunea medicamentului şi pentru menţinerea unei concentraţii terapeutice o perioadă de timp prestabilită. Primele *i. medicamentoase* consacrate în practica medicală au fost cele hormonale. În prezent, gama i. m. s-a extins. 3) O serie de surse radioactive, îndeosebi ace conţinând radiu, sunt utilizate în *radioterapia locală a unor cancere. 4) *Stimulatoare cardiace (pacemaker) şi electrozi stimulatori.

IMPLANTARE, s. f. / implantation, s. f. / implantation. [*Lat. in = în; plantare = a însămânţa.*] 1) Introducerea în organism a unui *implant. I. se realizează, de regulă, prin procedee chirurgicale simple sau complexe, în funcţie de tipul de implant. 2) Procedeu chirurgical prin care se restabileşte continuitatea unui canal sau conduct obturate din cauze patologice. Ex.: i. trompei la nivelul cornului uterin, după îndepărtarea chirurgicală a zonei obstruate. 3) Uneori, termenul este utilizat ca sin. cu *ovoimplantaţie.

IMPLANTOLOGIE, s. f. / implantologie, s. f. / implantology. [*Lat. in = în; plantare = a însămânţa; gr. logos = ştiinţă.*] Ştiinţa studiului şi practicii *implantelor.

IMPONDERABILITATE, s. f. / impondérabilité, s. f. / imponderability. [*Lat. in = lipsit de; ponderare = a cântări, de la pondus, ponderis = greutate.*] Stare a organismului provocată de absenţa forţei gravitaţiei.

IMPOTENŢĂ, s. f. / impuissance, s. f. / impotence. [*Lat. impotentia = neputinţă, slăbiciune, de la in = lipsit de, potentia = putere, forţă şi posse = a putea.*] Lipsă de vigoare; neputinţă. Tipuri: 1) *I. funcţională*: imposibilitatea mobilizării unui membru sau a unor grupuri musculare. 2) *I. sexuală*, imposibilitatea realizării actului sexual de către bărbat. Cu privire la actul sexual: imposibilitatea practicării actului sexual normal şi complet, atât în cazul femeii, cât şi al bărbatului, din cauza unui viciu de conformaţie anatomic sau funcţional al organelor genitale. De regulă, termenul i. se referă la bărbat şi denumeşte diminuarea capacităţii sexuale a acestuia, de la reducerea sau absenţa erecţiei, până la absenţa ejaculării. Sin.: disfuncţie erectilă (v.).

IMPREGNARE, s. f. / imprégnation, s. f. / impregnation. [*Lat. impraegnare = a fecunda, de la in = în, praegnans, -ntis = gravidă (prae = înainte; nasci = a se naşte).*] Pătrunderea unor particule mici ale unui corp solid în masa altui corp compact. Ex.: i. metalică a unor componente celulare şi tisulare.

IMPRESIUNE, s. f. / impression, s. f. / impression. [*Lat. impressio, -onis = întipărire, imprimare, de la imprimere = a apăsa pe.*] Zonă de pe suprafaţa unui organ pe care este imprimată forma unui alt organ, cu care primul se află în contact. Cele mai evidente: *i. digitale* de pe tabla internă a cutiei craniene, în raport cu circumvoluţiunile cerebrale.

IMPRESIUNE BAZILARĂ / impression basilaire / basilar impression. Anomalie osoasă constând în invaginarea rahisului cervical superior în baza craniului, la nivelul fosei cerebrale posterioare. I. b. reprezintă de obicei o malformaţie, rareori fiind dobândită (ex.: în *boala Paget).

IMPRESIUNI DIGITALE / impressions digitales / impression of (cerebral) gyri. V. impresiune.

IMPRINTING / imprinting / imprinting. [*Engl. imprinting, de la to imprint = a întipări.*] Termen ştiinţific utilizat îndeosebi în etologie (v.) pentru a denumi fenomenul prin care unele comportamente sunt extrem de uşor de învăţat într-o anumită perioadă a copilăriei sau a vieţii.

IMPUBER, adj. / impubère, adj. / impuberal. [*Lat. in = lipsit de; pubes, -eris = adolescent.*] Care nu a atins vârsta *pubertăţii.

IMPULS, s. n. / impulsion, s. f. / impulse. [*Lat. impulsus = punere în mişcare, împingere, de la impellere şi pellere = a împinge.*] 1) Mărime fizică vectorială egală cu produsul dintre masa *m* şi viteza *v* a unui corp. 2) Forţă care are tendinţa de a deplasa brusc o anumită structură. 3) Variaţie bruscă, intensă şi de durată scurtă a unei mărimi variabile. Ex.: i. electric. 4) Modificările bioelectrice de la nivelul biomembranelor care se transmit la nivelul anumitor ţesuturi, îndeosebi în fibre nervoase şi musculare. 5) Termen utilizat uneori, greşit, ca sin. cu *impulsie.

IMPULSIE, s. f. / impulsion, s. f. / impulsion. [*Lat. impulsio, -onis = pornire naturală, imbold firesc, de la impellere şi pellere = a împinge.*] În psihologie, tendinţa de a acţiona iraţional, greu de controlat de către voinţă. I. corespunde în general unei necesităţi imperioase (foame, dorinţă sexuală, agresivitate) şi se traduce prin acte necontrolate, periculoase. Prin educaţie, un subiect normal îşi stăpâneşte i. În unele boli psihice, bolnavii, cu toate că sunt conştienţi de actele lor, sunt antrenaţi într-un mod irezistibil să săvârşească unele acţiuni împotriva voinţei lor. I. este însoţită de o senzaţie de *angoasă particulară, care dispare după ce bolnavul s-a descărcat, prin acţiune.

IMPULSIV, adj. / impulsif, -ive, adj. / impulsive. [*Lat. impulsus, de la impellere şi pellere = a împinge.*] Care este înclinat să acţioneze sub influenţa primului impuls.

IMPULSIVITATE, s. f. / impulsivité, s. f. / impulsiveness. [*Lat. impulsus = punere în mişcare, împingere, de la impellere şi pellere = a împinge.*] Însuşirea de a fi *impulsiv.

IMPURITATE, s. f. / impureté, s. f. / impurity. [*Lat. in = lipsit de; puritas, -atis = curăţenie, puritate, de la purus = curat, neamestecat.*] Substanţă străină care, adăugată aerului sau apei, produce alterarea compoziţiei normale, adică impurificarea acestora.

IMUN, adj. / immun, -e, adj. / immune. [*Lat. immunis = scutit, apărat, de la in = lipsit de, munus = obligaţie.*] Care prezintă *imunitate, adică este protejat sau rezistent la o boală sau la o infecţie cu microorganisme patogene datorită prezenţei *anticorpilor sau a imunităţii mediate celular. V. imunitate.

IMUNITAR, adj. / immunitaire, adj. / pertaining to immunity. [*Lat. immunis = scutit, apărat, de la in = lipsit de, munus = obligaţie.*] Care se referă la *imunitate. Ex.: sistem i.

IMUNITATE, s. f. / immunité, s. f. / immunity. [*Lat. immunitas, -atis = scutire de sarcini publice, de la in = lipsit de, munus = obligaţie.*] 1) Termen care iniţial a desemnat dobândirea de către organism a unor proprietăţi de apărare noi şi specifice ca urmare a unei infecţii. 2) Prin extensie, în prezent este cuprins sub această denumire ansamblul factorilor umorali şi celulari care protejează organismul împotriva unei agresiuni infecţioase sau toxice (cu excepţia fenomenelor de *toleranţă). Se disting două mari tipuri de i.: a) *i. nespecifică* (v.).; b) *i. dobândită* (v.). 3) Prin extensie, unii autori grupează în acest termen orice modificare, benefică sau negativă (accident cauzat de conflictul antigen-anticorp, de ex.: reacţia de *rejet de grefă), a organismului determinată de prezenţa anticorpilor. V. în continuare alte tipuri de imunităţi.

IMUNITATE ACTIVĂ / immunité active / active immunity. *I. dobândită datorată formării anticorpilor la nivelul celulelor limfoide, rezultată consecutiv răspunsului la stimulare antigenică. I. a. poate fi indusă de contactul natural cu un antigen sau poate fi produsă de introducerea deliberată a antigenului în organism (*vaccinare).

IMUNITATE ANTIBACTERIANĂ / immunité antibactérienne / antibacterial immunity. I. împotriva acţiunii bacteriilor, care determină capacitatea de a rezista infecţiilor bacteriene.

IMUNITATE ANTIVIRALĂ / immunité antivirale / antiviral immunity. I. împotriva virusurilor, în general mai dificil de dobândit decât *i. antibacteriană.

IMUNITATE ARTIFICIALĂ / immunité artificielle / artificial immunity. *I. dobândită, activă sau pasivă, produsă prin expunerea deliberată la un antigen, ca în *vaccinare.

IMUNITATE DOBÂNDITĂ / immunité acquise / acquired immunity. Tip de i. în care antigenii străini sunt recunoscuţi specific şi sunt eliminaţi selectiv. Caracteristicile principale ale i. d. sunt: 1) *specificitatea*, recunoaşterea antigenului de către anticorp fiind înalt specifică, deşi uneori există şi reactivitate încrucişată, datorită asemănărilor fizice dintre unii antigeni; 2) *diversitatea*, sistemul imun fiind capabil să recunoască şi să iniţieze reacţii unice faţă de un număr foarte mare de antigeni, circa 10^9; această diversitate este rezultatul existenţei unui număr identic de receptori diferiţi pentru antigeni; 3) *memoria imunologică* reprezintă capacitatea sistemului imun de a „înregistra" antigenii cu care a venit în contact, astfel încât la contactele ulterioare cu acelaşi antigen răspunsul imun este mai rapid şi mai eficient; 4) discriminarea **self-*ului *de non-self*: deşi este capabil să recunoască circa 10^9 structuri străine, sistemul imun nu reacţionează (este tolerant) faţă de antigenii proprii *(self)*; ruperea toleranţei la *self* poate determina *boli autoimune. Există două tipuri de i. d.: 1) *i. umorală*, mediată de anticorpi, care protejează faţă de antigenii extracelulari circulanţi (bacterii, toxine microbiene); anticorpii sunt produşi de *plasmocitele derivate din *limfocitele B; 2) *i. mediată celular*, realizată de celulele antigen-specifice denumite *limfocite T. Termenul de i. d. este sin. parţial cu imunitate specifică (v.).

IMUNITATE INTRAUTERINĂ / immunité intrautérinne / intrauterine immunity. I. pasivă dobândită de fetus ca urmare a trecerii anticorpilor materni (IgG) de la mama imună, prin placentă, în circulaţia fetală.

IMUNITATE ÎNCRUCIŞATĂ / immunité croisée / cross immunity. I. produsă prin inocularea unui agent (ex.: bacterie sau virus) diferit ca formă, dar în relaţie strânsă cu agentul cauzal al unei boli.

IMUNITATE ÎNNĂSCUTĂ / immunité innée / innate immunity. I. bazată pe constituţia genetică a individului.

IMUNITATE MEDIATĂ CELULAR / immunité cellulaire / cell-mediated immunity, cellular immunity. V. imunitate dobândită.

IMUNITATE NESPECIFICĂ / immunité non-spécifique / non-specific immunity. Tip de i. care constituie prima linie de apărare şi include mecanisme de protecţie externe şi interne, care nu implică recunoaşterea antigenilor de către limfocite. Mecanismele de protecţie externă sunt barierele naturale (piele, mucoase, fluide din organism), care împiedică pătrunderea agenţilor patogeni în ţesuturi. Dacă patogenii depăşesc barierele externe şi invadează ţesuturile, intervin mecanismele interne de protecţie ale i. n., cele mai importante fiind: 1) factorii fiziologici, îndeosebi temperatura corpului şi presiunea oxigenului; 2) fagocitoza (v.); 3) inflamaţia (v.). Microorganismele pot activa, ele însele, mecanisme ale i. n. precum sistemul *complement, care mediază liza celulară. Celulele infectate viral eliberează *interferoni, care protejează celulele învecinate de infectarea cu virus.

IMUNITATE PASIVĂ / immunité passive / passive immunity. *I. dobândită prin administrarea unui *ser imunizant (care conţine anticorpi) sau a limfocitelor unui donor imunizat faţă de antigenul respectiv.

IMUNITATE SPECIFICĂ / immunité spécifique / specific immunity. *I. dobândită contra unei anumite boli (ex.: pentru scarlatină) sau împotriva unui anumit antigen. Sin. parţial: imunitate dobândită.

IMUNITATE UMORALĂ / immunité humorale / humoral immunity. V. imunitate dobândită.

IMUNIZARE, s. f. / immunisation, s. f. / immunization. [*Lat.* ***immunis*** *= scutit, apărat, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***munus*** *= obligaţie.*] 1) Procedeu prin care se asigură imunitatea organismului, fie prin vaccinare (**i. activă*), fie prin injectare de ser specific (**i. pasivă*). 2) În sens mai general, producerea de anticorpi în organism consecutiv apariţiei unui antigen. Anticorpii produşi asigură protecţia împotriva unei boli sau, dimpotrivă, pot interacţiona cu antigenii provocând o stare patologică. Se disting: *heteroimunizare, *izoimunizare şi *autoimunizare. V. şi alergie.

IMUNIZARE INTRACELULARĂ / immunisation intracellulaire / intracellular immunization. Concept terapeutic (Baltimore, 1988) conform căruia ar fi utilă introducerea în celule a unor gene care codifică proteine capabile să interfereze cu reproducerea unui virus infectant al celulei. Virusul cel mai ţintit este *HIV. În principiu, prin acest tip de *terapie genică se urmăreşte integrarea în genomul celulei ţintă a unei gene virale mutante, denumită negativă.

IMUNIZAT, adj. / immunisé, -e, adj. / immunized, rendered immune. [*Lat.* ***immunis*** *= scutit, apărat, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***munus*** *= obligaţie.*] Care a devenit *imun.

IMUNIZANT, adj. / immunisant, -e, adj. / immunifacient, immunizing. [*Lat.* ***immunis*** *= scutit, apărat, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***munus*** *= obligaţie.*] Care imunizează, care conferă *imunitate.

IMUNOADERENŢĂ, s. f. / immuno-adhérence, s. f. / immune adherence. [*Lat.* ***immunis*** *= scutit, apărat, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***munus*** *= obligaţie;* ***adhaerere*** *= a fi ataşat (****ad*** *= spre;* ***haerere*** *= a fi prins).*] Fenomen de cuplare *ligand-*receptor care se produce la suprafaţa leucocitelor (limfocite B, polinucleare, monocite, macrofage), a hematiilor şi a plachetelor. Ligandul, reprezentat de complexele antigen-anticorp-complement, se cuplează prin intermediul receptorilor pentru fracţiunile C3 şi C4 ale complementului. I. favorizează fagocitoza, prin punerea în contact a complexelor imune cu membrana celulară. Sin.: aderenţă imună.

IMUNOADSORBŢIE, s. f. / immunoadsorption, s. f. / immunoadsorption. [*Lat.* ***immunis*** *= scutit, apărat, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***munus*** *= obligaţie;* ***ad*** *= spre;* ***sorbere*** *= a bea, a aspira.*] Adsorbţia anumitor anticorpi umorali la suprafaţa antigenilor corespondenţi conţinuţi într-un ser martor. Dacă anticorpii sunt solubili, ei se pot fixa şi la suprafaţa unui suport pe care antigenii au fost deja fixaţi. Această metodă este utilizată pentru obţinerea de seruri strict specifice, deoarece permite eliminarea anticorpilor cu structură asemănătoare.

IMUNOAUTORADIOGRAFIE, s. f. / immuno-autoradiographie, s. f. / radioimmunolabelling. [*Lat.* ***immunis*** *= scutit, apărat, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***munus*** *= obligaţie; gr.* ***autos*** *= sine însuşi; lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***graphein*** *= a scrie.*] Metodă analogă ca principiu *imunofluorescenţei, cu deosebirea că se utilizează un izotop radioactiv care marchează un anticorp specific. Anticorpul radiomarcat, fixându-se pe antigenul corespondent, va permite reperarea acestuia cu ajutorul unei emulsii fotografice (*autohistoradiografie).

IMUNOBLAST, s. n. / immunoblaste, s. m. / immunoblast. [*Lat.* ***immunis*** *= scutit, apărat, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***munus*** *= obligaţie; gr.* ***blastos*** *= germen.*] Termen utilizat uneori pentru aspectul pe care îl iau imfocitele în anumite condiţii de stimulare, de ex. prin celule alogene, *in vitro*, în cultură mixtă de limfocite, sau *in vivo*, într-o *alogrefă.

IMUNOBLASTOSARCOM, s. n. / immunoblastosarcome, s. m. / immunoblastic lymphoma. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; gr. **blastos** = germen; **sarx, sarkos** = carne; **-oma**.*] Varietate de *limfosarcom constituit din *imunoblaste. Are o evoluţie rapid mortală şi este adesea precedat de o altă afecţiune sanguină sau imunitară, în particular de o *leucemie limfoidă. Sin.: limfom imunoblastic.

IMMUNOBLOTTING / immunoblotting / immunoblotting. [*Engl. **immunobloting**, din lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie şi engl. **blot** = pată.*] V. Northern blot, Southern blot şi Western blot.

IMUNOCHIMIE, s. f. / immunochimie, s. f. / immunochemistry. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; gr. **khemeia** = alchimie.*] 1) Studiul compoziţiei chimice a antigenilor şi anticorpilor. 2) Studiul reacţiilor imunitare, al reacţiilor antigen-anticorp.

IMUNOCHIMIOTERAPIE, s. f. / immunochimiothérapie, s. f. / immunochemotherapy. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; gr. **khemeia** = alchimie; **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] Tratament în care se utilizează anticorpi asociaţi cu medicamente chimice.

IMUNOCIT, s. n. / immunocyte, s. m. / immunocyte. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; gr. **kytos** = celulă.*] *Limfocit. Unii autori rezervă această denumire exclusiv *limfocitelor T. Sin.: celulă imunocompetentă, celulă imunoefectoare.

IMUNOCITOADERENŢĂ, s. f. / immunocytoadhérence, s. f. / immunocytoadherence. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; gr. **kytos** = celulă; lat. **adhaerere** = a fi ataşat (**ad** = spre; **haerere** = a fi prins).*] Aderenţa unui anumit antigen la suprafaţa unui imunocit, pentru care acesta este specific sensibil. *Testul rozetelor se bazează pe i.

IMUNOCITOCHIMIE, s. f. / immunocytochimie, s. f. / immunocytochemistry. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; gr. **kytos** = celulă; **khemeia** = alchimie.*] Denumirea generală a procedeelor de detecţie a elementelor unui *complex imun (imunoglobulină, complement, antigen) la nivelul celulelor sau al ţesuturilor, prin metode de imunofluorescenţă sau imunoenzimatice *ELISA.

IMUNOCOMPETENŢĂ, s. f. / immunocompétence, s. f. / immunocompetence. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; **competentia** = potrivire, de la **competere** = a se întâlni în acelaşi punct, a coincide, a se potrivi (**cum** = cu; **petere** = a se îndrepta spre).*] Capacitatea de a dezvolta un *răspuns imun la apariţia unui antigen.

IMUNOCONGLUTININĂ, s. f. / immunoconglutinine, s. f. / immunoconglutinin. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; **conglutinare** = a lipi la un loc (**cum** = cu; **agglutinare** = a lipi); **-ină**.*] Anticorp care apare în unele stări patologice sau după o stimulare antigenică şi este specific pentru o anumită fracţiune activată a *complementului, dar nu şi pentru aceeaşi fracţiune nativă, neactivată. Ca urmare, i. se produce numai când o fracţiune a complementului a generat complexe imune sau a interacţionat cu antigeni bacterieni. V. şi complement.

IMUNODEFICIENŢĂ, s. f. / immunodéficience, s. f. / immunodeficiency. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; **deficientia** = slăbire, sleire, de la **deficere** = a lipsi, a slăbi.*] Deficienţă în răspunsul imun, determinată de hiporeactivitatea sau de scăderea numărului de celule limfoide.

IMUNODEPRESIE, s. f. / immunodépression, s. f. / immunosuppresion. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; **depressio, -onis** = lăsare în jos, coborâre, de la **deprimere** = a lăsa în jos, a afunda.*] Sin.: imunosupresie (v.).

IMUNODEPRESOR, adj., s. n. / immunodépresseur, adj., s. m. / immunodepressor. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; **depressus** = adâncit, de la **deprimere** = a lăsa în jos, a afunda.*] Sin.: imunosupresor (v., def. 1).

IMUNODIFUZIE, s. f. / immunodiffusion, s. f. / immunodiffusion. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; **diffusio, -onis** = revărsare, de la **diffundere** = a răspândi, a revărsa.*] Metodă de punere în evidenţă şi de dozare a antigenilor în serul sanguin. Serul sanguin este pus în contact cu un mediu solid (geloză) impregnat cu un anticorp specific. Dacă serul conţine antigenul corespondent anticorpului, se formează un precipitat care difuzează în geloză. Cea mai utilizată este tehnica de *i. radială Mancini:* pe o placă de geloză impregnată cu ser imun specific se decupează o serie de mici godeuri în care se depun, pe de o parte, serurile de studiat şi, pe de altă parte, diluţiile serurilor standardizate conţinând concentraţii cunoscute de proteine. După un timp, se formează câte un inel de precipitare în jurul fiecărui godeu, a cărui suprafaţă este proporţională cu cantitatea de antigen studiat. Var.: imunodifuziune.

IMUNODIFUZIE RADIALĂ / immunodiffusion radiale / radial immunodiffusion. V. imunodifuzie.

IMUNODIFUZIUNE. Var. pentru imunodifuzie (v.).

IMUNOELECTRODIFUZIUNE, s. f. / immunoélectrodiffusion, s. f. / immuno-electrodiffusion. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; gr. **elektron** = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; lat. **diffusio**, -onis = revărsare, de la diffundere = a răspândi, a revărsa.*] Sin: electrosinereză (v.).

IMUNOELECTROFOREZĂ, s. f. / immunoélectrophorèse, s. f. / immunoelectrophoresis. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; gr. **elektron** = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; **phoresis** = transportare, de la **pherein** = a purta, a transporta.*] Metodă de analiză a componenţilor antigenici (proteine) din lichidele biologice (îndeosebi plasmă sau ser sanguin) prin combinarea separării consecutiv *electroforezei cu cea obţinută prin *imunodifuzie. Proteinele sunt separate mai întâi prin electroforeză în gel de agaroză, apoi se depune, paralel cu sensul de migrare a proteinelor, un *imunoser (antiser). Proteinele şi anticorpii corespondenţi vor difuza fiecare în gel, iar dacă o anumită proteină (antigen) va întâlni anticorpul specific va rezulta un arc eliptic de precipitare, ca urmare a reacţiei antigen-anticorp. În acest mod pot fi separate diferite proteine distincte antigenic. Există o serie de variante tehnice ale i. V. de ex. electrosinereză.

IMUNOENZIMOLOGIE, s. f. / immuno-enzymologie, s. f. / immunoenzymology. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; gr. **en** = în; **zyme** = ferment, drojdie; **logos** = ştiinţă.*] Ramură a enzimologiei în care cercetarea sau dozarea antigenilor şi anticorpilor sunt efectuate cu ajutorul enzimelor. V. şi ELISA.

IMUNOFAGOCITOZĂ, s. f. / immunophagocytose, s. f. / immunophagocytosis. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; gr. **phagein** = a mânca; **kytos** = celulă; **-oză**.*] *Fagocitoză rapidă a antigenilor sensibilizaţi prin anticorpi specifici, în prezenţa primelor patru fracţiuni ale *complementului, îndeosebi C3.

IMUNOFARMACOLOGIE, s. f. / immunopharmacologie, s. f. / immunopharmacology. [*Lat.* ***immunis*** *= scutit, apărat, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***munus*** *= obligaţie; gr.* ***pharmakon*** *= remediu;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Studiul substanţelor capabile să influenţeze mijloacele de apărare ale organismului împotriva agresiunilor exterioare.

IMUNOFLUORESCENŢĂ, s. f. / immunofluorescence, s. f. / immunofluorescence. [*Lat.* ***immunis*** *= scutit, apărat, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***munus*** *= obligaţie;* ***spat fluor****, pe care s-a observat prima dată fenomenul de fluorescenţă, din lat.* ***fluor, -oris*** *= curgere, fluor.*] Tehnică de vizualizare prin microscopie în ultraviolet a antigenilor sau anticorpilor localizaţi în celule sau ţesuturi cu ajutorul anticorpilor fluorescenţi. Sin.: metoda anticorpilor fluorescenţi.

IMUNOFLUORIMETRIE, s. f. / immunofluorimétrie, s. f. / immunofluorometry. [*Lat.* ***immunis*** *= scutit, apărat, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***munus*** *= obligaţie;* ***spat fluor****, pe care s-a observat prima dată fenomenul de fluorescenţă, din lat.* ***fluor, -oris*** *= curgere, fluor; gr.* ***metron*** *= măsură.*] Tehnică de *fluorimetrie prin care se determină concentraţia unor substanţe pe baza principiului *radioimunodozării, utilizând însă *anticorpi cu *markeri fluorescenţi.

IMUNOGEN, adj. / immunogène, adj. / immunogenic. [*Lat.* ***immunis*** *= scutit, apărat, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***munus*** *= obligaţie; gr.* ***gennan*** *= a produce.*] Care este apt să determine un *răspuns imunitar.

IMUNOGENETICĂ, s. f. / immunogénétique, s. f. / immunogenetics. [*Lat.* ***immunis*** *= scutit, apărat, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***munus*** *= obligaţie; gr.* ***genetikos*** *= propriu unei generaţii, de la* ***genos*** *= neam, urmaş, generaţie.*] Studiul factorilor genetici care controlează *răspunsul imun individual şi al transmiterii acestor factori din generaţie în generaţie.

IMUNOGENICITATE, s. f. / immunogénicité, s. f. / immunogenicity. [*Lat.* ***immunis*** *= scutit, apărat, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***munus*** *= obligaţie; gr.* ***gennan*** *= a produce.*] Capacitatea unui *antigen sau a unei fracţiuni a acestuia de a provoca o reacţie imunitară.

IMUNOGLOBULINĂ, s. f. / immunoglobuline, s. f. / immunoglobulin. [*Lat.* ***immunis*** *= scutit, apărat, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***munus*** *= obligaţie;* ***globulus****, dim. de la* ***globus*** *= glob; -* ***ină.***] Termen generic ce desemnează o serie de globuline care aparţin practic, toate, grupului gamaglobulinelor. I. (Ig) sunt anticorpi cu structură biochimică analogă. Se găsesc în serul sanguin şi în alte lichide biologice. Molecula de Ig are două funcţii distincte: *recunoaşterea specifică* a agentului patogen care a declanşat *răspunsul imunitar şi *funcţia biologică*, adică recrutarea altor celule şi molecule pentru distrugerea patogenului după legarea anticorpului de acesta. Cele două funcţii sunt separate structural în cadrul moleculei de Ig. Relaţia dintre structura şi funcţia Ig este rezultatul evoluţiei moleculare, prin duplicarea şi diversificarea unui domeniu din structura moleculei. Au fost identificate cinci clase de Ig: IgG, IgA, IgM, IgD şi IgE. Fiecare moleculă de Ig este alcătuită din patru lanţuri polipeptidice: o pereche de *lanţuri uşoare L* (din engl.: *light* - uşor) şi o pereche de *lanţuri grele H* (din engl.: *heavy* - greu) unite prin punţi disulfidice (cele două lanţuri grele sunt legate între ele şi fiecare lanţ greu este legat de câte un lanţ uşor). Lanţurile uşoare, independent de clasa de Ig, au o greutate moleculară de circa 25 000 Da. Se disting, în funcţie de structură, două tipuri fundamentale de lanţuri uşoare, *kappa* (k) şi *lambda* (λ), care nu coexistă niciodată în aceeaşi moleculă de Ig. Lanţurile grele, cu greutatea moleculară de circa 60 000 Da, sunt diferite în funcţie de tipul de Ig: lanţ γ pentru IgG, α pentru IgA, μ pentru Ig M, δ pentru IgD, ε pentru IgE. Lanţurile grele sunt purtătoarele *determinanţilor antigenici, fiecare conţinând un fragment Fc pe care se leagă *complementul şi un fragment Fd. Aceste lanţuri au o parte variabilă (N-terminală), care este asociată situsului anticorpului, şi o parte constantă (C-terminală), independentă de situsul anticorpului. IgG, cele mai abundente, prezintă patru subclase la om: IgG$_1$, IgG$_2$, IgG$_3$ şi IgG$_4$. Clasele de Ig diferă între ele prin durata de viaţă, distribuţia în organism, capacitatea de a fixa complementul, capacitatea de a interacţiona cu *receptorii Fc, abilitatea de a traversa placenta. În contact cu diferiţi antigeni, în organism se poate produce o cvasi-infinitate de Ig (anticorpi). Pentru mecanism, v. gene ale imunoglobulinelor. I. sunt sintetizate de limfocitele B şi îndeosebi de plasmocite. **I. monoclonale* (denumite în trecut paraproteine) sunt secretate de o singură clasă de *plasmocite, ceea ce explică şi perfecta omogenitate moleculară care le caracterizează. IgG au o constantă de sedimentare de 6,5 s, iar IgM o constantă cuprinsă între 14 şi 20 s. Abrev.: Ig.

IMUNOGLOBULINĂ MONOCLONALĂ / immunoglobuline monoclonale / monoclonal immunoglobulin. I. secretată de un singur *clon de *plasmocite. Ca urmare, i. m. prezintă o omogenitate moleculară perfectă. Ele pot aparţine tuturor claselor de i., dar îndeosebi IgM şi IgG. Se întâlnesc mai ales în afecţiunile maligne. V. disglobulinemie monoclonală.

IMUNOGLOBULINOPATIE, s. f. / immunoglobulinopathie, s. f. / immunoglobulinopathy. [*Lat.* ***immunis*** *= scutit, apărat, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***munus*** *= obligaţie;* ***globulus****, dim. de la* ***globus*** *= glob; -* ***ină****; gr.* ***pathos*** *= boală.*] Boală consecutivă, de obicei, carenţei de imunoglobuline. V. disgamaglobulinemie, disglobulinemie.

IMUNOHEMATOLOGIE, s. f. / immunohématologie, s. f. / immunoh(a)ematology. [*Lat.* ***immunis*** *= scutit, apărat, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***munus*** *= obligaţie; gr.* ***haima, -atos*** *= sânge;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Studiul reacţiilor antigen-anticorp în raport cu bolile de sânge.

IMUNOHEMOLIZĂ, s. f. / immunohémolyse, s. f. / immunoh(a)emolysis. [*Lat.* ***immunis*** *= scutit, apărat, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***munus*** *= obligaţie; gr.* ***haima, -atos*** *= sânge;* ***lysis*** *= distrugere, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] Liza hematiilor sub acţiunea anticorpilor antieritrocitari corespunzători şi a *complementului.

IMUNOHISTOCHIMIE, s. f. / immunohistochimie, s. f. / immunohistochemistry. Denumire de ansamblu pentru metodele de detecţie a antigenilor tisulari pe ţesuturi sau pe frotiuri celulare (*imunocitochimie), cu ajutorul anticorpilor cuplaţi la un *fluorocrom, sau *fluorofor sau la o enzimă. I. poate fi aplicată şi la studiul anticorpilor din lichidele biologice, de mare interes fiind punerea în evidenţă a unor *autoanticorpi, îndeosebi antinucleari, antimitocondriali, anticitoplasmatici ai neutrofilelor, antimembrană bazală glomerulară.

IMUNOLIMFOSCINTIGRAFIE, s. f. / immunolymphoscintigraphie, s. f. / immunolymphoscintigraphy. Detecţia prin scintigrafie a tumorilor metastatice la nivelul ganglionilor (nodulilor) limfatici utilizând anticorpi monoclonali radiomarcaţi sau fragmente de anticorpi specifici pentru antigeni asociaţi tumorii.

IMUNOLOGIE, s. f. / immunologie, s. f. / immunology. [*Lat.* ***immunis*** *= scutit, apărat, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***munus*** *= obligaţie; gr.* ***logos*** *= ştiinţă.*] Ştiinţa care are ca obiect studiul mecanismelor celulare şi moleculare prin care se realizează recunoaşterea diferitelor structuri (molecule, celule), cu acceptarea celor proprii organismului şi eliminarea celor străine acestuia.

IMUNOM, s. n. / immunome, s. m. / hybridoma. [*Lat.* ***immunis*** *= scutit, apărat, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***munus*** *= obligaţie; -****oma.***] Sin.: hibridom (v.).

IMUNOMODULATOR, adj., s. n. / immunomodulateur, -trice, adj., s. m. / immune response modulator. [*Lat.* ***immunis***

*= scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; **modulator, -oris** = cel care modulează, de la **modulari** = a ritma, a modula şi **modulus**, dim. de la **modus** = măsură, cadenţă.*] Care reglează reacţiile imunitare, prin inhibarea sau stimularea acestora: *interferon, *interleukine. Gama i. este în creştere. De ex., sunt studiate substanţe i. de origine vegetală.

IMUNOPARAZITOLOGIE, s. f. / immunoparasitologie, s. f. / immunoparasitology. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; lat. **parasitus**, gr. **parasitos** = musafir nechemat la masă, de la gr. **para** = lângă, **sitos** = mâncare; **logos** = ştiinţă.*] Studiul proprietăţilor antigenice ale diferiţilor paraziţi şi al anticorpilor care apar în organismele infestate de aceştia.

IMUNOPATOLOGIE, s. f. / immunopathologie, s. f. / immunopathology. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; gr. **pathos** = boală; **logos** = ştiinţă.*] Studiul reacţiilor imune asociate cu diverse boli, fie că aceste reacţii sunt benefice, fără efecte, sau sunt nocive.

IMUNOPRECIPITARE, s. f. / immunoprécipitation, s. f. / immunoprecipitation. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; **praecipitatio, -onis** = cădere, prăbuşire, de la **praecipitare** = a arunca jos.*] Precipitarea antigenelor solubile prin legare încrucişată cu anticorpi specifici, rezultând complexe insolubile.

IMUNOPROFILAXIE, s. f. / immuno-prévention, s. f. / immunoprophylaxis. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; gr. **prophylassein** = a garanta, de la **pro** = înainte, în faţa, **phylaxis** = protecţie.*] *Imunoterapie aplicată preventiv, înaintea agresării organismului de către antigen. Se realizează prin: *vaccinare, *seroterapie preventivă şi stimulare imună generală.

IMUNOPROLIFERATIV, adj. / immunoprolifératif, -ive, adj. / immunoproliferative. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; **proles** = descendenţi, urmaşi; **ferre** = a duce, a purta.*] Caracterizat prin proliferarea celulelor limfoide, producătoare de imunoglobuline.

IMUNOSCINTIGRAFIE, s. f. / immunoscintigraphie, s. f. / immunoscintigraphy. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; **scintilla** = scânteie; gr. **graphein** = a scrie.*] Alternativă a scintigrafiei (v.) în care imaginea se obţine cu ajutorul *anticorpilor monoclonali radiomarcaţi, capabili să se lege în mod specific pe anumite situsuri ale celulelor neoplazice. Se poate obţine o imagine, denumită imunoscintigramă, utilă în diagnosticul cancerului sau în detecţia precoce a recidivelor. Anticorpii monoclonali radiomarcaţi pot fi utilizaţi şi în terapie.

IMUNOSCINTIGRAMĂ, s. f. / immunoscintigramme, s. m. / immunoscintigram. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; **scintilla** = scânteie; gr. **gramma** = înscriere.*] *Scintigramă obţinută prin *imunoscintigrafie.

IMUNOSELECŢIE, s. f. / immunosélection, s. f. / immunoselection. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; **selectio, -onis** = alegere, de la **seligere** = a alege.*] Supravieţuire (naturală sau artificială) a anumitor tipuri celulare datorită rezistenţei lor antigenice.

IMUNOSER, s. n. / immunosérum, s. m. / immune serum, antiserum. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; **serum** = zer.*] Sin.: antiser (v.).

IMUNOSTIMULANT, adj., s. n. / immunostimulant, -e, adj., s. m. / immunostimulant. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; **stimulare** = a îmboldi, a stimula, de la **stimulus** = băţ ascuţit cu care se îmboldesc vitele.*] (Substanţă) care stimulează *răspunsul imunitar chiar dacă este administrată la mai mult timp după contactul cu antigenul.

IMUNOSTIMULARE, s. f. / immunostimulation, s. f. / immunostimulation. [*V. etimol. termenului **imunostimulant**.*] Declanşarea sau accentuarea reacţiilor organismului faţă de diferite antigene. I. este utilizată în terapeutică pentru întărirea apărării organismului. Poate fi *specifică*, împotriva unui antigen determinat (prin utilizarea unui vaccin sau a unui ser imun), sau *nespecifică* (utilizarea BCG în diferite forme de cancer).

IMUNOSUPRESIE, s. f. / immunosuppression, s. f. / immunosuppression. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; **suppressus**, de la **supprimere** = a afunda (**sub** = sub; **premere** = a apăsa).*] Prevenirea sau diminuarea răspunsului imun prin procedee precum iradiere, administrare de antimetaboliţi, ser antilimfocitar sau anticorpi specifici. Sin.: imunodepresie.

IMUNOSUPRESOR, adj., s. n. / immunosuppresseur, adj., s. m. / immunosuppressant. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; **suppressus**, de la **suppri-mere** = a afunda (**sub** = sub; **premere** = a apăsa).*] 1) Substanţă care scade sau suprimă răspunsul imunitar. Produsele din această grupă sunt utilizate în tratamentul unor boli în care activitatea imunitară se presupune a fi în exces sau inadecvată (ex.: *conectivitele), sau în prevenirea reacţiei de *rejet de grefă. Sin.: imunodepresor. 2) Efectul unei substanţe i.

IMUNOTERAPIE, s. f. / immunothérapie, s. f. / immunotherapy. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; gr. **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] Metodă de tratament în vederea modificării mijloacelor de apărare naturale ale organismului. Se disting două tipuri de i.: 1) *I. pasivă*, prin injectare de ser sau imunoglobuline care oferă anticorpi specifici. 2) *I. activă*, prin vaccinoterapie ce declanşează producţia de anticorpi.

IMUNOTOXINĂ, s. f. / immunotoxine, s. f. / immunotoxin. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; gr. **toxikon** = otravă pentru vârful săgeţilor, de la **toxon** = săgeată; -ină.*] Combinaţie alcătuită dintr-un anticorp şi un fragment activ al unei toxine polipeptidice. Aceasta din urmă va distruge numai celulele purtătoare de antigen corespondent anticorpului ataşat. Se încearcă utilizarea i. în tratamentul unor afecţiuni maligne (leucemii, cancere) sau în scop de imunoselecţie, îndeosebi a limfocitelor T, în cursul grefei de organe.

IMUNOTRANSFUZIE, s. f. / immunotransfusion, s. f. / immunotransfusion. [*Lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie; **trans** = peste, dincolo; **fusio, -onis** = topire, împrăştiere, de la **fundere** = a vărsa.*] Transfuzie de ser sanguin ce provine de la un donor imun la boala de care suferă bolnavul căruia i se efectuează transfuzia.

IN LOCO / in loco / in loco. [*Lat. **in** = în; **locus** = loc.*] Locuţiune latină care semnifică local.

IN LOCO DOLENTI / in loco dolenti / in loco dolenti. [*Lat. **in** = în; **locus** = loc; **dolens, -ntis** = dureros.*] Locuţiune latină utilizată în cazul unei injecţii medicamentoase practicate într-o zonă dureroasă.

IN SITU / in situ / in situ. [*Lat. **in** = în; **situs** = aşezare, poziţie.*] Referitor la un fenomen observat acolo unde se produce. Ex.: cancer *in situ*, în care transformările maligne sunt localizate strict la nivelul ţesuturilor care reprezintă şi sediul tumorii primare. În acest stadiu, nu există nici o extensie sau o diseminare, locală sau la distanţă.

IN TOTO / in toto / in toto. [*Lat. **in** = în; **totus** = tot, în întregime.*] Locuţiune latină utilizată în medicină cu semnificaţia de: în totalitate, complet.

IN UTERO / in utero / in utero. [*Lat. in = în; uterus = uter.*] Locuţiune latină prin care sunt desemnate fenomenele ce survin în uterul gravid.

IN VITRO / in vitro / in vitro. [*Lat. in = în; vitrum = sticlă.*] Referitor la unele fenomene observate în laborator, de obicei în eprubetă, pornind de la prelevări umorale din organismul viu. Fenomenul observat reproduce un fenomen care poate avea loc în organism. Ant.: *in vivo.*

IN VIVO / in vivo / in vivo. [*Lat. in = în; vivus = viu, în viaţă.*] Termen latin utilizat cu referire la fenomene observate în organismul viu, în întregime. Ex.: explorări de *medicină nucleară *in vivo.*

INACTIVARE, s. f. / inactivation, s. f. / inactivation. [*Lat. in = lipsit de; activus, de la agere = a acţiona.*] Supresia artificială a activităţii patogene a unei substanţe organice sau a unui microorganism.

INACTIVATOR, s. m. / inactivateur, s. m. / inactivator. Substanţă capabilă să neutralizeze efectele biologice ale unei enzime.

INADAPTARE, s. f. / maladaptation, s. f. / maladjustement. [*Lat. in = lipsit de; adaptare = a potrivi.*] Starea unui subiect *inadaptat.

INADAPTAT, adj., s. m. / maladapté, -e, adj., s. m. / maladjusted. [*Lat. in = lipsit de; adaptare = a potrivi.*] Subiect (sau caracteristica unui subiect) care nu găseşte în mediul ambiant condiţiile necesare integrării sale, fie ca urmare a unui deficit propriu (somatic, senzorial, mental, afectiv), fie ca urmare a unei deficienţe a mediului, fie în cazul în care atât subiectul, cât şi mediul prezintă deficienţe.

INANIŢIE, s. f. / inanition, s. f. / inanition, exhaustion. [*Lat. inanitas, -atis = spaţiu gol, de la inaniare = a goli.*] Stare în care se află organismul privat de hrană o perioadă îndelungată.

INAPETENŢĂ, s. f. / inappétence, s. f. / inappetence. [*Lat. in = lipsit de; appetitio, -onis = dorinţă, de la appetere = a dori, a plăcea.*] Diminuarea apetitului. V. anorexie.

INBRED, adj. / inbred, adj. / inbred. [*Engl. inbred = înnăscut, rezultat din încrucişări selective.*] Anglicism care desemnează populaţii (grupuri, linii genetice) descendente după mai multe generaţii dintr-un grup extrem de redus de genitori şi având, ca urmare, o rată mare de *consangvinitate. V. şi antigeni singenici.

INCAPACITATE, s. f. / incapacité, s. f. / disability. [*Lat. in = lipsit de; capacitas, -atis = putere de cuprindere, de la capax, -acis = care poate conţine şi capere = a ţine, a conţine.*] Alterarea capacităţii de a susţine activităţile vieţii cotidiene. I. este consecinţa unei deficienţe. V. şi handicap.

INCAPACITATE DE MUNCĂ / incapacité de travail / work disability. Incapacitatea exercitării unei activităţi profesionale ca urmare a unei boli sau a unui accident. Ea poate fi: *temporară* - parţială sau totală, ori *permanentă*, adică *definitivă* - parţială sau totală. În cadrul expertizei medicale se estimează, de obicei în procente, gradul de i. de m., după care se pot stabili gradul de invaliditate, grupa de pensionare şi cuantumul pensiei pentru i. de m. V. şi invaliditate.

INCEST, s. n. / inceste, s. m. / incest, edipism. [*Lat. incestum = pângărire, incest, de la in = lipsit de, castus = cast.*] Legătură sexuală cu rude foarte apropiate (părinţi, fraţi); reprezintă o perturbare a instinctului sexual şi este sancţionată de lege.

INCIDENTALOM, s. n. / incidentalome, s. m. / incidentaloma. [*Engl. incidentaloma, din lat. incidere = a se întâmpla, a surveni, a întâlni, -oma.*] Neologism preluat din engl. care denumeşte depistarea neaşteptată a unei anomalii la nivelul unui viscer, în cazul unui examen radiologic recomandat pentru explorarea altui viscer.

INCIDENŢĂ, s. f. / incidence, s. f. / incidence. [*Lat. incidere = a se întâmpla, a surveni, a întâlni.*] 1) În optică, unghiul sub care o rază de lumină întâlneşte o suprafaţă. 2) Numărul de cazuri noi de boală într-o perioadă de timp determinată, în cadrul unei anumite populaţii. V. prevalenţă. 2) În *imagistică, unghiul sau planul în care se obţine o anumită imagine.

INCINERARE, s. f. / incinération, s. f. / incineration. [*Lat. incinerare = a arde până la cenuşă, de la cinis, cineris = cenuşă.*] Distrugerea cadavrelor prin combustie şi reducerea lor la cenuşă. Sin.: cremaţie.

INCIPIENT, adj. / incipient, -e, adj. / incipient. [*Lat. incipiere = a începe.*] Care debutează, care se află la început.

INCISIV, s. m. / incisive, s. f. / incisor tooth. NA: dens incisivus. [*Lat. incisus, de la incidere = a tăia.*] Fiecare dintre dinţii (patru inferiori şi patru superiori) care ocupă partea anterioară şi mediană a arcadei dentare.

INCIZIE, s. f. / incision, s. f. / incision. [*Lat. incisio, -onis = tăietură, de la incidere = a tăia.*] 1) Secţionarea chirurgicală metodică a ţesuturilor moi, îndeosebi piele sau muşchi, efectuată de obicei cu *bisturiul. 2) Rezultatul acestei secţionări. Sin.: secţiune (def. 1).

INCIZURĂ, s. f. / incisure, s. f. / incisura. NA: incisura, pl. incisurae. [*Lat. incisura = tăietură, crăpătură, de la incidere = a tăia.*] Termen anatomic cu semnificaţia de crestătură, crăpătură, depresiune. Ex.: i. cardiotuberozitară, i. ischiopubiană.

INCLINATIO PELVIS / inclinatio pelvis / inclinatio pelvis. [*Lat. inclinatio, -onis = aplecare, înclinare, de la inclinare = a înclina; pelvis = bazin.*] Poziţia înclinată ventral a *pelvisului faţă de scheletul axial.

INCLUZIUNE, s. f. / inclusion, s. f. / inclusion. [*Lat. inclusio, -onis = întemniţare, de la includere = a închide, a vârî în închisoare (in = în; claudere = a închide).*] În general, prezenţa uneia sau mai multor particule în interiorul unei structuri anatomice, de obicei la nivel microscopic. V. în continuare.

INCLUZIUNEA MOLARULUI DE MINTE / inclusion de la dente de sagesse / impaction of the wisdom tooth. Imposibilitatea erupţiei molarului de minte din cauză că acesta este înconjurat de ţesut osos maxilar.

INCLUZIUNI CITOPLASMATICE / inclusions cytoplasmiques / deutoplasm. Ansamblu de formaţiuni tranzitorii intracitoplasmatice elaborate de celulă care nu aparţin materiei vii, spre deosebire de organitele celulare. Se disting trei categorii: pigmenţi, produşi de rezervă şi granule de secreţie.

INCLUZIUNI INTRAERITROCITARE / inclusions intraérythrocytaires / intracorpuscular structure. Denumire pentru diverse particule care pot fi observate în hematii prin microscopie optică sau electronică. Este cazul unor fragmente nucleare (inele Cabot, *corpusculi Howell-Jolly), ribozomi precipitaţi, granule feruginoase (siderozomi, *corpusculi Pappenheimer) sau hemoglobină denaturată (*corpusculi Heinz). Se poate observa că o serie de particule îşi au originea în celulele premergătoare eritrocitului matur.

INCOAGULABILITATE, s. f. / incoagulabilité, s. f. / incoagulability. [*Lat. in = lipsit de; coagulatio, -onis, de la coagulare = a închega, a coagula.*] Absenţa coagulării sângelui, care se obţine *in vitro* prin adăugare de substanţe anticoagulante, iar *in vivo* prin administrare de medicamente de tipul *heparinei.

INCOERENŢĂ, s. f. / incohérence, s. f. / incoherence. [*Lat. in = lipsit de; cohaerentia = coeziune, legătură strânsă, de la cohaerere = a fi strâns legat (cum = cu; haerere = a fi prins).*] Lipsă de continuitate în idei, în limbaj sau în acţiuni.

INCOMPATIBILITATE, s. f. / incompatibilité, s. f. / incompatibility. [*Lat. in = lipsit de; compati = a suferi împreună cu (cum = cu; pati = a suferi).*] Intoleranţa organismului faţă de un material străin. Termenul se referă de obicei la *i. sanguină* (v.) sau la i. faţă de un *transplant. I. se manifestă între doi subiecţi dacă unul este purtător al unui antigen, iar celălalt - al anticorpului corespondent.

INCOMPATIBILITATE FETOMATERNĂ / incompatibilité foetomaternelle / f(o)etomaternal blood group incompatibility. Stare patologică rezultată din prezenţa la nivelul hematiilor fătului a unor antigeni inexistenţi la mamă. Unele dintre aceste globule roşii trec în sângele mamei, unde se vor produce anticorpi circulanţi, capabili apoi să traverseze placenta şi să distrugă hematiile fătului care conţin antigenii respectivi. Aceşti antigeni aparţin aproape totdeauna sistemul Rhesus (*factor Rhesus). Din conflictul dintre hematiile purtătoare de factor Rh (Rh^) şi anticorpii serici anti-Rh materni rezultă *boala hemolitică a nou-născutului şi, uneori, moartea fătului *in utero* (izoimunizare). Prevenirea i. f. este posibilă prin injectarea la mamă de gamaglobuline anti-Rh, care vor distruge hematiile fetale ajunse în sângele matern. Pentru evaluarea riscului de i. fm. se dozează anticorpii anti-Rh materni. I. f. datorate antigenilor eritrocitari din sistemul ABO (grupe sanguine) sunt destul de frecvente, dar incomparabil mai puţin grave. Ele pot antrena, totuşi, un *icter neonatal. I. f. care privesc antigenii leucocitari sunt rare şi pot provoca o neutropenie uşoară sau moderată a nou-născutului.

INCOMPATIBILITATE SANGUINĂ / incompatibilité sanguine / blood incompatibility. Stare în care tranfuzia de sânge de la un subiect la un alt subiect este imposibilă din cauza riscului unor accidente. De ex., un subiect aparţinând grupei sanguine A nu poate primi sânge de la donatori din grupele B sau AB, care conţin globule roşii purtătoare de aglutinogen B, deoarece aceste globule roşii vor fi aglutinate şi apoi hemolizate de aglutininele anti-B ale primitorului. V. grupe sanguine.

INCOMPATIBILITATE TERAPEUTICĂ / incompatibilité thérapeutique / therapeutic incompatibility. Opoziţie a efectului terapeutic între două sau mai multe medicamente.

INCOMPETENT, adj., s. m. sau f. / incompétent, -e, adj., s. m. ou f. / incompetent. [*Lat.* ***in*** *= lipsit de;* ***competere*** *= a se întâlni în acelaşi punct, a coinicide (****cum*** *= cu;* ***petere*** *= a se îndrepta spre).*] 1) Care este incapabil în plan funcţional. 2) Persoană incapabilă să îndeplinească anumite obligaţii.

INCOMPETENŢĂ CERVICALĂ / incompétence du col utérin / cervical incompetence. [*Lat.* ***in*** *= lipsit de;* ***competentia*** *= potrivire, de la* ***competere*** *= a se întâlni în acelaşi punct, a coinicide, a se potrivi (****cum*** *= cu;* ***petere*** *= a se îndrepta spre);* ***cervix, -icis*** *= gât.*] Starea de insuficienţă a colului uterin, care poate determina avortul spontan. Sin.: incontinenţă de col uterin.

INCONŞTIENT, adj., s. n. / inconscient, -e, adj., s. m. / unconscious. [*Lat.* ***in*** *= lipsit de;* ***consciens****, de la* ***conscire*** *= a şti bine şi* ***scire*** *= a şti.*] A) (adj.) 1) Despre o persoană care şi-a pierdut conştienţa ca urmare a unei stări patologice. 2) Care se produce independent de conştiinţă. Ex.: mişcare i. B) (s. n.) 1) Ansamblu de procese psihice care acţionează asupra conduitei umane, dar care scapă conştiinţei. 2) Noţiunea de i. se află în centrul teoriei psihanalitice elaborate de Freud. I. este partea psihismului latent în care intră dorinţele şi procesele psihologice dinamice care, refulate în afara câmpului conştiinţei, nu au acces la instanţa conştient-preconştient. Deşi refulate, forţele inconştiente se manifestă totuşi în unele acte ale vieţii cotidiene (lapsusuri, uitare), în vise şi în simptomele nevrotice. Cunoaşterea fenomenelor inconştiente este necesară pentru înţelegerea şi tratamentul nevrozelor. C. G. Jung a elaborat conceptul de *i. colectiv:* i. identic la toţi indivizii şi rezultat din stratificarea experienţelor milenare ale umanităţii. V. şi preconştient, subconştient.

INCONŞTIENŢĂ, s. f. / inconscience, s. f. / unconsciousness. [*Lat.* ***in*** *= lipsit de;* ***conscientia*** *= cunoaştere, de la* ***conscire*** *= a şti bine şi* ***scire*** *= a şti.*] 1) Stare de privare a conştienţei, din diferite cauze patologice. 2) Stare a unei persoane fără discernământ, lipsită de judecată sau ignorantă.

INCONTINENTIA PIGMENTI / incontinentia pigmenti / incontinentia pigmenti. Sin.: dermatită exsudativă discoidă şi lichenoidă cronică (v.).

INCONTINENŢĂ, s. f. / incontinence, s. f. / incontinence. [*Lat.* ***incontinentia*** *= incontinenţă, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***continere*** *= a ţine laolaltă, a menţine.*] Incapacitatea de a controla voluntar emisiunile de urină sau/şi de materii fecale.

INCONTINENŢĂ DE COL UTERIN / incontinence du col utérin / cervical incompetence. Sin.: incompetenţă cervicală (v.).

INCOORDONARE, s. f. / incoordination, s. f. / incoordination. [*Lat.* ***in*** *= lipsit de;* ***cum*** *= cu;* ***ordinare*** *= a pune în ordine, de la* ***ordo, -inis*** *= şir, rând.*] Dificultatea sau imposibilitatea coordonării mişcărilor diferitelor grupe musculare. Ex.: *dismetrie, *hipermetrie.

INCREMENT, s. n. / incrément, s. m. / increment. [*Lat.* ***incrementum*** *= creştere, mărire.*] Creştere, sporire, alungire. Ant.: decrement.

INCRUSTARE. Var. pentru încrustare (v.).

INCRUSTAŢIE, s. f. / incrustation, s. f., entartrage, s. m. / incrustation. [*Lat.* ***incrustatio, -onis*** *= îmbrăcare a pereţilor cu lemn sau marmură, de la* ***incrustare*** *= a acoperi cu un strat (****in*** *= în;* ***crusta*** *= crustă, coajă).*] 1) Formarea de cruste. 2) Depozitare de săruri (de calciu) în ţesuturi. 3) Element protetic inserat într-o cavitate preparată în ţesutul dur al dintelui.

INCUBARE, s. f. / incubation, s. f. / incubation. [*Lat.* ***incubare*** *= a sta culcat pe, a cloci.*] Menţinerea, un anumit timp, a unei culturi bacteriene, a unui amestec de produse la o temperatură adecvată şi constantă, într-un *autoclav sau *termostat. A nu se confunda cu incubaţie (v.).

INCUBATOR, s. n. / incubateur, s. m. / incubator. [*Lat.* ***incubator, -oris*** *= cel care se culcă, de la* ***incubare*** *= a sta culcat pe, a cloci.*] Aparat pentru menţinerea optimă a condiţiilor (de temperatură, umiditate etc.) necesare creşterii şi dezvoltării, utilizat fie pentru copiii prematuri, fie pentru culturi.

INCUBAŢIE, s. f. / incubation, s. f. / incubation. [*Lat.* ***incubatio, -onis*** *= clocitul ouălor, de la* ***incubare*** *= a sta culcat pe, a cloci.*] Termen utilizat în patologia infecţioasă pentru desemnarea perioadei de latenţă cuprinsă între momentul infectării unei persoane cu un microorganism patogen şi apariţia primelor semne de boală. În timpul i., concomitent cu multiplicarea şi răspândirea agentului patogen, se produc o serie de modificări în organism, iar subiectul afectat poate fi adesea contagios. În general, diferitele boli infecţioase prezintă anumite perioade, caracteristice, de i. Durata medie de i. a unei boli se numeşte *i. medie,* perioada de timp maximă până la care se poate manifesta boala reprezintă *i. maximă,* iar intervalul de timp cel mai scurt *i. minimă.* Dacă i. depăşeşte intervalul de timp obişnuit se numeşte *i. prelungită,* iar în cazul, când durata instalării bolii variază, *i. variabilă.* V. şi incubare.

INCURABIL, adj., s. m. / incurable, adj., s. m. / incurable. [*Lat.* ***in*** *= lipsit de;* ***curabilis*** *= care se poate vindeca, de la* ***curare*** *= a se îngriji.*] 1) Despre o boală care nu poate fi vindecată. 2) Un bolnav care nu poate fi vindecat (termen nerecomandat).

INCURBARE, s. f. / incurvation, s. f. / incurvation. [*Lat.* ***in*** *= în;* ***curvare*** *= a îndoi, de la* ***curvus*** *= îndoit.*] Îndoire a unui os lung, de obicei al membrului inferior, peste limitele fiziologice, ca urmare a unui proces patologic care îi diminuează rezistenţa.

INDEMN, adj. / indemne, adj. / undamaged. [*Lat.* ***indemnis*** *= teafăr, neatins, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***damnum*** *= daună,* *pierdere.*] 1) Care nu prezintă nici un proces patologic, care nu este infectat sau bolnav. 2) Care se află în perfectă stare.

INDEX, (1) s. m., pl. indecşi, (2) s. n., pl. indexuri / index, s. m. / index finger, indicator (1), index (2). [*Lat.* ***index, -icis*** *= indiciu, semn.*] 1) Al doilea deget al mâinii (NA: *digitus secundus manus*), denumit astfel pentru că este utilizat şi pentru a arăta, a indica. Alcătuit din trei falange, i. prezintă un grad de independenţă funcţională, cu rol important în prehensie, deoarece se opune eficient *policelui, cu care realizează o pensă. 2) Listă, de obicei alfabetică, pusă la începutul sau (mai frecvent) la sfârşitul unei cărţi, cuprinzând termenii de referinţă conţinuţi în carte sau autorii citaţi, cu indicarea paginilor unde se găsesc. Sin.: indice.

INDEX MEDICUS / index medicus / index medicus. Publicaţie editată de *National Library of Medicine* - S.U.A., în care sunt indexate peste 6 000 de reviste medicale. În I. M. sunt publicate titlurile articolelor şi rezumatele acestora, în funcţie de subiecte şi autori, ca şi adresele autorilor. V. şi MEDLINE.

INDICAN, s. m. / indican, s. m. / indican. [*Lat.* ***indicum*** *= indigo.*] *Glicozid extras din frunzele arbustului de indigo. Prin oxidarea sa rezultă un colorant albastru. I. este produs şi în organismul uman. V. indicanurie.

INDICANURIE, s. f. / indicanurie, s. f. / indicanuria. [*Lat.* ***indicum*** *= indigo; gr.* ***ouron*** *= urină.*] Prezenţa indicanului în urină. Indicanul urinar, sau indoxilsulfatul de potasiu, provine din indol (format în intestin din albuminoide) şi nu apare în urină decât în caz de insuficienţă hepatică sau de fermentaţii intestinale intense. I. poate fi un semn de obstrucţie intestinală.

INDICATOR, s. m. / indicateur, s. m. / indicator. [*Lat.* ***indicare*** *= a arăta.*] 1) Valoare numerică obţinută prin calcul sau utilizată ca atare, sau orice altă dată care oferă informaţii cantitative sau calitative asupra compoziţiei, structurii, schimbării în timp a unui fenomen, ca şi asupra relaţiei acestuia cu alte fenomene. 2) Substanţă chimică care îşi poate varia o proprietate macroscopică, frecvent culoarea (*i. de culoare*), în relaţie cu starea fizică a unui sistem care o conţine (*i. de pH*) sau de constituţia sa chimică (*i. de reacţie*).

INDICATOR NUTRIŢIONAL / indicateur nutritionnel / nutrition indicator. Denumire pentru orice dată care, exprimată cantitativ, poate oferi informaţii asupra modificărilor condiţiilor de nutriţie ale unei populaţii umane. I. n. utilizaţi în mod curent sunt: talia, greutatea, pliul cutanat şi nivelul consumului alimentar pentru o serie de alimente de bază.

INDICATORI DE CALCIU / indicateurs du calcium / calcium indicators. Substanţe fluorescente care fixează calciul. După fixarea cationului, lungimea de undă a radiaţiei emise prin *fluorescenţa i. de c. se modifică, din analiza acesteia fiind obţinute date calitative şi cantitative asupra calciului celular. Cei mai cunoscuţi i. de c. sunt fura-2 şi quin-2, utilizaţi pentru măsurarea calciului ionizat intracelular.

INDICAŢIE, s. f. / indication, s. f. / indication. [*Lat.* ***indicatio, -onis*** *= indicare (a preţului), de la* ***indicare*** *= a arăta.*] 1) Semn sau circumstanţă care pot fi utile în precizarea cauzei sau tratamentului unei boli. 2) Oportunitatea unei intervenţii chirurgicale.

INDICE, (1, 2) s. m., pl. indici, (3) s. n., pl. indice / indice, s. m. / index. [*Lat.* ***index, -icis*** *= indiciu, semn.*] 1) Cifră, literă sau simbol literal aşezate la dreapta (mai frecvent) sau la stânga (mai sus sau, frecvent, mai jos) unui simbol, unei litere sau unui număr, cărora le precizează înţelesul sau valoarea. 2) Sin. cu indicator (def.1). 3) Sin. cu index (def. 2).

INDICE ANTROPOMETRIC / indice antropométrique / anthropometric index. Raportul dintre diferitele măsurări ale corpului uman. De ex., *indicele cefalic* este raportul dintre lărgimea craniului şi lungimea sa, *indicele de masă corporală* (v.).

INDICE APGAR / indice d'Apgar / Apgar score. [*Virginia Apgar, anestezist american, 1909-1974.*] Sin.: scor Apgar (v.).

INDICE CARDIAC / index cardiaque / cardiac index. *Debit cardiac (în l/min) raportat la metru pătrat de suprafaţă corporală. În mod normal, i.c. este cuprins, în medie, între 3,1 şi 3,8 $l/min/m^2$.

INDICE CARDIOTORACIC / index cardiothoracique / cardiothoracic ratio. Raportul diametrelor transversale maxime ale umbrei cardiace şi ale peretelui toracic măsurate pe un clişeu radiografic de faţă (în plan frontal). Normal, i. c. nu depăşeşte 1/2. Sin.: raport cardiotoracic.

INDICE DE COAGULABILITATE / indice de coagulabilité / coagulability index. Cifră care exprimă rezultatul testului de toleranţă la heparină *in vitro* (coagulabilitate sanguină). Este obţinut împărţind timpul de coagulare al martorului prin cel al pacientului. Când cei doi timpi sunt egali, i. de c. este 1 (normal). I. de c. este supraunitar în hipercoagulabilitate şi subunitar în hipocoagulabilitate.

INDICE COLORIMETRIC / index colorimétrique / color index. Se exprimă prin concentraţia de hemoglobină (procente faţă de normal) raportată la numărul de eritrocite (procente faţă de normal). Reprezintă, deci, cantitatea de hemoglobină pe eritrocit. Valoare normală: 0,9-1,0.

INDICE DE CONCENTRAŢIE / index de concentration / concentration ratio. Raportul dintre concentraţia urinară şi cea plasmatică a unei substanţe.

INDICE DE DIVERSITATE / indice de diversité / diversity index. Într-un mediu dat, raportul dintre numărul de *specii aparţinând unui *taxon şi numărul total de indivizi din acest taxon.

INDICE DE GRAVITATE / indice de gravité / severity index. Cifră care permite estimarea severităţii stării unui bolnav spitalizat într-un serviciu de reanimare, oricare ar fi cauza internării. Pentru calcularea i. de g. se iau în considerare 34 de parametri clinici şi de laborator, repartizaţi în opt sectoare: neurologic, cardiovascular, respirator, gastrointestinal, renal, metabolic, hematologic şi infecţios. Fiecare rezultat este notat de la 0 la 4, în funcţie de anvergura abaterii de la normal. Acest i. permite evaluarea riscului de mortalitate în funcţie de tulburările acute observate la bolnav. Sin.: indice Knaus.

INDICE DE INFECŢIE / indice d'infection / infectivity rate. Cifră care indică numărul de subiecţi afectaţi de boala studiată la 100 de indivizi examinaţi, trăind într-o regiune determinată şi într-un interval de timp dat.

INDICE ICTERIC / icterus index / icterus index. Sin.: *icterus index* (v.).

INDICE KNAUS / indice de Knaus / Knaus' index. Sin.: indice de gravitate (v.).

INDICE LEWIS / indice de Lewis / Lewis' index. [*Sir Thomas Lewis, cardiolog englez, 1881-1945.*] În electrocardiografie, i. obţinut conform relaţiei: (R_1S_3)-(R_3S_1), în care amplitudinea undelor R şi S este dată în milimetri. O valoare mai mare de 18 mm indică o hipertrofie ventriculară stângă, în timp ce o valoare mai mică de –15 sugerează o hipertrofie ventriculară dreaptă.

INDICE DE MASĂ CORPORALĂ / index de masse corporale / body mass index. Sin.: indice Quételet (v.).

INDICE DE MASCULINITATE / indice de masculinité / sexration. Proporţia de subiecţi de sex masculin dintr-o populaţie.

INDICE MITOTIC / indice mitotique / mitotic index. Proporţia de celule care se află în *mitoză dintr-un ţesut.

INDICE DE MORBIDITATE / index de morbidité / morbidity ratio. Procentajul de bolnavi, pentru o anumită boală, în raport cu populaţia totală a unei regiuni sau a unui grup particular: copii, adulţi, bolnavi spitalizaţi.

INDICE DE MORTALITATE / index de mortalité / death rate. Procentajul de decese în cazul unei anumite boli, raportat la numărul total de decese sau la populaţia unei regiuni.

INDICE PARODONTAL / indice parodontal / periodontal index. Coeficient cu valori de la 0 la 8, care traduce starea *parodonţiului fiecărui dinte. Se calculează o medie, care rezultă din divizarea sumei obţinute prin notarea fiecărui dinte la numărul de dinţi examinaţi.

INDICE PICNOTIC / index pycnotique / pyknotic index. Se utilizează îndeosebi în citologia vaginală exfoliativă şi reprezintă procentajul de celule cu nucleu picnotic (*picnoză). I. p. permite, cu aproximaţie, aprecierea funcţiei estrogenice ovariene.

INDICE PIGNET / index de Pignet / Pignet's formula. [*Maurice Charles Joseph Pignet, medic militar francez, n. 1871.*] Greutatea (în kg) plus perimetrul toracic (în cm) măsurate în cursul expirului, sumă care se scade din valoarea înălţimii (în cm). Valoarea optimă este 10 şi atestă robusteţea. Sin.: indice de robusteţe.

INDICE QUÉTELET / index de Quételet / Quételet's index. [*Lambert Adolphe Jacques Quételet, naturalist şi matematician belgian, Gand, profesor la Bruxelles, 1796-1874.*] I. obţinut prin raportul dintre masa corporală (M), exprimată în kilograme, şi pătratul taliei (T), exprimat în metri: M/T^2. I. Q. ar reflecta fidel compoziţia corporală a unui subiect. Valoarea sa normală este cuprinsă între 20 şi 25 la femeie şi 20-24 la bărbat. Sin.: indice de masă corporală.

INDICE DE REFRACŢIE / indice de réfraction / refractive index. Raportul dintre viteza luminii în vid şi viteza luminii în mediul considerat. El depinde de lungimea de undă. I. de r. al unei soluţii creşte cu concentraţia solviţilor din soluţie. V. refractometrie.

INDICE DE ROBUSTEŢE / indice de robusticité / Pignet's formula. Sin.: indice Pignet (v.).

INDICE SISTOLIC / index systolique / stroke index. Volumul de sânge expulzat de fiecare ventricul cardiac, la fiecare contracţie, pe metru pătrat de suprafaţă corporală. I. s. are valoarea medie normală de 30 până la 50 ml.

INDICE SOKOLOW-LYON / indice de Sokolow-Lyon / Sokolow-Lyon index. [*Sokolow; James Alexander Lyon, medic american, Washington, 1882-1955.*] În electrocardiografie, i. obţinut conform relaţiei: RV_5+SV_1. Se calculează în milimetri, pe derivaţiile precordiale. O valoare mai mare de 35 mm indică o hipertrofie ventriculară stângă.

INDICE TERAPEUTIC / index thérapeutique / therapy index. Sin.: coeficient terapeutic (v.).

INDICE TUBERCULINIC / index tuberculinique / tuberculin index, tb index. Procentul de subiecţi cu reacţii pozitive la tuberculină, în cadrul unei vârste date.

INDIGEN, adj. / indigène, adj. / indigenous, native. [*Lat. indigenus = născut în ţară.*] 1) Despre tot ce este născut sau produs într-o anumită ţară: populaţie i., plantă i., remediu i. 2) Despre o infecţie pe care un bolnav a contractat-o în regiunea în care locuieşte, când această infecţie există în acel loc în mod obişnuit.

INDIGESTIBIL, adj. / indigestible, adj. / indigestible. Despre fracţiunea de alimente care nu poate fi supusă proceselor de digestie şi de asimilaţie, care condiţionează fenomenele digestive ale alimentelor şi viteza tranzitului intestinal. De ex., *celuloza.

INDIGESTIE, s. f. / dyspepsie, s. f., mauvais digestion / indigestion. [*Lat. indigestio, -onis = indigestie, de la in = lipsit de, digestio, -onis = descriere, diviziune a unei idei pe puncte, de la digerere = a duce în părţi diferite, a descompune (dis = separat de; gerere = a duce, a purta).*] Digestie incompletă sau imperfectă, însoţită de obicei de unul sau mai multe din următoarele simptome: greaţă, vomă, senzaţie de jenă sau presiune în epigastru, regurgitaţie acidă, acumulare de gaze în tubul digestiv.

INDIGO, s. n. / indigo, s. m. / indigo. [*Portugheză indico, din lat. indicum = indigo.*] Substanţă albastră din diferite leguminoase sau din alte plante; se obţine şi sintetic. Uneori se elimină prin transpiraţie şi urină.

INDIVIDUALITATE, s. f. / individualité, s. f. / individuality. [*Lat. individuitas, -atis = indivizibilitate, de la individuus = indivizibil (in = lipsit de; dividere = a împărţi).*] 1) Caracteristică esenţială a vieţii, care este reprezentată prin indivizi biologici. 2) Originalitate şi particularităţi proprii unei persoane, inclusiv în plan morfofiziologic. 3) Subiect care se distinge de ceilalţi prin personalitatea sa.

INDIVIDUALIZARE, s. f. / individualisation, s. f. / individualization. [*Lat. individuus = indivizibil, de la in = lipsit de, dividere = a împărţi.*] Principiu exprimat în medicină prin aforismul „*nu există boli, ci bolnavi*", care pune în evidenţă diferenţele individuale. Tendinţele de tehnicizare a medicinei şi depersonalizare a relaţiei medic-pacient contribuie la neglijarea i.

INDOL, s. m. / indole, s. m. / indole. Produs rezultat din putrefacţia *triptofanului (realizată de către enzimele bacteriene). O parte din această substanţă chimică este reabsorbită la nivelul mucoasei intestinale, urmând un ciclu enterohepatic şi transformându-se în indoxil.

INDOLENT, adj. / indolent, -e, adj. / indolent. [*Lat. indolens, -entis = insensibil la durere, de la in = lipsit de, dolens, -entis = dureros.*] Sin.: indolor (v.).

INDOLOR, adj. / indolore, adj. / indolent. [*Lat. indolorius = nedureros, de la in = lipsit de, dolor, -oris = durere.*] Care este nedureros. Uneori se utilizează şi termenul indolent (nerecomandat).

INDOMETACINĂ, s. f. / indométacine, s. f. / indomethacin. (DCI) Medicament antiinflamator, antipiretic şi analgezic.

INDUCTOR, s. m. / inducteur, s. m. / inductor. [*Lat. inductor, -oris = cel care introduce, de la inducere = a duce în, a introduce (in = în; ducere = a duce).*] 1) Substanţă care are proprietatea de a declanşa sau/şi facilita un proces biologic, o reacţie chimică. Ex.: unii produşi chimici care declanşează anestezia generală. Proprietatea unei astfel de substanţe. 2) În embriologie: zonă a embrionului ale cărei celule vor comanda dezvoltarea şi diferenţierea diferitelor ţesuturi şi organe. 3) În genetică: substanţă elaborată de genele reglatoare, capabilă să inhibe acţiunea represorilor, permiţând astfel sinteza ARN mesager şi a proteinelor.

INDUCŢIE, s. f. / induction, s. f. / induction. [*Lat. inductio, -onis = introducere, de la inducere = a duce în, a introduce (in = în; ducere = a duce).*] 1) Stadiu al anesteziei generale în timpul căruia începe adormirea: se obţine prin diverse mijloace (barbiturice, eter etc.). 2) Fenomen ontogenetic constând în diferenţierea tisulară provocată sub influenţa unei zone vecine din embrion, cu însuşiri de „organizator". 3) Administrarea chimioterapiei de atac în cancer în scopul inducerii unei *remisiuni.

INDUCŢIE ENZIMATICĂ / induction enzymatique / enzyme induction. Accelerarea activităţii anumitor enzime tisulare, îndeosebi hepatice, consecutivă administrării unor substanţe inductoare, de natură medicamentoasă.

INDURAŢIE, s. f. / induration, s. f. / induration. [*Lat. induratio, -onis = întărire, de la indurare = a întări (in = în; durus*

= tare, dur).] Întărirea unui ţesut sau organ în urma unei inflamaţii, prin formarea de ţesut conjunctiv fibros.

INEL CRURAL / anneau crural / femoral ring. NA: anulus femoralis. Deschiderea abdominală a *canalului femural.

INEL INGHINAL / anneau inguinal / inguinal ring. Se disting două inele inghinale: 1) I. i. profund. NA: anulus inguinalis profundus. Denumit şi i. i. abdominal sau intern, reprezintă deschiderea abdominală a *canalului inghinal. 2) i. i. superficial. NA: anulus inguinalis superficialis. Denumit şi i. i. extern sau subcutanat, reprezintă deschiderea externă a *canalului inghinal, situată în aponevroza muşchiului oblic extern.

INEL KAYSER-FLEISCHER / anneau de Kayser-Fleischer / Kayser-Fleischer ring. [*Lat.* ***anellus*** *= ineluș;* ***Bernhard Kayser,*** *oftalmolog german, Stuttgart, 1869-1954;* ***Bruno Fleischer,*** *oftalmolog german, profesor la Erlangen, 1874-1965.*] Cerc de culoare alb-galben-verzuie la limita limbului sclerocornean, mai evident la examinarea cu lampa cu fantă, format prin depunerea unor mari cantităţi de cupru în membrana bazală posterioară Descemet a corneei, caracteristic în *degenerescenţa hepatolenticulară.

INEL SCHATZKI / anneau de Schatzki / Schatzki's ring. [*Lat.* ***anellus*** *= ineluș;* ***Bichard Schatzki,*** *radiolog american, n. 1901.*] Stenoză circulară regulată a esofagului inferior deasupra unei *hernii hiatale. I. corespunde unui diafragm acoperit de mucoasă esofagiană pe faţa sa superioară şi de mucoasă gastrică pe cea inferioară. Cu etiopatogenie necunoscută, i. S. poate determina disfagie.

INEL SCHWALBE / anneau de Schwalbe / Schwalbe's ring. [*Lat.* ***anellus*** *= ineluș;* ***Gustav Albert Schwalbe,*** *anatomist și fiziolog german, profesor de histologie la Leipzig, apoi profesor de anatomie (succesiv) la Jena, Königsberg și Strasbourg, 1844-1916.*] Formaţiune inelară la periferia *corneei, care marchează terminarea *membranei Descemet. Reper important în *gonioscopie.

INELE CABOT / anneaux de Cabot / Cabot's ring bodies. [*Lat.* ***anellus*** *= ineluș;* ***Richard Clarke Cabot,*** *medic american, Boston, 1868-1939.*] Se observă în *diseritropoieze şi în unele anemii hemolitice. V. incluziuni intraeritrocitare.

INELAR, adj. (1), s. n. (2) / annulaire, adj. (1), s. m. (2) / ring finger (2). NA: digitus annularis (1). 1) Care are aspectul şi forma unui inel. 2) Al patrulea deget al mâinii, pe care se poartă, de obicei, inelul.

INERTANŢĂ, s. f. / inertance, s. f. / inertance. [*Lat.* ***iners, -ertis*** *= incapabil, leneș, inactiv, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***ars, artis*** *= pricepere.*] Mărime analogă *impedanţei de autoinducţie, intrând în expresia impedanţei pe care un sistem vascular o prezintă la trecerea sângelui.

INERŢIE, s. f. / inertie, s. f. / inertia. [*Lat.* ***inertia*** *= lâncezeală, trândăvie, inerție, de la* ***iners, -ertis*** *= incapabil, leneș, inactiv (****in*** *= lipsit de;* ***ars, artis*** *= pricepere).*] 1) Rezistenţa faţă de o forţă care tinde să imprime o mişcare. 2) *I. mentală*: bradipsihie (v.). 3) *I. uterină*: atonie uterină, absenţa contracţiilor fibrelor musculare uterine. 4) Moliciune, torpoare, incapacitate de acţiune.

INERVAŢIE, s. f. / innervation, s. f. / innervation. [*Lat.* ***in*** *= în;* ***nervus*** *= ligament, tendon, nerv.*] Distribuţia nervilor într-un organ sau într-o regiune din organism.

INERVAŢIE RECIPROCĂ / innervation réciproque / reciprocal innervation. Inhibiţia *motoneuronului antagonist în timpul *reflexului miotatic, unul dintre reflexele medulare fundamentale.

INFANTICID, s. n. / infanticide, s. m. / infanticide. [*Lat.* ***infans, -ntis*** *= copil;* ***caedere*** *= a omorî.*] Uciderea unui făt născut la termen sau aproape de termen, care s-a născut viu şi a respirat (*docimazie), indiferent dacă a fost sau nu viabil.

INFANTIL, adj. / infantile, adj. / infantile. [*Lat.* ***infantilis,*** *de la* ***infans, -ntis*** *= copil.*] Care se referă sau care corespunde perioadei copilăriei, ori prezintă asemănări cu aceasta. Ex.: comportament i., stomatologie i.

INFANTILISM, s. n. / infantilisme, s. m. / infantilism. [*Lat.* ***infantilis,*** *de la* ***infans, -ntis*** *= copil; -ism.*] Stare a unui adult care prezintă o serie de caracteristici fizice şi psihologice proprii copilăriei: talie mică (*nanism), dezvoltare insuficientă a organelor sexuale, absenţa caracterelor sexuale secundare şi, frecvent, arieraţie mentală. I. este asociat adesea unor boli sau sindroame endocrine. În funcţie de etiopatogenie, se descriu o serie de tipuri de i.: i. distiroidian, i. genital, i. hipofizar, *i. intestinal, i. mixedematos, i. renal, *i. tardiv de tip Gandy, i. tiroidian.

INFANTILISM CELIAC / infantilisme coeliaque / c(o)eliac infantilism. Sin.: boală celiacă (v.).

INFANTILISM INTESTINAL / infantilisme intestinal / intestinal infantilism. Sin.: boală celiacă (v.).

INFANTILISM TARDIV DE TIP GANDY / infantilisme tardif type Gandy / Gandy's disease. [***Charles Gandy,*** *chirurg francez, 1872-1943.*] Sin.: boală Gandy (v.).

INFANTILONANISM, s. n. / infantilonanisme, s. m. / infantile dwarfism. [*Lat.* ***infantilis,*** *de la* ***infans, -ntis*** *= copil; gr.* ***nanos,*** *lat.* ***nanus*** *= pitic; -ism.*] Termen propus pentru asocierea *nanismului, în general armonios, cu *infantilismul genital.

INFARCT, s. n. / infarctus, s. m. / infarct. [*Lat.* ***infartus,*** *de la* ***infarcire*** *= a umple, a îndesa (pentru că, la nivelul infarctului, țesuturile par infiltrate și umflate).*] Focar circumscris de necroză ischemică, cu sau fără infiltraţie sanguină, determinat de obliterarea unei artere la nivelul unui viscer. Procesul de formare a unui i. se numeşte *infarctizare. V. în continuare infarct intestinal, infarct miocardic, infarct pulmonar.

INFARCT INTESTINAL / infarctus de l'intestin / intestinal infarction. Hemoragie produsă în grosimea tunicilor intestinale din cauza obliterării unei artere sau a unei vene mezenterice. Rezultă un i. hemoragic însoţit de un sindrom de *ocluzie intestinală şi de iritaţie peritoneală cu prognostic grav.

INFARCT MIOCARDIC / infarctus du myocarde / myocardial infarction, myocardial infarct. Alterare macroscopică a unui perete cardiac, de origine ischemică (indiferent de mecanism), constând din necroză miocardică şi, ulterior, din scleroză şi afectând o suprafaţă parietală egală cu cel puţin 2 cm^2. Leziunea anatomopatologică reprezintă, în marea majoritate a cazurilor, un accident major al aterosclerozei coronariene. Se manifestă, de obicei, clinic printr-o criză de *angină pectorală extrem de intensă şi rebelă la tratament, uneori poate apărea fără nici o simptomatologie anterioară, sau cu semne clinice discrete.

INFARCT PLACENTAR / infarctus placentaire / placentar infarction. Leziune degenerativă a *placentei, consecutivă unor alterări vasculare. Se prezintă sub forma unor leziuni multiple rotunjite, iniţial de culoare roşie, iar ulterior albe, prin invazia *fibrinei.

INFARCT PULMONAR / infarctus pulmonaire / pulmonary infarction. *I. rezultat prin obliterarea unei ramuri a arterei pulmonare cu un cheag sanguin. Se produce o leziune parenchimatoasă cu infiltraţie şi cu *transsudat, fără fenomene septice.

INFARCTECTOMIE, s. f. / infarctectomie, s. f. / infarctectomy. [*V. etimologia termenului* ***infarct;*** *gr.* ***ektome*** *= excizie.*] Rezecţia unui *infarct.

INFARCTIZARE, s. f. / infarcissement, s. m. / infarction. [*V. etimologia termenului* ***infarct.***] Formarea şi extensia unui *infarct la nivelul unui organ, ca urmare a unei obstrucţii arteriale, de regulă printr-un *trombus sau *embolus.

INFECŢIE, s. f. / infection, s. f. / infection. [*Lat. infectus, de la inficere = a strica, a otrăvi.*] Pătrunderea în organism a unui agent patogen (virus, bacterie, ciupercă, parazit) capabil să se multiplice şi să inducă leziuni anatomopatologice. În caz contrar, organismul este doar *purtător de germeni. I. se poate însoţi de manifestări clinice variabile, în funcţie de germen şi de forma de boală (*i. patentă*). Alteori lipseşte orice manifestare, i. fiind denumită, în această alternativă, *ocultă* sau *inaparentă*. V. şi infecţie latentă, infestare.

INFECŢIE FOCALĂ / infection focale / focal infection. Focar circumscris de i. microbiană, de la nivelul căruia germenii trec periodic în circulaţie, determinând diverse manifestări la distanţă. Localizările cele mai frecvente ale i. f. sunt: amigdalele, sinusurile nazale, ţesutul periodontoidian, prostată etc. Prin teoria i. de focar s-a încercat explicarea unor procese patologice. Sin.: infecţie de focar.

INFECŢIE DE FOCAR / infection focale / focal infection. Sin.: infecţie focală (v.).

INFECŢIE LATENTĂ / infection latente / latent infection. 1) Stare patologică care regrupează semnele şi simptomele cauzate de invadarea unui organism de către un agent microbian (bacterie, virus, ciupercă, parazit). De obicei, termenul este folosit în cazul în care agentul microbian este patogen, iar i. determină o boală infecţioasă. 2) Invadarea (propriu-zisă) a organismului de către un agent microbian, patogen sau nu.

INFECŢIE NOSOCOMIALĂ / infection nosocomiale / nosocomial infection. I. care apare după 72 de ore de la internarea unui pacient în spital (absentă în momentul internării). Personalul spitalicesc poate fi, de asemenea, afectat de i. n.

INFECŢIE OPORTUNISTĂ / infection opportuniste / opportunistic infection. I. determinată de un germen care de obicei este puţin agresiv, dar care devine virulent şi capabil să producă grave complicaţii când se dezvoltă la un bolnav în stare de deficienţă imunitară. Ex. relevant: infecţiile oportuniste din cadrul *SIDA.

INFECŢIE POST-PARTUM / infection postpartum / postpartum infection. Cauză frecventă de mortalitate maternă, în special prin endometrite complicate de abcese pelviene, peritonite sau tromboflebite pelviene. Agenţii etiologici cel mai des întâlniţi sunt streptococii de grup B şi asocierile aero-anaerobe, *E. coli* şi *Staphilococcus aureus.*

INFECŢIE PUERPERALĂ / infection puerpérale / puerperal infection. I. invazivă în organismul matern aflat în perioada de *lehuzie, determinată de un germen patogen şi având ca punct de plecare zona placentară. I. p. se manifestă sub forme locale, regionale sau generale.

INFECŢIE RECURENTĂ HIPERIMUNOGLOBULINICĂ E / infection recurrente hyperimmunoglobulinique E / hyperimmunoglobulin E-recurrent infection. Sin.: sindrom Buckley (v.).

INFECŢIE VINCENT / infection de Vincent / Vincent's infection, acute necrotizing ulcerative gingivitis. [*Jean Hyacinthe Vincent, bacteriolog şi epidemiolog francez, profesor la Paris, 1862-1950.*] Gingivită necrozantă ulcerativă acută de etiologie fuzospirilară, asociată cu ulceraţia papilelor şi marginilor, alături de adenopatie şi *halitoză. Sin.: angină Vincent.

INFECŢII ALE PROTEZELOR ARTICULARE / infections des prothèses articulaires / infections of articular prostheses. I. p. a. este dobândită cel mai adesea intraoperator sau imediat postoperator, iar debutul clinic poate fi acut (în infecţiile cu *Staphylococcus aureus*, streptococi piogeni, bacili enterici) sau insidios (stafilococi coagulazonegativi, difteroizi). În lichidul sinovial se observă *pleiocitoză cu predominanţa polimorfonuclearelor neutrofile.

INFECŢII VULVOVAGINALE / infections vulvovaginales / vulvovaginal infections. I. de natură diversă ale vulvei şi vaginului. Cele mai frecvente trei i. v. sunt vaginita bacteriană, *candidoza şi *tricomoniaza. I. v. constituie factori de risc pentru transmiterea sexuală a HIV, naşterea prematură şi infecţia cu anaerobi a tractului genital superior.

INFECŢIOS, adj. / infectieux, -euse, adj. / infectious, infective. [*Lat. infectus, de la inficere = a strica, a otrăvi.*] 1) Care produce o infecţie sau o poate transmite. Ex.: agent i. 2) Care este consecinţa unei infecţii. Ex.: boală i.

INFECŢIOZITATE, s. f. / infectiosité, s. f. / infectiosity. [*Lat. infectus, de la inficere = a strica, a otrăvi.*] Capacitatea unui germen de a pătrunde într-un organism, de a se menţine şi de a se transmite la un alt organism.

INFERTILITATE, s. f. / infertilité, s. f. / infertility. [*Lat. in = lipsit de; fertilitas, -atis = rodnicie, fertilitate, de la fertilis = roditor.*] Imposibilitatea femeii de a concepe un făt viabil. Nu este sin. cu sterilitate (v.).

INFESTARE, s. f. / infestation, s. f. / infestation. [*Lat. infestare = a strica, a devasta, de la infestus = duşmănos.*] Termen care, până recent, desemna pătrunderea unui parazit în organismul gazdei, prin analogie cu termenul de *infecţie, care se referea la virusuri şi bacterii. În prezent, termenul i. este folosit numai pentru artropodele ectoparazite, cel de infecţie fiind utilizat atât pentru virusuri şi bacterii, cât şi pentru paraziţi. Var.: infestaţie.

INFESTAŢIE. Var. pentru infestare (v.).

INFIBULAŢIE, s. f. / infibulation, s. f. / infibulation. [*Lat. infibulare = a prinde cu o agrafă, de la in = în, fibula = cingătoare, centură.*] Operaţie practicată în unele ţări, de unele etnii, cu scopul de a suprima coitul. Vizează în primul rând femeia, i. constând în acest caz în aplicarea unui inel metalic ce traversează labiile mari şi mici. La bărbat inelul se aplică la nivelul prepuţului.

INFILTRAT, s. n. / infiltrat, s. m. / infiltrate. [*Fr. infiltrat, din lat. medievală filtrum, cu origine în limba francilor stabiliţi în Galia filtir = fetru, pâslă.*] 1) Termen utilizat în radiologie pentru desemnarea unei opacităţi pulmonare al cărei diametru nu depăşeşte câţiva centimetri. I. poate fi neomogen, fără o delimitare netă, sau dens, omogen şi bine delimitat. 2) În anatomia patologică, termenul desemnează invadarea unui ţesut sau a unui organ de către celule de tipuri diverse, îndeosebi de natură inflamatorie sau tumorală, ca şi de către lichide organice.

INFILTRAT ASSMANN / infiltrat rond d'Assmann / Assmann's infiltrate. [*Herbert Assmann, medic german, profesor de policlinică medicală la Leipzig, apoi la Königsberg, 1882-1950.*] Opacitate pulmonară rotundă, vizibilă radiologic, de dimensiuni variate, localizată frecvent la nivelul lobilor pulmonari superiori. Corespunde unei alveolite exsudative tuberculoase, cu tendinţă la cazeificare şi delimitare.

INFILTRAŢIE, s. f. / infiltration, s. f. / infiltration. [*Fr. infiltration, din lat. medievală filtrum, cu origine în limba francilor stabiliţi în Galia filtir = fetru, pâslă.*] 1) Introducerea prin puncţie, la nivelul unui ţesut, a unui medicament în cantitate mai mare, în vederea unei resorbţii îndelungate. 2) Difuziunea sau acumularea în ţesuturi sau celule a unor substanţe care în mod normal nu sunt conţinute în acestea, sau acumularea în exces a unor substanţe sau chiar celule care reprezintă componente normale. În funcţie de natura substanţei difuzante sau acumulate se disting i. adipoasă, i. calcaroasă, i. cu glicogen, i. cu limfocite, i. sanguinolentă, i. seroasă etc.

INFIRM, s. m. / infirme, s. m. / invalid. [*Lat. infirmus = slab, fără forţă.*] Persoană afectată de o infirmitate.

INFIRMIER(Ă), s. m. sau f. / infirmier, s. m., infirmière, s. f. / nurse. [*Fr. infirmier, din lat. infirmus = slab, fără forţă.*]

Termen cu semnificaţie diferită, în funcţie de sistemul sanitar. În ţara noastră, i. reprezintă persoana care acordă îngrijiri elementare la patul bolnavului (ex.: igiena, hrănirea şi însoţirea bolnavului). În Franţa, termenul este echivalentul asistentului medical (din sistemul nostru sanitar), iar în Anglia se foloseşte termenul *assistant nurse*. V. şi, nursing.

INFIRMERIE, s. f. / infirmerie, s. f. / infirmary. [*Fr.* ***infirmerie,*** *din lat.* ***infirmus*** *= slab, fără forţă.*] Încăpere dotată cu paturi, în care sunt reţinuţi bolnavii cu afecţiuni uşoare.

INFIRMITATE, s. f. / infirmité, s. f. / physical dysability, infirmity. [*Lat.* ***infirmitas, -atis*** *= slăbiciune, de la* ***infirmus*** *= slab, fără forţă.*] Alterare permanentă şi gravă a unei funcţii din organism, de origine congenitală sau dobândită (consecutiv unei boli sau unui traumatism). *I. multiple* reprezintă alterarea mai multor funcţii consecutiv aceleiaşi boli sau aceluiaşi accident. *I. succesive* reprezintă i. care pot apărea după boli sau accidente diferite. V. şi invaliditate, handicap.

INFIRMITATE MOTRICE CEREBRALĂ / infirmité motrice cérébrale / cerebral palsy. Abrev.: IMC. Stare congenitală, sau dobândită foarte precoce, în care se asociază paralizii, mişcări anormale şi, adesea, deficienţe senzoriale şi psihice.

INFLAMATOR, adj. / inflammatoire, adj. / inflammatory. [*Lat.* ***inflammare*** *= a da foc, de la* ***in*** *= în,* ***flamma*** *= flacără.*] Care determină *inflamaţia sau este asociat cu aceasta.

INFLAMAŢIE, s. f. / inflammation, s. f. / inflammation. [*Lat.* ***inflammatio, -onis*** *= aprindere, inflamaţie, de la* ***inflammare*** *= a da foc (* ***in*** *= în;* ***flamma*** *= flacără).*] Ansamblul reacţiilor locale ale organismului ca urmare a unei agresiuni de origine diversă: bacteriană, virală, antigenică, chimică, fizică. I. este însoţită adesea de manifestări generale şi poate fi acută, subacută şi cronică. I. constituie un complex de simptome, şi nu o boală. Se traduce, de regulă, prin patru simptome, descrise de Celsus: *rubor, tumor, calor* şi *dolor.* Aceste simptome sunt acompaniate de durere şi alterarea funcţiilor regiunii afectate. I. se manifestă iniţial prin fenomene vasomotorii (hiperemie locală, edem), apoi celulare (diapedeză leucocitară, mobilizarea celulelor locale şi metamorfoza lor) şi tisulare (proliferarea fibroblastelor, cicatrizare - în cazul inflamaţiei proliferative sau productive). Reacţia inflamatorie implică fenomene imunologice, mediatori chimici (*histamină, *kinine, *prostaglandine, *leucotriene). În i. creşte VSH-ul, concentraţia fibrinogenului, proteina C reactivă şi diverse glicoproteine. Proces de apărare a organismului, i. poate evolua astfel încât să necesite administrarea de medicamente antiinflamatorii steroidiene sau nonsteroidiene. Au fost descrise, clasic, multiple tipuri de i., în care se regăsesc în proporţii variabile caracteristicile generale, cu o serie de particularităţi îndeosebi în privinţa fenomenelor tisulare. Pentru denumirea i. se utilizează sufixul *-ită*: apendicită, flebită sau denumiri specifice (pneumonie).

INFLAMAŢIE ACUTĂ / inflammation aigüe / acute inflammation. Răspuns local imediat la orice agresiune sau distrucţie tisulară, indiferent de natura sau de sediul acestora. Se caracterizează prin semnele clasice ale *inflamaţiei, predominând fenomenele vasculare şi *exsudative. I. a. poate retroceda complet sau se termină printr-o regenerare epitelială parenchimatoasă şi o cicatrizare conjunctivă.

INFLAMAŢIE ASEPTICĂ / inflammation aseptique / aseptic inflammation. Inflamaţie care nu a fost declanşată de un germen patogen, dar care se poate complica cu o *inflamaţie septică.

INFLAMAŢIE CRONICĂ / inflammation chronique / chronic inflammation. Proces inflamator care se prelungeşte săptămâni sau luni, cu evoluţie lentă şi marcată îndeosebi prin formarea de ţesut conjunctiv. Cauzele i. c. sunt apărarea tisulară, umorală sau hormonală defectuoasă sau persistenţa stimulilor declanşatori ai inflamaţiei acute. Trecerea de la inflamaţia acută la cea cronică este dificil de reperat, uneori, aceasta din urmă debutând lent, fără să prezinte caracteristicile inflamaţiei acute. Stigmatele histologice ale i. c. sunt celulele mononucleate, macrofage îndeosebi, limfocite, plasmocite, fibroblaste, mai mult sau mai puţin active. De asemenea, formarea de mici vase sanguine şi o fibroză, îndeosebi colagenică, puţin elastică.

INFLAMAŢIE GRANULOMATOASĂ / inflammation granulomateuse / granulomatous inflammation. Inflamaţie cronică în urma căreia se formează un *granulom. Tipul de granulom depinde de etiologia procesului inflamator. V. granulom şi, în continuarea acestui termen, diferite tipuri de granuloame.

INFLAMAŢIE METASTATICĂ / inflammation métastatique / metastatic inflammation. Inflamaţie transmisă şi reprodusă la distanţă, dintr-un focar inflamator primar, prin transportul materialului infecţios pe cale sanguină sau limfatică.

INFLAMAŢIE NECROTICĂ / inflamation nécrotique / necrotic inflammation. Inflamaţie consecutiv căreia se produce *necroza ţesuturilor afectate.

INFLAMAŢIE SUBACUTĂ / inflammation subaigüe / subacute inflammation. Stare intermediară *inflamaţiei acute şi *inflamaţiei cronice, având caracteristici din ambele aceste tipuri.

INFLAMAŢIE TRAUMATICĂ / inflammation traumatique / traumatic inflammation. Inflamaţie determinată de o leziune traumatică

INFLEXIUNE, s. f. / inflexion, s. f. / inflection, inflexion. [*Lat.* ***inflexio, -onis*** *= îndoire, aplecare, de la* ***inflectare*** *= a îndoi înăuntru (* ***in*** *= în;* ***flectere*** *= a îndoi).* 1) Schimbare bruscă a accentului în vorbire sau a tonului vocii. 2) Îndoire, curbare a unui organ. Ex.: *i. osoasă*, fractură incompletă, cu îndoirea osului.

INFLUENZA, s. f. / influenza, s. f. / influenza. [*Ital.* ***influenza,*** *cu origine incertă: lat.* ***influere*** *= a curge, sau "influenţa" nefastă a aştrilor, care erau consideraţi în Evul Mediu drept cauză a bolii.*] Sin.: gripă (v.).

INFLUX NERVOS / influx nerveux / nervous influx. [*Lat.* ***influxus,*** *de la* ***influere*** *= a curge în, a se vărsa în (* ***in*** *= în;* ***fluere*** *= a curge);* ***nervus*** *= nerv.*] Propagarea excitaţiei la nivelul fibrei nervoase, constând dintr-o undă de *depolarizare care se transmite de-a lungul membranei axonale. Energia necesară deplasării acestei unde nu se datorează stimulului, ci este furnizată pe măsură ce mesajul avansează. În consecinţă, natura mesajului nervos nu este afectată de intensitatea stimulului, dar aceasta din urmă codifică frecvenţa excitaţiilor în fibra nervoasă. I. n. se manifestă prin succesiunea *potenţialelor de acţiune, care constituie suportul său fizic. V. şi conducţie saltatorie.

INFORMAŢIE, s. f. / information, s. f. / information. [*Lat.* ***informatio, -onis*** *= plan, reprezentare, instruire, de la* ***informare*** *= a da o formă, a reprezenta şi* ***forma*** *= formă.*] 1) Termen de largă circulaţie după apariţia ciberneticii ca formă particulară şi specifică de legătură între sisteme şi procese materiale. 2) În informatică, i. reprezintă un element de cunoaştere care poate fi codificat pentru a fi conservat (păstrat, stocat), tratat (prelucrat, procesat) sau comunicat. Cantitatea de i. reprezintă măsurarea cantitativă a incertitudinii unui mesaj în funcţie de gradul de probabilitate al fiecărui semnal component al mesajului respectiv. 3) În sensul cel mai specific al teoriei comunicaţiei (C. Shannon): mărime care măsoară incertitudinea determinată prin emisia unui mesaj şi calculabilă conform ecuaţiei lui Shannon. Obs.: I. nu este nici materie (dar este stocată pe un sistem material) şi nici energie (dar este necesară energie pentru conservarea, prelucrarea sau transmiterea sa). Ea măsoară gradul de determinare a unui sistem V. şi redundanţă.

INFORMAŢIE GENETICĂ / information génétique / genetic information. Cantitatea de determinare pe care o poartă un mesaj genetic.

INFRACLINIC, adj. / infraclinique, adj. / subclinical. [*Lat. **infra** = sub; gr. **klinikos** = referitor la pat, de la **kline** = pat.*] Care nu provoacă o manifestare clinică şi nu poate fi relevat prin examene de laborator.

INFRALIMINAL, adj. / infraliminaire, adj. / subliminal. [*Lat. **infra** = sub; **liminaris**, de la **limen, -minis** = prag.*] Inferior pragului de percepţie sau de reacţie (îndeosebi cu referire la un stimul). Var.: infraliminar. Sin.: subliminal.

INFRALIMINAR. Var. pentru infraliminal (v.).

INFRAMASTITĂ, s. f. / inframastite, s. f. / submammary mastitis. [*Gr. **infra** = sub; **mastos** = mamelă; **-ită** = sufix ce semnifică infecţie.*] *Flegmon retromamar, subadenoidian, adică dezvoltat în ţesutul celular care separă mamela de peretele toracic.

INFRAROŞU, adj. / infrarouge, adj. / infrared. [*Lat. **infra** = sub; **roseus** = roşu, trandafiriu.*] Radiaţii electromagnetice cu lungimea de undă imediat superioară roşului. Determină efect caloric, aplicabil în medicină.

INFRASUNET, s. n. / infrason, s. m. / infrasound. [*Lat. **infra** = sub; **sonitus** = sunet.*] Vibraţie acustică cu frecvenţă mai mică de 16 Hz, inaudibilă de către urechea umană. V. şi ultrasunet.

INFUNDIBUL, s. n. / infundibulum, s. m. / infundibulum. NA: infundibulum, pl. infundibula. [*Lat. **infundibulum** = pâlnie.*] Orice parte a unui organ în formă de pâlnie.

INFUNDIBULECTOMIE, s. f. / infundibulectomie, s. f. / infundibulectomy. [*Lat. **infundibulum** = pâlnie; gr. **ektome** = excizie.*] Excizie, sub circulaţie extracorporeală, a hipertrofiei musculare a infundibulului din ventriculul drept, în cursul curei chirurgicale a cardiopatiilor congenitale cu obstacol subvalvular al căii pulmonare (ex.: în *tetralogia Fallot).

INFUNDIBULOTOMIE, s. f. / infundibulotomie, s. f. / infundibulotomy. [*Lat. **infundibulum** = pâlnie; gr. **tome** = tăiere, secţiune, de la **temnein** = a tăia.*] Secţionarea infundibulului arterei pulmonare sau a valvulelor pulmonare, executată izolat sau combinat. Permite accesul în ventriculul drept. Este utilizată în special pentru realizarea *infundibulectomiilor şi pentru realizarea comunicărilor interventriculare.

INFUZIE, s. f. / infusion, s. f. / infusion. [*Lat. **infusio, -onis**, de la **infundere** = a vărsa în (**in** = în; **fundere** = a vărsa).*] Soluţie apoasă obţinută din produse vegetale menţinute un timp în contact în apă fierbinte, aproape de fierbere.

INFUZORI, s. m. pl. / infusoires, s. m. pl. / infusoria. [*Deoarece apar în infuzii (lat. **infusio, -onis**), după expunerea la aer.*] Protozoare care au corpul acoperit de cili vibratili, cu ajutorul cărora se deplasează. I. prezintă două nuclee: un macronucleu vegetativ şi un micronucleu reproductiv. Cea mai mare parte a i. trăiesc în aer liber, unii, însă, sunt paraziţi ai mamiferelor şi omului. Ex.: *Balantidium coli.*

INGESTA, s. f. pl. / ingesta, s. m. pl. / ingesta. [*Lat. **ingestum**, de la **ingerere** = a duce în (**in** = în; **gerere** = a purta).*] Denumire generală, în lat., a tuturor alimentelor solide sau lichide ingerate.

INGESTIE, s. f. / ingestion, s. f. / ingestion. [*Lat. **ingestio, -onis** = ingerare, de la **ingerere** = a duce în (**in** = în; **gerere** = a purta).*] Actul de introducere pe cale bucală şi înghiţire, după mestecare, a hranei, a băuturilor, a unor medicamente sau uneori (de regulă accidental) a unor substanţe necomestibile ori toxice.

INGHINAL, adj. / inguinal, -ale, -aux, adj. / inguinal. [*Lat. **inguen, -inis** = stinghia piciorului.*] Care aparţine regiunii inghinale (stinghiei), care este localizat în această regiune. Ex.: hernie i., ganglioni i.

INGINERIE GENETICĂ / ingénierie génétique, génie génétique / genetic engineering. [*Lat. **ingenium** = spirit, inteligenţă; gr. **genetikos** = propriu unei generaţii, de la **genos** = neam, urmaş, generaţie.*] Domeniu al geneticii, dedicat efectuării unor experienţe de introducere (transfer) de gene de la o specie dată într-un organism aparţinând aceleiaşi specii sau altei specii, de regulă foarte îndepărtată filogenetic. Prin aceasta se reorganizează materialul genetic al unui organism dat. Izolarea sau sinteza genelor a dus la obţinerea artificială a unor substanţe naturale importante: *insulină, *somatostatină, *interferon etc. Perspectivele i. g. sunt extrem de largi, îndeosebi în vederea corectării sau înlocuirii genelor mutante. V. şi biotehnologie.

INGINERIE MEDICALĂ / ingénierie médicale / medical engineering. [*Lat. **ingenium** = spirit, inteligenţă; **medicus** = medic.*] Ştiinţa care are ca scop realizarea de aparate complexe utilizate în medicină în scopuri diagnostice sau terapeutice.

INHALANT, s. n. / inhalant, s. m. / inhalant. [*Lat. **inhalare** = a sufla asupra, de la **in** = în, **halare** = a sufla.*] Substanţă (soluţie) utilizată în inhalaţie (v.).

INHALAŢIE, s. f. / inhalation, s. f. / inhalation. [*Lat. **inhalatus** = suflare, de la **inhalare** = a sufla asupra (**in** = în; **halare** = a sufla).*] 1) Act terapeutic care constă în absorbţia prin căile respiratorii, în timpul inspirului, a unui fluid aflat în stare gazoasă sau după transformarea în stare de vapori. 2) Pătrunderea (accidentală) a unei substanţe solide sau lichide în căile respiratorii superioare.

INHIBINE, s. f. pl. / inhibines, s. f. pl. / inhibins. [*Lat. **inhibere** = a împiedica; **-ină**.*] Substanţe (hormoni, factori) asemănătoare *liberinelor, exercitând, însă, un efect inhibitor asupra unor secreţii hormonale. Ex.: *somatostatina, factorul de inhibare a prolactinei. V. şi *inhibiting hormone.*

INHIBINE GONADICE / inhibines gonadiques / gonadic inhibins. Hormoni polipeptidici heterodimeri, constituiţi prin combinarea a două lanţuri, pornind de la trei subunităţi (α, β_A şi β_B). Se disting două forme majore: *i. A* (un lanţ α de 18 kDa, un lanţ β_A de 14 kDa, cu genele pe cromozomul 2) şi *i. B* (un lanţ α, un lanţ β_B, fiecare de 14 kDa, cu gene pe cromozomul 2). La ambele i., lanţurile sunt legate prin două punţi disulfidice. La femeie, i. sunt elaborate la nivelul foliculilor cavitari tineri şi exercită o acţiune de frânare a sintezei de *gonadoliberine şi, prin aceasta, asupra hormonilor gonadotropi antehipofizari. Când granuloasa ovariană produce progesteron, sinteza de i. se reduce. La bărbat, i. sunt produse de celulele Sertoli, sinteza lor fiind activată de testosteron şi inhibată de progesteron. I. testiculare exercită, de asemenea, o acţiune de frânare a axului gonadotrop hipotalamohipofizar, având şi un rol local, de diminuare a activităţii mitotice a spermatogoniilor.

INHIBITING HORMONE / inhibiting hormone / inhibiting hormone. Anglicism care defineşte un hormon (secretat de o structură anatomică) care inhibă eliberarea unor hormoni dintr-o altă structură. Ant.: **releasing hormone.* V. şi inhibine.

INHIBITOR, adj., s. m. / inhibiteur, -trice, adj., s. m. / inhibitor. [*Lat. **inhibere** = a împiedica.*] (Element fizic sau chimic) care are capacitatea de a produce *inhibiţie.

INHIBITOR AL ANHIDRAZEI CARBONICE / inhibiteur de l'anhydrase carbonique / carbonic anhydrase inhibitor. *Diuretic derivat din sulfamide. Acţionează prin inhibarea reabsorbţiei de sodiu şi clor la nivelul ramurii ascendente a ansei lui Henle.

INHIBITOR AL ENZIMEI DE CONVERSIE A ANGIOTENSINEI / inhibiteur de l'enzyme de conversion de l'angiotensine / angiotensin converting enzyme inhibitor. Denumire pentru un grup de substanţe care inhibă *enzima de conversie a angiotensinei I în angiotensină II. Aceste molecule exercită un puternic efect antihipertensiv, reprezentant tipic fiind *captoprilul, iar mai recent - enalaprilul.

INHIBITOR AL ENZIMEI DE CONVERSIE A ENDOTELINEI / inhibiteur de l'enzyme de conversion de endothélinei / endothelin converting enzyme inhibitor. Denumire pentru un grup de substanţe vasodilatatoare care inhibă enzima de conversie a *big*-endotelinei 1 în endotelină-1 (ET-1), utilizate în tratamentul hipertensiunii arteriale, vasospasmului coronarian şi cerebral. Se apreciază că acestea ar putea deveni medicamente la fel de utile în tratamentul afecţiunilor aparatului cardiovascular ca şi *i. e. de c. a angiotensinei. V. şi endoteline.

INHIBITOR DE METALOPROTEAZE / inhibiteur des métalloprotéases / metalloproteases inhibitor. Proteină implicată în menţinerea structurii *matricei extracelulare, a cărei genă se află pe cromozomul 22. O anomalie a genei i. de m. este la originea distrofiei Sorsby, boală cu transmitere autozomal dominantă, afectând subiecţi de 30-40 de ani.

INHIBITOR AL MONOAMINOXIDAZEI / inhibiteur de la monoamine oxydase / monoamine oxidase inhibitor. Denumire generală pentru un grup de medicamente antidepresive care cresc concentraţia de *catecolamine encefalice (noradrenalină, 5-hidroxitriptamină) prin inhibarea dezaminării oxidative a acestora.

INHIBITOR AL POMPEI GASTRICE DE PROTONI / inhibiteur de la pompe à protons / enzyme inhibitor of H^+-K^+-ATPase. Antiulceros major ce acţionează prin blocarea *pompei de protoni (H^+-K^+-ATPază) de la nivelul celulelor parietale gastrice. Această pompă extrage protoni (H^+) din celula parietală în scopul menţinerii acidităţii gastrice, introducând în schimb în celulă ionii de K^+, pentru menţinerea pH-ului fiziologic al acesteia. Reprezentant tipic: *omeprazolul.

INHIBITORI DE CALCIU / inhibiteurs calciques / calcium antagonists. Sin.: blocante de canale calcice (v.).

INHIBIŢIE, s. f. / inhibition, s. f. / inhibition. [*Lat.* ***inhibitio, -onis,*** *de la* ***inhibere*** *= a împiedica.*] 1) Fenomen care constă în încetinirea sau oprirea unei reacţii chimice sub efectul unei substanţe numită *inhibitor. 2) Diminuarea sau suspendarea funcţiei unui organ ca urmare a unor impulsuri transmise pe cale nervoasă vegetativă. I. poate interveni ca mecanism de autoreglare, în mod normal, caz în care impulsurile provin din organism, sau poate fi determinată de administrarea unor substanţe care mimează efectul inhibitor fiziologic. 3) Diminuarea ratei de creştere sau de multiplicare în cazul unui microorganism.

INHIBIŢIE ALOGENĂ / inhibition allogénique / allogenic inhibition. Fenomen prin care contactul dintre limfocite şi ţesuturi provenind de la indivizi diferiţi ar declanşa leziuni citotoxice, chiar dacă limfocitele nu au fost sensibilizate în prealabil. Realitatea i. a. rămâne discutabilă, deoarece unele substanţe pot determina o *citotoxicitate nespecifică a limfocitelor.

INHIBIŢIE COMPETITIVĂ / inhibition concurrentielle / competitive inibition. Inhibiţia unei enzime prin competiţie reversibilă, pentru acelaşi situs receptor al enzimei, între substratul său şi un inhibitor de constituţie similară.

INHIBIŢIE DE CONTACT / inhibition de contact / contact inhibition. 1) Inhibiţia proliferării celulare după formarea unui monostrat, în cazul celulelor în cultură. I. de c. se explică prin faptul că, în cazul unei densităţi mari a populaţiei celulare, concentraţia *factorilor de creştere devine prea mică pentru a induce diviziunea celulară. 2) Fenomen de oprire a oricărei mişcări celulare atunci când o celulă cu deplasare liberă întâlneşte o altă celulă. Frecvent, după contactul membranar, celula aflată în deplasare se retrage rapid.

INHIBIŢIE NECOMPETITIVĂ / inhibition non concurrentielle / noncompetitive inhibition. Inhibiţia unei enzime prin fixarea inhibitorului pe un situs diferit celui ce corespunde substratului său specific. I. n. poate fi reversibilă.

INHIBIŢIE POSTSINAPTICĂ / inhibition postsynaptique / postsynaptic inhibition. Reducerea excitabilităţii unei celule determinată de eliberarea în fanta sinaptică de neuromediatori provocând un *potenţial postsinaptic inhibitor.

INHIBIŢIE PRESINAPTICĂ / inhibition présynaptique / presynaptic inhibition. Inhibiţia eliberării unui neuromediator de sinapsa unui axon la nivelul căruia un alt axon prezintă o sinapsă axono-axonală.

INIENCEFALIE, s. f. / iniencéphalie, s. f. / iniencephaly. [*Gr.* ***inion*** *= spatele capului, occiput;* ***enkephalos*** *= creier, de la* ***en*** *= în,* ***kephale*** *= cap.*] Formă majoră a *notocordodisrafiei cu localizare occipitocervicală, constând în asocierea: **rahischizis*, *encefalomielodisrafie şi malfuncţii ale esofagului sau ale stomacului.

INIMĂ, s. f. / coeur, s. m. / heart. NA: cor. [*Lat.* ***anima*** *= viaţă, suflet.*] Organ muscular cavitar situat în *mediastinul anterior, care asigură prin contracţiile sale ritmice *circulaţia sanguină. Muşchiul cardiac, *miocardul, este tapisat la interior de endocard, iar la exterior de pericardul seros. I. prezintă patru cavităţi: două atrii şi două ventricule. Atriul şi ventriculul drept formează *i. dreaptă*, iar atriul şi ventriculul stâng, *i. stângă*; acestea sunt separate prin *septum cordis*. Atriul şi ventriculul stâng comunică prin orificiul atrioventricular stâng, prevăzut cu valvula mitrală; atriul şi ventriculul drept comunică prin orificiul atrioventricular drept, prevăzut cu valvula tricupsidă. În afara miocardului contractil, cordul conţine un ţesut specializat în generarea şi transmiterea impulsurilor contractile, denumit ţesut nodal sau sistem cardionector. Celulele care alcătuiesc acest ţesut muscular tânăr, denumit de unii autori şi ţesut embrionar, sunt grupate în mai multe formaţiuni şi anume: 1) nodul Keith şi Flack, situat în atriulul drept şi care declanşează contracţiile; 2) nodul Aschoff-Tawara, situat la partea superioară a septului interventricular, care comandă transmiterea excitaţiei spre ventriculi; 3) fasciculul His, divizat în două ramuri în pereţii ventriculari, care se distribuie mai departe în miocard (reţeaua Purkinje). Dubla structură morfologică a miocardului corespunde unei duble activităţi funcţionale. I. poate fi considerată ca fiind constituită dintr-un sistem electric, care generează ritmic impulsuri contractile şi dintr-un sistem mecanic, care reacţionează la aceste impulsuri prin contracţii ritmice. Pentru ca inima să îşi poată efectua funcţia de pompă, este necesar să existe o corelaţie perfectă între activitatea electrică şi cea mecanică. Sin.: cord.

INION, s. n. / inion, s. m. / inion. NA: inion. [*Gr.* ***inion*** *= spatele capului, occiput.*] Protuberanţa occipitală externă.

INIŢIATOR, s. m., adj. / initiateur, s. m., adj. / initiator. [*Lat.* ***initium*** *= debut.*] 1) Despre *codonul unde începe traducerea ARN mesager (*codon iniţiator) sau primul ARN transfer. 2) Agent care provoacă primul stadiu al *cancerogenezei. 3) Compus care, adăugat *monomerilor, declanşează *polimerizarea acestora.

INIŢIERE, s. f. / initiation, s. f. / initiation. 1) Faza iniţială a *transcripţiei, constând în fixarea specifică a ARN-polimerazei pe *promotorul genei de transcris şi formarea primei legături nucleopeptidice. 2) Faza iniţială a *traducerii genetice, constând în fixarea ribozomului pe un situs specific al *ARN mesager, localizarea sa pe *codonul de iniţiere şi formarea primei *legături peptidice.

INIŢIERE TUMORALĂ / initiation tumorale / tumor initiation. Proces ireversibil rezultând ca urmare a expunerii celulelor la o anumită doză dintr-un agent carcinogen, denumit iniţiator, care produce o modificare permanentă a ADN din celulele ţintă. Aceste celule pot da naştere unei tumori prin acţiunea complementară a unui promotor. V. promotor def. 1.

INJECŢIE, s. f. / piqûre, s. f. / injection. [*Lat.* ***iniectio, -onis*** *= introducere, injectare, de la* ***iniectare*** *= a arunca în (****in*** *= în;* ***iactare*** *= a arunca).*] 1) Introducerea unui ac ce prezintă un canal într-o zonă a organismului (intramuscular, subcutanat, intravenos, intradermic, mai rar arterial) pentru a extrage un lichid normal sau patologic (puncţie, priză de sânge) sau (mai frecvent) pentru a injecta un medicament aflat dizolvat sau în suspensie într-un lichid steril. 2) Substanţa injectată sub formă de soluţie sau de suspensie medicamentoasă.

INJONCŢIUNE PARADOXALĂ, s. f. / injonction paradoxale, s. f. / paradoxical injunction. Ordin sau indicaţie care conţine o contradicţie terminologică în sine („fii spontan") sau pune subiectul într-o situaţie conflictuală sau absurdă. Ex.: „dacă e bine, te bat, dacă nu e bine, tot te bat".

INLAY / inlay / inlay. [*Engl.* ***inlay*** *= incrustaţie.*] Obturaţie dentară pregătită în laborator după amprenta cavităţii. Se poate confecţiona din metal, porţelan sau acrilat.

INOCLUZIE, s. f. / inocclusion, s. f. / inocclusion. [*Lat.* ***in*** *= lipsit de; lat. medievală* ***occlusio, -onis,*** *de la* ***occludere*** *= a închide şi* ***claudere*** *= a închide.*] Lipsa de contact ocluzal al arcadelor dentare.

INOCLUZIE STATICĂ / inocclusion statique / rest position. Poziţia mandibulei când muşchii masticatori sunt în repaus, iar subiectul menţine capul drept. S-a constatat că această poziţie este constantă pentru acelaşi subiect în tot timpul vieţii şi că, în repaus, există un spaţiu liber între arcadele dentare.

INOCUITATE, s. f. / innocuité, s. f. / innocuity, harmlessness. [*Lat.* ***innocuus*** *= care nu este dăunător, inofensiv, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***nocere*** *= a face rău.*] Proprietatea de a nu fi dăunător, cu referire îndeosebi la medicamente.

INOCULABIL, adj. / inoculable, adj. / inoculable. [*Lat.* ***inoculare*** *= a altoi, a implanta (****in*** *= în;* ***oculus*** *= ochi); sensul actual este preluat din engl.* ***to inoculate.***] Care poate fi introdus sau transmis prin inoculare.

INOCULARE, s. f. / inoculation, s. f. / inoculation. [*Lat.* ***inoculatio, -onis*** *= altoire în ochi, de la* ***inoculare*** *= a altoi, a implanta (****in*** *= în;* ***oculus*** *= ochi); sensul actual este preluat din engl.* ***to inoculate.***] Introducerea unui agent infectant într-un mediu viu (organism, embrion, culturi celulare) sau într-un mediu inert, acelular (caz în care se foloseşte mai frecvent termenul de însămânţare).

INOCULUM, s. m. / inoculum, s. m. / inoculum. [*Lat.* ***inoculare*** *= a altoi, a implanta (****in*** *= în;* ***oculus*** *= ochi); sensul actual este preluat din engl.* ***to inoculate.***] Termen utilizat în microbiologie pentru desemnarea cantităţii de germeni introdusă într-un mediu de cultură sau inoculată la un animal de laborator.

INOTROP, adj. / inotrope, adj. / inotropic. [*Gr.* ***is, inos*** *= fibră;* ***trope*** *= întoarcere, de la* ***trepein*** *= a întoarce.*] Despre tot ceea ce se referă la *contractilitatea musculară. Ex.: efectul i. pozitiv sau negativ reprezintă creşterea, respectiv scăderea contractilităţii musculare.

INOTROPE CARDIACE / inotropes cardiaques / cardiac inotropic drugs. Medicamente cu acţiune *inotropă pozitivă, utilizate în tratamentul insuficienţei cardiace şi al unor tulburări de ritm. I. c. principale sunt: digitalicele, agoniştii beta-adrenergici, dopaminergici şi anumiţi inhibitori ai fosfodiesterazelor.

INOTROPISM, s. n. / inotropisme, s. m. / inotropism. [*Gr.* ***is, inos*** *= fibră;* ***trope*** *= întoarcere, de la* ***trepein*** *= a întoarce;* ***-ism.***] Proprietatea miocardului de a se contracta, consecutiv unui stimul şi pe baza eliberării energiei biochimice din complexele macroergice de tip fosfat, prin glicoliză anaerobă.

INOZINĂ, s. f. / inosine, s. f. / inosine. Nucleotid format prin dezaminarea adenozinei.

INOZITOL, s. m. / inositol, s. m. / inositol. Polialcool, $(CHOH)_6$, derivat al ciclohexanului, care participă la sinteza lipidelor şi în special a fosfogliceridelor.

INOZITOL TRIFOSFAT, s. m. / inositol triphosphate / inositol triphosphate. Mesager secund deosebit de important rezultat după activarea *fosfolipazei C membranare de către complexul hormon-receptor. Acţionând asupra *fosfatidilinozitol-4,5-difosfatului (PIP_2), fosfolipaza C determină formarea a doi mesageri secunzi: inozitol-1,4,5-trifosfat (IP_3) şi *diacilglicerol (DAG). I.t. determină mobilizarea *calciului din depozite, fixându-se pe receptorii specifici din structura canalelor de calciu ale membranelor *reticulului endoplasmatic şi sarcoplasmatic, pe care le deschide. La această creştere a concentraţiei de calciu contribuie şi acţiunea activatoare a i.t. asupra influxului cationului la nivelul *canalelor calcice ale *plasmalemei. Această ultimă acţiune se produce şi prin intermediul unui metabolit fosforilat al i.-t., inozitol tetrafosfatul (IP_4). Abrev.: IP_3.

INSALIVAŢIE, s. f. / insalivation, s. f. / insalivation. [*Lat.* ***in*** *= în;* ***salivare,*** *de la* ***saliva*** *= salivă.*] Primul timp al digestiei bucale, constând în impregnarea alimentelor cu salivă.

INSCRIPŢIE, s. f. / inscription, s. f. / inscription. [*Lat.* ***inscriptio, -onis*** *= înscriere, de la* ***inscribere*** *= a scrie pe (****in*** *= în;* ***scribere*** *= a scrie).*] Parte a reţetei care cuprinde denumirea medicamentelor recomandate şi cantităţile necesare.

INSECTĂ, s. f. / insecte, s. m. / insect. [*Lat.* ***insecta, -orum*** *= insecte, de la* ***insecare*** *= a face o tăietură în (****in*** *= în;* ***secare*** *= a tăia); datorită strangulaţiilor de pe corpul lor.*] Artropod din clasa *Insecta*; *i. vectoare* transmit o boală contagioasă de la un bolnav sau purtător la omul sănătos.

INSECTICID, adj., s. n. / insecticide, adj., s. m. / insecticide. [*Lat.* ***insecta, -orum*** *= insecte, de la* ***insecare*** *= a face o tăietură în (****in*** *= în;* ***secare*** *= a tăia);* ***caedere*** *= a omorî.*] (Substanţă chimică toxică) care este folosită pentru distrugerea insectelor. Tipuri de i.: de contact, de ingestie, remanent, de respiraţie, de şoc.

INSECTIFUG, adj., s. n. / insectifuge, adj., s. m. / insectifuge. [*Lat.* ***insecta, -orum*** *= insecte, de la* ***insecare*** *= a face o tăietură în (****in*** *= în;* ***secare*** *= a tăia);* ***fugere*** *= a alerga, a fugi.*] (Substanţă) care, aplicată pe piele sau pe îmbrăcăminte, îndepărtează temporar insectele, fără să le distrugă.

INSEMINARE, s. f. / insémination, s. f. / insemination. [*Lat.* ***inseminare*** *= a însămânţa, a fecunda, de la* ***in*** *= în,* ***seminare*** *= a însămânţa şi* ***semen, -inis*** *= sământă.*] Introducerea de spermă în interiorul vaginului. V. inseminare artificială şi inseminare intrauterină. Var.: inseminaţie. Sin.: însămânţare (def. 2).

INSEMINARE ARTIFICIALĂ / insémination artificielle / artificial insemination. Metodă de tratament al infertilităţii masculine constând în introducerea instrumentală a spermei în vaginul unei femei apte pentru concepţie. Sperma (proaspătă sau conservată prin congelare în azot lichid) este depusă în ziua probabilă a ovulaţiei şi poate proveni de la soţ (în caz de impotenţă a acestuia) sau de la un donor anonim (în caz de sterilitate a soţului).

INSEMINARE INTRAUTERINĂ / insémination intrautérine / intrauterine insemination. Procedeu de *concepţie asistată în cazurile de infertilitate masculină cauzată de incapacitatea spermatozoizilor de a penetra prin mucusul cervical sau prin bariera ce înconjoară ovulul. Spermatozoizii pot fi trataţi chimic *in vitro* pentru ameliorarea motilităţii acestora, fiind apoi injectaţi direct în uter pe cale vaginală.

INSEMINAŢIE. Var. pentru inseminare (v.).

INSENSIBILIZARE, s. f. / insensibilisation, s. f. / temporary desensitization. [*Lat.* ***in*** *= lipsit de;* ***sensibilis*** *= care se* *poate percepe cu simţurile, de la* ***sentire*** *= a simţi.*] Abolirea sensibilităţii locale sau generale.

INSERT / insert / insert. [*Engl.* ***insert*** *= inserţie.*] Termen englezesc consacrat, desemnând fragmentul de ADN exogen cuprins într-un vector recombinat.

INSERŢIE, s. f. / insertion, s. f. / insertion. [*Lat.* ***insertio, -onis*** *= inserţie, altoire, de la* ***inserere*** *= a băga, a introduce (****in*** *= în;* ***serere*** *= a semăna, a sădi).*] 1) Termen utilizat în tehnica de *recombinare ADN, cu sensul de introducere de ADN exogen într-un vector de clonare. 2) Zonă de ataşare a unei structuri anatomice pe o altă structură anatomică (ex.: ligament pe os).

INSIPID, adj. / insipide, adj. / insipid. [*Lat.* ***insipidus*** *= fad, fără savoare, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***sapidus*** *= gustos.*] Fără gust.

INSOLAŢIE, s. f. / insolation, s. f., coup de chaleur / insolation. [*Lat.* ***insolatio, -onis*** *= expunere la soare, de la* ***in*** *= în,* ***sol, solis*** *= soare.*] Stare patologică rezultată în urma expunerii de lungă durată la acţiunea razelor solare sau în perioade în care intensitatea acestora este foarte mare. Se poate manifesta prin hiperpirexie şi leziuni cutanate de arsură, iritaţie meningiană, uneori comă. Forma de *i.* numită *cu asfixie* se manifestă prin scăderea temperaturii organismului şi puls filiform.

INSOMNIE, s. f. / insomnie, s. f. / insomnia, agrypnia. [*Lat.* ***insomnia*** *= lipsă de somn, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***somnus*** *= somn.*] Absenţa *somnului în perioadele normale de somn. I. poate avea cauze multiple şi este foarte rar totală, de obicei afectând un subiect pe o anumită perioadă determinată a nopţii: 1) *I. iniţială, predormiţională* sau *de inducţie*, când subiectul nu poate adormi decât după o perioadă lungă de timp. 2) *I. de menţinere* sau *dormiţională*, cu trezirea subiectului în plină noapte şi revenirea dificilă la starea de somn sau cu treziri repetate. 3) *I. terminală* sau *post dormiţională*, manifestată prin trezire precoce cu imposibilitatea adormirii. În multe cazuri, i. poate disimula elementele unei *depresii sau este consecinţa nerespectării unor reguli simple de igienă a somnului.

INSOMNIE FAMILIALĂ FATALĂ / insomnie familiale fatale / fatal familial insomnia. Boală familială descrisă recent, care ar fi determinată de un *prion şi se caracterizează prin *insomnie rebelă la orice tratament, *disautonomie şi tulburări motorii. Anatomopatologic s-au constatat leziuni localizate în nucleii talamici anteroventral şi mediodorsal. V. şi encefalopatii spongiforme subacute transmisibile.

INSORBŢIE, s. f. / insorption, s. f. / insorption. [*Lat.* ***in*** *= în;* ***sorbitio, -onis*** *= sorbire, de la* ***sorbere*** *= a suge, a bea.*] Ansamblul schimburilor care se produc între lumenul intestinal şi enterocit, în sensul lumen – enterocit. I. poate fi *activă* (împotriva unui gradient şi cu consum de energie) sau *pasivă* (pe baza unor gradienţi de concentraţie existenţi între mediul endoluminal şi în cel celular). V. exsorbţie.

INSPECŢIE, s. f. / inspection, s. f. / inspection. [*Lat.* ***inspectio, -onis*** *= privire, examinare, de la* ***inspectare*** *= a se uita la, a examina (****in*** *= în;* ***spectare*** *= a privi).*] Prima etapă a examenului fizic. Constă în observarea pacientului şi căutarea eventualelor anomalii ale aspectului corpului său (culoare, formă) sau ale comportamentului său. I. reprezintă, împreună cu *palparea, *percuţia şi *auscultaţia, una din cele patru etape ale examinării clinice a pacientului.

INSPIR, s. n. / inspiration, s. f. / breath, inspiration. [*Lat.* ***inspirare*** *= a inspira, de la* ***in*** *= în,* ***spirare*** *= a sufla.*] Timp al respiraţiei în care aerul pătrunde în plămâni prin dilatarea, mărirea de volum a cuştii toracice. Sin.: inspiraţie. Ant.: expir, expiraţie.

INSPIRATOR, adj., s. n. / inspirateur, -trice, adj., s. m. / inspiratory. [*Lat.* ***inspirare*** *= a inspira, de la* ***in*** *= în,* ***spirare*** *= a sufla.*] 1) Care participă la inspiraţie. Ex.: muşchi i., care favorizează expansiunea cuştii toracice şi pătrunderea aerului în plămâni. 2) Aparat pentru efectuarea respiraţiei artificiale sau a respiraţiei într-un spaţiu redus (cheson cu aer comprimat).

INSPIRAŢIE, s. f. / inspiration, s. f. / inspiration. [*Lat.* ***inspiratio, -onis*** *= suflu, respiraţie, de la* ***inspirare*** *= a inspira (****in*** *= în;* ***spirare*** *= a sufla).*] Sin.: inspir (v.).

INSTABILITATE, s. f. / instabilité, s. f. / instability. [*Lat.* ***instabilitas, -atis*** *= nestatornicie, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***stabilitas, -atis*** *= stabilitate, statornicie şi* ***stare*** *= a sta în picioare.*] 1) În psihiatrie, incapacitatea unui subiect de a se concentra asupra aceleiaşi acţiuni o perioadă mai lungă de timp. 2) Imposibilitatea unui *biosistem de a se menţine în *stare staţionară (echilibru dinamic).

INSTABILITATE PSIHOMOTORIE / instabilité psychomotrice / restlessness. *I. asociată cu o stare de agitaţie psihomotorie.

INSTALAŢIE, s. f. / installation, s. f. / equipment. [*Lat. medievală* ***installare*** *= a aşeza un demnitar în strana unei biserici, de la* ***in*** *= în,* ***stallum*** *= stal, strană.*] Ansamblu de dispozitive, obiecte care formează un tot, utilizat pentru efectuarea unei operaţiuni. Ex.: i. de aprovizionare cu apă, i. tehnicosanitare.

INSTILAŢIE, s. f. / instillation, s. f. / instillation. [*Lat.* ***instillatio, -onis*** *= picurare, de la* ***instillare*** *= a picura şi* ***stilla*** *= picătură.*] Termen care desemnează, în general, acţiunea de a introduce un lichid sub formă de picături, într-o cavitate. Ex.: i. nazală.

INSTINCT, s. n. / instinct, s. m. / instinct. [*Lat.* ***instinctus*** *= impuls, imbold, de la* ***instiguere*** *= a împinge.*] Comportament spontan, înnăscut şi variabil, comun tuturor indivizilor dintr-o specie şi care pare adaptat unui scop de care subiectul nu este conştient. La om, comportamentele preformate sunt excepţionale (ex.: suptul), aproape toate conduitele umane fiind învăţate. *I. de conservare* reprezintă un ansamblu de mobiluri care îl împing pe un individ să-şi conserve viaţa. La om, acest i. rămâne dependent de condiţiile sociale. V. şi etologie, etologie umană.

INSTRUCŢIE, s. f. / instruction, s. f. / instruction. [*Lat.* ***instructio, -onis*** *= construire, ordonare, de la* ***instruere*** *= a construi, a aranja (****in*** *= în;* ***struere*** *= a construi, a ridica).*] Ultima parte a reţetei, care cuprinde recomandări cu privire la administrarea medicamentelor prescrise. Începe cu prescurtarea DS (lat.: *detur et signetur*).

INSTRUMENT, s. n. / instrument, s. m. / instrument. [*Lat.* ***instrumentum*** *= unealtă, instrument, de la* ***instruere*** *= a construi, a echipa (****in*** *= în;* ***struere*** *= a construi, a ridica).*] Dispozitiv, instalaţie sau aparat care serveşte la efectuarea unei anumite operaţiuni. Ex.: i. de măsură.

INSTRUMENTAL, adj. / instrumental, adj. / instrumental. Care aparţine instrumentelor sau se realizează cu ajutorul instrumentelor. Ex.: control i. al unei cavităţi din organism.

INSTRUMENTAR, s. n. / instrumentation, s. f. / instrumentarium. Instrumentele sau echipamentul necesare pentru o anumită operaţie, pentru un anumit scop, în chirurgie, dar şi în alte domenii, când prevenirea sau tratamentul bolilor impun utilizarea unui anumit i.

INSTRUMENTAŢIE, s. f. / instrumentation, s. f. / instrumentation. 1) Ansamblu de instrumente de măsură, de analiză, de control etc., utilizate în domeniul biomedical. 2) Utilizarea instrumentelor, lucru realizat cu instrumente. Această semnificaţie este utilizată îndeosebi în engleză.

INSUFICIENŢĂ, s. f. / insuffisance, s. f. / insufficiency, incompetence (exclusiv cu referire la valvule), failure (cu referire la deficienţele organice grave). [*Lat.* ***insufficientia,***

de la in = lipsit de, sufficiens, -ntis = de ajuns si sufficere = a fi de ajuns.] Stare patologică a unei structuri anatomice (organ, glandă etc.), de natură funcţională sau organică, care se caracterizează prin imposibilitatea (parţială sau totală, acută sau cronică) efectuării funcţiilor sale fiziologice. Ex.: *i. ventriculară dreaptă (IVD), *i. ventriculară stângă (IVS), *i. cardiacă, *i. hepatică, *i. respiratorie, *i. renală etc.

INSUFICIENŢĂ AORTICĂ / insuffisance aortique / aortic incompetence. Cardiopatie valvulară caracterizată prin refluxul (patologic) al sângelui din aortă în ventriculul stâng în timpul diastolei. Este determinată de un deficit de etanşeitate a aparatului valvular sigmoid, de etiologie foarte variată. În evoluţia de lungă durată se poate complica cu hipertrofie, apoi cu dilataţie şi *insuficienţă ventriculară stângă. V. şi semn Müller, semn Musset, semn Traube.

INSUFICIENŢĂ CARDIACĂ CONGESTIVĂ / insuffisance cardiaque congestive / congestive heart failure. Incapacitatea inimii de a răspunde la necesităţile hemodinamice ale organismului. I. c. c. afectează cordul stâng, cordul drept sau ambele (i. c. stângă, dreaptă, globală). Înainte de a deveni permanentă, ea nu se manifestă de obicei decât atunci când nevoile organismului cresc (ex.: în efortul fizic). Poate fi *compensată*, dacă debitul cardiac este menţinut prin mecanisme naturale de adaptare şi prin mijloace terapeutice, sau *decompensată*, când, prin evoluţie, aceste mecanisme şi mijloace nu mai sunt eficiente. Cauzele şi mecanismele i. c. c. sunt multiple şi complexe: 1) *I. c. c. stângă* este o complicaţie a stenozei mitrale şi a bolilor care antrenează insuficienţa ventriculară stângă (hipertensiune arterială, boli coronariene şi ale orificiului aortic, insuficienţă mitrală, cardiomiopatii). 2) *I. c. c. dreaptă* poate fi determinată de: bronhopneumopatii, embolii pulmonare, unele cardiopatii congenitale şi cardiopatii stângi decompensate, în acest caz rezultând *i. c. c. globală* sau *totală*. Expresia clinică se află în relaţie cu creşterea presiunii în amonte faţă de cavităţile cordului afectate, determinând semne de i. c. c.: în amonte de inima stângă (*edem pulmonar), în amonte de inima dreaptă (*hepatomegalie, *edem al membrelor inferioare), ca şi i. de debit în aval.

INSUFICIENŢĂ CARDIACĂ HIPODIASTOLICĂ / insuffisance cardiaque diastolique / diastolic ventricular failure. Formă de i. c. datorată umplerii diastolice insuficiente a cordului în condiţiile unui retur venos normal sau crescut. Poate fi consecinţa scurtării diastolei, ca în cazul tulburărilor paroxistice de ritm, a scăderii capacităţii de umplere ventriculară de cauză miocardică (hipertrofie, fibroză), pericardică (pericardită constrictivă, tamponadă pericardică) sau extracardiacă (pneumotorax cu supapă). V. şi insuficienţă cardiacă congestivă.

INSUFICIENŢĂ CORONARIANĂ / insuffisance coronarienne / coronary insufficiency. Diminuare efectivă, localizată sau generalizată, a debitului sanguin de la nivelul circulaţiei *coronariene. Acest termen este utilizat îndeosebi în sens fiziopatologic, în toate cazurile când circulaţia coronariană nu asigură nevoile metabolice ale miocardului, îndeosebi în oxigen.

INSUFICIENŢĂ CORTICOSUPRARENALĂ / insuffisance corticosurrénale / adrenocortical insufficiency. V. insuficienţă suprarenală.

INSUFICIENŢĂ CRONOTROPĂ ATRIALĂ / insuffisance chronotrope atriale / atrial chronotropic incompetence. Imposibilitatea accelerării normale a frecvenţei sinusale, dificultate care trebuie rezolvată în cazul implantării unui *stimulator cardiac.

INSUFICIENŢĂ HEPATICĂ / insuffisance hépatique / hepatic failure, hepatargia. Deficienţa funcţională, de diferite grade, a hepatocitelor, tradusă prin semne clinice şi de laborator.

INSUFICIENŢĂ MEDULARĂ / insuffisance médullaire / medulary insufficiency. Termen prin care sunt regrupate bolile determinate de incapacitatea ţesutului hematopoietic de a produce celule funcţionale sanguine funcţionale în cantitate suficientă. În esenţă, se deosebesc: 1) *i. m. cantitativă*, constituţională sau dobândită, denumită şi **aplazie medulară*; 2) *i.m. secundară* înlocuirii (reprimării) medulare prin tumori, granuloame sau fibroză.

INSUFICIENŢĂ MITRALĂ / insuffisance mitrale / mitral incompetence. Cardiopatie valvulară de etiologie variată, frecvent secundară unei *endocardite bacteriene. Se caracterizează prin reflux sanguin din ventriculul stâng în atriul stâng, în perioada sistolei ventriculare, ca urmare a unui defect de etanşeitate a valvei mitrale. I. m. determină hiperpresiune atrială stângă şi hipertrofie ventriculară stângă.

INSUFICIENŢĂ PULMONARĂ / insuffisance pulmonaire / pulmonary regurgitation (1), respiratory failure (2). 1) Incontinenţa sistemului valvular pulmonar, care antrenează refluxul diastolic al sângelui din artera pulmonară în ventriculul drept. I. p. este, de regulă, congenitală sau consecinţa unei *valvulotomii pulmonare. 2) Insuficienţă respiratorie (v.).

INSUFICIENŢĂ RENALĂ ACUTĂ / insuffisance rénale aiguë / acute renal failure. Sindrom definit prin scăderea debitului de *filtrare glomerulară, la care se adaugă tulburări hidroelectrolitice grave şi tulburări endocrine. Cauze: 1) Obstacol la nivelul căilor excretorii (*i. r. a. postrenală*). 2) Alterare hemodinamică ce provoacă ischemie renală (*i. r. a. prerenală* prin colaps cardiovascular). 3) Afectare organică a parenchimului renal (anurie toxică sau succesivă unei glomerulonefrite acute). Metodele de epurare extrarenală (rinichi artificial) au ameliorat prognosticul i. r. a.

INSUFICIENŢĂ RENALĂ CRONICĂ / insuffisance rénale chronique / chronic renal failure. Faza finală de evoluţie a majorităţii nefropatiilor, caracterizată prin scăderea progresivă, avansată şi ireversibilă a filtrării glomerulare şi/sau a funcţiei tubulare, cu diminuarea sau pierderea funcţiilor excretorie, homeostatică şi endocrină ale rinichilor. Cauza principală a i. r. c. este reprezentată de nefropatiile glomerulare cronice (peste 50%), urmată de nefropatiile interstiţiale (circa 20%), nefroangioscleroza din hipertensiunea arterială, nefropatia diabetică şi boală polichistică renală. I. r. c. se numeşte terminală când supravieţuirea nu mai este posibilă decât prin recursul la *dializă periodică sau la *transplant renal.

INSUFICIENŢĂ RESPIRATORIE / insuffisance respiratoire / respiratory failure. Imposibilitatea aparatului respirator de a menţine presiunile parţiale ale O_2 şi CO_2 şi saturaţia în oxigen din sângele arterial la valori normale. Sin.: insuficienţă pulmonară, def. 2. Cauze: 1) Ventilaţie pulmonară insuficientă, în *i. r. ventilatorie*, care poate fi *restrictivă* (prin diminuarea volumului pulmonar după *ablaţia unui plămân sau din cauza unei *simfize pleurale) sau *obstructivă* (obstrucţionarea fluxului gazos în inspir şi îndeosebi în expir, în bronşita cronică obstructivă, astm, emfizem). În *i. r. mixtă* coexistă cele două mecanisme. 2) I. r. poate rezulta, de asemenea, prin alterarea membranei alveolare sau a peretelui capilar, care afectează schimburile gazoase între aerul alveolar şi sângele din capilare.

INSUFICIENŢĂ SUPRARENALĂ / insuffisance surrénale / hypoadrenalism, adrenal insufficiency. Diminuarea sau oprirea secreţiei hormonilor corticosuprarenali şi simptomatologia secundară acesteia. Este aproape totdeauna consecinţa unei leziuni primitive a cortexului suprarenal (i. corticosuprarenală). I. s. poate provoca accidente acute (v. sindrom Waterhouse-Friderichsen) sau, mai frecvent, cronice (ex. tipic este boala Addison, v.). Sin.: hipocorticism.

INSUFICIENŢĂ TRICUSPIDIANĂ / insuffisance tricuspidienne / tricuspid regurgitation. Incontinenţa aparatului valvular tricuspidian, care determină regurgitarea sângelui, în timpul sistolei, din ventriculul drept în atriul drept. Poate fi congenitală sau dobândită, secundară, de ex., unei endocardite bacteriene. Evoluează cu insuficienţă ventriculară dreaptă.

INSUFICIENŢĂ VALVULARĂ / insuffisance valvulaire / valvular regurgitation. 1) Închidere defectuoasă a valvulelor unui orificiu cardiac, având drept consecinţă refluxul unei părţi din sânge în cavitatea de unde acesta este expulzat. V. i. aortică, i. mitrală, i. pulmonară şi i. tricuspidiană. 2) Defect de acolare a valvulelor venoase.

INSUFICIENŢĂ VELOPALATINĂ / insuffisance vélopalatine / velopharingeal insufficiency. Scurtare anormală a *vălului palatin, frecvent consecutivă unei *stafilorafii, care antrenează *rinolalie.

INSUFICIENŢĂ VENTILATORIE / insuffisance ventilatoire / ventilatory failure, ventilatory insufficiency. Anomalie a ventilaţiei pulmonare care determină modificări ale volumelor utilizabile, fără să influenţeze compoziţia în gaze a sângelui. V. şi insuficienţă respiratorie.

INSUFICIENŢĂ VENTRICULARĂ DREAPTĂ / insuffisance cardiaque droite / right ventricular failure. Poate reprezenta repercusiunea la nivelul ventriculului drept a unei i. v. stângi sau a stenozei mitrale. Decompensarea cordului drept ca urmare a unei afecţiuni pulmonare care evoluează cu hipertensiune arterială pulmonară se numeşte *cord pulmonar. În ambele situaţii se produce hipertensiune venoasă sistemică şi hipervolemie atât prin policitemie, cât şi prin creşterea volumului plasmatic. Din punct de vedere clinic se observă prezenţa edemelor la nivelul membrelor inferioare, hepatomegalie de stază, turgescenţa jugularelor. Abrev.: IVD.

INSUFICIENŢĂ VENTRICULARĂ STÂNGĂ / insuffisance cardiaque gauche / left ventricular failure. I. cardiacă caracterizată prin scăderea debitului cardiac şi creşterea presiunii capilare pulmonare. Se manifestă clinic prin astenie şi dispnee de efort. Atunci când presiunea în capilarele pulmonare depăşeşte presiunea oncotică a plasmei, se produce un grad de edem interstiţial care are drept consecinţă scăderea complianţei pulmonare şi creşterea cantităţii de O_2 consumate în cursul travaliului respirator. I. v. s. este o consecinţă a valvulopatiilor aortice, cardiopatiei ischemice şi defectului septal ventricular. Abrev.: IVS.

INSUFICIENŢĂ VERTEBROBAZILARĂ / insuffisance vertébrobasilaire / vertebrobasilar insufficiency. Deficit circulator în teritoriul arterelor vertebrale ale trunchiului bazilar. Reprezintă aproape întotdeauna consecinţa unor leziuni ateromatoase stenozante şi trombozante.

INSUFLAŢIE, s. f. / insufflation, s. f. / insufflation. [_Lat. insufflare = a sufla în, de la in = în; sufflare = a sufla._] Procedeu explorator sau terapeutic care constă în introducerea într-o cavitate naturală fie a unei substanţei lichide sau solide pulverizate, fie a unui gaz.

INSULA, s. f. / insula, s. f. / insula. NA: insula. [_Lat. insula = insulă._] Porţiune a creierului care acoperă *corpul striat, la creierul adult fiind situată în partea profundă a *scizurii laterale. Sin.: insula lui Reil.

INSULA LUI REIL / insula de Reil / island of Reil. [_Johann Christian Reil, anatomist şi medic german, profesor de medicină la Halle, apoi la Berlin, 1759-1813._] Sin.: _insula_ (v.).

INSULAR, adj. / insulaire, adj. / insular. [_Lat. insularis = al insulei, de la insula = insulă._] Care se referă la *_insula_ (ex.: epilepsie i.) sau la *insulele Langerhans (ex.: adenom i. al pancreasului).

INSULĂ, s. f. / îlot, s. f. / island. [_Lat. insula = insulă._] Aglomerare de celule sau parte izolată dintr-un ţesut: 1) _insule Langerhans_ (v.); 2) _insula lui Reil_, sin.: insula (v.).

INSULE LANGERHANS / îlots de Langerhans / islands of Langerhans, islets of pancreas. [_Paul Langerhans, anatomist şi anatomopatolog german, profesor la Freiburg, 1847-1888._] Structuri multicelulare neîncapsulate, cu diametrul de 0,1-0,5 mm, bogat vascularizate şi inervate, cu secreţie endocrină, diseminate în nodulii pancreatici. Celulele componente ale i. L. au fost desemnate cu litere greceşti: α (secretoare de *glucagon), β (*insulină). Prin metode imunocitochimice, în prezent se disting 4 tipuri de celule: secretoare de insulină, de glucagon, de polipeptid pancreatic şi de *somatostatină. Realitatea existenţei celor 4 tipuri de celulare este confirmată de patologie, deoarece au fost descrise tumori dezvoltate din fiecare din tipurile menţionate: insulinom, glucagonom, polipeptidinom, somatostatinom.

INSULINĂ, s. f. / insuline, s. f. / insulin. [_Lat. insula = insulă; -ină._] Hormon polipeptidic secretat de pancreasul endocrin (*insule Langerhans) sub formă de pre-proinsulină. I. este alcătuită din 51 de aminoacizi (AA) dispuşi în două lanţuri (A, cu 21 de resturi de AA, şi B, cu 30) reunite prin două punţi disulfurice. Precursorul i., pre-proinsulina, este o moleculă monocatenară cuprinzând 98 AA. Prin eliminarea *peptidului semnal (16 AA), precursorul se transformă în proinsulină, alcătuită la rândul său din trei părţi (începând cu extremitatea N-terminală): un lanţ de 30 de AA denumit B, un peptid de 31 de AA denumit peptid de conexiune (sau *peptid C) şi un lanţ de 21 de AA denumit A. Prin clivaj enzimatic, peptidul C este detaşat din molecula de proinsulină, iar lanţurile A şi B legate prin două punţi disulfurice formează molecula de i. De menţionat că lanţul A al i. conţine o punte disulfurică proprie, ce delimitează 3 reziduuri de AA a căror natură variază în funcţie de specia animală de la care provine hormonul. *Secvenţa funcţională a i. este reprezentată de ultimii 7 AA din lanţul B. Gena care codifică pre-proinsulina se află pe cromozomul 11 (11p15.1-p15.5), conţinând trei exoni şi doi introni. Exonul 2 codifică peptidul semnal, lanţul B şi o parte din peptidul C, iar exonul 3 codifică restul peptidului C şi lanţul A. Principala acţiune a i. este hipoglicemiantă, determinată prin creşterea utilizării tisulare a glucozei. Alte acţiuni: antilipolitică şi de favorizare a sintezei acizilor graşi. I. este utilizată în tratamentul *diabetului insulinodependent, fie sub formă de i. înalt purificată de origine animală, fie obţinută prin procedee biotehnologice (ex.: pe culturi de *_Saccharomyces cerevisiae_ transformate prin inserţia unui plasmid care codifică i. umană). Denumiri comerciale: Actrapid®, Mixtard®. Antagonistul i. este *glucagonul. I. se administrează fie ca atare, subcutanat (acţiunea se exprimă după o oră, este maximă la 3 ore şi durează 6 ore), fie intravenos, în *coma diabetică. Sub denumirea de i. retard sau i. lentă este denumită i. la care s-au adăugat diverse substanţe, pentru prelungirea acţiunii sale. Deşi i. a fost descoperită de Paulescu, el nu a devenit laureat Nobel, Banting şi Best primind această consacrare.

INSULINĂ LENTĂ / insuline retard / lente insulin. V. insulină, insulin-zinc-protamină.

INSULINEMIE, s. f. / insulinémie, s. f. / insulinaemia. Concentraţia de *insulină din sânge. V. tabel _Constante endocrinologice_.

INSULINO-DEPENDENŢĂ, s. f. / insulinodépendance, s. f. / insulin-dependence. [_Lat. insula = insulă; -ină; dependere = a sta atârnat, de la de = separat de, pendere = a atârna._] Stare în care se află un bolnav de *diabet insulino-dependent, a cărui echilibrare glucidică nu se poate asigura decât prin injectarea de *insulină.

INSULINOID, adj. / insulinoïde, adj. / insulinlike. [_Lat. insula = insulă; gr. eidos = formă._] Despre o substanţă cu acţiune asemănătoare celei a *insulinei sau cu o structură chimică apropiată de cea a insulinei.

INSULINOM, s. n. / insulinome, s. m. / insulinoma. [*Lat.* ***insula*** *= insulă; **-ină; -oma.***] Tumoră a celulelor beta din *insulele Langerhans; de obicei benignă, este una din cauzele majore ale hipoglicemiei.

INSULINOPRIV, adj. / insulinoprive, adj. / insulinopenic. [*Lat.* ***insula*** *= insulă; **-ină; privus** = lipsit de, de la **privere** = a lipsi (pe cineva) de ceva.*] Care este determinat de lipsa *insulinei.

INSULINO-REZISTENŢĂ, s. f. / insulinorésistance, s. f. / insulin resistance. [*Lat.* ***insula*** *= insulă; **-ină; resistentia** = împotrivire, de la **resistere** = a rezista, a se împotrivi şi **sistere** = a se opri.*] Creşterea necesarului de *insulină în diabet prin apariţia anticorpilor antiinsulină, care blochează o parte din insulina utilă, ca şi o scădere a afinităţii *receptorilor pentru insulină. Altă cauză: hiperfuncţia glandelor hiperglicemiante. I. adevărată trebuie deosebită de cea din numeroase stări patologice în care se observă o rezistenţă la insulina endogenă: obezitate, *sindrom Cushing, *acromegalie, insuficienţă renală, sarcină, aport de estrogeni etc.

INSULINOTERAPIE, s. f. / insulinothérapie, s. f. / insulin therapy. [*Lat.* ***insula*** *= insulă; **-ină;** gr. **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] Tratament cu *insulină.

INSULIN-ZINC-PROTAMINĂ / insuline-zinc-protamine / protamine zinc insulin. Suspensie tamponată sterilă de *insulină, clorură de zinc şi *protamină. I.-z.-p. este o insulină lentă, a cărei acţiune începe la a şaptea oră de la administrare, este maximă între 12 şi 18 ore şi durează 30 de ore.

INTEGRARE, s. f. / intégration, s. f. / integration. [*Lat.* ***integrare*** *= a întregi, a completa.*] Unificarea funcţională sau morfofuncţională a unor componente într-un sistem. Organismul reprezintă un sistem complex integrat.

INTEGRAZĂ, s. f. / intégrase, s. f. / integrase. Enzimă prezentă într-un *retrovirus, având o activitate de *endonuclează, capabilă să cliveze ADN al celulei gazdă şi permiţând integrarea ADN sintetizat prin *retrotranscriptază. În acest mod se constituie provirusul în lanţul de ADN-celular. Integraza virusului imunodeficienţei umane (HIV) are Mr de 32 kDa.

INTEGRINE, s. f. pl. / intégrines, s. f. pl. / integrins. [*Lat.* ***integrare*** *= a întregi, a completa, **-ină.***] Glicoproteine transmembranare de adeziune, în număr de circa 20, alcătuite din subunităţi α de 120-180 kDa asociate non-covalent cu subunităţi β de 90-110 kDa. Subunitatea β este conservată la toată familia i., în timp ce subunitatea α are structură variabilă. Toate i. sunt receptori, prezentând situsuri de legare la nivelul suprafeţei celulare îndeosebi pentru moleculele *matricei extracelulare. Uneori se leagă şi cu proteinele *citoscheletului. Ambele subunităţi traversează membrana plasmatică şi participă la legare. La nivelul majorităţii celulelor se exprimă mai multe tipuri de i., unele fiind situate în citoplasmă, de unde sunt translocate în membrană ca răspuns la acţiunea unor activatori. O serie de i. sunt prezente numai în unul sau câteva tipuri celulare, în timp ce altele sunt universale. Principalii liganzi ai i. sunt: *fibronectina (există cel puţin opt tipuri de i. care se pot cupla cu fibronectina), hemonectina, colagenul de tip I, elastina, proteoglicanii, acidul hialuronic, fibrinogenul, fibrina, trombospondina, osteopontina, factorul von Willebrand, fragmentul de complement C3b, lamininele, o serie de antigeni, componenţi ai bacteriilor şi fagilor. Liganzii de la nivelul citoscheletului includ: actina, talina, vinculina, tensina şi tropomiozina. Cea mai mare parte a liganzilor conţin secvenţa de aminoacizi Arg-Gly-Asp (RGD), recunoscută de i. Prin medierea interacţiunilor celulă-celulă, celulă-matrice, suprafaţă celulară-interiorul celulei, i. menţin coeziunea tisulară, forma celulară, intervin în diferenţierea celulară, migrarea, activarea unor celule şi transducţia semnalelor. O serie de efecte se află în relaţie cu activarea *protein kinazei C şi activarea canalelor ionice. Rolurile i. se extind în morfogeneză, hemostază, agregare plachetară, cicatrizarea plăgilor, interacţiuni gazdă-parazit, fagocitoza microorganismelor şi a debriurilor, inflamaţie, funcţiile sistemului imunitar, metastazare.

INTEGRON, s. m. / intégron, s. m. / integron. [*Lat.* ***integrare*** *= a întregi, a completa.*] Concept propus de Fr. Jacob pentru a exprima "logica organizării" în lumea vie. Arhitectura în etaje a organismului se bazează pe structuri intermediare termodinamic stabile. I. este un sistem de sisteme. Organismul reprezintă un i. de ordin superior.

INTELECT DE LIMITĂ / niveau limite / subaverage intelligence. [*Lat.* ***intellectus*** *= cunoaştere, înţelegere, de la **intellegere** = a înţelege (**inter** = între; **legere** = a alege, a aduna); **limes, -itis** = linie de hotar.*] Zonă incertă dintre *debilitatea mentală uşoară şi normalitatea psihică. V. şi arieraţie mentală.

INTELIGENŢĂ, s. f. / intelligence, s. f. / intelligence. [*Lat.* ***intellegentia*** *= cunoaştere, inteligenţă, de la **intellegere** = a înţelege (**inter** = între; **legere** = a alege, a aduna).*] Însuşire informaţională a sistemelor vii şi evoluate, depinzând de mecanisme nervoase ample şi complexe. I. serveşte adaptării comportamentale, suplă şi originală, în situaţii inedite, bazându-se pe memorie, pe capacitatea de anticipare, pe elaborarea unor modele interioare. Este susţinută prin învăţare, dar se exprimă prin anumite scheme operatorii mintale care apar succesiv, într-o ordine determinată (J. Piaget). I. este determinată ereditar, dar depinde (în mare măsură) şi de mediul familial şi social. V. coeficient de inteligenţă.

INTENSITATE, s. f. / intensité, s. f. / intensity. [*Lat.* ***intensus*** *= intens, de la **intendere** = a întinde, a încorda.*] Termen general care caracterizează amplitudinea unui fenomen. *I. curentului electric* - mărime fizică numeric egală cu acea cantitate de electricitate ce traversează o suprafaţă în unitatea de timp. Unitatea sa de măsură în sistemul internaţional este amperul (A).

INTENŢIE, s. f. / intention, s. f. / intention. [*Lat.* ***intentio, -onis*** *= intenţie, de la **intendere** = a ţinti.*] 1) Un anumit obiectiv. 2) Acţiunea de a întinde buzele unei plăgi pentru a le apropia (de obicei) în vederea suturii acesteia.

INTERACTOM, s. m. / interactome, s. m. / interactome. Denumire pentru totalitatea interacţiunilor moleculare din organism.

INTERACŢIUNI MEDICAMENTOASE / interactions médicamenteuses / drug interactions. [*Lat.* ***inter*** *= între; **actio, -onis** = acţiune, de la **agere** = a acţiona; **medicamentum** = leac, medicament.*] Rezultate farmacologice, dezirabile sau indezirabile, ale interacţiunii dintre medicamente, dintre acestea şi diferite molecule endogene, cu diferite componente ale dietei sau cu o serie de substanţe utilizate în scop diagnostic. I. m. pot apărea în cazul administrării simultane sau consecutive (la interval de timp foarte scurt) a medicamentelor. În scopul depistării rezultatelor indezirabile, în diferite ţări au fost puse la punct sisteme de informare reciprocă (*farmacovigilenţă) a medicilor şi producătorilor de medicamente. I. m. se pot manifesta prin *sinergie, *potenţare sau *antagonism.

INTERACŢIUNI MOLECULARE / interactions moléculaires / molecular interactions. [*Lat.* ***inter*** *= între; **actio, -onis** = acţiune, de la **agere** = a acţiona; dim. lat. **moles** = masă informă.*] Acţiunile reciproce dintre molecule, sau dintre molecule şi ioni, datorate unor legături ionice, dipol-dipol sau Van der Waals etc.

INTERARTICULAR, adj. / interarticulaire, adj. / interarticular. [*Lat.* ***inter*** *= între; **articularius** = al articulaţiilor.*] Care este situat între două sau mai multe părţi osoase care se articulează. Ex.: fibrocartilaj i.

INTERCOSTAL, adj. / intercostal, -ale, -aux, adj. / intercostal. [*Lat. inter = între; costa = coastă.*] Care este situat între coaste.

INTERCRICOTIROTOMIE, s. f. / intercricothyrotomie, s. f. / intercricothyrotomy. [*Lat. inter = între; gr. krikos = inel; thyreos = pavăză, scut, tiroidă; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Laringotomie inferioară: incizia laringelui prin membrana cricotiroidiană.

INTERCURENT, adj. / intercurrent, -e, adj. / intercurrent. [*Lat. intercurrere = a fi la mijloc, a se afla între, de la inter = între, currere = a alerga.*] Depre o complicaţie sau o boală care survin ca fenomene supraadăugate în cursul unei boli, modificând evoluţia acesteia. Ex.: infecţie i.

INTERDIGITAŢIE, s. f. / interdigitation, s. f. / interdigitation. [*Lat. inter = între; digitus = deget.*] Dispunerea în contururi sinuoase a membranelor plasmatice ale unor celule învecinate. I. asigură un grad de coeziune celulară.

INTERDISCIPLINARITATE, s. f. / interdisciplinarité, s. f. / interdisciplinarity. [*Lat. inter = între; disciplina = învăţătură, educaţie, de la discipulus = elev, discipol.*] Transferul metodelor dintr-o disciplină într-alta. Se pot distinge trei grade de i.: 1) *un grad aplicativ*, de ex. metode ale fizicii nucleare aplicate în medicină stau la baza *medicinei nucleare şi a *radioterapiei; 2) *un grad epistemologic*, de ex. transferul metodelor logicii formale în teoria *diagnosticului clinic; 3) *un grad generator de noi discipline*, de ex. transferul metodelor matematicii sau informaticii în diverse discipline.

INTERFAZĂ, s. f. / interphase, s. f. / interphase. [*Lat. inter = între; gr. phasis = aparenţă, răsăritul unei stele, de la phainein = a apărea.*] Interval de timp care separă două diviziuni celulare, în cursul căruia cromozomii nu sunt distincţi, cu toate că informaţia genetică continuă să condiţioneze funcţiile celulare. Astfel, i. reprezintă o perioadă a *ciclului celular marcată prin *replicarea ADN, o puternică activitate metabolică şi creştere celulară. I. separă două *mitoze sau precede *meioza. Ea se divide în trei faze: G1, S şi G2. V. şi ciclu celular.

INTERFERENŢĂ, s. f. / interférence, s. f. / interference. [*Engl. to interfere = a se interpune, din lat. inter = între, ferre = a duce.*] 1) În electrocardiografie, influenţa unei excitaţii asupra alteia, în cazul a două excitaţii care apar la nivelul inimii în focare foarte apropiate şi într-un interval de timp foarte scurt. Cea de-a doua excitaţie rămâne fără efect deoarece căile de conducere se află, încă, în perioadă refractară absolută, ca urmare a primei excitaţii. 2) Inhibarea multiplicării unui virus, în organism sau în cultură, din cauza existenţei unei infecţii prealabile, cu un alt virus. 3) În fizică, fenomenul de suprapunere în acelaşi punct din spaţiu a două sau mai multe unde luminoase, sonore etc.

INTERFERON, s. m. / interféron, s. m. / interferon. [*Lat. inter = între; ferre = a duce.*] Glicoproteină de masă moleculară mică produsă de celule infectate de virus într-o perioadă de timp foarte scurtă. I. inhibă multiplicarea virală prin blocarea sintezei acidului nucleic viral, fiind caracteristic speciei animale infectate, dar nu şi virusului infectant. Producerea i. poate fi declanşată, în afară de virusuri, şi de diferite microorganisme sau endotoxine microbiene. Au fost identificate mai multe tipuri de i.: 1) *I. α (IFN α)*, produs de leucocite (pe limfocite în cultură au fost identificate 12 specii); 2) *I. β (IFN β)*, produs de fibroblaste (şi probabil de toate tipurile de celule) cu două specii, notate cu 1 şi 2, produse pe fibroblastele în cultură; 3) *I. γ (IFN γ)*, a cărui sinteză nu este indusă direct de virusuri, ci prin stimularea limfocitelor de un antigen sau mitogen. Pe lângă acţiunea antivirală, i. modifică reacţiile imunologice ale organismului şi împiedică dezvoltarea unor celule normale sau tumorale, îndeosebi în cazul IFN γ. Activitatea i. s-ar produce prin intermediul unui sistem complex de enzime care inhibă îndeosebi sinteza anumitor elemente constitutive ale virusurilor şi ale diverselor proteine celulare. Nomenclatura în acest domeniu nu este încă fixată. IFN α obţinut prin inginerie genetică este utilizat în tratamentul hepatitelor cronice virale B şi C, în unele forme de cancer şi în scleroza multiplă. Abrev.: IFN.

INTERFERON ALFA RECOMBINANT / interféron alpha recombinant / recombinant interferon alpha. *Citokină obţinută prin inginerie genetică, având triplă acţiune: antivirală, antiproliferativă şi imunomodulatoare. Este introdusă în terapeutica *hepatitelor cronice active B şi C, ca şi a unor *leucemii. Abrev.: IFNα.

INTERFERON BETA-1b / interféron béta-1b / interferon beta-1b. Analog de *i. beta uman, cu proprietăţi antivirale şi imunoreglatoare. Abrev.: IFNβ-1b.

INTERFERON GAMA-1b RECOMBINANT / interféron gamma-1b recombinant / recombinant interferon gamma-1b. Tip de *i. care creşte *citotoxicitatea *macrofagelor, de unde propunerea de utilizare terapeutică în unele infecţii grave. Abrev.: IFNγ-1b.

INTERLEUKINE, s. f. pl. / interleukines, s. f. pl. / interleukins. [*Lat. inter = între; gr. leukos = alb (kytos = celulă); -ină.*] Denumire pentru un grup multifuncţional de *citokine care sunt produse de diferite celule fagocitare (îndeosbi *macrofage) şi de limfocite. Acţiunea IL se exercită în cadrul sistemului limfopoietic. Iniţial s-a presupus că IL acţionează asupra *leucocitelor, de unde denumirea. Termnenul de IL, care indică o acţiune între două leucocite, a persistat în denumirea abreviată, de IL-1 la IL-11. În prezent se apreciază că termenul de citokine, mai global, este mai adecvat, cu atât mai mult cu cât unele IL au purtat anterior alte denumiri, provenind de la activităţile care au permis descoperirea lor. Foarte probabil, în viitor vor surveni restructurări în această nomenclatură ramificată. Tipuri de i.: • *IL-1*, denumită iniţial factor de activare a limfocitelor (LAF, de la *lymphocyte activating factor*), este produsă de macrofage şi acţionează asupra limfocitelor T. • *IL-2* este elaborată de limfocitele T auxiliare şi stimulează proliferarea limfocitelor T citolitice, a căror multiplicare va amplifica răspunsul imunitar al organismului. I. 2 a fost denumită iniţial factor de creştere a limfocitelor T sau TCGF (de la *T-cell growth factor*). • *IL-3*, produsă de limfocitele T activate de un antigen sau un mitogen, stimulează creşterea şi diferenţierea celulelor stem hematopoietice, ca şi a celulelor hematopoietice mature (granulocite, macrofage, mastocite). • *IL-4*, produsă tot de limfocitele T activate, dezvoltă abilitatea limfocitelor B de prezentare a antigenilor, reglează producerea de IgG şi IgE de către celulele B, acţionează ca factor de creştere pentru celulele T şi de maturare pentru mastocite. • *IL-5*, produsă în aceleaşi condiţii ca şi IL-3, acţionează ca factor de diferenţiere a celulelor B şi a eozinofilelor şi creşte producţia de IgA a celulelor B. • *IL-6*, produsă prin activarea celulelor T, fibroblastelor şi macrofagelor de către antigeni sau mitogeni, serveşte ca factor de diferenţiere pentru celulele B şi timocite; stimulează producţia de Ig a celulelor B şi iniţiază ciclul celular la celulele hematopoietice primare, *in vitro*. • *IL-7*, produsă de celulele stromei epiteliale şi mezangiale, serveşte ca factor de diferenţiere a celulelor B în stadiile iniţiale de dezvoltare şi susţine creşterea timocitelor şi limfocitelor T. • *IL-8*, produsă de monocite şi de celulele endoteliale, acţionează ca factor chemotactic şi activator al neutrofilelor, având, probabil, un rol în extravazarea neutrofilelor în inflamaţie. • *IL-9*, produsă de celulele T şi macrofage, acţionează asupra unor populaţii de celule T, *in vitro*. • *IL-10*, inhibă producerea de citokine de către celulele T activate, creşte viabilitatea celulelor

B şi induce expresia genelor *complexului major de histocompatibilitate clasa II. • *IL-11*, citokină clonată dintr-o linie celulară stromală de la primate, care ar putea avea rol în proliferarea megacariocitelor şi în diferenţierea celulelor B. Abrev.: IL.

INTERLINIE ARTICULARĂ / interligne articulaire / joint space. Imagine clară, liniară sau uşor curbă, observată pe o radiografie, care separă suprafeţele articulare şi corespunde cartilajelor articulare şi meniscurilor.

INTERLOBITĂ, s. f. / interlobite, s. f. / interlobitis. Pleurezie interlobară.

INTERMEDIAR, adj. / intermédiaire, adj. / intermediate. [*Lat. **intermedius** = interpus, intercalat, de la **inter** = între, **medius** = situat la mijloc.*] 1) Substanţă formată în diferite etape ale unui ciclu metabolic. 2) Factor, substanţă de legătură între două extreme.

INTERMEDINĂ, s. f. / intermédine, s. f. / intermedin. [*Lat. **intermedius** = interpus, intercalat, de la **inter** = între, **medius** = situat la mijloc; -**ină**.*] Hormon secretat de lobul intermediar al hipofizei, cu acţiune stimulatoare asupra melanoforelor şi xantoforelor.

INTERMENSTRUAL, adj. / intermenstruel, -elle, adj. / intermenstrual. [*Lat. **inter** = între; **menstrualis** = referitor la menstruaţie, de la **menstruus** = în fiecare lună şi **mensis** = lună.*] Care este situat în intervalul de timp dintre menstruaţii, îndeosebi la mijlocul ciclului menstrual, adică între zilele a 10-a şi a 16-a pentru un ciclu de 28 de zile. Tulburările funcţionale din această perioadă (dureri, hemoragii) constituie *sindromul i.*

INTERMITENT, adj. / intermittent, -ente, adj. / intermittent. Despre o boală, un semn, un simptom, un fenomen care se reproduc la intervale mai mult sau mai puţin regulate. De ex.: *febră i., durere i. V. intermitenţă.

INTERMITENŢĂ, s. f. / intermittence, s. f. / intermission. [*Lat. **intermittere** = a pune la mijloc, a întrerupe, de la **inter** = între, **mittere** = a trimite.*] Neregularitate a unui fenomen care în mod normal este ritmic. Termenul este utilizat îndeosebi cu referire la neregularitatea ritmului cardiac determinată de absenţa, uneori periodică, a contracţiei ventriculare percepută la auscultaţie sau/şi la palparea pulsului periferic. *I. adevărată* corespunde unei pauze ventriculare determinate de un *bloc atrioventricular sau, mai rar, de un bloc sinoatrial. *I. falsă* corespunde unei contracţii ventriculare care este prea slabă pentru a fi perceptibilă prin puls arterial periferic (ex.: în caz de *extrasistole).

INTERN, adj., s. m. / interne, adj., s. m. / intern. [*Lat. **internus** = interior, lăuntric.*] 1) Care se află în interiorul organismului. 2) Dintre două structuri anatomice, cea mai apropiată de planul sagital median al corpului. Sin.: medial. Ant.: extern. 3) *I. de spital:* funcţie spitalicească în sistemul medical francez.

INTERNALIZARE, s. f. / internalisation, s. f. / internalization. [*Fr. **internalisation**, din lat. **internus** = interior, lăuntric.*] Denumire utilizată frecvent cu referire la procesul de pătrundere în celulă, prin *endocitoză, a unor complexe *ligand-*receptor sau a unor *antigeni. Ex.: i. insulinei. V. şi *capping*.

INTERNARE, s. f. / hospitalisation, s. f. / hospitalization. [*Fr. **interner**, din lat. **internus** = interior, lăuntric.*] Plasarea şi rămânerea unui bolnav în spital. V. spitalizare.

INTEROCEPTIV, adj. / intéroceptif, -ive, adj. / interoceptive. [*Lat. **interior** = care este înăuntru; **receptus**, de la **recipere** = a primi.*] Referitor la receptorii şi căile corespunzătoare care asigură sensibilitatea la variaţiile produse în interiorul corpului (sensibilitate profundă).

INTEROCEPTOR, s. m. / intérocepteur, s. m. / interoceptor. [*Lat. **interior** = care este înăuntru; **receptus**, de la **recipere** = a primi.*] Tip de structură receptoare localizată la nivelul muşchilor, oaselor, articulaţiilor (proprioceptori) şi la nivelul viscerelor (visceroceptori). I. sunt reprezentaţi de terminaţii nervoase senzitive care primesc excitaţii provenite din interiorul organismului, cum ar fi presiunea sanguină (baroreceptori), senzaţii dureroase, concentraţia unor gaze din sânge etc.

INTEROSOS, adj. / interosseux, -euse, adj. / interosseous. [*Lat. **inter** = între; **os, ossis** = os.*] Care se referă la spaţiul sau elementele de legătură (ligamente) dintre două oase.

INTERPOLARE, s. f. / interpolation, s. f. / interpolation. [*Lat. **interpolare** = a reface, a insera, de la **inter** = între, **polare** = a şlefui, a netezi.*] 1) Implantare chirurgicală într-un ţesut. 2) Determinarea valorilor intermediare dintr-o serie, pornind de la valorile observate. 3) Determinarea, prin metoda grafică, a unei valori Y_i, corespunzătoare unei abscise intermediare X_i şi situată între valorile Y_1-Y_2, corespunzătoare unor abscise date X_1 şi X_2.

INTERPRETARE, s. f. / interprétation, s. f. / interpretation. [*Lat. **interpretatio, -onis** = interpretare, de la **interpretari** = a explica, a traduce şi **interpres, -etis** = cel care explică un text, traducător.*] 1) Exprimare în termeni clari a unui fenomen greu comprehensibil sau obscur. În acest caz, i., deşi corectă, poate reprezenta doar o *ipoteză. 2) Acţiunea de a aprecia, de a evalua o serie de date clinice sau/şi de laborator, rezultatele unor investigaţii. I. eronată poate fi în relaţie cu un delir. V. delir de interpretare.

INTERSECŢIE, s. f. / intersection, s. f. / intersection. [*Lat. **intersectio, -onis** = metopă (în arhitectură), de la **intersecare** = a tăia la mijloc (**inter** = între; **secare** = a tăia).*] Structură formată la nivelul încrucişării a două formaţiuni anatomice.

INTERSEXUALITATE, s. f. / intersexualité, s. f. / intersexuality. [*Lat. **inter** = între; **sexualis** = referitor la sex, de la **sexus** = sex.*] Termen prin care se desemnează o serie de modificări extrem de variate, de la malformaţiile sexuale la modificări ale caracterelor secundare sau ale comportamentului sexual. Se apreciază că i. este consecinţa unor defecte în dezvoltarea embrionară: iniţial, individul aparţine unui sex genetic, dar pe parcursul dezvoltării *sexualizarea virează spre sexul opus. V. hermafroditism şi pseudohermafroditism.

INTERSEXUAT, adj. / intersexué, -e, adj. / intersexual. [*Lat. **inter** = între; **sexus** = sex.*] Despre un subiect care prezintă caracteristici aparţinând ambelor sexe, adică o stare de *intersexualitate.

INTERSTIŢIAL, adj. / interstitiel, -elle, adj. / interstitial. [*Lat. **interstitium** = interval, de la **interstare** = a sta la mijloc (**inter** = între; **stare** = a sta în picioare).*] Care se referă la ţesutul de susţinere (ţesut conjunctiv şi vase sanguine) ce înconjoară structurile anatomice din organism. Ex.: nefrită i.

INTERSTIŢIU, s. n. / interstice, s. m. / interstice, interstitium. [*Lat. **interstitium** = interval, de la **interstare** = a sta la mijloc (**inter** = între; **stare** = a sta în picioare).*] Ţesutul conjunctivomuscular de susţinere a unui organ parenchimatos.

INTERTRIGO, s. n. / intertrigo, s. m. / intertrigo. [*Lat. **intertrigo, -inis** = jupuitură, rosătură, de la **inter** = între, **terere** = a roade.*] Afecţiune dermică localizată îndeosebi la nivelul pliurilor (a zonelor predispuse la frecare mecanică), care poate apărea la obezi şi la sugari. Este favorizată de transpiraţie, în contextul căreia leziunea dermică se suprainfectează microbian.

INTERVAL, s. n. / intervalle, délai, s. m. / interval, time interval. [*Lat. **intervallum** = interval, de la **inter** = între, **vallus** = par, ţăruş.*] 1) Durată de timp între momentul în care se produce un fenomen şi momentul în care acesta se manifestă clinic. Ex.: i. liber în sângerările intracraniene. 2) Durată de timp între două fenomene biologice distincte sau între două fenomene de acelaşi tip dintr-o succesiune de evenimente.

Ex.: *i. Q-T. 3) _I. de încredere_ din statistica matematică acoperă, cu o probabilitate dată, valoarea unui parametru statistic.

INTERVAL P-Q / intervalle P-Q / P-Q interval. Pe *electrocardiogramă, i. P-Q se măsoară de la începutul undei P până la începutul complexului QRS. Reprezintă timpul necesar conducerii impulsului electric de la *nodul sinoatrial la *nodul atrioventricular plus timpul atrioventricular plus timpul de conducere în nodul atrioventricular, fasciculul His şi ramurile acestuia.

INTERVAL Q-T / intervalle Q-T / Q-T interval. Pe electrocardiogramă, i. care include undele Q, R, S, T şi segmentul ST. Corespunde activităţii bioelectrice ventriculare.

INTERVAL TERAPEUTIC / intervalle thérapeutique / therapeutic interval. I. de timp care separă două administrări consecutive ale aceluiaşi medicament. Se calculează după criterii farmacocinetice.

INTESTIN, s. n. / intestin, s. m. / intestine, gut, bowel. NA: intestinum. [_Lat. intestinum = intestin, de la intestinus = interior._] Porţiune a tubului digestiv cuprinsă între *pilor şi *anus, alcătuită din două mari părţi: i. subţire şi i. gros. _I. subţire_ cuprinde *duodenul şi i. subţire mezenteric, alcătuit din *jejun şi *ileon. Reprezintă partea cea mai lungă a tubului digestiv (7,5 m), la nivelul căreia se produce *digestia alimentelor, datorită transformărilor biochimice determinate de substanţe elaborate de glandele anexe (ficat, pancreas) şi locale. Substanţele fundamentale rezultate sunt absorbite la nivelul *vilozităţilor intestinale. Peretele i. subţire este alcătuit din patru straturi succesive concentrice: un strat mucos (mucoasă) cu *valvule conivente şi vilozităţi intestinale, glande intestinale (Lieberkühn), noduli limfatici şi plăci Peyer; un strat submucos; un strat muscular şi un strat seros care formează *mezenterul. _I. gros,_ care continuă i. subţire, cuprinde *cecul cu *apendicele vermicular, *colonul, *rectul şi *anusul. El reprezintă un conduct cu o lungime de 1,5-2 m, cu diametrul mai mare decât cel al i. subţire şi este lipsit de vilozităţi. La nivelul i. gros se absoarbe apa, fiind concentrate astfel *materiile fecale. Suprafaţa sa externă este caracterizată prin succesiunea de *haustraţii. Cecul (6-12 cm), porţiunea iniţială a i. gros, se continuă cu colonul, alcătuit din patru părţi: colon ascendent, transvers, descendent şi sigmoid. Rectul (lung de 12-14 cm) este porţiunea terminală a tubului digestiv şi rezerva pentru materiile fecale, eliminate prin orificiul anal.

INTIMA, s. f. / intima, s. f. / intima. NA: tunica intima. [_Lat. intima, -orum = cea mai dinăuntru, superlativul de la interior = care este înăuntru._] Tunica internă a peretelui arterial şi venos, formată din endoteliu şi ţesut conjunctiv mai mult sau mai puţin abundent (endarteră, endovenă). I. este separată de tunica medie prin limitanta elastică internă.

INTOLERANŢĂ, s. f. / intolérance, s. f. / intolerance. [_Lat. intolerantia = neputinţă de a suporta, de la in = lipsit de, tolerantia = suportare, îndurare şi tolerare = a suporta._] Termen care desemnează, în biologie, orice reacţie adversă la acţiunea unui agent exterior, în general, tolerat de organismul uman (de majoritatea indivizilor unei populaţii). Reacţiile declanşate pot fi generalizate sau localizate la nivelul unui anumit ţesut sau organ. I. poate fi moştenită (*idiosincrazie) sau dobândită (*sensibilizare). Ant.: toleranţă.

INTOLERANŢĂ EREDITARĂ LA FRUCTOZĂ / intolérance héréditaire au fructose / hereditary fructose intolerance. Enzimopatie cauzată de deficitul fructozo-1-fosfataldolazei hepatice, a doua enzimă a căii de metabolizare a glucozei. Se manifestă la sugar şi copilului mic prin vărsături şi crize hipoglicemice, iar pe termen lung prin retard staturo-ponderal, hepatomegalie, proteinurie şi fructozurie, iar uneori caşexie şi moarte. Toată această simptomatologie dispare odată cu suprimarea din alimentaţie a fructozei. Transmiterea este cel mai frecvent autozomal recesivă. V. şi fructoză.

INTOLERANŢĂ EREDITARĂ LA GALACTOZĂ / intolérance héréditaire au galactose / galactos(a)emia. Sin.: galactozemie (v. def. 1).

INTOLERANŢĂ LA GLUCOZĂ / intolérance au glucose / impaired glucose tolerance. Hiperglicemie moderată sub 1,40 g/l _à jéun_ şi sub 2 g/l în perioada postprandială (denumită în trecut stare paradiabetică sau prediabetică) care evoluează frecvent spre *diabet noninsulino-dependent.

INTOLERANŢĂ LA GLUTEN / intolérance au gluten / gluten intolerance, c(o)eliac disease. Sin.: boală celiacă (v.).

INTOLERANŢĂ LA LACTOZĂ / intolérance au lactose / lactose intolerance. V. lactoză.

INTOXICAŢIE, s. f. / intoxication, s. f. / intoxication. [_Lat. in = în; gr. toxikon = otravă pentru vârful săgeţilor, de la toxon = săgeată._] Ansamblul unor stări patologice accidentale cauzate de expunerea organismului, acută sau cronică, la substanţe toxice provenite din exterior (_i. exogenă_; ex.: *i. digitalică; i. nicotinică, v. tabagism; i. cu plumb, v. saturnism; i. cu alcool, v. alcoolism) sau din interior (_i. endogenă_ - termen puţin utilizat în prezent).

INTOXICAŢIE DIGITALICĂ / intoxication digitalique / digitalis poisoning. I. care poate apărea, acut sau cronic, după administrarea de compuşi digitalici, îndeosebi la pacienţii cu o patologie cardiacă. I. d. se caracterizează prin manifestări cardiace (tulburări de ritm, tulburări de conducere, alte anomalii ale electrocardiogramei etc.) şi manifestări generale: digestive (anorexie, eructaţii, epigastralgii, greţuri, vărsături), vezicale (tulburări de micţiune), uterine (contracţii uterine), nervoase (cefalee, vertij, delir, tulburări vizuale). Sin.: digitalism.

INTRA-PARTUM / intra partum / intra partum. [_Lat. intra = înăuntru; partus = naştere, de la parere = a naşte._] Locuţiune latină care semnifică: în timpul naşterii.

INTRA-VITAM / intra vitam / intra vitam. [_Lat. intra = înăuntru; vita = viaţă._] Locuţiune latină care semnifică: în timpul vieţii.

INTRAARTICULAR, adj. / intraarticulaire, adj. / intraarticular. [_Lat. intra = înăuntru; articularius = al articulaţiilor._] Care se află sau se produce în interiorul unei articulaţii. Ex.: revărsat i.

INTRACAPSULAR, adj. / intracapsulaire, adj. / intracapsular. Care se află situat în interitoriul unei *capsule. De regulă, termenul se utilizează cu referire la capsula unei articulaţii. De ex., corp străin i. Totuşi, termenul circulă şi în relaţie cu capsula hepatică sau capsula splenică. De ex., hematom i. al splinei.

INTRADERMIC, adj. / intradermique, adj. / intradermal. [_Lat. intra = înăuntru; gr. derma, -atos = piele._] Care se află, se produce în grosimea *dermului. Ex.: injecţie i.

INTRADERMOREACŢIE, s. f. / intradermoréaction, s. f. / intradermoreaction. [_Lat. intra = înăuntru; gr. derma, -atos = piele; fr. réaction, din lat. actio, -onis = acţiune, de la agere = a acţiona._] Sin.: cutireacţie (v.).

INTRALUMINAL, adj. / endoluminal, -ale, adj. / intraluminal. Sin.: endoluminal (v.).

INTRAMEDULAR, adj. / intramédullaire, adj. / intramedullary. [_Lat. intra = înăuntru; medulla = măduvă._] Care se află în *măduva spinării.

INTRAMURAL, adj. / intramural, -ale, -aux, adj. / intramural. [_Lat. intra = înăuntru; muralis = de ziduri, de la murus = zid._] Care este situat în grosimea unui perete (arterial, bronşic, cardiac etc.), fiind separat de suprafaţă printr-un strat de ţesut sănătos.

INTRAMUSCULAR, adj. / intramusculaire, adj. / intramuscular. [_Lat. intra = înăuntru; musculus = muşchi._] Care se află sau se efectuează în muşchi.

INTRARAHIDIAN, adj. / intrarachidien, -enne, adj. / intrar(rh)achidian. [*Lat. intra = înăuntru; gr. rakhis = coloană vertebrală.*] Care se află sau se produce în interiorul *canalului rahidian.

INTRATECAL, adj. / intrathécal, -ale, -aux, adj. / intrathecal. [*Lat. intra = înăuntru; lat. theca, gr. theke = cutie, teacă.*] Care se află, care este introdus în interiorul unui înveliş. Termenul se utilizează îndeosebi cu referire la injectarea unei substanţe în spaţiul *subdural: injecţie i.

INTRAVASCULAR, adj. / intravasculaire, adj. / intravascular. [*Lat. intra = înăuntru; vasculum = vas mic, dim. de la vas, vasis = vas.*] Care este în interiorul unui vas sanguin.

INTRAVENOS, adj. / intraveineux, -euse, adj. / intravenous. [*Lat. intra = înăuntru; vena = venă.*] Care se află sau se efectuează în interiorul unei vene.

INTRAVENTRICULAR, adj. / intraventriculaire, adj. / intraventricular. [*Lat. intra = înăuntru; ventriculus = stomac mic, ventricul, dim. de la venter, -tris = pântece.*] Care se află sau se produce în interiorul unui ventricul cardiac sau cerebral.

INTROIECŢIE, s. f. / introjection, s. f. / introjection. [*Lat. intro + jacere = a arunca.*] Mecanism de apărare inconştient imatur în care obiectele externe sunt absorbite în *ego; anxietatea se diminuează prin reducerea posibilităţii pierderii, în cazul unui obiect îndrăgit, sau prin controlul intern al agresiunii, în cazul unui obiect detestat.

INTRON, s. m. / intron, s. m. / intron. V. exon şi IVS.

INTROSPECŢIE, s. f. / introspection, s. f. / introspection. [*Lat. introspectum, de la introspicere = a privi înăuntru (intra = înăuntru; spicere = a privi).*] Metodă de observaţie a stărilor de conştiinţă ale unui subiect practicată de el însuşi. Informaţiile aduse de i., sub forma chestionarelor de autoevaluare, sunt de neînlocuit în psihologia clinică.

INTROVERSIUNE, s. f. / introversion, s. f. / introversion. [*Lat. introversus = înăuntru, de la intra = înăuntru, versus, de la vertere = a întoarce.*] Tendinţă de izolare, de repliere în sine însuşi, cu interes exclusiv asupra propriei vieţi interioare.

INTROVERTIT, adj. / introverti, -e, adj. / introvert. [*Lat. introversus = înăuntru, de la intra = înăuntru, versus, de la vertere = a întoarce.*] Subiect care are tendinţă la *introversiune. Ant.: extrovertit.

INTRUZIE, s. f. / intrusion, s. f. / intrusion. [*Lat. eclezDiastică intrusus, participiul trecut al verbului intrudere = a introduce cu forţa.*] Pătrunderea unei formaţiuni anatomice într-o altă formaţiune adiacentă, fie lent şi progresiv, fie rapid, sub acţiunea unei forţe traumatice. Ex.: i. dentară – împingerea unui dinte în grosimea osului maxilar.

INTUBAŢIE, s. f. / intubation, s. f. / intubation. [*Lat. in = în; tubus = tub sau tuba = trompetă.*] 1) Procedeu de introducere intratraheală, pe cale orală, a unei sonde care are rolul de a asigura permeabilitatea căilor respiratorii superioare, de obicei pentru respiraţia artificială. I. este primul timp al *anesteziei generale. 2) În general, introducerea unui tub într-un conduct natural.

INTUIŢIE DELIRANTĂ / intuition délirante / delusional intuition. [*Lat. intuitio, -onis = privire, de la intueri = a privi; delirare = a ieşi din brazdă, a ieşi din linia dreaptă (de = separat de; lira = brazdă).*] Tulburare frecventă în psihozele delirante acute, constând în susţinerea, fără elaborare raţională, a unei idei sau a unui fapt în contradicţie evidentă cu realitatea.

INTUMESCENŢĂ, s. f. / intumescence, s. f. / intumescence. [*Lat. intumescens, de la intumescere = a se umfla (in = în; tumescere = a se umfla).*] Mărire de volum (umflare, tumefiere) a unei formaţiuni anatomice, a unui organ sau a unei porţiuni de organ, ori a întregului corp, de obicei consecinţă a unei distrofii hidroprotidice. *I. clară* este o distrofie hidroprotidică cu hidratare în exces a citoplasmei, celula având aspect clar, pe când în *i. tulbure*, în urma unui proces asemănător, celula conţine granule mici.

INULINĂ, s. f. / inuline, s. f. / inulin. Polimer al D-fructozei, cu formula $(C_6H_{10}O_5)_4$ şi o structură similară celei a *amidonului. Se găseşte în rizomii unor plante *(Compositae)*, îndeosebi de cicoare şi dalie. Deşi are o greutate moleculară relativ mică, este greu solubilă în apă şi nedigerabilă. Deoarece în organism este excretată de rinichi prin simplă *filtrare glomerulară, fără intervenţia *tubulilor renali, i. este utilizată pentru măsurarea filtrării glomerulare. V. *clearance.*

INUNDAŢIE, s. f. / inondation, s. f. / inundation. [*Lat. inundatio, -onis = inundaţie, de la inundare = a inunda şi unda = undă.*] În sens medical, pătrundere a unui lichid într-un tub sau organ. Importante: 1) *i. peritoneală*, denumire dată revărsatelor sanguine intraperitoneale; 2) *i. ventriculară*, (v.).

INUNDAŢIE VENTRICULARĂ / inondation ventriculaire / Broadbent's apoplexy. Hemoragie localizată în cavităţile ventriculare cerebrale, îndeosebi din cauza unui hematom intracerebral sau a rupturii unui vas juxtaventricular malformat sau alterat de un proces patologic.

INVAGINAŢIE, s. f. / invagination, s. f. / intussusception, invagination. [*Lat. in = în; vagina = teacă.*] Pătrunderea unei porţiuni dintr-un tub flexibil în tubul însuşi. I. se produce la nivelul tubului digestiv: 1) *I. apendiculară*, pătrunderea în formă de deget de mănuşă întoarsă pe dos a apendicelui în cavitatea cecală. 2) *I. cecocolică*, pătrunderea fundului cecului şi apendicelui mai întâi în cavitatea cecului şi apoi în colon. 3) *I. colocolică*, pătrunderea prin telescopare a unui segment de colon în segmentul subiacent. 4) *I. ileocolică*, pătrunderea ileonului terminal în cavitatea cecului. 5) *I. intestinală* sau hernia intestinului în intestin, pătrunderea unui segment de intestin în segmentul subiacent.

INVALID, adj., s. m. sau f. / invalide, adj., s. m. ou f. / invalid. [*Lat. invalidus = fără putere, slab, bolnav, de la in = lipsit de, validus = tare, viguros şi valere = a avea forţă, a fi tare.*] Persoană care prezintă un grad de *invaliditate şi, deci, o incapacitate de muncă, temporară sau definitivă. V. şi invaliditate.

INVALIDARE GENICĂ / invalidation génique / knock-out. Sin.: knock-out (v.).

INVALIDITATE, s. f. / invalidité, s. f. / disability. [*Lat. invalidus = fără putere, slab, bolnav, de la in = lipsit de, validus = tare, viguros şi valere = a avea forţă, a fi tare.*] Pierderea parţială sau totală a capacităţii de muncă în urma unei boli sau a unui accident. Gradul de i. se stabileşte după o expertiză efectuată de specialişti. La noi în ţară sunt stabilite trei grade de i.: I – *pierderea totală a capacităţii de muncă*, persoana invalidă necesitând şi o îngrijire de către o altă persoană (însoţitoare); II – *pierderea capacităţii de muncă*, cu menţinerea posibilităţii de îngrijire a propriei persoane; III – *pierderea parţială a capacităţii de muncă*, persoana invalidă menţinându-şi capacitatea exercitării profesiei cu un program redus de lucru sau, eventual, a unei alte profesii, cu solicitare mai mică şi cu un program normal. Clasificarea i. în trei grade se regăseşte în multe ţări, dar diferă frecvent definirea acestor grade. De ex., în Franţa gradul I reprezintă gradul III de la noi din ţară. În fine, o serie de precizări şi delimitări ale i. sunt în relaţie cu sistemele de asigurări sociale şi de sănătate. V. şi handicap, incapacitate de muncă, infirmitate.

INTRINSEC, adj. / intrinsèque, adj. / intrinsic. [*Lat. intrinsecus = înăuntru.*] 1) Care este situat într-o structură (de ex., proteine i. ale membranei plasmatice) sau într-un organ (de ex., muşchi i. ai ochiului). 2) Care este de origine internă, provine din interiorul organismului. De ex., factor i. 3) Care nu necesită intervenţia unui factor extern. De ex., cale i. a coagulării sângelui. Ant.: extrinsec.

INVAZIE, s. f. / invasion, s. f. / invasion. [*Lat. invasio, -onis = atac, de la invadere = a se repezi la, a se năpusti.*] 1) Perioada care urmează fazei de *incubaţie a unei boli infecţioase şi corespunde primelor mainfestări clinice. Este urmată de perioada de stare şi constituie faza de contagiozitate maximă a bolii. 2) Extinderea cancerului (într-un prim timp prin traversarea membranei bazale de către celulele maligne) la nivelul structurilor învecinate normale. Este una din caracteristicile *malignităţii. V. şi metastazare, metastază.

INVAZIE TUMORALĂ / invasion tumorale / tumoral invasion. V. invazie, def. 2.

INVAZINĂ, s. f. / invasine, s. f. / invasin. [*Lat. invasio, -onis = atac, de la invadere = a se repezi la, a se năpusti; -ină.*] Denumire generică pentru proteinele care facilitează pătrunderea bacteriilor în celulele mamiferelor.

INVAZIV, adj. / invasif, -ive, adj. / invasive. [*Lat. invasus, de la invadere = a invada.*] 1) Despre un proces care se extinde rapid în organism, îndeosebi în cazul unei boli infecţioase sau canceroase. În cancer se descrie şi un stadiu preinvaziv. V. şi invazie. 2) Despre un act medical care impune o trecere prin învelişul cutanat sau mucos, de regulă în cazul unor explorări în scop diagnostic. Sin.: efractiv.

INVERSIUNE, s. f. / inversion, s. f. / inversion. [*Lat. inversio, -onis = inversiune, de la invertere = a răsuci, a răsturna (in = în; vertere = a întoarce).*] 1) Poziţia unui organ inversat în raport cu poziţia normală. Ex.: un organ aflat de obicei la stânga este în dreapta şi invers. 2) Mai rar, îndoirea unui organ cavitar pe el însuşi (ex.: i. uterină).

INVERSIUNE CROMOZOMIALĂ / inversion chromosomique / chromosomic inversion. *Aberaţie cromozială constând din separarea părţii mediane a unui cromozom de cele două extremităţi ale sale şi reinserţia sa, în acelaşi loc, după întoarcerea cu 180°.

INVERSIUNE SEXUALĂ / inversion du sens génital / sexual inversion. Sin.: homosexualitate (v.).

INVERSIUNEA AORTEI / inversion de l'aorte / aortic inversion. Sin.: dextropoziţie a aortei (v.).

INVERTAZĂ, s. f. / invertase, s. f. / invertase. [*Lat. invertere = a răsuci, a răsturna (in = în; vertere = a întoarce); -ază.*] Enzimă care catalizează hidroliza *zaharozei şi transferul concomitent al grupării fructozice pe un anumit *acceptor. Sin.: zaharază.

INVERTIT, s. m. / inverti, s. m. / invert. [*Lat. invertere = a răsuci, a răsturna, de la in = în, vertere = a întoarce.*] Sin.: homosexual (v.).

INVESTIGAŢIE, s. f. / investigation, s. f. / investigation. [*Lat. investigatio, -onis = cercetare, de la investigare = a căuta urmele (in = în; vestigium = urmă).*] Cercetare sistematică în vederea descoperirii cauzei unei boli sau a determinanţilor epidemiologici ai acesteia. I. pot fi, în esenţă, clinice şi paraclinice.

INVOLUŢIE, s. f. / involution, s. f. / involution. [*Lat. involutio, -onis = înfăşurare, răsucire, de la involutare = a înfăşura (in = în; volutare = a rostogoli, a răsuci).*] Termen prin care se desemnează, în fiziologie sau în patologie, orice regresiune a unui organ, a unei funcţii, a unei boli, a unui ansamblu de organe sau a organismului în întregime. Tipuri particulare de i.: 1) *I. senilă* - regresiune generală a organismului în cadrul procesului de îmbătrânire. 2) *I. tumorală*, regresiune a unei tumori după chimioterapie sau/şi radioterapie. 3) *I. uterină* - revenirea progresivă a uterului, după naştere, la dimensiunile normale.

IOD, s. n. / iode, s. m. / iodine. [*Gr. ioeides = violet.*] Elementul nr. 53, cu masa atomică 126, 904, halogen foarte răspândit, abundent în apa de mare, unde se concentrează în alge. Este indispensabil organismului în sinteza hormonilor tiroidieni. Organismul uman adult conţine circa 30 mg i., concentrat în cea mai mare parte în tiroidă. Carenţa în i. alimentar reprezintă cauza *guşei endemice şi a *mixedemului. Utilizarea i. şi derivaţilor în terapeutică este foarte variată. Sub formă de *tinctură de i.*, este un puternic antiseptic. *I. radioactiv* este utilizat în medicina nucleară. V. şi iod 123, iod 125, iod 131.

IOD 123 / iode 123 / 123 radioiodine. Radioizotop (^{123}I) cu timpul fizic de înjumătăţire de 13,3 ore, emiţător de radiaţii γ de 159 keV. Este izotopul radioactiv ideal pentru efectuarea *scintigrafiei tiroidiene.

IOD 125 / iode 125 / 125 radioiodine. Radioizotop (^{125}I) cu timpul fizic de înjumătăţire de 60 de zile, emiţător de radiaţii γ de 35 keV. Este folosit exclusiv pentru marcarea unor molecule foarte diverse utile în practică (ex.: în *radioimunodozare) sau în cercetare.

IOD 131 / iode 131 / 131 radioiodine. Radioizotop (^{131}I) cu timpul fizic de înjumătăţire de 8,07 zile, emiţător de radiaţii β^- şi γ (cu energia de 365 keV). Este izotopul radioactiv ideal în *radioizotopoterapia unor boli tiroidiene (unele forme de cancer, boală Basedow, hipertiroidism), fiind utilizat şi în *scintigrafia tiroidiană în lipsa *i. 123.

IODEMIE, s. f. / iodémie, s. f. / iod(a)emia. [*Gr. ioeides = violet, iod; haima, -atos = sânge.*] Concentraţia plasmatică a *iodului. I. totală normală este de 50-90 µg/l plasmă. Iodul se află în plasmă sub două forme: mineral sau anorganic (10 mg/l) şi organic, legat de anumite proteine serice (iod proteic, PBI - *protein bound iodine*; 40-80 µg/l). Acesta din urmă este format dintr-o fracţiune non-hormonală (iodotirozine, iod medicamentos, proteine iodate anormale) şi o fracţiune hormonală (care poate fi extrasă cu butanol, numită şi BEI, de la *butanol extractible iodine*). Iodul hormonal este cuprins aproape exclusiv în *tiroxina (T_4) legată de proteine. Concentraţiile iodului proteic şi hormonal sunt scăzute în hipotiroidie şi crescute în hipertiroidie.

IODIDĂ, s. f. / iodide, s. f. / iododerma. [*Gr. ioeides = violet, iod; -idă.*] Formaţiune buloasă sau vegetantă localizată la nivelul mucoasei bucale sau al pliurilor, determinată de absorbţia masivă şi prelungită de iod sau de ioduri.

IODISM, s. n. / iodisme, s. m. / iodism. [*Gr. ioeides = violet, iod; -ism.*] Intoxicaţie cu iod sau ioduri, cu simptomatologie clinică diversă: coriză, ptialism, cefalee frontală, emaciere, slăbire, erupţii cutanate.

IODOCAPTARE, s. f. / iodocaptation, s. f. / iodocaptation. [*Gr. ioeides = violet, iod; lat. captare = a prinde.*] Captarea iodului de către *tiroidă. V. şi radioiodocaptare.

IODOFILIE, s. f. / iodophilie, s. f. / iodophilia. [*Gr. ioeides = violet, iod; philia = atracţie, de la philein = a iubi.*] Reacţie observată în leucocite în unele stări patologice (toxemii şi anemii severe), concretizată prin coloraţia brună a acestora, ca urmare a fixării iodului sau iodurilor.

IODOFORM, s. n. / iodoforme, s. m. / iodoform. [*Gr. ioeides = violet, iod; lat. formica = furnică (gr. hyle = materie).*] CHI_3, antiseptic local tot mai puţin utilizat.

IODOPSINĂ, s. f. / iodopsine, s. f. / iodopsin. [*Gr. ioeides = violet, iod; opsis = vedere, aspect; -ină.*] Pigment al *conurilor retiniene format din asocierea retinenului (*rodopsină) şi o proteină diferită de *opsinele din *purpura retiniană.

IODOTERAPIE, s. f. / iodothérapie, s. f. / iodotherapy. [*Gr. **ioeides** = violet, iod; **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] Tratament cu iod sau ioduri. V. şi iod.

IODOTIRONINĂ, s. f. / iodothyronine, s. f. / iodothyronine. Derivat iodat din tironină. V. hormoni tiroidieni.

IODOTIROZINĂ, s. f. / iodotyrosine, s. f. / iodotyrosine. [*Gr. **ioeides** = violet, iod; **tyros** = brânză; -ină.*] Nume sub care sunt cuprinşi derivaţii iodaţi ai tirozinei: *3-iodotirozina* sau *monoiodotirozina* (MIT) şi *3,5-diiodotirozina* (DIT). Condensarea acestor compuşi dă naştere celor doi hormoni tiroidieni: *triiodotironina (T_3) şi tetraiodotironina sau *tiroxina (T_4).

IODURĂ, s. f. / iodure, s. m. / iodide. [*Gr. **ioeides** = violet, iod.*] Săruri ale acidului iodhidric, cel mai frecvent folosite fiind i. de potasiu sau i. de sodiu.

IODURIE, s. f. / iodurie, s. m. / ioduria. [*Gr. **ioeides** = violet, iod; **ouron** = urină.*] Cantitatea de iod eliminată în urină, aproape exclusiv sub formă de ioduri. I. variază în funcţie de aportul alimentar şi de regiunea geografică considerată. Creşterea sa semnifică o supraîncărcare cu iod, frecvent de origine iatrogenă. V. de ex. lipiodol.

IOHIMBINĂ. Var. pentru yohimbină (v.).

ION, s. m. / ion, s. m. / ion. [*Gr. **ion** = migrator, călător, de la **ienai** = a merge.*] Atom, radical sau moleculă care prezintă o sarcină pozitivă (*cation) sau negativă (*anion) prin pierderea sau, respectiv, fixarea unuia sau mai multor electroni. Substanţele care formează i. se numesc *electroliţi.

ION-GRAM, s. m. / ion-gramme, s. m. / gram-ion. [*Gr. **ion** = migrator, călător, de la **ienai** = a merge; lat. **gramma** = greutate mică, din gr. **gramma** = literă, caracter.*] Masa unui număr de ioni egal cu *numărul lui Avogadro, de asemenea egală numeric cu suma maselor atomice ale atomilor care compun ionii respectivi.

IONIZANT, adj. / ionisant, -e, adj. / ionizing. [*Gr. **ion** = migrator, călător, de la **ienai** = a merge.*] Care produce ioni. Ex.: radiaţii i.

IONIZARE, s. f. / ionisation, s. f. / ionization. [*Gr. **ion** = migrator, călător, de la **ienai** = a merge.*] 1) Proces prin intermediul căruia un atom neutru câştigă sau pierde electroni, dobândind astfel o sarcină electică netă şi devenind *ion. I. poate fi spontană (ex.: *disociaţie electrolitică a unor substanţe în soluţie) sau indusă (ex.: prin acţiunea *radiaţiilor ionizante asupra materiei). 2) Sin. cu ionoforeză (v.).

IONOFOREZĂ, s. f. / ionophorèse, s. f. / iontophoresis. [*Gr. **ion** = migrator, călător, de la **ienai** = a merge; **phoresis** = transportare, de la **pherein** = a purta, a transporta.*] Metodă de introducere în organism, prin piele, a unor medicamente ionizate sau a altor substanţe prin utilizarea curentului continuu, care provine de la doi electrozi aplicaţi pe tegumente. Particulele pot migra în câmp electric, în funcţie de sarcină, fie către anod (dacă sunt încărcate negativ), fie în direcţia catodului. Sin.: iontoforeză, ionizare. (def. 2).

IONOFORI, s. m. pl. / ionophores, s. m. pl. / ionophores. [*Gr. **ion** = migrator, călător, de la **ienai** = a merge; **phoros** = care poartă, de la **pherein** = a purta, a transporta.*] 1) Polipeptide sintetizate de unele microorganisme (obţinute şi prin sinteză chimică), care cresc considerabil permeabilitatea membranei celulare pentru ioni. Creşterea permeabilităţii este selectivă, specifică pentru un anumit tip de ion. Reprezintă cel mai convingător argument al existenţei difuziunii simple mediate de peptide, adică a *canalelor ionice. Structural, i. sunt peptide ciclice (ex.: valinomicina) sau liniare (ex.: gramicidina). Se disting două tipuri de i.: transportori ionici mobili (cărăuşi) şi i. care formează canale. Ambele tipuri acţionează prin protejarea ionului transportat, astfel încât acesta să poată penetra în mediul intern hidrofob al dublului strat lipidic. I., nefiind cuplaţi la o sursă de energie, favorizează fluxuri nete de ioni doar în sensul gradientului electrochimic. O serie de i. sunt utilizaţi ca antibiotice. Ex.: nistatina şi amfotericina B au acţiune antifungică, ca urmare a fixării în pereţii fungilor care conţin steroli. Alţi i. sunt utili în cercetare. Ex.: i. A23187 provoacă încărcarea celulelor cu cationi bivalenţi (Ca^{2+}, Mg^{2+}), cu menţinerea potenţialului de membrană (prin trecerea $2H^+$ extracelular). 2) Materiale chimice care au afinitate mare pentru ioni. I. sunt utilizaţi în electrozii selectivi de ioni (ISE), care pot fi incluşi în membrane artificiale.

IONOGRAMĂ, s. f. / ionogramme, s. m. / electrolytogram. [*Gr. **ion** = migrator, călător, de la **ienai** = a merge; **gramma** = înscriere.*] Reprezentarea, de obicei sub forma a două coloane verticale, a concentraţiilor diverşilor *cationi şi *anioni dintr-un lichid biologic (frecvent din plasmă, *i. sanguină* sau *plasmatică*). Concentraţiile sunt exprimate în miliechivalenţi (mEq/l) sau în milimoli (mmol/l).

IONOTERAPIE, s. f. / ionothérapie, s. f. / ionotherapy. [*Gr. **ion** = migrator, călător, de la **ienai** = a merge; **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] Metodă de *electroterapie bazată pe fenomenul de *ionoforeză. Tratamentul cu radiaţii ultraviolete.

IONOTROP, adj. / ionotrope, adj. / ionotropic. [*Gr. **ion** = migrator, călător, de la **ienai** = a merge; **trope** = care provoacă o schimbare.*] Despre un *receptor care exercită un efect direct asupra deschiderii sau închiderii unui *canal ionic. De ex., *receptorul nicotinic. Ant.: metabotrop.

IONTOFOREZĂ, s. f. / iontophorèse, s. f. / iontophoresis. [*Gr. **ion** = migrator, călător, de la **ienai** = a merge; **phoresis** = transportare, de la **pherein** = a purta, a transporta.*] Sin.: ionoforeză (v.).

IOTACISM, s. n. / iotacisme, s. m. / iotacism. [*Gr. **iota** = litera i; -**ism**.*] Dificultatea de a pronunţa literele *g* şi *j*, care sunt înlocuite cu *i*.

IPECA, s. f. / ipéca, s. m. / ipecac. [*Cuvânt de origine portugheză, din Brazilia.*] Extrasul liofilizat din rizom şi rădăcini de *Cephaelis ipecacuanha*, utilizat ca emetic şi expectorant.

IPOHONDRIE, s. f. / hypocondrie, s. f. / hypochondria. [*Gr. **hypokhondria**, deoarece anticii credeau că această stare mentală se datora unei perturbări în regiunea hipocondrului; de la **hypo** = sub; **khondros** = cartilaj.*] Preocupare obsedantă a unui individ pentru sănătatea sa (altădată legată de tulburări ale organelor conţinute în abdomen, în *hipocondrul drept sau stâng, de unde etimologia). Var.: hipocondrie. V. şi nosomanie.

IPOTEZĂ, s. f. / hypothèse, s. f. / hypothesis. [*Gr. **hypothesis** = care este pus dedesubt, de la **hypo** = sub, **thesis** = punere şi **tithenai** = a plasa, a pune.*] O presupunere, o teză provizorie formulată pe baza datelor experimentale existente la un moment dat sau pe baza intuiţiei şi care urmează să fie verificată.

IPOTEZĂ ALTERNATIVĂ / hypothèse alternative / alternative hypothesis. Ipoteză de testat, conform căreia există o diferenţă între grupele studiate pentru o variabilă dată. V. şi ipoteză nulă.

IPOTEZĂ CAUZALĂ / hypothèse causale / causal hypothesis. Ipoteză care cuprinde relaţiile cauză-efect dintre variabilele ce urmează să fie studiate.

IPOTEZĂ PREDICTIVĂ / hypothèse prédictive / predictive hypothesis. Ipoteză care are rol predictiv în stabilirea relaţiilor dintre variabilele studiate.

IPOTEZĂ NULĂ / hypothèse nulle / null hypothesis. Ipoteză utilizată în testele statistice din cercetare. Prin ipoteza nulă se afirmă că nu există diferenţă între grupele studiate pentru o variabilă dată decât în limitele hazardului, al întâmplării. Într-un *test statistic este vorba despre ipoteza care este "supusă probei". Dacă ipoteza nulă este respinsă, atunci se reţine *ipoteza alternativă cu un risc de eroare a. Respingerea ipotezei nule este necesară, de ex., pentru demonstrarea faptului că un tratament este mai eficient decât altul, sau că prezenţa unui factor determină un risc crescut de a suferi de o anumită boală. Prin urmare, dacă asocierea statistică dintre tratament şi evoluţia mai bună sau dintre factorul de risc şi boală nu sunt întâmplătoare, se respinge ipoteza nulă, care se notează cu H_0.

IPSILATERAL, adj. / ipsilatéral, -ale, -aux, adj. / homolateral. [*Lat. **ipse, ipsa, ipsum** = (eu, tu, el...) însumi, însăţi, însuşi...; **lateralis**, de la **latus, -eris** = latură.*] Sin.: homolateral (v.).

IPSOS, s. n. / plâtre, s. m. / plaster. [*Lat. **gypsum**, gr. **gypsos** = gips, ipsos.*] Material preparat din gips, prin arderea acestuia în cuptoare speciale pentru a i se extrage o moleculă şi jumătate de apă. Are numeroase aplicaţii în stomatologie.

IRADIERE, s. f. / irradiation, s. f. / irradiation. [*Lat. **irradiare** = a lumina cu razele, a iradia, de la **radius** = rază.*] 1) Expunerea unui organism sau a unui material la radiaţii. La om, poate fi profesională (lucru în mediu cu radiaţii), terapeutică (îndeosebi în cazul radioterapiei oncologice) şi accidentală. În toate aceste cazuri se disting: *i. externă* (prin radiaţii care provin de la o sursă situată în exteriorul organismului) şi *i. internă* (când sursa de radiaţii se află în organism). Unităţile de măsură pentru i. sunt: *Gray şi *Sievert. 2) Propagarea unei senzaţii dureroase de la nivelul unui punct fix – sediul durerii – în regiuni din organism mai mult sau mai puţin îndepărtate. Ex.: i. durerii cardiace la nivelul braţului stâng în *angina pectorală.

IREDUCTIBIL, adj. / irréductible, adj. / irreducible. [*Lat. **irredux, -icis** = fără întoarcere, de la **in** = lipsit de, **reductus**, de la **reducere** = a aduce înapoi (**retro** = înapoi; **ducere** = a duce).*] 1) Care nu poate fi redus, adică nu poate fi readus în poziţia iniţială. Ex.: *fractură i., *dislocare i. 2) Despre o substanţă care nu suferă o *reducere.

IREVERSIBILITATE, s. f. / irréversibilité, s. f. / irreversibility. [*Lat. **in** = lipsit de; **reversus**, de la **revertere** = a întoarce înapoi, a reveni (**retro** = înapoi; **vertere** = a întoarce).*] 1) Proprietatea unui fenomen natural de a se produce într-un singur sens. Ex.: procesele de îmbătrânire. 2) Caracteristica unei reacţii chimice de a nu se putea efectua în sens invers. 3) Caracteristica unor procese termodinamice.

IRIDECTOMIE, s. f. / iridectomie, s. f. / iridectomy. [*Gr. **iris, -idos** = curcubeu; **ektome** = excizie.*] Rezecţia chirurgicală a unui fragment din *iris. Se disting: 1) *I. optică*, practicată într-un sector variabil al irisului pentru deschiderea unei căi de trecere a razelor luminoase, când un obstacol central determină o *ambliopie. 2) *I. periferică*, care permite comunicarea camerelor anterioară şi posterioară ale ochiului. 3) *I. sectorială* sau *segmentară*, când se efectuează rezecţia unui sector mai mult sau mai puţin extins din iris. 4) *I. sfincteriană*, când fragmentul din iris este rezecat din zona sfincteriană.

IRIDENCLEZIS, s. n. / iridencleisis, s. m. / iridencleisis. [*Gr. **iris, -idos** = curcubeu; **enklein** = a închide, a conţine.*] Operaţie hipotonizantă antiglaucomatoasă prin care se creează o fistulă care permite drenarea *umorii apoase din camera anterioară în spaţiul episcleral. I. reprezintă o sclerotomie limbică liniară. Sin.: operaţie Holth, iridosclerectomie.

IRIDIU 192 / iridium 192 / radioiridium. [*Gr. **iris, -idos** = curcubeu.*] Radioizotop (^{192}Ir) cu timpul fizic de înjumătăţire de 74,02 zile, emiţător de radiaţii β^- şi γ (cu energie medie de 0,3 MeV). Este foarte utilizat în *curieterapie sub formă de aliaj cu platina (platină iridată) şi condiţionat în fire acoperite de platină pură.

IRIDOCICLITĂ, s. f. / iridocyclite, s. f. / iridocyclitis. [*Gr. **iris, -idos** = curcubeu; **kyklos** = cerc; -ită.*] Inflamaţia *irisului şi a *corpului ciliar.

IRIDOCICLITĂ RECIDIVANTĂ / uvéite récidivante à hypopion / iridocyclitis septica. Sin.: boală Behçet (v.).

IRIDOCONSTRICTOR, adj. / iridoconstricteur, adj. / iridoconstrictor. [*Gr. **iris, -idos** = curcubeu; lat. **constrictor**, de la **constringere** = a strânge.*] Element muscular sau agent chimic care produce constricţia pupilei.

IRIDOCOROIDITĂ, s. f. / iridochoroïdite, s. f. / iridochoroiditis. [*Gr. **iris, -idos** = curcubeu; **khorion** = membrană, înveliş al fătului; **eidos** = formă; -ită.*] Inflamaţia *irisului şi a *coroidei.

IRIDODIALIZĂ, s. f. / iridodialyse, s. f. / iridodialysis. [*Gr. **iris, -idos** = curcubeu; **dialysis** = separare, de la **dia** = prin, **lysis** = distrugere şi **lyein** = a distruge.*] Separarea sau ruperea traumatică ori chirurgicală a *irisului de inserţia sa.

IRIDOKERATITĂ, s. f. / iridokératite, s. f. / irido-keratitis. [*Gr. **iris, -idos** = curcubeu; **keras, -atos** = corn, cornee; -ită.*] Inflamaţia *irisului şi a *corneei.

IRIDOLOGIE, s. f. / iridologie, s. f. / iridology. [*Gr. **iris, -idos** = curcubeu; **logos** = ştiinţă.*] Tehnică de diagnostic şi profilaxie bazată pe examinarea minuţioasă al irisului în vederea determinării constituţiei individuale şi a predispoziţiilor morbide. Cunoscută de caldeeni, dar sistematizată de abia în sec. al XIX-lea de homeopatul maghiar Ignatz von Peczeley, i. este fundamentată de corespondenţa observată între diferite organe sau funcţii şi anumite arii iriene. Sunt interpretate culoarea, textura şi relieful irian, morfologii distincte putând sugera o predispoziţie sau o maladie. Ex.: semnele în relief corespund tendinţelor inflamatorii, crevasele denotă insuficienţe sau carenţe, iar depigmentările locale sugerează o funcţionalitate mai puţin performantă. V. şi medicină alternativă.

IRIDODONESIS, s. n. / iridodonèse, s. f. / iridodonesis. [*Gr. **iris, -idos** = curcubeu; **donesis** = vibraţie, tremurătură, de la **donein** = a tremura, a vibra.*] Tremurătură a *irisului vizibilă în timpul mişcărilor mici ale globului ocular. I. este consecinţa lipsei de suport a *cristalinului. Se observă în subluxaţia şi luxaţia cristalinului, ca şi în *afakie.

IRIDOPLEGIE, s. f. / iridoplégie, s. f. / iridoplegia. [*Gr. **iris, -idos** = curcubeu; **plege** = lovitură.*] Paralizie a sfincterului pupilar, de natură traumatică, medicamentoasă sau patologică (în diverse boli neurologice). Se caracterizează prin *midriază, uneori pasageră, şi imobilitatea pupilei la lumină. Sin.: pupilă fixă.

IRIDOPSIE, s. f. / iridopsie, s. f. / iridopsia. [*Gr. **iris** = curcubeu; **skopein** = a examina.*] Tulburare oculară constând în vederea unor imagini sub formă de curcubeu.

IRIDOSCHIZIS, s. n. / iridoschisis, s. m. / iridoschisis. [*Gr. **iris, -idos** = curcubeu; **skhisis** = despicătură, de la **skhizein** = a despărţi.*] Atrofia stromei irisului.

IRIDOSCLERECTOMIE, s. f. / iridosclérectomie, s. f. / iridosclerectomy. [*Gr. **iris, -idos** = curcubeu; **skleros** = dur, tare; **ektome** = excizie.*] Sin.: iridenclezis (v.).

IRIDOSCOPIE, s. f. / iridoscopie, s. f. / iridoscopy. Examenul *irisului. V. iridologie.

IRIDOTOMIE, s. f. / iridotomie, s. f. / iridotomy. [*Gr. **iris, -idos** = curcubeu; **tome** = tăiere, secţiune, de la **temnein** = a tăia.*] Secţionarea irisului: fie pentru lărgirea orificiului pupilar, fie pentru favorizarea drenajului *umorii apoase din *camera posterioară în *camera anterioară.

IRIGATOR, s. n. / irrigateur, s. m. / irrigator. [*Lat. **irrigare** = a iriga, de la **rigare** = a uda.*] Dispozitiv (aparat) folosit pentru spălătură vaginală sau rectală.

IRIS, s. n. / iris, s. m. / iris. NA: iris. [*Gr. **iris, -idos** = curcubeu.*] Porţiunea cea mai anterioară şi vizibilă a tunicii medii vasculare a ochiului. I. este o membrană circulară, cu o grosime de circa 0,3 mm şi un diametru de 12 mm. Periferia sa se continuă cu *corpul ciliar, iar centrul său reprezintă fanta de pătrundere a luminii, *pupila. I. conţine muşchii sfincter şi dilatator al pupilei, ceea ce îi conferă calitatea de diafragm mobil care dozează pătrunderea luminii la nivelul ochiului. El este alcătuit din două straturi cu origine embrionară diferită: stroma sau *i. mezodermic* (care prezintă o pigmentaţie neomogenă şi determină culoarea ochilor) şi epiteliul posterior sau *i. ectodermic*, ce reprezintă partea cea mai anterioară a retinei embrionare.

IRITABILITATE, s. f. / irritabilité, s. f. / irritability. [*Lat. irritabilitas, -atis = iritabilitate, de la irritare = a provoca, a irita.*] 1) Concept utilizat pentru caracterizarea reactivităţii specifice a elementelor anatomice diferenţiate, aşa-numita energie specifică a simţurilor. 2) Tulburare psihică exprimată prin imposibilitatea menţinerii calmului şi a unui comportament adecvat.

IRITAŢIE, s. f. / irritation, s. f. / irritation. [*Lat. irritare = a provoca, a irita.*] Proces tisular distrofic, ireversibil, de origine neurovegetativă şi vasculară.

IRITĂ, s. f. / iritis, s. f. / iritis. [*Gr. iris, -idos = curcubeu; -ită.*] Inflamaţia irisului, asociată de obicei cu *iridociclita şi, în consecinţă, cuprinsă în cadrul acesteia.

ISCHEMIE, s. f. / ischémie, s. f. / isch(a)emia. [*Gr. iskhaimos = care opreşte sângele, de la iskhein = a suprima, a reţine, haima, -atos = sânge.*] Diminuarea sau oprirea circulaţiei arteriale într-un teritoriu localizat. Consecinţele depind de gradul i. şi de teritoriul afectat. *I. periferică acută*, prin întreruperea brutală a fluxului arterial în axul vascular principal al unui membru, este o urgenţă gravă cu risc vital şi funcţional. Cauze: embolii arteriale (80 %), tromboză arterială, disecţie parietală, traumatisme.

ISCHEMIE MIOCARDICĂ SILENŢIOASĂ / ischémie myocardique silencieuse / silent myocardial Isch(a)emia. Negativare tranzitorie a undei T a electrocardiogramei, survenind în absenţa oricărei crize de **angor pectoris*. Se observă în *insuficienţa coronariană.

ISCHIALGIE, s. f. / ischialgie, s. f. / ischialgia. [*Gr. iskhion = şold; algos = durere.*] Durere la nivelul ischionului.

ISCHIATIC, adj. / ischiatique, adj. / ischiatic. [*Gr. iskhion = şold.*] Care se referă la ischion.

ISCHION, s. n. / ischion, s. m. / ischium. *NA: os ischii* [*Gr. iskhion = şold.*] V. tab. anat. - oase.

ISCHIOPUBIOTOMIE, s. f. / ischiopubiotomie, s. f. / ischiopubiotomy. [*Gr. iskhion = şold; lat. pubes, -is = peri în barbă, osul pubis; gr. tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Secţionarea ramurii ascendente a ischionului şi a celei orizontale a pubisului, precum şi a arcadei crurale şi a membranei obturatorii, dacă acestea se opun îndepărtării oaselor.

ISOCROMOSOM. Var. pentru izocromozom (v.).

ISTEREZIS. Var. pentru histerezis (v.).

ISTERIE, s. f. / hystérie, s. f. / hysteria. [*Gr. hystera = uter.*] Nevroză considerată în trecut de origine sexuală, de unde şi etimologia. Se caracterizează prin existenţa a două categorii de semne: unele permanente (paralizii, tulburări senzitive şi senzoriale, unele constituind clasicele semne ale i. - anestezie, îngustarea câmpului vizual), altele tranzitorii (crize epileptiforme, accidente tetaniforme). Fenomenele isterice pot fi reproduse prin sugestie sau autosugestie şi nu prezintă nici un fel de sistematizare.

ISTM, s. n. / isthme, s. m. / isthmus. NA: isthmus. [*Lat. isthmus, gr. isthmos = pasaj îngust, istm.*] Segment îngustat al unui organ (i. uterin, i. al corpului tiroid).

ISTORIE NATURALĂ / histoire naturelle / natural history. Evoluţie spontană. În medicină termenul se utilizează cu privire la evoluţia unei boli.

ITERATIV, adj. / itératif, -ive, adj. / iterative. [*Lat. iterativus, de la iterare = a repeta, a relua, a reîncepe.*] Care exprimă o acţiune repetată. Ex.: stimulare i., reflex i. Sin.: repetitiv.

IVORIU, s. n. / ivoire, s. m. / ivory. [*Fr. ivoire, din lat. eboreus = de fildeş, de la ebur, -oris = fildeş.*] Sin.: dentină (v.).

IVS / IVS / IVS. [*Engl.*] Abreviere de la *InterVening Sequence*, termen sin. cu *intron.

IXODIDAE / Ixodidae / Ixodidae. [*Gr. ixodes = lipicios.*] *Acarieni (căpuşe) cu picioarele articulate pe tegumente, cu pseudopensă bucală, vectori, prin înţepături la om, ai unor boli infecţioase (*rickettsioze, *arboviroze şi *febre recurente regionale).

IZEICONIE, s. f. / iséiconie, s. f. / iseikonia. [*Gr. isos = egal; eikon, -onos = imagine.*] Dimensiuni egale ale imaginilor percepute de cei doi ochi. I. este o condiţie fiziologică pentru vederea binoculară. Sin.: izoiconie. Ant.: *anizeiconie.

IZOAGLUTINARE, s. f. / isoagglutination, s. f. / isoagglutination. [*Gr. isos = egal; lat. agglutinare = a lipi, a uni.*] Sin.: izohemaglutinare (v.).

IZOAGLUTININĂ, s. f. / isoagglutinine, s. f. / isoagglutinin. [*Gr. isos = egal; lat. agglutinare = a lipi, a uni; -ină.*] Anticorp seric responsabil de *izoaglutinarea eritrocitelor. Se disting: *i. naturale* sau *regulate* (anti-A sau anti-B) şi *i. imune* sau *neregulate*, secundare transfuziilor sau sarcinilor (ex.: anti-Rh).

IZOAGLUTINOGEN, s. m. / isoagglutinogène, s. m. / isoagglutinogen. [*Gr. isos = egal; lat. agglutinare = a lipi, a uni; gr. gennan = a produce.*] Antigen de grup sanguin implicat în *izoaglutinarea hematiilor. Sin.: aloantigen eritrocitar.

IZOALERGIE, s. f. / isoallergie, s. f. / isoallergy. [*Gr. isos = egal; allos = alt; ergon = lucru, acţiune, de la ergein = a lucra.*] Stare de *alergie provocată la nivelul unui organism prin introducerea unui antigen provenit de la un subiect din aceeaşi specie.

IZOANTICORP, s. m. / isoanticorps, s. m. / isoantibody. [*Gr. isos = egal; anti = contra; lat. corpus, -oris = corp.*] Anticorp care reacţionează specific cu un antigen dintr-un organism de aceeaşi specie cu cel care l-a produs. Sin.: aloanticorp.

IZOANTIGEN, s. m. / isoantigène, s. m. / isoantigen. [*Gr. isos = egal; anti = contra; gennan = a produce.*] Antigen prezent numai la anumiţi indivizi ai unei specii şi, deci, capabil să determine formarea de izoanticorpi la indivizii aceleiaşi specii care nu posedă antigenul respectiv.

IZOBARE, adj., s. f. pl. / isobares, adj., s. f. pl. / isobars. [*Gr. isos = egal; baros = greutate.*] 1) Linii care unesc punctele de presiune egală într-o diagramă. 2) Elemente cu aceeaşi masă atomică (A), dar cu numere atomice (Z) diferite.

IZOBOLOGRAMĂ, s. f. / isobologramme, s. m. / isobologram. [*Gr. isos = egal; bole = acţiunea de a arunca, rază de soare, de la ballein = a arunca.*] Reprezentare grafică a interacţiunii dintre două antibiotice în funcţie de concentraţiile minime inhibitoare sau bactericide ale acestora. Există trei cazuri: sinergie, antagonism sau absenţa interacţiunii.

IZOCITOZĂ, s. f. / isocytose, s. f. / isocytosis. [*Gr. isos = egal; kytos = celulă; -oză.*] Egalitatea dimensiunilor globulelor roşii, aproape totdeauna normală (normocitoză). În unele anemii, dimensiunile pot fi uşor diminuate.

IZOCOAGULABILITATE, s. f. / isocoagulabilité, s. f. / isocoagulability. Proprietatea normală de a (se) coagula. I. sanguină se traduce printr-o viteză normală de coagulare a sângelui.

IZOCORIE, s. f. / isocorie, s. f. / isocoria. [*Gr. isos = egal; kore = pupilă.*] Egalitatea diametrelor celor două pupile. Ant.: *anizocorie.

IZOCORTEX, s. n. / isocortex, s. m. / isocortex. [*Gr. isos = egal; lat. cortex, -icis = scoarţă.*] Zona cortexului cerebral cea mai recentă filogenetic; cuprinde tot cortexul, cu excepţia porţiunilor olfactive, hipocampice şi a ariilor piriforme. Sin.: neocortex, neopallium.

IZOCROM, adj. / isochrome, adj. / isochrome. [*Gr. **isos** = egal; **khroma, -atos** = culoare.*] Care prezintă aceeaşi culoare, care este uniform colorat. Sin.: ortocrom.

IZOCROMOZOM, s. m. / isochromosome, s. m. / isochromosome. [*Gr. **isos** = egal; **khroma, -atos** = culoare; **soma, -atos** = corp.*] Cromozom anormal format prin fracturarea transversă a centromerului, urmată de duplicarea braţelor lungi sau a celor scurte. Var.: isocromosom.

IZOCRON, adj. / isochrone, adj. / isochronous. [*Gr. **isos** = egal; **khronos** = timp.*] 1) Care se produce în perioade de timp egale. Ex.: bătăi sau contracţii i. 2) Calificativ pentru structurile excitabile ale căror *cronaxii sunt egale.

IZODACTILISM, s. n. / isodactylie, s. f. / isodactylism. [*Gr. **isos** = egal; **daktylos** = deget; **-ism**.*] Existenţa unor degete cu aceeaşi lungime la mâini sau la picioare.

IZODIASTOLIC, adj. / isodiastolique, adj. / protodiastolic. [*Gr. **isos** = egal; **diastole** = dilatare, de la **diastellein** = a lărgi.*] Un fenomen care se produce exact la începutul diastolei ventriculare, înainte de deschiderea valvulelor atrioventriculare. V. protodiastolic.

IZODINAMIA ALIMENTELOR / isodynamie des aliments / food isodynamics. [*Gr. **isos** = egal; **dynamis** = forţă; lat. **alimentum** = aliment, de la **alere** = a hrăni.*] Egalitatea valorii energetice a diverselor categorii de alimente (protide, lipide, glucide) în organism, care, în consecinţă, ar putea fi interschimbabile în raţia alimentară, fără consecinţe negative. I. a. trebuie însă corectată prin noţiunea de *acţiune dinamică specifică a alimentelor. În plus, nu se ia în considerare decât valoarea calorică a alimentelor şi se ignoră valoarea acestora ca sursă de materiale necesare în edificarea şi întreţinerea ţesuturilor. Din acest punct de vedere, protidele, lipidele şi glucidele nu pot fi înlocuite unele prin altele fără afectarea, uneori gravă, a echilibrului nutritiv îndeosebi în perioada de creştere a organismului.

IZODINAMIC, adj. / isodyname, adj. / isodynamic. [*Gr. **isos** = egal; **dynamis** = forţă.*] Care degajă aceeaşi cantitate de energie. De ex. *aliment i.*

IZODONT, adj. / isodonte, adj. / isodontic. [*Gr. **isos** = egal; **odous, odontos** = dinte.*] Care are toţi dinţii de acelaşi tip. Stare normală la reptile, i. reprezintă o malformaţie la om.

IZODOZĂ, s. f. / isodose, s. f. / isodose. [*Gr. **isos** = egal; **dosis** = acţiunea de a da.*] Suprafeţele care rezultă din unirea tuturor punctelor la nivelul cărora are loc absorbţia unor doze egale de energie radiantă.

IZOELECTRIC, adj. / isoélectrique, adj. / isoelectric. [*Gr. **isos** = egal; **elektron** = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare.*] Care este identic în ceea ce priveşte potenţialul electric. Care se menţine la acelaşi potenţial electric.

IZOELECTROFOCALIZARE, s. f. / isoélectrofocalisation, s. f. / isoelectric focusing. [*Gr. **isos** = egal; **elektron** = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; lat. **focus** = cămin, utilizat cu sensul de focar începând din sec. XIX.*] Sin.: electrofocalizare (v.).

IZOENZIMĂ, s. f. / isoenzyme, s. f. / isoenzyme. [*Gr. **isos** = egal; **en** = în; **zyme** = ferment, drojdie.*] Denumire generică pentru varietăţile moleculare ale unui sistem enzimatic, care au aproape aceeaşi activitate asupra unui substrat, dar care se disting între ele prin proprietăţile fizicochimice, ţinând uneori de diferenţe minime în structura şi aranjamentul polipeptidic şi localizarea lor tisulară. Ex.: creatin kinaza posedă i. cu localizare musculară, cardiacă şi cerebrală. Sin.: izozimă.

IZOGENIC, adj. / isogénique, adj. / isogeneic, isogenic. [*Gr. **isos** = egal; **gennan** = a produce.*] Caracteristica unor indivizi (homo- sau heterozigoţi) care au acelaşi patrimoniu genetic. Ex.: gemenii monozigoţi. Sin.: izolog, singenic.

IZOGNAT, adj. / isognate, adj. / isognate. [*Gr. **isos** = egal; **gnathos** = falcă, maxilar.*] Care are creste alveolare superioare şi inferioare egale, cu aceeaşi deschidere de arc. În ocluzie, dinţii care vin cap la cap.

IZOGREFĂ, s. f. / isogreffe, s. f. / isograft. [*Gr. **isos** = egal; lat. **graphium**, din gr. **grapheion** = peniţă de scris, briceag de altoit, de la **graphein** = a scrie.*] *Grefă care se realizează cu un grefon prelevat de la un individ *izogenic cu primitorul (de la gemeni monozigoţi sau, în experienţele de laborator, de la un animal de rasă pură). Sin.: grefă izogenică, izologă sau singenică. V. şi homogrefă.

IZOGRUP, adj. / isogroupe, adj. / isogroup. [*Gr. **isos** = egal; fr. **groupe**, din ital. **gruppo** = nod, asamblare; germ. **kruppa**.*] Termen utilizat cu referire la doi sau mai mulţi indivizi care au acelaşi grup sanguin. Ex.: transfuzie i.

IZOHEMAGLUTINARE, s. f. / isohémagglutination, s. f. / isoh(a)emagglutination. [*Gr. **isos** = egal; **haima, -atos** = sânge; lat. **agglutinare** = a lipi, a uni.*] Aglutinarea eritrocitelor care apare atunci când sângele a doi indivizi din aceeaşi specie (dar cu grup sanguin diferit) este pus în contact, cauzată de izohemaglutinine (izoantigeni care aglutinează hematiile). Sin.: izoaglutinare.

IZOHEMOLIZĂ, s. f. / isohémolyse, s. f. / isoh(a)emolysis. [*Gr. **isos** = egal; **haima, -atos** = sânge; **lysis** = distrugere, de la **lyein** = a distruge.*] Hemoliză produsă prin *izohemolizine.

IZOHEMOLIZINĂ, s. f. / isohémolysine, s. f. / isoh(a)emolysin. [*Gr. **isos** = egal; **haima, -atos** = sânge; **lysis** = distrugere, de la **lyein** = a distruge; **-ină**.*] *Izoaglutinină care provoacă *hemoliză. Ex.: i. anti-A conţinută în sângele unor subiecţi cu *grupa sanguină O, denumiţi "donatori universali periculoşi".

IZOICONIE, s. f. / isoiconie, s. f. / isoiconia. [*Gr. **isos** = egal; **eikon, -onos** = imagine.*] Sin.: izeiconie (v.).

IZOIMUNIZARE, s. f. / isoimmunisation, s. f. / isoimmunization. [*Gr. **isos** = egal; lat. **immunis** = scutit, apărat, de la **in** = lipsit de, **munus** = obligaţie.*] Fenomenul de apariţie a anticorpilor (*izoanticorpi) într-un organism ca urmare a contactului cu un antigen provenit dintr-un alt organism din aceeaşi specie (*izoantigen). Ex.: în accidente în cazul *transfuziei sanguine.

IZOLARE, s. f. / isolement, s. m. / isolation. [*Ital. **isolato** = separat ca o insulă (isola), din lat. **insula** = insulă.*] 1) Acţiunea de a despărţi, de a separa. 2) Acţiune epidemiologică prin care omul bolnav sau purtătorul de germeni este separat de alte persoane în perioada cât este contagios.

IZOLAT, s. m. / isolat, s. m. / isolate. Selecţie purificată de celule, bacterii sau virusuri.

IZOLEUCINĂ, s. f. / isoleucine, s. f. / isoleucine. Aminoacid rezultat din hidroliza *fibrinei şi a altor proteine. Este esenţial pentru creşterea optimă a copilului şi în echilibrul azotului la adult. Concentraţia sa (ca şi a *izomerului său optic: alo-izoleucina) creşte considerabil în *boala urinei cu miros de sirop de arţar.

IZOLOG, adj. / isologue, adj. / isologous. [*Gr. **isos** = egal; **logos** = raport, relaţie.*] Sin.: izogenic (v.).

IZOMERAZĂ, s. f. / isomérase, s. f. / isomerase. [*Gr. **isos** = egal; **meros** = parte; **-ază**.*] Clasă majoră de enzime care catalizează procesele de izomerizare.

IZOMERI, s. m. pl. / isomères, s. m. pl. / isomers. [*Gr. **isos** = egal; **meros** = parte.*] Substanţe cu aceeaşi compoziţie chimică (formulă brută), dar cu aranjarea atomilor diferită şi, deci, cu însuşiri fizico-chimice deosebite.

IZOMERIE, s. f. / isomérie, s. f. / isomerism. [*Gr. **isos** = egal; **meros** = parte.*] Stare ce caracterizează doi sau mai mulţi compuşi chimici care, posedând aceeaşi formulă moleculară (deci identici din punct de vedere al compoziţiei cantitative şi al masei moleculare), se disting prin anumite proprietăţi fizice sau chimice datorită variaţiilor în dispunerea atomilor în interiorul moleculei. Tipuri: 1) *I. cis-trans*, în care izomerii diferă prin dispoziţia spaţială a două legături duble faţă de una simplă (configuraţie moleculară). 2) *I. de compensaţie*, când o moleculă cu mai mulţi atomi asimetrici posedă un plan de simetrie. 3) *I. dinamică* sau desmotropie, echilibru între două forme ale aceleiaşi molecule organice. 4) *I. de funcţie*, când izomerii au funcţii diferite. 5) *I. geometrică*, în raport cu o dublă legătură sau un ciclu. 6) *I. de nucleu*, prin substituenţi plasaţi în locuri diferite pe un nucleu al unui compus ciclic. 7) *I. nucleară*, dată de nuclee atomice diferite cu acelaşi număr de masă. 8) *I. optică*, dată de poziţia radicalilor pe un atom asimetric. 9) *I. de poziţie*, dată de doi compuşi ce conţin aceeaşi grupare funcţională, dar plasată în poziţii diferite. 10) *I. spaţială* sau *stereoizomerie*, când există doi izomeri, dintre care unul este imaginea în oglindă a celuilalt.

IZOMERIZARE, s. f. / isomérisation, s. f. / isomerism. [*Gr. **isos** = egal; **meros** = parte.*] Formarea de *izomeri.

IZOMETRIC, adj. / isométrique, adj. / isometric. [*Gr. **isos** = egal; **metron** = măsură.*] Care rămâne de dimensiuni egale, care nu antrenează modificări ale dimensiunilor. Ex.: contracţie musculară i.

IZOMETROPIE, s. f. / isométropie, s. f. / isometropia. [*Gr. **isos** = egal; **metron** = măsură; **ops, opos** = vedere, văz.*] Egalitate în refracţie la ambii ochi.

IZOMORF, adj. / isomorphe, adj. / isomorphous. [*Gr. **isos** = acelaşi; **morphe** = formă.*] Despre corpuri care au aceeaşi formulă chimică, dar aranjarea spaţială a atomilor lor diferă.

IZOMORFISM, s. n. / isomorphisme, s. m. / isomorphism. [*Gr. **isos** = egal; **morphe** = formă; -ism.*] 1) Identitate de formă. 2) Proprietatea unor substanţe cu compoziţie chimică diferită, dar cu structură înrudită, de a cristaliza în aceleaşi forme structurale.

IZONIAZIDĂ, s. f. / isoniazide, s. f. / isoniazid. $C_6H_7N_3O$. *Antituberculos major obţinut prin sinteză (sub formă de cristale albe sau transparente). Se administrează *per os*, parenteral sau local şi are acţiune bactericidă cu spectru limitat doar la specia *Mycobacterium tuberculosis*. Antidotul pentru intoxicaţia cu i. este piridoxina (*vitamina B_6). Sin.: izonicotinilhidrazină. Abrev.: HIN, INH.

IZONICOTINILHIDRAZINĂ / isonicotinylhydrazine / isonicotinoylhydrazine. Sin.: izoniazidă (v.).

IZOOSMOTIC, adj. / iso-osmotique, adj. / iso-osmotic. Sin.: izoton, v. def. 1.

IZOPATIE, s. f. / isopathie, s. f. / isopathy. [*Gr. **isos** = egal; **pathos** = boală.*] Tratamentul bolilor cu ajutorul produşilor rezultaţi din boală sau cu material provenit din organul afectat.

IZOPREN, s. m. / isoprène, s. m. / isopren. Hidrocarbură nesaturată (C_5H_8), volatilă, lichidă, monomer de bază în producerea cauciucului sintetic. I. reprezintă, de asemenea, un compus ancestral al *izoprenoidelor. Intră în compoziţia terpenelor şi a carotenoizilor.

IZOPRENOID, adj. / isoprénoïde, adj. / isoprenoid. Care are o structură asemănătoare cu a izoprenului. Este cazul unei mari familii de molecule lipidice având un schelet carbonat bazat pe unităţi multiple de *izopren cu cinci atomi de carbon. Ex.: *acidul retinoic şi *colesterolul.

IZOPTER, s. n. / isoptère, s. m. / isopter. [*Gr. **isos** = egal; **optos** = vizibil, de la **optesthai** = a vedea.*] Termen utilizat în *perimetrie pentru a desemna linia ce reuneşte puncte ale *câmpului vizual corespunzătoare aceleiaşi sensibilităţi retiniene. I. normal are o formă aproape circulară.

IZORITMIC, adj. / isorythmique, adj. / isorrhythmic. Care prezintă un ritm egal. De ex. **disociaţie i.*

IZOSEXUAL, adj. / isosexuel, -elle, adj. / isosexual. [*Gr. **isos** = egal; lat. **sexualis** = referitor la sex, de la **sexus** = sex.*] Cu evoluţie sexuală normală, conformă *sexului genetic şi gonadic al subiectului.

IZOSPORIDIOZĂ, s. f. / isosporidiose, s. f. / isosporiasis. [*Gr. **isos** = egal; lat. **spora** = sămânţă, de la **sperein** = a însămânţa; -oză.*] Boală determinată de infecţia cu sporozoare din genul *Isospora* (*I. belli* – la om), manifestată prin diaree severă la persoanele cu imunosupresie (*SIDA).

IZOSTENURIE, s. f. / isosthénurie, s. f. / isosthenuria. [*Gr. **isos** = egal; **sthenos** = forţă, concentraţie; **ouron** = urină.*] Eliminarea unei urine finale cu o presiune osmotică constantă, aproximativ egală cu a plasmei dezalbuminate (aprox. 330 mOsm/l).

IZOSTERIE, s. f. / isostérie, s. f. / isosteria. [*Gr. **isos** = egal; **stereos** = solid, în relief.*] Proprietatea unor substanţe de a avea aceleaşi structuri spaţiale, fără să aibă compoziţii chimice identice. Aşa se explică în terapeutică antagonismul de tip competitiv.

IZOTERM, adj. / isotherme, adj. / isothermal. [*Gr. **isos** = egal; **thermos** = cald, de la **therme** = căldură.*] 1) Caracteristica unui fenomen termodinamic care se petrece fără modificarea temperaturii. 2) În general, care prezintă aceeaşi temperatură. Sin.: izotermic.

IZOTERMIC, adj. / isothermique, adj. / isothermic. [*Gr. **isos** = egal; **thermos** = cald, de la **therme** = căldură.*] Sin.: izoterm (v.).

IZOTERMIE CUTANATĂ / isothermie cutanée / cutaneous isothermy. Egalitate anormală a temperaturii cutanate între toate punctele învelişului cutanat. I. c. este un simptom observat frecvent în *boala Basedow-Graves. V. şi termografie.

IZOTERMOGNOZIE, s. f. / isothermognosie, s. f. / isothermognosis. [*Gr. **isos** = egal; **thermos** = cald, de la **therme** = căldură; **gnosis** = cunoaştere, de la **gnonai** = a cunoaşte.*] Sensibilitate patologică în care durerea şi frigul sunt percepute ca senzaţie de căldură.

IZOTIP, s. n. / isotype, s. m. / isotype. [*Gr. **isos** = egal; **typos** = tip, model, marcă.*] Imunoglobuline care prezintă aceleaşi caractere specifice la toţi indivizii unei specii. V. şi izotipie, alotip, idiotip.

IZOTIPIE, s. f. / isotypie, s. f. / isotypia. [*Gr. **isos** = egal; **typos** = tip, model, marcă.*] Identitatea caracteristicilor specifice ale imunoglobulinelor la toţi indivizii unei aceleiaşi specii. V. şi alotip, idiotip izotip.

IZOTON, adj. / isotone, adj. / isotone. [*Gr. **isos** = egal; **tonos** = tensiune.*] 1) Termen utilizat cu referire la *presiunea osmotică a două fluide, dintre care unul este, de obicei, plasma sanguină; care are aceeaşi presiune osmotică cu a plasmei. Sin.: izoosmotic. 2) Denumirea unui fenomen (contracţie musculară) în timpul căreia tensiunea rămâne constantă. Ex.: contracţie ventriculară i.

IZOTONIC, adj. / isotonique, adj. / isotonic. Var. pentru izoton (v.).

IZOTONIE, s. f. / isotonie, s. f. / isotonia. [*Gr. **isos** = egal; **tonos** = tensiune.*] Proprietatea unui lichid sau a unei soluţii de a avea o presiune osmotică egală cu cea a unei alte soluţii, luată ca referinţă (în medicină, presiunea osmotică a plasmei).

IZOTOP. V. izotopi.

IZOTOP RADIOACTIV / isotope radioactif / radioactive isotope, labeled isotope. Denumire generică pentru diverşi atomi cu nuclee instabile care, prin dezintegrare, emit radiaţii ionizante de tip α, β şi γ. După modul de obţinere, i. r. pot fi naturali şi artificiali. Datorită emisiei de radiaţii, ei pot fi detectaţi şi de aceea sunt utilizaţi ca trasori în cercetarea aproape a tuturor proceselor fundamentale din medicină. Multe dintre descoperirile contemporane sunt legate de metodele cu trasori. În practica medicală, radioizotopii sunt utilizaţi în cadrul *medicinei nucleare, atât în scop diagnostic, cât şi în scop terapeutic. Sin.: radioizotop. V. şi radioactivitate, radiofarmaceutic.

IZOTOPI, s. m. pl. / isotopes, s. m. pl. / isotopes. [*Gr.* ***isos*** *= egal;* ***topos*** *= loc.*] Atomi ai aceluiaşi element, deci cu acelaşi număr atomic (Z) şi proprietăţi chimice identice, dar cu numere de masă (A) diferite şi, în consecinţă, cu proprietăţi fizice uneori foarte diferite. Variaţia numărului de masă se obţine prin variaţia numărului de neutroni. Unii izotopi sunt stabili, alţii radioactivi. V. izotop radioactiv.

IZOTOPIC, adj. / isotopique, adj. / isotopic. [*Gr.* ***isos*** *= egal;* ***topikos*** *= de loc, de la* ***topos*** *= loc.*] Referitor la *izotopi radioactivi sau stabili. Ex.: *compoziţie i.*, procentajul diverşilor izotopi dintr-un amestec; *concentraţie i.*, concentraţia unui anumit izotop într-un amestec dat.

IZOTROP, adj. / isotrope, adj. / isotropic. [*Gr.* ***isos*** *= egal;* ***trope*** *= întoarcere, de la* ***trepein*** *= a întoarce.*] Proprietate a unui corp de a se comporta identic, din punct de vedere optic, în toate direcţiile. Fenomenul se explică prin lipsa organizării sistematice a traiectoriei electronului de legătură. Este cazul gazelor, lichidelor şi al corpurilor amorfe. V. şi anizotrop.

IZOVOLUMETRIC, adj. / isovolumétrique, adj. / isovolumetric. [*Gr.* ***isos*** *= egal; lat.* ***volumen, -inis*** *= sul de hârtie, de la* ***volvere*** *= a răsuci, a învârti; gr.* ***metron*** *= măsură.*] Caracteristică a intervalului care separă închiderea valvulelor sigmoide de deschiderea valvulelor atrioventriculare.

IZOZIMĂ, s. f. / isozyme, s. f. / isozyme. [*Gr.* ***isos*** *= egal; (***en*** *= în);* ***zyme*** *= ferment, drojdie.*] Sin.: izoenzimă (v.).

Î

GIOVANNI BAPTISTA MORGAGNI (1682-1771), anatomist italian. Numele său a rămas asociat denumirii unor formaţiuni anatomice, dar **Morgagni** s-a distins îndeosebi prin concepţia anatomică a bolilor, care a revoluţionat gândirea medicală. La 23 de ani, ca asistent al ilustrului **Antonio Valsalva**, la **Bologna**, **Morgagni**, a afirmat împotriva ideii dominante din acea vreme conform căreia bolile nu aveau caracteristici specifice, că fiecărei boli îi corespund alterări anatomice distincte, proprii. Simptomele bolilor, afirma **Morgagni**, *„sunt strigătul organelor suferinde"*. Lucrând cu meticulozitate şi răbdare, el a publicat cartea în care a prezentat concepţia sa abia la vârsta de 79 de ani, când probele acumulate erau inatacabile. Titlul cărţii rezumă această concepţie: *De sedibus et causis morborum per anatomen indagatis*. Această operă capitală a însemnat întemeierea anatomiei patologice şi, totodată, preludiul naşterii, în **Franţa**, a clinicii medicale. O altă carte scrisă de **Morgagni**, intitulată *Adversaria anatomia prima*, a însemnat eliberarea de cultul pentru **Galen** şi **Celsus**.

ÎMBĂLSĂMARE, s. f. / embaumement, s. m. / embalming. [*Lat. in = în; balsamum = balsam.*] Tratament aplicat cadavrelor în scopul conservării. Constă în injectarea, după drenaj, în vase şi în viscere, a unor soluţii chimice şi conservante. Sin.: tanatopraxie.

ÎMBĂTRÂNIRE, s. f. / vieillissement, s. m. / ageing, aging, agoing. [*Lat. in = în; betranus = veteranus = vechi în serviciu, bătrân.*] Sin.: senescenţă (v.).

ÎMPACHETARE, s. f. / empaquetage, s. m. / packing up. [*Lat. in = în; fr. paquet, din olandeză pak.*] Procedură utilă în tratamentul adjuvant al unor boli acute sau cronice, îndeosebi în reumatism. Î. se poate face cu apă sau nămol terapeutic etc.

ÎNCAPSIDARE, s. f. / encapsidation, s. f. / packing. [*Lat. in = în; capsa = cutie.*]. Împachetarea materialului genetic în interiorul unei capside virale.

ÎNCARCERARE, s. f. / incarcération, s. f. / incarceration. [*Lat. mediev. incarcerare, de la in = în, carcer, -ris = închisoare.*] Termen puţin utilizat, sin. cu *strangulare (def. 1).

ÎNCARNARE, s. f. / incarnation, s. f. / ingrowth, incarnation. [*Lat. in = în; carogen. carnis = carne.*] Înglobarea unei structuri anatomice în ţesut de granulaţie sau cicatricial, cu referire îndeosebi la creşterea unghiilor sau a părului sub formă recurbată către ţesuturile care le încorporează.

ÎNCĂLŢĂMINTE ORTOPEDICĂ / chaussure orthopédique / orthop(a)edic shoe. Î. fabricată după măsurări prealabile, conform unui model adecvat, în vederea atenuării dificultăţilor la mers determinate de diferite anomalii ale piciorului.

ÎNCĂRCARE VIRALĂ PLASMATICĂ / charge virale plasmatique / viral load. Cantitatea de ARN al HIV-1 măsurată prin diferite tehnici de amplificare. Reprezintă cel mai bun criteriu actual pentru evaluarea replicării virusului în organism şi, în consecinţă, are valoare predictivă în evaluarea evoluţiei bolii. Rezultatul se exprimă în număr de copii sau echivalent de copii virale pe ml de plasmă. Este considerată crescută o î. v. de peste 30 000 copii/ml plasmă şi joasă (slabă) dacă are valoarea sub 5 000 copii/ml. V. SIDA şi HIV.

ÎNCĂRUNŢIRE, s. f. / canitie, s. f. / canities. [*Lat. in = în; canus = sur, cărunt.*] Sin.: caniţie (v.).

ÎNCHISTARE, s. f. / enkystement, s. m. / encystment. [*Lat. in = în; gr. kystis = sac, vezică.*] Proces de formare a unui strat de ţesut conjunctiv în jurul unei leziuni, al unui proces patologic sau corp străin, care sunt astfel izolate de ţesuturile învecinate.

ÎNCHISTAT, adj. / enkysté, -e, adj. / encysted. [*Lat. in = în; gr. kystis = sac, vezică.*] Despre o formaţiune patologică care a fost izolată de ţesuturile învecinate printr-o membrană sau capsulă conjunctivă. Ex.: abces î.

ÎNCRENGĂTURĂ, s. f. / embranchement, s. m. / phylum. Unitate de clasificare în biologie (*taxon) situată între *regn şi *clasă.

ÎNCRUSTARE, s. f. / incrustation, s. f., entartrage, s. m. / incrustation. [*Lat. incrustatio, -onis = îmbrăcare a pereţilor cu lemn sau marmură, de la incrustare = a acoperi cu un strat.*] Depunere de precipitate ale diferitelor săruri, care se găsesc în organism în stare de soluţie, pe anumite mucoase, pe diferite elemente celulare, ori în jurul unor paraziţi în faza de închistare (**Trichinella*). Var.: incrustare.

ÎNEC, s. n. / noyade, s. f. / drowning. [*Lat. in = în; necare = a ucide.*] Asfixie mecanică provocată fie prin invadarea căilor respiratorii de către un lichid, fie prin stop cardiorespirator reflex în contact cu apa, fenomen denumit *hidrocuţie.

ÎNFUNDARE, s. f. / enfoncement, s. m. / hollowing. [*Lat. in = în; fundus = fund.*] Proces caracteristic unor fracturi osoase incomplete, observat la nivelul craniului (îndeosebi), bazinului şi coastelor.

ÎNGHEŢARE, s. f. / congélation, s. f. / freezing. [*Lat. in = în; glaciare = a îngheţa.*] Sin.: congelare (v.).

ÎNGRIJIRI INTENSIVE / soins intensifs / intensive care. Sin.: terapie intensivă (v.).

ÎNHUMARE, s.f. / inhumation / burial. Depunerea în pământ a corpului uman lipsit de viaţă, cu ceremonia conformă obiceiurilor.

ÎNLĂNŢUIRE GENICĂ / liaison génétique, enchaînement génétique / linkage. Sin.: *linkage* (v.).

ÎNNĂSCUT, adj. / inné, -e, adj. / congenital. [*Lat. in = în; nasci = a se naşte.*] Sin.: congenital (v.).

ÎNREGISTRARE, s. f. / enregistrement, s. m. / record. [*Lat. in = în; regesta, -orum = registru, liste.*] 1) Consemnarea unui act medical într-un document. 2) Reproducerea pe hârtie a unui fenomen periodic. Ex.: *electrocardiogramă, *sfigmogramă etc. 3) Înregistrarea raporturilor poziţionale dintre dinţii antagonişti printr-o amprentă din material plastic.

ÎNSĂMÂNŢARE, s. f. / ensemencement, s. m. / seeding. [*Lat. in = în; semen, -inis = sămânţă.*] 1) Introducerea unui microorganism într-un *mediu de cultură. 2) Sin. utilizat uneori pentru inseminare (v.). V. şi coprocultură, hemocultură.

ÎNSĂMÂNŢARE ARTIFICIALĂ / ensemencement artificiel / artificial seeding. V. fecundare *in vitro*, fecundare *in vivo* şi transfer de embrion.

ÎNŞURUBARE, s. f. / vissage, s. m. / screwing. [*Lat. in = în; germ. dial. Schrube = şurub.*] Imobilizarea fragmentelor unui os fracturat, menţinute în contact prin unul sau mai multe şuruburi.

ÎNTINDERE, s. f. / extension, s. f. / extension. [*Lat. intendere = a întinde spre.*] Accident traumatic prin suprasolicitarea fibrelor unui muşchi peste posibilităţile lor de întindere, până la ruptură musculară.

ÎNŢĂRCARE, s. f. / sevrage, s. m. / ablactation, weaning. [*Lat. in = în; gr. tsarkos = ţarc.*] 1) Trecerea de la alăptarea la sân a sugarului la alimentaţia artificială. 2) Trecerea de la o alimentaţie exclusiv cu lapte (alăptare maternă sau artificială) la o alimentaţie diversificată. Această a doua î. se produce, în general, între vârsta de 3 luni şi cea de 6 luni. 3) Privarea unui toxicoman de drogul său obişnuit. Se efectuează în cadrul curei de dezintoxicare. Obs.: în engl. există termeni diferiţi pentru semnificaţiile 1 (*ablactation*) şi 2 (*weaning*), iar în română, pentru semnificaţia 3 se utilizează termenul de *sevraj.

ÎNTÂRZIERE MENTALĂ / retardement mental / mental retardation. V. debilitate mentală şi oligofrenie.

ÎNŢEPĂTURĂ, s. f. / piqûre, s. f. / prick, bite (of insect). [*Lat. in = în; sl. cepati = ţeapă.*] 1) Perforare a pielii cu un ac sau lanţetă pentru obţinerea unei probe de sânge. 2) Perforarea pielii şi leziunea consecutivă acesteia, provocate de către un obiect ascuţit, un animal sau o plantă. Î. de origine animală sunt provocate de diferitele tipuri de aparate de înţepare ale acestora (ţepi, ace, cârlige sau celule vezicante) şi provoacă reacţii locale sau generale foarte variate, evidente şi uneori grave, în cazul când prin î. au pătruns în organism toxine sau veninuri. Î. de plante sunt provocate de către spini sau perii urticanţi (urzică). Obs.: în franceză *piqûre* înseamnă şi injecţie.

ÎNVĂŢARE, s. f. / apprentissage, s. m. / learning. [*Lat. in = în; vitiare = a strica, a altera.*] Proces psihomotor datorită căruia un subiect dobândeşte cunoştinţe şi modalităţi de acţiune care îi favorizează adaptarea şi reacţii mai flexibile la condiţiile de existenţă. Î. constituie o schimbare adaptativă observată în comportamentul organismului şi care rezultă din interacţiunea acestuia cu mediul. Ea nu condiţionează doar achiziţiile individuale (cunoştinţe, deprinderi etc.), ci participă la conturarea întregii personalităţi.

J

RENÉ THÉOPHILE HYACINTHE LAENNEC (1781-1826), cel mai mare clinician de la începutul secolului al XIX-lea, perioadă în care, în **Franţa**, se naşte medicina modernă. *Revoluţia franceză* şi apoi cea industrială au generat o modificare profundă a învăţământului medical, căruia statul i-a acordat un statut moral şi material. S-a renunţat la vechile cărţi medicale dogmatice şi s-a stimulat competiţia reală, prin introducerea concursurilor. Ca urmare, la **Paris** apare o pleiadă de clinicieni apreciaţi drept *„cei mai străluciţi profesori de medicină pe care i-a văzut vreodată omenirea“* (**Lang**). **Laennec**, prin geniul său şi capacitatea de muncă (deşi a fost, el însuşi, bolnav), a dezvoltat metoda observaţiei obiective, sistematice: *„fără diagnostic nu există tratament raţional“*. În 1816 a inventat stetoscopul, iar în 1819 a publicat *Traité de l'auscultation médiate*, ediţia definitivă apărând în 1823. Promotor al observaţiei sistematice a bolnavului, formulată cu precizie şi confruntată cu datele de anatomie patologică, **Laennec** a contribuit la crearea bazelor semeiologiei clinice moderne.

JACKSONIAN, adj. / jacksonien, -enne, adj. / jacksonian. [*John Hughlings Jackson, neurolog englez, Londra, 1835-1911.*] Care se referă la manifestările epileptice descrise de Jackson. Ex.: convulsii j., *epilepsie j.

JAMAIS VU / jamais vu / jamais vu. [*Fr. **jamais** = niciodată; **vu** = văzut, de la **voir** = a vedea.*] Tulburare a percepţiei, constând în nerecunoaşterea unor oameni şi locuri familiare. Poate apărea în accesul epileptic.

JAMBIERĂ, s. f. / jambière, s. f. / elastic stocking. [*Lat. **gamba** = partea din spate a genunchiului, din gr. **kampe** = curbură, articulaţie.*] Piesă din material textil sau plastic care înconjoară gamba pentru a o acoperi şi a o proteja.

JARGONAFAZIE, s. f. / jargonaphasie, s. f. / jargonaphasia. [*Fr. **jargon**, origine onomatopeică; gr. **a** - priv.; **phasis** = vorbire.*] Alterare a limbajului, care devine incomprehensibil din cauza utilizării unor foneme sau cuvinte emise unele după altele, fără nici o semnificaţie. Se observă frecvent în *afazia Wernicke şi, mai rar, în *schizofrenie.

JAVELIZARE, s. f. / javellisation, s. f. / javellization. [*Javel, localitate franceză, devenită cartier al Parisului, unde se fabrica această apă.*] Utilizarea apei de Javel (soluţie 5-10% de hipoclorit de potasiu) pentru dezinfecţie. V. şi clorinare.

JEJUN, s. n. / jéjunum, s. m. / jejunum. NA: jejunum. [*Lat. medicală **jejunum intestinum**, din lat. **ieiunus** = flămând, nemâncat.*] A doua parte a intestinului subţire. Începe la nivelul unghiului duodenojejunal şi se continuă, fără demarcaţie netă, cu *ileonul.

JEJUNITĂ, s. f. / jéjunite, s. f. / jejunitis. [*Lat. medicală **jejunum intestinum**, din lat. **ieiunus** = flămând, nemâncat; **-ită**.*] Inflamaţie a jejunului.

JEJUNOPLASTIE, s. f. / jéjunoplastie, s. f. / jejunoplasty. [*Lat. medicală **jejunum intestinum**, din lat. **ieiunus** = flămând, nemâncat; gr. **plastos** = modelat, de la **plassein** = a forma, a modela.*] Operaţie destinată modificării formei şi funcţionării jejunului.

JEJUNOSTOMIE, s. f. / jéjunostomie, s. f. / jejunostomy. [*Lat. medicală **jejunum intestinum**, din lat. **ieiunus** = flămând, nemâncat; gr. **stoma, -atos** = gură.*] Deschiderea operatorie a unei anse jejunale la peretele abdominal. Devine astfel posibilă inserţia unui cateter în jejun, în scopul introducerii unor lichide cu nutrimente sau cu alte substanţe. J. se practică îndeosebi când *gastrostomia este imposibilă.

JET LAG / jet lag / jet lag. Sin.: decalaj orar (v.).

JONCŢIONAL, adj. / jonctionnel, -elle, adj. / junctional. [*Lat. **iunctus**, de la **iungere** = a lega, a uni.*] Care se referă la zona *joncţiunii atrioventriculare.

JONCŢIUNE, s. f. / jonction, s. f. / junction. [*Lat. **iunctio, -onis** = legătură, de la **iungere** = a lega, a uni.*] Legătură între două structuri identice sau diferite. Ex.: *j. dermoepidermică*, prin fibre de colagen şi cement intercelular amorf, **j. intercelulare*, **j. neuromusculară*. V. în continuare.

JONCŢIUNE ADERENTĂ / jonction adhérente / adh(a)erens junction. V. desmozom, hemidesmozom şi joncţiuni celulare.

JONCŢIUNE ATRIOVENTRICULARĂ / jonction atrio-ventriculaire / atrioventricular junction. Ansamblul nodului atrioventricular Aschoff-Tawara şi al trunchiului fasciculului His.

JONCŢIUNI CELULARE / jonctions cellulaires / cellular junctions. Structuri specializate şi stabile care permit sau împiedică schimburile intercelulare şi mediază contactele celulă-celulă şi celulă-matrice extracelulară. Ele pot fi clasificate în trei categorii: 1) *J. aderente*, care menţin mecanic celulele unele lângă altele (v. desmozomi şi hemidesmozomi). 2) **J. impermeabile* sau *strânse*, care leagă celulele între ele şi nu permit trecerea moleculelor de la o celulă la alta. 3) **J. comunicante*, care permit trecerea moleculelor (cu M_r până la circa 900 Da) de la o celulă la alta.

JONCŢIUNE CELULĂ-MATRICE / jonction cellule-matrice / cell-matrix junction. J. care asigură contactul dintre celule şi *matricea extracelulară prin conectarea *actinei de la nivelul citoscheletului cu *fibronectina. Legarea actinei se efectuează prin intermediul receptorului pentru fibronectină şi este mediată de o serie de proteine de ataşare, ca α-actinina, *vinculina şi *talina.

JONCŢIUNE COMUNICANTĂ / jonction communicante / gap junction. J. între două celule formată din mai multe canale care permit trecerea moleculelor cu M_r de până la 900 Da. Fiecare canal (cu diametrul de circa 7 nm) este delimitat de şase structuri hexagonale denumite conexoni. Un conexon este alcătuit dintr-un singur tip de proteină transmembranară, denumită conexină (M_r 280-320 kDa), al cărei lanţ polipeptidic (280 de aminoacizi) străbate de patru ori plasmalema. Cele patru domenii prezintă o structură secundară de tip α-helix, al treilea domeniu fiind *amfipatic. Conexonii din membranele celulelor învecinate sunt de ordinul sutelor în j. c. şi se află dispuşi cap la cap, formând un canal de comunicare continuu între citoplasmele celor două celule. J. c. prezintă două conformaţii distincte: închisă şi deschisă. Permeabilitatea j. c. este dependentă de pH, Ca^{2+} liber din citosol, valoarea potenţialului de membrană şi de o serie de semnale chimice extracelulare. Ele au un rol determinant în funcţionarea normală a celulelor asociate în ţesuturi. *Sinapsele chimice sunt, de asemenea, j. c. Sin.: joncţiune de tip gap.

JONCŢIUNE ETANŞĂ / jonction étanche / tight junction. Sin.: joncţiune impermeabilă (v.).

JONCŢIUNE IMPERMEABILĂ / jonction imperméable / tight junction. J. intercelulară specializată prin care două membrane plasmatice sunt situate doar la 1-2 nm. Acest tip de j. este prezent îndeosebi la nivelul suprafeţei apicale a celulelor din epiteliile simple, împiedicând trecerea moleculelor între aceste celule, ca şi difuziunea laterală a proteinelor membranare între domeniile apical şi bazolateral ale membranei plasmatice. Sin.: joncţiune etanşă, joncţiune strânsă, *zonula occludens*.

JONCŢIUNE NEUROMUSCULARĂ / jonction neuromusculaire / neuromuscular junction. J. realizată prin contactul a trei tipuri de celule: celule nervoase, celule Schwann şi fibre musculare. Fibra musculară este în contact cu un *neuron motor care transmite impulsurile nervoase de la sistemul nervos central, prin intermediul unui *neuromediator, asemănător modului în care sunt transmise impulsurile între neuroni la nivelul *sinapselor. Neuromediatorul este eliberat din vezicule la extremitatea motoneuronului într-o fantă, de unde difuzează în *placa motorie a fibrei musculare, provocând *depolarizarea membranei. Când valoarea depolarizării atinge un nivel critic, în fibra musculară se generează un *potenţial de acţiune.

JONCŢIUNE STRÂNSĂ / jonction serée / tight junction. Sin.: joncţiune impermeabilă (v.).

JONCŢIUNE DE TIP GAP / jonction de type gap / gap junction. Sin.: joncţiune comunicantă (v.).

JOULE, s. m. / Joule, s. m. / Joule. [*James Prescott Joule, fizician englez, 1818-1889.*] Unitate de măsură a energiei şi a lucrului mecanic (înlocuind ergul) sau a cantităţii de căldură (înlocuind caloria) în *SI. Un j. este egal cu lucrul mecanic efectuat de forţa de un newton când punctul ei de aplicaţie se deplasează cu un metru în direcţia şi sensul forţei. 1 joule = 10^7 ergi = 0,239 calorii.

JUGAL, adj. / jugal, -ale, -aux, adj. / jugal. [*Lat. iugalis = referitor la jug, de la iugum = jug.*] 1) Care uneşte, care efectuează o conexiune (anatomică). 2) Care se referă la obraz.

JUGULA, vb. / juguler, vb. / jugulate. [*Lat. iugulare = a înjunghia, de la iugulum = gât.*] 1) A opri o infecţie la începuturile sale. 2) A opri extinderea unei epidemii.

JUGULAR, adj. / jugulaire, adj. / jugular. [*Lat. iugulum = gât.*] 1) Care se referă la gât. 2) *Venele j.*, internă şi externă. V. tab. anat. - vene.

JUGULOGRAMĂ, s. f. / jugulogramme, s. m. / jugular vein tracing. [*Lat. iugulum = gât; gr. gramma = înscriere.*] Curbă obţinută prin înregistrarea pulsului jugular.

JUGUM / jugum / jugum. NA: juga. [*Lat. iugum = jug.*] Formaţiune de aspectul unei creste sau al unei depresiuni care uneşte două structuri vecine. Tipuri: 1) *Juga alveolaria mandibulae*, reliefurile alveolelor dentare pe faţa anterioară a mandibulei. 2) *Juga alveolaria maxillae*, aceleaşi structuri la nivelul maxilarului superior. 3) *Juga sphenoidale*, porţiune a osului sfenoid care uneşte cele două aripi mici.

JULEP, s. n. / julep, s. m. / julep. [*Ar. djulab, din persană gul-ab = apă de trandafiri.*] Soluţie oficinală de 20% gumă arabică în apă aromatizată. Se utilizează în calitate de corectiv al *poţiunilor şi protector al mucoaselor.

JUNGHI, s. n. / élancement, s. m., lancination, s. f. / shooting pain, twinge. [*Lat. iugulare = a înjunghia.*] Durere intensă cu caracter intermitent şi cu localizare îndeosebi toracică. Apare în afecţiunile pleuropulmonare şi cardiace.

JUNGHI VAQUEZ / élancement de Vaquez / Vaquez's twinge. [*Louis Henri Vaquez, medic francez, profesor de clinică terapeutică la Paris, 1860-1936.*] Durere interscapulovertebrală stângă la pacienţii cu stenoză mitrală, prin compresiunea dată de atriul stâng mult mărit şi destins.

JURĂMÂNTUL LUI HIPOCRATE / le serment d'Hippocrat / Hippocratic Oath. [*Lat. iuramentum = jurământ; Hipocrate din Cos, părintele medicinei, student şi profesor (nu fondator) al şcolii din Cos, 460-375 î.H.*] J. conceput de Hipocrate, pe care medicii din majoritatea ţărilor lumii îl depun la absolvirea facultăţii, angajându-se astfel să respecte regulile eticii profesionale.

JUVENIL, adj. / juvénile, adj. / juvenile. [*Lat. iuvenilis = tineresc, de la iuvenis = tânăr.*] Care aparţine tinereţii şi copilăriei, care se află în relaţie cu aceste perioade ale vieţii.

JUXTAARTICULAR, adj. / juxta-articulaire, adj. / juxta-articular. [*Lat. juxta = lângă; articularius = referitor la articulaţie.*] Care este situat lângă sau în regiunea unei articulaţii.

JUXTAGLOMERULAR, adj. / juxtaglomérulaire, adj. / juxtaglomerular. [*Lat. juxta = lângă; glomerulus, dim. de la glomus = ghem.*] Care se află în vecinătatea glomerulului renal. V. aparat juxtaglomerular.

JUXTALIMINAR, adj. / juxtaliminaire, adj. / juxtaliminar. [*Lat. juxta = lângă; limen, -inis = prag, limită.*] Despre un excitant care este foarte aproape de pragul de percepţie sau de reacţie. V. infraliminar, supraliminar.

JUXTAPILORIC, adj. / juxtapylorique, adj. / juxtapyloric. [*Lat. juxta = lângă; lat. pylorus, gr. pyloros = portar, din gr. pyle = poartă, ouros = paznic.*] Care este situat în imediata apropiere a *pilorului sau a regiunii pilorice a stomacului.

FRANÇOIS MAGENDIE (1783-1855), medic şi fiziolog francez. În plină perioadă de consacrare a medicinei anatomoclinice, **Magendie** a susţinut că progresul în medicină nu poate veni decât din domeniul fiziologiei experimentale. Medic la spitalul *l'Hôtel Dieu* din **Paris**, a stârnit prin ideile sale revoluţionare opoziţia unor personalităţi. Ca urmare, nu a fost acceptat ca profesor la *Facultatea de Medicină*, dar nedreptatea a fost mult atenuată, prin numirea sa ca profesor la prestigiosul *Collège de France*. **Magendie** s-a interesat de formarea imaginii retiniene, peristaltismul esofagului, consecinţele absenţei anumitor substanţe din alimentaţie, intuind astfel noţiunea de carenţă. Cercetările sale asupra sistemului nervos sunt foarte cunoscute. Contestând exagerările adepţilor empirismului, **Magendie** a determinat o evoluţie decisivă a metodelor experimentale în fiziologie şi medicină, punând la baza acestora fizica şi chimia. Între 1821 şi 1831 a editat *Journal de physiologie expérimentale*, primul dedicat exclusiv fiziologiei. Elevul său, **Claude Bernard**, va consacra definitiv medicina experimentală.

KAIROMON, s. m. / kairomone, s. f. / kairomone. Substanţă chimică sintetizată şi eliberată de organisme aparţinând unei anumite specii, ce acţionează ca semnal olfactiv pentru organisme care aparţin unei alte specii.

KALA AZAR / kala azar / kala azar. [*Hindusă **kala azar** = febră neagră.*] Sin.: boală Kala Azar (v.).

KALICREINĂ, s. f. / kallicréine, s. f. / kallikrein. [*Gr. **kallikreas** = pancreas; -ină.*] Enzimă proteolitică (serinprotează) care scindează *kininogenul (cu formarea *kininelor) şi activează *plasminogenul. A fost identificată în plasmă, limfă, urină, salivă şi alte secreţii exocrine (ex.: pancreatică). Există două tipuri de k.: 1) *K. plasmatică* (formată din *prekalicreină) hidrolizează *kininogenul cu greutate moleculară mare, producând *bradikinina. De asemenea, activează factorii coagulării XII şi VII şi plasminogenul. Se găseşte în plasma sanguină. 2) *K. tisulară* clivează kininogenul cu masă moleculară mică, generând *kalidina. Se găseşte în limfă, urină, salivă, secreţie pancreatică. V. şi kinine.

KALIDINĂ, s. f. / kallidine, s. f. / kallidin. Decapeptid din grupul *kininelor, produs prin acţiunea *kalicreinelor tisulare asupra *kininogenului cu greutate moleculară mică. Are proprietăţi vasodilatatoare, creşte permeabilitatea capilară şi secreţia unor glande (glandele salivare). Sin.: lizil-bradikinină.

KALIEMIE, s. f. / kaliémie, s. f. / kali(a)emia. [*Ar. **kali** = potasă; gr. **haima, -atos** = sânge.*] Prezenţa sau concentraţia potasiului în sânge, de fapt în plasmă. V. tab. const. biochim.

KALIU, s. n. / kalium, s. m. / kalium. [*Ar. **kali** = potasă.*] Sin. desuet pentru potasiu (v.).

KALIURETIC, adj. / kaliurétique, adj. / kaliuretic. [*Ar. **kali** = potasă; gr. **ouretikos** = referitor la urină, de la **ourein** = a urina.*] Care provoacă eliminarea potasiului în urină.

KALIUREZĂ, s. f. / kaliurèse, s. f. / kaliuresis. [*Ar. **kali** = potasă; gr. **ouresis** = urinare, de la **ourein** = a urina.*] Eliminarea crescută a potasiului prin urină, îndeosebi în hipersecreţia glandelor corticosuprarenale.

KALIURIE, s. f. / kaliurie, s. f. / kaliuria. [*Ar. **kali** = potasă; gr. **ouron** = urină.*] Prezenţa de potasiu în urină: normal 1,2-3,5 sau 30-90 mEq/24 ore. Raportul zi/noapte este de 0,25-0,50.

KANAMICINĂ, s. f. / kanamycine, s. f. / kanamycin. (DCI) Antibiotic izolat din culturile de *Streptomyces kanamyceticus*. Acţiune asemănătoare cu a *streptomicinei. Are efect toxic renal şi asupra nervului acustic, iar în prezent este înlocuită frecvent cu *gentamicina.

KAOLIN, s. n. / kaolin, s. m. / kaolin. [*Chineză **kao-ling** = colină; de la locul de unde se extrăgea kaolinul.*] Silicat de aluminiu nativ hidratat, utilizat ca absorbant al secreţiilor, pansament gastric sau substanţă auxiliară în unele preparate medicamentoase.

KAONI, s. m. pl. / kaoni, s. m. pl. / kaoni. Sin.: mezoni K (v. mezon).

KATAL, s. m. / katal, s. m. / katal. [*Gr. **katalyein** = a distruge, a dizolva, de la **kata** = în jos, **lyein** = a distruge, a dizolva.*] Activitatea catalitică a unei enzime se exprimă în k. (Kat) sau, de preferinţă, în submultiplii săi. K. reprezintă cantitatea de enzimă care catalizează transformarea unui mol de substrat pe secundă. Se înlocuieşte astfel vechea Unitate Internaţională.

KEFIR, s. n. / kéfir, s. m. / kefir, kefyr. [*Cuvânt caucazian.*] Băutură lactată acidulată, produsă prin fermentarea laptelui consecutivă adăugării unei levuri conţinute în "grăunţele de kefir". Aliment, k. i se atribuie uneori virtuţi terapeutice nu întru totul probate experimental. Se susţine, de asemenea, rolul acestui aliment în longevitatea locuitorilor din unele zone montane. Var.: chefir.

KELOID, s. n. / chéloïde, s. f. / keloid. [*Gr. **kelis** = pată, defect, sau **khele** = cleştele racului; **eidos** = formă.*] Sin.: cheloid (v.).

KELOIDOZĂ, s. f. / chéloïdose, s. f. / keloidosis. [*Gr. **kelis** = pată, defect, sau **khele** = cleştele racului; **eidos** = formă; -oză.*] Dispoziţie înnăscută a ţesutului conjunctiv subcutanat şi a altor organe de a reacţiona printr-o proliferare exuberantă.

KELOTOMIE, s. f. / kélotomie, s. f. / kelotomy, herniotomy. [*Gr. **kele** = hernie, tumoră; **tome** = tăiere, secţiune, de la **temnein** = a tăia.*] Secţionare chirurgicală a agentului de strangulare (de regulă *bride) într-o *hernie strangulată. V. şi herniotomie.

KELVIN, s. m. / Kelvin, s. m. / Kelvin. [*Sir **William Thomson**, fizician englez, 1824-1907, devenit **Lord Kelvin** în 1892.*] Unitate fundamentală în Sistemul Internaţional pentru temperatura termodinamică. Kelvinul, cu simbolul K, este definit ca 1/273,16 din temperatura termodinamică a punctului triplu al apei. Intervalul de un kelvin este egal cu un grad *Celsius, dar punctul de pornire al scării Kelvin este zero absolut: 0 K. Punctul de fuziune a apei pure (de topire a gheţii) la presiune atmosferică normală este de 273,16 K (corespunzând la 0°C) şi punctul de ebuliţie (fierbere) al apei pure la presiune atmosferică normală este de 373,16 K (100°C).

KENOFOBIE, s. f. / kénophobie, s. f. / kenophobia. [*Gr.* ***kenos*** *= gol, vid;* ***phobos*** *= frică.*] Frică exagerată de spaţii goale, libere.

KERATALGIE, s. f. / kératalgie, s. f. / keratalgia. [*Gr.* ***keras, keratos*** *= corn, cornee;* ***algos*** *= durere.*] Durere corneană de natură traumatică sau infecţioasă.

KERATECTAZIE, s. f. / kératectasie, s. f. / keratectasia. [*Gr.* ***keras, keratos*** *= corn, cornee;* ***ektasis*** *= dilataţie.*] *Stafilom cornean cu proeminenţa ţesutului corneei din cauza unei subţieri patologice a acestuia, de natură distrofică sau cicatriceală. K. localizată (centrală sau marginală) sau extinsă la întreaga cornee, survine frecvent în urma unei *keratite inflamatorii grave, îndeosebi dacă aceasta se complică cu hipertonie oculară.

KERATECTOMIE, s. f. / kératectomie, s. f. / keratectomy. [*Gr.* ***keras, keratos*** *= corn, cornee;* ***ektome*** *= excizie.*] Excizia chirurgicală a unei porţiuni din cornee.

KERATINAZĂ, s. f. / kératinase, s. f. / keratinase. Enzimă proteolitică ce catalizează hidroliza *keratinei. Se află în concentraţie mare îndeosebi în tubul digestiv al moliei, capabilă să digere lâna.

KERATINĂ, s. f. / kératine, s. f. / keratin. [*Gr.* ***keras, keratos*** *= corn;* ***-ină.***] Proteină fibroasă, alcătuită din 18 aminoacizi; este bogată în sulf, se formează în stratul cornos al pielii, în păr şi unghii.

KERATINIZARE, s. f. / kératinisation, s. f. / keratinization. [*Gr.* ***keras, keratos*** *= corn;* ***-ină.***] 1) Proces prin care celulele straturilor bazale ale epidermei (keratinocite) se transformă în celule corneene superficiale anucleate şi foarte bogate în keratină. 2) Modificare patologică a unei mucoase care se infiltrează cu keratină. V. leucoplazie.

KERATINOCIT, s. n. / kératinocyte, s. m. / keratinocyte. [*Gr.* ***keras, keratos*** *= corn;* ***-ină;*** ***kytos*** *= celulă.*] Celulă epidermică; sintetizează keratina, urmând mai multe stadii în diferitele straturi ale pielii.

KERATITĂ, s. f. / kératite, s. f. / keratitis. [*Gr.* ***keras, keratos*** *= corn, cornee;* ***-ită.***] Denumire generică a tuturor inflamaţiilor *corneei. K. se manifestă prin roşeaţa conjunctivei, durere vie, lăcrimare, clipit, fotofobie. Instilaţia de colir cu fluoresceină arată o alterare a epiteliului cornean. K. poate fi de origine microbiană, virală, micotică, medicamentoasă sau alergică, de unde existenţa a numeroase tipuri de k. V. şi test cu fluoresceină.

KERATOACANTOM, s. n. / kérato-acanthome, s. m. / keratoacanthoma. [*Gr.* ***keras, keratos*** *= corn;* ***akantha*** *= spin;* ***-oma.***] Tumoră cutanată benignă, sub forma unui mic nodul proeminent care se ulcerează, se turteşte şi dispare spontan. Poate fi confundat cu epiteliomul spinocelular.

KERATOCEL, s. n. / kératocèle, s. f. / keratocele. [*Gr.* ***keras, keratos*** *= corn, cornee;* ***kele*** *= hernie, tumoră.*] Hernia *membranei Descemet printr-o ulceraţie corneană invadantă în profunzime.

KERATOCON, s. n. / kératocône, s. m. / keratoconus. [*Gr.* ***keras, keratos*** *= corn, cornee; lat.* ***conus,*** *gr.* ***konos*** *= con.*] Deformaţie conică a polului anterior al ochiului, deci a corneei.

KERATOCONJUNCTIVITĂ, s. f. / kératoconjonctivite, s. f. / keratoconjunctivitis. [*Gr.* ***keras, keratos*** *= corn, cornee; lat.* ***coniunctivus*** *= care leagă;* ***-ită.***] Inflamaţia asociată a *corneei şi a *conjunctivei.

KERATOCONJUNCTIVITĂ EPIDEMICĂ / kérato-conjonctivite épidémique / epidemic kerato-conjunctivitis. Sin.: boală Sanders (v.).

KERATODERMA / kératoderma / keratoderma. [*Gr.* ***keras, -atos*** *= corn;* ***derma, -atos*** *= piele.*] Sin.: keratodermie (v.).

KERATODERMIE, s. f. / kératodermie, s. f. / keratodermia. [*Gr.* ***keras, -atos*** *= corn;* ***derma, -atos*** *= piele.*] Denumire generică pentru hiperplazii ale stratului cornos, cuprinzând anumite teritorii. Cele mai frecvente k. sunt palmară şi plantară. K. pot fi congenitale şi familiale (ex.: *boală Méléda, boală Thost-Unna) sau pot fi dobândite, în cadrul simptomatologiei unor afecţiuni diverse (*sifilis, *psoriazis, *eczeme, *lichen etc.) sau idiopatice (*porokeratoză palmoplantară Mantoux). Sin.: keratoderma, keratodermită.

KERATODERMIE SIMETRICĂ A EXTREMITĂŢILOR / kératodermie symétrique des extrémités / keratosis palmaris et plantaris. Sin.: boală Thost-Unna (v.).

KERATODERMITĂ, s. f. / kératodermite, s. f. / keratodermatitis. [*Gr.* ***keras, keratos*** *= corn;* ***derma, -atos*** *= piele;* ***-ită.***] Sin.: keratodermie (v.).

KERATOFACOPROTEZĂ, s. f. / kératophacoprothèse, s. f. / keratophacoprosthesis. [*Gr.* ***keras, keratos*** *= corn, cornee;* ***phakos*** *= linte, lentilă;* ***prosthesis*** *= adăugare, de la* ***pro*** *= înainte,* ***thesis*** *= punere şi* ***tithenai*** *= a plasa, a pune (confundat cu* ***prothesis*** *= propoziţie).*] Dispozitiv optic ce este implantat în caz de cornee complet opacă, în care keratoplastia perforantă nu este posiblă. K. este compus dintr-un suport şi un dispozitiv optic prin care pătrunde lumina.

KERATOGEN, adj. / kératogène, adj. / keratogenous. [*Gr.* ***keras, keratos*** *= corn;* ***gennan*** *= a produce.*] Producător de *keratină.

KERATOGLOB, s. n. / kératoglobe, s. m. / keratoglobus. [*Gr.* ***keras, keratos*** *= corn, cornee; lat.* ***globus*** *= glob.*] Dezvoltare anormală şi excesivă a segmentului anterior al ochiului, îndeosebi a corneei (*megalocornee), în absenţa oricărei creşteri a presiunii intraoculare. K. este întotdeauna bilateral, adesea familial, non-evolutiv, afectând aproape exclusiv bărbaţii şi compatibil cu o funcţie vizuală normală.

KERATOLEUCOM, s. n. / kératoleucome, s. m. / keratoleukoma. [*Gr.* ***keras, keratos*** *= corn, cornee;* ***leukos*** *= alb;* ***-oma.***] Leucom cornean (v. leucom).

KERATOLITIC, adj. / kératolytique, adj. / keratolytic. [*Gr.* ***keras, keratos*** *= corn;* ***lytikos*** *= care distruge, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] Agent terapeutic care exfoliază stratul cornos al epidermei.

KERATOLIZĂ, s. f. / kératolyse, s. f. / keratolysis. [*Gr.* ***keras, keratos*** *= corn;* ***lysis*** *= distrugere, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] Separarea şi îndepărtarea normală sau patologică a stratului cornos epidermic.

KERATOM, s. n. / kératome, s. m. / keratoma. [*Gr.* ***keras, keratos*** *= corn;* ***-oma.***] Denumire generică pentru leziuni keratinizante, frecvent circumscrise, localizate pe piele. *K. difuz neviform palmar* şi *plantar* ar reprezenta localizarea palmoplantară a unui *nev keratozic papulos generalizat.

KERATOM MALIGN DIFUZ CONGENITAL / kératome malin diffus congénital / ichthyosis f(o)etalis. Apare de la naştere şi se caracterizează prin hiperkeratoză generalizată, care formează o carapace completă; împiedicarea mişcărilor antrenează rapid moartea prin inaniţie, asfixie sau infecţii. Sin.: ihtioză fetală (congenitală).

KERATOM SENIL / kératome sénile / keratoma senilis. Sin.: keratoză senilă (v.).

KERATOMALACIE, s. f. / kératomalacie, s. f. / keratomalacia. [*Gr.* ***keras, keratos*** *= corn, cornee;* ***malakia*** *= înmuiere, de la* ***malakus*** *= moale.*] *Keratită profundă, mergând până la ulcerare şi perforare, ce apare la nou-născutul atrepsic, datorită avitaminozei A.

KERATOMEGALIE, s. f. / kératomégalie, s. f. / megalocornea. [*Gr.* ***keras, keratos*** *= corn, cornee;* ***megas, megalos*** *= mare.*] Sin.: megalocornee (v.).

KERATOMETRIE, s. f. / kératométrie, s. m. / keratometry. [*Gr.* ***keras, keratos*** *= corn, cornee;* ***metron*** *= măsură.*] Sin.: oftalmometrie (v.).

KERATOMETRU, s. n. / kératomètre, s. m. / keratometer. [*Gr. keras, keratos = corn, cornee; metron = măsură.*] Instrument pentru măsurarea curburii corneei.

KERATOMICOZĂ, s. f. / kératomycose, s. f. / keratomycosis. [*Gr. keras, keratos = corn; mykes, myketos = ciupercă; -oză.*] *Dermatomicoză limitată la straturile superficiale ale epidermului cornos sau cuticula părului.

KERATOPATIE, s. f. / kératopathie, s. f. / keratopathy. [*Gr. keras, keratos = corn, cornee; pathos = boală.*] 1) Denumire generică pentru orice boală a *corneei. 2) Afecţiune neinflamatorie a corneei.

KERATOPLASTIE, s. f. / kératoplastie, s. f. / keratoplasty. [*Gr. keras, keratos = corn, cornee; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Chirurgia plastică a corneei, îndeosebi *grefa de cornee, care poate fi: 1) *autogenă*, prin grefare de ţesut cornean de la celălalt ochi; 2) *lamelară*, transplant al jumătăţii anterioare a corneei, *camera anterioară rămânând intactă; 3) *optică*, cu transplant de material cornean pentru înlocuirea unei cicatrice, care împiedică vederea; 4) *penetrator*, transplant cu secţionare în toată grosimea corneei; 5) *refractivă*, în care corneei transplantate i se corectează curbura în prealabil, iar prin tehnica utilizată i se asigură la nivelul ochiului pacientului o curbură corectă.

KERATOPROTEZĂ, s. f. / kératoprothèse, s. f. / keratoprosthesis. [*Gr. keras, keratos = corn, cornee; prosthesis = adăugare, de la pro = înainte, thesis = punere şi tithenai = a plasa, a pune (confundat cu prothesis = propoziţie).*] Grefa unui implant inert transparent la nivelul corneei, practicată în caz de *leucom cornean extins, în cazul când grefa de cornee nu are şanse de reuşită.

KERATOSCOP, s. n. / disque kératoscopique / keratoscope. [*Gr. keras, keratos = corn, cornee; skopos = observator, de la skopein = a vedea, a examina.*] Instrument marcat cu linii şi careuri care permite observarea luminii reflectate pe suprafaţa anterioară a corneei şi a eventualelor neregularităţi în caz de *astigmatism. Sin.: disc Placido.

KERATOSCOPIE, s. f. / kératoscopie, s. f. / keratoscopy. [*Gr. keras, keratos = corn, cornee; skopia = examinare, de la skopein = a vedea, a examina.*] Examinarea corneei cu *keratoscopul, în primul rând pentru aprecierea curburii regulate.

KERATOTOMIE, s.f. / kératotomie, s. f. / keratotomy. [*Gr. keras, keratos = corn, cornee; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Procedeu chirurgical care constă în incizia corneei.

KERATOZĂ, s. f. / kératose, s. f. / keratosis. [*Gr. keras, keratos = corn; -oză.*] Termen care desemnează hiperplazia stratului cornos al epidermei, corespunzând histopatologic unei hiperkeratoze ortokeratozice (când nucleele celulelor stratului cornos au dispărut în mod normal), sau unei hiperkeratoze parakeratozice (când celulele stratului cornos îşi conservă nucleele). V. în continuare.

KERATOZĂ ACTINICĂ / kératose actinique / actinic keratosis. Sin.: keratoză senilă (v.).

KERATOZĂ DISEMINATĂ CIRCUMSCRISĂ / kératose disséminée circonscrite / dyskeratosis congenita. Distrofie congenitală şi familială (cu transmitere dominantă) caracterizată prin papule cornoase foliculare confluente, asociate cu keratodermie palmoplantară, pahionichie, leucokeratoză bucală, keratinizări corneene şi tulburări psihice. Sin.: boală Jadassohn-Lewandowsky, pahionichie congenitală.

KERATOZĂ FOLICULARĂ INVERSATĂ / kératose folliculaire inversée / inverted follicular keratosis. Sin.: boală Helwig (v.).

KERATOZĂ SEBOREICĂ / kératose séborrheique / seborrh(o)eic keratosis. Sin.: verucă seboreică (v.).

KERATOZĂ SENILĂ / kératose sénile / keratosis senilis. Leziune cutanată a zonelor descoperite la vârstnici, complicând atrofia senilă a pielii. Constă în pete uscate de culoare brună, uneori rugoase, care se acoperă treptat cu formaţiuni cornoase mai mult sau mai puţin reliefate, denumite *keratoame senile.* Sub acestea, pielea este neregulată şi sângerândă, iar leziunile pot degenera în epiteliom cutanat. Sin.: keratom senil, keratoză actinică.

KERION, s. n. / kérion, s. m. / kerion. [*Gr. kerion = fagure.*] Formă de dermatomicoză inflamatorie provocată de tricofitoni. Are aspect de placă rotundă sau ovalară, proeminentă, roşie, zemuindă.

KEROZĂ, s. f. / kérose, s. f. / kerose. [*Gr. keros = ceară; -oză.*] Dilatare a porilor pilosebacei, foarte frecventă în stările seboreice.

KETAMINĂ, s. f. / ketamine, s. f. / ketamine. (DCI) Anestezic general cu acţiune rapidă.

KILOBAZĂ, s. f. / kilobase, s. m. / kilobase. [*Gr. khilioi = o mie; basis = bază.*] Unitate de măsură pentru mărimea acizilor nucleici, genelor sau cromozomilor. O k. reprezintă 1 000 de perechi de baze pentru ADN şi 1 000 de baze pentru ARN. K. este echivalentă cu 330 kilodaltoni (kDa). Simbol: kb.

KILOELECTRONVOLT, s. m. / kiloélectronvolt, s. m. / kiloelectronvolt. [*Gr. khilioi = o mie; elektron = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; Alessandro Volta, conte, fizician italian, profesor la Pavia, 1745-1827.*] Unitate de energie egală cu o mie electronvolţi (10^3 eV). Se utilizează îndeosebi pentru caracterizarea energiei radiaţiilor emise de radioizotopi. Simbol: keV. V. şi electronvolt.

KILOPERECHE DE BAZE / kilopaire de bases / kilobase pair. Unitate de măsură a dimensiunii acizilor nucleici dublucatenari: 1 000 de perechi de baze reprezintă 1 kbp, care este echivalentă cu 660 kilodaltoni (kDa). Simbol: kbp.

KILOVOLT, s. m. / kilovolt, s. m. / kilovolt. [*Gr. khilioi = o mie; Alessandro Volta, conte, fizician italian, profesor la Pavia, 1745-1827.*] Unitate pentru diferenţa de potenţial, egală cu 1 000 Volţi. Simbol: kV.

KIMOGRAF, s. n. / kymographe, s. m. / kymograph. [*Gr. kyma, -atos = val, undă; graphein = a scrie.*] 1) Aparat pentru înregistrarea variaţiilor unor parametri fiziologici (ex.: presiune sanguină, respiraţie etc.). 2) Dispozitiv pentru evidenţierea mişcărilor unui organ, ataşat la un aparat de diagnostic cu raze X.

KIMOGRAFIE, s. f. / kymographie, s. f. / kymography. [*Gr. kyma, -atos = val, undă; graphein = a scrie.*] 1) Înregistrarea grafică a variaţiilor unor parametri biologici. 2) Metodă de examen radiologic care pune în evidenţă, cu o grilă specială, caracterele mişcării unui organ.

KIMOGRAMĂ, s. f. / kymogramme, s. m. / kymogram. [*Gr. kyma, -atos = val, undă; gramma = înscriere.*] Reprezentarea grafică a mişcărilor unui organ, dar şi a organismului întreg, utilizând kimograful.

KINAZĂ, s. f. / kinase, s. f. / kinase. [*Gr. kinein = a mişca; -ază.*] 1) Enzimă catalizatoare a formării unei alte enzime, pornind de la precursorul său. Ex.: enterokinaza permite transformarea tripsinogenului în tripsină. 2) Enzimă transportoare a radicalului fosfat de la nivelul nucleozid trifosfaţilor, cel mai des pornind de la acidul adenozin trifosforic.

KINEPLASTIE, s. f. / cinéplastie, s. f. / kineplasty. [*Gr. kinein = a mişca; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Utilizarea bontului de amputaţie pentru mobilizarea protezei.

KINESTEZIE, s. f. / kinesthésie, s. f. / kin(a)esthesia. [_Gr. kinein = a mișca; aisthesis = senzație, sensibilitate._] Posibilitatea de a simţi, fără a vedea, mişcările imprimate pasiv diferitelor părţi ale corpului. Se produce prin intermediul sensibilităţii profunde.

KINETOTERAPIE, s. f. / kinétothérapie, s. f. / kinetotherapy. [_Gr. kinetos = mobil, de la kinein = a mișca; therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji._] Sin.: kineziterapie (v.).

KINEZIE, s. f. / kinésie, s. f. / kinesia. [_Gr. kinesis = mișcare, de la kinein = a mișca._] Termen general pentru mişcare. În _k. paradoxală_, bolnavii imobilizaţi pot efectua în împrejurări paradoxale (emoţionale) unele acţiuni (fugă, dans, vorbire).

KINEZIMETRU, s. n. / kinésiomètre, s. m. / kinesiometer. [_Gr. kinesis = mișcare, de la kinein = a mișca; metron = măsură._] Instrument pentru măsurarea unei mişcări.

KINEZINĂ, s. f. / kinésine, s. f. / kinesin. [_Gr. kinesis = mișcare, de la kinein = a mișca, -ină._] Proteină citoplasmatică responsabilă de mişcarea veziculelor şi particulelor către *microtubuli. Abundentă în neuroni, k. promovează transportul rapid al *veziculelor sinaptice către terminaţia axonilor. Are rol, de asemenea, în medierea elongaţiei cromozomilor în mitoză ca şi a elongaţiei lizozomilor în macrofage şi în alte tipuri celulare.

KINEZIOLOGIE, s. f. / kinésiologie, s. f. / kinesiology. [_Gr. kinesis = mișcare, de la kinein = a mișca; logos = știință._] Studiul bazelor structurale şi fiziologice ale mişcărilor corpului uman. Sin.: cineziologie.

KINEZITERAPIE, s. f. / kinésithérapie, s. f. / kinesitherapy. [_Gr. kinesis = mișcare, de la kinein = a mișca; therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji._] Metodă de tratament bazată pe mobilizarea activă sau pasivă a unor părţi ale corpului. Prin extensie termenul defineşte o întreagă disciplină, practicată de kineziterapeuţi, incluzând gimnastică medicală, masaje, mobilizare pasivă. Sin.: kinetoterapie.

KINGELLA / Kingella / Kingella. [_Elizabeth O. King, bacteriolog american contemporan._] Gen de bacili gramnegativi potenţial patogeni din familia *_Neisseriaceae_ care populează în mod obişnuit nazofaringele uman. Specia _K. kingae_ poate cauza endocardită, artrită sau osteomielită, iar _K. indologenes_ – infecţii oculare.

KININE, s. f. pl. / kinines, s. f. pl. / kinins. [_Gr. kinein = a mișca; -ină._] Polipeptide formate din precursori inactivi; există în plasmă şi în diverse ţesuturi, dar numai în anumite condiţii: leziuni tisulare, modificări de pH şi temperatură ale sângelui. Au efecte hemodinamice, modifică permeabilitatea capilară şi stimulează musculatura netedă. În organism există trei tipuri de k. Două dintre ele se formează în plasmă: *_bradikinina_ (nonapeptid) şi _lizil-bradikinina_ sau _kalidina_ (decapeptid). A treia, _metionil-lizil-bradikinina_, a fost pusă în evidenţă în urina umană. K. se formează pornind de la o serie de globuline circulante, denumite *kininogene, prin acţiunea enzimelor proteolitice denumite *kalicreine.

KININOGEN, s. n. / kininogène, s. m. / kininogen. [_Gr. kinein = a mișca; -ină; gr. gennan = a produce._] Una din cele două α_2-globuline plasmatice care reprezintă precursori ai *kininelor. K. cu greutate moleculară mare (100 000-250 000) este scindat de *kalicreina plasmatică, producând *bradikinina. K. cu greutate moleculară mică (50 000-75 000) este scindat de kalicreina tisulară, formând lizil-bradikinina sau *kalidina.

KINOCIL, s. m. / kinocil, s. m. / kinocillium. [_Gr. kinein = a mișca; lat. cilium = cil, geană._] Cil mobil, cu ultrastructură denumită 9+2 (9 dublete tubulare periferice cu doi tubuli centrali) în raport cu un *corpuscul bazal. K se deosebeşte de *stereocil, care este imobil, reprezentând o *microvilozitate lungă.

KINOM, s. n. / kinome, s. m. / kinome. Denumire pentru totalitatea protein kinazelor celulare din organism, începând cu expresia genică şi continuând cu cea funcţională, în cadrul unor reţele moleculare din organism.

KINOSCOP, s. n. / kinoscope, s. m. / kinoscope. [_Gr. kinein = a mișca; skopos = observator, de la skopein = a vedea, a examina._] Dispozitiv care reproduce mecanic mişcările mandibulei, pe baza înregistrărilor interocluzale.

KINURENINAZĂ, s. f. / kinuréninase, s. f. / kynureninase. [_V. etimol. termenului kinurenină_]. Enzimă din clasa hidrolazelor care catalizează dozajul hidrokinureninei (*kinurenină) în acid hidroxiantranilic şi *alanină ca etapă în metabolismul triptofanului.

KINURENINĂ, s. f. / kinurénine, s. f. / kinurenin. [_Gr. kyon = câine; lat. ren, renis = rinichi_]. $C_{10}H_7O_3N$, metabolit intermediar în sinteza inelului nicotinic şi a triptofanului. Aminoacid aromatic, denumit k. deoarece a fost izolat pentru prima oară la câine. K. se elimină în urină în cantitate de 9-17 µmoli în 24 de ore. Cantitatea eliminată creşte cu vârsta, în graviditate, unele stări febrile, neoplazii, hemoblastoze, tuberculoză, endocrinopatii, boli renale şi hepatice. V. şi kinureninază.

KISSPEPTINĂ, s. f. / kisspeptine, s. f. / kisspeptin. Peptid alcătuit din 145 reziduuri de aminoacizi, codificat prin gena KISS-1. Kisspeptina, secretată de anumiţi neuroni din hipotalamus, este un activator puternic al secreţiei de *gonadoliberină şi, probabil, principalul reglator al acestei secreţii. Producţia de k. este supusă unei contra-reacţii de hormonii sexuali. Ea nu debutează decât la pubertate şi ar fi factorul care declanşează pubertatea. Receptorul k. este asociat cu *proteine G şi este foarte răspândit în afara sistemului nervos. La nivelul celulelor ce conţin receptorul, k. acţionează ca un inhibitor al mobilităţii acestora.

KIT, s. n. / kit, s. m. / kit. [_Engl. kit = echipament._] Anglicism adoptat pentru denumirea unui ansamblu de materiale şi de produse necesare efectuării unei determinări, investigaţii sau manevre terapeutice. K. este conţinut într-un recipient adecvat naturii materialelor care îl compun. Ex.: k. pentru efectuarea unei anumite determinări biochimice, k. pentru *radioimunodozare.

KLEBSIELLA / Klebsiella / Klebsiella. [_Edwin T. A. Klebs, anatomopatolog și bacteriolog german, profesor de anatomie patologică la Berna, apoi (succesiv) la Würtzburg, Praga, Zürich și Chicago, 1834-1913._] Gen de bacterii gramnegative, imobile, aparţinând familiei *_Enterobacteriaceae._ Sunt localizate la nivelul tractusurilor respirator, intestinal şi urogenital, la animale şi la om. Reprezintă o cauză frecventă a infecţiilor nosocomiale pulmonare, biliare şi urinare, precum şi a infecţiilor plăgilor. Specii patogene: 1) _K. oxytoca_, asociată cu infecţiile urinare umane. 2) _K. pneumoniae_ (bacilul Friedländer), asociată cu pneumonie (pneumonie lobară cu tendinţa spre abces pulmonar şi empiem) şi alte infecţii respiratorii. 3) _K. rhinoscleromatis_ cauzează *rinoscleromul. 4) _K. ozenae_, asociată cu *ozena.

KNOCK-OUT / knock-out / knock-out. [_Engl. knock-out = scoatere din luptă._] 1) Procedeu în biologia moleculară, practicat de regulă la şoarece, care constă în înlocuirea unei gene studiate cu o genă alterată sau inactivă. Se obţine astfel, de ex., un şoarece k. care este utilizat ca model animal în studiul bolilor cu transmitere autozomal recesivă. 2) Lovitură decisivă în box, aplicată cu forţă asupra bărbiei sau a regiunilor bogat inervate simpatic. Scoaterea din luptă se produce prin comoţie cerebrală sau lipotimie. Sin.: invalidare genetică.

KOILONICHIE, s. f. / koïlonychie, s. f. / koilonychia. [_Gr. koilos = scobitură, depresiune; onyx, onykhos = unghie._] Deformaţie a unghiilor în boli de sânge, endocrine şi nervoase; constă în inversarea curburilor unghiilor, care au aspect de lopată.

KRAUROSIS PENIS / kraurosis penis / kraurosis penis. [*Gr. **krauros** = uscat; **-osis**; lat. **penis** = penis.*] Leziune de involuţie senilă constând în scleroza progresivă a inelului prepuţial, asociată cu atrofie a mucoasei glandului, retracţie a meatului urinar, telangiectazii şi prurit local. Aceste procese determină o *fimoză progresivă, permanentă şi ireductibilă. Sin.: boală Stühmer.

KRAUROSIS VULVAE / kraurosis vulvae / kraurosis vulvae. [*Gr. **krauros** = uscat; **-osis**; lat. **vulva** = vulvă.*] Scleroatrofie vulvară primitivă, atrezică şi stenozantă, produsă cel mai frecvent în postmenopauză. Uneori poate suferi o degenerescenţă malignă secundară.

KUPFFEROM, s. n. / kupfférome, s. m. / Kupffer's cell sarcoma. [*Karl Wilhelm von Kupffer, anatomist german, profesor (succesiv) la Kiel, Königsberg şi München, 1829-1902; **-oma**.*] Tumoră malignă primitivă, reticuloangiosarcom al ficatului, care se dezvoltă la nivelul celulelor Kupffer.

KURU, s. n. / kuru, s. m. / kuru. [*În limba fore din Noua Guinee: a tremura de frig sau de teamă.*] Boală virală (Noua Guinee) cu semne asemănătoare *parkinsonismului postencefalitic.

KWASHIORKOR, s. n. / kwashiorkor, s. m. / kwashiorkor. [*În dialectul african ashanti, din Ghana: **kwashi** = băiat; **orkor** = roşu; sau "boala copilului (înţărcat) când fratele său mai mic trebuie să se nască".*] Sindrom de deficienţă proteică: întârziere în creştere, depigmentarea pielii, căderea părului sau modificarea culorii acestuia în roşu, hipoalbuminemie, edeme, modificări hepatice. *K. marasmic* apare când alimentaţia este foarte deficitară în calorii şi proteine. Sin.: boala copiilor roşii, pelagră infantilă. V. şi semnul steagului.

CLAUDE BERNARD (1813-1878), fiziolog, întemeietorul medicinei experimentale. După o studenţie mediocră în medicină, îşi descoperă, în laboratorul celebrului **François Magendie**, vocaţia: experimentul fiziologic. Depăşind empirismul maestrului său, **Claude Bernard** se va dovedi un cercetător genial, punând bazele fiziologiei şi medicinei experimentale. Descoperirile sale cuprind aproape toate domeniile fundamentale ale fiziologiei. A formulat conceptul de *„secreţie internă"*. După 1858, **Claude Bernard** lucrează la o carte care să cuprindă principiile medicinei experimentale. Bolnav, reuşeşte să încheie doar *Introduction à l'étude de la médecine expérimentale* (1865), care cuprinde metodologia experimentării şi regulile experimentului ştiinţific, o capodoperă neafectată de trecerea timpului. Alte cărţi: *Leçons*, în 17 volume, *Physiologie générale* (1872), *Principes de médecine expérimentale* (publicată postum, în 1947). Concepţia lui **Claude Bernard** a exercitat o influenţă determinantă, care a depăşit cadrul fiziologiei şi chiar al medicinei.

LABFERMENT, s. m. / labferment, s. m. / labferment. [*Germ. Lab = cheag; lat. fermentum = dospire, fermentare, de la fervere = a fierbe.*] Enzimă secretată de mucoasa gastrică a mamiferelor tinere, care activează coagularea laptelui. Acţiunea l. se produce asupra unei proteine solubile din lapte (cazeinogen) pe care o converteşte aproape instantaneu în *cazeină.

LABIAL, adj. / labial, -ale, -aux, adj. / labial. [*Lat. labium, -ii = buză.*] 1) Despre o structură anatomică care aparţine buzelor; care se referă la buze. Ex.: muşchi l. 2) Despre sunete care se articulează cu participarea buzelor. Ex.: vocalele *o* şi *u*.

LABIALISM, s. n. / labialisme, s. m. / labialism. [*Lat. labium, -ii = buză; -ism.*] Defect de vorbire exprimat prin pronunţarea defectuoasă a sunetelor *labiale.

LABII, s. f. pl. / lèvres, s. f. pl. / labia, pl. of labium. NA: labium. [*Lat. labium, -ii = buză.*] Fiecare din cele două perechi de repliuri cutaneomucoase de la nivelul *vulvei. V. labii mari şi labii mici.

LABII MARI / grandes lèvres / labia majora. NA: labia majora. Repliuri cutanate pare, care delimitează lateral vestibulul vulvei, formează anterior *muntele lui Venus şi sunt reunite posterior în comisura posterioară. La femeile tinere suprafeţele mediale ale l. m. se află în contact, iar la femeile vârstnice se poate produce o *protruzie a labiilor mici între l. m.

LABII MICI / petites lèvres / labia minora. NA: labia minora. Repliuri mucoase pare, situate de o parte şi de alta a *vestibulului vulvei, înăuntrul *labiilor mari. L. m. se unesc anterior, formând prepuţul *clitorisului, iar posterior de acesta un repliu transversal, frâul clitorisului.

LABIL, adj. / labile, adj. / labile. [*Lat. labilis = care alunecă, de la labi = a aluneca, a cădea.*] Instabil, care se modifică sau se elimină uşor.

LABILITATE, s. f. / labilité, s. f. / lability. [V. etimol. *labil*] 1) Însuşirea de a fi *labil. 2) Mobilitate funcţională excesivă. 3) *L. emoţională*, trecerea rapidă de la o stare emoţională la alta, uneori opusă ca sens. Se observă în stări nevrotice, psihopatii, arterioscleroză cerebrală, dar poate fi şi o caracteristică temperamentală.

LABIODENTAR, adj. / labiodental, -ale, -aux, adj. / labiodental. [*Lat. labium, -ii = buză; dens, -ntis = dinte.*] Aparţinând buzelor şi dinţilor.

LABIOLECTURĂ, s. f. / labiolecture, s. f. / lipreading. [*Lat. labium, -ii = buză; lectio, -onis = lectură, citire, de la legere = a citi.*] Proces de descifrare a limbajului vorbit, utilizat de subiecţii surzi şi îndeosebi surdomuţi, bazat pe analiza mişcării buzelor interlocutorului.

LABIONAZAL, adj. / labionasal, -ale, -aux, adj. / labionasal. [*Lat. labium, -ii = buză; nasus = nas.*] Aparţinând buzelor şi nasului.

LABIRINT, s. n. / labyrinthe, s. m. / labyrinth. [*Lat. labyrinthus, gr. labyrinthos = labirint.*] Ansamblu complex de cavităţi şi conducte care comunică între ele. *L. urechii interne* cuprinde *l. osos* (NA: *labyrinthus osseus*) şi *l. membranos* (NA: *labyrinthus membranaceus*). *L. osos* este situat în stânga osului temporal şi este alcătuit din trei părţi: *vestibulul, *canalele semicirculare şi melcul (sau *cohleea). În l. osos este situat *l. membranos*, sistem de cavităţi umplute cu endolimfă, alcătuit din: conductele semicirculare (organ al echilibrului), vestibulul (cuprinzând utricula şi sacula) şi conductul cohlear (organ al audiţiei).

LABIRINTECTOMIE, s. f. / labyrinthectomie, s. f. / labyrinthectomy. [*Lat. labyrinthus, gr. labyrinthos = labirint; gr. ektome = excizie.*] *Evidare chirurgicală totală sau parţială a *labirintului, urmată de abolirea definitivă a funcţiilor labirintice.

LABIRINTIC, adj. / labyrinthique, adj. / labyrinthal. [*Lat. labyrinthicus = întortocheat, de la lat. labyrinthus, gr. labyrinthos = labirint.*] Termen utilizat îndeosebi pentru a desemna o afecţiune care este localizată la nivelul *labirintului urechii interne (ex.: *otită l.) sau al cărei mecanism fiziopatologic este în relaţie cu acesta (ex.: *nistagmus l., *vertij l.).

LABIRINTITĂ, s. f. / labyrinthite, s. f. / labyrinthitis. [*Lat. labyrinthus, gr. labyrinthos = labirint; -ită.*] Inflamaţia *labirintului urechii. Este însoţită de vertij, vomă şi surditate. Sin.: otită internă.

LABIRINTOTOMIE, s. f. / labyrinthotomie, s. f. / labyrinthotomia. [*Lat. labyrinthus, gr. labyrinthos = labirint; gr. tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Incizia *labirintului.

LABIRINTOZĂ, s. f. / labyrinthose, s. f. / labyrinthose. [*Lat. labyrinthus, gr. labyrinthos = labirint; -oză.*] Degenerescenţa elementelor neurosenzoriale vestibulare sau cohleare consecutiv acţiunii toxice a unor medicamente (îndeosebi antibiotice).

LABORATOR, s. n. / laboratoire, s. m. / laboratory. [*Lat. laborare = a munci.*] Local sau încăpere prevăzute cu dispozitive, aparatură şi materiale pentru efectuarea unor analize sau pentru cercetare ştiinţifică.

LABORATOR CALD / laboratoire chaud / hot laboratory. V. cald.

LABRUM / labrum / labrum. NA: labrum, pl. labra. [*Lat. labrum = buză.*] Structură anatomică în formă de buză. Ex.: *l. acetabulare*, inel fibro-cartilaginos de la periferia fosei acetabulare a *coxalului, care-i accentuează astfel profunzimea.

LAC, s. n. / lac, s. m. / lake. NA: lacus (1). [*Lat. lacus = lac.*] 1) Colecție circumscrisă de lichid într-o depresiune sau cavitate închisă. Ex.: a) *l. cerebelos inferior* (NA: *cisterna cerebellomedularis*), sin.: cisternă cerebelomedulară (v. cisternă, def. 1); b) *l. lacrimal* (NA: *lacus lacrimalis*), spațiu triunghiular la nivelul unghiului medial al ochiului. 2) Produs industrial volatil utilizat pentru izolare: *l. dentar*, util în izolarea obturațiilor dentare până la priza definitivă.

LACERAȚIE, s. f. / lacération, s. f. / laceration. [*Lat. laceratio, -onis = sfârtecare, de la lacerare = a sfâșia, a rupe în bucăți.*] 1) Plagă cu marginile anfractuoase, rezultată prin lezarea violentă a tegumentelor și a țesutului celular subcutanat subiacent. 2) Intervenție chirurgicală prin care se îndepărtează țesuturile afectate în procesul de *dilacerare.

LACODACRIOCISTOSTOMIE, s. f. / lacodacryocystostomie, s. f. / dacryocystostomy. [*Gr. lakkos = rezervor; dakryon = lacrimă; kystis = sac, vezică; stoma, -atos = gură.*] Intervenție chirurgicală destinată remedierii obstrucției *canaliculelor lacrimale prin îmbinarea fundului de sac conjunctival infero-intern cu *sacul lacrimal.

LACORINOSTOMIE, s. f. / lacorhinostomie, s. f. / lacorhinostomy. [*Gr. lakkos = rezervor; rhis, -inos = nas; stoma, -atos = gură.*] Intervenție chirurgicală prin care se creează un canal anastomotic între fundul de sac conjunctival inferonazal și mucoasa nazală.

LACRIMAL, adj. / lacrymal, -ale, -aux, adj. / lacrimal, lachrymal. [*Lat. lacrima = lacrimă.*] Care se referă la lacrimi, la secreția acestora, la glandele secretorii și la căile de drenaj al lacrimilor. Ex.: os l. (v. tab. anat. - oase), sac l.

LACRIMĂ, s. f. / larme, s. f. / tear. [*Lat. lacrima = lacrimă.*] Secreția *glandei lacrimale, cu rol în menținerea umidității corneei. Compoziția lacrimilor este următoarea, la litru: proteine 7 g, glucoză 0,6 g, Cl^- 4 g, Na^+ 4,5 g, K^+ 1g; pH-ul l este apropiat de cel al plasmei. Printre proteine, *lizozimul joacă un rol antiseptic. Secreția. V. glandă lacrimală.

LACRIMOGEN, adj. / lacrymogène, adj. / lacrimatory. [*Lat. lacrima = lacrimă; gr. gennan = a produce.*] Sin. recomandabil: dacriogen (v.).

LACTACIDEMIE, s. f. / lactacidémie, s. f. / lactacid(a)emia. [*Lat. lac, lactis = lapte; acidus = acru; gr. haima, -atos = sânge.*] Prezența și concentrația *acidului lactic în sânge. Concentrația sa normală este de 0,6-1,8 mmol/l și crește în efortul muscular intens, în cursul *acidozelor lactice, în coma diabetică sau hepatică.

LACTALBUMINĂ, s. f. / lactalbumine, s. f. / lactalbumin. [*Lat. lac, lactis = lapte; albumen, -inis = albuș de ou, de la albus = alb; -ină.*] Albumina din lapte.

β-LACTAM. Var. pentru betalactam (v.).

β-LACTAMAZĂ. Var. pentru betalactamază (v.).

β-LACTAMINE. Var. pentru betalactamine (v.).

LACTAT, adj., s. m. / lacté, -e, adj. (1), lactate, s. m. (2) / lacteal (1), lactate (2). [*Lat. lac, lactis = lapte.*] 1) Care conține lapte, se bazează pe lapte. Ex.: regim l. 2) Sare a *acidului lactic.

LACTAT DEHIDROGENAZĂ, s. f. / lactatedéshydrogénase, s. f. / lactate dehydrogenase. [*Lat. lac, lactis = lapte; de = separat de; gr. hydor, hydatos = apă; gennan = a produce; -ază.*] Enzimă care transformă acidul lactic în acid piruvic în prezența *NADH. A permis descoperirea *izoenzimelor. Se disting cinci *izoenzime LDH. Prezența LDH în plasma sanguină relevă de regulă o alterare a unui țesut. Tipul de izoenzimă pus în evidență prin electroforeză poate oferi informații asupra afecțiunii în cauză: hepatită, infarct miocardic etc. Abrev.: LDH.

LACTAȚIE, s. f. / lactation, s. f. / lactation. [*Lat. lactatio, -onis = alăptare, de la lac, lactis = lapte.*] 1) Proces de formare și de secreție a laptelui din celulele glandei mamare și de excreție a acestuia prin canalele galactofore. 2) Termen utilizat pentru denumirea perioadei în care o femeie alăptează.

LACTAZĂ, s. f. / lactase, s. f. / lactase. [*Lat. lac, lactis = lapte; -ază.*] Sin.: β-D-galactozidază (v. galactozidază, def. 2).

LACTESCENT, adj. / lactescent, -e, adj. / lactescent. [*Lat. lactescens, de la lactescere = a preface în lapte și lac, lactis = lapte.*] Despre un fluid al cărui aspect macroscopic este asemănător cu laptele. Pop.: lăptos.

LACTOBACILLUS / Lactobacillus / Lactobacillus. [*Lat. lac, lactis = lapte; bacillus = bastonaș.*] Gen de *Lactobacillaceae*, considerat uneori în relație cu etiologia *cariei dentare, dar care, de obicei, nu este patogen. Produce prin fermentație *acid lactic.

LACTODENSIMETRU, s. n. / lactodensimètre, s. m. / lactodensimeter, lactometer. [*Lat. lac, lactis = lapte; densitas, -atis = consistență, densitate, de la densus = dens, compact.*] V. densimetru. Sin.: galactometru.

LACTOFERINĂ, s. f. / lactoferrine, s. f. / lactoferrin. Glicoproteină cu M_r de 80 kDa care prezintă o afinitate mare pentru fier (ionii ferici). Structura sa este analogă cu cea a *feritinei serice și este recunoscută de un receptor specific prezent la suprafața celulelor sanguine (limfocite, plachete). L. este prezentă în lapte, în neutrofile la nivelul unor granulații specifice, în unele secreții (lacrimi, mucus, salivă și bilă) și în sânge, unde este eliberată de leucocitele neutrofile în timpul inflamației. Aparent, l. exercită o activitate antimicrobiană prin reținerea fierului necesar unor bacterii și fungi.

LACTOFLAVINĂ, s. f. / lactoflavine, s. f. / lactoflavin. [*Lat. lac, lactis = lapte; flavus = galben; -ină.*] Sin.: vitamină B_2 (v.).

LACTOGEN, adj. / lactogène, adj. / lactogen. [*Lat. lac, lactis = lapte; gr. gennan = a produce.*] Orice factor, substanță care stimulează lactația. Placenta secretă un hormon l.

LACTOGENEZĂ, s. f. / lactogenèse, s. f. / lactogenesis. [*Lat. lac, lactis = lapte; gr. gennesis = producere, de la gennan = a produce.*] Sin.: galactogeneză (v.).

LACTOGLOBULINĂ, s. f. / lactoglobuline, s. f. / lactoglobulin. [*Lat. lac, lactis = lapte; gr. globulus = glob mic, dim. de la globus = glob; -ină.*] *Globulină existentă în lapte. Laptele uman conține aproximativ 5,3 g globuline/litru.

LACTOSER, s. n. / lactosérum, s. m. / lactoserum. [*Lat. lac, lactis = lapte; serum = zer.*] Partea lichidă care rămâne din lapte după îndepărtarea cheagului rezultat din acțiunea fermenților (este lipsit de cazeină). L. conține *lactalbumine și *lactoglobuline, *lactoză și săruri minerale.

LACTOPROTEINĂ, s. f. / lactoprotéine, s. f. / lactoprotein. [*Lat. lac, lactis = lapte; gr. protos = primul; -ină.*] Termen care cuprinde ansamblul proteinelor din lapte: imunoglobuline, lactoglobuline, lactalbumină și lactosiderofilină. În laptele de femeie, l. are concentrație mai mare decât cea a *cazeinei.

LACTOVEGETARIAN, adj., s. m. sau s. f. / lactovégétarien, -enne, adj., s. m. ou s. f. / lactovegetarian. [*Lat. lac, lactis = lapte; vegetare = a înviora, a însufleți, de la vegetus = viguros.*] 1) Se referă de obicei la caracterul unei alimentații bazate pe lapte, derivată din lapte și legume. 2) Persoană care respectă un regim l.

LACTOZĂ, s. f. / lactose, s. m. / lactose. [*Lat. lac, lactis = lapte; oză - indică un glucid.*] $C_{12}H_{22}O_{11}\cdot H_2O$. Dizaharid care se găsește în lapte și este format dintr-o moleculă de *glucoză și una de *galactoză. Este o substanță organică incoloră, cu gust dulce. Se utilizează ca excipient pentru medicamente. Imposibilitatea organismului de a degrada l. determină *intoleranța la l.*, care apare în cazul absenței sau a insuficienței de secreție a *lactazei și poate fi congenitală sau dobândită (afecțiuni intestinale, parazitoze, rezecție chirurgicală a unui segment de intestin). Se manifestă mai frecvent la nou-născut, prin diarei acide, lactozurie și deficit ponderal.

LACTOZURIE, s. f. / lactosurie, s. f. / lactosuria. [*Lat. lac, lactis = lapte; ozā - indică un glucid; gr. ouron = urină.*] Eliminarea de *lactoză în urină. Crește la femeia gravidă aproape de termen; la sugar, între 0-6 luni, este în medie de 370 mg/l urină, scade între 6 luni și 12 ani la 90 mg/l, iar la adult la 70 mg/l. Crește în intoleranța la lactoză.

LACUNĂ, s. f. / lacune, s. f. / lacuna. [*Lat. lacuna = groapă, gol.*] Zonă bine circumscrisă, de dimensiuni mici, normală (anatomică) sau patologică. Termenul este utilizat îndeosebi în imagistică: 1) Pe **radiografie*, diminuarea densității imaginii, care prezintă o zonă clară, mai mult sau mai puțin bine delimitată; l. poate apărea pe un clișeu radiografic simplu sub forma unei amputații a conturului unui conduct opacifiat (calcul, tumoră a tubului digestiv) sau pe o angiografie (cheag sau placă de aterom). 2) Pe **scintigramă*, l. reprezintă o zonă de fixare redusă a compusului radioactiv, la nivelul unui organ sau țesut care în mod normal fixează *radiofarmaceuticul respectiv. 3) În neuropatologie, *l. cerebrală* reprezintă un focar de distrucție a parenchimului cerebral, care determină o leziune cavitară limitată, cu diametrul sub 0,5 cm. L. c. sunt, de regulă, complicații ale hipertensiunii arteriale, uneori fără manifestări clinice vizibile, sau, frecvent, manifestate printr-un *sindrom pseudobulbar. 4) În biofizică, l. se referă la absența unui atom sau a unui ion din structura reticulară a unui cristal.

LACUNĂ CORTICALĂ METAFIZARĂ / lacune corticale métaphysaire / fibrous cortical defect. L. osoasă observată radiologic la periferia metafizei unui os lung al membrelor, la adolescent.

LACUNĂ CUNEIFORMĂ / lacune cunéiforme / wedge areas in erosion. Formă tipică de *miloliză, localizată cel mai frecvent la nivelul coletului vestibular al caninului superior.

LACUNĂ OSTEOCITARĂ / lacune ostéocytaire / bone lacune, osseus lacune. Cavitate de mici dimensiuni săpată în țesutul osos, în care se află un *osteocit. Sin.: osteoplast.

LAGOFTALMIE, s. f. / lagophtalmie, s. f. / lagophthalmos. [*Gr. lagos = iepure; ophthalmos = ochi.*] Scurtare anormală a pleoapelor - îndeosebi a celei superioare - care împiedică acoperirea completă a globului ocular.

LALOPATIE, s. f. / lalopathie, s. f. / lalopathy. [*Gr. lalein = a vorbi; pathos = boală.*] Denumire generală a tuturor tulburărilor de utilizare a cuvintelor vorbite sau scrise, constând fie în alterarea pronunției cuvintelor, fie în tulburarea utilizărilor acestora ca simbol.

LAMARCKISM, s. n. / lamarckisme, s. m. / lamarckism. [*Jean-Baptiste de Lamarck, cavaler, naturalist francez, 1744-1829.*] Teorie elaborată de Lamarck (și publicată în *Philosophie zoologique*, 1809) care a explicat *evoluția ființelor vii prin influența variațiilor de mediu asupra comportamentului, apoi asupra morfologiei organismelor. Deși așa-zisa moștenire a caracterelor dobândite nu a fost demonstrată categoric, l. rămâne un moment în istoria evoluționismului. V. evoluție, darwinism, neodarwinism.

LAMĂ, s. f. / lame, s. f. / lamina (anat.), slide (micr.). NA: lamina, pl. laminae (2). [*Lat. lamina = lamă, foaie subțire.*] 1) Fragment din sticlă subțire pe care se aplică preparatul microscopic. 2) Formațiune anatomică sau embrionară din care se vor dezvolta elemente comune. 3) Sin.: *lamina* (v.).

LAMĂ BAZALĂ / lame basale / basement lamina. NA: lamina basalis. Structură glicoprotidică microfibrilară situată la baza epiteliilor și a numeroase tipuri de celule, cum sunt celulele musculare sau adipocitele. L. b. este alcătuită din glicoproteine (îndeosebi *laminină), mucopolizaharide și colagen. Distribuția l. b. reflectă funcții multiple de susținere și schimb, iar asocierea cu *plasmalema se exprimă în patologie. Sin.: membrană bazală.

LAMĂ VERTEBRALĂ / lame vertébrale / vertebral lamina. NA: lamina arcus vertebrae. Termen anatomic care definește fiecare dintre cele două segmente laterale posterioare ale arcului vertebral, care se întind de la pediculi la apofiza spinoasă și delimitează posterior orificiul vertebral.

LAMBDA s. m. / lambda s. m. / lambda. [*λ = a 12-a literă a alfabetului grec.*] 1) Denumire utilizată în anatomia topografică pentru desemnarea punctului de intersecție a suturii sagitale cu sutura lambdoidă, corespunzând, la nou-născut, *fontanelei posterioare. 2) Literă din alfabetul grec utilizată drept simbol al unor mărimi fizice, îndeosebi pentru lungimea de undă și pentru constanta de dezintegrare radioactivă.

LAMBLIA / lamblia / lamblia. [*Vilem Dusan Lambl, medic ceh, 1824-1895.*] Gen de protozoar flagelat, parazit în tractul intestinal al omului și al animalelor; provoacă diarei intermitente și *malabsorbție, iar uneori colecistită. Specia parazită la om: *Giardia lamblia* (*G. intestinalis*). Sin.: *Giardia*.

LAMBLIAZĂ, s. f. / lambliase, s. f. / lambliasis. [*Vilem Dusan Lambl, medic ceh, 1824-1895; -ază.*] Infecție cu protozoare din genul **Lamblia*. Sin.: giardiază.

LAMBOU, s. n. / lambeau, s. m. / flap (chir.). [*Fr. lambeau, din limba francilor stabiliți în Galia labba = bucată de stofă.*] Fragment de piele, mușchi și uneori de epiploon, de formă variabilă, care nu este legat de țesutul de origine decât printr-un pedicul nutritiv. Este utilizat în chirurgia plastică pentru a acoperi anumite pierderi de substanță, când o plagă nu se cicatrizează spontan. Se descriu numeroase tipuri de l.

LAMBOU DE ALUNECARE / lambeau de glissement / advancement flap. Varietate de l. de formă dreptunghiulară care, după o disecție subcutanată întinsă, este adus în zona pierderii de substanță folosindu-se elasticitatea întregii structuri, de la pedicul până la marginea liberă.

LAMBOU BIOLOGIC / lambeau biologique / biological flap. Varietate de l. cutaneoadipos caracterizat prin secționarea întregii suprafețe cutanate, cu păstrarea în profunzime a pediculului vascular.

LAMBOU LA DISTANȚĂ / lambeau à distance / distant flap, jump flap. L. amplasat la distanță de locul de prelevare, a cărui vitalitate este menținută prin păstrarea pediculului vascular propriu, care este secționat doar atunci când, după aproximativ trei săptămâni, legăturile formate cu suprafața receptoare sunt suficiente pentru a-i permite o existență autonomă.

LAMBOU LOCAL / lambeau local / local flap, blood carrying flap. Varietate de l. prelevat din imediata vecinătate a pierderii de substanță ce trebuie acoperită și care își păstrează definitiv pediculul nutritiv.

LAMBOU ÎN Z / lambeau en Z / Z flap. Varietate de l. utilizată frecvent pentru corectarea unei cicatrice retractile. Incizia se practică în Z, rezultând două l. în formă de triunghi echilateral care se pot decola și permuta.

LAMELĂ, s. f. / lamelle, s. f. / lamella. [*Lat. lamella = lamă mică, dim. de la lamina = lamă, foaie subțire.*] Lamă mică: 1) Placă de sticlă foarte subțire utilizată pentru menținerea preparatului microscopic pe *lamă. 2) Formațiune anatomică: a) *l. concentrică* alcătuiește sistemul haversian în osul compact; b) *l. circumferențială*, pătură subțire osoasă situată sub periost etc.

LAMINA, s. f. / lamina, s. f. / lamina. NA: lamina, pl. laminae. [*Lat. lamina = lamă, foaie subțire.*] Strat subțire care face parte din structura unei formaţiuni anatomice complexe: 1) *L. alara*, peretele lateral al tubului neural. 2) *L. cartilajelor tiroidiene*, cele două lame din care este format cartilajul tiroid. 3) *L. cribrosa*: platoul cribriform al osului etmoid. 4) *L. densa*: membrana bazală glomerulară. În general, este sin. cu: lamă, pătură.

LAMINE, s. f. pl. / lamines, s. f. pl. / lamins. [*Lat.* ***lamina*** *= lamă, foaie subţire.*] *Filamente intermediare de tip IV, constituind o reţea cu o grosime de 10-20 nm, denumită lamina nucleară şi situată între cromatină şi membrana nucleară internă. Se disting l. A, B şi C, alcătuite fiecare din sute de aminoacizi. L. A şi C (cu M_r 70 şi respectiv 60 kDa) prezintă secvenţe C-terminale omologe cu cele ale *keratinelor. În timpul perioadei G2 a *ciclului celular, l. se modifică profund, iar l. B, cu M_r 67 kDa, joacă rol de „centru organizator" al l. A şi C care, după defosforilare, formează lamina nucleară.

LAMINECTOMIE, s. f. / laminectomie, s. f. / laminectomy. [*Lat.* ***lamina*** *= lamă, foaie subţire; gr.* ***ektome*** *= excizie.*] Excizia arcului posterior al unei vertebre, deci a procesului spinos şi a celor două lame adiacente. Este un timp operator în intervenţiile pe măduva spinării.

LAMININĂ, s. f. / laminine, s. f. / laminin. [*Lat.* ***lamina*** *= lamă, foaie subţire; -ină.*] Termen generic pentru un complex glicoproteic constituent al *lamei bazale, cu M_r 850 kDa, alcătuit din trei lanţuri polipeptidice denumite laminina A (400 kDa şi peste 3 000 de aminoacizi), laminina B_1 (230 kDa) şi laminina B_2 (200 kDa), fiecare dintre aceste două lanţuri având circa 1 500 de aminoacizi. Cele trei lanţuri formează un trimer în formă de cruce, la nivelul căruia fiecare lanţ prezintă domenii globulare funcţionale. Prin domeniile funcţionale, l. se leagă de receptorii specifici de pe suprafaţa celulelor, dar şi de componente ale *matricei extracelulare ca *heparan sulfatul şi *colagenul tip IV. Receptorul pentru l., cu M_r 67 kDa, aparţine familiei *integrinelor. Genele codante pentru l. se află pe cromozomul 18 pentru lanţul A, iar pentru lanţurile B_1 şi B_2 pe cromozomul 1. L. au ca proprietate majoră legarea componentelor matricei extracelulare între ele, dar şi cu membrana celulară (împreună cu alte glicoproteine ca *fibronectina, *trombospondina, *tenascina etc.). De asemenea, l. ar fi implicată şi în procesele de *angiogeneză, producând alinierea celulelor endoteliale în tuburi capilare, precum şi în producerea *metastazelor.

LAMINOTOMIE, s. f. / laminotomie, s. f. / laminotomy. [*Lat.* ***lamina*** *= lamă, foaie subţire; gr.* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Rezecţia uneia sau mai multor *lame vertebrale.

LAMPĂ, s. f. / lampe, s. f. / lamp. [*Lat.* ***lampas, -adis*** *= torţă, candelabru.*] Aparat, dispozitiv care furnizează lumină şi căldură. Ex.: 1) *L. cu alcool*, pentru încălzirea unor materiale. 2) *L. cu arc*, formată din doi electrozi supuşi unei diferenţe de potenţial, între care se produce un „arc" electric, generator de lumină intensă. 3) *L. de cuarţ, cu vapori de mercur*. 4) *L. cu fantă*, asociată la biomicroscop. 5) *L. scialitică*, pentru sălile de operaţie, care, prin aşezarea oglinzilor şi datorită proiecţiei luminii, nu lasă umbre la nivelul câmpului operator.

LANCINANT, adj. / lancinant, adj. / lancinating. Despre durerea care se manifestă prin junghiuri, este pulsatilă sau dă senzaţia de înţepare.

LANCINAŢIE, s. f. / lancination, s. f. / shooting (of pain). [*Lat.* ***lancinare*** *= a sfârteca, a sfâşia.*] Durere rapidă, asemănătoare înţepăturii unei lance.

LANOLINĂ, s. f. / lanoline, s. f. / lanolin. [*Lat.* ***lana*** *= lână;* ***oleum*** *= ulei; -ină.*] Produs obţinut prin purificarea grăsimilor din seul de oaie: amestec pe jumătate cu apă şi adăugare de substanţe parfumate. Unguent ideal al pielii; în l. se pot adăuga şi unele medicamente cu acţiune locală.

LANTANIDE, s. n. pl. / lanthanides, s. m. / lanthanides. [*Gr.* ***lanthanein*** *= a fi ascuns.*] Elementele chimice cu Z între 58 şi 71 (pământuri rare), urmând după lantan.

LANŢ, s. n. / chaîne, s. f. / chain. [*Bulgară* ***lanec*** *= lanţ.*] 1) Termen general care desemnează o succesiune de elemente, macroscopice sau microscopice, constituind împreună o entitate anatomică şi/sau funcţională, ca parte a unei alte structuri. Ex.: l. ganglionar limfatic, *l. simpatic, *l. uşor sau greu (în structura *imunoglobulinelor). 2) Succesiune de fenomene sau procese în relaţie unele cu altele, care constituie împreună un ansamblu funcţional. Ex.: *l. respirator. 3) Serie de atomi de carbon din unele molecule organice. 4) Ansamblu de aminoacizi legaţi unul de celălalt prin *legături peptidice, denumit *l. peptidic* sau *polipeptidic*.

LANŢ GREU / chaîne lourde / heavy chain, H chain. Sin.: lanţ H. V. imunoglobulină.

LANŢ H / chaîne H / H chain. [*Abrev. engl. de la* ***Heavy*** *= greu.*] Sin.: lanţ greu. V. imunoglobulină.

LANŢ L / chaîne L / L chain. [*Abrev. engl. de la* ***Light*** *= uşor.*] Sin.: lanţ uşor. V. imunoglobulină.

LANŢ RESPIRATOR / chaîne respiratoire / respiratory chain. Ansamblu de proteine şi de transportori de electroni alcătuit din cinci complexe, care asigură respiraţia mitocondriilor şi producerea de energie. Cele cinci complexe sunt următoarele: I: NADH - ubichinonă reductază; II: succinat - ubichinonă reductază; III: ubichinonă - citocrom c reductază; IV: citocrom oxidază; V: ATP sintetază. Patologia mitocondrială (*mitocondropatiile) reprezintă consecinţa perturbării unuia sau mai multora dintre aceste complexe.

LANŢ SIMPATIC / chaîne sympathique / sympathetic trunk. NA: truncus sympathicus. Ansamblu de *ganglioni nervoşi, situaţi la dreapta şi la stânga feţei anterioare a corpilor vertebrali şi legaţi unii cu alţii printr-un cordon nervos intermediar. L. s. reprezină porţiunea periferică a *sistemului nervos simpatic.

LANŢ TROFIC / chaîne trophique / trophic chain. Unitate funcţională de transformare a substanţei şi de transfer de energie, alcătuită dintr-un şir de specii, pornind de la o bază trofică şi sfârşind cu un răpitor de vârf sau un ultrahiperparazit. *L. t. de predatori* este alcătuit dintr-un şir de animale care pradă specia precedentă. *L. t. de paraziţi* constă într-un şir de organisme care parazitează organismul precedent.

LANŢ UŞOR / chaîne légère / light chain, L chaine. Sin.: lanţ L. V. imunoglobulină.

LANŢETĂ, s. f. / lancette, s. f. / lancet. [*Lat.* ***lancea*** *= lance.*] Bisturiu cu lamă fină, triunghiulară, cu două tăişuri; serveşte la scarificarea tegumentelor.

LANUGO, s. m. / lanugo, s. m. / lanugo. [*Lat.* ***lanugo, -inis*** *= puf.*] Părul fin care acoperă corpul fetusului, cu excepţia palmelor şi plantelor.

LAPAROSCOP, s. n. / laparoscope, s. m. / laparoscope. [*Gr.* ***lapara*** *= flanc, abdomen;* ***skopos*** *= observator, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] *Endoscop adaptat pentru a permite examinarea cavităţii abdominale.

LAPAROSCOPIE, s. f. / laparoscopie, coelioscopie s. f. / laparoscopy. [*Gr.* ***lapara*** *= flanc, abdomen;* ***skopia*** *= examinare, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Sin.: celioscopie (v.).

LAPAROSCHIZIS, s. n. / laparoschisis, s. n. / laparoschisis. [*Gr.* ***lapara*** *= flanc, abdomen;* ***skhisis*** *= despicătură, de la* ***skhizein*** *= a despărţi.*] *Agenezie a peretelui abdominal localizată lateroombilical, care creează un orificiu la nivelul căruia se produce o eventraţie fetală de viscere. Localizarea distinctă faţă de orificiul ombilical şi absenţa învelişului amniotic permit distingerea acestei malformaţii de *omfalocel. Sin. incomplet: gastroschizis.

LAPAROTOMIE, s. f. / laparotomie, coeliotomie s. f. / laparotomy. [*Gr. lapara = flanc, abdomen; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Termen care desemnează inciziile abdominale efectuate în scopul abordului chirurgical al organelor intraabdominale. Etimologic, acest termen ar trebui să desemneze numai inciziile de la nivelul flancurilor, deci laterale, ale abdomenului. Pentru toate inciziile abdominale, indiferent de localizare, termenul corect etimologic este *celiotomie. În practică sunt utilizaţi ambii termeni. L. (ca prim timp în numeroase intervenţii chirurgicale abdominale) pot fi clasificate în: verticale, oblice şi transversale, fiecare de diferite tipuri, în funcţie de localizare.

LAPSUS, s. n. / lapsus, s. m. / lapse of the tongue, lapse of the pen. [*Lat. lapsus = alunecare, prăbuşire, de la labi = a aluneca, a cădea.*] Eroare comisă în vorbire (*l. linguae*) sau în scris (*l. cabemi*) care constă în înlocuirea cuvântului aşteptat cu altul. Cauze: oboseală, excitaţie sau tulburare a atenţiei. Conform psihanalizei, starea fiziologică poate favoriza lapsusurile prin diminuarea controlului de sine, dar nu le creează. De aceea, în psihanaliză se consideră că l. sunt consecinţa opoziţiei a două intenţii diferite, dintre care una este preconştientă sau inconştientă. L. poate fi un *act ratat, care să dezvăluie o dorinţă inconştientă refulată.

LAPTE, s. m. sing. / lait, s. m. sing. / milk. [*Lat. lac, lactis = lapte.*] Produs de secreţie a glandelor mamare. Conţine principiile nutritive în condiţii optime de sterilitate şi digestibilitate: proteine, glucide, lipide, săruri minerale, anticorpi. Secreţia de l. imediat după naştere se numeşte *colostru. După 3-4 zile apare secreţia propriu-zisă.

LARINGE, s. n. / larynx, s. m. / larynx. NA: larynx, pl. larynges. [*Gr. larynx, -yngos = laringe.*] Formaţiune anatomică tubulară situată în regiunea cervicală, anteromedian. Este interpus între trahee şi faringe, cu care se continuă. Cuprinde *corzile vocale, o musculatură proprie şi un schelet alcătuit din patru perechi de cartilaje laterale şi trei cartilaje mediane impare (epiglotic, tiroid şi cricoid). Este organul central al fonaţiei, asigurată de corzile vocale. V. şi ventricul Morgagni.

LARINGECTOMIE, s. f. / laryngectomie, s. f. / laryngectomy. [*Gr. larynx, -yngos = laringe; ektome = excizie.*] Operaţie constând din extirparea totală sau parţială a laringelui.

LARINGISM, s. n. / laryngisme, s. m. / laryngismus. [*Gr. larynx, -yngos = laringe; -ism.*] Îngustare spasmodică sau închidere a orificiului *glotei.

LARINGITĂ, s. f. / laryngite, s. f. / laryngitis, croup. [*Gr. larynx, -yngos = laringe; -ită.*] Inflamaţie acută sau cronică a laringelui. Forme: 1) *L. atrofică*, formă a l. catarale cronice. 2) *L. catarală cronică*, marcată prin atrofia glandelor şi membranei mucoasei. 3) *L. subglotică*, acută sau striduloasă, apare la copii şi se caracterizează prin accese de sufocare, chinte de tuse.

LARINGOCEL, s. n. / laryngocèle, s. f. / laryngocele. [*Gr. larynx, -yngos = laringe; kele = tumoră, hernie.*] Tumoră chistică aeriană care se dezvoltă la nivelul *ventriculului Morgagni, pe baza unei predispoziţii congenitale. Se poate extinde în vestibulul laringelui sau în exterior, în regiunea antero-laterală a gâtului.

LARINGOFISURĂ, s. f. / laryngofissure, s. f. / laryngofissure. [*Gr. larynx, -yngos = laringe; lat. fissura = fantă, crăpătură, de la fissus = despicat şi findere = a despica.*] Tehnică chirurgicală care constă în practicarea unei incizii verticale a laringelui, situată median şi anterior, la nivelul *cartilajului tiroid. L. permite exereza unor leziuni limitate ale *corzilor vocale. V. şi tirotomie.

LARINGOMALACIE, s. f. / laryngomalacie, s. f. / laryngomalacia. [*Gr. larynx, -yngos = laringe; malakia = înmuiere, de la malakos = moale.*] Flaciditate a părţii superioare a laringelui, care provoacă *stridorul nou-născuţilor.

LARINGOPLEGIE, s. f. / laryngoplégie, s. f. / laryngoplegia. [*Gr. larynx, -yngos = laringe; plege = lovitură.*] Paralizia muşchilor laringelui.

LARINGOSCOP, s. n. / laryngoscope, s. m. / laryngoscope. [*Gr. larynx, -yngos = laringe; skopos = observator, de la skopein = a vedea, a examina.*] Instrument optic pentru examinarea laringelui. În principiu, este alcătuit dintr-o mică oglindă prevăzută cu un sistem de iluminare. Transmisia luminii la ochiul observatorului se face prin fibre de sticlă.

LARINGOSCOPIE, s. f. / laryngoscopie, s. f. / laryngoscopy. [*Gr. larynx, -yngos = laringe; skopia = examinare, de la skopein = a vedea, a examina.*] Examen vizual al laringelui cu ajutorul *laringoscopului.

LARINGOSPASM, s. n. / laryngospasme, s. m. / laryngospasm. [*Gr. larynx, -yngos = laringe; spasmus = contracţie.*] 1) Contracţie bruscă a muşchilor laringieni, care antrenează un blocaj al căii glotice prin acolarea *corzilor vocale. L. poate surveni uneori la debutul unei anestezii generale. 2) Acces de sufocare debutând cu o inspiraţie zgomotoasă, urmată de mişcări inspiratorii tot mai scurte şi o fază de apnee cu cianoză. Survine la sugar, în unele boli acute. Sin.: spasm glotic esenţial al sugarilor.

LARINGOSTROBOSCOP, s. n. / laryngostroboscope, s. m. / laryngostroboscope. [*Gr. larynx, -yngos = laringe; strobos = învârtire, rotire; skopos = observator, de la skopein = a vedea, a examina.*] Aparat utilizat pentru studiul mobilităţii *corzilor vocale.

LARINGOTOMIE, s. f. / laryngotomie, s. f. / laryngotomy. [*Gr. larynx, -yngos = laringe; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Deschiderea chirurgicală a laringelui, limitată la un segment sau pe toată înălţimea acestuia.

LARINGOTRAHEOBRONŞITĂ, s. f. / laringotrachéobronchite, s. f. / laryngotracheobronchitis. [*Gr. larynx, -yngos = laringe; arteria trakheia = arteră rugoasă, trahee, de la trakhys = rugos; lat. medievală bronchia, din gr. bronkhos, pl. bronkhia = bronhie; -ită.*] Inflamaţie concomitentă a laringelui, traheei şi bronhiilor. Forma acută, frecventă la copii, are evoluţie gravă.

LARVA MIGRANS CUTANATĂ / larva migrans cutanée / cutaneous larva migrans. Leziuni cutanate *serpiginoase, mobile şi pruriginoase, având aspectul unei dâre roşiatice, cu localizare pe tegumente infiltrate şi eritematoase. Reprezintă consecinţa deplasării sub piele a unei larve de insectă (*miază adevărată) sau a unei larve de *nematod (pseudomiază) a căror gazdă specifică este un animal şi care se află în *impas parazitar la om.

LARVA MIGRANS VISCERALĂ / larva migrans viscérale / visceral larva migrans. Sindrom determinat de diferite larve de paraziţi ai animalelor, care nu au condiţii optime de viaţă la om. Semnul cel mai constant este o *eozinofilie sanguină de lungă durată şi adesea foarte crescută.

LARVAT, adj. / larvé, -e, adj. / larvate. [*Lat. larva = mască, arătare.*] Cu referire la o boală cu tablou clinic şi/sau paraclinic atipic, cu modificări patologice discrete. Există tendinţa (uneori nefondată) ca o boală l. să fie asimilată formei benigne şi atenuate a acesteia.

LARVĂ, s. f. / larve, s. f. / larva. [*Lat. larva = mască, arătare.*] Stadiu de dezvoltare a unei insecte. În medicină prezintă interes l. care induc un tablou patogen în organismul uman. Ex.: l. de filaria, ale teniilor etc.

LASER, s. n. / laser, s. m. / laser. [*Acronim engl. pentru Light Amplification by Stimulated Emission of Radiation =*

amplificarea luminii prin emisie stimulată a radiației.] Instalaţie pentru generarea şi amplificarea radiaţiilor electromagnetice din domeniul vizibil, bazată pe fenomenul de emisie stimulată a radiaţiei. Rezultă un fascicul luminos monocromatic paralel, coerent şi foarte intens, cu lungime de undă situată în regiunile ultraviolet, vizibil sau infraroşu ale spectrului. Ex.: *l. cu rubin* emite în infraroşu (lungime de undă circa 1 000 nm), *l. cu argon* în albastru-verde (500 nm), *l. cu* CO_2 în infraroşu (10 600 nm), iar *l. cu heliu-neon* în roşu (circa 690 nm). L. exercită asupra ţesuturilor vii efecte termice, fotochimice şi mecanice. Aplicaţiile medicale principale ale l. sunt: 1) În oftalmologie, îndeosebi în tratamentul *decolării de retină şi al altor leziuni retiniene. 2) În chirurgie, datorită posibilităţii efectuării unor incizii precise şi localizate, o hemostază perfectă la nivelul vaselor mici, o cicatrizare bună şi o asepsie perfectă. Utilizarea l. în medicină este în continuă extensie. Un domeniu de mare interes, îndeosebi în cercetare, este microscopia optică de baleiaj folosind l.

LATENT, adj. / latent, -e, adj. / latent. [*Lat.* ***latens, -ntis*** *= ascuns, de la* ***latere*** *= a se ascunde.*] 1) Despre o boală ale cărei simptome nu sunt aparente sau se manifestă imprecis. 2) Despre un germen patogen a cărui prezenţă în organism nu se manifestă.

LATENŢĂ, s. f. / latence, s. f. / delay. [*Lat.* ***latens, -ntis*** *= ascuns, de la* ***latere*** *= a se ascunde.*] 1) Stare de inactivitate aparentă. 2) Interval de timp între aplicarea unui stimul şi prima manifestare de răspuns a organului excitabil.

LATERAL, adj. / latéral, -ale, -aux, adj. / lateral. [*Lat.* ***lateralis*** *= lateral, de la* ***latus, -eris*** *= latură.*] Depărtat de axul de simetrie al corpului. Sin.: extern. V. şi medial.

LATERALIZARE FUNCŢIONALĂ / latéralisation fonctionnelle / functional laterality. Specializarea unei emisfere cerebrale în analiza percepţiilor şi executarea de sarcini. La 97% dintre subiecţii umani, emisfera stângă exercită în mod preponderent funcţiile relative la limbaj, gândirea simbolică şi memoria verbală şi simbolică. V. emisferă dominantă. Invers, în principal în emisfera dreaptă sunt localizate funcţiile relative la percepţie şi la expresia emoţiilor, la recunoaşterea unor ritmuri, sau la analiza şi memorizarea formelor (orientare, localizare spaţio-temporală, recunoaşterea fizionomiilor). Contrar a ceea ce se crede adesea, lateralizarea verbală nu este strict legată de lateralizarea manuală. Circa 10% dintre subiecţi sunt stângaci, adică au în mod natural o abilitate manuală stângă. Totuşi, la cea mai mare parte dintre aceştia funcţiile verbale sunt situate în emisfera stângă.

LATERODUCŢIE, s. f. / latéroduction, s. f. / lateroduction. [*Lat.* ***latus, -eris*** *= latură;* ***ductio, -onis*** *= ducere, de la* ***ducere*** *= a duce, a purta.*] Mişcare de la *medial spre *lateral. Ex.: deplasarea laterală a globilor oculari.

LATEROFLEXIE, s. f. / latéroflexion, s. f. / lateroflexion. [*Lat.* ***latus, -eris*** *= latură;* ***flexio, -onis*** *= îndoire, de la* ***flectere*** *= a îndoi.*] Arcuirea sau curbarea laterală a unui organ. *L. uterului* este devierea în care corpul acestui organ basculează spre una din părţi, în timp ce colul uterin conservă poziţia sa normală.

LATEROGNAŢIE, s. f. / latérognathie, s. f. / laterognathia. [*Lat.* ***latus, -eris*** *= latură; gr.* ***gnathos*** *= falcă, maxilar.*] Deformare a maxilarului observată atunci când mijlocul unei arcade dentare nu coincide cu planul de simetrie al feţei.

LATEROPOZIŢIE, s. f. / latéroposition, s. f. / lateroposition. [*Lat.* ***latus, -eris*** *= latură;* ***positio, -onis*** *= punere, poziţie, de la* ***ponere*** *= a pune.*] În general, poziţia laterală (faţă de planul median al organismului) a unei structuri anatomice: 1) Termenul este utilizat îndeosebi cu referire la o poziţie anormală, rezultată prin deplasare laterală. Ex.: l. uterului (deplasarea în totalitate a uterului la dreapta sau la stânga, spre deosebire de *lateroversia uterină). 2) În stomatologie, deviaţie a unuia sau a mai multor dinţi spre dreapta sau spre stânga.

LATEROPULSIE, s. f. / latéropulsion, s. f. / lateropulsion. [*Lat.* ***latus, -eris*** *= latură;* ***pulsio, -onis*** *= împingere, respingere, de la* ***pellere*** *= a împinge.*] Termen care defineşte manifestarea clinică a unor boli ce implică tulburări de echilibru şi care constă în tendinţa de deplasare laterală lentă, involuntară a organismului pacientului aflat în ortostatism. L. se observă atât în repaus, cât şi la mers şi este determinată de afectarea căilor vestibulare. V. şi antepulsie, retropulsie, semn Romberg.

LATEROVERSIE, s. f. / latéroversion, s. f. / lateroversion. [*Lat.* ***latus, -eris*** *= latură;* ***versus,*** *de la* ***vertere*** *= a întoarce.*] 1) Înclinare laterală parţială a unui organ. Ex.: l. uterului, în care fundul organului este înclinat la dreapta sau la stânga, în timp ce colul, prin basculare, este înclinat latero-superior de partea opusă. 2) În stomatologie, sin.: lateropoziţie, (v. def. 2).

LATEX, s. n. / latex, s. m. / latex. [*Lat.* ***latex, -icis*** *= lichid.*] Suc dens şi viscos, de culoare albicioasă, produs de numeroase plante şi conţinut în vasele lactifere, de unde este obţinut prin incizie la nivelul tijei sau al trunchiului plantei. L. reprezintă pentru plantă un mijloc de protecţie contra leziunilor. Numeroase tipuri de l., îndeosebi cauciucul şi *gutaperca, reprezintă obiectul unor aplicaţii industriale, inclusiv în medicină. V. şi test de aglutinare cu latex.

LATIRISM, s. n. / lathyrisme, s. m. / lathyrism. [*Gr.* ***lathyros*** *= bob-de-ţarină, plantă leguminoasă a cărei varietate mirositoare este mazărea furajeră;* ***-ism.***] Boală provocată de consumul îndelungat al unei specii de mazăre furajeră, *Lathyrus sativus.* Simptomatologie: *paraplegie spasmodică foarte accentuată. L. experimental la şobolan serveşte pentru studiul îmbătrânirii colagenului, îndeosebi la nivel arterial.

LATRINĂ, s. f. / latrines, s. f. pl. / latrine. [*Lat.* ***latrina*** *= latrină, de la* ***lavatrina*** *= cameră de baie şi* ***lavare*** *= a spăla.*] Sistem de îndepărtare a dejecţiilor umane în localităţile lipsite de canalizare.

LAUDANUM SYDENHAM / laudanum de Sydenham / laudanum. Tinctură de *opiu utilizată pe cale externă sau internă ca analgezic şi antispasmodic.

LAVAJ, s. n. / lavement, s. m. / enema, lavement. [*Lat.* ***lavare*** *= a spăla.*] Sin.: spălătură (v.).

LAVAJ BARITAT / lavement baryté / barium lavage. Introducerea de bariu în colon, în scopul opacifierii radiologice.

LAVAJ BRONHOALVEOLAR / lavage broncho-alvéolaire / broncho-alveolar lavage. Introducerea în bronhii şi în alveolele pulmonare, sub control fibroscopic, a unei soluţii de clorură de sodiu, urmată de aspiraţia lichidului, care este colectat pentru examen citobacteriologic şi biochimic.

LAXATIV, adj., s. n. / laxatif, -ive, adj., s. m. / laxative. [*Lat.* ***laxare*** *= a relaxa, a lărgi, de la* ***laxus*** *= destins, larg.*] 1) Care produce purgaţie. 2) Preparatul care are această acţiune.

LAXITATE, s. f. / laxité, s. f. / laxity. [*Lat.* ***laxitas, -atis*** *= destindere, relaxare, de la* ***laxus*** *= destins, larg.*] Defect de tensiune sau de rezistenţă al fibrelor musculare, conjunctive sau elastice. *L. articulară* reprezintă o mobilitate articulară anormală ca amplitudine sau sens din cauza unor leziuni ligamentare, a unei paralizii sau din cauze congenitale.

LĂCOMIE, s. f. / glantonnerie, s. f. / gluttany. Exagerarea conduitei alimentare, care devine dezordonată şi lipsită de control. De obicei se asociază cu stările demenţiale.

LĂCRIMARE, s. f. / larmoiement, s. m. / lacrimation. [*Lat.* ***lacrima*** *= lacrimă.*] Aflux crescut de lacrimi la nivelul conjunctivei. L. se poate produce prin hipersecreţie, când se însoţeşte de *rinoree, sau prin stagnare ori eliminare redusă, din cauza unei obstrucţii a căilor lacrimale, când lacrimile debordează din *lacul lacrimal şi curg pe obraji, rezultând *epifora.

LĂUZĂ. Var. pentru lehuză (v.).

LĂUZIE. Var. pentru lehuzie (v.).

LECITINAZĂ, s. f. / lécithinase, s. f. / lecithinase. [*Gr. lekithos = gălbenuş de ou; -ină; -ază.*] Sin.: fosfolipază (v.).

LECITINĂ, s. f. / lécithine, s. f. / lecithin. [*Gr. lekithos = gălbenuş de ou; -ină.*] Sin.: fosfatidilcolină (v.).

LECTINE, s. f. / lectines, s. f. / lectins. [*Lat. legere = a culege; -ină.*] Proteine de origine vegetală, extrase în principal din leguminoase. Ele au *situsuri stereospecifice care permit să se lege specific la unele zaharuri. Cea mai mare parte dintre l. au mai multe situsuri de fixare. Puse în prezenţa unei suspensii celulare, ele formează punţi între celulele vecine şi provoacă aglutinarea lor. Această proprietate a fost demonstrată mai întâi cu globulele roşii, de aceea l. se mai numesc fitohemaglutinine.

LEGĂTURĂ, s. f. / liaison, s. f. / bond. [*Lat. ligatura = legătură.*] Termen utilizat cu sensul de *legătură chimică. V. în continuare.

LEGĂTURĂ CHIMICĂ / liaison chimique / chemical bond. Termen pentru desemnarea globală a interacţiunilor dintre atomi care conduc la formarea de agregate stabile, cu dimensiuni finite şi structură definită (*molecule) sau la formarea de cristale ionice metalice. Termenul se extinde şi la interacţiunile dintre molecule, mai puţin stabile decât cele atomice, dar suficiente pentru a forma asocieri cu structură definită. Aceste interacţiuni, care privesc în principal electronii învelişului exterior al atomilor, produc modificări sensibile în distribuţia electronilor proprii atomilor izolaţi. Bazele teoriei electronice a l. c. au fost formulate iniţial prin modelul lui G. N. Lewis: l. c. nu interesează decât electronii periferici ai atomilor, orice atom având tendinţa să formeze în jurul lui un strat complet de electroni, rezultat din punerea în comun a electronilor din stratul propriu extern cu cei din straturile externe ale unuia sau ale mai multor atomi. Deoarece natura l. c. nu poate fi explicată fără să se ţină cont de mecanica cuantică, L. C. Pauling a elaborat metoda de aproximaţie a legăturii de valenţă, iar R. S. Millikan - metoda de aproximaţie a orbitalilor moleculari. Prin aceasta din urmă se descrie distribuţia electronilor moleculei aplicând tehnici elaborate pentru distribuţia electronilor în atomi izolaţi.

LEGĂTURĂ COMPETITIVĂ / liaison compétitive / competitive binding. Se vorbeşte de l. c. când două (sau mai multe) molecule au acelaşi *situs de fixare. În acest caz, legarea se produce în funcţie de *afinitate, molecula cu afinitatea cea mai mare ocupând situsurile.

LEGĂTURĂ FOSFODIESTER / liaison phosphodiester / phosphodiester bond. L. care uneşte două *nucleotide succesive în acizii nucleici. Rezultă din eliminarea unei molecule de apă între o funcţie acidă a unei grupări fosfat din primul nucleotid şi o funcţie alcool a pentozei din cel de-al doilea nucleotid, învecinat.

LEGĂTURĂ DE HIDROGEN / liaison hydrogène / hydrogen bond. L. între un atom foarte electronegativ (O, S, F, N) al unei molecule şi un atom de hidrogen electropozitiv aparţinând unei alte molecule (*l. de h. intermoleculară*) sau unei alte grupări chimice ale aceleiaşi molecule (*l. de h. intramoleculară*). Această legătură posedă o energie maximă când atomii componenţi sunt liniari. L. de h. sunt de slabă energie (în medie 6 kJ/mol). Rolul biologic al l. de h. este capital, deoarece acestea menţin structura spaţială a celor mai importante biomolecule: *acizi nucleici (cele două lanţuri ale dublei elice de ADN sunt menţinute împreună prin l. de h.), *proteine (menţinerea structurilor secundare de tip α-helix şi de tip β-pliat), *poliozide. De asemenea, în lichidele în care se manifestă acest tip de legătură apar fenomene de asociere moleculară. Este îndeosebi cazul moleculelor de apă, care se pot asocia între ele sau cu alte molecule. Această asociere se reflectă în rolurile biologice ale apei.

LEGĂTURĂ INVERSĂ / feed-back / feed-back. Sin.: conexiune inversă (v.).

LEGĂTURĂ PEPTIDICĂ / liaison peptidique / peptidic bond. L. amidică (CO-NH) rezultată din eliminarea unei molecule de apă între funcţia acid a unui acid α-aminat şi funcţia amină a altui acid aminat. L. p. leagă acizii α-aminaţi în proteine în cadrul *structurii primare.

LEGĂTURI ÎNCRUCIŞATE / liaisons croisées / cross-linking. *L. covalente sintetice sau naturale între lanţurile laterale de aminoacizi ale lanţurilor proteice, direct sau prin intermediul unei substanţe.

LEGE, s. f. / loi, s. f. / law. [*Lat. lex, legis = lege.*] Expresia raporturilor constante între fenomenele lumii fizice, care permite a prevedea că, în anumite circumstanţe date, un anumit fenomen se va produce în mod necesar. Ex.: 1) *L. balansării*, sin.: legea lucrului constant (v.). 2) *L. combinaţiilor chimice*: v. legile combinaţiilor chimice. 3) *L. conservării energiei*: principiul I al termodinamicii, conform căruia la trecerea unui sistem termodinamic dintr-o stare în alta, variaţia energiei interne este egală cu suma dintre lucrurile mecanice echivalente tuturor acţiunilor externe (mecanice, termice, electrice, magnetice etc.) care au concurat la schimbarea stării. 4) *L. dezintegrării radioactive*: l. statistică care permite calculul numărului **N** de nuclee radioactive rămase nedezintegrate la momentul t: $N_{(t)} = N_0\ e^{-\lambda t}$, în care λ este constanta radioactivă (sau de dezintegrare), care depinde de natura radioizotopului implicat în procesul de *dezintegrare. 5) *L. lucrului constant*: când o supraapăsare se efectuează constant asupra unui cartilaj în creştere, acesta dă naştere unui os consistent şi de volum micşorat, iar în partea cu presiune normală, unui os spongios mărit de volum. Sin.: legea balansării. 6) *L. pătratului distanţei*: în radiobiologie, intensitatea fasciculului iradiant scade cu pătratul distanţei. 7) *Legile combinaţiilor chimice*, l. de bază ale chimiei: a) *l. conservării masei*, conform căreia suma maselor corpurilor intrate în reacţie este egală cu suma maselor corpurilor rezultate din reacţie; b) *l. proporţiilor multiple*, după care elementele chimice se combină totdeauna în anumite proporţii constante de masă; c) *l. proporţiilor definite*, conform căreia diferitele cantităţi dintr-un element, ce formează mai multe combinaţii chimice cu o cantitate mereu aceeaşi din alt element, se află între ele într-un raport de numere întregi şi mici. 8) *L. segregării* sunt în număr de trei: uniformitatea hibrizilor în prima generaţie, segregarea caracterelor în generaţia a doua, l. independenţei caracterelor. Sin.: legile Mendel. V. în continuare legi mai importante cu aplicaţii în medicină.

LEGEA AVOGADRO / loi d'Avogadro / Avogadro's law. [*Amadeo Avogadro, fizician italian, Torino, 1776-1856.*] Volume egale de gaze, în aceleaşi condiţii fizice, conţin acelaşi număr de molecule.

LEGEA BEHRING / loi de Behring / Behring's law. [*Emil Adolph von Behring, bacteriolog german, Marbourg, 1854-1917.*] Serul imun de la o persoană imunizată transferat la o persoană neimunizată determină o imunizare temporară a acesteia din urmă.

LEGEA BELL / loi de Bell / Bell's law. [*Sir Charles Bell, chirurg şi fiziolog scotian, Londra, 1774-1842.*] Sin.: legea Bell-Magendie (v.).

LEGEA BELL-MAGENDIE / loi de Bell-Magendie / Bell-Magendie law. [*Sir Charles Bell, chirurg şi fiziolog scotian,* *Londra, 1774-1842;* ***François Magendie****, fiziolog francez, 1783-1855.*] Rădăcinile anterioare ale nerviior spinali sunt motorii, iar cele posterioare senzitive. Sin.: legea Bell.

LEGEA BERGONIÉ-TRIBONDEAU / loi de Bergonié-Tribondeau / Bergonié-Tribondeau law. [***Jean Alban Bergonié****, medic francez, 1857-1925;* ***L. Tribondeau****, radiolog și fizician francez, 1872-1918.*] Radiosensibilitatea celulară este cu atât mai crescută cu cât potenţialul de multiplicare al acestora este mai mare şi cu cât diferenţierea celulară este mai mică.

LEGEA BIOT / loi de Biot / Biot law. [***Jean Baptiste Biot****, matematician și fizician francez, Paris, 1774-1862.*] Măsurarea unghiului de rotaţie al planului luminii liniar polarizate permite determinarea concentraţiei unei substanţe optic active. Unghiul de rotaţie este direct proporţional cu puterea rotatorie specifică $[\alpha]^t_D$ la o temperatură dată pentru lungimea de undă galbenă a sodiului, cu lungimea stratului de soluţie (l) şi cu concentraţia acesteia (c). Aplicaţie: determinarea concentraţiei glucozei din urină.

LEGEA COURVOISIER / loi de Courvoisier / Courvoisier's law. [***Ludwig Georg Courvoisier****, chirurg elvețian, profesor de chirurgie la Basel, 1843-1918.*] Sin.: semn Courvoisier (v.).

LEGEA EINTHOVEN / loi d'Einthoven / Einthoven's law. [***Willem Einthoven****, fiziolog olandez, profesor la Leyde, 1860-1927, premiul Nobel pentru medicină/fiziologie în 1924.*] Pe electrocardiograma normală, potenţialul electric în derivaţia D_{II} este egal cu suma algebrică a potenţialelor electrice în derivaţiile D_I şi D_{III}.

LEGEA GRAHAM / loi de Graham / Graham's law. [***Thomas Graham****, chimist englez, 1805-1869.*] Rata difuziunii gazului prin membranele poroase variază invers proporţional cu rădăcina pătrată a densităţii sale.

LEGEA HELLIN / loi de Hellin / Hellin's law. [***Dyonizy Hellin****, patolog polonez, 1867-1935.*] Din circa 89 de naşteri una este cu gemeni, din 89 89 (7 921) una cu trei nounăscuţi, iar din 89 89 89 (704 969) naşteri, una este cu quadrupli.

LEGEA LAMBERT / loi de Lambert / Lambert's cosine law. [***Johann Henrich Lambert****, fizician și matematician n. la Mulhouse, profesor la Augsburg și Berlin, 1728-1777.*] L. ce permite determinarea cantităţii de radiaţii utilizate în *radioterapie: doza superficială primită de o suprafaţă determinată este direct proporţională cu intensitatea curentului care trece în tubul radiogen şi durata aplicării şi invers proporţională cu pătratul distanţei focale a tubului la această suprafaţă.

LEGEA LAMBERT-BEER / loi de Lambert-Beer / Lambert-Beer law. [***Johann Henrich Lambert****, fizician și matematician n. la Mulhouse, profesor la Augsburg și Berlin, 1728-1777;* ***August Beer****, fizician german, Bonn, 1825-1863.*] L. fundamentală a colorimetriei. Se referă la absorbţia luminii de către o substanţă colorată traversată de un fascicul luminos. Se traduce prin formula: $I = I_0e^{-klc}$, unde I şi I_0 reprezintă intensitatea luminii înainte şi, respectiv, după trecerea prin mediul absorbant, k este coeficientul de absorbţie moleculară, c - concentraţia substanţei în molecule gram pe litru, l - grosimea traversată în centimetri. Raportul I/I_0 se numeşte transmisie optică; produsul kc, desemnat de obicei prin μ, se numeşte coeficient de absorbţie; produsul kl poartă numele de pseudocoeficient de extincţie.

LEGEA LAPLACE / loi de Laplace / Laplace's law. [***Pierre Simon Laplace****, conte, apoi marchiz, fizician și matematician francez, Paris, 1749-1827.*] Presiunea produsă de ventriculi depinde nu numai de tensiunea determinată de contracţia muşchiului ventricular, dar şi de mărimea şi forma inimii.

LEGEA LOUIS / loi de Louis / Louis's law. [***Pierre Charles Alexandre Louis****, medic francez, Paris, 1787-1872.*] Tuberculoza pulmonară debutează în general la nivelul plămânului stâng.

LEGEA OGINO-KNAUS / loi de Ogino-Knaus / Ogino's theory, Ogino-Knaus law. [***Kinsaku Ogino****, ginecolog japonez, 1882-1975;* ***Hermann Knaus****, obstetrician austriac, profesor la Graz, 1892-1970.*] Lege fiziologică cu referire la momentul ovulaţiei în cursul ciclului ovulator. Conform l. O.-K., la femeile cu ciclu menstrual foarte bine reglat, fecundaţia nu este posibilă decât între zilele a 12-a şi a 19-a ale acestui ciclu. L. poate servi la determinarea datei ovulaţiei, dar este utilizată mult mai frecvent în scop contraceptiv. În realitate, l. O.-K. conţine suficientă incertitudine şi determină eşecuri, din cauza variabilităţii condiţiilor de ovulaţie şi de fecundaţie.

LEGEA RAOULT / loi de Raoult / Raoult's law. [***François Marie Raoult****, chimist și fizician francez, profesor la Grenoble, 1830-1899.*] Scăderea punctului de congelare al unei soluţii cu acelaşi tip de electrolit este proporţională cu concentraţia moleculară a soluţiei. V. crioscopie.

LEGEA STARLING / loi de Starling / Starling's law. [***Ernest Henry Starling****, fiziolog englez, n. la Bombay, profesor la Londra, 1866-1927.*] Lucrul miocardic se adaptează necesităţilor unui moment printr-un ansamblu de fenomene legate unele cu altele - creşterea reziduului postsistolic, dilataţia ventriculului, alungirea fibrelor.

LEGEA TOT SAU NIMIC / loi tout ou rien / all-or-none law. Exprimă modul de reacţie al materiei vii: odată ce pragul de excitaţie este atins, fie dintr-o dată, fie prin sumaţie, răspunsul celular este imediat maximal.

LEGEA VIRCHOW / loi de Virchow / Virchow's law. [***Rudolph Ludwig Karl Virchow****, anatomopatolog german, profesor la Würtzburg, apoi la Berlin, 1821-1902.*] Elementele celulare ale unei tumori derivă din celulele normale, preexistente în ţesut.

LEGEA WEBER-FECHNER / loi de Weber-Fechner / Weber-Fechner law. [***Ernst Heinrich Weber****, anatomist și fiziolog german, profesor la Leipzig, 1795-1878;* ***Gustav Theodor Fechner****, medic și fizician german, Leipzig, 1801-1887.*] Senzaţia creşte proporţional cu logaritmul excitaţiei; o altă formulare: când excitaţia creşte în progresie geometrică, senzaţia creşte în progresie aritmetică. Este prima *l. psihofizică* şi constituie un model matematic pentru relaţiile logaritmice dintre intrare şi ieşire, dintre doză şi efect, în fiziologie, farmacologie etc.

LEGILE DEPLASĂRII FAJANS-SODY / loi Fajans-Sody / Fajans-Sody law. Un element radioactiv se deplasează în sistemul periodic cu două căsuţe la stânga când emite o particulă α şi cu o căsuţă la dreapta când emite o particulă β^-.

LEGILE MENDEL / loi de Mendel / Mendel's law. [***Gregor Johann Mendel****, călugăr și botanist austriac, Brünn, azi Brno, 1822-1884.*] Sin.: legile segregării (v. lege def. 8).

LEGIONELLA / Legionella / Legionella. [*Denumirea provine de la descrierea pentru prima oară, în 1976, a *bolii legionarilor, la un congres organizat în Philadelphia de* ***American Legion****.*] Gen de bacili mobili pleiomorfi gramnegativi, din familia *Legionellaceae*, care necesită cisteină şi fier pentru creştere şi provoacă la om boli asemănătoare pneumoniei. Infecţia se produce după inhalarea unui inoculat aerosolizat din mediu (apă din rezervoare metalice şi schimbătoare de căldură). Specia *L. pneumophila* produce *boala legionarilor (o pneumonie fulminantă) şi *febra de Pontiac.

LEGUMĂ, s. f. / légume, s. m. / legume. [*Lat.* ***legumen, -minis*** *= legumă, de la legere = a culege.*] Vegetală comestibilă, de obicei cultivată de om. L. reprezintă principala sursă de vitamine şi, într-o anumită măsură, de minerale.

LEHUZĂ, s. f. / accouchée, s. f. / woman in childbed. [*Neogr.* ***lehusa*** *= lăuză.*] Femeia timp de 6 săptămâni după naştere. Var.: lăuză.

LEHUZIE, s. f. / puerpéralité, s. f., état puerpéral / puerperium, childbed. [*Neogr. lehusa = lăuză.*] Starea femeii timp de 6 săptămâni după naştere. Se disting: 1) *L. fiziologică*: normală. 2) *L. imediată*: 24 de ore după naştere. 3) *L. patologică*: apariţia unor procese patologice şi îndeosebi infecţia puerperală. 4) *L. secundară*: primele 12 zile după naştere. 5) *L. tardivă*: săptămânile 3-6 după naştere. Sin.: post-partum (def. 1). Var.: lăuzie.

LEIOMIOBLASTOM, s. n. / léiomyoblastome / leiomyoblastoma. [*Gr. leios = neted; mys, myos = muşchi; blastos = germen; -oma.*] Varietate de *leiomiom formată din celule cu caracter embrionar şi, în consecinţă, cu un prognostic rezervat.

LEIOMIOM, s. n. / léiomyome, s. m. / leiomyoma. [*Gr. leios = neted; mys, myos = muşchi; -oma.*] Formaţiune tumorală benignă constituită din celule musculare netede mature. Sin.: dermatomiom. V. şi leiomioblastom.

LEIOMIOSARCOM, s. n. / léiomyosarcome, s. m. / leiomyosarcoma. [*Gr. leios = neted; mys, myos = muşchi; sarx, sarkos = carne; -oma.*] Tumoră malignă care se dezvoltă la nivelul muşchilor netezi. Este o formă de *miosarcom.

LEISHMANIA / Leishmania / Leishmania. [*Sir William Boog Leishman, chirurg al armatei engleze şi bacteriolog, 1865-1926, care a descoperit, în 1903, parazitul bolii Kala-Azar.*] Agentul etiologic al *leishmaniozelor. Reprezintă un gen de protozoare din familia *Trypanosomidae*, clasa *Flagellata*. L. poate fi parazit al celulelor endoteliale sau al leucocitelor.

LEISHMANIOZĂ, s. f. / leishmaniose, s. f. / leishmaniasis. [*Sir William Boog Leishman, chirurg al armatei engleze şi bacteriolog, 1865-1926; -oză.*] Boală provocată de protozoarul *Leishmania*, caracterizată prin inflamaţii şi infecţii tegumentare, hepatice, splenice, intestinale şi o anemie foarte gravă. Forme: 1) *L. cutaneomucoasă*, caracterizată printr-o ulceraţie extensivă, profundă şi evoluţie torpidă, propagare la distanţă şi afectarea mucoaselor feţei, uneori extrem de mutilante; 2) *L. tegumentară difuză*, manifestată printr-o papulă pruriginoasă roşie, localizată în zonele descoperite ale corpului (îndeosebi la nivelul feţei), care veziculează, ulcerează şi se infiltrează în profunzime; evoluează lent („buton de un an"), acoperită de scuame uscate sau umede, iar după vindecare rămâne o cicatrice definitivă; v. şi buton, def. 2; 3) *L. viscerală*, v. boală Kala-Azar.

LEMNISCUS, s. n. / lemnisque, s. m. / lemniscus. NA: lemniscus, pl. lemnisci. [*Lat. lemniscus, gr. lemniskos = panglică, bandeletă.*] Fascicul nervos senzorial secundar al SNC, care începe în măduvă sau trunchiul cerebral şi se termină în talamus. L. principale: *l. medial* sau panglica medială a lui Reil şi *l. lateral*, panglica laterală Reil.

LENTICULAR, adj. / lenticulaire, adj. / lenticular. [*Lat. lenticula, dim. de la lens, -ntis = linte, lentilă.*] 1) În formă de lentilă. Ex.: nucleu l. 2) Referitor la *cristalin.

LENTIGINOZĂ, s. f. / lentiginose, s. f. / lentiginosis. [*Lat. lentigo, -inis = pistrui; -oză.*] Denumire generală pentru apariţia pe tegumente şi, uneori, pe mucoase a unui număr de leziuni de *lentigo. Forme: 1) *L. comună profuză*, pe întreg corpul, dar îndeosebi pe faţă şi membre. 2) *L. centrofacială*, de obicei ereditară, cu caracter autozomal dominant, manifestată prin leziuni de tip lentigo localizate în zona medie a feţei, cu debut în copilărie, tulburări neuropsihice şi anomalii de tip *disrafie situate la nivelul capului, toracelui, regiunii lombosacrate sau al sânilor. 3) *L. periorificială cu polipoză viscerală* (v.). 4) *L. profuză* sau *generalizată*, manifestă atât la copil cât şi la adult, cu topografie regională difuză; prezintă şi o formă keratozică. V. şi sindrom LEOPARD, sindrom Moynahan. (def. 2).

LENTIGINOZĂ PERIORIFICIALĂ CU POLIPOZĂ VISCERALĂ / lentiginose périorificielle avec polypose viscérale / periorificial lentiginosis. Sin.: sindrom Peutz-Jeghers (v.).

LENTIGO, s. n. / lentigo, s. m. / lentigo. [*Lat. lentigo, -inis = pistrui.*] Leziune tegumentară benignă, de dimensiuni mici, cel mai frecvent maculară, rar maculopapulară. Elementele de l., care reprezintă mici *nevi pigmentari, sunt mai mult sau mai puţin numeroase, cu localizare de predilecţie în regiunea facială, cervicală şi la nivelul membrelor superioare. Apar mai frecvent vara decât iarna, debutând în a doua copilărie. Sin. pop.: pistrui.

LENTIGO MALIGN / lentigo malin / lentigo maligna. Leziuni asemănătoare celor din *lentigo, cu tendinţă la extindere, cuprinzând şi *melanocite atipice. L. m. poate apărea la nivelul feţei, la vârstnici, evoluează lent, cu transformare malignă frecventă, dar extrem de rar metastazantă.

LENTIGO SENIL / lentigo sénile / senile lentigo. Pete pigmentate variabil, în general de culoare cafenie, care apar la vârstnici la nivelul feţei posterioare a mâinilor (îndeosebi) şi al feţei. Structura petelor este identică cu *lentigo.

LENTILĂ, s. f. / lentille, s. f. / lens. [*Lat. lens, -ntis = linte.*] 1) Mediu transparent care refractă lumina. În limbajul fizicii: sistem optic centrat, format din doi dioptri sferici sau cilindrici, care delimitează un mediu transparent, refringent. După modul de comportare faţă de un fascicul paralel, există *l. convergente* (cu marginea mai subţire decât partea centrală) şi *divergente* (invers). Convergenţa unei l. se măsoară în *dioptrii. 2) *L. electronică* este un dispozitiv care creează un câmp magnetic (*l. magnetică*), prin intermediul căruia acţionează asupra unui fascicul de electroni, modificându-i traiectoria în scopul focalizării sale, în vederea formării de imagini. V. şi microscop electronic.

LENTILĂ CILINDRICĂ / verre cylindrique / astigmate lens. Sistem optic format din doi dioptrii (unul plan şi altul cilindric) utilizat în corectarea *astigmatismului.

LENTILĂ DE CONTACT / verre de contact / contact lens. Proteză optică aplicată la suprafaţa corneei. L. de c. sunt fabricate din materiale plastice rigide sau suple. Pot fi: 1) *Sclerale*, cu o zonă corneană centrală, cu rol optic. 2) *Corneene*, de forma unui menisc mic cu diametrul de 7-10 mm, a cărui faţă posterioară se aplică pe cornee. Indicaţiile l. de c. sunt *ametropiile, *afakia (îndeosebi unilaterală) şi *keratoconul. S-a descris riscul crescut de infecţii locale (*keratite) la purtătorii de l. de c.

LENTILĂ CORECTOARE / verre correcteur / glasses, optical lens. L. optică, de obicei din sticlă, de diferite tipuri, utilizată pentru corectarea unor defecte de vedere.

LENTILĂ CU FOCAR PROGRESIV / verre à foyer progressif / multifocal lens. L. cu variaţie progresivă a distanţei focale, de sus în jos, cu distorsiuni laterale ale imaginilor care, datorită perfecţionărilor recente, au fost atenuate.

LENTIVIRUS, s. n. / lentivirus, s. m. / lentivirus. [*Lat. lenti, lenta = lent.*] Gen de virusuri din familia *Retroviridae*, cu capsulă icosaedrică şi genom liniar diploid, cu replicare nucleară şi asamblare citoplasmatică responsabile de afecţiuni cu evoluţie lentă, precum SIDA, unele encefalite, pneumonii atipice, artrite. Membri ai genului implicaţi în patologia umană: HIV-1; HIV-2.

LEONTIAZIS, s. n. / léontiasis, s. m. / leontiasis. [*Gr. leon, -ontos = leu.*] Denumire generică a unor leziuni faciale hipertrofiante, îndeosebi tegumentare, determinând un aspect leonin. Este determinat de lepră sau de sifilis.

LEPRĂ, s. f. / lèpre, s. f. / leprosy. [*Lat., gr. lepra, de la gr. lepros = care se descuamează, solzos, râios.*] Boală infecţioasă determinată de bacilul Hansen (*Mycobacterium leprae*), care pătrunde în organism pe cale tegumentară, propagându-se apoi prin intermediul nervilor periferici. L. este mai frecventă în ţările tropicale. Are caracter familial şi incubaţie lungă (în medie 3-5 ani). Debutează prin leziuni ale pielii (macule şi papule depigmentate sau hiperpigmentate). Se disting două forme: 1) *L. lepromatoasă*, în care leziunile tegumentare sunt cele mai importante, difuze, simetrice, extensive, având ca substrat anatomopatologic o reacţie granulomatoasă difuză cu celule gigante şi numeroşi bacili intracelulari; evoluţia este severă şi contagiozitatea foarte mare. 2) *L. tuberculoidă*, în care atingerea nervoasă este mai importantă decât leziunile tegumentare, cauzând atrofii musculare, tulburări de sensibilitate cu anestezie sau hiperestezie, uneori ulceraţii la nivelul degetelor cu pierderea falangelor (*l. mutilantă*); este o formă puţin contagioasă, cu evoluţie în general benignă. Boala este curabilă prin chimioterapie cu sulfone (şi, de asemenea, sulfamide şi rifampicină) de lungă durată (ani). Numărul bolnavilor de l. cu leziune invalidante este estimat de OMS la 1-2 milioane. Recenta decodificare a genomului bacilului Hanser permite un diagnostic precoce al l. Sin.: boală Hansen. V. şi *borderline* (def. 2).

LEPREŞAUNISM, s. n. / lepréchaunisme, s. f. / leprechaunism. [*De la **leprechauer**, numele unui gnom (mic geniu diform, spirit care trăieşte în interiorul pământului, păzind bogăţiile lui ascunse, în tradiţia kabalistică) din folclorul irlandez.*] Tip de *nanism esenţial în care se asociază un dismorfism caracteristic ("facies de gnom" cu aspect de bătrân, nas lăţit şi narine anteversate, hipertelorism, proeminenţă a arcadelor orbitare, implantare joasă a urechilor, macroglosie), caşexie extremă, întârziere în dezvoltarea psihomotorie, hirsutism, uneori ginecomastie şi hipertrofie a organelor genitale externe, hipoglicemie şi calcificări viscerale. Bolnavii sunt susceptibili la infecţii. Natura genetică a bolii este probabilă, dar neelucidată. Sin.: sindrom Donohue.

LEPRIDĂ, s. f. / lépride, s. f. / leprid. [*Lat., gr. **lepra**, de la **lepros** = care se descuamează, solzos, râios; **-idă**.*] Manifestare cutanată a *leprei.

LEPROM, s. n. / léprome, s. m. / leproma. [*Lat., gr. **lepra**, de la **lepros** = care se descuamează, solzos, râios; **-oma**.*] Leziunea elementară tipică din lepră: tubercul infiltrat, de consistenţă dură, roşu-brun-cenuşiu, ce evoluează spre ramolire şi ulceraţie.

LEPROS, adj., s. m. sau f. / lépreux, euse, adj., s. m. ou f. / leprous, adj., leper, s. 1) Care se referă la *lepră, caracterizează lepra, în engleză *leprous*. 2) Bolnav care suferă de lepră, în engl. *leper*.

LEPTINĂ, s. f. / leptine, s. f. / leptine. Hormon responsabil de senzaţia de saţietate, cu rol şi în reglarea funcţiei gonadice. Sinteza l. este comandată de o genă a cărei expresie este inhibată de un factor de transcripţie PPAR gamma (*peroxysome proliferative activated receptor gamma*).

LEPTODACTIL, adj. / leptodactyle, adj. / leptodactylous. [*Gr. **leptos** = subţire, fin; **daktylos** = deget.*] Cu degete subţiri la mâini sau/şi la picioare.

LEPTODONT, adj. / leptodonte, adj. / leptodontous. [*Gr. **leptos** = subţire, fin; **odous, odontos** = dinte.*] Despre un subiect cu dinţi anormal de subţiri.

LEPTOMENINGE, s. n. / leptoméninge, s. f. / leptomeninx, pl. leptomeninges. [*Gr. **leptos** = subţire, fin; **meninx, -ingos** = membrană foarte fină.*] Termen anatomic care defineşte *pia mater şi *arahnoida, considerate împreună ca o singură unitate funcţională (fiind derivate din *creasta neurală).

LEPTOMENINGITĂ, s. f. / leptoméningite, s. f. / leptomeningitis. [*Gr. **leptos** = subţire, fin; **meninx** = membrană fină; **-ită**.*] Inflamaţie a *leptomeningelui. V. şi arahnoidită.

LEPTOSPIRA / Leptospira / Leptospira. [*Gr. **leptos** = subţire, fin; **speira** = spirală.*] Gen de bacterii din familia **Spirochaetaceae*, de formă elicoidală cu spire foarte strânse. Printre cele mai importante L. patogene pentru om (producând *leptospirozele) se numără *L. icterohemorrhagiae*, *L. grippotyphosa*, al cărei rezervor este şoarecele de câmp; *L. canicola*, transmisă de câine; *L. pomona*, agentul pseudotifomeningitei, *L. bataviae*, *hebdomadis* şi *autumnalis*, agenţi etiologici ai febrei de şapte zile (boală întâlnită în Malaezia şi Japonia); *L. australis*, responsabilă de o leptospiroză caracterizată printr-un sindrom infecţios şi meningian cu evoluţie benignă.

LEPTOSPIROZA CRESCĂTORILOR DE PORCI / pseudotyphoméningite des porchers / leptospiral meningitis. Sin.: boală Bouchet-Gsell (v.).

LEPTOSPIROZĂ, s. f. / leptospirose, s. f. / leptospirosis. [*Gr. **leptos** = subţire, fin; **speira** = spirală; **-oză**.*] Boală infecţioasă provocată de bacteriile din genul **Leptospira*. Între principalele l. umane se numără **l. icterohemoragică* şi **febra de şapte zile*.

LEPTOSPIROZĂ ICTEROHEMORAGICĂ / leptospirose ictérohémorragique / leptospirosis icterohemorrhagica. *L. determinată de specia **Leptospira icterohaemorrhagiae* transmisă de şobolan, caracterizată printr-o primă fază febrilă, cu hemoculturi pozitive, la sfârşitul căreia apare icterul, apoi, după o perioadă de apirexie, un al doilea episod febril, cu sau fără fenomene hepatice. Forma completă a l. i. cuprinde şi semne meningiene, renale şi hemoragice (ultimele fiind frecvente în ţările calde). Sin.: boală Fiedler, boală Larrey-Weil, boală Lancereaux-Mathieu, boală Weil.

LEPTOZOM, adj. / leptosome, adj. / leptosome. [*Gr. **leptos** = subţire, fin; **soma, -atos** = corp.*] Sin.: longilin (v.).

LESBIANISM, s. n. / lesbianisme, s. m. / lesbianism. [*Gr. **Lesbios** = din Lesbos, insulă grecească, în care poeta Sapho a înfiinţat o comunitate de femei care practicau homosexualitatea; **-ism**.*] Inversiunea instinctului sexual la femeie, care se traduce prin satisfacerea acestuia cu o persoană de acelaşi sex; *homosexualitate feminină. Sin.: safism, tribadism.

LETAL, adj. / létal, léthal, -ale, -aux, adj. / lethal. [*Lat. **letum** = moarte.*] 1) Care determină moartea. Ex.: boală l. Sin.: mortal, fatal. 2) Despre o boală, o tulburare genetică incompatibilă cu dezvoltarea embrionară normală şi care antrenează moartea embrionului sau a fătului.

LETALITATE, s. f. / létalité, s. f. / lethality. [*Lat. **letum** = moarte.*] 1) Raportul mortalitate/morbiditate în cazul unei boli, al unei epidemii. 2) Caracter al unei gene sau al unui ansamblu de gene conţinute în mesajul ereditar care determină moartea embrionului, fătului sau a nou-născutului la naştere.

LETARGIE, s. f. / léthargie, s. f. / lethargy. [*Lat., gr. **lethargia** = somnolenţă, de la gr. **lethe** = uitare, **argia** = lene.*] Somn profund şi continuu, de lungă durată (ore, zile, luni). Pacientul este inconştient, imobil şi poate răspunde la stimuli exteriori puternici, dar fără întreruperea somnului. L. poate apărea în leziuni ale centrilor nervoşi superiori, de etiologie diversă, frecvent infecţioasă. L. se deosebeşte de *comă prin absenţa tulburărilor neurovegetative grave şi prin posibilitatea ca subiectul să fie trezit, pentru perioade de timp scurte. El poate vorbi uneori, dar nu înţelege sensul cuvintelor, le uită şi adoarme imediat. La unii subiecţi, l. poate fi provocată prin *hipnoză sau prin administrarea de hipnotice şi anestezice. Alteori, l. este asociată *isteriei. Sin.: moarte aparentă.

LEUCAFEREZĂ, s. f. / leucaphérèse, s. f. / leukapheresis. [*Gr. **leukos** = alb; **aphairesis** = plecare, îndepărtare.*] Recoltarea leucocitelor de la un donator prin trecerea unei cantităţi de sânge de la acesta la nivelul unui aparat special. Utilitate: măsurarea duratei de viaţă a leucocitelor şi obţinerea de leucocite izolate pentru scopuri de cercetare sau terapeutice. Sin. incorect: leucofereză.

LEUCEMIC, adj., s. m. sau f. / leucémique, adj., s. m. ou f. / leuk(a)emic. [*Gr. leukos = alb; haima, -atos = sânge.*] 1) Care se caracterizează prin creşterea numărului de globule albe. 2) Bolnav de *leucemie.

LEUCEMIDĂ, s. f. / leucémide, s. f. / leukaemide. [*Gr. leukos = alb; eidos = formă.*] Denumire generală pentru manifestările cutanate din diverse leucemii: *prurigo, *eczemă, *eritrodermie, noduli subcutanaţi.

LEUCEMIE, s. f. / leucémie, s. f. / leuk(a)emia. [*Gr. leukos = alb; haima, -atos = sânge.*] Termen generic pentru un grup de boli caracterizate prin prezenţa în exces în măduva osoasă şi, uneori, în sânge a leucocitelor sau a precursorilor acestora. L. sunt neoplasme derivate din celulele hematopoietice, care proliferează iniţial în măduva osoasă înainte de a disemina în sângele periferic, splină, ganglioni limfatici şi, în final, în alte ţesuturi. Prin aceasta se deosebesc de *limfoame, care apar iniţial la nivelul *ganglionilor limfatici, dar pot de asemenea să disemineze (în faza „leucemică") în sânge şi în măduvă. Clasificarea l. a fost concepută după două mari criterii: celula de origine (limfoidă sau mieloidă) şi rapiditatea evoluţiei clinice (acută sau cronică). De dată recentă s-au conturat premisele identificării l. pe baza caracteristicilor biologice, moleculare şi antigenice ale celulelor. Cauzele l. nu sunt cunoscute în majoritatea cazurilor, cu toate că atât factorii genetici, cât şi cei de mediu (expunere profesională, terapeutică sau accidentală la radiaţii, expunere la unele substanţe chimice ca benzenul şi alte hidrocarburi aromatice) au importanţă şi se află în relaţie cu incidenţa crescută a bolii la unele grupe de populaţie. Deşi *retrovirusurile ARN produc un număr de l. la animale, la om etiologia virală este certă doar pentru l. acută limfoblastică cu celule T a adultului, care este produsă de virusul uman al l. cu celule T tipul I (HTLV-I). Sin. desuet: leucoză.

LEUCEMIE ACUTĂ / leucémie aiguë / acute leuk(a)emia. L. a. se caracterizează prin proliferarea clonală a celulelor hematopoietice imature (sau blaste), proliferare care determină o insuficienţă medulară profundă. L. apare în urma transformării maligne a unui singur precursor hematopoietic, urmată de replicare celulară şi expansiunea *clonului transformat. Cea mai importantă caracteristică a celulelor neoplazice din l. a. este un deficit al maturaţiei. În funcţie de acest deficit se disting: 1) *L. mieloblastică acută*, când deficitul maturaţiei se produce înainte de stadiul de mieloblast sau promielocit. 2) *L. limfoblastică acută*, în care deficitul se produce înainte de stadiul de limfoblast. Celulele leucemice proliferante se acumulează în măduva osoasă, inhibând hematopoieza normală şi, în final, înlocuind elementele normale. Scăderea consecutivă a precursorilor normali duce la anemie, infecţii şi complicaţii hemoragice caracteristice l. a. Diagnosticul l. a. necesită demonstrarea prezenţei celulelor leucemice în măduva osoasă, sângele periferic sau ţesuturile extramedulare. Diagnosticul tipului de l. este bazat în prezent pe combinarea unor criterii morfologice, imunologice şi citochimice, ca şi pe identificarea anomaliilor cromozomiale asociate, când acestea sunt prezente. Este deosebit de importantă diferenţierea l. m. a. de l. l. a., deoarece aceste două tipuri de l. au un prognostic diferit şi răspund diferit la diverşi agenţi terapeutici.

LEUCEMIE ALEUCEMICĂ / leucémie aléucemique / aleukemic leuk(a)emia. *L. în care leucocitele tumorale lipsesc din sângele periferic.

LEUCEMIE CU CELULE PĂROASE / leucémie à tricholeucocytes / hairy cell leuk(a)emia. Formă rară de l. cronică caracterizată prin *pancitopenie în sângele periferic, splenomegalie voluminoasă şi infiltrare medulară, splenică şi sanguină cu celule păroase. Celulele păroase (denumite şi *tricoleucocite) au un diametru de 15-20 µm, cu nucleu rotunjit şi excentric şi citoplasmă spumoasă. La nivelul citoplasmei se observă o serie de proiecţii, vizibile pe frotiu, dar mai bine apreciate la microscopul cu contrast de fază. Natura acestor celule nu este clară, ele având unele caracteristici de tip limfocitar, altele de tip monocitar. Celulele păroase reacţionează cu anticorpi anticelule B şi deseori cu CD25, receptorul pentru interleukina-2.

LEUCEMIE LIMFOIDĂ CRONICĂ / leucémie lymphoïde chronique / chronic lymphocytic leuk(a)emia. Sindrom limfoproliferativ cronic, afectând subiecţi în vârstă de peste 50 de ani (mai frecvent bărbaţi). Se caracterizează prin proliferarea limfocitelor mici cu aspect matur, în marea lor majoritate asemănătoare cu limfocitele B. Acestea se acumulează în număr mare în măduva osoasă, în ganglionii limfatici, în sânge şi în splină. Celulele din l. l. c. prezintă frecvent *trisomie 12, singură sau combinată cu alte anomalii cromozomiale. Diagnosticul bolii este de obicei stabilit când există minimum 5 × 10^9 limfocite aparent mature la litru de sânge şi o infiltraţie a măduvei de 30% cu fenotipul de celule B purtătoare de antigen CD5. În peste 25% din cazuri (Harrison) boala este descoperită întâmplător. Pacienţii pot prezenta anemie, mărirea ganglionilor limfatici sau infecţii intercurente. Splenomegalia este rareori simptomatică, iar hepatomegalia – moderată, prezentă doar la circa 50% din pacienţi. Evoluţia clinică este variabilă, iar prognosticul se află în directă relaţie cu stadiul bolii. În clasificarea internaţională actuală se disting trei stadii (A, B, C), în funcţie de tabloul hematologic şi afectarea diferitelor grupe ganglionare.

LEUCEMIE MEGACARIOCITARĂ / leucémie megacaryocytaire / megakaryocytic leuk(a)emia. Formă rară de boală *mieloproliferativă caracterizată prin multiplicare anormală a *megacariocitelor şi uneori prin prezenţa unui număr mare de astfel de celule în sângele periferic (5-6% din numărul total al leucocitelor).

LEUCEMIE MIELOCITARĂ CRONICĂ / leucémie myéloïde chronique / chronic myeloid leuk(a)emia. Afecţiune *clonală a *celulelor stem caracterizată prin creşterea marcată a mielopoiezei şi prezenţa *cromozomului Philadelphia. L. m. c. este o afecţiune dobândită, care prezintă o fază cronică de durată variabilă, uneori şi o fază intermediară, de accelerare, urmate de o transformare blastică. Majoritatea pacienţilor sunt diagnosticaţi în faza cronică, când sunt caracteristice hiperleucocitoza (uneori peste 200 000 leucocite/mm^3) şi splenomegalia (prezentă la peste 90% dintre pacienţi). Faza intermediară se caracterizează prin organomegalie progresivă, anemie, trombocitoză sau trombocitopenie, mielofibroză şi febră. Criza blastică se asociază cu semne şi simptome de *leucemie acută, deseori cu afectare extramedulară.

LEUCEMOID, adj. / leucémoïde, adj. / leukemoid. Care prezintă o serie de semne clinice şi hematologice asemănătoare cu *leucemia. V. şi reacţie leucemoidă.

LEUCINĂ, s. f. / leucine, s. f. / leucine. [*Gr. leukos = alb; -ină.*] Acid alfa-aminoizocaproic; intră în compoziţia unui mare număr de protide din organism. Transformat în acid mevalonic, ia parte la sinteza *carotenoizilor. V. şi tab. const. biochim.

LEUCINOZĂ, s. f. / leucinose, s. f. / leucinosis. [*Gr. leukos = alb; -ină; -oză.*] Sin.: boala urinei cu miros de sirop de arţar (v.).

LEUCOARAIOZĂ, s. f. / leucoaraïose, s. f. / leukoaraiosis. [*Gr. leukos = alb; araios = puţin dens, rarefiat; -oză.*] Rarefacţie a substanţei albe cerebrale pusă în evidenţă pe imagini prin *tomografie computerizată cu raze X sau RMN. L. este prezentă în *sindromul Binswanger, uneori în *boala Alzheimer, în boli cerebrovasculare, dar şi la subiecţi aparent sănătoşi, asimptomatici.

LEUCOBLAST, s. n. / leucoblaste, s. m. / leukoblast. [*Gr. leukos = alb; blastos = germen.*] Termen desuet, utilizat impropriu ca sin. pentru *promielocit.

LEUCOBLASTEMIE, s. f. / leucoblastémie, s. f. / leukoblast(a)emia. [*Gr. leukos = alb; blastos = germen; haima, -atos = sânge.*] Denumire desuetă pentru prezenţa patologică a *promielocitelor (*leucoblaste) în sângele circulant (indicând existenţa unei leucemii), în afara cazului excepţional al nounăscutului.

LEUCOBLASTOZĂ, s. f. / leucoblastose, s. f. / leukoblastosis. [*Gr. leukos = alb; blastos = germen; -oză.*] Denumire desuetă pentru bolile caracterizate prin creşterea numărului de *promielocite (*leucoblaste) în organele hematopoietice şi în sângele circulant.

LEUCOCIDINE, s. f. pl. / leucocidines, s. f. pl. / leukocidins. [*Gr. leukos = alb; lat. caedere = a ucide.*] Toxine produse de cocii Gram-pozitivi (streptococ, stafilococ, pneumococ). L. distruge leucocitele şi poate avea acţiune litică asupra altor celule, îndeosebi eritrocite.

LEUCOCIT, s. n. / leucocyte, s. m. / leukocyte. [*Gr. leukos = alb; kytos = celulă.*] Element figurat al sângelui circulant, celulă nucleată, de dimensiuni variabile după tip şi de formă în general rotunjită. Sin.: globul alb. Se disting trei categorii de l.: 1) Polinucleare sau *granulocite (neutrofile, bazofile şi eozinofile). 2) *Limfocite. 3) *Monocite. Împreună cu eritrocitele şi trombocitele, l. constituie ansamblul elementelor figurate din sângele circulant. Concentraţia normală a l. din sânge este de 5 000-10 000/mm^3. Creşterea numărului de l. (*leucocitoză) indică o infecţie acută sau un alt proces patologic (ex.: unele *leucemii), iar scăderea – o imunodeficienţă sau o infecţie care a generat o depleţie de l. V. şi tab. const. hematol.

LEUCOCIT PĂROS / tricholeucocyte, s. m. / hairy cell. Sin.: tricoleucocit (v.).

LEUCOCITOLIZĂ, s. f. / leucocytolyse, s. f. / leukocytolysis. [*Gr. leukos = alb; kytos = celulă; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge.*] Dispariţia sau distrugerea *leucocitelor din sânge, fie fiziologică, fie patologică.

LEUCOCITOPOIEZĂ, s. f. / leucocytopoïèse, s. f. / leukocytopoiesis. [*Gr. leukos = alb; kytos = celulă; poiesis = creare, formare, de la poiein = a face.*] Sin.: leucopoieză (v.).

LEUCOCITOTAXIE, s. f. / leucotaxie, s. f. / leukotaxis. [*Gr. leukos = alb; kytos = celulă; taxis = aranjare, ordonare, de la tattein = a ordona, a aranja.*] Deplasarea *leucocitelor, îndeosebi a granulocitelor neutrofile, în zonele cu procese inflamatorii din organism.

LEUCOCITOZĂ, s. f. / leucocytose, s. f. / leukocytosis. [*Gr. leukos = alb; kytos = celulă; -oză.*] 1) Creşterea temporară a numărului de leucocite, peste limita de 10 000/mm^3, în sânge sau într-o serozitate. Poate fi *fiziologică* (după prânz, în sarcină etc.) sau *patologică* (îndeosebi în infecţii). 2) În sens general, numărul de leucocite din sânge. Se vorbeşte, în acest caz, de *l. normală*, deşi termenul de leucocitemie ar fi mai corect. V. şi tab. const. hematol.

LEUCOCITURIE, s. f. / leucocyturie, s. f. / leukocyturia. [*Gr. leukos = alb; kytos = celulă; ouron = urină.*] Prezenţa de leucocite în urină. Dacă este abundentă, caracterizează *piuria. Prezenţa, la examenul sedimentului urinar, a maximum 1-2 leucocite pe câmpul microscopic este considerată normală.

LEUCODERMIE, s. f. / leucodermie, s. f. / leukoderma. [*Gr. leukos = alb; derma, -atos = piele.*] Varietate de *acromie caracterizată exclusiv prin decolorarea pielii. Se observă în afecţiuni diverse: sclerodermie, lepră, sifilis, vitiligo, albinism etc.

LEUCODISTROFIE, s. f. / leucodystrophie, s. f. / leukodystrophy. [*Gr. leukos = alb; dys = greu, dificil; trophe = hrană, nutriţie.*] Denumire generică pentru afecţiunile caracterizate printr-un proces de *demielinizare a sistemului nervos central şi periferic, în aparenţă primitive şi neinflamatorii. Deoarece lipidele de degradare mielinică sunt diferite de cele detectate în cazul distrugerii *mielinei normale, în l. se produce, probabil, o dismielinizare şi nu o demielinizare. Toate l. sunt *neurolipidoze. În clasificarea convenţională a l. se iau în considerare vârsta şi rapiditatea evoluţiei. În prezent se conturează o clasificare biochimică. În cazul *l. infantile*, evoluţia este progresivă, cu demielinizări şi scleroze. Alte tipuri: 1) *L. metacromatică* (v.); 2) *L. cu celule globoide* (v.); 3) *L. sudanofilă* (v.).

LEUCODISTROFIE CU CELULE GLOBOIDE / leucodystrophie à cellules globoïdes / globoid cell leukodystrophy. Sin.: boală Krabbe (v., def. 1).

LEUCODISTROFIE METACROMATICĂ / leucodystrophie métachromatique / metachromatic leukodystrophy. Sin.: boală Scholtz-Greenfield (v.).

LEUCODISTROFIE SUDANOFILĂ / leucodystrophie sudanophile / sudanophilc leukodystrophy. Tip de * l. caracterizată prin prezenţa, în zonele demielinizate, de lipide care devin evidente prin coloraţie Sudan. V. şi boală Pelizaeus-Merzbacher.

LEUCOENCEFALITĂ, s. f. / leuco-encéphalite, s. f. / leukoencephalitis. [*Gr. leukos = alb; enkephalos = creier, de la en = în, kephale = cap; -ită.*] Inflamaţie a substanţei albe a emisferelor cerebrale. Au fost descrise: 1) *L. demielinizantă concentrică* (sau encefalită concentrică Baló, v. encefalită def. 7), alternanţă de zone circulare de demielinizare cu zone integre. 2) *L. hemoragică acută primară*, sin. boală Hurst (v.) 3) *L. sclerozantă subacută* (Van Bogaert), de origine nedeterminată, cu evoluţie subacută.

LEUCOENCEFALOPATIE, s. f. / leuco-encéphalopathie, s. f. / leukoencephalopathy. Denumire generică pentru toate bolile substanţei albe a creierului. V. leucodistrofie, leucoencefalită, CADASIL.

LEUENKEFALINĂ, s. f. / leu-enképhaline, s. f. / leu-enkephalin. [*Gr. leukos = alb (-ină); enkephalos = creier, de la en = în, kephale = cap; -ină.*] Sin.: enkefalină (v.).

LEUCOFEREZĂ, s. f. / leucophérèse, s. f. / leukopheresis. [*Gr. leukos = alb; phoresis = transportare, de la pherein = a purta, a transporta.*] Sin. incorect pentru leucafereză (v.).

LEUCOGRAMĂ, s. f. / leucogramme, s. m. / leukogram. [*Gr. leukos = alb; gramma = înscriere.*] Sin.: formulă leucocitară a sângelui (v.).

LEUCOLIZINĂ, s. f. / leucolysine, s. f. / leukolysin. [*Gr. leukos = alb; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge; -ină.*] *Aglutinină conţinută normal în serul sanguin, capabilă să distrugă globulele albe în prezenţa *complementului.

LEUCOM, s. n. / leucome, s. m. / leukoma, albugo. [*Gr. leukos = alb; -oma.*] Leziune corneană care rezultă prin cicatrizarea unei plăgi sau arsuri. Este albă, opacă şi afectează toată grosimea corneei. *L. aderent* este asociat cu o *sinechie şi survine de obicei după o plagă penetrantă. Sin.: Keratoleucom. V. albugo şi nefelion.

LEUCOMELANODERMIE, s. f. / leucomélanodermie, s. f. / melanoleukoderma. [*Gr. leukos = alb; melas, melanos = negru; derma, -atos = piele.*] Termen pentru afecţiunile cutanate în care zonele hiperpigmentate alternează cu cele hipopigmentate. În faza secundară înaintată a *sifilisului apar sifilidele pigmentare leucomelanodermice.

LEUCOMELANODERMIE SIFILITICĂ / leucomélanodermie syphilitique / syphilitic melanoleukoderma. Sin.: colierul lui Venus (v.).

LEUCOMIELITĂ, s. f. / leucomyélite, s. f. / leukomyelitis. [*Gr. leukos = alb; myelos = măduvă; -ită.*] Inflamaţie a substanţei albe a măduvei spinării.

LEUCONEVRAXITĂ, s. f. / leuconévraxite, s. f. / leukomyelopathy. [*Gr. leukos = alb; neuron = nerv; lat. axis, gr. axon = axă; -ită.*] Denumire generică pentru boli ale SNC cu leziuni localizate în substanţa albă a *nevraxului. Obs.: termenul în engl. se referă doar la măduva spinării.

LEUCONICHIE, s. f. / leuconychie, s. f. / leukonychia. [*Gr. leukos = alb; onyx, onykhos = unghie.*] Pete albe pe unghii. Pop.: noiţe.

LEUCONOSTOC / Leuconostoc / Leuconostoc. [*Gr. leukos = alb; nostoc = varietate de algă albastră.*] Gen de bacterii nepatogene din familia *Streptococcacees*. Acestea au proprietatea de a polimeriza *zaharoza, generând polimeri de masă moleculară mare, ca *dextranul.

LEUCOPEDEZĂ, s. f. / leucopédèse, s. f. / leucopedesis. *Diapedeza leucocitelor.

LEUCOPENIE, s. f. / leucopénie, s. f. / leukopenia. [*Gr. leukos = alb; penia = sărăcie.*] Diminuarea numărului de leucocite circulante sub 4 000/mm^3, de obicei însoţită de *neutropenie.

LEUCOPLACHIE. Var. pentru leucoplakie (v.).

LEUCOPLAKIE, s. f. / leucoplasie, s. f. / leukoplakia. [*Gr. leukos = alb; plax = placă.*] Var.: leucoplachie. Sin.: leucoplazie (v.).

LEUCOPLAST, s. n. / leucoplaste, s. m. / leucoplast. Bandă de pânză cauciucată, acoperită cu un adeziv neiritant pentru tegumente, care serveşte pentru fixarea unui pansament sau acoperirea unei plăgi.

LEUCOPLAZIE, s. f. / leucoplasie, s. f. / leukoplakia. [*Gr. leukos = alb; plasis = modelare, de la plassein = a forma, a modela.*] *Keratinizare anormală ortoplazică sau parakeratozică a unei mucoase malpighiene (bucală, linguală, genitală, vezicală). L. se prezintă sub forma unei plăci albicioase pergamentoase de consistenţă dură. În evoluţie, l. prezintă risc de transformare malignă. Sin.: leucoplakie.

LEUCOPLAZIE LARINGIANĂ / leucoplasie laryngée / laryngeal leukoplakia. Sin.: pahidermie laringiană circumscrisă (v.).

LEUCOPOIEZĂ, s. f. / leucopoïèse, s. f. / leukopoïesis. [*Gr. leukos = alb; poiesis = creare, formare, de la poiein = a face.*] Formarea diferitelor tipuri de globule albe. Sin.: leucocitopoieză.

LEUCORAGIE, s. f. / leucorhagie, s. f. / leucorrhagia. [*Gr. leukos = alb; rhegnynai = a ţâşni, a izbucni.*] *Leucoree abundentă.

LEUCOREE, s. f. / leucorrhée, s. f. / leukorrh(o)ea. [*Gr. leukos = alb; rhoia = curgere, de la rhein = a curge.*] Prezenţa unei serozităţi lichide sau semilichide, de culoare albicioasă sau galben-verzuie, uneori sanguinolentă care se exteriorizează din vagin la nivel vulvar. Poate fi determinată de o hipersecreţie a glandelor vulvovaginale, dar cel mai frecvent este patologică, apărând în infecţii microbiene, parazitare sau micotice (coloraţia şi aspectul variind în funcţie de agentul etiologic al infecţiei) sau după iritaţii vaginale localizate.

LEUCOSARCOM, s. n. / leucosarcome, s. m. / leukosarcoma. [*Gr. leukos = alb; sarx, sarkos = carne; -oma.*] 1) Tumoră circumscrisă dezvoltată într-un ţesut leucopoietic. 2) Denumire pentru un tablou sanguin de tip leucemic apărut la un bolnav care prezintă iniţial un limfom malign de tip limfocitar. Celulele circulante conţin nuclee ovoidale şi nucleoli, fiind diferite morfologic de limfocitele mature observate în *leucemia limfoidă cronică. 3) Neoplasm al *irisului, cu evoluţie benignă, considerat în trecut *melanom acromic, iar în prezent *leiomiom.

LEUCOSARCOMATOZĂ, s. f. / leucosarcomatose, s. f. / leukosarcomatosis. [*Gr. leukos = alb; sarx, sarkos = carne; -oma, -oză.*] Afecţiune malignă caracterizată prin tumori ganglionare (îndeosebi mediastinale), cu invazie medulară, urmate de semne sanguine de *leucemie acută cu limfoblaste şi de *metastaze multiple.

LEUCOSPERMIE, s. f. / leucospermie, s. f. / leucospermia. [*Gr. leukos = alb; sperma = sământă.*] Conţinut crescut al spermei în leucocite, adică peste 10^5 pe mL. L. poate apărea într-o infecţie sau inflamaţie locală. V. spermocultură.

LEUCOSTAZĂ, s. f. / leucostase, s. f. / leukostasis. [*Gr. leukos = alb; stasis = oprire, de la istanai = a plasa, a face să ţină.*] Aglomerarea de globule albe în capilare, unde se pot forma trombusuri albe care opresc circulaţia locală. Cauze: hiperleucocitoza generalizată (ex.: în *leucemii acute mieloblastice) sau localizată (în cazul sechestrării unei părţi a sângelui într-un teritoriu vascular particular).

LEUCOTAXIC, adj. / leucotaxique, adj. / leukotactic. [*Gr. leukos = alb; taxis = aranjare, ordonare, de la tattein = a ordona, a aranja.*] Referitor la migrarea globulelor albe. Ex. factor l.

LEUCOTAXINĂ, s. f. / leukotaxine, s. f. / leukotaxin. [*Gr. leukos = alb; taxis = aranjare, ordonare, de la tattein = a ordona, a aranja; -ină.*] Substanţă chimică prezentă în exsudatele inflamatorii, care atrage leucocitele şi creşte permeabilitatea capilară.

LEUCOTOMIE, s. f. / leucotomie, s. f. / leukotomy. [*Gr. leukos = alb; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] V. lobotomie.

LEUCOTRIENĂ, s. f. / léucotriène, s. f. / leukotriene. [*Gr. leukos = alb (kytos = celulă); -trienă = sufix utilizat în chimie pentru a indica trei duble legături.*] Moleculă eliberată din macrofage şi polinucleare neutrofile sub influenţa unei enzime, lipoxigenaza. L. au rol important în *hipersensibilitatea imediată. Sunt bronhoconstrictoare şi cresc permeabilitatea vasculară.

LEUCOZĂ, s. f. / leucose, s. f. / leukosis. [*Gr. leukos = alb; -oză.*] Denumire care a fost propusă, dar care nu mai este utilizată în prezent, ca sin. pentru *leucemie.

LEVARTERENOL, s. m. / lévartérénol, s. m. / levarterenol. (DCI) Izomer levogir al *noradrenalinei.

LEVOCARDIE, s. f. / lévocardie, s. f. / levocardia. [*Lat. laevus = stâng; gr. kardia = inimă.*] Deplasare anormală a cordului în interiorul hemitoracelui stâng. Există: 1) *L. dobândite* (sau sinistroversiuni), în care cordul este împins lateral de o tumoră localizată în dreapta, de un epanşament pleural important sau ca urmare a unei retracţii prin aderenţe pleurale, scleroză sau atelectazie pulmonară stângă. 2) *L. congenitale*, anomalii în care inima este situată în hemitoracele stâng, normal, la un subiect care prezintă *situs inversus* pentru toate celelalte organe. Această situaţie este omologă *dextrocardiei la un subiect normal. Există forme cu inversarea cavităţilor cardiace sau fără (levorotaţie). L. este întotdeauna însoţită de malformaţii cardiace care determină clinic un aspect de "boală albastră".

LEVOCARDIOGRAMĂ, s. f. / lévocardiogramme, s. m. / laevocardiogram. Partea din *electrocardiogramă care corespunde teoretic activităţii ventriculului stâng. Sin.: levogramă.

LEVODOPA / lévodopa / levodopa. (DCI) Medicamentul care constituie baza terapiei *bolii Parkinson. L. este precursorul *dopaminei şi are ca efect ridicarea nivelului dopaminei în *corpul striat, readucând astfel echilibrul neurotransmiţătorilor dopamină şi *acetilcolină. Ca urmare, diminuează akinezia şi rigiditatea caracteristice bolii Parkinson. Instabilitatea posturală nu este, însă, influenţată de l. Absenţa răspunsului la l. în doze mai mari de 1 000 mg/zi poate semnifica existenţa unei alte maladii decât cea a bolii Parkinson.

LEVOGIR, adj. / lévogyre, adj. / levogyric. [*Lat. laevus = stâng; gyrare = a întoarce în cerc, de la gr. gyros, lat. gyrus = cerc.*] Care determină o rotire spre stânga. Ex.: 1) Care deviază spre stânga planul de polarizare al luminii polarizate rectiliniu. V. polarizare (def. 4). O serie de molecule asimetrice (levuloza) sunt l. Ant.: dextrogir. 2) Fibrele oculomotorului comun, care determină rotaţia ochilor la stânga.

LEVOGRAMĂ, s. f. / lévogramme, s. m. / laevogram. [*Lat. laevus = stâng; gr. gramma = traseu.*] Termen care poate avea următoarele semnificaţii: 1) Sin. cu *levocardiogramă. 2) Electrocardiogramă care traduce preponderenţa ventriculului stâng. 3) Clişeu înregistrat în timpul *angiocardiografiei, în momentul opacifierii cavităţilor stângi ale inimii.

LEVULOZĂ, s. f. / lévulose, s. f. / levulose. [*Lat. laevus = stâng; oză - indică un glucid.*] Sin.: fructoză (v.).

LEVURĂ, s. f. / levure, s. f. / yeast. [*Lat. levare = a ridica.*] Ciupercă monocelulară din familia *Blastomycetes*, cu aspect rotunjit sau ovalar, care se reproduce prin înmugurire. L. pot fi patogene pentru organismul uman (ex.: *_Candida albicans, Criptococcus neoformans_). O serie de l. sunt utilizate în *biotehnologia aplicată în industria alimentară.

LEZIONAL, adj. / lésionnel, -elle, adj. / lesional. [*Lat. laesio, -onis = rănire, vătămare, de la laedere = a răni.*] Care se referă la o *leziune sau se află în relaţie cu o leziune.

LEZIUNE, s. f. / lésion, s. f. / injury, lesion. [*Lat. laesio, -onis = rănire, vătămare, de la laedere = a răni.*] Termen prin care este denumită orice alterare morfologică, patologică sau traumatică, produsă la nivel tisular sau celular. L. determină o discontinuitate structurală sau o diminuare a funcţiei ţesuturilor sau celulelor afectate. Se utilizează şi termenul de *l. biochimică*, enzimatică, "vizualizată" prin tehnici histochimice. Actualmente, prin descrierea *l. celulare*, se conturează o *patologie celulară. Tipuri de l.: 1) *L. degenerativă*, alterare distrofică ireversibilă. 2) *L. elementară cutanată* poate fi primitivă (pata, papula, pustula, vezicula, bula şi tuberculul) sau secundară (scuama, crusta, ulceraţia, ragada, atrofia, cicatricea). 3) *L. funcţională*, fără substrat patologic, relevată histochimic, histoenzimologic. 4) *L. trofică*, consecutivă modificărilor metabolice. 5) *Leziuni tuberculoase minime*, l. t. cu evoluţie abortivă, sub 1 cm^2 pe radiografia standard. V. şi sindrom de ischemie-leziune.

LEZIUNE DE FRONTIERĂ / lésion frontière / borderline lesion. 1) Termen utilizat în cazul unui aspect histologic ale cărui caracteristici citologice şi arhitecturale nu sunt suficiente pentru stabilirea malignităţii, dar obligă la susţinerea unui prognostic rezervat. 2) Termenul este utilizat uneori şi pentru o serie de entităţi anatomoclinice cu progresie dificil de formulat. Ex.: tumoră viloasă a rectului. V. şi *borderline*.

LEZIUNI JANEWAY / taches de Janeway / Janeway's spots. [*Edward Gamaliel Janeway, medic american, New York, 1841-1911.*] Peteşii de 1-4 mm, nedureroase, consecutive *emboliilor septice, cu localizare la nivelul feţei, palmelor şi plantelor, mai frecvente în endocardita bacteriană subacută. Sin.: semn Janeway.

LIAZĂ, s. f. / lyase, s. f. / lyase. Denumire generică pentru enzimele care adaugă (sau eliberează) un substrat, printr-o dublă legătură, la un alt substrat. V. şi enolază.

LIBERINE, s. f. pl. / libérines, s. f. pl. / liberines, releasing hormones, releasig factors. [*Lat. liberare = a elibera, de la liber = liber; -ină.*] Substanţă (produsă îndeosebi în *hipotalamus) care stimulează sinteza şi/sau eliberarea unor hormoni (de obicei hipofizari). Termenul se poate referi atât la unii hormoni, cât şi la unii factori. V. *releasing factor* şi *releasing hormone*. V. de asemenea şi corticoliberină, gonadoliberină, somatocrinină, tireoliberină.

LIBIDO, s. n. / libido, s. f. / libido. [*Lat. libido, -inis = dorinţă violentă, pasiune.*] După Freud, l. desemnează energia care stimulează impulsul sexual (instinctul de a căuta plăcerea), aspectul psihic al acestui impuls. Începând cu Jung, sensul termenului devine mai larg: energie vehiculatoare a instinctelor vieţii. Nefiind ataşată exclusiv sexualităţii, această energie se poate concentra spre obiecte sau persoane (*l. obiectual*), spre propriul corp (*l. narcisic*) sau poate stimula activităţi intelectuale (*l. sublimat*).

LIBRIUM, s. n. / librium, s. n. / librium. Denumirea comercială pentru preparatele de clordiazepoxid, *tranchilizant minor.

LICANTROPIE, s. f. / lycanthropie, s. f. / lycanthropy. [*Gr. lykos = lup; anthropos = om.*] Monomanie în care bolnavul se crede schimbat în lup. V. zooantropie.

LICHEN, s. m. / lichen, s. m. / lichen. [*Lat. lichen, -enis = lichen, boală a pielii, din gr. leikhen = a linge (pentru că atât planta, cât şi leziunile din boală par să „lingă" suprafeţele pe care se formează).*] 1) Nume generic utilizat pentru un grup de dermatoze a căror caracteristică comună este o erupţie papuloasă, cu elemente mai mult sau mai puţin numeroase, pruriginoase şi cu tendinţă la confluenţă. În prezent, denumirea tinde să fie rezervată *l. plan* şi diferitelor tipuri ale acestuia. Elementul eruptiv tipic are formă poligonală, dimensiuni mici, culoare roz-gălbuie sau violacee, suprafaţă netedă, strălucitoare, fermă. Localizările de predilecţie includ: faţa anterioară a articulaţiei pumnului, antebraţele, gambele. În evoluţie, tegumentele se îngroaşă şi capătă un aspect striat, prin accentuarea pliurilor cutanate naturale. Există mai multe forme, în funcţie de etiologie, evoluţie, localizare: *l. atrofic şi scleros* (v.); *l. ruber moniliformis* (*eritematos moniliform*, denumirea veche a lichenului plan) sau *pemfigus* (*pemfigoid*); *l. simplex chronicus* (v.). 2) Plantă compusă din două organisme: o ciupercă (asigură apă şi săruri minerale) şi o algă (furnizează hidraţi de carbon). Rezultă astfel o plantă autotrofă, adaptată la condiţii extreme de viaţă, pe tot globul.

LICHEN ATROFIC ŞI SCLEROS / lichen atrophique et scléreux / lichen atrophicus et sclerosus. Sin.: boală Hallopeau (v., def. 1).

LICHEN PLAN / lichen plan / lichen planus. V. lichen.

LICHEN SIMPLEX CHRONICUS / lichen simplex chronique / lichen simplex. Sin.: boală Vidal (v.).

LICHENIFICARE, s. f. / lichénification, s. f. / lichenification. [*Lat. lichen, -enis = lichen, boală a pielii, din gr. leikhen = a linge; lat. ficare, derivat de la facere = a face.*] Leziune cutanată, primitivă sau secundară, pruriginoasă, caracterizată prin îngroşarea unui teritoriu, a cărui suprafaţă capătă cute adânci.

LICHENOID, adj. / lichénoïde, adj. / lichenoid. [*V. lichen; gr. eidos = aspect.*] Care se aseamănă cu un *lichen.

LICHID, adj., s. n. / liquide, adj., s. m. / liquid. [*Lat. liquidus = lichid, curgător.*] Corp aflat într-o stare de agregare intermediară între starea solidă şi cea gazoasă. Dacă este incompresibil şi are viscozitate nulă, se numeşte *perfect* (sau *ideal*). *L. reale* sunt viscoase şi compresibile. Tipuri de l. importante în biologie: 1) *L. amniotic* (v.). 2) *L. cefalorahidian* (v.). 3) *L. hidatic*, incolor şi limpede, comparat cu "apa de stâncă". 4) *L. pleural*, transsudat sau exsudat produs prin tulburări circulatorii, inflamatorii sau neoplazice, acumulat în cavitatea pleurală. Poate fi chiliform, chilos, hemoragic, purulent, serofibrinos. 5) *L. sinovial*: l. articular, galben, viscos, transparent, cu pH = 7,4 şi densitate relativă 1,008-1,010.

LICHID AMNIOTIC / liquide amniotique / amniotic liquor. L. în care se află fetusul în cursul sarcinii. Este clar, transparent, albicios spre sfârşitul sarcinii, cu miros fad, iar volumul său în sarcina la termen variază între 500 şi 1 200 ml. Prin recoltarea l. a. (v. amniocenteză), îndeosebi după luna a doua de sarcină, studiul caracteristicilor fizico-chimice, spectrofotometrice şi citogenetice ale acestuia permite determinarea maturităţii fetale, a gradului de suferinţă fetală în caz de imunizare fetomaternă şi diagnosticarea unei eventuale *aberaţii cromozomiale.

LICHID CEFALORAHIDIAN / liquide céphalorrachidien / cerebrospinal fluid. NA: liquor cerebrospinalis. L. clar şi transparent care umple sistemul ventricular cerebral, canalul ependimar, spaţiile subarahnoidiene cerebrale şi medulare. În esenţă, l. c. are rol de protecţie împotriva şocurilor mecanice şi de mijlocire a schimburilor metabolice la nivelul ţesutului nervos central. Cantitatea sa variază între 100 şi 150 ml, presiunea normală este de 70-200 cm coloană apă. Secretat de *plexurile coroide, el se reînnoieşte continuu, fiind resorbit de vasele meningiene şi de *granulaţiile Pacchioni. Are *punct crioscopic identic cu al plasmei, Δ = -0,56°C, însă diferă prin compoziţia chimică globală: glicorahia = 0,6 g/l. Abrev.: LCR.

LICHID EXTRACELULAR / liquide extracellulaire / extracellular fluid. Ansamblul lichidelor externe celulelor şi din cavităţile naturale. L. e. este mai bogat în Na^+ şi Ca^{2+} şi mai puţin bogat în K^+ decât *citosolul. La animalele cu sistem circulator închis, îndeosebi la vertebrate, *plasma reprezintă l. e. al sângelui, iar *lichidul interstiţial este l. e. al ţesuturilor. Termenii l. e. şi lichid interstiţial sunt adesea utilizaţi ca sinonime.

LICHID FIZIOLOGIC / liquide physiologique / physiological fluid, physiological saline. Lichid artificial, lipsit de proteine, în care celulele sau organele izolate pot supravieţui temporar. Cel mai simplu l. f. este *serul fiziologic, a cărui denumire corectă este soluţie fiziologică salină. Lichidele mai complexe conţin K^+, Mg^{2+}, Ca^{2+}, un tampon bicarbonat şi/sau fosfat, glucoză şi uneori acizi organici (de ex., soluţiile Ringer, Looke, Tyrode şi Krebs-Ringer).

LICHID INTERSTIŢIAL / liquide interstitiel / interstitial fluid. Lichid care ocupă spaţiul interstiţial al ţesuturilor când acesta este separat de sânge printr-un endoteliu. L. i. previne ultrafiltrarea plasmei prin endoteliul capilarelor arteriale. El este resorbit la nivelul capilarelor venoase şi limfatice (v. forţe Starling). Compoziţia sa ionică este aproape identică cu a plasmei, dar conţine mai puţine proteine. În condiţii normale, apa l. i. reprezintă aproape exclusiv apa de hidratare a constituenţilor *matricei extracelulare. Presiunea sa hidrostatică este nulă sau uşor negativă. *Edemul reprezintă o creştere patologică a volumului l. i. V. lichid extracelular.

LICHID SINOVIAL / liquide synovial / synovial fluid. Sin.: sinovie (v.).

LIDOCAINĂ, s. f. / lidocaïne, s. f. / lidocaine. (DCI) Anestezic local, $C_{14}H_{22}N_2O$, utilizat ca sare hidroclorică. Este folosită şi ca antiaritmic ventricular. Denumire desuetă: xilină.

LIEN, s. m. / lien, s. m. / lien. NA: lien. [*Lat. lien, -enis = splină.*] Sin.: splină (v.).

LIENAL, adj. / liénal, -ale, -aux, adj. / lienal. [*Lat. lien, -enis = splină.*] Sin.: splenic (v.).

LIENOCEL, s. m. / liénocèle, s. m. / lienocele. [*Lat. lien, -enis = splină; gr. kele = hernie, tumoră.*] Hernia splinei.

LIFTING FACIAL / lifting facial / face lifting. [*Engl. lifting = ridicare; lat. facies = faţă.*] Intervenţie de chirurgie estetică cervicofacială, destinată suprimării ridurilor şi laxităţii pielii de la nivelul feţei şi a gâtului. Sin.: ridectomie.

LIGAMENT, s. n. / ligament, s. m. / ligament. NA: ligamentum. [*Lat. ligamentum = legătură, de la ligare = a lega.*] Bandeletă fibroasă sau fibroconjunctivă cu rol de fixare a componentelor unei articulaţii sau de susţinere şi menţinere a unuia sau a mai multor organe. În consecinţă, se disting **l. articulare* şi **l. suspensoare.*

LIGAMENT ALVEOLODENTAR / ligament alvéolo-dentaire / periodontium. NA: periodontium. Sin.: periodont (v.).

LIGAMENT ARTERIAL / ligament artériel / ligamentum arteriosum. NA: ligamentum arteriosum. L. fibros rezultat din obliterarea la naştere a *canalului arterial, care se întinde de la bifurcarea *arterei pulmonare la faţa inferioară a *crosei aortice.

LIGAMENT ARTICULAR / ligament articulaire / articular ligament. NA: ligamentum articulatiorum. L. care menţine în contact două suprafeţe articulare, fie în interiorul unei articulaţii (*l. interosos*), fie în exteriorul acesteia. În al doilea caz, l. poate fi o simplă îngroşare a capsulei articulare sau un vestigiu fibros al unui muşchi dispărut ori atrofiat.

LIGAMENT CONOID / ligament conoïde / conoid part of coracoclavicular ligament. V. tab. anat. - articulaţii.

LIGAMENT CRUCIFORM / ligament cruciforme / cruciate ligament of atlas. NA: ligamentum cruciformis atlantis. L. în formă de cruce constituit din l. transvers al atlasului şi două prelungiri verticale – bureletele longitudinale superioară şi inferioară V. şi tab. anat. - articulaţii.

LIGAMENT DANTELAT / ligament dantelé / denticulate ligament. NA: ligamentum denticulatum. Lamă fibroasă orientată vertical şi transversal, fixată pe toată lungimea *măduvei osoase (între faţa sa laterală şi suprafaţa internă a durei mater).

LIGAMENT FALCIFORM HEPATIC / ligament falciforme du foie / falciform ligament. NA: ligamentum falciforme hepatis. Repliu peritoneal care leagă faţa superioară a ficatului la diafragm şi la peretele abdominal anterior.

LIGAMENT FRENICOCOLIC / ligament phrénicocolique / phrenicocolic ligament. NA: ligamentum phrenicocolicum. Repliu peritoneal ce fixează fiecare din unghiurile colonului la peretele abdominal.

LIGAMENT FRENICOGASTRIC / ligament phrénicogastrique / gastrophrenic ligament. NA: ligamentum gastrophrenicum. Numit şi l. suspensor al stomacului, acest repliu peritoneal uneşte faţa posterioară a marii tuberozităţi cu diafragmul.

LIGAMENT FRENICOSPLENIC / ligament phrénicosplenique / lienorenal ligament. NA: ligamentum phrenicolienale. Repliu peritoneal ce uneşte polul superior al hilului splinei de diafragm.

LIGAMENT INELAR ANTERIOR AL CARPULUI / ligament annulaire antérieur du carpe / extensor retinaculum of hand. NA: retinaculum extensorum. Bandeleta fibroasă de la scafoid şi trapez, până la osul pisiform şi osul cu cârlig. Împreună cu gutiera carpiană formează *canalul carpian.

LIGAMENT INTERINELAR AL TRAHEEI / ligament interannulaire / annullar ligament of trachea. NA: ligamentum anularia, trachealia. Lamă fibroelastică ce uneşte între ele două inele cartilaginoase ale traheei.

LIGAMENT LARG UTERIN / ligament large de l'utérus / ligamentum latum uteri. NA: ligamentum latum uteri. Repliu peritoneal transversal unind uterul, de fiecare parte, la pereţii laterali ai excavaţiei pelvine.

LIGAMENT PALPEBRAL / ligament palpébral / palpebral ligament. NA: ligamentum palpebrale. L. ce reuneşte şi prelungeşte cele două *tarse palpebrale fixându-le la scheletul osos.

LIGAMENT ROTULIAN / ligament rotulien / patellar tendon. NA: ligamentum patellae. Sin.: tendon rotulian (v.).

LIGAMENT ROTUND UTERIN / ligament rond de l'utérus / rotund ligament of uterus, ligamentum teres uteri. NA: ligamentum teres uteri. L. fibroelastic pereche care se inseră la nivelul fiecărui *corn uterin, după care se continuă către orificiul profund al *canalului inghinal, traversează canalul inghinal şi se extinde până în ţesutul celular al *labiilor mari.

LIGAMENT SUSPENSOR / ligament suspenseur / suspensory ligament. NA: ligamentum suspensorium. Bandeletă fibroasă care leagă faţa superioară a unui organ la peretele cavităţii care îl înconjoară sau la un os. Ex.: l. s. ale ficatului, stomacului, ovarului, cristalinului (Zonulă Zinn) etc.

LIGAMENT SUSPENSOR AL AMNIOSULUI / ligament suspenseur de l'amnios / connecting stalk. *Pedicul de fixaţie care la mamifere face legătura între *embrion şi *trofoblast.

LIGAMENT TRAPEZOID / ligament trapézoïde / trapezoid part of coracoclavicular ligament. NA: ligamentum trapezoideum. V. tab. anat. - articulaţii.

LIGAMENT TREITZ / ligament de Treitz / Treitz' ligament. [*Wenzel Treitz, anatomopatolog originar din Boemia, profesor la Praga şi Cracovia, 1819-1872.*] Sin.: muşchi suspensor. V. tab. anat. - muşchi.

LIGAMENT UTEROOVARIAN / ligament utéro-ovarien / ligament of ovary. NA: ligamentum ovarii proprium. L. care se întinde de la cornul uterin la polul inferior al ovarului, fiind străbătut de ramura ovariană a arterei uterine.

LIGAMENTOPEXIE, s. f. / ligamentopexie, s. f. / ligamentopexis. [*Lat. **ligamentum** = legătură, de la **ligare** = a lega; gr. **pexis** = fixare.*] 1) Refacerea aparatului ligamentar al unei articulaţii. 2) Scurtarea şi fixarea *ligamentelor rotunde ale uterului pentru a corecta *retroflexia sau *retroversia.

LIGAMENTOPLASTIE, s. f. / ligamentoplastie, s. f. / ligamentoplastia. [*Lat. **ligamentum** = legătură, de la **ligare** = a lega; gr. **plastos** = modelat, de la **plassein** = a forma, a modela.*] Refacerea ligamentelor rupte sau întinse ireversibil ale unei articulaţii, îndeosebi la nivelul articulaţiei genunchiului.

LIGAND, s. m. / ligand, s. m. / ligand. [*Lat. **ligare** = a lega.*] 1) Moleculă organică, radical sau ion ce posedă electronii necesari pentru formarea unei legături coordinative cu ionii metalici sau cu alte molecule. Astfel, ionii, radicalul sau molecula pot reacţiona sub formă de complex cu o altă moleculă. Ex.: fixarea O_2 la hemoglobină. 2) În contextul membranei celulare sau al altor structuri ce posedă *receptori, moleculă sau particulă care se leagă cu o mare specificitate la un receptor. L. includ hormoni, neurotransmiţători, medicamente, metaboliţi etc., care, după legare, conduc la un răspuns biologic sau la alte efecte (ex.: adeziune).

LIGATURĂ, s. f. / ligature, s. f. / ligature. [*Lat. **ligatura** = legătură, de la **ligare** = a lega.*] 1) Act chirurgical prin care, cu un fir (de catgut, mătase, nailon, in etc.), se face *hemostaza definitivă la nivelul unui vas sanguin, al unui conduct, cordon sau *pedicul. 2) Procedeu de oprire a tranzitului printr-un organ tubular.

LIGAZĂ, s. f. / ligase, s. f. / ligase. [*Lat. **ligare** = a lega; -ază.*] Sin.: sintetază (v.).

LIGNIFICARE, s. f. / lignification, s. f. / lignification. [*Lat. **lignum** = lemn; **ficare**, derivat de la **facere** = a face.*] Transformare cadaverică în mediu acid; prin dizolvarea proteinelor se produce o conservare.

LIGNINĂ, s. f. / lignine, s. f. / lignin. [*Lat. **lignum** = lemn; -ină.*] *Polizaharid care, împreună cu *celuloza, formează peretele celular al plantelor şi lemnul. L. are o rezistenţă mecanică mare.

LIGNOS, adj. / ligneux, -euse, adj. / wooden. [*Lat. **lignosus** = lemnos, de la **lignum** = lemn.*] Care prezintă duritatea lemnului.

LIMB, s. n. / limbe, s. m. / limb. NA: limbus, pl. limbi. [*Lat. **limbus** = tiv, bandă cusută pe marginea vestmintelor.*] Structură anatomică limitând un organ, cu o formă în general rotunjită, în inel. Ex.: *l. sclerocornean.

LIMB SCLEROCORNEAN / limbe sclérocornéen / limbus sclerocorneae. NA: limbus corneae. Circumferinţa corneei la joncţiunea sa cu sclerotica.

LIMBAJ, s. n. / langage, s. m. / language. [*Lat. **lingua** = limbă.*] Facultate umană de a comunica, cu ajutorul semnelor vocale (cuvânt), eventual susceptibile să fie transcrise grafic (scriere). L. este multiform şi heteroclit; deopotrivă fizic, fiziologic şi psihic, el aparţine domeniului social. Cifra medie utilă a vocabularului circulant al unei limbi este de circa 25 000 de cuvinte. L. este *interior* şi *exterior* şi poate fi perturbat îndeosebi în bolile psihice şi neurologice (v. afazie, mutism, logoree etc.).

LIMBĂ, s. f. / langue, s. f. / tongue. NA: lingua. [*Lat. **lingua** = limbă.*] Formaţiune anatomică musculară de formă ovalară, situată în cavitatea bucală, acoperită pe faţa superioară de o mucoasă groasă care conţine *papilele gustative, iar pe faţa inferioară de o mucoasă subţire care prezintă un repliu median, frâul l. L. reprezintă segmentul periferic al analizatorului gustativ (este organul gustului). De asemenea, are rol în masticaţie, deglutiţie şi fonaţie. Mobilitatea l. este rezultatul acţiunii celor 17 muşchi care intră în structura sa, inervaţi de perechile de nervi cranieni IX, X şi XII. L. poate prezenta modificări semnificative în unele boli. V. în continuare.

LIMBĂ CEREBRIFORMĂ / langue cérébriforme / fissured tongue. Sin.: limbă plicaturată (v.).

LIMBĂ GEOGRAFICĂ / langue géographique / geographic tongue. Alterare genotipică, asociată frecvent cu *limba plicaturată şi caracterizată prin existenţa de arii depapilate la nivelul feţei dorsale a limbii. Ariile afectate sunt *circinate, netede, cu tentă roză, delimitate de un lizereu albicios uşor proeminent şi în evoluţie continuă, cu un aspect general comparabil cu cel al unei hărţi geografice. Sin.: glosită exfoliativă marginală.

LIMBĂ NEAGRĂ / langue noire / black tongue. *Keratoză a limbii, de coloraţie neagră, determinată de o hipertrofie a tecii cornoase a *papilelor linguale.

LIMBĂ PLICATURATĂ / langue plicaturée / fissured tongue. Alterare de obicei genotipică, asociată frecvent cu *limba geografică şi caracterizată printr-o îngroşare a limbii, care este moale, etalată, cu faţa dorsală parcursă de numeroase pliuri transversale neregulate şi a cărei mucoasă prezintă o hipertrofie papilară. Sin.: limbă scrotală, limbă cerebriformă. V. şi sindrom Melkersson-Rosenthal.

LIMBĂ SABURALĂ / langue saburrale / saburral tongue. Aspect al suprafeţei limbii caracterizat prin prezenţa de depozite alb-gălbui la nivelul mucoasei ce acoperă faţa sa superioară. Poate fi în relaţie cu unele tulburări digestive sau cu o afecţiune generală. Pop.: limbă încărcată.

LIMBĂ SCROTALĂ / langue scrotale / scrotal tongue. Sin.: limbă plicaturată (v.).

LIMBIC, adj. / limbique, adj. / limbic. [*Lat. **limbus** = tiv, bandă cusută pe marginea vestmintelor.*] Care aparţine sau se află în relaţie cu *sistemul limbic.

LIMBRIC, s. m. / lombric, s. m. / lumbricus. [*Lat. **lumbricus** = vierme, limbric.*] Sin.: ascarid (v.).

LIMFADENECTOMIE, s. f. / lymphadénectomie, s. f. / lymphadenectomy. [*Lat. **lympha** = apă limpede; gr. **aden, -os** = glandă; **ektome** = excizie.*] Excizie chirurgicală a unui *ganglion limfatic sau a unui grup de ganglioni.

LIMFADENIE, s. f. / lymphadénie, s. f. / lymphadenia. [*Lat. **lympha** = apă limpede; gr. **aden, -os** = glandă.*] Hiperplazie care afectează *ganglionii limfatici.

LIMFADENITĂ, s. f. / lymphadénite, s. f. / lymphadenitis, adentis. [*Lat. **lympha** = apă limpede; gr. **aden, -os** = glandă; -ită.*] Inflamaţie ganglionară: 1) *acută*, cu formele catarală, necrotică sau supurativă; 2) *cronică*, cu aspect hiperplazic sau scleros.

LIMFADENOID, adj. / lymphadénoïde, adj. / lymphadenoid. Care se aseamănă cu *limfadenita.

LIMFADENOPATIE, s. f. / lymphadénopathie, s. f. / lymphadenopathy. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. aden, -os = glandă; pathos = boală.*] Proces patologic care afectează *ganglionii limfatici.

LIMFADENOPATIE ANGIOIMUNOBLASTICĂ / lymphadénopathie angio-immunoblastique / angio-immunoblastic lymphadenopathy. Boală gravă, afectând îndeosebi adulții vârstnici, caracterizată clinic prin alterarea stării generale, scădere ponderală, febră, adenopatii multiple şi hepatomegalie. Se asociază frecvent anomalii imune: anemie hemolitică, *gamapatie monoclonală, proliferare a *limfocitelor B şi deficiență a *limfocitelor T. Boala este definită prin triada modificărilor anatomopatologice de la nivelul ganglionilor (proliferarea *imunoblastelor, plasmocite şi capilare înconjurate de un material acidofil, *colorație PAS pozitivă). Evoluția este acută sau subacută. Decesul survine fie consecutiv infecțiilor, fie prin dezvoltarea ulterioară a unui *limfom.

LIMFADENOZĂ, s. f. / lymphadénose, s. f. / lymphadenosis. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. aden, -os = glandă; -oză.*] Termen imprecis şi desuet pentru desemnarea proliferării excesive a țesutului hematopoietic, în particular la nivelul ganglionilor limfatici, care se măresc în volum.

LIMFAGOG, adj., s. n. / lymphagogue, adj., s. m. / lymphagogue. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. agogos = care conduce spre eliminare.*] (Substanță, factor) care stimulează producerea *limfei.

LIMFANGIECTAZIE, s. f. / lymphangiectasie, s. f. / lymphangiectasis. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. angeion = vas; ektasis = dilatare.*] Dilatația vaselor limfatice.

LIMFANGIECTAZIE INTESTINALĂ PRIMITIVĂ / lymphangiectasie intestinale / intestinal lymphangiectasis. Sin.: enteropatie exsudativă (v.).

LIMFANGIOENDOTELIOM, s. n. / lymphangio-endothéliome, s. m. / lymphangioendothelioma. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. angeion = vas; endon = înăuntru; thele = ridicătură, mamelon; -oma.*] Proliferare tumorală a endoteliilor vaselor limfatice, uneori cu atipii celulare şi evoluție malignă.

LIMFANGIOM, s. n. / lymphangiome, s. m. / lymphangioma. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. angeion = vas; -oma.*] *Displazie congenitală caracterizată printr-o proliferare a vaselor limfatice, care este asociată frecvent cu o proliferare a vaselor sanguine (hemolimfangiom). Cu localizări diverse, l. afectează îndeosebi limba. L. pot fi *superficiale* sau *profunde*.

LIMFANGIOPERICITOM, s. m. / lymphangiopéricytome, s. m. / lymphangiopericytoma, lymphangioma pericytum. Tumoră dezvoltată pornind de la *pericite, celule alungite care înfăşoară în spirală capilarele limfatice şi au rol în contracția acestor vase.

LIMFANGIOPLASTIE, s. f. / lymphangioplastie, s. f. / lymphangioplasty. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. angeion = vas; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Chirurgia restauratorie a căilor limfatice.

LIMFANGIOSARCOM, s. n. / lymphangiosarcome, s. m. / lymphangiosarcoma. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. angeion = vas; sarx, sarkos = carne; -oma.*] Neoplasm malign dezvoltat din endoteliul vaselor limfatice.

LIMFANGITĂ, s. f. / lymphangite, s. f. / lymphangitis. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. angeion = vas; -ită.*] Orice inflamație a vaselor limfatice. *L. acute* sunt de regulă complicații ale plăgilor infectate, furunculozelor, excoriațiilor sau bursitelor. Etiologia l. este microbiană: streptococ, stafilococ, pneumococ. Cel mai adesea sunt cuprinşi şi ganglionii tributari regiunii afectate.

LIMFATIC, adj. / lymphatique, adj. / lymphatic. [*Lat. lymphaticus, de la lympha = apă limpede.*] 1) Care se referă la limfă sau la secreția sa. Ex.: *ganglion l., vas l. Vasele l. provin dintr-o rețea de capilare l. dispuse în toate zonele organismului, care conflueează pentru a forma trunchiuri, uneori întrerupte prin ganglioni. Trunchiul colector cel mai voluminos este *canalul toracic care drenează aproape toate l. subdiafragmatice. 2) *Temperament l.*, v. limfatism.

LIMFATISM, s. n. / lymphatisme, s. m. / lymphatism. [*Lat. lymphaticus, de la lympha = apă limpede; -ism.*] Condiție morbidă determinată de producerea şi creşterea excesivă a țesuturilor limfoide. Se caracterizează prin creşterea de volum a organelor limfoide, prin paliditatea tegumentelor care par infiltrate de limfă şi o moleşeală generală. Uneori termenul este considerat sin. cu temperament limfatic.

LIMFĂ, s. f. / lymphe, s. f. / lymph. NA: lympha. [*Lat. lympha = apă limpede.*] Lichid clar, transparent, galben pal, alcalin, care circulă în vasele limfatice sau care ocupă spațiile intercelulare. L. conține în mod normal limfocite şi cuprinde aceleaşi substanțe ca şi serul sanguin, dar în cantitate mai mică.

LIMFEDEM, s. n. / lymphoedème, s. m. / lymph(o)edema. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. oidema, -atos = umflătură, de la oidein = a creşte în volum.*] Perturbare cronică dată de acumularea de lichid interstițial (*edem), secundară obstrucției vaselor limfatice sau ganglionilor.

LIMFOBLAST, s. n. / lymphoblaste, s. m. / lymphoblast. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. blastos = germen.*] 1) Celulă normală cu aspect imatur, mult timp considerată ca precursor al *limfocitului. În realitate, celulele cu aspect limfoblastic sunt limfocite activate. V. imunoblast. 2) În patologie, celulă din *leucemia acută limfoblastică şi *limfoblastosarcom.

LIMFOBLASTOM, s. n. / lymphoblastome, s. m. / lymphoblastoma. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. blastos = germen; -oma.*] Formă de *limfom malign caracterizat prin proliferarea *limfoblastelor în ganglionii limfatici sau în splină. V. şi limfoblastosarcom, boală Brill-Symmers.

LIMFOBLASTOMATOZĂ, s. f. / lymphoblastomatose, s. f. / lymphoblastosis. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. blastos = germen; -oma, -oză.*] Sin.: limfoblastoză (v.).

LIMFOBLASTOSARCOM, s. n. / lymphoblastosarcome, s. m. / lymphoblastosarcoma. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. blastos = germen; sarx, sarkos = carne; -oma.*] Formă de limfosarcom care se manifestă prin hipertrofia organelor limfoide, asociată cu prezența de tumori cu localizare gastrică, intestinală, testiculară etc. Elementul celular care proliferează este limfoblastul transformat malign. Afecțiunea evoluează în perioade alternante de acutizare şi remisiune şi este apropiată de unele forme de *leucemie acută.

LIMFOBLASTOZĂ, s. f. / lymphoblastose, s. f. / lymphoblastosis. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. blastos = germen; -oma; -oză.*] Prezența *limfoblastelor în sângele periferic. Sin.: limfoblastomatoză. Uneori termenul este utilizat ca sin. cu *leucemia acută limfocitară.

LIMFOCEL, s. n. / lymphocèle, s. f. / lymphocele. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. kele = tumoră, hernie.*] *Chist care conține *limfă, cel mai frecvent tip de l. fiind *limfangiomul chistic.

LIMFOCIT, s. n. / lymphocyte, s. m. / lymphocyte. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. kytos = celulă.*] Categorie de *leucocite cu nucleu mare şi citoplasmă foarte redusă, prezente în sânge, în măduvă şi în țesuturile limfoide. La adult, limitele fiziologice ale numărului de l. sanguine variază între 1 000 şi 4 000/mm^3. L. reprezintă elementele centrale ale răspunsului imun specific. Se disting două mari tipuri: 1) **L. B*, cu durată de viaţă în general scurtă (4-5 zile), care, în prezenţa antigenilor ce le stimulează, produc anticorpi circulanţi, fiind agenţii *imunităţii umorale specifice. L. B reprezintă 5-15 % din l. din sânge (300-600/mm^3) şi constituie majoritatea celulelor din foliculii limfatici, ganglioni şi splină, zona B. 2) **L. T*, majoritare, cu durata de viaţă mai lungă (5-6 luni), care sunt responsabile de *imunitatea mediată celular, 2/3 fiind T4 (CD4+) şi 1/3 fiind T8 (CD8+). Sunt localizate la nivelul organelor limfoide secundare în zone speciale: zona paracorticală a ganglionilor, manşonul limfoid din jurul arterelor centrale splenice. Termenul generic de l. circumscrie de fapt o multitudine de celule distincte, imposibil de diferenţiat morfologic în microscopia electronică cu baleiaj sau prin transmisie. Pe baza caracteristicilor morfologice este posibilă identificarea a două tipuri de l. normale: 1) *L. mici*, cu diametrul de 7-9 µm, cu un nucleu care ocupă toată celula şi o citoplasmă puţin abundentă, fără granulaţii. Această grupă neomogenă, care reprezintă peste 85% din numărul total de l., cuprinde cea mai mare parte din *l. T, *l. B, *celulele dendritice şi rarele *celule stem hematopoietice. 2) *L. mari*, cu un diametru mai mare, de la 9 la 12 µm, au o citoplasmă mai abundentă, conţinând câteva granule azurofile. Ele reprezintă 5-15% din totalul de l. Sub această morfologie se regăsesc cel puţin două tipuri de celule: *celulele NK şi *l. T citotoxice. O clasificare analitică, aprofundată a l. s-a realizat pe baza studiului funcţiilor acestora şi pe baza identificării *markerilor celulari. V. tab. const. hematol. V. şi în continuare.

LIMFOCIT ACTIVAT / lymphocyte activé / activated lymphocyte. L. care a avut contact cu un antigen solubil sau un *self modificat prezentat de o *celulă prezentatoare de antigen şi care se multiplică şi se diferenţiază ca urmare a acestui contact. V. limfocit B activat şi limfocit T activat.

LIMFOCIT AUTOREACTIV / lymphocyte autoréactif / autoreactive lymphocyte. L. capabil să se lege cu un antigen *self (l. B) sau cu un antigen din *complexul major de histocompatibilitate asociat cu peptidele self. V. şi boală autoimună.

LIMFOCIT B / lymphocyte B / B lymphocyte. [*B de la bursa lui Fabricius, unde acest limfocit se diferenţiază la păsări.*] L. mic, specializat în producerea de *imunoglobuline care se diferenţiază iniţial în ficatul fetal, apoi în măduva osoasă. L. B trece prin mai multe stadii de diferenţiere (*l. pro-B, *l. pre-B, *l. B imatur, *l. B matur) în cursul cărora se produce rearanjarea *genelor pentru imunoglobuline. L. B reprezintă 5-15% din l. din sânge (300-600/mm^3) şi constituie majoritatea celulelor din foliculii limfatici, ganglioni şi splină (pulpa albă). Sin.: celulă bursodependentă, celulă B.

LIMFOCIT B ACTIVAT / lymphocyte B activé / activated B cell. L. B matur care a fixat un antigen pe imunoglobulinele membranare (*receptori B). Ca urmare a acestui contact, l. B se multiplică şi dă naştere unui *clon. Acesta produce din ce în ce mai mult IgG (anticorpi solubili) şi mai puţin IgD şi IgM (anticorpi membranari). Ca urmare, se produce o *comutare de clase, l. B devenind un *plasmocit secretor de IgG, având acelaşi situs de fixare al determinantului antigenic ca şi l. B din care a rezultat. Anumite l. B mature devin *l. cu memorie, care supravieţuiesc mai multe luni, sau chiar mai mulţi ani, după contactul cu antigenul. V. şi limfocit cu memorie.

LIMFOCIT B IMATUR / lymphocyte B immature / immature B cell. A treia etapă de maturare a unui *l. B, care se caracterizează prin rearanjarea genelor *lanţurilor uşoare ale imunoglobulinelor. Aceste gene sunt, după rearanjare, transcrise şi lanţurile uşoare se asociază cu *lanţurile grele. Ansamblul, constituind *receptorul B, este apoi inclus în membrana plasmatică. Totuşi, aceste l. încă nu proliferează ca răspuns la fixarea de antigen complementar receptorilor antigenici ai imunoglobulinelor membranare. Ele sunt imature şi se află, încă, în măduva osoasă. V. gene ale imunoglobulinelor, limfocit B matur, limfocit pre-B, limfocit pro-B, maturarea limfocitelor.

LIMFOCIT B MATUR / lymphocyte B mature / mature B cell. A patra etapă de maturare a l. B. L. B elaborate în măduvă ajung în ţesuturile limfoide periferice şi în sânge. L. B mature produc două tipuri de imunoglobuline membranare: IgD şi IgM, care nu diferă decât prin regiunea constantă a *lanţurilor grele, aceste imunoglobuline constituind *receptorii B. Un l. B dat nu exprimă decât un singur tip de anticorpi membranari. L. B, după ce au fost activate ca răspuns la limfokina eliberată de *l. T ajutător, se multiplică şi se diferenţiază în *plasmocite (sau *l. B memorie), secretând un tip de anticorpi ale căror situsuri de fixare a *determinanţilor antigenici sunt identice cu ale receptorilor membranari ai l. B selecţionat. L. B se comportă astfel ca *celule prezentatoare de antigeni. Ele captează antigenii care s-au fixat pe anticorpii lor membranari, îi internalizează, îi transformă şi îi asociază antigenilor *complexului major de histocompatibilitate de clasa II. L. B prezintă direct acest ansamblu *l. T4, care sunt astfel activate, secretă interleukine şi se transformă în *l. T ajutătoare. V. limfocit B, limfocit B imatur, limfocit pre-B, limfocit pro-B, maturarea limfocitelor.

LIMFOCIT K / lymphocyte K / K cell. [*Engl. k = killer.*] L. mic, fără markeri de suprafaţă pentru *l. B sau *l. T, care asigură *citotoxicitatea mediată celular. L. K recunosc anticorpii Ig G care acoperă antigenul prin intermediul *receptorilor Fc, determinând liza celulei străine fără implicarea sistemului *complement. Sin.: celulă K.

LIMFOCIT CU MEMORIE / lymphocyte mémoire / memory cell. *L. B sau *l. T4 cu durată lungă de viaţă care se multiplică puţin după ce au fost activate şi care nu au încheiat diferenţierea. L. m. se aseamănă cu l. B care nu au întâlnit niciodată antigenul lor. Chiar dacă ele conservă aceiaşi receptori, l. B m. ameliorează eficacitatea anticorpilor pe care îi secretă. În plus, l. B m. reactivate produc anticorpi în 7 zile, în timp ce *l. B activate le sunt necesare 12 zile. L. m. se află la baza *răspunsului imunitar secundar. V. şi memorie imunologică.

LIMFOCIT NK / lymphocyte NK / NK cell. [*NK din engl. natural killer.*] Sin.: celulă NK (v.).

LIMFOCIT PRE-B / lymphocyte pré-B / pre-B lymphocyte. A doua etapă de diferenţiere a *l. B. L. pre-B se caracterizează prin apariţia în citoplasmă a *lanţurilor grele de imunoglobuline, ca urmare a recombinării genelor pentru lanţurile grele. El nu prezintă încă imunoglobuline membranare, deoarece genele pentru *lanţurile uşoare nu sunt rearanjate. Din această cauză, l. pre-B nu sunt capabile să recunoască un antigen. Ele nu se află decât în ficatul fetal şi în măduva osoasă. Etapa următoare de diferenţiere conduce la *l. B imatur. V. gene ale imunoglobulinelor, limfocit B, maturarea limfocitelor.

LIMFOCIT PRO-B / lymphocyte pro-B / pro-B lymphocyte. Prima etapă de diferenţiere a *l. B, pornind de la celulele suşe limfoide. Formarea l. pro-B se derulează în splină şi în ficat la fetus şi în măduva osoasă la adult. L. pro-B se divizează ca răspuns la fixarea de *interleukină-7 eliberată de celulele stromale. Genele imunoglobulinelor nu sunt încă rearanjate. Etapa următoare de diferenţiere conduce la *l. pre-B. V. şi maturarea limfocitelor.

LIMFOCIT T / lymphocyte T / T cell, T lymphocyte. [*T, deoarece aceste limfocite se diferenţiază în timus.*] Categoria principală de l. (70% din numărul total de l.), care provin din măduva osoasă şi se diferenţiază în *timus (de unde denumirea de celule T), iar după maturare se află în *organele limfoide secundare şi în sânge. Ele acţionează ca agenţi ai *imunităţii mediate celular şi ajută *l. B în producerea de anticorpi. L. T se divid în două categorii: *l. T4, care se transformă în *l. T ajutătoare după activare, şi *l. T8, care devin *l. citotoxice. L. T trec prin stadii de diferenţiere care sunt mai puţin cunoscute decât cele ale l. B. Există, de asemenea L. T denumite K (*Killer*) şi NK (*Natural Killer*) care au o activitate citotoxică, dar modalităţile de acţiune diferă de cele ale l. T citotoxice. Sin.: celulă T. V. şi limfocit T imatur, limfocit T matur, timocit.

LIMFOCIT T4 / lymphocyte T4 / T4 lymphocyte. L. T prezent în organele limfoide periferice. L. T4 sunt caracterizate prin faptul că posedă markerul membranar *CD4, denumit şi T4. Ele posedă pe suprafaţă receptori specifici (*receptori T) unici pentru un l. T4 dat, cu selful modificat prezentat de *celulele prezentatoare de antigeni (CPA). Contactul cu CPA prezentând un peptid antigenic asociat cu antigeni ai CMH de clasa II produce activarea sa. L. T4 se multiplică şi dă naştere unui clon de l. T exprimând la suprafaţa lor acelaşi receptor T. L. T4 devin *l. T ajutătoare care interacţionează prin contact direct şi prin producere de interleukine (IL-2, IL-4) cu alte celule ale sistemului imun sau devin *l. T4 cu memorie.

LIMFOCIT T8 / lymphocyte T8 / T8 lymphocyte. *Limfocit T matur caracterizat prin markerul membranar *CD8. Activarea lor conduce la multiplicare (sub efectul interleukinei-2 secretate de l. T ajutătoare) şi la diferenţierea lor în *l. T citotoxice.

LIMFOCIT T ACTIVAT / lymphocyte T activé / activated T lymphocyte. L. T matur care a stabilit un contact celulă-celulă cu o *celulă prezentatoare de antigen. În funcţie de *markerul de diferenţiere CD4 sau CD8 pe care îl va prezenta l., el se multiplică şi se diferenţiază în **l. T ajutător* sau în **l. T citotoxic*. Activarea l. se poate produce şi prin stimularea cu *citokine, iar datorită faptului că l. însuşi produce *interleukină-2 este posibilă şi o autoactivare. V. activare a limfocitelor B şi T.

LIMFOCIT T AJUTĂTOR / lymphocyte T auxiliaire / T helper lymphocyte. L. T ajutător (Th) reprezintă cheia răspunsului imun, deoarece acţionează ca un adevărat "manager", orientând imunitatea către răspunsul celular sau către răspunsul umoral. L. Th provine din *l. T4 activate de *celule prezentatoare de antigeni şi formează un clon ale cărui celule prezintă la suprafaţă acelaşi *receptor T membranar cu *self modificat. Aceste l. reprezintă ţintele preferate ale HIV, deoarece receptorul CD4 posedă o formă complementară a unei proteine de suprafaţă a virusului. Sin.: limfocit T helper, limfocit T auxiliar.

LIMFOCIT T CITOLITIC / lymphocyte T cytolytique / T cytolytic lymphocyte. Sin.: limfocit T citotoxic (v.).

LIMFOCIT T CITOTOXIC / lymphocyte T cytotoxique / T cytotoxic lymphocyte. L. efector al răspunsului imunitar cu mediere celulară. L. T c. provin din diferenţierea *l. T8 care au fost activate prin contact cu *celulele prezentatoare de antigeni (self modificat), dar şi prin *interleukina-1 secretată de *macrofage infectate şi *interleukina-2 secretată de l. T auxiliare. L. T c. se fixează pe receptorii membranari specifici (*receptori T) la celulele cu *self modificat (*celule infectate, canceroase sau mutante). Acest contact provoacă la nivelul l. T c. exocitoza de granule de citoliză conţinând *perforine. Unele l. T c. eliberează molecule ce declanşează *apoptoza celulei care urmează să fie distrusă. Sin.: limfocit T citolitic. V. citotoxicitate, limfocitotoxicitate, granzimă.

LIMFOCIT T HELPER / lymphocyte T helper / T helper lymphocyte. Sin.: limfocit T ajutător (v.).

LIMFOCIT T IMATUR / lymphocyte T immature / immature T cell. Populaţie de l. T cu o mare diversitate de *receptori T. Sunt localizate în cortexul *timusului, de unde denumirea de *timocite. Receptorii T ai l. T imature sunt formaţi din două lanţuri α şi β care prezintă numeroase omologii cu lanţurile de imunoglobuline. În plus, faţă de receptorii T, l. T i. posedă coreceptorii CD4 şi CD8, pe măsura diferenţierii neexprimând decât unul dintre aceştia, ceea ce conduce la două subpopulaţii: *l. T4 şi *l. T8. De la acest stadiu de diferenţiere, l. T i. încetează să se multiplice. Dacă l. T i. nu recunosc nici un antigen al *complexului major de histocompatibilitate, ele sunt inutile şi mor în trei zile, iar dacă se leagă la un *autoantigen asociat antigenilor acestui complex sunt periculoase, deoarece pot ataca *selful şi, de aceea, sunt distruse. Când nu recunosc decât antigenii complexului major de histocompatibilitate, l. T i. sunt selecţionate (conservate) şi se pot diferenţia. În cazul exprimării CD4 la nivelul membranei, se leagă cu antigeni ai complexului major de histocompatibilitate clasa II şi devin *l. T ajutătoare, iar dacă exprimă CD8, devin *l. T citotoxice. V. limfocit T matur, maturarea limfocitelor.

LIMFOCIT T MATUR / lymphocyte T mature / mature T lymphocyte. L. T a cărui diferenţiere la nivelul *timusului s-a încheiat. L. T m. posedă receptori specifici (*receptori T) pentru un tip de *self modificat. Diferitele modalităţi de acţiune şi markerii membranari specifici permit definirea a două grupe principale de l. T m.: *l. T4 şi *l. T8. V. maturarea limfocitelor şi timocit matur.

LIMFOCIT T REGULATOR / lymphocyte T régulateur / regulatory T lymphocyte. *Limfocit T auxiliar care inhibă răspunsul imunitar. În prezent se consideră că limfocitele regulatoare (limfocite T_R) sunt constituenţi esenţiali ai sistemului imunitar care exercită o inhibiţie continuă a răspunsurilor imunitare la cantităţi foarte mici de antigeni, inhibând mai ales reacţiile autoimune. Limfocitele T_R, sau o parte dintre acestea, sunt limfocite T $CD4^+$, $CD25^+$. Modul de apariţie şi de acţiune al limfocitelor T_R nu este încă clarificat. Limfocitul T_R ar avea un efect supresor mai curând prin contact cu limfocitele auxiliare decât prin secreţia unei citokine inhibitoare (IL-10). Efectul T_R se exercită asupra oricărui limfocit auxiliar, indiferent de specificitatea acestuia. Sin.: limfocit T supresor.

LIMFOCIT T SUPRESOR / lymphocyte T suppresseur / T suppressor lymphocyte. Sin.: limfocit T regulator (v.).

LIMFOCIT VIRGIN / lymphocyte vierge / virgin lymphocyte. *L. B sau *l. T care nu au întâlnit *determinantul antigenic (l. B) sau *selful modificat specific *receptorului B sau, respectiv, *receptorului T.

LIMFOCITEMIE, s. f. / lymphocytémie, s. f. / lymphocyt(a)emia. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. kytos = celulă; haima, -atos = sânge.*] Creşterea masivă a numărului de *limfocite din sânge.

LIMFOCITOM, s. n. / lymphocytome, s. m. / lymphocytoma. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. kytos = celulă; -oma.*] Proliferare limfocitară benignă localizată la nivelul dermului. Se disting forme circumscrise, unice, şi forme diseminate (reticulocitoză limfocitară benignă Degos).

LIMFOCITOPENIE, s. f. / lymphocytopénie, s. f. / lymphocytopenia. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. kytos = celulă; penia = sărăcie.*] Scăderea procentului de *limfocite în formula leucocitară. Poate fi de etiologie: endocrină (boală Cushing, mixedem), toxică (uremie, boală de iradiere, citostatice), prin hipoplazia ţesutului limfatic (reticulosarcom, boală Hodgkin, metastaze), infecţioasă (tuberculoză miliară), imunologică (lupus eritematos acut, autoanticorpi limfocitari, leucemie limfatică cronică etc.). Sin.: limfopenie.

LIMFOCITOPOIEZĂ, s. f. / lymphocytopoïèse, s. f. / lymphocytopoiesis. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. kytos = celulă; poiesis = creare, formare, de la poiein = a face.*] Ansamblul proceselor fiziologice care determină formarea *limfocitelor la nivelul măduvei şi ţesuturilor limfoide. Sin.: limfopoieză.

LIMFOCITOSARCOM, s. n. / lymphosarcome, s. m. / lymphosarcoma. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. kytos = celulă; sarx, sarkos = carne; -oma.*] Tip de *limfosarcom în care toate celulele tumorale au aspectul de limfocit mic (v. limfocit).

LIMFOCITOTOXIC, adj. / lymphocytotoxique, adj. / lymphocytotoxic. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. kytos = celulă; toxikon = otravă pentru vârful săgeţilor, de la toxon = săgeată.*] Care distruge *limfocitele.

LIMFOCITOTOXICITATE, s. f. / lymphocytotoxicité, s. f. / lymphocytotoxicity. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. kytos = celulă; toxikon = otravă pentru vârful săgeţilor, de la toxon = săgeată.*] Efect de *citotoxicitate exercitat direct de *limfocite asupra unei celule ţintă, independent de *complement. O reacţie de l. poate fi obţinută cu limfocite sensibilizate specific în prezenţa unor celule ţintă corespondente specific. De ex.: în imunitatea de grefă sau în imunitatea antitumorală. Mai rar, l. se obţine prin punerea în contact a limfocitelor normale şi a celulelor acoperite de anticorpi.

LIMFOCITOTOXINE, s. f. / lymphocytotoxine, s. f. / lymphocytotoxin. Substanţe care distrug limfocitele. Mai precis, termenul desemnează un anticorp care are această activitate. Astfel de anticorpi apar în plasmă în cursul *izoimunizării şi se numesc izoleucoanticorpi. Unii dintre aceştia atacă limfocitele subiectului care i-a produs (autolimfocitotoxine). Este cazul unor maladii virale şi al *lupusului eritematos diseminat. V. izoimunizare.

LIMFOCITOZĂ, s. f. / lymphocytose, s. f. / lymphocytosis. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. kytos = celulă; -ozā.*] Creşterea numărului de *limfocite din sânge.

LIMFOEPITELIOM, s. n. / lympho-épithélioma, s. m. / lymphoepithelioma. Neoplazie a *amigdalei palatine (tonsila) constând dintr-un *epiteliom nediferenţiat infiltrat de limfocite.

LIMFOGENEZĂ, s. f. / lymphogènese, s. f. / lymphogenesis. Formarea *limfei.

LIMFOGRAFIE, s. f. / lymphographie, s. f. / lymphography. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. graphein = a scrie.*] Metodă radiochirurgicală prin care se obţine opacifierea sistemului limfoganglionar *in vivo*, după injectarea unui produs de contrast, de regulă *lipiodol, direct în vasele limfatice. În acest scop se reperează un colector limfatic periferic, de obicei pedios (cu ajutorul unui colorant limfotrop), după care vasul limfatic este denudat şi cateterizat, iar apoi se injectează substanţa de contrast. Pot fi observate, după opacifiere, vasele limfatice ale gambei, coapsei, limfaticele şi ganglionii retroperitoneali (*nodulii aortici, *nodulii iliaci şi *nodulii lombari), ca şi *canalul toracic.

LIMFOGRANULOM, s. n. / lymphogranulome, s. m. / lymphogranuloma. [*Lat. lympha = apă limpede; granulum, dim. de la granum = grăunte; -oma.*] Denumire dată leziunilor histologice din *boala Hodgkin, pentru sublinierea caracterului mixt, inflamator şi tumoral.

LIMFOGRANULOMATOZĂ, s. f. / lymphogranulomatose, s. f. / lymphogranulomatosis. [*Lat. lympha = apă limpede; granulum, dim. de la granum = grăunte; -oma; -ozā.*] Proliferare tumorală a ţesuturilor limfoide, îndeosebi a ganglionilor limfatici. Tipuri: 1) *L. benignă* este denumită *boala Besnier-Boeck-Schaumann. 2) *L. malignă* este denumită *boala Hodgkin. 3) *L. veneriană* (v. boală Nicolas-Favre).

LIMFOGRANULOMATOZĂ INGHINALĂ SUBACUTĂ / lymphogranulomatose inguinale sub-aiguë / lymphogranulomatosis inguinalis. Sin.: boală Nicolas-Favre (v.).

LIMFOGRANULOMATOZĂ VENERIANĂ / lymphogranulomatose vénérienne / venereal lymphogranulomatosis. Sin.: boală Nicolas-Favre (v.).

LIMFOHISTIOCITOZĂ FAMILIALĂ / lympho-histiocytose familiale / familial haemophagocytic reticulosis. Boală gravă cu caracter familial, afectând copiii. Tabloul clinic este asemănător cu cel al maladiei *Abt-Letterer-Siwe, dar lipseşte erupţia cutanată, fiind, dimpotrivă, frecvente alterările neurologice. Se constată o infiltraţie limfocitară şi histiocitară difuză, care ar putea fi consecinţa unui deficit imunitar. L. f. este mortală în câteva săptămâni sau luni. Sin.: boală Farquhar.

LIMFOID, adj. / lymphoïde, adj. / lymphoid. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. eidos = formă.*] Care este asemănător sau aparţine limfei ori ţesutului sistemului limfatic.

LIMFOKINĂ, s. f. / lymphokine, s. f. / lymphokine. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. kinein = a mişca.*] Factor solubil eliberat de *limfocite în timpul unui nou contact cu antigenul la care au fost sensibilizate şi care declanşează reacţia de *imunitate mediată celular. Există două categorii de l.: 1) *L. nespecifice* unui antigen (factor de permeabilitate, factor inhibitor al migrării leucocitelor, factor mitogen, limfotoxină, factor de transformare limfocitară, factor inhibitor al sintezei de ADN etc.). 2) *L. specifice* unui singur antigen (factor secretat de celule T auxiliare, factor secretat de celulele supresoare, factor de transfer). *Interleukinele 2 şi 3, *interferonul sunt l. V. şi citokine.

LIMFOLOGIE, s. f. / lymphologie, s. f. / lymphology. [*Lat. lympha = apă limpede; gr. logos = studiu, ştiinţă.*] Studiul *limfei şi al *sistemului limfatic.

LIMFOM, s. n. / lymphome, s. m. / lymphoma. [*Lat. lympha = apă limpede; -oma.*] Termen generic pentru modificările maligne care, spre deosebire de *leucemii, sunt situate predominant în ţesuturile limfoide. Cele două variante majore de l. sunt *boala Hodgkin şi *l. non-hodgkinian (cuprinzând vechile denumiri de limfosarcom şi reticulosarcom). Deşi ambele tumori infiltrează organele reticuloendoteliale, ele sunt distincte biologic şi clinic, în ceea ce priveşte tipul celular, sediul bolii, prezenţa simptomelor sistemice, translaţiile cromozomiale şi curabilitatea. Spre deosebire de leucemii, l. apar iniţial la nivelul ganglionilor limfatici, dar pot de asemenea să disemineze (în faza "leucemică") în sânge şi în măduva hematogenă.

LIMFOM BURKITT / lymphome de Burkitt / Burkitt's lymphoma. [*Dennis Burkitt, medic scoţian, specialist în boli tropicale, 1911-1993.*] Sin.: tumoră Burkitt (v.).

LIMFOM GIGANTOFOLICULAR / lymphome gigantofolliculaire / Brill-Symmers disease. Sin.: boală Brill-Symmers (v.).

LIMFOM HODGKIN / lymphome de Hodgkin / Hodgkin's lymphoma. [*Thomas Hodgkin, medic englez, Londra, 1798-1866.*] Sin.: boală Hodgkin (v.).

LIMFOM IMUNOBLASTIC / lymphome immunoblastique / immunoblastic lymphoma. Sin.: imunoblastosarcom (v.).

LIMFOM LENNERT / lymphome de Lennert / Lennert's lymphoma. Tip de *limfom neindividualizat, uneori regresând spontan. Se consideră că l. L. ar fi o *boală Hodgkin atipică sau o formă de *adenopatie angioimunoblastică, adică o afecţiune neoplazică sau consecinţa unei tulburări imunologice implicând limfocitele T.

LIMFOM MALIGN NON-HODGKINIAN / lymphome malin non-hodgkinien / non-Hodgkin malignant lymphoma. Denumire generică pentru termenii utilizaţi, până recent, de *limfosarcom şi *reticulosarcom. Noua denumire pune accent pe unicitatea histogenezei celor două tipuri de tumori. Arhitectura acestor tumori, observată pe o biopsie ganglionară, poate fi nodulară sau difuză. Histopatologic, se disting forme nediferenţiate, puţin diferenţiate şi diferenţiate, ca şi l. histiocitare şi l. imunoblastice. Imunologic, se disting l. cu celule T şi cu celule B, având diferite grade de diferenţiere. Clasificările l. se află în remaniere constantă.

LIMFOM MEDITERANEAN / lymphome méditerranéen / Mediterranean abdominal lymphoma. Tip de l. caracterizat prin anomalii ale imunoglobulinelor (*boala lanţurilor grele). L. m. constă dintr-o tumoră cu localizare abdominală, precedată de o fază îndelungată de tulburări digestive, cu diaree şi malnutriţie.

LIMFOM PINKUS / lymphome de Pinkus / Pinkus's lymphoma. Formă rară de limfom T cu celule mari polilobate. Se caracterizează prin numeroase localizări extraganglionare variate: tumori cutanate şi subcutanate, osoase, gonadice şi nervoase. Starea generală a bolnavului este alterată, iar evoluţia rapidă către deces.

LIMFOM T / lymphome T / T lymphoma. V. limfom malign non-hodgkinian.

LIMFOMATOZĂ, s. f. / lymphomatose, s. f. / lymphomatosis. [*Lat. **lympha** = apă limpede; -oma; -oză.*] Nume generic, imprecis şi desuet, pentru toate afecţiunile caracterizate prin hiperplazia sistemului limfatic.

LIMFOPATIE, s. f. / lymphopathie, s. f. / lymphopathy. [*Lat. **lympha** = apă limpede; gr. **pathos** = boală.*] Termen vag, inutil, desemnând orice afecţiune a sistemului limfatic.

LIMFOPENIE, s. f. / lymphopénie, s. f. / lymphopenia. [*Lat. **lympha** = apă limpede; gr. **penia** = sărăcie.*] Sin.: limfocitopenie (v.).

LIMFOPOIEZĂ, s. f. / lymphopoïèse, s. f. / lymphopoiesis. [*Lat. **lympha** = apă limpede; gr. **poiesis** = creare, formare, de la **poiein** = a face.*] Sin.: limfocitopoieză (v.).

LIMFOPROLIFERATIV, adj. / lymphoprolifératif, -ive, adj. / lymphoproliferative. [*Lat. **lympha** = apă limpede; **proles** = descendenţi, urmaşi; **ferre** = a duce.*] Despre un proces patologic care se însoţeşte cu multiplicarea anormală, în organele limfoide, a *limfocitelor, *plasmocitelor şi *limfoblastelor.

LIMFORAGIE, s. f. / lymphorragie, s. f. / lymphorrhagia. [*Lat. **lympha** = apă limpede; gr. **rhegnynai** = a ţâşni, a izbucni.*] Scurgere persistentă a *limfei la exterior, prin pierderea continuităţii unui vas limfatic sau a unui ganglion limfatic, de regulă posttraumatică. Sin.: limforee.

LIMFORETICULOPATIE, s. f. / lymphoréticulopathie, s. f. / lymphoreticulosis. Denumire generică pentru bolile sistemelor limfatic şi reticuloendotelial.

LIMFORETICULOSARCOM, s. m. / lymphoréticulosarcome, s. m. / lymphoreticular sarcoma. Tumoră cu caracteristici atât de *limfosarcom, cât şi de *reticulosarcom.

LIMFOSCINTIGRAFIE, s. f. / lymphoscintigraphie, s. f. / lymphoscintigraphy. *Scintigrafia *ganglionilor (nodulilor) limfatici după administrarea de radiocoloid. Radiocoloidul este de obicei marcat cu ^{99m}Techneţiu şi va migra la nivelul ganglionilor limfatici, unde este reţinut prin fagocitoză. Când captarea radiocoloidului este scăzută nodulul conţine o tumoră metastatică. V. şi ganglion sentinelă, imunolimfoscintigrafie.

LIMFORETICULOZĂ BENIGNĂ DE INOCULARE / lymphoréticulose bénigne d'inoculation / cat scratch disease. [*Lat. **lympha** = apă limpede; **reticulum**, dim. de la **rete, -is** = reţea; -oză; **benignus** = binevoitor; **inoculare** = a altoi, a implanta.*] *Limfadenită infecţioasă acută benignă, provocată de un virus şi transmisă prin zgârieturi de pisică. Clinic: şancru de inoculare, adenopatie regională cu tendinţă la supuraţie, febră, semne generale, erupţii cutanate. Sin.: boala ghearelor de pisică, boală Debré-Mollaret, boală Petzetakis.

LIMFOREE, s. f. / lymphorrhée, s. f. / lymphorrh(o)ea. [*Lat. **lympha** = apă limpede; gr. **rhoia** = curgere, de la **rhein** = a curge.*] Sin.: limforagie (v.).

LIMFOSARCOM, s. n. / lymphosarcome, s. m. / lymphosarcoma. [*Lat. **lympha** = apă limpede; gr. **sarx, sarkos** = carne; -oma.*] Denumire veche, în prezent depăşită, pentru *limfoamele non-hodgkiniene. V. pentru terminologia actuală: *limfom şi *limfom malign non-hodgkinian.

LIMFOSCROTUM, s. n. / lymphoscrotum, s. m. / lymph scrotum. *Elefantiazis al *burselor cu varice limfatice foarte dezvoltate.

LIMFOSTAZĂ, s. f. / lymphostase, s. f. / lymphostasis. Oprire sau încetinire a circulaţiei la nivelul vaselor limfatice.

LIMFOTOXINĂ, s. f. / lymphotoxine, s. f. / lymphotoxin. [*Lat. **lympha** = apă limpede; gr. **toxikon** = otravă pentru vârful săgeţilor, de la **toxon** = săgeată; -ină.*] Glicoproteină de 24 kDa, omologă în proporţie de 30% cu *factorul de necroză tumorală, cu care intră în competiţie pe aceiaşi receptori membranari. L. este o *citokină sintetizată exclusiv de *celulele T. Nu este circulantă şi exercită o acţiune locală. Activează neutrofilele şi intervine în inflamaţia acută. De asemenea, activează celulele endoteliale, crescând adeziunea leucocitelor, producţia lor de citokine şi facilitând extravazarea acestora. Sin.: factor citotoxic.

LIMFOTROP, adj. / lymphotrope, adj. / lymphotropic. Care posedă o afinitate pentru ţesutul limfatic. De ex. virus l.

LIMINAL. Var. pentru liminar (v.).

LIMINAR, adj. / liminaire, adj. / liminal. [*Lat. **limen, -minis** = prag, limită.*] Care este la limita pragului de percepţie (ex.: stimul l.) sau de eficacitate (ex.: doză l.). Var.: liminal.

LIMINOMETRU, s. n. / liminomètre, s. m. / liminometer. [*Lat. **limen, -minis** = prag, limită; gr. **metron** = măsură.*] Instrument care măsoară intensitatea limită a unui stimul care, aplicat pe un tendon, poate provoca un reflex.

LIMITĂ, s. f. / limite, s. f. / limit. [*Lat. **limes, -itis** = linie de hotar.*] Sin.: prag (v.).

LINEA FUSCA / linea fusca / linea fusca. [*Lat. **linea** = linie; **fuscus** = negru, brun.*] Linie brună arciformă, întinsă de la o tâmplă la alta, situată la limita frontală a părului capului şi descrisă în leziunile inflamatorii sau neoplazice ale encefalului.

LINGOARE, s. f. / fièvre typhoïde / typhoid fever. [*Lat. **languor, -oris** = slăbiciune, boală.*] Var. pop.: lungoare. Sin. pop. pentru: febră tifoidă (v.).

LINGUAL, adj. / lingual, -ale, -aux, adj. / lingual. [*Lat. **lingua** = limbă.*] Cu referire la *limbă.

LINGULA, s. f. / lingula, s. f. / lingula. NA: lingula. [*Lat. **lingula**, dim. de la **lingua** = limbă.*] Denumire pentru o formaţiune anatomică a cărei formă este asemănătoare cu cea a limbii. Se denumesc astfel îndeosebi: 1) Extremitatea anterioară a vermisului median al *cerebelului. 2) Partea inferioară şi anterioară a lobului pulmonar superior stâng, alcătuită din două segmente, cranial şi caudal. (*NA: lingula pulmonis sinistri*).

LINGULECTOMIE, s. f. / lingulectomie, s. f. / lingulectomy. [*Lat. **lingula**, dim. de la **lingua** = limbă; gr. **ektome** = excizie.*] Ablaţie chirurgicală a *lingulei, porţiunea lobului superior al plămânului stâng.

LINIA NENUMITĂ / ligne innominée / linea innominata. NA: linea terminalis pelvis. L. terminală a pelvisului, situată la marginea inferioară a oaselor pelvine. Se întinde de la articulaţia sacroiliacă la spina iliacă antero-superioară, marcând planul ce separă pelvisul fals de pelvisul adevărat.

LINIE, s. f. / ligne, s. f. / line. [*Lat. **linea** = linie.*] 1) *Linii de acreţiune* sau de creştere osoasă. 2) *L. albă*, rafeu de încrucişare a fibrelor tendinoase compunând tecile celor doi muşchi mari drepţi; se întinde pe linia mediană a abdomenului, de la apendicele xifoid la simfiza pubiană. 3) *L. de animale* cu anumite calităţi, utilizată în cercetare, îndeosebi în imunologie. 4) *L. celulară*: (v). 5) *L. de orientare ocluzală* uneşte două puncte extreme de pe o hemiarcadă dentară.

LINIE ALBĂ / ligne blanche / linea alba. NA: linea alba. V. linie def. 2.

LINIE CELULARĂ / ligne cellulaire / cell line. Celule derivate dintr-o primă cultură, in vitro, în momentul primului *repicaj. Dacă celula iniţială care a fost selecţionată şi clonată este tumorală, l. c. va fi nemuritoare şi va putea fi cultivată un timp nelimitat. În cazul celulelor netumorale, l. c. va putea fi conservată un anumit număr de generaţii, în funcţie de vârsta organismului din care provine. L. c. cu mutaţii specifice sunt utilizate pentru investigarea funcţiilor genelor.

LINIE LIMFOCITARĂ / série lymphocytaire / lymphocytic series. Sin.: serie limfocitară (v.).

LINIE MIELOCITARĂ / série granulocytaire / myeloid series. Sin.: serie mielocitară (v.).

LINII KERLEY / lignes de Kerley / Kerley's lines. [*Peter James Kerley, radiolog irlandez, 1900-1978.*] Opacităţi pulmonare liniare observate radiologic la nivelul lobilor pulmonari inferiori în cadrul unui proces patologic interstiţial. Sunt determinate de dilataţia vaselor limfatice interlobulare.

LINII REIL-BEAU / lignes de Reil-Beau / Reil-Beau lines. [*Johann Christian Reil, anatomist şi medic german, profesor de medicină la Halle, Berlin, 1759-1813; Joseph Honoré Simon Beau, medic francez, 1806-1865.*] Depresiuni transversale care apar ca urmare a unor perturbări funcţionale ale matricei ungheale. Pe măsură ce se produce alunecarea dinapoi-înainte a limbului ungheal, respectiv creşterea unghiei, şanţurile înaintează progresiv până la marginea liberă a unghiei şi dispar. Se întâlnesc concomitent la mai multe unghii, la bolnavi cu boli infecţioase (febre eruptive, tifos exantematic, lues, febră tifoidă, piodermite), în intoxicaţii profesionale (plumb, arseniu, aur), în eczeme, radiodermite, degerături, hipercalcemie. Uneori, fisurile transversale pot interesa toată grosimea unghiei (*onicoschizie).

LINIMENT, s. n. / liniment, s. m. / liniment. [*Lat. **linimentum** = unsoare, de la **linire** = a unge.*] Denumire generală pentru o serie de preparate farmaceutice destinate aplicării cutanate, sub formă de soluţii, emulsii, suspensii sau geluri. În funcţie de compoziţie, l. pot avea o acţiune emolientă, analgezică, revulsivă sau stimulantă.

LINITĂ, s. f. / linite, s. f. / linitis. [*Gr. **linon** = aţă, ţesut sau coardă de in (aluzie la culoarea albicioasă şi la consistenţa dură a leziunii); **-ită**.*] Inflamaţia ţesutului celular al stomacului. *L. plastică* sub forma *benignă* ia aspectul de gastrită indurantă, iar în forma *malignă*, de *cancer schiros, care infiltrează şi sclerozează o parte din peretele stomacal. V. şi cancer gastric.

LINITĂ PLASTICĂ / linite plastique / linitis plastica. Sin.: epiteliom schiros al stomacului. V. linită.

LINKAGE / linkage / linkage. [*Engl. **linkage**, de la **to link** = a lega, a uni.*] Anglicism care desemnează o asociere de gene ce manifestă tendinţa să rămână reunite în descendenţă în loc să prezinte o segregare independentă conform legii a treia a lui Mendel. Datorită fenomenului de l., unele gene sau secvenţe de ADN situate în loci specifici sunt transmise împreună în succesiunea generaţiilor, ca o consecinţă a proximităţilor fizice pe cromozomul purtător. În română, termenul poate fi tradus prin *înlănţuirea genelor.* Uneori, îndeosebi în vorbire, se utilizează: lincaj, sau, referitor la gene, lincate (linkate). Aceste "soluţii" sunt discutabile. Sin.: înlănţuire genică.

LIOFILIE, s. f. / lyophilie, s. f. / lyophil. [*Gr. **lyein** = a distruge; **philia** = atracţie, de la **philein** = a iubi.*] Proprietatea particulelor coloidale ale unui solvit de a tinde să fixeze puternic şi în cantitate mare moleculele mediului de dispersie, adică ale solventului. În jurul particulelor se formează un înveliş de solvatare. Dacă solventul este apa, se utilizează termenii *hidrofil şi *hidrofilie.

LIOFILIZARE, s. f. / lyophilisation, s. f. / lyophilization, freeze drying. [*Gr. **lyein** = a distruge; **philein** = a iubi.*] Procedeu de conservare a produselor biologice fragile (fragmente de ţesuturi sau organe, hormoni, vaccinuri, enzime, plasmă, ser, gamaglobuline, antibiotice, alte medicamente etc.). În vederea l., produsul biologic este mai întâi congelat (de obicei în azot lichid, la -194,5°C), apoi este introdus într-o incintă la nivelul căreia, prin scăderea presiunii, se produce deshidratarea probei. Produsul liofilizat nu suferă nici o alterare şi poate fi menţinut ca atare timp îndelungat. Utilizarea sa este posibilă după reconstituire prin adăugare de apă distilată sau a unei soluţii fiziologice. Sin. criodesicare şi criodeshidratare trebuiesc evitate.

LIOTIRONINĂ, s. f. / liothyronine, s. f. / liothyronine. (DCI) Izomerul levorotator al *triiodotironinei; este utilizat ca sare de sodiu în tratamentul *hipotiroidismului.

LIPAZĂ, s. f. / lipase, s. f. / lipase. [*Gr. **lipos** = grăsime; **-ază**.*] Enzimă care activează hidroliza unui lipid. *L. pancreatică* este conţinută în sucul pancreatic şi activează degradarea *gliceridelor în *acizi graşi şi *glicerol. V. şi tab. const. biochim.

LIPAZEMIE, s. f. / lipasémie, s. f. / lipas(a)emia. [*Gr. **lipos** = grăsime; **-ază**; **haima, -atos** = sânge.*] Concentraţia *lipazei din serul sanguin. Valoarea normală 227 UI/l; creşte în afecţiunile pancreasului, îndeosebi în *pancreatita acută.

LIPECTOMIE, s. f. / lipectomie, s. f. / lipectomy. [*Gr. **lipos** = grăsime; **ektome** = excizie.*] Ablaţia, îndepărtarea ţesutului grăsos (adipos) din zonele în care acesta s-a depus excesiv (ex.: de la nivelul peretelui abdominal).

LIPEDEM, s. n. / lipoedème, s. m. / lip(o)edema. [*Gr. **lipos** = grăsime; **oidema, -atos** = umflătură, de la **oidein** = a creşte în volum.*] Denumire utilizată uneori pentru o tulburare ereditară manifestă printr-o tumefiere simetrică a membrelor inferioare consecutivă depozitării de grăsimi. Afectează îndeosebi sexul feminin. Termenul este incorect, deoarece edemul rezultă din acumulare de lichide şi nu din cauza unui depozit lipidic.

LIPEMIE, s. f. / lipémie, s. f. / lip(a)emia. [*Gr. **lipos** = grăsime; **haima, -atos** = sânge.*] Prezenţa şi concentraţia *trigliceridelor în sânge. L. normală este sub 1,50 g/l. Sunt necesare două observaţii: 1) Uneori, termenul l. este considerat sin. cu *lipidemie. 2) Alteori, ambii termeni sunt utilizaţi pentru a desemna o concentraţie crescută de lipide în sânge.

LIPIDE, s. n. / lipides, s. m. / lipids. [*Gr. **lipos** = grăsime.*] Denumire generică a esterilor de acizi graşi de masă moleculară mare, constituenţi ai ţesuturilor vii. L. sunt insolubile în apă şi solubile în solvenţi ca alcoolul şi cloroformul. Reprezintă un component important al dietei, atât datorită valorii energetice mari, cât şi prin asocierea cu *vitaminele liposolubile şi cu *acizii graşi esenţiali. Se disting următoarele tipuri principale de l.: *grăsimi (l. simple), *steroizi, *fosfolipide şi *glicolipide. V. şi lipidemie.

LIPIDEMIE, s. f. / lipidémie, s. f. / lipid(a)emia. [*Gr. **lipos** = grăsime; **haima, -atos** = sânge.*] Conţinutul sângelui în *lipide totale. Normal: 5-8 g/l. Lipidele totale cuprind colesterolul şi esterii săi, trigliceridele, fosfolipidele şi acizii graşi liberi. Lipidele din sânge (cu excepţia acizilor graşi) sunt asociate cu proteinele sub formă de *lipoproteine. L. creşte în timpul digestiei şi în unele boli (diabet, mixedem) şi scade în unele afecţiuni hepatice, îndeosebi în ciroze. Sin.: lipemie (def. 1).

LIPIDOM, s. n. / lipidome, s. m. / lipidome. Denumire pentru ansamblul lipidelor din organism, prin analogie cu *proteom.

LIPIDOZĂ, s. f. / lipidose, s. f. / lipoidosis. [*Gr. **lipos** = grăsime; **-oză**.*] Sin.: lipoidoză (v.).

LIPIDURIE, s. f. / lipidurie, s. f. / lipiduria. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***ouron*** *= urină.*] Eliminarea urinară de lipide, exprimată prin aspectul opalescent al urinei sau prin observarea de picături de grăsime la microscop. Sin.: lipurie.

LIPIODOL, s. m. / lipiodol, s. m. / lipiodol. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***ioeides*** *= violet; -ol.*] Denumire comercială (firma Guebert – Franţa) pentru o substanţă de contrast, opacă la radiaţiile X, reprezentând un preparat uleios iodat ce are la bază derivaţi de acizi graşi extraşi din uleiuri naturale (flori de mac de grădină). L. are o viscozitate mare, determinată de compoziţia uleioasă şi de concentraţia foarte mare de iod (480 mg/ ml). În prezent, aplicaţiile l. s-au restrâns doar la *limfografie. O utilizare recentă: chemoembolizarea tumorilor hepatice maligne, în emulsie cu citostatice. Un preparat similar este ethiodolul (firma Winthrop - S.U.A.).

LIPOARTRITĂ, s. f. / lipoarthrite, s. f. / lipoarthritis. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***arthron*** *= articulaţie; -ită.*] Tulburare a metabolismului lipidic din perioada *menopauzei: dureri ale articulaţiilor genunchilor, cu depunere de grăsimi.

LIPOASPIRAŢIE, s. f. / lipo-aspiration, s. f. / liposuccion. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime; lat.* ***aspiratio, -onis*** *= aspiraţie a aerului, de la* ***aspirare*** *= a inspira, a sufla (****ad*** *= către, lângă, aproape;* ***spirare*** *= a răsufla).*] Sin.: liposucciune (v.).

LIPOATROFIC, adj. / lipoatrophique, adj. / lipoatrophic. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***a*** *- priv.;* ***trophikos*** *= care hrăneşte, de la* ***trephein*** *= a hrăni.*] Care se însoţeşte de atrofia ţesutului adipos.

LIPOATROFIE, s. f. / lipoatrophie, s. f. / lipoatrophy. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***a*** *- priv.;* ***trophe*** *= hrană, nutriţie.*] Regresie localizată sau generalizată a ţesutului adipos din organism. V. şi diabet lipoatrofic.

LIPOBLAST, s. n. / lipoblaste, s. n. / lipoblast. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***blastos*** *= germen.*] Celulă formativă, cu citoplasma plină de mici picături de grăsime, care vor conflua. Se produce fie din celule grase, fie din celule ale ţesutului conjunctiv.

LIPOCROM, s. m. / lipochrome, s. m. / lipochrome. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***khroma, -atos*** *= culoare.*] Grup de pigmenţi hidrocarbonaţi solubili în grăsimi: caroten, xantofil, luteină, cromofor, care colorează natural untul, gălbenuşul de ou etc.

LIPODISTROFIE, s. f. / lipodystrophie, s. f. / lipodystrophy. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***dys*** *= greu, dificil;* ***trophe*** *= hrană, nutriţie.*] 1) Perturbare a metabolismului grăsimilor. 2) *L. intestinală*, (v.). 3) *L. progresivă*, (v.).

LIPODISTROFIE INTESTINALĂ / lipodystrophie intestinale / intestinal lipodystrophy. Sin.: boală Whipple (v.).

LIPODISTROFIE PROGRESIVĂ / lipodystrophie progressive / progressive lipodystrophy. Afecţiune rară, care apare îndeosebi la sexul feminin înainte de pubertate şi în perioada adolescenţei, caracterizată prin atrofie progresivă şi sistematizată a ţesutului adipos subcutanat din jumătatea superioară a organismului, în timp ce ţesutul din jumătatea subombilicală nu este redus şi poate chiar să fie hipertrofiat. Biologic există hipertrigliceridemie. Această boală se pote asocia cu alte manifestări patologice: diabet, distiroidii, afecţiuni dermatologice, miopatii, boli renale (frecvente şi pot fi în relaţie cu un prognostic letal prematur). Etiologia, discutată, implică afecţiuni neuroendocrine sau *displazie mezodermică. Sin.: boală Barraquer-Simons, boală Holländer-Simons.

LIPOFAGIE, s. f. / lipophagie, s. f. / lipophagy. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***phagein*** *= a mânca.*] Absorbţia de lipide de către macrofage. L. permite, de ex., rezorbţia lipidelor depuse în peretele arterial.

LIPOFIBROM, s. n. / lipofibrome, s. m. / lipofibroma. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime; lat.* ***fibra*** *= fibră; -oma.*] Tumoră mixtă benignă compusă din ţesut adipos şi din ţesut fibros.

LIPOFIL, adj. / liphophile, adj. / lipophilic. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***philos*** *= prieten, de la* ***philein*** *= a iubi.*] Despre o substanţă care prezintă afinitate pentru grăsimi.

LIPOFILIE, s. f. / lipophilie, s. f. / lipophilia. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***philia*** *= atracţie, de la* ***philein*** *= a iubi; -oma.*] Afinitate pentru grăsimi.

LIPOFILINĂ, s. f. / lipophiline, s. f. / lipophiline. Principala proteină din membrana tecii de *mielină din sistemul nervos central. Domeniul extracitoplasmatic este hidrofob. L. provoacă aderenţa membranelor adiacente ale foiţelor celulare componente ale tecii de mielină. Domeniul său citosolic se asociază cu *proteina bazică a mielinei şi produce acolarea feţelor citosolice ale foiţelor. Sin.: proteolipid al mielinei.

LIPOFUSCINĂ, s. f. / lipofuscine, s. f. / lipofuscin. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime; lat.* ***fuscus*** *= negru, brun; -ină.*] Pigment denumit şi de uzură, de culoare neagră. Se acumulează în ficat după necroza hepatocitelor sau în cursul *sindromului Dubin-Johnson. V. şi cromolipoide.

LIPOFUSCINOZĂ, s. f. / lipofuscinose, s. f. / lipofuscinosis. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime; lat.* ***fuscus*** *= negru, brun; -ină; -oză.*] Termen generic care desemnează acumularea în diferite celule sau ţesuturi a *cromolipoidelor. Ex.: acumularea în ficat, consecutiv necrozei hepatocitelor, sau în neuroni, în cursul bolii *Spielmeyer-Vogt.

LIPOFUSCINOZĂ NEURONALĂ JUVENILĂ / maladie de Batten / neuronal ceroid lipofuscinosis. Sin.: boală Batten (v.).

LIPOGENEZĂ, s. f. / lipogenèse, s. f. / lipogenesis. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***genesis*** *= producere, de la* ***gennan*** *= a produce.*] Formarea de lipide prin conversia metabolică a glucidelor şi lipidelor. Sin.: adipogeneză.

LIPOGRANULOM, s. n. / lipogranulome, s. m. / lipogranuloma. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime; lat.* ***granulum****, dim. de la* ***granum*** *= grăunte; -oma.*] Nodul de material lipoid asociat cu inflamaţia granulomatoasă aseptică.

LIPOGRANULOM JUVENIL / lipogranulome juvénile / juvenile lipogranuloma. Sin.: nevo-xanto-endoteliom (v.).

LIPOGRANULOMATOZĂ, s. f. / lipogranulomatose, s. f. / lipogranulomatosis. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime; lat.* ***granulum****, dim. de la* ***granum*** *= grăunte; -oma; -oză.*] Perturbare a metabolismului lipidic caracterizată anatomopatologic prin proliferarea, necroza şi transformarea fibroasă a celulelor adipoase, însoţite de reacţii inflamatorii ale ţesutului conjunctiv învecinat şi de formarea unor *lipogranuloame.

LIPOGRANULOMATOZĂ DISEMINATĂ / lipogranulomatose disséminée / disseminated lipogranulomatosis. Sin.: sindrom Farber-Uzman (v.).

LIPOID, adj., s. n. / lipoïde, adj., s. m. / lipoid. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***eidos*** *= formă.*] 1) Termen folosit pentru a sugera aspectul asemănător cu ţesutul adipos al unor formaţiuni tumorale. 2) (Substanţă) care prezintă o structură chimică înrudită cu a *lipidelor.

LIPOIDOZĂ, s. f. / lipoïdose, s. f. / lipoidosis. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***eidos*** *= formă; -oză.*] Denumire generică a unui grup de afecţiuni determinate de tulburări enzimatice congenitale ale metabolismului lipidic care conduc la o acumulare anormală (*tezaurismoză) de lipide sau de substanţe înrudite (*lipoide), localizată cel mai frecvent în *sistemul reticuloendotelial. Există mai multe boli, cu tablou clinic variat, care pot fi cuprinse în grupul l. Majoritatea sunt denumite cu nume proprii: *boala Tay-Sachs, *b. Gaucher, *b. Fabry, *b. Krabbe, *b. Niemann-Pick, *b. Refsum, *b. Wolman, *b. Hand-Schüller-Christian, *b. Letterer-Siwe, *b. Farber. Sin.: dislipoidoză, dislipidoză, lipidoză.

LIPOLITIC, adj. / lipolytique, adj. / lipolytic. Care provoacă, produce lipoliză (v.).

LIPOLIZĂ, s. f. / lipolyse, s. f. / lipolysis. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***lysis*** *= distrugere, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] Hidroliza lipidelor în *acizi graşi liberi şi alcool (*glicerol în cazul *trigliceridelor). Se produce în cursul digestiei intestinale, sub influenţa bilei şi a sucului pancreatic. Sin.: adipoliză.

LIPOM, s. n. / lipome, s. m. / lipoma. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***-oma.***] Formaţiune tumorală benignă, bine delimitată şi de consistenţă moale, cu localizare frecvent subcutanată. Rezultă din proliferarea ţesutului adipos normal. *L. arborescent al sinovialei genunchiului,* v. boala Hoffa-Kasterot.

LIPOMATOS, adj. / lipomateux, adj. / lipomatous. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***-oma.***] Care prezintă caracteristicile unui *lipom sau se aseamănă cu un lipom.

LIPOMATOZĂ, s. f. / lipomatose, s. f. / lipomatosis. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***-oma; -oză.***] Stare patologică în care este caracteristică prezenţa de lipoame multiple, mai mult sau mai puţin numeroase. Termenul este utilizat uneori şi pentru prezenţa de ţesut adipos localizat regional (pentru care este însă mai corect termenul de *adipoză). Se disting diverse forme: 1) *L. cardiacă* (cu localizare subepicardică). 2) *L. dureroasă.* Sin.: *adiposis dolorosa* (v.). 3) *L. dureroasă pararotuliană,* v. boală Hoffa-Kasterot. 4) *L. nodulară multiplă a centurii şi a membrelor* (Roch), afecţiune ereditară şi familială caracterizată prin prezenţa de noduli grăsoşi de mărimea unei nuci, localizaţi pe membre şi trunchi. 5) *L. segmentară a trunchiului.* 6) *L. simetrică circumscrisă.* 7) *L. simetrică (cu predominanţă cervicală),* v. sindrom Launois-Benson.

LIPOMICRON, s. m. / lipomicron, s. m. / lipomicron. V. chilomicron.

LIPOMIXOM, s. n. / lipomyxome, s. m. / lipomyxoma. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***muxa*** *= mucozitate;* ***-oma****, sufix cu semnificaţia de tumoră.*] Tumoră complexă formată din ţesut adipos şi ţesut mucos.

LIPOMIXOSARCOM, s. n. / lipomyxosarcome, s. m. / lipomyxosarcoma. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***myxa*** *= mucus;* ***sarx, sarkos*** *= carne;* ***-oma.***] Tumoră malignă rezultată din asocierea *liposarcom – *mixosarcom.

LIPONEOGENEZĂ, s. f. / liponéogenèse, s. f. / liponeogenesis. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***neos*** *= nou;* ***gennan*** *= a produce.*] Formarea de grăsimi în organism, la nivelul ficatului şi al celulelor adipoase. Grăsimile se formează în acest caz din *glucide, *insulina având un rol important în această transformare.

LIPOPOLIZAHARID, s. n. / lipopolysaccharide, s. m. / lipopolysaccharid. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***polys*** *= mulţi; lat.* ***saccharum****, gr.* ***sakkharon*** *= zahăr.*] Compus natural rezultat din unirea unui polizaharid cu un lipid. Component al membranei externe a bacteriilor gramnegative, l. este un antigen puternic, reprezentând *endotoxina familiei **Enterobacteriaceae.*

LIPOPROTEINĂ, s. f. / lipoprotéine, s. f. / lipoprotein. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***protos*** *= primul;* ***-ină.***] Denumire generică pentru proteine ale căror molecule sunt asociate prin legături fizice sau chimice cu lipidele. Reprezintă forma normală de transport a lipidelor în circulaţia sanguină. Plasma sanguină conţine mai multe forme de l., caracterizate prin calitatea proteinei şi compoziţia lor. În funcţie de mobilitatea electroforetică, se disting: 1) *LDL (low density lipoproteins)* sau *beta-lipoproteinele* reprezintă forma majoră de transport a esterilor de colesterol (migrare electroforetică β). 2) *VLDL (very low density lipoproteins)* sau *alfa$_2$-lipoproteinele* transportă lipide endogene, în special trigliceride, spre ţesuturi (banda pre-β). 3) *IDL (intermediate density lipoproteins),* care transportă atât trigliceride, cât şi esteri de colesterol (banda β largă). 4) *Chilomicronii* sunt forma majoră de transport a trigliceridelor şi colesterolului exogen din intestin în sânge (originea la migrarea electroforetică). 5) *HDL* (*high density lipoproteins*) sau *alfa$_1$-lipoproteinele* transportă colesterolul de la ţesuturi (inclusiv artere) spre ficat (banda α). V. şi tab. const. biochim.

LIPOPROTEIN-LIPAZĂ, s. f. / lipoprotéin-lipase, s. f. / lipoprotein-lipase. Lipază (EC 3.1.34) legată la faţa vasculară a celulelor endoteliale prin asocierea la *heparan sulfat şi prin acesta la membrana plasmatică, de unde poate fi detaşată de heparină. L.-l. există în numeroase ţesuturi, ca ţesutul adipos şi miocardic. Ea este activată de fosfolipide, de apoproteina C II din *chilomicroni, de VLDL şi IDL (v. cap. *Abrevieri, simboluri şi acronime*). Ea hidrolizează *trigliceridele şi le degradează progresiv în glicerol şi acizi graşi. Aceştia sunt transferaţi la nivelul endoteliului şi, de la acest nivel, la alte celule pentru a fi metabolizaţi ca sursă de energie (celule musculare), sau convertiţi în trigliceride care sunt stocate (adipocite) sau secretate (glanda mamară în timpul lactaţiei). De fapt, l.-l. reprezintă aşa numitul factor clarifiant care face să dispară chilomicronii responsabili, în unele cazuri, de aspectul lactescent al plasmei.

α-LIPOPROTEINĂ. Var. pentru alfalipoproteină (v. lipoproteină).

β-LIPOPROTEINĂ. Var. pentru betalipoproteină (v. lipoproteină).

LIPOPROTEINOZĂ, s. f. / lipoprotéinose, s. f. / lipoproteinosis. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***protos*** *= primul; -ină; -oză.*] Sin.: proteinoză lipidică (v.).

LIPOSARCOM, s. n. / liposarcome, s. m. / liposarcoma. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***sarx, sarkos*** *= carne;* ***-oma.***] *Sarcom al ţesutului adipos, dezvoltat rareori la nivelul unui *lipom şi situat de regulă în profunzime. Extrem de invazive, l. sunt asociate frecvent cu alte proliferări mezenchimatoase. Ex.: *lipomixosarcom.

LIPOSOLUBIL, adj. / liposoluble, adj. / liposoluble. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime; lat.* ***solubilis*** *= care se poate desface, descompune.*] Despre o substanţă care este solubilă în *lipide.

LIPOSUCŢIUNE, s. f. / liposuccion, s. f. / liposuction. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime; lat.* ***suctus****, de la* ***sugere*** *= a suge.*] Aspiraţia grăsimii subcutanate cu ajutorul unor canule, realizată în cursul unei intervenţii chirurgicale în scop plastic sau elastic. Sin.: lipoaspiraţie.

LIPOTIMIE, s. f. / lipothymie, s. f. / lipothymia. [*Gr.* ***leipein*** *= a lăsa, a abandona;* ***thymos*** *= spirit, minte.*] Termen discutabil (rareori utilizat în engl.) prin care este denumită o stare caracterizată prin impresia angoasantă de pierdere iminentă a conştienţei, cu paloare, transpiraţii, respiraţie superficială, tulburări vizuale. L. este consecinţa unor tulburări vasomotorii, declanşate de stimularea nervului vag, în cazul unui stres, al unei stări de oboseală accentuată, a ridicării bruşte după un decubitus dorsal prelungit etc. V. şi sincopă.

LIPOTROP, adj. / lipotrope, adj. / lipotropic. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***trope*** *= întoarcere, de la* ***trepein*** *= a întoarce.*] 1) Despre o substanţă chimică cu fixare selectivă pe ţesutul adipos. 2) Care favorizează mobilizarea şi degradarea grăsimilor din ficat *(*factor l.),* având efect protector hepatic.

β-LIPOTROPINĂ. Var. pentru betalipotropină (v.).

LIPOXIGENAZĂ, s. f. / lipooxygénase, s. f. / lipooxygenase. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***oxys*** *= acru;* ***gennan*** *= a produce; -ază.*] V. leucotrienă.

LIPOXINE, s. f. pl. / lipoxines, s. f. pl. / lipoxins. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***oxys*** *= acru, oxigen; -ină.*] Derivaţi ai *leucotrienelor. Posedă o legătură dublă în plus faţă de acestea şi trei grupări hidroxil. L. A şi B stimulează contracţia muşchilor bronşici.

LIPOZOM, s. m. / liposome, s. m. / liposoma. [*Gr.* ***lipos*** *= grăsime;* ***soma, -atos*** *= corp.*] Microsferă (cu diametrul de 20-30 nm) alcătuită dintr-un strat dublu concentric de fosfolipide şi obţinută prin dispersia fosfolipidelor în apă. Membrana lipozomală este asemănătoare cu *dublul strat fosfolipidic al membranei celulare. Există l. monolamelari şi multilamelari, iar dimensiunile acestora diferă în funcţie de tehnicile de preparare şi natura moleculară a l. Studii numeroase au drept scop utilizarea l. ca transportori (vectori) de oxigen, enzime, medicamente sau de gene în terapia genetică. Ex.: l. conţinând metotrexat pot fi injectaţi în sângele pacientului în vederea încorporării în celule tumorale maligne.

LIPURIE, s. f. / lipurie, s. f. / lipuria. [*Gr. **lipos** = grăsime; **ouron** = urină.*] Sin.: lipidurie (v.).

LISENCEFAL, s. n. / lissencéphale, s. m. / lissencephalon. [*Gr. **lissos** = neted; **enkephalos** = creier, de la **en** = în, **kephale** = cap.*] *Encefal cu scoarţa cerebrală netedă, fără şanţuri şi circumvoluţii.

LISERGID, s. n. / lysergide, s. m. / lysergide. *Psihodisleptic halucinogen de sinteză a cărui utilizare terapeutică a fost abandonată. Este consumat de unii toxicomani. Denumit de regulă prin abrev. LSD.

LISTERIA / Listeria / Listeria. [*Sir Joseph Lister, baron, chirurg scoţian, Glasgow, Edinburgh, Londra, 1827-1912.*] Bacili grampozitivi din familia *Corynebacteriaceae*, larg răspândiţi în natură. Transmisă prin hrană, specia *L. monocytogenes* determină *listerioza umană, iar uneori meningită, septicemie sau, la gravide, moartea fetusului.

LISTERIOZĂ, s. f. / listériose, s. f. / listeriosis. [*Sir Joseph Lister, baron, chirurg scoţian, Glasgow, Edinburgh, Londra, 1827-1912; -oză.*] Boală produsă de **Listeria monocytogenes*. Se exprimă prin noduli miliari la nivelul viscerelor, cu simptome în funcţie de organul afectat. Apariţia la făt şi nou-născut este adesea fatală, fiind cunoscută sub numele de granulomatoză infantilă septică

LITECTOMIE, s. f. / lithectomie, s. f. / lithectomy. [*Gr. **lithos** = piatră; **ectome** = excizie.*] Ablaţia unui *calcul.

LITEMIE, s. f. / lithémie, s. f. / lithemia. [*Gr. **lithos** = piatră; **haima, -atos** = sânge.*] 1) Concentraţia litiului în plasma sanguină. 2) În engl., exces de acid uric (denumit şi *lithic acid*) în sânge.

LITIAZĂ, s. f. / lithiase, s. f. / lithiasis. [*Gr. **lithos** = piatră; -ază.*] Nume generic pentru afecţiunile ce implică formarea de concreţiuni solide (calculi) prin aglomerarea de substanţe organice sau minerale în interiorul canalelor glandulare, conductelor naturale sau cavităţilor organice. În funcţie de localizarea calculilor se descriu: *colelitiaza, *l. renală, *l. vezicală, *l. veziculară. Sin.: calculoză.

LITIAZĂ BILIARĂ / lithiase biliaire / biliary lithiasis. Sin.: colelitiază (v.).

LITIAZĂ BRONŞICĂ / lithiase bronchique / bronchial lithiasis. Sin.: bronholitiază (v.).

LITIAZĂ RENALĂ / lithiase rénale / kidney stones, urolithiasis. Boală cu etiopatogenie complexă, plurifactorială (factori genetici, fizici, alimentari, biochimici-metabolici, infecţioşi) care constă în formarea de calculi în bazinet, calice sau bazinet şi calice (calculi coraliformi). Calculii pot fi formaţi din oxalaţi, fosfaţi, acid uric, uraţi sau secundari unor erori metabolice. În marea lor majoritate, calculii sunt radioopaci sau dacă sunt radiotransparenţi apar ca imagini lacunare la *urografie. Simptomul clinic caracteristic pentru l. r. este colica nefretică la care se adaugă *hematurie (după colică), manifestări digestive şi cardiovasculare variabile, *polakiurie, iar în obstrucţiile ureterale febră şi anurie. Complicaţiile l. r. pot fi obstructive (hidronefroză, anurie obstructivă), infecţioase (pielonefrită acută, pielonefroză, şi, în discuţie, degenerative. Sin.: nefrolitiază.

LITIAZĂ VEZICALĂ / lithiase vésicale / bladder stones. *Litiază cu localizare în vezica urinară, de obicei în relaţie cu staza urinară şi infecţiile urinare repetitive. Compoziţia calculilor poate fi similară cu cea a calculilor renali. Simptomatologia clinică include: *polakiurie cu micţiuni dureroase şi hematurie.

LITIAZĂ VEZICULARĂ / lithiase vésiculaire / vesicular lithiasis. Sin.: colecistolitiază (v.).

LITIC, adj. / lytique, adj. / lytic. [*Gr. **lytikos** = care distruge, de la **lyein** = a distruge.*] 1) Despre o substanţă sau un microorganism care produce *liza unor structuri. 2) Care se referă la liză.

LITIU, s. n. / lithium, s. m. / lithium. [*Gr. **lithos** = piatră.*] Elementul nr. 3 cu greutate atomică 6,939 şi densitate 0,53 g/cm^3. Aparţine metalelor alcaline şi este cel mai uşor element solid la temperatura obişnuită. Este răspândit în natură, dar în cantităţi mici, iar asociat cu sodiul şi potasiul este prezent în numeroşi silicaţi şi fosfaţi. Ionii de Li conferă proprietăţi diuretice apelor minerale. Cel mai mare interes în medicină îl reprezintă utilizarea Li (sub formă de carbonat, citrat sau gluconat de litiu) în tratamentul tulburărilor bipolare maniaco-depresive. Mai rar, cationul poate fi utilizat în hematologie, pentru creşterea numărului leucocitelor. Efectele sunt uneori excepţionale, îndeosebi în perioadele depresive. Mecanismul de acţiune nu este cunoscut, fiind susţinută ipoteza interferării unor sisteme de *mesageri secunzi. Bateriile cu l. alimentează *stimulatoarele cardiace.

LITOLITIC, adj., s. n. / litholytique, litotriptique, adj., s. m. / lithotriptic. [*Gr. **lithos** = piatră; **lytikos** = care distruge, de la **lyein** = a distruge.*] (Substanţă) care prezintă proprietatea de dizolvare a calculilor.

LITOTRIPSIE, s. f. / lithotripsie, lithotriptie, s. f. / lithotripsy. [*Gr. **lithos** = piatră; **tripsis** = sfărâmare.*] Denumire generică pentru procedeele de distrucţie a calculilor renoureterali sau vezicali, care după dezintegrare în particule, mai mult sau mai puţin fine, sunt eliminaţi odată cu urina, pe cale naturală. Se disting: 1) *L. extracorporeală* utilizând aparate care generează unde de şoc, fie emiţătoare supersonice (care eliberează energia într-un spaţiu limitat producând unde de şoc acustice şi plasmă), v. plasmă (def. 2), fie emiţătoare cu amplitudine finită (care produc unde acustice pulsatile prin deplasarea unei suprafeţe activate cu descărcări electrice). Unda de şoc sau de presiune este focalizată pe calcul. Propagarea undelor de şoc între generator şi calcul se efectuează la nivelul unui sector anatomic denumit zonă de tir (localizat la suprafaţa organismului). Denumirea metodei în engleză: *Extracorporeal Shock Wave Lithotripsy - ESWL.* 2) *L. intracorporeală*: prin unde de şoc generate electrohidraulic, l. ultrasonică, l. laser (îndeosebi cu laser pulsatil; metodă ideală, dar extrem de costisitoare), l. balistică (prin şocuri pneumatice transmise direct în calcul). Var.: litotripţie. Sin.: litotriţie.

LITOTRIPŢIE. Var. pentru litotripsie (v.).

LITOTRITOR, s. n. / lithotriteur, s. m. / lithotrite. [*Gr. **lithos** = piatră; **tritor** = concasor.*] Instrument destinat zdrobirii calculilor vezicali pe cale endoureterală, fie mecanic, fie printr-un procedeu ultrasonic.

LITOTRIŢIE, s. f. / lithotritie, s. f. / lithotrity. [*Gr. **lithos** = piatră; lat. **tritus**, de la **terere** = a sfărâma.*] Sin.: litotripsie (v.).

LIVEDO, s. n. / livedo, s. m. / livedo. [*Lat. **livedo** = pată marmorată, de la **lividus** = vineţiu, palid.*] Stare a pielii caracterizată prin cianoză cu dispunere reticulară, predominantă de regulă la nivelul membrelor inferioare. L. poate fi consecinţa unei tulburări constituţionale a circulaţiei capilare (*l. pasiv*) sau a unei boli inflamatorii vasculare, îndeosebi *periarterită nodoasă (*l. activ*). L. pasiv se şterge la ridicarea membrului inferior, spre deosebire de l. activ.

LIVEDOID, adj. / livedoïde, adj. / livedoid. [*Lat. **livedo** = pată marmorată, de la **lividus** = vineţiu, palid; gr. **eidos** = formă.*] Care se aseamănă cu *livedo-ul.

LIVID, adj. / livide, adj. / livid. [*Lat. **lividus** = vineţiu, palid.*] Care este palid sau uşor gri-albăstrui, ca tentă de culoare.

LIVIDITATE, s. f. / lividité, s. f. / lividity. [*Lat.* ***lividus*** *= vineţiu, palid.*] 1) Caracterul unei suprafeţe cutanate mai palide decât normal. 2) *L. cadaverică*, pete cadaverice formate la 3-6 ore după moarte, în părţile declive ale cadavrului, prin hipostază.

LIZAT, s. n. / lysat, s. m. / lysate. [*Gr.* ***lysis*** *= distrugere, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] Produs al disoluţiei celulelor tisulare sau a microorganismelor.

LIZĂ, s. f. / lyse, s. f. / lysis. [*Gr.* ***lysis*** *= distrugere, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] 1) Disoluţia celulelor sau a microorganismelor prin acţiunea unor agenţi chimici, fizici sau biologici. 2) Sufix utilizat în compunerea termenilor ce desemnează degradarea substanţelor organice. Ex.: glicoliză.

LIZEREU BURTON (GINGIVAL) / liséré de Burton / Burton's halo. [*Fr. veche* ***lis****, forma la genul masculin (rară) de la* ***lice*** *= fir de urzeală;* ***Henry Burton****, medic englez Londra, 1799-1849; (lat.* ***gingiva*** *= gingie).*] Dungă gri-albăstruie la nivelul marginii libere a gingiilor, întâlnită în intoxicaţii profesionale cronice cu plumb (*saturnism) - gingivită saturnină.

LIZEREU GINGIVAL / liséré gingival / gingival line. Pigmentarea marginii festonului gingival, apărând de obicei în intoxicaţiile cronice ca o dungă de 1-2 mm care colorează coletul dinţilor. Culoarea diferă în funcţie de metalul care a produs intoxicaţia: cenuşie-albastră = plumb, albastră-neagră = mercur, albastră = bismut, verde = cupru etc.

LIZIL-BRADIKININĂ, s. f. / lysyl-bradikinine, s. f. / lysyl-bradikinin. Sin.: kalidină (v.).

LIZINĂ, s. f. / lysine, s. f. / lysine (1), lysin (2). [*2) Gr.* ***lysis*** *= distrugere, de la* ***lyein*** *= a distruge; -ină.*] 1) Aminoacid esenţial, constituent, sub forma levogiră, al proteinelor. L. are proprietăţi bazice, este glicogenică şi cetogenă. Simbol *Lys* sau *K*. 2) Nume generic pentru o serie de substanţe (anticorpi) care au proprietatea de *liză celulară specifică, prin intermediul *complementului. Se deosebesc: bacteriolizine, hemolizine, citolizine etc. V. şi tab. const. biochim.

LIZOGEN, adj. / lysogène, adj. / lysogenic. [*Gr.* ***lysis*** *= distrugere, de la* ***lyein*** *= a distruge;* ***gennan*** *= a produce.*] 1) Producător de lizină sau cauzator de liză. 2) Care ţine de *lizogenicitate.

LIZOGENICITATE, s. f. / lysogenicité, s. f. / lysogenicity. [V. etimol. *lizogen*.] 1) Proprietatea de a produce *lizine, ori de a provoca *liză. 2) Potenţialul unei bacterii de a produce bacteriofagi. 3) Asocierea specifică între genomul bacteriofagului şi genomul bacterian.

LIZOGENIE, s. f. / lysogénie, s. f. / lysogenicity. [V. etimol. *lizogen*.] Posibilitatea unui fag (*bacteriofag) de a se menţine sub o formă integrată (profag) în cromozomul bacterian fără să antreneze fenomen litic. O eventuală activare a profagului se traduce prin liza bacteriei gazdă.

LIZOTIPIE, s. f. / lysotypie, s. f. / phage typing. [*Gr.* ***lysis*** *= distrugere, de la* ***lyein*** *= a distruge;* ***typos*** *= tip, model, marcă.*] Procedeu de identificare a bacteriilor în funcţie de sensibilitatea lor la diferiţi *bacteriofagi. L. este foarte utilizată în studiile epidemiologice, îndeosebi pentru salmonele, colibacili, stafilococi şi bacili piocianici.

LIZOZIM, s. m. / lysozyme, s. f. / lysozyme. [*Gr.* ***lysis*** *= distrugere, de la* ***lyein*** *= a distruge;* ***zyme*** *= ferment, drojdie.*] Enzimă cristalină prezentă în salivă, lacrimi, albuş de ou şi în alte câteva fluide animale; este agent antibacterian.

LIZOZIMEMIE, s. f. / lysozymémie, s. f. / lysozymaemie. Prezenţa *lizozimului în plasma sanguină. L. normală este de 3-9 mg/L.

LIZOZOM PRIMAR / lysosome primaire / primary lysosome. *Lizozom care nu conţine reziduuri insolubile şi care nu a participat încă la digestia intracelulară. Se observă rar, în afara celulelor sanguine care nu au fost încă activate (neutrofile, monocite, limfocite).

LIZOZOM SECUNDAR / lysosome secondaire / secondary lysosome. *Lizozom care conţine material în curs de digestie sau material indigest. Acesta este aspectul obişnuit al lizozomilor.

LIZOZOMAL, adj. / lysosomial, -ale adj. / lysosomal. Care se referă la *lizozom, se află în relaţie cu lizozomul.

LIZOZOMI, s. m. pl. / lysosomes, s. m. pl. / lysosomes. [*Gr.* ***lysis*** *= distrugere, de la* ***lyein*** *= a distruge;* ***soma, -atos*** *= corp.*] Organite celulare cu morfologie şi dimensiuni variabile (0,05-0,5 μm), delimitate de o membrană lipoproteică, care conţin circa 40 de enzime hidrolitice (hidrolaze acide: fosfataze, nucleaze, proteaze, polizaharidaze, lipaze). L. reprezintă organitul celular de digestie a unor macromolecule, a unor părţi din celulă, precum şi a unor microorganisme fagocitate. Enzimele lizozomale acţionează la un pH optim acid (circa 5), care este menţinut de o pompă membranară de protoni (H^+) ce foloseşte energia rezultată din hidroliza ATP. Dependenţa acţiunii enzimelor de un pH acid protejează componentele citosolului, deoarece în cazul lezării membranei lizozomale enzimele eliberate sunt în mare parte inactivate de pH-ul citosolic, care este 7,2. Sinteza hidrolazelor acide lizozomale are loc în *reticulul endoplasmatic, toate proteinele destinate l. conţinând ca marker manoza-6-fosfatul (M6P). Această grupare prezintă la nivelul *reticulului Golgi trans un receptor specific, pe baza căruia hidrolazele sunt sortate şi direcţionate spre l. Traficul diferitelor materiale ce urmează să fie digerate în l. se produce prin cel puţin trei căi: 1) *Endocitoză*, prin transfer de la endozomi la lizozomi. 2) *Autofagocitoză*, prin care sunt transportate în l. debriuri celulare; în acest proces se formează autofagozomii. 3) *Fagocitoză*, proces care are loc numai în celule specializate (ex.: macrofage, neutrofile), unde se formează fagozomii care se transformă în fagolizozomi. Pe lângă funcţiile specifice, l. au probabil rol în mitoză şi în fecundaţie, ca şi implicaţii multiple în patologie (patologie lizozomală, patologie articulară şi musculară, afecţiuni imunologice, cancerogeneză etc.).

LOB, s. m. / lobe, s. m. / lobe. NA: lobus, pl. lobi. [*Gr.* ***lobos*** *= lob.*] Porţiune dintr-un viscer, net individualizată fie prin *scizuri mai mult sau mai puţin profunde, fie printr-o vascularizaţie şi fiziologie proprii. Ex.: l. pulmonar, l. hepatic.

LOB CEREBELOS / lobe cérébelleux / cerebellar lobe. NA: lobus cerebeli. Denumire dată diferitelor părţi ale cerebelului delimitate prin şanţuri transversale V. cerebel.

LOB FOWLER / lobe de Fowler / Fowler's lobe. V. plămân.

LOB FRONTAL / lobe frontal / frontal lobe. NA: lobus frontalis. Cel mai voluminos l. al creierului uman, întinzându-se pe toate cele trei feţe ale emisferului cerebral. Faţa externă (laterală) este separată de *l. parietal prin *scizura lui Rolando, între cele două şanţuri delimitându-se girusul precentral, al cărui cortex, împreună cu cel de pe versantul anterior al *scizurii centrale, constituie aria motorie centrală (aria 4). Înaintea acestui girus se găsesc două şanţuri orizontale care delimitează trei girusuri frontale (superior, mijlociu şi inferior). Girusul frontal inferior este împărţit în *pars orbitalis*, *pars triangularis* şi *pars opercularis*, ultimele două corespunzând centrului efector al limbajului descris de Broca. Porţiunea vecină cu polul frontal constituie l. prefrontal, cu importante funcţii asociative comportamentale şi psihice.

LOB OCCIPITAL / lobe occipital / occipital lobe. NA: lobus occipitalis. Polul posterior al emisferului cerebral, separat de lobul parietal şi temporal prin scizura perpendiculară externă (scizura parietooccipitală laterală). Prezintă şase circumvoluţiuni (numerotate de la 1 la 6), din care ultimele două, separate prin *scizura calcarină, sunt situate pe faţa internă a emisferului cerebral. Între scizura calcarină şi scizura parietooccipitală medială (perpendiculară internă) se află lobul cuneus.

LOB OLFACTIV / lobe olfactif / olfactory lobe. Parte a *rinencefalului formată din bulbul olfactiv, tractul olfactiv şi trigonul olfactiv (mic relief la bifurcarea tractului olfactiv, între stria olfactivă laterală şi cea medială), implicat în *olfacţie.

LOB ORBITAR / lobe orbitaire / orbital lobe. NA: gyri orbitalis. Faţa inferioară a *l. frontal, situată deasupra plafonului orbitei. Prezintă un număr variabil de scizuri superficiale, dintre care scizura orbitară internă este constantă, ea conţinând bulbul şi tractul olfactiv.

LOB PARIETAL / lobe pariétal / parietal lobe. NA: lobus parietalis. Regiune a emisferului cerebral situată înapoia l. frontal şi deasupra l. temporal, între *scizurile lui Rolando şi Sylvius. Pe faţa externă se delimitează girusul postcentral (unde se proiectează aria somestezică I), împreună cu două girusuri parietale (superior şi inferior). Ambele girusuri au un cortex extrem de diferenţiat, cu mare capacitate asociativă şi integratoare. Pe emisferul dominant, ele fac parte din aria receptoare a limbajului, în timp ce pe emisferul nedominant intervin în percepţia spaţială, în recunoaşterea vizuală şi a unor elemente muzicale.

LOB TEMPORAL / lobe temporal / temporal lobe. NA: lobus temporalis. Parte a emisferului cerebral situată dedesubtul l. frontal şi parietal. Pe faţa externă se delimitează trei circumvoluţiuni orizontale (T_1, T_2, T_3), iar pe faţa inferioară alte două (T_4, T_5). Pe faţa internă se găseşte a cincea circumvoluţiune, ce corespunde hipocampului care face parte din *rinencefal. L. t. corespunde ariei gustative, ariei auditive şi vestibulare.

LOBECTOMIE, s. f. / lobectomie, s. f. / lobectomy. [*Gr. **lobos** = lob; **ektome** = excizie.*] Procedeu chirurgical care constă în extirparea unui *lob de la nivelul unei formaţiuni anatomice. Ex.: l. cerebrală, l. hepatică, l. pulmonară, l. tiroidiană. V. şi lobotomie.

LOBELINĂ, s. f. / lobeline, s. f. / lobeline. [***Lobel**, botanist flamand, 1538-1616; **-ină**.*] Principalui alcaloid din *Lobelia inflata*, $C_{22}H_{27}NO_2$, utilizat în preparatele antifumat; are acţiune stimulantă asupra centrului respirator bulbar.

LOBELISM, s. n. / lobélism, s. m. / lobelism. Intoxicaţie cu *lobelină, a cărei acţiune este asemănătoare cu cea a *nicotinei.

LOBENGULISM, s. n. / lobengulisme, s. m. / lobengulism. [*Termen derivat din denumirea provinciei **Lobengula**, Africa de Sud.*] Sindrom caracterizat prin asocierea obezităţii cu atrofia organelor genitale şi a părului, dar cu dezvoltarea pronunţată a mamelelor.

LOBITĂ, s. f. / lobite, s. f. / lobitis. Inflamaţie a unui lob dintr-un anumit viscer. Termenul se utilizează de regulă pentru desemnarea inflamaţiei unui lob pulmonar. De ex.: *l. tuberculoasă.*

LOBOTOMIE, s. f. / lobotomie, s. f. / lobotomy. [*Gr. **lobos** = lob; **tome** = tăiere, secţiune, de la **temnein** = a tăia.*] Intervenţie psihochirurgicală destinată distrugerii fasciculelor de substanţă albă aferente la lobul frontal, îndeosebi fasciculul talamofrontal. L. este eficientă în suprimarea durerilor rebele la tratament medicamentos, ca şi în unele tulburări grave de comportament. Distrucţia poate fi chirurgicală, chimică, termică sau radioizotopică. Practica l. pune serioase probleme de bioetică. Termenul de leucotomie este mai adecvat, deoarece prin l. nu se secţionează şi nici nu se extirpă un întreg lob cerebral.

LOBUL, s. m. / lobule, s. m. / lobule. NA: lobulus. [*Lat. medicală **lobulus** = lob mic, de la gr. **lobos** = lob.*] Lob mic. În general: subdiviziune mică, macroscopică sau microscopică, a unui organ parenchimatos. *L. glomerular* este alcătuit din câteva anse capilare, iar un glomerul conţine 3-4 lobuli. Un *l. renal* este alcătuit dintr-o piramidă Ferrein şi corticala înconjurătoare.

LOBUL CENTRAL / lobule central / lobulus centralis cerebelis. NA: lobulus centralis. Sin.: *vermis* (v. def. 1).

LOBUL PARACENTRAL / lobule paracentral / paracentral lobe. Circumvoluţiune situată pe faţa internă a *emisferului cerebral, de o parte şi de alta a porţiunii terminale a *scizurii lui Rolando.

LOCALICISM, s. n. / localicisme, s. n. / localicism. [*Lat. **localis** = local, de la **locus** = loc; **-ism**.*] Concepţie conform căreia un proces local este studiat fără observarea repercusiunilor asupra organismului.

LOCALIZARE, s. f. / localisation, s. f. / localization. [*Lat. **localis** = local, de la **locus** = loc.*] 1) Determinarea sediului unui proces morbid sau al unei leziuni. 2) Limitarea unui proces patologic la o zonă restrânsă.

LOCALIZARE CEREBRALĂ / localisation cérébrale / cerebral localization. Localizarea cerebrală este atribuirea unei funcţii unei anumite regiuni din creier. Ideea l. c. datează din *Antichitate*, dar abia în secolul al XVII-lea *Thomas Willis* susţine relaţia dintre inteligenţă şi *circumvoluţiile cortexului cerebral, pentru ca începând din secolul al XIX-lea să se dezvolte noţiunea de arie cerebrală. (V. arie 1, 2, 3, 6, 8, 9, 11, 13, 14, 15, 16, 17.) În prezent, utilizarea metodelor de imagistică cerebrală funcţională (îndeosebi *tomografie prin emisie de pozitroni şi *rezonanţă magnetică nucleară) readuce în actualitate, cu o tehnicitate şi o precizie fără precedent, problema l. c. O serie de date anterioare sunt confirmate, dar totodată s-au acumulat observaţii care conduc la ideea existenţei, pentru fiecare funcţie studiată, a unor reţele sau circuite neuronale implicând mai multe arii ale creierului.

LOCO DOLENTI / loco dolenti / loco dolenti. Locuţiune latină însemnând *la locul dureros*. De ex., injecţie *loco dolenti.*

LOCOMOTOR, adj. / locomoteur, -trice, adj. / locomotor. [*Lat. **locus** = loc; **motor, -oris** = cel care pune în mişcare, de la **movere** = a mişca.*] Care ţine de locomoţie; care aparţine aparatului locomotor sau îl afectează.

LOCOMOŢIE, s. f. / locomotion, s. f. / locomotion. [*Lat. **locus** = loc; **motio, -onis** = mişcare, de la **movere** = a mişca.*] Mişcarea sau capacităţile de deplasare ale unei persoane dintr-un loc într-altul.

LOCUS, s. n., pl. loci / locus, s. m. / locus. [*Lat. **locus** = loc.*] 1) Termen care desemnează locul de situare a unei gene pe un cromozom, corespunzând unui punct bine definit. 2) Denumire utilizată pentru unele structuri ale sistemului nervos central, bine individualizate (îndeosebi funcţional). Ex.: **l. niger.*

LOCUS CAERULEUS / locus caeruleus / locus caeruleus. TA: locus caeruleus. [*Lat. = regiune albastră.*] Nucleu albăstriu de substanţă cenuşie situat în unghiul superior al planşeului ventriculului al IV-lea cerebral.

LOCUS NIGER / locus niger / substantia nigra. TA: substantia nigra. Lame de substanţă cenuşie pare şi simetrice situate în *pedunculii cerebrali între baza acestora şi calotă. Intervin în reglarea mişcărilor automatice.

LOGAGNOZIE, s. f. / logagnosie, s. f. / logagnosia. [*Gr. **logos** = cuvânt; **a** - priv.; **gnosis** = cunoaştere, de la **gnonai** = a cunoaşte.*] Tip de *afazie în care nu este recunoscut sensul unui cuvânt rostit sau scris.

LOGARITM, s. m. / logarithme, s. m. / logarithm. [*Lat. ştiinţifică **logarithmus**, cuvânt creat de scoţianul Neper, în 1614, din gr. **logos** = raport, relaţie; **arithmos** = număr.*] L. unui număr reprezintă exponentul necesar pentru a obţine acest număr, denumit bază. Ex.: 2 este logaritmul lui 100, în sistemul cu bază 10 (deoarece $10^2 = 100$).

LOGOCLONIE, s. f. / logoclonie, s. f. / logoclonia. [*Gr. **logos** = cuvânt; **klonos** = tumult, dezordine.*] Repetarea spasmodică a silabelor finale ale cuvintelor, observată adesea în *boala Alzheimer

LOGOFOBIE, s. f. / logophobie, s. f. / logophobia. [*Gr. **logos** = cuvânt; **phobos** = frică.*] Teama exagerată de a pronunţa cuvinte dificil de articulat.

LOGOMANIE, s. f. / logomanie, s. f. / logomania. [*Gr. **logos** = cuvânt; **mania** = nebunie.*] Sin.: logoree (v.).

LOGONEVROZĂ, s. f. / logonévrose, s. f. / logoneurosis. [*Gr. **logos** = cuvânt; **neuron** = nerv; -ozǎ.*] Perturbare complexă a exprimării articulate a cuvintelor, manifestată îndeosebi prin modificări de tonus ale musculaturii locomotorii, fonaţiei şi respiraţiei. Sin. pop.: bâlbâială, gângăveală.

LOGOPEDIE, s. f. / logopédie, s. f. / logop(a)edia, logopedics. [*Gr. **logos** = discurs, cuvânt; **paideia** = educarea copiilor, instruire.*] Ştiinţa studiului şi tratamentului defectelor vorbirii.

LOGOREE, s. f. / logorrhée, s. f. / logorrh(o)ea. [*Gr. **logos** = discurs, cuvânt; **rhoia** = curgere, de la **rhein** = a curge.*] Vorbire rapidă şi incoerentă, întâlnită în episoadele maniacale ale tulburărilor bipolare şi în unele forme de schizofrenie. Sin.: logomanie, verbomanie.

LOHII, s. f. pl. / lochies, s. f. pl. / lochia. [*Gr. **lokheia** sau **lokhos** = naştere.*] Termen folosit pentru a denumi secreţia de origine uterină care apare post-partum şi este exteriorizată vulvar timp de circa 2 săptămâni). Macroscopic, aspectul l. este iniţial sanguinolent, ulterior serosanguinolent şi în final seros.

LOJĂ, s. f. / loge, s. f. / lodge. [*Fr. **loge**, din limba francilor stabiliţi în Galia **laubja**, germ. **Laube** = boltă de verdeaţă.*] Compartiment cloazonat care conţine unul sau mai multe organe sau formaţiuni anatomice. Ex.: l. lombară, l. tibială anterioară.

LOMBAL, adj. / lombal, -ire, adj. / lumbal. [*Lat. **lumbus** = şale.*] Care este situat, localizat în zona *lombelor.

LOMBALGIE, s. f. / lombalgie, s. f. / lumbago. [*Lat. **lumbus** = şale; gr. **algos** = durere.*] Durere care apare spontan sau la palparea regiunii lombare. Etiologia este în relaţie cu organele situate în proximitatea regiunii anatomice menţionate, îndeosebi cu afecţiunile renale sau ale coloanei vertebrale. V. şi lumbago.

LOMBALIZARE. Var. pentru lombarizare (v.).

LOMBAR, adj. / lombaire, adj. / lumbar. [*Lat. **lumbus** = şale.*] Care se referă la regiunea lombară a *coloanei vertebrale, sau aparţine *lombelor.

LOMBARIZARE, s. f. / lombarisation, s. f. / lumbarisation. [*Lat. **lumbus** = şale.*] Anomalie a primei vertebre sacrate care este individualizată, devenind mai mult sau mai puţin asemănătoare cu a V-a vertebră lombară. Var.: lombalizare.

LOMBARTRIE, s. f. / lombarthrie, s. f. / lumbar spondylosis. [*Lat. **lumbus** = şale; gr. **arthron** = articulaţie.*] Formă de reumatism cronic degenerativ localizat la coloana lombară.

LOMBARTROZĂ, s. f. / lombarthrose, s. f. / lumbar osteoarthritis. [*Lat. **lumbus** = şale; gr. **arthron** = articulaţie; -ozǎ.*] Reumatism cronic degenerativ localizat la nivelul coloanei lombare. Determină o curbare a trunchiului şi dureri mai mult sau mai puţin vii, lombare şi sciatice.

LOMBE, s. f. pl. / lombes, s. f. pl. / loin. NA: lumbus. [*Lat. **lumbus** = şale.*] Regiune posterioară a trunchiului, corespunzând vertebrelor lombare, între ultimele coaste şi crestele iliace.

LOMBODISCARTROZĂ, s. f. / lombodiscarthrose, s. f. / lumbar disk lesions. [*Lat. **lumbus** = şale; lat. **discus**, gr. **diskos** = disc; gr. **arthron** = articulaţie; -ozǎ.*] *Discartroză a rahisului lombar.

LOMBOSACRAT, adj. / lombosacré, -e, s. f. / sacrolumbar. [*Lat. **lumbus** = şale; **sacrum** = osul sacru.*] Sin.: sacrolombar (v.).

LOMBOSCIATICĂ, s. f. / lombosciatique, s. f. / lumbago-sciatica. [*Lat. **lumbus** = şale; **sciaticus**, din gr. **iskhiadikos** = care suferă de sciatică, de la gr. **iskhias, -ados** = afecţiune a şoldului.*] Asociere a *lumbago-ului cu *sciatica.

LOMBOSTAT, s. n. / lombostat, s. m. / lombostat. [*Lat. **lumbus** = şale; gr. **statikos** = care opreşte, de la **istanai** = a plasa, a face să ţină.*] Corset ortopedic pentru imobilizarea coloanei lombare.

LOMBOTOMIE, s. f. / lombotomie, s. f. / lumbar laminectomy, lombotomy. [*Lat. **lumbus** = şale; gr. **tome** = tăiere, secţiune, de la **temnein** = a tăia.*] Procedeu chirurgical care constă în incizia lombară, în scopul abordului organelor situate în loja lombară (rinichi, suprarenale).

LONGEVITATE, s. f. / longévité, s. f. / longevity. [*Lat. **longaevitas, -atis** = viaţă lungă, de la **longus** = lung, **aevum** = vârstă.*] Durată mare a vieţii. Convenţional, l. este marcată la om de împlinirea vârstei de 80 de ani. L. maximă la om ar fi de circa 150 de ani. Sin.: macrobie.

LONGILIN, adj. / longiligne, adj. / longilineal. [*Lat. **longus** = lung; **linea** = linie.*] Despre un subiect care este caracterizat prin predominarea dimensiunilor verticale ale corpului, având corpul alungit şi subţire şi cu membrele lungi, de asemenea subţiri, iar toracele îngust. Sin.: leptozom. V. şi picnic.

LORDOZĂ, s. f. / lordose, s. f. / lordosis. [*Gr. **lordos** = aplecat, curbat înainte; -ozǎ.*] Aspect fiziologic al coloanei vertebrale, care constă în prezenţa unei convexităţi anterioare în regiunile cervicală şi lombară. **Hiperlordoza* reprezintă deformarea fiziologică sau patologică a rahisului prin accentuarea aspectului fiziologic, cei doi termeni fiind greşit utilizaţi ca sinonimi.

LOŢIUNE, s. f. / lotion, s. f. / lotion. [*Lat. **lotio, -onis** = spălătură, de la **lautus** (**lotus**), participiul trecut al verbului **lavere** = a spăla.*] Soluţie apoasă, care conţine substanţe aromate şi o cantitate mică de alcool, destinată pentru îngrijirea pielii sau a părului.

LSD / LSD / LSD. [*Abrev. engl. LySergic acid Diethylamide = dietilamida acidului lisergic.*] V. lisergid.

LUBRIFICARE, s. f. / lubrification, s. f. / lubrification. [*Lat. **lubricus** = care alunecă uşor; **ficare**, derivat de la **facere** = a face.*] Ungerea pielii cu grăsimi, vaselină, pentru favorizarea masajului sau a pătrunderii unor medicamente.

LUCIFERAZĂ, s. f. / luciférase, s. f. / luciferase. [*Lat. **lux, lucis** = lumină; **ferre** = a conduce, a transporta; -azǎ.*] Enzimă catalizatoare a reacţiei *luciferinei la animalele capabile de *bioluminescenţă.

LUCIFERINĂ, s. f. / luciférine, s. f. / luciferin. [*Lat. **lux, lucis** = lumină; **ferre** = a conduce, a transporta; -inǎ.*] Substanţă organică producătoare a *bioluminescenţei sub acţiunea luciferazei şi în prezenţa ATP-ului şi a oxigenului molecular.

LUCITĂ, s. f. / lucite, s. f. / lucite. [*Lat. **lux, lucis** = lumină; -itǎ.*] Termen propus pentru afecţiunile cutanate date de lumina solară prin mecanism fototraumatic, fotodinamic sau fotoanafilactic. V. şi actinodermatoză.

LUCRU, s. n. / travail, s. m. / work. [*Lat. **lucubrare** = a lucra noaptea.*] 1) Obiect material. 2) *L. mecanic*: produsul dintre forţa care acţionează şi mărimea deplasării. 3) *L. mecanic ventilator*: produsul dintre variaţia de presiune şi volum în cursul unui ciclu ventilator. Obs.: în fr. *travail* înseamnă şi *travaliu.

LUCRU VENTILATOR / travail ventilatoire / work of breathing. Energia mecanică furnizată de musculatura toracică ventilatorie pentru a învinge rezistenţa la debitul aerian a aparatului toraco-pulmonar. L.v., notat cu W, reprezintă produsul dintre presiunea intratoracică (P) şi variaţiile corespunzătoare ale volumului de aer conţinut în plămân şi în căile aeriene, adică W = P × V exprimat în kg metru/litru. V. elastanţă.

LUCRU VENTRICULAR / travail ventriculaire / ventricular work. Produsul dintre presiunea medie (în mm coloană Hg) din aortă (pentru ventriculul stâng) sau din artera pulmonară (pentru ventriculul drept) şi debitul cardiac (în litri pe minut) ca şi prin constanta 1,332. El este, în mod normal, 75 joule /min pentru ventriculul stâng şi 10 joule/min pentru cel drept.

LUDOTERAPIE, s. f. / ludothérapie, s. f. / play therapy. Utilizarea terapeutică a jocului.

LUES, s. n. / syphilis, s. f. / syphilis. [*Lat.* ***lues, luis*** *= boală molipsitoare, flagel.*] Sin.: sifilis (v.).

LUETĂ, s. f. / luette, s. f. / uvula, pl. uvulae. NA: uvula. [*Fr.* ***luette,*** *din lat. pop.* ***uvitta,*** *dim. de la* ***uva*** *= ciorchine de strugure.*] Formaţiune anatomică, expansiune a *vălului palatin, situată antero-median, pe peretele superior al orofaringelui. L. este mobilă şi delimitată lateral de pilierii anteriori şi posteriori palatini. Sin.: omuşor (pop.), uvula (def. 2).

LUETIC, adj. / luétique, adj. / luetic. [*Lat.* ***lues*** *= molimă, boală molipsitoare.*] Sin.: sifilitic (v.). În limba română este preferabilă utilizarea termenului luetic din cauza conotaţiei peiorative a cuvântului sifilitic.

LUMBAGO, s. n. / lumbago, s. m. / lumbago. [*Lat.* ***lumbago*** *= slăbiciune a şalelor, de la* ***lumbus*** *= şale.*] 1) Termen utilizat uneori cu sensul de dureri lombare. 2) Accident dureros paroxistic cu debut brusc, caracterizat printr-o durere lombară foarte vie şi o senzaţie de blocaj al rahisului lombar apărute după efort. L. nu este o boală, dar reprezintă manifestarea cea mai frecventă a unei *discopatii lombosacrate. Unii autori consideră l. ca o *entorsă a articulaţiilor intervertebrale având drept consecinţă deplasarea *nucleului pulpos al discului vertebral.

LUMEN, s. n. / lumière, lumen s. f. / lumen. [*Lat.* ***lumen, -inis*** *= lumină; deschizătură prin care trece lumina.*] 1) Spaţiul liber central al unui canal anatomic sau al unui organ tubular. 2) Unitate de măsură a fluxului luminos egală cu fluxul emis într-un unghi solid de 1 steradian de o sursă luminoasă a cărei intensitate este egală cu 1 candelă. Simbol: lm.

LUMINANŢĂ, s. f. / luminance, s. f. / luminance. Strălucirea unei surse luminoase. Mărime fotometrică ce caracterizează sursele de lumină întinse, nepunctiforme. L. unei suprafeţe considerată ca sursă luminoasă este raportul intensităţii luminoase pe care ea o emite într-o direcţie dată a ariei sale proiectate pe un plan perpendicular la această direcţie. Unităţile de măsură ale luminanţei sunt *nitul* (candela/m^2) în SI şi *stilbul* - sb (candela/cm^2) în vechiul sistem CGS. De menţionat conversia 1 stilb = 104 nits. Există unele surse de lumină pentru care l. este practic aceeaşi în toate direcţiile, numite surse care se supun legii Lambert sau difuzoare perfecte. Un glob de sticlă lăptoasă de bună calitate iluminat din interior, Soarele şi Luna sunt, într-o aproximaţie acceptabilă, izvoare luminoase ce urmează legea Lambert. Filamentul unui bec de 60 W, la tensiunea de 120 V are o l. medie de circa 550 sb, Soarele la zenit aprox. 150 000 sb, iar Luna 0,25 sb. V. amplificator de luminanţă.

LUMINĂ, s. f. / lumière, s. f. / light. [*Lat.* ***lumen, -inis*** *= lumină.*] Undă electromagnetică în domeniul vizibil, care poate fi percepută de ochiul uman. Limitele spectrului vizibil nu sunt bine definite, fiind în relaţie cu sensibilitatea ochiului. Centrul spectrului vizibil (sensibilitate maximă) se află la lungimea de undă de 550 nm, limitele fiind considerate 390 şi 790 nm. Lumina este emisă de corpuri incandescente (cu sau fără flacără) sau prin *luminescenţă. Se propagă cu viteza (c) de 3×10^8 m/s.

LUMINĂ POLARIZATĂ / lumière polarisée / polarized light. V. polarizare, def. 4.

LUMINESCENŢĂ, s. f. / luminescence, s. f. / luminescence. [*Lat.* ***lumen, -inis*** *= lumină.*] Emisie de lumină la temperatură joasă, fără incandescenţă. Termenul generic de l. cuprinde mai multe fenomene: 1) *Electroluminescenţa*, emisie de lumină în tuburi cu gaze rarefiate. 2) **Fluorescenţa* şi **fosforescenţa*. 3) **Bioluminescenţa*. 4) *Chimioluminescenţa*, emisie de lumină în cursul unei reacţii chimice. 5) *Triboluminescenţa*, emisie consecutivă unei acţiuni mecanice.

LUMINOFOR, s. m. / luminophore, s. m. / luminophore. [*Lat.* ***lumen, -inis*** *= lumină; gr.* ***phoros*** *= care duce, de la* ***pherein*** *= a duce, a transporta.*] Grupare chimică ce conferă proprietatea de *luminescenţă substanţelor organice.

LUNATISM, s. n. / lunatisme, s. m. / lunatism. [*Lat.* ***lunaticus*** *= supus influenţei lunii, de la* ***luna*** *= lună; -****ism****.*] Sin.: somnambulism (v.).

LUNATUM, s. m. / lunatum, s. m. / os lunatum. [*Lat. în formă de semilună.*] Denumirea internaţională şi conform TA a osului semilunar. V. semilunar.

LUNGOARE. Var. pop. pentru lingoare (v.).

LUNULĂ, s. f. / lunule, s. f. / lunula. NA: lunula, pl. lunulae. [*Lat.* ***lunula*** *= mică semilună.*] Suprafaţă de formă semilunară. Termenul se utilizează cu referinţe la unghie: l. unghiei reprezintă aria semilunară, de culoare albă, situată lângă rădăcina ei.

LUPĂ, s. f. / loupe, s. f. / loupe. [*Fr.* ***loupe,*** *din limba francilor stabiliţi în Galia* ***luppa*** *= masă informă de lichid coagulat.*] Lentilă convergentă măritoare. *L. binoculară* permite observarea obiectelor cu ambii ochi.

LUPIC, adj. / lupique, adj. / lupous. [*Lat.* ***lupus*** *= lup, ulcer.*] Care se aseamănă cu *lupusul sau aparţine lupusului.

LUPOID, adj. / lupoïde, adj. / lupoid. [*Lat.* ***lupus*** *= lup, ulcer; aluzie la acţiunea de a roade, de a distruge a acestei boli; gr.* ***eidos*** *= formă.*] Care se aseamănă cu *lupusul.

LUPOM, s. n. / lupome, s. m. / lupoma. [*Lat.* ***lupus*** *= lup, ulcer;* ***-oma****.*] Leziune tegumentară elementară caracteristică *lupusului tuberculos. Macroscopic se prezintă sub forma unui tubercul de dimensiuni mici (până la mărimea unui bob de mazăre), de formă rotunjită, cu conţinut translucid de aspect gălbui-gelatinos. V. şi lupus.

LUPUS, s. n. / lupus, s. m. / lupus. [*Lat.* ***lupus*** *= lup, ulcer; aluzie la acţiunea de a roade, de a distruge a acestei boli.*] Vechi termen medical, acordat până în secolul trecut tuturor ulceraţiilor cu evoluţie lentă, progresivă. Actualmente, utilizarea termenului fără un adjectiv înseamnă *l. tuberculos* (denumit şi *l. vulgar* sau boala Mortimer). Este o tuberculoză cutanată având ca leziune tipică *lupomul, care confluează în placarde şi se poate ulcera, dând cicatrice atrofice. Cel mai des, sediul este la faţă, îndeosebi la nas, şi uneori pe mucoasele nazală, bucală, faringiană. Termenul derivă din cuvântul lup, sugerând o evoluţie erozivă a bolii. Sin.: lupus tuberculos. V. şi în continuare.

LUPUS ERITEMATOS CRONIC / lupus érythémateux chronique / lupus erythematosus. Dermatoză caracterizată printr-un placard eritematos, cu margini nete, infiltraţie discretă, suprafaţă acoperită cu scuame şi atrofie centrală. Localizările de elecţie sunt: nas, obraji, urechi, ceafă, mâini, mucoasă bucală. Sin.: boală Cazenave (def. 2).

LUPUS ERITEMATOS DISCOID / lupus érythémateux discoïde / discoid lupus erythematosus. Sin.: boală Biett (v.). V. şi lupus eritematos diseminat.

LUPUS ERITEMATOS DISEMINAT / lupus érythémateux disséminé / systemic lupus erythematosus. *Boală autoimună cu evoluţie cronică şi episoade acute sau subacute, consecinţă a inflamaţiei ţesutului conjunctiv. Afecţiunea se caracterizează printr-o erupţie alcătuită din placarde eritematoase violacee, cu scuame fine, localizate la nivelul feţei şi mâinilor, artralgii, febră, astenie, scădere în greutate. Localizări viscerale multiple, îndeosebi renale, cardiace, nervoase, pleuropulmonare. În forma medie a bolii, cunoscută ca *l. e. discoid* (boala Biett), este afectată numai pielea. Boala poate fi diagnosticată prin prezenţa în serul sanguin a unor anticorpi anormali: antinucleari, anti-ADN, antileucocitari, antiplachetari şi antitisulari (autoanticorpi). Prognosticul bolii, fatal în câţiva ani, a fost ameliorat de corticoizi şi imunosupresoare. În unele cazuri, l. e. d. este provocat de medicamente (hidralazină, izoniazidă, procainamidă) şi dispare după întreruperea administrării acestora. Sin.: boală Besnier-Kaposi-Libman-Sachs sau boală Kaposi (def. 4), boală lupică, lupus eritematos sistemic.

LUPUS ERITEMATOS SIMETRIC / lupus érythémateux symétrique / vespertilio. Sin.: *vespertilio* (v.).

LUPUS ERITEMATOS SISTEMIC / lupus érythémateux systémique / systemic lupus erythematosus. Sin.: lupus eritematos diseminat (v.).

LUPUS ERITEMATOS SUBACUT / lupus érythémateux subaigu / discoid lupus erythematosus. Sin.: boală Biett (v.).

LUPUS PERNIO / lupus pernio / lupus pernio. [*Lat. **pernio** = degerătură.*] Dermatoză localizată la faţă şi la extremităţi, constând în tumefacţii cu marginile difuze, de culoare roşie - albăstruie, cu evoluţie îndelungată. L. p. reprezintă una dintre manifestările cutanate ale *bolii Besnier-Boeck-Schaumann.

LUPUS TUBERCULOS / lupus tuberculeux / lupus vulgaris. V. lupus.

LUSITROP, adj. / lusitrope, adj. / lusitropic. [*Lat. **lusus** = relaxare, de la **ludere** = a se juca; gr. **trope** = întoarcere, de la **trepein** = a se întoarce.*] Care ameliorează relaxarea şi *complianţa miocardului.

LUSITROPIE, s. f. / lusitropie, s. f. / lusitropia. [*V. etimol. termenului **lusitrop**.*] Denumire pentru viteza de relaxare a miocardului.

LUTEAL, adj. / luteal, -ale, adj. / luteal. Care aparţine sau are proprietăţi ale *corpului galben sau ale principiului activ al acestuia. Sin. parţial: luteinic (v.).

LUTEINĂ, s. f. / lutéine, s. f. / lutein. [*Lat. **luteus** = galben, de la **lutum** = lut, argilă; -ină.*] Sin. desuet pentru progesteron (v.).

LUTEINIC, adj. / lutéinique, adj. / luteinic. 1) Care aparţine *luteinei. 2) Luteal (v.). 3) Care este în relaţie cu *luteinizarea.

LUTEINIZARE, s. f. / lutéinisation, s. f. / luteinization. [*Lat. **luteus** = galben, de la **lutum** = lut, argilă; -ină.*] Transformarea foliculului ovarian, rupt după *ovulaţie, în *corp galben. La anumite specii l. se poate produce chiar în absenţa rupturii foliculare şi a ovulaţiei. Această l., denumită spontană, poate apărea uneori şi la femeie, în cadrul *sindromului Jewelewicz.

LUTEINOM, s. n. / lutéinome, s. m. / luteoma. [*Lat. **luteus** = galben, de la **lutum** = lut, argilă; -ină; -oma.*] Varietate de *tecom care prezintă o activitate funcţională progesteronică.

LUTEOLIBERINĂ, s. f. / luthéolibérine, s. f. / gonadoliberin. Sin. desuet pentru gonadoliberină (v.).

LUTEOLIZĂ, s. f. / lutéolyse, s. f. / luteolysis. [*Lat. **luteus** = galben, de la **lutum** = lut, argilă; gr. **lysis** = distrugere, de la **lyein** = a distruge.*] Degenerarea *corpului galben. V. luteolizină.

LUTEOLIZINĂ, s. f. / lutéolysine, s. f. / luteolysin. [*Lat. **luteus** = galben, de la **lutum** = lut, argilă; gr. **lysis** = distrugere, de la **lyein** = a distruge; -ină.*] Substanţă care provoacă degenerarea *corpului galben.

LUTEOM, s. n. / lutéome, s. m. / luteoma. [*Lat. **luteus** = galben, de la **lutum** = lut, argilă; -oma.*] 1) Tumoră benignă a *corpului galben al ovarului. 2) Hiperplazie nodulară a celulelor luteinice ovariene în ultimul trimestru al sarcinii.

LUTEOSTIMULINĂ, s. f. / lutéostimuline, s. f. / luteostimulin. [*Lat. **luteus** = galben, de la **lutum** = lut, argilă; **stimulare** = a îmboldi, a stimula, de la **stimulus** = băţ ascuţit cu care se îmboldesc vitele; -ină.*] Termen desuet pentru *gonadotrofina B.

LUX, s. m. / lux, s. m. / lux. [*Lat. **lux** = lumină.*] Unitate de măsură pentru iluminare, 1 l. reprezintă iluminarea unei suprafeţe de 1 m^2, care primeşte un flux de 1 lumen (v.) repartizat uniform.

LUXAŢIE, s. f. / luxation, s. f. / dislocation, luxation. [*Lat. **luxare** = a scrânti, a luxa.*] 1) Deplasare permanentă, anormală a două suprafeţe articulare, uneori reversibilă, care îşi pierd astfel raporturile anatomice normale una faţă de cealaltă. Se disting: a) *l. completă*, când suprafeţele articulare au pierdut orice contact între ele; b) *l. incompletă* sau *subluxaţie*, dacă acestea rămân în contact cu o parte din suprafaţa lor. Sin.: dislocare, pop. scrântitură. 2) Prin extensie, termenul poate fi utilizat pentru a defini deplasarea unor organe. Ex.: l. cristalinului.

LUXMETRU, s. n. / luxmètre, s. m. / luxmeter. [*Lat. **lux, lucis** = lumină; gr. **metron** = măsură.*] Aparat pentru măsurarea iluminării. V. lux.

LYSIS / lysis / lysis. [*Gr. **lysis** = distrugere, dizolvare de la **lyein** = a distruge, a dizolva.*] Denumire pentru *defervescenţele lente şi progresive, produse în câteva zile.

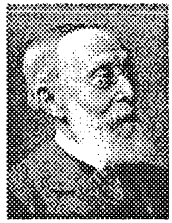

RUDOLF LUDWIG KARL VIRCHOW (1821-1902), medic german, fondator genial al patologiei celulare. La numai 24 de ani publică lucrarea *Weisses Blut*, descriind pentru prima dată leucemia. Concepţiile sale, potrivit cărora boala este urmarea unor modificări lente, implicând un dezechilibru al structurii şi activităţii normale a celulelor, se regăsesc în cartea sa *Die Cellulare Pathologie*, publicată în 1858. A descris procesul de creştere celulară şi unele procese degenerative (adipoasă, amiloidă). A introdus un concept nou privind tromboembolismul. Spaţiul perivascular de la nivelul vaselor cerebrale, iniţial semnalat de **Virchow** (1851), descris mai complet de **Robin**, îi păstrează numele (spaţiul **Virchow-Robin**). Este fondatorul revistei *Archiv für Pathologische Anatomie und Physiologie*, în 1847. **Virchow** rămâne un cercetător a cărui operă nu s-a perimat cu trecerea timpului, în prezent conceptul de patologie celulară reprezentând cea mai puternică direcţie de evoluţie a medicinei. Se dovedeşte că, denumindu-l **Papa Virchow**, colaboratorii săi au avut intuiţie.

MACERARE, s. f. / macération, s. f. / maceration. [*Lat. maceratio, -onis = topire, macerare, de la macerare = a înmuia.*] 1) Proces aseptic de necroză cu lichefiere a unei plăgi cu pansament prea ermetic sau neschimbat la timp. 2) În anatomie, păstrarea unui fragment de ţesut într-un lichid adecvat, pentru a face elementele mai disociabile. 3) În farmacie, lăsarea unui corp solid într-un lichid, la frig, pentru separarea elementelor solubile. 4) Descompunerea ţesuturilor fetusului mort în uter. Var.: maceraţie.

MACERAT, adj., s. n. / macéré, -e, adj., s. m. / product of maceration. [*Lat. macerare = a înmuia.*] 1) Care a fost supus *macerării. 2) Rezultatul macerării, cu referire la produse farmaceutice.

MACERAŢIE. Var. pentru macerare (v.).

MACHETĂ, s. f. / maquette, s. f. / model. [*Ital. macchietta = pată mică, dim. de la macchia = pată, din lat. macula = pată.*] Formă de ceară cu dimensiunile şi conturul unei piese protetice, utilă pentru realizarea tiparului acestei piese.

MACROAMILAZĂ, s. f. / macro-amylase, s. f. / macroamylase. [*Gr. makros = mare; lat. amylum, gr. amylon = făină, amidon; -ază.*] Tip de *amilază plasmatică cu M_r de 200 kDa care circulă legată cu molecule de masă moleculară mare (ex.: IgG, IgA, polizaharide, glicoproteine). Concentraţia plasmatică a m. creşte de 6-8 ori la subiecţii vârstnici, creştere asociată frecvent cu dureri abdominale. Aceeaşi modificare a concentraţiei m. se constată în alcoolism, pancreatită, cancer, diabet zaharat, colelitiază, boli autoimune.

MACROAMILAZEMIE, s. f. / macro-amylasémie, s. f. / macroamylasaemia. Prezenţa de *macroamilază în sânge. M. este o anomalie dobândită, adesea fără manifestări clinice.

MACROBIE, s. f. / macrobie, s. f. / macrobiosis. [*Gr. makros = mare; bios = viaţă.*] Sin.: longevitate (v.).

MACROBIOTICĂ, s. f. / macrobiotique, s. f. / macrobiotics. [*Gr. makros = mare; bios = viaţă.*] Arta prelungirii vieţii şi a preîntâmpinării bătrâneţii.

MACROBLAST, s. n. / macroblaste, s. m. / macroblast. [*Gr. makros = mare; blastos = germen.*] Element medular intermediar al seriei eritrocitare, situat între celula cap de serie (*eritroblast) şi *normoblastul de talie mică.

MACROBRAHIE, s. f. / macrobrachie, s. f. / macrobrachia. [*Gr. makros = mare; lat. brachium, gr. brakhion, -onos = braţ.*] Dimensiuni excesive ale membrelor superioare.

MACROCEFALIE, s. f. / macrocéphalie, s. f. / macrocephalia. [*Gr. makros = mare; kephale = cap.*] Anomalie congenitală caracterizată prin alungirea craniului şi dezvoltarea exagerată a capului în raport cu restul corpului. M. nu are întotdeauna o semnificaţie patologică; poate fi observată, de ex., în *acromegalie, *hidrocefalie, *osteită deformantă, *mixedem, *lepră.

MACROCHEILIE, s. f. / macrochéilie, s. f. / macrocheilia. [*Gr. makros = mare; kheilos = buză.*] Dimensiuni anormal de mari ale buzelor, de origine congenitală.

MACROCHEILITĂ, s. f. / macrochéilite, s. f. / macrocheilitis. [*Gr. makros = mare; kheilos = buză; -ită.*] Îngroşare patologică a uneia sau a ambelor buze, de natură inflamatorie (dermită streptococică) sau prin proliferare granulomatoasă.

MACROCHEIRIE, s. f. / macrochéirie, s. f. / macrocheiria. [*Gr. makros = mare; kheir, -iros = mână.*] Dimensiuni anormal de mari ale mâinilor.

MACROCIT, s. n. / macrocyte, s. m. / macrocyte. [*Gr. makros = mare; kytos = celulă.*] Sin.: megalocit (v.).

MACROCITOZĂ, s. f. / macrocytose, s. f. / macrocytosis. [*Gr. makros = mare; kytos = celulă; -oză.*] Prezenţa de macrocite în sânge. Antrenează o deviere la dreapta a *curbei Price-Jones. Apare în mod normal la nou-născut.

MACROCORTINĂ, s. f. / macrocortine, s. f. / macrocortin. [*Gr. makros = mare; lat. cortex, -icis = scoarţă; -ină.*] Substanţă naturală care ar interveni în controlul reacţiilor inflamatorii, ca inhibitor al *fosfolipazei A_2. M. ar fi agentul natural antiinflamator, iar sinteza sa pare supusă controlului genetic. O perturbare a sintezei ar declanşa reacţia inflamatorie.

MACRODACTILIE, s. f. / macrodactylie, s. f. / macrodactyly. [*Gr. makros = mare; daktylos = deget.*] Dezvoltarea excesivă a unuia sau a mai multor degete de la mâini sau de la picioare.

MACRODONŢIE, s. f. / macrodontie, s. f. / macrodontia. [*Gr. makros = mare; odous, odontos = dinte.*] Dezvoltarea excesivă a dinţilor. *M. relativă*: dinţi prea voluminoşi în raport cu dezvoltarea facială a subiectului.

MACROESTEZIE, s. f. / macroesthésie / macro(a)esthesia. [*Gr. makros = mare; aisthesis = senzaţie, sensibilitate.*] Alterare patologică a reprezentării psihice a simţului tactil, din cauza căreia obiectele sunt percepute mai mari decât sunt în realitate.

MACROEVOLUŢIE, s. f. / macroévolution, s. f. / macroevolution. [*Gr. makros = mare; lat. evolutio, -onis = derularea sulului unui volum, de la evolvere = a rostogoli şi volvere*

= *a rula.*] Geneza marilor structuri morfologice, a tipurilor de organizare a plantelor şi animalelor.

MACROFAG, s. n. / macrophage, s. m. / macrophage, macrophagus. [*Gr. makros = mare; phagein = a mânca.*] Celulă care provine din transformarea unui monocit la nivelul ţesuturilor. M. intervin îndeosebi în calitate de celule fagocitare nespecifice (*fagocitoză). Ele au o durată de viaţă relativ lungă, de câteva luni. O serie de m. rămân în permanenţă în ţesuturile conjunctive (din plămâni, ficat), dar ele sunt numeroase în *ganglionii limfatici şi în *splină, adică, unde întâlnesc agenţi patogeni. M. exprimă la suprafaţă ambele clase de antigeni, I şi II ale *complexului major de histocompatibilitate (CMH). Ele fagocitează antigenii şi îi prezintă, după decuparea în peptide mici (*determinanţi antigenici), asociaţi cu antigenii CMH clasa II, *limfocitelor T4 şi, asociaţi cu antigenii CMH clasa I, *limfocitelor T8. În acest caz m. sunt *celule prezentatoare de antigeni. M. intervin ca efectoare în răspunsul imunitar prin fagocitarea *complexelor imune şi a resturilor celulare provenind de la un răspuns imunitar specific sau nespecific. V. şi activare a macrofagelor.

MACROFAG ALVEOLAR / macrophage alvéolaire / alveolar macrophage. Macrofag prezent în alveolele pulmonare şi care se deplasează liber la suprafaţa luminală a alveolelor. M. a. fagocitează particulele (praf, pulberi, bacterii, spori) prezente în alveole. Aceste macrofage sunt monocite reînnoite constant prin diapedeză, pornind de la capilarele pulmonare. Puţine macrofage revin în circulaţie, majoritatea migrând spre bronşiole şi fiind eliminate cu mucusul bronşic, prin mişcările cililor de la nivelul epiteliului bronşic.

MACROGENITOSOMIA PRECOX / macrogénitosomie précoce / macrogenitosomia praecox. Sin.: sindrom de hipertrofie epifizară (v.).

MACROGENITOSOMIE, s. f. / macrogénitosomie, s. f. / macrogenitosomia. [*Gr. makros = mare; lat. genitus, participiul trecut de la gignere = a naşte, a crea; gr. soma, -atos = corp.*] Dezvoltarea exagerată a corpului şi în special a organelor genitale.

MACROGIRIE, s. f. / macrogyrie, s. f. / macrogyria. [*Gr. makros = mare; lat. gyrus, gr. gyros = inel, cerc.*] Mărire importantă a circumvoluţiilor cerebrale.

MACROGLIE, s. f. / macroglie, s. f. / macroglia. [*Gr. makros = mare; glia = clei.*] Parte a *nevrogliei de origine ectodermică. Cuprinde *astrocitele şi oligodendrocitele (v. şi oligodendroglie).

MACROGLOBULINĂ, s. f. / macroglobuline, s. f. / macroglobulin. [*Gr. makros = mare; lat. globulus, dim. de la globus = glob; -ină.*] Denumire generică pentru globulinele serice de masă moleculară mare, de peste 400 kDa şi o constantă de sedimentare de 19 s la ultracentrifugare. M., a căror concentraţie este de 2,4 g/l la adult şi 4,7 g/l la nou-născut sunt alcătuite în mod normal din două fracţiuni: α_2-macroglobulina (α_2M), *antiprotează, şi β_2-macroglobulina (imunoglobulina M sau γM). În timp ce α_2M este foarte crescută în sindromul nefrotic pur al copilului, creşterea IgM este caracteristică *macroglobulinemiei.

MACROGLOBULINEMIE, s. f. / macroglobulinémie, s. f. / macroglobulin(a)emia. [*Gr. makros = mare; lat. globulus, dim. de la globus = glob; -ină; gr. haima, -atos = sânge.*] Prezenţa macroglobulinelor în sânge. Există două tipuri principale: α_2-macroglobulinele şi β_2-macroglobulinele sau imunoglobinele M. M., ca boală, poate fi: *primară*, v. macroglobulinemie Waldenström, şi *secundară* unor boli generale.

MACROGLOBULINEMIE WALDENSTRÖM / macroglobulinémie de Waldenström / Waldenström's macroglobulin(a)emia. [*Jan Gösta Waldenström, medic internist suedez, 1906-1996.*] Prezenţa α_2-macroglobulinelor în plasmă, însoţită de proliferarea ţesuturilor limfoide, tradusă prin hepatosplenomegalie, adenopatii multiple şi hemoragii. Sin.: boală Waldenström (def. 2). Simptomele neurologice ale bolii sunt grupate în cadrul sindromului Bing-Neel (v.)

MACROGLOSIE, s. f. / macroglossie, s. f. / macroglossia. [*Gr. makros = mare; glossa = limbă.*] Mărirea de volum a limbii prin hipertrofie musculară, tulburări metabolice sau formaţiuni tumorale.

MACROGNAŢIE, s. f. / macrognathie, s. f. / macrognathia. [*Gr. makros = mare; gnathos = falcă, maxilar.*] Creştere exagerată a maxilarelor, îndeosebi a mandibulei, cel mai frecvent de cauză endocrină (ex.: *acromegalie).

MACROLIDE, s. n. pl. / macrolides, s. m. pl. / macrolides. Grup de *antibiotice constituite dintr-un ciclu lactonic (macrolid) unit prin legături glucozidice cu glucide dietilaminate. Din grupul m. fac parte: amfotericina B, eritromicina, nistatina, oleandomicina, rifampicina, spiramicina etc.

MACROMASTIE, s. f. / macromastie, s. f. / macromastia. [*Gr. makros = mare; mastos = sân, mamelă.*] Dezvoltare excesivă a mamelelor, a sânilor.

MACROMELIE, s. f. / macromélie, s. f. / macromelia. [*Gr. makros = mare; melos = extremitate, membru.*] Dezvoltare excesivă a uneia sau a mai multor extremităţi.

MACROMOLECULE, s. f. pl. / macromolécules, s. f. pl. / macromolecules. [*Gr. makros = mare; dim. lat. moles = masă informă.*] Molecule cu masă moleculară foarte mare, care conţin de la mii de atomi până la sute de mii de atomi asociaţi prin legături covalente. Dimensiunile mari ale m. favorizează interacţiunile inter- şi intramoleculare şi le conferă acestora proprietăţi fizice particulare: ele sunt relativ insolubile, dificil de purificat şi de studiat. Există două mari clase de m.: m. de origine biologică sau *biopolimeri şi *polimeri de sinteză. Domeniul nu este delimitat precis: masa minimă a unei m. poate fi de câteva mii de *daltoni, iar limita superioară de peste un milion de daltoni, unele proteine virale având zeci de milioane de daltoni.

MACROMUTAŢIE, s. f. / macromutation, s. f. / macromutation. [*Gr. makros = mare; lat. mutatio, -onis = schimbare, de la mutare = a schimba.*] Mutaţie de amploare care influenţează întreg cromozomul şi nu numai un *locus.

MACROORHIDIE, s. f. / macroorchidie, s. f. / macroorchidism. [*Gr. makros = mare; orkhis, -idos = testicul.*] Aspect anormal de voluminos al unuia sau al ambelor testicule.

MACROPODIE, s. f. / macropodie, s. f. / macropodia. [*Gr. makros = mare; pous, podos = picior.*] Hipertrofie congenitală a piciorului.

MACROPROSOPIE, s. f. / macroprosopie, s. f. / macroprosopia. [*Gr. makros = mare; prosopon = faţă.*] Malformaţie caracterizată prin dezvoltarea exagerată a feţei.

MACROPSIE, s. f. / macropsie, s. f. / macropsia. [*Gr. makros = mare; opsis = vedere, aspect.*] Anomalie a percepţiei vizuale constând în impresia de mărire a obiectelor. Sin.: megalopsie.

MACROSCOPIC, adj. / macroscopique, adj. / macroscopic. [*Gr. makros = mare; skopein = a vedea, a examina.*] Care este vizibil cu ochiul liber.

MACROSFIGMIE, s. f. / macrosphygmie, s. f. / macrosphygmia. [*Gr. makros = mare; sphygmos = puls.*] Puls cu amplitudine exagerată.

MACROSOMIE, s. f. / macrosomie, s. f. / macrosomia. [*Gr. makros = mare; soma, -atos = corp.*] Dimensiuni excesive ale întregului organism.

MACROSTOMIE, s. f. / macrostomie, s. f. / macrosomia. [*Gr. **makros** = mare; **stoma, -atos** = gură.*] Mărire exagerată a orificiului bucal printr-o *dehiscenţă a comisurilor bucale.

MACROTIE, s. f. / macrotie, s. f. / macrotia. [*Gr. **makros** = mare; **ous, otos** = ureche.*] Hipertrofie a pavilionului urechii sau a uneia din părţile acestuia, cu sau fără anomalii ale diferitelor reliefuri locale.

MACROTROMBOCIT, s. n. / macrothrombocyte, s. m. / giant platelet. [*Gr. **makros** = mare; **thrombos** = cheag; **kytos** = celulă.*] Plachetă de dimensiuni mari.

MACROMER, s. m. / macromère, s. m. / macromere. [*Gr. **makros** = mare; **meros** = parte.*] *Blastomer de dimensiuni mari.

MACROSMATIC, adj. / macrosmatique, adj. / macrosmatic. [*Gr. **macro** = mare; **osmein** = a simţi un miros.*] Despre vertebratele al căror simţ al odoratului este foarte dezvoltat, iar aria corticală olfactivă este foarte întinsă. Este cazul majorităţii vertebratelor, cu excepţia păsărilor, primatelor şi a mamiferelor marine. Ant.: microsmatic, anosmatic.

MACULA, s. f. / macula, s. f. / macula. NA: macula lutea. [*Lat. **macula** = pată.*] Sin.: _macula lutea_ (v.).

MACULA ADHERENS / macula adherens / macula adherens. Sin.: desmozom (v.).

MACULA DENSA / macula densa / macula densa. NA: macula densa. V. aparat juxtaglomerular.

MACULA LUTEA / macula lutea / macula retinae. NA: macula retinae. Suprafaţă a retinei, în formă de elipsă cu axul mare orizontal, având 2 mm/1,5 mm. Centrul m. l. sau _fovea centralis_ nu conţine vase şi este constituit doar din conuri retiniene; la acest nivel, impresiile vizuale au maximum de precizie şi de claritate. Numele de m. l. sau pata galbenă vine de la coloraţia galbenă, dată de prezenţa unui pigment. Sin.: _macula._

MACULAR, adj. / maculaire, adj. / macular. [*Lat. **macula** = pată.*] Care aparţine *_maculei lutea_, care este în formă de *maculă.

MACULĂ, s. f. / macule, s. f. / macula. NA: macula, pl. maculae. [*Lat. **macula** = pată.*] 1) În anatomie, pată, arie deosebită structural de restul suprafeţei din care face parte. 2) În dermatologie, leziune elementară caracterizată printr-o modificare de culoare a pielii, bine delimitată, care poate fi consecinţa unui eritem sau a unei anomalii de pigmentaţie a pielii.

MACULOPAPULOS, adj. / maculopapuleux, -euse, adj. / maculopapular. [*Lat. **macula** = pată; **papula** = bubă.*] Care se caracterizează prin prezenţa de *macule şi *papule. Ex.: erupţie m.

MACULOPATIE, s. f. / maculopathie, s. f. / maculopathy. Alterarea *maculei (v. _macula lutea_) retiniene.

MADAROSIS, s. f. / madarosis, s. f. / madarosis. Sin.: madaroză (v.).

MADAROZĂ, s. f. / madarose, s. f. / madarosis. [*Gr. **madaros** = neted, fără păr.*] Calviţie a marginii *palpebrale, ca urmare a căderii genelor. Sin.: madarosis.

MADUROMICOZĂ, s. f. / maduromycose, s. f. / maduromycosis. [*__Madur__ = district în India, unde a fost descrisă prima dată boala în 1842; gr. **mykes, myketos** = ciupercă; -oză.*] Varietate de *micetom cu localizare tipică la nivelul piciorului (picior de Madura), mai rar în regiunea cefei. Se caracterizează prin hipertrofia considerabilă a piciorului, care este infiltrat cu filamente miceliene voluminoase, prezintă ulceraţii cu *fungozităţi şi traiecte fistuloase cu secreţie purulentă. Puroiul conţine granule (roşii, negre sau galbene) alcătuite din filamente miceliene. Agenţii etiologici sunt ciuperci microscopice din specia _Madurella mycetomi_ sau actinomicete. Sin. istoric: boală Ballingall. V. şi micetom.

MAGISTRAL, adj. / magistral, -ale, -aux, adj. / magistral. [*Lat. **magistralis** = de maestru, de la **magister** = maestru.*] Medicament preparat în farmacie, conform prescripţiei unui medic, spre deosebire de un medicament *oficinal. Ant.: oficinal.

MAGMĂ, s. f. / magma, s. m. / magma. [*Lat., gr. **magma** = drojdie, reziduu sau gr. **mattein** = a frământa.*] Substanţă primordială gelatinoasă a mezodermului extraembrionar.

MAGNETISM, s. n. / magnétisme, s. m. / magnetism. [*Lat., gr. **magnes** = piatră magnetică; -ism.*] 1) În fizică, proprietate a corpurilor de a interacţiona la scară macroscopică prin intermediul câmpului magnetic creat de un magnet sau de curenţi electrici. Purtătorii elementari ai magnetismului sunt o serie de *particule elementare. M. macroscopic se prezintă sub mai multe forme, paramagnetismul (*paramagnetic) prezentând un interes particular pentru aplicaţiile în biomedicină. V. şi paramagnetism, rezonanţă paramagnetică electronică, rezonanţă magnetică nucleară. 2) În secolul al XVIII-lea, termenul a fost utilizat pentru stările de sugestie, autosugestie, somnambulism, hipnoză. V. şi mesmerism.

MAGNETOCARDIOGRAFIE, s. f. / magnétocardiographie, s. f. / magnetocardiography. [*Lat., gr. **magnes** = piatră magnetică; gr. **kardia** = inimă; **graphein** = a scrie.*] Studiul şi înregistrarea variaţiilor de câmp magnetic de la nivelul inimii, care sunt consecinţa activităţii bioelectrice.

MAGNETOENCEFALOGRAFIE, s. f. / magnétoencéphalographie, s. f. / magnetoencephalography. Tehnică de explorare a creierului având ca principiu fizic câmpul magnetic emis de neuroni. Pentru obţinerea magnetoencefalogramei pacientul are capul plasat într-un magnetometru care transformă o variaţie de câmp magnetic în curent electric. Examenul durează 20-30 de minute, precizia spaţială este mai mare de 6 mm, iar cea temporală de 1 ms. Ca şi în cazul *electroencefalogramei, rezoluţia temporală este excelentă, dar rezoluţia spaţială este slabă. Împreună cu *tomografia prin emisie de *pozitroni, *rezonanţa magnetică nucleară şi *electroencefalografia, m. a permis dezvoltarea *imagisticii mentale sau *imagisticii cognitive.

MAGNETOTERAPIE, s. f. / magnétothérapie, s. f. / magnetotherapy. Utilizarea terapeutică a magneţilor şi a câmpului magnetic.

MAGNEZIEMIE, s. f. / magnésémie, magnésiémie, s. f. / magnes(a)emia. [*Lat. medievală **magnesia**, din lat., gr. **magnes** = piatră magnetică, adusă din regiunea Magnezia din Asia Mică; gr. **haima, -atos** = sânge.*] Prezenţa şi concentraţia *magneziului în sânge. V. tab. const. biochim.

MAGNEZIU, s. n. / magnésium, s. m. / magnesium. [*Lat. medievală **magnesia**, din lat., gr. **magnes** = piatră magnetică, adusă din regiunea Magnezia din Asia Mică.*] Elementul chimic nr. 12, simbol Mg, masă atomică 24,312, greutate specifică 1,738. M. este un metal foarte răspândit în natură, iar organismul uman conţine circa 25 g, îndeosebi în ţesutul osos, dar şi în alte ţesuturi, în plasmă şi în lichidul extracelular. Concentraţia m. în serul sanguin este de 1,5-2,5 mEq/l. Deficienţa în m. este rară, deoarece metalul se află în cantitate suficientă în alimente. M. intră în compoziţia enzimelor necesare pentru sinteza ATP şi pentru eliberarea energiei din ATP. Este, de asemenea, component al enzimelor implicate în contracţia musculară şi în sinteza proteinelor. Deficienţa de m. se traduce prin *tetanie similară celei generate de *hipocalcemie. Excesul, generat de administrarea intravenoasă sau de diminuarea excreţiei renale, se manifestă prin bradicardie, hipotensiune, perturbare a transmisiei nervoase periferice şi tulburări ale conştienţei prin deprimarea sistemului nervos central. Numeroşi compuşi de m. sunt utilizaţi în terapeutică: carbonatul de m. ($MgCO_3\ 3H_2O$) ca neutralizant al acidităţii gastrice, clorura de m. ($MgCl_2\ 6H_2O$) în perturbările electrolitice şi în soluţiile pentru dializă, gluconatul de m. se administrează intravenos în caz de deficit al cationului, hidroxidul de m. ($Mg(OH)_2$) ca laxativ şi antiacid, sulfatul de m. ($MgSO_4 7H_2O$) ca anticonvulsivant şi în hipertensiunea arterială de sarcină etc.

MAGNEZURIE, s. f. / magnésiurie, s. f. / urine magnesium. [*Lat. medievală **magnesia**, din lat., gr. **magnes** = piatră magnetică, adusă din regiunea Magnezia din Asia Mică; gr. **ouron** = urină.*] Excreţia urinară a *magneziului.

MAIDISM, s. n. / pellagre, s. f. / pellagra. [*Zea mays = porumb; -ism.*] Sin.: pelagră (v.).

MAL, s. n. / mal, s. m. / mal. [*Lat. **malum** = rău, boală.*] Stare de boală: 1) *M. comiţial*, epilepsie (v.). 2) *M. perforant*, ulceraţie cronică, nedureroasă, progresivă, apărând ca o tulburare trofică după o leziune nervoasă. 3) *M. perforant bucal*, tulburări trofice în cursul *tabesului, caracterizate prin căderea spontană a dinţilor, resorbţia rebordului alveolar, perforarea boltei palatine. 4) *M. perforant plantar*, ulceraţie trofică localizată de regulă la nivelul unei zone plantare de sprijin (îndeosebi la nivelul articulaţiei metatarsofalangiene a halucelui), în condiţii de anestezie locală patologică care poate apărea în diabet, tabes, lepră. Sin.: ulcer plantar, ulcer perforant.

MAL PERFORANT / mal perforant / mal perforant. V. mal., def. 2.

MAL PERFORANT PLANTAR / mal perforant du pied, mal perforant plantaire / malum perforans pedis, perforating ulcer of the foot. V. mal., def. 4.

MALABSORBŢIE, s. f. / malabsorption, s. f. / malabsorption. [*Lat. **malus** = rău; **absorbitio, -onis**, de la **absorbere** = a înghiţi (**ab** = de la; **sorbere** = a suge, a bea).*] Alterarea resorbţiei sau absorbţiei intestinale a grăsimilor, proteinelor, glucidelor, vitaminelor (îndeosebi a vitaminei B_{12}). V. şi sindrom de malabsorbţie.

MALACIE, s. f. / malacie, s. f. / malacia. [*Gr. **malakia** = înmuiere, de la **malakus** = moale.*] Diminuarea patologică a consistenţei unui ţesut sau a unui organ, care devine moale, păstos. Cauzele cele mai frecvente ale m. sunt *ischemia, în cazul ţesuturilor moi (v. ramolisment), *demineralizarea şi *decalcificarea, în cazul oaselor (v. osteomalacie).

MALACOPLAKIE, s. f. / malacoplakie, s. f. / malacoplakia. [*Gr. **malakos** = moale; **plax** = placă.*] Existenţa de plăci moi de culoare galben-brună, uşor reliefate, incluse în membranele mucoase ale organelor cavitare. Var.: malakoplakie. Sin.: malacoplazie.

MALACOPLAKIE VEZICALĂ / malacoplakie vésicale / malacoplakia vesicae. Boală rară, de natură necunoscută, analogă *leucoplaziei, observată la nivelul mucoasei vezicale, care prezintă plăci galben-brune, moi, reliefate, rotunjite sau ovale, uneori ulcerate. Plăci asemănătoare pot fi localizate, foarte rar, în tubul digestiv, plămâni, rinichi şi la nivelul organelor genitale.

MALACOPLAZIE, s. f. / malacoplasie, s. f. / malacoplasia. Sin.: malacoplakie (v.).

MALADIE, s. f. / maladie, s. f. / illness, sickness, disease. [*Fr. **maladie**, din lat. **male habitus** = care se află într-o stare rea.*] Afecţiune (v. def. 1), boală (v.).

MALADIV, adj. / maladif, -ive, adj. / sickly. [*Fr. **maladif, -ive**, din lat. **male habitus** = care se află într-o stare rea.*] 1) Despre un subiect cu un aspect bolnăvicios sau cu o constituţie fragilă ce îl expune la boală. 2) Despre o stare care poate fi expresia, semnul unei boli. Ex.: *paloare m. 3) Despre o manifestare exagerată, nestăpânită, anormală. Ex.: frică m., sensibilitate m. V. şi morbid.

MALAKOPLAKIE. Var. pentru malacoplakie (v.).

MALAR, adj. / malaire, adj. / malar. [*Lat. **mala** = maxilar superior.*] Care aparţine obrazului sau osului zigomatic. V. şi jugal.

MALARIC, adj. / malarien, -enne, adj. / malarial. [*It. **mala aria** = aer rău.*] Care are legătură cu *malaria. Sin.: paludic.

MALARIE, s. f. / malaria, s. f. / malaria, ague. [*It. **mala aria** = aer rău.*] Cea mai răspândită boală infecţioasă transmisibilă şi una dintre cele mai grave, m. este endemică în regiunile calde intertropicale, îndeosebi în Asia şi Africa, reprezentând una din primele cauze de mortalitate. Boala este provocată de paraziţi din genul **Plasmodium*, având ca rezervor de infecţie omul infestat, de la care agenţii infectanţi sunt transmişi la omul sănătos prin înţepătura femelei ţânţarului anofel. În perioada acută, boala se manifestă prin accese tipice, carac-terizate prin frisoane violente, febră intensă, peste 40°C şi transpiraţii profuze. Accesele se produc la intervale regulate de timp, în funcţie de specia de *Plasmodium*. Bolnavii prezintă anemie datorită dezvoltării parazitului în eritrocite şi hemolizei consecutive, splenomegalie, uneori hepatomegalie cu icter şi leziuni renale. În absenţa tratamentului sau la subiecţii reinfestaţi apare paludismul visceral, caracterizat prin anemie severă, splenomegalie pronunţată (cu risc de rupere a splinei), alterarea stării generale, cu febră neregulată şi *caşexie. În prezent au apărut forme de *Plasmodium* rezistente la tratamentul cu chinină, medicament utilizat şi în profilaxie. De asemenea, agentul vector (ţânţarul anofel) a devenit uneori rezistent la insecticidele clasice. În consecinţă, se încearcă sinteza unor noi medicamente antipaludice şi realizarea unui vaccin, testat de dată recentă. *Chimioprofilaxia, bine controlată, poate fi eficientă. Sin.: paludism.

MALARIE HEMOLITICĂ / malaria hémolytique / h(a)emolytic malaria. Sin.: febră hemoglobinurică (v.).

MALARIOTERAPIE, s. f. / malariathérapie, s. f. / therapeutic malaria. [*It. **mala aria** = aer rău; gr. **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] Inocularea agentului patogen al malariei în scopul tratării sifilisului sistemului nervos central (*paraliziei generale progresive). Febra care se produce în malarie distruge agentul patogen al sifilisului (*Treponema pallidum*). În continuare, pacientul este tratat cu medicamente antimalarice. M. este o metodă de *piretoterapie la care s-a renunţat în prezent. Sin.: paludoterapie.

MALEOLĂ, s. f. / malléole, s. f. / malleolus. NA: malleolus, pl. malleoli. [*Lat. **malleolus**, dim. de la **malleus** = ciocan.*] Termen anatomic utilizat pentru a denumi o apofiză sau o tuberozitate externă sau internă a unui os (de obicei os lung), care are o formă caracteristică, asemănătoare unui cap de ciocan. Termenul este utilizat îndeosebi pentru: 1) *M. externă (peronieră)*, situată la extremitatea inferioară a peroneului. 2) *M. internă (tibială)*, la extremitatea inferioară a tibiei. Ambele m. se articulează cu astragalul.

MALEINĂ, s. f. / malléine, s. f. / mallein. [*Gr. **malis**, lat. **malleus** = morvă; -ină.*] Substanţă extrasă din cultura bacilului *Malleomyces mallei*, agentul etiologic al *morvei. M. este utilizată pentru efectuarea unei reacţii de sensibilizare specifică, permiţând astfel diagnosticul morvei şi pentru detectarea infecţiilor oculte.

MALFORMAŢIE, s. f. / malformation, s. f. / malformation, abnormality. [*Lat. **malus** = rău; **formatio, -onis** = formare, de la **formare** = a da o formă şi **forma** = formă.*] Anomalie morfologică a unui organ, a unei părţi a corpului sau a ansamblului corpului uman care rezultă dintr-o tulburare a dezvoltării embrionare. O m. este deci întotdeauna congenitală, iar expresia „m. congenitală", deşi utilizată frecvent, este un pleonasm. Gravitatea m. este extrem de variabilă, iar cauzele care le provoacă (cunoscute doar în 50-70% din cazuri: anomalii cromozomiale, ereditare sau legate de sarcină) acţionează îndeosebi între fecundaţie şi a 40-a zi de sarcină, adică în perioada formării majorităţii organelor. Spre deosebire de m., *deformaţiile sunt dobândite.

MALIGN, adj. / malin, -igne, adj. / malign. [*Lat. **malignus** = rău, primejdios, periculos.*] 1) Caracteristică a unei boli determinată de un proces de cancerogeneză, cu formarea unei tumori primare ce metastazează ulterior. 2) Termen folosit impropriu pentru bolile cu evoluţie cronică deosebit de gravă şi cu prognostic foarte rezervat.

MALIGNITATE, s. f. / malignité, s. f. / malignancy. [*Lat. **malignus** = rău, primejdios, periculos.*] 1) Termen utilizat pentru desemnarea evoluţiei deosebit de grave a unei boli, în care apar simptome neobişnuite (anormale) pentru boala respectivă, care se accentuează rapid şi determină moartea. Termenii m. şi gravitate nu sunt sinonimi, primul fiind utilizat în cazul apariţiei unor simptome neobişnuite sau cu formă anormală, iar al doilea în cazul unor simptome caracteristice bolii, dar de intensitate mare. 2) Ansamblu de criterii pentru caracterizarea anatomopatologică a cancerului. Se disting trei ordine de criterii: a) macroscopic, cancerele sunt, de regulă, rău delimitate, neîncapsulate, infiltrante şi invadante în ţesuturile învecinate; b) histologic, celulele tumorale se aseamănă doar parţial cu celulele normale omologe, fiind *nediferenţiate, adică în regresiune faţă de acestea, atât în plan structural (*atipice) cât şi funcţional, existând, de asemenea, modificări arhitecturale (*anaplazie); c) evolutiv, cancerele invadând spontan ţesuturile învecinate, recidivând frecvent după *ablaţie, producând *metastaze (uneori foarte tardive) şi având un prognostic adesea letal. Aceste criterii prezintă şi excepţii. În prezent se conturează o serie de criterii de m. la nivel molecular. V. şi benignitate.

MALNUTRIŢIE, s. f. / malnutrition, s. f. / malnutrition. [*Lat. **malus** = rău; lat. medievală **nutritio, -onis** = hrană, de la **nutrire** = a hrăni.*] Termen general care desemnează orice anomalie de nutriţie, prin exces, deficit sau dezechilibru de aport sau de asimilare (*malabsorbţie).

MALOCLUZIE, s. f. / malocclusion, s. f. / malocclusion. [*Lat. **malus** = rău; lat. medievală **occlusio, -onis**, de la **occludere** = a închide şi **claudere** = a închide.*] Modificarea raporturilor normale dintre dinţii maxilari şi mandibulari, având drept consecinţă scăderea eficienţei *masticaţiei.

MALONILUREE, s. f. / malonylurée, s. f. / barbituric acid. Sin.: acid barbituric (v.).

MALPIGHIAN, adj. / malpighien, -enne, adj. / malpighian. [***Marcello Malpighi**, medic şi anatomist italian, profesor la Bologna şi Messina, 1628-1694.*] Cu referire la o structură anatomică descoperită sau descrisă de Malpighi. Ex.: strat m. al pielii, epiteliom m. (al stratului m. al pielii), glomerul m., piramide m. (sau piramide Malpighi).

MALPOZIŢIE, s. f. / malposition, s. f. / malposition. [*Lat. **malus** = rău; **positio, -onis** = punere, de la **ponere** = a pune.*] Anomalie de situare a unei structuri anatomice. Ex.: m. dentară.

MALPRAXIS, s. n. / malpraxis, s. m. / malpractice. [*Lat. **malus** = rău; gr. **praxis** = acţiune, practică, de la **prattein** = a acţiona.*] Tratament incorect sau neglijent al unui pacient, care îi cauzează acestuia prejudicii de orice fel, în relaţie cu gradul de afectare a capacităţii fizice şi psihice. M. poate fi consecinţa unor lacune în pregătirea profesională, a lipsei de experienţă practică sau a abilităţii efectuării unor procedee diagnostice şi îndeosebi terapeutice. În majoritatea ţărilor medicii sunt asiguraţi pentru cazurile de m., dar asigurarea se referă doar la acoperirea materială a eventualelor daune cauzate pacientului şi nu la responsabilitatea profesională.

MALSEGREGARE, s. f. / malségrégation, s. f. / malsegregation. [*Lat. **malus** = rău; **segregatio, -onis** = separare, de la **segregare** = a separa.*] Anomalie a separării *cromatidelor fiice în cursul *anafazei, care conduce la o repartiţie inegală a cromozomilor în celulele fiice.

MALT / MALT / MALT. [*Acronim - siglă de la Mucosa Associated Lymphoid Tissue.*] Ţesut limfoid asociat mucoaselor digestive şi respiratorii. Se prezintă sub formă de infiltrate limfoide difuze sau aglomerări de foliculi limfoizi neîncapsulaţi situaţi în submucoasă. V. şi GALT, BALT,

MALTAZĂ, s. f. / maltase, s. f. / maltase. [*Engl. **malt**, din germ. **Malz** = malţ; -ază.*] Enzimă din salivă, suc pancreatic sau intestinal, care catalizează transformarea *maltozei în *glucoză în cursul digestiei. Sin.: α-glucozidază.

MALTOBIOZĂ, s. f. / maltobiose, s. f. / maltobiose. [*Engl. **malt**, din germ. **Malz** = malţ; lat. **bis** = de două ori; oză - indică un glucid.*] Sin.: maltoză (v.).

MALTOZĂ, s. f. / maltose, s. m. / maltose. [*Engl. **malt**, din germ. **Malz** = malţ; oză - indică un glucid.*] Dizaharid alb-cristalin alcătuit din două molecule de glucoză, denumit şi zahăr de malţ. M. reprezintă unitatea fundamentală (*monomer) a *glucogenului şi a *amidonului. Este utilizat în dietetică şi ca înlocuitor al zahărului. Sin.: maltobioză.

MALTOZURIE, s. f. / maltosurie, s. f. / maltosuria. Prezenţa de *maltoză în urină. Se produce foarte rar, excepţional.

MALTUSIANISM, s. n. / malthusianisme, s. m. / malthusianism. [***Thomas Robert Malthus**, economist britanic, 1766-1834; -ism.*] Teorie conform căreia populaţia creşte în progresie geometrică, în timp ce mijloacele de subzistenţă cresc în progresie aritmetică. În consecinţă, în zonele cu *natalitate mare se recomandă restricţia voluntară a naşterilor. V. şi planificare familială.

MAMAR, adj. / mammaire, adj. / mammary. [*Lat. **mamma**, gr. **mamme** = sânul mamei, mamelă.*] Referitor la sân, în relaţie cu sânul. Ex.: glandă m., cancer m.

MAMECTOMIE, s. f. / mammectomie, s. f. / mammectomy. [*Lat. **mamma**, gr. **mamme** = sânul mamei, mamelă; gr. **ektome** = excizie.*] Sin. incorect etimologic pentru mastectomie (v.).

MAMELĂ, s. f. / mamelle, s. f. / breast. NA: glandula mammaria. [*Lat. **mamilla**, de la gr. **mamme** = sânul mamei, mamelă.*] Organ pereche, globulos, situat în regiunea toracică antero-superioară, exterior cutiei toracice. Include glanda mamară şi ţesut adipos. În mod normal se dezvoltă la sexul feminin la *pubertate, în relaţie cu stadiile pubertare (P_2-P_5). Dezvoltarea este stimulată de estrogenii ciclurilor sexuale lunare, care induc atât creşterea stromei şi a sistemului de ducte, cât şi depunerea de grăsime. Ţesutul glandular devine însă complet dezvoltat numai în timpul sarcinii (ca urmare a secreţiei foarte mari de estrogeni de la nivelul placentei). Sin.: sân (doar la specia umană).

MAMELON, s. n. / mamelon, s. m. / nipple. NA: papilla mammae. [*Fr. **mamelon**, din lat. **mamilla**, de la gr. **mamme** = sânul mamei, mamelă.*] 1) Formaţiune anatomică situată anterocentral la nivelul *glandei mamare, cu formă cilindro-conică, proeminând anterior, înconjurată de o zonă pigmentată circulară (areola). La nivelul m. se deschid *canalele galactofore. 2) Orice formaţiune care se aseamănă cu aspectul macroscopic descris mai sus.

MAMILAR, adj. / mamillaire, adj. / mammillary. [*Lat. **mamilla**, de la gr. **mamme** = sânul mamei, mamelă.*] 1) Care are formă cilindro-conică asemănătoare *mamelonului. Ex.: tuberculi m. 2) Care se referă, care este în relaţie sau se defineşte faţă de mamelon. Ex.: linie m. (sau medioclaviculară).

MAMILOPLASTIE, s. f. / mamilloplastie, s. f. / mamilloplasty. [*Lat. **mamilla**, de la gr. **mamme** = sânul mamei, mamelă; gr. **plastos** = modelat, de la **plassein** = a forma, a modela.*] Intervenţie chirurgicală constând în îndepărtarea unuia sau a două *lambouri de piele pentru remedierea mamelonului ombilicat sau invaginat.

MAMOGRAFIE, s. f. / mammographie, s. f. / mammography. [*Lat. **mamma**, gr. **mamme** = sânul mamei, mamelă; gr. **graphein** = a scrie.*] Radiografia glandei mamare, fără nici o preparaţie prealabilă, fără opacifiere cu un produs de contrast. Reprezintă cel mai bun procedeu de *screening non-invaziv al cancerului mamar (6% fals pozitive şi 11% fals negative). În ţările occidentale, la femeile de peste 45-50 de ani se recomandă efectuarea a cel puţin unei mamografii anual, ţinând seama de riscul ridicat de cancer mamar după aceste vârste. V. şi mastografie.

MAMOPLASTIE, s. f. / mammoplastie, s. f. / mammoplasty. [*Lat. **mamma**, gr. **mamme** = sânul mamei, mamelă; gr. **plastos** = modelat, de la **plassein** = a forma, a modela.*] Denumire pentru toate tipurile de intervenţii chirurgicale corectoare sau reparatorii ale sânului. Sin.: mastoplastie.

MAMOTROP, adj. / mammotrope, adj. / mammotropic. Care are afinitate pentru glanda mamară.

MANDIBULAR, adj. / mandibulaire, adj. / mandibular. [*Lat. **mandibula** = maxilar inferior, de la **mandere** = a mesteca.*] Referitor la *mandibulă, care se află în relaţie cu mandibula. Ex.: nerv m.

MANDIBULĂ, s. f. / mandibule, s. f. / mandible. [*Lat. **mandibula** = maxilar inferior, de la **mandere** = a mesteca.*] V. tab. anat. - oase.

MANDIBULOMETRU, s. n. / mandibulomètre, s. m. / mandibulometer. [*Lat. **mandibula** = maxilar inferior, de la **mandere** = a mesteca; gr. **metron** = măsură.*] Instrument util în antropologie şi stomatologie pentru determinarea dimensiunilor şi unghiurilor mandibulei.

MANDRIN, s. n. / mandrin, s. m. / mandrin. [*Fr. **mandrin**, din provensală **mandrin** = daltă mică pentru gravat.*] Tijă metalică amovibilă introdusă în lumenul unui ac pentru a-i menţine permeabilitatea, sau într-o sondă pentru a-i asigura o anumită rigiditate şi, implicit, posibilitatea de manevrare cu precizie mai mare. M. se scoate, de obicei, în momentul puncţiei.

MANDUCAŢIE, s. f. / manducation, s. f. / manducation. [*Lat. **manducatio, -onis** = acţiunea de a mânca, de la **manducare** = a mânca.*] Ansamblul funcţiilor orale care precedă digestia: prehensia alimentelor, masticaţia, gustarea, salivaţia şi deglutiţia.

MANECHIN, s. n. / mannequin, s. m. / manikin. [*Olandeza Evului Mediu **mannekijn**, dim. de la **man** = om.*] Model al corpului uman (alcătuit de obicei din componente detaşabile), utilizat pentru ilustrarea anatomiei, pentru exersarea de procedee chirurgicale, obstetricale, de reanimare etc.

MANEVRĂ, s. f. / manouevre, s. f. / maneuver. [*Fr. **manoeuvre**, din lat. **manus** = mână, **opera** = lucru.*] 1) Metodă sau etapă a cărei efectuare presupune un grad de îndemânare, în unele intervenţii chirurgicale sau obstetricale. Ex.: manevrele de modificare a poziţiei fătului în *prezentaţiile pelvine. 2) Procedeu constând în obligarea bolnavului să ia o atitudine particulară sau să efectueze anumite mişcări, fie pentru punerea în evidenţă a unui semn clinic, fie în scopuri terapeutice. Ex.: *m. vagale* (prin compresiunea sinusului carotidian sau a globilor oculari) sunt exercitate în scop diagnostic şi terapeutic.

MANEVRĂ ADSON / manoeuvre d'Adson / Adson's test. [***Alfred Washington Adson**, neurochirurg american, Rochester/Minnesota, 1887-1951.*] Sin.: test Adson (v.).

MANEVRĂ GIORDANO / manoeuvre de Giordano / Giordano maneuver. V. semn Giordano-Pasternaţki.

MANEVRĂ GUYON / manoeuvre de Guyon / Guyon's sign. [***Jean Casimir Félix Guyon**, chirurg şi urolog francez, profesor de patologie chirurgicală la Paris, 1831-1920.*] Manevră de palpare renală bimanuală, prin balotare în inspir, o mână fiind aşezată la nivelul lojei renale (posterior) şi cealaltă la nivelul hipocondrului corespondent (anterior). M. G. permite punerea în evidenţă a prezenţei unei formaţiuni renale patologice sau ptoza renală. Sin.: semn Guyon.

MANEVRĂ HEIMLICH / manoeuvre de Heimlich / Heimlich maneuver. [***Harry J. Heimlich**, medic american specializat în chirurgie toracică, n. 1920.*] Metodă de eliminare a corpilor străini sufocanţi din căile aeriene superioare. Pacientul are braţele plasate pe linia centurii şi torsul aplecat în faţă, iar operatorul, plasat în spatele său, aplică cu ambele mâini (una strânsă pumn) un impuls brusc şi puternic îndreptat în sus, într-un punct situat între ombilic şi cuşca toracică.

MANEVRĂ MAURICEAU-SMELLIE / manoeuvre de Mauriceau-Smellie / Mauriceau-Smellie maneuver. [***François Mauriceau**, obstetrician francez, Paris, 1637-1709; **William Smellie**, obstetrician englez, Londra, 1697-1763.*] Procedeu de degajare a corpului fătului în *naşterea cu *prezentaţie pelvină, după ce membrele inferioare, abdomenul, trunchiul şi membrele superioare s-au exteriorizat. Constă în plasarea fătului pe antebraţul operatorului şi flexia puternică a capului fătului prin introducerea a două degete în gura acestuia.

MANEVRĂ McMURRAY / manoeuvre de McMurray / McMurray test. [***Thomas Porter McMurray**, chirurg englez, Liverpool, n. 1887-1949.*] Bolnavul fiind în decubit dorsal, se imprimă mişcări de rotaţie axială combinate cu mişcări de lateralitate asupra gambei flectate pe coapsă, în timp ce gamba este întinsă progresiv. În cazul rupturii de menisc se percepe un declic. Sin.: semn McMurray, semnul declicului. V. semnul Appley şi semnul sertarului.

MANEVRĂ MÜLLER / manoeuvre de Müller / Müller's maneuver. [***Johannes Peter Müller**, fiziolog şi anatomist german, profesor la Bonn, apoi la Berlin, 1801-1858.*] Sin.: probă Buerger-Müller (v.).

MANEVRĂ MURPHY / manoeuvre de Murphy / Murphy's maneuver. [***John Benjamin Murphy**, chirurg american, Chicago, 1857-1916.*] Bolnavul aşezat în decubit dorsal. Examinatorul plasează mâna dreaptă cu extremitatea degetelor în regiunea subhepatică, la nivelul cartilajului coastei a IX-a. Pacientul este solicitat să inspire profund. Dacă vezicula biliară este în suferinţă, durerea creşte deoarece colecistul este prins între degetele care palpează şi presiunea diafragmului transmisă ficatului. Totodată, inspirul este blocat. Prin m. M. se poate distinge durerea veziculară de durerea duodenală. În inspir, durerea duodenală nu creşte în intensitate, putând chiar diminua. Sin.: procedeu Murphy, semn Murphy.

MANEVRĂ TILLAUX / manoeuvre de Tillaux / Tillaux maneuver. [***Paul Jules Tillaux**, anatomist şi chirurg francez, profesor la Paris, 1834-1904.*] M. utilizată pentru depistarea aderenţei tumorilor de sân la muşchiul mare pectoral. Mobilitatea tumorii pe planurile profunde diminuează la contracţia marelui pectoral, când se exercită o opoziţie la mişcarea de adducţie a braţului pacientei.

MANEVRĂ TRENDELENBURG / manoeuvre de Trendelenburg / Trendelenburg's maneuver. [***Friedrich Trendelenburg**, chirurg german, 1844-1924.*] Sin.: probă Trendelenburg (v. def. 2).

MANEVRĂ VALSALVA / manoeuvre de Valsalva / Valsalva's maneuver. [***Antonio Maria Valsalva**, anatomist italian, profesor la Köln, 1666-1723.*] Expiraţie forţată cu nasul şi gura închisă, în scopul insuflării aerului în trompele lui Eustachio şi în urechea medie. Poate fi aplicată de persoanele care coboară de la altitudini mari. V. şi probă Valsalva, test Valsalva.

MANGAN, s. n. / manganèse, s. m. / manganese. [*Origine obscură; posibil alterare de la magneziu (gr. magnes = piatră magnetică, adusă din regiunea Magnezia din Asia Mică).*] Elementul chimic nr. 25, simbol Mn, masă atomică 54,938, greutate specifică 7,21. Metal prezent în unele plante şi în ţesuturile organismelor superioare, Mn este un oligoelement esenţial, necesar în metabolismul osos normal şi în unele reacţii enzimatice. Corpul uman conţine circa 30 mg, iar deficienţa în Mn nu a fost demonstrată. Excesul cronic determină *manganismul. O serie de săruri ale metalului sunt utilizate ca medicamente.

MANGANISM, s. n. / manganisme, s. m. / manganism. [*V. etimol. termenului mangan; -ism.*] Denumire care reuneşte simptomele determinate de intoxicaţia cronică cu mangan, produsă de obicei prin inhalarea pulberii metalului: agresivitate urmată de astenie şi apatie, tremor, hipertonie musculară cu tulburări de echilibru, de mers şi de vorbire. Această simptomatologie se poate asocia cu pneumopatii acute severe. M. este o boală profesională care poate apărea la lucrătorii din industria sticlei, industria chimică (fabricarea manganaţilor şi a permanganaţilor, a coloranţilor), industria metalurgică.

MANIAC, adj., s. m. şi f. / maniaque, adj., s. m. / maniac. [*Gr. mania = nebunie, furie.*] (Persoană) care suferă de *manie. Prin extensie, (om) care este obsedat de o idee fixă sau care manifestă o idee exagerată despre ceva, având adesea deprinderi ciudate.

MANIACAL, adj. / maniaque, adj. / maniacal. [*Gr. mania = nebunie, furie.*] Care se referă la manie; care este propriu pentru *manie şi pentru *maniaci. Ex.: criză m., comportament m.

MANIE, s. f. / manie, s. f. / mania. [*Gr. mania = nebunie, furie.*] Psihoză acută caracterizată prin accese de agitaţie psihomotorie. Conform ICD-10, se deosebesc: 1) *M. fără simptome psihotice* se caracterizează prin creşterea dispoziţiei, de la jovialitate nepăsătoare la o stare de excitaţie aproape necontrolabilă, hiperactivitate, logoree, nevoie scăzută de somn, absenţa inhibiţiilor sociale normale, grandomanie şi optimism excesiv. Primul atac apare de obicei între 15-30 de ani, dar poate apărea la orice vârstă. Diagnosticul pozitiv se stabileşte dacă episodul durează cel puţin o săptămână şi afectează munca şi activităţile sociale. 2) *M. cu simptome psihotice* prezintă un tablou clinic mai accentuat decât m. fără simptome psihotice. Ideile de autoapreciere excesivă şi grandoare se pot dezvolta în deliruri, iar iritabilitatea şi suspiciunea pot genera deliruri de persecuţie. În cazurile severe se dezvoltă deliruri multiple, pot apărea halucinaţii, vorbirea devine incomprehensibilă şi este necesară diferenţierea de *schizofrenie sau stabilirea diagnosticului de psihoză schizoafectivă.

MANIERISM, s. n. / maniérisme, s. m. / mannerism. [*Fr. maniérisme, de la main = mână, din lat. manus = mână.*] Aspect artificial, fals şi excesiv dat de un subiect mijloacelor sale de expresie: mimică, gesturi, atitudini, noţiuni, vorbire. M. reprezintă un simptom al *schizofreniei, dar poate apărea, de asemenea, în *inversiunile sexuale şi, uneori, în *debilitatea mintală.

MANIHEISM, s. n. / manichéisme, s. m. / manichaeism. [*Mani - filosof persan din secolul al III-lea.*] Doctrină filosofică după care lumea este condusă de două puteri egale şi opuse, principiile Binelui şi Răului. În *m. delirant* bolnavul se crede deopotrivă atacat şi protejat de personaje imaginare

MANIPULARE, s. f. / manipulation, s. f. / manipulation. [*Lat. manipulus = pumn, de la manus = mână.*] Acţiunea de a efectua anumite manevre manuale: 1) Pentru remedierea unor deplasări osoase, de ex. vertebrale. 2) Pentru realizarea unor preparate chimice sau a unor experimente de fizică.

MANIPULARE ARTICULARĂ / manipulation articulaire / articular manipulation. Mişcare forţată aplicată direct sau indirect unei articulaţii sau unui ansamblu de articulaţii, care deplasează brusc componentele articulare, dincolo de limitele fiziologice obişnuite, dar fără depăşirea limitei impuse de mişcările anatomice.

MANIPULARE GENETICĂ / manipulation génétique / gene manipulation. Transferul unui segment de cromozom (ADN), cu genele sale, din nucleul unei celule aparţinând unui organism în nucleul unei celule din alt organism. M. g. permite transferul la organismul primitor a unor caractere noi.

MANITOL, s. m. / mannitol, s. m. / mannitol. [*Fr. manne = răşină de frasin – exsudaţie dulce a frasinului; -ol.*] Alcool derivat din *manoză, folosit în măsurarea filtrării glomerulare, deoarece este practic neresorbit de tubulii renali. M. este utilizat şi în terapeutică: pentru declanşarea diurezei osmotice, pentru prevenirea edemului cerebral şi pentru scăderea presiunii oculare.

MANOMETRIE, s. f. / manométrie, s. f. / manometry. [*Gr. manos = puţin dens; metron = măsură.*] Măsurarea presiunii din interiorul unui vas sanguin sau al unei cavităţi. Ex.: măsurarea presiunii arteriale, a presiunii intracardiace, a presiunii LCR, a presiunii intravezicale etc.

MANOMETRU, s. n. / manomètre, s. m. / manometer. [*Gr. manos = puţin dens; metron = măsură.*] Instrument pentru măsurarea presiunii unui lichid sau a unui gaz. Frecvent, m. constă dintr-un tub în formă de U, conţinând mercur, apă sau un alt lichid. Tubul este deschis la un capăt şi expus presiunii fluidului la celălalt capăt. Presiunea poate fi citită direct pe o scală gradată.

MANOZĂ, s. f. / mannose, s. m. / mannose. [*Fr. manne = răşină de frasin - exsudaţie dulce a frasinului; oză - indică un glucid.*] Glucid cu formula $C_6H_{12}O_6$, prezent în stare liberă îndeosebi în coaja de portocale. În organism face parte din structura oligozaharidică a mai multor glicoproteine şi glicolipide. V. manozidoză.

MANOZĂ-6-FOSFAT, s. f. / mannose 6-phosphate, s. f. / mannose 6-phosphate. V. lizozomi.

α-MANOZIDAZĂ, s. f. / α-mannosidase, s. f. / α-mannosidase. [*Fr. manne = răşină de frasin - exsudaţie dulce a frasinului; ozid - indică un glucid; -ază.*] Enzimă (*hidrolază) care catalizează hidroliza reziduurilor de *manoză de la nivelul oligozaharidelor N-legate de glicoproteine. Deficienţa formei lizozomale a enzimei, autozomal recesivă, determină *manozidoza.

MANOZIDOZĂ, s. f. / mannosidose, s. f. / mannosidosis. [*Fr. manne = răşină de frasin - exsudaţie dulce a frasinului; ozid - indică un glucid; -oză.*] Boală din grupul *mucolipidozelor care este consecinţa reducerii considerabile a activităţii *α-manozidazei. Se manifestă prin retardare psihomotorie cu hepatosplenomegalie şi un sindrom dismorfic foarte asemănător cu cel din *boala Hurler.

MANSONIA / Mansonia / Mansonia. [*Sir Patrick Manson, medic englez, profesor de medicină tropicală la Londra, 1844-1922.*] Gen de ţânţari care transmit anumite tipuri de *filarioză, ca şi unele viroze.

MANUBRIUM STERNAL / manubrium sternal / manubrium of sternum. NA: manubrium sterni. [*Lat. manubrium = mâner, toartă; gr. sternon = stern.*] Partea superioară, cranială, a sternului, care se articulează cu cele două clavicule şi cu primele două cartilaje costale. V. şi tab. anat. - oase.

MAP / MAP / MAP. [*Acronim engl. pentru Microtubule-Associated Proteins = proteine asociate microtubulilor.*] Abreviere a denumirii familiei de proteine care promovează asamblarea şi polimerizarea *tubulinelor ce alcătuiesc *microtubulii de la nivelul *citoscheletului. MAP conţine mai multe tipuri de proteine, clasificate în funcţie de masa moleculară şi de distribuţia celulară. O serie de MAP ar putea fi modificate în diferite boli ale SNC, îndeosebi în *boala Alzheimer.

MAPPING / mapping / mapping. [*Engl.* ***mapping*** *= cartografiere, de la* ***map*** *= hartă.*] Anglicism utilizat ca sin. cu cartografie (v.).

MARASM, s. n. / marasme, s. m. / marasmus. [*Gr.* ***marasmos*** *= consumpţie, de la* ***marainein*** *= a se veteji.*] Scădere ponderală accentuată a întregului organism, consecutivă unei boli îndelungate sau a unei denutriţii. La copil, m. poate apărea în *malabsorbţie, alimentaţie deficitară, tulburări metabolice, diaree cronică, boli grave cardiace, pulmonare, renale, boli parazitare (îndeosebi în climatul tropical). *M. senil* este un proces de atrofie care afectează majoritatea ţesuturilor în îmbătrânire.

MARCAJ, s. n. / marquage, s. m. / labelling. [*Fr.* ***marquage****, din scand.* ***merki*** *= marcă.*] Procedeu prin intermediul căruia o substanţă (moleculă, particulă) sau o celulă sunt *marcate. Primul tip de m. a fost cel cu radioizotopi, ulterior posibilităţile s-au diversificat îndeosebi prin apariţia marcajului fluorescent. V. şi marcat, marker.

MARCAJ GENETIC / étiquetage génétique / gene tagging. Inserţia unui *marker genetic în interiorul sau în apropierea unei gene.

MARCAT, adj. / marqué, -e, adj. / labeled. [*Fr.* ***marqué****, din scand.* ***merki*** *= marcă.*] Despre o moleculă, o particulă sau o celulă care au devenit identificabile prin legarea unui radioizotop, a unei substanţe fluorescente, enzime, a unui anticorp, radical liber etc. Compusul m. poate fi identificat sau dozat *in vivo* sau *in vitro*. Ex.: hormon m., eritrocite m.

MARCĂ, s. f. / marque, s. f. / mark. [*Fr.* ***marque****, din scand.* ***merki*** *= marcă.*] 1) Semn distinctiv. 2) *M. electrică*: *electrodermită. 3) *M. depusă*: produs cu un mod de preparare şi conţinut proprii.

MARCHER. Var. pentru marker (v.).

MARCHERI AI METABOLISMULUI OSOS / marqueurs du **métabolisme osseux / bone metabolism markers.** În esenţă, în practica medicală de rutină m. m. o. sunt: fosfatazele alcaline serice (v. fosfatază, def. 1), *hidroxiprolinuria, *osteocalcina.

MAREA CIRCULAŢIE / grande circulation, circulation systémique / systemic circulation, general circulation. Sin.: circulaţie sistemică. V. circulaţie sanguină.

MAREA TUBEROZITATE A HUMERUSULUI / grosse tubérosité de l'humérus / greater tuberosity of humerus. NA: tuberculum majus humeri. Sin.: trohiter (v.).

MAREA UNDĂ MONOFAZICĂ / onde de Pardee / Pardee's wave. Sin.: undă Pardee (v.).

MARELE EPIPLOON / grande épiploon / greater omentum. NA: omentum majus. V. epiploon (def. 3).

MARGINAL, adj. / marginal, -ale, -aux, adj. / marginal. [*Lat.* ***margo, -inis*** *= margine.*] Cu referire la periferia unei formaţiuni anatomice sau a unei regiuni topografice. În particular, în psihopatologie, care prezintă manifestări la limita stării de conştienţă sau la limita comportamentului normal. V. şi *borderline*.

MARGINAŢIE, s. f. / margination, s. f. / margination. [*Lat.* ***marginare*** *= a mărgini, a tivi, de la* ***margo, -inis*** *= margine.*] Acolarea leucocitelor pe faţa internă a pereţilor vasculari, în cazul unei încetiniri a circulaţiei sanguine. M. precedă şi favorizează *diapedeza leucocitelor.

MARGINE, s. f. / marge, s. f. / margin, border. NA: margo, pl. margines. [*Lat.* ***margo, -inis*** *= margine.*] Limită a unei zone anatomice. Ex.: 1) *M. ciliară* a pleoapelor (NA: *margo palpebrae*), prevăzută cu cili. 2) *M. incizală* liberă (NA: *margo incisalis*), tăioasă a unui dinte frontal. 3) *M. tibială (internă) a piciorului* (NA: *margo medialis pedis*), m. piciorului de la degetul mare până la călcâi.

MARIJUANA, s. f. / marijuana, s. f. / marijuana. [*Cuvânt hispano-american de origine incertă: 1) limba indienilor mexicani* ***maraguango*** *= substanţă toxică; 2) limba mexicană populară* ***maria-juana****, aluzie la proprietăţile afrodiziace ale drogului.*] Denumirea mexicană a drogului preparat din frunze şi flori uscate de *Cannabis indica* (cânepă indiană) utilizat sub formă de ţigarete. Extractul alcoolic purificat este denumit *haşiş. M. produce un efect halucinogen prin interacţiunea substanţei δ-9-tetrahidrocanabinol (THC) cu receptorii specifici din creier. Receptorii THC sunt mai abundenţi în *hipocamp, unde este consolidată memoria, ceea ce explică afectarea memoriei după consumul drogului. Deşi are efect *analgezic, acesta nu poate fi util deoarece este inseparabil de efectul halucinogen. Derivaţi sintetici de m. sunt utilizaţi ca *antivomitivi în faza terminală a cancerului. THC şi metaboliţii acestuia sunt detectabili în urină la o oră după consumul m. (fumat), prin dozare *radioimunologică sau *spectrometrie de masă.

MARISCĂ, s. f. / marisque, s. f. / marisca. [*Lat.* ***marisca*** *= smochină mică şi, prin analogie, tumoră mică la nivelul anusului.*] Tumoră mică indoloră inserată la marginea anusului, având un înveliş cutanat. M. provine dintr-un *hemoroid trombotic resorbit, care a suferit o transformare fibroasă.

MARKER, s. m. / marqueur, s. m. / marker, tracer. [*Engl.* ***marker****, fr.* ***marqueur****, din scand.* ***merki*** *= marcă.*] Termen al cărui sens s-a extins considerabil în ultimul timp. Primul sens consacrat al cuvântului m. a fost cel de indicator care permite depistarea unei substanţe pe care este fixat. În ultimii ani s-au consacrat *m. biologici*, substanţe a căror dozare permite investigarea unor procese patologice. Numărul de m. propuşi în prezent este extrem de mare, dar unii dintre aceştia, îndeosebi *m. tumorali, nu au o specificitate suficientă şi, în consecinţă, utilitatea lor în practica medicală este limitată. Tipuri de m.: 1) *M. radioizotopici* sau radiotrasori, care pot fi utilizaţi ca atare sau pentru marcarea unor molecule. Sin.: trasor. 2) *M. fluorescenţi*, molecule sau radicali cu care pot fi marcate o serie de biomolecule (ex.: anticorpi) sau care se fixează specific la nivel celular. 3) *M. de spin* (v.). 4) *M. genetici*, trăsături genotipice sau fenotipice (ex.: o variantă enzimatică) care permit reperarea unui cromozom sau a unei celule. O serie de m. g. permit selecţionarea unor *clonuri celulare. 5) *M. de membrană* sau *de suprafaţă* (v.). 6) *M. ai metabolismului osos*, reprezentaţi, în esenţă, de fosfatazele alcaline serice, osteocalcina serică şi hidroxiprolina urinară. În principiu, pentru fiecare secvenţă metabolică principală se pot identifica m. specifici. 7) *M. ai hepatitei virale* (v.). 8) *M. tumorali* (v.). Var.: marcher.

MARKER CELULAR CD / marquer cellulaire CD / CD celullar marker. V. CD4 şi CD8.

MARKER GENETIC / marqueur génétique / genetic marker. Caracter ereditar uşor detectabil şi cu determinism genetic simplu. De ex., rezistenţa unei suşe bacteriene la un antibiotic este un m. g. O serie de m. g. au fost localizaţi în genom. V. şi cartografie def. 1.

MARKER LIMFOCITAR / marquer lymphocytaire / lymphocyte marker. Caracteristică a unei subpopulaţii limfocitare, de regulă un *marker de membrană, care permite determinarea apartenenţei unui limfocit la subpopulaţia respectivă.

MARKER DE RISC / marquer de risque / risk-marker. Caracteristică a unui subiect, frecvent ereditară, uneori dobândită, care indică o probabilitate mare de a fi afectat de o anumită boală.

MARKERI AI HEPATITEI VIRALE / marqueurs de l'hépatite virale / infectious hepatitis markers. Antigeni şi anticorpi a căror prezență în serul sanguin probează existența, în prezent sau în trecut, a unei hepatite virale. În cazul hepatitei A sunt detectați anticorpii anti-HA. Pentru hepatita B, identificarea anticorpilor sau antigenilor a devenit obligatorie în centrele de recoltare a sângelui. În cazul hepatitei B prezintă interes: antigenul HBs (AgHBs), prezent înainte sau în cursul fazei clinice a hepatitei acute; anticorpii anti-HBc, care apar concomitent, dar persistă mai mult timp decât AgHBs; anticorpii anti-HBs, care persistă mult timp. Pentru hepatita C sunt detectați anticorpii anti-HC.

MARKERI DE MEMBRANĂ / marqueurs de membrane / membrane markers. Molecule situate la suprafața unor celule diverse (în particular elemente figurate din sânge) prin a căror identificare, cu ajutorul *anticorpilor monoclonali, este posibilă o analiză detaliată a stadiului de diferențiere celulară. Ex.: *tipajul leucocitelor normale sau patologice și evaluarea unor subpopulații limfocitare.

MARKERI DE SPIN / marqueurs de spin / spin labels. Molecule care conțin grupări *paramagnetice, de cele mai multe ori un *radical liber stabil ce poate fi încorporat în anumite regiuni specifice ale macromoleculelor sau ale sistemelor macromoleculare (ex.: *membrană plasmatică) studiate. Prin încorporarea m. de s. devine posibil studiul prin spectroscopie de *rezonanță paramagnetică electronică, fiind obținute date asupra dinamicii moleculelor din structurile biologice. Ex.: precizarea structurii și localizarea centrilor activi ai enzimelor, dinamica moleculelor lipidice de la nivelul biomembranelor.

MARKERI TUMORALI / marqueurs tumoraux / tumour markers. Molecule anormale sau molecule normale aflate într-o concentrație anormal crescută în serul sanguin, a căror prezență poate reprezenta o probă asupra existenței și evoluției unor tumori maligne. Gradul de specificitate a diverșilor m. t. este variabil. De aceea, cel puțin până în prezent, utilitatea lor a fost probată îndeosebi în urmărirea evoluției și mai puțin în depistarea unor tumori maligne. Tipuri de m. mai utilizați: 1) Proteine embrionare: *antigenul carcinoembrionar (ACE sau CEA) în cancerele de colon și rect; *alfafetoproteina (AFP) în cancerele hepatic și testicular. 2) Proteine placentare: *gonadotrofină corionică umană (HCG) în cancerele de placentă și testiculare. 3) Antigeni extrem de diverși: *antigenul specific prostatic (PSA) în cancerul de prostată; antigenul polipeptidic tisular (TPA); *antigenul CA. 4) Enzime: *fosfataza acidă prostatică (PAP) în cancerul de prostată; *enolaza neurospecifică (NSE) în neuroblastom și în cancerul pulmonar cu celule mici. 5) Hormoni: *calcitonina și *tireoglobulina în cancerul tiroidian diferențiat. *Notă*: pentru abrevieri au fost utilizate siglele denumirilor moleculelor în limba engleză.

MARMORIZARE, s. f. / marmorisation, s. f. / marmoration. [*Lat.* ***marmor, -onis*** *= marmură.*] Creșterea considerabilă a densității unui os, o parte mai mult sau mai puțin întinsă a acestuia devenind compactă ca marmura.

MARSUPIALIZARE, s. f. / marsupialisation, s. f. / marsupialization. [*Lat.* ***marsupium,*** *gr.* ***marsipion*** *= pungă, bursă.*] Deschiderea la piele, printr-un orificiu creat operator, a unei colecții purulente sau a unui chist hidatic (îndeosebi hepatic).

MARTOR, s. m. / témoin, s. m. / control. [*Lat.* ***martyr*** *= martir.*] Orice element (semn clinic, fenomen, proces) care poate constitui un termen de comparație pentru relevarea caracterelor altui element. În raport cu domeniile de aplicare: m. biologic, epidemiologic, serologic, chimic.

MARȚIAL, adj. / martial, -ale, -aux, adj. / martial. [*Lat.* ***Martialis,*** *de la* ***Mars, Martis*** *= zeul războiului.*] Care conține fier sau care este obținut pe bază de fier sau de derivați ai metalului. Ex.: terapie m. V. sideroterapie.

MASA COMUNĂ SACROLOMBARĂ / masse commune sacro-lombaire / erector muscle of spine. Sin.: mușchi erector spinal (v. tab. anat. - mușchi).

MASAJ, s. n. / massage, s. m. / massage. [*Gr.* ***massein*** *= a frământa și ar.* ***massa*** *= a atinge, a palpa.*] Procedeu de stimulare și destindere a mușchilor, de activare a circulației sângelui sau a viscerelor, în scop terapeutic sau profilactic. Au fost descrise diferite tipuri de m., de la procedee empirice la manevre elaborate în funcție de manevrele efectuate (effleuraj, fricțiune, frământare, batere sau tapotaj, vibrație), de structurile abordate (m. circulator, muscular, al țesutului conjunctiv, m. trofic) sau în funcție de scop (combaterea durerilor sau spasmelor, a celulitei, obținerea unei relaxări, favorizarea resorbției revărsatelor, menținerea formei fizice etc.).

MASAJ CARDIAC / massage cardiaque / cardiac massage. Metodă de resuscitare cardiacă utilizată în *stopul cardiorespirator. Poate fi: *m. c. extern* (sau *m. indirect*), prin peretele toracic, și *m. c. intern* (*m. direct*). M. c. extern se efectuează după așezarea pacientului în poziție orizontală, pe un suport dur, prin compresiune ritmică în 1/3 inferioară a sternului, la copii la mijlocul sternului. Frecvența m. c. este de 80/min la adulți, 90/min la copii, 120/min la sugari. M. c. este una din etapele regulii ABC (de la *A*irways - eliberarea căilor aeriene, *B*reath - respirație artificială, *C*irculation - masaj cardiac), la care se adaugă DEFG (*D*rugs - terapie medicamentoasă, *E*CG, *F*luids - lichide, *G*aging - evaluare globală a metodei terapeutice).

MASĂ, s. f. / masse, s. f. / mass (1), table (2). [*Lat.* ***massa*** *= masă.*] 1) Mărime fizică fundamentală ce caracterizează cantitatea de materie conținută de un corp, independent de presiune, temperatură și de starea fizică a corpului respectiv. În fizica clasică, m., ca mărime scalară, este aditivă, adică m. unui ansamblu de corpuri este egală cu suma maselor corpurilor componente. M. se măsoară în SI în kilograme (kg). V. și greutate. 2) Platformă pe care se așează obiecte, se lucrează: a) *m. de instrumente*; b) *m. de operație chirurgicală*, cu posibilități de ridicare și coborâre în diferite planuri; c) *m. ginecologică* pentru examenul ginecologic; d) *m. ortopedică* asigură fixarea pacientului într-o anume poziție.

MASĂ ATOMICĂ / masse atomique / atomic mass. Masa unui atom măsurată în unități de masă atomică (u). Actualmente, măsurarea se efectuează în scala unificată, în care 1 u reprezintă 1/12 din masa izotopului carbon 12 ($^{12}_{6}C$).

MASĂ MOLECULARĂ / masse moléculaire / molecular mass. Suma maselor atomice relative ale tuturor atomilor care intră în compoziția moleculei unui corp compus. Se determină prin metode crioscopice, pentru lichide sau solide, ori din legea lui Avogadro pentru gaze. Sin.: greutate moleculară.

MASĂ SANGUINĂ / masse sanguine / blood volume. Expresie incorectă, dar utilizată frecvent în română și în franceză ca sin. pentru *volum sanguin.

MASCĂ, s. f. / masque, s. m. / mask. [*Ital.* ***maschera,*** *de la rădăcina* ***mask-*** *= negru; origine obscură.*] 1) Dispozitiv care se poate adapta etanș pe figură pentru administrarea substanțelor gazoase (oxigen, medicamente). 2) Aspect al feței: a) *m. echimotică*, pete roșii punctiforme pe față, în traumatismele cu compresiune toracoabdominală; b) *m. oboselii* după efort intens; c) *m. de graviditate* (v.); d) *m. tetanică, risus sardonicus* (v.).

MASCĂ DE GRAVIDITATE / masque de grossesse / mask of pregnancy. Pete pigmentare cu contur neregulat care apar în timpul sarcinii la nivelul feței. Sin.: cloasmă, mască de sarcină.

MASCĂ DE SARCINĂ / masque de grossesse / mask of pregnancy. Sin.: mască de graviditate (v.).

MASCUL, s. m. / mâle, s. m. / male. [*Lat.* ***masculus*** *= bărbat.*] În biologie, care aparţine sexului fecundant, purtător de celule reproducătoare mai numeroase, mai mici şi mai mobile decât ale femelei. 2) Care este de sex masculin. Obs.: utilizarea termenului cu referire la un bărbat are o nuanţă peiorativă.

MASCULIN, adj. / masculin, -e, adj. / masculine. [*Lat.* ***masculinus*** *= masculin, de la* ***masculus*** *= bărbat.*] Care aparţine sexului masculin, sau posedă caracteristicile normale ale unui *mascul.

MASCULINIZARE, s. f. / masculinisation, s. f. / masculinization. [*Lat.* ***masculinus*** *= masculin, de la* ***masculus*** *= bărbat.*] Apariţia caracterelor sexuale secundare masculine, care este normală la sexul masculin şi patologică la sexul feminin. Sin.: virilizare. V. şi virilism.

MASCULINOVOBLASTOM, s. n. / masculinovoblastome, s. m. / masculinovoblastoma. [*Lat.* ***masculinus*** *= masculin, de la* ***masculus*** *= bărbat;* ***ovum*** *= ou; gr.* ***blastos*** *= germen; -****oma****.*] Neoplasm ovarian care simulează o structură suprarenală şi a cărui histogeneză este discutată. Se presupune că m. se dezvoltă din fragmente ectopice de suprarenală sau este o varietate de *luteom.

MASETER, s. m. / masséter, s. m. / masseter. [*Gr.* ***masseter, -eros*** *= muşchi masticator, de la* ***mastazein*** *= a mânca.*] V. tab. anat. - muşchi.

MASIV, adj., s. n. / massif, -ive, adj., s. m. / massive, adj., massif, n. [*Lat.* ***massa*** *= masă.*] Denumire comună pentru: 1) *M. carpian* (NA: *carpus*): carp. 2) *M. facial osos*: craniul facial. V. craniu. 3) *M. tarsian* (NA: *tarsus*): tars.

MASOCHISM, s. n. / masochisme, s. m. / masochism. [***Leopold von Sacher-Masoch****, scriitor austriac, 1836-1895; -****ism****.*] Parafilie în cazul căreia subiectul nu accedă la satisfacţie decât sub efectul unei suferinţe proprii de ordin fizic (lovire, rănire, flagelare) sau moral (insultă, umilire). *Flagelarea este procedeul cel mai frecvent. Prin extensie, m. califică toate conduitele în care suferinţa este mai mult sau mai puţin căutată. Sin.: algolagnie pasivă.

MASTECTOMIE, s. f. / mastectomie, s. f. / mastectomy. [*Gr.* ***mastos*** *= sân, mamelă;* ***ektome*** *= excizie.*] Ablaţie chirurgicală a sânului, care poate fi simplă, segmentară, parţială sau radicală. Termenul *mamectomie, deşi utilizat uneori, nu este corect etimologic. V. şi operaţie Halsted.

MASTICAŢIE, s. f. / mastication, s. f. / mastication. [*Lat.* ***masticare*** *= a mesteca.*] Proces fiziologic mecanic şi fizico-chimic de sfărâmare a alimentelor solide în cavitatea bucală, amestecarea acestora şi formarea bolului alimentar. M. se efectuează cu ajutorul dinţilor, incisivii şi caninii acţionând prin tăiere şi dilacerare, iar molarii prin zdrobire şi măcinare. Centrul de control al m. se află în trunchiul cerebral, dar procesul are la bază reflexul masticator. M. este primul timp al digestiei, pe care o favorizează îndeosebi prin creşterea suprafeţei de contact cu enzimele digestive. Pierderea parţială a funcţiei masticatorii se apreciază prin calculul *coeficientului masticatoriu.

MASTITĂ, s. f. / mastite, s. f. / mastitis. [*Gr.* ***mastos*** *= sân, mamelă; -ită.*] Denumire generică care grupează toate afecţiunile inflamatorii ale *mamelei. Tipuri: 1) *M. carcinomatoasă* este o formă pseudoinflamatorie a cancerului mamar, observată la femeia tânără în timpul sarcinii sau perioadei de alăptare. Se manifestă prin inflamaţia acută a glandei mamare în întregime, cu evoluţie spontană spre exitus în câteva săptămâni sau luni. 2) *M. totală*: flegmon difuz care invadează mamela în totalitate. Sin.: panmastită.

MASTOCIT, s. n. / mastocyte, s. m. / mast cell. [*Germ.* ***Mast*** *= aliment; gr.* ***kytos*** *= celulă.*] Tip de *histiocit care există în mod normal în ţesutul conjunctiv din ganglionii limfatici, splină şi măduva osoasă. M. are formă rotunjită sau poligonală, cu diametrul de circa 25-30 µm, nucleu mare şi neregulat şi granulaţii metacromatice cu dimensiuni variabile. Granulaţiile au rol de sinteză a unor mediatori chimici (ex.: histamină, heparină, acid hialuronic). M. derivă din celule nediferenţiate ale ţesutului reticuloendotelial. Unii autori consideră celulele descrise anterior *m. tisulare* şi denumesc *m. sanguine* polinuclearele bazofile.

MASTOCITOM, s. n. / mastocytome, s. m. / mastocytoma. [*Germ.* ***Mast*** *= aliment; gr.* ***kytos*** *= celulă; -****oma****.*] Aglomerare de *mastocite sub forma unui infiltrat celular cutanat, comună la câine şi rară la om. M. este o leziune tipică în *urticaria pigmentară.

MASTOCITOPEXIE, s. f. / mastocytopexie, s. f. / mastocalciphylaxis. [*Germ.* ***Mast*** *= aliment; gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***pexis*** *= fixare.*] Proprietatea *mastocitelor de a fixa calciul, ca şi alte substanţe (plumb, fier etc.).

MASTOCITOZĂ, s. f. / mastocytose, s. f. / mastocytosis. [*Germ.* ***Mast*** *= aliment; gr.* ***kytos*** *= celulă; -oză.*] Termen generic pentru grupul de boli caracterizate prin infiltrarea *mastocitelor în ţesuturi sau, uneori, la nivelul unor organe. M. cuprind: *m. difuză şi sistemică, *mastocitomul, *urticaria pigmentară şi unele *telangiectazii.

MASTOCITOZĂ DIFUZĂ / mastocytose diffuse / diffuse mastocytosis. Afecţiune caracterizată prin îngroşarea pielii, lichenificare, *eritrodermie generalizată şi prurit intens, urmare a infiltrării tegumentelor cu *mastocite. În copilărie m. d. este asociată frecvent cu *m. sistemică.

MASTOCITOZĂ SISTEMICĂ / mastocytose systémique / systemic mastocytosis. Boală caracterizată prin existenţa de infiltrate alcătuite din *mastocite, situate în ţesuturile noncutanate, uneori asociate cu leziuni cutanate. Infiltratele afectează de obicei ficatul, splina, oasele, ganglionii limfatici şi tractusul gastrointestinal. V. şi mastocitoză difuză.

MASTODINIE, s. f. / mastodynie, s. f. / mastodynia. [*Gr.* ***mastos*** *= sân, mamelă;* ***odyne*** *= durere.*] Senzaţie de tensiune dureroasă la nivelul glandelor mamare, spontan şi la palpare. M. este un simptom în multe afecţiuni: dezechilibru hormonal estrogeni-progesteron, afecţiune locală a glandei mamare, dar poate apărea şi în relaţie cu menstrele.

MASTOGRAFIE, s. f. / mastographie, s. f. / mastography. [*Gr.* ***mastos*** *= sân, mamelă;* ***graphein*** *= a scrie.*] Termen considerat uneori, în mod greşit, sin. cu *mamografie. În realitate, m. cuprinde, pe lângă mamografia propriu-zisă, *pneumomastografia şi *galactografia.

MASTOIDĂ, s. f. / mastoïde, s. f. / mastoid. NA: processus mastoideus. [*Gr.* ***mastos*** *= sân, mamelă;* ***eidos*** *= formă.*] Partea postero-inferioară a osului temporal, situată posterior conductului auditiv extern. Are formă de piramidă, cu baza situată cranial şi vârful caudal. Partea sa inferioară se prelungeşte cu apofiza mastoidă, la nivelul căreia se află celulele mastoidiene umplute cu aer. Un conduct osos, *aditus ad antrum*, face să comunice între ele celulele mastoidiene cu casa timpanului, favorizând pătrunderea în mastoidă a unei infecţii otice. V. şi mastoidită. V. şi tab. anat. - oase.

MASTOIDECTOMIE, s. f. / mastoïdectomie, s. f. / mastoidectomy. [*Gr.* ***mastos*** *= sân, mamelă;* ***eidos*** *= formă;* ***ektome*** *= excizie.*] Intervenţie chirurgicală care constă în trepanaţia şi *evidarea *mastoidei prin exereza sau deschiderea grupelor de celule mastoidiene.

MASTOIDITĂ, s. f. / mastoïdite, s. f. / mastoiditis. [*Gr.* ***mastos*** *= sân, mamelă;* ***eidos*** *= formă; -ită.*] Inflamaţia mucoasei apofizei mastoide, în general complicaţie a otitei medii supurate acute sau cronice. Trebuie considerată un abces şi, deci, trebuie deschisă şi drenată prin trepanaţie.

MASTOLOGIE, s. f. / mastologie, s. f. / mastology. [*Gr. mastos = sân, mamelă; logos = ştiinţă.*] Studiul sânului normal şi patologic. Sin. (incorect): senologie.

MASTOPATIE, s. f. / mastopathie, s. f. / mastopathy. [*Gr. mastos = sân, mamelă; pathos = boală.*] Orice afecţiune a glandei mamare.

MASTOPEXIE, s. f. / mastopexie, s. f. / mastopexy. [*Gr. mastos = sân, mamelă; pexis = fixare.*] Procedeu de fixare chirurgicală a sânilor ptozaţi, utilizând ca mijloc de suport aponevroza muşchilor mari pectorali.

MASTOPLASTIE, s. f. / mastoplastie, s. f. / mammoplasty. [*Gr. mastos = sân, mamelă; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Sin.: mamoplastie (v.).

MASTOPTOZĂ, s. f. / mastoptose, s. f. / mastoptosis. [*Gr. mastos = sân, mamelă; ptosis = cădere.*] *Ptoză a glandelor mamare care apare fie în relaţie cu o scădere ponderală accentuată, fie în cazul sânilor cu volum foarte mare, când se poate asocia cu o eczemă de tip *intertrigo.

MASTOZĂ, s. f. / mastose, s. f. / mastosis. [*Gr. mastos = sân, mamelă; -oză.*] Denumire generică pentru diverse afecţiuni benigne neinflamatorii ale sânului care sunt *chisturile sânului, *boala chistică a mamelei.

MASTURBARE. Var. pentru masturbaţie (v.).

MASTURBAŢIE, s. f. / masturbation, s. f. / masturbation. [*Lat. masturbari = a practica masturbarea, de la manus = mână, stuprare = a viola, a pângări.*] Provocarea orgasmului prin autoexcitarea, de obicei manuală, a organelor genitale externe. Var.: masturbare. V. şi onanie.

MAŞONAMENT, s. n. / mâchonnement, s. m. / machonnement. [*Fr. machonnement = mestecare, morfolire.*] Franţuzim, adoptat şi în engleză, cu sensul de mişcare convulsivă a maxilarelor, pentru desemnarea mişcărilor automate şi continui ale maxilarelor, simptom care se întâlneşte în unele boli ale encefalului.

MATERIAL, adj., s. n. / matériel, -elle, adj., s. m. / material. [*Lat. materialis = material, de la materia = materie.*] 1) Care se referă la materie, la substanţă; obiectiv. 2) Materii prime sau semifabricate din care se realizează: amprente dentare, proteze (în ortopedie, chirurgie, stomatologie etc.). V. şi biomaterial.

MATERIAL IMUNOREACTIV / matériel immunoréactif / cross-reacting material. O enzimă non-funcţională care poate reacţiona cu un anticorp dirijat împotriva unei enzime normale.

MATERII FECALE / fèces, s. f. pl. / f(a)eces, excrement. [*Lat. materia = materie; faex, faecis = reziduuri, resturi.*] Deşeuri rezultate în urma digestiei. M. f. tranzitează intestinul gros şi se acumulează în rect, pentru a fi eliminate periodic, prin *defecaţie (normal 80-200 g/24 ore). Includ bacterii, celule intestinale exfoliate, secreţii şi reziduuri alimentare. Sin.: excremente.

MATERN, adj. / maternel, -elle, adj. / maternal. [*Lat. maternus = matern, de la mater, -tris = mamă.*] Propriu mamei, care evocă mama.

MATERNITATE, s. f. / maternité, s. f. / motherhood (1), maternity (2). [*Lat. maternus = matern, de la mater, -tris = mamă.*] 1) Starea, calitatea de a fi mamă. 2) Spitalul, clinica în care nasc femeile.

MATISARE, s. f. / épissage, s. m. / splicing. Proces prin care *intronii transcrişi în moleculele de ARN eterogen sunt excizaţi şi eliminaţi, în timp ce *exonii sunt reuniţi, rezultând moleculele de ARN matur. Sin.: episaj.

MATITATE, s. f. / matité, s. f. / dullness. [*Fr. matité, din lat. mattus, de la maditus, participiul trecut al verbului madere = a fi umed.*] Rezultat al examenului clinic obiectiv şi anume al *percuţiei, care constă într-un sunet caracteristic (tonalitate crescută, intensitate mare, lipsit de rezonanţă). M. se obţine, în mod fiziologic, la nivelul organelor pline (m. cardiacă, m. hepatică, m. splenică), iar în patologie, la nivelul unor organe care în mod normal sunt sonore (ex.: m. în pneumonii, m. în pleurezii).

MATRICE, s. f. / matrice, s. f. / template (1), matrix (2-5). [*Lat. matrix, -icis = animal de reproducţie, uter.*] 1) Lanţ preexistent de ADN pe tiparul căruia se va sintetiza, printr-un proces enzimatic complex, ADN sau ARN. 2) În matematică, dispunerea unor numere în coloane şi linii. 3) Ţesut embrionar care schiţează modelul viitorului ţesut matur. 4) Substanţa intercelulară a unui ţesut (ţesut cartilaginos). 5) *M. citoplasmatică fundamentală*, partea nediferenţiată a mitocondriei etc.

MATRICE EXTRACELULARĂ / matrice extracellulaire / extracellular matrix. Reţea complexă de macromolecule extracelulare, prin intermediul căreia majoritatea celulelor din organism sunt dispuse în ţesuturi. M. e. constă, în esenţă, dintr-o reţea de proteine fibroase dispuse într-un gel hidratat de polizaharide. Componentele majore ale m. sunt: *fibronectina, *vitronectina, *colagenul, *proteoglicanii, *laminina şi *trombospondina. Roluri ale m. e.: stabilizator al structurii fizice tisulare („clei" biologic universal), reglare a comportamentului celulelor cu care se află în contact, prin influenţarea dezvoltării, migrării şi proliferării celulare.

MATRICE UNGVEALĂ / matrice unguéale / matrix of nail. NA: matrix unguis. Ţesutul constituit din derm, care susţine structural unghia, denumit şi patul ungveal. Termenul este utilizat şi pentru porţiunea care asigură creşterea unghiei.

MATURARE. Var. pentru maturaţie (v.).

MATURAREA LIMFOCITELOR / maturation des lymphocytes / lymphocyte maturation. Transformarea progresivă a *limfocitelor care nu posedă încă receptori specifici, în celule imunocompetente, având la origine un *clon. Astfel, pornind de la celulele suşă ale măduvei osoase, *limfocitele pro-B se transformă în *limfocite pre-B, *limfocite B imature, *limfocite B mature şi, în final, în *plasmocite. Pornind de la celule suşă din măduva osoasă care au migrat în *timus, se diferenţiază *timocitele imature, *timocitele mature, *timocitele precursoare, *limfocitele T4, *limfocitele T8 şi, în final, *limfocitele T citotoxice şi *limfocitele T ajutătoare.

MATURAŢIE, s. f. / maturation, s. f. / maturation. [*Lat. maturare = a coace, de la maturus = copt, matur.*] Procesul atingerii unei dezvoltări depline. Termenul se utilizează îndeosebi cu referire la dezvoltarea *ovulului, care ajunge apt pentru fecundaţie. Var.: maturare.

MATURITATE, s. f. / maturité, s. f. / maturity. [*Lat. maturitas, -atis = coacere, maturare, de la maturare = a coace şi maturus = copt, matur.*] 1) Stare care corespunde apogeului evolutiv al unei structuri. Ex.: eritrocit matur, ajuns la m. 2) Termenul este folosit în limbajul curent ca sinonim pentru vârsta adultă (cu referire, deopotrivă, la vârsta fizică şi la cea psihologică).

MAXILA, s. f. / maxillaire supérieur / maxilla. [*Lat. maxilla = maxilar.*] V. tab. anat. - oase.

MAXILAR, adj., s. n. / maxillaire, adj., s. m., mâchoire, s. f. / maxillary, adj., jaw, n. NA: maxilla, pl. maxillae. [*Lat. maxillaris, de la maxilla = maxilar.*] 1) Referitor la maxilare. 2) Fiecare din cele două oase m.: *m. inferior* (denumit şi mandibulă) şi *m. superior*. V. tab. anat. - oase.

MAXILAR INFERIOR / maxillaire inférieur / mandible. Sin.: mandibulă. V. tab. anat. - oase.

MAXILAR SUPERIOR / maxillaire supérieur / maxilla, upper jaw. V. tab. anat. - oase şi sinusurile feţei.

MAXILITĂ, s. f. / maxillite, s. f. / maxillitis. [*Lat. maxilla = maxilar; -ită.*] Osteită a maxilarelor.

MAXILOFACIAL, adj. / maxillo-facial, -ale, -aux, adj. / maxillofacial. [*Lat. maxilla = maxilar; facies = față.*] Care aparține maxilarelor și feței.

MAXILOMANDIBULAR, adj. / maxillo-mandibulaire, adj. / maxillomandibular. [*Lat. maxilla = maxilar; mandibula = maxilar inferior, de la mandere = a mesteca.*] Care aparține maxilarelor inferior (mandibulă) și superior.

MAXILOTOMIE, s. f. / maxillotomie, s. f. / maxillotomy. [*Lat. maxilla = maxilar; gr. tome = tăiere, secțiune, de la temnein = a tăia.*] Secțiune chirurgicală a maxilarului superior, pentru aducerea în poziția intenționată de operator.

MAXIMUM, s. n. / maximum, s. m. / maximum. [*Lat. maximus, superlativ de la magnus = mare.*] 1) Cel mai mare efect posibil; cea mai mare cantitate. 2) Valoarea cea mai mare pe care o ia o funcție. V. și minimum.

MĂDUVA OSOASĂ / moelle osseuse / bone marrow. NA: medulla ossium. Țesut *hematopoietic (*m. roșie*) sau bogat în celule adipoase (*m. galbenă*) prezent în oasele lungi (median) și în oasele late. Aspectul macroscopic (culoare) și compoziția variază cu vârsta: *m. roșie* este bogată în celule conjunctive tinere și este prezentă la fetus și la copil, la adult persistând doar în corpul vertebrelor, stern, coaste, ilion, oasele bazei craniului; *m. galbenă* este prezentă în oasele lungi, la vârstă adultă.

MĂDUVA SPINĂRII / moelle épinière / spinal cord. NA: medulla spinalis. Parte a sistemului nervos central, situată în canalul rahidian care la adult măsoară 42-45 centimetri. Se întinde de la nivelul bulbului rahidian (marginea superioară a atlasului), până la nivelul celei de-a doua vertebre lombare, unde se termină prin *filum terminale.* De o parte și de a alta a m. s. se găsesc rădăcinile anterioare motorii și cele posterioare senzitivie ale nervilor rahidieni. Structura internă este formată din substanță cenușie și substanță albă. Substanța cenușie este dispusă central, în jurul canalului ependimar, având forma literei H. Substanța albă este dispusă sub formă de cordoane. Fața anterioară prezintă pe linia mediană *șanțul median anterior* care separă cele două *cordoane medulare antero-laterale.* Fața posterioară prezintă *șanțul simetric median posterior* separând cele două *cordoane posterioare.* Cordoanele antero-laterale sunt constituite din fascicule de substanță albă situată între *șanțul median anterior* și *cornul posterior* corespunzător. Cordoanele posterioare cuprind fascicule de substanță albă situată între șanțul median posterior și cornul posterior corespunzător. *Substanța cenușie* prezintă: un *corn anterior* (dreptunghiular, pereche și simetric, înconjurat de cordonul antero-lateral), care este sediul unor centri somatomotori, și un *corn posterior,* care separă cordoanele posterioare de cele antero-laterale, fiind sediul unor centri visceromotori.

MĂDUVĂ, s. f. / moelle, s. f. / marrow. NA: medulla, pl. medullae. [*Lat. medulla = măduvă.*] Țesut care reprezintă partea centrală a unui organ. Termenul se referă îndeosebi la: *m. spinării, *m. osoasă.

MĂNUȘĂ, s. f. / gant, s. m. / glove. [*Lat. manus = mână; -ușă.*] Obiect din bumbac, latex sau cauciuc utilizat pentru protecția mâinilor persoanei care execută anumite operații sau examene pe un bolnav, ca și împotriva contaminării microbiene sau radioactive. În acest ultim caz m. au o compoziție particulară, de ex., conțin plumb dacă sunt utilizate în lucrul cu substanțe radioactive.

MĂRGĂRITĂREL, s. n. / muguet, s. m. / thrush. [*Neogr. margaritari = perlă, mărgăritar; -el.*] Sin. pop. pentru: muguet (v.).

MĂRIME, s. f. / grandeur, s. f. / size. [*Lat. mas, maris = bărbătesc, curajos; -ime.*] Orice proprietate măsurabilă a unui obiect, material, organ, organism. M. se evaluează prin *măsurare.

MĂSEA, s. f. / molaire, s. f. / molar. NA: dens molaris. [*Lat. maxilla = maxilar.*] Sin.: molar (v. def. 1).

MĂSURARE, s. f. / mesurage, s. m. / measurement. [*Lat. mensura = măsură, de la mensurare = a măsura.*] Acțiunea de a măsura. M. se efectuează comparând mărimea de măsurat cu o mărime de referință, numită unitate de măsură. Rezultatul m. este un număr care exprimă de câte ori este cuprinsă unitatea de măsură în mărimea dată. În medicină se măsoară diferitele regiuni și zone ale organismului și, în mod deosebit, cu ajutorul unui compas, toracele (toracometrie) și pelvisul (pelvimetrie).

MĂTĂNII COSTALE / chupelet costal / rachitic rosary. [*Sl. metanija = mătanie; lat. costa = coastă.*] Serie de nodozități proeminente observate la unirea coastelor cu cartilajele costale, la copiii bolnavi de *rahitism. M. c. se dispun în două șiruri *moniliforme, în afara sternului, simetrice.

MÂNĂ, s. f. / main, s. m. / hand. NA: manus. [*Lat. manus = mână.*] Partea distală a membrului superior, organ prehensil și al simțului tactil. Cuprinde o față anterioară, palma, la nivelul căreia se află *eminențele tenară și hipotenară, și o față posterioară, dosul mâinii. Scheletul său este alcătuit din oase carpiene (8), metacarpiene (5) și falange (14). Aspectul m. are valoare semeiologică într-o serie de stări patologice: 1) *M. acromegalică*, groasă, largă, „în lopățică“, cu degete groase și boante. 2) *M. balantă*, ale cărei mișcări active sunt imposibile din cauza laxității ligamentare, lipsei carpului, paraliziei totale a mușchilor sau secțiunii tuturor tendoanelor. 3) *M. cubitală*, sin.: grifă cubitală (v.). 4) *M. „în gheară“*, v. mână „în grifă“. 5) *M. „în gât de lebădă“*: la ridicarea antebrațului, m. cade în jos, realizând un aspect de „gât de lebădă“, în leziunile nervului radial. 6) *M. „în grifă“*, „în gheară“, în paraliziile mușchilor interosoși și lombricali; ca urmare, se produce hiperextensia primelor falange, cu flexiunea ultimelor două. 7) *M. hipotalamică*, cu flexiunea tuturor degetelor, exceptând unul singur - index sau medius, în leziuni ale carefurului hipotalamic. 8) *M. indicatoare*, în paralizia nervului median, când primele falange ale policelui și indexului nu se pot flecta; rămânând întinse, dau aspectul indicării unei direcții. 9) *M. „înghețată“*, fixă, atribuită inițial isteriei, constă în contractura degetelor, strânse în extensie unele contra altora, cu anchiloză, atrofie musculară și tulburări vasomotorii și trofice; poate fi observată după traumatisme minime ale m. sau ale articulației pumnului, urmate de reflexe simpatice. 10) *M. „în lornietă“*: în unele forme de reumatism cu osteoliză, degetele sunt foarte mobile și pot fi alungite sau scurtate pasiv, falangele par a intra unele în altele ca elementele unei lorniete (binoclu de teatru). 11) *M. „de maimuță“*, *simiană*, diformitate din cauza paraliziei tuturor nervilor; m. este în flexie, cu degetele ușor îndoite, policele pierzând abducția și opoziția, cu eminențele tenară și hipotenară șterse. 12) *M. de mamoș* sau *m. Trousseau* sin. semn Trousseau (v. def. 2). 13) *M. plată*, total atrofiată și inertă, observată în paraliziile asociate de nerv median și radial. 14) *M. „de predicator“*, în atrofia mușchilor flexori ai degetelor și ai mâinii, ceea ce duce la dominarea acțiunii tonice a mușchilor extensori și deci la hiperextensia m.; apare în paraliziile nervilor median și cubital, cu integritatea nervului radial. 15) *M. radială*, devierea axului m. în afară. 16) *M. „de schelet“*, aspect emaciat al m. în paralizia nervului cubital, cu atrofii ale adductorului policelui și mușchilor interosoși. 17) *M. scobită* apare când se cere bolnavului să depărteze degetele, în coree sau atetoză (*m. scobită tonică*) sau în leziuni piramidale (*m. scobită paretică*). 18) *M. simiană*, v. mână „de maimuță“. 19) *M. strâmbă congenitală*, diformitate congenitală a m. 20) *M. strâmbă radială*, devierea m. în afară, din cauza unor diformităţi ale radiusului sau în absenţa acestuia. 21) *M. suculentă Marinescu*, în siringomielie, în unele cazuri de *miopatie şi în *hemiplegiile cronice, îndeosebi la nivelul feţei dorsale a m. şi la nivelul primelor falange, coexistând adesea cu atrofia muşchilor din cauza unor tulburări trofice; apar un edem dur al ţesutului subcutanat şi piele lucioasă. 22) *M. talamică*, cu flexia uşoară a primelor falange şi hiperextensia ultimelor două, şi răsfirarea degetelor într-o poziţie de denivelare unele faţă de celelalte, în sindromul talamic. 23) *M. în trident*, în acondroplazie, când degetele sunt scurte şi umflate la baza lor, ceea ce provoacă depărtarea extremităţilor unele în raport cu altele.

MÂNĂ CUBITALĂ / main cubitale / benediction hand, ulnar hand. Sin.: grilă cubitală (v.).

MÂNĂ ÎN LORNIETĂ / main en lorgnette / opera-glass hand. V. mână (def. 10).

MÂNĂ DE MAIMUŢĂ / main de singe / monkey hand. V. mână (def. 11).

MÂNĂ DE PREDICATOR / main de prédicateur / preacher's hand. V. mână (def. 14).

MÂNĂ SUCULENTĂ MARINESCU / main succulente de Marinesco / Marinesco's succulent hand. [*Gheorghe Marinescu, neurolog român, profesor la Bucureşti, 1863-1938.*] V. mână (def. 21).

MÂNĂ ÎN TRIDENT / main en trident / trident hand. V. mână (def. 23).

MDR / MDR / MDR. [*Acronim engl. pentru Multi-Drug Resistance = rezistenţă multiplă la medicamente.*] Genă care codifică o glicoproteină membranară ce joacă un rol de pompă refulantă faţă de substanţele străine (medicamente). Amplificarea acestei gene în cursul chimioterapiei anticanceroase determină rezistenţa celulelor la medicamentele utilizate.

MDRP / MDRP / MDRP. [*Sigla de la Multi-Drug Resistance Protein.*] Sin.: transportor multidrog (v.).

MEAT, s. n. / méat, s. m. / meatus. NA: meatus. [*Lat. meatus = trecere, cale.*] 1) În sens general, orificiul unui conduct. Este utilizat îndeosebi cu referire la orificiul intravezical al uretrei (*m. uretral*). 2) Cu sensul de deschidere, zonă de trecere, denumeşte, la nivelul foselor nazale, spaţiul cuprins între cornet şi peretele extern al acestuia.

MEATOSCOPIE, s. f. / méatoscopie, s. f. / meatoscopy. [*Lat. meatus = trecere, cale; gr. skopia = examinare, de la skopein = a vedea, a examina.*] Examinarea instrumentală a unui *meat. Ex.: m. ureterală, m. uretrală.

MEATOSOMIE, s. f. / méatosomie, s. f. / meatosomy. [*Lat. meatus = trecere, cale; gr. soma, -atos = corp.*] Cura operatorie a stenozei de *meat uretral.

MEATOTOMIE, s. f. / méatotomie, s. f. / meatotomy. [*Lat. meatus = trecere, cale; gr. tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Intervenţie chirurgicală care constă în incizia peretelui unui *meat, în scopul lărgirii sale (în cazul obstruării sau al retracţiei acestuia). Ex.: m. uretrală.

MECANICĂ, s. f. / mécanique, s. f. / mechanics. [*Lat. mechanicus = mecanic, din gr. mekhanikos, mekhanike, de la mekhane = maşină.*] Ştiinţa mişcării corpurilor materiale. *M. corpului uman* are aplicaţii în prevenirea şi corectarea deficienţelor legate de postură. V. şi biomecanică.

MECANISM, s. n. / mécanisme, s. m. / mechanism. [*Gr. mekhane = maşină; -ism.*] 1) Structura unei maşini, a unui aparat. 2) Elementele componente ale unui sistem funcţional, ale unui proces şi modul lor de acţiune. Tipuri: a) *m. autoimun*, formarea de autoanticorpi pentru antigeni proprii; b) *m. naşterii*, ansamblul mişcărilor imprimate fătului în cursul trecerii prin regiunea pelvigenitală; c) *m. mentale*, de organizare a operaţiilor mentale, de frânare a dorinţelor; d) *m. de reglare sistemică* regiează circulaţia sanguină locală.

MECANOGRAMĂ, s. f. / mécanogramme, s. m. / mechanogram. [*Gr. mekhane = maşină; gramma = înscriere.*] Denumire generică pentru înregistrarea mişcărilor sau a fenomenelor vibratorii de la nivelul unui organ sau al unei regiuni din organism. Ex.: *apexocardiogramă, *flebogramă, *fonocardiogramă, *sfigmogramă.

MECANORECEPTOR, s. m. / mécanorécepteur, s. m. / mechanoreceptor. [*Gr. mekhane = maşină; lat. receptus, de la recipere = a primi.*] Grup de celule care răspunde la stimuli mecanici, ca presiunea şi deformarea ţesutului, prin generarea unui impuls într-un nerv senzorial. Receptorii tactili, proprioceptorii şi receptorii auditivi şi ai echilibrului fac parte din această clasă.

MECANOTERAPIE, s. f. / mécanothérapie, s. f. / mechanotherapy. [*Gr. mekhane = maşină; therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji.*] Ansamblu de metode de recuperare a motilităţii articulare şi de tonifiere musculară, în cadrul cărora se utilizează o aparatură adecvată fiecărui segment sau chiar mişcări.

MECONIU, s. n. / méconium, s. m. / meconium. [*Lat. meconium, gr. mekonion = suc de mac; excrementele nou-născuţilor.*] Denumirea primelor materii intestinale pe care nou-născutul le expulzează în primele zile după naştere şi care au un aspect caracteristic: culoare brun-verzui, consistenţă moale-păstoasă (macroscopic sunt asemănătoare sucului de mac). Sunt alcătuite din grăsimi, mucus şi bilă.

MEDIA, s. f. / media, s. f. / tunica media. NA: tunica media. [*Lat. medius = situat la mijloc.*] *Tunica medie a peretelui arterelor sau venelor, situată între intimă şi tunica externă. Este alcătuită din straturi de ţesut elastic şi muscular în proporţii variabile.

MEDIACALCINOZĂ, s. f. / médiacalcinose, s. f. / mediacalcinosis. [*Lat. medius = situat la mijloc; calx, calcis = var, calciu; -oză.*] Sin.: mediacalcoză (v.).

MEDIACALCOZĂ, s. f. / médiacalcose, s. f. / Mönckerberg's arteriosclerosis. [*Lat. medius = situat la mijloc; calx, calcis = var, calciu; -oză.*] Formă de scleroză arterială caracterizată prin degenerescenţa şi calcificarea fibrelor musculare ale tunicii medii arteriale. Este frecvent asociată cu un *aterom şi poate apărea îndeosebi la diabetici. Sin.: mediacalcinoză.

MEDIAL, adj. / médial, -ale, -aux, adj. / medial. NA: medialis. [*Lat. medius = situat la mijloc.*] Mai aproape de axul de simetrie al corpului uman . Ex.: menisc m. sau menisc intern. V. intern.

MEDIAN, adj. / médian, -e, adj. / median. [*Lat. medianus = de la mijloc, de la medius = la mijloc.*] Care este situat la mijloc. Ex.: *nerv m., lob m. tiroidian.

MEDIANECROZĂ, s. f. / médianécrose, s. f. / medial necrosis. [*Lat. medius = situat la mijloc; gr. nekrosis = mortificare, de la nekros = moarte.*] Necroza *mediei arterelor elastice. Necroza mediei aortei determină *disecţia aortică. Var.: medionecroză.

MEDIANECROZĂ CHISTICĂ IDIOPATICĂ / médianécrose kystique idiopathique / cystic medial necrosis, medionecrosis aortae idiopathica cystica. Proces patologic de acumulare în treimea externă a *mediei arterelor elastice, cu deosebire în aortă, a unei substanţe cromatofile, acelulară, în focare minuscule. Rezultă o dislocare a structurilor elastice şi musculare, care determină constituirea de pseudochisturi lacunare diseminate, ce pot fi la originea unei *disecţii arteriale sau a unui *anevrism disecant.

MEDIASTIN, s. n. / médiastin, s. m. / mediastinum. NA: mediastinum. [*Lat. medievală mediastinum, din lat. medi-*

astinus *= care se ţine la mijloc, de la* ***medius*** *= situat la mijloc,* ***stare*** *= a sta, a se ţine.*] Regiune mediană a toracelui, situată între regiunile pleuropulmonare, plastronul sternal şi coloana vertebrală dorsală. La nivelul m. se află: inima, vasele mari, traheea şi bronhiile extrapulmonare, esofagul, canalul toracic, numeroase vase limfatice, timusul sau relicvele sale, ganglioni simpatici şi nervi. Se disting: 1) *M. anterior* (NA: *cavum mediastinale anterius et medius*), porţiunea m. situată anterior unui plan frontal care trece prin bifurcaţia traheei. M. a. conţine cordul, crosa aortică, cele două vene cave, vestigiile timusului şi pediculii pulmonari. 2) *M. posterior* (NA: *cavum mediastinale posterius*), porţiunea m. situată posterior faţă de un plan frontal care trece prin bifurcaţia traheei. M. p. conţine traheea, esofagul, porţiunea descendentă a aortei toracice, venele azigos şi canalul toracic.

MEDIASTINITĂ, s. f. / médiastinite, s. f. / mediastinitis. [*V. etimologia termenului* ***mediastin; -ită.***] Inflamaţie a diferitelor ţesuturi ale *mediastinului, cel mai frecvent de natură infecţioasă.

MEDIASTINOGRAFIE, s. f. / médiastinographie, s. f. / mediastinography. [*V. etimologia termenului* ***mediastin;*** *gr.* ***graphein*** *= a scrie.*] Explorare radiologică a mediastinului în scopul vizualizării organelor intramediastinale. Se poate efectua radiografic, radioscopic sau tomografic, după insuflarea cu aer a spaţiului mediastinal, de obicei transtraheal.

MEDIASTINOPERICARDITĂ, s. f. / médiastinopéricardite, s. f. / mediastinopericarditis. [*V. etimologia termenului* ***mediastin;*** *gr.* ***peri*** *= în jurul;* ***kardia*** *= inimă;* ***-ită.***] Pericardită cu adeziuni extinse de la pericard la mediastin.

MEDIASTINOSCOPIE, s. f. / médiastinoscopie, s. f. / mediastinoscopy. [*V. etimologia termenului* ***mediastin;*** *gr.* ***skopia*** *= examinare, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Examinarea endoscopică a mediastinului.

MEDIASTINOTOMIE, s. f. / médiastinotomie, s. f. / mediastinotomy. [*V. etimologia termenului* ***mediastin;*** *gr.* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Nume generic pentru intervenţiile chirurgicale care au drept scop abordul organelor intramediastinale prin deschiderea *mediastinului. *M. anterioară* se realizează prin rezecţia mai mult sau mai puţin întinsă a sternului şi a cartilagiilor costale. *M. posterioară* se realizează prin rezecţie costală.

MEDIAT, adj. / médiat, -e, adj. / mediate. [*Lat.* ***mediare*** *= a fi la mijloc, de la* ***medius*** *= la mijloc.*] Fenomen, proces, metodă care se produce indirect, printr-un intermediar. Ex.: auscultaţia m. cu stetoscopul.

MEDIATOR, s. m. / médiateur, s. m. / mediator. [*Lat.* ***mediator, -oris*** *= mediator, intermediar, de la* ***mediare*** *= a fi la mijloc şi* ***medius*** *= la mijloc.*] Denumire generică pentru o substanţă (sau o moleculă) care intervine, direct sau indirect, în desfăşurarea unui proces fiziologic sau (mai rar) patologic. Cele mai cunoscute molecule de acest tip sunt *neuromediatorii. Ex. de m. ce intervin în procese patologice: *histamina şi *eicosanoidele în *inflamaţie.

MEDIC, s. m. / médecin, s. m. / physician. [*Lat.* ***medicus*** *= medic.*] Persoană care, pe baza studiilor medicale atestate de o diplomă, practică *medicina. Diploma de m. trebuie să fie recunoscută în ţara unde m. exercită dreptul de liberă practică. Practica în diferite domenii specializate ale medicinei este posibilă după ce m. susţine concursuri şi efectuează stagii, încheiate cu examene. Practica medicinei într-o altă ţară decât aceea în care medicul a efectuat studiile impune, de regulă, recunoaşterea diplomei de m.

MEDICAMENT, s. n. / médicament, s. m. / drug, medicament. [*Lat.* ***medicamentum*** *= leac, medicament.*] Substanţă sau amestec de substanţe care prezintă proprietăţi curative sau preventive în cazul unor boli umane sau animale, ca şi orice produs care poate fi administrat la om sau la animal în vederea stabilirii unui diagnostic medical sau a restaurării, corectării şi modificării funcţiilor organice ale acestora. Introducerea pe piaţă a m. se supune unor directive complexe, variabile de la ţară la ţară. V. şi drog.

MEDICAMENT ESENŢIAL / médicament essentiel / essential drug. Medicament indispensabil în tratamentul uneia dintre bolile cele mai răspândite. OMS elaborează, începând cu anul 1975, o listă de medicamente esenţiale, adusă periodic la zi. A noua listă, din 1997, conţine aproape 350 de produse sau preparate farmaceutice. Este vorba despre un ansamblu de medicamente de care trebuie să dispună orice medic, în ţările în curs de dezvoltare.

MEDICAMENT HOMEOPATIC / médicament homéopathique / homeopathic drug. Medicament fabricat pornind de la circa 2500 de „suşe" de origine vegetală, animală, minerală sau chimică. Orice m. h. se obţine prin diluţii succesive ale unei soluţii iniţiale dintr-un anumit principiu considerat activ. Datorită diluţiilor un m. h. conţine cantităţi infinitezimale, dacă nu nedecelabile, din produsul de bază. V. şi homeopatie.

MEDICAMENT ORFAN / médicament orphelin / orphan drug. Medicament cu cerere comercială redusă, deoarece este utilizat pentru tratamentul unei *boli orfane.

MEDICAMENT SUB FORMĂ LIBERĂ / médicament sous forme libre / unbound drug. Se numeşte formă liberă fracţiunea de m. nelegată de proteinele serice. În primul rând (şi uneori exclusiv) doar forma liberă trece în ţesuturi prin difuziune şi este eliminată.

MEDICAMENTE GENERICE / médicaments génériques / generic drugs. Specialităţi farmaceutice similare şi recunoscute ca echivalente ale m. princeps, de bază, care nu mai sunt protejate printr-un brevet.

MEDICAŢIE, s. f. / médication, s. f. / medication. [*Lat.* ***medicatio, -onis*** *= medicaţie.*] Utilizarea sistematică a unuia sau a mai multor agenţi terapeutici cu indicaţie bine determinată, în scopul ameliorării sau dispariţiei unui simptom, unei disfuncţii, unei anomalii organice sau biologice, sau al vindecării unei boli.

MEDICINA BREVETELOR / médecine des brevets / patent medicine. Domeniu al m. care cuprinde legi şi reguli de protecţie a brevetelor medicale (medicamente, tehnici) ca şi metodologiile aplicaţiilor acestora în m.

MEDICINA CATASTROFELOR / médecine des catastrophes / disaster medicine. Aplicaţie a *m. de urgenţă, pusă în serviciul comunităţii în cazul unor catastrofe naturale sau provocate de acţiuni ale oamenilor. Primul obiectiv al m. c. este salvarea vieţii persoanelor expuse şi acordarea de asistenţă medicală calificată şi promptă subiecţilor afectaţi. Eficienţa m. c. depinde de mijloacele existente şi de organizarea perfectă a acţiunilor în caz de catastrofe.

MEDICINA MEDIULUI / médecine d'environnement / environmental medicine. Ramură a m. care are ca obiect studiul efectelor factorilor de mediu (îndeosebi factorii poluanţi, temperatura, radiaţiile, precipitaţiile, gradul de aglomerare umană) asupra sănătăţii umane. Frecvent, sunt incluşi şi factorii din mediul profesional.

MEDICINA MUNCII / médecine du travail / occupational medicine. Studiul bolilor în relaţie cu exerciţiul profesional (*boli profesionale) şi al metodelor de prevenire a acestor boli. Sin.: medicină ocupaţională.

MEDICINAL, adj. / médicinal, -ale, -aux, adj. / medicinal. [*Lat.* ***medicina*** *= medicină.*] Care are proprietăţi curative, întrebuinţat ca medicament. Din care se prepară medicamente. Ex.: plantă m., ceai m., alcool m.

MEDICINĂ, s. f. / médecine, -ale, -aux, s. f. / medicine. [_Lat. medicina = medicină._] Ştiinţa şi arta prevenirii (*prevenţiei) *diagnosticului şi *tratamentului *bolilor. M. formează un ansamblu foarte complex, în interiorul căruia putem distinge: ştiinţele fundamentale (anatomie, fiziologie, genetică, histologie, imunologie, microbiologie etc.) şi ştiinţele aplicate (patologie, cu numeroase domenii, terapeutică etc.). Cunoaşterea medicală beneficiază de aportul unor discipline ştiinţifice variate: matematică, fizică, chimie, biologie moleculară, genetică, imunologie, biochimie, biofizică, electronică, informatică, psihologie etc.

MEDICINĂ AEROSPAŢIALĂ / médecine aérospatiale / aerospace medicine. Ramură a m. care are ca obiectiv selecţia piloţilor şi a personalului ajutător cu aptitudini pentru zbor şi misiuni spaţiale. Include studiul patologiei şi fiziologiei umane în condiţii de zbor în atmosfera terestră şi în spaţiul cosmic. De asemenea, cuprinde studiile pe animale efectuate în aceleaşi condiţii.

MEDICINĂ ALTERNATIVĂ / médecine alternative / alternative medicine. Termen general care include sistemele sau metodele de diagnostic şi tratament empirice, care nu fac parte din m. „ortodoxă", oficială. Relativ populară, m. a. cuprinde practici de origini extrem de diverse, de la doctrine elaborate, la ocultism, superstiţie sau empirism în stare pură. Principalele componente ale m. a. sunt: *acupunctura, *chiropraxia, eventualele aplicaţii ale *efectului Kirlian (*fotografie Kirlian), *fitoterapia, *homeopatia, *iridologia, *medicina ayurvedică, *naturopatia, *nutriterapia, *posturologia, *radionica, *reflexologia, *tehnica metamorfică, *vertebroterapia ş. a. M. a. oferă un teren larg de dispute şi nu trebuie confundată simplist cu şarlatania medicală, decât dacă este susţinută de ignoranţi conduşi doar de arghirofilie. V. şarlatan.

MEDICINĂ ANTROPOLOGICĂ / médecine anthropologique / anthropologic medicine. M. a. consideră m. umană nu ca pe o ramură aplicativă a biologiei, ci ca pe o *antropologie aplicată. Multe din marile probleme ale ocrotirii sănătăţii sunt de fapt aspecte de m. a.: igiena muncii şi ergonomia, urbanizarea, industrializarea şi poluarea, explozia informaţională, comportamentul demografic.

MEDICINĂ AYURVEDICĂ / médecine âyurvédique / ayurvedic medicine. Sistem medical coerent bazat pe filozofia vedică în care terapia se adresează tuturor nivelelor fiinţei (fizic, mental, emoţional şi spiritual) şi vizează integrarea omului în armonia cosmică. Principiul fundamental al manifestării este, în concepţie ayurvedică, _prana_, identificabilă cu „suflul vital" sau cu energia universală, orice maladie fiind consecinţa unei tulburări în circuitul _pranei_. M. A. a fost formalizată în _Charaka Samhita_, text vedic conceput ca tratat de medicină internă, în care se afirma cu 2 000 de ani înainte de descoperirea microscopului faptul că organismul este compus din celule şi sunt citate aproximativ 20 de organisme patogene împreună cu diferite descrieri ale proceselor patogenice. La fel ca şi medicina tradiţională chineză şi alte sisteme terapeutice holistice, m. A. îşi centrează diagnosticul pe bolnav şi nu pe maladie, prin determinarea cu acurateţe a tipului constituţional. Acesta rezultă din interacţiunea în proporţii variate a trei umori fundamentale (_vata_, _pitta_ şi _kapha_), reflectate în plan structural, fiziologic şi psihocomportamental. Tratamentul ayurvedic este constituit din două etape: _Shodana_, care include tehnicile de purificare, şi _Samana_ – administrarea de plante medicinale şi/sau oligoelemente în vederea ameliorării acelei _dosha_ al cărui dezechilibru a generat manifestarea morbidă. V. şi medicină alternativă.

MEDICINĂ BAZATĂ PE DOVEZI / médecine fondée sur des faits / evidence-based medicine. Tendinţă recentă în m., iniţiată îndeosebi în SUA, în scopul susţinerii bazelor obiective ale deciziei medicale prin dezvoltarea cercetării clinice şi integrarea rezultatelor acestei cercetări în practica cotidiană a medicului, generalist sau specialist. V. şi epidemiologie clinică.

MEDICINĂ CIBERNETICĂ / médecine cybernétique / cybernetic medicine. Ramură a m. care cuprinde atât aplicaţiile medicale ale *ciberneticii, cât şi folosirea modelelor cibernetice teoretice în interpretările de fiziologie, fiziopatologie, terapeutică etc. V. şi medicină informaţională.

MEDICINĂ CLINICĂ / médecine clinique / clinical medicine. Arta şi ştiinţa medicală însuşite şi practicate la patul bolnavului. Cunoştinţele medicale dobândite pe această cale. M. c. reprezintă totodată calea principală prin care se atestă şi se pun în practică aplicaţiile rezultatelor obţinute în cercetarea biomedicală.

MEDICINĂ COMUNITARĂ / médecine communitaire / community medicine. Serviciile medicale asigurate întregii populaţii a unei comunităţi, cu accentuarea aspectelor de *medicină preventivă.

MEDICINĂ CORTICOVISCERALĂ / médecine cortico-viscérale / cortico-visceral medicine. Curent susţinut în mod exagerat în trecut, ca o expresie a influenţei sovietice, care în esenţa sa poate fi considerat sin. cu *medicina psihosomatică.

MEDICINĂ DENTARĂ / médecine dentaire / dental medicine. Ramură a m. care are ca obiective profilaxia şi tratamentul bolilor dentare, ca şi ale altor ţesuturi oromaxilofaciale.

MEDICINĂ EXOTICĂ / médecine exotique / tropical medicine. Sin.: medicină tropicală (v.).

MEDICINĂ EXPERIMENTALĂ / médecine expérimentale / experimental medicine. Parte a m. consacrată lărgirii câmpului cunoştinţelor prin experienţe pe animale de laborator.

MEDICINĂ DE FAMILIE / médecine de famille / family medicine. Arie a m. având ca obiectiv asigurarea asistenţei medicale a întregii familii de către acelaşi medic. Medicul de familie, în condiţiile multiplelor specializări medicale, este singurul care are o imagine de ansamblu, necesară şi coerentă, asupra stării de sănătate a populaţiei asistate.

MEDICINĂ FIZICĂ / médecine physique / physical medicine. Tratamentul bolilor cu agenţi fizici sau cu aparatură ce produce agenţi fizici cu proprietăţi terapeutice.

MEDICINĂ DE GRUP / médecine de groupe / group medicine. M. exercitată de un anumit număr de practicieni, în general specialişti în domenii diferite, asociaţi între ei.

MEDICINĂ HOLISTICĂ / médecine holistique / holistic medicine. Concepţie în m. care are la bază holismul, adică teza ireductibilităţii întregului la suma părţilor sale. Conform m. h., pacientul trebuie înţeles şi tratat considerând ansamblul factorilor fizici (suferinţa proprie), emoţionali, sociali, spirituali şi economici.

MEDICINĂ INFORMAŢIONALĂ / médecine informationale / informational medicine. Progresele şi dezvoltările m. rezultate din teoria informaţiei şi informatică. Cuprinde: 1) Teoria şi practica matematică a diagnosticului medical. 2) Diagnosticul cibernetic (cu ordinatorul). 3) Dosarul medical şi, în general, evidenţa medico-sanitară. 4) Documentarea conform principiilor informaticii. 5) Reconsiderarea unor capitole de patologie din punct de vedere informaţional. Ex.: sindromul de agresiune informaţională (A. Restian). 6) Teoria şi practica medicală în relaţie cu bazele moleculare ale comunicării intercelulare.

MEDICINĂ INTERNĂ / médecine interne / internal medicine. M. organelor interne, din care s-au diferenţiat specialităţi bine conturate: gastroenterologia, cardiologia, nefrologia, hematologia etc. M. i. este nu numai matricea m. moderne, ci o şcoală de cultură generală medicală pentru fiecare specialist (I. Haţieganu).

MEDICINĂ LEGALĂ / médecine légale / forensic medicine. Studiul relaţiilor m. cu dreptul, ca şi rezolvarea unor probleme medicale aflate sub incidenţa acestei relaţii.

MEDICINĂ MOLECULARĂ / médecine moléculaire / molecular medicine. Cea mai importantă şi productivă direcţie de evoluţie a medicinei contemporane, constând în cunoaşterea cauzelor moleculare ale bolilor şi conturării tot mai clare a unor metode de diagnostic, terapie şi profilaxie la nivel molecular.

MEDICINĂ NUCLEARĂ / médecine nucléaire / nuclear medicine. Una dintre cele 35 de specializări medicale acceptate în toate ţările Comunităţii Europene. M. N. reprezintă disciplina medicală în cadrul căreia se utilizează o serie de izotopi radioactivi, sub formă de *radiofarmaceutice, în diagnosticul şi în tratamentul unor boli. Cronologic, M. N., prin *scintigrafia clinică, apărută în anii 1950, reprezintă al doilea domeniu al imagisticii, după radiologie. Dacă în anii 1960, M. N. ocupa o poziţie privilegiată, alături de radiologie, ulterior locul său a depins de „concurenţa" generată atât de evoluţia radiologiei (care a culminat cu inventarea tomografiei computerizate), ca şi de apariţia noilor domenii ale imagisticii: ecografia şi imagistica prin rezonanţă magnetică nucleară. Dar M. N. a depăşit toate aceste obstacole datorită unei evoluţii atât în plan tehnic (prin perfecţionarea gamma camerelor, inventarea gamma camerei PET şi recent a dispozitivelor PET-CT), cât şi a progreselor în obţinerea de radiofarmaceutice. La această evoluţie se adaugă un avantaj cert în planul informaţiei medicale: imaginile obţinute prin *scintigrafie conţin date asupra stării funcţionale sau metabolice ale structurilor (organelor) investigate. Cu alte cuvinte, M. N. oferă fiziologia şi fiziopatologia în imagini, iar celelalte domenii ale imagisticii anatomia şi morfopatologia în imagini. În prezent, M. N. cuprinde două direcţii: *diagnosticul* şi *tratamentul* unor maladii. Metodele şi tehnicile de diagnostic se pot efectua *in vivo* (*scintigrafia clinică) şi *in vitro* (îndeosebi *radioimunodozări). *Scintigrafia reprezintă domeniul cel mai amplu al M. N. şi s-a consacrat ca procedeu imagistic neinvaziv îndeosebi în: detecţia metastazelor osoase în cancerele osteofile, în alte afecţiuni ale scheletului, în evaluarea viabilităţii miocardului şi infarctul de miocard, în detectarea microembolismului pulmonar, în explorarea funcţională renală, în endocrinologie, îndeosebi în patologia tiroidelor, paratiroidelor şi suprarenalelor. Datorită evoluţiei excepţionale recente atât în plan tehnic (*gamma camera PET, dispozitivul *PET-CT) cât şi în cel al dezvoltării de noi clase de radiofarmaceutice, câmpul investigaţiilor scintigrafice s-a extins, iar relevanţa în diagnostic a crescut considerabil. Astfel, imagistica de fuziune PET-CT devine *gold-standard în imagistica oncologică, datorită detecţiei precoce şi exacte a metastazelor, contribuţiei la stadializarea şi restadializarea post-terapeutică, ca şi a evaluării eficienţei chimio şi radioterapiei. Noile clase de radiofarmaceutice ce interferă procese metabolice sau reprezintă liganzi radiomarcaţi care se leagă la receptori specifici, permit obţinerea de imagini metabolice şi moleculare cu aplicaţii în cardiologie, neurologie şi psihiatrie, infecţii etc. Se poate afirma că imagistica scintigrafică evoluează în sincronism cu medicina moleculară. La rândul său, terapia radionuclidică, constând iniţial în utilizarea ^{131}I în cancerul tiroidian şi apoi în hipertiroidii, este revoluţionată de radioimunoterapia cu anticorpi monoclonali radiomarcaţi, care pot fi dirijaţi către celulele specifice ale unui tot mai mare număr de tipuri de tumori maligne.

MEDICINĂ OCUPAŢIONALĂ / médecine occupationelle / occupational medicine. Denumire sin. pentru *m. muncii, preferată în terminologia engleză. Se află în strânsă relaţie cu *m. mediului.

MEDICINĂ OPERATORIE / médecine opératoire / operative surgery. Studiul experimental al tehnicilor chirurgicale pe cadavru şi pe animale.

MEDICINĂ PERINATALĂ / médecine périnatale / perinatal medicine. Sin.: perinatologie (v.).

MEDICINĂ POPULARĂ / médecine populaire / folk medicine. Totalitatea remediilor populare empirice utilizate în tratamentul bolilor. S-a dovedit că o serie de remedii au fost generate de observaţii care au o valoare ştiinţifică.

MEDICINĂ PRECLINICĂ / médecine préclinique / preclinical medicine. Termen utilizat pentru desemnarea primului ciclu de studii medicale care cuprinde disciplinele fundamentale. Uneori, denumirea este utilizată şi pentru desemnarea *m. preventive.

MEDICINĂ PREDICTIVĂ / médecine prédictive / predictive medicine. Predicţia riscurilor de îmbolnăvire prin studiul caracteristicilor genetice.

MEDICINĂ PREVENTIVĂ / médecine préventive / preventive medicine. Studiul mijloacelor care se opun apariţiei bolilor, îndeosebi prin intermediul igienei şi profilaxiei.

MEDICINĂ PSIHOSOMATICĂ / médecine psychosomatique / psychosomatic medicine. Studiul tulburărilor organice sau funcţionale determinate, în totalitate sau în parte, de factorii psihici de ordin emotivo-afectiv. Ea obligă la o perspectivă deopotrivă reflexologică, biofilosofică şi de psihologie dinamică.

MEDICINĂ SOCIALĂ / médecine sociale / social medicine. Aplicarea cunoştinţelor medicale în analiza unor probleme sociale, ca şi în practica legilor sociale. V. şi sociogeneză, sociologie medicală.

MEDICINĂ SOCIALIZATĂ / médecine socialisante / socialized medicine. M. aflată în totalitate sub controlul şi direcţia guvernului unei ţări. Costurile impuse de asistenţa medicală sunt acoperite de alocaţii de la buget, de obicei pe baza unui program naţional de asigurări.

MEDICINĂ SPORTIVĂ / médecine du sport / sports medicine. Domeniu al m. cuprinzând toate aspectele de fiziologie, patologie şi psihologie ale sporturilor recreative sau de performanţă (amatorism sau profesionism). Un obiectiv important constă în prevenirea traumatismelor sau a uzurii fizice şi psihice din sporturile de performanţă.

MEDICINĂ TROPICALĂ / médecine tropicale / tropical medicine. M. aplicată la bolile caracteristice zonelor tropicale şi subtropicale. Sin.: medicină exotică.

MEDICINĂ UMANITARĂ / médecine humanitaire / humanitarian medicine. Componenta medicală a ajutorului umanitar destinat salvării victimelor de război sau ale altor flagele, independent de tutela politică, sau de frontierele geografice şi culturale, benevol şi voluntar.

MEDICINĂ DE URGENŢĂ / médecine d'urgence / emergency medicine. Ramură a m. specializată în diagnosticul şi tratamentul urgenţelor medicale şi chirurgicale, prin intervenţia personalului medical calificat şi cu ajutorul unor mijloace tehnice şi de dotare specifice.

MEDICINĂ VETERINARĂ / médecine vétérinaire / veterinary medicine. Studiul bolilor animalelor, diagnosticul şi tratamentul acestora.

MEDIE, s. f. / moyenne, s. f. / mean. [*Lat.* ***mediare*** *= a fi la mijloc, de la* ***medius*** *= situat la mijloc.*] În statistica matematică, valoarea tipică centrală a unei repartiţii: 1) *M. aritmetică simplă*, utilă când variantele caracteristicii studiate se întâlnesc o singură dată. 2) *M. aritmetică ponderată* se utilizează când valorile au ponderi diferite. 3) Celelalte m. sunt tot simple sau ponderate: *m. pătratică*, *m. cubică*, *m. de ordin superior.*

MEDIOCARPIAN, adj. / médiocarpien, -ienne, adj. / mediocarpal, midcarpal. [*Lat.* ***medius*** *= situat la mijloc; gr.* ***kar-***

pos = pumn.] Situat median la nivelul *carpului, între cele două rânduri ale oaselor carpului. Ex.: articulaţia m.

MEDIODORSAL, adj. / médiodorsal, -ale, -aux, adj. / mediodorsal. [*Lat. medius = situat la mijloc; dorsualis = de (pe) spate, de la dorsum = spate.*] Despre o structură anatomică situată median la nivelul regiunii dorsale (spatelui) sau la mijlocul părţii dorsale a unui organ.

MEDIONECROZĂ. Var. pentru medianecroză (v.).

MEDIOTARSIAN, adj. / médiotarsien, -ienne, adj. / mediotarsian. [*Lat. medius = situat la mijloc; gr. tarsos = talpă.*] Situat median la nivelul *tarsului. Ex.: articulaţia m.

MEDIU BUCAL / milieu bucal / oral environment. [*Lat. medius = situat la mijloc; bucca = gură.*] Denumire de ansamblu pentru salivă, produşii de descuamare ai mucoasei bucale, flora microbiană saprofită şi enzimele din cavitatea bucală.

MEDIU DE CONTRAST / milieu de contraste / contrast medium. [*Lat. medius = situat la mijloc; contra = împotrivă; stare = a sta, a se ţine.*] Orice substanţă capabilă să facă vizibile, în radiologie, diverse structuri ale corpului, producând un contrast artificial. Acest contrast poate fi: 1) *Opacifiant, radioopac* (ex.: soluţie de sulfat de bariu). 2) *Clarifiant, transparent* (gaz). 3) *Mixt* (dublu contrast). M. de c. specifice sunt utilizate în *imagistica prin RMN şi ecocardiografie. Sin.: opacifiant (def. 2), produs de contrast.

MEDIU DE CULTURĂ / milieu de culture / culture medium. [*Lat. medius = situat la mijloc; cultura = cultivare.*] Complex de substanţe nutritive, artificial sau natural (ex.: sânge), solid sau lichid, sterilizat, dispus în tuburi din sticlă, flacoane sau cutii şi servind la însămânţarea microorganismelor, în scopul multiplicării acestora. Pentru culturile de celule se utilizează m. dec. specifice. V. cultură de celule.

MEDIU INTERN / milieu intérieur / internal environment. [*Lat. medius = situat la mijloc; internus = interior, lăuntric.*] Concept introdus de Claude Bernard pentru caracterizarea ansamblului de lichide fiziologice din organism (sânge, limfă, lichid interstiţial). Principalele caracteristici fizice şi chimice ale m. i. sunt reglate, variind doar în limite strânse. Această constanţă a m. i. (*homeostazie) este asigurată îndeosebi de hormoni şi sistemul nervos şi se opune variabilităţii caracteristicilor mediului extern.

MEDIUS, s. n. / médius, s. m. / medius. NA: digitus medius. [*Lat. medius, de la medius digitus = degetul din mijloc.*] Al treilea deget al mâinii.

MEDLARS / MEDLARS / MEDLARS. Bază de date computerizată realizată de *National Library of Medicine* – S.U.A. MEDLARS (*Medical Literature Analysis and Retrieval System*) include două subsisteme, ELHILL şi TOXNET, cuprinzând peste 40 de baze de date *online* cu circa 14 milioane de referinţe bibliografice. Bazele de date conţin titluri de articole şi rezumate din reviste ce aparţin următoarelor domenii: medicină clinică, ştiinţe preclinice, stomatologie, *nursing, medicină veterinară. V. MEDLINE.

MEDLINE / MEDLINE / MEDLINE. Reprezintă sistemul *MEDLARS *online* şi asigură accesul la baza de date realizată începând din 1966 de Biblioteca Naţională de Medicină din Statele Unite, care cuprinde referinţele publicate în: *Index Medicus, Index to Dental Literature* şi *International Nursing Index* (aproximativ 3 700 de periodice). Abonaţii la sistemul MEDLINE pot accesa datele dorite *online* (pe Internet) sau le pot primi periodic, stocate pe un CD-ROM.

MEDULAR, adj. / médullaire, adj. / medullar. [*Lat. medullaris = care pătrunde până în măduva oaselor, de la medulla = măduvă.*] Care aparţine măduvei spinării sau măduvei osoase; care se referă la *măduva spinării sau la *măduva osoasă ori are caracteristicile acestora; care alcătuieşte măduva. Ex.: canal m., centru motor m., sindrom de compresiune m.

MEDULITĂ, s. f. / médullite, s. f. / medullitis. [*Lat. medulla = măduvă; -ită.*] Termen vag, deoarece poate desemna deopotrivă inflamaţia măduvei spinării, a medulosuprarenalei şi chiar a măduvei osoase. V. mielită şi osteomielită.

MEDULIZARE, s. f. / médullisation, s. f. / medullization. [*Lat. medulla = măduvă.*] Inundarea ţesutului compact al osului de către măduva osoasă, în cursul *osteoporozei sau al *osteitelor. M. reprezintă consecinţa rarefierii ţesutului osos.

MEDULLA, s. f. / medulla, s. f. / medulla. NA: medulla, pl. medullae. [*Lat. medulla = măduvă.*] V. măduvă, măduva osoasă, măduva spinării şi medulosuprarenală.

MEDULLA OBLONGATA / medulla oblongata / medulla oblongata. NA: medulla oblongata. Sin.: bulb rahidian (v.).

MEDULOBLAST, s. n. / médulloblaste, s. m. / medulloblast. [*Lat. medulla = măduvă; gr. blastos = germen.*] Celulă primitivă a tubului neural. Este nediferenţiată şi se poate dezvolta spre *neuroblast şi *spongioblast.

MEDULOBLASTOM, s. n. / médulloblastome, s. m. / medulloblastoma. [*Lat. medulla = măduvă; gr. blastos = germen; -oma.*] Tumoră a cerebelului compusă din *meduloblaste. Afectează îndeosebi adolescenţii.

MEDULOCULTURĂ, s. f. / médulloculture, s. f. / medullocultura. [*Lat. medulla = măduvă; cultura = cultivare.*] Însămânţarea unui mediu de cultură cu *măduvă osoasă obţinută prin puncţie sternală. M. se practică în scopul căutării unor germeni microbieni.

MEDULECTOMIE SUPRARENALĂ / médullectomie surrénale / adrenal medullectomy. Rezecţia ţesutului medular al *glandei suprarenale.

MEDULOEPITELIOM, s. n. / médullo-épithéliome, s. m. / medulloepithelioma. [*Lat. medulla = măduvă; gr. epi = pe; thele = mamelon, ridicătură; -oma.*] Sin.: neuroepiteliom (v.).

MEDULOGRAMĂ, s. f. / médullogramme, s. m. / medullogram. [*Lat. medulla = măduvă; gr. gramma = înscriere.*] Sin.: mielogramă (v. def. 1).

MEDULOSCLEROZĂ, s. f. / médullosclérose, s. f. / myelosclerosis. [*Lat. medulla = măduvă; gr. sklerosis = induraţie, întărire, de la skleros = tare, dur.*] Termen nerecomandat, sin. cu mieloscleroză (v.).

MEDULOSUPRARENALĂ, s. f. / médullosurrénale, s. f. / adrenal medulla. NA: medulla glandulae suprarenalis. [*Lat. medulla = măduvă; supra = deasupra; ren, -is = rinichi.*] Parte a glandei *suprarenale situată în mijlocul *corticosuprarenalei, de care se deosebeşte atât embriologic, cât şi histologic şi secretor. Are o greutate de circa 1 g (10% din totalul suprarenalelor). M. este formată din celule (feocromocite) care conţin granule cromafine, cu rol în secreţia şi stocarea *catecolaminelor şi a altor mediatori non-catecolaminici. Sinteza hormonilor medulosuprarenalieni porneşte de la *tirozină şi ajunge la *noradrenalină şi *adrenalină, prin intermediul dihidroxifenilalaninei (*DOPA) şi a *dopaminei. M. secretă hormoni catecolaminici (epinefrină, norepinefrină, dopamină) şi hormoni peptidici opioizi (enkefaline şi adrenorfine) cu rol neuromediator local prin efect autocrin.

MEDULOSUPRARENALOM, s. n. / médullosurrénalome, s. m. / pheochromocytoma. [*Lat. medulla = măduvă; supra = deasupra; ren, -is = rinichi; -oma.*] Sin.: feocromocitom (v.).

MEGA-ARTERĂ, s. f. / méga-artère, s. f. / enlarged artery. V. dolicomega-arteră.

MEGABAZĂ, s. f. / mégabase, s. f. / megabase. [*Gr. megas, megalos = mare; lat., gr. basis = bază.*] Secvenţă de ADN constituită dintr-un milion de baze azotate.

MEGABAZINET, s. n. / mégabassinet, s. m. / congenital dilatation of renal pelvis. Dilataţia congenitală a *bazinetului, determinată de o aplazie a musculaturii sale netede. M. este cauza anumitor *hidronefroze.

MEGACALICE, s. n. / mégacalice, s. f. / hydrocalycosis. [*Gr. megas, megalos = mare; lat. calyx, -ycis, gr. kalyx, -ykos = cupă, învelişul florii.*] Malformaţie unilaterală caracterizată prin creşterea numărului şi a volumului *calicelor, hipoplazia medularei renale, fără modificarea corticalei şi în afara oricărui factor obstructiv. Sin.: megacalicoză.

MEGACALICOZĂ, s. f. / mégacalicose, s. f. / megacalicosis. Sin.: megacalice (v.)

MEGACAPILAR, s. n. / mégacapillaire, s. m. / enlarged capillary. Anomalie congenitală a capilarelor, al căror diametru este mult mai mare decât cel normal.

MEGACARIOBLAST, s. n. / mégacaryoblaste, s. m. / megakaryoblast. [*Gr. megas, megalos = mare; karyon = sâmbure, nucleu; blastos = germen.*] Prima celulă-precursor identificabilă a seriei trombocitare existentă în măduva roşie şi care prin maturare dă naştere promegacariocitului.

MEGACARIOBLASTOZĂ, s. f. / mégacaryoblastose, s. f. / acute megakaryocyte leukaemia. Formă de *megacariocitoză malignă care evoluează ca o *leucemie acută. Se caracterizează prin proliferarea abundentă în măduva osoasă a unor celule foarte tinere şi atipice din *seria trombocitară.

MEGACARIOCIT, s. n. / mégacaryocyte, s. m. / megakaryocyte. [*Gr. megas, megalos = mare; karyon = sâmbure, nucleu; kytos = celulă.*] Ultima celulă medulară din *seria trombocitară. De dimensiuni mari, m. se distinge, în funcţie de gradul de maturaţie, în m. *bazofil, granulos* şi *trombocitogen.*

MEGACARIOCITOZĂ, s. f. / mégacaryocytose, s. f. / megakaryocytosis. [*Gr. megas, megalos = mare; karyon = sâmbure, nucleu; kytos = celulă; -ozā.*] Prezenţa în exces a *megacariocitelor în măduva osoasă, în sângele circulant şi la nivel tisular (mieloză megacariocitară). Proliferarea medulară a megacariocitelor poate avea un caracter atipic, constituind *m. malignă*, cu evoluţie mai mult sau mai puţin rapid letală (leucemie megacariocitară sau *trombocitemie esenţială).

MEGACEFAL, adj. / mégacéphale, adj. / megacephalic. [*Gr. megas, megalos = mare; kephale = cap.*] Individ cu o cutie craniană ce depăşeşte capacitatea de 1 450 ml.

MEGACOLON, s. n. / mégacôlon, s. m. / megacolon. [*Gr. megas, megalos = mare; kolon = intestin gros.*] Anomalie a intestinului gros care constă în dilatarea segmentară a acestuia, cu subţierea peretelui şi hipertrofierea musculoasei, determinând constipaţie, distensie abdominală şi stază a materiilor fecale în intestin. *M. congenital* se observă din prima copilărie şi este cauzat de absenţa celulelor nervoase în ganglionii Meissner şi Auerbach, din regiunea rectosigmoidiană. *M. dobândit* apare în perioada adultă şi poate fi secundar unei stenoze, unei afecţiuni nervoase sau unei intoxicaţii. V. şi boală Hirschsprung.

MEGADOLICOCOLON, s. n. / mégadolichocôlon, s. m. / megadolichocolon. [*Gr. megas, megalos = mare; dolikhos = lung; kolon = intestin gros.*] Anomalie de dimensiuni a intestinului gros, de obicei congenitală. Se asociază modificările specifice *megacolonului cu o lungime excesivă a intestinului.

MEGADOLICOURETER, s. n. / mégadolicho-uretère / mega and dolichoureter. Dilataţie şi alungire a unui ureter.

MEGADOZĂ, s. f. / mégadose, s. f. / megadose. [*Gr. megas, megalos = mare; dosis = acţiunea de a da.*] Doză neobişnuit de mare a unui medicament, administrată la recomandarea şi sub supravegherea unui medic. M. este relativ frecventă în cazul vitaminoterapiei.

MEGADUODEN, s. n. / mégaduodénum, s. m. / megaduodenum. Duoden cu diametrul mărit sau dilatat. M. poate fi congenital sau dobândit, ca în *sclerodermia generalizată.

MEGAESOFAG, s. n. / méga(o)esophage, s. m. / megaloesophagus. [*Gr. megas, megalos = mare; lat. oesophagus, gr. oisophagos = gâtlej, de la oisen = a căra, phagema = mâncare.*] Dilataţie enormă a esofagului, fie congenitală, fie secundară unui spasm prelungit al cardiei.

MEGALERITEM EPIDEMIC / mégalérythème épidémique / erythema infectiosum, fifth disease. [*Gr. megas, megalos = mare; erythema, -atos = roşeaţă; epidemos = care circulă în toată ţara, de la epi = pe, demos = popor.*] Sin.: boala a cincea (v.).

MEGALOBLAST, s. n. / mégaloblaste, s. m. / megaloblast. [*Gr. megas, megalos = mare; blastos = germen.*] Celulă de dimensiuni mari, nucleată, existentă patologic în *măduva roşie. M. este precursor al unei serii eritrocitare anormale în anemiile, denumite, din acest motiv, *anemii megaloblastice. M. reprezintă un *eritroblast patologic prin dimensiunile sale şi prin asincronismul de maturaţie observat în anemiile prin carenţă de vitamină B_{12} sau folaţi, ca şi în anumite anemii refractare. În toate cazurile, prezenţa m. este o traducere morfologică a stării de *diseritropoieză.

MEGALOCIT, s. n. / mégalocyte, s. m. / megalocyte. [*Gr. megas, megalos = mare; kytos = celulă.*] Eritrocit cu dimensiuni anormal de mari (12-25 µm diametru, volum globular peste 110 μm^3), care provine din *megaloblast. M. există în sângele periferic în mod patologic în *anemiile megaloblastice. Sin.: gigantocit (def. 2), macrocit.

MEGALOCORNEE, s. f. / mégalocornée, s. f. / megalocornea, macrocornea. [*Gr. megas, megalos = mare; lat. medievală tunica cornea, din lat. corneus = de corn şi corn, -us = corn.*] Afecţiune ereditară caracterizată prin creşterea dimensiunilor corneene bilateral, fără modificări ale transparenţei şi cu păstrarea integrităţii funcţiei vizuale. Sin.: keratomegalie.

MEGALOFTALMIE, s. f. / mégalophtalmie, s. f. / megalophthalmus, megalophthalmos. [*Gr. megas, megalos = mare; ophthalmos = ochi.*] Anomalie congenitală a ochiului constând într-o mărire a diametrelor acestuia, îndeosebi la nivelul corneei.

MEGALOMANIE, s. f. / mégalomanie, s. f. / megalomania. [*Gr. megas, megalos = mare; mania = nebunie.*] Supraestimarea excesivă, până la *delir, a capacităţii mentale şi/sau fizice proprii. Sin.: grandomanie.

MEGALOMELIE, s. f. / mégalomelie, s. f. / megalomelia. [*Gr. megas, megalos = mare; melos = extremitate, membru.*] Mărime, dimensiuni anormal de mari ale membrelor.

MEGALOPSIE, s. f. / mégalopsie, s. f. / megalopsia. [*Gr. megas, megalos = mare; opsis = vedere, aspect.*] Sin.: macropsie (v.).

MEGAMITOCONDRIE, s. f. / mégamitochondrie, s. f. / megamitochondria. [*Gr. megas, megalos = mare; mitos = aţă, fir; khondrion = granulă.*] Mitocondrie de dimensiuni foarte mari, observată la nivelul ficatului îndeosebi în alcoolism (ciroză alcoolică), mai rar în *malnutriţie. M. poate fi prezentă şi în muşchii scheletici în unele *miopatii, ca şi în celulele tumorale.

MEGATROMBOCIT, s. n. / mégathrombocyte, s. m. / megathrombocyte. Plachetă sanguină tânără şi de dimensiuni mari.

MEGASPLANHNIE, s. f. / mégasplanchnie, s. f. / megalosplanchny. [*Gr. megas, megalos = mare; splankhnon = viscer.*] Creşterea în volum a tuturor viscerelor sau a unui grup de viscere.

MEGATRAHEE, s. f. / mégatrachée, s. f. / megatrachea. [*Gr.* ***megas, megalos*** *= mare;* ***arteria trakheia*** *= arteră rugoasă, de la* ***trakhys*** *= rugos.*] Malformaţie congenitală foarte rară, caracterizată printr-un diametru mare al traheei (până la de trei ori mai mare), bronhiile având, de asemenea, frecvent, un diametru anormal. M. se manifestă la adultul tânăr prin *bronhoree şi este pusă în evidenţă radiologic.

MEGAURETER, s. n. / méga-uretère, s. m. / megaloureter. [*Gr.* ***megas, megalos*** *= mare;* ***oureter*** *= ureter.*] Dilataţie congenitală a *ureterului, în general asociată cu cea a *bazinetului.

MEGAVEZICĂ, s. f. / mégavessie, s. f. / megacystis, megabladder. [*Gr.* ***megas, megalos*** *= mare; lat.* ***vesica*** *= vezică.*] Creşterea capacităţii vezicii, idiopatică, de origine congenitală sau consecutivă unui obstacol cervicouretral. Uneori se asociază cu *reflux vezicoureteral.

MEIBOMIITĂ, s. f. / meibomiită, s. f. / meibomitis. Inflamaţie a *glandelor Meibomius. V şi şalazion.

MEIOZĂ, s. f. / méiose, s. f. / meiosis. [*Gr.* ***meiosis*** *= micşorare, de la* ***meion*** *= mai mic.*] Totalitatea fenomenelor complexe ale procesului prin care celulele sexuale ale organismelor superioare îşi reduc la jumătate numărul de cromozomi (din *diploide ele devin *haploide) şi care conduc la formarea *gameţilor. M. constă din două diviziuni succesive: prima se numeşte reducţională sau heterotipică, deoarece se deosebeşte de *mitoza obişnuită. În această diviziune, din celule diploide, care au două garnituri de cromozomi (2n), una de provenienţă maternă, cealaltă paternă, iau naştere două nuclee haploide (n). A doua diviziune, de maturaţie se numeşte homotipică sau ecuaţională şi este asemănătoare mitozei obişnuite. În această diviziune are loc separarea *cromatidelor în fiecare din cele două nuclee haploide care dau naştere gameţilor. Concomitent, au loc procese importante din punct de vedere genetic, îndeosebi schimbul de gene între cromozomi omologi (*crossing-over).

MELALGIE, s. f. / mélalgie, s. f. / melalgia. [*Gr.* ***melos*** *= extremitate, membru;* ***algos*** *= durere.*] Dureri ale membrelor, îndeosebi inferioare. Se denumesc astfel îndeosebi *nevralgiile de la acest nivel.

MELICERIS, s. n. / méliceris, s. m. / meliceris. [*Gr.* ***melikeron*** *= fagure de miere.*] Un fel de chist format prin acumularea în foliculul pilos a unei materii de culoare gălbuie, având consistenţa mierii şi fiind alcătuită dintr-o cantitate mare de grăsime liberă şi din celule epidermice disociate.

MELANCOLIE, s. f. / mélancolie, s. f. / melancholia, athymia. [*Gr.* ***melankholia*** *= umoare neagră, de la* ***melas, melanos*** *= negru,* ***khole*** *= bilă.*] Termen foarte vechi, desuet, care în prezent este înlocuit cu cel de *depresie majoră.

MELANHIDROZĂ, s. f. / mélan(h)idrose, s. f. / melanhidrosis. [*Gr.* ***melas, melanos*** *= negru;* ***hidros*** *= transpiraţie, sudoare; -oză.*] Varietate de *cromhidroză caracterizată prin culoarea neagră a *sudorii.

MELANIC, adj. / mélanique, adj. / melanotic. [*Gr.* ***melas, melanos*** *= negru.*] Despre ţesuturile infiltrate cu *melanină sau pigmenţi negri.

MELANINĂ, s. f. / mélanine, s. f. / melanin. [*Gr.* ***melas, melanos*** *= negru; -ină.*] Substanţă rezultată din metabolismul *tirozinei, m. este un pigment fiziologic (variind de la negru la brun roşcat) al unor structuri anatomice din organism (coroidă, piele, păr etc.). Patologic, se produce în exces în unele tumori, denumite melanice (*nevi, *melanoame) sau se elimină în urină. Sinteza m. în *melanocitele din epiderm este influenţată de cantitatea de *radiaţii ultraviolete primite la nivelul tegumentelor. V. şi dopa-reacţie.

MELANISM, s. n. / mélanisme, s. m. / melanism. [*Gr.* ***melas, melanos*** *= negru; -ism.*] Pigmentaţie brună accentuată a unor ţesuturi din organism determinată de producţia excesivă de *melanină. M. poate afecta pielea (îndeosebi după expunerea la radiaţiile solare, în sarcină şi în *boala Addison), părul, ochiul, unele mucoase. V. şi dopa-reacţie.

MELANOBLAST, s. n. / mélanoblaste, s. m. / melanoblast. [*Gr.* ***melas, melanos*** *= negru;* ***blastos*** *= germen.*] Celulă clară a stratului bazal epidermic, precursoare a *melanocitului.

MELANOBLASTOM, s. n. / mélanoblastome, s. m. / melanoblastoma. [*Gr.* ***melas, melanos*** *= negru;* ***blastos*** *= germen; -oma.*] Deşi există şi tendinţa de a rezerva termenul tumorilor maligne care se formează prin proliferarea *melanoblastelor, m. este considerat actualmente ca sin. cu melanom malign (v.).

MELANOBLASTOZĂ NEUROCUTANATĂ / mélanoblastose neurocutanée / neurocutaneous melanosis. [*Gr.* ***melas, melanos*** *= negru;* ***blastos*** *= germen; -oză;* ***neuron*** *= nerv; lat.* ***cutis*** *= piele.*] Afecţiune caracterizată prin prezenţa de *nevi pigmentari multipli şi cu suprafaţa mare. Poate fi însoţită de o infiltrare a unor centri nervoşi şi a meningelor cu *melanocite. M. n. este adesea latentă clinic.

MELANOCIT, s. n. / mélanocyte, s. m. / melanocyte. [*Gr.* ***melas, melanos*** *= negru;* ***kytos*** *= celulă.*] Celulă stelată, cu origine în creasta neurală, producătoare de *melanină. M. se află situate în epiderm, dermul regiunii sacrate, retină, coroidă şi meninge.

MELANODERMIE, s. f. / mélanodermie, s. f. / melanoderma. [*Gr.* ***melas, melanos*** *= negru;* ***derma, -atos*** *= piele.*] Coloraţie închisă a pielii determinată de o infiltraţie cu pigment a stratului profund al epidermului. cel mai frecvent este consecinţa unei abundenţe patologice a pigmentului cutanat normal, *melanina. Poate apărea, de asemenea, în tuberculoză sau în intoxicaţiile cu săruri de aur şi argint. V. melanism.

MELANODONŢIE, s. f. / mélanodontie, s. f. / melanodontia. [*Gr.* ***melas, melanos*** *= negru;* ***odous, odontos*** *= dinte.*] Distrofie a dentiţiei temporare la incisivii superiori pe faţa lor vestibulară: pete murdare pe smalţ; dentina apare brună în locurile cu smalţul distrus.

MELANOEPITELIOM, s. n. / mélano-épithéliome, s. m. / melano-epithelioma. [*Gr.* ***melas, melanos*** *= negru;* ***epi*** *= pe;* ***thele*** *= mamelon, ridicătură; -oma.*] *Epiteliom bazocelular cu celule bogate în *melanină.

MELANOFAG, s. n. / mélanophage, s. m. / melanophage. [*Gr.* ***melas, melanos*** *= negru;* ***phagein*** *= a mânca.*] *Macrofag care a fagocitat şi a încorporat în citoplasma sa granule de *melanină. Sin.: cromatofor (def. 2).

MELANOFIBROM, s. n. / mélanofibrome, s. m. / blue n(a)evus. [*Gr.* ***melas, melanos*** *= negru; lat.* ***fibra*** *= fibră; -oma.*] Sin.: nev albastru celular (v. nev albastru al lui Max Tièche).

MELANOFOR, adj., s. n. / mélanophore, adj., s. m. / melanophore. [*Gr.* ***melas, melanos*** *= negru;* ***phoros*** *= care poartă, de la* ***pherein*** *= a purta, a transporta.*] Celulă conjunctivă care transportă pigmentul melanic; nu produce *melanină, *dopa-reacţia fiind negativă.

MELANOGEN, s. m. / mélanogène, s. m. / melanogen. [*Gr.* ***melas, melanos*** *= negru;* ***gennan*** *= a produce.*] Denumire generică a unui grup de derivaţi ai *melaninei excretaţi prin urină în cazul bolnavilor de *melanom malign avansat.

MELANOGENEZĂ, s. f. / mélanogenèse, s. f. / melanogenesis. [*Gr.* ***melas, melanos*** *= negru;* ***genesis*** *= producere, de la* ***gennan*** *= a produce.*] Formarea de *melanină în ţesuturi pornind de la *tirozină. M. creşte sub acţiunea *melanostimulinei, *adrenalinei şi, local, a *radiaţiilor ultraviolete. Producerea de pigment melanic este absentă în *albinism şi crescută în *boala Addison şi în tumorile melanice.

MELANOGLOSIE, s. f. / mélanoglossie, s. f. / melanoglossia. [*Gr. melas, melanos = negru; glossa = limbă.*] Colorație neagră a părții dorsale a limbii în unele *micoze.

MELANOM, s. n. / mélanome, s. m. / melanoma. [*Gr. melas, melanos = negru; -oma.*] Denumire generică pentru tumorile dezvoltate din *melanocite, de regulă cu diferite grade de malignitate. M. survine la nivelul pielii (expunerea excesivă la radiațiile solare fiind un factor determinant), dar și la nivelul ochiului și membranelor mucoase. Frecvent, m. se extinde și în alte regiuni din organism, îndeosebi la nivelul ficatului și nodulilor limfatici. În aceste cazuri, melanina sau precursorii săi pot fi excretați în urină (v. melanurie, melanogen). Prognosticul se află în relație inversă cu grosimea tumorii. Se apreciază că la o grosime sub 0,75 mm se asigură supraviețuirea după excizia chirurgicală.

MELANOM ACROMIC / mélanome achromique / amelanotic melanoma. M. nepigmentat. V. și melanom.

MELANOM MALIGN / mélanome malin / malignant melanoma, n(a)evocarcinoma. Tumoră malignă a sistemului pigmentar, care se dezvoltă fie primitiv, pe pielea normală, fie prin degenerescența unui nev preexistent, de regulă joncțional. Actualmente se disting două tipuri de m. m.: 1) *M. superficial extensiv*, cu aspect de pată policromă, cu contur și suprafață neregulate, corespunzând fazei de dezvoltare orizontală a m. m. 2) *M. nodular*, cu prognostic grav, constând dintr-o tumoră melanică în relief, cu o proliferare histologică bine circumscrisă, care invadează mai întâi dermul. Sin.: melanoblastom, nevocarcinom, nevocancer.

MELANOONICHIE, s. f. / mélanonychie, s. f. / melanonychia. [*Gr. melas, melanos = negru; onyx, -ykhos = unghie.*] Pigmentație în negru a unghiilor, rareori totală, adesea parțială.

MELANOSARCOM, s. n. / mélanosarcome, s. m. / melanosarcoma. [*Gr. melas, melanos = negru; sarx, sarkos = carne; -oma.*] Tumoră cu *malignitate mare, cu punct de plecare la nivelul pielii sau a globului ocular (coroidă sau retină). Prezintă toate caracteristicile *sarcomului, de care se deosebește prin prezența abundentă a *melaninei, repartizată uniform sau neregulat. Sin.: sarcom melanic.

MELANOSIS, s. n. / melanosis, s. m. / melanosis. [*Gr. melas, melanos = negru; -osis.*] Sindrom în care mucoasa colonului prezintă o colorație spre negru, prin depunerea masivă de *melanină în stromă.

MELANOSTIMULINĂ, s. f. / mélanostimuline, s. f. / melanocyte stimulating hormone. [*Gr. melas, melanos = negru; lat. stimulare = a îmboldi, a stimula, de la stimulus = băț ascuțit cu care se îmboldesc vitele; -ină.*] Hormon format din 22 de aminoacizi, secretat de celulele melanocorticotrope ale *antehipofizei. M. exercită o acțiune de stimulare a *melanogenezei și o slabă acțiune lipolitică. Abrev.: MSH. Sin.: hormon melanostimulant sau melanotrop, melanotropină.

MELANOTROPINĂ, s. f. / mélanotropine, s. f. / melanocyte stimulating hormone. [*Gr. melas, melanos = negru; trope = întoarcere, de la trepein = a întoarce; -ină.*] Sin.: melanostimulină (v.).

MELANOZĂ, s. f. / mélanose, s. f. / melanosis. [*Gr. melas, melanos = negru; -oză.*] Acumularea anormală în derm a *melaninei sau a oricărui alt pigment de culoare neagră, endogen sau exogen.

MELANOZĂ CIRCUMSCRISĂ PRECANCEROASĂ DUBREUIHL / mélanose circonscrite précancéreuse de Dubreuihl / circumscribed precancerous melanosis of Dubreuihl, melanosis circumscripta precancerosa. [*William Auguste Dubreuihl, dermatolog francez, Bordeaux, 1857-1935.*] Sin.: boală Dubreuihl (v.).

MELANOZOM, s. m. / mélanosome, s. m. / melanosome. [*Gr. melas, melanos = negru; soma, -atos = corp.*] Granulație ovoidă de 0,7 μm lungime și 0,3 μm lățime, conținând *melanină. Este sintetizat de *melanocit și reprezintă o materializare a diferitelor etape ale *melanogenezei.

MELANURIE, s. f. / mélanurie, s. f. / melanuria. [*Gr. melas, melanos = negru; ouron = urină.*] Prezența *melaninei sau a precursorilor săi în urină, îndeosebi în caz de *melanom. Uneori, m. este consecința unor boli metabolice ca *porfiria. V. și melanozom.

MELASMA, s. f. / mélasme, s. m. / melasma. [*Gr. melas, melanos = negru; elasma = placă.*] Pete negre observate la vârstnici, îndeosebi la nivelul gambelor, date de o colorație anormală a epidermului și urmate de o descuamare furfuracee.

MELATONINĂ, s. f. / mélatonine, s. f. / melatonin. [*Gr. melas, melanos = negru; tonos = tensiune; -ină.*] Hormon secretat de glanda pineală (*epifiză-def. 2) la întuneric (noaptea) și în cantitate extrem de redusă la lumină (ziua). Receptorii pentru m. se află situați în nucleul de deasupra chiasmei optice și transmit creierului, consecutiv interacției cu ligandul specific, informația asupra ritmului de alternanță zi/noapte. M. este un derivat al *serotoninei, împreună cu care are rol în reglarea ciclului de somn. Ca urmare, m. este utilă în terapia perturbării somnului și a insomniei, îndeosebi la vârstnici și lucrătorii din ture de noapte. Se presupune că m. exercită o acțiune inhibitoare asupra diverșilor factori ce declanșează secreția de hormoni hipofizari.

MELC, s. m. / limaçon osseux / cochlea. NA: cochlea. Sin.: cohlee (v.).

MELENĂ, s. f. / melaena, s. m. / melena. [*Gr. melaina, fem. de la melas, melanos = negru.*] Simptom care constă în evacuarea pe cale anală de sânge digerat, provenit din hemoragii de la nivelul tubului digestiv, în segmentele superioare colonului. Acesta se elimină amestecat sau nu cu materii fecale și capătă un aspect caracteristic, negru, asemănător gudronului.

MELIOIDOZĂ, s. f. / mélioïdose, s. f. / melioidosis. [*Gr. malis sau melis = morvă; eidos = formă; -oză.*] Boală cu prognostic sever, asemănătoare *morvei, provocată de *Malleomyces pseudomallei*, având ca izvor de infecție rozătoarele și ovinele. Sin.: boală Stanton, boală Whitmore.

MELITINĂ, s. f. / mélitine, s. f. / melitin. [*Lat. mel, mellis, gr. meli, melitos = miere; -ină.*] 1) Polipeptid alcătuit din 26 de reziduuri de aminoacizi, component al veninului de albină. Are efecte toxice și hemolitice. 2) Filtrat al unei culturi microbiene de *Brucella* sau *Micrococcus melitensis* utilizat în injecții pentru diagnosticul *melitocociei.

MELITOCOCIE, s. f. / mélitococcie, s. f. / melitococcosis. [*Lat. mel, mellis, gr. meli, melitos = miere; kokkos = boabă.*] Sin.: bruceloză (v.).

MELITURIE, s. f. / méliturie, s. f. / melituria. [*Lat. mel, mellis, gr. meli, melitos = miere; gr. ouron = urină.*] Prezența de glucide, de regulă *oze, în urină. Ex.: glicozurie, galactozurie, fructozurie.

MELOMEL, s. m. / mélomèle, s. m. / melomelus. [*Gr. melos = extremitate, membru; melos = extremitate, membru.*] Monstru caracterizat prin prezența unuia sau mai multor membre accesorii, uneori normale anatomic.

MELONOPLASTIE, s. f. / mélonoplastie, s. f. / melonoplasty. [*Gr. melon = obraz; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Chirurgia plastică a obrajilor. Sin. parțial: *meloplastie (def. 1).

MELOPLASTIE, s. f. / méloplastie, s. f. / meloplasty. [*Gr. 1) melon = obraz, 2) melos = extremitate, membru; 1), 2) plas-*

tos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.] 1) Chirurgia plastică a feţei. 2) Chirurgia reparatorie a extremităţilor, a membrelor.

MELOREOSTOZĂ, s. f. / mélorhéostose, s. f. / melorheostosis. [*Gr. melos = extremitate, membru; rhoia = curgere, de la rhein = a curge; osteon = os; -oză.*] Maladie osoasă caracterizată prin condensarea puternică şi neregulată a unei părţi din corticală, cu aspectul de ceară topită ce curge de-a lungul unei lumânări aprinse.

MELOTERAPIE, s. f. / mélothérapie, s. f. / melotherapy. [*Gr. melos = cântec; therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji.*] Terapie prin muzică.

MELOTROFOZĂ TRAUMATICĂ / mélotrophose traumatique / traumatic melothroposis. [*Gr. melos = membru; trophe = hrană.*] Denumire pentru ansamblul tulburărilor trofice care apar uneori după o înţepătură banală non-infectată: congestie şi edem local, retracţia aponevrozei palmare, decalcifiere etc. Aceste tulburări durează şi sunt însoţite de dureri. Ele sunt foarte probabil de origine simpatică. V. şi boală Sudeck.

MEMBRANA DECIDUA / caduque, s. f. / decidua, decidous membrane. NA: membrana decidua. Sin.: caducă (v. def. 1).

MEMBRANĂ, s. f. / membrane, s. f. / membrane. NA: membrana (2). [*Lat. membrana = membrană.*] 1) *M. celulară*, v. 2) O serie de alte structuri sunt denumite m.: *m. seroasă*, v. seroasă; *m. sinovială*, v. sinovială; *m. timpanică*, v. timpan etc.

MEMBRANĂ BAZALĂ / membrane basale / basement membrane. Sin.: lamă bazală (v.).

MEMBRANĂ BAZILARĂ / membrane basilaire / basilar membrane. NA: lamina basilaris cochleae. Lamă conjunctivă în formă de "melc", dispusă între lama spirală şi ligamentul spiral. Reprezintă suportul *organului Corti. V. şi ureche internă.

MEMBRANĂ BOWMANN / membrane de Bowmann / Bowmann's membrane. NA: lamina limitans anterior corneae. [*Sir William Bowmann, anatomist, fiziolog şi oftalmolog englez, profesor la Londra, 1816-1892.*] M. uniformă, de 7-12 µm grosime, situată sub epiteliul anterior al *corneei, care aderă puternic la stroma corneană.

MEMBRANĂ CELULARĂ / membrane cellulaire / plasma membrane. Complex molecular de natură lipidoprotidică, delimitând "frontierele" teritoriilor celulare. De o grosime medie de circa 7,5 nm, m. c. este alcătuită dintr-un *bistrat fosfolipidic la nivelul căruia se află *proteinele membranare. În primele imagini obţinute prin *microscopie electronică prin transmisie, m. c. apărea ca o structură tristratificată (trilaminară). Ulterior s-a demonstrat că această imagine nu corespunde realităţii moleculare, m. c. având în realitate o structură în *mozaic fluid. Această „barieră vie“ funcţionează atât în plan structural, delimitând celula de mediul înconjurător şi separând o serie de compartimente în interiorul celulei, cât şi în plan metabolic. Sistemul membranar intracelular delimitează în spaţiu diferitele activităţi ale celulei, atât faţă de mediul exterior, cât şi în interiorul celulei. Frontierele delimitate de biomembrane sunt variabile, suple şi se modifică în timp. M. c. se află în contact (de regulă) la nivelul suprafeţei sale externe cu *glicolema, iar pe faţa internă cu diferite proteine, aparţinând îndeosebi *citoscheletului. Împreună cu cele două structuri, m. c. ale tuturor celulelor se aseamănă structural (organizare moleculară în *mozaic fluid) şi funcţional, cu o serie de diferenţe specifice diferitelor tipuri celulare. Cele mai importante funcţii membranare sunt reprezentate de procesele de *transport şi de transmitere a informaţiei în cadrul comunicării celulare (*receptori de membrană, *receptori nucleari). Cunoaşterea structurii moleculare şi a funcţiilor m. c. a generat o imagine nouă asupra proceselor de fiziologie celulară, cu răsfrângeri certe şi în patologie, deoarece nu există boală fără implicarea indirectă sau directă a biomembranelor. Sin.: membrană plasmatică, plasmalemă.

MEMBRANĂ DESCEMET / membrane de Descemet / Descemet's membrane. NA: lamina limitans posterior corneae. [*Jean Descemet, medic şi anatomist francez, Paris, 1732-1810.*] Strat transparent omogen, acelular, plasat la nivelul feţei profunde a *corneei. Este considerată o lamă bazală înalt diferenţiată.

MEMBRANĂ DIALIZANTĂ / membrane dialysante / dialysis membrane. M. permeabilă pentru ioni şi pentru moleculele mici, cristaloide. M. d. sunt utilizate în sistemele de *dializă (*rinichi artificial), ca şi în procese tehnologice diverse.

MEMBRANĂ ONDULANTĂ / membrane ondulante / undulanting membrane. Expansiune citoplasmatică subţire şi transparentă, foarte mobilă, caracteristică *macrofagelor.

MEMBRANĂ OTOLITICĂ / membrane otolithique / otolithic membrane. NA: membrana statoconiorum. Strat gelatinos, de circa 20 nm, care conţine *otoliţii. Sin.: membrană statoconială.

MEMBRANĂ PLASMATICĂ / membrane plasmatique / plasma membrane. Sin.: membrană celulară (v.).

MEMBRANĂ SEMIPERMEABILĂ / membrane semipermeable / semipermeable membrane. M. care permite numai trecerea solventului sau numai a unor particule foarte mici, de dimensiuni comparabile cu porii membranari.

MEMBRANĂ SEROASĂ / membrane séreuse / membrana serosa, serous membrane. NA: tunica serosa. Sin.: seroasă (v.).

MEMBRANĂ SINOVIALĂ / synoviale, s. f. / synovial membrane. NA: membrana synovialis. Sin.: sinovială (v.).

MEMBRANĂ STATOCONIALĂ / membrane otolithique / statocomic membrane. Sin.: membrană otolitică (v.).

MEMBRU, s. n. / membre, s. m. / limb. NA: membrum, pl. membra. [*Lat. membrum = membru.*] 1) În anatomie, prelungire articulată şi pereche a corpului: **m. inferioare* (NA: *membrum inferius*) şi **m. superioare* (NA: *membrum superius*). 2) *M. viril*, sin. penis (v.).

MEMBRU INFERIOR / membre inférieur / lower limb. NA: membrum inferius. Structură anatomică aflată în partea inferioară a trunchiului uman, servind pentru locomoţie şi alcătuită din patru segmente: şold, coapsă, gambă şi picior.

MEMBRU FANTOMĂ / membre fantôme / phantom limb. Denumire pentru senzaţia neobişnuită de prezenţă a segmentului absent, pe care o au bolnavii ce au suferit amputaţii la nivelul membrelor. Această senzaţie se constată în mod constant după amputaţie şi se poate însoţi de senzaţii parestezice şi dureri intense. Fenomenul este strict psihic şi amploarea sa nu depinde de starea anatomică a extremităţii periferice sau de nervii secţionaţi.

MEMBRU SUPERIOR / membre supérieur / upper limb. NA: membrum superius. Structură anatomică aflată în partea superioară a trunchiului şi alcătuită din patru segmente: umăr, braţ, antebraţ şi mână.

MEMORARE, s. f. / mémorisation, s. f. / memorization. [*Lat. memor = care îşi aminteşte.*] Cea mai simplă definiţie a m.: evocarea unei amintiri fixate cu mai mult sau mai puţin timp înainte. În termenii informaticii, memorarea reprezintă introducerea în *memorie a *informaţiilor, adică encodarea şi stocarea acestora. Se disting: *m. intenţionată* şi *m. incidentală*. Se vorbeşte despre m. intenţionată dacă subiectul este implicat într-o sarcină care îi cere în mod explicit studiul unui material în vederea unei restituiri ulterioare. În cazul m. incidentale, sarcina subiectului este de altă natură decât mnezică (de ex., pronunţarea cuvintelor cu cea mai bună dicţie posibilă), subiectul fiind apoi evaluat pe neaşteptate în ceea ce priveşte retenţia materialului. Există strategii de memorare care vizează descrierea mijloacelor mnemotehnice utilizate spontan şi evaluarea eficacităţii acestor mijloace. V. mnemotehnică, mnemonică.

MEMORIE, s. f. / mémoire, s. f. / memory. [*Lat.* ***memoria*** *= memorie.*] Facultatea mentală prin care senzaţiile, impresiile şi ideile sunt stocate şi reutilizate. În sens strict, termenul se aplică sistemului nervos, în primul rând psihicului (întipărirea, păstrarea, recunoaşterea şi reproducerea experienţei din trecut). M. este un fenomen care rezultă din modificări biologice cerebrale, al căror sediu pare a fi situat la nivelul cortexului cerebral (circumvoluţiunea limbică). Există o m. pe termen scurt (minute) şi pe termen lung (ani). Bazele neurofiziologice şi moleculare ale memoriei sunt în curs de clarificare. V. şi amnezie, engramă.

MEMORIE IMUNOLOGICĂ / mémoire immunologique / immunological memory. Capacitatea *limfocitelor B şi T de a păstra informaţia despre un anumit antigen după primul contact cu acesta. La un contact ulterior cu acelaşi antigen, limfocitele îl recunosc, se multiplică rapid şi declanşează reacţii imunitare specifice. Termenul este utilizat îndeosebi pentru desemnarea capacităţii sistemului imun de a răspunde mai rapid şi mai eficient faţă de agenţi patogeni cu care a mai venit în contact şi reflectă preexistenţa unei populaţii de limfocite antigen-specifice multiplicate clonal. Persistenţa m. i. timp îndelungat după o infecţie nu poate fi cauzată întotdeauna de expunerea repetată la agentul patogen. Există două explicaţii alternative pentru persistenţa m. i.: 1) limfocitele induse de expunerea iniţială la un agent patogen au o viaţă îndelungată şi ar persista într-o stare de repaus până la următorul contact cu antigenul; 2) aceleaşi limfocite ar fi restimulate repetitiv, chiar în absenţa noilor întâlniri cu agentul infecţios, ca urmare a persistenţei în fiecare individ a unei mici cantităţi de agent patogen, suficientă pentru restimularea celulelor activate, dar insuficientă pentru a determina răspândirea infecţiei la alţi indivizi din populaţie.

MENADIONĂ, s. f. / ménadione, s. f. / menadione. Compus sintetic din grupa vitaminelor K. Sin.: vitamină K_3 (v. vitamină K).

MENARHĂ, s. f. / ménarche, s. f. / menarche. [*Gr.* ***men, menos*** *= lună;* ***arkhe*** *= început.*] Prima *menstruaţie (deci stabilirea începutului funcţiei menstruale).

MENDELIAN, adj. / mendélien, adj. / mendelian. Despre un *caracter genetic care se supune legilor lui Mendel. V. şi lege, def. 8.

MENDELISM, s. n. / mendelisme, s. m. / mendelism. [*De la numele lui Gregor Johann Mendel, călugăr şi botanist austriac, Brünn, azi Brno, 1822-1884.*] Teorie conform căreia transmiterea caracterelor ereditare se produce în reproducerea sexuată conform legilor lui Mendel. M. reprezintă o etapă istorică, cu rol determinant în dezvoltarea geneticii, iar cunoştinţele actuale reprezintă o generalizare dar şi o depăşire a m. V. şi lege, def. 8.

MENHIDROZĂ, s. f. / ménhidrose, s. f. / menhidrosis. [*Gr.* ***men, menos*** *= lună;* ***hidros*** *= sudoare; -oză.*] Exces de secreţie sudorală în timpul menstruaţiei. Var.: menidroză.

MENIDROZĂ. Var. pentru menhidroză (v.).

MENINGE, s. n. / méninge, s. f. / meninx, pl. meninges. NA: meninges. [*Gr.* ***meninx, -ingos*** *= membrană foarte fină.*] Ansamblul celor trei formaţiuni membranoase care înconjoară nevraxul (encefalul şi măduva spinării), care sunt, de la exterior spre interior: *dura mater şi *leptomeningele (alcătuit din *arahnoidă şi *pia mater).

MENINGIOM, s. n. / méningiome, s. m. / meningioma. [*Gr.* ***meninx, -ingos*** *= membrană foarte fină; -oma.*] Denumire generală a tumorilor cerebrale sau medulare care derivă din elementele histologice ale *meningelor.

MENINGIOMATOZĂ, s. f. / méningiomatose, s. f. / meningiomatosis. Boală caracterizată prin formarea de *meningioame multiple.

MENINGISM, s. n. / méningisme, s. m. / meningism. [*Gr.* ***meninx, -ingos*** *= membrană foarte fină; -ism.*] Ansamblu de simptome asemănătoare cu cele ale meningitei acute, fără să existe însă o inflamaţie a meningelor. Este atribuit acţiunii toxinelor sau reacţiilor de tip alergic. Ex.: m. provocat la copil de o infestare masivă cu viermi intestinali. Sin.: boală sau sindrom Dupré, pseudomeningită.

MENINGITĂ, s. f. / méningite, s. f. / meningitis. [*Gr.* ***meninx, -ingos*** *= membrană foarte fină; -ită.*] Denumire generică pentru inflamaţiile, acute sau cronice, ale meningelor cerebrale sau medulare. Etiologia poate fi diferită (infecţie virală, microbiană, parazitară, toxică etc.), dar simptomatologia este asemănătoare (traducând iritaţia meningiană), caracterizată prin febră, cefalee, redoare a cefei (*semnul Kernig), uneori vomismente (în jet, fără efort), contractura muşchilor paravertebrali, fotofobie, hiperestezie cutanată, atitudine în „cocoş de puşcă", fenomene psihice. LCR prezintă modificări de celularitate şi morfologice caracteristice, adesea în funcţie de agentul etiologic. După localizare, m. poate fi cerebrală, spinală sau cerebrospinală.

MENINGITĂ CEREBROSPINALĂ EPIDEMICĂ / méningite cérébrospinale épidémique / epidemic cerebrospinal meningitis. Boală infecţioasă epidemică determinată de *meningococ, care invadează *meningele cerebrale şi medulare. Se caracterizează clinic îndeosebi prin debutul brusc, intensitatea febrei şi a fenomenelor de iritaţie meningiană. Evoluţia rapidă şi fatală, manifestată uneori prin *sindrom Waterhouse-Friderichsen, poate fi oprită de un tratament adecvat cu antibiotice. Sin.: meningită meningococică.

MENINGITĂ LIMFOCITARĂ BENIGNĂ / méningite lymphocytaire bénigne, méningite lymphocytaire aiguë curable / aseptic lymphocytic meningitis. Grup de afecţiuni de origine diferită, având în comun semne de iritaţie meningiană, cu evoluţie febrilă benignă, adesea cu reşute şi modificări ale LCR (limfocitoză accentuată, albuminorahie uşoară şi absenţa germenilor la examenul direct). Cuprinde: formele meningiene din *leptospiroze, meningitele virale (boala Armstrong, meningitele urliană, zosteriană, herpetică), neurobrucelozele (*bruceloză) cu formă meningiană, o serie de meningite de cauză necunoscută.

MENINGITĂ MENINGOCOCICĂ / méningite méningococcique / meningococcal meningitis. Sin.: meningită cerebrospinală epidemică (v.).

MENINGITĂ PURULENTĂ / méningite purulente / bacterial meningitis. Supuraţie difuză cu piogeni a meningelor (*arahnoidită difuză) cu LCR tulbure, conţinând un mare număr de polinucleare alterate şi germeni microbieni.

MENINGITĂ SEROASĂ / méningite séreuse / serous meningitis. Inflamaţie subacută sau cronică a meningelor moi şi a spaţiilor subarahnoidiene, cu creşterea cantităţii de LCR. Poate fi: a) *difuză* (*m. s. internă*, *ventriculară*, *generalizată* sau *hidrocefalică*), manifestă printr-un sindrom de hipertensiune intracraniană; b) *localizată* (*m. s. externă circumscrisă*, *m. chistică*, *arahnoidită seroasă*, *chistică* sau *adezivă*), consecinţă a cloazonării în diferite regiuni, cu simptomatologie în funcţie de localizare, asemănătoare cu cea dezvoltată de tumori situate în aceleaşi regiuni.

MENINGITĂ SEROASĂ EPIDEMICĂ / chorioméningite lymphocytaire / lymphocytic choriomeningitis. Sin.: boală Armstrong (v.).

MENINGITĂ VIRALĂ / méningite virale / viral meningitis. M. determinată de diferite virusuri (*Coxsackie, virusul *coriomeningitei limfocitare, virusul *parotiditei epidemice etc.) caracterizată prin cefalee, febră, greţuri, *pleiocitoză în LCR (îndeosebi limfocite), dureri abdominale, durată scurtă şi absenţa complicaţiilor. V. şi meningită limfocitară benignă.

MENINGOANGIOMATOZĂ, s. f. / méningo-angiomatose, s. f. / meningiomatosis. [*Gr.* ***meninx, -ingos*** *= membrană foarte fină;* ***angeion*** *= vas;* ***-oma; -oză.***] Leziune asemănătoare unui *hamartom observată în formele centrale ale *bolii Recklinghausen. Se prezintă sub forma unei îngroşări a meningelor şi uneori este asociată cu *meningioame multiple.

MENINGOBLAST, s. n. / méningoblaste, s. m. / meningoblast. [*Gr.* ***meninx, -ingos*** *= membrană foarte fină;* ***blastos*** *= germen.*] Denumire a celulelor nevroglice transformate care constituie anumite tumori meningiene.

MENINGOBLASTOM, s. n. / méningoblastome, s. m. / meningoblastoma. Tumoră a meningelor formată din *meningoblaste. Poate comprima măduva spinării dacă este localizată la acest nivel.

MENINGOCEL, s. n. / méningocèle, s. f. / meningocele. [*Gr.* ***meninx, -ingos*** *= membrană foarte fină;* ***kele*** *= hernie, tumoră.*] Ectopie (hernie) a meningelui sub forma unei formaţiuni sacciforme, care conţine LCR. Posedă un pedicul, de obicei impermeabil, care herniază printr-o fisură congenitală. M. este localizat frecvent pe faţa externă a cutiei craniene (fiind o formă de *encefalocel) sau într-un segment al canalului rahidian (în care caz constituie o varietate de **spina bifida*). Sin.: hidromeningocel.

MENINGOCOC, s. m. / méningocoque, s. m. / meningococcus. [*Gr.* ***meninx, -ingos*** *= membrană foarte fină;* ***kokkos*** *= boabă.*] Specie de coci (unici sau diplococi) din genul **Neisseria*, agent al *meningitei cerebrospinale epidemice. În cazul meningitei se găseşte în LCR, purulent, în stare liberă sau fagocitat de granulocite. Poate persista la purtătorii de germeni (în particular în faringe) fără să provoace boala. Sin.: *Neisseria meningitidis.*

MENINGOCOCCEMIE, s. f. / méningococcémie, s. f. / meningococc(a)emia. [*Gr.* ***meninx, -ingos*** *= membrană foarte fină;* ***kokkos*** *= boabă;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Infecţie generalizată de etiologie meningococică, caracterizată prin *septicemie cu meningococ, asociată sau nu cu *meningită cerebrospinală. Tabloul clinic include febră, semne tegumentare (erupţie purpurică) şi articulare (artralgii). Sin. parţial: meningococcie.

MENINGOCOCCIE, s. f. / méningococcie, s. f. / meningococcosis. [*Gr.* ***meninx, -ingos*** *= membrană foarte fină;* ***kokkos*** *= boabă.*] Infecţie determinată de *meningococ, cel mai frecvent sub forma *meningitei cerebrospinale, uneori asociată cu *meningococcemie.

MENINGOENCEFALITĂ, s. f. / méningo-encéphalite, s. f. / meningoencephalitis. [*Gr.* ***meninx, -ingos*** *= membrană foarte fină;* ***enkephalos*** *= creier, de la* ***en*** *= în,* ***kephale*** *= cap;* ***-ită.***] Boală acută cu etiologie frecvent virală, dar determinată şi de alte microorganisme (ricketsii, bacterii, fungi, protozoare, metazoare), în care procesul infecţios este localizat concomitent atât la nivelul encefalului, cât şi al meningelor.

MENINGOENCEFALOCEL, s. n. / méningo-encéphalocèle, s. f. / meningoencephalocele. [*Gr.* ***meninx, -ingos*** *= membrană foarte fină;* ***enkephalos*** *= creier, de la* ***en*** *= în,* ***kephale*** *= cap;* ***kele*** *= hernie, tumoră.*] *Protruzie hernială a creierului şi a meningelor printr-o breşă a cutiei craniene.

MENINGOEPENDIMITĂ, s. f. / méningo-épendymite, s. f. / meningitis with ependymitis. [*Gr.* ***meninx, -ingos*** *= membrană foarte fină;* ***ependyma, -atos*** *= îmbrăcăminte de deasupra, de la* ***epi*** *= pe;* ***endyma, -atos*** *= îmbrăcăminte;* ***-ită.***] Inflamaţia concomitentă a *meningelor şi a *ependimului.

MENINGOMIELITĂ, s. f. / méningomyélite, s. f. / meningomyelitis. [*Gr.* ***meninx, -ingos*** *= membrană foarte fină;* ***myelos*** *= măduvă;* ***-ită.***] Inflamaţia asociată a meningelor şi a rădăcinilor nervilor spinali, care prezintă o *radiculită limitată sau extensivă, de tip *poliradiculonevrită.

MENINGOPATIE, s. f. / méningopathie, s. f. / meningopathy. [*Gr.* ***meninx, -ingos*** *= membrană foarte fină;* ***pathos*** *= boală.*] Denumire generică pentru bolile *meningelui.

MENINGORADICULITĂ, s. f. / méningoradiculite, s. f. / meningoradiculitis. [*Gr.* ***meninx, -ingos*** *= membrană foarte fină; lat.* ***radicula,*** *dim. de la* ***radix, -icis*** *= rădăcină;* ***-ită.***] Inflamaţia asociată a meningelor şi a rădăcinilor nervilor spinali, care prezintă o *radiculită limitată sau extensivă, de tip *poliradiculonevrită.

MENINGORADICULOMIELITĂ, s. f. / méningoradiculomyélite, s. f. / meningomyeloradiculitis. [*Gr.* ***meninx, -ingos*** *= membrană foarte fină; lat.* ***radicula,*** *dim. de la* ***radix, -icis*** *= rădăcină; gr.* ***myelos*** *= măduvă;* ***-ită.***] Inflamaţia simultană a măduvei spinării, rădăcinilor nervilor rahidieni şi meningelor. M. survine uneori în cursul *brucelozei sau ca o complicaţie tardivă în *meningita cerebrospinală epidemică.

MENINGORAGIE, s. f. / méningorragie, s. f. / meningorrhagia. [*Gr.* ***meninx, -ingos*** *= membrană foarte fină;* ***rhegnynai*** *= a ţâşni, a izbucni.*] Hemoragie meningiană.

MENINGOTELIOM, s. n. / méningothéliome, s. m. / meningothelioma. [*Gr.* ***meninx, -ingos*** *= membrană foarte fină; (****epi*** *= pe)* ***thele*** *= mamelon, ridicătură;* ***-oma.***] *Meningiom alcătuit din celule meningoteliale.

MENINGOTIFUS, s. n. / méningotyphus, s. m. / meningotyphoid. [*Gr.* ***meninx, -ingos*** *= membrană foarte fină;* ***typhos*** *= torpoare, stupoare, de la* ***typhein*** *= a incendia, a afuma.*] 1) Formă rară de debut în *febra tifoidă. 2) Complicaţie a febrei tifoide, sub forma unei *meningite (purulentă, seroasă sau, mai rar, hemoragică).

MENINGOTROPISM, s. n. / méningotropisme, s. m. / meningotropism. [*Gr.* ***meninx, -ingos*** *= membrană foarte fină;* ***trope*** *= întoarcere, de la* ***trepein*** *= a întoarce;* ***-ism.***] Afinitatea pentru *meninge pe care o prezintă o serie de substanţe chimice şi anumite specii microbiene. Pătrunderea acestora în creier, de regulă, nu este posibilă, datorită *barierei hematoencefalice.

MENISC, s. n. / ménisque, s. m. / meniscus, interarticular fibrocartilage. NA: meniscus articularis. [*Gr.* ***meniskos*** *= semilună, crai-nou.*] Formaţiune anatomică fibrocartilaginoasă intraarticulară. Prezintă o formă de semilună, triunghiulară în secţiune. Prin faţa externă aderă la capsula articulară. Rolul său este de a facilita alunecarea suprafeţelor articulare, una faţă de cealaltă, în timpul mobilizării articulaţiei. Ex.: m. intern şi extern al genunchiului.

MENISCECTOMIE, s. f. / méniscectomie, s. f. / meniscectomy. [*Gr.* ***meniskos*** *= semilună, crai-nou;* ***ektome*** *= excizie.*] Extirparea chirurgicală, parţială sau totală, a unui *menisc articular.

MENISCITĂ, s. f. / méniscite, s. f. / meniscitis. [*Gr.* ***meniskos*** *= semilună;* ***-ită.***] Denumire generică pentru stările patologice ale *meniscurilor intra-articulare: subluxaţie cronică, leziuni traumatice sau degenerative, procese inflamatorii în cadrul *artritelor acute şi cronice etc. Sin.: meniscoză.

MENISCOGRAFIE, s. f. / méniscographie, s. f. / meniscography. [*Gr.* ***meniskos*** *= semilună, crai-nou;* ***graphein*** *= a scrie.*] Radiografie a *meniscurilor genunchiului după injectarea, intraarticular, a unei substanţe de contrast, opacă la raze X.

MENISCOPATIE, s. f. / méniscopathie, s. f. / meniscopathy. [*Gr.* ***meniskos*** *= semilună, crai-nou;* ***pathos*** *= boală.*] Termen general, utilizat îndeosebi pentru bolile *meniscurilor laterale semilunare ale articulaţiei *genunchiului.

MENISCOPEXIE, s. f. / méniscopexie, s. f. / meniscopexy. [*Gr. **meniskos** = semilună, crai-nou; **pexis** = fixare.*] Sutura fragmentelor unui *menisc articular după un traumatism.

MENISCOZĂ, s. f. / méniscose, s. f. / meniscitis. Sin.: meniscită (v.).

MENOCIT, s. n. / ménocyte, s. m. / menocyte. [*Gr. **men, menos** = lună; **kytos** = celulă.*] Celulă de tip histiocitar observată în mucoasa uterină şi în sângele menstrual. M. conţine granulaţii metacromatice în interiorul cărora se află *heparină sau un precursor al acesteia.

MENOMETRORAGIE, s. f. / ménométrorragie, s. f. / menometrorrhagia. [*Gr. **men, menos** = lună; **metra** = uter; **rhegnynai** = a ţâşni, a izbucni.*] Flux menstrual prelungit, depăşind ca durată 7 zile.

MENOPATIE, s. f. / ménopathie, s. f. / menopathy. [*Gr. **men, menos** = lună; **pathos** = boală.*] Orice afecţiune legată de tulburările menstruale.

MENOPAUZĂ, s. f. / ménopause, s. f. / menopause. [*Gr. **men, menos** = lună; lat. **pausa**, gr. **pausis** = încetare, oprire.*] Eveniment fiziologic care se produce la femeie, în mod normal între 50 şi 55 de ani. M. corespunde încetării activităţii ovariene şi dispariţiei totale a menstruaţiei. Se admite că m. s-a produs definitiv dacă menstruaţia a încetat de cel puţin un an. M. se asociază cu o regresie a caracterelor sexuale, *bufee de căldură şi uneori cu perturbări psihice sau neuroendocrine. Utilizarea *estrogenilor diminuează tulburările în relaţie cu m., utilizarea *SERM fiind soluţia terapeutică în viitor. În afara m. normale se disting: 1) M. artificială produsă prin mijloace artificiale, chirurgicale sau prin iradiere. 2) M. precoce sau prematură, care poate apărea înainte de 40 de ani, uneori din cauza unei deficienţe primare a celulelor germinale, a unei tulburări neuroendocrine sau autoimunizare. V. şi climacteriu.

MENORAGIE, s. f. / ménorragie, s. f. / menorrhagia. [*Gr. **men, menos** = lună; **rhegnynai** = a ţâşni, a izbucni.*] Hemoragie în continuarea menstruaţiei. V. şi metroragie.

MENOREE, s. f. / ménorrhée, s. f. / menorrh(o)ea. [*Gr. **men, menos** = lună; **rhoia** = curgere, de la **rhein** = a curge.*] Flux sanguin menstrual. V. şi hiper-, hipomenoree.

MENOTOXINĂ, s. f. / ménotoxine, s. f. / menotoxin. [*Gr. **men, menos** = lună; **toxikon** = otravă pentru vârful săgeţilor, de la **toxon** = săgeată; -ină.*] Toxină de natură incertă, care a fost observată în sânge în cursul perioadei menstruale.

MENOTROPINĂ, s. f. / ménotropine, s. f. / menotropin. [*Gr. **men, menos** = lună; **trope** = întoarcere, de la **trepein** = a întoarce; -ină.*] *Gonadotrofină cu activitate dominantă foliculostimulantă.

MENSTRE, s. f. pl. / menstrues, s. f. pl. / menses. [*Lat. **menstrua, -orum** = menstruaţie, de la **mensis** = lună.*] Sin.: menstruaţie (v.).

MENSTRUAL, adj. / menstruel, -elle, adj. / menstrual. [*Lat. **mestrualis** = referitor la menstruaţie, de la **menstruus** = în fiecare lună şi **mensis** = lună.*] Care se află în relaţie cu *menstruaţia.

MENSTRUAŢIE, s. f. / menstruation, s. f., règles, s. f. pl. / menses, menstruation. [*Lat. **menstruus** = în fiecare lună; **menstrua, -orum** = menstruaţie, de la **mensis** = lună.*] Etapă fiziologică a ciclului endometrial (ciclului sexual feminin lunar), care urmează fazelor proliferativă şi secretorie endometriale şi corespunde descuamării acestuia. M. este determinată de scăderea bruscă a *progesteronului şi *estrogenilor la sfârşitul ciclului ovarian lunar. Stimularea scăzută a celulelor endometriale este urmată rapid de involuţia endometrului însuşi până la circa 65% din grosimea sa anterioară şi vasospasm regional cu necrozarea straturilor superficiale endometriale. Descuamarea straturilor necrozate şi acumularea de sânge în cavitatea uterină iniţiază contracţii uterine care permit evacuarea conţinutului uterin. În timpul menstruaţiei normale se pierd circa 40 ml de sânge şi încă 35 ml de lichid seros, tot lichidul menstrual fiind incoagulabil datorită eliminării concomitente de *fibrinolizină. Endometrul se reepitelizează în 4-7 zile de la debutul menstruaţiei (când eliminarea de sânge încetează). Absenţa patologică a m. se numeşte *amenoree. Sin.: menstre, reguli.

MENTĂ, s. f. / menthe, s. f. / mint. [*Lat. **ment(h)a**, gr. **minthe** = mentă.*] Sin.: *Mentha piperita* (v.).

MENTAL, adj. / mental, -ale, -aux, adj. / mental. [*Lat. **mens, -ntis** = minte, inteligenţă.*] 1) Care aparţine minţii, raţiunii, intelectului, inteligenţei. Care se află în relaţie cu facultăţile psihice. Ex.: vârstă m., debilitate m. 2) Care se face, se realizează în minte. Ex.: calcul m. Var.: mintal.

MENTHA PIPERITA / mentha piperita / mentha piperita. Plantă medicinală din familia *Labiatae*, ale cărei frunze conţin un ulei esenţial bogat în mentol, mentonă, acizi alifatici etc. Are acţiune răcoritoare, antiseptică, spasmolitică, colagogă, antiemetică, antidiareică. Sin.: izmă (pop.), mentă.

MENTISM, s. n. / mentisme, s. m. / mentism. [*Lat. **mens, mentis** = spirit, minte.*] Tulburare psihică care se caracterizează prin existenţa unei succesiuni dinamice de imagini, sunete, cuvinte şi idei a căror înlănţuire domină subiectul, deşi acesta cunoaşte caracterul lor absurd. M. se observă în stările care se însoţesc de disoluţia conştienţei: stări *hipnagoge, intoxicaţii, stadiu prehalucinatoriu al *automatismului mental.

MENTOL, s. m. / menthol, s. m. / menthol. [*Lat. **ment(h)a**, gr. **minthe** = mentă; -ol.*] Component al uleiului de mentă; se obţine şi sintetic. Util ca antiseptic şi antipruriginos.

MENTON, s. n. / menton, s. m. / chin. NA: mentum. [*Lat. **mentum** = bărbie, menton.*] 1) Bărbie, parte a feţei al cărei relief este determinat de proeminenţa anterioară, mediană, rotunjită a mandibulei. Sin.: genion (def. 2). 2) Reper craniometric, v. genion def. 1.

MENTONIER, adj. / mentonnier, -ière, adj. / mental. [*Lat. **mentum** = bărbie, menton.*] Care aparţine *mentonului, care se află în relaţie cu mentonul. Ex.: unghi m., arteră m. Sin.: genian.

MEPROBAMAT, s. n. / méprobamate, s. m. / meprobamate. (DCI) Tranchilizant minor utilizat pentru diminuarea anxietăţii şi a tensiunii nervoase.

MERALGIE, s. f. / méralgie, s. f. / meralgia. [*Gr. **meros** = coapsă; **algos** = durere.*] Durere la nivelul coapsei. V. şi meralgie parestezică.

MERALGIE PARESTEZICĂ / méralgie paresthésique / meralgia paraesthetica. Boală caracterizată prin dureri şi tulburări diverse ale sensibilităţii subiective şi obiective, în zona inervată de nervul femurocutanat, la nivelul feţei externe a coapsei. Sin.: boală Bernhard.

MERCAPTANI, s. m. pl. / mercaptans, s. m. pl. / mercaptans. Denumire generică pentru derivaţii sulfuraţi formaţi prin putrefacţie bacteriană la nivelul colonului. M. determină mirosul specific al materiilor fecale.

MERCAPTOPURINĂ, s. f. / mércaptopurine, s. f. / mercaptopurine. (DCI) Agent terapeutic inhibitor al sintezei de *purină, ca analog structural al hipoxantinei, acţionând rapid asupra celulelor în diviziune. Abrev.: 6-MP.

MERCUR, s. n. / mercure, s. m. / mercury. [*Lat. **Mercurius** = numele mesagerului lui Jupiter, în acelaşi timp zeul comerţului (aluzie la mobilitatea metalului).*] Elementul 80, Hg, cu greutatea atomică 200,59 şi densitatea 13,6 g/cm^3. Este singurul metal lichid la temperatura obişnuită. Poate determina intoxicaţii acute şi cronice (adesea profesionale). Sărurile anorganice şi o serie de compuşi organomercuriali au proprietăţi dezinfectante, fungicide şi antiparazitare. M. este un component al diferitelor tipuri de *amalgam de uz stomatologic. Alţi compuşi au acţiune diuretică. V. şi hidrargirism, hidrargiroză. V. şi tab. const. biochim.

MERCUROCROM, s. n. / mercurochrome, s. m. / mercurochrome. [*Lat.* ***Mercurius*** *= numele mesagerului lui Jupiter, în acelaşi timp zeul comerţului (aluzie la mobilitatea metalului); gr.* ***khroma, -atos*** *= culoare.*] $C_{20}H_8Br_2HgNa_2O_6$, sare disodică a dibromo-2,7-hidroximercuri-9-fluoresceinei, M_r de 750,67. De culoare verde închis, solubil în apă (culoare roşie) şi în alcool. Antiseptic local netoxic, neiritant; utilizat pentru dezinfecţia pielii (soluţie), uretrei şi vezicii urinare (instilaţii).

MERICISM, s. n. / mérycisme, s. m. / merycism. [*Gr.* ***merykismos*** *= rumegare.*] Revenirea în gură a unor fragmente de alimente deja înghiţie în stomac şi remestecarea lor (ca la rumegătoare). Sin.: ruminaţie (def. 1).

MERIDIAN, adj., s. n. / méridien, -enne, adj., s. m. / meridian. [*Lat.* ***meridianus*** *= de la amiază, de la* ***medius*** *= la mijloc,* ***dies*** *= zi.*] 1) Linie trasată convenţional pe un corp sferic sau sferoid, marcând intersecţia unui plan care trece prin axul acestuia. 2) *Meridianele bulbului ocular:* linii convenţionale trasate prin secţionarea imaginară a globului ocular de către planurile perpendiculare pe ecuatorul bulbului. 3) V. acupunctură, Yin-Yang.

MERKELOM, s. n. / merkelome, s. m. / Merkel cell carcinoma. Tumoră cutanată rară dezvoltată pe seama celulelor Merkel. Clinic, m. se prezintă ca un nodul mai mult sau mai puţin pigmentat. Histopatologic se observă un carcinom trabecular, care recidivează frecvent după tratamentul chirurgical. V. complex Merkel.

MEROCEL, s. n. / mérocèle, s. f. / merocele. [*Gr.* ***meros*** *= coapsă;* ***kele*** *= hernie, tumoră.*] Hernie crurală.

MEROCRIN, adj. / **mérocrine**, adj. / **merocrine**. [*Gr.* ***meros*** *= parte;* ***krinein*** *= a separa de.*] Referitor la celule secretoare care descarcă doar produsul secretat, ele menţinându-şi integritatea. Ex.: celulele glandelor salivare sau ale pancreasului.

MERODIASTOLIC, adj. / mérodiastolique, adj. / merodiastolic. [*Gr.* ***meros*** *= parte;* ***diastole*** *= dilatare, de la* ***diastellein*** *= a lărgi.*] Despre un fenomen (zgomot, suflu etc.) care nu ocupă, în timp, decât o parte a *diastolei.

MEROGONIE, s. f. / mérogonie, s. f. / merogony. [*Gr.* ***meros*** *= parte;* ***gone, gonos*** *= urmaş, sământă genitală.*] Dezvoltarea doar a unei porţiuni din *ou.

MEROSISTOLIC, adj. / mérosystolique, adj. / merosystolic. [*Gr.* ***meros*** *= parte;* ***systole*** *= contracţie.*] Se spune despre un fenomen (zgomot, suflu etc.) care ocupă doar o parte a sistolei.

MEROSMIE, s. f. / mérosmie, s. f. / merosmia. [*Gr.* ***meros*** *= parte;* ***osme*** *= miros.*] Pierderea simţului olfactiv pentru anumite mirosuri.

MEROTOMIE, s. f. / mérotomie, s. m. / merotomy. [*Gr.* ***meros*** *= parte;* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Operaţie constând în detaşarea unui fragment de mărime variabilă dintr-un organism viu, în scopul urmăririi fenomenelor de supravieţuire pe care fragmentul respectiv le poate prezenta.

MEROZOIT, s. m. / mérozoïte, s. m. / merozoite. [*Gr.* ***meros*** *= parte;* ***zoon*** *= animal.*] 1) Fragment separat dintr-un organism prin *merotomie. 2) Forma pre- şi extraeritrocitară din ciclul evolutiv al sporozoarelor (**Plasmodium*), care rezultă prin diviziune asexuată.

MERS, s. n. / marche, démarche, s. f. / gait. [*Lat.* ***mersum,*** *de la* ***mergere*** *= a afunda.*] Deprindere motorie prin care se realizează locomoţia cu ajutorul membrelor inferioare. În unele boli ale sistemului nervos sau ale aparatului locomotor, m. poate prezenta o serie de caracteristici particulare, în general ca o consecinţă a compensării funcţiei organelor afectate. I) *M. cu caracteristici particulare în boli ale sistemului nervos:* 1) *M. ataxic* sau *m. tabetic*, m. nesigur din cauza absenţei coordonării voluntare; necoordonarea se accentuează după închiderea ochilor. 2) *M. cerebelos* sau *ebrios*, asemănător omului beat, în leziunile cerebeloase. 3) *M. cosit* sau *„în foarfecă"*, în paralizia spastică, când sunt afectate bilateral tractusurile corticospinale. 4) *M. galinaceu*, *legănat*, tot în paraplegia spastică. 5) *M. de „paiaţă"*, în coree, din cauza mişcărilor involuntare. 6) *M. cu paşi mici*, caracteristic paraliziei pseudobulbare. 7) *M. pendular*, în paraplegia cu contractură, când corpul oscilează înapoi-înainte. 8) *M. spasmodic* sau *spastic*, în paraplegia spasmodică: coapsele şi genunchii se apropie, iar picioarele, în echinism, alunecă pe sol. 9) *M. „în stea"*, descris în sindroamele vestibulare, cu deviaţie spre labirintul lezat, îndeosebi la m. cu spatele. 10) *M. stepat*, v. stepaj. 11) *M. tabetic*, v. m. ataxic. 12) *M. talonat*, cu contact mai întâi cu călcâiul, în ataxia senzorială. II) *M. cu caracteristici particulare în boli ale aparatului locomotor:* 1) *M. alternant*, în cursul căruia subiectul avansează cu un picior în acelaşi timp cu mişcarea braţului de partea opusă. 2) *M. antalgic*, în afecţiuni dureroase ale oaselor, articulaţiilor, muşchilor, tegumentelor sau unghiilor. 3) *M. „cu buiestru"*, în care membrele superior şi inferior de aceeaşi parte avansează simultan. Acest tip de m. se poate efectua şi cu toate cele 4 membre simultan. 4) *M. digitigrad*, pe degete, în inegalitatea membrelor inferioare. 5) *M. în doi timpi*, în cazul m. cu cârje: fie alternativ, când membrul superior şi piciorul opus avansează, fie simultan, cu avansarea mâinii şi membrului inferior afectate, apoi a membrului inferior sănătos. 6) *M. echin*, descris în piciorul *varus equin*, cu sprijin pe degete şi cu flexia genunchiului. 7) *M. gluteal*, în distrofia musculară progresivă, din cauza atrofiei muşchilor fesieri. 8) *M. isteric*, cu simularea mono-, hemi- sau paraplegiei. 9) *M. palmiped*, *"de raţă"*, în distrofiile musculare şi în luxaţia congenitală de şold unilaterală. 10) *M. în patru timpi*, cu ajutorul cârjelor, în cursul căruia subiectul avansează succesiv mâna dreaptă, piciorul stâng, mâna stângă şi piciorul drept. 11) *M. plantograd*, pe toată planta. 12) *M. şoldului dureros*, legănat, cu lordoză marcată şi cu baza de susţinere lărgită. Obs.: clasificarea în cele două grupe de tipuri de m. este convenţională, un acelaşi tip de m. poate aparţine uneori ambelor grupe.

MESAGER, s. m. / messager, s. m. / messenger. [*Fr.* ***messager,*** *din lat.* ***missus,*** *participiul trecut al verbului* ***mittere*** *= a trimite.*] O moleculă sau un ansamblu de molecule care transmit un *mesaj.

MESAGER SECUND / messager second / second messenger. Moleculă intracelulară eliberată ca urmare a legării unui hormon peptidic (mesager prim) sau a unui anumit *ligand pe *receptorul său specific situat la nivelul *membranei celulare. M. s. mediază acţiunea primului mesager, activând sau inhibând diverse sisteme enzimatice intracelulare. Lanţul molecular al generării m. s. este, de regulă, următorul: complex ligand-receptor, *proteine G, *adenilat ciclază sau *fosfolipază C, m. s. Exemple de m. s.: *inozitol trifosfat (IP_3), *AMP ciclic, *GMP ciclic, *diacilglicerol (DAG), *calciu.

MESAJ, s. n. / message, s. m. / message. [*Fr.* ***message,*** *din lat.* ***missus,*** *participiul trecut al verbului* ***mittere*** *= a trimite.*] Ansamblu de semnale organizate după un cod şi pe care un emiţător îl transmite la un receptor. Ex.: m. genetic (v. cod genetic, ADN, ARN), m. hormonale (v. mesager, hormon, receptor).

MESANGIAL. Var. pentru mezangial (v.).

MESANGIU. Var. pentru mezangiu (v.).

MESCALINĂ, s. f. / mescaline, s. f. / mescaline. Alcaloid cu proprietăţi halucinogene extras din cactusul mexican *Lophophora williamsii.*

MESMERISM, s. n. / mesmérisme, s. m. / mesmerism. [*Franz Friedrich Anton Mesmer, medic de origine germană care a practicat în Franţa şi Elveţia, 1734-1815; -ism.*] Doctrină şi practică medicală la modă în secolele al XVIII-lea - al XIX-lea, elaborată de Fr. Mesmer pornind de la ipoteza existenţei unei influenţări între organismele umane, reciproce printr-un fluid magnetic. M. poate fi considerat ca un precursor al *psihoterapiei moderne, al nervismului şi al *medicinei psihosomatice.

MEŞAJ, s. n. / méchage, s. m. / packing. [*Fr. méchage, de la mèche, din lat. myxa, de la myxus = cioc la o lampă cu feştilă.*] Umplerea unei cavităţi din organism cu *meşe. Cavitatea poate fi normală sau patologică.

MEŞĂ, s. f. / mèche, s. f. / wick, pack. [*Fr. mèche, din lat. myxa, de la myxus = cioc la o lampă cu feştilă.*] Bandă sterilă de tifon (uneori din material resorbabil) utilizată cel mai frecvent în scop hemostatic, dar şi pentru a permite eliminarea secreţiilor dintr-o plagă sau dintr-o cavitate în care m. este introdusă.

METAANALIZĂ, s. f. / méta-analyse, s. f. / metaanalysis. [*Gr. meta = după; analysis = rezolvare, de la analyein = a rezolva (ana = din nou, iarăşi; lyein = a distruge).*] Regruparea diferitelor studii statistice efectuate pe loturi mai mici în scopul creşterii numărului de cazuri (bolnavi), devenind astfel posibilă formularea unor concluzii mai generale.

METABIOZĂ, s. f. / métabiose, s. f. / metabiosis. [*Gr. meta = după; bios = viaţă; -oză.*] Sin.: comensalism (v.).

METABOLIC, adj. / métabolique, adj. / metabolic. [*Gr. metaballein = a se schimba.*] Care implică, presupune o transformare în relaţie cu un proces metabolic. Ex.: boală m., produs m.

METABOLISM, s. n. / métabolisme, s. m. / metabolism. [*Gr. metabole = schimbare, de la metaballein = a se schimba; -ism.*] Ansamblul de transformări biochimice şi energetice care au loc în organismele vii. Indiferent de nivelul considerat, celular, tisular sau organism întreg, m. cuprinde transformările survenite în diferitele faze ale ciclului vital (creştere, echilibru şi involuţie). În m. se disting două faze fundamental opuse, care se succedă sau se suprapun continuu: o fază de sinteză, *anabolism, şi o alta de degradare, *catabolism.

METABOLISM BAZAL / métabolisme basal / basal metabolism. M. b. permite aprecierea consumului de oxigen în unitatea de timp şi raportat la suprafaţa cutanată. 1) M. redus la minimum, pentru asigurarea funcţiilor vitale. Variază în relaţie cu numeroşi factori fiziologici (sex, sarcină, menstruaţie, alimentaţie etc.), cu climatul şi altitudinea, cu o serie de cauze patologice (tulburări endocrine, boli de sânge etc.) sau ca urmare a administrării unor medicamente. 2) Investigaţie pentru evaluarea consumului energetic al unui subiect în condiţii bazale. Deoarece măsurarea directă a consumului real nu este posibilă, acest examen este în prezent mai rar utilizat, având o valoare diagnostică redusă (în trecut, era folosit îndeosebi în diagnosticul distiroidiilor). M. b. se măsoară prin *calorimetrie, impune 14-18 ore de repaus fizic după masă şi se exprimă în calorii pe oră şi pe metru pătrat de suprafaţă corporală.

METABOLISM INTERMEDIAR / métabolisme intermédiaire / intermediary metabolism. Denumire pentru ansamblul reacţiilor enzimatice celulare care transformă moleculele provenite din alimente în molecule utilizabile la nivel celular.

METABOLIT, s. m. / métabolite, s. m. / metabolite. [*Gr. metabole = schimbare, de la metaballein = a se schimba.*] Compus rezultat într-o etapă intermediară sau finală a unui proces metabolic. În funcţie de fazele metabolismului, m. pot fi anaboliţi sau cataboliţi. V. anabolism şi catabolism.

METABOLOM, s. m. / métabolome, s. m. / metabolome. Ansamblul *substraturilor şi *metaboliţilor, ca şi a altor molecule mici prezente într-o populaţie de celule. Din punct de vedere al numărului şi diversităţii moleculelor m. este mult mai extins decât proteomul.

METABOTROP, adj. / métabotrope, adj. / metabotropic. [*V. etimol. termenului metabolit; gr. trope = care provoacă o schimbare.*] Despre un *receptor care exercită efectele sale prin activarea unei enzime, ce produce la rândul său un *mesager secund. Consecinţele activării receptorului pot fi exclusiv metabolice sau pot cuprinde efecte secundare asupra canalelor ionice. Ant.: ionotrop.

METACARP, s. n. / métacarpe, s. m. / metacarpus. NA: metacarpus. [*Gr. meta = după; karpos = pumn.*] Ansamblul celor cinci *metacarpiene care constituie scheletul mâinii (fără degete). V. metacarpiene în tab. anat. - oase.

METACARPIAN, adj. / métacarpien, -ienne, adj. / metacarpal. [*Gr. meta = după; karpos = pumn.*] Care se referă la *metacarp.

METACARPIENE, s. n. pl. / os du métacarp, métacarpiens, s. m. pl. / metacarpal bones. [*Gr. meta = după; karpos = pumn.*] V. tab. anat. - oase.

METACERCAR, s. m. / métacercaire, s. f. / metacercaria. [*Gr. meta - indică transformarea; kerkos = coadă.*] Formă închistată a *Trematodelor aflată în ţesuturile gazdei intermediare.

METACRILAT, s. m. / méthacrylate, s. m. / methacrylate. [*Gr. methy = băutură fermentată (hyle = materie); lat. acer = acru; gr. hyle = materie.*] Ester sau sare a acidului metacrilic. M. sunt lichide inflamabile şi se polimerizează uşor. Se utilizează la obţinerea plexiglasului, iar *m. de metil* este o răşină sintetică folosită în stomatologie şi în ortopedie la confecţionarea protezelor.

METACRITIC, adj. / métacritique, adj. / postcritical. [*Gr. meta = după; crisis = criză.*] Se spune despre tot ce urmează perioadei critice a unei boli. V. criză, def. 2.

METACROMATIC, adj. / métachromatique, adj. / metachromatic. [*Gr. meta = indică transformarea; khroma, -atos = culoare.*] Despre un colorant definit chimic care, după ce reacţionează cu o structură histologică, dobândeşte o tentă de culoare diferită de culoarea sa proprie. Ex.: albastrul de toluidină colorează în roşu granulaţiile *mastocitelor. Ant.: ortocromatic.

METACROMATISM, s. n. / métachromatisme, s. m. / metachromatism. [*Gr. meta - indică tranformarea; khroma, -atos = culoare; -ism.*] 1) Modificarea culorii pielii şi a părului în unele boli sau la vârstnici. 2) Sin.: metacromazie (v.).

METACROMAZIE, s. f. / métachromasie, s. f. / metachromasia. [*Gr. meta - indică transformarea; khroma, -atos = culoare.*] Colorarea unui ţesut în mod diferit faţă de soluţia colorantă, probabil prin eliberarea unei baze colorante. Sin.: metacromatism (def. 2)

METADONĂ, s. f. / méthadone, s. f. / methadone. (DCI) Analgezic morfinomimetic, cu acţiune îndelungată, sintetizat în scopul detoxificării organismului în perioada *sevrajului la toxicomanii dependenţi de *heroină. Rezultatele nu sunt certe, ci relativ mediocre. Generează toleranţă, care se instalează lent, dar sindromul de abstinenţă este mai puţin grav decât la heroină. M. este utilizată ca analgezic în durerile severe şi pentru calmarea tusei cronice. Sin.: Sintalgon®.

METAFAZĂ, s. f. / métaphase, s. f. / metaphase. [*Gr. **meta** - indică transformarea; **phasis** = aparență, răsăritul unei stele, de la **phainein** = a apărea.*] A doua fază a *mitozei, în cursul căreia cromozomii se depun în coroană la ecuatorul celulei pentru a forma *placa ecuatorială.

METAFIZĂ, s. f. / métaphyse, s. f. / metaphysis. NA: metaphysis, pl. metaphyses. [*Gr. **meta** - indică transformarea; **physis** = creștere, de la **phyein** = a crește.*] Porţiunea unui os lung care face legătura între epifiză şi diafiză. La copil, m. are la mijlocul său, transversal, cartilajul de creştere.

METAIODOBENZILGUANIDINĂ, s. f. / méta-iodo-benzylguanidine / metaiodobenzylguanidine. Abrev.: MIBG. Substanţă cu o structură apropiată de cea a *noradrenalinei. Este utilizată, după radiomarcarea cu ^{131}I sau ^{123}I în *scintigrafie pentru localizarea *feocromocitomului. De asemenea, pentru studiul funcţiei miocardice în miocardopatii.

METAL, s. n. / métal, s. m. / metal. [*Lat. **metallum** = metal.*] Element caracterizat prin duritate, maleabilitate, ductilitate şi conductibilitate electrică şi termică, ionizat pozitiv în soluţie. *M. alcaline* monovalente (litiu, sodiu, potasiu, rubidiu şi cesiu) au un rol deosebit în organism.

METALOENZIMĂ, s. f. / métallo-enzyme, s. f. / metalloenzyme. [*Lat. **metallum** = metal; gr. **en** = în; **zyme** = ferment, drojdie.*] Enzimă care conţine un ion metalic, legat de obicei covalent în lanţul de aminoacizi sau la o grupare prostetică (ex.: hem). Ionii metalici au o funcţie similară *coenzimelor. M. cuprind: dehidrogenaza (zinc), acid ascorbicoxidaza (cupru), citocromoxidaza (fier), glutamatmutaza (cobalt), glutationperoxidaza (seleniu), ureaza (nichel), xantinoxidaza (molibden) ş. a.

METALOID, s. n. / métalloïde, s. m. / metalloid. [*Lat. **metallum** = metal; gr. **eidos** = formă.*] 1) Orice element având proprietăţi metalice şi nemetalice. 2) Orice element cu proprietăţi diferite de un metal tipic.

METALOPROTEINAZĂ, s. f. / métalloprotéinase, s. f. / metalloproteinase. [*Lat. **metallum** = metal; gr. **protos** = primul; -ină; -ază.*] *Proteinază al cărei *situs activ conţine un metal, de ex. zinc. V. şi metaloenzimă.

METALOTERAPIE, s. f. / métallothérapie, s. f. / metallotherapy. [*Lat. **metallum** = metal; gr. **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] 1) Utilizarea terapeutică a metalelor şi a sărurilor acestora. 2) Tratarea bolilor prin aplicarea de metale la nivelul pielii, sub formă de plăci, brăţări, inele etc. În această alternativă, m. rămâne o practică empirică, ale cărei rezultate sunt greu de evaluat.

METALOTIONEINĂ, s. f. / métallothionéine, s. f. / metallothionein. [*Lat. **metallum** = metal; gr. **theion** = sulf; (**protos** = primul); -ină.*] Proteină citoplasmatică foarte bogată în *cisteină, existentă în numeroase celule. M. este capabilă să fixeze majoritatea ionilor metalici, asigurând stocarea acestora.

METALOZĂ, s. f. / métallose, s. f. / metallosis. Denumire pentru emisia locală, regională sau chiar generală de particule metalice care provin de la o proteză. M. este consecinţa uzurii protezei în cauză.

METAMER, s. n. / métamère, s. m. / metamere. [*Gr. **meta** = după; **meros** = parte.*] 1) Segment rezultat din diviziunea primitivă a embrionului, denumită *metamerie. 2) Fiecare dintre elementele constitutive ale corpului viermilor anelizi şi artropodelor, asemănătoare ca structură şi aşezate succesiv.

METAMERIE, s. f. / métamérie, s. f. / metamerism. [*Gr. **meta** = după; **meros** = parte.*] Diviziunea primitivă a *corzii dorsale a embrionului şi a ţesuturilor înconjurătoare în segmente sau *metamere. Fiecare segment prezintă un ansamblu de proprietăţi proprii, exprimate, de ex., în *m. cutanată. La vertebrate se produce o nouă fragmentare a corzii dorsale, consecutiv căreia rezultă *vertebrele.

METAMERIE CUTANATĂ / métamérie cutanée / skin metamere. Diviziune a suprafeţei cutanate în teritorii care corespund, fiecare, unui segment medular primitiv sau neurotom. Această diviziune poate explica repartiţia unor tulburări cutanate: anestezii, erupţii (din zona zoster) care se află în relaţie cu o leziune nervoasă, dar nu corespund distribuţiei unui anumit nerv periferic.

METAMFETAMINĂ, s. f. / methamphétamine, s. f. / methamphetamine. [*Gr. **methy** = băutură fermentată (**hyle** = materie); **amphi** = de ambele părți; lat. **aether**, gr. **aither** = aer curat, bolta cerească; gr. **ammoniakon** = sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia; -ină.*] Derivat metilat al *amfetaminei care exercită un efect mai puternic decât aceasta în stimularea sistemului nervos, de unde tendinţa de utilizare exagerată. Abuzul de m. a luat o extensie epidemică. Pe lângă dependenţa pe care o induce, abuzul determină efecte fetale: prematuritate şi scăderea greutăţii nou-născuţilor.

METAMIELOCIT, s. n. / métamyélocyte, s. m. / metamyelocyte. [*Gr. **meta** = după; **myelos** = măduvă; **kytos** = celulă.*] Celulă a măduvei osoase, intermediară între *mielocit şi *granulocit.

METAMORFISM, s. n. / métamorphie, s. f. / metamorphism. [*Gr. **metamorphoo** = eu transform.*] Transformarea substanţei conjunctive fundamentale.

METAMORFOPSIE, s. f. / métamorphopsie, s. f. / metamorphopsia. [*Gr. **meta** - indică transformarea; **morphe** = formă; **opsis** = vedere, aspect.*] Vedere deformată a obiectelor. Cauze: boli ale retinei, imperfecţiunea mediilor optice, leziuni temporoparietooccipitale ale creierului. Sin.: sindromul "*Alice în Ţara Minunilor*".

METAMORFOZĂ, s. f. / métamorphose, s. f. / metamorphosis. [*Gr. meta - indică transformarea; morphosis = formare.*] Ansamblu de transformări pe care le suferă o serie de animale, ca amfibienii şi numeroase nevertebrate, în cursul dezvoltării lor de la ieşirea din ou până la stadiul de adult. Ex.: m. broaştei.

METANEFRINĂ, s. f. / métanéphrine, s. f. / metanephrine. [*Gr. **methy** = băutură fermentată (**hyle** = materie); (**epi** = pe) **nephros** = rinichi; -ină.*] Produs de degradare a *adrenalinei care este excretat în urină, în mod normal, la adult, în concentraţie de 0,03-0,69 mmol/mol creatinină. Secreţia m. creşte în *feocromocitom şi *neuroblastom, ca şi în stres, sepsis, şoc, cancer metastazat.

METANEFROS, s. n. / métanéphros, s. m. / metanephros. [*Gr. **meta** = după; **nephros** = rinichi.*] Partea cea mai caudală a rinichiului embrionar la amniote. Persistă la adult, constituind rinichiul definitiv.

METANOL, s. m. / méthanol, s. m. / methanol. [*Gr. **methy** = băutură fermentată; -ol.*] Sin.: alcool metilic (v.).

METAPLAZIE, s. f. / métaplasie, s. f. / metaplasia. [*Gr. **meta** - indică transformarea; **plasis** = modelare, de la **plassein** = a forma, a modela.*] Transformarea unui ţesut diferenţiat în alt ţesut diferenţiat normal calitativ, dar anormal prin localizarea sa. M. se observă îndeosebi la nivelul ţesuturilor epiteliale şi conjunctive. Ex.: m. osoasă a unui cartilaj, m. epidermoidă a unei mucoase glandulare. Cauze ale m.: factori microbieni, dezechilibre hormonale, avitaminoze etc.

METAPSIHOLOGIE, s. f. / métapsychologie, s. f. / metapsychology. [*Gr. **meta** = după; **psykhe** = suflet; **logos** = știință.*] Termen propus pentru psihologia teoretică a inconştientului, pornind de la *psihanaliza lui Freud.

METARTERIOLĂ, s. f. / métartériole, s. f. / metarteriole. [_Gr. meta = după; lat. arteriola = arteră mică, dim. de la arteria = arteră._] Vas de sânge intermediar, ca poziţie şi structură, între o *arteriolă şi un *capilar. Uneori, m. comunică direct cu o venulă printr-un canal preferenţial.

METARUBRICIT, s. n. / métarubricyte, s. m. / metarubricyte. [_Gr. meta = după; lat. ruber, -bra, -brum = roşu; gr. kytos = celulă._] *Normoblast *ortocromatic. Reprezintă ultimul stadiu de dezvoltare a eritrocitului, înainte de eliminarea nucleului. În mod normal se găseşte în măduva osoasă, dar poate apărea în sângele periferic în următoarele cazuri: *metastaze la nivelul măduvei, *mielofibroză, anemii din boli cronice, anemii hemolitice.

METASTABIL, adj. / métastable, adj. / metastable. [_Gr. meta = după, indică o poziţie tranzitorie; lat. stabilis = imobil, de la stare = a sta în picioare._] Care prezintă o stabilitate provizorie, temporară. Ex.: _stare m. a unui nucleu atomic_; _stare m. a unui atom_, a cărui stare de excitaţie persistă în absenţa unui aport exterior de energie; _nivel m._, nivel de energie corespunzând unei stări m.

METASTATIC, adj. / métastatique, adj. / metastatic. [_Gr. meta = după, indică o poziţie tranzitorie; statikos = care opreşte, de la istanai = a plasa, a face să ţină._] Care aparţine *metastazelor sau provine din metastaze. Ex.: focar m., proces m.

METASTAZANT, adj. / métastasant, -e, adj. / metastasizing. [_Gr. meta = după, indică o poziţie tranzitorie; stasis = oprire, de la istanai = a plasa, a face să ţină._] Care determină, generează *metastaze. Ex.: tumoră malignă m.

METASTAZARE, s. f. / métastatisation, s. f. / metastasization. [_Gr. meta = după, indică o poziţie tranzitorie; stasis = oprire, de la istanai = a plasa, a face să ţină._] Procesul de dezvoltare a *metastazelor. În cazul diseminării metastatice a celulelor maligne, se definesc şapte etape ale procesului: _eliberarea_ celulelor neoplazice din tumora primară, _invazia_ acestora în stroma interstiţială, _traversarea_ *membranei bazale şi a *endoteliului vascular (cu pătrunderea în vasul sanguin), _transportul_ celulelor neoplazice (sanguin sau limfatic), _oprirea_ celulelor în reţeaua microvasculară a organului ţintă (mediată de "captarea" mecanică - fenomen de _trapping_ - şi/sau aderarea la peretele vascular) şi _extravazarea_, cu traversarea endoteliului vascular, invazia membranei bazale subiacente, urmată de _proliferarea_ celulară locală.

METASTAZĂ, s. f. / métastase, s. f. / metastasis. [_Gr. metastasis = deplasare, de la meta = după, indică o poziţie tranzitorie, stasis = oprire şi istanai = a plasa, a face să ţină._] 1) În general, termen care denumeşte procesul de schimbare de sediu al unei boli, folosit pentru orice localizare secundară a unei boli benigne sau maligne, apărută ca urmare a deplasării unui produs patologic rezultat din leziunea primară. Localizarea la distanţă reproduce de obicei, analog, leziunea primară. Se pot, deci, observa m. de natură microbiană, parazitară, tumorală. 2) În limbaj curent, termenul desemnează localizarea la distanţă a unei tumori maligne primitive, diseminarea celulară fiind pe cale vasculară, sanguină, limfatică sau prin contiguitate. M. rezultate pot fi _locoregionale_ (ganglionare, primul ganglion invadat fiind numit *ganglion santinelă) sau la distanţă (_m. viscerale_). M. au, în funcţie de tipul de neoplasm primar, un sediu preferenţial, datorită eliberării unor factori locali la acest nivel, care pot „ghida" deplasarea celulară tumorală (*factori de creştere: PDGF, FGF, TNF, CSF-1; *interleukine: IL-2, IL-3 etc.). Structura lor histologică este fie similară cu tumora primară, fie mai mult sau mai puţin diferenţiată (celule cu malignitate diferită). Sin.: cancer (tumoră malignă) secundar(ă).

METATARS, s. n. / métatarse, s. m. / metatarsus. NA: metatarsus. [_Gr. meta = după; tarsos = talpă._] Scheletul anterior al *boitei plantare format din cele cinci *metatarsiene, care se articulează posterior cu oasele *tarsului anterior şi anterior cu primele falange ale degetelor piciorului. V. metatarsiene, în tab. anat. - oase.

METATARSALGIE, s. f. / métatarsalgie, s. f. / metatarsalgia. [_Gr. meta = după; tarsos = talpă; algos = durere._] Durere la nivelul *metatarsului în relaţie cu diverse cauze: malformaţii ale *boltei plantare, *fibromatoză locală cu înglobarea nervului intermetatarsian, artropatie metatarsofalangiană etc. _M. Morton_, sin. boală Morton (v.).

METATARSECTOMIE, s. f. / métatarsectomie, s. f. / metatarsectomy. [_Gr. meta = după; tarsos = talpă; ektome = ablaţie._] Ablaţie a metatarsului, care este de obicei parţială. M. tipică se practică în *piciorul scobit şi constă în rezecţia bazei metatarsienelor. De asemenea, se poate practica m. în artrodeză, în care rezecţia cuprinde baza metatarsienelor şi partea anterioară a oaselor *tarsului.

METATARSIAN, adj. / métatarsien, -ienne, adj. / metatarsal. [_Gr. meta = după; tarsos = talpă._] Care se referă la *metatars.

METATARSIENE, s. n. pl. / os du métatars, métatarsiens, s. m. pl. / metatarsal bones. [_Gr. meta = după; tarsos = talpă._] V. tab. anat. - oase.

METATARSOFALANGIAN, adj. / métatarsophalangien, -ienne, adj. / metatarsophalangeal. [_Gr. meta = după; tarsos = talpă; lat. phalanx, -angis, gr. phalax, -angos = înşiruire de soldaţi._] Care aparţine *metatarsului şi falangelor degetelor de la picioare.

METATIPIC, adj. / métatypique, adj. / metatypical. [_Gr. meta - indică transformarea; typikos = tipic, simbolic, de la typos = tip, model, marcă._] Despre un neoplasm care reprezintă o *metaplazie a ţesutului din care s-a dezvoltat.

METATROPIC, adj. / métatropic, adj. / metatropic. [_Gr. metatropos = variabil, schimbător._] Despre o boală ale cărei semne se schimbă în cursul evoluţiei.

METENCEFAL, s. n. / métencéphale, s. m. / metencephalon. NA: metencephalon. [_Gr. meta = după; enkephalos = creier, de la en = în, kephale = cap._] Partea anterioară a *rombencefalului, cuprinzând *cerebelul şi *puntea.

METENKEFALINĂ, s. f. / metenképhaline, s. f. / metenkephalin. Peptid alcătuit din 5 aminoacizi, rezultat din clivajul *proenkefalinei A, cu activitate de neurotransmiţător şi neuromodulator care afectează comportamentul, fiind implicat, de asemenea, ca mediator al olfacţiei şi al altor forme de percepţie senzorială. M. este colocalizată cu *catecolaminele în sistemul simpatic şi în medulosuprarenală şi prezintă multiple acţiuni la nivel digestiv. De asemenea, este mediatoare a motilităţii spermatozoizilor. Adiţional, participă la stimularea proliferării limfocitare. V. şi enkefaline.

METEORISM, s. n. / météorisme, s. m. / meteorism. [_Gr. meteorismos = umflare, de la meteorizein = a ridica în aer şi meteoros = ridicat în aer._] Distensie abdominală prin acumulare de aer în stomac sau în intestin, care determină o senzaţie de tensiune abdominală, denumită *balonare. Sin.: flatulenţă.

METEOROLABIL, adj. / météorolabile, adj. / meteorolabile. [_Gr. meteoros = ridicat în aer; lat. labilis = care alunecă, de la labi = a aluneca, a cădea._] Despre un subiect sensibil la variaţiile meteorologice. În limbajul curent se utilizează mai frecvent termenul de meteorosensibil.

METEOROPATOLOGIE, s. f. / météoropathologie, s. f. / meteoropathology. [_Gr. meteoros = ridicat în aer; pathos = boală; logos = ştiinţă._] Studiul raporturilor dintre meteorologie şi patologie, al stărilor morbide declanşate de factorii climatici naturali.

METEOROTROP, adj. / météorotrope, adj. / meteorotrope. [*Gr. meteoros = ridicat în aer; trop = întoarcere.*] Despre o persoană care este în mod evident sensibilă la modificările meteorologice. De ex., *migrenele m. declanşate prin perturbări atmosferice.

METEOROTROPISM, s. n. / météorotropisme, s. m. / meteorotropism. [*Gr. meteoros = ridicat în aer; trope = întoarcere, de la trepein = a întoarce; -ism.*] Modificări favorabile sau nefavorabile provocate de acţiunea condiţiilor atmosferice asupra organismelor.

METHEMALBUMINĂ, s. f. / méthémalbumine, s. f. / meth(a)emalbumin. [*Gr. meta = după; haima, -atos = sânge; lat. albumen, -inis = albuş de ou, de la albus = alb; -ină.*] Combinarea grupării *hem cu albumina în loc de *globină.

METHEMALBUMINEMIE, s. f. / méthémalbuminémie, s. f. / methaemalbuminaemia. Prezenţa de *methemalbumină în sânge. Se produce în cursul hemolizelor masive, îndeosebi intravasculare sau intratisulare.

METHEMOGLOBINĂ, s. f. / méthémoglobine, s. f. / meth(a)emoglobin. [*Gr. meta = după; haima, -atos = sânge; lat. globus = glob; -ină.*] Produs de oxidare a hemoglobinei în care fierul, care a trecut din starea feroasă (Fe^{2+}) în stare ferică (Fe^{3+}), a pierdut capacitatea de fixare a oxigenului. În mod normal, sub 1% din hemoglobină se află în această formă, m. fiind transformată în hemoglobină normală de către methemoglobin-reductază. V. şi methemoglobinemie.

METHEMOGLOBINEMIE, s. f. / méthémoglobinémie, s. f. / meth(a)emoglobin(a)emia. [*Gr. meta = după; haima, -atos = sânge; lat. globus = glob; -ină; gr. haima, -atos = sânge.*] Stare patologică determinată de prezenţa în hematii a unei cantităţi crescute de *methemoglobină. Semnul clinic principal este cianoza intensă a pielii şi a mucoaselor, produsă din cauza incapacităţii methemoglobinei de a transporta oxigenul. Cianoza poate fi însoţită de anxietate şi de dispnee moderată. Se disting: 1) *M. dobândită* prin intoxicaţii, frecvent profesionale: coloranţi derivaţi ai anilinei (*anilism), clorat de potasiu, derivaţi nitraţi sau cloronitraţi, apă contaminată cu *nitriţi. 2) *M. congenitală ereditară*, sin.: boală Codounis (v.). V. şi tab. const. hematol.

METICILINĂ, s. f. / méticilline, s. f. / meticillin. (DCI) *Penicilină semisintetică (dimetoxifenilpenicilină) rezistentă la *penicilinaza secretată de stafilococii insensibili la benzilpenicilină. M. este distrusă de acidul clorhidric gastric, de aceea calea de administrare uzuală este cea intramusculară.

METILARE, s. f. / méthylation, s. f. / methylation. [*Gr. methy = băutură fermentată; hyle = materie.*] Proces chimic de fixare a unei grupări metil pe o moleculă. În organism, m. are rol în detoxifierea unor produşi şi se produce prin intermediul *nucleotidului *metioninei (S-adenozilmetionină).

METILCELULOZĂ, s. f. / méthyl-cellulose, s. f. / methyl-cellulose. [*Gr. methy = băutură fermentată; hyle = materie; lat. cellula = cămăruţă, dim. de la cella = cămară; oză – indică un glucid.*] (DCI) Eter metilic al *celulozei utilizat pentru prepararea unor forme farmaceutice şi ca laxativ.

METILCOBALAMINĂ, s. f. / méthylcobalamine, s. f. / methylcobalamin. [*Gr. methy = băutură fermentată; hyle = materie; germ. Kobalt, var. de la Kobolt = spiriduş al minelor; gr. ammoniakon = sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia; -ină.*] Sin.: vitamină B_{12} (v.).

METILINDOL, s. m. / β-méthylindole, s. m. / methylindol. Sin.: scatol (v.).

METILMORFINĂ, s. f. / méthylmorphine, s. f. / methylmorphine. [*Gr. methy = băutură fermentată; hyle = materie; Morpheos = zeul somnului (datorită acţiunii soporifice a drogului; -ină.*] Sin.: codeină (v.).

METILPREDNISOLON, s. m. / méthylprednisolone, s. f. / methylprednisolone. (DCI) *Glucocorticoid de sinteză de circa şase ori mai puternic decât *cortizonul, a cărui acţiune *mineralocorticoidă este foarte slabă.

METILTIOURACIL, s. m. / méthyl-tiouracile, s. m. / methyltiouracil. (DCI) *Antitiroidian de sinteză care inhibă sinteza şi secreţia hormonilor tiroidieni, administrat *per os*.

METILTRANSFERAZĂ, s. f. / méthyltransférase, s. f. / methyltransferase. [*Gr. methy = băutură fermentată; hyle = materie; lat. transferre = a duce dintr-o parte în alta, de la trans = peste, dincolo, ferre = a duce; -ază.*] Enzimă care asigură transferul unei grupări metil pe un *substrat, pornind de la un donor de radical metil (S-adenozil-metionină).

METIONINĂ, s. f. / méthionine, s. f. / methionine. $CH_3.S.(CH_2).CH.(NH_2).COOH$, tioaminoacid esenţial monoaminocarboxilic, cu rol în metabolismul intermediar; are efect *lipotrop, iar sub formă activată participă la procesele de *metilare. V. şi tab. const. biochim.

METIS, adj., s. m sau f. / métis, -isse, adj., s. m. ou s. f. / metis, half-breed. [*Fr. métis, din lat. mixticius = amestecat ca rasă, de la mixtus = amestecat.*] (Organism) care a rezultat din încrucişarea a doi indivizi de rase sau varietăţi diferite, dar aparţinând aceleiaşi specii.

METODA ANTICORPILOR FLUORESCENŢI / méthode des anticorps fluorescents / immuno-fluorescence. Sin.: imunofluorescenţă (v.).

METODĂ, s. f. / méthode, s. f. / method. [*Gr. methodos, de la meta = după, hodos = cale, drum.*] 1) În general, cale raţională urmată în cunoaşterea sau în demonstrarea unui adevăr. *M. experimentală* constă în observarea fenomenelor, elaborarea unor *ipoteze şi verificarea consecinţelor acestor ipoteze prin *experiment ştiinţific. 2) Ansamblu de reguli care permit însuşirea unei ştiinţe sau a unor tehnici. 3) În medicină, ansamblu de reguli şi date necesare pentru efectuarea unui act medical cu un scop bine determinat: operaţie, diagnostic, tratament, determinări ale unor parametri fiziologici sau biochimici. De obicei, în limbajul medical curent, cuvintele metodă, probă, procedeu, tehnică sunt utilizate ca sinonime.

METODOLOGIE, s. f. / méthodologie, s. f. / methodology. [*Gr. methodos, de la meta = după, hodos = cale; logos = ştiinţă.*] 1) Ansamblul metodelor şi tehnicilor dintr-un anumit domeniu. 2) Studiu sistematic, prin observaţie, al practicii ştiinţifice şi al metodelor de cercetare utilizate.

METOPIC, adj. / métopique, adj. / metopic. [*Gr. metopon = frunte.*] Care aparţine părţii anterioare, frontale a craniului sau desemnează un craniu cu o sutură mediofrontală.

METOTREXAT, s. m. / méthotrexate, s. m. / methotrexate. (DCI) *Antifolic utilizat îndeosebi în leucemia limfoblastică la copil, în corioepiteliom, ca şi în polichimioterapia diferitelor cancere. Are şi o acţiune *imunodepresoare.

METOXI-IZOBUTIL-IZONITRIL, s. m. / méthoxy-isobutyl-isonitrile, s. m. / methoxy-isobutil-isonitrile. Moleculă vectoare care, după marcarea cu izotopul radioactiv ^{99m}Techneţiu (^{99m}Tc-Sestamibi), se fixează stabil la nivelul celulelor miocardice (în funcţie de potenţialul de repaus de la nivelul mitocondriilor), ceea ce permite studiul scintigrafic al perfuziei miocardice. Spre deosebire, însă, de ^{201}Taliu, se fixează stabil şi, de aceea, studiul redistribuţiei este limitat. În ultima perioadă, utilizările MIBI ca *moleculă vectoare în scintigrafie s-au extins. Abrev.: MIBI.

METRALGIE, s. f. / métralgie, s. f. / metralgia. [*Gr. metra = uter; algos = durere.*] Durere uterină.

METRITĂ, s. f. / métrite, s. f. / metritis. [*Gr. metra = uter; -ită.*] Inflamaţie a peretelui uterin, cel mai frecvent consecutiv unor leziuni endometriale.

METROPATIE, s. f. / métropathie, s. f. / metropathy. [_Gr. metra = uter; pathos = boală._] 1) După Aschoff, leziunile neinflamatorii cronice ale uterului. 2) Termen generic pentru orice afecţiune uterină.

METROPLASTIE, s. f. / métroplastie, s. f. / metroplasty. Chirurgia plastică a uterului. Sin.: uteroplastie.

METROPERITONITĂ, s. f. / métropéritonite, s. f. / metroperitonitis. [_Gr. metra = uter; lat. medicală peritonaeum, din gr. peritonaion = care se întinde în jurul, de la peri = în jurul, teinein = a se întinde; -ită._] Inflamaţie uterină cu extindere peritoneală.

METRORAGIE, s. f. / métrorragie, s. f. / metrorrhagia. [_Gr. metra = uter; rhegnynai = a ţâşni, a izbucni._] Hemoragie uterină produsă în perioada dintre *menstruaţii, fără nici o relaţie cu acestea, sau după *menopauză.

METROREE, s. f. / métrorrhée, s. f. / metrorrh(o)ea. [_Gr. metra = uter; rhoia = curgere, de la rhein = a curge._] Scurgere apoasă, mucoasă sau purulentă, provenind din uter.

MEZANGIAL, adj. / mésangial, -ale, -aux, adj. / mesangial. [_Gr. mesos = la mijloc; angeion = vas._] Referitor la *mezangiu. Var.: mesangial.

MEZANGIU, s. n. / mésangium, s. m. / mesangium. [_Gr. mesos = la mijloc; angeion = vas._] Ţesut dispus sub forma unei membrane subţiri care serveşte ca suport capilarelor de la nivelul *glomerulului renal. Var.: mesangiu.

MEZAORTITĂ, s. f. / mésaortite, s. f. / mesaortitis. [_Gr. mesos = la mijloc; aorte = aortă, de la aeirein = a ridica în aer şi aer, -os = aer; -ită._] Inflamaţie a tunicii medii aortice, cu punct de plecare în *_vasa vasorum_.

MEZARTERITĂ, s. f. / mésartérite, s. f. / mesarteritis. [_Gr. mesos = la mijloc; lat., gr. arteria = arteră; -ită._] Inflamaţia tunicii medii a arterelor.

MEZAXON, s. m. / mésaxone, s. m. / mesaxon. [_Gr. mesos = la mijloc; axon = axă._] Lamelă subţire constituită prin invaginarea membranei plasmatice a *celulei Schwann în jurul unui axon mielinic sau amielinic. V. şi mielină.

MEZENCEFAL, s. n. / mésencéphale, s. m. / mesencephalon. NA: mesencephalon. [_Gr. mesos = la mijloc; enkephalos = creier, de la en = în, kephale = cap._] Porţiune a *encefalului care include pedunculii cerebrali, pedunculii cerebeloşi superiori şi tuberculii cvadrigemeni şi este traversată de apeductul cerebral (Sylvius). M. este situat deasupra punţii. Sin. (vechi, desuet): creier mijlociu.

MEZENCHIM, s. n. / mésenchyme, s. m. / mesenchyma. [_Gr. mesos = la mijloc; enkhyma, -atos = infuzie, de la enkhein = a vărsa, a răspândi._] Ţesut conjunctiv embrionar nediferenţiat, format din *mezoderm, alcătuit din celule stelate care migrează în diferite părţi ale organismului unde formează cea mai mare parte a scheletului şi a ţesutului conjunctiv, elementele sângelui, vasele sanguine şi limfatice, ca şi muşchii viscerali (netezi).

MEZENCHIMAL, adj. / mésenchymale, adj. / mesenchymal. [_Gr. mesos = la mijloc; enkhyma, -atos = infuzie, de la enkhein = a vărsa, a răspândi._] Care aparţine *mezenchimului.

MEZENCHIMOM s. n. / mésenchymome, s. m. / mesenchymoma. [_Gr. mesos = la mijloc; enkhyma, -atos = infuzie, de la enkhein = a vărsa, a răspândi; -oma._] Tumoră mezenchimală compusă din două sau mai multe tipuri de elemente celulare neasociate, excluzând ţesutul fibros. Poate fi malign sau benign.

MEZENTER, s. n. / mésentère, s. m. / mesentery. NA: mesenterium. [_Gr. mesos = la mijloc; enteron = intestin._] Denumire generică pentru repliurile membranoase care leagă diferite organe la peretele abdominal sau la alte organe. De obicei, termenul se foloseşte cu referire la repliul peritoneal care leagă intestinul subţire, îndeosebi jejunul şi ileonul, la peretele abdominal posterior şi care conţine în grosimea sa vasele mezenterice superioare, ca şi principalele ramuri ale acestora, canalele şi ganglionii limfatici care drenează chiliferele şi plexul nervos mezenteric. Alte ex. de m.: m. colonului (*mezocolon), m. trompei uterine (*mezosalpinx). Sin.: mezou.

MEZENTERITĂ, s. f. / mésentérite, s. f. / mesenteritis. [_Gr. mesos = la mijloc; enteron = intestin; -ită._] Inflamaţia mezenterului. Poate provoca îngroşarea, scleroza şi retracţia mezenterului, care determină uneori distorsiunea anselor intestinale.

MEZIAL, adj. / mésial, -ale, -aux, adj. / mesial. [_Gr. mesos = la mijloc._] Termen opus celui de *distal, utilizat în stomatologie pentru acea parte a arcadei dentare sau a unui dinte situată spre planul mediosagital al feţei.

MEZIOVESTIBULOOCLUZAL, adj. / mésio-vestibulo-occlusal, -ale, -aux, adj. / mesio-vestibulo-occlusive. [_Gr. mesos = la mijloc; lat. vestibulum = intrare; occludere = a închide, de la claudere = a închide._] Raportat la feţele *mezială, vestibulară (bucală) şi ocluzală ale unui molar sau premolar.

MEZOBILIFUSCINĂ, s. f. / mésobilifuscine, s. f. / mesobilifuscin. [_Gr. mesos = la mijloc; lat. bilis = bilă; fuscus = negru, brun; -ină._] Compus dipirolic format în cursul degradării *pigmenţilor biliari şi excretat în urină şi materiile fecale în unele cazuri de *icter.

MEZOBILIRUBINOGEN, s. m. / mésobilirubinogène, s. m. / mesobilirubinogen. [_Gr. mesos = la mijloc; lat. bilis = bilă; ruber, -bra, -brum = roşu; -ină; gr. gennan = a produce._] Produs de hidrogenare a *pigmenţilor biliari (*bilirubină) format în *ileonul terminal sub acţiunea florei bacteriene.

MEZOBLAST, s. n. / mésoblaste, s. m. / mesoblast. [_Gr. mesos = la mijloc; blastos = germen._] Sin.: mezoderm (v.).

MEZOCARDIE, s. f. / mésocardie, s. f. / mesocardia. [_Gr. mesos = la mijloc; kardia = inimă._] Malpoziţie cardiacă pe linia mediană.

MEZOCEFAL, adj. / mésocéphale, adj. / mesocephalon. [_Gr. mesos = la mijloc; kephale = cap._] Despre craniul care are o formă intermediară între *brahicefal şi *dolicocefal. Var.: mezocefalic.

MEZOCEFALIC. Var. pentru mezocefal (v.).

MEZOCOLON, s. n. / mésocôlon, s. m. / mesocolon. NA: mesocolon. [_Gr. mesos = la mijloc; kolon = intestin gros._] *Mezou care conectează colonul cu peretele abdominal posterior. Conţine vase sanguine, filete nervoase, vase limfatice şi ganglioni limfatici şi se împarte în: m. ascendent, m. descendent, m. transvers, m. sigmoid, în funcţie de regiunile colonului.

MEZOCOLOPEXIE, s. f. / mésocolopexie, s. f. / mesocolopexy. [_Gr. mesos = la mijloc; kolon = intestin gros; pexis = fixare._] Fixarea mezocolonului la peretele abdominal.

MEZODERM, s. n. / mésoderme, s. m. / mesoderm. [_Gr. mesos = la mijloc; derma, -atos = piele._] Foiţă embrionară situată între ectoderm şi endoderm. Din m. derivă: ţesuturile de susţinere, muşchii, organele genitourinare, sistemul cardiovascular, sângele şi epiteliul cavităţii pleuroperitoneale. Sin.: mezoblast.

MEZODERMOZĂ, s. f. / mésodermose, s. f. / mesodermopathy. [_Gr. mesos = la mijloc; derma, -atos = piele; -oză._] Boală în care sunt afectate electiv ţesuturile ce provin din *mezoderm. Frecvent, m. sunt de natură virală. Ex.: *boala Nicolas-Favre.

MEZODIASTOLIC, adj. / mésodiastolique, adj. / mesodiastolic. [_Gr. mesos = la mijloc; diastole = dilatare, de la diastellein = a lărgi._] Care se produce sau se referă la mijlocul *diastolei. Ex.: suflu m.

MEZOGASTRU, s. n. / mésogastre, s. m. / mesogaster, mesogastrium. NA: mesogastrium. [*Gr. mesos = la mijloc; gaster, gastros = stomac.*] Regiune a abdomenului. V. şi abdomen.

MEZOGNAŢIE, s. f. / mésognathie, s. f. / mesognathy. [*Gr. mesos = la mijloc; gnathos = falcă, maxilar.*] Dezvoltare a *mandibulei în armonie cu dimensiunile feţei şi ale craniului.

MEZO-INOZITOL, s. m. / méso-inositol, s. m. / meso-inositol. Sin.: mioinozitol (v.).

MEZOMELIC, adj. / mésomélique, adj. / mesomelic. [*Gr. mesos = la mijloc; melos = extremitate, membru.*] Referitor la segmentul mediu (mijlociu) al unui membru.

MEZOMER, s. n. / mésomère, s. m. / mesomere. [*Gr. mesos = la mijloc; meros = parte.*] Zona mijlocie a *mezodermului.

MEZOMERIE, s. f. / mésomérie, s. f. / mesomery. [*Gr. mesos = la mijloc; meros = parte.*] Proprietate a moleculelor ce pot prezenta simultan mai multe tipuri de legături chimice care corespund la aceeaşi formulă chimică. Ex.: *benzenul poate fi reprezentat prin 14 configuraţii diferite, care corespund aceleiaşi formule.

MEZOMORF, adj. / mésomorphe, adj. / mesomorphic. [*Gr. mesos = la mijloc; morphe = formă.*] 1) Cu corpul alcătuit predominant din ţesuturi care provin din *mezoderm. 2) Proporţionare individuală morfologică echilibrată.

MEZON, s. m. / méson, s. m. / meson. [*Gr. mesos = la mijloc.*] Particulă elementară instabilă, cu masa cuprinsă între cea a electronului şi cea a protonului. Poate avea sarcină electrică (egală în valoare absolută cu a electronului) pozitivă, negativă sau poate fi neutru. Există *m.* μ (miuoni), *m.* π (pioni) şi *m. k* (kaoni), care pot fi identificaţi în reacţiile nucleare declanşate de particule de mare energie sau în razele cosmice.

MEZONEFROM, s. n. / mésonéphrome, s. m. / mesonephroma. [*Gr. mesos = la mijloc; nephros = rinichi; -oma.*] Tumoră malignă a tractului genital feminin formată din resturile *mezonefrosului.

MEZONEFROS, s. n. / mésonéphros, s. m. / mesonephros. [*Gr. mesos = la mijloc; nephros = rinichi.*] Organul excretor al embrionului. Reprezintă stadiul secund al dezvoltării rinichilor, la adult persistând doar ţesut rezidual din m.

MEZONEURITĂ, s. f. / mésoneurite, s. f. / mesoneuritis. Varietate de *nevrită interstiţială localizată într-o parte a ţesutului conjunctiv al nervilor. Prezintă fie o formă nodulară, fie o formă lamelară.

MEZOPIC, adj. / mésopique, adj. / mesopic. [*Gr. mesos = la mijloc; ops, opos = vedere, văz.*] Termen care califică domeniul sensibilităţii retiniene ce corespunde vederii crepusculare. V. şi fotopic, scotopic.

MEZOPROSOP, s. n. / mésoprosope, s. m. / mesoprosopic. [*Gr. mesos = mijloc; prosopon = faţă, obraz.*] Despre un subiect cu lăţimea şi lungimea feţei aproximativ egale.

MEZOSALPINX, s. n. / mésosalpinx, s. m. / mesosalpinx. NA: mesosalpinx. [*Gr. mesos = la mijloc; lat. salpinx, -ingis, gr. salpinx, -ingos = trompetă, trompă.*] *Mezoul trompei uterine; se inseră la partea superioară a *ligamentului larg.

MEZOSIGMOID, s. n. / mésosigmoïde, s. m. / mesosigmoid. [*Gr. mesos = la mijloc; sigma = a 18-a literă a alfabetului grec; eidos = formă.*] Pliu peritoneal care leagă curbura sigmoidală la peretele abdominal posterior.

MEZOSIGMOIDITĂ, s. f. / mésosigmoïdite, s. f. / mesosigmoiditis. Inflamaţie a mezenterului ansei sigmoide. M. poate determina uneori o scleroză şi procese de *retracţie, cu fenomene de *ocluzie consecutivă.

MEZOSIGMOIDOPEXIE, s. f. / mésosigmoïdopexie, s. f. / mesosigmoidopexy. [*Gr. mesos = la mijloc; sigma = a 18-a literă a alfabetului grec; eidos = formă; pexis = fixare.*] Fixarea *mezosigmoidului în cazul *prolapsului rectal.

MEZOSISTOLĂ, s. f. / mésosystole, s. f. / mesosystole. Mijlocul *sistolei cardiace. V. mezosistolic.

MEZOSISTOLIC, adj. / mésosystolique, adj. / mesosystolic. [*Gr. mesos = la mijloc; systole = contracţie.*] Care se produce sau are legătură cu mijlocul *sistolei. Ex.: suflu m.

MEZOTELIOM, s. n. / mésothéliome, s. m. / mesothelioma. [*Gr. mesos = la mijloc; (epi = pe) thele = mamelon, ridicătură; -oma.*] Tumoră localizată sau difuză, benignă sau malignă, dezvoltată din *mezoteliul membranelor seroase (pleură, pericard, peritoneu). Se însoţeşte frecvent de un *epanşament. În cazul dezvoltării la nivelul seroaselor articulare se numeşte *sinovialom.

MEZOTELIU, s. n. / mésothélium, s. m. / mesothelium. [*Gr. mesos = la mijloc; (epi = pe) thele = mamelon, ridicătură.*] *Endoteliul tunicilor seroase, situat pe faţa internă a acestora, în monostrat.

MEZOTERAPIE, s. f. / mésothérapie, s. f. / mesotherapy. [*Gr. mesos = la mijloc; therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji.*] Procedeu terapeutic constând dintr-o serie de microinjectări simultane, în derm şi hipoderm, a unor cantităţi mici de medicamente ca: procaină, antibiotice, vasodilatatoare, vitamine, vaccinuri etc. Injecţiile se efectuează de obicei cu ajutorul unui instrument prevăzut cu un anumit număr de ace fine şi scurte. Situată, ca principiu, între *homeopatie şi *alopatie, metoda este recomandată în tratamentul local al *celulitei, al unor forme de *reumatism, boli infecţioase sau alergice ale căilor respiratorii, *migrene, unele tulburări cardiovasculare etc.

MEZOU, s. n. / méso, s. m. / mesentery. NA: mesentery. [*Gr. mesos = la mijloc.*] Sin.: mezenter (v.).

MIALGIE, s. f. / myalgie, s. f. / myalgia. [*Gr. mys, myos = muşchi; algos = durere.*] Durere musculară spontană sau provocată prin palpare. Sin.: miodinie.

MIALGIE EPIDEMICĂ / myalgie épidémique / epidemic pleurodynia. Sin.: boală din Bornholm (v.).

MIASMĂ, s. f. / miasme, s. m. / miasm. [*Gr. miasma, de la miainein = a (se) murdări.*] Termen extrem de utilizat odinioară, înainte de descoperirea rolului patogen al bacteriilor (Pasteur, Koch). M. era considerată un principiu de natură necunoscută care era cauza bolilor epidemice şi contagioase (holera, pesta, tifosul). Nu mai există nici un motiv ca acest termen să persiste devenind un cuvânt comun, cu sensul de emanaţie rău mirositoare.

MIASTENIE, s. f. / myasthénie, s. f. / myasthenia. [*Gr. mys, myos = muşchi; astheneia = slăbiciune, de la a - priv., sthenos = forţă.*] 1) Oboseală musculară. Sin.: astenie musculară. 2) *M. gravă*, sin.: *myasthenia gravis* (v.).

MIATONIE, s. f. / myatonie, s. f. / myatonia. [*Gr. mys, myos = muşchi; a - priv.; tonos = tensiune.*] Sin.: amiotonie (v.).

MIATROFIE, s. f. / myatrophie, s. f. / myatrophy. [*Gr. mys, myos = muşchi; a - priv.; trophe = hrană, nutriţie.*] Sin.: amiotrofie (v.).

MIAZĂ, s. f. / myiase, s. f. / myiasis. [*Gr. myio = muscă; -ază.*] 1) Boală parazitară provocată de infectarea organismului cu larve de insecte, îndeosebi ale diferitelor specii de muşte (*diptere) şi, în general, insecte care nu înţeapă. Larvele pătrund îndeosebi în piele (furuncule) sau la nivelul unor cavităţi naturale (urechi – *otomiaza*, nas – *nazomiaza*), unde pot provoca leziuni grave însoţite de dureri intense. Frecvent, leziunile provocate de larve se infectează cu bacterii. 2) Parazitism obligatoriu sau facultativ, specific sau accidental, animal sau uman prin larve de insecte diptere.

MIAZĂ CUTANATĂ / myiase cutanée / myiasis dermatosa. *Miază cu localizare subcutanată a larvelor unor *diptere diverse.

MIBI / MIBI / MIBI. Abrev. utilizată în mod curent pentru metoxi-izobutil-izonitril (v.).

MICA CIRCULAŢIE / petite circulation, circulation pulmonaire / pulmonary circulation, lesser circulation. V. circulaţie sanguină.

MICA TUBEROZITATE A HUMERUSULUI / petit tubérosité de l'humerus / lesser tuberosity of the humerus. NA: tuberculum minus humeri. Sin.: trohin (v.).

MICELĂ, s. f. / micelle, s. f. / micelle, pl. micellae. [*Lat. mica = bucăţică, particulă.*] Agregat molecular cu dimensiuni mici, format din molecule identice care prezintă o regiune polară (hidrofilă) şi una cu radical alchil (hidrofobă). Plasate într-un mediu lichid polar (apă) sau apolar (benzen), aceste molecule au tendinţa de asociere şi ordonare, orientându-se cu partea hidrofilă sau hidrofobă spre exterior. O m. poate fi sferică, cilindrică sau planară. Prezenţa unor m. în soluţie este caracteristică *soluţiilor coloidale. Ionii adsorbiţi, stratul de molecule de apă de hidratare şi conţinutul său ionic fac parte din m. şi se deplasează cu aceasta.

MICELIU, s. n. / mycélium, s. m. / mycelium. [*Gr. mykes, myketos = ciupercă; helos = unghie.*] Sistem de filamente subţiri, mai mult sau mai puţin ramificate, provenind din spori şi constituind aparatul vegetativ al majorităţii ciupercilor.

MICETISM, s. n. / mycétisme, s. m. / mycetismus. [*Gr. mykes, myketos = ciupercă; -ism.*] Intoxicaţie cu ciuperci.

MICETOM, s. n. / mycétome, s. m. / mycetoma. [*Gr. mykes, myketos = ciupercă; -oma.*] Pseudotumoră inflamatorie cu evoluţie cronică, localizată subcutanat, în profunzime, îndeosebi la nivelul labei piciorului sau al membrelor inferioare. La nivelul m. se formează fistule în care este localizat agentul patogen sub formă de filamente aglomerate în granule a căror culoare, dimensiuni şi consistenţă variază în funcţie de specie. M. sunt determinate de două categorii de agenţi patogeni: 1) _M. actinomicozic_, cauzat de o bacterie filamentoasă din clasa *_Actinomycetes_, ca şi de microorganismele din genurile *_Nocardia_ şi *_Streptomyces_. 2) _M. fungic_, al cărui agent patogen este o ciupercă microscopică veritabilă. V. şi maduromicoză.

MICOBACTERIE, s. f. / mycobactérie, s. f. / mycobacterium. [*Gr. mykes, myketos = ciupercă; bakterion, dim. de la bakteria = baston.*] Bacterie ce aparţine genului *_Mycobacterium_.

MICOBACTERIOZĂ, s. f. / mycobactériose, s. f. / mycobacteriosis. [*Gr. mykes, myketos = ciupercă; bakterion, dim. de la bakteria = baston; -oză.*] Termen generic pentru toate tipurile de infecţii provocate la om de genul bacterian *_Mycobacterium_, aparţinând familiei *_Mycobacteriaceae_. V. lepră şi tuberculoză.

MICOLOGIE, s. f. / mycologie, s. f. / mycology. [*Gr. mykes, myketos = ciupercă; logos = ştiinţă.*] Ştiinţă care are ca obiect studiul ciupercilor microscopice (fungi): clasificare, cultivare, biologie.

MICOLOGIE MEDICALĂ / mycologie médicale / medical mycology. Ştiinţă care se ocupă atât cu studiul fungilor patogeni (care produc boli), cât şi cu al bolilor produse de aceştia.

MICOSTATIC, adj., s. n. / mycostatique, adj., s. m. / mycostatic. [*Gr. mykes, myketos = ciupercă; statikos = care opreşte, de la istanai = a plasa, a face să ţină.*] Sin.: fungistatic (v.).

MICOTERAPIE, s. f. / mycothérapie, s. f. / mycotherapy. Denumire generică pentru utilizarea terapeutică a *levurilor şi a extractelor obţinute din acestea, ca şi a substanţelor *antibiotice secretate de ciuperci.

MICOTIC, adj. / mycotique, adj. / mycotic. [*Gr. mykes, myketos = ciupercă.*] Care este cauzat sau afectat de ciuperci microscopice, care se referă la *micoză.

MICOTOXICOZĂ, s. f. / mycotoxicose, s. f. / mycotoxicosis. [*Gr. mykes, myketos = ciupercă; toxikon = otravă pentru vârful săgeţilor, de la toxon = săgeată; -oză.*] Intoxicaţie determinată de ciuperci microscopice care se dezvoltă pe alimente. Sin.: sindromul prafului organic toxic.

MICOTOXINĂ, s. f. / mycotoxine, s. f. / mycotoxin. [*Gr. mykes, myketos = ciupercă; toxikon = otravă pentru vârful săgeţilor, de la toxon = săgeată; -ină.*] Toxină elaborată de unele ciuperci microscopice.

MICOZĂ, s. f. / mycose, s. f. / mycosis. [*Gr. mykes, myketos = ciupercă; -oză.*] Denumire pentru ansamblul manifestărilor provocate de prezenţa ciupercilor microscopice în organism.

MICOZIS FUNGOID / mycosis fongoïde / mycosis fungoides. Granulomatoză din grupul hematodermiilor, cu tumori cutanate de mărimi diferite, de consistenţă moale, roşii-închise, brune; evoluţia continuă cu stadiul caşectic, final. Sin.: granulom fungoid.

MICROABCES, s. n. / microabcès, s. m. / micro-abscess. [*Gr. mikros = mic; lat. abscessus, de la ab = îndepărtat de, cedere = a trece, a se duce.*] Termen nespecific pentru agregarea în focare mici a neutrofilelor, care poate apărea în diferite stări patologice, îndeosebi la nivelul pielii (ex.: *micozis fungoid, *psoriazis, *pemfigus bulos) sau, mai rar, în ţesuturile perivasculare din plămâni (ex.: *boala Wegener).

MICROABCES MUNRO / microabcès de Munro / Munro's microabscess. [*William J. Munro, dermatolog australian, sec. XIX.*] Colecţie microscopică formată din polimorfonucleare, situată la nivelul stratului cornos al pielii în *psoriazis.

MICROAEROFIL, adj. / microaérophile, adj. / microaerophilic. [*Gr. mikros = mic; lat. aer, -eris, gr. aer, -os = aer; gr. philos = prieten, de la philein = a iubi.*] Despre bacteriile capabile să se multiplice doar în prezenţa oxigenului la o presiune mică, inferioară presiunii atmosferice.

MICROALBUMINURIE, s. f. / microalbuminurie, s. f. / microalbuminuria. [*Gr. mikros = mic; lat. albumen, -inis = albuş de ou, de la albus = alb; -ină; gr. ouron = urină.*] Creştere discretă dar patologică a eliminării urinare de albumină. Poate fi detectată numai prin metode ultrasensibile imuno-chimice şi exprimă debutul unei nefropatii. Concentraţia albuminei în m. este de 30-300 mg/24 h.

MICROANALIZĂ, s. f. / microanalyse, s. f. / microanalysis. [*Gr. mikros = mic; analysis = rezolvare, de la analyein = a rezolva (ana = din nou, iarăşi; lyein = a distruge).*] 1) Analiza unor cantităţi infime de materie. 2) Utilizarea opticii electronice şi analizei spectrale a radiaţiilor X în studiul distribuţiei unor elemente chimice la nivelul structurilor biologice. V. şi microsondă.

MICROANEVRISM, s. n. / microanévrisme, s. m. / microaneurysm. [*Gr. mikros = mic; aneurysma = lărgire, dilataţie, de la aneurynein = a dilata.*] *Anevrism de dimensiuni mici, microscopic.

MICROANGIOGRAFIE, s. f. / microangiographie, s. f. / microangiography. [*Gr. mikros = mic; angeion = vas; graphein = a scrie.*] Punerea în evidenţă, _in vivo_ şi pe piesele anatomopatologice, a vaselor mici, după mărirea de câteva sute de ori a filmelor radiografice sau prin observarea la microscop a preparatelor.

MICROANGIOPATIE, s. f. / microangiopathie, s. f. / microangiopathy. [*Gr. mikros = mic; angeion = vas; pathos = boală.*] Orice proces patologic de la nivelul vaselor capilare.

MICROANGIOPATIE TROMBOTICĂ / microangiopathie thrombotique / thrombotic thrombocytopenic purpura, Moschowitz' disease. Termen ce desemnează leziunea caracteristică din *purpura trombocitopenică trombotică. V. şi boală Baehr-Schiffrin.

MICROANGIOPATIE TROMBOTICĂ RENALĂ / microangiopathie thrombotique rénale / h(a)emolytic-uremic syn-

drome. Ansamblu de leziuni renale analoge celor din *purpura trombocitopenică trombotică (tromboze fibrinoide arteriolare şi glomerulare, apariţia de spaţii clare intermembrano-endoteliale la nivelul glomerulilor) predominând la nivel renal şi determinând, ca expresie clinică, un sindrom hemolitic şi uremic. V. şi sindrom hemolitic-uremic.

MICROANGIOSCOPIE, s. f. / microangioscopie, s. f. / microangioscopy. [*Gr. **mikros** = mic; **angeion** = vas; **skopia** = examinare, de la **skopein** = a examina.*] Sin.: capilaroscopie (v.).

MICROB, s. m. / microbe, s. m. / microbe. [*Gr. **mikros** = mic; **bios** = viață.*] Sin.: microorganism (v.).

MICROBIAN, adj. / microbien, -enne, adj. / microbial. [*Gr. **mikros** = mic; **bios** = viață.*]. Care este în relaţie cu microbii; care este cauzat de microbi.

MICROBICID, adj. / microbicide, adj. / microbicidal. [*Microb, lat. **caedere** = a ucide.*] Care ucide microbii.

MICROBIOLOGIE, s. f. / microbiologie, s. f. / microbiology. [*Gr. **mikros** = mic; **bios** = viață; **logos** = știință.*] Ştiinţă destinată studiului organismelor microscopice (virusuri, bacterii, alge, levuri şi protozoare) care trăiesc ca saprofite sau parazite la nivelul altor organisme, animale sau vegetale. Prima direcţie conturată clar din m. a fost *m. medicală*, ramură a medicinei consacrată identificării şi studiului microorganismelor patogene, ca şi al mijloacelor de combatere a acestora. M. se află în strânsă relaţie cu biochimia, genetica, imunologia, biologia moleculară şi epidemiologia.

MICROBISM, s. n. / microbisme, s. m. / microbism. Ansamblul *florei microbiene din organism şi dintr-un mediu organic. *M. latent* înseamnă prezenţa în organism a unor microbi patogeni care nu determină nici o tulburare, într-o perioadă mai mult sau mai puţin lungă. Dacă apar însă circumstanţe favorabile, care ţin atât de organism cât şi de caracteristicile germenilor, se pot declanşa diverse boli.

MICROBLAST, s. n. / microblaste, s. m. / microblast. [*Gr. **mikros** = mic; **blastos** = germen.*] 1) Celulă sanguină imatură. 2) Globul roşu anucleat, mic.

MICROBLEFARIE, s. f. / microblépharon, s. m. / microblepharia. [*Gr. **mikros** = mic; **blepharon** = pleoapă.*] Pleoape foarte mici.

MICROCAPSULĂ, s. f. / microcapsule, s. f. / microcapsule. [*Gr. **mikros** = mic; lat. **capsula** = cutie mică, dim. de la **capsa** = cutie.*] Formă farmaceutică solidă, din clasa vectorilor de medicamente din prima generaţie, obţinută prin microîncapsulare, adică prin acoperirea unor particule minuscule, solide sau lichide, cu un strat subţire de gelatină sau cu un polimer. M. au diametre variate (1-100 µm) şi o grosime a peretelui de 1-50 µm, conţinutul medicamentos reprezentând circa 60% din greutatea totală. Sunt utilizate ca atare sau pentru fabricarea altor forme farmaceutice (ex.: comprimate).

MICROCARCINOM, s. n. / microcarcinome, s. m. / microcarcinoma. [*Gr. **mikros** = mic; **karkinoma**, de la **karkinos** = rac, cancer.*] *Epiteliom de dimensiuni mici (cu diametrul de câţiva milimetri) care prezintă toate caracteristicile epiteliomului obişnuit, dar, deoarece are un caracter microinvaziv (*microinvazie), impune indicaţii terapeutice diferite de cele utilizate în cazul unui epiteliom franc. V. şi microinvazie.

MICROCARDIE, s. f. / microcardie, s. f. / microcardia. [*Gr. **mikros** = mic; **kardia** = inimă.*] Dimensiuni mici ale inimii în raport cu talia şi greutatea subiectului considerat.

MICROCAULIE, s. f. / microcaulie, s. f. / microcaulia. [*Gr. **mikros** = mic; **kaulos** = tijă.*] Dimensiune mică a penisului congenitală. Sin.: microfalus.

MICROCEFALIE, s. f. / microcéphalie, s. f. / microcephaly. [*Gr. **mikros** = mic; **kephale** = cap.*] Craniu cu dimensiuni inferioare datelor antropometrice corespunzătoare vârstei, prin *sinostoza prematură a suturilor craniene.

MICROCHIRURGIE, s. f. / microchirurgie, s. f. / microsurgery. [*Gr. **mikros** = mic; **kheirourgia** = lucru efectuat manual, de la **kheir, -iros** = mână, **ergon** = lucru și **ergein** = a lucra.*] Chirurgie practicată utilizând microscopul operator, în intervenţiile asupra unor structuri sau detalii ale unor organe a căror observaţie directă este imposibilă. Ex.: o serie de intervenţii din neurochirurgie şi oftalmologie, chirurgia urechii medii, microanastomoze vasculare, reimplantări ale degetelor etc.

MICROCINEMATOGRAFIE, s. f. / microcinématographie, s. f. / microcinematography, cinematomicrography. [*Gr. **mikros** = mic; **kinema, -atos** = mișcare, de la **kinein** = a mișca; **graphein** = a scrie.*] Aplicarea metodelor cinematografice pentru studiul microscopic al celulelor, permiţând, prin succesiunea de imagini accelerate sau încetinite, analiza a numeroase fenomene care altfel ar trece neobservate.

MICROCIRCULAŢIE, s. f. / microcirculation, s. f. / microcirculation. [*Gr. **mikros** = mic; **circulatio, -onis** = orbită, de la **circulari** = a forma un cerc în jurul său și **circulus** = cerc.*] Fluxul sanguin în vasele de calibru foarte mic: *arteriole, *capilare şi *venule. Capilarele reprezintă teritoriul cel mai vast al m., iar *endoteliul capilar are rol important datorită permeabilităţii selective pentru apă şi pentru o serie de molecule lipofile, ca şi prin producerea locală a unor mediatori chimici vasoactivi.

MICROCIT, s. n. / microcyte, s. m. / microcyte. [*Gr. **mikros** = mic; **kytos** = celulă.*] Globul roşu cu diametrul sub 5 µm.

MICROCITAR, adj. / microcytaire, microcytique, adj. / microcytic. [*Gr. **mikros** = mic; **kytos** = celulă.*] Care se referă la *microcite. Var.: microcitic.

MICROCITEMIE, s. f. / microcytémie, s. f. / microcyth(a)emia. [*Gr. **mikros** = mic; **kytos** = celulă; **haima, -atos** = sânge.*] Prezenţa de *microcite în sânge, care se constată în unele anemii, îndeosebi în *anemia microcitară.

MICROCITIC. Var. pentru microcitar (v.).

MICROCITOZĂ, s. f. / microcytose, s. f. / microcytosis. [*Gr. **mikros** = mic; **kytos** = celulă; -oză.*] Diminuarea *volumului globular mediu sub 80 µm³.

MICROCLIMAT, s. n. / microclimat, s. m. / microclimate. [*Gr. **mikros** = mic; lat. **clima, -tis**, din gr. **klima, -atos** = înclinația soarelui, de unde latitudine, climat.*] Totalitatea condiţiilor de climă (temperatură, umiditate, curenţi de aer) particulare unui spaţiu mic (locuinţă, loc de muncă).

MICROCOC, s. m. / microcoque, s. m. / micrococcus. [*Gr. **mikros** = mic; **kokkos** = boabă.*] Microorganism grampozitiv din genul bacterian *Micrococcus*, familia **Micrococcaceae*, de obicei nepatogen, saprofit al tubului digestiv, al tegumentelor sau al mucoaselor.

MICROCOCCACEAE / Micrococcaceae / Micrococcaceae. [*Gr. **mikros** = mic; **kokkos** = boabă.*] Bacterii din ordinul *Eubacteriales*, de formă sferoidală, aerobe sau anaerobe. Sunt saprofite sau parazite, uneori patogene.

MICROCOLON, s. m. / microcôlon, s. m. / microcolon. Întârziere în dezvoltarea colonului la nou-născut. Rezultă o diminuare a calibrului colonului ce poate determina la nou-născut accidente de *ocluzie intestinală.

MICROCORIE, s. f. / microcorie, s. f. / microcoria. [*Gr. **mikros** = mic; **kore** = pupilă.*] Anomalie congenitală: pupile foarte mici, sub 2 mm diametru. M. se observă îndeosebi în *sindromul Marfan.

MICROCORNEE, s. f. / microcornée, s. f. / microcornea, anterior microphthalmus. [*Gr. **mikros** = mic; lat. medievală **tunica cornea**, din lat. **corneus** = de corn și **cornu, -us** = corn.*] Dimensiuni mici ale corneei (sub 10 mm), fără alterarea transparenţei. M. se asociază frecvent cu *microftalmie, cu anomalii ale unghiului iridocorneean, *colobom uveal sau *cataractă congenitală.

MICROCOSMOS, s. n. / microcosme, s. m. / microcosm. [*Gr. **mikros** = mic; **kosmos** = ordinea universului, univers.*] Reprezentare redusă a Universului. Alte semnificaţii: 1) *M. uman*: omul, considerat ca o reprezentare redusă a Universului; lumea interioară a omului. 2) *M. celular*: ansamblul structurilor şi funcţiilor celulare, ca fundament al vieţii.

MICRODACTILIE, s. f. / microdactylie, s. f. / microdactylia, microdactyly. [*Gr. **mikros** = mic; **daktylos** = deget.*] Prezenţa unor degete anormal de mici la nivelul mâinilor sau picioarelor, ca urmare a opririi dezvoltării sau prin absenţa congenitală a unei falange.

MICRODREPANOCITOZĂ, s. f. / microdrépanocytose, s. f. / microdrepanocytic an(a)emia. [*Gr. **mikros** = mic; **drepanon** = seceră; **kytos** = celulă; **-oză**.*] Sin.: boală Silvestroni-Bianco (v.).

MICRODONŢIE, s. f. / microdontie, s. f. / microdontia, microdontism. [*Gr. **mikros** = mic; **odous, odontos** = dinte.*] Oprirea dezvoltării unuia sau mai multor dinţi, care prezintă la adult dimensiunile din perioada copilăriei.

MICROELECTROD, s. m. / microélectrode, s. f. / microelectrode. [*Gr. **mikros** = mic; **elektron** = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare; **hodos** = cale, drum.*] Electrod foarte fin, metalic sau din sticlă, util în electrofiziologie, în măsurarea biopotenţialelor celulare.

MICROELEMENT, s. n. / micro-élément, s. m. / microelement. [*Gr. **mikros** = mic; lat. **elementum** = element.*] Sin.: oligoelement (v.).

MICROESTEZIE, s. f. / micro-esthésie, s. f. / micro(a)esthesia. [*Gr. **mikros** = mic; **aisthesis** = senzaţie, sensibilitate.*] Tulburare de sensibilitate care constă în recepţia diminuată a volumului şi masei obiectelor.

MICROEVOLUŢIE, s. f. / micro-évolution, s. f. / microevolution. [*Gr. **mikros** = mic; lat. **evolutio, -onis** = derularea sulului unui volum, de la **evolvere** = a rostogoli şi **volvere** = a rula.*] Component al procesului evolutiv care se desfăşoară în cadrul structurilor infraspecifice, la nivelul populaţiilor unei specii. Constă în procese evolutive elementare, cu schimbarea concentraţiei genelor în populaţiile speciei respective.

MICROFAG, s. n. / microphage, s. m. / microphage. [*Gr. **mikros** = mic; **phagein** = a mânca.*] Termen vechi, introdus de Mecinikov, care mai poate fi utilizat cu două semnificaţii: 1) Granulocitul neutrofil migrat în ţesuturi; 2) Fagocit mic.

MICROFAGOCITOZĂ, s. f. / microphagocytose, s. f. / microphagocytosis. Procesul de fagocitare a microbilor.

MICROFAKIE, s. f. / microphakie, s. f. / microphakia. [*Gr. **mikros** = mic; **phakos** = linte, lentilă.*] *Cristalin de dimensiuni mai mici decât cele normale.

MICROFALUS, s. m. / microphallus, s. m. / microphallus. Sin.: microcaulie (v.).

MICROFILAMENTE, s. n. pl. / microfilaments, s. m. pl. / microfilaments. [*Gr. **mikros** = mic; lat. **filamentum** = ţesătură în fir.*] Reţea fibrilară a *citoscheletului alcătuită prin asamblarea moleculelor de *actină, care formează filamente de 6 nm în medie, vizibile în microscopie electronică. În multe celule, m. sunt grupate sub plasmalemă, formând o reţea tridimensională (denumită şi cortex) cu caracteristicile unui gel, cu rol în deformarea celulei. Proteina componentă a m., actina, este formată din subunităţi globulare a câte 375 de aminoacizi, fiecare lanţ legând covalent o moleculă de ATP. Gena codificatoare pentru această formă a actinei este pe cromozomul 7. Subunităţile globulare izolate constituie actina G, iar regruparea lor reprezintă actina F. M. sunt legate în citoplasmă prin proteine de reticulare, îndeosebi prin filamină şi prin proteina de legare a actinei (ABP – *actin binding protein*). Această organizare poate fi disociată prin acţiunea proteinelor de fragmentare, ca *gelsolina. Procesul menţionat are rol funcţional. De ex., când o celulă primeşte un semnal extracelular, gelsolina modifică reţeaua de m. din cortex, ceea ce facilitează deformarea celulei, utilă îndeosebi în *fagocitoză.

MICROFILARIE, s. f. / microfilaire, s. f. / microfilaria. [*Gr. **mikros** = mic; lat. **filum** = fir.*] Forma embrionară a *filariei.

MICROFTALMIE, s. f. / microphtalmie, s. f. / microphthalmia, microphthalmus. [*Gr. **mikros** = mic; **ophthalmos** = ochi.*] Anomalie congenitală constând în diminuarea moderată sau severă a dimensiunii *globului ocular. Poate afecta unul sau ambii ochi. M. poate fi asociată cu opacifierea corneei şi a cristalinului, ca şi cu alte malformaţii oculare.

MICROGASTRIE, s. f. / microgastrie, s. f. / microgastria. [*Gr. **mikros** = mic; **gaster, gastros** = stomac.*] Dezvoltare insuficientă a stomacului.

MICROGENIE, s. f. / microgénie, s. f. / microgenia. [*Gr. **mikros** = mic; **genys** = obraz.*] Hipoplazie mandibulară, congenitală sau câştigată; conduce la opistogenie (ştergerea reliefului mentonier). Sin.: facies "de pasăre".

MICROGIRIE, s. f. / microgyrie, s. f. / microgyria. [*Gr. **mikros** = mic; lat. **gyrus**, gr. **gyros** = cerc.*] *Circumvoluţii cerebrale foarte mici.

MICROGLIE, s. f. / microglie, s. f. / microglia. [*Gr. **mikros** = mic; **glia** = clei.*] Componentă a *nevrogliei, de origine mezodermică, alcătuită din celule de origine conjunctivă şi non-glială.

β_2-MICROGLOBULINĂ, s. f. / β_2-microglobuline, s. f. / $\beta_2$microglobulin. [*β = a doua literă a alfabetului grec; gr. **mikros** = mic; lat. **globulus**, dim. de la **globus** = glob; **-ină**.*] Lanţ α cu M_r de 12 kDa al antigenilor de clasa I din *sistemul HLA. Eliminarea sa este crescută în unele leziuni renale.

MICROGLOSIE, s. f. / microglossie, s. f. / microglossia. [*Gr. **mikros** = mic; **glossa** = limbă.*] Dimensiune mică a limbii.

MICROGNAŢIE, s. f. / micrognathie, s. f. / micrognathia. [*Gr. **mikros** = mic; **gnathos** = falcă, maxilar.*] Dezvoltarea incompletă a *mandibulei, congenitală sau dobândită.

MICROGRAF, s. n. / micrographe, s. m. / micrograph. [*Gr. **mikros** = mic; **graphein** = a scrie.*] 1) Instrument pentru înregistrarea şi fotografierea mişcărilor diafragmului. 2) Dispozitiv de fotografiere la microscop.

MICROGRAFIE, s. f. / micrographie, s. f. / micrography (1), micrographia (2). [*Gr. **mikros** = mic; **graphein** = a scrie.*] 1) Descrierea structurilor observate la microscop. Imaginea obţinută pe hârtie fotografică prin microscopie. Ex.: m. electronică. 2) Scrisul cu caractere mici, descrescătoare, observat îndeosebi în *boala Parkinson.

MICROINVAZIE, s. f. / micro-invasion, s. f. / micro-invasion. [*Gr. **mikros** = mic; lat. **invasio, -onis** = atac, de la **invadere** = a se repezi la, a se năpusti.*] Aspect histologic care probează, în cazul unui carcinom dezvoltat **in situ* la nivelul unui înveliş epitelial sau al unei glande, existenţa unei rupturi a *membranei bazale de către celulele carcinomatoase care, în zone extrem de limitate, pătrund în *corionul subiacent sau adiacent. M. se produce fie prin aglomerări de celule lipsite de membrană bazală, dar care rămân aparent legate cu leziunea primară, fie sub formă de celule izolate în corionul superficial. Semnificaţia m. rămâne în discuţie: uneori este considerată expresia unui carcinom invaziv care impune un tratament radical, alteori tratamentul este nuanţat în funcţie de extensia m. V. şi microcarcinom.

MICROLITIAZĂ, s. f. / microlithiase, s. f. / microlithiasis. [*Gr.*

mikros = mic; lithos = piatră; -ază.] Formarea de concreţiuni calcare minuscule într-un organ.

MICROLITIAZĂ ALVEOLARĂ PULMONARĂ / microlithiase alvéolaire pulmonaire / pulmonary alveolar microlithiasis. Boală rară, cu patogenie necunoscută, frecvent familială, caracterizată prin prezenţa în alveolele ambilor plămâni a unor calculi mici (de 100-200 µm) alcătuiţi dintr-o mucoproteină supraîncărcată cu calciu (calcosferită).

MICROMANIPULATOR, s. n. / micromanipulateur, s. m. / micromanipulator. [*Gr. mikros = mic; lat. manipulus = pumn, de la manus = mână.*] Instrument pentru manevrarea şi disecţia probelor de dimensiuni foarte mici, inclusiv a celulelor izolate, la microscop.

MICROMANOMETRU, s. n. / micromanomètre, s. m. / micromanometer, phonocatheter. [*Gr. mikros = mic; manos = puţin dens; metron = măsură.*] Instrument de dimensiuni mici (lungime circa 10 mm, diametru circa 2,5 mm) plasat la capătul unui *cateter utilizat pentru explorarea cavităţilor cardiace şi vasculare. M. permite măsurarea foarte precisă a presiunilor din zonele investigate, ca şi înregistrarea vibraţiilor produse de *zgomotele şi *suflurile de la nivelul inimii şi vaselor.

MICROMASTIE, s. f. / micromastie, s. f. / micromastia. [*Gr. mikros = mic; mastos = sân, mamelă.*] Dezvoltarea insuficientă a glandelor mamare.

MICROMELIE, s. f. / micromélie, s. f. / micromelia. [*Gr. mikros = mic; melos = extremitate, membru.*] Membre anormal de mici. Sin.: brahimelie. V. şi nanism micromelic.

MICROMETODĂ, s. f. / microméthode, s. f. / micromethod. [*Gr. mikros = mic; methodos, de la meta = după, hodos = cale, drum.*] Metodă de determinare în care se utilizează cantităţi foarte mici dintr-o substanţă.

MICROMETRIE, s. f. / micrométrie, s. f. / micrometry. [*Gr. mikros = mic; metron = măsură.*] Măsurarea dimensiunilor obiectelor microscopice. M. se realizează frecvent prin metoda celor două micrometre (*micrometru, def. 3).

MICROMETRU, s. n. / micromètre, s. m. / micrometer. [*Gr. mikros = mic; metron = măsură.*] 1) Submultiplu al *metrului, reprezentând o milionime din acesta (10^{-6} m). Simbol: µm. Frecvent este utilizată ca sin. denumirea micron, nerecomandată în SI. 2) Instrument pentru măsurarea grosimilor sau diametrelor unor corpuri solide. Scala sa de măsură este construită pe baza principiului *vernierului. Sin.: palmer. 3) Rondelă din sticlă denumită *m. ocular* (deoarece se ataşează la ocularul microscopului) sau lamă din sticlă denumită *m. obiectiv* (deoarece se aşează pe platina microscopului, în apropierea obiectivului). Atât rondela cât şi lama conţin diviziuni echidistante care servesc la efectuarea *micrometriei.

MICROMIELOBLAST, s. n. / micromyéloblaste, s. m. / micromyeloblast. [*Gr. mikros = mic; myelos = măduvă; blastos = germen.*] *Mieloblast atipic ce poate fi confundat cu *limfocitul normal. Are însă o structură nucleară mai fină şi un nucleol.

MICRON, s. m. / micron, s. m. / micron. Sin. vechi nerecomandat pentru micrometru (v. def. 1).

MICRONODULAR, adj. / micronodulaire, adj. / micronodular. [*Gr. mikros = mic; lat. nodulus = nod mic, dim. de la nodus = nod.*] Caracterizat prin prezenţa de noduli mici. Ex.: tuberculoză m., guşă m.

MICROORGANISM, s. n. / micro-organisme, s. m. / microorganism. [*Gr. mikros = mic; lat. organum, gr. organon = instrument, maşină, parte a corpului îndeplinind o funcţie precisă.*] Denumire generică pentru organismele unicelulare cu dimensiuni microscopice sau inframicroscopice. Acest termen include, de regulă, următoarele grupe de organisme: protiste procariote (bacterii, alge albastre), protiste eucariote (ciuperci unicelulare, alge unicelulare, licheni, protozoare), virusuri. Sin.: microb, germen (def. 1).

MICROPINOCITOZĂ, s. f. / micropinocytose, s. f. / micropinocytosis. [*Gr. mikros = mic; pinein = a bea; kytos = celulă; -oză.*] *Pinocitoză vizibilă doar la microscopul electronic.

MICROPOLIADENITĂ, s. f. / micropolyadénite, s. f. / micropolyadenitis. [*Gr. mikros = mic; polys = mulţi; aden, -os = glandă; -ită.*] Sin.: micropoliadenopatie (v.).

MICROPOLIADENOPATIE, s. f. / micropolyadénopathie, s. f. / micropolyadenitis. [*Gr. mikros = mic; polys = mulţi; aden, -os = glandă; pathos = boală.*] Simptom care constă în hipertrofiere discretă (sub 1 cm), dar difuză a ganglionilor limfatici periferici (laterocervicali, axilari, inghinali, occipitali etc.). Apare în unele afecţiuni inflamatorii cronice. Adenopatia este indoloră, de consistenţă fermă, cu mobilitate faţă de planurile subiacente. Sin.: micropoliadenită.

MICROPOLIANGEITĂ MICROSCOPICĂ / micropolyangéite microscopique / microscopic polyangiitis. Boală înrudită cu *periarterita nodoasă. Debutează către vârsta de 50 de ani şi se deosebeşte de aceasta prin afectarea vaselor de calibrul cel mai mic. Se constată o glomerulonefrită necrozantă segmentară, hemoragii pulmonare intra-alveolare, absenţa microanevrismelor renale şi prezenţa anticorpilor citoplasmatici antineutrofile (ANCA). Evoluţia se produce spontan către *insuficienţă renală.

MICROPSIE, s. f. / micropsie, s. f. / micropsia. [*Gr. mikros = mic; opsis = vedere, aspect.*] Perceperea vizuală a obiectelor mai mici decât în realitate. Ant.: *macropsie.

MICRORADIOFOTOGRAFIE, s. f. / microradiophotographie, s. f. / microradiophotography. [*Gr. mikros = mic; lat. radius = rază; gr. phos, photos = lumină; graphein = a scrie.*] Sin. vechi pentru: radiofotografie (v.).

MICRORADIOGRAFIE, s. f. / microradiographie, s. f. / microradiography. [*Gr. mikros = mic; lat. radius = rază; gr. graphein = a scrie.*] Metodă de examinare radiografică a unor fragmente tisulare subţiri, recoltate de obicei prin *biopsie. Se utilizează o emulsie fotografică extrem de fină (cu o rezoluţie de circa 100 de linii pe mm). Radiografia obţinută poate fi examinată la microscop şi permite îndeosebi decelarea tumorilor osoase într-un stadiu incipient. V. şi autohistoradiografie, autoradiografie.

MICRORAGIE, s. f. / microrragie, s. f. / microrrhagia. [*Gr. mikros = mic; rhegnynai = a ţâşni, a izbucni.*] Hemoragie minimă, foarte redusă.

MICRORHIDIE, s. f. / microrchidie, s. f. / microrchidia. [*Gr. mikros = mic; orkhis, -idos = testicul.*] Testicule de dimensiuni mici. M. determină frecvent sterilitate.

MICRORINIE, s. f. / microrhinie, s. f. / microrhinia. [*Gr. mikros = mic; rhis, -inos = nas.*] Nas anormal de subţire, în relaţie cu o oprire în dezvoltarea maxilarului superior.

MICROSCOP, s. n. / microscope, s. m. / microscope. [*Gr. mikros = mic; skopos = observator, de la skopein = a vedea, a examina.*] Instrument optic sau electronic utilizat pentru observarea obiectelor invizibile sau a unor detalii ale obiectelor vizibile. Calitatea cea mai importantă a unui m. este *puterea de rezoluţie. Un *m. optic* este alcătuit, în esenţă, dintr-o parte optică (sistem de mărire ocular-obiectiv şi sistem de iluminare) şi o parte mecanică (de susţinere şi manevrare a elementelor optice şi a lamei ce conţine preparatul microscopic). Tipuri de m. optice: 1) *M. optic obişnuit*, măreşte până la 2 000 de ori. 2) *M. cu imersie*, un m. optic obişnuit la care, între obiectiv şi lama cu preparatul de examinat, se adaugă un mediu cu acelaşi indice de refracţie cu al sticlei (ulei de cedru). 3) *M. centrifugal*, pentru determinarea viscozităţii protoplasmei celulare. 4) *M. cu contrast de fază* este prevăzut cu o lamă sfert de undă (situată între sistemele ocular şi obiectiv) care co-rectează defazajul luminii produs prin neomogenitatea optică a preparatului. 5) *M. cornean*, pentru operaţii în oftalmologie. 6) *M. cu fluorescenţă*, când iluminarea se face cu ultraviolete, care provoacă fenomenul de fluorescenţă. 7) *M. polarizant*, examinarea se face în lumină polarizantă, observându-se fenomenul de birefringenţă al unor structuri anizotrope. 8) *Ultramicroscopul*, în care iluminarea se produce lateral, perpendicular pe axa optică a m. (se utilizează condensoare de tip cardioid sau paraboloid). Are loc *fenomenul Tyndall, prin care o serie de particule devin vizibile ca urmare a difuziei luminii.

MICROSCOP ELECTRONIC / microscope électronique / electron microscope. Între m. e. şi cel optic există numai o analogie aparentă. În cazul m. e. se utilizează lentile electronice sau magnetice (deosebite esenţial de cele optice), reprezentând de fapt câmpuri electrice sau magnetice în care se focalizează electroni. Fasciculul de electroni produs de un tun electronic este omogenizat de o astfel de lentilă şi apoi, în vid, trimis la un preparat microscopic aplicat pe o grilă electrostatică. În funcţie de caracterele de densitate ale preparatului, se vor produce variaţii ale repartiţiei electronilor din fascicul. Apoi, fasciculul trece din nou la nivelul a două lentile electronice, una cu rol de omogenizare şi alta denumită proiector, după care ajunge la un ecran fluorescent. Fluorescenţa diferitelor zone ale ecranului va depinde de repartiţia electronilor, ori aceasta a fost influenţată de electronodensitatea variabilă a diferitelor zone ale preparatului de examinat. Imaginea poate fi preluată pe o placă fotografică. La *m. e. convenţional* examinarea se efectuează prin trecerea electronilor prin preparat (transmisie). În cazul *m. e. cu baleiaj* (sau *scanning*), electronii „mătură“ suprafaţa preparatului; electronii secundari provenind din atomii preparatului de examinat permit obţinerea de imagini ale suprafeţei preparatului, care dau senzaţia de relief. Prin asocierea m. e. cu o *microsondă s-au obţinut rezultate deosebite în studiul structurilor vii.

MICROSCOPIC, adj. / microscopique, adj. / microscopic. [*Gr. mikros = mic; skopein = a vedea, a examina.*] 1) Cu dimensiuni de ordinul *micrometrilor, vizibil numai la microscopul optic. 2) Care se referă la un tip de microscop.

MICROSCOPIE, s. f. / microscopie, s. f. / microscopy. [*Gr. mikros = mic; skopia = examinare, de la skopein = a vedea, a examina.*] Examinarea unei structuri cu microscopul de regulă după o preparare prealabilă, variabilă în funcţie de tipul de microscop utilizat.

MICROSFERĂ, s. f. / microsphère, s. f. / microsphere. [*Gr. mikros = mic; lat. sphaera, gr. sphaira = sferă.*] Particulă microscopică, cu diametrul cuprins între 0,1 şi 200 µm, alcătuită de obicei din *polimeri şi servind ca vector (vehicul) de medicamente. Spre deosebire de o *microcapsulă, în interiorul unei m. nu există o cavitate mică, ci o reţea microporoasă în care se află substanţa medicamentoasă dispersată sau/şi dizolvată. Conţinutul de substanţă scade în timp. M. sunt utilizate atât în scop diagnostic (ex.: *scintigrafia pulmonară de perfuzie cu m. radiomarcate), cât şi terapeutic, îndeosebi în oncologie. V. şi lipozom.

MICROSFEROCITOZĂ, s. f. / microsphérocytose, s. f. / microspherocytosis. [*Gr. mikros = mic; lat. sphaera, gr. sphaira = sferă; kytos = celulă; -oză.*] Prezenţa în sângele circulant a eritrocitelor sferice (*sferocit) de dimensiuni mici. Se observă în arsuri, în unele *hemoglobinopatii, *mielofibroză şi *anemie pernicioasă.

MICROSFEROFAKIE, s. f. / microsphérophakie, s. f. / microspherophakia. [*Gr. mikros = mic; lat. sphaera, gr. sphaira = sferă; gr. phakos = linte, lentilă.*] Anomalie a *cristalinului, care are formă sferică şi este mic.

MICROSFIGMIE, s. f. / microsphygmie, s. f. / microsphygmia. [*Gr. mikros = mic; sphygmos = puls.*] Amplitudine redusă a *pulsului.

MICROSMATIC, adj. / microsmatique, adj. / microsmatic. [*Gr. micros = mic; osmein = a simţi un miros.*] Despre vertebratele al căror simţ al odoratului este relativ puţin dezvoltat, iar aria corticală olfactivă este puţin extinsă. Este cazul primatelor şi păsărilor. Ant.: macrosmatic.

MICROSOM. Var. (etimologic mai corectă, dar nu şi fonetic) pentru microzom (v.).

MICROSOMIE, s. f. / microsomie, s. f. / microsomia, microsomy. [*Gr. mikros = mic; soma, -atos = corp.*] Stare caracterizată printr-o statură corporală de dimensiuni reduse în mod global, păstrându-se proporţionalitatea diferitelor segmente. V. şi micromelie, nanism.

MICROSONDĂ, s. f. / microsonde, s. f. / microprobe. [*Gr. mikros = mic; fr. sonde, de la cuvântul anglosaxon sund = mare.*] *M. Castaing* constă în focalizarea unui fascicul foarte fin de electroni (cu diametrul sub 1 µm) pe o zonă foarte limitată a unui eşantion. Se analizează apoi radiaţiile X caracteristice emise de constituenţii eşantionului. Consecutiv analizei spectrelor radiaţiilor se pot identifica diferite elemente şi se poate observa distribuţia exactă a acestora în celulă, pe imaginea obţinută cu ajutorul unui *microscop electronic la care m. este asociată.

MICROSPECTROFOTOMETRIE, s. f. / microspectrophotométrie, s. f. / microspectrophotometry. [*Gr. mikros = mic; lat. spectrum = apariţie, arătare; gr. phos, photos = lumină; metron = măsură.*] Studiul cantitativ al elementelor chimice din ţesuturi prin analiza *spectrelor de emisie şi de absorbţie.

MICROSPECTROSCOP, s. n. / microspectroscope, s. m. / microspectroscope. [*Gr. mikros = mic; lat. spectrum = apariţie, arătare; gr. skopos = observator, de la skopein = a vedea, a examina.*] *Spectroscop combinat cu *microscop.

MICROSPORIE, s. f. / microsporie, s. f. / microsporia. [*Gr. mikros = mic; spora = sământă, de la sperein = a însămânţa.*] *Dermatomicoză rară la adult, dar relativ frecventă şi foarte contagioasă la copil, interesând îndeosebi pielea păroasă a capului. La acest nivel apar una sau câteva plăci rotunde, cu perii rupţi la câţiva milimetri de rădăcină şi înconjuraţi de o teacă cretoasă formată din spori.

MICROSPORUM / Microsporum / Microsporum. [*Gr. mikros = mic; spora = sământă, de la sperein = a însămânţa.*] Gen de fungi care provoacă boli variate ale pielii şi părului. Include *M. andonini*, *M. canis*, *M. fulvum* şi *M. gupseum.*

MICROSTEZIE, s. f. / microsthésie, s. f. / defective sense of touch. [*Gr. mikros = mic; aisthesis = senzaţie, sensibilitate.*] Tulburare a simţului tactil manifestată prin alterarea senzaţiilor de greutate şi volum. Obiectele ţinute în mână par mai uşoare şi mai puţin voluminoase decât sunt în realitate.

MICROSTOMIE, s. f. / microstomie, s. f. / microstomia. [*Gr. mikros = mic; stoma, -atos = gură.*] Deschidere bucală foarte mică: poate fi congenitală sau sechelă a unor procese patologice ori traumatice (arsuri).

MICROTOM, s. n. / microtome, s. m. / microtome. [*Gr. mikros = mic; tomos = tăiat, secţionat, de la temnein = a tăia.*] Instrument destinat obţinerii unor secţiuni fine ale preparatelor histologice care urmează să fie examinate la microscop. *Ultramicrotomul* permite obţinerea unor secţiuni extrem de fine (sub 10 nm), necesare în cazul examinării probelor la *microscopul electronic prin transmisie.

MICROTRAUMATISM, s. n. / microtraumatisme, s. m. / microtrauma. [*Gr. mikros = mic; trauma, -atos = rană; -ism.*] 1) Leziune microscopică. 2) Traumatism de intensitate mică; repetat, devine cauza unei boli.

MICROTUBUL, s. m. / microtubule, s. m. / microtubule. [*Gr.* ***mikros*** *= mic; lat.* ***tubulus****, dim. de la* ***tubus*** *= tub.*] Structură cilindrică (cu diametrul de 20-30 nm) şi lungă (de la câteva zecimi de μm până la câţiva μm), alcătuită din *tubulină. Reprezintă una din cele trei clase principale de filamente ale *citoscheletului.

MICROUNDĂ, s. f. / micro-onde, s. f. / microwave. [*Gr.* ***mikros*** *= mic; lat.* ***unda*** *= val, undă.*] Undă electromagnetică de înaltă frecvenţă (30 MHz-300 GHz), cu lungime de undă situată între 1 mm şi 1 m. Efectele biologice ale m. constau în modificări structurale sau funcţionale la nivelul ochilor, testiculelor, măduvei osoase, sistemului cardiovascular şi SNC. Toate modificările sunt consecinţa încălzirii generate de absorbţia microundelor.

MICROVASCULARIZAŢIE, s. f. / microvascularisation, s. f. / microvasculature. [*Gr.* ***mikros*** *= mic; lat.* ***vasculum*** *= vas mic, dim. de la* ***vas, vasis*** *= vas.*] Cu referire la vasele fine din organism: *arteriole, *capilare, *venule.

MICROVILOZITATE, s. f. / microvillosité, s. f. / microvilli. [*Gr.* ***mikros*** *= mic; lat.* ***villosus*** *= acoperit de păr, păros, de la* ***villus*** *= păr, blană.*] Expansiune citoplasmatică acoperită de *membrana plasmatică. M., în număr şi de dimensiuni diferite, acoperă diferite celule, mărind astfel suprafaţa de schimb a acestora. V. şi bordură în perie, platou striat.

MICROVISCOZITATE, s. f. / microviscosité, s. f. / microviscosity. [*Gr.* ***mikros*** *= mic; lat.* ***viscosus*** *= lipicios, de la* ***viscum*** *= vâsc, clei (preparat din vâsc).*] Caracteristică a *mozaicului fluid membranar, reprezentând inversul fluidităţii membranei. V. şi fluiditate membranară.

MICROZOM, s. m. / microsome, s. m. / microsome. [*Gr.* ***mikros*** *= mic;* ***soma, -atos*** *= corp.*] Orice fragment vezicular al reticulului endoplasmatic produs în timpul omogenizării celulelor. Forma mai corectă este de *microsom*, fiind mai fidelă etimologiei. Prima formă este însă mai utilizată, din motive de fonetică.

MICŢIONAL, adj. / mictionnel, -elle, adj. / **micturate.** [*Lat.* ***mictum****, de la* ***mingere*** *= a urina.*] Care se referă la emisia urinei.

MICŢIUNE, s. f. / miction, s. f. / micturition. [*Lat.* ***minctio, -onis*** *= urinare, de la* ***mingere*** *= a urina.*] Acţiunea de a urina. *M. imperioasă* este imposibilitatea de a reţine urina din momentul apariţiei nevoii de a urina.

MICUL EPIPLOON / petit épiploon / lesser omentum. NA: omentum minus. V. epiploon (def. 4).

MIDRIATIC, adj., s. n. / mydriatique, adj., s. m. / mydriatic. [*Gr.* ***mydriasis****, de la* ***amydros*** *= obscur.*] 1) Care se raportează la *midriază. 2) (Medicament) care dilată pupila. Este cazul medicamentelor utilizate în instilaţii oculare în caz de irită şi ulcer al corneei sau, în prealabil, la examenul fundului de ochi (ex.: atropina).

MIDRIAZĂ, s. f. / mydriase, s. f. / mydriasis, dilated pupil. [*Gr.* ***mydriasis****, de la* ***amydros*** *= obscur.*] Dilataţia *pupilei. Poate fi fiziologică şi tranzitorie (acomodare la întuneric sau la distanţă), patologică şi fixă (cel mai des o paralizie a musculaturii irisului) sau medicamentoasă (*atropină, *cocaină etc.). Ant.: mioză.

MIELEMIE, s. f. / myélémie, s. f. / myelemia. Sin.: mielocitoză (v.).

MIELENCEFAL, s. n. / myélencéphale, s. m. / myelencephalon. NA: myelencephalon. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă;* ***enkephalos*** *= creier, de la* ***en*** *= în,* ***kephale*** *= cap.*] Sin.: bulb rahidian (v.).

MIELINĂ, s. f. / myéline, s. f. / myelin. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă; -ină.*] Structură lamelară rezultată din acolarea de membrane lipidoprotidice în jurul axonilor mielinizaţi din sistemul nervos central şi periferic. În sistemul nervos central, m. rezultă prin înfăşurarea şi acolarea în jurul axonului a *mezaxonului unui *oligodendrocit. În sistemul nervos periferic, m. este produsă de *celulele Schwann. M. formează o teacă întreruptă cu regularitate la nivelul *nodurilor Ranvier, care sunt situate între două celule Schwann vecine. Teaca de m. prezintă şi incizurile Schmidt-Lantermann, de formă oblică, determinate de absenţa fiziologică a acolării diferitelor foiţe (membrane) constitutive ale tecii în aceste zone.

MIELINIZARE, s. f. / myélinisation, s. f. / myelinization. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă; -ină.*] Proces prin care fibrele nervoase se învelesc cu *mielină în timpul dezvoltării nervilor.

MIELINOCLASTIC, adj. / myélinoclastique, adj. / myelinoclastic. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă;* ***klan*** *= a sparge.*] Care distruge *mielina.

MIELITĂ, s. f. / myélite, s. f. / myelitis. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă; -ită.*] Orice inflamaţie a măduvei spinării sau a măduvei osoase. În primul caz, o formă este *m. apoplectiformă*, v. boală Hayem.

MIELOBLAST, s. n. / myéloblaste, s. m. / myeloblast. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă;* ***blastos*** *= germen.*] Celulă imatură, întâlnită în mod obişnuit în măduva osoasă şi anormal în sângele periferic. Este precursorul liniei granulocitare. Maturarea sa include stadiul de *promielocit până la cel de *granulocit adult. Are diametrul de circa 25 μm, citoplasma bazofilă, iar nucleul prezintă cromatină fin divizată, uşor condensată la periferie şi câţiva nucleoli. Prezenţa sa în sângele circulant este patologică, de ex. în unele forme de *leucemii.

MIELOBLASTOM, s. n. / myéloblastome, s. m. / myeloblastoma. Varietate de *mielom cu *mieloblaste.

MIELOBLASTOZĂ, s. f. / myéloblastose, s. f. / myeloblastosis. Formă de *leucemie acută caracterizată prin proliferarea *mieloblastelor.

MIELOBULBOGRAFIE, s. f. / myélobulbographie, s. f. / mielobulbography. Radiografie a măduvei spinării şi a bulbului practicată în aceleaşi condiţii ca şi *mielografia, v. def. 2.

MIELOCATEXIE, s. f. / myélokathexie, s. f. / myelokathexia. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă;* ***katekho*** *= eu reţin.*] Perturbarea eliberării de polinucleare de către măduva osoasă. Se întâlneşte în sindromul leucocitelor leneşe (v.).

MIELOCEL, s. n. / myélocèle, s. f. / myelocele. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă;* ***kele*** *= hernie, tumoră.*] *Spina bifida chistică: prin lipsa de sudură a canalului rahidian pe linia mediană, întreg conţinutul canalului vertebral, inclusiv meningele, herniază sub forma unei tumorete. Se însoţeşte de tulburări nervoase diverse şi este rar compatibil cu viaţa. Sin.: mielomeningocel.

MIELOCIT, s. n. / myélocyte, s. f. / myelocyte. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă;* ***kytos*** *= celulă.*] Celulă din seria leucocitelor granuloase, intermediară între *promielocit şi *granulocitul adult. Are diametrul de circa 15 μm, include deja granulaţii neutro-, eozino- sau bazofile, dar prezintă un nucleu rotund, cu contur regulat. M. există în mod normal doar în măduva osoasă şi ajung în sângele periferic în unele forme de *leucemii.

MIELOCITEMIE, s. f. / myélocytémie, s. f. / myelocyth(a)emia. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă;* ***kytos*** *= celulă;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Prezenţa *mielocitelor în sânge.

MIELOCITOM, s. n. / myélocytome, s. m. / myelocytome. Varietate de *mielom cu *mielocite.

MIELOCITOZĂ, s. f. / myélocytose, s. f. / myelocytosis. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă;* ***kytos*** *= celulă; -oză.*] Prezenţa *mielocitelor într-un lichid biologic din organism sau într-un ţesut. Sin.: mielemie. V. şi mielocitemie.

MIELODERMIE, s. f. / myélodermie, s. f. / myelodermia. Manifestare cutanată a *leucemiei mielocitare.

MIELODISPLAZIE, s. f. / myélodysplasie, s. f. / myelodysplasia. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă;* ***dys*** *= greu, dificil;* ***plasis*** *=*

modelare, de la plassein = a forma, a modela.] 1) Anomalie a *tubului neural care determină alterări ale dezvoltării măduvei spinării, îndeosebi la nivelul segmentelor inferioare ale acesteia. 2) Displazia *mielocitelor şi a altor elemente din măduva osoasă. Poate lua forma de *mielosupresie sau de proliferare anormală. Uneori poate preceda o *leucemie mielogenă.

MIELOFIBROZĂ, s. f. / myélofibrose, s. f. / myelofibrosis. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă; lat.* ***fibra*** *= fibră; -oză.*] Îngroşare a tramei de reticulină şi de colagen a măduvei hematogene, observată în cursul a numeroase afecţiuni hematologice mieloproliferative sau limfoproliferative, ca şi în caz de metastaze medulare. Ca urmare, activitatea hematopoietică se reduce şi pot apărea focare extramedulare de hematopoieză, îndeosebi în splină. V. şi mieloscleroză.

MIELOGEN, adj. / myélogène, adj. / myelogenic. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă;* ***gennan*** *= a produce.*] Care este de origine medulară.

MIELOGRAFIE, s. f. / myélographie, s. f. / myelography. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă;* ***graphein*** *= a scrie.*] Metodă de investigaţie radiologică a canalului rahidian şi a conţinutului acestuia după injectarea, prin puncţie lombară sau suboccipitală, a unui produs de contrast în spaţiile subarahnoidiene. Se disting: 1) *M. gazoasă*, după injectarea de aer steril, care permite studiul spaţiilor subarahnoidiene şi al măduvei, dar nu pot fi observate rădăcinile nervilor rahidieni. 2) *M. opacă*, prin utilizarea unui produs de contrast iodat liposolubil, permite în plus studiul rădăcinilor; se asociază frecvent cu *scanografia.

MIELOGRAMĂ, s. f. / myélogramme, s. m. / myelogram. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă;* ***gramma*** *= înscriere.*] 1) Reprezentare grafică sau procentuală a fiecăreia dintre celulele *măduvei osoase, recoltată prin puncţie, etalată pe o lamă de sticlă şi colorată conform tehnicii May-Grünwald-Giemsa. M. normală conţine circa 60% celule din *seria granulocitară şi circa 20% din *seria eritroblastică. Sin.: medulogramă. 2) Radiografie a măduvei spinării.

MIELOLEUCEMIC, adj. / myélo-leucémique, adj. / myeloleukaemic. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă;* ***leukos*** *= alb;* ***haïma*** *= sânge.*] Care se referă, care se află în relaţie cu *leucemia mielocitară.

MIELOLIPOM, s. n. / myélolipome, s. m. / myelolipoma. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă;* ***lipos*** *= grăsime; -oma.*] Tumoră suprarenală cu un aspect histologic asemănător măduvei osoase bogate în celule grăsoase şi hematopoietice.

MIELOM, s. n. / myélome, s. m. / myeloma. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă; -oma.*] Termen generic pentru neoformaţii, frecvent cu caracter malign, care se dezvoltă prin proliferarea diferitelor tipuri celulare componente ale *măduvei osoase. Neoformaţiile sunt, de obicei, multiple, iar prin creştere pot provoca distrucţie osoasă şi fracturi patologice. Concomitent cu anemie, în sânge apar *gamaglobuline anormale (paraproteine monoclonale), de obicei IgG şi proteine Bence-Jones, ultimele fiind prezente şi în urină. Tipuri de m.: 1) *M. Bence-Jones*, v. boala lanţurilor uşoare. 2) *M. multiplu* (v.). 3) *M. pulmonar*, metaplazie plasmocitară în parenchimul pulmonar în cursul *bolii Kahler. 4) *M. osos*, tumoră osoasă care se dezvoltă din ţesutul măduvei osoase. 5) *M. solitar*, v. plasmocitom. 6) *M. solitar cu eozinofile*, *granulom eozinofilic, infiltrat cutanat bogat în eozinofile.

MIELOM MULTIPLU / myélome multiple / multiple myeloma, myelomatosis, Kahler's disease. Boală caracterizată prin dezvoltarea simultană, în măduva osoasă, a numeroase tumori maligne prin transformarea ţesutului hematopoietic. În general acestea sunt *mieloame plasmocitare sau *plasmocitoame. Tumorile se localizează îndeosebi la nivelul rahisului şi oaselor plate, provocând dureri osoase şi fracturi spontane. Radiologic se constată procese de osteoliză, cu formarea de *geode, şi osteoporoză, iar hematologic – anemie, creşterea VSH-ului şi prezenţa masivă a plasmocitelor maligne în măduva osoasă (element de importanţă majoră în diagnostic). Este frecventă insuficienţa renală, iar semnele de afectare neurologică şi pulmonară sunt variabile. Sângele conţine o *imunoglobulină monoclonală aparţinând claselor IgG, IgA sau, mai rar, IgD, IgE. În sânge şi urină poate fi detectată *proteina Bence-Jones. Boala este mai frecventă la bărbaţi, după vârsta de 50 de ani, şi evoluează în câţiva ani spre exitus. Sin.: boală Bozzolo, boală Huppert, boală Kahler, boală Mac-Intyre, boală Rustitzky.

MIELOMALACIE, s. f. / myélomalacie, s. f. / myelomalacia. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă;* ***malakia*** *= înmuiere, de la* ***malakus*** *= moale.*] *Ramolisment al măduvei spinării, în general din cauza unei obliterări vasculare.

MIELOMATOZĂ, s. f. / myélomatose, s. f. / myelomatosis. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă; -oma; -oză.*] Termen generic şi totodată imprecis pentru afecţiunile caracterizate printr-o hiperplazie a ţesutului hematopoietic de la nivelul măduvei osoase.

MIELOMENINGOCEL, s. n. / myéloméningocèle, s. f. / myelomeningocele. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă;* ***meninx, -ingos*** *= membrană foarte fină;* ***kele*** *= hernie, tumoră.*] Sin.: mielocel (v.).

MIELOMER, s. n. / myélomère, s. m. / myelomere. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă;* ***meros*** *= parte.*] 1) Segment din măduva spinării. 2) Teritoriu cutanat în formă de bandă delimitată net, ai cărui nervi sunt în relaţie cu un *neurotom. V. şi metamerie cutanată.

MIELOPATIE, s. f. / myélopathie, s. f. / myelopathy. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă;* ***pathos*** *= boală.*] Orice afecţiune a măduvei spinării.

MIELOPEROXIDAZĂ, s. f. / myéloperoxydase, s. f. / myeloperoxidase. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă; lat.* ***per*** *= prefix intensiv (utilizat în chimie pentru a desemna combinaţia în care un element are cea mai mare valoare a valenţei sale); gr.* ***oxys*** *= acru, oxigen; -ază.*] Enzimă prezentă în granulaţiile celulelor liniilor granulocitară şi monocitară. Absenţa m. din celulele limfoide a condus la utilizarea sa pentru diferenţierea *leucemiilor acute mieloblastice de *leucemiile acute limfoblastice. M. este, de asemenea, utilizată în detectarea leucocituriei şi în numărarea automatică (la *autoanalizor) a leucocitelor sanguine. Sin.: peroxidază leucocitară.

MIELOPLAX, s. n. / myéloplaxe, s. m. / myeloplaxe. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă;* ***plax*** *= placă.*] Sin.: osteoclast (v.).

MIELOPLAXOM, s. n. / myéloplaxome, s. m. / myeloplaxoma. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă;* ***plax*** *= placă; -oma.*] Sin.: tumoră cu mieloplaxe (v.).

MIELOPOIEZĂ, s. f. / myélopoïese, s. f. / myelopoiesis. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă;* ***poiesis*** *= creare, formare, de la* ***poiein*** *= a face.*] Formarea măduvei osoase sau producerea celulelor sanguine din liniile *mieloide. *M. ectopică* sau *m. extramedulară* reprezintă formarea de ţesut mieloid în afara măduvei osoase.

MIELOPROLIFERATIV, adj. / myéloprolifératif, -ive, adj. / myeloproliferative. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă; lat.* ***proles*** *= descendenţi, urmaşi;* ***ferre*** *= a purta.*] Care se caracterizează prin multiplicarea anormală, în măduva osoasă, a elementelor celulare din care se dezvoltă eritrocitele, granulocitele, trombocitele şi celulele reticuloendoteliale.

MIELORADICULITĂ, s. f. / myéloradiculite, s. f. / myeloradiculitis. [*Gr.* ***myelos*** *= măduvă; lat.* ***radicula****, dim. de la* ***radix, -icis*** *= rădăcină; -ită.*] Inflamaţia măduvei spinării şi a rădăcinii nervilor rahidieni.

MIELORETICULOZĂ, s. f. / myéloréticulose, s. f. / myeloreticulosis. *Reticulo-endotelioză localizată la nivelul măduvei osoase.

MIELOSARCOM, s. n. / myélosarcome, s. m. / myelosarcoma. [*Gr. **myelos** = măduvă; **sarx, sarkos** = carne; **-oma**.*] Dezvoltare sarcomatoasă a ţesutului mieloid sau a celulelor măduvei osoase.

MIELOSCHIZIS, s. n. / myéloschisis, s. m. / myeloschisis. [*Gr. **myelos** = măduvă; **skhisis** = despicătură, de la **skhizein** = a despărţi.*] Denumire generică pentru defectele de închidere a tubului neural primitiv. V. şi rahischizis, *spina bifida*.

MIELOSCLEROZĂ, s. f. / myélosclérose, s. f. / myelosclerosis. [*Gr. **myelos** = măduvă; **sklerosis** = întărire, de la **skleros** = tare, dur.*] 1) Scleroză a măduvei spinării sau *scleroză în plăci localizată la acest nivel. 2) Stadiu evolutiv al *mielofibrozei, constând în scleroza măduvei osoase, invadată de ţesut fibros şi privată de celule hematopoietice. M. se asociază uneori cu o condensare osoasă anormală, rezultând *boala Albers-Schönberg. *M. acută* este o boală analogă *leucemiei acute mieloblastice asociată cu *mielofibroză. Sin. nerecomandat: meduloscleroză.

MIELOSCOPIE, s. f. / myéloscopie, s. f. / myeloscopy. [*Gr. **myelos** = măduvă; **skopein** = a vedea.*] Inspecţia vizuală a măduvei spinării cu ajutorul unui *endoscop special introdus prin puncţie lombară.

MIELOSUPRESIE, s. f. / myélossuppression, s. f. / myelosuppression. [*Gr. **myelos** = măduvă; lat. **suppressio, -onis** = sustragere, de la **supprimere** = a afunda (**sub** = sub; **premere** = a apăsa).*] Suprimarea activităţii măduvei osoase, având drept consecinţă reducerea numărului de trombocite, eritrocite şi leucocite.

MIELOTOMIE, s. f. / myélotomie, s. f. / myelotomy. [*Gr. **myelos** = măduvă; **tome** = tăiere, secţiune, de la **temnein** = a tăia.*] Secţionarea anumitor cordoane sau fascicule din măduva spinării, în diferite scopuri terapeutice.

MIELOTOMIE COMISURALĂ / myélotomie commissurale / commissural myelotomy. Metodă de secţionare a măduvei spinării, prin care se întrerup filetele sensibilităţii termice sau dureroase, ca tratament al durerilor insuportabile din unele neoplasme localizate în pelvis. Sin.: comisurotomie (def. 2).

MIELOTOXIC, adj. / myélotoxique, adj. / myelotoxic. [*Gr. **myelos** = măduvă; **toxikon** = otravă.*] Care este dăunător pentru măduva osoasă sau măduva spinării.

MIELOTOXICOZĂ, s. f. / myélotoxicosis, s. f. / myelotoxicosis. Distrugerea măduvei osoase de către diferite substanţe toxice sau factori cu efect toxic.

MIELOTROP, adj. / myélotrope, adj. / myelotropic. [*Gr. **myelos** = măduvă; **trepein** = a întoarce.*] Despre o substanţă endogenă sau exogenă care are afinitate pentru măduva spinării.

MIELOZĂ, s. f. / myélose, s. f. / myelosis. [*Gr. **myelos** = măduvă; **-oză**.*] 1) Afecţiune degenerativă a măduvei spinării. 2) Afectare a măduvei osoase, primară sau secundară unei infecţii, intoxicaţii (benzol, săruri de aur, arsenic) sau acţiunii radiaţiilor ionizante.

MIELOZĂ APLASTICĂ / myélose aplastique / myelophthisis. M. în care sunt afectate funcţiile hematopoietice ale măduvei. Poate fi totală, cu afectarea formării hematiilor, plachetelor şi granulocitelor (*panmieloftizie), sau parţială (*anemie, *purpură, *agranulocitoză).

MIELOZĂ ERITREMICĂ / myélose érythrémique / acute erythraemia, Di Guglielmo syndrome. Sin.: eritromieloză acută (v.). V. şi eritroleucemie.

MIELOZĂ FUNICULARĂ / myélose funiculaire / funicular myelosis. Sin.: sindromul fibrelor lungi (v.).

MIELOZĂ HIPERPLASTICĂ / myélose hyperplastique / hyperplastic myelosis. Mieloză cu creşterea funcţiilor hematopoietice ale măduvei. Se disting două situaţii: 1) Creşterea tuturor acestor funcţii, denumită *panmieloză hiperplazică cronică. 2) Sau creşterea uneia dintre cele trei serii celulare: hematii, plachete sau granulocite (*eritremie, *eritroblastoză, *mieloză hipertrombocitară sau megacariocitară, *leucemie). V. şi sindrom mieloproliferativ.

MIELOZĂ HIPERTROMBOCITARĂ / myélose hyperthrombocytaire / hyperthrombocytic myelosis. V. mieloză hiperplastică.

MIELOZĂ OSTEOMALACICĂ / myélose ostéomalacique / osteomalacic myelosis. Boală a măduvei osoase caracterizată morfopatologic printr-o hiperplazie mieloidă difuză, îndeosebi la nivelul oaselor late şi scurte (stern, coaste, vertebre) cu o decalcifiere care simulează osteomalacia. Clinic m. o. se manifestă prin dureri difuze, deformări osoase, fracturi spontane, febră cu sfârşit letal. Sângele periferic poate rămâne normal, sau poate apărea în faza terminală a bolii un tablou hematologic de leucemie acută.

MIENTERIC, adj. / myentérique, adj. / myenteric. [*Gr. **mus** = muşchi; **enteron** = intestin.*] În relaţie cu tunica musculară a intestinului. De ex: plex mienteric Auerbach (v.).

MIERE (DE ALBINE), s. f. / miel, s. m. / honey. [*Lat. **mel, mellis**, gr. **meli, melitos** = miere.*] Produs zaharat (70% levuloză şi 25% glucoză) cu arome provenind din nectarul florilor, cules şi prelucrat de albine. M. are valoare nutritivă şi reale efecte terapeutice.

MIFEPRISTONĂ, s. f. / mifépristone, s. f. / mifepristone. (DCI) Sin.: RU 486 (v.).

MIGRENĂ, s. f. / migraine, s. f. / migraine. [*Fr. veche **migraigne**, din gr. **hemisus** = jumătate, **kranion** = craniu.*] Sindrom particular caracterizat prin crize de cefalee pulsatilă de origine vasomotorie, episodice şi localizate unilateral, cu remitere spontană, asociate cu iritabilitate, greaţă, vomismente, constipaţie sau diaree şi, frecvent, fotofobie. Crizele sunt precedate de constricţia arterelor craniene, responsabilă de simptome prodromale (îndeosebi oculare) şi de o senzaţie de depresie; criza de m. începe după apariţia vasodilataţiei. Se disting două tipuri primare de m., cu *aură şi fără aură. Etiologia m. nu este cunoscută, fiind totuşi evident că ea survine adesea pe un teren particular (dispeptic, anxios, obsesional) şi poate avea caracter familial.

MIGRENĂ OFTALMICĂ / migraine ophtalmique / ophthalmic migraine. M. caracterizată prin semne vizuale premonitorii, îndeosebi *scotom scintilant şi cefalee.

MIGRENĂ OFTALMOPLEGICĂ / migraine ophtalmoplégique / Moebius' disease, ophthalmoplegic migraine. Crize migrenoase frontoorbitare intense şi prelungite, urmate de apariţia unei paralizii oculomotorii homolaterale, prin afectarea, de regulă, a nervului oculomotor comun. Sin.: boală Moebius (def. 1), sindrom Charcot (def. 3), sindrom Charcot-Moebius.

MILIAR, adj. / miliaire, adj. / miliary. [*Lat. **miliarius** = referitor la mei, de la **milium** = bob de mei.*] Care are dimensiunile unui grăunte de mei şi care este caracterizat prin leziuni de această dimensiune. Ex.: 1) *Anevrism m.*, al cărui diametru variază de la 0,2 la 1 mm, localizat pe arteriolele cerebrale şi a cărui ruptură provoacă hemoragie cerebrală. 2) *Imaginea m.* reprezintă un aspect radiografic al plămânului, la nivelul căruia se observă nenumărate opacităţi mici, de mărimea unui bob de mei. Imaginea este caracteristică pentru *tuberculoza m.* (sau *granulie) şi se mai poate observa în: unele infecţii pulmonare virale sau microbiene, cancer, *pneumoconioze, *boala Besnier-Boeck-Schaumann, mai rar în stenoza mitrală.

MILIARIE, s. f. / miliaire, s. f. / miliaria. [*Lat. **miliarius** = referitor la mei, de la **milium** = bob de mei.*] 1) *Vezicule sau *papule de dimensiuni mici care apar în număr mare pe tegumentele nou-născutului, din cauza retenţiei secreţiei sudorale în stratul epidermic sau dermic al pielii. 2) Erupţie care survine după transpiraţii abundente şi constituie, împreună cu *sudamina, grupul erupţiilor sudorale. Este formată din vezicule foarte fine, de volumul unui bob de mei, înconjurate de o areolă roză, subţire. La debut, conţinutul veziculei este limpede, apoi poate deveni tulbure (*m. albă*) sau purulent (*m. galbenă*). Consecutiv pruritului, pot apărea veziculo-papule. Veziculele reprezintă chisturi sudoripare rezultate prin retenţia sudorii.

MILICURIE, s. m. / millicurie, s. m. / millicurie. [*Lat.* ***mille*** *= o mie;* ***Marie Sklodowska Curie,*** *chimist și fizician francez, n. în Polonia, 1867-1934;* ***Pierre Curie,*** *chimist și fizician francez, 1859-1906.*] A mia parte dintr-un *curie. Simbol: mCi.

MILIECHIVALENT, s. m. / milliéquivalent, s. m. / milliequivalent. [*Lat.* ***mille*** *= o mie;* ***aequus*** *= egal;* ***valens, -ntis*** *= tare, viguros, de la* ***valere*** *= a avea forță, a fi tare.*] A mia parte dintr-un *echivalent, simbol mEq. Unitate utilizată în biologie pentru reprezentarea concentraţiei ionice a unei soluţii. Pentru exprimarea în m. a concentraţiei ionice, se împarte concentraţia în miligrame la litru la masa atomică a ionului, iar rezultatul se multiplică cu valenţa ionului respectiv. Exprimarea în m. permite studiul echilibrului între ionii acizi şi bazici din lichidele organismului.

MILIMOL, s. m. / millimole, s. f. / millimole. [*Lat.* ***mille*** *= o mie;* ***mol*** *= prescurtarea de la moleculă-gram, din lat.* ***moles*** *= masă informă.*] Unitate chimică de masă moleculară utilizată şi în biologie. A mia parte dintr-un *mol. Simbol: mmol. Pentru a exprima în m. o concentraţie a unei substanţe dată în miligrame, se împarte concentraţia la masa moleculară a substanţei.

MILIOSMOL, s. m. / milliosmole, s. m. / milliosmole. [*Lat.* ***mille*** *= o mie; gr.* ***osmos*** *= impuls, împingere.*] A mia parte dintr-un *osmol, simbol mOsm. Unitate utilizată în biologie pentru exprimarea *presiunii osmotice a diferitelor substanţe dizolvate în lichidele organismului, în funcţie de concentraţia lor moleculară sau ionică. Pentru a calcula presiunea unei soluţii în m., când se cunoaşte concentraţia acesteia în miligrame, se împarte numărul de miligrame pe litru la masa moleculară a substanţei (în cazul moleculelor neionizabile) sau la masa atomică a ionului (în cazul substanţelor ionizate complet).

MILIUM, s. n. / milium, s. m. / milium. [*Lat.* ***milium*** *= bob de mei.*] Prezenţa de papule mici multiple, netede, globulare, de culoare albă sau galbenă, localizate superficial şi proeminând la nivelul suprafeţei cutanate, îndeosebi pe pleoape, obraji şi ceafă. Papulele sunt localizate la nivelul foliculilor piloşi şi pot apărea la toate vârstele, inclusiv în perioada neonatală. M. poate apărea *de novo* sau se poate asocia cu dermatoze variate sau cu traumatisme ale pielii. Au fost descrise o serie de tipuri, îndeosebi: 1) *m. coloid*, cu papule care conţin material coloid amorf, apărând prin erupţii profuze, localizate la faţă şi pe partea dorsală a mâinilor, la subiecţi de vârstă medie; s-a descris şi o formă la copil, transmisă autozomal dominant; 2) *m. nou-născutului*, provocat de o secreţie sebacee crescută, cu dispariţie spontană la câteva zile de la naştere.

MILOLIZĂ, s. f. / mylolyse, s. f. / tooth erosion. [*Gr.* ***myle*** *= piatră de moară;* ***lysis*** *= distrugere, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] Distrucţie lentă şi progresivă a coletului vestibular al dinţilor, a marginii libere a incisivilor şi a feţelor ocluzale ale molarilor. Cu patogenie necunoscută, m. se deosebeşte de *carie prin formă (fiind tipică lacuna cuneiformă), ca şi prin fundul neted şi dur al cavităţii.

MIM / MIM / MIM. [*Engl.*] Abreviere a titlului lucrării *Mendelian Inheritance of Man* (*Ereditatea mendeliană la om*), catalog al bolilor genetice monofactoriale repertoriate şi numerotate de V. A. McKusick. Catalogul este adus la zi periodic de *The Johns Hopkins University Press*, Baltimore, Londra.

α-MIMETIC. Var. pentru alfamimetic (v.).

β-MIMETIC. Var. pentru betamimetic (v.).

MIMETIC, adj. / mimétique, adj. / mimetic. Termen utilizat ca adjectiv dar şi ca sufix. Despre o substanţă a cărei acţiune este identică cu a altei substanţe. Cel mai frecvent, m. se utilizează cu referire la mediatorii chimici din sistemul nervos vegetativ. De ex.: *vago-*, *simpaticomimetic*.

MIMETISM, s. n. / mimétisme, s. m. / mimesis. [*Gr.* ***mimetikos*** *= care imită, de la* ***mimeisthai*** *= a imita;* ***-ism.***] 1) Adaptarea unor animale la mediu, permanentă sau temporară, prin însuşiri de culoare sau de formă. 2) În psihologie, stadiul primitiv al imitaţiei. 3) În psihopatologie, imitarea unei boli.

MIMICĂ, s. f. / mimique, s. f. / mimicry. [*Lat.* ***mimicus,*** *gr.* ***mimikos*** *= de comediant, teatral, de la gr.* ***mimeisthai*** *= a imita.*] Expresia întregului sistem muscular al feţei. Oglindeşte trăirea afectivă a subiectului.

MINERALOCORTICOIZI, s. m. pl. / minéralocorticoïdes, s. m. pl. / mineralocorticoids. [*Lat. medievală* ***mineralis,*** *de la* ***minera*** *= mină;* ***cortex, -icis*** *= scoarță; gr. (****stereos*** *= solid, în relief);* ***eidos*** *= formă.*] Grup de hormoni *corticoizi secretaţi de zona glomerulară a *corticosuprarenalei. Acţionează asupra metabolismului electroliţilor şi apei. Singurul hormon cunoscut din acest grup este *aldosteronul. Deoxicorticosteronul, produs sintetic, are o acţiune analogă, dar foarte slabă.

MINERVĂ, s. f. / minerve, s. f. / minerva, plaster jacket. [*Lat.* ***Minerva*** *= zeița înțelepciunii; datorită asemănării aparatului cu armura zeiței.*] Denumire folosită în ortopedie pentru aparatele destinate menţinerii capului în poziţie fiziologică (prin imobilizarea coloanei cervicale), în caz de *torticolis muscular permanent sau, îndeosebi, în leziunile de la nivelul coloanei cervicale. Poate fi confecţionată din gips sau din material plastic.

MINI MENTAL STATE EXAMINATION / MINI MENTAL STATE EXAMINATION / MINI MENTAL STATE EXAMINATION. Abrev.: MMSE. Denumirea în engleză a unei metode simplificate de evaluare a stării mentale. Se stabileşte un scor, de la 30 (subiectul normal) până la 0. Scorul este cu atât mai mic cu cât deficitul este mai mare.

MINIMUM, s. n. / minimum, s. m. / minimum. [*Lat.* ***minimus*** *= cel mai mic, superlativ de la* ***parvus*** *= mic.*] Limita inferioară în ceea ce priveşte o anumită proprietate. *M. eficace*: cea mai mică doză la care acţiunea unei substanţe devine manifestă; *m. perceptibil*, intensitatea minimă de percepţie a unui excitant; *m. separabil*, distanţa minimă necesară între două puncte pentru a fi văzute separat, la microscop. V. şi *maximum*.

MINTAL. Var. pentru mental (v.).

MIOARHITECTONICĂ, s. f. / myoarchitectonique, s. f. / myoarchitectonic. [*Gr.* ***mys, myos*** *= mușchi; lat.* ***architectonicus,*** *din gr.* ***arkhitekton*** *și* ***tekton*** *= muncitor care lucrează lemnul (tâmplar).*] Structura şi dispunerea *fibrelor musculare.

MIOATROFIE, s. f. / myoatrophie, s. f. / myoatrophy. [*Gr.* ***mys, myos*** *= mușchi;* ***a*** *- priv.;* ***trophe*** *= hrană, nutriție.*] Scăderea volumului unui muşchi. Cauze: metabolice locale, procese distrofice, inflamaţii, procese neurotrofice.

MIOBLAST, s. n. / myoblaste, s. m. / myoblast. [*Gr.* ***mys, myos*** *= mușchi;* ***blastos*** *= germen.*] Celulă embrionară de origine *mezenchimală care dă naştere unei *fibre musculare.

MIOBLASTOM, s. n. / myoblastome, s. m. / myoblastoma. [*Gr.* ***mys, myos*** *= mușchi;* ***blastos*** *= germen; -oma.*] Tumoră benignă a părţilor moi care poate fi constituită din *mioblaste. *M. cu celule granuloase*, sin.: tumoră Abrikosov (v.). V. şi rabdomiom.

MIOCARD, s. n. / myocarde, s. m. / myocardium. NA: myocardium. [*Gr.* ***mys, myos*** *= mușchi;* ***kardia*** *= inimă.*]

Stratul mijlociu al inimii, cuprins între endocard, la interior şi epicard şi pericard, la exterior. Este alcătuit din *muşchiul cardiac şi constituie cea mai mare parte a peretelui inimii. O parte din m. este diferenţiată în vederea generării şi transmisiei influxului nervos: ţesutul nodal sau cardionector.

MIOCARD SPONGIOS / myocarde spongieux / spongy myocardium. Stare embrionară a miocardului a cărei persistenţă, foarte rară, determină la copil o *miocardopatie dilatativă cu evoluţie severă. Ecografia arată un aspect *trabecular excesiv la nivelul ventriculului stâng.

MIOCARDIE, s. f. / myocardie, s. f. / myocardia. [*Gr. mys, myos = muşchi; kardia = inimă.*] Sindrom de *insuficienţă cardiacă de cauză nedeterminată, care survine în absenţa oricărui substrat morfopatologic decelabil. Cadrul nosologic al m. este imprecis şi provizoriu. V. cardiomiopatie.

MIOCARDIOPATIE. Var. pentru miocardopatie (v.).

MIOCARDITĂ, s. f. / myocardite, s. f. / myocarditis. [*Gr. mys, myos = muşchi; kardia = inimă; -ită.*] Termen generic sub care sunt regrupate *cardiopatii, în general acute, caracterizate prin formarea unui infiltrat inflamator, localizat sau difuz, la nivelul fibrelor musculare, interstiţiului şi al elementelor vasculare intramurale (afectând variabil şi pericardul). Manifestările clinice sunt nesistematizate şi inconstante, iar diagnosticul de certitudine este dificil, deoarece l-ar putea oferi doar biopsia miocardică. Etiologia este diversă: primează cea infecţioasă, un alt grup fiind reprezentat de m. neinfecţioase inflamatorii (*boli autoimune, toxice, alergii medicamentoase etc.). *Miocardită nespecifică,* v. cardiomiopatie, def. 1.

MIOCARDOPATIE, s. f. / myocardiopathie, s. f. / myocardiopathy. [*Gr. mys, myos = muşchi; kardia = inimă; pathos = boală.*] Var.: miocardiopatie. Sin.: cardiomiopatie (v.).

MIOCARDOPNEUMOPEXIE, s. f. / myocardiopneumopexie, s. f. / myocardiopneumopexia. [*Gr. mys, myos = muşchi; kardia = inimă; pneumon, -onos = plămân; pexis = fixare.*] Operaţie de revascularizare a inimii, în *insuficienţa coronariană cronică, prin crearea unor aderenţe cu plămânul stâng. Se vor forma astfel neovase.

MIOCARDOSCLEROZĂ, s. f. / myocardosclérose, s. f. / myocardosclerosis. [*Gr. mys, myos = muşchi; kardia = inimă; sklerosis = întărire, de la skleros = tare, dur.*] Leziuni cardiace sclerodegenerative provocate de diferite forme de *insuficienţă coronariană cronică şi de sechele de *infarct. Uneori sunt cuprinse şi fibroza din *miocardite, ca şi unele dintre *miocardopatii.

MIOCARDOZĂ, s. f. / myocardose, s. f. / myocardosis. [*Gr. mys, myos = muşchi; kardia = inimă; -oză.*] Miocardopatie produsă în afecţiunile cu *disproteinemie intensă: ciroze, sindroame nefrotice, stări carenţiale.

MIOCELULITĂ, s. f. / myocéllulite, s. f. / myocellulitis. [*Gr. mys, myos = muşchi; lat. cellula = cămăruţă, dim. de la cella = cămară; -ită.*] *Miozită însoţită de inflamaţia ţesutului conjunctiv înconjurător.

MIOCIT, s. n. / myocyte, s. m. / myocyte. [*Gr. mys, myos = muşchi; kytos = celulă.*] Celulă sau *fibră musculară.

MIOCLONIE, s. f. / myoclonie, s. f. / myoclonia. [*Gr. mys, myos = muşchi; klonos = tumult, agitaţie.*] Contracţie musculară clonică, bruscă, asemănătoare secuselor provocate de şocul electric, involuntară, nesistematizată, care se repetă la intervale variabile. M. interesează parţial sau total un muşchi sau un grup muscular. Este un simptom principal al unor afecţiuni nervoase (*encefalopatii, *sindrom Lance-Adams etc.). M. traduc o descărcare sincronă a *motoneuronilor, consecinţă a dereglării sistemelor suprasegmentare ale controlului motricităţii.

MIOCLONIE EPILEPTICĂ / myoclonie épileptique / myoclonus epilepsy. Contracţie musculară bruscă declanşată de o activitate extrem de crescută, violentă, a numeroşi neuroni din creier. M. e. sunt masive şi bilaterale în epilepsiile generalizate, iar în epilepsiile parţiale sunt localizate. V. şi boala Unverricht-Lundborg.

MIOCLONIE PETIT MAL / myoclonie petit mal / myoclonic petit mal. *Secusă scurtă a tuturor muşchilor survenind în cursul unei epilepsii generalizate primare, între marile crize covulsive. Aceste mioclonii se însoţesc totdeauna de modificări bilaterale şi simetrice ale electroencefalogramei.

MIOEDEM, s. m. / myooedéme, s. m. / myoedema, myoidema. [*Gr. mus = muşchi; oidema = umflătură.*] 1) Nodozitate produsă la nivelul unui muşchi superficial ale cărui fibre se contractă izolat. M. poate fi provocat excitând printr-un şoc sau o fricţiune bruscă muşchii braţului sau ai toracelui, îndeosebi la subiecţii cu *caşexie. 2) *Edem al muşchiului.

MIODESOPSIE, s. f. / myodésopsie, s. f. / my(i)odesopsia. [*Gr. myiodes = asemănător unor muşte (de la myio = muscă; eidos = formă); opsis = vedere, aspect.*] Percepţia unor puncte negre sau strălucitoare (*fosfene), fixe sau mobile, frecventă la bolnavii cu spasme vasculare în cadrul *hipertensiunii arteriale, ca şi în cazul prezenţei de corpi flotanţi la nivelul *umorii vitroase. Apariţia recentă şi unilaterală a m. poate fi consecinţa unei *dezlipiri de retină. Sin.: "muşte zburătoare".

MIODINIE, s. f. / myodynie, s. f. / myodynia. [*Gr. mys, myos = muşchi; odyne = durere.*] Sin.: mialgie (v.).

MIOFASCIITĂ, s. f. / myofasciite, s. f. / myofasciitis. Inflamaţia muşchiului şi a *fasciei sale.

MIOFASCIITĂ CU MACROFAGE / myofasciite à macrophages / macrophagic myofasciitis. *Miopatie inflamatorie, probabil autoimună, descrisă la adulţii cărora li s-au administrat prin injecţii intramusculare vaccinuri conţinând aluminiu. M. cu m. se caracterizează clinic prin mialgii difuze, predominant la membrele inferioare, artralgii ale articulaţiilor mari, astenie şi uneori febră. Biopsia efectuată la nivelul deltoidului (locul injecţiei) permite diagnosticul prin observarea unei infiltrări cu *macrofage a fasciei şi a muşchiului.

MIOFIBRILĂ, s. f. / myofibrille, s. f. / myofibrii. [*Gr. mys, myos = muşchi; lat. ştiinţifică fibrilla, dim. de fibra = fibră.*] Elementul contractil al fibrei musculare, alcătuit din *miofilamente. În celula musculară se găsesc câteva mii de m., aşezate în fascicule dispuse paralel cu lungimea fibrei. În muşchiul striat, m. sunt formate din unităţi contractile sau *sarcomere. Un sarcomer are o lungime de 2-3 μm şi prezintă la periferie câte o jumătate de disc clar (banda I sau izotropă), iar la mijloc un disc întunecat (banda A sau anizotropă), care, la rândul său, are în porţiunea mediană o zonă mai puţin densă (zona H), străbătută la mijloc de banda întunecată M, de care se prind filamentele de miozină. Limitele unui sarcomer sunt reprezentate de linia Z, care separă cele două jumătăţi ale discului clar. Benzile I sunt mai puţin dense deoarece conţin numai filamente subţiri de actină, în timp ce benzile A sunt mai întunecate pentru că la nivelul lor se suprapun parţial filamentele groase de miozină cu cele de actină. Structurile cuprinse între două membrane Z constituie sarcomerul, unitatea morfofuncţională a m. fiind alcătuită dintr-o succesiune de sarcomere puse cap la cap. Lungimea sarcomerului variază în funcţie de întinderea sau scurtarea fibrei.

MIOFIBROBLAST, s. n. / myofibroblaste, s. m. / myofibroblast. *Fibroblast atipic, cu caracteristici ultrastructurale de fibroblast şi de celulă de *muşchi neted. M. prezintă un nucleu mare neregulat, un *reticul endoplasmic extins şi o colecţie densă de *miofilamente.

MIOFIBROM, s. n. / myofibrome, s. m. / myofibroma. [*Gr. mys, myos = muşchi; lat. fibra = fibră; -oma.*] Sin.: fibromiom (v.).

MIOFILAMENT, s. n. / myofilament, s. m. / myofilament. [*Gr. mys, myos = muşchi; lat. filamentum = ţesătură în fir.*] Element constituent al *miofibrilelor, format din *actină şi *miozină, a căror glisare produce contracţia celulei musculare. M. (sau protofibrilele) contractile sunt în număr de 10-20 milioane într-o singură fibră (celulă) musculară. V. şi miofibrilă.

MIOGEN, adj. / myogène, myogénique, adj. / myogenous, myogenetic, myogenic. [*Gr. mys, myos = muşchi; gennan = a produce.*] În fiziologie, despre tot ce este de origine musculară. Ex.: teoria m. a *automatismului cardiac.

MIOGLOBINĂ, s. f. / myoglobine, s. f. / myoglobin. [*Gr. mys, myos = muşchi; lat. globus = glob; -ină.*] *Cromoproteină musculară care conţine fier, comparabilă ca structură cu una din cele patru unităţi de tip terţiar ale *hemoglobinei. M. este formată dintr-o moleculă de *hem legată la un polipeptid ce conţine 153 de aminoacizi. M. stochează în mod reversibil oxigenul, faţă de care are o afinitate mai mare decât hemoglobina.

MIOGLOBINURIE, s. f. / myoglobinurie, s. f. / myoglobinuria. [*Gr. mys, myos = muşchi; lat. globus = glob; -ină; gr. ouron = urină.*] Prezenţa *mioglobinei în urină. Se produce: 1) Consecutiv eliberării masive de mioglobină în sânge, în traumatismele musculare prin zdrobire, când poate antrena complicaţii renale (v. sindrom de strivire). 2) *M. epidemică*, sin.: boală Haff (v.). 3) *M. paroxistică idiopatică*, denumită şi boală Meyer-Betz sau boală Gunther, în care se asociază accese de mialgie intensă cu paralizii multiple, hemoglobinurie, proteinurie, cilindrurie şi uneori oligoanurie.

MIOGLOBINURIE PAROXISTICĂ IDIOPATICĂ / myoglobinurie paroxistique idiopathique / idiopathic paroxismal myoglobinuria. V. mioglobinurie def. 3.

MIOGRAF, s. n. / myographe, s. m. / myograph. [*Gr. mys, myos = muşchi; graphein = a scrie.*] Aparat pentru înregistrarea grafică a contracţiei musculare.

MIOGRAFIE, s. f. / myographie, s. f. / myography. [*Gr. mys, myos = muşchi; graphein = a scrie.*] 1) Înregistrarea miogramei. 2) Descrierea muşchilor. 3) Radiografia ţesutului muscular după injecţia unei substanţe radioopace.

MIOID, adj. / myoïde, adj. / myoid. [*Gr. mys, myos = muşchi; eidos = formă.*] Care prezintă un aspect microscopic asemănător muşchiului.

MIOINOZITOL, s. m. / myoinositol, s. m. / myoinositol. V. Stereoizomer al *inozitolului care, fosforilat, este component al *fosfatidilinozitolului. Este clasificat adesea în grupul vitaminelor B şi poate fi obţinut din vegetale. Sin.: mezo-inozitol.

MIOKIMIE, s. f. / myokymie, s. f. / myokymia. [*Gr. mys, myos = muşchi; kyma = undă.*] Mişcare ondulatorie lentă, de suprafaţă, similară *miocloniei, însă localizată doar la un grup muscular, un muşchi sau un segment muscular.

MIOKINAZĂ, s. f. / myokinase, s. f. / myokinase. [*Gr. mys, myos = muşchi; kynein = a mişca; -ază.*] Enzimă musculară care catalizează reacţia ATP + AMP ⇔ 2ADP şi permite astfel punerea în rezervă de energie.

MIOLIZĂ, s. f. / myolyse, s. f. / myolysis. [*Gr. mys, myos = muşchi; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge.*] Topirea sau degenerarea ţesutului muscular. V. şi rabdomioliză.

MIOLOGIE, s. f. / myologie, s. f. / myology. [*Gr. mys, myos = muşchi; logos = ştiinţă.*] Parte a anatomiei care este dedicată studiului muşchilor.

MIOM, s. n. / myome, s. m. / myoma. [*Gr. mys, myos = muşchi; -oma.*] Termen generic pentru tumorile benigne dezvoltate din ţesutul muscular neted (*leiomiom) sau din ţesutul muscular striat (*rabdomiom).

MIOMALACIE, s. f. / myomalacie, s. f. / myomalacia. [*Gr. mys, myos = muşchi; malakia = înmuiere, de la malakus = moale.*] *Necroză secundară a musculaturii. *M. cordului* reprezintă topirea ţesutului necrotic din zona infarctului miocardic.

MIOMATOZĂ, s. f. / myomatose, s. f. / myomatosis. [*Gr. mys, myos = muşchi; -oma; -oză.*] Boală caracterizată prin formarea de *mioame multiple.

MIOMECTOMIE, s. f. / myomectomie, s. f. / myomectomy. [*Gr. mys, myos = muşchi; -oma; ektome = excizie.*] Ablaţia chirurgicală a unui miom, în mod particular a unui *miom uterin, fără *histerectomie. Mioamele fiind, de regulă, multiple, se efectuează mai multe m. în cadrul aceleiaşi intervenţii chirurgicale.

MIOMER, s. n. / myomère, s. m. / myomere. [*Gr. mys, myos = muşchi; meros = parte.*] Serie de segmente de origine mezodermică care se dispun la embrion în lungul tubului medular şi de fiecare parte a acestuia. Fiecare segment corespunde unui *metamer şi se află la originea unui ansamblu de muşchi striaţi care se vor forma între două vertebre definitive. Sin.: segment muscular şi, parţial, miotom.

MIOMETRECTOMIE, s. f. / myométrectomie, s. f. / myometrectomy. [*Gr. mys, myos = muşchi; metra = uter; ektome = excizie.*] Extirparea unui miom uterin şi a unei părţi din peretele uterin.

MIOMETRIAL, adj. / myométrial, -ale, -aux, adj. / myometrial. [*Gr. mys, myos = muşchi; metra = uter.*] Care este în relaţie cu *miometrul.

MIOMETRU, s. n. / myomètre, s. m. / myometrium. NA: tunica muscularis uteri, myometrium. [*Gr. mys, myos = muşchi; metra = uter.*] Tunica musculară a *uterului.

MIOMOTOMIE, s. f. / myomotomie, s. f. / myomotomy. Ablaţia chirurgicală a unui *miom.

MIONECROZĂ, s. f. / myonécrose, s. f. / myonecrosis. [*Gr. mys, myos = muşchi; nekrosis = mortificare, de la nekros = moarte*] *Necroză musculară.

MIOPATIC, adj. / myopathique, adj. / myopathic. Care priveşte afecţiunile sistemului muscular, se află în relaţie cu acestea. De ex.: *facies m.* (v. facies, def. 18).

MIOPATIE, s. f. / myopathie, s. f. / myopathy. [*Gr. mys, myos = muşchi; pathos = boală.*] Afecţiune a sistemului muscular, care poate fi primară (idiopatică) sau secundară (neuropatică). În particular, termenul se referă la afectarea degenerativă a muşchilor, cu localizări diverse, în general familială şi ereditară; unele forme sunt grave. Forme mai importante: 1) *M. primitivă progresivă* sau distrofia musculară progresivă, cu atrofii musculare simetrice, îndeosebi la musculatura proximală a membrelor. 2) *M. tardivă progresivă* (Nevin) are tablou miopatic, dar se produce tardiv (la adulţi sau vârstnici), cu un aspect histologic care pune în discuţie apartenenţa sa la m. sau la miozită. Obs.: recent, semnificaţia termenului a fost extinsă de la cea clasică, sin. cu *distrofie musculară, la toate afecţiunile musculare, indiferent de natură, îndeosebi în terminologia engl. În consecinţă, sub denumirea de m. sunt regrupate în prezent: *distrofiile musculare, alterările musculare secundare de natură endocrină (*hipercorticism, *hipertiroidie), iatrogene sau toxice (îndeosebi în alcoolism), metabolice (transmise genetic, cu anomalii biochimice care se opun derulării normale a contracţiei musculare, fără ca natura erorii metabolice să fie cunoscută exact).

MIOPATIE ALCOOLICĂ / myopathie alcoolique / alcoholic myopathy. *M. toxică prin consum cronic de alcool.

MIOPATIE ATROFICĂ / myopathie atrophique avec myotonie / myotonia atrophyca, Steinert's disease. Sin.: boală Steinert (v.).

MIOPATIE DE AX CENTRAL / myopathie à axe central / central core myopathy. *Miopatie congenitală cu transmitere autozomal dominantă sau recesivă. Histopatologic se caracterizează printr-o zonă anormală unică situată la mijlocul (axă) fibrei musculare.

MIOPATIE DE AXE MULTIPLE / myopathie à axes multiples / multiple core myopathy. *Miopatie congenitală caracterizată histopatologic prin existența mai multor zone anormale (axe) situate în interiorul fibrei musculare. Transmiterea sa ar fi autozomal recesivă.

MIOPATIE CARCINOMATOASĂ / myopathie carcinomateuse / carcinomatous myopathy. Sin.: sindrom Eaton-Lambert (v.).

MIOPATIE CENTRONUCLEARĂ / myopathie centronucléaire / centronuclear myopathy, myotubular myopathy. Sin.: miopatie congenitală centronucleară (v. miopatie congenitală).

MIOPATIE A CENTURILOR / myopathie des ceintures / limb girdle dystrophy. Termen care regrupează formele juvenile de *miopatie și formele cu debut pelvifemural, ale căror criterii comune sunt transmiterea autozomal recesivă, debutul în a doua - a treia decadă de viață și absența pseudohipertrofiei musculare.

MIOPATIE CONGENITALĂ / myopathie congénitale / congenital myopathy. Termen care regrupează afecțiuni musculare neonatale și ale primei copilării, cu tablou clinic diferit: *m. c. centroaxială*, caracterizată prin maturare anormală a miofibrilelor (sin.: sindrom Shy-Magee); *m. c. centronucleară* (sau *m. miotubulară*), caracterizată prin aspectul embrionar al fibrelor musculare; *m. c. mitocondrială*, caracterizată prin anomalii ale mitocondriilor din fibrele musculare (creșterea numărului sau a dimensiunilor acestora, v. și patologie mitocondrială); *m. c. nemalină*, caracterizată prin prezența anormală de filamente în fibrele musculare striate și, clinic, diminuarea forței musculare.

MIOPATIE CU DISPROPORȚIE A TIPURILOR DE FIBRE / myopathie avec disproportion des types de fibres / congenital fibre type disproportion myopathy. *Miopatie congenitală caracterizată histopatologic printr-o repartiție histo-enzimologică anormală a tipurilor de fibre.

MIOPATIE DISTALĂ / myopathie distale / distal type of muscular dystrophy. Tip rar de *distrofie musculară cu transmitere autozomal dominantă, caracterizată prin debut tardiv la nivelul mușchilor mici distali ai membrelor.

MIOPATIE FACIOSCAPULOHUMERALĂ LANDOUZY-DÉJÈRINE / myopathie facio-scapulo-humérale de Landouzy-Déjèrine / facioscapulohumeral muscular dystrophy (Landouzy-Déjèrine). [*Louis Théophile Joseph Landouzy, medic francez, profesor de clinică medicală la Paris, 1845-1917; Jules Joseph Déjèrine, neurolog francez, profesor la Paris, 1849-1917.*] Tip de *distrofie musculară fără *miotonie, cu transmitere autozomal dominantă, cu debut la nivelul musculaturii faciale, ulterior afectând mușchii centurii scapulare și asociind, uneori, o cardiopatie. Evoluția este lentă și benignă. Sin.: boală Landouzy-Déjerine.

MIOPATIE MAGHREBINĂ / myopathie maghrebine / maghreban muscular dystrophy, SCARMD (severe childhood autosomal recessive muscular dystrophy). Formă severă de distrofie musculară ereditară, cu transmitere autozomal recesivă, ce afectează în mod egal ambele sexe. Asemănătoare din punct de vedere clinic cu *m. pseudohipertrofică Duchenne, are o altă etiologie: absența adhalinei (β-sarcoglican), proteină transmembranară ce face parte, împreună cu *distrofina, dintr-un vast complex molecular implicat în funcționarea normală a celulelor musculare striate. V. și distrofină. Absența adhalinei este consecința unei anomalii a genelor ce-i codifică sinteza, gene situate pe cromozomul 17 (17q12). În ultimii ani au mai fost individualizate și alte forme de m., determinate, de ex., de absența girdhalinei (β-sarcoglican) sau de absența γ-sarcoglicanului.

MIOPATIE METABOLICĂ / myopathie métabolique / metabolic myopathy. Termenul grupează m. datorate unor tulburări de metabolism prin defecte genetice sau disfuncții hormonale. V. și miopatie.

MIOPATIE MIOTUBULARĂ / myopathie centronucléaire / myotubular myopathy. Sin.: miopatie congenitală centronucleară (v. miopatie congenitală).

MIOPATIE MITOCONDRIALĂ / myopathie mitochondriale / mitochondrial myopathy. Sin.: miopatie congenitală mitocondrială (v. miopatie congenitală).

MIOPATIE NEMALINĂ / myopathie némaline / nemaline myopathy. Sin.: miopatie congenitală nemalină (v. miopatie congenitală).

MIOPATIE OCULARĂ / myopathie oculaire / progressive ophthamoplegia. Tip de distrofie musculară caracterizată printr-un deficit motor progresiv al mușchilor ridicători ai pleopei superioare, ulterior și al altor mușchi oculomotori, cu excepția celor intrinseci. V. și boală Graefe.

MIOPATIE PSEUDOHIPERTROFICĂ DUCHENNE / myopathie pseudohypertrophique de Duchenne / pseudohypertrophic muscular dystrophy (Duchenne). [*Guillaume Benjamin Armand Duchenne, neurolog francez, Paris, 1806-1875.*] Tip de distrofie musculară progresivă generalizată ereditară, cu transmitere gonozomal recesivă, cu debut în copilărie la sexul masculin, prin atrofia musculaturii membrelor inferioare, marcată, de obicei, prin dezvoltarea exagerată a țesutului adipos și fibros. Evoluția este gravă, cu retracții tendinoase, afectare miocardică, vasculară și osteoporoză, cu deces înainte de 15 ani. Sin.: boală Duchenne (def. 2), distrofie musculară pseudohipertrofică. V. și distrofină.

MIOPATIE TIREOTOXICĂ / myopathie thyréotoxique / thyrotoxic myopathy. Diminuare accentuată a fibrelor musculare la rădăcinile membrelor, survenind uneori în *boala Basedow-Graves.

MIOPATIE VISCERALĂ FAMILIALĂ / myopathie viscérale familiale / familial visceral myopathy. Boală rară, a cărei patogenie implică degenerescența și fibroza musculaturii netede a țesutului digestiv, determinând apariția de *diverticuli și pseudoobstrucție. După modul de transmitere, extensia leziunilor și manifestările asociate, se disting: 1) *tipul I*, cu transmitere autozomal dominantă, cu localizare esofagiană și intestinală; 1) *tipul II*, cu transmitere autozomal recesivă, cu localizare la nivelul stomacului și intestinului subțire; 3) *tipul III*, cu transmitere autozomal recesivă, care afectează întreg intestinul. Se mai pot asocia: nevi pigmentari, epiteliom bazocelular, neuropatii periferice și oculomotorii.

MIOPIE, s. f. / myopie, s. f. / myopia, short sight. [*Gr. myein = a închide, a clipi; ops, opos = vedere, văz.*] *Ametropie în care imaginea unui obiect depărtat se formează înaintea retinei. Miopul nu vede clar decât obiectele apropiate. Forme: 1) *M. de acomodare*, din cauza unui spasm al mușchiului ciliar. 2) *M. axială*, în care axul anteroposterior al ochiului este prea lung și nu mai corespunde cu focarul posterior al aparatului dioptric. 3) *M. cristaliniană*, sau *de indice*, datorită afectării indicelui de refracție al *cristalinului. 4) *M. de curbură*, consecință a curburii exagerate a *corneei. 5) *M. profesională*, constituțională, agravată prin practicarea unei profesii care solicită efort de acomodare. 6) *M. de refracție*, prin creșterea refringenței umorilor oculare. M. este în majoritatea cazurilor ereditară, dar poate fi și dobândită. Se descriu *M. evolutive* și *staționare*, care pot fi: *mici*, cu valori de 1-3 *dioptrii (D), *mijlocii*, 3-6 D, *mari*, peste 6D și **m. maligne.*

MIOPIE FORTE / myopie forte / malignant myopia. Sin.:

miopie malignă (v.).

MIOPIE MALIGNĂ / myopie maligne / malignant myopia. Varietate de *m. axială, cu valori de peste 10 dioptrii, considerată o adevărată boală a ochiului, evolutivă prin alungirea diametrului antero-posterior al ochiului tot timpul vieţii, cu leziuni degenerative corioretiniene şi cu *stafilom posterior. Sin.: miopie forte.

MIOPIE SPAŢIALĂ / myopie spatiale / space myopia. Tulburare de *acomodare în cazul zborului la altitudine mare, când câmpul vizual este lipsit de orice reper.

MIOPLASTIE, s. f. / myoplastie, s. f. / myoplasty. [*Gr. mys, myos = muşchi; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] 1) Procedeu operator utilizat în cura radicală a *herniei crurale, care constă în utilizarea unui lambou muscular din muşchii vecini unui orificiu care trebuie refăcut. 2) Termen utilizat şi cu sensul de plastie, refacere chirurgicală a unui muşchi.

MIOPLEGIE FAMILIALĂ / myoplégie familiale / Westphal's disease. [*Gr. mys, myos = muşchi; plege = lovitură; lat. familiaris = al casei, de familie, de la familia = familie, casă.*] Sin.: boală Westphal (v.).

MIOPOTENŢIAL, s. n. / myopotentiel, s. m. / myopotential. [*Gr. mus = muşchi; lat. potentia = putere.*] Activitate electrică ce însoţeşte contracţia musculară. Acest termen desemnează, în general, biocurenţii produşi în muşchii scheletici.

MIOPRAGIE, s. f. / miopragie, s. f. / miopragia. [*Gr. meion = mai puţin; prassein = a executa.*] Starea unui organ care, ca urmare a unei leziuni anterioare, se află în inferioritate funcţională.

MIORAFIE, s. f. / myorraphie, s. f. / myorrhaphy. [*Gr. mys, myos = muşchi; rhaphe = sutură.*] *Sutură musculară.

MIORELAXANT, adj., s. n. / myorelaxant, -e, adj., s. m. / muscle relaxant, neuromuscular blocking agent. [*Gr. mys, myos = muşchi; lat. relaxare = a slăbi.*] (Medicament) care provoacă relaxarea muşchilor scheletici şi diminuează *tonusul muscular inhibând contractura. În funcţie de locul de acţiune există *m. centrale* care acţionează la nivelul SNC şi *m. periferice* numite şi curarizante sau blocante neuromusculare. În a doua categorie se disting trei grupe în funcţie de mecanismul de acţiune: m. nedepolarizante sau antidepolarizante, m. depolarizante acetilcolinomimetice şi m. cu mecanism de acţiune mixt depolarizant/nedepolarizant. Sin.: miorezolutiv.

MIOREZOLUTIV, adj., s. n. / myorésolutif, -ive, adj., s. m. / muscle relaxant. [*Gr. mys, myos = muşchi; lat. resolutus, de la resolvere = a dezlega, a explica.*] Sin.: miorelaxant (v.).

MIOSARCOM, s. n. / myosarcome, s. m. / myosarcoma. [*Gr. mys, myos = muşchi; sarx, sarkos = carne; -oma.*] Termen generic pentru neoplasmele dezvoltate din ţesutul muscular neted (**leiomiosarcom*) sau striat (**rabdomiosarcom*).

MIOSCLEROZĂ, s. f. / myosclérose, s. f. / myosclerosis. [*Gr. mys, myos = muşchi; sklerosis = întărire, de la skleros = tare, dur.*] *Scleroza ţesutului muscular, de obicei consecutivă unui proces inflamator cronic.

MIOSEISM, s. n. / myosismie, s. f. / myoseism. [*Gr. mus = muşchi; seismos = secusă.*] Tremurătură fibrilară sau fasciculară, neregulată şi relativ lentă, observată în hemiplegiile organice recente la nivelul anumitor muşchi ai membrului inferior.

MIOSINDESMOTOMIE, s. f. / myosyndesmotomie, s. f. / myotenotomy. [*Gr. mus = muşchi; syndesmos = ligament; tome = secţiune.*] Secţiunea chirurgicală a tendoanelor şi ligamentelor articulare.

MIOSPASM, s. n. / myospasme, s. m. / myospasm. [*Gr. mys, myos = muşchi; spasmos = contracţie.*] *Spasm muscular.

MIOSTENOMETRU, s. n. / myosthenomètre, s. m. / myosthenometer. [*Gr. mys, myos = muşchi; sthenos = forţă, putere; metron = măsură.*] Instrument pentru măsurarea puterii de contracţie a diferitelor grupe musculare.

MIOSTEOM TRAUMATIC / myostéome traumatique / traumatic myosteoma. *Osteom muscular aderent sau nu la schelet. Apare consecutiv unui traumatism direct sau indirect şi este consecinţa calcificării unui hematom apărut după traumatism.

MIOTIC, adj., s. n. / myotique, miotique, adj., s. m. / miotic drug. [*Gr. meion = mai mic, sau myein = a închide, a clipi.*] Despre medicamentele care, pe cale locală sau generală, determină contracţia pupilei (*mioză). Termenul desemnează îndeosebi soluţiile utilizate în instilaţii la nivelul ochiului, adică *colirurile m.

MIOTOM, s. n. / myotome, s. m. / myotome. [*Gr. mys, myos = muşchi; tomos = tăiat, secţionat, de la temnein = a tăia.*] 1) Instrument pentru secţionare şi disecţie musculară. 2) Parte a unei *somite care se diferenţiază de muşchii scheletici. 3) Grup muscular inervat de un singur nerv spinal.

MIOTOMIE, s. f. / myotomie, s. f. / myotomy. [*Gr. mys, myos = muşchi; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Secţiune sau disecţie a unui muşchi sau a ţesutului muscular.

MIOTONIE, s. f. / myotonie, s. f. / myotonia. [*Gr. mys, myos = muşchi; tonos = tensiune.*] Anomalie a contracţiei musculare voluntare caracterizată printr-o decontracţie anormal de lentă. M. este consecinţa unor contracţii musculare involuntare, indolore şi lent regresive care urmează unor contracţii voluntare normale (*m. spontană*) sau unor contracţii idiomusculare (*m. provocată*). M. reprezintă un semn clinic în unele *distrofii musculare, îndeosebi în *boala Steinert, denumită şi m. atrofică sau miopatie atrofică cu miotonie, şi în *boala Thomsen. Clinic, prezenţa m. poate fi pusă în evidenţă dacă i se cere pacientului să efectueze o mişcare voluntară, de ex. strângerea pumnului. Se va constata că pacientul nu poate executa o relaxare bruscă a pumnului.

MIOTONIE ATROFICĂ / myotonie atrophique / atrofic myotonia. Sin.: boală Steinert (v.).

MIOTONIE CONGENITALĂ / myotonie congénitale / myotonia congenita. Sin.: boală Thomsen (v.).

MIOTONIE DOBÂNDITĂ / myotonie acquise / Talma's disease. Sin.: boală Talma (v.).

MIOTONOMETRU, s. m. / myotonomètre, s. m. / myotonometer. Aparat cu ajutorul căruia se măsoară *tonusul muscular.

MIOTUBUL, s. m. / myotubule, s. m. / myotubule. [*Gr. mys, myos = muşchi; lat. tubulus, dim. de la tubus = tub.*] *Fibră musculară dezvoltată, cu nucleu localizat mai frecvent central, decât periferic.

MIOZĂ, s. f. / myosis, s. m. / miosis. [*Gr. meiosis = micşorare, de la meion = mai mic, sau myein = a închide, a clipi.*] Contracţie a *pupilei, fiziologică şi tranzitorie (reacţie la lumină) sau patologică şi fixă (paralizie simpatică a muşchiului dilatator al *irisului sau contracţie a sfincterului irisului prin iritaţie parasimpatică). Ant.: midriază.

MIOZINĂ, s. f. / myosine, s. f. / myosin. [*Gr. mys, myos = muşchi; -ină.*] *Globulină (cu greutate moleculară 450 kDa) care este unul din constituenţii principali ai *miofibrilelor, formând discurile A.

MIOZITĂ, s. f. / myosite, s. f. / myositis. [*Gr. mys, myos = muşchi; -ită.*] Inflamaţie a ţesutului muscular striat, relativ rară, cel puţin în formele cu expresie majoră. Cauze: infecţioase, cele mai frecvente (stafilococi, streptococi, gonococi, germeni anaerobi), *boli autoimune, *colagenoze, secundară unor cancere (bronşic, mamar). Varietăţi principale: 1) *Dermatomiozita* (v.). 2) *M. osifiantă*, remaniere a țesutului muscular striat asociată cu proliferare fibroblastică și *metaplazii osoase, care pot simula un proces neoplazic. 3) *M. proliferantă*, hiperplazie pseudoneoplazică a învelișului conjunctiv al mușchiului striat. 4) *M. recidivantă*, v. boală Mac Letchie-Aikens. 5) *Polimiozita* (v.).

MIRINGITĂ, s. f. / myringite, s. f. / myringitis. [*Lat.* ***myringa*** *= membrană, timpan, din gr.* ***meninx, -ingos*** *= membrană foarte fină; -ită.*] Inflamație a *timpanului. Sin.: timpanită (def. 2).

MIRINGOPLASTIE, s. f. / myringoplastie, s. f. / myringoplasty. [*Lat.* ***myringa*** *= membrană, timpan, din gr.* ***meninx, -ingos*** *= membrană foarte fină; gr.* ***plastos*** *= modelat, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] Refacerea chirurgicală a membranei timpanului, în cazul perforației acesteia. V. și timpanoplastie.

MIRINGOTOMIE, s. f. / myringotomie, s. f. / myringotomy. [*Lat.* ***myringa*** *= membrană, timpan, din gr.* ***meninx, -ingos*** *= membrană foarte fină; gr.* ***tome*** *= tăiere, secțiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Procedeu chirurgical care constă în incizia *timpanului.

MIROS, s. n. / odorat, s. m. / sense of smell, osphresis. [*Sl.* ***mirosati*** *= a mirosi.*] Sin.: odorat (v.).

MISCIBIL, adj. / miscible, adj. / miscible. [*Lat.* ***miscere*** *= a amesteca.*] Despre o substanță care se amestecă ușor cu alte substanțe.

MISOFOBIE, s. f. / misophobie, s. f. / misophobia. [*Gr.* ***misein*** *= a urî;* ***phobos*** *= frică.*] Fobia de murdărie, de a se murdări prin atingerea obiectelor.

MISOGINIE, s. f. / misogynie, s. f. / misogyny. [*Gr.* ***misein*** *= a urî;* ***gyne, gynaikos*** *= femeie.*] Repulsie morbidă față de sexul feminin și de tot ce se referă la acesta.

MISONEISM, s. n. / misonéisme, s. m. / misoneism. [*Gr.* ***misein*** *= a urî;* ***neos*** *= nou; -ism.*] Opoziție și aversiune față de ideile noi, de noutate în general. Conservatorism.

MIȘCARE, s. f. / mouvement, s. m. / movement. Schimbarea poziției unui corp, în raport cu un alt corp sau cu un sistem de referință. Tipuri de m. normale cu referire la organism: 1) *M. activă*, efectuată voluntar de către un subiect. 2) *M. pasivă*, imprimată de o forță exterioară organismului.

MIȘCĂRI COREOATETOZICE / mouvements choréoathétosiques / choreoathetoid movements. Mișcări involuntare în care se asociază caracteristicile mișcărilor din *coree cu cele din *atetoză. M. c. apar îndeosebi în cursul unor leziuni ale *talamusului.

MITACISM, s. n. / mytacisme, s. m. / mytacism. [*Gr.* ***mytakismos*** *= mitacism.*] Defect de pronunție constând în substituirea sunetelor m, b, p cu alte sunete.

MITHRIDATISM, s. n. / mithridatisme, s. m. / mithridatism. [***Mithridates****, regele Butus-ului, 132-63 î.Hr., care ar fi dobândit rezistență în acest mod; -ism.*] Obișnuință, imunitate la unele substanțe toxice dobândită prin ingestia de doze progresiv crescânde ale substanței respective.

MITIGARE, s. f. / mitigation, s. f. / mitigation. [*Lat.* ***mitigare*** *= a calma, a potoli.*] Atenuarea semnelor unei boli infecțioase în primele zile prin administrare de gamaglobuline, ser de convalescent sau antibiotice.

MITILISM, s. n. / mytilisme, s. m. / mytilotoxism. [*Gr.* ***mytilos*** *= scoică; -ism.*] Intoxicație cu scoici care conțin *mitilotoxină.

MITILITOXINĂ, s. f. / mitilitoxine, s. f. / mytilotoxin. [*Gr.* ***mytilos*** *= scoică;* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeților, de la* ***toxon*** *= săgeată; -ină.*] Var.: mitilotoxină. Sin.: saxitoxină (v.).

MITILOTOXINĂ. Var. pentru mitilitoxină (v.).

MITOCONDRIE, s. f. / mitochondrie, s. f. / mitochondrion, pl. mitochondria. [*Gr.* ***mitos*** *= ață, fir;* ***khondrion*** *= granulă.*] Organit citoplasmatic în formă de bastonaș, cu o lungime ce variază de la 1 la 4 µm, prezent în citoplasma tuturor celulelor cu excepția bacteriilor, algelor albastre și a unor celule înalt specializate (ex.: hematiile mamiferelor). M. sunt compuse dintr-un dublu sistem membranar. Membrana internă prezintă o serie de creste care delimitează un spațiu (cameră internă) unde se află, într-o matrice semifluidă, proteine (enzime), lipide și acizi nucleici. M. joacă rolul de centrală energetică a celulei, îndeosebi datorită faptului că la acest nivel se desfășoară procesele de *fosforilare oxidativă a ADP în ATP. M. sunt organite cu *genom propriu, în mare măsură diferit de genomul celular. Fiecare din cele câteva sute de mitocondrii prezente în citoplasma celulelor somatice conține 2-10 molecule circulare de ADN dublu catenar, alcătuite din câte 16 569 perechi de nucleotide. Deoarece *mutațiile ADN mitocondrial conduc, invariabil, la scăderea producției de energie, în ultimii ani s-a conturat vertiginos capitolul *patologiei mitocondriale.

MITOCONDRIAL, adj. / mitochondrial, adj. / mitochondrial. [*Gr.* ***mitos*** *= ață, fir;* ***khondrion*** *= granulă.*] Aparținând de, sau în legătură cu *mitocondria.

MITOCONDROPATII, s. f. pl. / mitochondropathies, pathologie mitochondriale / mitochondrial pathology. [*Gr.* ***mitos*** *= ață, fir;* ***khondrion*** *= granulă;* ***pathos*** *= boală.*] Sin.: patologie mitocondrială (v.).

MITOGEN, adj. / mitogène, adj. / mitogen. [*Gr.* ***mitos*** *= ață, fir, mitoză;* ***gennan*** *= a produce.*] Despre o substanță, un agent care promovează proliferarea anumitor celule și induce *mitoza. Ex.: anumite *lectine sunt m., *concanavalina A provocând proliferarea *limfocitelor. Sin.: mitogenic.

MITOGENIC, adj. / mitogénique, adj. / mitogenic. [*Gr.* ***mitos*** *= ață, fir, mitoză;* ***gennan*** *= a produce.*] Sin.: mitogen (v.).

MITOMANIE, s. f. / mythomanie, s. f. / mythomania. [*Gr.* ***mythos*** *= mit, legendă;* ***mania*** *= nebunie.*] Tendință morbidă spre minciună și fabulație.

MITOTIC, adj. / mitotique, adj. / mitotic. [*Gr.* ***mitos*** *= ață, fir, mitoză.*] Care se referă la *mitoză. Ex.: indice m. V. și mitogen.

MITOZĂ, s. f. / mitose, s. f. / mitosis. [*Gr.* ***mitos*** *= ață, fir; -oză.*] Diviziune celulară non-reducționistă în urma căreia celula mamă diploidă se duplică, rezultând două celule fiice identice în conținut cu aceasta, deci tot diploide (cu 2n cromozomi). M. asigură înmulțirea celulelor, creșterea și diferențierea individuală, precum și continuitatea genotipului. Termenul de m. desemnează modul de diviziune a celulelor somatice, în timp ce *meioza reprezintă diviziunea celulelor reproducătoare (*gameți). Procesele diviziunii mitotice pot fi grupate în cinci faze: *interfază, *profază, *metafază, *anafază și *telofază.

MITOZOM, s. m. / mitosome, s. m. / mitosome. [*Gr.* ***mitos*** *= ață, fir, mitoză;* ***soma, -atos*** *= corp.*] Corp citoplasmatic rezultat din resturile *fusului mitozelor precedente.

MITRAL, adj., s. m. / mitral, -ale, -aux, adj., s. m. / mitral. [*Lat.* ***mitra*** *= mitră.*] 1) Care se aseamănă ca formă cu o mitră. 2) Care aparține *valvulei mitrale sau bicuspide sau se referă la o alterare funcțională ori structurală a acestei valvule. Ex.: stenoză m., suflu m. 3) Un subiect care suferă de o afecțiune cu originea la nivelul valvulei mitrale.

MITRALITĂ, s. f. / mitralite, s. f. / mitralitis. [*Lat.* ***mitra*** *= mitră; -ită.*] Inflamație a orificiului mitral al inimii și a aparatului său valvular, în general de origine reumatismală.

MITRALIZARE, s. f. / mitralisation, s. f. / mitralization. [*Lat.* ***mitra*** *= mitră.*] Modificarea configurației radiologice a inimii în *insuficiența aortică, în momentul adăugării unei *insuficiențe mitrale funcționale, cu dilatare consecutivă a atriului drept și a vaselor pulmonare.

MIXEDEM, s. n. / myxoedème, s. m. / myx(o)edema. [*Gr. **myxa** = mucus; **oidema, -atos** = umflătură, de la **oidein** = a creşte în volum.*] Insuficienţă tiroidiană severă prin: 1) Deficit de producere a hormonilor tiroidieni. 2) Rezistenţă tisulară (a receptorilor) la acţiunea acestor hormoni. 3) Perturbarea conversiei T_4 în T_3. În primul caz poate fi vorba de: disgenezia sau agenezia tiroidiană (*m. tireopriv congenital*); *m. tireopriv dobândit* (prin tiroidectomie, tratament cu radioiod sau idiopatic); *m. central* (de cauză hipofizară, prin absenţa sau scăderea secreţiei de TSH); *m. congenital* cu guşă prin defect enzimatic (defect de transport al iodului, defect de organificare, defect de cuplare a iodotiroxinelor sau defect al dehalogenării iodotiroxinelor). Tabloul clinic al m. este dependent de momentul apariţiei bolii. Astfel, m. congenital se manifestă prin nanism dizarmonic, cu facies caracteristic (nas trilobat, anomalii dentare, tegumente palid-cianotice, infiltrate) şi cretinism. M. juvenil este tot dizarmonic, dar moderat, asociat cu deficit intelectual, însă fără cretinism. În m. adultului simptomatologia include: cordul mixedematos (cardiomegalie, scăderea efectelor inotrope şi cronotrope, uneori angină pectorală şi modificări electrocardiografice); tegumente infiltrate (prin acumularea de mucopolizaharide, de acid hialuronic şi de condroitin sulfat B în derm), hiperkeratoză; constipaţie prin hipomotilitate intestinală; bradipsihie, bradilalie, somnolenţă etc. V. şi semn Hertoghe.

MIXEDEM CIRCUMSCRIS / myxoedème circonscrit / pretibial myx(o)edema. *Mucinoză cutanată circumscrisă care apare îndeosebi în cursul unui tratament antitiroidian în *boala Basedow şi este localizată de obicei în treimea inferioară a gambelor, de unde şi denumirea de m. pretibial. La acest nivel, mucinoza are forma unei plăci infiltrante circumscrise, uneori cu zone nodulare sau cu aspect de *elefantiazis.

MIXEDEM LOCALIZAT / myxoedème localisé / Milroy's myx(o)edema. Sin.: boală Milroy (v.).

MIXEDEM PRETIBIAL / myxoedème prétibial / pretibial myx(o)edema. Sin.: mixedem circumscris (v.).

MIXOCONDROM, s. n. / myxochondron, -drome, s. m. / myxochondroma. [*Gr. **myxa** = mucus; **khondros** = cartilaj; **-oma**.*] *Condrom cu stroma asemănătoare ţesutului *mezenchimal primitiv.

MIXOM, s. n. / myxome, s. m. / myxoma. [*Gr. **myxa** = mucus; **-oma**.*] Denumire generică pentru formaţiunile tumorale formate din ţesut mucos, iniţial denumite tumori coloide sau gelatiniforme datorită aspectului lor (aspect macroscopic şi con-sistenţă gelatinoasă, prin proliferarea celulelor conjunctive nediferenţiate, de tip embrionar, incluse în substanţa fundamentală bogată în mucus). M. sunt de regulă recidivante.

MIXOMATOZĂ, s. f. / myxomatose, s. f. / myxomatosis. [*Gr. **myxa** = mucus; **-oma**; **-oză**.*] 1) Dezvoltarea de *mixoame multiple. 2) Degenerare mixomatoasă.

MIXOREE, s. f. / myxorhée, s. f. / myxorrh(o)ea. [*Gr. **myxa** = mucus; **rhoia** = curgere, de la **rhein** = a curge.*] Scurgere abundentă de *mucus.

MIXOSARCOM, s. n. / myxosarcome, s. m. / myxosarcoma. [*Gr. **myxa** = mucus; **sarx, sarkos** = carne; **-oma**.*] *Sarcom care conţine şi ţesut caracteristic *mixomului.

MIXOVIROZE, s. f. pl. / myxoviroses, s. f. pl. / myxovirus diseases. [*Gr. **myxa** = mucus; lat. **virus** = venin, otravă; **-oză**.*] Îmbolnăviri provocate la om de grupul de virusuri **Mixovirus*: *gripa, *parainfluenza, *parotidita epidemică, *rujeola, alte boli respiratorii.

MIXTURĂ, s. f. / mixture, s. f. / mixture. [*Lat. **mixtura** = amestec, de la **miscere** = a amesteca.*] *Poţiune cu compoziţie complexă, rezultată din combinarea de medicamente diferite şi ingrediente (edulcorante şi aromatizante). M. rezultă prin amestecarea unor fluide cu alte fluide, sau cu solide, ori prin suspensia unui solid în lichid şi este destinată admnistrării *per os*.

MIYAGAWANELLA / Miyagawanella / Miyagawanella. [*Yoneji Miyagawa, bacteriolog japonez, 1885-1959.*] Sin.: *Chlamydia* (v.).

MIZANTROPIE, s. f. / misanthropie, s. f. / misanthropia, misanthropy. [*Gr. **misein** = a urî; **anthropos** = om.*] Repulsie morbidă faţă de oameni.

MMS / MMS / MMS. [*Abrev. engl.: Mini Mental State.*] Scară standardizată, utilizată frecvent pentru evaluarea deficitelor cognitive îndeosebi în *demenţa şi în *confuzia mentală. MMS permite evaluarea în 10-15 minute a memoriei, atenţiei, limbajului, capacităţii de calcul şi a praxiilor constructive ale unui pacient.

MNEMASTENIE, s. f. / mnémasthénie, s. f. / mnemasthenia. [*Gr. **mneme** = memorie, de la **mnasthai** = a-şi aminti; **astheneia** = slăbiciune, de la **a** - priv., **sthenos** = forţă, putere.*] Scăderea capacităţii de memorizare.

MNEMĂ, s. f. / mnème, s. f. / mnema. [*Gr. **mneme** = memorie, de la **mnasthai** = a-şi aminti.*] Sin.: engramă (v.).

MNEMONICĂ, s. f. / mnémonique, s. f. / mnemonic. Denumire a strategiilor care au drept obiectiv ameliorarea performanţelor de *memorare şi de recuperare. Aceste strategii implică, de cele mai multe ori, autorepetiţia materialului, dacă acesta este verbal, sau crearea de asociaţii, de relaţii semnificative între elementele unui material de învăţat (de ex., o listă de cuvinte). Evaluarea eficacităţii metodelor mnemonice reprezintă obiectul unor cercetări experimentale. V. mnemotehnică.

MNEMOTEHNICĂ, s. f. / mnémotechnique, s. f. / mnemotechnics. Ansamblul de strategii şi tehnici susceptibile de a ajuta *memoria. V. mnemonică.

MNEZIC, adj. / mnésique, adj. / mnemic. [*Gr. **mnasthai** = a-şi aminti.*] Relativ la *memorie.

MOARTE, s. f. / mort, s. f. / death. [*Lat. **mors, -rtis** = moarte.*] Încetarea permanentă a funcţiilor vitale ale unui organism, urmată de modificări cadaverice ale ţesuturilor şi ale organelor. Din punct de vedere medicolegal au fost propuse drept criterii încetarea ireversibilă: 1) a funcţiei cerebrale; 2) a funcţionării spontane a sistemului respirator; 3) a funcţiei spontane a sistemului circulator. În prezent, prelevarea de organe de la cadavre în vederea *transplantării a impus instituirea unor criterii riguroase de stabilire a *morţii cerebrale. V. în continuare. V. şi eutanasie.

MOARTE APARENTĂ / mort apparente / apparent death. Sin.: letargie (v.).

MOARTE CEREBRALĂ / mort cérébrale / brain death. Stare de inconştienţă totală caracterizată prin: 1) absenţa respiraţiei spontane care nu poate fi menţinută decât artificial, cu aparatură adecvată; 2) abolirea tuturor *reflexelor, cu absenţa oricărei reacţii la stimuli; 3) hipotonie musculară cu absenţa oricărei activităţi spontane; 4) *midriază fixă; 5) *electroencefalogramă cu traseu plat (izoelectrică) timp de 30 de minute. Dacă aceste tulburări apar în absenţa hipotermiei sau a unor intoxicaţii cu substanţe ce deprimă activitatea SNC se poate constata m. c. În prezent se recomandă înlocuirea termenului de *comă depăşită cu m. c., în condiţiile menţionate mai sus, impuse medico-legal şi în cazul când o serie de organe recoltate de la cadavru sunt utilizate pentru *transplantare. V. şi moarte encefalică.

MOARTE ENCEFALICĂ / mort encéphalique / encephalic death. Distrucţia emisferelor cerebrale şi a trunchiului cerebral. Termenul este considerat de unii autori mai precis decât *moarte cerebrală şi *comă depăşită, sinonime vechi care ar trebui abandonate. Constatarea m. e. este necesară (obligatorie) înaintea prelevării de organe destinate *transplantării.

MOARTE NATURALĂ / mort naturelle / natural death. Deces consecutiv evoluţiei previzibile a unei boli.

MOARTE SUBITĂ / mort subite / sudden death. Deces neaşteptat, survenit la un subiect care aparent se afla într-o stare bună de sănătate. În majoritatea cazurilor, m. s. are o cauză cardiacă: cardiopatie ischemică acută, tulburări de ritm (îndeosebi fibrilaţie ventriculară), valvulopatii aortice etc. Alte cauze: hemoragie cerebromeningiană, embolie pulmonară, ruptură de anevrism, disecţie aortică, hemoragie digestivă, şoc anafilactic etc.

MOARTE SUBITĂ A SUGARULUI / mort subite du nourisson / sudden infant death. Deces brutal al unui sugar, în plină sănătate. Survine în timpul somnului şi este o cauză importantă de mortalitate neonatală. Autopsia este negativă, iar cauzele m. s. nu sunt cunoscute.

MOARTE SUSPECTĂ / mort suspecte / suspect death. Deces care pare susceptibil să se fi produs consecutiv unui homicid voluntar sau involuntar. Pentru medic m. s. constituie un obstacol medico-legal în eliberarea permisului de înhumare.

MOARTE VIOLENTĂ / mort violente / violent death. Deces consecutiv utilizării forţei sau a unui accident brusc. Se disting mai multe tipuri de m. v.: 1) *M. v. suicidară*, v. sinucidere. 2) *M. v. accidentală*, consecutivă erorii exclusive a victimei sau unui accident de muncă. 3) *M. v. criminală*, consecutivă unor lovituri sau răni voluntare, fără intenţia de a ucide sau, dimpotrivă, homicidul voluntar cu sau fără premeditare.

MOAŞĂ, s. f. / sage-femme, s. f. / midwife, pl. midwives. [*Albaneză* ***moshe*** *= vârstă.*] Profesie cu tradiţie în medicină, cu statut clar în unele ţări (la noi în ţară, în trecut). M. este calificată pentru îngrijirea femeilor în timpul sarcinii, naşterii (travaliului) şi după naştere.

MOBILITATE, s. f. / mobilité, s. f. / mobility. [*Lat.* ***mobilitas, -atis*** *= mobilitate, de la* ***mobilis*** *= mobil şi* ***movere*** *= a mişca.*] 1) Proprietatea de a se mişca. 2) Mărime care caracterizează mişcarea unei particule şi este egală cu viteza acelei particule sub acţiunea unei forţe egale cu unitatea. Tipuri de m. cu semnificaţie medicală: a) *m. articulară anormală* depăşeşte amplitudinea normală sau permite mişcări pe care articulaţia respectivă nu le are; apare în luxaţii, diformităţi congenitale sau leziuni ale ligamentelor şi muşchilor; b) *m. osoasă anormală*, semn obiectiv de certitudine în fracturile complete, în care fragmentele sunt mobile unul pe altul; c) *m. simfizelor*, în sarcină, m. crescută a oaselor bazinului unite prin simfize.

MOBILIZARE, s. f. / mobilisation, s. f. / mobilization. [*Lat.* ***mobilis*** *= mobil, de la* ***movere*** *= a mişca.*] 1) Cu referire la articulaţii: mişcare pasivă, în general repetată, a unei articulaţii sau a unui ansamblu de articulaţii, cu prevenirea oricărei mişcări bruşte sau forţate. M. este efectuată, de obicei, de kineziterapeut. 2) Procesul prin care se realizează mobilitatea unor structuri fixe pentru ca acestea să devină accesibile unui procedeu operator. 3) Eliberarea în circulaţia sanguină a unor substanţe stocate în organism.

MODEL, s. n. / modèle, s. m. / model. [*Fr.* ***modèle***, *de la ital.* ***modello***, *din lat.* ***modulus*** *= măsură.*] Sistem teoretic sau material cu ajutorul căruia pot fi studiate indirect proprietăţile şi transformările altui sistem, mai complex, cu care primul sistem (sistemul model) prezintă analogii. În funcţie de scop, m. pot fi: *euristice* (de cercetare, de ex. un m. experimental), *practice* (ex.: *rinichiul artificial) şi *didactice*. În raport cu procedeele de elaborare se disting *m. analoge structurale* (în care există o analogie de structură a m. cu sitemul modelat, ca în cazul *bionicii) şi *m. analoge funcţionale* (în care m. reproduce doar caracteristici funcţionale ale sistemului modelat, frecvent, în medicină, un mecanism de tip cibernetic – *feed-back, ca în cazul dispozitivelor *pace-maker). În medicină şi biologie sunt deosebit de utile m. biologice: animale de laborator (m. biologice naturale – animale care reproduc boli ale omului şi m. biologice artificiale – animale supuse unor experimente), culturi de celule sau de ţesuturi. Alte m. sunt reprezentări ale unor structuri moleculare. Ex.: m. *mozaicului fluid, dubla elice ADN.

MODELARE, s. f. / modelage, s. m. / modelling. [*Fr.* ***modeler*** *= a modela, de la ital.* ***modello***, *din lat.* ***modulus*** *= măsură.*] Operaţiunea de realizare a unui model. Convenţional cuprinde trei etape: 1) Simplificarea şi esenţializarea structurii sau fenomenului modelat. 2) Realizarea modelului prin aceeaşi formă de mişcare a materiei sau printr-o formă diferită de original. 3) Utilizarea modelului în cercetare sau în practică.

MODUL, s. m. / module, s. m. / modulus. [*Lat.* ***modulus***, *dim. de la* ***modus*** *= măsură, cadenţă.*] 1) Mărime caracterizată statistic printr-o frecvenţă mai mare într-o suită de valori înregistrate. 2) V. vector (def. 2).

MODULATOR, adj. / modulateur, -trice, adj. / modulator. [*Lat.* ***modulator, -oris*** *= cel care modulează, de la* ***modulari*** *= a ritma, a modula şi* ***modulus***, *dim. de la* ***modus*** *= măsură, cadenţă.*] Care determină variaţia unui proces, a unui efect, care produce o *modulaţie.

MODULATORI AI CANALELOR DE POTASIU / modulateurs des canaux potassique / potassium channel modulators. V. canal de potasiu.

MODULAŢIE, s. f. / modulation, s. f. / modulation. [*Lat.* ***modulatio, -onis*** *= cadenţă, modulare, de la* ***modulari*** *= a ritma, a modula şi* ***modulus***, *dim. de la* ***modus*** *= măsură, cadenţă.*] Modificarea sau alterarea funcţiei sau a caracteristicilor unui răspuns determinată de stimuli sau de modificări chimice şi fizice ale mediului.

MODULAŢIE DE AMPLITUDINE / modulation d'amplitude / amplitude modulation. Codajul unui stimul de către un *receptor senzorial, efectuat prin variaţia de amplitudine a răspunsului în funcţie de intensitatea stimulării. Într-o celulă receptoare, la nivelul *situsului de transducţie, stimulul este codificat prin variaţia frecvenţei de generare a potenţialelor de membrană, care se modifică proporţional cu intensitatea stimulului. V. şi modulaţie de frecvenţă.

MODULAŢIE DE FRECVENŢĂ / modulation de fréquence / frequency modulation. Codajul unui stimul sau mesaj nervos prin frecvenţa potenţialului de acţiune şi nu prin variaţia amplitudinii acestuia. V. şi modulaţie de amplitudine.

MOFETĂ, s. f. / mofette, s. f. / mofette. [*Ital.* ***moffetta*** *= exhalaţie fetidă, de la* ***muffa*** *= mucegai.*] Sursă de gaze ivită la suprafaţa solului sub forma unei emanaţii uscate, în special de bioxid de carbon. M. sunt utilizate în tratamentul bolnavilor prin cură externă carbogazoasă, dar care nu pot fi expuşi la băi (în ulceraţii, gangrene) sau nu suportă presiunea mecanică a apei din baie (insuficienţă respiratorie sau cardiacă).

MOGIFONIE, s. f. / mogiphonie, s. f. / mogiphonia. [*Gr.* ***mogis*** *= cu dificultate;* ***phone*** *= voce.*] Tulburare a *fonaţiei la care sunt expuse persoanele cu profesii care impun efort vocal. M. constă în impotenţă vocală crescândă, însoţită de o senzaţie de constricţie la nivelul gâtului, care apare în cursul vorbirii. M. coincide cu relaxarea *corzilor vocale.

MOGIGRAFIE, s. f. / mogigraphie, s. f. / mogigraphia. [*Gr.* ***mogis*** *= cu dificultate;* ***graphein*** *= a scrie.*] Sin.: crampa scriitorului (v.).

MOGILALIE, s. f. / mogilalie, s. f. / mogilalia. [*Gr.* ***mogis*** *= cu dificultate;* ***lalia*** *= vorbire, de la* ***lalein*** *= a vorbi.*] Imposibilitatea de a articula unele silabe.

MOJAR, s. n. / mortier, s. m. / mortar. [*Magh. mozsár = piuliţă pentru pisat.*] Vas de sticlă, porţelan sau metal, cu fundul emisferic, în care se amestecă, prin frecare, sau se zdrobesc diferite substanţe.

MOL, s. m. / mole, s. f. / mol. [*Mol = prescurtarea de la moleculă-gram, din lat. moles = masă informă.*] Unitate de măsură în SI a cantităţii de substanţă. M., cu simbolul mol, reprezintă cantitatea de substanţă, exprimată în grame, numeric egală cu masa moleculară relativă a substanţei date. Ex.: un m. de apă are 18 g, deoarece masa moleculară relativă a apei este 18 u. Cea mai importantă caracteristică a m. este că el conţine, indiferent de natura substanţei, acelaşi număr de molecule, denumit numărul lui Avogadro. Ca urmare, exprimând concentraţiile diferitelor molecule din organism în m. (sau fracţiuni de m.) se cunoaşte exact numărul de particule (molecule). Această exprimare, recomandată în SI, este avantajoasă deoarece permite o apreciere cantitativă a reacţiilor biochimice din organism. Sin. desuet: moleculă-gram.

MOLAL, s. m. / molal, s. m. / molal. [*Mol = prescurtarea de la moleculă-gram, din lat. moles = masă informă.*] Unitate de *molalitate, reprezentând un *mol de substanţă în 1 000 g de solvent.

MOLALITATE, s. f. / molalité, s. f. / molality. [*Mol = prescurtarea de la moleculă-gram, din lat. moles = masă informă.*] Numărul de *moli de solvit pe kilogram de solvent. Obs.: m. se referă la masa solventului, iar *molaritatea la volumul soluţiei.

MOLAR, adj., s. m. / molaire, adj., s. m. / molar. NA: dens molaris (1). [*1) Lat. molaris = măsea; 2) Mol = prescurtarea de la moleculă-gram, din lat. moles = masă informă 3) Lat. moles = masă informă; sau lat. mola = piatră de moară, avorton.*] 1) Măsea. V. dinte, formulă dentară. 2) Care se raportează la un *mol. Ex.: soluţie m., concentraţie m. 3) Cu referire la *mola hidatiformă.

MOLARITATE, s. f. / molarité, s. f. / molarity. [*Mol = prescurtarea de la moleculă-gram, din lat. moles = masă informă.*] Concentraţia unei soluţii exprimată în *moli pe litru de soluţie. În soluţiile foarte diluate, m. şi *molalitatea sunt echivalente. Sin.: concentraţie molară.

MOLĂ, s. f. / môle, s. f. / mole. [*Lat. moles = masă informă; sau lat. mola = piatră de moară, avorton.*] Termen generic prin care este denumită o masă cărnoasă sau tumorală formată în uter din cauza degenerescenţei sau dezvoltării anormale a *oului uman fertilizat. M. se caracterizează macroscopic prin transformarea veziculară a *vilozităţilor coriale, iar microscopic prin hiperplazia şi distrofia *trofoblastului, ca şi prin dispariţia vascularizaţiei vilozităţilor. Aceste procese antrenează moartea precoce a embrionului. Deşi, în general, m. este benignă, uneori are o evoluţie malignă, către *corioepiteliom, tumoră malignă cu tendinţă mare la *metastazare. Clasic se disting două tipuri principale de m.: 1) *M. hidatiformă* sau *veziculară*, caracterizată prin degenerescenţa chistică a vilozităţilor coriale, cu aspect macroscopic de ciorchine de strugure. Sin.: coriom benign. 2) *M. hidatiformă disecantă*, în care componentele m. pătrund în peretele uterin, determinând hemoragie, care impune histerectomia. Sin.: corioadenom.

MOLĂ EMBRIONARĂ / môle embryonnée / sarcofetal pregnancy. Dezvoltarea excepţională e unui embrion în mijlocul unei *mole hidatiforme (v. molă).

MOLĂ HIDATIFORMĂ / môle hydatiforme / hydatidiform mole. V. molă, def. 1.

MOLECULĂ, s. f. / molécule, s. f. / molecule. [*Dim. lat. moles = masă informă.*] Cea mai mică parte dintr-o substanţă chimică ce păstrează, izolată fiind, proprietăţile substanţei respective. M. este alcătuită din una, două sau mai multe specii de atomi reuniţi prin legături chimice, al căror număr este constant pentru o anumită substanţă. Dezagregarea m. în atomii componenţi determină pierderea proprietăţilor acesteia.

MOLECULĂ ANTISENS / molécule antisens / antisense molecule. Sin.: oligonucleotid antisens (v.).

MOLECULĂ-GRAM, s. f. / molécule-gramme, s. f. / grammolecule. [*Dim. lat. moles = masă informă; gramma = greutate mică, din gr. gramma = literă, caracter.*] Sin. desuet pentru mol (v.).

MOLECULĂ VECTOARE / molécule vectrice / carrier molecule, carriere substance. Denumire generică pentru moleculele care sunt utilizate pentru transportul şi concentrarea unui izotop radioactiv la nivelul structurilor (organelor, ţesuturilor) investigate prin *scintigrafie. În prealabil, m. v. este radiomarcată. Ex.: pentru efectuarea unei *scintigrame osoase se utilizează *difosfonaţi marcaţi cu *^{99m}Techneţiu care se fixează specific la nivelul ţesutului osos. Prin urmare, m. v. pentru a fi utilă trebuie să se fixeze specific la nivelul structurii investigate.

MOLECULE DE ADEZIUNE CELULARĂ / molécules d'adhésion cellulaire / cell adhesion molecules. Denumire generală pentru un grup extrem de numeros de molecule (făcând parte din cinci *superfamilii) şi împărţite în două clase distincte: 1) *Ca^{2+}-dependente*, din care fac parte *caderinele, *integrinele şi *selectinele. 2) *Ca^{2+}-independente*, desemnate frecvent prin acronimul CAM (din engl.: *C*ell *A*dhesion *Mo*lecules). V. CAM.

MOLECULE DE ADEZIUNE CELULARĂ VASCULARĂ 1 / molécules d'adhésion cellulaire vasculaire 1 / vascular cell adhesion molecules 1, VCAM-1. *M. de a. c. esenţiale pentru procesele care implică adeziunea leucocitelor la endoteliul vascular: migrarea leucocitelor în plăcile Peyer, mediată de aderarea integrinei 4 la m. de a. c. v. 1; adeziunea leucocitelor la peretele vascular în procesul de aterogeneză; procese vasculitice; interacţiunea celulelor T cu endoteliul în procesul de fibroză din sclerodermie (proces mediat de IL-D şi TNFα, care induc exprimarea m. de a. c. v. 1 pe suprafaţa celulelor endoteliale). Celulele infectate cu HIV şi macrofagele activate induc exprimarea m. de a. c. v. 1 pe endoteliul vascular cerebral. Abrev.: VCAM-1.

MOLECULE DE ADEZIUNE ENDOTELIU-LEUCOCIT 1 / molécules d'adhésion endothélium-leucocyte 1 / endothelium-leukocyte adhesion molecules 1, ELAM-1. Grup de molecule constituit din patru familii: selectine, integrine, superfamilia imunoglobuline şi familia de proteine legate de cartilaj. ELAM-1 sunt implicate în procesele patologice din meningita bacteriană, adeziunea polimorfonuclearelor neutrofile la endoteliu în bolile infecţioase şi în sindroamele vasculitice. Abrev.: ELAM-1.

MOLET, s. n. / mollet, s. m. / calf. NA: sura. [*Fr. mollet, din lat. mollis = moale.*] Partea cărnoasă şi proeminentă a gambei, formată din muşchiul triceps sural.

MOLGRAMOSTIMĂ, s. f. / molgramostime, s. f. / molgramostim. *Factor de creştere uman *recombinant care stimulează proliferarea şi diferenţierea precursorilor granulocitelor, monocitelor şi limfocitelor T.

MOLLUSCUM / molluscum / molluscum. [*Lat. molluscus = molicel, dim. de la mollis = moale.*] Termen general pentru o serie de tumori benigne, unele semănând cu o moluscă (ca formă şi consistenţă). *M. contagiosum*, v.

MOLLUSCUM CONTAGIOSUM / molluscum contagiosum / molluscum contagiosum. Afecţiune cutanată contagioasă şi inoculabilă, de etiologie virală (un virus aparţinând familiei

*_Poxvirus_). Se caracterizează prin prezenţa unor papule albrozate, ombilicate central, cu localizare facială (la nivelul pleoapelor), pe torace şi în regiunea anogenitală. Sin.: boală Bateman (def. 2).

MONGOLISM, s. n. / mongolisme, s. m. / mongolism. [_Mongol = membru al grupului etnic nativ din Asia (datorită aspectului feţei); -ism._] Sin. (nerecomandat) pentru sindrom Down (v.).

MONGOLOID, s. m. / mongoloïde, s. m. / mongoloid. [_Mongol = membru al grupului etnic nativ din Asia (datorită aspectului feţei); gr. eidos = formă._] Subiect afectat de *mongolism.

MONILETHRIX / monilethrix / monilethrix. [_Lat. monile = colier; gr. thrix = păr._] Distrofie ereditară, cu caracter autozomal dominant care afectează bulbul *foliculului pilos şi tija firului de păr. Părul prezintă strangulaţii intermitente şi se rupe uşor. În consecinţă, apar zone de *alopecie în regiunile temporale şi în cea occipitală. Sin.: aplazie moniliformă.

MONILIAZĂ, s. f. / moniliase, s. f. / moniliasis. [_Lat. monile, -is = colier; -ază._] Var.: monilioză. Sin.: candidoză (v.).

MONILIOZĂ. Var. pentru moniliază (v.).

MONILIFORM, adj. / moniliforme, adj. / moniliform. [_Lat. monile, -is = colier; forma = formă._] Despre un canal, un cordon sau o altă formaţiune anatomică care seamănă cu un şirag de mătănii sau cu un colier, prin îngustările repetate pe care le prezintă.

MONITOR, s. n. / moniteur, s. m. / monitor. [_Lat. monitor, -oris = cel care aminteşte, mentor, de la monere = a avertiza._] Dispozitiv electronic destinat supravegherii automatizate a pacienţilor în unităţile de terapie intensivă sau de reanimare cardiacă. M. înregistrează (vizualizează) electrocardiograma, presiunile vasculare, ritmul respirator etc., declanşând totodată o alarmă luminoasă şi sonoră când valorile parametrilor urmăriţi se situează în afara intervalelor de variaţie fixate de medic. V. şi monitorizare.

MONITORIZARE, s. f. / monitorage, s. m., télésurveillance, s. f. / monitoring. [_Lat. monitor, -oris = cel care aminteşte, mentor, de la monere = a avertiza._] Ansamblu de tehnici utilizate în reanimare, terapie intensivă şi în obstetrică (precum şi, în general, în cazul pacienţilor cu probleme cardiorespiratorii) constând în supravegherea, în mod continuu, a unor parametri fiziologici şi, uneori, biochimici cu ajutorul dispozitivelor denumite *monitoare. M. în obstetrică are ca scop supravegherea ritmului cardiac al fătului, ca şi a intensităţii şi frecvenţei contracţiilor uterine ale mamei. M. cea mai complexă se efectuează în reanimare, când este posibilă, şi adesea necesară, supravegherea a numeroşi parametri, pentru majoritatea funcţiilor organismului: frecvenţa şi regularitatea bătăilor cardiace, presiunea arterială şi venoasă, debitul cardiac, frecvenţa respiratorie, oxigenarea, cantitatea de bioxid de carbon expirată, electroencefalograma, presiunea intracraniană, temperatura corporală, ca şi concentraţia în sânge a unor substanţe, îndeosebi glucoza. În sistemele de m. complexe, o serie de parametri sunt vizualizaţi în timp real pe un ecran sau sunt înregistraţi. În unele sisteme de m. se adaptează automat şi terapia necesară corectării parametrilor alteraţi.

MONOAMINĂ, s. f. / monoamine, s. f. / monoamine. [_Gr. monos = singur; ammoniakon = sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia; -ină._] Denumire generică pentru grupul de amine cuprinzând *serotonina şi *catecolaminele (*dopamina, *adrenalina, *noradrenalina). În ansamblu, m. exercită la nivelul sistemului nervos central un rol fiziologic de reglare a tonusului emoţional şi integrare a fenomenelor vieţii vegetative şi ale vieţii de relaţie.

MONOAMINOXIDAZĂ, s. f. / monoamine oxydase / monoamine oxidase. [_Gr. monos = singur; ammoniakon = sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia; -ină; oxys = acru, oxigen; -ază._] Termen generic care desemnează grupul de enzime care catalizează *dezaminarea oxidativă a *monoaminelor şi, ca urmare, le inactivează. M.-o. sunt prezente în cea mai mare parte a ţesuturilor animale (îndeosebi în ficat şi rinichi). Există două tipuri majore: m.-o. A (_MAO A_), care catalizează selectiv *noradrenalina şi *serotonina, şi m.-o. B (_MAO B_), care catalizează selectiv feniletilamina şi *triptamina. Ambele tipuri catalizează *dopaminele. Abrev.: MAO.

MONOARTRITĂ, s. f. / monoarthrite, s. f. / monoarthritis. [_Gr. monos = singur; arthron = articulaţie; -ită._] Artropatie care afectează îndeosebi cotul sau genunchiul la mai mulţi ani după o fractură.

MONOBLAST, s. n. / monoblaste, s. m. / monoblast. [_Gr. monos = singur; blastos = germen._] Prima celulă precursoare a *seriei monocitare, din care la maturaţie rezultă promonocitul. M. prezintă o *cromatină cu structură fină, iar *nucleolii sunt, de regulă, vizibili. În mod normal nu este observat în măduvă sau în sângele periferic, dar poate apărea în leucemia monocitară. V. şi monocit.

MONOBALISM, s. m. / monoballisme, s. m. / monoballism. [_Gr. monos = singur; ballismos = salt, săritură._] Formă de *hemibalism localizată la un singur membru, superior sau inferior.

MONOBLEPSIE, s. f. / monoblepsie, s. f. / monoblepsia. [_Gr. monos = singur; blepsis = vedere, văz._] 1) Tulburare a vederii în care capacitatea de percepţie vizuală a unui ochi este net superioară faţă de cea a celuilalt ochi. 2) Formă de *daltonism în care subiectul percepe doar o singură culoare.

MONOCATENAR, adj. / monocaténaire, adj. / single stranded. [_Gr. monos = singur; lat. catenarius = legat în lanţ, de la catenare = a înlănţui şi catena = lanţ._] Despre o *macromoleculă care posedă un singur lanţ. Ex.: ADN m.

MONOCIT, s. n. / monocyte, s. m. / monocyte. [_Gr. monos = singur; kytos = celulă._] Cel mai mare tip de *leucocit, cu diametrul de 20-25 µm, cu citoplasma uşor bazofilă, conţinând granulaţii fine azurofile şi un nucleu reniform voluminos. M. reprezintă până la maximum 8% din numărul leucocitelor. Precursor imediat al numeroaselor tipuri de *macrofage, m. posedă, ca şi acestea, o capacitate fagocitară şi proprietatea de aderenţă la suprafeţe umede. M. secretă *citokine. V. şi tab. const. hematol.

MONOCITAR, adj. / monocytaire, adj. / monocytic. [_Gr. monos = singur; kytos = celulă._] Care se însoţeşte de *monocitoză. Ex.: angină m.

MONOCITOID, adj. / monocytoïde, adj. / monocytoid. [_Gr. monos = singur; kytos = celulă; eidos = formă._] Care este asemănător *monocitului.

MONOCITOZĂ, s. f. / monocytose, s. f. / monocytosis. [_Gr. monos = singur; kytos = celulă; -oză._] 1) Numărul de *monocite circulante, normal circa 500/mm^3. 2) Prin extensie, creşterea numărului de monocite peste 12% din leucocite (peste 1 500/mm^3). Se observă, tranzitoriu, în bolile acute, îndeosebi în febra tifoidă, endocarditele infecţioase, febrele eruptive, în unele afecţiuni cronice (paludism, febră recurentă etc.) şi în unele forme de leucemii. V. şi mononucleoză infecţioasă.

MONOCITOZĂ ACUTĂ / monocytose aiguë / infectious mononucleosis. Sin.: mononucleoză infecţioasă (v.).

MONOCLONAL, adj. / monoclonal, -ale, -aux, adj. / monoclonal. [_Gr. monos = singur; klon = mlădiţă, lăstar._] Care provine dintr-un singur *clon celular. Ex.: *anticorp m., *imunoglobulină m., *gamapatie m.

MONOCOREE, s. f. / monochorée, s. f. / monochorea. [*Gr. monos = singur; khoreia = dans.*] Mişcări coreice localizate la un singur membru. V. coree.

MONOCROMATIC, adj. / monochromatique, adj. / monochromatic. [*Gr. monos = singur; khroma, -atos = culoare.*] Care este de o singură culoare. Ex.: radiaţie m., lumină m.

MONOCULAR, adj. / monoculaire, adj. / monocular, uniocular. [*Gr. monos = singur; lat. ocularis = de ochi, de la oculus = ochi.*] 1) Care rezultă din utilizarea unui singur ochi. Ex.: vedere m. 2) Despre un sistem optic prevăzut cu un singur ocular. Ex.: microscop m.

MONODACTIL, adj., s. n. / monodactyle, adj., s. m. / monodactylous. [*Gr. monos = singur; daktylos = deget.*]. Persoană care prezintă un singur deget la mână sau la picior.

MONODACTILIE, s. f. / monodactylisme, s. m. / monodactylia. [*Gr. monos = singur; daktylos = deget.*] Anomalie caracterizată prin prezenţa unui singur deget la mână sau la picior. Sin.: monodactil.

MONODACTILISM, s. n. / monodactylisme, s. m. / monodactylism. [*Gr. monos = singur; daktylos = deget; -ism.*] Sin.: monodactilie (v.).

MONOFAGIE, s. f. / monophagie, s. f. / monophagia. [*Gr. monos = singur; phagein = a mânca.*] Mod de nutriţie bazat pe un singur fel de hrană.

MONOFAZIC, adj. / monophasique, adj. / monophasic. [*Gr. monos = singur; phasis = aparenţă, răsăritul unei stele, de la phainein = a apărea.*] Aspect al unei înregistrări grafice caracterizat prin prezenţa unei singure faze (pozitivă sau negativă).

MONOFAZIE, s. f. / monophasie, s. f. / monophasia. [*Gr. monos = singur; phasis = vorbire.*] Tulburare a vorbirii în care bolnavul repetă mereu un singur sunet, un cuvânt sau o propoziţie.

MONOFTALM, adj., s. m. / monophtalme, adj., s. m. / monophthalmus. [*Gr. monos = singur; ophthalmos = ochi.*] (Persoană) care nu posedă decât un singur ochi, sau la care doar un ochi este funcţional.

MONOFTALMIE, s. f. / monophtalmie, s. f. / monophthalmia. [*Gr. monos = singur; ophthalmos = ochi.*] Absenţa congenitală a unui ochi, spre deosebire de *anoftalmie, care înseamnă absenţa congenitală a ambilor ochi.

MONOGAMIE, s. f. / monogamie, s. f. / monogamy. [*Gr. monos = singur; gamos = căsătorie.*] 1) Forma de căsătorie cea mai răspândită: bărbatul are o singură soţie, femeia are un singur soţ. În majoritatea ţărilor lumii, m. este stipulată prin lege, bigamia (contractarea a două căsătorii paralele) fiind sancţionată prin lege. V. şi poligamie. 2) Stare a unei plante unisexuate.

MONOGEN, adj. / monogène, adj. / monogen. [*Gr. monos = singur; gennan = a produce.*] 1) Element chimic monovalent care se combină într-o singură proporţie. 2) *Antiser produs prin utilizarea unui singur antigen.

MONOGENEZĂ, s. f. / monogenèse, s. f. / monogenesis. [*Gr. monos = singur; genesis = producere, de la gennan = a produce.*] 1) Producerea unui singur descendent, de sex feminin sau masculin. 2) Denumire dată generaţiei directe în care indivizii se reproduc în acelaşi mod, sexuat sau asexuat, spre deosebire de *digeneză. 3) Teorie conform căreia toate organismele vii se dezvoltă dintr-o singură celulă. 4) Uneori termenul este utilizat ca sin. pentru reproducere asexuată.

MONOGENIC, adj. / monogénique, adj. / monogenic. [*Gr. monos = singur; genos = neam, urmaş, generaţie sau gennan = a produce.*] Care se referă la o singură *genă; care depinde sau este influenţat de o singură genă.

MONOHIBRID, adj. sau s. m. / monohybride, adj. ou s. m. / monohybrid. [*Gr. monos = singur; lat. hybrida = metis, cu sânge amestecat, din gr. hybris = violenţă, viol.*] 1) Despre un subiect care diferă de părinţi printr-un singur *caracter. 2) *Hibrid care se deosebeşte de părinţi printr-un singur caracter.

MONOIDEISM, s. n. / monoïdéisme, s. m. / monoideism. Concentrarea atenţiei unui subiect către o singură idee.

MONOKINĂ, s. f. / monokine, s. f. / monokine. [*Gr. monos = singur; (kytos = celulă); kinein = a mişca; -ină.*] Substanţă asemănătoare *limfokinei, secretată de *monocite şi de *macrofage.

MONOMANIE, s. f. / monomanie, s. f. / monomania. [*Gr. monos = singur; mania = nebunie.*] Termen vetust care denumeşte o afectare mentală caracterizată prin distorsiunea proceselor de gândire cu referire la un singur subiect sau la o singură idee. Se manifestă, în general, sub forma unui *delir parţial exprimat printr-o pasiune exaltată şi expansivă (*erotomanie, *piromanie) sau *fobii variate, *obsesii diferite, de fiecare dată unice. Sin.: delir parţial.

MONOMELIC, adj. / monomélique, adj. / monomelic. [*Gr. monos = singur; melos = extremitate, membru.*] Care se referă la un singur membru.

MONOMELIE, s. f. / monomélie, s. f. / monomelia. [*Gr. monos = singur; melos = extremitate, membru.*] *Ectromelie totală a unui singur membru inferior.

MONOMER, adj., s. m. / monomère, adj., s. m. / monomer. [*Gr. monos = singur; meros = parte.*] Veriga de bază a unui polimer. Ex.: în cazul macromoleculelor proteice, m. sunt aminoacizii, iar în cazul acizilor nucleici, nucleotizii.

MONOMIOZITĂ, s. f. / monomyosite, s. f. / monomyositis. [*Gr. monos = singur; mys, myos = muşchi; -ită.*] Inflamaţia unui muşchi izolat. Termenul este utilizat îndeosebi pentru *miozita cu caracter recidivant a muşchiului biceps brahial.

MONOMORF, adj. / monomorphe, adj. / monomorphic. [*Gr. monos = singur; morphe = formă.*] Despre un fenomen, o stare, o boală ale căror manifestări prezintă aceeaşi formă.

MONONEUROPATIE, s. f. / mononeuropathie, s. f. / mononeuropathy. [*Gr. monos = singur; neuron = nerv; pathe = afecţiune.*] Boală care afectează un singur nerv. V. multinevrită, neuropatie periferică.

MONONEVRITĂ, s. f. / mononévrite, s. f. / mononeuritis. [*Gr. monos = singur; neuron = nerv; -ită.*] Afectarea izolată a unui nerv periferic, îndeosebi în caz de paralizie *tronculară a unui membru.

MONONUCLEAR, adj., s. n. / mononucléaire, adj., s. m. / mononuclear. [*Gr. monos = singur; lat. nucleus = sâmbure, nucleu.*] 1) Care nu are decât un singur nucleu. 2) Celulă sanguină care nu posedă decât un singur nucleu nesegmentat (în opoziţie cu granulocitele denumite polinucleare, care, de fapt, au tot un singur nucleu, care este polilobular, v. polinuclear). *Monocitele şi *limfocitele sunt m.

MONONUCLEOTID, s. n. / mononucléotide, s. m. / mononucleotide. [*Gr. monos = singur; lat. nucleus = sâmbure, nucleu.*]. Produs obţinut prin descompunerea (digestie sau hidroliză) acidului nucleic. Este alcătuit din acid fosforic şi o pentoză.

MONONUCLEOZĂ, s. f. / mononucléose, s. f. / mononucleosis. [*Gr. monos = singur; lat. nucleus = sâmbure, nucleu; -oză.*] Creşterea numărului de leucocite *mononucleare în sânge.

MONONUCLEOZĂ INFECŢIOASĂ / mononucléose infectieuse / infectious mononucleosis, glandular fever. Boală infecţioasă acută, relativ puţin contagioasă, determinată de *virusul Epstein-Barr, a cărui poartă de intrare este orofaringiană sau sanguină. Celulele țintă sunt *limfocitele B cu receptori de membrană pentru acest virus. Boala infectează îndeosebi adulții tineri și este definită prin criterii clinice (febră, angină, adenopatii, splenomegalie), hematologice (leucocitoză cu mononucleoză intensă și limfocite atipice) și serologice (anticorpi heterofili și/sau anticorpi specifici față de virusul Epstein-Barr, care pot fi evidențiați prin *reacția Paul-Bunnell-Hăngănuțiu). Sin.: angină monocitară, boală Pfeiffer, febră ganglionară, monocitoză acută.

MONOPLEGIE, s. f. / monoplégie, s. f. / monoplegia. [*Gr. **monos** = singur; **plege** = lovitură.*] Paralizie limitată la un singur membru.

MONOPODIE, s. f. / monopodie, s. f. / monopodia. [*Gr. **monos** = singur; **pous, podos** = picior.*] Tip de *simelie caracterizat prin existența unui singur picior median.

MONORHIDIE, s. f. / monorchidie, s. f. / monorchidism. [*Gr. **monos** = singur; **orkhis, -idos** = testicul.*] Absența congenitală a unui testicul. V. și anorhidie.

MONOSIMPTOMATIC, adj. / monosymptomatique, adj. / monosymptomatic. [*Gr. **monos** = singur; **symptoma, -atos** = ceea ce survine împreună, de la **syn** = împreună, **piptein** = a veni.*] Care se manifestă printr-un singur *simptom.

MONOSINAPTIC, adj. / monosynaptique, adj. / monosynaptic. [*Gr. **monos** = singur; **synapsis** = punct de legătură, de la **syn** = împreună, **hapsis** = unire și **haptein** = a prinde, a atașa.*] Care se referă la o singură *sinapsă. Ex.: *reflex m.

MONOSOMIE, s. f. / monosomie, s. f. / monosomy. [*Gr. **monos** = singur; **soma, -atos** = corp.*] Boală determinată de absența unui cromozom dintr-o pereche, toți ceilalți cromozomi fiind normali, dispuși în perechi. Anomalia poate afecta perechea de cromozomi sexuali sau gonozomi. Acesta este cazul *sindromului Turner. Alteori, este alterată o pereche de cromozomi somatici sau autozomi. M.p. 18p și 18q, sin.: sindrom de Grouchy.

MONOSOMIE PARȚIALĂ / monosomie partielle / partial monosomy. Stare rezultată în urma pierderii unui fragment de cromozom. Ex.: în *sindromul Lele-Penrose se produce deleția brațului lung al cromozomului 13.

MONOSPORIOZĂ, s. f. / monosporiose, s. f. / monosporiosis. [*Gr. **monos** = singur; **spora** = sământă, de la **sperein** = a însământa; **-oză**.*] Boală în general cutaneomucoasă, determinată de ciuperci din genul *Monosporium*.

MONOTERAPIE, s. f. / monothérapie, s. f. / monotherapy. [*Gr. **monos** = singur; **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] Tratament bazat pe un singur medicament sau pe o singură tehnică.

MONOTERMIE, s. f. / monothermie, s. f. / monothermia. [*Gr. **monos** = singur; **therme** = căldură.*] Anomalie de termoreglare constând în menținerea neschimbată a temperaturii în tot cursul zilei.

MONOVALENT, adj. / monovalent, -e, adj. / monovalent. [*Gr. **monos** = singur; lat. **valens, -ntis** = tare, viguros, de la **valere** = a valora.*] 1) Care posedă o singură *valență. 2) Despre un ser terapeutic sau vaccin cu specificitate pentru un singur antigen sau care acționează specific asupra unei singure suşe microbiene.

MONOXID DE AZOT / monoxyde d'azot / nitric oxide. [*Gr. **monos** = singur; **oxys** = acru, oxigen; **a** - priv.; **zoe** = viață.*] Sin.: oxid nitric (v.).

MONOXID DE CARBON / oxyde de carbon / carbon monoxide. [*Gr. **monos** = singur; **oxys** = acru, oxigen; lat. **carbo, -onis** = cărbune.*] Sin.: oxid de carbon (v.).

MONOZAHARIDE, s. n. pl. / monosaccharides, s. m. pl. / monosaccharides. [*Gr. **monos** = singur; lat. **saccharum**, gr. **sakkharon** = zahăr.*] Sin.: oze (v.).

MONOZIGOT, adj. / monozygote, adj. / monozygotic. [*Gr. **monos** = singur; **zygotos** = legat împreună, de la **zygor** = eu unesc.*] Despre gemenii identici care provin din același ovul fecundat, dintr-un *ou unic, având *placenta comună. Se disting: 1) *M. dicorionic* sau *diamniotic*, care caracterizează gemenii adevărați, când oul inițial s-a divizat foarte precoce, în prima zi a *fecundației, și, ca urmare, cele două ouă rezultate din scindarea oului inițial se implantează ca la *dizigoți, rezultând două placente distincte, fiecare având un *corion și un *amnios propriu. 2) *M. heteroalelic*, caracteristică a gemenilor adevărați care prezintă anomalii ale genelor din cromozomii proprii, fiind deosebiți prin *alele diferite. 3) *M. heterocariot*, caracteristică a gemenilor adevărați care, deși proveniți dintr-un singur ou, nu au cromozomii identici. 4) *M. monocorionic* și *diamniotic* se referă la gemenii adevărați care au în comun o placentă și un corion, dar fiecare are amniosul propriu, cei doi saci amniotici fiind separați printr-un *cloazon. 5) *M. monocorionic* și *monoamniotic*, atunci când gemenii adevărați care au în comun o singură placentă, un singur corion și un singur amnios; în consecință, gemenii sunt situați în același sac amniotic. Sin.: univitelin. V. și geamăn.

MONSTRU, s. m. / monstre, s. m. / monster. [*Lat. **monstrum** = arătare.*] Făt cu o formă aberantă față de normal, cu malformații congenitale multiple, de regulă incapabil să-și realizeze funcțiile vitale. *M. dubli* se numesc siamezi; uneori aceștia supraviețuiesc.

MONSTRUOZITATE, s. f. / monstruosité, s. f. / monstrosity. [*Lat. **monstrositas, -atis** = monstruozitate, de la **monstrum** = arătare.*] Diformitate congenitală majoră. V. și anomalie.

MONTURĂ, s. f. / montage, s. m. / mounting. [*Fr. **monture** = montură, din lat. pop. **montare** = a urca, de la **mons, -ntis** = munte.*] Parte dintr-un sistem în care se fixează o piesă. *M. de probă* este rama de ochelari pentru lentilele corectoare.

MORAXELLA CATARRHALIS / Moraxella catarrhalis / Moraxella catarrhalis. [*Victor Morax, oftalmolog francez, medic la Hôpitaux de Paris, 1866-1935; lat. **catarrhus** = guturai, de la gr. **kata** = în jos, **rhein** = a curge.*] Specie de coci aerobi Gram-negativi și oxidazo-pozitivi din genul *Moraxella* (*Branhamella*), genul *Neisseriaceae*, componentă a florei banale a nazofaringelui uman. Este cauză ocazională de otită medie, sinuzită și infecție bronhopulmonară. Sin. vechi, în ordine cronologică: *Micrococcus catarrhalis, Neisseria catarrhalis, Branhamella catarrhalis.*

MORBID, adj. / morbide, adj. / morbid. [*Lat. **morbidus** = bolnăvicios, de la **morbus** = boală.*] Care indică o stare bolnăvicioasă, care ține de o boală; nesănătos din punct de vedere fizic, psihic sau moral. Ex.: proces m., teamă m.

MORBIDITATE, s. f. / morbidité, s. f. / morbidity. [*Lat. **morbidus** = bolnăvicios, de la **morbus** = boală.*] 1) Caracterul a ceea ce este *morbid; *predispoziție la îmbolnăvire. 2) Indicator al stării de sănătate, rezultat din raportul dintre numărul bolnavilor și întreaga populație dintr-un anumit teritoriu, într-o anumită perioadă de timp. De obicei, numărul de cazuri de boală se raportează la 100 000 de locuitori. *M. generală* cuprinde toate cazurile noi de îmbolnăvire apărute într-o populație. *M. specifică* se calculează după anumite criterii, cel mai adesea pentru o anumită boală sau un grup de boli și pe grupe de vârstă. V. incidență și prevalență.

MORBIGEN, adj. / morbigène, adj. / morbific. [*Lat. **morbus** = boală; gr. **gennan** = a genera.*] Care cauzează sau produce o boală.

MORBILIFORM, adj. / morbilliforme, adj. / morbilliform. [*Lat. medievală **morbilli** = rujeolă, de la **morbus** = boală; **forma** = formă.*] Element tegumentar care seamănă cu cel specific erupției cutanate din *rujeolă. Ex.: eritem (rush) m.

MORBILLIVIRUS / Morbillivirus / Morbillivirus. [*Lat. medievală **morbilli** = rujeolă, de la **morbus** = boală; **virus** = venin,* *otravă.*] Gen de virusuri ARN care aparţine familiei *Paramyxoviridae*.

MORB POTT / mal de Pott / Pott's disease. [*Lat. **morbus** = boală; **Sir Percival Pott**, chirurg englez, 1714-1788.*] Tuberculoză vertebrală, *spondilodiscită tuberculoasă cu afectarea corpilor vertebrali, care determină *gibozitate (prin tasarea distructivă a vertebrelor afectate). În cazurile grave se poate complica cu *paraplegie.

MORBI-MORTALITATE, s. f. / morbi-mortalité, s. f. / morbidy and mortality. *Morbiditatea şi *mortalitatea cumulate.

MORBUS, s. n. / morbus, s. m. / morbus. [*Lat. **morbus** = boală.*] Boală; în general se asociază cu un nume propriu sau cu un caracter esenţial al afecţiunii. Ex.: *m. nauticus* – rău de mare; *m. coxae senilis* – coxartroză.

MORDEX, s. n. / mordex, s. m. / mordex. [*Lat. **mordax, -acis** = care muşcă, de la **mordere** = a muşca.*] Raporturi de ocluzie interdentară între arcada superioară şi cea inferioară atunci când gura este închisă. *M. apertus*: ocluzie deschisă interincisivi.

MORFEA, s. f. / morphée, s. f. / morphea. [*Gr. **morphe** = formă.*] Leziune din *sclerodermia în plăci, unică sau multiplă, caracterizată printr-o pată eritematoasă a cărei extensie este marcată de o zonă periferică violacee, pe când centrul său este alb sidefiu, scleros şi atrofic.

MORFEIC, adj. / morphéique, adj. / morpheic. [*Gr. **Morpheos** = zeul somnului.*] Care are loc în timpul somnului.

MORFINĂ, s. f. / morphine, s. f. / morphine. [*Gr. **Morpheos** = zeul somnului (datorită acţiunii soporifice a drogului); **-ină**.*] Principalul şi cel mai activ alcaloid al opiului, $C_{17}H_{19}NO_3$. Se prezintă ca o pulbere albă, solubilă în soluţii acide şi bazice, fiind utilizată sub formă de săruri: clorhidrat sau sulfat. Acţiunea farmacologică a m., complexă, se exprimă în esenţă la nivelul SNC. Chiar în doze foarte mici (5-10 mg), m. exercită o uşoară acţiune analgezică, însoţită de euforie prin deprimarea cortexului cerebral şi favorizează somnul. La doze mari, provoacă un somn comatos şi, frecvent, o depresie a centrilor respiratori bulbari. De aceea, utilizarea terapeutică a m. este limitată la cazurile grave, îndeosebi în sindroamele dureroase care nu răspund la alte analgezice. S-a demonstrat existenţa* m. endogene. V. şi morfinism, morfinomanie.

MORFINE ENDOGENE / morphines endogénes / endogenous morphines. Proteine formate din aminoacizi elaboraţi în creier. Ele se pot fixa pe *receptorii pentru opioide din anumite structuri cerebrale producând o acţiune sedativă asupra durerii comparabilă cu cea a *morfinei. M. e. sunt *enkefalinele şi *endorfinele.

MORFINISM, s. n. / morphinisme, s. m. / morphinism. [*Gr. **Morpheos** = zeul somnului (datorită acţiunii soporifice a drogului); **-ină; -ism**.*] Stare patologică determinată de consumul cronic sau excesiv de *morfină. M. apare şi în sevrajul la morfină. V. şi morfinomanie.

MORFINOMANIE, s. f. / morphinomanie, s. f. / morphinomania. [*Gr. **Morpheos** = zeul somnului (datorită acţiunii soporifice a drogului); **-ină; mania** = nebunie.*] *Toxicomanie la *morfină.

MORFINOMIMETIC, adj. / morphinomimétique, adj. / morphinlike. [*Gr. **Morpheos** = zeul somnului (datorită acţiunii soporifice a drogului); **-ină; mimetikos** = care imită, de la **mimeisthai** = a imita.*] Care exercită o acţiune asemănătoare cu cea a *morfinei. Ex.: medicament m.

MORFOGEN, adj. / morphogène, adj. / morphogenic. [*Gr. **morphe** = formă; **gennan** = a produce.*] Factor difuzibil, prezent, probabil, îndeosebi în *embriogeneză, capabil să suscite răspunsuri celulare diferite în funcţie de un gradient de concentraţie. Singura substanţă de acest tip identificată până în prezent la vertebrate este *acidul retinoic, care se fixează pe receptorii nucleari legaţi la ADN. Unul din ei, codificat prin gena *hap*, este implicat în hepatocarcinomul indus prin virusul *hepatitei virale B (HBV).

MORFOGENEZĂ, s. f. / morphogenèse, s. f. / morphogenesis. [*Gr. **morphe** = formă; **genesis** = producere, de la **gennan** = a produce.*] Proces care survine în dezvoltarea organismelor pluricelulare, în cursul căruia celulele *diferenţiate se organizează în structuri multicelulare complexe şi dobândesc o formă specifică (ţesuturi şi organe) adaptată diferitelor funcţii. Derularea m., care se efectuează în paralel şi independent de diferenţierea celulară, se află sub control genetic.

MORFOGNOZIE, s. f. / morphognosie, s. f. / morphognosia. [*Gr. **morphe** = formă; **gnosis** = percepere, cunoaştere, de la **gnonai** = a cunoaşte.*] Capacitatea unui subiect de a recunoaşte, prin intermediul simţului tactil, forma obiectelor.

MORFOGRAFIE, s. f. / morphographie, s. f. / morphography. [*Gr. **morphe** = formă; **graphein** = a scrie.*] Clasificarea organismelor în funcţie de formă şi de structură.

MORFOLOGIE, s. f. / morphologie, s. f. / morphology. [*Gr. **morphe** = formă; **logos** = ştiinţă.*] 1) Studiul şi descrierea formei exterioare a organismelor vii (animale sau vegetale) şi a organelor acestora. Include anatomia, histologia, embriologia comparată. 2) Prin extensie, aspectul macroscopic al organismelor sau al diferitelor organe.

MORFOMETRIE, s. f. / morphométrie, s. f. / morphometry. [*Gr. **morphe** = formă; **metron** = măsură.*] Măsurarea formelor organismelor.

MORFOTIP, s. n. / morphotype, s. m. / morphotype. [*Gr. **morphe** = formă; **typos** = tip.*] Categorie în care este clasificat un individ în funcţie de caracteristicile sale morfologice macroscopice.

MORGAN, s. m. / Morgan, s. m. / Morgan. [*__Thomas H. Morgan__, genetician american, 1866-1945.*] Unitate de măsură a distanţei dintre genele aceluiaşi cromozom, exprimând procentajul de *crossing-over pentru fiecare meioză. M. este o unitate foarte mare, lungimea totală a întregului genom uman fiind de 30 M, de aceea se utilizează în mod curent submultiplul centimorgan. Un M. corespunde, în primă aproximaţie, la 10^8 perechi de baze ADN.

MORGANELLA / Morganella / Morganella. [*__Harry de Riemer Morgan__, bacteriolog englez, Londra, 1863-1931.*] Gen de bacili mobili din familia *Proteeae*, întâlnit în fecalele umane şi ale altor mamifere. *M. morganii*, singura specie a genului, este un microb patogen oportunist care poate produce infecţii de tract urinar şi, secundar, infecţii ale tractului respirator, sângelui şi plăgilor.

MORGĂ, s. f. / morgue, s. f. / morgue. [*Fr. **morgue**.*] 1) Clădire destinată păstrării cadavrelor. 2) Încăpere în care se fac autopsiile.

MORIA, s. f. inv. / moria, s. f. / moria. [*Gr. **moria** = nebunie.*] Tendinţă anormală de a spune glume, îndeosebi neadecvate situaţiei şi puerile. Poate fi în relaţie cu dezvoltarea unor tumori cerebrale.

MORTAL, adj. / mortel, -elle, adj. / mortal. [*Lat. **mortalis** = muritor, de la **mors, -rtis** = moarte.*] Sin.: letal (v. def. 1.).

MORTALITATE, s. f. / mortalité, s. f. / mortality. [*Lat. **mortalitas, -atis** = pieire, de la **mors, -rtis** = moarte.*] Indice rezultat din raportarea numărului de decese dintr-o populaţie la totalul populaţiei respective, pentru o anumită perioadă de timp, de obicei un an. Se disting: 1) *M. generală* se exprimă prin numărul de decese la 1 000 de locuitori, *m. prin anumite boli*, prin raportarea la 100 000 de locuitori. 2) *M. maternă*, „decesul unei femei survenit în cursul sarcinii sau într-un interval de 42 de zile de la sfârşitul sarcinii" (OMS). 3) *M. infantilă*, numărul de copii decedaţi în cursul primului an de viaţă raportat la numărul total de copii născuţi vii. 4) *M. natală* sau *mortinatalitatea* este numărul de copii născuţi morţi raportat la totalitatea naşterilor. 5) *M. neonatală*, numărul de copii decedaţi în prima lună de la naştere raportat la numărul de copii născuţi vii. 6) *M. perinatală*, numărul de copii născuţi morţi sau decedaţi în primele şase zile de viaţă raportat la totalitatea naşterilor.

MORTIFICARE, s. f. / mortification, s. f. / mortification. [*Lat.* ***mortificare*** *= a face să moară ceva, de la* ***mors, -rtis*** *= moarte,* ***ficare,*** *derivat de la* ***facere*** *= a face.*] Pierderea funcţiilor unui ţesut sau organ (*necroză) din cauza unui proces septic sau ca urmare a întreruperii irigaţiei sanguine în teritoriul respectiv. *M. pulpară*, necroza pulpei dentare.

MORTINATALITATE, s. f. / mortinatalité, s. f. / mortinatality. [*Lat.* ***mors, -rtis*** *= moarte;* ***natalis*** *= referitor la naştere, de la* ***natus*** *= născut.*] 1) Proporţia naşterilor de copii morţi. V. şi mortalitate. 2) Mortalitate în uter într-o gestaţie cu durată peste 6 luni (în unele ţări).

MORULĂ, s. f. / morula, s. f. / morula. [*Lat.* ***morum*** *= dudă;* ***-ulă.***] Denumire a *oului pe cale de a se segmenta, când cavitatea de segmentare nu este sau este puţin formată. Este primul stadiu de segmentare a oului fecundat (aspectul unei mure) înainte de a trece în stadiul de *blastulă.

MORVĂ, s. f. / morve, s. f. / glanders. [*Fr.* ***morve,*** *din lat.* ***morbus*** *= boală;* ***morva*** *era prin excelenţă o boală a calului - după Littré.*] Boală infecţioasă extrem de contagioasă şi adesea mortală, cauzată de bacilul *Malleomyces mallei*. Apare îndeosebi la animale (cai, catâri), dar poate fi transmisă şi la om. Se manifestă prin afectarea căilor respiratorii sau nodozităţi şi abcese cutanate. Pop.: răpciugă.

MOSTRĂ, s. f. / échantillon, s. m. / sample. [*Neogr.* ***mostra*** *= mostră.*] Sin.: eşantion (v.).

MOTILINĂ, s. f. / motiline, s. f. / motilin. [*Lat.* ***motus*** *= mişcare, de la* ***movere*** *= a mişca, sau* ***motitare*** *= a se agita;* ***-ină.***] Polipeptid alcătuit din 22 de aminoacizi, secretat la om doar de celulele EC_1 ale mucoasei duodenale. Gena codantă a precursorului, alcătuit din 115 aminoacizi, se află pe cromozomul 6. M. acţionează asupra motricităţii esofagului inferior şi, mai slab, asupra celei intestinale.

MOTILITATE, s. f. / motilité, s. f. / motility. [*Lat.* ***motus*** *= mişcare, de la* ***movere*** *= a mişca, sau* ***motitare*** *= a se agita.*] 1) Capacitate de mişcare. 2) Ansamblu de mişcări proprii unui sistem (ex.: *m. viscerală*) sau unui organ (ex.: *m. gastrică, m. oculară*). 3) *M. supleată*, mişcări produse de grupele musculare vecine muşchilor paralizaţi şi destinată să remedieze în parte inactivitatea acestora.

MOTIVAŢIE, s. f. / motivation, s. f. / motivation. [*Lat.* ***motivus*** *= mobil, de la* ***movere*** *= a mişca.*] Ansamblul factorilor conştienţi sau/şi inconştienţi care determină un act, o conduită.

MOTONEURON, s. m. / motoneurone, s. m. / motoneuron. [*Lat.* ***motor, -oris*** *= cel care pune în mişcare, de la* ***movere*** *= a mişca; gr.* ***neuron*** *= nerv.*] Celulă nervoasă cu funcţie motorie. Sin.: neuron motor.

MOTOR, adj., s. n. / moteur, -trice, adj., s. m. / motor. [*Lat.* ***motor, -oris*** *= cel care pune în mişcare, de la* ***movere*** *= a mişca.*] 1) Care determină mişcarea, care contribuie la efectuarea sa sau se referă la mişcare: nerv m., tulburare m., fibre m. 2) Aparat care produce o energie mecanică.

MOTRICITATE, s. f. / motricité, s. f. / motricity. [*Lat.* ***motor, -oris*** *= cel care pune în mişcare, de la* ***movere*** *= a mişca.*] Proprietate pe care o posedă centrii nervoşi de a declanşa contracţia musculară.

MOXA, s. f. / moxa, s. m. / moxa. [*Jap.* ***moe kusa*** *= iarbă care arde.*] Bastonaş sau sferă mică dintr-o substanţă combustibilă care se depune în anumite puncte ale corpului pentru producerea unei cauterizări. V. şi moxibustie.

MOXIBUSTIE, s. f. / moxibustion, s. f. / moxibustion. [*Jap.* ***moe kusa*** *= iarbă care arde; lat.* ***bustum*** *= rug, sau* ***combustus,*** *de la* ***comburere*** *= a arde.*] Procedeu terapeutic practicat încă din Antichitate în Extremul Orient, constând în aplicarea în anumite puncte ale corpului a unei substanţe (*moxa) care după aprindere arde lent.

MOYAMOYA, s. f. / moyamoya, s. m. / moyamoya. [*Jap.* ***moyamoya*** *= ceţos, vag; denumirea vine de la aspectul brumat, „în fum de ţigară" şi se referă la imaginile în corolă observate la examinarea fundului de ochi.*] Sin.: boală moyamoya (v.).

MOZAIC, s. n. / mosaïque, s. m. / mosaic. [*Ital.* ***mosaico,*** *din lat.* ***musivum*** *= lucrare în mozaic, de la gr.* ***mouseios*** *= referitor la Muze.*] 1) Anomalie a repartiţiei cromozomilor survenită în anumite celule, după fecundaţie. Ca urmare, organismul conţine celule al căror *cariotip este diferit de cel al ansamblului celulelor. În m. pot exista una sau mai multe subpopulaţii celulare diferite genetic. Frecvent, o populaţie celulară este normală şi alta conţine un cromozom defect. Ex.: *sindroamele Down şi Turner. 2) Aspect al mucoasei colului uterin observat colposcopic: suprafeţe poligonale sau ovale, alb-galbene, sunt separate de dungi roşietice. 3) Denumire generică dată unor viroze vegetale: m. tutunului, m. tomatelor.

MOZAIC FLUID / mosaïque fluid / fluid mosaic. Denumirea modelului molecular prin care sunt reprezentate actualmente biomembranele: *dublul strat lipidic în care se află incluse integral, sau la suprafaţa acestuia, proteinele care, datorită *fluidităţii membranei, prezintă un grad de mobilitate.

MUCILAGIU, s. n. / mucilage, s. m. / mucilage. [*Lat.* ***mucilago, -ginis,*** *de la* ***mucus*** *= mucus.*] 1) Soluţie coloidală apoasă viscoasă de macromolecule naturale sau de sinteză, obţinută prin îmbibarea cu apă sau prin extracţie directă dintr-un produs vegetal. 2) Policeramid care are în compoziţie heteropoliholozide, la care se adaugă sau nu acizi uronici. Policeramidele au masa moleculară de 5.10^4-10^6 Da şi caracter acid (când conţin acizi ceronici) sau bazic. Prin absorbţie de apă îşi măresc considerabil volumul, de unde utilizarea lor ca substanţe farmaceutice auxiliare. Exercită un efect de stimulare a peristaltismului intestinal şi laxativ uşor.

MUCINAZĂ, s. f. / mucinase, s. f. / mucinase. Enzimă care există la nivelul mucoasei intestinale şi care determină coagularea *mucusului. V. şi mucină.

MUCINĂ, s. f. / mucine, s. f. / mucin. [*Lat.* ***mucus*** *= mucus;* ***-ină.***] *Glicoproteină azotată prezentă în secreţiilor glandelor mucoase, bogată în fucoză (*fucomucină*) sau în acid sialic (*sialomucină*). M. nu sunt hidrolizabile prin enzime proteolitice şi, de aceea, asigură o protecţie eficientă a mucoaselor, îndeosebi a celor digestive.

MUCINOZĂ, s. f. / mucinose, s. f. / mucinosis. [*Lat.* ***mucus*** *= mucus;* ***-ină; -oză.***] Infiltraţie cutanată determinată de acumularea de *mucină compusă îndeosebi din *mucopolizaharide acide, care pot fi identificate cu ajutorul unor coloranţi speciali (albastru de toluidină, mucicarmin). Se disting: 1) *M. focală*, nodul cu m. dermică. 2) *M. foliculară.* 3) *M. papuloasă* se caracterizează printr-o infiltraţie mucinoasă a dermului care conduce la formarea de papule diseminate şi printr-un aspect scleros al pielii; în sânge este detectată, de regulă, o *imunoglobulină monoclonală.

MUCINOZĂ FOLICULARĂ / mucinose folliculaire / follicular mucinosis. Boală a *foliculului pilos în care se produce o inflamaţie cu infiltraţie electivă de *mucină. Se observă îndeosebi la adultul tânăr, generând arii de *alopecie, iar la nivelul feţei şi gâtului plăci roşietice sau papule foliculare.

MUCITĂ, s. f. / mucite, s. f. / mucitis. Inflamaţie a unei *mucoase. Se produce adesea consecutiv *chimioterapiei sau *radioterapiei.

MUCOASĂ, s. f. / muqueuse, s. f. / mucous membrane. NA: tunica mucosa. [*Fr. muqueuse, din lat. mucosus = mucos, de la mucus = mucus.*] Membrană formată din epiteliu cilindric sau pavimentos care căptuşeşte peretele intern al cavităţilor naturale şi al organelor cavitare.

MUCOASĂ PITUITARĂ / muqueuse pituitaire / mucous membrane of nose, schneiderian membrane. NA: membrana mucosi nasi (regio olfactoria). V. pituitară, def. 2.

MUCOCEL, s. n. / mucocèle, s. f. / mucocele. [*Lat. mucus = mucus; gr. kele = tumoră, hernie.*] Formaţiune chistică al cărei conţinut este alcătuit din mucus. V. mucocel apendicular şi mucocel lacrimal.

MUCOCEL APENDICULAR / mucocèle appendiculaire / mucocele of the appendix. Pseudotumoră a apendicelui caracterizată prin acumularea de mucus în lumenul apendicelui. Se deosebesc două tipuri de m. a.: prin hiperplazia epiteliului glandular şi prin obstrucţia lumenului apendicular.

MUCOCEL LACRIMAL / mucocèle lacrymale / lacrimal mucocele. Dilataţie a sacului lacrimal prin acumulare de substanţă gălbuie viscoasă, ca urmare a obstrucţiei canalului lacrimonazal. Local se observă o tumefacţie rece (neinflamatorie) circumscrisă, de formă ovoidală.

MUCOGRAFIE, s. f. / mucographie, s. f. / mucography. [*Lat. mucus; gr. graphein = a înscrie.*] Studiu radiografic al reliefului mucoasei digestive, impregnată cu o substanţă opacă la radiaţii X.

MUCOID, adj. / mucoïde, adj. / mucoid, mucinoid. [*Lat. mucus = mucus; gr. eidos = formă.*] Care se aseamănă cu *mucina sau a cărui structură aminteşte pe cea a unei mucoase.

MUCOLIPIDOZĂ, s. f. / mucolipidose, s. f. / mucolipidosis. [*Lat. mucus = mucus; gr. lipos = grăsime; -oză.*] Boală metabolică ereditară caracterizată prin acumularea, în viscere şi în celulele mezenchimatoase, de mucopolizaharide acide şi de glicolipide. Au fost descrise mai multe m., toate fiind asemănătoare prin semnele clinice cu *boala Hurler, de care se deosebesc prin absenţa secreţiei urinare de mucopolizaharide. M. aparţine bolilor lizozomale. În categoria m. sunt incluse: *m. tip I* sau *sialidoza tip I* (v.); *m. tip II* (prin deficit al unei hidrolaze acide, prin lipsa unui reziduu fosfomanozil); *m. tip H I* sau polidistrofia pseudo-Hurler (acelaşi defect ca şi în cazul m. tip II, dar incomplet manifestat); *manozidoza; *fucozidoza.

MUCOLITIC, adj., s. n. / mucolytique, adj., s. m. / mucolytic. [*Lat. mucus = mucus; gr. lytikos = care distruge, de la lyein = a distruge.*] Substanţă cu acţiune litică asupra mucusului bronşic (*tripsină, *alfachimotripsină).

MUCOLIZĂ, s. f. / mucolyse, s. f. / mucolysis. Lichefierea mucusului.

MUCOMETRU, s. n. / mucomètre, s. m. / uterine mucocele. Distensia cavităţii uterine din cauza acumulării de mucus, de regulă consecutivă *atreziei de col uterin.

MUCOPOLIZAHARIDE, s. n., pl. / mucopolysaccharides, s. m., pl. / mucopolysaccharides. [*Lat. mucus = mucus; gr. polys = mulţi; lat. saccharum, gr. sakkharon = zahăr.*] Sin.: glicozaminoglicani (v.).

MUCOPOLIZAHARIDOZĂ, s. f. / mucopolysaccharidose, s. f. / mucopolysaccharidosis. [*Lat. mucus = mucus; gr. polys = mulţi; lat. saccharum, gr. sakkharon = zahăr; -oză.*] Grup de boli genetice secundare unor defecte ale metabolismului mucopolizaharidelor. Se produc: modificări scheletice, întârziere mintală, tulburări viscerale ş. a. Există mai multe tipuri: *tipul I*, prin deficit de α-L-iduronidază, cu variante, *I-H* (*boală Hurler), *I-S* (*sindrom Scheie), *I-H/S* (formă intermediară între I-H şi I-S); *tipul II* (*sindrom Hunter); *tipul III* (*boală Sanfilippo); *tipul IV* (*boală Morquio); *tipul V* (sindrom Scheie, devenită, în prezent, după o nomenclatură nouă, I-S); *tipul VI* (*sindrom Maroteaux-Lamy); *tipul VII* (sindrom Dyggve-Melchior-Clausen).

MUCOPOLIZAHARIDURIE, s. f. / mucopolysaccharidurie, s. f. / mucopolysaccharidurie. [*Lat. mucus = mucus; gr. polys = mulţi; lat. saccharum, gr. sakkharon = zahăr; gr. ouron = urină.*] Prezenţa mucopolizaharidelor (*proteoglicani) în urină. În mod normal, se elimină mucopolizaharidele acide, a căror cantitate nu trebuie să depăşească 10 mg/l la copil şi 5 mg/l la adult. V. şi mucopolizaharidoză.

MUCOPROTEINĂ, s. f. / mucoprotéine, s. f. / mucoprotein. [*Lat. mucus = mucus; gr. protos = primul; -ină.*] Compus prezent în ţesuturile de conexiune şi suport, alcătuit din mucopolizaharide reunite cu grupări prostetice. Este relativ rezistentă la denaturare.

MUCOPROTEINURIE, s. f. / mucoprotéinurie, s. f. / mucoproteinuria. Prezenţa de *mucoproteine în urină.

MUCO-PUROI, s. n. / mucopus, s. m. / mucopus. Mucus ce prezintă aspectul de puroi din cauza leucocitelor pe care le conţine.

MUCORMICOZĂ, s. f. / mucormycose, s. f. / mucormycosis. [*Lat. mucor, -oris = mucezeală, mâzgă; gr. mykes, myketos = ciupercă; -oză.*] Infestarea organismului cu o ciupercă din familia *Phycomycetes*: *Mucor*, *Absidia*, *Rhizopus*. Survine, în general, la un diabetic în acidocetoză. M. poate provoca tromboze vasculare extensive, cu deces în câteva zile, uneori comă hemiplegică.

MUCOVISCIDOZĂ, s. f. / mucoviscidose, s. f. / mucoviscidosis. [*Lat. mucus = mucus; viscum = clei; -oză.*] Afecţiune familială (frecventă, circa 1 caz la 2 000 de naşteri) cu transmitere autozomal recesivă, caracterizată printr-o disfuncţie generalizată a glandelor exocrine şi, secundar, prin creşterea viscozităţii secreţiilor mucoase (bronşice şi digestive) şi de o concentraţie crescută de sodiu şi clor în sudoare. Evoluează cu fibroză chistică a pancreasului şi plămânilor. Se traduce, de la naştere, prin scaune abundente, grăsoase (prin insuficienţă de enzime pancreatice), uneori ocluzie intestinală brutală la nou-născut (prin ileus meconial), infecţii respiratorii (favorizate de bronşiectazii). Diagnosticul este facilitat de dozarea sodiului şi clorului în transpiraţie, a căror concentraţie este foarte crescută în această boală (sodiu peste 80 mEq/l, iar clorul peste 60 mEq/l). M. se află în relaţie cu mutaţiile genei CFTR (*cystic fibrosis transmembrane regulator*), la nivelul căreia au fost identificate peste 500 de mutaţii. Această genă, conţinând 24 de exoni, este situată pe cromozomul 7 şi codifică o proteină de 168 kDa, alcătuită din 1 480 de aminoacizi şi denumită *cystic fibrose transmembrane conductance regulator.* Proteina este localizată în principal în plasmalema polului apical al celulelor epiteliilor glandulare, îndeosebi a celulelor seroase traheobronşice. Această moleculă formează un canal ionic permeabil pentru Cl^- şi ATP, iar anumite mutaţii ale genei determină alterarea sa şi, implicit, afectarea funcţiilor sale. Cea mai frecventă mutaţie (60% din cazuri) constă în deleţia unui triplet de baze în exonul 10 al genei, ceea ce conduce la pierderea fenilalaninei din poziţia 508 a lanţului polipeptidic al proteinei. Este posibilă detectarea directă prenatală, iar terapia genică a m. este avansată. Sin.: boală fibrochistică a pancreasului, fibroză chistică.

MUCOZITATE, s. f. / mucosité, s. f. / mucosity. [*Lat. mucosus = mucos, de la mucus = mucus.*] Aglomerare de substanţă viscoasă şi filantă care acoperă unele mucoase. M. sunt formate îndeosebi din *mucus, la care se adaugă celule descuamate, microbi şi pulberi.

MUCUS, s. n. / mucus, s. m. / mucus. [*Lat.* ***mucus*** *= mucus.*] Substanţă secretată de celulele caliciforme sau celulele glandulare ale glandelor mucoase. Este constituit în principal din *mucină, care îi dă aspectul filant, şi conţine apă, săruri, celule descuamate şi leucocite. M. este insolubil în alcool şi eter, solubil în apă şi fără reacţie de culoare. Are rol protector al mucoaselor.

MUGUET, s. n. / muguet, s. m. / thrush, white mouth, moniliasis. [*Fr.* ***muguet*** *= lăcrămioară; denumit astfel datorită aspectului său alb ca al florii de lăcrămioară.*] Varietate de *candidoză bucală localizată la nivelul limbii, feţei interne a obrajilor, palatului moale şi buzelor. Se traduce prin formarea de mici conglomerate albe, cremoase, care uneori se reunesc în plăci, devenind gălbui. Aceste conglomerate rezultă prin dezvoltarea ciupercii **Candida albicans*, îndeosebi la sugari, după tratament cu antibiotice şi la bolnavi caşectici. Sin. pop.: mărgăritărel.

MUGUR, s. m. / bourgeon, s. m. / bud. [*Albaneză* ***mugull*** *= mugur.*] 1) Excrescenţă tisulară, formată în special din ţesut conjunctiv. V. şi mugur cărnos. 2) Termen generic pentru formaţiuni embrionare primitive din care se vor diferenţia formaţiuni mai evoluate. Ex.: *m. facial.

MUGUR CĂRNOS / bourgeon charnu / granulation tissue. Formaţiune exuberantă, granuloasă, roşie, moale, uneori sângerândă, alcătuită din ţesut conjunctiv şi caracteristică cicatrizărilor **per secundam*. Var.: burjeon (franţuzism nerecomandat).

MUGUR FACIAL / bourgeon facial / facial bud. Formaţiune embrionară care va determina modelarea feţei embrionului.

MUGURI GUSTATIVI / bourgeons du goût / taste buds, gustatory buds. NA: caliculi gustatorius. Formaţiuni aparţinând organului gustativ. Sunt prezente la nivelul papilelor caliciforme linguale, versantului intern al vălului palatin, epiglotei şi peretelui posterior al faringelui. M. g. sunt situaţi intraepitelial şi prezintă superior orificiul de deschidere al canalului gustativ.

MULAJ, s. n. / moulage, s. m. / casting, molding. [*Fr.* ***moulage****, din lat.* ***modulus****, dim. de la* ***modus*** *= măsură.*] Reproducerea formei unei regiuni anatomice prin aplicarea unei paste sau a unor feşe gipsate.

MÜLLEROBLASTOM, s. n. / mülléroblastome, s. m. / mülléroblastoma. [***Müllero*** *de la numele fiziologului german* ***Johannes Peter Müller, 1801-1858****; gr.* ***blastos*** *= germen.*] Tumoră mixtă cu evoluţie malignă dezvoltată în corpul uterin, conform unei ipoteze, pornind de la vestigiile *canalului Müller.

MULTICENTRIC, adj. / multicentrique, adj. / multicentric. Despre un *trial sau un studiu care se desfăşoară concomitent în mai multe centre, cel mai adesea în scopul creşterii numărului de pacienţi incluşi în cadrul trialului. Studiile multicentrice sunt utile fie când frecvenţa unei boli este redusă, fie când se iniţiază studiul pe plan internaţional al unei maladii, cu colaborarea mai multor centre de cercetare. De menţionat că la analiza rezultatelor, chiar dacă protocolul de lucru este comun, trebuie să se ţină seama de diferenţele care pot apărea în modul de lucru, între diferite centre.

MULTIFACTORIAL, adj. / multifactoriel, -elle, adj. / multifactorial. [*Lat.* ***multus*** *= mult;* ***factor, -oris*** *= autor, creator, cel ce face, de la* ***facere*** *= a face.*] Care se află în relaţie cu mai multe elemente constitutive, cu mai multe cauze, depinzând de acestea.

MULTIGENIC, adj. / multigénique, adj. / multigenic. Despre un caracter ereditar determinat de mai multe *locusuri. Foarte frecvent, un caracter fenotipic care pare la prima vedere monogenic este în realitate multigenic. De fapt, chiar dacă depinde de mai multe locusuri, un caracter pare monogenic când un singur locus prezintă mai multe *alele în populaţia studiată, sau când alelele altor locusuri sunt precoce letale. Ant.: monogenic. V. poligenic.

MULTIGESTĂ, adj., s. f. / multigeste, adj., s. f. / multigravida. [*Lat.* ***multus*** *= mult;* ***gestare*** *= a purta o sarcină.*] (Femeie) a cărei *sarcină a fost precedată de una sau mai multe sarcini. V. şi multipară.

MULTILOCULAR, adj. / multiloculaire, adj. / multilocular. [*Lat.* ***multus*** *= mult;* ***loculus****, dim. de la* ***locus*** *= loc.*] Care este alcătuit din mai multe compartimente. Ex.: chist m. Sin.: plurilocular. Ant.: unilocular.

MULTIMEDIA / multimedia / multimedia. [*Lat.* ***multus*** *= mult;* ***medius*** *= situat la mijloc.*] Folosirea computerului pentru prezentarea de text, grafică, videomateriale, animaţie şi sunet într-o formă integrată. Adeseori prezentarea este interactivă, utilizatorul având posibilitatea să obţină anumite informaţii suplimentare în legătură cu oricare dintre subiectele marcate corespunzător. În prezent, mediul de stocare cel mai folosit pentru aplicaţiile multimedia este CD-ROM-ul.

MULTINEVRITĂ, s. f. / multinévrite, s. f. / disseminated neuritis. [*Lat.* ***multus*** *= mult; gr.* ***neuron*** *= nerv; -ită.*] Sindrom clinic care constă în afectarea mai multor nervi periferici distincţi situaţi adesea în regiuni depărtate unele de altele. M. este, deci, suma mai multor *mononevrite şi, ca urmare, chiar când sunt extensive m. rămân asimetrice. Se manifestă prin dureri, paralizii şi atrofii ale muşchilor corespondenţi. V. şi polinevrită.

MULTIPARĂ, adj., s. f. / multipare, adj., s. f. / multipara. [*Lat.* ***multus*** *= mult;* ***parere*** *= a naşte.*] (Femeie) care a avut două sau mai multe sarcini din care au rezultat fetuşi viabili.

MULTIPLET, s. m. / multiplet, s. m. / multiplet. [*Lat.* ***multus*** *= mult; gr.* ***ploos*** *= îndoire, pliere;* ***eidos*** *= formă.*] 1) Succesiune de *potenţiale de acţiune grupate la intervale mici de timp. 2) Termen din *spectrometrie desemnând o linie spectrală care la o rezoluţie mai mare formează mai multe linii spectrale fine.

MULTIVALENT, adj. / multivalent, -e, adj. / multivalent. [*Lat.* ***multus*** *= mult;* ***valens, -ntis*** *= tare, viguros, de la* ***valere*** *= a avea forţă, a fi tare.*] 1) Care se combină cu trei sau mai mulţi atomi monovalenţi. 2) Care are mai multe funcţii active în organism.

MUMIFICARE, s. f. / momification, s. f. / mummification. [*Ar.* ***moumiya*** *= mumie, de la* ***moum*** *= ceară; lat.* ***ficare****, derivat de la* ***facere*** *= a face.*] 1) *Gangrenă uscată. 2) Transformare conservatoare a cadavrului în regiuni cu climat cald şi uscat. 3) *M. fătului*, transformarea survenită la un făt mort în lunile a III-a - a IV-a de viaţă intrauterină, dacă oul nu s-a infectat. Var.: mumifiere.

MUMIFIERE. Var. pentru mumificare (v.).

MUNCĂ, s. f. / travail, s. m. / work. [*Sl.* ***monka*** *= muncă, de la* ***monciti*** *= a munci.*] 1) Activitate conştientă, intelectuală sau fizică, a omului concentrată asupra unui anumit scop, în esenţă, producere sau creare de valori. 2) Activitate profesională, efectuată cu regularitate şi remunerată.

MUNTELE LUI VENUS / mont de Vénus / mons veneris. NA: mons pubis. [*Lat.* ***mons, -ntis*** *= munte;* ***Venus, -eris*** *= zeiţa frumuseţii la romani.*] Proeminenţă mediană largă, acoperită cu păr, situată înaintea *vulvei. Se continuă inferoposterior cu *labiile mari. Uneori, se utilizează aceeaşi denumire pentru *eminenţa tenară a palmei. Sin.: penil. (def. 2).

MUPIROCINĂ, s. f. / mupirocine, s. f. / mupirocin. (DCI) Sin.: acid pseudomonic (v.).

MURIN, adj. / murin, -e, adj. / murine. [*Lat.* ***mus, muris*** *= şoarece.*] Care provine de la şobolan sau de la şoarece; relativ la aceste animale. Ex.: antigen m., tifos m.

MURMUR, s. n. / murmure, s. m. / murmur. [*Lat.* ***murmur, -uris*** = *murmur.*] Zgomot uşor, continuu, asemănător celui produs de un expir cu gura deschisă, ascultat la nivelul inimii, plămânilor sau vaselor sanguine. În engl. *murmur* este utilizat pentru a denumi termenul *suflu.*

MURMUR ROTATORIU / murmure rotatoire / muscle murmur. Zgomot surd determinat de contracţia musculară.

MURMUR VEZICULAR / murmure vésiculaire / vesicular breath sound, vesicular murmur. Zgomot dulce, aspirativ, perceput normal la auscultaţia pulmonară; corespunde vibraţiilor alveolelor pulmonare destinse de aer în timpul inspirului.

MUSCA / Musca / Musca. [*Lat.* ***musca*** = *muscă.*] Gen de insecte, cuprinzând *M. domestica*, vector mecanic al unor germeni patogeni variaţi. Larvele dezvoltate în ţesuturi sau cavităţi determină miaze.

MUSCA ŢE-ŢE / mouche tsé-tsé / tse-tse fly. Specie din genul **Glossina* care transmite *tripanosomiazele.

MUSCARINĂ, s. f. / muscarine, s. f. / muscarine. [*Lat.* ***muscarius*** = *referitor la muşte, de la* ***musca*** = *muscă;* ***-ină.***] Alcaloid toxic din *Amanita muscaria.* Are acţiune *parasimpatomimetică, interceptând specific unul din tipurile de receptori colinergici de pe membrana structurilor vegetative efectorii (muşchi netezi, miocard, glande). V. receptor colinergic şi muscarinic.

MUSCARINIC, adj. / muscarinique, adj. / muscarinic action. [*Lat.* ***muscarius*** = *referitor la muşte, de la* ***musca*** = *muscă.*] Care exercită o acţiune farmacologică analogă *muscarinei: diminuarea frecvenţei cardiace, dilatarea arteriolelor, scăderea presiunii arteriale, contracţia muşchilor netezi intestinali şi bronşici, creşterea secreţiilor. Efectul este rezultatul interacţiunii cu *receptori muscarinici şi este asemănător celui obţinut în urma stimulării postganglionare a *parasimpaticului.

MUSCULARIS MUCOSAE / muscularis mucosae / muscularis mucosae. NA: lamina muscularis mucosae. [*Lat.* ***musculus*** = *muşchi;* ***mucosus*** = *mucos, de la* ***mucus*** = *mucus.*] Lamă subţire de celule musculare netede care delimitează în profunzime mucoasa tubului digestiv. M. m. este frecvent dispusă în două straturi, unul circular şi altul longitudinal.

MUSCULAŢIE, s. f. / musculation, s. f. / body building. Dezvoltarea forţei musculare prin efectuarea unor exerciţii adecvate. M. poate fi *pasiv*ă prin *electrostimulare, sau *activ*ă, pură, sau efectuată cu rezistenţa manuală sau mecanică (greutăţi, haltere) cu contracţia anumitor muşchi sau grupe musculare.

MUSCULOASĂ, s. f. / musculeuse, s. f. / muscularis. NA: tunica muscularis. [*Lat.* ***musculosus*** = *musculos, de la* ***musculus*** = *muşchi.*] Strat de fibre musculare care asigură mobilitatea sau motilitatea unui organ.

MUSCULOCUTANAT, adj. / musculo-cutané, -e, adj. / musculo-cutaneous. [*Lat.* ***musculus*** = *muşchi;* ***cutis*** = *piele.*] Care se distribuie, se ramifică la nivelul muşchilor şi al pielii. Ex.: nervii m. din plexul brahial.

MUSCULOTROP, adj. / musculotrope, adj. / musculotropic. [*Lat.* ***musculus*** = *muşchi; gr.* ***trope*** = *întoarcere, de la* ***trepein*** = *a întoarce.*] Despre o substanţă care modifică *tonusul şi *contractilitatea musculară sau se fixează în ţesutul muscular.

MUŞCĂTURĂ, s. f. / morsure, s. f. / bite. Plagă contuză produsă cu dinţii, cu strivire, smulgere tisulară şi urma dinţilor.

MUŞCHI, s. m. / muscles, s. m. / muscle. NA: musculus, pl. musculi. [*Lat.* ***musculus*** = *muşchi.*] Organ format din ţesut conjunctiv contractil. Se disting: 1) *M. netezi*, albi, involuntari sau m. ai vieţii vegetative, situaţi la nivelul viscerelor sau în pereţii diferitelor conducte. 2) *M. striaţi*, roşii, voluntari sau m. ai vieţii de relaţie. 1) *M. netezi* pot fi: a) *m. multiunitari*, în care fiecare fibră acţionează complet independent faţă de celelalte, fiind adesea inervaţi de o singură terminaţie nervoasă (ca în cazul m. striaţi). Ex.: m. circulari ai ochiului, ai irisului, m. piloerector (care provoacă erecţia părului); b) *m. netezi monounitari* sau *m. netezi viscerali*, în care fibrele musculare se contractă împreună, ca şi cum ar fi o singură unitate; aceşti m. se găsesc în pereţii viscerelor (intestin, căi biliare, uretere, uter, vase sanguine). 2) *M. striaţi* includ *m. scheletici* şi *miocardul.* M. scheletici sunt formaţi din fibre musculare (alcătuite din *miofibrile), învelite la exterior de o *sarcolemă. Ei reprezintă circa 40% din masa organismului (iar m. netezi şi miocardul reprezintă 10%). Miocardul sau *m. cardiac este un m. de tip particular, cu miofibrile tipice. V. şi actină, contracţie musculară, miofibrilă, miozină, muşchi striat, muşchi neted.

M. ABDUCTOR AL DEGETULUI MIC AL MÂINII / muscle abducteur du petit doigt / abductor muscle of little finger. V. tab. anat. - muşchi.

M. ABDUCTOR AL DEGETULUI MIC AL PICIORULUI / muscle abducteur du petit orteil / abductor muscle of little toe. V. tab. anat. - muşchi.

M. ABDUCTOR AL HALUCELUI / muscle abducteur du gros orteil / abductor muscle of great toe. V. tab. anat. - muşchi.

M. ABDUCTOR LUNG AL POLICELUI / muscle long abducteur du pouce / long abductor muscle of thumb. V. tab. anat. - muşchi.

M. ABDUCTOR SCURT AL POLICELUI / muscle court abducteur du pouce / short abductor muscle of thumb. V. tab. anat. - muşchi.

M. ADDUCTOR AL HALUCELUI / muscle adducteur du gros orteil / adductor muscle of great toe. V. tab. anat. - muşchi.

M. ADDUCTOR AL POLICELUI / muscle adducteur du pouce / adductor muscle of thumb. V. tab. anat. - muşchi.

M. ADDUCTOR LUNG / muscle moyen adducteur / long adductor muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. ADDUCTOR MARE / muscle grand adducteur / great adductor muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. ADDUCTOR MIC (v. m. adductor lung). V. tab. anat. - muşchi.

M. ADDUCTOR MIJLOCIU (v. m. adductor lung). V. tab. anat. - muşchi.

M. ADDUCTOR SCURT / muscle petit adducteur / short adductor muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. ANCONEU / muscle anconé / anconeus muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. ANGULAR (v. m. ridicător al scapulei). V. tab. anat. - muşchi.

M. ANTITRAGUS / muscle de l'antitragus / muscle of antitragus. V. tab. anat. - muşchi.

M. ARIEPIGLOTIC / muscle aryténo-épiglottique / aryepiglottic muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. ARITENOID OBLIC / muscle interaryténoïdien oblique / oblique aritenoid muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. ARITENOID TRANSVERS / muscle interaryténoïdien transverse / transverse aritenoid muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. ARTICULAR AL COTULUI / muscle articulaire du coude / articular muscle of elbow. V. tab. anat. - muşchi.

M. ARTICULAR AL GENUCHIULUI / muscle sous-crural / articular muscle of knee. V. tab. anat. - muşchi.

M. AURICULAR ANTERIOR / muscle auriculaire antérieur / anterior auricular muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. AURICULAR POSTERIOR / muscle auriculaire postérieur

/ posterior auricular muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. AURICULAR SUPERIOR / muscle auriculaire supérieur / superior auricular muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. BĂRBIEI / muscle de la houppe du menton / chin muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. BICEPS BRAHIAL / muscle biceps brachial / biceps muscle of arm. V. tab. anat. - muşchi.

M. BICEPS FEMURAL / muscle biceps crural / biceps muscle of thigh. V. tab. anat. - muşchi.

M. BRAHIAL / muscle brachial antérieur / brachial muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. BRAHIORADIAL / muscle huméro-stylo-radial / brachioradial muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. BRONHOESOFAGIAN / muscle broncho-œsophagien / bronchoesophageal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. BUCCINATOR / muscle buccinateur / buccinator muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. BULBOCAVERNOS / muscle bulbo-caverneux / bulbocavernosus muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. BULBOSPONGIOS / muscle bulbo-caverneux / bulbocavernous muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. CANIN (v. m. ridicător al unghiului gurii). V. tab. anat. - muşchi.

M. CARDIAC / muscle cardiaque / cardiac muscular tissue. Muşchi format din celule musculare striate, lungi, cilindrice, cu unul sau două nuclee centrale şi cu proteine contractile asemănătoare celor ale muşchiului scheletic. Extremităţile celulelor se angrenează unele în altele. Între celule se află un *endomisium, suport al unei reţele capilare. Celulele formează fascicule înconjurate de *perimisium. Între extremităţile celulelor musculare există striuri scalariforme. Contracţia muşchiului cardiac, coordonată în ansamblul său la fiecare ciclu de contracţie, este asigurată de un sistem specializat de conducţie. V. inimă.

M. CERATOCRICOID / muscle cérato-pharyngien / ceratocricoid muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. CILIAR / muscle ciliaire / ciliary muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. CIOCANULUI (v. m. tensor al timpanului). V. tab. anat. - muşchi.

M. COCCIGIAN / muscle ischio-coccygien / coccygeal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. COMPLEX (v. m. semispinal al capului). V. tab. anat. - muşchi.

M. COMPLEX MIC (v. m. dorsal lung al capului). V. tab. anat. - muşchi.

M. CONDROGLOS / muscle chondro-glosse / chondroglossus muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. CONSTRICTOR INFERIOR AL FARINGELUI / muscle constricteur inférieur du pharynx / inferior constrictor muscle of pharynx. V. tab. anat. - muşchi.

M. CONSTRICTOR MIJLOCIU AL FARINGELUI / muscle constricteur moyen du pharynx / middle constrictor muscle of pharynx. V. tab. anat. - muşchi.

M. CONSTRICTOR SUPERIOR AL FARINGELUI / muscle constricteur supérieur du pharynx / superior constrictor muscle of pharynx. V. tab. anat. - muşchi.

M. CORACOBRAHIAL / muscle coraco-brachial / coracobrachial muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. CREMASTER / muscle crémaster / cremaster muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. CRICOARITENOIDIAN LATERAL / muscle cricoaryténoïdien latéral / lateral cricoarytenoid muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. CRICOARITENOIDIAN POSTERIOR / muscle cricoaryténoïdien postérieur / posterior cricoarytenoid muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. CRICOTIROIDIAN / muscle cricothyroïdien / cricothyroid muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. CROITOR / muscle couturier / sartorius muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. CVADRICEPS AL COAPSEI / muscle quadriceps crural / quadriceps muscle of thigh. V. tab. anat. - muşchi.

M. DELTOID / muscle deltoïde / deltoid muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. DEPRESOR AL BUZEI INFERIOARE / muscle carré du menton / depressor muscle of lower lip. V. tab. anat. - muşchi.

M. DEPRESOR AL SEPTULUI NAZAL / muscle myrtiforme / depressor muscle of septum. V. tab. anat. - muşchi.

M. DEPRESOR AL SPRÂNCENEI / muscle abaisseur du sourcil / superciliary depressor muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. DEPRESOR AL UNGHIULUI GURII / muscle triangulaire des lèvres / depressor muscle of angle of mouth. V. tab. anat. - muşchi.

M. DETRUSOR AL VEZICII / muscle vésical / bladder wall muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. DIAFRAGM / diaphragme / diaphragm. V. tab. anat. - muşchi.

M. DIGASTRIC / muscle digastrique / digastric muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. DILATATOR PUPILAR / muscle dilatateur de la pupille / dilator muscle of pupil. V. tab. anat. - muşchi.

M. DINŢAT ANTERIOR / muscle grand dentelé / lacunar ligament. V. tab. anat. - muşchi.

M. DINŢAT POSTERIOR INFERIOR / muscle petit dentelé postérieur et inférieur / inferior posterior serratus muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. DINŢAT POSTERIOR SUPERIOR / muscle petit dentelé postérieur et supérieur / superior posterior serratus muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. DORSAL LUNG / muscle sacro-spinal de Henle / longissimus muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. DORSAL LUNG AL CAPULUI / muscle petit complexus / longissimus muscle of head. V. tab. anat. - muşchi.

M. DORSAL LUNG AL GÂTULUI / muscle transversaire du cou / longissimus muscle of neck. V. tab. anat. - muşchi.

M. DORSAL LUNG AL TORACELUI / muscle long dorsal / longissimus muscle of back. V. tab. anat. - muşchi.

M. DORSAL MARE / muscle grand dorsal / latissimus dorsi muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. DREPT AL ABDOMENULUI / muscle grand droit de l'abdomen / rectus muscle of abdomen. V. tab. anat. - muşchi.

M. DREPT AL COAPSEI / muscle droit antérieur de la cuisse / rectus muscle of thigh. V. tab. anat. - muşchi.

M. DREPT ANTERIOR AL CAPULUI / muscle petit droit antérieur de la tête / anterior rectus muscle of head. V. tab. anat. - muşchi.

M. DREPT INFERIOR AL GLOBULUI OCULAR / muscle droit inférieur de l'œil / inferior rectus muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. DREPT INTERN (v. m. gracilis). V. tab. anat. - muşchi.

M. DREPT LATERAL AL CAPULUI / muscle droit latéral de la tête / lateral rectus muscle of head. V. tab. anat. - muşchi.

M. DREPT LATERAL AL GLOBULUI OCULAR / muscle droit externe de l'œil / lateral rectus muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. DREPT MEDIAL AL GLOBULUI OCULAR / muscle droit interne de l'œil / medial rectus muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. DREPT POSTERIOR MARE AL CAPULUI / muscle grand droit postérieur de la tête / greater posterior rectus muscle of head. V. tab. anat. - muşchi.

M. DREPT POSTERIOR MIC AL CAPULUI / muscle petit droit postérieur de la tête / smaller posterior rectus muscle of head. V. tab. anat. - muşchi.

M. DREPT SUPERIOR AL GLOBULUI OCULAR / muscle droit supérieur de l'œil / superior rectus muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. EPICRANIAL / muscle épicrânien d'Albinus / epicranial muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. ERECTOR SPINAL / masse commune sacro-lombaire / erector muscle of spine. Sin.: masa comună sacrolombară. V. tab. anat. - muşchi.

M. EXTENSOR AL DEGETELOR / muscle extenseur commun des doigts / extensor muscle of fingers. V. tab. anat. - muşchi.

M. EXTENSOR AL DEGETULUI MIC / muscle extenseur propre du petit doigt / extensor muscle of little finger. V. tab. anat. - muşchi.

M. EXTENSOR AL INDEXULUI / muscle extenseur propre de l'index / extensor muscle of little finger. V. tab. anat. - muşchi.

M. EXTENSOR LUNG AL DEGETELOR / muscle extenseur commun des orteils / long extensor muscle of toes. V. tab. anat. - muşchi.

M. EXTENSOR LUNG AL HALUCELUI / muscle extenseur propre du gros orteil / long extensor muscle of great toe. V. tab. anat. - muşchi.

M. EXTENSOR LUNG AL POLICELUI / muscle long extenseur du pouce / long extensor muscle of thumb. V. tab. anat. - muşchi.

M. EXTENSOR RADIAL LUNG AL CARPULUI / muscle premier radial externe / long radial extensor muscle of wrist. V. tab. anat. - muşchi.

M. EXTENSOR RADIAL SCURT AL CARPULUI / muscle deuxième radial externe / short radial extensor muscle of wrist. V. tab. anat. - muşchi.

M. EXTENSOR SCURT AL DEGETELOR / muscle pédieux / short extensor muscle of toes. V. tab. anat. - muşchi.

M. EXTENSOR SCURT AL HALUCELUI / muscle court extenseur du gros orteil / short extensor muscle of great toe. V. tab. anat. - muşchi.

M. EXTENSOR SCURT AL POLICELUI / muscle court extenseur du pouce / short extensor muscle of thumb. V. tab. anat. - muşchi.

M. EXTENSOR ULNAR AL CARPULUI / muscle cubital postérieur / ulnar extensor muscle of wrist. V. tab. anat. - muşchi.

M. FARINGOSTAFILIN (v. m. palatofaringian). V. tab. anat. - muşchi.

M. FESIER MARE (v. m. gluteu mare). V. tab. anat. - muşchi.

M. FESIER MIC (v. m. gluteu mic). V. tab. anat. - muşchi.

M. FESIER MIJLOCIU (v. m. gluteu mijlociu). V. tab. anat. - muşchi.

M. FLEXOR LUNG AL DEGETELOR / muscle fléchisseur commun des orteils / long flexor muscle of toes. V. tab. anat. - muşchi.

M. FLEXOR LUNG AL HALUCELUI / muscle long fléchisseur propre du gros orteil / long flexor muscle of thumb. V. tab. anat. - muşchi.

M. FLEXOR LUNG AL POLICELUI / muscle long fléchisseur propre du pouce / long flexor muscle of thumb. V. tab. anat. - muşchi.

M. FLEXOR PROFUND AL DEGETELOR / muscle fléchisseur commun profond des doigts / deep flexor muscle of finger. V. tab. anat. - muşchi.

M. FLEXOR RADIAL AL CARPULUI / muscle grand palmaire / radial flexor muscle wrist. V. tab. anat. - muşchi.

M. FLEXOR SCURT AL DEGETELOR / muscle court fléchisseur plantaire / short flexor muscle of toes. V. tab. anat. - muşchi.

M. FLEXOR SCURT AL DEGETULUI MIC AL MÂINII / muscle court fléchisseur du petit doigt / short flexor muscle of little finger. V. tab. anat. - muşchi.

M. FLEXOR SCURT AL HALUCELUI / muscle court fléchisseur du gros orteil / short flexor muscle of great toe. V. tab. anat. - muşchi.

M. FLEXOR SCURT AL POLICELUI / muscle court fléchisseur du pouce / short flexor muscle of thumb. V. tab. anat. - muşchi.

M. FLEXOR SUPERFICIAL AL DEGETELOR / muscle fléchisseur commun superficiel des doigts / superficial flexor muscle of fingers. V. tab. anat. - muşchi.

M. FLEXOR ULNAR AL CARPULUI / muscle cubital antérieur / ulnar flexor muscle of wrist. V. tab. anat. - muşchi.

M. FRONTAL (v. m. occipitofrontal). V. tab. anat. - muşchi.

M. GAMBIER ANTERIOR (v. m. tibial anterior). V. tab. anat. - muşchi.

M. GAMBIER POSTERIOR (v. m. tibial posterior). V. tab. anat. - muşchi.

M. GASTROCNEMIAN / muscles jumeaux de la jambe, muscles gastrocnémiens / gastrocnemius muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. GEMEN INFERIOR / muscle jumeau inférieur / inferior gemellus muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. GEMEN SUPERIOR / muscle jumeau supérieur / superior gemellus muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. GENIOGLOS / muscle génio-glosse / genioglossus muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. GENIOHIOIDIAN / muscle géniohyoïdien / geniohyoid muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. GLUTEU MARE / muscle grand fessier / greater gluteal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. GLUTEU MIC / muscle petit fesier / lesser gluteal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. GLUTEU MIJLOCIU / muscle moyen fessier / middle gluteal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. GRACILIS / muscle droit interne de la cuisse / gracilis muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. HIOGLOS / muscle hyoglosse / hyoglossus muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. ILIAC / muscle iliaque / iliac muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. ILIOCOCCIGIAN / muscle ilio-coccygien / iliococcygeal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. ILIOCOSTAL / muscle ilio-costal / iliocostal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. ILIOCOSTAL CERVICAL / muscle iliocostal cervical / iliocostal muscle of neck. V. tab. anat. - muşchi.

M. ILIOCOSTAL LOMBAR / muscle ilio-costal lombaire / sacrolumbalis muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. ILIOCOSTAL TORACIC / muscle ilio-costal dorsal / iliocostal muscle of back. V. tab. anat. - muşchi.

M. ILIOPSOAS / muscle psoas-iliaque / iliopsoas muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. INCIZURII HELIXULUI / muscle de la grande incisure de

Santorini / muscle of incisure of helix. V. tab. anat. - muşchi.

M. INFRASPINOS / muscle sous-épineux / infra-spinous muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. ISCHIOCAVERNOS / muscle ischio-caverneux / ischio-cavernous muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. LONGITUDINAL INFERIOR AL LIMBII / muscle lingual inférieur / inferior lingual muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. LONGITUDINAL SUPERIOR AL LIMBII / muscle lingual supérieur / superficial lingual muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. LUNG AL CAPULUI / muscle grand droit antérieur de la tête / long muscle of head. V. tab. anat. - muşchi.

M. LUNG AL GÂTULUI / muscle long du cou / long muscle of neck. V. tab. anat. - muşchi.

M. MARE AL HELIXULUI / grand muscle de l'hélix / longer muscle of helix. V. tab. anat. - muşchi.

M. MASETER / muscle masséter / masseter muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. MIC AL HELIXULUI / petit muscle de l'hélix / smaller muscle of helix. V. tab. anat. - muşchi.

M. MILOHIOIDIAN / muscle mylo-hyoïdien / mylo-hyoid muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. MIRTIFORM (v. m. depresor al septului nazal). V. tab. anat. - muşchi.

M. NAZAL / muscle transverse du nez / nazal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. OBLIC AL PAVILIONULUI URECHII / muscle oblique du pavillion / oblique muscle of auricle. V. tab. anat. - muşchi.

M. OBLIC EXTERN AL ABDOMENULUI / muscle grand oblique de l'abdomen / external oblique muscle of abdomen. V. tab. anat. - muşchi.

M. OBLIC INFERIOR AL CAPULUI / muscle grand oblique de la tête / inferior oblique muscle of head. V. tab. anat. - muşchi.

M. OBLIC INFERIOR AL GLOBULUI OCULAR / muscle petit oblique de l'œil / inferior oblique muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. OBLIC INTERN AL ABDOMENULUI / muscle petit oblique de l'abdomen / internal oblique muscle of abdomen. V. tab. anat. - muşchi.

M. OBLIC SUPERIOR AL CAPULUI / muscle petit oblique de la tête / superior oblique muscle of head. V. tab. anat. - muşchi.

M. OBLIC SUPERIOR AL GLOBULUI OCULAR / muscle grand oblique de l'œil / superior oblique muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. OBTURATOR EXTERN / muscle obturateur externe / external obturator muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. OBTURATOR INTERN / muscle obturateur interne / internal obturator muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. OCCIPITAL (v. m. occipitofrontal). V. tab. anat. - muşchi.

M. OCCIPITOFRONTAL / muscle occipito-frontal / occipitofrontal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. OMOHIOIDIAN / muscle omo-hyoïdien / omo-hyoid muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. OPOZANT AL DEGETULUI MIC AL MÂINII / muscle opposant du petit doigt / opposing muscle of little finger. V. tab. anat. - muşchi.

M. OPOZANT AL POLICELUI / muscle opposant du pouce / opposer muscle of the thumb. V. tab. anat. - muşchi.

M. ORBICULAR AL GURII / muscle orbiculaire des lèvres / orbicular muscle of mouth. V. tab. anat. - muşchi.

M. ORBICULAR AL OCHIULUI / muscle orbiculaire des paupières / orbicular muscle of eye. V. tab. anat. - muşchi.

M. ORBICULAR AL PLEOAPELOR (v. m. orbicular al ochiului). V. tab. anat. - muşchi.

M. PALATOFARINGIAN / muscle pharyngo-staphylin / palatopharyngeal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. PALATOGLOS / muscle palato-glosse / palatoglossus muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. PALMAR LUNG / muscle petit palmaire / long palmar muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. PALMAR SCURT / muscle palmaire cutané / short palmar muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. PĂTRAT AL COAPSEI / muscle carré crural / quadrate muscle of thigh. V. tab. anat. - muşchi.

M. PĂTRAT AL LOMBELOR / muscle carré des lombes / quadrate lumbar muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. PĂTRAT AL PLANTEI / muscle accessoire du long fléchisseur commun des orteils / quadrate muscle of sole. V. tab. anat. - muşchi.

M. PECTINEU / muscle pectiné / pectineal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. PECTORAL MARE / muscle grand pectoral / greater pectoral muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. PECTORAL MIC / muscle petit pectoral / smaller pectoral muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. PERISTAFILIN EXTERN (v. m. tensor al vălului palatin). V. tab. anat. - muşchi.

M. PERISTAFILIN INTERN (v. m. ridicător al vălului palatin). V. tab. anat. - muşchi.

M. PERONIER ANTERIOR / muscle péronier antérieur / third peroneal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. PERONIER LUNG / muscle long péronier latéral / long peroneal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. PERONIER SCURT / muscle court péronier latéral / short peroneal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. PIELOS AL GÂTULUI / muscle peaucier du cou / platysma. V. tab. anat. - muşchi.

M. PIRAMIDAL (AL ABDOMENULUI) / muscle pyramidal de l'abdomen / pyramidal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. PIRAMIDAL AL NASULUI / muscle pyramidal du nez / procerus muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. PIRAMIDAL AL PAVILIONULUI URECHII / muscle pyramidal du pavillon / pyramidal muscle of auricle. V. tab. anat. - muşchi.

M. PIRIFORM / muscle pyramidal du bassin / piriform muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. PLANTAR (SUBŢIRE) / muscle plantaire grêle / plantar muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. PLEUROESOFAGIAN / muscle pleuro-œsophagien / pleuroesophageal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. POPLITEU / muscle poplité / popliteal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. PRONATOR PĂTRAT / muscle carré pronateur / quadrate pronator muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. PRONATOR ROTUND / muscle rond pronateur / round pronator muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. PSOAS ILIAC (v. m. iliopsoas). V. tab. anat. - muşchi.

M. PSOAS MARE / muscle psoas / greater psoas muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. PSOAS MIC / muscle petit psoas / smaller psoas muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. PTERIGOIDIAN LATERAL / muscle ptérygoïdien externe / lateral pterygoid muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. PTERIGOIDIAN MEDIAL / muscle ptérygoïdien interne / medial pterygoid muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. PUBOCOCCIGIAN / muscle pubococcygien / pubococ-

cygeal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. PUBOPROSTATIC / muscle puboprostatique / puboprostatic muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. PUBORECTAL / muscle puborectal / puborectal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. PUBOVAGINAL / muscle pubovaginal / pubovaginal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. PUBOVEZICAL / muscle pubovésical / pubovesical muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. RECTOCOCCIGIAN / muscle rectococcygien / rectococcygeus muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. RECTOURETRAL / muscle rectourétral / rectourethral muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. RECTOUTERIN / muscle rectoutérin / rectouterine muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. RECTOVEZICAL / muscle rectovésical / rectovesical muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. RIDICĂTOR AL BUZEI SUPERIOARE / muscle élévateur propre de la lèvre supérieure / levator muscle of upper lip. V. tab. anat. - muşchi.

M. RIDICĂTOR AL BUZEI SUPERIOARE ŞI AL ARIPII NASULUI / muscle élévateur commun de la lèvre supérieure et de l'aile du nez / levator muscle of upper lip and nasal wing. V. tab. anat. - muşchi.

M. RIDICĂTOR AL GLANDEI TIROIDE / muscle élévateur du corps thyroïde / levator muscle of thyroid gland. V. tab. anat. - muşchi.

M. RIDICĂTOR AL PLEOAPEI SUPERIOARE / muscle releveur de la paupière supérieure / levator muscle of upper eyelid. V. tab. anat. - muşchi.

M. RIDICĂTOR AL PROSTATEI / muscle releveur de la prostate / levator muscle of prostate. V. tab. anat. - muşchi.

M. RIDICĂTOR AL SCAPULEI / muscle angulaire de l'omoplate / levator muscle of scapula. V. tab. anat. - muşchi.

M. RIDICĂTOR AL UNGHIULUI GURII / muscle canin / levator muscle of angle of mouth. V. tab. anat. - muşchi.

M. RIDICĂTOR AL VĂLULUI PALATIN / muscle péristaphylin interne / levator muscle of palatine velum. V. tab. anat. - muşchi.

M. RIDICĂTOR ANAL / muscle releveur de l'anus / elevator muscle of anus. V. tab. anat. - muşchi.

M. RIZORIUS / muscle risorius de Santorini / risorius muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. ROMBOID MARE / muscle grand rhomboïde / greater rhomboid muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. ROMBOID MIC / muscle petit rhomboïde / lesser rhomboid muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. ROTUND MARE / muscle grand rond / teres major muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. ROTUND MIC / muscle petit rond / teres minor muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. SACROCOCCIGIAN DORSAL / muscle sacrococcygien postérieur / posterior sacrococcygeal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. SACROCOCCIGIAN VENTRAL / muscle sacrococcygien antérieur / anterior sacrococcygeal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. SACROSPINAL / muscles spinaux / erector muscle of spine. V. tab. anat. - muşchi.

M. SALPINGOFARINGIAN / muscle salpingopharyngien / salpingopharyngeal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. SCALEN ANTERIOR / muscle scalène antérieur / anterior scalene muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. SCALEN MIC / muscle petit scalène d'Albinus et Winslow / smallest scalene muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. SCALEN MIJLOCIU / muscle scalène moyen / middle scalene muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. SCALEN POSTERIOR / muscle scalène postérieur / posterior scalene muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. SCĂRIŢEI / muscle de l'étrier / stapedius muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. SEMIMEMBRANOS / muscle demi-membraneux / semimembranous muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. SEMISPINAL AL CAPULUI / muscle grand complexus / semispinal muscle of head. V. tab muşchi.

M. SEMISPINAL AL GÂTULUI / muscle demi-épineux de la nuque / semispinal muscle of neck. V. tab. anat. - muşchi.

M. SEMISPINAL AL TORACELUI / muscle demi-épineux du dos / semispinal muscle of thorax. V. tab. anat. - muşchi.

M. SEMITENDINOS / muscle demi-tendineux / semitendinous muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. SFINCTER AL AMPULEI HEPATOPANCREATICE / sphincter d'Oddi / sphincter muscle of ampula. V. tab. anat. - muşchi.

M. SFINCTER AL CANALULUI COLEDOC / sphincter du cholédoque / sphincter muscle of bile duct. V. tab. anat. - muşchi.

M. SFINCTER EXTERN AL ANUSULUI / sphincter externe de l'anus / external sphincter muscle of anus. V. tab. muşchi.

M. SFINCTER INTERN AL ANUSLUI / sphincter interne du canal anal / internal sphincter muscle of anus. V. tab. anat. - muşchi.

M. SFINCTER AL PUPILEI / sphincter irien / sphincter muscle of pupil. V. tab. anat. - muşchi.

M. SFINCTER AL URETREI / sphincter externe de l'urètre / sphincter muscle of urethra. V. tab. anat. - muşchi.

M. SFINCTER AL VEZICII URINARE / sphincter vésical / sphincter muscle of urinary bladder. V. tab. anat. - muşchi.

M. SFINCTER PILORIC / sphincter pylorique / sphincter muscle of pylorus. V. tab. anat. - muşchi.

M. SOLEAR / muscle soléaire / soleus muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. SPINAL / muscle épineux / spinal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. SPINAL AL CAPULUI / muscle épineux du cou / spinal muscle of head. V. tab. anat. - muşchi.

M. SPINAL AL GÂTULUI / muscle épineux de la nuque / spinal muscle of neck. V. tab. anat. - muşchi.

M. SPINAL AL TORACELUI / muscle épineux du dos / spinal muscle of back. V. tab. anat. - muşchi.

M. SPLENIUS AL CAPULUI / muscle splénius de la tête / splenius muscle of back. V. tab. anat. - muşchi.

M. SPLENIUS AL GÂTULUI / muscle splénius du cou / splenius muscle of neck. V. tab. anat. - muşchi.

M. SPRÂNCENOS / muscle sourcilier / superciliary corrugator muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. STERNAL / muscle présternal / sternal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. STERNOCLEIDOMASTOIDIAN / muscle sterno-cléido-mastoidien / sternocleiodomastoid muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. STERNOHIOIDIAN / muscle sterno-cléido-hyoïdien / sternohyoid muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. STERNOTIROIDIAN / muscle sterno-thyroïdien / sternothyroid muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. STILOFARINGIAN / muscle stylo-pharyngien / stylopha-

ryngeus muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. STILOGLOS / muscle stylo-glosse / stylo-glossus muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. STILOHIOIDIAN / muscle stylo-hyoïdien / stylohyoid muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. SUBCLAVICULAR / muscle sous-clavier / subclavius muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. SUBSCAPULAR / muscle sous-scapulaire / subscapular muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. SUPINATOR / muscle court supinateur / supinator muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. SUPINATOR LUNG (v. m. brahioradial). V. tab. anat. - muşchi.

M. SUPINATOR SCURT (v. m. supinator). V. tab. anat. - muşchi.

M. SUPRASPINOS / muscle sus-épineux / supra-spinous muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. SUSPENSOR / ligament suspenseur de l'angle duodéno-jéjunal / suspensor muscle of duodenum. Sin.: ligament Treitz. V. tab. anat. - muşchi.

M. TARSAL INFERIOR / muscle palpébral inférieur / inferior tarsal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. TARSAL SUPERIOR / muscle palpébral supérieur / superior tarsal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. TEMPORAL / muscle temporal / temporal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. TEMPOROPARIETAL / muscle temporo-pariétal / temporoparietal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. TENSOR AL FASCIEI LATA / muscle tenseur du fascia lata / tensor muscle of fascia lata. V. tab. anat. - muşchi.

M. TENSOR AL TIMPANULUI / muscle du marteau / tensor muscle of tympanum. V. tab. anat. - muşchi.

M. TENSOR AL VĂLULUI PALATIN / muscle péristaphylin externe / tensor muscle of palatine velum. V. tab. anat. - muşchi.

M. TIBIAL ANTERIOR / muscle jambier antérieur / anterior tibial muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. TIBIAL POSTERIOR / muscle jambier postérieur / posterior tibial muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. TIROARITENOIDIAN / muscle thyro-aryténoïdien proprement dit / thyroarytenoid muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. TIROEPIGLOTIC / muscle thyro-épiglottique / thyroepiglottic muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. TIROHIOIDIAN / muscle thyro-hyoïdien / thyrohyoid muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. TRAGUSULUI / muscle du tragus / muscle of tragus. V. tab. anat. - muşchi.

M. TRAHEAL / muscle trachéal / tracheal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. TRANSVERS / muscle transverse de l'abdomen / transvers muscle of abdomen. V. tab. anat. - muşchi.

M. TRANSVERS AL BĂRBIEI / muscle de la houppe du menton / transverse muscle of chin. V. tab. anat. - muşchi.

M. TRANSVERS AL LIMBII / muscle transverse de la langue / transverse muscle of tongue. V. tab. anat. - muşchi.

M. TRANSVERS AL PAVILIONULUI URECHII / muscle transverse du pavillon / transverse muscle of auricle. V. tab. anat. - muşchi.

M. TRANSVERS AL TORACELUI / muscle triangulaire du sternum / transverse muscle of thorax. V. tab. anat. - muşchi.

M. TRANSVERS PROFUND AL PERINEULUI / muscle transverse profond du périnée / deep transverse muscle of perineum. V. tab. anat. - muşchi.

M. TRANSVERS SUPERFICIAL AL PERINEULUI / muscle transverse superficiel du périnée / superficial transverse muscle of perineum. V. tab. anat. - muşchi.

M. TRANSVERSOSPINOS / muscle transversaire épineux / transversospinal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. TRAPEZ / muscle trapèze / trapezium muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. TRICEPS AL BRAŢULUI / muscle triceps brachial / triceps muscle of arm. V. tab. anat. - muşchi.

M. TRICEPS SURAL / muscle triceps sural / triceps muscle of calf. V. tab. anat. - muşchi.

M. TRIUNGHIULAR AL GURII (v. m. depresor al unghiului gurii). V. tab. anat. - muşchi.

M. UVULEI / muscle palato-staphylin / muscle of uvula. V. tab. anat. - muşchi.

M. VAST INTERMEDIAR / muscle crural / intermediate great muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. VAST LATERAL / muscle vaste externe du membre inférieur / lateral great muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. VAST MEDIAL / muscle vaste interne du membre inférieur / medial great muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. VERTICAL AL LIMBII / muscle vertical de la langue / vertical muscle of tongue. V. tab. anat. - muşchi.

M. VOCAL / muscle thyro-aryténoïdien inférieur / vocal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. ZIGOMATIC MARE / muscle grand zygomatique / greater zygomatic muscle. V. tab. anat. - muşchi.

M. ZIGOMATIC MIC / muscle petit zygomatique / lesser zygomatic muscle. V. tab. anat. - muşchi.

MM. ERECTORI AI FIRULUI DE PĂR / muscles érrecteurs des poils / errector muscles of hair. V. tab. anat. - muşchi.

MM. GÂTULUI / muscles du cou / cervical muscles. V. tab. anat. - muşchi.

MM. GEMENI (MEDIAL ŞI LATERAL) / muscles jumeaux externe et interne / gastrocnemius medial and lateral muscles. V. tab. anat. - muşchi.

MM. GLOBULUI OCULAR / muscles de l'orbite / ocular muscles. V. tab. anat. - muşchi.

MM. INCISIVI AI BUZEI INFERIOARE / muscle incisif inférieur / inferior incisive bundle of origin of orbicular muscle of mouth. V. tab. anat. - muşchi.

MM. INCISIVI AI BUZEI SUPERIOARE / muscle incisif supérieur / superior incisive bundle of origin of orbicular muscle of mouth. V. tab. anat. - muşchi.

MM. INTERCOSTALI EXTERNI / muscles inter-costaux externes / external intercostal muscles. V. tab. anat. - muşchi.

MM. INTERCOSTALI INTERNI / muscles inter-costaux moyens / internal intercostal muscles. V. tab. anat. - muşchi.

MM. INTERCOSTALI INTIMI / muscles inter-costaux internes / innermost intercostal muscle. V. tab. anat. - muşchi.

MM. INTEROSOŞI DORSALI AI MÂINII / muscles interosseux dorsaux de la main / dorsal interosseous muscle. V. tab. anat. - muşchi.

MM. INTEROSOŞI DORSALI AI PICIORULUI / muscles interosseux dorsaux du pied / dorsal interosseous musle. V. tab. anat. - muşchi.

MM. INTEROSOŞI PALMARI / muscles interosseux palmaires / palmar interosseous muscles. V. tab. anat. - muşchi.

MM. INTEROSOŞI PLANTARI / muscles interosseux plantaires / plantar interosseous muscle. V. tab. anat. - muşchi.

MM. INTERSPINOŞI / muscles interépineux / interspinal muscles. V. tab. anat. - muşchi.

MM. INTERTRANSVERSARI / muscles intertransversaires /

intertransverse muscles. V. tab. anat. - muşchi.

MM. LOMBRICALI AI MÂINII / muscles lombricaux de la main / lumbrical muscles of hand. V. tab. anat. - muşchi.

MM. LOMBRICALI AI PICIORULUI / muscles lombricaux du pied / lumbrical muscles of foot. V. tab. anat. - muşchi.

MM. MULTIFIZI / muscles multifides / multifidus muscle. V. tab. anat. - muşchi.

MM. OSCIOARELOR AUDITIVE / muscles moteurs des osselets / muscles of tympanic cavity. V. tab. anat. - muşchi.

MM. PAPILARI / muscles papilaires / papilary muscles. V. tab. anat. - muşchi.

MM. PECTINAŢI / muscles pectinés / pectinate muscles. V. tab. anat. - muşchi.

MM. RIDICĂTORI AI COASTELOR / muscles surcostaux / levator muscles of ribs. V. tab. anat. - muşchi.

MM. ROTATORI / muscles rotateurs du dos / rotator muscles. V. tab. anat. - muşchi.

MM. SUBCOSTALI / muscles souscostaux / subcostal muscles. V. tab. anat. - muşchi.

MUŞEŢEL, s. m. / camomille, s. f. / horse gowan. Plantă din specia *Matricaria chamomilla* sau *Anthemis nobilis* (*m. roman*), ale cărei flori uscate sunt utilizate în infuzie ca antialgic, contra colicilor, iar local pentru efectul uşor antiseptic.

MUŞTE ZBURĂTOARE / mouches volantes / muscae volitantes. Sin.: miodesopsie (v.).

MUTAGEN, adj. / mutagène, adj. / mutagen. [*Lat. mutare = a schimba; gr. gennan = a produce.*] Referitor la orice agent sau factor capabil să provoace o *mutaţie genică în cadrul unei specii. Principalii agenţi m. sunt unele substanţe chimice şi o serie de factori fizici, îndeosebi radiaţiile ionizante.

MUTAGENEZĂ, s. f. / mutagenèse, s. f. / mutagenesis. [*Lat. mutare = a schimba; gr. genesis = producere, de la gennan = a produce.*] Procesul de producere a unei *mutaţii genetice sau genice.

MUTAGENEZĂ DIRIJATĂ / mutagenèse dirigée / site specific mutagenesis. Introducerea unei mutaţii precise într-un fragment de ADN clonat, urmată de reinserţia secvenţei mutante în celula originală în locul ADN-ului original.

MUTAGENEZĂ INSERŢIONALĂ / mutagenèse par insertion / insertion mutagenesis. Introducerea de mutaţii într-o secvenţă de ADN, clonată sau nu, prin inserţia unui fragment de ADN străin. Această operaţie este cel mai frecvent efectuată *in vivo* prin inserţia unui element transpozabil (v. transpozon) care permite reperarea genei mutante.

MUTAGENICITATE, s. f. / mutagénicité, s. f. / mutagenicity. [*Lat. mutare = a schimba; gr. gennan = a produce.*] Puterea de a declanşa o *mutaţie.

MUTANT, adj. / mutant, -e, adj. / mutant. [*Lat. mutare = a schimba.*] Genă, caracter, individ sau populaţie care au suferit o *mutaţie.

MUTAŢIE, s. f. / mutation, s. f. / mutation. [*Lat. mutatio, -onis = schimb, de la mutare = a schimba.*] Modificare a materialului genetic (ADN) al celulei (sau consecinţele acestei modificări la nivelul unui organism), care este produsă printr-un proces genetic normal, survenind spontan, sau este provocată de diverşi agenţi *mutageni. M. poate afecta o fracţiune de genă (*m. punctuală sau punctiformă*), una sau mai multe gene (*m. genetică*) sau chiar un segment voluminos al unui cromozom (*m. segmentară* sau *cromozomică*). Dacă m. survine în timpul *meiozei (al dezvoltării *gameţilor) şi nu este letală sau nu afectează reproducerea, ea se transmite generaţiilor următoare. M. tuturor celorlalte celule (*m. somatice*) nu se transmit ereditar.

MUTAŢIE CONDIŢIONALĂ / mutation conditionelle / conditional mutation. M. care nu se exprimă decât în anumite condiţii. În anumite condiţii de mediu (permisive) nu are nici o consecinţă evidentă, iar în alte condiţii de mediu (restrictive) antrenează apariţia unui fenotip anormal. În acest grup intră mutaţiile sensibile la temperatură. La microorganisme, sensibilitatea la temperatură este determinată de o *mutaţie cu sens greşit. Substituirea unui singur aminoacid modifică termostabilitatea structurii terţiare şi cuaternare a proteinei şi, implicit, la temperaturi restrictive, duce la pierderea activităţii biologice a acesteia.

MUTAŢIE CONSTITUTIVĂ / mutation constitutive / constitutive mutation. M. care aboleşte reglarea normală a unei gene, făcând ca exprimarea acesteia să devină independentă de condiţiile de mediu.

MUTAŢIE DINAMICĂ / mutation dynamique / dynamic mutation. Denumire pentru o clasă nouă (1991) de alterări ale ADN, care, spre deosebire de m. „clasice" permanente, prezintă o instabilitate. M. d. sunt reprezentate de creşteri ale numărului de repetări trinucleotidice (*codon) situate în proximitatea sau chiar în interiorul *genelor de structură. Ca urmare a diviziunilor succesive ale celulelor purtătoare, numărul de copii ale unităţilor trinucleotidice creşte, iar instabilitatea m. d. creşte. Dacă s-a depăşit un anumit număr critic de repetări, instabilitatea devine manifestă şi se accentuează pe măsura extinderii acestora. Sub pragul critic, variaţiile numărului de repetări trinucleotidice generează *polimorfisme ADN benigne, până la abolirea acestora, cu instalarea unor fenomene patologice. Până la dobândirea patogenicităţii, alterările a căror caracteristică este doar instabilitatea sunt denumite premutaţii. Au fost identificate mai multe boli induse de m. d., printre care: *ataxia Friedreich, *boala Huntington, *amiotrofia bulbospinală progresivă (*amiotrofie), *sindromul X fragil, *boala Steinert.

MUTAŢIE NON-SENS / mutation non-sense / nonsense mutation. M. care înlocuieşte un *codon specific unui aminoacid cu un *codon nonsens.

MUTAŢIE POLARĂ / mutation polaire / polar mutation. *M. non-sens localizată într-unul dintre primii cistroni ai unui operon, care provoacă oprirea transcripţiei.

MUTAŢIE PUNCTIFORMĂ / mutation ponctuelle / point mutation. M. care afectează o singură bază azotată (substituţie, adiţie sau deleţie). Se disting două clase de mutaţii punctiforme: unele modifică un singur codon, altele decalează *cadrul de lectură. Acest tip de mutaţie este reversibil.

MUTAŢIE CU SENS GREŞIT / mutation faux-sense / missense mutation. M. care înlocuieşte un *codon specific unui aminoacid, cu un codon specific altui aminoacid.

MUTAŢIE SILENŢIOASĂ / mutation silencieuse / silent mutation. M. care nu determină nici o modificare aparentă a produsului genei mutante.

MUTAŢIE SOMATICĂ / mutation somatique / somatic mutation. M. care afectează doar celulele negerminale.

MUTAŢIE SUPRESIVĂ / mutation suppresive / suppresor mutation. M. care, asociată altei m., anulează efectele fenotipice ale acesteia din urmă.

MUTAŢIONISM, s. m. / mutationnisme, s. m. / theory of mutation. Teorie a evoluţiei emisă de *Hugo de Vries* (1848-1935) în anul 1901, care atribuie mutaţiilor un rol esenţial, iar selecţiei naturale un rol minor în apariţia speciilor noi. Evoluţia este percepută astfel ca un proces discontinuu.

MUTILARE, s. f. / mutilation, s. f. / mutilation. [*Lat. mutilatio, -onis = mutilare, de la mutilare = a schilodi.*] Pierdere parţială sau completă a unui membru, a unui segment de membru, a unui organ extern (ex.: nas, ureche, testicul) şi, în general, a unei părţi anatomice. V. şi simptom van Gogh.

MUTISM, s. n. / mutisme, s. m. / mutism. [*Lat. mutus = tăcut, mut; -ism.*] Tulburare psihică manifestată prin tăcere în cazul unor subiecţi care nu prezintă leziuni organice plauzibile să afecteze *fonaţia. M. poate apărea în stările delirante (îndeosebi în *delirul de persecuţie), în accesele melancolice, în *schizofrenie sau în crizele isterice. Uneori m. este simulat. În unele cazuri se impune diferenţierea sa de *afazia Broca.

MUTISM AKINETIC / mutisme akinétique / akinetic mutism. Sindrom caracterizat prin m., inerţie completă, absenţa mişcărilor voluntare şi sugerate (cu excepţia celor ale ochilor) şi dispariţia aparentă a sentimentelor. Se întâlneşte în cazul leziunilor lobilor frontali sau al hidrocefaliei acute produsă printr-o tumoră localizată la nivelul ventriculului al III-lea.

MUTITATE, s. f. / mutité, s. f. / dumbness. [*Lat. mutus = tăcut, mut.*] Absenţa limbajului prin leziuni ale centrilor vorbirii sau ale organelor fonaţiei şi recepţiei semnalelor sonore. V. surdomutitate şi audimutitate.

MUTON, s. m. / muton, s. m. / muton. [*Lat. mutare = a schimba.*] Cea mai mică unitate a unui cromozom a cărei alterare poate duce la apariţia unei *mutaţii.

MUZICOTERAPIE, s. f. / musicothérapie, s. f. / musicotherapy. [*Lat. musica, gr. mousike = muzică; gr. therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji.*] Termen nerecomandat, sin. cu meloterapie (v.).

MYASTHENIA GRAVIS / myasthenia gravis / myasthenia gravis. Tip de *miastenie caracterizată prin astenie musculară marcată, accentuată la efort fizic, evoluând în pusee. Afectează îndeosebi musculatura motrice a ochiului, muşchii masticatori, muşchii faringelui şi laringelui şi ulterior musculatura spinală. Evoluţia este letală prin afectare bulbară. Etiopatogenia implică blocarea joncţiunilor neuromusculare prin mecanism autoimun (autoanticorpi antireceptori colinergici) şi, posibil, anomalii morfologice ale membranei post-sinaptice. Sin.: boală Erb-Goldflam, sindrom Erb, miastenie gravă.

MYCOBACTERIACEAE / Mycobacteriaceae / Mycobacteriaceae. [*Gr. mykes, myketos = ciupercă; bakterion, dim. de la bakteria = baston.*] Familie bacteriană ce aparţine ordinului *Actynomycetalis* şi cuprinde genul **Mycobacterium*.

MYCOBACTERIUM / Mycobacterium / Mycobacterium. [*Gr. mykes, myketos = ciupercă; bakterion, dim. de la bakteria = baston.*] Gen bacterian din familia **Mycobacteriaceae*, alcătuit din bacili Gram-pozitivi, aerobi, imobili, care uneori formează structuri filamentoase. Unele specii ale acestui gen sunt patogene pentru om şi animale: *M. leprae* (bacilul Hansen) determină *lepra, *M. tuberculosis* (bacilul Koch) provoacă tuberculoza la om. *M. bovis* generează tuberculoza la bovine şi, de asemenea, poate infecta plămânii, articulaţiile şi intestinele la om, iar *M. avium* - tuberculoza aviană (a păsărilor). O serie de bacterii din genul M. sunt saprofite.

MYCOBACTERIUM LEPRAE / Mycobacterium leprae / mega and dolichoureter. V. *Mycobacterium.*

MYCOPLASMA / Mycoplasma / Mycoplasma. [*Gr. mykes, myketos = ciupercă; plasma = obiect modelat.*] Gen de microorganisme din familia *Mycoplasmataceae*, incluzând 15 specii cu tropism pleuropneumonic. *M. pneumoniae* este cauza pneumoniei atipice primare.

MYOTONIA FLUCTUANS / myotonia fluctuans / myotonia fluctuans. Maladie familială foarte rară, transmisă autozomal dominant şi apropiată cu *boala Thomsen. Expresia clinică este variabilă în timp, se accentuează la încărcarea cu potasiu şi, cu întârziere, după efort. M. f. este, probabil, o *canalopatie, consecutivă alterării *canalului de sodiu al celulei musculare.

MYXOVIRUS / myxovirus / myxovirus. [*Gr. myxa = mucus; lat. virus = venin, otravă.*] Grup de virusuri ARN, având simetrie elicoidală şi înconjurate de o capsulă. Sunt divizate în două subgrupe: subgrupa I, care cuprinde trei virusuri gripale (*M. influenzae* A, B şi C), şi subgrupa II, care cuprinde virusul *parotiditei epidemice, al *rujeolei şi un virus responsabil de infecţii respiratorii.

JOHANN (GREGOR) MENDEL (1822-1884), fondatorul geneticii. La vârsta de 21 de ani intră în ordinul augustinilor din **Brno**, dobândind numele religios **Gregor**. În continuare, studiază ştiinţele naturii la *Universitatea* din **Viena**. Din 1854 începe experienţele şi observaţiile care au constituit ulterior bazele geneticii. Neacceptând modul în care se explica pe atunci variabilitatea plantelor cultivate - îndeosebi cea a hibridării - **Mendel** urmăreşte modul în care se transmit însuşiri distincte în hibridările la diferite soiuri de mazăre (*Pisum sativum*, 2n = 14 cromozomi). După studii extrem de laborioase, **Mendel** comunică mai întâi rezultatele la nou-înfiinţata **Societate de Naturalişti** din **Brno**, al cărei membru fondator era, după care, în 1866, enunţă cele trei principii clasice ale geneticii mendeliene. Deoarece ecoul în lumea ştiinţifică a fost nul, se adresează lui **Nägeli**, care însă îl ignoră. În 1868, **Mendel** este numit abate al mănăstirii, iar în anul următor se îmbolnăveşte, evenimente care îl determină să renunţe la cercetările sale. Valoarea rezultatelor lui **Mendel** a fost demonstrată de **T. H. Morgan** (laureat **Nobel** în 1933).

NAEVUS FUSCO-CAERULEUS ACROMIO-DELTOIDEUS / naevus fusco-caeruleus acromio-deltoideus / naevus of Ito. Sin.: nev Ito (v.).

NAEVUS FUSCO-CAERULEUS OPHTALMO-MAXILLARIS / naevus fusco-caeruleus ophtalmomaxillaris / naevus of Ota. Sin.: nev Ota (v.).

NAFTALEN, s. n. / naphtalène, s. m. / naphthalene. [*Lat. naphta, gr. naphtha = bitum; cuvânt de origine orientală.*] Hidrocarbură ciclică nesaturată, $C_{10}H_8$ (naftalină), al cărei nucleu aromatic este prezent în multe combinaţii organice, sintetizate mai ales de mucegaiuri.

Na^+/K^+-ATPază / Na^+/K^+-ATPase / Na^+/K^+-ATPase. Sin.: pompă de sodiu (v.).

NALOXON, s. m. / naloxone, s. f. / naloxone. (DCI). Derivat din noroximorfină, utilizat ca antidot pe cale parenterală în intoxicaţiile cu morfină.

NALORFINĂ, s. f. / nalorphine, s. f. / nalorphine. (DCI) Antagonist puternic al receptorilor opioizi de tip μ utilizat în tratamentul intoxicaţiei cu narcotice şi în atenuarea simptomelor din sevrajul la *morfină şi *heroină.

NANISM, s. n. / nanisme, s. m. / dwarfism. [*Gr. nanos, lat. nanus = pitic; -ism.*] Insuficienţă staturală a unui subiect, când înălţimea acestuia este inferioară cu cel puţin două *deviaţii standard faţă de talia medie a subiecţilor de aceeaşi vârstă şi de acelaşi sex, fără însuficienţă intelectuală sau sexuală, ceea ce deosebeşte n. de *infantilism. Dacă proporţiile corpului sunt respectate, n. se numeşte *armonios*, iar în caz contrar, *n. dismorfic* sau *dizarmonios*, care este însoţit de diverse malformaţii. Se disting: *n. esenţial şi n. cu cauză decelabilă, endocrină sau metabolică. V. şi în continuare.

NANISM ACONDROPLAZIC / nanisme achondroplasique / achondroplasic dwarfism. V. acondroplazie.

NANISM ATELEIOTIC / nanisme atéléiotique / ateliotic dwarfism. V. atelioză.

NANISM CU CAP DE PASĂRE / nanisme à tête d'oiseau / Seckel's dwarfism. Sin.: sindrom Seckel (v.).

NANISM CORTICOSUPRARENAL / nanisme corticosurrénal / corticoadrenal dwarfism. Nanism provocat la copil printr-un *hipercorticism spontan sau terapeutic (administrarea prelungită de medicamente din familia *cortizonului) care frânează creşterea şi generează sudura prematură a cartilajelor de creştere.

NANISM DIASTROFIC / nanisme diastrophique / diastrophic dwarfism. Formă de *osteocondrodisplazie cu transmitere autozomal recesivă, manifestată prin nanism micromelic sever, cifoscolioză şi retard mental.

NANISM ESENŢIAL / nanisme essentiel / primordial dwarfism, physiologic dwarfism. 1) În sens general, insuficienţa staturală, armonioasă, fără malformaţii sau anomalii mentale asociate şi fără etiologie endocrină sau metabolică decelabilă. 2) În prezent, termenul de n. e. este rezervat îndeosebi pentru o categorie de tulburări ale creşterii, cu debut intrauterin, fără un substrat hormonal sau metabolic cunoscut, care sunt asociate cu alte malformaţii: *sindrom Seckel, *sindrom Russell-Silver, *sindrom Bloom, *progerie, *sindrom Donohue etc.

NANISM HIPOFIZAR / nanisme hypophysaire / hypophyseal dwarfism. N. determinat de insuficienţa secreţiei de *somatotrop, asociată cu o insuficienţă de *gonadostimuline. Poate fi consecinţa unei tumori hipotalamo-hipofizare. Este un n. armonios. V. şi sindrom Debré-Marie.

NANISM MEZOMELIC / nanisme mésomélique / mesomelic dwarfism. Formă de *condrodisplazie cu *micromelie extrem de marcată a oaselor antebraţului şi gambei, care sunt curbate. Uneori apare şi hipoplazie mandibulară, iar transmiterea este autozomal recesivă.

NANISM MICROMELIC / nanisme micromélique / micromelic dwarfism. N. cu membre anormal de scurte (*micromelie).

NANISM MIXEDEMATOS / nanisme myxoedémateux / hypothyroid dwarfism. N. observat în cursul unui *mixedem la copilul mic. N. m. este dizarmonios, se însoţeşte de infiltraţie netă a tegumentelor şi tulburări intelectuale grave (idioţie mixedematoasă).

NANISM MULIBREY / nanisme Mulibrey / dwarfism Mulibrey. Sin: sindrom Mulibrey (v.).

NANISM OSTEOGLOFONIC / nanisme ostéoglophonique / osteoglophonic dwarfism. Ansamblu rar de malformaţii osoase, cuprinzând alterări vertebrale şi ale membrelor, cu *scafocefalie şi *geode ale ramurii ascendente a mandibulei.

NANISM PARASTREMATIC / nanisme parastremmatique / parastremmatic dwarfism. [*Gr. para = alături; stremma = luxaţie, torsiune.*] Ansamblu de malformaţii complexe afectând corpii vertebrali, epifizele şi metafizele, care prezintă o transparenţă radiologică netă. Rezultă un nanism sever cu cifoscolioză, redoare articulară şi deviaţii ale membrelor.

NANISM POLIDISTROFIC / nanisme polydystrophique / polydystrophic dwarfism. Sin.: sindrom Maroteaux-Lamy (v.).

NANISM RENAL / nanisme rénal / renal dwarfism. N. în relaţie cu o nefrită cronică la copil, asociat frecvent cu semne de infantilism.

NANISM PROGEROID / nanisme progéroïde / Cockayne's syndrome. Sin.: sindrom Cockayne (v.).

NANISM TANATOFOR / nanisme thanatophore / thanatophoric dwarfism. [*Gr. **thanatophoros** = care poartă moartea.*] Tip de nanism incompatibil cu viaţa, caracterizat îndeosebi prin scurtimea extremă a membrelor şi îngustarea toracelui. Spre deosebire de *acondroplazie, n. t. aparţine *condrodistrofiilor genotipice. V. şi acondrogeneză.

NANISM TIP FUHRMANN / nanisme type Fuhrmann / type Fuhrmann dwarfism. Varietate armonioasă de nanism, afectând sexul feminin şi fiind transmisă prin modul dominant. Se caracterizează printr-un aspect radiologic particular al vertebrelor (ale căror dimensiuni antero-posterioare sunt reduse, iar înălţimea crescută) şi al bazinului în formă de inimă de carte de joc.

NANISM DE TIP LARON / nanisme type Laron / Laron type dwarfism. Sin.: sindrom Laron (v.).

NANOMEDICINĂ, s. f. / nanomédecine, s. f. / nanomedicine. Medicina la scală nanometrică, în curs de dezvoltare ca urmare a aplicaţiilor medicale ale *nanotehnologiei. Perspective deosebite: molecule terapeutice de talie nanometrică, procedee noi de difuziune a medicamentelor, terapie fotodinamică, motoare moleculare, interfeţe neuroelectronice markeri nanoluminescenţi etc.

NANOMELIE, s. f. / nanomélie, s. f. / nanomelia. [*Gr. **nanos**, lat. **nanus** = pitic; **melos** = extremitate, membru.*] Individ cu membrele scurte, mici. *Nanismul cu extremităţi mici este hipofizar.

NANOPARTICULE, s. f. pl. / nanoparticules, s. f. pl. / nanoparticles. [*Gr. **nanos**, lat. **nanus** = pitic; lat. **particula** = părticică, dim. de la **pars, -rtis** = parte.*] În sens general, particule cu diametrul de ordinul nanometrilor, îndeosebi particule cu diametrul între 10 şi 1 000 nm, care pot fi utilizate ca vectori de medicamente. Substanţele medicamentoase se află dizolvate, incluse şi încapsulate în interiorul n., sau adsorbite la nivelul acestora. N. pot fi de tip particular (nanosfere) sau vezicular (*lipozomi, *niozomi, nanocapsule).

NANOŞTIINŢE, s. f. / nanosciences, s. f. / nanosciences. Studiul caracteristicilor fundamentale ale moleculelor şi structurilor (nanostructurilor) cu dimensiuni cuprinse între 1 şi 100 nm (1 nm = 10^{-9} m, adică o miliardime de metru). La scară nanometrică proprietăţile fizice uzuale cunoscute ale materialelor sunt înlocuite cu proprietăţile lumii atomice şi moleculare, adică dualitatea undă - corpuscul şi efectele cuantice. V. şi nanotehnologie.

NANOTEHNOLOGIE, s. f. / nanothechnologie, s. f. / nanotechnology. Domeniu pluridisciplinar care are drept scop obţinerea de avantaje tehnologice prin exploatarea proprietăţilor chimice, fizice şi biologice ale moleculelor şi nanostructurilor cu dimensiuni cuprinse între 1 şi 100 nm. Medicina reprezintă unul dintre domeniile majore de aplicaţii ale n. Nanotehnologia nu trebuie confundată cu ştiinţa sistemelor microelectromecanice, dimensiunile acestora din urmă fiind considerabil mai mari, între o mie şi un milion de nm. V. nanomedicină şi nanoştiinţe.

NARCISISM, s. n. / narcissisme, s. m. / narcissism, autoerotism. [*Narcissus = personaj din mitologia greacă care s-a îndrăgostit de propria imagine reflectată în apă; -ism.*] Admiraţie, iubire faţă de sine însuşi, autosatisfacţie însoţită de absenţa bunului simţ şi a evaluării autocritice. Freud a descris două tipuri de n.: 1) *N. primar*, care corespunde acelei stări anterioare oricărei alegeri de obiect exterior, în care copilul este, el însuşi, propriul său obiect erotic. 2) *N. secundar*, în care n. este "complementul libidinal" al egocentrismului uman.

NARCOANALIZĂ, s. f. / narco-analyse, s. f. / narcoanalysis. [*Gr. **narke** = amorteală, toropeală; **analysis** = rezolvare, de la **analyein** = a rezolva (**ana** = din nou, iarăşi; **lyein** = a distruge).*] V. subnarcoză.

NARCOBIOZĂ, s. f. / narcobiose, s. f. / narcobiosis. [*Gr. **narke** = amorţeală, toropeală; **bios** = viaţă; **-oză**.*] Desfăşurarea proceselor vitale la limita capacităţilor biologice, sub influenţa unor factori ca *narcoticele.

NARCOLEPSIE, s. f. / narcolepsie, s. f. / narcolepsy. [*Gr. **narke** = amorţeală, toropeală; **lepsis** = fixare.*] Criză exprimată prin nevoia imperioasă şi irezistibilă de somn. Poate fi simptomatică (tumori encefalice, traumatisme craniene, obezitate, diabet, epilepsie) sau idiopatică (*sindromul Gélineau). V. hipersomnie şi sindrom Pickwick.

NARCOMANIE, s. f. / narcomanie, s. f. / drug mania. [*Gr. **narke** = amorţeală, toropeală; **mania** = nebunie.*] Dorinţă nestăpânită de a utiliza substanţe cu efect *narcotic.

NARCOTERAPIE, s. f. / narcothérapie, s. f. / narcotherapy. [*Gr. **narke** = amorţeală, toropeală; **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] Terapie prin somn, provocat de obicei cu ajutorul medicamentelor.

NARCOTIC, adj., s. n. / narcotique, adj., s. m. / narcotic. [*Gr. **narkotikos** = care amorţeşte, care toropeşte.*] 1) Despre substanţele care produc somnolenţă, relaxare musculară şi atenuarea sensibilităţii mergând până la anestezie şi dispariţia majorităţii reflexelor. 2) Medicamente care au aceste efecte.

NARCOZĂ, s. f. / narcose, s. f. / narcosis. [*Gr. **narke** = amorţeală, toropeală; **-oză**.*] Stare de somn provocată, de obicei, cu ajutorul medicamentelor. În anestezia generală se asociază n. anesteziei propriu-zise.

NARINĂ, s. f. / narine, s. f. / nostril. NA: naris, pl. nares. [*Lat. **naris** = nară.*] Orificiu prin care fiecare fosă nazală comunică cu exteriorul.

NAS, s. n. / nez, s. m. / nose. NA: nasus. [*Lat. **nasus** = nas.*] Relief în formă de piramidă, situat deasupra gurii, care închide partea anterioară a foselor nazale, comunicând la exterior prin narine. N. reprezintă organul olfacţiei şi o parte a *sistemului respirator. Termenul cuprinde atât nasul extern (NA: *nasus externus*) cât şi cavitatea nazală (NA: *cavitas nasi*).

NASION / nasion / nasion. NA: nasion. [*Lat. **nasus** = nas.*] Punct craniometric în care planul sagital intersectează sutura frontonazală.

NAŞTERE, s. f. / accouchement, s. m. / delivery, parturition. [*Lat. **nascentia** = naştere, de la **nasci** = a se naşte.*] Ansamblu de fenomene mecanice şi fiziologice care au drept consecinţă expulzarea sau extragerea pe căi naturale a fătului viabil şi a anexelor sale. Forme de n.: 1) *N. artificială*, în care se intervine prin metode obstetricale pentru a extrage fătul. 2) *N. dirijată*, declanşată spontan, dar se intervine prin medicamente. 3) *N. distocică*, în caz de vicii de *prezentaţie, *distocii mecanice sau de dinamică; necesită intervenţii farmacologice, obstetricale (v. manevra Mauriceau-Smellie), chirurgicale. 4) *N. întârziată*, după a 300-a zi de sarcină. 5) *N. normală* sau *eutocică*, fără complicaţii maternofetale. 6) *N. prin operaţie cezariană*, fătul este extras pe cale operatorie. 7) *N. precipitată*, durează puţin. 8) *N. prelungită*, peste 12-15 ore la primipare şi 6-8 ore la multipare. 9) *N. prematură*, la 28-37 săptămâni de sarcină. 10) *N. provocată*, declanşată artificial. 11) *N. spontană*, n. fără nici o asistenţă mecanică, farmacologică sau medicală. 12) *N. la termen* reprezintă expulzarea pe căi naturale a unui făt la termen (38-42 săptămâni de sarcină). Sin.: parturiţie.

NATAL, adj. / natal, -ale, -als, adj. / natal. [*Lat. **natalis** = referitor la naştere, de la **natus** = născut şi **nasci** = a se naşte.*] Care se referă la naştere. V. şi *neonatal, *perinatal, *postnatal.

NATALITATE, s. f. / natalité, s. f. / natality, birthrate. [*Lat. **natalis** = referitor la naştere, de la **natus** = născut şi **nasci***

= a se naşte.] Frecvenţa naşterilor într-o populaţie, exprimată, de regulă, prin raportul între numărul de naşteri survenite într-un an şi un efectiv de 10 000 de locuitori ai populaţiei respective.

NATREMIE, s. f. / natrémie, s. f. / natr(a)emia. [*Spaniolă* ***natron****, ar.* ***natroun*** *= carbonatul de sodiu natural; gr.* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Prezenţa sau concentraţia sodiului (Na$^+$) în sânge: normal 3,15-3,47 g/l sau 137-151 mmol/l.

NATRIURETIC, adj. / natriurétique, adj. / natriuretic. [*Spaniolă* ***natron****, ar.* ***natroun*** *= carbonatul de sodiu natural; gr.* ***ouretikos*** *= referitor la urină.*] Care creşte *natriuria.

NATRIUREZĂ, s. f. / natriurèse, s. f. / natriuresis. [*Spaniolă* ***natron****, ar.* ***natroun*** *= carbonatul de sodiu natural; gr.* ***ouresis*** *= urinare.*] Sin.: natriurie (v.).

NATRIURIE, s. f. / natriurie, s. f. / natriuresis. [*Spaniolă* ***natron****, ar.* ***natroun*** *= carbonatul de sodiu natural; gr.* ***ouron*** *= urină.*] Eliminarea şi valoarea eliminării sodiului în urină. Normal 1-5 g/24 h sau 43-217 mmol/24 h. Sin.: natriureză.

NATUROPATIE, s. f. / naturopathie, s. f. / naturopathy, naturopathic medicine. [*Lat.* ***natura*** *= natură; gr.* ***pathos*** *= boală.*] Sistem terapeutic care se bazează doar pe remedii naturale, ca aerul, apa, soarele şi, eventual, unele metode kinetoterapice, fiind exclusă utilizarea medicamentelor. Adepţii n. consideră că organismul poate lupta împotriva maladiilor prin propriile mijloace, deoarece posedă o capacitate de vindecare naturală, aflată în strânsă relaţie cu forţa sa vitală. În acest sens, bolile nu reprezintă nimic altceva decât efortul de vindecare exercitat de forţa vitală şi exprimat prin semne şi simptome care sunt barometrul acestei forţe. Din punctul de vedere al n., suprimarea manifestărilor unei afecţiuni acute precum gripa înseamnă eradicarea capacităţilor defensive proprii organismului şi, în consecinţă, inducerea unei vulnerabilităţi. Gripa sau bolile infecţioase infantile sunt privite ca fenomene normale, prin care forţa vitală restabileşte echilibrul organismului şi amorsează capacitatea sa de apărare. Dimpotrivă, se consideră că vaccinoterapia interferă procesele sus-menţionate, slăbind apărarea şi internalizând dezechilibrele, fapt argumentat de creşterea incidenţei bolilor autoimune şi neurodegenerative în zonele în care a fost introdusă vaccinarea. Naturopaţii îşi bazează practica pe "legea vindecării", potrivit căreia procesul de vindecare, expresie a acţiunii forţei vitale, evacuează maladia de la interior către exterior şi de sus în jos, simptomele dispărând în ordinea inversă a apariţiei lor. Terapia nu urmăreşte eradicarea simptomelor, ci amplificarea forţei vitale în sensul dictat de aceste simptome prin alegerea remediilor specifice. În cursul tratamentului există posibilitatea apariţiei unor simptome noi sau revenirii altora mai vechi. De ex., terapia unei afecţiuni respiratorii implică posibilitatea apariţiei unei eczeme, fenomen care semnalează eficienţa demersului datorită superficializării manifestărilor morbide, tratamentul nefiind încheiat decât atunci când afecţiunea cutanată dispare. V. şi medicină alternativă.

NAUPATIE, s. f. / naupathie, s. f. / naupathia. [*Gr.* ***naus*** *= navă, vapor;* ***pathos*** *= boală.*] Sin: Rău de mare (v.).

NAVETĂ, s. f. / navette, s. f. / shuttle. [*Fr.* ***navette****, din lat.* ***napus*** *= nap.*] Termen generic pentru sistemele moleculare care permit transferul unor molecule în diferite compartimente din interiorul celulei, intra- sau extracelular. Ex.: *ionofor de tip n.

NAVICULAR, s. n. / os naviculaire / navicular bone. [*Lat.* ***navicularis****, de la* ***navicula*** *= corăbioară, dim. de la* ***navis*** *= navă.*] V. tab. anat. - oase.

NAZAL, adj., s. n. / nasal, adj., s. m. / nasal bone. [*Lat.* ***nasus*** *= nas.*] 1) Care se referă la nas. Ex.: fosă n. 2) *Os n.*, v. tab. anat. - oase.

NAZOFARINGE, s. n. / nasopharynx, s. m. / nasopharynx. NA: pars nasalis pharyngis. [*Lat.* ***nasus*** *= nas; gr.* ***pharynx, -yngos*** *= faringe.*] Sin.: rinofaringe (v.).

NAZOGENIAN, adj. / nasogénien, adj. / nasogenian, nasogenial. [*Lat.* ***nassus*** *= nas;* ***genion*** *= bărbie, menton.*] Care se referă la nas şi la bărbie (*menton); care se extinde în cele două regiuni.

NAZOSPINAL, adj. / nasospinal, adj. / nasospinal. [*Lat.* ***nasus*** *= nas;* ***spinalis*** *= al şirei spinării, de la* ***spina*** *= şira spinării.*] Punct craniometric localizat la intersecţia planului medio-sagital cu o linie care uneşte punctele cele mai caudale ale marginilor nazale.

NĂMOL, s. n. / boue, s. f. / mud. [*Ucr.* ***namil*** *= nămol.*] Amestec natural de particule fine, insolubile în apă, în care rămân în suspensie. Forme: 1) *N. activ* este utilizat pentru epurarea apelor reziduale. 2) *N. mineral*, peloid, fără materii organice. 3) *N. sapropelic*, de origine vegetalo-animală. 4) *N. de turbă*, de origine vegetală.

NĂMOL TERMAL / boue thermale / fango. Materie mâloasă de origine vegetală sau minerală utilizată caldă pentru baie, împachetări sau cataplasme. V. şi fangoterapie.

NĂSCUT-MORT, adj., s. m. sau f. / mort-né, -née, adj., s. m. ou f. / still-born. [*Lat.* ***nasci*** *= a se naşte;* ***mortuus****, de la* ***morior*** *= a muri.*] Copil mort înainte de a respira.

NEBULINĂ, s. f. / nebuline, s. f. / nebulin. [*Lat.* ***nebula*** *= ceaţă, negură; -ină.*] Proteină cu M_r de 550 kDa localizată în banda A şi linia Z (v. miofibrilă). Rolul n. constă în reglarea numărului de monomeri de *actină, facilitând organizarea acestora în structuri geometrice hexagonale. N. este prezentă la fătul şi copilul afectat de *miopatie primitivă progresivă, dar dispare pe măsura evoluţiei bolii.

NEBUNIE, s. f. / folie, s. f. / folly. [*Sl.* ***ne*** *= prefix care indică o negaţie; lat.* ***bonus*** *= bun.*] Sin. pop. pentru alienare.

NECATOR / Necator / Necator. [*Lat.* ***necator, -oris*** *= ucigaş.*] Gen de viermi intestinali din familia *Ancylostomidae*, clasa *Nematoda*. Specia tip *N. americanus* este agentul patogen al *anchilostomiazei.

NECATORIOZĂ, s. f. / nécatoriose, s. f. / necatoriosis. [*Lat.* ***necator, -oris*** *= ucigaş; -oză.*] Anchilostomiază determinată de **Necator americanus*.

NECONDIŢIONAT, adj. / inconditionnel, -elle, adj. / inborn, innate, unconditioned. [*Sl.* ***ne*** *= prefix care indică o negaţie; lat.* ***condicionalis*** *= supus anumitor condiţii, de la* ***condicere*** *= a conveni, a stabili.*] V. reflex necondiţionat.

NECROBIOZĂ, s. f. / nécrobiose, s. f. / necrobiosis. [*Gr.* ***nekros*** *= moarte;* ***bios*** *= viaţă; -oză.*] Modificare structurală a unui organ sau a unei părţi dintr-un organ consecutivă abolirii circulaţiei sanguine, dar în absenţa infecţiei. Ţesutul, deşi a suferit o transformare regresivă, este tolerat de structurile normale învecinate. Ex.: n. creierului, rinichiului, splinei ca urmare a unui infarct.

NECROBIOZĂ LIPOIDICĂ / nécrobiose lipoïdique / necrobiosis lipoidica diabeticorum. Dermită atrofiantă a diabeticilor, manifestată prin placarde ovalare gălbui străbătute de telangiectazii, înconjurate de un lizereu violaceu şi cu tendinţă de ulcerare sau de necrozare. V. şi granulom inelar.

NECROFAGIE, s. f. / nécrophagie, s. f. / necrophagia. [*Gr.* ***nekros*** *= moarte;* ***phagein*** *= a mânca.*] Tendinţa unor bolnavi mental de a mânca cadavre umane.

NECROFILIE, s. f. / nécrophilie, s. f. / necrophilia. [*Gr.* ***nekros*** *= moarte;* ***philia*** *= atracţie, de la* ***philein*** *= a iubi.*] Perversiune sexuală în care satisfacţia sexuală se obţine pe un cadavru sau, mai frecvent, este stimulată prin rituri funerare. V. parafilie.

NECROFOBIE, s. f. / nécrophobie, s. f. / necrophobia. [*Gr. nekros = moarte; phobos = frică.*] Fobia de cadavre şi de tot ce este în relaţie cu moartea.

NECROLIZĂ, s. f. / nécrolyse, s. f. / necrolysis. [*Gr. nekros = moarte; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge.*] Lichefierea unui ţesut care a suferit un proces de *necroză. Este consecinţa modificărilor fizicochimice şi a acţiunii enzimelor şi reprezintă *necroza de lichefiere. (v. şi necroză).

NECROMANIE, s. f. / nécromanie, s. f. / necromania. [*Gr. nekros = moarte; mania = nebunie.*] Preocupare morbidă privind moartea în general sau moartea unor persoane apropiate.

NECROPSIE, s. f. / nécropsie, nécroscopie, s. f. / necropsy, necroscopy. [*Gr. nekros = moarte; opsis = vedere, aspect.*] Sin.: autopsie (v.).

NECROSPERMIE, s. f. / nécrospermie, s. f. / necrospermia. [*Gr. nekros = moarte; sperma, -atos = sământă.*] Prezenţa în *spermă a *spermatozoizilor morţi. Reprezintă una din cauzele *sterilităţii masculine.

NECROTAXIE, s. f. / nécrotactisme, s. m. / necrotactism. [*Gr. nekros = moarte; taxis = aranjare, ordonare, de la tattein = a ordona, a aranja.*] Migrarea chemotactică a celulelor fagocitare în direcţia unui focar tisular necrotic.

NECROTIC, adj. / nécrotique, adj. / necrotic. Care se referă la *necroză, este în relaţie cu procesul de necroză.

NECROTOMIE, s. f. / nécrotomie, s. f. / necrotomy. [*Gr. nekros = moarte; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Îndepărtare chirurgicală a ţesutului osos necrozat.

NECROZĂ, s. f. / nécrose, s. f. / necrosis. [*Gr. nekrosis = mortificare, de la nekros = moarte.*] 1) Moarte celulară patologică, spre deosebire de *apoptoză, care reprezintă moarte celulară programată genetic. N. reprezintă oprirea patologică şi definitivă a proceselor vitale la nivelul unei celule, al unui grup de celule sau al unui ţesut şi transformările anatomopatologice rezultate. Modificările morfologice din n. sunt determinate de două procese: a) *digestia enzimatică* a celulei, de către enzimele proprii celulei (autoliză) sau provenind din lizozomii leucocitelor migrate (heteroliză); dacă digestia enzimatică predomină, procesul se numeşte *n. de lichefiere*; b) *denaturarea proteinelor*, atât a celor structurale, cât şi a enzimelor, exprimată prin alterarea structurii tridimensionale, care explică tendinţa de calcificare a ţesuturilor moarte, prin disponibilizarea unor legături normal saturate ale lanţurilor proteice de aminoacizi; dacă denaturarea proteică domină, procesul se numeşte *n. de coagulare*. În n. se produc alterări care duc la distrugerea nucleelor: *picnoză, *cariorexis şi *carioliză. N. se produce în cadrul unor boli sau prin acţiunea unor agenţi chimici şi fizici. V. apoptoză, gangrenă, sfacel. Localizată la nivel osos (capul femurului), n. constituie substratul unor boli (*boala Calvé-Legg-Pérthes, *boala Chandler). 2) Noţiune electrocardiografică referitoare la prezenţa unui infarct recent sau cicatrizat, căruia îi corespunde o zonă inertă bioelectric. Deficitului de masă miocardică îi corespunde pe electrocardiogramă apariţia unei unde Q patologice, largă (peste 0,04 s), amplă cât cel puţin 25 % din valoarea undei R, sau chiar dispariţia undei R, înlocuită printr-o undă Q transformată în undă QS. V. şi sindrom de ischemie-leziune.

NECROZĂ ASEPTICĂ / nécrose aseptique / aseptic necrosis. Moarte sau putrefacţie a unui ţesut, a unei zone tisulare, determinată de o ischemie locală, în absenţa infecţiei. Sin.: necroză avasculară.

NECROZĂ AVASCULARĂ / nécrose avasculaire / avascular necrosis. Sin.: necroză aseptică (v.).

NECROZĂ CENTRALĂ A CORPULUI CALOS / nécrose centrale du corps calleux / Marchiafava-Bignami disease. Sin.: boală Marchiafava-Bignami (v.).

NECROZĂ MEDULARĂ RENALĂ / nécrose médullaire rénale / renal medullary necrosis. Necroză ischemică limitată la *piramidele renale. Se poate produce în cursul diabetului, drepanocitozei, obstacolelor sau infecţiilor urinare, intoxicaţiilor prin fenacetină etc. Sin.: necroză papilară.

NECROZĂ PAPILARĂ / nécrose papillaire / papillary necrosis. Sin.: necroză medulară renală.

NEDIFERENŢIAT, adj. / indifférencié, -e, adj. / undifferentiated. [*Sl. ne = prefix care indică o negaţie; lat. differens, -ntis, de la differe = a se deosebi.*] 1) Despre un neoplasm ale cărui caracteristici citologice şi tisulare marchează o regresiune în raport cu ţesutul de origine. 2) Referitor la o celulă sau un ţesut care conservă caracteristicile embrionare, fără nici o tendinţă la diferenţiere.

NEFELION, s. n. / néphélion, s. m. / nebula. [*Gr. nephelion = nor mic, dim. de la nephele = nor.*] Leziune cicatriceală corneeană de dimensiuni mici şi de densitate slabă, fiind localizată în straturile anterioare ale corneei. N. este intermediar între *albugo şi *leucom.

NEFELOMETRIE, s. f. / néphélémétrie, s. f. / nephelometry. [*Gr. nephele = nor; metron = măsură.*] Metodă de măsurare a concentraţiei unor particule în suspensie: microbiene sau proteice. Se măsoară lumina difuzată prin *fenomenul Tyndall. Măsurarea se efectuează cu un *nefelometru, prin compararea fotometrică cu o soluţie etalon.

NEFELOMETRU, s. n. / néphélémètre, s. m. / nephelometer. [*Gr. nephele = nor; metron = măsură.*] Instrument utilizat în *nefelometrie pentru măsurarea concentraţiei sau a numărului de particule. Ex.: cu n. se măsoară concentraţia particulelor proteice din serul sanguin.

NEFRECTOMIE, s. f. / néphrectomie, s. f. / nephrectomy. [*Gr. nephros = rinichi; ektome = excizie.*] Ablaţia chirurgicală a unei părţi sau a totalităţii unui rinichi. Termenul de n. implică exereza simultană a parenchimului şi a căilor excretorii. Rezecţia izolată a unui fragment de parenchim renal nu este n.

NEFRETIC, adj. / néphrétique, adj. / nephric. [*Gr. nephros = rinichi.*] Care are relaţie cu rinichiul. Ex.: *colică n.

NEFRITĂ, s. f. / néphrite, s. f. / nephritis, pl. nephritides. [*Gr. nephros = rinichi; -ită.*] În trecutul apropiat, acest termen era relativ cuprinzător. Actualmente, termenul se utilizează numai referitor la nefropatiile interstiţiale, la modelele experimentale ale nefropatiilor sau pentru nefropatiile de cauză necunoscută. Tipuri: 1) *N. epidemică*, *paucisimptomatică, cu evoluţie benignă, produsă de un virus cu tropism exclusiv renal. 2) *N. experimentală*, prin injectarea de ser nefrotoxic (*n. Masugi*), de albumine, de streptococi hemolitici sau alte bacterii, sau prin provocarea apariţiei de autoanticorpi antirinichi (*n. Cavelti*). 3) *N. interstiţială acută nesupurată* apare în cursul infecţiilor virale şi, frecvent, ca o complicaţie în pneumoniile interstiţiale la copii. 4) *N. interstiţială supurată* se exprimă prin abcese mici, multiple, localizate în corticala rinichiului; apare ca o complicaţie în septicemii. 5) *N. interstiţială endemică din Balcani*, v. nefropatie endemică balcanică. 6) *N. interstiţială primitiv cronică*, prin intoxicaţii, infecţii de focar, boli metabolice, iradiere, caracterizată printr-un proces inflamator interstiţial cronic.

NEFRITĂ TUBULO-INTERSTIŢIALĂ ACUTĂ / néphrite tubulo-interstitielle aiguë / acute tubulointerstial nephritis. V. tubulonefrită.

NEFROLIT, s. m. / néphrolithe, s. m. / nephrolith. *Calcul al rinichiului.

NEFROPATIE EPIDEMICĂ / néphropathie épidémique / nephropathia epidemica. Boală caracterizată, după un debut asemănător gripei, prin tulburări gastrointestinale şi renale (colici nefretice, proteinurie, hematurie, oligurie). Evoluţie de circa o săptămână, către o vindecare definitivă. N. e. ar fi determinată de virusul Puumala, transmis de rozătoare.

NEFROANGIOSCLEROZĂ, s. f. / néphro-angio-sclérose, s. f. / nephroangiosclerosis, arterial nephrosclerosis. [*Gr.* ***nephros** = rinichi; **angeion** = vas; **sklerosis** = indurație, întărire, de la **skleros** = tare, dur.*] Nefropatie prin mecanism vascular, asociată de cele mai multe ori cu hipertensiunea arterială şi fiind expresia visceralizării acesteia. N. poate evolua lent (*n. benignă*) sau rapid progresiv (*n. malignă*), prin hialinizarea şi atrofia unui mare număr de glomeruli, consecutiv trombozării arteriolei aferente.

NEFROBLASTOM, s. n. / néphroblastome, s. m. / nephroblastoma. [*Gr.* ***nephros** = rinichi; **blastos** = germen; -oma.*] Cancer renal de tip embrionar, în care plaje celulare nediferențiate se asociază cu formațiuni tubulare, glomerulare şi cu proliferare mezenchimatoasă. Se dezvoltă îndeosebi în prima copilărie şi se traduce printr-o tumoră foarte voluminoasă, cu dureri abdominale şi, frecvent, cu hipertensiune arterială. N. prezintă malignitate crescută, manifestată printr-un potențial metastazant considerabil, atât limfogen, cât şi hematogen. Sin.: tumoră Wilms.

NEFROBLASTOMATOZĂ, s. f. / néphroblastomatose, s. f. / nephroblastomatosis. [*Gr.* ***nephros** = rinichi; **blastos** = germen; -oma; -oză.*] Formațiuni tumorale multiple situate în corticala rinichiului şi constituite din celule renale embrionare, uneori asociate cu un *nefroblastom. N. poate evolua către regresiune spontană sau către nefroblastom.

NEFROCALCINOZĂ, s. f. / néphrocalcinose, s. f. / nephrocalcinosis. [*Gr.* ***nephros** = rinichi; lat. **calx, calcis** = var, calciu; -oză.*] Ansamblu de depozite calcaroase difuze localizate în parenchimul renal. N. nu reprezintă o boală, ci o leziune comună unor boli diferite, fiind asociată îndeosebi cu *litiaza renală. Termenul este în discuție, unii autori considerând drept n. orice infiltrație difuză renală cu săruri de calciu, chiar dacă aceasta este vizibilă doar la microscop. Alteori, termenul este utilizat doar pentru depozitele importante, decelabile radiologic.

NEFROCARCINOM, s. n. / néphrocarcinome, s. m. / renal adenocarcinoma. [*Gr.* ***nephros** = rinichi; **karkinoma**, de la **karkinos** = rac, cancer.*] Tumoră malignă care se dezvoltă din celulele tubilor renali. Sin.: carcinom renal, tumoră Grawitz, epiteliom renal cu celule clare, hipernefrom (deoarece inițial a fost considerată de origine suprarenală).

NEFROCEL, s. n. / nephrocèle, s. f. / nephrocele. [*Gr.* ***nephros** = rinichi; **kele** = hernie, tumoră.*] Hernia rinichiului.

NEFROGENIC, adj. / néphrogénique, adj. / nephrogenetic, nephrogenic (1), nephrogenous (2). [*Gr.* ***nephros** = rinichi; **gennan** = a produce.*] 1) Care are potențial de producere a țesutului renal. 2) De origine renală.

NEFROGRAFIE, s. f. / néphrographie, s. f. / nephrography. [*Gr.* ***nephros** = rinichi; **graphein** = a scrie.*] Examen radiologic prin care se obține o opacifiere radiografică a parenchimului renal după injectarea unui produs de contrast iodat, ca prim timp în *urografia intravenoasă sau după timpul arterial al unei *arteriografii renale.

NEFROGRAMĂ, s. f. / néphrogramme, s. m. / nephrogram. [*Gr.* ***nephros** = rinichi; **gramma** = înscriere.*] Imagine radiologică a parenchimului renal, obținută în cursul unei *urografii sau în cursul *angiografiei renale, când substanța opacă la radiația X impregnează primele căi excretoare intrarenale. A nu se confunda cu *nefrograma izotopică.

NEFROGRAMĂ IZOTOPICĂ / néphrogramme isotopique / isotopic nephrogram. Curbă care traduce, în funcție de timp, eliminarea renală a unei substanțe radiomarcate, îndeosebi DTPA-^{99m}Tc ca indice al funcției glomerulare şi hipuran marcat cu ^{123}I pentru informații asupra funcției tubulare. Se obțin două curbe simultane, corespunzătoare celor doi rinichi. O n. i. nu poate fi interpretată decât prin comparație cu cea a rinichiului opus. Un traseu normal al n. se caracterizează prin trei faze: a) un segment ascendent, denumit *fază vasculară*; b) a doua fază denumită *secretorie* sau de concentrare, reprezentând funcția tubulară; c) a treia fază denumită *excretorie*, traducând evacuarea renală a substanței radioactive. Criteriile de interpretare ale celor două curbe sunt numeroase. Ele se referă îndeosebi la aprecierea morfologiei generale a celor două trasee, la studiul timpului secretor şi la calculul timpului de semieliminare ($T_{1/2}$ normal mediu 7,3 min, cu valori extreme între 3 şi 12 min). De obicei, curba n. i. este aplatizată în insuficiența renală şi modificată (mai mult sau mai puțin caracteristic) în stenoza unei artere renale sau consecutiv unei obstrucții ureterale parțiale. Sin.: renogramă izotopică, radiorenogramă.

NEFROLITIAZĂ, s. f. / néphrolithiase, s. f. / nephrolithiasis. [*Gr.* ***nephros** = rinichi; **lithos** = piatră; -ază.*] Sin.: litiază renală (v.).

NEFROLITOTOMIE, s. f. / néphrolithotomie, s. f. / nephrolithotomy. [*Gr.* ***nephros** = rinichi; **lithos** = piatră; **tome** = tăiere, secțiune, de la **temnein** = a tăia.*] Intervenție chirurgicală care constă în îndepărtarea unui calcul renal (situat în *bazinet sau în *calice) după incizia rinichiului.

NEFROLIZĂ, s. f. / néphrolyse, s. f. / nephrolysis. [*Gr.* ***nephros** = rinichi; **lysis** = distrugere, de la **lyein** = a distruge.*] Intervenție chirurgicală constând în disecarea şi eliberarea completă a rinichiului, bazinetului, ureterului subpielic şi pediculului renal, în scopul prelevării organului în vederea transplantării sau pentru întreruperea unei comunicări patologice între limfatice şi căile excretorii.

NEFROLOGIE, s. f. / néphrologie, s. f. / nephrology. [*Gr.* ***nephros** = rinichi; **logos** = ştiință.*] Studiul fiziologiei şi al patologiei renale.

NEFROM, s. n. / néphrome, s. m. / nephroma. [*Gr.* ***nephros** = rinichi; -oma.*] Denumire generică pentru tumorile renale.

NEFROM MEZOBLASTIC / néphrome mésoblastique / mesoblastic nephroma. Tumoră renală care se dezvoltă la nou-născut sau sugar, formată din celule mezenchimatoase, benignă, spre deosebire de *nefroblastom.

NEFRON, s. m. / néphron, s. m. / nephron. [*Gr.* ***nephros** = rinichi.*] Unitatea morfologică şi funcțională a rinichiului. Prin asamblarea a circa un milion de n. rezultă partea esențială a rinichiului. Pentru descrierea n., v. rinichi. În funcție de localizare se disting: 1) *n. juxtamedular*, cu *glomerulul situat în regiunea profundă a corticalei renale şi cu ansa Henle lungă; 2) *n. subcortical*, cu glomerulul în regiunea superficială, subcapsulară a corticalei şi cu ansa Henle scurtă. V. aparat juxtaglomerular, glomerul renal, rinichi, tubul renal.

NEFRONOFTIZIE, s. f. / néphronophthise, s. f. / nephronophthisis. [*Gr.* ***nephros** = rinichi; lat., gr. **phthisis** = distrugere, consumpție, de la gr. **phthinein** = a se deteriora*]. Denumind o leziune extinsă a țesutului renal, termenul se referă la *n. juvenilă familială* boală ereditară progresivă a rinichilor. Aceasta se caracterizează clinic prin anemie, poliurie, diminuarea sodiului urinar şi evoluție progresivă către insuficiență renală cronică. Morfopatologic se constată atrofie tubulară, fibroză interstițială, scleroză glomerulară şi chisturi medulare.

NEFROOMENTOPEXIE, s. f. / néphro-omentopexie, s. f. / nephroomentopexy. [*Gr.* ***nephros** = rinichi; lat. **omentum** = membrană care înfăşoară intestinele; gr. **pexis** = fixare.*] Fixarea unui lambou epiploic la rinichi în vederea ameliorării vascularizației acestuia.

NEFROPATIE, s. f. / néphropathie, s. f. / nephropathy. [*Gr.* ***nephros** = rinichi; **pathos** = boală.*] Denumire generală pentru bolile rinichiului de natură inflamatorie (nefrite), degenerativă (nefroze) şi sclerozantă (arterioscleroză).

NEFROPATIE ANALGEZICĂ / néphropathie des analgésiques / analgesic nephropathy. N. interstiţială cronică determinată de abuzul de *analgezice, îndeosebi de fenacetină sau combinaţii de fenacetină şi aspirină. Se apreciază că n. a. poate apărea la o doză cumulată totală de 3 kg fenacetină sau 1 kg din fiecare dintre analgezicele combinate (*fenacetină şi *aspirină).

NEFROPATIE DIABETICĂ / néphropathie diabétique / diabetic nephropathy. Tip de n. ce apare ca o complicaţie tardivă în evoluţia *diabetului zaharat. Debutează prin creşterea filtrării glomerulare, microalbuminurie, hipertensiune arterială şi hipertrofie renală. În timp, proteinuria se accentuează, asociindu-se cu alte semne de scădere a funcţiilor renale în stadiul final al bolii de bază. V. şi glomeruloscleroză.

NEFROPATIE ENDEMICĂ BALCANICĂ / néphropatie endémique balkanique / Balkan nephropathy. Boală endemică observată după anul 1956 într-o zonă situată de-a lungul Dunării, între Carpaţi şi Balcani (Serbia, Bulgaria, România). Caracteristici: afectare severă a glomerulilor, scleroză interstiţială difuză şi leziuni tubulare, mai puţin importante. Boala evoluează către insuficienţă renală letală prin comă azotemică, fără edeme sau hipertensiune arterială. Cauze posibile: intoxicaţie cu o aratoxină A produsă de mucegaiuri dezvoltate pe cerealele stocate; după alţi autori, cauza ar fi poluarea cu silicaţi a apei de băut.

NEFROPATIE GLOMERULARĂ SECUNDARĂ / néphropathie glomérulaire secondaire / secondary glomerulopathy. Denumire generică a afectării glomerulare care apare ca o manifestare renală în diverse boli generale dobândite sau eredofamiliale. Leziunile renale pot fi specifice (ex.: în unele boli degenerative) sau nespecifice, comune cu leziunile din glomerulonefritele primare. Uneori, manifestarea renală este predominantă în raport cu boala de bază, de aceea, înainte de a considera o n. ca primară, trebuie exclusă o n. g. s. Datorită diversităţii, clasificările n. g. s. sunt provizorii sau incomplete. Fiziopatologic se disting trei mari grupe de n. g. s.: 1) n. mediate imunologic, 2) n. prin leziuni renale în *diabetul zaharat, *amiloidoză şi în alte *disproteinemii, 3) n. ereditare.

NEFROPATIE GRAVIDICĂ / néphropathie gravidique / tox(a)emia of pregnancy. V. toxemie gravidică.

NEFROPATIE INTERSTIŢIALĂ / néphropathie interstitielle / interstitial nephritis. Denumire generică pentru n. în care leziunea iniţială, primară, se află în interstiţiu, structura care separă tubii între ei şi tubii de glomeruli. Întrucât cauzele n. i. nu sunt numai infecţioase (bacteriene), ci şi toxice, metabolice, imunologice etc., termenul corect este de n. i., cel de nefrită interstiţială (v. nefrită) fiind rezervat numai etiologiei infecţioase. Dintre entităţile nosologice care fac parte din grupa n. i., mai importante sunt: *pielonefrita acută şi *nefropatia endemică balcanică.

NEFROPATIE OBSTRUCTIVĂ / néphropathie obstructive / obstructive nephropathy. Termenul de n. o. desemnează modificările renale, anatomice şi funcţionale, secundare unui obstacol pe căile urinare. Obstrucţia urinară – care poate fi acută sau cronică – neînlăturată la timp poate duce la distrucţie renală completă. După şase săptămâni de obstrucţie renală completă, afectarea rinichiului este ireversibilă. Severitatea unei n. o. depinde de sediul, cauzele obstrucţiei, gradul obstrucţiei, durata, ca şi infecţia asociată.

NEFROPATIE POSTTRANSFUZIONALĂ / néphropathie posttransfusionnelle / transfusion nephritis. Insuficienţă renală gravă, însoţită de *anurie şi *azoturie, care succedă *şocului brutal cu *hemoliză provocat de o transfuzie de sânge incompatibil (v. incompatibilitate).

NEFROPATIE TUBULARĂ CRONICĂ / néphropathie tubulaire chronique / chronic tubular nephritis. Sin.: tubulopatie (v.).

NEFROPATII VASCULARE / néphropathies vasculaires / renal vascular disease. Denumire generică pentru bolile, diverse ca etiologie şi patogenie, în care sunt afectate vasele renale: embolia şi tromboza arterei renale (infarctul renal), boala ateroembolică a arterelor renale, nefroscleroza, tromboza venei renale, nefropatia gravidică etc.

NEFROPEXIE, s. f. / néphropexie, s. f. / nephropexy. [*Gr. **nephros** = rinichi; **pexis** = fixare.*] Intervenţie chirurgicală constând în repunerea unui rinichi ptozat în poziţia normală, în fosa lombară, şi fixarea acestuia.

NEFROPLASTIE, s. f. / néphroplastie, s. f. / nephroplasty. [*Gr. **nephros** = rinichi; **plassein** = a forma.*] Plicatura rinichiului efectuată în scopul punerii şi menţinerii în contact a celor doi poli ai săi. N. este destinată remedierii unei *hidronefroze când evacuarea bazinetului este împiedicată de o anomalie a joncţiunii pielo-ureterale.

NEFROPTOZĂ, s. f. / néphroptose, s. f. / nephroptosis. [*Gr. **nephros** = rinichi; **ptosis** = cădere.*] Deplasarea în jos şi mobilitatea anormală a rinichiului ca urmare a relaxării structurilor care îi asigură o poziţie fixă. N. se asociază frecvent cu alte ptoze viscerale şi cuprinde două grade: 1) *rinichi mobil,* în care deplasarea organului este limitată; 2) *rinichi flotant,* în care organul este complet deplasat într-o zonă a cavităţii abdominale.

NEFRORAFIE, s. f. / néphrorraphie, s. f. / nephrorrhaphy. 1) Sin. cu nefropexie (v.). 2) Sutura unui rinichi după o incizie chirurgicală.

NEFRORAGIE, s. f. / néphrorragie, s. f. / nephrorrhagia. [*Gr. **nephros** = rinichi; **rhegnynai** = a ţâşni, a izbucni.*] Hemoragie de origine renală.

NEFROSCLEROZĂ, s. f. / néphrosclérose, s. f. / nephrosclerosis. [*Gr. **nephros** = rinichi; **sklerosis** = induraţie, întărire, de la **skleros** = tare, dur.*] Indurarea rinichiului consecutivă proliferării şi ulterior retracţiei ţesutului conjunctiv interstiţial. Sin.: scleroză renală.

NEFROSIALIDOZĂ, s. f. / néphrosialidose, s. f. / nephrosialidosis. Tip de *sialidoză care determină o nefropatie precoce la copil, cu deces înainte de vârsta de cinci ani.

NEFROSPLENOGRAFIE, s. f. / néphrosplénographie, s. f. / nephrography with splenography. Radiografie a rinichilor şi a splinei după injectarea, în sistemul circulator, a unei substanţe opacă la razele X.

NEFROSTOMIE, s. f. / néphrostomie, s. f. / nephrostomy. [*Gr. **nephros** = rinichi; **stoma, -atos** = gură.*] Operaţie de creare a unei fistule renale, prin care este posibil drenajul la exterior al urinei direct din cavităţile pielocaliceale.

NEFROTOMIE, s. f. / néphrotomie, s. f. / nephrotomy. [*Gr. **nephros** = rinichi; **tome** = tăiere, secţiune, de la **temnein** = a tăia.*] Incizia rinichiului; deschiderea chirurgicală a cavităţilor pielice.

NEFROTOMOGRAFIE, s. f. / néphrotomographie, s. f. / nephrotomography. [*Gr. **nephros** = rinichi; **tome** = secţiune, de la **temnein** = a tăia; **graphein** = a scrie.*] *Tomografie a rinichilor, după realizarea unui contrast cu o substanţă iodată sau după crearea unui *pneumoren.

NEFROTOXICITATE, s. f. / néphrotoxicité, s. f. / nephrotoxicity. [*Gr. **nephros** = rinichi; **toxikon** = otravă pentru vârful săgeţilor, de la **toxon** = săgeată.*] Acţiunea toxică a unor substanţe sau factori asupra ţesuturilor renale.

NEFROTOXINĂ, s. f. / néphrotoxine, s. f. / nephrotoxin. [*Gr. **nephros** = rinichi; **toxikon** = otravă pentru vârful săgeţilor, de la **toxon** = săgeată; -ină.*] Substanţă toxică al cărei efect se exercită îndeosebi la nivelul țesutului renal. Cele mai cunoscute n. sunt sărurile de mercur şi o serie de erbicide.

NEFROZĂ, s. f. / néphrose, s. f. / nephrosis. [*Gr.* ***nephros*** *= rinichi;* ***-oză.***] Termen care a devenit desuet, după ce în trecut a fost larg utilizat, cu sensuri multiple. Sensul iniţial, de afecţiune degenerativă a rinichiului, în opoziţie cu bolile inflamatorii, denumite nefrite, este în prezent complet abandonat. Actualmente, termenul este considerat, în general, sin. cu *sindrom nefrotic. În sens mai restrictiv: 1) *N. lipoidică*, sin.: boală Epstein (v.). 2) *N. osmotică*, vacuolizare hidropică difuză a tubilor proximali renali, leziune provocată după administrarea intravenoasă de zaharoză, glucoză, manitol, sorbitol, dextran, a anumitor *chelatori sau a compuşilor iodaţi de contrast. 3) Sufix utilizat în compunerea unor termeni ca, de ex., *hidronefroză.

NEG, s. m. / verrue, s. f. / verruca, wart. [*Lat.* ***naevus*** *= neg.*] Termen pop. sin. cu verucă (v.).

NEGATIV, adj., s. n. / négatif, -ive, adj., s. m. / negative. [*Lat.* ***negativus*** *= negativ.*] 1) Despre orice particulă, ion, ori grupare chimică cu un exces de electroni. 2) Despre orice număr real mai mic dec=t zero. 3) Probă fotografică în care obiectele negre apar albe şi invers. 4) *N. adevărat:* despre un pacient la care boala este absentă şi testul de depistare n. 5) *N. fals:* despre un pacient la care boala este prezentă, cu toate că testul de depistare este n. V. şi pozitiv.

NEGATIVISM, s. n. / négativisme, s. m. / negativism. [*Lat.* ***negativus*** *= negativ;* ***-ism.***] Tulburare de comportament caracterizată prin rezistenţă, activă sau pasivă, la orice solicitare, pacientul refuzând uneori chiar satisfacerea unor nevoi fiziologice proprii. În cazul *n. activ*, opoziţia se manifestă prin refuzul de a răspunde unei solicitări sau prin executarea unor acţiuni contrare. În *n. pasiv*, pacientul nu reuşeşte să coopereze, ca urmare a unei inerţii complete şi a unei rezistenţe pasive la mişcările imprimate. N. se observă în *schizofrenie. V. şi catatonie.

NEGATOSCOP, s. n. / négatoscope, s. m. / viewing box, negatoscope. [*Lat.* ***negativus*** *= negativ; gr.* ***skopos*** *= observator, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Ecran translucid prevăzut cu un dispozitiv de iluminare utilizat pentru examinarea prin transparenţă a clişeelor radiografice.

NEGENTROPIE, s. f. / negentropie, s. f. / negentropy. [*Lat.* ***negativus*** *= negativ; gr.* ***entrope*** *= acţiunea de a întoarce, de la* ***entrepein*** *= a întoarce spre interior (****en*** *= în;* ***trepein*** *= a întoarce).*] *Entropie termodinamică luată cu semn algebric schimbat. Informaţia care duce la scăderea entropiei informaţionale. V. entropie.

NEISSERIA / Neisseria / Neisseria. [***Albert Ludwig Siegmund Neisser,*** *dermatolog german, Breslau (în prezent Wroclaw, Polonia), 1855-1916.*] Gen bacterian aparţinând familiei *Neisseriaceae*, constituit din coci Gram-negativi dispuşi în perechi. Unele specii sunt patogene pentru om: *N. gonorrhoeae* (*gonococ), *N. meningitidis* (*meningococ). V. şi gonococ, meningococ.

NELINIŞTE, s. f. / angoisse, s. f. / anxiety. [*Sl.* ***ne*** *= prefix care indică o negaţie; lat.* ***lenis*** *= lin, încet.*] Stare de rău general, fizic şi psihic, manifestată prin tulburări neurovegetative: roşeaţă sau paloare, transpiraţii sau uscăciune a mucoaselor, tahicardie sau bradicardie, palpitaţii şi, în cazuri extreme, angor, spasme digestive, tremurături etc. V. şi anxietate.

NEMALIN, adj. / némalin, -e, adj. / nemaline. [*Gr.* ***nema, -atos*** *= fir.*] Filiform sau sub formă de baghetă.

NEMATHELMINTHES / Nemathelminthes / Nemathelminthes. [*Gr.* ***nema, -atos*** *= fir;* ***helmins, -inthos*** *= vierme.*] Subîncrengătură din încrengătura *Helminthes*, care cuprinde viermi paraziţi cilindrici. Se împarte în trei clase: *Acanthocephala*, viermi fără tub digestiv, *Gordiacea*, cu tub digestiv atrofiat, *Nematoda*, cu tub digestiv complet.

NEMATODES / Nematodes / Nematodes. [*Gr.* ***nema, -atos*** *= fir;* ***eidos*** *= formă.*] Ordin de viermi care aparţine clasei *Nemathelmintes*. N. au corp filiform, cilindric, prevăzut cu tub digestiv. Din acest ordin fac parte genurile *Ascarides*, *Strongyloides*, *Filaroides*, *Trichinelloides*, care pot fi paraziţi ai organismului uman.

NEO-ANGIOGENEZĂ, s. f. / néo-angiogènese, s.f. / neoangiogenesis. Formarea de noi capilare şi vase noi, pornind de la structurile vasculare preexistente. Neo-angiogeneza este importantă în unele stări patologice, îndeosebi în creşterea tumorală şi în dezvoltarea metastazelor. Frecvent, termenul este considerat sin. cu angiogeneză (v.).

NEOANTIGEN, s. m. / néo-antigène, s. m. / neoantigen. [*Gr.* ***neos*** *= nou;* ***anti*** *= contra;* ***gennan*** *= a produce.*] Termen general, nespecific pentru diferiţii *antigeni tumorali.

NEOARTROZĂ, s. f. / néo-arthrose, s. f. / nearthrosis, neoarthrosis. [*Gr.* ***neos*** *= nou;* ***arthron*** *= articulaţie;* ***-oză.***] 1) Articulaţie artificială creată chirurgical, sau confecţionată în scopul înlocuirii unei articulaţii. 2) Articulaţie falsă, *pseudoartroză.

NEOCEREBEL, s. n. / néocérébellum, s. m. / neocerebellum. NA: neocerebellum. [*Gr.* ***neos*** *= nou; lat.* ***cerebellum*** *= creier mic.*] Partea cea mai recentă filogenetic a *cerebelului, alcătuită din lobii laterali şi *nucleii dinţaţi. N. intervine în controlul motricităţii voluntare (în special în reglarea gesticulaţiei) şi a mişcărilor automate.

NEOCITOFEREZĂ, s. f. / néocytophérèse, s. f. / neocytopheresis. Transfuzie de sânge îmbogăţit cu hematii tinere (neocite, cu speranţa de viaţă mai lungă). N. este indicată la pacienţii supuşi la transfuzii repetate, *iterative.

NEOCORTEX, s. n. / néocortex, s. m. / neocortex. [*Gr.* ***neos*** *= nou; lat.* ***cortex, -icis*** *= scoarţă.*] Sin.: izocortex (v.).

NEODARWINISM, s. n. / néodarwinisme, s. m. / neodarwinism. [*Gr.* ***neos*** *= nou;* ***Charles Robert Darwin,*** *naturalist englez, 1809-1882;* ***-ism.***] Teorie biologică a evoluţiilor speciilor animale şi vegetale, prin care *darwinismul este pus în acord cu datele recente de genetică asupra transmiterii caracterelor ereditare şi a mutaţiilor. N. are mulţi adepţi.

NEOENDORFINE, s. f. pl. / néo-endorphines, s. f. pl. / neoendorphins. [*Gr.* ***neos*** *= nou; engl. prescurtare de la* ***endogenous morphin,*** *din gr.* ***endon*** *= înăuntru,* ***Morpheos*** *= zeul somnului.*] Peptide opioide mici rezultate din clivarea *proenkefalinei B (*prodinorfină) în creier şi în medulosuprarenală.

NEOFOBIE, s. f. / néophobie, s. f. / neophobia. [*Gr.* ***neos*** *= nou;* ***phobos*** *= frică.*] 1) Teama de nou. V. şi mizoneism. 2) Sin.: cancerofobie (v.).

NEOFORMAŢIUNE, s. f. / néoformation, s. f. / neoformation, neoplasm (3). [*Gr.* ***neos*** *= nou; lat.* ***formatio, -onis*** *= formare, de la* ***formare*** *= a da o formă şi* ***forma*** *= formă.*] 1) Ţesut nou format la nivelul unui ţesut deja diferenţiat. 2) În limbaj clinic, *tumoră. V. şi neoplasm.

NEOFREUDISM, s. n. / néofreudisme, s. m. / neofreudism. [*Gr.* ***neos*** *= nou;* ***Sigmund Freud,*** *psihiatru austriac n. în Germania, fondatorul psihanalizei, 1856-1939;* ***-ism.***] Totalitatea curentelor psihanaliste dezvoltate după anii 1930: se renunţă la unele teze pansexualiste şi biologizante, ca şi la conceperea rigidă a stadiului de dezvoltare a psihicului infantil. Concomitent, se acceptă însemnătatea factorilor sociali în edificarea personalităţii. Sin.: neopsihanaliză.

NEOGENEZĂ, s. f. / néogenèse, s. f. / neogenesis. [*Gr.* ***neos*** *= nou;* ***genesis*** *= producere, de la* ***gennan*** *= a produce.*] Formarea unui organ nou, a unei structuri noi. Ex.: n. vaselor sanguine.

NEOGLICOGENEZĂ, s. f. / néoglycogenèse, néoglucogenèse, s. f. / glyconeogenesis. [*Gr. neos = nou; glykys = dulce; genesis = producere, de la gennan = a produce.*] Var.: neoglucogeneză. Sin.: gluconeogeneză (v.).

NEOGLUCOGENEZĂ. Var. pentru neoglicogeneză (v.).

NEOHIPOCRATISM, s. n. / néohippocratisme, s. m. / neohippocratism. [*Gr. neos = nou; Hipocrate din Cos, părintele medicinei, student și profesor (nu fondator) al școlii din Cos, 460-375 î.H.; -ism.*] Reactualizarea hipocratismului, în sensul validităţii umoralismului, a orientării umanistice şi a eticii, poate şi ca o reacţie în faţa limitelor medicinei contemporane. I. Haţieganu scria: "*Nu înapoi la Hipocrate, ci înainte cu Hipocrate!*"

NEOLAMARCKISM, s. n. / néolamarckisme, s. m. / neolamarckism. [*Gr. neos = nou; Jean-Baptiste de Monet Lamarck, cavaler, naturalist francez, 1741-1829; -ism.*] Variantele *lamarckismului contemporan, după care, chiar dacă factorii darwinişti ai evoluţiei sunt acceptaţi, sunt priviţi ca factori secundari, adjuvanţi.

NEOLOGISM, s. n. / néologisme, s. m. / neologism. [*Gr. neos = nou; logos = cuvânt; -ism.*] 1) Cuvânt nou, împrumutat dintr-o limbă străină sau creat prin mijloace proprii în limba respectivă; împrumut lexical recent. 2) În psihiatrie, cuvânt inventat, inexistent în vocabular.

NEOMICINĂ, s. f. / néomycine, s. f. / neomycin. [*Gr. neos = nou; mykes, myketos = ciupercă; -ină.*] (DCI) Antibiotic cu acţiune puternică împotriva a numeroşi germeni Gram-pozitivi şi Gram-negativi, asemănătoare cu cea a streptomicinei; utilizat *per os*, mai frecvent împotriva germenilor din gastroenterite, şi local (pomezi, soluţii), în tratamentul plăgilor. N. este extrasă din *Streptomyces fradiae*; se cunosc trei tipuri de n.: A, B şi C.

NEON, s. n. / néon, s. m. / neon. [*Gr. neon, genul neutru de la neos = nou.*] Elementul chimic nr. 10, simbol Ne. Este un gaz nobil, practic inert chimic. Se utilizează, printre altele, ca gaz de transport în cromatografia în fază gazoasă.

NEONATAL, adj. / néonatal, -ale, -als, adj. / neonatal. [*Gr. neos = nou; lat. natalis = de naștere, de la natus = născut și nasci = a se naște.*] Care se referă la *nou-născut sau la perioada ce cuprinde prima lună de viaţă după naştere.

NEONATOLOGIE, s. f. / néonatologie, s. f. / neonatology. [*Gr. neos = nou; lat. natus = născut, de la nasci = a se naște; gr. logos = știință.*] Studiul caracteristicilor fiziologice proprii nou-născutului, al metodelor de îngrijire şi patologiei specifice perioadei neonatale.

NEONATOMETRU, s. n. / néonatomètre, s. m. / neonatometer. [*Gr. neos = nou; lat. natus = născut; gr. metron = metru.*] Aparat destinat măsurării nou-născuţilor.

NEOPALLIUM, s. n. / néopallium, s. m. / neopallium. [*Gr. neos = nou; lat. pallium = manta, cuvertură.*] Sin.: izocortex (v.).

NEOPLASM, s. n. / néoplasme, s. m. / neoplasm. [*Gr. neos = nou; plasma = obiect modelat.*] Sin.: *tumoră (cel mai frecvent, cu sensul de tumoră canceroasă).

NEOPLASTIE, s. f. / néoplastie, s. f. / neoplasty. [*Gr. neos = nou; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Restaurare prin *autoplastie.

NEOPLAZIE, s. f. / néoplasie, s. f. / neoplasia. [*Gr. neos = nou; plasis = modelare, de la plassein = a forma, a modela.*] Proces de multiplicare anormală a celulelor, care duce la apariţia unei tumori ce poate fi benignă sau malignă (*cancer).

NEOPLAZIE ENDOCRINIANĂ MULTIPLĂ / néoplasie endocrinienne multiple / multiple endocrine neoplasia (MEN). Denumire generică pentru o serie de sindroame în cadrul cărora coexistă tumori multiple maligne sau/şi benigne, cu localizare la nivelul glandelor endocrine (de regulă, hiperplazie paratiroidiană, tumori endocrine pancreatice şi adenoame hipofizare). Frecvent, sindroamele de acest tip sunt denumite cu abrevierea MEN. Se disting mai multe tipuri: MEN tip I, sindrom Wermer (v.); MEN tip II-a, sindrom Sipple (v.); MEN tip II-b, sindrom Gorlin (v. def. 1). Recent, a fost identificat defectul genetic în cazul MEN I în regiunea 11q13 a braţului lung al cromozomului 11, iar în MEN II, pe braţul lung al cromozomului 10 (10q11.2). Uneori, celulele secretante pot aparţine unor *apudoame. Sin.: adenomatoză multiendocriniană, apudomatoză, poliadenomatoză endocriniană.

NEOPSIHANALIZĂ, s. f. / néopsychanalyse, s. f. / neopsychanalysis. [*Gr. neos = nou; psykhe = suflet; analysis = rezolvare, de la analyein = a rezolva (ana = din nou, iarăși; lyein = a distruge).*] Sin.: neofreudism (v.).

NEOPTERINĂ, s. f. / néoptérine, s. f. / neopterin. Moleculă sintetizată de *macrofage când acestea sunt stimulate de *interferon. Concentraţia n. creşte în sânge sau în urină în diferite boli virale (inclusiv în *SIDA), în paludism, în diverse cancere (ovarian, leucemii şi limfoame) şi în rejetul grefei.

NEORICKETTSIA / Neorickettsia / Neorickettsia. [*Gr. neos = nou; Howard Taylor Ricketts, patolog american, 1871-1910, care a descoperit rickettsiile în 1910, împreună cu Wilder.*] Gen de *rickettsii incluzând o singură specie, *N. helminthoeca*. Parazitează peştii, îndeosebi somonul şi păstrăvul. Determină la om enterite hemoragice, prin ingestia peştilor infectaţi.

NEOSTIGMINĂ, s. f. / néostigmine, s. f. / neostigmine. (DCI) Colinergic utilizat oral sub formă de sare de brom ($C_{12}H_{19}BrN_2O_2$) şi parenteral ca sare de metilsulfat ($C_{13}H_{22}N_2O_6S$) în prevenirea şi tratamentul distensiei abdominale şi retenţiei urinare postoperatorii, în tratamentul miasteniei, glaucomului etc.

NEOSTOMIE, s. f. / néostomie, s. f. / neostomy. [*Gr. neos = nou; stoma, -atos = gură.*] Intervenţie chirurgicală constând în crearea unui orificiu artificial la nivelul unui organ cavitar sau al unui canal excretor, în scopul stabilirii unei comunicări cu un alt organ sau cu exteriorul (la nivelul pielii).

NEOSTRIATUM, s. n. / néostriatum, s. m. / neostriatum. NA: neostriatum. [*Gr. neos = nou; lat. striatus = dungat, de la stria = șanț mic, dungă.*] Grupul nucleilor cenuşii din *corpul striat cu origine filogenetică mai nouă: *nucleul caudat şi *putamen.

NEOTHALAMUS, s. n. / néothalamus, s. m. / neothalamus. [*Gr. neos = nou; lat. thalamus, gr. thalamos = cameră interioară.*] Partea cea mai nouă filogenetic a talamusului: nucleii care au conexiuni corticale.

NEOVEZICĂ, s. f. / néovessie, s. f. / neovesica. [*Gr. neos = nou; lat. vesica = vezică.*] Rezervor realizat dintr-un segment distal al tubului digestiv, care colectează urina, după implantarea *ureterelor.

NERV, s. m. / nerf, s. m. / nerve. NA: nervus, pl. nervi. [*Lat. nervus = nerv.*] Structură anatomică alcătuită din *axoni ai celulelor nervoase dispuşi în fibre nervoase, la care se adaugă ţesut de susţinere (*nevroglie) şi vase sanguine. N., care leagă centrii nervoşi cu diferite organe şi ţesuturi din organism, au aspectul unor cordoane albicioase sau gri (în funcţie de cantitatea de *mielină pe care o conţin) şi sunt înconjuraţi de ţesut conjunctiv. Calibrul n. diminuează de la centrii nervoşi către structurile inervate datorită diviziunii în ramuri nervoase. La periferie, n. prezintă formaţiuni nervoase terminale (corpusculi Pacini, Golgi, Meissner, plăcii motorii etc.) sau intră în contact direct cu alte organe. Uneori, se anastomozează între ei şi formează *plexuri nervoase. Se disting: 1) *N. cranieni*, perechi simetrice cu originea în encefal, v. tab.

anat. - nervi. 2) *N. spinali*, cu originea în măduva spinării, v. tab. anat. - nervi. După acţiunea fiziologică, n. sunt *senzitivi* sau *senzoriali*, *motori* sau *secretomotori*. *N. periferici* sunt cel mai adesea *micşti:* senzitivi şi motori.

N. ABDOMINOGENITAL MARE (v. n. iliohipogastric). V. tab. anat. - nervi.

N. ABDOMINOGENITAL MIC (v. n. ilioinghinal). V. tab. anat. - nervi.

N. ABDUCENS / nerf moteur oculaire externe / abducent nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. ACCESOR / nerf spinal / accesory nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. ACUSTIC (v. n. vestibulocohlear). V. tab. anat. - nervi.

N. AL TREILEA OCCIPITAL / branche postérieure du troisième nerf rachidien / third occipital nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. ALVEOLAR INFERIOR / nerf dentaire inférieur / inferior alveolar nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. AMPULAR ANTERIOR / nerf ampullaire supérieur / anterior ampullary nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. AMPULAR LATERAL / nerf ampullaire externe / lateral ampullary nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. AMPULAR POSTERIOR / nerf ampullaire postérieur / posterior ampullary nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. AMPULAR SUPERIOR (v. n. ampular anterior). V. tab. anat. - nervi.

N. ANOCOCCIOIAN / nerf anococcygien / anococcygeal nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. AUDITIV (v. n. vestibulocohlear). V. tab. anat. - nervi.

N. AURICULAR MARE / branche auriculaire du plexus cervical superficiel / great auricular nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. AURICULAR POSTERIOR / nerf auriculaire postérieur / posterior auricular nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. AURICULOTEMPORAL / nerf auriculo-temporal / auriculotemporal nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. AXILAR / nerf circonflexe / axillary nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. BUCAL / nerf bucal / buccal nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. CANALULUI PTERIGOIDIAN / nerf vidien / nerve of pterygoid canal. V. tab. anat. - nervi.

N. CARDIAC CERVICAL INFERIOR / nerf cardiaque inférieur du sympathique / inferior cervical cardiac nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. CARDIAC CERVICAL MIJLOCIU / nerf cardiaque moyen du sympathique / middle cervical cardiac nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. CARDIAC CERVICAL SUPERIOR / nerf cardiaque supérieur du sympathique / superior cervical cardiac nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. CAROTIDIAN INTERN / nerf carotidien / internal carotid nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. CERVICAL TRANSVERS / branche transverse du plexus cervical superficiel / transverse cervical nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. CIRCUMFLEX (v. n. axilar). V. tab. anat. - nervi.

N. COARDA TIMPANULUI / corde du tympan / chorda tympani. V. tab. anat. - nervi.

N. COCCIGIAN / nerf coccygien / coccygeal nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. COHLEAR (v. n. vestibulocohlear). V. tab. anat. - nervi.

N. CUBITAL (v. n. ulnar). V. tab. anat. - nervi.

N. CUTANAT DORSAL INTERMEDIAR / nerf cutané dorsal moyen du pied / intermediate dorsal cutaneous nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. CUTANAT DORSAL LATERAL / nerf cutané dorsal latéral du pied / lateral dorsal cutaneous nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. CUTANAT DORSAL MEDIAL / nerf cutané dorsal médial du pied / medial dorsal cutaneous nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. CUTANAT LATERAL AL ANTEBRAŢULUI / nerf musculocutané du bras / lateral antebrachial cutaneous nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. CUTANAT LATERAL AL COAPSEI / nerf fémoro-cutané / lateral femoral cutaneous nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. CUTANAT LATERAL AL GAMBEI / nerf saphène péronier / lateral sural cutaneous nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. CUTANAT LATERAL INFERIOR AL BRAŢULUI / nerf cutané externe / inferior lateral brachial cutaneous nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. CUTANAT LATERAL SUPERIOR AL BRAŢULUI / nerf cutané de l'épaule / superior lateral brachial cutaneous nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. CUTANAT MEDIAL AL ANTEBRAŢULUI / nerf brachial cutané interne / medial antebrachial cutaneous nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. CUTANAT MEDIAL AL BRAŢULUI / nerf accessoire du brachial cutané interne / medial brachial cutaneous nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. CUTANAT MEDIAL AL GAMBEI / nerf cutané péronier / medial sural cutaneous nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. CUTANAT POSTERIOR AL ANTEBRAŢULUI / rameau cutané externe du nerf radial / posterior cutaneous nerve of forearm. V. tab. anat. - nervi.

N. CUTANAT POSTERIOR AL BRAŢULUI / rameau cutané interne du nerf radial / posterior cutaneous nerve of the arm. V. tab. anat. - nervi.

N. CUTANAT POSTERIOR AL COAPSEI / nerf cutané postérieur de la cuisse / posterior cutaneous nerve of the thigh. V. tab. anat. - nervi.

N. DENTAR ANTERIOR (v. n. alveolari superiori). V. tab. anat. - nervi.

N. DENTAR INFERIOR (v. n. alveolar inferior). V. tab. anat. - nervi.

N. DORSAL AL CLITORISULUI / nerf dorsal du clitoris / dorsal nerve of clitoris. V. tab. anat. - nervi.

N. DORSAL AL PENISULUI / nerf dorsal de la verge / dorsal nerve of penis. V. tab. anat. - nervi.

N. DORSAL SCAPULAR / nerf dorsal de l'omoplate / dorsal scapular nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. ETMOIDAL ANTERIOR / nerf nasal interne / anterior ethmoidal nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. ETMOIDAL POSTERIOR / nerf sphéno-ethmoïdal / posterior ethmoidal nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. FACIAL / nerf facial / facial nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. FEMURAL / nerf crural / femoral nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. FRENIC / nerf phrénique / phrenic nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. FRONTAL / nerf frontal / frontal nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. GENITOFEMURAL / nerf génitocrural / genitofemoral nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. GLOSOFARINGIAN / nerf glossopharyngien / glossopharyngeal nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. GLUTEAL INFERIOR / nerf fessier inférieur / inferior gluteal nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. GLUTEAL SUPERIOR / nerf fessier supérieur / superior gluteal nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. HIPOGASTRIC / nerf hypogastrique / right and left hypogastric nerves. V. tab. anat. - nervi.

N. HIPOGLOS / nerf hypoglosse / hypoglossal nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. ILIOHIPOGASTRIC / nerf grand abdomino-génital / iliohypogastric nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. ILIOINGHINAL / nerf petit abdomino-génital / ilioinguinal nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. INFRAORBITAL / nerf sous-orbitaire / infraorbital nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. INFRATROHLEAR / nerf nasal externe / infratrochlear nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. INTERMEDIAR (WRISBERG) / nerf intermédiare de Wrisberg / intermediate nerve, Wrisberg nerve. [*Heinrich August Wrisberg, anatomist şi ginecolog german, profesor la Göttingen, 1739-1808.*] V. tab. anat. - nervi.

N. INTEROSOS AL GAMBEI / nerf du ligament interosseux de la jambe / interosseous nerve of leg. V. tab. anat. - nervi.

N. INTEROSOS ANTERIOR AL ANTEBRAŢULUI / nerf interosseux antérieur de l'avant-bras / anterior interosseous nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. INTEROSOS POSTERIOR AL ANTEBRAŢULUI / nerf interosseux postérieur de l'avant-bras / posterior interosseous nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. ISCHIATIC (v. n. sciatic). V. tab. anat. - nervi.

N. JUGULAR / nerf jugulaire / jugular nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. LACRIMAL / nerf lacrymal / lacrimal nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. LARINGEU INFERIOR / nerf laryngé inférieur / inferior laryngeal nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. LARINGEU RECURENT / nerf récurrent / recurrent laryngeal nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. LARINGEU SUPERIOR / nerf laryngé supérieur / superior laryngeal nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. LINGUAL / nerf lingual / lingual nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. MANDIBULAR / nerf mandibulaire / mandibular nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. MASETERIC / nerf massétérin / masseteric nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. MAXILAR / nerf maxillaire / maxillary nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. MEATULUI ACUSTIC EXTERN / filets auriculairs inférieures / nerve to external acoustic meatus. V. tab. anat. - nervi.

N. MEDIAN / nerf médian / median nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. MENTONIER / nerf mentonnier / mental nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. MILOHIOIDIAN / nerf mylo-hyoïdien / mylohyoid nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. MUŞCHIULUI SCĂRIŢEI / nerf du muscle de l'étrier / nerve to stapedius muscle. V. tab. anat. - nervi.

N. MUSCULOCUTANAT / nerf musculo-cutané du bras / musculocutaneous nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. NAZAL (v. n. nazociliar). V. tab. anat. - nervi.

N. NAZOCILIAR / nerf nasociliaire / nasociliary nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. NAZOPALATIN / nerf nasopalatin / nasopalatine nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. OBTURATOR / nerf obturateur / obturator nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. OCCIPITAL MARE / grand nerf occipital / greater occipital nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. OCCIPITAL MIC / branche auriculaire du plexus cervical superficiel / lesser occipital nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. OCULOMOTOR / nerf moteur oculaire commun / oculomotor nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. OFTALMIC / nerf ophtalmique / ophthalmic nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. OPTIC / nerf optique / optic nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. PALATIN ANTERIOR (v. n. palatin mare). V. tab. anat. - nervi.

N. PALATIN MARE / nerf palatin antérieur / greater palatine nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. PERONIER COMUN / nerf sciatique poplité externe / common peroneal nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. PERONIER PROFUND / nerf tibial antérieur / deep peroneal nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. PERONIER SUPERFICIAL / nerf musculo-cutané de la jambe / superficial peroneal nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. PIETROS MARE / grand nerf pétreux superficiel / greater petrosal nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. PIETROS MIC / petit nerf pétreux profond / lesser petrosal nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. PIETROS PROFUND / grand nerf pétreux profond / deep petrosal nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. PLANTAR LATERAL / nerf plantaire externe / lateral plantar nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. PLANTAR MEDIAL / nerf plantaire interne / medial plantar nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. PNEUMOGASTRIC (v. n. vag). V. tab. anat. - nervi.

N. PTERIGOIDIAN LATERAL / nerf ptérygoïdien externe / lateral pterygoid nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. PTERIGOIDIAN MEDIAL / nerf ptérygoïdien interne / medial pterygoid nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. PUDENDAL / nerf honteux interne / pudendal nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. RADIAL / nerf radial / radial nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. RECURENT (v. n. laringeu recurent). V. tab. anat. - nervi.

N. RUŞINOS INTERN (v. n. pudendal). V. tab. anat. - nervi.

N. SACULAR / nerf sacculaire / saccular nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. SAFEN / nerf saphène interne / saphenous nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. SCIATIC / nerf grand sciatique / sciatic nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. SCIATIC MARE (v. n. sciatic). V. tab. anat. - nervi.

N. SCIATIC POPLITEU EXTERN (v. n. peronier comun). V. tab. anat. - nervi.

N. SPLANHNIC IMUS / nerf splanchnique inférieur / lowest splanchnic nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. SPLANHNIC MARE / nerf grand splanchnique / greater splanchnic nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. SPLANHNIC MIC / nerf petit splanchnique / lesser splanchnic nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. SPLANHNIC RENAL (v. n. splanhnic imus). V. tab. anat. - nervi.

N. SUBCLAVICULAR / nerf sous-clavier / sub-clavian nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. SUBCOSTAL / nerf sous-costal / subcostal nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. SUBLINGUAL / filets linguaux du nerf lingual / sublingual nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. SUBOCCIPITAL / nerf sous-occipital / suboccipital nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. SUBSCAPULAR / nerf sous-scapulaire / subscapular nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. SUPRAORBITAL / nerf sus-orbitaire (frontal externe) / supraorbital nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. SUPRASCAPULAR / nerf sus-scapulaire / suprascapular nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. SUPRATROHLEAR / nerf sus-trochléaire (frontal interne) / supratrochlear nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. SURAL / nerf saphène externe / sural nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. TENSOR AL TIMPANULUI / nerf du muscle du marteau / nerve of tensor tympani muscle. V. tab. anat. - nervi.

N. TENSOR AL VĂLULUI PALATIN / nerf du péristaphylin externe / nerve of veli palatini muscle. V. tab. anat. - nervi.

N. TIBIAL / nerf sciatique poplité interne / tibial nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. TIMPANIC / nerf tympanique / tympanic nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. TORACIC LUNG / nerf du muscle grand dentelé / long thoracic nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. TORACODORSAL / nerf du grand dorsal / thoracodorsal nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. TRIGEMEN / nerf trijumeau / trigeminal nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. TROHLEAR / nerf pathétique / trochlear nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. ULNAR / nerf cubital / ulnar nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. UTRICULAR / nerf utriculaire / utricular nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. UTRICULOAMPULAR / nerf vestibulaire / utriculoampullary nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. VAG / nerf pneumogastrique / vagus nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. VERTEBRAL / nerf vertébral / vertebral nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. VESTIBULOCOHLEAR / nerf auditif / vestibulocochlear nerve. V. tab. anat. - nervi.

N. VIDIAN (v. n. canalului pterigoidian). V. tab. anat. - nervi.

N. ZIGOMATIC / nerf temporo-malaire / zygomatic nerve. V. tab. anat. - nervi.

NERVI ALVEOLARI SUPERIORI / nerfs dentaires antérieurs, moyens et postérieurs / superior alveolar nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. AURICULARI ANTERIORI / nerfs auriculaires antérieurs / anterior auricular nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. CARDIACI TORACICI / nerfs cardiaques accessoires / thoracic cardiac nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. CAROTICOTIMPANICI / nerfs carotico-tympaniques / caroticotympanic nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. CAROTIDIENI EXTERNI / nerfs de la carotide externe / external carotid nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. CAVERNOŞI AI CLITORISULUI / nerfs caverneux chez la femme / cavernous nerves of clitoris. V. tab. anat. - nervi.

NN. CAVERNOŞI AI PENISULUI / nerfs caverneux chez l'homme / cavernous nerves of penis. V. tab. anat. - nervi.

NN. CERVICALI / nerfs cervicaux / cervical nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. CILIARI LUNGI / nerfs ciliaires longs / long cillary nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. CILIARI SCURŢI / nerfs ciliaires courts / short ciliary nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. CRANIENI / nerfs crâniens / cranial nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. DENTARI POSTERIORI (v. nn. alveolari superiori). V. tab. anat. - nervi.

NN. DIGITALI DORSALI AI FEŢEI LATERALE A HALUCELUI ŞI FEŢEI MEDIALE A DEGETULUI 2 / le 2-e et 3-e collatéraux dorsaux des doigts du pied / dorsal digital nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. DIGITALI DORSALI AI PICIORULUI / nerfs collatéraux dorsaux du pied / dorsal digital nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. DIGITALI PALMARI COMUNI AI NERVULUI MEDIAN / troncs communs des collatéraux palmaires du nerf médian / common palmar digital nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. DIGITALI PALMARI COMUNI AI NERVULUI ULNAR / troncs communs des collatéraux palmaires du nerf cubital / common palmar digital nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. DIGITALI PALMARI PROPRII AI NERVULUI MEDIAN / nerfs collatéraux digitaux palmaires du nerf médian / proper palmar digital nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. DIGITALI PALMARI PROPRII AI NERVULUI ULNAR / collatéraux digitaux palmaires du nerf cubital / proper palmar digital nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. DIGITALI PLANTARI COMUNI AI NERVULUI PLANTAR LATERAL / collatéraux digitaux communs du nerf plantaire externe / common plantar digital nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. DIGITALI PLANTARI COMUNI AI NERVULUI PLANTAR MEDIAL / collatéraux plantar digitaux communs du nerf plantaire interne / common plantar digital nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. DIGITALI PLANTARI PROPRII AI NERVULUI PLANTAR LATERAL / collatéraux plantaires des orteils du nerf plantaire externe / proper plantar digital nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. DIGITALI PLANTARI PROPRII AI NERVULUI PLANTAR MEDIAL / collatéraux plantaires des orteils du nerf plantaire interne / proper plantar digital nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. DORSALI DIGITALI AI NERVULUI RADIAL / collatéraux dorsaux des doigts du nerf radial / dorsal digital nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. DORSALI DIGITALI AI NERVULUI ULNAR / collatéraux dorsaux des doigts du nerf cubital / dorsal digital nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. FESIERI INFERIORI / nerfs inférieurs de la fesse / inferior cluneal nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. FESIERI MIJLOCII / nerfs moyens de la fesse / middle cluneal nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. FESIERI SUPERIORI / nerfs supérieurs de la fesse / superior cluneal nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. FRENICI ACCESORI / nerfs phréniques accessoires / accessory phrenic nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. HEMOROIDALI INFERIORI (v. nn. rectali inferiori). V. tab. anat. - nervi.

NN. INTERCOSTOBRAHIALI / nerfs intercosto-brachiaux / intercostobrachial nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. LABIALI ANTERIORI / branche génitale du nerf petit abdomino-génital, chez la femme / anterior labial nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. LABIALI POSTERIORI / branche périnéale du nerf honteux interne / posterior labial nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. LOMBARI / nerfs lombaires / lumbar nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. OLFACTIVI / nerfs olfactifs / olfactory nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. PALATINI MICI / nerfs palatin moyen et palatin postérieur / lesser palatine nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. PERINEALI / branches périnéales du nerf honteux interne / perineal nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. PTERIGOPALATINI / nerfs sphéno-palatins / pterygopalatine nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. RECTALI INFERIORI / nerfs hémorroïdaux / inferior rectal nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. SACRAŢI / nerfs sacrés / sacral nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. SCROTALI ANTERIORI / branche génitale du nerf petit abdomino-génital, chez l'homme / anterior scrotal nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. SCROTALI POSTERIORI / branche périnéale du nerf honteux interne / posterior scrotal nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. SPINALI / nerfs rachidiens / spinal nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. SPLANHNICI LOMBARI / nerf splanchnique pelvien / lumbar splanchnic nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. SPLANHNICI PELVINI / nerfs érecteurs / pelvic splanchnic nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. SPLANHNICI SACRAŢI / nerfs splanchniques pelvi-périnéaux / sacral splanchnic nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. SUPRACLAVICULARI ANTERIORI (v. n. supraclaviculari mediali). V. tab. anat. - nervi.

NN. SUPRACLAVICULARI INTERMEDIARI / branche sus-claviculaire du plexus cervical superficiel / intermediate supraclavicular nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. SUPRACLAVICULARI LATERALI / branche sus-acromiale du plexus cervical superficiel / lateral supraclavicular nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. SUPRACLAVICULARI MEDIALI / branche sus-sternale du plexus cervical superficiel / medial supraclavicular nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. SUPRACLAVICULARI MIJLOCII (v. nn. supraclaviculari intermediari). V. tab. anat. - nervi.

NN. SUPRACLAVICULARI POSTERIORI (v. nn. supraclaviculari laterali). V. tab. anat. - nervi.

NN. TEMPORALI PROFUNZI / ensemble de trois nerfs temporaux profonds antérieur, moyen et postérieur / deep temporal nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. TORACICI / nerfs dorsaux / thoracic nerves. V. tab. anat. - nervi.

NN. VAGINALI / nerfs du vagin / vaginal nerves. V. tab. anat. - nervi.

NERVOS, adj., / nerveux, -euse, adj., / nervous. [*Lat. **nervosus** = cu nerv, energic, de la **nervus** = nerv.*] 1) Care aparţine nervilor, care se referă la nervi, care este provocat de nervi. 2) Caracterizat prin excitabilitate. 3) Despre o persoană care manifestă o anumită stare de agitaţie psihomotorie sau, dimpotrivă, o stare de vivacitate, vigoare.

NERVOZITATE, s. f. / nervosité, s. f. / nervousness. [*Lat. **nervositas, -atis** = tărie (a unui fir), de la **nervus** = nerv.*] Termen vag, desemnând o stare de excitabilitate şi iritabilitate excesive, pe fondul unor tulburări mentale şi fizice variabile.

NESATURAT, adj. / non-saturé, -e, adj. / unsaturated. [*Sl. **ne** = prefix care indică o negaţie; lat. **saturatus** = săturat, de la **satur** = sătul.*] Despre un compus care prezintă legături duble sau triple în moleculă. Ex.: acizi graşi n.

NESECRETOR, s. m. / nonsécréteur, s. m. / nonsecretor. [*Sl. **ne** = prefix care indică o negaţie; lat. **secretus**, de la **secernere** = a separa.*] Persoană în ale cărei secreţii (salivă, suc gastric, lichid de chist ovarian, spermă) nu se găsesc substanţele solubile de tip *AB0.

NESIDIOBLASTOM, s. n. / nésidioblastome, s. m. / nesidioblastoma. [*Gr. **nesidion** = insulă, ostrov; **blastos** = germen; **-oma**.*] Termen desuet, utilizat pentru desemnarea tumorilor (secretante sau non-secretante) ale *insulelor Langerhans.

NESTINĂ, s. f. / nestine, s. f. / nestin. [*Abrev. engl. pentru **neural stem cell protein** = proteină a celulelor stem neurale.*] Proteină cu M_r de 200 kDa componentă a filamentelor intermediare, implicată în dezvoltarea creierului. Formează clasa VI de filamente intermediare.

NEU / NEU / NEU. [*Siglă de la NEUroblastome.*] Oncogenă descoperită într-un neuroblastom la şobolan. NEU este un receptor cu activitate tirozin-kinazică, înrudit cu receptorul *factorului de creştere epidermică. NEU este supra-exprimată în anumite cancere la om.

NEURAL, adj. / neural, -ale, -aux, adj. / neural. [*Gr. **neuron** = nerv.*] Referitor la sistemul nervos, utilizat îndeosebi cu referire la unele structuri nervoase din perioada embrionară. Ex.: tub n., arc n.

NEURAMINIDAZĂ, s. f. / neuraminidase, s. f. / neuraminidase. Enzimă care desface legătura dintre *acidul neuraminic şi zaharuri din moleculele de glicoproteide existente la suprafaţa celulelor. Acidul neuraminic concură la inaglutinabilitatea celulelor. După tratarea cu n., se observă o tendinţă mai mare la aglutinare celulară. *Inhibiţia de contact s-ar explica prin modificarea conţinutului în acest acid al membranelor celulare. Sin.: sialidază.

NEURAPRAXIE, s. f. / neurapraxie, s. f. / neurapraxia. [*Gr. **neuron** = nerv; **a** - priv.; **praxis** = acţiune, de la **prattein** = a acţiona.*] Suprimarea temporară a conducerii într-un nerv periferic.

NEURASTENIE, s. f. / neurasthénie, s. f. / neurasthenia. [*Gr. **neuron** = nerv; **astheneia** = slăbiciune, de la **a** - priv., **sthenos** = forţă, putere.*] Termen desuet, perimat, care în trecut regrupa, în general, simptomatologia din *angoasă, *ipohondrie şi *cenestopatii. În prezent, termenul este mai utilizat în limbajul comun cu referire la o stare de astenie pe un fond de surmenaj, insomnie, apatie, dificultate în concentrare, asociate cu tristeţe şi pesimism.

NEURECTOMIE, s. f. / neurectomie, s. f. / neurectomy. [*Gr. **neuron** = nerv; **ektome** = excizie.*] Rezecţia totală sau parţială, mai mult sau mai puţin întinsă a unui nerv. Sin.: nevrectomie.

NEUREGULINE, s. f. pl. / neurégulines, s. f. pl. / neuregulins. Familie de *factori de creştere ai căror receptori sunt din familia *NEU. Ei intervin în dezvoltarea sistemului nervos, îndeosebi a *celulelor Schwann şi a *joncţiunii neuromusculare.

NEUREXINE, s. f. pl. / neurexines, s. f. pl. / neurexins. Familie de proteine membranare exprimate în neuroni. N. sunt implicate în orientarea creşterii neuronilor şi în formarea de sinapse.

NEURILEMĂ. Var. pentru nevrilemă (v.).

NEURINOM, s. n. / neurinome, s. m. / neurinoma. [*Gr. **neuron** = nerv; **-oma**.*] Neoplasm nervos dezvoltat din celulele *tecii Schwann. Se descriu două tipuri morfologice de n.: *tipul A*, fasciculat, cu ţesut dens; *tipul B*, reticulat, cu arhitectură laxă. N. este localizat îndeosebi pe marile trunchiuri nervoase. În cazul localizării pe nervii cranieni sau pe rădăcinile medulare poate antrena compresiuni cu simptomatologia în raport cu sediul. Deşi este o tumoră benignă, este în discuţie şi existenţa n. malign, considerat de unii autori ca un sarcom fibroblastic dezvoltat pe seama elementelor mezenchimatoase ale tecii nervoase. Sin.: gliom periferic, schwannogliom, schwannom.

NEUROANGIOMATOZĂ, s. f. / neuro-angiomatose, s. f. / neuroangiomatosis. [*Gr. **neuron** = nerv; **angeion** = vas; **-oma**; **-ozǎ**.*] Proces tumoral cu punct de plecare la nivelul *glomusului carotidian, histologic fiind un *angiomioneurinom.

NEUROARTRITISM, s. n. / neuro-arthritisme, s. m. / neuroarthritism. [*Gr. neuron = nerv; lat. arthriticus = care are gută, de la gr. arthron = articulaţie; -ism.*] Predispoziţie constituţională la stări patologice articulare, de natură nervoasă sau prin tulburări de nutriţie.

NEUROASTROCITOM, s. n. / neuro-astrocytome, s. m. / neuroastrocytoma. [*Gr. neuron = nerv; astron = stea; kytos = celulă; -oma.*] *Gliom compus din *astrocite, situat mai frecvent în planşeul *ventriculului al III-lea şi în *lobii temporali.

NEUROBIOLOGIE, s. f. / neurobiologie, s. f. / neurobiology. [*Gr. neuron = nerv; bios = viaţă; logos = ştiinţă.*] Studiul fenomenelor vitale de la nivelul sistemului nervos. *N. moleculară* reprezintă tendinţa actuală de cercetare a bazelor moleculare care sunt suportul proceselor neuronale.

NEUROBIOTAXIE, s. f. / neurobiotaxie, s. f. / neurobiotaxis. [*Gr. neuron = nerv; bios = viaţă; taxis = aranjare, ordonare, de la tattein = a ordona, a aranja.*] 1) Acumulare treptată, filogenetică, de neuroni cu aceeaşi funcţie, în acelaşi loc în SNC. 2) Model de constituire a centrilor nervoşi.

NEUROBLAST, s. n. / neuroblaste, s. m. / neuroblast. [*Gr. neuron = nerv; blastos = germen.*] Fiecare din celulele nervoase embrionare rezultate din diferenţierea anumitor celule matriciale ale *tubului neural. N. se diferenţiază, ele însele, în *neuroni.

NEUROBLASTOM, s. n. / neuroblastome, s. m. / neuroblastoma. [*Gr. neuron = nerv; blastos = germen; -oma.*] Tumoră alcătuită din celule asemănătoare cu celulele embrionare nervoase (*neuroblaste). Sedii: sistemul nervos vegetativ şi substanţa medulară a suprarenalelor.

NEUROCALCINĂ, s. f. / neurocalcine, s. f. / neurocalcin. [*Gr. neuron = nerv; lat. calx, calcis = var, calciu; -ină.*] Proteină de legare a calciului (23 kDa), în relaţie cu *recoverina. Este abundentă în SNC.

NEUROCHIRURGIE, s. f. / neurochirurgie, s. f. / neurosurgery. [*Gr. neuron = nerv; kheirourgia = lucru efectuat manual, de la kheir, -iros = mână, ergon = lucru, acţiune şi ergein = a lucra.*] Chirurgia sistemului nervos central şi periferic.

NEUROCHIRURGIE STEREOTAXICĂ / neurochirurgie stéréotaxique / stereotactic surgery, stereotaxic surgery. V. stereotaxie.

NEUROCIT, s. n. / neurocyte, s. m. / neurocyte. [*Gr. neuron = nerv; kytos = celulă.*] Celulă neuronală.

NEUROCITOM, s. n. / neurocytome, s. m. / neurocytoma. [*Gr. neuron = nerv; kytos = celulă; -oma.*] Tumoră a creierului constituită din celule nervoase nediferenţiate sau de origine nervoasă. Celulele sunt asemănătoare cu epiteliul medular neural.

NEUROCRANIU, s. n. / neurocrâne, s. m. / neurocranium. [*Gr. neuron = nerv; lat. medievală cranium, din gr. kranion = craniu.*] Partea craniului care înconjoară creierul şi organele de simţ, în opoziţie cu *splanhnocraniu sau viscerocraniu.

NEUROCRINIE, s. f. / neurocrinie, s. f. / neurosecretion, neurocrinia. [*Gr. neuron = nerv; krinein = a separa de.*] Proprietate a unor neuroni de a elabora un produs de secreţie care, după trecerea în sânge şi acţiunea sa asupra unui organ ţintă, prezintă toate caracteristicile unui hormon. Ex.: secreţia neurocrină a *hipotalamusului. Sin.: neurosecreţie.

NEUROCRISTOPATIE, s. f. / neurocristopathie, s. f. / neurocristopathia. [*Gr. neuron = nerv; lat. crista = creastă; gr. pathos = boală.*] Denumire generică a bolilor determinate de o evoluţie anormală a *crestei neurale. V. neurolofom.

NEURODEPRESOR, adj., s. n. / neurodépresseur, adj., s. m. / neurodepressant. [*Gr. neuron = nerv; lat. depressus = adâncit, de la deprimere = a lăsa în jos, a afunda.*] (Orice medicament) care încetineşte sau inhibă unele funcţii ale SNC. Se disting: *sedative, *spasmolitice, *hipnotice, *neuroleptice, *tranchilizante etc.

NEURODERMATITĂ, s. f. / neurodermite, s. f. / neurodermatitis. [*Gr. neuron = nerv; derma, -atos = piele; -ită.*] Sin.: nevrodermită (v.).

NEURODERMATOZĂ, s. f. / neurodermatose, s. f. / neurodermatosis. [*Gr. neuron = nerv; derma, -atos = piele; -oză.*] Afecţiune de origine în primul rând nervoasă, având ca simptom fundamental pruritul. Cuprinde: *nevrodermitele, diferitele tipuri de *prurigo (Hebra, Besnier, autotoxice).

NEURODERMITĂ CIRCUMSCRISĂ / neurodermite circonscrite / Vidal's disease. Sin.: boală Vidal (v.).

NEURO-ENDARTERIECTOMIE, s. f. / neuro-endartériectomie, s. f. / neuro-endarteriectomy. *Endarteriectomie prin intermediul căreia se realizează o *simpatectomie deoarece sunt suprimate terminaţiile nervoase şi centrii nervoşi autonomi situaţi în peretele arterial. Rezultă un efect vasodilatator la care se adaugă restabilirea permeabilităţii arteriale. N. e. poate fi practicată pe artere incomplet obliterate, pentru ameliorarea circulaţiei în aval.

NEUROENDOCRIN, adj. / neuroendocrinien, -enne, adj. / neuroendocrine. [*Gr. neuron = nerv; endon = înăuntru; krinein = a separa de.*] Care aparţine interacţiunii dintre sistemul nervos şi cel endocrin, sau se referă la o serie de hormoni ca *vasopresina şi *gastrina care sunt elaboraţi în celule neuronale sau asemănătoare neuronilor.

NEUROENDOCRINOLOGIE, s. f. / neuroendocrinologie, s. f. / neuroendocrinology. [*Gr. neuron = nerv; endon = înăuntru; krinein = a separa de; logos = ştiinţă.*] Disciplină fiziologică şi clinică dedicată studiului relaţiilor, extrem de complexe, dintre sistemul nervos central şi glandele endocrine.

NEUROEPITELIOM, s. n. / neuroépithéliome, s. m. / neuroepithelioma. [*Gr. neuron = nerv; epi = pe; thele = ridicătură, mamelon; -oma.*] Varietate rară de *gliom cu aspect epitelial şi cu *malignitate mare. Este localizat la nivelul *retinei, mai rar în creier. Se dezvoltă uneori din vestigiile medulare ale regiunii sacrococcigiene. Sin.: meduloepiteliom.

NEUROEPITELIU, s. n. / neuroépithélium, s. m. / neuroepithelium. [*Gr. neuron = nerv; epi = pe; thele = ridicătură, mamelon.*] Structură epitelială specializată, constituind terminaţiile nervilor cu diferite tipuri de sensibilitate. Ex.: celulele cu conuri şi bastonaşe din retină, celulele olfactive din mucoasa nazală, celulele gustative din corpusculii gustativi.

NEUROFIBRILE, s. f. pl. / neurofibrilles, s. f. pl. / neurofibrils. [*Gr. neuron = nerv; lat. ştiinţifică fibrilla, dim. de la fibra = fibră.*] Structuri fibrilare fine, hialine, observate în microscopia optică după impregnaţie argentică sub forma unei reţele dense în jurul nucleului neuronal şi extinse în dendrite şi axon. Prin metode şi tehnici recente s-a dovedit că n. reprezintă agregate de *neurofilamente şi *neurotubuli.

NEUROFIBROM, s. n. / neurofibrome, s. m. / neurofibroma. [*Gr. neuron = nerv; lat. fibra = fibră; -oma.*] Tumoră a nervilor periferici determinată de proliferarea celulelor conjunctive ale *perinervului.

NEUROFIBROMATOZĂ, s. f. / neurofibromatose, s. f. / neurofibromatosis. [*Gr. neuron = nerv; lat. fibra = fibră; -oma; -oză.*] Boală ereditară transmisă autozomal dominant. Are evoluţie lentă şi se caracterizează prin prezenţa de tumori cutanate, uneori pediculate, de tumori ale nervilor (*glioame) sau ale sistemului nervos central şi de pete pigmentare ale pielii (cu aspect de “cafea cu lapte”). Frecvent, coexistă tumori viscerale, adenoame endocrine, *displazii diverse, alterări ale scheletului (*cifoscolioză), iar uneori pot apărea tulburări mentale. N. face parte din grupul de boli denumite *facomatoze. Sin.: boală von Recklinghausen (def. 1), gliofibromatoză.

NEUROFIBROMINĂ, s. f. / neurofibromine, s. f. / neurofibromin. Proteină a cărei sinteză depinde de gena de susceptibilitate la *neurofibromatoză de tip I.

NEUROFIBROSARCOMATOZĂ, s. f. / neurofibrosarcomatose, s. f. / neurofibrosarcomatosis. [*Gr. neuron = nerv; lat. fibra = fibră; gr. sarx, sarkos = carne; -oma; -oză.*] Varietate de *sarcomatoză primitivă a sistemului nervos. Se caracterizează prin dezvoltarea de numeroase *sarcoame la nivelul bazei creierului şi de-a lungul măduvei spinării. Tumorile invadează şi nervii periferici.

NEUROFILAMENTE, s. n. pl. / nerofilaments, s. m. pl. / neurofilaments. [*Gr. neuron = nerv; lat. filamentum = ţesătură în fir.*] Filamente caracteristice *citoscheletului neuronilor. Fac parte din *filamente intermediare şi sunt dispuse în fascicule paralele. Fiecare n. rezultă din combinarea a două lanţuri a câte 310 aminoacizi dispuşi în *structură secundară de tip α-helix. În compoziţia fiecărui lanţ sunt cuprinse trei proteine denumite neuron-specifice şi caracterizate prin M_r, după cum urmează: NF-L (L de la *light* – uşor) de 68 kDa; NF-M (M de la *medium* – mediu) de 125 kDa şi NF-H (H de la *heavy* – greu) de 200 kDa. Gena codantă pentru NF-L este localizată pe cromozomul 8, iar cea pentru NF-H pe cromozomul 22. V. şi citoschelet.

NEUROFILAXIE, s. f. / neurophylaxie, s. f. / neurophylaxis. [*Gr. neuron = nerv; phylaxis = protecţie, de la phylattein = a apăra.*] Protecţia sistemului nervos împotriva infecţiilor.

NEUROFIZINE, s. f. pl. / neurophysines, s. f. pl. / neurophysins. Grup de molecule peptidice cu M_r de circa 10 kDa, rezultate din clivarea precursorilor *ocitocinei şi *vasopresinei. Rolul n., încă neclar, ar consta în stocarea şi transportul hormonilor din ai căror precursori au rezultat. V. ocitocină şi vasopresină.

NEUROGEN, adj. / neurogène, adj. / neurogenic. [*Gr. neuron = nerv; gennan = a produce.*] Care este de origine nervoasă.

NEUROGLIOBLASTOM, s. n. / neuroglioblastome, s. m. / glioblastome. [*Gr. neuron = nerv; glia = clei; blastos = germen; -oma.*] Sin.: neurospongiom (v.).

NEUROGLIOM, s. n. / neurogliome, s. m. / neuroglioma. [*Gr. neuron = nerv; glia = clei; -oma.*] Sin.: ganglioneurom (v.). Var. nevrogliom.

NEUROGLIOMATOZĂ, s. f. / neurogliomatose, s. f. / neurogliomatosis. [*Gr. neuron = nerv; glia = clei; -oma; -oză.*] Boală caracterizată prin coexistenţa unei *neurofibromatoze cu *glioame ale nervilor periferici şi cu *meningioame. N. reprezintă o neoplazie extinsă în întreaga *nevroglie.

NEUROHIPOFIZĂ, s. f. / neurohypophyse, s. f. / neurohypophysis. NA: neurohypophysis. [*Gr. neuron = nerv; hypo = sub; physis = creştere, de la phyein = a creşte.*] (V. hipofiză).

NEUROHORMON, s. m. / neuro-hormone, s. f. / neurohormone. [*Gr. neuron = nerv; hormon = excitat, de la hormaein = a îndemna, a excita.*] Substanţă proteică (peptid) produsă în celule nervoase specializate şi eliberată în circulaţie. N. acţionează local sau la distanţă. Ex.: *oxitocina şi *vasopresina, hormoni produşi în hipotalamus şi eliberaţi în circulaţie la nivelul *hipofizei posterioare.

NEUROINFECŢIE, s. f. / neuro-infection, s. f. / neuroinfection. [*Gr. neuron = nerv; lat. infectus, de la inficere = a strica, a otrăvi.*] Boală infecţioasă a sistemului nervos.

NEUROKININE, s. f. pl. / neurokinines, s. f. pl. / neurokinins. Neuropeptide din familia *tahikinine. Neurokinina A este uneori denumită neuromedina L, iar neurokinina B, neuromedina K. Rolul de neuromediatori al n. este probabil.

NEUROLEMĂ. Var. pentru neurilemă (v.).

NEUROLEPTANALGEZIE, s. f. / neuroleptanalgésie, s. f. / neuroleptanalgesia. [*Gr. neuron = nerv; leptikos = care se fixează pe; an - priv.; algos = durere, sau algesis = simţul durerii.*] Diminuarea sau abolirea sensibilităţii la durere obţinută prin utilizarea de *neuroleptice.

NEUROLEPTIC, adj., s. n. / neuroleptique, adj., s. m. / neuroleptic. [*Gr. neuron = nerv; leptikos = care se fixează pe.*] 1) Care se referă la efectul medicaţiei *antipsihotice asupra funcţiilor cognitive şi a comportamentului. La subiecţii normali, acest efect constă într-o stare de apatie, lipsă de iniţiativă şi limitarea capacităţii emoţionale, iar la pacienţii psihotici - reducerea confuziei şi agitaţiei şi normalizarea activităţii psihomotorii. 2) Medicament care determină efectele menţionate. Din categoria n. fac parte fenotiazinele, butirofenonele şi tioxantinele, precum şi clasele de medicamente descrise mai recent ca inhibitori ai receptorilor pentru colecistokinină şi modulatori ai acţiunii acidului glutamic şi glicinei la nivelul SNC. Sin: neuroplegic.

NEUROLIMFOMATOZĂ, s. f. / neurolymphomatose, s. f. / neurolymphomatosis. Sin.: boală Marek (v.).

NEUROLIMFOMATOZĂ PERIFERICĂ / neurolymphomatose périphérique / neurolymphomatosis. Boală rară, de natură necunoscută, constând dintr-o infiltraţie limfoblastică localizată într-o parte a sistemului nervos periferic. Ca urmare se constată o parestezie şi tulburări trofice la nivelul regiunilor inervate.

NEUROLIPIDOZĂ, s. f. / neurolipidose, s. f. / lipidosis of the nervous system. [*Gr. neuron = nerv; lipos = grăsime; -oză.*] Termen generic prin intermediul căruia sunt regrupate un număr mare de enzimopatii congenitale şi ereditare care afectează metabolismul lipidic şi determină acumulare anormală de lipide în neuronii sistemului nervos central şi în unele organe. Se disting patru grupe de n.: 1) N. care afectează metabolismul *sfingolipidelor (*sfingolipidoze). 2) N. care afectează metabolismul colesterolului (ex.: xantomatoză cerebrotendinoasă, *boală Wolman). 3) N. prin dismetabolism în relaţie cu un aport exogen (ex.: *boală Refsum). 4) N. prin lipsa unor tipuri de lipide (ex.: prin depozit de lipoproteine – *boală Tangier).

NEUROLIPOMATOZĂ, s. f. / neurolipomatose, s. f. / neurolipomatosis. [*Gr. neuron = nerv; lipos = grăsime; -oma; -oză.*] Sin.: *adiposis dolorosa* (v.).

NEUROLITIC, adj. / neurolytique, adj. / neurolytic. [*Gr. neuron = nerv; lytikos = care distruge, de la lyein = a distruge.*] Care produce *neuroliză, sau se află în relaţie cu aceasta.

NEUROLIZĂ, s. f. / neurolyse, s. f. / neurolysis. [*Gr. neuron = nerv; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge.*] 1) Act operator chirurgical de eliberare a unui nerv de ţesutul scleros care îl poate îngloba sau comprima. 2) Distrugerea sau disoluţia unui ţesut nervos când acesta este la originea unei dureri cronice sau a unei stări de spasticitate. Frecvent, n. se poate obţine prin injectarea intratecală a unor substanţe ca alcoolul, fenolul sau glicerolul. 3) Eliberarea tecii nervoase prin secţiune longitudinală.

NEUROLOFOM, s. n. / neurolophome, s. f. / neurolophoma. [*Gr. neuron = nerv; lophos = coamă, creastă; -oma.*] Denumire generală a tumorilor sistemului nervos dezvoltate pornind de la *creasta neurală: ganglioneurinoame, neuroblastoame, melanoame, neurinoame, apudoame. V. neurocristopatie.

NEUROLOGIE, s. f. / neurologie, s. f. / neurology. [*Gr. neuron = nerv; logos = ştiinţă.*] Studiul bolilor sistemului nervos. Uneori termenul este extins şi la studiul anatomiei şi fiziologiei sistemului nervos.

NEUROM, s. n. / neurome, s. m. / neurome. Cunoştinţele integrate cu privire la expresia genică, organizarea structurală, metabolism, transmiterea şi prelucrarea informaţiilor şi funcţiile reţelelor neuronale din organism.

NEUROMIOPATIE, s. f. / neuromyopathie, s. f. / neuromyopathy. Boală în care se asociază afectarea sistemului nervos cu cea a muşchilor.

NEUROMATOZĂ, s. f. / neuromatose, s. f. / neuromatosis. [*Gr.* ***neuron*** *= nerv;* ***-oma; -oză.***] Prezenţa de *neuroame multiple, de ex. în *neurofibromatoză.

NEUROMEDIATOR, s. m. / neuromédiateur, s. m. / neurotransmitter. [*Gr.* ***neuron*** *= nerv; lat.* ***mediator, -oris*** *= mediator, intermediar, de la* ***mediare*** *= a fi la mijloc și* ***medius*** *= la mijloc.*] Moleculă eliberată de o terminaţie nervoasă presinaptică şi care, după interacţiunea cu o moleculă receptoare a membranei postsinaptice, declanşează influxul nervos în neuronul postsinaptic. Într-un sens mai general, orice substanţă implicată direct în acţiunea unui neuron asupra celulelor ţintă. În funcţie de neuron, n. pot fi de natură diferită, iar o serie de neuroni pot acţiona prin mai mulţi n. diferiţi. Principalii n. sunt fie peptide (*neurotensină, *substanţă P, *endorfine, *enkefaline, *VIP, *colecistokinină, *bradikinină, *somatostatină, *liberine), fie derivaţi de aminoacizi (*serotonină, *dopamină, *noradrenalină, *adrenalină, *acetilcolină, *GABA, *glicină, *glutamat etc.). Unii n. acţionează ca excitatori (*catecolamine, *liberine etc.), iar alţii ca inhibitori (*GABA, *enkefaline, *somatostatină etc.). O serie de n. sunt transportaţi de-a lungul fibrelor nervoase, alţii fiind formaţi şi distruşi la nivelul sinapsei. N. se află la nivelul terminaţiilor nervoase în cantităţi relativ crescute şi sunt eliberaţi consecutiv depolarizării neuronului. Ei sunt în general degradaţi curând după acţiunea lor. Sin.: neurotransmiţător.

NEUROMER, s. m. / neuromère, s. m. / neuromere. [*Gr.* ***neuron*** *= nerv;* ***meros*** *= parte.*] Segment embrionar al creierului sau al măduvei spinării.

NEUROMIELITĂ OPTICĂ ACUTĂ / neuromyélite optique aiguë / neuromyelitis optica. [*Gr.* ***neuron*** *= nerv;* ***myelos*** *= măduvă;* ***-ită; optikos*** *= care se referă la vedere, de la* ***optesthai*** *= a vedea; lat.* ***acutus*** *= ascuțit.*] Sin.: boală Devic (v., def. 1).

NEUROMIOTONIE, s. f. / neuromyotonie, s. f. / Isaacs-Mertens syndrome. [*Gr.* ***neuron*** *= nerv;* ***mys, myos*** *= mușchi;* ***tonos*** *= tensiune.*] Sindrom descris recent, caracterizat prin persistenţa unei contracţii musculare în repaus, lentoare şi dificultate a contracţiei voluntare, *miokimii abundente. La electromiografie se constată o activitate în pusee neregulate, persistentă în repaus şi în timpul somnului. Simptomele se ameliorează prin tratament cu fenilhidantoină. Sin.: sindrom Isaacs-Mertens, sindrom Isaacs. V. şi miotonie.

NEUROMIOZITĂ, s. f. / neuromyosite, s. f. / neuromyositis. [*Gr.* ***neuron*** *= nerv;* ***mys, myos*** *= mușchi;* ***-ită.***] Inflamaţie concomitentă a unui nerv şi a muşchiului pe care acesta îl inervează.

NEUROMODULATOR, s. m. / neuromodulateur, s. m. / neuromodulator. [*Gr.* ***neuron*** *= nerv; lat.* ***modulari*** *= a măsura, a ritma, a modula, de la* ***modulus*** *= cadență și* ***modus*** *= măsură.*] *Neuropeptid eliberat în acelaşi timp, în acelaşi loc şi de acelaşi neuron care eliberează un *neurotransmiţător clasic şi care acţionează asupra aceloraşi situsuri pre- şi postsinaptice ca şi neurotransmiţătorul. Prezenţa n. atenuează sau creşte efectele neurotransmiţătorului şi, în consecinţă, determină modificări ale *transmiterii sinaptice. V. şi sinapsă.

NEUROMODULARE. Var. pentru neuromodulaţie (v.).

NEUROMODULAŢIE, s. f. / neuromodulation, s. f. / neuromodulation. [*Gr.* ***neuron*** *= nerv; lat.* ***modulatio, -onis*** *= modulare, de la* ***modulari*** *= a măsura, a ritma, a modula și* ***modulus*** *= cadență.*] Modalitate de acţiune a anumitor neuropeptide ale creierului, denumite *neuromodulatori, prin care sunt modificate caracteristicile *transmiterii sinaptice. Var.: neuromodulare. V. sinapsă.

NEURON, s. m. / neurone, s. m. / neuron. [*Gr.* ***neuron*** *= nerv.*] Celulă înalt diferenţiată pentru generarea, conducerea şi transmiterea *influxului nervos. N. reprezintă unitatea fundamentală a sistemului nervos şi este alcătuit dintr-un *corp celular (care conţine nucleul, *corpusculii Nissl şi alte organite), din una sau mai multe *dendrite (care recepţionează impulsuri aferente şi le transmit corpului celular) şi un *axon (care conduce impulsurile eferente, uneori pe distanţe mari). Impulsurile se transmit de la un neuron la altul prin *sinapse. S-a considerat că toţi neuronii componenţi ai creierului uman (şi de mamifere) sunt prezenţi de la naştere. Recent, însă, au fost descoperite celule suşă în creierul adult, mai întâi la mamifere, ulterior şi la om, capabile de neurogeneză. V. în continuare diferite tipuri de neuroni.

NEURON DE ASOCIAŢIE / neurone d'association / associative neuron. N. relativ scurt care leagă un n. senzitiv cu un n. motor în cadrul unui reflex polisinaptic. N. a. sunt situaţi în substanţa cenuşie a sistemului nervos central. Sin.: neuron intercalar.

NEURON BIPOLAR / neurone bipolaire / bipolar neuron. N. care prezintă două prelungiri, un axon şi o dendrită, orientate în direcţii diferite, deoarece corpul celular este situat excentric faţă de acestea. Majoritatea *n. senzitivi sunt bipolari.

NEURON CORTICAL / neurone cortical / cortical neuron. N. al cărui corp celular se află în *cortexul cerebral.

NEURON EFECTOR / neurone effecteur / effector neuron. N. care transmite impulsuri de la sistemul nervos central către un *efector pentru a provoca un răspuns fiziologic.

NEURON INTERCALAR / neurone d'association, zygoneures / intercalary neuron, internuncial neuron. Sin.: neuron de asociaţie (v.).

NEURON INHIBITOR / neurone inhibiteur / inhibitory neuron. N. mic, a cărui stimulare antrenează eliberarea unui *neurotransmiţător (ex.: GABA, glicină) care provoacă *hiperpolarizarea membranelor postsinaptice şi, deci, se opune transmiterii unui mesaj nervos. N. i. se întânesc în inervaţia muşchilor antagonişti, prevenind contracţia simultană a celor doi muşchi, care, dacă s-ar produce, ar bloca mişcarea. *N. de asociaţie sunt n. i.

NEURON MOTOR / neurone moteur / motor neuron. Sin.: motoneuron (v.).

NEURON MULTIPOLAR / neurone multipolaire / multipolar neuron. N. care prezintă un axon şi mai multe dendrite de dimensiuni mari, care pornesc din corpul celular în mai multe direcţii. Majoritatea *motoneuronilor şi *n. de asociaţie sunt n. m.

NEURON PIRAMIDAL / neurone pyramidal / pyramidal neuron. N. al cărui corp celular are forma asemănătoare unei piramide. N. p. sunt situaţi în ariile motorii ale cortexului cerebral.

NEURON SENZITIV / neurone sensitif / sensory neuron. Celulă nervoasă care conduce mesajele de la un organ de simţ sau de la un receptor senzorial spre sistemul nervos central. Se disting: *n. s. somatici* sau *somatosenzitivi* (în sistemul nervos periferic din piele, musculatura scheletică, articulaţii şi oase) şi *n. s. vegetativi* sau *viscerosenzitivi* (localizaţi în nervii simpatici şi parasimpatici din inimă şi alte organe).

NEURON UNIPOLAR / neurone unipolaire / unipolar neuron. N. al cărui corp celular prezintă o singură prelungire, axonul. Numeroşi n. senzitivi, n. motori şi de asociaţie sunt unipolari.

NEURONAL, adj. / neuronal, adj. / neuronal. Care aparţine neuronului sau se referă la neuron atât structural cât şi funcţional. De ex., descărcare n.

NEURONOFAGIE, s. f. / neuronophagie, s. f. / neuronophagia. [*Gr.* ***neuron*** *= nerv;* ***phagein*** *= a mânca.*] 1) Distrugerea celulelor nervoase prin mecanisme fagocitare. 2) Pătrunderea în interiorul celulelor nervoase lezate a unor celule nevroglice tinere. Are semnificaţia unei fagocitoze, ce apare în leziunile nervoase acute.

NEURONOLIZĂ, s. f. / neuronolyse, s. f. / neuronophagy. Distrugerea celulei nervoase de către leucocite prin *neuronofagie. La sfârşitul n. rămâne doar o aglomerare de globule albe, având forma vechii celule. Aceste leucocite degenerează la rândul lor. NB: a nu se confunda neuronoliza cu neuroliza (v.).

NEURO-PACEMAKER, s. m. / neuro-pacemaker, s. m. / neuropacemaker. Dispozitiv utilizat sub formă de implant pentru suprimarea durerii determinată de leziuni ale nervilor.

NEUROPAPILITĂ, s. f. / neuropapillite, s. f. / neuropapillitis. [*Gr. neuron = nerv; lat. papilla = mamelon, băşicuţă; -ită.*] Inflamaţie localizată a *papilei optice, care, observată cu *oftalmoscopul, apare edematoasă, cu venele destinse. N. evoluează de obicei spre atrofia papilei.

NEUROPATIE, s. f. / neuropathie, s. f. / neuropathy. [*Gr. neuron = nerv; pathos = boală.*] Orice afecţiune a sistemului nervos central sau periferic. Termenul este utilizat îndeosebi cu referire la bolile sistemului nervos periferic. V. neuropatie periferică.

NEUROPATIE AMILOIDĂ / neuropathie amyloïde / amyloid neuropathy. Afectare a nervilor periferici în *amiloidoza sistematizată primitivă. Se traduce prin *polinevrită a membrelor inferioare şi uneori a membrelor superioare, cu afectarea sensibilităţii profunde. Se asociază cu manifestări digestive şi genitourinare.

NEUROPATIE DIABETICĂ / neuropathie diabétique / diabetic neuropathy. N. perferică metabolică ce apare la diabeticii cu hiperglicemie accentuată şi rău controlată. Forma cea mai frecventă se manifestă prin *polinevrită a membrelor inferioare senzitivo-motorie, discretă. Afectarea sistemului vegetativ semnifică un prognostic mai sever.

NEUROPATIE METABOLICĂ / neuropathie métabolique / metabolic neuropathy. Denumire generică pentru *n. periferice care au drept cauză dezechilibre metabolice. Cele mai frecvente n. m. sunt *n. diabetică şi n. din insuficienţa renală cronică.

NEUROPATIE OPTICĂ / neuropathie optique / optic neuropathy. Deşi, teoretic, termenul se referă la orice afecţiune a nervului optic, el este utilizat îndeosebi pentru desemnarea tulburărilor vasculare ale acestuia, îndeosebi ale *papilei optice. Pentru celelalte boli ale nervului optic, chiar neinflamatorii, se utilizează termenul de *nevrită optică.

NEUROPATIE PARANEOPLAZICĂ / neuropathie paranéoplasique / paraneoplastic neuropathy. Sindrom neurologic survenind la bolnavii de cancer, îndeosebi în cancerul bronşic cu celule mici şi boala Hodgkin (n. parahodgkiniană). Se prezintă sub forme clinice variabile: motorie, senzitivă, senzitivomotorie, fie de origine centrală, fie de origine periferică. Evoluţie frecvent imprevizibilă, independentă de cea a tumorii. Patogenie insuficient cunoscută. Afectarea neurologică nu este determinată de compresiune, invazie tumorală sau necroză de origine vasculară şi nu se află în relaţie cu terapia antineoplazică.

NEUROPATIE PERIFERICĂ / neuropathie périphérique / peripheral neuropathy. Denumire generică pentru orice afecţiune a sistemului nervos periferic, indiferent de sediul şi întinderea leziunilor, simptomatologie (senzitivă, motorie, senzitivo-motorie sau vegetativă), evoluţie (acută, subacută sau cronică) şi cauză (metabolică, nutriţională, toxică, infecţioasă, vasculară, imunologică, paraneoplazică, boală ereditară). Topografia n. poate fi asimetrică sau simetrică. *N. asimetrice* sau *mononeuropatiile* pot fi unice sau multiple (multinevrite) şi adesea de origine vasculară (angeite). *N. simetrice* sunt *polineuropatii*, fie prin demielinizarea tecii lui Schwann, poliradiculonevrite, fie de origine axonală, polinevrite sau *polineuropatii simetrice distale.*

NEUROPATIE SENZITIVĂ EREDITARĂ / neuropathie sensitive héréditaire / hereditary sensitive neuropathy. Sub această denumire au fost descrise două afecţiuni distincte: 1) *tipul I*, boala Thévenard (v.); 2) *tipul II*, afecţiune mai severă decât precedenta, observată la sugar, cu transmitere autozomal recesivă.

NEUROPATIE TOMACULARĂ / neuropathie tomaculaire / tomaculous neuropathy. Neuropatie familială rară, cu transmitere autozomal dominantă. Se caracterizează morfopatologic prin îngroşări localizate ale tecii de mielină, iar clinic, la adultul tânăr, prin accese de paralizii şi parestezii tronculare recidivante, afectând îndeosebi sciaticul popliteu extern şi nervii membrului superior. Unele forme sunt asemănătoare cu *sindromul Parsonage-Turner.

NEUROPATOLOGIE, s. f. / neuropathologie, s. f. / neuropathology. [*Gr. neuron = nerv; pathos = boală; logos = ştiinţă.*] Studiul bolilor sistemului nervos şi al alterărilor structurale şi funcţionale pe care le generează acestea. În general, aceste boli sunt divizate în două mari categorii: 1) Defecte congenitale, în care procesele patologice se dezvoltă după o perioadă de timp. 2) Boli dobândite ca urmare a acţiunii unor factori patogenici inflamatori (infecţioşi, toxici, traumatici, mecanici sau neoplazici), la care se adaugă aproape sistematic tulburări ale circulaţiei cerebrale.

NEUROPEPTID, s. n. / neuropeptide, s. m. / neuropeptide. [*Gr. neuron = nerv; peptos = digerat, copt, de la pepsein = a găti, a digera.*] Denumire generică a mediatorilor chimici de natură peptidică secretaţi la nivelul SNC. Ex.: morfine endogene (*endorfine).

NEUROPEPTID Y / neuropeptide Y / Y neuropeptide. Polipeptid alcătuit din 36 de aminoacizi, abundent în SNC şi îndeosebi în neuronii cortexului cerebral. N. Y prezintă 50% din aminoacizi identici cu ai *hPP. Gena codificantă pentru precursorul său se află pe cromozomul 7 (7pter – 7q22). Fiziologic, n. Y reprezintă un neuromediator al sistemului nervos simpatic, care ar interveni asupra centrilor de control al saţietăţii şi ai mai multor activităţi endocrine. De asemenea, este un vasoconstrictor puternic, dotat cu o acţiune asupra inimii inotrop şi cronotrop negativă. N. Y acţionează asupra mai multor organe ţintă (sistem nervos, dar şi vase sanguine, rinichi, intestin subţire, splină, testicul) prin intermediul a doi receptori principali, care fac parte din familia de receptori cuplaţi cu *proteinele G.

NEUROPIL, s. n. / neuropile, s. m. / neuropil. [*Gr. neuron = nerv; pilos = pâslă.*] Reţea de fibre subţiri amielinice care străbate întregul SNC. Se pare că difuzează şi iradiază impulsurile nervoase.

NEUROPLASMĂ, s. f. / neuroplasme, s. m. / neuroplasm. [*Gr. neuron = nerv; plasma = obiect modelat.*] Sin.: axoplasmă (v.).

NEUROPLASTICITATE, s. f. / neuroplasticité, s. f. / neuroplasticity. Capacitatea de refacere structurală şi funcţională a structurilor nervoase are la bază trei tipuri de mecanisme: 1) sinaptogeneza reacţională, prin reorganizarea anatomică limitată a circuitelor neuronale, structurală (înmugurire axonală colaterală, în engl. spruting) sau funcţională (prin activarea neuronilor silenţioşi); 2) răspunsuri metabolice adaptative; 3) adaptarea expresiei genomice; după o leziune activitatea de biosinteză a neuromediatorilor creşte, prin reglarea expresiei genelor corespondente; modificarea biosintezei creşte cantitatea de mediator, dar poate modifica şi tipul acestuia. În prezent se conturează posibilităţi de activare a neuroplasticităţii (pe lângă grefa de neuroni de origine fetală deja utilizată în tratamentul bolii Parkinson) ca: factori de creştere, începând cu *factorul de creştere a nervului, activarea centrilor motori autonomi medulari, precum şi tehnici de antrenament neurocognitiv şi senzorial.

NEUROPLASTIE, s. f. / neuroplastie, s. f. / neuroplasty. [*Gr. **neuron** = nerv; **plastos** = modelat, de la **plassein** = a forma, a modela.*] Microchirurgie reparatorie a nervilor, în general în scopul restabilirii continuităţii acestora.

NEUROPLEGIC, adj., s. n. / neuroplégique, adj., s. m. / neuroplegic. [*Gr. **neuron** = nerv; **plege** = lovitură.*] Sin.: neuroleptic (v.).

NEUROPOR, s. m. / neuropore, s. m. / neuropore. [*Gr. **neuron** = nerv; lat. **porus**, gr. **poros** = por, conduct, pasaj.*] Deschiderea terminală, anterioară şi posterioară, a tubului neural embrionar.

NEUROPROBAZIE, s. f. / neuroprobasie, s. f. / neuroprobasia. [*Gr. **neuron** = nerv; **probasis** = mers înainte.*] Termen propus de profesorul român Constantin Levaditi pentru a denumi propagarea anumitor virusuri neurotrope (herpes, turbare, poliomielită) de-a lungul fibrelor nervoase.

NEUROPROTECŢIE, s. f. / neuroprotection, s. f. / neuroprotection. [*Gr. **neuron** = nerv; lat. **protectio, -onis** = apărare, de la **protegere** = a acoperi, a apăra.*] Totalitatea mijloacelor de diminuare a alterărilor neurologice în caz de atac cerebral (*ictus apoplectic) sau traumatisme cerebrale. O serie de medicamente, enzime, hormoni şi agenţi fizici, îndeosebi hipotermia acţionează ca neuroprotectori.

NEURORADIOLOGIE, s. f. / neuroradiologie, s. f. / neuroradiology. [*Gr. **neuron** = nerv; lat. **radius** = rază; gr. **logos** = ştiinţă.*] Radiologia aplicată la neurologie. *N. intervenţională* reprezintă *radiologia intervenţională aplicată la sistemul nervos.

NEURORAFIE, s. f. / neurorraphie, s. f. / neurorrhaphy. [*Gr. **neuron** = nerv; **rhaphe** = sutură.*] Suturarea capetelor unui nerv secţionat.

NEURORETINITĂ, s. f. / neurorétinite, s. f. / neuroretinitis. [*Gr. **neuron** = nerv; lat. **rete, -is** = reţea; -ină; -ită.*] Inflamaţie concomitentă a nervului optic şi a retinei. Când leziunile afectează *papila şi retina peripapilară se utilizează termenul *papilită. Această boală nu este întotdeauna de natură inflamatorie, ca, de ex., în cazul n. din hipertensiunea arterială. Sin.: papiloretinită.

NEURORETINOPATIE, s. f. / neurorétinopathie, s. f. / neuroretinopathy. [*Gr. **neuron** = nerv; lat. **rete, -is** = reţea; -ină; gr. **pathos** = boală.*] Afecţiune retiniană pe bază nervoasă. Cea mai reprezentativă: *n. hipertensivă*, un complex de leziuni neuroretiniene neinflamatorii care apar în cursul afecţiunilor de origine renală sau hipertonică.

NEUROSECREŢIE, s. f. / neurosécrétion, s. f. / neurosecretion. [*Gr. **neuron** = nerv; lat. **secretio, -onis** = separare, de la **secernere** = a separa.*] Sin.: neurocrinie (v.).

NEUROSIFILIS, s. n. / neurosyphilis, s. f. / neurosyphilis. [*Gr. **neuron** = nerv; **Syphilus** (alterare a numelui Sipylus, păstor legendar din „Metamorfozele" lui Ovidiu), pe care poetul Fracastor din Verona (în anul 1530) l-a preluat într-un poem, imaginându-şi că acesta a fost îmbolnăvit de Apollon, ca pedeapsă pentru blestemele sale, sau de la gr. **syn** = împreună; **philein** = a iubi.*] Afectare a sistemului nervos determinată de *sifilis. Se disting: 1) *N. simptomatic*, cu modificări ale lichidului cefalorahidian, în absenţa simptomatologiei clinice. 2) *N. meningovascular*, cu afectarea meningelor şi a structurilor vasculare la nivelul creierului sau/şi măduvei spinării. 3) *N. paretic*, v. paralizie generală. 4) *N. tabetic*, v. tabes.

NEUROSPONGIOM, s. n. / neurospongiome, s. m. / neurospongioma, glioma. [*Gr. **neuron** = nerv; lat. **spongia**, gr. **spongion** = burete; -oma.*] Varietate de tumoră cerebrală (*glioblastom) cu tendinţă de extindere rapidă. Afectează îndeosebi copilul şi este localizată la nivelul cerebelului şi ventriculului IV cerebral. Poate invada emisferele cerebeloase şi măduva spinării, iar după ablaţie recidivează rapid. Sin.: glioblastom izomorf, granuloblastom, neuroglioblastom.

NEUROSTEROID, s. m. / neurostéroïde, s. m. / neurosteroid. Steroid sintetizat în creier pornind de la colesterol.

NEUROSTIMULANTE, s. n. pl / neurostimulants, s. m. pl. / central nervous system stimulants. [*Gr. **neuron** = nerv; lat. **stimulare** = a îmboldi, a stimula, de la **stimulus** = băţ ascuţit cu care se îmboldesc vitele.*] Grup de medicamente non-amfetaminice (*amfetamină) care stimulează sistemul nervos central la diferite niveluri şi, ca urmare, antrenează acţiuni cardiovasculare şi respiratorii. Unele n. sunt şi convulsivante. V. şi cafeină, teofilină.

NEUROSTIMULARE, s. f. / neurostimulation, s. f. / neurostimulation. Stimulare, de regulă electrică, a sistemului nervos.

NEUROŞTIINŢE, s. f. pl. / neurosciences, s. f. pl. / neurosciences. [*Gr. **neuron** = nerv; lat. **scientia**, de la **sciens, -entis**, participiul prezent al verbului **scire** = a şti.*] Ansamblul ştiinţelor fundamentale şi clinice referitoare la fiziologia şi patologia sistemului nervos.

NEUROTACTINĂ, s. f. / neurotactine, s. f. / neurotactin. [*Gr. **neuron** = nerv; lat. **tactus** = atingere, de la **tangere** = a atinge; -ină.*] Glicoproteină integrală membranară prezentă la **Drosophila melanogaster*, cu rol în adeziunea intercelulară. N. este prezentă tranzitoriu în timpul proliferării şi al fecundării celulare.

NEUROTENSINĂ, s. f. / neurotensine, s. f. / neurotensin. [*Gr. **neuron** = nerv; lat. **tensus**, de la **tendere** = a întinde, a încorda; -ină.*] Peptid alcătuit din 13 reziduuri de aminoacizi prezent în hipotalamus şi la nivelul tractului gastrointestinal. N. posedă proprietăţi hiperglicemiante şi stimulează secreţia de *hormoni hipofizari. De asemenea, provoacă contracţia muşchilor netezi ai intestinului, diminuează secreţia acidă a stomacului şi dilată vasele mici.

NEUROTIZARE, s. f. / neurotisation, s. f. / neurotization. [*Gr. **neuron** = nerv.*] Transplantarea nervului motor al unui muşchi sănătos, cu sau fără placa sa motorie, într-un muşchi paralizat (ex.: în poliomelită).

NEUROTMESIS, s. n. / neurotmésis, s. m. / neurotmesis. [*Gr. **neuron** = nerv; **tmesis** = tăietură, secţionare.*] Întreruperea continuităţii anatomice a unui nerv periferic.

NEUROTOM, s. n. / neurotome, s. m. / neurotome. [*Gr. **neuron** = nerv; **tomos** = tăiat, secţionat, de la **temnein** = a tăia.*] Segment din sistemul nervos central al embrionului, corespunzând unui *metamer.

NEUROTOMIE, s. f. / neurotomie, s. f. / neurotomy. [*Gr. **neuron** = nerv; **tome** = tăiere, secţiune, de la **temnein** = a tăia.*] Secţiunea chirurgicală a unui nerv, practicată în unele nevralgii rebele. Este cazul, îndeosebi, al n. rădăcinilor nervului trigemen în nevralgia facială esenţială. Sin. parţial: denervare (v.).

NEUROTONIE, s. f. / neurotonie, s. f. / neurotonia. [*Gr. **neuron** = nerv; **tonos** = tensiune.*] Emotivitate exagerată tradusă îndeosebi prin vivacitatea reflexelor. V. distonie.

NEUROTOXIC, adj., s. n. / neurotoxique, adj., s. m. / neurotoxic. [*Gr. **neuron** = nerv; **toxikon** = otravă pentru vârful săgeţilor, de la **toxon** = săgeată.*] (Agent) care exercită o acţiune toxică asupra sistemului nervos. V. şi neurotoxină.

NEUROTOXINĂ, s. f. / neurotoxine, s. f. / neurotoxin. [*Gr. **neuron** = nerv; **toxikon** = otravă pentru vârful săgeţilor, de la **toxon** = săgeată; -ină.*] Exotoxină de origine vegetală sau animală, care blochează conducerea impulsului nervos sau transmiterea sinaptică prin legarea la nivelul *canalelor ionice de Na^+ voltaj-dependente. Cele mai puternice n. bacteriene sunt toxinele: botulinică (v. botulism), tetanică (v. tetanos) şi difterică (v. difterie). Alte n., ca *tetrodotoxina, *conotoxinele, *saxitoxina, sunt utilizate în studiul canalelor ionice.

NEUROTRANSMISIE, s. f. / neurotransmission, s. f. / neurotransmission. [*Gr. **neuron** = nerv; lat. **transmissio, -onis** = trecere, trimitere, de la **transmittere** = a trimite dincolo (**trans** = peste, dincolo; **mittere** = a trimite).*] Trecerea *influxului nervos de la un neuron la altul.

NEUROTRANSMIŢĂTOR, s. m. / neurotransmetteur, s. m. / neurotransmitter. [*Gr. **neuron** = nerv; lat. **transmittere** = a trimite dincolo (**trans** = peste, dincolo; **mittere** = a trimite).*] Sin.: neuromediator (v.).

NEUROTROFIC, adj. / neurotrophique, adj. / neurotrophic. [*Gr. **neuron** = nerv; **trophikos** = care hrăneşte, de la **trephein** = a hrăni.*] Care se referă la tulburările trofice de origine nervoasă.

NEUROTROFINĂ, s. f. / neurotrophine, s. f. / neurotrophin. [*Gr. **neuron** = nerv; **trophe** = hrană, nutriţie; -ină.*] Termen generic care cuprinde o serie de proteine care asigură, la o concentraţie foarte mică, diferenţierea şi supravieţuirea neuronilor simpatici sau senzoriali. Prototipul de n. este *factorul de creştere a celulelor nervoase (NGF). Au fost descrise sau sunt în curs de caracterizare şi alte n., ca: factorul neutrofic derivat din creier (BNDF = *brain-derived neutrophic factor*), cu o structură asemănătoare cu a NGF, şi neutrofinele 3, 4, 5 şi 6.

NEUROTROP, adj. / neurotrope, adj. / neurotropic. [*Gr. **neuron** = nerv; **trope** = întoarcere, de la **trepein** = a întoarce.*] Despre substanţele (toxice sau medicamente) sau microorganismele care prezintă o afinitate particulară pentru sistemul nervos, şi îşi exercită efectele asupra sistemului nervos.

NEUROTROPISM, s. n. / neurotropisme, s. m. / neurotropy, neurotropism. [*Gr. **neuron** = nerv; **trope** = întoarcere, de la **trepein** = a întoarce; -ism.*] Calitatea de a avea o afinitate deosebită pentru sistemul nervos; ex.: unele virusuri prezintă n.

NEUROTUBUL, s. m. / neurotubule, s. m. / neurotubule. [*Gr. **neuron** = nerv; lat. **tubulus**, dim. de la **tubus** = tub.*] Organit de formă alungită, cu diametrul de 20-30 nm, prezent în *pericarion, dendrite şi axon, a cărui structură elementară este asemănătoare cu cea a *microtubulilor din numeroase tipuri celulare. V. şi neurofibrile.

NEUROVEGETATIV, adj. / neurovégétatif, -ive, adj. / neurovegetative. [*Gr. **neuron** = nerv; lat. **vegetare** = a înviora, a însufleţi, de la **vegetus** = viguros.*] Care se referă la *sistemul nervos autonom sau vegetativ.

NEUROVEZICĂ, s. f. / neurovessie, s. f. / neuropathic bladder. Orice stare de disfuncţie a vezicii urinare cauzată de o leziune la nivelul sistemului nervos central sau periferic, în particular, leziuni ale măduvei spinării. Sin.: vezică neurologică.

NEUROVIROZĂ, s. f. / neurovirose, s. f. / neurovirus disease. [*Gr. **neuron** = nerv; lat. **virus** = venin, otravă; -oză.*] Infecţie virală cu localizare şi simptomatologie predominant nervoase.

NEUTRALIZARE, s. f. / neutralisation, s. f. / neutralization. [*Lat. **neutralis** = neutru, de la **neuter, -tra, -trum** = nici unul, nici altul.*] 1) Capacitate a anumitor anticorpi de a bloca activitatea biologică a antigenilor corespondenţi. 2) Procedeu prin care se tratează soluţia unui acid cu o bază sau invers. 3) Reducerea acidităţii sau a alcalinităţii apelor reziduale.

NEUTRALIZARE OCULARĂ / neutralisation oculaire / uniocular suppression. Suprimarea uneia din imaginile retiniene sau a unei părţi a acesteia. Se disting: 1) *N. o. fiziologică*, dacă în creier nu sunt integrate toate senzaţiile fiecărui ochi, selectându-se numai ceea ce prezintă interes. 2) *N. o. patologică* se observă aproape exclusiv în *strabism, evitându-se astfel *diplopia.

NEUTRINO, s. m. / neutrino, s. m. / neutrino. [*Lat. **neutro** = către nici una din cele două părţi, de la **neuter, -tra, -trum** = nici unul, nici altul.*] Particulă elementară cu masa mai mică decât a electronului. Nu are sarcină electrică.

NEUTROFIL, adj., s. n. / neutrophile, adj., s. m. / neutrophil. [*Lat. **neutro** = către nici una din cele două părţi, de la **neuter, -tra, -trum** = nici unul, nici altul; gr. **philos** = prieten, de la **philein** = a iubi.*] 1) Care prezintă afinitate pentru coloranţii neutri, de ex. în cazul coloraţiei May-Grünwald-Giemsa. 2) Sin. cu polinuclear neutrofil. V. granulocit.

NEUTROFILIE, s. f. / neutrophilie, s. f. / neutrophilia. [*Lat. **neutro** = către nici una din cele două părţi, de la **neuter, -tra, -trum** = nici unul, nici altul; gr. **philia** = atracţie, de la **philein** = a iubi.*] 1) Creşterea numărului de *neutrofile în sânge. Este cea mai comună formă de leucocitoză şi poate fi determinată de cauze diverse, îndeosebi de numeroase infecţii acute microbiene, dar şi de intoxicaţii, hemoragii, neoplasme maligne cu creştere rapidă. N. poate apărea şi în unele stări fiziologice, de ex. consecutiv unui efort muscular intens sau în perioada sarcinii. Sin.: granulocitoză neutrofilică. V. şi leucocitoză. 2) Proprietatea unor celule sau ţesuturi de a prezenta afinitate pentru coloranţi neutri.

NEUTRON, s. m. / neutron, s. m. / neutron. [*Lat. **neutro** = către nici una din cele două părţi, de la **neuter, -tra, -trum** = nici unul, nici altul.*] Particulă elementară (n), neutră electric, cu masa de 1,00898 unităţi atomice. Împreună cu *protonul, n. este un constituent fundamental al nucleelor atomice. N. liber (în afara nucleului) este instabil şi se dezintegrează (cu o durată de viaţă de 15,3 minute) într-un proton, un electron şi un antineutrino. În interiorul unui nucleu stabil, n. este stabil, iar în interiorul unui nucleu instabil el se dezintegrează într-un timp care depinde de nucleul considerat. În prezent se consideră că n. prezintă o structură internă alcătuită din trei *quarks (doi quarks d şi un quark u, deci udd), astfel încât sarcina sa electrică globală se menţine nulă.

NEUTRONOGRAFIE, s. f. / neutronographie, s. f. / neutronography. [*Lat. **neutro** = către nici una din cele două părţi, de la **neuter, -tra, -trum** = nici unul, nici altul; gr. **graphein** = a scrie.*] Tehnică aflată în etapa experimentală, analogă *radiografiei, dar obţinută prin utilizarea unui fascicul de neutroni în locul unui fascicul de radiaţii X. Dacă radiografia permite observarea elementelor minerale, prin n. se obţine o imagine complementară a distribuţiei elementelor organice.

NEUTROPENIE, s. f. / neutropénie, s. f. / neutropenia. [*Lat. **neutro** = către nici una din cele două părţi, de la **neuter, -tra, -trum** = nici unul, nici altul; gr. **penia** = sărăcie.*] Diminuarea procentului de granulocite neutrofile segmentate sau/şi nesegmentate din formula leucocitară sub 1 500 / mm^3. Apare fiziologic secundar inaniţiei, iar patologic în: afecţiuni hematopoietice cu hipoplazie medulară, agranulocitoză, infecţii bacteriene (febră tifoidă, paratifoidă), infecţii virale, unele parazitoze (malarie, febră recurentă), unele colagenoze (lupus eritematos), iradiere, intoxicaţii cu benzol, amidopirină etc. V. leucopenie.

NEUTROPENIE SPLENICĂ PRIMITIVĂ / neutropénie splénique primitive / essential splenic neutropenia. Sin.: boală Wiseman-Doan (v.).

NEUTRU, adj. / neutre, adj. / neutral. [*Lat. neuter, tra, -trum = nici unul, nici altul.*] 1) Despre o substanţă chimică sau o soluţie cu pH-ul 7, deci nici acidă, nici bazică. 2) Despre o substanţă care nu este încărcată electric, nici pozitiv, nici negativ.

NEV, s. m. / naevus, pl. naevi, s. m. / n(a)evus, pl. n(a)evi. [*Lat. naevus = neg, pată, marcă.*] Malformaţie a pielii, congenitală sau evolutivă, consecinţa unei perturbări în dezvoltarea unuia sau mai multor elemente celulare ale pielii (displazie). Are forma unei pete sau de tumoră. Există două tipuri principale: 1) *N. pigmentar* (sau *melanic*), care se prezintă sub forma unei pete brune mai mult sau mai puţin închisă la culoare, cu suprafaţa netedă sau proeminentă (*lentigo). 2) *N. vascular*, constituit prin proliferarea vaselor sanguine (denumit adesea *hemangiom). Există numeroase forme, o clasificare globală delimitând: a) *n. plani* (pigmentari, albaştri, aplazici); b) *n. hipertrofici* (verucoşi moi, verucoşi duri, *molluscum*, piloşi); c) *n. vasculari* (angioame).

NEV ALBASTRU AL LUI MAX TIÈCHE / naevus bleu de Max Tièche / blue n(a)evus. [*Max Tièche, dermatolog elveţian, 1878-1938.*] N. care apare de obicei la adultul între 20 şi 40 de ani şi care se prezintă macroscopic ca o formaţiune albăstruie, maculară sau papuloasă, cu diametrul de 3-4 cm, de consistenţă renitentă. Localizarea de elecţie este pe faţa posterioară a mâinilor şi picioarelor, evoluţia fiind întotdeauna benignă. *N. albastru celular:* varietate rară a n. albastru, care poate evolua spre malignitate şi care se caracterizează prin prezenţa de celule sinciţiale cu aspect clar, în mijlocul unui grup de celule pigmentate. Sin.: cromatoforom, melanofibrom.

NEV COMEDONIAN / naevus comédonien / comedo n(a)evus. N. care se prezintă sub forma unor grupări de elemente cu aspect de *comedoane dispuse în bandă, cu diametrul de câţiva milimetri. N. c. se constituie în cavităţi epidermice, între ele pielea fiind normală, pigmentată sau îngroşată.

NEV ELASTIC / naevus elasticus / n(a)evus elasticus. Tip de n. simplu care există de la naştere şi care este constituit din fibre conjunctive elastice. Se descriu două forme: 1) *N. e. premamar*, care se prezintă sub formă de papule alb-gălbui cu diametrul de 2-3 mm, de consistenţă fermă, centrate de un folicul pilos şi regrupate în placarde. 2) *N. e. în tumori diseminate*, ce prezintă elemente de acelaşi tip ca şi n. e. premamar, dar cu diametrul de 10-15 mm şi cu localizare pe coapse, în regiunea hipogastrică şi cea lombară. Sin.: elastom juvenil.

NEV INTRADERMIC / naevus intradermique / intradermal naevus. Nev nevocelular pigmentar ale cărui grămezi de celule nevice au sediul doar în derm.

NEV ITO / naevus de Ito / Ito n(a)evus. [*Minor Ito, dermatolog japonez contemporan.*] N. care prezintă caracteristici asemănătoare *n. Ota, dar care este localizat la nivelul regiunii acromioclaviculare şi al regiunii antero-superioare toracale. Sin.: naevus fusco-caeruleus acromio-deltoideus.

NEV MELANIC TUBEROS / naevus mélanique tubéreux / naevus verucosus. Tumoră mică moale, netedă sau neregulată, uneori piloasă, gălbuie sau brună, de mărime între un bob de mei şi sâmbure de caisă, localizată pe faţă sau pe gât. Reprezintă o varietate de nev pigmentar comun (v. nev, def. 1) şi degenerează uneori în cancer.

NEV OTA / naevus de Ota / Ota's n(a)evus. [*Masao Ota, dermatolog japonez, profesor la Mukden (în Manciuria de Sud), apoi la Nagoia şi Sendai, 1885-1945.*] N. cutanat localizat paraorbitar, uneori cu extensie conjunctivală, care apare la femeile asiatice. N. O. este considerat a fi o malformaţie legată de proliferarea melanocitelor dermice şi nu a celulelor constituente ale n. Sin.: naevus fusco-caeruleus ophthalmo-maxillaris.

NEV SEBACEU AL LUI JADASSOHN / naevus sébacé de Jadassohn / sebaceous n(a)evus. [*Josef Jadassohn, dermatolog german, profesor la Berna, apoi la Breslau (în prezent Wrocław, Polonia), 1863-1936.*] Leziune disembrioplazică, adesea congenitală, localizată pe pielea lipsită de păr, frecvent la nivelul feţei, constituită din numeroase glande sebacee sub care, adesea, se pot găsi câteva glande apocrine heterotopice. *N. sebaceu senil:* nodul de talie mică, banal după vârsta de 40 de ani, localizat la nivelul feţei. Corespunde cel mai bine definiţiei, fiind format exclusiv prin hiperplazia glandelor sebacee.

NEV SUTTON / naevus de Sutton / hallo n(a)evus, Sutton's n(a)evus. [*Richard Lightburn Sutton, dermatolog american, Kansas City, 1878-1952.*] N. înconjurat de o zonă depigmentată bine delimitată, considerată un *vitiligo perinevic, care dispare spontan.

NEVOCANCER, s. n. / naevocancer, s. m. / n(a)e-vocancer. [*Lat. naevus = neg, pată, marcă; cancer, -cri = rac, cancer.*] Sin.: melanom malign (v.).

NEVOCARCINOM, s. n. / naevocarcinome, s. m. / n(a)evocarcinoma. [*Lat. naevus = neg, pată, marcă; gr. karkinoma, de la karkinos = rac, cancer.*] Termen uzual în terminologia franceză pentru desemnarea *melanomului malign. Se apreciază că el poate fi acceptat dacă se rezervă denumirea de *carcinom tumorilor epiteliale maligne. Sin.: melanom malign.

NEVOMATOZĂ BAZOCELULARĂ / naevomatose basocellulaire / Gorlin's syndrome. [*Lat. naevus = neg, pată, marcă; -oma; -oză; lat., gr. basis = bază; lat. cellula = cămăruţă, dim. de la cella = cămară.*] Sin.: sindrom Gorlin-Goltz (v.).

NEVO-XANTO-ENDOTELIOM, s. n. / naevo-xantho-endothéliome, s. m. / naevoxanthoendothelioma. Tumoră cutanată mică, dermică, uşor proeminentă, cu un diametru variind între 3 mm şi 2 cm, de culoare roză sau brună. Aceste tumori apar la copii, prin pusee succesive, evoluează foarte lent şi după uscare se vindecă spontan în câţiva ani, lăsând cicatrice. Natura bolii nu este cunoscută. Se presupune că n. este o boală de sistem în care tumorilor cutanate li se asociază leziuni pulmonare, ale oaselor, testiculelor şi ochilor. S-a încercat includerea n. în grupul *reticuloendoteliozelor. Sin.: lipogranulom juvenil.

NEVRALGIA GANGLIONULUI GENICULAT / névralgie du ganglion géniculé / geniculate neuralgia. Sin.: nevralgie Ramsay Hunt (v.).

NEVRALGIA NERVILOR PIETROŞI / névralgie petreuse / petrosal neuralgia. V. algie vasculară a feţei.

NEVRALGIA NERVULUI VIDIAN / névralgie du nerf vidien / vidian neuralgia. V. algie vasculară a feţei.

NEVRALGIE, s. f. / névralgie, s. f. / neuralgia. [*Gr. neuron = nerv; algos = durere.*] Durere frecvent paroxistică, localizată pe traiectul unui nerv senzitiv sau în teritoriul de inervaţie al acestuia. N. se poate extinde la unul sau la mai mulţi nervi. Diferitele tipuri de n. se disting, în general, în funcţie de două criterii: 1) *zona afectată:* n. brahială, *n. crurală, *n. facială, *n. intercostală, n. occipitală, *n. sciatică, *n. de trigemen etc.; 2) *cauză:* n. anemică, n. diabetică, n. gutoasă, n. sifilitică etc.

NEVRALGIE AMIOTROFICĂ / névralgie amyotrophique / neuralgic amyotrophy. Sin.: sindrom Parsonage-Turner (v.).

NEVRALGIE FACIALĂ / névralgie faciale / facial neuralgia. Sin.: nevralgie de trigemen (v.).

NEVRALGIE CERVICOBRAHIALĂ / névralgie cervicobrachiale / cervicobrachial neuralgia. Sindrom dureros determinat de afectarea rădăcinilor senzitive C6, C7 şi C8, care asigură inervarea braţului. Se caracterizează prin localizarea exactă a durerii care este lancinantă şi exacerbată de tuse.

NEVRALGIE CRURALĂ / névralgie crurale / crural neuralgia. Sindrom dureros localizat pe faţa anterioară a coapsei, însoţit frecvent de atrofia muşchiului cvadriceps şi de abolirea *reflexului rotulian. Are la bază o *radiculită primitivă sau secundară a rădăcinilor senzitive trei şi patru lombare.

NEVRALGIE DE GANGLION SFENOPALATIN / syndrome du ganglion sphénopalatin / sphenopalatine neuralgia. Sin.: sindrom Sluder (v.).

NEVRALGIE DE GLOSOFARINGIAN / névralgie du glossopharyngien / glossopharyngeal neuralgia. Nevralgie localizată în regiunea unghiului maxilarului şi la baza limbii, cu iradiere către ureche şi amigdală. Durerile, foarte intense, unilaterale, evoluează în crize paroxistice declanşate de mişcările de deglutiţie sau de atingere a amigdalei. Această nevralgie poate fi esenţială sau simptomatică în relaţie cu o tumoră de unghi ponto-cerebelos (v. unghi, def. 7), a rinofaringelui, a faringelui, a limbii, a amigdalei sau cu o *tumoră glomică.

NEVRALGIE TESTICULARĂ / névralgie testiculaire / testicular neuralgia. Sin.: orhialgie (v.).

NEVRALGIE DE TRIGEMEN / névralgie du trijumeau / trigeminal neuralgia. N. care implică *ganglionul Gasser sau una ori mai multe ramuri ale *nervului trigemen. Se manifestă prin dureri extrem de intense, fulgurante şi unilaterale, localizate îndeosebi în regiunile orbitară şi mentonieră (bărbiei), însoţite de spasme musculare. De cauză necunoscută (n. t. esenţială), n. de t. apare sub formă de crize, adesea de durată scurtă (secunde) şi este provocată frecvent de stimularea unor arii hipersenzitive de la nivelul feţei, buzelor sau limbii (zone *trigger). Sin.: nevralgie facială, boală Fothergill (def. 1), tic dureros (termen desuet), boală/sindrom Trousseau.

NEVRALGIE GENICULATĂ / névralgie géniculée / geniculate neuralgia. Sin.: nevralgie Ramsay Hunt (v.).

NEVRALGIE INTERCOSTALĂ / névralgie intercostale / intercostal neuralgia. N. ce interesează nervii intercostali, asociată frecvent cu o erupţie în cadrul unui *herpes zoster.

NEVRALGIE RAMSAY HUNT / névralgie de Ramsay Hunt / Ramsay Hunt neuralgia. [***James Ramsay Hunt,*** *neurolog american, New York, 1874-1937.*] N. caracterizată prin otalgie continuă, cu hipoestezie a conductului auditiv extern şi a pavilionului urechii. În general, este determinată de o infecţie virală cu *Herpes Zoster Oficus* a ganglionului geniculat, însoţită de erupţie veziculară la nivelul cornetului (*concha) urechii externe şi de paralizie facială. Sin.: nevralgia ganglionului geniculat, nevralgie geniculată.

NEVRALGIE SCIATICĂ / névralgie sciatique, sciatalgie / sciatic neuralgia. Durere cauzată de o suferinţă a nervului sciatic şi mai ales a rădăcinilor sale. Poate fi provocată de un conflict discoradicular (cea mai frecventă cauză) sau de o compresiune determinată de o tumoră, de *morbul Pott ori de o inflamaţie în cadrul *spondilatritei anchilozante. Sin.: sciatică.

NEVRALGIE SLUDER / névralgie de Sluder / Sluder's neuralgia. [***Greenfield Sluder,*** *otorinolaringolog american, profesor la St. Louis, 1865-1928.*] Sin.: sindrom Sluder (v.).

NEVRALGISM FACIAL / névralgisme facial / idiopathic neuralgia, symptomatic neuralgia of the face. Durere la nivelul feţei survenind îndeosebi la *psihastenici. Se deosebeşte de *nevralgia de trigemen (sau facială) prin localizarea difuză, cu senzaţie de arsură şi tulburări vasomotorii. Este adesea bilaterală şi nu se însoţeşte de spasme musculare ale muşchilor feţei. O formă a n. f. este cunoscută sub numele de cefalee vasculară Horton sau sindrom Horton (v.). V. şi sindrom Sluder. Sin.: eritropiosopalgie.

NEVRAX, s. n. / névraxe, s. m. / neuraxis. [*Gr.* ***neuron*** *= nerv; gr.* ***axon,*** *lat.* ***axis*** *= axă.*] Sin.: sistem nervos central (v.).

NEVRAXITĂ, s. f. / névraxite, s. f. / neuraxitis. [*Gr.* ***neuron*** *= nerv; gr.* ***axon,*** *lat.* ***axis*** *= axă; -ită.*] Inflamaţia *nevraxului.

NEVRECTOMIE, s. f. / névrectomie, s. f. / neurectomy. [*Gr.* ***neuron*** *= nerv;* ***ektome*** *= excizie.*] Sin.: neurectomie (v.).

NEVRILEMĂ, s. f. / névrilemme, neurilleme, s. m. / neurilemma. [*Gr.* ***neuron*** *= nerv;* ***lemma*** *= înveliş.*] Var.: neurilemă, neurolemă. Sin.: teacă Schwann (v.).

NEVRITĂ, s. f. / névrite, s. f. / neuritis, pl. neuritides. [*Gr.* ***neuron*** *= nerv; -ită.*] Alterare patologică de tip inflamatoriu sau degenerativ a unuia sau mai multor trunchiuri nervoase, cu diminuarea sau pierderea conducţiei nervoase. N. poate fi de origine infecţioasă, toxică, traumatică, metabolică sau carenţială. Simptomatologia depinde de nervii afectaţi şi constă în dureri, alterare a sensibilităţii, tulburări motorii. Forme: 1) *N. alergică experimentală* se produce prin administrarea de *adjuvant Freund, care determină demielinizarea nervilor. 2) *N. chirurgicală*, consecutivă unui traumatism sau unei supuraţii prelungite. 3) *N. interstiţială hipertrofică progresivă:* reacţie conjunctivă cu infiltraţie limfoplasmocitară şi fibroblastică în perinerv şi în endonerv. Prin hiperplazie conjunctivă, nervii se îngroaşă. Sin.: boală/sindrom Déjèrine-Sottas. 4) *N. optică* (v.). 5) *N. parenchimatoasă*, cu alterarea tecii de mielină şi apoi a nevraxului. 5) *N. radiculară* (v.).

NEVRITĂ HIPERTROFICĂ PROGRESIVĂ FAMILIALĂ / névrite hypertrophique progressive familiale / progressive hypertrophic polyneuritis. V. nevrită, def. 3.

NEVRITĂ OPTICĂ / névrite optique / optic neuritis. Inflamaţie a nervului optic de origine infecţioasă, toxică sau alergică. O clasificare etiologică a n. o. este dificilă, afecţiunea fiind frecvent secundară sau succesivă unei infecţii a meningelor sau a cavităţilor vecine, unei intoxicaţii (cu etanol, metanol, nicotină), unei degenerescenţe a fibrelor nervoase. În aceste condiţii, în funcţie de localizarea şi extensia leziunilor, se disting: 1) *N. o. axială*, în care leziunea este limitată la fasciculul axial de origine maculară şi, în consecinţă, boala se traduce prin deficit exclusiv al vederii centrale (*scotom central). 2) *N. o. juxtabulbară*, v. papilită. 3) *N. o. retrobulbară*, inflamaţie a nervului optic în porţiunea intrasclerală, posterioară punctului de pătrundere a vaselor retiniene în nerv. Pentru *n. o. r. ereditară*, v. boala Alström-Leber, def. 1. 4) *N. o. transversă*, care afectează global nervul optic (atât fasciculul central macular, cât şi fibrele periferice), determinând în consecinţă cecitate.

NEVRITĂ RADICULARĂ / névrite radiculaire / radiculitis. Sin.: radiculită (v.).

NEVRODERMIE, s. f. / névrodermie, s. f. / essential pruritus. [*Gr.* ***neuron*** *= nerv;* ***derma, -atos*** *= piele.*] Prurit intens în care reacţia cutanată este nulă sau nesemnificativă. Ex.: n. din pruritul senil.

NEVRODERMITĂ, s. f. / névrodermite, s. f. / neurodermatitis. [*Gr.* ***neuron*** *= nerv;* ***derma, -atos*** *= piele; -ită.*] Leziune cutanată eczematoasă, pruriginoasă, cu tendinţă la *lichenificare, care apare în anumite regiuni constante la subiecţi care prezintă o predispoziţie individuală. Cele mai comune localizări sunt gâtul (îndeosebi ceafa) la femeie şi membrele inferioare la bărbat. Stresul, emoţiile şi terenul alergic (prin asociere cu astmul) sunt factori determinanţi. În *n. diseminată* leziunile sunt polimorfe (*lichenificare, *urticarie, excoriaţii, leziuni eczematiforme) şi datează din copilărie, cu o incidenţă familială semnificativă. În categoria n. sunt incluse în prezent *eczema atopică şi *boala Vidal. Sin.: neurodermatită.

NEVROGLIE, s. f. / névroglie, s. f. / neuroglia. [*Gr.* ***neuron*** *= nerv;* ***glia*** *= clei.*] Ţesut interstiţial al sistemului nervos central cu rol cert în diferenţierea şi în funcţia *barierei hematoencefalice, ca şi în producţia de mielină. N. este alcătuită din: *macroglie, *microglie şi celule ependimare. Sin.: glie, ţesut glial.

NEVROGLIOM, Var. pentru neurogliom (v.).

NEVROM, s. n. / névrome, s. m. / neuroma. [*Gr.* ***neuron*** *= nerv;* ***-oma.***] Tumoră constituită dintr-o masă de fibre nervoase axonale. N. este frecvent congenital. Se poate dezvolta, de asemenea, la extremitatea distală a unei fibre nervoase după secţiunea acesteia (*n. de amputaţie*) sau sub forma unor tumori moniliforme (*n. plexiform*) în cadrul *bolii von Recklinghausen.

NEVROMATOZĂ, s. f. / neuromatose, s. f. / neuromatosis. [*Gr.* ***neuron*** *= nerv;* ***-oma; -ozã.***] *Nevroame multiple.

NEVROPAT, adj., s. m. / névropathe, adj., s. m. / neuropath. [*Gr.* ***neuron*** *= nerv;* ***pathos*** *= boală.*] Care suferă de *nevropatie. Persoană dezechilibrată psihic, exaltată. Termenul este utilizat mai frecvent în limbajul comun.

NEVROPATIE, s. f. / névropathie, s. f. / neurasthenia. [*Gr.* ***neuron*** *= nerv;* ***pathos*** *= boală.*] Termen care, prin similitudinea cu alte cuvinte precum *cardiopatie, *pneumopatie şi prin etimologie, pare să însemne boală a sistemului nervos. În realitate, prin n. se desemnează o stare de diminuare a funcţiilor sistemului nervos central în plan psihic. *Neurastenia reprezintă o n.

NEVROTOMIE, s. f. / névrotomie, s. f. / neurotomy. [*Gr.* ***neuron*** *= nerv;* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temmein*** *= a tăia.*] Sin.: neurotomie (v.).

NEVROZAT, adj., s. m. / névrosé, -e, adj., s. m. / neurotic. [*Gr.* ***neuron*** *= nerv.*] 1) Care este afectat de *nevroză. 2) Persoană nervoasă la care emoţiile predomină faţă de raţiune.

NEVROZĂ, s. f. / névrose, s. f. / neurosis, pl. neuroses. [*Gr.* ***neuron*** *= nerv;* ***-ozã.***] Denumire generică a unui grup de tulburări mentale foarte răspândite, cu următoarele caracteristici: existenţa unor tulburări psihice, somatice sau comportamentale în absenţa unor alterări anatomice şi fiziologice decelabile; inexistenţa unei alterări a personalităţii (spre deosebire de *psihoze); bolnavul este conştient de caracterul patologic al simptomelor sale, dar nu le poate domina; adaptare socială satisfăcătoare (în afară de formele grave şi invalidante); sensibilitate evidentă, dar variabilă, la o serie de mijloace terapeutice (medicamente, psihoterapie, tehnici de relaxare, hipnoză). Definirea şi clasificarea n. au fost supuse frecvent unor restructurări, în relaţie cu diferitele teorii explicative ale n. Ca urmare, terminologia referitoare la n. prezintă o variabilitate considerabilă. În esenţă, simptomele nevrotice sunt considerate drept expresia simbolică a unei drame interioare pe care subiectul afectat este incapabil să o domine, elementele ei esenţiale scăpând conştiinţei sale. Noţiunea de *conflict se regăseşte în majoritatea teoriilor explicative ale n., dar este susţinută îndeosebi de psihanalişti, care consideră n. afecţiuni psihogene în care simptomele sunt expresia simbolică a unui conflict psihic cu originea în copilărie şi conduc la un compromis între dorinţă şi interdicţie. Teoriile culturaliste completează ideile lui Freud, prin relevarea rolului declanşator al presiunilor sociale (familiale, conjugale, economice). Abordarea psihanalitică a n. are, totuşi, o arie de acceptare limitată. În prezent, majoritatea autorilor consideră că *anxietatea şi tulburările de comportament (pentru evitarea acesteia) reprezintă trăsăturile esenţiale ale n. Mecanismele de apărare împotriva anxietăţii îmbracă forme variate şi se pot exprima sub formă de: fobii, obsesii, acte impulsive sau disfuncţii sexuale. Termenii generali utilizaţi în desemnarea stărilor nevrotice nu sunt încă stabilizaţi. Pentru *nevroză anxioasă* v. reacţie de anxietate.

NEVROZĂ DE ABANDON / névrose d'abandon / neurosis of abandonment. Nevroză ce survine ca urmare a absenţei sau a dispariţiei unei legături de susţinere, atât la copil, cât şi la adult şi vârstnic. N. de a. se poate manifesta în diverse moduri: stare depresivă, stupoare, angoasă, uneori suicid sau, dimpotrivă, exaltaţie, agresivitate etc.

NEVROZĂ TRAUMATICĂ / névrose traumatique / traumatic neurosis. Sin.: boală Oppenheim, def. 2 (v.).

NICHEL, s. n. / nickel, s. m. / nickel. [*Nume dat de suedezul Cronstedt metalului pe care l-a izolat în 1751, din germ.* ***Kupfernickel,*** *de la* ***Kupfer*** *= cupru şi germ. dialect.* ***Nickel*** *= mic duh care bântuie prin mine.*] Elementul nr. 28, simbol Ni. Intră în compoziţia ţesuturilor oculare. Organismul tolerează ingestia de 0,4 mg/zi de Ni. Dozele superioare ar putea fi la originea unor cancere de fose nazale şi la blocajul unor sisteme enzimatice oxidative.

NICHELEMIE, s. f. / nickelémie, s. f. / nickelemia. Prezenţa nichelului în sânge. Normal concentraţia plasmatică a acestui oligoelement este sub 85 nmol/L (< 5 mg/L).

NICOL, s. m. / nicol, s. m. / Nicol prism. [***William Nicol,*** *fizician scoţian, Edinburgh, 1768-1851.*] Cristal din spat de Islanda care polarizează lumina; este tăiat şi şlefuit pentru eliminarea razei ordinare, raza extraordinară, de lumină polarizată, trecând prin prisma n.

NICOTIANA TABACUM / Nicotiana tabacum / Nicotiana tabacum. [***Jean Nicot de Villemain,*** *1530-1600, ambasador la Lisabona, care a trimis această plantă Caterinei de Medici în 1560; spaniolă* ***tabaco,*** *din limba indigenilor din Tahiti* ***tzibatl*** *= tub folosit pentru inhalarea fumului de tutun, ţigară.*] Sin.: tutun (v.).

NICOTINAMID ADENIN DINUCLEOTID / nicotinamide adénine dinucléotide / nicotinamide adenine dinucleotide. Abrev.: NAD$^+$. Dinucleotid format din asocierea a două nucleotide, *nicotinamida şi *adenina, două grupări fosfat şi două molecule de D-riboză. Coenzimă foarte importantă, N.A.D.$^+$ există în toate celulele vii şi funcţionează ca un acceptor (transportor) universal de hidrogen. Astfel, NADP$^+$, prezentând o sarcină electrică pozitivă, poate accepta un atom de hidrogen şi doi electroni, trecând în forma redusă, NADH. Aceasta este reoxidată în cursul *fosforilării oxidative în mitocondriile celulelor care funcţionează în aerobioză. O moleculă de NADH conduce la formarea a trei molecule de ATP. V. şi ciclul Krebs, transportor de hidrogen.

NICOTINAMID ADENIN DINUCLEOTID FOSFAT / nicotinamide adénine dinucléotide phosphate / nicotinamide adenine dinucleotide phosphate. Abrev.: NADP$^+$. Coenzimă cu aceeaşi structură cu *nicotinamid adenin dinucleotid (NAD$^+$), prezentând o singură grupare fosfat în plus. Acţionează la fel cu NAD$^+$, ca acceptor (transportor) de hidrogen, dar în reacţiile anabolizante.

NICOTINAMIDĂ, s. f. / nicotinamide, s. f. / nicotinamide. [*V. etimologia termenului nicotină; gr.* ***ammoniakon*** *= sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia; -idă.*] Sin.: vitamină PP (v.). V. şi nicotinamid adenin dinucleotid, nicotinamid adenin dinucleotid fosfat.

NICOTINĂ, s. f. / nicotine, s. f. / nicotine. [***Jean Nicot de Villemain,*** *1530-1600, ambasador la Lisabona, care a trimis tutunul Caterinei de Medici în 1560;* ***-ină.***] Alcaloid foarte toxic, $C_{10}H_{14}N_2$; se obţine din tutun sau sintetic. Este utilizată în agricultură ca insecticid. Stimulează, apoi paralizează ganglionii vegetativi, acţionează asupra receptorilor colinergici nicotinici. De aici utilizarea sa în medicina experimentală. Guma de mestecat sau "timbrele" (*patch) impregnate cu n. sunt utilizate în sevrajul fumătorilor.

NICOTINISM, s. n. / nicotinisme, s. m. / nicotinism. [*V. etimologia termenului nicotină; -ism.*] Sin.: tabagism (v.).

NICOTINOLITIC, adj. / nicotinolytique, adj. / nicotinolytic. [*V. etimologia termenului nicotină; gr.* ***lytikos*** *= care distruge, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] Substanţă care împiedică unele efecte ale nicotinei, prin blocarea receptorilor colinergici. Există două grupe: 1) *N. periferice* produc blocarea la nivelul ganglionilor vegetativi şi al plăcii terminale motorii. 2) *N. centrale* blochează receptorii colinergici din SNC.

NICOVALĂ, s. f. / enclume, s. f. / anvil, incus, pl. incudes. [*Sl. nakovalo = nicovală.*] V. tab. anat. - oase.

NICTALGIE, s. f. / nyctalgie, s. f. / nyctalgia. [*Gr. nyx, nyktos = noapte; algos = durere.*] Durere care apare în timpul somnului.

NICTALOPIE, s. f. / nyctalopie, s. f. / nyctalopia. [*Gr. nyx, nyktos = noapte; alaos = obscur, orb; ops, opos = vedere, văz.*] Termen cu sensul încă disputat. În română şi engleză: orbire sau cecitate nocturnă. În franceză: facultatea de a vedea noaptea, de a distinge obiectele la o intensitate luminoasă mică.

NICTEMER, s. n. / nycthémère, s. m. / nycthemeral period. [*Gr. nyx, nyktos = noapte; hemera = zi.*] Perioada de timp care cuprinde o zi şi o noapte şi care corespunde unui ciclu biologic. V. bioritm, bioritmologie.

NICTEMERAL, adj. / nycthéméral, -ale, -aux, adj. / nyctohemeral. [*Gr. nyx, nyktos = noapte; hemera = zi.*] Care se asociază alternanţei zi-noapte.

NICTOFILIE, s. f. / nyctophilie, s. f. / nyctophilia. [*Gr. nyx, nyktos = noapte; philia = atracţie, de la philein = a iubi.*] Sin.: scotofilie (v.).

NICTOFOBIE, s. f. / nyctophobie, s. f. / nyctophobia. [*Gr. nyx, nyktos = noapte; phobos = frică.*] Teamă morbidă de noapte sau de întuneric.

NICTURIE, s. f. / nycturie, s. f. / nycturia. [*Gr. nyx, nyktos = noapte; ouron = urină.*] Emisie de urină mai abundentă noaptea decât ziua, adică invers faţă de ritmul normal al debitului urinar. Este un semn obişnuit în *insuficienţa renală cronică, dar poate apărea şi în alte boli, când creşte volumul sau frecvenţa micţiunilor (ex.: diabet insipid, diabet zaharat dezechilibrat, infecţii urinar. etc.).

NIDAŢIE, s. f. / nidation, s. f. / nidation. [*Lat. nidus = cuib.*] Etapă a *ovoimplantaţiei în care oul fecundat penetrează în endometru. Uneori este confundată, sau considerată similară, cu ovoimplantaţia.

NIGRITĂ, s. f. / nigritie, s. f. / nigrities. [*Lat. niger, -gra, -grum = negru; -iţă.*] Pigmentaţie neagră.

NIGROZĂ RECTALĂ / nigrose rectale / melanosis coli. [*Lat. niger, -gra, -grum = negru; -oză; lat. medicală rectum, de la rectus = rectiliniu, drept.*] Modificare pigmentară a mucoasei rectocolice, care poate apărea la bolnavii utilizatori de laxative antrachinonice. Este consecinţa prezenţei în corionul mucoasei a unor celule pigmentare ce conţin *lipofuscină.

NIHILISM, s. n. / nihilisme, s. m. / nihilism. [*Lat. nihil = nimic; -ism.*] 1) Atitudine de scepticism în ceea ce priveşte valorile tradiţionale recunoscute şi acceptate. 2) Tendinţă de negare a sensului propriei existenţe sau a sensului vieţii în general.

NIMFOMANIE, s. f. / nymphomanie, s. f. / nymphomania. [*Lat. nympha, gr. nymphe = „cea care este acoperită cu un văl", tânără mireasă; labie mică vulvară; gr. mania = nebunie.*] Exagerare patologică a dorinţei sexuale la femeie, cu tendinţa mai mult sau mai puţin obsedantă de căutare de raporturi sexuale cu diferiţi parteneri. V. *satiriazis.*

NIMFOTOMIE, s. f. / nymphotomie, s. f. / nymphotomy. [*Lat. nympha, gr. nymphe = „cea care este acoperită cu un văl", tânără mireasă; labie mică vulvară; gr. tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] 1) Incizia *labiilor mici sau a clitorisului. 2) Excizia parţială sau totală (nimfectomie) a labiilor mici.

NINHIDRINĂ, s. f. / ninhydrine, s. f. / ninhydrin. Revelator în analiza cromatogafică a aminoacizilor. N. este utilizată, de asemenea, în descompunerea unei proteine în aminoacizii componenţi.

NIOZOM, s. m. / niosome, s. m. / niosoma. [*Engl. non-ionic = neionic; gr. soma, -atos = corp.*] Veziculă multilamelară formată cu detergenţi non-ionici.

NISIP, s. n. / sable, s. m. / gravel. [*Bulg. nasip = nisip.*] 1) Rocă sedimentară, rezultată prin sedimentarea cuarţului, feldspaţilor, micelor. 2) *N. auditiv, n. cerebral*, particule cu săruri calcare din unele formaţiuni anatomice. 3) *N. hidatic*, în lichidul hidatic, format din vezicule proligere şi scolecşi liberi. 4) *N. urinar*, calculi sub forma unor particule mici, eliminaţi în urină.

NISTAGMOGRAFIE, s. f. / nystagmographie, s. f. / nystagmography. [*Gr. nystagmos = clătinare, de la nystazein = a da din cap; graphein = a scrie.*] Înregistrarea *nistagmusului ocular, spontan sau provocat. Se bazează, de regulă, pe traducerea electronică a variaţiilor de potenţial corneoretinian care apar în timpul mişcărilor globilor oculari.

NISTAGMUS, s. n. / nystagmus, s. m. / nystagmus. [*Gr. nystagmos = clătinare, de la nystazein = a da din cap.*] Suită de mişcări oscilatorii ritmice, rapide şi sacadate ale globilor oculari. Aceste mişcări pot fi orizontale, verticale sau, mai rar, de circumducţie şi comportă o alternanţă de secuse lente şi secuse rapide. N. este independent de voinţă. Convenţional, n. este definit prin sensul secusei rapide şi prin direcţia sa: *n. orizontal, vertical, rotatoriu, multidirecţional.* El poate fi *congenital* sau *simptomatic*, în cadrul unei maladii nervoase de origine traumatică sau toxică. N. se poate produce *spontan* (semn de leziuni ale aparatului vestibular sau ale căilor nervoase centrale şi periferice) sau poate fi *provocat* (prin unele poziţii ale capului, prin probe care explorează funcţia vestibulară). Au fost descrise numeroase tipuri de n., printre care: 1) *N. caloric, n. vestibular caloric* sau *n. provocat al lui Bárány*, după injectarea de apă rece (12°C) sau caldă (45°C) în conductul auditiv extern. La normali, n. este dirijat spre urechea neirigată în primul caz şi de partea irigată în al doilea caz (gradientul de temperatură provoacă circulaţia *endolimfei). Acest reflex este defectuos când labirintul static este distrus şi lipseşte în *colesteatom, polip, congestie a mucoasei urechii medii şi otită supurată acută. Sin.: semn Bárány, probă Bárány, probă calorică, reacţie vestibulară calorică. 2) *N. disociat*, manifestat predominant sau exclusiv la un singur ochi. Cauze: leziune izolată a unui nerv oculomotor sau leziune a căilor vestibulare centrale. 3) *N. de fixare*, n. epuizabil, constă în câteva secuse la privirea extern-laterală şi nu are semnificaţie patologică. 4) *N. laringovelopalatin*, denumire improprie dată *miocloniilor laringovelopalatine. 5) *N. minerilor* apare din cauza iluminatului insuficient şi a eforturilor de acomodaţie, fiind considerat boală profesională. 6) *N. optocinetic*, n. fiziologic, apare la un subiect care priveşte un obiect ce trece rapid în faţa ochilor. El cuprinde o secusă laterală a ochiului care urmăreşte obiectul mobil şi o secusă rapidă de revenire. 7) *N. paralitic*, în cazul paraliziilor muşchilor oculomotori, când bolnavul încearcă să mişte ochii în direcţia muşchiului paralizat. 8) *N. de poziţie*, sau *n. lui Nylen*, apare numai în anumite poziţii ale capului sau ale corpului şi se însoţeşte de vertij. 9) *N. retractor*, congenital sau câştigat, caracterizat prin secuse succesive care retractă globul ocular şi îngustarea fantei palpebrale prin retracţia pleoapei superioare. Este consecinţa unei leziuni înalte a calotei pedunculare în jurul apeductului Sylvius şi se asociază adesea cu *sindromul Parinaud. 10) *N. vestibular*, din cauza unei leziuni vestibulare.

NISTAGMUS CHEYNE / nystagmus de Cheyne / Cheyne's nystagmus. [*John Cheyne, medic scoţian, 1777-1863.*] Tip de *n. care are un ritm similar cu cel al *respiraţiei Cheyne-Stokes.

NISTATIN, s. n. / nystatine, s. f. / nystatin. (DCI) Agent antifungic, $C_{46}H_{77}NO_{19}$, produs de *Streptomyces noursei*; utilizat în tratamentul infecţiilor cu *Candida albicans.*

NIŞĂ, s. f. / niche, s. f. / niche. [*Fr. **niche**, din lat. **nidus** = cuib.*] 1) Imagine radiologică a unui *ulcer duodenal sau gastric, prezentă şi în unele forme de *cancer gastric. N. rezultă prin umplerea cu substanţă opacă (baritată) a unei cavităţi patologice. N. se pune în evidenţă fie ca o proeminenţă depăşind conturul organului (*n. de profil*), fie ca o pată persistentă după evacuare, rotundă (*n. de faţă*). N. poate fi de dimensiune şi de formă variabile, dar ea este întotdeauna constantă şi fixă ca localizare. Au fost descrise o serie de caracteristici ale n. în cancerul gastric. 2) *N. de protecţie* sau *de aspiraţie* este o construcţie specială în formă de dulap (de obicei) sau cameră, cu pereţii din sticlă ori alte materiale transparente. Este destinată lucrului cu substanţe care degajă, la temperatura mediului sau prin încălzire, vapori sau gaze toxice, precum şi lucrului cu substanţe radioactive (când sunt necesare o serie de condiţii particulare, specifice). În scopul evacuării substanţelor toxice, este prevăzută cu un sistem de aspirare şi ventilaţie. 3) *N. ecologică*, locul unui organism în comunitate sau în *ecosistem.

NIŞĂ HAUDEK / niche de Haudek / Haudek's niche. [***Martin Haudek**, radiolog austriac, Viena, 1880-1967.*] Sin.: semn Haudek (v.).

NITRAT, s. m. / nitrate, s. m. / nitrate. [*Lat. **nitrum**, gr. **nitron** = nitrat de potasiu, sodă.*] Sare sau ester ai acidului azotic cu metale sau radicali organici. Sin.: azotat.

NITRITURIE, s. f. / nitriturie, s. f. / nitrituria. Prezenţa de *nitriţi în urină. Decelată cu ajutorul unei *bandelete reactive, n. atestă o proliferare bacteriană.

NITRIŢI, s. m. pl. / nitrites, s. m. pl. / nitrites. [*Lat. **nitrum**, gr. **nitron** = nitrat de potasiu, sodă.*] Săruri şi esteri ai acizilor nitric şi nitros, cu acţiune vasodilatatoare îndeosebi la nivelul coronarelor, cu efecte antianginoase. În doze mari, n. au acţiune toxică asupra SNC şi determină formarea *methemoglobinei. *N. de amil* are efect vasodilatator coronarian scurt, de asemenea relaxează musculatura netedă.

NITROBENZEN, s. m. / nitrobenzène, s. m. / nitrobenzene. [*Lat. **nitrum**, gr. **nitron** = nitrat de potasiu, sodă; lat. bot. **benzoe**.*] Derivat toxic al benzenului, $C_6H_5NO_2$. Este utilizat în sinteza unor coloranţi şi ca dizolvant.

NITROCELULOZĂ, s. f. / nitrocellulose, s. f. / nitrocellulose. [*Lat. **nitrum**, gr. **nitron** = nitrat de potasiu, sodă; **cellula** = cămăruţă, dim. de la **cella** = cămară; **ozā** - indică un glucid.*] *Celuloză modificată prin nitrare. N. este utilizată în filtrele folosite îndeosebi în transferul acizilor nucleici sau al proteinelor separate prin *electroforeză. După transfer, moleculele separate pot fi puse în evidenţă cu uşurinţă. V. de ex.: Southern blot, Northern blot.

NITROFENOLI, s. m. pl. / nitrophénoles, s. m. pl. / nitrophenols. [*Lat. **nitrum**, gr. **nitron** = nitrat de potasiu, sodă; gr. **phainein** = a străluci, a apărea; **-ol**.*] Compuşi azotaţi rezultaţi din nitratarea directă a fenolilor. Sunt utili în indicarea gradului de aciditate al mediilor biologice.

NITROFURAN, s. m. / nitrofurane, s. m. / nitrofuran. Nucleu organic cuprinzând heterociclul furan (patru atomi de C şi unul de O) şi gruparea nitro ($-NO_2$). Intră în compoziţia unor antiseptice locale, urinare sau digestive.

NITROGEN / s. m., / nitrogène, s. m. / nitrogen. Sin. azot (v.).

NITROGLICERINĂ, s. f. / nitroglycérine, s. f. / nitroglycerin, glonoin. [*Lat. **nitrum**, din gr. **nitron**; gr. **glykeros** = îndulcit, de la **glykys** = dulce; **-ină**.*] Derivat al glicerolului: trinitrat de gliceril, $C_3H_5N_3O_9$. Lichid uleios, exploziv violent, constituent al dinamitei. N. este utilizată în medicină pentru proprietăţile sale vasodilatatoare, în tratamentul imediat al anginei pectorale. În doze mari (peste 1 g), n. este un toxic neurotrop şi generează *methemoglobinemia. O serie de derivaţi ai n. sunt larg utilizaţi în tratamentul insuficienţei coronariene şi, mai recent, în tratamentul insuficienţei cardiace. Acţiunea lor antispasmodică (relaxantă) la nivelul fibrelor musculare netede, îndeosebi venoase şi arteriale, antrenează diminuarea *preîncărcării şi *post-încărcării ventriculare. La nivelul coronarelor, acţiunea derivaţilor de n. se exprimă prin suprimarea spasmului şi vasodilataţiei. În prezent, derivaţii de n. sunt preferaţi în locul nitritului de amil.

NITROZAMINE, s. f. pl. / nitrosamines, s. f. pl. / N-nitrosamins. [*Lat. **nitrosus**, din lat. **nitrum** şi gr. **nitron** = nitrat de potasiu, sodă; gr. **ammoniakon** = sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia; **-ină**.*] Compuşi organici, caracterizaţi prin legătura N-nitrozo- (N-N=O), obţinuţi prin reacţia *nitritului asupra unei *amine secundare sau terţiare. Circa 80% din cei 120 de compuşi conţinând legătura menţionată au acţiune cancerigenă demonstrată la animale şi potenţială la om. Situsul de acţiune depinde de gruparea amină. N. au fost identificate în aerul şi apa din zonele cu poluare industrială, în fumul de ţigară, în anumite preparate cosmetice, în unele soluţii de pesticide sau erbicide. Alimentaţia este, de asemenea, poluată cu aceşti compuşi, îndeosebi carnea conservată şi produsele prăjite, berea şi unele tipuri de brânză. Totodată, n. se pot forma *in vivo*, în tractusul digestiv în cursul digestiei, pornind de la precursorii de tip nitrat, nitrit şi amină. Riscul cancerigen la om rămâne să fie demonstrat.

NITROZILARE, s. f. / nitrosylation, s. f. / nitrosylation. Fixarea NO pe o proteină. V. oxid nitric şi glicozilare.

NIVEL, s. n. / niveau, s. m. / level. [*Fr. **niveau**, din lat. **libella** = cumpănă cu fir de plumb, de la **libra** = balanţă.*] 1) Valoarea atinsă de o anumită mărime fizică sau constantă biochimică. Ex.: n. *glicemiei. 2) *N. de energie:* fiecare dintre valorile posibile ale energiei unei particule, ale unui nucleu atomic, ale unei molecule etc. 3) *N. de viaţă:* condiţiile reale de existenţă ale unui subiect, ale unei familii sau ale unei populaţii considerată în ansamblu. Abs. pl.: niveluri.

NO-SINTAZĂ, s. f. / NO-synthase, s. f. / NO-synthase. V. oxid nitric.

NOCARDIA / Nocardia / Nocardia. [***Edmond Isidore Etienne Nocard**, medic veterinar francez, 1850-1903.*] Gen de bacterie filamentoasă din clasa *Actinomycetaceae*. Unele specii sunt patogene şi determină *actinomicoze, *micetoame sau micoze cutanate (*nocardioză).

NOCARDIOZĂ, s. f. / nocardiose, s. f. / nocardiosis. [***Edmond Isidore Etienne Nocard**, medic veterinar francez, 1850-1903; **-ozā**.*] Boală determinată de bacteriile din genul **Nocardia*, cu localizări îndeosebi subcutanate, pulmonare sau cerebrale. V. actinomicoză.

NOCEBO / nocebo / nocebo. [*Lat. ştiinţifică **nocebo** = eu voi face rău, eu voi vătăma; prin analogie cu placebo.*] Substanţă lipsită de activitate farmacologică previzibilă, care antrenează după ingestie efecte indezirabile, atribuite factorilor de ordin psihologic.

NOCICEPTINĂ, s. f. / nociceptine, s. f. / nociceptine. *Endorfină prezentă în mod normal în creier. Este alcătuită din 17 aminoacizi şi reprezintă ligandul natural al receptorului *ORL 1. După legarea la receptor creşte sensibilitatea la stimuli *nociceptivi.

NOCICEPTIV, adj. / nociceptif, -ive, adj. / nociceptive. [*Lat. **nocivus** = dăunător, de la **nocere** = a face rău, a vătăma; **receptus**, de la **recipere** = a primi.*] Care captează excitaţii dureroase. Ex.: *excitaţie nervoasă n.*, cu punct de plecare într-un focar traumatic, care, transmisă pe cale nervoasă la creier, determină hiperemie şi edem. E. n. n. ar fi cauza şocurilor traumatic şi postoperator.

NOCICEPTOR, s. m. / nocicepteur, s. m. / nociceptor. [*Lat. **nocivus** = dăunător, de la **nocere** = a face rău, a vătăma;*

***receptus**, de la **recipere** = a primi.*] Receptor a cărui excitaţie este responsabilă de producerea unei senzaţii dureroase. Sin: receptor nociceptiv.

NOCIV, adj. / nocif, -ive, adj. / noxious. [*Lat. **nocivus** = dăunător, de la **nocere** = a face rău, a vătăma.*] Care este periculos pentru sănătatea, viaţa, dezvoltarea cuiva. Ex.: agent n.

NOCIVITATE, s. f. / nocuité, nocivité, s. f. / noxiousness. [*Lat. **nocivus** = dăunător, de la **nocere** = a face rău, a vătăma.*] Proprietatea de a fi *nociv.

NOCTAMBULISM, s. n. / noctambulisme, s. m. / noctambulism. [*Lat. **nox, noctis** = noapte; **ambulare** = a merge; **-ism**.*] Sin.: somnambulism (v.).

NOD, s. n. / noeud, s. m. / node, knot. NA: nodus, pl. nodi (1). [*Lat. **nodus** = nod.*] 1) Structură anatomică alcătuită dintr-o aglomerare de celule care exercită o funcţie proprie particulară. Această semnificaţie se foloseşte cu precădere ca sin. pentru nodul cardiac. 2) *N. adevărate ale cordonului ombilical*, favorizate de lungimea exagerată a cordonului sau de un *hidramnios. 3) *N. chirurgical*, n. în care unul din capetele firului este trecut de două ori în jurul celuilalt capăt.

NOD ASCHOFF-TAWARA / noeud Aschoff-Tawara / node of Aschoff-Tawara. NA: nodus atrioventricularis. [***Karl Albert Ludwig Aschoff**, anatomopatolog german, profesor la Marburg, apoi la Freiburg, 1866-1942; **Sunao Tawara**, anatomopatolog japonez, 1873-1952.*] Sin.: nod atrioventricular (v. inimă).

NOD ATRIOVENTRICULAR / noeud atrio-ventriculaire / atrioventricular node. NA: nodus atrioventricularis. Sin.: nod Aschoff-Tawara. V. inimă. V. şi pacemaker.

NOD KEITH-FLACK / noeud de Keith et Flack / Keith and Flack node. NA: nodus sinuatrialis. [***Sir Arthur Keith**, anatomist englez, Londra, 1866-1955; **Martin William Flack**, fiziolog englez, Londra, 1882-1931.*] Sin.: nod sinoatrial (v. inimă). V. şi pacemaker.

NOD RANVIER / node de Ranvier / Ranvier's node. [***Louis A. Ranvier**, patolog francez, 1835-1922.*] V. celulă Schwann.

NOD SINOATRIAL / noeud sino-atrial / sinoatrial node. NA: nodus sinuatrialis. Sin.: nod sinoatrial. Sin.: nod Keith-Flack. V. inimă. V. şi pacemaker.

NOD VITAL / noeud vital / vital node. Punct situat pe planşeul ventriculului al IV-lea, la nivelul centrului respirator. Lezarea sa antrenează moartea prin oprirea respiraţiei.

NODAL, adj. / nodal, -ale, -aux, adj. / nodal. [*Lat. **nodus** = nod.*] Care se referă la nodul atrioventricular Aschoff-Tawara, la ţesutul din care acesta este constituit sau la procese fiziologice sau patologice în relaţie cu *nodul Aschoff-Tawara. Ex.: ţesut n., ritm n., tahicardie n.

NODOZITATE, s. f. / nodosité, s. f. / nodosity. [*Lat. **nodositas, -atis** = încâlceală, de la **nodus** = nod.*] Orice producţie patologică circumscrisă, rotunjită şi dură. Ex.: n. juxtaarticulare, leproase, reumatismale.

NODUL, s. m. / nodule, s. m. / nodule. NA: nodulus, pl. noduli. [*Lat. **nodulus** = nod mic, dim. de la **nodus** = nod.*] 1) Structură componentă a ţesutului nodal sau a sistemului cardionector al *inimii. V. şi nod. 2) Leziune granulomatoasă, adesea rotundă, de obicei dură a unui viscer (plămâni îndeosebi, inimă), a pielii, a ţesuturilor subcutanate sau osteoarticulare. 3) Termen descriptiv pentru opacităţile pulmonare radiologice. 4) O formaţiune anatomică cu formă sferică sau ovoidală.

NODUL BUCCINATOR / ganglion buccinateur / buccinator lymph node. V. tab. anat. - limfatice.

NODUL CALD / nodule chaud / hot node. V. cald.

NODUL FIBULAR / ganglion fibulaire / peroneal lymph node. V. tab. anat. - limfatice.

NODUL JUGULODIGASTRIC / ganglion principal de Küttner / jugulodigastric node. V. tab. anat. - limfatice.

NODUL JUGULOOMOHIOIDIAN / ganglion sus-omo-hyoïdien / juguloomohyoid node. V. tab. anat. - limfatice.

NODUL LIMFATIC / nodule lymphatique / lymph node. NA: lymphonodus, pl. lymphonodi. Denumire generică pentru agregatele mici, nodulare de ţesut limfatic, amplasate pe traseul vaselor limfatice din tot corpul. Fiecare n. l. constă dintr-un cortex şi o medulară. Cortexul prezintă două regiuni, una superficială, care conţine *limfocite B organizate în foliculi limfatici, şi una profundă. Unii foliculi prezintă o regiune centrală (centru germinal) unde are loc o intensă proliferare a limfocitelor B. Cortexul profund este alcătuit mai ales din *limfocite T şi *celule dendritice. Medulara n. l. constă din *macrofage şi *plasmocite producătoare de anticorpi, dispuse sub formă de cordoane printre sinusoidele limfatice şi vasculare. N. l. reprezintă sediul declanşării răspunsurilor imune faţă de antigenii proteici transportaţi pe cale limfatică. Antigenii care pătrund la nivelul pielii sau mucoaselor (tractusurilor gastrointestinal şi respirator) ajung în vasele limfatice şi apoi în n. l. regionali, unde limfa este "purificată" de materialul antigenic străin. Distribuţia diferitelor populaţii celulare în n. l. facilitează răspunsul imun, iar structura n. l. nu este fixă, ci se modifică pe parcursul expunerii la diferiţi antigeni. Sin.: ganglion limfatic.

NODUL MALAR / ganglion malaire / malar lymph node. V. tab. anat. - limfatice.

NODUL MANDIBULAR / ganglion maxillaire inférieur / mandibular lymph node. V. tab. anat. - limfatice.

NODUL NAZOLABIAL / ganglion nasogénien / nasolabial lymph node. V. tab. anat. - limfatice.

NODUL REUMATOID / noeud rheumatoïde / rheumatoid nodule. Element constitutiv al *nodozităţilor subcutanate din *poliartrita reumatoidă, localizat îndeosebi pe faţa posterioară a antebraţului, la câţiva centimetri deasupra cotului şi considerate ca un indice de gravitate. N. r. este compus dintr-o zonă centrală alcătuită din material fibrinoid, înconjurată de celule histiocitare care, la rândul lor, sunt acoperite de ţesut conjunctiv infiltrat de limfocite şi de plasmocite. Sin.: granulom reumatoid.

NODUL SENTINELĂ / nodule sentinelle / sentinel node. Sin. ganglion sentinelă (v.).

NODUL SISTER MARY JOSEPH / nodule de Sister Mary Joseph / Sister Mary Joseph nodule. [***Sister Mary Joseph Dempsey**, superintendentă la spitalul Saint Mary, Mayo Clinic, şi asistenta chirurgului William Mayo, 1856-1929.*] Semn avansat al unui cancer intraabdominal (de regulă gastric). N. apare la nivelul ombilicului şi este palpabil. Mai poate apărea şi în neoplasme de colon, ovar, sân.

NODUL TIBIAL ANTERIOR / ganglion tibial antérieur / anterior tibial node. V. tab. anat. - limfatice.

NODUL TIBIAL POSTERIOR / ganglion tibial postérieur / posterior tibial node. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI ANORECTALI / ganglions anorectaux / anorectal lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI AORTICI LATERALI / ganglions aortiques / lateral aortic lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI APENDICULARI / ganglion appendiculaire / appendicular lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI ASCHOFF / nodules d'Aschoff / Aschoff's nodules. [*Karl Albert Ludwig Aschoff, medic anatomopatolog german, 1866-1942.*] V. pancardită.

NODULI AXILARI (v. şi grupele individuale: cubitali, superficiali, profunzi) / ganglions axillaires / axillary lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI AXILARI APICALI / ganglions sous-claviculaires / apical group of axillary lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI AXILARI BRAHIALI / ganglions du bras / brachial axillary lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI AXILARI CENTRALI / ganglions axillaires centraux / central group of axillary lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI AXILARI CUBITALI / ganglions cubitaux / cubital axillary lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI AXILARI INTERPECTORALI / ganglions interpectoraux / interpectoral axillary lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI AXILARI LATERALI / ganglions axillaires latéraux / lateral group of axiliary lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI AXILARI PROFUNZI (v. şi grupele individuale: centrali şi apicali) / ganglions axillaires profonds / deep axilary lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI AXILARI SUBSCAPULARI / ganglions axillaires sous-scapulaires / subscapular axillary lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI AXILARI SUPERFICIALI (v. şi grupele individuale: laterali, pectorali, subscapulari, interpectorali şi brahiali) / ganglions axillaires superficiels / surface axillary lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI BOUCHARD / nodules de Bouchard / Bouchard's nodes. [*Charles Jacques Bouchard, medic francez, profesor de patologie generală la Paris, 1837-1915.*] Reprezintă expresia clinică a artrozelor interfalangiene proximale. În general sunt asociaţi cu *n. Heberden, rareori existând solitari. Localizarea de elecţie a n. B. este pe faţa dorsală a articulaţiilor interfalangiene proximale. Valoarea semeiologică a n. B. este mai importantă decât a n. Heberden, deoarece articulaţiile interfalangiene distale reprezintă sediul exclusiv al manifestărilor degenerative reumatismale (excepţie: artrita psoriazică), în timp ce la nivelul articulaţiilor proximale interfalangiene se localizează şi alte forme de reumatism, de ex. inflamator (poliartrita reumatoidă). Eventuala asociere a n. B. cu n. Heberden sugerează existenţa unei forme degenerative de reumatism, incidenţa reumatismului inflamator (poliartrita reumatoidă) sau a *lupusului eritematos diseminat fiind foarte redusă.

NODULI BRONHOPULMONARI / ganglions des pédicules pulmonaires / bronchopulmonary lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI BUSACCA / nodules de Busacca / Busacca's nodes. [*Archimede Busacca, oftalmolog italian, sec. XX.*] Situaţi la nivelul suprafeţei iriene, n. B. reprezintă acumularea de celule inflamatorii în *uveita granulomatoasă, dispărând în urma tratamentului antiinflamator.

NODULI CAVI LATERALI / ganglions latéro-caves / lateral caval lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI CELIACI / ganglions du tronc cœliaque / c(o)eliac lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI CERVICALI ANTERIORI (v. şi grupele individuale: superficiali şi profunzi) / ganglions cervicaux antérieurs / anterior cervical lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI CERVICALI ANTERIORI PROFUNZI (v. şi grupele individuale: infrahioidieni, prelaringieni, tiroidieni, pretraheali şi paratraheali) / ganglions cervicaux antérieurs profonds / anterior cervical deep lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI CERVICALI ANTERIORI SUPERFICIALI / ganglions cervicaux antérieurs superficiels / anterior cervical superficial lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI CERVICALI LATERALI (v. şi grupele individuale: superficiali şi profunzi) / ganglions cervicaux latéraux / lateral cervical lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI CERVICALI LATERALI PROFUNZI (v. şi grupele individuale: jugulari anteriori, jugulari laterali, jugulodigastric, juguloomohioidian şi supraclaviculari) / ganglions latéraux profonds du cou / deep cervical lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI CERVICALI LATERALI SUPERFICIALI / ganglions latéraux superficiels du cou / superficial cervical lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI COLICI DREPŢI / groupe ganglionnaire principal de l'artère colique droite supérieure / right colic lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI COLICI MIJLOCII / groupe ganglionnaire principal de l'artère colique moyenne / middle colic lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI COLICI STÂNGI / groupe ganglionnaire principal de l'artère colique gauche supérieure / left colic lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI CUBITALI (epitrohleeni) / ganglions cubitaux / cubital lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI DIAFRAGMATICI (v. noduli frenici superiori). V. tab. anat. - limfatice.

NODULI EPIGASTRICI INFERIORI / ganglions épigastriques / inferior epigastric lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI FACIALI (v. şi grupele individuale: buccinator, nazolabial, malar, mandibular, submental) / ganglions faciaux / facial lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI FRENICI INFERIORI / ganglions diaphragmatiques inférieurs / inferior phrenic lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI FRENICI SUPERIORI / groupe antérieur des ganglions diaphragmatiques / superior phrenic lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI GAMNA-GANDY / nodules de Gamna-Gandy / Gamna-Gandy nodes. [*Carlo Gamna, medic italian, 1866-1906; Charles Gandy, chirurg francez, 1872-1943.*] Formaţiuni nodulare mici, de culoare galben-brună sau brună. Apar în splină în condiţiile unei splenomegalii congestive, în *drepanocitoză şi în *boala Banti. Sunt alcătuite din ţesut fibros sau din fibre de colagen impregnate cu pigmenţi ferici ori săruri de calciu şi înconjuraţi la periferie de o zonă hemoragică. Se formează îndeosebi în jurul hemoragiilor perivasculare. Sin.: noduli siderotici.

NODULI GASTRICI DREPŢI / ganglions de l'artère pylorique / right gastric lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI GASTRICI INFERIORI (v. noduli gastroomentali drepţi). V. tab. anat. - limfatice.

NODULI GASTRICI STÂNGI (superiori) / ganglions de la chaîne coronaire stomachique / left gastric lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI GASTRODUODENALI (v. noduli pilorici). V. tab. anat. - limfatice.

NODULI GASTROEPIPLOICI (v. noduli gastroomentali drepţi şi stângi). V. tab. anat. - limfatice.

NODULI GASTROOMENTALI DREPŢI / ganglions gastro-épiploïques droits / right gastroomental lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI GASTROOMENTALI STÂNGI / ganglions gastro-épiploïques gauches / left gastroomental lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI GLUTEALI (v. şi grupele individuale: gluteali superiori şi inferiori) / ganglions fessiers / gluteal lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI GLUTEALI INFERIORI / ganglions fessiers inférieurs / inferior gluteal lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI GLUTEALI SUPERIORI / ganglions fessiers supérieurs / superior gluteal lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI HEBERDEN / nodules de Heberden / Heberden's nodes. [*William Heberden, medic englez, Londra, 1710-1801.*] Expresia clinică a artrozelor interfalangiene distale. Apar sub formă de nodozităţi de dimensiuni variabile, de la 0,5-1 cm, au consistenţă dură, osoasă şi sunt situaţi pe faţa dorsală şi cubitală a articulaţiei interfalangiene distale (n. unici) sau de ambele părţi ale articulaţiei (n. multipli). Tegumentele supraiacente au aspect normal sau uşor eritematos. Iniţial sunt situaţi pe index şi medius, ulterior, pe măsura evoluţiei procesului degenerativ articular, nodozităţile interesează inelarul şi foarte rar auricularul şi policele. N. au tendinţa de a deforma articulaţiile şi de a modifica axul falangei distale, deviindu-l spre marginea cubitală a mâinii şi anterior. Sunt în general nedureroşi la debut. Devin dureroşi la efort, ca şi, uneori, la femei în perioada climacteriului. Incidenţa este mai mare la femei (10/1). N. H. sunt mai frecvent întâlniţi după 75 de ani, când o treime din persoane prezintă astfel de formaţiuni. Sin.: boală Heberden (def. 2).

NODULI HEPATICI / ganglions de la chaîne hépatique / hepatic lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI ILEOCOLICI (v. şi grupele individuale: prececali, retrocecali şi apendicular) / chaîne ganglionnaire iléocolique / ileocolic lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI ILIACI COMUNI (v. şi grupele individuale: mediali, intermediari, laterali, subaortici, promontorieni) / ganglions iliaques primitifs / common iliac lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI ILIACI COMUNI INTERMEDIARI / groupe moyen des ganglions iliaques primitifs / intermediate common iliac lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI ILIACI COMUNI LATERALI / groupe externe des ganglions iliaques primitifs / lateral common iliac lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI ILIACI COMUNI MEDIALI / groupe interne des ganglions iliaques primitifs / medial common iliac lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI ILIACI COMUNI PROMONTORIENI / groupe du promontoire des ganglions iliaques primitifs / common iliac lymph nodes of promontory. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI ILIACI COMUNI SUBAORTICI / groupe moyen des ganglions iliaques primitifs / subaortic iliac common lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI ILIACI EXTERNI (v. şi grupele individuale: mediali, intermediari, laterali, interiliaci) / ganglions iliaques externes / external iliac lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI ILIACI EXTERNI INTERMEDIARI / ganglions iliaques externes, les chaînes moyennes / intermediate external iliac lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI ILIACI EXTERNI LATERALI / ganglions iliaques externes, les chaînes externes / lateral external iliac lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI ILIACI EXTERNI MEDIALI / ganglions iliaques externes, les chaînes internes / medial external iliac lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI ILIACI INTERNI (v. şi grupele individuale: gluteali superiori, gluteali inferiori, sacrali, obturatorii) / ganglions iliaques internes / internal iliac lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI INFRAHIOIDIENI / ganglions thyro-hyoïdiens / infrahyoid lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI INGHINALI PROFUNZI / ganglions inguinaux profonds / deep inguinal lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI INGHINALI SUPERFICIALI (v. şi grupele individuale: superomediali, superolaterali, inferiori) / ganglions inguinaux superficiels / superficial inguinal lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI INGHINALI SUPERFICIALI INFERIORI / ganglions inguinaux superficiels inférieurs / inferior superficial inguinal lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI INGHINALI SUPERFICIALI SUPERO-LATERALI / ganglions inguinaux superficiels supéro-externes / superolateral superficial inguinal lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI INGHINALI SUPERFICIALI SUPERO-MEDIALI / ganglions inguinaux superficiels supérointernes / supramedial superficial inguinal lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI INTERCOSTALI / ganglions intercostaux / intercostal lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI INTERILIACI / ganglions iliaques externes, les chaînes moyennes / interiliac external iliac lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI JUGULARI ANTERIORI (v. şi noduli individuali: jugulodigastric, juguloomohioidian) / ganglions antérieurs de la chaîne jugulaire interne / anterior jugular lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI JUGULARI LATERALI / chaîne jugulaire interne des ganglions latéraux profonds du cou / lateral jugular lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI JUXTAESOFAGIENI / ganglions juxta-œso-phagiens / pulmonary juxta(o)esophageal lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI KÖPPE / nodules de Köppe / Köppe's nodes. [*Leonhard Köppe, oftalmolog german, Halle, 1884-1969.*] Acumulare de celule inflamatorii la nivelul marginii pupilare, în *uveite complicate cu *sinechii posterioare.

NODULI LISCH / nodules de Lisch / Lisch's nodes. [*Karl Lisch, oftalmolog austriac, 1907-1999.*] Leziuni pigmentare de 1 mm, maronii, irizate, observate în *neurofibromatoză, alături de alte manifestări.

NODULI LOMBARI (v. şi grupele individuale: drepţi, intermediari, stângi) / ganglions abdomino-aortiques / lumbar lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI LOMBARI DREPŢI (v. şi grupele individuale: cavi laterali, precavi, postcavi) / ganglions latéro-aortiques droits / right lumbar lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI LOMBARI INTERMEDIARI / ganglions rétro-aortiques / intermediate lumbar lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI LOMBARI STÂNGI (v. şi grupele individuale: aortici, laterali, preaortici, postaortici) / ganglions latéro-aortiques gauches / left lumbar lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI MASTOIDIENI / ganglions mastoïdiens / mastoid lymph node. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI MEDIASTINALI ANTERIORI / ganglions médiastinaux antérieurs / anterior mediastinal lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI MEDIASTINALI POSTERIORI (v. şi grupele individuale: pulmonari, bronhopulmonari, traheobronhici inferiori, traheobronhici superiori, juxtaesofagieni, paratraheali şi ai arcului venei azigos) / ganglions médiastinaux postérieurs / posterior mediastinal lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI MEYNET / nodules de Meynet / Meynet's nodes. [*Paul Claude Hyacinthe Meynet, medic francez, Paris, 1831-1892.*] Apar în 2-10 % din cazurile de *reumatism articular acut, au o mărime de 0,5-1 cm, dispar în zile sau luni şi se asociază frecvent cu leziuni ale cordului. În *poliartrita reumatoidă se întâlnesc în 10-20 % din cazuri, au dispoziţie simetrică, consistenţă variabilă, mărime de 3-5 cm, sunt mobili pe planurile profunde sau pot adera la periost.

NODULI MEZENTERICI (v. şi grupele individuale: juxtaintestinali, mijlocii, superiori) / ganglions mésentériques / mesenteric lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI MEZENTERICI INFERIORI (v. şi grupele individuale: sigmoidieni, rectali superiori şi pararectali) / ganglions mésentériques inférieurs / inferior mesenteric lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI MEZENTERICI MIJLOCII / groupe moyen des ganglions mésentériques supérieurs / central mesenteric lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI MEZENTERICI SUPERIORI / ganglions mésentériques supérieurs / superior mesenteric lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI MEZOCOLICI (v. şi grupele individuale: paracolici, colici drepţi, mijlocii, stângi) / ganglions mésocoliques / mesocolic lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI OBTURATORII / ganglions du trou obturateur / obturator lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI OCCIPITALI / ganglions occipitaux / occipital lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI OSLER / nodules d'Osler / Osler's nodes. [*Sir William Osler, medic canadian care a practicat în SUA şi Anglia, profesor de medicină la Oxford, 1849-1919.*] N. mici, dureroşi, care apar de obicei la nivelul degetelor palmelor, picioarelor, la nivelul plantelor, persistând ore până la zile. Sunt prezenţi la aproximativ 10-25 % dintre bolnavii cu endocardită bacteriană subacută, dar pot fi prezenţi şi în alte boli. Alte localizări: antebraţe, gambe, pavilionul urechii. Se pot necroza şi au la origine emboli septici sau *complexe imune capilare. Sin.: semn Osler.

NODULI PANCREATICI INFERIORI / ganglions pancréatiques inférieurs / inferior pancreatic lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI PANCREATICI SUPERIORI / ganglions de la chaîne splénique / superior pancreatic lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI PANCREATICODUODENALI / ganglions de l'artère pancréatico-duodénale / pancreatic-duodenal lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI PANCREATICOSPLENICI (v. noduli pancreatici superiori). V. tab. anat. - limfatice.

NODULI PARACOLICI / ganglions paracoliques / paracolic lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI PARAMAMARI / ganglions paramammaires de Gerota / paramammary lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI PARARECTALI / ganglions pararectaux / pararectal lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI PARASTERNALI / ganglions mammaires internes / parasternal lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI PARATRAHEALI / ganglions paratrachéals / paratracheal lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI PARAUTERINI / ganglions parautérins / parauterine lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI PARAVAGINALI / ganglions paravaginaux / paravaginal lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI PARAVEZICALI (v. şi grupele individuale: prevezicali, vezicali, laterali, postvezicali) / ganglions paravésicaux / paravesicular lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI PAROTIDIENI INTRAGLANDULARI / ganglions parotidiens profonds intraglandulaires / intraglandular parotid lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI PAROTIDIENI PROFUNZI (v. şi grupele individuale: preauriculari, infraauriculari, intraglandulari) / ganglions parotidiens profonds / deep parotid lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI PAROTIDIENI SUBFASCIALI INFRAAURICULARI / ganglions parotidiens inférieurs sous-auriculaires / infraauricular lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI PAROTIDIENI SUBFASCIALI PREAURICULARI / ganglions parotidiens sous-aponévrotiques préauriculaires / preauricular lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI PAROTIDIENI SUPERFICIALI / ganglions parotidiens superficiels sus-aponévrotiques / superficial parotid lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI PERICARDICI LATERALI / ganglions péricardiques latéraux / lateral pericardial lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI DE PERMEAŢIE / nodules de perméation / permeation nodules. N. cu localizare cutanată sau mucoasă, situaţi în apropierea unei tumori maligne sau a cicatricei sale de exereză, care reprezintă mici focare metastatice diseminate pe cale vasculară locală.

NODULI PILORICI / ganglions sous-duodéno-pyloriques / pyloric lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI POPLITEI (v. şi grupele individuale: superficiali şi profunzi) / ganglions poplités / popliteal lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI POPLITEI PROFUNZI / ganglions poplités profonds / deep popliteal lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI POPLITEI SUPERFICIALI / ganglions poplités superficiels / superficial popliteal lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI POSTAORTICI / ganglions rétro-aortiques / postaortic lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI POSTCAVI / ganglions rétrocaves / postcaval lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI POSTVEZICALI / groupe postérieur des ganglions paravésicaux / postvesicular lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI PREAORTICI / ganglions préaortiques / preaortic lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI PRECAVI / ganglions précaves / precaval lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI PRECECALI / ganglions cæcaux antérieurs / prec(a)ecal lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI PRELARINGIENI / ganglions prélaryngés / prelaryngeal lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI PREPERICARDICI / ganglions prépéricardiques / prepericardial lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI PRETRAHEALI / ganglions prétrachéaux / pretracheal lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI PREVERTEBRALI / ganglions prévertébraux / prevertebral lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI PREVEZICALI / ganglions prévésicaux / prevesicular lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI PULMONARI / ganglions intrapulmonaires / pulmonary lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI RECTALI SUPERIORI / ganglion principal du rectum / superior rectal lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI RETROAURICULARI (v. noduli mastoidieni). V. tab. anat. - limfatice.

NODULI RETROCECALI / ganglions cæcaux postérieurs / left lumbar lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI RETROFARINGIENI / ganglions rétropharyngiens / retropharyngeal lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI SACRALI / ganglions sacrés latéraux / sacral lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI SIDEROTICI / nodules sidérotiques / siderotic nodules. Sin.: noduli Gamna-Gandy (v.).

NODULI SIGMOIDIENI / ganglions sigmoïdes / sigmoid lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI SPLENICI / ganglions spléniques / splenic lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI SUBMANDIBULARI / ganglions sous-maxillaires / submandibular lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI SUBMENTALI / ganglions sous-mentaux / submental lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI SUPRACLAVICULARI / ganglions sus-claviculaires / supraclavicular lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI TIROIDIENI / ganglions thyroïdiens / thyroid lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI TRAHEOBRONHICI INFERIORI / ganglions intertrachéo-bronchiques / inferior tracheobronchial lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI TRAHEOBRONHICI SUPERIORI / ganglions prétrachéaux / superior tracheobronchial lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI VEZICALI LATERALI / ganglions vésicaux latéraux / lateral vesicular lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULI VISCERALI ABDOMINALI / ganglions abdominaux / visceral lymph nodes. V. tab. anat. - limfatice.

NODULII ARCULUI VENEI AZIGOS / ganglions de la crosse d'azygos / nodes of arch of azygos vein. V. tab. anat. - limfatice.

NODULII NERVULUI ACCESOR / ganglions du nerf spinal / accessory nerve lymph node. V. tab. anat. - limfatice.

NODULITĂ, s. f. / nodulite, s. f. / nodulitis. [*Lat. nodulus = nod mic, de la nodus = nod; -ită.*] Inflamaţie a unui *nodul. *N . reumatoidă* reprezintă asocierea a numeroase *nodozităţi reumatismale, artrite reumatoide discrete şi *geode osoase epifizare. Evoluţia n. este favorabilă şi regresivă.

NODULOZĂ, s. f. / nodulose, s. f. / nodulosis. Prezenţa de noduli multipli.

NOETIC, adj. / noétique, adj. / noetic. [*Gr. noein = a gândi.*] Care se referă la aspectul intelectual al gândirii, în opoziţie cu aspectul afectiv sau timic al acesteia.

NOGUCHIA / Noguchia / Noguchia. [*Hideyo Noguchi, bacteriolog şi patolog japonez stabilit în SUA la New York (Rockefeller Institute), 1876-1928.*] Gen de bacterii din familia *Brucellaceae*, clasa *Schizomycetes*, de formă bacilară, încapsulate, Gram-negative. Se găsesc pe conjunctivă, unde determină leziuni foliculare.

NOIŢĂ, s. f. / lunule, s. f. / lunula. [*Lat. novus = nou; -iţă.*] Sin. pop. pentru leuconichie (v.).

NOMA, s. f. / noma, s. m. / noma. [*Gr. nome = acţiunea de a roade, de la nemein = a roade.*] Ulceraţie a peretelui obrazului, pe care îl perforează uneori, făcând să comunice cavitatea bucală cu exteriorul, din cauza unor tulburări trofice de etiologie infecţioasă. Poate complica o stomatită ulceroasă necrotică sau o boală generală epuizantă. Sin.: stomatită gangrenoasă.

NOMINA ANATOMICA / Nomina Anatomica / Nomina Anatomica. [*Lat. nominare = a denumi; anatomica = anatomică, din gr. ana = în jurul, tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Terminologia anatomică a fost denumită "matematica terminologiei medicale" deoarece marea majoritate a termenilor sunt derivaţi din afixele (rădăcini, sufixe şi prefixe) greco-latine. De aceea, în 1895, din iniţiativa Societăţii Germane de Anatomie a fost stabilită *Basel N. A.* (BNA). Prima ţară în care s-a adoptat nomenclatura internaţională BNA a fost Franţa. A urmat revizuirea de la Birmingham, iar în 1955, la al V-lea Congres Internaţional al Anatomiştilor, s-a adoptat *Paris N. A.* (PNA). Au urmat alte revizuiri la congresele al VII-lea (New York, 1960), al VIII-lea (Wiesbaden, 1965), al X-lea (Tokyo, 1975), al XI-lea (Mexico City, 1980) şi al XII-lea (Londra, 1985). Cu toate că terminologia anatomică internaţională reprezintă modelul către care ar trebui să aspire toate domeniile medicinei, şi în cazul N. A. sunt utilizaţi, în paralel, termeni care nu aparţin sistemului unitar şi a căror formă variază de la ţară la ţară. Pentru exemple, v. *Tabele de date anatomice.* Abrev.: NA.

NOMOGRAMĂ, s. f. / nomogramme, s. m. / nomogram. [*Gr. nomos = obicei având forţă de lege; gramma = înscriere.*] Reprezentare grafică într-un plan, formată dintr-un sistem de puncte şi linii indicând o relaţie între două sau mai multe mărimi variabile. Cu ajutorul n. se pot determina valorile uneia sau unora dintre mărimi, în funcţie de valorile date ale celorlalte mărimi care intră în relaţia considerată. Ex.: suprafaţa corpului poate fi citită direct pe n. cunoscând înălţimea şi greutatea unui subiect.

NON-INVAZIV, adj. / non-invasive, non-effractif, -ive, adj. / non-invasive. [*Engl. non - negaţie; lat. invasus, de la invadere = a invada.*] Despre un act (procedeu) medical realizat fără traversarea pielii sau a unei mucoase. În sens mai larg, despre orice procedeu care nu afectează organismul. Ex.: investigaţie n.-i.

NON-MALADIE, s. f. / non-maladie, s. f. / nondisease. Termen introdus încă din 1965 de C. K. Meador ("The Art and Science of Nondisease", N. Engl. J. Med., 1965; 272 : 92-93) cu referire la cazul în care o serie de simptome sunt prezente, dar boala căreia corespund aceste simptome nu se confirmă. Tratamentul unei non-maladii nu este niciodată cel indicat pentru entitatea clinică corespondentă.

NON-PROPRIU, adj. / non-soi, adj. / non-self. [*Engl. non - negaţie; lat. proprius = ceea ce ne aparţine.*] Material (macromoleculă, celulă, ţesut) străin în raport cu sistemul imunologic al organismului considerat. Este prima condiţie a unui antigen. Sin.: non-self. Ant.: self.

NON-SELF, adj. / non-soi, adj. / non-self. [*Engl. non - negaţie; self = de sine.*] Sin.: non-propriu (v.).

NOOLEPTIC, adj., s. n. / nooleptique, adj., s. m. / nooleptic. [*Gr. noos, nous = inteligenţă; leptikos = care se fixează pe.*] (Medicament) psihotrop care diminuează vigilenţa, ce reglează ciclul veghe-somn. *Hipnoticele sunt principalele n.

NOOSFERĂ, s. f. / noosphère, s. f. / noosphere. [*Gr. noos, nous = inteligenţă; lat. sphaera, gr. sphaira = sferă.*] *Geosferă produsă şi dominată de mintea omenească. Cuprinde sistemele de idei prin care omul transformă natura, sistemele tehnologice şi spaţiile pătrunse de raţiunea omului.

NOOTROP, adj., s. n. / nootrope, adj., s. m. / nootropic. [*Gr. noos, nous = inteligenţă; trope = întoarcere, de la trepein = a întoarce.*] 1) Care acţionează asupra funcţiilor intelectuale. 2) Medicament care ameliorează procesele metabolice neuronale în leziunile cerebrale hipoxice, toxice, traumatice sau involutive şi care acţionează pozitiv asupra proceselor cognitive.

NORADRENALIN-N-METILTRANSFERAZĂ, s. f. / noradrénaline-N-méthyltransférase, s. f. / norepinephrin-N-methyltransferase. Enzimă care catalizează sinteza *adrenalinei prin *metilarea *noradrenalinei (norepinefrinei). Donorul de metil este adenozil-metionina.

NORADRENALINĂ, s. f. / noradrénaline, s. f. / noradrenaline. [*Nor - abreviere de la cuvintele germane Nitrogen ohne Radikal = atom de azot fără radical; lat. ad = aproape de,* *lângă; ren, -is = rinichi; -ină.*] (DCI) *Catecolamină secretată îndeosebi de celulele simpatice ale ganglionilor pararahidieni, pornind de la *dopamină. N. diferă de *adrenalină prin absenţa unei grupări metil la nivelul atomului de azot. Acţiunea sa vasoconstrictoare şi hipertensivă este superioară celei a adrenalinei şi se produce prin stimularea *receptorilor alfa-adrenergici. Concentraţia normală a n. în sânge este de 4-5 mg la litru, iar eliminarea urinară sub 100 µg pe 24 de ore (sub 590 nmol). *N. levogiră* se utilizează în stările de *colaps, injectată intravenos sau intracardiac. Sin.: norepinefrină, levarterenol (DCI). V. receptori adrenergici şi receptori alfa-adrenergici.

NORADRENERGIC, adj. / noradrénergique, adj. / noradrenergic. Care acţionează prin intermediul *noradrenalinei. Ex.: nervi n.

NOREPINEFRINĂ, s. f. / norépinéphrine, s. f. / norepinephrine. [*Nor - abreviere de la cuvintele germane Nitrogen ohne Radikal = atom de azot fără radical; gr.* **epi** *= pe;* **nephros** *= rinichi; -ină.*] Sin.: noradrenalină (v.).

NO-RESTRAINT / no-restraint / no-restraint. [*În engl. = fără constrângere.*] Anglicism prin care se denumeşte absenţa mijloacelor de contenţie în unităţile de psihiatrie.

NORMAL, adj. / normal, -ale, -aux, adj. / normal. [*Lat.* **norma** *= normă, regulă, lege, model.*] 1) Semnificaţie generală: care este sau care se produce, se întâmplă în mod obişnuit, potrivit cu natura lucrurilor, firesc, natural. 2) În medicină: care este sănătos din punct de vedere fizic şi psihic. În realitate, n., termen fundamental pentru medic (deoarece bolile reprezintă, în general, consecinţa unor abateri de la n.), este dificil de definit. Se pot observa trei tendinţe: a) *N. este recunoscut prin opoziţie cu anormalul*, după cum sănătatea este definită în raport cu boala. Este n. sau sănătos un organ, în funcţie de prezenţa sau absenţa unui proces patologic. Rezultă că anormal ar trebui asimilat cu patologic şi, deci, cu boala. În realitate, un purtător al unei anomalii fizice nu este obligatoriu un bolnav. Ex.: un miop nu este n., dar nu este un bolnav, un vârstnic prezintă deficienţe senzoriale înscrise în evoluţia normală a vieţii, dar poate fi sănătos. b) Un *om n.*, definit în raport cu un prototip ideal, care să nu prezinte nici o abatere de la normele structurale, funcţionale şi psihologice nu a fost identificat. În cazul stării psihice, frontierele absolute între mental n. şi anormal sunt imposibil de delimitat. c) O altă concepţie: *pragul care separă n. de anormal ar putea fi definit prin raţionament statistic.* Subiectul n. este cel situat aproape de media aritmetică a unui lot de subiecţi la nivelul căruia s-a studiat, respectând rigorile statisticii, o caracteristică fizică, fiziologică sau patologică. Anormal este subiectul la care o caracteristică proprie se abate de la medie. De regulă, aprecierea n. se efectuează pe baza abaterii standard (v. anomalie). Totodată, există variaţii ale normelor conform cărora se stabileşte n., în funcţie de epocă, ţară, vârstă şi chiar în raport cu fiecare individ.

NORMALITATE, s. f. / normalité, s. f. / normality. [*Lat.* **norma** *= normă, regulă, lege, model.*] 1) Starea de a fi *normal sau „starea obişnuită a unui fenomen" (V. Săhleanu). *N. statistică* se exprimă prin valoarea cea mai frecventă la o anumită grupă de populaţie, în funcţie de vârstă şi sex. 2) Numărul de *echivalenţi-gram de solvit pe litru de soluţie.

NORMĂ, s. f. / norme, s. f. / norm. [*Lat.* **norma** *= normă, regulă, lege, model.*] Stare obişnuită, conformă unei reguli stabilite.

NORMOBAR, adj. / normobare, adj. / normobaric. [*Lat.* **norma** *= normă, regulă, lege, model; gr.* **baros** *= greutate.*] Care se află, se desfăşoară la presiune atmosferică normală.

NORMOBLAST, s. n. / normoblaste, s. m. / normoblast. [*Lat.* **norma** *= normă, regulă, lege, model; gr.* **blastos** *= germen.*] Sin.: *eritroblast, mai precis, eritroblast normal.

NORMOBLASTOZĂ, s. f. / normoblastose, s. f. / normoblastosis. [*Lat.* **norma** *= norma, regulă, lege, model; gr.* **blastos** *= germen; -oză.*] Prezenţa de *normoblaste în sânge sau în măduva osoasă.

NORMOCAPNIE, s. f. / normocapnie, s. f. / normocapnia. [*Lat.* **norma** *= normă, regulă, lege, model; gr.* **kapnos** *= fum, vapor.*] Concentraţie normală a CO_2 dizolvat în plasma sanguină, adică valoare normală a presiunii parţiale a bioxidului de carbon (pCO_2) în sânge.

NORMOCIT, s. n. / normocyte, s. m. / normocyte. [*Lat.* **norma** *= normă, regulă, lege, model; gr.* **kytos** *= celulă.*] Sin.: eritrocit (v.).

NORMOCITOZĂ, s. f. / normocytose, s. f. / normocytosis. [*Lat.* **norma** *= normă, regulă, lege, model; gr.* **kytos** *= celulă; -oză.*] Existenţa în sânge a globulelor roşii de dimensiuni normale (izocitoză). Uneori se înţelege prin n. şi un număr normal de eritrocite.

NORMOCROM, adj. / normochrome, adj. / normochromic. [*Lat.* **norma** *= normă, regulă, lege, model; gr.* **khroma, -atos** *= culoare.*] A cărui culoare este normală sau care se colorează normal. Frecvent, termenul se referă la eritrocitele care au o culoare normală şi, deci, un conţinut normal de *hemoglobină. V. şi anemie.

NORMODROM, adj. / normodrome, adj. / orthodromic. [*Lat.* **norma** *= normă, regulă, lege, model; gr.* **dromos** *= cursă, drum.*] Despre o contracţie cardiacă propagată în sens normal.

NORMOGENEZĂ, s. f. / normogenèse, s. f. / normogenesis. [*Lat.* **norma** *= normă, regulă, lege, model; gr.* **genesis** *= producere, de la* **gennan** *= a produce.*] Evoluţie normală a întregului organism sau a unei părţi din organism în cursul dezvoltării.

NORMOLIPEMIANT, adj., s. n. / normolipémiant, adj., s. m. / lipid lowering drug. [*Lat.* **norma** *= normă, regulă, lege, model; gr.* **lipos** *= grăsime;* **haima, -atos** *= sânge.*] Sin.: hipolipemiant (v.).

NORMOTENSIV, adj. / normotendu, -e, adj. / normotensive. [*Lat.* **norma** *= normă, regulă, lege, model;* **tensus**, *de la* **tendere** *= a întinde.*] Persoană a cărei *tensiune arterială este normală.

NORMOTIP, adj., s. n. / normotype, adj., s. m. / normotype. [*Lat.* **norma** *= normă, regulă, lege, model; gr.* **typos** *= tip, model, marcă.*] Tipul normal, sănătos, echilibrat structural şi funcţional.

NORMOTOP, adj. / normotope, adj. / normotopic. [*Lat.* **norma** *= normă, regulă, lege, model; gr.* **topos** *= loc.*] 1) A cărui localizare este normală. 2) În electrocardiografie, o excitaţie generată în *nodul sinusal sau un ritm cardiac normal, cu comandă sinusală.

NORMOVOLEMIE, s. f. / normovolémie, s. f. / normovol(a)emia. [*Lat.* **norma** *= normă, regulă, lege, model;* **volumen, -inis** *= sul de hârtie, de la* **volvere** *= a răsuci, a învârti; gr.* **haima, -atos** *= sânge.*] Volum sanguin total (*volemie) normal.

NORMOXEMIE, s. f. / normoxémie, s. f. / normox(a)emia. [*Lat.* **norma** *= normă, regulă, lege, model; gr.* **oxys** *= acru, oxigen;* **haima, -atos** *= sânge.*] Conţinutul normal în oxigen al sângelui. Starea sângelui cu un conţinut normal în oxigen.

NORMOXIE, s. f. / normoxie, s. f. / normoxia. [*Lat.* **norma** *= normă, regulă, lege, model; gr.* **oxys** *= acru, oxigen.*] Ansamblul condiţiilor fiziologice în cadrul cărora este prezentă în sânge cantitatea de oxigen necesară proceselor metabolice.

NORTHERN BLOT / Northern blot / Northern blot. Expresie engleză desemnând, printr-un joc de cuvinte (v. Southern blot), tehnica de separare a ARN în funcţie de masă prin electroforeză (de obicei în gel de agaroză), după care fragmentele izolate sunt transferate pe un filtru de nitroceluloză, unde sunt imobilizate în poziţiile lor relative (consecutive electroforezei). În continuare, la nivelul filtrului are loc hibridarea cu o sondă marcată (frecvent radioactivă) specifică secvenţei de ARN studiate. V. Western blot, Southern blot.

NOSENCEFAL, s. m. / nosencéphale, s. m. / nosencephalus. [*Gr.* ***nosos*** *= boală;* ***enkephalos*** *= creier, de la* ***en*** *= în,* ***kephale*** *= cap.*] Făt cu *aplazie a lobilor frontali şi temporali cerebrali.

NOSOCOMIAL. Var. pentru nozocomial (v.).

NOSOFOBIE, s. f. / nosophobie, s. f. / nosophobia. [*Gr.* ***nosos*** *= boală;* ***phobos*** *= frică.*] Teama de îmbolnăvire şi de boli, cel mai adesea grave: cancer, SIDA. Var.: nozofobie.

NOSOGENIE, s. f. / nosogénie, s. f. / nosogeny. [*Gr.* ***nosos*** *= boală;* ***gennan*** *= a genera.*] Studiul cauzelor şi dezvoltării maladiilor.

NOSOGNOZIE, s. f. / nosognosie, s. f. / nosognosia. [*Gr.* ***nosos*** *= boală;* ***gnosis*** *= cunoaştere.*] Conştientizarea de către un bolnav a maladiei sale, a tulburărilor de care suferă.

NOSOGRAFIE, s. f. / nosographie, s. f. / nosography. [*Gr.* ***nosos*** *= boală;* ***graphein*** *= a scrie.*] Clasificarea metodică a bolilor. Var.: nozografie.

NOSOLOGIC, adj. / nosologique, adj. / nosologic. [*Gr.* ***nosos*** *= boală;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Privitor la *nosologie. Un grup n. reprezintă un ansamblu de boli care au aceeaşi cauză sau cauze foarte apropiate unele de altele (agenţi infecţioşi sau parazitari, tulburări de metabolism, carenţe, îndeosebi vitaminice, boli ereditare). Ex.: *rickettsioze, *lipoidoze, *avitaminoze etc. Var.: nozologic.

NOSOLOGIE, s. f. / nosologie, s. f. / nosology. [*Gr.* ***nosos*** *= boală;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Studiul caracterelor distinctive ale bolilor, care permite definirea şi clasificarea lor. Var.: nozologie.

NOSOMANIE, s. f. / nosomanie, s. f. / nosomania. [*Gr.* ***nosos*** *= boală;* ***mania*** *= nebunie.*] Preocupare excesivă a unei persoane de starea sănătăţii sale, care se alarmează la cele mai mici semne. Var.: nozomanie. V. şi ipohondrie.

NOSTOCITOZĂ, s. f. / nostocytose, s. f. / homing. [*Gr.* ***nostos*** *= întoarcere acasă, de la* ***nostein*** *= a se întoarce acasă;* ***kytos*** *= celulă; -oză.*] Proprietăţile celulelor embrionare provenind din acelaşi organ de a se recunoaşte, după ce, prin tripsinizare controlată, au fost separate populaţii celulare din diverse organe. Puse împreună, celulele provenind din acelaşi organ se reagregă. Sin.: homing.

NOTALGIE, s. f. / notalgie, s. f. / notalgia. [*Gr.* ***noton*** *= spinare, spate;* ***algos*** *= durere.*] Durere dorsolombară. *N. parestezică* este o *nevrită limitată la ramurile posterioare ale nervilor spinali. Se caracterizează prin prurit în zona delimitată de marginea internă a omoplatului şi primele vertebre dorsale. Se poate asocia la neoplaziile endocrine şi îndeosebi la *sindromul Sipple.

NOTALGIE PARESTEZICĂ / notalgie paresthésique / notalgia paresthetica. V. notalgie.

NOTENCEFAL, s. m. / notencéphale, s. m. / notencephalus. [*Gr.* ***noton*** *= spinare, spate;* ***enkephalos*** *= creier, de la* ***en*** *= în,* ***kephale*** *= cap.*] Făt al cărui craniu prezintă o deschidere în zona occipitală, prin care se produce o *hernie a encefalului. Hernia se constituie sub forma unei tumori pediculate denumite n.

NOTOCORD, s. n. / notochorde, notocorde, s. f. / notochord. [*Gr.* ***noton*** *= spinare, spate;* ***khorde*** *= coardă.*] Scheletul axial primitiv al embrionului, servind ca ax focal, în jurul căruia se dezvoltă corpurile vertebrale. Sin.: coardă dorsală.

NOTOCORDODISRAFIE, s. f. / notochordodysrraphie, s. f. / split notochord syndrome. [*Gr.* ***noton*** *= spinare, spate;* ***khorde*** *= coardă;* ***dys*** *= greu, dificil;* ***rhaphe*** *= sutură.*] Termen care cuprinde malformaţiile rezultate dintr-o diviziune localizată a *notocordului, consecinţă a unei aderenţe anormale între endoderm şi ectoderm. Această aderenţă se alungeşte în timpul dezvoltării, determinând constituirea unei fistule enterice dorsale, care uneşte tubul digestiv cu pielea spatelui, traversând rahisul şi nevraxul. Fistula se poate fragmenta în diverticuli, chisturi sau tumori, alteori dispărând, dar lăsând ca urme doar o malformaţie a corpurilor vertebrale sau o diviziune a măduvei spinării (*diastematomielie). În localizarea sa occipitocervicală, n. se manifestă foarte rar sub o formă majoră, *iniencefalie şi sub o formă degradată, mai frecventă, denumită *sindrom Klippel-Feil.

NOU-NĂSCUT, s. m. / nouveau-né, s. m. / new-born. [*Lat.* ***novus*** *= nou;* ***nasci*** *= a se naşte.*] 1) Născut recent. 2) Copil în primele zile după naştere, până la căderea cordonului ombilical (către ziua a zecea). Convenţional şi medicolegal se consideră primele 30 de zile de la naştere. V. neonatal.

NOU-NĂSCUT HIPOTROFIC / nouveau-né hypotrophique / hypotrophic newborn. Sin.: dismatur (v.).

NOVOCAINĂ, s. f. / novocaïne, s. f. / novocain. Sin.: procaină (v.).

NOXĂ, s. f. / principe nuisible, noxa, s. f. / noxa. [*Lat.* ***noxa*** *= prejudiciu, vătămare, de la* ***nocere*** *= a face rău, a vătăma.*] Orice agent patogen, factor sau împrejurare cu acţiune dăunătoare asupra organismului. Prin *n. profesionale* se înţelege un factor nociv determinat de un proces tehnologic sau prezent în mediul de lucru.

NOZOCOMIAL, adj. / nosocomial, -ale, -aux, adj. / nosocomial. [*Gr.* ***nosos*** *= boală;* ***komeion*** *= a avea grijă.*] Referitor la spitale. Ex.: infecţia n. semnifică o infecţie de origine spitalicească. Var.: nosocomial.

NOZOFOBIE. Var. pentru nosofobie (v.).

NOZOGRAFIE. Var. pentru nosografie (v.).

NOZOLOGIC. Var. pentru nosologic (v.).

NOZOLOGIE. Var. pentru nosologie (v.).

NOZOMANIE. Var. pentru nosomanie (v.).

NUBIL, adj. / nubile, adj. / nubile. [*Lat.* ***nubilis*** *= în vârstă de măritat, de la* ***nubere*** *= a se căsători.*] Despre o persoană tânără care a devenit aptă pentru mariaj şi, implicit, aptă de procreare. Termenul este utilizat îndeosebi cu referire la sexul feminin.

NUBILITATE, s. f. / nubilité, s. f. / nubility. [*Lat.* ***nubilis*** *= în vârstă de măritat, de la* ***nubere*** *= a se căsători.*] Stare a unui subiect apt pentru căsătorie.

NUCA VOMICA / nuca vomica / nuca vomica. Seminţele de *Strychnos nux-vomica*, din familia *Loganiaceae:* conţin stricnină, brucină (alcaloizi) şi loganină (glicozid). Tinctura este utilizată ca aperitiv amar, excitant al secreţiilor digestive.

NUCAL, adj. / de la nuque / nuchal. [*Ar.* ***nukha*** *= ceafă.*] Care aparţine regiunii cefei, este situat în această zonă.

NUCLEAR, adj. / nucléaire, adj. / nuclear. [*Lat.* ***nucleus*** *= sâmbure, nucleu.*] 1) Care se referă la nucleul celulei ori atomului, sau la un nucleu anatomic, îndeosebi la *nucleii cenuşii centrali. 2) În fizica nucleară, care provine din nucleul atomic (ex.: radiaţie n.).

NUCLEAZĂ, s. f. / nucléase, s. f. / nuclease. [*Lat.* ***nucleus*** *= sâmbure, nucleu; -ază.*] Enzimă care catalizează hidroliza acizilor nucleici în *nucleotide sau *polinucleotide. Există două tipuri de n.: **ribonucleaze*, active pe ARN, şi **dezoxiribonucleaze*, active pe ADN. N. se întâlnesc în intestinul subţire.

NUCLEI BAZALI / noyaux basaux / basal ganglia. NA: nuclei basales. Sin.: nuclei cenuşii centrali (v.).

NUCLEI CENUŞII CENTRALI / noyaux gris centraux / basal ganglia. Mase de substanţă cenuşie situate în profunzimea emisferelor cerebrale, de o parte şi de alta a capsulei interne, din care fac parte *n. caudat şi *n. lenticular, cărora li se adaugă din punct de vedere funcţional n. subtalamic şi substanţa neagră (_*locus niger_). Au rol important în coordonarea motorie. Sin.: ganglioni bazali (nerecomandat), nuclei bazali.

NUCLEIFORM, adj. / nucléiforme, adj. / nucleiform. Sin.: nucleoid (v.).

NUCLEOCAPSIDĂ, s. f. / nucléocapside, s. f. / nucleocapsid. [_Lat. nucleus = sâmbure, nucleu; capsa = cutie._] Structură constituită prin asocierea acidului nucleic viral (ADN sau ARN) şi a proteinelor (*capsomere) care formează *capsida, având o simetrie elicoidală sau icosaedrică, în funcţie de virus. Uneori, n. este înconjurată de o anvelopă.

NUCLEOFAGOCITOZĂ, s. f. / nucléophagocytose, s. f. / nucleophagocytosis. Absorbţia şi distrugerea nucleelor celulare de către un fagocit, în general un leucocit polinuclear neutrofil. *Celula Hargraves este un ex. de n.

NUCLEOHISTONĂ, s. f. / nucléohistone, s. f. / nucleohistone. [_Lat. nucleus = sâmbure, nucleu; gr. histos = ţesătură, ţesut._] V. histonă.

NUCLEOID BACTERIAN / nucléoïde bactérien / bacterial nucleoid. V. cromozom bacterian şi nucleoid.

NUCLEOL, s. m. / nucléole, s. m. / nucleolus, pl. nucleoli. [_Lat. nucleolus = nucleu mic, dim. de la nucleus = sâmbure, nucleu._] Corpuscul mic, dens, sferic, omogen, prezent în număr variabil în nucleul interfazic al celulei vii şi care joacă un rol esenţial în sinteza ARN-ribozomal, a ribozomilor şi deci în sinteza proteinelor. Este alcătuit din structuri fibrilare şi granulare de natură ribonucleoproteică şi din structuri dezoxiribonucleoproteice.

NUCLEOLIZĂ, s. f. / nucléolyse, s. f. / chemo-nucleolysis. [_Lat. nucleus = sâmbure, nucleu; gr. lysis = distrugere, de la lyein = a distruge._] Distrucţie enzimatică a *nucleului pulpos de la nivelul *discului intervertebral de către o enzimă proteolitică, chimopapaina, injectată local. Această metodă a fost propusă în unele cazuri de sciatică prin *hernie discală, în locul tratamentului chirurgical. Sin.: chimionucleoliză.

NUCLEON, s. m. / nucléon, s. m. / nucleon. [_Lat. nucleus = sâmbure, nucleu._] Particulă componentă a nucleului atomic: *proton sau *neutron.

NUCLEOPATIE, s. f. / nucléopathie, s. f. [_Lat. nucleus = sâmbure, nucleu; gr. pathos = boală._] Denumire nerecomandată, deoarece etimologic înseamnă boală a nucleului, deşi se referă la *nucleul pulpos. V. şi discopatie.

NUCLEOPLASMĂ, s. f. / nucléoplasme, s. m. / nucleoplasm. [_Lat. nucleus = sâmbure, nucleu; gr. plasma = obiect modelat._] Materie omogenă care ocupă totalitatea spaţiilor ce înconjoară diverşi constituenţi ai *nucleului celular. N. este delimitată de un înveliş nuclear, care o separă de citoplasmă. Sin.: suc nuclear, cariolimfă.

NUCLEOPROTEINĂ, s. f. / nucléoprotéine, s. f. / nucleoprotein. [_Lat. nucleus = sâmbure, nucleu; gr. protos = primul; -ină._] *Heteroproteină bazică celulară alcătuită dintr-un acid nucleic (ADN sau ARN) combinat cu o proteină. Cromozomii sunt alcătuiţi din n. (ADN şi proteine, îndeosebi *histone), ca şi ribozomii (ARN şi proteine).

NUCLEOID, adj. s. n. / nucléoïde, s. m. / nucleoid. [_Lat. nucleus = nucleu; gr. oidos = în formă de._] Care se aseamănă, prin forma sa, cu un *nucleu. Uneori termenul este utilizat pentru ansamblul corpusculilor compuşi din ADN din celula bacteriană. De fapt această structură bacteriană este mai curând asimilabilă cu un cromozom. Sin.: nucleiform.

NUCLEORTEZĂ, s. f. / nucléorthèse, s. f. / nucleorthese. [_Lat. nucleus = nucleu; gr. orthoo = eu redresez._] *Nucleoliză efectuată cu ajutorul corticoizilor.

NUCLEOTID, s. n. / nucléotide, s. m. / nucleotide. [_Lat. nucleus = sâmbure, nucleu._] Grupare moleculară derivată din *nucleozide (prin fosforilarea unui grup hidroxil al pentozelor) care constituie arhitectura de bază a anumitor molecule. Astfel, *acizii nucleici rezultă din înlănţuirea n. Un n. este compus dintr-o pentoză (riboză sau dezoxiriboză), o bază azotată şi un acid fosforic. Există cinci tipuri principale de n., care se deosebesc prin baza azotată pe care o conţin (*adenină, *timină, *citozină, *guanină, *uracil). În cazul n. ciclice, grupul fosfat formează un inel ca în cazul *AMPciclic şi *GMPciclic, *mesageri secunzi de importanţă capitală în transmiterea informaţiei la nivel celular în cazul a numeroşi *receptori membranari.

NUCLEOTIDAZĂ, s. f. / nucleotidase, s. f. / nucleotidase. [_Lat. nucleus = sâmbure, nucleu; -ază._] Enzimă care hidrolizează un *nucleotid în fosfat şi în *nucleozidul corespunzător. Este prezentă în celulele epiteliale ale intestinului subţire şi joacă un rol important în digestia proteinelor.

NUCLEOZID, s. n. / nucléoside, s. m. / nucleoside. [_Lat. nucleus = sâmbure, nucleu; ozid - indică un glucid._] Moleculă formată prin unirea unei baze pirimidinice sau purinice cu o pentoză (riboză sau dezoxiriboză) prin intermediul unei legături ozidice. În funcţie de pentoză, se disting ribonucleozide şi dezoxiribonucleozide. N. sunt hidrolizate în componenţii lor de către *nucleozidaze. V. şi nucleotid.

NUCLEOZIDAZĂ, s. f. / nucléosidase, s. f. / nucleosidase. [_Lat. nucleus = sâmbure, nucleu; ozid - indică un glucid; -ază._] Enzimă care catalizează hidroliza *nucleozidelor, eliberând baza azotată şi pentoza respectivă (riboză sau dezoxiriboză).

NUCLEOZOM, s. m. / nucléosome, s. m. / nucleosome. [_Lat. nucleus = sâmbure, nucleu; gr. soma, -atos = corp._] Unitate fundamentală a *cromatinei, constituită dintr-un fragment de ADN cuprinzând circa 200 de perechi de baze şi 8 molecule de *histonă.

NUCLEU, s. n. / noyau, s. m. / nucleus. NA: nucleus, pl. nuclei (3). [_Lat. nucleus = sâmbure, nucleu._] 1) Component indispensabil şi constant al celulei (doar hematiile de mamifere şi trombocitele sunt lipsite de n.), cel mai adesea de formă sferică, de dimensiuni proporţionale cu citoplasma (*raport nucleoplasmatic), în general unic. N. asigură transmiterea caracterelor ereditare şi joacă un rol important în metabolismul celular, îndeosebi în reglarea sintezei proteinelor. Între două mitoze (_n. interfazic_), n. apare delimitat de o membrană nucleară şi constituit din *nucleoplasmă în care se individualizează *cromatina, bogată în ADN, şi unul sau mai mulţi *nucleoli, bogaţi în ARN. 2) Parte fundamentală a atomului, în care se află concentrată toată masa, alcătuită din nucleoni (protoni şi *neutroni). Este încărcat pozitiv şi sarcina sa este echilibrată, în stare normală, de electronii care se află situaţi în norul electronic, în jurul nucleului. 3) Parte centrală, bine individualizată, a unei structuri anatomice. În cazul unor formaţiuni anatomice, termenul este utilizat la plural şi sub forma _nuclei_, conform NA. Ex.: n. cenuşii centrali.

NUCLEU AMBIGUU / noyau ambigu / nucleus ambiguus. NA: nucleus ambiguus. Masă de substanţă cenuşie situată la nivelul bulbului rahidian. Reprezintă originea reală a fibrelor motorii ale perechilor IX, X şi XI de nervi cranieni.

NUCLEU AMIGDALIAN / noyau amygdalien / amygdaloid nucleus. NA: corpus amygdaloideum. N. cenuşiu situat în lobul temporal. Primeşte aferenţe de la bandeleta olfactivă externă şi emite fibre spre hipotalamus, nucleul mediodorsal al talamusului şi hipocamp. Prezintă conexiuni reciproce cu cortexul cerebral al lobului temporal. Face parte din *sistemul limbic. V. şi sistem limbic.

NUCLEU BECHTEREW / noyau de Bechterew / Bechterew's nucleus. NA: nucleus superior vestibularis. [*Vladimir Michailovitch von Bechterew, neurolog rus, profesor la Kazan, apoi la St. Petersburg, 1857-1927.*] Sin.: nucleu vestibular superior (v.).

NUCLEU CAUDAT / noyau caudé / caudate nucleus. NA: nucleus caudatus. Masă de substanţă cenuşie care face parte din *n. cenuşii centrali. N. c. este dispus în jurul *talamusului, sub formă de potcoavă şi cuprinde trei părţi: un cap, un corp şi o coadă, situate în concavitatea ventriculului lateral. Conexiunile sale principale sunt cu cortexul şi cu *n. lenticular.

NUCLEU CLARKE / noyau de Clarke / dorsal nucleus of Clarke. NA: nucleus thoracicus. [*Jacob Augustus Lockhart Clarke, neurolog englez, Londra, 1817-1880.*] Sin.: nucleu toracic (v.).

NUCLEU COMISURAL / noyau commissural / commissural nucleus. NA: nuclei commissuralis. N. situat în calota pedunculilor cerebrali, între n. perechii a treia de nervi cranieni şi comisura posterioară, constituind originea bandeletei longitudinale posterioare. Sin.: nucleu Darkschewitsch.

NUCLEU DARKSCHEWITSCH / noyau de Darkschewitsch / Darkschewitsch's nucleus. NA: nuclei commissuralis. [*Liverij Osipovici Darkschewitsch, neurolog rus, 1858-1925.*] Sin.: nucleu comisural (v.).

NUCLEU DEITERS / noyau de Deiters / nucleus vestibularis lateralis. NA: nucleus vestibularis lateralis. [*Otto Friedrich Karl Deiters, anatomist german, Bonn, 1834-1863.*] N. al nervului vestibular situat sub planşeul ventriculului al IV-lea, înăuntrul pedunculului cerebelos inferior. Din n. D. pornesc cea mai mare parte a fibrelor fasciculului vestibulospinal.

NUCLEU DINŢAT / noyau dentelé / dentate nucleus of cerebellum. NA: nucleus dentatus N. cenuşiu central al cerebelului, anexat formaţiunilor şi căilor neocerebelului. Sin.: olivă cerebeloasă.

NUCLEU DORSAL / noyau dorsal / nucleus dorsalis. NA: nucleus thoracicus. Sin.: nucleu toracic (v.).

NUCLEU EDINGER-WESTPHAL / noyau d'Edinger-Westphal / Edinger-Westphal nucleus. NA: nucleus accessorius. [*Ludwig Edinger, anatomopatolog şi neurolog german, profesor la Frankfurt pe Main, 1855-1918; Karl Friedrich Otto Westphal, neurolog german, 1833-1890.*] Sin.: nucleu oculomotor accesor (v.).

NUCLEU GELATINOS / nucleus pulposus / nucleus pulposus. NA: nucleus pulposus. Masă semifluidă rotunjită, de consistenţă gelatinoasă, alcătuită din fibre elastice fine, situată în centrul *discului intervertebral. Joacă rol de amortizor hidraulic al presiunilor şi de rotulă, asigurând mişcările platourilor vertebrale în toate sensurile. Sin.: nucleu pulpos sau *nucleus pulposus.*

NUCLEU LENTICULAR / noyau lenticulaire / lenticular nucleus. NA: nucleus lentiformis. Masă de substanţă cenuşie care intră în structura *n. cenuşii centrali, situată în afara *capsulei interne, alcătuită din două părţi de origine embrionară diferită şi separate prin lama medulară externă într-o parte internă denumită *pallidum* şi o parte externă, *putamen.*

NUCLEU OCULOMOTOR ACCESOR / noyau pupillaire / accessory nucleus. NA: nucleus accessorius. N. vegetativ peduncular anexat n. motor al celei de-a treia perechi de nervi cranieni care comandă musculatura intrinsecă a ochiului. Sin.: nucleu Edinger-Westphal.

NUCLEU PULPOS / nucleus pulposus / nucleus pulposus. NA: nucleus pulposus. Sin.: nucleu gelatinos (v.).

NUCLEU ROŞU / noyau rouge / red nucleus. NA: nucleus ruber. N. cenuşiu central situat la nivelul părţii superioare a *pedunculului cerebral homolateral, făcând parte din n. cenuşii subtalamici.

NUCLEU TORACIC / noyau dorsal / nucleus thoracicus. NA: nucleus thoracicus. Bandeletă de substanţă cenuşie situată în cornul posterior al măduvei spinării, întinzându-se de la segmentul T_1 până la L_2-L_3. Celulele de la acest nivel dau naştere tractului spinocerebelos posterior. Sin.: nucleu dorsal, nucleu Clarke.

NUCLEU VESTIBULAR INFERIOR / noyau inférieur du nerf vestibulaire / inferior vestibular nucleus. NA: nucleus inferior vestibularis. N. al nervului vestibular care prelungeşte spre bulb *n. vestibular superior, fiind situat între corpul restiform şi ramura descendentă a nervului vestibular.

NUCLEU VESTIBULAR SUPERIOR / noyau supérieur du nerf vestibulaire / superior vestibular nucleus. NA: nucleus superior vestibularis. N. al nervului vestibular situat sub planşeul ventriculului IV, între *pedunculul cerebral inferior şi *n. Deiters. Trimite fibre spre lobul flocculonodular al cerebelului şi spre n. oculomotori, prin intermediul fasciculului longitudinal posterior. Sin.: nucleu Bechterew.

NUCLID, s. m. / nuclide, s. m. / nuclide. [*Lat.* ***nucleus*** *= sâmbure, nucleu.*] Denumire generică pentru nucleele atomice, caracterizate prin numărul de protoni, Z, şi numărul de neutroni. Suma acestor două numere este A, adică numărul de masă. Se cunosc circa 1 200 de specii de n., dintre care peste 900 sunt radioactivi (*radionuclizi*). Obs.: utilizarea termenului ca sin. pentru atom nu este recomandată. Se utilizează termenul de *n. radioactiv* pentru a atrage atenţia asupra faptului că *radioactivitatea este o proprietate a nucleului atomic.

NULIGESTĂ, adj., s. f. / nulligeste, adj., s. f. / nulligravida. [*Lat.* ***nullus*** *= nici unul;* ***gestare*** *= a purta.*] Femeie care nu a fost niciodată gravidă. Sin.: nuligravidă.

NULIGRAVIDĂ, adj., s. f. / nulligeste, adj., s. f. / nulligravida. [*Lat.* ***nullus*** *= nici unul;* ***gravidus*** *= gravidă, de la* ***gravis*** *= greu.*] Sin.: nuligestă (v.).

NULIPARĂ, adj., s. f. / nullipare, adj., s. f. / nulli-para. [*Lat.* ***nullus*** *= nici unul;* ***parere*** *= a naşte.*] O femeie care nu a dus nici o sarcină la termen sau cel puţin 180 de zile.

NUMĂR, s. n. / nombre, s. m. / number. [*Lat.* ***numerus*** *= număr.*] Simbol care exprimă o valoare sau o cantitate specifică determinată prin numărare: 1) *N. atomic,* Z, reprezintă n. de protoni din nucleu, care la atomul neutru este egal cu n. de electroni. 2) *N. lui Avogadro* reprezintă n. de molecule dintr-un kilomol de substanţă: $6{,}023.10^{26}$ molecule/kmol. 3) *N. de masă,* A, reprezintă suma protonilor şi a neutronilor din nucleu.

NUMĂR DIPLOID / nombre diploïde / diploid number. N. de cromozomi proveniţi din doi genomi, normal prezenţi în celulele somatice şi apărând în mitoză. Este dublul n. haploid şi este reprezentat prin 2n (la om este de 46). V. şi diploid.

NUMĂR HAPLOID / nombre haploïde / haploid number. N. de cromozomi din genomul unei specii, normal prezent în celulele sexuale, apărând în cursul meiozei. Este notat prin n (la om este de 23). V. şi haploid.

NUMĂR HOUNSFIELD / nombre de Hounsfield / Hounsfield's number. [*Godfrey N. Hounsfield, inginer englez, inventatorul computer-tomografului, laureat al premiului Nobel pentru medicină/fiziologie în 1979.*] Sin.: unitate Hounsfield (v.).

NUMERO / numero / numero. [*Lat.* ***numerus*** *= număr.*] Termen utilizat în prescripţiile medicale. Indică obligativitatea divizării medicamentului într-un anumit număr de doze unitare. Abrev.: No.

NUMERUS CLAUSUS / numerus clausus / numerus clausus. [*Lat.* ***numerus*** *= număr;* ***clausus*** *= închis, de la* ***claudere*** *= a închide.*] Expresie latină cu sensul de număr limitat. Ex.: n.

c. pentru studenţii înscrişi la facultăţile de medicină, stabilit în raport cu necesităţile reale de medici.

NUMULAR, adj. / nummulaire, adj. / nummular. [*Lat.* ***nummulus****, dim. de la* ***nummus*** *= monedă.*] De forma unei monede. Ex.: spută n., eczemă n.

NURSĂ, s. f. / nurse, s. f. / nurse. [*Engl.* ***nurse****, de la* ***to nurse*** *= a avea în grija sa, a îngriji.*] Sin.: asistentă medicală, soră medicală. V. nursing.

NURSING / nursing / nursing. [*Engl.* ***nursing****, de la* ***to nurse*** *= a avea în grija sa, a îngriji.*] Anglicism cu circulaţie internaţională, recomandat şi de OMS pentru desemnarea ansamblului atribuţiilor profesionale ale asistentei medicale. N. cuprinde toate activităţile care implică responsabilitatea nursei: îngrijirea metodică a pacientului conform unor procedee tehnice adecvate, care au drept scop recuperarea sănătăţii, prevenirea complicaţiilor, ca şi rezolvarea problemelor particulare fiecărui pacient, de ordin psihologic sau social. Nursa îşi asumă în echipa medicală responsabilităţi proprii, esenţiale pentru reuşita tratamentului specific al bolii, iniţiat de medic.

NUTAŢIE, s. f. / nutation, s. f. / nutation. [*Lat.* ***nutatio, -onis*** *= balansare, de la* ***nutare*** *= a se clătina.*] Basculare înainte a bazei sacrului şi înapoi a coccisului, produsă spontan la naştere; măreşte diametrul antero-posterior al strâmtorii inferioare.

NUTRIMENT, s. n. / nutriment, s. m. / nutrient. [*Lat.* ***nutrimentum*** *= hrană, aliment, de la* ***nutrire*** *= a hrăni.*] Substanţă care nu are nevoie să sufere transformări pentru a fi asimilată. Ca urmare, n. poate fi injectat intravenos. Ex.: glucoza, aminoacizii. Alimentele nu se prezintă sub formă de n. decât după ce au suferit acţiunea sucurilor digestive. Transformările după asimilarea n. dau *metaboliţi.

NUTRIMENT ESENŢIAL / nutriment essentiel / essential nutrient. Orice *nutriment, de natură organică sau anorganică (proteine, minerale, carbohidraţi, grăsimi, vitamine) necesar pentru creştere, funcţionare normală şi menţinerea vieţii. Dacă nu pot fi sintetizate de organism, n. e. trebuie asigurate prin *alimentaţie.

NUTRIMENT SECUNDAR / nutriment secondaire / secondary nutrient. Substanţă care stimulează microflora intestinală pentru sinteza altor nutrimente.

NUTRITERAPIE, s. f. / nutrithérapie, s. f. / nutritional therapy. [*Lat. medievală* ***nutrire*** *= a hrăni; gr.* ***therapeia*** *= tratament, de la* ***therapeuein*** *= a îngriji.*] Concepţie terapeutică în care prevenirea şi tratarea maladiilor se realizează prin alimentaţie. N. porneşte de la principiul conform căruia carenţele vitaminice şi minerale, rareori decelabile la examenul clinic, se află la originea majorităţii tulburărilor organice. În dietă, în afara echilibrului dintre principiile alimentare de bază, se pune accentul pe consumarea alimentelor proaspete, neprelucrate termic şi pe aportul de fibre vegetale. V. şi medicină alternativă.

NUTRITIV, adj. / nutritif, -ive, adj. / nutritive. [*Lat. medievală* ***nutritivus*** *= hrănitor, de la* ***nutrire*** *= a hrăni.*] Despre un factor sau aliment care este utilizat direct în procesele de *nutriţie. V. nutriţional, nutriment.

NUTRIŢIE, s. f. / nutrition, s. f. / nutrition, alimentation. [*Lat. medievală* ***nutritio, -onis*** *= hrană, de la* ***nutrire*** *= a hrăni.*] 1) Ansamblul proceselor prin care organismele vii utilizează alimentele pentru asigurarea vieţii lor, a creşterii, a funcţionării normale a ţesuturilor şi organelor, ca şi pentru producerea de energie. Noţiunea de n. cuprinde *alimentaţia, dar cei doi termeni nu sunt sinonimi. 2) Ştiinţa consacrată studiului alimentelor şi a valorii nutriţionale a acestora, a reacţiilor organismului la ingestia hranei, ca şi a variaţiilor alimentaţiei la omul bolnav şi sănătos. N. este o ştiinţă pluridisciplinară în cadrul căreia la aspectele de fiziologie şi fiziopatologie se adaugă cele de tehnologie şi de economie a produselor alimentare, de psihologie şi psihosociologie, sociologie, istorie şi geografie referitoare la comportamentul alimentar.

NUTRIŢIONAL, adj. / nutritionnel, -elle, adj. / nutritional. [*Lat. medievală* ***nutritio, -onis*** *= hrană, de la* ***nutrire*** *= a hrăni.*] Care se raportează la *nutriţie, este capabil să acţioneze asupra nutriţiei. V. nutritiv.

NUTRIŢIONIST, s. m. / nutritionniste, s. m. / nutritionist. [*Lat. medievală* ***nutritio, -onis*** *= hrana, de la* ***nutrire*** *= a hrăni.*] Medic specialist în ştiinţa *nutriţiei.

O

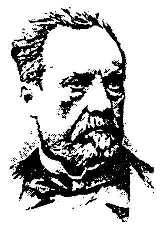

LOUIS PASTEUR (1822-1895), chimist de geniu, care în tinereţe a pus bazele stereochimiei, iar ulterior a întemeiat microbiologia. El nu a identificat primul microbii, dar a demonstrat universalitatea vieţii microbiene. Prin acuitatea observaţiilor sale şi rigoarea experimentelor pe care le-a iniţiat, el a dezvăluit un imens teritoriu al naturii, până atunci ignorat, cel al microorganismelor. Primele studii au fost cele asupra fermentaţiei, curând **Pasteur** ajungând la concluzia că o serie de reacţii chimice vitale se datorează microbilor. În continuare, treptat şi numai pe baza unor probe extrem de clare, **Pasteur** a stabilit relaţia dintre o serie de germeni microbieni şi unele boli. La îndemnul imperativ al maestrului său, **Dumas**, el a început mai întâi cercetările asupra unei boli ce afecta viermele de mătase, descoperind în scurt timp "*corpusculii*" generatori ai bolii. În continuare, **Pasteur** studiază antraxul şi rabia, iar în 1888, după realizarea vaccinului împotriva turbării, la **Paris**, este fondatorul *Institutului* ce îi poartă numele. Se deschidea o nouă eră în medicină.

OASE WORMIENE / os wormienes / sutural bones. NA: ossa suturarum. [*Ole Worm, anatomist danez, 1588-1654.*] Oase mici suplimentare, dezvoltate între oasele bolţii craniene, în două cazuri: 1) din puncte de osificare anormale, *o. w. adevărate*; 2) prin defect de sutură a punctelor de osificare normale, *o. w. false*.

OBEZITATE, s. f. / obésité, s. f. / obesity. [*Lat.* ***obesitas, -atis,*** *de la* ***obesus*** *= gras.*] Anomalie metabolică manifestată prin creşterea masei ţesutului adipos consecutivă unui bilanţ energetic pozitiv (dezechilibru între aportul nutritiv carbonic şi cheltuielile energetice), cu predominanţa consecutivă a lipogenezei faţă de lipoliză, şi un exces ponderal de peste 20% în raport cu standardele recomandate. O. este mai curând un simptom decât o entitate patologică, avînd cauze şi mecanisme patogenice greu identificabile şi, în consecinţă, dificil de prevenit şi greu de tratat. Definiţii ale obezităţii: 1) *Definiţia fiziologică*: Un subiect obez este acela la care ţesutul adipos este hipertrofiat. Pentru definirea o., este util indicele de masă corporală (IMC), care reprezintă raportul dintre greutate (în kg) şi pătratul înălţimii (exprimată în metri pătraţi). IMC ideal se situează între 10 şi 25 kg/m^2 (între 20 şi 27 kg/m^2 după 50 de ani). Se vorbeşte de o. când acest indice este mai mare de 30. 2) *Definiţia medicală*: Este obez orice subiect la care o pierdere ponderală este susceptibilă să provoace o ameliorare a stării generale, a unei funcţii vitale sau chiar a prognosticului vital. 3) *Definiţia statistică*: Un subiect este obez când el cântăreşte mai mult decât o greutate socotită ideală sau recomandabilă pentru talia, sexul şi vârsta sa. 4) *Definiţia psihosocială* sau *estetică*: Este obeză orice persoană care crede că, prin slăbire, îşi poate modifica într-un mod avantajos forma sa fizică, fizionomia, şansele în viaţă, comportamentul afectiv, viaţa sa intimă etc. O. poate fi *exogenă* prin supraalimentaţie, sau *endogenă* prin tulburări metabolice sau endocrine. În *o. androgenă* sau *abdominală*, tipică pentru o. masculină, grăsimea se acumulează la nivelul abdomenului şi toracelui, iar în *o. ginoidă* sau *femurală* tipică pentru o. feminină, grăsimea predomină la nivelul feselor şi coapselor. Se mai disting: *o. hiperinsulinică*, cu *hipoglicemie şi, consecutiv, creşterea apetitului; *o. hiperplasmică*, în care creşterea se produce la nivelul protoplasmei; *o. hipogonadală*, asociată cu hipofuncţia gonadelor; *o. hipoplasmică*, determinată de creşterea conţinutului în grăsimi şi apă, fiind marcată prin scăderea protoplasmei celulelor; *o. hipotiroidiană*, asociată cu *hipotiroidism; *o. morbidă* cu masă corporală mai mare de peste trei ori faţă de greutatea ideală, asociată adesea cu boli grave (*diabet zaharat, *ateroscleroză, *hipertensiune arterială, *sindrom Pickwick etc.).

OBIECTIV, adj., s. n. / objectif, -ive, adj., s. m. / objective. [*Lat.* ***obiectum,*** *de la* ***obicere*** *= a arunca în faţă, a pune înainte, a expune.*] 1) Care are raport cu lumea exterioară şi poate fi revelat prin simţuri. *Simptomele o.* sunt observate de medic, iar cele subiective sunt percepute doar de pacient. V. semn şi simptom. 2) Lentilă sau sistem de lentile care, la o lunetă sau la un microscop, sunt situate de partea obiectului de examinat. *O. microscopului* este constituit dintr-un sistem de lentile, alcătuit din lentila o. şi o serie de lentile corectoare de *aberaţii. Există mai multe tipuri de o. şi, în primul rând, *o. uscate* şi *o. umede* (*cu imersie*). V. şi microscop.

OBIŞNUINŢĂ, s. f. / accoutumance, s. f. / acquired tolerance. [*Bulg.* ***obicaj*** *= obicei.*] Sin.: toleranţă (v.).

OBLITERARE, s. f. / oblitération, s. f. / obliteration. [*Lat.* ***oblitteratio, -onis*** *= ştergere din memorie, uitare, de la* ***oblitterare*** *= a şterge literele (****ob*** *= în faţa;* ***littera*** *= literă).*] Diminuarea sau suprimarea unei cavităţi sau a unui conduct, prin astuparea cu o materie solidă (obturaţie) sau prin apropierea şi fuziunea pereţilor săi (ocluzie).

OBNUBILARE, s. f. / obnubilation, s. f. / obnubilation. [*Lat.* ***obnubilatio, -onis*** *= înnourare, de la* ***obnubilare*** *= a acoperi cu un nor (****ob*** *= în faţa;* ***nubila, -orum*** *= nori).*] Stare de apatie, de torpoare, cu tulburarea stării de conştienţă, în care funcţiile psihice sunt încetinite, iar pragul percepţiei este crescut. Ca urmare, contactul şi orientarea în mediul ambiant sunt diminuate. Se observă îndeosebi în epilepsie şi în sindroamele postcomoţionale.

OBOSEALĂ, s. f. / fatigue, s. f. / fatigue. [*Bulg.* ***oboseja*** *= oboseală.*] Stare tranzitorie, consecinţa unui efort fizic sau intelectual, caracterizată prin scăderea potenţialului funcţional al organismului şi printr-o senzaţie subiectivă caracteristică de indiferenţă şi incapacitate de acţiune. Există şi fenomene de *o. localizată*. Ex.: 1) *O. de acomodaţie*, o. muşchiului ciliar. 2) *O. oculară*, surmenaj ocular, după eforturi vizuale etc.

OBRAZ, s. m. / joue, s. f. / cheek. NA: bucca, mala, gena. [*Sl.* ***obrazu*** *= obraz.*] Porţiunea anterioară a feţei, simetrică, formând peretele lateral al cavităţii bucale. Cuprinde în grosimea sa numeroşi muşchi pieloşi cu rol în diferitele expresii ale feţei, în *fizionomie.

OBSEDANT, adj. / obsédant, -e, adj. / obsessive. [*Lat.* ***obsidere*** *= a ocupa un loc, a asedia, de la* ***ob*** *= în faţă,* ***sedere*** *= a face să se aşeze la loc.*] Care revine în memorie şi se impune irezistibil atenţiei subiectului, care constituie cauza unei *obsesii. Ex.: idee o., zgomot o.

OBSERVANŢĂ, s. f. / observance, s. f. / observance. Capacitatea pacienţilor de a respecta tratamentul descris în protocol, în cazul unui studiu clinic. Pentru verificarea o. se dozează markeri biologici specifici în sânge sau în urină.

OBSERVANŢĂ TERAPEUTICĂ / observance thérapeutique / patient compliance. Respectarea prescripţiilor medicale medicamentoase de către pacient.

OBSERVAŢIE MEDICALĂ / observation médicale / case report. Descrierea scrisă a caracteristicilor clinice, a examenelor medicale, a tratamentelor şi a evoluţiei unui caz clinic.

OBSESIE, s. f. / obsession, s. f. / obsession. [*Lat.* ***obsessio, -onis*** *= asediere, de la* ***obsidere*** *= a ocupa un loc, a asedia (****ob*** *= în faţă;* ***sedere*** *= a face să se aşeze la loc).*] Prezenţa unor idei, amintiri sau acţiuni care se impun împotriva voinţei subiectului pe primul plan al gândirii, în orice moment, în ciuda caracterului absurd, recunoscut de subiect. Se disting trei mari tipuri de o.: 1) *O. ideative*: idei culpabilizante sau neplăcute care au ca subiect greşeli anterioare, fraze obscene, calcule mentale interminabile (*aritmomanie), îndoială permanentă etc. 2) *O. fobice*: teamă specifică de obiect sau de situaţie, existând în absenţa acestora, spre deosebire de *fobie. 3) *O. impulsive*: teama de a face un act reprobabil, mai mult sau mai puţin grav.

OBSTETRICAL, adj. / obstétrical, adj. / obstetrical. [*Lat.* ***obstetricius****, de la* ***obstetrix, -icis*** *= moaşă (****ob*** *= în faţa,* ***stare*** *= a sta).*] Care se află în relaţie cu sarcina şi naşterea.

OBSTETRICĂ, s. f. / obstétrique, s. f. / obstetrics. [*Lat.* ***obstetrix, -icis*** *= moaşă, de la* ***ob*** *= în faţa,* ***stare*** *= a sta.*] Ramură a medicinei care are ca domenii de studiu şi de activitate medicală specializată sarcina, naşterea şi perioada care urmează naşterii.

OBSTRUCŢIE, s. f. / obstruction, s. f. / obstruction. [*Lat.* ***obstructio, -onis*** *= obiect care împiedică vederea, de la* ***obstruere*** *= a bara, a construi în faţă.*] Obstacol funcţional (spasm) sau organic (intrinsec sau extrinsec) care împiedică circulaţia materiilor solide sau lichide la nivelul unui conduct din organism.

OBTURATOR, adj., s. n. / obturateur, -trice, adj., s. m. / obturator. [*Lat.* ***obturare*** *= a astupa.*] 1) Despre o structură naturală (anatomică) sau artificială care închide temporar sau definitiv o fantă, o deschidere. Ex.: membrană o., muşchi o., diafragm o. 2) Aparat, dispozitiv, placă etc. cu care pot fi realizate *obturaţii.

OBTURAŢIE, s. f. / obturation, s. f. / obturation. [*Lat.* ***obturatio, -onis*** *= astupare, de la* ***obturare*** *= a astupa.*] 1) Închiderea cu ajutorul unui aparat sau dispozitiv (obturator) a unei deschideri congenitale sau accidentale, îndeosebi la nivelul *bolţii palatine. 2) Ocluzia intestinului printr-un corp străin înghiţit sau introdus prin rect.

OBTURAŢIE DENTARĂ / obturation dentaire / filling. Rezultatul acţiunii de închidere ermetică a unei cavităţi dentare, pregătită în prealabil cu un material solid, care substituie datorită durităţii sale porţiunea absentă din dinte.

OCCIPITAL, adj., s. n. / occipital, -ale, -aux, adj., s. m. / occipital. [*Lat.* ***occiput, -itis*** *= ceafă.*] 1) Care se referă sau aparţine *occiputului. Ex.: regiune o., protuberanţă o. 2) *Lobul o.*: (v.). 3) *Osul o.*: v. tab. anat. - oase.

OCCIPUT, s. n. / occiput, s. m. / occiput. NA: occiput. [*Lat.* ***occiput, -itis*** *= ceafă.*] Regiunea posterioară a capului.

OCHELARI, s. m. pl. / verres correcteurs / eye-glasses, spectacles. [*Lat.* ***ocularis*** *= referitor la ochi, de la* ***oculus*** *= ochi.*] Dispozitiv optic format dintr-o pereche de lentile fixate într-o ramă, care se pune la ochi cu scopul de a corecta un defect de vedere, de a apăra ochii de praf sau de lumina prea puternică.

OCHI, s. m. / oeil, pl. yeux, s. m. / eye. NA: oculus, pl. oculi. [*Lat.* ***oculus*** *= ochi.*] Organul vederii, formaţiune anatomică pereche, alcătuită din *globul ocular şi anexele sale. V. glob ocular, cornee, sclerotică, cristalin, retină, nerv oculomotor, nerv optic, vedere.

OCHI DIRECTOR / oeil directeur / master eye. În vederea binoculară normală, o. dominant, care exercită o predominanţă fiziologică. Ex.: o. utilizat pentru a fixa mira (linia de ochire).

OCHI DE PISICĂ AMAUROTIC / oeil de chat amaurotique / cat's eye, amaurosis. *Cecitate unilaterală care se însoţeşte de un aspect strălucitor al pupilei. Se observă îndeosebi în *retinoblastom.

OCHI SIMPATIZANT / oeil sympathisant / sympathizing eye. O. nelezat, care va suferi alterări secundare în cursul *oftalmiei simpatice.

OCITOCIC, adj., s. n. / ocytocique, adj., s. m. / oxytocic. [*Gr.* ***okys*** *sau* ***oxys*** *= repede;* ***tokos*** *= naştere.*] (Substanţă) care stimulează contracţiile muşchiului neted uterin, determinând fie contracţii fazice, fie contractură uterină şi accelerând astfel travaliul. Contracţia miometrului comprimă sinusurile venoase locale, de unde utilizarea o. pentru oprirea unei *menoragii sau *metroragii.

OCITOCINĂ, s. f. / ocytocine, s. f. / oxytocin. [*Gr.* ***okys*** *sau* ***oxys*** *= repede;* ***tokos*** *= naştere; -ină.*] (DCI) Sin.: oxitocină (v.).

OCLUZAL, adj. / occlusal, adj. / morsal, occlusal. [*Lat.* ***occlusus*** *= închis, de la* ***occludere*** *= a închide şi* ***claudere*** *= a închide.*] Despre suprafaţa dintelui la nivelul căreia se realizează ocluzia (v. ocluzie, def. 3). Faţa o. a unui dinte se numeşte şi faţă triturantă.

OCLUZIE, s. f. / occlusion, s. f. / occlusion. [*Lat. medievală* ***occlusio, -onis****, de la* ***occludere*** *= a închide şi* ***claudere*** *= a închide.*] 1) *Obliterarea unui conduct sau a unui orificiu (ex.: o. colului uterin). 2) Reducerea dimensiunilor unei deschideri prin apropierea rebordurilor acesteia (ex.: o. fantei palpebrale, o. buzelor). 3) În stomatologie, o. se numeşte raportul static sau dinamic între arcadele dentare, indiferent de rapoartele mandibulotemporale. *O. dentară* reprezintă raportul stabilit prin contactul feţelor ocluzale a doi dinţi sau a două grupe de dinţi ai maxilarului superior şi, respectiv, ai mandibulei. O. dentară normală se numeşte şi eugnaţie. V. şi malocluzie.

OCLUZIE INTESTINALĂ / occlusion intestinale / ileus, intestinal occlusion. Oprirea tranzitului intestinal pentru materii fecale şi gaze. O. i. poate fi acută (cel mai frecvent) sau cronică, dinamică (prin spasm intestinal) sau mecanică, prin compresiune din exteriorul intestinului (strangulare prin bride, aderenţe, tumori de vecinătate) sau prin obliterarea lumenului intestinal. O. i. prin oprirea peristaltismului intestinal se numeşte *ileus paralitic. Sin.: ileus.

OCLUZIE OCULARĂ / occlusion oculaire / blinded eye. Acoperirea unui ochi pentru a solicita celălalt ochi (în *ambliopie) sau pentru a elimina una din imagini (în *diplopie).

OCLUZIV, adj. / occlusif, -ive, adj. / occlusive, occluding. [*Lat.* ***occlusus****, de la* ***occludere*** *= a închide şi* ***claudere*** *= a închide.*] Care se referă la *ocluzie, care o produce.

OCOPATIE, s. f. / ochopathie, s. f. / ocopathia. [*Gr.* ***okhos*** *= vehicul, car;* ***pathe*** *= boală.*] *Rău de transport terestru, spre deosebire de *naupatie.

OCRONOZĂ, s. f. / ochronose, s. f. / ochronosis. [*Gr.* ***okhros*** *= galben pal;* ***nosos*** *= boală.*] Stare patologică în care cartilajele, ţesutul conjunctiv şi uneori pielea au culoare brună. Cauze: excesul de fenoli în organism (în acest caz urina devine neagră în contact cu aerul) sau incapacitatea de metabolizare a acidului homogentizic (*alcaptonurie).

OCTOPAMINĂ, s. f. / octopamine, s. f. / octopamine. Analog structural al *noradrenalinei, care se acumulează în organism în cursul tratamentelor cu inhibitori ai *monoaminoxidazei şi acţionează ca un fals *neurotransmiţător la nivel sinaptic.

OCTREOTID, s. n. / octréotide, s. m. / octreotide. (DCI) Analog al *somatostatinei, octapeptid de sinteză cu o punte disulfurică localizată între aminoacizii 2 şi 7 ai lanţului peptidic. O. prezintă afinitate mare pentru receptorii somatostatinei, îndeosebi pentru receptorul de tip 2. El posedă aceleaşi proprietăţi inhibitoare ca şi somatostatina asupra secreţiei de TSH şi GH, fiind, de aceea, util în tratamentul adenoamelor hipofizare somatotrope şi tireotrope, ca şi în tratamentul tumorilor endocrine digestive. Durata lungă de viaţă (120 de minute) şi rezistenţa o. la enzimele de degradare permit administrarea sa subcutanată. O. radiomarcat este utilizat în *scintigrafia unor tumori neuroendocrine.

OCULAR, adj., s. n. / oculaire, adj., s. m. / ocular (1), eyepiece (2). [*Lat. ocularius = referitor la ochi, de la oculus = ochi.*] 1) Sin.: oftalmic (v.). 2) Parte a sistemului optic al unui microscop prin care observatorul priveşte pentru examinarea preparatului. V. şi microscop.

OCULOGIR, adj. / oculogyre, adj. / oculogyric. [*Lat. oculus = ochi; gyrare = a întoarce în cerc, de la gr. gyros, lat. gyrus = cerc.*] 1) Despre centrii nervoşi şi muşchii care au rol de rotaţie a globilor oculari. Sin.: oftalmogir. 2) Referitor la mişcarea rotatorie a globilor oculari.

OCULOMOTOR, adj. / oculomoteur, -trice, adj. / oculomotor. [*Lat. oculus = ochi; motor, -oris = cel care pune în mişcare, de la movere = a mişca.*] Cu referire la structurile anatomice cu rol în mobilitatea globului ocular (nerv, muşchi). V. tab. anat. - nervi şi tab. anat. - muşchi.

OCULOPALPEBRAL, adj. / oculo-palpébral, -ale, -aux, adj. / oculopalpebral. [*Lat. oculus = ochi; palpebralis = referitor la pleoapă, de la palpebra = pleoapă.*] Care implică ochiul şi pleoapa.

ODDIPATIE, s. f. / oddipathie, s. f. / oddipathia. [*Ruggero Oddi, medic italian, Bologna, 1864-1913; pathe = afecţiune.*] Termen generic desemnând toate afecţiunile sfincterului Oddi: tumori (*ampuloame), diverticule, reacţii la boli ale pancreasului, duodenului, căilor biliare (litiază). Aceste afecţiuni pot provoca la nivelul sfincterului Oddi tulburări ale funcţiei, infecţie, incontinenţă, obstrucţie sau scleroză stenozantă.

ODDITĂ, s. f. / oddite, s. f. / odditis. [*Ruggero Oddi, medic italian, Bologna, 1864-1913; -ită.*] Leziune inflamatorie a *sfincterului Oddi cu o simptomatologie asemănătoare celei a *litiazei coledociene. Uneori se însoţeşte de o insuficienţă pancreatică.

ODIHNĂ, s. f. / repos, s. m. / pause, rest. [*Bulg. otdihna = odihnă.*] Repaus psihofizic. *O. activă* înseamnă ceea ce spunea cândva George Enescu: "Odihneşte-te de o muncă prin altă muncă".

ODINOFAGIE, s. f. / odynophagie, s. f. / odynophagia. [*Gr. odyne = durere; phagein = a mânca.*] Dificultate în deglutiţie, însoţită de durere. Sin. parţial: disfagie (v.).

ODONTALGIE, s. f. / odontalgie, s. f. / odontalgia, toothache, odontia. [*Gr. odous, odontos = dinte; algos = durere.*] Orice senzaţie algică care se proiectează şi este resimţită la nivelul unuia sau mai multor dinţi.

ODONTOBLAST, s. n. / odontoblaste, s. m. / odontoblast. [*Gr. odous, odontos = dinte; blastos = germen.*] Element celular al *pulpei dentare, rezultat prin diferenţierea celulelor mezenchimale din papila germenului dentar, având rol în formarea *dentinei.

ODONTOCIE, s. f. / odontocie, s. f. / odontocia. [*Gr. odous, odontos = dinte; okys = repede.*] Diminuarea consistenţei dinţilor, care favorizează dezvoltarea cariilor. Este determinată de decalcifierea dinţilor.

ODONTOGENIE, s. f. / odontogénie, s. f. / odontogeny. [*Gr. odous, odontos = dinte; gennan = a produce.*] Formarea foliculilor dentari şi a dinţilor.

ODONTOID, adj. / odontoïde, adj. / odontoid. [*Gr. odous, odontos = dinte; eidos = formă.*] Care prezintă forma unui dinte. Ex.: apofiza o. a axisului.

ODONTOLIT, s. m. / odontolithe, s. m. / odontolith. [*Gr. odous, odontos = dinte; lithos = piatră.*] Concreţiune calcaroasă pe un dinte.

ODONTOLOGIE, s. f. / odontologie, s. f. / odontology. [*Gr. odous, odontos = dinte; logos = ştiinţă.*] Studiul dinţilor normali şi patologici.

ODONTOM, s. n. / odontome, s. m. / odontoma, odontome. [*Gr. odous, odontos = dinte; -oma.*] Sin.: dentom (v.).

ODONTOPOROZĂ, s. f. / odontoporose, s. f. / odontoporosis. [*Gr. odous, odontos = dinte; poros = piatră poroasă; -oză.*] *Distrofie dentară secundară (nervoasă sau neuroendocrină), caracterizată prin dezlipirea neregulată a smalţului coronar decalcifiat.

ODONTORADIONECROZĂ, s. f. / odontoradionécrose, s. f. / odontoradionecrosis. [*Gr. odous, odontos = dinte; lat. radius = rază; gr. nekrosis = mortificare, de la nekros = mort.*] Formă particulară de carie dentară survenită după iradierea maxilarelor în cursul *radioterapiei.

ODONTORAGIE, s. f. / odontorragie, s. f. / odontorrhagia. [*Gr. odous, odontos = dinte; rhegnynai = a ţâşni, a izbucni.*] Hemoragie cu originea la nivelul alveolelor dentare, după o extracţie dentară.

ODONTOSCLEROZĂ, s. f. / odontosclérose, s. f. / odontosclerosis. [*Gr. odous, odontos = dinte; sklerosis = întărire, de la skleros = tare, dur.*] Proces degenerativ sclerogen localizat la nivelul pulpei dentare.

ODORAT, s. n. / odorat, s. m. / smell. [*Lat. odoratus = simţul mirosului, de la odor, -oris = miros.*] Simţul prin care se percep mirosurile. Receptorii olfacţiei sunt localizaţi într-o regiune particulară a mucoasei nazale, membrana mucoasei olfactive, cu pigmentaţie galbenă. La câini şi la alte animale cu olfacţia foarte dezvoltată, regiunea acoperită prin această membrană este foarte întinsă. La om ea se rezumă doar la o arie de 5 cm^2, pe peretele cavităţii nazale, aproape de *septum*. Există 10-20 milioane de celule receptoare, fiecare receptor olfactiv fiind un neuron. Axonii neuronilor receptori ajung la lama ciuruită a etmoidului şi penetrează în bulbii olfactivi. Se afirmă că nu există zonă de proiecţie neocorticală pentru olfacţie, dar numeroase studii probează că semnificaţia simţului o. la om este mult mai extinsă decât s-ar presupune observând slaba reprezentare a receptorilor olfactivi. Sin.: miros.

ODORIMETRIE, s. f. / odorimétrie, s. f. / odorimetry. [*Lat. odor, -oris = miros; gr. metron = măsură.*] Determinarea gradului de percepere a senzaţiilor olfactive.

OENOLISM, s. n. / oenilisme, s. m. / (o)enilism. [*Gr. oinos = vin; -ism.*] Formă de alcoolism cronic prin abuz exclusiv de vin.

OENOMANIE, s. f. / oenomanie, s. f. / (o)enomania. [*Gr. oinos = vin; mania = nebunie.*] Impulsul morbid, tentaţia nestăpânită de a bea vin.

OESTRU. Var nerecomandată pentru estru (v.).

OFICINAL, adj. / officinal, -ale, -aux, adj. / officinal. [*Lat. officina = prăvălie, spaţiu, loc unde se prepară un produs.*] Despre medicamentele ale căror compoziţie şi mod de preparare sunt înscrise într-o farmacopee oficială, spre deosebire de preparatele *magistrale. Medicamentele o. se prepară în farmacie şi se pot elibera bolnavului imediat. Ant.: magistral.

OFIDISM, s. n. / ophidisme, s. m. / ophidism. [*Gr. ophidion = şarpe mic, dim. de la ophis, -eos = şarpe; -ism.*] Otrăvirea prin *venin de şarpe.

OFTALMIC, adj. / ophtalmique, adj. / ophthalmic. [*Gr. ophthalmikos = referitor la ochi, de la ophthalmos = ochi.*] Cu referire la ochi, în relaţie cu ochiul, îndeosebi din punct de vedere anatomic. Sin.: ocular (def. 1). Ex.: nerv o.

OFTALMIA ZĂPEZILOR / ophtalmie des neiges / snow blindness. *Keratoconjunctivită acută bilaterală determinată de acţiunea *radiaţiilor ultraviolete, prin expunerea la lumină cu ochii neprotejaţi în regiunile muntoase înalte. O. z. se manifestă prin *fotofobie, *blefarospasm şi lăcrimare, debutează în câteva ore de la expunere şi se vindecă în câteva zile.

OFTALMIE, s. f. / ophtalmie, s. f. / ophthalmia. [*Gr. ophthalmos = ochi.*] Orice afecţiune inflamatorie a ochiului. Termenul este utilizat îndeosebi pentru unele inflamaţii oculare severe, care interesează mai multe membrane ale ochiului sau globul ocular în totalitate.

OFTALMIE SIMPATICĂ / ophtalmie sympathique / sympathetic ophthalmia. *Uveită gravă a ochiului sănătos după o plagă penetrantă (chiar minimă, afectând doar *uveea) a celuilalt ochi. Nervul simpatic nu are nici un rol în o. s., iar termenul "simpatică" evocă doar suferinţa simultană a celor două organe simetrice. S-a demonstrat caracterul autoimun al acestei leziuni. Inflamaţia ochiului sănătos reprezintă o reacţie imună mediată celular, declanşată de antigeni normal sechestraţi, care sunt eliberaţi în urma leziunii traumatice a ochiului. S-a susţinut şi un mecanism de autoimunizare faţă de pigmentul uveal. V. şi sindrom Harada.

OFTALMODINAMOMETRIE, s. f. / ophtalmodynamométrie, s. f. / ophthalmodynamometry. [*Gr. ophthalmos = ochi; dynamis = forţă; metron = măsură.*] Determinarea presiunii sanguine în artera centrală a retinei, utilizând un *oftalmodinamometru (normal, 30-40 mmHg).

OFTALMODINAMOMETRU, s. n. / ophtalmodynamomètre, s. m. / ophthalmodynamometer. [*Gr. ophthalmos = ochi; dynamis = forţă; metron = măsură.*] Aparat utilizat în *oftalmodinamometrie, permiţând exercitarea unei presiuni progresive şi constant măsurabile asupra globului ocular.

OFTALMODINIE, s. f. / ophtalmodynie, s. f. / ophthalmodynia. [*Gr. ophthalmos = ochi; odyne = durere.*] Durere la nivelul globilor oculari.

OFTALMOGIR, adj. / ophtalmogyre, adj. / ophthalmogyric. [*Gr. ophthalmos = ochi; lat. gyrare = a întoarce în cerc, de la lat. gyrus, gr. gyros = cerc.*] Sin.: oculogir (v. def. 1).

OFTALMOLOGIE, s. f. / ophtalmologie, s. f. / ophthalmology. [*Gr. ophthalmos = ochi; logos = ştiinţă.*] Specialitate medicală având ca scop studiul, diagnosticul şi tratamentul afecţiunilor ochiului şi anexelor acestuia.

OFTALMOMALACIE, s. f. / ophtalmomalacie, s. f. / ophthalmomalacia. [*Gr. ophthalmos = ochi; malakia = înmuiere, de la malakus = moale.*] Atrofie a ochiului caracterizată prin hipotonie accentuată, cu diminuarea globului ocular. O. este întotdeauna consecutivă unei alte boli, de regulă de natură inflamatorie.

OFTALMOMETRIE, s. f. / ophtalmométrie, s. f. / ophthalmometry. [*Gr. ophthalmos = ochi; metron = măsură.*] Determinarea instrumentală a indicilor de refracţie de la nivelul diverselor medii ale ochilor şi, în special, a *astigmatismului cornean. Sin.: keratometrie.

OFTALMOMIAZĂ, s. f. / ophtalmomyase, s. f. / ophthalmomyasis. [*Gr. ophthalmos = ochi; myio = muscă; -ază.*] Infestare a ochiului sau a anexelor sale cu larve ale unor insecte *diptere (muşte).

OFTALMOMICOZĂ, s. f. / ophtalmomycose, s. f. / ophthalmomycosis, oculomycosis. [*Gr. ophthalmos = ochi; mykes, myketos = ciupercă; -oză.*] *Micoză a ochiului şi a anexelor sale.

OFTALMOPLASTIE, s. f. / ophtalmoplastie, s. f. / ophthalmoplasty. [*Gr. ophthalmos = ochi; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Intervenţie de chirurgie plastică asupra globului ocular sau/şi a anexelor acestuia.

OFTALMOPLEGIE, s. f. / ophtalmoplégie, s. f. / ophthalmoplegia. [*Gr. ophthalmos = ochi; plege = lovitură.*] Paralizia unuia sau mai multor muşchi motori ai globului ocular. Forme: 1) *O. exoftalmică* apare în cursul exoftalmiei basedowiene. 2) *O. externă*, paralizia muşchilor motori extraoculari. 3) *O. internă*, prin leziuni în nucleii de origine ai nervilor oculomotori. 4) *O. externă nucleară progresivă*, v. boală Graefe. V. şi în continuare.

OFTALMOPLEGIE EXTERNĂ NUCLEARĂ PROGRESIVĂ / ophtalmoplégie externe nucléaire progressive / nuclear progressive ophthalmoplegia. Sin.: boală Graefe (v.).

OFTALMOPLEGIE PSEUDONUCLEARĂ / ophtalmoplégie pseudonucléaire / pseudonuclear ophthalmoplegia. Sin.: sindrom Tilling-Wernicke (v.).

OFTALMOPLEGIE SUPRANUCLEARĂ PROGRESIVĂ / ophtalmoplégie supranucléaire progressive / progressive supranuclear palsy. Sin.: sindrom Steele-Richardson-Olzewski (v.).

OFTALMORAGIE, s. f. / ophtalmorragie, s. f. / ophtalmorrhagia. [*Gr. ophthalmos = ochi; rhegnynai = a ţâşni, a izbucni.*] Hemoragie oculară.

OFTALMOREACŢIE CALMETTE / ophtalmoréaction de Calmette / ophtalmic reaction. Sin.: reacţie oftalmică (v.).

OFTALMOSCOP, s. n. / ophtalmoscope, s. m. / ophthalmoscope. [*Gr. ophthalmos = ochi; skopos = observator, de la skopein = a vedea, a examina.*] Instrument pentru examinarea interiorului ochiului, îndeosebi a *fundului de ochi. Constă dintr-o oglindă cu un orificiu central, prin care examinatorul priveşte în interiorul ochiului. Ochiul este iluminat prin lumina reflectată de oglindă, care revine spre ochiul examinatorului prin orificiul oglinzii. V. şi oftalmoscopie.

OFTALMOSCOPIE, s. f. / ophtalmoscopie, s. f. / ophthalmoscopy. [*Gr. ophthalmos = ochi; skopia = examinare, de la skopein = a vedea, a examina.*] Metodă care permite, datorită transparenţei mediilor oculare, observarea directă a retinei, a papilei nervului optic şi parţial a coroidei, fiind posibilă, de asemenea, aprecierea transparenţei mediilor. O. permite aprecierea sistemului vascular retinian şi, prin comparaţie, a celui cerebral, examenul *fundului de ochi furnizând informaţii utile, în afara oftalmologiei, în neurologie, ca şi în cazul unor boli cu răsunet local, cum este hipertensiunea arterială. Examenul oftalmoscopic poate fi direct, indirect sau stereoscopic, când se obţine o imagine tridimensională. V. şi oftalmoscop.

OFTALMOSTAT, s. n. / ophtalmostat, s. m. / ophtalmostat. Instrument destinat îndepărtării pleoapelor şi fixării globului ocular pentru a permite practicarea unei operaţii la acest nivel.

OFTALMOTOMIE, s. f. / ophtalmotomie, s. f. / ophthalmotomy. [*Gr. ophthalmos = ochi; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Incizie chirurgicală la nivelul globului ocular.

OFTAT, s. n. / soupir, s. m. / sigh. [*Neogr. ahti = dorinţă arzătoare.*] Inspiraţie bruscă şi profundă, care întrerupe ritmul normal respirator; se însoţeşte de nelinişte, uneori de senzaţie de lipsă de aer. Exprimă dereglarea nervoasă a respiraţiei, "sindromul suspinului" fiind o formă a nevrozei respiratorii. Sin.: suspin

OGLINDĂ, s. f. / miroir, s. m. / mirror. [*Sl. oglendati = a se oglindi.*] Suprafaţă lucioasă, plană sau sferică, cu proprietatea de a reflecta lumina: 1) *O. dentară* are un mâner metalic şi o oglindă rotundă de 1,5-3 cm diametru. 2) *O. frontală*, în otorinolaringologie, plană, cu un orificiu central şi o sursă de lumină reflectată în cavităţile organelor studiate. 3) *O. laringiană*, cu care se face examinarea indirectă a laringelui.

4) *O. de schiascopie*, plană sau concavă, pentru examinarea refracţiei oculare.

OIDIOMICOZĂ, s. f. / oïdiomycose, s. f. / oidiomycosis. [*Lat. oidium, din gr. oon = ou; gr. mykes, myketos = ciupercă.*] Sin.: candidoză (v.).

OLECRAN, s. n. / olécrâne, s. m. / olecranon. NA: olecranon. [*Gr. olekranon = cot, de la olene = cot, kranion = craniu, cap.*] V. cubitus, tab. anat. - oase.

OLEOM, s. n. / oléome, s. m. / oleoma, oil granuloma. [*Lat. oleum = ulei; -oma.*] Nodul sau placard intradermic şi hipodermic rezultat consecutiv introducerii în piele a unui corp gras care nu se resoarbe şi care induce o reacţie de corp străin. Ţesutul de reacţie se poate extinde de-a lungul anilor şi poate eventual să ulcereze. O reacţie asemănătoare poate fi determinată de substanţe macromoleculare şi siliconi.

OLEOTORAX, s. n. / oléothorax, s. m. / oleothorax. [*Lat. oleum = ulei; lat. thorax, -icis, gr. thorax, -akos = torace.*] Injectarea unei substanţe uleioase intrapleural, în cursul *pneumotoraxului terapeutic. Scop: reducerea revărsatului şi împiedicarea simfizei.

OLFACTOMETRIE, s. f. / olfactométrie, s. f. / olfactometry. [*Lat. olfactus = miros; gr. metron = măsură.*] Determinarea gradului de sensibilitate a simţului mirosului.

OLFACTOTERAPIE, s. f. / olfactothérapie, s. f. / olfactotherapy. Metodă foarte nouă, elaborată datorită progreselor în studiul *olfacţiei. Constă în utilizarea mirosului pentru a ajuta pacienţii care prezintă tulburări de limbaj, de memorie şi de recunoaştere, să îşi reconstruiască amintirile pe baza memoriei olfactive. Se ştie că memoria olfactivă asociază percepţia mirosului condiţiilor în care aceasta se efectuează. Se conturează o adevărată imagistică mentală olfactivă, deoarece conservarea urmelor cerebrale ale senzaţiilor odorante se efectuează la mai multe niveluri, începând cu cortexul piriform, amigdală şi cortexul orbito-frontal. Alte zone implicate sunt în curs de identificare.

OLFACŢIE, s. f. / olfaction, s. f. / olfaction. [*Lat. olfactus = miros.*] 1) Funcţionarea aparatului olfactiv. V. odorat. 2) Denumire generică pentru procesele neurochimice care stau la baza simţului mirosului. 3) *O. hematogenă*, perceperea mirosurilor unor substanţe introduse în circulaţia sanguină. 4) *O. retrogradă*, perceperea mirosurilor de origine endogenă.

OLIGOAMNIOS, s. n. / oligoamnios, s. m. / oligohydramnios. [*Gr. oligos = puţin; amnion = membrană a fătului.*] Existenţa unei cantităţi de lichid amniotic sub 200 ml. Adesea coexistă cu malformaţii fetale, naşterea fiind prelungită. Sin.: oligohidramnios.

OLIGOANURIE, s. f. / oligo-anurie, s. f. / oligo-anuria. [*Gr. oligos = puţin; an - priv.; ouron = urină.*] Diminuarea extremă a *diurezei, la limita suprimării totale a acesteia.

OLIGOARTRITĂ, s. f. / oligo-arthrite, s. f. / oligoarthritis. Denumire discutabilă pentru o *artrită care afectează un număr mic de articulaţii.

OLIGOASTENOSPERMIE, s. f. / oligoasthénospermie, s. f. / oligoasthenospermia. [*Gr. oligos = puţin; asthenos = fără putere, de la a - priv., sthenos = forţă, putere; sperma, -atos = sământă.*] *Oligospermie asociată cu diminuarea mobilităţii *spermatozoizilor şi a duratei de viaţă a acestora.

OLIGOCITEMIE, s. f. / oligocytémie, s. f. / cytopenia. [*Gr. oligos = puţin; kytos = celulă; haima, -atos = sânge.*] Diminuarea numărului de eritrocite şi de leucocite din sânge. Uneori, termenul este utilizat (incorect) cu sensul de scădere a volumului eritrocitar total.

OLIGOCRANIE, s. f. / oligocranie, s. f. / oligocranium. Dezvoltare insuficientă a volumului craniului în raport cu cel al corpului. O. se traduce printr-o scădere a raportului craniosomatic.

OLIGODENDROCIT, s. n. / oligodendrocyte, s. m. / oligodendrocyte. [*Gr. oligos = puţin; dendron = arbore; kytos = celulă.*] Sin.: oligodendroglie (v.).

OLIGODENDROGLIE, s. f. / oligodendroglie, s. f. / oligodendroglia. [*Gr. oligos = puţin; dendron = arbore; glia = clei.*] Celulă de suport, mică, situată în jurul neuronilor, între fibrele nervoase (sateliţi perineurali) şi în lungul vaselor de sânge (sateliţi perivasculari). Sin.: oligodendrocit.

OLIGODENDROGLIOM, s. n. / oligodendrogliome, s. m. / oligodendroglioma. [*Gr. oligos = puţin; dendron = arbore; glia = clei; -oma.*] Formă de *gliom cu evoluţie frecvent malignă. Anatomopatologic, este format din celule mici, cu nucleu rotund (asemănătoare *oligodendrogliilor). Localizarea de predilecţie este reprezentată de *lobul parietal.

OLIGODINAMIC, adj. / oligodynamique, adj. / oligodynamic. [*Gr. oligos = puţin; dynamis = forţă.*] Care este activ în cantităţi foarte mici. Termenul este folosit îndeosebi cu referire la ionii metalelor grele (Hg^{2+}. Ag^{+}), pentru a descrie efectul toxic al acestora asupra celulelor organismului.

OLIGODIPSIE, s. f. / oligodipsie, s. f. / oligodipsia. [*Gr. oligos = puţin; dipsa = sete.*] Scădere normală a senzaţiei de sete.

OLIGODONŢIE, s. f. / oligodontie, s. f. / oligodontia. [*Gr. oligos = puţin; odous, odontos = dinte.*] Absenţa mai multor dinţi, asociată sau nu cu *displazie ectodermică ereditară, manifestată îndeosebi prin *hipotricoză şi *hipohidroză.

OLIGOELEMENT, s. n. / oligoélément, s. m. / trace element. [*Gr. oligos = puţin; lat. elementum = element.*] Denumire dată anumitor metale şi metaloide a căror prezenţă, în cantităţi extrem de mici, este indispensabilă în raţia alimentară. Enumerarea o.: fier, zinc, cupru, cobalt, crom, staniu, mangan, molibden, nichel, vanadiu, siliciu, fluor, iod, seleniu. Sin.: microelement.

OLIGOFAGIE, s. f. / oligophagie, s. f. / oligophagia. [*Gr. oligos = puţin; phagein = a mânca.*] Diminuare anormală a *alimentaţiei.

OLIGOFRENIE, s. f. / oligophrénie, s. f. / oligophrenia. [*Gr. oligos = puţin; phren, phrenos = spirit, minte.*] Oprirea sau insuficienta dezvoltare a facultăţilor mentale. Are trei stadii: *debilitate mentală, *imbecilitate şi *idioţie. Tipuri de o.: **o. fenilpiruvică*; **o. polidistrofică*.

OLIGOFRENIE FENILPIRUVICĂ / oligophrénie phénylpyruvique / phenylketonuria. Sin.: fenilcetonurie (v.).

OLIGOFRENIE POLIDISTROFICĂ / oligophrénie polydystrophique / polydystrophic oligophrenia. Sin.: boală Sanfilippo (v.).

OLIGOHIDRAMNION, s. n. / oligohydramnion, s. m. / oligohydramnion. [*Gr. oligos = puţin; hydor, hydatos = apă; amnion = membrană a fătului.*] Sin.: oligoamnios (v.).

OLIGOMENOREE, s. f. / oligoménorrhée, s. f. / oligomenorrh(o)ea. [*Gr. oligos = puţin; men, menos = lună; rhoia = curgere, de la rhein = a curge.*] Diminuarea frecvenţei şi/sau a volumului menstrelor.

OLIGOMER, s. m. / oligomère, s. m. / oligomer. [*Gr. oligos = puţin; meros = parte.*] Moleculă proteică alcătuită din mai multe subunităţi, reprezentate de lanţuri polipeptidice legate între ele prin legături non-covalente sau covalente. O. sunt denumiţi în funcţie de numărul subunităţilor: dimeri, trimeri, tetrameri, pentameri etc.

OLIGONUCLEOTID, s. n. / oligonucléotide, s. m. / oligonucleotide. [*Gr. oligos = puţin; lat. nucleus = sâmbure, nucleu.*] Secvenţă scurtă sintetică de ADN utilizată ca *sondă sau *amorsă în cursul reacţiilor de *hibridare moleculară. V. şi amorsă.

OLIGONUCLEOTID ANTISENS / oligonucléotide antisens / antisense oligonucleotide. *Oligonucleotid care blochează sinteza proteinelor oprind traducerea ARN mesager în proteine. Acest termen provine din denumirea _sens_ a ARN mesager normal. O. a. se găsesc la *procariote sau sunt sintetizate în scop terapeutic. Sin.: moleculă antisens.

OLIGOPEPTID, s. n. / oligopéptide, s. m. / oligopeptid. [_Gr. **oligos** = puţin; **peptos** = copt, digerat, de la **pepsein** = a găti._] *Peptid care include un număr mic de aminoacizi (sub 10).

OLIGOPNEE, s. f. / oligopnée, s. f. / oligopn(o)ea. [_Gr. **oligos** = puţin; **pnoia** = respiraţie, de la **pnein** = a respira._] Diminuare globală a *ventilaţiei pulmonare. Poate fi consecinţa unei afecţiuni a centrilor nervoşi respiratori, a muşchilor sau a scheletului toracic, a unui epanşament pleural masiv sau a unei obezităţi marcate. O. provoacă *hipercapnie.

OLIGOSIDEREMIE, s. f. / oligosiderémie, s. f. / oligosideraemia. [_Gr. **oligos** = puţin; **sideros** = fier; **haïma** = sânge._] Denumire istorică pentru *anemia hipocromă care apare la copiii mici, începând din luna a VI-a, din cauza unei carenţe în fier. Numărul de hematii este normal, dar conţinutul în hemoglobină al acestora este foarte redus. O. se vindecă prin terapie *marţială.

OLIGOSONDĂ, s. f. / oligosonde, s. f. / oligonucleotide probe. *Sondă genetică constituită dintr-o secvenţă de *oligonucleotid.

OLIGOSPERMIE, s. f. / oligospermie, s. f. / oligospermia. [_Gr. **oligos** = puţin; **sperma, -atos** = sământă._] 1) Scăderea numărului spermatozoizilor în ejaculat. 2) Cantitate mică de ejaculat, prin scăderea secreţiei prostatice. V. şi prostată, v. şi hipospermie.

OLIGOTRICHIE, s. f. / oligotrichie, s. f. / oligiotrichia. [_Gr. **oligos** = puţin; **thrix** = păr._] Dezvoltarea incompletă a sistemului pilos, care există doar sub formă de puf, fin şi subţire.

OLIGOTROFIE, s. f. / oligotrophie, s. f. / oligotrophy. [_Gr. **oligos** = puţin; **trophe** = hrană, nutriţie._] *Nutriţie deficientă.

OLIGOZAHARIDE, s. n. pl. / oligosaccharides, s. m. pl. / oligosaccharides. [_Gr. **oligos** = puţin; lat. **saccharum**, gr. **sakkharon** = zahăr._] Compus glucidic alcătuit dintr-un număr mic de unităţi monozaharidice.

OLIGOZAHARIDOZĂ, s. f. / oligosaccharidose, s. f. / oligosaccharidosis. [_Gr. **oligos** = puţin; lat. **saccharum**, gr. **sakkharon** = zahăr; -oză_] Denumire generică pentru un grup de boli ereditare cauzate de un deficit enzimatic şi caracterizate prin eliminare urinară permanentă de *oligozaharide. Sunt cuprinse o serie de boli ca *manozidoza, *fucozidoza, *sialidozele, alte afecţiuni din acest grup fiind în curs de descriere. Simptomele clinice sunt analoge celor din *mucopolizaharidoze, dar mai discrete.

OLIGO-1, 6- GLUCOZIDAZĂ, s. f. / oligo-1, 6-glucosidase, s. f. / oligo-1, 6-glucosidase. Enzimă intestinală care catalizează hidroliza *dextrinei în glucoză, încheind astfel degradarea *amidonului.

OLIGURIE, s. f. / oligurie, s. f. / oliguria. [_Gr. **oligos** = puţin; **ouron** = urină._] Diminuarea cantităţii de urină emisă în 24 de ore (sub 800 ml). Mecanisme: 1) scăderea filtratului glomerular; 2) creşterea reabsorbţiei tubulare; 3) blocarea parţială a scurgerii urinei spre vezică.

OLIVAR, adj. / olivaire, adj. / olivary. [_Lat. **olivarius** = de măsline, de la **oliva** = măslină._] 1) Care are forma unei olive, a unei măsline. 2) Care se referă la *oliva bulbară. Ex.: fascicul o.

OLIVĂ, s. f. / olive, s. f. / olive. NA: oliva. [_Lat. **oliva** = măslină._] Formaţiune anatomică proeminentă şi rotunjită. _O. bulbară_: fiecare din cei doi nuclei cenuşii ai bulbului, în conexiune cu căile vestibulare şi cerebeloase. _O. cerebeloasă_, sin.: nucleu dinţat (v.).

OMARTRITĂ, s. f. / omarthrite, s. f. / omarthritis. [_Gr. **omos** = umăr; **arthron** = articulaţie; -ită_] Inflamaţie a articulaţiei scapulohumerale, adică a umărului.

OMARTROZĂ, s. f. / omarthrose, s. f. / omarthritis. [_Gr. **omos** = umăr; **arthron** = articulaţie; -oză_] Artroză a articulaţiei umărului.

OMBILIC, s. n. / ombilic, s. m. / umbilicus, navei. NA: umbilicus. [_Lat. **umbilicus** = buric._] Cicatrice consecutivă căderii *cordonului ombilical, situată pe linia mediană a peretelui abdominal. O. marchează locul unde se află orificiul prin care treceau înainte de naştere organele care legau fătul la *placentă. Pop.: buric.

OMBILICARE, s. f. / ombilication, s. f. / umbilication. [_Lat. **umbilicus** = buric._] 1) Adâncitură în formă de *ombilic. 2) Procesul de formare a unei depresiuni, de formă asemănătoare ombilicului, în vârful unei papule, vezicule sau pustule. _O. mamelonului_ reprezintă înfundarea mamelonului în areola sânului.

OMBILICOPORTOGRAFIE, s. f. / ombilicoportographie, s. f. / umbilicoportography. [_Lat. **umbilicus** = buric; **porta** = poartă; gr. **graphein** = a scrie._] Examen radiografic al sistemului port după injectarea unui produs de contrast iodat hidrosolubil cu ajutorul unei sonde introduse la nivelul venei ombilicale, după denudarea şi recanalizarea acesteia.

OMENTAL, adj. / omental, -ale, -aux, adj. / omental. [_Lat. **omentum** = membrană care înfăşoară intestinele._] Care are relaţie cu *epiploonul.

OMENTITĂ, s. f. / omentite, s. f. / omentitis. [_Lat. **omentum** = membrană care înfăşoară intestinele; -ită_] Inflamaţie a *epiploonului.

OMENTECTOMIE, s. f. / omentectomie, s. f. / omentectomy. [_Lat. **omentum** = membrană care înfăşoară intestinele; gr. **ektome** = excizie._] Rezecţia chirurgicală a *marelui epiploon, parţială sau totală.

OMENTOPEXIE, s. f. / omentopexie, s. f. / omentopexy. [_Lat. **omentum** = membrană care înfăşoară intestinele; gr. **pexis** = fixare._] Fixarea chirurgicală a *marelui epiploon la peretele abdominal, în scopul creării unei anastomoze venoase porto-cave.

OMENTOPLASTIE, s. f. / omentoplastie, s. f. / omentoplasty. [_Lat. **omentum** = membrană care înfăşoară intestinele; gr. **plastos** = modelat, de la **plassein** = a forma, a modela._] Denumire generică a procedeelor prin care *marele epiploon este utilizat ca material în chirurgia abdominală sau în chirurgia plastică. Sin.: epiploplastie.

OMENTOTOMIE, s. f. / omentotomie, s. f. / omentotomy. [_Lat. **omentum** = membrană care înfăşoară intestinele; gr. **tome** = tăiere, secţiune, de la **temnein** = a tăia._] Incizie a *marelui epiploon, pentru a crea o cale de acces spre cavitatea situată posterior epiploanelor.

OMENTUM, s. n. / omentum, s. m. / omentum. NA: omentum. [_Lat. **omentum** = membrană care înfăşoară intestinele._] Sin.: epiploon (v.).

OMEPRAZOL, s. n. / oméprazole, s. m. / omeprazole. (DCI) Substanţă care acţionează ca inhibitor specific al pompei de protoni (H^+/K^+-ATP-ază) de la nivelul celulelor parietale gastrice. O. provoacă astfel o puternică suprimare a secreţiei acide, motiv pentru care este utilizat în tratamentul ulcerelor gastroduodenale evolutive.

OMFALECTOMIE, s. f. / omphalectomie, s. f. / omphalectomy. [_Gr. **omphalos** = ombilic; **ektome** = excizie._] În cura herniei ombilicale, operaţie prin care se extirpă sacul herniar şi învelişurile sale după reducerea conţinutului în cavitatea abdominală.

OMFALITĂ, s. f. / omphalite, s. f. / omphalitis. [_Gr. **omphalos** = ombilic; -ită_] Infecţie a *ombilicului produsă în perioada de cicatrizare a acestuia, deci în perioada neonatală. Este aproape întotdeauna consecinţa absenţei asepsiei în momentul ligaturii cordonului la naştere sau în cazul pansamentelor ulterioare.

OMFALOCEL, s. n. / omphalocèle, s. f. / omphalocele. [*Gr. **omphalos** = ombilic; **kele** = hernie, tumoră.*] V. hernie ombilicală.

OMFALOMEZENTERIC, adj. / omphalomésentérique, adj. / omphalomesenteric, omphalomesaraic. [*Gr. **omphalos** = ombilic; **mesos** = la mijloc; **enteron** = intestin.*] Care aparţine atât ombilicului, cât şi mezenterului.

OMFALORAGIE, s. f. / omphalorragie, s. f. / omphalorrhagia. Hemoragie la nivelul ombilicului.

OMFALOTOMIE, s. f. / omphalotomie, s. f. / omphalotomy. [*Gr. **omphalos** = ombilic; **tome** = secţiune.*] Secţionarea *cordonului ombilical.

OMNIPRACTICIAN, s. m. / omnipraticien, s. m. / general practitioner. [*Lat. **omnis** = orice, în totalitate; gr. **praktike** = practică, de la **prattein** = a acţiona.*] Medic practician, denumit mai frecvent medic de medicină generală, generalist sau medic de familie. Reprezintă pilonul asistenţei medicale primare. Sin.: generalist.

OMODINIE, s. f. / douleur scapulaire / omodynia. [*Gr. **omos** = umăr; **odyne** = durere.*] Sin.: scapulodinie (v.).

OMOGENAT, s. n. / homogènate, s. m. / homogenate. [*Gr. **homos** = acelaşi; **genos** = origine.*] Preparat tisular format din fragmente celulare rezultate în urma distrugerii membranelor citoplasmatice şi a organitelor intracelulare prin intermediul unei lame metalice ascuţite care se roteşte cu frecvenţă mare (dispozitivul utilizat fiind numit *omogenizator Potter).

OMOGENIZATOR POTTER / appareil de Potter / Potter's homogenizer. Aparat folosit pentru distrugerea netraumatizantă a ţesuturilor, în vederea separării componentelor lor celulare. Este alcătuit dintr-un tub îngust de sticlă şi un piston acţionat de un motor cu turaţie mare. Pistonul se afundă progresiv în interiorul tubului, determinând distrugerea celulelor, dar nu şi a componentelor intracelulare (nuclee, mitocondrii). Organitele vor putea fi ulterior separate prin *ultracentrifugare.

OMOLOG, adj. / homologue, adj. / homologous. [*Gr. **homologos** = în armonie, de la **homos** = acelaşi, **logos** = raport, relaţie.*] 1) În anatomia comparată, despre părţile corpului care corespund la diferite specii. Ex.: membrele anterioare ale mamiferelor sunt o. Sin.: homeomorf. 2) În imunologie, despre ţesuturile, celulele, serul sanguin etc. aparţinând unui individ de aceeaşi specie, dar dintr-o linie diferită (deci, cu un patrimoniu genetic diferit) celei a subiectului considerat. Sin.: alogenic.

OMOLOGIE, s. f. / homologie, s. f. / homology. [*Gr. **homologos** = în armonie, de la **homos** = acelaşi, **logos** = raport, relaţie.*] Similitudine a secvenţelor primare de aminoacizi ale unor proteine sau a secvenţelor de baze ale unor gene. O. pot semnifica o origine comună în cursul evoluţiei. În cazul proteinelor, aceleaşi o. pot sugera o origine genetică comună sau, eventual, funcţii similare.

OMONIM, adj. / homonyme, adj. / homonymous. [*Lat. **homonymus** = omonim, din gr. **homos** = acelaşi, **onyma** = nume.*] În afară de semnificaţia din limbajul comun: despre o leziune sau o tulburare care afectează două organe situate de aceeaşi parte, adică, ambele la dreapta sau la stânga faţă de planul median.

OMOPLAT, s. n. / omoplate, s. f. / scapula. [*Gr. **omoplate** = omoplat.*] Sin.: scapula (v.).

OMUŞOR, s. n. / luette du voile du palais / pendulous palate. NA: uvula palatina. [*Lat. **homo, -inis** = om; **-uşor**.*] Sin. pop pentru uetă (v.).

ONANIE, s. f. / onanisme, s. m. / onanism, coitus interruptus. [***Onan*** *= personaj biblic, fiul lui Iuda, căruia i se atribuie această plăcere sexuală solitară (Biblia; Geneza, XXXVIII, 9).*] Var.: onanism. Sin.: masturbaţie (v.). *O. conjugală*: coitul incomplet.

ONANISM. Var. pentru onanie (v.).

ONCOCERCOM, s. n. / onchocercome, s. m. / onchocercoma. [*Gr. **onkos** = curbură, croşet; **kerkos** = coadă; **-oma**.*] Nodul indolor, neaderent la piele, dur, de consistenţă fibroasă şi lipsit de reacţie inflamatorie. De obicei multiplu, conţine cel puţin un mascul şi o femelă de *Onchocerca volvulus*. V. oncocercoză.

ONCOCERCOZĂ, s. f. / onchocercose, s. f. / onchocerciasis, onchocercosis. [*Gr. **onkos** = curbură, croşet; **kerkos** = coadă; **-oză**.*] *Filarioză provocată de *Onchocerca volvulus*, răspândită în unele zone subtropicale. Se caracterizează prin trei tipuri de leziuni: noduli sau *oncocercoame, leziuni cutanate pruriginoase acute sau cronice (*erizipel, *lichenificare, *pahidermie, *xerodermie, *acromie parazitară) sau/şi leziuni oculare, uneori cu evoluţie spre *cecitate. Acestea din urmă determină gravitatea bolii. Sin.: boală Robles.

ONCOCIT, s. n. / oncocyte, s. m. / oncocyte. [*Gr. **onkos** = masă, tumoră; **kytos** = celulă.*] Celulă epitelială glandulară caracterizată printr-un nucleu mic, dens şi o citoplasmă acidofilă, foarte bogată în *mitocondrii, observabile în microscopie electronică prin transmisie.

ONCOCITOM, s. n. / oncocytome, s. m. / oncocytoma. [*Gr. **onkos** = masă, tumoră; **kytos** = celulă; **-oma**.*] Neoplasm benign format electiv din oncocite. O. se poate localiza îndeosebi la nivelul tiroidei, glandelor salivare, bronhiilor şi rinichilor.

ONCOGEN, adj. / oncogène, adj. / oncogenic. [*Gr. **onkos** = masă, tumoră; **gennan** = a produce.*] Sin.: cancerigen (v. def. 1). Ex.: virus o.

ONCOGENĂ, s. f. / oncogène, s. m. / oncogene. [*Gr. **onkos** = masă, tumoră; **genos** = neam, urmaş, generaţie sau **gennan** = a produce.*] Una din numeroasele gene care, în anumite circumstanţe, mai ales consecutiv unor modificări calitative (*mutaţie) sau cantitative (dereglare, hiperexpresie) participă la una dintre etapele transformării celulare maligne. Se deosebesc: *o. virale* şi *o. celulare. O. virale* (*v-onc*) sunt prezente în *retrovirusuri. *O. celulare* (*c-onc*) reprezintă forme mutante ale unei gene normale (*protooncogene) implicate în controlul creşterii sau al diviziunii celulare. Au fost descrise numeroase o., stabilindu-se mijloacele de identificare ale acestora, ca şi o serie de cancere asociate (sau posibil asociate) cu o anumită o. V. şi antioncogenă.

ONCOGENEZĂ, s. f. / oncogenèse, s. f. / oncogenesis. [*Gr. **onkos** = masă, tumoră; **genesis** = producere, de la **gennan** = a produce.*] Sin:. cancerogeneză. (v.).

ONCOGRAF, s. n. / oncographe, s. m. / oncograph. [*Gr. **onkos** = masă, tumoră; **graphein** = a scrie.*] Aparat pentru măsurarea variaţiilor de volum ale unui organ oarecare, ca urmare a modificărilor sale vasculare.

ONCOLIPID, s. n. / oncolipide, s. m. / oncolipid. [*Gr. **onkos** = masă, tumoră; **lipos** = grăsime.*] Denumire generică pentru lipoproteinele, cu structură variată, neindividualizată, decelate în serul sanguin provenind de la unii pacienţi afectaţi de un cancer.

ONCOLOGIE, s. f. / oncologie, s. f. / oncology. [*Gr. **onkos** = masă, tumoră; **logos** = ştiinţă.*] Domeniu al medicinei care se ocupă cu studiul tumorilor maligne. Se disting: *o. generală*, care cuprinde descrierea biologiei moleculare a cancerului, ca şi principiile de diagnostic şi tratament, şi *o. clinică*, adică aplicaţiile o. generale în diferite specializări medicale şi chirurgicale.

ONCOSTATIC, adj. / oncostatique, adj. / oncostatic. [*Gr. **onkos** = masă, tumoră; **statikos** = care opreşte, de la **istanoi** = a plasa, a face să ţină.*] Despre un agent fizic sau chimic (medicament) care opreşte evoluţia unei tumori.

ONCOTIC, adj. / oncotique, adj. / oncotic. [*Gr. onkos = masă, tumoră.*] V. presiune oncotică.

ONCOVIRUS, s. n. / oncovirus, s. m. / oncovirus. [*Gr. onkos = masă, tumoră; lat. virus = venin, otravă.*] Virus din familia *Retroviridae, alcătuind o subfamilie care include virusurile tumorii mamare la şoarece (virusul Bitner), ale leucemiilor şi sarcoamelor aviare (sarcomul Rous), ale leucemiilor şi sarcoamelor de la şoarece, pisică, babuin, gibon (virusul Raucher, virusul Moloney). O. există sub două stări: 1) *Virus* cu genom ARN, cu anvelopă şi infecţios. 2) *Provirus* integrat în ADN-ul cromozomial al celulei infectate şi transmis asemenea unei gene celulare.

ONCŢIUNE, s. f. / onction, s. f. / unction, inunction. [*Lat. unctio, -onis = ungere, de la ungere = a unge.*] Acţiune de ungere cu un ulei, o pomadă, o alifie.

ONDULAŢIE EPIGASTRICĂ / ondulation épigastrique / peristaltic wave. Fenomen observat în *stenoza pilorică, constând într-o ondulaţie a peretelui abdominal care se propagă de la stânga la dreapta. O. e. este determinată de un gen de spasm clonic al tunicilor musculare ale stomacului, ca o reacţie împotriva obstacolului piloric.

ONICATROFIE, s. f. / onycatrophie, s. f. / onycatrophia. [*Gr. onyx, onykhos = unghie; a - priv.; trophe = hrană, nutriţie.*] Subţierea unghiei, care ia un aspect papiraceu, cu suprafaţa ondulată.

ONICODISPLAZIE, s. f. / onychodysplasie, s. f. / onychodysplasia. [*Gr. onyx, onykhos = unghie; dys = greu, dificil; plasis = modelare, de la plassein = a forma, a modela.*] Sin.: sindromul unghii-rotule. (v.).

ONICODISTROFIE, s. f. / onychodystrophie, s. f. / onychodystrophy. [*Gr. onyx, onykhos = unghie; dys = greu, dificil; trophe = hrană, nutriţie.*] *Distrofie a unghiilor care poate apărea fie ca un defect congenital, fie ca urmare a altor boli dobândite.

ONICOFAGIE, s. f. / onychophagie, s. f. / onychophagy. [*Gr. onyx, onykhos = unghie; phagein = a mânca.*] Tic nervos, mai frecvent la copii, de roadere continuă a unghiilor. Sin.: titilomanie.

ONICOGRAFIE, s. f. / onychographie, s. f. / onycography. Măsurarea şi înregistrarea presiunii de la nivelul vaselor ungveale (puls ungveal) cu ajutorul unui instrument denumit onicograf, analog *sfigmografului.

ONICOGRIFOZĂ, s. f. / onychogryphose, s. f. / onychogryposis. [*Gr. onyx, onykhos = unghie; fr. griffe, din fr. veche grif = labă; -oză.*] Creştere anormală a unghiilor, care se curbează uşor posterior sau anterior. Se observă la degetele picioarelor, îndeosebi la vârstnici, dar şi în *nevrite sau în cazul prezenţei *varicelor. Sin.: onicogripoză.

ONICOGRIPOZĂ, s. f. / onychogrypose, s. f. / onychogryposis. [*Gr. onyx, onykhos = unghie; gr. gryposis = îndoire, încovoiere; -oză.*] Sin.: onicogrifoză (v.).

ONICOLIZĂ, s. f. / onycholyse, s. f. / onycholysis. [*Gr. onyx, onykhos = unghie; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge.*] Dezlipire spontană a unghiei din patul său. Formă profesională: o. semilunară a spălătoreselor.

ONICOMADEZĂ, s. f. / onychomadèse, s. f. / onychomadesis. [*Gr. onyx = unghie; madesis = căderea părului.*] Căderea spontană a unghiei începând cu matricea, care însă nu ajunge la *onicoliză.

ONICOMICOZĂ, s. f. / onychomycose, s. f. / onychomycosis. [*Gr. onyx, onykhos = unghie; mykes, myketos = ciupercă; -oză.*] Leziune produsă la nivelul unghiilor de o ciupercă parazită, fie *Acharion schoenleinii*, fie un *Trichophyton*.

ONICOPATIE, s. f. / onychopathie, s. f. / onychopathy. [*Gr. onyx, onykhos = unghie; pathos = boală.*] Termen generic pentru orice boală a unghiilor. V. şi onicoză.

ONICOREXIS, s. n. / onychorrhexis, s. f. / onychorrhexis. [*Gr. onyx, onykhos = unghie; rhexis = ruptură, destrămare.*] Fragilitatea şi subţierea unghiilor, consecinţă a unor fisuri longitudinale prin: traumatisme, îmbolnăviri profesionale, eczemă, peladă.

ONICOSCHIZIE, s. f. / onycoschizie, s. f. / onycoschizia. [*Gr. onyx, onykhos = unghie; skhisis = despicătură, de la skhizein = a despica.*] Decolare sau fisurare a unghiilor.

ONICOZĂ, s. f. / onychose, s. f. / onychosis. [*Gr. onyx, onykhos = unghie; -oză.*] Orice tulburare distrofică a unghiilor.

ONIRIC, adj. / onirique, adj. / oniric. [*Gr. oneiros = vis.*] Care se află în relaţie cu visele.

ONIRISM, s. n. / onirisme, s. m. / oneirism. [*Gr. oneiros = vis; -ism.*] Complex de simptome psihice, subacute sau acute, care apar într-un context de *confuzie mentală. Se caracterizează prin *halucinaţii: vizuale, ale sensibilităţii generale sau la nivel muscular (senzaţie de cădere, de deplasare rapidă), cenestezice, uneori auditive. O. poate fi provocat de intoxicaţia alcoolică. Sin.: delir oniric.

ONIROANALIZĂ, s. f. / oniro-analyse, s. f. / oneiroanalysis. Explorarea subconştientului prin studiul viselor provocate de anumite substanţe care tulbură activitatea mentală (de ex., *haşiş,*mescalină).

ONIROGEN, adj., s. n. / onirogène, adj., s. m. / oneirogenic. [*Gr. oneiros = vis; gennan = a genera.*] 1) Adj. Care provoacă vise. 2) S. n. Substanţă care posedă această proprietate.

ONIROID, adj. / oniroïde, adj. / oneiroid, oniroid. [*Gr. oneiros = vis; eidos = formă.*] Despre o stare psihică, acută sau subacută, apropiată de vis, însoţită de scăderea vigilenţei, în cadrul căreia apar iluzii, halucinaţii pe care subiectul le conştientizează, într-o atmosferă de angoasă şi depersonalizare.

ONIXIS, s. n. / onyxis, s. m. / onyxis. [*Gr. onyx, onykhos = unghie.*] Afectare a unghiilor determinată de inflamaţia dermului subungheal, cel mai frecvent din cauza *dermatofitelor.

ONOMATOMANIE, s. f. / onomatomanie, s. f. / onomatomania. [*Gr. onoma, -atos = denumire; mania = nebunie.*] Tendinţă obsesivă a unui subiect de a-şi aminti numele tuturor persoanelor pe care acesta le-a văzut şi le-a cunoscut cândva.

ONTOGENETIC, adj. / ontogénétique, adj. / ontogenetic. [*Gr. on, ontos = fiinţă; gennan = a produce.*] Referitor la *ontogeneză.

ONTOGENEZĂ, s. f. / ontogenèse, s. f. / ontogeny. [*Gr. on, ontos = fiinţă; genesis = producere, de la gennan = a produce.*] Dezvoltarea individului de la concepţie până la maturitate. Etapele o. reproduc în esenţă pe cele ale filogeniei. "Ontogenia repetă filogenia" (Haeckel). Sin.: ontogenie.

ONTOGENIE, s. f. / ontogénie, s. f. / ontogeny. [*Gr. on, ontos = fiinţă; gennan = a produce.*] Sin.: ontogeneză (v.).

ONYCHAUXIS, s. n. / onychauxis, s. m. / onychauxis. [*Gr. onyx = unghie; auxe = creştere.*] Hipertrofie congenitală sau dobândită a unghiilor, care se dezvoltă proporţional în toate direcţiile.

OOCHINET, s. n. / oocinète, s. m. / ookinete. [*Gr. oon = ou; kinetos = mobil, de la kinein = a mişca.*] Stadiu în dezvoltarea parazitului *malariei, după fecundarea macrogametului femel de unul din microgameţi. Se petrece în stomacul insectei vectoare (ţânţar).

OOCHIST, s. n. / oocyste, s. m. / oocyst. [*Gr. oon = ou; kystis = sac, vezică.*] Stadiu evolutiv din ciclul sporogonic al paraziţilor din genul *Plasmodium*, caracterizat printr-o formaţiune chistică, sferică, refringentă, derivată din zigot şi găzduită în stomacul ţânţarului anofei. În urma fazei trofice de dezintegrare a o. (cu durata de 12-16 zile), se formează *sporozoiţi.

OOCIT, s. n. / oocyte, s. m. / ovocyte. [*Gr. oon = ou; kytos = celulă.*] Sin.: ovocit (v.).

OOFORECTOMIE, s. f. / oophorectomie, s. f. / oophorectomy. [*Gr. oophoros = ovar, de la oon = ou, pherein = a purta; ektome = excizie.*] Sin.: ovariectomie (v.).

OOFORITĂ, s. f. / oophorite, s. f. / oophoritis. [*Gr. oophoros = ovar, de la oon = ou, pherein = a purta; -ită.*] Sin.: ovarită (v.).

OOFOROPEXIE, s. f. / oophoropexie, s. f. / oophoropexy. [*Gr. oophoros = ovar, de la oon = ou, pherein = a purta; pexis = fixare.*] Sin.: ovariopexie (v.).

OOFORORAFIE, s. f. / oophororraphie, s. f. / oophororrhaphy. [*Gr. oophoros = ovar, de la oon = ou, pherein = a purta; rhaphe = sutură.*] Suturarea chirurgicală a ovarului.

OOFOROSALPINGECTOMIE, s. f. / oophoro-salpingectomie, s. f. / oophorosalpingectomy. Sin.: salpingoovariectomie (v.).

OOGENEZĂ, s. f. / oogenèse, s. f. / oogenesis. [*Gr. oon = ou; genesis = producere, de la gennan = a produce.*] Procesul originii, dezvoltării şi formării ovulului şi prepararea sa pentru fecundare.

OPACIFIANT, adj., s. m. / opacifiant, -e, adj., s. m. / contrast medium. [*Lat. opacus = umbrit, întunecos; facere = a face.*] 1) Care produce *opacifiere. 2) Sin.: mediu de contrast (v.).

OPACIFIERE, s. f. / opacification, s. f. / opacification. [*Lat. opacus = umbrit, întunecos; facere = a face.*] 1) Acţiunea de introducere a unei substanţe de contrast, opacă la raze X, într-un organ cavitar sau într-un conduct, cu scopul de a le face vizibile în cursul examenului radiologic. 2) Procesul de modificare a transparenţei normale a *corneei sau a *cristalinului, ca urmare a unei leziuni cicatriceale. În cazul corneei, în funcţie de extensia şi grosimea o. se disting mai multe tipuri de leziuni: *albugo, *leucom, *nefelion.

OPACITATE, s. f. / opacité, s. f. / opacity. [*Lat. opacitas, -atis = umbră, întunecime, de la opacus = umbrit, întunecos.*] 1) Proprietatea unui corp de a nu putea fi străbătut de anumite radiaţii. 2) Zonă densă, clară-transparentă pe radiografie şi gri-întunecată la radioscopie care traduce la nivelul imaginii radiologice o regiune în care radiaţiile X sunt absorbite mai puternic decât în regiunile învecinate. De obicei, o. se referă la o zonă în care transparenţa pulmonară este diminuată, de regulă din cauza unui exsudat alveolar sau a dezvoltării unei mase celulare interstiţiale. În funcţie de dimensiuni se deosebesc: o. micronodulare, o. macronodulare şi o. întinse. 3) Zonă opacă sau lipsită de transparenţă situată la nivelul *corneei sau *cristalinului. V. şi opacifiere def. 2.

OPALESCENT, adj. / opalescent, -e, adj. / opalescent. [*Lat. opalus = opal, piatră semipreţioasă cu luciu sticlos, incoloră sau variat colorată.*] Despre un mediu, de obicei lichid, care are un aspect lăptos sau roşcat când este privit prin transparenţă şi albăstrui când este observat lateral. Ex.: ser o.

OPĂRIRE, s. f. / echauffure, s. f. / diaper rush. [*Bulg. oparja, sârbă, croată opariti = a opări.*] Arsură provocată de lichide fierbinţi sau de vapori supraîncălziţi.

OPERATOR, s. m. / opérateur, s. m. / operator. [*Lat. operator, -oris = lucrător, de la operari = a lucra şi opus, operis = muncă, lucrare.*] Genă coordonatoare care, asociată cu genele de structură, constituie *operonul.

OPERAŢIE, s. f. / opération, s. f. / operation. [*Lat. operatio, -onis = lucrare, operaţie, de la operari = a lucra şi opus, operis = muncă, lucrare.*] Act medical efectuat de chirurg cu mâinile sale şi cu ajutorul unor instrumente adecvate, în vederea tratamentului chirurgical al unor afecţiuni diverse, pentru care acesta este indicat. V. şi procedeu def. 1. V. în continuare.

OPERAŢIE ALBEE. [*Fred Houdlett Albee, chirurg american, New York, 1876-1945.*] O. practicată pentru anchiloza şoldului.

OPERAŢIE BABCOCK. [*William Wayne Babcock, chirurg american, Philadelphia, 1872-1963.*] Tehnică de eradicare a venelor varicoase prin extirparea venei safene.

OPERAŢIE BASSINI. [*Eduardo Bassini, chirurg italian, profesor (succesiv) la Pavia, Genova şi Padova 1884-1924.*] Reparaţie plastică a *herniei inghinale.

OPERAŢIE BILLROTH. [*Christian Albert Theodor Billroth, chirurg german, profesor la Zürich, Viena, 1829-1894.*] Rezecţia parţială a stomacului, cu anastomoză la duoden (*Billroth I*) sau la jejun (*Billroth II*).

OPERAŢIE BIRBER-JIANU. [*Birber; Amza Jianu, chirurg român, Bucureşti, 1881-1959.*] Procedeu de esofagoplastie cu material cutanat.

OPERAŢIE BRUNSCHWIG. [*Alexander Brunschwig, chirurg american, Chicago, 1901-1969.*] Pancreatoduodenectomie efectuată în doi timpi.

OPERAŢIE CALDWELL-LUC. [*George Walter Caldwell, otolog american, 1834-1918; Henry Luc, otorinolaringolog francez, Paris, 1855-1925.*] O. de deschidere a sinusului maxilar prin intermediul unei incizii la nivelul fosei supradentare de la nivelul premolarilor. Se practică în scopul îndepărtării rădăcinilor dentare sau a ţesutului anormal de la nivelul sinusului.

OPERAŢIE CEZARIANĂ / opération césarienne / caesarean section. V. cezariană.

OPERAŢIE DANIELOPOLU. [*Daniel Danielopolu, fiziolog, farmacolog şi clinician român, profesor de medicină internă la Bucureşti, 1884-1955.*] Intervenţie chirurgicală efectuată în scopul suprimării durerilor din *angina pectorală. Constă în secţionarea simpaticului cervical deasupra ganglionului stelat unilateral (stânga) sau bilateral, ca şi a ramurilor destinate inimii ale simpaticului şi ale pneumogastricului.

OPERAŢIE DAVIEL. [*Jaques Daviel, oftalmolog francez, Paris, 1696-1762.*] Extracţie a *cataractei prin incizia corneei, fără secţionarea irisului.

OPERAŢIE DRAGSTEDT. [*Lester Reynold Dragstedt, chirurg american, n. 1893.*] Vagotomie bilaterală în scopul suprimării secreţiei gastrice.

OPERAŢIE DÜHRSSEN. [*Jacobus Alfred Dührssen, ginecolog german, profesor la Berlin, 1862-1933.*] Fixarea vaginală a uterului.

OPERAŢIE DUPLAY. [*Simon Emmanuel Duplay, chirurg francez, Paris, 1836-1924.*] Metodă de chirurgie plastică destinată corectării malformaţiilor congenitale ale penisului (*epispadias sau *hipospadias).

OPERAŢIE ECK / opération de von Eck / Eck's fistula. [*Nikolai von Eck, medic rus, 1849-1917.*] Tehnică operatorie utilizată pentru reducerea hipertensiunii portale. Constă în anastomoza termino-laterală sau latero-laterală între vena portă şi vena cavă inferioară. În clinică se foloseşte termenul de anastomoză portocavă.

OPERAŢIE FOTHERGILL. [*William Eduard Fothergill, ginecolog englez, Manchester, 1865-1926.*] O. pentru corectarea prolapsului uterin prin fixarea la ligamentele cardinale. Sin.: operaţie Manchester.

OPERAŢIE FRÉDET-RAMSTEDT. [*Pierre Auguste Frédet, chirurg francez, 1870-1946; William Conrad Ramstedt, chirurg german, profesor la Münster, 1867-1963.*] Incizia chirurgicală a sfincterului piloric, efectuată în scopul corectării stenozei congenitale a acestuia. Sin.: operaţie Ramstedt.

OPERAŢIE FREYER. [*Sir Peter Johnston Freyer, chirurg militar englez, 1851-1921.*] Metodă chirurgicală care constă în enuclearea suprapubiană a prostatei hipertrofiate.

OPERAŢIE GONIN. [*Jules Gonin, oftalmolog elveţian, profesor la Lausanne, 1870-1935.*] Termocauterizarea fisurilor retiniene practicată în cazul *dezlipirii de retină, prin incizia *sclerei.

OPERAŢIE GRIGORIU. *Histeropexie prin includerea corpului uterin în teaca muşchilor drepţi abdominali.

OPERAŢIE GROSS. [*Robert Edward Gross, chirurg american, Boston, n. 1905.*] Tehnică chirurgicală folosită pentru corectarea *omfalocelului.

OPERAŢIE HALSTED. [*William Steward Halsted, chirurg american, Baltimore, 1852-1922.*] 1) Amputaţie largă a sânului, cu ablaţia muşchilor pectorali şi îndepărtarea ganglionilor axilari, în cancerul mamar. 2) Cură radicală a *herniei inghinale.

OPERAŢIE HEYROVSKI / opération de Heyrovski / Heyrovski's operation. Sin.: esofago-gastrostomie (v.).

OPERAŢIE HOLTH. [*Sören Holth, oftalmolog norvegian, Oslo, 1863-1937.*] Sin.: *iridenclezis* (v.).

OPERAŢIE IONESCU. [*Thoma Ionescu, chirurg român, profesor la Bucureşti, 1860-1926.*] Histerectomie totală lărgită, cu evidare iliolombopelviană, cu extirparea tuturor grupelor ganglionare şi a ţesutului conjunctiv din pelvis de la aortă în jos, în cancerul de col uterin.

OPERAŢIE JUVARA. [*Ernest Juvara, chirurg român, Bucureşti, 1870-1933.*] 1) Tehnică operatorie în subluxaţia coxofemurală. 2) Rezecţia osteoplastică a genunchiului în tumorile extremităţii inferioare a femurului. 3) Osteosinteză cu fixator extern Juvara.

OPERAŢIE KELLY-KING. [*Joseph Dominic Kelly, otorinolog american, New York, n. 1888; King.*] Fixarea chirurgicală a cartilajului sau a muşchiului aritenoid. Sin.: aritenoidopexie.

OPERAŢIE KRASKE. [*Paul Kraske, chirurg german, Freiburg, 1851-1930.*] Îndepărtarea coccisului şi a unei părţi din sacrum, pentru a permite abordarea tumorii în caz de carcinom rectal.

OPERAŢIE LAGRANGE. [*Pierre Félix Lagrange, oftalmolog francez, profesor la Bordeaux, 1857-1928.*] Sin.: sclerectoiridectomie (v.).

OPERAŢIE LE FORT. [*Léon Clément Le Fort, chirurg şi anatomist francez, 1829-1893.*] Tehnică operatorie efectuată pentru corectarea prolapsului uterin. Constă în suturarea pereţilor anterior şi posterior de-a lungul liniei mediane.

OPERAŢIE LORENZ [*Adolf Lorenz, chirurg ortoped austriac, Viena, 1854-1946.*] O. pentru *luxaţia congenitală a şoldului.

OPERAŢIE MACEWEN. [*Sir William Macewen, chirurg englez, Glasgow, 1848-1924.*] Secţionarea supracondiliană a femurului în **genu valgum*.

OPERAŢIE MANCHESTER. [*Manchester, oraş în Marea Britanie.*] Sin.: operaţie Fothergill (v.).

OPERAŢIE McBURNEY. [*Charles McBurney, chirurg american, New York, 1845-1914.*] Tehnică operatorie radicală pentru cura *herniei inghinale.

OPERAŢIE McGILL. [*Arthur Fergusson McGill, chirurg englez, 1846-1890.*] Prostatectomie suprapubiană transvezicală.

OPERAŢIE RAMSTEDT. [*William Conrad Ramstedt, chirurg german, profesor la Munster, 1867-1963.*] Sin.: operaţie Frédet-Ramstedt (v.).

OPERAŢIE SJÖQVIST / opération de Sjöqvist / Sjöqvist's operation. [*Carl Olof Sjöqvist, chirurg neurolog suedez, 1901-1954.*] Sin.: tractotomie trigeminală (v.).

OPERAŢIE TORKILDSEN. [*Arne Torkildsen, neurochirurg norvegian contemporan.*] Sin.: ventriculocisternostomie (v.).

OPERAŢIE TRENDELENBURG. [*Friedrich Trendelenburg, chirurg german, profesor la Rostock, Bonn şi Leipzig, 1844-1924.*] 1) Intervenţie chirurgicală efectuată în caz de *embolie pulmonară. 2) Excizie a venelor varicoase.

OPERAŢIE WERTHEIM. [*Ernst Wertheim, ginecolog austriac, profesor la Viena, 1864-1920.*] *Histerectomie radicală practicată în cura chirurgicală a carcinomului uterin.

OPERAŢIE ZIEGLER. [*Samuel Lewis Ziegler, oftalmolog, Philadelphia, 1861-1925.*] Iridectomie în formă de "V" pentru formarea unei pupile artificiale.

OPERCUL, s. n. / opercule, s. m. / operculum. NA: operculum, pl. opercula (2). [*Lat. operculum = capac.*] 1) Structură care acoperă o deschidere sau, uneori, o formaţiune anatomică. 2) Complex de *circumvoluţii cerebrale care înconjură şi acoperă lobul insulei (**insula)*.

OPERON, s. m. / opéron, s. m. / operon. [*Lat. operari = a lucra, de la opus, operis = muncă, lucrare; -on.*] Totalitatea genelor structurale a căror expresie fenotipică este controlată de un operator; unitate genetică a cărei expresie fenotipică este reglată de un represor. O. poate conţine una sau mai multe gene structurale.

OPHTALMIA NODOSA / ophtalmia nodosa / ophthalmia nodosa. *Keratită superficială caracterizată prin prezenţa unor puncte gri distribuite la nivelul corneei, constituind uneori adevărate nodozităţi. Fiecare punct este determinat de prezenţa unui fir de păr al unui parazit, *Cnethocampa pityocampa*, care secretă o substanţă iritantă.

OPIACEU, adj. s. n. / opiacé, -e, adj., s. m. / containing opium, opiate, n. [*Lat. opium, gr. opion = suc de mac, din gr. opos = suc.*] (Substanţă) care conţine *opiu. O. pot fi utilizate în terapie.

OPIOID, adj. / opioïde, adj. / opioid. [*Lat. opium, gr. opion = suc de mac, din gr. opos = suc; gr. eidos = formă.*] Care se aseamănă cu *opiul, care prezintă efecte analoge cu ale opiului. Ex.: substanţă o., receptor o.

OPIOMANIE, s. f. / opiomanie, s. f. / opiomania. [*Lat. opium, gr. opion = suc de mac, din gr. opos = suc; gr. mania = nebunie.*] Intoxicaţie cronică provocată prin consumul repetat de opiu. V. şi toxicomanie.

OPISTION, s. n. / opisthion, s. m. / opisthion. [*Gr. opisthen = înapoi.*] Punctul median al marginii posterioare a *găurii occipitale.

OPISTOGNATISM, s. n. / opisthognathisme, s. m. / opisthognathism. [*Gr. opisthen = înapoi, în spate; gnathos = falcă, maxilar; -ism.*] Distalizarea maxilarului superior, ca urmare a dezvoltării insuficiente.

OPISTOTONUS, s. n. / opisthotonos, s. m. / opisthotonos, opisthotonus. [*Gr. opisthen = înapoi, în spate; tonos = tensiune.*] Contractură a muşchilor extensori ai trunchiului, consecutiv căreia corpul descrie un arc de cerc cu concavitatea posterioară. Bolnavul se sprijină pe cap şi călcâie. Această atitudine se observă în *tetanos.

OPIU, s. n. / opium, s. m. / opium. [*Lat. opium, gr. opion = suc de mac, din gr. opos = suc.*] Latex obţinut prin incizia capsulelor încă verzi de *Papaver somniferum*, o specie de mac. Este constituit în proporţie de 25% din alcaloizi, din care două grupe sunt farmacologic activi, incluzând morfina (10%), codeina (0,5%), tebaina (0,22%), în primul grup, şi papaverina (10%), noscapina (6%), narceina (0,2%), în al doilea grup, al benzilizochinoleinelor. Poate fi utilizat în formă tradiţională (pudră, extract, tinctură, laudanum) ca antidiareic, antispastic, antitusiv, dar în prezent este înlocuit deoarece este un stupefiant care poate induce toxicomanie. Var.: opium.

OPIUM. Var. pentru opiu (v.).

OPOTERAPIE, s. f. / opothérapie, s. f. / opotherapy. [*Gr. opos = suc; therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji.*] Modalitate terapeutică care constă în utilizarea unor ţesuturi, organe sau structuri glandulare în stare naturală sau sub formă de extracte. Termenul este utilizat îndeosebi cu referire la hormonoterapia constitutivă în cazul insuficienţei tiroidiene.

OPSINE, s. f. pl. / opsines, s. f. pl. / opsins. [*Gr.* ***opsis*** *= vedere, aspect; -ină.*] Grup de proteine transmembranare cu M_r de 20-40 kDa care, prin combinarea cu *vitamina A, formează molecule sensibile la lumină. V. rodopsină.

OPSIURIE, s. f. / opsiurie, s. f. / opsiuria. [*Gr.* ***opse*** *= târziu;* ***ouron*** *= urină.*] Termen desuet, semnificând întârzierea *diurezei provocată prin ingestia de apă.

OPSOCLONIE, s. f. / opsoclonie, s. f. / opsoclonia. [*Gr.* ***opsis*** *= ochi;* ***klonos*** *= agitaţie.*] Mişcări constante ale globilor oculari, persistente şi în timpul somnului, cu sau fără coordonarea mişcărilor celor doi ochi. O. poate fi determinată de o leziune circumscrisă a căilor cerebeloase legate la nucleii motori ai globilor oculari.

OPSONINĂ, s. f. / opsonine, s. f. / opsonin. [*Gr.* ***opson*** *= condiment, care face mâncarea mai apetisantă; termen creat de Wright (1903) pentru a desemna substanţa care face microorganismele apte pentru fagocitoză; -ină.*] 1) Anticorp specific, termostabil, care face bacteriile susceptibile la fagocitoză. 2) Component seric capabil să se lege specific de suprafaţa moleculelor sau celulelor care urmează a fi captate prin *endocitoză.

OPSONIZARE, s. f. / opsonisation, s. f. / opsonization. [*Gr.* ***opson*** *= condiment, care face mâncarea mai apetisantă.*] Proces prin care bacteriile sau alte celule devin apte de *fagocitoză. Constă în legarea *opsoninei de antigeni solubili sau particulari.

OPTIC, adj. / optique, adj. / optic (1), optical (2). [*Gr.* ***optikos*** *= referitor la vedere, de la* ***optesthai*** *= a vedea.*] 1) Care aparţine ochiului sau simţului văzului, vederii. 2) Referitor la *optică, la fenomenele sau instrumentele care se bazează pe legile opticii.

OPTICĂ, s. f. / optique, s. f. / optics. [*Lat.* ***optice****, gr.* ***optike*** *= ştiinţa vederii, din gr.* ***optikos*** *= referitor la vedere, de la* ***optesthai*** *= a vedea.*] 1) Domeniu al fizicii care are ca obiect studiul *luminii şi al fenomenelor luminoase, precum şi al radiaţiilor electromagnetice aparţinând domeniilor infraroşu şi ultraviolet, al radiaţiilor X etc. *O. fiziologică* studiază ochiul ca sistem optic, iar *o. medicală* se referă la modificările patologice ale fenomenelor de refracţie oculară. 2) Denumire pentru partea componentă a unui aparat alcătuită din lentile, oglinzi sau combinaţii ale acestora.

OPTOMETRIE, s. f. / optométrie, s. f. / optometry. [*Gr.* ***optos*** *= vizibil, de la* ***optesthai*** *= a vedea;* ***metron*** *= măsură.*] Metodă de evaluare a ametropiilor oculare (*miopie, *hipermetropie, *astigmatism), în scopul corecţiei prin lentile optice.

OPTOMETRU, s. n. / optomètre, s. m. / optometer. [*Gr.* ***optos*** *= vizibil, de la* ***optesthai*** *= a vedea;* ***metron*** *= măsură.*] Aparat pentru testarea acuităţii vizuale şi alegerea lentilelor adecvate pentru corecţie prin ochelari.

OPTOTIP, s. n. / optotype, s. m. / optotype, test type. [*Gr.* ***optos*** *= vizibil, de la* ***optesthai*** *= a vedea;* ***typos*** *= tip, model, marcă.*] Denumirea tabloului tip care conţine litere sau figuri şi este utilizat pentru determinarea *acuităţii vizuale.

ORA / ora / ora. [*Lat.* ***ora*** *= margine, extremitate.*] Termen generic pentru o formaţiune cu aspect de creastă sau margine. Ex.: *o. serrata* - marginea anterioară a retinei senzoriale, situată înapoia corpului ciliar.

ORAL, adj. / oral, -ale, -aux, adj. / oral. [*Lat.* ***os, oris*** *= gură.*] 1) Care aparţine *gurii. 2) Care se aplică la nivelul gurii, care se administrează pe gură *(*per os)*, cu referire îndeosebi la un medicament.

ORBICULAR, adj. / orbiculaire, adj. / orbicular. [*Lat.* ***orbicularis*** *= circular, de la* ***orbis*** *= cerc.*] Care prezintă o formă circulară sau rotundă. Termenul este utilizat îndeosebi cu referire la muşchii o. ai buzelor şi pleoapelor. V. tab. anat. - muşchi.

ORBIRE, s. f. / cécité, s. f. / blindness, cecity, typhlosis. [*Lat.* ***orbus*** *= orb.*] Sin.: cecitate (v.).

ORBITAL, adj. / orbitaire, adj. / orbital. [*Lat.* ***orbita*** *= orbită, de la* ***orbis*** *= cerc.*] Care ţine de orbită; punctul cel mai jos situat al marginii inferioare a orbitei.

ORBITĂ, s. f. / orbite, s. f. / orbit. NA: orbita, pl. orbitae. [*Lat.* ***orbita*** *= orbită, de la* ***orbis*** *= cerc.*] Cavitate osoasă profundă, pereche, situată de o parte şi de alta a foselor nazale, între etajul anterior al *craniului şi masivul osos facial. O. conţine *globul ocular, anexele acestuia (muşchi, nervi, vase, aparat lacrimal) şi grăsimea orbitală. Sin.: cavitate orbitară.

ORBITOMETRIE, s. f. / orbitométrie, s. f. / orbitometry. [*Lat.* ***orbita*** *= orbită, de la* ***orbis*** *= cerc; gr.* ***metron*** *= măsură.*] Măsurarea capacităţii orbitei, care este în medie de 25-30 cm^3.

ORBITOTOMIE, s. f. / orbitotomie, s. f. orbitotomy. [*Lat.* ***orbita*** *= orbită, de la* ***orbis*** *= cerc; gr.* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Deschidere chirurgicală a *orbitei.

ORBITOTONOMETRIE, s. f. / orbitotonométrie, s. f. / orbitotonometry. [*Lat.* ***orbita*** *= orbită, de la* ***orbis*** *= cerc; gr.* ***tonos*** *= tensiune;* ***metron*** *= măsură.*] Măsurarea presiunii intraoculare. V. şi orbitometrie.

ORDIN, s. n. / ordre, s. m. / order. Unitate de clasificare în biologie (*taxon) situată între *clasă şi *familie.

ORDONANŢĂ MEDICALĂ / ordonnance medicale / prescription. [*Lat.* ***ordinare*** *= a pune în ordine, de la* ***ordo, -inis*** *= şir, rând;* ***medicus*** *= doctor.*] Sin.: reţetă (v.).

OREION, s. n. / oreillons, s. m. pl. / mumps. [*Fr.* ***oreillons****, din lat.* ***auricula****, dim. de la* ***auris*** *= ureche.*] Boală infecţioasă, contagioasă şi imunizantă care afectează îndeosebi copiii până la vârsta de 15 ani, dar poate apărea şi la adulţi. O. este determinat de virusul urlian *(*Paramyxovirus)* care se transmite prin contact direct, prin contaminare cu secreţii nazofaringiene dispersate în aer, prin salivă şi, probabil, prin intermediul urinei. În unele cazuri boala rămâne la stadiul subclinic, iar când se manifestă este tipică tumefacţia însoţită de durere, uni- sau bilaterală, a glandelor parotide (*parotidă), uneori şi a altor glande salivare. Infecţia poate afecta şi alte organe pentru care virusul prezintă tropism, de unde o serie de complicaţii ale o., cea mai importantă fiind *orhi-*epididimita urliană, care în cazurile grave evoluează către atrofie testiculară. Alte complicaţii posibile, mai rare: *ovarită, *meningoencefalită şi *pancreatită. Sin.: parotidită epidemică.

OREXIGEN, adj. / orexigène, adj. / orexigenic. [*Gr.* ***orexis*** *= apetit;* ***gennan*** *= a produce.*] Care creşte sau stimulează apetitul.

ORGAN, s. n. / organe, s. m. / organ. NA: organum. [*Lat.* ***organum****, gr.* ***organon*** *= instrument de muzică, unealtă, iar în accepţiunea anatomică, element al corpului sau parte a corpului îndeplinind o funcţie precisă.*] Structură delimitată, localizată în una sau mai multe regiuni ale organismului, permiţând îndeplinirea unor funcţii definite. O. sunt complexe de ţesuturi, dar un ţesut este întotdeauna predominant şi determină funcţia specifică a o. O. prezintă în general inervaţie şi irigaţie vasculară proprii. Pentru realizarea unei funcţii, o. se dispun în sisteme de o. Organismele animale complexe conţin zece sisteme de o.: tegumentar, muscular, scheletic, nervos, endocrin, digestiv, respirator, excretor, circulator, reproducător.

ORGAN CORTI / organe de Corti / organ of Corti. NA: organum spirale. [***Alfonso Corti****, marchiz, anatomist şi histolog italian care a lucrat la Viena, Berlin, Utrecht şi Torino, 1822-1888.*] O. auditiv, situat în canalul cohlear al melcului membranos. O. C. este alcătuit dintr-un strat de celule cu cili, având 4 µm lungime şi 0,1 µm diametru, care sunt aşezate pe *membrana bazilară. Aceste celule senzitive (mecanoreceptori), în număr de 23 500 la om (3 500 interne, aşezate pe un singur rând, şi 20 000 externe, dispuse pe trei rânduri, asemănător literei W), toate prevăzute cu cili, se află în contact direct cu terminaţiile nervului auditiv. Deasupra celulelor ciliate se află o membrană reticulată şi o alta rigidă, *membrana tectoria*. Baza celulelor senzoriale prezintă toate elementele unei sinapse chimice, în care elementul postsinaptic este reprezentat de neuronii nervului cohlear.

ORGAN JACOBSON / organe de Jacobson / Jacobson's organ. Sin.: organ vomeronazal (v.).

ORGAN LIMFOID CENTRAL / organe lymphoïde central / central lymphoid organ. Organ la nivelul căruia limfocitele sunt produse şi se diferenţiază. Măduva osoasă este locul de producere a limfocitelor B şi T. Limfocitele B se diferenţiază în măduvă, în timp ce limfocitele T se diferenţiază în *timus. În continuare, aceste limfocite încheie maturarea în organele limfoide periferice (secundare).

ORGAN LIMFOID PERIFERIC / organe lymphoïde périphérique / peripheric lymphoid organ. Sin.: organ limfoid secundar (v.).

ORGAN LIMFOID SECUNDAR / organe lymphoïde secondaire / secondary lymphoid organ. Organ în care *limfocitele intră în contact cu antigenii sau selful modificat, ceea ce declanşează proliferarea şi diferenţierea lor. O. l. p. sau secundare sunt ganglionii limfatici, splina şi amigdalele. Sin.: organ limfoid periferic.

ORGAN VOMERONAZAL / organe voméronasal / vomeronasal organ. NA: organum vomeronasale. Organ foarte dezvoltat la mamiferele macrosmatice (cu miros dezvoltat) şi prezent la fetusul uman. La omul adult persistă doar o cavitate tubulară rudimentară de 2-7 mm lungime, care se deschide printr-un mic orificiu la nivelul părţii antero-inferioare a *cloazonului nazal. Uneori se fac speculaţii asupra rolului o. v. în *odorat. Sin.: organ Jacobson.

ORGAN ZUCKERKANDL / organe de Zuckerkande / Zuckerkandl's bodie. [*Emil Zuckerkandl, chirurg şi anatomist austriac, 1849-1910*] V. paraganglion.

ORGANE CIRCUMVENTRICULARE / organes circumventriculaires / circumventricular organs. Diferenţieri ale *ependimului situate îndeosebi în teritoriul veziculei diencefalice primitive. O. c. prezintă o bogată vascularizaţie sanguină, au activitate neurosecretorie şi intervin în fenomenele de transport, de reabsorbţie sau de eliberare a neurohormonilor. Aceasta, deoarece la nivelul o. c. există o discontinuitate a *barierei hematoencefalice. O. c. sunt: o. subcomisural, o. subfornical şi o. paraventricular (la care se adaugă *area postrema* şi creasta supraoptică).

ORGANE GENITALE / organes génitaux / genital organs. NA: organa genitalia. Se împart în: a) *o. g. externe* sau *ale copulaţiei*, feminine (vulvă, vagin) şi masculine (penis); b) *o. g. interne* sau *de reproducere*, feminine (ovare, trompe, uter) şi masculine (testicule, epididim, vezicule seminale, cordon spermatic, prostată).

ORGANE DE SIMŢ / organes sensoriels, organes des sens / special senses organs. NA: organa sensorum. Receptori senzoriali specializaţi în percepţia unor excitaţii cu caracter informaţional din mediul exterior. O. de s. sunt în număr de cinci: ochiul pentru văz, urechea pentru auz, mucoasa pituitară nazală pentru olfacţie, limba pentru gust şi pielea pentru simţul tactil. La nivelul fiecărui o. de s. există un epiteliu senzorial unde se transformă excitaţiile recepţionate (între anumite limite, de ex. pentru auz 16-20 000 Hz) în influxuri proprii, transmise prin nervii senzitivi spre centrii nervoşi.

ORGANIC, adj. / organique, adj. / organic. [*Lat. organicus, gr. organikos = referitor la un instrument, de la lat. organum, gr. organon = instrument de muzică, unealtă, parte a corpului îndeplinind o funcţie precisă.*] 1) Care aparţine unui organ, sau se dezvoltă, este produs de un organism viu. 2) Despre o modificare patologică determinată de alterări structurale certe, la nivelul unui ţesut sau organ. De ex., un suflu cardiac o., în opoziţie cu unul funcţional. 3) Despre o substanţă care provine dintr-un organism viu. 4) Cu referire la substanţele chimice care conţin atomi de carbon. 5) Referitor la un element chimic cuprins într-o moleculă care conţine carbon. Ex.: fosfor o.

ORGANICISM, s. m. / organicisme, s. m. / organicism. Teorie conform căreia fiecare boală are drept cauză o leziune materializată la nivelul unui anumit organ.

ORGANISM, s. n. / organisme, s. m. / organism. [*Lat. organum, gr. organon = instrument de muzică, unealtă, parte a corpului îndeplinind o funcţie precisă; sufixul -ism dă ideea unui ansamblu compus din elemente structurale.*] Termen general desemnând orice fiinţă vie pluricelulară, animală sau vegetală. Alcătuit din *ţesuturi mai mult sau mai puţin diferenţiate, care pot fi regrupate în *organe, o. constituie o unitate de organizare morfologică şi fiziologică de ordin superior, capabilă să îndeplinească numeroase funcţii distincte, aparţinând diverselor ţesuturi şi organe: respiraţie, reproducere, digestie, excreţie etc. Diversele funcţii ale o. sunt controlate de o serie de mediatori şi influenţate de factorii de mediu. O. adult, adică apt pentru a se reproduce, poate atinge şi conserva o talie maximă definitivă (mamifere) sau poate să continue creşterea (plante, îndeosebi arbori). În toate cazurile, celulele mor şi pot fi înlocuite. Prin extensie, bacteriile şi protozoarele sunt considerate ca o. unicelulare, pe când virusurile nu au această calitate.

ORGANISM GENETIC MODIFICAT / organisme génétiquement modifié / genetically modified organism. Denumire utilizată cu referire, îndeosebi, la o serie de specii de plante de interes în agricultură, care au fost supuse *manipulării genetice în scopul obţinerii unor caracteristici favorabile producţiei agricole. Abrev.: OGM.

ORGANIT, s. n. / organite, s. m. / organelle. [*Lat. organum, gr. organon = instrument, unealtă, parte a corpului îndeplinind o funcţie precisă; sufixul -it dă ideea că fiecare element constituie un tot.*] Formaţiune celulară diferenţiată prezentă în *citosol şi responsabilă de o funcţie bine determinată. Principalele o. ale celulelor eucariote animale sunt: nucleu, mitocondrii, aparat Golgi, reţea transgolgiană, lizozomi, endozomi primari şi secundari, peroxizomi, reticulum endoplasmic neted, reticulum endoplasmic rugos (acoperit de ribozomi), ribozomi, vezicule.

ORGANIZARE, s. f. / organisation, s. f. / organization. [*Fr. organiser = a organiza, din lat. organum, gr. organon = instrument, unealtă.*] Pregătire, orânduire în vederea unei activităţi conforme unui plan corespunzător. *O. sanitară* defineşte relaţiile dintre sănătate şi condiţiile sociale, studiază principiile de ocrotire a sănătăţii, elaborează formele şi măsurile practice de asigurare a asistenţei medicale.

ORGANIZAŢIA MONDIALĂ A SĂNĂTĂŢII / Organisation Mondiale de la Santé / World Health Organization. O. interguvernamentală, făcând parte din ONU, creată în 1946 (succedând Biroului de Igienă al Societăţii Naţiunilor), cu sediul la Geneva şi specializată în problemele de sănătate publică: lupta împotriva bolilor susceptibile să afecteze un mare număr de oameni, punând probleme de ordin social (boli transmisibile, cardiovasculare, cancer), ameliorarea condiţiilor sanitare şi de igienă şi ajutor pentru formarea personalului de îngrijire în regiunile în curs de dezvoltare, program internaţional de cercetări medicale, de coordonare şi difuziune a informaţiilor biomedicale prin publicaţii specializate apărând în mai multe limbi, normalizarea terminologiei medicale (în particular a numelor de substanţe farmaceutice). Abrev.: OMS, WHO (engl.).

ORGANOGENEZĂ, s. f. / organogenèse, organogénésie, organogénie, s. f. / organogenesis, organogeny. [*Lat. **organum**, gr. **organon** = instrument, maşină, parte a corpului îndeplinind o funcţie precisă; gr. **genesis** = producere, de la **gennan** = a produce.*] Ansamblul transformărilor tisulare care conduc la formarea şi dezvoltarea *organelor din *organism. V. şi embriogeneză, morfogeneză.

ORGANOLEPTIC, adj. / organoleptique, adj. / organoleptic. [*Lat. **organum**, gr. **organon** = instrument, maşină, parte a corpului îndeplinind o funcţie precisă; gr. **leptikos** = care fixează.*] Care este capabil să determine senzaţii la nivelul receptorilor senzoriali. Ex.: proprietăţile o. ale unui aliment.

ORGANOTROPIC, adj. / organotrope, adj. / organotropic. [*Lat. **organum**, gr. **organon** = instrument, maşină, parte a corpului îndeplinind o funcţie precisă; gr. **tropikos** = întors, de la **trepein** = a întoarce.*] Care are afinitate pentru ţesuturile unui organ; ceea ce explică unele localizări ale unor microbi, virusuri, metastaze etc.

ORGASM, s. n. / orgasme, s. m. / orgasm. [*Gr. **orgasmos**, de la **organ** = a avea sângele în mişcare.*] Punct culminant al excitaţiei sexuale. La bărbat coincide cu ejacularea.

ORGELET, s. n. / orgelet, s. m. / sty, hordeolum. [*Fr. **orgelet**, din lat. **hordeolus** = bob de orz, urcior la ochi.*] Var.: orjelet. Sin.: hordeolum (v.).

ORHIALGIE, s. f. / orchialgie, s. f. / orchialgia. [*Gr. **orkhis, -idos** = testicul; **algos** = durere.*] Durere testiculară violentă, iradiată de la nivelul scrotului spre abdomen. Apare uneori după o* epididimită. Sin.: nevralgie testiculară, orhiodinie.

ORHIDECTOMIE, s. f. / orchidectomie, s. f. / orchiectomy, orchidectomy. [*Gr. **orkhis, -idos** = testicul; **ektome** = excizie.*] Ablaţia chirurgicală a unuia (*o. simplă*) sau a ambelor testicule (*o. dublă*).

ORHIDOMETRIE, s. f. / orchidométrie, s. f. / orchidometria. [*Gr. **orkhis, -idos** = testicul; **metron** = măsură.*] Măsurarea volumului testicular; se practică de regulă cu orhidometrul Prader. Volumul testicular raportat la vârstă permite aprecierea gradului de dezvoltare a testiculului.

ORHIDOPEXIE, s. f. / orchidopexie, s. f. / orchidopexy. [*Gr. **orkhis, -idos** = testicul; **pexis** = fixare.*] Intervenţie chirurgicală care are drept scop restabilirea poziţiei anatomice normale în cazul unui testicul criptorhidric. O. constă în coborârea testiculului situat anormal şi fixarea sa la nivelul burselor (fie homolateral, fie heterolateral). Sin.: orhidorafie.

ORHIDOPTOZĂ, s. f. / orchidoptose, s. f. / orchidoptosis. [*Gr. **orkhis** = testicul; **ptosis** = cădere.*] Relaxare accentuată a *scrotului cu coborârea testiculului şi formarea de varice la nivelul cordonului spermatic, până la constituirea unui *varicocel.

ORHIDORAFIE, s. f. / orchidorraphie, s. f. / orchidorrhaphy. Sin.: orhidopexie (v.).

ORHIDOTOMIE, s. f. / orchidotomie, s. f. / orchidotomy. [*Gr. **orkhis, -idos** = testicul; **tome** = tăiere, secţiune, de la **temnein** = a tăia.*] Incizia testiculului pentru explorarea unei leziuni intratesticulare sau în vederea evacuării unui abces. Sin.: orhiotomie.

ORHIDOVAGINOPEXIE, s. f. / orchidovaginopexie, s. f. / orchidovaginopexy. [*Gr. **orkhis, -idos** = testicul; **vagina** = teacă; **pexis** = fixare.*] Intervenţie chirurgicală practicată în caz de *varicocel. Constă în fixarea testiculului la inelul inghinal extern cu ajutorul *vaginalei.

ORHIEPIDIDIMITĂ, s. f. / orchiépididymite, s. f. / orchiepididymitis. [*Gr. **orkhis, -idos** = testicul; **epi** = deasupra, pe; **didymos** = testicul, geamăn; **-ită**.*] Asociere a *orhitei cu *epididimita.

ORHIOBLASTOM, s. n. / orchioblastome, s. m. / orchioblastoma. Tip de epiteliom embrionar al testiculului care se poate dezvolta la sugar.

ORHIODINIE, s. f. / douleur testiculaire / orchiodynia. [*Gr. **orkhis, -idos** = testicul; **odyne** = durere.*] Sin.: orhialgie (v.).

ORHIOTOMIE, s. f. / orchiotomie, s. f. / orchiotomy. [*Gr. **orkhis, -idos** = testicul; **tome** = tăiere, secţiune, de la **temnein** = a tăia.*] Sin.: orhidotomie (v.).

ORHITĂ, s. f. / orchite, s. f. / orchitis, orchiditis, testitis. [*Gr. **orkhis, -idos** = testicul; **-ită**.*] Inflamaţia testiculului. Forme: 1) *O. bruceloasă*, complicaţie a brucelozei. 2) *O. gonococică*, consecutiv unei epididimite gonococice. 3) *O. sifilitică*, difuză, cu infiltrat limfoplasmocitar, apoi proliferare conjunctivă cu atrofie sau formare de gome. 4) *O. tuberculoasă*, secundară unei epididimite sau primară, în tuberculoza miliară. 5) *O. urliană*, complicaţie a parotiditei epidemice.

ORIENTARE, s. f. / orientation, s. f. / orientation. [*Fr. **orienter** = a orienta, din lat. **oriens, -entis** = răsăritul soarelui, participiul prezent al verbului **oriri** = a se scula.*] 1) Capacitatea unui subiect de a conştientiza mediul în care se află, în spaţiu, în timp şi în relaţie cu celelalte persoane din jur. Se disting: a) *o. alopsihică*, asupra mediului şi a persoanelor din jur; b) *o. autopsihică*, asupra propriei persoane. 2) Proces care permite anumitor specii animale deplasarea la o destinaţie precisă, uneori situată la mare distanţă. În cazul speciilor migratoare, o. reprezintă un comportament complex, realizat prin percepţia câmpului magnetic terestru, a luminii polarizate, a mirosurilor, a formelor de relief etc. 3) Poziţia relativă a atomilor sau a unor grupări atomice în diferiţi compuşi chimici.

ORIFICIU, s. n. / orifice, s. m. / orifice. [*Lat. **orificium** = deschizătură, de la **os, oris** = gură, **facere** = a face.*] Deschidere a unei cavităţi la suprafaţă sau într-o altă cavitate. Ex.: o. cardia şi pilor ale stomacului, o. intern şi extern ale uretrei, o. extern al colului uterin, o. dentar apical etc. V. şi *ostium*.

ORIFICIU BOTALLO / trou de Botallo / Botallo's foramen. NA: foramen ovale. [***Leonardo Botal** (**Botallo, Botalli** sau **Botallus**), anatomist şi medic de origine italiană (n. la Asti), stabilit la Paris, 1530-1600.*] Orificiu situat la partea posterosuperioară a septului interauricular, prin care cele două auricule ale fătului comunică, circulaţia sanguină evitând plămânii care nu funcţionează încă. O. B. se obliterează, în mod normal, după naştere. Persistenţa sa anormală (comunicarea interauriculară) are drept consecinţă amestecul sângelui arterial (din auriculul stâng) cu sângele venos din auriculul drept: şunt arteriovenos. Sin.: *ostium secundar*. V. şi şunt.

ORIFICIU LUSCHKA / trou de Luschka / foramen of Luschka. NA: apertura laterali ventriculi quarti. [***Hubert von Luschka**, anatomist german, Tübbingen, 1820-1875.*] Una din cele două deschideri laterale ale ventriculului IV spre spaţiul *subarahnoidian.

ORIFICIU MAGENDIE / trou de Magendie / Magendie's foramen. NA: apertura mediana ventriculi quarti. [***François Magendie**, fiziolog francez, 1783-1855.*] Deschiderea mediană largă, situată în porţiunea postero-inferioară a plafonului ventriculului IV, care leagă ventriculul cu *cisterna bazală.

ORIPILAŢIE, s. f. / horripilation, s. f. / horripilation. [*Lat. **horripilare**, de la **horere** = a se zbârli, **pilus** = fir de păr.*] 1) Reacţie nervoasă cauzată de frică, de repulsie. 2) Denumire pentru erecţia părului („piele de găină"), observată în caz de *frison.

ORJELET. Var. pentru orgelet (v.).

ORL 1 / ORL 1 / ORL 1. Acronim din engl. opioid receptor-like 1. Receptor prezent în creierul uman, având ca moleculă ligand *nociceptina. Activarea ORL 1 creşte sensibilitatea la stimuli dureroşi.

ORNITIN-CARBAMIL-TRANSFERAZĂ, s. f. / ornithine-carbamyl-transférase, s. f. / ornithine-carbamyl-transferase. Abrev.: *OCT.* Enzimă hepatică care intervine în ciclul ureei. Concentraţia sa sanguină, normală sub 15 U/l, creşte în procesele de *citoliză hepatică. Deficitul său, dacă este familial, se află în relaţie cu *cromozomul X şi poate determina *hiperamoniemie, uneori mortală.

ORNITINĂ, s. f. / ornithine, s. f. / ornithine. V. poliamine.

ORNITOZĂ, s. f. / ornithose, s. f. / ornithosis. [*Gr. **ornis, -ithos** = pasăre; **-oză**.*] Boală infecţioasă benignă, evoluând ca o pneumonie atipică, transmisă la om de numeroase păsări (îndeosebi porumbei) şi determinată de *Chlamydia psittaci*, asemenea *psitacozei.

OROFARINGE, s. n. / oropharynx, s. m. / oropharynx. NA: pars oralis pharyngis. [*Lat. **os, oris** = gură; gr. **pharynx, -yngos** = faringe.*] Porţiunea mijlocie bucală a *faringelui, situată între *nazofaringe şi *hipofaringe. O. este delimitat superior de *vălul palatin, iar inferior de un plan orizontal care trece prin *osul hioid. El comunică prin istmul gâtului cu cavitatea bucală, iar pe pereţii laterali conţine amigdalele palatine şi piliierii vălului palatin. Sin.: faringe bucal.

OROSOMUCOID, s. n. / orosomucoïde, s. m. / orosomucoid. [*Gr. **orros** sau **oros** = partea seroasă a sângelui, orice serozitate; lat. **mucus** = mucus; gr. **eidos** = formă.*] Denumire a uneia din α_1-globulinele plasmei sanguine. V. glucidogramă.

OROTICURIE, s. f. / oroticurie, s. f. / oroticacidurie. Prezenţa *acidului orotic în urină care poate avea două cauze: 1) *O. ereditară*, v. acid orotic pentru descrierea bolii. Acest acid face parte din lanţul metabolic care, începând cu *acidul aspartic, conduce la sinteza de acizi nucleici. Cauza bolii ar fi absenţa a două enzime ce degradează acidul orotic. 2) *O. dobândită* este provocată prin administrarea unei substanţe antimitotice, 6-azauridina.

ORPHANET / orphanet / orphanet. Organizaţie care are drept scop susţinerea medicilor, a cercetătorilor, a bolnavilor şi a familiilor acestora pentru găsirea informaţiilor de care au nevoie în cazul *bolilor orfane (sau rare) şi a *medicamentelor orfane, necesare în tratamentul maladiilor rare. Datele sunt accesibile pe Internet la adresa: http://orphanet.infobiogen.fr. V. şi boală orfană, medicament orfan.

ORTACUZIE, s. f. / orthacousie, s. f. / normal audition. [*Gr. **orthos** = drept, corect; **akouein** = a asculta.*] 1) *Audiţie normală. 2) Uneori termenul este utilizat cu sensul de profilaxie şi tratament ale surdităţii ca şi ale tulburărilor de audiţie.

ORTEZĂ, s. f. / orthèse, s. f. / orthesis, orthosis. [*Gr. **orthosis** = ceea ce îndreaptă.*] Denumire pentru orice aparat ortopedic destinat protejării, imobilizării sau susţinerii corpului sau a unei părţi a acestuia, la nivelul căruia este fixat direct. Ex.: *atele, *gutiere, *corsete, ghete ortopedice etc. O. se deosebesc astfel de *proteze, care completează sau înlocuiesc un organ sau un membru.

ORTOCROM, adj. / orthochrome, adj. / orthochromatic. [*Gr. **orthos** = drept, corect; **khroma, -atos** = culoare.*] Sin.: izocrom (v.).

ORTOCROMATIC, adj. / orthochromatique, adj. / orthochromatic. [*Gr. **orthos** = drept, corect; **khroma, -atos** = culoare.*] Referitor la tenta unui element figurat sanguin când aceasta este analogă celei a colorantului utilizat. Ant.: metacromatic.

ORTODEOXIE, s. f. / orthodéoxie, s. f. / orthodeoxia. [*Gr. **orthos** = drept; lat. **de** = separat de; gr. **oxys** = rapid, acut.*] Accentuarea unei hipoxii arteriale în ortostatism în timp ce în decubitus dorsal hipoxia se atenuează. V. platipnee şi sindrom platipnee-ortodeoxie.

ORTODIAGRAMĂ, s. f. / orthodiagramme, s. m. / orthodiagram. [*Gr. **orthos** = drept, corect; **diagramma** = înscriere, desen.*] Determinarea conturului şi dimensiunilor unui organ cu ajutorul razelor Röntgen paralele.

ORTODONŢIE, s. f. / orthodontie, s. f. / orthodontia. [*Gr. **orthos** = drept, corect; **odous, odontos** = dinte.*] Parte a stomatologiei consacrată prevenirii şi tratamentului malpoziţiilor dentare.

ORTOFONIE, s. f. / ortophonie, s. f. / ortophonia. [*Gr. **orthos** = drept, corect; **phone** = voce.*] Termen utilizat pentru a denumi metodele terapeutice utilizate în scopul corectării unor tulburări ale vorbirii.

ORTOFONIST, s. m. / orthophoniste, s. m. / speech therapist. [*Gr. **orthos** = drept, corect; **phone** = voce.*] Persoană calificată în domeniul procedeelor de reeducare a vocii şi a limbajului oral sau scris.

ORTOFORIE, s. f. / orthophorie, s. f. / orthophoria. [*Gr. **orthos** = drept, corect; **pherein** = a purta.*] Echilibru oculomotor perfect, manifestat prin capacitatea de a dirija cei doi ochi către un punct determinat fără nici un efort, indiferent de direcţia privirii sau de distanţa faţă de obiectul fixat. Ant.: heteroforie.

ORTOGENIE, s. f. / orthogénie, orthogenèse, s. f. / orthogenics. [*Gr. **orthos** = drept, corect; **gennan** = a produce.*] 1) Ansamblu de preocupări multidisciplinare vizând dezvoltarea normală a omului. Implică: consultaţii genetice, probleme de teratologie, auxologie, puericultură şi patologie, igienă şcolară. Uneori termenul este considerat sin. cu eugenie (v.). 2) Dezvoltare simetrică a arcadelor dentare superioare şi inferioare. În acest caz, dinţii se întâlnesc ocluziv, cap la cap.

ORTOGNATISM, s. n. / orthognathisme, s. m. / orthognathism. [*Gr. **orthos** = drept, corect; **gnathos** = falcă, maxilar; **-ism**.*] Conformaţie a feţei, în care linia profilului, pornind de la frunte la menton, este verticală. În realitate, o. nu este perfect la nici o rasă umană. V. şi prognatism, opistognatism.

ORTOPANTOMOGRAFIE / orthopantomographie, s. f. / orthopantomography. Sin.: pantomografie (v.).

ORTOPED, s. m. / orthopédiste, s. m. / orthopedist. [*Gr. **orthos** = drept, corect; **pais, -idos** = copil (a fost ulterior înţeles cu sensul lat. **pes, pedis** = picior).*] 1) Medic practician în domeniul *ortopediei. 2) Tehnician care confecţionează aparate sau dispozitive utile pentru remedierea deformărilor osoase.

ORTOPEDIE, s. f. / orthopédie, s. f. / orthopedia, orthop(a)edics. [*Gr. **orthos** = drept, corect; **paideia** = educarea copiilor, instruire (a fost ulterior înţeles cu sensul lat. **pes, pedis** = picior).*] Ramură chirurgicală care are ca obiect studiul şi tratamentul bolilor congenitale sau dobândite ale oaselor, tendoanelor, muşchilor şi articulaţiilor. Etimologia termenului se explică prin faptul că iniţial o. era considerată „arta prevenirii şi corectării la copii a diformităţilor corpului".

ORTOPNEE, s. f. / orthopnée, s. f. / orthopn(o)ea. [*Gr. **orthos** = drept, corect; **pnoia** = respiraţie, de la **pnein** = a respira.*] Dificultate de a respira în decubit dorsal, care obligă bolnavul să rămână în ortostatism sau clinostatism. V. dispnee de decubit.

ORTOPTIC, adj. / orthoptique, adj. / orthoptic. [*Gr. **orthos** = drept, corect; **optikos** = referitor la vedere, de la **optesthai** = a vedea.*] Care se referă la vederea binoculară normală.

ORTOPTICĂ, s. f. / orthoptique, s. f. / orthoptics. [*Gr. **orthos** = drept, corect; lat. **optice**, gr. **optike** = ştiinţa vederii, de la gr. **optikos** = referitor la vedere şi **optesthai** = a vedea.*] Ramură a oftalmologiei care cuprinde studiul, diagnosticul şi tratamentul dezechilibrelor oculomotorii şi al tulburării vederii binoculare.

ORTOPTOSCOP, s. n. / orthoptoscope, orthoscope, s. m. / orthoscope. [*Gr.* ***orthos*** *= drept, corect;* ***optos*** *= vizibil, de la* ***optesthai*** *= a vedea;* ***skopos*** *= observator, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Instrument destinat tratamentului prin exerciţii *ortoptice în anomaliile muşchilor oculari, *strabism sau *ambliopie.

ORTOSIMPATIC, adj. / orthosympathique, adj. / orthosympathetic. V. simpatic, def. 2.

ORTOTROFIE, s. f. / ortotrophie, s. f. / ortotrophy. Mod de alimentaţie fiziologică, prin care sunt utilizate alimente adecvate nevoilor fiziologice.

ORTOSTATIC, adj. / orthostatique, adj. / orthostatic. [*Gr.* ***orthos*** *= drept, corect;* ***statikos*** *= care stă în picioare, de la* ***istanai*** *= a plasa, a face să ţină.*] Care aparţine sau este determinat de *ortostatism. Ex.: *albuminurie o., *hipotensiune o.

ORTOSTATISM, s. n. / orthostatisme, s. m. / orthostatism. [*Gr.* ***orthos*** *= drept, corect;* ***statikos*** *= care stă în picioare, de la* ***istanai*** *= a plasa, a face să ţină; -ism.*] Staţiune bipedă verticală, în picioare, şi fenomenele care rezultă din aceasta.

ORTOTONUS, s. n. / orthotonos, s. m. / orthotonos. [*Gr.* ***orthos*** *= drept, corect;* ***tonos*** *= tensiune.*] Atitudine particulară din tetanos, care apare ca urmare a contracturii musculaturii somatice şi care imprimă corpului o poziţie rigidă, astfel încât corpul ridicat se menţine drept ca o scândură. V. şi opistotonus.

OS, s. n. / os, s. m. / bone. NA: os. [*Lat.* ***os, ossis*** *= os.*] Organ component al scheletului, provenit din ţesut conjunctiv metaplaziat, impregnat cu săruri de calciu; este alcătuit din ţesut osos compact şi spongios în proporţii variabile şi poate conţine, în centrul său, ţesut medular hematopoietic. Deshidratate şi degresate, o. conţin 32 % substanţă organică (îndeosebi oseină şi osteomucoid) şi 68 % săruri minerale, în primul rând fosfaţi şi carbonaţi de calciu, raportul fosfaţi/carbonaţi fiind 9/1. În cantităţi mai reduse există: clor, fluor, sodiu, potasiu, fier, aluminiu. O. pot fi plate, scurte sau lungi. O. la nivelul cărora se inseră muşchi sunt legate prin articulaţii. V. şi tab. anat. - oase.

OS CAPITAT / grand os / capitate bone. V. tab. anat. - oase.

OS CU CÂRLIG / os crochu / unciform bone, hamate bone. V. tab. anat. - oase.

OS ILIAC / os iliaque / hip bone, os ilium. V. tab. anat. - oase.

OS MARE / grand os / capitate bone (v. os capitat). V. tab. anat. - oase.

OS NAVICULAR / os naviculaire / navicular bone of foot. Sin.: scafoid. V. tab. anat. - oase.

OS VESALIAN / os vésalien / os vesaleanum, vesalian bone. [*Andreas Vesalius, anatomist şi medic belgian n. la Bruxelles, cu studii la Montpélier şi Paris, medic al curţii la Madrid, apoi profesor la Padova, Bologna şi Pisa, 1514-1564.*] Os mic supranumerar al tarsului, corespunzând unui tubercul izolat al celui de al V-lea metatarsian.

OSCHEOPLASTIE, s. f. / oschéoplastie, s. f. / oscheoplasty. [*Gr.* ***oskheon*** *= scrot;* ***plassein*** *= a forma.*] *Artroplastie aplicată în chirurgia reparatorie a scrotului.

OSCHEOTOMIE, s. f. / oschéotomie, s. f. / oscheotomy. [*Gr.* ***oskheos*** *= bursa testiculelor, scrot;* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Incizia unui testicul în scopul observaţiei directe a unei leziuni testiculare sau pentru evacuarea unui abces.

OSCILATOR, s. n. / oscillateur, s. m. / oscillator. [*Lat.* ***oscillari*** *= a oscila, de la oscillatio, -onis = balansoar.*] Sistem sau dispozitiv capabil să provoace sau să întreţină *oscilaţii electrice sau mecanice. Ex.: un circuit electric care generează un curent alternativ de o anumită frecvenţă.

OSCILAŢIE, s. f. / oscillation, s. f. / oscillation. [*Lat.* ***oscillatio, -onis*** *= balansoar.*] 1) Variaţie în timp a mărimilor caracteristice unui sistem fizic sau biofizic, însoţită de o transformare a energiei dintr-o formă în alta, în mod periodic sau aproape periodic, reversibil sau parţial reversibil. 2) Termenul este utilizat frecvent cu referire la o. mecanice, precum şi cu sensul de vibraţie, fluctuaţie, variaţie.

OSCILOGRAF CATODIC / oscillographe cathodique / cathode-ray oscillograph. [*Lat.* ***oscillari*** *= a oscila, de la* ***oscillatio, -onis*** *= balansoar; gr.* ***graphein*** *= a scrie;* ***kathodos*** *= drum în jos, de la* ***kata*** *= în jos,* ***hodos*** *= cale, drum.*] V. osciloscop.

OSCILOMETRIE, s. f. / oscillométrie, s. f. / oscillometry. [*Lat.* ***oscillari*** *= a oscila, de la* ***oscillatio, -onis*** *= balansoar; gr.* ***metron*** *= măsură.*] Măsurarea, cu ajutorul *oscilometrului, a amplitudinii oscilaţiilor presiunii arteriale medii, exprimată în unităţi convenţionale.

OSCILOMETRU, s. n. / oscillomètre, s. m. / oscillometer. [*Lat.* ***oscillari*** *= a oscila, de la* ***oscillatio, -onis*** *= balansoar; gr.* ***metron*** *= măsură.*] Aparat pentru măsurarea presiunii arteriale în funcţie de amplitudinea oscilaţiilor peretelui arterial sub efectul unei presiuni date; oscilaţiile sunt citite pe cadranul unui manometru adecvat.

OSCILOPIE, s. f. / oscillopie, s. f. / oscillopsia. Sin.: oscilopsie (v.).

OSCILOPSIE, s. f. / oscillopsie, s. f. / oscillopsia. [*Lat.* ***oscillari*** *= a oscila, a se înclina;* ***ops*** *= vedere.*] Vedere oscilantă, cu impresie de mobilitate aparentă a obiectelor fixe. Uneori o. este asociată cu *nistagmus. Sin.: oscilopie.

OSCILOSCOP, s. n. / oscilloscope, s. m. / oscilloscope. [*Lat.* ***oscillari*** *= a oscila, de la* ***oscillatio, -onis*** *= balansoar; gr.* ***skopos*** *= observator, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Aparat care transformă semnalele electrice în semnale optice vizualizate pe ecranul fluorescent al unui tub catodic. Se bazează pe proprietăţile razelor catodice de a fi deviate de un câmp magnetic sau electric. Întrucât fasciculul catodic este lipsit de inerţie, o. nu deformează aspectele fenomenelor vizualizate. Imaginea de pe ecran poate fi preluată prin fotografiere. O. este utilizat în primul rând în cercetările electrofiziologice, dar şi în practică, în condiţiile necesităţii unor înregistrări de calitate.

OSEINĂ, s. f. / osséine, s. f. / ossein, ostein. [*Lat.* ***os, ossis*** *= os; -ină.*] Sin.: osteonectină (v.).

OSFIALGIE, s. f. / osphyalgie, s. f. / osphyalgia. [*Gr.* ***osphys*** *= şale;* ***algos*** *= durere.*] Durere în regiunea lombară şi în articulaţia şoldului.

OSFREZIOLAGNIE, s. f. / osphresiolagnie, s. f. / osphresiolagnia. [*Gr.* ***osphresis*** *= miros;* ***lagneia*** *= dorinţă sexuală, voluptate.*] Excitaţie de natură erotică produsă de mirosuri. Sin.: osmolagnie.

OSFREZIOLOGIE, s. f. / osphresiologie, s. f. / osphresiology. [*Gr.* ***osphresis*** *= miros;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Ştiinţa mirosurilor şi a simţului odoratului.

OSFREZIOMETRU, s. n. / osphresiomètre, s. m. / osphresiometer. [*Gr.* ***osphresis*** *= miros;* ***metron*** *= măsură.*] Aparat pentru măsurarea acuităţii simţului mirosului.

OSICULECTOMIE, s. f. / ossiculectomie, s. f. / ossiculectomy. Extirparea chirurgicală a oscioarelor din *urechea medie.

OSIFICARE, s. f. / ossification, s. f. / ossification. [*Lat.* ***os, ossis*** *= os;* ***ficare****, derivat de la* ***facere*** *= a face.*] Formarea şi dezvoltarea ţesutului osos, pornind de la ţesutul conjunctiv. O. poate fi normală sau patologică. Sin.: osteogeneză. Tipuri de *o. normală*: 1) *O. encondrală* sau *cartilaginoasă*, formarea osului din ţesut cartilaginos, începe după prima lună de viaţă embrionară. 2) *O. periostală* sau *fibroasă*, formarea osului prin metaplazia stratului profund al *periostului care înconjură *diafiza. 3) *O. intramembranoasă*, osteogeneza periostală a oaselor late ale craniului. Tipuri de *o. patologică*: 1) *O. heterotipică*, producere de ţesut osos acolo unde în mod normal nu există. 2) *O. heterotopică*, producere de os în afara scheletului. *Calusul se formează prin o. periostală.

OSIFLUENT, adj. / ossifluent, -e, adj. / ossifluent. [*Lat. **os, ossis** = os; **fluens, -ntis** = fără consistenţă, curgător, de la **fluere** = a curge.*] Caracteristica unui proces patologic care distruge osul, local sau regional. Ex.: abces o.

OSMIDROZĂ, s. f. / osmhidrose, s. f. / osmidrosis. [*Gr. **osme** = miros; **hidros** = sudoare; -ozā.*] Var.: osmidroză. Sin.: bromhidroză (v.).

OSMIDROZĂ. Var. pentru osmhidroză (v.).

OSMOFOR, s. m. / osmophor, s. m. / osmophore. [*Gr. **osmos** = impuls, împingere; **phoros** = care poartă, de la **pherein** = a purta, a transporta.*] Radical chimic care, legat la o moleculă, îi conferă acesteia proprietatea de a stimula aparatul olfactiv şi, deci, de a fi odorantă.

OSMOL, s. m. / osmole, s. m. / osmole. [*Gr. **osmos** = impuls, împingere.*] Unitate de măsură a numărului de particule active osmotic pe litru de soluţie apoasă şi la presiune de o atmosferă. Un o. corespunde unui număr de particule egal cu *numărul lui Avogadro. Masa o. a unui neelectrolit dintr-o soluţie diluată este egală cu masa lui moleculară în grame. Un miliosmol (mOsm) este masa exprimată în miligrame. Pentru un electrolit tipic, care disociază, deoarece numărul de particule nu mai este egal cu numărul de molecule, definiţiile de mai sus nu mai sunt valabile. Ex.: pentru o soluţie de clorură de sodiu, care este un electrolit, o moleculă de clorură de sodiu este reprezentată de un ion de sodiu şi unul de clor; ca urmare, un o. reprezintă 0,5 mol de clorură de sodiu. Abrev.: Osm. V. şi osmolalitate, osmolaritate.

OSMOLAGNIE, s. f. / osmolagnie, s. f. / osmolagnia. [*Gr. **osmos** = impuls, împingere; **lagneia** = dorinţă sexuală, voluptate.*] Sin.: osfreziolagnie (v.).

OSMOLALITATE, s. f. / osmolalité, s. f. / osmolality. [*Gr. **osmos** = impuls, împingere.*] *Presiunea osmotică exprimată în *osmoli (Osm) sau în miliosmoli (mOsm) pe kilogram de solvent (apă, în cazul organismului).

OSMOLARITATE, s. f. / osmolarité, s. f. / osmolarity. [*Gr. **osmos** = impuls, împingere.*] Termen în relaţie cu *presiunea osmotică, reprezentând concentraţia moleculară a particulelor osmotice într-o soluţie, exprimată în osmoli (sau miliosmoli) la litru de soluţie, spre deosebire de osmolalitate, în care caz exprimarea este în osmoli (sau miliosmoli) pe kilogram solvent. O soluţie are o concentraţie osmolară (o.) de 1 când conţine 1 osmol de solvit pentru un litru de soluţie. O soluţie are o concentraţie osmolală (osmolalitate) de 1 când conţine 1 osmol de solvit la 1 000 g apă. O soluţie 1 molară şi 1 osmolară este aceeaşi pentru un neelectrolit tipic (ex.: glucoza), după cum o soluţie 1 osmolală este aceeaşi ca şi o soluţie 1 molală dintr-un neelectrolit. Cu un electrolit tip, cum este clorura de sodiu, 1 osmol reprezintă 0,5 mol de clorură de sodiu. V. osmol, punct crioscopic şi tab. const. fizico-chimice ale unor fluide din organism.

OSMOMETRIE, s. f. / osmométrie, s. f. / osmometry. Măsurarea *presiunii osmotice.

OSMOMETRU, s. n. / osmomètre, s. m. / osmometer. [*Gr. **osmos** = impuls, împingere; **metron** = măsură.*] Aparat destinat măsurării *presiunii osmotice.

OSMORECEPTOR, s. m. / osmorécepteur, s. m. / osmoreceptor. [*Gr. 1) **osme** = miros; 2) **osmos** = impuls, împingere; 1), 2) lat. **receptus**, de la **recipere** = a primi.*] 1) Receptor senzorial pentru miros. 2) Receptor al variaţiilor de presiune osmotică.

OSMOTIC, adj. / osmotique, adj. / osmotic. [*Gr. **osmos** = impuls, împingere.*] Care se află în relaţie cu fenomenul de *osmoză, depinde de acesta. Ex.: *presiune o.

OSMOZĂ, s. f. / osmose, s. f. / osmosis. [*Gr. **osmos** = impuls, împingere; -ozā.*] Un caz particular al difuziunii: mişcarea moleculelor de solvent la nivelul unei membrane, din compartimentul unde există o concentraţie mai scăzută de solvit, pentru care membrana este impermeabilă, în alt compartiment, în care concentraţia de solvit este mai mare. O. este un factor de importanţă capitală în fiziologia celulară.

OSOS, adj. / osseux, -euse, adj. / bony, osseous. [*Lat. **osseus** = de os, de la **os, ossis** = os.*] 1) Care se referă la os. Ex.: abces o. 2) Care este alcătuit din oase. Ex.: schelet o. 3) Despre o persoană cu oase proeminente.

OSTEALGIE. Var. pentru osteoalgie (v.).

OSTEITĂ, s. f. / ostéite, s. f. / osteitis. [*Gr. **osteon** = os; -ită.*] Inflamaţie a osului afectând *canalele Havers, ramurile acestora şi, în general, cavitatea medulară. O. se caracterizează prin hipertrofie osoasă, sensibilitate locală şi durere, de obicei difuză. Termenul a fost utilizat, prin extensie abuzivă, pentru o serie de osteopatii ca *boala von Recklinghausen (sau *o. fibrochistică*) sau *boala Perthes-Jüngling (*o. cistoidă*). Totodată, o serie de afecţiuni osoase se aseamănă morfopatologic, îndeosebi *displazia fibroasă şi unele *osteoze. Au fost descrise numeroase tipuri de o., printre care: 1) *o. acută*, *osteomielită de origine septică; 2) *o. albuminoasă*, cu acumulare de lichid bogat în albumină; 3) *o. cazeoasă*, cu eroziune osoasă, de natură tuberculoasă; 4) *o. corticală*, v. periostită; 5) *o. deformantă, hipertrofică*, v.; 6) *o. fungoidă*, în care canalele Havers conţin ţesut granulos; 7) *o. geodică*, sin. boală Mikulicz (v. def. 1); 8) *o. productivă*, v.; 9) *o. rarefiantă*, cu diminuarea componentei osoase minerale, anorganice; 10) *o. sclerozantă*, cu condensare şi scleroză locală; 11) *o. vasculară*, *o. rarefiantă* în care spaţiile formate sunt ocupate de vase sanguine.

OSTEITĂ APOFIZARĂ DE CREŞTERE / ostéite apophysaire de croissance / apophysitis tibialis adolescentinum. Sin.: apofizită tibială anterioară (v.).

OSTEITĂ DEFORMANTĂ HIPERTROFICĂ / ostéite déformante hypertrophique / osteitis deformans. Sin.: boală Paget (v. def. 1).

OSTEITĂ FIBROCHISTICĂ / ostéite fibrokystique / fibrocystic disease. Sin.: boală von Recklinghausen (v., def. 2).

OSTEITĂ PRODUCTIVĂ / ostéite productive / productive osteitis. O. care determină neoformaţie de ţesut osos. În cazul în care este reconstituită doar pierderea de substanţă, o. este numită *restitutivă*. Dacă procesul de neoformaţie osoasă reduce calibrul *canalelor Havers şi creşte densitatea osoasă, este o *o. condensantă*.

OSTEITĂ TUBERCULOASĂ / ostéite tuberculeuse / tuberculous osteitis. Inflamaţia ţesutului osos provocată de bacilul Koch. O. t. se prezintă sub diferite forme: infiltraţie tuberculoasă, carie osoasă, *spina ventosa sau osteită acută tuberculoasă. Sin.: osteotuberculoză.

OSTEOALGIE, s. f. / ostéoalgie, s. f. / ostealgia. [*Gr. **osteon** = os; **algos** = durere.*] Var.: ostealgie. Sin.: osteodinie (v.).

OSTEOARTRITĂ, s. f. / ostéoarthrite, s. f. / infectious osteoarthritis. [*Gr. **osteon** = os; **arthron** = articulaţie; -ită.*] Termen utilizat îndeosebi pentru desemnarea unei *artrite infecţioase ale cărei leziuni s-au extins la nivelul zonelor osoase adiacente. Sin.: boală degenerativă a articulaţiilor. Obs.: în engl. termenul *osteoarthritis* semnifică *artroză.

OSTEOARTRITĂ DEFORMANTĂ ENDEMICĂ / ostéoarthrite déformante endémique / endemic osteoarthritis. Sin.: boală Kashin-Bek (v.).

OSTEOARTRITĂ DEGENERATIVĂ / ostéoarthrite dégénérative / degenerative joint disease. Sin.: artroză (v.).

OSTEOARTROPATIE, s. f. / ostéoarthropathie, s. f. / osteoarthropathy. [*Gr. osteon = os; arthron = articulaţie; pathos = boală.*] Termen generic pentru orice afecţiune caracterizată prin asocierea de leziuni osoase şi articulare.

OSTEOARTROPATIE HIPERTROFIANTĂ PNEUMICĂ / ostéoarthropathie hypertrophiante pneumique / hypertrophic pulmonary osteoarthropathy. *Sindrom paraneoplazic caracterizat prin asocierea *hipocratismului digital, hipertrofiei mâinilor şi picioarelor cu *osteofitoză subperiostică, dureri articulare şi tulburări vasomotorii. De regulă, acest sindrom apare în relaţie cu o tumoră pulmonară sau mediastinală, dar poate fi secundar şi unei afecţiuni extratoracice. În acest ultim caz, denumirea de o. h. Marie-Bamberger este mai adecvată. Sin.: boală sau sindrom Marie-Bamberger, boală Hagner, osteopatie hipertrofiantă, sindrom Marie (def. 2).

OSTEOARTROZĂ INTERSPINOASĂ / ostéoarthrose interépineuse / Baastrup's disease. [*Gr. osteon = os; arthron = articulaţie; lat. inter = între; spina = ţep, spin.*] Sin.: boală Baastrup (v.).

OSTEOBLAST, s. n. / ostéoblaste, s. m. / osteoblast. [*Gr. osteon = os; blastos = germen.*] Celulă mezenchimatoasă formatoare de os, precursoare a *osteocitului. Prezent în ţesutul conjunctiv şi cartilaginos, o. produce *osteonectina. O. intervine atât în procese fiziologice (ex.: creşterea osoasă), cât şi în procese patologice (reosificare).

OSTEOBLASTOM, s. n. / ostéoblastome, s. m. / osteoblastoma. [*Gr. osteon = os; blastos = germen; -oma.*] Tumoră osoasă benignă cu localizare la nivelul rahisului, scheletului mâinilor sau picioarelor. Apare la vârstă tânără şi este constituită prin proliferarea osteoblastelor care formează lamele de ţesut osteoid, la nivelul unei strome din ţesut conjunctiv foarte vascularizat.

OSTEOCALCINĂ, s. f. / ostéocalcine, s. f. / osteocalcin, bone Gla protein. [*Gr. osteon = os; lat. calx, calcis = var; -ină.*] Proteină mică, cu M_r 6 kDa, sintetizată de *osteoblaste sub controlul vitaminelor D, K şi C. O. prezintă o mare afinitate pentru *hidroxiapatită. Gena codantă a o. se află pe cromozomul 1, concentraţia plasmatică este de 5 µg/l, iar semiviaţa plasmatică de 5 minute. O. este un marker al activităţii osteoblastice şi al remodelării osoase.

OSTEOCIT, s. n. / ostéocyte, s. m. / osteocyte. [*Gr. osteon = os; kytos = celulă.*] Celulă osoasă derivată din *osteoblast. Situată într-o lacună osoasă din interiorul matricei osoase, o. trimite, prin canalicule, prelungiri citoplasmatice prin care realizează contacte cu o. învecinate.

OSTEOCLAST, s. n. / ostéoclaste, ostoclaste, s. m. / osteoclast. [*Gr. osteon = os; klastos = rupt.*] 1) Celulă gigantă multinucleată cu citoplasmă spumoasă, situată în lungul traveelor osoase. O. joacă un rol fundamental în resorbţia osoasă fiziologică sau patologică, probabil sub influenţa parathormonului. Sin.: mieloplax. 2) Denumire a unui dispozitiv care, în chirurgia osoasă, permite fracturarea osului într-o zonă determinantă. Sin.: mieloplax.

OSTEOCLASTOM, s. n. / ostéoclastome, s. m. / myeloplaxom. [*Gr. osteon = os; klastos = rupt; -oma.*] Sin.: tumoră cu mieloplaxe (v.).

OSTEOCLAZIE, s. f. / ostéoclasie, s. f. / osteoclasia (1), osteoclasis (2). [*Gr. osteon = os; klasis = ruptură.*] 1) Absorbţie şi distrucţie a ţesutului osos. 2) Procedeu terapeutic util în corecţia unor diformităţi osoase, prin fracturarea voluntară, manual sau cu ajutorul *osteoclastului, a unor fragmente osoase.

OSTEOCLAZIE FAMILIALĂ / ostéoclasie familiale avec macrocrâne / Bakwin-Eiger syndrome. Sin.: sindrom Bakwin-Eiger (v.).

OSTEOCONDENSARE, s. f. / ostéocondensation, s. f. / osteosclerosis, osseous eburnation. [*Gr. osteon = os; lat. condensare = a îngrămădi, de la densus = dens, compact.*] Sin.: osteoscleroză (v.).

OSTEOCONDRITĂ, s. f. / ostéochondrite, s. f. / osteochondritis. [*Gr. osteon = os; khondros = cartilaj; -ită.*] Inflamaţie a osului şi a cartilajului său. Termenul este utilizat, însă, şi alternativ cu cel de *osteocondroză.

OSTEOCONDRITĂ DISECANTĂ / ostéochondrite dissécante / osteochondritis dissecans. Boală localizată electiv la nivelul genunchiului şi caracterizată prin disecţia unui fragment osos epifizar subcondral, ca urmare a unei necroze osoase aseptice, probabil de origine ischemică, frecvent posttraumatică. O. d. afectează îndeosebi adolescenţii de sex masculin. Sin.: boală König. (def. 1).

OSTEOCONDRITĂ ISCHIOPUBIANĂ / ostéochondrite ischiopubienne / osteochondritis ischiopubic. Sin.: boală Van Neck-Odelberg (v.).

OSTEOCONDRITĂ LAMINARĂ / ostéochondrite laminaire / chondrolysis of the hip. Boală a adolescenţilor, afectând articulaţiile mari, îndeosebi coapsa, fie secundar unei *epifiziolize, fie primitivă. Anatomopatologic se caracterizează prin leziuni ale sinovialei, cartilajului articular şi ale lamei osoase subcondrale (de unde denumirea de laminară). Clinic o. l. se traduce printr-o *claudicaţie dureroasă, apoi o *redoare care antrenează o poziţie vicioasă, în flexie, a membrului inferior, cu rotaţie externă şi abducţie. Maladia poate evolua către anchiloză, care reprezintă o infirmitate gravă. Îndeosebi în cazurile de anchiloză bilaterală se impune o operaţie plastică.

OSTEOCONDRITĂ A ŞOLDULUI / ostéochondrite de la hanche / osteochondritis deformans juvenilis, Legg-Perthes-Calvé disease. Sin.: boală Calvé-Legg-Perthes (v.).

OSTEOCONDRITĂ VERTEBRALĂ INFANTILĂ / ostéochondrite vertébrale infantile / Calvé's disease. Sin.: boală Calvé (v.).

OSTEOCONDRODISPLAZIE, s. f. / ostéochondrodysplasie, s. f. / osteochondrodysplasia. [*Gr. osteon = os; khondros = cartilaj; dys = greu, dificil; plasis = modelare, de la plassein = a forma, a modela.*] Denumire de ansamblu a bolilor determinate de o anomalie de creştere sau de dezvoltare a oaselor şi cartilajelor.

OSTEOCONDRODISTROFIE, s. f. / ostéochondrodystrophie, s. f. / osteochondrodystrophy. [*Gr. osteon = os; khondros = cartilaj; dys = greu, dificil; trophe = hrană, nutriţie.*] Tulburare de nutriţie la nivelul cartilajelor şi al vaselor. V. condrodistrofie şi osteodistrofie.

OSTEOCONDROM, s. n. / ostéochondrome, s. m. / osteochondroma. [*Gr. osteon = os; khondros = cartilaj; -oma.*] Tumoră benignă dezvoltată în vecinătatea unui cartilaj de conjugare şi alcătuită din ţesut cartilaginos rezultat prin *osificare endocondrală secundară. O. se prezintă sub forma unei crescenţe osoase (sau *exostoză) identificabilă radiologic.

OSTEOCONDROMATOZĂ ARTICULARĂ / ostéochondromatose articulaire / synovial osteochondromatosis. [*Gr. osteon = os; khondros = cartilaj; -oma; -oză; lat. articularius = al articulaţiilor.*] Sin.: boală Henderson-Jones (v.).

OSTEOCONDROSARCOM, s. n. / ostéochondrosarcome, s. m. / osteochondrosarcoma. [*Gr. osteon = os; khondros = cartilaj; sarx, sarkos = carne; -oma.*] Sarcom scheletogen rezultat prin proliferare dublă osoasă şi cartilaginoasă, care nosologic este inclus în cadrul *osteosarcomului sau al *sarcomului osteogen.

OSTEOCONDROZĂ, s. f. / ostéochodrose, s. f. / osteochondritis. [*Gr. osteon = os; khondros = cartilaj; -ozǎ*.] Denumire generică pentru distrofiile de creştere la copil consecutive perturbărilor osificării unuia sau mai multor centri de osificare, caracterizate prin degenerescenţă sau *necroză aseptică, urmată de reosificare. Formele de o. sunt variate, fiind afectate electiv anumite regiuni osteocartilaginoase: epifize, apofize, oase scurte, corpi vertebrali, ca şi unele *sincondroze. În funcţie de localizări şi de aspectele clinice, au fost descrise numeroase boli, denumite de regulă cu patronime. V. boală Freiberg, boală Calvé-Legg-Perthes, boală Osgood-Schlatter, boală Scheuermann, boală Sever, boală Sinding Larssen-Johansson, boală Van Neck-Odelberg, boală Panner.

OSTEODENSITOMETRIE, s. f. / ostéodensimétrie, s. f. / osteodensimetry. [*Gr. osteon = os; lat. densitas, -atis = consistenţă, densitate, de la densus = dens, compact; gr. metron = măsură.*] Metodă de evaluare a densităţii minerale osoase prin intermediul măsurării absorbţiei radiaţiilor X sau gamma. Sin.: absorbţiometrie osoasă.

OSTEODINIE, s. f. / ostéodynie, s. f. / osteodynia. [*Gr. osteon = os; odyne = durere.*] Durere osoasă profundă, acută, care nu se asociază cu nici un semn exterior. Sin.: osteoalgie.

OSTEODISPLASTIE, s. f. / ostéodysplastie, s. f. / osteodysplasty. [*Gr. osteon = os; dys = greu, dificil; plastos = modelat, format.*] Boală a scheletului cu transmitere autozomal dominantă. Se caracterizează prin curbarea şi conturul neregulat al oaselor lungi a căror corticală este inegală, cu evazarea metafizelor şi modificarea formei oaselor plate. Cel mai frecvent sunt afectate craniul şi faţa, coapsele şi degetele. Sin.: sindrom Melnick-Needles.

OSTEODISPLAZIE, s. f. / ostéodysplasie, s. f. / osteodistrophy. [*Gr. osteon = os; dys = greu, dificil; plasis = modelare, de la plassein = a forma, a modela.*] Sin.: osteodistrofie (v.).

OSTEODISPLAZIE METAFIZARĂ / ostéodysplasie métaphysaire / metaphyseal dysplasia. Sin.: boală Pyle (v.).

OSTEODISTROFIE, s. f. / ostéodystrophie, s. f. / osteodystrophia. [*Gr. osteon = os; dys = greu, dificil; trophe = hrană, nutriţie.*] Orice tulburare trofică a scheletului, exprimată prin modificarea formei, mărimii, consistenţei sau creşterii osului. Sin.: distrofie osoasă, displazie osoasă, osteodisplazie. Tipuri: 1) *O. chistică juvenilă*, v. boală Mikulicz def. 1. 2) *O. deformantă progresivă*, v. boală Paget. 3) *O. ereditară Albright* (v.). 4) *O. familială neuroendocrină*, v. boală Salvioli. 5) *O. fibroasă generalizată*, v. boală von Recklinghausen def. 2. 6) *O. fibroasă localizată*, v. boală Paget.

OSTEODISTROFIE EREDITARĂ ALBRIGHT / ostéodystrophie héréditaire d'Albright / Albright's hereditary osteodystrophy. [*Fuller Albright, medic american, Boston, 1900-1969.*] Termen în care sunt regrupate două afecţiuni descrise de Albright sub numele de pseudohipoparatiroidie (*o. e. de tip I*) şi pseudo-pseudohipoparatiroidie (*o. e. de tip II*). Cele două boli au în comun un sindrom dismorfic (talie mică, facies rotunjit, brahidactilie, distrofie unghealǎ şi dentară, obezitate), dar numai în o. e. de tip I este prezent un sindrom metabolic care este considerat o consecinţă a absenţei răspunsului receptorilor la hormonul paratiroidian, manifestat prin hipocalcemie, hiperfosforemie, hipocalciurie şi hipofosfaturie. În ambele tipuri ale bolii se constată frecvent întârzierea dezvoltării mentale, calcificări la nivelul ţesuturilor moi şi diverse tulburări endocrine. O. e. A. este o boală genotipică cu transmitere autozomal dominantă, iar cele două tipuri sunt forme genetice de expresie diferită ale aceleiaşi tare. Sin.: boală Albright, sindrom Albright.

OSTEODISTROFIE RENALĂ / ostéodystrophie rénale / renal osteodystrophy. Denumire a ansamblului alterărilor de la nivelul scheletului în *insuficienţa renală cronică. Este vorba despre o *osteită fibrochistică şi o *osteomalacie, însoţite frecvent de calcificări ale părţilor moi. Mecanismul acestor alterări este următorul: insuficienţa renală cronică perturbă metabolismul vitaminei D şi echilibrul fosfocalcic (creştere a fosforemiei şi scădere a calcemiei) provocând o hipersecreţie de *parathormon. Dacă o. r. apare la copil, ea se însoţeşte cu tulburări ale dezvoltării scheletului, îndeosebi *nanism renal (în nefritele interstiţiale cronice), *rahitism (în nefropatiile tubulare cronice congenitale) şi osteoză fibrogeodică renală.

OSTEOECTAZIE CU HIPERFOSFATAZIE / ostéoectasie avec hyperphosphatasie / osteoectasia with hyperphosphatasia. Varietate de *osteocondrodisplazie ereditară cu transmitere autozomal recesivă. Se manifestă din copilărie prin *nanism şi un tablou clinic şi de laborator identic cu cel din *boala Paget.

OSTEOFIBROMATOZĂ CHISTICĂ / ostéofibromatose kystique / Jaffe-Lichtenstein disease. [*Gr. osteon = os; lat. fibra = fibră; -oma; -ozǎ; gr. kystis = sac, vezică.*] Sin.: boală Jaffe-Lichtenstein (v.).

OSTEOFIBROZĂ, s. f. / ostéofibrose, s. f. / osteitis fibrosa. Termen generic care grupează o serie de afecţiuni osoase non-inflamatorii, adică *osteoze, caracterizate prin degenerescenţa fibroasă a măduvei. O. poate fi localizată sau generalizată.

OSTEOFIT, s. n. / ostéophyte, s. m. / osteophyte. [*Gr. osteon = os; phyton = plantă.*] Excrescenţă osoasă anormală situată la marginea unei suprafeţe articulare. Alcătuit de regulă din ţesut spongios, o. rezultă fie prin reluarea osificării subperiostale, fie consecutiv osificării encondrale, sau prin combinarea acestor două procese. O. se dezvoltă în cadrul unor procese degenerative sau inflamatorii cronice. V. şi „cioc de papagal".

OSTEOFITOZĂ, s. f. / ostéophytose, s. f. / osteophytosis. [*Gr. osteon = os; phyton = plantă; -ozǎ.*] Producerea de *osteofite.

OSTEOFLEGMON, s. n. / ostéophlegmon, s. m. / bone phlegmon. [*Gr. osteon = os; phlegmone = flegmon, de la phlegma, -atos = inflamaţie şi phlegein = a arde.*] Osteită infecţioasă cu invadarea părţilor moi adiacente. Se poate observa îndeosebi la nivelul *mandibulei.

OSTEOGENEZĂ, s. f. / ostéogenèse, ostéogénie, s. f. / osteogenesis, osteogeny. [*Gr. osteon = os; genesis = producere, de la gennan = a produce.*] Sin.: osificare (v.).

OSTEOGENEZĂ IMPERFECTĂ / ostéogenèse imparfaite / osteogenesis imperfecta. Tip de *osteodisplazie structurală ereditară care antrenează osteoporoză generalizată gravă, tradusă prin fracturi spontane multiple şi deformări osoase multiple. Se asociază aproape întotdeauna coloraţia albastră a sclerelor şi uneori surditate. Asocierea fracturi multiple ale oaselor lungi, sclere albastre şi otoscleroză cu surditate se numeşte sindromul sau triada Van der Hoeve, sau sindrom Alain Dighton. Terminologia s-a complicat, deoarece în funcţie de gravitate au fost descrise (artificial) două forme: 1) *O. i. congenitală*, sin.: boală Durante (v.). 2) *O. i. tardivă*, cu prognostic mai puţin grav, sin.: boală Lobstein (v.). Sin. pentru osteogeneză imperfectă: fragilitate osoasă ereditară.

OSTEOGENINĂ, s. f. / ostéogénine, s. f. / osteogenine. [*Gr. osteon = os; gennan = a produce; -inǎ.*] Glicoproteină cu M_r de 32-40 kDa, capabilă să inducă transformarea ţesuturilor moi de origine mezenchimatoasă în ţesut osos.

OSTEOID, adj. / ostéoïde, adj. / osteoid. [*Gr. osteon = os; eidos = formă.*] 1) Care se aseamănă structural cu osul. 2) Despre ţesutul osos tânăr, alcătuit numai din matricea organică hialină, la nivelul căreia se vor adăuga ulterior sărurile de calciu.

OSTEOIDOZĂ, s. f. / ostéoïdose, s. f. / osteidosis. [*Gr. osteon = os; eidos = aparenţă, similitudine; oza = boală cronică.*] Prezenţa masivă de substanţă osteoidă de-a lungul traveelor osoase şi în centrul *osteonilor pe cale de formare. Acest proces traduce un defect de calcificare a matricei proteice a ţesutului osos. O. reprezintă leziunea osoasă principală din *osteomalacie şi *rahitism.

OSTEOLIZĂ, s. f. / ostéolyse, s. f. / osteolysis, ossifluence. [*Gr. osteon = os; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge.*] 1) Distrucţie şi disoluţie osoasă, îndeosebi cu referire la pierderea sau diminuarea calciului osos. 2) Termenul este utilizat frecvent pentru desemnarea distrucţiei osoase vizibilă radiologic prin zone de transparenţă osoasă extinse sau localizate.

OSTEOLIZĂ CU LOCALIZĂRI MULTIPLE / ostéolyse à localisations multiples / hereditary multicentric osteolysis. Boală ereditară cu transmitere autozomal recesivă, manifestă în copilărie. Se caracterizează printr-o resorbţie progresivă a ţesutului osos la nivelul oaselor mâinilor şi picioarelor, coatelor şi genunchilor. Ca urmare, se produce o contractură sau flexie a braţelor şi gambelor.

OSTEOLIZĂ MASIVĂ IDIOPATICĂ / ostéolyse massive idiopathique / massiv idiopathic osteolysis. Sin.: boală Gorham (v.).

OSTEOLOGIE, s. f. / ostéologie, s. f. / osteology. [*Gr. osteon = os; logos = ştiinţă.*] Parte a anatomiei care se ocupă cu studiul oaselor din organism.

OSTEOM, s. n. / ostéome, s. m. / osteoma. [*Gr. osteon = os; -oma.*] 1) Tumoră benignă cu ritm de creştere lent, alcătuită din ţesut osos compact foarte dur şi dens. O. se dezvoltă îndeosebi la nivelul oaselor plate ale craniului şi ale feţei, producând îngroşarea acestora. Mai rar, o. se pot localiza la suprafaţa oaselor lungi (exostoză sau o. periostal) sau în canalul medular al acestora (enostoză). 2) Nodul de osificare care poate apărea într-un ţesut moale (ex.: parenchim pulmonar sau glandular) ca o consecinţă a *metaplaziei osoase a unei fibroze cicatriceale.

OSTEOM OSTEOID / ostéome ostéoïde / osteoid osteoma. Tumoră benignă mică şi circumscrisă a ţesutului osos spongios, localizată îndeosebi la nivelul extremităţii oaselor lungi şi al vertebrelor. Este alcătuită din ţesut osteoid înconjurat de o osteoscleroză reacţională şi afectează îndeosebi tinerii. Evoluţia este îndelungată, iar tratamentul chirurgical asigură vindecarea.

OSTEOMALACIE, s. f. / ostéomalacie, s. f. / osteomalacia, halisteresis. [*Gr. osteon = os; malakia = înmuiere, de la malakus = moale.*] Osteopatie demineralizantă a adultului localizată în corticala osoasă matură sau/şi în ţesutul osos spongios. În o. sunt respectate grosimea şi numărul de travee osoase, spre deosebire de *osteoporoză. Termenul de o. reprezintă la adult echivalentul *rahitismului copilului şi adolescentului. Cadrul o., vast în trecut, este limitat în prezent la o serie de circumstanţe patogenice în care este alterat metabolismul fosfocalcic: 1) *o. din *hipofosfatemia familială;* 2) *o. hepatică*, complicaţie a bolilor hepatice colestatice; 3) *o. oncogenă*, din neoplasmele benigne mezenchimale, care ar putea produce o substanţă care afectează funcţiile tubulare renale de transport al fosfatului şi de hidroxilare a 25-hidroxivitaminei D; 4) *o. puerperală*, prin epuizarea stocurilor de calciu şi fosfor în cursul sarcinilor repetate şi al lactaţiei; 5) *o. renală tubulară* sau **osteopatia renală*, consecutivă acidozei şi hipercalciuriei din cauza alterării funcţiei tubulilor renali (absenţa acidifierii urinei şi a producerii de amoniac); 6) *o. senilă*, prin deficit de vitamină D. Majoritatea o. sunt curabile prin doze fiziologice de vitamină D. Sin.: ramolisment osos.

OSTEOMATOZĂ, s. f. / ostéomatose, s. f. / osteomatosis. Boală caracterizată prin formarea de *osteoame intra-articulare.

OSTEOMETRIE, s. f. / ostéométrie, s. f. / osteometry. [*Gr. osteon = os; metron = măsură.*] Denumire generică pentru procedeele de măsurare efectuate la nivelul unui os sau al mai multor oase. Ex.: o. osului iliac serveşte în medicina legală la determinarea sexului.

OSTEOMEZOPICNOZĂ, s. f. / ostéomésopycnose, s. f. / osteomesopyknosis. Tip rar de *osteocondrodisplazie condensantă, cu transmitere autozomal dominantă, localizată electiv la nivelul rahisului. Se caracterizează clinic prin dureri dorsale ce apar în adolescenţă, în absenţa unor anomalii morfologice sau biochimice. Radiologic se observă o creştere a densităţii osoase la nivelul platourilor vertebrale şi al bazinului. O. are un prognostic favorabil.

OSTEOMIELITĂ, s. f. / ostéomyélite, s. f. / osteomyelitis. [*Gr. osteon = os; myelos = măduvă; -ită.*] Inflamaţie concomitentă a osului şi a măduvei osoase, determinată de o infecţie. Cauze: fracturi deschise cu expunerea măduvei osoase, posibilă şi în unele intervenţii chirurgicale; mai rar, ca urmare a unor microorganisme patogene din circulaţie. Forme: *o. acută* şi *o. cronică*. *O. acută* este mai frecventă la copii, la nivelul oaselor lungi, acompaniată de dureri intense, febră, existenţa altor boli. *O. cronică* poate urma formei acute şi se dezvoltă insidios; uneori are drept cauză sifilisul sau tuberculoza. În ambele forme se impune tratamentul cu doze mari de antibiotice şi, uneori, drenaj chirurgical. Timpul necesar eradicării infecţiei este lung; uneori se produc scurtări sau deformări osoase. Termenul de o. este uneori în discuţie, din cauza afectării variabile a măduvei osoase, în unele forme foarte discretă sau chiar absentă. V. şi osteomielită infecţioasă acută.

OSTEOMIELITĂ INFECŢIOASĂ ACUTĂ / ostéomyélite infectieuse aiguë / acute osteitis. Boală a copilăriei şi adolescenţei care, anatomopatologic, constă în inflamaţia elementelor celulare ale osului, periostului şi ale cavităţii medulare, cu localizare în regiunea juxtaepifizară. Agentul etiologic este stafilococul piogen. Evoluează spontan spre supuraţie (flegmon osos) şi formarea de sechele. Simptomatologia locală este însoţită de un sindrom general infecţios grav.

OSTEON, s. n. / ostéon, s. m. / osteon. [*Gr. osteon = os.*] Unitatea structurală de bază a osului compact, formată din lamele osoase concentrice, în centrul cărora se află *canalul Havers care conţine capilare sanguine şi ţesut conjunctiv. Un o. cuprinde 4-20 lamele, fiecare având o grosime de 3-7 µm. Unităţile sunt direcţionate îndeosebi în axul lung al osului.

OSTEONECROZĂ, s. f. / ostéonécrose, s. f. / osteonecrosis. [*Gr. osteon = os; nekrosis = mortificare, de la nekros = mort.*] Necroză osoasă. **O. idiopatică a tuberculului tibial**, v. apofizită tibială anterioară.

OSTEONECROZĂ ASEPTICĂ / ostéonécrose aseptique / aseptic osteonecrosis. Necroză osoasă secundară afectării vascularizaţiei osoase într-un anumit segment, de cauză cunoscută (traumatism, radioterapie) sau neelucidată, în particular la tineri (*o. idiopatică*). Stadiul de necroză este urmat de un stadiu de regenerare, ajungând la vindecare cu remodelare osoasă, de regulă.

OSTEONECTINĂ, s. f. / ostéonectine, s. f. / osteonectin. [*Gr. osteon = os; nectere = a uni; -ină.*] Fosfoglicoproteină acidă, cu M_r 32 kDa, prezentă în os în cantitate de 2,3 ng/10 µg proteine ale traveelor osoase, sintetizată de *osteoblaste. Gena codantă a o. se află pe cromozomul 5. O. are mare afinitate pentru *hidroxiapatită şi este un marker perfect al *osteogenezei. Sin.: oseină.

OSTEONEVRALGIE, s. f. / ostéonévralgie, s. f. / osteoneuralgia. Varietate de inflamaţie cronică a osului, caracterizată prin dureri rebele, cu exacerbări, consecutivă îndeosebi unui traumatism sau unui reumatism articular cronic.

OSTEOONICODISOSTOZĂ, s. f. / ostéo-onychodysostose, s. f. / nail-patella syndrome. [*Gr. osteon = os; onyx, onychos = unghie; dys = greu, dificil; osteon = os; -oză*.] Sin.: sindrom unghii-rotule (v.).

OSTEOONICODISPLAZIE EREDITARĂ / ostéo-onychodysplasie héréditaire / Little's syndrome. [*Gr. osteon = os; onyx, onychos = unghie; dys = greu, dificil; plasis = modelare, de la plassein = a forma, a modela; lat. hereditarius = referitor la moştenire, de la hereditas, -atis = moştenire.*] Sin.: sindrom unghii-rotule (v.).

OSTEOPAT, adj., s. m. / ostéopathe, adj., s. m. / osteopath. [*Gr. osteon = os; pathos = boală.*] 1) (Pacient) care prezintă o afecţiune osoasă. 2) Denumire utilizată îndeosebi în engleză pentru o persoană care se ocupă cu tratamentul afecţiunilor sistemului locomotor prin utilizarea unor tehnici de manipulare externă. V. şi medicină alternativă.

OSTEOPATIE, s. f. / ostéopathie, s. f. / osteopathy. [*Gr. osteon = os; pathos = boală.*] Termen general utilizat pentru a grupa toate afecţiunile osoase. În funcţie de etiologie, se disting mai multe forme: 1) *O. calciprivă*, prin resorbţie. 2) *O. de carenţă*, prin lipsa aportului de substanţe nutritive. 3) *O. condensantă generalizată*, v. osteopoikilie. 4) *O. hemoragică primitivă*, sin. boală Barlow (v.). 5) *O. hipertrofiantă* (boală Marie-Bamberger). 6) *O. juvenilă a rotulei*, v. boală Gruber. 7) *O. renală*, în nefropatii.

OSTEOPATIE DE CARENŢĂ / ostéopathie de carence / alimentary osteopathy. V. osteopatie, def. 2.

OSTEOPATIE FIBROASĂ / ostéopathie fibreuse / osteitis fibrosa. Sin.: osteofibroză (v.).

OSTEOPATIE HEMORAGICĂ PRIMITIVĂ / maladie de Barlow / Barlow's disease. Sin.: boală Barlow (v.).

OSTEOPENIE, s. f. / ostéopénie, s. f. / osteopenia. [*Gr. osteon = os; penia = sărăcie.*] Reducerea masei osoase determinată de scăderea ratei sintezei osteoide la un nivel insuficient pentru a compensa liza osoasă normală. Termenul este utilizat, de asemenea, cu referire la orice scădere a masei osoase în raport cu normalul.

OSTEOPERIOSTITĂ, s. f. / ostéopériostite, s. f. / osteoperiostitis. [*Gr. osteon = os; peri = în jurul; osteon = os; -ită.*] Inflamaţie a periostului urmată de invadarea ţesutului osos de către procesul inflamator. Punctul de plecare se află în părţile moi vecine sau este consecinţa metastazelor piogene. Tipuri: 1) *O. sifilitică*, osteită şi periostită condensată osificantă. 2) *O. tuberculoasă*, cu ţesut de granulaţie tuberculos. 3) *O. alveolodentară*, v. boală Magitot.

OSTEOPETROZĂ, s. f. / ostéopétrose, s. f. / osteopetrosis. [*Gr. osteon = os; lat. petra = piatră; -oză.*] Sin.: boală Albers-Schönberg (v.).

OSTEOPLAST, s. n. / ostéoplaste, s. m. / osteoplast. . [*Gr. osteon = os; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Sin.: lacună osteocitară (v.).

OSTEOPLASTIE, s. f. / ostéoplastie, s. f. / osteoplasty. [*Gr. osteon = os; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Intervenţie chirurgicală reparatorie a unui os. Pentru efectuarea o. se utilizează un grefon osos sau un material protetic.

OSTEOPLAZIE, s. f. / ostéoplasie, s. f. / ostéoplasia. [*Gr. osteon = os; phasis = formare.*] Denumire generică pentru o neoformaţie osoasă atipică.

OSTEOPOIKILIE, s. f. / ostéopoecilie, s. f. / osteop(o)ecilia, osteopoikilosis. [*Gr. osteon = os; poikilos = pestriţ, variat.*] Boală cu caracter familial, aparţinând *osteocondrodisplaziilor; radiologic se observă în spongioasa epifizelor şi metafizelor oaselor lungi, omoplaţi şi bazin, numeroase zone rotunjite de *osteoscleroză, bine delimitate, care sugerează un aspect "pătat". Poate asocia uneori leziuni cutanate de fibroză şi keratoză. Sin.: osteopatie condensantă generalizată, enostoză multiplă. O formă de o. mult mai rară, numită *o. striată*, este reprezentată de boala Voorhoeve (v.).

OSTEOPONTINĂ, s. f. / ostéopontine, s. f. / osteopontin. [*Gr. osteon = os; lat. pons, -ntis = punte; -ină.*] Glicoproteină care conţine motivul (secvenţa) RGD (arginină-glicină-aspartat). A fost izolată din os, rinichi, creier şi celule epiteliale. O. intervine în procesele de adeziune şi de migrare celulară, ca şi în mineralizarea osoasă.

OSTEOPOROMALACIE, s. f. / ostéoporomalacie, s. f. / porotic osteomalacia. [*Gr. osteon = os; poros = piatră poroasă; malakia = înmuiere, de la malakus = moale.*] Coexistenţa *osteoporozei şi a *osteomalaciei.

OSTEOPOROZĂ, s. f. / ostéoporose, s. f. / osteoporosis. [*Gr. osteon = os; poros = piatră poroasă; -oză.*] Stare patologică caracterizată prin scăderea densităţii osoase, determinată de un proces de demineralizare (absorbţia calciului şi fosforului din os). Demineralizarea se produce din cauza rarefierii progresive a matricei proteice osoase. Se disting: *o. localizată* şi *o. generalizată*. *O. localizată* poate apărea după o infecţie, un traumatism sau o sinovită şi se manifestă la nivelul oaselor adiacente. *O. generalizată* se traduce radiologic prin transparenţă osoasă la nivelul întregului schelet, cu travee desenate mai net, iar histologic prin mărirea spaţiilor medulare osoase şi atrofie trabeculară. În prezent, procesul de o. poate fi detectat exact prin *osteodensitometrie. Există numeroase tipuri de o. generalizată, de cauze necunoscute (idiopatice) sau secundare unor boli. În toate cazurile de o. generalizată există, mai mult sau mai puţin pronunţate, tulburări ale metabolismului protidic. Ex. de o. generalizată: 1) *O. adipoasă*, în care spaţii largi din structura osoasă sunt invadate de grăsime. 2) *O. din afecţiuni digestive*: gastrectomie, ciroză, steatoree idiopatică. 3) *O. algică posttraumatică*, sin.: boală Sudeck (v.). 4) *O. rarefiantă postmenopauză*, prin perturbări endocrine. 5) *O. senilă*, consecinţă a unor disfuncţii metabolice şi endocrine. 6) *O. din tratamentele prelungite cu corticoizi* etc. O. generalizată este acompaniată frecvent de *osteomalacie, de unde riscul unor complicaţii: deformări osoase, scădere a taliei, fracturi patologice.

OSTEOPOROZĂ ALGICĂ POSTTRAUMATICĂ / ostéoporose algique posttraumatique / Sudeck's disease. Sin.: boală Sudeck (v.).

OSTEOPOROZĂ CIRCUMSCRISĂ A CRANIULUI / ostéoporose circonscrite du crâne / Schüller's disease. Sin.: boală Schüller (v.).

OSTEOPSATIROZĂ, s. f. / ostéopsathyrose, s. f. / osteopsathyrosis. [*Gr. osteon = os; psathyros = fragil, friabil; -oză.*] Sin.: boală Lobstein (v.). V. şi osteogeneză imperfectă.

OSTEORADIONECROZĂ, s. f. / ostéoradionécrose, s. f. / osteoradionecrosis. [*Gr. osteon = os; lat. radius = rază; gr. nekrosis = mortificare, de la nekros = mort.*] Necroză osoasă determinată de radiaţiile ionizante, de regulă după *radioterapie.

OSTEOSARCOM, s. n. / ostéosarcome, s. m. / osteosarcoma. [*Gr. osteon = os; sarx, sarkos = carne; -oma.*] Tumoră malignă primitivă a osului, cu punct de plecare periostal sau central; cel mai des se dezvoltă la nivelul oaselor spongioase. Proliferarea distruge osul şi conduce la metastaze pe cale circulatorie. Sin.: sarcom osteogen. V. şi sarcom Ewing.

OSTEOSCLEROZĂ, s. f. / ostéosclérose, s. f. / osteosclerosis, osseous eburnation. [*Gr. osteon = os; sklerosis = induraţie, întărire, de la skleros = tare, dur.*] Afecţiune osoasă care constă în îngroşarea osului spongios, care devine compact, cu îngustarea cavităţilor medulare, radiologic constatându-se accentuarea opacităţii osoase. Sin.: osteocondensare.

OSTEOSCLEROZĂ GENERALIZATĂ / ostéosclérose généralisée / osteopetrosis. Sin.: boală Albers-Schönberg (v.).

OSTEOSINTEZĂ, s. f. / ostéosynthèse, s. f. / osteosynthesis. [*Gr. osteon = os; synthesis = compunere, de la syn = împreună, tithenai = a pune.*] 1) Reunirea chirurgicală a fragmentelor unui os fracturat cu ajutorul unor şuruburi, butoane, sârme sau plăci metalice. Aceste materiale sunt îndepărtate după producerea consolidării osoase (*o. temporară*). 2) Operaţie practicată cu scopul producerii anchilozei unei articulaţii, de ex. în *morbul lui Pott şi în *spondilolistezis.

OSTEOSTEATOM, s. n. / ostéostéatome, s. m. / osteosteatoma. *Osteosarcom care a suferit o degenerescenţă grăsoasă.

OSTEOTOMIE, s. f. / ostéotomie, s. f. / osteotomy. [*Gr. osteon = os; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Secţionarea operatorie a unui os, în scopul obţinerii axării, derotării, alungirii, scurtării sau sprijinului acestuia.

OSTEOTUBERCULOZĂ, s. f. / ostéotuberculose, s. f. / tuberculous osteitis. Sin.: osteită tuberculoasă (v.).

OSTEOZĂ, s. f. / ostéose, s. f. / osteosis. [*Gr. osteon = os; -oză.*] 1) Termen cu sensul de osteopatie non-inflamatorie. 2) Uneori, prezenţa la nivelul pielii de noduli care conţin ţesut osos.

OSTEOZĂ PARATIROIDIANĂ / ostéose parathyroïdienne / parathyroid osteosis. Sin.: boală von Recklinghausen (v., def. 2).

OSTEOZĂ TIROIDIANĂ / ostéose thyroïdiene / thyroid osteosis. *Osteoporoză rarefiantă foarte dureroasă aflată în relaţie cu o hipertiroidie. Nu cedează decât la tiroidectomie.

OSTIAL, adj. / ostiale, adj. / ostial. [*Lat. ostium = intrare, uşă, orificiu.*] Referitor la un orificiu.

OSTIOFOLICULITĂ, s. f. / ostiofolliculite, s. f. / ostiofolliculitis. [*Lat. ostium = intrare, uşă, orificiu; folliculus = săculeţ, dim. de la follis = burduf, minge; -ită.*] *Foliculită superficială, care nu afectează decât ostiumul (orificiul) *foliculului pilos.

OSTIUM, s. n. / ostium, s. m. / ostium. NA: ostium, pl. ostia. [*Lat. ostium = intrare, uşă, orificiu.*] Orificiu sau canal foarte scurt care asigură accesul într-o cavitate sau asigură comunicarea a două cavităţi.

OSTIUM AORTIC / ostium aortae / ostium aortae. NA: ostium aortae. Orificiu prin care aorta ascendentă comunică cu ventriculul stâng, fiind străjuit de valvula aortică.

OSTIUM COMUN / ostium commune / ostium commune. Orificiu care, la embrion, permite comunicarea atriilor şi ventriculelor inimii. Persistenţa sa după naştere constituie o cardiopatie congenitală cu şunt arteriovenos.

OSTIUM PRIMITIV / ostium primum / ostium primum. Orificiu care, într-un stadiu precoce al dezvoltării embrionare a inimii, permite comunicarea celor două atrii. Persistenţa sa după naştere determină comunicarea interauriculară patologică.

OSTIUM SECUNDAR / ostium secundum / ostium secundum. NA: foramen ovale. Sin.: orificiu Botallo (v.).

OSTIUMUL SINUSULUI CORONAR / ostium sinus coronarii / ostium sinus coronarii. NA: ostium sinus coronarii. Orificiu de deschidere al *sinusului coronar, situat la nivelul atriului drept, între deschiderea venei cave inferioare şi orificiul atrioventricular.

OTALGIE, s. f. / otalgie, s. f. / otalgia. [*Gr. ous, otos = ureche; algos = durere.*] Durere la nivelul urechii, de origine auriculară sau din vecinătate. Poate fi surdă sau violentă, localizată sau iradiată, continuă ori cu remisiuni. Sin.: otodinie.

OTHEMATOM, s. n. / othématome, s. m. / oth(a)ematoma. [*Gr. ous, otos = ureche; haima, -atos = sânge; -oma.*] Colecţie sanguinolentă a pavilionului urechii, situată între cartilajul helixului şi pericondru. Cauzele cele mai frecvente sunt traumatice, la care se adaugă tulburările trofice.

OTIC, adj. / otique, adj. / otic. Care se referă la ureche, se află în relaţie cu urechea.

OTICODINIE, s. f. / oticodinie, s. f. / oticodinia. [*Gr. ous, otos = ureche; dinos = ameţeală.*] Sin.: sindrom Ménière (v.).

OTITĂ, s. f. / otite, s. f. / otitis. [*Gr. ous, otos = ureche; -ită.*] Orice inflamaţie a urechii. Se disting, în funcţie de localizare: 1) *O. externă*, inflamaţia conductului auditiv extern. 2) *O. medie*, inflamaţia *urechii medii. Forme: a) *o. m. acută*, de regulă de origine virală sau bacteriană, este însoţită de durere şi febră; b) *o. m. secretorie*, acumulare cronică de lichid în urechea medie, cu diminuarea auzului; c) *o. cronică supurativă*, asociată cu perforaţia timpanului şi, uneori, cu colesteatom. 3) *O. internă* este denumită *labirintită. *O. creşelor*, v. otoantrită.

OTOANTRITĂ, s. f. / otoantrite, s. f. / otoantritis. [*Gr. ous, otos = ureche; antron = peşteră, cavitate; -ită.*] Otită purulentă complicată cu infecţia antrului mastoidian. Sin.: otomastoidită, otita creşelor.

OTOCOPOZĂ, s. f. / otocopose, s. f. / hearing loss. [*Gr. ous = ureche; kopos = oboseală.*] Epuizare temporară a audiţiei. Simţul auzului scade rapid, pentru a reapărea după câteva clipe de absenţă. O. reprezintă un semn de debut al surdităţii.

OTODINIE, s. f. / otodynie, s. f. / otodynia. [*Gr. ous, otos = ureche; odyne = durere.*] Sin.: otalgie (v.).

OTOFIMA, s. n. / otophyma, s. m. / otophyma. Hipertrofie a lobului urechii analogă cu rinofima (v.).

OTOGEN, adj. / otogène, adj. / otogenic, otogenous. [*Gr. ous, otos = ureche; gennan = a produce.*] Care are originea la nivelul urechii. Ex.: meningită o.

OTOLICVOREE, s. f. / otoliquorrhée, s. f. / otoliquorrh(o)ea. [*Gr. ous, otos = ureche; lat. liquor, -oris = lichid; gr. rhoia = curgere, de la rhein = a curge.*] Scurgere de lichid cefalorahidian prin conductul auditiv extern printr-o ruptură a timpanului, în condiţiile existenţei unei soluţii de continuitate între spaţiul subdural şi urechea medie. O. apare ca o complicaţie în unele fracturi ale *stâncii temporalului şi în anumite intervenţii neurochirurgicale. V. şi otoree.

OTOLIŢI, s. m. pl. / otolithes, s. m. pl. / otoliths. NA: statoconium, pl. statoconia. [*Gr. ous, otos = ureche; lithos = piatră.*] Granule mici de carbonat de calciu, situate împreună cu cilii în membrana gelatinoasă de la nivelul organului otolitic. Organul otolitic sau macula se află pe planşeul *utriculei şi al *saculei din urechea internă. Sin.: statoconia.

OTOLOGIE, s. f. / otologie, s. f. / otology. [*Gr. ous, otos = ureche; logos = ştiinţă.*] Ramură a medicinei destinată studiului anatomiei, fiziologiei, investigaţiilor funcţionale şi patologiei urechii.

OTOMASTOIDITĂ, s. f. / otomastoïdite, s. f. / otomastoiditis. [*Gr. ous, otos = ureche; mastos = mamelă; eidos = formă; -ită.*] Sin.: otoantrită (v.).

OTOMICOZĂ, s. f. / otomycose, s. f. / otomycosis. [*Gr. ous, otos = ureche; mykes, myketos = ciupercă; -oză.*] *Micoză a conductului auditiv extern.

OTOPATIE, s. f. / otopathie, s. f. / otopathy. Denumire generică pentru bolile aparatului auditiv.

OTOPLASTIE, s. f. / otoplastie, s. f. / otoplasty. [*Gr. ous, otos = ureche; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Procedeu terapeutic chirurgical de reconstrucţie a pavilionului urechii externe, în caz de deformaţii sau distrugeri traumatice.

OTORAGIE, s. f. / otorragie, s. f. / otorrhagia. [*Gr. ous, otos = ureche; rhegnynai = a ţâşni, a izbucni.*] Hemoragie exteriorizată la nivelul conductului auditiv extern.

OTOREE, s. f. / otorrhée, s. f. / otorrh(o)ea. [*Gr.* ***ous, otos*** *= ureche;* ***rhoia*** *= curgere, de la* ***rhein*** *= a curge.*] Scurgere mucoasă, seroasă sau (îndeosebi) purulentă la nivelul conductului auditiv extern. *O. cu lichid cefalorahidian* poate apărea consecutiv unei fracturi sau a altor procese patologice care afectează osul temporal.

OTORINOLARINGOLOGIE, s. f. / oto-rhino-laryngologie, s. f. / otorhinolaryngology, ear-nose-throat. [*Gr.* ***ous, otos*** *= ureche;* ***rhis, -inos*** *= nas;* ***larynx, -yngos*** *= laringe;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Domeniu specializat al medicinei având ca scop studiul anatomiei, fiziologiei şi patologiei urechii, foselor nazale, faringelui şi laringelui.

OTOSCLEROZĂ, s. f. / otosclérose, s. f. / otosclerosis. [*Gr.* ***ous, otos*** *= ureche;* ***sklerosis*** *= induraţie, întărire, de la* ***skleros*** *= tare, dur.*] Acoperirea timpanului cu ţesut cicatriceal, fenomen care produce o surditate progresivă.

OTOSCOP, s. n. / otoscope, s. m. / otoscope. [*Gr.* ***ous, otos*** *= ureche;* ***skopos*** *= observator, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Instrument care permite inspecţia conductului auditiv extern şi a timpanului. Este alcătuit dintr-un *specul şi o sursă luminoasă, a cărei lumină este preluată de o oglindă purtată pe frunte de medic. *O. lui Toynbee* este destinat *auscultaţiei la nivelul urechii, fiind alcătuit dintr-un tub de cauciuc adaptat la capete pentru a face legătura dintre urechea pacientului şi cea a medicului.

OTOSCOPIE, s. f. / otoscopie, s. f. / otoscopy. [*Gr.* ***ous, otos*** *= ureche;* ***skopia*** *= examinare, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Examinarea conductului auditiv extern şi a timpanului cu ajutorul *otoscopului sau a unui *speculum auricular şi a unei *oglinzi frontale.

OTOSPONGIOZĂ, s. f. / otospongiose, s. f. / otospongiosis. [*Gr.* ***ous, otos*** *= ureche; lat.* ***spongia****, gr.* ***spongion*** *= burete; -oză.*] Afecţiune congenitală care se caracterizează clinic prin hipoacuzie progresivă bilaterală, iar anatomic, prin hiperosificarea promontoriului, determinând secundar disfuncţia *organului Corti.

OTOTOXICITATE, s. f. / ototoxicité, s. f. / ototoxicity. [*Gr.* ***ous, otos*** *= ureche;* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeţilor, de la* ***toxon*** *= săgeată.*] Toxicitate a unor medicamente (ca streptomicina şi alte medicamente din familia aminozidelor sau chinina) pentru urechea internă şi perechea a VIII-a de nervi cranieni. Fenomenul este, de obicei, ireversibil.

OTRAVĂ, s. f. / poison, s. m. / poison. [*Sl.* ***otrava*** *= otravă.*] Orice substanţă care este susceptibilă, după introducerea în organism (pe diverse căi), să perturbe unele funcţii vitale sau să lezeze grav structuri organice. Tipul şi intensitatea unei o. nu depind numai de natura sa, ci şi de doză, de modul de pătrundere, starea subiectului ş.a.

OU, s. n. / oeuf, s. f. / egg. [*Lat.* ***ovum*** *= ou.*] Termen cu următoarele semnificaţii: 1) Ovul, adică oul virgin. 2) Zigot, v. ou fecundat. 3) Ovocit, v. 4) Uneori, chiar ansamblul *embrionului sau al fetusului şi al anexelor sale.

OU FECUNDAT / oeuf fécondé / fertilized egg, spermatovum, oosperm. [*Lat.* ***ovum*** *= ou;* ***fecundare*** *= a face să rodească, de la* ***fecundus*** *= fertil, roditor.*] Sin.: zigot (v.).

OUABAINĂ, s. f. / ouabaïne, s. f. / ouabain. [*Somaleză* ***ouabaio*** *= planta cunoscută şi sub numele de acokanthera şi extractul acesteia.*] Glucozid cardiotonic major, cu acţiune rapidă şi scurtă, administrat îndeosebi pe cale intravenoasă în tratamentul de urgenţă al insuficienţei cardiace acute. O. este şi un blocant specific al *pompei de sodiu. Sin.: strofantozid-g, strofantină.

OVALBUMINĂ, s. f. / ovalbumine, s. f. / ovalbumin. [*Lat.* ***ovum*** *= ou;* ***albumen, -inis*** *= albuş de ou, de la* ***albus*** *= alb; -ină.*] Proteină extrasă din albuşul de ou şi înrudită cu albumina din serul de pasăre. Masa moleculară este 44 kDa, iar pH-ul izoelectric de 4,6. Este utilă ca antigen.

OVALOCIT, s. n. / ovalocyte, s. m. / ovalocyte. [*Lat.* ***ovum*** *= ou; gr.* ***kytos*** *= celulă.*] Eritrocit de formă elipsoidală, prezent în proporţie de sub 1 % în sângele normal, până la 10 % în majoritatea anemiilor şi 90 % în * eliptocitoza ereditară. Sin.: eliptocit.

OVALOCITOZĂ, s. f. / ovalocytose, s. f. / ovalocytosis. [*Lat.* ***ovum*** *= ou; gr.* ***kytos*** *= celulă; -oză.*] Sin.: eliptocitoză (v.).

OVAR, s. n. / ovaire, s. m. / ovary. NA: ovarium, pl. ovaria. [*Lat. medicală* ***ovarium*** *= ovar, de la* ***ovum*** *= ou.*] Glandă genitală feminină, pară şi simetrică, situată în cavitatea peritoneală, posterior faţă de *ligamentele largi, în raport anatomic cu pavilioanele *trompelor Fallopio. O. au dublă funcţie: exocrină, de maturaţie (*ovogeneză) şi de expulzie a *ovulelor, şi endocrină (secreţie de *estrogeni, *progesteron şi, în cantităţi mici, *androgeni). O., împreună cu trompele şi cu uterul, constituie organele genitale interne ale femeii.

OVARIAN, adj. / ovarien, -ienne, adj. / ovarian. [*Lat. medicală* ***ovarium*** *= ovar, de la* ***ovum*** *= ou.*] Care se referă la ovar, anatomic sau funcţional. Ex.: ciclu o., tumoră o.

OVARIECTOMIE, s. f. / ovariectomie, s. f. / ovariectomy. [*Lat. medicală* ***ovarium*** *= ovar, de la* ***ovum*** *= ou; gr.* ***ektome*** *= excizie.*] Ablaţia unuia sau a ambelor ovare. Sin.: ooforectomie, *ovariotomie (impropriu, dar utilizat frecvent).

OVARIOCEL, s. n. / ovariocèle, s. f. / ovariocele. *Hernie a ovarului.

OVARIOPEXIE, s. f. / ovariopexie, s. f. / ovariopexy. [*Lat. medicală* ***ovarium*** *= ovar, de la* ***ovum*** *= ou; gr.* ***pexis*** *= fixare.*] Fixarea chirurgicală a ovarului, în general la peritoneul parietal al pelvisului. Sin.: ooforopexie.

OVARIOPRIV, adj. / ovarioprive, adj. / ovarioprival. Care se referă la suprimarea ovarelor sau a funcţiei acestora.

OVARIOTOMIE, s. f. / ovariotomie, s. f. / ovariotomy. [*Lat. medicală* ***ovarium*** *= ovar, de la* ***ovum*** *= ou; gr.* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Procedeu chirurgical care constă în rezecţia parţială a ovarului (frecvent în caz de chist ovarian). Termenul este frecvent, dar impropriu, utilizat ca sin. cu *ovariectomie.

OVARITĂ, s. f. / ovarite, s. f. / ovaritis, oophoritis. [*Lat. medicală* ***ovarium*** *= ovar, de la* ***ovum*** *= ou; -ită.*] Orice inflamaţie acută sau cronică a ovarului. Sin.: ooforită.

OVERDOSE, s. f. / overdose, surdose, s. f. / overdose. [*Engl.* ***over*** *= peste, deasupra;* ***dose*** *= doză.*] Anglicism utilizat îndeosebi cu sensul de doză excesivă, uneori fatală, utilizată de un consumator de droguri.

OVIDUCT, s. n. / oviducte, s. m. / oviduct. NA: tuba uterina. [*Lat.* ***ovum*** *= ou;* ***ductus*** *= canal, de la* ***ducere*** *= a conduce.*] Sin.: trompă uterină (v.).

OVOCIT, s. n. / ovocyte, s. m. / ovocyte. [*Lat.* ***ovum*** *= ou; gr.* ***kytos*** *= celulă.*] Celulă germinativă feminină, care reprezintă o etapă în *ovogeneză, rezultând din transformarea unei ovogonii şi din care derivă ovulul. Sin.: oocit.

OVOCULTURĂ, s. f. / ovoculture, s. f. / embryonate egg culture. [*Lat.* ***ovum*** *= ou;* ***cultura*** *= cultivare.*] Metodă de cultură a unor virusuri sau bacterii în oul de găină embrionar, după inocularea acestora în sacul vitelin, în cavitatea alantoidei sau pe membrana corioalantoidiană.

OVOGENEZĂ, s. f. / ovogenèse, s. f. / ovogenesis. [*Lat.* ***ovum*** *= ou; gr.* ***genesis*** *= producere, de la* ***gennan*** *= a produce.*] Ciclu lunar de producere a celulelor sexuale feminine (*ovule). O. are mai multe etape: celula germinală feminină (ovogonia) se multiplică şi formează *ovocitele de ordinul I (diploide) care, după mitoză, vor da naştere unui mic globul polar (care va degenera) şi unui ovocit de ordinul II (haploid), care, la rândul său, se va diviza într-un al doilea globul polar şi într-un *ovul.

OVOIMPLANTAŢIE, s. f. / ovo-implantation, s. f. / ovoimplantation. [*Lat.* ***ovum*** *= ou;* ***in*** *= în;* ***plantatio, -onis,*** *de la* ***plantare*** *= a planta.*] Fixarea ovulului fecundat în endometrul uterin. Se produce la 5-15 zile după fecundaţie şi reprezintă debutul sarcinii. Excepţional, o. se poate produce în afara cavităţii uterine, îndeosebi la nivelul trompelor, anomalie care poate conduce la *sarcină extrauterină.

OVOTESTIS, s. n. / ovotestis, s. m. / ovotestis. [*Lat.* ***ovum*** *= ou;* ***testis*** *= testicul.*] Gonadă care conţine atât ţesut testicular, cât şi ovarian. O. caracterizează *hermafroditismul morfofuncţional sau adevărat.

OVUL, s. n. / ovule, s. m. / ovule, ovulum, pl. ovula (lat.). [*Lat. ştiinţifică* ***ovulum*** *= ou mic, de la* ***ovum*** *= ou.*] 1) Celulă sexuală feminină (*gamet feminin matur). Reprezintă stadiul final al *ovogenezei şi este capabilă de a fi fecundată de către spermatozoid. 2) Formă de prezentare a unor preparate farmaceutice pentru administrarea intravaginală.

OVULAŢIE, s. f. / ovulation, s. f. / ovulation. [*Lat. ştiinţifică* ***ovulum*** *= ou mic, de la* ***ovum*** *= ou.*] Fenomen complex neuroendocrin prin care ovulul este eliberat din *foliculul de Graaf, fiind, în mod normal, captat apoi de către pavilionul trompei uterine, după care trece în uter. La celelalte mamifere, în afară de om, o. coincide cu *perioada de rut. La femeie, o. se produce în mod normal la mijlocul ciclului menstrual, de obicei în ziua a 14-a sau a 15-a. O. este stimulată de hormonul luteinizant, secretat de hipofiza anterioară.

OXACILINĂ, s. f. / oxacilline, s. f. / oxacillin. (DCI) Penicilină semisintetică cu catenă laterală izoxazolică. Este eficientă împotriva stafilococilor penicilinazosecretori şi se poate administra *per os*.

OXALAT, s. m. / oxalate, s. m. / oxalate. [*Gr.* ***oxalis*** *= măcriş (bogat în oxalaţi).*] Sare a acidului oxalic; urina conţine 20-40 mg / 24 de ore. *O. de calciu* poate forma calculi, *o. de sodiu* este utilizat ca anticoagulant *in vitro* (*in vivo* este toxic prin fixarea calciului ionic).

OXALEMIE, s. f. / oxalémie, s. f. / oxal(a)emia. [*Gr.* ***oxalis*** *= măcriş;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Termen utilizat pentru a denumi prezenţa şi concentraţia acidului oxalic în sânge. O. este crescută patologic în gută, diabet zaharat, litiază renală şi în unele forme de reumatism. Valoarea normală a o. este de 1,8-2,8 mg/l plasmă.

OXALOZĂ, s. f. / oxalose, s. f. / oxalosis. [*Gr.* ***oxalis*** *= măcriş; -oză.*] Sin.: hiperoxalurie primară de tip I. V. hiperoxalurie def. 1.

OXALURIE, s. f. / oxalurie, s. f. / oxaluria. [*Gr.* ***oxalis*** *= măcriş;* ***ouron*** *= urină.*] Concentraţia de acid oxalic în urină, îndeosebi sub formă de săruri de calciu. Valoarea normală pe 24 de ore este de la 0,010 la 0,025 g sau de la 110 la 440 µmol. Este crescută în tulburări metabolice genetice caracterizate prin formare excesivă de acid oxalic: *hiperoxalurie primară de tip I.

OXICARBONEMIE, s. f. / oxycarbonémie, s. f. / carbon monoxide blood concentration. [*Gr.* ***oxys*** *= acru, oxigen; lat.* ***carbo, -onis*** *= cărbune; gr.* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Prezenţa de *monoxid de carbon în sânge, care în mod normal variază între 0,13 şi 1,3 ‰.

OXICARBONISM, s. n. / oxycarbonisme, s. m. / carbon monoxide poisoning. [*Gr.* ***oxys*** *= acru, oxigen; lat.* ***carbo, -onis*** *= cărbune;* ***-ism.***] Intoxicaţie cu *oxid de carbon. O. poate fi acut sau cronic.

OXICEFALIE, s. f. / oxycéphalie, s. f. / oxycephalia. [*Gr.* ***oxys*** *= ascuţit;* ***kephale*** *= cap.*] Tip de *acrocefalie.

OXICORTICOSTEROIZI, s. m. pl. / oxycorticostéroïdes, s. m. pl. / glucocorticoids. [*Gr.* ***oxys*** *= acru, oxigen; lat.* ***cortex, -icis*** *= scoarţă; gr.* ***stereos*** *= solid, în relief;* ***eidos*** *= formă.*] Grup de steroizi secretaţi de zona fasciculată a suprarenalei, caracterizaţi prin prezenţa unui radical cetonic sau alcoolic. Includ: corticosteronul, 11-dehidrocorticosteronul, 17-OH-corticosteronul (sau cortizonul), 17-OH-11-dehidrocorticosteronul (sau cortizonul). Sin.: glucocorticoizi.

OXID DE CARBON / oxyde de carbon / carbon monoxide. [*Gr.* ***oxys*** *= acru; oxigen; lat.* ***carbo, -onis*** *= cărbune.*] Gaz incolor şi inodor, CO, unul din componenţii principali ai gazului de iluminat. Este toxic, din cauza afinităţii sale pentru hemoglobină mult mai mari decât a oxigenului, ceea ce duce la formarea *carboxihemoglobinei, compus mai stabil decât oxihemoglobina. Prin blocarea de către o. de c. a hemoglobinei utile, se diminuează transportul de oxigen în sânge, ceea ce duce la intoxicaţie, denumită oxicarbonism. Recent, s-a demonstrat utilizarea o. de c. ca semnal intercelular, acţionând în acelaşi mod cu *o. nitric, prin stimularea *guanilat ciclazei. Sin.: monoxid de carbon.

OXID NITRIC / oxyde nitrique / nitric oxide. [*Gr.* ***oxys*** *= acru, oxigen; lat.* ***nitrum,*** *gr.* ***nitron*** *= nitrat de potasiu, sodă.*] Monoxid de azot (NO), gaz produs normal în organismul uman şi prezent în aerul expirat în concentraţie de circa 10 părţi pe bilion. S-a demonstrat că o. n. este un mediator chimic de tip *autacoid, format prin intervenţia nitric-oxidsintetazei, enzimă calciu-dependentă, pornind de la gruparea guanidină a L-argininei, care este convertită în citrulină şi o. n., în prezenţa oxigenului şi NADPH. Există trei izoforme de nitric-oxidsintetaze (NOS), al căror ADN codant a fost secvenţat: 1) *NOS constitutive*, NOS1 (neuronală şi musculară) şi NOS3 (endoteliale şi în unele regiuni din SNC - îndeosebi cerebel şi bulb olfactiv). 2) *NOS inductibile*, NOS2 sau NOSi, enzime ale celulelor sistemului imunitar, ca şi ale altor celule (ex.: hepatocite, fibroblaste), a căror sinteză ar putea fi indusă de *citokine. O. n. difuzează uşor prin membrana celulară la exteriorul celulei, trecând direct de la celula producătoare la celulele vecine. Cu o semiviaţă de 5-10 s, nu poate acţiona decât local, înainte de a fi convertit în nitraţi şi nitriţi de oxigen şi apă. În cea mai mare parte dintre celulele-ţintă endoteliale, o. n. reacţionează cu atomul de fier din situsul activ al *guanilat ciclazei, stimulând astfel producţia mediatorului intracelular GMPciclic. Prin descoperirea rolului de semnal intracelular al o. n. se clarifică o serie de acţiuni la nivel celular. Ex.: acţiunea *acetilcolinei de relaxare a celulelor musculare netede vasculare se explică prin faptul că aceasta provoacă formarea şi eliberarea de o. n. în celulele endoteliale, care în continuare induce relaxarea fibrelor musculare netede; de asemenea, efectul *nitroglicerinei este dat de transformarea acesteia în o. n., care provoacă dilataţia vaselor sanguine, reducând travaliul cardiac şi, implicit, nevoia de oxigen a miocardului. Totodată, o. n. are rol imunitar, în apărarea organismului contra agenţilor infecţioşi şi, probabil, rol contra transformării canceroase a celulelor. Se pare că o supraproducţie de o. n. are efecte nocive: inducerea unei stări de şoc, distrucţii tisulare. V. **endothelium derived relaxation factor**. Sin.: monoxid de azot.

OXIDARE, s. f. / oxydation, s. f. / oxidation. [*Gr.* ***oxys*** *= acru, oxigen.*] 1) Combinarea unei substanţe chimice cu oxigenul. 2) Creşterea valenţei unui cation (ion pozitiv) sau diminuarea valenţei unui anion (ion negativ). Ex.: fierul feros bivalent (++) se transformă în fier feric trivalent (+++) prin o. 3) Într-un sens mai larg, pierderea de hidrogen de către o substanţă sau de electroni, de către un atom. O. nu este, deci, în mod necesar determinată de oxigen.

OXIDAZĂ, s. f. / oxydase, s. f. / oxidase. [*Gr. oxys = acru, oxigen; -ază.*] 1) Enzimă care activează oxigenul. Ex.: citocromoxidaza, care activează O_2 oferindu-i electroni. 2) Enzimă care transformă, prin fixare de oxigen, o substanţă în alta. Ex.: aminoxidaza, care transformă aminele în aldehide.

OXIDONĂ, s. f. / oxydone, s. f. / oxidase-like enzyme. Enzimă capabilă să vehiculeze oxigenul, asemenea *oxidazelor, dar, spre deosebire de acestea, insolubilă în apă. O. se găsesc în ţesuturile animale şi pot fi stabile sau labile.

OXIDOREDUCERE, s. f. / oxydoréduction, s. f. / oxidation-reduction. [*Gr. oxys = acru, oxigen; lat. reductio, -onis = aducere înapoi, de la reducere = a aduce înapoi (re = iarăşi; ducere = a duce).*] Reacţie chimică care are la bază un transfer de electroni între reactanţi, producându-se simultan o *oxidare şi o *reducere. Un sistem de o. sau redox este constituit dintr-un cuplu de doi compuşi care se disting prin numărul de electroni. Compusul cel mai bogat în electroni este forma redusă, în timp ce compusul cel mai sărac în electroni este forma oxidată. Forma redusă (reductor) transferă electronii la forma oxidată (oxidant). Sin.: redox. V. potenţial de oxidoreducere.

OXIDOREDUCTAZĂ, s. f. / oxydoréductase, s. f. / oxidoreductase. [*Gr. oxys = acru, oxigen; lat. reductus, de la reducere = a aduce înapoi (re = iarăşi; ducere = a duce); -ază.*] Enzimă care oxidează un substrat. Ex.: *dehidrogenază.

OXIFIL, adj. / oxyphile, adj. / oxyphil, acidophilic. [*Gr. oxys = acru, oxigen; philos = prieten, de la philein = a iubi.*] Care prezintă afinitate pentru oxigen.

OXIFILIC, adj. / oxyphilique, adj. / oxyphilic. Care se referă la afinitatea pentru oxigen. V. oxifil.

OXIFORIC, adj. / oxyphorique, adj. / oxygen carrying, oxyphoric. [*Oxy(gen) + gr. phoros = purtător.*] Care se referă la fixarea şi *transportul de oxigen.

OXIGEN, s. n. / oxygène, s. m. / oxygen. [*Gr. oxys = acid; gennan = a produce.*] Element chimic cu număr atomic 8. Simbol O. O. este unul dintre elementele cele mai abundente în natură. Este foarte reactiv, putându-se combina cu aproape toate elementele chimice. Se poate găsi sub formă de O_2 sau O_3 (*ozon). O. este, în condiţii normale, un gaz incolor, inodor şi insipid, solubil în apă, cu rol esenţial în respiraţie şi în procesele metabolice din organismele vii. O. este administrat frecvent în terapia intensivă. V. şi tab. const. hematol.

OXIGENARE, s. f. / oxygénation, s. f. / oxygenation. [*Gr. oxys = acid; gennan = a produce.*] 1) Procesul de fixare reversibilă a unei molecule de oxigen pe o moleculă de substrat. 2) O. sângelui, combinarea oxigenului cu *hemoglobina sau cu un alt pigment respirator, printr-o legătură labilă.

OXIGENAZĂ, s. f. / oxygénase, s. f. / oxygenase. [*Gr. oxys = acru; gennan = a produce; -ază.*] Enzimă capabilă să fixeze oxigenul pe o moleculă de apă cu formare de *apă oxigenată.

OXIGENOTERAPIE, s. f. / oxygénothérapie, s. f. / oxygenotherapy. [*Gr. oxys = acru; gennan = a produce; therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji.*] Utilizarea terapeutică a oxigenului. *O. hiperbară* se realizează prin inhalarea oxigenului pur sau a unui amestec gazos bogat în oxigen într-o incintă cu presiune crescută (2-3 atm). Prin acest procedeu creşte considerabil cantitatea de oxigen dizolvată în plasmă. Indicaţiile principale ale o. sunt: accidentele de decompresie (la scafandri), emboliile gazoase, intoxicaţia cu oxid de carbon.

OXIHEMOGLOBINĂ, s. f. / oxyhémoglobine, s. f. / oxyh(a)emoglobin. [*Gr. oxys = acru, oxigen; haima, -atos = sânge; lat. globus = glob; -ină.*] Forma oxidată a *hemoglobinei, având fixate patru molecule de oxigen, câte una pentru fiecare *hem. O. reprezintă forma de transport a oxigenului în sânge, de la plămâni (unde se formează) la nivelul ţesuturilor. Oxigenul eliberat este utilizat în diverse procese metabolice. Prin tehnici de biofizică moleculară, s-a demonstrat comportarea moleculei de hemoglobină ca un autentic "plămân molecular", în momentul fixării oxigenului producându-se o modificare a distanţei dintre unităţile terţiare beta-hemoglobinice.

OXIMETRIE, s. f. / oxymétrie, s. f. / oxymetry. [*Gr. oxys = acru, oxigen; metron = măsură.*] Metodă de dozare a oxigenului prezent într-un amestec de gaze sau într-o soluţie (ex.: în sânge). În esenţă, este vorba de o metodă clinică (dozare volumetrică) sau fizică (spectrofotometrie) care poate fi utilizată *in vivo* fără prelevarea unui eşantion sanguin, pentru aprecierea volumului de oxigen din sânge: se apreciază diferenţa dintre spectrele de absorbţie a oxihemoglobinei şi a hemoglobinei reduse, utilizând un oximetru cu celulă fotoelectrică.

OXIMIOGLOBINĂ, s. f. / oxymyoglobine, s. f. / oxymyoglobin. *Mioglobină oxigenată.

OXINTOMODULINĂ, s. f. / oxyntomoduline, s. f. / oxyntomodulin. [*Gr. oxynein = a face acru, de la oxys = acru; lat. modulari = a ritma, a modula, de la modulus, dim. de la modus = măsură, cadenţă; -ină.*] Peptid derivat din proglucagon cu rol în inhibarea fenomenelor secretorii gastrice. Ţinta sa primară este reprezentată de *celulele oxintice ale stomacului, la nivelul cărora stimulează producţia de AMP ciclic şi inhibă secreţia stimulată de *pentagastrină. Totodată, o. este agonist slab pentru mai mulţi receptori.

OXIOSMIE, s. f. / oxyosmie, s. f. / oxyosmia. [*Gr. oxus = acut; osme = odorat.*] Sensibilitate particulară a odoratului observată la anumiţi subiecţi. O. este fiziologică, pe când *hiperosmia este patologică.

OXITETRACICLINĂ, s. f. / oxytétracycline, s. f. / oxytetracycline. (DCI) Antibiotic cu spectru larg (cu formula chimică $C_{22}H_{24}N_2O_9 \cdot 2H_2O$), din familia tetraciclinelor, extras din *Streptomyces rimosus*.

OXITOCINĂ, s. f. / oxytocine, s. f. / oxytocin. [*Gr. oxys sau okys = rapid; tokos = naştere; -ină.*] 1) Nonapeptid ciclic, similar structural cu *vasopresina, cu masa moleculară de circa 1 kDa, o. este un hormon stocat în lobul posterior al hipofizei, sintetizat de anumiţi neuroni ai nucleilor magnocelulari din hipotalamus (nucleii supraoptici şi paraventriculari). Sinteza o. se produce sub forma unui prepro-hormon, cu M_r 23 kDa, denumit prooxifizină, după care la nivelul neuronilor precursorul este transformat într-un prohormon glicozilat de 20 kDa, care este scindat în o. şi *neurofizină I (cu M_r de circa 10 kDa). Aceste două tipuri de molecule se află incluse în aceleaşi granule neurosecretorii şi sunt transportate împreună până la nivelul terminaţiilor axonale aflate în contact cu lobul posterior al hipofizei. Prin exocitoză calciudependentă, o. este excretată în capilare, ajungând astfel în circulaţia sistemică. Gena codificantă a prooxifizinei se află pe cromozomul 20 (20p13). O. stimulează contracţiile musculaturii uterine, accelerând travaliu şi previne hemoragiile post-partum. Administrată nazal favorizează *lactaţia. Sin.: ocitocină. V. şi tab. const. endocrinol. 2) Denumire pentru o. obţinută sintetic sau prin extracţie din hipofiza posterioară provenind de la animale domestice (discutabilă după controversele declanşate de studiul *bolii vacilor nebune). Administrată intramuscular sau prin perfuzie intravenoasă, o. sintetică activează travaliul prin creşterea forţei de contracţie uterine, produce contracţia musculaturii uterine după delivrenţa placentei, permite controlul hemoragiilor post-partum şi stimulează expulzia laptelui matern.

OXIPRESINĂ, s. f. / ocypressine, s. f. / oxypressin. [*De la oxitocină şi vasopresină, din gr. oxys sau okys = rapid; lat. pressus = apăsat, de la pressare = a presa.*] Analog structural al hormonilor posthipofizari a cărui structură este analogă parţial cu cea a *vasopresinei şi parţial cu cea a *oxitocinei.

OXIUR, s. m. / oxyure, s. m. / pinworm, seatworm. [*Gr. oxys = ascuţit; oura = coadă.*] Parazit intestinal, care aparţine ordinului **Nematodelor* (genul **Ascaris*). Sin.: *Enterobius vermicularis*. V. oxiurază.

OXIURAZĂ, s. f. / oxyurase, s. f. / enterobiasis, oxyuriasis. [*Gr. oxys = ascuţit; oura = coadă; -ază.*] Maladie determinată de prezenţa *oxiurilor în intestin. Pe lângă simptomele digestive (greaţă, vomismente, diaree, dureri abdominale) pot apărea şi manifestări cutanate (*o. cutanată*), prin migrarea o. în zonele de vecinătate ale anusului. Sin.: oxiuroză.

OXIUROZĂ, s. f. / oxyurose, s. f. / oxyuriasis, threadworms. [*Gr. oxys = ascuţit; oura = coadă; -oză.*] Sin.: oxiurază (v.).

OZE, s. f. pl. / oses, s. m. pl. / monosaccharides. Una din cele două mari clase de glucide. O. sunt zaharuri simple, care nu se descompun prin hidroliză, al căror reprezentant tipic este *glucoza. O. sunt desemnate după numărul lor de atomi de carbon: tetroze, pentoze, hexoze (glucoza), heptoze etc. Sin.: monozaharide (desuet).

OZENĂ, s. f. / ozène, s. m. / oz(a)ena. [*Gr. ozaina = duhoare, de la ozein = a exhala un miros neplăcut.*] Atrofie a mucoasei nazale cu scăderea sensibilităţii olfactive prin inflamaţia cronică, în pusee repetitive ale acesteia (frecvent cu *Klebsiella ozenae*). La examenul obiectiv se constată prezenţa unor cruste brune ce tapetează pereţii foselor nazale şi care determină o exhalaţie fetidă. Sin.: rinită atrofică.

OZIDE, s. f. pl. / osides, s. m. pl. / osides. Una din cele două mari clase de glucide. O. dau prin hidroliză unul sau mai multe tipuri de *oze. Se clasifică în două mari grupe: **holozide* şi **heterozide*.

OZON, s. n. / ozone, s. m. / ozone. [*Gr. ozein = a exala un miros neplăcut.*] Formă alotropică a oxigenului, cu moleculă triatomică (O_3). Este un gaz de culoare albăstruie, cu miros uşor înţepător, foarte oxidant, instabil chiar la temperatură normală, tinzând să se transforme lent în oxigen. Prezent în cantităţi mici în atmosferă, se formează din oxigen sub acţiunea descărcărilor electrice sau (prin reacţii fotochimice) din oxizi de azot şi hidrocarburi, provenind în aer din gazele de eşapament şi din gazele emanate de centralele termice. În ultimele trei decenii, în Europa, cantitatea de o. la nivelul solului s-a dublat. Dacă în stratosferă (cultura de o.) acesta are rol în atenuarea radiaţiilor ultraviolete, în atmosferă concentraţia sa crescută este nocivă, contribuind la ploile acide şi la fenomenul de inversiune termică. Este utilizat ca agent purificator (sterilizare) al aerului şi al apei. V. şi efect de seră. Sin.: trioxigen.

OZONOTERAPIE, s. f. / ozonothérapie, s. f. / ozonotherapy. Utilizarea terapeutică a unui amestec de oxigen, O_2 (95-99,5%), şi de ozon, O_3 (0,5-5%) sub formă de duş, băi, spălături, injecţii hipodermice, intramusculare sau într-o cavitate organică. Acest amestec este un oxidant energetic şi un bactericid puternic.

P

JEAN MARTIN CHARCOT (1825-1893), neurolog şi psihiatru francez, fondator al celebrei şcoli de la *Spitalul Salpêtrière*, care, cu cele 4 000 de paturi, reprezenta cea mai importantă bază de material clinic din **Franţa**. Clinician de talent, adept al metodei anatomoclinice, **Charcot** a descris mai multe boli şi semne clinice, numele său fiind printre cele mai frecvente în terminologia medicală. Dar el a devenit celebru îndeosebi datorită studiului isteriei, pe care anticii o considerau proprie exclusiv femeii şi o atribuiau mişcărilor uterului. În cursul unor demonstraţii clinice la care asistau studenţi şi medici din toată **Europa**, **Charcot** a sperat iniţial să studieze isteria prin acelaşi demers anatomoclinic care îi asigurase anterior succesul ca neurolog. Nereuşind, admite absenţa leziunilor cerebrale în isterie, considerând-o "*cea mai psihică dintre nevroze*" şi susţinând efectul sugestiei exercitate de medic. De criticile aduse lui **Charcot** va profita curând un tânăr medic vienez, care asista captivat la lecţiile de la *Spitalul Salpêtrière*. Acesta era **Sigmund Freud**.

PACEMAKER / pacemaker / pacemaker. [*Engl.* ***pace*** *= ritm;* ***maker*** *= cel care face, de la* ***to make*** *= a face.*] 1) Stimulator cardiac (v.). 2) Celulă sau regiune bine definită dintr-un organ care determină ritmul activităţii în alte celule sau organe. În organism, p. cel mai important este sistemul excito-conductor al inimii. Nodul sinusal Keith-Flack, situat în atriul drept la nivelul intrării venei cave superioare, reprezintă *p. normal permanent*. La adult, în repaus, frecvenţa sa este de circa 70 impulsuri/min. Nodul atrioventricular este un *p. secundar*, cu o frecvenţă proprie de 40-60 impulsuri/min. Fasciculul His, cu ramurile sale ventriculare şi reţeaua Purkinje reprezintă un *p. terţiar*, cu o frecvenţă proprie de 30-40 impulsuri/min (ritm idioventricular). V. şi inimă.

PACHET-AN, s. n. / paquet-année, s. m. / package-year. Unitate de cantificare a tutunului fumat de un subiect timp de un an: un p.-a. corespunde la 20 g de tutun pe zi, timp de un an. Această unitate introduce noţiunea de efect cumulativ, de mare importanţă în cancerologie.

PACIENT, s. m. sau f., adj. / patient, -iente, s. m. ou f., adj. / patient. [*Lat.* ***patiens, -ntis*** *= care suportă, de la* ***pati*** *= a suferi, a suporta.*] 1) Persoană care consultă un medic. 2) Persoană bolnavă care se găseşte în tratamentul unui medic, considerată în raport cu acesta. 3) Care are sau manifestă răbdare.

PAGETOID, adj. / pagétoïde, adj. / pagetoid. [***Sir James Paget,*** *chirurg englez, Londra, 1814-1899; gr.* ***eidos*** *= formă.*] 1) Despre o boală cu morfopatologie asemănătoare *bolii Paget mamară sau extramamară. 2) Care este caracteristic bolii Paget.

PAGOFAGIE, s. f. / pagophagie, s. f. / pagophagia. [*Gr.* ***pagos*** *= gheaţă;* ***phagein*** *= a mânca.*] Obiceiul de a mânca gheaţă. V. pica.

PAHIBLEFAROZĂ, s. f. / pachyblépharose, s. f. / pachyblepharon. Îngroşare a pleoapelor.

PAHIBRONŞITĂ, s. f. / pachybronchite, s. f. / pachybronchitis. Boală cronică pulmonară caracterizată morfopatologic prin îngroşarea şi rigiditatea bronşiilor. Clinic, p. se manifestă prin pusee de bronşită cu predominanţă unilaterală, semnele fizice fiind localizate la nivelul hilului şi bazelor pulmonilor. *Metaplazia mucoasei poate degenera în cancer.

PAHICAPSULITĂ, s. f. / pachycapsulite, s. f. / pachycapsulitis. Îngroşarea capsulei unui organ din cauza inflamaţiei. Termenul se utilizează frecvent cu referire la capsula renală.

PAHICEFALIE, s. f. / pachycéphalie, s. f. / pachycephalia. Îngroşarea oaselor craniului cu *sinostoza parietalelor şi occipitalului. P. este o varietate foarte rară de *craniostenoză.

PAHIDACTILIE, s. f. / pachydactylie, s. f. / pachyacria. [*Gr.* ***pakhys*** *= gros;* ***daktylos*** *= deget.*] Îngroşare anormală a degetelor, frecvent congenitală, uneori dobândită.

PAHIDERMIE, s. f. / pachydermie, s. f. / pachydermia. [*Gr.* ***pakhys*** *= gros;* ***derma, -atos*** *= piele.*] Îngroşare anormală a pielii, cu exagerarea pliurilor sale, cel mai adzesea regională, dată de o malformaţie (hiperplazie nevică) sau de staza limfatică locală (manifestare tipică a unui *elefantiazis).

PAHIDERMIE LARINGIANĂ CIRCUMSCRISĂ / pachydermie blanche laryngée / pachyderma circumscripta laryngis. Placă albă verucoasă, localizată la nivelul corzilor vocale. Ea este constituită din papile hipertrofiate acoperite de un epiteliu keratinizat foarte îngroşat. P. l. c. se poate transforma malign. Sin.: leucoplazie laringiană.

PAHIDERMOPERIOSTOZĂ, s. f. / pachydermopériostose, s. f. / pachydermoperiostosis plicata. [*Gr.* ***pakhys*** *= gros;* ***derma, -atos*** *= piele;* ***peri*** *= în jurul;* ***osteon*** *= os;* ***-oză.***] Tip de *osteodisplazie, cu transmitere autozomal recesivă, caracterizată prin asocierea unei *hiperostoze care formează o teacă la nivelul oaselor lungi şi o îngroşare a pielii care determină plicaturi în regiunea feţei şi a capului. Sin.: boală Uehlinger, sindrom Touraine-Solente-Golé, sindrom Uehlinger, hiperostoză generalizată cu pahidermie.

PAHIGLOSIE, s. f. / pachyglossie, s. f. / pachyglossia. [*Gr.* ***pakhys*** *= gros;* ***glossa*** *= limbă.*] Îngroşare anormală a limbii.

PAHIMENINGE, s. n. / pachyméninge, s. f. / pachymeninx. [*Gr.* ***pakhys*** *= gros;* ***meninx, -ingos*** *= membrană foarte fină.*] Sin.: dura mater (v.).

PAHIMENINGITĂ, s. f. / pachyméningite, s. f. / pachymeningitis. [*Gr.* ***pakhys*** *= gros;* ***meninx, -ingos*** *= membrană foarte fină;* ***-ită.***] Inflamaţie cu îngroşare a *durei mater, care formează uneori o "teacă" perimedulară şi însoţeşte frecvent o *epidurită sau un abces medular.

PAHIMETRU, s. n. / pahymètre, s. m. / pachymeter. [*Gr.* ***pachus*** *= gros;* ***metron*** *= măsură.*] Instrument utilizat pentru determinarea grosimilor.

PAHIONICHIE, s. f. / pachyonychie, s. f. / pachyonychia. [*Gr.* ***pakhys*** *= gros;* ***onyx, onykhos*** *= unghie.*] Îngroşarea unghiilor mâinilor şi picioarelor. V. şi pahionichie congenitală.

PAHIONICHIE CONGENITALĂ / pachyonychie congénitale / pachyonychia congenita. Sin.: keratoză diseminată circumscrisă (v.).

PAHIOSTOZĂ, s. f. / pachyostose, s. f. / pachyostosis. [*Gr.* ***pakhys*** *= gros;* ***osteon*** *= os;* ***-oză.***] Îngroşare cu caracter benign a oaselor.

PAHIPERIOSTITĂ, s. f. / pachypériostite, s. f. / pachyperiostitis. [*Gr. pakhys = gros; peri = în jurul; osteon = os; -ită.*] Îngroşare excesivă, de natură inflamatorie, a *periostului oaselor lungi.

PAHIPLEURITĂ, s. f. / pachypleurite, s. f. / pachypleuritis. [*Gr. pakhys = gros; pleura = latură, coastă; -ită.*] Îngroşare fibroasă a celor două foiţe pleurale, de origine inflamatorie variată. Este frecvent cauza unei *insuficienţe respiratorii ventilatorie de tip restrictiv.

PAHISALPINGITĂ, s. f. / pachysalpingite, s. f. / pachysalpingitis. *Salpingită cronică ce se caracterizează prin proliferarea considerabilă a ţesutului conjunctiv şi prin îngroşarea pereţilor trompei Fallopio.

PAHISINOVITĂ, s. f. / pachysinovite, s. f. / pachysynovitis. Îngroşarea din cauza unui proces inflamator a *sinovialei unei articulaţii.

PAHIVAGINALITĂ, s. f. / pachyvaginalite, s. f. / pachyvaginalitis. Sin.: hematocel vaginal, v. hematocel, def. 2.

PALANESTEZIE, s. f. / pallanesthésie, s. f. / pallanaesthesia. [*Gr. pallein = a scutura; an = privativ; aisthesis = senzaţie, sensibilitate.*] Abolirea sensibilităţii la vibraţiile mecanice din organism sau din apropierea acestuia. Cf. palestezie.

PALAT, s. n. / palais, s. m. / palate. NA: palatum, pl. palati. [*Lat. palatum = cerul gurii.*] Perete despărţitor între cavitatea bucală şi cavitatea nazală. Include: *p. dur (sau p. osos) anterior şi *p. moale posterior.

PALAT DUR / palais osseux / hard palate. NA: palatum durum. Sin.: boltă palatină (v.).

PALAT MOALE / palais mou / soft palate. NA: palatum molie. Sin.: văl palatin (v.).

PALATIN, adj., s. n. / palatin, -ine, adj., os palatin / palatine, adj., palatine bone. [*Lat. palatum = cerul gurii.*] 1) Care aparţine *palatului, care se referă la părţile componente ale acestuia. 2) *P.* sau *osul p.*: v. tab. anat. - oase.

PALATITĂ, s. f. / palatite, s. f. / palatitis. [*Lat. palatum = cerul gurii; -ită.*] Stomatită localizată la nivelul *palatului.

PALATOPLASTIE, s. f. / palatoplastie, s. f. / palatoplasty. [*Lat. palatum = cerul gurii; gr. plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Reconstrucţie chirurgicală a *palatului la nivelul căruia există un defect (fantă, fisură, perforaţie) congenital sau dobândit. Sin.: uranoplastie. V. şi stafiloplastie.

PALATORAFIE, s. f. / palatorraphie, s. f. / palatorrhaphy. [*Lat. palatum = cerul gurii; rhaphe = sutură.*] Procedeu chirurgical de corecţie pentru *palatoschizis.

PALATOSCHIZIS, s. n. / palatoschizis, s. m. / palatoschisis. [*Lat. palatum = cerul gurii; gr. skhisis = despicătură, de la skhizein = a despărţi.*] Anomalie congenitală care constă în prezenţa unei fisuri care poate interesa *palatul moale sau/şi palatul dur. Poate fi asociată cu *buza de iepure. Sin.: "gură de lup", uranoschizis.

PALEOCEREBEL, s. n. / paléocérébellum, s. m. / pal(a)eocerebellum. NA: pal(a)eocerebellum. [*Gr. palaios = vechi, bătrân; lat. cerebellum = creier mic.*] Termen utilizat pentru desemnarea celei mai vechi părţi a *cerebelului filogenetic. În prezent denumirea se referă la acele părţi ale cerebelului la nivelul cărora influxurile aferente sunt furnizate predominant de fibrele *spinocerebeloase. La om, aceste părţi sunt: lobul anterior (fără *lingula*) şi lobul posterior (*pyramis* şi *uvula*). Uneori este numit şi spinocerebel datorită funcţiei sale de a primi aferenţele spinocerebeloase. V. şi cerebel.

PALEOCORTEX, s. n. / paléocortex, s. m. / paleocortex. NA: paleopallium. [*Gr. palaios = vechi, bătrân; lat. cortex, -icis = scoarţă.*] Partea scoarţei cerebrale cea mai veche filogenetic, corespunzând zonelor olfactive (*rinencefal). P. prezintă o structură particulară, caracterizată prin fuziunea straturilor granulare şi piramidale. Sin.: *paleopallium*.

PALEOPALLIUM, s. n. / paléopallium, s. m. / paleopallium. NA: paleopallium. [*Gr. palaios = vechi, bătrân; lat. pallium = manta, cuvertură.*] Sin.: paleocortex (v.).

PALEOPATOLOGIE, s. f. / paléopathologie, s. f. / paleopathology. Studiul bolilor pe baza unor resturi umane sau animale, îndeosebi osoase, ca şi a mumiilor. Prin evoluţia metodologiei o serie de date obţinute prezintă un interes deosebit.

PALESTEZIE, s. f. / pallesthésie, s. f. / pall(a)esthesia. [*Gr. pallein = a vibra, a oscila; aisthesis = senzaţie, sensibilitate.*] Sensibilitate la vibraţiile mecanice din organism sau din apropierea acestuia. Poate fi investigată cu *diapazonul, la nivelul proeminenţelor osoase.

PALIATIV, adj., s. n. / palliatif, -ive, adj., s. m. / palliative. [*Lat. medievală palliativus, de la palliare = a ascunde, a disimula.*] 1) (Medicament) care uşurează starea de boală, fără a o vindeca. 2) *Medicină p.*: mijloacele terapeutice în cazurile incurabile, terminale.

PALICINEZIE. Var. pentru palikinezie (v.).

PALIDAL, adj. / pallidal, -ale, adj. / pallidal. Care se referă, se află în relaţie cu *pallidum, partea internă a *nucleului lenticular. De ex.: rigiditate p.

PALIKINEZIE, s. f. / palicinésie, s. f. / palikinesia. [*Gr. palin = iarăşi, din nou; kinesis = mişcare, de la kinein = a mişca.*] Mişcări repetitive involuntare. Var.: palicinezie.

PALILALIE, s. f. / palilalie, s. f. / palilalia. [*Gr. palin = iarăşi, din nou; lalia = vorbire, de la lalein = a vorbi.*] Repetarea de mai multe ori a unor propoziţii sau cuvinte, deseori într-un ritm din ce în ce mai rapid.

PALILOGIE, s. f. / palilogie, s. f. / palilogia. [*Gr. palin = iarăşi, din nou; logos = cuvânt.*] Varietate de *palilalie în care o frază corectă se intercalează între cuvinte de neînţeles şi rostite incoerent.

PALINDROM, s. n. / séquence palindromique / palindrome. [*Gr. palin = iarăşi, din nou; dromos = cursă, drum.*] Secvenţă de ADN care se poate citi identic în ambele sensuri pornind de la un punct central fie pe aceeaşi catenă de ADN (ex.: ATGC.CGTTA), fie pe ambele catene (AACGTT şi TTGCAA).

PALINDROMIC, adj. / palindromique, adj. / palindromic. [*Gr. palin = iarăşi, din nou; dromos = cursă, drum.*] Care se repetă, care se manifestă prin *reşute. Ex.: reumatism p.

PALINFRAZIE, s. f. / palinphrasie, s. f. / palinphrasia. [*Gr. palin = din nou; phrasis = limbaj.*] Repetarea continuă a unui cuvânt. a unei fraze, a unei rime sau a unui vers.

PALINGRAFIE, s. f. / palingraphie, s. f. / palingraphia. [*Gr. palin = iarăşi, din nou; graphein = a scrie.*] Tendinţa patologică de repetare în scris a cuvintelor, a propoziţiilor sau a frazelor.

PALINOPIE. Var. pentru palinopsie (v.).

PALINOPSIE, s. f. / palinopsie, paliopsie, s. f. / palinopsia, paliopsy. [*Gr. palin = iarăşi, din nou; opsis = vedere, aspect.*] Persistenţa imaginii vizuale după ce obiectul a fost îndepărtat. P. se însoţeşte foarte frecvent cu *hemianopsie laterală şi uneori cu *halucinaţii vizuale elementare. Traduce întotdeauna o leziune localizată în lobul occipital. Var.: palinopie, paliopsie.

PALIOPSIE. Var. pentru palinopsie (v.).

PALISILABIE, s. f. / palisyllabie, s. f. / palsyllable. [*Gr. palin = iarăşi, din nou; lat. syllaba, din gr. syllabe = asamblare, de la syllambanein = a reuni, a pune laolaltă.*] Simptom esenţial în *bâlbâială, constând în repetarea involuntară, explozivă şi sacadată a unei silabe, în general prima dintr-un cuvânt.

PALIUM, s. n. / pallium, s. m. / pallium. [*Lat. pallium = manta, cuvertură.*] Sin.: cortex cerebral (v.).

PALLIDUM, s. n. / pallidum, s. m. / pallidum. V. globus, def. 2 şi nucleu lenticular.

PALMAR, adj. / palmaire, adj. / palmar. [*Lat. palmaris = de o palmă, de la palma = palmă.*] Care aparţine *palmei. Ex.: aponevroză p.

PALMĂ, s. f. / paume, s. f. / palm. NA: palma, pl. palmae. [*Lat. palma = palmă.*] Regiune anterioară sau palmară a mâinii, foarte mobilă, acoperită cu o piele relativ groasă, străbătută de o serie de îndoituri (linii) şi de *dermatoglife. Sub pielea palmei se află aponevroza palmară, de formă triunghiulară, care acoperă tendoanele muşchilor flexori ai degetelor, vasele de sânge şi nervii. V. şi eminenţă tenară şi hipotenară, mână.

PALMER, s. n. / palmer / palmer. [*Jean Louis Palmer.*] Sin.: micrometru (v. def. 2).

PALOARE, s. f. / pâleur, s. f. / pallor. [*Lat. pallor, -oris = paloare, de la pallere = a păli.*] 1) Diminuarea sau absenţa coloraţiei normale a pielii. 2) Semn clinic orientativ în anemie: modificarea coloraţiei normale a tegumentelor (obraji, palme) şi mucoaselor (limba, vălul palatului, conjunctivele). În anemiile acute culoarea tegumentelor este ceroasă, în anemiile cronice palid-gălbuie, în anemia Biermer galben-pai, în leucemii uşor cenuşie, în cancer gălbuie sau pământie.

PALPABIL, adj. / palpable, adj. / palpable. [*Lat. palpabilis = palpabil, de la palpare = a mângâia.*] Despre un organ anatomic sau o formaţiune care poate fi apreciată ca formă, poziţie, dimensiuni prin *palpare.

PALPARE, s. f. / palpation, s. f. / palpation. [*Lat. palpatio, -onis = mângâiere, de la palpare = a mângâia.*] Unul din cei patru timpi tradiţionali ai examenului clinic obiectiv. Se efectuează cu pulpa degetelor sau cu faţa palmară a mâinii şi permite obţinerea de informaţii asupra volumului, suprafeţei, sensibilităţii, consistenţei şi mobilităţii organelor. Se disting două metode de p.: 1) *P. superficială*, cu pulpa degetelor sau cu faţa palmară a mâinii, uşor, fără apăsare. 2) *P. profundă*, prin apăsare, cu mai multe variante: monomanuală, bimanuală, prin balotare (lovire). V. şi auscultaţie, inspecţie, percuţie.

PALPEBRAL, adj. / palpébral, -ale, -aux, adj. / palpebral. [*Lat. palpebralis = referitor la pleoapă, de la palpebra = pleoapă.*] Care aparţine pleoapelor sau se produce în relaţie cu pleoapele. Ex.: muşchi p., reflex p.

PALPITAŢIE, s. f. / palpitation, s. f. / palpitation. [*Lat. palpitatio, -onis = palpitaţie, de la palpitare = a se zbate.*] Perceperea supărătoare a bătăilor inimii de către un subiect, fie printr-o intensitate neobişnuită, fie într-un ritm neregulat. Cauzele sunt mai ales extracardiace (nevroze, hipertiroidism, unele afecţiuni digestive etc.).

PALUDIC, adj. / paludique, paludéen, -enne, adj. / malarial. [*Lat. palus, -udis = mlaştină.*] Sin.: malaric (v.).

PALUDISM, s. n. / paludisme, s. m. / malaria, paludism, ague. [*Lat. palus, -udis = mlaştină; -ism.*] Sin.: malarie (v.).

PALUDOTERAPIE, s. f. / paludothérapie, s. f. / malariotherapy. [*Lat. palus, -udis = mlaştină; gr. therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji.*] Sin.: malarioterapie (v.).

PANACEU, s. f. / panacée, s. f. / panacea. [*Lat. panacea, gr. panakeia = remediu contra tuturor bolilor, de la gr. pan = tot, akos = remediu.*] Nume dat altădată unor remedii care treceau ca eficiente în orice boală. *P. universal:* remediu universal, calitate atribuită şi în prezent unor plante. V. de ex. ginseng.

PANALGIE, s. f. / panalgie, s. f. / panalgia. [*Gr. pan = tot; algos = durere.*] Durere difuză a întregului corp.

PANANGEITĂ, s. f. / panangéite, s. f. / panangeitis. [*Gr. pan = tot; angeion = vas; -ită.*] 1) Inflamaţie a tuturor tunicilor unui vas. 2) Inflamaţie a totalităţii vaselor (artere, vene, limfatice) de la nivelul unui organ sau al unei regiuni anatomice. P. difuză se poate însoţi de *necroză. Sin.: panvascularită.

PANANTICORP, s. m. / pananticorp, s. m. / panantibody. Anticorpi serici activi împotriva unei varietăţi de antigen, de ex., de la nivelul hematiilor, leucocitelor şi plachetelor. Antigenul poate proveni de la subiectul în cauză sau de la un individ normal din aceeaşi specie, sau cu acelaşi grup sanguin în cazul hematiilor. După modul de acţiune a p. se disting panaglutinine şi panhemolizine.

PANAORTITĂ, s. f. / panaortite, s. f. / panaortits. Inflamaţia aortei fie la nivelul tuturor tunicilor acesteia, fie pe toată lungimea sa.

PANARIŢIU, s. n. / panaris, s. m. / felon, whitlow. [*Lat. panaricium, alterare de la paronychia, din gr. paronykhia = panariţiu (para = lângă; onyx, onykhos = unghie).*] Denumire generică pentru infecţiile microbiene sau micotice care se produc la nivelul degetelor de la mână sau de la picior, situate superficial, profund sau cu localizare periungveală. Forme: 1) *P. analgezic*, sin.: boală Morvan (v.). 2) *P. anilinic*, necroză chimică prin pătrunderea *anilinei. 3) *P. antracoid*, pe faţa dorsală, adesea pe prima falangă. 4) *P. eritematos*, superficial, caracterizat prin durere spontană şi provocată, eritem, tumefacţie şi semne generale de infecţie. 5) *P. flictenoid*, superficial, colecţia decolează epidermul de derm. 6) *P. gangrenos*, prin *tromboză arterială. 7) *P. melanic*, sin.: boală Hutchinson, (v., def. 3). 8) *P. periungveal*, superficial. 9) *P. subungveal*, dezvoltat între unghie şi patul acesteia.

PANARTERITĂ, s. f. / panartérite, s. f. / panarteritis. [*Gr. pan = tot; lat., gr. arteria = arteră; -ită.*] Afecţiune inflamatorie la nivelul întregului perete arterial. V. şi în continuare.

PANARTERITĂ NODOASĂ / panartérite noueuse / panarteritis nodosa. Sin.: periarterită nodoasă (v., def. 1).

PANARTERITĂ SUBACUTĂ A VÂRSTNICILOR / panartérite subaiguë des vieillards / elderly subacute panarteritis, Horton's disease. Sin.: arterită gigantocelulară (v.).

PANARTRITĂ, s. f. / panarthrite, s. f. / panarthritis. [*Gr. pan = tot; arthron = articulaţie; -ită.*] Inflamaţia tuturor articulaţiilor şi a ţesuturilor periarticulare.

PANARTRITĂ ANCHILOZANTĂ / panarthrite engainante / ankylosing panarthritis. Formă de reumatism cronic analogă reumatismului fibros.

PANCARDITĂ, s. f. / pancardite, s. f. / pancarditis. [*Gr. pan = tot; kardia = inimă; -ită.*] Inflamaţie difuză a inimii, care afectează deopotrivă pericardul, miocardul şi endocardul. *P. reumatismală* prezintă elemente specifice în special la nivelul miocardului: nodulii Aschoff (degenerescenţă fibrinoidă, infiltrat limfopoliblastic şi celule gigante de tip Aschoff).

PANCITOPENIE, s. f. / pancytopénie, s. f. / pancytopenia. [*Gr. pan = tot; kytos = celulă; penia = sărăcie.*] Scăderea numărului hematiilor, leucocitelor şi trombocitelor sanguine mult sub valorile fiziologice, prin diminuarea formării la nivelul măduvei hematogene (aplazie medulară) sau prin distrugere periferică excesivă. V. şi sindrom Fanconi (def. 1).

PANCREAS, s. n. / pancréas, s. m. / pancreas. NA: pancreas, pl. pancreata. [*Gr. pankreas, -atos, de la pan = tot, kreas, -atos = carne.*] Glandă impară şi mediană, de formă alungită, situată transversal în partea posterioară a cavităţii abdominale, între splină şi duoden, la nivelul primelor două vertebre lombare. Având la adultul normal o greutate de 80-100 g, p. este alcătuit din cap, corp şi coadă. *Capul*, partea cea mai voluminoasă, reprezintă extremitatea dreaptă a organului şi este inserat în concavitatea ansei duodenale, fiind în raport cu vasele pancreatice şi canalele excretoare; *corpul* este situat oblic, de jos în sus, în faţa aortei şi a venei cave inferioare;

coada, de formă alungită, este transversală şi se află în contact cu splina. P. este o glandă mixtă exocrină şi endocrină, divizată în lobuli prin septuri care se extind în interior, la care se adaugă un ţesut areolar care formează o capsulă definită vag. Partea endocrină (*pars endocrina*) este constituită din *insulele Langerhans, care produc şi secretă direct în sânge *insulina (celulele β), *glucagonul (celulele α) şi *somatostatina (celulele δ); unele insule conţin celule PP (sau F) care secretă *polipeptidul pancreatic uman. Partea exocrină (*pars exocrina*) cuprinde porţiunea secretorie, acinii pancreatici care secretă sucul pancreatic ce conţine mai multe enzime esenţiale în digestie (*amilază, *chimotripsină, *tripsină, *lipază) şi porţiunea excretorie, reprezentată de canalul pancreatic principal (canalul Wirsung) şi de canalul accesoriu (canalul Santorini). Prin aceste canale sucul pancreatic ajunge în duoden.

PANCREAS ABERANT / pancréas aberrant / pancreas accesorium. NA: pancreas accesorium. Anomalie congenitală caracterizată prin prezenţa unei mici zone de ţesut pancreatic (p. accesoriu) situat cel mai frecvent sub mucoasa duodenală, antrală sau jejunală, având un aspect de tumoră benignă nonevolutivă.

PANCREAS ARTIFICIAL / pancréas artificiel / artificial pancreas. Sistem biologic sau electronic care, prin administrarea controlată de *insulină, înlocuieşte funcţia hipoglicemiantă a p. În variantele mai vechi, p. a. consta dintr-o pompă mecanică pentru administrarea insulinei în funcţie de valoarea glicemiei. P. a. recente au evoluat considerabil şi constau, în esenţă, dintr-un *biosenzor care permite măsurarea automată transcutanată a insulinemiei şi a glicemiei şi un sistem automatic de administrare transcutanată a insulinei. Ambele sisteme sunt comandate de un microprocesor.

PANCREAS INELAR / pancréas en anneau / annular pancreas. Malformaţie a pancreasului care înconjoară complet al doilea segment al duodenului.

PANCREATALGIE, s. f. / pancréatalgie, s. f. / pancreatalgia. [*Gr. pankreas, -atos, de la pan = tot, kreas, -atos = carne; algos = durere.*] Durere localizată la nivelul pancreasului. Durerile abdominale în bară din *pancreatita acută sunt tipice acestei boli.

PANCREATECTOMIE, s. f. / pancréatectomie, s. f. / pancreatectomy. [*Gr. pankreas, -atos, de la pan = tot, kreas, -atos = carne; ektome = excizie.*] Ablaţia chirurgicală totală (se practică excepţional) sau parţială (practicată mai frecvent, deoarece nu generează inconveniente) a *pancreasului.

PANCREATICODUODENAL, adj. / pancréaticoduodénal, -ale, -aux, adj. / pancreaticoduodenal. [*Gr. pankreas, -atos, de la pan = tot, kreas, -atos = carne; lat. duodeni = în număr de 12, abreviere de la duodeni digitorum = de 12 degete (lungimea acestui segment intestinal).*] Care aparţine pancreasului şi duodenului.

PANCREATINĂ, s. f. / pancréatine, s. f. / pancreatin. [*Gr. pankreas, -atos, de la, de la pan = tot, kreas, -atos = carne; -ină.*] Produs de secreţie obţinut din pancreasul de porc sau de vită, care este folosit ca adjuvant în unele preparate pentru a facilita digestia în caz de insuficienţă pancreatică. Conţine îndeosebi amilază, lipază şi tripsină.

PANCREATITĂ, s. f. / pancréatite, s. f. / pancreatitis. [*Gr. pankreas, -atos, de la pan = tot, kreas, -atos = carne; -ită.*] Termen generic pentru inflamaţiile acute sau cronice ale *pancreasului, care pot fi asimptomatice sau simptomatice şi care sunt determinate de autodigestia ţesutului pancreatic prin enzimele proprii. P. este determinată frecvent de alcoolism sau de afecţiunile căilor biliare şi poate apărea asociată cu *hiperlipemia, *hiperparatiroidismul, traumatismele abdominale (accidentale sau chirurgicale), *vasculitele sau *uremia. 1) *P. acută:* manifestată prin durere abdominală intensă (în bară), greaţă, vărsături. Se caracterizează prin edem, necroză grăsoasă pancreatică şi îndeosebi peripancreatică, necroză hemoragică cu evoluţie către vindecare dacă este înlăturată cauza (ex.: litiază biliară). În cazul persistenţei cauzei (îndeosebi litiază coledociană) p. a. poate recidiva. 2) *P. cronică:* se caracterizează prin persistenţa şi evoluţia progresivă a leziunilor pancreatice, chiar în cazul eliminării cauzei. Forma individualizată clar este p. calcifiantă (calcaroasă) care conduce la litiază pancreatică. 3) *P. hemoragică*, formă gravă a p. acute cu autodigestia pereţilor vasculari. V. şi semn Alstead. 4) *P. purulentă*, inflamaţie flegmonoasă de origine eterogenă. 5) *P. sifilitică*, infiltraţie interstiţială specifică. 6) *P. subacută*, care poate debuta dramatic, dar prezintă remisiuni cu reşute.

PANCREATITĂ CRONICĂ EREDITARĂ / pancréatite chronique héréditaire / hereditary chronic relapsing pancreatitis. Maladie cu transmitere autozomal dominantă. Se manifestă în copilărie prin crize dureroase abdominale recidivante. La adult se caracterizează prin semne de insuficienţă pancreatică şi calcificări la nivelul organului.

PANCREATOENTEROSTOMIE, s. f. / pancréatoentérostomie, s. f. / pancreatoenterostomy. Stabilirea chirurgicală a unei fistule care asigură comunicarea canalului pancreatic cu intestinul.

PANCREATO-GASTROSTOMIE, s. f. / pancréato-gastrostomie, s. f. / pancreatogastrostomy. Stabilirea chirurgicală a unei fistule care asigură comunicarea canalului pancreatic cu stomacul.

PANCREATOGEN, adj. / pancréatogène, adj. / pancreatogenous. Despre un proces, un fenomen de origine pancreatică.

PANCREATOGRAFIE, s. f. / pancréatographie, s. f. / pancreatography. [*Gr. pankreas, -atos, de la pan = tot, kreas, -atos = carne; graphein = a scrie.*] Explorare radiologică a pancreasului şi a căilor excretorii ale acestuia, practicată uneori în timpul unei intervenţii chirurgicale pe abdomen, prin opacifierea sistemului excretor pancreatic cu un *mediu de contrast opac la raze X.

PANCREATOLIT, s. m. / pancréatolith, s. m. / pancreatolith. [*Gr. pankreas, -atos, de la pan = tot, kreas, -atos = carne; lithos = piatră.*] *Calcul la nivelul pancreasului.

PANCREATOLITOTRIPSIE, s. f. / pancréatico-lithotripsie, s. f. / pancreatic lithotripsy. Procedeul de refulare şi de zdrobire a calculilor pancreatici.

PANCREATOLIZĂ, s. f. / pancréatolyse, s. f. / pancreatolysis. [*Gr. pankreas, -atos, de la pan = tot, kreas, -atos = carne; lysis = distrucţie, de la lyein = a distruge.*] 1) Distrucţie a structurilor pancreatice de către enzimele pancreasului. V. pancreatită. 2) Incizie a capsulei pancreasului prin care se obţine decomprimarea organului în caz de edem acut.

PANCREATOPRIV, adj. / pancréatoprive, adj. / pancreatoprivic. [*Gr. pankreas, -atos, de la pan = tot, kreas, -atos = carne; lat. privus = lipsit de, de la privere = a lipsi (pe cineva) de ceva.*] Care se află în relaţie cu suprimarea funcţională sau cu extirparea pancreasului.

PANCREATOSTOMIE, s. f. / pancréatostomie, s. f. / pancreatostomy. [*Gr. pankreas, -atos, de la pan = tot, kreas, -atos = carne; stoma, -atos = gură.*] Realizarea unei fistule chirurgicale prin care se face legătura canalului pancreatic cu exteriorul.

PANCREATOTOMIE, s. f. / pancréatotomie, s. f. / pancreatotomy. [*Gr. pankreas, -atos, de la pan = tot, kreas, -atos = carne; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Incizie chirurgicală a pancreasului.

PANCREOZIMINĂ, s. f. / pancréozymine, s. f. / pancreozymin. [*Gr. pankreas, -atos, de la pan = tot, kreas, -atos*

*= carne; **zyme** = ferment, drojdie; **-ină**.]* V. colecistokinin-pancreozimină.

PANDEMIE, s. f. / pandémie, s. f. / pandemia. [*Gr. **pan** = tot; **demos** = popor.*] Formă de *epidemie propagată pe o zonă geografică întinsă, pe un continent sau chiar pe întreaga suprafaţă a globului. Ex.: "gripa spaniolă" din 1918-1919.

PANDICULAŢIE, s. f. / pandiculation, s. f. / pandiculation. [*Lat. **pandiculari** = a (se) întinde.*] Acţiune automată şi forţată prin care se ridică braţele în sus, cu mişcarea capului şi trunchiului pe spate şi întinderea gambelor. P. se însoţeşte frecvent cu căscatul.

PANENCEFALITĂ, s. f. / panencéphalite, s. f. / panencephalitis. [*Gr. **pan** = tot; **enkephalos** = creier, de la **en** = în, **kephale** = cap; **-ită**.*] Termen pentru *encefalitele în care procesul inflamator afectează atât substanţa albă, cât şi pe cea cenuşie a encefalului.

PANENCEFALITĂ PETTE-DÖRING / panencéphalite de Pette-Döring / Pette-Döring encephalitis. [***Heinrich Pette**, neuropatolog german, 1887-1964; **Gerhard Döring**, neurolog german.*] Tip de *encefalită subacută cu evoluţie gravă, ce afectează adultul şi este asemănătoare cu *leucoencefalita sclerozantă subacută (v. leucoencefalită, def. 3), dar simptomele prin care se manifestă sunt mai polimorfe.

PANFOBIE, s. f. / panphobie, s. f. / panphobia. [*Gr. **pan** = tot; **phobos** = frică.*] Sin.: pantofobie (v.).

PANHEMOLIZINĂ, s. f. / panhémolysine, s. f. / panhaemolysin. V. pananticorp.

PANHIPERCORTICISM, s. m. / panhypercorticisme, s. m. / panhypercorticism. Secreţie excesivă a ansamblului hormonilor corticosuprarenalei. V. hipercorticism.

PANHIPOPITUITARISM, s. n. / panhypopituitarisme, s. m. / panhypopituitarism. [*Gr. **pan** = tot; **hypo** = mai puţin; lat **pituita** = secreţie cu mucozităţi (deoarece anticii credeau că secreţiile nazale proveneau din glanda hipofiză, prin lama ciuruită a etmoidului); **-ism**.*] Insuficienţa globală a secreţiei *antehipofizei, de origine congenitală sau dobândită (necroză hipofizară, procese tumorale, ablaţie chirurgicală sau radioterapie locală).

PANICĂ, s. f. / panique, s. f. / panic. [*Gr. **panikos**, de la numele zeului **Pan**, care trecea pentru a tulbura violent spiritele.*] V. atac de panică.

PANICUL, s. n. / pannicule, s. m. / panniculus. NA: panniculus, pl. panniculi. [*Lat. **panniculus**, dim. de la **pannus** = fâşie, bandă.*] Termen generic definind o pătură de ţesut alcătuită predominant dintr-un singur tip tisular. Ex.: *p. adipos*, pătura de grăsime subcutanată; *p. muscular*, pătură de muşchi conţinută în fascia superficială. P. muscular este reprezentat la om îndeosebi prin **platysma*.

PANICUL ADIPOS / pannicule adipeux / panniculus adiposis. V. panicul.

PANICULITĂ, s. f. / panniculite, s. f. / panniculitis. [*Lat. **panniculus**, dim. de la **pannus** = fâşie, bandă; **-ită**.*] Afecţiune inflamatorie difuză sau localizată (nodulară) la nivelul ţesutului adipos subcutanat. V. şi paniculită nodulară nesupurativă.

PANICULITĂ NODULARĂ NESUPURATIVĂ / panniculite nodulaire non-suppurée / Weber-Christian disease. Sin.: boală Weber-Christian (v.).

PANILEITĂ, s. f. / paniléite, s. f. / total ileitis. Inflamaţie a tuturor tunicilor ileonului. V. boală Crohn.

PANMASTITĂ, s. f. / panmastite, s. f. / panmastitis. [*Gr. **pan** = tot; **mastos** = sân, mamelă; **-ită**.*] Sin: mastită totală (v. mastită, def. 2).

PANMIELOFTIZIE, s. f. / panmyélophtisie, s. f. / panmyelophthisis. [*Gr. **pan** = tot; **myelos** = măduvă; lat., gr. **phthisis** = distrugere, consumpţie, de la gr. **phthinein** = a se deteriora.*] *Aplazie a măduvei osoase care determină diminuarea sau oprirea formării elementelor figurate ale sângelui, manifestată prin asocierea anemie, agranulocitoză şi hemoragii. Rapid sau după o evoluţie cronică survine decesul, prin septicemie sau hemoragie viscerală. Uneori, termenul este considerat sin. cu *anemie aplastică. Sin.: panmielopenie.

PANMIELOPENIE, s. f. / panmyélopénie, s. f. / panmyelophthisis. [*Gr. **pan** = tot; **myelos** = măduvă; **penia** = sărăcie.*] Sin.: panmieloftizie (v.).

PANMIELOZĂ, s. f. / panmyélose, s. f. / panmyelosis. [*Gr. **pan** = tot; **myelos** = măduvă; **-ozä**.*] *Metaplazie mieloidă care afectează toate elementele măduvei osoase formatoare de eritrocite, granulocite, plachete şi monocite. P. poate fi aplazică (*panmieloftizie) sau hipoplazică.

PANMIELOZĂ HIPERPLAZICĂ CRONICĂ / panmyélose hyperplasique chronique / chronic erythroleukaemia. Boală caracterizată anatomopatologic prin proliferarea în măduva osoasă, splină, ganglioni şi ficat a elementelor formatoare de hematii, de leucocite şi de plachete. Clinic se constată o splenomegalie considerabilă, o hepatomegalie moderată, ca şi o creştere în sânge a numărului de hematii, leucocite şi plachete, dar şi cu prezenţa (foarte redusă) unor mieloblaste, eritroblaste şi megacariocite. Evoluţia bolii este cronică şi benignă.

PANMIXIE, s. f. / panmixie, s. f. / panmixis. [*Gr. **pan** = tot; **mixis** = legătură, relaţie.*] Starea unui grup mare de populaţie umană în cadrul căruia legăturile dintre indivizi sunt supuse doar hazardului. Într-o astfel de populaţie, repartiţia genotipurilor depinde de legi statistice bazate pe frecvenţa genelor alele.

PANOFTALMIE, s. f. / panophtalmie, s. f. / panophthalmitis. [*Gr. **pan** = tot; **ophthalmos** = ochi.*] Infecţie difuză a *tractului uveal, cel mai frecvent de origine microbiană. Sin.: coroidită difuză acută supurată. V. şi coroidită, uveită.

PANOPTIC, adj. / panoptique, adj. / panoptic. [*Gr. **pan** = tot; **optikos** = referitor la vedere, de la **optesthai** = a vedea.*] Despre un colorant sau un procedeu de colorare care pun în evidenţă toate structurile microscopice ale unui preparat, în esenţă ale unui preparat histologic. Ex. de coloraţie p.: coloraţia May-Grünwald-Giemsa sau Pappenheim, procedeu de colorare a celulelor sanguine cu ajutorul a doi coloranţi, conţinând eozină şi derivaţi de albastru de metilen, aplicaţi succesiv. Nucleele leucocitelor apar în bleu pal, iar citoplasma în bleu foarte clar, sau chiar incoloră, granulaţiile neutrofile în roşu clar, bazofilele în bleu închis şi eozinofilele în roşu-oranj.

PANOSTEITĂ, s. f. / panostéite, s. f. / panosteitis. [*Gr. **pan** = tot; **osteon** = os; **-ită**.*] Inflamaţia totalităţii osului: periost, corticală şi medulară.

PANSAMENT, s. n. / pansement, s. m. / dressing. [*Fr. veche **panser**, variantă de la **penser** = a se gândi la, a se ocupa de, a se îngriji de, din lat. **pensare** = a cântări, a judeca.*] Denumire pentru diferitele materiale, îndeosebi comprese sterile uscate sau impregnate cu medicamente, care sunt aplicate la nivelul unei plăgi (leziuni) în scopul izolării de agenţi infectanţi, protecţiei împotriva şocurilor şi favorizării cicatrizării. În funcţie de scopul urmărit, se disting mai multe tipuri de p. Ex.: *p. antiseptic*, impregnat cu substanţe antiseptice; *p. compresiv*, pentru prevenirea prin presiune a colectării locale de fluide, îndeosebi după grefe de piele şi în tratamentul arsurilor; *p. protector*, împotriva infecţiei sau a unor leziuni; *p. uscat*, cu bumbac absorbant etc.

PANSEXUALISM, s. n. / pansexualisme, s. m. / pansexualism. [*Gr. **pan** = tot; lat. **sexualis** = referitor la sex, de la **sexus** = sex; **-ism**.*] Doctrină extremistă conform căreia orice act se explică printr-o motivaţie sexuală subconştientă. Respins de însuşi Freud, p. nu are adepţi convingători.

PANSINUZITĂ, s. f. / pansinusite, s. f. / pansinusitis. [*Gr.* ***pan*** = *tot; lat.* ***sinus*** = *cotitură, adâncitură; -ită.*] Afecţiune inflamatorie a mucoasei tuturor sinusurilor paranazale, unilateral sau bilateral.

PANTOFOBIE, s. f. / pantophobie, s. f. / panphobia. [*Gr.* ***pan*** = *tot;* ***phobos*** = *frică.*] Stare de *angoasă intensă în care întregul mediu de viaţă este perceput ca fiind ameninţător. Se observă în **delirium tremens* sau în tulburările psihice delirante acute. Sin.: panfobie.

PANTOMOGRAF, s. n. / pantomographe, s. m. / pantomograph. [*Gr.* ***pan*** = *tot;* ***tome*** = *tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** = *a tăia;* ***graphein*** = *a scrie.*] Dispozitiv pentru *pantomografie care permite vizualizarea ansamblului arcadelor dentare, dinţilor şi structurilor învecinate. În acest scop se utilizează un singur film extra-oral.

PANTOMOGRAFIE, s. f. / pantomographie, s. f. / pantomography. [*V. etimologia termenului* ***pantomograf.***] Metodă de *tomografie pentru vizualizarea suprafeţelor curbe din organism. P. se utilizează în stomatologie pentru radiografia arcadelor dentare maxilară şi mandibulară, ca şi a structurilor asociate. Toate structurile menţionate se vizualizează pe acelaşi film. Sin.: pantoradiografie, radiografie panoramică.

PANTOMORFIE, s. f. / pantomorphie, s. f. / pantomorphia. [*Gr.* ***pan*** = *tot;* ***morphe*** = *formă.*] 1) Simetrie generală sau perfectă. 2) Proprietatea unei celule, a unui organism de a avea diferite forme. Ex.: *amibă.

PANTORADIOGRAFIE, s. f. / pantoradiographie, s. f. / pantoradiography. [*Gr.* ***pan*** = *tot; lat.* ***radius*** = *rază;* ***graphein*** = *a scrie.*] Sin.: pantomografie (v.).

PANTOTENAT, s. m. / pantothénate, s. m. / pantothenate. Sare sau ester al acidului pantotenic, cu activitate vitaminică, aparţinând grupului *vitaminelor B.

PANTROP, adj. / pantrope, adj. / pantropic. [*Gr.* ***pan*** = *tot;* ***trope*** = *întoarcere, de la* ***trepein*** = *a întoarce.*] Despre un virus care are afinitate pentru toate ţesuturile.

PANUS, s. n. / pannus, s. m. / pannus. [*Lat.* ***pannus*** = *fâşie, bandă.*] 1) Afecţiune corneană determinată, de obicei, de o iritaţie corneană prelungită şi caracterizată prin dezvoltarea unei reţele vasculare la suprafaţă, cu sau fără alterarea transparenţei corneene. Ex.: p. din *trahom, sau *p. trahomatos.* 2) Ţesut inflamator granular, de origine sinovială, care acoperă cartilajul articular în evoluţia unor artrite.

PANVASCULARITĂ, s. f. / panvascularite, s. f. / panangiitis. [*Gr.* ***pan*** = *tot; lat.* ***vasculum*** = *vas mic, dim. de la* ***vas, vasis*** = *vas; -ită.*] Sin.: panangeită (v.).

PAPAINĂ, s. f. / papaïne, s. f. / papain. [*Spaniolă* ***papaya;*** *-ină.*] Enzimă proteolitică de origine vegetală. Hidrolizează proteine, peptide, amide şi esteri ai aminoacizilor. De aceea este utilă în hidroliza imunoglobinelor şi tratarea eritrocitelor, urmată de aglutinarea acestora cu *anticorpi incompleţi.

PAPAVER SOMNIFERUM / Papaver somniferum / Papaver somniferum. [*Lat.* ***papaver, -eris*** = *mac;* ***somnus*** = *somn;* ***ferre*** = *a duce, a purta.*] Mac. Plantă provenită din Orient, cu varietăţi cultivate în Europa ca plante oficinale. Latexul obţinut prin incizia capsulelor încă verzi constituie *opiul brut, din care se prepară, ulterior, opiul medicinal. Acesta conţine numeroşi alcaloizi precum *morfina şi *codeina şi este utilizat ca analgezic, narcotic, antidispneic şi antidiareic.

PAPAVERINĂ, s. f. / papavérine, s. f. / papaverine. [*Lat.* ***papaver, -eris*** = *mac; -ină.*] Alcaloid, $C_{20}H_{21}NO_4$, obţinut din *opiu sau preparat sintetic. Sarea sa hidroclorică este utilizată ca relaxant al muşchilor netezi.

PAPILAR, adj. / papillaire, adj. / papillary. [*Lat.* ***papilla*** = *mamelon, băşicuţă.*] 1) Care se referă la *papile (dermice, gustative, renale etc.) sau la *papila optică. Ex.: creste p., edem p. 2) Care aparţine papilelor sau se aseamănă cu acestea. 3) Despre *neoplasmele epiteliale care prezintă o arhitectură arborescentă, amintind de cea a *papiloamelor.

PAPILĂ, s. f. / papille, s. f. / papilla. NA: papilla, pl. papillae. [*Lat.* ***papilla*** = *mamelon, băşicuţă.*] Formaţiune anatomică de dimensiuni mici şi aspect "mamelonar", care se dezvoltă la nivelul unui ţesut sau organ. V. în continuare.

PAPILĂ INTERDENTARĂ / papille interdentaire / interdental papilla. Parte a *gingiei care ocupă spaţiile interdentare. Dispare după *extracţia dentară.

PAPILĂ OPTICĂ / papille optique / blind spot. NA: discus nervi optici. Disc rotund, albicios, cu un diametru de 1,5 mm, uşor excavat, vizibil la examenul *fundului de ochi. Corespunde punctului de penetraţie a nervului optic şi a vaselor centrale (artere şi vene) prin învelişurile globului ocular. Sin.: disc optic.

PAPILE DUODENALE / papilles duodénales / duodenal papillas. NA: papilla duodeni major, papilla duodeni minor. Sin.: caruncule duodenale (v.).

PAPILE GUSTATIVE / papilles gustatives / taste buds, lingual papillae. Sin.: papile linguale (v.).

PAPILE LINGUALE / papilles linguales / lingual papillae. NA: papillae linguales. Mici reliefuri de forme diverse, care acoperă mucoasa feţei superioare a limbii. După formă sunt: filiforme, fungiforme, caliciforme sau circumvalate şi foliate, ultimele incluzând şi mugurii gustativi. P. caliciforme sunt dispuse sub forma *V-ului lingual. Sin.: papile gustative.

PAPILE RENALE / papilles rénales / renal papillae. NA: papillae renales. Vârful piramidelor renale, la nivelul calicelor mici. V. şi rinichi.

PAPILECTOMIE, s. f. / papillectomie, s. f. / papillectomy. [*Lat.* ***papilla*** = *mamelon, băşicuţă; gr.* ***ektome*** = *excizie.*] Excizia chirurgicală a unei *papile.

PAPILIFER, adj. / papillifère, adj. / papilliferous. [*Lat.* ***papilla*** = *mamelon, băşicuţă;* ***ferre*** = *a duce.*] Care prezintă structuri asemănătoare unor *papile. Ex.: cancer p.

PAPILITĂ, s. f. / papillite, s. f. / papillitis. [*Lat.* ***papilla*** = *mamelon, băşicuţă; -ită.*] 1) În general, inflamaţia oricărei papile. 2) Termenul este folosit îndeosebi cu referire la inflamaţia papilelor renale sau a papilei nervului optic.

PAPILITĂ LINGUALĂ / papillite linguale / lingual papillitis. Prezenţa unor ulceraţii mici, foarte dureroase, vizibile doar cu lupa, situate în pliurile mucoasei linguale, în jurul *papilelor linguale fungiforme.

PAPILLOMAVIRUS / Papillomavirus / Papillomavirus. [*Lat.* ***papilla*** = *mamelon, băşicuţă;* ***-oma; virus*** = *venin, otravă.*] Gen de virusuri care determină formarea *papiloamelor la om şi la numeroase specii de animale. P. sunt strict specifice pentru o anumită specie şi au tropism pentru epiteliul scuamos. Unele dintre ele pot induce transformarea malignă a celulelor infectate. Există cel puţin 58 P. umane (HPV-1-HPV-58).

PAPILOM, s. n. / papillome, s. m. / papilloma. [*Lat.* ***papilla*** = *mamelon, băşicuţă;* ***-oma.***] Hiperplazie epitelială benignă, cu aspect macroscopic *sesil sau *pediculat, cu localizare tegumentară sau mucoasă. Ex.: p. acuminat (sin.: condilom acuminat, v. condilom, def. 1).

PAPILOM COROIDIAN / papillome choroïdien / papilloma of the choroid plexus. Tumoră care poate apărea în copilărie, având drept cauză proliferarea neoplazică a *plexurilor coroide. Rezultă o hipersecreţie de *lichid cefalorahidian, care, deoarece căile de scurgere sunt blocate, determină *hidrocefalie. Prognosticul, de obicei bun, depinde de extensia tumorii şi gradul de hidrocefalie.

PAPILOMATOZĂ, s. f. / papillomatose, s. f. / papillomatosis. [*Lat.* ***papilla*** = *mamelon, băşicuţă;* ***-oma; -ză.***] Afecţiune contagioasă şi inoculabilă, caracterizată prin formarea de *veruci sau *papiloame multiple. Proces pseudotumoral, p. este de origine inflamatorie virală. Forme: p. cutanată, p. laringiană. P. este frecventă la câine, cal şi bou. Este transmisibilă la om sub formă de veruci ale mâinilor.

PAPILORETINITĂ, s. f. / papillorétinite, s. f. / papiloretinitis. [*Lat. papilla = mamelon, băşicuţă; rete, -is = reţea; -ină; -ită.*] Sin.: neuroretinită (v.).

PAPILOSFINCTEROTOMIE, s. f. / papillosphinctérotomie, s. f. / papillosphincterotomy. Incizie a *ampulei Vater cu secţiunea părţii *sfincterului Oddi situate în peretele abdominal. P. este practicată în caz de litiază coledociană joasă, de inflamaţie a ampulei Vater şi sfincterului Oddi, ca şi în pancreatita cronică.

PAPILOTOMIE, s. f. / papillotomie, s. f. / papillotomy. Incizia transduodenală a *ampulei Vater pentru extragerea unui calcul blocat la acest nivel.

PAPIRACEU, adj. / papyracé, -e, adj. / papyraceous. [*Lat. papyraceus = de papirus, de la papyrus = papirus.*] Care seamănă cu hârtia, îndeosebi ca grosime şi consistenţă. Ex.: lama p. (lama osoasă a peretelui intern al orbitei).

PAPOVAVIRIDAE / Papovaviridae / Papovaviridae. [*Engl. papilloma polyoma vacuolating agent (SV40); lat. virus = venin, otravă.*] Familie de virusuri mici, diferite din punct de vedere antigenic. Majoritatea *P.* au proprietăţi oncogenice. Virionii au un diametru de 45-55 nm şi sunt încapsulaţi; capsidele sunt icosaedrice şi conţin ADN dublu-catenar. Familia *P.* cuprinde genurile **Papillomavirus* şi **Polyomavirus*.

PAPULA GOLFULUI / ulcère chiclero / chiclero ulcer. Sin.: ulcer chiclero (v.).

PAPULĂ, s. f. / papule, s. f. / papule, papula, pl. papulae (lat.). [*Lat. papula = bubă.*] Leziune cutanată elementară proeminentă, bine circumscrisă, rezistentă şi solidă, deoarece nu conţine lichid. Dispare spontan şi fără să lase cicatrice. P. reprezintă leziunile elementare în numeroase afecţiuni cutanate: urticarie, febre eruptive, lichen etc.

PAPULOERITEMATOS, adj. / papulo-érythémateux, -euse, adj. / papuloerythematous. [*Lat. papula = buba; gr. erythema, -atos = roşeaţă.*] Despre leziunile tegumentare caracterizate prin erupţie papuloasă pe o suprafaţă eritematoasă.

PAPULOPUSTULAR, adj. / papulo-pustuleux, -euse, adj. / papulopustular. [*Lat. papula = bubă; pustula = băşică.*] *Papulă având deasupra o *pustulă.

PAPULOSCUAMOS, adj. / papulo-squameux, -euse, adj. / papulosquamous. [*Lat. papula = bubă; squama = solz.*] Caracterizat prin prezenţa concomitentă a *papulelor şi *scuamelor. Ex.: dermatită p.

PAPULOZĂ, s. f. / papulose, s. f. / papulosis. [*Lat. papula = bubă; -oză.*] Afecţiune caracterizată printr-o erupţie papuloasă, frecvent polimorfă.

PAPULOZĂ LIMFOMATOIDĂ / papulose lymphomatoïde / lymphomatoid papulosis. Erupţie de papule hemoragice benigne, care se vindecă spontan, dar recidivează. Ar putea fi o formă a *bolii Mucha-Habermann. Leziunile apar la nivelul trunchiului şi membrelor, lăsând după involuţie o cicatrice maculară, cruste sau o masă necrotică centrală. Histologic se constată o serie de caracteristici care ar putea sugera malignitatea leziunilor: aglomerări mari de celule mononucleare atipice, cu nuclee intens colorate, bilobate şi celule histoide mari, cu nuclee ovoidale puţin colorate.

PAPULOZĂ ATROFIANTĂ MALIGNĂ / papulose atrophiante maligne / malignant atrophic papulosis. Sin.: sindrom Degos (v. def. 2).

PAPULO-VEZICULOS, adj. / papulo-vésiculeux, -euse, adj. / papulovesicular. [*Lat. papula = bubă; vesicula = umflătură mică, băşicută, dim. de la vesica = vezică.*] Caracterizat prin prezenţa *papulelor asociate cu *vezicule sau având deasupra vezicule. Ex.: eczemă p.-v.

PARAANALGEZIE, s. f. / paraanalgésie, s. f. / paraanalgesia. *Analgezie a părţii inferioare a corpului, incluzând membrele inferioare. Var. paranalgezie.

PARABIOZĂ, s. f. / parabiose, s. f. / parabiosis. [*Gr. para = lângă; bios = viaţă; -oză.*] 1) Asociere a două sau mai multe organisme care se dezvoltă simultan, dar numai unul dintre ele are o viaţă proprie, celălalt (sau celelalte) depinzând de acesta. 2) Modificare determinată la nivelul unui nerv de o excitaţie intensă, continuă şi prelungită. P. precede abolirea funcţiei nervului.

PARABULIE, s. f. / paraboulie, s. f. / parabulia. [*Gr. para = lângă; boule = voinţă.*] Pervertire sau anormalitate a capacităţii de a lua o hotărâre, de a formula o decizie. Uneori o anumită acţiune poate fi substituită cu o alta, opusă intenţiilor. V. şi abulie.

PARACARDIAC, adj. / paracardiaque, adj. / paracardiac. [*Gr. para = lângă; kardia = inimă.*] Care se află situat în vecinătatea inimii.

PARACENTEZĂ, s. f. / paracentèse, s. f. / paracentesis. [*Gr. para = dincolo de; kentesis = înţepătură.*] Intervenţie chirurgicală care constă în evacuarea, prin puncţie sau prin incizie punctiformă, a unei colecţii lichidiene subiacente. Termenul ca atare are o semnificaţie generală şi de aceea se asociază cu denumirea zonei anatomice la nivelul căreia se efectuează puncţia sau incizia: p. abdominală (peritoneală), denumită şi *abdominocenteză, p. camerei oculare anterioare, p. membranei timpanului, denumită şi *miringotomie.

PARACERVIX, s. n. / paracervix, s. m. / paracervix. Partea inferioară a *parametrului (v. parametru, def. 1).

PARACETAMOL, s. m. / paracétamol, s. m. / acetaminophen, paracetamol. (DCI) Metabolit activ al *fenacetinei, având acţiune analgezică şi antipiretică asemănătoare cu cele ale *aspirinei, însă fără efect antiinflamator şi cu toleranţă digestivă bună. Sin.: acetaminofen (ACETAMINOFEN).

PARACLINIC, adj. / paraclinique, adj. / paraclinical. [*Gr. para = dincolo de; klinikos = referitor la pat; lat. clinicus = medic care vizitează bolnavii la pat, din gr. kline = pat.*] Care completează datele clinice. Ex.: *examen p.

PARACOCCIDIOIDOZĂ, s. f. / paracoccidioïdose, s. f. / paracoccidioidosis. [*Gr. para = dincolo de, lângă; kokkos = boabă; eidos = formă; -oză.*] Sin.: blastomicoză sud-americană (v. blastomicoză, def. 3).

PARACOLITĂ, s. f. / paracolite, s. f. / paracolitis. Inflamaţie provocată cel mai frecvent de o *colită ascendentă, constând în afectarea ţesutului celular mezocolic sau retrocolic. P. evoluează uneori spre supuraţie.

PARACOXALGIE, s. f. / paracoxalgie, s. f. / paracoxalgia. Tuberculoză osoasă localizată în apropierea articulaţiei şoldului la nivelul marelui trohanter, ischionului, ilionului sau pubisului. Ca urmare a acestei localizări, simptomele sunt asemănătoare cu cele din *coxalgia adevărată.

PARACRINIE, s. f. / paracrinie, s. f. / paracrine. [*Gr. para = lângă; krinein = a separa de.*] Tip de secreţie internă locală în care celula secretoare acţionează asupra ţesuturilor vecine, ea rămânând insensibilă la secreţia proprie.

PARACUZIE, s. f. / paracousie, s. f. / paracusia, paracusis. [*Gr. para = dincolo de, lângă; akousis = auz, de la akouein = a auzi.*] Tulburare funcţională a auzului caracterizată prin percepţia inexactă a înălţimii, intensităţii şi localizării sunetelor. Se însoţeşte aproape întotdeauna de perturbarea selectivităţii mesajului vorbit. *P. dublă*, v. diplacuzie.

PARACUZIE WILLIS / paracousie de Willis / Willis' paracusis. [*Thomas Willis, anatomist si medic englez, Londra, 1621-*

1675.] Ameliorarea aparentă a auditiei într-un mediu zgomotos. Poate apărea în *otospongioză.

PARADENTAR, adj. / paradentaire, adj. / paradental. [*Gr. para = lângă; lat. dens, -ntis = dinte.*] Care este situat lângă un dinte. Sin. parțial cu periodontal (def. 1). Ex.: chist p.

PARADENTOM, s. n. / paradentome, s. m. / paradentoma. [*Gr. para = lângă; lat. dens, -ntis = dinte; -oma.*] Sin.: dentom (v.).

PARADOX FRANCEZ / paradoxe français / French paradox. Denumire pentru constatarea, probată statistic, influenței consumului moderat de vin (foarte răspândit în Franța) asupra scăderii mortalității din patologia coronariană.

PARADOXAL, adj. / paradoxal, -ale, -aux, adj. / paradoxical. [*Gr. paradoxos, de la para = dincolo de, lângă, doxos = opinie.*] În contradicție cu logica, cu obiceiurile sau cu ceea ce se numește normal, regulă normală. *Somn p.*: v. somn.

PARAERITROBLAST, s. m. / para-érythroblaste, s. m. / atypical erythroblast. *Eritroblast atipic, care nu ajunge la maturitate.

PARAFAZIE, s. f. / paraphasie, s. f. / paraphasia. [*Gr. para = dincolo de, lângă; phasis = vorbire.*] Deformarea cuvintelor sau înlocuirea unui cuvânt cu altul, apropiat ca pronunție, dar cu sens diferit.

PARAFEMIE, s. f. / paraphémie, s. f. / paraphemia. [*Gr. para = dincolo de, lângă; phemi = eu vorbesc.*] Tulburare a limbajului vorbit, caracterizată prin confundarea cuvintelor. Sin.: paralalie.

PARAFILIC, adj., s. m. sau f. / paraphilique, adj., s. m. ou f. / paraphiliac. [*Gr. para = dincolo de, lângă; philein = a iubi.*] 1) Care este caracteristic *parafiliei. 2) Individ care prezintă *parafilie, adică deviant sexual.

PARAFILIE, s. f. / paraphilie, s. f. / paraphilia. [*Gr. para = dincolo de, lângă; philia = atracție, de la philein = a iubi.*] Termen general din *DSM care desemnează devierile comportamentului sexual sau perversiunile caracterizate prin căutarea constantă a plăcerii cu un partener sau cu un obiect inadecvați, sau în circumstanțe anormale. Termenul cuprinde întreaga diversitate a perversiunilor sexuale: *pedofilie, *zoofilie, *sadism, *masochism, *fetișism, *exhibiționism, *necrofilie ș. a. V. și perversiune.

PARAFIMOZĂ, s. f. / paraphimosis, s. m. / paraphimosis. [*Gr. para = dincolo de, lângă; phimosis = strâmtare, îngustare, de la phimoun = a strânge cu putere.*] Complicație a unor procese patologice din zona *penisului (*balanită, *șancru, *blenoragie) constând în imposibilitatea de revenire a *prepuțului în poziția de acoperire a glandului după decalotare. Inelul prepuțial, inflamat, infiltrat și rigid, se fixează în șanțul balanoprepuțial, strangulând, mai mult sau mai puțin, glandul.

PARAFINĂ, s. f. / paraffine, s. f. / paraffin. [*Lat. parum affinis = care are afinitate redusă.*] Substanță solidă, incoloră sau albă, inodoră, insipidă, obținută din petrol, denumită astfel ca urmare a reactivității chimice reduse (afinitate redusă la reacții). Este utilizată îndeosebi în farmacie și stomatologie. *Uleiul de p.* are efect *laxativ.

PARAFINOM, s. m. / paraffinome, s. m. / paraffinome. Proliferare fibroasă care se dezvoltă uneori la nivelul injecțiilor de parafină efectuate în scop protetic.

PARAFLEBITĂ, s. f. / paraphlébite, s. f. / paraphlebitis. [*Gr. para = lângă; phleps, phlebos = venă; -ită.*] Sin.: periflebită (v.).

PARAFONIE, s. f. / paraphonie, s. f. / paraphonia. [*Gr. para = dincolo de, lângă; phone = voce.*] Tulburare a vocii caracterizată printr-un *timbru nazal.

PARAFRENIE, s. f. / paraphrénie, s. f. / paraphrenia. [*Gr. para = dincolo de, lângă; phren, phrenos = spirit, minte.*] *Psihoză delirantă cronică, relativ sistematizată, cu conservarea lucidității și adaptării la realitate, în contrast cu elaborările delirante extravagante, cu teme fantastice, cosmice sau feerice. Mecanismul delirant prevalent este imaginația. În ciuda caracterului său adesea extravagant, p. rămâne compatibilă cu o adaptare socială și profesională apreciabile. Forme: afectivă, confabulatorie, expansivă, fantastică, sistematică. Considerată în prezent formă cu debut tardiv de *schizofrenie.

PARAGANGLIOM, s. n. / paragangliome, s. m. / paraganglioma. [*Gr. para = dincolo de, lângă; lat., gr. ganglion = mică tumefacție; -oma.*] Tumoră derivată din: 1) Celule simpatice, ganglionare sau ale medulosuprarenalei, rezultând *p. cromafini* (*feocromocitom). 2) *Chemoreceptori, rezultând *p. non-cromafine* sau *chemodectoame.

PARAGANGLION, s. m. / paraganglion, s. m. / paraganglion. [*Gr. para = dincolo de, lângă; lat., gr. ganglion = mică tumefacție.*] Aglomerare de *celule cromafine analoge cu cele ale medulosuprarenalei, situate în vecinătatea ganglionilor și plexurilor simpatice periaortice. Ex.: *glomusul carotidian; *p. aortic*, denumit și organul sau corpul Zuckerkandl, este situat în apropierea originii arterei mezenterice inferioare.

PARAGENEZĂ, s. f. / paragenèse, s. f. / paragenesis. [*Gr. para = dincolo de, lângă; genesis = producere, de la gennan = a lipi, a uni.*] Evoluția oricărei părți a corpului în cursul dezvoltării într-un mod non-conform cu normalul.

PARAGEUZIE, s. f. / paragéusie, s. f. / parageusia. [*Gr. para = dincolo de, lângă; geusis = gust.*] Senzație gustativă falsă sau alterată, cauzată de o tulburare a sensibilității mucoasei bucofaringiene.

PARAGLUTINARE, s. f. / paragglutination, s. f. / paragglutination. [*Gr. para = dincolo de, lângă; lat. agglutinare = a lipi, a uni.*] Aglutinare nespecifică, determinată de infectarea sângelui. Uneori eritrocitele sunt aglutinate de propria plasmă. Reprezintă un inconvenient major în determinarea grupelor sanguine.

PARAGNOZIE, s. f. / paragnosie, s. f. / paragnosis. [*Gr. para = dincolo de, lângă; gnosis = cunoaștere, de la gnonai = a cunoaște.*] 1) Eroare de percepție a unor stimuli survenind, de ex., în timpul somnului. 2) În engl., diagnostic post mortem.

PARAGRAFIE, s. f. / paragraphie, s. f. / paragraphia. [*Gr. para = dincolo de, lângă; graphein = a scrie.*] Deformarea cuvintelor scrise sau înlocuirea prin altele cu sens diferit.

PARAGRAMATISM, s. n. / paragrammatisme, s. m. / paragrammatism. Utilizarea incorectă a formelor gramaticale ajungându-se la *jargonafazie.

PARAGRANULOM HODGKIN / paragranulome de Hodgkin / Hodgkin's paragranuloma. [*Thomas Hodgkin, medic și patolog englez, 1798-1866.*] Una dintre formele histopatologice ale *bolii Hodgkin descrisă de Jackson și Parker. Corespunde tipului 1 din clasificarea histopatologică actuală. V. boală Hodgkin, def. 1.

PARAGRANULOM POPPEMA ȘI LENNERT / paragranulome de Poppema et Lennert / Poppema's paragranuloma. Formă nodulară a *bolii Hodgkin cu predominanță limfocitară (v. boala Hodgkin, tipul 1). De dată recentă este considerat un *limfom B non-hodgkinian.

PARAHEMOFILIE, s. f. / parahémophilie, s. f. / parah(a)emophilia A. [*Gr. para = dincolo de, lângă; haima, -atos = sânge; philia = atracție, de la philein = a iubi.*] Sin.: boală Owren (v.).

PARAHORMON, s. m. / parahormone, s. f. / parahormone. Denumire generică pentru substanțele transportate de sânge care au o acțiune stimulantă, dar nu provin din sistemul endocrin. De ex., CO_2.

PARAINFLUENZA / para-influenza / parainfluenza. [*Gr. para = dincolo de, lângă; ital. influenza, cu origine incertă: lat.*

influere = a curge, sau "influenta" nefastă a astrilor, care erau considerați în Evul Mediu ca fiind cauza bolii.] Denumire a unui grup de infecţii ale căilor respiratorii determinate de virusul parainfluenza din grupul **Paramyxovirus.*

PARAKERATOZĂ, s. f. / parakératose, s. f. / parakeratosis. [*Gr. **para** = dincolo de, lângă; **keras, keratos** = corn; -oză.*] 1) Proces de *keratinizare imperfectă a celulei epiteliale, caracterizat prin dispariţia stratului granulos şi persistenţa celulelor cu nucleu în stratul cornos. Fenomenul se întâlneşte în *psoriazis şi în alte dermatoze descuamative, ca o consecinţă a creşterii vitezei de reproducere a celulelor bazale. P. este un proces normal la nivelul epiteliului unor membrane mucoase din cavitatea bucală şi vagin. 2) Termen clinic care desemnează un grup de afecţiuni a căror clasificare este dificilă, atât în plan morfologic, cât şi etiologic. Uneori termenul este considerat sin. cu eczematidă. V. şi eczematidă, eczemă, parapsoriazis.

PARAKINEZIE, s. f. / parakinésie, s. f. / parakinesia. [*Gr. **para** = dincolo de, lângă; **kinesis** = mişcare, de la **kinein** = a mişca.*] 1) Alterare a coordonării funcţiei motorii voluntare, cu distorsiunea mişcărilor. 2) Neregularitate în acţiunea individuală a muşchilor oculari.

PARALALIE, s. f. / paralalie, s. f. / paralalia. [*Gr. **para** = lângă; **lalia** = vorbire.*] Sin.: parafemie (v.).

PARALELOKINEZIE, s. f. / parallélokinésie, s. f. / parallelokinesia. [*Gr. **para** = alături; **allelos** = altul; **kinesis** = mişcare.*] Fenomen observat în anumite cazuri de *hemiplegie organică. Subiectul nu poate mişca spontan membrul paralizat, dar reproduce cu acest membru mişcările pasive efectuate cu membrul sănătos.

PARALERGIE, s. f. / parallergie, s. f. / parallergia. Sin.: patergie (v.).

PARALEUCEMIC, adj. / paraleucémique, adj. / leukaemic-like. Despre un proces patologic asemănător cu *leucemia.

PARALEXIE, s. f. / paralexie, s. f. / paralexia. [*Gr. **para** = dincolo de, lângă; **lexis** = cuvânt.*] Tulburare a lecturii în care pacientul deformează cuvintele citite sau introduce alte cuvinte lipsite de sens. V. afazie.

PARALITIC, adj., s. m. sau f. / paralytique, adj., s. m. ou f. / paralytic. [*Gr. **para** = dincolo de, lângă; **lytikos** = care distruge, de la **lyein** = a distruge.*] 1) Care se referă la *paralizie sau se produce din cauza unei paralizii. 2) Persoană afectată de paralizie (termen nerecomandat).

PARALIZIA ÎNDRĂGOSTIŢILOR / paralysie des amoureux / saturday night palsy. Paralizie a nervului radial determinată de compresiunea nervului, exercitată involuntar de apăsarea, în timpul nopţii, a capului unuia dintre parteneri la nivelul braţului celuilalt.

PARALIZIE, s. f. / paralysie, s. f. / palsy, paralysis, pl. paralyses. [*Gr. **para** = dincolo de, lângă; **lysis** = distrugere, de la **lyein** = a distruge.*] Diminuarea sau abolirea *motricităţii unui muşchi, a unui grup muscular sau a unei părţi din corp. Prin analogie, pentru abolirea funcţiei senzoriale se utilizează termenul de p. senzorială. P. este de numeroase tipuri, în funcţie de: intensitate (p. completă, *plegie, sau incompletă, *pareză), topografie (*monoplegie, *hemiplegie, *paraplegie), evoluţie sau cauze (în general, o leziune nervoasă centrală sau periferică). Tipuri: 1) *P. acomodaţiei,* a muşchiului ciliar. 2) *P. agitantă,* v. boală Parkinson. 3) *P. ascendentă acută,* v. sindrom Landry. 4) *P. botulinică* exprimă lezarea unor centri nervoşi prin toxina botulinică. V. botulism. 5) *P. bulbară atrofică progresivă,* boală Duchenne, de origine nedefinită, apropiată de *scleroza laterală amiotrofică. 6) *P. diafragmului,* semn clinic în diferite boli toxice, infecţioase. 7) *P. epidemică infantilă,* v. poliomielită. 8) *P. facială,* leziune a perechii a VII-a de nervi cranieni. 9) *P. facială a nou-născutului,* accident obstetrical prin aplicarea forcepsului. 10) *P. facială, de tip central* sau *de tip periferic* (sau p. Millard-Gubler, v. sindrom Millard-Gubler). 11) *P. postdifterică,* complicaţie precoce sau tardivă a *difteriei. 12) *P. recurenţială,* a nervului recurent. V. şi în continuare.

PARALIZIE ANAPEIRATICĂ / paralysie anapeiratique / anapeiratic palsy. [*Gr. **anapeiran** = a reîncepe.*] Paralizie consecutivă repetării frecvente a aceloraşi mişcări. Ea complică uneori *crampele profesionale, îndeosebi *crampa scriitorului.

PARALIZIE BELL / paralysie de Bell / Bell's palsy. [*Sir Charles Bell, chirurg şi fiziolog scoţian, Londra, 1774-1842.*] Sin.: semn Bell (v.).

PARALIZIE BROWN-SÉQUARD / paralysie de Brown-Séquard / Brown-Séquard paralysis. [*Charles Edouard Brown-Séquard, neurolog şi fiziolog francez, 1818-1894.*] 1) Sin.: sindrom Brown-Séquard (v.). 2) P. flască observată în boli ale tractusului urinar.

PARALIZIE BULBARĂ PROGRESIVĂ / paralysie bulbaire progressive / progressive bulbar paralysis. P. progresivă şi atrofie a muşchilor buzelor, limbii, gurii, faringelui şi laringelui, cauzată de leziuni (degenerare atrofică) ale nucleilor motori din partea inferioară a trunchiului cerebral. Este o boală cronică, în general fatală. Sin.: boală Duchenne (def. 1), sindrom Duchenne.

PARALIZIE CENTRALĂ / paralysie centrale / central paralysis. *P. determinată de leziuni ale creierului sau ale măduvei spinării.

PARALIZIE CEREBRALĂ INFANTILĂ / paralysie cérébrale infantile / infantile cerebral palsy. Grup de tulburări motorii neevolutive survenite în prima copilărie ca urmare a unor leziuni cerebrale cauzate de un traumatism la naştere sau de o patologie intrauterină. Se caracterizează prin dezvoltare motorie întârziată sau anormală, cu tulburări manifestate prin *paraplegie spastică, *hemiplegie sau *tetraplegie, adeseori asociate cu *retard mental, *convulsii sau *ataxie. V. şi boală Little.

PARALIZIE CEREBROSPINALĂ EREDITARĂ / paralysie cérébrospinale héréditaire / hereditary cerebrospinal paralysis. Sin.: paraplegie spastică ereditară (v.).

PARALIZIE PRIN COMPRESIUNE / paralysie par compression / compression paralysis. P. determinată de compresiunea prelungită a unor nervi, de ex., prin apăsarea exercitată de cârje sau consecutiv unui decubitus dorsal prelungit.

PARALIZIE FALSĂ / pseudoparalysie, s. f. / false paralysis. Sin.: pseudoparalizie (v.).

PARALIZIE FLASCĂ / paralysie flasque / flaccid paralysis. P. cu hipotonie musculară şi areflexie tendinoasă, determinată de afectarea *neuronului motor periferic sau de o leziune masivă şi recentă a *fasciculului piramidal. În cel de-al doilea caz, reflexele tendinoase pot reapărea, dar hipotonia durează, rezultând o p. flascospastică. V. şi paralizie spastică.

PARALIZIE FUNCŢIONALĂ / paralysie fonctionnelle / functional paralysis. P. temporară care aparent nu este determinată de o leziune nervoasă. Uneori poate fi de natură psihogenă.

PARALIZIE GENERALĂ PROGRESIVĂ / paralysie générale progressive / general paresis, paralytic dementia. Afecţiune neurologică de etiologie sifilitică, care se manifestă prin *demenţă progresivă, tremor, disartrie, miastenie, euforie cu delir de grandoare şi tulburări de comportament sau, dimpotrivă, *depresie. Boala a devenit rară datorită tratamentului precoce al sifilisului cu penicilină şi este curabilă (antibiotice, cortizon). Netratată, PGP evoluează spontan spre demenţă şi *gatism, exitus în 2-5 ani. Sin.: boală Bayle, demenţă paralitică.

PARALIZIE INFANTILĂ / paralysie infantile / infantile paralysis. Sin.: poliomielită anterioară acută (v.).

PARALIZIE INTERMITENTĂ / paralysie intermittente / intermittent paralysis. Sin.: boală Westphal (v.).

PARALIZIE ISTERICĂ / paralysie hystériquée / hysterical paralysis. Diminuare aparentă a forţei mişcărilor într-o anumită regiune a organismului, în absenţa oricărei cauze neurologice organice.

PARALIZIE KLUMPKE / paralysie de Klumpke / Klumpke's paralysis. [***Augusta Déjerine-Klumpke,*** *neurolog din Paris, n. la San Francisco, 1859-1927.*] Sin.: sindrom Déjerine-Klumpke (v.).

PARALIZIE MILLARD-GUBLER / syndrome de Millard-Gubler / alternate inferior paralysis, Millard-Gubler syndrome. [***Auguste Louis Jules Millard,*** *medic francez la Hôpitaux de Paris, 1830-1915;* ***Adolphe Gubler,*** *medic şi farmacolog francez, 1821-1879.*] Sin.: sindrom Millard-Gubler (v.).

PARALIZIE MIOPATICĂ / paralysie myopathique / myopathic paralysis. P. determinată de o afecţiune exclusiv musculară.

PARALIZIE MIXTĂ / paralysie mixte / mixed paralysis. P. combinată, motorie şi senzorială.

PARALIZIE PERIFERICĂ / paralysie périphérique / peripheral paralysis. P. determinată de leziuni ale nervilor periferici.

PARALIZIE PERIODICĂ FAMILIALĂ / paralysie périodique familiale / familial periodic paralysis. Sin.: boală Westphal (v.).

PARALIZIE POSTEPILEPTICĂ / paralysie de Todd / Todd's postepipleptic paralysis. Sin.: paralizie Todd (v.).

PARALIZIE PROGRESIVĂ SUPRANUCLEARĂ / paralysie progressive supranucléaire / progressive supranuclear palsy. Sin.: sindrom Steele-Richardson-Olszewski (v.).

PARALIZIE PSEUDOBULBARĂ / paralysie pseudo-bulbaire / pseudobulbar palsy, pseudobulbar paralysis. Sindrom determinat de afectarea bilaterală, diseminată (corticală şi/sau subcorticală) a fasciculelor geniculate, observat în cursul afecţiunilor vasculare cerebrale (cu leziuni lacunare), al *sclerozei în plăci sau al *sclerozei laterale amiotrofice. În cadrul sindromului se asociază dizartrie paralitică, tulburări de deglutiţie, spasme faciale însoţite de râs şi plâns spasmodice, de tulburări ale mimicii (facies fix), tulburări ale mersului (în paşi mici) şi ale staticii (astazie-abazie), tulburări de tip extrapiramidal ale tonusului muscular. Frecvent, se constată diminuarea funcţiilor intelectuale şi tulburări sfincteriene (îndeosebi micţiune imperioasă).

PARALIZIE RADICULARĂ / paralysie radiculaire / radicular paralysis. Inerţie, fără paralizie veritabilă, observată adesea la un membru afectat de tulburări profunde ale sensibilităţii, de regulă din cauza unor leziuni la nivelul lobului parietal. Bolnavul nu mobilizează membrul decât dacă este constrâns să o facă.

PARALIZIE SENZORIALĂ / paralysie sensorielle / sensory paralysis. V. paralizie.

PARALIZIE DE SOMN / paralysie du sommeil / sleep paralysis. P. care survine la trezirea din somn, frecvent în relaţie cu *narcolepsia sau în cadrul *sindromului apneei de somn.

PARALIZIE SPASTICĂ / paralysie spasmodique / spastic paralysis. P. cu hipertonie musculară a părţii paralizate şi accentuarea reflexelor tendinoase. P. s. este determinată de leziuni *piramidale centrale. V. şi paralizie flască.

PARALIZIE SPINALĂ INTERMITENTĂ / paralysie spinale intermittente / Westphal's disease. Sin.: boală Westphal (v.).

PARALIZIE TODD / paralysie Todd / Todd's postepileptic paralysis. [***Robert Bentley Todd,*** *anatomist şi medic irlandez, Dublin, profesor la Londra, 1809-1860.*] Hemi- sau monoplegie cu durată de la câteva minute la câteva zile, apărută după un atac epileptic. Sin.: paralizie postepileptică.

PARALYSIS AGITANS / paralysis agitans / paralysis agitans. Sin.: boală Parkinson (v.).

PARAMAGNETIC, adj. / paramagnétique, adj. / paramagnetic. [*Gr.* ***para*** *= dincolo de, lângă;* ***magnes*** *= piatră magnetică, din regiunea Magnezia a Asiei Mici.*] Despre o substanţă ai cărei atomi sau ale cărei molecule posedă un moment magnetic permanent. Moleculele, atomii şi ionii care au unul sau mai mulţi electroni necuplaţi sunt p. V. şi rezonanţă electronică de spin.

PARAMAGNETISM, s. n. / paramagnétisme, s. m. / paramagnetism. [*Gr.* ***para*** *= dincolo de, lângă;* ***magnes*** *= piatră magnetică, din regiunea Magnezia a Asiei Mici;* ***-ism.***] Proprietate caracteristică substanţelor ale căror atomi sau molecule posedă un moment magnetic permanent. Substanţele p. sunt atrase uşor de magneţi datorită interacţiunii dintre momentele magnetice ale substanţei şi câmpul magnetic al magnetului. Ex. de substanţe cu această proprietate: aluminiu, platină, mangan, crom, paladiu şi anumite gaze (oxigen, aer etc.).

PARAMASTITĂ, s. f. / paramastite, s. f. / paramastitis. Orice inflamaţie dezvoltată în jurul sânului, fie la nivelul pielii sau ţesutului celular subcutanat, fie în ţesutul celular retroglandular. Sin.: flegmon perimamar.

PARAMEDIAN, adj. / paramédian, -e, adj. / paramedian. [*Gr.* ***para*** *= lângă; lat.* ***medianus*** *= de la mijloc, de la* ***medius*** *= la mijloc.*] Care este situat lângă linia mediană sau lângă planul median.

PARAMEDICAL, adj. / paramédical, -ale, -aux, adj. / paramedical. [*Gr.* ***para*** *= dincolo de, lângă; lat.* ***medicus*** *= medic.*] Care are unele raporturi cu medicina. Ex.: profesiunile auxiliare din domeniul asistenţei medicale.

PARAMETABOLIT, s. m. / paramétabolite, s. m. / antimetabolite. Substanţă care modifică, în organism, metabolismul anumitor corpuri, prin captarea produşilor intermediari sau prin blocarea acţiunii enzimelor necesare în sinteza corpurilor respective. De ex., uricofrenatorii. V. şi antimetabolit.

PARAMETRITĂ, s. f. / paramétrite, s. f. / parametritis. [*Gr.* ***para*** *= lângă;* ***metra*** *= uter;* ***-ită.***] Inflamaţie acută sau cronică a *parametrului.

PARAMETRU, s. n. / paramètre, s. m. / parametrium. NA: parametrium, pl. parametria (1). [*Gr.* ***para*** *= dincolo de, lângă; 1)* ***metra*** *= uter; 2)* ***metron*** *= măsură.*] 1) Partea superioară a bazei ligamentului larg al uterului, care leagă marginea uterină de peretele pelvin lateral. Constituit din ţesut celular subcutanat, el conţine pediculii vasculonervoşi uterini. 2) Mărime care poate lua diferite valori, dar care este considerată constantă în timpul unei observaţii şi care caracterizează starea unui anumit *sistem.

PARAMICETOM, s. n. / paramycétome, s. m. / paramycetoma. Tumefacţie inflamatorie produsă de dezvoltarea unei ciuperci care provoacă hipertrofia, deformarea şi distrugerea locală a ţesuturilor. Spre deosebire de *micetom, însă, în cazul p. lipsesc de la nivelul focarului inflamator filamentele aglomerate în granule, caracteristice ciupercilor.

PARAMIELOCIT, s. n. / paramyélocyte, s. m. / myelocyte-like. Celulă sanguină asemănătoare *monocitului şi *mielocitului. Se distinge de acestea prin nucleul neregulat lobulat şi prin fineţea granulaţiilor citoplasmatice.

PARAMIMIE, s. f. / paramimie, s. f. / paramimia. [*Gr.* ***para*** *= dincolo de, lângă;* ***mimesis*** *= imitaţie, de la* ***mimeisthai*** *= a imita.*] Expresie paradoxală a feţei, care exprimă o discordanţă între *mimică şi sentimentul care o provoacă. Se observă îndeosebi în *disociaţia mentală *schizofrenică.

PARAMIOCLONIE, s. f. / paramyoclonie, s. f. / paramyoclonus. *Mioclonie localizată la cele două membre inferioare, la cele două membre superioare sau la cele patru membre, trunchi şi faţă.

PARAMIOTONIE CONGENITALĂ / paramyotonie congénitale / paramyotonia congenita. [*Gr.* ***para*** *= dincolo de, lângă;* ***mys, myos*** *= muşchi;* ***tonos*** *= tensiune; lat.* ***congenitus*** *= născut odată cu, de la* ***cum*** *= cu,* ***genitus*** *= născut şi* ***gignere*** *= a naşte, a crea.*] Afecţiune foarte rară, ereditară, cu transmitere autozomal dominantă şi debut imediat după naştere. Se caracterizează prin accese (regresive spontan) de contractură musculară şi *paralizii flasce la nivelul mâinilor şi membrelor inferioare, declanşate şi agravate de contracţia musculară, repetate, favorizate şi accelerate la frig. Prognosticul bolii este benign, iar încadrarea nosologică neclarificată, probabil în relaţia cu miotonia congenitală (*boala Thomsen) şi cu *adinamia episodică ereditară. Sin.: boală von Eulenburg.

PARAMNEZIE, s. f. / paramnésie, s. f. / paramnesia. [*Gr.* ***para*** *= dincolo de, lângă;* ***a*** *- priv.;* ***mneme*** *= memorie, de la* ***mnasthai*** *= a-şi aminti.*] Pierdere a memoriei cuvintelor şi a semnelor acestora, cu utilizarea unor cuvinte sau sunete fără nici o relaţie cu ceea ce intenţionează să exprime pacientul. Se deosebesc: 1) *P. de certitudine*, cu amintiri inexacte. 2) *P. de localizare*, cu amintiri exacte, dar localizate greşit în timp sau în spaţiu.

PARAMORFISM, s. n. / paramorphisme, s. m. / paramorphia. [*Gr.* ***para*** *= dincolo de, lângă;* ***morphe*** *= formă.*] Termen generic pentru toate alterările morfologice, fie constituţionale, congenitale sau dobândite.

PARAMUZIE, s. f. / paramusie, s. f. / paramusia. [*Gr.* ***para*** *= alături;* ***mousa*** *= muză.*] Tulburare a facultăţii muzicale în cazul căreia o persoană este capabilă să cânte, dar greşeşte tonurile şi intervalele.

PARAMYXOVIRIDAE / Paramyxoviridae / Paramyxoviridae. [*Gr.* ***para*** *= dincolo de, lângă;* ***myxa*** *= mucus; lat.* ***virus*** *= venin, otravă.*] Familie de virusuri ARN, cu simetrie elicoidală, cu diametrul de 200 nm, cu anvelopă, cuprinzând trei genuri: **Paramyxovirus*, **Morbillivirus* şi **Pneumovirus*.

PARAMYXOVIRUS / Paramyxovirus / Paramyxovirus. [*Gr.* ***para*** *= dincolo de, lângă;* ***myxa*** *= mucus; lat.* ***virus*** *= venin, otravă.*] Gen de virusuri ARN ce aparţine familiei **Paramyxoviridae* şi care cuprinde virusurile *parainfluenzei, *parotiditei epidemice (virusul urlian) şi al *bolii Newcastle.

PARANALGEZIE, s. f. / paraanalgésie, s. f. / paranalgesia, paraanalgesia. Var. pentru paraanalgezie (v.).

PARANEOPLAZIC, adj. / paranéoplasique, adj. / paraneoplastic. Care aparţine modificărilor ţesuturilor depărtate din tumori sau *metastazelor tumorale. V. şi sindrom paraneoplazic.

PARANESTEZIE, s. f. / paraanesthésie, s. f. / paran(a)esthesia, paraan(a)esthesia. [*Gr.* ***para*** *= dincolo de, lângă;* ***an*** *- priv.;* ***aisthesis*** *= senzaţie, sensibilitate.*] *Anestezie a părţii inferioare a corpului şi a membrelor inferioare.

PARANEURON, s. m. / paraneurone, s. m. / paraneuron. [*Gr.* ***para*** *= dincolo de, lângă;* ***neuron*** *= nerv.*] Celulă prezentă în numeroase organe de origine neuroectodermică. P. sintetizează şi eliberează amine biogene şi/sau peptide. Fiind consideraţi drept o extensie a cadrului *celulelor APUD, p. sunt reprezentaţi de celulele endocrine ale tubului digestiv, celulele medulosuprarenale şi celulele epifizare.

PARANOIA, s. f. / paranoïa, s. f. / paranoia. [*Gr.* ***paranoia****, de la* ***para*** *= dincolo de, lângă,* ***noos, nous*** *= inteligenţă.*] Termen care iniţial a desemnat *delirul sistematizat şi *delirul de interpretare. Sensul actual: *psihoză caracterizată prin evoluţia progresivă şi ireductibilă a unui delir coerent, sistematizat (delir de persecuţie, de grandoare, mistic), organizat pornind de la anumite episoade reale din viaţa afectivă sau emoţională. Se conservă perfect claritatea în gândire, voinţă şi acţiune. Orgoliul exacerbat, neîncrederea, susceptibilitatea, judecata falsă şi tendinţa la interpretare favorizează delirul. Această psihoză conduce frecvent la reacţii agresive şi antisociale, inclusiv delicte sau, uneori, crime. În p. lipsesc *halucinaţiile şi alte simptome majore din bolile psihice. Sin.: psihoză paranoică.

PARANOIC, adj., s. m. sau f. / paranoïaque, adj., s. m. ou f. / paranoic, adj., paranoiac, n. [*Gr.* ***para*** *= dincolo de, lângă;* ***noos, nous*** *= inteligenţă.*] 1) Care aparţine *paranoiei sau o caracterizează. Ex.: delir p. 2) Persoană afectată de paranoia. 3) *Structură p.*, caracteristica unui delir care este coerent, sistematizat şi fără afectare psihică vizibilă a persoanei delirante.

PARANOID, adj. / paranoïde, adj. / paranoid. [*Gr.* ***para*** *= dincolo de, lângă;* ***noos, nous*** *= inteligenţă;* ***eidos*** *= formă.*] Caracteristica unui *delir coerent, polimorf, care traduce o tulburare profundă a personalităţii.

PARANOMIE, s. f. / paranomia, s. f. / paranomia. [*Gr.* ***para*** *= alături;* ***nomizo*** *= eu desemnez.*] Tulburare a limbajului în care obiectele sunt denumite prin alte cuvinte decât cele prin care acestea sunt desemnate în mod normal.

PARANUCLEAR, adj. / paranucléar, adj. / paranuclear. [*Gr.* ***para*** *= pe lângă, alături.*] 1) În biologie cu referire la formaţiuni situate lângă nucleul celular. 2) În fizica nucleară, formă moleculară diatomică în care nucleii au mişcare de spin antiparalelă (parahidrogen).

PARAOMBILICAL, adj. / paraombilical, -ale, -aux, adj. / paraomphalic, paraumbilical. [*Gr.* ***para*** *= lângă; lat.* ***umbilicaris*** *= ombilical, de la* ***umbilicus*** *= buric.*] Care se află situat în vecinătatea *ombilicului. Ex.: hernie p.

PARAOSTEOARTROPATIE, s. f. / paraóstéo-arthropathie, s. f. / paraosteoarthropathy. Maladie caracterizată prin apariţia de osificări juxta-articulare şi juxta-osoase, uneori voluminoase care limitează mişcările diferitelor articulaţii. P. se observă la bolnavii imobilizaţi timp îndelungat, îndeosebi din cauza unor afecţiuni ale sistemului nervos (*paraplegie, *comă prelungită).

PARAOXON, s. m. / paraoxone, s. m. / paraoxone. $C_{10}H_{14}O_6NP$. Lichid uleios cu acţiune anticolinesterazică şi parasimpaticomimetică, utilizat în oftalmologie pentru efectul său miotic şi în tratamentul glaucomului (în administrare locală).

PARAPAREUNIE, s. f. / parapareunie, s. f. / extravaginal coitus. [*Gr.* ***para*** *= alături;* ***pareune*** *= împerechere.*] Efectuarea extravaginală a actului sexual, între indivizi de sex diferit.

PARAPAREZĂ, s. f. / paraparésie, s. f. / paraparesis. [*Gr.* ***para*** *= dincolo de, lângă;* ***paresis*** *= slăbire, relaxare.*] Deficit motor al ambelor membre inferioare, mai redus decât în *paraplegie, dar având aceleaşi cauze.

PARAPEXIAN, adj. / parapexien, -enne, adj. / near the apex. Care este localizat alături, de o parte, faţă de vârful inimii.

PARAPLEGIC, adj., s. m. sau f. / paraplégique, adj., s. m. ou f. / paraplegic. [*Gr.* ***para*** *= dincolo de, lângă;* ***plege*** *= lovitură.*] 1) Care se referă, care s-a produs în relaţie cu o *paraplegie. 2) Subiect afectat de paraplegie (sens nerecomandat).

PARAPLEGIE, s. f. / paraplégie, s. f. / paraplegia. [*Gr.* ***para*** *= dincolo de, lângă;* ***plege*** *= lovitură.*] *Paralizie motorie şi, frecvent, senzorială, în jumătatea inferioară a organismului (membre inferioare, abdomen).

PARAPLEGIE CEREBRALĂ / paraplégie cérébrale / cerebral paraplegia. P. cauzată de leziuni cerebrale bilaterale.

PARAPLEGIE SENILĂ / paraplégie sénile / senile paraplegia. P. care poate apărea la vârstnici, fiind cauzată de leziuni transversale ale măduvei spinării sau de scleroza medulară anterolaterală. Sin.: paraplegie tetanoidă.

PARAPLEGIE SPASMODICĂ FAMILIALĂ STRÜMPELL-LORRAIN / paraplégie spasmodique familiale de Strümpell-Lorrain / Strümpell's disease. [***Ernst Adolf Gustav Gottfried von***

***Strümpell**, medic german, profesor de medicină internă la Leipzig, 1853-1925; **Maurice Lorrain**, neurolog francez, n. 1867.*] Boală rară a SNC, caracterizată prin paralizie cu contractură şi extensie a membrelor inferioare, exagerarea *reflexelor osteotendinoase şi *semn Babinski. Debutează în jurul vârstei de 20 de ani şi se agravează progresiv, foarte lent. P. este asociată cu tulburări cerebeloase şi ale sensibilităţii profunde. Leziunea principală constă în demielinizarea fasciculului piramidal, ca şi a fasciculelor spinocerebeloase şi a cordoanelor posterioare. Transmiterea este autozomal dominantă. Boala face parte din *sindroamele de eredodegenerescenţă spinocerebeloasă.

PARAPLEGIE SPASTICĂ EREDITARĂ / paraplégie spastique héréditaire / hereditary spastic paraplegia. Denumire generică pentru un grup de boli ereditare constând în paralizia treptată a unui membru, a două sau a tuturor membrelor. P. este spastică şi reprezintă consecinţa unei degenerescenţe a tractusurilor corticospinale, însă fără anomalii senzoriale. Sin.: paralizie cerebrospinală ereditară.

PARAPLEGIE TETANOIDĂ / paraplégie tétanoïde / tetanoid paraplegia. Sin.: paraplegie senilă (v.).

PARAPNEUMONIC, adj. / parapneumonique, adj. / parapneumonic. Care survine în perioada evoluţiei unei *pneumonii. De ex., pleurezie p.

PARAPRAXIE, s. f. / parapraxie, s. f. / parapraxia. Tip de *apraxie secundară *agnoziei. Tulburarea motorie apare ca urmare a faptului că bolnavul nu recunoaşte obiectul pe care îl mânuieşte, îl manipulează.

PARAPROTEINĂ, s. f. / paraprotéine, s. f. / paraprotein. [*Gr. **para** = dincolo de, lângă; **protos** = primul; **-ină**.*] Termen discutabil ce desemnează o proteină (*imunoglobulină) secretată de un *clon de *plasmocite aflate în curs de proliferare patologică. P. apar în bolile maligne ale splinei, măduvei osoase, ficatului etc. Ex. de p.: globulinele din *mielom, *proteina Bence-Jones şi *macroglobulina. Pentru unii autori, termenul p. este desuet, deoarece imunoglobulinele desemnate iniţial (Apitz, 1940) ca proteine anormale nu prezintă anomalii structurale, iar caracteristicile lor particulare ţin de origine.

PARAPROTEINEMIE, s. f. / paraprotéinémie, s. f. / paraprotein(a)emia. [*Gr. **para** = dincolo de, lângă; **protos** = primul; **-ină; haima, -atos** = sânge.*] Prezenţa în ser a *paraproteinelor, care sunt imunoglobuline monoclonale. La om au fost semnalate p. implicând toate clasele de imunoglobuline.

PARAPROTEINURIE, s. f. / paraprotéinurie, s. f. / paraproteinuria. Prezenţa de *paraproteină în urină.

PARAPSIHOLOGIE, s. f. / parapsychologie, s. f. / parapsychology. [*Gr. **para** = dincolo de, lângă; **psykhe** = suflet; **logos** = ştiinţă.*] Domeniu care are ca obiect studiul fenomenelor denumite paranormale, îndeosebi clarviziune, premoniţie, telepatie, telekinezie şi chiar *hipnoză. În verificarea realităţii şi explicarea acestor fenomene sunt implicaţi cercetători de cele mai diverse formaţii, care încearcă să introducă raţiunea într-un domeniu uneori iraţional.

PARAPSORIAZIS, s. n. / parapsoriasis, s. m. / parapsoriasis. [*Gr. **para** = dincolo de, lângă; **psoriasis** = mâncărime, erupţie datorată râiei, de la **psora** = râie.*] Termen care desemnează un grup de *dermatoze cronice eritemato- şi papuloscuamoase, care se aseamănă doar prin manifestările clinice cu *psoriazisul. În relaţie cu aspectul leziunilor cuatanate, se deosebesc: p. în picătură, p. lichenoid, p. în plăci, p. varioliform (v. boală Mucha-Habermann).

PARAREFLEX, s. n. / pararéflexe, s. m. / parareflexia. Fenomen de origine reflexă determinat de o excitaţie care în mod normal declanşează un alt reflex. De ex., *sudaţia la nivelul feţei, provocată prin masticaţia sau gustarea unor alimente în locul salivaţiei. În acest caz p. se observă la subiecţii care au suferit răni profunde ale feţei.

PARARITMIE, s. f. / pararythmie, s. f. / pararrhythmia. [*Gr. **para** = dincolo de, lângă; lat. **rhythmus**, gr. **rhythmos** = ritm.*] Sin.: parasistolie (v.).

PARAROTACISM, s. n. / pararhotacisme, s. m. / pararhotacism. [*Gr. **para** = dincolo de, lângă; **rhotakismos**.*] Pronunţie imperfectă a sunetului literei "r". V. şi rotacism.

PARASEMIE, s. f. / parasémie, s. f. / parasaemia. Pervertire a mimicii. Mişcările faciale care însoţesc comportamentul nu mai au semnificaţiile normale. P. se observă la *paranoici.

PARA-SIDA, s. f. / para-SIDA, s. m. / AIDS-related complex. [*Gr. **para** = lângă; abrev. fr. pentru Syndrome de l'Immuno-Déficience Acquise = sindrom de imunodeficienţă dobândită.*] Termen nerecomandat, desemnând un complex de semne şi simptome asociat unui stadiu avansat al infecţiei HIV. P. este caracterizată prin limfadenopatie generalizată, febră, scădere în greutate, diaree prelungită, infecţii minore cu germeni oportunişti, prezenţa anticorpilor anti-HIV şi scăderea numărului de *limfocite T CD4+.

PARASIMPATIC, adj. / parasympathique, adj. / parasympathetic. [*Gr. **para** = dincolo de, lângă; **sympathein** = a fi alături de cineva, de la **syn** = împreună, **pathos** = afecţiune, sentiment.*] Sin.: sistem nervos parasimpatic (v.).

PARASIMPATICOTONIE, s. f. / parasympathicotonie, s. f. / vagotonia. [*Gr. **para** = dincolo de, lângă; **sympathein** = a fi alături de cineva, de la **syn** = împreună, **pathos** = afecţiune, sentiment; **tonos** = tensiune.*] Var.: parasimpatotonie. Sin.: vagotonie (v.).

PARASIMPATOLITIC, adj., s. n. / parasympatholytique, adj., s. m. / parasympatholytic. [*Gr. **para** = dincolo de, lângă; **sympathein** = a fi alături de cineva, de la **syn** = împreună, **pathos** = afecţiune, sentiment; **lytikos** = care distruge, de la **lyein** = a distruge.*] Sin.: anticolinergic (v.).

PARASIMPATOMIMETIC, adj., s. n. / parasympathomimétique, adj., s. m. / parasympathomimetic. [*Gr. **para** = dincolo de, lângă; **sympathein** = a fi alături de cineva, de la **syn** = împreună, **pathos** = afecţiune, sentiment; **mimetikos** = care imită, de la **mimeisthai** = a imita.*] (Substanţă) care mimează acţiunea unor mediatori ai *sistemului nervos parasimpatic. În funcţie de mecanismul de acţiune, p. se pot clasifica în p. cu acţiune directă (acetilcolinomimetice, agonişti ai receptorilor mecanici) şi p. cu acţiune indirectă (anticolinesterazice). Sin.: vagomimetic.

PARASIMPATOTONIE. Var. pentru parasimpaticotonie (v.).

PARASISTOLIE, s. f. / parasystolie, s. f. / parasystole. [*Gr. **para** = dincolo de, lângă; **systole** = contracţie.*] Tip de aritmie caracterizată prin existenţa a doi centri de automatism cu activitate independentă: centrul de automatism sinusal normal şi un alt centru de automatism *heterotop, cu frecvenţă mică, vecin celui precedent. Ritmul cardiac este comandat alternativ de câte unul din cei doi centri. Sin.: pararitmie.

PARASOMNIE, s. f. / parasomnie, s. f. / parasomnia. [*Gr. **para** = lângă; lat. **somnus** = somn.*] Ansamblu de tulburări survenind în timpul somnului, îndeosebi la copil. Pot apărea: *somnambulism, *somnilocvie, *bruxism, vise de angoasă sau coşmar (în timpul *somnului paradoxal) şi *enurezis.

PARASPASM FACIAL BILATERAL / paraspasme facial bilatéral / paraspasm. Mişcare convulsivă, localizată la faţă, debutând prin închiderea pleoapelor şi extinzându-se în câteva luni la alţi muşchi ai feţei.

PARASTERNAL, adj. / parasternal, -ale, -aux, adj. / parasternal. [*Gr. **para** = lângă; **sternon** = stern.*] Care este situat în vecinătatea sternului.

PARASUICID, s. n. / parasuicide, s. m. / parasuicide. [*Gr. para = lângă, lat. sui = pe sine; caedere = a omorî.*] Autolezarea sau ingestia unei substanţe cu efect toxic (sau medicament în supradoză) deliberat şi voluntar, dar fără scop şi efect fatal. Apare în tulburări de personalitate *borderline, în crizele de *adolescenţă, în alte *tulburări de personalitate în care subiecţii trăiesc momente de intensă frustrare afectivă şi emoţională. Chiar dacă este interpretat ca un mijloc de şantaj afectiv, importanţa evaluării corecte a p. rezidă în riscul de a se sfârşi totuşi fatal prin depăşirea involuntară a intenţiei iniţiale. V. suicid, tentativă de suicid.

PARATHORMON, s. m. / parathormone, s. m. / parathormone. [*Gr. para = lângă; (thyreos = pavăză, scut, tiroidă); hormon = excitat, de la hormaein = a îndemna, a excita.*] Hormon polipeptidic sintetizat şi eliberat de glandele *paratiroide. Este sintetizat sub forma unui preproparathormon alcătuit din 141 aminoacizi, scindat în continuare în pro-parathormon cu 110 aminoacizi, rezultând în final hormonul alcătuit din 84 aminoacizi, cu M_r 9 500 Da, iar gena de sinteză a precursorului se află pe braţul scurt al cromozomului 11 (11p15.4). P. controlează, prin acţiunile sale, distribuţia calciului şi fosforului în organism: la nivel osos, provoacă resorbţie osoasă prin creşterea activtăţii *osteoclastelor, eliberând calciul şi fosfaţii; la nivel renal, creşte fosfaturia şi diminuează calciuria; în intestin, creşte absorbţia de calciu şi, probabil, cea de fosfaţi. P. intervine, de asemenea, în echilibrul acidobazic prin creşterea excreţiei urinare de protoni (H^+) şi în activarea sintezei vitaminei D. Este antagonist al *calcitoninei. Concentraţiile crescute de p. provoacă transferul calciului din oase în sânge, iar deficitul său conduce la scăderea concentraţiei calciului sanguin (*tetanie). Este utilizat în terapia unor hipocalcemii şi în *proba la parathormon. Abrev.: PTH. Sin.: hormon paratiroidian. V. şi calcitonină, calcitriol, tab. const. endocrinol.

PARATIFOIDĂ, s. f. / paratyphoïde, s. f. / paratyphoid. [*Gr. para = dincolo de, lângă; typhos = torpoare, stupoare, de la typhein = a incendia, a afuma; eidos = formă.*] V. febră paratifoidă.

PARATIMIE, s. f. / parathymie, s. f. / parathymia. Denumire pentru manifestările afective paradoxale şi derutante observate în cursul *schizofreniei.

PARATION, s. m. / parathion, s. m. / parathion. Compus organofosforat utilizat ca insecticid în agricultură. P. este extrem de toxic pentru om şi animale, ca urmare a blocării *acetilcolinesterazei. Intoxicaţia cu p. se produce prin inhalare, ingestie accidentală în timpul lucrului sau prin alimente contaminate. Tulburările apar la scurt timp după expunerea la toxic şi sunt dominate de semnele digestive, convulsii, dispnee, tulburări de vedere.

PARATIREOPRIV, adj. / parathyréoprive, adj. / parathyroprivic. [*Gr. para = lângă; thyreos = pavăză, scut, tiroidă; lat. privus = lipsit de, de la privere = a lipsi (pe cineva) de ceva.*] Care este determinat de lipsa (congenitală sau postrezecţie chirurgicală) a glandelor *paratiroide.

PARATIREOZĂ, s. f. / parathyréose, s. f. / parathyroidia. [*Gr. para = lângă; thyreos = pavăză, scut, tiroidă; -oză.*] Tip de paratireopatie (patologie a glandelor *paratiroide) de etiologie neinflamatorie, care poate surveni şi izolat, fără afectarea glandei tiroide, spre deosebire de paratiroidită (de etiologie inflamatorie).

PARATIROIDE, s. f. pl. / parathyroïdes, s. f. pl. / parathyroids. NA: glandulae parathyroideae. [*Gr. para = lângă; thyreos = pavăză, scut; eidos = formă.*] Glande endocrine mici, în număr de patru (două superioare şi două inferioare), situate pe faţa posterioară a lobilor laterali ai glandei tiroide. Au formă eliptică, iar greutatea fiecărei glande este de 30-50 mg, în total 130-140 mg. Participă la metabolismul *fosforului şi *calciului prin hormonul paratiroidian (*parathormon) pe care îl secretă. Sin.: glande paratiroide.

PARATIROIDECTOMIE, s. f. / parathyroïdectomie, s. f. / parathyroidectomy. [*Gr. para = lângă; thyreos = pavăză, scut; eidos = formă; ektome = excizie.*] Ablaţia chirurgicală a uneia sau ambelor perechi de *paratiroide. Uneori p. poate fi accidentală (în intervenţiile pe tiroidă).

PARATIROIDIAN, adj. / parathyroïdien, -enne, adj. / parathyroidal. [*Gr. para = lângă; thyreos = pavăză, scut; eidos = formă.*] Care se referă la glandele *paratiroide. Ex.: hormon p. (*parathormon), insuficienţă p.

PARATIROIDITĂ, s. f. / parathyroïdite, s. f. / parathyroiditis. [*Gr. para = lângă; thyreos = pavăză, scut; eidos = formă; -ită.*] Inflamaţia glandelor *paratiroide. V. paratireoză.

PARATIROIDOM, s. m. / parathyroïdome, s. m. / parathyroidoma. Denumirea generică pentru o tumoră constituită prin proliferarea ţesutului glandelor paratiroide.

PARATONIE, s. f. / paratonie, s. f. / paratonia. [*Gr. para = alături; tonos = resort.*] Anomalie a contracţiei musculare în care muşchiul, în loc să se relaxeze sub influenţa voinţei, se contractă mai mult sau mai puţin, membrul implicat fiind menţinut într-o stare *cataleptiformă. P. se observă frecvent în *debilitatea mentală (v. debilitate, def. 3).

PARATOP, s. m. / paratope, s. m. / paratope. [*Gr. para = lângă; topos = loc.*] Regiune din molecula de anticorp care interacţionează cu *epitopul. P. reprezintă situsul de fixare a *determinantului antigenic pe imunoglobulină. Structura p. este complementară spaţial celei a epitopului. P. se formează prin replierea în spaţiul *regiunilor variabile a unui *lanţ greu şi a unui *lanţ uşor al anticorpului. V. şi imunoglobulină.

PARAVACCINĂ, s. f. / paravaccine, s. f. / paravaccinia. [*Gr. para = dincolo de, lângă; lat. vaccinus = referitor la vacă, de la vacca = vacă.*] Infecţie cutanată determinată de un virus din familia **Poxviridae*. Constă în apariţia unor noduli indolori, uşor pruriginoşi, la vârful cărora se dezvoltă vezicule. Boala afectează mâinile mulgătorilor de vaci, în relaţie cu ocupaţiile profesionale şi se vindecă în circa 15 zile. Sin.: tuberculii mulgătorilor.

PARAVENOS, adj. / paraveineux, -euse, adj. / paravenous. [*Gr. para = lângă; lat. venosus, de la vena = venă.*] Care este situat lângă o venă sau care se produce lângă o venă.

PARAVERTEBRAL, adj. / paravértebral, -ale, -aux, adj. / paravertebral. [*Gr. para = lângă; lat. vertebra = vertebră, de la vertere = a întoarce.*] Care este situat în apropierea unei vertebre sau a coloanei vertebrale.

PARAVEZICAL, adj. / paravésical, -ale, -aux, adj. / paravesical. [*Gr. para = lângă; lat. vesica = vezică.*] Care este situat în vecinătatea *vezicii urinare.

PARAZIT, s. m. / parasite, s. m. / parasite. [*Lat. parasitus, gr. parasitos = musafir nechemat la masă, de la gr. para = lângă, sitos = mâncare.*] Animal, plantă sau microorganism care, într-o perioadă a existenţei sau pe toată durata acesteia, trăiesc pe seama altei fiinţe. Organismul gazdă nu este afectat decât dacă paraziţii sunt excesiv de numeroşi. Se deosebesc: 1) *P. heteroxen*, când dezvoltarea p. nu este posibilă decât pe cheltuiala mai multor gazde succesive. 2) *P. monoxen*, dacă întreaga evoluţie a p. se produce la nivelul unei singure gazde. 3) *P. provizoriu*, când p. trăieşte pe seama unei gazde doar în stadiul tânăr. V. şi parazitar, parazitism.

PARAZITAR, adj. / parasitaire, adj. / parasitic. [*V. etimologia termenului parazit*] 1) Care este cauzat de paraziţi sau se referă la aceştia. 2) În psihiatrie, despre fenomene (imagini, cuvinte, idei) care se impun în conştiinţa bolnavului, chiar dacă acesta, prin simţul său critic, recunoaşte absurditatea lor.

PARAZITICID, adj., s. n. / parasiticide, adj., s. m. / parasiticidal. [*V. etimologia termenului **parazit**; lat. **caedere** = a omorî.*] (Substanţă) care serveşte la distrugerea paraziţilor.

PARAZITEMIE, s. f. / parasitémie, s. f. / parasit(a)emia. [*V. etimologia termenului **parazit**; gr. **haima, -atos** = sânge.*] Prezenţa unui anumit *parazit în sânge.

PARAZITISM, s. n. / parasitisme, s. m. / parasitism. [*V. etimologia termenului **parazit; -ism**.*] Condiţia unui organism care trăieşte ca *parazit la nivelul unui alt organism. În *p. adevărat*, organismul parazit preia de la gazdă substanţele care îi sunt necesare vieţii. Ex.: viermii intestinali, parazitul *scabiei, care sunt paraziţi propriu-zişi; microorganismele patogene, care sunt paraziţi simbiotici (v. simbioză). În cazul *p. fals* sau *pseudoparazitismului*, parazitul nu trăieşte decât accidental la nivelul unei gazde. V. şi parazit, parazitar.

PARAZITOFOBIE, s. f. / parasitophobie, s. f. / parasitophobia. [*V. etimologia termenului **parazit; phobos** = frică.*] Teamă excesivă pe care o manifestă anumite persoane de a contracta boli cutanate parazitare, îndeosebi *scabie. P. este contagioasă, spre deosebire de alte fobii.

PARAZITOLOGIE, s. f. / parasitologie, s. f. / parasitology. [*V. etimologia termenului **parazit; logos** = ştiinţă.*] Parte a ştiinţelor naturale consacrată studiului *paraziţilor animali şi vegetali. *P. medicală* reprezintă o ramură a medicinii care are ca obiect studiul bolilor parazitare.

PARAZITOTROP, adj. / parasitotrope, adj. / parasitotrope. [*V. etimologia termenului **parazit**; gr. **trepein** = a întoarce.*] Despre o substanţă care după introducerea în organism; are tendinţa să se fixeze pe *paraziţi. Unii autori utilizează termenul pentru germenii patogeni.

PARAZITOZĂ, s. f. / parasitose, s. f. / parasitosis. [*V. etimologia termenului **parazit; -oză**.*] Termen generic utilizat pentru ansamblul bolilor de etiologie parazitară.

PARĂ, s. f. / poire, s. f. / rubber bulb. [*Lat. **pirum** = pară.*] Instrument de cauciuc în formă de pară, cu care se pot aspira şi expulza aer sau lichide, în scop explorator sau terapeutic.

PARECTROPIE, s. f. / parectropie, s. f. / parectropia. [*Gr. **parektrope** = acţiunea de a (în)depărta, a distanţa.*] Tulburare de executare a unor dispoziţii. Se observă îndeosebi în *paralizia generală progresivă, când dispoziţia dată (ordinul) este înţeleasă, dar bolnavul o execută complet greşit.

PARENCHIM, s. n. / parenchyme, s. m. / parenchyma. NA: parenchyma. [*Gr. **parenkhyma** = umplutură, de la **para** = lângă, **enkhyma, -atos** = infuzie şi **enkhein** = a vărsa, a răspândi.*] Celulele specifice ale unei structuri anatomice (organ, glandă), susţinute de *stromă.

PARENCHIMATOS, adj. / parenchymateux, -euse, adj. / parenchymatous. [*Gr. **parenkhyma** = umplutură, de la **para** = lângă, **enkhyma, -atos** = infuzie şi **enkhein** = a vărsa, a răspândi.*] Care se referă la *parenchim, elementul celular nobil, funcţional, în opoziţie cu ţesutul conjunctiv de susţinere al organului.

PARENTAL, adj. / parental, -ale, -aux, adj. / parental. [*Lat. **parentalis** = al părinţilor, de la **parens, -ntis** = părinte.*] Care se referă la părinţi. Ex.: autoritate p.

PARENTERAL, adj. / parentéral, -ale, -aux, adj. / parenteral. [*Gr. **para** = dincolo de, lângă; **enteron** = intestin.*] Care se află în afara căilor digestive. Termenul se referă îndeosebi la un tratament administrat pe altă cale decât cea digestivă. Ex.: administrarea p. a unui medicament (injecţie subcutanată, intramusculară, intravenoasă).

PARESTEZIE, s. f. / paresthésie, s. f. / par(a)esthesia. [*Gr. **para** = dincolo de, lângă; **aisthesis** = senzaţie, sensibilitate.*] 1) Anomalie a percepţiei senzaţiilor (diferită de *hipoestezie şi *hiperestezie) constând în întârzierea, persistenţa sau eroarea de localizare a excitaţiilor tactile, dureroase, termice sau vibratorii. 2) Senzaţie anormală care survine fără o cauză aparentă, având manifestări variate: furnicături, amorţeli, senzaţii de frig sau de cald, constricţii localizate etc. P. pot fi uneori consecinţa lezării nervilor periferici sau a măduvei spinării. V. şi hiperestezie, hipoestezie.

PAREZĂ, s. f. / parésie, s. f. / paresis. [*Gr. **paresis** = slăbire, relaxare.*] Termen folosit pentru a defini abolirea parţială a sensibilităţii şi motilităţii unor grupe musculare. V. şi paralizie.

PARIETAL, adj., s. n. / pariétal, -ale, -aux, adj., s. m. / parietal, parietal bone. [*Lat. **parietalis** = de perete, de la **paries, -etis** = perete.*] 1) Care se referă la un perete al unui organ anatomic. Ex.: foiţa p. a pleurei. 2) *Os p.*: v. tab. anat. - oase.

PARIETECTOMIE, s. f. / pariétectomie, s. f. / parietal excision. [*Lat. **paries, -etis** = perete; gr. **ektome** = excizie.*] 1) Exereză chirurgicală a unui fragment de perete de la nivelul unui organ. 2) Intervenţie excepţională utilizată în caz de recidivă locală a cancerului de sân după mastectomie.

PARIETOGRAFIE, s. f. / pariétographie, s. f. / parietography. [*Lat. **paries, -etis** = perete; gr. **graphein** = a scrie.*] Punerea în evidenţă radiografică a peretelui unui organ cavitar.

PARISIENSIA NOMINA ANATOMICA / Parisiensia Nomina Anatomica / Parisiensia Nomina Anatomica. Abrev.: PNA. V. *Nomina Anatomica*.

PARKINSONIAN, adj., s. m. / parkinsonien, -ienne, adj., s. m. / parkinsonian. [*James Parkinson, medic englez, 1755-1824.*] 1) Care se referă la *boala Parkinson, care se manifestă din cauza acestei boli. 2) Pacient afectat de boala Parkinson.

PARKINSONISM, s. n. / parkinsonisme, s. n. / parkinsonism. [*James Parkinson, medic englez, 1755-1824; -ism.*] Grup de tulburări neurologice caracterizate prin hipokinezie, tremor şi rigiditate musculară, adică prin simptome similare celor din *boala Parkinson, secundare unor cauze variate: encefalită epidemică, ateroscleroză cerebrală, unele intoxicaţii, traumatisme craniene. Sin.: sindrom Parkinson (def. 1).

PARODONTITĂ, s. f. / parodontite, s. f. / periodontitis. [*Gr. **para** = lângă; **odous, odontos** = dinte; **-ită**.*] Inflamaţie sau distrofie a parodonţiului, debutând prin dureri gingivale. 1) *P. apicală*: inflamaţie a parodonţiului apical. 2) *P. marginală*, sin.: boală Fauchard-Bourdet (v.).

PARODONTOLIZĂ, s. f. / parodontolyse, s. f. / periodontolysis, periodontoclasia. [*Gr. **para** = lângă; **odous, odontos** = dinte; **lysis** = distrugere, de la **lyein** = a distruge.*] Formă de parodontită distructivă, numită şi *parodontită marginală.

PARODONTOZĂ, s. f. / parodontose, s. f. / periodontosis. [*Gr. **para** = lângă; **odous, odontos** = dinte; **-oză**.*] Afecţiune degenerativă generalizată a *parodonţiului.

PARODONŢIU, s. n. / parodonte, parodontium, s. m. / periodontium. NA: periodontium, pl. periodontia. [*Gr. **para** = lângă; **odous, odontos** = dinte.*] Complex morfologic şi funcţional care asigură fixarea dinţilor în osul alveolar. P. cuprinde: *cementul, ligamentul alveolodentar, osul alveolar şi mucoasa gingivală.

PARONICHIE, s. f. / paronychie, s. f. / paronychia. [*Gr. **para** = lângă; **onyx, onykhos** = unghie.*] Tumefacţie inflamatorie periungveală, fără tendinţă la supuraţie. Apare uneori în furunculoză, scabie sau pemfigus.

PAROPSIE, s. f. / paropsie, s. f. / paropsis. [*Gr. **para** = alături; **opsis** = vedere.*] Denumire generică pentru orice tulburare de vedere.

PAROREXIE, s. f. / parorexie, s. f. / parorexia. [*Gr. **para** = dincolo de, lângă; **orexis** = apetit.*] Alterare a *apetitului, manifestată prin dorinţa de a ingera substanţe necomestibile. V. pica.

PAROSMIE, s. f. / parosmie, s. f. / parosmia. [*Gr. **para** = dincolo de, lângă; **osme** = miros.*] Afectarea funcţiei de discriminare între diferite mirosuri, cu păstrarea pragului de percepţie. Sin.: disosmie, paraosmie.

PAROSTEAL, adj. / parostéal, -ale, adj. / parosteal. Care implică, priveşte ţesutul celular exterior osului, adică *periostul. De ex., *osteosarcom p.* V. osteosarcom.

PAROSTEITĂ, s. f. / parostéite, s. f. / parosteitis. [*Gr. **para** = dincolo de, lângă; **osteon** = os; **-ită**.*] Inflamaţia ţesutului celular relativ dens, care înconjoară periostul şi de aceea este denumit parosteal. P. rămâne exterioară periostului şi implicit osului.

PAROSTOZĂ, s. f. / parostose, s. f. / parosteosis, parostosis. [*Gr. **para** = dincolo de, lângă; **osteon** = os; **-oză**.*] Osificare a ţesuturilor moi, aflate la exterior faţă de *periost.

PAROTIDĂ, s. f. / parotide, s. f. / parotid. NA: glandula parotidea. [*Gr. **para** = lângă; **ous, otos** = ureche.*] Cea mai voluminoasă dintre glandele salivare (greutate medie 25 g), situată în partea superioară a gâtului, posterior ramurii ascendente a maxilarului inferior, deasupra conductului auditiv extern şi anterior apofizei mastoide a osului temporal. Canalul său excretor (*canalul Stenon) se deschide la nivelul coletului primului sau al celui de-al doilea molar superior. P. este traversată de artera carotidă externă, vena jugulară externă, nervul facial şi nervul auriculotemporal. Are inervaţie dublă, simpatică, din ganglionul cervical superior, şi parasimpatică, din fibre care îşi au originea în centrul salivar al bulbului. Sin.: glandă parotidă.

PAROTIDECTOMIE, s. f. / parotidectomie, s. f. / parotidectomy. [*Gr. **para** = lângă; **ous, otos** = ureche; **ektome** = excizie.*] Ablaţia chirurgicală totală sau parţială a glandei *parotide, cu sau fără conservarea nervului facial.

PAROTIDITĂ, s. f. / parotidite, s. f. / parotiditis. [*Gr. **para** = lângă; **ous, otos** = ureche; **-ită**.*] Inflamaţie a glandei *parotide care însoţeşte câteodată unele boli infecţioase. Ex.: p. este manifestarea caracteristică a *oreionului. Forme: 1) *P. cronică recidivantă* se repetă periodic, uneori se menţine o tumefacţie de fond. 2) *P. epidemică*: sin.: oreion (v.). 3) *P. septică*, de etiologie bacteriană, apare adesea în cadrul unor boli septicemice. 4) *P. supurată*, prin pătrunderea microbilor în canalul glandei sau pe cale hematogenă. 5) *P. toxică*, prin acţiunea directă a unor substanţe toxice (plumb, iod, mercur, tiouracetil).

PAROTIDITĂ EPIDEMICĂ / parotidite épidémique / mumps. Sin.: oreion (v.).

PAROTINĂ, s. f. / parotine, s. f. / parotin. [*Gr. **para** = lângă; **ous, otos** = ureche; **-ină**.*] Proteină extrasă iniţial din parotida de bou, căreia i-a fost atribuită o acţiune endocrină (scăderea calcemiei, calcificarea dinţilor şi a oaselor), ca şi o acţiune de tip *factor de creştere, îndeosebi asupra celulelor endoteliale din diferite organe. Pornind de la p., au fost izolaţi doi factori cu M_r de 86 kDa şi, respectiv, 80 kDa.

PAROXISM, s. n. / paroxysme, s. m. / paroxysm. [*Gr. **paroxysmos**, de la **para** = dincolo de, în creştere, **oxynein** = a ascuţi.*] 1) Perioadă a unei boli în care simptomele se acutizează brusc. 2) Gradul cel mai înalt al unei senzaţii sau al unui simptom.

PAROXISTIC, adj. / paroxystique, adj. / paroxysmal. [*Gr. **para** = dincolo de, în creştere; **oxynein** = a ascuţi.*] Care prezintă *paroxisme, care se manifestă prin paroxisme. Ex.: tahicardie p.

PARS PLANA / pars plana / pars plana. Parte plană situată pe faţa profundă a corpului ciliar, între *ora serrata* (v. *ora*) şi procesele ciliare. V. şi corp ciliar.

PARTENOFOBIE, s. f. / parthénophobie, s. f. / parthenophobia. [*Gr. **parthenos** = virgină, fecioara; **phobos** = frică.*] Teamă iraţională de fete sau femei tinere.

PARTENOGENEZĂ, s. f. / parthénogenèse, s. f. / parthenogenesis. [*Gr. **parthenos** = virgină, fecioară; **genesis** = producere, de la **gennan** = a produce.*] Mod de reproducere asexuată în care ovulul se dezvoltă (natural sau sub efectul stimulării experimentale) fără să fi fost fecundat de un spermatozoid. Se disting: p. accidentală, facultativă şi obligatorie. P. este relativ frecventă, atât în regnul vegetal, cât şi în regnul animal.

PARTICULĂ, s. f. / particule, s. f. / particle. [*Lat. **particula** = părticică, dim. de la **pars, -rtis** = parte.*] Porţiune foarte mică de substanţă, de dimensiuni atomice sau subatomice, care interacţionează ca o entitate cu alte sisteme fizice. Ex.: *p. beta*, electron (β^-) sau pozitron (β^+) emis de nucleul unui element radioactiv în procesul dezintegrării beta.

PARTICULĂ DANE / particule de Dane / Dane's particle. [*David M. S. Dane, virolog englez contemporan.*] P. sferică, vizibilă în microscopie electronică, reprezentând *virionul hepatitei B. Conţine un "nucleu" (engl. - *core*) de 27 nm, în care a fost identificat ADN-ul viral circular, dublu catenar, precum şi o ADN-polimerază ADN-dependentă.

PARTICULĂ VIRALĂ / particule virale / viral particle. Sin.: virion (v.).

PARTIGEN, s. n. / partigène, s. m. / partigen. Neologism prin care este denumit un element constitutiv al unui *antigen. Aceasta, deoarece o serie de microbi acţionează nu ca un tot uniform, ci prin intermediul mai multor p., adică antigeni parţiali. Ca urmare, se vor forma mai mulţi anticorpi parţiali, care împreună creează imunitatea şi rezistenţa la infecţie.

PARTOGRAMĂ, s. f. / partogramme, s. m. / diagram of delivery, labor curve. [*Lat. **partus** = naştere, de la **parere** = a naşte; gr. **gramma** = înscriere.*] Diagrama naşterii.

PARTURIENTĂ, s. f. / parturiente, s. f. / parturient woman, woman in labor. [*Lat. **parturiens**, de la **parturire** = a fi gata să nască.*] Femeie care naşte, care se află în *travaliu.

PARTURIŢIE, s. f. / parturition, s. f. / parturition. [*Lat. **parturitio, -onis** = naştere, de la **parturire** = a fi gata să nască.*] Sin.: naştere (v.).

PARVALBUMINĂ, s. f. / parvalbumine, s. f. / parvalbumin. Proteină mică (12 kDa) care leagă Ca^{2+}. Este prezentă în muşchi, îndeosebi în fibrele musculare rapide. P. accelerează relaxarea muşchiului după excitaţie, fixând Ca^{2+}, dar nu împiedică contracţia deoarece ea fixează Ca^{2+} mai lent decât *troponina.

PARVOVIRUS, s. n. / Parvovirus, s. m. / Parvovirus. [*Lat. **parvus** = mic, redus; **virus** = otravă.*] Virus din familia *Parvoviridae*. Prezintă dimensiuni mici (cele mai mici virusuri), simetrie icosaedrică şi 12 capsomere. În această familie sunt incluse unele virusuri cu tropism digestiv şi, probabil, virusul hepatitei A. P. B-19 este agentul etiologic pentru *eritemul infecţios epidemic (*boala a cincea).

PASCAL, s. m. / pascal, s. m. / pascal. [*Blaise Pascal, matematician, fizician, filosof şi scriitor francez, 1623-1662.*] V. sistem internaţional de unităţi în medicină.

PASIUNE, s. f. / passion, s. f. / passion. [*Lat. **passio, -onis** = suferinţă, de la **pati** = a suferi.*] Formă particulară a unei stări afective, caracterizată printr-o trăire intensă şi de durată. Influenţează puternic gândirea şi determină în mare măsură comportamentul.

PASIV, adj. / passif, -ive, adj. / passive. [*Lat. **passivus** = susceptibil de simţire, de la **pati** = a suferi.*] 1) Orice act care nu este consecutiv intervenţiei voinţei. Ex.: mişcare p. 2) Un fenomen sau un proces care sunt rezultatul indirect, secundar al unei cauze. Ex.: congestie p.

PASIVITATE, s. f. / passivité, s. f. / passivity. [*Lat. passivus = susceptibil de simţire, de la pati = a suferi.*] 1) Atitudine a unei persoane care suportă o acţiune fără a reacţiona, ca şi lipsa iniţiativei. P. poate fi asociată unei constituţii astenice sau poate apărea în unele afecţiuni psihice. 2) Astenie musculară, involuntară, pentru mişcările pasive.

PASTĂ, s. f. / pâte, s. f. / paste, pasta pl. pastae (lat.). [*Neogr. pasta = pastă.*] Preparat semisolid, de obicei topic extern, conţinând principii active adăugate unei baze viscoase, mucilaginoase, sau care include uleiuri, oxid de zinc, talc. Ex.: *p. dextrinată*, care include dextrină, glicerină şi apă distilată, folosită ca bază pentru unele medicamente.

PASTEURELLA / Pasteurella / Pasteurella. [*Louis Pasteur, chimist francez, fondator al microbiologiei, virusologiei şi imunologiei, 1822-1895.*] Gen de bacili Gram-negativi aeroanaerobi (microaerofili), patogeni pentru animale (îndeosebi pentru păsări) şi în mod excepţional pentru om. Include *P. multocida* (v. pasteureloză), iar altădată îngloba bacilul *pestei (*Yersinia pestis*) şi al *tularemiei (*Francisella tularensis*).

PASTEURELOZĂ, s. f. / pasteurellose, s. f. / pasteurellosis. [*Louis Pasteur, chimist francez, fondator al microbiologiei, virusologiei şi imunologiei, 1822-1895; -oză.*] Infecţie determinată de **Pasteurella multocida*, transmisă la om de animale infectate şi caracterizată prin formarea de focare purulente localizate, septicemii şi îndeosebi prin forma de inoculare: după muşcături sau zgârieturi provocate de carnivore infectate. Această formă este foarte dureroasă, dar sensibilă la tetracicline.

PASTEURIZARE, s. f. / pasteurisation, s. f. / pasteurization. [*Louis Pasteur, chimist francez, fondator al microbiologiei, virusologiei şi imunologiei, 1822-1895.*] Procedeu de conservare temporară a anumitor alimente, prin încălzire rapidă, fără să se ajungă la fierbere, urmată de răcire bruscă. P. permite distrugerea majorităţii bacteriilor, dar nu şi a sporilor de mucegai. Chiar unele bacterii mai rezistente pot rămâne vii. În general, proteinele nu sunt denaturate. V. şi sterilizare, tindalizare, uperizare.

PASTILĂ, s. f. / pastille, s. f. / lozenge. [*Lat. pastillus = pastilă, dim. de la panis = pâine (din cauza asemănării de formă).*] Sin.: tabletă (v.).

PAT, s. n. / lit, s. m. / bed. [*Neogr. patos = drum bătut.*] 1) Bază sau structură care susţine o altă formaţiune anatomică. 2) *P. vascular*: denumire pentru întreaga reţea sanguină a unui organism; *p. ungveal* - sin. matrice ungveală (v.).

PAT FRENOCINETIC / lit phrénocinétique / rocking bed, oscillating bed. P. cu basculă utilizat în reeducarea respiratorie, permiţând practicarea simultană a unei mobilizări diafragmatice şi un *drenaj postural.

PAT STRYCKER / cadre de Strycker / Strycker's frame. [*Homer H. Strycker, chirurg ortoped american contemporan.*] P. ce permite, datorită unui sistem pivotant, întoarcerea bolnavului de către o singură persoană.

PATĂ, s. f. / tache, s. f. / spot, macula, pl. maculae (lat.). 1) Semn sau urmă lăsate pe un obiect de un alt corp. 2) Porţiune diferit colorată pe un fond omogen. Ex.: a) *p. galbenă* (v. *macula lutea*); b) *p. lenticulare*, macule uşor reliefate, cât un bob de linte, de culoare roz, care dispar la presiune; c) *p. pulmonare*, opacităţi pulmonare.

PATĂ GALBENĂ / tache jaune / yellow spot. NA: maculla retinae. Sin.: *macula lutea* (v.).

PATĂ HEPATICĂ / tache hépatique / liver spot. P. de dimensiunea medie a unei mâini, de culoare maro deschis, a cărei cu loare aminteşte pe cea a ficatului, plană, netedă, glabră şi suplă. P. h. nu se extinde odată cu creşterea subiectului, nici nu se transformă în *nevocarcinom, dar constituie un element al *bolii von Recklinghausen, fiind observată şi în alte *facomatoze.

PATĂ MONGOLOIDĂ / tache mongolique / Mongolian spot. Aspect tegumentar considerat ca o variantă de *nev, care se prezintă sub forma unei pete albăstrui cu diametrul de câţiva centimetri, localizată electiv în regiunea sacrată sau sacrococcigiană. P. m. poate fi observată la naştere, de obicei la asiatici, şi dispare în decursul primilor ani de viaţă. Această leziune, întotdeauna benignă, a cărei structură histologică este asemănătoare celei a *nevului Ota, este rară la europeni.

PATĂ OARBĂ / tache aveugle / blind spot. NA: discus nervi optici. Arie marcând locul intrării nervului optic la nivelul retinei. P. o. nu este sensibilă la lumină. Sin.: scotom fiziologic.

PATĂ VASCULARĂ KIESSELBACH / tache vasculaire de Kiesselbach / Kiesselbach's area. [*Wilhelm Kiesselbach, otorinolaringolog german, profesor la Erlangen, 1839-1902.*] Zonă a cloazonului nazal situată deasupra osului intermaxilar, cu o vascularizaţie foarte bogată deoarece cuprinde ramificaţiile ramurii interne ale arterei sfenopalatine şi ale arterei palatine superioare. P. V. K. reprezintă punctul de declanşare în majoritatea cazurilor de *epistaxis. Sin.: zonă Kiesselbach.

PATCH / patch / patch. [*Engl. patch = petic.*] Anglicism care circulă cu diferite sensuri: 1) Procedeu de închidere a unei incizii chirurgicale sau a unei pierderi de substanţă la nivelul unui organ cavitar, prin sutura la marginile acesteia a unui fragment (*patch*) de ţesut sau de organ prelevat de la pacient. Uneori se utilizează p. sintetic. Ex.: utilizarea unui p. pentru închiderea unei comunicări anormale intracardiace, p. pentru acoperirea pierderilor de substanţă la nivelul tubului digestiv. 2) Mică placă adezivă (timbru) impregnată cu un medicament, care se aplică pe piele, permiţând absorbţia lentă a medicamentului. P. se poate impregna şi cu alte substanţe (tuberculină pentru testare, nicotină în sevrajul tabagic).

PATCH-CLAMP / patch clamp / patch clamp. [*Engl. patch = petic; to clamp = a prinde, a fixa.*] Tehnică biofizică prin care se izolează la nivelul membranei celulare, cu o micropipetă, un singur *canal ionic. La nivelul acestuia se măsoară intensitatea curentului generat prin trecerea ionilor, ceea ce permite calculul *conductanţei canalului şi, în final, cunoaşterea numărului de ioni care trec prin canal în unitatea de timp. P.-c. este o tehnică de importanţă capitală în studiul funcţionării canalelor ionice. V. şi canal ionic.

PATELAR, adj. / patellaire, adj. / patellar. [*Lat. patella = rotulă.*] Sin.: rotulian (v.).

PATELECTOMIE, s. f. / patellectomie, s. f. / patellectomy. [*Lat. patella = rotulă; gr. ektome = excizie.*] Ablaţia totală sau parţială a *rotulei.

PATELITA ADOLESCENŢILOR / patellite des adolescents / Larsen-Johansson disease. Sin.: boală Gruber, v. def. 1.

PATELITĂ, s. f. / patellite, s. f. / osteitis of the patella. [*Lat. patella = rotulă; -ită.*] Inflamaţia (osteita) *rotulei.

PATELLA / patella / knee cap, patella. [*Lat. patella = rotulă.*] Nume latin şi conform NA al rotulei. V. tab. anat. - oase.

PATELLA BIPARTITA / patella bipartita / patella bipartita. Anomalie congenitală a rotulei, caracterizată prin prezenţa unui fragment osos format dintr-un punct de osificare suplimentar, care rămâne izolat de restul osului chiar la vârsta adultă.

PATELOPLASTIE, s. f. / patelloplastie, s. f. / patelloplasty. [*Lat. patella = rotulă; gr. plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Plastie de *rotulă, de obicei din materiale sintetice.

PATERGIE, s. f. / pathergie, s. f. / pathergy. [*Gr. pathos = boală; ergon = lucru, acţiune, de la ergein = a lucra.*] Alergie la mai mulţi antigeni, adică alergie polivalentă. P. se observă îndeosebi când sensibillizarea este intensă şi recentă. Sin.: paraalergie.

PATERNITATE, s. f. / paternité, s. f. / paternity. [*Lat. paternitas, -atis = paternitate, de la pater, -tris = tată.*] Starea, calitatea de tată. V. test de paternitate.

PATHERGY-TEST / pathergy-test / pathergy-test. Anglicism prin care este denumită reacţia cutanată specifică şi excesivă provocată de traumatisme şi infecţii, observată în mod curent în *boala Behçet.

PATOCENOZĂ, s. f. / pathocénose, s. f. / pathocenosis. [*Gr. pathos = boală; koinosis = asociere, reunire.*] Ansamblul bolilor care afectează anumite organisme, într-o anumită perioadă şi într-un mediu dat. Obs.: termen elaborat pornind de la *biocenoză.

PATOCHIMIE, s. f. / pathochimie, s. f. / pathochemistry. [*Gr. pathos = boală; khemeia = alchimie.*] Studiul bolilor prin metode chimice, în primul rând biochimice. Leziunile sunt puse în evidenţă mai ales prin tehnici histochimice.

PATOCLIZĂ, s. f. / pathoclise, s. f. / pathoclisis. [*Gr. pathos = boală; klisis = înclinare, aplecare.*] 1) Capacitate a unei porţiuni din sistemul nervos central de a rămâne neafectată în mijlocul unei zone înconjurătoare patologice. 2) Sensibilitate specifică pentru anumite toxine, sau afinitate specifică a unor toxine pentru anumite sisteme sau organe.

PATOFARMACODINAMIE, s. f. / pathopharmacodynamie, s. f. / pathopharmacodinamy. Parte a *farmacologiei care are ca obiect studiul acţiunii medicamentelor asupra organismului bolnav.

PATOGEN, adj. / pathogène, adj. / pathogenic. [*Gr. pathos = boală; gennan = a produce.*] Care generează o boală, o îmbolnăvire. Ex.: agent p., virus p.

PATOGENETIC, adj. / pathogénétique, adj. / pathogenetic. Care este determinat de o cauză străină organismului.

PATOGENEZĂ, s. f. / pathogenèse, s. f. / pathogenesis. [*Gr. pathos = boală; genesis = producere, de la gennan = a produce.*] Ansamblul proceselor biofizice, biochimice şi fiziologice care explică apariţia unei boli. Înţelegerea p. bolilor include mecanismele fiziologice, supracelulare dar, îndeosebi în prezent, evenimentele şi reacţiile celulare aflate la originea procesului morbid. Sin.: patogenie.

PATOGENICITATE, s. f. / pathogénicité, s. f. / pathogenicity. [*Gr. pathos = boală; gennan = a produce.*] Capacitatea unui microorganism patogen de a provoca o boală. P. depinde de *virulenţa şi *toxinogeneza agentului patogen. Sin.: putere patogenă.

PATOGENIE, s. f. / pathogénie, s. f. / pathogeny. [*Gr. pathos = boală; gennan = a produce.*] Sin.: patogeneză (v.).

PATOGNOMONIC, adj. / pathognomonique, adj. / pathognomonic, pathognostic. [*Gr. pathos = boală; gnomonikos = potrivit să indice, să inducă o judecată.*] Un simptom sau un semn care caracterizează specific o boală, a cărui singură prezenţă este suficientă pentru stabilirea diagnosticului.

PATOGNOMONIE, s. f. / pathognomonie, s. f. / pathognomy. [*Gr. pathos = boală; gnomonikos = potrivit să indice, să inducă o judecată.*] Studiul simptomelor şi semnelor *patognomonice.

PATOLOGIC, adj. / pathologique, adj. / pathologic, pathological. [*Gr. pathos = boală; logos = ştiinţă.*] 1) Elocvent pentru o anumită boală sau cauzat de aceasta. 2) Care aparţine *patologiei.

PATOLOGIE, s. f. / pathologie, s. f. / pathology. [*Gr. pathos = boală, suferinţă; logos = ştiinţă.*] 1) Ştiinţă despre procesele morbide, care utilizează mijloacele clinice, fiziopatologice şi morfopatologice. *P. generală* are ca obiective stabilirea de legi, reguli, fiind mai aproape de metodologia fiziologiei. 2) Totalitatea bolilor. V. nosologie. Obs.: în engl. termenul desemnează îndeosebi anatomia patologică (v. anatomie, def. 5).

PATOLOGIE CELULARĂ / pathologie cellulaire / cellular pathology. Doctrină medicală întemeiată de R. Virchow, care situa la baza bolii leziunea celulară, organismul fiind un "stat de celule". actualmente, biologia şi medicina moleculară susţin definirea şi conturarea tot mai clară a p. c. Sin.: citopatologie.

PATOLOGIE COMPARATĂ / pathologie comparée / comparative pathology. Studiul comparativ al fenomenelor patologice la diferite specii de animale. În p. c. este cuprins şi studiul bolilor transmisibile de la animale la om şi de la om la animale.

PATOLOGIE CORTICOVISCERALĂ / pathologie cortico-viscérale / cortico-visceral pathology. Nume dat de K. M. Bâcov şi T. Kurţin tulburărilor funcţionale şi leziunilor produse drept consecinţă a unui dezechilibru de activitate nervoasă superioară. Exagerată la un moment dat şi asociată cu elemente de ideologie străină medicinii, p. c. se suprapune, în mare măsură, cu *medicina psihosomatică. Este în relaţie şi cu "patologia de adaptare" a lui H. Selye.

PATOLOGIE GEOGRAFICĂ / pathologie géographique / geographical pathology. Studiul distribuţiei geografice a bolilor epidemice şi endemice. Nu este o ramură a geografiei, dar are relaţii cu antropogeografia, căutând să explice frecvenţa inegală a bolilor, pe diferite arii geografice, prin modul particular, local, de interacţiune a omului cu natura.

PATOLOGIE INFORMAŢIONALĂ / pathologie informationnelle / informational pathology. Model explicativ al patogeniei bolilor care îşi plasează centrul de greutate al realităţii la nivel informaţional şi priveşte funcţionarea organismelor din perspectiva relaţiei triadice materie-energie-informaţie. Sunt remarcabile, în acest sens, lucrările lui A. Restian. Deşi promiţătoare, abordarea informaţională a fenomenelor vieţii, inclusiv a patologiei, este subminată de caracteristicile extrem de complexe ale conceptului de *informaţie. Deşi actualmente se referă îndeosebi la p. de stres şi la cea psihosomatică, abordarea informaţională a conceptului de boală ar putea fi productivă, cu condiţia extinderii teoriei informaţiei către o teorie semeiotică a interpretării şi semnificaţiei.

PATOLOGIE MITOCONDRIALĂ / pathologie mitochondriale / mitochondral pathology. Grup de afecţiuni în curs de descriere sistematică, cuprinzând peste 120 de fenotipuri patologice atribuite alterării de cauză genetică a funcţiilor mitocondriilor. Consecinţa majoră a acestei alterări este diminuarea producţiei de energie la nivel mitocondrial care, în funcţie de anvergura sa, determină perturbări ale activităţilor celulare. Aceste perturbări se traduc prin declinul capacităţii unor ţesuturi şi organe de a-şi îndeplini funcţiile specifice. Manifestările clinice din cadrul p. m. sunt proteiforme, de unde dificultăţile de ordin nosografic. Ex.: *sindrom Kearns-Sayre, *sindrom MELAS, *sindrom MERRF, *boală Leigh, *boală Leber (nevrită optică retrobulbară familială), *boală Luft etc. Sin.: mitocondropatii.

PATOLOGIE MOLECULARĂ / pathologie moléculaire / molecular pathology. Definirea condiţiilor, cauzelor şi manifestărilor fizicochimice din stările de boală (H. Schade). Conceptul de p. m. a primit un conţinut precis şi restrictiv o dată cu progresele biologiei moleculare, îndeosebi prin studiul proteinelor şi acizilor nucleici. În prezent, obiectul p. m. îl reprezintă bolile ce rezultă din defecte, modificări ale structurii proteinelor (enzime, hemoglobină - v. drepanocitoză). Moleculele nu sunt "bolnave", dar determină stări morbide în organism (Zuckerkandl, Pauling).

PATOLOGIE UMORALĂ / pathologie humorale / humoral pathology. Concepţie medicală, cu rădăcini în antichitate, în care se atribuie lichidelor din organisme (*umori) rolul principal în apariţia şi dezvoltarea bolilor. Sin.: umoralism.

PATOMIMIE, s. f. / pathomimie, s. f. / pathomimia, pathomimesis. [*Gr.* ***pathos*** *= boală;* ***mimia*** *= imitaţie, de la* ***mimeisthai*** *= a imita.*] Imitarea (conştientă şi voluntară, mai rar involuntară) sau exagerarea simptomatologiei unui proces patologic. V. şi sindrom Münchausen.

PATOPLASTIE, s. f. / pathoplastie, s. f. / pathoplastia. [*Gr.* ***pathos*** *= boală;* ***plastos*** *= modelat, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] Aspectul special, particular al unei anumite boli, în funcţie de particularităţi ale patogeniei sau ale terenului individual.

PATROCLIN, adj. / patrocline, adj. / patroclinous. [*Gr.* ***pater*** *= tată;* ***klinein*** *= a îndoi, a încovoia, a înclina.*] 1) Despre un subiect care prezintă caractere moştenite de la tată, adică, o ereditate paternă. 2) Despre un caracter ereditar provenit de la tată.

PATTERN, s. n. / pattern, s. m. / pattern. [*Engl.* ***pattern*** *= model, şablon.*] Anglicism utilizat frecvent cu sensuri multiple: model, tipar, şablon, schemă de bază, formă a unei structuri vii sau nevii. Ex. în medicină: 1) *p. al unei acţiuni*, cu referire la faptul că anumiţi stimuli produc sistematic anumite acţiuni individuale, prin *instinct; 2) *p. clinic*, tabloul clinic caracteristic unei boli; 3) *p. electrocardiografic*, aspect tipic în *electrocardiografie; 4) *p. imunofluorescent*, o anumită structură antigenică detectată prin *imunofluorescenţă; 5) *p. radiologic*, profil radiologic etc. V. şi Gestalt.

PAUCISIMPTOMATIC, adj. / paucisymptomatique, adj. / paucisymptomatic. [*Lat.* ***paucus*** *= în număr mic; gr.* ***symptoma, -atos*** *= ceea ce survine împreună, de la* ***syn*** *= împreună,* ***piptein*** *= a veni.*] Sărac în simptome.

PAUZĂ, s. f. / pause, s. f. / pause. [*Lat.* ***pausa****, gr.* ***pausis*** *= încetare, oprire.*] Întrerupere a unei acţiuni sau activităţi, repaus temporar.

PAUZĂ COMPENSATORIE / pause compensatrice / compensatory pause. P. în generarea impulsului în nodul sinoatrial consecutivă unei *extrasistole. Poate fi completă, dacă durata este dublă faţă de cea a unei *diastole normale, sau incompletă. Sin.: repaus compensator.

PAVILION, s. n. / pavillon, s. m. / pavilion. [*Fr.* ***pavillon****, din lat.* ***papilio, -onis*** *= pavilion.*] Porţiune dilatată situată la extremitatea unei formaţiuni tubulare. Ex.: 1) *P. auricular* - sin.: pavilionul urechii (v.). 2) *P. trompei uterine* - capătul extern, fimbriat, al trompei uterine.

PAVILIONUL URECHII / pavillon de l'oreille / auricle. NA: auricula, pl. auriculae. Lamă fibrocartilaginoasă plisată, acoperită cu o piele fină, situată pe părţile laterale ale capului şi destinată, prin forma sa, conducerii sunetelor către conductul auditiv extern. Sin.: pavilion auricular.

PAVIMENTOS, adj. / pavimenteux, -euse, adj. / pavement epithelium. [*Lat.* ***pavimentum*** *= pământ bătătorit, pavaj cu lespezi, de la* ***paviare*** *= a bătători pământul, a pardosi.*] Un epiteliu constituit din celule aplatizate, asemănător cu un pavaj.

PAVLOVISM, s. n. / pavlovisme, s. m. / pavlovism. [*Ivan Petrovici Pavlov, fiziolog rus, director al Institutului de fiziologie din Leningrad, 1849-1936; premiul Nobel pentru medicină/fiziologie în 1904 pentru lucrări asupra fiziologiei digestiei;* ***-ism.***] Curent în fiziologia şi fiziopatologia modernă. Se postulează rolul reglator suprem al scoarţei cerebrale, importanţa decisivă a verigilor nervoase în etiopatogenie şi însemnătatea efectului neurotrop şi reflex condiţionat al medicamentelor. Patologia ar fi consecinţa depăşirii capacităţilor de apărare şi compensare ale sistemului nervos în urma dereglării scoarţei (*patologie corticoviscerală) prin reflexe pornite de la organele lezate. După o perioadă de exagerare, în prezent p. nu trebuie respins, ci reconsiderat.

PAVOR, s. n. / pavor, s. m. / pavor. [*Lat.* ***pavor, -oris*** *= spaimă, groază.*] Formă de nevroză a copiilor preşcolari sau a şcolarilor mici, constând în trezirea bruscă din somn (*p. nocturn*), nelinişte, ţipete, plânset. În mare parte această tulburare este consecinţa traumatismelor psihice de peste zi. Unii consideră p. expresia *epilepsiei temporale.

PAVOR NOCTURNUS / pavor nocturnus / pavor nocturnus. Sin.: spaimă nocturnă (v.).

PĂCAT ORIGINAR ANTIGENIC / péché originaire antigénique / original antigenic sin. [*Lat.* ***peccatum*** *= păcat;* ***originarius*** *= originar, de la* ***origo, -inis*** *= origine; gr.* ***anti*** *= contra;* ***gennan*** *= a produce.*] Fenomen în care, după o vaccinare sau primoinfecţie cu un virus, urmată de o a doua vaccinare sau reinfecţie prin alt virus (înrudit cu cel iniţial), se constată o producţie masivă de anticorpi împotriva primului virus.

PĂDUCHE, s. m. / pou, s. m. / louse, pl. lice. [*Lat.* ***pediculus*** *= picioruş, păduche.*] Sin.: *Pediculus* (v.).

PĂR, pl. peri, s. m. / cheveu, pl. cheveux, poil, s. m. / hair. NA: capilli (pl.). [*Lat.* ***pilus*** *= păr.*] Produs cornos al pielii, filiform şi flexibil, format din: tijă (porţiunea liberă) şi rădăcină, cuprinsă într-un sac epitelial, denumit folicul pilos. Culoarea p. este datorată *melaninei depozitate în celulele filamentului pilos. În fr. *poil* denumeşte p. de pe corp.

PCR / PCR / PCR. [*Acronim engl. pentru Polymerase Chain Reaction = reacţia în lanţ a polimerazei.*] Metodă de amplificare electivă *in vitro* a secvenţelor de acizi nucleici. Procedeul este revoluţionar, deoarece permite obţinerea, fără *clonare, a unei amplificări considerabile a unei ţinte date de ADN, deci un câştig enorm în sensibilitate. Astfel, dacă metoda clasică (*Southern blot) reclamă cel puţin 1 mg de ADN genomic, adică echivalentul a 150 000 celule (admiţând un randament de extracţie maxim de 100%), se pare că limita inferioară de sensibilitate a metodei PCR poate coborî la o singură celulă. Ca urmare, metoda este utilă în mod particular pentru detecţia secvenţelor foarte puţin reprezentate într-un eşantion biologic (ex.: clon celular leucemic rezidual, particulă virală). Sin.: amplificare prin reacţie în lanţ a polimerazei, reacţie în lanţ a polimerazei.

PEAK. Var. pentru pic (v.).

PECTINĂ, s. f. / pectine, s. f. / pectin. [*Gr.* ***pektos*** *= compact, format din particule unite puternic; -ină.*] Substanţă naturală (hidrocoloid) care produce în apă *geluri stabile. P. sunt prezente în vegetalele superioare şi sunt utilizate pentru obţinerea *coloidelor protectoare, ca şi în industria alimentară.

PECTORAL, adj. / pectoral, -ale, adj. / pectoral. Cu referire la piept, partea anterioară a toracelui.

PECTORILOCVIE, s. f. / pectoriloquie, s. f. / pectoriloquy. [*Lat.* ***pectus, -oris*** *= piept;* ***loqui*** *= a vorbi.*] Modificare a vocii percepută la *auscultaţie. *P. afonă* se constată în *epanşamentele pleurale serofibrinoase, când se percepe net, cu stetoscopul, vocea şoptită a pacientului.

PECTUS CARINATUM / pectus carinatum / pectus carinatum. [*Lat.* ***pectus, -oris*** *= piept;* ***carinatum*** *= în carenă (de navă), de la* ***carina*** *= carenă.*] Sin.: torace în carenă (v.).

PECTUS EXCAVATUM / pectus excavatum / pectus excavatum. [*Lat.* ***pectus, -oris*** *= piept;* ***excavatum*** *= scobit, de la* ***excavare*** *= a scobi, a săpa.*] Sin.: torace în pâlnie (v.).

PEDAL, adj. / pédal, -ale, -aux, adj. / pedal. [*Lat.* ***pedalis****, de la* ***pes, pedis*** *= picior.*] Referitor la picior. Ex.: spasm p.

PEDERAST, s. m. / pédéraste, s. m. / pederast. [*Gr.* ***pais, paidos*** *= băiat;* ***erastes*** *= îndrăgostit, de la* ***eraein*** *= a iubi.*] Individ care practică *pederastia. V. şi homosexual.

PEDERASTIE, s. f. / pédérastie, s. f. / pederasty. [*Gr.* ***paiderastia****, de la* ***pais, paidos*** *= băiat,* ***erastes*** *= îndrăgos-*

tit și eraein = *a iubi.*] Act homosexual între un bărbat și un băiat, ultimul ca participant pasiv.

PEDIATRIE, s. f. / pédiatrie, s. f. / pediatrics. [*Gr.* ***pais, paidos*** = *copil;* ***iatreia*** = *vindecare.*] Ramură a medicinei care are ca domeniu de studiu copilul și dezvoltarea sa, diagnosticul și tratamentul bolilor copilului, ca și profilaxia acestora.

PEDICUL, s. m. / pédicule, s. m. / pedicle. NA: pediculus, pl. pediculi. [*Lat.* ***pediculus*** = *piciorуș, dim. de la* ***pes, pedis*** = *picior.*] Grup de elemente vasculare, nervoase sau funcționale aparținând unui organ sau unei regiuni din organism. P. leagă un organ de restul organismului, asigurând astfel relații funcționale importante. Ex.: p. pulmonar, p. hepatic. Termenul are aceeași etimologie și chiar sens general, anatomic și botanic cu *peduncul, cei doi termeni fiind adesea utilizați unul în locul celuilalt.

PEDICULAR, adj. / pédiculaire, adj. / pedicular (1), pediculate (2). [*Lat.* ***pedicularis*** = *referitor la păduchi, de la* ***pediculus*** = *picioruș, păduche, dim. de la* ***pes, pedis*** = *picior.*] 1) Cu referire la păduchi. V. și ftiriază. 2) Care se referă la un *pedicul.

PEDICULAT, adj. / pédiculé, -e, adj. / pediculate. [*Lat.* ***pediculus*** = *picioruș, dim. de la* ***pes, pedis*** = *picior.*] Care este prevăzut cu un *pedicul sau este susținut de un pedicul. Ex.: chist p., grefă p.

PEDICULOZĂ, s. f. / pédiculose, s. f. / pediculosis. [*Lat.* ***pediculus*** = *picioruș, păduche, dim. de la* ***pes, pedis*** = *picior;* ***-oză.***] Termen generic pentru afecțiunile determinate prin infestare cu *păduchi din genul **Pediculus* și **Phthirus*.

PEDICULUS / Pediculus / Pediculus. [*Lat.* ***pediculus*** = *picioruș, păduche, dim. de la* ***pes, pedis*** = *picior.*] Parazit al capului (*P. capitis*) și corpului (*P. corpis*). Insecta înțeapă pielea acestor regiuni pentru a suge sânge, ceea ce provoacă prurit și obligă la grataj. P. este agent vector al *tifosului exantematic, *febrei tifoide și *febrei recurente. Sin.: păduche. V. și *Phthirius*.

PEDIOMETRU, s. n. / pédiomètre, s. m. / pediometer. [*Gr.* ***pais, paidos*** = *copil;* ***metron*** = *măsură.*] Planșetă gradată în unități de lungime (centimetri) cu care se măsoară talia nou-născuților și a copiilor până la vârsta de un an.

PEDODONȚIE, s. f. / pédodontie, s. f. / pedodontics. [*Gr.* ***pais, paidos*** = *copil;* ***odous, odontos*** = *dinte.*] Stomatologie infantilă, în primul rând asistența medicală dentară (diagnostic, terapie, profilaxie) asigurată copiilor.

PEDOFILIE, s. f. / pédophilie, s. f. / pedophilia. [*Gr.* ***pais, paidos*** = *copil;* ***philia*** = *atracție, de la* ***philein*** = *a iubi.*] *Perversiune sexuală caracterizată printr-o atracție sexuală a adultului pentru copii sau adolescenți. Această atracție se poate manifesta prin fantezii imaginative excitante sexual, *impulsii sexuale sau prin activitate sexuală cu un copil. V. și parafilie.

PEDOGENEZĂ, s. f. / pédogenèse, s. f. / pedogenesis. [*Gr.* ***païs, païdos*** = *copil;* ***genesis*** = *generare.*] Denumire pentru ansamblul funcțiilor de reproducere la ființa umană: fecundație, sarcină, naștere, puerperalitate.

PEDOLOGIE, s. f. / pédologie, s. f. / pedology, paidology. [*Gr. 1)* ***pais, paidos*** = *copil; 2)* ***pedon*** = *sol;* ***logos*** = *știință.*] 1) Ramură a sociologiei și biologiei care se ocupă cu studiul copilului în dezvoltarea sa fizică, psihică și socială. 2) Studiul solurilor.

PEDOPSIHIATRIE, s. f. / pédopsychiatrie, s. f. / child psychiatry. [*Gr.* ***pais, paidos*** = *copil;* ***psykhe*** = *suflet, minte;* ***iatreia*** = *vindecare.*] Psihiatrie infantilă.

PEDOSPASM, s. n. / pédospasme, s. m. / pedal spasm. [*Lat.* ***pedalis,*** *de la* ***pes, pedis*** = *picior; lat.* ***spasmus,*** *gr.* ***spasmos*** = *contracție, de la gr.* ***span*** = *a trage.*] Contractura piciorului în extensie și în *varus* în timpul crizei de *tetanie.

PEDUNCUL, s. m. / pédoncule, s. m. / peduncle. NA: pedunculus, pl. pedunculi. [*Lat.* ***pedunculus*** = *picioruș, dim. de la* ***pes, pedis*** = *picior.*] 1) În sens general, sin. cu *pedicul. 2) Fascicul de substanță albă care leagă două structuri sau regiuni ale encefalului. V. peduncul cerebral.

PEDUNCUL ANTERIOR AL EPIFIZEI / pédoncule antérieur de la glande pinéale / anterior peduncle of pineal body. Sin.: habenula (v. def. 1).

PEDUNCUL CEREBRAL / pédoncule cérébral / cerebral peduncle. NA: pedunculus cerebri. Fiecare din cele două cordoane albe voluminoase care ocupă fața anterioară a mezencefalului și se întind între protuberanță, inferior, și regiunea subtalamică, superior.

PEDUNCULAR, adj. / pedonculaire, adj. / peduncular. [*Lat.* ***pedunculus*** = *picioruș, dim. de la* ***pes, pedis*** = *picior.*] În relație cu un *peduncul sau care se referă la peduncul. Ex.: sindrom p., rezultat prin lezarea pedunculilor cerebrali.

PEDUNCULAT, adj. / pédonculé, -e, adj. / pedunculate, pedunculated. [*Lat.* ***pedunculus*** = *picioruș, dim. de la* ***pes, pedis*** = *picior.*] Termen folosit cu referire la unele formațiuni anatomice pentru a sugera aspectul asemănător cu un *peduncul sau faptul că includ un peduncul.

PEDUNCULI CEREBELOȘI / pédoncules cérébelleux / pedunculi cerebelli. NA: pedunculus cerebellaris inferior, medius, superior. Cele trei perechi de cordoane de substanță albă care leagă *cerebelul de fiecare din cele trei porțiuni ale *trunchiului cerebral: 1) *P. c. superiori*, ascendenți, sunt destinați *p. cerebrali. 2) *P. c. mijlocii* merg la punte. 3) *P. c. inferiori* sunt descendenți spre bulb.

PEDUNCULOTOMIE, s. f. / pédonculotomie, s. f. / pedunculotomy. [*Lat.* ***pedunculus*** = *picioruș, dim. de la* ***pes, pedis*** = *picior; gr.* ***tome*** = *tăiere, secțiune, de la* ***temnein*** = *a tăia.*] Secționarea chirurgicală a *pedunculului cerebral, în scopul întreruperii *fasciculului piramidal (piramidotomie) sau a fasciculului spinotalamic (tractotomie).

PELADĂ, s. f. / pelade, s. f. / pelada, alopecia areata (lat.). [*Fr.* ***pelade,*** *din lat.* ***pilare*** = *a depila, a smulge părul.*] *Alopecie circumscrisă la nivelul pielii capului, cu suprafața curată, netedă, albă, total depilată. Poate afecta toate regiunile acoperite cu păr, inclusiv sprâncenele, și se poate generaliza până la alopecie totală. Se constată atrofia foliculilor piloși, fără inflamația pielii. Forme: 1) *P. ofiazică*, cu plăci îndeosebi în regiunea occipitală. 2) *P. totală* afectează întregul sistem pilar, inclusiv genele și sprâncenele. 3) *P. vulgară*, cu plăci alopecice rotunde, lucioase, atrofice. Sin.: alopecie areată.

PELAGISM, s. n. / pélagisme, s. m. / sea sickness. [*Lat.* ***pelagus*** = *mare.*] Sin.: rău de mare (v.).

PELAGRĂ, s. f. / pellagre, s. f. / pellagra. [*Lat.* ***pellis,*** *gr.* ***pella,*** *it.* ***pelle*** = *piele; gr.* ***agreia*** = *gros, aspru sau* ***agra*** = *atac, apucare, de la* ***agrein*** = *a pune mâna pe.*] Maladie determinată de carența în *vitamină PP sau în *triptofan, afectând îndeosebi femeile. Boala este endemică la nivelul populațiilor care se hrănesc predominant cu derivate din porumb sau din alte cereale sărace în vitamina PP. Semnele clinice constau în leziuni mucoase (glosită, stomatită uscată cu ulcerații aftoide), eritem al părților descoperite ale pielii (față, gât, mâini, brațe), accentuat prin expunerea la lumina solară, prurit intens, urmat de apariția unor plăci roșii *eczematiforme ale pielii. Apar frecvent tulburări digestive (gastrită, enterocolită sanguinolentă), tulburări neurologice (astenie, cefalee, tulburări senzoriale, parestezii) și psihiatrice (instabilitate emoțională, sindroame depresive). Formele clinice sunt extrem de diverse, de la cele monosimptomatice până la formele acute febrile, în p. infantilă denumită și *kwashiorkor. Sin.: maidism.

PELAGRĂ INFANTILĂ / pellagre infantile / infantile pellagra. Sin.: kwashiorkor (v.).

PELAGROID, adj. / pellagroïde, adj. / pellagroid. [*Lat.* ***pellis***, *gr.* ***pella***, *it.* ***pelle*** *= piele; gr.* ***agreia*** *= gros, aspru sau* ***agra*** *= atac, apucare, de la* ***agrein*** *= a pune mâna pe;* ***eidos*** *= formă.*] 1) Despre leziuni cutanate care se aseamănă cu cele din *pelagră. 2) Cu privire la o boală asemănătoare pelagrei.

PELICULĂ, s. f. / pellicule, s. f. / pellicle. [*Lat.* ***pellicula***, *dim. de la* ***pellis*** *= piele.*] 1) Strat subţire dintr-un anumit material, depus pe suprafaţa unui corp sau aflat la suprafaţa unui lichid. 2) Crustă formată la suprafaţa unei soluţii saturate. 3) Bandă subţire de celuloid. 4) Membrană foarte subţire.

PELVECTOMIE, s. f. / pelvectomie, s. f. / pelvic exenteration. [*Lat.* ***pelvis*** *= bazin; gr.* ***ektome*** *= excizie.*] Extirparea chirurgicală extinsă a organelor din micul bazin, urmată de derivaţii definitive pentru evacuarea urinii sau/şi a materiilor fecale. Se practică în cazul tumorilor care invadează organele respective, dar care nu au metastazat la distanţă.

PELVIGRAFIE, s. f. / pelvigraphie, s. f. / X ray pelvimetry. [*Lat.* ***pelvis*** *= bazin; gr.* ***graphein*** *= a scrie.*] Studiu radiografic al morfologiei bazinului şi al părţilor sale componente.

PELVIGRAFIE GAZOASĂ / pelvigraphie gazeuse / pelvic pneumography. Examen radiografic care permite studiul conturului extern al organelor pelvine. P. este practicată îndeosebi la femeie, contrastul fiind obţinut prin injecţie de aer în peritoneu, cu pacienta în *poziţie Trendelenburg.

PELVIMETRIE, s. f. / pelvimétrie, s. f. / pelvimetry. [*Lat.* ***pelvis*** *= bazin; gr.* ***metron*** *= măsură.*] Măsurarea diametrelor bazinului obstetrical cu *pelvimetrul. În prezent, p. se realizează prin mijloace radiologice şi ecografice.

PELVIMETRU, s. n. / pelvimètre, s. m. / pelvimeter. [*Lat.* ***pelvis*** *= bazin; gr.* ***metron*** *= măsură.*] Instrument de forma unui compas, utilizat pentru *pelvimetrie.

PELVIPERITONITĂ, s. f. / pelvipéritonite, s. f. / pelviperitonitis. [*Lat.* ***pelvis*** *= bazin; lat. medicală* ***peritonaeum***, *din gr.* ***peritonaion*** *= care se întinde în jurul, de la* ***peri*** *= în jurul,* ***teinein*** *= a se întinde; -ită.*] Inflamaţia peritoneului cavităţii pelvine, cel mai adesea secundară, la femeie, unei infecţii a organelor genitale interne.

PELVIS, s. n. / pelvis, s. m. / pelvis. NA: pelvis, pl. pelves. [*Lat.* ***pelvis*** *= bazin.*] Sin.: bazin (v.).

PELVISPONDILITĂ REUMATISMALĂ / pelvispondylite rhumatismale / rheumatoid spondylitis. Sin.: spondilartrită anchilozantă (v.).

PELVITOMIE, s. f. / pelvitomie, s. f. / pelviotomy. [*Lat.* ***pelvis*** *= bazin; gr.* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] 1) Secţiunea oaselor pelvisului. În trecut, termenul desemna ansamblul intervenţiilor chirurgicale destinate măririi bazinului în caz de disproporţie fetopelvină. 2) În engl., sin. cu *pielotomie.

PEMFIGOID, adj. / pemphigoïde, adj. / pemphigoid. [*Gr.* ***pemphix, -igos*** *= băşicuţă;* ***eidos*** *= formă.*] Care seamănă cu *pemfigusul.

PEMFIGOIDE, s. f. pl. / pemphigoïdes, s. f. pl. / pemphigoid. [*Gr.* ***pemphix, -igos*** *= băşicuţă;* ***eidos*** *= formă.*] Termen generic pentru dermatozele buloase diferite de *pemfigusul adevărat: flictene de origine fizicochimică, erupţii buloase medicamentoase, *eritem polimorf bulos, bulele piococice din *pemfigusul acut al nou-născuţilor, *epidermoliză buloasă, *porfirie cutanată. De asemenea, pentru trei boli a căror relaţie cu pemfigusul adevărat este încă neclară: *pemfigusul acut febril grav Nodet, *pemfigusul cronic benign familial şi *boala Duhring-Brocq. Anumite p. sunt de natură imunitară: *pemfigusul bulos, ca şi o serie de p. caracterizate prin depozite de IgA în membrana bazală epidermică.

PEMFIGUS, s. n. / pemphigus, s. m. / pemphigus. [*Gr.* ***pemphix, -igos*** *= băşicuţă.*] Termen utilizat iniţial pentru desemnarea unei leziuni cutanate, *bula, iar ulterior pentru toate dermatozele în care bula constituie modificarea patologică de bază. Aceasta se formează prin acţiunea unor *autoanticorpi faţă de o proteină din *desmozomii care realizează joncţiunea celulelor din epiderm. Aceste dermatoze sunt clasificate în prezent în două mari grupe: *p. adevărat şi *pemfigoide.

PEMFIGUS ADEVĂRAT / pemphigus vrai / pemphigus. Denumire generică pentru grupul de dermatoze în care elementul clinic esenţial constă în prezenţa *bulelor, cu sediu epidermic al leziunilor cutanate majore: *degenerescenţă celulară şi *acantoliză. Evoluţia spontană este de regulă fatală. P. a. cuprinde: *p. vulgar, *p. subacut malign cu bule extensive, *p. vegetant, *p. foliaceu şi *p. eritematos sau seboreic. Originea *autoimună a p. rămâne în discuţie.

PEMFIGUS ACUT FEBRIL GRAV NODET / pemphigus aigu febrile grave de Nodet / butchers' febrile pemphigus. Boală care succede unei răniri la subiecţii care, datorită profesiei, se află în contact cu cadavre de animale. Debutează printr-un *impetigo banal în punctul de inoculare şi apariţia brutală, în continuare, a unei erupţii de bule dispuse pe un fond eritematos. Starea generală se alterează rapid şi evoluţia se produce, de obicei, către moarte. Sin.: pemfigus al măcelarilor.

PEMFIGUS ACUT AL NOU-NĂSCUŢILOR / pemphigus aigu des nouveau-nés / pemphigus neonatorum. Boală epidermică şi contagioasă, caracterizată prin apariţia de bule, cu sau fără febră, la nou-născuţi viguroşi, cu stare generală bună. Evoluează în pusee şi, de obicei, spre vindecare.

PEMFIGUS BULOS / pemphigoïde bulleuse / bullous pemphigoid. Dermatoză rară, care apare după vârsta de 60 de ani şi se caracterizează prin prezenţa de bule subepidermice voluminoase, cu lichid clar. Erupţia, pruriginoasă, dispare în câţiva ani. P. b. se individualizează prin criterii imunologice: prezenţa anticorpilor circulanţi (IgG îndeosebi) dirijaţi împotriva membranei bazale epidermice, la nivelul căreia aceştia formează, cu *complementul, *complexe imune. Uneori complexele imune sunt detectate în lichidul din bule şi alteori în serul sanguin.

PEMFIGUS CRONIC BENIGN FAMILIAL / pemphigus chronique bénin familial / benign chronic familial pemphigus. Dermatoză rară, familială, cu mod de transmitere dominant. Se caracterizează prin apariţia de placarde eritematoase acoperite de bule, dispuse la nivelul regiunii gâtului, axilelor, regiunilor anogenitale. Stare generală bună, în ciuda recidivelor, deoarece leziunile de *acantoliză nu afectează vitalitatea celulelor. P. c. b. f. aparţine grupului *pemfigoidelor. Sin.: boală Hailey-Hailey.

PEMFIGUS ERITEMATOS / pemphigus érythémateux / pemphigus erythematosus. Varietate de *p. adevărat, caracterizat prin apariţia la nivelul feţei a unui eritem asemănător *lupusului eritematos şi a unor placarde asemănătoare celor din *dermatita seboreică. La nivelul genunchiului apare o erupţie de bule care se rup rapid, după care se formează cruste groase. Evoluţie lentă şi, frecvent, mortală. Sin.: pemfigus seboreic, boală / sindrom Senear-Usher.

PEMFIGUS FOLIACEU / pemphigus foliacé / pemphigus foliaceus. Tip de *p. adevărat în care bulele lasă loc, uneori foarte rapid, unor placarde neregulate de culoare roşie-închisă, acoperite de cruste lamelare, cu sediul îndeosebi la nivelul toracelui. Boala, deşi prezintă *remisiuni îndelungate, evoluează spre *caşexie şi moarte în câţiva ani. Sin.: boală Cazenave (def. 1).

PEMFIGUS AL MĂCELARILOR / maladie des bouchers / butcher's febrile pemphigus. Sin.: pemfigus acut febril grav Nodet (v.).

PEMFIGUS SEBOREIC / pemphigus séborrhéique / pemphigus erythematosus. Sin.: pemfigus eritematos (v.).

PEMFIGUS SUBACUT MALIGN CU BULE EXTENSIVE / pemphigus subaigu malin à builes extensives / malignant pemphigus with confluent bullae. Varietate de *p. vulgar caracterizată prin extensia şi confluenţa bulelor. Ruptura bulelor duce la apariţia unor suprafeţe mari ale corpului lipsite de piele, foarte dureroase. Starea generală este afectată grav, iar evoluţia este mortală în câteva săptămâni.

PEMFIGUS VEGETANT / pemphigus végétant / pemphigus vegetans. Tip de *p. vulgar în care bulele, îndeosebi de la nivelul gurii şi pliurilor cutanate, se rup rapid. În zonele create prin ruperea bulelor proliferează vegetaţii mamelonate, de consistenţă moale şi cu suprafaţa acoperită de serozităţi. Sin.: boală Neumann.

PEMFIGUS VULGAR / pemphigus vulgaire / pemphigus vulgaris, malignant pemphigus. Varietate de *p. adevărat care survine la adult, caracterizată printr-o erupţie de bule cu dimensiuni variabile, pline cu lichid gălbui, dispuse pe tot corpul şi îndeosebi la nivelul pliurilor cutanate, afectând şi mucoasele (îndeosebi mucoasa bucală). Bulele devin uscate sau se rup. Erupţia se însoţeşte de afectarea precoce şi gravă a stării generale: febră mare, tulburări digestive, scădere în greutate. Prognosticul bolii este foarte grav: de obicei, deces în 6-12 luni.

PENDULAR, adj. / pendulaire, adj. / pendular. [*Lat.* ***pendulus*** *= suspendat, atârnat, de la* ***pendere*** *= a fi suspendat, a atârna.*] Care prezintă un ritm monoton şi egal, asemenea unui pendul.

PENETRANŢĂ, s. f. / pénétrance, s. f. / penetrance. [*Lat.* ***penetratio, -onis*** *= pătrundere, de la* ***penetrare*** *= a fi suspendat, a atârna.*] Frecvenţa cu care o genă sau o familie de gene se exprimă în *fenotipul purtătorilor.

PENICILAMINĂ, s. f. / pénicillamine, s. f. / penicillamine. [*Lat.* ***penicillum*** *= pensulă; gr.* ***ammoniakon*** *= sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia;* ***-ină.***] Produs de degradare a *penicilinei, care este *chelator de metale grele şi în special de cupru. De aceea, este utilă în administrare *per os* în tratamentul *bolii Wilson, însă poate determina *lupus eritematos diseminat.

PENICILINAZĂ, s. f. / pénicillinase, s. f. / penicillinase. [*Lat.* ***penicillum*** *= pensulă;* ***-ină; -ază.***] Enzimă cu proprietatea de catalizator al *hidrolizei *penicilinei în acid peniciloic inactiv şi non-antigenic. P. este obţinută prin fermentaţia bacteriei *Bacillus cereus* şi a fost utilizată pentru tratarea accidentelor alergice la penicilină. Ea este elaborată de numeroşi germeni patogeni, îndeosebi de stafilococi. Rezistenţa unor stafilococi la penicilină este atribuită unei producţii mari de p. a acestora. De aici ideea modificării structurii penicilinei pentru a o face rezistentă la acţiunea p.

PENICILINĂ, s. f. / pénicilline, s. f. / penicillin. [*Lat.* ***penicillum*** *= pensulă;* ***-ină.***] Antibiotic extras din culturile genurilor *Penicillium* şi *Aspergillus*; a fost şi sintetizată. Face parte din grupa *betalactaminelor, fiind activă împotriva unui mare număr de bacterii Gram-pozitive (stafilococ, pneumococ, streptococ) sau Gram-negative (gonococ, meningococ), a treponemelor şi a unor leptospire. Se utilizează *per os*, parenteral sau local. În general este bine tolerată, totuşi uneori provoacă sensibilizări, câteodată foarte grave. Numeroase microorganisme, iniţial sensibile la p., pot dezvolta rezistenţă faţă de aceasta prin sinteza unei *betalactamaze, devenind penicilinorezistente.

PENICILINOTERAPIE, s. f. / pénicillinothérapie, s. f. / penicillinotherapy. [*Lat.* ***penicillum*** *= pensulă;* ***-ină;*** *gr.* ***therapeia*** *= tratament, de la* ***therapeuein*** *= a îngriji.*] *Antibioterapie cu administrare de *penicilină.

PENICILIOZĂ, s. f. / pénicilliose, s. f. / penicilliosis. Micoză provocată de specia de mucegai *Penicillina marneffei.*

PENIL, adj., s. m. / pénien, -ienne, adj., pénil, s. m. / penile. 1) Care se referă la penis. 2) Sin.: muntele lui Venus (v.).

PENIS, s. n. / pénis, s. m. / penis. NA: penis. [*Lat.* ***penis*** *= penis.*] Organ al copulaţiei şi de excreţie urinară la bărbat, p. este alcătuit din rădăcină, corp şi *gland (extremitate). Rădăcina este ataşată solid la porţiunea descendentă a pubisului. Corpul este alcătuit din trei formaţiuni erectile: *corpi cavernoşi (*corpora cavernosa*) la nivelul feţei dorsale, între care se află, la nivelul feţei ventrale, corpul spongios (*corpus spongiosum*) traversat de *uretră. Glandul, de formă conoidă, este acoperit de o membrană mucoasă şi prezintă la extremitatea sa meatul urinar. Baza în relief a glandului este delimitată de corpul p. prin şanţul balanoprepuţial, la nivelul căruia tegumentele formează *prepuţul. Corpul p. este înconjurat de un înveliş fibroelastic, de *dartos şi de tegumente foarte fine. Sin.: falus (def. 1), membru viril.

PENITIS, s. m. / pénitis, s. f. / penitis. [*Lat.* ***penis*** *= penis;* ***-itis.***] Inflamaţie a penisului, cu invazia ţesuturilor erectile.

PENSĂ, s. f. / pince, s. f. / forceps, tongs, pliers. [*Fr.* ***pince.***] Instrument alcătuit din două ramuri articulate, care se apropie una de alta, permiţând prinderea, menţinerea sau manevrarea unui ţesut sau a unui organ, precum şi a unor materiale de pansat. P. sunt de o mare diversitate, în funcţie de utilizare. Se disting două tipuri de p.: *p. cu resort* şi *p. articulate.*

PENTADA DENZELOT / pentade de Denzelot / Denzelot's pentade. Splenomegalie, sufluri cardiace, febră, facies *café-au-lait*, nefrită în focar caracteristice *endocarditei bacteriene subacute.

PENTAGASTRINĂ, s. f. / pentagastrine, s. f. / pentagastrin. Pentapeptid de sinteză format din β-alanină şi tetrapeptidul C-terminal al gastrinei. Administrată parenteral, p. stimulează direct celulele parietale ale regiunii stomacale fundice. P. este folosită pentru explorarea secreţiei gastrice: după administrarea unei doze de 6 μg/kg intramuscular sau în perfuzie intravenoasă, se urmăreşte prin tubaj gastric vârful de secreţie gastrică acidă, care este direct corelat cu masa celulară parietală.

PENTALOGIE FALLOT / pentalogie de Fallot / Fallot's pentalogy. [***Etienne Louis Arthur Fallot,*** *medic francez, 1850-1911.*] Malformaţie cardiacă congenitală în care se asociază comunicarea interauriculară cu anomaliile *tetradei Fallot.

PENTASOMIE, s. f. / pentasomie, s. f. / pentasomy. Maladie foarte rară prin aberaţie cromozomială caracterizată prin prezenţa de trei cromozomi supranumerari la o pereche de cromozomi. Ceea ce înseamnă că, în loc de 46 de cromozomi, cariotipul conţine 49 de cromozomi. Cromozomii supranumerari se găsesc numai la perechea de cromozomi sexuali. Ca urmare, se descrie o *pentasomie X* sau *XXXXX* şi o *pentasomie XY* sau *XXXXY. P. X* se manifestă prin malformaţii ale feţei, ale scheletului (coate, mâini), uneori ale inimii şi un retard psihomotor. V. polisomie, sindrom XXXX.

PENTAXINE, s. f. pl. / pentaxines, s. f. pl. / pentaxins. Familie de proteine care au în comun proprietatea de a forma pentameri, adică sunt alcătuite din cinci subunităţi unite prin legături non-covalente. *Proteina C reactivă şi proteina P din *amiloid fac parte din această familie.

PENTOZĂ, s. f. / pentose, s. m. / pentose. [*Gr.* ***pente*** *= cinci;* ***oză*** *- indică un glucid.*] Orice oză (zahăr simplu) cu cinci atomi de carbon. Cele mai importante: p. conţinute de acizii nucleici, riboza în ARN şi dezoxiriboza în ADN.

PENTOZURIE, s. f. / pentosurie, s. f. / pentosuria. Eliminarea urinară, de regulă anormală, a unei *pentoze.

PEOTILOMANIE, s. f. / péotillomanie, s. f. / peotillomania. [*Gr.* ***peos*** *= penis;* ***tillein*** *= a trage;* ***mania*** *= nebunie.*] Tic care constă în manipularea repetată a penisului, fără masturbaţie.

PEOTOMIE, s. f. / péotomie, s. f. / peotomy. [*Gr. peos = penis; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Incizie chirurgicală a penisului.

PEPSIC, adj. / pepsique, adj. / pepsic, peptic. [*Gr. pepsein = a găti, a digera.*] Sin.: peptic, v. def. 2.

PEPSINĂ, s. f. / pepsine, s. f. / pepsin. [*Gr. pepsein = a găti, a digera; -ină.*] Enzimă proteolitică a sucului gastric cu M_r 35 kDa şi activitate maximală la pH 2. Provine din activarea *pepsinogenului secretat de celulele principale ale mucoasei gastrice. P. este activă în special la nivelul grupărilor aminice ale aminoacizilor aromatici, descompunând proteinele în peptide.

PEPSINOGEN, s. m. / pepsinogène, s. m. / pepsinogen. [*Gr. pepsein = a găti, a digera; ină; gr. gennan = a produce.*] Proenzima *pepsinei. Se disting: *p. I*, secretat de glandele fundice ale stomacului, şi *p. II*, secretat la nivelul *antrului piloric.

PEPTIC, adj. / peptique, adj. / peptic, pepsic. [*Gr. peptos = digerat, copt, de la pepsein = a găti, a digera.*] 1) În relaţie cu stomacul sau/şi cu digestia, cu acţiunea sucurilor gastrice. Ex.: ulcer p. 2) În relaţie cu pepsina. Sin.: pepsic.

PEPTID, s. n. / peptide, s. m. / peptide. [*Gr. peptos = digerat, copt, de la pepsein = a găti, a digera.*] Moleculă formată din mai mulţi aminoacizi reuniţi prin *legături peptidice, tri-, tetra-, penta-, hexa-, hepta-, octa-, nona-, decapeptide etc. *Oligopeptidele* conţin până la 10 acizi α-aminaţi, iar *polipeptidele* sunt alcătuite din 10 până la 100 de aminoacizi. V. peptid-semnal şi diferite peptide biologic-active, în continuare.

PEPTID A / peptide A / A peptide. P. sintetic alcătuit din 21 aminoacizi şi utilizat pentru inhibarea *tirozinkinazelor.

PEPTID B / peptide B / B peptide. P. *opioid clivat din *proenkefalina A la nivelul *suprarenalei.

PEPTID C / peptide C / C peptide. P. cuprins în pro-insulină, aceasta conţinând întreaga moleculă de insulină plus un segment, *p. de conexiune* sau *p. C*, care leagă sfârşitul lanţului A de începutul lanţului B. După clivajul proteolitic, p. C rămâne în granulele de secreţie împreună cu insulina, fiind secretat în sânge concomitent cu aceasta şi la strictă paritate. Nu se cunoaşte dacă el exercită o funcţie biologică. Aplicaţie: dozarea p. C reflectă mai fidel secreţia reală de insulină (aceasta având o semiviaţă de 3-5 min). V. insulină şi tab. const. endocrinol.

PEPTID CEREBRAL NATRIURETIC / peptide cérébrale natriurétique / brain natriuretic peptide. Abrev.: BNP. Peptid descoperit recent în creierul de porc, dar secretat îndeosebi de celulele musculare ale ventriculilor inimii. Se pare că prezintă interes în diagnosticul şi în stabilirea prognosticului insuficienţei cardiace. O concentraţie sanguină sub 100 pg/mL este considerată normală, iar o concentraţie de peste 400 pg/mL ar evoca o insuficienţă cardiacă. Structura şi acţiunea hormonală a p. c. n. sunt asemănătoare cu cele ale *peptidului natriuretic atrial.

PEPTID E / peptide E / E peptide. P. *opioid rezultat din *proenkefalina A în *suprarenală. Exercită un efect asemănător *metenkefalinei, dar mai puternic decât aceasta.

PEPTID INHIBITOR GASTRIC / peptide inhibiteur gastrique / gastric inhibitory peptide. V. GIP.

PEPTID NATRIURETIC ATRIAL / peptide natriurétique atrial / atrial natriuretic peptide. P. n. a. (ANP, abrev. din engl.) la om (alfa-h ANP) conţine 28 aminoacizi. Se formează dintr-un precursor cu 151 aminoacizi, conţinând un p. semnal cu 24 aminoacizi. Acţiuni: natriurează, prin creşterea ratei filtrării glomerulare; acţiune asupra tubilor, diminuând reabsorbţia de Na^+; scăderea presiunii arteriale; scăderea răspunsului muşchiului neted vascular la o serie de substanţe vasoconstrictoare; reducerea acţiunii stimulilor ce cresc producţia de aldosteron; inhibarea secreţiei de vasopresină; inhibarea secreţia de renină. Sin.: factor natriuretic atrial.

PEPTID NATRIURETIC DE TIP C / peptide natriurétique de type C / C type natriuretic peptide. Peptid natriuretic descoperit în creierul de porc şi sintetizat, de asemenea, de endoteliu. Spre deosebire de *peptiul natriuretic atrial şi de *peptidul cerebral natriuretic, acest peptid nu are o acţiune hormonală, ci locală, paracrină. V. paracrinie.

PEPTID SEMNAL / peptide signal / signal peptide. Secvenţă hidrofobă alcătuită din 20-30 de aminoacizi care ajută la inserţia în membrană a proteinelor nou-sintetizate. Este localizat, de obicei, la nivelul NH_2-terminal al proteinei şi este clivat de o *peptidază după inserţia proteinei în membrană. P.-s. permite, de asemenea, recunoaşterea proteinelor care trebuie secretate sau exportate în mediul extracelular sau dirijate la nivelul unui anumit organit celular. Sin.: peptid de semnalizare. V. şi secvenţă semnal.

PEPTID DE SEMNALIZARE / peptide de signalisation / signal peptide. Sin.: peptid semnal (v.).

PEPTID T / peptide T / T peptide. Secvenţă alcătuită din 8 aminoacizi ai glicoproteinei gp120 de la nivelul anvelopei *HIV. Are rol important în fixarea HIV la nivelul ţintei acestuia, antigenul *CD4 al *limfocitului T.

PEPTIDĂ, var. pentru peptid (v.)

PEPTIDAZE, s. f. pl. / peptidases, s. f. pl. / peptidases. [*Gr. peptos = digerat, copt, de la pepsein = a găti, a digera; -ază.*] Clasă de enzime care catalizează hidroliza *legăturilor peptidice de la nivelul peptidelor. V. proteinaze.

PEPTIDE CEREBRALE / peptides cérébraux / cerebral peptides. P. secretate de celulele cerebrale, îndeosebi de hipotalamus. Ex.: *p. c. natriuretic, *somatostatină etc.

PEPTIDE OPIOIDE / peptides opioïdes / opioid peptides. Denumire de ansamblu pentru *endorfine, *dinorfine, *enkefaline şi p. în relaţie cu acestea, a căror acţiune este mediată de *receptorii pentru opioide. În organism sunt sintetizate p. o. endogene de tipuri variate, care exercită efecte asupra percepţiei, afectivităţii şi funcţiilor mentale, secreţiei hormonilor hipotalamici, hipofizari, gonadali şi ai altor glande endocrine, precum şi asupra contracţiei muşchilor netezi. O serie de răspunsuri centrale implică interacţiunea p. o. cu *dopamina şi alţi *neurotransmiţători.

PEPTIDOGLICAN, s. m. / peptidoglycane, s. m. / peptidoglycan. [*Gr. peptos = digerat, copt, de la pepsein = a găti, a digera; glykys = dulce.*] Polimer polizaharid-polipeptid, de mărime indefinită, constituent al peretelui bacterian, format dintr-un schelet de acid N-acetilglucozaminic (NAGA) şi acid N-acetilmuramic (NAMA), pe care sunt grefate catene laterale de tetrapeptide.

PEPTOGEN, adj. / peptogène, adj. / peptogenic. [*Gr. peptos = digerat; gennan = a produce.*] Despre o substanţă a cărei ingestie creşte producţia de *pepsină din sucul gastric.

PEPTONĂ, s. f. / peptone, s. f. / peptone. [*Gr. peptos = digerat, copt, de la pepsein = a găti, a digera.*] Polipeptid cu greutate moleculară mare rezultat din hidroliza enzimatică sau acidă a proteinelor, sub acţiunea pepsinei şi a pancreatinei. P. sunt folosite ca desensibilizante şi au acţiune colagogă.

PER ANUM / per anum / per anum. [*Lat. per = prin; anus = şezut.*] Locuţiune latină semnificând “pe cale anală”.

PER OS / per os / per os. [*Lat. per = prin; os, oris = gură.*] Locuţiune latină semnificând *pe gură*, referitor la administrarea unui medicament. Varianta *per oral* nu este corectă.

PER PRIMAM INTENTIONEM / per primam intentionem / per primam intentionem. [*Lat. per = prin; primus = primul; intentio, -onis = intenţie, de la intendere = a ţinti.*] Sutura unei plăgi imediat după producere, urmată de vindecarea plăgii fără reacţie inflamatorie sau alte reacţii care să complice procesul de vindecare.

PER SECUNDAM INTENTIONEM / per secundam intentionem / per secundam intentionem. [*Lat. per = prin; secundus = al doilea; intentio, -onis = intenţie, de la intendere = a ţinti.*] Sutura unei plăgi după regresia unor fenomene septice şi vindecarea lentă după apariţia unui ţesut de granulaţie şi îndepărtarea acestuia.

PERACEFAL, s. m. / péracéphale, s. m. / peracephalus. [*Gr. peros = mutilat, schiloidit; a - priv.; kephale = cap.*] Fetus acefal sau cu extremitate cefalică rudimentară ori diformă, care prezintă, de asemenea, anomalii de dezvoltare a trunchiului şi membrelor.

PERCEPTIBIL, adj. / perceptible, adj. / perceptible, discernible. [*Lat. perceptibilis, de la percipere = a cuprinde cu simţurile, a percepe.*] Care poate fi perceput prin simţuri.

PERCEPŢIE, s. f. / perception, s. f. / perception. [*Lat. perceptio, -onis, de la percipere = a cuprinde cu simţurile, a percepe.*] Proces psihic de reprezentare a unui fenomen sau a unui obiect pe baza senzaţiilor de la nivelul organelor de simţ. Rezultă că prin p. se efectuează reflectarea personală a unui obiect sau fenomen.

PERCEPŢIE EXTRASENZORIALĂ / perception extrasensorielle / extrasensory perception. Nume impropriu pentru capacitatea de a recepţiona bioinformaţii fără folosirea organelor de simţ obişnuite. P. e. ar explica *telepatia.

PERCUTANAT, adj. / percutané, -e, adj. / percutaneous. [*Lat. per = prin; cutis = piele.*] Care se produce prin traversarea pielii, referitor la absorbţia unei substanţe prin pielea intactă.

PERCUŢIE, s. f. / percussion, s. f. / percussion. [*Lat. percussio, -onis = bătaie, lovire, de la percutere = a lovi, a bate.*] Unul din cei patru timpi ai examenului clinic obiectiv, constând în ascultarea transmiterii (normale sau patologice) prin corp sau prin anumite regiuni ale corpului uman a unui sunet provocat prin şocul unui deget percutor la nivelul pielii pacientului. P. se efectuează prin mici lovituri repetate ale tegumentelor regiunii subiacente: fie direct, cu ajutorul unui deget (*p. imediată*), fie prin intermediul unui deget al celeilalte mâini aplicat pe piele (*p. mediată* sau *digito-digitală*, cea mai curentă). Clasificarea sunetelor de percuţie se face în raport cu intensitatea, tonalitatea şi timbrul lor. Distingerea acestor caracteristici şi a semnificaţiei lor se deprinde prin experienţă clinică. În esenţă, rezonanţa percepută poate fi: 1) Slabă (matitatea normală a unui organ plin, ca ficatul sau inima, permiţând precizarea limitelor, sau matitatea patologică a unui revărsat pulmonar). 2) Sonoră (sonoritatea normală, la percuţia plămânului, sau anormală, determinată de prezenţa unui gaz într-un organ cavitar). V. şi auscultaţie, inspecţie, palpare.

PERETE BACTERIAN / paroi bactérienne / cell wall. Înveliş rigid alcătuit îndeosebi din *peptidoglican, situat extern faţă de membrana citoplasmatică a unei bacterii, căreia îi determină forma şi îi asigură rezistenţa mecanică. V. şi bacterie.

PERETE CELULAR / paroi cellulaire / cell wall. Înveliş extern al *membranei plasmatice, relativ rigid, fixând forma generală a celulei. Prezenţa unui perete celular este un caracter comun plantelor, algelor, micetelor şi procariotelor, dar are o structură diferită în funcţie de natura celulelor. Celulele animale nu au perete.

PERFORAŢIE, s. f. / perforation, s. f. / perforation. [*Lat. perforare = a străpunge, a găuri.*] Orificiu care rezultă ca urmare a unui proces patologic (ex.: ulcer gastric perforat) sau a unei acţiuni accidentale (traumatism) sau chirurgicale. Sin.: terebraţie.

PERFORINE, s. f. pl. / perforines, s. f. pl. / perforins. [*Lat. perforare = a străpunge, a găuri; -ină.*] Proteine formatoare de pori, a căror expresie este reglată prin creşterea Ca^{2+} intracelular şi de *interleukina-2. Tipul uman de p. este alcătuit din 534 reziduuri de aminoacizi şi are M_r de circa 75 kDa, prezentând omologii de structură cu fracţiunea C9 a *complementului. P. sunt stocate în veziculele de secreţie ale limfocitelor T citotoxice şi sunt eliberate după contactul acestora cu *celulele ţintă. Eliberate prin *exocitoză locală, p. produc, prin polmerizarea în celulele ţintă, canale cu diametrul de circa 10 nm, ceea ce conduce la liza celulară. Nu au fost identificaţi inhibitori fiziologici ai efectului citolitic.

PERFUZIE, s. f. / perfusion, s. f. / perfusion. [*Lat. perfusio, -onis = stropire, udare, de la perfundere = a stropi, a inunda (per = prin; fundere = a vărsa).*] Injectare intravenoasă lentă, continuă şi prelungită (ore, zile) a unei cantităţi mari de soluţie sterilă conţinând în general clorură de sodiu şi glucoză, cu sau fără medicamente ori nutrimente (hidrolizate de proteine, acizi aminaţi, lipide). P. poate fi practicată, uneori, şi pe cale subcutanată, cu soluţii *izotone sau în prezenţa *hialuronidazei care favorizează resorbţia.

PERFUZOR, s. n. / perfuseur, s. m. / infusor. Dispozitiv utilizat pentru efectuarea unei *perfuzii.

PERIADENITĂ, s. f. / périadénite, s. f. / periadenitis. [*Gr. peri = în jurul; aden, -os = glandă; -ită.*] Propagarea unui proces inflamator de la nivelul unui ganglion în ţesutul conjunctiv periganglionar.

PERIADENOIDITĂ, s. f. / périadénoïdite, s. f. / periadenoiditis. *Flegmon al *rinofaringelui dezvoltat în punctul de implantare a *vegetaţiilor adenoide.

PERIANAL, adj. / périanal, -ale, -aux, adj. / perianal. [*Gr. peri = în jurul; lat. anus = şezut.*] Care se află în apropierea anusului, la nivelul circumferinţei anale.

PERIANGIOCOLITĂ, s. f. / périangiocholite, s. f. / periangiocholitis. Inflamaţie şi supuraţie la nivelul ţesutului hepatic situat în jurul căilor biliare. P. însoţeşte în general *angiocolita şi se traduce anatomopatologic prin numeroase abcese miliare sau prin abcese areolare ale ficatului.

PERIAPENDICITĂ, s. f. / périappendicite, s. f. / periappendicitis. [*Gr. peri = în jurul; lat. appendix, -icis = adaos, supliment; -ită.*] Proces inflamator sau/şi infecţios localizat în jurul *apendicelui vermicular.

PERIAPEXIAN, adj. / périapexien, -ienne, adj. / periapical. [*Gr. peri = în jurul; lat. apex, -icis = vârf, culme.*] Sin.: periapical (v.).

PERIAPICAL, adj. / périapical, -ale, -aux, adj. / periapical. [*Gr. peri = în jurul; lat. apex, -icis = vârf, culme.*] Care este situat în vecinătatea sau deasupra vârfului unui organ, al unei formaţiuni. Sin.: periapexian.

PERIARTERIAL, adj. / périartériel, -elle, adj. / periarterial. [*Gr. peri = în jurul; lat., gr. arteria = arteră.*] În jurul unei artere.

PERIARTERITĂ, s. f. / périartérite, s. f. / periarteritis. [*Gr. peri = în jurul; lat., gr. arteria = arteră; -ită.*] Proces inflamator localizat în peretele extern arterial şi periarterial. V. în continuare.

PERIARTERITĂ NODOASĂ / périartérite noueuse / periarteritis nodosa, polyarteritis nodosa. 1) *Colagenoză având ca substrat anatomopatologic o angeită necrozantă difuză ce atinge diverse organe (rinichi, muşchi, creier). În formele caracteristice se asociază un infiltrat inflamator al peretelui vascular cu noduli inflamatori periarteriali. S-a observat apariţia bolii după administrarea unor medicamente care au rol de *haptene. Alterarea stării generale este gravă, boala evoluând de obicei spre deces. Sin.: boală Kussmaul, panarterită nodoasă, poliarterită nodoasă. 2) Grup de boli care cuprinde, pe lângă p. a., *angeitele granulomatoase alergice şi o serie de *vascularite necrozante sistemice.

PERIARTERITĂ SEGMENTARĂ SUPERFICIALĂ / périartérite segmentaire superficielle / Horton's disease. Sin.: arterită gigantocelulară (v.).

PERIARTICULAR, adj. / périarticulaire, adj. / periarticular. [*Gr. peri = în jurul; lat. articularis = al articulaţiilor.*] Care este situat în jurul unei articulaţii sau înconjoară o articulaţie.

PERIARTRITĂ, s. f. / périarthrite, s. f. / periarthritis. [*Gr. peri = în jurul; arthron = articulaţie; -ită.*] Termen care desemnează o afecţiune caracterizată prin dureri periarticulare, cu sau fără limitarea mişcărilor. P. rezultă din alterarea ansamblului de ţesuturi fibrotendinoase care înconjoară articulaţia, şi nu de la nivelul articulaţiei. Formele cele mai frecvente sunt două: *p. scapulo-humerală şi *p. şoldului. P. au drept cauză reumatismul extraarticular, asociat uneori cu tulburări neurotrofice.

PERIARTRITĂ SCAPULO-HUMERALĂ / périarthrite scapulohumérale / painful shoulder. Sin.: umăr dureros simplu (v.).

PERIARTRITĂ A ŞOLDULUI / périarthrite de la hanche / hip periarthritis. Durere subtrohanteriană cu iradiere crurală externă, determinată de o *tendinită sau o tendinobursită trohanteriană, cu sau fără calcificări detectabile radiologic.

PERIBRONŞIC, adj. / péribronchique, adj. / peribronchial. [*Gr. peri = în jurul; lat. medievală bronchia, din gr. bronkhos, pl. bronkhia = bronhie.*] Care este situat în jurul unei *bronhii sau al unor bronhii.

PERICARD, s. n. / péricarde, s. m. / pericardium. NA: pericardium. [*Gr. peri = în jurul; kardia = inimă.*] Sac serofibros care înveleşte inima. Se compune din două foiţe: *p. seros* şi *p. fibros*. Seroasa pericardică este alcătuită dintr-o foiţă viscerală şi una parietală, care delimitează *cavitatea pericardică.

PERICARDECTOMIE, s. f. / péricardectomie, s. f. / pericardectomy, pericardiectomy. [*Gr. peri = în jurul; kardia = inimă; ektome = excizie.*] Excizia chirurgicală parţială sau totală a feţelor anterioară, laterală şi inferioară ale sacului pericardic în caz de îngroşare, retracţie sau calcificare a acestuia. P. se practică îndeosebi în *pericardita constrictivă.

PERICARDIC, adj. / péricardique, adj. / pericardial. [*Gr. peri = în jurul; kardia = inimă.*] Care aparţine *pericardului sau se află în raport cu pericardul.

PERICARDIOCENTEZĂ, s. f. / péricardiocentèse, s. f. / pericardiocentesis. [*Gr. peri = în jurul; kardia = inimă; kentesis = înţepătură.*] Puncţie a *pericardului.

PERICARDIOTOMIE, s. f. / péricardiotomie, s. f. / pericardiotomy. Sin.: pericardotomie (v.).

PERICARDITĂ, s. f. / péricardite, s. f. / pericarditis. [*Gr. peri = în jurul; kardia = inimă; -ită.*] Afecţiune inflamatorie, acută sau cronică, a *pericardului, uscată sau cu *epanşament (seros, purulent sau hemoragic). Forme: 1) *P. acută benignă* (v.). 2) *P. adezivă*, când se produce simfiza celor două foiţe seroase prin organizarea exsudatului fibros. 3) *P. chiloasă*, cu lichid bogat în lipide. 4) *P. colesterolică*, asociată cu *mixedem. 5) *P. constrictivă* (v.). 6) *P. hemoragică*, cu lichid hemoragic. 7) *P. purulentă* sau empiemul pericardic (v.). 8) *P. seroasă*, cu lichid clar, gălbui-deschis, cu densitate peste 1,015 şi *reacţie Rivalta pozitivă. 9) *P. serofibrinoasă*, cea mai frecventă, cu lichid gălbui, cu filamente de fibrină.

PERICARDITĂ ACUTĂ BENIGNĂ / pericardite aiguë bénigne / acute idiopathic pericarditis. P. a. primitivă şi izolată. Apare la tineri, este de cauză necunoscută, uneori recidivantă, dar totdeauna cu evoluţie spre vindecare. Sin.: pericardită acută criptogenetică, pericardită epidemică.

PERICARDITĂ ACUTĂ CRIPTOGENETICĂ / péricardite aiguë cryptogenétique / acute idiopathic pericarditis. Sin.: pericardită acută benignă (v.).

PERICARDITĂ CALOASĂ / péricardite calleuse / constrictive pericarditis. Sin. (desuet) pentru pericardită constrictivă (v.).

PERICARDITĂ CONSTRICTIVĂ / péricardite constrictive / constrictive pericarditis. Formă de p. cronică ce se caracterizează prin îngroşarea sacului pericardic (pahipericardită), care se constituie ca o carapace fibroasă, uneori calcificată, progresiv retractilă şi jenând astfel mişcările inimii (*adiastolie). P. c. antrenează prin evoluţie o *insuficienţă cardiacă în care predomină hipertensiunea venoasă (îndeosebi în zona venei cave inferioare), cu *ascită masivă, hepatomegalie (cu pseudociroză pericardică), cianoză, distensia jugularelor şi, tardiv, edem al gambelor. Tulburările nu cedează decât prin *pericardectomie. În trecut, tuberculoza era cauza principală a p. c., iar în prezent, neoplasmele. Sin. desuet: pericardită caloasă.

PERICARDITĂ EPIDEMICĂ / péricardite épidémique / acute idiopathic pericarditis. Sin.: pericardită acută benignă (v.).

PERICARDOPLASTIE, s. f. / péricardoplastie, s. f. / pericardoplasty. [*Gr. peri = în jurul; kardia = inimă; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Intervenţie chirurgicală constând în modelajul *pericardului obţinut, de regulă, printr-o rezecţie parţială a acestuia.

PERICARDOTOMIE, s. f. / péricardotomie, s. f. / pericard(i)otomy. [*Gr. peri = în jurul; kardia = inimă; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Tehnică chirurgicală care constă în *incizia pericardului. V. şi pericardectomie. Sin.: pericardiotomie.

PERICARION, s. m. / péricaryon, s. m. / pericaryon. [*Gr. peri = în jurul; karyon = sâmbure, nucleu.*] Parte a celulei nervoase alcătuită din nucleu, citoplasmă şi membrană plasmatică. Sin.: corp celular.

PERICHISTITĂ, s. f. / périkistite, s. f. / pericystic inflammation. Denumire generică pentru inflamaţia învelişului conjunctiv, în general foarte vascularizat, care înconjoară chisturile. De ex., *p. infecţioasă* determină supuraţia chisturilor hidatice ale ficatului.

PERICISTICITĂ, s. f. / péricysticite, s. f. / pericysticitis. [*Gr. peri = în jurul; kystis = sac, vezică; -ită.*] Inflamaţie a ţesuturilor situate în jurul *canalului cistic.

PERICISTITĂ, s. f. / péricystite, s. f. / pericystitis. [*Gr. peri = în jurul; kystis = sac, vezică; -ită.*] Inflamaţie acută sau cronică a ţesuturilor perivezicale. Sin.: celulită perivezicală.

PERICIT, s. n. / péricyte, s. m. / pericyte. [*Gr. peri = în jurul; kytos = celulă.*] Celulă de natură histiocitară situată în dedublarea *membranei bazale de la nivelul peretelui anumitor capilare sanguine şi mulată strâns pe *endoteliul vascular.

PERICOLANGIOLITĂ, s. f. / péricholangiolite, s. f. / periangiocholitis. [*Gr. peri = în jurul; khole = bilă; angeion = vas.*] Inflamaţie a ţesutului interstiţial din spaţiile porte care înconjoară conductele sau canalele biliare interlobulare.

PERICOLECISTITĂ, s. f. / péricholécystite, s. f. / pericholecystitis. [*Gr. peri = în jurul; khole = bilă; kystis = sac, vezică; -ită.*] Inflamaţie localizată în jurul *colecistului, care poate fi uneori emfizematoasă (*p. gazoasă*).

PERICOLIC, adj. / péricolique, adj. / pericolic. [*Gr. peri = în jurul; kolon = intestin gros.*] Care se află în jurul colonului.

PERICOLITĂ, s. f. / péricolite, s. f. / pericolitis. [*Gr. peri = în jurul; kolon = intestin gros; -ită.*] Inflamaţie a *peritoneului şi a ţesutului celular care înconjoară colonul, în general circumscrisă, plastică sau supurată şi propagată de la o colită segmentară.

PERICONDRITĂ, s. f. / périchondrite, s. f. / perichondritis. [*Gr. peri = în jurul; khondros = cartilaj; -ită.*] Proces inflamator localizat la nivelul unor cartilaje, în ţesutul conjunctiv înconjurător. Ex.: p. peristernală.

PERICONDRIUM. Var. pentru pericondru (v.).

PERICONDROM, s. n. / périchondrome, s. m. / perichondroma. [*Gr. peri = în jur; khondros = cartilaj; -oma, semnificând tumoră.*] V. condrom, def. 1.

PERICONDRU, s. n. / périchondre, périchondrium, s. m. / perichondrium. NA: perichondrium. [*Gr. peri = în jurul; khondros = cartilaj.*] Membrană conjunctivă care constituie un înveliş pentru unele cartilaje denumite pericondrale, cărora le asigură nutriţia şi creşterea prin apoziţie (creştere pericondrală). Celulele conjunctive ale p. se transformă în celule cartilaginoase atâta vreme cât se continuă creşterea periferică a cartilajului. Var.: *pericondrium.*

PERICORONARITĂ, s. f. / péricoronarite, s. f. / pericoronitis. [*Gr. peri = în jurul; lat. coronarius = de făcut coroane, de la corona = coroană; -ită.*] Infecţie a ţesuturilor care înconjoară coroana unui dinte inclus în maxilar, în sacul pericoronar.

PERIDIDIMITĂ, s. f. / périddymite, s. f. / perididymitis. [*Gr. peri = în jur; didumos = geamăn, testicul.*] Inflamaţia *albugineei testiculului.

PERIDUODENITĂ, s. f. / périduodénite, s. f. / periduodenitis. [*Gr. peri = în jurul; lat. duodeni = în număr de 12, abreviere de la duodeni digitorum = de 12 degete (lungimea acestui segment intestinal); -ită.*] *Peritonită cronică localizată în jurul duodenului. Determină *bride şi aderenţe la organele vecine.

PERIDURAL, adj. / péridural, -e, adj. / peridural. [*Gr. peri = în jurul; lat. durus = tare.*] Care este situat în jurul *durei mater, extern faţă de creier.

PERIENCEFALITĂ, s. f. / périencéphalite, s. f. / periencephalitis. Inflamaţia scoarţei cerebrale cenuşii asociată unei *meningite.

PERIFERIC, adj. / péripherique, adj. / peripheral. [*Lat., gr. peripheria = circumferinţă, de la gr. peri = în jurul, pherein = a purta, a transporta.*] Care se află, se produce sau se efectuează la periferie, adică în regiuni ale corpului situate departe de centru. Care aparţine periferiei. Ant.: central. V. şi sindrom periferic.

PERIFERINĂ, s. f. / peripherine, s. f. / peripherin. [*Lat., gr. peripheria = circumferinţă, de la gr. peri = în jurul, pherein = a purta, a transporta; -ină.*] 1) Proteină din *filamentele intermediare de tip III, exprimată împreună cu *neurofilamentele. 2) Glicoproteină fotoreceptoare specifică *retinei. Mutaţia genei p. poate cauza *retinita pigmentară sau distrofia *maculei lutea.*

PERIFLEBITĂ, s. f. / périphlébite, s. f. / periphlebitis. [*Gr. peri = în jurul; phleps, phlebos = venă; -ită.*] Inflamaţie a ţesutului conjunctiv din jurul unei vene, care este asociată frecvent cu inflamaţia tunicii externe a venei. P. este de cele mai multe ori secundară unei *flebite, iar termenul este utilizat deseori în mod impropriu, pentru desemnarea *trombozelor venelor superficiale, îndeosebi ale safenelor sau ale colateralelor acestora. Sin.: paraflebită.

PERIFLEBITĂ RETINIANĂ / périphlébite rétinienne / retinal periphlebitis. Entitate mai mult clinică decât anatomică, ce se caracterizează prin prezenţa unui ţesut alb-sidefiu care învăluie unele vene retiniene sau porţiuni ale acestora. Această modificare se observă îndeosebi în *boala Eales, în unele boli vasculare şi infecţioase, în leucemie şi în scleroza în plăci.

PERIFOCAL, adj. / périfocal, -ale, -aux, adj. / perifocal. [*Gr. peri = în jurul; lat. focus = vatră, cămin.*] Care se situează în jurul unui focar, de regulă infecţios. Ex.: infecţie p.

PERIFOLICULITĂ, s. f. / périfolliculite, s. f. / perifolliculitis. [*Gr. peri = în jurul; lat. folliculus = săculeţ, dim. de la follis = burduf, minge; -ită.*] Reacţie inflamatorie în jurul unui folicul pilos.

PERIFRENITĂ, s. f. / périphrénite, s. f. / periphrenitis. [*Gr. peri = în jurul; phren, phrenos = diafragm; -ită.*] Termen care reuneşte afecţiunile inflamatorii ale diafragmului şi ale structurilor învecinate; poate produce aderenţe. *P. tuberculoasă,* afectarea freniculului, primitivă sau secundară tuberculozei pulmonare.

PERIHEPATITĂ, s. f. / périhépatite, s. f. / perihepatitis. [*Gr. peri = în jurul; hepar, -atos = ficat; -ită.*] Inflamaţie a învelişului fibros al ficatului, în general cu inflamaţia peritoneului care înconjoară organul.

PERIHILAR, adj. / périhilaire, adj. / perihilar. [*Gr. peri = în jurul; lat. hilum = hil, mic punct negru la capătul unui bob.*] Care se află în jurul unui *hil.

PERILIMFANGITĂ, s. f. / périlymphangite, s. f. / perilymphangitis. [*Gr. peri = în jurul; lat. lympha = apă limpede; gr. angeion = vas; -ită.*] Inflamaţie a ţesuturilor situate în jurul vaselor limfatice.

PERILIMFATIC, adj. / périlymphatique, adj. / perilymphatic. [*Gr. peri = în jurul; lat. lympha = apă limpede.*] 1) Care aparţine *perilimfei. 2) Care se află în jurul unui vas limfatic.

PERILIMFĂ, s. f. / périlymphe, s. f. / perilymph. NA: perilympha. [*Gr. peri = în jurul; lat. lympha = apă limpede.*] Fluid care se găseşte în spaţiul dintre labirintul osos şi cel membranos din urechea internă (spaţiu perilimfatic). P. nu comunică cu endolimfa (situată în labirintul membranos), dar comunică cu spaţiile subarahnoidiene (prin apeductele vestibulului şi melcului), compoziţia sa fiind identică cu a *lichidului cefalorahidian.

PERIMASTITĂ, s. f. / périmastite, s. f. / perimastitis. [*Gr. peri = în jurul; mastos = sân, mamelă; -ită.*] Inflamaţie a ţesutului conjunctiv care înconjoară glanda mamară.

PERIMAXILITĂ, s. f. / périmaxillite, s. f. / perimaxillitis. *Periostită a maxilarelor.

PERIMETRIE, s. f. / périmétrie, s. f. / perimetry. [*Gr. peri = în jurul; metron = măsură.*] Procedeu de studiu şi de reprezentare grafică a *câmpului vizual, utilizând *perimetrul. Se disting: 1) *P. cinetică* sau *dinamică* (în care testul luminos sau colorat se deplasează). 2) *P. statică* (în care testul imobil creşte în intensitate până când este perceput, apoi este deplasat). Punctele retiniene cu sensibilitate egală la teste luminoase sau colorate diferit se înscriu în curbe circulare concentrice, numite izoptere. Recent, s-a introdus şi *p. automată,* prin asocierea unui microprocesor la perimetrul clasic, examinarea fiind efectuată cu ajutorul unor programe.

PERIMETRITĂ, s. f. / périmétrite, s. f. / perimetritis. [*Gr. peri = în jurul; metra = uter; -ită.*] Inflamaţia ţesutului conjunctiv din jurul uterului, denumit şi *perimetrium.*

PERIMETRU, s. n. / périmètre, s. m. / perimeter. [*Gr. peri = în jurul; metron = măsură.*] 1) Contur care delimitează o figură plană. 2) Instrument pentru investigarea extensiei *câmpului vizual.

PERIMISIUM, s. n. / périmysium, s. m. / perimysium. [*Gr. peri = în jurul; mus = muşchi.*] Ţesut conjunctiv lax care înconjoară fasciculele de muşchi striaţi, scheletici şi cardiaci. V. şi endomisium.

PERINATAL, adj. / périnatal, -ale, -als, adj. / perinatal. [*Gr. peri = în jurul; lat. natalis = referitor la naştere, de la natus = născut şi nasci = a se naşte.*] Termen folosit cu referire la un interval de timp limitat înainte şi după naştere: din ziua 154 a gestaţiei până în ziua a 7-a după naştere (OMS). V. şi neonatal.

PERINATOLOGIE, s. f. / périnatologie, s. f. / perinatology. [*Gr. peri = în jurul; lat. natus = născut, de la nasci = a se naşte; gr. logos = ştiinţă.*] Studiul maladiilor care pot afecta *fătul în perioada prenatală sau *nou-născutul. Sin.: medicină perinatală.

PERINEFRETIC, adj. / périnéphrétique, adj. / perinephric. [*Gr. peri = în jurul; nephros = rinichi.*] Care este localizat sau produs în jurul rinichiului. Ex.: abces p.

PERINEFRITĂ, s. f. / périnéphrite, s. f. / perinephritis. [*Gr. peri = în jurul; nephros = rinichi; -ită.*] Inflamaţie a ţesuturilor peritoneale care înconjoară rinichiul. Se manifestă prin febră, durere locală şi sensibilitate dureroasă la presiune.

PERINEOCEL, s. n. / périnéocéle, s. f. / perineocele. [_Gr. **perineos** = perineu; **kele** = hernie._] *Hernie la nivelul *perineului, adică, a planşeului pelvin.

PERINEOPLASTIE, s. f. / périnéoplastie, s. f. / perineoplasty. [_Gr. **perineos** = perineu; **plastos** = modelat, de la **plassein** = a forma, a modela._] Chirurgia plastică a *perineului.

PERINEORAFIE, s. f. / périnéorraphie, s. f. / perineorrhaphy. [_Gr. **perineos** = perineu; **rhaphe** = sutură._] Sutura chirurgicală a unei rupturi de perineu; cel mai frecvent, ruptura se produce în timpul naşterii.

PERINEOTOMIE, s. f. / périnéotomie, s. f. / perineotomy. [_Gr. **perineos** = perineu; **tome** = tăiere, secţiune, de la **temnein** = a tăia._] Metodă chirurgicală care constă în incizia perineului. V. şi epiziotomie.

PERINEOVAGINAL, adj. / périnéo-vaginal, -ale, -aux, adj. / perineovaginal. [_Gr. **perineos** = perineu; lat. **vagina** = teacă._] Care aparţine sau comunică cu *perineul şi *vaginul. Ex.: fistulă p.

PERINERV, s. m. / périnèvre, s. m. / perineurium. [_Gr. **peri** = în jurul; lat. **nervus** = nerv._] Ansamblu alcătuit din mai multe straturi de celule aplatizate (foarte asemănătoare cu celulele Schwann), înconjurând mai mulţi axoni (un fascicul) la nivelul unui nerv periferic. Sin.: _perineurium._ V. şi teacă Schwann.

PERINEU, s. n. / périnée, s. m. / perineum. NA: perineum. [_Gr. **perineos** = perineu._] Regiune situată între organele genitale şi anus, alcătuită din părţi moi (piele, muşchi, aponevroze) localizate deasupra diafragmului pelvin şi dispuse în trei planuri musculoaponevrotice. P. este delimitat anterior de *simfiza pubiană, posterior de *coccis şi lateral de ramurile ischio-pubiene ale *coxalului. Se deosebesc _p. anterior_ sau _urogenital_ şi _p. posterior_ sau _anal._ P. urogenital este traversat de *uretră şi *vagin la femeie şi de uretră la bărbat. Sin.: planşeu pelvin.

PERINEURAL, adj. / périneural, -ale, -aux, adj. / perineurial. [_Gr. **peri** = în jurul; **neuron** = nerv._] Care este situat în jurul unui nerv. Ex.: fibrom p.

PERINEURIUM, s. n. / périnèvre, s. m. / perineurium. [_Gr. **peri** = în jurul; **neuron** = nerv._] Sin.: perinerv (v.).

PERINEVRITĂ, s. f. / périnévrite, s. f. / perineuritis. [_Gr. **peri** = în jurul; **neuron** = nerv; **-ită**._] Inflamaţia *perinervului.

PERINUCLEAR, adj. / périnucléaire, adj. / perinuclear. [_Gr. **peri** = în jurul; lat. **nucleus** = sâmbure, nucleu._] Care este situat sau produs în jurul unui nucleu.

PERIOADĂ, s. f. / période, s. f. / period. [_Lat. **periodus**, gr. **periodos** = circuit, de la gr. **peri** = în jurul, **hodos** = cale, drum._] 1) Fiecare şir al elementelor din sistemul periodic al lui Mendeleev. 2) Timpul scurs între două repetări ale aceluiaşi fenomen. Tipuri de p.: a) _p. de dilataţie_, p. întâia a naşterii; b) _p. de expulzie_, p. a doua a naşterii; c) _p. de incubaţie_, între momentul infectant şi primele semne de boală; d) _p. izoelectrică_, în care nu apare nici un fel de deflexiune pe traseul electrocardiografic; e) _p. de înjumătăţire_, sin.: timp de înjumătăţire (v.); f) _p. de refacere_, de revenire la normal a unui organism după un efort; g) _p. biologică_ (v. timp).

PERIOADĂ REFRACTARĂ / période réfractaire / refractory phase. V. refractar def. 1.

PERIOADĂ DE RUT / période de rut / rutting season, mating season. Sin.: *estru, la femelele de mamifere.

PERIOADE LUCIANI-WENCKEBACH / périodes de Luciani-Wenckebach / Wenckebach's phenomenon. [_**Luigi Luciani**, fiziolog şi patolog italian, profesor (succesiv) la Parma, Sienna, Florenta şi Roma, 1842-1919; **Karel Frederik Wenckebach**, medic olandez, profesor de medicină internă la Gröningen, Strasbourg şi Viena, 1864-1940._] Varietate de bloc atrioventricular de gradul II, caracterizată prin alungirea progresivă a intervalului PR până în momentul în care unda P nu mai este urmată de complexul ventricular. Traduce o prelungire treptată a perioadei refractare a fasciculului His. V. şi bloc atrioventricular.

PERIODIC, adj. / périodique, adj. / periodic. [_Lat. **periodus**, gr. **periodos** = circuit, de la gr. **peri** = în jurul, **hodos** = cale, drum._] Care se produce la intervale regulate de timp. Ex.: boală p.

PERIODONT, s. n. / périodonte, s. m. / periodontium. [_Gr. **peri** = în jurul; **odous, odontos** = dinte._] Ansamblul ligamentelor şi a ţesutului conjunctiv care menţine dintele în alveola sa osoasă. Sin.: desmodont, ligament alveolodentar. V. şi parodonţiu.

PERIODONTAL, adj. / périodontal, -ale, -aux, adj. / periodontal. [_Gr. **peri** = în jurul; **odous, odontos** = dinte._] 1) Care se produce în jurul dintelui sau aparţine acestei zone. 2) Care aparţine *periodontului.

PERIONIXIS, s. n. / périonyxis, s. m. / perionychia, paronychia. [_Gr. **peri** = în jurul; **onyx, onykhos** = unghie._] Inflamaţia ţesuturilor care înconjoară unghia, cel mai frecvent de natură bacteriană sau micotică.

PERIORIFICIAL, adj. / périorificiel, -elle, adj. / periorificial. [_Gr. **peri** = în jurul; lat. **orificium**, de la **os, oris** = gură, **facere** = a face._] Care este situat în jurul unui orificiu.

PERIOST, s. n. / périoste, s. m. / periosteum. NA: periosteum. [_Gr. **peri** = în jurul; **osteon** = os._] Membrană fibroasă albicioasă sau alb-sidefie ce înconjoară osul în regiunea diafizo-epifizară (exceptând suprafeţele articulare). P. are rol în nutriţia, creşterea şi eventual separarea osoasă.

PERIOSTITĂ, s. f. / périostite, s. f. / periosteitis. [_Gr. **peri** = în jurul; **osteon** = os; **-ită**._] Denumire generică pentru inflamaţiile acute sau cronice ale periostului. P. evoluează frecvent cu osteită, etiologia sa implicând fie un traumatism, fie o infecţie de vecinătate sau generală. În funcţie de localizare şi de elementele caracteristice se deosebesc: p. alveolodentară, p. albuminoasă, p. exantematică a maxilarului, p. externă reumatismală, p. flegmonoasă, p. necrozantă. V. şi osteoperiostită.

PERIOSTOZĂ, s. f. / périostose, s. f. / periostosis. [_Gr. **peri** = în jurul; **osteon** = os; **-oză**._] Îngroşare difuză a periostului; este, de fapt, o periostită aseptică osifiantă, prin transformarea osoasă a ţesutului conjunctiv subperiostal.

PERIPAHIMENINGITĂ PURULENTĂ ACUTĂ / péripachyméningite purulente aiguë / acute purulent peripachymeningitis. Inflamaţie supurativă acută a feţei externe a *durei-mater spinală şi a ţesutului conjunctiv care separă coloana vertebrală. Ca urmare a procesului supurativ dura-mater este decolată pe o întindere mai mare sau mai mică. P. p. a. succede aproape totdeauna unei leziuni localizate a rahisului.

PERIPANCREATITĂ, s. f. / péripancréatite, s. f. / peripancreatitis. [_Gr. **peri** = în jurul; **pankreas, -atos** = pancreas, de la **pan** = tot, **kreas, -atos** = carne; **-ită**._] Inflamaţie a ţesuturilor, inclusiv a peritoneului, care înconjoară pancreasul.

PERIPARTUM, adj. / péripartum, adj. / peripartum. [_Gr. **peri** = în jurul; lat. **partus** = naştere, de la **parere** = a naşte._] Referitor la perioada care cuprinde ultima lună de sarcină şi primele luni ce urmează naşterii.

PERIPOLEZĂ, s. f. / péripolèse, s. f. / peripolesis. [_Gr. **peri** = în jurul; **poleomaiein** = a umbla._] Fenomen de contact celular interesând în mod particular *limfocitele, atunci când se cuplează cu *macrofagele sau cu *celulele ţintă. Se presupune că p. permite transmiterea informaţiei de la o celulă la alta. V. şi emperipoleză.

PERIPROCTITĂ SEPTICĂ DIFUZĂ / périproctite septique diffuse / gangrenous periproctitis. Inflamaţie difuză perirectală, de regulă secundară unei plăgi anale sau rectale. Afectează îndeosebi diabeticii şi alcoolicii cronici. Sin.: flegmon difuz perianorectal.

PERIPROSTATITĂ, s. .f. / périprostatite, s. f. / periprostatitis. Inflamaţie a ţesutului celular care înconjoară prostata. Este cel mai adesea consecinţa unei *prostatite. Mai rar, este succesivă inflamaţiei unui organ învecinat (vezică, rect, vezicule seminale).

PERIRECTITĂ, s. f. / périrectite, s. f. / periproctitis. Inflamaţie a ţesutului celular din jurul *rectului. V. şi periproctită septică difuză.

PERISCIZURITĂ, s. f. / périscissurite, s. f. / periscissurite. [*Gr. peri = în jurul; lat. scissura = crăpătură, fisură, de la scindere = a scinda, a împărţi în două; -ită.*] Inflamaţie a parenchimului pulmonar la nivelul unei scizuri.

PERISIGMOIDITĂ, s. f. / périsigmoïdite, s. f. / perisigmoiditis. [*Gr. peri = în jurul; sigma = a 18-a literă a alfabetului grec; eidos = formă; -ită.*] Ansamblu al manifestărilor inflamatorii locoregionale difuze provocate de *ansa sigmoidă infectată sau perforată.

PERISINOVITĂ, s. f. / périsynovite, s. f. / perisynovitis. [*Gr. peri = în jurul; lat. medievală synovia, probabil de la gr. syn = împreună, lat. ovum = ou; -ită.*] Inflamaţia ţesutului conjunctiv care înconjoară o sinovială.

PERISISTOLĂ, s. f. / périsystole, s. f. / perisystole. [*Gr. peri = în jurul; systole = contracţie.*] Interval de timp între sfârşitul diastolei şi începutul sistolei.

PERISPLENITĂ, s. f. / périsplénite, s. f. / perisplenitis. *Peritonită localizată la partea din peritoneu care înconjoară splina.

PERISTALTIC, adj. / péristaltique, adj. / peristaltic. [*Gr. peristaltikos = care are proprietatea de a se contracta, de la peristellein = a comprima (peri = în jurul; stalsis = comprimare, contracţie).*] Despre contracţiile din cadrul *peristaltismului.

PERISTALTISM, s. n. / péristaltisme, s. m. / peristalsis. [*Gr. peristaltikos = care are proprietatea de a se contracta, de la peristellein = a comprima (peri = în jurul; stalsis = comprimare, contractie); -ism.*] Termen folosit pentru a denumi rezultatul activităţii contractile a fibrelor musculare din peretele tubului digestiv, îndeosebi al intestinului subţire. P. constă în contracţii inelare, sub forma unor unde sucesive din partea superioară spre cea inferioară a stomacului sau a intestinului. Prin p. se asigură propulsia conţinutului tubului digestiv.

PERISTAZĂ, s. f. / péristase, s. f. / peristasis. [*Gr. peri = în jurul; stasis = oprire, de la isthanai = a plasa, a face să ţină.*] Ansamblul factorilor exteriori (non-genetici) susceptibili să modifice aspectul unui individ. V. şi fenotipie.

PERITELIOM, s. n. / périthéliome, s. m. / perithelioma, hemangiopericytoma. [*Gr. peri = în jurul; (epi = pe) thele = mamelon, ridicătură; -oma.*] În accepţiune strictă, neoplasm generat de *pericitele vasculare. În sens larg, termenul desemnează deseori neoplasme remaniate prin necroză, care persistă sub formă de manşoane celulare în jurul axelor vasculare.

PERITELIU, s. n. / périthélium, s. m. / perithelium. [*Gr. peri = în jurul; (epi = pe) thele = mamelon, ridicătură.*] Strat celular discontinuu alcătuit din *pericite, înconjurând anumite capilare sanguine.

PERITENDINITĂ, s. f. / péritendinite, s. f. / peritendinitis. [*Gr. peri = în jurul; lat. medievală tendo, -inis, probabil din gr. tenon, -ontos = tendon; -ită.*] Denumire generală pentru orice afecţiune inflamatorie localizată la nivelul tecii conjunctive a unui tendon. Uneori termenul este considerat sin. cu *tenosinovită, deoarece procesul inflamator se poate extinde la tendon.

PERITIFLITĂ, s. f. / pérityphlite, s. f. / perityphlitis. [*Gr. peri = în jurul; typhlon = cec.*] Inflamaţia peritoneului ce înconjoară *cecul.

PERITOMIE, s. f. / péritomie, s. f. / peritomy. [*Gr. peri = în jurul; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] 1) Incizie chirurgicală a conjunctivei şi a ţesutului subconjunctival în jurul întregii circumferinţe a corneei, executată de obicei în vederea enucleării şi procedeului de detaşare a retinei. 2) Circumcizie (v.).

PERITONEOGRAFIE, s. f. / péritonéographie, s. f. / peritoneography. [*Lat. medicală peritonaeum, din gr. peritonaion = care se întinde în jurul, de la peri = în jurul, teinein = a se întinde; gr. graphein = a scrie.*] Tehnică radiografică ce con-stă în vizualizarea indirectă, radiologică, a structurilor anotomice intraabdominale după injectarea unei substanţe de contrast direct în cavitatea peritoneală.

PERITONEOPLASTIE, s. f. / péritoneoplastie, s. f. / peritoneoplasty. [*Lat. medicală peritonaeum, din gr. peritonaion = care se întinde în jurul, de la peri = în jurul, teinein = a se întinde; gr. plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Sin.: peritonizare (v.).

PERITONEOSCOPIE, s. f. / péritonéoscopie, s. f. / peritoneoscopy. [*V. etimologia termenului peritoneu; gr. skopia = examinare, de la skopein = a vedea, a examina.*] Sin.: celioscopie (v.).

PERITONEU, s. n. / péritoine, s. m. / peritoneum. NA: peritoneum. [*Lat. medicală peritonaeum, din gr. peritonaion = care se întinde în jurul, de la peri = în jurul, teinein = a se întinde.*] Membrană seroasă anexată organelor abdominale şi pelvine, constituită dintr-o foiţă parietală (*p. parietal*), care tapisează pereţii interni ai abdomenului, şi o foiţă viscerală (*p. visceral*), care acoperă în totalitate sau parţial cea mai mare parte din organele cavităţilor abdominopelvine. Aceste organe sunt legate la perete şi între ele prin repliuri peritoneale, care formează teci pentru *pediculii lor vasculonervoşi şi care, după caz, poartă numele de *mezou, *epiploon sau *ligament. Cele două foiţe ale p. delimitează *cavitatea peritoneală virtuală, divizată în două etaje, supra- şi submezocolic de *mezocolonul transvers şi prelungită posterior stomacului de un *diverticul.

PERITONEU PARIETAL / péritoine pariétal / parietal peritoneum. NA: peritoneum parietale. V. peritoneu.

PERITONEU VISCERAL / péritoine viscéral / visceral peritoneum. NA: peritoneum viscerale. V. peritoneu.

PERITONISM, s. n. / péritonisme, s. m. / peritonism. [*Lat. medicală peritonaeum, din gr. peritonaion = care se întinde în jurul, de la peri = în jurul, teinein = a se întinde; -ism.*] Termen folosit pentru a reuni un complex simptomatic (dureri, meteorism, contractură abdominală) care imită manifestările unei *peritonite acute, dar fără să existe substratul anatomopatologic al acesteia.

PERITONITĂ, s. f. / péritonite, s. f. / peritonitis. [*Lat. medicală peritonaeum, din gr. peritonaion = care se întinde în jurul, de la peri = în jurul, teinein = a se întinde; -ită.*] Inflamaţie a *peritoneului. Poate fi acută sau cronică, localizată (în jurul unui viscer) sau generalizată. Se descriu: p. aparent primitive, p. prin perforaţie, p. tributare colecţiilor purulente, p. prin ocluzie şi infarct mezenteric, p. traumatice, p. canceroase, p. tuberculoase. Forme clasice: 1) *P. adezivă*, p. plastică în care se formează aderenţe între suprafeţele seroase. 2) *P. astenică*, după perforaţia intestinală din febra tifoidă. 3) *P. bacilară*, de natură tuberculoasă, localizată sau generalizată. 4) *P. biliară*, prin perforarea veziculei biliare, Sin.: coleperitoneu (v.). 5) *P. chimică*, din cauza unei iritaţii de origine chimică.

6) *P. circumscrisă*, limitată la o porţiune a peritoneului. 7) *P. deformans*, cronică, cu producerea unei scurtări a mezenterului şi afectarea dispunerii anselor intestinale. 8) *P. diafragmatică* afectează suprafaţa peritoneală a diafragmului. 9) *P. difuză*, generalizată, cu proces diseminat în întreaga cavitate peritoneală. 10) *P. fecaloidă*, consecutiv unei perforaţii a intestinului. 11) *P. fibrocazeoasă*, formă de *p. bacilară cu degenerare fibroasă şi cazeoasă. 12) *P. fistulizată*, în care puroiul din cavitatea abdominală se scurge la exterior printr-o *fistulă creată sau rămasă după un act operator. 13) *P. hemoragică*, cu efuziune hemoragică. 14) *P. închistată*, proces septic limitat. 15) *P. limfogenă*, prin propagarea pe cale limfatică a microbilor, în caz de *pleurită, *pericardită sau *mediastinită. 16) *P. prin perforaţie*, prin plagă perforată sau consecinţa perforării patologice a unui organ cavitar. 17) *P. postoperatorie*, după laparotomie. 18) *P. primitivă*, termen impropriu pentru p. fără o cauză aparentă. 19) *P. puerperală*, complicaţie rară a unei infecţii *puerperale, localizate cel mai frecvent la uter. 20) *P. purulentă*, cu formare de puroi. 21) *P. seroasă*, cu exsudat seros abundent. 22) *P. silenţioasă*, asimptomatică. 23) *P. traumatică*, acută simplă, determinată de un traumatism. 24) *P. tuberculoasă*, sin.: peritonită bacilară (v.). 25) *P. uremică*, toxică, aseptică, în insuficienţa renală, urmare a factorilor toxici din sânge.

PERITONIZARE, s. f. / péritonisation, s. f. / peritonization. [*Lat. medicală **peritonaeum**, din gr. **peritonaion** = care se întinde în jurul, de la **peri** = în jurul, **teinein** = a se întinde.*] Procedeu de restabilire, la sfârşitul unei intervenţii chirurgicale abdominale sau pelvine, a continuităţii seroasei peritoneale prin sutura foiţei viscerale sau parietale. Prin p. sunt acoperite zonele din organe în care s-a intervenit operator, prevenindu-se astfel formarea unor aderenţe sau bride, cu risc de *ocluzie intestinală. Sin.: peritoneoplastie.

PERIUNGHIAL. Var. pentru periungveal (v.).

PERIUNGVEAL, adj. / périunguéal, -ale, -aux, adj. / periungal. [*Gr. **peri** = în jurul; lat. **unguis** = unghie.*] În jurul unghiei. Var.: periunghial.

PERIURETERITĂ, s. f. / périurétérite, s. f. / periureteritis. [*Gr. **peri** = în jurul; **oureter** = ureter; **-ită**.*] Inflamaţie a ţesutului celular periureteral, cel mai frecvent consecutivă unei leziuni de la nivelul canalului ureteral.

PERIURETRITĂ, s. f. / périurétrite, s. f. / periurethritis. [*Gr. **peri** = în jurul; **ourethra** = uretră; **-ită**.*] Leziuni inflamatorii periuretrale în relaţie cu retracţia acesteia şi o infecţie a canalului uretral. P. pot fi difuze şi gangrenoase sau circumscrise.

PERIVASCULAR, adj. / périvasculaire, adj. / perivascular. [*Gr. **peri** = în jurul; lat. **vasculum** = vas mic, dim. de la vas, **vassis** = vas.*] Care înconjoară un vas sau mai multe vase, sau este situat în jurul acestora.

PERIVISCERITĂ, s. f. / périviscérite, s. f. / perivisceritis. [*Gr. **peri** = în jurul; lat. **viscus**, pl. **viscera** = măruntaie, organe interne; **-ită**.*] Inflamaţie cronică a seroaselor, cu tendinţă fibroadezivă, înconjurând unul sau mai multe organe ori segmente ale unui organ.

PERLE ELSCHNIG / perles d'Elschnig / Elschnig's pearls. [*Ital. **perla**, din lat. **perna** = pulpă, specie de moluscă; **Anton Elschnig**, oftalmolog german, 1863-1939.*] Mase mici chistice exuberante care ocupă aria pupilară după extracţia incompletă a *cristalinului. P. E. reprezintă o proliferare a epiteliului cristalinian. V. şi pete Elschnig.

PERLECAN, s. m. / perlécan, s. m. / perlecan. Proteoglican preponderent în membrana bazală, care are în structura sa două lanţuri terminale heparan sulfat, ataşate terminal, şi o M_r de peste 600 kDa. P. are rol în asamblarea membranei bazaie şi modulează, de asemenea, activitatea unor proteaze.

PERLEŞ, s. n. / perlèche, s. f. / perleche. [*Fr. **perlécher**, variantă dialectică de la **pourlécher** = a linge totul în jurul.*] 1) Clasic, infecţie streptococică a comisurilor buzelor, caracterizată prin mici fisuri, în general umede, pline de serozitate. 2) Prin extensie, orice afectare de natură inflamatorie a comisurilor labiale de origine mecanică (anomalie a *danturii), micozică (**Candida albicans*), alergică sau nutriţională.

PERLINGUAL, adj. / perlingual, -ale, -aux, adj. / perlingual. [*Lat. **per** = prin; **lingua** = limbă.*] Care traversează limba. Cu referire, îndeosebi, la modul de administrare a unor medicamente care pătrund în organism datorită permeabilităţii mucoasei sublinguale.

PERMANGANAT DE POTASIU / permanganate de potassium / potassium permanganate. $KMnO_4$, antiseptic oxidant de uz extern, utilizat sub formă de soluţie diluată, îndeosebi în tratamentul *eczemelor şi al micozelor cutanate. Diluat insuficient este caustic.

PERMEABIL, adj. / perméable, adj. / permeable. [*Lat. **permeabilis** = prin care se poate trece, de la **permeare** = a pătrunde prin.*] Despre o structură de tip membranar sau despre pereţii vasculari care prezintă o *permeabilitate selectivă pentru diferite substanţe (particule, molecule).

PERMEABILITATE, s. f. / perméabilité, s. f. / permeability. [*Lat. **permeabilis** = prin care se poate trece, de la **permeare** = a pătrunde prin.*] Însuşire fundamentală a membranelor vii şi nevii. 1) O membrană artificială poate fi: a) permeabilă, lăsând să treacă atât solventul, cât şi moleculele dizolvate, în funcţie de talia lor; b) semipermeabilă, în acest caz macromoleculele sunt reţinute, dar şi ionii, trecând numai moleculele de solvent. Membranele semipermeabile generează astfel un proces de *osmoză. 2) Membranele vii, adică biomembranele, prezintă o *p. selectivă* datorită proceselor (variate şi complexe) care asigură transportul de substanţă: a) transport molecular sau microtransport, care poate fi pasiv sau activ; b) macrotransport (v. transport, pinocitoză, fagocitoză, transcitoză). Este important de observat că, de fapt, ceea ce se denumeşte p. reprezintă o sumă de procese mai mult sau mai puţin sincrone, esenţiale pentru organism, cuprinse în însăşi definiţia vieţii. De aceea, s-a conturat clar o fiziopatologie a p., consecinţă a modificărilor p. selective membranare. V. transport transmembranar.

PERMEABILIZARE, s. f. / perméabilisation, s. f. / permeabilisation. [*Lat. **permeabilis** = prin care se poate trece, de la **permeare** = a pătrunde prin.*] 1) Creşterea artificială a *permeabilităţii membranei plasmatice. Se obţine prin utilizarea unor compuşi chimici analogi structurali ai *fosfolipidelor membranare, a unor enzime, a unor solvenţi ca etanolul sau prin metode mecanice şi electrice (*electroporaţie). Membranele plasmatice sunt permeabilizate în scopul facilitării pătrunderii în celule a unor compuşi care în mod normal nu traversează bariera membranară, îndeosebi o serie de *anticorpi şi *gene. 2) Redarea permeabilităţii unui vas sau a unui conduct.

PERMEAŢIE, s. f. / perméation, s. f. / permeation. [*Lat. **permeatus**, participiul trecut al verbului **permeare** = a trece prin, a străbate.*] Proces prin care un fenomen se propagă printr-un mediu, care poate fi o substanţă, un ţesut sau un organ, aşa cum se întâmplă în cazul extinderii proceselor morbide. V. şi noduli de permeaţie.

PERMEAZĂ, s. f. / perméase, s. f. / permease. [*Lat. **permeare** = a pătrunde prin; **-ază**.*] Termen general care desemnează orice *proteină membranară implicată într-un proces de transport activ.

PERMICŢIONAL, adj. / permictionnel, -elle, adj. / during micturition. [*Lat. **per** = prin; **minctum**, de la **mingere** = a urina.*] Care se produce în timpul emisiei de urină.

PERNICIOS, adj. / pernicieux, -euse, adj. / pernicious. [*Lat.* ***perniciosus*** *= primejdios, vătămător, de la* ***pernicies*** *= primejdie, distrugere.*] Cf. etimologiei, despre o boală cu evoluţie fatală, despre un proces inevitabil distructiv. Termenul a fost adoptat în medicină îndeosebi cu referire la *boala Biermer sau *anemia p.* El nu este sin. cu *malign.

PEROCEFAL, s. m. / pérocéphale, s. m. / perocephalus. [*Gr.* ***peros*** *= mutilat, schilodit;* ***kephale*** *= cap.*] Fetus care prezintă malformaţii ale extremităţii cefalice.

PEROMELIE, s. m. / péromélie, s. f. / peromelia, peromely. [*Gr.* ***peros*** *= mutilat, schilodit;* ***melos*** *= extremitate, membru.*] Malformaţie congenitală severă care poate determina absenţa completă a mâinii sau a piciorului. Apare secundar unui defect de vascularizaţie, cel mai frecvent la nivelul degetelor (perodactilie), sau se poate asocia unei sindactilii distale (perosindactilie).

PERONEU, s. n. / péroné, s. m. / fibula. [*Gr.* ***perone*** *= cui folosit pentru fixare.*] Sin.: fibula (v. tab. anat. - oase).

PERONIER, adj. / péronier, -ière, adj. / peroneal. [*Gr.* ***perone*** *= cui folosit pentru fixare.*] Care vine în raport cu peroneul.

PEROPERATOR, adj. / peropératoire, adj. / peroperative. [*Lat.* ***per*** *= prin;* ***operatorius*** *= care operează, de la* ***operari*** *= a opera şi* ***opus, operis*** *= muncă, lucrare.*] Care se produce în timpul unei intervenţii chirurgicale.

PEROXID, s. m. / peroxyde, s. m. / peroxide. [*Lat.* ***per*** *= prefix intensiv (care desemnează combinaţia în care un element are cea mai mare valoare a valenţei sale); gr.* ***oxys*** *= acru, oxigen.*] Compus chimic care se află într-o stare de oxidare mai crescută decât oxidul corespondent. Ex.: p. de hidrogen este apa oxigenată, H_2O_2, care este mai oxidată decât apa obişnuită, H_2O.

PEROXID DE HIDROGEN / peroxyde d'hydrogène / hydrogen peroxide. Sin.: apă oxigenată (v.). V. şi radical liber.

PEROXIDARE LIPIDICĂ / peroxydation lipidique / lipid peroxidation. Oxidare non-enzimatică a *acizilor graşi nesaturaţi în hidroperoxizi (R-O-O-H). Aceste oxidări se produc cu oxidanţi puternici ca *apa oxigenată (peroxid de hidrogen), anionii superoxid sau radicalii hidroxil HO·.

PEROXIDAZĂ, s. f. / peroxydase, s. f. / peroxidase. [*Lat.* ***per*** *= prefix intensiv (care desemnează combinaţia în care un element are cea mai mare valoare a valenţei sale); gr.* ***oxys*** *= acru, oxigen; -ază.*] Enzimă care catalizează oxidarea unui substrat utilizând peroxizii (îndeosebi apa oxigenată, care este un peroxid de hidrogen) ca acceptori de electroni. V. şi mieloperoxidază.

PEROXIDAZĂ LEUCOCITARĂ / peroxydase leucocytaire / leukocyte peroxidase. Sin.: mieloperoxidază (v.).

PEROXIZOM, s. m. / peroxysome, s. m. / peroxysome, microbody. [*Lat.* ***per*** *= prefix intensiv (care desemnează combinaţia în care un element are cea mai mare valoare a valenţei sale); gr.* ***oxys*** *= acru, oxigen;* ***soma, -atos*** *= corp.*] Organit celular similar morfologic cu *lizozomii (înconjurat de o membrană unică), prezent în majoritatea celulelor eucariote, dar abundent la nivelul ficatului şi rinichiului la animalele superioare.

PERSEVERAŢIE, s. f. / persévération, s. f. / perseveration. [*Lat.* ***perseveratio, -onis*** *= perseverare, de la* ***perseverare*** *= a stărui, a persevera (****per*** *= prin;* ***severus*** *= serios, grav, sobru.*] Repetiţia persistentă a aceluiaşi răspuns verbal sau motor la diferiţi stimuli. *P. clonică*, situaţie în care o mişcare este repetată. *P. tonică*, o condiţie caracterizată prin menţinerea unei anumite poziţii. V. şi catalepsie.

PERSONALITATE, s. f. / personnalité, s. f. / personality. [*Lat.* ***personalis*** *= personal, de la* ***persona*** *= persoană.*] Ansamblul dinamic, funcţional, unitar, sintetic şi individual al tuturor proceselor psihice care, prin sinteza lor, reunesc trăsăturile particulare ale fiecărui individ. Ceea ce caracterizează o persoană în unitatea sa şi îi conferă calitatea de a fi unică. P. este rezultanta dinamică a însuşirilor psihice ale individului şi integrează celelalte funcţii psihice de sinteză: *conştiinţa, *temperamentul, *caracterul şi *intelectul. Astfel, fundamentele p. se definesc prin unitate şi identitate, vitalitate, priză de conştiinţă cu reprezentarea mentală a activităţilor fiziologice şi psihice, ca şi prin raporturile cu mediul ambiant şi reglarea comportamentului.

PERSONALITATE ANANCASTICĂ / personnalité anancastique / anankastic personality disorder. Sin.: personalitate obsesiv-compulsivă (v.).

PERSONALITATE ANTISOCIALĂ / personnalité antisociale / antisocial personality disorder. P. caracterizată printr-un comportament antisocial, adeseori criminal, dispreţ total faţă de normele sociale şi faţă de ceilalţi, care se manifestă din copilărie sau din adolescenţă şi continuă la vârsta adultă. Actele antisociale hetero- şi autoagresivitatea, ca şi comportamentele periculoase apar ca o consecinţă a impulsivităţii şi a unor reacţii colerice de moment, precum şi din cauza scăderii instinctului de conservare, fără elaborare mentală şi prevederea consecinţelor. Instabilitatea comportamentală se poate manifesta prin abandonarea familiei şi a locului de muncă, părăsirea domiciliului şi schimbarea frecventă a rezidenţei, răceală afectivă, imaturitate şi reacţii disforice. Evoluţia existenţială a p. a. este marcată de acte de delincvenţă sancţionate prin lege, stări depresive majore cu tentative sau echivalenţe suicidare, supradozări de droguri, accidente, comportament sexual riscant, infecţii cu HIV, conjugopatii ce duc la destrămarea familiei, vagabondaj şi cerşetorie. Sin.: personalitate dissocială.

PERSONALITATE BORDERLINE / personnalité limite / borderline personality disorder. P. caracterizată prin instabilitatea relaţiilor interpersonale, a propriei imagini despre sine, a afectelor, prin impulsivitate crescută şi sensibilitate faţă de circumstanţele exterioare. Teama intensă de abandon, de rejecţie şi neîncrederea în sine determină reacţii de furie, chiar şi atunci când persoana se află în situaţii justificate de separare limitate în timp sau în situaţia unor schimbări motivate clar. Aceste reacţii sunt impulsive şi extreme, disproporţionate, ajungând până la automutilări şi tentative sau echivalenţe suicidare. Inconsistenţa atitudinală apare atât în relaţiile interpersonale, cât şi faţă de propria persoană, care se plasează alternativ pe o poziţie mai slabă sau mai puternică faţă de ceilalţi. Viaţa afectivă este marcată de sentimente de vid interior, dar şi de o reactivitate crescută a dispoziţiei, care poate deveni disforică şi necontrolată. P. b. este observată frecvent în alte *tulburări de personalitate, ca: *p. antisocială, *p. histrionică, *p. narcisistă sau *p. schizotipală.

PERSONALITATE DEPENDENTĂ / personnalité dépendante / dependent personality disorder. Tip de p. manifestată prin tendinţă sistematică de pasivitate în luarea deciziilor, solicitare excesivă de asigurări şi avizări, teamă de a nu fi abandonat, atitudine de supunere pasivă şi dificultăţi în depăşirea exigenţelor cotidiene. Dependenţa se manifestă faţă de o persoană mai în vârstă, faţă de părinţi sau faţă de partener şi este consecinţa lipsei de încredere în sine, în propria judecată, chiar dacă aparent ar putea fi interpretată ca o lipsă de motivaţie şi ca o scădere a energiei şi voinţei.

PERSONALITATE DISSOCIALĂ / personnalité antisociale / dyssocial personality disorder. Sin.: personalitate antisocială (v.).

PERSONALITATE EVITANTĂ / personnalité évitante / avoidant personality disorder. P. caracterizată prin sentimente de inferioritate, tensiune şi teamă, insecuritate, inhibiţie socială şi hipersensibilitate la evaluări negative din partea celorlalţi. Exagerarea unor pericole sau riscuri determină o reticenţă în relaţiile umane şi tendinţa de evitare a unor activităţi. Conduita de evitare, care decurge din nevoia de siguranţă, poate genera anumite comportamente compensatorii, ca sfidarea unor situaţii riscante şi înfruntarea unor situaţii redutabile sau, mai ales, o minimă asigurare de scădere a *angoasei.

PERSONALITATE HISTRIONICĂ / personnalité histrionique / histrionic personality disorder. Structura acestei p. este dominată de o labilitate emoţională excesivă şi un comportament direcţionat spre a atrage atenţia prin atitudini dramatice şi teatralism. Expresia emoţională este rapid schimbătoare, până la dependenţă şi aviditate afectivă, sugestibilitate, intoleranţă la frustraţii, dar cu un substrat afectiv sărac, egocentrism, lipsă de consideraţie pentru alţii, evidentă nevoie de excitaţie şi dorinţă permanentă de a fi în centrul atenţiei. Uneori sunt evidente tendinţele de supralicitare a atracţiei fizice şi de seducţie sexuală. Sin.: personalitate isterică.

PERSONALITATE ISTERICĂ / personnalité hystérique / hysterical personality disorder. Sin.: personalitate histrionică (v.).

PERSONALITATE MULTIPLĂ / personnalité multiple / multiple personality disorder. *Tulburare disociativă caracterizată prin existenţa la acelaşi individ a două sau a mai multor personalităţi diferite, fiecare dominând la un moment dat comportamentul subiectului. După unii autori, p. m. ar putea fi cuprinsă în cadrul *nevrozei isterice.

PERSONALITATE NARCISISTĂ / personnalité narcissique / narcissistic personality disorder. Comportamentul acestui tip de p. este marcat de aroganţă, superioritate, snobism, grandoare, nevoie excesivă de admiraţie, supraestimarea calităţilor şi a realizărilor, lipsa empatiei faţă de problemele sau sentimentele celorlalţi. Se constată preocupări fanteziste referitoare la mari succese, putere, strălucire în societate, frumuseţe admirată de toată lumea şi iubiri ideale. Supraestimarea propriei persoane este însă foarte fragilă, astfel încât subiectul acordă mult timp analizei modului în care a acţionat sau va acţiona, iar nevoia de atenţie şi admiraţie devine aproape continuă.

PERSONALITATE OBSESIV-COMPULSIVĂ / personnalité obsessionnelle-compulsive / obsessive-compulsive personality disorder. Acest tip de p. se caracterizează printr-un sentiment de îndoială, preocupare faţă de ordine şi detalii, perfecţionism, verificări, scrupulozitate, prudenţă, încăpăţânare şi rigiditate excesivă. Conştiinciozitatea, scrupulozitatea şi inflexibilitatea se extind de la activităţile cotidiene până la valorile etico-morale. Această tulburare de p. poate fi însoţită de gânduri sau impulsii repetitive, fără a atinge însă severitatea unei *tulburări obsesivo-compulsive. Sin.: personalitate anancastică.

PERSONALITATE PARANOIDĂ / personnalité paranoïaque / paranoid personality disorder. P. caracterizată prin suspiciune, sensibilitate excesivă la insulte, pe care refuză să le ierte, ostilitate şi tendinţă la conflictualitate datorită interpretărilor eronate. Atitudinea bănuitoare şi lipsa de încredere coexistă cu tendinţa de supraevaluare şi cu referiri exagerate la propria persoană.

PERSONALITATE PSIHOPATICĂ / personalité psychopathique / psychopathic personality. Sin.: dezechilibru psihopatic (v.).

PERSONALITATE SCHIZOIDĂ / personnalité schizoïde / schizoid personality disorder. P. manifestată prin tendinţă la izolare şi dezinteres relativ faţă de lumea exterioară. Contactele sociale şi afective sunt restrânse în favoarea unor activităţi solitare, determinate de o viaţă imaginară destul de intensă, dar bizară, cu înclinaţii spre ezoterism, idealism doctrinar şi preocupări filosofice, ştiinţifice şi teologice, intricate cu un anumit grad de pierdere a contactului cu realitatea. În spatele unei timidităţi reci şi indiferente se află o hipersensibilitate marcată de *ambivalenţă. Sin.: schizoidie, schizotimie.

PERSONALITATE SCHIZOTIPALĂ / personnalité schizotypique / schizotypal personality disorder. Tip de p. în care există un deficit al *pattern*-ului social şi interpersonal marcat de scăderea capacităţii relaţionale, distorsiuni perceptive şi cognitive, bizarerii şi excentricităţi comportamentale. La acestea se adaugă idei de referinţă, convingeri ciudate cu influenţe magice sau paranormale, frazări neobişnuite idiosincretice, vagi, digresive, fără a se ajunge totuşi la incoerenţă, anxietate socială.

PERSONALITĂŢI PATOLOGICE / personnalités pathologiques / personality disorders. Sin.: tulburări de personalitate (v.).

PERSORBŢIE, s. f. / persorbtion, s. f. / persorption. Trecerea particulelor alimentare fine şi solide (de ex., granulele de amidon) care pot ajunge până la 150 m, între celulele epiteliului intestinal.

PERSPIRAŢIE, s. f. / perspiration, s. f. / perspiration. [*Lat. perspirare = a sufla continuu (per = prin; spirare = a sufla).*] Exhalarea unor vapori de apă sau a unor gaze printr-o membrană. Termenul este utilizat în medicină cu sensul de *p. cutanată*, desemnând atât schimburile gazoase care au loc prin piele (eliminare de vapori de apă, de acid carbonic, absorbţie de oxigen) continuu, imperceptibil (*p. insensibilă*), cât şi transpiraţia (*p. sensibilă*). P. este importantă îndeosebi la unele animale (ex.: broaşte). V. sudaţie, transpiraţie.

PERVERS, adj., s. m. sau f. / pervers, adj., s. m. ou f. / perverse. [*Lat. perversus, de la pervertere = a răsturna şi vertere = a întoarce.*] V. pervertit.

PERVERSITATE, s. f. / perversité, s. f. / perversity. [*Lat. perversitas, -atis = extravaganţă, de la pervertere = a răsturna şi vertere = a întoarce.*] Trăsătură psihică a unui individ manifestată prin plăcerea de a face rău în mod intenţionat.

PERVERSIUNE, s. f. / perversion, s. f. / perversion. [*Lat. perversio, -onis = falsificare, răturnare, de la pervertere = a răsturna şi vertere = a întoarce.*] 1) În general, alterare morbidă constituţională a personalităţii în plan emoţional, intelectual sau voliţional. V. şi perversitate, pervertit. 2) Termenul se utilizează frecvent pentru devierile comportamentului sexual. V. parafilie.

PERVERTIT, adj., s. m. sau f. / perverti, -e, adj., s. m. ou f. / pervert. [*Lat. perversus, de la pervertere = a răsturna şi vertere = a întoarce.*] (Un individ) care devine amoral şi asocial sub influenţa nefastă a mediului înconjurător, în timp ce *perversul* este constituţional anormal (dar, în general, responsabil de faptele sale), fără intervenţia cauzelor exterioare.

PESAR, s. n. / pessaire, s. m. / pessary. [*Lat. pessarium, din lat. pessum, gr. pessos = jeton în formă de gland.*] Dispozitiv cu forme şi din materiale diferite care se introduce în vagin în scop contraceptiv (prin obstrucţie) sau de susţinere a uterului, atunci când mijloacele sale de susţinere fiziologice devin ineficiente. V. şi diafragm (def. 4).

PESTĂ, s. f. / peste, s. f. / plague, pest. [*Lat. pestis = molimă, epidemie.*] Infecţie bacteriană severă, acută sau cronică, al cărei agent etiologic este *Yersinia pestis*. P. este iniţial o afecţiune infecţioasă a rozătoarelor, transmiţându-se la om fie prin înţepătura paraziţilor animalelor infectate (prin pureci), prin contact direct sau ingestie de organisme animale infectate. Este o boală foarte contagioasă, cu caracter fie endemic, fie epidemic (în unele regiuni din Africa şi Asia). Clinic se manifestă prin febră înaltă, toxemie, prostraţie, erupţie peteşială, limfadenopatie, hemoragii la nivelul mucoaselor, uneori pneumonie. La om se descriu patru forme: *p. bubonică*, manifestată prin tumefacţii ganglionare dureroase, supurative (buboni pestoşi), complicate în stadiul terminal cu septicemie; *p. sep-*

ticemică sau *neagră* (cu evoluţie foarte gravă şi prognostic letal); *p. pneumonică* sau *pulmonară* (prin inhalare de germeni, de ex. în contagiunea interumană); *p. ambulantă* (formă minoră a p., cu manifestări discrete, doar cu febră şi limfadenopatie şi evoluţie favorabilă). Sin.: ciumă.

PESTICID, s. n. / pesticide, s. m. / pesticide. [*Lat. pestis = flagel, epidemie; caedere = a omorî.*] 1) Termen generic folosit pentru compuşii chimici cu acţiune toxică, de distrugere a insectelor, fungilor, rozătoarelor (considerate dăunători). Sunt incluse în această categorie *fungicidele, *insecticidele, rodenticidele etc. 2) Substanţă chimică toxică întrebuinţată în agricultură în lupta împotriva dăunătorilor.

PESTILENŢIAL, adj. / pestilentiel, -elle, adj. / pestilential. [*Lat. pestilentia = epidemie, insalubritate a aerului, de la pestis = molimă, epidemie.*] 1) Care se referă la *pestă şi, prin extensie, care are caracter de gravitate în relaţie cu o boală foarte gravă (ex.: holeră, variolă, febră galbenă, tifos exantematic). 2) Termen folosit uneori cu referire la o substanţă cu un caracter odorizant intens şi neplăcut.

PET-CT / PET-CT / PET-CT. [*Sigle din engl. Positron Emission Tomography şi Computed Tomography.*] V. TEP-TC.

PETE BITOT / taches de Bitot / Bitot's spots or patches. [*Pierre A. Bitot, medic francez, Bordeaux, 1822-1888.*] P. de formă triunghiulară, cu latura de 4-5 mm, produse la nivelul conjunctivei prin keratinizare; apar precoce în *xeroftalmie, traducând o carenţă de *vitamina A.

PETE BRUSHFIELD / taches de Brushfield / speckled irides. [*Thomas Brushfield, medic englez, Londra, 1858-1937.*] Zone circulare depigmentate la nivelul circumferinţei externe a irisului, în *sindromul Down (trisomia 21). Sin.: semn Brushfield.

PETE ELSCHNIG / taches d'Elschnig / Elschnig's spots. [*Anton Elschnig, oftalmolog german, 1863-1939.*] P. mici, rotunde, de 3-4 ori mai mari în diametru decât artera centrală a retinei. Reprezintă infarcte coroidiene, rare în prezent, întâlnite în *retinopatia din preeclampsie, când tensiunea arterială creşte brusc, acut. De asemenea, p. E. se observă în *hipertensiunea arterială malignă la examenul *fundului de ochi. Sunt mai bine vizualizate la angiografia cu fluoresceină. V. şi perle Elschnig.

PETE FORDYCE / grains de Fordyce / Fordyce spots, Fordyce disease. [*John A. Fordyce, dermatolog american, profesor la New York, 1858-1925.*] Papule gălbui, de dimensiuni mici, izolate sau grupate la nivelul buzelor sau al mucoasei jugale de la nivelul vestibulului, la adult, ca urmare a existenţei non-patologice a unor glande seroase heterotopice. Sin.: boală Fordyce.

PETE HORDER / taches de Horder / Horder's spots. Erupţie maculoasă asemănătoare celei din *febra tifoidă, la nivelul abdomenului, în *psitacoză.

PETE ROTH / taches de Roth / Roth's spots. [*Moritz Both, anatomopatolog elveţian, profesor la Basel, 1839-1914.*] P. rotunde, albe, afluente spre centrul unei hemoragii situată la periferia *papilei optice. P. R. însoţesc boli infecţioase severe determinate de stafilococ, streptococ sau meningococ (endocardite, pielonefrite, colecistite infecţioase).

PETEŞIAL, adj. / pétéchial, -ale, -aux, adj. / petechial. [*V. etimologia termenului peteşie.*] Care se însoţeşte de *peteşii.

PETEŞIE, s. f. / pétéchie, s. f. / petechia. [*It. petecchia = peteşie, din lat. sec. XV: pestichiae, de la pestis = molimă, ciumă, fiindcă aceasta se însoţea frecvent de peteşii - după Littré.*] Elemente cutanate reprezentate de macule roşii-violacee, cu dimensiuni variabile, care apar ca urmare a unor hemoragii cutanate prin fragilitate capilară crescută. P. apar în special în *purpură.

PETIT MAL / petit mal / petit mal, minor epilepsy. [*Fr. petit = mic; mal = rău, boală.*] Termen vechi, francez, care se menţine inclusiv în engl. Prin *p. m.* sunt denumite formele minore de *epilepsie generalizată, care electroencefalografic se caracterizează prin vârfuri de unde bilaterale, sincrone şi simetrice. Se disting trei forme de *p. m.*: 1) *absenţa* (v.); 2) *p. m. akinetic*, v. epilepsie akinetică; 3) *p. m. mioclonic*, în care criza se manifestă îndeosebi la trezirea din somn, cu salve de secuse musculare bilaterale la nivelul gâtului şi membrelor, urmate de pierderea tonusului.

PETROMASTOIDIAN, adj. / pétro-mastoïdien, adj. / petromastoid. [*Lat. petra = piatră; gr. mastos = sân, mamelă; eidos = formă.*] Care aparţine *stâncii şi *mastoidei sau se află în raporturi anatomice cu acestea.

PETROZITĂ, s. f. / pétrosite, s. f. / petrositis. [*Lat. petrosus = pietros, de la petra = piatră; -ită.*] Osteită profundă, de obicei supurativă, a grupului de celule osoase situate la vârful *stâncii temporalului, aproape întotdeauna consecutivă unei *otite medii. Clinic se manifestă prin *sindromul Gradenigo-Launois. Sin.: apexită.

PEXIE, s. f. / pexie, s. f. / pexia. [*Gr. pexis = fixare.*] 1) Fixarea în ţesuturi a unor microorganisme (bacterii) sau a unor *coloizi. 2) Utilizat ca sufix, acest cuvânt intră în compunerea a două grupe de termeni: a) termeni care desemnează intervenţii chirurgicale destinate să remedieze mobilitatea normală a unui organ sau *ptoza acestuia (de ex., *nefropexie*, *enteropexie*); b) termeni care denumesc fixarea unor elemente anormale la nivelul unor celule sau ţesuturi din organism (de ex., *bacteriopexie*, *coloidopexie*).

PEYOTL / peyotl / peyotl. [*Limba nahuatl din Mexic - peyotl.*] Cactus mexican din care se extrage *mescalina, halucinogen din familia fenilcolaminelor.

pH / pH / pH. [*Acronim pentru potenţial de hidrogen.*] Parametru fizicochimic care exprimă aciditatea unei soluţii în funcţie de concentraţia sa în ioni de hidrogen (H^+). Reprezintă abrevierea cuvintelor potenţial (în ioni) de hidrogen şi este logaritmul cu semn schimbat al concentraţiei în ioni de H^+: pH = -log [H^+]. O soluţie neutră are pH = 7, una acidă un pH inferior acestei cifre, iar una bazică un pH mai mare decât 7. În mod normal, pH-ul sângelui arterial este 7,4 şi a celui venos 7,34. V. şi tab. const.: proprietăţi fizico-chimice ale unor fluide din organism.

pH_i / pH_i / pH_i. [*pH = prescurtare de la potenţial de hidrogen; i = izoelectric.*] pH-ul izoelectric, la care o substanţă cu caracter amfoter prezintă un echilibru de disociere acid-bază. La pH_i încetează orice mişcare a particulelor încărcate electric, aflate în câmp electric. Sin.: punct izoelectric.

PHLEBOTOMUS / Phlebotomus / Phlebotomus. [*Gr. phleps, phlebos = venă; tomos = tăiat, secţionat, de la temnein = a tăia.*] Sin.: flebotom (v.).

PHLEGMATIA ALBA DOLENS / phlegmatia alba dolens / phlegmatia alba dolens. [*În lat., edem alb dureros.*] Formă subacută de *flebită care se manifestă printr-un edem alb particular, extins la un membru sau la un segment de membru, a cărui venă principală este trombozată şi care se însoţeşte cu dureri şi cu impotenţă funcţională a membrului respectiv. P. a. d. afectează în general gambele şi poate apare după naşteri, intervenţii chirurgicale, la bolnavii cardiaci imobilizaţi la pat, consecutiv unor boli infecţioase şi frecvent în caşexii.

PHLEGMATIA COERULEA DOLENS / phlegmatia coerulea dolens / phlegmatia coerulea dolens. [*În lat., edem bleu dureros.*] Tip de *flebită complicată cu spasm arterial, cu debut brutal, durere intensă, edem însoţit de cianoză şi răcire a tegumentelor, precum şi o alterare a stării generale, cu colaps şi evoluţie adesea gravă spre gangrenă sau chiar exitus.

PHTHIRIUS / Phthirius / Phthirius. [*Gr. phtheir = păduche.*] Gen de păduchi paraziţi care se hrănesc cu sânge uman. *P.*

pubis se localizează la nivelul părului pubian, dar uneori şi în alte regiuni acoperite cu păr (sprâncene, axile). V. şi *Pediculus*.

PIA MATER / pie-mère / pia, pia-mater. [*Lat. medievală* ***pia mater*** *= mamă iubitoare.*] Membrană intens vascularizată, constituită din fibre reticulare, elastice şi colagene, foarte aderentă de capsula glială a creierului (*p. m. craniană*, NA: *pia mater encephali*) şi a măduvei spinării (*p. m. rahidiană*, NA: *pia mater spinalis*). Împreună cu *arahnoida formează *leptomeningele.

PIAN, s. n. / pian, s. m. / yaws, pian. [*Cuvânt din limba tupi-guarani din Brazilia.*] Boală contagioasă, epidemică, al cărei agent etiologic este un parazit, *Treponema pertenue*, foarte asemănătoare agentului etiologic al sifilisului, transmis prin contact interuman. P. se caracterizează prin leziuni tegumentare cu aspect de tumoră cu suprafaţa granuloasă, care se ulcerează în evoluţie (leziunea elementară se numeşte tot *pian*). Această primă fază este urmată de o perioadă secundară, caracterizată prin erupţie de *piavide* (leziuni maculo-papuloase) şi de *pianoame* (leziuni vegetante cu soluţie de continuitate) şi, la distanţă de câţiva ani, de o perioadă terţiară, caracterizată prin leziuni tegumentare (keratodermie palmo-plantară), articulare sau osoase. Leziunile menţionate pot provoca mutilări la nivelul pielii, vaselor sau/şi articulaţiilor. P. apare în regiunile tropicale şi nu este o boală venerică.

PIC, s. n. / pic, s. m. / peak. [*Fr.-provensală veche* ***pic*** *= vârf, pisc, culme; engl.* ***peak*** *= acelaşi sens.*] Maximum de intensitate atins de un fenomen, de un proces. Chiar dacă nu este cuprins în dicţionarele generale, în limba română termenul este utilizat frecvent îndeosebi cu referire la înregistrările grafice. Uneori, în scris, este utilizată var. din engleză, peak.

PICA / pica / pica. [*Lat.* ***pica*** *= coţofană (aluzie la voracitatea păsării).*] Pervertire a apetitului constând în ingestia fără discernământ de substanţe nenutritive sau nocive, ca iarbă, pietre, materiale plastice, obiecte de îmbrăcăminte. P. se manifestă, de obicei, în prima copilărie, dar poate apărea şi la handicapaţii mental sau la pacienţii psihotici. În unele cazuri poate fi consecinţa unor deficienţe minerale, îndeosebi a unei carenţe de fier. Var.: picacism. Sin.: alotriofagie.

PICACISM. Var. pentru pica (v.).

PICIOR, s. n. / pied, s. m. / foot. NA: pes, pedis. [*Lat.* ***petiolus*** *= piciorus.*] Porţiunea distală a membrului inferior la primate; serveşte la staţiunea bipedă şi la mers.

PICIOR DE ATLET / pied d'athlète / athletic foot. *Dermatofiţie interdigitoplantară foarte frecventă, care interesează mai ales ultimele două spaţii interdigitale, acestea prezentând un aspect alb-sidefiu şi, uneori, fisuri la nivelul pliului interdigital.

PICIOR ECHIN / pied bot equin / talipes equinus. Poziţie vicioasă permanentă a p., în extensie forţată şi cu sprijin pe extremitatea sa anterioară, rezultând o conformaţie asemănătoare geometric cu copita de cal. V. şi picior strâmb.

PICIOR EGIPTEAN / pied égyptien / egiptean foot. Picior al cărui prim deget (haluce) este cel mai lung, iar celelalte patru degete descresc cu regularitate.

PICIOR ÎN EVANTAI / pied en éventail / broad foot. Picior larg etalat prin înfundarea *boltei plantare şi depărtarea capetelor metatarsienelor.

PICIOR GREC / pied grec / Greek foot. P. caracterizat prin faptul că al doilea deget este mai lung decât primul.

PICIOR MORTON / métatarsalgie de Morton / Morton's foot. [***Dudley J. Morton***, *medic american, 1884-1960.*] Sin.: boală Morton (v.).

PICIOR PLAT / pied plat / plat foot. Deformare osoasă care constă în dispariţia concavităţii plantare fiziologice, cu devierea călcâiului în valgus, hipotonia plantei, care se sprijină pe sol cu aproape toată suprafaţa sa. Poate fi dobândit, dar frecvent este congenital (p. p. valgus static). Sin.: platipodie.

PICIOR SCOBIT / pied creux / pes cavus. Accentuarea concavităţii plantare, cu boltă dorsală.

PICIOR STRÂMB / pied bot / clubfoot. Poziţie vicioasă congenitală, permanentă, a p. în raport cu gamba, care împiedică sprijinul normal al acestuia pe sol. Există mai multe varietăţi. V. în continuare.

PICIOR TALUS / pied bot talus / talipes calcaneus. Varietate de *p. strâmb caracterizată prin flexia dorsală a piciorului, acesta fiind plasat pe faţa anterioară (*p. t. direct*) sau pe cea antero-externă a tibiei (*p. t. valgus*), sprijinul realizându-se pe calcaneu.

PICIOR VALGUS / pied bot valgus / talipes valgus. Varietate de *p. strâmb în care planta este orientată către exterior, sprijinul realizându-se pe marginea internă a piciorului.

PICIOR VARUS / pied bot varus / talipes varus. Varietate de *p. strâmb în care planta este orientată spre interior, piciorul sprijinindu-se pe marginea sa externă.

PICNIC, adj. / pycnique, adj. / pycnic. [*Gr.* ***pyknos*** *= gros, îndesat.*] Despre un subiect care este caracterizat morfologic prin predominarea dimensiunilor orizontale ale corpului: talie mică-mijlocie (corp „îndesat"), torace larg, globular, membre scurte şi groase. Sin.: picnoid. V. şi longilin.

PICNODISOSTOZĂ, s. f. / pycnodysostose, s. f. / pycnodysostosis. [*Gr.* ***pyknos*** *= gros, îndesat;* ***dys*** *= greu, dificil;* ***osteon*** *= os; -oză.*] Formă rară de *osteocondrodisplazie cu transmitere autozomal recesivă. Se caracterizează prin insuficienţă staturală micromelică (v. micromelie), cu persistenţa fontanelei mari până la vârsta adultă, hipoplazia maxilarului inferior, iar radiologic se constată *osteoscleroză difuză a scheletului.

PICNOID, adj. / pycnoïde, adj. / pycnoid. [*Gr.* ***pyknos*** *= gros, îndesat;* ***eidos*** *= formă.*] Sin.: picnic (v.).

PICNOMETRU, s. n. / pycnomètre, s. m. / pycnometer. [*Gr.* ***pyknos*** *= gros, îndesat;* ***metron*** *= măsură.*] Dispozitiv (vas, flacon din sticlă) utilizat pentru determinarea densităţii corpurilor lichide şi solide. Se face raportul maselor a două volume egale (de cercetat şi apă distilată) şi se obţine astfel *densitatea relativă.

PICNOZĂ, s. f. / pycnose, s. f. / pycnosis. [*Gr.* ***pyknosis*** *= condensare, comprimare.*] Unul dintre cele trei moduri de alterare a nucleului, în care acesta devine omogen, bazofil, uniform colorat ca urmare a condensării *cromatinei, prin degenerescenţă celulară. V. şi carioliză, cariorexis.

PICORNAVIRIDAE / Picornaviridae / Picornaviridae. [*Ital.* ***piccolo*** *= foarte mic; engl.* ***RNA*** *= ribonucleic acid (acid ribonucleic); lat.* ***virus*** *= venin, otravă.*] Familie de virusuri ARN, cu talie mică (18-30 nm) şi o capsidă cu simetrie cubică, cu 32 capsomere. Cuprinde genurile: *Enterovirus*, *Rhinovirus*, *Aphtovirus*, *Cardiovirus*.

PIEBALDISM, s. n. / piébaldisme, s. n. / piebaldism. Formă de *albinism localizat, cu depigmentare a pielii de obicei limitată la o parte a frunţii şi la o meşă de păr.

PIELE, s. f. / peau, s. f. / skin. NA: cutis. [*Lat.* ***pellis*** *= piele.*] Structură anatomică membranoasă şi elastică care acoperă suprafaţa corpului. Prezintă două straturi superficiale (*epiderm şi derm) şi un strat profund (*hipoderm). La nivelul p. se găsesc fanere, glande sebacee şi sudoripare, ca şi corpusculi tactili. Sin.: tegument.

PIELECTAZIE, s. f. / pyélectasie, s. f. / pyelectasis, pyelectasia. [*Gr.* ***pyelos*** *= bazin;* ***ektasis*** *= dilataţie.*] Dilataţia *bazinetului renal.

PIELECTOMIE, s. f. / pyélectomie, s. f. / pyelectomy. [*Gr.* ***pyelos*** *= bazin;* ***ektome*** *= excizie.*] Rezecţia chirurgicală a unei porţiuni din *bazinetul renal.

PIELIC, adj. / pyélique, adj. / pyelic. [*Gr. pyelos = bazin.*] Care se referă la *bazinetul renal.

PIELITĂ, s. f. / pyélite, s. f. / pyelitis. [*Gr. pyelos = bazin; -ită.*] Termen folosit pentru a defini inflamaţiile şi/sau infecţiile localizate la un segment al aparatului renal (bazinet şi calice). Infecţia se propagă de obicei ascendent, astfel încât p. se asociază frecvent fie cu cistită (*pielocistită*), fie cu nefrită (*pielonefrită*).

PIELOCISTITĂ, s. f. / pyélocystite, s. f. / pyelocistitis. Asocierea *pielitei cu *cistita.

PIELOGRAFIE, s. f. / pyélographie, s. f. / pyelography. [*Gr. pyelos = bazin; graphein = a scrie.*] Metodă radiografică care constă în vizualizarea bazinetului şi a cavităţilor renale cu ajutorul unei substanţe de contrast opacă la raze X. Această substanţă ajunge la nivelul segmentelor de vizualizat fie prin sistemul circulator (prin injectarea intravenoasă - *p. intravenoasă*), fie direct, prin căile urinare (*p. retrogradă*). V. şi ureteropielografie, urografie.

PIELOGRAFIE GAZOASĂ / pyélographie gazeuse / air pyelography. Sin.: pneumopielografie (v.).

PIELOGRAMĂ, s. f. / pyélogramme, s. m. / pyelogram. Radiogramă obţinută prin *pielografie.

PIELOLITOTOMIE, s. f. / pyélolithotomie, s. f. / pyelolithotomy. [*Gr. pyelos = bazin; lithos = piatră; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Incizia bazinetului pentru extragerea unuia sau mai multor *calculi.

PIELONEFRITĂ, s. f. / pyélonéphrite, s. f. / pyelonephritis. [*Gr. pyelos = bazin; nephros = rinichi; -ită.*] Nefropatie interstiţială supurată, de etiologie bacteriană, acută sau cronică, uni- sau bilaterală, interesând bazinetul şi parenchimul renal, mai frecventă la femei, copii şi bătrâni şi asociată de obicei cu leziuni bazinetale. Clinic: proces polimorf, alcătuit din asocierea inegală a unui sindrom urinar, hipertensiv, de insuficienţă renală, mai rar edeme şi tulburări generale variate.

PIELONEFRITĂ EMFIZEMATOASĂ / pyélonephrite emphysémateuse / emphysematous pyelonephritis. Varietate gravă de *pielonefrită observată cel mai adesea la bolnavii de diabet. La radiografie sau la computertomografie se constată prezenţa de aer (gaz) de origine bacteriană (*Escherichia coli*) în parenchimul renal, spaţiul perirenal sau chiar spaţiul subperitoneal.

PIELONEFROTOMIE, s. f. / pyélonéphrotomie, s. f. / pyelonephrotomy. [*Gr. pyelos = bazin; nephros = rinichi; tome = tăiere, secţiune.*] *Pielotomie asociată cu una sau mai multe *nefrotomii limitate.

PIELONEFROZĂ, s. f. / pyélonéphrose, s. f. / pyelonephrosis. [*Gr. pyelos = bazin; nephros = rinichi; -oză.*] Termen general pentru orice afecţiune a bazinetului şi rinichiului, îndeosebi de natură neinflamatorie.

PIELOPLASTIE, s. f. / pyéloplastie, s. f. / pyeloplasty. Operaţie plastică la nivelul pelvisului renal, îndeosebi la nivelul joncţiunii uretero-pelvice.

PIELOSCOPIE, s. f. / pyéloscopie, s. f. / pyeloscopy. Observarea prin radioscopie a bazinetului umplut cu lichid opac la radiaţiile X. P. permite studiul motricităţii pielo-ureterale.

PIELOSTOMIE, s. f. / pyélostomie, s. f. / pyelostomy. [*Gr. pyelos = bazin; stoma, -atos = gură.*] Stabilirea unei fistule chirurgicale la nivelul *bazinetului renal, în scopul drenării către exterior, prin intermediul unei sonde, a urinei din bazinet.

PIELOTOMIE, s. f. / pyélotomie, s. f. / pyelotomy. [*Gr. pyelos = bazin; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Incizia bazinetului renal. Sin.: pelvitomie (def. 2).

PIELOURETERAL, adj. / pyélo-urétéral, -ale, -aux, adj. / pyelo-ureteral. [*Gr. pyelos = bazin; oureter = ureter.*] Care se referă la bazinet şi ureter, care aparţine acestora.

PIEZESTEZIE, s. f. / piézesthésie, s. f. / piez(a)esthesia. [*Gr. piezein = a presa, a comprima; aisthesis = senzaţie, sensibilitate.*] Sensibilitate la presiune.

PIEZOELECTRICITATE, s. f. / piézoélectricité, s. f. / piezoelectricity. [*Gr. piezein = a presa, a comprima; elektron = chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare.*] Denumire pentru proprietăţile electrice ale unor corpuri în relaţie cu deformările mecanice, fie prin efect direct (polarizarea electrică a masei unui corp sau crearea de sarcini electrice la suprafaţa corpului când acesta este supus unor forţe mecanice), fie prin efect invers (deformarea corpului când acesta este supus unui câmp electric). V. şi anizotrop, captor piezoelectric.

PIEZOGRAF, s. m. / piézographe, s. m. / piezograph. [*Gr. piezein = a presa, a comprima; graphein = a scrie.*] Captor de presiune care include un cristal piezoelectric şi a cărui funcţionare este bazată pe efectul piezoelectric (*piezoelectricitate). V. şi piezografie.

PIEZOGRAFIE, s. f. / piézographie, s. f. / piezography. [*Gr. piezein = a presa, a comprima; graphein = a scrie.*] Metodă de înregistrare a variaţiei presiunilor intraarteriale în funcţie de timp (*piezogramă), prin intermediul *piezografului, cu un detector aplicat pe piele la nivelul arterei de studiat. În practica curentă se înregistrează traseul radial şi traseul carotidian. Traseele piezografice permit un diagnostic precoce al alterărilor vasculare.

PIEZOGRAMĂ, s. f. / piézogramme, s. m. / piezogram. [*Gr. piezein = a presa, a comprima; gramma = înscriere.*] Curba obţinută prin *piezografie.

PIGMENT, s. m. / pigment, s. m. / pigment. [*Lat. pigmentum = vopsea.*] Substanţă colorată, prezentă în unele ţesuturi animale sau vegetale. Culoarea, ca şi structura p. pot fi diferite. Ex. de p. organici: *p. biliari, *hemoglobina, *hemosiderina, *melanina, *piocianina, *siderofilina.

PIGMENTARE, s. f. / pigmentation, s. f. / pigmentation. [*Lat. pigmentum = vopsea.*] 1) Procesul de formare, depunere şi acumulare de *pigmenţi în unul sau mai multe straturi ale pielii. Pigmentul cutanat natural este *melanina. 2) Uneori termenul se foloseşte cu sensul de *hiperpigmentaţie. Var.: pigmentaţie.

PIGMENTAŢIE. Var. pentru pigmentare (v.).

PIGMENTAŢIE MELANICĂ ESENŢIALĂ LABIO-JUGALĂ / pigmentation mélanique essentielle labio-jugale / Laugier-Hunziker syndrome. Sin.: sindrom Laugier-Hunziker (v.).

PIGMENŢI BILIARI / pigments biliaires / bile pigments. Orice p. care face parte din elementele constitutive ale bilei. P. principal este bilirubina (v.). P. b. sunt, de asemenea, prezenţi normal în plasmă (bilirubinemie), în urină şi în materii fecale.

PILEFLEBITĂ, s. f. / pyléphlébite, s. f. / pylephlebitis. [*Gr. pyle = poartă, intrare; phleps, phlebos = venă; -ită.*] Flebita venei porte, consecinţa, de obicei, a unei infecţii intestinale. *P. supurată*, sau pioemia portală, este marcată prin simptome de *pioemie, iar *p. adezivă* este o *tromboflebită a venei porte generatoare de *tromboză.

PILETROMBOZĂ, s. f. / pyléthrombose, s. f. / pylethrombosis. [*Gr. pyle = poartă, intrare; thrombos = cheag; -oză.*] Tromboză a venei porte în *pileflebita adezivă.

PILI, s. m. pl. / pili, s. m. pl. / pili, fimbriae. [*Lat. pilus, pili = păr.*] Formaţiuni filamentoase specifice pentru anumiţi germeni Gram-Negativi (colibacili, gonococi). P. nu sunt nici cili, nici flageli, ci factori de aderenţă. Structura lor antigenică permite fabricarea unor vaccinuri numite pilivaccinuri. Sin.: fimbrii.

PILI TORTI / pili torti / pili torti. [*Lat. pilus, pili = păr; tortus = răsucit, de la torquere = a răsuci.*] Modificare a firului de păr, care apare răsucit după axa lungă, datorată distorsiunii foliculilor piloşi prin procese inflamatorii, tracţiuni mecanice sau cicatriceale. Părul devine friabil şi cade uşor. Poate fi o manifestare în boli sau sindroame congenitale. Sin.: tricokinezis. V. şi boală Menkus, sindrom Björnsted.

PILIER, s. m. / pilier, s. m. / pillar, column. [*Lat.* ***pila*** *= stâlp de susţinere.*] Denumire dată anumitor structuri datorită formei, dispunerii şi funcţiei lor de susţinere. De obicei p. sunt pereche.

PILOCARPINĂ, s. f. / pilocarpine, s. f. / pilocarpin. [*Lat.* ***pilus, pili*** *= păr; gr.* ***karpos*** *= fruct; -ină.*] Alcaloid parasimpaticomimetic cu acţiune nicotinică, extras din *Pilocarpus jaborondi Holmes.* Este administrat sub formă de *colir, atât pentru a produce mioza, cât şi în glaucom, pentru scăderea presiunii intraoculare. Acţionează ca antagonist al *atropinei.

PILOMOTOR, adj. / pilomoteur, -trice, adj. / pilomotor. [*Lat.* ***pilus, pili*** *= păr;* ***motor, -oris*** *= cel care pune în mişcare, de la* ***movere*** *= a mişca.*] Aflat în relaţie cu muşchii erectori ai firului de păr, a căror contracţie reflexă produce aspectul de "piele de găină" (*cutis anserina*).

PILOR, s. n. / pylore, s. m. / pylorus. NA: pylorus. [*Lat.* ***pylorus,*** *gr.* ***pyloros*** *= portar, din gr.* ***pyle*** *= poartă,* ***ouros*** *= paznic.*] Canal distal al *stomacului, încercuit de o bandă musculară puternică (*muşchi sfincter al pilorului) prin care conţinutul stomacului este evacuat în duoden. Mai rar este denumit antru piloric, canal piloric, deschidere pilorică etc.

PILORECTOMIE, s. f. / pylorectomie, s. f. / pylorectomy. [*Lat.* ***pylorus,*** *gr.* ***pyloros*** *= portar, din gr.* ***pyle*** *= poartă,* ***ouros*** *= paznic; gr.* ***ektome*** *= excizie.*] Excizia pilorului.

PILORISM, s n. / pylorisme, s. m. / pyloric spasm. Tendinţă de spasm a musculaturii *pilorului. P. este determinat fie de o ulceraţie a mucoasei din vecinătate, fie de o stare dispeptică cu sensibilitate particulară a aparatului senzitivo-motor al stomacului.

PILORITĂ, s. f. / pylorite, s. f. / pyloritis. [*Lat.* ***pylorus,*** *gr.* ***pyloros*** *= portar, din gr.* ***pyle*** *= poartă,* ***ouros*** *= paznic; -ită.*] Inflamaţia mucoasei *pilorului.

PILORODUODENITĂ, s. f. / pyloro-duodénite, s. f. / pyloroduodenitis. [*Lat.* ***pylorus,*** *gr.* ***pyloros*** *= portar, din gr.* ***pyle*** *= poartă,* ***ouros*** *= paznic; lat.* ***duodeni*** *= în număr de 12, abreviere de la* ***duodeni digitorum*** *= de 12 degete (lungimea acestui segment intestinal); -ită.*] Inflamaţie concomitentă a mucoaselor pilorului şi duodenului.

PILOROJEJUNOSTOMIE, s. f. / pyloro-jéjunostomie, s. f. / pyloro-jejunostomy. [*Lat.* ***pylorus,*** *gr.* ***pyloros*** *= portar, din gr.* ***pyle*** *= poartă,* ***ouros*** *= paznic; lat. medicală* ***jejunum intestinum,*** *din lat.* ***ieiunus*** *= flămând, nemâncat; gr.* ***stoma, -atos*** *= deschidere.*] Crearea chirurgicală a unei anastomoze între *pilor şi *jejun.

PILOROPLASTIE, s. f. / pyloroplastie, s. f. / pyloroplasty. [*Lat.* ***pylorus,*** *gr.* ***pyloros*** *= portar, din gr.* ***pyle*** *= poartă,* ***ouros*** *= paznic; gr.* ***plastos*** *= modelat, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] Incizia *pilorului şi refacerea chirurgicală a canalului piloric în cazul unei stenoze pilorice. Uneori p. se practică pentru accelerarea golirii stomacului după *vagotomia selectivă din tratamentul ulcerului duodenal.

PILOROSPASM, s. n. / pylorospasme, s. m. / pylorospasm. [*Lat.* ***pylorus,*** *gr.* ***pyloros*** *= portar, din gr.* ***pyle*** *= poartă,* ***ouros*** *= paznic; lat.* ***spasmus,*** *gr.* ***spasmos*** *= contracţie, de la gr.* ***span*** *= atrage.*] Spasm al sfincterului piloric sau a porţiunii pilorice a *stomacului.

PILOROSTOMIE, s. f. / pylorostomie, s. m. / pylorostomy. Fistulă gastrică destinată pentru remedierea unei stenoze esofagiene şi practicată la nivelul pilorului, al cărui sfincter serveşte ca orificiu alimentar pentru stomac. Stomacul se goleşte printr-o anastomoză gastro-intestinală care se practică în acelaşi timp.

PILOROTOMIE, s. f. / pylorotomie, s. f. / pylorotomy. [*Lat.* ***pylorus,*** *gr.* ***pyloros*** *= portar, din gr.* ***pyle*** *= poartă,* ***ouros*** *= paznic; gr.* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Metodă chirurgicală care constă în incizia chirurgicală a pilorului. P. este uneori folosită în terapia ulcerului gastric asociat cu *pilorospasm.

PILOS, adj. / pileux, -euse, adj. / pilose, hairy. [*Lat.* ***pilosus*** *= păros, de la* ***pilus*** *= păr.*] Despre o structură care este acoperită cu păr sau conţine păr.

PILOSEBACEU, adj. / pilo-sébacé, -e, adj. / pilosebaceous. [*Lat.* ***pilus*** *= păr;* ***sebaceus*** *= de seu, de la* ***sebum*** *= seu.*] Care aparţine foliculilor piloşi şi glandelor sebacee. V. folicul pilos.

PILOZITATE, s. f. / pilosité, s. f. / pilosity. [*Lat.* ***pilus*** *= păr.*] Ansamblul părului şi dispoziţia sa în diferite regiuni ale tegumentelor, care, deoarece reprezintă un caracter sexual secundar, este specifică pentru sexul feminin (*p. de tip feminin*) şi sexul masculin (*p. de tip masculin*).

PILULĂ, s. f. / pilule, s. f. / pill, pilula, pl. pilulae (lat.). [*Lat.* ***pilula,*** *dim. de la* ***pila*** *= minge.*] Preparat farmaceutic cu formă în general sferică, de consistenţă dură, care poate fi înghiţit întreg. V. şi comprimat, capsulă, drajeu.

PINEAL, adj. / pinéal, -ale, -aux, adj. / pineal. [*Lat.* ***pinea*** *= con de pin (datorită asemănării cu forma glandei).*] 1) Care aparţine *epifizei cerebrale, denumită şi glandă pineală. 2) Care se aseamănă cu un con.

PINEALOBLASTOM, s. n. / pinéaloblastome, s. m. / pinealoblastoma. V. pinealom, def. 1.

PINEALOCITOM, s. n. / pinéalocytome, s. m. / pinealocytoma. V. pinealom, def. 2.

PINEALOM, s. n. / pinéalome, s. m. / pinealoma. [*Lat.* ***pinea*** *= con de pin (datorită asemănării cu forma glandei); -oma.*] Termen general pentru tumorile dezvoltate din celulele parenchimului *glandei pineale. În principiu se disting trei tipuri de p.: 1) *pinealoblastom*, tumoră bogată în celule hipercromatice, grupate în lobuli separaţi printr-o tramă conjunctivă fină; 2) *pinealocitom*, alcătuit din celule voluminoase dispuse sub forma unor coroane perivasculare; 3) *p. anizomorf*, compus din două tipuri de celule, unele mici şi rotunde, asemănătoare limfocitelor, şi altele mari, rotunjite sau poligonale, determinând un aspect în mozaic. P. sunt tumori rare, care pot disemina în sistemul nervos prin LCR.

PINOCITOZĂ, s. f. / pinocytose, s. f. / pinocytosis. [*Gr.* ***pinein*** *= a bea;* ***kytos*** *= celulă; -oză.*] Formă de endocitoză prin care particulele solide şi lichide penetrează în citoplasmă. În cazul *macropinocitozei*, fenomen vizibil în microscopia optică, celula captează mici picături, prin emiterea unei lame ectoplasmatice. *Micropinocitoza* constă în invaginarea membranei într-un tub de circa 10 nm, cu diametrul de 30-50 nm, care, prin strangulare, formează microvacuole citoplasmatice. Membrana celulară participă la procese de acest tip: particulele introduse în celulă pot fi înconjurate de un fragment membranar, care ulterior este reciclat, reintegrat la nivelul biomembranei.

PIOCEFALIE, s. f. / pyocéphalie, s. f. / pyocephaly. [*Gr.* ***puon*** *= puroi;* ***kephale*** *= cap.*] Epanşament de lichid purulent în ventriculii cerebrali.

PIOCIANINĂ, s. f. / pyocyanine, s. f. / pyocyanin. [*Gr.* ***pyon*** *= puroi;* ***kyanos*** *= albastru; -ină.*] Pigment albastru produs, alături de pioverdină, de bacilul piocianic (**Pseudomonas aeruginosa*). P. determină culoarea albăstruie a puroiului de la nivelul plăgilor infectate cu piocianic. V. şi *Pseudomonas.*

PIOCOC, s. m. / pyocoque, s. m. / pyococcus. [*Gr.* ***pyon*** *= puroi;* ***kokkos*** *= boabă.*] Denumire pentru *cocii care determină infecţii purulente. Este cazul îndeosebi al *stafilococului.

PIOCOLECISTITĂ, s. f. / pyocholécystite, s. f. / pyocholecystitis. [*Gr. pyon = puroi; khole = bilă; kystis = sac, vezică; -ită.*] Colecistită purulentă.

PIOCOLPOCEL, s. n. / pyocolpocèle, s. f. / pyocolpocele. [*Gr. pyon = puroi; kolpos = adâncitură, vagin; kele = tumoră, hernie.*] Formaţiune tumorală intravaginală care conţine puroi.

PIOCOLPOS, s. m. / pyocolpos, s. m. / pyocolpos. Colecţie purulentă intravaginală consecutivă unui *hematocolpos.

PIODERMITĂ, s. f. / pyodermie, pyodermite, s. f. / pyoderma. [*Gr. pyon = puroi; derma, -atos = piele; -ită.*] Infecţie cutanată determinată de germeni piogeni, îndeosebi streptococi şi stafilococi. Se disting: 1) *P. streptococice*, *streptodermii eritematoase, veziculobuloase, erozive şi ulceroase, eritematoscuamoase, papuloase. 2) *P. stafilococice*, stafilodermii cu forme de *foliculită, *abcese, *furunculoză, *hidrosadenită, *botriomicom.

PIODERMITĂ VEGETANTĂ GENERALIZATĂ / pyodermite végétante généralisée / dermatitis vegetans. Sin.: boală Hallopeau (v. def. 2).

PIOEMIE, s. f. / pyohémie, s. f. / pyohaemia. Sin.: septicopioemie (v.).

PIOFAGIE, s. f. / pyophagie, s. f. / pyophagia. [*Gr. pyon = puroi; phagein = a mânca.*] Deglutiţia, voluntară sau involuntară, de puroi cu origine bucală, nazală sau bronhopulmonară.

PIOGEN, adj. / pyogène, adj. / pyogenic. [*Gr. pyon = puroi; gennan = a produce.*] Termen care se referă la proprietatea unor microorganisme de a se multiplica şi de a produce supuraţie. Ex.: stafilococ, streptococ p.

PIOGENEZĂ, s. f. / pyogénie, s. f. / pyogenesis. Producerea de puroi.

PIOLABIRINTITĂ, s. f. / pyolabyrinthite, s. f. / pyolabyrinthitis. [*Gr. pyon = puroi; lat. labyrinthus, gr. labyrinthos = labirint; -ită.*] Inflamaţie cu supuraţie a *labirintului urechii.

PIOMETRIE, s. f. / pyométrie, s. f. / pyometra. [*Gr. pyon = puroi; metra = uter.*] 1) Acumulare de puroi în uter. 2) Scurgere de puroi provenind din uter.

PIOMETRITĂ, s. f. / pyométrite, s. f. / pyometritis. [*Gr. pyon = puroi; metra = uter; -ită.*] Inflamaţie purulentă a uterului.

PIOMIOZITĂ, s. f. / pyomyosite, s. f. / pyomyositis. [*Gr. pyon = puroi; mys, myos = muşchi; -ită.*] Infecţie bacteriană acută a muşchilor scheletici, caracterizată prin formarea de focare purulente în masele musculare. Apare spontan, în afara oricărui focar aparent de infecţie, se întâlneşte îndeosebi în ţările tropicale, iar agentul cauzal comun este **Staphylococcus aureus*.

PIONEFRITĂ, s. f. / pyonéphrite, s. f. / pyonephritis. Inflamaţie a parenchimului renal determinată de un microb patogen banal (de regulă stafilococ sau colibacil) care provoacă în general abcese variabile ca număr şi dimensiuni.

PIONEFROZĂ, s. f. / pyonéphrose, s. f. / pyonephrosis. [*Gr. pyon = puroi; nephros = rinichi; -oză.*] Infecţie renală gravă care afectează rinichiul în întregime. P. se caracterizează prin formarea şi retenţia de puroi în bazinetul dilatat, distrucţia şi inflamaţia (pionefrită) parenchimului şi reacţia inflamatorie a ţesutului de vecinătate (perinefrită). Poate să apară în evoluţia *pielonefritei şi se manifestă prin febră, tumefiere renală şi *piurie intermitentă.

PIOPERICARD, s. m. / pyopéricarde, s. m. / pyopericardium. Epanşament purulent în cavitatea pericardică.

PIOPERITONEU, s. n. / pyopéritoine, s. m. / pyoperitoneum. [*Gr. pyon = puroi; lat. medicală peritonaeum, din gr. peritonaion = care se întinde în jurul, de la peri = în jurul, teinein = a se întinde.*] Acumulare de puroi în cavitatea peritoneală.

PIOPNEUMOCHIST HIDATIC / pyopneumokyste hydatique / hydatid pyopneumocyst. Supuraţia unui pneumochist hidatic, adică a unui *chist hidatic pulmonar deschis în bronşii. P. h. prezintă semnele unui *piopneumotorax, dar nu există un epanşament pleural.

PIOPNEUMOPERICARD, s. m. / pyopneumopéricarde, s. m. / pyopericardium. Epanşament purulent şi gazos în cavitatea pericardică.

PIOPNEUMOPERITONEU, s. n. / pyo-pneumopéritoine, s. m. / pyo-pneumoperitoneum. [*Gr. pyon = puroi; pneuma, -atos = aer; lat. medicală peritonaeum, din gr. peritonaion = care se întinde în jurul, de la peri = în jurul, teinein = a se întinde.*] Acumulare simultană de aer şi puroi în cavitatea peritoneală.

PIOPNEUMOTORAX, s. n. / pyo-pneumothorax, s. m. / pyopneumothorax. [*Gr. pyon = puroi; pneuma, -atos = aer; lat. thorax, -acis, gr. thorax, -akos = torace.*] Epanşament alcătuit din aer şi puroi în marea cavitate pleurală, frecvent de natură tuberculoasă sau stafilococică.

PIOREE, s. f. / pyorrhée, s. f. / pyorrh(o)ea. [*Gr. pyon = puroi; rhoia = curgere, de la rhein = a curge.*] În general, scurgere de puroi. Termenul se utilizează frecvent cu referire la o inflamaţie purulentă a *periodontului.

PIOREE ALVEOLODENTARĂ / pyorrhée alvéolo-dentaire / pyorrh(o)ea alveolaris. Sin.: boală Fauchard-Bourdet (v.). V. şi parodontoză.

PIOSALPINX, s. n. / pyosalpinx, s. m. / pyosalpinx. [*Gr. pyon = puroi; lat. salpinx, -ingis, gr. salpinx, -ingos = trompetă, trompă.*] Colecţie de puroi în *trompa Fallopio, de obicei consecutivă unei infecţii uterine.

PIOSCLEROZĂ, s. f. / pyosclérose, s. f. / pyosclerosis. Supuraţie în care focare multiple purulente sunt înconjurate de un ţesut scleros abundent, cu tendinţă extensivă sau atrofică. P. este caracteristică anumitor forme de *abces pulmonar.

PIOSPERMIE, s. f. / pyospermie, s. f. / pyospermia. Prezenţa de numeroase leucocite în spermă.

PIOTORAX, s. n. / pyothorax, s. m. / pyothorax. [*Gr. pyon = puroi; lat. thorax, -acis, gr. thorax, -akos = torace.*] *Empiem toracic, frecvent consecutiv unui proces infecţios supurativ pulmonar. Sin.: pleurezie purulentă. V. empiem.

PIPERAZINĂ, s. f. / pipérazine, s. f. / piperazine. (DCI) Compusul $C_4H_{10}N_2$, utilizat, sub forma unor săruri variate, ca antihelmintic.

PIPETĂ, s. f. / pipette, s. f. / pipette. [*Fr. pipette.*] Tub transparent din sticlă sau din plastic, utilizat pentru măsurarea sau transferarea unor cantităţi mici de lichid sau gaz.

PIRAMIDAL, adj., s. n. / pyramidal, -ale, -aux, adj., s. m. / pyramidal, triangular bone. [*Lat. pyramis, -idis, gr. pyramis, -idos = monument egiptean.*] A cărui formă aminteşte pe cea a unei piramide: 1) *Fascicul p.* (v). 2) *Os p.*: v. tab. anat. - oase. 3) *Sindrom p.* (v).

PIRAMIDĂ, s. f. / pyramide, s. f. / pyramid. [*Lat. pyramis, -idis, gr. pyramis, -idos = monument egiptean.*] 1) Termen generic folosit pentru unele formaţiuni anatomice care au o formă piramidală. Tipuri: a) *p. Ferrein*, p. situate în corticala renală, prelungire conică a p. Malpighi, care împreună cu substanţa corticală înconjurătoare formează un lobul; b) *p. Lallouette*, v. tiroidă; c) *p. Malpighi*, formaţiuni triunghiulare care constituie medulara renală, al căror vârf sau papilă se deschide într-un mic calice. Sin.: piramide renale; d) *p. nazală*, v. nas; e) *p. renale* (NA: *pyramides renales*), sin.: piramide Malpighi (v.). 2) Termen anatomic care desemnează porţiunea pietroasă a osului temporal (sudată la osul timpanal).

PIRETIC, adj. / pyrétique, adj. / pyretic. Sin.: febril, def. 1, 2.

PIRETOGEN, adj., s. m. / pyrétogène, adj., s. m. / pyretogenous. [*Gr. pyretos = febră, de la pyressein = a avea febră; gennan = a produce.*] 1) Care provoacă febra. 2) Substanţă conţinută uneori în soluţiile injectabile, capabilă să provoace o reacţie febrilă când volumul injectat intravenos este mare. P. pot fi produşi de dezintegrare bacteriană. Uneori termenul p. este utilizat greşit ca sin. cu pirogen (v.).

PIRETOTERAPIE, s. f. / pyrétothérapie, s. f. / pyretotherapy. [*Gr. pyretos = febră, de la pyressein = a avea febră; therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji.*] 1) Tratament efectuat prin creşterea artificială a temperaturii pacientului. Ex.: *malarioterapie. 2) Uneori termenul este utilizat pentru denumirea tratamentului antifebril.

PIREXIE, s. f. / pyrexie, s. f. / pyrexia. [*Gr. pyrexis = acces de febră, de la pyressein = a avea febră.*] Orice stare febrilă sau creşterea anormală a temperaturii organismului.

PIRIDOXINĂ, s. f. / pyridoxine, s. f. / pyridoxine, adermin. Sin.: vitamină B_6 (v.).

PIRIFORM, adj. / piriforme, adj. / piriform. [*Lat. pirum = pară; forma = formă.*] Care prezintă o formă de pară.

PIRIMIDINĂ, s. f. / pyrimidine, s. f. / pyrimidine. Bază azotată ai cărei derivaţi, denumiţi *baze pirimidinice, fac parte din compoziţia acizilor nucleici şi a vitaminelor B_1 şi B_2. V. baze pirimidinice.

PIROFOBIE, s. f. / pyrophobie, s. f. / pyrophobia. [*Gr. pyr, pyros = foc; phobos = frică.*] Teamă anormală de foc sau de incendii.

PIROFOSFAT, s. m. / pyrophosphate, s. m. / pyro-phosphate. Sare a *acidului pirofosforic. P. prezent în urină joacă un rol în inhibiţia cristalizării sărurilor de calciu, cum sunt fosfaţii sau oxalaţii. Sin.: difosfat.

PIROFOSFATAZĂ, s. f. / pyrophosphatase, s. f. / pyrophosphatase. Enzimă ce catalizează hidroliza *acidului pirofosforic în două molecule de *acid fosforic. Această enzimă, foarte activă în orice celulă vie, este responsabilă de degradarea *acidului pirofosforic ce se formează în numeroase reacţii pornind de la ATP.

PIROGEN, adj. / pyrogène, adj. / pyrogenic. [*Gr. pyr, pyros = foc; gennan = a produce.*] Care provoacă febră. Deşi etimologic mai puţin exact decât *piretogen, acest termen este consacrat prin întrebuinţare.

PIROGLOBULINĂ, s. f. / pyroglobuline, s. f. / pyroglobulin. [*Gr. pyr, pyros = foc; lat. globulus, dim. de la globus = glob; -ină.*] *Imunoglobulină monoclonală care precipită după încălzire la 56°C.

PIROL, s. m. / pyrrole, s. m. / pyrrole. Compus heterociclic, cu formula C_4H_5N. Este primul termen al seriei denumită "pirolică", în care figurează îndeosebi *hemoglobina, *bilirubina şi *clorofila.

PIROMANIE, s. f. / pyromanie, s. f. / pyromania. [*Gr. pyr, pyros = foc; mania = nebunie.*] Tendinţă irepresibilă, imposibil de dominat, de a provoca incendii.

PIRONINĂ, s. f. / pyronine, s. f. / pyronin. Denumire generică pentru o serie de compuşi pe bază de xanten, utilizaţi în histochimie în calitate de coloranţi specifici ai ARN. V. şi pironinofil, pironinofilie.

PIRONINOFIL, adj. / pyroninophile, adj. / pyroninophilic. Despre orice celulă care prezintă *pironinofilie.

PIRONINOFILIE, s. f. / pyroninophilie, s. f. / pyroninophilia. Creşterea afinităţii unei celule pentru coloranţi de tipul *pironinei. Ex.: prin coloraţia Unna-Pappenheim, cu metil-pironină de culoare verde, citoplasma se colorează în roşu în cazul prezenţei unor mari cantităţi de ARN, ceea ce probează o sinteză activă de proteine.

PIROPLASMOZĂ, s. f. / piroplasmose, s. f. / piroplasmosis. [*Lat. pirum = pară; gr. plasma = obiect modelat; -oză.*] Sin.: babesioză (v.).

PIROZIS, s. n. / pyrosis, s. m. / pyrosis, heartburn. [*Gr. pyrosis = arsură, de la pyr, pyros = foc.*] Senzaţie de arsură epigastrică transmisă de-a lungul esofagului şi urmată de *regurgitaţii acide, caracteristice *refluxului gastroesofagian.

PIRUVAT KINAZĂ / pyruvate kinase / pyruvate kinase. Enzimă (fosfoenolpiruvat kinază) care catalizează transferul unor grupări fosfat de la fosfoenolpiruvat la ADP (adenozindifosfat), cu formarea consecutivă de ATP (adenozintrifosfat).

PIRUVICEMIE, s. f. / pyruvicémie, s. f. / pyruv(a)emia. Prezenţa şi concentraţia *acidului piruvic (produs de degradare în metabolismul glucidic) în sânge. Concentraţia normală variază între 1 şi 10 mg/l. P. creşte patologic în avitaminoza B_1.

PISIFORM, adj., s. n. / pisiforme, adj., s. m. / pisiform (bone), lentiform bone. [*Lat. pisum = mazăre; forma = formă.*] 1) În formă de bob de mazăre. 2) *Os p.*: v. tab. anat. - oase. Var.: piziform.

PISTRUI, s. m. / tache de rousseur / freckle, sun spot. [*Sl. pistru = pătat.*] Sin. pop. pentru lentigo (v.).

PITIATIC, adj., s. m. sau f. / pithiatique, adj., s. m. ou f. / pithiatic. [*Gr. peithein = a convinge; iatos = care poate fi vindecat.*] 1) Despre tulburările vindecabile prin persuasiune. 2) Subiect afectat de *pitiatism.

PITIATISM, s. n. / pithiatisme, s. m. / pithiatism. [*Gr. peithein = a convinge; iatos = care poate fi vindecat; -ism.*] Termen propus de Babinski pentru desemnarea tulburărilor care pot fi reproduse prin sugestie şi care dispar prin influenţa exclusivă a persuasiunii.

PITIC, s. m. / nain, s. m. / dwarf, nanus, pl. nani (lat.). [*Sl. pitiku = pitic.*] Persoană de talie mică în raport cu normalul. V. nanism.

PITIRIAZIS, s. n. / pityriasis, s. m. / pityriasis. [*Gr. pityron = tărâţe.*] Denumire generică pentru un grup de dermatoze, cu etiologii diferite, a căror caracteristică esenţială este o descuamare epidermică discretă, furfuracee. V. în continuare.

PITIRIAZIS CIRCINAT ŞI MARGINAL VIDAL / pityriasis circiné et marginé de Vidal / lichen simplex chronicus. [*Emile Jean-Baptiste Vidal, dermatolog francez, medic la Hôpitaux de Paris, 1825-1893.*] Sin.: boală Vidal (v.).

PITIRIAZIS ROZAT / pityriasis rosé de Gibert / pityriasis rosea. Sin.: boală Gibert (v.).

PITYRIASIS RUBRA / pityriasis rubra / pityriasis rubra. Sin.: eritrodermie (v.).

PITYRIASIS RUBRA PILARE / pityriasis rubra pilare / pityriasis rubra pilare. Sin.: impetigo herpetiform (v.).

PITYRIASIS VERSICOLOR / pityriasis versicolor / pityriasis versicolor. Sin.: boală Eichstedt (v.).

PITRESINĂ, s. f. / pitressine, s. f. / pitressin. Sin.: vasopresină (v.).

PITUITAR, adj. / pituitaire, adj. / pituitary. [*Lat. pituita = secreţie cu mucozităţi (deoarece anticii credeau că secreţiile nazale proveneau din această glandă, prin lama ciuruită a etmoidului).*] Care aparţine glandei pituitare (*hipofizei). Care se referă la glanda respectivă. Sin.: hipofizar.

PITUITARĂ, s. f. / pituitaire, s. f. / pituitary. [*V. etimologia termenului pituitar.*] 1) Sin. cu *hipofiză, îndeosebi în engl. 2) Mucoasa de înveliş a cavităţilor nazale, alcătuită dintr-un epiteliu cilindric cu cili vibratili şi un *corion subiacent, care cuprinde o zonă olfactivă, cu receptori senzoriali pentru miros.

PITUITARISM, s. n. / pituitarisme, s. m. / pituitarism. [*V. etimologia termenului pituitar; -ism.*] Disfuncţie a glandei *hipofize manifestată sub formă de *hipopituitarism sau *hiperpituitarism.

PITUITĂ, s. f. / pituite, s. f. / pituita, gastric catarrh. [*Lat. pituita = secreţie cu mucozităţi.*] Denumire pentru substanţele lichide, filante, apoase, patologice pe care pacienţii cu gastrită le elimină fie prin expectoraţie, fie prin regurgitare, de obicei dimineaţa *à jeun*. P. rezultă din hipersecreţia salivară şi gastrică.

PIURIE, s. f. / pyurie, s. f. / pyuria. [*Gr. pyon = puroi; ouron = urină.*] Prezenţă de puroi în urină, probând o infecţie a căilor urinare şi genitourinare.

PIZIFORM. Var. pentru pisiform (v.).

pK / pK / pK. Parametru analog *pH-ului pentru caracterizarea unui echilibru chimic. Este definit ca fiind logaritmul cu semn schimbat al constantei de echilibru. Cu cât valoarea pK-ului este mai apropiată de cea a pH-ului, cu atât soluţia are o capacitate mai mare de tamponare.

PLACĂ, s. f. / plaque, s. f. / patch, plaque, plate. [*Fr. plaque, din olandeză plaken = a cârpi, a petici.*] 1) Cutie plată din sticlă pentru cultura microbilor. 2) Zonă de ţesut, piele sau mucoasă cu aspect anormal. 3) *P. de bază*, în stomatologie, material prefabricat, sub formă de plăci care reproduc forma arcadelor dentare. 4) *P. de ceară*, foi de ceară utilizate în manoperele intermediare de confecţionare a protezelor dentare. 5) *P. mucoase*, leziuni sifilitice secundare. 6) *P. de osteosinteză* (v.). 7) *P. protetică*, baza protezelor dentare.

PLACĂ DE ATEROM / plaque d'athérome / atheroma plaque. *Aterom înconjurat de celule musculare netede secretante şi de colagen, care este produs de aceste celule, rezultând o fibroză ce reprezintă al doilea constituent al leziunii ateromatoase. P. de a., leziuni fibrolipidice cu diametrul de 1-3 cm reliefate la nivelul endoteliului vascular, produc în arterele mici şi medii o stenoză care poate fi responsabilă de tulburări ischemice. Totodată, fisurarea plăcii poate provoca, în ore sau zile, formarea unui trombus neocluziv, sau un trombus ocluziv, care conduce la un accident ischemic acut, îndeosebi infarct miocardic sau accident vascular cerebral, la pacienţi care până la accident erau asimptomatici.

PLACĂ DENTARĂ / plaque dentaire / dental plaque. Depozit aderent la suprafaţa smalţului dentar care stagnează în zonele de retenţie şi este compus din anumiţi constituenţi ai salivei, elemente microbiene ale florei saprofite şi resturi alimentare, în special hidrocarbonate. Eliminarea sa prin periaj contribuie la evitarea infecţiilor dentare şi a cariilor.

PLACĂ ECUATORIALĂ / plaque équatoriale / equatorial plate. Agregarea *cromozomilor în formă "de placă" la ecuatorul nucleului în timpul *cariokinezei (în metafază). Sin.: coroană ecuatorială.

PLACĂ MOTORIE / plaque motrice / motor end plate, myoneural junction. Arie a *sarcolemei situată dedesubtul regiunii sinaptice a neuronului motor, într-o *joncţiune neuromusculară.

PLACĂ DE OSTEOSINTEZĂ / plaque visséee / screwed plate. Dispozitiv pentru *osteosinteză constând dintr-o placă metalică de formă variabilă, străbătută de orificii şi care, aplicată în focarul de fractură, permite solidarizarea fragmentelor osoase. P. de o. realizează astfel contenţia fragmentelor respective şi reducerea fracturii.

PLACEBO / placebo / placebo. [*Lat. placere = a plăcea; placebo = voi plăcea.*] Măsură terapeutică de eficienţă nulă sau slabă şi fără un raport logic cu boala, care acţionează, însă, printr-un mecanism psihologic sau psihofiziologic, cu condiţia ca pacientul să creadă că primeşte un tratament activ. Se recurge la p. în scop psihoterapeutic sau pentru evaluarea acţiunii reale a unui medicament, prin eliminarea factorului psihic. V. nocebo şi proba dublu orb.

PLACENTAŢIE, s. f. / placentation, s. f. / placentation. Procesul de formare a *placentei şi rezultatul său: organizarea schimburilor fetomaterne după *nidaţie, marcată prin instalarea circulaţiei uteroplacentare, la circa 8 săptămâni după fecundaţie.

PLACENTA ACCRETA / placenta accreta / placenta accreta. [*Lat. placenta = plăcintă; accretus, de la accrescere = a creşte, a se mări.*] Aderenţă patologică a *p. la uter. În perioada sarcinii poate fi o cauză de avort, iar după naştere, a unor hemoragii sau complicaţii infecţioase prin retenţie placentară. De aceea, p. a. impune uneori efectuarea *histerectomiei.

PLACENTA PRAEVIA / placenta praevia / placenta praevia. [*Lat. placenta = plăcintă; praevius = care merge înainte, de la prae = înainte, via = drum, cale.*] Denumire dată în mod curent inserţiei vicioase a p. pe o suprafaţă mai mult sau mai puţin întinsă a segmentului inferior al uterului. Poate determina accidente hemoragice grave în ultimul trimestru de sarcină şi în special în timpul travaliului. Variante: 1) *P. p. anatomica* (lipsită de manifestări clinice în timpul sarcinii şi al travaliului). 2) *P. p. centrală* (acoperă colul uterin). 3) *P. p. laterală* (până la orificiul intern al colului). 4) *P. p. marginală* (a cărei margine inferioară se află chiar la limita orificiului intern al colului uterin). 5) *P. p. parţial centrală* (care acoperă incomplet orificiul intern al colului uterin).

PLACENTĂ, s. f. / placenta, s. m. / placenta. [*Lat. placenta = plăcintă.*] Formaţiune anatomică care se dezvoltă în cursul sarcinii şi are rolul de a permite schimburi nutritive între organismul fătului şi cel al mamei şi rol endocrin. P. se dezvoltă din membrana externă a oului (corion) şi este formată din două părţi: una maternă (caduce bazală) şi una fetală (corionul), pe care se inseră *cordonul ombilical. P. secretă hormoni *steroizi (estronă, progesteron) şi *gonadotrofine corionice sau coriale. La termen (9 luni), p. cântăreşte aproximativ 600 g, este formată din *cotiledoane şi are aspectul unei mase cărnoase.

PLACENTĂ ÎNCARCERATĂ / placenta incarcéré / incarceratio placentae. *P. reţinută în uter (la nivelul unui corn sau la fundul uterului), parţial dezlipită sau nedezlipită. Reţinerea p. este consecinţa unei retracţii puternice, prin contracţie, a corpului uterin.

PLACENTOGRAFIE, s. f. / placentographie, s. f. / placentography. Tehnică radiologică de vizualizare şi localizare a *placentei după injectarea unui *mediu de contrast. Prin p. indirectă se măsoară radiografic spaţiul dintre placentă şi capul de prezentare al fătului, pentru a recunoaşte *placenta praevia.

PLACENTOTERAPIE, s. f. / placentothérapie, s. f. / placentotherapy. [*Lat. placenta = plăcintă; gr. therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji.*] Utilizarea terapeutică a unor extracte provenind din *placentă.

PLACHETĂ, s. f. / plaquette, s. f. / platelet. [*Fr. plaquette, din olandeză plaken = a cârpi, a petici.*] Sin.: trombocit (v.).

PLAGĂ, s. f. / plaie, s. f. / wound, sore, hurt. [*Lat. plaga = lovitură, rană.*] *Soluţie de continuitate tegumentară, subtegumentară, mucoasă sau la nivelul unui organ, cauzată de acţiunea unui factor mecanic extern (traumatic sau chirurgical). Sunt descrise numeroase tipuri de p.: 1) *P. aseptică*, neinfectată cu germeni patogeni. 2) *P. atonă:* (v.). 3) *P. contuză* (v.). 4) *P. deschisă*, care comunică direct cu atmosfera. 5) *P. dilacerată*, v. dilacerare. 6) *P. nepenetrantă*, fără traversarea pielii, dar cu leziuni mai profunde. 7) *P. penetrantă* (v). 8) *P. septică*, infectată cu germeni patogeni. 9) *P. subcutanată*, cu afectarea pielii şi a ţesutului celular subcutanat. 10) *P. tăiată*, produsă cu un instrument ascuţit. 11) *P. transfixiantă*, care traversează dintr-o parte în alta o regiune a corpului. *Cicatrizarea unei p. se produce în două moduri: **per primam* sau **per secundam*. Sin.: rană.

PLAGĂ ATONĂ / plaie atone / atonic wound. Plagă al cărei *ţesut de granulaţie nu se formează, sau se formează la minimum, în cursul fazei reacţionale inflamatorii. Morfologic constă dintr-un mugur (burjeon) cărnos distrofic, cu capilare puţin numeroase şi cu o componentă interstiţială densă.

PLAGĂ CONTUZĂ / plaie contuse / bruised wound. P. cu margini neregulate şi cu zdrobirea ţesuturilor moi, produsă prin lovire cu sau de un corp contondent.

PLAGĂ PENETRANTĂ / plaie pénétrante / perforating wound. P. produsă de un agent vulnerant care a pătruns într-o cavitate seroasă.

PLAGIOCEFALIE, s. f. / plagiocéphalie, s. f. / plagiocephaly. [*Gr. **plagios** = oblic; **kephale** = cap.*] Formă unilaterală sau asimetrică de *craniostenoză coronală.

PLAJĂ DE LIZĂ / plage de lyse / lysis plaque. Lacună formată într-o cultură de bacterii în urma unei infecţii litice provocate de un bacteriofag.

PLAN, s. n. / plan, s. n. / plane. [*Lat. **planus** = plat.*] 1) Suprafaţă ce conţine cel puţin trei puncte necolineare şi în care o linie trasată prin orice două puncte se află complet în suprafaţă. 2) Suprafaţă imaginară folosită pentru a identifica părţi ale capului sau craniului. 3) Proiect de tratament, de management terapeutic.

PLANCTON, s. n. / plancton, s. m. / plankton. [*Gr. **plankton**, de la **planktos** = rătăcitor.*] Totalitatea plantelor şi animalelor mici şi microscopice care plutesc sau înoată la suprafaţa apelor marine sau lacustre şi au un grad redus de mobilitate.

PLANIFICARE FAMILIALĂ / planification familiale / family planning. Ansamblul mijloacelor şi metodelor care permit ca numărul şi spaţierea naşterilor într-o familie să corespundă cu voinţa raţională şi conştientă a părinţilor.

PLANOTOPOKINEZIE, s. f. / planotopocinésie, s. f. / planotopokinesia. [*Gr. **plane** = eroare; **topos** = loc; **kinesis** = mişcare.*] Dezorientare în spaţiu a unui subiect cu pierderea simţului poziţiei diferitelor obiecte din mediu.

PLANŞEU, s. n. / plancher, s. m. / floor, pavimentum (lat.). [*Lat. **planca** = scândură.*] Termen anatomic pentru unii pereţi musculoconjunctivi care delimitează inferior o cavitate. Ex.: p. bucal, p. pelvin sau pelviperitoneal.

PLANŞEU PELVIN / plancher pelvien / diaphragma pelvis. NA: diaphragma pelvis. Sin.: perineu (v.).

PLANTALGIE, s. f. / douleur de la plante / plantalgia. [*Lat. **planta** = talpă; gr. **algos** = durere.*] Durere la nivelul regiunii plantare.

PLANTAR, adj. / plantaire, adj. / plantar. [*Lat. **plantaris** = de picioare, de la **planta** = talpă.*] Care aparţine *plantei piciorului sau se referă la această regiune anatomică. V. şi plantă.

PLANTĂ, s. f. / plante (du pied) s. f. / planta pedis (1), plant (2). NA: planta, planta pedis, regio plantaris pedis (1). [*Lat. **planta** = talpă.*] 1) Denumire pentru faţa plantară a piciorului, adică pentru ansamblul de părţi moi situate dedesubtul scheletului şi articulaţiilor piciorului. P. prezintă o concavitate fiziologică. V. şi picior plat. 2) Organism vegetal pluricelular viu, fixat cu rădăcina în pământ şi cu celelalte componente în aer sau apă.

PLANTOGRAMĂ, s. f. / plantogramme, s. m. / plantar print. [*Lat. **planta** = talpă; gr. **gramma** = înscriere.*] Amprenta plantei în poziţie ortostatică. Prin analiza p. se apreciază, pe lângă suprafaţa regiunii plantare, şi distribuirea presiunilor de sprijin.

PLASMAFEREZĂ, s. f. / plasmaphérèse, s. f. / plasmapheresis. [*Gr. **plasma** = obiect modelat; **aphairesis** = plecare, îndepărtare.*] Tehnică de recoltare a unor volume mari de sânge, cu reintroducerea în organism a celulelor sanguine şi reţinerea plasmei. De obicei, din plasmă se izolează imunoglobinele.

PLASMALEMĂ, s. f. / plasmalemme, s. m. / plasmalemma. [*Gr. **plasma** = obiect modelat; **lemma** = înveliş.*] Sin.: membrană celulară (v.).

PLASMAREXIS, s. f. / plasmarrhexis, s. f. / plasmarrhexis. [*Gr. **plasma** = obiect modelat; **rhexis** = erupţie.*] Dispariţia membranei celulare şi eliberarea granulaţiilor protoplasmatice. P. este ultima etapă a *degenerescenţei celulare (v. degenerescenţă, def. 3).

PLASMATERAPIE, s. f. / plasmathérapie, s. f. / plasmatherapy. Utilizarea terapeutică a plasmei. Termenul nu poate fi folosit în cazul utilizării unor soluţii fiziologice („seruri" artificiale saline sau glucozate). A nu se confunda cu *seroterapie.

PLASMATIC, adj. / plasmatique, adj. / plasmatic, plasmic. Cu referire la *plasma sanguină, în relaţie cu aceasta.

PLASMĂ, s. f. / plasma, s. m. / plasma. [*Gr. **plasma** = obiect modelat (termen creat de medicul german Schultz în 1836).*] 1) Mediu lichid în care se găsesc, în suspensie, elementele figurate ale sângelui. P. include şi fibrinogen, spre deosebire de *serul sanguin şi se obţine ca supernatant, prin centrifugarea sângelui recoltat pe anticoagulant. P. este un lichid gălbui (densitate 1,012-1,016, pH 7,4) cu o compoziţie extrem de complexă, conţinând un mare număr de specii de ioni, substanţe organice şi anorganice, în tranzit de la sau spre ţesuturi. Volumul p. reprezintă circa 4-5% din greutatea corporală sau 41 ml/kg corp, un adult de 70 kg având o cantitate de plasmă de aproximativ 3 500 ml. P. conţine 90% apă şi 10% reziduu uscat, alcătuit din: a) *Substanţe organice* (9%) cuprinzând în cea mai mare parte proteine (8%) (*proteine plasmatice), restul reprezentând substanţe organice azotate neproteice (*uree, *acid uric, *creatină, *creatinină, *amoniac, substanţe de metabolism intermediar, în tranzit, adică *aminoacizi şi *polipeptide) şi substanţe organice neazotate (produşi metabolici ca: *lipide, *colesterol, *glucoză, *acid lactic, *acid piruvic, *acid oxalic, *corpi cetonici, *pigmenţi biliari, *urobilinogen etc.). b) *Substanţe anorganice* (1%) reprezentate de cloruri, sulfaţi, fosfaţi de Na, K, Ca, Mg, Fe, Cu etc., unele în concentraţii mari (Na), altele ca *oligoelemente, cele mai multe fiind disociate în particule încărcate electric (*cationi şi *anioni), concentraţia plasmatică a electroliţilor fiind de 310 mEq/l (suma anionilor fiind egală cu cea a cationilor). V. şi tab. const. biologice. 2) În fizică, a patra stare a materiei, constituită din particule libere încărcate electric (ioni pozitivi şi electroni smulşi din atomi) fiind, însă, în ansamblu neutră electric. Se apreciază că peste 95% din materia Universului se află sub formă de p.

PLASMĂ PROASPĂTĂ CONGELATĂ / plasma frais congelé / fresh frozen plasma. Plasmă separată din sângele unui singur donator sănătos şi congelată într-un interval de timp de maximum 6 ore de la recoltarea sângelui. Poate fi conservată maximum un an, la -30°C. Se utilizează după decongelare rapidă în incintă termostatată la + 37°C.

PLASMĂ USCATĂ / plasma sec / lyophilized plasma. Plasmă obţinută prin *liofilizarea unui amestec de plasmă provenind de la maximum 12 donatori. Liofilizarea este efectuată la mai puţin de 6 zile de la recoltarea probelor de plasmă. P. u. poate fi conservată 5 ani la temperatura ambiantă, ambalată ermetic. Se utilizează prin reconstituirea cu apă distilată sterilă.

PLASMALOGEN, s. m. / plasmalogène, s. m. / plasmalogen. Clasă de lipide complexe cuprinsă în *fosfogliceride. P. sunt abundenţi în muşchi şi în ţesutul nervos. Ei conţin o aldehidă alifatică pusă histologic în evidenţă prin *reacţia Feulgen.

PLASMIC, adj. / plasmique, adj. / plasmic. 1) Sin. cu plasmatic (v.). 2) În relaţie cu *protoplasma sau *citoplasma.

PLASMIDĂ, s. f. / plasmide, s. m. / plasmid. [*Gr. **plasma** = obiect modelat.*] Fragment de ADN extracromozomial (episomal) circular, prezent în bacterii, susceptibil de replicare autonomă. P. pot să poarte genele de rezistenţă la antibiotice, transferabile prin conjugare. Experimental, p. sunt utilizate ca vectori nucleotidici.

PLASMIDĂ CONJUGATIVĂ / plasmide conjugatif / autotransferable plasmid. *P. care codează toate funcţiile necesare transferului său de la o celulă bacteriană la alta.

PLASMINĂ, s. f. / plasmine, s. f. / plasmin. [*Gr. **plasma** = obiect modelat; **-ină.***] Sin.: fibrinolizină (v.).

PLASMINOGEN, s. m. / plasminogène, s. m. / plasminogen. [*Gr. **plasma** = obiect modelat; **-ină; gennan** = a produce.*] Sin.: profibrinolizină (v.).

PLASMOCIT, s. n. / plasmocyte, s. m. / plasma cell, plasmacyte. [*Gr. **plasma** = obiect modelat; **kytos** = celulă.*] *Celulă B care a ajuns în stadiul terminal de diferenţiere. P. prezintă o citoplasmă mai voluminoasă, cu un *reticul endoplasmic rugos foarte caracteristic, şi este în întregime consacrat producerii şi secreţiei de anticorpi. Coloniile de p. se găsesc în pulpa roşie a splinei, în zona nodulară a ganglionilor şi în număr mic la nivelul proceselor inflamatorii.

PLASMOCITOM, s. n. / plasmocytome, s. m. / plasmacytoma. [*Gr. **plasma** = obiect modelat; **kytos** = celulă; **-oma.***] Tumoră benignă sau malignă rezultată din proliferarea *plasmocitelor şi caracterizată prin prezenţa de *paraproteine monoclonale în ser. *P. multiplu* se numeşte *mielom multiplu. *P. benign unic* este de obicei localizat la nivelul cavităţilor nazale, faringe sau trahee.

PLASMOCITOSARCOM, s. n. / plasmocytosarcome, s. m. / atypic plasmocytoma. *Plasmocitom alcătuit din plasmocite atipice şi cu evoluţie malignă.

PLASMOCITOZĂ, s. f. / plasmocytose, s. f. / plasmocytosis. [*Gr. **plasma** = obiect modelat; **kytos** = celulă; **-oză.***] 1) Prezenţa *plasmocitelor într-un ţesut sau în sânge. 2) Prin extensie, creşterea numărului de plasmocite într-un ţesut.

PLASMODIUM / plasmodium / plasmodium. [*Gr. **plasma** = obiect modelat; **eidos** = formă.*] Agentul etiologic al *malariei, *hematozoar din clasa *Sporozoare*, subordinul *Haemosporina*, ordinul *Eucoccidiida*, familia *Plasmodidae*. La om sunt specifice patru specii: *P. falciparum* (determină febra terţă malignă), *P. malariae* (febra quartă), *P. ovale* şi *P. vivax* (febra terţă benignă).

PLASMOLIZĂ, s. f. / plasmolyse, s. f. / plasmolysis. [*Gr. **plasma** = obiect modelat; **lysis** = distrugere, de la **lyein** = a distruge.*] Fenomenul de retracţie a citoplasmei la celulele vegetale, când acestea se află într-un mediu *hiperton, apa ieşind din celulă datorită *osmozei.

PLASMORAGIE, s. f. / plasmorragie, s. f. / plasmorrhagia. [*Gr. **plasma** = obiect modelat; **rhegnynai** = a ţâşni, a izbucni.*] Trecerea plasmei din sânge în ţesuturi, din cauza creşterii patologice a permeabilităţii vasculare, îndeosebi consecutiv *anoxiei.

PLAST, s. n. / plaste, s. m. / plastid. [*Gr. **plastos** = fasonat.*] Organit citoplasmatic propriu celulelor vegetale, delimitat de o dublă membrană şi conţinând un genom distinct de cel al mitocondriilor. P. sunt organite semi-autonome, reproducându-se prin diviziune. Este probabil ca p. să fi rezultat ca urmare a endosimbiozei unei cianobacterii fagocitate de un organism eucariot. V. cloroplast.

PLASTIC, adj. / plastique, adj. / plastic. [*Lat. **plasticus**, gr. **plastikos** = care se poate modela, de la **plastike** = arta de a modela şi **plassein** = a forma, a modela.*] 1) Care serveşte pentru a forma, a repara o structură. Ex.: operaţie p. 2) Care se deformează fără să revină la forma anterioară deformării mecanice. 3) Despre o serie de materiale produse prin polimerizare sau condensare chimică, denumite *mase p.* Uneori termenul este utilizat substantivat. 4) Care poate fi modelat uşor.

PLASTICITATE, s. f. / plasticité, s. f. / plasticity. [*Gr. **plastike** = arta de a modela, de la **plassein** = a forma, a modela.*] 1) Deformare remanentă a unui corp după încetarea acţiunii unei forţe exterioare. 2) Capacitatea unui sistem de a rămâne modificat după influenţe exterioare. Ex.: p. sistemului nervos, care se bazează pe existenţa circuitelor reglatoare, a conexiunilor inverse; instinctele sunt mai rigide decât comportamentul inteligent. 3) Proprietatea ţesuturilor de a se forma sau reforma după distrugere.

PLASTIDĂ, s. f. / plaste, s. m. / plastid. Organit celular caracteristic celulei vegetale. P. asigură diferite funcţii, numărul lor fiind variabil la diverse specii. Asemenea *mitocondriilor, p. conţin ADN circular propriu care codifică o serie de molecule particulare ale organitelor. Cele mai cunoscute sunt cloroplastele (care conţin clorofilă şi sunt implicate în *fotosinteză) şi cromoplastele (care conţin carotină, xantofilă şi se găsesc în flori şi fructe).

PLASTIE, s. f. / plastie, s. f. / plastic operation. [*Gr. **plastike** = arta de a modela, de la **plassein** = a forma, a modela.*] Iniţial simplu sufix (fără să-şi fi pierdut această funcţie), termenul desemnează orice intervenţie chirurgicală al cărei scop constă în restabilirea morfologiei sau/şi a funcţiei unui organ cu minimum de sechele. V. şi chirurgie def. 4.

PLASTINAŢIE, s. f. / plastination, s. f. / plastination. Tehnică de conservare a organelor şi ţesuturilor utilizând infiltrarea sau impregnarea acestora cu rezine sau alte materiale plastice.

PLASTRON, s. n. / plastron, s. m. / hard region on palpation. [*Ital. **piastrone** = cămaşă de zale lungă, de la **piastra** = armură pentru spate.*] Termen pentru denumirea unei regiuni dure la palpare, utilizat îndeosebi în cazul *p. apendicular*, masă dură, de întindere variabilă, perceptibilă prin palparea fosei iliace drepte.

PLATHELMINTHES / plathelminthes / plathelminthes. [*Gr. **platys** = turtit; **helmins, helminthos** = vierme.*] Clasă de viermi plaţi, cu simetrie bilaterală, cu corpul aplatizat şi alungit (de la câţiva milimetri la câţiva metri), acoperit de un epiteliu ciliat. Epiteliul este prevăzut frecvent cu organe adezive (ventuze, croşete etc.) care, împreună cu muşchii netezi, asigură fixarea şi locomoţia. Corpul *P.* nu are cavităţi, prezentând, totuşi, uneori, mici lacune. *P.* sunt în majoritate hermafrodite şi trăiesc libere în apele marine sau în apele dulci, iar o parte sunt parazite, dintre care unele la om. Ele se împart în şase ordine, dintre care două cuprind speciile parazite pentru om: **Trematoda* (cu corpul plat nesegmentat) şi **Cestoda* (cu corpul plat segmentat).

PLATIBAZIE, s. f. / platybasie, s. f. / platybasia. [*Gr. **platys** = turtit; **basis** = bază.*] Anomalie frecvent congenitală, rar dobândită, care constă în prezenţa unei baze craniene plate şi lărgite, unghiul de deschidere format de lama bazilară occipitală şi planul etajului anterior al bazei craniului fiind mai mare de 130°.

PLATICEFALIE, s. f. / platycéphalie, s. f. / platycephaly. Deformarea capului cu aplatizarea bolţii craniene.

PLATIPNEE, s. f. / platypnée, s. f. / platypnoea. [*Gr. **platus** = plat; **pnein** = a respira.*] *Dispnee care se ameliorează la trecerea bolnavului din poziţia aşezat în poziţia culcat (decubit dorsal). Este o situaţie contrară cu cea din *ortopnee. V. ortodeoxie şi sindrom platipnee-ortodeoxie.

PLATIPODIE, s. f. / platypodie, s. f. / platypodia. [*Gr. **platys** = turtit; **pous, podos** = picior.*] Sin.: picior plat (v.).

PLATISPONDILIE, s. f. / platyspondylie, s. f. / platyspondylia, platyspondylisis. [*Gr. **platys** = turtit; lat. **spondylus**, gr. **spondylos** = vertebră.*] Malformaţie congenitală caracterizată prin aplatizarea uneia sau a mai multor vertebre, la nivelul *corpului vertebral. P. se observă în unele *condrodisplazii şi îndeosebi în *boala Morquio. Termenul nu se utilizează în cazul p. dobândite, când de obicei se întrebuinţează expresia de tasare a corpilor vertebrali.

PLATOU STRIAT / plateau strié / striated border. Diferenţiere celulară a polului apical al *enterocitelor, alcătuită din foarte numeroase *microvilozităţi (2 000-3 000 per celulă), de aceleaşi dimensiuni şi paralele între ele, crescând suprafaţa de schimb a celulelor. V. şi bordură în perie.

PLATYSMA, s. f. / platysma, s. f. / platysma. [*Gr.* ***platysma*** *= farfurie plată, întinsă.*] Denumire cf. NA a muşchiului *pielos al gâtului. V. tab. anat. - muşchi.

PLĂCI PEYER / plaques de Peyer / Peyer's patches. [*Johan* ***Peyer****, medic elveţian, 1653-1712.*] Foliculi limfoizi situaţi sub mucoasa părţii terminale a intestinului subţire. V. MALT, GALT şi celulă M.

PLĂMÂN, s. m. / poumon, s. m. / lung. NA: pulmo, pl. pulmones. [*Neogr.* ***plemoni*** *= plămân.*] Fiecare din cele două organe ale aparatului respirator care asigură schimburile de oxigen şi bioxid de carbon cu atmosfera, la nivelul p. sângele venos transformându-se în sânge arterial. P. au o formă semiconică şi un ax vertical: faţa internă, relativ plată se află către organele mediastinale, cea externă, convexă, fiind situată la suprafaţa internă a toracelui, iar faţa inferioară acoperă convexitatea diafragmului. P. pot fi comparaţi cu un arbore, al căror trunchi (*traheea) se divizează în două ramuri principale (*bronhiile), care la rândul lor se divid prin dicotomii succesive, cu diminuarea progresivă a calibrului, până la bronhiolele terminale care ajung la *alveolele pulmonare, unde se efectuează schimburile respiratorii. *P. drept* este divizat în trei lobi prin marea şi mica scizură interlobară. Lobul superior conţine trei segmente: apical, apicodorsal şi apicoventral. Lobul median cuprinde un segment medial şi un segment lateral. Lobul inferior conţine cinci segmente: superior sau Fowler, paracardiac, ventrobazal, laterobazal şi terminobazal. *P. stâng* nu conţine decât doi lobi: lobul superior, cu cinci segmente (apical, dorsal, ventral şi două segmente ale lingulei - cranial şi caudal); lobul inferior este identic cu cel drept. Fiecare p. este înconjurat de o seroasă, *pleura, ventilat de bronhii şi irigat printr-un dublu flux sanguin: vasele bronşice, din marea circulaţie, şi vasele pulmonare. Ansamblul vaselor, limfaticelor şi nervilor, ca şi bronhia suşă a fiecărui p. se grupează într-un pedicul pulmonar care pătrunde în p. prin hilul pulmonar, situat la nivelul feţei interne a fiecărui p. Sin.: pulmon.

PLĂMÂN CARDIAC / poumon cardiaque / cardiac lung. Denumire dată complicaţiilor pleuropulmonare ale bolilor cardiace, îndeosebi în cazul afectării inimii stângi, care antrenează stază circulatorie la nivelul plămânilor. P. c. este un pulmon de stază. V. edem pulmonar.

PLĂMÂN EVANESCENT / poumon évanescent / vanishing lung. Sin.: distrofie pulmonară progresivă (v.).

PLĂMÂN DE OŢEL / poumon d'acier / iron lung. Denumire populară pentru un sistem electromecanic clasic în care se plasează corpul bolnavului pentru întreţinerea artificială a respiraţiei sale. În interior se produce un vid relativ, urmat de revenirea la presiunea normală, după un ritm apropiat celui respirator, fapt care produce o expansiune apoi o compresiune a cuştii toracice. Sin.: respirator Drinker.

PLĂMÂN POLICHISTIC / poumon polykystique / polykystic lung. V. chist aerian al plămânului.

PLĂMÂN DE ŞOC / poumon de choc / shock lung. Insuficienţă respiratorie acută care survine în evoluţia *şocului hipovolemic, în general de natură infecţioasă. Se caracterizează prin *polipnee, *anxietate, agitaţie şi cianoză care nu se ameliorează decât prin oxigenoterapie. Evoluţia depinde de starea de şoc şi este frecvent letală, mai rar se produce o insuficienţă respiratorie progresivă generată de dezvoltarea rapidă a unei fibroze interstiţiale şi alveolare, cu tromboze capilare şi apariţia de membrane hialine la nivelul alveolelor.

PLEGIE, s. f. / plégie, s. f. / paralysis. [*Gr.* ***plege*** *= lovitură.*] Sin. nerecomandat pentru paralizie completă (v. paralizie).

PLEIOCITOZĂ, s. f. / pléiocytose, s. f. / pleiocytosis. [*Gr.* ***pleion*** *= mai numeros;* ***kyton*** *= celulă; **-oză**.*] Prezenţa unui număr mai mare de celule decât în mod normal, cu referire mai ales la prezenţa leucocitelor sau limfocitelor. Iniţial, termenul a fost aplicat pentru limfocitoza observată în LCR în cursul sifilisului sistemului nervos central.

PLEIOTROPIE, s. f. / pléiotropie, s. f. / pleiotropy. [*Gr.* ***pleion*** *= mai numeros;* ***trope*** *= întoarcere, de la* ***trepein*** *= a întoarce.*] Fenomen genetic prin care o singură genă controlează realizarea mai multor caractere ereditare.

PLEOAPĂ, s. f. / paupière, s. f. / eyelid, lid. NA: palpebra. [*Bulg.* ***pohlupka*** *= pleoapă.*] Fiecare din cele două structuri cutaneo-musculo-membranare care acoperă şi protejează partea anterioară a globilor oculari. Pentru fiecare ochi există o *p. superioară* şi o *p. inferioară*, unite printr-o comisură laterală şi una medială. Fiecare p. este alcătuită dintr-un tars, acoperit de *conjunctivă la nivelul părţii sale profunde, în contact cu globul ocular. Pe marginea liberă a p. sunt implantate genele.

PLEOMORFISM, s. m. / pléomorphisme, s. m. / pleomorphism. [*Gr.* ***pleion*** *= mai numeros;* ***morphe*** *= formă; **-ism**.*] Sin.: polimorfism (v.).

PLEONOSTEOZĂ, s. f. / pléonostéose, s. f. / pleonosteosis. [*Gr.* ***pleion*** *= mai numeros;* ***osteon*** *= os; **-oză**.*] Formare abundentă şi prematură a ţesutului osos. Ex.: p. familială Léri, sin.: boală Fairbank (v.).

PLEOPTICĂ, s. f. / pléoptique, s. f. / pleoptics. [*Gr.* ***pleion*** *= mai numeros; lat.* ***optica****, gr.* ***optike*** *= ştiinţa vederii, din gr.* ***optikos*** *= referitor la vedere, de la* ***optesthai*** *= a vedea.*] Ansamblu de exerciţii vizuale destinate corectării *ambliopiei funcţionale.

PLETISMOGRAFIE, s. f. / pléthysmographie, s. f. / plethysmography. [*Gr.* ***plethysmos*** *= creştere;* ***graphein*** *= a scrie.*] Înregistrarea variaţiei volumului unui organ şi înregistrarea modificărilor ce se produc în timp din cauza variaţiei circulaţiei sângelui. Se efectuează cel mai frecvent la nivelul mâinii întregi sau al unui deget.

PLETORĂ, s. f. / pléthore, s. f. / plethora. [*Gr.* ***plethore*** *= saturare, plenitudine, de la* ***plethein*** *= a fi plin.*] 1) Termen care tinde să devină desuet, semnificând supraîncărcarea cu sânge sau cu alte lichide biologice a organismului întreg sau a unei părţi a acestuia. 2) Supraabundenţă, exces.

PLETORIC, adj. / pléthorique, adj. / plethoric. [*Gr.* ***plethein*** *= a fi plin.*] Care se referă la pletoră, care are caracterele sale. Despre o persoană care prezintă *pletoră, în general la nivelul feţei.

PLEURAL, adj. / pleural, -ale, -aux, adj. / pleural. [*Gr.* ***pleura*** *= coastă, latură.*] Referitor la pleură, aparţinând pleurei.

PLEURALGIE, s. f. / pleuralgie, s. f. / pleuralgia. [*Gr.* ***pleura*** *= coastă, latură;* ***algos*** *= durere.*] Durere toracică de origine pleurală.

PLEURĂ, s. f. / plèvre, s. f. / pleura. NA: pleura. [*Gr.* ***pleura*** *= coastă, latură.*] Membrană seroasă care înconjură plămânul. Este alcătuită dintr-o foiţă viscerală - *p. pulmonară*, situată la suprafaţa plămânului - şi o foiţă parietală - *p. parietală*, care se răsfrânge la nivelul *hilului pulmonar şi delimitează o cavitate virtuală, denumită cavitatea pleurală. Cavitatea pleurală dreaptă este separată de cea stângă prin mediastin. La nivelul p. parietale se delimitează mai multe porţiuni: *p. costală*, care căptuşeşte peretele osos al cavităţii toracice; *p. diafragmatică*, situată la nivelul suprafeţei superioare a diafragmului; *p. mediastinală*, care acoperă laturile mediastinului.

PLEURECTOMIE, s. f. / pleurectomie, s. f. / pleurectomy. [*Gr.* ***pleura*** *= coastă, latură;* ***ektome*** *= excizie.*] Excizia unei părţi a *pleurei.

PLEURETIC, adj. / pleurétique, adj. / pleuretic. Care se află în relaţie cu *pleurezia. De ex. *suflu p.* (v.).

PLEUREZIE, s. f. / pleurésie, s. f. / pleurisy. [*Lat.* ***pleurisis****, gr.* ***pleuritis****, de la gr.* ***pleura*** *= coastă, latură.*] Inflamaţie acută sau cronică a *pleurei, determinată cel mai adesea de o infecţie, provenind de la plămân sau din cuşca toracică, şi însoţită de un lichid (de regulă *exsudat) localizat în spaţiul, de obicei virtual, situat între pleura viscerală şi pleura parietală. În general, boala evoluează în două stadii, iniţial uscat, urmat de stadiul în care apare un exsudat abundent. Revărsatul poate fi serofibrinos, purulent, hemoragic. Există multiple clasificări ale p. Forme mai importante (în funcţie de localizare, etiologie şi de caracteristicile epanşamentului): 1) *P. apicală*, localizată la nivelul lobilor superiori pulmonari. 2) *P. chiliformă*, cu lichid conţinând sub 3 g/l lipide, trigliceridele fiind absente. 3) *P. chiloasă*, cu epanşament pleural conţinând peste 5 g/l lipide. 4) *P. cu colesterol*, revărsat gălbui, cremos, bogat în colesterol. 5) *P. diafragmatică*, situată la nivelul pleurei diafragmatice. 6) *P. dublă*, în ambele hemitorace. 7) *P. cu eozinofile*, în care lichidul conţine peste 10% eozinofile. 8) *P. gangrenoasă*, în care predomină fenomenele de supuraţie putridă şi necrozantă. 9) *P. hemoragică*, cu lichid hemoragic. 10) *P. închistată*, cu exsudat separat prin aderenţe pleurale. 11) *P. mediastinală*, de origine tuberculoasă, frecventă la copii. 12) *P. neoplazică*, adesea hemoragică, însoţeşte un cancer pulmonar. 13) *P. parapneumonică*, secundară unei pneumopatii. 14) *P. reumatică*, cu revărsat redus. 15) *P. serofibrinoasă*, în special în infecţia cu bacil Koch, desemnează în practică p. cu lichid clar de tip exsudat. V. şi pleurită.

PLEUREZIE INTERLOBARĂ / pleurésie interlobaire / interlobular pleurisy. Sin.: scizurită (v.).

PLEUREZIE PURULENTĂ / pleurésie purulente / purulent pleurisy. Sin.: piotorax (v.).

PLEURITĂ, s. f. / pleurite, s. f. / pleuritis. [*Gr.* ***pleura*** *= coastă, latură; -ită.*] *Pleurezie. Uneori termenul este utilizat pentru denumirea unei pleurezii uscate, adică fără exsudat. V. şi pleurezie.

PLEUROCENTEZĂ, s. f. / pleurocentèse, s. f. / pleurocentesis. [*Gr.* ***pleura*** *= coastă, latură;* ***kentesis*** *= înţepătură.*] Puncţia transtoracică a pleurei practicată în general pentru explorarea sau evacuarea unui revărsat, de obicei la nivelul liniei axilare posterioare, în spaţiile intercostale VII-VIII.

PLEURODEZĂ, s. f. / pleurodèse, s. f. / pleurodesis. [*Gr.* ***pleura*** *= coastă, latură;* ***desis*** *= legare.*] Producerea de adeziuni între pleura parietală şi pleura viscerală.

PLEURODINIE, s. f. / pleurodynie, s. f. / pleurodynia. [*Gr.* ***pleura*** *= coastă, latură;* ***odyne*** *= durere.*] Durere intercostală în legătură cu un proces inflamator reumatismal.

PLEURODINIE EPIDEMICĂ / pleurodynie contagieuse / epidemic pleurodynia. Sin.: boală din Bornholm (v.).

PLEUROLIZĂ, s. f. / pleurolyse, s. f. / pleurolysis. [*Gr.* ***pleura*** *= coastă, latură;* ***lysis*** *= distrugere, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] Eliberarea şi secţiunea bridelor sau aderenţelor formate între cele două foiţe (parietală şi pulmonară) a pleurei. P. se poate efectua prin toracotomie sau pe cale pleuroscopică.

PLEUROPERICARDIC, adj. / pleuropéricardique, adj. / pleuropericardial. [*Gr.* ***pleura*** *= coastă, latură;* ***peri*** *= în jurul;* ***kardia*** *= inimă.*] Care aparţine atât pleurei, cât şi pericardului.

PLEUROPERICARDITĂ, s. f. / pleuropéricardite, s. f. / pleuropericarditis. Inflamaţia simultană a pleurei şi a pericardului.

PLEUROPERITONEAL, adj. / pleuropéritonéal, -ale, -aux, adj. / pleuroperitoneal. [*Gr.* ***pleura*** *= coastă, latură; lat. medicală* ***peritonaeum****, din gr.* ***peritonaion*** *= care se întinde în jurul, de la* ***peri*** *= în jurul,* ***teinein*** *= a se întinde.*] Care aparţine pleurei şi peritoneului, sau comunică cu cele două cavităţi, pleurală şi peritoneală, ca în cazul fistulei p.

PLEUROPNEUMONECTOMIE, s. f. / pleuropneumonectomie, s. f. / pleuropneumonectomy. [*Gr.* ***pleuron*** *= pleură;* ***pneumon*** *= pulmon;* ***ektome*** *= ablaţie.*] Rezecţie într-un singur timp a pleurei şi a plămânului subiacente inciziei. Operaţia este indicată în tuberculoza pulmonară cu pahipleurită. V. toraco-pleuropneumonectomie.

PLEUROPNEUMONIE, s. f. / pleuropneumonie, s. f. / pleuropneumonia. [*Gr.* ***pleura*** *= coastă, latură;* ***pneumonia****, de la* ***pneumon, -onos*** *= plămân.*] Pneumonie asociată cu inflamaţia pleurei, cu revărsat pleural.

PLEUROSCOPIE, s. f. / pleuroscopie, s. f. / pleuroscopy. [*Gr.* ***pleura*** *= coastă, latură;* ***skopia*** *= examinare, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Tehnică endoscopică de examinare pe cale transtoracică a marii cavităţi pleurale, care este în prealabil destinsă printr-un *pneumotorax artificial. Sin.: toracoscopie.

PLEUROSTOTONUS, s. n. / pleurosthotonos, pleurothotonos, s. m. / pleurothotonos. [*Gr.* ***pleurothen*** *= din lateral;* ***tonos*** *= tensiune.*] *Atitudine de încovoiere a corpului lateral, în arc de cerc, determinată de contractura muşchilor unei jumătăţi a corpului. P. se poate observa la bolnavii de tetanos. V. şi emprostotonus, opistotonus.

PLEUROTOMIE, s. f. / pleurotomie, s. f. / pleurotomy. [*Gr.* ***pleura*** *= coastă, latură;* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Deschiderea chirurgicală a pleurei parietale în următoarele scopuri: drenajul unui epanşament existent în cavitatea pleurală, curăţarea unei cavităţi sau pungi pleurale patologice, biopsia unui fragment de pleură sau investigarea plămânului subiacent, inclusiv prin puncţie biopsică.

PLEX, s. n. / plexus, s. m. / plexus. NA: plexus, pl. plexus sau plexuses. [*Lat.* ***plexus*** *= împletit, de la* ***plectere*** *= a împleti.*] Termen anatomic care defineşte o reţea de nervi sau de vase, constituită prin numeroase anastomoze. Ex. de p. mai importante: 1) *P. venoase intracraniene*. 2) *P. limfatice*: aortice, axilare, mamare. 3) *P. nervoase*: brahial, cardiac (reţea de nervi de la baza inimii), carotidian, coccigian, coronarian, dentare, faringiene, gastrice, hipogastrice, mezenterice, pancreatice, rectale, renale, vaginal, vertebral etc.

PLEX BRAHIAL / plexus brachial / brachial plexus. NA: plexus brachialis. P. nervos format prin anastomoza ramurilor anterioare ale ultimilor patru nervi cervicali şi a primului nerv dorsal, asigurând totalitatea inervaţiei membrului superior.

PLEX CARDIAC / plexus cardiaque / cardiac plexus. NA: plexus cardiacus. P. nervos vegetativ format prin anastomoza nervilor cardiaci ai simpaticului şi pneumogastricului, structurat în două porţiuni, anterioară sau arterială şi posterioară sau venoasă, în jurul marilor trunchiuri vasculare de la baza inimii.

PLEX CAROTIDIAN / plexus carotidien / emissary veins of foramen ovale. NA: plexus venosus caroticus internus. P. venos care înconjură porţiunea intrapetroasă a arterei carotide interne, făcând să comunice *sinusul cavernos şi vena jugulară internă.

PLEX CELIAC / plexus coeliaque / c(o)eliac plexus. NA: plexus celiacus. Denumirea celui mai important *plex nervos abdominal, neurovegetativ. Este format din ganglionii celiaci, aortico-renali şi mezenterici superficiali, la care ajung nervii pneumogastrici, inervaţia viscerelor abdominale, nervul mic şi mare splanhnic. Sin.: plex solar.

PLEX COROID / plexus choroïde / choroid plexus. NA: plexus choroideus. Formaţiune alcătuită din numeroase vilozităţi centrate pe o ansă capilară situată în ţesutul conjunctiv şi acoperite de epiteliul ependimar. Se disting: 1) *P. c. inferioare*, situate pe faţa dorsală a membranei tectoria a *ventriculului cerebral IV. 2) *P. c. superioare*, situate la nivelul planşeului ventriculului III şi care se continuă prin orificiile Monro cu p. c. din ventriculii laterali. P. c. li se atribuie formarea LCR.

PLEX CORONAR STOMAHIC / plexus coronaire stomachique / gastric plexus. NA: plexus gastrici. Sin.: plex gastric (v.).

PLEX ENTERIC / plexus entérique / enteric plexus. NA: plexus entericus. P. format din fibre nervoase vegetative, prezent în pereţii tubului digestiv, format din *p. submucos, *p. mienteric şi *p. subseros. Conţine fibre viscerale aferente, fibre simpatice postganglionare, fibre parasimpatice pre- şi postganglionare, precum şi corpul celular al neuronilor parasimpatici postganglionari.

PLEX GASTRIC / plexus coronaire stomachique / gastric plexus. NA: plexus gastrici. P. nervos vegetativ format din ramurile eferente ale *p. celiac, dispus în jurul arterei coronare stomahice şi anastomozat cu cei doi nervi pneumogastrici. Sin.: plex coronar stomahic.

PLEX HEPATIC / plexus hépatique / hepatic plexus. P. nervos vegetativ format din ramuri eferente ale *p. solar, dispuse în jurul arterei hepatice şi anastomozate cu ramura hepatică a nervului pneumogastric stâng.

PLEX HIPOGASTRIC / plexus hypogastrique / hypogastric plexus. NA: plexus hypogastricus. P. nervos vegetativ care realizează inervaţia vezicii urinare, a rectului şi a organelor genitale. Ramurile aferente din care este constituit provin din splanhnicul pelvin, din cei de-al doilea şi al treilea ganglioni simpatici sacraţi, din fibre nervoase ale *p. ruşinos, din nervii erectori. P. h. dă numeroase ramuri eferente pentru p. secundare: hemoroidal mediu sau rectal, ureteral, vezical, veziculodeferenţial (sau uterin), prostatic (sau vaginal) şi cavernos.

PLEX HIPOGASTRIC INFERIOR / plexus hypogastrique inférior / pelvic plexus. NA: plexus hypogastricus inferior, plexus pelvinus. Partea perineopelvină a *p. hipogastric, care primeşte nervii erectori şi determină inervaţia regiunii inferioare a vezicii urinare, a rectului, a organelor erectile.

PLEX HIPOGASTRIC SUPERIOR / plexus hypogastrique supérieur / superior hypogastric plexus. NA: plexus hypogastricus superior. Porţiunea internă, pelvină, a *p. hipogastric, care are drept aferenţe splanhnicul pelvin şi se distribuie organelor genitale interne şi vezicii urinare.

PLEX INTERMEZENTERIC / plexus intermésentérique / intermesenteric plexus. NA: plexus intermesentericus. P. nervos vegetativ format din ramurile eferente ale *p. solar, dispus anterior aortei, între originea arterelor mezenterice superioară şi inferioară.

PLEX LATERO-UTERIN / plexus latéro-utérin / uterovaginal plexus. NA: plexus uterovaginalis. P. nervos vegetativ în relaţie cu *p. hipogastric şi dispus în jurul arterei uterine.

PLEX LOMBAR / plexus lombaire / lumbar plexus. NA: plexus lumbalis. P. nervos format din anastomoza ramurilor anterioare ale primilor patru nervi lombari. P. l. are şase ramuri eferente: nervii mare şi mic abdominogenital, femurocutanat, genitocrural, crural şi obturator.

PLEX MEISSNER / plexus de Meissner / Meissner's plexus. [*Georg Meissner, anatomist şi fiziolog german, profesor la Basel, apoi la Freiburg şi Göttingen, 1829-1905.*] Sin.: plex submucos (v.).

PLEX MIENTERIC AUERBACH / plexus d'Auerbach, plexus myentérique / plexus myentericus. NA: plexus myentericus. [*Leopold Auerbach, fiziolog german, profesor la Breslau (în prezent Wrocław, Polonia), 1828-1897.*] Reţea formată din fibre nervoase amielinice şi din neuroni postganglionari, situată între straturile tunicii musculare a esofagului, colonului şi intestinului. Este conectat cu p. subseros şi submucos, diviziuni ale *p. enteric.

PLEX NERVOS / plexus nerveux / nerve plexus. NA: plexus nervosus. P. format din încrucişarea mai multor fibre nervoase.

PLEX PAMPINIFORM / plexus pampiniforme / pampiniform plexus. NA: plexus pampiniformis. P. venos format prin anastomoza ramurilor de origine ale venelor ovariene sau spermatice.

PLEX RUŞINOS / plexus honteux / pudendal plexus. NA: plexus pudendus. P. nervos format din ramura anterioară a celui de-al IV-lea nerv sacrat şi din două ramuri ale nervilor sacraţi II şi III. Din acest p. rezultă ramuri viscerale colaterale, nervul ridicător al anusului, nervul anal, un ram al nervului perforant cutanat şi, în final, nervul ruşinos intern.

PLEX SACRAT / plexus sacré / sacral plexus. NA: plexus sacralis. P. format prin anastomozarea ramurilor anterioare ale primilor trei nervi sacraţi şi a trunchiului nervos lombosacrat, din care rezultă numeroase ramuri motorii ale muşchilor fesieri şi care se termină cu nervul mare sciatic. P. s. se anastomozează cu *p. lombar şi cu *p. ruşinos.

PLEX SOLAR / plexus solaire / solar plexus. NA: plexus celiacus. Sin.: plex celiac (v.).

PLEX SUBMUCOS / plexus sous-muqueux / submucosal plexus. NA: plexus submucosus. Porţiunea *p. enteric situată în *submucoasă. Sin.: plex Meissner.

PLEX SUBSEROS / plexus sous-séreux / subserosal plexus. NA: plexus subserosus. Parte a *p. enteric situată pe faţa profundă a *seroasei.

PLEXECTOMIE, s. f. / plexectomie, s. f. / plexectomy. Rezecţia chirurgicală a unui *plex nervos sau vascular.

PLEXURI EXTRARAHIDIENE / plexus extrarachidiens / vertebral plexus (anterior and posterior). NA: plexus venosi vertebrales. P. venoase dispuse pe feţele laterale ale vertebrelor (p. anterioare) sau în şanţurile vertebrale (p. posterioare).

PLEXALGIE, s. f. / plexalgie, s. f. / plexalgia. [*Lat. plexus = împletit, de la plectere = a împleti; gr. algos = durere.*] *Nevralgie determinată de afectarea unui *plex nervos.

PLEXITĂ, s. f. / plexite, s. f. / plexitis. [*Lat. plexus = împletit, de la plectere = a împleti; -ită.*] Leziune de natură inflamatorie a unui *plex nervos.

PLEZIHORMON, s. m. / plésihormone, s. f. / plesihormone. [*Gr. plesios = vecin; hormon = excitat, de la hormaein = a îndemna, a excita.*] Termen desuet care desemnează un hormon a cărui acţiune se manifestă în vecinătatea organului care l-a secretat.

PLEZIOMORFISM, s. n. / plésiomorphisme, s. m. / plesiomorphism. [*Gr. plesios = vecin; morphe = formă; -ism.*] Similaritate în ceea ce priveşte forma.

PLICATURĂ, s. f. / plicature, s. f. / plication. [*Lat. plicatura = împăturire, de la plica = cută, îndoitură.*] Crearea pe cale chirurgicală a unui pliu la nivelul unui organ, de obicei cavitar, îndeosebi pentru reducerea dimensiunii acestuia, dar şi pentru modificarea poziţiei şi a formei. V. şi gastroplicaturare.

PLICĂ, s. f. / pli, s. m. / fold. NA: plica, pl. plicae. [*Lat. plica = cută, îndoitură.*] Plicaturare sau dublare a unei formaţiuni anatomice. Ex.: p. duodeno-jejunală, plicele mucoasei gastrice, p. ileo-cecală, dar şi p. cotului.

PLOMBAJ, s. n. / plombage, s. m. / plombage. [*Fr. plombage, din lat. plumbum = plumb.*] Umplerea unei cavităţi patologice care nu se poate astupa spontan (îndeosebi la nivelul unui dinte sau al unui os) sau a unei cavităţi artificiale ai cărei pereţi trebuie menţinuţi depărtaţi (*apicoliză) cu materiale solide, nealterabile. Se preferă materiale care exercită şi o acţiune de refacere a ţesuturilor absente.

PLOMBĂ, s. f. / obturation d'un dent / fill. [*Fr.* ***plomber*** = *a plomba, din lat.* ***plumbum*** = *plumb.*] Sin. pop. pentru obturaţie dentară (v.).

PLUMB, s. n. / plomb, s. m. / lead, plumbum (lat.). [*Lat.* ***plumbum*** = *plumb.*] Metal de culoare bleu-gri, de consistenţă moale, care se găseşte în natură sub formă de oxid, sare, sulfid. Este elementul cu numărul atomic 82, masă atomică 207,21, simbol Pb. Prezintă toxicitate pentru organismul uman (prin igestia sau inhalarea vaporilor), determinând intoxicaţii acute sau cronice, frecvent cu caracter profesional (v. saturnism). Mecanismul patogenic implică efecte multiple la nivel enzimatic. Poate fi utilizat în unele preparate farmaceutice topice externe cu acţiune revulsivă. P. există în cantităţi mici în mod fiziologic în organism. V. şi tab. const. biochim.

PLURICELULAR, adj. / pluricellulaire, adj. / multicellular. [*Lat.* ***plus, pluris*** = *mai mult;* ***cellula*** = *cămăruţă, dim. de la* ***cella*** = *cămară.*] 1) Care este alcătuit din mai multe celule. 2) Care conţine mai multe cavităţi mici.

PLURIDISCIPLINARITATE, s. f. / pluridisciplinarité, s. f. / pluridisciplinarity, multidisciplinarity. [*Lat.* ***plus, pluris*** = *mai mult;* ***disciplina*** = *învăţătură, educaţie, de la* ***discipulus*** = *elev, discipol.*] Studierea unui obiect dintr-una şi aceeaşi disciplină prin intermediul mai multor discipline deodată. V. şi interdisciplinaritate.

PLURIGANGLIONAR, adj. / pluriganglionnaire, adj. / pluriganglionic. [*Lat.* ***plus, pluris*** = *mai mult; lat., gr.* ***ganglion*** = *mică tumefacţie.*] Sin.: poliganglionar (v.).

PLURIGLANDULAR, adj. / pluriglandulaire, adj. / pluriglandular. [*Lat.* ***plus, pluris*** = *mai mult;* ***glandula*** = *glandă, dim. de la* ***glans, -ndis*** = *ghindă.*] 1) Care aparţine sau este derivat din mai multe glande. 2) Care afectează mai multe glande. Sin.: poliglandular.

PLURILOCULAR, adj. / pluriloculaire, adj. / plurilocular. [*Lat.* ***plus, pluris*** = *mai mult;* ***loculus****, dim. de la* ***locus*** = *loc.*] Sin.: multilocular (v.).

PNEUMALERGEN, s. m. / pneumallergène, s. m. / inhalant allergen. [*Gr.* ***pneuma, -atos*** = *aer, respiraţie;* ***allos*** = *altul;* ***ergon*** = *lucru, acţiune, de la* ***ergein*** = *a lucra;* ***gennan*** = *a produce.*] *Alergen care pătrunde în organism prin inhalaţie, declanşând manifestări îndeosebi la nivelul aparatului respirator. Cel mai comun p. este *polenul, la care se adaugă fungi, particule de fum, aerosoli ai diferitelor dezodorizante, parfumuri etc.

PNEUMARTROGRAFIE, s. f. / pneumarthrographie, s. f. / pneumarthrography. [*Gr.* ***pneuma, -atos*** = *aer, respiraţie;* ***arthron*** = *articulaţie;* ***graphein*** = *a scrie.*] Artrografie gazoasă (v. artrografie).

PNEUMARTROZĂ, s. f. / pneumarthrose, s. f. / pneumarthrosis. [*Gr.* ***pneuma, -atos*** = *aer, respiraţie;* ***arthron*** = *articulaţie;* ***-ozǎ.***] Prezenţa unui gaz într-o cavitate articulară.

PNEUMATIC, adj. / pneumatique, adj. / pneumatic. [*Gr.* ***pneuma, -atos*** = *aer, respiraţie.*] 1) Care se referă la un gaz, îndeosebi la aer. 2) Despre o cavitate care conţine aer sau alt gaz. 3) Care funcţionează cu aer comprimat. Care comprimă aerul sau îl evacuează după comprimare.

PNEUMATIZARE, s. f. / pneumatisation, s. f. / pneumatization. [*Gr.* ***pneuma, -atos*** = *aer, respiraţie.*] Formarea unei cavităţi aeriene într-un ţesut sau organ. P. poate fi normală (ex.: la nivelul oaselor craniului şi ale feţei) sau patologică (ex.: pseudotumori chistice).

PNEUMATOCEL, s. n. / pneumatocèle, s. f. / pneumatocele. [*Gr.* ***pneuma, -atos*** = *aer, respiraţie;* ***kele*** = *hernie, tumoră.*] 1) Protruzie a ţesutului pulmonar sub forma unei hernii, din cauza unei fisuri congenitale a toracelui. 2) Tumoră sau formaţiune saculară cu conţinut gazos. 3) Formaţiune cavitară aerică pulmonară secundară unei pneumonii (de regulă stafilococică) cu o mare variabilitate, de la o zi la alta, la examenul radiologic.

PNEUMATOCEL INTRACRANIAN / pneumatocèle intracrânien / intracranial pneumatocele. Sin.: pneumoencefalocel (v.).

PNEUMATOCEL PAROTIDIAN / pneumatocèle parotidienne / glass blower's mouth. Dilatarea canalelor excretorii ale *parotidei, cu atrofia parenchimului glandular, observată îndeosebi la suflătorii de sticlă.

PNEUMATOCEL PULMONAR / pneumatocèle pulmonaire / pneumatocele. V. pneumatocel, def. 3.

PNEUMATOZĂ, s. f. / pneumatose, s. f. / pneumatosis. [*Gr.* ***pneuma, -atos*** = *aer, respiraţie;* ***-ozǎ.***] 1) Termen vechi, desemnând prezenţa aerului sau a altor gaze în ţesuturi sau organe, care în mod normal nu le conţin. 2) Pseudotumori chistice pline cu gaze. Ex.: p. intestinală.

PNEUMATURIE, s. f. / pneumaturie, s. f. / pneumaturia. [*Gr.* ***pneuma, -atos*** = *aer, respiraţie;* ***ouron*** = *urină.*] Emisie de gaze prin urină.

PNEUMECTOMIE, s. f. / pneumectomie, s. f. / pneumonectomy. [*Gr.* ***pneumon, -onos*** = *plămân;* ***ektome*** = *excizie.*] Sin.: pneumonectomie (v.).

PNEUMOCENTEZĂ, s. f. / pneumocentèse, s. f. / pneumonocentesis, pneumocentesis. [*Gr.* ***pneumon, -onos*** = *plămân;* ***kentesis*** = *înţepătură.*] Puncţia chirurgicală a plămânului, de obicei pentru evacuarea conţinutului unei cavităţi pulmonare.

PNEUMOCISTOZĂ, s. f. / pneumocystose, s. f. / pneumocystosis. [*Gr.* ***pneumon, -onos*** = *plămân;* ***kystis*** = *sac, vezică;* ***-ozǎ.***] Infecţie pulmonară interstiţială oportunistă determinată de **Pneumocystis carinii.*

PNEUMOCIT, s. n. / pneumocyte, s. m. / pneumocyte. [*Gr.* ***pneumon, -onos*** = *plămân;* ***kytos*** = *celulă.*] Celulă care alcătuieşte epiteliul de înveliş al alveolelor pulmonare. Se disting: 1) *P. de tipul I*, sau *membranoase*, care formează cea mai mare parte a învelişului alveolar. 2) *P. de tipul II* sau *granuloase*, grupate câte 6-7 în unghiurile alveolare, sunt bogate în organite şi în fibre mielinice şi secretă *surfactantul.

PNEUMOCOC, s. m. / pneumocoque, s. m. / pneumococcus. [*Gr.* ***pneumon, -onos*** = *plămân;* ***kokkos*** = *boabă.*] Sin.: *Streptococcus pneumoniae* (v.). V. şi *Diplococcus.*

PNEUMOCOCCEMIE, s. f. / pneumococcémie, s. f. / pneumococc(a)emia. [*Gr.* ***pneumon, -onos*** = *plămân;* ***kokkos*** = *boabă;* ***haima, -atos*** = *sânge.*] *Septicemie provocată de *pneumococ sau doar prezenţa pneumococilor în sânge.

PNEUMOCOCIE, s. f. / pneumococcie, s. f. / pneumococcosis. [*Gr.* ***pneumon, -onos*** = *plămân;* ***kokkos*** = *boabă.*] Infecţie provocată de *pneumococi.

PNEUMOCOLECISTIE, s. f. / pneumocholécystie, s. f. / pneumocholecystis. Prezenţa de aer în vezicula biliară.

PNEUMOCOLIE, s. f. / pneumocolie, s. f. / pneumocolon. [*Gr.* ***pneuma*** = *aer;* ***kolon*** = *colon.*] Prezenţa în *colon a aerului sau a gazelor de fermentaţie. V. şi aerocolie.

PNEUMOCONIOZĂ, s. f. / pneumoconiose, s. f. / pneumoconiosis. [*Gr.* ***pneumon, -onos*** = *plămân;* ***konis*** = *praf;* ***-ozǎ.***] Ansamblul alterărilor bronhopulmonare determinate de inhalarea masivă şi repetată a pulberilor minerale sau organice, ca o consecinţă a toxicităţii acestor particule şi/sau a unei insuficienţe a proceselor de epuraţie pulmonară. Se disting, în mod obişnuit: 1) *P. de supraîncărcare*, relativ benigne, prin acumulare de particule inerte. 2) *P. fibrogene*, mult mai severe ca evoluţie şi prognostic, prin acţiunea fibrozantă extensivă a pulberilor de siliciu şi de silicaţi (v. silicoză). 3) *P. mixte*, în care cele două procese se suprapun. În practică, denumirea de p. este rezervată pentru cazul inhalării de pulberi minerale, pentru inhalarea de pulberi organice fiind utilizată denumirea de *pneumopatie cu precipitine sau alergică interstiţială. V. şi antracoză, silicoză, sindrom Caplan.

PNEUMOCONIOZĂ REUMATOIDĂ / pneumoconiose rhumathoïde / Caplan's syndrome. Sin.: sindrom Caplan (v.).

PNEUMOCYSTIS CARINII / Pneumocystis carinii / Pneumocystis carinii. [*Gr. **pneumon, -onos** = plămân; **kystis** = sac, vezică; lat. **carina** = una din cele două jumătăţi ale cojii de nucă.*] *Protozoar de dimensiuni foarte mici care poate produce infecţii pulmonare. Apare un chist în interiorul căruia se dezvoltă opt organisme. Proliferarea se produce în interiorul chistului şi în stadiul de trofozoit liber. Boala produsă de *P. c.* la om se numeşte *pneumocistoză şi apare la bolnavii cu *imunosupresie.

PNEUMOENCEFALOCEL, s. n. / pneumo-encéphalocèle, s. f. / pneumoencephalos, pneumoencephalus, pneumoencephalocele. [*Gr. **pneuma, -atos** = aer, respiraţie; **enkephalos** = creier, de la **en** = în, **kephale** = cap; **kele** = hernie, tumoră.*] Prezenţa de aer în cavitatea craniană. Sin.: pneumatocel intracranian.

PNEUMOENCEFALOCEL TRAUMATIC / pneumoencéphalocèle traumatique / traumatic pneumoencephalus. Complicaţie rară a traumatismelor craniene, constând în prezenţa de aer în spaţiile subarahnoidiene cerebrale şi frecvent în ventriculele cerebrale. Aerul pătrunde, în funcţie de traiectul leziunilor, din cavităţile nazale sau din cavităţile pneumatice de la baza craniului.

PNEUMOENCEFALOGRAFIE, s. f. / pneumoencéphalographie, s. f. / pneumoencephalography. [*Gr. **pneuma, -atos** = aer, respiraţie; **enkephalos** = creier, de la **en** = în, **kephale** = cap; **graphein** = a scrie.*] V. encefalografie gazoasă.

PNEUMOGASTRIC, adj. / pneumogastrique, adj. / pneumogastric. [*Gr. **pneuma, -atos** = aer, respiraţie; **gaster, gastros** = stomac.*] Perechea a X-a de nervi cranieni. Sin.: vag (v.) sau nerv vag.

PNEUMOGRAF, s. n. / pneumographe, s. m. / pneumograph. [*Gr. **pneuma, -atos** = aer, respiraţie; **graphein** = a scrie.*] Instrument pentru înregistrarea mişcărilor respiratorii.

PNEUMOGRAFIE, s. f. / pneumographie, s. f. / pneumography. [*Gr. **pneuma, -atos** = aer, respiraţie; **graphein** = a scrie.*] 1) Radiografie efectuată după utilizarea unui gaz ca mediu de contrast. Sin.: pneumoradiografie. 2) Înregistrarea grafică a mişcărilor respiratorii. 3) Uneori, anatomia descriptivă a plămânilor.

PNEUMOGRAMĂ, s. f. / pneumogramme, s. m. / pneumogram. [*Gr. **pneuma, -atos** = aer, respiraţie; **gramma** = înscriere.*] Traseu grafic obţinut cu ajutorul pneumografului.

PNEUMOLIZĂ, s. f. / pneumolyse, s. f. / pneumonolysis, pneumolysis. [*Gr. **pneumon, -onos** = plămân; **lysis** = distrugere, de la **lyein** = a distruge.*] Secţionarea chirurgicală a ţesuturilor care ataşează plămânul la cavitatea toracică, pentru a permite colapsul pulmonar, în tratamentul tuberculozei. P. se practică îndeosebi în caz de eşec al *pneumotoraxului intrapleural.

PNEUMOLIZINĂ, s. f. / pneumolysine, s. f. / pneumolysin. Toxină intracelulară a *pneumococului care, eliberată prin liza bacteriană, ar contribui la patogenia *pneumoniei pneumococice.

PNEUMOLOGIE, s. f. / pneumologie, s. f. / pneumology. [*Gr. **pneumon, -onos** = plămân; **logos** = ştiinţă.*] Ramură a medicinei care studiază aparatul respirator în condiţii normale şi patologice.

PNEUMOMASTOGRAFIE, s. f. / pneumomastographie, s. f. / pneumomastography. [*Gr. **pneuma, -atos** = aer, respiraţie; **mastos** = sân, mamelă; **graphein** = a scrie.*] Radiografie a glandei mamare efectuată după insuflare de gaz în ţesutul peri- sau retromamar.

PNEUMOMEDIASTIN, s. n. / pneumomédiastin, s. m. / pneumediastinum. *Epanşament gazos la nivelul *mediastinului. P. este uneori provocat în scopul explorării radiologice. V. mediastinografie.

PNEUMOMETRU, s. n. / pneumomètre, s. m. / pneumometer. Instrument care permite măsurarea presiunii sub care aerul este inspirat şi expirat.

PNEUMONECTOMIE, s. f. / pneumonectomie, s. f. / pneumonectomy. [*Gr. **pneumon, -onos** = plămân; **ektome** = excizie.*] Ablaţia unui plămân. Sin.: pneumectomie.

PNEUMONIE, s. f. / pneumonie, s. f. / pneumonia. [*Gr. **pneumonia**, de la **pneumon, -onos** = plămân.*] Inflamaţie a alveolelor, ţesutului interstiţial şi bronşiolelor de la nivelul plămânilor, determinată de infecţia cu bacterii, virusuri sau alte microorganisme patogene, ori acţiunii nocive a unor substanţe chimice sau a altor agenţi (ex.: ulei, radiaţii, medicamente). Utilizat izolat, termenul desemnează aproape întotdeauna, pentru autorii francezi, **p. lobară acută cu pneumococi*. Pentru autorii anglosaxoni, termenul nu mai are acelaşi caracter restrictiv, fiind echivalent cu termenul *pneumopatie. Se disting forme multiple de p., descrise, neunitar, după criterii clinice, etiologice, patogenice: 1) *P. actinică*, reacţie pseudopneumonică după iradiere. 2) *P. prin aspiraţie* se manifestă mai ales prin bronhopneumonie. 3) *P. atipice* foarte variate ca aspect clinic, substrat anatomic şi mod de producere. 4) *P. cazeoasă*, formă acută a tuberculozei. 5) *P. cronică* apare după organizarea exsudatului unei p. fibrinoase. 6) *P. de deglutiţie*, prin aspirarea de particule alimentare. 7) *P. embolică*, inflamaţie circumscrisă, generată de embolii septice la nivelul arterelor pulmonare. 8) *P. fibrinoasă*, pneumococică. 9) *P. gripală*, care apare în cursul gripei. 10) *P. hipostatică*, urmare a stazei prin decubit dorsal. 11) *P. interstiţială*, virală, a septurilor interalveolare şi peribronşice. 12) *P. lobară* (v.). 13) *P. mixtă*, prin asocierea a diverse virusuri cu bacterii variate. 14) *P. pneumococică*, v. p. lobară. 15) *P. postoperatorie*, după operaţiile efectuate sub narcoză cu eter. 16) *P. secundare* unor tulburări circulatorii (*edem pulmonar, *hipostatice) sau alterări bronşice (corpi străini, cancer, bronşiectazie, stenoză bronşică) etc.

PNEUMONIE ATIPICĂ PRIMARĂ / pneumonie primitive atypique / primary atypical pneumonia. Pneumopatie acută infecţioasă cauzată de *Mycoplasma pneumoniae*, specii de *Rickettsia* şi *Chlamidia*, diverse virusuri printre care adenovirusuri şi virusul paragripal. Se caracterizează printr-o simptomatologie clinică zgomotoasă: febră, curbatură, stare generală alterată, angină, tuse la început seacă şi apoi productivă, asociată cu semne obiective neconcludente şi modificări radiologice discrete. Caracteristic îndesosebi infecţiei cu *Mycoplasma pneumoniae* la copiii peste 5 ani şi adolescenţi, este faptul că reinfecţiile antrenează reacţii imunologice sistemice din ce în ce mai violente, traducând o autoimunizare. Examenul imunoserologic evidenţiază aglutinine la rece antieritrocitare, complexe imune circulante, anticorpi antitisulari. Din punct de vedere clinic se pot semnala manifestări hematologice (anemie hemolitică, trombocitopenie, splenomegalie), dermatologice (diverse erupţii), cardiovasculare (pericardită, miocardită), musculo-articulare, digestive, pancreatice, renale (glomerulonefrită).

PNEUMONIE DE DEGLUTIŢIE / pneumonie de déglution / deglution pneumonia. V. pneumonie, def. 6. V. ºi sindrom Mendelson.

PNEUMONIE FIBRINOASĂ / pneumonie fibrineuse / fibrinous pneumonia. Sin.: pneumonie lobară (v.).

PNEUMONIE FRANCĂ / pneumonie franche / lobar pneumonia. Sin.: pneumonie lobară (v.).

PNEUMONIE INTERSTIŢIALĂ / pneumonie interstielle / interstitial pneumonia. Tip de pneumonie (v. pneumonie, def. 11) în care leziunile inflamatorii sunt localizate în ţesutul interstiţial, ceea ce duce la îngroşarea considerabilă a septurilor interalveolare şi la proliferarea ţesutului conjunctiv. Ca urmare capilarele sunt comprimate scăzând dimensiunile alveolelor pulmonare. Pe lângă cauzele infecţioase, p. i. se produce şi în unele cazuri de tuberculoză pulmonară, în colagenoze, în stenoza mitrală cu hipertensiune pulmonară. Unii autori consideră p. i. o varietate de *fibroză pulmonară. Sin.: pneumonie reticulată hipertrofică.

PNEUMONIE LOBARĂ / pneumonie lobaire / lobar pneumonia. Boală infecţioasă determinată de pneumococ (*Streptococcus pneumoniae*). Se caracterizează, anatomopatologic, prin inflamaţia acută a unui plămân, cu afectarea unui lob în totalitatea sa (hepatizare omogenă) şi printr-un exsudat fibrinos care umple alveolele pulmonare din zona afectată. Clinic, boala are o evoluţie ciclică, de la debutul brusc până la defervescenţa rapidă, într-o singură criză, ce apare după 5-9 zile. Sin.: pneumonie fibrinoasă, pneumonie francă.

PNEUMONIE RETICULATĂ HIPERTROFICĂ / pneumonie réticulée hypertrophique / interstial pneumonia. Sin.: pneumonie interstiţială (v.).

PNEUMOPATIE, s. f. / pneumopathie, s. f. / pneumonopathy, pneumopathy. [*Gr.* ***pneumon, -onos*** *= plămân;* ***pathos*** *= boală.*] Denumire generică pentru orice boală pulmonară.

PNEUMOPATIE IMUNOLOGICĂ / pneumopathie immunologique / hypersensitivity pneumonitis. Sin.: pneumopatie cu precipitine (v.).

PNEUMOPATIE CU PRECIPITINE / pneumopathie à precipitines / allergic interstitial pneumonitis. Termen generic ce desemnează ansamblul afecţiunilor respiratorii legate de o alveolită alergică apărută în urma unei reacţii de hipersensibilitate semi-întârziate, declanşată de inhalarea diverselor particule organice antigenice. Ex.; *boala plămânilor de fermier. Sin.: pneumopatie imunologică.

PNEUMOPERICARD, s. n. / pneumopéricarde, s. m. / pneumopericardium. [*Gr.* ***pneuma, -atos*** *= aer, respiraţie;* ***peri*** *= în jurul;* ***kardia*** *= inimă.*] Prezenţa de aer sau gaz în *pericard, în general asociată cu un epanşament lichidian simultan sau consecutiv (pio-, hidro- sau hemopneumopericard).

PNEUMOPERITONEU, s. n. / pneumopéritoine, s. m. / pneumoperitoneum. [*Gr.* ***pneuma, -atos*** *= aer, respiraţie; lat. medicală* ***peritonaeum****, din gr.* ***peritonaion*** *= care se întinde în jurul, de la* ***peri*** *= în jurul,* ***teinein*** *= a se întinde.*] Prezenţa şi, prin extensie, introducerea de aer în cavitatea peritoneală. P. poate fi spontan, idiopatic, sau secundar fie introducerii voluntare de aer în cavitatea abdominală (v. celioscopie), fie perforaţiei unui organ cavitar (complicaţie în *ulcer gastroduodenal, *apendicită etc.).

PNEUMOPEXIE, s. f. / pneumopexie, s. f. / pneumopexy. [*Gr.* ***pneumon*** *= plămân;* ***pexis*** *= fixare.*] Fixarea plămânului la peretele toracic, practicată uneori după o intervenţie pe pulmon. P. este destinată asigurării reexpansiunii plămânului.

PNEUMOPIELOGRAFIE, s. f. / pneumopyélographie, s. f. / pneumopyelography. [*Gr.* ***pneuma*** *= aer;* ***pyelos*** *= bazin;* ***graphe*** *= desen.*] *Pielografie în care oxigenul sau aerul se injectează în pelvisul renal în locul substanţei de contrast opacă la raze X. Metoda este considerată depăşită. Sin.: pielografie gazoasă.

PNEUMORADIOGRAFIE, s. f. / pneumoradiographie, s. f. / pneumoradiography. [*Gr.* ***pneuma, -atos*** *= aer, respiraţie; lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***graphein*** *= a scrie.*] Sin.: pneumografie, v. def. 1.

PNEUMOREN, s. m. / pneumorein, s. m. / renal pneumography. [*Gr.* ***pneuma, -atos*** *= aer, respiraţie; lat.* ***ren, renis*** *= rinichi.*] Introducere de aer în ţesutul perirenal, ca mediu de contrast, în scopul vizualizării la examenul radiologic a conturului rinichilor şi al suprarenalelor.

PNEUMOSEROASĂ, s. f. / pneumoséreuse, s. f. / pneumoserosa. [*Gr.* ***pneuma, -atos*** *= aer, respiraţie; lat.* ***serosa****, de la* ***serum*** *= zer.*] Prezenţa într-o seroasă articulară sau viscerală de aer sau de gaz. P. poate fi spontană sau provocată în vederea unui examen radiologic.

PNEUMOTAHIGRAF, s. n. / pneumotachographe, s. m. / pneumotachygraph. Aparat destinat practicării *pneumotahigrafiei.

PNEUMOTAHIGRAFIE, s. f. / pneumotachographie, s. f. / pneumotachygraphy. Înregistrarea debitelor respiratorii.

PNEUMOTIMPAN, s. n. / pneumotympan, s. m. / pneumotympan. Prezenţa de aer comprimat în urechea medie. Este un accident frecvent şi benign în *guturai. P. se manifestă brusc printr-o durere la nivelul urechii în momentul când se suflă nasul. Se însoţeşte de surditate, zgomot în ureche şi vertij.

PNEUMOTOMIE, s. f. / pneumotomie, s. f. / pneumotomy, pneumonotomy. [*Gr.* ***pneumon, -onos*** *= plămân;* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Incizia chirurgicală a plămânului.

PNEUMOTORACE. Var. pentru pneumotorax (v.).

PNEUMOTORAX, s. n. / pneumothorax, s. m. / pneumothorax. [*Gr.* ***pneuma, -atos*** *= aer, respiraţie; lat.* ***thorax, -acis****, gr.* ***thorax, -akos*** *= torace.*] Proces patologic care constă în acumularea unui gaz, de obicei aer, în cavitatea pleurală. După modul de apariţie, p. se pot clasifica în: *p. artificial* (sau *terapeutic*) prin introducere voluntară de aer, eventual cu un conţinut crescut de azot, pentru a produce colapsul parenchimului pulmonar, utilizat uneori în tratamentul tuberculozei, sau pentru imobilizarea hemidiafragmului corespondent; *p. spontan*, care apare secundar unei pneumopatii, de ex. abces pulmonar sau prin ruperea unei bule de emfizem. În funcţie de localizare sau de unele caracteristici ale p., se deosebesc: *p. intrapleural* (aerul este prezent între foiţele pleurale); *p. extrapleural* (aer prezent între pleura parietală şi fascia endotoracică); *p. deschis* (care comunică cu exteriorul, de obicei la nivelul peretelui toracic, de ex. ca urmare a unui traumatism); *p. cu supapă* (în care orificiul de pătrundere a aerului acţionează ca o valvă, aerul pătrunde în inspir, dar nu poate fi evacuat în expir, determinând creşterea rapidă a presiunii intrapleurale, care depăşeşte presiunea atmosferică, evoluând spre *p. sufocant*). Var.: pneumotorace.

PNEUMOTROP, adj. / pneumotrope, adj. / pneumotropic. Care se fixează electiv la nivelul plămânilor.

PNEUMOVIRUS / pneumovirus / pneumovirus. [*Gr.* ***pneuma, -atos*** *= aer, respiraţie; lat.* ***virus*** *= venin, otravă.*] Gen de virus ARN aparţinând familiei **Paramyxoviridae* şi cuprinzând virusul respiratoriu sinciţial.

PODAGRĂ, s. f. / podagre, s. f. / podagra. [*Lat., gr.* ***podagra*** *= gută la picioare, de la gr.* ***pous, podos*** *= picior,* ***agra*** *= atac, apucare şi* ***agrein*** *= a pune mâna pe.*] Termenul se utilizează îndeosebi pentru guta localizată la membrele inferioare, afectând în special halucele (degetul mare al piciorului). V. gută.

PODOBROMHIDROZĂ, s. f. / podobromhidrose, s. f. / podobromhidrosis. [*Gr.* ***pous, podos*** *= picior;* ***bromos*** *= miros fetid;* ***hidros*** *= transpiraţie; -oză.*] *Bromhidroză localizată la nivelul picioarelor.

PODOCIT, s. n. / podocyte, s. m. / podocyte. [*Gr. pous, podos = picior; kytos = celulă.*] Celulă epitelială a capilarelor glomerulare care prezintă un mic pericarion şi numeroase prelungiri primare sau secundare, denumite pedicele, prin intermediul cărora p. se întrepătrund şi căptuşesc lama bazală a capilarelor *glomerulului renal.

PODOGRAF, s. n. / podographe, s. m. / podograph. Aparat destinat obţinerii amprentelor *boltei plantare. Amprentele sunt denumite podograme.

PODOLOG, s. m. / podologue, s. m. / podologist. Persoană specializată (personal medical auxiliar) în studiul piciorului patologic prin metode noninvazive şi tratarea anomaliilor constatate prin metode ortopedice simple

PODOLOGIE, s. f. / podologie, s. f. / podiatry, podology. [*Gr. pous, podos = picior; logos = ştiinţă.*] Domeniu dedicat studiului anatomiei, fiziologiei şi patologiei piciorului, ca şi al remediilor medicale sau chirurgicale.

PODOMETRU, s. n. / podomètre, s. m. / podometer. Instrument utilizat pentru măsurarea numărului de paşi făcuţi de un subiect şi pentru stabilirea, aproximativă, a distanţei parcurse.

PODO-ORTEZIST, s. m. / podo-orthésiste, s. m. / podoorthotist. Persoană calificată în confecţionarea de încălţăminte ortopedică denumită şi podorteze.

POGONION, s. m. / pogonion, s. m. / pogonion. Punctul cel mai anterior al *mentonului în plan sagital.

POIKILOCIT, s. n. / poïkilocyte, s. m. / poikilocyte. [*Gr. poikilos = felurit, variat; kytos = celulă.*] Anomalie eritrocitară în care hematia poate avea forme variate: de "pară", de virgulă, deformare în "rachetă (de tenis)", formă dantelată etc.

POIKILOCITOZĂ, s. f. / poïkilocytose, s. f. / poikilocitosis. [*Gr. poikilos = felurit, variat; kytos = celulă; -oză.*] Prezenţa *poikilocitelor în sânge.

POIKILODERMATOMIOZITĂ / s. f. / poïkilodermatomyosite, s. f. / Petges-Jacobi disease. Sin.: boală Petges-Jacobi (v.).

POIKILODERMIE, s. f. / poïkilodermie, s. f. / poikiloderma. [*Gr. poikilos = felurit, variat; derma, -atos = piele.*] Asocierea unor semne: eritem telangiectazic, pigmentaţie şi atrofie tegumentară; se poate observa în diverse afecţiuni. Poate fi congenitală sau dobândită. V. în continuare.

POIKILODERMIE ATROFICĂ VASCULARĂ / poïkilodermie atrophique vasculaire / poikiloderma vasculare atrophicans. Sin.: boală Petges-Jacobi (v.).

POIKILODERMIE CONGENITALĂ / poïkilodermie congénitale / poikiloderma congenitale. Sin.: sindrom Rothmund-Thomson (v.).

POIKILOTERM, adj., s. n. / poïkilotherme, adj., s. m. / poikilotherm. [*Gr. poikilos = felurit, variat; thermos = cald, de la therme = căldură.*] 1) Termen care defineşte caracteristica unor animale (peşti, batracieni, reptile, nevertebrate - impropriu denumite şi "animale cu sânge rece") de a-şi varia temperatura organismului în funcţie de temperatura mediului ambiant. 2) Animal cu temperatura organismului variabilă. Ant.: *homeoterm.

POJAR, s. n. / rougeole, s. f. / measles. [*Sl. pozaru = pojar.*] Sin.: rujeolă (v.).

POL, s. m. / pôle, s. m. / pole, polus, poli (lat.). [*Lat. polus = pol.*] 1) Termen anatomic care defineşte fiecare din extremităţile opuse ale unei formaţiuni anatomice. Ex.: p. anterior şi posterior ai globului ocular, p. superior şi inferior ai lobulilor tiroidieni. 2) Una dintre cele două regiuni ale unui magnet, ale unui corp electrizat sau ale unui circuit electric. În cazul unui magnet, se disting: *p. nord*, de la care diverg liniile de câmp magnetic, şi *p. sud*, către care acestea converg. În cazul unui corp electrizat sau al unui circuit electric, liniile de câmp electric principal diverg de la *p. pozitiv* şi converg la *p. negativ.*

POLAKIURIE, s. f. / pollakiurie, s. f. / pollakiuria. [*Gr. pollakis = deseori, frecvent; ouron = urină.*] Nevoia frecventă de a urina, în cantităţi mici.

POLAR, adj. / polaire, adj. / polar. [*Lat. polus = pol.*] Care se referă la un *pol sau se află în relaţie cu un pol (electric, magnetic, anatomic).

POLARIMETRU, s. n. / polarimètre, s. m. / polarimeter. [*Gr. polein = a învârti, a roti; metron = măsură.*] Instrument util în determinarea concentraţiei unei substanţe optic active într-o soluţie, pornind de la faptul că între gradul de deviere a planului luminii polarizate şi concentraţie există o relaţie de directă proporţionalitate, conform *legii Biot.

POLARIZARE, s. f. / polarisation, s. f. / polarization. [*1)-5) Lat. polus = pol; 6) Gr. polein = a învârti, a roti.*] 1) Orice proces, acţiune care tinde la crearea a doi *poli diferiţi într-un obiect, într-o structură organică sau în cursul unui fenomen. 2) *P. unui *dielectric:* crearea şi orientarea de *dipoli într-un dielectric supus unui câmp electric. 3) *P. electrozilor:* modificarea de natură chimică produsă la suprafaţa anumitor electrozi, la trecerea curentului electric. Electrozii se numesc în acest caz polarizabili; după cum, electrozii la care fenomenul de p. este prevenit se numesc impolarizabili. 4) *P. luminii:* modificarea direcţiei de propagare a razelor luminoase care, în loc să se propage difuz, ca în lumina naturală, se propagă într-un singur plan. De obicei, p. se obţine cu un *nicol. 5) *P. de repaus a membranei celulare:* existenţa unei diferenţe de potenţial între faţa internă şi externă a unei biomembrane, prin repartiţia inegală a ionilor, îndeosebi Na^+ şi K^+. 6) *P. rotatorie:* rotaţia planului de *p. a luminii, în cazul transmisiei luminii p. rectiliniu prin corpuri dotate cu putere rotatorie.

POLEN, s. n. / pollen, s. m. / pollen. [*Lat. pollen, -inis = făină fină, pulbere.*] Produsul de fecundare masculină al mai multor plante. Unele persoane sunt alergice la p. unor plante (îndeosebi sub formă de fân), fenomen manifestat frecvent prin conjunctivită şi tulburări respiratorii.

POLIADENITĂ, s. f. / polyadénite, s. f. / polyadenitis. [*Gr. polys = mulţi; aden, -os = glandă; -ită.*] Inflamaţia simultană a mai multor ganglioni limfatici, îndeosebi cervicali.

POLIADENOM, s. n. / polyadénome, s. m. / polyadenoma. [*Gr. polys = mulţi; aden, -os = glandă; -oma.*] Hipertrofie simultană a unui număr mare de glande de aceeaşi natură.

POLIADENOM GASTRIC DIFUZ / polyadénome gastrique diffus / Ménétrier's disease. Sin.: boală Ménétrier (v.).

POLIADENOMATOZĂ, s. f. / polyadénomatose, s. f. / polyadenomatosis. [*Gr. polys = mulţi; aden, -os = glandă; -oma; -oză.*] Stare caracterizată prin prezenţa de *adenoame multiple dezvoltate în diferite glande.

POLIADENOMATOZĂ ENDOCRINIANĂ / polyadénomatose endocrinienne / multiple endocrine neoplasia. Sin.: neoplazie endocriniană multiplă (v.).

POLIADENOMATOZĂ FAMILIALĂ ESENŢIALĂ / polyadénomatose familiale essentielle / familial intestinal polyposis. Sin.: polipoză intestinală (v.).

POLIADENOPATIE, s. f. / polyadénopathie, s. f. / polyadenopathy. [*Gr. polys = mulţi; aden, -os = glandă; pathos = boală.*] 1) Hipertrofie a mai multor ganglioni limfatici. 2) În engl., îndeosebi boală care afectează concomitent mai multe glande.

POLIAGLUTINARE, s. f. / polyagglutination, s. f. / polyagglutination. [*Gr. polys = mulţi; lat. agglutinare = a lipi, a uni.*] Aglutinarea eritrocitelor umane normale de către un ser animal sau uman oarecare. Apare în urma demascării receptorilor latenţi T eritrocitari de către unii germeni ce elaborează neuroaminidază.

POLIALELISM, s. n. / polyallélisme, s. m. / polyallelism. [*Gr. polys = mulţi; allelon = de la unul la altul; -ism.*] Mutaţii diferite care afectează o aceeaşi genă – deci alelice – şi care determină o boală cu expresie clinică variabilă în funcţie de tipul de leziune. Ex.: β-talasemiile, miopatiile Duchenne şi Becker.

POLIALGII, s. f. pl. / polyalgies, s. f. pl. / polyalgia. [*Gr. **polys** = mulţi; **algos** = durere.*] Dureri cu localizări multiple.

POLIAMINE, s. f. pl. / polyamines, s. f. pl. / polyamines. [*Gr. **polys** = mulţi; **ammoniakon** = sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia; -ină.*] Molecule mici liniare cu două sau mai multe grupări -NH_2. P. cu importanţă fiziologică sunt ornitina, *putresceina, *spermina şi *spermidina. Prin derivaţii lor N-acetilaţi, p. joacă un rol important în reglarea ADN şi în regenerarea celulară.

POLIANGEITĂ, s. f. / polyangéïte, s. f. / polyangiitis. [*Gr. **polys** = mulţi; **angeion** = vas; -ită.*] Afecţiune caracterizată prin leziuni vasculare difuze.

POLIARTERIAL, adj. / polyartériel, -elle, adj. / polyarterial. 1) Care se referă, se află în relaţie cu mai multe artere. 2) Care prezintă afectări arteriale multiple.

POLIARTERITĂ, s. f. / polyartérite, s. f. / polyarteritis. [*Gr. **polys** = mulţi; lat., gr. **arteria** = arteră; -ită.*] *Arterită care afectează mai multe segmente ale sistemului arterial.

POLIARTERITĂ NODOASĂ / polyartérite noueuse / polyarteritis nodosa. Sin.: periarterită nodoasă (v. def. 1).

POLIARTICULAR, adj. / polyarticulaire, adj. / polyarticular. [*Gr. **polys** = mulţi; lat. **articularis** = al articulaţiilor.*] Despre o boală care afectează mai multe articulaţii.

POLIARTRALGII, s. f. pl. / polyarthralgies, s. f. pl. / multiple arthralgias. [*Gr. **polys** = mulţi; **arthron** = articulaţie; **algos** = durere.*] Dureri articulare multiple.

POLIARTRITĂ, s. f. / polyarthrite, s. f. / polyarthritis. [*Gr. **polys** = mulţi; **arthron** = articulaţie; -ită.*] Inflamaţie acută sau cronică ce afectează simultan mai multe articulaţii. V. şi în continuare.

POLIARTRITĂ CRONICĂ EVOLUTIVĂ / polyarthrite chronique évolutive / rheumatoid arthritis. Sin.: poliartrită reumatoidă (v.).

POLIARTRITĂ CRONICĂ JUVENILĂ / polyarthrite chronique juvenile / Still's disease. Poliartrită cronică ce apare la copil (îndeosebi la sexul feminin) înainte de 16 ani. Se manifestă sub forme diferite, cea denumită boala Still fiind caracterizată prin poliartrită, *raş tranzitoriu, febră. Uneori maladia afectează întreg organismul prin atingeri pericardice, pleurale, peritoneale, creştere de volum a splinei şi a ganglionilor. P. c. j. evoluează în pusee, cu accentuarea leziunilor articulare şi infirmităţi secundare: anchiloze, tulburări de creştere. Etiologia rămâne obscură, infecţiile şi îndeosebi rolul antigenilor HLA-B reprezentând cauze posibile. Sin.: boală Still-Chauffard, boală Still (def. 1), sindrom Chauffard-Still.

POLIARTRITĂ REUMATOIDĂ / polyarthrite rhumatoïde / rheumatoid arthritis, polyarthritis rheumatica. Boală cu debut insidios şi progresiv, afectând îndeosebi femeile, cu evoluţie în pusee şi constând din poliartrită, frecvent cu afectarea simetrică a articulaţiilor, nodozităţi subcutanate (*nodul reumatoid), anemie moderată şi, uneori, adenopatie periferică. Alterările articulaţiilor sunt caracteristice: sinovită cronică cu proliferare limfoplasmocitară şi formarea de muguri (burjeoni) sinoviali, iniţial izolaţi, apoi implicaţi în distrucţii cartilaginoase şi osoase, ca şi în afectarea ligamentelor, iar consecutiv, anchiloze şi deformări cu impotenţă funcţională mai mult sau mai puţin severă. Serul bolnavilor conţine *factor reumatoid şi, uneori, *anticorpi antinucleari. Concentraţia *complementului este normală în sânge, dar diminuată în lichidul articular, care conţine numeroase *ragocite. Sin.: poliartrită cronică evolutivă (PCE), artrită reumatoidă.

POLIARTROPATIE, s. f. / polyarthropathie, s. f. / polyarthropathy. Afecţiune caracterizată prin *artropatii multiple.

POLIARTROZĂ, s. f. / polyarthrose, s. f. / polyarthrosis. Tip de reumatism cronic degenerativ cu debut insidios, către vârsta de 40 de ani, afectând progresiv mai multe articulaţii şi evoluând timp de zeci de ani fără modificări umorale de tip inflamator. Anumite localizări (coapsă, genunchi) pot evolua cu afectarea severă a funcţiilor articulaţiilor.

POLIARTROZĂ XANTOMATOASĂ / polyarthrose xanthomateuse / rheumatoid xanthomatosis. Boală cu o evoluţie asemănătoare unui *reumatism cronic degenerativ deformant, cu dureri mono- şi ulterior poliarticulare. Procesul degenerativ poate duce la dislocarea unor articulaţii. Pe radiografie se observă vacuole care erodează şi apoi distrug epifizele. Caracteristice p. x. sunt semnele de *xantomatoză cutanată sau viscerală şi o colesterolemie crescută. Leziunea osoasă conţine lipide cu structură înrudită cu colesterolul şi *celule spumoase caracteristice xantomatozelor.

POLICE, s. n. / pouce, s. m. / thumb. NA: digitus primus manus, pollex, pl. pollices. [*Lat. **pollex, -icis** = police.*] Degetul mare, primul, al mâinii. Prin opoziţie faţă de celelalte degete face posibilă funcţia de prindere, apucare, de unde importanţa reabilitării p. când acesta este afectat (îndeosebi prin traumatisme). V. semnul policelui.

POLICHIMIOTERAPIE, s. f. / polychimiothérapie, s. f. / polichemotherapy. Utilizarea simultană sau succesivă a mai multor medicamente diferite dar dotate cu proprietăţi farmacologice identice, administrate în doze slabe. Accidentele terapeutice sunt evitate datorită dozelor mici ale fiecărui medicament, în timp ce efectul terapeutic depinde de suma dozelor administrate pacientului. Metoda este utilizată în tratamentul unor boli infecţioase şi al unor cancere.

POLICHISTIC, adj. / polykistique, adj. / polycystic. Care conţine numeroase chisturi, care este alcătuit din chisturi multiple. Ex.: rinichi p.

POLICISTINĂ, s. f. / polycystine, s. f. / polycystin. [*Gr. **polys** = mulţi; **kystis** = sac, vezică; -ină.*] Proteină de 460 kDa, al cărei deficit funcţional este la originea *bolii polichistice renale. P. sunt proteine membranare localizate în epiteliul tubular, ductele biliare hepatice şi pancreatice, toate aceste structuri reprezentând situsuri de formare a chiştilor. Ele ar acţiona în diferite puncte ale unei căi de semnalizare, esenţială pentru tubulogeneză. Mutaţiile genelor PKD, care codifică p., perturbă sinteza şi implicit structura acestora, ceea ce conduce la diferenţierea anormală a celulelor epiteliale şi la perturbarea tubulogenezei. V. şi mutaţie dinamică.

POLICITEMIE, s. f. / polycythémie, s. f. / polycyth(a)emia. [*Gr. **polys** = mulţi; **kytos** = celulă; **haima, -atos** = sânge.*] În terminologia franceză p. semnifică o creştere a numărului de globule roşii fără creşterea masei totale a acestora, care este caracteristică *poliglobuliei. Pe de altă parte, în engl. termenul de poliglobulie nu există. V. şi *polycythemia rubra vera.*

POLICIZARE, s. f. / pollicisation, s. f. / pollicization. [*Lat. **pollex, -icis** = police.*] Înlocuirea prin chirurgie plastică sau refacerea policelui. De obicei policele este înlocuit cu *indexul sau cu *halucele.

POLICLINICĂ, s. f. / policlinique, s. f. / policlinic. [*Gr. **polis** = oraş; **klinikos** = referitor la pat, de la **kline** = pat.*] Instituţie medicală cu servicii de specialitate pentru diagnostic şi tratament ambulator. În franceză, termenul *policlinique* are această semnificaţie, pe când *polyclinique* înseamnă un spital cu servicii, pentru diagnostic şi tratament, de diverse specialităţi (evident, datorită prefixului *polys* = mulţi).

POLICLONAL, adj. / polyclonal, -e, adj. / polyclonal. [*Gr. **polys** = mulţi; **klon** = mlădiţă, lăstar.*] Care provine din mai multe *clonuri celulare. Ex.: anticorp p., hipergamaglobulinemie p.

POLICLONIE, s. f. / polyclonie, s. f. / polyclonia. [*Gr. **polys** = numeros; **klonos** = agitaţie.*] *Secuse musculare *clonice care se succed fără întrerupere.

POLICONDRITĂ, s. f. / polychondrite, s. f. / polychondritis. [*Gr. polys = mulţi; khondros = cartilaj; -ită.*] Afectare inflamatorie a mai multor cartilagii.

POLICONDRITĂ ATROFIANTĂ CRONICĂ / polychondrite atrophiante chronique / chronic atrophic polychondritis. Sin.: boală von Meyenburg (v.).

POLICORIC, adj. / polycorique, adj. / polycoric. 1) Care se referă la *policorie. 2) Despre creşterea volumului unui organ (de ex.: ficat, rinichi, centri nervoşi) prin acumulare de molecule de rezervă (de ex.: glicogen, grăsimi) în celule. V. şi policorie, def. 2.

POLICORIE, s. f. / polycorie, s. f. / polycoria. [*Gr. polys = mulţi; 1) kore = pupilă; 2) koros = saţietate, îmbuibare.*] 1) Boală congenitală cu transmitere autozomal recesivă, în care diafragma *irisului este perforată de orificii numeroase, cu aparenţa de pupile multiple. Se disting: a) *p. adevărată*, în care fiecare orificiu reprezintă o pupilă cu sfincter şi motilitate reflexă; b) *p. falsă*, sub forma unor perforări ale irisului. 2) Hipertrofie a unui organ, prin acumulare patologică, la nivelul celulelor epiteliale ale parenchimului, a unor substanţe de rezervă, adică a unor metaboliţi normali (ex.: glicogen sau grăsimi). P. este cuprinsă în cadrul larg al *tezaurismozelor, dar se deosebeşte de *lipoidoză.

POLICROMATOFIL, adj. / polychromatophile, adj. / polychromatophil. [*Gr. polys = mulţi; khroma, -atos = culoare; philos = prieten, de la philein = a iubi.*] Care poate fi colorat cu mai multe tipuri de coloranţi, cu referire îndeosebi la eritrocite.

POLICROMATOFILIE, s. f. / polychromatophilie, s. f. / polychromatophilia. [*Gr. polys = mulţi; khroma, -atos = culoare; philia = atracţie, de la philein = a iubi.*] 1) Proprietatea unei celule sau a unei structuri de a se colora cu mai multe tipuri de coloranţi. 2) Prezenţa în sânge a eritrocitelor *policromatofile.

POLICROTISM, s. n. / polycrotisme, s. m. / polycrotism. [*Gr. polys = numeros; krotos = bătaie, pulsaţie.*] Serie de ridicături pulsatile care se observă pe unele trasee arteriale descendente.

POLIDACTILIE, s. f. / polydactylie, s. f. / polydactylia, polydactyly. [*Gr. polys = mulţi; daktylos = deget.*] Malformaţie a degetelor de la mâini sau/şi de la picioare care apare congenital şi se caracterizează prin existenţa unuia sau mai multor degete supranumerare sau prin dedublarea unui deget.

POLIDIPSIE, s. f. / polydipsie, s. f. / polydipsia. [*Gr. polys = mulţi; dipsa = sete.*] Sete excesivă, cu ingestie consecutivă de cantităţi mari de apă. Este caracteristică în *diabet. Trebuie deosebită de *potomanie şi *dipsomanie, în care setea nu constituie elementul determinant.

POLIDISPLAZIE, s. f. / polydysplasie, s. f. / polydysplasia. [*Gr. polys = mulţi; dys = greu, dificil; plasis = modelare, de la plassein = a forma, a modela.*] Anomalie de dezvoltare a structurilor mezodermice şi ectodermice la care se asociază, în grade diferite, fragilitatea anormală a pielii degetelor şi gambelor, hipotricoză difuză, anodonţie sau oligoodonţie, aplazia glandelor salivare, anomalii faciale, uneori tulburări de termoreglare. Forma ereditară a p., *p. ectodermică ereditară*, este cunoscută sub numele de sindrom Christ-Siemens-Touraine.

POLIDISPONDILIE, s. f. / polydyspondylie, s. f. / polydyspondylism. [*Gr. polys = mult; dys = indică dificultate; spondylos = vertebră.*] Malformaţie caracterizată prin greutate şi talie mici, retard psihic şi numeroase anomalii vertebrale. P. se află în relaţie cu o atipie a cromozomilor: nucleul celular conţine 45 de cromozomi în loc de 46, din cauza unei *translocaţii între cromozomii *autozomici ai perechilor 13 şi 22.

POLIDISTROFIE, s. f. / polydystrophie, s. f. / multiple dystrophia. [*Gr. polys = mulţi; dys = greu, dificil; trophe = hrană, nutriţie.*] *Distrofie concomitentă a mai multor ţesuturi sau structuri, care survine îndeosebi în anomaliile congenitale.

POLIDISTROFIE CEREBRALĂ PROGRESIVĂ INFANTILĂ CHRISTENSEN-KRABBE / polydystrophie cérébrale progressive infantile de Christensen-Krabbe / progressive cerebral poliodystrophia, poliodystrophia cerebri progressiva infantilis, Christensen-Krabbe disease. Sin.: boală Alpers (v.).

POLIEMBRIONIE, s. f. / polyembryonie, s. f. / polyembryony. [*Gr. polys = mulţi; embryon = embrion, de la en = în, bryein = a creşte.*] 1) Producerea normală a mai multor organisme normale şi complete pornind de la acelaşi ou fecundat. Diviziunea unui embrion uman în două părţi (gemeni monozigoţi) este o formă de p. 2) În botanică, formarea a mai mult decât un embrion dintr-o sământă.

POLIENDOCRINOPATIE AUTOIMUNĂ / polyendocrinopathie auto-immune / polyendocrine autoimmune disease. [*Gr. polys = mulţi; endon = înăuntru; krinein = a separa de; pathos = boală; lat. immunis = scutit, apărat, de la in = lipsit de, mumus = obligaţie.*] Asocierea mai multor disfuncţii endocrine, la care se adaugă manifestări autoimune non-endocrine. *Tipul I* se manifestă la copii şi include: insuficienţă suprarenală (100%), hipoparatiroidie (89%), candidoză mucoasă şi cutanată (75%), insuficienţă gonadică (45%), hipotiroidie (12%), diabet zaharat insulinodependent (1%) şi, inconstant, sindrom de malabsorbţie, anemie pernicioasă, vitiligo. *Tipul II* asociază: insuficienţă suprarenală (100%), boală tiroidiană autoimună (70%), diabet zaharat insulinodependent (50%), insuficienţă gonadică autoimună (5-50%), uneori diabet insipid, ca şi vitiligo, alopecie şi anemie pernicioasă. Este întâlnit îndeosebi la femei adulte. P. a tip II este cunoscută şi sub denumirea mai veche de sindrom Schmidt. Sin.: sindrom de deficienţe endocrine multiple.

POLIESTEZIE, s. f. / polyesthésie, s. f. / polyaesthesia. [Gr. *polys = mulţi; aisthesis = sensibilitate.*] Tulburare de sensibilitate în care o excitaţie mică produce senzaţii multiple.

POLIETILEN GLICOL / polyéthylène glycol / polyethylene glycol. Polimer cu utilizări multiple: soluţie de lavaj pentru prepararea intestinului în vederea unei endoscopii, agent precipitant al complexelor antigen-anticorp, antigel etc. Abrev.: PEG.

POLIFAGIE, s. f. / polyphagie, s. f. / polyphagia. [*Gr. polys = mulţi; phagein = a mânca.*] 1) Consum exagerat de alimente, consecutiv unui apetit exagerat. Ex.: în diabet zaharat, în boli ale SNC. 2) Hrănirea cu alimente foarte diferite. V. şi bulimie.

POLIFRAZIE, s. f. / polyphrasie, s. f. / polyphrasia. [*Gr. polus = numeros; phrasis = cuvânt.*] Mania vorbirii, tendinţa de a vorbi excesiv.

POLIGALACTIE, s. f. / polygalactie, s. f. / polygalactia. [*Gr. polys = mulţi; gala, -aktos = lapte.*] Secreţie excesivă de lapte matern. V. lactaţie.

POLIGANGLIONAR, adj. / polyganglionnaire, adj. / polyganglionic. [*Gr. polys = mulţi; lat., gr. ganglion = mică tumefacţie.*] 1) Care conţine mai mulţi ganglioni limfatici. 2) Care aparţine sau se referă la mai mulţi ganglioni limfatici sau nervoşi. 3) Despre o boală care afectează diferiţi ganglioni limfatici. Sin.: pluriganglionar.

POLIGEN, adj. / polygène, adj. / polygene. [*Gr. polys = mulţi; genos = neam, urmaş, generaţie, sau gennan = a produce.*] Despre un caracter condiţionat de mai multe gene. Var.: poligenic.

POLIGENIC. Var. pentru poligen (v.).

POLIGENIE, s. f. / multigenie, s. f. / multigeny. [*Gr. polys = mulţi; genos = neam, urmaş, generaţie, de la genos = a produce.*] Proprietatea unui caracter fenotipic de a fi sub influenţa mai multor gene.

POLIGLANDULAR, adj. / polyglandulaire, adj. / polyglandular. [*Gr. **polys** = mulţi; lat. **glandula** = glandă, dim. de la **glans, -ndis** = ghindă.*] Sin.: pluriglandular (v.).

POLIGLOBULIE, s. f. / polyglobulie, s. f. / polycyth(a)emia. [*Gr. **polys** = mulţi; lat. **globus** = glob.*] Creştere a numărului total de hematii în sângele circulant peste 6 milioane/mm^3, care determină o creştere proporţională a hematocritului (ceea ce permite diagnosticul diferenţial cu falsele p. prin microcitoză, de ex. în talasemiile heterozigote. P. determină, de asemenea, creşterea volumului globular (diagnostic diferenţial cu falsele p. prin hemoconcentraţie), creşterea concentraţiei de hemoglobină şi a viscozităţii sanguine. În funcţie de etiologie, p. pot fi: 1) *P. primitivă* apare în *boala Vaquez, *eritroleucemii, splenomegalie mieloidă, eritremie. 2) *P. secundară*, p. reacţională de anoxie în insuficienţele respiratorii din cardiopatiile congenitale cu şunt veno-arterial, *p. de altitudine* (*boala Monge), p. din unele hemoglobinoze, *p. tumorale*, în cancerul renal cu celule clare, în hemangioblastomul cerebelos, în unele tumori maligne hepatice, fibrom uterin, tumori suprarenale. *P. relative* sunt p. prin scăderea volumului sanguin circulant prin pierdere de plasmă (şoc, arsuri). Sin.: eritrocitoză, hiperglobulie. V. şi policitemie.

POLIGLOBULIE CONSTITUŢIONALĂ / polyglobulie constitutionnele / constitutional polyglobulia. Sin.: boală Nichamin (v.).

POLIGON ARTERIAL WILLIS / hexagone artériel de Willis / Willis' circle or artery. [*Gr. **polys** = mulţi; **gonia** = unghi; lat. gr. **arteria** = arteră; Thomas Willis, anatomist şi medic englez, Londra, 1621-1675.*] Sin.: hexagon arterial Willis (v.).

POLIGONOZOMIE, s. f. / polygonosomie, s. f. / polygonosomy. [*Gr. **polys** = mulţi; **gone, gonos** = urmaş, sământă genitală; **soma, -atos** = corp.*] Maladie cauzată de o aberaţie cromozomială, caracterizată prin prezenţa a mai mult de doi cromozomi sexuali în celulele somatice.

POLIGRAFIE, s. f. / polygraphie, s. f. / polygraphy. [*Gr. **polys** = mulţi; **graphein** = a scrie.*] Înregistrare simultană a mai multor fenomene fiziologice.

POLIHETEROXEN, adj. / polyhétéroxène, adj. / polyheteroxenous. Despre un parazit care are mai multe gazde intermediare.

POLIHIDRAMNIOS, s. n. / polyhydramnios, s. m. / polyhydramnios. [*Gr. **polys** = mulţi; **hydor, hydatos** = apă; **amnion** = membrană a fătului.*] Stare patologică în care cantitatea de *lichid amniotic depăşeşte 2 l. Se disting două forme: 1) *P. cronic*, care apare tardiv şi evoluează lent. 2) *P. acut*, cu debut precoce, simptome marcate şi frecvenţă mult mai redusă (5% din cazurile de p.).

POLIKERATOZĂ CONGENITALĂ / polykératose congénitale / polykeratosis congenita. Termen generic propus de Touraine pentru desemnarea unor dermatoze congenitale având în comun o *hiperkeratoză sistematizată, printre care: keratoza palmoplantară (*keratoză diseminată circumscrisă), *pahionichie, *sindrom Jadassohn-Lewandowsky, *keratoze foliculare, *leucoplazie congenitală a mucoaselor, unele forme de *ihtioză, *epidermoliză buloasă.

POLIMASTIE, s. f. / polymastie, s. f. / polymastia. Existenţa unor mamele multiple.

POLIMENOREE, s. f. / polyménorrhée, s. f. / polymenorrh(o)ea. [*Gr. **polys** = mulţi; **men, menos** = lună; **rhoia** = curgere, de la **rhein** = a curge.*] *Menstruaţii frecvente, în cazul unor cicluri menstruale a căror durată este sub 24 de zile, însoţite de pierderi de sânge menstrual în cantitate mai mare sau normală.

POLIMERI, s. m. pl. / polymères, s. m. pl. / polymers. [*Gr. **polys** = mulţi; **meros** = parte.*] Compuşi organici formaţi prin unirea a două sau mai multe molecule simple, denumite *monomeri, prin reacţii de poliadiţie sau policondensare. Se disting compuşi dimeri, trimeri, tetrameri etc., după cum p. sunt constituiţi din 2, 3, 4 sau mai multe molecule, şi polimeri formaţi din zeci, sute sau chiar mii de monomeri. Aceşti p. de masă moleculară foarte mare, denumiţi şi macromolecule, sunt reprezentaţi de anumiţi constituenţi fundamentali ai organismelor animale şi vegetale (îndeosebi acizi nucleici, proteine, polizaharide şi celuloză) şi de o serie de compuşi de sinteză de mare interes industrial (mase plastice, cauciuc sintetic, rezine şi fibre textile). Proprietăţile fizice şi chimice ale p. depind de natura monomerilor, masa moleculelor şi structura spaţială a acestora. În evoluţia microelectronicii prezintă interes îndeosebi p. conductori şi p. fotosensibili. V. şi biopolimeri.

POLIMERAZĂ, s. f. / polymérase, s. f. / polymerase. [*Gr. **polys** = mulţi; **meros** = parte; **-ază**.*] Enzimă care catalizează polimerizarea. V. ADN-polimerază şi ARN-polimerază.

POLIMERIZARE, s. f. / polymérisation, s. f. / polymerization. [*Gr. **polys** = mulţi; **meros** = parte.*] Procedeu de preparare a *polimerilor pornind de la *monomeri. În funcţie de natura monomerilor şi de tipul de reacţie, se disting: p. prin adiţie (poliadiţie) şi p. prin condensare (policondensare).

POLIMIALGIE ARTERITICĂ / polymyalgie artéritique / polymyalgia arteritica. Sindrom în care se asociază, la subiecţii vârstnici, *arterita temporală şi *pseudopoliartrita rizomelică.

POLIMIOZITĂ, s. f. / polymyosite, s. f. / polymyositis. [*Gr. **polys** = mulţi; **mys, myos** = muşchi; **-ită**.*] Boală inflamatorie cronică progresivă a muşchilor scheletici, care afectează copiii şi adulţii, caracterizată prin slăbiciune musculară la nivelul centurilor membrelor, gâtului, laringelui, asociată cu durere sau sensibilitate dureroasă la presiune. Uneori p. este precedată sau urmată de manifestări tipice de *sclerodermie, *artrită, *lupus eritematos sistemic sau *sindrom Sjögren. Uneori se poate asocia cu procese maligne. V. dermatomiozită şi miozită.

POLIMIXINE, s. f. pl. / polymyxines, s. f. pl. / polymyxins. Grup de antibiotice polipeptidice derivate din tulpini de *Bacillus polymyxa*. Sunt active asupra bacteriilor Gram-negative precum *Pseudomonas aeruginosa*, *Proteus vulgaris*, *Escherichia coli*, *Haemophilus influenzae* şi *Klebsiella pneumoniae*. Dintre p., p. B şi p. E (colimicina) sunt utilizate în terapie.

POLIMORF, adj. / polymorphe, adj. / polymorphic. [*Gr. **polys** = mulţi; **morphe** = formă.*] Despre un fenomen cu manifestări diferite.

POLIMORFISM, s. n. / polymorphisme, s. m. / polymorphism. [*Gr. **polys** = mulţi; **morphe** = formă; **-ism**.*] 1) Prezenţa într-o populaţie a mai multor forme diferite ale aceleiaşi specii. Caracterele care fac să difere între ele diversele forme ale unei anumite specii pot fi de ordin morfologic, fiziologic sau biochimic. În funcţie de mecanism se disting: *p. genetic şi *p. non-genetic sau fenotipic, determinat de factori de mediu. 2) Proprietate datorită căreia anumite elemente sau compuşi chimici pot să existe sub mai multe modificări cristaline (forme) prin ordonarea în mai multe moduri a particulelor în reţele cristaline. Sin.: pleomorfism. V. şi dimorfism, enantiomorf.

POLIMORFISM FENOTIPIC / polymorphisme phénotypique / phenotypic polymorphism. Sin.: polimorfism non-genetic (v.).

POLIMORFISM GENETIC / polymorphisme génétique / genetic polymorphism. Prezenţa într-o populaţie a cel puţin două variante alelice (genă) ale unui locus genetic, explorabile prin analiza ADN (*p. genotipic*) sau prin analiza produsului proteic corespunzător. P. g. poate fi subdivizat în: 1) *p. g. tranzitoriu*, în care una din forme este sistematic avantajată în planul selecţiei faţă de altele; 2) *p. g. echilibrat*, caracterizat printr-un echilibru mai mult sau mai puţin stabil între diverse forme, menţinut prin mecanisme genetice. V. şi polimorfism.

POLIMORFISM NON-GENETIC / polymorphisme non-génétique / non genetic polymorphism. P. determinat de o serie de factori ai mediului, foarte evident, de ex., în cazul unor microorganisme, care, dezvoltate în medii diverse, prezintă adesea aspecte morfologice foarte diferite. P. n.-g. poate fi: 1) *sezonier*, când caracterele diferă în diversele perioade ale anului; 2) *social*, propriu insectelor sociale (albine, furnici, termite etc.), când o serie de caractere depind de regimul alimentar administrat larvelor la începutul dezvoltării acestora; 3) *colonial*, când indivizi proveniţi din acelaşi genitor prezintă deosebiri morfologice mari şi îndeplinesc funcţii diferenţiate (este îndeosebi cazul unor colonii de celenterate). Sin.: polimorfism fenotipic.

POLIMORFISM DE RESTRICŢIE / polymorphisme de restriction / restriction polymorphism. Variaţie individuală a secvenţei de baze a genotipului eucariotelor, ce modifică unul sau mai multe situsuri de restricţie. Acesta conduce la versiuni alternative ale taliei fragmentelor de ADN obţinute cu o enzimă de restricţie dată.

POLIMORFISM DE SECVENŢĂ / polymorphisme de séquence / sequence polymorphism. Orice variaţie individuală a secvenţei de baze a genomului, fie că interesează sau nu un situs de restricţie.

POLIMORFONUCLEAR, adj., s. n. / polymorphonucléaire, adj., s. m. / polymorphonuclear. [*Gr. **polys** = mulţi; **morphe** = formă; lat. **nucleus** = sâmbure, nucleu.*] Sin.: granulocit (v.).

POLINEUROMIOZITĂ, s. f. / polyneuromyosite, s. f. / polyneuromyositis. Polinevrită însoţită de leziuni musculare (*miozită) independente de tulburările de origine nevritică. De ex., *p. sulfamidică*, după administrarea prelungită şi masivă de sulfamide.

POLINEUROPATIE, s. f. / polyneuropathie, s. f. / polineuropathy, peripheral neuropathy. [*Gr. **polys** = mulţi; **neuron** = nerv; **pathos** = boală.*] Termen recomandat în locul celui de *polinevrită.

POLINEVRITĂ, s. f. / polynévrite, s. f. / peripheral neuropathy, polyneuropathy. [*Gr. **polys** = mulţi; **neuron** = nerv; **-ită**.*] Neuropatie cu afectarea simultană a mai multor nervi periferici. Poate avea cauze foarte diverse: intoxicaţii, alcoolism cronic, diabet, boli toxiinfecţioase, congenitală sau necunoscută. Simptomatologia include deficit senzitiv şi motor, bilateral şi simetric. Deoarece procesele patogene din cadrul p. sunt rareori de origine inflamatorie pură, este de preferat (ca în engl.) termenul de polineuropatie. V. şi neuropatie, nevrită.

POLINOZĂ, s. f. / pollinose, s. f. / pollinosis. [*Lat. **pollen, -inis** = făină fină, pulbere; **-oză**.*] Ansamblu de manifestări patologice care survin la contactul unei mucoase sensibilizate specific cu granulele de polen.

POLINUCLEAR, adj., s. n. / polynucléaire, adj., s. m. / polynuclear. [*Gr. **polys** = mulţi; lat. **nucleus** = sâmbure, nucleu.*] 1) Sin. incorect pentru granulocit (v.). 2) Despre o celulă cu mai multe nuclee, termenul *polinucleat* fiind în acest caz mai corect.

POLINUCLEOTID, s. n. / polynucléotide, s. m. / polynucleotide. [*Gr. **polys** = mulţi; lat. **nucleus** = sâmbure, nucleu.*] *Polimer rezultat din reunirea unui mare număr de *monomeri, denumiţi *nucleotide. *Acidul dezoxiribonucleic şi *acidul ribonucleic sunt p.

POLINUCLEOZĂ, s. f. / polynucléose, s. f. / polynucleosis. [*Gr. **polys** = mulţi; lat. **nucleus** = sâmbure, nucleu; **-oză**.*] Varietate de *leucocitoză în care creşterea numărului leucocitelor se realizează aproape exclusiv prin mărirea numărului de polinucleare în sângele circulant sau, prin extensie, într-un ţesut.

POLIOENCEFALITĂ, s. f. / polioencéphalite, s. f. / polioencephalitis. [*Gr. **polios** = cenuşiu; **enkephalos** = creier, de la **en** = în, **kephale** = cap; **-ită**.*] 1) Inflamaţia substanţei cenuşii a encefalului: cortex, nuclei cenuşii ai creierului, nuclei cenuşii ai trunchiului cerebral. V. şi leucoencefalită. 2) Encefalită poliomielitică. V. encefalomielită.

POLIOMIELITĂ, s. f. / poliomyélite, s. f. / poliomyelitis. [*Gr. **polios** = cenuşiu; **myelos** = măduvă; **-ită**.*] 1) Termen general pentru afecţiunile inflamatorii ale substanţei cenuşii din măduva spinării. Termenul este utilizat îndeosebi cu referire la *poliomielita anterioară acută, deşi afectarea coarnelor anterioare nu este produsă numai de **Poliovirus*. 2) Impropriu, termenul este utilizat uneori şi pentru afecţiuni neinflamatorii, ca *poliomielita anterioară cronică.

POLIOMIELITĂ ANTERIOARĂ ACUTĂ / poliomyélite antérieure aiguë / acute anterior poliomyelitis. Boală infecţioasă acută, care apare sporadic sau sub forma unor epidemii, de cauză virală, de obicei determinată de **Poliovirus*, dar ocazional poate fi provocată şi de **Echovirus* sau de *virusul *Coxsackie*, toate aceste virusuri făcând parte din genul **Enterovirus*. P. a. a. reprezintă consecinţa leziunilor generate de virusuri la nivelul coarnelor anterioare ale măduvei spinale şi se caracterizează clinic prin febră, inflamaţie faringiană, cefalee şi, frecvent, rigiditate a cefei şi a musculaturii dorsale. În forma minoră (*p. abortivă*) acestea pot fi singurele simptome. Forma majoră a bolii, care poate fi precedată de cea minoră, este caracterizată prin implicarea SNC, redoare a cefei, *pleiocitoză în LCR. Se descriu două forme ale bolii majore, neparalitică şi paralitică, în care apar paralizii flasce, asimetrice şi cu tendinţă progresivă. În continuare, relativ rapid se produce atrofie musculară, cu contracturi şi deformări locale. Forma majoră se numeşte şi paralizie infantilă sau boală Heine-Medin. Există şi o formă bulbară a bolii, care necesită respiraţie artificială cu *respiratoare automate şi o formă encefalitică. Sin.: boală Heine-Medin, paralizie infantilă. V. şi sindrom postpoliomielită.

POLIOMIELITĂ ANTERIOARĂ CRONICĂ FAMILIALĂ A COPILULUI / poliomyélite antérieure chronique familiale de l'enfance / Werdnig-Hoffmann spinal muscular atrophy. Sin.: amiotrofie spinală infantilă (v. amiotrofie, def. 1).

POLIONEVRAXITĂ, s. f. / polionèvraxite, s. f. / polioncephalomyelitis. Boală a sistemului nervos central cu leziunile situate la nivelul substanţei cenuşii din creier şi măduva spinării.

POLIOPIE, s. f. / polyopie, s. f. / polyopia. [*Gr. **polys** = mulţi; **ops, opos** = vedere, văz.*] Percepţia unor imagini multiple ale aceluiaşi obiect. Sin.: poliopsie. V. diplopie, triplopie.

POLIOPSIE, s. f. / polyopsie, s. f. / polyopia. [*Gr. **polys** = mulţi; **opsis** = vedere, aspect.*] Sin.: poliopie (v.).

POLIOREXIE, s. f. / polyorexie, s. f. / polyorexia. [*Gr. **polys** = mulţi; **orexis** = apetit.*] Sin.: bulimie (v.).

POLIOSTEOCONDRITĂ TURPIN-COSTE / polyostéochondrite Turpin-Coste / Turpin-Coste polyosteochondritis. [*Gr. **polys** = mulţi; **osteon** = os; **khondros** = cartilaj; **-ită**; **Raymond Alexandre Turpin**, pediatru şi genetician francez, Paris, n. 1895; **Florent François Fernand Coste**, medic francez, n. 1896.*] Sin.: boală Fairbank (v.).

POLIOVIRUS / Poliovirus / Poliovirus. [*Gr. **polios** = cenuşiu; lat. **virus** = venin, otravă.*] Virusul *poliomielitei anterioare acute. Specia P. aparţine genului **Enterovirus*, familia *Picornaviridae*. Au fost identificate trei tipuri de P: tipul I (Brunehilde), tipul II (Lansing) şi tipul III (Leon). Omul reprezintă principalul rezervor de P., virusul pătrunzând prin căile digestive şi afectând *nevraxul pe cale sanguină sau urmând traiectul fibrelor nervoase. Unele P. provoacă afecţiuni banale (ex.: rinofaringite), câteodată inaparente. V. vaccin antipoliomielitic.

POLIOVIRUS MURIN / poliovirus murine / murine poliovirus. Sin.: virus Theiler (v.).

POLIOZĂ, s. f. / poliose, s. f. / poliosis. [*Gr. polios = gri.*] Decolorare a părului.

POLIOZID, s. m. / polyoside, s. m. / polyoside. [*Gr. polys = mulţi; ozid - indică un glucid.*] Sin.: polizaharid (v.).

POLIP, s. m. / polype, s. m. / polyp. [*Lat. polypus, gr. polypous = cu mai multe picioare, de la gr. polys = mulţi, pous, podos = picior.*] Denumire generică a tumorilor, în general benigne, fibroase sau mucoase, care se află implantate prin intermediul unui *pedicul într-o cavitate naturală a organismului. Pediculul poate fi larg şi scurt (*p. sesil*) sau subţire şi lung (*p. pediculat*). P. se pot dezvolta pe majoritatea mucoaselor, ca şi la nivelul conductului auditiv extern. Ex.: p. al colonului, p. uterin, p. vaginal etc.

POLIPATIE, s. f. / polypathie, s. f. / polypathia. Sin.: polipatologie (v.).

POLIPATOLOGIE, s. f. / polypathologie, s. f. / polypathia. Prezenţa mai multor boli la acelaşi subiect. Este cazul îndeosebi al vârstnicilor, la care se pot acumula boli viscerale, deficienţe neurosenzoriale, deficite locomotorii funcţionale şi insuficienţe ale organelor vieţii vegetative cu repercusiuni asupra vieţii de relaţie. În plus, pot apărea frecvent afecţiuni acute, din cauza diminuării capacităţii de apărare naturală a vârstnicilor. Aceste particularităţi ale medicinei subiectului vârstnic justifică dezvoltarea *geriatriei. Sin.: polipatie.

POLIPECTOMIE, s. f. / polypectomie, s. f. / polypectomia. [*Lat. polypus, gr. polypous = cu mai multe picioare, de la gr. polys = mulţi, pous, podos = picior; gr. ektome = excizie.*] Ablaţia unui *polip.

POLIPEPTID, s. n. / polypeptide, s. m. / polypeptide. [*Gr. polys = mulţi; peptos = digerat, copt, de la pepsein = a găti, a digera.*] V. peptid.

POLIPEPTID PANCREATIC UMAN / polypeptide pancréatique humain / human pancreatic polypeptid. Sin.: hPP (v.).

POLIPEPTIDAZEMIE, s. f. / polypeptidasémie, s. f. / polypeptidasaemia. Prezenţa enzimei *polipeptidază în sânge.

POLIPLOID, adj. / polyploïde, adj. / polyploid. [*Gr. polys = mulţi; ploos = îndoire, pliere; eidos = formă.*] Despre constituţia anormală a unor celule somatice care conţin un număr de cromozomi mai mare decât 2n. V. şi diploid.

POLIPEPTIDAZĂ, s. f. / polypeptidase, s. f. / polypeptidase. Enzimă intestinală care hidrolizează polipeptidele în peptide, cu masă moleculară mai mică.

POLIPLOIDIE, s. f. / polyploïdie, s. f. / polyploidia. [*Gr. polys = mulţi; ploos = îndoire, pliere; eidos = formă.*] Nucleu, celulă sau organism care conţine mai mult de două seturi *haploide de cromozomi. Celula cu trei seturi haploide (3n) prezintă triploidie, cu patru seturi (4n) tetraploidie ş.a.m.d. V. şi euploid, euploidie.

POLIPNEE, s. f. / polypnée, s. f. / polypn(o)ea. [*Gr. polys = mulţi; pnoia = respiraţie, de la pnein = a respira.*] Termen care defineşte o modificare patologică a frecvenţei respiratorii (respiraţie rapidă şi superficială), uneori însoţită de bătăi ale aripilor nazale. P. determină reducerea duratei ciclului ventilator.

POLIPOZĂ, s. f. / polypose, s. f. / polyposis. [*Lat. polypus, gr. polypous = cu mai multe picioare, de la gr. polys = mulţi, pous, podos = picior; -oză.*] Afecţiune caracterizată prin coexistenţa de *polipi multipli la nivelul unei mucoase.

POLIPOZĂ INTESTINALĂ / polypose intestinale / familial intestinal polyposis. Boală ereditară rară, cu transmitere autozomal dominantă, caracterizată prin dezvoltarea de polipi multipli la nivelul glandelor mucoase intestinale, mai frecvent ale colonului. Apare la pubertate şi în evoluţie poate degenera malign. Polipoza intestinului gros se manifestă clinic îndeosebi prin dureri abdominale difuze, modificarea tranzitului intestinal, hemoragii. P. i. se poate asocia cu alte anomalii ectodermice, rezultând o serie de sindroame. Sin.: poliadenomatoză familială esenţială, polipoză rectocolică difuză, *polyposis coli*. V. boală Oldfield, sindrom Canada-Cronkhite, sindrom Gardner, sindrom Turcot.

POLIPOZĂ RECTOCOLICĂ DIFUZĂ / polypose rectocolique diffuse / intestinal polyposis. Sin.: polipoză intestinală (v.).

POLIRADICULITĂ, s. f. / polyradiculite, s. f. / polyradiculitis. [*Gr. polys = mulţi; lat. radicula, dim. de la radix, -icis = rădăcină; -ită.*] Inflamaţia mai multor rădăcini nervoase rahidiene.

POLIRADICULONEVRITĂ, s. f. / polyradiculonévrite, s. f. / polyradiculoneuritis. [*Gr. polys = mulţi; lat. radicula, dim. de la radix, -icis = rădăcină; gr. neuron = nerv; -ită.*] Neuropatie periferică caracterizată clinic prin afectarea bilaterală şi simetrică a unui număr de rădăcini nervoase rahidiene şi a nervilor periferici corespondenţi, şi histologic printr-un proces de demielinizare. În funcţie de evoluţie se disting forme acute (*sindrom Guillain-Barré), subacute şi cronice.

POLIRIBOZOM, s. m. / polyribosome, s. m. / polyribosome. [*Gr. polys = mulţi; germ. Ribonsäure = acid ribonic (alterare de la arabinoză); gr. soma, -atos = corp.*] Complex constituit dintr-o moleculă de ARNm şi mai mulţi *ribozomi. Sin.: polizom.

POLISERITĂ, s. f. / polysérite, s. f. / polyserositis. [*Gr. polys = mulţi; lat. serosa, de la serum = zer; -ită.*] Inflamaţia mai multor seroase.

POLISINDACTILIE, s. f. / polysyndactylie, s. f. / polysyndactyly. [*Gr. polus = numeros; syn = cu; daktylos = deget.*] Malformaţie ereditară în care se asociază *polidactilia (prezenţa de degete supranumerare) şi *sindactilia (acolarea degetelor între ele).

POLISINUZITĂ, s. f. / polysinusite, s. f. / polysinusitis. [*Gr. polys = mulţi; lat. sinus = cotitură, adâncitură; -ită.*] Inflamaţie concomitentă a mai multor sinusuri paranazale.

POLISOMIE, s. f. / polysomie, s. f. / polysomy. Stare a celulelor, organelor sau organismelor *diploide la care unei perechi de cromozomi i se adaugă unul sau mai mulţi cromozomi omologi. Se numeşte trisomie cazul când cromozomii sunt în număr de 3, iar 4, tetrasomie, 5, pentasomie etc. Deoarece prin p. se adaugă gene suplimentare genomului, tipul de ereditate va fi diferit de mecanismele obişnuite, caracterizat prin *fenotipuri mai variate.

POLISPECIFICITATE, s. f. / polyspécificité, s. f. / polyspecificity. Caracteristică a anumitor *anticorpi de a se lega la mai mulţi *antigeni diferiţi. O serie de *autoanticorpi naturali sunt polispecifici.

POLISPERMIE, s. f. / polyspermie, s. f. / polyspermy. [*Gr. polys = mulţi; sperma = sământă.*] Prezenţa în *oul fecundat a două sau mai multe pronuclee masculine, din cauza pătrunderii în ovul a doi sau mai mulţi spermatozoizi. Ca urmare, se dezvoltă un monstru dublu.

POLISPLENIE, s. f. / polysplénie, s. f. / polysplenia. [*Gr. polys = mulţi; splen, -enos = splină.*] Prezenţa în abdomen a mai multor mase de ţesut splenic care înlocuiesc splina normală.

POLITELIE, s. f. / polythélie, s. f. / polythelia. [*Gr. polys = mulţi; thele = mamelon.*] Prezenţa în plus a unei perechi de mameloane.

POLITENIE, s. f. / polyténie, s. f. / polyteny. Stare creată de o *endomitoză în cursul căreia cromozomii duplicaţi nu se individualizează. Ca urmare rezultă cromozomi giganţi denumiţi politeni, fără dublarea numărului de cromozomi în celulă.

POLITERAPIE, s. f. / polythérapie, s. f. / polytherapy. Utilizarea terapeutică simultană a mai multor medicamente sau a mai multor tehnici cu efect curativ.

POLITRAUMATISM, s. n. / polytraumatisme, s. m. / polytraumatism. [*Gr. polys = mulţi; trauma, -atos = rană; -ism.*]

Leziuni traumatice multiple şi diverse, caracteristice îndeosebi accidentelor (de circulaţie în primul rând). P. majore sunt însoţite de *şoc.

POLIURIE, s. f. / polyurie, s. f. / polyuria. [*Gr. **polys** = mulţi; **ouron** = urină.*] Creşterea volumului de urină, măsurat de regulă în 24 de ore, caracteristică în *diabet.

POLIVACCIN, s. n. / polyvaccin, s. m. / polyvaccine. [*Gr. **polys** = mulţi; lat. **vaccinus** = referitor la vacă (**vacca** = vacă), de la **vaccina** = variola vacilor.*] Un vaccin care conţine antigene provenind de la mai multe specii microbiene, oferind în consecinţă imunitate. Ex.: vaccinul diftero-tetano-pertussis. Sin.: vaccin polivalent.

POLIVALENT, adj. / polyvalent, -e, adj. / polyvalent. [*Gr. **polys** = mulţi; lat. **valens, -ntis** = tare, viguros, de la **valere** = a avea forţă, a fi tare.*] 1) Despre un element chimic care posedă mai mult decât o valenţă. 2) V. vaccin polivalent.

POLIZAHARID, s. n. / polysaccharide, s. m. / polysaccharide. [*Gr. **polys** = mulţi; lat. **saccharum**, gr. **sakkharon** = zahăr.*] Polimer de glucide. Funcţie de compoziţie se deosebesc: a) *p. omogene*, *holozidice*, care eliberează prin hidroliză un singur tip de glucide; b) *p. heterozidice*, care prin hidroliză eliberează mai multe tipuri de glucide sau chiar alte tipuri de compuşi (zaharuri aminate, amnoacizi). Sin.: poliozid, glican.

POLIZOM, s. m. / polysome, s. m. / polysome. [*Gr. **polys** = mulţi; **soma, -atos** = corp.*] Sin.: poliribozom (v.).

POLLEX / pollex / pollex. [*Lat. **pollex, -icis** = police.*] Denumirea cf. NA a policelui (v.).

POLUŢIE, s. f. / pollution, s. f. / pollution. [*Lat. **polutio, -onis** = murdărire, de la **polluere** = a murdări.*] Emisie spontană de spermă în absenţa *coitului.

POLYCYTHEMIA RUBRA VERA / polycythemia rubra vera / polycyth(a)emia rubra vera. Sin.: boală Vaquez (v.).

POLYOMAVIRUS / Polyomavirus / Polyomavirus. [*Gr. **polys** = mulţi; **-oma**; lat. **virus** = venin, otravă.*] Gen de virusuri capabile să inducă tumori la animalele de experienţă. Două P. (*virusul BK şi *virusul JC) pot infecta omul. Altele, inclusiv virusul simian (SV40), infectează celelalte mamifere.

POLYPOSIS COLI / polyposis coli / polyposis coli. Sin.: polipoză intestinală (v.).

POMADĂ, s. f. / pommade, s. f. / ointment. [*It. **pomata** = preparat cosmetic pe bază de măr, de la **pomo** = fruct.*] Preparat farmaceutic de consistenţă semisolidă, topic extern, care cuprinde principii medicale active incluse într-o bază hidrocarbonată oleaginoasă (care permite menţinerea medicamentului mai mult timp în contact cu pielea, cu efect ocluziv) sau care permite formarea unei emulsii la adăugarea altor soluţii medicamentoase apoase (folosite ca emoliente), ori care poate fi îndepărtat prin spălare (ex.: bază de lanolină anhidră). V. şi cremă, unguent.

POMPĂ DE CALCIU / pompe à calcium / calcium pump. Sistem de ATPaze de Ca^{2+} distribuite în toate celulele, îndeosebi în membrana plasmatică şi a reticulului endoplasmic. În cazul membranei plasmatice, p. de c. asigură, împreună cu sistemul de schimb Na^+/Ca^{2+}, expulzia către mediul extracelular a calciului citosolic, a cărui concentraţie în celulă este foarte redusă (0,1 μmol/l). P. de c. este deosebit de abundentă la nivelul reticulului endoplasmic din celulele musculare, în acest caz fiind pompat Ca^{2+} citoplasmatic şi stocat în lumenul reticulului. O deosebire esenţială între cele două tipuri de p. este următoarea: pompa localizată la nivelul plasmalemei prezintă un situs de legare pentru *calmodulină, pe când în cazul muşchilor striaţi, proteina de reglare este diferită, fiind denumită fosfolamban.

POMPĂ DE H^+/K^+ / pompe à H^+/K^+ / H^+/K^+ pump. P. de protoni localizată selectiv în mucoasa gastrică, fiind la originea acidifierii gastrice. Ea permite menţinerea unui gradient de H^+ de ordinul 10^6 între interiorul (pH 7) şi exteriorul (pH 1) celulei parietale, care corespunde cavităţii stomacale. P. de H^+/K^+, spre deosebire de *p. de sodiu, este neutră electric, deoarece doi protoni (2 H^+) din citosolul celulei parietale sunt schimbaţi cu 2 K^+ care pătrund în celulă. Ca urmare, pH-ul intracelular este menţinut constant. P. de H^+/K^+ face parte din grupul *p. de protoni. V. şi omeprazoi.

POMPĂ DE INSULINĂ / pompe à insuline / insulin pump. Aparat implantabil care distribuie cu regularitate cantităţi de insulină adaptate nevoilor organismului unui bolnav cu *diabet insulinodependent.

POMPĂ IONICĂ / pompe ionique / ionic pump. Denumire generică pentru sistemele de *transport activ de la nivelul membranelor celulare. Ex.: *pompă de protoni, *pompă de sodiu.

POMPĂ PERISTALTICĂ / pompe péristaltique / peristaltic pump. Dispozitiv care permite pomparea unui lichid printr-un sistem de tuburi prin contractarea şi relaxarea alternativă a acestora, debitul de lichid pompat fiind reglabil.

POMPĂ DE PROTONI / pompe à protons / proton pump. Denumire generică pentru sistemele de transport de protoni la nivelul membranelor celulare. De obicei, transportul de protoni este un *cotransport de tip antiport, care asigură un schimb de sarcini pozitive, menţinând astfel echilibrul ionic. Energia necesară p. de p. provine din metabolismul ATP (de ex. *pompa de H^+/K^+), radiaţiile luminoase (de ex. *bacteriorodopsina) sau din fluxuri de electroni (de ex. în membrana mitocondrială internă).

POMPĂ DE SÂNGE / pompe à sang / blood pump. Aparat electromecanic destinat pompării sângelui în dispozitivele de *circulaţie extracorporeală. Pe lângă condiţia de debit şi temperatură, la nivelul p. de s. este prevenită alterarea elementelor figurate, îndeosebi a eritrocitelor.

POMPĂ DE SODIU / pompe à sodium / sodium pump. Sistem proteic de *transport activ primar existent în membrana plasmatică a majorităţii celulelor animale, pentru funcţionarea căruia se utilizează direct ATP. De aceea, p. de s. se numeşte ATP-ază Na^+-K^+. Pompa permite eliminarea activă a Na^+ în afara celulei şi captarea de K^+. Transportul este asimetric, de 3/2 în favoarea Na^+, ceea ce crează o diferenţă de potenţial utilizabilă în procesele de *transport activ secundar. Prin studii laborioase s-a stabilit structura primară şi conformaţională a p. de s., care este alcătuită din două tipuri de subunităţi, α şi β. Fosforilarea necesară activităţii p. de s. se produce intracelular, la nivelul subunităţii α. *Ouabaina blochează p. de s. fiind, de aceea, utilă în studiul acesteia. O serie de rezultate probează rolul p. de s. în unele procese patologice. Sin.: adenozintrifosfatază Na^+-K^+, Na^+-K^+-ATPază, pompă de sodiu-potasiu.

POMPĂ DE SODIU-POTASIU / pompe à sodium-potassium / sodium-potassium pump. Sin.: pompă de sodiu (v.).

PONDERAL, adj. / pondéral, -ale, -aux, adj. / ponderal. [*Lat. **ponderare** = a cântări, de la **pondus, ponderis** = greutate.*] Care se referă la greutate, la masa unui corp, atât la masa organismului (*staturo-ponderal), cât şi la masa unei substanţe organice sau anorganice.

PONTAJ, s. n. / pontage, s. m. / by-pass, bypass. [*Lat. **pons, -ntis** = punte.*] Termen folosit pentru denumirea unui procedeu chirurgical care are drept scop restabilirea circulaţiei în aval de o obliterare arterială limitată, utilizând un *grefon plasat între segmentul supra- şi cel subiacent faţă de obliterare. P. poate fi temporar sau definitiv. Materialul întrebuinţat poate fi un grefon autogen, în general venos, în mod excepţional arterial, sau exogen din ţesuturi sintetice speciale (tub protetic). Frecvent este utilizat sin. din engl: bypass.

PONTAJ CORONARIAN / pontage coronaire / coronary artery bypass. Tehnică de revascularizare a miocardului utilizând de obicei un grefon venos interpus între aorta ascendentă şi o arteră coronară în aval de obstrucţia acesteia. P. c. este recomandat în angina stabilă cronică rezistentă la tratament, angina cu test de efort pozitiv, leziuni tricoronariene, leziuni severe ale trunchiului coronarian stâng şi stenoză proximală a arterei descendente anterioare. Contraindicaţiile cuprind: existenţa de miocard cicatriceal întins în zona vasului afectat, obstrucţii severe pe segmentele distale ale arterei afectate, leziuni organice miocardice ce determină o fracţie de ejecţie sub 30%, obstrucţie de vas mic perfuzat prin colaterale, artere stenozate cu lumenul sub 1 mm, obezitate extremă etc.

PONTIN, adj. / pontin, -e, adj. / pontile, pontine. [*Lat.* ***pons, -ntis*** *= punte.*] În general, cu referire la puntea Varolio (*protuberanţa inelară). Ex.: nuclee p., *sindrom p.

PONTO-CEREBELOS, adj. / ponto-cérébelleux, -euse, adj. / pontocerebellar. [*Lat.* ***pons, -ntis*** *= punte;* ***cerebellum*** *= creier mic.*] Care se referă la *protuberanţa inelară şi la *cerebel, care aparţine acestora.

POOL, s. n. / pool, s. m. / pool. [*Engl.* ***pool*** *= fond comun.*] Anglicism prin care se denumeşte un ansamblu format din componente de aceeaşi natură. Ex.: p. de aminoacizi, p. de sodiu. Noţiunea de p. este calitativă, spre deosebire de cea de *compartiment, care este cantitativă. Totuşi, cei doi termeni sunt utilizaţi frecvent ca sin. V. şi pool metabolic.

POOL METABOLIC / pool métabolique / metabolic pool. 1) Depozit comun de substanţe intermediare rezultate din metabolism. 2) Cantitatea totală disponibilă a substanţelor de un anumit fel, de obicei la nivelul unui anumit *compartiment.

POPLITEU, adj., s. m. / poplité, -e, adj., s. m. / popliteal. [*Lat.* ***poples, poplitis*** *= tendon dinapoia genunchiului.*] 1) Cu referire la faţa posterioară a genunchiului. Ex.: spaţiu p., *arteră p. 2) *Muşchiul p:* v. tab. anat. - muşchi.

POPULAŢIE, s. f. / population, s. f. / population. 1) În sens statistic, ansamblu foarte mare de indivizi sau de obiecte care nu poate fi studiat exhaustiv. De aceea cercetările populaţionale se efectuează pe *eşantioane. 2) În sens epidemiologic, ansamblu de persoane selecţionate după anumite criterii, în vederea efectuării unei *anchete epidemiologice. 3) În sens general, ansamblul locuitorilor dintr-un spaţiu determinat (continent, ţară etc.).

POPULAŢIE CU RISC / population à risque / population with risk. Denumire relativ vagă, deoarece poate însemna: 1) O populaţie expusă la un anumit risc. 2) O populaţie vulnerabilă, susceptibilă să contracteze o boală dacă este supusă la un *factor de risc. 3) O populaţie cu risc crescut: mai vulnerabilă şi/sau mai expusă la un *risc.

POPULAŢIE ŢINTĂ / population cible / target population. *Populaţie care este supusă unei *anchete epidemiologice, sau unei alte acţiuni medicosanitare.

POR, s. m. / pore, s. m. / pore. [*Lat.* ***porus,*** *gr.* ***poros*** *= por, conduct, pasaj.*] 1) Fiecare din multiplele orificii ale suprafeţei unei membrane dintr-un ţesut animal sau vegetal. Obs.: denumirea de p. este depăşită. Corect: canal (v.). 2) *P. cutanaţi* (sau *sudoripari*) sunt orificiile externe ale canalelor excretoare ale glandelor sudoripare.

POR NUCLEAR / pore nucléaire / nuclear pore. Punct de trecere a proteinelor şi acizilor nucleici la nivelul membranei nucleului celular. Fiecare p. nuclear este înconjurat de o structură în formă de disc, denumită complex de pori.

PORENCEFALIE, s. f. / porencéphalie, s. f. / porencephalia, porencephaly. [*Gr.* ***poros*** *= por, conduct, pasaj;* ***enkephalos*** *= creier, de la* ***en*** *= în,* ***kephale*** *= cap.*] Cavitate intracerebrală anormală care comunică cu ventriculele cerebrale, de obicei cu cele laterale sau cu spaţiile pericerebrale. Ca urmare, cavitatea conţine LCR. P. este de origine malformativă, traumatică sau ischemică.

PORFINĂ, s. f. / porphine, s. f. / porphine. Structură organică fundamentală formată din patru nuclee *pirol unite prin punţi carbonate, constituind scheletul unor derivaţi diverşi de substituţie, ca *porfirinele, *heminele şi *clorofila. Dispoziţia particulară a dublelor legături explică coloraţia intensă a derivaţilor acestui nucleu.

PORFIRIE, s. f. / porphyrie, s. f. / porphyria. [*Gr.* ***porphyra*** *= purpură.*] Denumire generală pentru fiecare boală din grupul de afecţiuni determinate de perturbarea metabolismului *porfirinei. P. se caracterizează biochimic prin creşterea marcată şi excreţia porfirinei sau a precursorilor acesteia, iar clinic prin manifestări variate neurologice şi cutanate. Tulburările sunt în general clasificate, în funcţie de expresia defectului biochimic, în: hepatice, eritropoietice şi uneori eritrohepatice. Se disting o serie de forme de p. (fiecăreia corespunzându-i un deficit enzimatic precis), printre care: 1) *p. acută intermitentă* (v.); 2) *p. cutanată tardivă* (v.); 3) *p. eritropoietică* (v.); 4) *p. eritropoietică congenitală* (v. boala Günther def. 1); 5) *p. hepatică* (v.); 6) *p. variegata* (v.).

PORFIRIE ACUTĂ INTERMITENTĂ / porphyrie aiguë intermittente / intermittent acute porphyria. Cea mai frecventă formă de *p. hepatică, caracterizată prin sindrom de *abdomen acut, tulburări neurologice şi îndeosebi psihiatrice. Boala este cauzată de un deficit de *uroporfirinogen sintetază, dozabilă în eritrocite.

PORFIRIE CUTANATĂ TARDIVĂ / porphyrie cutanée tardive / porphyria cutanea tarda. P. cu fotosensibilitate (*fotosensibilizare) şi leziuni dermatologice (eritem, bule), în relaţie cu un deficit în protoporfirinogen oxidază.

PORFIRIE ERITROPOIETICĂ / porphyrie érythropoïétique / erythropoietic porphyria. P. transmisă autozomal dominant, în care formarea în exces a *porfirinei şi a precursorilor săi se produce în *normoblastele măduvei osoase. Consecinţa este reprezentată îndeosebi de *p. eritropoietică congenitală.

PORFIRIE ERITROPOIETICĂ CONGENITALĂ / porphyrie érythropoïétique congénitale / congenital erythropoietic porphyria. Sin.: boală Günther (v. def. 1).

PORFIRIE HEPATICĂ / porphyrie hépatique / hepatic porphyria. P. în care excesul de *porfirină sau de precursori ai acesteia se produce în ficat, determinând *p. acută intermitentă, *p. variegata sau coproporfirie ereditară.

PORFIRIE VARIEGATA / porphyrie variegata / porphyria variegata, variegate porphyria. *P. hepatică autozomal dominantă, caracterizată prin combinarea unei fotosensibilităţi cutanate cronice cu leziuni şi fragilitate extremă a pielii, crize dureroase abdominale acute cu disfuncţii gastrointestinale şi neuropatie. Boala este determinată de un deficit parţial de protoporfirinogen oxidază.

PORFIRINĂ, s. f. / porphyrine, s. f. / porphyrin. [*Gr.* ***porphyra*** *= purpură; -ină.*] Compus heterociclic format din patru nuclee pirolice unite prin punţi carbonate şi purtător de diferite grupări chimice. P. este sintetizată în toate ţesuturile, dar îndeosebi în ficat şi în ţesuturile eritropoietice. Sinteza se realizează pornind de la *glicocol şi acid succinic datorită unei serii de enzime, în mai multe etape: acid δ-aminolevulinic, porfobilinogen, uroporfirinogen, coproporfirinogen şi protoporfirinogen, din care rezultă protoporfirina. Aceasta se combină cu fierul bivalent, formând *hemul. Aproape toată p. se află în hem, care reprezintă gruparea prostetică a *hemoglobinei, *mioglobinei, *citocromilor şi a unor enzime. Circa 1 mg de p. rămâne liberă, sub formă de uroporfirină, coproporfirină şi protoporfirină.

PORFIRINURIE, s. f. / porphyrinurie, s. f. / porphyrinuria. [*Gr.* ***porphyra*** *= purpură; -ină;* ***ouron*** *= urină.*] Eliminarea *porfirinelor şi a precursorilor acestora în urină. Prezenţa porfirinei în urină determină o culoare roşie-purpurie a acesteia, care devine brună în contact cu aerul. Pentru valori normale, v. tab. const. biochim.

PORINE, s. f. pl. / porines, s. f. pl. / porins. Clasă de proteine situate la nivelul membranei externe a unor bacterii gram-negative, formând *trimeri care conţin pori la nivelul cărora pot trece diferite molecule hidrofile.

POROKERATOZĂ, s. f. / porokératose, s. f. / porokeratosis. [*Gr.* ***poros*** *= por, conduct, pasaj;* ***keras, -atos*** *= corn; -oză.*] Dermatoză cronică rară caracterizată prin îngroşarea stratului cornos sub forma unor plăci de formă neregulată şi de dimensiuni variate, asociate sau urmate de procese de atrofie. Au fost descrise două tipuri: *p. Mibelli şi *p. palmoplantară Mantoux.

POROKERATOZĂ MIBELLI / porokératose de Mibelli / Mibelli's porokeratosis. [***Vittorio Mibelli,*** *dermatolog italian, profesor la Cagliari, apoi la Parma, 1860-1910.*] Dermatoză cronică rară, familială, apărând îndeosebi la pubertate şi afectând predominant sexul masculin. Se caracterizează prin leziuni keratozice sub formă de plăci ovalare sau rotunde, cu centrul deprimat şi cu un burelet periferic (cu aspect de "zid de incintă"). Leziunile sunt puţin numeroase, localizate îndeosebi pe extremităţile membrelor, de unde şi alte denumiri ale bolii: hiperkeratoză centrifugă atrofiantă, hiperkeratoză excentrică, keratodermie excentrică.

POROKERATOZĂ PALMOPLANTARĂ MANTOUX / porokératose palmoplantaire de Mantoux / Mantoux's porokeratosis. [***Charles Mantoux,*** *medic francez, Paris, Le Cannet, 1877-1947.*] Formă de *porokeratoză punctată, uneori asociată cu nevomatoza bazocelulară (*sindrom Gorlin-Goltz). Se caracterizează prin prezenţa la nivelul palmelor şi plantelor a unor cornificări mici, punctiforme, dure, translucide. Elementele de cornificare sunt situate în epiderm şi prezintă adesea mici cavităţi.

POROM, s. n. / porome, s. f. / poroma. [*Gr.* ***poroma*** *= calus.*] 1) Îngroşare, *induraţie a pielii, consecutivă unui flegmon. 2) Formaţiune tumorală dezvoltată din porii excretori sau foliculari. V. porom ecrin, porom folicular.

POROM ECRIN / porome eccrine / eccrine poroma. Tumoră benignă dezvoltată din porţiunea intraepidermică a porilor excretori ai *glandelor sudoripare ecrine. Se manifestă clinic printr-o tumefacţie de culoare roşie, localizată cel mai frecvent la nivelul plantei sau al palmei.

POROM FOLICULAR / porome folliculaire / follicular poroma. Tumoră benignă derivată din canalul pilar, al *foliculului pilos.

POROS, adj. / poreux, -euse, adj. / porous. [*Gr.* ***poros*** *= por, conduct, pasaj.*] Care este străbătut de pori sau posedă o multitudine de mici orificii.

PORTAL, adj. / portal, -ale, aux, adj. / portal. [*Lat.* ***porta*** *= poartă, intrare.*] Care se referă la vena portă sau la sistemul venos portal.

PORTOCAV, adj. / porto-cav, -e, adj. / porta-caval. [*Lat.* ***porta*** *= poartă, intrare;* ***cavum*** *= gaură.*] Aparţinând venei porte şi venei cave inferioare. Ex.: anastomoză p.

PORTOGRAFIE, s. f. / portographie, s. f. / portography. [*Lat.* ***porta*** *= poartă; gr.* ***graphein*** *= a scrie.*] Procedeu radiografic care constă în vizualizarea traseului venei porte după injectarea unui produs de cercetat opac la raze X, frecvent intraoperator prin vena ileală (ileoportografie), direct prin puncţie transsplenică (*splenoportografie transhepatică) sau prin vena ombilicală (*ombilicoportografie).

POSOLOGIE, s. f. / posologie, s. f. / posology. [*Gr.* ***poson*** *= cât de mult, ce cantitate;* ***logos*** *= ştiinţă.*] 1) Studiul dozelor terapeutice ale diverselor medicamente în funcţie de vârstă, sex, starea bolnavului, ca şi de alţi factori. V. de ex. cronofarmacologie. 2) Cantitatea totală dintr-un medicament, estimată în funcţie de vârsta şi greutatea bolnavului, administrată o dată sau, de obicei, de mai multe ori în timpul tratamentului unei boli.

POST ABORTUM / post abortum / post abortum. [*Lat.* ***post*** *= după;* ***ab*** *= îndepărtat de;* ***ortus*** *= naştere.*] Perioadă consecutivă unui *avort.

POST CIBUM / post cibum / post cibum. [*Lat.* ***post*** *= după;* ***cibus*** *= hrană, mâncare.*] Locuţiune latină semnificând după masă, după prânz.

POSTCRITIC, adj. / postcritique, adj. / post-ictal. [*Lat.* ***post*** *= după;* ***criticus,*** *de la* ***crisis*** *= criză.*] Care survine după o criză. Sin.: postictal, angl. nerecomandat.

POST-CURĂ, s. f. / post-cure, s. f. / post-cure. [*Lat.* ***post*** *= după;* ***curare*** *= a îngriji, a trata.*] 1) Asistenţă medicală după un tratament intens medicamentos sau chirurgical. 2) Termenul este utilizat frecvent cu referire la perioada care urmează tratamentului de dezintoxicare a unui alcoolic sau toxicoman. Pe lângă asistenţa medicală se asociază şi un program de reinserţie socială sau socioprofesională pe termen mediu şi lung.

POSTECTOMIE, s. f. / posthectomie, s. f. / posthectomy. [*Gr.* ***posthe*** *= prepuţ;* ***ektome*** *= excizie.*] Sin.: circumcizie (v.).

POSTEOTOMIE, s. f. / posthéotomie, s. f. / postheotomy. [*Gr.* ***posthe*** *= prepuţ;* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Sin.: circumcizie (v.).

POSTERIOR, adj. / postérieur, -e, adj. / posterior. [*Lat.* ***posterior*** *= care stă în urmă, comparativ de la* ***posterus*** *= care vine după, de la* ***post*** *= după.*] Termen care se referă la poziţia faţă de o anumită structură anatomică, cu situare în spatele acesteia. Ant.: anterior. Sin.: dorsal. Ex.: cordon p. al măduvei.

POSTHIPOFIZAR, adj. / post-hypophysaire, adj. / post-hypophyseal. [*Lat.* ***post*** *= după; gr.* ***hypo*** *= sub;* ***physis*** *= creştere, de la* ***phyein*** *= a creşte.*] Care se află în relaţie cu lobul posterior al hipofizei. V. hormon posthipofizar.

POSTHIPOFIZĂ, s. f. / post-hypophyse, s. f. / post-hypophysis. [*Lat.* ***post*** *= după; gr.* ***hypo*** *= sub;* ***physis*** *= creştere, de la* ***phyein*** *= a creşte.*] Lobul posterior al hipofizei. Sin.: neurohipofiză (v. hipofiză).

POSTICTAL, adj. / postcritique, adj. / postictal. [*Lat.* ***post*** *= după;* ***ictus*** *= lovitură, şoc.*] Angl. nerecomandat, sin. cu postcritic (v.).

POSTITĂ, s. f. / posthite, s. f. / posthitis. [*Gr.* ***posthe*** *= prepuţ; -ită.*] Inflamaţie a *prepuţului.

POSTÎNCĂRCARE VENTRICULARĂ / post-charge ventriculaire / ventricular afterload. Presiune suplimentară care ar trebui dezvoltată de ventricul în timpul contracţiei pentru a evacua complet volumul sanguin conţinut. Corespunde factorilor care se opun expulziei sanguine: rezistenţa arterială şi arteriolară, grosimea şi rezistenţa pereţilor, geometria ventriculară.

POSTMENOPAUZĂ, s. f. / postménopause, s. f. / postmenopausal. Denumire de ansamblu pentru tulburările care survin după *menopauză.

POSTMENSTRUAL, adj. / post-menstruel, -elle, adj. / postmenstrua. [*Lat.* ***post*** *= după;* ***menstruus*** *= în fiecare lună, de la* ***mensis*** *= lună.*] Despre perioada imediat următoare *menstruaţiei.

POST MORTEM / post mortem / post-mortem. [*Lat.* ***post*** *= după;* ***mors, mortis*** *= moarte.*] Expresie latină semnificând după moarte.

POSTNATAL, adj. / post-natal, -ale, -als, adj. / postnatal. [*Lat.* ***post*** *= după;* ***natalis*** *= referitor la naştere, de la* ***natus***

= născut şi nasci = a se naşte.] Care are legătură cu perioada imediat următoare naşterii sau se produce în această perioadă.

POSTOPERATOR, adj. / post-opératoire, adj. / post-operative. [*Lat. post = după; operari = a lucra, de la opus, operis = muncă, lucrare.*] Care se efectuează sau are loc după o operaţie şi este, în general, în legătură cu aceasta.

POST-PARTUM, adj., s. n. / post-partum, adj., s. m. / post-partum. [*Lat. post = după; partus = naştere, de la parere = a naşte.*] 1) Sin.: lehuzie. (v.) 2) Despre fenomenele normale sau patologice care se produc în această perioadă.

POSTPRANDIAL, adj. / post-prandial, -ale, -aux, adj. / post-prandial. [*Lat. post = după; prandium = prânz.*] Care survine după prânz, **post cibum* şi, în general, după orice ingestie semnificativă de alimente.

POSTTRAUMATIC, adj. / post-traumatique, adj. / posttraumatic. [*Lat. post = după; gr. trauma, -atos = rană.*] Care se produce după un traumatism, sau este consecinţa acestuia.

POSTURAL, adj. / postural, -ale, -aux, adj. / postural. [*Fr. posture, din it. postura = postură, atitudine.*] Care este în relaţie cu poziţia corpului sau depinde de această poziţie.

POSTURĂ, s. f. / posture, s. f. / posture. [*Fr. posture, din it. postura = postură, atitudine.*] Sin.: atitudine (v.).

POSTUROGRAFIE, s. f. / posturographie, s. f. / posturography. Explorarea *posturii prin testarea celor trei componente ale sale: proprioceptivă, vestibulară şi vizuală.

POSTUROLOGIE, s. f. / posturologie, s. f. / Alexander's technique. [*Fr. posture, din it. postura = postură, atitudine; gr. logos = ştiinţă.*] Tehnică concepută în secolul trecut de actorul australian Frederick Mathias Alexander şi dezvoltată de discipolii săi, care urmăreşte corectarea poziţiilor şi atitudinilor corporale greşite, pornind de la premiza că o postură incorectă se reflectă negativ asupra funcţiilor somatice şi psihice. V. şi medicină alternativă.

POTABIL, adj. / potable, adj. / potable. [*Lat. potabilis = care se poate bea, de la potare = a bea, din gr. potos = băutură.*] Care poate fi băut fără nici un risc.

POTASIU, s. n. / potassium, s. m. / potassium. [*Olandeză potasch, germ. Potasche, de la Pot = vas, oală, Asche = cenuşă.*] Elementul chimic (simbol K, de la denumirea în germană, *Kallium*) nr. 19, cu greutatea atomică 39,102 şi densitatea 0,86 g/cm^3. Metal alcalin, de culoare argintie, foarte răspândit în natură în combinaţii organice sau anorganice. Plantele sunt bogate în p., care reprezintă unul din principalii agenţi fertilizanţi. Astfel, cenuşa de lemn conţine circa 20% p. (sub formă de K_2O). În organismele animale, deşi p. este prezent în cantitate mică (circa 0,35% în corpul uman), este cel mai important cation intracelular. Împreună cu sodiul, sub formă ionică, p. joacă un rol capital în transmiterea *impulsului nervos, determinând modificări ale potenţialului electric membranar, prin trecerea la nivelul *canalelor ionice specifice. Neuronii centrali sunt extrem de sensibili la variaţiile concentraţiei de p., în exces acesta determinând deprimarea funcţiilor neuronale. De aceea, blocarea canalelor ionice este incompatibilă cu viaţa. De asemenea, p. participă la echilibru hidroelectrolitic din organism. Nevoile unui adult în p. sunt de circa 3 g pe zi. Concentraţia sa în sânge reprezintă *kaliemia, iar în urină, *kaliuria. Concentraţii normale: în sânge, 3,5-5,3 mEq/l (3,5-5,3 mmol/l), în urină, 1-5 g/24h (36-128 mEq/l sau mmol/24h). Lipsa p. antrenează *hipokaliemia. Sin.: kaliu (desuet).

POTENŢARE, s. f. / potentialisation, s. f. / potentiation, potentialization. [*Lat. medievală potentialis, de la potens, -ntis = puternic şi posse = a putea.*] Acţiune sinergică a două medicamente, care este mai mare decât suma efectelor fiecăruia dintre cele două medicamente administrate separat.

POTENŢĂ, s. f. / puissance, s. f. / potency. [*Lat. potentia = putere, de la posse = a putea.*] 1) Capacitatea masculului de a desfăşura actul sexual. 2) Rezultatul operaţiilor de transformare a unui remediu ponderabil într-o diluţie infinitezimală. Reprezintă forma de administrare a remediilor în *homeopatie.

POTENŢIAL, adj., s. n. / potentiel, adj., s. m. / potential. [*Lat. medievală potentialis, de la potens, -ntis = puternic şi posse = a putea.*] 1) Care există şi este capabil de acţiune, dar rămâne inactiv. 2) Capacitatea unui sistem de a degaja, în anumite condiţii, o energie definită. 3) În fizică, p. este mărimea scalară sau vectorială prin care sunt caracterizate diferite corpuri fizice, electrice, magnetice, de gravitaţie, ionice sau fenomenele termodinamice. 4) În fiziologie, termenul este utilizat îndeosebi cu referire la fenomenele bioelectrice. V. potenţial de acţiune, potenţial de repaus.

POTENŢIAL DE ACŢIUNE / potentiel d'action / action potential. Secvenţă scurtă şi stereotipă de modificări (de tip "tot sau nimic") ale *potenţialului de repaus al unei celule excitabile, în caz de activare celulară, adică sub influenţa unei excitaţii suficiente, supraliminare. Această secvenţă este constituită de o *depolarizare urmată de o *repolarizare. În cursul p. de a. potenţialul de membrană tinde către valori pozitive, trecând de la circa -70 mV la +30 mV (p. de a. având, deci, o amplitudine de circa 100 mV). În cazul celulelor nervoase şi ale muşchiului scheletic p. de a. durează circa 2 ms, iar în cazul muşchiului cardiac circa 350 ms. În esenţă, p. de a. este consecinţa deschiderii, după repolarizarea de circa 20 mV declanşată de stimul, a *canalelor de sodiu, care durează circa 1 ms, urmată de deschiderea *canalelor de potasiu (repolarizare).

POTENŢIAL CHIMIC / potentiel chimique / chemical power. *Entalpia liberă a unui *mol de substanţă în cadrul unui sistem cu compoziţie chimică cunoscută, condiţiile exterioare fiind determinate. Entalpia liberă totală a sistemului reprezintă suma p. c. ale tuturor constituenţilor.

POTENŢIAL DE DEMARCAŢIE / potentiel de démarcation / demarcation potential. Diferenţa de potenţial dintre suprafaţa intactă a unui muşchi sau a unui nerv şi zona lezată a acestora. Sin.: potenţial de leziune.

POTENŢIAL ELECTRIC / potentiel électrique / electric potential. Mărime fizică ce poate fi definită în orice punct al unui conductor sau dielectric aflat în câmp electric. P. e. este o mărime scalară, numeric egală cu lucrul mecanic executat de forţele electrice care deplasează o sarcină electrică egală cu o unitate, dintr-un punct al câmpului electric creat de o altă sarcină electrică la infinit. În Sistemul Internaţional, p. e. se măsoară în volţi (V).

POTENŢIAL ELECTROCINETIC / potentiel électrocinétique / electrokinetic potential. Sin.: potenţial zeta (v.).

POTENŢIAL IMPUS / potentiel imposé / voltage clamp. Metodă de studiu al influenţei potenţialului de membrană asupra permeabilităţii acesteia la ioni. P. i. constă în a impune o diferenţă de potenţial între un electrod intracelular şi un electrod extracelular şi în a măsura curentul necesar menţinerii acestei diferenţe de potenţial. În cazul *canalelor ionice, de ex., efectul blocanţilor specifici ai canalelor permite calculul fracţiunii de curent ce traversează aceste canale. V. patch-clamp.

POTENŢIAL DE LEZIUNE / potentiel de lésion / injury potential. Sin.: potenţial de demarcaţie (v.).

POTENŢIAL DE MEMBRANĂ / potentiel de membrane / membrane potential. Diferenţa de potenţial între două soluţii separate de o membrană. P. de m. nu există decât dacă se produce o diferenţă de concentraţie între unul sau mai mulţi ioni, pentru care membrana este permeabilă. V. potenţial în repaus, potenţial de membrană plasmatică.

POTENŢIAL DE MEMBRANĂ PLASMATICĂ / potentiel de membrane plasmique / plasmic membrane potential. Potenţialul citosolului în raport cu cel al mediului extracelular. El este întotdeauna negativ în raport cu celula în repaus. Membrana plasmatică a celulelor animale în repaus este puţin permeabilă pentru Na^+. Pompa de Na^+/K^+ a membranei menţine o concentraţie de Na^+ de 10-20 de ori mai mică în citosol decât în lichidul extracelular. Inegalitatea este compensată printr-o concentraţie crescută de K^+, pentru care membrana este destul de permeabilă. *P. de m. p. în repaus (cu valori între -30 mV şi -100 mV, în funcţie de tipul celular) este cu atât mai negativ cu cât membrana este mai permeabilă la K^+ decât la Na^+. Permeabilitatea pentru Cl^- este destul de crescută, acest ion fiind în echilibru electrochimic la celula în repaus. *Potenţialul de acţiune rezultă în principal datorită unei creşteri temporare a permeabilităţii pentru Na^+. În prezent se ştie că variaţiile permeabilităţii membranei plasmatice, atât pentru Na^+ cât şi pentru K^+ se datorează în principal deschiderii sau închiderii *canalelor ionice specifice acestor cationi.

POTENŢIAL NERNST / potentiel de Nernst / Nernst's potential. [*Walter Hermann Nernst, chimist şi fizician german, Göttingen, Berlin, premiul Nobel pentru chimie în 1920, 1864-1941.*] Diferenţa de potenţial (voltaj) produsă la nivelul feţelor unei membrane prin gradientul de concentraţie şi de potenţial al ionilor care pot difuza prin porii membranei, în timp ce ionii cu sarcină opusă nu pot traversa membrana.

POTENŢIAL DE OXIDOREDUCERE / potentiel d'oxydoréduction / oxidation-reduction potential. Sin.: potenţial redox (v.).

POTENŢIAL POST-SINAPTIC / potentiel post-synaptique / post-synaptic potential. Diferenţă de p. care apare la nivelul membranei plasmatice a elementului postsinaptic (nerv, muşchi), în cazul propagării excitaţiei. Se deosebesc două tipuri de p. p.-s.: în cazul unei depolarizări, p. p.-s. este numit *excitator*, iar în cazul unei hiperpolarizări, este vorba despre un *p. p.-s. inhibitor*.

POTENŢIAL REDOX / potentiel rédox / redox potential. Mărime care măsoară afinitatea unui transportor pentru electroni. Trecerea electronilor de la orbitalul unui atom la orbitalul altui atom nu se poate produce decât dacă energia electronului în primul orbital este superioară celei a electronului din orbitalul acceptor. Formula Nernst permite corelarea acestor energii cu p. r. (notat cu simbolul rH), care poate fi calculat, permiţând cunoaşterea orientării reacţiilor fie către oxidare, fie către reducere. Sin.: potenţial de oxidoreducere.

POTENŢIAL DE REPAUS / potentiel de repos / resting potential. *Potenţialul de membrană al unei celule vii în absenţa stimulării. Pentru celulele excitabile (celule nervoase şi musculare) valoarea sa este de la -55 mV până la -100 mV, interiorul celulei fiind întotdeauna încărcat electric negativ. Celulele non-excitabile (ex.: celule gliale) pot prezenta, de asemenea, un p. de r. Cauzele p. de r. sunt repartiţia inegală a ionilor prin membrana celulară şi o permeabilitate crescută a membranei pentru K^+, deoarece în repaus canalele specifice acestui cation sunt deschise. De aceea, p. de r. este în esenţă un potenţial de K^+. *Pompa de sodiu, care antrenează o deplasare de sarcini pozitive în afara celulei nu contribuie decât cu -10 mV până la -20 mV la producerea p. de r. Sin.: potenţial de membrană.

POTENŢIAL ZETA / potentiel dzeta / electrokinetic potential. Diferenţa de potenţial existentă între o particulă în mişcare şi lichidul care o conţine. Sin.: potenţial electrocinetic.

POTENŢIALE EVOCATE / potentiels évoqués / evoked potentials, brainstem evoked responses. Răspunsuri electrice ale sistemului nervos consecutive stimulării senzoriale provocate (vizuale, auditive sau senzitive). Se înregistrează după câteva milisecunde, sub formă de unde al căror aspect şi moment de apariţie se modifică în caz de anomalii ale traiectelor periferice sau centrale vizuale, auditive şi somestezice. Abrev. engl.: BER.

POTENŢIALE VENTRICULARE TARDIVE / potentiels ventriculaires tardifs / late ventricular potentials. P. înregistrate pe cale epicardică sau prin electrocardiografie cu înaltă amplificare, care se proiectează în porţiunea iniţială a segmentului ST, de mică amplitudine, culese cel mai frecvent la marginea zonei ischemice la coronarienii cu antecedente de aritmie ventriculară gravă.

POTOCITOZĂ, s. f. / potocytose, s. f. / potocytosis. [*Gr.* ***potos*** *= băutură;* ***kytos*** *= celulă; -ozã.*] Proces de degenerescenţă şi de moarte celulară, caracterizat prin apariţia de *vacuole membranare. Se observă la celulele libere ale măduvei şi sângelui. V. şi zeioză.

POTOMANIE, s. f. / potomanie, s. f. / potomania. [*Gr.* ***potos*** *= băutură;* ***mania*** *= nebunie.*] Tulburare a conduitei alimentare caracterizată prin nevoia incoercibilă de a bea constant. P. poate induce un *diabet insipid adevărat şi trebuie distins de *dipsomanie, care semnifică un consum excesiv de băuturi alcoolice.

POŢIUNE, s. f. / potion, s. f. / potion, potio, potiones (lat.). [*Lat.* ***potio, -onis*** *= băutură medicinală.*] Preparat medicamentos *magistral, lichid, destinat administrării orale. Este compusă din: medicament activ, adjuvant, excipient şi corectiv.

POUPINEL, s. n. / poupinel, s. m. / dry heat sterilizer. [***Poupinel,*** *medic francez, Paris, sec. XIX.*] Aparat pentru sterilizarea prin căldură uscată (încălzire electrică).

POXVIRIDAE / Poxviridae / Poxviridae. [*Engl.* ***pox*** *= erupţie pustuloasă observată în cursul variolei; lat.* ***virus*** *= venin, otravă.*] Familie de virusuri ADN, cu simetrie elicoidală, cu anvelopă şi structură complexe, de dimensiuni mari (0,2-0,3 µm), cu multiplicare intracelulară. P infectează omul, animalele, păsările şi insectele. La om P. cuprind: virusul variolei, virusul vaccinei, virusul ce determină **molluscum contagiosum* şi al *paravaccinei. Sin.: poxvirus.

POXVIRUS, s. n. / poxvirus, s. m. / poxvirus. [*Engl.* ***pox*** *= erupţie pustuloasă observată în cursul variolei; lat.* ***virus*** *= venin, otravă.*] Sin.: *Poxviridae* (v.).

POZITIV, adj., s. n. / positif, -ive, adj., s. m. / positive. [*Lat.* ***positivus*** *= care se bazează pe ceva, de la* ***ponere*** *= a pune.*] 1) Care relevă o realitate concretă, care atestă prezenţa unui element, a unui efect căutat. Ex.: test p., diagnostic p. 2) Despre o particulă, un ion sau o grupare chimică din care lipsesc electroni. 3) Referitor la unul din polii unei surse de curent continuu. 4) Probă fotografică pe sticlă sau pe hârtie, reproducând în negru zonele întunecate şi în alb zonele cu tentă deschisă. V. şi negativ.

POZITON. Var. pentru pozitron (v.).

POZITRON, s. m. / positron, positon, s. m. / positron. [*Lat.* ***positivus*** *= care se bazează pe ceva, de la* ***ponere*** *= a pune; gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare.*] Particulă de aceeaşi masă cu *electronul şi de sarcină electrică egală dar pozitivă. Var.: poziton. V. şi tomografie prin emisie de pozitroni.

POZIŢIE, s. f. / position, s. f. / position. [*Lat.* ***positio, -onis*** *= punere, de la* ***ponere*** *= a pune.*] 1) Atitudine spontană luată sub influenţa tulburărilor într-o anumită boală sau recomandată de medic, pentru un examen sau o operaţie. 2) În timpul *naşterii, orientarea celui mai mare diametru al *prezentaţiei în raport cu diametrul de *angajare al bazinului matern.

POZIŢIE ANATOMICĂ / position anatomique / anatomical position. Atitudine de referinţă a corpului uman în anatomie, în ortostatism, cu palmele înainte.

POZIŢIE DORSOSACRATĂ / position gynécologique / dorsosacral position, lithotomy position. Sin.: poziţie ginecologică (v.).

POZIŢIE DORSOSACRATĂ DECLIVĂ / position dorso-sacrée declive / Trendelenburg's position. Sin.: poziţie Trendelenburg (v.).

POZIŢIE DE FUNCŢIE / position de fonction / functional position. P. a unei articulaţii care, în caz de blocaj al acesteia, antrenează impotenţa funcţională cea mai puţin jenantă pentru pacient.

POZIŢIE GENUCUBITALĂ / position genu-cubitale / genucubital position, knee-elbow position. Poziţie adoptată de pacient la solicitare, în cadrul examenului clinic. Bolnavul este aşezat cu faţa în jos, cu coapsele uşor flectate pe bazin, sprijinindu-se pe coate şi genunchi, care se află în acelaşi plan orizontal.

POZIŢIE GENUPECTORALĂ / position genupectorale / genupectoral position, knee-chest position. P. în genunchi, cu corpul flectat spre coapse şi pieptul apropiat de genunchi. Este o poziţie pentru examen ginecologic sau rectal.

POZIŢIE GINECOLOGICĂ / position gynécologique / dorsosacral position, lithotomy position. P. de decubitus dorsal, cu flectarea coapselor pe bazin şi a gambelor pe coapse (care sunt în abducţie), călcâiele sau gambele sprijinindu-se pe etriere. P. g este utilizată la persoanele de sex feminin pentru examenul ginecologic sau pentru intervenţie chirurgicală pe cale vaginală. La pacienţii de sex masculin este utilizată pentru intervenţiile chirurgicale perineorectale. Sin.: poziţie dorsosacrată.

POZIŢIE TRENDELENBURG / position de Trendelenburg / Trendelenburg's position. [***Friedrich Trendelenburg****, chirurg german, profesor (succesiv) la Rostock, Bonn şi Leipzig, 1844-1924.*] P. în decubitus dorsal a pacientului, cu capul mai jos decât pelvisul, obţinută prin înclinarea mesei de operaţie în diferite unghiuri. Se utilizează în cursul operaţiilor ginecologice pe cale abdominală şi în cazul reanimării nou-născuţilor. Sin.: poziţie dorsosacrată declivă.

PRAG, s. n. / seuil, s. m. / threshold. [*Sl. pragu = prag.*] 1) Valoare minimală (*p. inferior*) sau maximală (*p. superior*) pe care o poate avea o mărime în vederea producerii unui efect sau a detecţiei acestuia. Fără precizare, termenul este utilizat cu referire la p. inferior. V. *p. renal, p. de audibilitate.* 2) Nivel de intensitate minimală sub care nu mai este percepută nici o excitaţie sau excitaţia rămâne fără răspuns. Sin.: limită.

PRAG DE AUDIBILITATE / seuil d'audibilité / auditory threshold. Cea mai mică putere acustică susceptibilă să producă o senzaţie sonoră. Se exprimă în *decibeli şi variază în funcţie de frecvenţa sunetului, atingând o valoare minimă între 1 000 şi 5 000 Hz. Pentru o ureche normală, pragul de 1 000 Hz este considerat ca nivel zero ($W = 12^{-12}$ watt/m^2).

PRAG DE FRACTURĂ / seuil fractuaire / bone fracture threshold. Prag teoretic al masei osoase sub valoarea căreia riscul de fractură este crescut.

PRAG LUMINOS BRUT / seuil lumineux brut / light threshold. Intensitatea luminoasă minimă care produce o senzaţie vizuală.

PRAG LUMINOS DIFERENŢIAL / seuil lumineux différentiel / light differential threshold. Cea mai mică diferenţă de intensitate luminoasă care poate fi discriminată de analizatorul vizual.

PRAG RENAL / seuil rénal / renal threshold. Concentraţia minimă a unei substanţe din plasma sanguină de la care substanţa respectivă apare în urină. Substanţele fără prag nu sunt niciodată reabsorbite complet de tubulii renali. Substanţele cu prag, asemenea glucozei, sunt reabsorbite până la concentraţia maximă de reabsorbţie tubulară pe minut.

PRAG STAPEDIAN / seuil stapédien / stapedius reflex threshold. Intensitate minimă pe care trebuie să o atingă o excitaţie sonoră pentru a declanşa *reflexul stapedian.

PRAGMATAGNOZIE, s. f. / pragmatoagnosie, s. f. / pragmatagnosia. [*Gr.* ***pragma, -atos*** *= fapt;* ***a*** *– priv.;* ***gnosis*** *= percepere, cunoaştere, de la* ***gnonai*** *= a cunoaşte.*] Incapacitatea de a recunoaşte obiecte cunoscute.

PRAGMATAMNEZIE, s. f. / pragmatamnésie, s. f. / pragmatamnesia. [*Gr.* ***pragma, -atos*** *= fapt;* ***amnesia*** *= uitare, de la* ***a*** *– priv.,* ***mneme*** *= memorie şi* ***mnasthai*** *= a-şi aminti.*] Incapacitatea unui subiect de a-şi aminti aspectul obiectelor.

PRANDIAL, adj. / prandial, -ale, -aux, adj. / prandial. [*Lat.* ***prandium*** *= prânz.*] Care are legătură cu mesele, cu prânzul, care survine în timpul meselor, în legătură cu alimentaţia.

PRAVASTATINĂ, s. f. / pravastatine, s. f. / pravastatine. V. statină (def. 1).

PRAXIE, s. f. / praxie, s. f. / praxis. [*Gr.* ***praxis*** *= acţiune, practică, de la* ***prattein*** *= a acţiona.*] Termen care defineşte capacitatea fiziologică de coordonare a actelor motorii pentru realizarea unui scop sau a unei intenţii date. P. se află în relaţie cu procesele de învăţare. Ant.: apraxie (patologică).

PRÂNZ BOYDEN / repas de Boyden / Boyden's meal. [***Edward Allen Boyden****, anatomist american, 1886-1977.*] Sin.: probă Boyden (v.).

PRÂNZ DE PROBĂ / repas d'épreuve / meal test. Prânz alcătuit dintr-o cantitate determinată de alimente simple, ingerat de un bolnav în vederea studiului *chimismului gastric. După ingestia prânzului este declanşată secreţia gastrică, recoltată în continuare, prin *tubaj.

PREADAPTARE, s. f. / préadaptation, s. f. / preadaptation. [*Lat.* ***prae*** *= înainte;* ***adaptare*** *= a potrivi.*] Anticipare a nevoilor ce vor surveni ulterior (L. Cuènot).

PREANESTEZIC, adj., s. n. / préanesthésique, adj., s. m. / prean(a)esthetic. [*Lat.* ***prae*** *= înainte; gr.* ***an*** *- priv.;* ***aisthesis*** *= senzaţie, sensibilitate.*] Termen utilizat pentru a denumi medicamentele utilizate ca *premedicaţie în cazul unor anestezii potenţate, de obicei cu efecte miorelaxante şi sedative.

PRECANCER, s. n. / précancère, s. m. / precancer. [*Lat.* ***prae*** *= înainte;* ***cancer, cancri*** *= rac, crab.*] Orice leziune care poate suferi o transformare malignă, orice boală care poate evolua către un cancer. Sin.: precanceroză.

PRECANCEROZĂ, s. f. / précancérose, s. f. / precarcinoma. [*Lat.* ***prae*** *= înainte;* ***cancer, cancri*** *= rac, crab; -oză.*] Sin.: precancer (v.).

PRECIPITARE, s. f. / précipitation, s. f. / precipitation. [*Lat.* ***praecipitatio, -onis*** *= cădere, prăbuşire, de la* ***praecipitare*** *= a arunca jos.*] Formarea unui *precipitat. V. şi imunoprecipitare.

PRECIPITAT, s. n. / précipité, s. m. / precipitate. [*Lat.* ***praecipitatus****, de la* ***praecipitare*** *= a arunca jos.*] Rezultatul unei reacţii chimice, în care din doi reactanţi cu diferite stări de agregare rezultă un corp insolubil în mediul de reacţie.

PRECIPITINĂ, s. f. / précipitine, s. f. / precipitin. [*Lat.* ***praecipitare*** *= a arunca jos; -ină.*] Anticorp capabil să determine un precipitat vizibil cu antigenul său specific, din cauza insolubilităţii complexului antigen-anticorp format.

PRECIROZĂ, s. f. / précirrhose, s. f. / precirrhosis. Ansamblul de semne care preced ciroza şi sunt expresia tulburărilor funcţiilor hepatice: tulburări gastrice şi intestinale, *acolie pigmentară, *urobilinurie, *glicozurie alimentară.

PRECLINIC, adj. / préclinique, adj. / preclinical. [*Lat.* ***prae*** *= înainte; gr.* ***klinikos*** *= referitor la pat, de la* ***kline*** *= pat.*] Stadiul unei boli în care nu este încă decelabilă nici o manifestare clinică.

PRECOCE, adj. / précoce, adj. / precocious. [*Lat.* ***preacox, -ocis*** *= care se coace înainte de vreme, de la* ***preacoquere*** *= a se coace mai devreme (****prae*** *= înainte;* ***coquere*** *= a coace).*] 1) Care se dezvoltă fizic sau psihic înainte de vârsta normală, care este mai matur în comparaţie cu cei de aceeaşi vârstă. 2) Despre manifestări care apar în perioada de debut a unei boli sau chiar înainte de aceasta.

PRECOMĂ, s. f. / précoma, s. f. / precoma. [*Lat. **prae** = înainte; gr. **koma** = somn adânc.*] Stare neuropsihică premergătoare *comei, îndeosebi în encefalopatia hepatică. Se caracterizează prin *obnubilare mentală variabilă, ca şi prin alte simptome care depind de etiologia stării comatoase.

PRECOMĂ DIABETICĂ / précoma diabetique / diabetic precoma. Perioadă premergătoare *comei diabetice, cu durată variabilă, caracterizată prin somnolenţă, cefalee, vomismente, dureri abdominale, miros de acetonă al halenei.

PRECONDILIAN, adj. / précondylien, -enne, adj. / precondylar. [*Lat. **prae** = înainte; gr. **kondylos** = vârf, umflătură.*] Situat înaintea, în faţa unui condil. Ex.: fosetă p.

PRECONDIŢIONARE, s. f. / préconditionnement, s. m. / preconditioning. Fenomen experimental prin care o scurtă ischemie a miocardului pare să asigure protecţia acestuia împotriva efectelor unei ocluzii coronare mai prelungite.

PRECONŞTIENT, s. n. / préconscient, s. m. / preconscious. [*Lat. **prae** = înainte; **consciens**, de la **conscire** = a şti bine şi **scire** = a şti.*] Termen care grupează toate *reprezentările mentale care nu sunt prezente în câmpul *conştienţei, dar care pot accede fără dificultate şi temporar în acest câmp. Trecerea în nivelul conştient se poate face, de ex., prin evocarea unei amintiri. V. inconştient, subconştient.

PRECORDIAL, adj. / précordial, -ale, -aux, adj. / precordial. [*Lat. **prae** = înainte; **cor, cordis** = inimă.*] Cu referire la regiunea situată anterior cordului (frecvent este vorba de zona de proiecţie a cordului pe peretele anterior toracic). Ex.: durere p., regiune p.

PRECORDIALGIE, s. f. / précordialgie, s. f. / precordialgia. [*Lat. **prae** = înainte; **cor, cordis** = inimă; gr. **algos** = durere.*] Denumire pentru durerile de la nivelul ariei precordiale.

PRECRITIC, adj. / précritique, adj. / preictal. [*Lat. **prae** = înainte; **criticus**, de la **crisis** = criză.*] Care precede o criză, un acces. Sin.: preictal (angl. nerecomandat).

PRECURSOR, s. m. / précurseur, s. m. / precursor. [*Lat. **praecursor, -oris** = cel care deschide drumul, de la **praecurrere** = a alerga înainte.*] 1) Denumire generică dată îndeosebi unor substanţe stabile, dar inactive fiziologic, care pot fi convertite în substanţe active: enzime, hormoni, vitamine. 2) Studiu, etapă în sinteza unei substanţe sau în dezvoltarea unei celule. 3) În medicină, un semn sau un simptom care semnalează ocurenţa ulterioară a altor semne sau simptome.

PREDIASTOLIC, adj. / prédiastolique, adj. / prediastolic. [*Lat. **prae** = înainte; gr. **diastole** = dilatare, de la **diastellein** = a lărgi.*] 1) Care aparţine începutului diastolei. 2) Care apare exact înaintea diastolei.

PREDISPOZIŢIE, s. f. / prédisposition, s. f. / predisposition. [*Lat. **prae** = înainte; **dispositio, -onis** = dispunere, aranjament, de la **disponere** = a aranja, a dispune.*] Susceptibilitate latentă pentru o boală, care poate fi activată în anumite condiţii. P. reprezintă o formă particulară de *teren aparent normal şi este rezultatul acţiunii cumulative a *factorilor de risc care induc modificări continue ale caracterelor sau capacităţilor funcţionale ale terenului. Ex.: anumite *alotipuri ale *complexului major de histocompatibilitate determină p. pentru o serie de boli. V. şi diateză, predispoziţie genetică, susceptibilitate, teren.

PREDISPOZIŢIE GENETICĂ / prédisposition génétique / genetic predisposition. Susceptibilitate genetică pentru o boală, dacă aceasta nu este ereditară sau familială. De ex. în cancer: 2-5% din cazuri sunt ereditare, 15-20% familiale, iar 15-20% din cancere sunt fără agregare familială, dar cu p. g. evidentă.

PREDNISOLON, s. m. / prednisolone, s. f. / prednisolone. (DCI) $C_{21}H_{28}O_5$. Glucocorticoid sintetic, derivat de hidrocortizon (delta-hidrocortizon), de cinci ori mai activ decât cortizonul. Se poate administra *per os*, local sau parenteral (sub formă de săruri solubile).

PREDNISON, s. m. / prednisone, s. f. / prednisone. (DCI) Glucocorticoid sintetic, derivat de cortizon, care se administrează *per os* ca antiinflamator (activitate de cinci ori mai mare faţă de cortizon) şi imunosupresiv în numeroase afecţiuni (inflamatorii, reumatismale, degenerative etc.). Sin.: delta-cortizon.

PREECLAMPSIE, s. f. / prééclampsie, s. f. / preeclampsia. [*Lat. **prae** = înainte; gr. **eklampsis** = lumină strălucitoare, explozie, de la **eklampein** = a străluci cu putere, a exploda.*] V. eclampsie şi toxemie gravidică.

PREEXCITAŢIE, s. f. / préexcitation, s. f. / preexcitation. [*Lat. **prae** = înainte; **excitatio, -onis** = trezire, stimulare, de la **excitare** = a stârni, a provoca.*] Activare prematură a unei porţiuni a ventriculelor, determinată de transmiterea impulsurilor cardiace pe o cale accesorie celei normale. P. se poate produce şi în cazul unei excitaţii artificiale (mecanică sau electrică) survenită înainte sau concomitent cu impulsul normal fiziologic. Uneori temenul este utilizat ca sin. cu sindromul Wolff-Parkinson-White (v.).

PREFORMISM, s. n. / préformation, s. f. / preformation. [*Lat. **prae** = înainte; **formare** = a da o formă, de la **forma** = formă; **-ism**.*] Teorie a dezvoltării conform căreia sistemele organice sunt deja constituite şi localizate în ou în stadiile cele mai precoce. P. se opune *epigenezei.

PREFRONTAL, adj. / préfrontal, -ale, -aux, adj. / prefrontal. [*Lat. **prae** = înainte; **frons, -ntis** = frunte.*] Care este situat în partea anterioară a lobului frontal sau a regiunii frontale.

PREGANGLIONAR, adj. / préganglionnaire, adj. / preganglionic. [*Lat. **prae** = înainte; lat., gr. **ganglion** = mică tumefacţie.*] Despre o fibră nervoasă vegetativă provenită dintr-un centru nervos şi ajungând la un ganglion.

PREGNANDIOL, s. m. / prégnandiol, s. m. / pregnandiol. [*Lat. **praegnans, -ntis** = gravidă, de la **prae** = înainte, **nasci** = a se naşte; gr. **dis** = de două ori; **-ol**.*] Catabolit al progesteronului, prezent din abundenţă în urina femeii însărcinate. V. şi tab. const. endocrinol.

PREGNENOLOL, s. m. / prégnénolone, s. f. / pregnenolone. Compus intermediar în sinteza hormonilor steroizi, format prin scindarea lanţului lateral al colesterolului între C-20 şi C-22. Are acţiune analogă *foliculinei, *progesteronului, *hormonilor corticosuprarenali, *testosteronului, având chiar un efect spermatogenetic. Preparatele sintetice (*p. succinat*) sunt utilizate în tratamentul *poliartritei reumatoide.

PREHENSIUNE, s. f. / préhension, s. f. / prehension. [*Lat. **prehensio, -onis** = prindere, de la **prehendere** = a apuca, a prinde.*] Acţiunea de a prinde, îndeosebi cu ajutorul degetelor mâinii. Opoziţia policelui este esenţială.

PREICTAL, adj. / précritique, adj. / preictal. [*Lat. **prae** = înainte; **ictus** = lovitură, şoc.*] Sin.: precritic (v.).

PREÎNCĂRCARE VENTRICULARĂ / précharge ventriculaire / ventricular preload. Tensiune pasivă dezvoltată în pereţii ventriculari în momentul elongaţiei maxime, la sfârşitul diastolei. Condiţionează volumul telediastolic şi performanţa sistolică. P. v. depinde de mai mulţi factori, în principal de complianţa ventriculară şi întoarcerea venoasă.

PREHORMON, s. m. / préhormone, s. f. / prehormone. Precursor al unui hormon. Termenul este în general rezervat hormonilor secretaţi sub formă inactivă. De ex., tiroxină, testosteron, angiotensină. V. prohormon, preprohormon.

PREJUDICIU, s. n. / préjudice, s. m. / prejudice. [*Lat. praeiudicium = prejudiciu, de la prae = înainte, iudicium = judecată.*] Ansamblul consecinţelor unei afectări corporale asupra situaţiei economice, profesionale şi personale a unui subiect.

PREKALICREINĂ, s. f. / prékallicréine, s. f. / prekallikrein. [*Lat. prae = înainte; gr. kallikreas = pancreas; -ină.*] Proteină plasmatică ce reprezintă proenzima *kalicreinei plasmatice.

PRELEUCEMIC, adj. / préleucémique, adj. / preleukaemic. Care precede apariţia unei *leucemii. V. preleucemie.

PRELEUCEMIE, s. f. / préleucémie, s. f. / preleuk(a)emia. [*Lat. prae = înainte; gr. leukos = alb; haima, -atos = sânge.*] Sindrom caracterizat de obicei printr-un tablou de hematopoieză ineficientă, cu anemie, trombocitopenie şi uneori granulocitopenie asociate cu o măduvă osoasă hipercelulară displazică. Se mai pot adăuga susceptibilitatea crescută la infecţii, ca şi vindecarea lentă a leziunilor apărute accidental la nivelul pielii şi mucoaselor. Diagnosticul de p. este adesea retrospectiv, deoarece semnele menţionate pot fi reversibile sau pot apărea şi în alte boli. În prezent, se apreciază că termenul de p. ar trebui rezervat pentru un sindrom de disfuncţie a hematopoiezei care în mod tipic precede modificările clasice de leucemie mieloblastică acută şi în care *clonul leucemic este deja apărut, existând o afectare progresivă a hematopoiezei.

PRELEVARE, s. f. / prélèvement, s. f. / sampling. [*Lat. praelevare = a ridica mai înainte, de la prae = înainte, levare = a ridica.*] Termen care defineşte acţiunea de a extrage, în scop explorator, diagnostic, fie un fragment de ţesut (*biopsie), fie o cantitate dintr-un produs de secreţie sau excreţie (pentru un examen, de obicei bacteriologic sau citologic).

PREMATUR, adj., s. m. / prématuré, -e, adj., s. m. / premature. [*Lat. praematurus = înainte de vreme, de la prae = înainte, maturus = copt, matur.*] Care se întâmplă sau apare înainte de vreme ori prea devreme, pretimpuriu. P. este: 1) Un copil născut viu, cu greutatea la naştere sub 2 200 g, indiferent de durata sarcinii. 2) Un copil născut viu, după o perioadă de gestaţie sub 36 de săptămâni.

PREMATURITATE, s. f. / prématurité, s. f. / prematurity. [*Lat. praematurus = înainte de vreme, de la prae = înainte, maturus = copt, matur.*] Starea unui copil *prematur.

PREMAXILAR, adj. / premaxillaire, adj. / premaxillary. [*Lat. prae = înainte; maxilla = maxilar.*] Care este situat înaintea maxilarului superior.

PREMEDICAŢIE, s. f. / prémédication, s. f. / premedication. [*Lat. praemedicatus = care a luat înainte un antidot, de la prae = înainte, medicatio, -onis = remediu, medicaţie.*] Metodă de potenţare a unui anestezii care constă în administrarea unor medicamente anterior actului chirurgical sau a unor investigaţii invazive (cateterism, chiuretaj uterin etc.). Medicamentele utilizate (antalgice, anxiolitice, sedative, vagolitice, miorelaxante etc.) mai sunt numite şi *preanestezice. Sin.: prenarcoză.

PREMENOPAUZĂ, s. f. / préménopause, s. f. / premenopause. Perioadă de câţiva ani (după unii autori până la 10 ani) care precede *menopauza şi se caracterizează prin rărirea *ovulaţiei şi diminuarea secreţiei de *progesteron.

PREMENSTRUAL, adj. / prémenstruel, -elle, adj. / premenstrual. [*Lat. prae = înainte; menstruus = în fiecare lună, de la mensis = lună.*] Care survine înaintea menstruaţiei. V. sindrom premenstrual.

PREMOLAR, s. m. / prémolaire, s. f. / premolar. NA: dentes premolares (pl.). [*Lat. prae = înainte; molaris = măsea.*] Fiecare dintre cei 8 dinţi (4 superiori şi 4 inferiori) situaţi, câte doi de fiecare jumătate a maxilarelor, între canini şi molari. P. prezintă o coroană bicuspidă şi au de regulă o singură rădăcină.

PREMONITORIU, adj. / prémonitoire, adj. / premonitory. [*Lat. praemonitorius = care avertizează, de la praemonere = a atrage dinainte atenţia (prae = înainte; monere = a avertiza).*] Despre un semn sau un simptom care, apărând înaintea declanşării unei boli acute, pot constitui un avertisment sau chiar un element de diagnostic.

PREMUNIŢIE, s. f. / prémunition, s. f. / premunition. [*Lat. praemunitio, -onis = protecţie, apărare, de la praemuniare = a fortifica, a apăra (prae = înainte; munire = a întări, a fortifica).*] 1) Stare de rezistenţă la suprainfecţie a unui organism deja infectat. 2) Act, procedeu prin care se procură starea de rezistenţă definită la punctul 1. 3) Un tip special de imunitate de protecţie, în care rezistenţa la boală este conferită de prezenţa în organism a unui număr mic de microorganisme patogene. Cum se observă, termenul rămâne în discuţie.

PRENARCOZĂ, s. f. / prénarcose, s. f. / prenarcosis. [*Lat. prae = înainte; gr. narke = amorţeală, toropeală; -oză.*] Sin.: premedicaţie (v.).

PRENATAL, adj. / prénatal, -ale, -als, adj. / prenatal. [*Lat. prae = înainte; natalis = referitor la naştere, de la natus = născut şi nasci = a se naşte.*] Care există sau survine înaintea naşterii, îndeosebi cu referire la fetus.

PREOPERATOR, adj. / préopératoire, adj. / preoperative. [*Lat. prae = înainte; operari = a lucra, de la opus, operis = muncă, lucrare.*] Care precede o operaţie, care este efectuat înaintea unei operaţii. Ex.: analizele de laborator p.

PREPEPTID, s. n. / prépeptide, s. m. / prepeptide. Produs primar al traducerii ARNmesager al unei proteine conţinând încă *secvenţa semnal sau de adresare.

PREPILORIC, adj. / prépylorique, adj. / prepyloric. [*Lat. prae = înainte; lat. pylorus, gr. pyloros = portar, din gr. pyle = poartă, ouros = paznic.*] Care se află în partea proximală a *pilorului sau a zonei pilorice a stomacului.

PREPONDERENŢĂ VENTRICULARĂ / preponderance ventriculaire / ventricular preponderance. Stare a inimii caracterizată, pe electrocardiogramă, printr-o deviaţie simplă a axei electrice spre stânga sau spre dreapta. P. v. corespunde variaţiilor pur morfologice ale poziţiei inimii în torace, sau cel mult unui debut de hipertrofie al unuia dintre cei doi ventriculi. În consecinţă, se poate constata o p. v. stângă sau dreaptă.

PREPRANDIAL, adj. / préprandial, -ale, -aux, adj. / preprandial. [*Lat. prae = înainte; prandium = prânz.*] Care survine înainte de masă, de prânzuri. Ex.: durere p.

PREPRO-HORMON, s. m. / prépro-hormone, s. f. / prepro-hormone. [*Lat. prae = înainte; lat., gr. pro = înaintea, în faţa; gr. hormon = excitat, de la hormaein = a îndemna, a excita.*] Moleculă precursoare unui hormon, care conţine *secvenţa semnal, după clivajul acesteia devenind *pro-hormon. Cele mai multe peptide sau proteine hormonale sunt sintetizate ca precursori cu pro-secvenţe.

PREPRO-INSULINĂ, s. f. / prépro-insuline, s. f. / prepro-insulin. [*Lat. prae = înainte; lat., gr. pro = înaintea, în faţa; lat. insula = insulă; -ină.*] V. insulină.

PRE-PROTEINĂ, s. f. / pré-protéine, s. f. / pre-protein. [*Lat. prae = înainte; lat., gr. pro = înaintea, în faţa; gr. protos = primul; -ină.*] Lanţ polipeptidic nativ care nu a suferit încă secţionarea proteolitică în *peptid semnal şi proteină. Uneori, proteina este expusă ulterior la o nouă secţionare.

PREPRO-PROTEINĂ, s. f. / prépro-protéine, s. f. / prepro-protein. Proteină precursoare a unei *pro-proteine sintetizată la nivelul ribozomilor cu o *secvenţă semnal care permite trecerea sa prin membrana reticulumului endoplasmic şi care este detaşată prin proteoliză, pentru a forma o *pro-proteină. De ex., prepro-insulină, prepro-parathormon.

PREPUŢ, s. n. / prépuce, s. m. / prepuce. NA: preputium penis. [*Lat.* ***praeputium*** *= preput.*] Repliu cutaneomucos care înconjoară *glandul *penisului. P. este ataşat la faţa inferioară a glandului prin frâul prepuţului. Se descrie şi un p. al *clitorisului (NA: *preputium clitoridis*). V. şi circumcizie, fimoză, parafimoză.

PRESBIACUZIE. Var. pentru prezbiacuzie (v.).

PRESBIOFRENIE. Var. pentru prezbiofrenie (v.).

PRESBIOPIE. Var. pentru prezbiopie (v.).

PRESBIT. Var. pentru prezbit (v.).

PRESBIŢIE. Var. pentru prezbiţie (v.).

PRESCRIPŢIE, s. f. / prescription, s. f. / prescription. [*Lat.* ***praescriptio, -onis*** *= ce este scris înainte, preambul, introducere, de la* ***praescribere*** *= a scrie înainte (prae = înainte; scribere = a scrie).*] Recomandări, în scris, pe care medicul le face pacientului privind tratamentul medicamentos (reţeta) şi igieno-dietetic al bolii.

PRESELAR, adj. / présellaire, adj. / presellar. [*Lat.* ***prae*** *= înainte;* ***sella*** *= şa.*] Situat înaintea *şeii turceşti.

PRESENIL, adj. / présénile, adj. / presenile. [*Lat.* ***prae*** *= înainte;* ***senilis*** *= bătrânesc, de la* ***senex, senis*** *= bătrân.*] Care se referă la o stare sau la diverse tulburări care precedă îmbătrânirea.

PRESENILINĂ, s. f. / préséniline, s. f. / presenilin. [*Lat.* ***prae*** *= înainte;* ***senilis*** *= bătrânesc, de la* ***senex, senis*** *= bătrân; -ină.*] Proteină membranară posedând 7 domenii transmembranare, prezentă îndeosebi în neuronii piramidali. P. este implicată în formarea peptidelor *amiloide αβ la care ea este asociată în depozitele amiloide vasculare cerebrale din îmbătrânirea cerebrală şi din boala Alzheimer. Această asociere a fost pusă în evidenţă îndeosebi la nivelul reticulumului endoplasmatic şi al aparatului Golgi.

PRESENIUM, s. n. / présénium, s. m. / presenium. [*Lat.* ***pre*** *= înainte;* ***senium*** *= bătrâneţe.*] Perioadă a vieţii care precede bătrâneţea.

PRESFIGMIC, adj. / présphygmique, adj. / presphygmic. Se spune despre perioada în care ventriculul stâng începe să se contracte fără să imprime, încă, o mişcare sângelui arterial.

PRESINAPTIC, adj. / présynaptique, adj. / presynaptic. Care este situat în amonte faţă de o *sinapsă.

PRESISTOLIC, adj. / présystolique, adj. / presystolic. [*Lat.* ***prae*** *= înainte; gr.* ***systole*** *= contracţie.*] Care precede sistola. Ex.: suflu p.

PRESIUNE, s. f. / pression, s. f. / pressure. [*Lat.* ***pressio, -onis*** *= presiune, de la* ***pressare*** *= a presa.*] 1) Forţa exercitată la nivelul unei suprafeţe, care se exprimă sub forma unui coeficient: presiunea p = F/S, forţa (F) fiind aplicată normal la suprafaţă (S). Presiunea se măsoară în SI în *pascali (Pa), newton/m^2 (SI) şi în numeroase unităţi tolerate, utilizate deoarece sunt foarte practice: atmosferă, bar, milibar, mm coloană mercur şi cm coloană apă. 2) Forţa exercitată de un lichid asupra pereţilor recipientului, conductului care îl conţine, sau a unui gaz asupra pereţilor incintei.

PRESIUNE ARTERIALĂ / pression artérielle / arterial pressure. P. sângelui în artere. Variază invers proporţional cu distanţa la care se află vasul arterial faţă de inimă. P. a. creşte în timpul sistolei, trecând printr-un maximum (*p. sistolică* sau *maximală*, Mx) şi diminuează în diastolă, trecând printr-un minimum (*p. diastolică* sau *minimală*, Mn). Diferenţa dintre p. sistolică şi cea diastolică se numeşte *p. diferenţială*. *P. medie* (importantă pentru hemodinamică deoarece asigură curgerea sângelui) care există în artere în cursul întregului ciclu cardiac nu exprimă media aritmetică a valorilor p. sistolice şi p. diastolice, ci este mai scăzută decât aceasta, deoarece, aşa cum se observă pe curba pulsului, presiunea se menţine mai mult la nivelul minim, comparativ cu cel maxim. Valoarea p. a. este condiţionată de o serie de factori, dintre care cei mai importanţi sunt: debitul cardiac (dependent de forţa de contracţie ventriculară), rezistenţa vasculară periferică, caracteristicile reologice ale sângelui, volumul sanguin, elasticitatea pereţilor vasculari. În general, creşterea debitului cardiac influenţează îndeosebi p. sistolică, spre deosebire de creşterea rezistenţei periferice, care influenţează îndeosebi p. diastolică. P. a. se măsoară cu *sfigmomanometrul (tensiometru) şi variază în funcţie de vârstă, origine etnică, ca şi, episodic, în raport cu efortul şi emoţiile. La un adult normal tânăr, p. sistolică are valori de aproximativ 130 mmHg, iar cea diastolică de 70 mmHg. Pentru variaţiile p. a. în patologie, v. hipertensiune arterială. În SI, p. a. se măsoară în *Pascal (Pa). 1 kPa = 7,50062 mmHg. Din cauza valorilor cu totul deosebite faţă de unitatea de măsură clasică (mmHg), introducerea unităţii din SI a fost temporizată. Ca sin. pentru p. a. se utilizează termenul de tensiune arterială, deşi acesta din urmă denumeşte forţa opusă de pereţii arterelor asupra sângelui. V. şi presiune arterială diferenţială, presiune arterială maximă, presiune arterială medie, presiune arterială minimă.

PRESIUNE ARTERIALĂ DIFERENŢIALĂ / pression artérielle differentielle / pulse pressure. Diferenţa dintre p. a. maximă şi minimă. La normali este cuprinsă între 40-65 mmHg. Se mai numeşte şi p. pulsului. P. a. d. poate creşte (formulă sfigmomanometrică divergentă) în insuficienţa aortică, hipertiroidism, fistule arteriovenoase, sau poate scădea (formulă convergentă) în nefrite, insuficienţe cardiace etc. Sin.: tensiune arterială diferenţială.

PRESIUNE ARTERIALĂ MAXIMĂ / pression artérielle maxima / systolic pressure. Valoarea p. existente în sistemul arterial în momentul *sistolei cardiace (p. sistolică). La normali este cuprinsă între 125 şi 140 mmHg. Sin.: tensiune arterială sistolică, tensiune arterială maximă. V. hipertensiune arterială.

PRESIUNE ARTERIALĂ MEDIE / pression artérielle moyenne / mean pressure. P. arterială mijlocie dintr-un ciclu cardiac, exprimată în mod curent prin media aritmetică a valorilor extreme ale p. a. (p. a. maximă şi p. a. minimă). În clinică, p. a. m. corespunde celei mai mari oscilaţii observate pe cadranul oscilometric al sfigmomanometrului. La normali este cuprinsă între 110 şi 90 mmHg. Sin.: tensiune arterială medie.

PRESIUNE ARTERIALĂ MINIMĂ / pression artérielle minima / diastolic pressure. Valoarea p. care există în artere în momentul *diastolei, adică între două contracţii cardiace (p. diastolică). La normali este cuprinsă între 80 şi 90 mmHg. Sin.: tensiune arterială diastolică, tensiune arterială minimă.

PRESIUNE ARTERIALĂ OFTALMICĂ / pression artérielle ophtalmique / ophthalmic artery pressure. Presiunea arterială din artera oftalmică determinată la nivelul retinei prin *oftalmodinamometrie. Măsurarea sa este utilă, deoarece oferă informaţii asupra presiunii arteriale din sistemul vascular encefalic: 1) O p. a. o. scăzută în raport cu presiunea arterială generală (normal, p. a. o. reprezintă 87% din presiunea diastolică şi 91% din cea sistolică) indică o cădere de presiune în sistemul carotidian. 2) O p. a. o. crescută indică o rezistenţă crescută în sistemul encefalic, de obicei în arterioscleroză.

PRESIUNE ATMOSFERICĂ / pression atmosphérique / atmospheric pressure. P. a. este egală cu greutatea tuturor moleculelor de aer din atmosferă situate deasupra punctului unde este efectuată măsurătoarea. Relaţia matematică dintre p. a. şi altitudine este aproximativ logaritmică (p. a. se reduce la jumătate la 5 500 m, la o treime la 8 400 m şi la un sfert la 10 200 m). P. a. normală este egală cu o atmosferă fizică (*atmosferă) şi se măsoară cu barometrul. Sin.: presiune barometrică.

PRESIUNE BAROMETRICĂ / pression barométrique / barometric pressure. Sin.: presiune atmosferică (v.).

PRESIUNE CAPILARĂ PULMONARĂ / pression capillaire pulmonaire / pulmonary artery wedge pressure. P. măsurată în cursul cateterismului cardiac la extremitatea unei sonde blocate într-o arteriolă pulmonară, care întrerupe complet curentul sanguin. Este practic egală cu p. din atriul stâng dacă venele pulmonare sunt permeabile. P. c. p. medie este de 5 mmHg şi creşte în cardiopatiile stângi (stenoză mitrală, insuficienţă ventriculară stângă) şi în cardiopatiile congenitale cu şunt stânga-dreapta important şi rezistenţă pulmonară normală.

PRESIUNE CEREBROSPINALĂ / pression cérébrospinale / cerebrospinal pressure. V. presiune intrarahidiană.

PRESIUNE COLOIDOSMOTICĂ / pression oncotique / oncotic pressure. Sin.: presiune oncotică (v.).

PRESIUNE INTRACRANIANĂ / pression intracrânienne / intracranial pressure. P. dintre craniu şi creier, adică de la nivelul fluidului subarahnoidian.

PRESIUNE INTRAOCULARĂ / pression intraoculaire / intraocular pressure. P. din interiorul globului ocular, care menţine întinşi pereţii acestuia. În mod normal, p. i. (P_{oc}) variază între 10 şi 22 mmHg (15 mmHg) în medie, este produsă şi reglată de *umoarea apoasă. P_{oc} depinde de trei factori, cuprinşi în ecuaţia lui H. Goldmann: $P_{oc} = RF + P_v$; cei trei termeni au următoarele semnificaţii: F = debitul de secreţie a umorii apoase (secretată de capilarele *corpului ciliar), P_v = p. venoasă episclerală, adică p. din sistemul vascular în care este drenată umoarea apoasă, iar R = rezistenţa opusă curgerii între punctul în care fluidul intră şi punctul în care acesta iese din ochi. P_{oc} se măsoară cu *tonometrul şi poate creşte dacă cel puţin unul dintre factorii menţionaţi depăşeşte valoarea normală. Sin.: tensiune intraoculară. V. şi glaucom.

PRESIUNE INTRARAHIDIANĂ / pression intrarachidienne / cerebrospinal pressure. P. exercitată de LCR în canalul rahidian.

PRESIUNE NEGATIVĂ / pression négative / negative pressure. Orice p. mai mică decât *p. atmosferică.

PRESIUNE ONCOTICĂ / pression oncotique / oncotic pressure. *P. osmotică determinată de prezenţa coloizilor în soluţie. În cazul interacţiunii plasmă sanguină - lichid interstiţial, ea reprezintă forţa care tinde să contrabalanseze p. din capilarele sanguine. Sin.: presiune coloidosmotică.

PRESIUNE OSMOTICĂ / pression osmotique / osmotic pressure. P. necesară pentru a opri *osmoza (adică trecerea solventului) printr-o membrană semipermeabilă între o soluţie şi solventul pur al acesteia. P. o. este proporţională cu *osmolalitatea soluţiei respective. P. o. se exprimă în *osmoli sau în mmHg, conform ecuaţiei: $\pi V = nRT$ (relaţia Van't Hoff), în care π = presiunea osmotică a soluţiei, V = volumul soluţiei, n = numărul de *moli din soluţie, R = constanta gazelor perfecte, T = temperatura absolută a soluţiei. Ea mai poate fi calculată, de asemenea, prin relaţia lui Pfeffer: $\pi = RTC/M$ sau C, unde C = concentraţia solvitului şi M = masa unui mol de solvit. Din această ecuaţie rezultă că p. o. este proporţională cu concentraţia ponderală a solventului, invers proporţională cu masa sa moleculară şi proporţională cu temperatura. În cazul soluţiilor electrolitice, se scrie: $\pi V = inRT$, unde i = gradul de ionizare, ţinând seama de faptul că p. o. depinde de numărul de particule şi nu de numărul de molecule.

PRESIUNE OSMOTICĂ EFICACE / pression osmotique efficace / effective osmotic pressure. Fracţiunea din *p. o. totală determinată exclusiv de substanţele dizolvate pentru care membranele sunt impermeabile.

PRESIUNE PARŢIALĂ / pression partielle / partial pressure. P. exercitată de fiecare component al unui amestec de gaze. Conform legii lui Dalton, p. p. a unui gaz aflat într-un amestec gazos ocupând volumul V reprezintă p. pe care ar exercita-o gazul dacă ar ocupa singur volumul V.

PRESIUNE POZITIVĂ / pression positive / positive pressure. Orice p. mai mare decât *p. atmosferică.

PRESIUNE TRANSMURALĂ / pression transmurale / transmural pressure. Rezultanta presiunilor care se exercită de o parte şi de alta a peretelui unui conduct.

PRESIUNE VENOASĂ / pression veineuse / venous pressure. P. exercitată de sânge asupra pereţilor venelor într-un punct definit al sistemului venos. Ea variază în mod normal în diferite regiuni şi în funcţie de poziţia corpului. Se disting: 1) *p. v. superficială* sau *periferică* (PVP), măsurată prin puncţie venoasă la plica cotului (în decubitus dorsal); are valoarea de 3-12 cmH_2O şi depinde de presiunea aortică medie; 2) *p. v. centrală* (PVC) de la nivelul auriculului drept sau din porţiunile adiacente ale venelor cave, măsurată prin cateterism venos. Sin.: tensiune venoasă.

PRESORECEPTOR, s. m. / pressorécepteur, s. m. / pressoreceptor. [*Lat.* ***pressus*** *= apăsat, de la* ***pressare*** *= a presa;* ***receptus****, de la* ***recipere*** *= a primi.*] Sin.: baroreceptor (v.).

PRESOTERAPIE, s. f. / pressothérapie, s. f. / pressure therapy. [*Lat.* ***pressus*** *= apăsat, de la* ***pressare*** *= a presa; gr.* ***therapeia*** *= tratament, de la* ***therapeuein*** *= a îngriji.*] Tehnică de tratament mecanic al tulburărilor circulatorii de la nivelul membrelor prin utilizarea unui aparat compus dintr-un manşon gonflabil, care se dispune la nivelul membrului tratat, legat la un compresor alternativ.

PRESURIZARE, s. f. / pressurisation, s. f. / pressurization. [*Lat.* ***pressus*** *= apăsat, de la* ***pressare*** *= a presa.*] Menţinerea unei presiuni ambiante suficiente într-o cabină (avion, navă cosmică) sau a unui echipament de scafandru, pentru a preveni apariţia tulburărilor determinate de modificările presiunii din mediu.

PRETIUM DOLORIS / pretium dolores / pretium dolores. [*În lat., preţul durerii.*] Evaluarea suferinţei îndurate de o victimă de la producerea accidentului până la data consolidării. În unele ţări p. d. este evaluat numeric pentru indemnizarea prejudiciului.

PREVALENŢĂ, s. f. / prévalence, s. f. / prevalence. [*Lat.* ***praevalentia*** *= superioritate, de la* ***praevalere*** *= a avea mai multă putere şi* ***valere*** *= a avea forţă, a fi tare.*] Termen care desemnează, conform definiţiei OMS, numărul de cazuri de boală sau de de bolnavi, sau de orice alte evenimente (ex.: accidente) într-o anumită populaţie, fără distincţie între cazurile noi şi cele vechi. P. poate fi exprimată în cifre absolute sau (de obicei) în proporţie faţă de lotul de subiecţi din populaţie. V. şi incidenţă.

PREVENTIV, adj. / preventif, -ive, adj. / preventive. [*Lat.* ***praeventus****, de la* ***praevenire*** *= a o lua înainte, a preveni (****prae*** *= înainte;* ***venire*** *= a veni).*] Care se referă la o metodă şi, prin extensie, la o substanţă utilizate pentru *prevenţie. Ex.: vaccinare p. Pentru substanţe este preferabil termenul *profilactic (utilizat uneori, discutabil, ca sin. pentru p.).

PREVENTORIU, s. n. / préventorium, s. m. / preventorium. [*Lat.* ***praeventor, -oris*** *= cel care precede, de la* ***praevenire*** *= a o lua înainte, a preveni (****prae*** *= înainte;* ***venire*** *= a veni).*] Unitate sanitară profilactică cu paturi. *P. de tuberculoză* asigură asistenţă copiilor şi adulţilor din mediul tuberculos, pentru a-i preveni de contaminare.

PREVENŢIE, s. f. / prévention, s. f. / prevention. [*Lat.* ***praeventus****, de la* ***praevenire*** *= a o lua înainte, a preveni (****prae*** *= înainte;* ***venire*** *= a veni).*] Ansamblul măsurilor care permit împiedicarea apariţiei, agravării sau a extensiei anumitor boli. Se disting: *p. primară*, care constă în evitarea bolii, *p. secundară*, în diminuarea efectelor, iar *p. terţiară* are drept scop reintegrarea unui subiect în condiţii de viaţă compatibile cu noua sa stare.

PREVENŢIE PRIMARĂ / prévention primaire / primary prevention. V. prevenţie.

PREVENŢIE SECUNDARĂ / prévention secondaire / secondary prevention. V. prevenţie.

PREVENŢIE TERŢIARĂ / prévention tertiaire / tertiary prevention. V. prevenţie.

PREVERTEBRAL, adj. / prévertébral, -ale, -aux, adj. / prevertebral. [*Lat. **prae** = înainte; **vertebra** = vertebră, de la **vertere** = a întoarce.*] Situat anterior vertebrelor şi/sau coloanei vertebrale.

PREVEZICAL, adj. / prévésical, -ale, -aux, adj. / prevesical. [*Lat. **prae** = înainte; **vesica** = vezică.*] Situat anterior, în faţa vezicii urinare.

PREZBIACUZIE, s. f. / presbyacousie, s. f. / presbyacusia. [*Gr. **presbys** = bătrân; **akousis** = auz, de la **akouein** = a auzi.*] Scădere a auzului, care survine îndeosebi după vârsta de 60 de ani. P. este o surditate de tip neurosenzorial afectând îndeosebi percepţia sunetelor acute. Ea este consecinţa îmbătrânirii fiziologice a urechii interne, ca şi a centrilor de integrare auditivă. Var.: presbiacuzie.

PREZBIOFRENIE, s. f. / presbyophrénie, s. f. / presbyophrenia. [*Gr. **presbys** = bătrân; **phren, phrenos** = spirit, minte.*] Formă particulară de psihoză presenilă, cu amnezie gravă de fixare (pierderea totală a memoriei faptelor recente), pe fondul unei dezorientări temporospaţiale, asociată cu confabulaţii, nelinişte. Afectează aproape exclusiv femeile. Sin.: sindrom Wernicke. Var.: presbiofrenie.

PREZBIOPIE, s. f. / presbyopie, s. f. / presbyopia. [*Gr. **presbys** = bătrân; **ops, opos** = vedere, văz.*] Hipermetropie fiziologică: dificultatea distingerii nete a obiectelor apropiate, cauzată de diminuarea puterii de acomodare a ochiului (în particular prin diminuarea elasticităţii cristalinului), legată de îmbătrânire. Var.: presbiopie. Sin.: prezbiţie.

PREZBIT, adj., s. m. sau f. / presbyte, adj., s. m. ou f. / presbyope. [*Gr. **presbytes** = bătrân.*] (Persoană) care este afectată de *prezbiopie. Var.: presbit.

PREZBIŢIE, s. f. / presbytie, s. f. / presbytia. [*Gr. **presbytes** = bătrân.*] Var.: presbiţie. Sin.: presbiopie (v.).

PREZENTARE A ANTIGENULUI / présentation de l'antigène / antigen presentation. Funcţia capitală a moleculelor *complexului major de histocompatibilitate (CMH). Constă în prezentarea unui peptid antigenic de o moleculă a CMH receptorului limfocitului T (*receptor T). Un limfocit T recunoaşte acest peptid dacă receptorul său este specific complexului CMH-peptid. Peptidele antigenice pot induce o *imunitate celulară sau o *imunitate umorală: 1) Peptidele inducând o *imunitate celulară* sunt produşi de proteoliză ai proteinelor endogene, provenind de la celula însăşi sau de la un agent care o infectează. Ele sunt prezentate limfocitelor T de moleculele CMH de clasa I, care sunt exprimate la suprafaţa majorităţii celulelor. Complexul peptid-moleculă de clasa I nu este în general recunoscut decât de un limfocit T CD8. 2) Peptidele inducând o *imunitate umorală* sunt produsul proteolizei unei proteine pătrunsă în celulă prin endocitoză şi degradată de sistemul endozom-lizozom. Ele sunt prezentate limfocitelor T de moleculele CMH de clasa II. Acestea nu sunt exprimate decât de anumite celule (v. celule prezentatoare de antigeni). Complexul peptid-moleculă de clasa II nu este recunoscut decât de *limfocitul T CD4 auxiliar. 3) În ambele cazuri, limfocitul T nu este activat (v. activare a limfocitelor T) decât dacă peptidul este suficient de puternic legat la molecula CMH. Intensitatea răspunsului imunitar depinde deci de afinitatea peptidului pentru moleculele prezentatoare. Deoarece această afinitate depinde de antigen şi de genotipul CMH (*sistem HLA), răspunsul imunitar poate fi de intensitate foarte diferită, în funcţie de antigeni şi de indivizi. Activarea impune, de asemenea, o legătură destul de durabilă a limfocitului T cu celula parteneră care prezintă antigenul. Stabilitatea acestei legături este întărită de molecule de aderenţă.

PREZENTAŢIE, s. f. / présentation, s. f. / presentation, position (obst.). [*Lat. **praesentare** = a prezenta, a arăta, de la **praesens, -ntis** = care este de faţă.*] Parte a fătului care ia prima contact cu strâmtoarea superioară a bazinului osos matern pentru a se angaja şi a se degaja prima la vulvă, după un mecanism propriu în timpul naşterii. Tipurile mai frecvente de p. sunt: *p. cefalică, *p. craniană, *p. facială, *p. frontală, *p. pelvină, *p. transversă. V. angajare, poziţie. V. şi în continuare.

PREZENTAŢIE CEFALICĂ / présentation céphalique / cephalic presentation. Tip de p. cu frecvenţă mare (96%), în care fetusul se angajează cu extremitatea cefalică spre strâmtoarea superioară a bazinului mamei. Capul poate fi în flexie (flectat, *p. craniană), în extensie (deflectat, *p. facială) sau în poziţie intermediară (*p. frontală).

PREZENTAŢIE CRANIANĂ / présentation du sommet / vertex presentation. Cea mai frecventă *p. cefalică (peste 95%), *eutocică, în care fetusul se angajează cu occiputul spre strâmtoarea superioară a bazinului. Axul vertical al extremităţii cefalice se orientează fie spre diametrul oblic stâng, mai frecvent, fie, mai rar, spre cel drept sau, în caz de bazin plat, spre diametrul transversal, ceea ce permite definirea unor poziţii corespondente.

PREZENTAŢIE FACIALĂ / présentation de la face / face presentation. *P. cefalică rară (0,15%), în care capul este în poziţie deflectată fetusul angajându-se în travaliu cu masivul facial. Mentonul este considerat punct de reper faţă de strâmtoarea superioară a bazinului, permiţând definirea mai multor poziţii; mai frecvent însă axul vertical al extremităţii cefalice este situat pe diametrul oblic drept al strâmtorii.

PREZENTAŢIE FRONTALĂ / présentation du front / brow presentation. *P. cefalică rară, în care capul se găseşte în poziţie intermediară între flexie (flectat) şi extensie (deflectat). În raport cu poziţia piramidei nazale faţă de strâmtoarea superioară a bazinului, se definesc mai multe poziţii (iliacă dreaptă sau stângă anterioară şi posterioară, iliacă transversă). Această p. poate surveni în cursul travaliului, complicaţie care poate fi, uneori, imposibil de soluţionat fără operaţie cezariană. O altă p., *p. bregmatică* este asemănătoare p. f., fontanela bregmatică fiind luată ca reper.

PREZENTAŢIE OBLICĂ / présentation oblique / oblique presentation. Sin.: prezentaţie transversă (v.).

PREZENTAŢIE PELVINĂ / présentation du siège / pelvic presentation. Tip de p. cu o frecvenţă sub 4%, în care fetusul tinde să se angajeze cu pelvisul la nivelul *strâmtorii superioare a bazinului matern. P. p. este numită *completă* când gambele sunt flectate pe coapse şi coapsele pe abdomen şi *incompletă*, varianta cea mai frecventă, când gambele sunt în extensie totală pe coapse şi coapsele sunt flectate pe abdomen, membrele inferioare fiind de-a lungul trunchiului cu plantele la nivelul capului fetal. P. p. este la limita dintre *eutocie şi *distocie. V. şi manevră Mauriceau-Smellie.

PREZENTAŢIE TRANSVERSĂ / présentation transverse / transverse presentation. P. care se caracterizează prin poziţia transversală sau oblică a fetusului în raport cu strâmtoarea superioară a bazinului mamei. Se descriu mai multe poziţii, în funcţie de umărul care se angajează în strâmtoare şi după cum spatele este situat anterior sau posterior. Această p. (cu frecvenţă sub 1%) este *distocică şi, uneori, poate fi transformată prin *versiune. Sin.: prezentaţie oblică.

PREZERVATIV, s. n. / condom, s. m., préservatif, s. m. / condom. [*Lat.* ***praeservare****, de la* ***prae*** *= înainte,* ***servare*** *= a păstra, a menţine.*] Manşon din cauciuc suplu şi extensibil, închis la un capăt, care se aplică pe penis înaintea unui raport sexual, în scop contraceptiv (împiedicarea migrării spermatozoizilor) sau pentru prevenirea contaminării veneriene şi cu HIV. Sin.: condom. V. şi diafragm, pesar.

PREZERVATOR, s. m. / préservateur, s. m. / preservative. [*Lat.* ***praeservare*** *= a pune la adăpost.*] Substanţă adăugată la un produs natural (aliment, produs textil, lemn) pentru a împiedica dezvoltarea de bacterii, ciuperci sau nevertebrate. P. actuali sunt, în principal, acidul sorbic şi acidul benzoic. $NaNO_3$ este utilizat ca p. pentru carne, împiedicând dezvoltarea bacililor anaerobi din genul **Clostridium*. Pentru băuturi se utilizează SO_2 sau sulfiţi precum $NaHSO_3$ (bisulfit) sau $Na_2S_2O_5$ (metabisulfit). În cazul lemnului se utilizează creozotul (amestec de fenol şi baze heterociclice), derivaţi aromatici cloraţi şi săruri ale unor metale diverse. V. antioxidant.

PRIAPISM, s. n. / priapisme, s. m. / priapism. [*Lat.* ***priapismus****, gr.* ***priapismos****, de la gr.* ***Priapos*** *= zeul dragostei fizice.*] Sindrom caracterizat prin erecţie permanentă, dureroasă, independentă de *libido (şi fără relaţie cu excitaţia sexuală), cu ejaculare imposibilă sau foarte dificilă. Se poate observa în unele uretrite sau cistite acute, ca şi în unele leziuni ale măduvei spinării.

PRIM AJUTOR / premier aide / first aid. [*Lat.* ***primus*** *= primul;* ***adiutor, -oris*** *= cel care ajută, de la* ***adiutari*** *= a ajuta.*] Ajutor medical acordat de o persoană care nu are o funcţie medicală, dar care a fost instruită, de obicei, în cadrul grupelor sanitare de Cruce Roşie.

PRIMAR, adj. / primaire, adj. / primary. [*Lat.* ***primarius****, de la* ***primus*** *= primul.*] 1) Care apare primul într-o succesiune în timp a unor fenomene sau într-un proces de dezvoltare. 2) În patologie termenul se utilizează fie cu referire la boli: boală p. (sau *primitivă), fie cu privire la semne, simptome, leziuni sau chiar etape ale bolilor care apar primele.

PRIMER, s. m. / amorse, s. f. / primer. [*Lat.* ***primus*** *= primul.*] Sin.: amorsă (v.).

PRIMIGESTĂ, adj., s. f. / primigeste, adj., s. f. / primigravida. [*Lat.* ***primus*** *= primul;* ***gestare*** *= a purta o sarcină.*] (Femeie) care este însărcinată pentru prima oară.

PRIMIPARĂ, adj., s. f. / primipare, adj., s. f. / primipara, n., primiparous, adj. [*Lat.* ***primus*** *= primul;* ***parere*** *= a naşte.*] (Femeie) care a avut o sarcină în urma căreia a rezultat un făt de cel puţin 500 g sau cu o vârsă gestaţională de minimum 20 de săptămâni, fără a ţine seama dacă fătul a fost viabil, unic sau multiplu.

PRIMITIV, adj. / primitif, -ive, adj. / primitive. [*Lat.* ***primitivus****, de la* ***primus*** *= primul.*] 1) Idiopatic sau esenţial (v.). 2) O leziune, un fenomen clinic care apar primele, fiind la originea altora, care le succedă.

PRIMITOR, s. m. sau f. / receveur, -euse, s. m. ou f. / recipient. [*Sl.* ***priimati*** *= a primi.*] Bolnav care primeşte sânge sau derivate de sânge, ţesuturi (*grefă) sau un organ (*transplant) de la un *donator (donor).

PRIMITOR UNIVERSAL / receveur universel / universal recipient. Subiect aparţinând *grupei sanguine AB, lipsit de izoaglutininele naturale anti-A şi anti-B, teoretic susceptibil să primească sânge din toate grupele. V. şi donator universal.

PRIMOINFECŢIE, s. f. / primo-infection, s. f. / primary phase. [*Lat.* ***primus*** *= primul;* ***infectus****, de la* ***inficere*** *= a strica, a otrăvi.*] Invadarea organismului de către un microorganism patogen pentru prima oară. Termenul este consacrat prin utilizare îndeosebi pentru *p. tuberculoasă*.

PRIMOVACCINARE, s. f. / primovaccination, s. f. / first vaccination. Prima administrare a unui *vaccin.

PRINCIPII NUTRITIVE / principes nutritifs / nourishing substances. Părţile componente fundamentale ale alimentelor, care prin digestie se absorb în sânge şi limfă: 1) pentru proteine, aminoacizii; 2) pentru grăsimi, acizii graşi şi glicerina; 3) pentru glucide, glucoza, fructoza etc.

PRINCIPIU, s. n. / principe, s. m. / principle. [*Lat.* ***principium*** *= început.*] 1) Lege de bază a unei ştiinţe. 2) Totalitatea legilor şi noţiunilor de bază ale unei discipline. 3) Punct de plecare într-o demonstraţie, în cercetare. Ex.: *principiile termodinamicii:* I - legea conservării energiei; II - al *entropiei (Clausius); III - al lui Nernst, entropia tinde spre o valoare finită când temperatura tinde spre zero absolut.

PRINCIPIU ACTIV / principe actif / active principle. Component al unui *medicament care îi conferă acestuia calităţile terapeutice specifice.

PRINCIPIU BORNSTEIN / principe de Bornstein / Bornstein's principle. Cunoscând coeficientul de solubilitate a unui gaz în sânge şi volumul din gazul respectiv care se elimină prin plămâni pe minut, se poate calcula cantitatea de sânge care traversează plămânul într-un minut. P. B. a fost utilizat pentru calcularea *debitului cardiac.

PRINCIPIU DOPPLER / principe de Doppler / Doppler principle. [***Christian Johann Doppler****, fizician şi matematician austriac, 1803-1853.*] V. efect Doppler-Fizeau.

PRINCIPIU FICK / principe de Fick / Fick's principle. [***Adolf Fick****, fiziolog german, profesor la Zürich, apoi la Würtzburg, 1829-1901.*] Aplicaţie a legii conservării masei pentru efectuarea unor măsurări indirecte: cantitatea de substanţă captată sau eliberată de un organ reprezintă produsul între fluxul sanguin al organului respectiv şi diferenţa dintre concentraţiile substanţei în sistemele arterial şi venos.

PRINCIPIUL PRECAUŢIEI / principe de précaution / precautionary principle. Concept nou iniţiat mai întâi în domeniul protecţiei mediului şi extins în domeniul medical. Conform p. p., atât responsabilii de deciziile din domeniul public cât şi cei din domeniul privat trebuie să respingă orice acţiune care ar putea determina un risc posibil. P. p. este o metodă nouă de decizie elaborată într-o situaţie de incertitudine, care obligă să se ia în considerare un risc ipotetic. Când riscul poate fi identificat şi dacă posibilitatea acestuia este cunoscută, nu este vorba de p. p., ci de *prevenţie.

PRION, s. m. / prion, s. m. / prion. [*Engl.* ***proteinaceous infectious particle*** *= particulă infecţioasă de natură proteică.*] Proteină celulară normală, care, în anumite condiţii, poate deveni agent patogen. La subiectul sănătos, p. se află fixaţi la nivelul membranei plasmatice a diferitelor celule, îndeosebi neuronale. P. este de fapt o sialoglicoproteină alcătuită din 253 aminoacizi, legaţi la membrana celulară printr-o grupare de tip *fosfatidilinozitol sensibilă la *fosfolipaza C. Gena codantă pentru sinteza p. este localizată pe cromozomul 20. P. proteină este desemnat cu sigla PrPc (c de la celulă), iar rolul său fiziologic nu este cunoscut. O proteină izoformă anormală a PrPc constituie o particulă infectantă responsabilă de *encefalopatiile spongiforme subacute transmisibile prezente atât la om, cât şi la bovine, de boala Creutzfeldt-Jakob la om, ca şi de scrapia oilor. Modul de transmitere nu este clar, probabil prin ingestie de ţesut infectat, dar numai la specii înrudite îndeaproape. În principiu, proteina Pr patogenă se deosebeşte de cea normală prin faptul că are o structură secundară de tip β-pliat, proteina normală având o structură α-helix. În encefalopatii se formează agregate de bastonaşe cu aspect de amiloză, iar la nivelul plăcilor amiloide este pozitivă o reacţie imunocitochimică anti-p. În apariţia p. patogeni ar avea un rol mutaţia genei p.

PROACCELERINĂ, s. f. / proaccélérine, s. f. / proaccelerin. [*Lat., gr. pro = înaintea, în faţa; lat. accelerare = a grăbi, de la celer = rapid; -ină.*] Unul din factorii coagulării, factorul V, este o globulină plasmatică labilă, cu rol accelerator, intervenind în transformarea protrombinei (factorul II) în trombină (factorul IIa). P. mai este numită şi trombogen, cofactor al tromboplastinei, factor accelerator. Deficitul de p. conduce la o afecţiune rară, parahemofilia sau *boala Owren. Sin.: protrombokinază.

PRO-ANTIGEN, s. n. / pro-ayntigène, s. m. / pro-antigen. Denumire propusă pentru o substanţă cu masă moleculară mică, dar care se poate comporta ca un *antigen după fixarea pe o proteină din organismul în care a fost introdusă.

PROBABILITATE, s. f. / probabilité, s. f. / probability. Noţiune de bază în studiul fenomenelor aleatorii, p. producerii unui eveniment este un număr cuprins între 0 (imposibilitatea producerii evenimentului) şi 1 (certitudinea evenimentului considerat). P. indică frecvenţa apariţiei evenimentului respectiv într-o serie de testări independente desfăşurate în condiţii identice. Ea este estimată ca un raport, p/(p+q), unde p este numărul probabil de apariţii ale evenimentului, iar q numărul probabil de non-apariţii.

PROBANT, s. m. / probant, s. m. / probant. Denumire dată subiectului bolnav care reprezintă punctul de plecare a unei anchete familiale asupra bolii sale.

PROBĂ, s. f. / épreuve, s. f. / test. [*Lat. proba = probă, încercare.*] 1) Orice mijloc (investigaţie, manevră, reacţie, analiză de laborator) destinat căutării, punerii în evidenţă sau evaluării unei proprietăţi, unui caracter, unei funcţii normale sau anormale a unui organism ori a uneia din părţile sale. Numeroase p. sunt adesea desemnate sub termenii: metodă, procedeu, reacţie, test, la care se pot adăuga termenii semn şi efect (fără ca între toţi aceşti termeni să existe sinonimie în sens strict). Se poate afirma că datorită influenţei terminologiei engl., termenul *test* este utilizat tot mai frecvent. P. enumerate în continuare sunt doar definite selectiv, prezentarea în amănunt a acestora constituind obiectivul manualelor şi tratatelor. Sin.: eşantion (v.)

Probe cu denumiri comune

- **P. LA ACETAZOLAMIDĂ / épreuve à l'acétazolamide / acetazolamide test.** P. ce explorează reglarea echilibrului acidobazic renal. *Acetazolamida antrenează la subiectul normal, la 30 de minute după injectarea intravenoasă a 250 mg, creşterea pH-lui urinar, dublarea eliminării de apă, sodiu, potasiu şi bicarbonaţi, alături de diminuarea eliminării de amoniac. Această p. necesită menţinerea **clearance*-ului glomerular la valori sub 60 ml/min, ceea ce îi restrânge utilizarea.
- **P. LA ACTH / épreuve à l'ACTH / ACTH test.** Sin.: probă Thorn (v.).
- **P. DE ADEZIVITATE PLACHETARĂ / épreuve d'adhésivité plaquettaire / platelet adhesivity test.** Termen impropriu, desemnând o p. prin care se determină nu numai adezivitatea trombocitelor, dar şi agregarea lor, fără ca aceste două fenomene să poată fi disociate.
- **P. LA ALDACTONĂ / épreuve à l'aldactone / aldactone test.** Probă utilizată în diagnosticul *sindromului Conn. Administrarea a 200 mg aldactonă la fiecare 6 ore timp de 4 zile blochează acţiunea aldosteronului la nivelul tubului distal şi corectează hipertensiunea arterială a pacienţilor cu hiperaldosteronism primar. În cazul hiperaldosteronismului secundar, acest efect nu apare. Sin.: probă la spironolactonă.
- **P. DE ANOXIE MIOCARDICĂ PROVOCATĂ / épreuve d'anoxie myocardique provoquée / myocardial anoxia test.** P. utilizată pentru diagnosticul *anginei pectorale. Pacientul respiră timp de 20 min un amestec gazos alcătuit din 10% oxigen şi 90% azot, în tot acest timp fiind înregistrat traseul electrocardiografic. Anoxia miocardică astfel provocată determină apariţia semnelor electrice de insuficienţă coronariană, inexistente în condiţii normale. Sin.: electrocardiogramă de efort.
- **P. DE APTITUDINE / épreuve d'aptitude / aptitude test.** P. complexă, dificil de elaborat şi de interpretat, prin care se evaluează aptitudinile unui subiect.
- **P. BIOLOGICĂ / épreuve biologique / biologic test.** Experienţă de laborator destinată măsurării acţiunii unui anumit stimul (fizic, chimic, biologic etc.) pornind de la reacţiile provocate asupra materiei vii. P. b. pot fi cantitative sau calitative.
- **P. CU BROMSULFONFTALEINĂ / épreuve de la bromesulfonephtaléine / sulfobromo-phthalein test.** P. de evaluare a funcţiei cromagoge a ficatului (excreţia biliară de coloranţi chimici). Se injectează i. v. o cantitate de colorant, iar prin dozări seriate ale concentraţiei bromsulfonftaleinei în plasmă se poate stabili viteza de eliminare şi valoarea *clearance-ului. Valorile clearance-ului vor depinde de capacitatea de captare şi metabolizare de către hepatocite, dar şi de debitul sanguin hepatic. Ca urmare, în caz de insuficienţă cardiacă cu ficat de stază, valorile clearance-ului vor fi mult mai scăzute decât s-ar putea datora suferinţei hepatice. Din cauza unor efecte secundare (periflebită, reacţii anafilactice), ca şi a costului ridicat, p. este utilizată rar. Sin.: probă Rosenthal-White.
- **P. CALORICĂ / épreuve calorique / caloric test.** Sin.: nistagmus caloric (v. nistagmus, def. 1).
- **P. CELOR TREI GAROURI / épreuve des trois garrots / three garrot test.** P. utilă în cazul insuficienţei venoase cronice a membrelor inferioare, pentru determinarea nivelului la care valvele venoase sunt insuficiente. Constă în aplicarea garourilor în treimea superioară a coapsei, deasupra genunchiului şi la mijlocul gambei, după care se observă gradul de umplere venoasă în segmentele dintre cele trei garouri după scoaterea lor succesivă de jos în sus.
- **P. CELOR TREI PAHARE GUYON / épreuve des trois verres / three glass test.** [*Jean Casimir Félix Guyon, chirurg şi urolog francez, profesor de patologie chirurgicală la Paris, 1831-1920.*] P. ce precizează originea unei *hematurii şi constă în prelevarea a trei probe de urină din jetul iniţial, mijlociu şi terminal. Hematuria este iniţială dacă numai urina din primul pahar conţine hematii, terminală dacă numai urina din ultimul pahar este roşie şi totală dacă toate probele sunt hematurice. Hematuria iniţială este de origine uretro-cervico-prostatică, cea terminală de origine vezicală, iar cea totală de origine renală (toate hematuriile masive pot fi totale). Sin.: probă Guyon.
- **P. DE CONCENTRAŢIE VOLHARD / épreuve de la concentration de Volhard / Volhard's test.** [*Franz Volhard, medic german, profesor de medicină internă la Halle, apoi la Frankfurt pe Main, 1872-1950.*] V. probă Volhard, def. 1.
- **P. CU CORTIZON-GLUCOZĂ / épreuve à la cortisone-glucose / cortisone-glucose tolerance test.** Tehnică ce sensibilizează *p. de hiperglicemie provocată cu glucoză pe cale orală, prin inducerea unei *gluconeogeneze hepatice la administrarea cortizonului cu câteva ore înainte de hiperglicemia provocată.
- **P. CU CROM 51 / épreuve au chrome 51 / radiochromium tagging of red cells.** Determinarea duratei de viaţă a globulelor roşii marcate cu ^{51}Cr. Hematiile pot proveni fie de la acelaşi subiect (p. prin autotransfuzie), fie de la un donor izogrup (p. prin izo- sau alotransfuzie). Unitatea măsurată este timpul de semiviaţă (timpul necesar diminuării la jumătate a radioactivităţii iniţiale). Normal, valorile sunt de 284 zile. Timpul

de semiviaţă este scăzut în anemia hemolitică. Această p. poate fi asociată cu studiul izotopic al eritropoiezei cu fier radioactiv. Marcajul hematiilor cu ^{51}Cr permite şi măsurarea volumului globular total (prin calculul diluţiei izotopice). Acest izotop este util şi în studiul duratei de viaţă a plachetelor.

- **P. DEGET-NAS / épreuve doigt-nez / finger-nose test.** P. neurologică destinată precizării stării de coordonare a mişcărilor voluntare ale membrelor superioare. Bolnavul, având ochii închişi, trebuie să atingă rapid vârful nasului său cu indexul, braţul efectuând o mişcare de adducţie din poziţie laterală.
- **P. LA DEXAMETAZONĂ / épreuve de la dexaméthasone / dexamethasone test.** Sin.: test de supresie cu dexametazonă (v.).
- **P. CU DIIODOTIROZINĂ RADIOACTIVĂ / épreuve à la diiodotyrosine radioactive / radio-iodinated diiodotyrosine test.** P. ce urmăreşte evidenţierea tulburărilor de sinteză ale hormonilor tiroidieni prin deficit de deiodază (tipul IV după clasificarea Stanburg), bazată pe analiza urinei după administrarea orală sau i. v. de diiodotirozină (DIT) marcată. La subiectul normal, DIT este aproape în totalitate deiodată. Defectul de dehalogenare este relevat prin eliminarea urinară a unei mari părţi din DIT marcată.
- **P. DE DILUŢIE VOLHARD / épreuve de la dilution de Volhard / Volhard's test.** [*Franz Volhard, medic german, profesor de medicină internă la Halle, apoi la Frankfurt pe Main, 1872-1950.*] V. probă Volhard, def. 2.
- **P. DUBLU ORB / épreuve double aveugle / double-blind test.** Sin.: dublu orb (v.).
- **P. DURERII PROVOCATE / épreuve de Caroli / Caroli's test.** Sin.: probă Caroli (v).
- **P. CU EDTA SODIC / épreuve à l'EDTA sodique / EDTA test.** P. funcţională ce explorează secreţia de parathormon (PTH). După injectarea i. v. lentă de EDTA sodic (agent chelator de calciu) se observă o *hipercalcemie tranzitorie şi creşterea valorilor PTH. În *hipoparatiroidie, hipocalcemia este bruscă şi se corectează tardiv, iar valorile de PTH seric nu se modifică. P. se practică în cadru spitalicesc şi nu este indicată în hipocalcemiile fruste.
- **P. DE EFORT / épreuve d'effort / strain test.** Orice p. care constă în executarea unui efort standard şi care este destinată evaluării capacităţii funcţionale cardiovasculare la omul normal sau bolnav, în scop diagnostic, prognostic, sau de cercetare experimentală.
- **P. CU FIER RADIOACTIV / épreuve au fer radioactif / radioactive iron clearance.** Metodă de studiu a *eritropoiezei. După injectarea unui izotop al fierului (^{55}Fe sau mai frecvent ^{59}Fe) se calculează viteza de dispariţie plasmatică (care reflectă aviditatea măduvei osoase pentru fier şi deci bogăţia în *eritroblaste), viteza de încorporare în hematii (ce reflectă direct eficacitatea eritropoiezei), ca şi capacitatea de eliberare din măduva osoasă. Se poate preciza existenţa unei eritropoieze ectopice (splenică). P. permite calcularea duratei de viaţă a globulelor roşii formate şi a rezervelor tisulare de fier şi poate fi cuplată cu studiul duratei de viaţă a hematiilor marcate cu ^{51}Cr administrate prin alotransfuzie. V. şi probă cu crom- 51.
- **P. DE FRÂNARE / test de freinage / suppression test.** Sin. desuet pentru test de frânare (v.).
- **P. LA FRIG / épreuve au froid / Hines-Brown test, cold pressure test.** P. care permite evidenţierea hipertensiunii arteriale latente. Se măsoară TA înaintea, în timpul şi după imersia braţului în apă la 4°C timp de un minut. Variaţia semnificativă a celor trei valori ale TA demonstrează o hiperexcitabilitate simpatică. Sin.: probă Hines-Brown, test Hines-Brown, test presor la rece.
- **P. DE GALACTOZURIE PROVOCATĂ / épreuve de galactosurie provoquée / Bauer's test, galactose tolerance test.** Sin.: test Bauer (v.).
- **P. GAROULUI / épreuve de Rumpel-Leede / Rumpel-Leede's test.** Sin.: proba Rumpel-Leede (v.).
- **P. LA GONADOTROFINĂ CORIONICĂ / épreuve à la gonadotrophine chorionique / chorionic gonadotrophin test.** P. de stimulare ovariană în faza luteală prin administrare de *gonadotrofină corionică. Măsurarea urinară a produşilor de catabolism ai hormonilor progestativi şi estrogeni permite orientarea diagnosticului de hipo- sau hiperfoliculinemie şi luteinemie.
- **P. LA HCG ASOCIATĂ CU P. LA DEXAMETAZONĂ / épreuve à la HCG associée à l'épreuve à la dexaméthazone / HCG test with dexamethasone suppression test.** *P. la gonadotrofină corionică este asociată cu administrarea de dexametazonă pentru frânarea secreţiei hormonilor steroidieni corticosuprarenalieni.
- **P. HEPATICE / épreuves hépatiques / hepatic tests.** Ansamblu de dozări biologice destinate explorării stării funcţionale hepatice. Aceste dozări sunt: bilirubinemia, fosfatazele alcaline, aminotransferazele (ALAT şi ASAT), gama-glutamil-transferaza, electroforeza proteinelor serice, nivelul de protrombină. V. şi tab. const. biochim.
- **P. DE HIPERGLICEMIE PROVOCATĂ / épreuve d'hyperglycémie provoquée / glucose tolerance test.** P. care constă în supraîncărcarea organismului cu glucoză, cu urmărirea consecutivă a variaţiilor glicemiei. În varianta standard a probei, după 2-3 zile de regim normal în glucide, subiectul primeşte pe nemâncate 75 g de glucoză. Se măsoară glicemia pe nemâncate şi în primele 3 ore de la debutul probei, în general la fiecare jumătate de oră. Este preferată prelevarea sângelui capilar. Normal, glicemia creşte după 30-45 minute şi revine spre valorile normale la 1-2 ore după ingestie. În cea mai mare parte din cazurile de diabet zaharat şi în unele afecţiuni hepatice, glicemia depăşeşte 1,80 g/l în prima oră şi nu revine la normal după 2 ore. *Hipoglicemiile prezintă curbe variabile în funcţie de tip. Se recomandă ca în paralel cu glicemia să fie determinată şi insulinemia. În acest caz se constată că picul (concentraţia maximă) glicemiei este invers proporţional cu picul precoce al secreţiei de insulină. Porţiunea descendentă a curbei glicemiei se află în relaţie cu rapiditatea pătrunderii intracelulare a glucozei. În următoarele cazuri, p. de h. p. nu poate fi efectuată decât prin injectare intravenoasă a glucozei: intoleranţă la glucoză, absorbţie prea rapidă (**dumping syndrome*, *hipertiroidism) sau prea lentă (*hipotiroidism, *malabsorbţie). Proba este, în această alternativă, mai puţin sensibilă deoarece difuziunea glucozei este quasiinstantanee. În aceste condiţii se poate studia curba descreşterii glicemiei sub influenţa secreţiei de insulină, pe un grafic în coordonate semilogaritmice (pe abscisă se reprezintă timpul, iar pe ordonată glicemia), fiind posibil calculul unei constante K, care depinde de panta curbei. Sin.: probă de toleranţă la glucoză, test de toleranţă la glucoză. V. şi insulină, peptid C.
- **P. DE HIPERSIDEREMIE PROVOCATĂ / épreuve de hypersidérémie provoquée / iron loading test.** P. ce explorează rezervele de fier ale organismului. După ingestia a 3 mg/kg corp de fier feric se observă, în mod normal, la trei ore un vârf de creştere a *sideremiei (hipersideremie). Această creştere nu este observată la bolnavii afectaţi de *hemocromatoză, *transferina fiind deja total saturată.
- **P. LA HISTAMINĂ / épreuve d'histamine / histamine test.** 1) P. de evaluare a circulaţiei arteriale a unui membru. 2) P. pentru studiul capacităţii secretorii a stomacului. 3) P. pentru diagnosticul feocromocitomului.

- **P. DE INHIBARE A MIGRĂRII LEUCOCITELOR / épreuve d'inhibation de la migration leucocytaire / leukocyte migration inhibation test.** P. bazată pe proprietatea leucocitelor de a migra, inhibată de prezenţa unui antigen sensibilizant, prin secreţia de către limfocitele sensibilizate a unui factor solubil (factor de inhibare a migrării, *migration inhibiting factor* - MIF) ce reglează reacţiile celulare de hipersensibilitate întârziată. Această p. explorează imunitatea mediată celular de tip IV.
- **P. LA INSULINĂ / épreuve à l'insuline / insulin test.** Procedeu destinat stimulării secreţiei de suc gastric sau de hormon de creştere prin administrarea i. v. a insulinei (care determină hipoglicemie cu excitare vagală, şi, secundar secreţie de suc gastric).
- **P. DE LIMFOCITOTOXICITATE MEDIATĂ CELULAR / épreuve de lymphocytotoxicité à médiation cellulaire / cell-mediated lymphocytotoxicity test.** P. pentru demonstrarea *in vitro* a rolului distructiv al limfocitelor faţă de celulele ţintă.
- **P. LA LIZIN-VASOPRESINĂ / épreuve à la lysine-vasopressine / lysine-vasopressin test.** P. pentru verificarea integrităţii axului hipotalamo-hipofizar; constă în injectarea i. m. a 10 U.I. de lizin-vasopresină (sau perfuzie i. v. în interval de 1 oră) şi dozarea ACTH-ului (creştere normală: cu 100-150% faţă de nivelul plasmatic bazal) şi a cortizolului plasmatic (creştere normală cu minimum 10 mg/100 ml faţă de nivelul bazal).
- **PROBĂ LA NEOMERCAZOL / néomercasole / neomercasole test.** Sin.: test Studer-Wyss (v.).
- **P. LA NICOTINĂ / épreuve à la nicotine / nicotine test.** P. ce permite aprecierea secreţiei posthipofizare de *vasopresină după stimulare directă cu nicotină bază injectată intravenos. Răspunsul la test este apreciat în funcţie de scăderea diurezei şi creşterea osmolarităţii urinare. În general, testul nu mai este utilizat decât în experiment pe animale. Sin.: test Cates-Garrod.
- **P. LA PARATHORMON / épreuve à la parathormone / parathormone test.** Probă bazată pe acţiunea fosfaturică rapidă a *parathormonului. Se administrează intravenos 200 UI de parathormon şi în funcţie de răspuns se poate distinge *hipoparatiroidismul (idiopatic sau chirurgical) de *pseudo-hipoparatiroidism. În hipoparatiroidism răspunsul fosfaturic este consecvent, pe când în pseudo-hipoparatiroidism acesta este abolit. Sin.: probă Ellsworth-Howard.
- **P. DE PERFUZIE CU ANGIOTENSINĂ / épreuve de perfusion à l'angiotensine / angiotensin perfusion test.** P. destinată determinării dozei de *angiotensină II (administrată în perfuzie i. v.) care provoacă o creştere de 20 mmHg a presiunii diastolice de bază, la un subiect cu regim normal sodat. Această p., care poate fi periculoasă, este utilizată în diagnosticul hipertensiunii prin ischemie renală. Sin.: probă Kaplan-Silah.
- **P. DE POST / épreuve de jeûne / prolonged fasting.** P. de eliminare a *insulinorezistenţei, realizată printr-un post complet cu aport hidric normal. Permite punerea în evidenţă a unei hipoglicemii organice. P. se efectuează în spital, glicemia şi insulinemia fiind determinate la fiecare 6 ore, timp de 72 de ore. În continuare, pacientul efectuează un efort moderat, urmat de noi dozaje. Proba se întrerupe dacă glicemia scade sub 0,3 g/l (1,7 mmol/l) sau în caz de manifestări hipoglicemice intense.
- **P. LA PROGESTERON / épreuve à la progestérone / progesterone test.** Injectarea de 1 mg de *progesteron timp de 3 zile consecutiv determină apariţia menstruaţiei în primele 5 zile după ultima injecţie. Absenţa menstruaţiei semnifică fie absenţa receptorilor uterini (sau o malformaţie uterovaginală), fie o impregnare scăzută cu estrogeni, fie o sarcină în evoluţie.
- **P. DE PROVOCARE BRONŞICĂ ŞI RESPIRATORIE / épreuve de provocation bronchique / bronchic stimulation test.** P. alergologică pentru evaluarea modificărilor de ventilaţie pulmonară după inhalarea unei cantităţi determinate din alergenul incriminat.
- **P. DE PROVOCARE CONJUNCTIVALĂ ŞI NAZALĂ / épreuve de provocation conjonctivale et nasale / nasal and conjunctival stimulation test.** P. alergologică pozitivă în cazul declanşării unei hipersecreţii lacrimale şi a unui catar nazal după instilarea în sacul conjunctival a unui volum minim cunoscut dintr-o soluţie care conţine alergenul incriminat.
- **P. DE PROVOCARE DIGESTIVĂ / épreuve de provocation digestive / digestive stimulation test.** P. alergologică utilă în determinarea rolului alergenic al unui aliment considerat, după anamneză, ca posibil alergen. Se descriu două variante: 1) *P. de ingestie Rinkel:* alimentul presupus alergen trebuie consumat regulat cel puţin 4 zile, apoi eliminat din alimentaţie cel puţin 4 zile, ulterior reintrodus; se urmăresc simptomele produse în cele 24-48 de ore, după reintroducere. 2) *P. de provocare sublinguală:* se bazează pe proprietatea de absorbţie locală a trofoalergenilor la nivelul mucoasei bucale intens vascularizate şi constă în aplicarea, sublingual, a unei picături dintr-o soluţie diluată de alergen, indicând pacientului să nu înghită timp de 10 min; simptomele alergice apar după 20-50 min de la aplicare.
- **P. LA REGITINĂ / épreuve à la régitine / regitin test.** P. farmacodinamică bazată pe capacitatea simpaticolitică a regitinei, cu blocarea acţiunii vasoconstrictoare îndeosebi a noradrenalinei: subiectul fiind în repaus de cel puţin 1 oră, se injectează pe cale i.v. 5 mg de regitină; răspunsul pozitiv constă în scăderea imediată şi importantă a presiunii sistolice (cu peste 35 mmHg) şi diastolice (cu peste 25 mmHg), în mai puţin de 2 min după injecţie şi pentru un interval de timp de circa 15 min. Este utilă pentru diagnosticul *feocromocitomului.
- **P. DE RESTRICŢIE HIDRICĂ / épreuve de restriction hydrique / water intake restriction test.** P. prin care se investighează răspunsul posthipofizar la creşterea *osmolarităţii, obţinută prin dietă hidrică completă de 12-16 ore. Normal, se observă scăderea *diurezei (sub 0,5 ml/min) şi hiperosmolaritate urinară (peste 800 mOsm/kg). În caz de *diabet insipid adevărat, concentraţia urinară rămâne scăzută (22 mOsm/kg). Testul nu este specific pentru insuficienţa secreţiei de ADH. Absenţa adaptării la hiperosmolaritate traduce fie un diabet insipid adevărat, fie un diabet insipid nefrogen prin rezistenţă renală la ADH.
- **P. DE REZISTENŢĂ GLOBULARĂ / épreuve de résistance globulaire / osmotic fragility test.** P. care constă în studiul rezistenţei hematiilor la hemoliza provocată prin introducerea acestora într-o serie de eprubete care conţin soluţii de clorură de sodiu (NaCl) în concentraţii descrescânde faţă de concentraţia fiziologică *izotonă (care este de 8,7 g NaCl/l, v. ser fiziologic), adică în soluţii cu hipotonie crescândă. În mod normal, hemoliza debutează în soluţia cu concentraţia de 4,4 g NaCl/l şi este completă în eprubeta care conţine o concentraţie de 3,4 g/l. Rezistenţa globulară este scăzută îndeosebi în unele tipuri de anemie şi în *icterul hemolitic. În *anemia hemolitică Minkowski-Chauffard, de ex., hemoliza poate debuta la o concentraţie de 6 g NaCl/l.
- **P. CU ROŞU DE CONGO / épreuve au rouge de Congo / Congo red test.** P. utilizată pentru diagnosticul *amiloidozei; constă în injectarea i. v. a roşului de Congo (50 mg/kg corp). În mod normal, după 90 minute, 80% din colorantul injectat se regăseşte în sânge. În caz de amiloidoză, colorantul este rapid fixat de către substanţa amiloidă, iar după 90 minute nu mai există în sânge decât în proporţie de 20%. Sin.: probă Bennhold, test Adler-Reimann.

- **P. CU ROZ BENGAL / épreuve au rose Bengal / rose Bengal test.** 1) În gastroenterologie, p. prin care se explorează funcţia de epurare plasmatică a ficatului: la 45 de min după injectarea i. v. a 1,5 mg/kg corp de roz Bengal, valorile sanguine sunt normal sub 3 mg/l (rezultatele sunt asemănătoare *p. cu bromsulfonftaleină). Roz Bengal marcat cu iod 131 este utilizat în *scintigrafia hepatică şi în scintigrafia căilor biliare. 2) În bacteriologie, p. utilizată în depistarea şi urmărirea *brucelozei.
- **P. DE SATURARE CU ACID ASCORBIC / épreuve de saturation par l'acid ascorbic / ascorbic acid saturation test.** P. pentru explorarea carenţei de *acid ascorbic (vitamină C). Constă în administrarea unei doze zilnice de 300 mg de vitamină C, până la creşterea netă şi brutală (cu peste 0,100 g/l) a ascorburiei, determinată în fiecare dimineaţă; cu cât carenţa este mai importantă, cu atât creşterea ascorburiei apare mai tardiv. Sin.: probă Harris-Ray.
- **P. LA SECRETINĂ / épreuve à la secretine / secretin test.** P. de explorare funcţională a pancreasului exocrin. Se injectează *secretină (asociată sau nu cu *pancreozimină) şi se analizează sucul pancreatic, recoltat prin tubaj, înainte şi după injectare. Debitul sucului pancreatic, bicarbonaţii şi enzimele nu se modifică în insuficienţa pancreatică exocrină. 2) P. de explorare a hipergastrinemiei (*gastrină) asociată cu hipersecreţie gastrică acidă. Debitul gastric acid şi valorile serice ale gastrinei diminuă sub perfuzie cu secretină (0,3 UI/kg/h). Dimpotrivă, în *sindromul Zollinger-Ellison valorile serice ale gastrinei cresc, cu uşoară diminuare sau cu valori normale ale secreţiei acide.
- **P. DE SICLIZARE / épreuve de falciformation / sickling test.** P. prin care se pune în evidenţă transformarea hematiilor bolnavilor de *drepanocitoză în hematii în formă de seceră (*drepanocite), sub influenţa hipoxiei provocate *in vitro*, prin adăugarea unui reductor de tip metabisulfit.
- **P. LA SINACTEN / épreuve au synacthène / corticotrophic hormone test.** P. prin care se apreciază, din punct de vedere cantitativ, sinteza hormonilor corticosuprarenalieni după stimulare directă cu sinacten (β 1,24-corticotrofină), analog de sinteză al ACTH. Se injectează i. m. 250 g de sinacten, care de obicei determină dublarea cortizolemiei de bază, sau 500 g de sinacten retard. V. şi testul la metopironă.
- **P. DE SINCERITATE / épreuve de sincérité / Lombard voice reflex test.** Sin.: probă Lombard (v.).
- **P. LA SPIRONOLACTONĂ / épreuve à la spironolactone / spironolactone test.** Sin.: probă la aldactonă (v.).
- **P. DE STIMULARE CU β-BLOCANTE / épreuve de stimulation par les β-bloquantes / beta-blocker stimulation test.** P. utilă în diagnosticul *feocromocitomului, constând în administrarea a 10 mg propranolol şi măsurarea tensiunii arteriale şi a frecvenţei cardiace după 30 min; p. este considerată pozitivă dacă valorile tensionale cresc, iar frecvenţa cardiacă scade.
- **P. CU TIMIDINĂ TRITIATĂ / épreuve à la thymidine tritiée / ^{3}H-thymidine incorporation test.** P. prin care se măsoară capacitatea de încorporare a timidinei în acidul dezoxiribonucleic al nucleului celular, pentru aprecierea rapidităţii de *replicare a acestuia. P. este utilizată pentru studiul celulelor măduvei osoase şi pentru studiul transformării limfoblastice. Sin.: test cu timidină tritiată.
- **P. TIMOL / épreuve à thymol / thymol test.** P. care constă în flocularea serului sanguin în prezenţa soluţiei timol. Intensitatea sa este net crescută în icterele prin hepatite, spre deosebire de icterele prin retenţie. Este în relaţie cu nivelul de β-lipoproteine şi de imunoglobuline M în ser. Sin.: reacţie MacLagan, reacţie timol, test timol. V. şi test de floculare.
- **P. LA TIRAMINĂ / épreuve à la tyramine / tyramine test.** P. de stimulare a secreţiei catecolaminelor, utilă în diagnosticul feocromocitomului, în care caz administrarea i. v. a unor doze crescânde de tiramină determină creşterea valorilor tensiunii arteriale cu peste 40 mm Hg (tensiunea sistolică), în mai puţin de un minut, pentru circa 5-10 min.
- **P. LA TOLBUTAMIDĂ / épreuve à tolbutamide / tolbutamide test.** Studiul hipoglicemiei provocate prin injectarea intravenoasă a unei doze de 1 g de tolbutamidă; la subiectul normal, glicemia scade după 30 min la 0,5 g/l (2,8 mmol/l). Sin.: test de toleranţă la tolbutamidă.
- **P. LA TOLBUTAMIDĂ-GLUCOZĂ / épreuve tolbutamide-glucose / tolbutamide-glucose test.** Comparaţie între p. de hiperglicemie provocată clasică şi o altă p. de hiperglicemie efectuată după injectarea intravenoasă a unei sulfamide hipoglicemiante (tolbutamidă) în doză de 10 mg/kg corp, pentru explorarea capacităţii funcţionale a pancreasului.
- **P. DE TOLERANŢĂ LA GLUCOZĂ / épreuve de tolérance à la glucose / glucose tolerance test.** Sin.: probă de hiperglicemie provocată (v.).
- **P. DE TOLERANŢĂ LA HEPARINĂ *IN VITRO* / épreuve de tolérance à l'héparine *in vitro* / *in vitro* heparin tolerance test.** P. pentru evaluarea *in vitro* a coagulabilităţii globale a sângelui. Constă în măsurarea timpului de coagulare a patru eşantioane de plasmă oxalatată în prezenţa a 0; 0,3; 0,7 şi 1 unitate de heparină diluată în 0,1 ml ser fiziologic; acest timp, comparat cu timpul pentru plasma martor, este scurtat în caz de tromboză, dar se prelungeşte în caz de trombopenie şi hemofilie. Această p. permite urmărirea rezultatelor tratamentului anticoagulant. Sin.: probă Waugh-Rudich.
- **P. DE TOLERANŢĂ LA LACTOZĂ / épreuve de tolérance à la lactose / lactose tolerance test.** P. de evaluare a deficitului specific de lactoză: o doză de 50 g lactoză este administrată oral, *à jeun*, şi se urmăreşte glicemia la 30, 60, 90, 120 min. În mod normal, apare o creştere cu peste 1 mmol/l (20 mg/dl); în caz de răspuns negativ, p. poate fi completată cu administrarea orală a 25 g glucoză şi 25 g galactoză şi cu măsurarea glicemiei la aceleaşi intervale de timp; deficitul specific de lactază nu are efect asupra absorbţiei glucozei sau galactozei, spre deosebire de un deficit de absorbţie intestinală de altă etiologie.
- **P. LA TRIIODOTIRONINĂ / épreuve à la triiodothyronine / thyroid suppresion test.** Sin.: test de frenaj la T_3 (v. test de frânare).
- **P. LA TRIOLEINĂ / épreuve à la trioléine / trioleine test.** P. utilizată la adult pentru explorarea pancreasului exocrin. Se administrează trioleină marcată cu iod-131 şi se măsoară radioactivitatea sanguină, urinară şi fecală. Normal, radioactivitatea sanguină este maximă la 5 ore după ingestie, iar cea urinară la 3 zile, când atinge 90% din radioactivitatea ingerată, în timp ce mai puţin de 5% se regăseşte în materiile fecale. În insuficienţa pancreatică, deficitul de *lipază antrenează absenţa hidrolizei trioleinei, explicându-se astfel creşterea radioactivităţii fecale şi scăderea celei urinare. O p. asemănătoare se poate realiza cu ^{131}I-oleină. P. este normală în insuficienţa pancreatică, şi permite eliminarea diagnosticului de *malabsorbţie intestinală.
- **P. LA TSH / épreuve à la TSH / TSH stimulation test.** P. prin care se apreciază reactivitatea tiroidei la *tireostimulină exogenă (TSH bovină, 100 u i. m., 3 zile consecutive). Interpretarea răspunsului se face prin compararea *scintigramelor tiroidiene (şi a fixării cervicale) înainte şi după stimulare. P. nu este utilizată pentru diagnosticul insuficienţei tiroidiene, dozajul hormonal fiind, în acest caz, mult mai sensibil. P. este utilă pentru obiectivarea zonelor hipersecretante (*adenom

tiroidian toxic, *guşă multinodulară toxică) sau pentru diagnosticul unei hipertiroidii induse de iod.

- **P. LA VASOPRESINĂ / épreuve à la vasopressine / vasopressine test.** Sin.: test la vasopresină (v.).
- **P. VESTIBULARĂ / épreuve vestibulaire / vestibular test.** Orice p. destinată punerii în evidenţă a afecţiunilor căilor vestibulare periferice sau centrale (îndeosebi *nistagmus şi tulburări de echilibru). V. reacţie vestibular-pupilară şi vertij de poziţie.

Probe cu nume proprii

- **P. ADDIS / épreuve ou compte d'Addis / Addis' count.** [***Thomas Addis***, *medic de origine scoţiană, profesor la San Francisco, 1881-1949.*] P. care constă în evaluarea cantitativă (numărarea) elementelor celulare (hematii, cilindri, leucocite etc.) conţinute în sedimentul urinar din urina colectată timp de 12 ore, la un subiect cu regim hidric restrictiv. Metoda permite aprecierea funcţiei renale în unele afecţiuni. Sin.: test Addis.
- **P. ADDIS-HAMBURGER.** [***Thomas Addis***, *medic de origine scoţiană, profesor la San Francisco, 1881-1949;* ***Hartog Jakob Hamburger***, *fiziolog german, Gröningen, 1859-1924.*] P. care constă în numărarea elementelor celulare conţinute în sedimentul rezultat după centrifugarea unui eşantion de urină. Din calculul concentraţiei acestor elemente pe mililitru din urina emisă în interval de 3 ore (anterior eşantionului colectat) se obţine debitul urinar pe minut (debit-minut). Normal, debit-minutul este de 100 - 1 000 leucocite, hematii şi celule epiteliale şi de 1-3 cilindri.
- **P. ANDRÉ THOMAS.** [***André Antoine Henri Thomas***, *neurolog francez, Paris, 1867-1963.*] Pune în evidenţă hipotonia musculară prin exagerarea amplitudinii mişcărilor de partea cerebeloasă, la scuturarea antebraţului.
- **P. BABINSKI.** [***Josef François Félix Babinski***, *neurolog francez, Paris, 1857-1932.*] Pune în evidenţă lipsa de coordonare a mişcărilor simultane care participă la executarea unei mişcări mai mari în cazul unui *sindrom cerebelos: 1) în mers, partea superioară a corpului rămâne în urmă şi nu urmează paşii; 2) la aplecarea pe spate, pacientul nu îndoaie genunchii, căzând ca un butuc; 3) la ridicarea din decubit dorsal în poziţie şezândă, bolnavul cu sindrom cerebelos ridică membrele inferioare, în loc să se ajute cu ele sprijinindu-se de planul patului.
- **P. BABINSKI-WEIL.** [***Josef François Félix Babinski***, *neurolog francez, Paris, 1857-1932;* ***Mathieu Pierre Weil***, *medic reumatolog francez, Paris, 1884-1956.*] Sin.: test Babinski-Weil (v.).
- **P. BÁRÁNY / épreuve de Bárány / Bárány's caloric test.** [***Robert Bárány***, *otolog austriac, Viena, profesor la Uppsala, 1876-1936; premiul Nobel pentru fiziologie/medicină în 1914.*] Sin.: nistagmus caloric (v. nistagmus, def. 1).
- **P. BARRÉ / épreuves déficitaires de Barré / Barré's piramidal signs.** [***Jean Alexandre Barré***, *neurolog francez, Strasbourg, 1880-1967.*] 1) Manevră destinată evidenţierii unui deficit motor discret al membrelor superioare (braţe întinse, palmele se privesc, degetul mare orientat în sus) sau inferioare (subiectul este în decubit ventral, cu gambele flectate în unghi drept). În caz de deficit motor, membrele atinse nu se menţin în această poziţie (căzând). 2) P. folosită în cercetarea unor deficite piramidale uşoare la membrele inferioare, cu bolnavul aşezat în decubitus ventral, cu gambele flectate în unghi drept pe coapse. O leziune piramidală uşoară unilaterală face ca gamba respectivă să oscileze, apoi să cadă încetul cu încetul după un timp oarecare, în raport cu intensitatea leziunii. În mod normal, menţinerea gambelor este posibilă aproximativ 10 minute.
- **P. BAUER.** Sin.: test Bauer (v.).
- **P. BENNHOLD.** [***Hans Hermann Bennhold***, *medic german, Tübbingen, Hamburg, n. 1893.*] Sin.: probă cu roşu de Congo (v.).
- **P. BETH VINCENT / épreuve de Beth Vincent / ABO blood typing (with typing sera).** [***Beth Vincent***, *chirurg american, Boston, n. 1876.*] Metodă de determinare a grupei de sânge ABO, constând în aglutinarea hematiilor de către un ser de grup cunoscut (anti-A sau anti-B). Acest test trebuie întotdeauna încrucişat cu o *p. Simonin.
- **P. BINET-SIMON.** [***Alfred Binet***, *neurolog şi psiholog francez, Paris, 1857-1911;* ***Théodore Simon***, *psiholog francez, 1873-1961.*] P. de determinare a vârstei mentale utilizând întrebări adaptate şi standardizate cu grade de dificultate diferite. Rezultatul se poate exprima printr-un coeficient intelectual (raportul vârstă mentală/vârstă reală). Sin.: test Binet.
- **P. BLANQUET-MEYNIEL / épreuve de Blanquet-Meyniel / chromatography of iodinated products of serum.** *Cromatografie pentru separarea diferitelor fracţii iodate ale serului, efectuată după administrarea de iod-131 *in vivo.* Se disting: fracţia I (iodură), fracţia II (iod organic nehormonal, în cantitate redusă) şi fracţia III (iod hormonal reprezentând mai puţin de 30% din radioactivitatea plasmatică după 24 de ore). Această p., destinată aprecierii cineticii secretorii tiroidiene, este înlocuită în prezent prin dozaje radioimunologice.
- **P. BOYDEN / épreuve ou repas de Boyden / Boyden's meal.** [***Edward Allen Boyden***, *anatomist american, 1886-1977.*] P. care constă în provocarea contracţiei colecistului prin administrarea unui prânz adecvat, în cursul colecistografiei. Prânzul constă în ingestia a trei gălbenuşuri de ouă şi a trei linguri de smântână. În mod normal, colecistul îşi evacuează conţinutul în 75 minute. Se urmăreşte, prin radiografii seriate, evacuarea veziculei biliare în prealabil opacifiate cu o substanţă de contrast. Sin.: prânz Boyden.
- **P. BRODIE-TRENDELENBURG.** [***Sir Benjamin Collins Brodie***, *chirurg englez, Londra, 1783-1862;* ***Friedrich Trendelenburg***, *chirurg german, profesor (succesiv) la Rostock, Bonn şi Leipzig, 1844-1924.*] Folosită în explorarea clinică a varicelor membrelor inferioare, cu bolnavul în decubit dorsal, invitat să-şi ridice membrul inferior afectat, întins, la peste 45°. Se aplică un garou la rădăcina coapsei, care comprimă vena safenă internă sub crosă. Se va cere bolnavului să se ridice în ortostatism. La subiectul normal nu se va vedea nici o tumefacţie venoasă. La bolnavul cu varice şi cu insuficienţă valvulară ostială, p. devine pozitivă (îndepărtând garoul, venele dilatate se umplu de sus în jos). Sin.: probă Trendelenburg (def. 1).
- **P. BUERGER-MÜLLER.** [***Max Theodor Ferdinand Buerger***, *medic german, Leipzig, 1885-1966;* ***Johannes Peter Müller***, *fiziolog şi anatomist german, profesor la Bonn, apoi la Berlin, 1801-1858.*] Efort de inspir forţat cu gura închisă, ce urmează unui expir profund care provoacă o creştere a returului sanguin spre inimă. Metoda este puţin utilizată. Sin.: manevra Müller (inversul manevrei Valsalva).
- **P. BURNSTEIN.** Metodă de dozare a proteinelor serice utilizând o reacţie de floculare nespecifică cu dextran sulfat (heparinoid de sinteză) şi care precipită *betalipoproteinele.
- **P. CAROLI.** [***Jacques Caroli***, *gastroenterolog francez, n. 1908.*] Exercitând prin palpare o presiune accentuată asupra veziculei biliare, bolnavul cu colecistopatie va sesiza o durere locală de intensitate variabilă, cu sau fără iradiere în epigastru sau posterior. Pragul durerii provocate este în raport cu distensibilitatea arborelui biliar şi cu sensibilitatea individuală: uneori du-

rerea apare la presiuni mici, alteori ea nu este declanşată decât la o presiune mai accentuată. A se diferenţia de durerea provocată de o celulită sau paniculită, de durerea cu punct de plecare la nivelul plastronului sternocostal sau vertebrelor dorsale. Sin.: proba durerii provocate.

- **P. CARTER-ROBBINS / épreuve de Carter-Robbins / infusion of hypertonic saline solution.** [*Anne Carter, medic american contemporan, New York;* ***Frederick C. Robbins****, pediatru american, 1916-2003, premiul Nobel pentru fiziologie/medicină în 1954.*] P. pentru explorarea secreţiei posthipofizare de *vasopresină ca răspuns la un stimul osmotic (perfuzie de soluţie hipertonă de clorură de sodiu). Normal, se observă o reducere de 60-80% a *diurezei şi creşterea *osmolarităţii urinare. În caz de *diabet insipid adevărat sau nefrogen, acest răspuns normal dispare.
- **P. CONN.** [***Jerome W. Conn****, endocrinolog american, Michigan, 1907-1981.*] P. de frânare a secreţiei de *insulină printr-un regim hipocaloric (1 200 calorii) timp de 3 zile consecutive. P. este utilizată pentru investigarea unei hipoglicemii organice şi tinde să fie înlocuită de *p. de post.
- **P. DRĂGĂNESCU-VOICULESCU.** Cerând bolnavului să ridice ambele braţe şi să le oprească brusc de îndată ce acestea au ajuns la poziţie orizontală, bolnavul cu hemisindrom cerebelos ridică braţul de partea leziunii mai sus decât cel controlateral. P. asimetriei tonice dinamice.
- **P. ELLSWORTH-HOWARD / épreuve d'Ellsworth-Howard / parathyroid hormone infusion test.** [***Read McLane Ellsworth****, medic american, n. 1899;* ***John Eager Howard****, internist şi endocrinolog american, n. 1902.*] Sin.: probă la parathormon (v.).
- **P. FISCHER.** [***Miller Fischer****, neurolog canadian, Waterloo, n. 1913.*] În cazul menţinerii membrelor superioare în poziţie orizontală, cu braţele în supinaţie, în partea deficitului piramidal membrul superior începe să cadă, iar antebraţul ia atitudinea de pronaţie.
- **P. GALLI MAININI.** [*Carlos Galli Mainini, medic argentinian contemporan, Buenos Aires.*] V. reacţie de sarcină, def. 1.
- **P. GRÜTER.** Inoculare la nivelul corneei de iepure (prin scarificare superficială) a produsului de grataj al unei leziuni de *keratită umană de natură presupus herpetică. În cazul p. pozitive, iepurele prezintă o keratită asemănătoare, complicată frecvent cu o encefalită herpetică mortală.
- **P. GUYON.** [***Jean Casimir Félix Guyon****, chirurg şi urolog francez, profesor de patologie chirurgicală la Paris, 1831-1920.*] Sin.: proba celor trei pahare Guyon (v.).
- **P. HAMOLSKY.** P. de evaluare a funcţiei tiroidiene bazată pe studiul fixării *triiodotironinei marcate cu iod radioactiv de către proteinele transportoare plasmatice (TBG), valoarea fixării fiind în funcţie de gradul de saturaţie *in vitro* al acestor proteine în hormoni tiroidieni. Sin.: test Hamolsky, test T_3.
- **P. HARRIS-RAY.** [***Leslie John Harris****, biochimist american, n. 1898;* ***Ray****.*] Sin: probă de saturare cu acid ascorbic (v.).
- **P. HINES-BROWN.** [***Edgar Alphonso Hines****, medic american, Rochester, n. 1906;* ***George Elgie Brown****, medic american, Rochester, 1885-1935.*] Sin.: probă la frig (v.).
- **P. HOLMES-STEWART.** [***Sir Gordon Morgan Holmes****, neurolog englez, Londra, 1876-1965;* ***Sir James Purves Stewart****, neurolog englez, Londra, originar din Edinburgh, 1869-1949.*] Examinatorul se opune mişcării de flexie a antebraţului pe braţ pe care o face bolnavul, dând drumul brusc antebraţului. În acest moment, de partea unei posibile leziuni cerebeloase, pumnul antrenat de mişcările de flexie ale antebraţului atinge umărul. În mod normal, intervenţia tricepsului apare la timp şi bolnavul reuşeşte să frâneze mişcarea de flexie.
- **P. KAPLAN-SILAH.** Sin.: probă de perfuzie cu angiotensină (v.).
- **P. KOLLER.** [*Fritz Koller, hematolog elveţian, Basel, n. 1906.*] P. funcţională ce permite diferenţierea între carenţa de aport sau absorbţie şi carenţa de utilizare a *vitaminei K. Ea constă în măsurarea *timpului Quick (de protrombină) înainte şi după administrarea parenterală de vitamină K. În carenţele de aport sau de absorbţie, timpul de protrombină revine la normal. În carenţele de utilizare hepatică a vitaminei K, timpul de protrombină rămâne scăzut.
- **P. LOMBARD.** [***Etienne Lombard****, otorinolaringolog francez, Paris, 1869-1920.*] *P. de sinceritate utilizată în audiometrie (pentru depistarea simulanţilor). Subiectul este pus să citească cu voce tare, timp în care se emite la nivelul urechii investigate un sunet de intensitate crescută. Subiectul care aude, ridică instinctiv vocea. Sin.: probă de sinceritate.
- **P. MELTZER-LYON.** [***Samuel James Meltzer****, fiziolog şi farmacolog de origine germană, stabilit la New York, 1851-1920;* ***Bethuel Boyd Vincent Lyon****, medic american, Philadelphia, 1880-1953.*] P. utilă în diagnosticul afecţiunilor căilor biliare. Constă în introducerea, prin tubaj doudenal, a unei soluţii concentrate de sulfat de magneziu în duoden, care determină relaxarea sfincterului Oddi şi contracţia colecistului. Astfel, prin sonda Einhorn se elimină iniţial bila A, coledociană, apoi, la 10-30 minute, bila B, veziculară, şi ulterior bila C, hepatică. În prezent p. este puţin utilizată.
- **P. MINGAZZINI.** [***Giovanni Mingazzini****, neuropatolog şi psihiatru italian, profesor la Roma, 1859-1929.*] Sin.: semn Mingazzini (v.).
- **P. OPPENHEIMER-MASTER.** [***Ella H. Oppenheimer****, medic american, sec. XX;* ***Arthur Morris Master****, cardiolog american, 1895-1973.*] *P. de efort pentru depistarea *anginei pectorale. După efort (prin urcarea şi coborârea repetată a două trepte) apar: durere şi/sau modificări electrocardiografice particulare. Sin.: test Master, testul scăriţei.
- **P. PERTHES.** [***Georg Clemens Perthes****, chirurg german, profesor la Leipzig, apoi la Tübbingen, 1869-1927.*] P. utilizată în examenul clinic al varicelor membrelor inferioare. Se aplică bolnavului în ortostatism un garou la coapsă (strâns moderat, pentru a nu impiedica circulaţia profundă); se cere bolnavului să meargă şi se constată că varicele se golesc datorită contracţiilor musculare, fapt ce denotă suficienţa comunicantelor şi permeabilitatea sistemului venos profund. Sin.: test Perthes.
- **P. PRAUSNITZ-KÜSTNER.** [***Otto Carl Willy Prausnitz****, bacteriolog şi igienist german, profesor la Breslau (în prezent Wroclaw, Polonia), 1876-1963;* ***Heinz Küstner****, ginecolog german, profesor la Leipzig, n. 1897.*] P. destinată să pună în evidenţă prezenţa *reaginelor alergice după injectarea intradermică la un subiect neimunizat specific a 0,1 ml de ser provenit de la un subiect alergic. Injectarea în acelaşi punct, 24 de ore mai târziu, a 0,1 ml de soluţie de alergen specific determină o reacţie locală identică celei pe care acesta o provoacă subiectului alergic. Sin.: fenomen Prausnitz-Küstner. V. şi anafilaxie.
- **P. QUECKENSTEDT-STOOKEY.** [***Hans Heinrich Georg Queckenstedt****, neurolog german, Rostock, 1876-1918;* ***Byron Polk Stookey****, neurochirurg american, New York, 1887-1966.*] P. destinată studiului modificărilor de presiune ale lichidului cefalorahidian (LCR) după compresiunea venelor jugulare. În mod normal, presiunea creşte şi coboară rapid după decompresiunea jugularelor. Absenţa sau încetinirea descreşterii presiunii la decompresiune evidenţiază prezenţa unui obstacol între compartimentul cefalic al LCR şi nivelul la care s-a practicat puncţia. Sin.: semn jugular, semn Queckenstedt.
- **P. RINNE.** [***Heinrich Adolf Rinne****, otolog german, Göttingen, 1819-1868.*] P. utilă în diagnosticul hipo- sau al anacuziilor de

transmisie. Se apreciază percepţia aeriană şi percepţia craniană (osoasă) pentru aceeaşi ureche, cu ajutorul unui diapazon plasat iniţial în faţa urechii, ulterior la nivelul apofizei mastoide. În mod normal, percepţia aeriană a sunetului este mai bună şi durează mai mult. Sin.: test Rinne.

- **P. ROMBERG.** [*Moritz Heinrich Romberg, neurolog şi internist german, profesor la Berlin, 1795-1873.*] Sin.: semn Romberg (v.).
- **P. RORSCHACH.** [*Hermann Rorschach, psihiatru elveţian originar din Zürich, 1884-1922.*] P. complexă de analiză a personalităţii, prin utilizarea unor seturi de desene - pete colorate divers. Sin.: test Rorschach.
- **P. ROSENTHAL-WHITE.** Sin.: probă cu bromsulfonftaleină (v.).
- **P. RUMPEL-LEEDE.** [*Theodor Rumpel, medic geman, Hamburg, 1862-1923; Carl Stockbridge Leede, medic american, Seattle, n. 1882.*] P. de investigare a fragilităţii capilare. Este pozitivă dacă după o compresiune cu manşeta tensiometrului, la o tensiune arterială medie, timp de 10 minute, apare un număr de peste 5 peteşii punctiforme la nivelul antebraţului, pe o suprafaţă cu diametrul de 2,5 cm. P. poate fi pozitivă îndeosebi în diferite boli în care este crescută fragilitatea vasculară (*purpură trombocitopenică, *scorbut, *septicemie, *uremie, *trombocitopenie, *hemofilie, *parahemofilie). Sin.: fenomen Rumpel-Leede, proba garoului.
- **P. SCHELLONG.** [*Fritz Schellong, medic german, Heidelberg, Praga, Münster, 1891-1959.*] P. de ortostatism pentru studiul capacităţii de reglare funcţională a circulaţiei periferice. Constă în urmărirea, în dinamică, a modificărilor de puls şi tensiune arterială (sistolică şi diastolică), în decubit şi ortostatism repetat pentru o perioadă de câteva minute. Limitele fiziologice admise sunt: 1) pentru puls, creşteri cu 10-40 bătăi/min; 2) pentru tensiune arterială, lipsă de modificare sau scădere iniţială cu maximum 15 mmHg pentru cea sistolică şi urcare cu 5-10 mmHg pentru cea diastolică.
- **P. SCHILLING.** [*Victor Schilling, hematolog german, profesor de medicină internă la Berlin, 1883-1960.*] Sin.: test Schilling (v.).
- **P. SCHNEIDER.** [*Edward Christian Schneider, fiziolog american, n. 1874.*] P. de efort utilă pentru studiul capacităţii de adaptare a inimii la poziţia ortostatică, combinată cu un efort fizic (urcarea de 5 ori în 15 sec a unei scăriţe cu înălţimea de 45 cm). Se notează următorii parametri: A = pulsul (P) în clinostatism; B = diferenţa ($P_{ortostatism}$ - $P_{clinostatism}$); C = $P_{ortostatism}$; D = diferenţa ($P_{postefort}$ - $P_{ortostatism}$); E = timpul de revenire ($P_{postefort}$ - $P_{ortostatism}$); F = diferenţa (tensiune arterială maximă în ortostatism – tensiune arterială maximă în clinostatism). Punctajul se apreciază după formula $X = A + B + C + D + E + F$. Un punctaj mai mic decât 7-9 semnifică un deficit de funcţionare a aparatului cardiovascular.
- **P. SCHWARTZ.** [*Charles Edouard Schwartz, chirurg francez, 1852-1925.*] P. utilizată pentru diagnosticul *bolii von Gierke, bazată pe absenţa hiperglicemiei după injectarea intravenoasă de galactoză (1 g/kg corp).
- **P. SEIDEL / épreuve de Seidel / Seidel's phenomenon.** [*Erich Seidel, oftalmolog german, profesor la Heidelberg, apoi la Jena, 1882-1946.*] P. utilizată pentru obiectivarea unei fistule externe a conjunctivei sau a corneei, postchirurgicală sau traumatică. După instilarea unui colir cu *fluoresceină, examenul în lumină ultravioletă permite evidenţierea scurgerii umorii apoase sub forma unei linii neregulate cu margini fluorescente, centrată la nivelul fistulei externe. Sin.: fenomen Seidel.
- **P. SICARD.** [*Jean Athanase Sicard, neurolog francez, profesor de patologie internă la Paris, 1872-1929.*] P. pentru radiodiagnosticul afecţiunilor intrarahidiene, constând în injectarea subarahnoidiană de lipiodol; substanţa, opacă la raze X, se opreşte la limita obstacolului, în caz de compresiune medulară.
- **P. SIMONIN.** Metodă de determinare a grupului sanguin ABO, constând în provocarea aglutinării hematiilor de grup cunoscut, prin ser de grup necunoscut. Ea trebuie să fie încrucişată înainte de orice transfuzie cu o *p. Beth Vincent.
- **P. STAUB-TRAUGOTT.** [*Hans Staub, farmacolog şi medic internist elveţian, Basel, 1890-1967; Carl Traugott, medic internist german, Hamburg, n. 1885.*] Variantă a *p. de hiperglicemie provocată pe cale orală, alcătuită din două ingestii succesive de glucoză. Secreţia de *insulină indusă de prima creştere a glicemiei se opune hiperglicemiei provocate de a doua ingestie (efect Staub). Acest efect nu există la pacientul diabetic.
- **P. TESLENKO.** P. de ortostatism pentru investigarea capacităţii de adaptare a cordului la modificările poziţiei organismului. Constă în măsurarea diferenţei de puls care apare la trecerea organismului din clinostatism în ortostatism; rezultatele sunt interpretate cu ajutorul unor tabele ce stabilesc valorile normale în funcţie de vârstă (tabele Teslenko).
- **P. THORN.** [*George Widmer Thorn, medic american, Boston, n. 1906.*] P. destinată explorării funcţionale a glandei corticosuprarenale, constând în injectarea intramusculară a 25 mg de ACTH; la subiectul normal, numărul eozinofilelor sanguine scade la jumătate, creşte nivelul acidului uric şi a 17-cetosteroizilor urinari, cât şi cortizolemia. Aceste modificări nu apar în caz de insuficienţă corticosuprarenală. În prezent, se utilizează în loc de ACTH o corticostimulină sintetică, Synacten. Sin.: probă la ACTH, test Thorn.
- **P. TIFFENEAU.** [*Robert Tiffeneau, medic contemporan francez, Paris.*] Sin.: volum expirator maximal pe secundă (v.).
- **P. TOYNBEE / épreuve de Toynbee / Toynbee's sign.** [*Joseph Toynbee, anatomist şi otolog englez, Londra, 1815-1866.*] Manevră de deglutiţie cu orificiile bucal şi nazale închise care determină scăderea presiunii în faringe şi, ca urmare (dacă *trompele Eustachio sunt permeabile), se produce o depresiune centrală temporară a membranei timpanice, observabilă.
- **P. TRENDELENBURG.** [*Friedrich Trendelenburg, chirurg german, profesor (succesiv) la Rostock, Bonn şi Leipzig, 1844-1924.*] 1) Sin.: probă Brodie-Trendelenburg (v.). 2) P. utilă pentru stabilirea gradului de funcţionare al sistemului venos safen şi precizarea caracterului intern, extern sau mixt al insuficienţei venoase. Se procedează după cum urmează: se aplică un garou la nivelul coapsei pentru a comprima vena safenă internă; policele examinatorului comprimă în spaţiul popliteu vena safenă externă timp de 15 secunde. Se observă umplerea venoasă în ortostatism, cu menţinerea compresiei (garou şi police, 15 sec) şi după suprimarea acesteia. Umplerea venelor safene sub compresiune denotă o insuficienţă a venelor perforante sau profunde. După suprimarea compresiunii, umplerea rapidă indică insuficienţa venei safene interne. Sin.: manevră Trendelenburg.
- **P. VALSALVA.** [*Antonio Maria Valsalva, anatomist italian, profesor la Köln, 1666-1723.*] P. pentru explorarea tramei pulmonare, consecutiv unui efort expirator cu gura şi nasul obstruate, sub control radioscopic. V. şi manevră Valsalva, test Valsalva.
- **P. VOLHARD.** [*Franz Volhard, medic german, profesor de medicină internă la Halle, apoi la Frankfurt pe Main, 1872-1950.*] Denumirea a două probe desuete: 1) *P. de concentraţie Volhard*, prin care se investiga odinioară funcţia tubulară renală. 2) *P. de diluţie Volhard*, prin care se studia în trecut capacitatea tubilor uriniferi de a dilua urina atunci când există un exces de apă în organism.

- **P. WARTER-MÉTAIS.** Studiu al tranzitului lipidic cu ajutorul unei amestec de bariu-ulei de măsline, utilizat pentru explorarea funcţională a pancreasului exocrin.
- **P. WAUGH-RUDDICK.** Sin.: probă de toleranţă la heparină *in vitro* (v.).
- **P. WEBER.** [*Friedrich Eugen Weber, otolog german, 1832-1891.*] Sin.: test Weber (v. def. 1).

PROCAINAMIDĂ, s. f. / procaïnamide, s. f. / procainamide. (DCI) $C_{13}H_{21}N_3O$, depresiv cardiac, utilizat ca sare hidroclorică în tratamentul aritmiilor, administrată oral, intramuscular sau în perfuzie.

PROCAINĂ, s. f. / procaïne, s. f. / procaine. (DCI) $C_{12}H_{20}N_2O_2$. *Anestezic local, *ganglioplegic, *anticolinergic utilizat în anestezia locală prin *infiltraţie, în anestezia regională, epidurală şi rahidiană. P. se administrează prin injecţii, fie singură, fie combinată cu *adrenalina. Uneori este utilizat ca sin. termenul novocaină.

PROCARIOT, s. n. / procaryote, s. m. / procaryote. [*Lat., gr. pro = înaintea, în faţa; gr. karyon = sâmbure, nucleu.*] Organism unicelular care prezintă un nucleu lipsit de membrană şi redus, de regulă, la un singur cromozom. P. se multiplică prin diviziune celulară directă (amitotică), de obicei prin fisiune binară. Bacteriile sunt principalele p., care reprezintă formele ancestrale ale eucariotelor.

PROCEDEU, s. n. / procédé, s. m. / procedure. [*Lat. procedere = a înainta, de la pro = înaintea, în faţa, cedere = a merge.*] 1) Serie de etape prin care se urmăreşte obţinerea unui anumit rezultat. Termenul este utilizat îndeosebi în chirurgie, pentru desemnarea unor metode care constau din mai mulţi timpi operatori şi mai ales cu referire la faptul că o anumită operaţie poate fi realizată prin mai multe p. diferite. 2) Sin.: *metodă, probă, tehnică.

PROCEDEU CHAUFFARD (PRIN BALOTARE) / procédé de Chauffard / Chauffard's procedure. [*Anatole Marie Emile Chauffard, medic francez, profesor de medicină internă la Paris, 1855-1932.*] Mâna stângă este aplicată în regiunea lombară şi imprimă ficatului mici lovituri, în timp ce mâna dreaptă, aplicată pe hipocondrul drept, percepe impulsurile transmise de ficat.

PROCEDEU GILBERT / procédé de Gilbert / Gilbert's procedure. [*Augustin Nicholas Gilbert, medic francez, Paris, 1858-1927.*] Ambele mâini sunt aplicate pe faţa anterioară a abdomenului: mâna stângă în regiunea hipocondrului drept, cu degetele îndreptate în jos, iar mâna dreaptă cu degetele îndreptate în sus. În timpul inspiraţiilor profunde, mâna stângă palpează ficatul, iar mâna dreaptă îndepărtează prin comprimare celelalte viscere abdominale.

PROCEDEU GLÉNARD (AL POLICELUI) / procédé de Glénard (du pouce) / Glénard's procedure (of thumb). [*Claude Marie Frantz Glénard, medic francez la Hôpitaux de Lyon, apoi la Vichy, 1848-1920.*] P. de palpare a ficatului. Se aplică cele patru degete ale mâinii stângi în regiunea lombară, în timp ce policele rămas liber explorează partea anterioară a peretelui abdominal. Mâna stângă exercită o apăsare în regiunea lombară înspre peretele abdominal, iar cu policele se palpează ficatul în cursul unor ample mişcări respiratorii. În acest timp, mâna dreaptă comprimă peretele abdominal din apropierea policelui mâinii stângi pentru a îndepărtă de ficat celelalte viscere.

PROCEDEU ISRAEL / procédé d'Israel / Israel's procedure. [*James Adolf Israel, chirurg german, Berlin, 1848-1926.*] Se aşează bolnavul în decubit lateral opus rinichiului care trebuie examinat. Examinatorul aplică o mână la nivelul regiunii lombare, iar cealaltă anterior, la nivelul hipocondrului şi flancului respectiv, în aşa fel încât extremitatea degetelor să atingă rebordul costal. Solicitând bolnavului să inspire adinc, se încearcă prinderea rinichiului între cele două mâini.

PROCEDEU MURPHY / procédé de Murphy / Murphy's procedure. [*John Benjamin Murphy, chirurg american din Chicago, 1857-1916.*] Sin.: manevră Murphy (v.).

PROCEDEU PAVEL-CHIRAY / procédé de Pavel-Chiray / Pavel-Chiray procedure. [*Pavel; Maurice Marie Louis Chiray, medic internist francez la Hôpitaux de Paris, 1877-1954.*] Palparea în decubit lateral stâng şi apoi palparea în poziţie şezândă, cu corpul flectat pasiv înainte. Confruntarea relaţiilor obţinute prin metoda palpării în decubit dorsal, lateral stâng şi în poziţie şezândă conferă rezultate valoroase în diagnosticul clinic.

PROCEDEU RASHKIND / procédé de Rashkind / Rashkind's procedure. Ruperea valvulei ce acoperă **foramen ovale* cu o sondă cu balon, în timpul *cateterismului cardiac. P. folosit pentru stabilirea unei comunicări interatriale în tratamentul *transpoziţiei complete a marilor artere.

PROCEDEU RASTELLI / procédé de Rastelli / Rastelli's procedure. [*Gian C. Rastelli, chirurg cardiovascular italian, 1933-1970.*] Refacerea septului interventricular şi inserarea unui tub protetic extracardiac pentru înlocuirea arterei pulmonare, la pacienţii cu *transpoziţie completă a marilor artere şi defect septal ventricular cu cale de ejecţie ventriculară obstrucţionată.

PROCEDEU SCHÄFER / methode de Schäfer / Schäfer method. [*Sir Edward Albert Sharpey Schäfer, fiziolog englez, profesor la Londra, apoi la Edinburgh, 1850-1935.*] Tehnică de respiraţie artificială: pacientul este aşezat cu faţa în jos cu capul pe un braţ. Persoana care realizează resuscitarea are genunchii plasaţi de o parte şi de alta a regiunii coxale a pacientului, exercitând o presiune, cu ambele mâini, în regiunea posterioară a ultimelor coaste, după care se ridică încet şi micşorează presiunea. Mişcările se repetă la fiecare 5 secunde. Tehnica tinde să fie abandonată în prezent. V. şi respiraţie artificială.

PROCEDEU SILVESTER / methode de Silvester / Silvester method. [*Henry Robert Silvester, medic englez, 1829-1908.*] Tehnică de respiraţie artificială. Pacientul este aşezat cu faţa în sus. Persoana care realizează resuscitarea împinge cu putere braţele pacientului deasupra capului, pentru a ridica coastele şi a stimula respiraţia, apoi aduce braţele în jos, exercitând o presiune asupra toracelui pentru a realiza expiraţia. P. se repetă de 16 ori pe minut. Tehnica este mai puţin utilizată în prezent. V. şi respiraţie artificială.

PROCES, s. n. / procès, s. m. / process. NA: processus. [*Lat. processus = înaintare, de la procedere = a înainta (pro = înaintea, în faţa; cedere = a merge).*] 1) Succesiune de leziuni, de simptome sau de alte fenomene legate de o boală. 2) Însăşi starea patologică ce evoluează. 3) În anatomie, nume dat anumitor formaţiuni care constituie prelungirea unei structuri sau a unui organ. În unele cazuri se utilizează termenul de *processus*. Processusurile osoase sunt denumite adesea apofize.

PROCESE CILIARE / procès ciliaires / ciliary processes. NA: processus ciliares. Formaţiuni proeminente, în număr de circa 80, de constituţie glandulară, situate pe faţa internă a *corpului ciliar. P. c. secretă *umoarea apoasă.

PROCESSUS / processus / processus. [*Lat. processus = înaintare, de la procedere = a înainta (pro = înaintea, în faţa; cedere = a merge).*] Denumirea conform NA pentru proces (v.).

PROCHEILIE, s. f. / prochéilie, s. f. / procheilia. [*Gr. pro = înainte; kheilos = buză.*] Malformaţie constând în poziţia avansată a unei buze.

PROCIDENŢĂ, s. f. / procidence, s. f. / procidentia. [*Lat. procidentia = lăsare în jos, de la procidere = a cădea înainte.*] Stare de *prolaps, îndeosebi în cazul uterului.

PROCOLAGEN, s. m. / procollagène, s. m. / procollagen. [*Lat., gr. pro = înaintea, în faţa; gr. kolla = clei; gennan = a produce.*] Denumire pentru moleculele precursoare ale *colagenului, produse şi secretate de osteoblaste, condroblaste, fibroblaste, dar şi alte tipuri celulare. În raport cu colagenul, p. conţine peptide suplimentare care, pentru a fi convertite în colagen, vor suferi un clivaj proteolitic selectiv, când vor fi îndepărtate şi o serie de legături covalente pentru prevenirea polimerizării intracelulare.

PROCONVERTINĂ, s. f. / proconvertine, s. f. / proconvertin. [*Lat., gr. pro = înaintea, în faţa; lat. convertere = a se întoarce spre (cum = cu; vertere = a întoarce).*] Unul din factorii coagulării, factorul VII, este un *zimogen activat de trombină (factorul IIa) în prezenţa ionilor de calciu, care ulterior catalizează activarea factorului X al coagulării, în prezenţa unor factori tisulari (în coagularea extrinsecă sau extravasculară), clivând legătura dintre arginină şi izoleucină. P. este o glicoproteină cu M_r 53 000, sintetizată în ficat, al cărei deficit intervine în patogenia mai multor afecţiuni: 1) deficitul congenital de p., cu transmitere autozomal recesivă, care se manifestă cu purpură şi hemoragii multiple; 2) deficitul dobândit de p., în asociere cu deficitul de *vitamină K (necesară în sinteza p.), care se manifestă din perioada neonatală în cazul administrării unor medicamente care au ca efect secundar scăderea concentraţiei de protrombină (factor II); 3) excesul dobândit de p., la unii pacienţi cu tromboembolism, în relaţie cu accelerarea conversiei de protrombină în trombină în prezenţa tromboplastinei, calciului şi factorului V. Abrev.: SPCA (de la engl.: *serum prothrombin conversion accelerator*).

PROCRASTINAŢIE, s. f. / procrastination, s. f. / procrastination. [*Lat. procrastinatio, -onis = amânare pe a doua zi, de la procrastinare = a amâna pe a doua zi (lat., gr. pro = înainte; gr. krastinos = mâine).*] Formă de *abulie caracterizată prin tendinţa de a amâna acţiunea pentru mai târziu, de a o temporiza. Este frecventă în *psihastenie.

PROCREAŢIE, s. f. / procréation, s. f. / procreation. [*Lat. procreatio, -onis = procreaţie, de la procreare = a da naştere.*] 1) Ansamblul actelor care duc la fecundarea ovulului cu spermatozoizi, în care sunt implicate ambele sexe. 2) În sens mai larg, acţiunea de a procrea, de a da viaţă, cu referire la femeie şi bărbat.

PROCRITIC, adj. / procritique, adj. / procritical. [*Gr. pro = înainte; krisis = criză.*] Se spune despre perioada de timp care precede imediat *criza unei boli.

PROCTALGIE, s. f. / proctalgie, s. f. / proctalgia. [*Gr. proktos = anus; algos = durere.*] Durere intrarectală scurtă şi subită, cu localizare supraanală şi însoţită de senzaţie falsă de *defecaţie. Sin.: proctodinie, rectalgie.

PROCTECTOMIE, s. f. / proctectomie, s. f. / proctectomy. 1) Îndepărtarea chirurgicală a rectului. 2) Rezecţia unei părţi a peretelui ampulei rectale.

PROCTITĂ, s. f. / proctite, s. f. / proctitis, architis. [*Gr. proktos = anus; -ită.*] Sin.: rectită (v.).

PROCTOCEL, s. n. / proctocèle, s. f. / proctocele. [*Gr. proktos = anus; kele = hernie, tumoră.*] Sin.: rectocel (v.).

PROCTOCISTOPLASTIE, s. f. / proctocystoplastie, s. f. / proctocystoplasty. [*Gr. proktos = anus; kystis = sac, vezică; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Tip de intervenţie chirurgicală care constă în efectuarea de suturi la nivelul rectului şi al vezicii urinare atunci când există o fistulă rectovaginală (care va fi astfel inclusă prin p.).

PROCTOCOLPOPLASTIE, s. f. / procto-colpoplastie, s. f. / procto-colpoplasty. [*Gr. proktos = anus; kolpos = adâncitură, vagin; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Intervenţie de chirurgie reparatorie destinată să închidă o fistulă rectovaginală.

PROCTODINIE, s. f. / proctodynie, s. f. / proctodynia. [*Gr. proktos = anus; odyne = durere.*] Sin.: proctalgie (v.).

PROCTOLOGIE, s. f. / proctologie, s. f. / proctology. [*Gr. proktos = anus; logos = ştiinţă.*] Ramură a medicinii consacrată studiului anatomiei, fiziologiei şi patologiei anusului şi rectului.

PROCTOPERINEOPLASTIE, s. f. / procto-périnéoplastie, s. f. / procto-perineoplasty. [*Gr. proktos = anus; perineos = perineu; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Reparaţia chirurgicală plastică a anusului şi a perineului.

PROCTOPEXIE, s. f. / proctopexie, s. f. / proctopexy. [*Gr. proktos = anus; pexis = fixare.*] Procedeu chirurgical care constă în fixarea rectului la peretele posterior pelvin, pentru corectarea unei mobilităţi anormale a acestuia, în caz de prolaps rectal. Sin.: rectopexie.

PROCTOPLASTIE, s. f. / proctoplastie, s. f. / proctoplasty. [*Gr. proktos = anus; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Operaţie în chirurgia pediatrică având ca scop fixarea în poziţie normală a unui anus ectopic sau refacerea acestuia în caz de imperforaţie anală. Sin.: rectoplastie.

PROCTOPTOZĂ, s. f. / proctoptose, s. f. / proctoptosis. [*Gr. proktos = anus; ptosis = cădere.*] Sin.: rectocel (v.).

PROCTORAGIE, s. f. / proctorragie, s. f. / proctorrhage. [*Gr. proktos = anus; rhegnynai = a ţâşni, a izbucni.*] Sin.: rectoragie (v.).

PROCTOREE, s. f. / proctorrhée, s. f. / proctorrh(o)ea. [*Gr. proktos = anus; rhoia = curgere, de la rhein = a curge.*] Scurgere mucoasă prin anus.

PROCTOSCOP, s. n. / proctoscope, s. m. / proctoscope. [*Gr. proktos = anus; skopos = observator, de la skopein = a vedea, a examina.*] Sin.: anuscop (v.).

PROCTOSCOPIE, s. f. / proctoscopie, s. f. / proctoscopy. [*Gr. proktos = anus; skopia = examinare, de la skopein = a vedea, a examina.*] Sin.: rectoscopie (v.).

PROCTOTOMIE, s. f. / proctotomie, s. f. / proctotomy. [*Gr. proktos = anus; tome = secţiune.*] Intervenţie chirurgicală la nivelul anusului şi rectului în cazul unei îngustări sau stenoze locale. V. şi rectotomie.

PROCUBITUS, s. n. / procubitus, s. m. / ventral decubitus. [*Lat., gr. pro = înainte; lat. cubitus = cot.*] Sin.: decubit ventral (v. decubit).

PRO DIE / pro die / pro die. [*Lat., gr. pro = înainte, în faţă; dies = zi.*] Locuţiune latină semnificând pe zi. Utilizată în reţete.

PRODINORFINĂ, s. f. / prodynorphine, s. f. / prodynorphin. [*Lat., gr. pro = înainte; gr. odyne = durere; Morpheos = zeul somnului; -ină.*] *Proenkefalină B sintetizată direct de o singură genă. Este un precursor al leuenkefalinei, *dinorfinelor A, B şi 1-8, *peptidului E, *neoendorfinelor şi al altor *peptide opioide cu importanţă mai redusă în procesele celulare specifice. V. şi dinorfină.

PRODROG, s. n. / prodrogue, s. f. / prodrug. [*Din engl. prodrug.*] Medicament care trebuie să sufere o transformare biologică înainte de a îşi exercita acţiunea asupra organismului. P. este precursorul produsului activ.

PRODROM, s. n. / prodrome, s. m. / prodrome. [*Lat., gr. pro = înainte; gr. dromos = cursă, drum.*] Manifestare clinică sau semn clinic care marchează începutul unei boli.

PRODUS DE CONTRAST / produit de contraste / product of contraste. [*Lat. producere = a duce înainte, de la pro =*

înaintea, în faţa, ducere = a trage; contra = împotrivă; stare = a se ţine drept.] Sin.: mediu de contrast (v.).

PRODUS SANGUIN / produit sanguin / blood product. Denumire generică pentru orice substanţă extrasă din sânge. Se disting: 1) *P. s. stabile*, îndeosebi albumină, imunoglobuline, factori de coagulare. Aceste produse sunt denumite şi medicamente derivate din sânge. 2) *P. s. labile* sunt reprezentate de concentrate de globule roşii, de trombocite sau de sângele total.

PROEMINENŢĂ, s. f. / proéminence, s. f. / prominence. [*Lat. proeminens, -ntis = proeminent.*] *Protruzie sau proiecţie spre exterior (de mici dimensiuni) în topologia unei structuri anatomice.

PROENKEFALINĂ, s. f. / proenképhaline, s. f. / proenkephalin. [*Lat., gr. pro = înainte; gr. enkephalos = creier, de la en = în, kephale = cap; -ină.*] Termen utilizat pentru p. A şi B, precursori ai *enkefalinelor. P. A este codificată de o genă diferită de cea a P. B (v. prodinorfină) şi reprezintă un precursor pentru *metenkefalină, *leuenkefalină, *peptid B, *peptid F, *peptid I şi alte *peptide opioide.

PROENZIMĂ, s. f. / proenzyme, s. f. / proenzyme. [*Lat., gr. pro = înainte, în faţa; gr. en = în; zyme = ferment.*] Sin.: zimogen (v.).

PROERITROBLAST, s. n. / proérythroblaste, s. m. / pronormoblast, proerythroblast. [*Lat., gr. pro = înainte, în faţa; gr. erythros = roşu; blastos = germen.*] Stadiul cel mai imatur recunoscut citologic în cadrul liniei eritroblastice. Este notat cu E_1 şi derivă dintr-o celulă numită ERC (din engl. *erythropoietin responsive cell*).

PROFAG, s. m. / prophage, s. m. / prophage. Material genetic al unui *bacteriofag integrat în continuitatea cromozomului unei bacterii, pe un locus specific. Bacteria purtătoare a unui profag devine *lizogenă.

PROFAZĂ, s. f. / prophase, s. f. / prophase. [*Lat., gr. pro = înainte, în faţa; gr. phasis = aparenţă, răsăritul unei stele, de la phainein = a apărea.*] Primul stadiu al diviziunii celulare (*mitoză sau *meioză), în cursul căruia *cromatina seamănă cu un cordon care se fragmentează, în continuare, într-o serie de cromozomi.

PROFIBRINOLIZINĂ, s. f. / profibrinolysine, s. f. / profibrinolysin. [*Lat., gr. pro = înainte, în faţa; lat. fibra = fibră; -ină; gr. lysis = distrugere, de la lyein = a distruge; -ină.*] Enzimă existentă în plasmă în mod normal în stare inactivă. Poate fi transformată în *fibrinolizină activă sub influenţa unei kinaze de origine tisulară (care este secretată de pereţii vasculari după depunerea *fibrinei) sau bacteriană (streptokinază). Unirea p. cu o kinază este denumită complex plasminogen-kinază. Sin.: plasminogen.

PROFIL ANTIGENIC / profil antigénique / antigenic profile. Totalitatea *determinanţilor antigenici localizaţi la suprafaţa unei celule. Acest p. suferă o transformare antigenică în cursul malignizării celulei.

PROFILACTIC, adj. / prophylactique, adj. / prophylactic. [*Gr. prophylaktikos = care păzeşte, care garantează, de la prophylassein = a garanta, (pro = înainte, în faţa; phylaxis = protecţie).*] Se spune despre acţiunea unor substanţe sau a unor metode de a preveni anumite boli. Ex.: chimioterapie p. Sin. utilizat uneori: preventiv.

PROFILAXIE, s. f. / prophylaxie, s. f. / prophylaxis. [*Gr. prophylassein = a garanta, de la pro = înainte, în faţa, phylaxis = protecţie.*] Ansamblu de mijloace destinate prevenirii apariţiei, propagării sau agravării bolilor. P. poate fi: 1) *Directă* sau *imediată* (antisepsie, chimioterapie, vaccinoterapie, seroterapie). 2) *Indirectă*, când se urmăreşte creşterea rezistenţei individuale. V. şi chimioprevenţie, prevenţie.

PROFILINĂ, s. f. / profiline, s. f. / profiline. Proteină care se leagă de *actina monomerică, atimulând schimbul ADP/ATP şi accelerând astfel creşterea filamentelor de actină.

PROFUZ, adj. / profus, -e, adj. / profuse. [*Lat. profusus = fără măsură, excesiv, de la profundere = a vărsa, a da afară.*] Care este abundent, cu referire la secreţii sau excreţii, îndeosebi la secreţia sudorală: transpiraţie p.

PROGENIE, s. f. / progénie, s. f. / progenia. [*Lat., gr. pro = înainte; gr. geneion = menton.*] Anomalie dentomaxilară constând în poziţia avansată a *mentonului, datorită dezvoltării exagerate a *mandibulei, care devine mai proeminentă decât maxilarul superior. Drept consecinţă se realizează o *ocluzie dentară inversă frontal, dinţii inferiori călcând înaintea celor superiori. Sin.: prognatism.

PROGENITOR, s. m. / progéniteur, s. m. / progenitor. [*Lat. progenitor, -oris = strămoş, de la progenere = a procrea.*] Părinte, mamă sau tată, dar şi strămoşi.

PROGERIA. Var. pentru progerie (v.).

PROGERIE, s. f. / progeria, progérie, s. f. / progeria. [*Lat., gr. pro = înainte, în faţa; gr. geras = bătrâneţe.*] Var.: progeria. Sin.: sindrom Hutchinson-Gilford (v.).

PROGESTATIV, adj., s. n. / progestatif, -ive, adj., s. m. / progestin. Substanţă sintetică sau naturală cu acţiune similară *progesteronului asupra mucoasei uterine. În prezent, termenul desemnează cu precădere acele substanţe care, deşi au activitate apropiată de cea a *corpului galben, sunt incapabile să menţină sarcina. Substanţelor apte să menţină sarcina li se rezervă denumirea de *gestagene. P. sunt utilizate în metroragii funcţionale, iminenţă de avort, endometrioze şi în diagnosticul funcţional al amenoreei. În asociere cu estrogenii, p. inhibă *ovulaţia şi pot fi folosite ca anticoncepţionale.

PROGESTERON, s. m. / progestérone, s. f. / progesterone. [*Lat. progestare = a purta înainte, de la pro = înainte, în faţa, gestare = a purta o sarcină.*] (DCI) Hormon steroid a cărui sinteză are loc în toate organele producătoare de hormoni sterolici deoarece el reprezintă o etapă obligatorie în sinteza acestora, dar cantităţi semnificative sunt secretate în circulaţie doar de *corpul galben şi de *placentă, concentraţiile fiind variabile în funcţie de fazele ciclului ovulator şi în sarcină (v. tab. const. endocrinol.). Circulă legat de *transcortină (18%), albumine (80%) şi doar 2% liber. Mecanismul de acţiune al p. este mediat de cuplarea cu receptorul intracelular specific. Efectele pe organele ţintă includ stimularea diferenţierii celulare, îndeosebi la nivelul mucoasei uterine (cel mai important organ ţintă al p.) şi efecte metabolice sistemice. Sin.: hormon luteal, luteină (desuet). V. şi probă la progesteron.

PROGESTOGEN, adj. / progestogène, adj. / progestogen. Despre substanţele naturale şi sintetice care au aceleaşi efecte ca *progesteronul. În terapeutică, substanţele progestogene de sinteză sunt adesea preferate progesteronului pentru că sunt degradate mai lent şi/sau deoarece nu sunt convertibile în *steroizi androgeni.

PROGESTOMIMETIC, adj. / progestomimétique, adj. / progestomimetic. Despre o substanţă, un compus chimic, care exercită o acţiune asemănătoare cu cea a *progesteronului.

PROGLOT. Var. pentru proglotă (v.).

PROGLOTĂ, s. f. / proglottis, s. m. / proglottid. [*Lat., gr. pro = înainte, în faţa; gr. glottis = glotă, limbă (datorită formei).*] Fiecare din segmentele unui vierme inelat, *cestod. La **Taenia solium*, numărul p. poate ajunge până la 900, iar la **Taenia saginata* poate depăşi 1 200. Dimpotrivă, la **Taenia echinococcus*, corpul este format din 3-4 p. Var.: proglot.

PROGLUCAGON, s. m. / proglucagon, s. m. / proglucagon. Polipeptid alcătuit din 160 reziduuri de aminoacizi exprimat în *celulele ale insulelor Langerhans şi în *celulele L ale mucoasei digestive. P. suferă o proteoliză diferită în granulele de secreţie în cele două tipuri celulare menţionate: 1) _în insulele Langerhans_, p. furnizează două peptide active: *glucagonul (29 reziduuri) şi GLP-1 (_Glucagon-Like Peptide_) alcătuit din 37 reziduuri; 2) _în celulele L_, p. furnizează *enteroglucagon (69 sau 37 reziduuri) şi GLP-1. Alte peptide (IP2 şi GLP-2) provenind tot din proteoliza p. nu au o activitate cunoscută.

PROGNATISM, s. n. / prognathisme, s. m. / prognathism. [_Lat., gr. pro = înainte, în faţa; gr. gnathos = falcă, maxilar; -ism._] Sin.: progenie (v.).

PROGNOSTIC, s. n. / prognostic, s. m. / prognostic. [_Lat., gr. pro = înainte, în faţa; gr. gnostikos = care cunoaşte, de la gnonai = a cunoaşte._] Prevederea evoluţiei imediate şi tardive, ca şi a complicaţiilor unei boli.

PROGNOZĂ, s. f. / prognose, s. f. / prognosis. [_Lat., gr. pro = înainte, în faţa; gr. gnosis = cunoaştere, de la gnonai = a cunoaşte._] Stabilirea *prognosticului unei boli.

PROGRAM, s. n. / programme, s. m. / program, programme. [_Gr. programma = afiş, de la pro = înainte, gramma = înscriere, de la graphein = a scrie._] 1) În general, plan de rezolvare a unei probleme. 2) În informatică, o mulţime ordonată de instrucţiuni corespunzătoare descrierii unui algoritm, precizate într-un limbaj specific (de programare), care permite calculatorului să prelucreze datele de intrare în vederea obţinerii rezultatelor (date de ieşire). 3) Evoluţia previzibilă a unui biosistem, adesea determinată genetic.

PRO-HORMON, s. m. / pro-hormone, s. f. / pro-hormone. [_Lat., gr. pro = înainte; hormon = excitat, de la hormaein = a îndemna, a excita._] Compus proteic din care după prelucrare metabolică, pot rezulta unul sau mai mulţi hormoni. P. poate avea o activitate biologică moderată. Termenul este utilizat frecvent cu referire la pro-insulină (v. insulină) şi proparathormon (v. parathormon). V. şi prepro-hormon.

PROIECŢIE, s. f. / projection, s. f. / projection. [_Lat. proiectio, -onis = întindere înainte a braţului, de la proicere = a arunca înainte (pro = înainte; iactare = a arunca)._] 1) În sens general, operaţie prin care un subiect situează în lumea exterioară, fără a le identifica însă ca atare, idei, afecte, concepţii, dorinţe, crezând în existenţa lor obiectivă, ca într-un aspect al lumii. 2) În sens mai restrâns, simptom din unele boli psihice care constă în separarea unui individ de unele idei sau sentimente (de obicei, care îi sunt neplăcute), considerându-le exterioare propriei persoane sau/şi atribuindu-le unei alte persoane. 3) Imaginea într-un plan a unei figuri geometrice. 4) _P. falsă_: imaginea unui obiect în *diplopie.

PROINFLAMATOR, adj. / pro-inflamatoire, adj. / proinflammatory. Care favorizează sau provoacă inflamaţia. De ex. *interleukinele IL-1 şi IL-6 sunt *citokine proinflamatorii.

PRO-INSULINĂ, s. f. / pro-insuline, s. f. / pro-insulin. [_Lat., gr. pro = înaintea, în faţa; lat. insula = insulă; -ină._] V. insulină.

PROLABAT, adj. / prolabé, -e, adj. / prolapsed. [_Lat. prolabi = a aluneca înainte (pro = înainte; labi = a aluneca, a cădea)._] Despre un organ care a suferit un *prolaps şi, în consecinţă, s-a deplasat de sus în jos.

PROLACTINĂ, s. f. / prolactine, s. f. / prolactin. [_Lat., gr. pro = înainte, în faţa; lat. lac, lactis = lapte; -ină._] Hormon polipeptidic monocatenar secretat de hipofiza anterioară. Are ca acţiune principală declanşarea şi menţinerea secreţiei lactate, dar influenţează şi reproducerea, creşterea, echilibrul hidroelectrolitic. În unele dintre aceste efecte se asociază sinergic cu steroizii sexuali la nivelul organelor ţintă. Reglarea secreţiei p. se face de către un factor stimulator principal, TRH, şi de către numeroase amine cerebrale, dintre care dopamina exercită un efect frenator asupra secreţiei. Sin.: hormon luteotrop, hormon galactogen. V. şi tab. const. endocrinol.

PROLACTINOM, s. n. / prolactinome, s. m. / prolactinoma. [_Lat., gr. pro = înainte, în faţa; lat. lac, lactis = lapte; -ină; -oma._] Tumoră hipofizară (în general, adenom cromofob) secretoare de *prolactină. Reprezintă aproximativ 50-60% din adenoamele hipofizare. Simptomatologia implică, la femeie, asocierea amenoree-galactoree, iar la bărbat - disfuncţii gonadale (determinând scăderea libidoului, impotenţă) care se asociază, în faza de macroadenom, cu un sindrom tumoral cranian (prin compresiunea formaţiunilor anatomice de vecinătate).

PROLAMINE, s. f. / prolamines, s. f. / prolamines. [_Lat. proles = descendenţi, urmaşi; gr. ammoniakon = sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia; -ină._] Termen generic pentru un grup de proteine insolubile în apă sau soluţii saline neutre, solubile în acizi diluaţi, soluţii alcaline, alcool 70-90%. P. sunt proteine prezente într-o serie de cereale (grâu, orz, porumb) şi sunt bogate în acid glutamic.

PROLAN, s. m. / prolan, s. m. / prolan. [_Lat. proles = descendenţi, urmaşi._] Denumire generică desuetă, cu valoare istorică, atribuită iniţial hormonilor izolaţi din urina femeii gravide, fiind astfel posibil un diagnostic biologic de sarcină. Iniţial au fost descrişi _p. A_, foliculostimulant, şi _p. B_ luteinizant. În prezent se ştie că principiul gonadotropic în sarcină este unic (v. gonadotrofină corionică) şi diferă de substanţa gonadotropică din hipofiza anterioară (v. gonadotrofină A şi B).

PROLANURIE, s. f. / prolanurie, s. f. / prolanuria. [_Lat. proles = descendenti, urmaşi; gr. ouron = urină._] Prezenţa *prolanilor în urină.

PROLAPS, s. n. / prolapsus, s. m. / prolapse, prolapsus (lat.). [_Lat. prolapsus, de la prolabi = a aluneca înainte (pro = înainte; labi = a aluneca, a cădea)._] Coborârea unui organ sau a unei părţi dintr-un organ. Ex.: p. uterin, p. anorectal. Denumirea unui organ afectat de p. este relativ complicată: se utilizează sufixul -cel sau -ptoză. Ex.: *colpocel anterior şi/sau posterior (perete vaginal anterior sau posterior), *histerocel sau ptoză (uter în întregime), *trahelocel sau ptoză (col uterin singur); *rectocel sau ptoză (rect) etc.

PROLAPS VAGINAL / prolapsus vaginal / prolapse of vagina. Sin.: colpocel (v.).

PROLAPS DE VALVĂ MITRALĂ / ballonnement de la valve mitrale / floppy valve syndrome. Sin.: sindrom Barlow (v.).

PROLIFERARE, s. f. / prolifération, s. f. / proliferation. [_Lat. proles = descendenţi, urmaşi; ferre = a duce._] Reproducere sau multiplicare în forme similare, îndeosebi a celulelor şi a chisturilor patologice. De asemenea, se descrie _p. fibroplastică_ în cazul ţesutului conjunctiv colagenic, care afectează mai multe organe din organism, în *lupusul eritematos diseminat (sistemic), *sclerodermie şi în alte *colagenoze.

PROLIMFOCIT, s. n. / prolymphocyte, s. m. / prolymphocyte. [_Lat., gr. pro = înainte; lat. lympha = apă limpede; gr. kytos = celulă._] Celulă din *seria limfocitară intermediară între *limfoblast şi *limfocit.

PROLINĂ, s. f. / proline, s. f. / proline. Aminoacid glucoformator neesenţial, cu simbol Pro sau P şi posedând o funcţie amino secundară. Proteinele care conţin în lanţul primar o cantitate mare de p. sunt fibrilare (ex.: colagenul), deoarece acest aminoacid se opune formării *structurii secundare, dar facilitează îndoirea lanţurilor polipeptidice, favorizând astfel *structura terţiară. În anumite proteine (colagen) p. se transformă în *hidroxiprolină. P. se poate găsi în concentraţii mari intracelular, îndeosebi în celulele vegetale, în acest caz (împreună cu *manitolul şi glicerolul) reglând *turgescenţa, o serie de biosinteze organice şi transportul de ioni la nivelul *membranei plasmatice.

PROLIN-DIPEPTIDAZĂ, s. f. / prolyn-dipeptidase, s f. / prolynpeptidase. Enzimă secretată de mucoasa intestinală care catalizează detaşarea aminoacidului *prolină, de la nivelul polipeptidelor ce conţin acest acid aminat. P. face parte din complexul enzimatic denumit *erepsină.

PROMETAFAZĂ, s. f. / prométaphase, s. f. / prometaphase. [*Lat., gr. **pro** = înainte; gr. gr. **meta** = indică transformarea; **phasis** = aparenţă, răsăritul unei stele, de la **phainein** = a apărea.*] Termen utilizat rar pentru etapa *mitozei care debutează cu ruperea membranei nucleare, de obicei cuprinsă în *metafază.

PROMIELOCIT, s. n. / promyélocyte, s. m. / promyelocyte. [*Lat., gr. **pro** = înainte; gr. **myelos** = măduvă; **kytos** = celulă.*] Celulă tânără a seriei granulocitare (numită stadiul M_2), cu diametrul de 15-20 µm, prezentând numeroase granulaţii, îndeosebi azurofile, amestecate cu primele granulaţii de diferenţiere. Cu o durată de viaţă de două zile, p. se divide în două *mielocite.

PROMONOCIT, s. m. / promonocyte, s. m. / promonocyte. Celulă mare, cu nucleu neregulat, prezentă în măduva osoasă. Este intermediară între *monoblast, din care derivă, şi *monocit, căruia îi dă naştere.

PROMONTORIU, s. n. / promontoire, s. m. / promontory. NA: promontorium. [*Lat. **promontorium** = vârf de munte.*] Marginea anterioară a corpului primei vertebre sacrate, situată la vârful unghiului sacrovertebral anterior.

PROMOTOR, s. m. / promoteur, s. m. / promoter. [*Lat. **promotus**, de la **promovere** = a mişca înainte (**pro** = înainte; **movere** = a mişca).*] Denumire generică pentru un factor care declanşează un proces. Ex.: 1) P. sau promovatorii din etapa secundă a *cancerogenezei. 2) Regiune a ADN în amonte de genele comportând situsul de fixare al *ARN-polimerazei, ca şi situsurile de fixare a proteinelor reglatoare ale *transcripţiei. 3) *P. alternativi* reprezintă situsuri opţionale de fixare a ARN-polimerazei la nivelul unei aceleiaşi gene.

PROMOTOR DE TUMORI / promoteur de tumeurs / tumour promotor. Substanţă care nu este cancerigenă prin ea însăşi, dar creşte eficacitatea unei agent cancerigen. În principiu, promotorul nu este un agent mutagen, dar favorizează multiplicarea celulară şi/sau inhibă *diferenţierea. El creşte astfel probabilitatea de apariţie a unei mutaţii sub efectul unui agent cancerigen şi probabilitatea de multiplicare a unei celule mutante. Prima substanţă descrisă ca promotor de tumori este uleiul de croton (numele mai multor arbori tropicali cu seminţe toxice) care conţine *esteri de forbol. Mulţi agenţi care nu sunt mutageni, dar cresc frecvenţa cancerizării, pot fi consideraţi p. de t. (de ex., pulberea de fum pentru cancerul pulmonar). În sens larg, estrogenii pot fi consideraţi ca promotori ai cancerului mamar, iar androgenii ca promotori ai cancerului de prostată.

PRONATOR, adj., s. m. / pronateur, adj., s. m. / pronator. [*Lat. **pronatus**, de la **pronare** = a apleca înainte.*] (Muşchi) care produce *pronaţia.

PRONAŢIE, s. f. / pronation, s. f. / pronation. [*Lat. **pronatus**, de la **pronare** = a apleca înainte.*] 1) Mişcare a mâinii când palma, care priveşte în sus, efectuează o rotaţie internă de 180° pentru a privi în jos. 2) Actul rezultat din această mişcare. Ant.: supinaţie.

PRONAŢIE DUREROASĂ A COPIILOR / pronation douloureuse des enfants / Goyrand's injury. *Pareză dureroasă a braţului care apare la copiii mici consecutiv unei tracţiuni bruşte asupra membrului superior. Cel mai frecvent, tracţiunea se produce când copilul, ţinut de mână, face mişcări bruşte. P. d. se vindecă spontan în câteva zile.

PRONAZĂ, s. f. / Pronase, s. f. / Pronase. Denumire (marcă depusă) pentru amestecul de *peptidaze (provenind din *Streptomyces griseus*) care este capabil să hidrolizeze aproape toate proteinele în aminoacizi liberi. P. este, de asemenea, utilizată îndeosebi pentru izolarea ADN şi ARN. Tratând ţesuturi vii cu P. se dizolvă componentele matricei extracelulare şi se obţin suspensii de celule libere.

PRONUCLEU, s. n. / pronucléus, s. m. / pronucleus. [*Lat., gr. **pro** = înainte; lat. **nucleus** = sâmbure, nucleu.*] Fiecare dintre cele două nuclee *haploide, masculin şi feminin, prezente în *oul fecundat, înainte de fuziunea lor.

PRO-OPIOMELANOCORTINĂ, s. f. / pro-opiomélanocortine, s. f. / pro-opiomelanocortin. [*Lat., gr. **pro** = înainte; lat. **opium**, gr. **opion** = suc de mac; gr. **melas, melanos** = negru; lat. **cortex, -icis** = scoarţă; **-ină**.*] *Pro-hormonul cel mai abundent din *adenohipofiză, sintetizat, de asemenea în hipotalamus, placentă şi gonade. Din p. rezultă prin clivaj hormonii corticolipotropi şi adrenocorticotrop (ACTH), β-lipotropina şi β-endorfina, ca şi o serie de alte molecule.

PROPERDINĂ, s. f. / properdine, s. f. / properdin. [*Lat., gr. **pro** = înainte; lat. **perdere** = a distruge; **-ină**.*] Globulină bazică, M_r 184 000, alcătuită din patru subunităţi identice. Participă la calea alternativă de activare a complementului.

PROPRANOLOL, s. n. / propranolole / propranolole. Betablocant $C_{16}H_{21}NO_2$ folosit sub formă de carbohidrat în tratarea tulburărilor de ritm şi a anginei pectorale denumit de asemenea şi propranolă.

PROPRIOCEPTIV, adj. / proprioceptif, -ive, adj. / proprioceptive. [*Lat. **proprius** = ceea ce ne aparţine; **receptus**, de la **recipere** = a primi.*] Care primeşte stimuli de la ţesuturile din organism, îndeosebi muşchi şi tendoane.

PROPRIOCEPTOR, s. m. / propriocepteur, s. m. / proprioceptor. [*Lat. **proprius** = ceea ce ne aparţine; **receptus**, de la **recipere** = a primi.*] Orice receptor adaptat la sensibilitatea proprioceptivă, adică la stimulările produse de mişcările corpului. Aceşti receptori sunt situaţi în vecinătatea oaselor, articulaţiilor şi muşchilor. Uneori receptorii de la nivelul *labirintului sunt consideraţi, de asemenea, p. V. şi interoceptor.

PROPRIU, adj. / soi, adj. / self. [*Lat. **proprius** = ceea ce ne aparţine.*] Sin.: self (v.).

PROPROTEIN CONVERTAZE, s. f. pl. / proprotéine convertases, s. f. pl. / proprotein convertases. *Endopeptidaze prezente în granulele de secreţie ale celulelor glandelor endocrine. P. c. convertesc proproteinele în proteine mature, îndeosebi prohormonii în hormoni maturi. Cea mai mare parte dintre aceste enzime hidrolizează specific o legătură peptidică între două reziduuri de aminoacizi bazici sau o legătură ce urmează imediat după acest dublet.

PRO-PROTEINĂ, s. f. / pro-protéine, s. f. / pro-protein. Proteină precursoare a unei alte proteine şi care a derivat printr-o proteoliză parţială. Proteoliza poate surveni după secţionarea unui peptid semnal al unei *prepro-proteine şi care poate fi efectuată de o protează în mediul extracelular. Numeroase proteine sunt sintetizate la nivelul ribozomilor sub forma unui lanţ mai lung decât proteina definitivă, cuprinzând peptidul semnal al prepro-proteinei şi alte peptide care trebuie hidrolizate secundar. Acesta este foarte frecvent cazul când proteina trebuie secretată de o celulă. De ex., pro-colagen, pro-insulină.

PROPTOZIS, s. n. / proptose, s. f. / proptosis. [*Lat., gr. **pro** = înainte; 1) gr. **optos** = vizibil, de la **optesthai** = a vedea; **-oză**; 2) gr. **ptosis** = cădere.*] 1) Termen care denumeşte împingerea globului ocular din orbită în guşa *exoftalmică sau în inflamaţia orbitei. 2) Deplasarea în jos a uterului.

PROPULSIE, s. f. / propulsion, s. f. / propulsion. Sin.: antepulsie (v.).

PRORENINĂ, s. f. / prorénine, s. f. / prorenin. V. renină.

PROSECRETINĂ, s. f. / prosécrétine, s. f. / prosecretin. Moleculă specifică existentă în mucoasa duodenală care, în prezenţa *chimului acidifiat de sucul gastric, se transformă în *secretină.

PROSOPAGNOZIE, s. f. / prosopagnosie, s. f. / prosopagnosia. [*Gr. prosopon = faţă; a - priv.; gnosis = cunoaştere, de la gnonai = a cunoaşte.*] *Agnozie particulară care constă în pierderea capacităţii de recunoaştere a *fizionomiilor, chiar familiare, inclusiv a fotografiilor unor persoane foarte cunoscute. Uneori, bolnavul nu îşi recunoaşte imaginea proprie. P. apare în leziunile bilaterale, de origine vasculară, cu sediul în teritoriul arterei cerebrale posterioare.

PROSOPALGIE, s. f. / prosopalgie, s. f. / prosopalgia. [*Gr. prosopon = faţă; algos = durere.*] Termen vag, desemnând o durere la nivelul feţei, o nevralgie (facială sau de trigemen).

PROSOPLAZIE, s. f. / prosoplasie, s. f. / prosoplasia. [*Gr. pros = spre; plassein = a forma.*] *Diferenţierea excesivă şi anormală a unui ţesut.

PROSOPLEGIE, s. f. / prosoplégie, s. f. / prosoplegia. [*Gr. prosopon = faţă; plege = lovitură.*] Paralizie facială. V. paralizie, def. 10.

PROSOPOMETRU, s. n. / prosopomètre, s. m. / prosopometer. [*Gr. prosopon = faţă; metron = măsură.*] Instrument pentru măsurarea diferitelor diametre ale feţei şi ale craniului.

PROSTACICLINĂ, s. f. / prostacycline, s. f. / prostacyclin. [*Gr. prostates = care stă înainte, prostată (de la pro = înainte; istanai = a plasa); kyklos = cerc; -ină.*] Intermediar al *acidului arahidonic, format odată cu endoperoxizii prostaglandinici. Sintetizată în endoteliul vascular şi la nivelul celulelor endoteliale din plămâni, p. are potenţial vasodilatator şi de inhibare a agregării plachetare. Este foarte instabilă, durata de viaţă nedepăşind 3 minute. În prezent, prostacidinele sunt considerate o familie de *prostaglandine de tip PGI, derivate din prostaglandine de tip H.

PROSTAGLANDIN ENDOPEROXID SINTAZĂ, s. f. / prostaglandine endoperoxyde synthase, s. f. / prostaglandin endoperoxide synthase. *EC 1.14.99.1.* Complex enzimatic care produce conversia acizilor eicosapolienoici în *prostaglandine. Cuprinde o dioxigenază (*ciclooxigenază) şi o glutation peroxidază.

PROSTAGLANDINE, s. f. pl. / prostaglandines, s. f. pl. / prostaglandins. [*Engl. prostate gland, deoarece au fost descoperite prima dată la nivelul prostatei.*] Denumire generică pentru un grup de molecule care au fost iniţial izolate din lichidul seminal şi prostată, ulterior dovedindu-se că sunt sintetizate în majoritatea ţesuturilor şi organelor. Toate p. sunt derivate din acidul prostanoic (acid gras nesaturat cu 20 atomi de carbon, cuprinzând un nucleu ciclopentanic de la C8 la C12). Modul de sinteză al p. este cunoscut: pornind de la *acidul arahidonic, sub acţiunea ciclooxigenazei care produce un endoperoxid, rezultă p. sau *tromboxanii, în funcţie de tipul de ciclizare. De notat că acelaşi acid gras este precursorul *leucotrienelor şi *lipoxinelor, în acest caz ciclooxigenaza fiind înlocuită de lipooxigenază. Se cunosc peste 20 p. naturale, cu o nomenclatură în care se utilizează simbolurile următoare: PG = prostaglandină, la care se adaugă una din literele de la A la I, în funcţie de structura nucleului ciclopentanic (A = dublă legătură între atomii de carbon 10-11; B = dublă legătură între 8-12; E = o funcţie alcool şi una cetonă; F = două funcţii alcool etc.); se mai adaugă, de asemenea, una din cifrele 1, 2 sau 3, în funcţie de numărul de duble legături (1 = dublă legătură la carbonii 13-14; 2 = două duble legături între 13-14 şi 5-6; 3 = trei duble legături între 13-14, 5-6 şi 17-18); în fine, literele α şi β se adaugă în funcţie de *izomerie. P. exercită o activitate fiziologică accentuată, ale cărei efecte metabolice sunt extrem de diverse şi variabile şi, în consecinţă, dificil de sistematizat. În plus, acţiunea şi efectele p. variază în funcţie de concentraţie, tipul celular şi contextul hormonal. Mai relevantă este menţionarea acţiunii unor tipuri de p.: PGD_2, tip major produs de *mastocite, cu acţiune în *hipersensibilitatea imediată, vasodilataţie şi contracţie a muşchilor netezi nevasculari; PGE_1, analog al $\mathrm{PGE_2}$, care produce vasodilataţie, dar, spre deosebire de $\mathrm{PGE_2}$, inhibă agregarea plachetară; PGE_2, importantă, produsă în medulara renală, mucoasa intestinală şi alte ţesuturi, are numeroase efecte (vasodilataţie renală şi inhibarea reabsorbţiei tubulare de sodiu, inhibarea secreţiei gastrice, contracţie sau relaxare a muşchilor netezi în funcţie de ţesut, modularea *inflamaţiei, creşterea permeabilităţii vasculare, creşterea sensibilităţii la durere, este pirogenă, suprimă transformarea limfocitelor, eliberarea mediatorilor de către mastocite şi citotoxicitatea mediată celular); $PGF_2\alpha$, p. stabilă formată din *$\mathrm{PGH_2}$ sau *$\mathrm{PGE_2}$, stimulează contracţia uterină şi a muşchilor netezi bronşici, provoacă vasoconstricţie în unele teritorii vasculare; PGH_2, intermediar instabil care poate fi convertit în unele p. sau tromboxani.

PROSTANOIDE, s. n. pl. / prostanoïdes, s. m. pl. / prostanoids. Denumire generică pentru *prostaglandine şi substanţele înrudite: *prostacicline şi *tromboxani. Termenul este utilizat uneori ca sin. cu *eicosanoide.

PROSTATĂ, s. f. / prostate, s. f. / prostate. NA: prostata. [*Gr. prostates = care stă înainte, de la pro = înainte, istanai = a plasa.*] Glandă voluminoasă, de circa 20 g, cu secreţie externă şi internă, anexă a aparatului genital masculin, situată în jurul porţiunii iniţiale a uretrei, înaintea ampulei rectale şi sub vezica urinară. P. este alcătuită din doi lobi laterali, drept şi stâng, şi un lob mediu. Este traversată de uretră, de canalele ejaculatoare ieşite din veziculele seminale şi de canalele deferente şi înconjurată incomplet de sfincterele striate. Sub acţiunea androgenilor, p. secretă substanţe necesare spermatozoizilor. Poate fi sediul unor procese patologice cu prevalenţă mare: prostatită, adenom, cancer.

PROSTATECTOMIE, s. f. / prostatectomie, s. f. / prostatectomy. [*Gr. prostates = care stă înainte, de la pro = înainte, istanai = a plasa; ektome = excizie.*] Ablaţie parţială sau totală a *prostatei. În *p. radicală*, în afară de prostată şi de capsula acesteia se extirpă veziculele seminale, canalele deferente, o serie de fascii pelvine şi uneori anumiţi noduli limfatici pelvini.

PROSTATIC, adj., s. m. / prostatique, adj., s. m. / prostatic.
1) Care se referă la *prostată, se află în raport cu prostata.
2) Prin extensie (nerecomandată), bolnav afectat de o boală a prostatei.

PROSTATISM, s. n. / prostatisme, s. m. / prostatism. [*Gr. prostates = care stă înainte, de la pro = înainte, istanai = a plasa; -ism.*] Ansamblul semnelor clinice relevante pentru un *adenom de prostată: *disurie şi *polakiurie în a doua jumătate a nopţii.

PROSTATITĂ, s. f. / prostatite, s. f. / prostatitis. [*Gr. prostates = care stă înainte, de la pro = înainte, istanai = a plasa; -ită.*] Inflamaţie a *prostatei, de natură infecţioasă şi uneori alergică (eozinofilică) pe un fond de *alergie, sau p. granulomatoasă nespecifică, cu infiltraţie locală de *macrofage.

PROSTATOMEGALIE, s. f. / prostatomégalie, s. f. / prostatomegaly. [*Gr. prostates = care stă înainte, de la pro = înainte, istanai = a plasa; megas, megalos = mare.*] Hipertrofie a *prostatei.

PROSTATOREE, s. f. / prostatorhée, s. f. / prostatorrhoea. Scurgerea la nivelul penisului, în afara *ejaculării, a unui lichid mucos. P. se observă în *prostatita cronică.

PROSTATOTOMIE, s. f. / prostatotomie, s. f. / prostatotomy, prostatomy. [*Gr. prostates = care stă înainte, de la pro = înainte, istanai = a plasa; tome = tăiere, secțiune, de la temnein = a tăia.*] Incizie chirurgicală a *prostatei.

PROSTETIC, adj. / prosthétique, adj. / prosthetic. [*Gr. prosthetes = cel care adaugă, de la pro = înainte, tithenai = a plasa, a pune.*] V. grupare prostetică.

PROSTITUȚIE, s. f. / prostitution, s. f. / prostitution. [*Lat. prostitutio, -onis = prostituție, de la prostituere = a pune înainte, a prostitua (pro = înainte; statuere = a face să stea, a pune).*] Obținerea de foloase materiale prin raporturi sexuale.

PROSTRAȚIE, s. f. / prostration, s. f. / prostration. [*Lat. prostratio, -onis = răsturnare, de la prosternere = a culca la pământ (din cauza poziției de decubit dorsal în care rămâne bolnavul).*] Stare de apatie extremă, fizică și psihică, tradusă prin imobilitate totală și absența reacțiilor la solicitările exterioare. Se observă în formele acute sau în faza terminală a unor boli, ca și în cursul unor afecțiuni psihiatrice diverse.

PROTAMINAZĂ, s. f. / protaminase, s. f. / protaminase. Enzimă proteolitică pancreatică acționând ca o *exopeptidază asupra *pentaminelor.

PROTAMINĂ, s. f. / protamine, s. f. / protamine. [*Gr. protos = primul; ammoniakon = sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia; -ină.*] *Polipeptid cu caracter bazic extras din lapții anumitor pești. Intră în compoziția unui tip de *insulină retard denumit insulin-zinc-protamină. Sulfatul de p. poate neutraliza *heparina și de aceea este utilizat în injecții intravenoase în caz de hemoragie printr-un supradozaj al heparinei. V. și test cu sulfat de protamină.

PROTANOMALIE, s. f. / protanomalie, s. f. / protanomaly. [*Gr. protos = primul, cu referire la roșu, care este prima culoare din spectrul vizibil; anomalia = neregularitate.*] Anomalie congenitală a simțului cromatic, manifestată prin cecitate parțială pentru culoarea roșie. Un subiect afectat de p. nu percepe roșul decât la o anumită saturație a culorii. Anomalia este ereditară. Sin.: anomalie cromatică tip Hart. V. și discromatopsie.

PROTANOPIE, s. f. / protanopie, s. f. / protanopia. [*Gr. protos = primul, cu referire la roșu, care este prima culoare din spectrul vizibil; an - priv.; ops, opos = vedere, văz.*] Anomalie congenitală a simțului cromatic corespunzând unei *dicromazii cu absența percepției culorii roșii. Sin.: anomalie tip Dalton. Var.: protanopsie. V. și daltonism, discromatopsie, protanomalie.

PROTANOPSIE. Var. pentru protanopie (v.).

PROTEAZE, s. f. pl. / protéases, s. f. pl. / proteases. [*Gr. protos = primul; -ază.*] Sin.: proteinaze (v.).

PROTEAZOM, s. m. / protéasome, s. m. / proteasome. [*Gr. protos = primul; -ază ; soma, -atos = corp.*] Complex molecular proteolitic intracelular, ATP-dependent, la care se leagă *ubicuitina, iar pe acestea se fixează diverse proteine. P. reprezintă situsul principal de degradare a proteinelor intracelulare și se află la originea majorității peptidelor prezentate moleculelor *complexului major de histocompatibilitate clasa I. Este alcătuit din 28 de subunități, fiecare cu M_r cuprinsă între 28 și 30 kDa, care formează o structură cilindrică (vizibilă în microscopia electronică), compusă din 4 inele, fiecare inel conținând câte 7 subunități. Nu se cunoaște modul în care p. degradează proteinele citoplasmatice.

PROTECȚIE, s. f. / protection, s. f. / protection. [*Lat. protectio, -onis = apărare, de la protegere = a acoperi, a apăra.*] Acțiunea de a proteja, de a preveni un risc, un pericol. De menționat: 1) *P. maternă și infantilă*, medicală și socială a femeilor gravide și a copiilor, de la naștere până la vârsta de 6 ani (în funcție de țară și prin intermediul unor structuri specifice). 2) *P. mediului*, asigurarea unui mediu vital favorabil sănătății omului și utilizarea rațională a resurselor naturale. 3) *P. socială*, ansamblul măsurilor și mijloacelor destinate îndeosebi grupurilor sociale sărace sau defavorizate, fie că acestea cuprind pensionari sau persoane active.

PROTEIDĂ, s. f. / protéide, s. m. / proteid. [*Gr. protos = primul; eidos = formă.*] Denumire desuetă pentru *proteină. S-a propus ca termenul să se refere doar la *heteroproteină.

PROTEIN KINAZĂ A, s. f. / protéine kinase A, s. f. / protein kinase A. Siglă: *PKA*. Serin-treonin protein kinază activată de AMPc. PKA intervin aproape în toate efectele în care AMPc este mesager secund. Ele sunt heterotetrameri compuși din două unități catalitice și două unități reglatoare. Activarea se produce prin disocierea unităților reglatoare.

PROTEIN KINAZĂ B, s. f. / protéine kinase B, s. f. / protein kinase B. Siglă: *PKB*. Serin-treonin kinază citosolică activată prin legarea la fosfatidilinozitol 3,4,5 trifosfat (PIP3) al membranei plasmatice. PKB intervine în procesele în care PIP3 este mesager secund. V. fosfatidilinozitol.

PROTEIN KINAZĂ G, s. f. / protéine kinase G, s. f. / protein kinase G. Siglă: *PKG*. Familie de serin-treonin protein kinaze activate de GMPc. Printre proteinele țintă ale PKG au fost identificate protein fosfataze activate prin *fosforilare. Este cazul îndeosebi al fosfatazei care inactivează miozina mușchilor netezi ai arteriolelor. De menționat că GMPc este mesagerul secund al efectelor vasodilatatoare ale *oxidului nitric.

PROTEIN KINAZĂ R, s. f. / protéine kinase R, s. f. / RNA activated protein kinase. Siglă: *PKR*. Serin-treonin protein kinază a cărei sinteză este indusă de *interferonul α a cărui activitate este dependentă de prezența ARN bicatenar. PKR face parte din mecanismele de apărare împotriva infecțiilor cu virusuri ARN.

PROTEINAZE, s. f. pl. / protéinases, s. f. pl. / proteinases. [*Gr. protos = primul; -ină; -ază.*] Clasă de enzime care catalizează *hidroliza *legăturilor peptidice. Dacă aceste legături aparțin unui peptid, p. se numesc *peptidaze. În organism p. sunt utilizate pentru *proteoliză, dar și pentru reglarea activității anumitor enzime. O serie de p. există sub formă de *ectoenzime. P. prezintă specificități foarte variate și pot fi clasificate în funcție de aminoacizii care acționează în *situsul activ pentru catalizarea hidrolizei. Se cunosc, astfel, p. cu serină, cisteină, aspartat și metale (în general ioni de Zn^{2+}). *In vitro* ele servesc la determinarea structurii proteinelor și/sau peptidelor. Cele mai cunoscute p. sunt *pepsina și *tripsina. Sin.: proteaze.

PROTEINAZE DEPENDENTE DE ATP / protéinases dépendantes de l'ATP / ATP-dependant proteins. V. peptidaze dependente de ATP.

PROTEINĂ. V. proteine.

PROTEINĂ A / protéine A / A protein. P. prezentă în peretele bacterian al majorității tulpinilor de stafilococ auriu (*Staphylococcus aureus*), M_r 43 000; este cunoscută secvența aminoacizilor.

PROTEINĂ DE ANCORARE / protéine d'ancrage / docking protein. P. care permite pătrunderea în *reticulul endoplasmic a unei alte proteine în curs de sinteză.

PROTEINĂ BANDA 3 / protéine de la bande 3 / band 3 protein. Principala proteină a membranei eritrocitare. După *electroforeza în gel de poliacrilamidă a *fantomelor eritrocitare se obțin mai multe benzi, numerotate în ordinea migrării. P. b. 3 contituie banda numerotată cu 3, benzile 1 și 2 fiind *spectrinele α și β. Proteina 3 este un transportor antiport de Cl^-/HCO_3^- care intervine în *transportul CO_2 de către eritrocite (v. *chloride shift*). Ea reprezintă, de asemenea, punctul de atașare principal al citoscheletului la membrana eritrocitară, legată la rețeaua de *spectrină prin intermediul *ankirinei.

PROTEINĂ BANDA 4.1 / protéine de la bande 4.1 / band 4.1 protein. Proteină a membranei eritrocitare. După *electroforeza în gel de poliacrilamidă a *fantomelor eritrocitare se obţin mai multe benzi, numerotate în ordinea migrării. P. b. 4.1 reprezintă banda numerotată cu 4.1. Ea este necesară asocierii stabile între *actină şi *spectrină în complexele de joncţiune. Leagă, de asemenea, complexele de joncţiune la *glicoforină. Proteine omologe p. b. 4.1 sunt prezente în citoplasma corticală a altor tipuri de celule.

PROTEINĂ BAZICĂ A MIELINEI / protéine basique de la myéline / myelin basic protein. P. b. cu M_r de 18 kDa, ce constituie aproximativ 30% din proteinele mielinice. Niveluri crescute ale p. b. a m. apar în scleroza multiplă exacerbată şi în infarctul cerebral acut. Imunizarea experimentală cu p. b. a m. produce encefalomielită (demielinizare şi infiltrare limfoidă prin activarea limfocitelor T). Abrev.: MBP.

PROTEINĂ BENCE-JONES / protéine Bence-Jones / Bence-Jones protein. [*Henry Bence-Jones, medic englez, 1813-1873.*] Denumită iniţial şi albumoză, p. B.-J. reprezintă o proteină anormală prezentă în plasmă sau în urină, constând din lanţuri uşoare de imunoglobulină monoclonală excretate de *plasmocite în *mielomul multiplu, *macroglobulinemia Waldenström, *boala lanţurilor grele şi într-o serie de alte *imunoglobulinopatii. P. B.-J. se caracterizează prin solubilitate foarte mare, precipitare la 50-60°C şi redizolvare la 90-100°C. De asemenea, prin răcire precipită şi apoi se redizolvă. V. şi component M.

PROTEINĂ C / protéine C / C protein. Inhibitor fiziologic al coagulării, p. C. este dependentă de *vitamina K şi prin activare blochează cascada coagulării la nivelul factorilor V şi VIII. Deficitul de p. C, care se întâlneşte foarte rar, poate fi cauza unor tromboze venoase profunde.

PROTEINĂ C-REACTIVĂ / protéine C-réactive / C-reactive protein. *Globulină plasmatică a cărei denumire provine de la faptul că are afinitate pentru polizaharidul C al pneumococului, cu care formează un precipitat *in vitro*. Concentraţia sa plasmatică normală este sub 6 mg/L, fiind cuprinsă în general între 1 şi 1,3 mg/L. Durata sa de semi-viaţă este de circa 10 ore. Concentraţia CRP (abrev. denumirii în engleză) creşte după circa 48 de ore în *inflamaţie până la 60 mg/L, ajungând chiar la 400 mg/L. Prin studii recente se susţine că o creştere a CRP ca *marker al inflamaţiei se asociază cu un risc crescut pentru *cardiopatia coronariană, *moarte subită sau *arteriopatii periferice. Ca urmare, măsurarea concentraţiei din sânge a CRP este cel mai recent test biologic recomandat de experţi pentru a prezice riscul unei boli cardiovasculare, deşi asupra acestui aspect persistă controverse. Chiar dacă nu are valoarea predictivă a determinării colesterolului, testul hs-CRP (highly sensitive C-reactive protein) poate fi util când medicul nu este decis asupra tratamentului în cazul unui pacient cu risc intermediar sau la care lipsesc alţi factori de risc. V. şi proteine de fază acută.

PROTEINĂ CARE SE LEAGĂ LA ADN / protéine se liant à l'ADN / DNA binding protein. Proteină cu o afinitate generală pentru ADN sau pentru secvenţe particulare ale ADN. Proteinele cu afinitate nespecifică cuprind *histonele şi alte proteine bazice. Proteinele care au afinitate pentru anumite secvenţe ale ADN sunt *factori de transcripţie sau alte proteine reglatoare ale transcripţiei genelor. Ele cuprind un domeniu (în general, cu structură secundară -helix) care se inseră în şanţul larg al ADN şi un situs a cărui secvenţă este specifică.

PROTEINĂ COMPLETĂ / protéine complète / complete protein. P. alcătuită din aminoacizi în proporţie foarte apropiată de cea conţinută în proteinele din organism, posedând astfel o valoare nutritivă mai mare decât o *p. parţială.

PROTEINĂ DECUPLANTĂ A ŢESUTULUI ADIPOS BRUN / protéine découplante de la graisse brune / brown fat uncoupling protein. Sin.: termogenină (v.).

PROTEINĂ DENATURATĂ / protéine dénaturée / denaturated protein. P. a cărei structură terţiară (configuraţie) a fost alterată prin încălzire, modificarea pH-ului, sau prin alţi agenţi chimici sau fizici. Consecinţele denaturării constau în alterarea proprietăţilor fizice ale p. şi diminuarea activităţii sale biologice.

PROTEINĂ DERIVATĂ / protéine dérivée / derivated protein. P. derivată dintr-o altă moleculă proteică, formată prin modificări hidrolitice. Este cazul p. coagulate, peptonelor şi peptidelor.

PROTEINĂ DISULFID-IZOMERAZĂ / protéine disulfure isomérase / disulfide isomerase protein. Enzimă care permite formarea de punţi disulfidice la nivelul proteinelor, de regulă, atunci când acestea sunt alcătuite din două sau mai multe subunităţi. Formarea punţilor se produce, de obicei, la nivelul *reticulului endoplasmic.

PROTEINĂ EXTRINSECĂ / protéine extrinsèque / extrinsic protein. Proteină membranară care poate fi extrasă fără disoluţia membranei, prin modificarea pH-ului sau a compoziţiei ionice a mediului. P. e. sunt fixate la membrana plasmatică mai mult sau mai puţin puternic prin legături necovalente. Ele cuprind adesea un domeniu care este legat la partea hidrofilă a anumitor fosfolipide. La unele p. e., domeniul de legare este un *ligand al receptorului unei *proteine intrinseci.

PROTEINĂ FIBRILARĂ GLIALĂ ACIDĂ / protéine fibrillaire acide gliale / glial fibrillary acidic protein. P. cu M_r de circa 45-50 kDa, aparţinând tipului II de *filamente intermediare şi prezentă aproape exclusiv în *astrocite. Asemenea tuturor p. din filamentele intermediare, p. f. g. a. este alcătuită dintr-o regiune centrală (310 aminoacizi), cu *structură secundară de tip α-helix, dispusă în trei domenii, cu scurte întreruperi. Această regiune asigură asamblarea proteinelor în filamente, care pot fi puse în evidenţă cu anticorpi specifici şi sunt descrise în microscopie fotonică sub numele de gliofibrile. Gena codantă a p. f. g. a. se află pe cromozomul 17. Sin.: gliofibrilă.

PROTEINĂ FLOTANTĂ / protéine flottante / floating protein. P. care nu este parte constitutivă a unui ţesut, circulând în organism şi fiind apoi excretată.

PROTEINĂ DE FUZIUNE / protéine de fusion / fusion proteine. 1) P. de f. rezultă în următoarele cazuri: a) Ca expresie a două segmente de gene fuzionate. Fuziunea poate surveni *in vivo*, ca urmare a unei mutaţii spontane, sau ca urmare a inserţiei unei oncogene virale în genom. b) P. de f. pot fi obţinute şi prin biotehnologie (inginerie genetică). În acest caz, expresia unei gene a unei celule eucariote de către o bacterie impune ca această genă să fie asociată cu un *promotor al genei bacteriene. c) De asemenea, o genă poate fuziona cu o *secvenţă semnal sau de adresare pentru a modifica localizarea proteinei în celulă. 2) Proteinele învelişului unor virusuri din genul **Paramixovirus* (de ex., virusul *Sendai*) favorizează fuziunea învelişului (anvelopei virale) cu membrana plasmatică şi fuziunea între ele a celulelor infectate de virus. Sin.: proteină himerică.

PROTEINĂ HIMERICĂ / protéine chimérique / chimeric protein. Sin.: proteină de fuziune (v.).

PROTEINĂ HOMEOTICĂ / protéine homéotique / homeotic protein. În sens strict, produs al unei *gene homeotice, în sens larg, *factor de transcripţie posedând un *homeodomeniu.

PROTEINĂ INTRINSECĂ / protéine intrinsèque / intrinsic protein, integral protein. Proteină prezentă într-o membrană plasmatică din care poate fi extrasă doar prin disoluţia membranei cu ajutorul unor detergenţi. O p. i. este alcătuită din 3 domenii: exoplasmic (extracelular), transmembranar şi citosolic (intracelular). Domeniul exoplasmic cuprinde adesea un situs receptor pentru un ligand. Domeniul transmembranar rezultă din una sau mai multe treceri ale lanţului primar proteic la nivelul bistratului fosfolipidic, denumite şi elice α. Fiecare elice α este alcătuită din 20 de aminoacizi, majoritatea hidrofobi. Domeniul citosolic al p. i. poate cuprinde un situs enzimatic sau mai multe situsuri de legătură cu alte proteine. Din punct de vedere funcţional, p. i. ale membranei plasmatice sunt receptori, proteine de aderenţă sau transportori de enzime.

PROTEINĂ DE LEGARE / protéine de liaison / binding protein. Oricare dintre p. plasmatice care leagă, în mod specific sau nespecific, hormoni cu solubilitate scăzută (în principal h. tiroidieni şi steroizi), constituind astfel un sistem de transport pentru aceştia.

PROTEINĂ DE LEGARE A HORMONULUI SEXUAL / protéine de liaison de la hormone sexuelle / sex hormone binding globulin. *P. de l. specifică pentru *testosteron. Sin.: globulină de legare a hormonului sexual, globulină de legare a testosteronului. Abrev.: SHBG, TeBG.

PROTEINĂ DE LEGARE A RETINOLULUI / protéine de liaison du rétinol / retinol binding protein. *P. de l. (α-globulină) specifică pentru retinol (*vitamină A), care se acumulează la nivel hepatic în carenţa de vitamină A.

PROTEINĂ M / protéine M / M protein. 1) P. specifică de tip, alcătuită din două lanţuri peptidice, localizată pe peretele celular al *streptococilor de grup A. Este implicată în adeziunea la celula (epitelială) gazdă şi în inhibarea *fagocitozei prin reducerea activării căii alternative a *complementului. 2) Permează implicată în transportul β-galactozidelor prin membrana celulară la **Escherichia coli.*

PROTEINĂ M VIRALĂ / protéine M virale / M viral protein. Matrice proteică din componenţa anvelopei virale, care căptuşeşte interiorul anvelopei şi este în contact cu nucleocapsida.

PROTEINĂ MDR / protéine MDR / MDR protein. Sin.: glicoproteină P (v.).

PROTEINĂ NECUPLATĂ / protéine non-couplée / uncoupling protein. Sin.: termogenină (v.).

PROTEINĂ p53 / protéine p53 / p53 protein. P. alcătuită din 393 aminoacizi, codificată de o genă situată pe cromozomul 17. P. p53 frânează proliferarea celulară şi favorizează procesul de *apoptoză. O serie de mutaţii ale genei determină alterări ale p., puse în evidenţă în numeroase tipuri de cancer, îndeosebi în 90% din cancerele pulmonare şi în 40% din cancerele de sân. Au fost identificate mutaţii ale genei transmisibile familial, care determină un risc potenţial semnificativ de dezvoltare a unei tumori după vârsta de 30 de ani. Organismul poate reacţiona, producând anticorpi împotriva p. p53 alterate. V. şi sindrom Li-Fraumeni.

PROTEINĂ p190 / protéine p190 / p190 protein. Alături de p. p210 (M_r de 210 kDa), una din p. (M_r de 190 kDa) codificate de gena de fuziune *bcr-abl* rezultată din translocaţia (9;22)(q34;q11) ce dă naştere *cromozomului Philadelphia din leucemia mielocitară cronică. P. p190 este asociată mai frecvent cu *leucemia limfoblastică acută, în timp ce p. p210 apare în ambele forme de leucemie.

PROTEINĂ p210 / protéine p210 / p210 protein. V. proteină p190.

PROTEINĂ PARŢIALĂ / protéine partielle / partial protein. P. alcătuită în mare parte din aminoacizi diferiţi de cei ai proteinelor din organism, prezentând astfel o valoare nutritivă mai mică decât o *p. completă.

PROTEINĂ PROTEOLIPIDICĂ A MIELINEI / protéine protéolipidique de la myéline / myelin proteolipidic protein. Una din p. mielinice (alături de *p. bazică a mielinei) împotriva cărora acţionează limfocitele T în *scleroza multiplă.

PROTEINĂ RACEMIZATĂ / protéine racémisée / racemized protein. P. modificată prin acţiunea unor substanţe chimice sau a altor agenţi, a cărei activitate optică diminuează, devenind mai rezistentă la hidroliza enzimatică.

PROTEINĂ RECOMBINANTĂ / protéine recombinante / recombinant protein. Proteină produsă prin biotehnologie, prin expresia unui *ADN recombinant inserat în genomul unei bacterii, unei plasmide sau a unei linii celulare. Pentru ca gena să se exprime, este necesar în prealabil un *promotor eficient. O p. r. produsă de o bacterie pornind de la o genă a unei celule eucariote nu are întotdeauna proprietăţile proteinei originale. Aceasta, deoarece bacteriile nu efectuează modificările post-traducţionale care survin în *reticulul endoplasmic sau în *complexul Golgi, îndeosebi *glicozilările. Structura terţiară a unei p. r. poate fi, de asemenea, anormală din cauza absenţelor *proteinelor chaperone care controlează replierea proteinelor în celula eucariotă.

PROTEINĂ S-100 / protéine S-100 / S-100 protein. P. dimerică din grupul proteinelor care se leagă cu calciul, izolată iniţial în sistemul nervos central, iar ulterior în numeroase organe şi celule, în condiţii fiziologice şi patologice. Cu M_r de 21 kDa, alcătuită din două lanţuri polipeptidice (α din 93 şi, respectiv, β din 91 aminoacizi), p. S-100 este codificată de o genă situată pe cromozomul 1. Proteina există sub trei forme, prin combinarea diferită a lanţurilor α şi β. Totodată, au fost identificate cinci alte gene, codificând p. S-100 diferite, exprimate îndeosebi în celulele şi ţesuturile patologice. O astfel de genă, situată pe cromozomul 21, s-ar afla în relaţie cu unele tulburări neurologice din *sindromul Down.

PROTEINĂ TAMM-HORSFALL / protéine Tamm-Horsfall / Tamm-Horsfall protein. [*Igor Tamm, virolog american, n. 1922; Frank L. Horsfall, Jr., medic american, 1906-1971.*] *Mucoproteină produsă de celulele ramurii ascendente a ansei Henle, la o rată de 50-75 mg/zi, constituind principalul component proteic al sedimentului urinar normal.

PROTEINĂ TAU / protéine tau / tau protein. Proteine asociate *microtubulilor, abundente la nivelul axonilor. Ele se prezintă sub 6 izoforme (de la 45 la 62 kDa) provenind din *episajul alternativ al unei singure gene. P. t. stabilizează microtubulii, asociindu-i în fascicule paralele. Ele pierd această proprietate când sunt hiperfosforilate. La subiecţii suferind de boală Alzheimer, p. t., anormal fosforilată şi glicozilată, se acumulează în corpul celular în dendritele neuronilor.

PROTEINĂ Z / protéine Z / protein Z. Glicoproteină plasmatică dependentă de vitamina K. Sintetizată probabil în ficat, se presupune că are rol în coagularea sângelui.

PROTEINE, s. f. pl. / protéines, s. f. pl. / proteins. [*Gr. protos = preeminenţă, superioritate; -ină.*] Substanţe azotate cu masă moleculară mare şi structură complexă, p. sunt prezente în toate structurile vii (animale, vegetale, microorganisme). Ele sunt în mod particular abundente în organismele animale, unde îndeplinesc, în esenţă, funcţii de cataliză chimică (*enzime), de apărare (*anticorpi) sau de reglare (*hormoni), asigurând, de asemenea, funcţii plastice şi de susţinere. La om, p. reprezintă circa 15% din masa corporală. P. naturale sunt extrem de variate dar, indiferent de provenienţă, aproape toate au aceeaşi compoziţie elementară (50-55% carbon, 6-7% hidrogen, 20-23% oxigen, 12-19% azot, 0-3% sulf) şi sunt alcătuite din aceleaşi subunităţi elementare, 20 de aminoacizi diferiţi (p. sunt *polimeri în care *monomerii sunt reprezentaţi de aminoacizi). Se disting două grupe mari de p.: **holoproteine* sau *p. simple* şi **heteroproteine* sau *p. conjugate.* Aceste două grupe conţin, la rândul lor, mai multe clase de p. (v. termenii respectivi). O clasificare satisfăcătoare a p. în funcţie de diferenţele şi analogiile de structură este imposibilă din cauza diversităţii extreme a acestor molecule. Mai raţională pare clasificarea p. în raport cu funcţiile lor biologice: p. cu funcţii catalitice (enzime, care la rândul lor sunt subiectul unor clasificări complexe, convenite pe plan internaţional), p. cu funcţii hormonale, p. de transport, p. contractile, p. de stocare, p. de protecţie şi p. structurale. V. structură primară, structură secundară, structură terţiară, structură cuaternară.

PROTEINE DE ADEZIUNE / protéines d'adhésion / adhesion proteins. Grup de p. din care fac parte *fibronectina, *colagenul, *fibrinogenul ş. a. P. de a. au rol în *adeziunea celulelor, fie pe un suport, fie între ele, în migrarea celulelor şi în diferenţierea celulară.

PROTEINE ANGIOGENICE / protéines angiogéniques / angiogenic polypeptides. Proteine variate, având M_r cuprinsă între 5,5 şi 45 kDa, cu rol în *angiogeneză. Din grupul p. a. fac parte: 1) *Factorul de creştere endotelială derivat din plachete, cu acţiune mitogenă şi chimiotactică; 2) *Factorii de creştere ai fibroblastelor; 3) Angiogenina, care induce creştere capilară fără acţiune mitogenă sau chimiotactică; 4) Factorul de creştere transformant beta, a cărui acţiune este apropiată de cea a angiogeninei.

PROTEINE DE ATAŞARE VIRALE / protéines d'attachement virales / viral attachment proteins. Structuri virale specifice, necesare interacţiunii virus-receptor viral celular în cadrul procesului de infecţie a populaţiei celulare susceptibile.

PROTEINE CHAPERONE / protéines chaperones / chaperones, molecular chaperones. [*Engl. chaperon, însoţitor, sensul iniţial al cuvântului fiind: doamnă de companie pentru o tânără pe care o învaţă bunele maniere.*] Grup eterogen, alcătuit din circa 200 molecule proteice, cele mai multe făcând parte din superfamilia denumită *proteine de şoc termic. P. c. reprezintă în mod normal 1-2% din conţinutul total al celulelor, în anumite condiţii de stres sinteza acestora fiind amplificată. Ele sunt distribuite în toate compartimentele celulei, inclusiv în citoplasmă, pentru p. c. mitocondriale existând tendinţa să se adopte denumirea de *chaperonine* (şaperonine, nerecomandat). Deşi o clasificare este dificilă, sunt recunoscute trei familii de bază: chaperonine (înde-osebi *proteinele de şoc termic cu M_r de 60 kDa, notate HSP60), familia HSP70 şi HSP90. Se mai adaugă enzime ale stresului oxidativ şi o serie de alte molecule. Cea mai studiată şi evidentă funcţie a p. c. este următoarea: sinteza unei proteine se efectuează sub forma unui lanţ de aminoacizi, or, pentru ca proteina să devină funcţională trebuie să dobândească o structură tridimensională compactă, proces în care p. c. au un rol determinant, de unde şi denumirea lor. Alte roluri ale p. c.: în sinteza şi traficul proteinelor, intra- şi extracelular, în translocarea şi asamblarea *factorilor de transcripţie şi de activare a *kinazelor proteice.

PROTEINE DE FAZĂ ACUTĂ / protéines de la phase aiguë / acute phase proteins. Grup de p. plasmatice care nu sunt anticorpi, dar a căror concentraţie creşte considerabil în cursul reacţiei inflamatorii acute. Ele sunt reprezentate de: *proteina C reactivă, proteina ce leagă *manoza, α_1-*antitripsina, α_2-*macroglobulina, *fibrinogenul, *ceruloplasmina şi factorii C9 şi B ai *complementului.

PROTEINE FIER-SULF / protéines fer-soufre / Fe-S proteins. Proteine care conţin ioni de fier legaţi la atomi de sulf sub formă de grupări tiolat de reziduurile de cisteină ale proteinei şi sub formă de sulfură minerală S^{2-}. Denaturarea proteinei în mediu acid eliberează această parte a sulfului sub formă de H_2S. Cea mai mare parte a p. f.-s. fac parte din lanţuri de transportori de electroni ai mitocondriilor, cloroplastelor şi membranelor bacteriene.

PROTEINE G / G protéines / G proteins. Familie de p. care se constituie ca un sistem universal de *transducţie a semnalelor în comunicarea celulară. Ciclul de acţiune al p. G se materializează în lanţul molecular ligand-receptor-p. G-efector (mesager secund-proteinkinază). P. G sunt heterotrimeri, fiind alcătuite, deci, din trei subunităţi diferite, α, β şi γ. Subunităţile conferă specificitate diferitelor p. G, jucând un rol determinant în cuplajul receptor-efector. Transferul de informaţie de la receptorul activat de ligand depinde de ciclurile de activare/inactivare ale p. G, de legarea alternativă la subunitatea α a GDP (guanozin-difosfat) şi GTP (guanozin-trifosfat). Când situsul de legare este ocupat de GDP, subunităţile α, β, γ rămân asociate, iar p. G este inactivă. Legarea GTP activează p. G, care interacţionează cu un efector generator de mesager secund (îndeosebi adenilat ciclaza, AC, sau fosfolipaza C), iar acesta, la rândul său, va activa o *protein kinază. Receptorii cuplaţi cu p. G pot fi activaţi de agonişti foarte diverşi: neuromediatori, nucleotide purinice, neuropeptide, diverşi hormoni peptidici, factori de reglare şi semnale senzoriale specifice. Clasificarea p. G se complică pe măsura evoluţiei disecţiei moleculare. Astfel, se disting 5 clase de p. G: p. Gs (s de la stimulatoare, deoarece activează AC), p. Gi (inhibă AC), p. Gq, p. Gt sau transducina, p. Go. La acestea se adaugă p. G mici, nontrimerice.

PROTEINE G MONOMERICE / protéines G monomériques / monomeric G protein. *Proteine G care nu fac parte dintr-un heterotrimer şi nu sunt activate când sunt legate la GDP (*guanozin difosfat). Ele sunt activate prin înlocuirea GDP cu GTP (*guanozin trifosfat) şi participă la constituirea diverselor complexe macromoleculare. P. G. m. sunt clasificate în funcţie de structură şi funcţii în mai multe subfamilii: de ex., *protooncogene ale familiei Ras; familiile Rab şi ARF (înrudite cu Ras) intervin în transportul celular prin vezicule; Ran participă la transportul prin porii nucleari, iar RH0 la organizarea filamentelor de actină.

PROTEINE GLUT / protéines GLUT / GLUT proteins. V. GLUT.

PROTEINE DE JONCŢIUNE / protéines de jonction / junctional proteins. Ansamblu de proteine care face parte dintr-un *complex de joncţiune între celule.

PROTEINE CARE LEAGĂ Ca^{2+} / protéines liant le calcium / calcium-binding proteins. Proteine care leagă Ca^{2+} cu o constantă de disociere inferioară la 10^{-5} mol. Cea mai mare parte leagă şi Mg^{2+}, cu o afinitate mai mică, dar uneori suficientă pentru a reduce sensibil afinitatea pentru Ca^{2+} în condiţii fiziologice. Proteinele intracelulare care leagă Ca^{2+} exercită funcţii foarte diverse: mediatori ai efectelor Ca^{2+} (de ex. *calmodulina), proteine de structură (de ex. *α-actinină, *spectrină, *integrine, *caderine, *osteonectină), enzime (de ex., *calpaine, *factori de coagulare, *protein kinază C), proteine contractile (de ex., *miozine) sau reglatoare ale contracţiei (de ex., *troponină), proteine care sechestrează Ca^{2+} (de ex., *parvalbumină, *calsechestrină, *calreticulină). În cazul proteinelor extracelulare, legarea Ca^{2+} antrenează modificări de conformaţie, cu diverse consecinţe funcţionale ca, de ex., apariţia situsului de legare al unei enzime.

PROTEINE DE LUX / protéines de luxe / luxury proteins. Termen utilizat uneori pentru desemnarea p. care sunt implicate în funcţiile specifice ale celulelor diferenţiate şi nu sunt absolut necesare funcţiilor de bază ale celulelor, acest rol revenind *proteinelor menajere.

PROTEINE MEMBRANARE / protéines membranaires / membrane proteins. P. de la nivelul membranelor biologice. Conform modelului actual al biomembranelor (structură în mozaic fluid), se disting două mari clase de p. m.: 1) **P. intrinseci* sau *integrale*, care sunt incluse complet în dublul strat fosfolipidic al biomembranei şi sunt menţinute datorită unor interacţiuni hidrofile. 2) **P. extrinseci*, care se află la suprafeţele externă (îndeosebi) şi internă ale biomembranei, unde sunt legate prin forţe de tip electrostatic, ceea ce le asigură o mobilitate considerabilă. În principiu, p. intrinseci sunt implicate în procese de transport membranar şi de recepţie (v. receptori) a informaţiei specifice diferitelor molecule semnal.

PROTEINE MENAJERE / protéines ménagères / housekeeping proteins. Denumire generică pentru o serie extrem de diversă de grupe de proteine implicate în funcţiile de bază ale celulelor. Ex.: proteinele din cadrul sintezei ADN şi ARN, proteinele căilor metabolice de bază, *proteinele chaperone. V. şi proteine de lux.

PROTEINE MOTRICE / protéines motrices / motor proteins. Proteine care convertesc energia chimică în lucru motor: 1) În sensul obişnuit al termenului, proteine care efectuează acest lucru prin deplasarea pe un filament. Ele aparţin la 3 clase: *miozine, asociate *microfilamentelor, *dineine şi *kinezine, asociate cu *microtubulii. Nu se cunosc p. m. asociate *filamentelor intermediare. 2) În sens larg, orice proteină care provoacă deformări active ale citoscheletului şi membranei. Aceste proteine cuprind îndeosebi *dinamine şi alte proteine utilizând GTP, care intervin în formarea de vezicule intracelulare. Filamentele de actină şi de tubulină pot ele însele să fie motoare, prin scurtare sau alungire. Acest proces este, de asemenea, activ, utilizând ATP sau GTP.

PROTEINE MUSCULARE / protéines musculaires / muscular proteins. Denumire pentru numeroasele p. de la nivelul *fibrelor musculare, care pot fi clasificate în trei grupe: 1) *P. m. majore*, reprezentate de *miozină şi *actină. 2) *P. m. minore*, din care fac parte α, β şi γ-actininele, filamina, nebulina, sinemina, paranemina şi titina. 3) *P. sistemului de inducţie a contracţiei*, îndeosebi tropomiozina, troponinele C, T şi I, ca şi proteina C. La acestea se adaugă p. *citoscheletului: tubulina, proteina M, proteina Z, desmina (sau skeletina), conectina şi vimentina. Au fost izolate numeroase alte p., care reprezintă combinaţii cu substanţe variate ale p. menţionate anterior sau produşi de degradare ai acestora.

PROTEINE PLASMATICE / protéines plasmatiques / plasma proteins. Ansamblul p. conţinute în plasma sanguină, cuprinzând: *albumine, *globuline (γ-globuline - *imunoglobuline), *glicoproteine, *lipoproteine, *metaloglobuline, *factori de coagulare, *enzime ş. a. Cele mai multe p. p. sunt sintetizate în ficat. Grupele de p. menţionate îndeplinesc diverse funcţii în organism, unele capitale. De aceea, determinarea variaţiilor cantitative şi calitative ale p. p. este extrem de utilă în patologie. Gama metodelor de identificare, izolare şi dozare a p. p. disponibile în laboratorul clinic s-a extins atât prin creşterea sensibilităţii, cât şi prin determinarea şi prelucrarea automată a datelor. V. electroforeză, imunoelectroforeză.

PROTEINE RAS / protéines Ras / Ras proteins. Superfamilie de proteine cu rol crucial în *diferenţierea celulară, *proliferare, *apoptoză, *transcripţie şi în reglarea numeroaselor gene implicate în *inflamaţie şi în geneza *fibrozei.

PROTEINE DE ŞOC LA RECE / protéines de choc au froid / cold shock proteins. Proteine formate în unele bacterii ca răspuns la o scădere brutală a temperaturii. Ele au proprietatea de activare a *transcripţiei.

PROTEINE DE ŞOC TERMIC / protéines du choc thermique / heat-shock proteins, HSP. Superfamilie de p. sintetizate în majoritatea celulelor când acestea sunt expuse la temperatură crescută. O mare parte dintre ele au fost denumite şi proteine de stres, deoarece sinteza lor este stimulată, de asemenea, de privaţiunea de glucoză sau oxigen, infecţii virale sau alte condiţii adverse. Clasificarea p. de ş. t. se face în funcţie de greutatea lor moleculară, una din familiile cele mai importante fiind HSP70 (cu M_r 70 kDa). S-a demonstrat că aceste proteine au rol în supravieţuirea celulei la stres, prin protecţia împotriva alterării *cromatinei, activează genele specifice care codifică factori vitali (v., de ex., receptori nucleari), au rol în legarea proteinelor anormale denaturate în vederea degradării acestora. P. ş. t. reprezintă cea mai mare parte din *proteinele chaperone.

PROTEINE DE TRANSPORT / protéines de transport / transport proteins. Denumire generică pentru o serie de p. care asigură transportul de ioni sau al altor particule la nivelul membranei plasmatice (canale ionice, transportori de difuziune facilitată, pompe ionice) sau în diferite compartimente din organism, îndeosebi în sânge (ex.: *hemoglobina este un transportor de oxigen).

PROTEINEMIE, s. f. / protéinémie, s. f. / protein(a)emia. [*Gr. protos = primul; -ină; haima, -atos = sânge.*] 1) Concentraţia proteinelor din plasma sanguină, în mod normal 63-78 g/l. 2) Îndeosebi în engl., creşterea cantităţii de proteine din sânge. Sin.: protidemie. V. şi tab. const. biochim.

PROTEIN FOSFATAZE / protéine phosphatases / protein phosphatases. [*Gr. protos = primul; -ină; phos, photos = lumină; -ază.*] Enzime sintetizate în toate celulele nucleate, care catalizează defosforilarea prin clivajul hidrolitic al legăturilor covalente dintre reziduurile de aminoacizi ale proteinelor şi grupările fosfat. Substraturile cuprind alte enzime (inclusiv unele *protein kinaze), inhibitori enzimatici, proteine ribozomale, factori de transcripţie, receptori hormonali, canale ionice şi alte molecule regulatoare. Defosforilarea afectează încărcarea de suprafaţă şi configuraţia moleculelor ţintă. Consecinţele defosforilării constau în activarea unor enzime ale metabolismului intermediar şi în inhibarea altora, influenţarea transducţiei semnalelor, eliberarea de neurotransmiţători, contracţia muşchilor scheletici, netezi şi cardiac, motilitatea spermatozoizilor, funcţiile mitocondriale, replicarea ADN, evoluţia ciclului celular, sinteza ARN şi a proteinelor, fertilizarea, maturarea ovocitului, dezvoltarea embrionară, transportul de apă şi ioni la nivelul tubulilor renali, inflamaţia, morfologia celulară, adeziunea matricei extracelulare, răspunsurile sistemului imun. Împreună cu protein kinazele, p. reprezintă moleculele cheie ale unui mecanism general de reglare metabolică. V. şi protein kinaze.

PROTEIN KINAZĂ. V. proteinkinaze.

PROTEIN KINAZĂ C / protéine kinase C / protein kinase C. Singl.: PKC. *P. activată de *diacilglicerol, *mesager secund produs prin acţiunea *fosfolipazei C. Este notată cu C pentru a fi distinsă de alte p., legate de ionii de calciu sau dependente de *AMP ciclic. P. C permite transformarea IP_3 în IP_2 (IP = inozitol fosfat) prin activarea IP_3-azei. Prezentă în numeroase ţesuturi şi organe, ea este legată slab pe faţa internă a membranei plasmatice.

PROTEIN KINAZE / protéine kinases / protein kinases. [*Gr. protos = primul; -ină; kinein = a mişca; -ază.*] Denumire comună pentru numeroase enzime care catalizează transferul grupului fosfat terminal al ATP la nivelul altei molecule, frecvent de natură proteică. P. k. fosforilează resturi de aminoacizi specifice din proteinele ţintă, reprezentate de regulă de serină, treonină sau tirozină. Fixarea grupului fosfat este reversibilă şi de aceea reprezintă un mecanism general de reglare metabolică. Activarea p. k. se produce frecvent sub acţiunea *mesagerilor secunzi. Natura substraturilor fosforilate este extrem de diversă: canale ionice, enzime, factori de transcripţie, componente ale citoscheletului, proteine ale membranei plasmatice, inhibitori enzimatici şi alte molecule cu rol în reglarea unor procese biochimice. Fenomenele de fosforilare-defosforilare declanşate de p. k. se produc în cea mai mare parte a proceselor fiziologice, perturbarea acestora fiind pusă în evidenţă în numeroase stări patologice. V. şi protein fosfataze.

PROTEINOGRAMĂ, s. f. / protéinogramme, s. m. / protein blood count. [*Gr. protos = primul; -ină; gramma = înscriere.*] Grafic sau formulă reprezentând concentraţia diferitelor tipuri de proteine conţinute într-un lichid biologic (plasmă, ser sanguin, lichid cefalorahidian etc.). V. şi electroforeză.

PROTEINORAHIE, s. f. / protéinorrachie, s. f. / cerebrospinal fluid proteins. [*Gr. protos = primul; -ină; rhakhis = coloană vertebrală.*] Prezenţa proteinelor în LCR, normal 0,15-0,45 g/l. Sin.: albuminorahie.

PROTEINOTERAPIE, s. f. / protéinothérapie, s. f. / proteinotherapy. Utilizarea terapeutică a diferitelor proteine (din lapte, ser sanguin etc.) introduse în organism fie pe cale sanguină, fie pe cale parenterală.

PROTEINOZĂ, s. f. / protéinose, s. f. / proteinosis. [*Gr. protos = primul; -ină; -oză.*] Acumulare în exces a proteinelor în ţesuturi.

PROTEINOZĂ ALVEOLARĂ / protéinose alvéolaire / pulmonary alveolar proteinosis, alveolar proteinosis. Maladie pulmonară cronică, de cauză necunoscută, caracterizată prin dispnee, tuse productivă, durere toracică, astenie, scădere în greutate, hemoptizie. Este caracteristică prezenţa la nivel alveolar a unei substanţe proteice anormale, probabil endogenă, provenind din transformarea celulelor învelişului alveolar. Materialul proteic afectează ventilaţia pulmonară. Diagnosticul p. a. este stabilit prin analiza expectoraţiei, a lichidului de lavaj alveolar sau prin biopsie pulmonară.

PROTEINOZĂ LIPIDICĂ / protéinose lipidique / lipid proteinosis. Boală autozomal recesivă a metabolismului lipidic, caracterizată prin depunerea de material hialin la nivelul pielii şi mucoaselor bucală, faringiană şi laringiană, ca şi printr-o infiltraţie a corzilor vocale. Leziunile cutanate apar primele şi se manifestă ca pustule recurente sau bule, la nivelul feţei şi suprafeţelor distale expuse ale braţelor şi picioarelor. Ulterior, aceste leziuni pot evolua către un aspect varioliform, papule, noduli sau plăci verucoase localizate la nivelul feţei, pleoapelor, cefei, mâinilor, degetelor, coatelor şi genunchilor. Sin.: boală Urbach-Wiethe, hialinoză cutanată şi mucoasă, lipoproteinoză.

PROTEINURIE, s. f. / protéinurie, s. f. / protein-uria. [*Gr. protos = primul; -ină; ouron = urină.*] Prezenţa în exces, permanentă sau intermitentă, în urină a proteinelor provenind de regulă din serul sanguin. Există o *p. fiziologică*, de maximum 0,03 g/minut sau 0,05 g/24 ore. *P. patologică* poate fi slabă (0,1-1 mg/minut), moderată (1-3 mg/minut) şi forte (10-20 mg/minut). Deşi reprezintă aproape întotdeauna o pierdere renală de proteine plasmatice, acestea trec inegal în urină, albumina fiind de regulă mai abundentă decât globulinele. De aceea se disting: 1) *p. selectivă*, când macroglobulinele plasmatice nu trec în urină; 2) *p. non-selectivă*, când cvasitotalitatea proteinelor plasmatice trec în urină; 3) *globulinuria* (v.). V. şi în continuare.

PROTEINURIE DE EFORT / protéinurie d'effort / effort proteinuria. P. funcţională care se produce după eforturi fizice intense şi prelungite efectuate cu membrele inferioare.

PROTEINURIE ESENŢIALĂ / protéinurie essentielle / essential proteinuria. Formă de p. care nu este asociată sau urmată de o boală renală. Este cazul *p. de efort şi al *p. ortostatice.

PROTEINURIE ORTOSTATICĂ / protéinurie orthostatique / orthostatic proteinuria. P. benignă care apare în ortostatism prelungit, îndeosebi la adolescenţi şi dispare total în poziţia culcat.

PROTEINURIE PRERENALĂ / protéinurie prérénale / prerenal proteinuria. P. determinată de alte boli decât cele renale, îndeosebi de boli cardiace, hepatice, hipertiroidism şi febră.

PROTEINURIE POSTRENALĂ / protéinurie postrénale / postrenal proteinuria. P. cu cauze situate dincolo de tubii uriniferi: pelvis renal, ureter, vezică, prostată sau uretră.

PROTEOGLICAN, s. m. / protéoglycane, s. m. / proteoglycan. [*Gr. protos = primul; glykys = dulce.*] *Glican sau *glicozaminoglican legat la o proteină. Legarea se face între extremitatea reducătoare a glicanului şi radicalul hidroxil al unui reziduu de serină al proteinei. P. au rol structural în ţesuturile conjunctive, fiind prezenţi, de asemenea, în mucus, lichidul sinovial şi în umoarea vitroasă. P. sunt, totodată, componente majore ale *matricei extracelulare. Prezenţa grupărilor acide determină caracterul hidrofil al acestor molecule.

PROTEOLIPID AL MIELINEI / protéolipide de la myéline / myelin proteolipid. Sin.: lipofilină (v.).

PROTEOLITIC, adj. / protéolitique, adj. / proteolityc. Despre o substanţă care provoacă disoluţia materiilor proteice. V. proteoliză.

PROTEOLIZĂ, s. f. / protéolyse, s. f. / proteolysis. [*Gr. protos = primul; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge.*] Disoluţia şi digestia proteinelor prin enzime proteolitice, denumite *proteinaze sau proteaze.

PROTEOLIZAT, s. n. / protéolysat, s. m. / proteolysate. [*Gr. protos = primul; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge.*] Produs rezultat din *proteoliza enzimatică, utilizat în dietetica terapeutică.

PROTEOM, s. m. / protéome, s. m. / proteome. Setul complet de proteine produs de informaţia codificată în genom. P. este cu cel puţin un ordin de mărime mai complex decât genomul, deoarece o genă poate codifica mai multe proteine (*pleiotropie) care diferă între ele structural şi funcţional. Dacă numărul genelor umane este de circa 35 000, cel al *transcriptelor ARN$_m$ este de 85 000, iar cel al proteinelor de câteva sute de mii.

PROTEOMICĂ, s. f. / protéomique, s. f. / proteomics. Studiul calitativ şi cantitativ al *proteomului, având ca obiective de bază: identificarea şi cantificarea proteinelor, determinarea localizării, modificărilor, interacţiunilor şi a activităţilor acestora. Obiectivul final al p. este cunoaşterea funcţiilor întregului set de proteine celulare şi tisulare, iar pe această bază, înţelegerea proceselor fiziologice.

PROTEOMICĂ CLINICĂ / protéomique clinique / clinical proteomics. Identificarea, pe baza studiilor de *proteomică a proteinelor cu relevanţă medicală, care pot reprezenta markeri în diferite boli sau în evaluarea riscului de îmbolnăvire. Proteinele pot constitui, de asemenea, ţinte potenţiale în producerea unor medicamente.

PROTEOMICĂ MEDICALĂ / protéomique médicale / medical proteomics. Denumire generică pentru aplicaţiile proteomicii în medicină, atât în extinderea cunoaşterii bazelor moleculare ale bolilor, cât şi în diagnostic şi în descoperirea de noi medicamente.

PROTEUS / proteus / proteus. [*Gr. Proteus = zeu marin, fiul lui Poseidon; care avea darul profeţiei, dar nu făcea aceasta decât silit, după ce lua diferite înfăţişări, ca să scape de urmăritori.*] Gen bacterian care aparţine familiei *Enterobacteriaceae*, saprofit obişnuit al pielii şi mucoaselor. Cuprinde bacili Gram-negativi cu mobilitate mare datorită prezenţei unor cili vibratili. Au fost identificate mai multe specii: *P. mirabilis* şi *P. vulgaris* (reunite sub denumirea *P. hauseri*), *P. morganii*, *P. rettgeri* şi *P. inconstans*. Acestea, îndeosebi specia *P. vulgaris*, determină infecţii, îndeosebi urinare, mai rar digestive şi pot fi la originea supuraţiilor unor plăgi.

PROTEZĂ, s. f. / prothèse, s. f. / prosthesis. [_Gr. prosthesis = adăugare, de la pro = înainte, thesis = punere şi tithenai = a plasa, a pune; confundat cu prothesis = propoziţie._] Structură artificială, dispozitiv sau aparat, care reconstituie o parte a corpului uman (organ, membru sau o parte dintr-un membru) absentă, afectată sau distrusă. P. poate avea rol funcţional sau estetic. Se disting _p. externe_ şi _p. interne_. Ex.: p. articulară, p. dentară, p. oculară etc.

PROTEZĂ VALVULARĂ CARDIACĂ / prothèse valvulaire cardiaque / valvular cardiac prosthesis. Dispozitiv artificial sau natural adaptat la nivelul unui orificiu cardiac prin intervenţie chirurgicală şi destinat să îndeplinească funcţiile sistemului valvular natural, care a fost alterat şi rezecat. Sunt disponibile trei categorii de valvule: 1) mecanice, cu numeroase tipuri; 2) *bioproteze, de obicei valve aortice de porc sau fabricate din pericard bovin; unele dintre aceste heterogrefe sunt _stentless_ (v.); 3) *homogrefe, p. de origine umană.

PROTID, s. n. / protide, s. m. / protide. [_Gr. protos = primul; eidos = formă._] Sin. desuet pentru proteină (v.).

PROTIDEMIE, s. f. / protéinémie, s. f. / protein(a)emia. [_Gr. protos = primul; haima, -atos = sânge._] Sin.: proteinemie (v.).

PROTIST, s. m. / protiste, s. m. / protist. [_Gr. protos = primul._] Organism microscopic unicelular. Se disting două grupe de p.: *procariote şi *eucariote. V. şi microb.

PROTOCOL, s. n. / protocole, s. n. / protocol. Document în care sunt definite precis obiectivele, mijloacele şi metodele utilizate în cadrul unui studiu, ca şi etapele de desfăşurare a acestuia.

PROTOCOL OPERATOR / protocole opératoire / operative protocol. [_Lat. juridică protocollum = foaie lipită pe documente, din gr. protokollon = care este lipit mai întâi, de la protos = primul, kolla = clei; lat. operari = a lucra, de la opus, operis = muncă, lucrare._] Consemnare scrisă, în condica de operaţii, a tuturor etapelor unei operaţii.

PROTODIASISTOLIC, adj. / protodiasistolique, adj. / protodiasistolic. [_Gr. protos = primul; diastole = dilatare, de la diastellein = a lărgi._] Care se situează la debutul *diastolei. Ex.: suflu p. V. şi izodiastolic.

PROTON, s. m. / proton, s. m. / proton. [_Gr. protos = primul._] Particulă elementară cu masa de $1,6725.10^{-27}$ kg, de 1836,12 ori mai mare decât masa *electronului, sarcina electrică egală în valoare absolută cu a acestuia, dar de semn opus. P. este nucleul celui mai simplu atom - de hidrogen - şi intră în compoziţia tuturor nucleelor atomice. *Numărul atomic Z este egal cu numărul de p. pe care îl conţine nucleul atomic.

PROTONEURON, s. m. / protoneurone, s. m. / protoneuron. [_Gr. protos = primul; neuron = nerv._] Primul neuron al unei căi motorii sau senzitive.

PROTOONCOGENE, s. f. pl. / protooncogènes, s. f. pl. / protooncogens. [_Gr. protos = primul; onkos = masă, tumoră; genos = neam, urmaş, generaţie, sau gennan = a produce._] Gene celulare normale din care derivă *oncogenele virale, în urma unei alterări calitative sau cantitative a acestora (mutaţii punctiforme în secvenţa ADN, dereglări în expresia genelor, translocări cromozomiale).

PROTOPLASMĂ, s. f. / protoplasme, s. m. / protoplasm. [_Gr. protos = primul; plasma = obiect modelat._] Sistem coloidal viscos, translucid, alcătuit din apă şi o fază continuă care conţine componentele esenţiale ale tuturor celulelor animale şi vegetale. Aceste componente sunt reprezentate îndeosebi de: acizi nucleici, proteine, lipide, hidrocarbonate şi săruri anorganice. V. şi citoplasmă, citosol, nucleoplasmă.

PROTOPLAST, s. m. / protoplaste, s. m. / protoplast. Bacterie care a pierdut peretele rigid, dar şi-a conservat membrana citoplasmatică. Din această cauză ia o formă sferică şi este expusă *lizei în mediile uzuale. Ea nu îşi poate reface peretele şi nu se poate multiplica. V. formă L (formă, def. 3).

PROTOSISTOLIC, adj. / protosystolique, adj. / protosystolic. [_Gr. protos = primul; systole = contracţie._] Care este situat în timp în prima parte a *sistolei ventriculare.

PROTOVIRUS, s. m. / protovirus, s. m. / protovirus. Sin.: transpozon (v.).

PROTOZOAR, s. n. / protozoaire, s. m. / protozoan, pl. protozoa. [_Gr. protos = primul; zoon = animal._] Fiinţă microscopică, aparţinând regnului animal, formată dintr-o singură celulă şi dotată cu posibilitatea de mişcare şi deplasare. Se deplasează cu ajutorul pseudopodelor, flagelilor sau al cililor vibratili. Flagelatele, infuzorii, rizopodele şi sporozoarele sunt p.

PROTOZOOZĂ, s. f. / protosoose, s. f. / protozoosis. [_Gr. protos = primul; zoon = animal; -oză._] Termen generic desemnând orice afecţiune parazitară determinată de *protozoare.

PROTRACŢIUNE, s. f. / protraction, s. f. / protraction. [_Lat. pro = înainte; trahere = a trage._] Acţiunea de a trage înainte, anterior. De ex.: p. limbii.

PROTROF, adj. / protrophe, adj. / protrophic. Se spune despre o bacterie care nu depinde de *factorii de creştere. Cf. auxotrof.

PROTROMBINAZE, s. f. pl. / prothrombinases, s. f. pl. / prothrombinases. [_Lat., gr. pro = înainte; gr. thrombos = cheag; -ină; -ază._] Sin.: tromboplastine (v.).

PROTROMBINĂ, s. f. / prothrombine, s. f. / prothrombin. [_Lat., gr. pro = înainte; gr. thrombos = cheag; -ină._] Factorul II al coagulării, p. este o glicoproteină cu un singur lanţ de aminoacizi, cu M_r 69 000, sintetizată şi stocată în celulele parenchimului hepatic şi prezentă în sângele circulant în concentraţie de aproximativ 20 mg%. Intervine în calea finală comună a coagulării, fiind convertită în trombină în prezenţa *tromboplastinei, a factorului V activat şi a calciului, după cum urmează: după legarea la factorii V şi X activaţi în membrana trombocitară, p. este clivată de factorul X activat, generând o moleculă de trombină activă, care va fi eliberată de pe suprafaţa trombocitului. P. poate fi activată şi de stafilocoagulază, secundar unei modificări conformaţionale patologice. Sin.: factor II al coagulării, trombinogen. V. şi factori de coagulare, test Quick.

PROTROMBINEMIE, s. f. / prothrombinémie, s. f. / prothrombinaemia. Prezenţa de *protrombină în sânge. Când concentraţia sa măsurată prin *timpul Quick devine sub 25 % din valoarea normală (ceea ce se denumeşte hipoprotrombinemie) coagularea sanguină este întârziată şi apare pericolul de hemoragie. V. disprotrombinemie.

PROTROMBOKINAZĂ, s. f. / prothrombokinase, s. f. / prothrombokinase. [_Lat., gr. pro = înainte; gr. thrombos = cheag; kinein = a mişca; -ază._] Sin.: proaccelerină (v.).

PROTROMBOKININĂ, s. f. / prothrombokinine, s. f. / prothrombokinase. [_Lat., gr. pro = înainte; gr. thrombos = cheag; kinein = a mişca; -ină._] Sin.: tromboplastinogen (v.).

PROTROMBOPLASTINĂ, s. f. / prothrombokinine, s. f. / prothrombokinase. [_Lat., gr. pro = înainte; gr. thrombos = cheag; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela; -ină._] Sin.: tromboplastinogen (v.).

PROTRUZIE, s. f. / protrusion, s. f. / protrusion. [_Lat. protrusum, de la protrudere = a împinge înainte (pro = înainte; trudere = a împinge)._] Starea unei formaţiuni anatomice sau a unei părţi dintr-un organ care proemină, care este împinsă înainte din cauze patologice sau constituţionale.

PROTRUZIE ACETABULARĂ / protrusion acétabulaire / acetabular protrusion. Anomalie, uni- sau bilaterală, ereditară sau dobândită, observată aproape exclusiv la femeie, când poate reprezenta o cauză de *distocie. Se caracterizează prin deformarea *cavităţii cotiloide, care este mai scobită decât în mod normal şi, în consecinţă, fundul acesteia proemină în bazin cu mai mult de 5 mm înăuntrul liniei ilioischiatice. Sin.: boală Otto.

PROTUBERANT, adj. / protubérant, -e, adj. / protuberant. [*Lat. **protuberans**, de la **protuberare** = a ieşi în afară (**pro** = înainte; **tuber, -eris** = umflătură, excrescenţă).*] Care proemină, care prezintă o *protuberanţă.

PROTUBERANŢĂ, s. f. / protubérance, s. f. / protuberance. [*Lat. **protuberans**, de la **protuberare** = a ieşi în afară (**pro** = înainte; **tuber** = excrescenţă).*] Structură anatomică proeminentă: 1) *P. occipitală externă*, proeminenţă triunghiulară situată în mijlocul suprafeţei externe a osului occipital. 2) *P. occipitală internă*, în formă de cruce, situată pe faţa endocraniană a solzului. osului occipital.

PROTUBERANŢĂ INELARĂ / protubérance annulaire / annular protuberance. NA: pons. Segmentul intermediar al *trunchiului cerebral, situat transversal deasupra *bulbului rahidian, sub *pedunculii cerebrali şi anterior faţă de *cerebel. Faţa sa anterioară prezintă un şanţ la nivelul căruia trece trunchiul bazilar, iar din feţele sale laterale emerg rădăcinile senzitive şi motorii ale celor doi nervi trigemeni. Sin.: puntea Varolio.

PROVIDENCIA / Providencia / Providencia. Gen de bacili mobili, Gram-negativi, din familia *Proteeae*, prezenţi în urina şi fecalele normale, potenţial patogeni, asociaţi cu diaree, infecţii nosocomiale, ale tractului urinar şi ale plăgilor. Genul era anterior clasificat ca specie a genului **Proteus* (*P. inconstans*).

PROVIRUS, s. n. / provirus, s. m. / provirus. [*Lat., gr. **pro** = înaintea, în faţa; **virus** = venin, otravă.*] Secvenţă de ADN dublu catenar situat într-un cromozom eucariot şi corespunzător genomului unui *retrovirus.

PROVITAMINĂ, s. f. / provitamine, s. f. / provitamin. [*Lat., gr. **pro** = înainte; lat. **vita** = viaţă; gr. **ammoniakon** = sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia; -ină.*] Precursor al unei vitamine. Ex.: p. D_2 este *ergosterolul, iar p. D_3 este 7-dehidrocolesterolul.

PROXIMAL, adj. / proximal, -ale, -aux, adj. / proximal. [*Lat. **proximus** = cel mai apropiat, superlativul de la **prope** = apropiat.*] Care este mai aproape de centru sau de origine. Ex.: în cazul membrelor, mai aproape de *articulaţia scapulohumerală şi, respectiv, *articulaţia coxofemurală. Ant.: distal.

PROZENCEFAL, s. n. / prosencéphale, s. m. / prosencephalon. NA: prosencephalon. [*Gr. **proso** = din faţă, dinainte; **enkephalos** = creier, de la **en** = în, **kephale** = cap.*] Sin.: creier anterior (v.).

PRURIGEN, adj. / prurigène, adj. / pruritogenic. [*Lat. **prurire** = a avea mâncărimi; gr. **gennan** = a produce.*] Care cauzează prurit, generează senzaţie de mâncărime. Sin.: pruriginos.

PRURIGINOS, adj. / prurigineux, -euse, adj. / pruriginous. [*Lat. **pruriginosus** = care are mâncărimi, de la **prurire** = a avea mâncărimi.*] Sin.: prurigen (v.).

PRURIGO, s. n. / prurigo, s. m. / prurigo. [*Lat. **prurigo, -inis** = mâncărime, de la **prurire** = a avea mâncărimi.*] Dermatoză constituită din papule cu diametrul de 2-5 mm, de culoare roză sau roşie, ferme, rotunjite, înconjurate de o arie eritematoasă fugace, cu o mică veziculă în centru, care după uscare se transformă într-o crustă gălbuie. Leziunile cutanate declanşează prurit, uneori de o intensitate deosebită şi rezistent la orice tentativă terapeutică. Printre diferitele tipuri de p. se disting: 1) *P. acut* (p. infantil, p. acut al adultului, *p. estival, p. gravidic). 2) *P. cronic* (p. cronic al adultului, *p. Besnier, *p. Hebra).

PRURIGO BESNIER / prurigo diathésique de Besnier / Besnier's prurigo. [*Ernest Henri Besnier, dermatolog francez, Paris, 1831-1909.*] Sin.: eczemă atopică (v. eczemă, def. 2).

PRURIGO ESTIVAL / prurigo d'été / prurigo estivalis. Sin.: boală Hutchinson, (v. def. 2).

PRURIGO HEBRA / prurigo de Hebra / Hebra's prurigo. [*Ferdinand von Hebra, dermatolog austriac, Viena, 1816-1880.*] Tip de *p. care debutează la vârstă tânără şi este rezistent la tratament. Se descrie o formă uşoară, numită *p. mitis* (lichen polimorf cronic), şi o formă gravă, *p. ferox*.

PRURIT, s. n. / prurit, s. m. / pruritus. [*Lat. **pruritus** = mâncărime, de la **prurire** = a avea mâncărimi.*] Senzaţie spontană de mâncărime la nivelul pielii sau mucoaselor, care se traduce prin nevoia imperioasă de scărpinare. Se disting: 1) *P. fiziologic*, de durată scurtă, intensitate mică şi cu dispariţie spontană. 2) *P. patologic*, localizat sau generalizat, cu intensitate mare, ce apare de obicei în crize de 10-30 minute, cu exacerbare nocturnă, cu nevoie de scărpinare, uneori până la producerea unor leziuni de grataj care se pot infecta. P. patologic poate apărea în numeroase boli, dar cu precădere în boli alergice, parazitare, dermatologice şi în unele nevroze.

PSAMOFIL, adj. / psammophile, adj. / psammophilic. [*Gr. **psammos** = nisip; **philos** = prieten, de la **philein** = a iubi.*] Despre un organism care trăieşte în nisip sau în soluri nisipoase.

PSAMOCARCINOM, s. n. / psamocarcinome, s. m. / psammocarcinoma. Cancer care conţine incluse calcificări.

PSAMOM, s. n. / psammome, s. m. / psammoma. [*Gr. **psammos** = nisip.*] Denumirea dată de Virchow *endotelioamelor din cauză că în aceste tumori se găsesc noduli calcificaţi.

PSEUDARTROZĂ. Var pentru pseudoartroză (v.).

PSEUDESTEZIE, s. f. / pseudesthésie, s. f. / pseudaesthesia. [*Gr. **pseudos** = fals; **aïsthesis** = sensibilitate.*] Percepţia a două senzaţii diferite provocată prin excitarea unui singur organ senzorial. Una din senzaţii corespunde simţului organului de simţ excitat, iar cealaltă pare să provină de la un alt simţ. De ex.: *audiţia colorată.

PSEUDOALELE, s. f. pl. / pseudoallèles, s. m. pl. / pseudoalleles. [*Gr. **pseudes** = fals; **allelon** = de la unul la altul.*] 1) Gene aparent *alele, despre care se poate demonstra că ocupă loci distincţi, dar foarte apropiaţi pe acelaşi cromozom, astfel încât nu pot fi separate prin recombinări meiotice. 2) Gene alele care formează heterozigoţi mai apropiaţi de tipul sălbatic decât de tipul mutant corespunzător.

PSEUDOANEMIE, s. f. / pseudo-anémie, s. f. / pseudoan(a)emia. [*Gr. **pseudes** = fals; **an** - priv.; **haima, -atos** = sânge.*] Stare de paloare marcată a tegumentelor, în absenţa oricărei modificări hematologice caracteristice anemiei.

PSEUDOANGIOM, s. n. / pseudo-angiome, s. m. / pseudoangioma. [*Gr. **pseudes** = fals; **angeion** = vas; **-oma**.*] Anomalie vasculară temporară care poate apărea la nivelul bontului de amputaţie al unor pacienţi, în cursul vindecării.

PSEUDOAPENDICITĂ, s. f. / pseudo-appendicite, s. f. / pseudoappendicitis. [*Gr. **pseudes** = fals; lat. **appendix, -icis** = adaos, supliment; -ită.*] Situaţie în care simptomele simulează *apendicita în absenţa infecţiei apendiculare; se întâlneşte frecvent în stări isterice şi în sifilis.

PSEUDOAPOPLEXIE, s. f. / pseudo-apoplexie, s. f. / pseudoapoplexy. [*Gr. **pseudes** = fals; **apoplexia** = lovitură.*] Pierderea bruscă a stării de conştienţă urmată de paralizii, cu menţinerea funcţiilor fiziologice ale aparatului circulator şi respirator, în absenţa hemoragiei cerebrale. V. şi apoplexie.

PSEUDOARTROZĂ, s. f. / pseudarthrose, s. f. / pseud(o)arthrosis. [*Gr. **pseudes** = fals; **arthron** = articulaţie; -oză.*] 1) Articulaţie falsă sau accidentală determinată de absenţa completă şi definitivă a consolidării unui os după o fractură. La nivelul p. se produc mişcări de amplitudine variată. 2) Entitate patologică cu debut prin deosificarea oaselor lungi, urmată de îndoirea acestora sau de fracturi la nivelul cărora se formează articulaţii false din cauza incapacităţii formării unui calus normal. Var.: pseudartroză.

PSEUDOASTM, s. m. / pseudo-asthme, s. m. / pseudoasthma. V. astm, def. 2.

PSEUDOATAXIE, s. f. / pseudotabès, s. m. / pseudotabes. [*Gr. **pseudes** = fals; **a** - priv.; **taxis** = ordonare, aranjare, de la **tattein** = a ordona, a aranja.*] Sin.: pseudotabes (v.).

PSEUDOBRONŞIECTAZIE, s. f. / pseudo-bronchectasie, s. f. / pseudobronchiectasis. [*Gr. **pseudes** = fals; lat. medievală **bronchia**, din gr. **bronkhos**, pl. **bronkhia** = bronhie; gr. **ektasis** = dilatație.*] Dilataţii ale calibrului bronhiilor observate în segmentele pulmonare cu atelectazie parţială; aceste modificări, în absenţa unor distrucţii la nivelul peretelui bronhial, sunt reversibile. V. şi bronşiectazie.

PSEUDOCHIST, s. n. / pseudo-kyste, s. m. / pseudocyst. [*Gr. **pseudes** = fals; **kystis** = sac, vezică.*] 1) Formaţiune anormală, în formă de sac sau cavitate dilatate, asemănătoare unui *chist, dar al cărui perete nu este căptuşit de epiteliu. 2) Forma chistică (masă mică ovalară ce conţine paraziţi numeroşi, acolaţi unii de alţii) a parazitului *Toxoplasma hominis* sau *gondii*. Corespunzând unei infecţii latente, p. se găsesc în special în muşchi şi creier. 3) Colecţie chistică formată din suc pancreatic pur sau asociat cu detritusuri celulare rezultate din digestie sau necroză, ai cărei pereţi sunt formaţi din pancreas şi organele din jur. Apare ca o complicaţie a *pancreatitei acute, spontan sau secundar unui abces pancreatic. Sin.: pseudochist pancreatic.

PSEUDOCHIST PANCREATIC / pseudo-kyste du pancréas / pancreatic pseudocyst. Sin.: pseudochist, v. def. 3.

PSEUDOCLAUDICAŢIE, s. f. / pseudo-claudication, s. f. / pseudoclaudication. [*Gr. **pseudes** = fals; lat. **claudicatio, -onis** = șchiopătare, de la **claudus** = șchiop.*] Crampă dureroasă asemănătoare *claudicaţiei intermitente, ce apare în sindroamele compresive ale *cozii de cal.

PSEUDOCOLECISTITĂ, s. f. / pseudo-cholécystite, s. f. / pseudocholecystitis. [*Gr. **pseudes** = fals; **khole** = bilă; **kystis** = sac, vezică; **-ită**.*] Sindrom asemănător *colecistitei, care apare în absenţa inflamaţiei acute sau cronice şi a litiazei, cel mai frecvent în cazul unor alergii alimentare.

PSEUDOCOMIŢIAL, adj. / pseudo-comitial, -ale, -aux, adj. / pseudoepileptic. [*Gr. **pseudes** = fals; lat. **comitialis** = referitor la comiții (deoarece dacă cineva avea un acces de epilepsie, semn rău prevestitor, alegerile din acea zi se amânau), de la **comitia** = comiții, adunări ale poporului pentru alegerea magistraților.*] 1) Despre o criză care se aseamănă cu cea din *epilepsie dar are o cauză cu totul diferită. 2) Despre un subiect care prezintă o astfel de criză.

PSEUDODEMENŢĂ, s. f. / pseudo-démence, s. f. / pseudodementia. [*Gr. **pseudes** = fals; lat. **dementia** = demență, de la **de** = separat de, **mens, -ntis** = spirit, minte.*] 1) Tulburare psihică similară *demenţei, fără a avea la bază o afectare organică şi care este reversibilă sub tratament. 2) Stare de apatie şi indiferenţă maximă faţă de lumea înconjurătoare în absenţa unor tulburări mentale. Apare în *tulburarea disociativă (pseudodemenţa isterică), *tulburarea factice (falsă) sau în *depresie.

PSEUDODIFTERIE, s. f. / pseudo-diphtérie, s. f. / pseudodiphtheria. [*Gr. **pseudes** = fals; **diphthera** = membrană.*] Prezenţa unor false membrane la nivelul laringelui, cu simptomatologie asemănătoare *crupului, în absenţa agentului etiologic *Corynebacterium diphtheriae*.

PSEUDOENARTROZĂ, s. f. / pseudo-énarthrose, s. f. / false enarthrosis. *Pseudoartroză alcătuită din ligamente, o sinovială şi suprafeţe articulare, reproducând astfel o *enartroză.

PSEUDOEREDITATE, s. f. / pseudohérédité, s. f. / pseudoheredity. [*Gr. **pseudes** = fals; lat. **hereditas, -atis** = moștenire.*] Aspect care mimează ereditatea sau care este greşit atribuit factorilor genetici propriu-zişi.

PSEUDOFAKIE, s. f. / pseudophakie, s. f. / pseudophakia. Starea ochiului al cărui cristalin a fost înlocuit cu un *cristalin artificial.

PSEUDOFRACTURĂ, s. f. / pseudo-fracture, s. f. / pseudofracture. [*Gr. **pseudes** = fals; lat. **fractura** = spargere, fractură, de la **frangere** = a frânge, a rupe.*] Modificare radiologică la nivelul periostului, cu elemente de neoformare osoasă care simulează o fractură incompletă.

PSEUDOGENĂ, s. f. / pseudogène, s. m. / pseudogene. [*Gr. **pseudes** = fals; **genos** = neam, urmaș, generație, sau **gennan** = a produce.*] Secvenţă neexprimată de ADN prezentând o mare omologie cu o genă activă, din care ea derivă prin duplicaţie/mutaţie sau retrotranscripţie. Non-expresia sa rezultă din modificări structurale.

PSEUDOGINECOMASTIE, s. f. / pseudo-gynécomastie, s. f. / pseudogyn(a)ecomastia. [*Gr. **pseudes** = fals; **gyne, gynaikos** = femeie; **mastos** = sân, mamelă.*] Termen folosit, uneori, în cazul *adipomastiei ca urmare a aspectului macroscopic asemănător cu *ginecomastia.

PSEUDOGLIOM, s. n. / pseudogliome, s. m. / pseudoglioma. Formaţiune patologică de culoare albă, striată, localizată în spatele *cristalinului, formată din cauza insuficienţei vasculare posterioare cristalinului, uneori invadată de ţesut conjunctiv. Frecvent s-a susţinut originea inflamatorie a p., al cărui diagnostic diferenţial cu *retinoblastomul este extrem de dificil.

PSEUDOGLOBULINĂ, s. f. / pseudoglobuline, s. f. / pseudoglobulin. *Globulinele se clasifică în **euglobuline*, insolubile în apa pură şi *pseudoglobuline*, solubile în apa pură. Majoritatea p. sunt α-globuline şi în mai mică măsură γ-globuline.

PSEUDOGRAVIDITATE, s. f. / pseudo-grossesse, s. f. / pseudogestation. [*Gr. **pseudes** = fals; lat. **graviditas, -atis** = graviditate, de la **gravis** = greu.*] Absenţa menstruaţiei şi prezenţa unora din semnele de sarcină, fără existenţa şi dezvoltarea embrionului. Poate fi cauzată de o serie de factori psihogeni, tumori, *molă hidatiformă sau de un dezechilibru endocrin.

PSEUDO-HEMATOCEL, s. n. / pseudo-hématocèle, s. f. / pseudohematocele. *Hematocel extra-peritoneal sau sub-peritoneo-pelvin.

PSEUDOHEMOFILIE A, s. f. / pseudo-hémophilie A / von Willebrand's disease. [*Gr. **pseudes** = fals; **haima, -atos** = sânge; **philia** = atracție, de la **philein** = a iubi.*] Sin.: boală von Willebrand (v.).

PSEUDOHERMAFRODITISM, s. n. / pseudohermafrodisme, s. m. / pseudohermaphroditism. [*Gr. **pseudes** = fals; **Hermaphroditos** = fiul lui Hermes, zeul comerțului, și al Afroditei, zeița iubirii; **-ism**.*] Stare în care un individ posedă glandele sexuale ale unui sex şi organele genitale externe, caracterele sexuale ale celuilalt sex. Sin.: ginandromorfism Funcţie de sexul aparent se deosebesc: 1) *P. masculin*, v. sindromul testiculului feminizant, sindrom Royer, sindrom Reifenstein. 2) *P. feminin*, v. ginandrie.

PSEUDO-HIPERALDOSTERONISM, s. n. / pseudo-hyperaldostéronisme, s. m. / pseudohiperaldosteronism. Maladie congenitală uneori familială cu transmitere autozomal dominantă. Se manifestă la sugar printr-o pierdere renală considerabilă de sodiu, cu toate că excreţia urinară de *aldosteron este crescută. Boala ar fi determinată de o insensibilitate a celulelor *tubilor contorţi distali la acest hormon.

PSEUDOHIPERKALIEMIE, s. f. / pseudo-hyperkaliémie, s. f. / pseudokal(a)emia. [*Gr. **pseudes** = fals; **hyper** = mai mult; ar. **kali** = potasă; gr. **haima, -atos** = sânge.*] Artefact de laborator în care concentraţia serică a potasiului apare crescută când potasemia piasmatică este normală. Se întâlneşte în trombocitoze sau leucocitoze, mai frecvent în sindroamele mieloproliferative prin efluxul potasiului trombocitar sau leucocitar.

PSEUDOHIPERTENSIUNE, s. f. / pseudo-hypertension, s. f. / pseudohypertension. [*Gr. pseudes = fals; hyper = mai mult; lat. tensio, -onis = întindere, de la tendere = a întinde.*] Falsă creştere a presiunii arteriale (indicată sfigmomanometric), prin pierderea elasticităţii pereţilor vasculari, îndeosebi la persoane în vârstă.

PSEUDOHIPERTRICOZĂ, s. f. / pseudo-hypertrichose, s. f. / pseudohypertrichosis. [*Gr. pseudes = fals; hyper = mai mult; thrix, trikhos = păr; -oză.*] Persistenţa după naştere a *lanugo-ului fetal, fără să dispară, aşa cum se întâmplă în mod fiziologic.

PSEUDOHIPERTROFIE, s. f. / pseudo-hypertrophie, s. f. / pseudohypertrophy. [*Gr. pseudes = fals; hyper = mai mult; trophe = hrană, nutriţie.*] Creştere în volum a unei formaţiuni anatomice, fără hipertrofiere tisulară propriu-zisă, de ex. în cazul muşchilor (*p. musculară*), prin infiltrarea adipoasă a acestora.

PSEUDOHIPOALDOSTERONISM, s. n. / pseudohypoaldostéronisme, s. m. / pseudohypoaldosteronism. 1) Sindrom care afectează nou-născutul sau sugarul, caracterizat prin depleţie severă de apă şi sodiu, ca şi de alte semne ale deficienţei *aldosteronului. Secreţia de aldosteron este normală sau chiar crescută. P. este o boală tisulară ereditară, caracterizată printr-o rezistenţă la acţiunea aldosteronului. Se disting până în prezent: o formă autozomal recesivă, cu mutaţii care inactivează gena codificantă a canalului epitelial de sodiu; o altă formă, autozomal dominantă, mai puţin gravă, în care mutaţia afectează gena receptorului mineralocorticoid. 2) P. la adult este consecinţa unei nefropatii cu pierdere de sodiu, în cadrul unei pielonefrite cronice. Cf. sindrom Gordon.

PSEUDOHIPONATREMIE, s. f. / pseudo-hyponatrémie, s. f. / pseudohyponatr(a)emia. [*Gr. pseudes = fals; hypo = mai puţin; spaniolă natron, ar. natroun = carbonatul de sodiu natural; gr. haima, -atos = sânge.*] Scăderea concentraţiei serice a sodiului cu menţinerea unei osmolalităţi normale, în caz de hiperlipidemii sau hiperproteinemii.

PSEUDOHIPOPARATIROIDIE, s. f. / pseudohypoparathyroïdie, s. f. / pseudohypoparathyroidism. [*Gr. pseudes = fals; hypo = mai puţin; para = lângă; thyreos = pavăză, scut; eidos = formă.*] Sin.: osteodistrofie ereditară Albright tip I (v.).

PSEUDOHIPOTIROIDIE, s. f. / pseudo-hypothyroïdie, s. f. / pseudohypothyroidism. [*Gr. pseudes = fals; hypo = mai puţin; thyreos = pavăză, scut; eidos = formă.*] Incapacitate de utilizare a hormonilor tiroidieni la nivelul ţesuturilor ţintă, deşi funcţia tiroidiană (sinteza şi secreţia hormonală) sunt normale. V. şi rezistenţă hormonală.

PSEUDOHOLERĂ INFANTILĂ / pseudochoIéra infantile / Salvioli's disease. Sin.: boală Sakamoto (v.).

PSEUDOIZOCROMATIC, adj. / pseudo-isochromatique, adj. / pseudoisochromatic. 1) De culoare aproape identică. 2) Care pare de aceeaşi culoare, cu referire la soluţiile de testare a culorilor conţinând doi pigmenţi care sunt distinşi de ochiul normal, dar nu şi de cel cu defecte în percepţia culorilor.

PSEUDOLIMFOM, s. n. / pseudo-lymphome, s. m. / pseudolymphoma. [*Gr. pseudes = fals; lat. lympha = apă limpede; -oma.*] Denumire pentru un grup de boli care prezintă caracteristici clinice şi histologice de limfom malign, dar care au evoluţie benignă.

PSEUDOLIPOM, s. n. / pseudolipome, s. m. / pseudolipoma. Masă grăsoasă difuză, situată cel mai frecvent în fosa supraclaviculară. P. sunt foarte adesea simetrice şi pot comprima *plexul brahial şi vasele locale.

PSEUDOMELANOM, s. n. / pseudo-mélanome, s. m. / pseudomelanoma. [*Gr. pseudes = fals; melas, melanos = negru; -oma.*] Leziune benignă care seamănă cu un melanom superficial, dar în care punctul de plecare este un nev melanocitic netransformat malign.

PSEUDOMEMBRANĂ, s. f. / pseudomembrane, s. f. / pseudomembrane. [*Gr. pseudes = fals; lat. membrana = membrană.*] Prezenţa patologică a unui exsudat la suprafaţa unei mucoase, mai rar la nivelul unei seroase, în cadrul *inflamaţiei. Exsudatul este fibrinos şi se detaşează sub formă de lambouri care nu se dizolvă în apă.

PSEUDOMENINGITĂ, s. f. / pseudoméningite, s. f. / pseudomeningitis. [*Gr. pseudes = fals; meninx, -ingos = membrană foarte fină; -ită.*] Sin.: meningism (v.).

PSEUDOMICETOM, s. n. / pseudomycétome, s. m. / pseudomycetoma. Tumefacţie inflamatorie care se aseamănă clinic cu *micetomul şi *paramicetomul, dar nu conţine granule, filamente miceliene şi nici corpi eozinofili.

PSEUDOMIOPIE, s. f. / pseudo-myopie, s. f. / pseudomyopia. [*Gr. pseudes = fals; myein = a închide, a clipi; ops, opos = vedere, văz.*] Afectarea procesului de acomodare oculară prin spasm al muşchilor ciliari, manifestându-se asemănător *miopiei.

PSEUDOMONAS / pseudomonas / pseudomonas. [*Gr. pseudes = fals; monas = unitate.*] Gen bacterian din familia *Pseudomonadaceae*, care cuprinde bacili mobili, Gram-negativi, strict aerobi. Există trei specii patogene la om sau animal: *P. aeruginosa*, *P. mallei* şi *P. pseudomallei* (sau bacilul Whitmore). Au mai fost izolate, inclusiv în mediul spitalicesc, şi alte specii cu patogenicitate incertă. V. *Pseudomonas aeruginosa*.

PSEUDOMONAS AERUGINOSA / Pseudomonas aeruginosa / Pseudomonas aeruginosa. Principala specie patogenă aparţinând genului *P.*, ale cărei culturi prezintă o pigmentaţie albăstruie-verzuie şi cu un miros aromatic particular, caracteristici care se recunosc şi în cazul supuraţiilor provocate de *P. a.* Recunoscut în trecut ca un simplu germen de suprainfecţie, poate fi cauza unor manifestări patologice variate, datorită rezistenţei sale la antibiotice. Sin.: bacil Bordet-Gengou, bacil piocianic.

PSEUDONEVRALGIE, s. f. / pseudonévralgie, s. f. / psudoneuralgia. Durere care se manifestă pe traiectul unei ramuri nervoase sau a unui trunchi nervos, dar spre deosebire de *nevralgie lipsesc punctele dureroase caracteristice. P. sunt date de compresiunea rădăcinilor nervilor rahidieni. Apar în cancerul vertebral când devansează semnele de compresiune a măduvei şi în *morbul lui Pott.

PSEUDOPARALIZIE, s. f. / pseudoparalysie, s. f. / pseudoparalysis. [*Gr. pseudes = fals; para = dincolo de, lângă; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge.*] *Paralizie falsă, constând în diminuarea aparentă a forţei musculare, în absenţa unei paralizii reale, dar marcată printr-o coordonare defectuoasă a mişcărilor, sau prin reprimarea mişcărilor la durerea provocată. Nu sunt evidente, la examenul clinic şi paraclinic, leziuni ale centrilor nervoşi sau ale căilor motorii.

PSEUDOPARALIZIE PARROT / pseudo-paralysie de Parrot / Parrot's pseudoparalysis. [*Joseph Marie Jules Parrot, medic francez, profesor de pediatrie la Paris, 1829-1883.*] V. boală Parrot, def. 1.

PSEUDOPARAZITISM, s. n. / pseudoparasitisme, s. m. / pseudoparasitism. *Parazitism în care parazitul nu trăieşte decât accidental şi foarte puţin timp la nivelul gazdei.

PSEUDOPELADĂ, s .f. / pseudopelade, s. f. / cicatricial alopecia. Dermatoză caracterizată prin formarea la nivelul pielii capului de insule *glabre, la nivelul cărora distrugerea părului este definitivă. P. poate fi primitivă sau secundară alterării *foliculului pilos (inflamatorie sau keratozică) în lichenul plan, în lupusul eritematos etc.

PSEUDOPOD, s. n. / pseudopode, s. m. / pseudopodium. [_Gr. **pseudes** = fals; **pous, podos** = picior._] Extruzie, prelungire citoplasmatică temporară prin intermediul căreia unele protozoare, îndeosebi *amibele, ingeră particule nutritive sau se deplasează. P. pot apărea şi în cazul unor celule din organism, ca leucocitele.

PSEUDOPOLIARTRITĂ RIZOMELICĂ / pseudopolyarthrite rhizomélique / Certonciny's syndrome. Boală cu debut la vârsta de peste 60 de ani, caracterizată printr-o limitare dureroasă a centurilor scapulară şi pelvină (umeri şi coapse) şi a rahisului, îndeosebi cervical. Se poate constata şi alterarea stării generale: slăbire, tulburări digestive, febră, creşterea VSH. Evoluează în pusee spre vindecare fără sechele, în 2-3 ani. Unii autori o includ printre *bolile complexelor imune. Sin.: sindrom Certonciny.

PSEUDOPOLIDISTROFIA HURLER / pseudopolydistrophie de Hurler / pseudo-Hurler syndrome. V. mucolipidoză.

PSEUDOPOLIP, s. m. / pseudo-polype, s. m. / pseudopolyp. [_Gr. **pseudes** = fals; lat. **polypus**, gr. **polypous** = cu mai multe picioare, de la gr. **polys** = mulţi, **pous, podos** = picior._] Formaţiune care poate apărea la nivelul unor mucoase, sediul unor procese inflamatorii cronice, şi care sugerează o hipertrofiere localizată a mucoasei, dar care reprezintă, de fapt, o zonă normală de mucoasă circumscrisă printr-o zonă de ulceraţie. Mai este numit şi polip hiperplastic sau regenerativ.

PSEUDOPOLIPOZĂ, s. f. / pseudo-polypose, s. f. / pseudopolyposis. [_Gr. **pseudes** = fals; lat. **polypus**, gr. **polypous** = cu mai multe picioare, de la gr. **polys** = mulţi, **pous, podos** = picior; -oză._] Afecţiune caracterizată prin prezenţa a numeroşi *pseudopolipi localizaţi la nivelul colonului sau al rectului, secundar unor procese inflamatorii cronice.

PSEUDOPORENCEFALIE, s. f. / pseudoporencéphalie, s. f. / pseudoporencephaly. [_Gr. **pseudos** = fals; **poros** = por, conduct, pasaj; **enkephalos** = creier._] Leziune cerebrală reprezentată, ca şi în *porencefalia adevărată, de o cavitate la nivelul creierului. Dar această cavitate nu comunică cu ventriculii cerebrali şi constă de obicei dintr-o formaţie chistică dezvoltată la nivelul *piei mater, care îi căptuşeşte pereţii.

PSEUDO-PSEUDOHIPOPARATIROIDIE, s. f. / pseudo-pseudohypoparathyroïdie, s. f. / pseudo-pseudohypoparathyroidism. [_Gr. **pseudes** = fals; **hypo** = mai puţin; **para** = lângă; **thyreos** = pavăză, scut; **eidos** = formă._] Sin.: osteodistrofie ereditară Albright tip II (v.).

PSEUDOPSIHOZĂ, s. f. / pseudo-psychose, s. f. / pseudopsychosis. [_Gr. **pseudes** = fals; **psykhe** = suflet; -oză._] Sin.: sindrom Ganser (v.).

PSEUDOPUBERTATE PRECOCE / pseudopuberté précoce / pseudo-precocious puberty, incomplete isosexual precocity. [_Gr. **pseudes** = fals; lat. **pubertas, -atis** = pubertate, de la **pubes, -eris** = adolescent; **praecox, -ocis** = care se coace înainte de vreme (**prae** = înainte; **coquere** = a coace)._] Apariţia precoce a primelor semne de *pubertate (cu mai mult de 2 deviaţii standard în raport cu vârsta medie), printr-un proces care nu implică axul hipotalamo-hipofizar (secreţie ectopică de gonadotrofine, secreţie de androgeni sau estrogeni în suprarenală, testicul sau ovar). Diagnosticul p. p. se bazează pe asocierea unei pubertăţi precoce cu un răspuns non-pubertar al gonadotrofinelor (FSH şi LH) la stimularea prin *testul de stimulare cu gonadoliberine. P. p. poate fi _izosexuală_ (în sensul sexului genetic şi gonadic al subiectului) sau _heterosexuală_ (p. produce sexualizarea subiectului în sens opus sexului său genetic – feminizare la băieţi, masculinizare la fete). V. şi pubertate precoce.

PSEUDORABIE, s. f. / pseudo-rage, s. f. / pseudorabies. [_Gr. **pseudes** = fals; lat. **rabies** = turbare._] Boală foarte contagioasă, care afectează sistemul nervos central la unele specii animale (câini, pisici, şobolani etc.), cauzată de un herpesvirus şi caracterizată prin: debut brusc, evoluţie rapidă cu prurit, paralizii, convulsii şi prognostic letal în câteva zile. Sin.: boală Aujeszky.

PSEUDOSMIE, s. f. / pseudosmie, s. f. / pseudosmia. [_Gr. **pseudes** = fals; **osme** = miros._] *Halucinaţie olfactivă.

PSEUDOTABES, s. n. / pséudotabès, s. m. / pseudotabes. [_Gr. **pseudes** = fals; lat. **tabes** = descompunere, putrezire._] Sindrom cu caracteristicile *tabesului, dar fără etiologie sifilitică. Sin.: ataxie Leyden, pseudoataxie, tabes periferic.

PSEUDOTUBERCULOZĂ, s. f. / pseudo-tuberculose, s. f. / pseudotuberculosis. [_Gr. **pseudes** = fals; lat. **tuberculum**, dim. de la **tuber, -eris** = umflătură, excrescenţă; -oză._] Termen care este utilizat pentru afecţiuni animale a căror leziuni anatomopatologice caracteristice sunt reprezentate de noduli asemănători nodulilor tuberculoşi (pseudotuberculi), dar a căror etiologie este total diferită (ex.: _Yersinia pseudotuberculosis_, la rozătoare).

PSEUDOTUMORĂ, s. f. / pseudo-tumeur, s. f. / pseudotumour. [_Gr. **pseudes** = fals; lat. **tumor, -oris** = umflătură._] Formaţiune patologică, de obicei rezultatul unui proces inflamator sau al acumulării de lichid la nivelul unui ţesut, sugerând aspectul macroscopic al unei tumori, motiv pentru care mai este denumită şi falsă tumoră. _P. orbitală:_ proces inflamator cronic intraorbitar, de etiologie incertă, frecvent bilateral şi care poate sugera o tumoră neoplazică, determinând exoftalmie, edem, congestie locală.

PSEUDOVIRUS, s. n. / Pseudovirus, s. m. / Pseudovirus. [_Gr. **pseudes** = fals; lat. **virus** = venin, otravă._] Termen propus pentru a desemna două tipuri de agenţi infecţioşi, deosebite de virusuri: *viroidele şi *prionii.

PSIHALGIE, s. f. / psyhalgie, s. f. / psychalgia. [_Gr. **psykhe** = suflet; **algos** = durere._] Varietate excepţională de nevralgie în care predomină elementul psihopatic. V. nevralgism facial.

PSIHANALIZĂ, s. f. / psychanalyse, s. f. / psychanalysis. [_Gr. **psykhe** = suflet; **analysis** = rezolvare, de la **analyein** = a rezolva (**ana** = din nou, iarăşi; **lyein** = a distruge)._] Curent de preocupări şi interpretări teoretice asupra omului, iniţiat de neurologul vienez S. Freud, care a acordat o deosebită importanţă inconştientului, prin p. reprezentând "ştiinţă a inconştientului". P. constă, în esenţă, în decelarea, prin procedee diverse (bazate în esenţă pe jocul liber de asociaţii de idei), a semnificaţiei ascunse, inconştiente a unor fenomene psihice responsabile de tulburări nevrotice, care încetează să producă aceste efecte odată aduse în plină conştiinţă. Principalele tehnici de investigaţie sunt: interpretarea ideilor spontane ale subiectului şi a viselor acestuia. Există o întreagă terminologie specifică p. Principala descoperire a lui Freud este considerată sexualitatea infantilă, care se naşte odată cu viaţa şi parcurge diferite stadii (_oral_, primul an de viaţă, _sadic-anal_, anii 2-3, _falic_, 4-5 ani, _perioada de latenţă_, de la 6 ani la pubertate; v. şi complex Oedip) înainte de a ajunge la perioada genitală propriu-zisă. Pornind de la o serie de fapte psihice, Freud a elaborat o teorie coerentă, susţinută de principii şi legi. Deşi gândită iniţial ca o metodă de tratament a tulburărilor mentale, p. a devenit (şi datorită dezvoltărilor ulterioare, aparţinând unor adepţi şi adversari ai lui Freud) o ştiinţă explicativă a comportamentului uman, cu răsfrângeri în antropologie, pedagogie, sociologie, ca şi în literatură şi artă.

PSIHASTENIC, adj., s. m. sau f. / psychasthénique, adj., s. m. ou f. / psychastenic. [_Gr. **psykhe** = suflet; **astheneia** =_

slăbiciune, de la ***a*** *- priv.,* ***sthenos*** *= forță, putere.*] (Persoană) care este afectată de *psihastenie.

PSIHASTENIE, s. f. / psychasthénie, s. f. / psychasthenia. [*Gr.* ***psykhe*** *= suflet;* ***astheneia*** *= slăbiciune, de la* ***a*** *- priv.,* ***sthenos*** *= forță, putere.*] Termen generic, introdus de P. Janet în 1903, pentru a regrupa *psihonevrozele cu excepţia isteriei. În prezent este folosit pentru a defini un tip de *nevroză care apare în relaţie cu tipul de *personalitate şi care se manifestă prin *abulie, fobii, îndoieli, timiditate, *anxietate, *ruminaţie mentală. Sin. (clasic): boală Janet.

PSIHEDELIC, adj., s. n. / psychédélique, adj., s. m. / psychedelic. [*Gr.* ***psykhe*** *= suflet;* ***delos*** *= evident, manifest.*] 1) Referitor la *psihedelism. 2) Caracterizat prin halucinaţii şi exacerbarea senzaţiilor. Prin extensie, medicament provocând o astfel de stare. Ex.: LSD, dietilamida acidului lisergic, sintetizată dintr-un alcaloid extras din *secara cornută.

PSIHEDELISM, s. n. / psychédélisme, s. m. / psychedelism. [*Gr.* ***psykhe*** *= suflet;* ***delos*** *= evident, manifest;* ***-ism.***] Stare de visare trează, specifică, dată de unele halucinogene. V. psihedelic.

PSIHIATRIE, s. f. / psychiatrie, s. f. / psychiatry. [*Gr.* ***psykhe*** *= suflet;* ***iatreia*** *= vindecare.*] Domeniu al medicinii care are ca obiect cercetarea, descrierea, diagnosticul şi tratamentul maladiilor mentale. P. este dominată în prezent de patru mari modele prin care se încearcă explicarea bolilor mentale: 1) Modelul psihanalitic, coerent teoretic, dar inoperant în practică, decât cel mult în psihoterapie. 2) Modelul neurochimic, dominant şi bazat pe datele de biologie moleculară, nu explică decât parţial etiopatogenia bolilor mentale, dar are un viitor cert şi a generat *psihofarmacologia. 3) Modelul psihosociologic care, printre altele, a generat asocierea tratamentelor individuale cu o acţiune terapeutică familială sau instituţională. 4) Modelul biopsihosocial este global şi integrează cele trei modele anterioare.

PSIHIATRIE COMPARATĂ / psychiatrie comparée / compared psychiatry. Sin.: etnopsihiatrie (v.).

PSIHIATRIE TRANSCULTURALĂ / psychiatrie transculturelle / cultural psychiatry. Sin.: etnopsihiatrie (v.).

PSIHIC, adj. / psychique, adj. / psychic. [*Gr.* ***psykhe*** *= suflet.*] Care se referă la viaţa mentală, la gândire, la *psihism sub toate aspectele.

PSIHISM, s. n. / psychisme, s. m. / psyche. [*Gr.* ***psykhe*** *= suflet;* ***-ism.***] Ansamblul funcţiilor psihice ale unui individ, structura mentală, incluzând atât procesele conştiente, cât şi cele inconştiente.

PSIHOANALEPTIC, adj., s. n. / psychoanaleptique, adj., s. m. / psychoanaleptic. [*Gr.* ***psykhe*** *= suflet;* ***analeptikos*** *= care restaurează.*] Sin.: psihostimulant (v.).

PSIHOANALGEZIE, s. f. / psychoanalgésie, s. f. / psychoanalgesia. [*Gr.* ***psykhe*** *= suflet;* ***an*** *- priv.;* ***algos*** *= durere, sau* ***algesis*** *= simțul durerii.*] Atenuarea durerii prin metode psihoterapeutice.

PSIHOACTIV, adj., s. n. / psychoactif, adj., s. m. / psychoactive. Sin.: psihotrop (v.).

PSIHOCHIRURGIE, s. f. / psychochirurgie, s. f. / psychosurgery. [*Gr.* ***psykhe*** *= suflet;* ***kheirourgia*** *= lucru efectuat manual, de la* ***kheir, -iros*** *= mână,* ***ergon*** *= lucru și* ***ergein*** *= a lucra.*] Intervenţie chirurgicală pe creier în scopul ameliorării unei boli mentale. Cea mai cunoscută este *lobotomia. Indicaţiile p. sunt excepţionale: bolnavi incurabili, fără nici o ameliorare după administrarea tratamentelor obişnuite, care prezintă risc mare de suicid sau un înalt grad de periculozitate socială.

PSIHODEPENDENŢĂ, s. f. / psychodépendance, s. f. / psychological dependance. [*Gr.* ***psykhe*** *= suflet; lat.* ***dependere*** *= a sta atârnat, de la* ***de*** *= separat de,* ***pendere*** *= a atârna.*] Condiţionarea comportamentului unui subiect de utilizarea unui anumit drog. P. pare independentă de *fizicodependenţă. V. şi farmacodependenţă.

PSIHODEPRESOR, adj., s. n. / psychodepresseur, adj., s. m. / psychodepressant, psycholeptic. [*Gr.* ***psykhe*** *= suflet; lat.* ***depressus*** *= adâncit, de la* ***deprimere*** *= a lăsa în jos, a afunda.*] Sin.: psiholeptic (v).

PSIHODIAGNOSTIC, s. n. / psychodiagnostique, s. m. / psychodiagnosis. [*Gr.* ***psykhe*** *= suflet;* ***dia*** *= prin;* ***gnosis*** *= cunoaștere, de la* ***gnonai*** *= a cunoaște.*] Utilizarea testelor psihologice în ajutorul diagnosticului bolilor mentale.

PSIHODINAMICĂ, adj., s. f. / psychodynamique, adj., s. f. / psychodynamic, adj., psychodynamics, n. [*Gr.* ***psykhe*** *= suflet;* ***dynamikos*** *= puternic, de la* ***dynamis*** *= forță.*] 1) Care se referă la dinamica proceselor mentale. 2) Studiul desfăşurării proceselor mentale.

PSIHODISLEPTIC, adj., s. n. / psychodysleptique, adj., s. m. / psychodysleptic. [*Gr.* ***psykhe*** *= suflet;* ***dys*** *= greu, dificil;* ***leptikos*** *= care fixează.*] 1) Despre o substanţă care provoacă la omul sănătos, în funcţie de doză, modificări ale stării de spirit, ale activităţii intelectuale, ale contactului cu lumea exterioară şi uneori halucinaţii psihosenzoriale. Toate aceste tulburări se aseamănă cu cele observate în unele psihoze, de unde interesul studiului p. în psihiatrie. 2) Medicament care exercită aceste acţiuni. P. sunt uneori utilizate în psihiatrie, temporar, ca “revelatoare” ale anumitor tulburări mentale. P. fac parte din grupul *psihotropelor.

PSIHODRAMĂ, s. f. / psychodrame, s. m. / psychodrama. [*Gr.* ***psykhe*** *= suflet; lat.* ***drama, -atis*** *= acțiune teatrală, din gr.* ***drama****, de la* ***dran*** *= a acționa.*] Tehnică de *psihoterapie creată de Moreno (1921) care utilizează jocul dramatic liber şi urmăreşte dezvoltarea activă a spontaneităţii pacienţilor. Subiectele abordate se află în relaţie cu problemele personale ale pacienţilor. V. şi sociodramă.

PSIHOFARMACOLOGIE, s. f. / psychopharmacologie, s. f. / psychopharmacology. [*Gr.* ***psykhe*** *= suflet;* ***pharmakon*** *= remediu;* ***logos*** *= știință.*] Studiul experimental şi clinic al acţiunii medicamentelor (drogurilor) asupra stărilor psihice şi funcţiilor mentale. Sin.: farmacopsihologie.

PSIHOFIZICĂ, s. f. / psychophysique, s. f. / psychophysics. [*Gr.* ***psykhe*** *= suflet;* ***physikos*** *= natural, de la* ***physis*** *= natură.*] {tiinţă care studiază raportul dintre caracteristicile fizice ale stimulilor şi caracteristicile lor senzoriale. V. şi legea Weber-Fechner.

PSIHOFIZIOLOGIE, s. f. / psychophysiologie, s. f. / psychophysiology. [*Gr.* ***psykhe*** *= suflet;* ***physis*** *= natură;* ***logos*** *= știință.*] Studiul raporturilor existente între procesele mentale şi activităţile fiziologice. Această disciplină face apel concomitent la tehnicile psihologiei şi fiziologiei.

PSIHOGEN, adj. / psychogène, adj. / psychogenetic. [*Gr.* ***psykhe*** *= suflet;* ***gennan*** *= a produce.*] Caracteristică a fenomenelor, simptomelor, bolilor pur psihice, adică fără nici o leziune perceptibilă cu mijloacele actuale. Termeni cu semnificaţii opuse: fiziogen, somatogen.

PSIHO-GENOMICĂ, s. f. / psycho-génomique, s. f. / psychogenomics. V. farmacogenomică.

PSIHOGERIATRIE, s. f. / psychogériatrie, s. f. / psychogeriatris. Studiul psihologic al persoanelor în vârstă bolnave. V. psihogerontologie.

PSIHOGERONTOLOGIE, s. f. / psychogéronthologie, s. f. / psychogerontology. Studiul psihologic al persoanelor în vârstă. V. psihogeriatrie.

PSIHOGRAMĂ, s. f. / psychogramme, s. m. / psychogram. [*Gr.* ***psykhe*** *= suflet;* ***gramma*** *= caracterele scrierii.*] Tabel sau grafic care conţin rezultatele obţinute prin *psihometrie.

PSIHOIZOLEPTIC, adj., s. n. / thymo-isoleptique, adj., s. m. / psychoisoleptic. [*Gr. **psykhe** = suflet; **isos** = egal; **leptikos** = care fixează.*] (Medicament sau substanţă) care acţionează ca stabilizator al *timiei. Aceste substanţe aparţin grupului timoreglator, întrucât previn oscilaţiile timiei spre manie sau depresie, având o acţiune sedativă asupra stărilor de excitaţie. Din acest grup fac parte sărurile de *litiu, carbamazepina şi valproatul de sodiu. Sin.: timoreglator, timostabilizator.

PSIHOLEPSIE, s. f. / psycholepsie, s. f. / psycholepsy. Scăderea subită a tensiunii psihologice care se traduce la bolnavii de *epilepsie prin diferite manifestări comiţiale.

PSIHOLEPTIC, adj., s. n. / psycholeptique, adj., s. m. / psycholeptic. [*Gr. **psykhe** = suflet; **leptikos** = care fixează.*] 1) Care diminuează activitatea mentală (reduce vigilenţa şi activitatea intelectuală, atenuează tensiunea emoţională). 2) Medicament cu aceste proprietăţi. P. fac parte din clasa medicamentelor *psihotrope. Se divizează în: hipnotice, *neuroleptice şi tranchilizante. Sin.: psihodepresor, psihoplegic.

PSIHOLOGIE, s. f. / psychologie, s. f. / psychology. [*Gr. **psykhe** = suflet; **logos** = ştiinţă.*] Ştiinţă a faptelor psihice. Studiul ştiinţific al proceselor psihice şi mentale, îndeosebi în relaţie cu *comportamentul uman şi animal.

PSIHOMETRIE, s. f. / psychométrie, s. f. / psychometry. [*Gr. **psykhe** = suflet; **metron** = măsură.*] Ansamblul operaţiunilor care, prin teste şi tehnici ştiinţifice, servesc la determinarea capacităţilor psihice ale unui subiect. În practică se încearcă evaluarea cât mai exactă, uneori exprimată numeric, a funcţiilor intelectuale şi psihomotorii: nivel mental, tendinţe caracteriale, aptitudini profesionale. Utilizate de specialişti, metodele şi tehnicile p. sunt necesare şi productive, după o interpretare în funcţie de observaţiile calitative, nemăsurabile.

PSIHOMOTOR, adj. / psychomoteur, -trice, adj. / psychomotor. [*Gr. **psykhe** = suflet; lat. **motor, -oris** = cel care pune în mişcare, de la **movere** = a mişca.*] Care se referă la efectele asupra funcţiilor motorii ale activităţii cerebrale sau psihice.

PSIHONEUROIMUNOLOGIE, s. f. / psychoneuroimmunologie, s. f. / psychoneuroimmunology. Studiul efectelor creierului asupra funcţionării sistemului imun, ca şi a susceptibilităţii la îmbolnăvire.

PSIHONEVROZĂ, s. f. / psychonévrose, s. f. / psychoneurosis. [*Gr. **psykhe** = suflet; **neuron** = nerv; -oză.*] 1) Tulburare mentală ale cărei caracteristici o situează într-un cadru nosografic intermediar între *nevroze şi *psihoze. 2) Termen utilizat de Freud pentru nevroze ca isteria, obsesiile şi fobiile cu origine în experienţele din perioada copilăriei.

PSIHOPAT, adj., s. m. sau f. / psychopath, -e, adj., s. m. ou f. / psychopath. [*Gr. **psykhe** = suflet; **pathos** = boală.*] 1) Care este afectat de o boală mentală. 2) Individ cu comportament impulsiv şi dezechilibrat.

PSIHOPATIC, adj. / psychopathique, adj. / psychopathic. Care se referă la o boală mentală, sau care depinde de aceasta.

PSIHOPATIE, s. f. / psychopathie, s. f. / psychopathy, alienation. [*Gr. **psykhe** = suflet; **pathos** = boală.*] Boală mentală, boală consecutivă perturbării sau alterării *psihismului uman, cu defecte evidente caracteriale sau de *personalitate. În planul nosografiei, psihiatria este actualmente domeniul cu cele mai numeroase restructurări şi controverse. Pentru terminologia actuală, v. tulburări de personalitate.

PSIHOPATOLOGIE, s. f. / psychopathologie, s. f. / psychopathology. Studiul tulburărilor mentale în scopul explicării şi descrierii comportamentelor aberante.

PSIHOPLEGIC, adj., s. n. / psychoplégique, adj., s. m. / psychoplegic. [*Gr. **psykhe** = suflet; **plege** = lovitură.*] Sin.: psiholeptic (v.).

PSIHOPLEGIE, s. f. / psychoplégie, s. f. / psychoplegia. [*Gr. **psykhe** = suflet; **plege** = lovitură.*] Atac brusc de *demenţă.

PSIHOPROFILAXIE, s. f. / psychoprophylaxie, s. f. / psychoprophylaxis. Prevenirea reacţiilor dăunătoare organismului printr-o pregătire psihologică utilă în suprimarea, modificarea sau crearea anumitor reflexe condiţionate. De ex.: p. durerilor din timpul naşterii.

PSIHORIGIDITATE, s. f. / psychorigidité, s. f. / psychorigidity. [*Gr. **psykhe** = suflet; lat. **rigiditas, -atis** = rigiditate, de la **rigere** = a înţepeni.*] Atitudine mentală caracterizată prin intransigenţă anormală şi incapacitate de a judeca obiectiv.

PSIHOSENZORIAL, adj. / psycho-sensoriel, -elle, adj. / psychosensory, psychosensorial. [*Gr. **psykhe** = suflet; lat. **sensorium** = organ de simţ, de la **sentire** = a simţi.*] Care aparţine percepţiei conştiente a impulsurilor senzoriale.

PSIHOSOMATIC, adj. / psychosomatique, adj. / psychosomatic. [*Gr. **psykhe** = suflet; **soma, -atos** = corp.*] 1) Care se referă la influenţa psihicului asupra organismului. 2) Care prezintă simptome fizice, corporale de origine psihică, emoţională, mentală. V. şi medicină psihosomatică.

PSIHOSTIMULANT, adj., s. n. / psychostimulant, -e, adj., s. m. / psychotonic. [*Gr. **psykhe** = suflet; lat. **stimulare** = a îmboldi, a stimula, de la **stimulus** = băţ ascuţit cu care se îmboldesc vitele.*] (Substanţă psihotropă) care stimulează activitatea SNC, acţionând ca stimulant al timiei (dispoziţiei), al vigilităţii şi activităţii. Se împart în antidepresive şi nooanaleptice (psihotonice). Sin.: psihoanaleptic.

PSIHOTEHNICĂ, s. f. / psychotechnie, s. f. / psychotechnics. Studiul analitic al aptitudinilor tehnice şi intelectuale ale omului.

PSIHOTERAPIE, s. f. / psychothérapie, s. f. / psychotherapy. [*Gr. **psykhe** = suflet; **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] Ansamblul tehnicilor şi metodelor care utilizează acţiunea directă sau indirectă a terapeutului asupra pacientului: p. individuală, sugestia, psihanaliza, narcoanaliza, meloterapia, metodele pedagogice etc.

PSIHOTIC, adj., s. m. sau f. / psychotique, adj., s. m. ou f. / psychotic. [*Gr. **psykhe** = suflet.*] 1) Care se caracterizează printr-o *psihoză, care este în relaţie sau cauzat de o psihoză. 2) Persoană care prezintă manifestările unei psihoze.

PSIHOTONIC, adj., s. n. / pshychotonique, adj., s. m. / psychotonic. [*Gr. **psykhe** = suflet; **tonikos** = care întăreşte.*] (Substanţă) care creşte activitatea cerebrală. V. şi psihostimulant.

PSIHOTROP, adj., s. n. / psychotrope, adj., s. m. / psychotropic. [*Gr. **psykhe** = suflet; **trope** = întoarcere, de la **trepein** = a întoarce.*] 1) Care acţionează asupra funcţiilor şi comportamentului psihic, indiferent de tipul de efect exercitat: depresor sau stimulant. 2) *Medicamentele p.* înglobează agenţi foarte diverşi, inclusiv pe cei care modifică comportamentul prin acţiune directă sau indirectă asupra SNC. Se clasifică în patru grupe: a) psiholeptice (hipnotice, neuroleptice, *tranchilizante sau anxiolitice); b) *psihoanaleptice (antidepresive, psihostimulante sau psihotonice); c) *psihoizoleptice; d) *psihodisleptice (halucinogene). Sin.: psihoactiv. V. şi tranchilizant.

PSIHOZĂ, s. f. / psychose, s. f. / psychosis. [*Gr. **psykhe** = suflet; -oză.*] Boală mentală care subminează radical adaptarea persoanei umane la mediul social, spre deosebire de psihonevroză (nevroză), unde adaptarea se face cu preţul unei suferinţe a bolnavului, şi de psihopatie, variantă caracteristică, penibilă mai ales pentru cei din anturajul subiectului. Teoreticienii şi clinicienii au mai deosebit: 1) *P. reactivă* (la un stres, la o altă boală). 2) *P. endogenă* (schizofrenia, psihoza maniaco-depresivă). Endogen poate semnifica: ereditar, constituţional, prin autointoxicaţie, prin cauze endocrine, cauze biologice. 3) *P. paranoică*, sin.: paranoia (v.).

PSIHOZĂ BIPOLARĂ / psychose bipolaire / bipolar disorder. Sin.: tulburare afectivă bipolară (v.).

PSIHOZĂ CARCERALĂ / psychose carcérale / prison psychosis. Tulburările mentale care apar, ca urmare a încarcerării, la deţinuţii normali din punct de vedere psihic. P. c. se manifestă îndeosebi prin accese confuzionale şi tulburări depresive.

PSIHOZĂ KORSAKOFF / psychose de Korsakoff / Korsakoff's psychosis. [*Serghei Sergheevici Korsakoff, neurolog rus, 1854-1900.*] Sin.: sindrom Korsakoff (v.).

PSIHOZĂ MANIACO-DEPRESIVĂ / psychose maniaco-dépressive / manic-depressive psychosis. Sin.: tulburare afectivă bipolară (v.).

PSIHOZĂ PARANOICĂ / psychose paranoïaque / paranoic psychosis. Sin.: paranoia (v.).

PSIHROESTEZIE, s. f. / psychro-esthésie, s. f. / psychro(a)-esthesia. [*Gr. psykhros = frig; aisthesis = senzaţie, sensibilitate.*] Stare în care o parte a corpului, deşi caldă, este percepută ca fiind rece.

PSIHROFIL, adj. / psychrophile, adj. / psychrophilic. [*Gr. psykhros = frig; philos = prieten, de la philein = a iubi.*] Referitor la organismele cu creştere şi dezvoltare optimă la temperaturi mai mici de 20°C.

PSITACISM, s. n. / psittacisme, s. m. / psittacism. [*Gr. psittakos = papagal; -ism.*] Utilizarea unor cuvinte modificate şi fraze neînţelese atât de bolnav, cât şi de cei din jur (îndeosebi în schizofrenie).

PSITACOZĂ, s. f. / psittacose, s. f. / psittacosis. [*Gr. psittakos = papagal; -oză.*] *Pneumopatie acută, manifestată prin infiltrate pulmonare determinate de un microorganism din specia **Chlamydia psittacii* şi transmis la om îndeosebi de papagali şi porumbei. P. se însoţeşte de un sindrom toxiinfecţios cu evoluţie severă, sensibil la tetracicline. V. şi ornitoză.

PSOITĂ, s. f. / psoïtis, s. f. / psoitis. [*Gr. psoa, psoas = muşchiul spatelui; -ită.*] Inflamaţia muşchiului psoas sau a tecii acestuia.

PSORIAZIFORM, adj. / psoriasiforme, adj. / psoriasiform. [*Gr. psoriasis = mâncărime, erupţie datorată râiei, de la psora = râie; lat. forma = formă.*] Asemănător *psoriazisului. Ex.: dermatoză p.

PSORIAZIS, s. n. / psoriasis, s. m. / psoriasis. [*Gr. psoriasis = mâncărime, erupţie datorată râiei, de la psora = râie.*] Dermatoză benignă, frecventă, adesea familială, *poligenică, cu evoluţie cronică. Se caracterizează prin leziuni eritematoscuamoase constituite din plăci bine delimitate, acoperite de scuame groase, albe şi sidefii, care se elimină prin grataj (semnul "petei de lumânare"), lăsând să apară o suprafaţă cutanată lucioasă şi sângerândă (*semnul Auspitz). Leziunile îşi au sediul îndeosebi la coate, genunchi, pielea capului, dar pot, de asemenea, invada tot corpul. Rebel la tratament, p. se poate complica cu *artropatii (reumatism psoriazic), se poate generaliza (*eritrodermie) sau poate lua aspectul particular de p. pustulos (*p. pustulos generalizat*, sin.: boală Zumbusch, v.). Evoluţia se produce prin pusee, care se declanşează adesea în tot cursul vieţii.

PTERIDINĂ, s. f. / ptéridine, s. f. / pteridine. [*Gr. pteryx, -ygos = aripă, deoarece este un pigment izolat din aripile fluturilor; -ină.*] Derivat al *pterinei care se găseşte în *acizii folici.

PTERIGION, s. n. / ptérygion, s. m. / pterygium. [*Gr. pterygion = aripioară, dim. de la pteryx, -ygos = aripă.*] Proces degenerativ constând în îngroşarea membranoasă a conjunctivei, de formă triunghiulară, care se extinde din unghiul intern al ochiului pe faţa anterioară a *corneei, cu tendinţa de extensie către centrul acesteia.

PTERIGOID, adj. / ptérygoïde, adj. / pterygoid. [*Gr. pteryx, -ygos = aripă; eidos = formă.*] Despre o formaţiune care se aseamănă cu o aripă. Ex.: apofiză p.

PTERIGOIZI CONJUNCTIVALI / ptérigoïdes de la conjonctive / false traumatic pterygium. Pliuri ale conjunctivei care, după un traumatism, se alipesc uneori pe cornee şi pot fi confundate cu un *pterigion.

PTERINĂ, s. f. / ptérine, s. f. / pterine. [*Gr. pteryx, -ygos = aripă, deoarece este un pigment izolat din aripile fluturilor; -ină.*] Nucleu biciclic conţinând 4 atomi de azot care reprezintă baza structurii unor molecule biologice cu *riboflavina sau *acizii folici, ca şi a biopterinelor, care sunt *cofactori de hidroxilare ai *triptofanului, *tiroxinei şi *fenilalaninei.

PTERYGIUM COLLI / pterygium colli / pterygium colli. [*Gr. pterygion = aripioară, dim. de la pteryx, -ygos = aripă; lat collum = gât.*] Malformaţie congenitală caracterizată prin existenţa unei bride cutanate uni- sau bilaterale care uneşte regiunea mastoidiană cu regiunea acromială. Este caracteristică *sindromului Turner.

PTIALAGOG, adj. / ptyalagogue, adj. / sialagogue. [*Gr. ptyalon = salivă; agogos = care conduce spre eliminare.*] Sin. desuet pentru sialagog (v.).

PTIALINĂ, s. f. / ptyaline, s. f. / ptyalin. [*Gr. ptyalon = salivă; -ină.*] Enzimă secretată de glandele salivare, îndeosebi de parotidă, cu rol în transformarea *amidonului şi *glicogenului în *dextrină şi maltoză. P. face parte din grupul *amilazelor.

PTIALISM, s. n. / ptyalisme, s. m. / ptyalism. [*Gr. ptyalon = salivă; -ism.*] Hipersecreţie salivară, în cantitate foarte mare, uneori p=nă la 4-5 litri pe zi. P. poate apărea în unele nevroze, în sarcina, în cadrul unor leziuni nervoase (paralizie labio-glosolaringee, paralizie facială etc.), în stomatite (îndeosebi în stomatita mercurică). Sin.: sialoree, hipersialie. V. şi salivaţie.

PTILOZĂ, s. f. / ptilose, s. f. / ptilosis. [*Gr. ptilosis = inflamarea marginii pleoapelor cu căderea genelor.*] 1) Căderea cililor palpebrali. 2) *Pneumoconioză prin inhalare de pulbere, de puf sau de pene.

PTOMAINE, s. f. pl. / ptomaïnes, s. f. pl. / ptomaines. [*Gr. ptoma, -atos = cadavru, -ină.*] Substanţe toxice de natură încă neclară, ce apar prin decarboxilarea aminoacizilor proteinelor din carne sub acţiunea unor bacterii de fermentaţie (ex.: *putresceina). Sunt cauza intoxicaţiilor cu carne alterată.

PTOZĂ, s. f. / ptose, s. f. / ptosis. [*Gr. ptosis = cădere.*] Deplasarea definitivă în jos a unui organ, ca urmare a relaxării mijloacelor sale de susţinere.

PTOZĂ ATONICĂ LIPOMATOASĂ / ptosis atonica lipomatosa / ptosis lipomatosis. Sin.: boală Sichel (v.).

PTOZĂ PALPEBRALĂ / blépharoptose, s. f., ptosis, s. m. / blepharoptosis, ptosis. Sin.: blefaroptoză (v.), cu menţiunea că în fr. şi în engl. în cazul leziunilor nervoase ale perechii II craniene sau ale centrilor nervoşi se utilizează termenul *ptosis*.

PUBALGIE, s. f. / pubalgie, s. f. / pubalgia. Termen echivoc care desemnează o durere localizată la nivelul pubisului şi în regiunile învecinate (perineu, canal inghinal, abdomen inferior). P. apare la sportivi după eforturi, îndeosebi la fotbaliştii profesionişti. Este determinată de leziuni ale muşchilor adductori ai coapsei, de o leziune a masei musculare abdominale, o osteoartropatie pubiană după microtraumatisme, sau o afectare a muşchilor regiunii inghinale.

PUBERTATE, s. f. / puberté, s. f. / puberty. [*Lat. pubertas, -atis = pubertate, de la pubes, -eris = adolescent.*] Perioadă a vieţii care marchează debutul *adolescenţei şi începutul maturizării sexuale prin trecerea de la copilăria biologică la maturitatea somatică şi sexuală. P. survine în mod normal între

8 şi 18 ani la fete şi între 10 şi 18 ani la băieţi (aceste limite de vârstă sunt mult mai apropiate pentru o anumită populaţie) şi se traduce prin dezvoltarea organelor genitale (cu apariţia menstruaţiei la fete şi producerea de spermatozoizi la băieţi), ca şi prin apariţia caracterelor sexuale secundare specifice fiecărui sex. Hormonal, este determinantă creşterea *gonadotrofinelor hipofizare FSH şi LH, adică activarea axului hipotalamohipofizar, declanşatoare a secreţiei de estrogeni şi de androgeni.

PUBERTATE PRECOCE / puberté précoce / sexual precocity. Apariţia primelor semne de *pubertate la o vârstă mai mică cu peste 2 deviaţii standard faţă de media considerată normală în cadrul populaţiei din care face parte subiectul în cauză (de obicei sub 8 ani la fete şi sub 9 ani la băieţi). Se disting: 1) *P. p. adevărată*, gonadotrofin-dependentă; maturaţia sexuală rezultă din activarea prematură a secreţiei hipotalamice de gonadotrofine. P. p. adevărată este întotdeauna izosexuală (programul de sexualizare se derulează în sensul sexului genetic şi gonadic al subiectului). Este confirmată de un răspuns pozitiv de tip pubertar, adică secreţie de FSH şi LH prin administrare de LH-RH. 2) *Falsa p. p.*, numită şi *pseudopubertate precoce* (v.), gonadotrofin-independentă. 3) *P. p. iatrogenă*, prin administrare de substanţe cu acţiune androgenică sau estrogenică, sau stimulante ale declanşării secreţiei hormonilor sexuali.

PUBESCENT, adj. / pubescent, -e, adj. / pubescent. [*Lat.* ***pubescens,*** *de la* ***pubescere*** *= a se acoperi de puf.*] 1) Care este acoperit cu peri fini sau cu puf. Termenul este folosit îndeosebi în botanică. 2) Care este în curs de maturaţie sexuală.

PUBIS, s. n. / pubis, s. m. / pubis. NA: os pubis. [*Lat.* ***pubes, -is*** *= peri în barbă; osul pubis.*] Os pereche care formează partea anterioară a *centurii pelvine. V. coxal - tab. anat. oase.

PUERICULTURĂ, s. f. / puériculture, s. f. / puericulture. [*Lat.* ***puer, -eri*** *= copil;* ***cultura*** *= cultivare, creştere.*] Ramură a medicinii dedicată aspectelor specifice nou-născuţilor normali (prematuri sau la termen) şi sugarilor, îndeosebi îngrijirii şi alimentaţiei caracteristice acestei perioade.

PUERIL, adj. / puéril, -e, adj. / puerile. [*Lat.* ***puerilis*** *= de copil, de la* ***puer, -eri*** *= copil.*] Care este caracteristic copilului sau copilăriei. Prin extensie, termenul se utilizează îndeosebi pentru calificarea unui comportament al adultului asemănător celui al copilului. V. şi infantil, puerilism.

PUERILISM, s. n. / puérilisme, s. m. / puerilism. [*Lat.* ***puerilis*** *= de copil, de la* ***puer, -eri*** *= copil;* ***-ism.***] Tulburare a personalităţii care constă într-o regresiune a vieţii psihice afective, intelectuale şi comportamentale de la caracteristicile adultului la cele ale copilăriei. P. se observă în unele boli organice (*demenţă, *senilitate avansată, tumori cerebrale), în *isterie sau în unele stări existenţiale critice, în acest ultim caz reprezentând un mecanism de apărare nevrotic.

PUERPERAL, adj. / puerpéral, -ale, -aux, adj. / puerperal. [*Lat.* ***puerpera*** *= lăuză, de la* ***puer, -eri*** *= copil,* ***parere*** *= a naşte.*] Care se referă la un proces patologic ce se produce în perioada următoare naşterii adică, la *puerperalitate. Ex.: infecţie p. V. şi *post-partum.*

PUERPERALITATE, s. f. / puerpéralité, s. f. / puerperium. [*Lat.* ***puerpera*** *= lăuză, de la* ***puer, -eri*** *= copil,* ***parere*** *= a naşte.*] Perioadă care urmează naşterii şi se încheie în momentul reapariţiei menstruaţiei. Uneori termenul desemnează starea femeii de la fecundaţie până la sfârşitul *lehuziei.

PULBERE, s. f. / poudre, s. f. / powder, pulvis (lat.). [*Lat.* ***pulvis, -eris*** *= praf, pulbere.*] Preparat farmaceutic solid, fin divizat, cu aspect omogen, constituit din particule uniforme ale unei singure substanţe sau ale mai multor substanţe, în amestec. Se foloseşte ca atare sau împărţită în doze, prin administrare internă sau externă.

PULEX / pulex / pulex. [*Lat.* ***pulex, -icis*** *= purice.*] Gen de paraziţi din familia *Pulicidae*, clasa *Insecta*. Specie mai importantă: *P. iritans* (pop. purice), care parazitează omul şi animalele domestice. Provoacă dermatite pruriginoase. Este vector pentru pestă, tifos murin, tularemie şi gazdă intermediară pentru unele cestode. Sin.: purice.

PULICIDAE / Pulicidae / Pulicidae. [*Lat.* ***pulex, -icis*** *= purice.*] Familie aparţinând ordinului *Siphonaptera*, care include majoritatea speciilor de purici. Importante pentru om sunt patru genuri: *Ctenocephalides* (care parazitează câinii şi pisicile şi pot transmite *teniile de la câine la om), *Hoplopsyllus* (care poate transmite *pesta), **Pulex* şi *Xenopsylla* (paraziţi ai şobolanilor, care pot transmite pesta şi *tifosul murin).

PULMON, s. m. / poumon, s. m. / lung. NA: pulmo, pl. pulmones. [*Lat.* ***pulmo, -onis*** *= plămân.*] Sin.: plămân (v.).

PULMON TROPICAL EOZINOFIL / poumon tropical eosinophilique / tropical eosinophilic lung. Sin.: sindrom Frimodt-Möller (v.).

PULMONAR, adj. / pulmonaire, adj. / pulmonary. [*Lat.* ***pulmonarius,*** *de la* ***pulmo, -onis*** *= plămân.*] Care aparţine plămânilor, care se află în relaţie sau afectează plămânii. V. arteră p., vene p.

PULPĂ, s. f. / pulpe, s. f. / pulp, pulpa, pl. pulpae (lat.). [*Lat.* ***pulpa*** *= carne, pulpă.*] În anatomie, în sens general, structură organică densă, cărnoasă, moale: 1) *P. degetelor* este situată pe faţa palmară a extremităţilor distale ale degetelor. 2) *P. dentară*, situată în partea centrală a dinţilor (în camera pulpară a coroanei dentare şi în canalele radiculare), este un ţesut conjunctiv moale, roşietic, bogat vascularizat, conţinând filete nervoase. Ea asigură sensibilitatea dintelui şi schimburile nutritive. 3) *P. splinei*, substanţă proprie splinei formată din p. albă şi p. roşie. V. splină.

PULPĂ DENTARĂ / pulpe dentaire / dental pulp. NA: pulpa dentis. V. pulpă, def. 2.

PULPECTOMIE, s. f. / pulpectomie, s. f. / pulpectomy. [*Lat.* ***pulpa*** *= carne, pulpă; gr.* ***ektome*** *= excizie.*] 1) Extirparea totală a *pulpei dentare, fie sub anestezie (biopulpectomie), fie prin acţiunea necrozantă a anhidridei arsenioase (necropulpectomie). V. şi pulpotomie. 2) Intervenţie chirurgicală constând în excizia părţii pulpoase a unui organ. Ex.: p. unui testicul, p. unui deget.

PULPITĂ, s. f. / pulpite, s. f. / pulpitis. [*Lat.* ***pulpa*** *= carne, pulpă;* ***-ită.***] 1) Inflamaţia *pulpei dentare, ca o complicaţie a cariei dentare, a parodontopatiilor marginale avansate sau a traumatismelor. 2) Inflamaţie frecventă a *pulpei degetului, care poate fi fisurată sau scuamoasă, ori netedă şi dură la palpare.

PULPOLIT, s. m. / pulpolithe, s. m. / denticle. Formaţiune calcară localizată la nivelul *pulpei dentare.

PULPOS, adj. / pulpeux, -euse, adj. / pulpal. [*Lat.* ***pulposus*** *= cărnos, de la* ***pulpa*** *= carne, pulpă.*] Care are aspect de pulpă, care aparţine unei astfel de structuri. Ex.: *nucleu p.

PULPOTOMIE, s. f. / pulpotomie, s. f. / pulpotomy. [*Lat.* ***pulpa*** *= carne, pulpă; gr.* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Ablaţia parţială a *pulpei dentare: extirparea pulpei camerei dentare, cu coafajul pulpei radiculare.

PULS, s. n. / pouls, s. m. / pulse. [*Lat.* ***pulsus*** *= izbire, lovire, de la* ***pulsare*** *= a bate, a izbi.*] Dilatare, expansiune ritmică percepută la palparea unei artere superficiale, care traduce creşterea presiunii sângelui în interiorul arterelor la fiecare contracţie cardiacă, adică la fiecare sistolă ventriculară. Prin extensie, termenul cuprinde diferite fenomene, de obicei vasculare, sincrone cu sistola ventriculară: p. capilar, hepatic, lingual, venos etc. Medicina veche chineză atribuie p. un rol esenţial în diagnostic. În semeiologia medicală se descriu mai multe tipuri de p., uneori caracteristice anumitor afecţiuni. V. şi în continuare.

PULS ALTERNANT / pouls alternant / alternating pulse. P. cu amplitudine variabilă şi ritm regulat, cauzat de disfuncţia contractilă severă a ventriculului stâng şi asociat frecvent cu un al treilea zgomot cardiac audibil. P. a. mai apare în/sau după o tahicardie paroxistică, ori după o extrasistolă.

PULS BIGEMINAT / pouls bigéminé / bigeminal pulse. P. caracterizat prin succesiunea rapidă a două pulsaţii, separate periodic de o pauză cu durată variabilă. Se observă în cazul intoxicaţiei digitalice.

PULS CAPILAR QUINCKE / pouls capilaire de Quincke / Quincke's (capillary) pulse. [***Heinrich Irenaeus Quincke,*** *medic german, profesor de medicină internă (succesiv) la Berna, Kiel şi Frankfurt pe Oder, 1842-1922.*] P. pus în evidenţă prin compresiunea patului ungveal cu o lamelă de sticlă, observat prin alternanţa roşeţii şi palorii (corespunzătoare volumului ejectat şi fracţiei regurgitate), în cazul insuficienţei aortice.

PULS CORRIGAN / pouls de Corrigan / Corrigan's pulse. [***Sir Dominic John Corrigan,*** *medic irlandez, Dublin, 1802-1880.*] P. mai mult sau mai puţin caracteristic insuficienţei aortice: celeritate înaltă, urmată de o diminuare rapidă în sistolă (p. "săltăreţ şi depresibil"). Reflectă rezistenţa scăzută a rezervorului în care ventriculul stâng ejectează rapid o fracţie mult crescută. P. poate fi mai bine pus în evidenţă atunci când pacientul ridică braţele.

PULS CVADRIGEMINAT / pouls quadrigéminé / quadrigeminal pulse. P. a cărui caracteristică constă în separarea unor grupuri de patru pulsaţii prin intervale de timp cu lungime variabilă, de obicei prin apariţia unei extrasistole, periodic, după trei pulsaţii normale sau, mai rar, a unei contracţii normale după un grup de trei extrasistole.

PULS DICROT / pouls dicrote / dicrotic pulse. P. cu două unde palpabile, una sistolică şi una diastolică (prin exagerarea undei dicrote), întâlnit mai frecvent în *cardiomiopatia dilatativă şi în *insuficienţa aortică.

PULS FILIFORM / pouls filiforme / thready pulse. P. cu amplitudine foarte mică, greu perceptibil, care dă senzaţia unui fir cu discrete ondulaţii la palpare.

PULS HEPATIC / pouls hépatique / hepatic pulse. Expansiunea sistolică a ficatului în cursul *insuficienţei tricuspidiene.

PULS INSTABIL / pouls instable / labile pulse. Tip de p. caracterizat prin variaţia importantă a frecvenţei (cu 10-20 pulsaţii/min) între poziţia de decubit şi ortostatism a persoanei. P. i. este frecvent asociat cu hipotensiunea arterială.

PULS KUSSMAUL / pouls de Kussmaul / Kussmaul's pulse. [***Adolf Kussmaul,*** *medic german, Heidelberg, 1822-1902.*] Sin.: puls paradoxal (v.).

PULS LENT PERMANENT / pouls lent permanent / permanently slow pulse. Bradicardie permanentă determinată de un bloc atrioventricular complet, prin întreruperea fasciculului His; ritmul ventricular este autonom, foarte lent, independent de ritmul auricular, care este normal. Se poate complica cu paroxisme bradicardice şi *sindrom Adams-Stokes.

PULS PUPILAR / pouls pupillaire / pupilar pulse. Sin.: hippus pupilar (v.).

PULS PARADOXAL / pouls paradoxal / paradoxical pulse. P. cu amplitudine scăzută semnificativ în inspir, care apare la pacienţii cu tamponadă pericardică, pericardită constrictivă, obstrucţia venei cave superioare sau obstrucţia căilor respiratorii. Sin.: puls Kussmaul, semn Griesinger (def. 2).

PULS PARVUS / pulsus parvus / pulsus parvus. P. mic şi slab, cauzat de un volum-bătaie redus, o presiune mică a pulsului sau o rezistenţă vasculară periferică crescută.

PULS TARDUS / pulsus tardus / pulsus tardus. Întârziere a vârfului sistolic prin obstrucţia ejecţiei ventriculare stângi, cauzată de stenoza aortică valvulară.

PULS TRIGEMINAT / pouls trigéminé / trigeminal pulse. P. la care un grup de trei pulsaţii este separat de un grup asemănător printr-un interval de timp anormal, prin apariţia, repetată, a unei extrasistole după două contracţii cardiace normale.

PULS VENOS AURICULAR / pouls veineux auriculaire / auricular venous pulse. V. puls venos jugular.

PULS VENOS JUGULAR / pouls veineux jugulaire / venous jugular pulse. P. observat optim la vena jugulară internă în lumină tangenţială, cu pacientul înclinat la aproximativ 30° de orizontală şi cu muşchii gâtului relaxaţi. P. v. j. normal reflectă modificările presiunii din atriul drept şi are o formă caracteristică pe *jugulogramă. Se disting: *p. v. j. auricular*, constând în expansiunea presistolică a jugularei, şi *p. v. j. ventricular*, caracterizat prin expansiunea sistolică a jugularei. P. v. j. este accentuat în *insuficienţa tricuspidiană.

PULS VENOS VENTRICULAR / pouls veineux ventriculaire / ventricular venous pulse. V. puls venos jugular.

PULSATIL, adj. / pulsatile, adj. / pulsatile. [***Lat. pulsare*** *= a bate, a izbi.*] Caracterizat prin *pulsaţii ritmice.

PULSAŢIE, s. f. / pulsation, s. f. / pulsation. [***Lat. pulsatio, -onis*** *= lovire, ciocnire, de la* ***pulsare*** *= a bate, a izbi.*] Bătaie ritmică a inimii, a unei artere, ori a unei suprafeţe care acoperă o arteră. Sin.: bătaie.

PULSIUNE, s. f. / pulsion, s. f. / pulsion. [***Lat. pulsio, -onis*** *= respingere, de la* ***pellere*** *= a împinge.*] 1) Tendinţă de deviere involuntară a corpului în ortostatism (aflat în echilibru sau în mers) anterior (*antepulsiune*), lateral (*lateropulsiune* sau *lateropulsie) sau posterior (*retropulsiune* sau *retropulsie). Apare în unele maladii cu afectare a echilibrului (*sindroame cerebeloase) sau în *boala Parkinson. 2) În psihanaliză, mişcare care vizează satisfacerea unei nevoi fizice, adică reducerea unei tensiuni generate de o excitaţie corporală. Se disting *p. vieţii* (sexuale, de autoconservare) şi *p. morţii*, care tind să aducă viul la anorganic, prin suprimarea totală a tensiunilor.

PULTACEU, adj. / pultacé, -e, adj. / pultaceous. [***Lat. puls, pultis*** *= terci.*] Care are consistenţa şi aspectul unui terci. Ex.: angină p.

PULVERIZARE, s. f. / pulvérisation, s. f. / nebulization. [***Lat. pulverare*** *= a acoperi cu praf, de la* ***pulvis, -eris*** *= praf, pulbere.*] 1) Transformarea unei substanţe solide în pulbere, de regulă prin procedee mecanice. 2) Prin extensie: proiectarea în atmosfera unei camere, sau pe suprafaţa cutanată ori a unei mucoase, a unei substanţe solide (sub formă de pulbere sau pudră) sau lichide (soluţie medicamentoasă). P. se efectuează cu diferite tipuri de atomizoare, pulverizoare sau vaporizoare.

PULVINAR, s. m. / pulvinar, s. m. / pulvinar. [***Lat. pulvinar, -aris*** *= culcuş, pernă.*] Masă proeminentă de nuclei care formează porţiunea medială a extremităţii posterioare a *talamusului. P. primeşte fibre de la alţi nuclei talamici cu o largă proiecţie corticală. P. ar putea fi în relaţie cu funcţiile limbajului. Este un centru de integrare a *schemei corporale.

PUMN, s. m. / poignet, s. m. / wrist. NA: carpus, pl. carpi. [***Lat. pugnus*** *= pumn.*] Parte a membrului superior situată între antebraţ şi mână. Corespunde oaselor carpului şi articulaţiei radiocarpiene.

PUNCT, s. n. / point, s. m. / point. [***Lat. punctum*** *= punct, înţepătură, de la* ***pungere*** *= a înţepa, a împunge.*] 1) Zonă de dimensiuni foarte mici, delimitată pe suprafaţa corpului, a cărei palpare poate determina apariţia unui semn obiectiv, util în evidenţierea unei afecţiuni. 2) *P. craniometric*, mică zonă delimitată la nivelul oaselor craniului, folosită în măsurătorile antropometrice. Ex.: *mentonul, *glabella etc. V. şi în continuare.

PUNCT APENDICULAR / point appendiculaire / appendicular point. P. sensibil la palpare în caz de apendicită, situat la 2/3 faţă de ombilic, pe o linie imaginară care uneşte ombilicul cu spina iliacă anterosuperioară dreaptă. Sin.: punct McBurney.

PUNCT CLADO / point de Clado / Clado's point. [*Spiro Clado, ginecolog francez, 1856-1905.*] P. situat la intersecţia dintre linia interspinoasă (care uneşte spinele iliace anterosuperioare) şi marginea dreaptă a muşchilor drepţi abdominali. Este sensibil la palpare în apendicita acută.

PUNCT CRIOSCOPIC / point de congélation / freezing point. P. de îngheţare al unui lichid, fizic sau biologic. Măsurarea sa, prin *crioscopie, prezintă interes datorită corelaţiei dintre p. c. şi concentraţia de substanţe solvite, osmotic active. Ca urmare, de ex., p. c. al urinii poate servi la calcularea *osmolarităţii acesteia, după formula: Osm/1 = Δ/1,86, în care Δ = valoarea absolută, în °C, a p. c.

PUNCT GUÉNEAU DE MUSSY / point de Guéneau de Mussy / Guéneau de Mussy point. [*Noël François Odon Guéneau de Mussy, medic francez la Hôpitaux de Paris, 1813-1885.*] Extremitatea anterioară, dureroasă la palpare a coastei a X-a indică o afecţiune a diafragmului însoţită sau nu de nevralgie frenică. Sin.: buton diafragmatic.

PUNCT GUYON / point de Guyon / Guyon's point. [*Jean Casimir Félix Guyon, chirurg şi urolog francez, profesor de patologie chirurgicală la Paris, 1831-1920.*] Unghiul format de coasta a XII-a cu coloana vertebrală, dureros în litiază renală şi pielonefrită.

PUNCT IZOELECTRIC / point isoélectrique / isoelectric point. Sin.: pH_i (v.).

PUNCT McBURNEY / point de McBurney / McBurney's point. [*Charles McBurney, chirurg american, New York, 1845-1914.*] Sin.: punct apendicular (v.).

PUNCT MERKELEN / point de Merkelen / Merkelen's point. [*Pierre Merkelen, clinician francez, Paris, n. Mulhouse, 1852-1906.*] P. sacroiliac, dureros în coxartroză.

PUNCT MEYER / point de Meyer / Meyer's point. Situat pe faţa internă în treimea mijlocie a tibiei, pe traseul safenei interne, este sensibil la presiune în flebita latentă sau în faza de debut a unei tromboze acute.

PUNCT MORRIS / point de Morris / Morris's point. [*Robert Tuttle Morris, chirurg american, New York, 1857-1945.*] P. situat la unirea treimii interne cu două treimi externe ale distanţei ombilic - spina iliacă antero-superioară.

PUNCT MUNRO / point de Munro / Munro's point. [*John C. Munro, chirurg american, New York, 1858-1910.*] P. situat la intersecţia liniei ce uneşte spina iliacă antero-superioară cu ombilicul şi marginea dreaptă a muşchilor drepţi abdominali. Palparea profundă a acestui p. este dureroasă în apendicita acută.

PUNCT SONNENBURG / point de Sonnenburg / Sonnenburg's point. [*Eduard Sonnenburg, chirurg german, Berlin, 1848-1915.*] P. situat la nivelul marginii externe a muşchiului drept abdominal, pe linia bispinoasă.

PUNCT TOURNEAUX / point de Tourneaux / Tourneaux point. [*Edme Joseph Frédéric Tourneux, histolog francez, profesor la Lille, apoi la Toulouse, 1852-1922.*] P. situat la unirea treimii mijlocii cu o treime externă a liniei bispinale. Corespunde ureterului sacrat (joncţiunea între porţiunea lombară şi cea pelvină).

PUNCTE BAZY / points de Bazy / Bazy's points. [*Pierre Jean Baptiste Bazy, chirurg francez la Hôpitaux de Paris, 1853-1934.*] 1) *P. ureteral inferior.* p. dureros la tuşeul vaginal la femeie sau la tuşeul rectal la ambele sexe, corespunzător deschiderii ureterului în vezica urinară. Este sensibil în afecţiunile pielo-renale. 2) *P. ureteral superior.* p. dureros la palpare în caz de pielită, pielonefrită sau litiază renală. Este situat la intersecţia unei linii verticale care trece prin *p. McBurney şi o linie orizontală care trece prin ombilic.

PUNCTE PORGES / points de Porges / Porges points. [*Otto Porges, medic originar din Boemia, profesor de medicină internă la Viena, stabilit apoi la Chicago, 1879-1967.*] Situate paraombilical, sunt sensibile în enteropatii acute sau cronice.

PUNCTIFORM, adj. / punctiforme, adj. / punctiform. [*Lat. punctum = punct, înţepătură, de la pungere = a înţepa, a împunge; forma = formă.*] Care se aseamănă cu un punct sau este localizat într-un punct. Ex.: keratită p., purpură p.

PUNCTUM PROXIMUM / punctum proximum / proximum punctum of accomodation. Punctul cel mai apropiat din spaţiu în care un obiect este văzut clar. La p. p. *acomodarea este maximă.

PUNCTUM REMOTUM / punctum remotum / remotum punctum of accomodation. Punctul cel mai îndepărtat din spaţiu în care un obiect este văzut clar. V. şi acomodare.

PUNCŢIE, s. f. / ponction, s. f. / puncture. [*Lat. punctio, -onis = înţepătură, de la pungere = a înţepa, a împunge.*] Introducerea unui ac, a unui trocar sau a vârfului unui bisturiu într-un organ sau într-o cavitate naturală ori patologică. Scopul p. constă, în prima etapă, în verificarea existenţei şi naturii cavităţii. În continuare, se poate prelua o parte din conţinutul său, în scop diagnostic (*p. exploratoare*) sau al evacuării conţinutului (*p. evacuatoare*). Uneori se introduc prin p. substanţe medicamentoase sau medii de contrast în vederea unor investigaţii imagistice.

PUNCŢIE ABDOMINALĂ / ponction abdominale / abdominal puncture. Sin.: abdominocenteză (v.).

PUNCŢIE ALBĂ / ponction blanche / white puncture. O p. în urma căreia nu apare nimic în seringă.

PUNCŢIE AMNIOTICĂ / ponction amniotique / amniotic puncture. Sin.: amniocenteză (v.).

PUNCŢIE-BIOPSIE, s. f. / ponction-biopsie, s. f. / biopsy puncture. P. efectuată cu ajutorul unor ace speciale (în funcţie de scop) în vederea prelevării unui fragment unic de organ pentru studiul histopatologic. Printre p.-b. cele mai frecvente se află p. hepatică şi p. tiroidiană (cu ac subţire, denumită cu abrev. engl. ABC – *aspiration biopsy cytology*). Abrev.: PB.

PUNCŢIE CAMERULARĂ / ponction camérulaire / camerular puncture. P. a *camerei anterioare a ochiului, practicată în scop terapeutic sau diagnostic, în vederea analizei diferitelor elemente ale umorii apoase. Abrev.: PCA.

PUNCŢIE LOMBARĂ / ponction lombaire / lumbar puncture. P. practicată prin introducerea unui ac în spaţiul subarahnoidian, între două apofize spinoase ale regiunii lombare (în general între vertebrele lombare a 4-a şi a 5-a), pentru prelevarea de LCR sau a injectării unui produs. P. l. se poate efectua şi în spaţiul atlo-occipital, în acest caz fiind denumită *p. suboccipitală. Scopuri: 1) Analiza compoziţiei LCR. 2) Mijloc de decompresiune în hipertensiunea intrarahidiană. 3) Introducerea unui produs de contrast în vederea efectuării unei investigaţii radiologice.

PUNCŢIE PLEURALĂ / ponction pleurale / pleural puncture. Sin.: pleurocenteză (v.).

PUNCŢIE SPINALĂ / ponction spinale / spinal puncture. V. puncţie lombară şi puncţie suboccipitală. Sin.: rahicenteză.

PUNCŢIE STERNALĂ / ponction sternale / sternal puncture. P. a sternului, practicată cu un trocar, în scopul prelevării unui eşantion de măduvă osoasă pentru efectuarea examenului citologic.

PUNCŢIE SUBOCCIPITALĂ / ponction sous-occipitale / cisternal puncture. P. cu un ac, la nivelul spaţiului subarahnoidian occipital, între craniu (osul occipital) şi atlas, adică, în spaţiul atlo-occipital. P. s. se efectuează în aceleaşi scopuri ca şi *p. lombară.

PUNGA APELOR / poche des eaux / bag of waters. Porţiunea inferioară a membranei amniotice (*amnios), care ocupă aria de dilataţie a colului uterin, la începutul naşterii. Sub presiunea lichidului amniotic, care creşte în timpul contracţiei uterine, ea sfârşeşte prin a se rupe.

PUNTE DENTARĂ / pont dentaire / dental bridge. [*Lat.* ***pons, -ntis*** *= pod, punte;* ***dens, -ntis*** *= dinte.*] Aparat protetic dentar, fix sau amovibil, destinat să înlocuiască unul sau mai mulţi dinţi, sprijinindu-se pe dinţii care încadrează sectorul edentat.

PUNTE DISULFURICĂ / pont disulfure / disulfide bond. Legătură - S - S - între doi atomi de sulf în sânul unei molecule organice.

PUNTE MIOCARDICĂ / pont myocardique / myocardial bridging. [*Lat.* ***pons, -ntis*** *= pod, punte; gr.* ***mys, myos*** *= muşchi;* ***kardia*** *= inimă.*] Fascicul muscular care formează o bridă la nivelul unei artere coronare şi antrenează o compresie sistolică a acesteia. Această malformaţie, care se evidenţiază prin *coronarografie, nu este operată decât în mod excepţional.

PUNTEA VAROLIO / pont de Varole / pons varolii. [*Lat.* ***pons, -ntis*** *= pod, punte;* ***Constanzo Varolio****, chirurg italian, 1543-1575.*] Sin.: protuberanţă inelară (v.).

PUPILĂ, s. f. / pupille, s. f. / pupil. NA: pupilla, pl. pupillae. [*Lat.* ***pupilla*** *= pupilă.*] Orificiul central al *irisului, în mod normal rotund, prin care razele luminoase sunt dirijate spre retină. Diametrul p., în mod normal de 3-4 mm, variază fiziologic datorită muşchilor dilatator şi constrictor (sfincter) ai irisului, care se contractă la variaţiile de intensitate luminoasă şi în *acomodarea pentru percepţii la diferite distanţe. P. fixă, sin. iridoplegie (v.)

PUPILĂ HORNER / pupille de Horner / Horner's pupil. [***Johann Friedrich Horner****, oftalmolog elveţian, Zürich, 1831-1886.*] *Mioză care se accentuează la întuneric şi după stimulare psiho-senzorială, asociată cu ptoză ipsilaterală, enoftalmie, prin lezarea ganglionului simpatic cervical superior în disecţia de carotidă, tromboză, traumatisme, anevrism, leziuni de sinus cavernos, mase tumorale mediastinale şi pulmonare (sau anevrisme).

PUPILĂ MARCUS GUNN / pupille de Marcus Gunn / Marcus Gunn pupil. [***Robert Marcus Gunn****, oftalmolog englez, Moorfields, 1850-1909.*] Caracterizată de prezenţa unui reflex pupilar fotomotor diminuat, cu dilatare paradoxală în cursul iluminării alternative, când lumina este mutată de la ochiul sănătos, p. sunt întotdeauna egale. Leziunea este la nivelul nervului optic ipsilateral şi a tractului optic controlateral. Etiologie: demielinizare, compresiune sau infiltrare (prin formaţiuni neoplazice de vecinătate), traumatism.

PUPILOMETRIE, s. f. / pupillométrie, s. f. / pupillometry. [*Lat.* ***pupilla*** *= pupilă; gr.* ***metron*** *= măsură.*] Măsurarea cu ajutorul pupilometrului a diametrului pupilei şi a variaţiilor de motilitate ale acesteia.

PUPILOTONIE, s. f. / pupillotonie, s. f. / pupillotonia. Perturbare a motilităţii *pupilei care se decontractă extrem de lent. P. se asociază cu o anomalie a reflexelor în *sindromul Adie.

PURECE. Var. pentru purice (v.).

PURGATIV, adj., s. n. / purgatif, -ive, adj., s. m. / catharctic purgative, expulsive. [*Lat.* ***purgativus****, de la* ***purgare*** *= a curăţa.*] (*Laxativ) care exercită o acţiune brutală de evacuare a tubului digestiv. Utilizarea p. este limitată, deoarece folosirea prelungită expune la *toleranţă şi la tulburări hidroelectrolitice uneori severe. Se descriu mai multe grupe de p., în funcţie de natura chimică, substanţele de origine fiind frecvent antrachinona, difenilmetanul şi unele răşini (acestea din urmă reprezintă adesea p. drastice, deosebit de periculoase, unele scoase din uz). *P. saline*, asemenea sulfatului de magneziu, administrate pe cale bucală nu sunt reabsorbite în tubul digestiv şi acţionează prin efect osmotic.

PURGAŢIE, s. f. / purgation, s. f. / purgation. [*Lat.* ***purus*** *= curat;* ***agere*** *= a face.*] 1) Evacuare viguroasă şi rapidă a intestinelor (ca sub acţiunea unui catarctic sau a unui agent infecţios). 2) Administrarea unui tratament cu un purgativ.

PURICE, s. m. / puce, s. f. / flea, pulex, pl. pulices (lat.). [*Lat.* ***pulex, -icis*** *= purice.*] Var.: purece. Sin.: pulex (v.).

PURIFORM, adj. / puriforme, adj. / puriform. Care se aseamănă, aparent, cu *puroiul.

PURINĂ, s. f. / purine, s. f. / purine. [*Lat.* ***purus*** *= pur, curat; gr.* ***ouron*** *= urină.*] Bază azotată care intră în constituţia acizilor nucleici ai nucleului celular, sub formă de derivaţi denumiţi *baze purinice.

PUROI, s. n. / pus, s. m. / pus. [*Lat.* ***pus, puris*** *= puroi.*] Fluid rezultat ca urmare a unei inflamaţii localizate, al cărui aspect macroscopic depinde de agentul etiologic. Include leucocite, fragmente de ţesut lichefiat prin acţiunea enzimelor proteolitice şi histolitice secretate de polimorfonucleare, cu sau fără prezenţa germenului cauzator.

PURPURA FULMINANS / purpura fulminans / purpura fulminans. Formă foarte gravă de *meningococemie la copil, în care se asociază o *purpură echimotică legată de o *coagulare intravasculară diseminată şi un *sindrom septic sever cu colaps. V. şi sindrom Waterhouse-Friederichsen.

PURPURĂ, s. f. / purpura, s. m. / purpura. [*Lat.* ***purpura*** *= culoare purpurie.*] Extravazare a sângelui în afara capilarelor pielii sau ale mucoaselor, care poate să se manifeste prin *peteşii sau *echimoze. De culoare roşie intensă sau violacee, petele nu dispar la presiune. Prezenţa p. traduce: o tulburare a hemostazei primare, o angiopatie, o trombopenie sau o trombopatie. V. în continuare.

PURPURĂ HEMORAGICĂ / purpura hémorragique / purpura haemorrhagica. Varietate de purpură în care erupţia cutanată este însoţită de hemoragii la nivelul mucoaselor. Uneori, denumirea de p. h. este atribuită *bolii Werlhof.

PURPURĂ HENOCH-SCHÖNLEIN / purpura rhumatoïde / Henoch-Schönlein purpura. [***Eduard Heinrich Henoch****, pediatru german, Berlin, 1820-1910;* ***Johann Lukas Schönlein****, medic german, Bamberg, 1793-1864.*] Boală care afectează îndeosebi copiii între 2 şi 8 ani (mai frecvent băieţii), tabloul său clinic complet fiind cuprins în două sindroame: 1) *Sindromul Schönlein*, constând în purpură a membrelor inferioare şi manifestări articulare (artralgii). 2) *Sindromul Henoch*, constând din manifestări digestive şi renale (glomerulopatie). Ansamblul acestor manifestări este, probabil, în relaţie cu o angeită difuză de origine imunologică (*complexe imune). Sin.: boală Henoch-Schönlein, purpură reumatoidă, purpură vasculară alergică, sindrom Schönlein-Henoch.

PURPURĂ HIPERGLOBULINEMICĂ / purpura hyperglobulinémique / hyperglobulinic purpura. Sin.: boală Waldenström (v. def. 1).

PURPURĂ INELARĂ TELANGIECTAZICĂ / purpura annularis telangiectodes / purpura annularis telangiectodes. Sin.: boală Majocchi (v.).

PURPURĂ MIELOPATICĂ / purpura myélopathique / myelopathic purpura. Sindrom în care erupţia de purpură este dispusă cu o regularitate care urmează traiectul nervilor. P. m. este în relaţie cu o alterare medulară.

PURPURĂ PAPULOASĂ HEBRA / purpura papuleux de Hebra / Hebra's papulous purpura. [*Ferdinand Ritter von Hebra, dermatolog austriac, 1816-1880.*] Dermatoză cronică şi recidivantă care se manifestă la adult printr-o erupţie la nivelul membrelor alcătuită din pete purpurice lenticulare, papuloase şi o alterare a stării generale.

PURPURĂ RETINIANĂ / purpura rétinien / retinal purpura. Sin.: rodopsină (v.).

PURPURĂ REUMATOIDĂ / purpura rhumatoïde / rheumatic purpura. Sin.: purpură Henoch-Schönlein (v.).

PURPURĂ SENILĂ BATEMAN / purpura sénile de Bateman / purpura senilis. [*Thomas Bateman, medic englez, Londra, 1778-1821.*] Sin.: boală Bateman (v. def. 1).

PURPURĂ TROMBOCITOPENICĂ IDIOPATICĂ / purpura thrombopénique idiopathique / idiopathic thrombopenic purpura, primary thrombocytopenic purpura. Sin.: boală Werlhof (v.).

PURPURĂ TROMBOCITOPENICĂ TROMBOTICĂ / purpura thrombocytopénique thrombotique / thrombotic thrombocytopenic purpura. Sin.: boală Baehr-Schiffrin (v.).

PURPURĂ VASCULARĂ ALERGICĂ / purpura vasculaire allergique / Henoch-Schönlein purpura. Sin.: purpură Henoch-Schönlein (v.).

PURTĂTOR, s. m. / porteur de germes / germ carrier. Subiect aparent sănătos al cărui organism găzduieşte agenţi patogeni ce se elimină prin secreţii şi excreţii, funcţionând în acest mod ca distribuitor al maladiei infecţioase. Condiţia în care se găseşte un asemenea individ se numeşte status purtător.

PURULENT, adj. / purulent, -e, adj. / purulent. [*Lat. purulentus, de la pus, puris = puroi.*] Care conţine puroi.

PUSTULĂ, s. f. / pustule, s. f. / pustule, bleb, wheal, blotch. [*Lat. pustula = băşică.*] Leziune cutanată elementară, caracterizată printr-o proeminenţă epidermică circumscrisă, care conţine puroi.

PUSTULIFORM, adj. / pustuliforme, adj. / pustuliform. [*Lat. pustula = băşică; forma = formă.*] Despre o leziune cutanată care se aseamănă cu o pustulă.

PUSTULOS, adj. / pustuleux, -euse, adj. / pustular. [*Lat. pustulosus = plin de pustule, de la pustula = băşică.*] Care se referă la pustule, care este caracterizat prin prezenţa de pustule.

PUSTULOZĂ, s. f. / pustulose, s. f. / pustulosis. [*Lat. pustula = băşică; -oză.*] Erupţie alcătuită din *pustule multiple, grupate sau diseminate pe tegumente. Se disting *p. microbiene* şi *p. amicrobiene.*

PUSTULOZĂ VARIOLIFORMĂ ACUTĂ / pustulose varioliforme aiguë / pustulosis varioliformis acuta. Sin.: boală Kaposi-Juliusberg (v.).

PUTAMEN, s. m. / putamen, s. m. / putamen. NA: putamen. [*Lat. putamen, -minis = coajă, cochilie.*] Nucleu lateral al nucleului lenticular. Formează împreună cu nucleul caudat un ansamblu funcţional aparţinând sistemului extrapiramidal.

PUTERE, s. f. / pouvoir, s. m. / power. [*Lat. pop. potere, din lat. clasică posse = a putea.*] 1) În fizică, termen general desemnând proprietăţile intrinseci ale diverselor corpuri materiale plasate în condiţii diferite. Ex.: p. calorică. 2) Potenţă, abilitate de a efectua un act.

PUTERE PATOGENĂ / pouvoir pathogène / pathogenicity. Sin.: patogenicitate (v.).

PUTERE DE REZOLUŢIE / pouvoir de résolution / resolving power. 1) Capacitatea ochiului de a vedea două obiecte foarte apropiate ca două obiecte distincte. 2) Inversul celei mai mici distanţe dintre două puncte care sunt vizibile distinct la microscop. A nu se confunda cu minimum rezolutiv sau distanţa minimă rezolutivă, care reprezintă distanţa cea mai mică dintre două puncte observate clar.

PUTERE ROTATORIE / pouvoir rotatoire / optical rotation. Capacitatea unei substanţe de a provoca o rotaţie a planului de polarizare a luminii (v. polarizare, def. 4). P. r. este consecinţa asimetriei structurii moleculare şi se măsoară prin *polarimetrie. Prin convenţie, unghiul de rotaţie este pozitiv când planul de rotaţie se roteşte în sensul acelor unui ceasornic pentru un observator care priveşte sursa luminoasă care traversează substanţa. V. putere rotatorie specifică.

PUTERE ROTATORIE SPECIFICĂ / pouvoir rotatoire spécifique / specific optical rotation. V. legea Biot.

PUTREFACŢIE, s. f. / putréfaction, s. f. / decay, putrefaction. [*Lat. putrefactio, -onis = putrezire, de la putrefacere = a face să putrezească (puter, -tris, -tre = putred; facere = a face).*] Proces de disoluţie, liză, îndeosebi a proteinelor din orice material organic, de obicei în prezenţa unor microorganisme (bacterii, ciuperci), cu formarea unor compuşi mai puţin complecşi (faţă de cei iniţiali) şi a unor substanţe cu miros fetid (mercaptani, hidrogen sulfurat, amoniac).

PUTRESCEINĂ, s. f. / putrescine, s. f. / putrescine. [*Lat. putrescere = a putrezi; -ină.*] Poliamină ciclică [$NH_2(CH_2)_4NH_2$], formată prin decarboxilarea *ornitinei în timpul putrefacţiei cadavrelor, foarte toxică şi cu miros extrem de neplăcut. V. şi ptomaine.

PUTRESCIBIL, adj. / putrescible, adj. / putrescible. [*Lat. putrescibilis = supus putrefacţiei, de la putrescere = a putrezi.*] Care este susceptibil să sufere un proces de *putrefacţie.

PUTRID, adj. / putride, adj. / putrid. [*Lat. putridus, de la puter, -tris, -tre = putred.*] 1) Caracterizat sau produs prin *putrefacţie. 2) Prin extensie, care degajează un miros similar cu cel emis prin putrefacţie.

PYODERMA GANGRENOSUM / pyoderma gangrenosum / pyoderma gangrenosum. [*Gr. pyon = puroi; derma, -atos = piele; lat. gangraena, din gr. gangraina = putrefacţie.*] Sin.: idiofagedenism (v.).

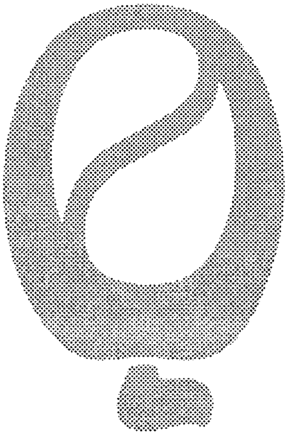

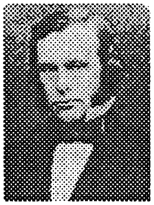

SIR JOSEPH LISTER (1827-1912), chirurg englez, fondator al chirurgiei moderne antiseptice. În 1852, **Lister** prezintă teza de absolvire, cu subiectul gangrena de spital, în care susţine ipoteza rolului microorganismelor. În 1865, la **Glasgow**, un coleg de facultate îi prezintă lucrările lui **Pasteur** asupra fermentaţiei şi putrefacţiei. În continuare, pentru **Lister** antisepsia devine prima preocupare. După mai multe cercetări, în 1867, **Lister** prezintă la **British Medical Association** un memoriu intitulat *Principiul antisepsiei*. Criticile au depăşit cu mult elogiile. În câţiva ani însă, mai mult decât argumentele teoretice, faptele îl vor susţine pe **Lister**. Chirurg desăvârşit, în 1869 **Lister** revine la **Edinburgh** ca profesor, iar în 1877 este desemnat profesor de clinică chirurgicală la *King's College* din **Londra**. El nu uită că îi este îndatorat lui **Pasteur** şi în 1874 îi trimite acestuia o scrisoare emoţionantă. După consacrarea antisepsiei, **Lister** a fost primul medic căruia i s-a acordat, în 1887, titlul de lord.

QI / QI / IQ. [*Abrev. fr. Quotient Intelectuel = coeficient intelectual.*] Abreviere consacrată în medicină, utilizată pentru desemnarea *coeficientului de inteligenţă.

QUADROM, s. n. / quadrome, s. m. / quadrome. [*Lat.* ***quadrus*** *= pătrat;* ***-oma.***] *Hibridom obţinut prin fuziunea a două linii de hibridoame.

QUANTUM SATIS / quantum satis / quantum satis. [*Lat.* ***quantum*** *= cât de mare;* ***satis*** *= suficient, îndeajuns, destul.*] Termen folosit sistematic în prescripţiile medicale, indicând obligaţia adăugării la principiile medicamentoase active a unui *excipient până la completarea unei cantităţi sau a unui volum specificate în reţetă. Abrev.: q. s. sau q. s. p.

QUARK, s. m. / quark, s. m. / quark. Particulă ipotetică cu sarcină electrică fracţionară, egală în valoare absolută cu 1/3 sau 2/3 din sarcina electronului. Modelul q., propus în 1964 de fizicianul american Gell-Man Murray, a fost introdus pentru a explica structura şi proprietăţile particulelor. Se crede că există şase tipuri de q. (împreună cu antiquarcii corespunzători). Astfel, barionii sunt constituiţi din 3 q., în timp ce mezonii au în componenţă un q. şi un antiquark. Nici un q. nu a fost observat izolat.

QUASISPECIE, s. f. / quasi-espèce, s. f. / quasi-species. [*Lat.* ***quasi*** *= cam, aproape;* ***species*** *= aspect, aparenţă.*] Conceptul de q. a fost dezvoltat de Eigen pentru a defini structura populaţiilor ARN, interacţiunile dintre ele şi auto-organizarea lor progresivă în cursul stadiilor iniţiale ale apariţiei vieţii pe pământ. În egală măsură, acest principiu poate fi aplicat populaţiilor ARN virale care există în interiorul unei gazde infectate. Pentru acestea, noţiunea clasică de specie biologică este insuficientă, datorită ratei mari a mutaţiilor şi a lipsei sistemelor de corecţie post-replicare, virusurile formând o populaţie de genoame înrudite, dar diferite. Noţiunea de q. explică în acest caz capacitatea virusurilor de a-şi conserva identitatea şi potenţialul patogen în ciuda evoluţiei rapide. Indiferent de ratele evoluţionare, populaţiile virale ARN (care ocupă un spaţiu secvenţial egal cu suma variantelor posibile, în situaţia în care fiecare nucleotid din fiecare poziţie din structura primară poate suferi modificări) tind întotdeauna să atingă la nivel global poziţia de echilibru, reprezentată de secvenţa consensus (reprezentând convenţional secvenţa cel mai frecvent întâlnită la indivizii care alcătuiesc populaţia virală). Exemplul cel mai caracteristic pentru a ilustra noţiunea de q. este HIV. În urma infectării gazdei susceptibile, virusul începe să se multiplice masiv. Fiecare ciclu de replicare determină producerea a cel puţin unei mutaţii, ceea ce face ca în cei 7-10 ani, cât durează infecţia asimptomatică, să fie produse 10^6 virusuri diferite, care pe ansamblu pot diferi până la 6% din secvenţele nucleotidice. Unele dintre acestea sunt înalt replicative (mai patogene), altele prezintă deja mutaţii de rezistenţă la antiretrovirale şi vor fi selecţionate prin tratament, iar altele rezistă neutralizării prin anticorpi. Ansamblul populaţional este adaptat pentru a rezista la orice frână evoluţionară şi pentru a induce boala. Alte specii virale pentru care au fost descrise q. cu semnificaţie clinică: virusul gripal sau virusul hepatitei C. Pentru ambele, plasticitatea genomică asigură evaziunea imună, principalul factor de *patogenicitate.

QUENCHING / quenching / quenching. [*Engl.* ***to quench*** *= a stinge, a distruge.*] Termen ce caracterizează diminuarea randamentului emisiei de energie, cu referire îndeosebi la diminuarea intensităţii *fluorescenţei. În acest caz, de ex., moleculele învecinate cu cele fluorescente pot absorbi fotoni de fluorescenţă. De asemenea, intensitatea fluorescenţei poate scade şi în funcţie de mediul în care se află moleculele. Q. trebuie luat în considerare în măsurarea radioactivităţii prin scintilaţie lichidă, ca şi în măsurarea intensităţii de lumină fluorescentă emisă.

QUOTIDIE / quotidie / quotidie. [*Lat.* ***quotidie*** *= în fiecare zi.*] Termen utilizat rar în prescripţiile medicale, care arată obligativitatea administrării zilnice a unui medicament în doza specificată.

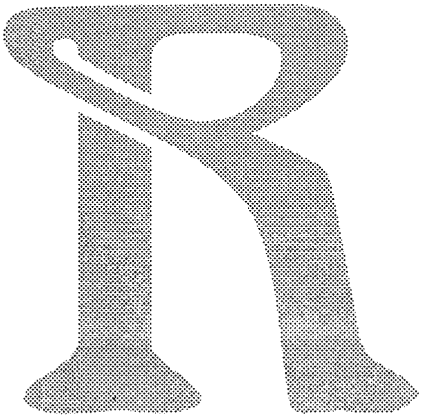

ROBERT KOCH (1843-1910), bacteriolog german. Student la **Göttingen**, se afirmă cu o lucrare asupra ganglionilor nervilor uterini. Devine mai întâi medic de ţară, fiind preocupat de relaţia dintre microorganisme (descoperite de **Pasteur**) şi boală. În 1866, ca asistent la spitalul din **Hamburg**, observă la microscop agentul etiologic al holerei. În 1880, **Robert Koch** pune în evidenţă bacilul antraxului animalelor. Abia în anul 1882, prin *descoperirea bacilului tuberculozei*, lucrările cercetătorului genial se bucură de o recunoaştere aproape unanimă. Pe lângă descoperirile sale, **Koch** a elaborat o serie de principii de bază şi tehnici în bacteriologie. Laureat al premiului **Nobel** (1905), copleşit de decoraţii şi titluri, **Robert Koch** a rămas până la sfârşitul vieţii un cercetător pentru care lucrul în laborator era singura raţiune a vieţii sale. El afirma, cu modestia sa caracteristică: "*Am muncit cât am putut ... Dacă succesul meu a fost mai mare decât al altora, cauza e că, în peregrinările mele pe tărâmul medicinei, am umblat prin locuri unde aurul zăcea încă pe drum. Şi acesta nu este un merit prea mare.*"

RABDOMIOLIZĂ, s. f. / rhabdomyolyse, s. f. / rhabdomyolysis. [*Gr. rhabdos = baghetă, dungă, striu; mys, myos = muşchi; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge.*] Distrucţie a muşchiului striat provocată de o infecţie sau de o intoxicaţie şi însoţită de contractură dureroasă a maselor musculare lezate, mioglobinurie şi creşterea concentraţiei sanguine a unor enzime de origine musculară ca aldolaza, creatin fosfokinaza şi lactico-dehidrogenaza. V. şi mioglobinurie paroxistică idiopatică (*mioglobinurie def. 3).

RABDOMIOM, s. n. / rhabdomyome, s. m. / rhabdomyoma. [*Gr. rhabdos = baghetă, dungă, striu; mys, myos = muşchi; -oma.*] Tumoră benignă derivată din muşchiul striat, foarte rară în stare pură. O formă particulară este *r. granulocelular* denumit şi **mioblastom cu celule granuloase* sau *tumoră Abrikosov* (v.).

RABDOMIOSARCOM, s. n. / rhabdomyosarcome, s. m. / rhabdomyosarcoma. [*Gr. rhabdos = baghetă, dungă, striu; mys, myos = muşchi; sarx, sarkos = carne; -oma.*] *Sarcom al ţesutului muscular striat care, spre deosebire de alte sarcoame, poate da uneori metastaze ganglionare. Cel mai metastazant este r. alveolar, tip de r. embrionar, observat, ca şi r. rabdopoietic, la tineri. Pentru adult este caracteristic r. polimorf, diferenţiat şi denumit uneori sarcom rabdolitic.

RABIC, adj. / rabique, adj. / rabid, rabic. [*Lat. rabidus = turbat, furios, nebun.*] Care se referă la rabie sau turbare.

RABIE, s. f. / rage, s. f. / rabies. [*Lat. rabies = turbare.*] Boală infecţioasă acută a sistemului nervos central care afectează toate mamiferele, inclusiv omul. R. este produsă de un virus neurotrop din grupul **Rhabdovirus*, care este transmis la om, de regulă, din saliva animalelor infectate, prin muşcătura acestora. Mai rar, infecţia se poate transmite pe cale respiratorie, prin aerosoli sau prin ingestia de ţesuturi infectate. Cei mai obişnuiţi vectori ai infecţiei la om sunt câinii, pisicile, vulpile şi lupii. Perioada de incubaţie este foarte variabilă, de la câteva zile până la circa 40 de zile, şi depinde de masa de virus inoculată, ca şi de localizarea muşcăturii în raport cu creierul. Semnele iniţiale tipice ale bolii constau în parestezii şi senzaţie de arsură la nivelul plăgii de inoculare, după care, prin propagarea pe cale nervoasă virusul provoacă o meningoencefalită, manifestată mai întâi prin semne de excitaţie: hiperestezie, spasme dureroase, convulsii, stare de furie, delir, halucinaţii, comportament bizar. Bolnavul rămâne, totuşi, cooperant şi lucid. Urmează o fază cu spasme dureroase faringolaringiene, hipersalivaţie, hidrofobie accentuată, convulsii, meningism, comă şi deces în 4-6 zile prin insuficienţă cardiorespiratorie. Vindecarea este extrem de rară. R. se poate manifesta sub mai multe forme clinice: **1**) *Forma agitată, furioasă* (cu stare de agitaţie şi angoasă mergând până la delir furios, cu salivaţie, tremurături şi sincope). 2) *Forma paralitică*, care o poate succeda pe prima sau care poate să apară mai întâi. 3) *Forma consumptivă*, cu evoluţie lentă şi asociată cu caşexie. Epidemiologic se disting două tipuri de r.: 1) *R. citadină*, transmisă de animalele domestice, foarte rară, pe cale de dispariţie. 2) *R. silvestră* (de pădure) transmisă de animalele sălbatice şi aflată în recrudescenţă netă, în prezent, în Europa. Sin.: turbare.

RACEMIC, adj. / racémique, adj. / racemate. [*Lat. racemus = ciorchine de struguri.*] Despre un compus chimic organic format dintr-un amestec echimolecular de *izomeri optici. Separarea celor doi izomeri este importantă, deoarece adesea numai unul dintre aceştia este fiziologic activ.

RACHETA MÜLLER / la fusée de Müller / Müller's racket. Este un model conceptual al evoluţiei speciilor. Pentru orice organism a cărui secvenţă genomică este situată în poziţia cea mai favorabilă replicării eficiente, orice mutaţie este prin definiţie dăunătoare. Mai mult, în astfel de situaţii mutaţiile dăunătoare se acumulează mult mai rapid decât revers-mutaţiile restauratoare. Müller a demonstrat că, în absenţa recombinărilor, efectul net al mutaţiilor într-o populaţie este o pierdere inexorabilă, „în trepte de rachetă", a potenţialului replicativ al populaţiei, în care fiecare treaptă a rachetei este reprezentată de indivizii cu secvenţa genomică cea mai eficient replicativă. Pentru evitarea acestei situaţii, *recombinarea genetică este singura modalitate evolutivă.

RAD, s. m. / rad, s. m. / rad. [*Acronim din engl. Radiation Absorbed Dose = doză de radiaţii absorbită.*] Unitate de măsură pentru doza de radiaţii ionizante absorbite. 1 rad = 100 ergs/s. În SI, r. este înlocuit cu o altă unitate de măsură, *Gray. Plural: razi.

RADIAL, adj. / radial, -ale, -aux, adj. / radial, radiating. [*Lat. radius = rază; osul radius.*] 1) În anatomie, denumire utilizată pentru unele structuri (arteră r., nerv r.) care se găsesc în regiunea topografică ce include *radiusul; care se referă la radius. 2) În general, care pleacă dintr-un punct şi este dispus în formă de raze.

RADIANT, adj. / radiant, adj. / radiant. [*Lat. radians, -antis = strălucire, de la radiare = a străluci, a lumina şi radius = rază.*] Care emite radiaţii, îndeosebi lumină.

RADIANŢĂ, s. f. / radiance, s. f. / radiant energy. [*Lat. radians, -antis = strălucire, de la radiare = a străluci, a lumina* *şi radius = rază.*] Valoarea fluxului de radiaţii pe unitatea de suprafaţă, caracteristică a unei surse ce emite radiaţii. Se exprimă în W/m^2 sau în *lux.

RADIAŢIE, s. f. / radiation, s. f., rayonnement, s. m. / radiation, ray. [*Lat. radiatio, -onis = lumină, strălucire, radiaţie, de la radiare = a străluci, a lumina şi radius = rază.*] 1) Fenomen electromagnetic de aceeaşi natură ca şi lumina. În franceză şi în engleză există termeni diferiţi pentru emisia de r. (*radiation*, termen comun în fr. şi engl.) şi pentru ceea ce rezultă şi se transportă în urma emisiei (*rayonnement* în fr. şi *ray* în engl.). În terminologia noastră, această diferenţiere nu se face. Obs.: în limba română un echivalent pentru fr. *rayonnement* şi engl. *ray* ar putea fi cuvântul rază. 2) Transport de energie sub formă de unde electromagnetice sau de particule. 3) Energia însăşi. R. sunt fenomene ondulatorii electromagnetice şi cuantice, caracterizate prin lungime de undă (λ) şi prin frecvenţă (ν); energia transportată de r. este dată de formula: $E = h\nu$, unde h = constanta Planck. R. se clasifică în funcţie de lungimea de undă, de la kilometri (undele hertziene), până la nanometri (r. gama şi cosmică).

RADIAŢIE ALFA / rayonnement alpha / alpha radiation. R. nucleară alcătuită din particule α, care sunt nuclee de heliu ($^{4}_{2}He$), denumite şi helioni. Au putere de ionizare mare şi putere de penetrare mică. R. a. nu este utilizată în medicină.

RADIAŢIE BETA / rayonnement bêta / beta radiation. R. alcătuită din *electroni, emisă în cursul unei dezintegrări nucleare. O r. b. poate fi alcătuită din electroni negativi (β^-) sau/şi din electroni pozitivi, numiţi şi *pozitroni (β^+). O serie de radioizotopi β-emiţători pot fi utilizaţi în medicină, în *radioizotopoterapie şi în *tomografia cu emisie de pozitroni.

RADIAŢIE CORPUSCULARĂ / rayonnement corpusculaire / corpuscular radiation. R. alcătuită din particule care posedă o masă de repaus non-nulă: *protoni, *electroni, *neutroni etc.

RADIAŢIE COSMICĂ / rayonnement cosmique / cosmic radiation. R. corpusculară şi electromagnetică alcătuită din: 1) *R. c. primară*, provenită direct din spaţiul cosmic şi detectabilă la înălţimi de peste 10-30 km, este formată din protoni (91,5%), particule alfa (7,5%) şi diferite nuclee ale elementelor uşoare (cu $Z \leq 41$); energia protonilor este foarte mare (3-5 GeV, uneori chiar până la 10^9 GeV). 2) *R. c. secundară*, formată sub acţiunea celei primare, este alcătuită din particule, dintre care unele se dezintegrează după o viaţă scurtă; se disting: o componentă moale şi una dură, alcătuită din mezoni μ. Datorită capcanei magnetice create de câmpul magnetic terestru, la suprafaţa Pământului ajung doar r. c. cu energie suficient de mare. Intensitatea r. c. secundare este mai mare la poli (efect geomagnetic sau de latitudine) şi spre vest (anomalia est-vest).

RADIAŢIE DE FRÂNARE / rayonnement de freinage / bremsstrahlung. V. radiaţie X.

RADIAŢIE GAMA / rayonnement gamma / gamma rays. R. electromagnetică cu lungimea de undă sub 1 Å, emisă în următoarele procese fizice: 1) În timpul tranziţiei nucleelor atomice de pe un nivel superior pe unul inferior. 2) La frânarea într-o substanţă a particulelor încărcate rapide. 3) La anihilarea unei perechi particulă-antiparticulă. Ex.: prin dematerializarea unui pozitron şi a unui negaton (electron). 4) În procesul dezintegrării unor particule sau a izotopilor radioactivi. În funcţie de energie, r. g. pot fi dure sau moi. R. g. este identică cu *r. X, iar deosebirea este pur formală: r. g. este de origine nucleară, iar r. X de origine extranucleară. În *scintigrafie se utilizează radioizotopi gama-emiţători.

RADIAŢIE INFRAROŞIE / rayonnement infrarouge / infrared ray. R. electromagnetică neionizantă invizibilă, cu lungime de undă între 770 nm şi 1 mm. R. i. se situează între r. roşie a spectrului vizibil şi undele scurte. R. i. cu lungime de undă mare sunt emise de corpurile încălzite, iar cele cu lungime de undă mică de corpurile incandescente. Energia r. i. este transformată în căldură în straturile superficiale ale ţesuturilor, de unde utilizarea terapeutică în scopul stimulării circulaţiei locale şi generale, ca şi în combaterea durerii. Prin detecţia şi înregistrarea r. i. emise de organism a fost elaborată termografia.

RADIAŢIE IONIZANTĂ / rayonnement ionisant / ionizing radiation. R. electromagnetică sau corpusculară capabilă să producă ionizarea unui gaz. R. i. se clasifică în electromagnetice (r. ultraviolete, r. X, r. gama) şi corpusculare (alfa şi beta).

RADIAŢIE LUMINOASĂ / rayonnement lumineux / light ray. Sin.: radiaţie vizibilă (v. lumină).

RADIAŢIE ROENTGEN / rayonnement Roentgen / Roentgen rays. [*Wilhelm Conrad von Röntgen, fizician german, 1845-1923.*] Sin.: radiaţie X (v.).

RADIAŢIE SOLARĂ / rayonnement solaire / solar radiation. Ansamblul r. emise de soare. Spectrul de emisie al acestor r. este cuprins între r. gama (cu lungime de undă de 10^{-13} m) şi undele radio (2×10^4 m).

RADIAŢIE ULTRAVIOLETĂ / rayonnement ultraviolet / ultraviolet ray. R. electromagnetică ce include lungimile de undă situate între extremitatea violet a spectrului vizibil şi r. X, adică 380-10 nm. Proprietăţile fizice principale ale ultravioletelor (UV) constau în producerea reacţiilor fotochimice şi a fenomenelor de *fluorescenţă, cu aplicaţii multiple în biologie şi medicină. De asemenea, au proprietăţi bactericide şi de sterilizare. Invizibile pentru ochiul uman, r. u. există în mod natural în lumina solară. Spectrul r. u. solare este împărţit arbitrar în trei segmente mari, A, B, C, radiaţiile fiecărui segment prezentând o serie de efecte biologice specifice: 1) *R. u. A* cuprind banda de 320-380 nm, reprezintă principalul factor al bronzării şi sintetizării vitaminei D, determină o foarte mică hiperemie a pielii; pe termen lung provoacă însă îmbătrânirea pielii şi apariţia de leziuni degenerative cronice, deoarece pătrund eficient prin epiderm, determinând, probabil, modificări ale proteinelor structurale şi ale matricei extracelulare. 2) *R. u. B*, cuprinse între 290 şi 320 nm, produc eritem sau chiar arsuri în cursul expunerii excesive la soare, fiind denumite uneori “spectrul arsurii solare”. 3) *R. u. C*, între 10 şi 290 nm, nu ajung pe Pământ datorită absorbţiei lor de către ozonul stratosferic şi pot afecta omul numai în cazul când provin din surse artificiale. Lămpile pentru bronzat produc artificial UV-A. Sin.: ultraviolete.

RADIAŢIE VIZIBILĂ / rayonnement visible / optic radiation. Sin.: radiaţie luminoasă (v. lumină).

RADIAŢIE X / rayonnement X / X rays. R. electromagnetică cu lungime de undă cuprinsă între 0,01 şi 150 Å. Este emisă fie prin dezexcitarea atomului pe unul din nivelele inferioare, fie la frânarea într-o substanţă a unor particule rapide, încărcate electric. Producerea r. X se face într-un tub de descărcare (numit tub de raze X), în interiorul căruia electronii emişi de un catod sunt acceleraţi la diferenţe de potenţial de zeci de kilovolţi şi se ciocnesc de anod (anticatod), unde cea mai mare parte a energiei lor se pierde prin procese de excitare şi de ionizare. O parte din ciocniri generează *r. X cu spectru continuu* (sau *de frânare*), emisă de electronii frânaţi pe anticatod, iar o altă parte - *r. X cu spectru de linii* (sau *caracteristic*), ale cărei proprietăţi sunt determinate de natura materialului. R. X sunt utilizate ca agent fizic al imagisticii radiologice, fiind absorbite de ţesuturi în funcţie de densitatea acestora şi de masa atomică a substanţei traversate. Sin.: radiaţie Roentgen. V. şi radiografie, radioscopie.

RADICAL LIBER / radical libre / free radical. [*Lat. radix, -icis = rădăcină; liber = liber.*] Grupare chimică (atom, ion sau moleculă) destabilizată prin prezenţa unui electron liber (celibatar) la nivelul păturii externe, care este responsabilă de legăturile chimice. R. l. are tendinţa de a reveni foarte rapid la o stare stabilă şi din această cauză este foarte reactiv. În consecinţă, el este doar un intermediar într-o reacţie chimică. Starea de r. l. are ca simbol un punct situat în partea din dreapta sus a grupării respective. Ex.: $O_2\cdot$ (r. superoxid), $OH\cdot$ (r. hidroxil). O serie de r. l. sunt implicaţi în patologie. Ex.: 1) În cursul ischemiei miocardice se produc r. l. derivaţi din oxigen. Reacţiile r. l. cu lipidele nesaturate din membranele celulare conduc la formarea de endoperoxizi citotoxici, care ar putea explica extensia leziunilor ischemice. 2) R. l. pot apărea consecutiv iradierii, determinând o serie de efecte secundare ale radiaţiilor ionizante. 3) Fenomenele inflamatorii generează, de asemenea, r. l. 4) R. l. au un rol cert în procesele de îmbătrânire şi în *aterogeneză. 5) În unele intoxicaţii medicamentoase se constată prezenţa r. l.

RADICALI LIBERI. V. radical liber.

RADICOTOMIE, s. f. / radicotomie, s. f. / rhizotomy. [*Lat.* ***radix, -icis*** *= rădăcină.; gr.* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Sin.: rizotomie (v.).

RADICULALGIE, s. f. / radiculalgie, s. f. / radiculalgia. [*Lat.* ***radicula,*** *dim. de la* ***radix, -icis*** *= rădăcină; gr.* ***algos*** *= durere.*] Durere localizată în teritoriul inervat de o rădăcină nervoasă senzitivă, provocată de o leziune a acesteia.

RADICULAR, adj. / radiculaire, adj. / radicular. [*Lat.* ***radicula,*** *dim. de la* ***radix, -icis*** *= rădăcină.*] 1) Care se referă la rădăcinile nervoase, în particular la cele ale nervilor cranieni sau rahidieni. V. sindrom radicular. 2) Care aparţine rădăcinilor dinţilor. Ex.: rest r.

RADICULITĂ, s. f. / radiculite, s. f. / radiculitis. [*Lat.* ***radicula,*** *dim. de la* ***radix, -icis*** *= rădăcină; -ită.*] Inflamaţie a rădăcinii unui nerv rahidian, îndeosebi a porţiunii situate între măduva spinării şi canalul vertebral. Sin.: nevrită radiculară.

RADICULOGRAFIE, s. f. / radiculographie, s. f. / radiculography. [*Lat.* ***radicula,*** *dim. de la* ***radix, -icis*** *= rădăcină; gr.* ***graphein*** *= a scrie.*] Radiografie a fundului de sac dural şi a rădăcinilor nervilor rahidieni după injectarea, în lichidul cefalorahidian, a unui produs de contrast iodat hidrosolubil.

RADICULOPATIE, s. f. / radiculopathie, s. f. / radiculopathy. [*Lat.* ***radicula,*** *dim. de la* ***radix, -icis*** *= rădăcină; gr.* ***pathos*** *= boală.*] Termen general care desemnează o afecţiune localizată la nivelul rădăcinilor nervoase.

RADIOACTIV, adj. / radioactif, -ive, adj. / radioactive. [*Lat.* ***radius*** *= rază;* ***activus*** *= activ, de la* ***agere*** *= a acţiona.*] Despre un element sau o substanţă dotate cu proprietatea denumită *radioactivitate.

RADIOACTIVITATE, s. f. / radioactivité, s. f. / radioactivity. [*Lat.* ***radius*** *= rază;* ***activus*** *= activ, de la* ***agere*** *= a acţiona.*] Proprietatea unor elemente de a emite spontan şi continuu radiaţii corpusculare sau/şi electromagnetice prin dezintegrare nucleară. R. este consecinţa instabilităţii nucleelor atomice ale elementelor respective şi din acest motiv radiaţiile emise se numesc radiaţii nucleare. Se disting: 1) *r. naturală* (radiu, uraniu etc.), în care elementele chimice (începând cu numărul atomic 83) emit radiaţii în condiţii naturale; 2) *r. artificială* sau *indusă*, datorată nucleelor instabile obţinute din nuclee stabile prin bombardarea unor atomi cu particule (protoni, neutroni, radiaţii alfa) sau radiaţii electromagnetice.

RADIOBIOLOGIE, s. f. / radiobiologie, s. f. / radiobiology. [*Lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***bios*** *= viaţă;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Ramură a biologiei având ca obiect studiul efectelor radiaţiilor ionizante asupra organismelor vii. Se cercetează interacţiunile dintre energia radiantă şi materia vie, în special efectele radiaţiilor radioactive cu activitate ionizantă sau chiar de transmutare a bioelementelor, ca în cazul neutronilor.

RADIOCHIMIE, s. f. / radiochimie, s. f. / radiochemistry. [*Lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***khemeia*** *= alchimie.*] Ramură a chimiei care constă în studiul modificărilor chimice produse de radiaţiile ionizante naturale sau artificiale.

RADIOCHIRURGIE, s. f. / radiochirurgie, s. f. / radiosurgery. Derivată din *neurochirurgia sterotaxică, r. se bazează pe utilizarea unui sistem de contenţie şi de reperaj (cadru stereotaxic), fixat pe craniul pacientului, care permite localizarea şi definiţia ţintei patologice. Diferitele dispozitive de iradiere utilizează acelaşi principiu de convergenţă foarte precisă a unui mare număr de fascicule de iradiere de diametre mici, între 4 şi 20 mm. R. în şedinţă unică este indicată îndeosebi în tratamentul tumorilor benigne, al metastazelor cerebrale multiple, sau al malformaţiilor arteriovenoase (angioame cerebrale).

RADIOCINEMATOGRAFIE, s. f. / radiocinématographie, s. f. / radiocinematography. [*Lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***kinema, -atos*** *= mişcare, de la* ***kinein*** *= a mişca;* ***graphein*** *= a scrie.*] Procedeu de înregistrare cinematografică a unor imagini radiologice. Ex.: inima şi vasele mari. Sin.: cineradiografie. V. cineangiografie, cinecardioangiografie.

RADIOCOLOID, s. m. / radiocolloïde, s. m. / radiocolloid. [*Lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***kolla*** *= clei;* ***eidos*** *= formă.*] Soluţie coloidală ale cărei particule sunt marcate cu un izotop radioactiv. R. sunt utilizaţi în *scintigrafie.

RADIOCROMATOGRAFIE, s. f. / radiochromatographie, s. f. / radiochromatography. [*Lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***khroma, -atos*** *= culoare;* ***graphein*** *= a scrie.*] Metodă de determinare a activităţii diferiţilor constituenţi radioactivi ai unui amestec, după separarea acestora prin *cromatografie.

RADIODERMITĂ, s. f. / radiodermite, s. f. / radiodermatitis. [*Lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***derma, -atos*** *= piele; -ită.*] Leziuni cutaneomucoase, frecvent scleroase sau ulceroase, provocate de iradierea terapeutică sau profesională cu radiaţii ionizante. R. prezintă un risc considerabil de cancerizare.

RADIODIAGNOSTIC, s. n. / radiodiagnostic, s. m. / radiodiagnosis. [*Lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***dia*** *= prin;* ***gnostikos*** *= care cunoaşte, de la* ***gnonai*** *= a cunoaşte.*] Denumire pentru ansamblul metodelor de diagnostic bazate pe utilizarea *radiaţiilor X. V. radiologie.

RADIOELEMENT, s. n. / radioélément, s. m. / radioelement. [*Lat.* ***radius*** *= rază;* ***elementum*** *= element.*] Orice element chimic care are proprietăţi radioactive, fie existent în natură, deci natural, fie obţinut artificial.

RADIOEPITELIOM, s. n. / radioépithélioma, s. m. / X-ray carcinoma. [*Lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***epi*** *= pe;* ***thele*** *= ridicătură, mamelon; -oma.*] *Epiteliom secundar expunerii la raze X sau la izotopi radioactivi.

RADIOFARMACEUTIC, adj., s. n. / radiopharmaceutique, adj., s. f. / radiopharmaceutical. [*Lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***pharmakeutikos,*** *de la* ***pharmakon*** *= remediu.*] Substanţă chimică, moleculă proteică, acid gras sau aminat, microsfere proteice, anticorpi sau celule care, într-o primă etapă, sunt puse în contact cu un *izotop radioactiv, pe care îl fixează. Apoi, după injectarea intravenoasă (cel mai frecvent) a substanţelor *radiomarcate, acestea se vor fixa, în funcţie de proprietăţile fizicochimice, pe anumite structuri-ţintă (organe, ţesuturi sau teritorii vasculare), care vor constitui obiectul explorării prin *scintigrafie. Ex.: moleculele de difosfonat fixează radioizotopul $^{*99m}Tc$ şi, după injectare, se vor fixa la nivelul oaselor. În continuare, de la acest nivel vor emite radiaţii gama, care, detectate cu ajutorul unui detector (v. gamma-cameră), vor permite obţinerea unei scintigrame. Rezultă că, în principiu, r. sunt transportori sau vectori ai radioizotopilor spre regiunile din organism care reprezintă ţinta obţinerii unor imagini. Denumirea de r. atestă faptul că aceste substanţe sunt testate şi produse urmând aceleaşi rigori ca şi în cazul medicamentelor.

RADIOFOBIE, s. f. / radiophobie, s. f. / radiophobia. [*Lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***phobos*** *= frică.*] Teamă exagerată, anormală de radiaţii.

RADIOFOTOGRAFIE, s. f. / radiophotographie, s. f. / radiophotography. [*Lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***phos, photos*** *= lumină;* ***graphein*** *= a scrie.*] 1) În general, fotografie a imaginii obţinute cu ajutorul razelor X. 2) Termenul este utilizat îndeosebi în relaţie cu examenul radiologic toracic utilizat pentru depistarea tuberculozei pulmonare în colectivităţi. Sin. (vechi): microradiofotografie (MRF).

RADIOFRECVENŢĂ, s. f. / radiofréquence, s. f. / radiofrequency. [*Lat.* ***radius*** *= rază;* ***frequentia*** *= număr mare, abundenţă, de la* ***frequens*** *= în număr mare, frecvent.*] Frecvenţa unei unde electromagnetice utilizată în radiodifuziune. Se utilizează, de asemenea, în terapeutică pentru distrucţii tisulare prin încălzire (bisturiu electric, metode de ablaţie a căilor de conducere intracardiace).

RADIOGRAFIE, s. f. / radiographie, s. f. / radiography. [*Lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***graphein*** *= a scrie.*] 1) Procedeu de formare, pe un film fotografic, a imaginii unui corp sau organ interpus între film şi sursa de raze X. 2) Imaginea unui obiect, a unui corp, a unui organ etc. realizată pe un film radiografic. Formarea acestei imagini este determinată de absorbţia diferenţiată a unei radiaţii penetrante (îndeosebi radiaţie X) de către diferite zone ale obiectului. Termenul mai corect, dar neutilizat, ar fi radiogramă.

RADIOGRAFIE PANORAMICĂ / radiographie panoramique / panoramic radiography. Sin.: pantomografie (v.).

RADIOGRAFIE ÎN SERIE / radiographie en série / serial radiography. Sin.: seriografie (v.).

RADIOIMUNODOZARE, s. f. / radioimmunodosage, radioimmunoessai, s. m. / radioimmunoassay. [*Lat.* ***radius*** *= rază;* ***immunis*** *= scutit, apărat, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***munus*** *= obligaţie;* ***dosis*** *= acţiunea de a da.*] Cea mai sensibilă metodă de dozare a unei substanţe biologic activă: hormoni, medicamente, în general orice moleculă cu proprietăţi antigenice. Se bazează pe capacitatea antigenului de dozat de a reduce, prin competiţie, interacţiunea unei cantităţi cunoscute de antigen radioactiv (marcat de obicei cu ^{125}I) cu anticorpul specific. Se determină raportul dintre antigenul radioactiv şi cel legat de anticorp şi din acest raport se calculează, cu ajutorul unei curbe standard, cantitatea de antigen din produsul biologic. Abrev.: RIA. Sin.: radioimunologie, dozare radioimunologică.

RADIOIMUNOELECTROFOREZĂ, s. f. / radioimmunoélectrophorèse, s. f. / radioimmunoelectrophoresis. [*Lat.* ***radius*** *= rază;* ***immunis*** *= scutit, apărat, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***munus*** *= obligaţie; gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare;* ***phoresis*** *= transportare, de la* ***pherein*** *= a purta, a transporta.*] Tehnică de *imunoelectroforeză în care se utilizează antigeni radiomarcaţi (îndeosebi cu ^{131}I).

RADIOIMUNOLOGIE, s. f. / radioimmunologie, s. f. / radioimmunoassay. [*Lat.* ***radius*** *= rază;* ***immunis*** *= scutit, apărat, de la* ***in*** *= lipsit de,* ***munus*** *= obligaţie; gr.* ***logos*** *= ştiinţă.*] Domeniu al medicinei nucleare *in vitro*, care cuprinde cercetarea şi practica metodelor de *radioimunodozare. Abrev.: RIA, de la termenul engl. *radioimmunoassay.*

RADIOIODOCAPTARE, s. f. / captation thyroïdienne de l'iode radioactif / radioiodine thyroid percent uptake. [*Lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***ioeides*** *= violet, iod; lat.* ***captare*** *= a prinde.*] Probă dinamică funcţională de apreciere a activităţii glandei tiroide. Se administrează pacientului o doză standard de ^{131}I, a cărei radioactivitate se măsoară cu ajutorul unei sonde de scintilaţie, după plasarea probei la nivelul unei aşa-numite fantome de gât (care modelează poziţia glandei tiroide). Captarea iodului la nivelul tiroidei pacientului se măsoară cu aceeaşi sondă de scintilaţie, la diferite intervale de timp (2, 4, 6, 12 şi 24 ore) de la administrarea radioiodului şi se calculează procentual faţă de radioactivitatea iniţială administrată. Se poate face corecţia rezultatelor scăzând radioactivitatea fondului natural şi cea rămasă în circulaţie (măsurată la nivelul coapsei). Importanţa acestei tehnici a scăzut odată cu introducerea dozărilor radioimunologice ale hormonilor tiroidieni (T_3, T_4) şi ale TSH-ului.

RADIOIODURĂ DE SODIU / radio-iodure de sodium / radioactive iodine. (DCI) V. iod radioactiv.

RADIOIZOTOP, s. m. / radioisotope, s. m. / radioisotope. [*Lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***isos*** *= egal;* ***topos*** *= loc.*] Sin.: izotop radioactiv (v.).

RADIOIZOTOPOTERAPIE, s. f. / radiothérapie, s. f. / radiotherapy. [*Lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***isos*** *= egal;* ***topos*** *= loc;* ***therapeia*** *= tratament, de la* ***therapeuein*** *= a îngriji.*] Termen mai precis pentru *radioterapia cu izotopi radioactivi. Cel mai utilizat radioizotop în acest domeniu este ^{131}I. V. iod radioactiv. (*iod).

RADIOLEUCEMIE, s. f. / radioleucémie, s. f. / leuk(a)emia or leukosis induced by ionizing radiations. [*Lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***leukos*** *= alb;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] *Leucemie care poate fi determinată de expunerea la doze mari (peste limita maximă admisă) de radiaţii ionizante corpusculare (α, β) sau electromagnetice (raze X, radiaţii gama), ca şi de creşterea timpului de expunere sau/şi a intensităţii radiaţiilor.

RADIOLEZIUNE, s. f. / radiolésion, s. f. / radiolesion. [*Lat.* ***radius*** *= rază;* ***laesio, -onis*** *= rănire, vătămare, de la* ***laedere*** *= a răni.*] Sin.: radiopatie (v.).

RADIOLIGAND, s. m. / radioligand, s. m. / radioligand. [*Lat.* ***radius*** *= rază;* ***ligare*** *= a lega.*] Moleculă, în particular un antigen sau un anticorp, la care a fost legat un izotop radioactiv (trasor radioactiv, radiotrasor sau marker radioactiv). R. este utilizat în determinările cantitative ale unor substanţe nemarcate cu care acesta se leagă specific.

RADIOLIZĂ, s. f. / radiolyse, s. f. / radiolysis. [*Lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***lysis*** *= distrugere, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] Disocierea moleculelor sau a microstructurilor biologice sub acţiunea radiaţiilor ionizante. În urma r., îndeosebi a moleculelor de apă, pot rezulta *radicali liberi care determină efectele la distanţă de locul iradierii ale radiaţiilor ionizante.

RADIOLOGIE, s. f. / radiologie, s. f. / radiology. [*Lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***logos*** *= ştiinţă.*] Ramură a medicinii care se ocupă cu utilizarea *radiaţiilor ionizante, îndeosebi a radiaţiilor X (sau Roentgen), în diagnosticul şi tratamentul bolilor. V. radiologie intervenţională, radioterapie, imagistică medicală.

RADIOLOGIE INTERVENŢIONALĂ / radiologie interventionelle / interventional radiology. Domeniu al *radiologiei, dezvoltat recent, care constă în efectuarea unor procedee terapeutice sau diagnostice prin vizualizare radiologică directă. Prin r. i. se efectuează îndeosebi *angioplastii, inclusiv *coronariene, *embolizări arteriale, *prelevări diverse realizate prin cateterism, introducerea de filtre la nivelul venelor cave, injectarea selectivă intravasculară de *fibrinolitice sau de medicamente *antimitotice, intervenţii *percutanate asupra căilor biliare şi urinare, *nucleoliză etc. Sin.: radiologie terapeutică.

RADIOLOGIE TERAPEUTICĂ / radiologie thérapeutique / therapeutic radiology. Termenul nu este sin. cu *radioterapie, ci cu *radiologie intervenţională.

RADIOMANOMETRIE, s. f. / radiomanométrie, s. f. / radiomanometry. [*Lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***manos*** *= puţin dens;* ***metron*** *= măsură.*] Studiul, pe clişee radiologice, a traseului şi particularităţilor unor vase, canale în care s-a injectat substanţă de contrast opacă la raze X. Ex.: r. portală, r. căilor biliare.

RADIOMARCAT, adj. / radiomarqué, -e, adj. / radiolabeled. [*Lat.* ***radius*** *= rază; fr.* ***marqué****, din scand.* ***merki*** *= marcă.*] Care este *marcat cu un *izotop radioactiv. Termenul se utilizează cu referire la diverse molecule, celule sau ţesuturi.

RADIOMETRIE, s. f. / radiométrie, s. f. / radiometry. [*Lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***metron*** *= măsură.*] Măsurarea mărimilor fizice caracteristice radiaţiilor.

RADIONECROZĂ, s. f. / radionécrose, s. f. / radionecrosis. [*Lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***nekrosis*** *= mortificare, de la* ***nekros*** *= mort.*] Necroză determinată de acţiunea razelor X sau a unor corpuri radioactive. Se manifestă, de obicei, sub forma unei ulceraţii cu evoluţie lentă, apărută ca urmare a unei iradieri locale intense.

RADIONICĂ, s. f. / radionique, s. f. / radionic healing. [*Lat.* ***radius*** *= rază;* ***electronică****, din gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare.*] Metodă holistică în cadrul căreia se utilizează o aparatură complexă pentru diagnosticul şi tratamentul bolilor şi al dezechilibrelor energetice. Se susţine că maladiile reprezintă îndeosebi consecinţa unei aşa-numite radiaţii energetice viciate, produsă de dezechilibrul oscilaţiilor electronilor din organism. Întemeietorul r., neurologul american Albert Abrams, a inventat un dispozitiv denumit biodinamometru care, în opinia sa, permitea evaluarea amplitudinii oscilaţiilor câmpului situat în jurul pacientului. Ulterior, el a afirmat că pentru această investigaţie este suficient un eşantion de sânge. În plan terapeutic, r. ar fi utilă prin stimularea oscilaţiilor atomilor constitutivi ai pacientului, în scopul restabilirii armoniei mentale, emoţionale şi fizice a acestuia. Nesusţinută de explicaţii raţionale, r. are adepţi, care susţin eficienţa sa îndeosebi în rinitele alergice, astm şi în terapia durerii. Oricum, compatibilitatea r. cu alte forme de tratament este totală şi nu s-au constatat efecte nocive. V. şi medicină alternativă.

RADIOOPAC, adj. / radioopaque, adj. / radiopaque. [*Lat.* ***radius*** *= rază;* ***opacus*** *= umbrit, întunecos.*] Care împiedică trecerea radiaţiilor. De ex., despre un organ care, pe *radiografie, are drept corespondentă o zonă albă. V. şi mediu de contrast.

RADIOPATIE, s. f. / radiolésion, s. f. / radiolesion. [*Lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***pathos*** *= boală.*] Termen care regrupează modificările patologice (dermice, sanguine, oculare) determinate de acţiunea razelor X sau a altor tipuri de radiaţii. Sin.: radioleziune.

RADIOPATOLOGIE, s. f. / radiopathologie, s. f. / radiopathology. [*Lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***pathos*** *= boală;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Domeniu al medicinii care se ocupă cu studiul bolilor sau leziunilor provocate de radiaţii ionizante, al condiţiilor în care acestea se pot produce, al terapiei, evoluţiei şi prognosticului acestora.

RADIOPELVIGRAFIE, s. f. / radiopelvigraphie, s. f. / radiopelvigraphy. [*Lat.* ***radius*** *= rază;* ***pelvis*** *= bazin; gr.* ***graphein*** *= a scrie.*] Radiografie aplicată la examinarea bazinului.

RADIOPELVIMETRIE, s. f. / radiopelvimétrie, s. f. / radiopelvimetry. [*Lat.* ***radius*** *= rază;* ***pelvis*** *= bazin; gr.* ***metron*** *= măsură.*] Utilizarea unor tehnici radiografice pentru măsurarea diametrelor bazinului (pelvimetrie), în obstetrică. V. şi pelvimetrie.

RADIOPROTECTOR CHIMIC / radioprotecteur chimique / chemical protector. [*Lat.* ***radius*** *= rază;* ***protector, -oris*** *= protector, apărător, de la* ***protegere*** *= a acoperi, a apăra; gr.* ***khemeia*** *= alchimie.*] Substanţă chimică ce atenuează, după ingestia sa, efectele iradierii. Eficacitatea r. c. este relativă, iar mecanismul de acţiune al acestora este în relaţie cu blocarea *radicalilor liberi produşi prin iradiere.

RADIOPROTECŢIE, s. f. / radioprotection, s. f. / radioprotection. [*Lat.* ***radius*** *= rază;* ***protectio, -onis*** *= apărare, de la protegere = a acoperi, a apăra.*] Totalitatea procedeelor destinate protecţiei personalului medical sau din alte domenii care lucrează cu surse închise sau deschise de radiaţii ionizante.

RADIORENOGRAMĂ, s. f. / radiorénogramme, s. m. / radiorenogram. [*Lat.* ***radius*** *= rază;* ***ren, -is*** *= rinichi; gr.* ***gramma*** *= înscriere.*] Sin.: nefrogramă izotopică (v.).

RADIOREZISTENŢĂ, s. f. / radiorésistance, s. f. / radioresistance. [*Lat.* ***radius*** *= rază;* ***resistentia*** *= împotrivire, de la* ***resistere*** *= a rezista, a se împotrivi şi* ***sistere*** *= a se opri.*] 1) Rezistenţa celulelor, ţesuturilor, organelor sau organismelor vii la acţiunea nocivă a radiaţiilor. R. este o noţiune relativă, care depinde de tipul de radiaţie, de efectul considerat (metabolic, genetic etc.) şi de natura organismului iradiat. 2) Proprietatea unor celule sau ţesuturi de a-şi pierde în timp *radiosensibilitatea, prin acţiunea repetată a unor doze de raze X. V. şi radiosensibilitate.

RADIOSARCOM, s. n. / radiosarcome, s. m. / X ray sarcoma. [*Lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***sarx, sarkos*** *= carne, -oma.*] *Sarcom determinat prin iradierea masivă (accidentală sau prin radioterapie) cu radiaţii X sau cu radiaţii nucleare (radioizotopice).

RADIOSCOPIE, s. f. / radioscopie, s. f. / fluoroscopy. [*Lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***skopia*** *= examinare, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Modalitate de investigaţie radiologică în care imaginea rezultată este doar examinată vizual şi nu înregistrată pe film (*radiografie). Agentul fizic este radiaţia X provenită de la o sursă exterioară organismului, care este interpus între sursă şi un ecran fluorescent. Imaginea rezultată se prezintă sub diferite nuanţe de gri, invers proporţional cu gradul de atenuare a radiaţiilor X de către structurile anatomice din organism.

RADIOSENSIBILITATE, s. f. / radiosensibilité, s. f. / radiosensitivity. [*Lat.* ***radius*** *= rază;* ***sensibilitas, -atis*** *= sensibilitate, de la* ***sentire*** *= a simţi.*] Capacitatea organismelor sau diferitelor celule, ţesuturi sau organe de a reacţiona la doze diferite de radiaţii ionizante. R. este o noţiune relativă, care depinde considerabil de natura structurii iradiate, de particularităţile biochimice şi fiziologice ale acesteia, ca şi de specie. R. diferenţiată a ţesuturilor stă la baza *radioterapiei. V. şi legea Bergonié-Tribondeau, radiorezistenţă.

RADIOTELEMETRIE, s. f. / radiotélémétrie, s. f. / radiotelemetry. [*Lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***tele*** *= departe;* ***metron*** *= măsură.*] Transmiterea unor mesaje biologice prin intermediul undelor radio.

RADIOTERAPIE, s. f. / radiothérapie, s. f. / radiotherapy. [*Lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***therapeia*** *= tratament, de la* ***therapeuein*** *= a îngriji.*] Utilizarea terapeutică a radiaţiilor ionizante. Unele celule canceroase sunt extrem de radiosensibile, de unde aplicaţiile în oncologie. Adesea, prin r. se desemnează tratamentul cu radiaţii X. V. şi radioizotopoterapie, teleradioterapie.

RADIOTOXICITATE, s. f. / radiotoxicité, s. f. / radiotoxicity. [*Lat.* ***radius*** *= rază; gr.* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeţilor, de la* ***toxon*** *= săgeată.*] Toxicitatea determinată de radiaţiile ionizante emise de un element radioactiv introdus în organism.

RADIU, s. n. / radium, s. m. / radium. [*Lat.* ***radius*** *= rază.*] Elementul chimic (Ra) cu numărul atomic 88 şi greutatea atomică de circa 226 u. În natură se găseşte în pehblendă, minereu de uraniu, din care a fost izolat în 1898 de Pierre şi Marie Curie. Cu această ocazie, Marie Curie a introdus termenul de *radioactivitate. Există 25 de izotopi ai r., toţi radioactivi, cel mai abundent fiind ^{226}Ra, cu un timp de înjumătăţire de 1 622 ani. În prezent, r. reprezintă un subprodus în procesul de extracţie a uraniului. Utilizarea sa ca sursă de radiaţii α, β şi γ este tot mai limitată, în cercetare, în analiza materialelor şi în radioterapia oncologică sub forma unor ace fine, introduse în ţesuturile patologice.

RADIUMTERAPIE, s. f. / radiumthérapie, s. f. / radium therapy. [*Lat. **radius** = rază; gr. **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] V. curieterapie.

RADIUS, s. n. / radius, s. m. / radius. [*Lat. **radius** = osul radius.*] V. tab. anat. - oase.

RADIX / radix / radix. [*Lat. **radix** = rădăcină.*] 1) *Rădăcina, partea iniţială a unui segment. 2) Lingvistic, sursă a unui termen. 3) Matematic, un număr ales ca bază a unui sistem de numeraţie.

RADON, s. n. / radon, thoron, s. m. / radon, thoron. [*Lat. **radius** = rază.*] Elementul chimic (Rn) cu numărul atomic 86, masa atomică de circa 222 u. Este un gaz radioactiv incolor, inodor şi insipid, emiţător de particule α. R. este responsabil de aproximativ jumătate din expunerea totală naturală (inevitabilă) a unei persoane la radiaţiile ionizante din mediu, reprezentând circa 1,5-2 mSv doză de expunere anuală. El provine din depozitele naturale subterane de uraniu, ajunge în aer prin infiltrare în sol, ataşându-se în atmosferă (împreună cu produşii săi de dezintegrare) particulelor de praf sau aerosolilor, care ajung prin inhalaţie la nivelul epiteliului bronşic şi al structurilor adiacente. Expunerea la radiaţii este mai mare în zonele cu zăcăminte de uraniu. R. singur nu este nociv, ci doar prin unii produşi ai săi de dezintegrare, emiţători de radiaţii gama, ce pot iradia timp îndelungat celulele epiteliale bronşice, din cauza timpului fizic de înjumătăţire lung.

RAFEU, s. n. / raphé, s. m. / raphe. NA: raphe. [*Gr. **rhaphe** = sutură.*] Linie de reunire, mediană, formată din încrucişarea fibrelor ce provin din structuri anatomice simetrice. Adesea, un r. rezultă din încrucişarea fibrelor provenind din jumătatea dreaptă şi stângă a unui organ, de unde situarea sa frecventă pe linia mediană a corpului. Ex.: r. anococcigian, r. bulbar, r. burselor sau al scrotului (relief median şi vertical vizibil pe faţa anterioară a burselor).

RAGADĂ, s. f. / rhagade, s. f. / rhagade, chap. [*Gr. **rhagas, -ados** = crăpătură, fisură.*] Leziune cutanată de dimensiuni mici şi cu aspect de fisură, localizată la nivelul epidermului şi, parţial, a dermului subiacent. Localizările de predilecţie sunt: perioral (buze sau comisuri), mameloane, mâini. R. pot apărea secundar unor eroziuni (îndeosebi mamelonare) sau pot complica o afecţiune cutanată (*hiperkeratoza palmară sau plantară, *eczema cronică). Ele sunt formate dintr-un ţesut dermic modificat, având ca substrat un proces inflamator.

RAGOCIT, s. n. / ragocyte, s. m. / ragocyte. [*Gr. **rhax, rhagos** = boabă de strugure; **kytos** = celulă.*] Polinuclear a cărui citoplasmă conţine vacuole (*fagozom) dispuse în "boabe de strugure". R. se găsesc în număr mare în lichidul articular în cursul anumitor artropatii inflamatorii cronice, îndeosebi în *poliartrita reumatoidă.

RAHIALGIE, s. f. / rachialgie, s. f. / rachialgia. [*Gr. **rhakhis** = coloană vertebrală; **algos** = durere.*] Termen utilizat pentru orice durere la nivelul coloanei vertebrale, difuză sau strict localizată într-o anumită regiune a rahisului, cu caracter acut sau cronic. Caracterele r., localizarea, iradierea, accentuarea după unele manevre de mobilizare a coloanei etc., permit diagnosticul diferenţial între afectarea *discului intervertebral şi aceea a vertebrelor.

RAHIANESTEZIE, s. f. / rachianesthésie, s. f. / spinal an(a)esthesia. [*Gr. **rhakhis** = coloană vertebrală; **an** - priv.; **aisthesis** = senzaţie, sensibilitate.*] Metodă de anestezie parţială locoregională, îndeosebi a părţii inferioare a corpului, prin puncţie lombară şi injectarea în spaţiul subarahnoidian a unei substanţe anestezice locale care antrenează pierderea sensibilităţii şi apoi a motricităţii, determinând *anestezia regiunilor inervate de nervii subiacenţi. Localizarea anesteziei depinde atât de poziţia pacientului, cât şi de densitatea substanţei anestezice, care poate fi mai mare decât a lichidului cefalorahidian (*r. hipertonă*), egală (*r. izotonă*) sau inferioară (*r. hipotonă*) densităţii acestuia. Sin.: anestezie subarahnoidiană, anestezie rahidiană (sau spinală).

RAHICENTEZĂ, s. f. / rachicentèse, s. f. / rachiocentesis. [*Gr. **rhakhis** = coloană vertebrală; **kentesis** = înţepătură.*] Sin.: puncţie spinală. V. puncţie lombară şi puncţie suboccipitală.

RAHIDIAN, adj. / rachidien, -enne, adj. / rachidian, rachidial. [*Gr. **rhakhis** = coloană vertebrală.*] Care aparţine coloanei vertebrale, denumită şi rahis. Sin.: spinal.

RAHIS, s. n. / rachis, s. m. / rachis, spinal column. NA: columna vertebralis. [*Gr. **rhakhis** = coloană vertebrală.*] Sin.: coloană vertebrală (v.).

RAHISCHIZIS, s. n. / rachischisis, rachischizis, s. m. / rachischisis. [*Gr. **rhakhis** = coloană vertebrală; **skhisis** = despicătură, de la **skhizein** = a despica.*] Malformaţie congenitală a rahisului care constă în prezenţa unei fante la nivelul coloanei vertebrale orientată median şi longitudinal. R. poate fi total, parţial sau posterior (v. spina bifida).

RAHITIC, adj., s. m. / rachitique, adj., s. m. / rachitic, rickety. [*Gr. **rhakhitis** = inflamaţie a coloanei vertebrale, de la **rhakhis** = coloană vertebrală.*] 1) În relaţie cu *rahitismul. 2) Pacient (copil) care suferă de rahitism (prezintă un aspect r.).

RAHITISM, s. n. / rachitisme, s. m. / rickets. [*Gr. **rhakhitis** = inflamaţie a coloanei vertebrale, de la **rhakhis** = coloană vertebrală; denumire creată de Glisson (1650), care a descris magistral boala; **-ism**; în engl., termenul ar putea deriva din **to wrick** = a răsuci, sau **wrygates** = siluetă de formă neregulată, sau din limba normandă **riquets** = cocoşaţi, după cum nu este exclus să derive din gr.*] Boală a sugarului şi a copilului mic, reprezentând o *osteocondrodistrofie determinată de un deficit de mineralizare osoasă în perioada de creştere rapidă, secundară unei carenţe în *vitamină D_2 sau în *colecalciferol. Semnele clinice esenţiale ale r. sunt osoase: torace "în carenă", cu mătănii costale, curbare a oaselor lungi ale membrelor inferioare, *craniomalacie (îndeosebi la sugar), aspect radiologic şters al liniilor metafizare şi uneori diafizare. *R. carenţial* prin regim lacto-făinos exclusiv şi absenţa expunerii la soare poate fi prevenit prin administrare de vitamină D. Sin.: boală Glisson. V. şi în continuare.

RAHITISM TARDIV / rachitisme tardif / late rickets. Denumire dată uneori anumitor deformări osoase ca *scolioza, *piciorul plat dureros, **coxa vara* etc., care survin în perioada de creştere maximă, între 12 şi 15 ani. Uneori deformările sunt expresia *reşutei tardive a unui *r.

RAHITISM VITAMINO-DEPENDENT / rachitisme vitamino-dépendant / vitamin D-dependent rickets. R. cu transmitere autozomal recesivă, de două tipuri: 1) *Tipul I*, manifestat prin miopatie, hipocalcemie, hipofosfatemie moderată, hiperparatiroidism secundar, concentraţii serice scăzute de 1,25-dihidroxivitamină D. R. apare din cauza absenţei sau reducerii activităţii calcidiol-1-monooxigenazei şi poate fi tratat cu doze mari de vitamină D. 2) *Tipul II*, similar tipului I, dar caracterizat prin concentraţii serice mari de 1,25-dihidroxivitamină D. Această formă nu poate fi tratată cu doze mari de vitamină D, ţesuturile ţintă fiind refractare la acţiunea vitaminică. Aceasta se explică prin alterări în transmiterea informaţiei specifice vitaminei D: fie un defect de legare la receptori, fie absenţa receptorilor specifici sau defecte ale etapei postreceptor. Se pare că legarea la *degetul de zinc, adică la receptorul nuclear, este alterată. V. şi rezistenţă hormonală.

RAHITISM VITAMINO-REZISTENT / rachitisme vitamino-résistant / vitamin D-resistant rickets. Denumire pentru o serie de forme de r. caracterizate prin absenţa carenţei vitaminice, rezistenţa la doze fiziologice de vitamine D sau reşuta la încetarea tratamentului, care necesită doze vitaminice considerabile. Se conturează mai multe grupe de r. v.-r.: 1) *R. v.-r. secundare* unor afecţiuni intestinale sau hepatice, cu malabsorbţie de vitamine şi calciu, sau unor nefropatii cronice. 2) *R. v.-r. ereditar*, cu cel puţin două tipuri individualizate clar: a) *r. v.-r. hipofosfatemic*, cu transmitere dominantă legată de sex (de unde denumirea în engl. de *X-linked hypophosphatemic rickets*), caracterizat prin r. sever, nanism şi hipofosfatemie; b) *r. v.-r. pseudocarenţial hipocalcemic*, cu transmitere autozomal recesivă, cu semne de r. sever din primele luni de viaţă.

RAL, s. n. / râle, s. m. / rale. [*Fr. veche* ***rascle****, de la* ***racler*** *= a racla (asemănător cu zgomotul care se produce prin raclare).*] Termen introdus de Laennec pentru desemnarea oricărui *zgomot auscultatoriu anormal care se suprapune sau înlocuieşte murmurul vezicular normal şi poate fi perceput la auscultaţia plămânilor. R. sunt prezente în inspir sau/şi în expir şi prezintă o serie de caracteristici auscultatorii în relaţie cu procesul patologic care le determină: retracţii bronşice, prezenţa de secreţii în căile bronşice sau în alveole, prezenţa unor caverne pulmonare. Astfel, *r. crepitante* sunt determinate de procese alveolare, fiind caracteristice pneumoniilor. *R. ronflante* şi sibilante apar în evoluţia bronşitelor uscate, a astmului, a dilataţiilor bronşice (*r. uscate*). *R. subcrepitante* sunt *r. umede*, buloase, care apar în caz de stază pulmonară şi în unele bronşite cu secreţii abundente.

RAL CREPITANT / râle crépitant / crepitant rale, crepitation. V. ral.

RAL RONFLANT / râle ronflant / sonorous rale. V. ral.

RAL SIBILANT / râle sibilant / sibilant ronchus, whistling rale. V. ral.

RAL SUBCREPITANT / râle sous-crépitant / sub-crepitant rale. V. ral.

RAMICOTOMIE, s. f. / ramicotomie, s. f. / ramicotomy. [*Lat.* ***ramus*** *= ramură; gr.* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Secţionarea ramurilor comunicante ale *sistemului nervos simpatic.

RAMOLISMENT, s. n. / ramollissement, s. m. / softening. [*Fr.* ***ramollissement****, din lat.* ***mollis*** *= moale.*] În general, termen utilizat pentru a desemna modificarea patologică a structurii unui ţesut care are ca rezultat macroscopic diminuarea consistenţei, înmuierea. Ex.: *r. cerebral, *r. medular - leziune ischemică a măduvei spinării, r. vertebro-bazilar - leziune localizată la nivelul sistemului nervos central, în regiunea a cărei vascularizaţie depinde de sistemul arterial vertebro-bazilar. Pentru r. osos, v. osteomalacie.

RAMOLISMENT CEREBRAL / ramollissement cérébral / cerebral softening, encephalomalacia. Focar de necroză în ţesutul cerebral determinat de un deficit de aport sanguin prin tromboză sau embolie arterială, care se manifestă clinic printr-o simptomatologie brutală focalizată. Sin.: encefalomalacie. V. şi *stroke*.

RAMUS, s. n. / ramus, s. m. / ramus. [*Lat.* ***ramus*** *= ramură.*] Parte ce se proiectează, *proces alungit sau ramură.

RANĂ, s. f. / plaie, s. f. / wound, sore, hurt, injury. [*Sl.* ***rana*** *= rană.*] Sin.: plagă (v.).

RANDOMIZARE, s. f. / randomisation, s. f. / randomization. [*Engl.* ***randomization****, din fr.* ***randon*** *= cursă precipitată, fugă, dezordine; în engl.,* ***n*** *terminal a devenit* ***m****, rezultând* ***random*** *= la întâmplare, întâmplător.*] Acţiunea de a randomiza, adică de a introduce un element aleatoriu într-un raţionament, experiment sau calcul. R. permite repartizarea unei populaţii în mai multe grupe care pot fi comparate statistic. Grupurile se obţin prin tragere la sorţi dirijată cu ajutorul unor tabele de „numere prin hazard". În medicină, r. se utilizează îndeosebi în experimentele terapeutice comparate (*trial). Rezultatele obţinute pe loturi alcătuite conform repartiţiei prin hazard vor fi supuse apoi prelucrării statistice.

RANITIDINĂ, s. f. / ranitidine, s. f. / ranitidine. (DCI) Antagonist al receptorilor H_2 ai *histaminei, utilizat în tratamentul *ulcerului gastroduodenal, cu o eficacitate comparabilă cu cea a *cimetidinei.

RAPEL, s. n. / rappel, s. m. / booster dose. [*Fr.* ***rappel*** *= acţiunea de a aminti, din lat.* ***appellare*** *= a se adresa cuiva.*] Etapă în cursul vaccinării împotriva unor boli, care constă în administrarea unei (sau unor) noi doze de vaccin la un anumit interval de timp după doza iniţială de vaccin. Are drept scop dobândirea unei imunităţi durabile împotriva bolii respective. V. şi revaccinare.

RAPORT CARDIOTORACIC / rapport cardiothoracique / cardiothoracic ratio. Sin.: indice cardiotoracic (v.).

RAPORT GC / rapport GC / G + C content of the DNA. Raportul: (guanină + citozină) / (adenină + timină + guanină + citozină), pentru un eşantion de ADN bacterian, viral sau celular. R. GC este o caracteristică fundamentală a unui organism, a unei specii, un criteriu valoros utilizat în *taxonomie.

RAPORT NUCLEOPLASMATIC / rapport nucléo-plasmatique / nucleoplasmic index. R. dintre talia nucleului şi cea a celulei, exprimat prin raportul: volum nuclear/(volum celular - volum nuclear). R. n. este mai mare la celulele tinere şi în cancere, din cauza *poliploidiei celulelor tumorale.

RAPORT R / rapport R / R ratio. R. *transaminaze/*fosfataze alcaline, ambele exprimate ca multipli ai limitei superioare a normalului. O hepatită este citolitică dacă r. R este egal sau superior cu 5, colestatică atunci când r. R este egal (sau inferior) cu 2 şi mixtă dacă r. este cuprins între 2 şi 5.

RAPORT VENTILAŢIE-PERFUZIE / rapport ventilation-perfusion / ventilation-perfusion ratio. Concept fundamental în fiziologia respiraţiei, exprimând raportul existent, la nivelul fiecărei alveole, între ventilaţia alveolară şi debitul capilar pulmonar. Abrev.: VA/QC.

RAPTUS, s. n. / raptus, s. m. / raptus. [*Lat.* ***raptus*** *= răpire, de la* ***rapere*** *= a duce cu forţa.*] Impuls imperios, brusc şi necontrolat, la limita actului voluntar şi a actului reflex. R. survine imprevizibil, pe fondul unor stări psihotice dominate de anxietate şi poate conduce subiectul spre acte violente şi adesea foarte grave: r. suicidal, r. agresiv sau omucidere.

RAREFACŢIE, s. f. / raréfaction, s. f. / rarefaction. [*Lat.* ***rarefacere*** *= a rări, a rarefia, de la* ***rarus*** *= rar,* ***facere*** *= a face.*] Proces de reducere a densităţii unui ţesut de la nivelul unei structuri anatomice şi rezultatul acestui proces. Ex.: r. osoasă (în *osteoporoză).

RASĂ, s. f. / race, s. f. / race. [*Ital.* ***razza****, din lat.* ***ratio, -onis*** *= cuvânt utilizat în sec. VI cu sensul de specie de animal sau de fructe.*] Existenţa r. umane este extrem de disputată, atât din cauza ravagiilor pe care le-a provocat rasismul (în particular teoria nazistă a r. pure), cât şi datorită dezvoltării cercetărilor de genetică a populaţiilor, care probează tot mai clar o origine unică, din strămoşi comuni, a diverselor populaţii umane. Conform unei definiţii echilibrate, r. umană reprezintă o varietate de specie umană ai cărei membri se disting prin caractere fizice de origine genetică. În *Declaraţia asupra rasei* (UNESCO) nu se recunosc decât trei mari grupe de fiinţe umane: grupa caucazoidă (albă), grupa negroidă şi grupa mongoloidă. Se afirmă că, mai mult decât r., mediul şi climatul social sunt acelea care explică diferenţele de aptitudini constatate între indivizi. În medicină, sunt semnificative unele diferenţe rasiale la nivel molecular. Ex.: variabilitatea unor antigeni eritrocitari, care simplifică condiţiile de *compatibilitate sanguină. Alte diferenţe, cu repercusiuni în predispoziţia la anumite boli, se află în studiu.

RAST / RAST / RAST. [*Acronim engl. pentru RadioAllergoSorbent Test = test de absorbţie a alergenilor radiomarcaţi.*] Metodă bazată pe principiul *radioimunodozării, prin care se măsoară cantităţi foarte mici de imunoglobuline E specifice diverşilor alergeni.

RAŞ, s. n. / rash, s. m. / rash. [*Engl. rash = erupţie cutanată.*] Erupţie fugace, pasageră, asemănătoare cu cea din *rujeolă (*r. mobiliform*) sau cu cea din *scarlatină (*r. scarlatinos*), care poate surveni în faza de debut a unor afecţiuni febrile, îndeosebi virale.

RATA FILTRĂRII GLOMERULARE / taux de filtration glomérulaire / glomerular filtration rate. Volumul de urină primitivă filtrată prin glomeruli în unitatea de timp. V. şi filtrare glomerulară, clearance.

RATĂ, s. f. / taux, s. m. / rate. [*Lat. rata, de la ratus = calculat.*] Termen care, în afara sensului comun, este utilizat frecvent cu referire la: 1) Variaţia unei cantităţi de substanţă, a unui volum (dintr-un compartiment din organism) pe unitatea de timp. Ex.: *r. filtrării glomerulare. 2) Cantitatea unui anumit agent administrată pe unitatea de timp. Ex.: r. dozei de iradiere. 3) În general, o proporţie care include o unitate de timp. Ex.: r. mortalităţii infantile, rezultată din raportul dintre numărul de decese într-un an la copiii cu vârsta sub un an şi numărul total de copii născuţi în anul respectiv.

RATĂ DE SUPRAVIEŢUIRE LA CINCI ANI / taux de survie à cinq ans / five-years survival rate. Indicator foarte utilizat în cancerologie, indicând rata de supravieţuire a bolnavilor la cinci ani, după diagnosticul iniţial. Această rată depinde, în esenţă, de tipul de cancer, de precocitatea diagnosticului şi de soluţiile terapeutice.

RAŢIE, s. f. / ratio, s. f. / ratio. [*Lat. ratio, -onis = socoteală, calcul.*] Cantitate din diferite tipuri de alimente care acoperă nevoile zilnice (*r. netă*) sau intră în hrana obişnuită (*r. brută*) a unei persoane. V. raţie alimentară.

RAŢIE ALIMENTARĂ / ration alimentaire / food intake. Determinare calitativă şi cantitativă a alimentelor necesare pentru acoperirea nevoilor organismului, în general pentru 24 ore, atât în ceea ce priveşte principiile non-energetice indispensabile, cât şi din punct de vedere al aportului caloric (energetic). În principiu, în plan cantitativ r. a. trebuie să furnizeze, în raport cu efortul fizic previzibil, 2 500-4 000 kcal/zi. În plan calitativ, r. a. trebuie să fie compusă din 50-55% glucide, 25-30% lipide şi 15% protide. R. a. se stabileşte după o serie de norme, în funcţie de efort, vârstă şi sex.

RAŢIONALISM MORBID / rationalisation morbid / morbid reasoning. Formă de logică schizofrenică în care utilizează valori accesibile doar subiectului delirant ce creează un ansamblu de pseudovalori.

RAŢIONAMENT CLINIC / raisonnement clinique / clinical reasoning. V. diagnostic.

RAUBAZINĂ, s. f. / raubasine, s. f. / raubasine. Alcaloid extras din *Rauwolfia serpentina*, cu acţiune simpaticolitică, vasodilatatoare şi sedativă.

RAZĂ, s. f. / rayon, s. m. / ray. [*Lat. radius = rază.*] Sin.: radiaţie (v. def. 1).

RAZE X / rayons X / X-rays. Sin.: radiaţii X (v.).

RĂDĂCINĂ, s. f. / racine, s. f. / root. NA: radix, pl. radices. [*Lat. radix, -icis = rădăcină.*] Termen utilizat cu sensul general de origine a unei structuri anatomice sau de implantare fermă a acesteia. Ex.: r. unui nerv, r. dentară, r. limbii.

RĂGUŞEALĂ, s. f. / raucité, s. f. / hoarseness. Alterare a vocii, care prezintă un timbru mai grav şi este voalată, corespunzând unei rezonanţe crescute a sunetului în faringe. R. se observă în laringită, leziuni ale *corzilor vocale, ale nervului recurent şi în unele boli neurologice. Sin.: guturalizare.

RĂSPUNS IMUNITAR / réponse immunitaire / immune response. [*Lat. responsum = răspuns, participiul trecut de la respondere = a răspunde; immunis = scutit, apărat, de la in = lipsit de, munus = obligaţie.*] Capacitatea sistemului imunitar de a produce o reacţie specifică în funcţie de natura agresiunii antigenice. R. i. implică mai întâi un *r. i. nespecific, apoi un *r. i. specific. Acesta din urmă cuprinde un r. i. cu mediere celulară şi un r. i. cu mediere umorală, care acţionează în strânsă relaţie. R. i. specific, mediat celular sau umoral, cuprinde cinci faze: faza de recunoaştere şi faza de activare (formând faza de inducţie), faza de proliferare şi faza de diferenţiere (cuprinse în faza de amplificare), urmate de faza de neutralizare. Sin.: reacţie imunitară.

RĂSPUNS IMUNITAR NESPECIFIC / réponse immunitaire non spécifique / nonspecific immune response. Acţiune a sistemului imunitar în care nu intervin celule posedând receptori specifici (cum sunt *receptorii B, *receptorii T). *Fagocitoza antigenilor străini de către macrofage şi de către granulocitele neutrofile este un r. i. n., care se află la baza răspunsului specific, declanşat de *celulele prezentatoare de antigeni.

RĂSPUNS IMUNITAR PRIMAR / réponse immunitaire primaire / primary immune response. Prima reacţie imunitară specifică după pătrunderea în organism a unui antigen. Se manifestă prin apariţia în 7-11 zile a unor anticorpi aparţinând clasei IgM şi aflaţi în sânge în cantităţi mici.

RĂSPUNS IMUNITAR SECUNDAR / réponse immunitaire secondaire / secondary immune response. R. specific al sistemului imunitar la un contact ulterior cu antigenul. R. i. s. este mai rapid decât *răspunsul imun primar şi este realizat de *limfocitele memorie, care eliberează cantităţi mari de IgG. V. limfocit memorie.

RĂSPUNS IMUNITAR SPECIFIC / réponse immunitaire spécifique / specific immune response. R. al sistemului imunitar al organismului declanşat în scopul eliminării elementelor *non-self prin intervenţia *limfocitelor T şi B. Imunoglobulinele produse de *plasmocite neutralizează specific antigenii, iar *limfocitele T citotoxice provoacă liza celulelor infectate. Macrofagele şi granulocitele neutrofile sunt principalii efectori ai r. i. s., fagocitând *complexele imune şi debriurile celulare provenite din celulele lizate de limfocitele citotoxice.

RĂŞINĂ, s. f. / résine, s. f. / resin. [*Lat. resina = răşină.*] Termen generic pentru o serie de polimeri care reprezintă un amestec complex de substanţe organice, adesea cu o structură nedefinită. R. pot fi *naturale* (obţinute prin incizii ale unor arbori sau plante) sau *sintetice*, obţinute prin polimerizarea, policondensarea sau poliadiţia de molecule (polimeri înalţi sau termoplastici). R. au forme, densităţi, consistenţe, culori foarte diferite şi utilizări multiple: izolanţi, lacuri, săpunuri, hârtie. *R. acrilice* se utilizează în stomatologie, cele anionice şi cationice în diagnostic şi terapeutică. Sin.: rezină.

RĂŞINI SCHIMBĂTOARE DE IONI / résines échangeuses d'ions / ion exchange resins. Substanţe formate din particule de polimeri hidrocarbonaţi purtători de grupări ionizabile, capabile să schimbe un ion contra unui alt ion. Există r. s. de cationi şi r. s. de anioni. R. s. de i. sunt utilizate în separarea cromatografică a numeroase substanţe (ex.: aminoacizi, catecolamine), ca şi în terapeutică, îndeosebi în *hiperkaliemii.

RĂU DE ALTITUDINE / mal d'altitude / altitude sickness. Sin.: rău de munte (v.).

RĂU DE MARE / mal de mer / sea sickness. Greaţă, uneori vărsături, indispoziţie, eventual vertije determinate de mişcările de balans ale vapoarelor, în funcţie de starea de agitaţie a mării sau oceanului. Sin.: naupatie.

RĂU DE MUNTE / mal des montagnes / mountain sickness. Sindrom determinat de expunerea unui organism la o altitudine la care acesta nu este adaptat. Cauza r. de m. este scăderea presiunii atmosferice, care duce la diminuarea conţinutului de oxigen din sângele arterial şi la *hipoxie tisulară. În principiu, tulburările pot apărea de la o altitudine de circa 2 000 de metri şi constau în cefalee, greaţă, oboseală, insomnie, accelerarea pulsului şi frecvenţei respiratorii. Se descrie şi o formă acută a r. de m., când tulburările de mai sus sunt intense şi asociate cu afectarea capacităţii mentale, uneori a discernământului şi cu prostraţie. Cu referire la expunerea îndelungată la altitudine, v. boală cronică de altitudine, boală Monge. Sin.: rău de altitudine.

RĂU DE TRANSPORT / mal des transports / motion sickness. Se manifestă ca o criză neurovegetativă cu rău generalizat, vertij, tulburări digestive (greaţă, vomismente), paloare şi transpiraţii, provocată unui pasager prin mişcări ale vehiculului în care acesta se află (automobil, vapor, avion). El rezultă dintr-o neconcordanţă a informaţiilor primite de cortex de la receptorii vestibulari şi de la alţi receptori în relaţie cu echilibrul (în esenţă, receptorii vizuali).

RÂGÂIALĂ, s. f. / éructation, s. f. / eructation, belching. [*Formaţiune onomatopeică.*] Sin.: eructaţie (v.).

RÂIE, s. f. / gale, s. f. / scabies, itch. [*Lat. **aranea** = păianjen, pânză de păianjen.*] Sin.: scabie (v.).

RÂS, s. n. / rire, s. m. / laugh, risus (lat). [*Lat. **risus** = râs.*] Manifestare umană a bunei dispoziţii şi a veseliei. După Bergson, r. include şi un element agresiv şi este făcut spre a umili. Datorită r., agresivitatea se poate exprima liber, fără consecinţe dramatice. Uneori r. este o formă de reacţie împotriva angoasei.

RÂS SARDONIC / rire sardonique / sardonic grim. Sin.: *risus sardonicus* (v.).

REABILITARE, s. f. / réabilitation, s. f. / rehabilitation. [*Lat. **re** = iarăşi; **habilitas, -atis** = aptitudine, de la **habere** = a avea o însuşire caracteristică.*] Sin.: readaptare (v.).

REACTANT, s. m. / réactant, s. m. / reactant. [*Fr. **réactant,** din lat. **activus** = activ, de la **agere** = a acţiona.*] Substanţă care participă la reacţii chimice sau biochimice. V. şi substrat.

REACTIV, adj., s. m. / réactif, -ive, adj., s. m. / reactive, reagent. [*Fr. **réactif,** din lat. **activus** = activ, de la **agere** = a acţiona.*] 1) Substanţă care dă o reacţie chimică specifică cu o altă substanţă, cu un anumit ion sau un anumit grup de ioni. Reacţia respectivă este evidenţiată prin apariţia unui precipitat sau a unei culori. R. sunt utilizaţi îndeosebi în chimia analitică, dar şi în diferite probe de laborator. 2) Care poate produce o reacţie, îndeosebi chimică, dar şi o reacţie la un stimul, în cazul structurilor vii. V. şi reactivitate.

REACTIV SCHIFF / réactif de Schiff / Schiff's reagent. [*Hugo Schiff, biochimist german, 1834-1915.*] Soluţie apoasă de fucsină bazică sau pararosanilină decolorată cu dioxid de sulf, preparat în mod obişnuit prin adăugarea acidului clorhidric la o soluţie de colorant care conţine o sare metabisulfit. Este utilizat în chimie pentru identificarea aldehidelor, iar în histochimie pentru punerea în evidenţă a polizaharidelor, ADN-ului şi proteinelor.

REACTIVARE, s. f. / réactivation, s. f. / reactivation. [*Fr. **réactivation,** din lat. **re** = iarăşi, **activus** = activ, de la **agere** = a acţiona.*] Restaurarea unei activităţi care anterior devenise latentă sau absentă. 1) Reapariţia simptomelor unei boli care părea stinsă (ex.: r. unui focar tuberculos). 2) Reapariţia activităţii patogene a unui virus, rămas în stare latentă în organism, sub influenţa unui eveniment inductor (ex.: agresiune, hipertermie, expunere la ultraviolete). Unul dintre cazurile cele mai evidente de r. constă în persistenţa *virusului varicelo-zosterian după o *varicelă. Virusul persistă în stare latentă în nucleele neuronilor senzitivi (din ganglionii rahidieni sau Gasser). El se poate reactiva, iar r. se traduce prin apariţia *zonei în teritoriile nervoase corespondente. 3) Reapariţia capacităţii funcţionale a unui organ (ex.: r. unei glande endocrine, temporar privată de funcţiile sale) sau a activităţii unei substanţe. 4) Virajul unei reacţii serologice care redevine pozitivă după ce a fost, o perioadă de timp, negativă (ex.: r. unei reacţii Bordet-Wassermann).

REACTIVITATE, s. f. / réactivité, s. f. / reactivity. [*Fr. **réactivité,** din lat. **activus** = activ, de la **agere** = a acţiona.*] Capacitatea de a răspunde la o *stimulare.

REACŢIE, s. f. / réaction, s. f. / reaction. [*Fr. **réaction,** din lat. **actio, -onis** = acţiune, de la **agere** = a acţiona.*] Termen cu semnificaţii diverse, în funcţie de domeniu: 1) Fenomen nemijlocit prin care organismul sau o parte a acestuia răspund la acţiunea unui stimul, a unui agent patogen, a unei substanţe de origine endogenă sau exogenă. R. imunitară, sin.: răspuns imunitar (v). 2) În chimie-biochimie, proces chimic sau modificare a unor substanţe în urma cărora se formează compuşi noi, cu proprietăţi diferite de cele ale moleculelor iniţiale. 3) O acţiune care se opune alteia, sau contraacţiune. 4) Stare emoţională sau mentală creată de o anumită situaţie existenţială. O serie de r., îndeosebi chimice şi biochimice, dar şi ale organismului, pot fi utile în diagnostic. În aceste cazuri, uneori termenul este utilizat ca sin. (parţial) cu *probă, *metodă, *procedeu, *test. V. în continuare.

Reacţii cu denumiri comune

- **R. DE AGLUTINARE / réaction d'agglutination / agglutination reaction.** Tip de r. serologică care permite identificarea unui antigen, microbian sau eritrocitar (grupele sanguine), sau confirmarea prezenţei unui anticorp (serodiagnostic) cu ajutorul anticorpului sau a antigenului specific corespondent. R. de a. este mai sensibilă decât *r. de precipitare. Poate evidenţia îndeosebi prezenţa unui germen purtător al unui anume antigen. Se deosebesc: *aglutinarea activă* (antigenul este natural dispus la suprafaţa bacteriană sau hematică - hemaglutinarea); *aglutinarea pasivă* (antigenii sunt în prealabil fixaţi la suprafaţa suportului natural, constituit din bacterii, hematii, particule inerte - latex) şi *aglutinarea din r. Coombs* (v. test Coombs).
- **R. ALERGICĂ / réaction allergique / allergic reaction.** R. locală sau generală caracterizată prin hiperreactivitatea organismului sensibilizat la un anumit antigen, la contactul cu antigenul sensibilizant.
- **R. ALOGREFĂ / réaction allogreffe / allograft reaction.** R. de respingere a unei grefe alogene de către un organism gazdă normal. Ant.: reacţie homogrefă.
- **R. ANAFILACTICĂ / réaction anaphylactique / anaphylactic reaction.** R. consecutivă injectării sau administrării la un animal a unei substanţe străine, la care acesta a fost în prealabil sensibilizat. V. şi anafilaxie.
- **R. LA ANATOXINĂ / réaction à l'anatoxine / anatoxine reaction.** R. determinată prin injectarea intradermică a unei anatoxine (ex.: tetanică, difterică).
- **R. ANERGASTICĂ / réaction anergastique / anergastic reaction.** R. psihotică cauzată de o leziune cerebrală, care se manifestă printr-o tulburare de memorie şi raţionament, prin paralizie şi uneori comă.
- **R. ANTALGICĂ / réaction antalgique / antalgic reaction.** Ansamblu de semne fizice de răspuns ale organismului la un agent fizic nociv, în scopul evitării sau reducerii durerii.
- **R. ANTIGEN-ANTICORP / réaction antigène-anticorps / antigen-antibody reaction.** R. rezultată ca urmare a punerii în contact a grupărilor determinante ale antigenului cu situsul de combinare al anticorpului. Abrev.: r. Ag-Ac. Sin.: reacţie de imunoprecipitare, reacţie la precipitine.
- **R. ANTIGENICĂ DEBRÉ-PARAF / réaction antigénique de Debré-Paraf / antigen reaction of Debré-Paraf.** [*Anselme Robert Debré, pediatru francez, profesor la Paris, 1882-1978;*

Jean Paraf, medic francez, 1888-1960.] *R. de fixare a complementului, utilă în diagnosticul tuberculozei renale.

- **R. DE ANXIETATE / réaction d'anxiété / anxiety reaction.** Complex de simptome ce implică un sentiment de pericol iminent (nelinişte, anxietate, angoasă); se asociază uneori cu simptome neurovegetative şi somatice. Sin.: nevroză anxioasă.
- **R. DE APĂRARE / réaction de défense / defense reaction.** Context psihic de izolare, de refuz voit al unei anumite idei, considerată inacceptabilă pentru pacientul însuşi, într-o anumită conjunctură.
- **R. AXONALĂ / réaction axonale / axonal reaction, axon reaction.** Modificări ale celulelor ganglionare (cromatoliză centrală cu deplasarea nucleului), care apar ca urmare a unei leziuni axonale.
- **R. BIOLOGICĂ DE SARCINĂ / réaction biologique de grossesse / pregnancy test.** V. reacţie de sarcină (def. 1).
- **R. BIURETULUI / réaction du biuret / biuret reaction.** R. produsă de biuret (H_2N-CO-NH-CO-NH_2), produs de condensare a ureei, care formează un chelat (*chelare) de culoare roşie-violetă cu ionii de Cu^{2+} în mediu alcalin. Aceeaşi r. rezultă cu tripeptidele sau polipeptidele, dar nu şi cu dipeptidele sau cu aminoacizii izolaţi. De aceea, r. b. poate fi utilizată în metodele colorimetrice de dozare a proteinelor totale.
- **R. CADAVERICĂ / réaction cadavérique / cadaveric reaction.** R. ce constă în pierderea totală a răspunsului electric la nivelul muşchilor afectaţi, în *paralizia periodică familială.
- **R. CONSENSUALĂ / réaction consensuelle / consensual reaction.** 1) R. care constă în apariţia unui reflex încrucişat, cu diferite etiologii. 2) R. care ia naştere independent de voinţă.
- **R. DE CONVERSIE / réaction de conversion / conversion reaction.** R. prezentă în nevroza isterică, constând într-un ansamblu de simptome psihice, cu percepţie modificată a personalităţii subiectului.
- **R. CORTICALĂ / réaction corticale / cortical reaction.** Modificarea cortexului ovular, care debutează la punctul de contact al *acrozomului spermatic cu suprafaţa ovulară şi se propagă progresiv la toată suprafaţa zigotului. R. c. determină modificări fizico-chimice importante, uneori cu rezultat macroscopic evident (ruperea alveolelor corticale, ridicarea membranei de fecundaţie).
- **R. CUTANATĂ / réaction cutanée / cutaneous reaction.** Tip de r. utilizată în diagnosticul maladiilor infecţioase, prin scarificare uşoară sau prin injectare intradermică a unui antigen sensibilizant pentru pacient. Permite punerea în evidenţă a hipersensibilităţii întârziate induse de aceste infecţii şi care poate persista uneori toată viaţa. Pozitivitatea acestui tip de r. semnifică prezenţa infecţiei determinată de antigenul infectant, dar nu poate preciza dacă aceasta este recentă sau nu (ceea ce este posibil prin serodiagnostic). Sin.: test cutanat.
- **R. DE DEGENERESCENŢĂ / réaction de dégénérescence / reaction of degeneration.** R. care apare în leziunile de neuron motor periferic, constând în una sau mai multe din manifestările următoare: abolirea excitabilităţii faradice sau galvanice a nervului motor; abolirea excitabilităţii faradice a muşchilor corespondenţi; secusă musculară lentă; inversarea *formulei Pflüger (*r. Erb). Această r. apare în leziuni ale coarnelor anterioare ale măduvei spinării (poliomielită), leziuni ale rădăcinilor motorii (paralizii radiculare), leziuni de nerv motor periferic (traumatisme, nevrite).
- **R. DEPRESIVĂ / réaction dépressive / depressive reaction.** Complex de manifestări nevrotice, mai atenuate decât în *depresia majoră.
- **R. DE DEVIERE A COMPLEMENTULUI / réaction de déviation du complément / complement fixation reaction.** V. reacţie de fixare a complementului.
- **R. ENDERGONICĂ / réaction endergonique / endergonic reaction.** R. biochimică posibilă din punct de vedere termodinamic numai prin aport de energie exterioară. O r. e. nu poate avea loc decât dacă este cuplată cu o *r. exergonică, de ex. hidroliza ATP. Sin.: reacţie endotermică.
- **R. ENDOTERMICĂ / réaction endothermique / endothermic reaction.** Sin.: reacţie endergonică (v.).
- **R. DE EPUIZARE / réaction d'épuisement / exhaustion reaction.** Sin.: reacţie miastenică (v.).
- **R. EXERGONICĂ / réaction exergonique / exergonic reaction.** R. posibilă din punct de vedere termodinamic fără aport de energie din exterior. O r. e. poate furniza energie, disipată sub formă de căldură sau utilizată în cadrul unei *r. endergonice. Sin.: reacţie exatermică.
- **R. EXOTERMICĂ / réaction exothermique / exothermic reaction.** Sin.: reacţie exergonică (v.).
- **R. DE FIXARE A COMPLEMENTULUI / réaction de fixation du complément / complement fixation reaction.** Metodă de serodiagnostic *in vitro* fondată pe acţiunea unui anticorp care va forma cu antigenul corespondent un complex dotat cu capacitatea de a fixa *complementul. Este un tip de r. serologică complexă, în doi timpi: 1) fixarea complementului de către un complex antigen-anticorp; 2) punerea în evidenţă a primei etape prin hemoliză (utilizată ca indicator). Ex.: *r. Bordet-Wassermann. Există două variante: antigenul cunoscut permite recunoaşterea prezenţei anticorpului corespondent în ser (*r. Bordet-Gengou) sau invers, când anticorpul este cunoscut. Sin.: reacţie de deviere a complementului, reacţie de hemoliză.
- **R. DE FLOCULARE / réaction de flocculation / flocculation reaction.** Sin.: test de floculare (v. teste de floculare, reacţie de precipitare, test RST).
- **R. FOBICĂ / réaction phobique / phobic reaction.** R. nevrotică în care principala caracteristică este prezenţa unei spaime nejustificate şi de foarte mari proporţii faţă de stimuli aparenţi. V. şi fobie.
- **R. FOCALĂ / réaction focale / focal reaction.** Sin.: reacţie locală (v.).
- **R. FOTONUCLEARĂ / réaction photonucléaire / photonuclear reaction.** Dezintegrarea unui nucleu atomic consecutiv absorbţiei unui foton, în general de înaltă energie.
- **R. DE HIPERSENSIBILITATE IMEDIATĂ / réaction d'hypersensibilité immédiate / immediate hypersensitivity reaction.** Complex de simptome de natură imună, determinate de prezenţa în ser a anticorpilor circulanţi (*imunoglobuline), expresie a *r. antigen-anticorp. Este un fenomen umoral care apare într-un interval de timp foarte scurt (secunde până la ore) de la contactul organismului cu un antigen faţă de care este deja sensibilizat (printr-un inocul anterior). Se manifestă prin fenomene generale (accidente anafilactice sau alergice) sau locale (criză de astm, urticarie). V. şi hipersensibilitate.
- **R. DE HIPERSENSIBILITATE ÎNTÂRZIATĂ / réaction d'hypersensibilité retardée / delayed hypersensitivity reaction.** Manifestare de natură imunologică care survine la 24-36 ore după contactul cu un antigen străin, ca urmare a unui conflict antigen-anticorp; este determinată de acţiunea *limfocitelor T şi a *macrofagelor (responsabile de citotoxicitate, secretante de *limfokine) şi nu de prezenţa anticorpilor serici preexistenţi. Poate determina manifestări locale sau/şi generale. Ex.: r. cutanată la tuberculină, la înţepături de insecte, r. de rejet a homogrefelor etc. Sin.: reacţie de hipersensibilitate mediată celular, reacţie de alergie întârziată. V. şi alergie, atopie, hipersensibilitate.
- **R. LA HISTOPLASMINĂ / réaction à la histoplasmine / histoplasmin reaction.** Intradermoreacţie utilă în diagnosticul *histoplasmozei. Este considerată pozitivă dacă diametrul papulei eritematoase depăşeşte 5 mm, la 48 ore.
- **R. IMUNITARĂ / réaction immunitaire / immune reaction.** Sin.: răspuns imunitar (v.).

- **R. DE IMUNOFLUORESCENŢĂ / réaction d'immunofluorescence / immunofluorescence reaction.** Metodă de punere în evidenţă a complexelor antigen-anticorp cu ajutorul unui radical fluorescent cu care sunt marcaţi anticorpii (globuline), fără ca proprietăţile lor imunitare să fie modificate.
- **R. DE IMUNOPRECIPITARE / réaction d'immunoprecipitation / immunoprecipitation reaction.** Sin.: reacţie antigen-anticorp (v).
- **R. INFLAMATORIE / réaction inflammatoire / inflammatory reaction.** R. locală a ţesuturilor infectate care se traduce prin semnele clasice ale *inflamaţiei şi o concentrare de celule fagocitare. V. inflamaţie.
- **R. INTRADERMICĂ / réaction intradermique / intracutaneous reaction.** R. locală care urmează injectării subcutanate a unui anumit alergen; poate avea valoare diagnostică (ex.: intradermoreacţie la tuberculină, v.). Sin.: intradermoreacţie. (v. cutireacţie).
- **R. DE IZOHEMAGLUTINARE / réaction d' isohémagglutination / isoh(a)emagglutination reaction.** Test de evaluare funcţională a *limfocitului B. Constă în aglutinarea eritrocitelor în contact cu o *hemaglutinină provenită de la un alt individ din aceeaşi specie.
- **R. ÎNCRUCIŞATĂ / réaction croisée / cross reaction.** R. în care un acelaşi anticorp se poate combina cu doi (sau mai mulţi) antigeni diferiţi. R. î. sunt consecinţa existenţei a doi *determinanţi antigenici identici sau foarte apropiaţi.
- **R. ÎN LANŢ / réaction en chaîne / chain reaction.** R. chimică întreţinută prin reutilizarea produşilor formaţi.
- **R. ÎN LANŢ A LIGAZEI / réaction en chaîne de la ligase / ligase chain reaction.** Metodă bazată pe capacitatea ADN-ligazei de a lega covalent două secvenţe imediat adiacente de oligonucleotide hibridizate pe o matriţă mai lungă, care leagă ambele oligonucleotide. R. în l. a l. permite o analiză a genotipului pentru mutaţia unei singure baze şi este folositoare în screeningul anumitor mutaţii cunoscute într-o populaţie dată. Abrev.: LCR, de la engl. *ligase chain reaction.*
- **R. ÎN LANŢ A POLIMERAZEI / réaction en chaîne de la polymérase / polymerase chain reaction.** Sin.: PCR (v.).
- **R. LEUCEMOIDĂ / réaction leucémoïde / leukemoid reaction.** *Mielemie masivă asociată cu hiperleucocitoză granulocitară şi constând în celule imature: mielocite, metamielocite, promielocite şi rare mieloblaste. Celulele imature reprezintă adesea peste 10% din numărul leucocitelor. Circumstanţele în care poate apărea o r. l. sunt variate, cuprinzând infecţii ca tuberculoza, bruceloza, toxoplasmoza, infecţiile stafilococice şi streptococice; boli inflamatorii ca glomerulonefritele, artritele reumatoide; insuficienţa hepatică şi acidoza diabetică; tumori şi infiltraţie granulomatoasă a măduvei osoase; intoxicaţii ca eclampsia, arsurile severe şi saturnismul acut. Diagnos-ticul diferenţial cu *leucemiile acute este susţinut de absenţa proliferării blastice. Dimpotrivă, distingerea faţă de un *sindrom mieloproliferativ, îndeosebi când cauza r. l. nu a fost detectată. În cancerele metastazate r. l. prezintă adesea o componentă eritroblastică supraadăugată. Sin.: sindrom leucemoid.
- **R. PENTRU LIMFORETICULOZĂ / réaction pour la lymphoréticulose / lymphoreticulose reaction.** *Intradermoreacţie pentru diagnosticul *limforeticulozei benigne de inoculare (boala ghearelor de pisică), constând în inocularea intradermică a unui preparat din puroiul ganglionar. R. este pozitivă dacă papula eritematoasă care apare depăşeşte 5-10 mm în diametru, la 2-4 zile.
- **R. LOCALĂ / réaction locale / local reaction.** Sin.: reacţie focală. 1) R. care apare la punctul de injecţie. 2) Manifestări tegumentare care apar la locul de inoculare intradermică a unui alergen.
- **R. LA LUMINĂ / réaction à la lumière / light reaction.** Fenomen caracteristic *fotosintezei, procesele fotochimice implicând r. în care energia cuantelor luminoase condiţionează generarea de ATP şi reducerea coenzimelor (NADH şi NADPH).
- **R. MIASTENICĂ / réaction myasthénique / myasthenic reaction.** R. care constă în diminuarea progresivă a duratei şi forţei de contracţie musculare sub acţiunea unor stimuli electrici repetitivi, chiar în condiţiile creşterii pragului de excitabilitate. Electromiografic, aspectul este caracteristic *miasteniei, constând în diminuarea progresivă, mai accentuată decât în mod normal, a amplitudinii potenţialului de acţiune obţinut în urma stimulării repetitive supramaximale a nervului motor. Sin.: reacţie de epuizare, reacţie Jolly, bloc miastenic.

R. MIOPATICĂ / réaction myopathique / myopathic reaction. Tulburare particulară a excitabilităţii electrice a muşchiului în cursul *miopatiei primitive progresive. Constă dintr-o hipoexcitabilitate galvanică şi faradică a muşchiului atrofiat. R. m. este o tulburare cantitativă fără modificări calitative ale contracţiei.

- **R. MIOTONICĂ / réaction myotonique / myotonic reaction.** Alterare a excitabilităţii electrice musculare constând în modificări calitative ale contracţiei musculare, care sunt mai lente atât în producere, cât şi în dispariţie (persistenţa unui galvanotonus după întreruperea curentului), şi în modificări cantitative (creşte îndeosebi excitabilitatea faradică şi mai puţin cea galvanică).
- **R. DE NEUTRALIZARE / réaction de neutralisation / neutralization reaction.** Tip de r. serologică care obiectivează efectul protector al serului conţinând anticorpi specifici faţă de o infecţie provocată pe un receptor sensibil (culturi tisulare etc.). Este utilizată în virologie pentru precizarea tipului viral sau pentru detectarea şi titrarea în ser a anticorpilor neutralizanţi pentru un virus cunoscut.
- **R. NUCLEARĂ / réaction nucléaire / nuclear reaction.** Ansamblu de fenomene care se produc atunci când se modifică structura unui nucleu atomic, în urma ciocnirii sale cu un alt nucleu, cu o particulă (neutron, proton, particulă alfa etc.) sau cu un foton. O r. n. se produce la ciocnirea unei particule incidente *a* cu un nucleu *X* şi conduce la formarea unui nucleu *X'* şi a unei particule *a'*, adică: $X + a \rightarrow X' + a' + Q$ (negativ în cazul r. endoenergetice şi pozitiv în cazul r. exoenergetice). Ecuaţia anterioară se poate scrie prescurtat: X (a, a')X'. Ex.: ^{32}S(n, p)^{32}P.
- **R. DE OBOSEALĂ / réaction de fatigue / fatigue reaction.** R. care se manifestă prin creşterea temperaturii organismului după un efort muscular.
- **R. OFTALMICĂ / réaction ophtalmique / ophthalmic reaction.** R. locală, conjunctivală, care apare la instilarea în sacul conjunctival a toxinei tuberculinice. Sin.: oftalmoreacţie Calmette.
- **R. PERSISTENTĂ LA LUMINĂ / réaction de persistence à la lumière / persistent light reaction.** Formă rară (5-10%) de fotoalergie, caracterizată prin hipersensibilitate la lumină, persistentă şi după eliminarea substanţei chimice declanşatoare.
- **R. POSTPARTUM / réaction postpartum / postpartum reaction.** R. care constă dintr-un ansamblu de simptome psihice sau emoţionale care pot apărea la mamă, după naştere.
- **R. DE PRECIPITARE / réaction de précipitation / precipitation reaction.** Tip de r. serologică (reacţie de floculare) care permite evidenţierea antigenului solubil sau a serului conţinând anticorpi specifici. V. şi reacţie antigen-anticorp.
- **R. LA PRECIPITINE / réaction à la précipitine / precipitin reaction.** Sin.: reacţie antigen-anticorp (v.).
- **R. PSIHICĂ / réaction psychique / psychic reaction.** Sin.: reacţie Much-Holtzmann (v.).

- **R. PSIHOTIC-DEPRESIVĂ / réaction psycho-dépressive / psycho-depressive reaction.** Manifestări psihice severe, predominant depresive, caracterizate uneori prin pierderea contactului cu realitatea, tulburări psihomotorii, sentiment de vinovăţie şi tendinţă la suicid.
- **R. DE RESPINGERE / réaction de rejet / rejection reaction.** V. rejet.
- **R. DE SARCINĂ / réaction de gravidité / pregnancy test.** R. pentru stabilirea diagnosticului de graviditate. Există numeroase tipuri: 1) *R. biologice*: Aschheim-Zondek (pe şoarecele impuber), Friedmann (pe iepure), Reiprich (pe şobolanul impuber), Hogben (pe broasca femelă *Xenopus laevis*), Galii Mainini (pe broasca *Bufo vulgaris*, mascul); ultima r. este şi cea mai utilizată din această categorie. În principiu, toate r. se bazează pe injectarea, intravenos, subcutan sau în sacul dorsal limfatic (la broască), a unei cantităţi (2-3 ml) din urina femeii presupuse a fi gravidă şi urmărirea modificărilor apărute în timp pe un organ reactiv ales (cel mai frecvent ovarul, dar şi veziculele seminale, iar în cazul r. Galli Mainini, apariţia de spermatozoizi în lichidul cloacal). 2) *R. imunologice* (Wide şi Gemzell); principiul acestora se bazează pe proprietăţile antigenice ale *gonadotrofinelor, care determină apariţia anticorpilor la animalul la care sunt inoculate; se utilizează hematii de oaie sau ser anti-gonadotrofină corionică umană (HCG) obţinut de la iepure, prin injectarea HCG extras din urina femeii gravide.
- **R. SERICĂ / réaction sérique / serum reaction.** R. serologică pentru diagnosticul maladiilor infecţioase. Există mai multe tipuri, în funcţie de mecanism: *r. de neutralizare, *r. de precipitare, *r. de aglutinare, *r. de fixare a complementului, *r. de imunofluorescenţă etc. Sin.: serodiagnostic (v.).
- **R. SIGMA / réaction sigma / sigma reaction.** R. de floculare pentru diagnosticul sifilisului.
- **R. DE STRES / réaction de stress / stress reaction.** Complex de reacţii ale organismului la acţiunea intensă şi/sau de lungă durată a unui agent excitant extrinsec sau intrinsec. V. şi stres, sindrom general de adaptare.
- **R. DE SUSŢINERE POZITIVĂ / réaction de soutien positif / positive supporting reaction.** Extensia membrului inferior provocată de contactul cutanat uşor la nivelul piciorului şi de stimularea proprioceptivă datorată întinderii muşchilor interosoşi. R. de s. p. este unul din răspunsurile fiziologice cu importanţă în ortostatism şi în mers.
- **R. TIMIDILAT SINTETAZEI / réaction de la thymidylate synthase / thymidylate synthase reaction.** Singura dintre r. de transfer a radicalilor monocarbonici (din metabolismul *folaţilor) din care nu rezultă tetrahidrofolat, ci dihidrofolat. Timidilat sintetaza catalizează transformarea deoxiuridilat monofosfatului (dUMP) în deoxitimidilat monofosfat (dTMP).
- **R. TIMOL / réaction au thymol / thymol turbidity test.** Sin.: probă timol (v.).
- **R. LA TUBERCULINĂ / réaction à la tuberculine / tuberculin reaction.** R. care apare la administrarea de *tuberculină, utilă în diagnosticul tuberculozei. Inocularea intradermică de tuberculină la o persoană sensibilizată determină activarea celulelor T antigen-specifice, care vor secreta *citokine (factorii de necroză tumorală TNF-α şi TNF-β). Acestea vor induce prezenţa moleculelor de adeziune (E-selectină, ICAM-1, VCAM-1) la nivelul celulelor endoteliale, molecule implicate în recrutarea leucocitelor la locul inoculării, constituind un infiltrat, iniţial majoritar neutrofilic (la 4 ore), ulterior monocitar (la 12 ore monocitele reprezintă 80-90% din totalul celulelor infiltratului). Leziunea, care prezintă un maxim la 48 de ore, dispare după 5-7 zile. Se deosebesc: cutireacţia la tuberculină brută; intradermoreacţia la tuberculină purificată; percutireacţia BCG. Sin.: reacţie (sau test) Pirquet, Mantoux, Trambusti, Volmer.
- **R. LA TULARINĂ / réaction à la tularine / tularin reaction.** Intradermoreacţie utilă în diagnosticul *tularemiei. Este pozitivă dacă apare un eritem cu diametrul de 3 până la 7 mm, între 3 şi 5 zile.
- **R. DE VACCINARE / réaction de vaccination / vaccination reaction.** Simptomatologie locală şi sistemică care poate apărea după *vaccinare.
- **R. VDRL / réaction VDRL / VDRL reaction.** [*Acronim. engl. pentru Venereal Disease Research Laboratory = test de laborator pentru determinarea bolii venerice.*] Microreacţie de floculare pe lamă, nespecifică, utilă în diagnosticul sifilisului. O variantă ameliorată a acesteia este r. VDRL-carbon (antigenul este stabilizat, conservarea şi sensibilitatea r. sunt mai bune, aceasta devenind reproductibilă, mai uşor de citit şi mai rapidă).
- **R. VESTIBULAR-PUPILARĂ / réaction vestibulaire-pupillaire / vestibular-pupillary reaction.** Dilataţia pupilei la stimuli aplicaţi la nivelul conductului auditiv extern.
- **R. VESTIBULARĂ CALORICĂ / réaction vestibulaire calorique / Bárány's caloric test.** Sin.: nistagmus caloric (v. nistagmus, def. 1).
- **R. Z / réaction Z / zed reaction.** Simptomatologie ce apare la copiii denutriţi în momentul realimentării normale şi constă într-o uşoară creştere ponderală, ridicare a temperaturii şi modificare a tranzitului intestinal.

Reacţii cu nume proprii

- **R. ARIAS-STELLA.** [*Javier Arias-Stella, anatomopatolog peruvian, n. 1920, Lima.*] Modificări ale celulelor epiteliului endometrial constând în celule cu nucleu hipertrofiat, hipercrom şi cu formă alterată, cu pierderea polarităţii celulare şi, uneori, vacuolizare citoplasmatică. Aceste modificări sunt obişnuit asociate prezenţei ţesutului corionic intra- sau extrauterin (sarcină extrauterină).
- **R. ARTHUS.** [*Nicolas Maurice Arthus, fiziolog francez, profesor (succesiv) la Freiburg (Germania), Marsilia şi Lausanne, 1862-1945.*] Dezvoltarea unei leziuni inflamatorii, clasic ulcerativă, marcată de edem, hemoragie şi necroză, care apare într-un interval de câteva ore după injecţia intradermică a unui antigen faţă de care organismul a produs deja anticorpi (la inoculări anterioare). Este un caz particular de alergie umorală, legat de prezenţa anticorpilor precipitanţi (IgG şi IgM) care formează, în vecinătatea peretelui capilar, complexe imune cu antigenele introduse local, în spaţiul extracelular. Aceste complexe fixează complementul, antrenând generarea *anafilatoxinelor, *agregarea plachetelor, degranularea mastocitelor, eliberarea mediatorilor plachetari, alterări vasculare: vasodilataţie, degenerescenţă parietală, tromboză plachetară şi diapedeză leucocitară. Ex. de maladii prin astfel de mecanisme: boala serului, o serie glomerulonefrite, plămânul fermierului etc. Sin.: fenomen Arthus. V. şi hipersensibilitate.
- **R. ASCHHEIM-ZONDEK.** [*Selmar Aschheim, ginecolog german, profesor la Berlin, 1878-1965; Bernhard Zondek, ginecolog israelian originar din Germania, 1891-1966.*] Sin.: test Aschheim-Zondek (v.). V. şi reacţie de sarcină.
- **R. BAREGGI.** R. de precipitare fără retracţie a cheagului în cazul serului provenit de la un pacient cu febră tifoidă; dimpotrivă, în cazul tuberculozei se produce retracţia cheagului.
- **R. BECHTEREV.** [*Vladimir Mihailovici Bechterev, neurolog rus, profesor la Kazan, apoi la St. Petersburg, 1857-1927.*] R. care apare în caz de tetanie: curentul electric minim necesar în mod normal pentru a produce o contracţie musculară poate determina contracţii tetanice.

- **R. BENCE-JONES.** [*Henry Bence-Jones, medic englez, 1813-1873.*] R. de precipitare a unor proteine la încălzire, reversibilă la fierbere, urmată de o nouă precipitare la răcire. Această r., pentru urină, caracterizează o varietate de *proteine Bence-Jonce întâlnite în *boala Kahler, uneori în leucemii, osteomalacie şi în diferite tipuri de metastaze.
- **R. BITTORF.** [*Alexander Bittorf, medic german, 1876-1949.*] R. care apare în *colica nefretică: durerea produsă prin compresiunea testiculară sau ovariană iradiază spre rinichi.
- **R. BLOCH.** [*Marcel Bloch, medic francez, 1885-1925.*] Sin.: dopa-reacţie (v.).
- **R. BORDET-GENGOU.** [*Jules Jean Baptiste Vincent Bordet, bacteriolog şi imunolog belgian, profesor la Bruxelles, 1870-1961; Octave Gengou, bacteriolog belgian, Bruxelles, 1875-1959.*] Tip de *r. de fixare a complementului (un antigen cunoscut permite identificarea prezenţei anticorpului corespondent, în serul de cercetat).
- **R. BORDET-WASSERMANN.** [*Jules Jean Baptiste Vincent Bordet, bacteriolog şi imunolog belgian, profesor la Bruxelles, 1870-1961; August von Wassermann, medic, bacteriolog şi imunolog german, profesor la Berlin, 1866-1925.*] Sin.: reacţie Wassermann (v.).
- **R. BRUCK.** R. pozitivă în sifilis: precipitatul care se formează prin adăugarea de acid nitric (diluat şi în exces) peste un eşantion de ser de la un pacient cu sifilis este mai puţin solubil decât în cazul serului normal.
- **R. BURNET.** [*Sir Frank MacFerlane Burnet, virolog şi serolog australian, Melbourne, n. 1899-1985; premiul Nobel pentru fiziologie/medicină în 1960.*] Intradermoreacţie la *melitină, utilă în diagnosticul *brucelozei. Este considerată pozitivă dacă papula eritematoasă depăşeşte diametrul de 4 mm, la 24-48 ore.
- **R. CASONI.** [*Tomaso Casoni, medic italian, 1880-1933.*] Intradermoreacţie care utilizează lichid din chist hidatic. R. este pozitivă la pacienţii cu *echinococoză, dar şi la purtătorii de helminţi şi în special de *Taenia*.
- **R. CHOPRA.** [*Sir Ram Nath Chopra, medic şi farmacolog indian, Calcutta, n. 1882.*] Diluarea unui eşantion de ser cu 10 volume de ser fiziologic şi cu un volum egal de soluţie de antimoniu determină apariţia unui precipitat în cazul unor maladii (*kala azar) sau a unei splenomegalii de diferite etiologii.
- **R. COOMBS.** [*Robin Royston Amos Coombs, imunolog englez, Cambridge, n. 1921.*] Sin.: test Coombs (v.).
- **R. DALE.** [*Sir Henry Hallett Dale, fiziolog şi farmacolog englez, 1875-1968; premiul Nobel pentru medicină/fiziologie în 1936.*] R. de sensibilizare anafilactică *in vitro*, pe ţesut muscular uterin de porc. Sin.: reacţie Schultz-Dale.
- **R. DEBRÉ-PARAF.** [*Anselme Robert Debré, pediatru francez, profesor la Paris, 1882-1978; Jean Paraf, medic francez, 1888-1960.*] V. reacţie antigenică Debré-Paraf.
- **R. DEEHAN.** R. cutanată pentru diagnosticul febrei tifoide.
- **R. DICK.** [*George Frederick Dick, 1881-1967 şi Gladys Rowena Henry Dick (soţia sa), 1881-1963, bacteriologi americani, Chicago.*] Intradermoreacţie la toxina streptococică diluată, utilă în diagnosticul *scarlatinei.
- **R. ERB.** [*Wilhelm Heinrich Erb, neurolog german, Heidelberg, 1840-1921.*] R. care apare în unele afecţiuni neurologice şi musculare, constând în inversarea *formulei Pflüger: PF > NF (în care NF corespunde primei secuse musculare, ce apare în cazul excitării galvanice la închiderea circuitului la polul negativ, iar PF corespunde secusei care apare la închiderea circuitului la polul pozitiv, în cazul creşterii intensităţii de stimulare).
- **R. FAHRAEUS.** [*Robert (Robin) Sanno Fahraeus, patolog suedez, 1888-1968.*] Sin.: viteză de sedimentare a hematiilor (v.).
- **R. FELIX.** [*Arthur Felix, bacteriolog de origine cehă, stabilit la Londra, 1887-1956.*] R. serologică pentru diagnosticul febrei tifoide (permite titrarea anticorpilor serici aglutinanţi O). Este pozitivă la peste 1/100 pacienţi nevaccinaţi sau peste 1/200 pacienţi vaccinaţi.
- **R. FERNANDEZ.** R. analogă *r. la tuberculină, apărând la 3-4 zile după injecţia intradermică de lepromină (suspensie de **Mycobacterium leprae* cu bacili omorâţi prin încălzire). Sin.: test cu lepromină.
- **R. FEULGEN / réaction de Feulgen / Feulgen reaction.** [*Robert Feulgen, cercetător german în domeniul chimiei fiziologice, 1884-1955.*] Tehnică de colorare specifică a ADN în histochimie. După hidroliza cromatinei nucleare cu acid clorhidric, grupele aldehidice libere sunt colorate în purpuriu cu *reactiv Schiff. Intensitatea colorării este proporţională cu cantitatea de ADN, ceea ce permite măsurări cantitative prin *fotometrie.
- **R. FORNET.** R. serică pentru diagnosticul sifilisului.
- **R. FRIEDMANN.** [*Maurice Harold Friedmann, fiziolog din Philadelphia, n. 1903.*] V. reacţie de sarcină.
- **R. GALLI MAININI.** [*Carlos Galli Mainini, medic argentinian contemporan, Buenos Aires.*] V. reacţie de sarcină.
- **R. GANGI.** R. de diagnostic diferenţial între transsudat şi exsudat, utilizând acid clorhidric.
- **R. GIROUD.** [*Paul Marie Joseph Giroud, microbiolog la Institutul Pasteur din Paris, n. 1898.*] R. serologică de microaglutinare, foarte sensibilă pentru diagnosticul infecţiilor cu *rickettsii.
- **R. GOETSCH TEGUMENTARĂ / réaction dérmique Goetsch / Goetsch skin reaction.** R. locală la injectarea hipodermică de *adrenalină, utilă în diagnosticul *hipertiroidiei.
- **R. GROS.** [*Walter Gros, anatomopatolog german, profesor (succesiv) la Heidelberg, Greifswald şi Münster, n. 1879.*] R. de floculare care permite evaluarea dezechilibrului albumine/globuline şi îndeosebi diminuarea *albuminelor. Se bazează pe proprietăţile floculante ale clorurii mercurice, care nu produce floculare serului decât la valori peste 1,8 ml. Valori normale: peste 1,80 ml; valori patologice: sub 1,60 ml. V. şi teste de floculare.
- **R. HANGER.** [*Franklin McCue Hanger Jr., medic american, New York, 1894-1971.*] R. de evaluare a creşterii gamaglobulinelor, prin aprecierea floculării care apare la adăugarea unei emulsii de cefalină-colesterol (1 ml) peste 0,2 ml ser. V. şi teste de floculare.
- **R. HENLE.** [*Friedrich Gustav Jakob Henle, anatomist german, profesor la Zürich, Heidelberg şi Göttingen, 1809-1885.*] R. de culoare pentru celulele medulare suprarenale, care prezintă o coloraţie brun închis la tratarea cu săruri de crom.
- **R. HIRST.** [*George Keble Hirst, medic american, New York, n. 1909.*] R. serologică de inhibare a hemaglutinării, utilă în diagnosticul gripei; permite evaluarea anticorpilor prin capacitatea lor de inhibare specifică a aglutinării hematiilor de pui de către virusul gripal (cel mai recent izolat, eventual al epidemiei în curs).
- **R. HOGBEN.** [*Lancelot Hogben, fiziolog şi zoolog englez, n. 1895.*] V. reacţie de sarcină.
- **R. JARISCH-HERXHEIMER.** [*Adolf Jarisch, dermatolog austriac, profesor la Innsbrück, apoi la Graz, 1850-1902; Karl Herxheimer, dermatolog german, profesor la Frankfurt pe Main, 1861-1944.*] Acţiunea paradoxală a mercurului în sifilis: tratamentul provoacă iniţial o exagerare a manifestărilor bolii. O r. asemănătoare survine uneori la începutul tratamentului specific al unei boli infecţioase sau parazitare, probabil din cauza lizei agentului patogen şi a fenomenelor toxice şi imunologice care însoţesc acest proces.
- **R. JOLLY.** [*Friedrich Jolly, neurolog german de origine franceză, profesor la Strasbourg, apoi la Berlin, 1844-1904.*] Sin.: reacţie miastenică (v.).

- **R. KLINE.** [*Benjamin Schoenbrun Kline, patolog american, Cleveland, n. 1886.*] R. de aglutinare-floculare pentru diagnosticul sifilisului.
- **R. KUNKEL.** [*Henry George Kunkel, biochimist american, n. 1916-1983.*] R. de evaluare a creşterii procentului de gamaglobuline, prin adăugarea a 6 ml de sulfat de zinc peste 0,1 ml de ser. Gradul de opacifiere se determină fotometric. V. şi teste de floculare.
- **R. LEWIS.** [*Sir. Thomas Lewis, cardiolog englez, 1881-1945.*] R. generalizată care apare la *histamină, manifestându-se prin *urticarie generalizată.
- **R. LIEBERMANN-BURCHARDT.** [*Carl Theodor Liebermann, biochimist german, 1842-1914; H. Burchardt, chimist german, sec. XIX.*] Coloraţie verde care apare când se adaugă acid sulfuric concentrat peste o soluţie de colesterol în cloroform.
- **R. LOHMANN.** R. reversibilă care apare în muşchi, cu formarea de creatin fosfat, în prezenţa creatin kinazei.
- **R. MACLAGAN.** [*Noel Francis MacLagan, patolog englez, n. 1904.*] Sin.: probă timol (v.).
- **R. MANTOUX.** [*Charles Mantoux, medic francez, Paris/Le Cannet, 1877-1947.*] Sin.: reacţie la tuberculină (v.).
- **R. MARCHI.** [*Vittorio Marchi, medic italian, 1851-1908.*] Constă în lipsa de decolorare a tecii mielinice la tratarea cu acid osmic.
- **R. MARTIN-PETIT.** R. serologică pentru diagnosticul *leptospirozelor, punând în evidenţă anticorpii aglutinanţi şi litici specifici acestui tip. În reacţiile intens pozitive, nivelul anticorpilor poate atinge 1/1 000 până la 1/100 000 (în leptospirozele icterohemoragice).
- **R. MAZZOTTI.** [*Luigi Mazzotti, medic mexican specializat în boli tropicale, mijlocul sec. XX.*] Sin.: test la notezină (v.).
- **R. MITSUDA.** [*Kensuke Mitsuda, medic japonez, n. 1876.*] Intradermoreacţie pentru evaluarea imunităţii celulare, care constă în apariţia unor leziuni papulo-nodulare la locul de injecţie, după 3-4 săptămâni, în cazul inoculării intradermice de lepromină (suspensie de **Mycobacterium leprae* cu bacili omorâţi prin încălzire). Pozitivă în cazul infecţiei cu *Mycobacterium leprae*, este de fapt o r. prognostică şi nu diagnostică.
- **R. MOLONEY.** [*Paul Joseph Moloney, bacteriolog canadian, Toronto, Ottawa, 1870-1939.*] R. locală la injectarea intradermică de toxină difterică diluată.
- **R. MONTENEGRO.** Sin.: test cutanat cu leishmanină (v.).
- **R. MORO.** [*Ernst Moro, pediatru austriac, profesor la Heidelberg, 1874-1951.*] R. eruptivă papulo-eritematoasă ce apare la aplicarea cutanată a unui unguent conţinând 5 ml tuberculină şi 5 g de lanolină anhidră.
- **R. MUCH-HOLTZMANN.** [*Hans Christian R. Much, bacteriolog german, profesor la Hamburg, 1880-1932; Holtzmann.*] R. de inhibare a acţiunii hemolitice a veninului de cobră, considerată mult timp ca apărând în *schizofrenie şi în *tulburările afective bipolare, dar neconfirmată de cercetări ulterioare. Sin.: psihoreacţie, reacţie psihică.
- **R. NADI.** Apariţia unei coloraţii albastre după injectarea experimentală, la animal, de alfanaftol şi de dimetilparafenilendiamină.
- **R. NAGLER.** [*F. P. O. Nagler, bacteriolog australian, sec. XX.*] R. caracterizată prin apariţia unei turbidităţi a serului sanguin după adăugarea de toxină de **Clostridium perfringens*, în cazul în care acest microorganism este prezent în ser. Opalescenţa este determinată de acţiunea lecitinazei toxinice.
- **R. NONNE-APELT.** [*Max Nonne, neurolog german, profesor la Hamburg, 1861-1959; Friedrich Apelt, neurolog german, 1877-1911.*] R. utilă în diagnosticul unor afecţiuni nervoase cu modificări ale lichidului cefalorahidian (LCR). Peste un eşantion de LCR (2 ml) este adăugat un volum egal de soluţie neutră saturată de sulfat de amoniu; după un interval de timp de 3 min se compară eprubeta cu o alta, în care există doar LCR. R. este considerată pozitivă faza 1 dacă în prima eprubetă se observă o turbiditate a soluţiei, ceea ce poate fi în relaţie cu un exces de globuline în LCR. Tratarea unui eşantion de LCR normal cu acid acetic, în prezenţa căldurii, determină modificarea turbidităţii soluţiei şi este considerată pozitivă faza 2.
- **R. PAUL-BUNNELL-HĂNGĂNUŢIU.** [*John Rodman Paul, medic american, New Haven, n. 1893; Walls Willard Bunnell, medic american, Farmington, n. 1902; Marius Hăngănuţiu, imunolog român, Cluj, sec. XX.*] Sin.: test Paul-Bunnell-Hăngănuţiu (v.).
- **R. PIRQUET.** [*Clemens Peter von Cesenatico Pirquet, pediatru şi imunolog austriac, profesor (succesiv) la Baltimore (Johns Hopkins), Breslau (în prezent Wroclaw, Polonia) şi Viena, 1874-1929.*] Sin.: reacţie la tuberculină (v.).
- **R. PORTER-SILBER.** [*Curt C. Porter, biochimist american, n. 1914; R. H. Silber, biochimist american, n. 1915.*] R. de evidenţiere şi dozare a eliminării urinare de *17-hidroxicorticosteroizi, indice sensibil al funcţiei corticosuprarenalei; constă în r. lanţurilor laterale ale dihidroxiacetonei cu fenilhidrazina, care determină apariţia unei coloraţii galbene în prezenţa steroizilor; valorile normal dozate prin această metodă sunt de 4-8 mg la bărbat şi de 2-5 mg la femeie (8-22 mmol / 24 ore cortizol).
- **R. REIPRICH.** V. reacţie de sarcină.
- **R. RIVALTA.** [*Fabio Rivalta, patolog italian, Bologna, n. 1863.*] R. pentru diagnosticul diferenţial al exsudatelor inflamatorii, bazată pe precipitarea *fibrinei, care se găseşte în exsudate din abundenţă, spre deosebire de lichidele neinflamatorii (transsudate), care nu o conţin. R. se obţine cu o soluţie slabă de acid acetic în apă distilată, din care se adaugă câteva picături în probă. Lichidul devine tulbure în cazul în care este un exsudat.
- **R. ROGER.** [*Henri Louis Roger, medic francez, 1809-1891.*] R. de evidenţiere a albuminei în spută, pozitivă în tuberculoză.
- **R. ROSENBACH.** [*Ottomar Rosenbach, medic german, 1851-1907.*] R. de culoare: la amestecarea unui eşantion de urină încălzită la temperatura de fierbere cu acid nitric concentrat apare o coloraţie roşie în cazul existenţei unor procese de putrefacţie intestinală.
- **R. RUBINO.** R. pozitivă în lepră, constând în aglutinarea şi sedimentarea hematiilor de oaie în cazul adăugării de ser inactivat de la pacienţi diagnosticaţi cu lepră.
- **R. RUSSO.** [*Mario Russo, medic italian, sec. XIX.*] R. de culoare utilă în diagnosticul febrei tifoide, constând în colorarea în verde, cu diferite grade de intensitate în funcţie de stadiul bolii, la adăugarea câtorva picături de albastru de metilen peste 15 ml din urina pacientului.
- **R. SABIN-FELDMAN.** [*Albert Bruce Sabin, virolog american, New York, n. 1906 în Rusia; Henry Alfred Feldman, epidemiolog american, n. 1914.*] Sin.: test de liză pentru toxoplasmoză (v.).
- **R. SCHICK.** [*Bela Schick, pediatru originar din Ungaria, practician la Paris, stabilit apoi la New York, 1877-1967.*] Sin.: test Schick (v.).
- **R. SCHÖNBEIN.** [*Christian Friedrich Schönbein, chimist german, 1799-1868.*] R. de eliberare a iodului prin adăugarea de iodură de potasiu şi sulfat de fier la apă oxigenată.
- **R. SCHULTZ-CHARLTON.** [*Werner Schultz, medic german, profesor de medicină internă la Berlin, 1878-1947; Willy Charlton, medic german, Berlin, n. 1889.*] Intradermoreacţie diagnostică pentru scarlatină.
- **R. SCHULTZ-DALE.** [*William Henry Schultz, fiziolog englez, Londra, 1873-1947; Sir Henry Hallett Dale, fiziolog şi farmacolog englez, 1875-1968; premiul Nobel pentru medicină/fiziologie în 1936.*] Sin.: reacţie Dale (v.).
- **R. SIMOLA.** V. test Lugol.

- **R. SMITH.** [*Theobald Smith, bacteriolog și patolog american, New York, 1859-1934.*] R. anafilactică la reinjectarea unei doze de ser cu antigeni la animalul deja sensibilizat după o inoculare iniţială din acelaşi ser.
- **R. TAKATA-ARA.** [*Maki Takata, medic japonez, n. 1892; Kiyoshi Ara, patolog japonez contemporan.*] R. de floculare care permite evaluarea îndeosebi a scăderii *serumalbuminelor. Constă în adăugarea peste un set de eşantioane din serul pacientului, într-o serie de eprubete, a unor diluţii crescătoare de reactiv Takata-Ara. R. este pozitivă dacă flocularea apare în cele puţin trei eprubete cu diluţii peste 1/20. V. şi teste de floculare.
- **R. TRAMBUSTI.** [*Arnaldo Trambusti, anatomopatolog italian, profesor (succesiv) la Ferrara, Palermo și Geneva, n. 1863.*] Sin.: reacţie la tuberculină (v.).
- **R. VAN DEN BERGH.** [*A. A. Hymans Van den Bergh, medic olandez, 1869-1943.*] Procedeu de dozare a *pigmenţilor biliari în serul sanguin, bazat pe o r. de culoare. V. diazoreacţie.
- **R. VERNE.** R. la rezorcină, utilă pentru evaluarea evolutivităţii tuberculozei. Un indice peste 30 este patologic.
- **R. VOLLMER.** [*Hermann Vollmer, pediatru american, New York, 1896-1959.*] Sin.: reacţie la tuberculină (v.).
- **R. WASSERMANN.** [*August von Wassermann, medic, bacteriolog și imunolog german, profesor la Berlin, 1866-1925.*] R. de fixare a complementului pentru diagnosticul sifilisului, efectuată pe serul sanguin sau în lichidul cefalorahidian. Studiază pe un sistem hemolitic dat (hematii de oaie + ser de iepure antihematii de oaie) capacitatea de fixare a *complementului de către complexul antigen sifilitic – ser suspect. Dacă complementul este fixat, nu apare hemoliză şi r. este pozitivă. Sin.: reacţie Bordet-Wassermann.
- **R. WEICHBRODT.** [*Raphael Weichbrodt, neurolog și psihiatru german, Frankfurt pe Main, Berlin, n. 1886.*] R. efectuată în lichidul cefalorahidian, utilă în diagnosticul sifilisului.
- **R. WEIL-FELIX.** [*Edmund Weil, medic igienist și bacteriolog din Boemia, profesor la Praga, 1879-1922; Arthur Felix, bacteriolog de origine ceha, stabilit la Londra, 1887-1956.*] R. serologică de aglutinare, diagnostică pentru infecţiile cu rickettsii, bazată pe aglutinarea bacteriei *Proteus* OX 19 sau OX 2 de către serul pacienţilor cu tifos exantematic sau murin.
- **R. WELTMANN.** [*Oskar Weltmann, medic austriac, profesor de medicină internă la Viena, 1885-1934.*] R. de evaluare a globulinelor plasmatice prin adăugarea de soluţii de clorură de calciu cu diluţii crescătoare la o serie de eprubete cu eşantioane din serul pacientului. În mod normal, coagularea apare la diluţii de 0,05-0,1%, formând o bandă de coagulare în seria de eprubete; banda apare lărgită (prin creşterea gamaglobulinelor) în ciroză, hepatită, unele mieloame şi îngustată (prin creşterea alfa- şi betagobulinelor) în inflamaţiile acute.
- **R. WIDAL.** [*Fernand Georges Isidore Widal, medic francez n. la Alger, profesor de patologie internă și de clinică medicală la Paris, 1862-1929.*] R. de seroaglutinare pentru diagnosticul febrei tifoide şi paratifoide. Permite doar titrarea anticorpilor aglutinanţi H. Este pozitivă la peste 1/200 (pacienţi nevaccinaţi) sau 1/400 (pacienţi vaccinaţi).
- **R. ZIMMERMANN.** [*Wilhelm Zimmermann, medic german, n. 1910.*] V. 17-cetosteroizi.

REACŢII CUPLATE / réactions couplées / coupled reactions. 1) Ansamblu de două r., una exergonică şi alta endergonică. Prima, prin energia eliberată, permite realizarea celei de-a doua, care va consuma această energie. 2) R. în cadrul cărora se unesc două grupări chimice, de ex. două părţi iodotirozil în timpul sintezei hormonilor tiroidieni.

READAPTARE, s. f. / réadaptation, réhabilitation, s. f. / rehabilitation. [*Lat. re = iarăși; adaptare = a potrivi.*] Ansamblu de măsuri care, pe lângă reeducarea funcţională a persoanelor handicapate, vizează dezvoltarea posibilităţilor psihice, fizice şi profesionale ale acestora şi integrarea lor în viaţa publică şi privată. Sin.: reabilitare.

REAGINĂ, s. f. / réagine, s. f. / reagin. [*Lat. re = iarăși; agere = a acționa; -ină.*] Anticorp seric, aparţinând clasei *imunoglobulinelor E, care apare la subiecţi sensibilizaţi printr-un prim contact cu un antigen. R. se fixează pe anumite celule, îndeosebi pe mastocite şi pe polinuclearele bazofile. Dacă la nivelul acestor celule r. se întâlnesc ulterior cu acelaşi antigen, se va produce degranularea celulelor şi eliberarea de mediatori chimici (*histamină, *serotonină, *kinine, *heparină) şi, implicit, apariţia unor manifestări de *hipersensibilitate imediată. Sin.: anticorp reaginic.

REANIMARE, s. f. / réanimation, s. f. / intensive care. [*Lat. re = iarăși; animatio, -onis, de la animare = a da viață și anima = suflet.*] Termen introdus în 1953 de J. Hamburger, care reuneşte ansamblul mijloacelor ce permit restabilirea funcţiilor vitale compromise printr-o situaţie acută medicală, chirurgicală sau traumatică cu risc vital pe termen scurt sau lung.

REARANJARE GENETICĂ / réarrangement génétique / gene rearrangement. [*Lat. re = iarăși; fr. arranger = a aranja, a ordona, din germ. Ring = cerc, inel; gr. genetikos = propriu unei generații, de la genos = neam, urmaș, generație.*] Ansamblu reunind mai multe fragmente de ADN care iniţial nu se aflau în continuitate. Anumite r. g. conduc la formarea de gene funcţionale, de ex. genele anticorpilor. Altele, dimpotrivă, se traduc prin inactivarea unor gene.

REBOUND, s. n. / rebond, s. m. / rebound. [*Engl. rebound = recul, ricoșare.*] Anglicism care desemnează fenomenul de reapariţie a semnelor unei boli când este oprit brusc tratamentul acesteia. Uneori termenul este utilizat ca sin. cu *recrudescenţă.

REBREATHING / rebreathing / rebreathing. [*Engl. rebreathing = reinspirație.*] Anglicism utilizat pentru a desemna inspiraţia unei fracţiuni sau a totalităţii gazului expirat. Dacă pacientul respiră în circuit închis r. este total, în circuit semi-închis este redus la minimum, fiind practic absent în circuit deschis.

RECALCIFICARE, s. f. / recalcification, s. f. / recalcification. [*Lat. re = iarăși; calx, calcis = var; ficare, derivat de la facere = a face.*] Refacerea concentraţiei sărurilor de calciu în ţesuturile în care acestea se află sub concentraţia fiziologică.

RECĂDERE, s. f. / réchute, s. f. / relapse. [*Lat. re = iarăși; cadere = a cădea.*] Revenirea semnelor clinice ale unei boli care evolua aparent către vindecare. R. se produce în absenţa unei noi infecţii, după ce pacientul este din nou normal din punct de vedere clinic. V. şi recurenţă, recrudescenţă, recidivă.

RECEPTIVITATE, s. f. / réceptivité, s. f. / receptiveness, receptivity, susceptibility. [*Lat. receptus, de la recipere = a primi.*] 1) Proprietatea unui organism sau a unei structuri anatomice de a percepe un stimul şi de a avea o reacţie de răspuns la aceasta. 2) Termenul mai este utilizat cu referire la sensibilitatea la îmbolnăvire a organismului, contrar *imunităţii.

RECEPTOR, s. m. / récepteur, s. m. / receptor. [*Lat. receptus, de la recipere = a primi.*] 1) În sensul cel mai general: celule, grup de celule, parte dintr-un organ sau un organ care prezintă sensibilitate la modificările din mediu sau la variaţiile anumitor constante fiziologice. Calitatea de r. este determinată de existenţa unor terminaţii nervoase senzoriale la nivelul structurilor enumerate anterior. Toate terminaţiile nervoase senzitive acţionează ca r. generatori de impulsuri în sistemul nervos, impulsuri în urma cărora urmează o reacţie corectoare. Ex.: *baroreceptori, *chemoreceptori, *exteroreceptori, *interoreceptori, *proprioceptori, *mecanoreceptori. 2) La nivelul celulei: proteină sau glicoproteină capabilă să se combine specific şi reversibil cu un hormon, neurotransmiţător, medicament sau o altă moleculă purtătoare a unui mesaj specific capabil să iniţieze modificări ale funcţiilor celulare. R. sunt implicaţi direct şi specific în semnalizarea celulară şi îndeplinesc două funcţii care îi fac indispensabili atât vieţii celulei căreia îi aparţin, cât şi organismului întreg. Prima funcţie constă în recunoaşterea din mulţimea substanţelor a *ligandului specific şi în realizarea unei interacţiuni reversibile cu acesta (reacţie primară). Ca o consecinţă a reacţiei primare de recunoaştere, r. sunt implicaţi în a doua funcţie: declanşează o reacţie secundară care, printr-o suită de etape ulterioare, determină răspunsul celular specific mesajului încorporat în molecula ligand. După localizare se disting două mari clase de r.: a) **R.** *de membrană* sau *de suprafaţă*, care cuprind majoritatea r. Această dispunere, la nivelul membranei celulare, este deosebit de favorabilă, deoarece majoritatea moleculelor purtătoare de informaţie sunt substanţe hidrosolubile ce nu pot traversa bariera hidrofobă constituită de fosfolipidele membranare. Un alt avantaj al acestei localizări îl reprezintă menţinerea ordinii intracelulare, care nu ar fi posibilă dacă în celulă ar pătrunde numeroasele tipuri de molecule mesager. b) A doua clasă de r. este localizată intracelular (*r. intracelulari*), fie în citosol (*r. citosolici*, rari şi ipotetici), fie la nivelul nucleului celular (*r. nucleari*). Principala caracteristică structurală a unui r. constă în *situsul specific, la nivelul căruia se leagă stereospecific un anumit ligand, care poate fi de origine endogenă (ex.: hormon, factor de creştere, neurotransmiţător etc.) sau exogenă (ex.: antigen, medicament, virus etc.). Legarea ligandului la r. este reversibilă, saturabilă (depinzând de numărul de situsuri disponibile) şi variabilă în funcţie de *afinitatea r. Ligandul natural al unui r. se numeşte *agonist, iar substanţa care împiedică accesul agonistului la r. prin ocuparea situsului specific se numeşte *antagonist competitiv sau agent blocant. Descoperirea antagoniştilor are aplicaţii importante în farmacoterapie (ex.: *betablocante). Numărul total de r., şi deci capacitatea receptoare a unei celule sau a unui ţesut, se supune unor mecanisme de reglare moleculară. În condiţii de echilibru, numărul de r. este determinat de raportul dintre rata de sinteză a r. şi rata de consum. Modificările capacităţii receptoare sunt utile în explicarea patologiei în relaţie directă sau indirectă cu r. R. oferă celulei atât capacitatea de a recunoaşte ceea ce poate fi fixat de membrană, cât şi posibilitatea de a semnala structurilor subcelulare interacţiunea care a survenit la nivelul suprafeţei celulare. Tipurile şi densitatea r. de pe o celulă variază cu structura şi funcţia celulei respective, acelaşi tip de r. putând fi prezent pe celule aparţinând uneia sau mai multor populaţii celulare distincte. V. şi receptori de membrană, receptori nucleari.

RECEPTOR α-ADRENERGIC / récepteur α-adrénergique / α-adrenergic receptor. R. (glicoproteină) specific pentru noradrenalină şi adrenalină, abundent în muşchii netezi şi în sistemul nervos central şi implicat îndeosebi în efecte motorii: vasoconstricţie, contracţie a uterului. Se disting două tipuri: 1) *R.* α_1, cu trei subtipuri: α_{1A} (exercită efectele prin accelerarea captării Ca^{2+} şi este distribuit îndeosebi în muşchii netezi vasculari), α_{1B} (acţionează prin hidroliza *fosfatidilinozitolului şi generarea de IP_3, fiind prezent în ficat, splină şi tiroidă) şi α_{1C}, a cărui genă este situată pe un cromozom diferit. 2) *R.* α_2 se deosebesc de r. α_1 prin acţiunea asupra canalelor de K^+ şi prin dependenţa de *adenilatciclază. Şi în acest caz se disting mai multe subtipuri: α_{2A}, α_{2B}, α_{2C}, α_{2D}, identificate pe baza distribuţiei în ţesuturi şi a unor agonişti farmacologici. Var.: receptor alfa-adrenergic.

RECEPTOR β-ADRENERGIC / récepteur β-adrénergique / β-adrenergic receptor. *R. adrenergic cu M_r de 64 kDa, cu şase domenii transmembranare, asemănătoare cu cele ale *receptorului muscarinic şi *rodopsinei. R. β, cu excepţia stimulării nete a miocardului, sunt îndeosebi inhibitori, producând: vasodilataţie periferică, relaxare uterină, diminuare a tonusului muşchilor traheo-bronşici. Totodată, r. β exercită un important rol metabolic (stimulant) asupra lipolizei şi a glicogenolizei musculare. R. β se împart în trei categorii: β_1 - cu efecte de stimulare cardiacă şi lipoliză; β_2 - determină relaxare bronşică, vasodilataţie periferică şi glicogenoliză musculară; β_3 - recent identificaţi. *Mesagerul secund implicat în transmiterea informaţiei specifice poate fi AMP ciclic. Au fost identificate o serie de subtipuri şi s-au obţinut, de asemenea, r. mutanţi, dar studiile se află încă în etapa analitică. Var.: receptor beta-adrenergic.

RECEPTOR ALFA-ADRENERGIC. Var. pentru receptor α-adrenergic (v.).

RECEPTOR ANTIGENIC / récepteur antigénique / antigenic receptor. Proteină de suprafaţă a limfocitelor B (*receptor B) şi a limfocitelor T (*receptor T), care se leagă specific la un *determinant antigenic sau la un tip de *self modificat. Fiecare limfocit B sau T nu posedă decât o singură categorie de receptor antigenic şi, datorită acestui fapt, nu poate fi activat decât printr-un anumit determinant antigenic sau printr-un anumit self modificat.

RECEPTOR B / récepteur B / B receptor. R. antigenic constituit fie dintr-o moleculă de IgM, fie dintr-una de IgD. Aceşti r., situaţi pe membrana *limfocitelor B, sunt denumiţi şi BCR (abrev. din engl. *B Cell Receptor*).

RECEPTOR BETA-ADRENERGIC. Var. pentru receptor β-adrenergic (v.).

RECEPTOR DOPAMINERGIC / récepteur dopaminergique / dopamine receptor. Structură moleculară prezentă la nivelul anumitor celule efectoare capabile să lege specific *dopamina. Se disting trei tipuri de r. d.: D_1, D_2, D_3, dispuşi îndeosebi la nivelul encefalului, vaselor renale şi intestinale. V. dopamină.

RECEPTOR PENTRU ERITROPOIETINĂ / récepteur de l'érythropoïétine / erythropoietin receptor. V. eritropoietină.

RECEPTOR PENTRU ESTROGENI / récepteur aux estrogènes / estrogen receptors. Tip de *receptor nuclear constând din proteine care leagă specific *estrogeni. Se află aproape la toate tipurile celulare, dar îndeosebi în ţesuturile sensibile la estrogeni de la nivelul uterului şi sânului. În cancerul de sân receptorii pot fi dozaţi pe probe de ţesut mamar recoltate din tumoră, în cancerul mamar, pentru orientarea chimioterapiei endocrine. V. tamoxifen.

RECEPTOR Fc / récepteur Fc / Fc receptor. R. specific al suprafeţei celulare pentru complexele antigen-anticorp sau agregatele de imunoglobuline, care prezintă situs de legare pentru domeniul Fc al moleculei de imunoglobulină. R. Fc se exprimă la nivelul limfocitelor B, limfocitelor K, macrofagelor, neutrofilelor, eozinofilelor şi în diferite etape de dezvoltare a limfocitelor T. S-au descris mai multe tipuri de r. Fc.

RECEPTOR PENTRU FIBRONECTINĂ / récepteur pour fibronectine / fibronectin receptor. R. care face parte din familia *integrinelor şi este un heteromer format din două lanţuri polipeptidice (α şi β) asociate prin legături necovalente. Lanţul (140 kDa) include un segment transmembranar şi unul extracelular, la joncţiunea cărora există o punte disulfurică. Lanţul include secvenţe repetitive bogate în cisteină. Ambele lanţuri polipeptidice ale r. pentru f. sunt glicozilate. Rolul r. este de a media cuplarea *fibronectinei cu filamentele de actină din structura *citoscheletului. V. şi integrine.

RECEPTOR HORMONAL / récepteur hormonal / hormonal receptor. R. care mediază acţiunea unui hormon, ce constituie ligandul pentru r. respectiv. R. h. pot fi r. membranari sau citosolici (nucleari), după cum hormonii sunt de natură polipeptidică sau nu. V. şi hormon, receptor, receptori membranari, receptori nucleari.

RECEPTOR INSULINIC / récepteur insulinique / insuline receptor. Glicoproteină cu M_r de 350 kDa, alcătuită din două subunități α de 125-135 kDa și două subunități β de 90-95 kDa, legate prin punți disulfurice. Se găsește în membranele plas-matice ale majorității tipurilor celulare din organism, dar îndeosebi la nivelul țesutului hepatic, muscular și adipos. Mecanismul de transmitere a informației specifice la nivelul r. i. nu este clarificat: probabil, tirozinkinaza stimulată prin autofosforilarea subunității β a r. mediază majoritatea acțiunilor insulinei. R. i. sunt implicați în perturbările toleranței la glucoză și ale sensibilității la insulină (*insulinorezistență), ca urmare a unor mutații ale r. Unele dintre acestea alterează capacitatea de legare a insulinei, iar altele – stabilitatea, semnalizarea sau reciclarea. Estimarea frecvenței mutațiilor de la nivelul r. i. sugerează faptul că ele constituie o cauză rară de diabet.

RECEPTOR IONOTROP / récepteur ionotrope / ionotropic receptor. Denumire generică pentru r. membranari asociați cu *canale ionice. Ex.: r. pentru acetilcolină asociat cu un canal de sodiu.

RECEPTOR PENTRU LDL / récepteur des LDL / LDL receptor. Proteină integrală a membranei care leagă specific particulele *LDL ce conțin, fiecare, circa 1 500 molecule de colesterol. După asocierea particulelor LDL la r. a urmează *endocitoza mediată de r. Pătrunse în celule sub forma unor mici vezicule, în 10 minute particulele LDL ajung în *lizozomi, unde sunt degradate complet de enzime hidrolitice. Colesterolul neesterificat, eliberat astfel, este utilizat îndeosebi în edificarea membranelor celulare. Deficitul ereditar de r. pentru LDL generează *hipercolesterolemia familială.

RECEPTOR METABOTROP / récepteur métabotrope / metabotropic receptor. R. membranar prezent îndeosebi la nivelul membranelor neuronilor din sistemul nervos central. R. m. fixează *neurotransmițători, dar nu produc direct un răspuns celular. Fixarea neurotransmițătorului pe r. activează sau inhibă proteinele membranare asociate *canalelor ionice, a căror funcționare este astfel modulată. În cazul r. m., efectele apar în câteva zeci de milisecunde, față de o milisecundă, în cazul r. clasici.

RECEPTOR MORFINIC / récepteur morphinique / opiate receptor. Structură moleculară la nivelul membranelor anumitor celule din creier (din talamus, sistemul limbic și îndeosebi din substanța reticulată) care fixează specific *morfina și o serie de omologi ai acesteia eliberați în creier și denumiți morfine endogene (*endorfine și *enkefaline). Au fost discriminate mai multe tipuri de r. m.: μ, κ, δ. V. receptori pentru opioide.

RECEPTOR MUSCARINIC / récepteur muscarinique / muscarinic receptor. *R. colinergic muscarinic, sau de tip M, este denumit astfel datorită similitudinii de acțiune cu alcaloidul *muscarină, prezent în ciupercile otrăvitoare din specia *Amanita muscaria*. R. M sunt prezenți în sinapsele colinergice din SNC, mușchi netezi și glande. *Antagonistul acestor r. este *atropina. Legarea acetilcolinei la r. m. duce la activarea unor sisteme de semnalizare multiple, a căror sumare determină o gamă largă de efecte celulare. În esență, este activată subunitatea transductoare G_i (componentă a *proteinelor G), cu eliberarea *mesagerilor secunzi specifici, *diacilglicerol și *inozitoltrifosfat, ce determină activarea *proteinkinazei C și, respectiv, creșterea concentrației de Ca^{2+}. Această gamă largă de acțiuni permite diferențierea răspunsului muscarinic în funcție de tipul și localizarea celulei implicate. În esență, efectele muscarinice se pot diviza în acțiuni depolarizante activatoare (care explică contracția muscarinică a unor mușchi netezi, efectele secretorii la nivelul unor glande și stările de activitate excitatoare crescută în SNC) și acțiuni hiperpolarizante inhibitoare (care apar în teritorii variate, ca mușchiul cardiac, mușchiul neted vascular, sfincterele digestive și urinare, SNC). V. muscarinic, nicotinic și receptor nicotinic.

RECEPTOR NICOTINIC / récepteur nicotinique / nicotinic receptor. *R. colinergic nicotinic, sau de tip N, este denumit astfel datorită activării (specifice) de către *nicotină. Aceasta se datorează similitudinii de configurație dintre zona moleculei de acetilcolină recunoscută de receptor și cea a moleculei de nicotină. R. n. sunt prezenți pe neuronii postganglionari simpatici și parasimpatici din ganglionii vegetativi, celulele secretoare ale medulosuprarenalei, sarcolema de la nivelul joncțiunii neuromusculare și mai rar în SNC. Glicoproteina receptoare este formată din cinci subunități, din care două cu rol în recunoașterea ligandului, cel puțin una conține un canal ionic, iar celelalte două subunități au rol modulator. Legarea acetilcolinei de r. n. determină deschiderea canalului ionic, producându-se un influx celular de cationi cu durata de 1-2 ms. Influxul conduce la o depolarizare locală, care activează *canalele de Na^+ voltaj-dependente din membrana regiunii postsinaptice, generând un *potențial de acțiune propagat. V. nicotinic, muscarinic, receptor muscarinic.

RECEPTOR NOCICEPTIV / récepteur nociceptif / nociceptive receptor. Sin.: nociceptor (v.).

RECEPTOR ORFAN / récepteur orphelin / orphan receptor. Denumire generică pentru o serie de proteine care, deși sunt identificate ca fiind r. (pe baza omologiei de secvență cu clasele cunoscute de r.), nu au un ligand specific cunoscut și, implicit, nici funcții cunoscute.

RECEPTOR SENZORIAL / récepteur sensoriel / sensory receptor. Celulă sau porțiune dintr-o celulă specializată (*situs de transducție) capabilă să răspundă la o categorie specifică de stimuli. Informația este condusă la sistemul nervos central fie direct, ca în cazul neuronilor senzitivi ale căror extremități se comportă ca receptori senzoriali, fie prin intermediul conexiunilor cu neuronii senzitivi. R. s. transformă energia stimulului într-un mesaj nervos. În funcție de localizare, se disting: *exteroreceptori (exteroceptori), *interoreceptori (visceroreceptori) și *proprioceptori. R. s. sunt clasificați și în funcție de natura stimulului la care aceștia răspund: *chemoreceptori, *fotoreceptori, presoreceptori (*baroreceptori) și r. tactili (*corpusculi Meissner).

RECEPTOR SOLUBIL AL INTERLEUKINEI 2 / récepteur soluble de l'interleukine 2 / soluble interleukin-2 receptor. *Interleukina 2 activează *limfocitele T după fixarea la un r. situat la nivelul suprafeței acestora. O formă solubilă a r. a fost izolată în supernatantul culturilor de celule, iar concentrația r. s. al i. poate fi măsurată în serul sanguin.

RECEPTOR PENTRU SOMATOCRININĂ / récepteur à la somatocrinine / somatocrinin receptor. R. membranar al celulelor somatotrope din lobul anterior al hipofizei, aparținând familiei receptorilor cuplați cu *proteine G. Este alcătuit din 423 de aminoacizi, cu 7 domenii transmembranare, iar gena corespunzătoare r. s. este situată pe cromozomul 7. V. și somatocrinină.

RECEPTOR T / récepteur T / T receptor, T cell receptor. Abrev.: TcR sau TCR. Cea mai importantă funcție a *limfocitelor T este inducerea unui răspuns sau a unei reacții imune specifice diferiților antigeni, prin recunoașterea unor peptide antigenice fixate pe moleculele *complexului major de histocompatibilitate (CMH). Pentru aceasta, limfocitul T sintetizează un r. propriu. Acest r. constituie, împreună cu ligandul său specific format din proteina CMH și peptidul antigenic prezent pe o *celulă țintă sau pe o *celulă prezentatoare de antigen, un sistem trimolecular care asigură *activarea limfocitului. Structural, r. T reprezintă un ansamblu format din lanțuri polipeptidice ale căror secvențe sunt apropiate de cele care constituie *imunoglobulinele. Astfel, r. T este alcătuit din asocierea unui complex membranar format din două lanțuri α și β (α cu M_r 45-60 kDa, genă pe cromozomul 14; β cu M_r 40-50 kDa, genă pe cromozomul 7) sau γ şi δ (γ cu M_r 45-60 kDa, genă pe cromozomul 7; δ cu M_r 40-60 kDa, genă pe cromozomul 14). Ţinând seama de cele două tipuri de lanţuri duble descrise anterior, se deosebesc două tipuri de r. T: TCRαβ şi TCRγδ. De menţionat că r. T este întotdeauna asociat cu un complex molecular transductor *CD3. La rândul său, molecula CD3 formează cinci lanţuri invariante. Ansamblul TCR + CD3 este asociat markerilor CD4 sau CD8, în funcţie de populaţia limfocitară considerată. În ansamblul molecular TCR + CD3, cele două părţi nu au aceeaşi semnificaţie: TCR intervine în recunoaşterea ligandului (complex CMH + peptid antigenic), în timp ce CD3 are rol în transducţia semnalului. Deoarece antigenii sunt extrem de diverşi, există o mare diversitate de r. T, posibilă datorită recombinării genelor în *limfocitele T imature, printr-un mecanism analog celui aparţinând *genelor pentru imunoglobuline, cu menţiunea că genele codante ale r. T sunt mai puţin cunoscute.

RECEPTOR PENTRU TSH / récepteur pour TSH / TSH receptor. *R. de membrană, format din două subunităţi (una de 50 kDa, la nivelul căreia se găseşte situsul de cuplare a TSH, extracelular şi alta de 30 kDa, care traversează membrana plasmatică). În cazul r. pentru TSH, transmiterea informaţiei se face cu generarea *mesagerului secund AMPc. R. sunt situaţi îndeosebi în membrana celulară a tireocitelor, dar au fost identificaţi şi la nivelul testiculelor, adipocitelor, limfocitelor. Cuplarea TSH-ului la r. său specific are ca efect: transcripţia ARNm al *tireoglobulinei, acumularea iodului în tireocite, iodinarea tiroglobulinei şi clivajul proteolitic al acesteia, cu eliberare de hormoni tiroidieni (T_3 şi T_4).

RECEPTORI DE ADERENŢĂ / récepteurs d'adhérence / adhesion receptors. V. molecule de adeziune celulară.

RECEPTORI DE ADEZIUNE / récepteurs d'adhésion / adhesion receptors. Grup de proteine legate la membrana celulară, care este responsabil de interacţiunea celulelor cu *matricea extracelulară. R. de a. reglează aderenţa intercelulară şi factorii de care depinde migrarea celulară. Se disting trei grupe de r. de a.: superfamilia de imunoglobuline cu rol în adeziune, incluzând o serie de r. ai celulelor T, familia *integrinelor şi familia *selectinelor.

RECEPTORI ADRENERGICI / récepteurs adrénergiques / adrenergic receptors. Descrişi de Ahlquist (1948), r. a. au fost clasificaţi de la început în două categorii: *r. alfa-adrenergici* (excitatori, vasoconstrictori) şi *r. beta-adrenergici* (inhibitori, vasodilatatori şi metabolici). *Adrenalina, cu afinitate pentru ambele tipuri de r., determină în administrări sistemice un răspuns presor bifazic (hiper- şi apoi hipotensiune), spre deosebire de *noradrenalină care, având o afinitate mult mai mare pentru r. alfa-adrenergici, determină numai un răspuns presor. V. receptor α-adrenergic şi receptor β-adrenergic.

RECEPTORI DE CANNABINOIDE / récepteurs des cannabinoïdes / cannabinoid receptors. Receptori ai *tetrahidrocannabinolului şi ai analogilor săi. Liganzii fiziologici sunt endocannabinoidele. R. de c. sunt prezenţi în creier, splină şi testicul. Activarea lor are un efect inhibitor asupra *adenilat ciclazei. În ţesuturile nervoase, ei sunt localizaţi pe anumiţi *butoni sinaptici (v. buton, def. 7) îndeosebi la nivelul sinapselor care eliberează *GABA şi care sunt inhibate de endocannabinoide. V. cannabinoide.

RECEPTORI CITOSOLICI / récepteurs cytosoliques / cytosolic receptors. Până în 1985 a fost susţinută ipoteza localizării citoplasmatice a r. pentru steroizi, conform căreia complexul ligand-r. ar migra din citoplasmă spre interiorul nucleului, traversând membrana nucleară. În prezent, se consideră că doar r. pentru *glucocorticoizi şi *dioxină ar putea fi localizaţi în citoplasmă şi în nucleu.

RECEPTORI COLINERGICI / récepteurs cholinergiques / cholinergic receptors. Denumire generică pentru cele două clase de r. specifici *acetilcolinei: receptor muscarinic (v.) şi receptor nicotinic (v.).

RECEPTORI PENTRU COMPLEMENT / récepteurs de complement / complement receptors. Proteine receptoare pentru *complement care sunt situate îndeosebi la suprafaţa diferitelor tipuri celulare ale sistemului imun. Au fost descrise patru subtipuri de r.: CR-1, CR-2, CR-3 şi CR-4. Cei mai importanţi r. recunosc C3b sau derivaţii săi C3bi şi C3d (v. complement). CR-1, sau r. pentru C3b şi C4b, este prezent pe hematii, trombocite, neutrofile, eozinofile, monocite şi macrofage, limfocite B şi T4, precum şi la nivelul podocitelor glomerulare. Glicoproteină cu M_r 190-290 kDa, CR-1 mediază aderenţa imună, contribuind la „curăţarea" *complexelor imune din sânge. CR-2 este o glicoproteină a membranei limfocitului B, căruia îi mediază susţinerea şi diferenţierea. Leagă fracţiunea C3 a complementului, ca şi *virusul Epstein-Barr. CR-3, cu o M_r de 150-180 kDa, se găseşte pe monocite, macrofage, neutrofile şi pe celulele dendritice. El permite fenomenele de aderenţă imună, fagocitoza unor particule sau citoliza bacteriană. CR-4, cu rol mai puţin bine precizat, se găseşte pe neutrofile, trombocite, mastocite şi, respectiv, pe monocite/macrofage.

RECEPTORI DE DESTINAŢIE / récepteurs de destination / homing receptors. Sin.: receptori de ecotaxie (v.).

RECEPTORI AI DURERII / récepteurs de la douleur / pain receptors. V. sensibilitate la durere.

RECEPTORI DE ECOTAXIE / récepteurs d'écotaxie / ecotaxis receptors. Receptori prezenţi la suprafaţa limfocitelor, specifici pentru proteinele de membrană ale unor endotelii. Ei sunt responsabili îndeosebi de concentraţia limfocitelor în organele limfoide şi la locul producerii unei inflamaţii. Sin.: receptori de destinaţie. V. circulaţie a limfocitelor.

RECEPTORI PENTRU ENDOTELINE / récepteurs des endothélines / endothelins receptors. V. endoteline.

RECEPTORI-ENZIME / récepteurs enzymes / enzime receptors. V. receptori de membrană (def. 3).

RECEPTORI PENTRU FACTORI DE TRANSCRIPŢIE / récepteurs pour les facteurs de transcription / transcription factor receptors. Denumire a *r. nucleari care, prin interacţiunea cu *liganzii specifici, antrenează suprimarea sau stimularea expresiei genelor.

RECEPTORI GABA / récepteurs GABA / GABA receptors. V. GABA.

RECEPTORI PENTRU GLICINĂ / récepteurs de la glycine / glycine receptors. Receptori *ionotropi localizaţi în domeniul extracelular al anumitor *canale de clor chimiodependente. Ei sunt abundenţi în neuronii sistemului nervos central, îndeosebi la nivelul măduvei spinării. Glicina creşte permeabilitatea canalelor de clor, având astfel un efect inhibitor.

RECEPTORI PENTRU GLUTAMAT / récepteurs du glutamate / glutamate receptors. Receptori ai aminoacizilor excitatori în sistemul nervos central. Principalii r. p. c. sunt *ionotropi, fiind asociaţi la *canale ionice pentru cationi. Sunt clasificaţi în trei clase în funcţie de sensibilitatea la o serie de analogi de glutamat. Cea mai mare parte a sinapselor rapide sunt prevăzute cu aceşti receptori. Se cunosc, de asemenea, mai multe tipuri de r. p. g. care sunt *metabotropi. Ei sunt cuplaţi cu *proteina G. Unii au ca *mesager secund AMPc, alţii modulează activitatea *fosfolipazei C, având ca mesageri secunzi *inozitol trifosfatul şi diacilglicerolul.

RECEPTORI H / récepteurs H / H receptors. R. specifici pentru *histamină, clasificaţi în trei tipuri principale (cu mai multe subtipuri): H_1 - bronşici (bronhoconstrictori şi cu rol reglator important în inflamaţie, prin vasodilataţie), intestinali şi uterini, acţionează prin *fosfatidilinozitol; H_2 - cardiaci şi gastrici, legaţi de adenilat ciclază; H_3 - cerebrali. Sin.: receptori histaminici.

RECEPTORI HISTAMINICI / récepteurs histaminiques / histamine receptors. Sin.: receptori H (v.).

RECEPTORI HIV / recepteurs du VIH / HIV receptors. V. coreceptori HIV.

RECEPTORI INTRACELULARI / récepteurs intracellulaires / intracellular receptors. V. receptori citosolici şi receptori nucleari.

RECEPTORI PENTRU LAMININĂ / récepteurs pour laminine / laminin receptors. V. integrine.

RECEPTORI ŞI MEDICAMENTE / récepteurs et médicaments / receptors and drugs. Susţinută o perioadă, ipoteza existenţei *farmacoreceptorilor*, adică a unor r. specifici pentru medicamente, a fost abandonată în prezent. S-a demonstrat că, de fapt, *r. membranari sau, uneori, *r. citosolici şi nucleari specifici moleculelor endogene, fiziologice, pot servi ca ţinte de legare pentru molecule exogene, farmacologice. După legarea la nivelul r. naturali, medicamentele produc efecte particulare, măsurabile, ca *agonişti sau *antagonişti ai diferiţilor r. Posibilitatea ca o anumită substanţă medicamentoasă să se lege selectiv la un anumit tip sau subtip de r. a deschis două căi de utilitate excepţională: 1) În prezent una dintre cele mai productive direcţii în studiul r. (receptorologie) constă în utilizarea criteriilor farmacologice în caracterizarea diferitelor tipuri sau subtipuri de r. Singura clasificare de ansamblu a numeroşilor r. identificaţi şi caracterizaţi este publicată anual de revista *Trends in Pharmacological Sciences.* 2) Acţionând selectiv asupra unui anumit r., un anume medicament poate produce un efect terapeutic. Prima reuşită certă în acest sens a fost reprezentată de utilizarea *betablocantelor şi a blocanţilor r. H_2 de la nivelul celulelor parietale ale stomacului (*cimetidină). Ulterior, această cale a devenit un principiu important în conceperea şi producerea medicamentelor.

RECEPTORI DE MEMBRANĂ / récepteurs de membrane / membrane receptors. R. de m. (sau ai suprafeţei celulare) reprezintă, de regulă, proteine sau glicoproteine integrale ale membranei celulare. Deoarece majoritatea moleculelor purtătoare de informaţie sunt hidrosolubile şi, în consecinţă, nu pătrund prin bariera hidrofobă membranară, există o diversitate de r. de m., a căror izolare şi caracterizare a fost facilitată de *clonarea secvenţelor de ADN care codifică proteinele receptoare. După legarea *ligandului specific, orice proteină receptoare acţionează ca un *transductor al semnalului, prin declanşarea unor evenimente moleculare intracelulare care modifică activitatea *celulei ţintă. Cu toată diversitatea moleculelor informaţionale şi, implicit, a r. specifici, majoritatea r. de m. pot fi clasificaţi în patru clase, definite în funcţie de mecanismul de transducţie utilizat: 1) *R. cuplaţi cu canale ionice*, denumiţi şi r.-canale sau canale ionice dependente de neurotransmiţători, implicaţi în semnalizarea sinaptică între celulele excitabile electric. R. acestei clase constituie o familie de proteine omologe, formate din mai multe subunităţi polipeptidice asociate. Se disting două subclase: a) R. mediatorilor denumiţi excitatori, a căror stimulare provoacă o depolarizare a celulei, ceea ce activează celula (ex.: propagarea potenţialului de acţiune şi secreţia unui mediator de către un neuron sau contracţia în cazul unei celule musculare). Este cazul r. nicotinici ai acetilcolinei, r. 5-HT_3 al serotoninei şi r. aminoacizilor excitatori (acid glutamic şi acid aspartic). Toţi aceşti r.-canale sunt permeabili pentru cationi monovalenţi şi bivalenţi (îndeosebi Na^+, dar şi K^+, Ca^{2+}, Mg^{2+}). b) R. mediatorilor denumiţi inhibitori, a căror acţiune provoacă o hiperpolarizare care diminuă excitabilitatea celulei. Este cazul r. A ai GABA (acid gama-aminobutiric) şi r. glicinei. Aceşti r. prezintă canale selective pentru anioni (îndeosebi Cl^-, CH_3COO^-, PO_4^{3-}). 2) *R. cuplaţi cu proteine G*, cei mai numeroşi, reprezintă o clasă importantă de proteine transmembranare şi pot fi activaţi de agonişti de natură diversă: neuromediatori (ca acetilcolina), amine biogene (*dopamină, *adrenalină, *noradrenalină, *serotonină, *histamină), nucleotide purinergice (ca *adenozina), *neuropeptide, *endoteline, hormoni peptidici (*bradikinină, *vasopresină), mediatori lipidici (*leucotriene, *prostaglandine), ca şi de agenţi fizici ce intervin în percepţiile vizuală şi olfactivă. În transmiterea informaţiei între mediul extracelular şi citoplasmă intervin trei componente de natură proteică: r., *proteina G şi efectorul. R. este o glicoproteină transmembranară care conţine 350-800 reziduuri de aminoacizi, organizate în şapte domenii transmembranare. Proteina G, denumită astfel deoarece fixează şi hidrolizează GTP, este localizată pe faţa citoplasmatică a membranei şi este alcătuită din trei subunităţi (α, β, γ). Efectorul poate fi un canal ionic (de Na^+, K^+ sau Ca^{2+}) sau o enzimă. La nivelul retinei, această enzimă este o fosfodiesterază ce transformă GMP ciclic în 5'GMP. În general, enzima efectoare (*adenilat ciclază, *fosfolipază C, *fosfolipază A_2) asigură formarea de *mesageri secunzi. În continuare, mesagerii secunzi vor modula mecanismele de fosforilare ale unor proteine celulare diferite (în funcţie de celula ţintă) şi direct responsabile de efectele celulare. 3) *R.-enzime*, care, atunci când sunt activaţi, funcţionează direct ca enzime sau sunt asociaţi cu unele enzime. Majoritatea acestor r. sunt proteine cu un singur domeniu transmembranar, având situsul de cuplare cu ligandul la suprafaţa celulei, iar situsul catalitic dispus intracelular. Se disting trei subclase de r. e.: a) R. cu activitate de tip *guanilatciclază, care îşi sintetizează singuri mesagerul secund ca răspuns la mediatorul peptidic. Cel mai cunoscut este r. pentru *peptidul natriuretic atrial. b) R. cu activitate de tip *tirozinkinază intrinsecă, stimulată ca urmare a cuplării ligandului la r. Această activitate provoacă o autofosforilare a r., ca şi o fosforilare a altor proteine celulare. Toţi r. din această familie prezintă un domeniu extracelular ce cuprinde situsul de legare cu ligandul, un segment transmembranar unic şi o extremitate citoplasmatică cu activitate enzimatică. Este cazul r. pentru numeroşii *factori de creştere celulară şi al *r. insulinei. În cazul r. pentru insulină, sunt argumente şi în favoarea existenţei unui mesager secund. c) R. cu activitate de tip tirozinfosfatază se aseamănă cu cei din subclasa b, dar deocamdată natura liganzilor este ipotetică. Un ligand posibil ar fi CD45, antigen leucocitar indispensabil pentru proliferarea *timocitelor. 4) *R. de aprovizionare*, a căror funcţie principală nu este transmiterea informaţiei, ci aprovizionarea celulelor cu o serie de substanţe, cum ar fi colesterolul (r. pentru *LDL) şi fierul (r. pentru *feritină).

RECEPTORI NUCLEARI / récepteurs nucléaires / nuclear receptors. Proteine receptoare localizate la nivelul nucleului celular, la care se leagă specific următoarele tipuri de liganzi: hormonii steroizi (glucocorticoizi, mineralocorticoizi, androgeni, progestageni şi estrogeni), vitaminele A (retinoide) şi D, hormonii tiroidieni, dioxina şi clofibratul (utilizat ca hipolipemiant). R. n., în număr de peste 20 la mamifere, constituie o *superfamilie cu o origine genetică comună. Un r. n. este alcătuit din 400-800 reziduuri de aminoacizi asociate cu doi atomi de zinc şi prezintă trei domenii funcţionale: 1) Domeniul COOH-terminal, care conţine situsul de legare specifică a liganzilor hormonali sau exogeni; în stare inactivă, r. diverşilor steroizi şi ai dioxinei sunt asociaţi cu o *proteină de şoc termic. 2) Domeniul de legare a r. la ADN, bogat în reziduuri de cisteină care permit, prin legăturile coordinative cu cei doi atomi de zinc, menţinerea unei conformaţii specifice necesare legării r. pe ADN. Această conformaţie, alcătuită din patru reziduuri de cisteină şi un atom de zinc, se numeşte „deget de zinc". Fiecare r. conţine două degete de zinc: primul, situat în zona

N-terminală a proteinei receptoare, este în contact cu bazele părţii promotoare a ADN, iar al doilea ar stabiliza legătura dublei elice a ADN, prin interacţia reziduurilor oze-fosfaţi. 3) Al treilea domeniu, NH_2-terminal, nu are o funcţie bine definită. Liganzii specifici r. n., fiind lipofili, traversează liber membrana plasmatică, iar după legarea la r. se declanşează, cel mai frecvent, sinteza diverselor proteine. Se presupune că un r. poate activa mai multe gene, dar reglarea efectivă a sintezei proteinelor, în ansamblul său, depinde şi de alţi factori de transcripţie care, deocamdată, sunt cunoscuţi doar fragmentar.

RECEPTORI OLFACTIVI / récepteurs olfactifs / olfactory receptors. Receptori senzoriali specifici ai epiteliului olfactiv, situaţi în membrana cililor *celulelor olfactive. Aceşti receptori sunt cuplaţi cu o *proteină G. Fixarea ligandului (adică a moleculei odorante) activează *adenilat ciclaza şi implicit producerea de *AMP ciclic, care deschide canalele de Na^+ şi Ca^{2+}. Alte proteine G sunt cuplate la *fosfolipaza C şi provoacă deschiderea canalelor de Ca^{2+} prin intermediul *inozitol trifosfatului. Depolarizarea celulei provoacă potenţiale de acţiune a căror frecvenţă (de la 1 la 20/s) depinde de abundenţa ligandului şi care persistă la frecvenţă redusă atâta timp cât ligandul este prezent. Adaptarea la mirosurile persistente care se instalează în general în câteva minute este un fenomen central. Genomul mamiferelor cuprinde aproape o mie de gene ale receptorilor olfactivi, fiecare dintre aceştia corespunzând unui grup diferit de molecule odorante. La om, 70% dintre aceste gene sunt *pseudogene. O celulă olfactivă nu exprimă decât un singur receptor, iar mecanismul de excludere a altor gene nu este cunoscut. De asemenea, nu se cunoaşte natura semnalelor care determină alegerea receptorului când celulele olfactive se reînnoiesc. Noua celulă trebuie să aibă acelaşi tip de receptor cu celula pe care a înlocuit-o, deoarece ea va stabili sinapse cu celula mitrală în acelaşi glomerul ca şi celula înlocuită. V. bulb olfactiv.

RECEPTORI PENTRU OPIOIDE / récepteurs aux opioïdes / opioid receptors. R. membranari din sistemul nervos central la nivelul cărora se leagă *morfina, *heroina, *enkefalinele şi *endorfinele. Au fost identificate mai multe subtipuri de r. pentru o., care diferă prin *afinitatea lor pentru *agonişti şi *antagonişti, cât şi prin implicarea în diferite funcţii. Atât r., cât şi liganzii prezintă proprietăţi şi distribuţii particulare în funcţie de diferite specii. Încercările de clasificare a r. pentru o. pe criterii farmacologice sunt complicate de prezenţa unor enzime care îi clivează în subunităţi moleculare cu diferite proprietăţi. În esenţă, se disting: 1) *Tipurile miu (μ)*, care prezintă afinitate mare pentru β-endorfină, morfină şi metorfamidă, interacţionând, de asemenea, cu metenkefalina, cu fragmente de proenkefalină (peptid E) şi cu dinorfina. *R. miu* sunt abundenţi în creier şi măduva spinării, fiind mediatori ai analgeziei, deprimării respiraţiei, ai contracţiei musculare; contribuie, de asemenea, la starea de euforie şi sunt implicaţi în eliberarea corticotropinelor. Mecanismele de acţiune implică influenţarea *canalelor de K^+ şi inhibarea *adenilat ciclazei. 2) *Tipurile delta (δ)* prezintă afinitate pentru enkefaline, *dinorfine şi β-endorfine. În sistemul limbic, afectează emoţiile, iar împreună cu tipurile μ alterează activitatea canalelor de K^+ şi contribuie la analgezie. 3) *Tipurile epsilon (ε)* leagă cu afinitate mare β-endorfinele şi mediază, în unele cazuri, contracţia muşchiului neted. 4) *Tipurile kappa (κ)* au ca liganzi naturali dinorfinele, nevendorfinele şi peptidul E. Mediază *halucinaţiile induse de morfină, *disforia, sedarea, mioza, anorexia şi sunt implicate în inhibarea eliberării corticotropinelor. 5) *Tipul sigma (σ)* este inclus în unele clasificări şi ar media anumite efecte ale morfinei în *sistemul nervos autonom.

RECEPTORI PURINERGICI / récepteurs purinergiques / purinergic receptors. Receptori ai *adenozinei (tip P1), ai ATP sau ADP (tip P2). Cea mai mare parte sunt cuplaţi cu *proteine G. Rolul lor este puţin cunoscut, deoarece adenozina şi ATP sunt eliberaţi în acelaşi timp cu o serie de neuromediatori. În sistemul nervos central, adenozina ar exercita o funcţie inhibitorie presinaptică, prin inhibarea secreţiei unor neuromediatori. La periferie, adenozina şi ATP intervin ca vasodilatatoare, îndeosebi prin stimularea formării *oxidului nitric. Un receptor P2 specific ATP ar juca un rol important în agregarea plachetelor.

RECEPTORI AI SEROTONINEI / récepteurs de la sérotonine / serotonine receptors. Receptori cuplaţi la *proteinele G, prin intermediul *adenilat ciclazei sau al *fosfolipazei C. Receptorii sistemului nervos central sunt implicaţi, împreună cu *receptorii adrenergici, în determinarea dispoziţiei afective fundamentale (v. *umoare*, def. 2): anxietate, plăcere, furie. Au fost identificaţi, de asemenea, receptori *ionotropi (receptori 5-HT_3) care sunt canale cationice non-selective, asemănătoare receptorilor nicotinici.

RECEPTORI TACTILI / récepteurs tactiles / tactile receptors. Receptorii pielii, sensibili la presiune şi la vibraţii. Aceşti receptori sunt terminaţii nervoase prevăzute cu *canale ionice mecanodependente care le fac sensibile deformărilor. Sensibilitatea lor la stimuli particulari nu depinde doar de caracteristicile canalelor, dar şi de structurile la care se află asociată partea sensibilă a nervului (v. sensibilitate tactilă). În funcţie de morfologia terminaţiilor se disting trei clase de r. t.: 1) *R. t. liberi ai pielii păroase* sunt constituiţi din terminaţii fine non-mielinizate, formând mici plexuri în jurul foliculilor piloşi. Aceşti receptori sunt foarte sensibili şi se adaptează rapid. 2) *R. t. cu terminaţii libere* care se termină prin mici expansiuni inserate între celule sau fibre de colagen. Acestea sunt receptori de presiune, denumiţi *discuri Merkel sau *corpusculi Ruffini. Primii au un câmp receptor limitat şi se adaptează lent. Ei intervin îndeosebi în discriminarea formelor. Corpusculii Ruffini au un câmp receptor larg, dar sunt puţin sensibili, nu se adaptează, iar rolul lor nu este clarificat. 3) *R. t. cu terminaţie încapsulată* de o anvelopă conjunctivă particulară care acoperă terminaţia nervoasă. Este cazul *corpusculilor Meissner şi al *corpusculilor Pacini. Nervul nu este excitat direct, ci prin diferenţa de presiune. Când capsula este deformată, nervul este excitat prin gradient de presiune transmis prin celulele care îl înconjoară. Dacă citoplasma celulelor este puţin viscoasă, presiunea se egalează rapid, iar nervul încetează să mai fie excitat, chiar când capsula este deformată. Corpusculii Meissner au un câmp receptor foarte limitat şi se adaptează repede. Ei răspund doar la variaţii de presiune, dar nu la o presiune continuă. Intervin îndeosebi la detecţia fină a fricţiunilor dintre piele şi un obiect. Corpusculii Pacini au câmpuri de recepţie largi şi se adaptează rapid. Ei sunt sensibili la vibraţii de frecvenţă crescută.

RECEPTORI CU TIROZIN KINAZĂ ASOCIATĂ / récepteurs à tyrosine kinase associée / tyrosine kinase-linked receptors. Receptori care nu au activitate kinazică proprie, dar sunt asociaţi la o *tirozin kinază activată prin legarea ligandului la receptor. Această clasă cuprinde receptori de *eritropoietină, *hormon de creştere, *prolactină şi cea mai mare parte dintre *citokine. R. cu t. k. a. sunt în mod tipic constituiţi din două subunităţi asociate fiecare la o tirozin kinază. Ligandul provoacă dimerizarea receptorului sau întăreşte legătura între cele două subunităţi, ceea ce activează tirozin kinaza. Kinazele se fosforilează reciproc şi fosforilează receptorul. Ca urmare, ele pot fosforila specific anumite proteine solubile.

RECEPTORI CU TIROZIN KINAZĂ INTRINSECĂ / récepteurs à tyrosine kinase intrinsèque / tyrosine kinase receptors. Grup eterogen (alcătuit din mai multe familii) de receptori membranari al căror domeniu citoplasmatic posedă o activitate *tirozin kinazică. El cuprinde receptorii diverşilor *factori de creştere. Aceşti receptori sunt monomeri care se dimerizează şi se autofosforilează după ce au fixat ligandul extracelular. Sub această formă, ei se asociază la proteine cu domeniul SH_2 şi le activează. *Receptorul pentru insulină şi pentru IGF-1 este de acelaşi tip, cu două deosebiri: în absenţa ligandului, el se află deja sub formă de dimer (legătură prin punţi disulfurice) şi nu activează direct o proteină în domeniul SH_2, ci fosforilează o proteină solubilă care se leagă de proteine la domeniul SH_2 şi le activează.

RECEPTORI AI TNF / récepteurs du TNF / TNF receptors. Receptori ai TNF (*Tumor Necrosing Factor*) şi ai unor liganzi înrudiţi. Aceşti receptori nu par să provoace intervenţia directă a *protein kinazelor. În prezenţa ligandului, ei formează trimeri care pot activa trei tipuri de enzime: *sfingomielinaze, *fosfolipaze C şi *caspaza 8. Această ultimă cale provoacă *apoptoza, iar celelalte două sunt anti-apoptotice, favorizând creşterea, sau inducând o reacţie de tip inflamator. Tipul de răspuns la TNF sau la agoniştii săi depinde de tipul celular, de prezenţa altor citokine şi de intensitatea sau/şi durata stimulării.

RECEPTOZOM, s. m. / réceptosome, s. m. / receptosome. [*Lat. **receptus,** de la **recipere** = a primi; gr. **soma, -atos** = corp.*] V. endozom.

RECESIV, adj. / récessif, -ive, adj. / recessive. [*Lat. **recessus** = loc retras, de la **recedere** = a merge înapoi, a se retrage (**retro** = înapoi; **cedere** = a merge).*] Despre un caracter genetic neexprimat *fenotipic. O genă recesivă se exprimă numai dacă ea există pe ambii cromozomi ai perechii, adică în stare *homozigotă (sau pe cromozomul X la sexul masculin). Caracterul r. este cel transmis prin această genă. El nu apare decât la *homozigot, pe când la *heterozigot nu se manifestă, deoarece este mascat de caracterul corespondent (dominant) purtat de *gena alomorfă. Modul r. este calea pe care se transmit bolile ereditare legate de genele recesive.

RECESIVITATE, s. f. / récessivité, s. f. / recessivity. [*Lat. **recessus** = loc retras, de la **recedere** = a merge înapoi, a se retrage (**retro** = înapoi; **cedere** = a merge).*] Caracteristică a *alelei unei gene, la un *heterozigot, de a nu se exprima la nivelul *fenotipului. V. şi recesiv.

RECESUS, s. n. / récessus, s. m. / recess, recessus. NA: recessus. [*Lat. **recessus** = loc retras, de la **recedere** = a merge înapoi, a se retrage (**retro** = înapoi; **cedere** = a merge).*] Termen anatomic cu semnificaţia de fosă, fosetă, depresiune, diverticul. Ex.: r. optic (diverticul al peretelui anterior al celui de-al III-lea ventricul, limitat de lama supraoptică şi de chiasma optică), r. pineal (diverticul al peretelui posterior al celui de-al III-lea ventricul).

RECIDIVĂ, s. f. / récidive, s. f. / recidivation. [*Lat. **recidivus** = care cade în aceeaşi greşeală, de la **re** = iarăşi, **cadere** = a cădea.*] Reapariţia unei boli anterior vindecată, la un interval de timp variabil faţă de momentul vindecării: *r. precoce* (după săptămâni sau luni) sau *r. tardivă* (după mai mulţi ani). R. se produce, de regulă, în cazul unor boli infecţioase, printr-o nouă infecţie cu germenii respectivi. V. şi recădere, recurenţă.

RECOMBINANT, adj., s. m. / recombinant, adj., s. m. / recombinant. [*Lat. **re** = iarăşi; **combinare** = a uni două lucruri.*] Sin.:. recombinat (v.).

RECOMBINARE GENETICĂ / recombinaison génétique / genetic recombination. [*Lat. **re** = iarăşi; **combinare** = a uni două lucruri; gr. **genetikos** = propriu unei generaţii, de la **genos** = neam, urmaş, generaţie.*] Modificare a distribuţiei genelor, care conduce la formarea de genotipuri noi, ca urmare a schimbului de gene între cromozomii omologi cu loci heterozigoţi în procesul reproducerii sexuate. R. survine în general în cursul *meiozei şi exclusiv în prezenţa unor omologii importante, adică a unor secvenţe de baze similare pe filamentele de ADN. Există un tip secundar de r. g., denumită situs-specifică, în care omologia este mult mai puţin importantă şi care poate antrena defecte ale ADN. R. g., alături de *mutaţie, joacă un rol important în producerea variaţiei genetice, contribuind astfel la procesul de evoluţie. La om, când există o *remaniere echilibrată în timpul meiozei, se pot produce gameţi *aneuzomici. V. aneuzomie.

RECOMBINAT, adj., s. m. / recombiné, -e, adj., s. m. / recombinant. [*Lat. **re** = iarăşi; **combinare** = a uni două lucruri.*] 1) Despre un organism sau o moleculă care conţine o genă recombinată. 2) Organism sau moleculă rezultând dintr-o *recombinare genetică naturală sau experimentală. Sub influenţa limbii engl. se utilizează şi termenul *recombinant*, dar *recombinat* este mai riguros, deoarece etimologic rezultă direct din *recombinare*.

RECON, s. m. / recon, s. m. / recon. Cel mai mic fragment de material genetic care poate fi schimbat între doi cromozomi omologi.

RECOVERINĂ, s. f. / recoverine, s. f. / recoverin. [*Engl. **recovery** = recuperare; **-ină**.*] Proteină retiniană fixatoare de calciu, cu M_r de 23 kDa. R. participă la faza de recuperare după o excitaţie luminoasă, prin blocarea fosforilării *rodopsinei fotoexcitate.

RECRUDESCENŢĂ, s. f. / recrudescence, s. f. / recrudescence. [*Lat. **recrudescere** = a deveni mai violent, de la **re** = iarăşi, **crudus** = crud, sângerând.*] Reintensificarea simptomelor unei boli după o *remisiune temporară (de zile sau săptămâni), fără să existe o perioadă de convalescenţă. A se distinge de: *exacerbare, *reşută şi *recidivă. V. şi *rebound*.

RECT, s. n. / rectum, s. m. / rectum. NA: rectum. [*Lat. medicală **rectum,** de la **rectus** = rectiliniu, drept.*] Partea terminală a tubului digestiv, care continuă colonul sigmoid şi se termină cu anusul. Se disting: 1) Un segment superior (pelvin sau r. pelvin), conţinut în cavitatea pelvină şi a cărui parte distală lărgită constituie ampula rectală. 2) Un segment inferior (perineal sau canalul anal), cuprins în grosimea perineului.

RECTALGIE, s. f. / rectalgie, s. f. / rectalgia. [*Lat. medicală **rectum,** de la **rectus** = rectiliniu, drept; gr. **algos** = durere.*] Sin.: proctalgie (v.).

RECTITĂ, s. f. / rectite, s. f. / rectitis, proctitis. [*Lat. medicală **rectum,** de la **rectus** = rectiliniu, drept; **-ită**.*] Inflamaţie a rectului, de regulă de natură infecţioasă, cu excepţia *r. factice*, ce apare după *radioterapia locală (îndeosebi în cancerul de col uterin). Se manifestă prin tenesme, *rectoragie, telangiectazii şi uneori tendinţă la ulcerare. Sin.: proctită.

RECTOCEL, s. n. / rectocèle, s. f. / rectocele, proctocele. [*Lat. medicală **rectum,** de la **rectus** = rectiliniu, drept; gr. **kele** = hernie, tumoră.*] Hernie a rectului în vagin. Sin.: colpocel posterior, proctocel, proctoptoză.

RECTOCOLITĂ, s. f. / rectocolite, s. f. / rectocolitis, proctocolitis, coloproctitis, colorectitis. [*Lat. medicală **rectum,** de la **rectus** = rectiliniu, drept; gr. **kolon** = intestin gros; **-ită**.*] Inflamaţie simultană a rectului şi a colonului.

RECTOCOLITĂ ULCEROHEMORAGICĂ / recto-colite ulcéro-hémorragique, recto-colite hémorragique et purulente / ulcerative colitis. Afecţiune inflamatorie şi ulcerativă, de etiologie incertă, cu localizare la nivelul colonului şi rectului. Clinic se caracterizează printr-un sindrom dizenteric muco-hemoragic care evoluează în pusee separate de perioade de remisiune. Anatomopatologic se caracterizează prin leziuni ulcerative difuze ale mucoasei rectului sau colonului, iniţial superficiale, cu extensie continuă şi care se pot complica cu hemoragii şi perforaţii. Cauzele şi mecanismele patogenice ale r. u. nu sunt cunoscute, existând date asupra rolului perturbărilor imune, infecţiei sau al unor perturbări enzimatice. Nu este exclusă *predispoziţia genetică. Boala poate debuta acut, subacut sau insidios. Examenul endoscopic (rectoscopic) este relevant în stadiul activ al bolii, când se constată ulceraţii multiple, uneori confluente, abcese criptice şi false membrane. R. u. evoluează imprevizibil, cu remisiuni şi pusee acute, precum şi cu numeroase complicaţii locale şi sistemice. În formele fulminante mortalitatea este ridicată. Sin.: colită ulceroasă.

RECTOPEXIE, s. f. / rectopexie, s. f. / rectopexy, proctopexy. [*Lat. medicală* ***rectum***, *de la* ***rectus*** *= rectiliniu, drept; gr.* ***pexis*** *= fixare.*] Sin.: proctopexie (v.).

RECTOPLASTIE, s. f. / rectoplastie, s. f. / rectoplasty. [*Lat. medicală* ***rectum***, *de la* ***rectus*** *= rectiliniu, drept; gr.* ***plastos*** *= modelat, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] Sin.: proctoplastie (v.).

RECTORAFIE, s. f. / rectorraphie, s. f. / rectorrhaphy, proctorrhaphy. [*Lat. medicală* ***rectum***, *de la* ***rectus*** *= rectiliniu, drept; gr.* ***rhaphe*** *= sutură.*] Sutura unei plăgi accidentale sau chirurgicale a rectului.

RECTORAGIE, s. f. / rectorragie, s. f. / proctorr(h)agia. [*Lat. medicală* ***rectum***, *de la* ***rectus*** *= rectiliniu, drept; gr.* ***rhegnynai*** *= a ţâşni, a izbucni.*] Emisie de sânge roşu, necoagulat, prin anus. R. este dovada unei leziuni situate în partea inferioară a tubului digestiv (colon, rect, anus) şi foarte rar consecinţa unui ulcer gastroduodenal cu hemoragie foarte abundentă. Sin.: proctoragie.

RECTO-RECTOSTOMIE, s. f. / recto-rectostomie, s. f. / recto-rectostomy. [*Lat. medicală* ***rectum***, *de la* ***rectus*** *= rectiliniu, drept; gr.* ***stoma, -atos*** *= gură.*] Procedeu chirurgical prin care se formează o anastomoză între două segmente ale rectului, după excizia părţii situate între cele două segmente. Ex.: în caz de tumoră locală.

RECTOSCOP, s. m. / rectoscope, s. m. / rectoscope, proctoscope. [*Lat. medicală* ***rectum***, *de la* ***rectus*** *= rectiliniu, drept; gr.* ***skopos*** *= observator, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Varietate de *endoscop destinat examinării *rectului şi *sigmoidului.

RECTOSCOPIE, s. f. / rectoscopie, s. f. / rectoscopy, proctoscopy. [*Lat. medicală* ***rectum***, *de la* ***rectus*** *= rectiliniu, drept; gr.* ***skopia*** *= examinare, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Examen endoscopic al rectului efectuat cu ajutorul unui tub metalic rigid (*rectoscop), completat frecvent cu explorarea primilor centimetri ai sigmoidului (rectosigmoidoscopie). Sin.: proctoscopie.

RECTOSIGMOID, s. n. / rectosigmoïde, s. m. / rectosigmoid, proctosigmoid. [*Lat. medicală* ***rectum***, *de la* ***rectus*** *= rectiliniu, drept; σ = a 18-a literă a alfabetului grec; gr.* ***eidos*** *= formă.*] Porţiunea terminală a colonului sigmoid şi porţiunea proximală a rectului.

RECTOSIGMOIDITĂ, s. f. / rectosigmoïdite, s. f. / rectosigmoiditis, proctosigmoiditis. [*Lat. medicală* ***rectum***, *de la* ***rectus*** *= rectiliniu, drept; σ = a 18-a literă a alfabetului grec; gr.* ***eidos*** *= formă; -ită.*] Inflamaţie simultană a rectului şi a colonului sigmoid.

RECTOSIGMOIDOSCOPIE, s. f. / rectosigmoïdoscopie, s. f. / proctosigmoidoscopy. [*Lat. medicală* ***rectum***, *de la* ***rectus*** *= rectiliniu, drept; σ = a 18-a literă a alfabetului grec; gr.* ***eidos*** *= formă;* ***skopia*** *= examinare, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Explorare endoscopică a rectului şi a sigmoidului cu ajutorul unui *fibroscop suplu cu lungimea utilă de circa 60 cm.

RECTOTOMIE, s. f. / rectotomie, s. f. / rectotomy, proctotomy. [*Lat. medicală* ***rectum***, *de la* ***rectus*** *= rectiliniu, drept; gr.* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Secţiune parţială sau totală a rectului.

RECTOVAGINAL, adj. / recto-vaginal, -ale, -aux, adj. / rectovaginal, proctovaginal. [*Lat. medicală* ***rectum***, *de la* ***rectus*** *= rectiliniu, drept;* ***vagina*** *= teacă.*] Care se raportează, care aparţine rectului şi vaginului sau provoacă o comunicare, prin *fistulă, între aceste formaţiuni. Ex.: fund de sac r., denumit şi *fund de sac Douglas, fistulă r.

RECUPERARE, s. f. / rehabilitation, s. f. / recovery. [*Lat.* ***recuperare*** *= a redobândi, a recăpăta.*] Proces sau acţiune care au ca scop revenirea la starea de sănătate şi la o capacitate de efort satisfăcătoare. În general, r. se obţine cu ajutorul unor procedee de reeducare adecvate.

RECUPERARE NUTRIŢIONALĂ / récupération nutritionnelle / nutritional rehabilitation. Restabilirea completă, prin aport alimentar adecvat, a sănătăţii unor subiecţi care au fost supuşi unei perioade de *denutriţie. R. n. implică revenirea la greutatea normală corespunzătoare vârstei subiecţilor.

RECURBARE, s. f. / recurvation, s. f. / recurvation. [*Lat. recurvare = îndoire.*] Curbă spre înapoi; îndoire către posterior.

RECURENT, adj. / récurrent, -e, adj. / recurrent, recurrens. [*Lat.* ***recurrens***, *de la* ***recurrere*** *= a fugi înapoi (****retro*** *= înapoi;* ***currere*** *= a fugi).*] Care revine la punctul de origine, la punctul său de plecare. Ex.: febră r., caracterizată printr-o evoluţie cu accese febrile care se repetă periodic, după perioade de remisiune totală. În anatomie: despre o structură – nerv sau vas sanguin – care revine la originea trunchiului din care a luat naştere.

RECURENŢĂ, s. f. / récurrence, s. f. / recurrence. [*Lat.* ***recurrens***, *de la* ***recurrere*** *= a fugi înapoi (****retro*** *= înapoi;* ***currere*** *= a fugi).*] Revenirea simptomelor unei boli aparent vindecată, fără un nou contact patogen. R. se deosebeşte de *recădere prin faptul că survine la un interval de timp mult mai lung (săptămâni, luni). V. şi recidivă.

REDISTRIBUŢIE ANTIGENICĂ / redistribution antigénique / antigenic redistribution. [*Lat.* ***re*** *= iarăşi;* ***distributio, -onis*** *= împărţire, repartizare, de la* ***distribuere*** *= a repartiza, a împărţi; gr.* ***anti*** *= contra;* ***gennan*** *= a produce.*] Deplasarea unui tip de antigen sau receptor pe suprafaţa unei celule vii, în urma legării încrucişate cu ligandul specific, fenomen ce reflectă un anumit grad de *fluiditate a membranei celulare.

REDOARE, s. f. / raideur, s. f. / stiff, stiffness. [*Fr.* ***raideur***, *din lat.* ***rigidus*** *= rigid.*] Limitare a mobilităţii unei articulaţii. *R. cefei* reprezintă o rigiditate consecutivă unui spasm al muşchilor cefei şi poate apărea în diverse boli, îndeosebi în *meningite. V. torticolis.

REDONDANŢĂ. Var. pentru redundanţă (v.).

REDOX, s. n. / redox, s. m. / redox. [*Prescurtare de la cuvintele reducere (v.) şi oxidare (v.).*] Sin.: oxidoreducere (v.).

REDOXINĂ, s. f. / rédoxine, s. f. / redoxin. Proteină cu M_r relativ redusă, a cărei structură conţine atomi de fier legaţi la funcţii *tiol şi la ioni sulfuraţi. R. joacă un rol de transportor de electroni într-un lanţ de *oxidare celulară.

REDRESARE, s. f. / redressement, s. m. / redressement. [*Fr.* ***redresser*** *= a îndrepta, din lat.* ***re*** *= iarăşi,* ***directus*** *= drept.*] Restabilirea poziţiei normale a unui organ care prezintă o deviere faţă de aceasta, de obicei cronică, apărută într-un anumit interval de timp (spre deosebire de *reducere). R. se poate face fie prin intervenţie chirurgicală şi fixarea organului în poziţie fiziologică (ex.: r. uterului prin *histeropexie), fie prin aplicarea unui dispozitiv de susţinere (ex.: r. dentară la copii).

REDUCERE, s. f. / réduction, s. f. / reduction. [*Lat.* ***reductio, -onis*** *= readucere, de la* ***reducere*** *= a aduce înapoi (****retro*** *= înapoi;* ***ducere*** *= a duce).*] 1) În biochimie, reacţie cu pierdere de electroni, care presupune existenţa unui agent donor de electroni. Este uneori cuplată la o reacţie de oxidare, în procesele de oxidoreducere (reacţie redox). V. oxidoreducere.

2) În chirurgie, restabilirea poziţiei anatomice normale în cazul unei formaţiuni (fragment osos, organ) deplasate traumatic, accidental etc. (fracturi, hernii - invaginare).

REDUCTAZĂ, s. f. / réductase, s. f. / reductase. [*Lat.* ***reductus*** *= retras, de la* ***reducere*** *= a aduce înapoi (****retro*** *= înapoi;* ***ducere*** *= a duce);* ***-ază.***] Enzimă care are acţiune reducătoare asupra compuşilor chimici; hidrogenază.

REDUCŢIE EMBRIONARĂ / réduction embryonnaire / embryonary reduction. [*Lat.* ***reductio, -onis*** *= readucere, de la* ***reducere*** *= a aduce înapoi (****retro*** *= înapoi;* ***ducere*** *= a duce); gr.* ***embryon*** *= embrion, de la* ***en*** *= în,* ***bryein*** *= a creşte.*] Avort provocat în caz de sarcină multiplă. Deoarece existenţa mai multor fetuşi reprezintă un risc pentru evoluţia sarcinii, prin r. e. sunt îndepărtaţi unul sau mai mulţi fetuşi, pentru asigurarea evoluţiei normale a fetuşilor restanţi. Practica r. e. pune probleme de bioetică.

REDUCŢIONAL, adj. / réductionnel, adj. / reductional. Despre diviziunea nucleară în cursul căreia numărul de cromozomi este redus la jumătate. V. meioză.

REDUCŢIONISM, s. n. / réductionnisme, s. m. / reductionism. Teorie conform căreia proprietăţile sistemelor complexe se explică prin cele ale constituenţilor lor. Cu alte cuvinte, proprietăţile sunt reductibile la cele ale constituenţilor. Aplicată la biologie, teoria propune ca proprietăţile fiinţelor vii să fie reduse la procese fizico-chimice. Deşi mulţi cercetători nu aderă la concepţia reducţionistă, aproape toţi practică un reducţionism metodologic: studiind componentele unui biosistem, ei sunt tentaţi să explice proprietăţile întregului biosistem prin cele ale părţilor componente studiate. Ant. holism (v.).

REDUNDANŢĂ, s. f. / redondance, s. f. / redundance. [*Lat.* ***redundantia*** *= revărsare, exces.*] Termen utilizat cu semnificaţii diferite, toate în relaţie cu etimologia. 1) Definiţia cea mai cuprinzătoare: surplus de informaţie menit să asigure exactitatea şi claritatea transmiterii unui mesaj. 2) În informatică, creşterea numărului de simboluri dintr-un mesaj fără creşterea cantităţii de informaţie. R. este un mijloc de control al transmisiei informaţiilor. 3) În tehnică, suplimentarea, duplicarea dispozitivelor necesare asigurării unei anumite funcţii, astfel încât, în cazul când un dispozitiv s-a defectat, cel suplimentar să intre automat în uz. 4) Exces de expresii, cuvinte sau imagini în formularea unei idei; verbiaj. 5) În organismele vii r. asigură o mare fiabilitate (siguranţă în funcţionare) a sistemelor fiziologice. De ex., omul are doi rinichi, deşi se poate trăi cu unul singur; sistemul excitoconductor al inimii cuprinde trei centre ce pot genera oscilaţii în mod autonom, iar dacă centrul superior iese din funcţie, comanda este preluată de cel subiacent. De asemenea, r. este prezentă şi la nivelul sistemelor de transmitere a informaţiei, inclusiv la nivelul genomului, unde genele reprezintă doar circa 1-2% din ADN-ul total. Var.: redondanţă.

REEDUCARE, s. f. / rééducation, s. f. / rehabilitation. [*Lat.* ***re*** *= iarăşi;* ***educatio, -onis*** *= creştere, educare, de la* ***educare*** *= a educa.*] 1) Ansamblul mijloacelor şi îngrijirilor destinate să permită restabilirea, totală sau parţială, a funcţiilor afectate după o boală invalidantă (motorie sau psihomotorie). *R. funcţională*: mijloacele utilizate pentru a ameliora sau compensa un *handicap motor sau funcţional. 2) Ansamblul măsurilor de asistenţă, de supraveghere sau de educaţie susţinute prin lege pentru protecţia şi adaptarea socială a minorilor în pericol sau delincvenţi.

REDUNDANT, adj. / redondant, adj. / redundant. 1) Referitor la *redundanţă, care prezintă redundanţă. 2) Despre un stil încărcat cu cuvinte inutile. 3) În informatică, despre un mesaj care conţine informaţii identice în mai multe părţi ale aceluiaşi sistem de informaţii.

REFLECTIVITATE, s. f. / réflectivité, s. f. / reflex excitability, referred reflex. [*Lat.* ***reflectere*** *= a răsfrânge, a întoarce înapoi (****retro*** *= înapoi;* ***flectere*** *= a îndoi).*] Proprietate a unor regiuni din organism datorită căreia acestea sunt, după o excitaţie, punctul de pornire a unui act reflex. V. reflex şi diferite tipuri de reflexe.

REFLEX, s. n. / réflexe, s. m. / reflex. [*Lat.* ***reflexus,*** *de la* ***reflectere*** *= a răsfrânge, a întoarce înapoi (****retro*** *= înapoi;* ***flectere*** *= a îndoi).*] Reacţie motrice sau secretorie care se produce automat sau involuntar, pe calea unor circuite nervoase simple, fără să aibă un caracter conştient. Ex.: la un stimul dureros, mâna este retrasă înainte ca mesajul să ajungă din creier la muşchii implicaţi.

REFLEX DE ACOMODAŢIE / réflexe d'accommodation / accommodation reflex. Adaptarea ochiului la vederea de aproape prin contracţia pupilei (v. reflex pupilar), convergenţa globilor oculari şi creşterea convexităţii cristalinului.

REFLEX ACUSTIC / réflexe acoustique / accoustic reflex. Contracţia muşchiului scăriţei la aplicarea unui stimul auditiv cu o intensitate de 80 dB peste pragul audibil. Prezenţa r. a. permite diferenţierea surdităţii senzoriale de cea neurologică şi localizarea anatomică a paraliziilor faciale.

REFLEX AHILIAN / réflexe achilléen / Achille's tendon reflex. [*Gr.* ***Akhilleus,*** *erou grec a cărui mamă l-a ţinut de călcâi pentru a-l scufunda în Styx.*] *R. osteotendinos care se manifestă prin extensia piciorului pe gambă la percuţia tendonului lui Achille. Arcul reflex implică acţiunea fibrelor metamerului S_1.

REFLEX DE ALUNGIRE / réflexe d'élongation / stretch reflex. Sin.: reflex miotatic (v.).

REFLEX ANAL / réflexe anal / anal reflex. *R. cutanat responsabil de contracţia bruscă a sfincterului anal prin atingerea uşoară a învelişului cutanat situat la limita anusului. Arcul reflex este constituit din fibrele ultimilor doi metameri sacraţi.

REFLEX DE APĂRARE / réflexe de défense / defense reflex. Reacţie involuntară provocată de o stimulare cu caracter nociv, cel mai adesea dureroasă (vizuală, auditivă, cutanată etc.), care permite evitarea stimulării respective. Reacţia este mai evidentă în absenţa controlului cortical. În clinică se observă în caz de secţiune sau de compresiune a măduvei, când apar semne de *automatism medular. Sin.: reflex nociceptiv.

REFLEX DE APUCARE / réflexe de préhension / grasping reflex. Componentă a r. de ridicare, una din reacţiile statice generale. Constă într-o mişcare de apucare a degetelor mâinii sau piciorului, normală la copil şi patologică la adult, unde indică o leziune a lobului frontal. Sin.: reflex de prehensiune.

REFLEX AXONIC / réflexe périphérique / peripheral reflex. Reacţie vasodilatatorie locală provocată de excitarea filetelor senzitive ale unui nerv, ca urmare a trecerii impulsurilor nervoase de la terminaţiile excitate la zona din jur tributară neuronului respectiv, pe cale antidromică, fără a traversa celula nervoasă.

REFLEX BABINSKI / réflexe de Babinski / Babinski's reflex. [*Josef François Félix Babinski, neurolog francez, Paris, 1857-1932.*] Sin.: semn Babinski (v.).

REFLEX BICIPITAL / réflexe bicipital / biceps reflex. R. osteotendinos care pune în acţiune fibrele senzitive şi motorii ale metamerului C_5 şi care constă în contracţia muşchiului biceps brahial la percuţia tendonului său la nivelul plicii cotului, cu flexia antebraţului pe braţ.

REFLEX DE CLIPIRE / réflexe de clignement / blinking reflex. Clipire scurtă a ambilor ochi observată în cursul percuţiei rădăcinii nasului sau a părţii externe a arcadei orbitare. Acest r. are două componente: prima, inepuizabilă, corespunde întinderii muşchilor pleoapelor, iar a doua, epuizabilă - unui *r. polisinaptic.

REFLEX COHLEOPALPEBRAL / réflexe cochléopalpébral / cochleopalpebral reflex. Închiderea bruscă a pleoapelor în timpul unei stimulări sonore brutale şi intense. În arcul reflex intervin nervii auditivi şi faciali, printr-un releu pontin.

REFLEX CONDIŢIONAT / réflexe conditionné (ou conditionnel) / conditioned reflex. După Pavlov (1898), „legătură temporară între unul din nenumăraţii factori ai mediului ambiant şi o activitate bine determinată a organismului". Actul reflex care se stabileşte ca urmare a asocierii repetate a unei activităţi a organismului cu un stimul exterior oarecare (*condiţionare). Sin.: reflex dobândit.

REFLEX CORNEAN / réflexe cornéen / corneal reflex. R. cu punct de plecare tactil cornean (nervul trigemen), al cărui efect final este închiderea pleoapelor. Studiul acestui r. permite aprecierea sensibilităţii corneene. Este un r. care dispare printre ultimele în anestezia generală sau în comă.

REFLEX CREMASTERIAN / réflexe crémastérien / cremasteric reflex. *R. cutanat care antrenează ridicarea testiculului, prin contracţia muşchiului cremaster, după excitarea feţei interne a coapsei. Zona reflexogenă se poate întinde la porţiunea superioară a feţei interne a gambei (este vorba de o contracţie rapidă şi nu de una vermiculară a scrotului). Metamerul responsabil este L_1-L_2.

REFLEX CUBITOPRONATOR / réflexe cubito-pronateur / radial reflex. Reflex osteotendinos obţinut prin percuţia stiloidei cubitale pe faţa sa dorsală. Este dificil de pus în evidenţă, iar răspunsul constă dintr-o flexie a degetelor şi o pronaţie foarte discretă a mâinii. Metamerul responsabil este C_8.

REFLEX CUTANAT / réflexe cutané / skin reflex. Contracţia reflexă a unui muşchi sau a unui grup muscular după excitarea unei zone bine determinate, cutanate sau mucoase. Cel mai investigat r. de acest tip este *r. cutanat plantar.

REFLEX CUTANAT ABDOMINAL / réflexe cutané abdominal / abdominal reflex. R. pus în evidenţă numai când paniculul adipos abdominal nu este prea gros. Constă în contracţia muşchilor abdominali după excitaţia cutanată rapidă de fiecare parte a liniei mediane abdominale.

REFLEX CUTANAT PLANTAR / réflexe cutané plantaire / plantar reflex. Flexia plantară a degetelor plantei piciorului, provocată ca răspuns la excitarea, printr-o mişcare de presiune, de la degete înspre călcâi. Inversarea acestui r. este patologică şi constituie *semnul Babinski. Sin.: reflex plantar.

REFLEX DOBÂNDIT / réflexe acquis / conditioned reflex. Sin.: reflex condiţionat (v.).

REFLEX DE EXTENSIUNE / réflexe d'extension / stretch reflex. Sin.: reflex miotatic (v.).

REFLEX EXTEROCEPTIV / réflexe extéroceptif / exteroceptive reflex. Reacţie a muşchilor sau a diverselor glande la stimuli provenind din exteriorul organismului. Reacţia interesează în general mai multe grupe de muşchi, ale căror contracţii coordonate au aspectul unei reacţii de apărare împotriva stimulilor nocivi. Este un r. complex, ce presupune punerea în joc a neuronilor intercalari.

REFLEX FARINGIAN / réflexe pharyngé / pharyngeal reflex, faucial reflex. R. determinat de excitarea faringelui, directă sau indirectă (ex.: prin apăsarea bazei limbii), şi care constă în contracţia de scurtă durată a musculaturii peretelui faringian, asociată unei senzaţii de greaţă sau vomă.

REFLEX GUSTATO-SECRETORIU PARADOXAL / réflexe gustolacrymal / gustolacrimal reflex. Sin.: sindromul lacrimilor de crocodil (v.).

REFLEX IDIOMUSCULAR / réflexe idiomusculaire / muscular reflex. Răspuns direct (denumirea de r. fiind improprie) al fibrelor musculare la o stimulare mecanică (percuţia directă a muşchiului). R. i. este abolit precoce în *miopatiile primitive, în timp ce *r. osteotendinos rămâne prezent mult timp după îmbolnăvire.

REFLEX INTEROCEPTIV / réflexe intéroceptif / deep reflex. R. având ca punct de pornire o terminaţie nervoasă situată în interiorul corpului. V. interoceptiv şi interoceptor.

REFLEX INVERSAT / réflexe inversé / inverted reflex. R. care produce un răspuns în sens opus celui obţinut în mod normal. Ex.: *semnul Babinski este un r. i. al *reflexului cutanat plantar.

REFLEX ÎNNĂSCUT / réflexe inné / unconditioned reflex. Sin.: reflex necondiţionat (v.).

REFLEX DE ÎNTINDERE / réflexe d'extension / stretch reflex. Sin.: reflex miotatic (v.).

REFLEX LABIRINTIC / réflexe labyrinthique / labyrinthine reflex. Una din categoriile de reacţii statice generale (împreună cu r. tonic al gâtului), care acţionează pentru ajustarea posturii corpului atunci când capul se mişcă faţă de trunchi. Sin.: reflex vestibular.

REFLEX LACRIMAL / réflexe lacrymal / lacrimal reflex. Lăcrimare reflexă declanşată de diverse cauze psihice sau neurologice. *R. l. psihic* sau plânsul psihic este declanşat de o emoţie (îndeosebi de ordin afectiv) sau de o durere morală. *R. l. neurologice* sunt determinate de o acţiune iritativă asupra trigemenului, facialului sau simpaticului cervical. V. şi sindromul lacrimilor de crocodil.

REFLEX MARINESCU-RADOVICI / réflexe de Marinescu-Radovici / Marinescu-Radovici reflex. [*Gheorghe Marinescu, neurolog român, profesor la Bucureşti, 1863-1938; Jean G. Radovici, medic francez, Paris, n. 1868.*] Sin.: reflex palmomentonier (v.).

REFLEX MASETERIN / réflexe massétérin / jaw reflex, chin reflex. Închiderea gurii ca urmare a ridicării mandibulei provocată de percuţia *mentonului.

REFLEX MASTICATOR / réflexe masticatoire / masticatory reflex. R. iniţiat de prezenţa alimentelor în cavitatea bucală. R. m. implică inhibarea contracţiei muşchilor masticatori, permiţând coborârea mandibulei, urmată de iniţierea unui r. de întindere a muşchilor mandibulei şi ridicarea automată a acesteia, cu ocluzia dentară şi compresia bolului alimentar pe mucoasa bucală, după care procesul se reia.

REFLEX MAYER / réflexe de Mayer / Mayer's reflex. [*Carl Mayer, neurolog austriac, Viena, profesor la Innsbrück, 1862-1932.*] Se flectează ultimele trei degete ale mâinii, iar examinatorul exercită o compresiune puternică asupra lor; în mod normal se produce adducţia policelui. R. este diminuat sau absent în leziunile piramidale.

REFLEX MEDIOPLANTAR / réflexe médioplantaire / medioplantar reflex. Extensia piciorului pe gambă şi flexia degetelor, provocate prin percuţie la mijlocul plantei. Arcul reflex se închide la nivel S_2. Acest r. trebuie cercetat când bolnavul este poziţionat în genunchi pe un scaun sau în decubit dorsal, cu piciorul flectat pe gambă în unghi drept.

REFLEX MIOTATIC / réflexe myotatique / myotatic reflex. R. medular fundamental, una din reacţiile statice locale, manifestat printr-o contracţie de scurtă durată a muşchiului provocată de propria sa întindere (r. tendinos profund). Persistenţa întinderii determină contracţie musculară susţinută. Sin.: reflex de alungire, reflex de extensiune, reflex de întindere.

REFLEX MONOSINAPTIC / réflexe monosynaptique / monosynaptic reflex. R. care pune în joc o singură sinapsă şi, implicit, doi neuroni. Singurul r. m. este *r. miotatic, în cazul căruia fibrele aferente de la nivelul fusurilor neuromusculare sunt legate direct, fără neuron intermediar, la nivelul coarnelor anterioare ale măduvei, cu neuronii motori care comandă muşchiul.

REFLEX NAZOPALPEBRAL / réflexe nasopalpébral / nasoorbicular reflex. *R. osteotendinos obţinut prin percuţia rădăcinii nasului, constând în închiderea bilaterală a pleoapelor. Este alterat în paraliziile faciale periferice.

REFLEX NECONDIŢIONAT / réflexe inné / unconditioned reflex. Reflex înnăscut, care se manifestă chiar de la naştere sau imediat după aceea, într-o formă completă. R. n. sunt caracteristice fiecărei specii şi se produc datorită activării unor centrii nervoşi şi căi nervoase existente de la naştere. Rolul r. n. în organism este îndeosebi protector şi adaptativ. Clasificarea r. n. se poate face în funcţie de localizarea captorilor senzoriali. Se disting astfel: *r. exteroceptive, *r. proprioceptive, *r. interoceptive. Sin.: reflex înnăscut.

REFLEX NOCICEPTIV / réflexe nociceptif / nociceptive reflex. Sin.: reflex de apărare (v.).

REFLEX OCULOCARDIAC / réflexe oculocardiaque / oculocardiac reflex. Diminuarea frecvenţei pulsului şi scăderea presiunii arteriale obţinute prin compresia globilor oculari. În mod normal, frecvenţa se reduce cu 4-12 pulsaţii pe minut, scăderea cu peste 20 de pulsaţii fiind patologică (îndeosebi în *guşa exoftalmică şi în stări *vagotonice). Uneori, r. o. poate fi inversat, compresia globilor oculari fiind urmată de o creştere a frecvenţei pulsului, îndeosebi în stările *simpaticotonice. Sin.: semn Aschner.

REFLEX OLECRANIAN / réflexe olécrânien / triceps reflex. Extensia antebraţului pe braţ provocată prin percuţia tendonului tricepsului brahial deasupra olecraniului. Arcul r. se închide la nivel C_7. Sin.: reflex tricipital.

REFLEX OPTICOPALPEBRAL / réflexe optico-palpébral / opticofacial blinking reflex. Clipire bilaterală a pleoapelor provocată prin percepţia bruscă a unei lumini intense sau prin apariţia bruscă a unui obiect apropiat în *câmpul vizual.

REFLEX OSTEOTENDINOS / réflexe ostéotendineux / tendon reflex. Contracţie involuntară a unui muşchi sau a unui grup de muşchi, provocată prin percuţia tendonului corespunzător. Abolirea r. traduce întreruperea circuitului arcului reflex. Exagerarea r. este determinată de suprimarea parţială sau totală, printr-un proces patologic, a controlului nervos exercitat asupra arcului.

REFLEX PALMO-MENTONIER / réflexe palmomentonnier / palm-chin reflex. R. în general patologic, care constă în contracţia homolaterală a muşchiului mentonier produsă de excitarea bruscă a palmei, în special a eminenţei tenare. Sin.: reflex Marinescu-Radovici.

REFLEX PARADOXAL / réflexe paradoxal / paradoxical reflex. Mişcare reflexă inversă celei care este obţinută, în mod normal, prin percuţia unui tendon. Ex.: la nivelul cotului, percuţia tendonului tricepsului brahial duce la flexia antebraţului, în locul extensiei acestuia; la nivelul genunchiului, percuţia tendonului rotulian determină flexia gambei, în loc de extensie. În general, r. p. are semnificaţia scăderii *reflectivităţii.

REFLEX PATELAR / réflex patellaire / patellar reflex. Sin.: reflex rotulian (v.)

REFLEX PILOMOTOR / réflexe pilomoteur / pilo-motor reflex. Erecţia foliculilor piloşi prin contracţia fibrelor musculare netede determinată de stimuli nociceptivi (durere, frig) sau de emoţii intense („piele de găină"). R. p. patologic se caracterizează printr-o mare difuzibilitate a reacţiei (atingerea căilor simpatice).

REFLEX PLANTAR / réflexe plantaire / plantar reflex. Sin.: reflex cutanat plantar (v.).

REFLEX POLISINAPTIC / réflexe polysynaptique / polysynaptic reflex. R. al cărui *arc reflex este alcătuit dintr-un circuit nervos cu cel puţin două sinapse.

REFLEX DE POSTURĂ / réflexe de posture / postural reflex. Orice r. în relaţie cu menţinerea posturii, *atitudinii.

REFLEX DE PREHENSIUNE / réflexe de préhension / grasping reflex. Sin.: reflex de apucare (v.).

REFLEX PRESOR / réflexe presseur / pressor reflex. Denumire generică a unei serii de r. patologice, cu punct de pornire la nivelul inimii şi al aortei, care produc efecte excitatorii la nivelul aparatului cardiovascular: accelerarea ritmului cardiac, creşterea forţei contractile a miocardului, creşterea presiunii sanguine şi, uneori, vasoconstricţia coronariană.

REFLEX PROPRIOCEPTIV / réflexe proprioceptif / proprioceptive reflex. R. iniţiat prin mişcarea corpului pentru menţinerea poziţiei părţii aflate în mişcare. Orice r. iniţiat prin excitarea *proprioceptorilor.

REFLEX PSIHOGALVANIC / réflexe psychogalvanique / psychogalvanic reflex. Descreşterea rezistenţei electrice a pielii determinată de emoţie sau de agitaţie mentală.

REFLEX PUPILAR / réflexe pupillaire / pupillary reflex. Contracţia pupilei la vederea unui obiect apropiat (v. reflex de acomodare) sau la stimulare luminoasă (r. fotomotor). *R. p. consensual*: contracţia unei pupile la iluminarea pupilei controlaterale. Se explică prin încrucişarea parţială a fibrelor la nivelul chiasmei optice.

REFLEX DE RIDICARE / réflexe de relèvement / righting reflex. Una din categoriile de reacţii statice generale, care constă în recâştigarea poziţiei (ridicate) după cădere, consecutiv stimulării vestibulare, vizuale şi proprioceptive.

REFLEX ROTULIAN / réflexe rotulien / patellar reflex. R. osteotendinos care constă în extensia bruscă a gambei pe coapsă în momentul percuţiei tendonului rotulian. Explorează cea de-a patra rădăcină lombară. Sin.: reflex patelar.

REFLEX SALIVAR / réflexe salivaire / salivary reflex. R. determinat de stimuli vizuali, olfactivi sau de reprezentarea mentală a unor alimente şi care constă în hipersecreţia glandelor salivare, în absenţa ingestiei de alimente.

REFLEX SINOCAROTIDIAN / réflexe sinocarotidien / carotid sinus reflex. Scăderea uşoară a frecvenţei pulsului, cu diminuarea tensiunii minime când se exercită o presiune la nivelul bifurcaţiei celor două *carotide primitive. R. s. este exagerat în caz de *vagotonie şi inversat în caz de *simpaticotonie. V. sindrom de sinus carotidian.

REFLEX STAPEDIAN / réflexe stapédien / cochleostapedial reflex. Contracţie reflexă a muşchiului scăriţei ca răspuns la o stimulare sonoră de intensitate ridicată. Constituie un mecanism de protecţie a urechii interne împotriva sunetelor foarte intense. V. şi prag stapedian.

REFLEX STILORADIAL / réflexe styloradial / radial reflex. Flexia antebraţului provocată prin percuţia apofizei stiloide a radiusului.

REFLEX DE SUPT / réflexe de tétée / sucking reflex. 1) Mişcări de sucţiune ale gurii, provocate de atingerea buzelor sugarului. 2) Creşterea secreţiei de *prolactină (şi, consecutiv, a secreţiei lactate) prin stimularea mecanică a sânilor.

REFLEX TONIC AL GÂTULUI / réflexe tonique profond du cou / tonic neck reflex. Una din categoriile de reacţii statice generale (împreună cu r. labirintic), care acţionează pentru ajustarea posturii corpului atunci când capul se mişcă faţă de trunchi.

REFLEX TOTAL / réflexe total / mass reflex. Reacţia întregii părţi inferioare a corpului în cazul secţiunii totale a măduvei. Excitaţia membrelor inferioare provoacă mişcări de retragere, evacuarea vezicii şi *sudaţia membrelor paralizate.

REFLEX TRICIPITAL / réflexe tricipital / triceps reflex. Sin.: reflex olecranian (v.).

REFLEX URETEROVEZICAL / réflexe urétérovésical / ureterovesical reflex. Durere reflexă însoţită de nevoia de a urina, provocată la subiecţii afectaţi de *pielită sau *pielonefrită prin explorarea feţei interne a vezicii la nivelul deschiderii ureterelor. R. u. se pune în evidenţă mai uşor la femeie, prin *tuşeu vaginal. Sin.: semn Bazy, def. 3.

REFLEX VELOPALATIN / réflexe vélopalatin / palate reflex. Contracţia unilaterală a *vălului palatului provocată printr-o atingere uşoară a mucoasei, la dreapta sau la stânga liniei mediane, corespunzând excitaţiei nervului glosofaringian.

REFLEX VESTIBULOOCULAR / réflexe vestibulo-oculaire / vestibuloocular reflex. *Nistagmus sau deviere tonică a ambilor ochi spre partea aparatului vestibular stimulat termic sau dinamic (accelerare angulară).

REFLEXIE, s. f. / réflexion, s. f. / reflection. [*Lat. **reflexio, -onis** = întoarcere înapoi, de la **reflectere** = a răsfrânge, a întoarce înapoi (**retro** = înapoi; **flectere** = a îndoi).*] Modificarea direcţiei de propagare a *radiaţiilor electromagnetice sau corpusculare care întâlnesc suprafaţa de separare a două medii, cu întoarcerea (parţială) în acelaşi mediu de propagare.

REFLEXOGEN, adj. / réflexogène, adj. / reflexogenic. [*Lat. **reflexus**, de la **reflectere** = a răsfrânge, a întoarce înapoi (**retro** = înapoi; **flectere** = a îndoi); gr. **gennan** = a produce.*] Care poate determina sau poate accentua o reacţie reflexă. Ex.: zonă r.

REFLEXOGRAMĂ AHILIANĂ / réflexogramme achiléen / Achilles' reflex time. [*Lat. **reflexus**, de la **reflectere** = a răsfrânge, a întoarce înapoi (**retro** = înapoi; **flectere** = a îndoi); gr. **gramma** = înscriere; **Akhilleus**, erou grec a cărui mamă l-a ţinut de călcâi pentru a-l scufunda în Styx.*] Investigaţie clinică prin care este măsurată durata contracţiei musculare după percuţia tendonului lui Ahile. În mod normal, contracţia durează 250-330 ms. La subiecţii hipotiroidieni ea este mai lentă, îndeosebi prin prelungirea fazei de relaxare musculară, iar la hipertiroidieni este mai rapidă. Deoarece modificările duratei de contracţie nu sunt specifice alterării funcţiilor tiroidiene (îndeosebi în hipertiroidism), acest examen tinde să devină desuet, măsurarea concentraţiilor hormonale fiind mai relevantă.

REFLEXOLOGIE, s. f. / réflexologie, s. f. / reflexology. [*Lat. **reflexus**, de la **reflectere** = a răsfrânge, a întoarce înapoi (**retro** = înapoi; **flectere** = a îndoi); gr. **logos** = ştiinţă.*] 1) Ştiinţa studiului *reflexelor. 2) Metodă de masaj a anumitor puncte de la nivel plantar şi, accesoriu, de la nivel palmar, prin care se vizează stimularea reflexă a unor organe interne şi creşterea capacităţii de apărare a organismului. Aceste puncte, numite „zone reflexogene“, reprezintă proiecţia fidelă a diferitelor organe, masajul lor suscitând un răspuns reflex din partea acestora. Reflexologii consideră că în acest mod poate fi ameliorată starea somatică şi psihologică a individului tratat, deşi până în acest moment nu există nici o explicaţie satisfăcătoare. V. şi medicină alternativă.

REFLEXOMETRIE, s. f. / réflexométrie, s. f. / reflexometry. [*Lat. **reflexus**, de la **reflectere** = a răsfrânge, a întoarce înapoi (**retro** = înapoi; **flectere** = a îndoi); gr. **metron** = măsură.*] Măsurarea reacţiilor reflexe; se obţine reflexograma.

REFLEXOTERAPIE, s. f. / réflexothérapie, s. f. / reflexotherapy. [*Lat. **reflexus**, de la **reflectere** = a răsfrânge, a întoarce înapoi (**retro** = înapoi; **flectere** = a îndoi); gr. **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] Metodă de tratament care aparţine *medicinii alternative şi constă în acţiunea de la distanţă asupra unei leziuni prin intermediul unei căi reflexe. Reacţiile reflexe pot fi declanşate prin diverse procedee: cauterizare, excitare mecanică sau electrică, anestezie locală etc.

REFLEXOTERAPIE VERTEBRALĂ / réflexothérapie vertébrale / spinal reflexotherapy. Utilizarea reflexelor cu origine la nivelul coloanei vertebrale sau măduvei spinării în scopul de a acţiona asupra unor afecţiuni viscerale.

REFLEXUL OCHILOR DE PĂPUŞĂ / réflexe des yeux de poupée / doll's eye reflex. Sin.: semn Cantelli (v.).

REFLUX, s. n. / reflux, s. m. / reflux. [*Lat. **refluus** = care curge în sens contrar, de la **refluere** = a curge în direcţie opusă (**retro** = înapoi; **fluere** = a curge).*] Trecerea unui lichid printr-un conduct natural în sens opus sensului fiziologic. Ex.: r. gastroesofagian, r. vezicoureteral.

REFLUX GASTROESOFAGIAN / reflux gastro-oesophagien / gastro(o)esophageal reflux. R. g. reprezintă returnarea conţinutului gastric sau duodenal în esofag şi este, probabil, cea mai frecventă tulburare digestivă, afectând circa 7% din populaţie. Evoluţia r. g. este de lungă durată, iar prognosticul bun, dacă nu apar complicaţii (îndeosebi esofagită peptică, ulcer esofagian, stenoză esofagiană şi, mai rar, hemoragie digestivă superioară, pneumopatii acute şi cronice prin aspiraţia conţinutului gastric în arborele traheobronşic sau *sindrom Barrett).

REFLUX HEPATOJUGULAR / reflux hépato-jugulaire / positive hepato-jugular reflux. Turgescenţă a venelor jugulare externe provocată prin compresiunea hepatică progresivă, timp de câteva secunde şi care persistă pe toată durata compresiunii. Poate exista şi în mod normal un grad de turgescenţă jugulară, însă doar pasageră. Indicator al insuficienţei ventriculare drepte, demonstrează natura congestivă a hepatomegaliei şi incapacitatea inimii de a creşte debitul cardiac, deşi creşte întoarcerea venoasă.

REFLUX VEZICOURETERAL / reflux vésico-urétéral / vesicoureteric reflux. R. al urinei intravezicale, în cursul micţiunii (*r. v. activ*) sau în afara acesteia (*r. v. pasiv*), la nivelul căilor excretoare superioare: în *ureter (r. v.) sau chiar la nivelul *bazinetului (*r. v. pielic*).

REFRACTAR, adj. / réfractaire, adj. / refractory. [*Lat. **refractarius** = nesupus, cârcotaş, de la **refringere** = a răsfrânge şi **frangere** = a frânge.*] 1) Despre un proces în care reacţia la un stimul este diminuată sau lipseşte. Ex.: *perioadă r.*: perioadă care urmează după faza de activitate a unui nerv sau muşchi, în timpul căreia un stimul nu determină nici un răspuns. 2) Despre o boală care nu evoluează favorabil în cazul unui tratament. Ex.: hipertensiune arterială r.

REFRACTOMETRIE, s. f. / réfractométrie, s. f. / refractometry. [*Lat. **refractus**, de la **refringere** = a răsfrânge şi **frangere** = a frânge; gr. **metron** = măsură.*] Metodă de determinare a indicelui de refracţie al unor soluţii sau lichide biologice. Cum indicele de refracţie variază în funcţie de concentraţia unor substanţe, cu *refractometrele se determină, de fapt, concentraţia substanţelor respective. Ex.: determinarea proteinelor totale din serul sanguin sau plasma sanguină.

REFRACTOMETRU, s. n. / réfractomètre, s. m. / refractometer. [*Lat. **refractus**, de la **refringere** = a răsfrânge şi **frangere** = a frânge; gr. **metron** = măsură.*] Dispozitiv utilizat pentru determinarea proteinemiei serice prin măsurarea unghiului limită sau a indicelui de refracţie ai probei de analizat.

REFRACŢIE, s. f. / réfraction, s. f. / refraction. [*Lat. **refractio, -onis** = acţiunea de a frânge, de la **refringere** = a răsfrânge şi **frangere** = a frânge.*] Schimbarea bruscă a direcţiei de propagare a unei unde la traversarea suprafeţei de separare a două medii diferite.

REFRACŢIE OCULARĂ / réfraction oculaire / refraction of eye. Convergenţa razelor luminoase în momentul traversării mediilor refringente ale ochiului, astfel încât acestea să formeze o imagine normală (clară) pe retină. R. normală se numeşte *emetropie, iar viciile de r. sunt *ametropii.

REFRIGERARE. Var. pentru refrigeraţie (v.).

REFRIGERAŢIE, s. f. / réfrigération, s. f. / refrigeration. [*Lat. **refrigeratio, -onis** = răcire, de la **refrigerare** = a răci (**re** = iarăşi; **frigus** = frig).*] 1) Scăderea temperaturii unui corp şi consecinţele care decurg din aceasta. Astfel, în anesteziologie, r. reprezintă ansamblul tehnicilor utilizate pentru a accentua hipotermia farmacologică. Constă în răcirea unui membru, a unui segment de membru sau a unei zone limitate de la nivelul tegumentelor. V. şi hibernare artificială, hibernoterapie.

2) În tehnologia alimentară, procedeu diferit de congelare, care este utilizat pentru conservarea de scurtă durată a alimentelor (la temperaturi cuprinse între 0°C şi 4°C). Eficacitatea procedeului este cu atât mai mare cu cât încărcarea microbiană iniţială este mai redusă. R. se poate efectua şi în scop terapeutic. Var.: refrigerare.

REFRIGERENT, adj., s. n. / réfrigérant, -e, adj., s. m. / refrigerant. [*Lat.* ***refrigerare*** *= a răci (re = iarăşi;* ***frigus*** *= frig).*] 1) Despre o substanţă care acţionează prin răcire. Ex.: amestec r. (gheaţă, zăpadă carbonică). 2) Substanţa în sine.

REFRINGENT, adj. / réfringent, -e, adj. / refringent. [*Lat.* ***refringens,*** *de la* ***refringere*** *= a răsfrânge şi* ***frangere*** *= a frânge.*] Care are proprietatea de a devia radiaţiile luminoase sau undele sonore, de a produce *refracţia.

REFRINGENŢĂ, s. f. / réfringence, s. f. / refringency. [*Lat.* ***refringens,*** *de la* ***refringere*** *= a răsfrânge şi* ***frangere*** *= a frânge.*] 1) Proprietatea unor corpuri de a refracta lumina. 2) Mărime utilizată în teoria dispersiei în medii optice izotrope, egală cu diferenţa dintre indicele de refracţie n al unui mediu şi indicele de refracţie al vidului, egal cu unitatea ($n_v = 1$).

REFULARE, s. f. / refoulement, s. m. / repression. [*Fr.* ***refouler*** *= a refula.*] Mecanism de apărare inconştient, prin care amintirile, imaginile, ideile şi impulsiile neplăcute sunt menţinute în *subconştient, deci în afara câmpului *conştiinţei. Elementele refulate pot să se manifeste în vise, în lapsusuri sau chiar ca simptome, îndeosebi în cazul *nevrozelor. Dacă un subiect normal rezistă presiunii elementelor refulate, în unele nevroze reprimarea dorinţelor refulate obligă la eforturi continue, care afectează viaţa reală, activă. Unul din scopurile *psihanalizei este reducerea acestui proces psihologic.

REGENERARE, s. f. / régénération, s. f. / regeneration. [*Lat.* ***regeneratio, -onis,*** *de la* ***regenerare*** *= a regenera (re = iarăşi;* ***generare*** *= a da naştere, a produce).*] Capacitate a organismului viu de a-şi reface, în cazul unei leziuni, ţesuturi sau organe. Ca regulă generală, animalele inferioare dispun de un potenţial de regenerare mult mai mare decât cele superioare. La mamifere, r. se limitează la cicatrizarea plăgilor şi la formarea *calusului în cazul fracturilor osoase.

REGIM, s. n. / diéte, s. f. (1, 2), régime, s. m. (2) / diet (1), regimen (2). [*Lat.* ***regimen, -inis*** *= conducere, cârmuire, de la* ***regere*** *= a dirija, a conduce şi* ***rex, regis*** *= rege.*] 1) Mod de *alimentaţie raţională a omului sănătos sau bolnav. Strict, etimologia acestui cuvânt are o semnificaţie mai vastă, îndeosebi utilizarea raţională a tot ceea ce este necesar existenţei (ex.: *r. igieno-dietetic,* care include atât indicaţii despre alimentaţie, cât şi despre condiţiile de viaţă şi de muncă ale pacientului). Unele expresii sunt improprii: *r. desodat* (de fapt cu restricţie de sare), *r. hepatic* (care se administrează în hepatite) etc. Obs.: termenul *dietă se aplică în special pentru alimentaţia bolnavului. 2) În fr. şi engl., denumirea ansamblului de reguli pe care se bazează aplicarea unui sistem de asigurări de sănătate la un anumit grup de populaţie.

REGIUNE, s. f. / région, s. f. / region. [*Lat.* ***regio, -onis*** *= direcţie, regiune, ţinut, de la* ***regere*** *= a dirija, a conduce şi* ***rex, regis*** *= rege.*] Suprafaţă anatomică delimitată prin anumite repere. Ex.: r. abdominală, r. facială, r. perineală, r. precordială, r. fesieră sau gluteală etc.

REGIUNE CONSTANTĂ / région constante / constant region. Domeniu al lanţului greu sau al lanţului uşor care diferenţiază diversele clase de *imunoglobuline. Pentru lanţurile uşoare există două tipuri de regiuni constante (Cλ, Cκ), iar pentru lanţurile grele, cinci tipuri (Cμ, Cδ, Cγ, Cε, Cα), care definesc cele cinci clase de imunoglobuline: IgM, IgD, IgG, IgE şi, respectiv, IgA.

REGIUNE HIPERVARIABILĂ / région hypervariable / hypervariable region. Parte a *r. variabile ale *imunoglobulinelor care prezintă o mare diversitate. Acestea sunt r. h. ale lanţurilor uşoare şi ale lanţurilor grele care formează, prin repliere în spaţiu, situsul de fixare al *determinantului antigenic (paratop).

REGIUNE VARIABILĂ / région variable / variable region. Partea terminală a lanţurilor uşoare şi a lanţurilor grele ale unei *imunoglobuline, care constituie situsurile de fixare ale *determinanţilor antigenici (paratopi). Fiecare r. v. este constituită din 110 aminoacizi. R. v. a lanţurilor uşoare este codificată de una din cele circa 300 secvenţe de ADN notate V (de la variabile) şi de una din cele cinci secvenţe notate J (de la joncţiune), ceea ce conduce, prin asociere aleatorie, la 1 500 tipuri de r. v. În plus, pierderea aleatorie de nucleotide între secvenţele codificând părţile V şi J ale r. v. contribuie la creşterea diversităţii lanţurilor uşoare. R. v. a lanţurilor grele urmează acelaşi principiu de elaborare, dar în acest caz există 1 000 secvenţe V, 20 secvenţe D (de la diversitate) şi 4 secvenţe J. Există, deci, 1 000 20 4 = 80 000 r. v. diferite pentru lanţurile grele, fără a mai lua în considerare variabilitatea suplimentară introdusă prin variabilitatea joncţiunilor. Deoarece un situs de fixare al unui determinant antigenic este format din partea variabilă a unui lanţ greu şi a unei părţi variabile a unui lanţ uşor, există minimum 80 000 x 1 500 = 12 000 000 paratopi diferiţi, iar numărul lor probabil este de 100 milioane. V. şi gene ale imunoglobulinelor.

REGIUNI ABDOMINALE / régions abdominales / abdominal regions. Cele nouă regiuni topografice abdominale. V. abdomen.

REGLARE, s. f. / régulation, s. f. / regulation, control. [*Lat.* ***regulare*** *= a regla, de la* ***regula*** *= regulă şi* ***regere*** *= a conduce.*] 1) Ansamblul reacţiilor fiziologice ale unei celule, ale unui ţesut, organ sau sistem care permit limitarea consecinţelor unor modificări din mediul de viaţă. R. condiţionează posibilităţile de *adaptare ale organismelor. 2) Proces prin care o mărime (în fiziologie, o mărime fizică ori chimică) este continuu măsurată, iar prin comparaţie cu o valoare de referinţă (normă) este influenţată în sensul unei egalizări cu această valoare.

REGLARE AUTOGENĂ / régulation autogène / autogenous regulation. Sistem de reglare în care produsul unei gene controlează propria sa expresie.

REGLARE GENETICĂ / régulation génétique / genetic regulation. Mecanism prin care o genă nu este exprimată decât în anumite ţesuturi (reglare spaţială) sau în anumite etape ale dezvoltării (reglare temporală). V. şi expresie genetică.

REGLARE ÎNCRUCIŞATĂ / régulation croisée / cross-regulation. Controlul unei căi metabolice prin intermediul unei substanţe produsă în cadrul unei alte căi metabolice.

REGLAREA ECHILIBRULUI ACIDOBAZIC / régulation de l'equilibre acidobasique / regulation of acid-base balance. Ansamblul proceselor care contribuie la menţinerea constantă a pH-ului mediului interior. La *poikiloterme, pH-ul variază cu temperatura, fiind de circa 8 la 5° C şi de 7,5 la 30° C. La păsări şi mamifere, pH-ul este apropiat de 7,4 şi este stabilizat de *sistemele tampon din sânge (în principal cuplul HCO_3^-/CO_2), de proteinele din plasmă şi de eritrocite. Reglarea pH-ului sanguin se efectuează mai întâi cu intervenţia sistemului respirator care, eliminând mai mult sau mai puţin eficient CO_2 tinde să menţină raportul HCO_3^-/CO_2 la valoarea sa normală. Scăderea pH-ului sanguin (*acidoză) provoacă, pe cale reflexă, o creştere a amplitudinii şi a frecvenţei mişcărilor respiratorii. Creşterea pH-ului sanguin (*alcaloză) are efect invers. Pe termen mediu şi lung, rinichiul este reglatorul pH-ului sanguin. El reacţionează la acidoză printr-o secreţie crescută de H^+ (prin segmentul distal al nefronilor). Acidul este mai întâi neutralizat prin fosfatul urinar. Dacă fosfatul este insuficient, rinichiul produce NH_3 pornind de la glutamină (ceea ce neutralizează excesul de ioni H^+, diminuat sub formă de NH_4^+) astfel încât pH-ul urinar să nu fie sub 5. Rinichiul reacţionează la alcaloză secretând $NaHCO_3$. V. bicarbonat.

REGN, s. n. / règne, s. m. / kingdom, reign. [*Lat.* ***regnum*** *= domnie, regat, de la* ***rex, regis*** *= rege.*] Cea mai înaltă categorie sistematică; cuprinde mai multe încrengături. Cele trei r. considerate tradiţional sunt: mineralele, plantele şi animalele.

REGRESIE, s. f. / régression, s. f. / regression, metamorphosis. [*Lat.* ***regressio, -onis*** *= reîntoarcere, de la* ***regredi*** *= a merge înapoi (****retro*** *= înapoi;* ***gradi*** *= a merge).*] 1) În sens general, revenire, reîntoarcere la un stadiu de dezvoltare anterioară, fie că este vorba, frecvent, de funcţiile intelectuale şi/sau comportament, fie de structura unui organ sau a unui ţesut. 2) *R. atavistică*: r. intelectuală în care logica este înlocuită în mare măsură cu un comportament şi impulsuri primare. 3) *R. intelectuală*: scăderea facultăţilor intelectuale, îndeosebi în *senilitate şi *demenţă. 4) În psihanaliză: trecerea la moduri de expresie şi comportament de un nivel inferior, care reprezintă stadii anterioare din dezvoltarea psihologică a unui subiect.

REGRESIE LINIARĂ / régression linéaire / linear regression. Metodă statistică de predicţie a valorii medii a unui parametru cantitativ *y* în funcţie de un alt parametru cantitativ *x*.

REGULA GOODSALL / règle du Goodsall / Goodsalll's rule. [*David H. Goodssal, chirurg britanic, 1843-1906.*] Fistulele anale care se deschid pe pielea perineală în jumătatea anterioară faţă de anus sunt de obicei fistule directe; acelea care se deschid în jumătatea posterioară pot avea multiple orificii externe de deschidere, pot fi cu traiect multiplu sau „în potcoavă".

REGULA LUI 9 / règle du 9 / rule of 9. Formulă empirică pentru estimarea procentuală a suprafeţei corpului afectată în arsuri. Conform acestei r., capul reprezintă 9% din suprafaţa totală a corpului; 9% fiecare membru superior; 18% faţa anterioară a trunchiului şi 18% faţa posterioară; 18% - fiecare din membrele inferioare, suprafaţa perineului reprezentând 1%. R. se aplică la adult şi doar parţial la copil, la care capului îi corespund 18%, pentru membrele superioare şi cele două feţe ale trunchiului procentajele sunt identice cu cele de la adult, iar pentru fiecare membru inferior corespund 13,5% din suprafaţa cutanată.

REGULĂ ABC / règle ABC / ABC rule. V. masaj cardiac.

REGULI, s. f. pl. / règles, s. f. pl. / menses. [*Lat.* ***regula*** *= regulă, normă, de la* ***regere*** *= a conduce şi* ***rex, regis*** *= rege.*] Sin. pop. pentru menstruaţie (v.).

REGURGITAŢIE, s. f. / régurgitation, s. f. / regurgitation. [*Lat.* ***retro*** *= înapoi;* ***gurges, -itis*** *= vâltoare, curent de apă.*] 1) Returul alimentelor masticate şi amestecate cu salivă, la puţin timp după deglutiţie, din stomac sau din esofag în gură. R. este spontană, neînsoţită, de obicei, de greaţă. La sugar este normală; la adult apare în unele afecţiuni digestive (ex.: strictură sau diverticul esofagian, esofagită de reflux etc.). 2) Refluxul sângelui marilor artere în inimă sau dintr-o cavitate cardiacă în alta, în sens invers sensului fiziologic, ca urmare a unei insuficienţe valvulare. Ex.: r. aortică, r. mitrală.

REHIDRATARE, s. f. / réhydratation, s. f. / rehydration. [*Lat.* ***re*** *= iarăşi; gr.* ***hydor, hydatos*** *= apă.*] Restabilirea volumului de fluide din organism prin aport de lichide cu presiune osmotică şi concentraţie în electroliţi în funcţie de tipul de *deshidratare (în deshidratările masive).

REIMPLANTARE, s. f. / réimplantation, s. f. / reimplantation. [*Lat.* ***re*** *= iarăşi;* ***in*** *= în;* ***plantare*** *= a însămânţa.*] Restabilirea, printr-un act chirurgical, a poziţiei anatomice şi fiziologice a unui ţesut sau organ. Ex.: r. unui dinte în locul din care a fost îndepărtat.

REINDUCŢIE, s. f. / réinduction, s. f. / reinduction. [*Lat.* ***re*** *= iarăşi;* ***inductio, -onis*** *= introducere, de la* ***inducere*** *= a duce în, a introduce (****in*** *= în;* ***ducere*** *= a duce).*] Reluarea *chimioterapiei de atac (*inducţie) în cazul unui pacient care s-a aflat în *remisiune şi a fost supus unei chimioterapii de întreţinere.

REINFECŢIE, s. f. / réinfection, s. f. / reinfection. [*Lat.* ***re*** *= iarăşi;* ***infectus****, de la* ***inficere*** *= a strica, a otrăvi.*] Infecţie nouă care survine la un subiect infectat anterior cu acelaşi germen, dar vindecat de vechea infecţie.

REINSERŢIE, s. f. / réinsertion, s. f. / reinsertion. [*Lat.* ***re*** *= iarăşi;* ***insertio, -onis*** *= inserţie, altoire, de la* ***inserere*** *= a băga, a introduce (****in*** *= în;* ***serere*** *= a semăna, a sădi).*] Readucerea (pe cale chirurgicală) în poziţia iniţială de inserţie a unei structuri anatomice (muşchi, tendon) dislocată accidental în urma unui traumatism, a unui proces patologic sau a unei secţiuni chirurgicale.

REINTRARE, s. f. / phénomène de réentrée / reentry. [*Lat.* ***re*** *= iarăşi;* ***intrare*** *= a intra.*] Anomalie a propagării undei de activare, determinată de heterogenitatea vitezei de conducere a impulsului sau/şi neuniformităţii perioadei refractare a fibrelor miocardice. Pentru o valoare critică a acestor parametri este posibilă reîntoarcerea frontului de undă pe un circuit care a mai fost depolarizat în cadrul aceluiaşi ciclu de activare cardiacă, determinând extrasistole sau tahicardie prin reintrare. În funcţie de lungimea căii parcurse de stimul, se descriu macro- şi microreintrări. *Macroreintrările* interesează căi accesorii atrioventriculare. *Microreintrările* interesează zone milimetrice de ţesut. Condiţiile care predispun la reintrare sunt: reducerea perioadei refractare, viteza de conducere lentă şi circuitele de conducere lungi.

REÎNNOIRE BIOLOGICĂ / renouvellement biologique / biological turnover. [*Lat.* ***re*** *= iarăşi;* ***in*** *= în;* ***novus*** *= nou; gr.* ***bios*** *= viaţă;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Înlocuirea permanentă a moleculelor (*r. moleculară*) prin molecule noi, identice, sau a celulelor moarte prin noi celule (*r. celulară*). Într-o celulă în echilibru, cea mai mare parte din molecule este degradată şi sintetizată în permanenţă. Dimpotrivă, ADN-ul unei celule rămâne acelaşi până la moartea acesteia. Viteza de r. b. variază în funcţie de diferitele molecule sau celule. Ea este măsurată prin durata de semiviaţă a substanţei sau a celulei, adică prin timpul necesar ca 50% din molecule sau celule să fie înlocuite. Uneori se utilizează ca sin. termenul engl. *turnover* (v.).

REÎNNOIRE CELULARĂ / renouvellement cellulaire / cellular turnover. [*Lat.* ***re*** *= iarăşi;* ***in*** *= în;* ***novus*** *= nou;* ***cellula*** *= cămăruţă, dim. de la* ***cella*** *= cămară.*] V. reînnoire biologică.

REÎNNOIRE MOLECULARĂ / renouvellement moléculaire / molecular turnover. [*Lat.* ***re*** *= iarăşi;* ***in*** *= în;* ***novus*** *= nou; dim. lat.* ***moles*** *= masă informă.*] V. reînnoire biologică.

REJET, s. f. / rejet, s. m. / rejection. [*Fr.* ***rejet****, din lat.* ***iactare*** *= a arunca.*] Ansamblul reacţiilor organismului primitor, în primul rând imunitare, împotriva ţesuturilor grefate. În r. sunt implicaţi: anticorpii, complementul, factorii de coagulare şi trombocitele. Se disting două situaţii, în funcţie de natura grefei: 1) r. în caz de *heterogrefă; 2) r. în *homogrefă. În heterogrefe, r. reprezintă reacţia de apărare a organismului primitor împotriva transplantului *alogenic. În acest caz, antigenele tisulare ale grefonului, îndeosebi cele din *sistemul HLA, sunt recunoscute rapid ca străine de către celulele imunocompetente ale gazdei, în esenţă limfocitele T şi B. Limfocitele T prin *citotoxicitate, iar limfocitele B prin *anticorpi pot provoca distrugerea grefonului. Această distrucţie, „criză de r." sau

„criză de transplant", poate regresa sub tratament imunodepresor. În homogrefe, fenomenul de r. este mult mai redus şi poate fi suprimat cu medicamente ca ciclosporina A.

RELAXANT, adj., s. n. / relaxant, -e, adj., s. m. / relaxant. [*Lat. relaxare = a slăbi.*] 1) Care produce relaxarea tonusului muscular sau psihic (diminuarea tensiunii nervoase). 2) Orice medicament sau mijloc care favorizează relaxarea fizică (îndeosebi musculară) sau psihică.

RELAXARE, s. f. / relachement, s. m., relaxation, s. f., détente, s. f. / relaxation, slackening. [*Lat. relaxatio, -onis = destindere, de la relaxare = a slăbi, a relaxa.*] 1) Destindere fizică (prin diminuarea tonusului muscular - r. musculară) sau psihică (diminuarea tensiunii nervoase). 2) Metodă terapeutică care are ca scop destinderea musculară sau psihică. 3) Semnal de r.: caracterizat prin întoarcerea la starea iniţială a particulelor implicate (nuclee cu număr impar de protoni, în cazul RMN, electroni impari, în cazul RES), supuse acţiunii succesive a două câmpuri magnetice, cu frecvenţe diferite în funcţie de tipul de metodă. V. rezonanţă electronică de spin (RES) şi rezonanţă magnetică nucleară (RMN).

RELAXINĂ, s. f. / relaxine, s. f. / relaxin. [*Lat. relaxare = a slăbi, a relaxa; -ină.*] Hormon polipeptidic a cărui structură este înrudită cu cea a *insulinei. Se cunosc doi precursori (codificaţi de genele H_1 şi H_2 de pe cromozomul 9) din care rezultă două pro-relaxine, care, prin secţionare enzimatică, dau naştere *r. 1* (alcătuită dintr-un lanţ A cu 24 aminoacizi şi un lanţ B cu 32 aminoacizi) şi *r. 2* (un lanţ A cu 24 aminoacizi şi un lanţ B cu 33 aminoacizi). Ca şi în cazul insulinei, la cele două r. lanţurile A şi B sunt legate prin două punţi disulfurice, o a treia punte aparţinând exclusiv lanţului A. Genele H_1 şi H_2 se exprimă la femeie în celulele *corpului galben, iar gena H_2 se exprimă şi la bărbat, în celulele glandulare prostatice. La femeie, r. sunt detectabile în faza estroprogestativă a ciclului menstrual şi în a doua jumătate a sarcinii, iar la bărbat, r. nu trec în sânge, ci doar în lichidul seminal, unde pot fi dozate. Cele două r. au, la femeie, aceleaşi proprietăţi: contribuie la dehiscenţa foliculară, la relaxarea ligamentelor pelvine la sfârşitul sarcinii şi exercită un efect inhibitor asupra secreţiei de *oxitocină.

RELEASING FACTOR / releasing factor / releasing factor. [*Engl. to release = a elibera; factor = factor.*] Abrev.: RF. Sin.: *releasing hormone* (v.).

RELEASING HORMONE / releasing hormone / releasing hormone. [*Engl. to release = a elibera; hormone = hormon.*] Angl. care desemnează în general un hormon secretat de o structură anatomică (de obicei hipotalamus) al cărui efect este eliberarea unor hormoni dintr-o altă structură (de obicei din hipofiză). După unii autori se utilizează termenul r. h. atunci când structura substanţei este cunoscută şi *releasing factor* dacă structura chimică nu este elucidată; după alţii, cei doi termeni sunt sin. În particular, termenul desemnează neurohormonii hipotalamici a căror prezenţă în hipofiză (prin tractul hipotalamo-hipofizar) declanşează sinteza şi/sau secreţia unor hormoni hipofizari. Abrev.: RH. Sin.: liberină, *releasing factor*.

REMANENŢĂ, s. f. / rémanence, s. f. / remanence. [*Lat. remanere = a rămâne, a sta.*] Proprietate a unui insecticid a cărui acţiune persistă un timp îndelungat după aplicarea acestuia.

REMANIERE, s. f. / remaniement, s. m. / reshuffling, change. [*Fr. remaniement, de la main = mână.*] Modificare citologică sau a arhitectonicii tisulare sub diverse influenţe patologice sau terapeutice.

REMANIERE CROMOZOMIALĂ / remaniement chromosomique / chromosomal rearrangement. Termen generic care cuprinde diversele modificări de structură ale cromozomilor: translocaţii, deleţii şi inversiuni cromozomiale. V. şi remaniere echilibrată, rearanjare genetică, recombinare genetică, aneuzomie.

REMANIERE ECHILIBRATĂ / remaniement équilibré / balanced rehandling. Modificare a structurii cromozomiale care nu antrenează nici o modificare cantitativă a materialului genetic şi, în consecinţă, nici o anomalie la nivelul *fenotipului. La subiecţii purtători de cromozomi cu r. e., mecanismele de schimb din cursul *meiozei pot conduce la formarea de gameţi aneuzoici. V. şi remaniere cromozomială, rearanjare genetică, recombinare genică, aneuzomie.

REMEDIU, s. n. / remède, s. m. / remedy, cure. [*Lat. remedium = leac, medicament.*] Orice mijloc sau factor care poate fi utilizat în tratamentul curativ sau paliativ al unei boli, ori în scopul prevenirii unor boli. Termenul este utilizat îndeosebi în *homeopatie şi în limbajul comun. Sin.: medicament, agent terapeutic.

REMISIUNE, s. f. / rémission, s. f. / remission, abatement. [*Lat. remissio, -onis = trimitere înapoi, de la remittere = a trimite înapoi (retro = înapoi; mittere = a trimite).*] Atenuare sau dispariţie provizorie a simptomelor unei maladii.

REMITENT, adj. / rémittent, -e, adj. / remittent. [*Lat. remittens, de la remittere = a trimite înapoi (retro = înapoi; mittere = a trimite).*] Care prezintă perioade de atenuare şi de exacerbare. Cu referire la semne, simptome sau la unele boli.

REMNOGRAFIE, s. f. / remnographie, s. f. / remnography. [*RMN = rezonanţă magnetică nucleară; gr. graphein = a scrie.*] Denumire propusă, dar neadoptată, pentru imaginea obţinută prin tehnica de imagistică medicală în care se utilizează fenomenul de *rezonanţă magnetică nucleară.

REMODELAJ, s. n. / remodelage, s. n. / remodeling. Sin.: remodelare (v.).

REMODELARE, s. f. / remodelage, s. m. / remodeling. Acţiunea de a remodela, adică de a remania, a renova pe baze noi. Acest termen general are în medicină sensul de reorganizare sau renovare a unei structuri vechi. R. se poate produce în următoarele alternative: 1) Ca proces normal în organism. Este cazul, de ex., al r. osoase, care reprezintă absorbţia ţesutului osos cu depunerea simultană de ţesut osos nou. În osul normal cele două procese se află în echilibru dinamic. 2) Prin intervenţia medicului, de ex. r. feţei, sau a unor structuri ale feţei prin chirurgie estetică, ramură a chirurgiei plastice. Sin.: remodelaj. V. şi chirurgie, def. 2 şi 4.

REMODELARE OSOASĂ / remodelage osseuse / bone remodeling. Procesul de absorbţie a ţesutului osos şi formarea de ţesut osos nou, la nivelul osului normal cele două procese aflându-se într-un echilibru dinamic. Se estimează că într-un an 2-10% din masa osoasă este reînnoită. La adultul tânăr sănătos, masa osoasă rămâne constantă, rezorbţia şi osteoformarea se echilibrează datorită cuplajului activităţii osteoclastelor şi osteoblastelor la nivelul *osteomului. R. o. depinde de o serie de hormoni sistemici, dar şi de factori locali variaţi, îndeosebi factori de creştere. *Fosfatazele alcaline serice totale reprezintă markerul de formare osoasă cel mai utilizat. V. şi osteoporoză.

RENAL, adj. / rénale, -ale, -aux, adj. / renal. [*Lat. renalis = renal, de la ren, renis = rinichi.*] Aparţinând rinichiului, cu privire la rinichi. Ex.: abces r.

RENATURARE, s. f. / renaturation, s. f. / renaturation. [*Lat. re = iarăşi; natura = stare naturală, caracter.*] Reasocierea, după denaturare, a catenelor individuale ale unui dublu helix de ADN sau ARN complementar. R. se obţine prin amestecarea catenelor individuale şi nu depinde de sursa catenelor, ci doar de gradul de complementaritate a acestora. R. produce *heteroduplexuri: ADN-ADN, ADN-ARN, ARN-ARN.

RENICUL, s. m. / rénicule, s. m. / reniculus. [*Lat. reniculus, dim. de la ren, renis = rinichi.*] Segment renal alcătuit din piramida Malpighi şi corticala corespondentă. Termenul sin. *lob* sau *lobul renal* este nerecomandat şi puţin utilizat.

RENINĂ, s. f. / rénine, s. f. / renin. [*Lat. ren, renis = rinichi; -ină.*] R. este o proteină enzimatică din grupul *proteazelor acide, α_2-globulină secretată de celulele juxtaglomerulare care înconjoară arteriolele renale la intrarea lor în glomerul. Posedând o activitate enzimatică, r. acţionează asupra unui singur substrat: o altă α_2-globulină din plasmă, de origine hepatică, *angiotensinogenul (sau hipertensinogenul, sau substratul plasmatic al reninei). Din reacţia r.-angiotensinogen rezultă *angiotensina, cu acţiune vasoconstrictoare, hipertensivă. Biosinteza r. se desfăşoară în trei etape: 1) Sinteza prepro-reninei, polipeptid alcătuit din 406 aminoacizi, cu gena localizată pe cromozomul 1 (1q42); 2) Prin eliminarea peptidului semnal, format din 20 de aminoacizi, rezultă pro-renina, inactivă; 3) Prin eliminarea a încă 46 aminoacizi şi *glicozilare în două puncte precise, rezultă r., alcătuită din 340 aminoacizi, cu M_r 40 kDa. În hipertensiunea de origine renală se constată o creştere a secreţiei de r. Evaluarea secreţiei de r. se face prin determinări radioimunologice şi se exprimă în cantitatea de angiotensină eliberată pe litru de plasmă şi pe minut. Valori normale: 1,1-0,8 ng/ml/oră sau 0,9-0,6 nmol/l/oră la un subiect în decubitus şi cu un regim salin normal. Valorile sunt crescute în hipertensiunea malignă şi prin ischemie renală şi foarte scăzute în *sindromul Conn. A fost demonstrată existenţa unor izorenine extrarenale. V. angiotensină.

RENITENT, adj. / rénitent, -e, adj. / renitent. [*Lat. renitens, de la reniti = a rezista, a se împotrivi.*] Caracter palpatoriu al unei formaţiuni care rezistă la presiunea degetelor, fiind relativ elastică şi fermă dar nu dură sau fluctuentă. Ex.: tumoră r.

RENOGRAMĂ IZOTOPICĂ / rénograme isotopique / isotopic nephrogram. [*Lat. ren, renis = rinichi; gr. gramma = înscriere; isos = egal; topos = loc.*] Sin.: nefrogramă izotopică (v.).

RENOPRIV, adj. / rénoprive, adj. / renoprival. [*Lat. ren, renis = rinichi; privus = lipsit de, de la privere = a lipsi (pe cineva) de ceva.*] 1) Care se caracterizează sau rezultă prin privarea de funcţia renală. 2) Care se referă, se află în relaţie cu ablaţia unuia sau a ambilor rinichi.

RENOVASCULAR, adj. / rénovasculaire, adj. / renovascular. [*Lat. ren, renis = rinichi; vasculum = vas mic, dim. de la vas, vasis = vas.*] Care se referă la vasele sanguine ale rinichiului.

REOBAZĂ, s. f. / rhéobase, s. f. / rheobase. [*Gr. rheos = curent, de la rhein = a curge; lat., gr. basis = bază.*] Parametru ce caracterizează nivelul de excitabilitate a unei structuri biologice, reprezentat de valoarea minimă a intensităţii stimulului (natural sau artificial), de lungă durată, necesară pentru a provoca excitaţia.

REOLOGIE, s. f. / rhéologie, s. f. / rheology. [*Gr. rheos = curent, de la rhein = a curge; logos = ştiinţă.*] Ramură a fizicii care studiază procesele de curgere a materiei sub toate formele sale şi consecinţele curgerii asupra materialelor la nivelul cărora aceasta se produce. În medicină, r. se aplică îndeosebi la circulaţia sanguină. V. hemoreologie.

REOSTAT, s. n. / rhéostat, s. m. / rheostat. [*Gr. rheos = curent, de la rhein = a curge; statikos = care stă, de la istanai = a plasa, a face să ţină.*] Dispozitiv a cărui rezistenţă electrică este reglabilă între anumite limite. Introdus într-un circuit, r. permite modificarea controlată a intensităţii curentului.

REOVIRIDAE / Reoviridae / Reoviridae. [*Acronim engl. pentru Respiratory Enteric Orphan; lat. virus = venin, otravă.*] Familie de virusuri cu ARN bicatenar, cu simetrie cubică, fără înveliş, cu tropism respirator sau enteric, cu rol patogen relativ redus la om. Cuprinde genurile **Reovirus*, *Orbivirus*, **Rotavirus*.

REOVIRUS, s. n. / réovirus, s. m. / reovirus. [*Acronim engl. pentru Respiratory Enteric Orphan; lat. virus = venin, otravă.*] Gen de virus ARN din familia *Reoviridae*, care produce infecţii respiratorii şi digestive (enterite). Uneori provoacă encefalite şi encefalomielite.

REPARAREA ADN / réparation de l'ADN / DNA repair. [*Lat. reparare = a reface, a reînnoi (re = iarăşi; parare = a pregăti, a aranja).*] Proces de restaurare a integrităţii unui lanţ al ADN lezat, utilizând lanţul intact ca model. R. ADN permite reconstituirea unui dublu helix normal pornind de la structuri care prezintă diverse anomalii, ca întreruperile mai mult sau mai puţin importante ale continuităţii unui lanţ (unei catene), prezenţa unor lanţuri (catene) supranumerare sau defecte de complementaritate (*complementar). Procesul are loc, de ex., după iradierea cu radiaţii ionizante nucleare.

REPAUS, s. n. / repos, s. m. / repose, rest. [*Fr. repos, din lat. pausa = pauză, încetare, oprire.*] Suspendarea sau încetarea temporară a unor funcţii în cazul unui organism, organ, ţesut etc. La om, r. are rol de refacere a stării fiziologice a organismului. Ex.: r. fizic, r. intelectual.

REPAUS COMPENSATOR / repos compensateur / compensatory pause. Sin.: pauză compensatorie (v.).

REPERTORIU IMUNOLOGIC / répertoire immunologique / immune repertory. [*Lat. repertorium = inventar, de la reperire = a descoperi, a găsi; immunis = scutit, apărat, de la in = lipsit de, munus = obligaţie; gr. logos = ştiinţă.*] Ansamblul *receptorilor B şi *receptorilor T prezenţi la suprafaţa diferiţilor cloni de limfocite B şi T şi care permit recunoaşterea *non-selfului şi a *selfului modificat. Se estimează că, datorită extensiei sale, r. i. permite recunoaşterea a circa 100 de milioane de determinanţi antigenici diferiţi. V. şi gene ale imunoglobulinelor.

REPETITIV, adj. / répétitif, -ive, adj. / repetitive. [*Fr. répétitif, din lat. repetere = a reveni, a repeta.*] Sin.: iterativ (v.).

REPICAJ, s. n. / repiquage, repiquement, s. m. / explanting, subculturing (bacter). [*Fr. repiquage, de la repiquer = a transplanta o plantă tânără care se dezvoltă din seminte.*] Transferul unei culturi de celule dintr-un flacon de cultură într-unul sau mai multe flacoane conţinând un mediu nou de cultură. Dacă celulele provin dintr-un ţesut proaspăt, numărul de r. va fi mai mic şi va depinde de vârsta donorului. R. este necesar pentru menţinerea caracteristicilor celulelor din cultură.

REPLEŢIE, s. f. / réplétion, s. f. / repletion, surfeit. [*Lat. repletio, -onis = supra-abundenţă, de la replere = a umple din nou (re = iarăşi; plenus = umplut, plin).*] Starea unui organ care este plin cu un lichid, un solid sau un gaz.

REPLICARE, s. f. / réplication, s. f. / replication. [*Lat. replicatio, -onis = revenire în acelaşi punct, repetare, de la replicare = a îndoi înapoi (retro = înapoi; plicare = a îndoi, a împături).*] Formarea unui lanţ de *ARN mesager prin copierea unui lanţ de ADN, a cărui replică o constituie lanţul nou de ARN format. Într-un sens mai larg, mai general, r. reprezintă formarea unei copii a unui element genetic, procesul de duplicare a materialului genetic.

REPLICON, s. m. / replicon, s. m. / replicon. [*Lat. replicare = a îndoi înapoi, de la retro = înapoi, plicare = a îndoi, a împături.*] Cel mai scurt fragment de ADN sau ARN capabil de *replicare ca unitate autonomă într-o celulă.

REPOLARIZARE, s. f. / repolarisation, s. f. / repolarization. [*Lat. re = iarăşi; polus = pol.*] Etapă a *potenţialului de acţiune care urmează etapei de *depolarizare şi în care, prin modificarea permeabilităţii membranare, îndeosebi prin deschiderea *canalelor de K^+, se revine la *potenţialul de repaus. V. şi depolarizare.

REPORTER, s. m. / reporter, s. m. / reporter. [*Engl. reporter = cel care face un raport, de la to report = a raporta.*] O genă indicatoare introdusă în *vectorii de expresie, pentru a servi ca martor al efectului reglator al unei secvenţe date, de ex. a unui *promotor.

REPOZIŢIE. Var. pentru repoziţionare (v.).

REPOZIŢIONARE, s. f. / reposition, s. f. / reposition. [*Lat. **re** = iarăşi; **positio, -onis** = punere, de la **ponere** = a pune.*] Plasarea în poziţie normală a unui organ a cărui situare a devenit ectopică printr-un proces patologic. Se realizează, de regulă, prin procedee chirurgicale. Var.: repoziţie.

REPRESIE, s. f. / répression, s. f. / repression. [*Lat. medievală **repressio**, de la **reprimere** = a împinge înapoi, a reţine (**retro** = înapoi; **primere** = a apăsa, a presa).*] Inhibiţia, blocarea unei gene, devenită incapabilă să îşi exercite acţiunea.

REPRESOR, s. m. / répresseur, s. m. / repressor. [*Lat. **repressor, -oris** = represor, de la **reprimere** = a împinge înapoi, a reţine (**retro** = înapoi; **primere** = a apăsa, a presa).*] Proteină reglatoare care se fixează pe secvenţele regulatoare ale ADN (sau ARN) şi care blochează astfel *transcripţia sau, respectiv, *traducerea. Blocarea transcripţiei se produce prin împiedicarea accesului la situsul de fixare al ARN-polimerazei.

REPREZENTARE, s. f. / représentation, s. f. / representation. [*Lat. **repraesentatio, -onis** = reprezentare, imagine, de la **repraesentare** = a pune din nou în faţa ochilor (**re** = iarăşi; **praesentare** = a prezenta).*] Imagine senzorială a obiectelor şi fenomenelor realităţii evocată mental, în absenţa acestora, pe baza percepţiilor anterioare.

REPREZENTARE lineweaver-burk / représentation de Lineweaver-Burk / Lineweaver-Burk plot. [*Hans **Lineweaver**, chimist american, n. 1907; Dean **Burk**, biochimist american, 1904-1988.*] R. grafică utilizată în cinetica enzimatică care, pentru o reacţie dată, redă variaţiile inversului vitezelor iniţiale de reacţie în funcţie de inversul concentraţiilor iniţiale de substrat.

REPREZENTARE SCHATCHARD / représentation de Schatchard / Schatchard's plot. Reprezentare grafică ce permite determinarea afinităţii moleculelor care se fixează pe alte molecule, ca şi numărul de *situsuri de fixare (ex.: *afinitatea şi numărul de situsuri de la nivelul *receptorilor pentru efectorii acestora).

REPRODUCERE, s. f. / reproduction, s. f. / reproduction, breeding. [*Lat. **re** = iarăşi; **producere** = a naşte, a crea.*] Însuşire de bază a fiinţelor vii, datorită căreia acestea produc noi organisme asemănătoare lor. R. asigură menţinerea, înmulţirea şi continuitatea speciilor, ca şi variaţia acestora prin *recombinare genetică. Mecanismele r. pot fi regrupate în două mari categorii: *r. asexuată* sau *agamică* şi *r. sexuată*. Caracteristicile esenţiale ale acestor două modalităţi sunt: 1) *R. asexuată* este caracteristică vegetalelor şi formelor animale simple; ea depinde de un singur organism, nu necesită gameţi şi are ca rezultat organisme identice cu genitorii. Se realizează prin: diviziune directă (la organisme unicelulare, bacterii, alge albastre), spori şi înmugurire (bacterii, fungi, muşchi, ferigi) şi înmulţire vegetativă (prin părţi sau organe vegetative, la plante inferioare sau superioare). Trebuie menţionate două moduri particulare de r. asexuată: regenerarea, prin reconstituirea a doi indivizi distincţi din fiecare din fragmentele unui singur individ secţionat în două (planarii, limbrici), şi partenogeneza, care, deşi presupune o diferenţiere sexuală, adică prezenţa femelei, se produce fără intervenţia sexului opus (cazul albinelor). La numeroase protozoare (inclusiv la agentul malariei) şi vegetale inferioare se observă alternanţa r. asexuate cu r. sexuată. 2) *R. sexuată* este caracteristică organismelor cu un anumit grad de complexitate şi se bazează pe conjugarea a două celule (*gameţi) provenind de la doi indivizi de sex opus. Prin unirea celor doi gameţi rezultă *zigotul, iar în cursul dezvoltării embrionare, o linie somatică (soma), destinată să producă ţesuturile organismului, se diferenţiază de o linie germinativă (germen), din care se formează spermatozoizii şi ovulele. R. s. creşte diversitatea speciilor, deoarece ea implică amestecul celor două patrimonii genetice.

RESERPINĂ. Var. pentru rezerpină (v.).

RESORBŢIE, s. f. / résorption, s. f. / resorption. [*Lat. **resorptus**, de la **resorbere** = a reabsorbi (**re** = iarăşi; **sorbere** = a absorbi, a înghiţi).*] 1) Dispariţia, prin absorbţie progresivă, a unui lichid, a unui corp străin sau a unui gaz dintr-o cavitate naturală sau patologică, ori din spaţiile interstiţiale ale ţesuturilor. 2) Topire progresivă, fiziologică sau patologică, a unui organ sau ţesut. Ex.: r. fiziologică a ţesuturilor care înconjoară un dinte temporar, provocând căderea sa; r. patologică a ţesutului osos. 3) Trecerea unei substanţe printr-o membrană (ex.: mucoasa intestinală). Astfel, unele medicamente introduse *per os* pătrund în circulaţia generală prin r.

RESPIRATOR, adj., s. n. / respiratoire, adj., respirateur, adj., s. n. / respiratory, adj., respirator, n. [*Lat. **respirare** = a respira, de la **re** = iarăşi, **spirare** = a sufla.*] 1) Care se referă, care ajută la respiraţie. Ex.: centru r. 2) Aparat care permite asigurarea ventilaţiei pulmonare a unui bolnav, cu aer sau cu oxigen, de obicei prin insuflaţie în trahee. Anumite aparate sunt automatizate, permiţând o respiraţie artificială prelungită, cu frecvenţă, amplitudine şi presiune reglabile. Ex.: *r. Drinker, *r. Engström.

RESPIRATOR DRINKER / respirateur de Drinker / Drinker's respirator. [*Philip **Drinker**, inginer american de sănătate publică, 1894-1972.*] Sin.: plămân de oţel (v.).

RESPIRATOR ENGSTRÖM / respirateur d'Engström / Engström's respirator. [*C. G. **Engström**, anestezist suedez contemporan.*] Aparat automatizat care realizează o respiraţie artificială prelungită, cu frecvenţa, amplitudinea şi presiunea reglabile.

RESPIRAŢIE, s. f. / respiration, s. f. / respiration, breathing. [*Lat. **respiratio, -onis** = respiraţie, de la **respirare** = a respira (**re** = iarăşi; **spirare** = a sufla).*] Totalitatea proceselor fiziologice prin care se realizează schimbul de gaze (absorbirea oxigenului şi eliminarea bioxidului de carbon) între organism şi mediu. R. cuprinde: *r. externă*, *r. internă* şi *r. celulară*. 1) *R. externă* (ventilaţia pulmonară) asigură captarea oxigenului la nivelul capilarelor din alveolele pulmonare şi eliminarea bioxidului de carbon din sânge. 2) *R. internă* asigură eliberarea oxigenului la nivelul ţesuturilor şi absorbţia bioxidului de carbon în sânge. Sângele reprezintă mediul de transport al gazelor între plămâni şi ţesuturi, rolul principal revenind *hemoglobinei. 3) **R. celulară* cuprinde utilizarea oxigenului în procesele metabolice.

RESPIRAŢIE AEROBĂ / respiration aérobie / aerobic respiration. Degradarea completă a glucozei (sau a unui alt substrat) la CO_2 şi H_2O, cu eliberare de energie chimică potenţială, în prezenţa oxigenului molecular. R. a. începe în hialoplasmă prin *glicoliză anaerobă şi se continuă în mitocondrie prin dehidrogenări şi decarboxilări oxidative ale *acidului piruvic, în cadrul *ciclului Krebs. Reoxidarea transportorilor de hidrogen reduşi de substratul organic se face prin oxigenul molecular (dioxigen). Transferul electronilor rezultaţi se face prin lanţul de oxidoreducere care pompează protoni ai matricei mitocondriei către spaţiul dintre cele două membrane mitocondriale. Aceştia difuzează, în funcţie de gradientul de concentraţie, la nivelul lanţului de proteine de pe suprafaţa membranei interne a mitocondriilor, unde se produce *fosforilarea oxidativă a ADP în ATP.

RESPIRAŢIE ANAEROBĂ / respiration anaérobie / anaerobic respiration. Degradarea completă a glucozei (sau a unui alt substrat) la CO_2 şi H_2O, cu eliberare de energie chimică potenţială, în absenţa oxigenului molecular. Acceptorul final este o moleculă organică sau un substrat mineral oxidat. Transferul de electroni se face în cadrul unui lanţ de oxidoreducere, care pompează protoni la nivelul ansamblului de proteine de la suprafaţa membranei interne a *mitocondriilor, unde se produce *fosforilarea ADP în ATP (*fosforilare oxidativă). V. şi respiraţie aerobă.

RESPIRAŢIE APNEUSTICĂ / respiration apneustique / apneustic respiration. Tulburare respiratorie caracterizată printr-o inspiraţie lungă, urmată de o pauză de câteva secunde dată de contractura persistentă a muşchilor inspiratori, şi de o expiraţie scurtă, uneori urmată de altă pauză. R. a. este generată de o leziune a calotei protuberanţiale sub planul de emergenţă a trigemenului, ca urmare a unei tromboze a trunchiului bazilar.

RESPIRAŢIE ARTIFICIALĂ / respiration artificielle / artificial respiration. Ansamblu de manevre practicate fie la nou-născutul în stare de moarte aparentă, fie în caz de *sincopă sau de *asfixie, în scopul pătrunderii aerului în căile traheobronşice şi al restabilirii respiraţiei normale. Manevrele de r. a. se efectuează prin metoda gură la gură sau cu aparate care suplinesc mişcările cuştii toracice, asigurându-se totodată şi tracţiunea limbii. *Procedeele Schäfer şi Silvester de r. a. (manuale) sunt rar utilizate în prezent.

RESPIRAŢIE ASISTATĂ / respiration assistée / assisted respiration. Asigurarea, în cursul anesteziei generale în circuit închis şi *curarizării, a unor amplitudini eficiente ale mişcărilor respiratorii. R. a. se obţine prin manevre manuale efectuate de medicul anestezist asupra camerei de amestec (balon) a aparatului de anestezie. Respectă ritmul respirator propriu pacientului şi are drept scop asigurarea unei ventilaţii pulmonare suficiente.

RESPIRAŢIE BIOT / respiration de Biot / Biot's respiration. [*Camille Biot, medic francez, Lyon, n. 1878.*] Mişcări respiratorii întrerupte de perioade de apnee de 5-30 secunde. R. B. este întâlnită în meningite, septicemii, agonie.

RESPIRAŢIE CELULARĂ / respiration cellulaire / cellular respiration. Proces în cursul căruia celulele aerobe dobândesc energie datorită oxidării substanţelor organice, asigurată de oxigenul molecular. Transformate în bioxid de carbon şi în apă, substanţele organice eliberează o cantitate de energie echivalentă celei obţinute prin combustia lor. În procesul de r. c. sunt implicate o serie de reacţii de oxidoreducere, catalizate de numeroase sisteme enzimatice.

RESPIRAŢIE CHEYNE-STOKES / respiration de Cheyne-Stokes / Cheyne-Stokes respiration. [*John Cheyne, medic irlandez, Dublin, 1777-1836; William Stokes, clinician irlandez, Dublin, 1804-1878.*] Ritm respirator particular, caracterizat prin perioade de apnee mai mult sau mai puţin lungi, urmate de respiraţii cu amplitudini crescânde ce ating un maximum, după care amplitudinea respiraţiilor scade şi se produce din nou apnee, ciclul reluându-se. R. C.-S. se observă îndeosebi în insuficienţa renală terminală şi se pare că este determinată de o irigare defectuoasă a centrului respirator.

RESPIRAŢIE CONTROLATĂ / respiration côntrolée / controlled respiration. Substituirea ritmului respirator propriu bolnavului (abolit prin acţiunea curarei în cursul anesteziei generale în circuit închis şi curarizare) cu un ritm artificial, comandat de medicul anestezist şi întrerupt de pauze. R. c. este indispensabilă în anumite operaţii pe abdomen şi îndeosebi pe torace. Această tehnică de r. artificială, care nu lasă pacientului nici o iniţiativă respiratorie, este de asemenea utilizată în marile insuficienţe respiratorii. În r. c. cu aparatul denumit *respirator se realizează o *insuflaţie a plămânilor unui bolnav pasiv, cu un ritm şi cu o amplitudine reglabile.

RESPIRAŢIE GLOSOFARINGIANĂ / respiration glossopharyngée / frog breathing, glossopharyngeal breathing. Tip de r. la care sunt nevoiţi să recurgă unii bolnavi cu insuficienţă respiratorie determinată de afectarea (paralizia) muşchilor respiratori. Constă în efectuarea unor mişcări particulare ale limbii, buzelor şi faringelui, cu inhalarea unei cantităţi mai mari de aer.

RESPIRAŢIE KUSSMAUL-KIEN / respiration de Kussmaul-Kien / Kussmaul-Kien respiration. [*Adolf Kussmaul, medic german, Heidelberg, 1822-1902; Alphonse M. J. Kien, medic german, sec. XIX.*] Tip de r. observat în coma diabetică. Constă dintr-o inspiraţie profundă, urmată de o scurtă pauză în inspiraţie forţată şi o expiraţie bruscă (însoţită de geamăt), după care survine o nouă pauză. Aceste fenomene se repetă în aceeaşi ordine.

RESPIRAŢIE LAENNEC (PUERILĂ) / respiration de Laennec (puérile) / Laennec's (puerile) respiration. [*René Théophile Hyacinthe Laennec, medic francez, profesor de clinică medicală la Paris, 1781-1826.*] Varietate a murmurului vezicular fiziologic la copii, caracterizat printr-o intensitate mai mare decât la adult şi timbru mai aspru. Apare în condiţiile unui torace mai subţire şi mai elastic, ale unui orificiu glotic mai îngust şi ale unor mişcări respiratorii mai rapide. R. L. se poate întâlni uneori şi la adult.

RESPIRAŢIE PARADOXALĂ / respiration paradoxale / paradoxical respiration. Stare patologică în cursul căreia un plămân sau un segment de plămân prezintă un volum redus în inspir şi crescut în expir. R. p. se observă îndeosebi în paralizia unilaterală a diafragmului sau secundar unui traumatism toracic care provoacă o breşă pleurală.

RESPIRAŢIE STERTOROASĂ / respiration stertoreuse / stertorous respiration. Sin.: stertor (v.).

RESPIRAŢIE STRIDOROASĂ / respiration stridoreuse / stridulous respiration. Sin.: stridor (v.).

RESTENOZĂ, s. f. / resténose, s. f. / restenosis. [*Lat. re = iarăşi; gr. stenosis = strâmtare, îngustare, de la stenos = strâmt, îngust.*] *Recidiva unei *stenoze a unui conduct sau a unui orificiu.

RESTITUTIO AD INTEGRUM / restitutio ad integrum / restitutio ad integrum. [*Lat. restitutio, -onis = restituire, restabilire, de la restituere = a reface, a reda; ad = la; integrare = a pune la loc.*] Revenirea la o stare identică celei existente înainte de o stare patologică. O astfel de situaţie este rară, iar expresia se utilizează cu referire îndeosebi la fracturi, în cazurile când rezultatul tratamentului este perfect.

RESTRICTINĂ, s. f. / restrictine, s. f. / restrictin. [*Lat. restrictus, participiul trecut de la restringere = a restrânge, a reduce şi stringere = a strânge; -ină.*] Glicoproteină a *matricei extracelulare a neuronilor, cu rol în ataşarea acestor celule la un anumit substrat.

RESTRICŢIE, s. f. / restriction, s. f. / restriction. [*Lat. restrictio, -onis = cumpătare, reţinere, de la restringere = a restrânge, a reduce şi stringere = a strânge.*] Fenomen de degradare a ADN-ului străin observat la bacterii. Celulele procariote conţin enzime particulare, *endonucleaze sau enzime de restricţie, care au funcţia de a proteja bacteriile împotriva infecţiilor virale, degradând ADN-ul viral, fără a afecta ADN-ul bacterian. Aceste enzime acţionează recunoscând o secvenţă specifică de ADN, alcătuită din patru până la şase nucleotide, pe care o secţionează într-un loc precis. Secvenţa de ADN recunoscută şi tipul de secţiune sunt specifice fiecărei enzime. V. şi enzimă de restricţie.

RESUSCITARE CARDIORESPIRATORIE / ressuscitation cardiorespiratoire / cardiopulmonary resuscitation. [*Lat. resuscitatio, -onis = readucere la viaţă, de la resuscitare = a reînvia (re = iarăşi; suscitare = a trezi); gr. kardia = inimă; lat. respirare = a respira, de la re = iarăşi, spirare = a sufla.*]

Ansamblu de măsuri urgente care suplinesc temporar sau restabilesc funcţia cardiocirculatorie şi respiratorie, în condiţiile în care acestea sunt ineficiente. Deteriorarea gravă a circulaţiei şi respiraţiei, sau oprirea completă a acestor funcţii vitale, respectiv *stopul cardiac şi *stopul respirator, ori oprirea ambelor funcţii simultan (stop cardiorespirator) survin într-o multitudine de circumstanţe patologice. În prezent s-a ajuns la o standardizare a manevrelor de r. c., ce trebuie cunoscute de orice medic, îndeosebi de generalist, care asigură asistenţa primară, tendinţa fiind de a instrui un număr cât mai mare de persoane, ţinând seama de faptul că în caz de stop cardiorespirator moartea biologică se poate instala în 3-5 minute.

REŞUTĂ, s. f. / rechute, s. f. / relapse. [*Fr. rechute = recădere.*] Revenirea simptomelor unei boli care era aparent pe cale de vindecare. Se deosebeşte de *recrudescenţă prin faptul că survine mai târziu decât aceasta, în câteva săptămâni sau luni. Obs.: a nu se confunda cu *recidivă. V. şi recădere.

RETARD, s. n. / retard, s. m. / retard. [*Lat. retardatio, -onis = întârziere, de la retardare = a întârzia şi tardus = încet, lent.*] 1) Termen folosit cu semnificaţia de deficit, întârziere în evoluţia unui proces fiziologic. Ex.: r. psihic, r. de creştere, r. somatic etc. 2) Despre un medicament cu acţiune lentă şi prelungită. Ex. insulină r.

RETARDARE MENTALĂ / retard mental / mental retardation. Oprirea dezvoltării mentale (intelectuale) sau o dezvoltare mentală incompletă, în care este afectată inteligenţa în ansamblul său, din cauza diminuării capacităţilor cognitive, de vorbire, motorii şi sociale. R. m. poate fi congenitală sau consecutivă afectării precoce a inteligenţei şi apare ca atare sau asociată cu alte tulburări mentale sau somatice, în cadrul a numeroase sindroame. Prevalenţa celorlalte tulburări mentale este de cel puţin 3-4 ori mai mare la subiecţii cu r. m. faţă de populaţia generală, ei prezentând şi un risc crescut pentru exploatare, abuz fizic şi/sau sexual. Adaptarea socială se produce cu dificultate, dar în condiţii de protecţie socială şi ambianţă adecvată, comportamentul adaptativ al subiecţilor este mult ameliorat. Cu ajutorul datelor clinice şi ale testelor QI standardizate se disting (*ICD-10): 1) *R. m. uşoară*, cu QI între 69 şi 50, în care sunt incluse: debilitatea mentală, deficienţa mentală uşoară şi oligofrenia uşoară. 2) *R. m. moderată*, cu QI între 49 şi 35, care cuprinde: imbecilitatea, deficienţa mentală moderată, oligofrenia moderată. 3) *R. m. severă*, cu QI între 34 şi 20, cuprinde: deficienţa mentală severă, oligofrenia severă. 4) *R. m. profundă*, cu QI sub 20, include: idioţia, deficienţa mentală profundă, oligofrenia profundă. Uneori, stabilirea gradului de r. m. prin procedurile uzuale este dificilă sau imposibilă: la persoane cu deficit senzorial asociat (cecitate, surdomutitate), cu handicap fizic major sau perturbate comportamental. Asistenţa socială, necesară în toate cazurile, variază în funcţie de tipul de r. m. Var.: retard mental.

RETENŢIE, s. f. / rétention, s. f. / retention. [*Lat. retentio, -onis = oprire, reţinere, de la retentare = a ţine pe loc, a păstra.*] Acumulare prin defect de evacuare a unei substanţe, care se află în mod normal sau este introdusă artificial în organism sau într-un organ.

RETENŢIE PLACENTARĂ / rétention placentaire / retention of placenta. Persistenţa în cavitatea uterină, după *delivrenţă, a unui fragment de *placentă. R. p. poate antrena hemoragii şi infecţie.

RETENŢIE DE URINĂ / rétention d'urine / urine retention. Imposibilitate de a evacua, total sau parţial, urina conţinută în vezică. R. de u. este denumită completă când micţiunea este imposibilă. Poate fi acută, dacă cedează după mai multe cateterisme, sau cronică, dacă micţiunile spontane nu reapar. R. cronică incompletă desemnează stagnarea unei cantităţi de urină în vezică. În toate aceste situaţii secreţia de urină se menţine normală.

RETE TESTIS / rete testis / rete testis. NA: rete testis. [*Lat. rete, -is = reţea; testis = testicul.*] Sin.: reţea Haller (v.).

RETICUL, s. n. / réticulum, s. m. / reticulum. [*Lat. reticulum, dim. de la rete, -is = reţea.*] Denumire generică anatomică pentru reţelele de fibre sau de vase. Var.: *reticulum.*

RETICUL ENDOPLASMIC / réticulum endoplasmique / endoplasmic reticulum. Sistem complex de membrane, organizat în canale şi cisterne, al căror lumen se află în continuitate cu spaţiul perinuclear. R. e. reprezintă circa 10% din volumul total celular şi se extinde sub formă de reţea în întreg spaţiul citoplasmatic. Membrana r. e. se află în continuare cu membrana nucleară externă, delimitează frontiera r. e. în raport cu citosolul şi mediază transferul rapid şi selectiv al moleculelor (îndeosebi al proteinelor nou sintetizate) între cele două compartimente. Morfologic şi funcţional se disting: 1) *R. e. rugos*, denumit astfel deoarece la suprafaţa sa externă se află numeroşi *ribozomi, datorită cărora el joacă un rol central în sinteza proteinelor. 2) *R. e. neted*, implicat în sinteza lipidelor (fosfolipide, colesterol), necesare în biosinteza membranelor, ca şi a hormonilor steroizi. R. e. rugos este mai dezvoltat în celulele cu o sinteză abundentă de proteine (ex.: plasmocite, celule pancreatice), iar r. e. neted - în celulele specializate în sinteza şi metabolismul acizilor graşi şi ale fosfolipidelor (îndeosebi hepatocite). Var.: reticulum endoplasmic. V. şi ribozom.

RETICUL SARCOPLASMIC / réticulum sarcoplasmique / sarcoplasmic reticulum. *R. endoplasmic al celulelor musculare striate. R. s. conţine sechestrate cantităţi mari de ioni de calciu, care sunt eliberaţi în citosol în timpul excitaţiei musculare. Var.: reticulum sarcoplasmic.

RETICULAR, adj. / réticulaire, adj. / reticular. [*Lat. reticulatus = în formă de reţea, de la reticulum, dim. de la rete, -is = reţea.*] 1) Care este în formă de reţea. 2) Care se află în relaţie cu o reţea, cu un *reticul. V. şi celulă reticulară.

RETICULAT, adj. / réticulé, -e, adj. / reticulated. [*Lat. reticulatus = în formă de reţea, de la reticulum, dim. de la rete, -is = reţea.*] Care prezintă aspectul unui *reticul.

RETICULINĂ, s. f. / réticuline, s. f. / reticulin. [*Lat. reticulum, dim. de la rete, -is = reţea; -ină.*] *Scleroproteină componentă a fibrelor de conexiune din ţesutul reticular. V. şi fibră reticulară.

RETICULITĂ, s. f. / réticulite, s. f. / reticulitis. [*Lat. reticulum, dim. de la rete, -is = reţea; -ită.*] Inflamaţia ţesutului reticuloendotelial.

RETICULOCIT, s. n. / réticulocyte, s. m. / reticulocyte. [*Lat. reticulum, dim. de la rete, -is = reţea; gr. kytos = celulă.*] Eritrocit tânăr imatur, reprezentând ultimul stadiu intermediar de dezvoltare, între *eritroblast şi hematia adultă. Conţine granule ce reprezintă fragmente din *reticulul endoplasmic, vizibile printr-o coloraţie specială, de unde şi denumirea de hematie granuloasă. În mod normal, r. reprezintă 0,5-1,5% din totalul eritrocitelor circulante. V. şi reticulocitoză.

RETICULOCITOZĂ, s. f. / réticulocytose, s. f. / reticulocytosis. [*Lat. reticulum, dim. de la rete, -is = reţea; gr. kytos = celulă; -oză.*] Creşterea numărului de *reticulocite din sângele circulant peste 60 000/mm^3. R. reflectă o activare a *eritropoiezei la nivelul măduvei hematogene şi are ca efect creşterea capacităţii de transport a oxigenului la nivelul sângelui. Apare după hemoragii, în cursul adaptării la altitudine, ca şi în unele boli pulmonare însoţite de *hipoxie şi în anemii.

RETICULOENDOTELIOZĂ, s. f. / réticulo-endothéliose, s. f. / reticuloendotheliosis. [*Lat. reticulum, dim. de la rete, -is = reţea; gr. endon = înăuntru; thele = ridicătură, mamelon; -oză.*] Sin.: histiocitoză (v.).

RETICULOFIBROZĂ, s. f. / réticulofibrose, s. f. / reticulofibrosis. [*Lat.* ***reticulum,*** *dim. de la* ***rete, -is*** *= rețea;* ***fibra*** *= fibră;* ***-ază.***] Fibroză inflamatorie care constă în multiplicarea fibrelor de *reticulină în cadrul unei fibroze secundare a *colagenului, reticulina părând a avea rol de precolagen.

RETICULOPATIE, s. f. / réticulopathie, s. f. / disease of the reticuloendothelial system. [*Lat.* ***reticulum,*** *dim. de la* ***rete, -is*** *= rețea; gr.* ***pathos*** *= boală.*] Denumire generică pentru orice afecțiune a *sistemului reticuloendotelial.

RETICULOSARCOM, s. n. / réticulosarcome, s. m. / reticulosarcoma. [*Lat.* ***reticulum,*** *dim. de la* ***rete, -is*** *= rețea; gr.* ***sarx, sarkos*** *= carne;* ***-oma.***] Denumire desuetă pentru o tumoră malignă care se dezvoltă pe seama *celulelor reticulare ale țesutului reticuloendotelial, în particular la nivelul ganglionilor limfatici, splinei (r. ganglionar, splenic etc.) şi măduvei osoase (r. osos). V. pentru terminologia actuală: limfom şi limfom malign non-hodgkinian.

RETICULOZĂ, s. f. / réticulose, s. f. / reticulosis. [*Lat.* ***reticulum,*** *dim. de la* ***rete, -is*** *= rețea;* ***-ază.***] Denumirea se referă la afecțiuni caracterizate printr-o proliferare celulară a liniei reticulohistiocitare, cu formarea de infiltrate monomorfe şi permanente: reticulosarcom, boală Hodgkin, r. epitelioidă (*boală Besnier-Boeck-Schaumann), r. benignă de inoculare (sin.: boala ghearelor de pisică, v.), r. limfocitară benignă Degos (v. limfocitom).

RETICULOZĂ X / réticulose X / histiocytosis X. Sin.: histiocitoză X (v.).

RETICULUM. Var. pentru reticul (v.).

RETICULUM ENDOPLASMIC. Var. pentru reticul endoplasmic.

RETICULUM SARCOPLASMIC. Var. pentru reticul sarcoplasmic.

RETINACULUM, s. n. / retinaculum, / retinaculum. [*Lat.* ***retinere*** *= a reține.*] 1) Structură aderentă, bandă ce ține părți ale unui organ sau sistem împreună. 2) Bandă conectoare sau fixatoare de țesut fibros. Ex.: retinaculum perineal inferior.

RETINĂ, s. f. / rétine, s. f. / retina. NA: retina. [*Lat.* ***rete, -is*** *= rețea;* ***-ină.***] Membrană senzorială vizuală, subțire (0,2-0,3 mm), transparentă, căreia i se descriu 10 straturi (din exteriorul spre interiorul *globului ocular): 1) epiteliul pigmentar; 2) stratul de conuri şi bastonaşe; 3) membrana limitantă externă; 4) granuloasa externă; 5) plexiforma externă; 6) granuloasa internă; 7) plexiforma internă; 8) stratul celulelor multipolare (sau celule ganglionare); 9) stratul fibrelor optice (care vor constitui nervul optic); 10) membrana limitantă internă. Partea posterioară a r. este singura capabilă să primească impresiile luminoase (*r. propriu-zisă*), prin celulele sale senzoriale: celule vizuale cu bastonaş (*bastonaşe retiniene) şi celule vizuale cu con (*conuri retiniene). Polul posterior al r. este constituit de pata galbenă sau **macula lutea*, care posedă doar celule cu con şi al cărei centru prezintă o depresiune, *fovea centralis* (**fovea*, def. 1). La ieşirea nervului optic din globul ocular în zona denumită *papilă optică, r. este redusă la câteva celule nevroglice, insensibile la lumină, *punctum caecum* sau pata oarbă, zonă care este vizibilă la examenul *fundului de ochi.

RETINITĂ, s. f. / rétinite, s. f. / retinitis. [*Lat.* ***rete, -is*** *= rețea;* ***-ină; -ită.***] Termen utilizat uneori greşit ca sin cu *retinopatie, denumind afecțiunile inflamatorii ale *retinei. Frecvent se asociază şi inflamația *coroidei (*corioretinită). S-au descris numeroase forme de r., clasificate în funcție de mai multe criterii: etiopatogenie, evoluție, morfopatologie, date oftalmoscopice. Etiopatogenic se disting: *r. primară*, determinată de o însămânțare hematogenă cu germeni patogeni; *r. secundară*, de obicei prin extinderea infecției de la o *coroidită; *r. specifică*, de natură tuberculoasă sau luetică; *r. nespecifică*, determinată de germeni patogeni diseminați (îndeosebi stafilococ, streptococ, meningococ).

RETINITĂ PIGMENTARĂ / rétinite pigmentaire / pigmentary retinopathy, retinitis pigmentosa. Forma cea mai frecventă a *degenerescenței tapetoretiniene periferice, cu transmitere autozomal recesivă. Apare în copilărie şi este caracterizată prin *hesperanopie, aspect atrofic al *papilei optice, pigmentare anormală a retinei, scădere progresivă a acuității vizuale şi restrângere a câmpului vizual. Boala evoluează către cecitate.

RETINOBLASTOM, s. n. / rétinoblastome, s. m. / retinoblastoma. [*Lat.* ***rete, -is*** *= rețea;* ***-ină;*** *gr.* ***blastos*** *= germen;* ***-oma.***] Tumoră malignă retiniană, cu debut în copilărie. Poate fi ereditară (formele bilaterale) sau dobândită.

RETINOCITOM, s. n. / rétinocytome, s. m. / retinocytoma. [*Lat.* ***rete, -is*** *= rețea;* ***-ină;*** *gr.* ***kytos*** *= celulă;* ***-oma.***] Tip de *retinoblastom caracterizat prin prezența celulelor în rozetă sau *stefanocite.

RETINOGRAFIE, s. f. / rétinographie, s. f. / retinography. [*Lat.* ***rete, -is*** *= rețea;* ***-ină;*** *gr.* ***graphein*** *= a scrie.*] Metodă de fotografiere a retinei, adică a *fundului de ochi, efectuată cu retinograful (retinofotul). Compararea fotografiilor efectuate în timp permite aprecierea evoluției unor boli ale retinei.

RETINOIDE, s. n. pl. / rétinoïdes, s. m. pl. / retinoids. [*Lat.* ***rete, -is*** *= rețea;* ***-ină;*** *gr.* ***eidos*** *= formă.*] Termen general pentru compuşii înrudiți sau derivați ai *vitaminei A (retinol). Utilizați inițial în tratamentul tulburărilor de diferențiere sau de proliferare ale keratinocitelor, în prezent o serie de r. reprezintă agenți terapeutici eficienți în *leucemia acută promielocitară, în controlul diferențierii şi creşterii anti-angiogenice şi ca imunomodulatori. Au fost obținute rezultate şi în tratamentul *bolii Kaposi.

RETINOL, s. m. / rétinol, s. m. / retinol. [*Lat.* ***rete, -is*** *= rețea;* ***-ină; -ol.***] Sin.: vitamină A (v.).

RETINOPATIA PREMATURILOR / rétinopathie des prématurés / retinopathy of prematurity. Aspect particular al retinei nou-născutului prematur (cu greutatea sub 1 200 g), caracterizat prin dezvoltarea insuficientă a vaselor retiniene. În acest caz, oxigenoterapia prelungită poate declanşa o neovascularizație şi o proliferare glială, conducând la *fibroplazie retrolenticulară (retrocristaliniană).

RETINOPATIE, s. f. / rétinopathie, s. f. / retinopathy. [*Lat.* ***rete, -is*** *= rețea;* ***-ină;*** *gr.* ***pathos*** *= boală.*] Termen generic folosit pentru afecțiunile retiniene, de regulă (dar nu sistematic) excluzându-le pe cele infecțioase (*retinită). V. în continuare.

RETINOPATIE CIRCINATĂ / rétinopathie circinée / circinate retinopathy. R. caracterizată prin existența în jurul **maculei lutea* a unei coroane alcătuite din pete albe cerebriforme, strălucitoare, rezultate prin depunerea de colesterol.

RETINOPATIE DIABETICĂ / rétinopathie diabétique / diabetic retinopathy. Complicație retiniană foarte frecventă a diabetului zaharat, consecință a alterărilor capilare. Reprezintă o *microangiopatie diabetică localizată, care determină ischemie, hemoragii şi microanevrisme retiniene. R. d. poate antrena *cecitate dacă afectează *macula lutea* (v. retină).

RETINOPATIE HIPERTENSIVĂ / rétinopathie hypertensive / hypertensive retinopathy. R. asociată cu *hipertensiunea arterială esențială sau malignă. Se traduce prin modificări de calibru al arteriolelor retiniene, ca şi al traiectului acestora, dilatații venoase, hemoragii retiniene, uneori cu localizare la nivelul fibrelor nervoase, exsudate, „stele“ lipidice la nivelul maculei, iar în hipertensiunea malignă - apariția edemului papilar.

RETINOPATIE LEUCEMICĂ / rétinopathie leucémique / leuk(a)emic retinopathy. R. care poate apărea în leucemie, fiind caracterizată prin paloare a *fundului de ochi din cauza infiltrării retinei şi a coroidei cu leucocite, edem retinian şi exsudat local.

RETINOPEXIE, s. f. / rétinopexie, s. f. / retinopexy. [*Lat.* ***rete, -is*** *= reţea; -ină; gr.* ***pexis*** *= fixare.*] Metodă terapeutică utilizată în *dezlipirea de retină. Există diferite tehnici (îndeosebi *diatermocoagulare, criocoagulare, *fotocoagulare sau *laser) prin care se urmăreşte crearea unei aderenţe corioretiniene.

RETINOSCHIZIS, s. n. / rétinoschizis, s. m. / retinoschisis. [*Lat.* ***rete, -is*** *= reţea; -ină; gr.* ***skhisis*** *= despicătură, de la* ***skhizein*** *= a despărţi.*] Degenerescenţa periferică a retinei cu formare de mici chisturi, care determină o *dehiscenţă retiniană, cu risc de *dezlipire a retinei. *R. juvenil* este o boală genetică, transmisă recesiv la copiii de sex masculin şi caracterizată prin degenerescenţă maculară, leziuni periferice, degenerescenţă a corpului vitros, care în final determină dezlipirea de retină.

RETINOSCHIZIS IDIOPATIC CU HEMERALOPIE PRECOCE / maladie de Goldmann-Favre / Goldmann-Favre disease. Sin.: boală Goldmann-Favre (v.).

RETINOSCOPIE, s. f. / rétinoscopie, s. f. / retinoscopy, skiascopy. [*Lat.* ***rete, -is*** *= reţea; -ină; gr.* ***skopia*** *= examinare, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Sin.: skiascopie (v.).

RETRACTIL, adj. / rétractile, adj. / retractile. [*Lat.* ***retractus,*** *de la* ***retrahere*** *= a trage înapoi, a reveni (****retro*** *= înapoi;* ***trahere*** *= a trage).*] Care este susceptibil de retracţie, care posedă proprietatea de *retractilitate. Ex.: cicatrice r.

RETRACTILITATE, s. f. / rétractilité, s. f. / retractility. [*Lat.* ***retractus,*** *de la* ***retrahere*** *= a trage înapoi, a reveni (****retro*** *= înapoi;* ***trahere*** *= a trage).*] Proprietatea unui ţesut de a-şi diminua lungimea (sau dimensiunile) după ce a suferit o distensie.

RETRACŢIE, s. f. / rétraction, s. f. / retraction. [*Lat.* ***retractio, -onis,*** *de la* ***retrahere*** *= a trage înapoi, a reveni (****retro*** *= înapoi;* ***trahere*** *= a trage).*] 1) Scurtarea sau diminuarea de volum, normală sau patologică, a unui ţesut sau a unui organ. 2) Mişcare a mandibulei înapoi faţă de poziţia centrală a dentiţiei, care se poate însoţi de contracţia muşchilor temporali şi suprahioidieni. Alte tipuri de r.: _r. *cheagului sanguin_ sub acţiunea trombocitelor; *r. gingivală*, a gingiei marginale de la nivelul dinţilor.

RETROACŢIUNE, s. f. / rétroaction, s. f. / feed-back. [*Lat.* ***retro*** *= înapoi;* ***actio, -onis*** *= acţiune, de la* ***agere*** *= a acţiona.*] Principiu fiziologic care desemnează acţiunea de reglare a activităţii unui organ de căre organul a cărui activitate o stimulează. R. poate fi negativă (mai frecvent) sau pozitivă. Sin.: feed-back, retrocontrol.

RETROACŢIUNE NEGATIVĂ / rétroaction négative / negative feed-back. Sin.: retrocontrol negativ (v.).

RETROACŢIUNE POZITIVĂ / rétroaction positive / positive feed-back. Sin.: retrocontrol pozitiv (v.).

RETROCECAL, adj. / rétrocaecal, adj. / retroc(a)ecal. [*Lat.* ***retro*** *= înapoi;* ***caecum*** *= orb.*] Care este situat îndărătul cecului (cecumului). Ex.: apendice r.

RETROCOLIS, s. n. / rétrocolis, s. m. / retrocollis. [*Lat.* ***retro*** *= înapoi;* ***collum*** *= gât.*] Varietate de *torticolis în care capul este înclinat îndărăt din cauza contracţiei muşchilor cefei.

RETROCONTROL, s. n. / rétrocontrôle, s. m. / feed-back. [*Lat.* ***retro*** *= înapoi; fr.* ***contrôle,*** *prescurtare de la* ***contre-rôle.***] Sin.: retroacţiune (v.).

RETROCONTROL NEGATIV / rétrocontrôle négatif / negative feed-back. *Retroacţiune în care creşterea valorii variabilei care este reglată se compensează printr-o diminuare a valorii factorului care îi provoacă creşterea. Ca urmare, aceasta din urmă va fi stabilizată. Ex.: în cazul reglării concentraţiei de *gonadostimuline hipofizare, creşterea cantităţii de *estradiol în prima parte a fazei foliculare a *ciclului oestral antrenează o scădere a valorii gonadotrofinelor hipofizare. La femeia cu ovariectomie sau aflată în menopauză acest control nu mai există şi, prin urmare, valorile foliculostimulinei şi ale hormonului luteinizant sunt mai mari decât la femeia fertilă. Acest tip de mecanism de control este extrem de frecvent în organism. Sin.: feed-back negativ, retroacţiune negativă.

RETROCONTROL POZITIV / rétrocontrôle positif / positive feed-back. *Retroacţiune în care creşterea valorii variabilei reglate provoacă creşterea valorii variabilei ce declanşează reglarea. Ca urmare, în r. p. valoarea factorului declanşant creşte în permanenţă. Ex.: în cazul reglării concentraţiei *gonadostimulinelor hipofizare, creşterea producţiei de estradiol (în legătură cu creşterea foliculului) în a doua parte a fazei foliculare antrenează, odată cu creşterea hormonului de eliberare a gonadotrofinelor (GnRH), într-un mod care poate apărea ca paradoxal, şi o creştere a secreţiei de gonadotrofine hipofizare. Sin.: feed-back pozitiv, retroacţiune pozitivă.

RETRODEVIAŢIE, s. f. / rétrodéviation, s. f. / retrodeviation. [*Lat.* ***retro*** *= înapoi;* ***deviatio, -onis,*** *de la* ***deviare*** *= a se abate de la drumul cel bun.*] Termen general care include denumirile: *retroflexie, *retropoziţie, *retroversie. Var.: retrodeviere. Ant.: antedeviaţie.

RETRODEVIERE. Var. pentru retrodeviaţie (v.).

RETRODIFUZIUNE, s. f. / rétrodiffusion, s. f. / back scattering. [*Lat.* ***retro*** *= înapoi;* ***diffusio, -onis*** *= revărsare, de la* ***diffundere*** *= a răspândi, a revărsa.*] Difuziunea radiaţiilor sau a particulelor, urmând un unghi obtuz în raport cu direcţia fasciculului incident.

RETROFLEXIE, s. f. / rétroflexion, s. f. / retroflexion. [*Lat.* ***retro*** *= înapoi;* ***flexio, -onis*** *= îndoire, de la* ***flectere*** *= a îndoi.*] Înclinarea posterioară a unei părţi a unui organ faţă de restul organului. Ex.: în r. uterină, corpul uterului este înclinat posterior faţă de colul uterin, rămas în poziţie normală. Ant.: anteflexie.

RETROGNATISM. Var. pentru retrognaţie (v.).

RETROGNAŢIE, s. f. / rétrognathie, s. f., rétrognathisme, s. m. / retrognathia. [*Lat.* ***retro*** *= înapoi; gr.* ***gnathos*** *= falcă, maxilar.*] Înfundarea etajului mijlociu al feţei prin tulburări de dezvoltare a maxilarelor, îndeosebi a *mandibulei (*r. mandibulară anatomică*) sau prin dezechilibru muscular funcţional (*r. mandibulară funcţională*). *R. superioară* se caracterizează prin înfundarea maxilarului superior, din cauza unei tulburări de creştere. Var.: retrognatism.

RETROGRAD, adj. / rétrograde, adj. / retrograde. [*Lat.* ***retrogradis*** *= care se mişcă înapoi, de la* ***retrogradi*** *= a merge înapoi (****retro*** *= înapoi;* ***gradi*** *= a merge).*] 1) Care revine spre punctul de plecare (ex.: embolie r.), care merge în sens invers decât cel iniţial (ex.: mers r.). 2) Uneori, termenul se referă la fapte sau evenimente anterioare. Ex.: amnezie r.

RETROLISTEZIS, s. n. / réthrolisthésis, s. m. / retrolisthesis. [*Lat.* ***retro*** *= înapoi;* ***olisthanein*** *= a aluneca.*] Alunecarea unui segment al coloanei vertebrale (a corpurilor vertebrale) posterior faţă de segmentul vertebral (corpurile vertebrale) subiacent (inferior). V. şi spondilolistezis.

RETRONAZAL, adj. / rétronasal, -ale, -aux, adj. / retronasal. [*Lat.* ***retro*** *= înapoi;* ***nasus*** *= nas.*] Care este localizat înapoia piramidei nazale sau se află în raport cu peretele său posterior, cu structurile localizate la acest nivel. Ex.: tumoră r.

RETROPERITONEAL, adj. / rétropéritonéal, -ale, -aux, adj. / retroperitoneal. [*Lat.* ***retro*** *= înapoi; lat. medicală* ***peritonaeum,*** *din gr.* ***peritonaion*** *= care se întinde în jurul, de la* ***peri*** *= în jurul,* ***teinein*** *= a se întinde.*] Care este localizat îndărătul peritoneului, cu referire la structuri anatomice, procese patologice etc. Ex.: inflamaţie r., abces r.

RETROPNEUMOPERITONEU, s. n. / rétropneumopéritoine, s. f. / retroperitoneal pneumogram. [*Lat.* ***retro*** *= înapoi; gr.* ***pneuma, -atos*** *= aer; lat. medicală* ***peritonaeum,*** *din gr.* ***perito-***

naion *= care se întinde în jurul, de la* ***peri*** *= în jurul,* ***teinein*** *= a se întinde.*] Metodă radiologică de investigare, de insuflaţie a unui gaz conţinând substanţa de contrast, în spaţiul celulo-grăsos retroperitoneal, în scopul punerii în evidenţă a unor organe (îndeosebi rinichi şi suprarenale) sau a unor formaţiuni patologice.

RETROPOZIŢIE, s. f. / rétroposition, s. f. / retroposition. [*Lat.* ***retro*** *= înapoi;* ***positio, -onis*** *= punere, de la* ***ponere*** *= a pune.*] Deplasarea globală a unui organ într-un plan posterior. Ant.: antepoziţie.

RETROPOZIŢIE A UTERULUI / rétroposition de l'utérus / retroposition of the uterus. Deplasarea posterioară a uterului întreg, fără *retroflexie, nici *retroversie.

RETROPULSIE, s. f. / rétropulsion, s. f. / retropulsion. [*Lat.* ***retro*** *= înapoi;* ***pulsio, -onis*** *= respingere, de la* ***pellere*** *= a împinge.*] 1) Acţiunea de a împinge înapoi. Ex.: r. capului fătului în timpul naşterii în caz de *malpoziţie. 2) Tendinţă nestăpânită de a merge înapoi, manifestă în tulburările de mers din *parkinsonism. V. şi lateropulsie.

RETROSELAR, adj. / rétrosellaire, adj. / retrosellar. [*Lat.* ***retro*** *= înapoi;* ***sella*** *= şa.*] Care este situat înapoia *şeii turceşti.

RETROTRANSCRIPTAZĂ, s. f. / rétrotranscriptase, s. f. / retrotranscriptase. Enzimă care catalizează sinteza unui lanţ de ADN, complementar unui lanţ de ARN. Un astfel de sistem enzimatic este în general codificat de o genă a unui *retrovirus ARN, dar şi de virusul hepatitei B. V. şi Retroviridae.

RETROTRANSPOZON, s. m. / rétrotransposon, s. m. / retrotransposon. [*Lat.* ***retro*** *= înapoi;* ***trans*** *= peste, dincolo;* ***positus****, participiul trecut de la* ***ponere*** *= a pune.*] Clasă de *transpozoni a căror transpoziţie necesită *transcripţia inversă a produsului lor de transcripţie.

RETROVERSIE. Var. pentru retroversiune (v.).

RETROVERSIE UTERINĂ. Var. pentru retroversiune uterină (v.).

RETROVERSIUNE, s. f. / rétroversion, s. f. / retroversion. [*Lat.* ***retro*** *= înapoi;* ***versum****, de la* ***vertere*** *= a întoarce.*] Poziţie anormală a unui organ, consecutivă basculării înapoi în jurul axului său transversal. Var.: retroversie.

RETROVERSIUNE UTERINĂ / rétroversion utérine / retroversion of uterus. Variantă de înclinare uterină normală sau patologică, în care corpul uterului, în loc să fie flectat anterior, basculează posterior faţă de istm antrenând şi colul, care se deplasează anterior şi în sus, situându-se posterior faţă de simfiza pubiană. Var.: retroversie uterină.

RETROVIRIDAE / retroviridae / retroviridae. [*Lat.* ***retro*** *= înapoi;* ***virus*** *= venin, otravă.*] Familie de virusuri cu ARN monocatenar, cu diametrul de 10 nm, a căror capsulă are o simetrie cubică. R. posedă o *transcriptază inversă care poate transcrie genomul propriu, alcătuit din ARN, în ADN. De aici, capacitatea R. de acces la genomul alcătuit din ADN al celulelor gazdă şi de integrare în acest genom, prin care sunt multiplicate şi transmise particulele virale. Ca urmare, un retrovirus poate exista sub două forme: 1) Retrovirus liber, element genetic mobil, conţinând ARN şi având posibilitatea să treacă de la o celulă la alta. 2) Retrovirus integrat în genomul celulei gazdă datorită transcripţiei sale în ADN, această formă asigurând multiplicarea virusului. Ex. de retrovirusuri: *virusurile oncogene şi *HIV. Familia R. este divizată în trei subfamilii: *Oncovirinae*, *Spumavirinae* şi *Lentivirinae*. V. transcriptază inversă, virus oncogen şi HIV.

RETROVIRUS, s. n. / rétrovirus, s. m. / retrovirus. [*Lat.* ***retro*** *= înapoi;* ***virus*** *= venin, otravă.*] Denumire generică a virusurilor din familia *Retroviridae* (v.).

REŢEA, s. f. / réseau, s. f. / net, network. NA: rete, pl. retia (2). [*Lat.* ***rete, -is*** *= reţea.*] 1) Ansamblul structurilor, alcătuit din echipele medicale şi infrastructurile adecvate, care asigură asistenţa medicală. La noi în ţară termenul este utilizat, frecvent, cu privire la asistenţa medicală primară. Cu acest sens, termenul nu există în engl., ci doar în fr. În Franţa, termenul a fost adoptat în legea din 1901, cu referire la regruparea profesiilor medicale şi paramedicale care cooperează în serviciul pacienţilor, în localităţi sau în spitale. 2) Structură anatomică mai mult sau mai puţin comparabilă cu o plasă, extinsă într-un teritoriu din organism.

REŢEA ARTERIALĂ / réseau artériel / arterial network. NA: rete arteriosum. R. formată prin anastomozarea arterelor, adesea din mici ramuri arteriale, până la nivelul arteriolelor şi capilarelor. Au fost descrise numeroase r. a., localizate în diferite zone anatomice, îndeosebi osteoarticulare. Ex.: r. a. periarticulară a cotului, r. a. periarticulară a genunchiului, r. a. rotuliană etc.

REŢEA HALLER / réseau de Haller / rete testis Halleri. NA: rete testis. [***Albrecht von Haller****, fiziolog, anatomist, chirurg şi botanist elveţian, n. la Berna, profesor la Göttingen, apoi la Berna, 1708-1777.*] R. rezultată prin încrucişarea canalelor seminipare situate în corpul Highmore al *testiculului. R. H. este interpusă între canalele excretorii ale testiculului şi canalele eferente din capul *epididimului. Sin.: *rete testis.*

REŢEA HUNTER / réseau de Hunter / Hunter's network. Accentuarea desenului venos mamar în cursul sarcinii. Uneori se pot asculta sufluri venoase.

REŢEA PURKINJE / réseau de Purkinje / Purkinje's cells. [***Johannes Evangelista von Purkinje****, fiziolog originar din Boemia, profesor la Breslau (în prezent Wrocław, Polonia), apoi la Praga, 1787-1869.*] V. inimă.

REŢETĂ, s. f. / ordonnance, s. f. / prescription. [*Neogr.* ***reseta*** *= reţetă.*] Dispoziţie scrisă a medicului cu privire la tratamentul medicamentos al bolnavului. Părţile componente ale unei r. sunt: *superscripţia, *inscripţia, *subscripţia şi *instrucţia. Sin.: ordonanţă medicală.

REUMATISM, s. n. / rhumatisme, s. m. / rheumatism. [*Lat.* ***rheumatismus****, gr.* ***rheumatismos*** *= curgerea secreţiilor, de la* ***rheuma, -atos*** *= curgere, curent şi* ***rhein*** *= a curge.*] Termen general care include mai multe complexe de simptome având în comun simptomul cardinal al durerii la nivelul aparatului locomotor, îndeosebi la nivelul articulaţiilor. Se disting trei categorii principale etiopatogenice de r.: procesele inflamatorii ale articulaţiilor şi ale coloanei vertebrale, boala degenerativă a articulaţiilor (v. reumatism cronic degenerativ) şi *r. abarticular. A patra categorie ar putea fi constituită din bolile „parareumatice", în care durerea localizată în structurile tisulare ale aparatului locomotor reprezintă semnul altei maladii. Patogeneza r. este de obicei multifactorială. În procesele inflamatorii sunt implicate fenomene imunologice, care lipsesc în celelalte tipuri de reumatism. De obicei, termenul r. nu este utilizat singur. Ex.: *r. abarticular, *r. articular acut, *r. palindromic etc.

REUMATISM ABARTICULAR / rhumatisme abarticulaire / abarticular rheumatism. Denumire generică a unui grup de sindroame cu evoluţie acută, subacută sau cronică, ce se caracterizează prin durere, sensibilitate locală, uneori tumefacţii localizate în afara articulaţiilor propriu-zise, cu limitarea mişcărilor în zonele corespunzătoare. În cadrul r. a. pot fi cuprinse: bursita, tendinita (*tenosinovita), *fasciita, *nevrita, *miozita, *paniculita, *periartrita. Histopatologic, r. a. se caracterizează prin hiperplazie inflamatorie a ţesutului conjunctiv, edem, exsudat serofibrinos şi proliferare fibroblastică. Deşi etiopatogenia r. a. nu este clară, se poate afirma că o serie de factori (procese degenerative, suprasolicitări tisulare, traumatisme, dereglări metabolice) acţionează asupra ţesuturilor paraarticulare prin intermediul nervilor trofici. Sin.: fibrozită.

REUMATISM ARTICULAR ACUT / rhumatisme articulaire aigu / acute rheumatic fever. Boală inflamatorie a ţesutului conjunctiv ce apare la circa trei săptămâni după o infecţie (angină) cu streptococi betahemolitici din grupa A. Leziunile, abacteriene, se localizează cu predilecţie la nivelul inimii (pancardită reumatismală) şi al articulaţiilor şi se caracterizează prin modificări care sugerează un mecanism de hipersensibilitate, fie prin reacţie directă faţă de antigenii streptococici, fie (mai probabil) prin reacţie încrucişată între antigeni streptococici şi proteinele muşchiului cardiac. Existenţa de anticorpi antistreptococici este relevată de nivelul înalt al anticorpilor antistreptolizină în sângele bolnavului (v. antistreptolizină O). Clinic, apar artrite acute multiple, cu localizări schimbătoare, însoţite de semne generale variabile. Artritele se vindecă fără sechele articulare, dar sunt foarte adesea complicate de leziuni cardiace (endocardită, miocardită, pericardită). Pot apărea, de asemenea, noduli subcutanaţi şi eritem marginat. Reşutele sunt posibile şi reprezintă un risc pentru agravarea leziunilor cardiace. Sin.: boală Bouillaud-Sokolsky.

REUMATISM CRONIC DEGENERATIV / rhumatisme cronique dégénératif / chronic rheumatism. Sindrom poliarticular cu evoluţie cronică progresivă, caracterizat prin alterarea stării generale şi instalarea de diformităţi multiple prin anchiloze în poziţii vicioase, care se formează treptat, în puseuri. Sin.: reumatism cronic deformant.

REUMATISM FIBROS / rhumatisme fibreux / chronic secondary polyarthritis. Tip de reumatism cronic care apare, la adultul tânăr, după o criză de *reumatism articular acut. R. f. se caracterizează prin deformări analoge cu cele din *poliartrita reumatoidă. Cu deosebirea că deformările sunt date doar de leziuni fibroase periarticulare, fără afectarea în profunzime a articulaţiilor.

REUMATISM GONOREIC / rhumatisme gonorrhéeique / gonorrheal rheumatism. Reumatism articular acut asociat cu *gonoree. Se complică frecvent cu anchiloze ale articulaţiilor.

REUMATISM INFECŢIOS / rhumatisme infectieux / infectious rheumatism. 1) Artrită a cărei cauză este microbiană, dar germenul patogen nu se află la nivelul articulaţiilor, patogenia fiind neclară. *R. articular acut este ex. tipic de r. i. 2) După unii autori, artritele de cauză microbiană.

REUMATISM PALINDROMIC / rhumatisme palindromique / palindromic rheumatism. Formă rară de r. caracterizată prin repetarea frecventă şi scurtă a unor pusee de artrită şi de periartrită, însoţite frecvent de noduli intradermici şi subcutanaţi. Evoluează afebril, nu se constată leziuni vizibile radiologic şi nici evoluţie către r. cronic. Sin.: sindrom Hench-Rosenberg.

REUMATISM POSTANGINOS / rhumatisme postangineux / angina rheumatica. Cadru nosologic în care sunt regrupate artritele nesupurate care apar după o *angină. Ex.: reumatism articular acut (v.).

REUMATISM PSORIAZIC / rhumatisme psoriasique / psoriasic rheumatism, psoriasic arthritis. Asocierea unui *psoriazis cu o artrită reumatismală, care, de regulă, survine după dermatoză. Deşi r. p. se aseamănă cu *poliartrita reumatoidă, el prezintă câteva caracteristici proprii: afectarea frecventă a articulaţiilor interfalangiene distale, absenţa nodozităţilor subcutanate, absenţa *factorului reumatoid, frecvenţa unei artrite sacroiliace bilaterale şi o atingere vertebrală asemănătoare *spondilitei ankilopoietice.

REUMATISM STREPTOCOCIC / rhumatisme streptococcique / angina rheumatica. Artrite aseptice provocate de o infecţie streptococică faringiană, foarte probabil din cauza unei alergii bacteriene. Ex. tipic: *r. articular acut.

REUMATOID, adj. / rhumatoïde, adj. / rheumatoid. [*Gr.* ***rheuma, -atos*** *= curgere, curent, de la* ***rhein*** *= a curge;* ***eidos*** *= formă.*] În general, care se aseamănă prin simptomatologie cu reumatismul sau cu unele caracteristici biologice ale acestuia. Ex.: *poliartrită r., *factor r.

REUMATOLOGIE, s. f. / rhumatologie, s. f. / rheumatology. [*Gr.* ***rheuma, -atos*** *= curgere, curent, de la* ***rhein*** *= a curge;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul etiopatogeniei, diagnosticul şi tratamentul diferitelor tipuri de *reumatism.

REVACCINARE, s. f. / revaccination, s. f. / revaccination. [*Lat.* ***re*** *= iarăşi;* ***vaccinus*** *= referitor la vacă (****vacca*** *= vacă), de la vaccină = variola vacilor.*] Readministrarea unui vaccin, de obicei la un interval lung de timp după o vaccinare iniţială, în scopul reactivării imunităţii dobândite prin primovaccinare, care scade în timp.

REVASCULARIZAŢIE, s. f. / revascularisation, s. f. / revascularization. [*Lat.* ***re*** *= iarăşi;* ***vasculum*** *= vas mic, dim. de la* ***vas, vasis*** *= vas.*] Restabilirea chirurgicală a circulaţiei sanguine la nivelul unui organ sau al unui ţesut.

REVERSIBIL, adj. / réversible, adj. / reversible. [*Lat.* ***reversus,*** *de la* ***revertere*** *= a întoarce înapoi, a reveni (****retro*** *= înapoi;* ***vertere*** *= a întoarce).*] Care poate reveni, care poate fi adus la starea anterioară. Ex.: proces patologic r.

REVERSIBILITATE, s. f. / réversibilité, s. f. / reversibility. [*Lat.* ***reversus,*** *de la* ***revertere*** *= a întoarce înapoi, a reveni (****retro*** *= înapoi;* ***vertere*** *= a întoarce).*] 1) Însuşirea de a fi *reversibil, faptul de a fi reversibil. 2) Posibilitatea de revenire la o stare anterioară.

REVERS TRANSCRIPTAZĂ / reverse transcriptase / reverse transcriptase. [*Lat.* ***reversus,*** *de la* ***revertere*** *= a întoarce înapoi, a reveni (****retro*** *= înapoi;* ***vertere*** *= a întoarce);* ***transcriptus,*** *participiul trecut al verbului* ***transcribere*** *= a transcrie, a copia; -ază.*] Sin.: transcriptază inversă (v.).

REVOLUŢIE CARDIACĂ / révolution cardiaque / cardiac cycle. [*Lat.* ***revolution, -onis*** *= rostogolire înapoi, reîntoarcere, de la* ***revolvere*** *= a rostogoli înapoi (****retro*** *= înapoi;* ***volvere*** *= a răsuci, a învârti); gr.* ***kardia*** *= inimă.*] Ciclul complet al activităţii inimii, cuprinzând succesiv sistola biauriculară, diastola auriculară, sistola biventriculară, diastola ventriculară.

REVULSIE, s. f. / révulsion, s. f. / revulsion. [*Lat.* ***revulsio, -onis*** *= smulgere, de la* ***revellere*** *= a smulge.*] Procedeu de descongestionare a unui organ sau a unei regiuni afectate de un proces patologic inflamator. R. se obţine prin aplicarea căldurii sau a unor substanţe iritante (ex.: *cataplasme cu muştar), consecutiv cărora sângele este dirijat în altă zonă decât cea patologică.

REVULSIV, adj. / révulsif, -ive, adj. / revulsive. [*Lat.* ***revulsus,*** *participiul trecut de la* ***revellere*** *= a smulge.*] (Metodă sau substanţă) care provoacă *revulsia.

REZECŢIE, s. f. / résection, s. f. / resection. [*Lat.* ***resectio, -onis*** *= tăiere, curăţire, de la* ***resecare*** *= a reteza, a tăia.*] Excizia unei porţiuni, de mărime variabilă (dar considerabilă), între două secţiuni chirurgicale practicate la nivelul unui organ sau al unui ţesut.

REZERPINĂ, s. f. / réserpine, s. f. / reserpine. Alcaloid, $C_{33}H_{40}N_2O_9$, extras din specii variate de *Rauwolfia*; utilizat ca antihipertensiv şi tranchilizant. Var.: reserpină.

REZERVĂ, s. f. / réserve, s. f. / reserve. [*Lat.* ***reservare*** *= a pune de o parte.*] 1) Ceea ce are un caracter potenţial. 2) Păstrat pentru a fi utilizat în viitor. 3) Cameră de spital cu cel mult doi bolnavi.

REZERVĂ ALCALINĂ / réserve alcaline / alkaline reserve, alkali reserve. Concentraţia de baze din sânge, îndeosebi bicarbonaţi, disponibile pentru neutralizarea acizilor ficşi (acetoacetat, α-hidroxi-butirat şi lactat) şi menţinerea normală a pH-ului. Scăderea r. a. poate determina *acidoză, iar creşterea – *alcaloză.

REZIDUAL, adj. / résiduel, -elle, adj. / residual. [*Lat.* ***residuus*** *= care a mai rămas, de la* ***residere*** *= a rămâne, a sta.*] 1) Care rămâne după un anumit proces. Ex.: după expir (aer pulmonar r., volum r.), după vindecarea unei boli (simptom r., impotenţă funcţională r.). 2) Referitor la un *reziduu.

REZIDUU, s. n. / résidu, s. m. / waste, residue. [*Lat.* ***residuus*** *= care a mai rămas, de la* ***residere*** *= a rămâne, a sta.*] Produs care rămâne dintr-o substanţă sau dintr-un amestec de substanţe, după acţiunea unor agenţi diverşi. Ex.: r. după evaporare sau după calcinare.

REZINĂ, s. f. / résine, s. f. / resin. [*Lat.* ***resina*** *= răşină.*] Sin.: răşină (v.).

REZISTENŢĂ, s. f. / résistance, s. f. / resistance. [*Lat.* ***resistentia*** *= împotrivire, de la* ***resistere*** *= a rezista, a se împotrivi şi* ***sistere*** *= a se opri.*] 1) Capacitatea naturală a unor organisme de a veni în contact cu agenţi patogeni, paraziţi, noxe fără a se îmbolnăvi. 2) *R. la medicamente* este câştigată de unii agenţi patogeni, îndeosebi la antibiotice. 3) Acţiunea de a opune o forţă unei alte forţe, fără a-i suprima efectele sau a le anula. 4) *R. electrică* (v.). 5) Proprietatea unui microorganism de a supravieţui şi de a se reproduce în prezenţa unor agenţi bactericizi sau bacteriostatici (cum sunt antibioticele). V. rezistenţă la antibiotice. V. şi în continuare.

REZISTENŢĂ LA ANTIBIOTICE / résistance aux antibiotiques / antibiotic resistance. Proprietatea unei bacterii de a rezista la concentraţii de antibiotice superioare celor ce pot fi obţinute în organism. R. la a. poate fi naturală sau dobândită după un contact prelungit al bacteriilor cu antibioticele. În parte, r. la a. se dezvoltă din cauza automedicaţiei, a utilizării antibioticelor în bolile virale, care nu răspund la acest tratament, ca şi a prescripţiei exagerate de antibiotice. Se disting două moduri principale de dobândire a r. la a.: 1) Prin modificarea bruscă, accidentală, a unui segment din cromozomul bacterian (*mutaţie). Mutantul rezistent se multiplică, în timp ce bacteriile normale, sensibile la antibiotice, dispar sub acţiunea tratamentului. Acest tip de *r.* se numeşte *cromozomială.* 2) Cel mai frecvent tip (70% din cazuri) este *r. plasmidică* sau *transferabilă*, care este transmisă de la o bacterie rezistentă la alta nerezistentă prin transferul anumitor *plasmide (plasmidele de rezistenţă). În acest caz, bacteria secretă o enzimă capabilă să inactiveze antibioticul, ex.: penicilinaza.

REZISTENŢĂ CAPILARĂ / résistance capillaire / capillary resistance. Proprietate a capilarelor de a rezista la o presiune dată. Se măsoară prin diferite procedee (*semnul manşetei, *semnul ventuzei), consecutiv cărora se produc peteşii care, dacă apar în număr mare, atestă (în absenţa *trombogeniei) o fragilitate capilară crescută.

REZISTENŢĂ ELECTRICĂ / résistance électrique / electrical resistance. Mărime fizică ce caracterizează r. pe care o opune trecerea curentului electric printr-un conductor. R. e. se notează cu R, iar unitatea de măsură derivată din SI se numeşte Ohm, simbol Ω. Un material are r. e. de 1 Ohm când un curent electric de 1 Amper trece sub o tensiune de 1 Volt. V. şi rezistivitate.

REZISTENŢĂ GLOBULARĂ / résistance globulaire / erythrocyte resistance. V. probă de rezistenţă globulară.

REZISTENŢĂ HORMONALĂ / résistance hormonale / hormonal resistance. Diminuarea până la suprimare a acţiunii unui hormon în condiţiile unei secreţii şi concentraţii normale a acestuia în lichidele biologice (îndeosebi în sânge). Cauzele numeroase ale r. h. pot fi clasificate în funcţie de etapele acţiunii hormonale: pre-receptor, receptor şi post-receptor, cele mai multe fiind reprezentate de mutaţii care afectează ultimele două etape. În esenţă: 1) În *etapa pre-receptor*, nu intervin mutaţiile, ci o r. funcţională, îndeosebi prin **down-regulation*, dar şi prin perturbarea efectelor permisive ale proceselor hormonale cooperante. Ex.: hormonii tiroidieni şi glucocorticoizii exercită efecte permisive pentru alţi hormoni în ficat şi în rinichi. Progesteronul nu îşi poate media efectele în absenţa inducerii estrogenice a receptorilor săi. Uneori, în sânge pot apărea anticorpi anti-hormoni (ex.: anti-insulină). 2) În *etapa receptor*, au fost descrise, sau sunt în curs de identificare, numeroase mutaţii: a) În cazul **receptorilor de membrană*: în nanismul de tip Laron (*sindrom Laron) a fost identificată o varietate de mutaţii punctiforme ale receptorului *hormonului de creştere. Sunt certe o serie de mutaţii în diferite regiuni ale *receptorului insulinic la pacienţii cu r. severă la insulină (*insulinorezistenţă). R. la *vasopresină poate avea drept cauză mutaţii la nivelul receptorului specific. b) În cazul **receptorilor nucleari*, sindromul de r. la hormonii tiroidieni este reprezentativ pentru sindroamele de r. la receptori nucleari. A fost descris clar sindromul de r. la androgeni, cu transmitere legată de sex, ceea ce corespunde localizării receptorului androgenic pe cromozomul X. În *rahitismul vitamino-rezistent ereditar, mutaţiile sunt localizate la nivelul *degetului de zinc. Au fost descrise, de asemenea, mutaţii ale receptorilor estrogenic şi progesteronic, care, pe lângă r. la hormonii respectivi, pot genera o serie de manifestări clinice în relaţie cu absenţa sau diminuarea funcţiilor hormonilor respectivi. 3) În *etapa post-receptor* pot apărea mutaţii la nivelul căilor de semnalizare prin intermediul *mesagerilor secunzi. Au fost descrise mai multe mutaţii la nivelul diferitelor tipuri de *proteine G, fiind certă r. la unii hormoni ai căror receptori sunt cuplaţi cu proteine Gs (*parathormon, *gonadotrofină B, *gonadotrofină A). *Pseudohipoparatiroidismul şi *osteodistrofia ereditară Albright sunt în relaţie cu mutaţiile subunităţii Gsα. Complexitatea etapei post-receptor face ca studiul la acest nivel să fie abia iniţiat, dar cu certitudine în viitor vor fi detectate numeroase perturbări cu consecinţe în patologie. Fenomenele de r. h. au condus la conturarea unor *sindroame de r. h.*, majoritatea acestora fiind deja identificate pe baza manifestărilor fenotipice.

REZISTENŢĂ ÎNCRUCIŞATĂ / résistance croisée / cross resistance. R. unui germen la un medicament, ca urmare a unei r. dobândite anterior, la un medicament înrudit. Se întâlneşte îndeosebi în cazul antibioticelor.

REZISTENŢĂ PERIFERICĂ / résistance périphérique / peripheral resistance. R. opusă la trecerea sângelui prin vasele sanguine înguste, îndeosebi prin arteriole şi capilare.

REZISTENŢĂ VENOASĂ / résistance veineuse / venous resistance. Opoziţia la fluxul sanguin exercitată de vene. În condiţii normale r. v. depinde mult de factori extrinseci, îndeosebi de compresia exercitată de structurile perivenoase. *Trombusurile produc adesea, dar nu totdeauna, o creştere a r. v.

REZISTIVITATE, s. f. / résistivité, s. f. / resistivity. [*Lat.* ***resistere*** *= a rezista, a se împotrivi, de la* ***sistere*** *= a se opri.*] *Rezistenţă electrică specifică unui anumit material, care depinde atât de natura materialului, cât şi de temperatură. Se notează cu ρ şi se măsoară în SI în Ohm-metru (Ωm). Metalele au valori foarte mici ale ρ, fiind bune conductoare electrice. Materialele cu r. mare sunt izolante, iar *semiconductorii prezintă valori ale ρ intermediare.

REZOLUTIV, adj. / résolutif, -ive, adj. / resolvent. [*Lat.* ***resolutus****, de la* ***resolvere*** *= a dezlega, a explica.*] Structură care induce *rezoluţia, dispariţia unui proces patologic.

REZOLUŢIE, s. f. / résolution, s. f. / resolution. [*Lat.* ***resolutio, -onis*** *= dezlegare, de la* ***resolvere*** *= a dezlega, a explica.*] 1) În medicină, termenul este folosit de obicei cu sensul de dispariţie a unui proces patologic (ex.: inflamaţie, formaţiune tumorală etc.) şi, mai rar, cu sensul de scădere a contractilității musculare (în anestezie, stări toxice, paralizii etc.). 2) În cazul *microscopului, sin. cu putere de rezoluție (v.).

REZONANȚĂ, s. f. / résonance, s. f. / resonance. [*Lat. resonantia = răsunet, ecou, de la resonare = a răsuna (ca un ecou).*] 1) Fenomen de oscilație a unui sistem fizic pe seama energiei primite (în mod direct sau prin intermediul unor unde) de la un alt sistem fizic, care oscilează cu o frecvență apropiată de cea a oscilațiilor proprii primului sistem. Amplitudinea oscilațiilor induse este maximă în cazul egalității acestor frecvențe. După natura mărimilor care oscilează, pot exista: r. acustică, r. electrică, r. mecanică. Prevenirea r. mecanice (ex.: *trepidații) este necesară datorită efectelor sale dăunătoare organismului. Pe lângă domeniile stricte ale fizicii, fenomenele de r. au numeroase aplicații și în alte domenii. În medicină prezintă un interes deosebit fenomenele de *r. magnetică nucleară și de *r. paramagnetică electronică. 2) În chimie, fenomen prin care o moleculă determinată prezintă o structură reală, intermediară între mai multe forme, denumite limite, datorită faptului că anumiți electroni de legătură oscilează între doi sau mai mulți atomi legați între ei. Fenomenul de r. stabilizează o moleculă și diferența de energie dintre cele două forme limită se numește energie de rezonanță.

REZONANȚĂ ELECTRONICĂ DE SPIN (RES) / résonance paramagnétique électronique / electronic spin resonance. Sin.: rezonanță paramagnetică electronică (v.).

REZONANȚĂ MAGNETICĂ NUCLEARĂ (RMN) / résonance magnétique nucléaire / nuclear magnetic resonance. Metodă fizică bazată pe proprietățile magnetice ale atomilor (în particular atomii de hidrogen), utilizată în studiul structurilor moleculare (spectrometrie RMN) și ca tehnică imagistică cu un potențial deosebit (tomografie RMN). Bazele fizice teoretice ale RMN sunt extrem de complexe, în esență metoda bazându-se pe două fenomene fundamentale: *rezonanța*, implicând absorbția cuantificată de energie, și *relaxarea*, implicând eliberarea de energie, însoțită de eliberarea unei unde magnetice detectabile și analizabile. O serie de nuclee prezintă un moment magnetic, denumit și spin. În RMN sunt utilizabile numai nucleele având un spin propriu. Ex.: ^{1}H, ^{2}H, ^{13}C, ^{19}F și ^{31}P au un spin propriu, în timp ce ^{12}C și ^{16}O nu îl au. Dacă se plasează într-un câmp magnetic B_0 static, intens și constant, substanțe care conțin nuclee cu spin propriu, acestea se aliniază în câmpul magnetic fie în același sens cu cel al câmpului, fie în sens contrar. Câmpul magnetic creează, deci, două populații de nuclee. Dacă se aplică substanței un al doilea câmp magnetic exterior B_1 periodic (sau alternativ) cu o frecvență egală frecvenței Larmor a speciei nucleare studiate (în general, o radiofrecvență), nucleele vor absorbi energia câmpului, vor fi excitate (fenomen denumit *rezonanță*) și se vor orienta într-o direcție diferită de cea a câmpului magnetic static B_0, în general paralelă cu cea a câmpului aplicat. Urmează fenomenul de *relaxare*, provocat de oprirea câmpului periodic B_1. În această fază nucleele își pierd orientarea, restituind energia absorbită anterior și generând semnalul RMN, care, după ce este captat de o antenă receptoare, este analizat de calculator. Semnalul cules se prezintă sub forma unei oscilații amortizate care are un timp de relaxare specific substanței examinate. Substanțele lichide cu molecule mici (ex.: apa) au timpi de relaxare foarte lungi, ca și substanțele formate din molecule mari sau lanțuri macromoleculare (ex.: aminoacizii sau ADN), în timp ce substanțele cu molecule de dimensiuni intermediare (ex.: lipidele) au timpi de relaxare mai scurți. Există două tipuri fundamentale de RMN: 1) *Spectrometrie RMN* care se limitează la măsurarea timpilor de relaxare în condiții de rezoluție foarte mare. Spectrometria RMN *in vitro* este extrem de productivă în cercetările de dinamică structurală a proteinelor și a acizilor nucleici, îndeosebi ADN. În medicină este de un mare interes studiul RMN *in vivo* al fosforului, care permite analiza metabolismului energetic muscular, inclusiv al miocardului. Aceasta deoarece este posibilă diferențierea și cuantificarea formelor chimice sub care sunt prezente nucleele de fosfor într-un volum foarte redus (*voxel) muscular: fosfat anorganic, fosfocreatină, ATP. Ex.: un efort muscular se însoțește de o reducere a picului corespunzător ATP, cu creșterea picului fosfaților anorganici. Concentrațiile acelorași molecule pot fi urmărite tot direct, *in vivo*, la nivelul creierului sau al miocardului. 2) *Tomografele RMN*, în cazul cărora imaginile se obțin fie prin timpii de relaxare (se disting doi timpi de relaxare, T_1 și T_2), fie prin diferențele de densitate protonică, deci de hidrogen. Cu precizarea că principiile imagisticii RMN nu pot fi cuprinse într-o definiție, menționăm că țesuturile dau semnale RMN detectabile, iar osul dă un semnal foarte slab. Contrastul se obține din diferențele de valori ale T_1 și T_2, considerabile în diferite țesuturi, în care aceste valori reflectă organizarea moleculară a apei. Deoarece cantitatea de apă dintr-un țesut este în directă relație cu procesele metabolice, înseamnă că imaginile RMN oferă și informații de ordin funcțional. Tehnică de un potențial incomparabil, RMN prezintă numeroase avantaje: a) foarte înalta discriminare între țesuturile moi, fondată pe specificitatea lor biochimică și funcțională; b) deoarece osul nu dă practic nici un semnal, pot fi explorate în mod optim structurile cerebrale; c) posibilitatea de a realiza direct tomografii sub orice incidență; d) inocuitate cvasitotală, inclusiv la femeia gravidă; e) produse de contrast performante și puțin toxice; f) avantaje spectaculare în cazul RMN funcționale asociată cu spectrometrie RMN, RMN intervențională (intervenții chirurgicale sub control RMN, inclusiv măsurarea directă a rezervei ATP prin spectrometrie). Inconveniente: a) cu toate progresele, timpii de achiziție a datelor rămân lungi, ceea ce limitează numărul de examene și crește riscul de artefacte din cauza mișcărilor pacientului; b) purtătorii de *pacemaker* sau de proteze feromagnetice nu pot fi examinați; c) dispozitivul RMN, un gen de tunel, antrenează un sentiment de claustrofobie și nu permite examinarea pacienților cu probleme de reanimare; d) absența semnalului osos este un inconvenient în cazul unor investigații; e) echipamentele RMN rămân încă la prețuri foarte ridicate. Sin.: zeugmatografie.

REZONANȚĂ PARAMAGNETICĂ ELECTRONICĂ (RPE) / résonance paramagnétique électronique / electronic paramagnetic resonance. Metodă de spectroscopie care se bazează pe absorbția de energie a substanțelor chimice paramagnetice aflate într-un câmp de microunde. Substanțele paramagnetice sunt acelea care au electroni neîmperecheați sau celibatari (electroni cu spin necompensat), acesta fiind cazul ionilor metalelor din grupele de tranziție și al *radicalilor liberi. De aceea, materialele biologice pot fi studiate prin spectroscopia RPE doar atunci când conțin radicali liberi. Este cazul îndeosebi al unor enzime sau procese enzimatice din care rezultă radicali liberi, aceștia fiind implicați direct sau indirect într-o serie de stări patologice. Aplicațiile RPE s-au extins considerabil prin utilizarea *markerilor de spin, molecule care conțin un radical liber stabil. Aceștia pot fi încorporați în anumite regiuni specifice ale proteinelor sau ale unor structuri supramoleculare din organism, îndeosebi biomembrane. Astfel, la nivelul biomembranelor pot fi marcați cu radicali liberi acizii grași componenți ai fosfolipidelor membranare. Prin utilizarea markerilor de spin au fost obținute date asupra fosfolipidelor și proteinelor constitutive. Sin.: rezonanță electronică de spin. V. fluiditate și marker de spin.

REZONATOR, s. m. / résonateur, s. m. / resonator. [*Lat. resonare = a răsuna (ca un ecou), de la sonus = sunet.*] 1) Instrument folsit pentru a crește intensitatea sunetelor.

2) În electricitate, sistem fizic (circuit electric) capabil să intre în oscilaţie prin rezonanţă, când este stimulat cu oscilaţii de frecvenţă egală cu frecvenţa sa proprie.

RHABDOVIRUS, s. m. / rhabdovirus, s. m. / rhabdovirus. [*Gr.* ***rhabdos*** *= baghetă, dungă, striu; lat.* ***virus*** *= venin, otravă.*] Grup de virusuri ce se disting prin dimensiuni mai mari şi formă amintind de un obuz (plate la o extremitate şi rotunjite la cealaltă). În acest grup sunt clasificate: virusul turbării (patogen pentru om şi animale), mai multe virusuri patogene pentru animale şi un virus simian foarte patogen pentru om.

RHESUS / Rhésus / Rhesus. [*Factor denumit astfel deoarece Landsteiner şi Wiener l-au pus în evidenţă, în 1940, injectând sânge de la maimuţa Macacus rhesus în urechea iepurelui, producând astfel la acesta din urmă un ser anti-Rhesus, cu care au studiat fenomenele de aglutinare în sângele uman.*] V. factor Rhesus.

RIA / RIA / RIA. [*Engl. RadioImmunoAssay = radio-imunodozare.*] Abrev. utilizată în mod curent pentru radioimunodozare (v.).

RIBOFLAVINĂ, s. f. / riboflavine, s. f. / riboflavin. [*Posibil de la germ.* ***Ribonsäure*** *= acid ribonic (alterare de la arabinoză); lat.* ***flavus*** *= galben; -ină.*] Sin.: vitamină B_2 (v.).

RIBOTIPIE, s. f. / ribotypie, s. f. / ribotyping. [*Posibil de la germ.* ***Ribonsäure*** *= acid ribonic (alterare de la arabinoză); gr.* ***typos*** *= tip, model, marcă.*] Studiul genelor care codifică ARN ribozomal. Tehnica este aplicabilă la numeroase genuri bacteriene şi este utilizată îndeosebi în epidemiologia bacteriană.

RIBOVIRUS, s. n. / ribovirus, s. m. / ribovirus. [*Posibil de la germ.* ***Ribonsäure*** *= acid ribonic (alterare de la arabinoză); lat.* ***virus*** *= venin, otravă.*] Sin.: virus ARN (v.).

RIBOZĂ, s. f. / ribose, s. m. / ribose. [*Posibil de la germ.* ***Ribonsäure*** *= acid ribonic (alterare de la arabinoză);* ***oză*** *- indică un glucid.*] Pentoză (glucid simplu cu cinci atomi de carbon) care intră în compoziţia nucleotidelor şi a acizilor nucleici (ARN). Derivatul său, 2-deoxiriboza, intră în constituţia deoxiribonucleotidelor şi a acidului dezoxiribonucleic.

RIBOZIMĂ, s. f. / ribosyme, s. m. / ribosyme. [*Posibil de la germ.* ***Ribonsäure*** *= acid ribonic (alterare de la arabinoză); gr.* ***zyme*** *= ferment, drojdie.*] Moleculă de ARN cu funcţie catalitică.

RIBOZOM, s. m. / ribosome, s. m. / ribosome. [*Posibil de la germ.* ***Ribonsäure*** *= acid ribonic (alterare de la arabinoză); gr.* ***soma, -atos*** *= corp.*] Structură moleculară de dimensiuni mari care se observă în microscopia electronică prin transmisie ca o granulaţie de formă sferică sau ovoidală, cu diametrul de circa 15 nm, descoperită de G. E. Palade. R. reprezintă locul de sinteză a proteinelor (v. translaţie) şi este alcătuit din două subunităţi disociabile, care conţin împreună patru tipuri diferite de ARN şi circa 70 de proteine diferite. ARN ribozomal împreună cu proteinele ribozomale se asociază cu ARN mesager şi catalizează sinteza proteinelor. O celulă conţine un număr variabil de r., acolaţi la membrana *reticulului endoplasmic sau liberi, când se pot organiza în *poliribozomi. R. *procariotelor şi ai *mitocondriei au dimensiuni mai mici. R. bacteriilor reprezintă ţinta unor antibiotice (streptomicină, cloramfenicol, tetraciclină), care acţionează prin distrugerea acestora. V. şi calea Palade.

RIBULOZĂ, s. f. / ribulose, s. f. / ribulose. *Cetoză corespunzătoare *ribozei.

RICIN, s. m. / ricin, s. m. / ricin. [*Lat.* ***ricinus*** *= ricin.*] 1) Denumire comună a plantei *Ricinus communis*, erbacee şi anuală în zonele temperate, din ale cărei fructe se extrage, prin presiune sau cu solvenţi specifici, uleiul de r., cu întrebuinţări industriale şi utilizat în terapie ca *purgativ. 2) Proteină (albumină) denumită şi ricinină, prezentă în frunzele plantei *Ricinus communis*, cu o puternică acţiune neurotoxică.

RICKETTSIA / Rickettsia / Rickettsia. [*Howard Taylor Ricketts, patolog american, 1871-1910; a descoperit aceşti germeni în 1910, împreună cu Wilder.*] Gen de microorganisme situate între bacterii şi virusuri, cu dimensiuni de cca 1 µm, imobile, de formă foarte diversă (coci, bastonaşe sau forme alungite). Pot fi cultivate numai pe culturi de celule sau *in vivo* sunt Gram-negative, paraziţi obligatoriu intracelulari la om şi la animale, sensibile la tetracicline şi macrolide care au o bună difuziune în celulă. R. reprezintă agenţi specifici ai unor boli diverse – rickettsioze – în general febrile şi asociate cu erupţii cutanate. Principalele specii sunt *R. prowazeckii* (agentul *tifosului), *R. typhi* (agentul *tifosului murin), *R. rickettsii*, *R. akari* (agenţi ai febrelor tifoexantematice). V. şi tifos exantematic.

RICKETTSIOZĂ, s. f. / rickettsiose, s. f. / rickettsial disease, rickettsiosis. [*Howard Taylor Ricketts, patolog american, 1871-1910; -oză.*] Boală infecţioasă febrilă şi, de obicei, însoţită de *exantem, endemică sau epidemică, regională sau cosmopolită, determinată de *rickettsii şi transmisă de artropode.

RICTUS, s. n. / rictus, s. m. / grin, risus. [*Lat.* ***rictus*** *= gură deschisă, grimasă, de la* ***ringi*** *= a rânji.*] Contractură a muşchilor feţei care determină o fizionomie de râs forţat, caricaturizat. R. se observă îndeosebi în *tetanos şi mai rar în unele tulburări mentale. V. şi *risus sardonicus*.

RID, s. n. / ride, s. f. / wrinkle, ruga, pl. rugae (lat.). [*Germ.* ***riden*** *= a răsuci şi* ***reid*** *= creţ.*] Cută a pielii, consecinţa, în general, a alterării ţesutului conjunctiv local.

RIDECTOMIE, s. f. / rhytidectomie, s. f. / facial lifting. [*Germ.* ***riden*** *= a răsuci şi* ***reid*** *= creţ; gr.* ***ektome*** *= excizie.*] Sin.: lifting facial (v.).

RIGIDITATE, s. f. / rigidité, s. f. / rigidity, rigiditas (lat.). [*Lat.* ***rigiditas, -atis*** *= rigiditate, de la* ***rigidus*** *= ţeapăn, rigid.*] Stare de redoare şi inflexibilitate, cel mai frecvent cu referire la muşchi şi articulaţii.

RIGIDITATE CADAVERICĂ / rigidité cadavérique / cadaveric rigidity. Fenomen care constă în întărirea şi înţepenirea musculaturii, care apare progresiv de la o jumătate de oră până la 7 ore după moarte, fiind completă după 24 ore. R. c. începe să dispară la 1-2 zile, în ordine inversă apariţiei (craniocaudal) şi reprezintă consecinţa coagulării *miozinei, ca şi a depleţiei de ATP din fibrele musculare.

RIGIDITATE DE DECEREBRARE / rigidité de décérébration / decerebrate rigidity. Contractură musculară permanentă de tip *extrapiramidal, cu membrele în extensie şi uşoară rotaţie internă. Se observă şi contractura musculaturii axiale, mai ales la nivelul cefei, cu tracţiunea capului înapoi şi uneori cu *trismus. R. de d. a fost provocată experimental, la animale, prin secţiunea *mezencefalului. În patologie, se observă în caz de tumori ale mezencefalului sau ale cerebelului, când este însoţită de atacuri tonice, tetanoide sau comatoase. În *boala Little, *coree, *atetoză şi *ramolisment cerebral, r. de d. este parcelară şi incompletă.

RIGIDITATE DE DECORTICARE / rigidité de décortication / decorticate rigidity. Tulburare analogă r. de decerebrare, de care se deosebeşte prin poziţia în flexie a antebraţelor şi a pumnilor şi de adducţie a braţelor. Provocată experimental, la animale, prin ablaţia cortexului cerebral (*decorticare), a fost observată clinic în unele *encefalopatii şi în cursul traumatismelor craniene foarte grave.

RINENCEFAL, s. n. / rhinencéphale, s. m. / rhinencephalon. [*Gr.* ***rhis, -inos*** *= nas;* ***enkephalos*** *= creier, de la* ***en*** *= în,* ***kephale*** *= cap.*] Filogenetic, cea mai veche parte a cortexului cerebral în evoluţia creierului la speciile animale. Termenul desemnează acele părţi ale emisferului cerebral legate în mod direct de simţul olfactiv: bulbul olfactiv, pedunculul olfactiv, tuberculul olfactiv, cortexul prepiriform şi nucleul cortical al *amigdalei. Iniţial, termenul îşi extindea semnificaţia şi la formaţiunea hipocampică, întreaga amigdală şi marea circumvoluţie limbică, formaţiuni despre care se cunoaşte în prezent că nu sunt implicate direct în simţul olfactiv, ele fiind incluse în sistemul limbic. V. şi sistem limbic.

RINICHI, s. m. / rein, s. m. / kidney. NA: ren, pl. renes (lat.). [*Lat. reniculus, dim. de la renes, -um = rinichi.*] Organul principal al aparatului urinar care, prin secreţia urinei, excretă o serie de produşi finali de metabolism, controlează volumul fluidelor din organism şi reglează concentraţia de hidrogen, sodiu, potasiu, fosfat şi alţi ioni din fluidul extracelular. R. posedă, de asemenea, o funcţie endocrină prin sistemul *renină-*angiotensină. În număr de doi şi simetrici, r. sunt situaţi retroperitoneal, de o parte şi de alta a coloanei vertebrale, în spaţiul cuprins între a XII-a vertebră dorsală şi primele trei vertebre lombare. Fiecare r. are circa 11 cm lungime, 5-7,5 cm lăţime, 2,5 cm grosime şi o greutate de 120-160 g şi o formă caracteristică (de „bob de fasole"). Marginea laterală (externă) a r. este convexă, iar marginea internă prezintă în centrul său o incizură, hilul renal, cu o lungime de 3-4 cm şi lărgime de 1,5 cm, pe unde pătrund (sau ies) *bazinetul şi formaţiunile arteriale, venoase şi nervoase destinate r. La exterior, r. sunt delimitaţi de o capsulă adipoasă, în interiorul căreia se află două părţi distincte: *profundă*, denumită medulară şi *superficială*, corticală (cortex). Zona medulară conţine 10-15 piramide renale (Malpighi) ale căror baze se află la periferia cortexului, iar vârfurile formează papilele renale, la nivelul cărora se deschid tubii colectori de urină. Fiecare papilă este înconjurată de o structură mucofibroasă, denumită caliciu mic. Calicele mici sunt confluente şi formează calicele mari, care, la rândul lor, formează *bazinetul, unde îşi are originea *ureterul. Unitatea funcţională a r. este *nefronul, parenchimul fiecărui r. fiind alcătuit din circa un milion de nefroni. Formaţiune tubulară lungă de 3-3,5 cm, nefronul prezintă la extremitatea situată în cortex o expansiune caliciformă, denumită capsula Bowman, care primeşte o formaţiune în formă de corpuscul capilar invaginat, *glomerulul renal. Nefronul se continuă cu tubul contort proximal, ansa Henle, tubul contort distal, tubul de conexiune şi, în fine, tubulul colector care se deschide în apexul papilei renale. Tubulii colectori ai nefronilor formează în centru razele medulare. Fiecare r. primeşte sânge oxigenat, la un anumit nivel de presiune, prin artera renală, cu originea direct din aortă. Aceasta se divizează după pătrunderea în rinichi în numeroase ramuri până la formarea de arteriole aferente, la nivelul cărora ia naştere reţeaua capilară care constituie glomerulii. Capilarele glomerulare converg într-o arteriolă eferentă, care formează o reţea capilară în jurul nefronului şi în continuare dă ramurile periferice ale venei renale. Glomerulii renali au o funcţie de filtrare sanguină (v. filtrare glomerulară), filtratul renal fiind reabsorbit în proporţie de 99% la nivelul tubilor renali. Totodată, se reabsorb total glucoza şi K^+, aproape total bicarbonaţii, Na^+, clorurile şi ureea în proporţie de 40-50%. Sub control hipofizosuprarenal, la nivelul tubilor au loc procese de secreţie (hidrogen, potasiu, amoniac) şi de excreţie. Urina formată ajunge la vârful fiecărei piramide renale, în calicele mici, apoi în calicele mari şi în bazinet, iar în continuare, în ureter.

RINICHI ARTIFICIAL / rein artificiel / artificial kidney. Aparat destinat epurării şi echilibrării compoziţiei sanguine, branşat la un circuit extracorporeal. Este utilizat în caz de insuficienţă renală gravă. R. a. cuprinde: circuitul sanguin extracorporeal, membrana de *dializă (dializor, alcătuit din plăci sau cu capilare), circuitul lichidului de dializă (dializatului). Se folosesc numeroase tipuri de membrane, care diferă prin grosime şi coeficient de filtrare pentru diferite molecule. Sin.: hemodializor.

RINICHI ÎN BURETE / rein en éponge / sponge kidney. Boală congenitală a rinichiului caracterizată prin prezenţa de numeroase *ectazii chistice ale tubilor colectori din piramidele Malpighi, aproape de calice (v. rinichi). Simptomatologia, cu excepţia cazurilor în care se asociază o *litiază renală, este săracă, diagnosticul fiind stabilit prin investigaţii radiologice. Sin.: boală Cacchi-Ricci, ectazie canaliculară precaliceală.

RINICHI FLOTANT / rein flottant / wandering kidney. V. nefroptoză.

RINICHI MASTIC / rein mastic / mastic kidney. Tip de tuberculoză renală în care întregul organ este transformat într-o masă cazeoasă.

RINICHI MULTICHISTIC / rein multikystique / multicystic kidney. Tip de hipoplazie sau aplazie renală, în general unilaterală, în care r. prezintă formaţiuni chistice voluminoase, tubuli şi glomeruli renali rari, ureterul fiind adesea redus la un cordon impermeabil. R. m. nu este de cauză genetică, spre deosebire de *boala polichistică renală.

RINICHI POLICHISTIC / rein polykystique / polycystic kidney. Sin.: boală polichistică renală (v.).

RINICHI ÎN POTCOAVĂ / rein en fer à cheval / horseshoe kidney. Malformaţie consecutiv căreia polii inferiori ai celor doi rinichi sunt uniţi prin ţesut fibros sau parenchimatos situat înaintea vaselor mari.

RINICHI DE ŞOC / rein de choc / crush kidney. *Insuficienţă renală acută de origine ischemică din cauza scăderii brutale a tensiunii arteriale, produsă în timpul *şocului. V. şi sindrom de strivire.

RINITĂ, s. f. / rhinite, s. f. / rhinitis, catanh. [*Gr. rhis, -inos = nas; -ită.*] Inflamaţie acută (coriză) sau cronică a mucoasei foselor nazale. Se disting două tipuri principale de *r. cronică*: 1) *R. atrofică*, atrofiantă sau *r. cronică fetidă*, sin.: ozenă (v.). 2) *R. cronică hipertrofică*, cu hipertrofia mucoasei nazale.

RINOFARINGE, s. n. / rhinopharynx, s. m. / nasopharynx. NA: pars nasalis cavi pharyngis. [*Gr. rhis, -inos = nas; pharynx, -yngos = faringe.*] Porţiunea înaltă a *faringelui, situată deasupra *vălului palatin şi posterior foselor nazale. Pereţii superior şi posterior susţin amigdala faringiană. Pe pereţii laterali se deschid orificiile faringiene ale *trompei Eustachio. Sin.: *cavum*, faringe nazal, nazofaringe. V. şi faringe.

RINOFARINGIAN, adj. / rhinopharyngien, -enne, adj. / rhinopharyngeal. [*Gr. rhis, -inos = nas; pharynx, -yngos = faringe.*] 1) Care se referă la *rinofaringe. 2) Care se referă la nas şi la faringe. În acest caz se poate scrie (mai riguros) *rino-faringian*.

RINOFARINGITĂ, s. f. / rhinopharyngite, s. f. / rhinopharyngitis, upper respiratory tract infection. [*Gr. rhis, -inos = nas; pharynx, -yngos = faringe; -ită.*] 1) Inflamaţie a *rinofaringelui. 2) Inflamaţie a nasului şi a faringelui, cu menţiunea că în acest caz var. *rino-faringită* este mai riguroasă lingvistic.

RINOFIMA, s. f. / rhinophyma, s. m. / rhinophyma. [*Gr. rhis, -inos = nas; phyma, -atos = tumoră, excrescenţă.*] Hipertrofie mai mult sau mai puţin accentuată a piramidei nazale, cu dilatarea porilor şi hipertrofia foliculilor sebacei, asociată cu pustule de acnee. R. reprezintă stadiul cel mai avansat al *acneei rozacee. Se disting două forme: forma sebacee şi forma angiofibroasă, cu numeroase dilataţii vasculare.

RINOFONIE, s. f. / rhinophonie, s. f., nasonnement, s. m. / rhinophonia. [*Gr. rhis, -inos = nas; phone = voce.*] Perturbarea timbrului vocii prin alterarea rezonanţei nazale. Se disting: 1) *r. deschisă*, caracterizată printr-un exces de rezonanţă; 2) *r. închisă*, sau hiporinofonia, în care rezonanţa nazală este insuficientă. Sin.: rinolalie.

RINOLALIE, s. f. / rhinolalie, nasonnement, s. f. / rhinolalia, rhinophonia. [*Gr. rhis, -inos = nas; lalia = vorbire, de la lalein = a vorbi.*] Sin.: rinofonie (v.).

RINOLICVOREE, s. f. / rhinorrhée cérébrospinale, s. f. / cerebrospinal fluid rhinorrh(o)ea. [*Gr. rhis, -inos = nas; lat. liquor, -oris = lichid; gr. rhoia = curgere, de la rhein = a curge.*] Scurgerea pe cale nazală a lichidului cefalorahidian.

RINOLIT, s. m. / rhinolithe, s. m. / rhinolith. [*Gr. rhis, -inos = nas; lithos = piatră.*] *Calcul al foselor nazale.

RINOMANOMETRIE, s. f. / rhinomanométrie, s. f. / rhinomanometry. [*Gr. rhis, -inos = nas; manos = puţin dens; metron = măsură.*] Măsurarea presiunii intranazale. Dacă r. se efectuează în timpul respiraţiei se numeşte *activă*, iar când este practicată în *apnee, prin insuflarea unui curent de aer constant într-o narină, r. se numeşte *pasivă*. În funcţie de instrumentele utilizate, poate fi anterioară sau posterioară.

RINOMETRIE, s. f. / rhinométrie, s. f. / rhinometry. [*Gr. rhis, -inos = nas; metron = măsură.*] Măsurarea gradului de permeabilitate a foselor nazale pentru aer.

RINOPATIE, s. f. / rhinopathie, s. f. / rhinopathy. [*Gr. rhis, -inos = nas; pathos = boală.*] Denumire generică pentru bolile nasului.

RINOPLASTIE, s. f. / rhinoplastie, s. f. / rhino-plasty. [*Gr. rhis, -inos = nas; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Intervenţie chirurgicală pentru corectarea sau refacerea scheletului osteocartilaginos al piramidei nazale, în următoarele cazuri: 1) deformări congenitale (*r. corectoare*); 2) după traumatisme sau alte leziuni locale (*r. restauratoare*); 3) din considerente estetice (*r. cosmetică*).

RINORAFIE, s. f. / rhinorraphie, s. f. / rhinorrhaphy. [*Gr. rhis, -inos = nas; rhaphe = sutură.*] Sutura marginilor unei plăgi a nasului.

RINORAGIE, s. f. / rhinorragie, s. f. / rhinorrhagia. [*Gr. rhis, -inos = nas; rhegnynai = a ţâşni, a izbucni.*] Hemoragie nazală. Sin. parţial: epistaxis (v.).

RINOREE, s. f. / rhinorrhée, s. f. / rhinorrh(o)ea. [*Gr. rhis, -inos = nas; rhoia = curgere, de la rhein = a curge.*] Scurgerea prin narine sau prin *coane către *faringe a unui lichid seros, mucos sau purulent de origine nazală. Rar, din cauza unei breşe la nivelul lamei ciuruite a *etmoidului, se poate scurge LCR, r. fiind denumită cerebrospinală.

RINOSALPINGITĂ, s. f. / rhino-salpingite, s. f. / rhinosalpingitis. [*Gr. rhis, -inos = nas; lat. salpinx, -ingis, gr. salpinx, -ingos = trompetă, trompă; -ită.*] Inflamaţie simultană a mucoasei nazale şi a mucoasei *trompei Eustachio.

RINOSCLEROM, s. n. / rhinosclérome, s. m. / rhinoscleroma. [*Gr. rhis, -inos = nas; skleros = tare, dur; -oma.*] Boală infecţioasă determinată de bacilul Frisch (*Klebsiella rhinoscleromatis*), caracterizată clinic prin tumefacţie de o duritate cartilaginoasă a narinelor, a septului şi a buzei superioare.

RINOSCOPIE, s. f. / rhinoscopie, s. f. / rhinoscopy. [*Gr. rhis, -inos = nas; skopia = examinare, de la skopein = a vedea, a examina.*] Examinare a foselor nazale, fie prin narine cu ajutorul unui *speculum (rinoscop), care permite depărtarea aripii nasului şi dirijarea unui fascicul luminos în fosa nazală (*r. anterioară*), fie cu o oglindă mică introdusă în gură în spatele vălului palatului şi care reflectă imaginea rinofaringelui şi a coanelor (*r. posterioară*). În cazul *r. mediane* se examinează cavitatea nazală şi regiunea etmoidiană cu ajutorul unui speculum nazal lung.

RINOSEPTOPLASTIE, s. f. / rhinoseptoplastie, s. f. / septorhinoplasty. [*Gr. rhis, -inos = nas; lat. saeptum = perete, diafragmă; gr. plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] *Rinoplastie care conţine un timp chirurgical concentrat asupra *septului nazal, fie pentru corectarea unei deviaţii din motive estetice, fie pentru restaurarea calibrului narinelor în scop funcţional.

RINOTOMIE, s. f. / rhinotomie, s. f. / rhinotomy. [*Gr. rhis, -inos = nas; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Intervenţie chirurgicală care are drept scop expunerea foselor nazale pe cale lateronazală sau labială, de obicei pentru exereza unei tumori.

RINOVIRUS, s. n. / rhinovirus, s. m. / rhinovirus. [*Gr. rhis, -inos = nas; lat. virus = venin, otravă.*] Gen de virusuri cu simetrie cubică, din familia *Picornaviridae*, care include 90 de serotipuri. Este implicat în etiologia guturaiului şi a infecţiilor respiratorii superioare.

RIPA / RIPA / RIPA. [*Acronim. engl. pentru RadioImmunoPrecipitation Assay = determinare prin imunoprecipitare a antigenilor radioimunomarcaţi.*] Tehnică recentă, foarte sensibilă (dar şi costisitoare) de detectare prin autoradiografie a anticorpilor anti-proteine virale radiomarcate.

RISC, s. n. / risque, s. m. / risk. [*Ital. risco = risc, din lat. resecare = a tăia, a reteza.*] Pericol, inconvenient mai mult sau mai puţin probabil, supus şi hazardului. În medicină, probabilitatea crescută de a contracta o boală: 1) *R. înalt*, prezenţa unuia sau a mai multor factori (*factori de r.) care determină la un individ sau la un grup un r. morbid (boală sau accident) mai crescut decât la cei care nu sunt expuşi. Ex.: subiecţii fumători, hipertensivi şi cu hipercolesterolemie constituie un grup de r. înalt pentru infarct miocardic. 2) *R. relativ*, raportul dintre probabilitatea de a contracta o boală când un subiect este expus la un factor de r., faţă de probabilitatea de a contracta aceeaşi boală în absenţa factorului respectiv.

RISC DE RECURENŢĂ / risque de récurrence / recurrency hazard. Probabilitatea ca o boală sau o malformaţie, de care sunt afectaţi unul sau mai mulţi membrii ai unei familii, să reapară la un alt membru al familiei, din aceeaşi generaţie sau dintr-o generaţie ulterioară.

RISC GENETIC / risque génétique / genetic risk. Situaţie în care un cuplu care doreşte să aibă copii posedă o probabilitate superioară celei normale de a avea descendenţi prezentând o anomalie ereditară existentă în una sau în ambele familii ale membrilor cuplului.

RISC REZIDUAL TRANSFUZIONAL / risque résiduel transfusionnel / residual risk. Risc de transmitere a unei boli infecţioase prin produsele sanguine, în ciuda măsurilor obligatorii pentru depistarea contaminării sângelui.

RISUS SARDONICUS / risus sardonicus / risus sardonicus. [*Lat. risus = râs; Sardonia herbata = gălbenele din Sardinia (deoarece intoxicaţia cu această plantă produce contractura spasmodică a muşchilor feţei).*] Grimasă amintind râsul, provocată prin contractura spasmodică a muşchilor feţei. Se produce în unele intoxicaţii, dar îndeosebi în tetanos etc. Sin.: râs sardonic, mască tetanică.

RITM, s. n. / rythme, s. m. / rhythm. [*Lat. rhythmus, gr. rhythmos = ritm.*] Revenirea, producerea la intervale regulate de timp a unui fenomen sau a unui proces. V. în continuare.

RITM ALFA / rythme alpha / alpha rhythm. Activitate bioelectrică de fond a creierului subiectului în stare de veghe, cu ochii închişi, în repaus intelectual şi afectiv. Constă din unde bilaterale sincrone, la dreapta şi la stânga, care reprezintă oscilaţii ale potenţialului electric, de 8-14 cicluri pe secundă. V. electroencefalogramă.

RITM ALIMENTAR / rythme alimentaire / food pattern. Termen utilizat pentru desemnarea cronologiei şi frecvenţei prizelor alimentare pe unitatea de timp. R. a. prezintă importanţă în fiziologia nutriţiei şi în *cronobiologie. Este semnificativă şi compoziţia fiecărei prize alimentare, din acest punct de vedere termenul engl. fiind mai exact.

RITM ATRIOVENTRICULAR / rythme atrio-ventriculaire / junctional rhythm. R. cardiac comandat printr-un impuls ritmic cu originea în nodul atrioventricular (Aschoff-Tawara) şi nu în nodul sinoatrial (Keith şi Flack), cum se întâmplă în mod normal. Sin.: ritm nodal.

RITM BETA / rythme bêta / beta rhythm. În electroencefalografie, r. de frecvenţă rapidă şi de voltaj slab. V. electroencefalogramă.

RITM BIOLOGIC / rythme biologique / biorhythm. Sin.: bioritm (v.).

RITM CARDIAC / rythme cardiaque / cardiac rhythm. Succesiunea regulată a bătăilor cardiace.

RITM CIRCADIAN / rythme circadien / circadian rhythm. R. cu o regularitate de circa 24 de ore. Ex.: unele activităţi biologice depind de alternanţa zi-noapte.

RITM DELTA / rythme delta / delta rhythm. V. electroencefalogramă.

RITM FETAL / rythme foetal / fetal rhythm. Sin.: embriocardie (v.).

RITM HETEROTOP / rythme hétérotope / escape rhythm. R. cardiac iniţiat de centrii situaţi inferior *nodului sinoatrial, în cazurile când acesta este inapt să declanşeze impulsuri, ritmicitatea sa este alterată sau impulsurile sale sunt blocate.

RITM IDIOVENTRICULAR / rythme idioventriculaire / ventricular rhythm. Activitate ritmică, cu frecvenţă lentă, al cărei centru de automatism este situat în aval de trunchiul fasciculului His, stimulii de origine sinusală sau nodală neputându-se transmite la ventriculi din cauza, frecvent, a unui *bloc atrioventricular. Sin.: automatism ventricular.

RITM INFRASINUSAL / rythme infrasinusal / infrasinusal rhythm. R. cardiac comandat prin stimuli care iau naştere sub focarul normal de origine, care este *nodul sinoatrial.

RITM NODAL / rythme nodal / nodal rhythm. Sin.: ritm atrioventricular (v.).

RITM PENDULAR / rythme pendulaire / pendulum rhythm. R. cardiac în care cele două zgomote şi perioadele silenţioase sunt egale.

RITM SINUSAL / rythme sinusal / sinus rhythm. R. cardiac normal sau normotop, cu originea în *nodul sinoatrial, focarul de automatism cel mai rapid din ţesutul nodal. În condiţii fiziologice, r. s. este dominant.

RITM SINUSOIDAL / rythme sinusoïdal / sinusoid rhythm. În *electroencefalografie, succesiunea cu o anumită regularitate a celor patru tipuri de unde, astfel încât, înregistrată, *electroencefalograma se aseamănă, în ansamblul său, cu o *sinusoidă.

RITM TETA / rythme thêta / theta rhythm. În electroencefalografie, r. cu amplitudinea de circa 70 μV, cu frecvenţă de 4-7 cicli/secundă, înregistrat în derivaţiile parietotemporale, sporadic sau în accese scurte bilaterale şi simetrice şi observat, uneori, la subiecţi cu tulburări caracteriale. V. şi electroencefalogramă.

RITM TRIGEMINAT / rythme trigéminé / trigeminal rhythm. V. trigeminat.

RIZARTROZĂ, s. f. / rhizarthrose, s. f. / root arthrosis. [*Gr.* ***rhiza*** *= rădăcină;* ***arthron*** *= articulaţie, -oză.*] *Artrita rădăcinii unui deget sau a unui membru. În practică, termenul este utilizat pentru r. policelui.

RIZIFORM, adj. / riziforme, adj. / riziform. [*Ital.* ***riso,*** *din lat., gr.* ***oryza*** *= orez.*] 1) În formă de bob de orez. Termenul este folosit cu referire la unele structuri anatomice care capătă un aspect caracteristic în unele boli. Ex.: prezenţa unor granule r. în unele tenosinovite tuberculoase. 2) Cu aspect de zeamă de orez (referitor la materiile fecale, îndeosebi în *holeră).

RIZOLIZĂ, s. f. / rhizolyse, s. f. / rhizolysis. [*Gr.* ***rhiza*** *= rădăcină;* ***lysis*** *= distrugere, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] Întreruperea unei rădăcini nervoase. Poate fi chirurgicală (*rizotomie) sau consecutivă unui traumatism, unui proces patologic.

RIZOMELIC, adj. / rhizomélique, adj. / rhizomelic. [*Gr.* ***rhiza*** *= rădăcină;* ***melos*** *= extremitate, membru.*] Care este localizat la rădăcina membrelor. Ex.: spondiloză r., micromelie r.

RIZOMER, s. m. / rhizomère, s. m. / rhizomere. [*Gr.* ***rhiza*** *= rădăcină;* ***meros*** *= parte.*] Teritoriu cutanat în formă de bandă relativ delimitată, ai cărui nervi sunt în relaţie cu un ganglion rahidian şi cu rădăcinile de la acest nivel.

RIZOTOMIE, s. f. / rhizotomie, s. f. / rhizotomy. [*Gr.* ***rhiza*** *= rădăcină;* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Procedeu chirurgical prin care se secţionează rădăcinile nervilor spinali. Se disting: 1) *R. posterioară* constă în secţionarea rădăcinilor nervilor posteriori (senzitivi) şi se practică pentru suprimarea durerii viscerale rebele la tratament, de la nivelul organelor inervate de aceştia. 2) *R. anterioară*, secţionarea rădăcinilor nervilor anteriori (motori), este practicată uneori în spasmele musculare severe din teritoriile corespunzătoare inervaţiei. Sin.: radicotomie.

RMN / RMN / NMR. Abrev. utilizată în mod curent pentru rezonanţă magnetică nucleară (v.).

RNA / RNA / RNA. [*Engl. RiboNucleic Acid = acid ribonucleic.*] Abrev. internaţională a termenului acid ribonucleic (v.).

ROBOT, s. m. / robot, s. m. / robot. [*Cehă* ***robota*** *= muncă, corvoadă; după scriitorul ceh Karel Capek, în piesa sa R.U.R. (Roboţii Universali din Rossum).*] Dispozitiv automat capabil să manipuleze obiecte sau să execute operaţiuni simple sau mai complexe, conform unui program fix sau modificabil. Gradul de complexitate a operaţiunilor executate de r. este în continuă creştere, în prezent fiind realizaţi r. cu capacitate (limitată) de învăţare. În permanentă extensie, câmpul de aplicaţii ale r. cuprinde şi medicina.

ROBOTICĂ, s. f. / robotique, s. f. / robotics. [*V. etimologia termenului* ***robot.***] Ştiinţa şi complexul de tehnici care au ca obiect proiectarea şi construcţia *roboţilor.

RODENTICID, s. n. / rodonticide, s. m. / rodenticide. [*Lat.* ***rodere*** *= a roade;* ***caedere*** *= a omorî.*] Substanţă toxică sau cultură bacteriană folosite pentru distrugerea rozătoarelor (şoareci, şobolani).

RODOPSINĂ, s. f. / rhodopsine, s. f. / rhodopsin. [*Gr.* ***rhodon*** *= trandafir, culoare roz;* ***opsis*** *= vedere, aspect; -ină.*] Cromoproteină conţinută de bastonaşele retiniene, care intervine în vederea crepusculară. R. este alcătuită dintr-o proteină, *opsina, şi un pigment carotenoid, retinenul, aldehidă a *vitaminei A. Cei doi constituenţi sunt separaţi sub influenţa luminii, apoi recombinaţi la întuneric, după regenerarea retinenului. Sin.: purpură retiniană, eritropsină.

ROENTGEN / Roentgen / Roentgen. [***Wilhelm Conrad von Röntgen,*** *fizician german, 1845-1923.*] 1) Prefix indicând o relaţie cu razele X, utilizat îndeosebi în germană şi engleză. În franceză şi română se preferă prefixul radio. Ex.: radioterapie. 2) Unitate de măsură, în sistemul roentgenologic, pentru evaluarea efectelor biologice ale radiaţiilor X şi gama sub 3 MeV. R. reprezintă doza de radiaţii X sau gama a căror emisie corpusculară asociată produce, în condiţii fizice normale (la 0°C şi 760 mmHg), un număr de $2{,}1.10^{10}$ perechi de ioni cu sarcina electrică de un franklin într-un centimetru cub de aer. Sin.: Röntgen. V. dozimetrie.

ROMBENCEFAL, s. n. / rhombencéphale, s. m. / rhombencephalon. NA: rhombencephalon. [*Gr.* ***rhombos*** *= romb;* ***enkephalos*** *= creier, de la* ***en*** *= în,* ***kephale*** *= cap.*] Parte a encefalului care derivă din vezicula cerebrală posterioară şi cuprinde *bulbul rahidian, *protuberanţa inelară şi *cerebelul. În cursul dezvoltării, *ventriculul al IV-lea, cuprins între aceste trei formaţiuni, ia o formă romboidală, de unde denumirea ansamblului de r. sau de creier posterior, ţinând seama de originea embrionară. Sin.: creier posterior. Obs.: cf. NA, din r. fac parte doar protuberanţa şi bulbul rahidian.

RONCUS, s. n. / rhonchus, s. m. / rhonchus, pl. rhonchi. [*Lat.* ***rhonchus*** *= sforăit.*] 1) Ral bronşic gros sau respiraţie sforăitoare la un bolnav cu secreţii abundente pe căile respiratorii superioare. 2) Zgomot asemănător cu o sforăitură produs în paralizia *vălului palatin.

RONFLANT, adj. / ronflant, adj. / sonorous rhonous. V. ral.

RÖNTGEN / Röntgen / Röntgen. [*Wilhelm Conrad von Röntgen, fizician german, 1845-1923.*] Sin.: Roentgen (v.).

ROSEOLA INFANTUM / roseola infantum / roseola infantum. Sin.: boală Zahorsky (v.).

ROSTRAL, adj. / rostral, -ale, -aux, adj. / rostral. [*Lat. **rostrum** = cioc.*] 1) Asemănător sau aparținând unui *rostru. 2) Situat (orientat) către extremitatea orală (bucală) a capului.

ROSTRU, s. n. / rostrum, s. m. / rostrum. NA: rostrum, pl. rostrum sau rostra. [*Lat. **rostrum** = cioc.*] 1) Formațiune anatomică asemănătoare unui cioc. Ex.: r. sfenoidului. 2) Formațiune musculoasă și retractilă din regiunea apicală a scolexului la unele specii de tenie. 3) Denumire a aparatului bucal al unor specii de insecte. Var.: rostrum.

ROSTRUM. Var. pentru rostru (v.).

ROŞU DE ANILINĂ / rouge d'aniline / aniline red. Sin.: fucsină (v.).

ROŞU DE CONGO / rouge de Congo / Congo red. Sin.: fenolsulfonftaleină (v.).

ROŞU DE FENOL / rouge de phénol / phenol red. Sin.: fenolsulfonftaleină (v.).

ROTACISM, s. n. / rhotacisme, s. m. / rhotacism. [*Gr. **rhotakismos.***] 1) Fenomen fonetic care constă în transformarea unei consoane intervocalice în „r". 2) Transformarea, în limba română, a lui „n" intervocalic în „r", la cuvintele moştenite din latină. 3) În medicină, termenul este utilizat cu sens diferit: viciu de pronunție caracterizat prin dificultatea sau imposibilitatea pronunțării consoanei „r".

ROTATORIU, adj. / rotatoire, adj. / rotatory. [*Lat. **rotator, -oris** = cel care face să se rotească, de la **rotare** = a roti, a învârti și **rota** = roată.*] 1) Care apare în cursul sau este cauzat de o rotație. Ex.: vertij r. 2) Care efectuează o rotație, sau se deplasează în sens circular. Ex.: mişcare r. a globilor oculari. 3) Care deplasează o structură circulară. Ex.: muşchi r.

ROTAŢIE, s. f. / rotation, s. f. / rotation. [*Lat. **rotatio, -onis** = rotire, de la **rotare** = a roti, a învârti și **rota** = roată.*] 1) Acțiunea de a se învârti în jurul unui ax. Ex.: prin r. externă, membrul este în *pronație, iar prin r. internă, este în *supinație. 2) Rezultatul acestei mişcări.

ROTAVIRUS / Rotavirus / Rotavirus. [*Lat. **rota** = roată; **virus** = venin, otravă.*] Gen de virus cu ARN bicatenar şi simetrie cubică, lipsit de anvelopă, în formă de roată. Face parte din familia *Reoviridae* şi reprezintă una din cauzele de diaree la nou-născut, ca şi a unor infecții respiratorii.

ROTULĂ, s. f. / rotule, s. f. / patella. [*Lat. **rotula** = rotiță, dim. de la **rota** = roată.*] Sin.: patella. V. tab. anat. - oase.

ROTULIAN, adj. / rotulien, -enne, adj. / patellar. [*Lat. **rotula** = rotiță, dim. de la **rota** = roată.*] Referitor la *rotulă. Ex.: *reflex r. Sin.: patelar.

ROZEOLĂ, s. f. / roséole, s. f. / roseola. [*Lat. **roseus** = trandafiriu, de la **rosa** = trandafir; -olă.*] Erupție maculară cu elemente rotunde sau ovalare, de colorație roz-pal şi mărime variabilă, care evoluează spre dispariție în câteva zile, uneori cu descuamație fină furfuracee. R. apare de obicei în decursul evoluției unor boli infecțioase. Ex.: r. sifilitică (caracteristică perioadei secundare a bolii), r. în febrele eruptive (rujeolă, rubeolă), r. în unele intoxicații (ex.: cu ioduri). V. şi raş.

ROZETĂ, s. f. / rosette, s. f. / rosette. [*Lat. **rosetum** = grădină de trandafiri, de la **rosa** = trandafir.*] Formațiune care rezultă din aderența hematiilor heterologe în jurul unui *limfocit (sau a unui *macrofag). Ex.: 1) În poliartrita reumatoidă, limfocitele bolnavului sunt puse în prezența hematiilor sensibilizate cu imunoglobuline de iepure, cu apariția de imagini de r. în perioada puseelor dureroase. 2) Prin tehnica de formare a r. (sau de imunoaderență) se poate pune în evidență producerea de anticorpi care aglutinează antigenul față de care organismul este imunizat.

RU 486 / RU 486 / RU 486. Moleculă contraceptivă produsă de firma Russel-Uclaf (de unde şi denumirea). RU 486 este un *antihormon care se leagă la receptorii specifici *progesteronului, dar nu provoacă efectele acestuia. Sin.: mifepristonă.

RUBEFACŢIE, s. f. / rubéfaction, s. f. / rubefaction. [*Lat. **ruber, -bra, -brum** = roșu; **factio, -onis**, de la **facere** = a face.*] Eritem al pielii, de obicei reversibil, declanşat de aplicarea pe tegumente a unui *rubefiant.

RUBEFIANT, adj., s. n. / rubéfiant, -e, adj., s. m. / rubefacient. [*Lat. **ruber, -bra, -brum** = roșu; **facere** = a face.*] (Medicament) care determină o congestie intensă şi trecătoare a pielii.

RUBEOLĂ, s. f. / rubéole, s. f., s. f. / rubella, epidemic roseola, rotheln, German measles, rubeola notha. [*Fr. **rubéole**, din lat. **rubeus**, de la **ruber, -bra, -brum** = roșu.*] Boală infecțioasă eruptivă, epidemică, contagioasă şi imunizantă, cu incubație de circa 15 zile, determinată de virusul rubeolei (un *Togavirus*). Se caracterizează printr-o erupție cu aspect variabil, care se generalizează, fără să aibă o evoluție ordonată ca în *rujeolă. R. este periculoasă doar în cazul infecției gravidei în primele trei luni de sarcină, prin malformațiile congenitale pe care le poate determina şi care afectează îndeosebi ochii (embriopatie rubeolică).

RUBEOLĂ SCARLATINIFORMĂ / rubéole scarlatiniforme / rubeola scarlatinosa, rubella scarlatiniforma. Denumire pentru infecțiile eruptive ale copilului, cu autonomie nosologică discutabilă, care se manifestă printr-un exantem rubeoliform sau scarlatiniform discret, angină, adenopatii, simptomatologie generală puțin evidentă, fără să fie cuprinse în cadrul celor trei entități definite: *rujeola, *rubeola, *scarlatina. De aici şi denumirea de „a patra maladie". Sin.: boală Filatov, boală Dukes-Filatov, boală a patra.

RUBIDIU, s. n. / rubidium, s. n. / rubidium. [*Lat. **rubidus** = roșu închis, de la **ruber, -bra, -brum** = roșu.*] Elementul chimic cu numărul atomic 37 şi masa atomică 85,87 u. Este un element alcalin tipic, rar în natură, unde se găseşte asociat în săruri de potasiu. Are doi izotopi principali, 85 şi 87, acesta din urmă fiind radioactiv (emisie de radiații β), cu o perioadă de înjumătățire foarte lungă (50 miliarde de ani), de unde utilitatea sa în estimarea vârstei sistemului solar. Radioizotopul ^{86}Rb, obținut artificial, s-a dovedit extrem de util în studiul pompei de Na^{+}-K^{+}, deoarece prezintă aceeaşi cinetică de transfer la nivelul membranei plasmatice ca şi potasiul.

RUBOR / rubor / rubor. [*Lat. **rubor, -oris** = roșeață, de la **ruber, -bra, -brum** = roșu.*] Roşeață, *eritem, unul dintre semnele cardinale ale *inflamației.

RUGOS, adj. / rugueux, -euse, adj. / rough. [*Lat. **rugosus** = încrețit, zbârcit.*] Care prezintă asperități. Termen utilizat îndeosebi pentru caracterizarea unor afecțiuni dermatologice (caracter macroscopic palpatoriu) sau a unei suprafețe celulare sau tisulare (caracter microscopic).

RUJEOLĂ, s. f. / rougeole, s. f. / measles, morbili. [*Fr. **rougeole**, din lat. **rubeus**, de la **ruber, -bra, -brum** = roșu.*] Boală infecțioasă eruptivă, febrilă, contagioasă, endemo-epidemică, imunizantă, frecventă îndeosebi la copii în a doua copilărie; este determinată de un virus ARN de 120 nm diametru care aparține genului *Morbillivirus*, familia **Paramyxoviridae*. Se transmite prin contagiune directă, îndeosebi în timpul perioadei de incubație. Profilaxia prin vaccinare este eficace, cu condiția evitării contagiunii anterior vârstei de 12 luni. Se caracterizează prin erupție cutanată precedată de catar oculonazal, cu prezența pe mucoasa bucală, la nivelul feței interne a obrajilor, a câtorva mici papule albe, înconjurate de o areolă rozacee (pete Köplik). Erupţia cutanată debutează facial şi se generalizează, fiind constituită din mici papule roşii, mai mult sau mai puţin confluente în placarde. Complicaţiile r. sunt îndeosebi de ordin respirator şi, rar, nervoase (*encefalită). Sin.: pojar.

RULMENT DIASTOLIC / roulement diastolique / diastolic rumble. Sin.: uruitură diastolică (v.).

RUMINAŢIE, s. f. / rumination, s. f. / rumination. [*Lat.* ***ruminatio, -onis*** *= rumegare, de la* ***ruminare*** *= a rumega.*] 1) Sin.: mericism (v.). 2) *R. mentală*: particularitate a gândirii psihastenicilor, constând în desfăşurarea interminabilă şi ineficientă a unor judecăţi, raţionamente sau îndoieli obsedante.

RUPTURA MEMBRANELOR / rupture des membranes / rupture of membranes. R. *amniosului în timpul travaliului, ca rezultat normal al dilatării colului uterin. *R. prematură a m.*, înainte de 37 de săptămâni de sarcină, creşte riscul infecţiilor intrauterine. Sunt mai expuse la r. p. a m. gravidele adolescente, cele cu infecţii transmise sexual în prima jumătate a sarcinii, fumătoarele, femeile cu probleme socio-economice.

RUPTURĂ, s. f. / rupture, dechirure, s. f. / rupture, breaking. [*Lat.* ***ruptura****, de la* ***rumpere*** *= a rupe.*] Întrerupere bruscă a continuităţii structurale a unui vas sanguin, tendon, muşchi sau, mai rar, a ţesuturilor unui organ. R. poate fi consecinţa unui proces fiziologic intens (ex.: *r. musculară), a unui traumatism sau poate apărea pe fondul unui proces patologic preexistent, care a afectat rezistenţa tisulară la o solicitare mecanică.

RUPTURĂ MUSCULARĂ / rupture musculaire / muscular rupture. *Soluţie de continuitate produsă la nivelul unui muşchi. Poate fi parţială sau totală şi se produce consecutiv unui traumatism direct sau unei contracţii musculare bruşte şi puternice. Apare pe un muşchi sănătos (ex.: la sportivi) sau pe un muşchi afectat de un proces patologic, local sau general.

RUPTURĂ DE PERINEU / déchirure du périnée / perineal wound. Secţiune spontană, mai mult sau mai puţin neregulată, care afectează parţial sau în întregime ţesuturile perineale situate între comisura posterioară a vulvei şi anus. R. p. se produce în timpul expulziei fătului şi este favorizată de anomaliile tisulare locale (infecţie, atrezie). Frecvent, poate fi prevenită prin *epiziotomie.

RUT, s. n. / rut, s. m. / rut. [*Lat.* ***rugitus*** *= răget, de la* ***rugire*** *= a rage.*] V. estru.

RUTOZID, s. n. / rutoside, s. m., rutine, s. f. / rutoside, rutin. Sin.: vitamină P (v.).

WILHELM KONRAD RÖNTGEN (1845-1923), fizician şi inginer german, profesor de fizică la **Würtzburg**. A descoperit, în noaptea de 8-9 noiembrie 1895, radiaţiile X. Observând imediat relaţia dintre puterea de pătrundere a radiaţiilor şi densitatea diferitelor corpuri, intuieşte aplicaţiile acestei proprietăţi şi, la 6 săptămâni de la descoperire, efectuează prima radiografie. În câteva luni, pasionat de acţiunea biologică a radiaţiilor şi preocupat de studiul efectelor nocive, iniţiază primele studii de radiobiologie. Observarea dispariţiei durerilor sciatice la un bolnav supus unei radiografii înseamnă începuturile roentgenterapiei. Această succesiune de descoperiri este unică în istoria ştiinţei. Dar consecinţele descoperirii radiaţiilor X au fost încă şi mai ample: în anul următor, 1896, **Becquerel** demonstrează existenţa radioactivităţii naturale, iar difracţia cu raze X a permis descrierea structurii tridimensionale a ADN. Astfel încât, descoperirea lui **Röntgen** (primul laureat **Nobel** pentru **Fizică**, în 1901) este una dintre cele mai importante din întreaga istorie a umanităţii.

SABURALĂ, adj. / saburrale, adj. / saburral, coated. [*Lat. saburralis, de la saburra = balast, lest.*] V. limbă saburală.

SAC, s. m. / sac, s. m. / sac. NA: saccus. [*Lat. saccus, gr. sakkos = sac.*] Formaţiune anatomică în formă de pungă. Mai importante: 1) *S. amniotic*: sin.: amnios (v.). 2) *S. conjunctival* (NA: *saccus conjunctivae*): spaţiul dintre conjunctiva bulbară şi cea palpebrală. 3) *S. gingival* (NA: *sulcus gingivalis*): spaţiul dintre gingie şi dinte. 4) *S. herniar*: diverticul peritoneal ce conţine elementele herniate. 5) *S. lacrimal* (v.). 6) *S. pericardic*: v. pericard. 7) *S. peritoneal*: v. peritoneu.

SAC ALVEOLAR / sac alvéolaire / alveolar saccule. Fiecare din fundurile de sac cu care se continuă canalele alveolare şi în care se deschid *alveolele pulmonare.

SAC AMNIOTIC / sac amniotique / amniotic sac. Sin.: amnios (v.).

SAC LACRIMAL / sac lacrymal / lacrimal sac. NA: saccus lacrimalis. Porţiune superioară, dilatată a *canalului lacrimonazal, care primeşte pe faţa sa externă canalul de legătură cu canaliculele lacrimale, de la nivelul cărora lacrimile ajung în s. l.

SAC OVULAR / sac ovulaire / ovular sac. Termen care desemnează oul uman în întregime, limitat de *corion şi conţinând *embrionul (sau *fetusul) şi *anexele embrionare.

SACCIFORM, adj. / sacciforme, adj. / sacciform. [*Lat. saccus, gr. sakkos = sac; lat. forma = formă.*] În formă de sac. Ex.: anevrism s.

SACRALGIE, s. f. / sacralgie, s. f. / sacralgia. [*Lat. sacrum = osul sacru; gr. algos = durere.*] Durere localizată la nivelul sacrului sau a regiunii sacrate. Sin.: sacrodinie.

SACRALIZARE, s. f. / sacralisation, s. f. / sacralization. [*Lat. sacrum = osul sacru.*] Malformaţie lombosacrată care constă în fuziunea parţială sau totală a celei de-a cincea vertebre lombare cu sacrul.

SACRAT, adj. / sacré, -e, adj. / sacral. [*Lat. sacrum = osul sacru.*] Care se referă la osul sacru, la regiunea în care acesta se găseşte (regiune s.).

SACROCOXALGIE, s. f. / sacrocoxalgie, s. f. / sacrocoxitis. [*Lat. sacrum = osul sacru; coxa = şold; gr. algos = durere.*] Durere localizată la nivelul sacrului sau a regiunii sacrate.

SACRODINIE, s. f. / sacrodynie, s. f. / sacrodynia. [*Lat. sacrum = osul sacru; gr. odyne = durere.*] Sin.: sacralgie (v.).

SACROILIITĂ, s. f. / sacro-iliite, s. f. / sacroiliitis. Inflamaţie a articulaţiei sacroiliace, însoţită de impotenţă funcţională şi de dureri lombare sau fesiere, care prezintă uneori iradieri radiculare.

SACROLISTEZIS, s. n. / sacrolisthésis, s. m. / sacrolisthesis. [*Lat. sacrum = osul sacru; gr. olisthanein = a aluneca.*] Anomalie lombosacrată care constă în glisarea sacrului înainte, în raport cu a cincea vertebră lombară. S. poate apărea progresiv (în cursul sarcinii, prin mici traumatisme succesive) sau brusc (în urma unui accident). Se manifestă prin lordoză lombară exagerată, însoţită de dureri asemănătoare celor din lumbago sau din nevralgia sciatică. Cauza este reprezentată de ruperea ligamentelor articulaţiilor sacroiliace. Sin.: hierolistezis, sacru basculat. V. şi spondilolistezis.

SACROLOMBAR, adj. / sacro-lombaire, adj. / sacrolumbar. [*Lat. sacrum = osul sacru; lumbus = şale.*] Care se referă la sacru şi la vertebrele lombare. Obs.: mai frecvent se utilizează termenul sin. lombosacrat; ex.: regiune lombosacrată.

SACROSCIATIC, adj. / sacro-sciatique, adj. / sacrosciatic. [*Lat. sacrum = osul sacru; lat. sciaticus, din gr. iskhiadikos = suferind de sciatică, de la gr. iskhias, -ados = boală de şold şi iskhion = şold.*] Care se referă la osul sacru şi la spina sciatică; despre inserţia unei formaţiuni anatomice pe sacrum şi spina sciatică. Ex.: ligament s.

SACROVERTEBRAL, adj. / sacro-vertébral, -ale, -aux, adj. / sacrovertebral. [*Lat. sacrum = osul sacru; vertebra = vertebră, de la vertere = a întoarce.*] Care aparţine *sacrumului şi *coloanei vertebrale.

SACRU. Var. pentru sacrum (v.).

SACRU BASCULAT / sacrum basculé / sacrolisthesis. Sin.: sacrolistezis (v.).

SACRUM, s. n. / sacrum, s. m. / sacrum. [*Lat. sacrum = osul sacru, pentru că era oferit odinioară zeilor în cursul sacrificiilor animale.*] Var.: sacru. V. tab. anat. - oase.

SACULAR, adj. / sacculaire, adj. / saccular, baggy. [*Lat. sacculus, dim. de la saccus = sac.*] 1) Care are formă de sac mic. Ex.: anevrism s. 2) Care se referă la *saculă.

SACULĂ, s. f. / saccule, s. m. / saccule. NA: sacculus (vestibuli). [*Lat. sacculus, dim. de la saccus = sac.*] Parte a *labirintului membranos, care ocupă zona inferioară a *vestibulului osos al urechii interne. S. comunică cu *utricula, ductul cohlear şi canaliculele endolimfatice.

SADIC, adj., s. m. / sadique, adj., s. m. / sadistic, adj., sadist, n. [*Contele Donatien Alphonse François, Marchiz de Sade, romancier francez, 1740-1814.*] 1) Referitor la *sadism, caracterizat prin sadism. 2) Persoană care practică sadismul.

SADISM, s. n. / sadisme, s. m. / sadism. [*Contele Donatien Alphonse François, Marchiz de Sade, romancier francez,* *1740-1814; -ism.*] 1) Perversiune manifestată conştient sau inconştient, în care satisfacţia sexuală nu este obţinută decât la vederea suferinţelor fizice sau morale provocate partenerului. 2) Tendinţă de a exercita violenţe morale şi fizice asupra unei persoane, în afara oricărei plăceri sexuale. Obs.: noţiunea de s., ca şi cea de *masochism, a fost extinsă dincolo de plăcerea direct sexuală, desemnând orice comportament în care satisfacţia este obţinută prin violenţă asupra semenului. S. şi masochismul reprezintă un cuplu de tendinţe opuse şi complementare, care coexistă la acelaşi individ (*sadomasochism), chiar dacă de obicei una din cele două perversiuni domină.

SADOMASOCHISM, s. n. / sado-masochisme, s. m. / sado-masochism. [*Contele Donatien Alphonse François, Marchiz de Sade, romancier francez, 1740-1814; Leopold von Sacher-Masoch, scriitor austriac, 1836-1895; -ism.*] Stare a unui subiect caracterizată prin asocierea *sadismului şi *masochismului.

SAFENĂ, adj., s. f. / saphène, adj., s. f. / saphena. [*Etimologie discutată: 1) Gr. saphenes = manifest (deoarece venele sunt vizibile sub tegumente). 2) Ar. (al) safin = ascuns (pentru că venele se pot puncţiona numai pe o mică parte din traiectul lor).*] Fiecare din cele două vene superficiale care drenează sângele de la membrul inferior. *Vena mare s.* este cea mai lungă din organism şi se varsă în vena femurală, iar *vena mică s.* se varsă în vena poplitee. V. tab. anat. - vene.

SAFENECTOMIE, s. f. / saphénectomie, s. f. / saphenectomy. [*Etimologie discutată: v. safenă; gr. ektome = excizie.*] Excizia unei vene *safene. Reprezintă tratamentul chirurgical al varicelor.

SAFISM, s. n. / saphisme, s. m. / saphism. [*Sapho, poetă din Lesbos, sec. VI î.H., care a înfiinţat o comunitate de femei în cadrul căreia se practica homosexualitatea; -ism.*] Sin.: lesbianism (v.).

SAGE / SAGE / SAGE. V. analiza în serie a expresiei genice.

SAGITAL, adj. / sagittal, -ale, -aux, adj. / sagittal. [*Lat. sagitta = săgeată.*] Care este situat într-un plan vertical, median, cu orientare antero-posterioară la nivelul corpului. Ex.: plan s., sutură s. (între marginile superioare ale celor două oase parietale).

SALICILAT, s. m. / salicylate, salicylé, s. m. / salicylate. [*Lat. salix, -icis = salcie, deoarece scoarţa de salcie conţine acest compus; gr. hyle = materie; nume dat de Piria, care a izolat compusul în 1838.*] Substanţă extrasă iniţial din scoarţa de salcie, în prezent produsă industrial sub formă de săruri ale *acidului salicilic, care posedă activitate analgezică, antipiretică şi antiinflamatorie, hipocoagulantă (prin diminuarea factorului VII, scăderea adezivităţii şi a agregabilităţii plachetare). Este utilizat îndeosebi ca antireumatismal în preparate *per os* sau cu aplicare locală (unguente, pomezi etc.). Ex.: s. de sodiu, acetil-s. de lizină, s. de metil (pomadă). V. şi aspirină.

SALICILISM, s. n. / salicylisme, s. m. / salicylism. [*Lat. salix, -icis = salcie, deoarece scoarţa de salcie conţine salicilat; gr. hyle = materie; -ism.*] Intoxicaţie provocată de absorbţia unor supradoze de *acid salicilic sau derivaţi ai acestuia. Determină **tinnitus*, greaţă şi vărsături.

SALICILOTERAPIE, s. f. / salicylothérapie, s. f. / salicyltherapy. [*Lat. salix, -icis = salcie, deoarece scoarta de salcie conţine salicilat; gr. hyle = materie; therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji.*] Terapie cu *salicilaţi.

SALIDIURETIC, adj., s. n. / salidiurétique, adj., s. m. / saluretic. [*Lat. sal, salis = sare; gr. diouretikos = care favorizează urinarea, de la diourein = a urina.*] (Medicament) care exercită un efect de creştere a eliminării urinare a electroliţilor (sodiu şi potasiu) şi a apei. Sin.: saluretic.

SALIN, adj. / salin, -e, adj. / saline. [*Lat. sal, salis = sare.*] Care conţine o sare, care are caracter de sare. Ex.: *soluţie fiziologică s.

SALIVAR, adj. / salivaire, adj. / salivary. [*Lat. salivarius, de la saliva = salivă.*] Care aparţine salivei sau care este în relaţie cu producerea acesteia. Ex.: glande s.

SALIVAŢIE, s. f. / salivation, s. f. / salivation. [*Lat. saliva = salivă.*] 1) Procesul de secreţie a salivei, care este declanşat pe cale reflexă. 2) Termenul este utilizat şi pentru a desemna hipersecreţia de salivă, în care caz este sin. cu ptialism (v.).

SALIVĂ, s. f. / salive, s. f. / saliva. [*Lat. saliva = salivă.*] Lichid incolor, filant, fără miros sau gust, clar, cu densitatea relativă 1,002-1,006. Este produsul de secreţie eliminat în cavitatea bucală de către glandele salivare: parotide, submandibulare (sau submaxilare), sublinguale şi micile glande diseminate în mucoasa bucală. S. se secretă în cantitate de circa 1500 ml/zi, cu un debit care poate varia între 0,2 ml/min şi 4,0 ml/min. Conţine săruri minerale, materii organice (îndeosebi mucină), enzime (*ptialină, *amilază, *lizozim), apă (circa 99,5%).

SALMONELLA / Salmonella / Salmonella. [*Daniel Elmer Salmon, patolog american, 1850-1914, care a descris în 1886 bacilul.*] Gen de bacterii aparţinând familiei *Enterobacteriaceae*, constituit din bacili Gram-negativi, aerobi sau anaerobi, cel mai frecvent mobili, patogeni pentru om şi animale. După constituţia lor antigenică (antigen O somatic şi H flagelar) se pot distinge circa 2 000 de serotipuri diferite. Genul *S.* cuprinde bacilii tifici şi paratifici (*S. typhi* sau bacilul Eberth şi *S. paratyphi* A, B şi C), a căror putere infectantă este limitată la om. Alte specii infectează mai ales animalele şi contaminează produsele alimentare, provocând la om toxiinfecţii alimentare.

SALMONELOZĂ, s. f. / salmonellose, s. f. / salmonellosis. [*Daniel Elmer Salmon, patolog american, 1850-1914; -oză.*] Denumire care reuneşte afecţiunile cauzate de bacili din genul **Salmonella*. Frecvent, evoluează ca o *toxiinfecţie alimentară, cu manifestări digestive ce se pot complica uneori cu *septicemie.

SALPINGE, s. n. / salpinx, s. m. / salpinx. NA: salpinx. [*Lat. salpinx, -ingis, gr. salpinx, -ingos = trompetă.*] Var.: salpinx. 1) Sin.: trompă uterină (v.). 2) Sin.: trompa Eustachio (v.).

SALPINGECTOMIE, s. f. / salpingectomie, s. f. / salpingectomy. [*Lat. salpinx, -ingis, gr. salpinx, -ingos = trompetă; gr. ektome = excizie.*] Ablaţia uneia sau a ambelor *trompe uterine (Fallopio).

SALPINGITĂ, s. f. / salpingite, s. f. / salpingitis. [*Lat. salpinx, -ingis, gr. salpinx, -ingos = trompetă; -ită.*] 1) Inflamaţie acută sau cronică a *trompei Fallopio. Se pot descrie mai multe tipuri: a) *s. cronică interstiţială*, în care inflamaţiei i se asociază o infiltraţie limfocitară sau plasmocitară a mucoasei ţesutului conjunctiv sau a peretelui muscular; b) *s. hemoragică*, în care inflamaţia se asociază cu o ruptură a unui vas sanguin şi cu hemoragie locală; c) *s. nodulară*, cu formarea unor noduli parietali sau în mucoasa trompei, secundari procesului inflamator; d) *s. purulentă*, caracterizată prin apariţia în evoluţie a unui *piosalpinx. 2) Inflamaţia *trompei Eustachio.

SALPINGOFARINGIAN, adj. / salpingo-pharyngien, -ienne, adj. / salpingo-pharyngeal. [*Lat. salpinx, -ingis, gr. salpinx, -ingos = trompetă; gr. pharynx, -yngos = faringe.*] Care se raportează la *trompa Eustachio şi la faringe. Ex.: muşchi s.

SALPINGOGRAFIE, s. f. / salpingographie, s. f. / salpingography. [*Lat. salpinx, -ingis, gr. salpinx, -ingos = trompetă; gr. graphein = a scrie.*] Procedeu radiologic care constă în vizualizarea trompelor Fallopio sau a *trompelor Eustachio, după injectarea unui mediu de contrast opac la razele X.

SALPINGOLIZĂ, s. f. / salpingolyse, s. f. / salpingolysis. [*Lat.* ***salpinx, -ingis,*** *gr.* ***salpinx, -ingos*** *= trompetă; gr.* ***lysis*** *= distrugere, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] Intervenţie chirurgicală care constă în îndepărtarea aderenţelor ce pot exista la nivelul pavilionului tubar, pentru restabilirea permeabilităţii acestuia, în tratamentul unor sterilităţi.

SALPINGOOVARIECTOMIE, s. f. / salpingoovariectomie, s. f. / salpingoovariectomy. Ablaţia trompei uterine şi a ovarului, pe cale abdominală, cu conservarea uterului. Sin.: ooforosalpingectomie.

SALPINGOOVARITĂ, s. f. / salpingo-ovarite, s. f. / salpingo-oophoritis. [*Lat.* ***salpinx, -ingis,*** *gr.* ***salpinx, -ingos*** *= trompetă; lat. medicală* ***ovarium*** *= ovar, de la* ***ovum*** *= ou; -****ită****.*] Denumire generică pentru orice inflamaţie simultană a anexelor uterului (*trompa Fallopio şi ovar). Sin.: anexită, tubo-ovarită.

SALPINGOPEXIE, s. f. / salpingopexie, s. f. / salpingopexy. [*Lat.* ***salpinx, -ingis,*** *gr.* ***salpinx, -ingos*** *= trompetă; gr.* ***pexis*** *= fixare.*] Procedeu chirurgical care constă în fixarea *trompei Fallopio la ligamentul suspensor al ovarului.

SALPINGOPLASTIE, s. f. / salpingoplastie, s. f. / salpingoplasty. [*Lat.* ***salpinx, -ingis,*** *gr.* ***salpinx, -ingos*** *= trompetă; gr.* ***plastos*** *= modelat, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] Intervenţie chirurgicală reparatorie, efectuată în scopul restabilirii permeabilităţii *trompei uterine. Se practică, de regulă, în unele cazuri de *sterilitate.

SALPINGORAFIE, s. f. / salpingorraphie, s. f. / salpingorrhaphy. [*Lat.* ***salpinx, -ingis,*** *gr.* ***salpinx, -ingos*** *= trompetă; gr.* ***rhaphe*** *= sutură.*] Sutură chirurgicală a *trompei uterine.

SALPINGOSCOPIE, s. f. / salpingoscopie, s. f. / salpingoscopy. [*Lat.* ***salpinx, -ingis,*** *gr.* ***salpinx, -ingos*** *= trompetă; gr.* ***skopia*** *= examinare, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] 1) Examen vizual practicat în scopul observării orificiului faringian al *trompei Eustachio, utilizând un salpingoscop (asemănător unui *cistoscop) introdus la nivelul nazofaringelui. 2) Examen peroperator al mucoasei *trompei Fallopio cu ajutorul unui endoscop, pentru stabilirea necesităţii unei eventuale plastii tubare.

SALPINGOSTOMIE, s. f. / salpingostomie, s. f. / salpingostomy. [*Lat.* ***salpinx, -ingis,*** *gr.* ***salpinx, -ingos*** *= trompetă; gr.* ***stoma, -atos*** *= gură.*] Tratament chirurgical al sterilităţii feminine de origine tubară, care constă în dezobstruarea *trompei Fallopio, pentru restabilirea permeabilităţii acesteia.

SALPINGOTOMIE, s. f. / salpingotomie, s. f. / salpingotomy. Deschiderea chirurgicală a unei *trompe Fallopio chistice.

SALPINX. Var. pentru salpinge (v.).

SALTATORIU, adj. / saltatoire, adj. / saltatory. [*Lat.* ***saltatorius*** *= de dans, de la* ***saltare*** *= a dansa.*] Care este caracterizat prin salturi şi întreruperi. Ex.: coree s., conducere s.

SALURETIC, adj., s. n. / salurétique, adj., s. m. / saluretic. [*Lat.* ***sal, salis*** *= sare; gr.* ***ouretikos*** *= referitor la urină.*] Sin.: salidiuretic (v.).

SANATORIU, s. n. / sanatorium, s. m. / sanatorium. [*Lat.* ***sanatorius*** *= care vindecă, de la* ***sanare*** *= a vindeca şi* ***sanus*** *= sănătos.*] Instituţie medicală specializată, destinată tratamentului bolnavilor afectaţi de tuberculoză pulmonară sau extrapulmonară, indiferent de formă. Termenul este utilizat uneori şi pentru alte instituţii spitaliceşti. Ex.: s. pentru nevroze.

SANGHIN. Var. pentru sanguin (v.).

SANGUIN, adj. / sanguine, adj. / sanguine. [*Lat.* ***sanguineus*** *= de sânge, de la* ***sanguis, -inis*** *= sânge.*] 1) Care aparţine sângelui, privitor la sânge, la compoziţia sau la circulaţia sa în organism. 2) Despre o persoană *pletorică, marcată printr-o circulaţie abundentă şi activă a sângelui. 3) În clasificarea *temperamentelor gândită de Hipocrate, subiect la care predomină umoarea sanguină. Prezintă un temperament s. subiecţii cu înfăţişare atletică şi ten roz, de natură optimistă şi expansivă, în general sociabili, dar şi impulsivi, realişti, uneori cinici, ştiind să exploateze situaţiile favorabile. V. caracterologie. Var.: sanghin, sangvin.

SANGUINOLENT, adj. / sanguinolent, -e, adj. / sanguinolent. [*Lat.* ***sanguinolentus*** *= plin de sânge, de la* ***sanguis, -inis*** *= sânge.*] Care este amestecat cu sânge. Ex.: spută s., diaree s.

SANGVIN, Var. pentru sanguin (v.).

SAPONIFICARE, s. f. / saponification, s. f. / saponification. [*Lat.* ***sapo, -onis*** *= săpun;* ***ficare,*** *derivat de la* ***facere*** *= a face.*] Reacţie care constă în descompunerea unui ester (de regulă un lipid), sub acţiunea unei baze sau a unei enzime (ex.: lipaza pancreatică), într-un alcool şi un acid gras (sub formă de săpun). Este inversul reacţiei de esterificare. În industrie, s. este utilă în fabricarea săpunurilor şi a lumânărilor.

SAPONINĂ, s. f. / saponine, s. f. / saponin. [*Lat.* ***sapo, -onis*** *= săpun; -****ină****.*] Denumire generică pentru *heterozidele din unele plante (îndeosebi *Saponaria*) a căror *genină este un *steroid. S. produc spumificare, emulsionare şi hemoliză, fiind toxice hemolitice. Unele s. se utilizează ca materie primă pentru sinteza *corticosteroizilor.

SAPROFIT, adj., s. m. / saprophyte, adj., s. m. / saprophyte. [*Gr.* ***sapros*** *= putred;* ***phyton*** *= plantă.*] (Microorganism) care nu se dezvoltă în organismele vii, ci trăieşte hrănindu-se din materii organice aflate în descompunere (cadavre, humus, excremente, lapte etc.), producând putrefacţia sau fermentaţia acestora. În microbiologie acest termen este opus termenului *parazit. Numeroase bacterii, ciuperci, protozoare etc. sunt s. Germenii s. sunt, în general, nepatogeni, dar pot deveni patogeni prin toxinele pe care le secretă.

SAPROGEN, adj., s. m. / saprogène, adj., s. m. / saprogenic. [*Gr.* ***sapros*** *= putred;* ***gennan*** *= a produce.*] (*Bacterie) care provoacă putrefacţia.

SAPRONOZĂ, s. f. / sapronose, s. f. / sapronosis. [*Gr.* ***sapros*** *= putred;* ***nosos*** *= boală.*] Afecţiune cauzată de un microorganism banal din mediu. Ex.: *listerioza este o s.

SARCINĂ, s. f. / grossesse, s. f. / pregnancy. [*Lat.* ***sarcina*** *= sarcină.*] Denumirea *gestaţiei la femei. Durata s. calculată din prima zi a ultimei menstruaţii normale este de 280 zile, cu o variaţie normală de la 259 zile (37 săptămâni) la 287 zile (41 săptămâni). Copilul născut înainte de 37 săptămâni este considerat prematur, iar peste 41 de săptămâni, supramatur.

SARCINĂ CU RISC CRESCUT / grossese à risque élévé / high risk pregnancy. Sarcină în care se pot produce cu mare probabilitate complicaţii sau există riscul naşterii unui copil anormal. Următoarele cazuri pot fi considerate cu risc ridicat: 1) Când sarcina survine la o femeie având deja un copil afectat de o boală metabolică ereditară sau purtător al unei aberaţii cromozomiale. 2) Metroragii la debutul sarcinii. 3) Iradiere sau agresiune virală sau medicamentoasă. 4) Vârsta de peste 40 de ani a gravidei, hipertensiune arterială. 5) Părinţii gravidei sunt purtători de anomalii cromozomiale sau suferă de boli metabolice ereditare. În aceste cazuri, studiul citologic şi biochimic al lichidului amniotic recoltat prin *amniocenteză poate furniza informaţii asupra unei maladii ereditare la fetus.

SARCINĂ ECTOPICĂ / grossesse ectopique / ectopic pregnancy. Sin.: sarcină extrauterină (v.).

SARCINĂ EXTRAUTERINĂ / grossesse extrautérine / extrauterine pregnancy. S. în care *oul fecundat se dezvoltă în afara cavităţii uterine. Cauzele *nidaţiei ectopice sunt de natură tubară (cel mai frecvent) sau reprezintă consecinţa unor anomalii ale ovulului, infecţii locale, tumori uterine, factori hormonali etc. Dezvoltarea ectopică a oului se poate produce în una din trompele Fallopio (*s. tubară*), în ovar (*s. ovariană*) sau în cavitatea abdominală (*s. abdominală*). S. tubară (cea mai frecventă) poate fi, în funcţie de localizarea oului: interstiţială (în peretele uterin), istmică (în porţiunea îngustă a trompei), ampulară (în porţiunea sa evazată), infundibulară sau tuboabdominală, la nivelul pavilionului. În toate cazurile de s. e. predomină triada: durere abdominală, sângerare vaginală, tulburări menstruale. Tratamentul este exclusiv chirurgical şi, de aceea, se impune un diagnostic precoce. Sin.: sarcină ectopică. V. şi semn Danforth.

SARCINĂ GEMELARĂ / grossesse gémellaire / twin pregnancy. Dezvoltarea simultană a doi sau mai mulţi fetuşi în uter, denumiţi *gemeni. Se deosebesc: 1) *S. g. biovulară (dizigotă* sau *bivitelină*), în care două ovule au fost fecundate de doi spermatozoizi distincţi, cele două ouă fiind independente. Fiecare fetus are un patrimoniu ereditar propriu. 2) *S. g. uniovulară (monozigotă* sau *univitelină*), în care un singur ovul a fost fecundat de un singur spermatozoid. Dualitatea este posterioară fecundării; ea se produce prin diviziunea butonului embrionar. Cei doi fetuşi au un patrimoniu identic şi sunt întotdeauna de acelaşi sex.

SARCOCEL, s. n. / sarcocèle, s. f. / sarcocele. [*Gr. sarx = carne; kele = tumoră.*] Denumire generică pentru tumefacţiile *testiculului şi *epididimului, indiferent de natura acestora. De ex.: s. tuberculos, s. sifilitic, s. canceros.

SARCOHIDROCEL, s. n. / sarco-hydrocèle, s. f. / sarcohydrocele. *Sarcocel la care se asociază un *hidrocel.

SARCOID, s. n. / sarcoïde, s. f. / sarcoid. [*Gr. sarx, sarkos = carne; eidos = formă.*] Denumire a leziunii cutanate din *sarcoidoză, al cărei aspect histologic este de infiltrat tuberculoid nodular al dermului, în care predomină celulele epitelioide. S. se poate prezenta sub trei forme: nodul mic rozaceu sau brun, ferm, nodul mai mare cu aceleaşi caracteristici şi s. în placard violaceu, localizat în diferite regiuni ale feţei, la nivelul feţei dorsale a mâinilor, pe degetele de la mâini sau de la picioare. Sin.: sindrom Boeck.

SARCOIDOZĂ, s. f. / sarcoïdose, s. f. / sarcoidosis. [*Gr. sarx, sarkos = carne; eidos = formă; -oză.*] Stare patologică cu etiologie şi patogenie nedeterminate. Se caracterizează printr-o leziune histologică particulară: *granulomul tuberculoid, aglomerare de celule epitelioide şi de celule gigantice fără necroză tisulară, înconjurată de o coroană limfocitară. Granulomul de la nivelul pielii se numeşte *sarcoid. Leziunile histologice elementare se pot găsi în numeroase organe, cea mai frecventă localizare fiind ganglio-mediastino-pulmonară, urmată de cea cutanată, osteoarticulară şi oculosalivară. Se constată frecvent *anergie la *tuberculină. Deşi caracteristic s., granulomul tuberculoid nu este *patognomonic, pentru că poate fi observat în unele forme de tuberculoză, în anumite micoze, în *berilioză, ca şi în unele reacţii alergice sau la corp străin. Deoarece cauza (sau cauzele) s. nu sunt demonstrate, individualitatea şi unicitatea acestei boli rămân în discuţie. Sin.: boală Besnier-Boeck-Schaumann (denumirea tinde să fie abandonată, prin consens internaţional), sindrom Schaumann. V. şi sindrom Heerfordt.

SARCOLEMĂ, s. f. / sarcolemme, s. m. / sarcolemma. [*Gr. sarx, sarkos = carne; lemma = înveliş.*] Teacă conjunctivă laxă, fină, care înveleşte la exterior *fibrele musculare. V. sistem T.

SARCOM, s. n. / sarcome, s. m. / sarcoma. [*Gr. sarx, sarkos = carne; -oma.*] Tumoră malignă dezvoltată din ţesutul *mezenchimal, ale cărei celule prezintă o proliferare foarte activă, caracterizată microscopic prin prezenţa de numeroase celule atipice. Masa tumorală prezintă lacune sanguine fără pereţi proprii, care favorizează *metastazele pe cale sanguină. Se recunosc mai multe varietăţi de s., în funcţie de tipul celular dominant: s. fuzocelular şi globocelular, *angiosarcom, *condrosarcom, *fibrosarcom, *liposarcom, *limfosarcom, melanosarcom, *miosarcom (*leiomiosarcom şi *rabdomiosarcom), *mixosarcom, *osteosarcom, *reticulosarcom, *sinovialosarcom.

SARCOM EWING / sarcome d'Ewing / Ewing's sarcoma. [*James Ewing, medic american, profesor de patologie la Universitatea Cornell, Ithaca, 1866-1943.*] Varietate de *osteosarcom cu celule mezenchimale nediferenţiate, localizat la nivelul diafizei oaselor lungi, la copil sau la adultul tânăr. Se pot asocia: durere, s. febril, hiperostoză în "bulb de ceapă" (radiologic). Deşi se deosebeşte de alte osteosarcoame prin faptul că este radiosensibil, prognosticul nu este bun deoarece metastazează precoce şi difuz. Sin.: sindrom Ewing.

SARCOM HODGKIN / sarcome Hodgkin / Hodgkin's sarcoma. Denumire pentru tipul de *boală Hodgkin cu depleţie limfocitară. V. boală Hodgkin tipul 4.

SARCOM KAPOSI / sarcome de Kaposi / Kaposi's sarcoma. [*Moritz Kaposi, dermatolog austriac, Viena, 1837-1902.*] Neoplazie malignă manifestată prin placarde angiomatoase de culoare roşie închisă, noduli duri, violacei, edem difuz şi dureros, care apar iniţial la extremităţi, invadând lent membrele şi eventual corpul întreg, simetric. Uneori procesul invaziv se extinde la nivelul viscerelor şi oaselor. Morfopatologic, s. K. se caracterizează printr-o proliferare reticulară la nivelul căreia se diferenţiază secundar vase (*reticuloză angiogenă). Boala este mortală în 2-10 ani, endemică în Africa Centrală, Europa Centrală şi de Est, iar formele cele mai grave, cu extensie şi diseminare rapidă, apar la pacienţi imunodeficitari, îndeosebi în SIDA şi la primitorii de transplante necompatibile imunitar. Sin.: boală Kaposi (def. 2), sarcomatoză multiplă hemoragică Kaposi.

SARCOM MELANIC / sarcome mélanique / melanosarcoma. Sin.: melanosarcom (v.).

SARCOM OSTEOGEN / sarcome ostéogène / osteosarcoma. Sin.: osteosarcom (v.).

SARCOM OSTEOGEN JUXTACORTICAL / sarcome ostéogène juxtacortical / juxtacortical osteogenic sarcoma. *Osteosarcom cu origine aparentă la nivelul *periostului, cu dezvoltare extraosoasă, cu evoluţie foarte lentă şi cu malignitate redusă. Se dezvoltă îndeosebi pe faţa posterioară a treimii inferioare a femurului. Sin.: sarcom parosteal.

SARCOM PAROSTEAL / sarcome parostal / periosteal osteosarcoma. Sin.: sarcom osteogen juxtacortical (v.).

SARCOM ROUS / sarcome de Rous / Rous's sarcoma. [*Francis Peyton Rous, patolog şi imunolog american, Institutul Rockefeller New York, 1879-1970, premiul Nobel pentru medicină / fiziologie în 1966.*] Fibrosarcom al găinilor, transmisibil şi produs de virusul Rous. V. virus al sarcomului Rous.

SARCOMATOID, adj. / sarcomatoïde, adj. / sarcomatoid. [*Gr. sarx, sarkos = carne; -oma; eidos = formă.*] Care este asemănător cu *sarcomul.

SARCOMATOS, adj. / sarcomateux, -euse, adj. / sarcomatous. [*Gr. sarx, sarkos = carne; -oma.*] Care se referă la *sarcom sau care are o structură asemănătoare sarcomului.

SARCOMATOZĂ, s. f. / sarcomatose, s. f. / sarcomatosis. [*Gr. sarx, sarkos = carne; -oma; -oză.*] Boală caracterizată prin formarea de *sarcoame multiple.

SARCOMATOZĂ MULTIPLĂ HEMORAGICĂ KAPOSI / sarcomatose multiple hémorragique de Kaposi / Kaposi's sarcoma. [*Moritz Kaposi, dermatolog austriac, Viena, 1837-1902.*] Sin.: sarcom Kaposi (v.).

SARCOMER, s. n. / sarcomère, s. m. / sarcomere. [*Gr. sarx, sarkos = carne; meros = parte.*] Unitatea contractilă a *miofibrilei din ţesutul muscular. V. şi miofibrilă.

SARCOPLASMĂ, s. f. / sarcoplasme, s. m. / sarcoplasm. [*Gr. sarx, sarkos = carne; plasma = obiect modelat.*] Citoplasmă care ocupă spaţiile cuprinse între *miofibrile şi *fibrele musculare.

SARCOPT, s. m. / sarcopte, s. m. / Sarcoptes. [*Gr. sarx, sarkos = carne; koptein = a tăia.*] V. acarian.

SARCOPTES SCABIEI / Sarcoptes scabiei / Sarcoptes scabiei. Ectoparazit *acarian din familia *Sarcoptides*, ordinul *Acarieni*, care, prin *S. s. hominis*, este agentul etiologic al *scabiei.

SARCOZINĂ, s. f. / sarcosine, s. f. / sarcosine. Aminoacid rezultat din metabolismul intermediar al *colinei la nivelul rinichilor şi ficatului. S. reprezintă un derivat N-metilat al *glicocolului, precursor al *betainei. Cf. sarcozin dehidrogenază, hipersarcozinemie.

SARCOZIN DEHIDROGENAZĂ, s. f. / sarcosine déshydrogénase, s. f. / sarcosine dehydrogenase. Enzimă mitocondrială din clasa *oxidoreductazelor care catalizează demetilarea oxidativă a *sarcozinei, rezultând *glicocolul. Reacţia se produce la nivelul membranei mitocondriale interne, în ficat şi în rinichi, iar deficienţa de s. d. determină *hipersarcozinemia.

SARCOZOM, s. m. / sarcosome, s. m. / sarcosome. [*Gr. sarx, sarkos = carne; soma, -atos = corp.*] Particulă de aspect granular, de natură lipoidică, prezentă în *sarcoplasmă. Uneori termenul este utilizat ca sin. cu mitocondriile fibrei musculare.

SARE, s. f. / sel, s. m. / salt. [*Lat. sal, salis = sare.*] 1) Compus chimic care rezultă din reacţia unui acid cu o bază. 2) Termenul este utilizat frecvent cu referire la clorura de sodiu (s. de bucătărie).

SARE BILIARĂ / sel biliaire / bile salt. V. săruri biliare.

SATELIT, adj. / satellite, adj. / satellite. [*Lat. satelles, -itis = soldat din garda regelui.*] Despre o structură anatomică vecină alteia, cu care prezintă unele analogii. Ex.: o venă s. unei artere, un trunchi arterial s. unui trunchi bronşic.

SATIRIAZIS, s. n. / satyriasis, s. m. / satyriasis. [*Lat. satyrus, gr. satyros = satir, semizeu lasciv.*] Stare de exacerbare a *libido-ului la bărbat, cu riscul de a comite atentate la pudoare.

SATURARE, s. f. / saturation, s. f. / saturation. [*Lat. saturare = a sătura, de la satur = sătul.*] Starea de a fi *saturat. Ex.: s. sângelui cu oxigen sau cu gaz carbonic.

SATURAT, adj. / saturé, -e, adj. / saturated. [*Lat. saturatus = săturat, de la satur = sătul.*] 1) Despre o soluţie în care cantitatea de solvit este maximă. 2) Despre senzaţia de culoare, cu referire la percepţia cantitativă a luminii albe (cu cât o senzaţie de culoare este mai aproape de alb, cu atât ea este mai puţin s.).

SATURAŢIA OXIHEMOGLOBINEI / saturation oxyhémoglobinée / oxyh(a)emoglobin saturation. [*Lat. saturatio, -onis = săturare, de la satur = sătul; gr. oxys = acru, oxigen; haima, -atos = sânge; lat. globus = glob; -ină.*] Raportul dintre cantitatea de oxigen fixat pe hemoglobină şi cantitatea de oxigen maximă pe care o poate conţine sângele. Se calculează, de obicei, pentru 100 ml sânge, în sângele arterial ($S_a\ O_2$) sau în sângele venos amestecat ($S_v\ O_2$). $S_a\ O_2$ normală este de peste 97%.

SATURNIN, adj. / saturnin, -e, adj. / saturnine. [*Lat. Saturnus = planeta Saturn; alchimiştii au denumit astfel plumbul.*] Care se referă la plumb, care este determinat de acesta. Ex.: lizereu s.

SATURNISM, s. n. / saturnisme, s. m. / saturnism, plumbism. [*Lat. Saturnus = planeta Saturn; alchimiştii au denumit astfel plumbul; -ism.*] Intoxicaţie acută sau cronică cu plumb, sub formă de vapori sau săruri ai acestuia, care pătrund în organism pe cale digestivă sau respiratorie. Toxicitatea este îndeosebi hematologică, neurologică şi renală, manifestările patologice cele mai frecvente fiind: anemie, cefalee, paralizii flasce ale extremităţilor, colici abdominale, constipaţie spastică, nefrită, lizereu negru gingival (v. lizereu Burton).

SAŢIETATE, s. f. / satiété, s. f. / satiety. [*Lat. satietas, -atis = săturare, saţ, de la satis = suficient, destul.*] Stare normală care apare după ingestia de alimente, caracterizată prin dispariţia senzaţiei de *foame şi pierderea *apetitului. Senzaţia de s. este consecinţa inhibării centrului foamei de către centrul s., ambii situaţi la nivelul hipotalamusului.

SAUNĂ, s. f. / sauna, s. m. / sauna. Termen de origine finlandeză, ce desemnează o incintă în care subiecţii fac baie de aer cald şi uscat, întreruptă de băi de vapori şi de duşuri reci sau calde.

SAXITOXINĂ, s. f. / saxitoxine, s. f. / saxitoxin. Neurotoxină extrem de puternică, utilizată în laborator pentru blocarea *canalelor de sodiu. Este extrasă din unele microorganisme flagelate marine. Peştii care se hrănesc cu aceste flagelate (concentrând astfel s.) pot provoca intoxicaţii la om prin blocarea *depolarizării membranelor celulelor excitabile. Sin.: mitilitoxină.

SĂNĂTATE, s. f. / santé, s. f. / health. [*Lat. sanitas, -atis = sănătate, de la sanus = sănătos.*] Stare în care toate funcţiile fiziologice, mentale şi emoţionale sunt normale. Conform Organizaţiei Mondiale a Sănătăţii, s. reprezintă o stare de bine fizic şi mental deplin, de bunăstare socială şi nu numai absenţa bolilor sau a infirmităţilor.

SĂNĂTATE MENTALĂ / santé mentale / mental health. Absenţa bolilor mentale nu este o condiţie suficientă pentru definirea stării de s. m. De aceea, definiţia include şi aptitudinea unui subiect de a stabili relaţii armonioase cu semenii. Totodată, este dificil, dar nu imposibil, ca s. m. să existe în condiţiile unei suferinţe fizice. V. normal.

SĂNĂTATE PUBLICĂ / santé publique / public health. Ramură a medicinii dedicată studiului prezervării şi ameliorării sănătăţii unei comunităţi, considerată în ansamblul său.

SĂPUN, s. n. / savon, s. m. / soap. [*Lat. sapo, -onis = săpun.*] Sare a *acizilor graşi, produsă prin *saponificarea grăsimilor animale sau vegetale cu baze. S. au în primul rând acţiune detergentă. *S. medicinale* rezultă prin adăugarea unor ingrediente cu acţiune terapeutică.

SĂPUN CATIONIC / savon cationique / cationic soap. Sin.: săpun inversat (v.)

SĂPUN INVERSAT / savon inversé / invert soap. Sare de amoniu cu un lanţ gras. Aceste săruri cationice posedă, pe lângă proprietăţile tensioactive caracteristice şi săpunurilor obişnuite, proprietatea de a se fixa pe proteine în condiţii obişnuite. Ca urmare, ele inhibă numeroase enzime şi au proprietăţi bacteriostatice foarte importante. De aici, utilizarea pentru dezinfecţia instrumentelor, veselei sau recipientelor care au conţinut produse alimentare şi ca antiseptice externe. Sin.: săpun cationic.

SĂRURI BILIARE / sels biliaires / bile salts. S. de sodiu şi potasiu ale *acizilor biliari, prezente în *bilă. Ele sunt deversate cu bila în intestinul subţire, unde produc emulsionarea grăsimilor, favorizând astfel acţiunea *lipazei. Prin solubilizarea micelară a produşilor de digestie lipidică, s. b. permit absorbţia grăsimilor.

SÂN, s. m. / sein, s. m. / breast. [*Lat. sinus = sân.*] Termen utilizat frecvent ca sin. cu *mamela sau glanda mamară a femeii.

SÂNGE, s. n., SÂNGIURI, pl. / sang, s. m. / blood. [*Lat. sanguis, -inis = sânge.*] Fluid nenewtonian, alcătuit dintr-o parte lichidă (*plasma) şi elementele figurate (*eritrocite, *leucocite şi *trombocite). Este propulsat de inimă în circuit închis prin artere, capilare şi vene. Histologic, este un ţesut (ţesut sanguin), iar fiziologic, un organ. Funcţii: aport de oxigen în ţesuturi prin *hemoglobină; transport de deşeuri la organele excretoare (rinichi, plămâni etc.); transport de hormoni, vitamine, enzime; rol în termoreglare, în echilibrul umoral şi rol în imunitate (anticorpi, limfocite, fagocitoză). Reprezintă 1/13 din masa corpului. Conţine *aglutinogeni şi *aglutinine, *factor Rh. V. tab. const. hematol.

SÂNGE ARTERIAL / sang artériel / arterial blood. S. circulant în artere, în cavităţile stângi ale inimii şi în venele pulmonare, bogat în O_2 (19,5%).

SÂNGE VENOS / sang veineux / venous blood. S. care circulă în vene, cavităţile drepte ale inimii şi arterele pulmonare, sărac în O_2 (13,5%) şi bogat în CO_2 (5,4%).

SÂNGERARE, s. f. / saignée (1), s. f. saignement (2), s. m. / bloodletting, phlebotomy (1), bleeding (2). [*Lat. sanguinare = a sângera, de la sanguis, -inis = sânge.*] 1) Evacuarea unei anumite cantităţi de sânge, în scop terapeutic, de obicei prin puncţie venoasă. S. poate fi utilă în *hemocromatoză, **polycythemia vera* şi în cazul nou-născuţilor cu hematocrit crescut. 2) Pierdere de sânge, de obicei puţin abundentă, la nivelul unui vas lezat, *hemoragie. V. şi timp de sângerare.

SCABIE, s. f. / gale, scabiose, s. f. / scabies, itch, seven-year itch. [*Lat. scabies = râie.*] Dermatoză de etiologie parazitară, contagioasă, caracterizată prin prurit cu exacerbare vesperală. Pe tegumente apare o erupţie veziculoasă asociată cu leziuni liniare patognomonice, la nivelul cărora se află ectoparazitul *Sarcoptes scabiei* (femela), varietatea *hominis*. Uneori poate apărea o *eczemă sau o infecţie bacteriană secundară. Sin.: acarioză, râie.

SCABIOS, adj. / scabieux, -euse, adj. / scabious. [*Lat. scabiosus = râios, de la scabies = râie.*] Care se aseamănă cu *scabia sau se află în relaţie cu aceasta.

SCAFOID, adj., s. n. / scaphoïde, adj., s. m. / scaphoid bone. [*Gr. skaphe = barcă; eidos = formă.*] 1) Referitor la o structură cu formă asemănătoare unei bărci. 2) Sin.: os navicular. V. tab. anat. - oase.

SCAFOIDITĂ, s. f. / scaphoïdite, s. f. / scaphoiditis. [*Gr. skaphe = barcă; eidos = formă; -ită.*] Inflamaţie a *scafoidului.

SCAFOIDITĂ TARSIANĂ / scaphoïdite tarsienne / tarsal scaphoiditis. Sin.: boală Köhler (v. def. 1).

SCALEN, adj., s. m. / scalène, adj., s. m. / scalene muscle. [*Gr. skalenos = triunghi cu laturi inegale; termenul anatomic datează din sec. XVII (J. Riolan).*] V. tab. anat. - muşchi: scalen anterior, scalen mic, scalen mijlociu, scalen posterior.

SCALENOTOMIE, s. f. / scalénotomie, s. f. / scalenotomy. [*Gr. skalenos = triunghi cu laturi inegale; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Intervenţie chirurgicală care constă în secţionarea muşchiului scalen anterior. Se poate practica: 1) în cazul crizelor dureroase din *sindromul scalenului anterior; 2) pentru reducerea activităţii toracelui superior în cursul respiraţiei (utilizată în trecut pentru tratamentul tuberculozei pulmonare apicale).

SCALP, s. n. / scalp, s. m. / scalp. [*Engl. scalp = piele cu păr, de la to scalp = a smulge pielea cu păr.*] Pielea acoperită cu păr a capului. În anatomie, s. cuprinde pielea, ţesutul subcutanat dens, muşchiul occipitofrontal şi aponevroza acestuia, ţesutul subaponevrotic şi periostal cranian. Uneori termenul s. este utilizat ca sin. pentru *scalpare.

SCALPARE, s. f. / scalpement, s. m. / avulsion of the scalp. [*Engl. to scalp = a smulge pielea cu păr.*] Smulgerea accidentală a pielii acoperite cu păr a capului (*scalp), parţială sau totală.

SCALPEL, s. n. / scalpel, s. m. / scalpel. [*Lat. scalpellum = cuţitaş chirurgical, bisturiu, de la scalpere = a zgâria, a răcâi.*] *Bisturiu cu lama convexă, destinat disecţiilor.

SCANARE, s. f. / balayage, s. m. / scanning. [*Engl. to scan = a scruta.*] Termen de origine engleză, care semnifică deplasarea, baleiajul ("măturarea") cu un dispozitiv care detectează sau emite un agent fizic a unei suprafeţe investigate: 1) *Microscopul electronic cu baleiaj sau *scanning microscope*, în care fascicule de electroni baleiază suprafaţa de examinat. 2) Efectuarea unei *scintigrame cu sonda de scintilaţie, în care caz sonda baleiază deasupra regiunii anatomice de proiecţie a organului explorat, detectând punct cu punct radiaţiile gama emise de organul investigat. 3) Investigarea cu ajutorul unui *scaner. 4) Procedeul de obţinere a semnalelor cu ajutorul *scanerului. V. şi scanografie.

SCANER, s. n. / scanner, s. m. / scanner. [*Engl. scanner, de la to scan = a scruta.*] 1) Denumire generică pentru dispozitive tehnice utile în diferite domenii, care permit examinarea prin *baleiaj a unei figuri (forme), emiţând semnale *analogice sau *digitale (numerice) corespunzătoare, care ulterior sunt prelucrate în vederea obţinerii unui rezultat final, ca de ex. o imagine. 2) Accesoriu în informatică, v. glosar de informatică medicală. 3) Denumire improprie pentru *computer tomograf.

SCANOGRAF, s. n. / scanographe, s. m. / scanner. [*Engl. to scan = a scruta; gr. graphein = a înscrie.*] Denumire recomandată oficial în Franţa în locul termenului *scaner.* V. scaner.

SCANOGRAFIE, s. f. / scanographie, s. f. / scanography. [*Engl. to scan = a scruta; gr. graphein = a scrie.*] Denumire, în general acceptată, pentru desemnarea aplicaţiilor *tomodensitometrului cu radiaţii X în imagistica medicală. V. *computer tomograf.

SCAPULA, s. f. / scapula, s. m. / scapula. NA: scapula. [*Lat. scapula, de la scapulae, -arum = umeri, spate.*] Sin.: omoplat. V. tab. anat. - oase.

SCAPULA ALATA / scapula alata / alar scapula, winged scapula. Decolare "în aripă de înger" a marginii interne a omoplatului, care basculează, depărtându-se de grilajul costal posterior. S. a. este, de regulă, consecinţa unei paralizii a *muşchiului dinţat anterior. Dacă afectează ambii omoplaţi, reprezintă expresia unei *miopatii a centurii scapulare.

SCAPULALGIE, s. f. / scapulalgie, s. f. / scapulalgia. [*Lat. scapula, de la scapulae, -arum = umeri, spate; gr. algos = durere.*] Sin.: scapulodinie (v.).

SCAPULAR, adj. / scapulaire, adj. / scapular. [*Lat. scapula, de la scapulae, -arum = umeri, spate.*] Care aparţine *omoplatului sau se referă la omoplat. V. centură scapulară.

SCAPULECTOMIE, s. f. / scapulectomie, s. f. / scapulectomy. [*Lat. scapula, de la scapulae, -arum = umeri, spate; gr. ektome = excizie.*] Rezecţie parţială sau îndepărtare chirurgicală a *omoplatului, cu conservarea membrului superior respectiv.

SCAPULOCLAVICULAR, adj. / scapulo-claviculaire, adj. / scapuloclavicular. [*Lat. scapula, de la scapulae, -arum = umeri, spate; clavicula = cheiţă, dim. de la clavis = cheie.*] Care aparţine *omoplatului şi *claviculei, sau prezintă raporturi anatomice comune cu aceste oase.

SCAPULODINIE, s. f. / scapulodynie, s. f. / scapulodynia. [*Lat. scapula, de la scapulae, -arum = umeri, spate; gr. odyne = durere.*] 1) În sens literar: durere la nivelul omoplatului. 2) Termenul este folosit cu sensul de durere în regiunea umărului, corespunzând de obicei artritei scapulohumerale. Sin.: omodinie, scapulalgie.

SCAPULOHUMERAL, adj. / scapulo-huméral, -ale, -aux, adj. / scapulohumeral. [*Lat. scapula, de la scapulae, -arum = umeri, spate; humerus = umăr.*] Care se află în relaţie comună cu *omoplatul şi *humerusul.

SCAPULOPEXIE, s. f. / scapulopexie, s. f. / scapulopexy. [*Lat. scapula, de la scapulae, -arum = umeri, spate; gr. pexis = fixare.*] Fixarea chirurgicală a omoplatului, de obicei la nivelul coastelor.

SCAPULOTORACIC, adj. / scapulo-thoracique, adj. / scapulothoracic. [*Lat. scapula, de la scapulae, -arum = umeri, spate; lat. thorax, -acis, gr. thorax, -akos = torace.*] Care se referă la omoplat şi torace.

SCARĂ, s. f. / echelle, s. f. / scale. [*Lat. scala = scară, de la scaudere =a urca.*] 1) Orice mijloc de a urca sau ascensiona. 2) Serie de semne de-a lungul unei linii, la intervale regulate sau graduale folosită la măsurarea sau înregistrarea unui parametru; orice instrument de măsură marcat în această manieră. 3) Proporţia la care se reprezintă un obiect pe o hartă sau model; proporţia dintre dimensiunile unei reprezentări şi acelea ale obiectului real. 3) Sistem de grupare sau clasificare într-o serie de etape sau faze conform unui anume standard. 5) Standard de numerotare numerică (scară binară).

SCARIFICARE, s. f. / scarification, s. f. / scarification. [*Lat. scarificatio, -onis = crestare a pielii, din gr. skariphismos = acţiunea de a zgâria superficial, de la skariphenein = a inciza.*] Incizie cutanată superficială care interesează doar epidermul, nesanguinolentă, practicată în cursul unor vaccinări (BCG, vaccin antivariolic) sau în alergologie. Se poate practica cu ajutorul unui *bisturiu, cu o *lanţetă sau cu un *scarificator.

SCARIFICATOR, s. n. / scarificateur, s. m. / scarifier, scarificator. [*Lat. scarificare = a cresta, din gr. skariphismos = acţiunea de a zgâria superficial, de la skariphenein = a inciza.*] Instrument metalic prevăzut cu unul sau mai multe puncte ascuţite, tăioase, utilizat pentru *scarificare.

SCARLATINĂ, s. f. / scarlatine, s. f. / scarlet fever, scarlatina. [*Lat. medievală scarlatum = roşu aprins, stacojiu, din persană saquirlat = stofă de culoare roşie.*] Boală infecţioasă acută, contagioasă, sporadică, în general imunizantă, produsă de streptococul β-hemolitic grup A, prin intermediul unei toxine eritrogene. S., în cele mai multe cazuri, are o evoluţie benignă, spre deosebire de trecut, când complicaţii septice ca otita medie, mastoidita şi limfadenitele supurate erau frecvente. Boala debutează cu faringită şi amigdalită, în scurt timp dominate de exantemul eritematos generat de toxina eritrogenică streptococică. Exantemul (*raş) cuprinde progresiv trunchiul, gâtul şi extremităţile (cu excepţia plantelor şi palmelor), faţa (facies vultuos cu paloare circumorală), limbă roşie sau zmeurie şi *semnul Grozovici-Pastia la nivelul plicilor de flexiune ale membrelor. După circa o săptămână, raşul dispare şi este urmat de descuamarea pielii. Există riscul unor complicaţii tardive renale şi cardiace (*nefrită, *reumatism articular acut). Diagnosticul implică reacţia Dick. V. şi reacţie Dick.

SCARLATINIFORM, adj. / scarlatiniforme, adj. / scarlatiniform. [*Lat. medievală scarlatum = roşu aprins, stacojiu, din persană saquirlat = stofă de culoare roşie; forma = formă.*] 1) Care are aspect de *scarlatină. Ex.: rubeolă s. 2) Eritem care aminteşte pe cel al scarlatinei. Sin.: scarlatinoid.

SCARLATINOID, adj. / scarlatinoïde, adj. / scarlatinoid. [*Lat. medievală scarlatum = roşu aprins, stacojiu, din persană saquirlat = stofă de culoare roşie; gr. eidos = formă.*] Sin.: scarlatiniform (v.).

SCATOFAGIE, s. f. / scatophagie, s. f. / scatophagy. [*Gr. skor, skatos = excremente; phagein = a mânca.*] Sin.: coprofagie (v.).

SCATOL, s. m. / scatole, s. m. / skatole. [*Gr. skor, skatos = excremente; indol.*] Derivat metilat al nucleului indol, rezultat din degradarea bacteriană a *triptofanului. Este eliminat prin materiile fecale şi determină mirosul specific al acestora. Sin.: metilindol.

SCATOLOGIE, s. f. / scatologie, s. f. / scatology. [*Gr. skor, skatos = excremente; logos = ştiinţă.*] 1) Studiul şi analiza materiilor fecale, în scop fiziologic şi diagnostic. Sin.: coprologie. 2) Studiul aspectelor psihiatrice în relaţie cu excrementele sau cu evacuarea acestora. 3) Limbaj grosier, concentrat pe tema excrementelor.

SCATOM, s. n. / scatome, s. m. / f(a)ecaloma. [*Gr. skor, skatos = excremente; -oma.*] Sin.: fecalom (v.).

SCAVENGER, s. m. / scavenger, s. m. / scavenger. [*Engl. scavenger = măturător.*] Anglicism utilizat iniţial cu referire la celulele fagocitare care captează o serie de deşeuri din organism, iar ulterior extins la substanţele ce inactivează sau distrug toxinele, ca şi la substanţele enzimatice sau medicamentoase care inactivează *radicalii liberi.

SCAUN, s. n. / selles, s. f. pl. / stool. [*Lat. scamnum = scaun.*] *Materii fecale eliminate în timpul defecaţiei; excremente.

SCAUN CU ROTILE / poussete, s. f. / push-chair. Scaun cu patru roţi pentru transportul unui pacient, manevrabil prin împingere de o persoană care acompaniază bolnavul.

SCĂRIŢĂ, s. f. / étrier, s. m. / stapes. NA: stapes, pl. stapes, sapedes (1). [*Lat. scalae, -arum = scară.*] 1) Denumire a unuia dintre cele trei osişoare din *urechea medie, situat pe fereastra ovală, căreia îi transmite vibraţiile timpanului. V. şi tab. anat. – oase: ciocan, nicovală. 2) Piesă metalică în formă de U, componentă, de ex., a unei *orteze de gambă.

SCHELET, s. n. / squelette, s. m. / skeleton. NA: skeleton. [*Gr. skeletos = descarnat, uscat.*] În general, reţea structurală rezistentă, îndeosebi structura osoasă a corpului la om şi la vertebratele superioare; oasele corpului, în ansamblul lor. Diferitele părţi ale s. pot fi denumite în funcţie de localizarea morfofuncţională în organism. Ex.: *s. axial*, alcătuit din craniu, coloană vertebrală, coaste şi stern; *s. toracic*, cuprinzând elementele osoase ale cuştii toracice; *s. visceral*, care protejează viscerele (stern, coaste, coxale) etc. O serie de organe prezintă s. propriu, fibrocartilaginos. Ex.: s. cardiac (s. fibros al inimii).

SCHELETINĂ, s. f. / skelétine, s. f. / skeletin. [*Gr. skeletos = descarnat, uscat, schelet; -ină.*] Sin.: desmină (v.).

SCHELETUL MEMBRANEI ERITROCITARE / squelette de la membrane erythrocytaire / membrane skeleton of erythrocytes. Denumire pentru *citoscheletul eritrocitar, aflat în imediata vecinătate a membranei hematiei, spre deosebire de celelalte tipuri celulare, în care reţelele moleculare ale citoscheletului sunt extinse în întreaga celulă.

SCHEMĂ, s. f. / schéma, s. m. / diagram, schema. [*Lat. schema, -atis, gr. skhema, -atos = mod de a fi, figură geometrică.*] Figură simplificată care prezintă trăsăturile esenţiale ale unui organ, ale unui aparat sau ale unui proces.

SCHEMĂ CORPORALĂ / schéma corporel / body image, body schema. Imaginea, experienţa pe care fiecare subiect o are despre propriul său corp, în mişcare sau în stare imobilă, într-un anumit echilibru spaţio-temporal şi în relaţiile cu lumea înconjurătoare. Constituirea s. c. se produce progresiv, pe baza unor semnale senzoriale multiple, acumulate de la *interoceptori, *proprioceptori şi *exteroceptori. Integrarea s. c. se efectuează, foarte probabil, în regiunea temporală a emisferelor cerebrale. S. c. rămâne, după constituire, relativ constantă de-a lungul întregii vieţi a individului. V. membru fantomă, somatognozie.

SCHIR, s. n. / squirrhe, s. m. / scirrhus. [*Gr. skirrhos = dur, indurat, tumoră dură.*] Varietate de *epiteliom care determină o reacţie scleroasă foarte intensă şi care antrenează o retracţie tumorală şi a ţesuturilor vecine. Termenul de s. a fost iniţial utilizat în clinică pentru a desemna o varietate de neoplasm mamar retractil, cancer *schiros, care apare îndeosebi la femeia în vârstă şi are evoluţie lentă.

SCHIROS, adj. / squirrheux, s. m. / scirrhoid. [*Gr. skirrhos = dur, indurat.*] Care are o consistenţă dură, care se aseamănă cu un *schir.

SCHISTOSOMA / Schistosoma / Schistosoma. [*Gr. skhistos = despicat, de la skhizein = a despărţi; soma, -atos = corp.*] Agentul etiologic al unei boli parazitare, *schistosomiază (sau bilharzioză). S. reprezintă un gen de viermi cu sexe separate şi dismorfism sexual marcat, care aparţine ordinului **Trematoda*, clasa *Plathelminthes*, familia *Schistosomidae*, paraziţi ai vaselor sanguine ale mamiferelor şi păsărilor. Se disting patru specii de s. parazite obişnuite ale omului: *S. haematobium*, agent al schistosomiazei urinare; *S. intercalatum*, agent al schistosomiazei rectale; *S. japonicum*, agent al schistosomiazei arteriovenoase; *S. mansoni*, agent al schistosomiazei intestinale. Gazdele lor intermediare sunt moluşte de apă dulce, bine determinate pentru fiecare specie. Sin.: *Bilharzia*.

SCHISTOSOMIAZĂ, s. f. / schistosomiase, s. f. / schistosomiasis. [*Gr. skhistos = despicat, de la skhizein = a despărţi; soma, -atos = corp; -ază.*] Boală parazitară endemică în numeroase regiuni ale globului, determinată de viermi din ordinul **Trematoda* (clasa **Plathelminthes*), genul **Schistosoma* (*Bilharzia*). Contaminarea umană se produce prin formele larvare libere ale parazitului (furcocercari) aflate în apele dulci, eliberate de unele moluşte, care sunt gazdă intermediară. În funcţie de specie, se disting patru tipuri de s.: 1) *S. arteriovenoasă*, răspândită în Extremul Orient, cu evoluţie rapidă, gravă şi cu afectare hepatosplenică frecventă (fibroză hepatică, hipertensiune portală). Sin.: boală Katayama, boală Catto. 2) *S. intestinală*, răspândită în Africa, ţările arabe şi America de Sud, caracterizată prin tulburări intestinale complicate, uneori tardiv, cu leziuni hepatosplenice şi hipertensiune portală consecutivă. 3) *S. rectală*, răspândită în Africa Centrală, cu leziuni rectosigmoidiene, fără gravitate sau complicaţii. 4) *S. urinară*, răspândită în Africa, ţările arabe, Iran şi India, caracterizată prin hematurie şi leziuni care se extind lent în întregul aparat urinar. Sin.: bilharzioză.

SCHIZOCIT, s. n. / schizocyte, s. m. / schistocyte. [*Gr. skhizein = a despărţi; kytos = celulă.*] Fragment de eritrocit de formă rotunjită sau neregulată, rezultat fie prin *hemoliză, fie ca urmare a "rupturii" globulului roşu din cauza unui obstacol mecanic.

SCHIZOCITOZĂ, s. f. / schizocytose, s. f. / schizocytosis. Prezenţa în sângele periferic a *schizocitelor îndeosebi la pacienţii cu proteză valvulară cardiacă, în sindroamele hemolitice şi uremice, în cirozele hepatice, în cancerele viscerale, în unele angioame şi talasemii etc.

SCHIZOFAZIE, s. f. / schizophasie, s. f. / schizophasia. [*Gr. skhizein = a despărţi; phasis = vorbire.*] Limbaj incomprehensibil din unele forme de *schizofrenie, caracterizat prin alterarea succesiunii cuvintelor în fraze, utilizarea unor *neologisme, incoerenţă, cu păstrarea relativă a capacităţii de înţelegere a cuvintelor. V. şi verbigeraţie.

SCHIZOFREN. Var. pentru schizofrenic (v.).

SCHIZOFRENIC, adj., s. m. [i f. / schizophrénique, adj., s. m. et f. / schizophrenic. [*Gr. skhizein = a despărţi; phren, phrenos = minte, spirit.*] 1) Care aparţine sau este caracteristic *schizofreniei. 2) Bolnav afectat de schizofrenie. Var.: schizofren.

SCHIZOFRENIE, s. f. / schizophrénie, s. f. / schizophrenia. [*Gr. skhizein = a despărţi; phren, phrenos = minte, spirit.*] *Psihoză cronică a cărei origine este multifactorială: factori genetici, *psihogeni, sociofamiliali, tulburări biochimice ale creierului. Tabloul clinic al bolii este recunoscut de aproape toate culturile, primele descrieri fiind consemnate cu circa 1 400 de ani î. Hr. Conceptul de s., aşa cum este înţeles astăzi, se conturează începând cu sec. al XIX-lea, odată cu primele încercări de clasificare a bolilor psihice: Morel (1852) a descris *demenţa precoce*, Kahlbaum (1863) – *sindromul catatonic*, iar Hecker (1871) – *hebefrenia*. La sfârşitul sec. al XIX-lea, Kraepelin delimitează cadrul nosologic al bolii, descriind trei forme clinice – *catatonică*, *hebefrenică* şi *paranoidă* - la care a adăugat ulterior şi *forma simplă*. Bleuler (1911) a introdus termenul de *schizofrenie*, iar Chaslin (1912) termenul de *psihoză discordantă*. Conceptul de s., în accepţiunea lui Bleuler, se bazează pe gruparea a patru procese psihopatologice fundamentale: autismul, ambivalenţa, tulburările primare în sfera afectivă şi perturbarea asociaţiilor ideative, care sunt completate de simptomele secundare (accesorii): delirul, halucinaţiile, catatonia şi tulburările de comportament. Dezvoltarea istorică a conceptului de s. este jalonată de elaborarea unor criterii diagnostice care aduc importante precizări clinice. Schneider descrie *simptomele de prim rang*, care constau în sonorizarea gândirii, halucinaţii auditive, halucinaţii care comentează acţiunile pacientului, halucinaţii cu proiecţie corporală, furtul sau influenţarea gândirii, transmiterea gândurilor, percepţii delirante, relatări despre impulsiuni, sentimente sau acte voliţionale impuse din exterior şi *simptome de rang secundar*, reprezentate de alte tulburări ale percepţiei, idei delirante, perplexitate, tocire şi aplatizare afectivă sau modificări depresive şi/sau euforice ale dispoziţiei. Jackson şi H. Ey descriu *simptomele pozitive* şi *negative* din s. *Simptomele pozitive* (halucinaţiile, delirul, incoerenţa gândirii, ideile tangenţiale sau ilogice, comportamentul dezorganizat sau bizar) reflectă o exagerare a funcţiilor psihice normale, iar *simptomele negative* (tulburările de limbaj, tocirea afectivă, *anhedonia, contactul social scăzut, *abulia, *apatia, *hipoprosexia) reprezintă un deficit al funcţiilor cerebrale şi constituie sindromul disociativ. Criteriile diagnostice au fost permanent reevaluate în clasificările internaţionale ICD-10 (OMS) şi DSM. Astfel, în DSM-IV (1994) se precizează următoarele criterii în elaborarea diagnosticului pozitiv de s.: A) Prezenţa unuia sau a mai multor simptome caracteristice dintre următoarele: 1) ideaţie delirantă; 2) halucinaţii; 3) incoerenţă ideativă; 4) izolare socială şi autism; 5) comportament catatonic sau dezorganizat; 6) simptome negative (tocire afectivă, abulie, tulburări de limbaj). B) Disfuncţie socială/ocupaţională. C) Durată de cel puţin 6 luni a manifestărilor permanente ale tulburării. D) Excluderea tulburărilor schizoafective şi afective. E) Excluderea abuzului de droguri sau a altor substanţe psihoactive şi a unor tulburări psihice organice. F) Relaţia cu o tulburare invadantă a dezvoltării permite diagnosticul adiţional de s. numai în cazul prezenţei certe a delirului sau a halucinaţiilor cel puţin timp de o lună. S. se caracterizează printr-o serie de sindroame cardinale: 1) *Autism, repliere în sine însuşi. 2) Disocierea personalităţii, pierderea a ceea ce determină unitatea şi omogenitatea personalităţii: reacţii afective neadecvate (eşec evocat cu euforie, catastrofă personală trăită în indiferenţă), gândire inundată de idei disparate, *discordanţă, baraje (întreruperea momentană şi involuntară a discursului sau a unei acţiuni). Eul se prezintă scindat, divizat, dislocat. 3) Delir *paranoid, nesistematizat şi puţin comunicabil. Expresiile clinice ale s. sunt multiple şi variază în funcţie de predominanţa unuia dintre cele trei sindroame, ca şi în raport cu existenţa unor trăsături de personalitate obsesionale, isterice, fobice, psihopatice. În general, în majoritatea clasificărilor sunt recunoscute următoarele forme clinice: 1) *S. simplă*, definită ca o psihoză care se dezvoltă insidios, manifestată prin bizareria conduitelor, incapacitatea de a face faţă exigenţelor sociale şi scăderea tuturor performanţelor. Sunt caracteristice detaşarea şi obtuzitatea afectivă, respingerea, uneori cu brutalitate, a celor apropiaţi, dispariţia progresivă a sentimentelor de simpatie, ambivalenţa şi inversiunea afectivă. 2) *S. paranoidă* este considerată uneori drept cea mai tipică formă de s. Se caracterizează prin predominanţa ideilor delirante, de obicei asociate cu o mare productivitate halucinatorie. Conţinutul delirului este rupt de realitate, ermetic, incomprehensibil. Deoarece se instalează, de obicei, la vârsta maturizării personalităţii, fenomenele de disociere sunt mai lente. 3) *S. hebefrenică* sau **hebefrenia* apare de obicei în adolescenţă şi se caracterizează prin refuz de comunicare, absenţă sau sărăcie a delirului, prezenţa *discordanţei, caracterul imprevizibil şi brutal al comportamentului. 4) *S. catatonică* are ca simptomatologie centrală *sindromul catatonic, cu diverse forme de manifestare: a) stupoare catatonică (inerţie, imobilitate, fenomene de negativism, stereotipii de poziţie - *catalepsie); b) agitaţie catatonică, cu fenomene de negativism activ şi pasiv, verbal şi alimentar; ritmul ideatic este de obicei alert, adesea incoerent, până la *schizofazie – "salata de cuvinte"; c) *catatonism, formă minoră a excitaţiei catatonice, cu tulburări psihomotorii discordante de tipul *manierismului, grimaselor, râsului nemotivat, refuzului de a executa gesturi şi acte motorii obişnuite; d) *catatonie periodică, cu perioade de remisiune; e) catatonie pernicioasă sau cu periculozitate vitală, formă cu debut brusc, de obicei hiperacut şi hipertoxic, manifestată prin alternanţa excitaţe-inhibiţie, auto- şi heteroagresiune, negativism alimentar, tulburări neurovegetative şi deces în circa două săptămâni; f) catatonie tardivă, cu prognostic grav, evoluţie către stare demenţială globală, cu *marasm în 6-12 luni. 5) *S. nediferenţiată* se defineşte ca o stare psihotică ce răspunde criteriilor generale ale s., dar care nu corespunde formelor clinice descrise mai sus sau răspunde simultan la criteriile mai multor forme, fără predominanţa netă a unor caracteristici diagnostice. 6) *S. reziduală* se defineşte prin prezenţa cvasicontinuă a simptomelor negative, în absenţa celor pozitive sau a altor simptome caracteristice altor forme. Pot apărea totuşi episodic simptome pozitive, slab exprimate clinic.

SCHIZOGNAŢIE, s. f. / schizognathie, s. f. / gnathoschisis. [*Gr. skhizein = a despărţi; gnathos = falcă, maxilar.*] Sin.: gnatoschizis (v.).

SCHIZOGONIE, s. f. / schizogonie, s. f. / schizogony. [*Gr. skhizein = a despărţi; gone, gonos = urmaş, sămânţă genitală.*] Tip de diviziune celulară în care se divide mai întâi nucleul, apoi celula se separă în atâtea părţi câte nuclee s-au format. Se numeşte merogonie dacă celulele-fiice sunt *merozoiţi, sporogonie dacă acestea sunt *sporozoiţi şi gametogonie - dacă sunt *gameţi.

SCHIZOID, adj., s. m. / schizoïde, adj., s. m. / schizoid. [*Gr. skhizein = a despărţi; eidos = formă.*] 1) (Persoană) care prezintă o serie de manifestări asemănătoare cu unele tulburări din *schizofrenie, care ar putea indica o predispoziţie la această boală. 2) Despre un subiect cu tendinţă la izolare, cu contacte sociale şi afective restrânse şi viaţă imaginară intensă, dar bizară. V. şi personalitate schizoidă.

SCHIZOIDIE, s. f. / schizoïdie, s. f. / schizoidia. [*Gr. skhizein = a despărţi; eidos = formă.*] Sin.: personalitate schizoidă (v.).

SCHIZOMELIE, s. f. / schizomélie, s. f. / schizomelia. [*Gr. skhizein = a despărţi; melos = membru.*] Malformaţie rară constând în dedublarea părţii distale a unui membru. De ex., *cubitusul şi ultimele degete, ceea ce determină o *polidactilie cu absenţa policelui.

SCHIZONT, s. m. / schizonte, s. m. / schizont. [*Gr. skhizein = a despărţi; on, ontos = fiinţă.*] Forma vegetativă a *sporozoarelor trofozoite, care se reproduce prin *schizogonie, rezultând un număr variat de *trofozoiţi sau *merozoiţi.

SCHIZONTICID, adj., s. n. / schizonticide, adj., s. m. / schizonticide. [*Gr. skhizein = a despărţi; on, ontos = fiinţă; lat. caedere = a omorî.*] Substanţă antipaludică cu acţiune asupra formelor intraeritrocitare de **Plasmodium*. Ex.: clorochina, chinina.

SCHIZOPROSOPIE, s. f. / schizoprosopie, s. f. / schizoprosopia. [*Gr. skhizo = eu divizez; prosopon = faţă.*] Divizare aproape a întregii feţe prin prelungirea în sus a fisurii din malformaţia denumită *buză de iepure.

SCHIZOTIMIE, s. f. / schizothymie, s. f. / schizothymia. [*Gr. skhizein = a despărţi; thymos = minte, spirit.*] Sin.: personalitate schizoidă (v.).

SCHWANNITĂ, s. f. / schwannite, s. f. / scwannitis. Inflamaţia *tecii Schwann a fibrelor nervoase periferice.

SCHWANNOGLIOM, s. n. / schwannogliome, s. f. / schwannoglioma. [*Theodor Schwann, anatomist şi fiziolog german, 1810-1882; gr. glia = clei; -oma.*] Sin.: neurinom (v.).

SCHWANNOM, s. n. / schwannome, s. m. / schwannoma. [*Theodor Schwann, anatomist şi fiziolog german, 1810-1882; -oma.*] Sin.: neurinom (v.).

SCHWANOMATOZĂ, s. f. / schwannomatose, s. f. / multiple schwannoma. Boală caracterizată prin dezvoltarea de *schwannoame multiple.

SCIALITIC, adj., s. n. / scialytique, adj., s. m. / scialytic. [*Gr. skia = umbră; lytikos = care distruge, de la lyein = a distruge.*] 1) Care are proprietatea de a elimina umbrele din câmpul operator. Ex.: lampă s. 2) Denumire a unui dispozitiv electric destinat iluminării fără umbre a *câmpului operator.

SCIATALGIE, s. f. / sciatalgie, s. f. / sciatica. [*Lat. sciaticus, din gr. iskhiadikos = suferind de sciatică, de la gr. iskhias, -ados = boală de şold şi iskhion = şold; gr. algos = durere.*] Durerea din *nevralgia sciatică, localizată în teritoriul nervului sciatic.

SCIATIC, adj., s. m. / sciatique, adj., s. m. / sciatic. [*Lat. sciaticus, din gr. iskhiadikos = suferind de sciatică, de la gr. iskhias, -ados = boală de şold şi iskhion = şold.*] 1) Cu referire la o regiune anatomică corespunzătoare *coapsei. 2) *Nervul mare s.*, nervii *s. popliteu extern* şi *intern*, v. tab. anat. - nervi.

SCIATICĂ, s. f. / sciatique, s. f. / sciatica. [*Lat. sciaticus, din gr. iskhiadikos = suferind de sciatică, de la gr. iskhias, -ados = boală de şold şi iskhion = şold.*] Sin.: nevralgie sciatică (v.).

SCIBALĂ, s. f. / scybale, s. f. / scybalum, pl. scybala. [*Gr. skybalon = bălegar.*] Concreţiune din materii fecale, de dimensiuni mici, dură şi rotunjită. S. se formează în constipaţiile cronice, rebele la tratament, şi se acumulează în porţiunea terminală a intestinului gros. V. şi fecalom.

SCINTIGRAF, s. n. / scintigraphe, s. m. / scintiscanner. [*Lat. scintilla = scânteie; gr. graphein = a scrie.*] Dispozitiv utilizat pentru efectuarea *scintigrafiei. Un s. este alcătuit, în principiu, dintr-o *sondă de scintilaţie, un spectrometru de radiaţii gama şi un sistem de înregistrare pe hârtie. Înregistrarea se produce prin baleiajul sondei de scintilaţie la nivelul zonei de proiecţie anatomică a organului investigat, de unde denumirea de *s. cu baleiaj*. S. recente sunt prevăzute şi cu sisteme informatice de achiziţie şi prelucrare a datelor. După inventarea *gamma-camerei, aceasta a devenit dispozitivul de bază în scintigrafie, utilizarea s. cu baleiaj limitându-se la organele cu o suprafaţă mică de proiecţie anatomică, ca, de ex., tiroida.

SCINTIGRAFIE, s. f. / scintigraphie, s. f. / scintigraphy. [*Lat. scintilla = scânteie; gr. graphein = a scrie.*] Metodă imagistică neinvazivă *in vivo*, aparţinând *medicinii nucleare. Principiul s. constă în administrarea (de obicei intravenos, dar şi *per os*) a unor *radiofarmaceutice care se vor fixa prin mecanisme specifice la nivelul structurii anatomice investigate. Radiaţiile (de regulă gama) emise de organismul pacientului, din locurile de fixare (fiziologică sau patologică) a radiotrasorului utilizat, vor fi detectate fie cu un *scintigraf cu baleiaj, fie, mai frecvent în prezent, cu o *gamma-camera, în care caz vor fi prelucrate pe un computer, obţinându-se *scintigrama. Specificitatea de fixare a radioizotopului sau a moleculei marcate folosite permite obţinerea unor imagini cu caracteristici diferite faţă de alte metode imagistice, în care rezultatul depinde de densitatea tisulară (*radiologie) sau de densitatea protonică a ţesutului (*rezonanţă magnetică nucleară) etc. Sin.: gamagrafie.

SCINTIGRAFIE MIOCARDICĂ DE PERFUZIE / scintigraphie myocardique de perfusion / myocardial perfusion scintigraphy. Tip de *scintigramă care permite obţinerea unor informaţii directe asupra viabilităţii miocardice pornind de la următoarele mecanisme fiziologice: celulele miocardice pot capta o serie de cationi monovalenţi proporţional cu fluxul coronarian, integritatea celulară şi concentraţia extracelulară a acestora. Ionii respectivi traversează pereţii capilarelor, spaţiul interstiţial şi pătrund în celulă prin mecanisme de transport pasiv sau activ. În cazul unor radioizotopi, celulele vor emite radiaţii proporţional cu cantitatea captată, rezultând pe scintigramă zone cu diferite grade de fixare. Reducerea fluxului regional miocardic, modificările structurale şi funcţionale ale membranei celulare sau ale celulei în sensul producerii sau utilizării energiei vor reduce captarea radionuclizilor, determinând scintigrafic regiuni hipo- sau afixatoare. S. m. de p. se poate efectua cu ^{201}Tl (*taliu), cu derivaţi izonitril radiomarcaţi cu ^{99m}Techneţiu (*MIBI, Tetrofosmin) sau cu alte molecule marcate cu ^{99m}Techneţiu (acizi graşi, anticorpi antimiozină). Imaginile obţinute pot fi planare (în diferite incidenţe, îndeosebi oblice) sau, cel mai frecvent, realizate prin *tomoscintigrafie. S. m. de p. permite diagnosticul diferenţial între *ischemie şi *necroză prin compararea imaginilor obţinute: la efort sau după administrare de vasodilatatoare coronariene (ex.: dipiridamol), atât ischemia, cât şi necroza se traduc scintigrafic prin regiuni afixatoare, iar în repaus doar regiunile ischemice se reperfuzează (defect scintigrafic reversibil), necroza prezentându-se ca un defect persistent de fixare a radiofarmaceuticului. S. m. de p. se poate efectua şi prin *tomografie cu emisie de pozitroni, în care caz radiofarmaceuticul folosit frecvent este ^{18}FDG (^{18}fluor-deoxiglucoză), analog de glucoză, care permite evaluarea viabilităţii miocardice prin studiul metabolismului glucidic celular.

SCINTIGRAFIE PULMONARĂ / scintigraphie pulmonaire / pulmonary scintigraphy. Domeniu al *scintigrafiei în care se utilizează două tehnici: 1) *S. de perfuzie*, realizată cel mai frecvent, consecutiv injectării intravenoase de microparticule (microsfere) radiomarcate cu *^{99m}Techneţiu, care se vor opri în capilarele pulmonare; reprezintă procedeul ideal pentru vizualizarea microemboliilor pulmonare. 2) *S. de ventilaţie*, obţinută prin inhalarea de gaz radioactiv (^{133}Xenon).

SCINTIGRAFIE TIROIDIANĂ / scintigraphie thyroïdienne / thyroid scintigraphy. Explorare imagistică a ţesutului tiroidian (singura investigaţie care permite diagnosticul de tiroidă ectopică). *Scintigrama tiroidiană se poate efectua cu radioizotopi ai *iodului (^{123}I şi ^{131}I, singurii care sunt organificaţi) sau cu ^{99m}Tc. Ea este, prin specificitate, absolut necesară în algoritmul diagnostic al patologiei tiroidiene, completându-se cu dozările hormonale (hormoni tiroidieni, TSH), ecografia tiroidiană, inconstant *radioiodocaptarea, eventual puncţia cu ac subţire. Pe scintigramă se pot observa imagini patologic fixatoare localizate (în aria de proiecţie a unor noduli evidenţi clinic sau ecografic), cu aspect afixator ("nodul rece", care poate sugera fie un neoplasm tiroidian, fie un chist, în ultimul caz imaginea fiind transsonică pe ecogramă, care permite diagnosticul diferenţial) sau cu aspect hipo-, izo- sau hiperfixator (în adenomul tiroidian toxic, de ex.). Distiroidiile difuze se prezintă ca imagini difuz omogen hiperfixatoare (*boală Basedow-Graves), hipofixatoare (frecvent în *hipotiroidii) sau afixatoare (imagini de "hartă albă" în unele forme de tiroidite).

SCINTIGRAMĂ, s. f. / scintigramme, s. m. / scintigram. [*Lat.* ***scintilla*** *= scânteie; gr.* ***gramma*** *= înscriere.*] Rezultatul metodei scintigrafice (*scintigrafie), reprezentând harta de distribuţie a *radiofarmaceuticului la nivelul structurii anatomice explorate şi, prin extensie, a întregului organism (incluzând zonele de fixare normală şi patologică a radiotrasorului). S. se denumesc în funcţie de organul explorat (ex.: s. tiroidiană, s. renală, s. pulmonară, s. osoasă etc.), unele s. având denumiri particulare în funcţie de modul de achiziţie al imaginii (ex.: s. întregului sistem osos se numeşte s. corp întreg). Informaţiile care se pot obţine pe o s. sunt atât de ordin morfologic (localizare, dimensiuni, formă), cât şi de ordin funcţional, avantajele imaginii obţinute rezultând îndeosebi din specificitatea de fixare a radiofarmaceuticului şi din faptul că, pentru o aceeaşi doză de radiotrasor se pot înregistra incidenţe (planare) multiple sau achiziţia poate fi tomografică (*SPECT). Calitatea imaginii obţinute depinde atât de caracteristicile achiziţiei (doză administrată, dimensiunile matricei de achiziţie etc.), cât şi de modalităţile utilizate pentru procesarea imaginii (filtrare şi sustracţia zgomotului de fond, modificarea contrastului, scala de valori etc.). S. poate fi înregistrată pe hârtie sau pe film fotografic.

SCINTILANT, adj. / scintillant, -e, adj. / scintillating. [*Lat.* ***scintillare*** *= a scânteia, de la* ***scintilla*** *= scânteie.*] Despre un material care emite radiaţii luminoase (*scintilaţii) sub acţiunea unor *radiaţii ionizante.

SCINTILATOR, s. m. / scintillateur, s. m. / scintillator. [*Lat.* ***scintillare*** *= a scânteia, de la* ***scintilla*** *= scânteie.*] Substanţă sau material *scintilant utilizate în dispozitivele detectoare *radiaţii ionizante.

SCINTILAŢIE, s. f. / scintillation, s. f. / scintillation. [*Lat.* ***scintillatio, -onis*** *= scânteiere, de la* ***scintillare*** *= a scânteia şi* ***scintilla*** *= scânteie.*] Emisie punctuală a unei radiaţii luminoase după interacţiunea unui foton X, gama sau al unei particule ionizante cu atomii anumitor materiale, de ex. iodură de sodiu activată cu taliu. Producerea de s. stă la baza detecţiei *radiaţiilor ionizante în cazul *sondei de scintilaţie şi al *gamma-camerei, dispozitive utilizate în *scintigrafie.

SCIZIPARITATE, s. f. / scissiparité, s. f. / binary fission, schizogenesis. [*Lat.* ***scissus*** *, de la* ***scindere*** *= a despica;* ***parere*** *= a naşte.*] Mod de reproducere asexuată, observat la numeroase protozoare şi la unele metazoare. La protozoare, corpul celular se divide în două părţi, fiecare prevăzută cu un nucleu-fiu. Sciziunea se efectuează după un plan transversal (parameci) sau longitudinal (flagelate). Sin.: fiziparitate.

SCIZIUNE, s. f. / scission, s. f. / scission. [*Lat.* ***scissio, -onis*** *= despicare, de la* ***scindere*** *= a despica.*] Divizare a unui ansamblu, despicare sau secţionare.

SCIZURA ROLANDO / scissure de Rolando / Rolando's fissure. NA: sulcus centralis. [***Luigi Rolando***, *anatomist italian, profesor la Sassari (în Sardinia), apoi la Torino, 1773-1831.*] Sin.: scizură centrală (v.).

SCIZURA SYLVIUS / scissure de Sylvius / fissure of Sylvius. NA: sulcus lateralis cerebri. [***Franciscus Sylvius*** *(numele latin al lui François De le Boë), anatomist, fiziolog şi medic olandez, profesor la Leiden, 1614-1672.*] Sin.: scizură laterală (v.).

SCIZURĂ, s. f. / scissure, s. f. / scissura. [*Lat.* ***scissura*** *= crăpătură, despicătură, de la* ***scindere*** *= a despica.*] Şanţ mai mult sau mai puţin profund la suprafaţa unui organ (îndeosebi creier, ficat, plămân), corespunzând de regulă unui *sept interlobar. V. în continuare.

SCIZURĂ CALCARINĂ / scissure calcarine / calcarine fissure. NA: sulcus calcarinus. Şanţ profund situat pe faţa internă a lobului occipital, separând a şasea circumvoluţiune occipitală, unde se termină contingentul superior de fibre vizuale, de a cincea circumvoluţiune occipitală, unde se termină contingentul inferior de fibre vizuale.

SCIZURĂ CENTRALĂ / scissure centrale / fissure of Rolando. NA: sulcus centralis. S. feţei laterale a fiecărei emisfere cerebrale, separând lobul frontal anterior şi lobul parietal posterior. Sin.: scizura Rolando.

SCIZURĂ LATERALĂ / scissure latérale / lateral cerebral fissure. NA: sulcus lateralis cerebri. S. profundă a feţei laterale a emisferului cerebral, care separă lobii frontal şi parietal superior de lobul temporal inferior. Sin.: scizura Sylvius.

SCIZURITĂ, s. f. / scissurite, s. f. / interlobitis. [*Lat.* ***scissura*** *= crăpătură, despicătură, de la scindere = a despica;* ***-ită.***] Inflamaţie a pleurei situate la nivelul scizurilor interlobare pulmonare. Sin.: pleurezie interlobară.

SCLERAL, adj. / scléral, -ale, -aux, adj. / scleral. [*Gr.* ***skleros*** *= tare, dur.*] Care se referă la *scleră.

SCLERĂ, s. f. / sclère, s. f. / sclera. NA: sclera. [*Gr.* ***skleros*** *= tare, dur.*] Sin.: sclerotică (v.).

SCLERE ALBASTRE / sclérotique bleues / blue sclerae. S. subţiri de culoare albăstruie, prezente în diferitele forme de *osteogeneză imperfectă. Una dintre aceste forme, *boala Lobstein, se numeşte şi boala sclerelor albastre. Prezenţa lor este cunoscută şi sub denumirea de *semn Ammon.

SCLERECTAZIE, s. f. / sclérectasie, s. f. / sclerectasia. [*Gr.* ***skleros*** *= dur;* ***ektasis*** *= dilatare.*] *Hernia *scleroticii. V. şi stafilom.

SCLERECTOIRIDECTOMIE, s. f. / sclérecto-iridectomie, s. f. / sclerectoiridectomy. [*Gr.* ***skleros*** *= tare, dur;* ***ektome*** *= excizie;* ***iris, -idos*** *= curcubeu;* ***ektome*** *= excizie.*] Rezecţia unui lambou de *sclerotică şi a unei părţi sau a totalităţii *irisului, practicată îndeosebi în caz de glaucom. Sin.: operaţie Lagrange, scleroiridectomie.

SCLERECTOMIE, s. f. / sclérectomie, s. f. / sclerectomy. [*Gr.* ***skleros*** *= tare, dur;* ***ektome*** *= excizie.*] Operaţie antiglaucomatoasă fistulizantă care constă în rezecţia unui mic fragment de *scleră la nivelul unghiului iridocorneean.

SCLEREDEM, s. n. / scléroedème, s. m. / scler(o)edema. [*Gr.* ***skleros*** *= tare, dur;* ***oidema, -atos*** *= umflătură, de la* ***oidein*** *= a creşte în volum.*] Infiltraţie cutanată difuză, simetrică, de consistenţă lemnoasă, afectând iniţial faţa, capul sau gâtul şi extinzându-se progresiv la umeri, braţe şi torace. Cu etiologie necunoscută, s. este precedat de procese infecţioase variate, îndeosebi stafilococice. Se asociază frecvent cu diabetul zaharat, predomină la femei şi, de obicei, dispare spontan în circa şase luni.

SCLEREM, s. n. / sclérème, s. m. / sclerema. [*Gr.* ***skleros*** *= dur.*] *Induraţie a pielii cu pierderea mobilităţii tegumentelor pe părţile profunde. O formă extrem de gravă este s. edematos al nou-născuţilor, care debutează la 2-10 zile de la naştere, se însoţeşte cu fenomene de *atrepsie şi evoluează adesea către deces în câteva zile. V. şi sclerodermie.

SCLERITĂ, s. f. / sclérite, s. f. / scleritis. [*Gr.* ***skleros*** *= tare, dur;* ***-ită.***] Inflamaţie a *scleroticii. Poate fi superficială (*episclerită) sau profundă, când provoacă o îngroşare a scleroticii.

SCLEROCONJUNCTIVAL, adj. / scléro-conjonctival, -ale, -aux, adj. / scleroconjunctival. [*Gr.* ***skleros*** *= tare, dur; lat.* ***coniunctivus*** *= care leagă, care uneşte, de la* ***coniungere*** *= a lega împreună, a uni (****cum*** *= cu;* ***iungere*** *= a înjuga).*] Care aparţine *scleroticii şi *conjunctivei.

SCLEROCONJUNCTIVITĂ, s. f. / scléro-conjonctivite, s. f. / scleroconjunctivitis. [*Gr.* ***skleros*** *= tare, dur; lat.* ***coniunctivus*** *= care leagă, care uneşte, de la* ***coniungere*** *= a lega împreună, a uni (****cum*** *= cu;* ***iungere*** *= a înjuga);* ***-ită.***] Inflamaţie a *sclerei şi a *conjunctivei. V. sclerită şi conjunctivită.

SCLEROCORNEAN, adj. / scléro-cornéen, -enne, adj. / sclerocorneal. [*Gr.* ***skleros*** *= tare, dur; lat.* ***corneus*** *= de corn, de la* ***cornu, -us*** *= corn.*] Care are legătură cu *sclerotica şi *corneea.

SCLEROCOROIDITĂ, s. f. / scléro-choroïdite, s. f. / sclerochoroiditis. [*Gr.* ***skleros*** *= tare, dur;* ***khorion*** *= membrană a fătului;* ***eidos*** *= formă;* ***-ită.***] Inflamaţie a *scleroticii şi a *coroidei, care poate determina atrofia celor două învelişuri şi protruzia primului. Se descriu două forme: *s. anterioară* şi *s. posterioară* (în miopia progresivă). În ambele se dezvoltă în timp *stafiloame.

SCLERODACTILIE, s. f. / sclérodactylie, s. f. / sclerodactyly. [*Gr.* ***skleros*** *= tare, dur;* ***daktylos*** *= deget.*] *Sclerodermie localizată la nivelul degetelor mâinilor şi picioarelor.

SCLERODERMATOMIOZITĂ, s. f. / sclérodermatomyosite, s. f. / sclerodermatomyositis. Boală caracterizată prin asocierea *sclerodermiei şi *atrofiei musculare. Prezintă caracteristici comune cu *dermatomiozita.

SCLERODERMIE, s. f. / sclérodermie, s. f. / scleroderma. [*Gr.* ***skleros*** *= tare, dur;* ***derma, -atos*** *= piele.*] Entitate nosologică în cadrul unui grup de afecţiuni cronice, de etiologie incertă, caracterizate prin induraţia profundă a tegumentelor, cu aspect histologic de condensare dermică fibroasă care se poate extinde la hipoderm. S. poate fi secundară unor procese patologice diverse (*eczemă varicoasă, *radiodermită etc.). Sin.: dermatoscleroză

SCLERODERMIE GENERALIZATĂ / sclérodermie généralisée / systemic scleroderma. *S. în care leziunile cutanate se asociază cu manifestări viscerale, îndeosebi la nivel digestiv (disfagie, ocluzie duodenală, manifestări enterocolice), respirator (dispnee, fibroză pulmonară), cardiovascular (*telangiectazii, *sindrom Raynaud, hipertensiune arterială), renal (nefroangioscleroză, adesea malignă). Uneori apar şi manifestări articulare. O serie de alterări imunologice sugerează o relaţie a s. g. cu bolile autoimune. Sin.: scleroză sistemică progresivă.

SCLERODERMIE LOCALIZATĂ / sclérodermie circonscrite / localized scleroderma, circumscribed scleroderma. Formă de *s. caracterizată prin localizarea leziunilor anatomopatologice la nivelul tegumentelor şi a ţesutului subcutanat, uneori şi la nivelul muşchilor scheletici subiacenţi. Se pot descrie: s. liniară, s. în plăci, s. în picături etc.

SCLERODERMIE LINIARĂ / sclérodermie en bandes / linear scleroderma. Formă de *s. localizată, caracterizată prin prezenţa unor leziuni cu aspect macroscopic de benzi hiper- sau hipopigmentate, cu indurarea şi atrofia dermului, situate îndeosebi la nivelul extremităţii cefalice.

SCLERODERMIE ÎN PLĂCI / sclérodermie en plaques / morphea. V. morfea.

SCLEROIRIDECTOMIE, s. f. / scléro-iridectomie, s. f. / scleroiridectomy. [*Gr.* ***skleros*** *= tare, dur;* ***iris, -idos*** *= curcubeu;* ***ektome*** *= excizie.*] Sin.: sclerectoiridectomie (v.).

SCLEROKERATOIRITĂ, s. f. / scléro-kérato-iritis, s. f. / sclerokeratoiritis. [*Gr.* ***skleros*** *= tare, dur;* ***keras, keratos*** *= corn, cornee;* ***iris, -idos*** *= curcubeu;* ***-ită.***] Inflamaţie concomitentă a *scleroticii, *corneei şi *irisului.

SCLEROLIPOMATOZĂ, s. f. / sclérolipomatose, s. f. / sclerolipomatosis. [*Gr.* ***skleros*** *= tare, dur;* ***lipos*** *= grăsime;* ***-oma; -oză.***] 1) Substituire progresivă a unui *parenchim prin ţesut fibros şi proliferare a ţesutului adipos. Procesul poate fi fiziologic sau se poate produce în cadrul unei *lipomatoze. 2) Fibroză a ţesutului adipos care înconjoară în mod normal un organ.

SCLEROMALACIE, s. f. / scléromalacie, s. f. / scleromalacia. [*Gr.* ***skleros*** *= tare, dur;* ***malakia*** *= înmuiere, de la* ***malakos*** *= moale.*] Afecţiune oculară caracterizată prin *ramolisment şi subţiere progresivă a unor porţiuni din *sclerotică, cu eliminare treptată a zonei afectate.

SCLEROMIOZITĂ, s. f. / scléromyosite, s. f. / scleromyositis. [*Gr. skleros = tare, dur; mys, myos = mușchi; -ită.*] Complicație a miozitei, constând în scleroză musculară secundară.

SCLERONICHIE, s. f. / scléronychie, s. f. / scleronychia. [*Gr. skleros = dur; onyx = unghie.*] Leziune a unghiei caracterizată prin indurație şi îngroşare a acesteia.

SCLEROPROTEINĂ, s. f. / scléroprotéine, s. f. / scleroprotein. [*Gr. skleros = tare, dur; protos = primul; -ină.*] Variante de proteină simplă (*holo-proteină) conținută în țesuturile de susținere şi în *fanere. Ex.: *colagen, *elastină, *keratină.

SCLEROS, adj. / scléreux, -euse, adj. / sclerous. [*Gr. skleros = tare, dur.*] Care este dur, îngroşat din cauza unui proces de *scleroză. Ex.: țesut s.

SCLEROSTEOZĂ, s. f. / sclérostéose, s. f. / sclerosteosis. Formă de *osteocondrodisplazie cu transmitere autozomal recesivă, caracterizată printr-o îngroşare regulată a oaselor lungi. Bolnavul are o tibie mare, cu *dismorfie şi paralizie facială, mandibulă masivă, surditate, hipertensiune intracraniană şi sindactilie a degetelor al doilea şi al treilea.

SCLEROTENDINITĂ, s. f. / sclérotendinite, s. f. / sclerotendinitis. Extensia sclerozei tendoanelor subiacente în regiunile afectate de *sclerodermie.

SCLEROTENONITĂ, s. f. / scléro-ténonite, s. f. / sclerotenonitis. [*Gr. skleros = tare, dur; Jacques René Tenon, chirurg şi anatomist francez, 1724-1816; -ită.*] Reacție inflamatorie a *scleroticii şi a *capsulei lui Tenon.

SCLEROTERAPIE, s. f. / sclérothérapie, s. f. / sclerotherapy. [*Gr. skleros = tare, dur; therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji.*] Modalitate de tratament, îndeosebi pentru varicele membrelor inferioare (dar şi pentru cele esofagiene sau pentru hemoroizi), care constă în injectarea intravenoasă a unor substanțe în scopul producerii de țesut fibros şi a sclerozei consecutive a venelor varicoase. În cazul varicelor esofagiene s. se realizează prin intermediul unui cateter cu ac trecut prin endoscop, permițând un control brun al hemoragiilor esofagiene acute, putând fi folosită şi în scop preventiv. Sin.: terapie sclerozantă.

SCLEROTICĂ, s. f. / sclérotique, s. f. / sclera. NA: sclera. [*Gr. sklerotes = duritate, de la skleros = tare, dur.*] Învelişul extern al globului ocular, de natură fibroasă, alb, opac, care asigură protecția tunicilor subiacente (*coroida, *retina). Segmentul anterior al s. reprezintă *corneea transparentă. Sin.: scleră. Pop.: albul ochiului.

SCLEROTOMIE, s. f. / sclérotomie, s. f. / sclerotomy. [*Gr. skleros = tare, dur; tome = tăiere, secțiune, de la temnein = a tăia.*] Incizia chirurgicală a *scleroticii. Se disting: *s. anterioară*, cu deschiderea camerei anterioare, şi *s. posterioară*, cu deschidere în corpul vitros. V. şi *iridenclezis*.

SCLEROZĂ, s. f. / sclérose, s. f. / sclerosis. [*Gr. sklerosis = întărire, de la skleros = tare, dur.*] 1) Indurarea patologică a unui organ, țesut, leziune prin înlocuirea treptată a țesutului parenchimatos cu țesut de legătură sau susținere, produsă în procese normale (ex.: îmbătrânire) sau patologice. 2) Termenul este utilizat frecvent cu referire la sistemul nervos, pentru desemnarea depunerilor de țesut conjunctiv, ca şi în cazul proceselor care determină rigidizarea arterelor. 3) Prin extensie, termenul este utilizat uneori în histologie ca sin. cu fibroză. Cei doi termeni nu sunt însă echivalenți, fibroza desemnând un proces în care predomină proliferarea celulară şi nu producerea de colagen. V. şi fibroză.

SCLEROZĂ ALZHEIMER / sclérose d'Alzheimer / Alzheimer's sclerosis. [*Alois Alzheimer, neurolog şi psihiatru german, profesor la Breslau (în prezent Wroclaw, Polonia), 1864-1915.*] Sin.: boală Alzheimer (v.).

SCLEROZĂ CEREBRALĂ DIFUZĂ / sclérose cérébrale diffuse / diffuse cerebral sclerosis. Sin.: boală Schilder (v.).

SCLEROZĂ CEREBRALĂ SCHILDER / sclérose cérébrale de Schilder / Schilder's disease. [*Paul Ferdinand Schilder, neurolog şi psihiatru austriac, profesor la Viena, apoi director la spitalul psihiatric Bellevue din New York, 1886-1940.*] Sin.: boală Schilder (v.).

SCLEROZĂ CEREBRALĂ SPONGIOASĂ / sclérose cérébrale spongieuse / spongioid cerebral sclerosis. Sin.: boală Canavan (v.).

SCLEROZĂ INSULARĂ / sclérose insulaire / multiple sclerosis. Sin.: scleroză în plăci (v.).

SCLEROZĂ LATERALĂ AMIOTROFICĂ / sclérose latérale amyotrophique / amyotrophic lateral sclerosis. Boală degenerativă, de etiologie incertă, caracterizată printr-un proces de demielinizare localizat în substanța albă, cu formarea de plăci de s. şi evoluție în pusee, cu afectare multifocală. Apare la vârsta adultă, simptomatologia implicând atrofii musculare progresive ale membrelor superioare, inițial fiind afectați muşchii mâinii. Evoluția este letală în 2-3 ani, de obicei prin afectarea bulbului rahidian. Sin.: boală Charcot. Obs.: în terminologia americană este utilizată denumirea de boală Lou Gehrig (1903-1941), jucător celebru de baseball care a suferit de s. l. a.

SCLEROZĂ MULTILOCULARĂ / sclérose multiloculaire / multiple sclerosis. Sin.: scleroză în plăci (v.).

SCLEROZĂ MULTIPLĂ / sclérose multiple / multiple sclerosis. Sin.: scleroză în plăci (v.).

SCLEROZĂ PELIZAEUS-MERZBACHER / sclérose de Pelizaeus-Merzbacher / Pelizaeus-Merzbacher sclerosis. [*Friedrich Pelizaeus, neurolog german, Kassel, 1850-1917; Ludwig Merzbacher, psihiatru şi anatomopatolog german stabilit la Buenos Aires, 1875-1942.*] Sin.: boală Pelizaeus-Merzbacher (v.).

SCLEROZĂ ÎN PLĂCI / sclérose en plaques / multiple sclerosis. Boală inflamatorie cronică autoimună a sistemului nervos central, caracterizată prin demielinizare neuronală localizată, multifocală, cu evoluție spre formarea de plăci de scleroză. În funcție de localizarea leziunilor, simptomatologia este variabilă, mai mult sau mai puțin extinsă şi se manifestă prin: tulburări vizuale, atrofii musculare progresive, cu evoluție centripetă la nivelul membrelor superioare, tulburări senzitive (*parestezii, *disestezii), tulburări motorii (*pareze, *paralizii spastice), tulburări cerebeloase (*ataxie, *nistagmus, *tremurătură intențională), tulburări oculare prin afectarea nervului optic, incontinența sfincterelor, tulburări psihice. Evoluția este lentă, de obicei marcată de pusee de acutizare, cu remisiuni temporare. Sin.: scleroză multiplă, scleroză multiloculară, scleroză insulară, leuconevraxită.

SCLEROZĂ RENALĂ / sclérose rénale / nephrosclerosis. Sin.: nefroscleroză (v.).

SCLEROZĂ SISTEMICĂ PROGRESIVĂ / sclérose systémique progressive / progressive systemic sclerosis. Sin.: sclerodermie generalizată (v.).

SCLEROZĂ TUBEROASĂ (BOURNEVILLE) / sclérose tubéreuse (de Bourneville) / tuberous sclerosis. [*Désiré Magloire Bourneville, neurolog francez, Paris, 1840-1909.*] *Facomatoză cu leziuni cutanate (adenoame sebacee ale feței şi *tumori Koënen periungveale, care reprezintă un semn patognomonic) şi cerebrale, constând în calcificări multiple. Simptomatologia constă în tulburări nervoase (paralizii, convulsii) şi psihice (deficit intelectual, tulburări de comportament). Sin.: boală Bourneville, epiloia.

SCLEROZE COMBINATE / scléroses combinées / combined sclerosis. Denumire pentru ansamblul sindroamelor caracterizate anatomic printr-o *scleroză (sau o *degenerescență) simultană a mai multor fascicule ale măduvei spinării. Forma cea mai frecventă este consecința leziunilor căilor piramidale (situate în cordoanele laterale) şi cordoanelor posterioare a căror asociere provoacă o *paraplegie cu tulburări ale sensibilității profunde. Această formă se numeşte *ataxoparaplegie.

S. c. au cauze multiple: sifilis, scleroză în plăci, arterioscleroză, intoxicaţii sau infecţii şi îndeosebi *anemie Biermer. De asemenea, este cuprinsă în s. c. şi *eredodegenerescenţa spinocerebeloasă.

SCOARŢĂ, s. f. / écorce, s. f. / cortex. NA: cortex. [*Lat. **scortea** = haină (de piele).*] Sin.: cortex (v.).

SCOARŢĂ CEREBELOASĂ / écorce cérébelleuse / cerebellar cortex. NA: cortex cerebelli. Sin.: cortex cerebelos (v.).

SCOARŢĂ CEREBRALĂ / écorce cérébrale / cerebral cortex. NA: cortex cerebri. Sin.: cortex cerebral (v.).

SCOLEX, s. n. / scolex, s. m. / scolex. [*Gr. **skolex** = vierme.*] Denumire pentru extremitatea anterioară a corpului viermilor din ordinul **Cestoda*. Termenul desemnează îndeosebi organul cu care *tenia se fixează pe mucoasa intestinală. Corespunde capului parazitului şi este prevăzut cu ventuze.

SCOLIOTIC, adj., s. m. / scoliotique, adj., s. m. / scoliotic. [*Gr. **skoliotos**, de la **skolios** = strâmb.*] 1) Care aparţine *scoliozei sau care caracterizează scolioza. 2) Bolnav care suferă de scolioză (termen nerecomandat).

SCOLIOZĂ, s. f. / scoliose, s. f. / scoliosis. [*Gr. **skoliosis** = curbare, de la **skolios** = strâmb.*] Deviere laterală apreciabilă a coloanei vertebrale faţă de linia verticală normală. Se descriu mai multe forme de s., în funcţie de etiologie. Ex.: s. cicatriceală, s. empiemică, s. inflamatorie, s. miopatică (paralitică), s. osteopatică, s. rahitică, s. reumatică, s. sciatică (de partea afectată de *sciatică), s. statică (din cauza diferenţei de lungime a picioarelor). V. şi cifoză.

SCOPOLAMINĂ, s. f. / scopolamine, s. f. / scopolamine. [***Johann-Antoni Scopoli**, medic italian, 1723-1788; gr. **ammoniakon** = sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui **Jupiter Ammon** din Libia; **-ină**.*] $C_{17}H_{21}NO_4$. Alcaloid anticolinergic, obţinut din plante solanacee variate. Sarea sa hidrobromică este utilizată ca sedativ, midriatic, paralitic al muşchiului ciliar, deci al *acomodaţiei.

SCOR APGAR / indice d'Apgar / Apgar score. [*Engl. **score** = scor, număr de puncte obţinut de fiecare adversar; **Virginia Apgar**, anestezist american, 1909-1974.*] Metodă de evaluare globală a stării unui copil la naştere, care constă în aprecierea prin puncte (2, 1, 0) a semnelor clinice considerate cel mai uşor de observat şi în acelaşi timp cele mai caracteristice: coloraţia tegumentelor (*A*spectul), frecvenţa cardiacă (*P*ulsul), reflexele plantare (*G*rimasa), mobilitatea (*A*ctivitatea), *R*espiraţia. Un total de 10 puncte este considerat ca fiind cel mai bun "scor". Sin.: indice Apgar.

SCORBUT, s. n. / scorbut, s. m. / scurvy, scorbutus (lat.). [*Lat. medievală **scorbutus**, din suedeză **skyrbjugr**, de la **skyyr** = lapte prins, **bjugr** = edem (datorită edemelor care apăreau la marinarii ce consumau cantităţi mari de lapte prins); prin intermediul cuvântului olandez **scheurbuik**.*] Denumire pentru ansamblul tulburărilor provocate de carenţa în vitamina C, din cauza unei alimentaţii lipsite de vegetale proaspete. Se disting două forme de s.: 1) *s. infantil*, denumit şi boală Barlow (v.); 2) *s. adulţilor*, în care domină semnele stomatologice şi hematologice: gingivită, iar ulterior edentaţie, hemoragii spontane cutanate (*peteşii), anemie, la care se adaugă astenie, dureri articulare, *depresie şi predispoziţie la infecţii. Sin.: avitaminoză C.

SCORBUT INFANTIL / scorbut infantile / infantile scurvy. Sin.: boală Barlow (v.).

SCORBUTIC, adj. / scorbutique, adj. / scorbutic. [*V. etimologia termenului **scorbut**.*] Care este afectat de *scorbut sau care este cauzat de scorbut.

SCOTCH-TEST / scotch-test / scotch-test. Anglicism care desemnează un test folosit în parazitologie pentru prelevarea ouălor de oxiuri din zona perianală cu ajutorul unei benzi adezive, transparente. După recoltare, banda este întinsă pe o lamă şi examinată la microscop. Un procedeu identic a fost adaptat ca test pentru *Pityriasis versicolor* în vederea decelării microscopice a sporilor şi filamentelor printre scuamele epidermice.

SCOTOFILIE, s. f. / scotophilie, s. f. / scotophilia. [*Gr. **skotos** = întuneric, obscuritate; **philia** = atracţie, de la **philein** = a iubi.*] Preferinţă pentru noapte, întuneric. Sin.: nictofilie.

SCOTOFOBIE, s. f. / scotophobie, s. f. / scotophobia. [*Gr. **skotos** = întuneric, obscuritate; **phobos** = frică.*] Teamă iraţională de întuneric.

SCOTOFOBINĂ, s. f. / scotophobine, s. f. / scotophobin. [*Gr. **skotos** = întuneric, obscuritate; **phobos** = frică; **-ină**.*] Peptid alcătuit din 15 aminoacizi, care a fost izolat din ţesutul cerebral de la şoareci şi şobolani condiţionaţi la frica de întuneric. Injectată la rozătoare normale, s. induce *scotofobie.

SCOTOM, s. n. / scotome, s. m. / scotoma. [*Gr. **skotoma**, de la **skotos** = întuneric, obscuritate.*] Lacună de non-percepţie într-o parte a *câmpului vizual, situată fie în centru, fie la periferie. Are formă regulată sau neregulată şi este, în general, în relaţie cu o leziune a nervului optic. Analitic, se disting numeroase tipuri de s., stabilite în funcţie de caracteristicile alterării percepţiei vizuale, de localizare şi de forma s., printre care: 1) *S. absolut*, cu absenţa totală a percepţiei, inclusiv pentru culoarea albă. 2) *S. arciform*, în formă de arc care prelungeşte *pata oarbă. 3) *S. central*, determinând întotdeauna un deficit important al acuităţii vizuale centrale şi uneori limitat la culori, *s. relativ. 4) *S. hemianopsic*, v. hemianopsie. 5) *S. negativ*, neperceput de bolnav, dar pus în evidenţă prin *perimetrie. 6) *S. pozitiv* sau subiectiv, perceput de bolnav şi proiectat ca o pată. 7) *S. relativ*, care se manifestă pentru culori şi nu pentru alb. 8) *S. scintilant*, arie de non-percepţie înconjurată de o franjă luminoasă foarte strălucitoare şi scintilantă; este caracteristic fazei *premonitorii a *migrenei oftalmice. V. şi în continuare.

SCOTOM ARCIFORM / scotome arciforme / arcuate scotoma. V. scotom (def. 2).

SCOTOM BJERRUM / scotome de Bjerrum / Bjerrum's scotoma. [***Jannik Peterson Bjerrum**, oftalmolog danez, 1851-1920.*] S. paracentral, în formă de arc sau cometă, observat la bolnavii cu *glaucom ca o dezvoltare a *s. Seidel.

SCOTOM FIZIOLOGIC / scotome physiologique / physiologic scotoma. Sin.: pată oarbă (v.).

SCOTOM MENTAL / scotome mental / mental scotoma. Termen utilizat în psihiatrie şi psihologie pentru a descrie imposibilitatea unei persoane de a-şi înţelege sau explica anumite trăiri psihice. V. şi scotomizare.

SCOTOM SCINTILANT / scotome scintillant / scintillating scotoma. V. scotom (def. 8).

SCOTOM SEIDEL / scotome de Seidel / Seidel's scotoma. [***Erich Seidel**, oftalmolog german, profesor la Heidelberg şi Jena, 1882-1946.*] Prelungire, în ambele sensuri, a unui *s. arciform, ce apare în special în *glaucom.

SCOTOMETRIE, s. f. / scotométrie, s. f. / scotometry. [*Gr. **skotos** = întuneric, obscuritate; **metron** = măsură.*] Procedeu clinic care are drept scop localizarea şi delimitarea *scotoamelor, practicat cu ajutorul unui instrument numit scotometru.

SCOTOMIZARE, s. f. / scotomisation, s. f. / scotomization. [*Gr. **skotoma**, de la **skotos** = întuneric, obscuritate.*] În psihologie şi în psihopatologie, ştergerea selectivă şi inconştientă din memorie a faptelor dezagreabile şi, în general, a oricărei situaţii în conflict cu *ego*-ul propriu.

SCOTOPIC, adj. / scotopique, adj. / scotopic. [*Gr. **skotos** = întuneric, obscuritate; **ops, opos** = vedere, văz.*] Care se referă la domeniul sensibilităţii retiniene corespunzând vederii nocturne, adică la ochiul adaptat la obscuritate.

SCRAPIE, s. f. / scrapie, s. f. / scrapie. [*Engl. **to scrape** = a scărpina.*] Varietate ovină de *encefalopatie spongiformă subacută.

SCREENING, s. n. / dépistage, screening, s. m. / screening. [*Engl. **screening**, de la **to screen** = a cerne, a alege.*] Anglicism cu sensuri multiple, utilizat în medicină în situaţii şi circumstanţe foarte variate: în farmacologie (identificarea unor compuşi cu anumite însuşiri farmacodinamice), pentru examenul periodic al stării de sănătate (în medicina preventivă), în radiologie (depistarea sistematică, în masă, a unei anumite boli). Sin. (mai mult sau mai puţin cuprinzătoare): depistare, triere, selecţie, examen sistematic.

SCRIBOMANIE, s. f. / scribomanie, s. f. / graphomania. [*Lat. **scribere** = a scrie; gr. **mania** = nebunie.*] Sin.: grafomanie (v.).

SCRIERE BRAILLE / écriture Braille / Braille. [*Lat. **scribere** = a scrie; **Louis Braille**, educator francez, profesor la Institutul Orbilor din Paris (el însuşi orb), 1809-1852.*] Sistem de scriere destinat orbilor, bazat pe dispunerea variabilă a unor puncte gravate în relief şi percepute prin simţul tactil, cu degetele.

SCRIS ÎN OGLINDĂ / écriture en miroir / miror writing. Formă de scris în care literele şi cuvintele se succed de la dreapta la stânga ca şi cum ar fi văzute într-o oglindă. Unii bolnavi de *afazie scriu astfel, utilizând mâna stângă, dar scrisul în oglindă nu reprezintă un tip special de afazie, aşa cum s-a crezut. Această formă de scris este doar scrierea instinctivă normală a mâinii stângi.

SCROFULODERMA, s. f. / scrofuloderme, s. m. / scrofuloderma. [*Lat. **scrofula**, dim. de la **scrofa** = scroafă; **derma** = piele.*] 1) Infecţie tuberculoasă sau netuberculoasă cu germeni din genul *Mycobacterium, afectând copiii şi adulţii tineri, reprezentând extinderea infecţiei la nivelul pielii şi a structurilor în relaţie cu aceasta. Se manifestă prin supuraţii bine delimitate, care nu fistulizează. 2) În prezent, termenul este utilizat frecvent pentru a denumi *stafilococia rece.

SCROFULOZĂ, s. f. / scrofulisme, s. m. / scrofuloderma. [*Lat. **scrofula**, dim. de la **scrofa** = scroafă; -**oză**; prin analogie cu tumorile ganglionare ale porcului.*] Termen şi concept depăşit, desuet, desemnând leziuni ulcerate ale pielii, atribuite unor cauze diverse; în fapt, acestea sunt determinate de o leziune tuberculoasă a ganglionilor limfatici superficiali. Cf. scrofuloderma.

SCROT, s. n. / scrotum, s. m. / scrotum. NA: scrotum, pl. scrota. [*Lat. **scrotum** = scrot.*] 1) Învelişul cutanat al burselor, extensibil, hiperpigmentat, cu pliuri transversale, care merg de la rafeul median la feţele laterale. 2) Denumirea *burselor conform NA.

SCUAMĂ, s. f. / squame, s. f. / squama. [*Lat. **squama** = solz.*] Lamă mică şi subţire de *keratină care se desprinde de la nivelul epidermei. *Descuamarea accentuată apare în perturbările procesului de *keratinizare. V. hiperkeratoză, parakeratoză.

SCUAMOS, adj. / squameux, -euse, adj. / squamous. [*Lat. **squamosus** = acoperit de solzi, de la **squama** = solz.*] 1) Care prezintă, care este acoperit cu solzi sau scuame. 2) Care este în relaţie cu o structură în formă de solzi. Ex.: sutura s., situată între parietal şi solzul temporalului. Prin extensie, care se referă la această regiune (stânca temporalului).

SCUTIFORM, adj. / scutiforme, adj. / scutiform. [*Lat. **scutum** = scut; **forma** = formă.*] Care prezintă forma unui scut, asemănătoare unei plăci rotunjite.

SEBACEU, adj. / sébacé, -e, adj. / sebaceous. [*Lat. **sebaceus** = de seu, de la **sebum** = seu.*] 1) Care aparţine *sebumului. 2) Care secretă sebum. Ex.: glandă s.

SEBOREE, s. f. / séborrhée, s. f. / seborrh(o)ea. [*Lat. **sebum** = seu; gr. **rhoia** = curgere, de la **rhein** = a curge.*] Hipersecreţie patologică a glandelor sebacee, de etiologie frecvent hormonală, cu localizări predilecte mediofacial, toracal, interscapular. S. se poate complica frecvent cu *acnee şi poate fi substratul unei *eczeme denumită seboreică.

SEBOREIC, adj. / séborrhéique, adj. / seborrh(o)eic. [*Lat. **sebum** = seu; gr. **rhein** = a curge.*] 1) Care este afectat de *seboree sau de aceeaşi natură cu seboreea. 2) Care aparţine unor zone din organism cu *glande sebacee numeroase.

SEBOREIDĂ, s. f. / séborrhéide, s. f. / seborrhoeid. Dermatoză caracterizată prin elemente pitiriazice scuamoase sau de asocieri de scuame cu cruste, care apar îndeosebi la persoanele cu ten gras. S. corespunde *eczemei seboreice, denumită şi boala Unna.

SEBUM, s. n. / sébum, s. m. / sebum. [*Lat. **sebum** = seu.*] Produs de secreţie al glandelor sebacee ale pielii, alb şi semiconsistent, format dintr-un amestec de acizi graşi şi materii proteice provenind din debriurile celulelor secretoare. Are rol important în protecţia pielii (este fungistatic şi bactericid).

SECARĂ CORNUTĂ / ergot de seigle / ergot. [*Lat. **secale** = secară; **cornutus** = cornut, de la **cornu**, **-us** = corn.*] Sclerotul (forma vegetativă) ciupercii *Claviceps purpureea*, care parazitează spicul de secară. Conţine alcaloizi importanţi terapeutic şi toxicologic: ergotamina, ergometrina, complexul ergotoxinei. Aceştia au proprietăţi simpaticolitice, vasoconstrictive şi ocitocice. Sin.: corn de secară.

SECHELĂ, s. f. / séquelle, s. f. / sequela. [*Lat. **sequela** = consecinţă, de la **sequi** = a veni din urmă, a urmări.*] Orice manifestare durabilă (funcţională sau organică) care persistă după vindecarea unei boli sau a unui traumatism.

SECHELE POSTPOLIOMIELITĂ / séquelles post-poliomyélite / postpoliomyelitis sequela. Sin.: sindrom postpoliomielită (v.).

SECHESTRAŢIE, s. f. / séquestration, s. f. / sequestration. [*Lat. **sequestratio**, **-onis**, de la **sequestrare** = a pune deoparte, a separa.*] Formarea unui *sechestru. V. sechestraţie pulmonară, s. splenică şi sechestru.

SECHESTRAŢIE PULMONARĂ / séquestration pulmonaire / pulmonary sequestration. [*Lat. **sequestratio**, **-onis** = separare, de la **sequestrare** = a pune de o parte, a separa; **pulmonarius**, de la **pulmo**, **-onis** = plămân.*] Termen generic care desemnează o malformaţie a aparatului respirator caracterizată prin separarea unei mase de ţesut bronhopulmonar de conexiunile sale normale. Teritoriul sechestrat este privat fie de vascularizaţia normală, fie de ventilaţie, fie de ambele şi, cel mai adesea, este vascularizat de o arteră sistemică aberantă, provenind din aortă sau dintr-o ramură a acesteia.

SECHESTRAŢIE SPLENICĂ / séquestration splénique / splenic sequestration. [*Lat. **sequestratio**, **-onis** = separare, de la **sequestrare** = a pune de o parte, a separa; gr. **splen**, **-enos** = splină.*] Termen utilizat în *medicina nucleară pentru a desemna captarea rapidă de către splină a celulelor sanguine marcate (îndeosebi globule roşii, dar şi plachete sau globule albe). Captarea se poate însoţi şi de o distrucţie a hematiilor, care traduce scurtarea duratei lor de viaţă.

SECHESTRECTOMIE, s. f. / séquestrectomie, s. f. / sequestrectomy. Îndepărtarea chirurgicală a unui *sechestru.

SECHESTRU, s. n. / séquestre, s. m. / sequester, sequestrum. [*Lat. **sequestrum** = păstrare, sechestru, de la **sequestrare** = a pune de o parte, a separa.*] Fragment de os necrozat separat total sau parţial de ţesutul înconjurător. Poate fi *primar*, dacă este complet detaşat, *secundar*, dacă este deplasat dar mai este încă ataşat, şi *terţiar*, dacă este parţial detaşat dar fără a fi deplasat.

SECRET MEDICAL / secret médical / medical secret. [*Lat. **secretum** = secret, de la **secernere** = a îndepărta, a separa; **medicus** = medic.*] Obligaţia medicului, cuprinsă în *jurământul lui Hipocrate, ca şi în alte coduri sau reglementări deontologice, de a nu dezvălui date referitoare la pacienţii săi, ca şi o serie de informaţii de care dispune prin exerciţiul profesional.

SECRETA, s. f. pl. / secreta, s. m. pl. / secreta. [*Lat. **secreta** = materii secretate, de la **secernere** = a îndepărta, a separa.*] Ansamblul produşilor de *secreţie din organism. V. şi excreta.

SECRETAGOG, adj. şi s. n. / sécrétagogue, adj. ou s. m. / secretagogue. [*Lat. **secreta** = materii secretate; gr. **agogos** = a aduce.*] Se spune despre o substanţă care provoacă sau creşte secreţia unei glande.

SECRETINĂ, s. f. / sécrétine, s. f. / secretin. [*Lat. **secretus**, de la **secernere** = a îndepărta, a separa; -ină.*] Hormon polipeptidic alcătuit din 27 de aminoacizi, secretat de celulele S din mucoasa duodenală sub forma unui precursor. S. acţionează prin intermediul unui *receptor de membrană cuplat cu *proteine G. Hormonul stimulează secreţia şi sinteza enzimelor pancresului exocrin, secreţia de *insulină şi acţionează în sinergie cu *pancreozimina. Obs.: izolarea s. de către Bayliss şi Starling în 1902 se află istoric la originea conceptului de hormon.

SECRETOMOTOR, adj. / sécrétomoteur, -trice, adj. / secretomotor. [*Lat. **secretus**, de la **secernere** = a îndepărta, a separa; **motor, -oris** = cel care pune în mişcare, de la **movere** = a mişca.*] Care excită sau stimulează *secreţia, cu referire îndeosebi la o serie de nervi sau fibre nervoase.

SECRETOR, adj., s. m. / sécréteur, -trice, adj., s. m. / secretory (adj.), secretor (n.). [*Lat. **secretus**, de la **secernere** = a îndepărta, a separa.*] 1) Care provoacă, care produce o secreţie. Ex.: celulă s. 2) Persoană a cărei salivă sau lichide de secreţie conţin forme hidrosolubile ale antigenilor eritrocitari de grup sanguin *ABO. 3) Gena autozomală dominantă care determină trăsătura menţionată anterior (la punctul 2).

SECREŢIE, s. f. / sécrétion, s. f. / secretion. [*Lat. **secretio, -onis** = separare, de la **secernere** = a îndepărta, a separa.*] 1) Funcţie caracteristică unor celule specializate, prin care o serie de produşi sintetizaţi în celulă sunt eliberaţi la exteriorul acesteia. S. poate fi: *endocrină* (celule glandulare, produşii de secreţie pătrund în circulaţia sanguină şi acţionează asupra unor celule la distanţă de cele de sinteză), *paracrină* (produşii de sinteză sunt secretaţi în mediul extracelular şi acţionează asupra unor celule vecine celor care îi sintetizează) sau *autocrină* (produşii de sinteză sunt secretaţi în mediul extracelular şi acţionează chiar asupra celulelor care i-au sintetizat). 2) Produsul secreţiei. Există numeroase forme: s. biliară, gastrică, hipofizară, intestinală, lacrimală, lactată, pancreatică, renală, salivară, sudorală, tiroidiană, urinară etc.

SECREŢIE INTERNĂ / sécrétion interne / internal secretion. Eliberarea în sânge (“mediu intern”), a unor substanţe produse de glandele endocrine (endocrinie), în vederea satisfacerii nevoilor metabolice ale organismului (Claude Bernard). În prezent, noţiunea de endocrinie s-a lărgit, aceasta reprezentând nu numai o eliberare în sânge (hemocrinie), ci şi în sistemul nervos (neurocrinie), mai precis în LCR (hidroencefalocrinie). S. i. nu aparţine în exclusivitate glandelor endocrine, deoarece există şi hormoni aglandulari, precum şi pre-hormoni şi pseudohormoni. V. sistem APUD.

SECTOR, s. n. / secteur, s. m. / sector. [*Lat. **sector, -oris** = cel care taie, de la **sectare** = a tăia.*] Arie, zonă sau parte a unui organ individualizată morfologic sau/şi funcţional. V. şi segment.

SECŢIUNE, s. f. / section, s. f. / section. [*Lat. **sectio, -onis** = tăiere, de la **sectare** = a tăia.*] 1) Sin.: incizie (v.). 2) Tăierea unui ţesut cu bisturiul. 3) Termen în histologie: fragment fin de ţesut, obţinut cu ajutorul *microtomului.

SECUNDAR, adj. / secondaire, adj. / secondary. [*Lat. **secundarius** = de calitatea a doua, de la **secundus** = al doilea.*] 1) Pe planul al doilea, din punct de vedere cronologic sau al importanţei. 2) O boală consecutivă alteia (denumită primitivă). 3) Efectul indezirabil al unui medicament.

SECUNDIPARĂ, adj., s. f. / secondipare, adj., s. f. / secundiparous, adj., secundipara, n. [*Lat. **secundus** = al doilea; **parere** = a naşte.*] (Femeie) care a avut două sarcini cu nou-născuţi viabili.

SECUSĂ, s. f. / secousse, s. f. / muscle contraction. [*Lat. **succussus**, de la **succutere** = a zgudui, a scutura.*] Contracţie musculară provocată de administrarea unui stimul electric unic.

SECVENŢARE, s. f. / séquençage, s. m. / sequencing. Determinarea ordinii lineare a constituenţilor unei macromolecule: *secvenţa nucleotidelor dintr-un acid nucleic, a aminoacizilor dintr-o proteină sau a ozelor dintr-un poliozid.

SECVENŢAREA GENOMULUI / séquençage du génome / genome sequencing. [*Lat. **sequens, -ntis** = următor, de la **sequi** = a urma; gr. **genos** = neam, urmaş, generaţie, sau **gennan** = a produce; **soma, -atos** = corp.*] Determinarea precisă a ordinii fiecărui nucleotid din moleculele de ADN care alcătuiesc genele organismului. La specia umană, s. g. se apropie de finalizare, fiind puse în evidenţă circa trei miliarde de perechi de nucleotide care formează cel puţin o sută de mii de gene. S. g. prezintă un interes ştiinţific capital, deschizând, de asemenea, perspective de diagnostic şi terapie genică, în cadrul *medicinii predictive.

SECVENŢATOR, s. n. / séquenceur, s. m. / sequenator, sequencer. Aparat automat care permite determinarea secvenţei reziduurilor unui polimer: s. de peptide, s. de ADN.

SECVENŢĂ, s. f. / séquence, s. f. / sequence. 1) Conexiunea unei serii de evenimente sau obiecte, lucruri. 2) Succesiunea orientată a componentelor (*monomeri) unei macromolecule. Termenul se utilizează îndeosebi cu referire la succesiunea *nucleotidelor la nivelul unei anumite regiuni a genomului. De asemenea, se disting: s. de aminoacizi ai unui polipeptid, ai unei proteine; s. de oze ale unui poliozid. 3) În *dismorfologie, pattern al unor anomalii derivate dintr-o singură anomalie anterioară cunoscută sau presupusă, ori ca urmare a acţiunii unui factor mecanic.

SECVENŢĂ ANONIMĂ / séquence anonyme / anonymous sequence. [*Lat. **sequens, -ntis** = următor, de la **sequi** = a urma; gr. **an** - priv.; **onoma, -atos** = denumire.*] S. unică provenind dintr-o clonă de ADN genomic, care nu conţine apriori o regiune codantă.

SECVENŢĂ DE ADRESARE / séquence d'adressage / signal sequence. Sin.: secvenţă semnal (v.).

SECVENŢĂ METABOLICĂ / séquence métabolique / metabolic sequence. [*Lat. **sequens, -ntis** = următor, de la **sequi** = a urma; gr. **metaballein** = a se schimba.*] Ansamblul reacţiilor biochimice succesive care conduc la sinteza sau la degradarea unui anumit produs biologic.

SECVENŢĂ SEMNAL / séquence signal / signal sequence. [*Lat. **sequens, -ntis** = următor, de la **sequi** = a urma; fr. **signal**, din lat. **signum** = semn.*] S. scurtă de aminoacizi proprie fiecărei proteine nou-sintetizate care, datorită informaţiei conţinute (“cod de adresare”), permite dirijarea corectă a proteinei către o anumită structură. S. s. reprezintă, deci, un semnal topogen de care depinde localizarea exactă a unei proteine în vasta reţea moleculară celulară şi extracelulară. V. şi peptid semnal. Sin.: secvenţă de adresare.

SECVENŢĂ TATA / séquence TATA / TATA box. Sin.: cutie TATA (v.).

SEDARE, s. f. / sédation, s. f. / sedation. [*Lat. **sedatio, -onis** = liniştire, calmare, de la **sedare** = a linişti.*] Atenuarea sau dispariţia simptomatologiei, după administrarea de *sedative.

SEDATIV, adj., s. n. / sédatif, -ive, adj., s. m. / sedative. [*Lat. sedatus, de la sedare = a linişti.*] (Medicament) care deprimă funcţiile SNC. În funcţie de doză, s. poate produce un somn asemănător celui fiziologic, acţionând ca *hipnotic, sau poate diminua hiperexcitabilitatea psihomotorie şi senzitivă (efect s.). Din această clasă de medicamente fac parte *barbituricele, *bromurile, *benzodiazepinele etc.

SEDIMENT, s. n. / sédiment, s. m. / sediment. [*Lat. sedimentum = lăsare în jos, afundare, de la sedere = a se lăsa, a coborî.*] Rezultatul *sedimentării. În cazul lichidelor din organism, termenul este utilizat îndeosebi pentru urină şi sânge.

SEDIMENTARE, s. f. / sédimentation, s. f. / sedimentation. [*V. etimol. termenului sediment.*] Fenomen fizic care apare în cazul *suspensiilor în mediu fluid lăsate în repaus şi care constă în depunerea particulelor solide sub acţiunea greutăţii lor în partea inferioară a recipientului.

SEDIMENTARE GLOBULARĂ / sédimentation globulaire / erythrocyte sedimentation. Proprietate a celulelor sanguine de a sedimenta în cazul în care sângele este amestecat cu un anticoagulant şi lăsat în repaus într-o eprubetă. Sedimentează iniţial hematiile, ulterior leucocitele şi apoi trombocitele. Termenul se referă îndeosebi la s. globulelor roşii. V. şi decantare şi viteză de sedimentare a hematiilor.

SEGMENT, s. n. / segment, s. m. / segment. NA: segmentum (1). [*Lat. segmentum = bucată tăiată, de la secare = a tăia.*] 1) Teritoriu anatomic bine delimitat (după criterii de vascularizaţie, de ex.) într-o structură anatomică. Ex.: s. bronhopulmonar, s. hepatic etc. V. şi sector. 2) Pe electrocardiogramă, porţiune a traseului înregistrat reprezentând durata dintre două unde. Ex.: *s. S-T.

SEGMENT BRONHOPULMONAR / segment bronhopulmonaire / bronhopulmonary segment. NA: segmentum. Teritoriul unui lob pulmonar ventilat de o bronşie segmentară.

SEGMENT INFERIOR / segment inférieur / lower uterine segment. Parte a uterului gravid situată între corpul şi colul uterin. Din cauza faptului că pereţii s. i. sunt foarte subţiri, la acest nivel se produc aproape toate rupturile uterine. De asemenea, reprezintă aproape sistematic locul inciziilor pentru operaţia cezariană.

SEGMENT P-R / segment P-R / P-R segment. Pe electrocardiogramă: s. cuprins între sfârşitul undei P şi începutul complexului QRS; corespunde timpului de conducere atrioventriculară.

SEGMENT S-T / segment S-T / S-T segment. S. al *electrocardiogramei cuprins între sfârşitul complexului QRS şi începutul undei T, care corespunde intervalului dintre sfârşitul *depolarizării şi începutul *repolarizării ventriculare. La subiecţii normali, acest s. este izoelectric.

SEGMENTARE, s. f. / segmentation, s. f. / segmentation. [*Lat. segmentum = bucată tăiată, de la secare = a tăia.*] Prima fază a diviziunii oului, urmare a mitozelor repetate, fără fază de creştere interpusă. Prin acest proces, masa ovulară iniţială este celularizată (multiplicarea nucleului şi a suprafeţei celulare pentru aceeaşi masă citoplasmatică).

SEGMENTECTOMIE, s. f. / segmentectomie, s. f. / segmentectomy. [*Lat. segmentum = bucată tăiată, de la secare = a tăia; gr. ektome = excizie.*] Ablaţia unei părţi limitate dintr-un organ (*segment) care formează un teritoriu bine individualizat.

SEGMENTOGRAFIE, s. f. / segmentographie, s. f. / segmentography. Radiografia unui *segment, adică a unui teritoriu delimitat şi independent din punct de vedere vascular, îndeosebi în scopul explorării vaselor, adică a unei *angiografiei.

SEGREGARE, s. f. / ségrégation, s. f. / segregation. [*Lat. segregatio, -onis = separare, de la segregare = a separa (se = fără; grex, gregis = mulţime, grămadă).*] 1) Separarea diferitelor elemente ale unei populaţii. 2) Segregare mendeliană (v.).

SEGREGARE MENDELIANĂ / ségrégation, s. f. / segregation. [*Gregor Johann Mendel, călugăr şi botanist austriac, Brünn, 1822-1884.*] 1) Proces prin care indivizii moştenesc şi transmit descendenţilor lor una din cele două *alele prezente pe cromozomii omologi. 2) Separarea cromozomilor omologi şi, implicit, a genelor pe care le poartă, în *anafaza primei diviziuni reducţionale (v. meioză). V. şi genetică mendeliană.

SELECTINE, s. f. pl. / sélectines, s. f. pl. / selectins. [*Lat. selectus, de la seligere = a alege; -ină.*] Familie de glicoproteine de suprafaţă calciu-dependente cu rol esenţial în adeziunea celulă-celulă şi celulă-*matrice extracelulară. S. fac parte din antigenii *claselor de diferenţiere. Se disting: *L-s.*, molecule constitutive ale limfocitelor, *E-s.*, în relaţie cu celulele epiteliale, şi *P-s.*, existente la nivelul plachetelor. Una din funcţiile principale ale s. constă în aderarea leucocitelor la *endoteliul vascular.

SELECTIVITATE, s. f. / selectivité, s. f. / selectivity. [*Lat. selectus, participiu de la seligere = a alege.*] 1) Starea sau calitatea de a fi selectiv. 2) Gradul în care un receptor va reproduce semnalele unui transmiţător şi va respinge semnalele pornite de la alte emiţătoare.

SELECTOR, s. n. / sélecteur, s. m. / selector. [*Lat. selector, -oris = cel care face o alegere, de la seligere = a alege.*] Denumire a mecanismului prin care organismul alege, selectează doar anumite semnale din masa de semnale ale ambianţei. Capacitatea totală a canalelor senzoriale ale omului este de 10^9 biţi/s, iar capacitatea de prelucrare conştientă doar de 10^2 biţi/s.

SELECŢIE, s. f. / sélection, s. f. / selection. [*Lat. selectio, -onis = alegere, de la seligere = a alege.*] Proces ce acţionează la nivelul indivizilor unei populaţii, operând o favorizare a unora dintre aceştia în funcţie de anumite criterii. S. poate promova (*s. pozitivă*) sau poate elimina (*s. negativă*). În natură are loc o *s. naturală* (v.).

SELECŢIE ARTIFICIALĂ / sélection artificielle / artificial selection. Triere în vederea unui scop economic, ornamental etc., posibilă datorită fenomenului de *variabilitate prezent la plante şi la animale.

SELECŢIE CLONALĂ / sélection clonale / clonal selection. 1) V. selecţie clonală imunologică. 2) Eliminarea celulelor care ar putea produce *autoanticorpi; în felul acesta, aparatul imunitar dobândeşte toleranţă faţă de proprii antigeni. V. timus.

SELECŢIE CLONALĂ IMUNOLOGICĂ / sélection clonale immunologique / immunological clonal selection. Teorie care explică specificitatea extremă a *anticorpilor produsă prin s. câtorva *limfocite B capabile să recunoască un antigen dat. În paralel, se operează o s. identică în populaţia *limfocitelor T4. Acestea stimulează proliferarea câtorva limfocite B specifice prin intermediul *interleukinelor, astfel încât se formează rapid un *clon constituit din numeroase limfocite B specifice (procesul fiind denumit expansiune clonală). Acestea se diferenţiază în continuare în *plasmocite secretând toate, din abundenţă, acelaşi tip de anticorpi. Sin.: teoria selecţiei clonale.

SELECŢIE NATURALĂ / sélection naturelle / natural selection. Principiu fundamental din *darwinism: s. n. este un proces analog cu *s. artificială, dar petrecut în condiţiile de viaţă liberă, de luptă pentru existenţă. Acest proces acţionează automat şi probabilistic asupra populaţiilor şi are, în medie, rezultate bune pentru specie.

SELENIU, s. n. / selenium, s. m. / selenium. [*Gr. selene = luna; nume dat de Berzelius.*] Elementul chimic cu număr atomic 34 şi masă atomică 78,96. Simbol Se. Este bi-, tetra- şi hexavalent. Prezintă mai multe modificări alotropice: *s. roşu*, monoclinic; *s. cenuşiu*, hexagonal; *s. amorf*, de culoare brună-neagră. S. cenuşiu, denumit şi „metalic“, este utilizat la fabricarea celulelor fotoelectrice, deoarece prezintă o conductivitate electrică particulară, care variază cu iluminarea. În organism este un *oligoelement care reprezintă un component esenţial al deiodinazei, enzimă ce catalizează producerea *triiodotironinei (T_3) din *tiroxină (T_4) în glanda *tiroidă. Deficitul în s. afectează producerea T_3. O serie de compuşi de s. sunt utilizaţi pentru proprietăţile lor antifungice în *micozele scalpului şi pentru combaterea mătreţei, sub formă de şampon.

SELF, s. n. / soi, s. m. / self. [*Engl. **self** = de sine.*] Ansamblul tuturor *determinanţilor antigenici (antigeni ai *complexului major de histocompatibilitate, antigeni ai sistemului imunitar, grupe sanguine) pe care îi posedă un subiect. Fiecare patrimoniu imunologic individual este unic, cu excepţia *gemenilor monozigoţi. În mod normal, în organism se exercită o *toleranţă la s., prin absenţa răspunsului imun la autoantigeni, calitate dobândită îndeosebi în perioada vieţii fetale, prin procesul de recunoaştere a s. Sistemul imunitar nu reacţionează împotriva s. decât în cazul *bolilor autoimune. O celulă posedă între 500 000 şi 1 000 000 de antigeni ai complexului major de histocompatibilitate la nivelul membranei, iar un eritrocit, circa 10 000 de markeri ai *sistemului ABO. Sin.: propriu, dar în română se utilizează mai frecvent anglicismul s.

SEMANTICĂ, s. f. / sémantique, s. f. / semantics. [*Gr. **semantikos, semantike** = care indică, care semnifică, de la **semainein** = a semnifica şi **sema, -atos** = semn.*] 1) Ştiinţa semnificaţiei cuvintelor, ca şi studiul istoric al variaţiilor sensurilor cuvintelor. De asemenea, studiul regulilor de utilizare a cuvintelor, precum şi al relaţiilor dintre limbaj şi semnificaţie. 2) Studiul semnelor şi al relaţiilor lor cu ceea ce semnifică. În acelaşi sens se folosesc cuvintele semiotică şi semioză.

SEMANTOFOR, adj. / sémantophore, adj. / semantophore. [*Gr. **semantikos** = care indică, care semnifică, de la **semainein** = a semnifica şi **sema, -atos** = semn; **phoros** = care poartă, de la **pherein** = a purta, a transporta.*] Despre o moleculă, o genă sau un cromozom care poartă o informaţie biologică specifică.

SEMEIOLOGIE, s. f. / séméiologie, s. f. / semeiology (rar utilizat), symptomatology, signs and symptoms. [*Gr. **semeion** = marcă distinctivă, de la **sema, -atos** = semn; **logos** = ştiinţă.*] Studiul simptomelor şi semnelor caracteristice diferitelor boli sau sindroame, al procedeelor sau manevrelor de punere în evidenţă a acestora, în vederea interpretării în contextul clinic şi în relaţie cu rezultatele investigaţiilor paraclinice. În engl. termenul este puţin utilizat. Var.: semiologie.

SEMICONDUCTOR, s. m. / semi-conducteur, s. m. / semiconductor. [*Lat. **semi** = pe jumătate; **conductor, -oris**, de la **conducere** = a conduce.*] Substanţă de natură cristalină prezentând la temperatura obişnuită o rezistivitate cuprinsă între 10^{-4} Ωm şi 10^{7} Ωm, intermediară între cea a substanţelor conductoare sau metale (10^{-8} Ωm) şi cea a substanţelor izolante (10^{12} Ωm). Sarcinile de conducţie pot fi electronii liberi sau ionii. Conductivitatea s. creşte cu temperatura.

SEMILUNAR, adj., s. n. / semi-lunaire, adj., s. m. / lunate bone, semilunar. [*Lat. **semi** = pe jumătate; **Luna** = lună.*] 1) Structură anatomică în formă de semilună. Ex.: ganglion s., valvule s. 2) *Os s.*: v. tab. anat. - oase.

SEMINAL, adj. / séminal, -ale, -aux, adj. / seminal. [*Lat. **seminalis** = de sămânţă, de la **semen, -inis** = sămânţă.*] Cu privire la *spermă. Sin.: spermatic. V. vezicule seminale.

SEMINIFER, adj. / séminifère, adj. / seminiferous. [*Lat. **semen, -inis** = sămânţă; **ferre** = a aduce.*] Referitor la o structură care transportă sperma. Ex.: canalicule s.

SEMINOM, s. n. / séminome, s. m. / seminoma. [*Lat. **semen, -inis** = sămânţă; **-oma**.*] Tumoră malignă radiosensibilă a testiculului, dezvoltată din gonadale embrionare nediferenţiate sexual. Sin.: goniom, gonocitom. Se disting două forme: 1) *s. clasic* sau *spermatogonic*, reprezentând un *disembriom simplificat; 2) *s. spermatocitic*, foarte rar, dezvoltat din celulele conţinute în tubii seminiferi. La femeie, neoplasmul identic histologic este denumit *disgerminom. Termenul *germinom este utilizat pentru a include ambele tipuri de neoplasme, masculin şi feminin.

SEMIOLOGIE. Var. pentru semeiologie (v.).

SEMISINTEZĂ, s. f. / hémisynthèse, s. f. / hemisynthesis. [*Lat. **semi** = pe jumătate; gr. **synthesis** = acţiunea de a pune laolaltă, de la **syn** = împreună, **thesis** = punere şi **tithenai** = a plasa, a pune.*] Transformarea unei molecule de origine naturală pentru obţinerea unui nou compus chimic.

SEMI-VIAŢĂ, s. f. / demi-vie, s. f. / half-life. [*Lat. **semi** = pe jumătate; **vita** = viaţă.*] Sin.: timp de înjumătăţire (v.).

SEMN, s. n. / signe, s. m. / sign. [*Lat. **signum** = semn.*] Orice manifestare a unei boli pe care medicul (sau un alt observator) o poate constata obiectiv şi care ajută la definirea şi recunoaşterea bolii şi, totodată, orice fenomen pe care observatorul îl poate provoca intenţionat în scopuri diagnostice, spre deosebire de *simptom, care este resimţit subiectiv de pacient. Deosebirea dintre s. şi simptom este clară în engleză, dar tinde să dispară în franceză, limbă în care se disting în mod curent, pe lângă s. fizice obiective, puse în evidenţă prin examenul clinic, s. funcţionale ca durerea, angoasa ş. a., adică simptome.

Semne cu denumiri comune

- **SEMNUL ADDUCTORILOR / signe d'adducteurs / adductors sign.** Durere provocată prin compresia energică, între police şi celelalte degete, a marginii interne a masei muşchilor adductori ai celor două coapse. Durerea este mai intensă în caz de *sciatică.
- **S. ARLECHINULUI / signe d'arlequin / harlequin sign.** Disfuncţie vasomotorie temporară, localizată hemicorporal la nou-născut, fără semnificaţie patologică. Se manifestă sub forma unui aspect bicolor hemicorporal: roşietic în partea inferioară şi palid-alb în partea superioară.
- **S. CEFEI / signe de la nuque / nuchal sign.** Sin.: semn Brudzinski (v. def. 2).
- **S. CORZII / signe de la corde / string sign.** Sin.: semn Kantor (v.).
- **S. CRENELULUI / signe du créneau / crenated outline.** În caz de deficit ventilator de tip obstructiv, ventilaţia maximală nu poate fi efectuată decât pe seama volumului inspirator de rezervă. Traseul spirografic este evident decalat în sus faţă de traseul precedent şi de cel următor, desemnând o figură geometrică aproximativ pătrată, în formă de crenel.
- **S. CUTEI / signe du drapé / incisura defect.** Sin.: semnul faldului (v.).
- **S. DECLICULUI / signe du déclic / McMurray test.** Sin.: manevră McMurray (v.).
- **S. EVANTAIULUI / signe de l'éventail / fan sign.** Mişcare de abducţie şi de îndepărtare a ultimelor patru degete ca răspuns la stimularea plantară, apărută uneori în acelaşi timp ca şi *s. Babinski şi având aceeaşi semnificaţie. Sin.: semn Dupré.
- **S. FACIAL / signe du facial / facial sign.** Sin.: semn Chvostek (v.).
- **S. FALDULUI / signe du drapé / incisura defect.** Imagine radiologică observată la tranzitul baritat gastroduodenal, caracterizată printr-o retracţie localizată şi permanentă a marii

curburi gastrice, atrasă (ca o perdea de un şnur care o susţine) de un proces situat pe mica curbură. Se observă îndeosebi în cancerul gastric. Sin.: semn Guttmann, semnul cutei.

- **S. FISTULEI / signe de la fistule / fistula test.** S. ce demonstrează ruptura sau eroziunea peretelui *canalelor semicirculare externe ale *labirintului osos, de obicei în urma unei osteite: aplicarea unei presiuni în conductul auditiv extern antrenează apariţia unui *nistagmus direcţionat spre partea studiată, de obicei asociată cu senzaţia de vertij (o simplă presiune la nivelul *tragusului poate avea acelaşi efect).
- **S. FIZIC / signe physique / physical sign.** Sin.: semn obiectiv (v.).
- **S. FOSETEI LINGUALE / signe de Schultze / tongue sign.** Sin.: semn Schultze (v.).
- **S. FRAGILITĂŢII CAPILARE / signe de la fragilité capillaire / capillary fragility test.** V. semnul manşetei şi semnul ventuzei.
- **S. GEAMBAŞULUI / signe du maquignon / double step gait, Marjolin's sign.** Sin.: semn Marjolin (v.).
- **S. HIPOCRATISMULUI DIGITAL / signe du hippocratisme digital / clubbing.** V. degete hipocratice.
- **S. ÎNCRUCIŞĂRII / signe de Gunn / Gunn sign.** Sin.: semn Gunn (v.).
- **S. JUGULAR / signe des jugulaires / jugular sign.** Sin.: probă Queckenstedt-Stookey (v.).
- **S. MANŞETEI / signe du lacet / tourniquet test, cuff sign.** Metodă simplă de explorare a rezistenţei capilare: se aplică o bandă elastică (eventual, manşeta tensiometrului) deasupra cotului, fără a opri circulaţia arterială. În cazul utilizării manşetei tensiometrului, se exercită o presiune de 10 mmHg, la plica cotului, timp de 5 min. Apariţia la nivelul plicii cotului a *peteşiilor probează o fragilitate vasculară (s. m. pozitiv). V. şi semnul ventuzei.
- **S. MENISCULUI / signe du menisque / meniscus sign.** S. radiologic în cancerul gastric la debut, caracterizat printr-un halou clar care circumscrie şi separă leziunea neoplazică de restul mucoasei gastrice.
- **S. OBIECTIV / signe objectif / objective sign.** S. care poate fi pus în evidenţă (văzut, auzit sau simţit) de către medic. Sin.: semn fizic.
- **S. ORBICULAR / signe orbiculaire / orbicularis sign.** În hemiplegie, închiderea ochiului de partea paralizată nu se poate realiza decât în sinergie cu ochiul de partea sănătoasă.
- **S. PALMO-PLANTAR / signe palmo-plantaire / palmo-plantar sign.** Sin.: semn Filipovitch (v.).
- **S. PIRAMIDAL / signe pyramidal / pyramidal sign.** Denumirea *s. obiective în afecţiunile tractului piramidal. V. sindrom piramidal.
- **S. POLICELUI / signe du ponce / Klippel-Weil sign.** Sin.: semn Klippel-Weil (v.).
- **S. RESORTULUI / signe du ressault / Ortolani-Le Damany sign.** Sin.: semn Ortolani-Le Damany (v.).
- **S. RUGĂCIUNII MAHOMEDANE / signe de la prière mahométane / knee-chest position.** *Poziţie genu-pectorală pe care o adoptă bolnavii cu *pericardită exsudativă, când cantitatea de lichid din sacul pericardic este mare. Dacă toracele este aplecat anterior, lichidul pericardic se deplasează în aceeaşi direcţie şi, ca urmare, se reduce presiunea exercitată de lichid la nivelul vaselor mari de la baza inimii, ceea ce diminuează *dispneea de care suferă bolnavii.
- **S. SCĂRIŢEI / signe de l'étrier / stairs sign.** Inabilitate de a coborî trepte, în *tabesul dorsal.
- **S. SERTARULUI / signe du tiroir / drawer sign.** Mobilitate anormală, în sens antero-posterior, a tibiei în raport cu femurul, investigată clinic cu genunchiul flectat în unghi drept. O deplasare înainte („sertar anterior") probează o ruptură a ligamentului încrucişat anterior, iar o deplasare înapoi („sertar posterior") – o ruptură a ligamentului încrucişat posterior. 2) Mişcare de „du-te-vino" provocată prin tracţiunea şi apăsarea coapsei în caz de *pseudoartroză a colului femural. Sin.: semn Rocher. V. semn Appley şi manevră McMurray.
- **S. SILUETEI / signe de la silhouette / silhouette sign.** S. radiologic datorat faptului că două imagini cu aceeaşi densitate situate pe un plan identic nu au limite decelabile pe zonele de proiecţie comune. Ex.: marginea dreaptă a inimii şi o opacitate a lobului mijlociu pulmonar nu se disting una de alta; dimpotrivă, limita dintre marginea dreaptă a inimii şi o opacitate a lobului inferior drept este vizibilă.
- **S. SPINAL / signe spinal / spinal sign.** Contractura tonică a muşchilor spinali de partea afectată, în pleurezie.
- **S. STEAGULUI / signe du drapeau / flag sign.** Depigmentare a părului, cu aspect de bandă (şuviţă) decolorată, la copiii în convalescenţă după maladia *kwashiorkor.
- **S. ŞIRETULUI / signe de Hillemand / Hillemand sign.** Sin.: semn Hillemand (v.).
- **S. VALULUI / signe du flot / fluid wave.** Percepţia, cu ajutorul unei mâini aşezate pe unul din flancurile abdominale, a undei de şoc provocate prin percuţia celuilalt flanc. S. traduce existenţa unui *epanşament lichidian liber intraperitoneal.
- **S. VENTUZEI / signe de la ventouse / capillary fragility test (negative-pressure method).** Măsurarea *rezistenţei capilare prin provocarea unei depresiuni la nivelul pielii cu ajutorul unei ventuze. Se numără peteşiile care apar, în mod normal maximum 5, după o depresiune de 30 mmHg, aplicată timp de un minut. V. şi semnul manşetei.
- **S. VITAL / signe vital / vital sign.** Prezenţa pulsului, respiraţiei, temperaturii (pentru organismul viu).

Semne cu nume proprii

- **S. AARON.** [*Charles D. Aaron, medic american, 1866-1951.*] Durere în regiunea epigastrică sau precordială la presiunea *punctului McBurney, în apendicita acută.
- **S. ABADIE.** [*1) Charles Abadie, oftalmolog francez, Paris, 1842-1932; 2) Joseph Jean Abadie, neurolog francez, Bordeaux, 1873-1934.*] 1) Spasm al muşchilor ridicători ai pleoapei superioare, în *boala Basedow-Graves. 2) Insensibilitate a tendonului ahilian, la presiune, în *tabesul dorsal.
- **S. ABRAHAMS.** [*Robert Abrahams, medic american, New York, 1861-1935.*] 1) Submatitate la percuţia *acromionului în tuberculoza pulmonară localizată apexial. 2) Durere acută produsă la presiunea unui punct situat la jumătatea distanţei dintre ombilic şi cartilajul costal al celei de-a noua coaste drepte, în litiaza veziculară.
- **S. ADAMS-FOLEY.** S. de mare importanţă diagnostică în stadiul I al *encefalopatiei hepatoportale, deoarece apare precoce în 90% din cazuri: pacientul este pus să menţină braţele întinse, mâinile uşor ridicate, degetele depărtate; după un scurt timp apar mişcări de flexie-extensie în articulaţia radiocarpiană asemănătoare cu bătaia sacadată a aripilor păsărilor. Sin.: *flapping tremor, asterixis.*
- **S. ADSON.** [*Alfred Washington Adson, neurochirurg american, Rochester (Minnesota), 1887-1951.*] Sin.: test Adson (v.).
- **S. ALAJOUANINE-THUREL.** [*Théophile Antonin Joseph Alajouanine, neurolog francez, 1890-1980; Thurel.*] În hernia de disc lombară L_4-L_5, prin pareza extensorilor dorsali, bolnavul nu poate să meargă pe călcâie.
- **S. ALBOT.** S. radiologic prezent în neoplasmul gastric, caracterizat printr-o imagine de ondulaţii rigide pe marea curbură

gastrică, realizând aspectul de „curmale pe sfoară", expresie utilizată din acest motiv ca sinonim.

- **S. ALEKSANDROV.** S. prezent în faza de debut a osteoartritei tuberculoase a şoldului şi genunchiului la copil, care constă în prezenţa unui pliu cutanat mai voluminos la nivelul coapsei membrului afectat comparativ cu membrul controlateral.
- **S. ALFRED DE MUSSET.** [*Louis Charles Alfred de Musset, poet francez, 1810-1857, care a decedat din cauza unei insuficienţe aortice şi care prezenta acest semn.*] Sin.: semn Musset (v.).
- **S. ALLEN-CHECKLEY.** s. caracteristic *sindromului piramidal: eliberarea bruscă a degetelor piciorului menţinute voluntar în flexie forţată determină extensia bruscă şi involuntară a acestora.
- **S. ALLIS.** [*Oscar Huntington Allis, chirurg american, Philadelphia, 1836-1921.*] Relaxare a fasciei dintre creasta iliacă şi marele trohanter, în fractura de col femural.
- **S. AMAT.** Închiderea ochilor consecutiv deschiderii gurii în perioada de remisie a paraliziei de facial.
- **S. AMMON.** [*Friedrich August von Ammon, oftalmolog şi patolog german, 1799-1861.*] S. care apare în cadrul *osteogenezei imperfecte, constând în prezenţa unei coloraţii albăstrui la nivelul *scleroticii. V. şi sclere albastre.
- **S. AMUSSAT.** [*Jean Zulema Amussat, anatomist şi chirurg francez, 1796-1856.*] S. ce permite diferenţierea herniei crurale de hernia inghinală, în funcţie de sediul acesteia, de o parte sau de alta a unei linii ce uneşte spina iliacă antero-superioară şi spina pubisului. Hernia crurală este situată deasupra, hernia inghinală este situată sub această linie.
- **S. ANDRÉ THOMAS.** [*André Antoine Henri Thomas, neurolog francez, Paris, 1867-1963.*] S. prezent în leziuni transversale ale măduvei spinării, care constă în apariţia unui reflex piloerector în *metamerele de deasupra leziunii consecutiv excitării regiunii superioare a muşchiului trapez.
- **S. ANGHELESCU.** [*Constantin Anghelescu, chirurg român, profesor la Bucureşti, 1869-1948.*] Incapacitate de modificare a curburii coloanei vertebrale astfel încât pacientul, în decubitus dorsal, să poată rămâne sprijinit în cap şi călcâie; apare în tuberculoza vertebrală.
- **S. ANTON.** [*Gabriel Anton, neuropsihiatru originar din Boemia, profesor (succesiv) la Innsbruck, Graz şi Halle, 1858-1933.*] S. prezent în unele accidente vasculare cerebrale, manifestat prin apariţia *cecităţii.
- **S. APERT.** [*Eugène Apert, pediatru francez, Paris, 1868-1940.*] 1) S. care poate apărea în *rahitism şi care constă în proeminenţa osului frontal supraorbitar, sugerând aspectul de „craniu în cozoroc". 2) Prezenţa unui *lizereu gingival în perioada de incubaţie a *rujeolei.
- **S. APLEY / s. d'Apley / grinding test.** [*Alan Graham Apley, chirurg ortoped englez, 1914-1996.*] S. ce dovedeşte o ruptură meniscală la nivelul genunchiului: bolnavul este aşezat în procubitus, cu genunchiul flectat la 90°. Se imprimă gambei mişcări de rotaţie axială, încercând o apăsare de sus în jos. Dacă durerea se declanşează la rotaţia internă, este dovedită leziunea meniscului intern, iar dacă durerea se declanşează la rotaţia externă, este probată leziunea meniscului extern. V. manevra McMurray şi semnul sertarului.
- **S. ARCHIBALD.** Brahimetacarpia şi brahimetatarsia 4 şi 5 în *sindromul Turner.
- **S. ARGYLL ROBERTSON.** [*Douglas Moray Cooper Lamb Argyll Robertson, medic oftalmolog scoţian, 1837-1909.*] Abolirea *reflexului pupilar fotomotor cu conservarea *reflexului de acomodaţie. Este un s. de sifilis nervos.
- **S. ARGYL ROBERTSON INVERSAT / signe d'Argyll Robertson inversé / inversed Argyll Robertson sign.** [*Douglas Moray Cooper Lamb Argyll Robertson, medic oftalmolog scoţian, 1837-1909.*] Păstrarea *reflexului de acomodaţie cu pierderea *reflexului pupilar fotomotor; se întâlneşte în *boala Parkinson.
- **S. ARNETH.** [*Joseph Arneth, medic german, Münster, 1873-1958.*] S. de condensare pulmonară prin bloc pneumonic, constând în atenuarea paradoxală a vibraţiilor vocale la palpare, în ciuda prezenţei murmurului respirator şi a *bronhofoniei.
- **S. ARROYO.** [*Carlos F. Arroyo, medic american, 1892-1928.*] *Reflex pupilar întârziat la lumină, care poate apărea în insuficienţa suprarenală. Sin.: astenocorie.
- **S. ASCHAFFENBURG.** Purtarea unei conversaţii la telefon în absenţa partenerului de discuţie, întâlnită în *halucinoze şi în **delirium tremens*.
- **S. ASCHNER.** [*Bernhardt Aschner, ginecolog austriac din Viena, stabilit la New York, 1883-1960.*] Sin.: reflex oculocardiac (v.).
- **S. AUENBRUGGER.** [*Joseph Leopold von Auenbrugger, medic austriac, 1722-1809.*] Bombare în regiunea epigastrică, în pericardita exsudativă.
- **S. AUFRECHT.** [*Emanuel Aufrecht, medic german, Magdeburg, 1844-1933.*] Respiraţie zgomotoasă la auscultaţia suprasternală, în caz de stenoză traheală.
- **S. AUSPITZ.** [*Heinrich Auspitz, dermatolog originar din Boemia, profesor la Viena, 1835-1886.*] În *psoriazis, hemoragii punctiforme la raclarea leziunilor cutanate cu o lamelă de sticlă.
- **S. BABINSKI.** [*Josef François Félix Babinski, neurolog francez, Paris, 1857-1932.*] Extensia lentă a halucelui, asociată uneori cu extensia celorlalte degete ale piciorului (*s. evantaiului), provocată prin excitaţia mecanică a marginii externe a plantei. În mod normal, această excitaţie provoacă flexia degetelor (*reflex cutanat plantar). Patologic după vârsta de 18 luni, s. B. pozitiv este în raport cu o leziune a fasciculului *piramidal. Sin.: reflex Babinski.
- **S. BACCELLI.** [*Guido Baccelli, medic italian, Roma, 1832-1916.*] S. prezent în cazul pleureziilor serofibrinoase. Constă în perceperea relativ clară a cuvintelor şoptite de pacient la auscultaţia bazelor pulmonare, comparativ cu situaţia normală, în care se percepe doar un murmur slab.
- **S. BAILLARGER.** [*Jules Gabriel François Baillarger, psihiatru francez, 1809-1890.*] Inegalitate pupilară în *neurosifilis.
- **S. BALLANCE.** [*Sir Charles Alfred Ballance, chirurg englez, Londra, 1856-1936.*] Rezonanţa flancului stâng când pacientul este în decubit lateral drept, în ruptura splenică.
- **S. BALLET.** [*Gilbert Louis Siméon Ballet, neurolog şi psihiatru francez, profesor la Paris, 1853-1916.*] *Oftalmoplegie externă, cu pierderea mişcărilor voluntare ale globilor oculari, dar cu persistenţa reflexelor oculare şi pupilare. Poate fi prezent în *boala Basedow-Graves şi în *isterie.
- **S. BÁRÁNY.** [*Robert Bárány, otolog austriac, Viena, profesor la Uppsala, premiul Nobel pentru fiziologie/medicină în 1914, 1876-1936.*] Sin.: nistagmus caloric (v. nistagmus def. 1).
- **S. BARD.** [*Louis Jean Marius Bard, medic francez, profesor de igienă la Lyon, apoi profesor de medicină clinică la Geneva şi Strasbourg, 1857-1930.*] Sin.: *choc en dôme* (v.).
- **S. BARON.** [*Jonas Baron, chirurg maghiar, Budapesta, 1845-1911.*] Sensibilitate la presiunea punctelor corespunzând muşchiului psoas drept, observată în apendicita cronică.
- **S. BARRÉ.** [*Jean Alexandre Barré, neurolog francez, Strasbourg, 1880-1967.*] Reflex de contracţie întârziată a *irisului, în unele boli psihice.
- **S. BASEDOW.** [*Karl Adolf von Basedow, medic german, Merseburg, 1790-1854.*] Rezistenţă fermă, renitentă la apăsarea globilor oculari în *exoftalmiile accentuate şi vechi din *boala Basedow-Graves.

- **S. BASSLER.** [*Anthony Bassler, medic american, New York, 1874-1959.*] Durere vie provocată prin compresiunea *apendicelui vermicular pe muşchiul iliac. Se obţine prin presiunea policelui la jumătatea distanţei dintre ombilic şi spina iliacă antero-superioară.
- **S. BASTEDO.** [*Walter Arthur Bastedo, medic american, New York, 1873-1959.*] Apariţia senzaţiei de tensiune şi durere la nivelul fosei iliace drepte în cazul distensiei gazoase a colonului. Este un s. de apendicită cronică.
- **S. BATTLE.** [*William Henry Battle, chirurg englez, 1855-1936.*] Echimoză la nivelul apofizei mastoide şi pe traiectul arterei auriculare posterioare (cu aspect liniar), în fractura de bază craniană.
- **S. BAZY.** [*Pierre Jean Baptiste Bazy, chirurg francez la Hôpitaux de Paris, 1853-1934.*] 1) Durere provocată prin palparea unuia dintre *punctele Bazy, indicând o afecţiune pielorenală. 2) S. care permite distingerea stenozei de spasmul uretrei prin palparea extremităţii proximale a unei sonde introduse prin uretră: aceasta este palpabilă la nivel perineal în cazul stenozei şi prin tuşeu rectal în cazul spasmului. 3) Sin.: reflex ureterovezical (v.).
- **S. BEAUNIS.** În luxaţia congenitală unilaterală a şoldului, distanţa de la spina iliacă antero-superioară la maleola internă este mai mică de partea afectată.
- **S. BECHTEREW.** [*Vladimir Michailovici von Bechterew, neurolog rus, profesor la Kazan, apoi la St. Petersburg, 1857-1927.*] 1) Anestezie a spaţiului popliteu, în *tabesul dorsal. 2) Tulburări de comunicare apărute în leziunile parietale stângi, cuprinzând *paragrafii şi *parafazii; se pot însoţi de *afazie senzorială. 3) Paralizia mişcărilor faciale automate, cu păstrarea posibilităţii de realizare a mişcărilor voluntare.
- **S. BECHTEREW-MENDEL.** [*Vladimir Mihailovici von Bechterew, neurolog rus, profesor la Kazan, apoi la St. Petersburg, 1857-1927; Kurt Mendel, neurolog german, Berlin, 1874-1946.*] Percuţia cuboidului duce, în leziunile piramidale, la flexia plantară a ultimelor patru degete.
- **S. BECKER.** [*Otto Heinrich Enoch Becker, oftalmolog german, Heidelberg, 1828-1890.*] Creştere a pulsatilităţii arterelor retiniene, observată în cursul examenului oftalmoscopic în *boala Basedow-Graves.
- **S. BÉCLARD.** [*Pierre Augustin Béclard, anatomist şi chirurg francez, 1785-1825.*] Prezenţa unui centru de osificare la nivelul epifizei inferioare femurale a fetusului, care permite aprecierea vârstei fetale.
- **S. BEEVOR.** [*Charles Edward Beevor, neurolog englez, 1854-1908.*] Ascensionare a ombilicului în paralizia segmentului inferior al muşchilor drepţi abdominali.
- **S. BÉHIER-HARDY.** [*Louis Jules Béhier, medic francez, Paris, 1813-1875; Louis Philippe Alfred Hardy, medic francez, 1811-1893.*] *Afonie în stadiile incipiente ale gangrenei pulmonare.
- **S. BELL.** [*Sir Charles Bell, chirurg şi fiziolog scoţian, Londra, 1774-1842.*] S. caracteristic paraliziei faciale de tip periferic: globul ocular de partea bolnavă se deplasează supero-extern la încercarea de coborâre a pleoapei paralizate. Sin.: semn Charles Bell, paralizie Bell.
- **S. BERGER.** [*1) Emil Berger, oftalmolog austriac, 1855-1926; 2) Paul Berger, chirurg francez, Paris, 1845-1908.*] 1) Formă eliptică sau neregulată a pupilei în stadiile iniţiale ale *tabesului dorsal sau *paraliziei generale progresive. V. şi semn Cyril-Ogle. 2) În luxaţia scapulohumerală bolnavul prezintă braţul în abducţie, adducţia nefiind posibilă (s. abducţiei elastice).
- **S. BERGMAN.** [*Harry Bergman, urolog american, n. 1912.*] S. radiologic de diagnostic diferenţial: ureterul este dilatat imediat sub nivelul unei tumori neoplazice, spre deosebire de aspectul colabat în cazul unei obstrucţii de natură litiazică.
- **S. BESPALOFF.** Congestia membranei timpanice şi catar nazofaringeal, în stadiile incipiente de rujeolă.
- **S. BEZOLD.** [*Friedrich von Bezold, otolog german, München, 1842-1908.*] Tumefacţie inflamatorie sub vârful apofizei mastoide; indică existenţa unei mastoidite.
- **S. BIEDERMAN.** [*Joseph Bear Biederman, medic american, Cincinnati, n. 1907.*] S. care poate apărea în sifilis şi se manifestă prin modificarea coloraţiei normale a mucoasei pilierilor anteriori amigdalieni, care devine roşie-violacee.
- **S. BIELSCHOWSKY.** [*Alfred Bielschowsky, oftalmolog german, profesor (succesiv) la Leipzig, Marburg şi Breslau (în prezent Wroclaw, Polonia), 1871-1940.*] S. particular al paraliziei muşchiului mare oblic (sau oblic superior), constând în devierea globului ocular cu plafonarea privirii, la înclinarea capului spre umărul homolateral. Sin.: test Bielschowsky.
- **S. BIERMER.** [*Anton Biermer, medic german, profesor de medicină internă (succesiv) la Berna, Zürich şi Breslau (în prezent Wroclaw, Polonia), 1827-1892.*] Modificarea tonalităţii rezonanţei metalice, obţinută în caz de *hidropneumotorax în timpul schimbărilor de poziţie.
- **S. BIERNACKI.** [*Edmund Adolfovitch Biernacki, medic polonez, profesor de patologie generală la Lemberg, 1866-1911.*] Anestezie a teritoriului nervului cubital întâlnită în *paralizia generală progresivă şi în *tabes.
- **S. BIKELE.** Rezistenţă la tentativa de extensie activă la nivelul articulaţiei cotului când braţul este ridicat în dreptul umărului, evidenţiind iritaţia meningeană, la fel ca şi *s. Kernig, *s. Brudzinski şi *redoarea cefei.
- **S. BINDA.** [*Luigi Binda, medic italian, începutul sec. XX.*] Mişcare spontană şi bruscă a umărului la rotaţia pasivă a capului spre partea opusă, s. de meningită tuberculoasă.
- **S. BIRD.** [*Samuel Dougan Bird, medic australian, Melbourne, 1833-1904.*] Zonă bine delimitată de submatitate la percuţia pulmonară, în chistul hidatic pulmonar.
- **S. BLUMBERG.** [*Moritz Blumberg, chirurg german, Berlin, 1873-1955.*] Durere la depresiunea bruscă a peretelui abdominal, după palpare, în peritonită.
- **S. BOINET.** [*Edouard Boinet, medic francez, 1859-1939.*] 1) Mişcare ritmică, sincronă sistolei, observată radiologic, care constă în tendinţa de torsiune a traheei spre stânga în cazul unui anevrism al crosei aortei. 2) S. de hipertensiune venoasă: la suprimarea compresiei voluntare a jugularei externe cu indexul de sus în jos, umplerea venei se face în sens invers, de jos în sus.
- **S. BOLLACK.** Crize pasagere de *ambliopie sau *cecitate explicate prin creşterea paroxistică a presiunii intracraniene sau prin spasme ale sistemului vascular retinian.
- **S. BONHOEFFER.** [*Karl Bonhoeffer, neuropsihiatru german, profesor (succesiv) la Königsberg, Heidelberg, Breslau (în prezent Wroclaw, Polonia) şi Berlin, 1868-1948.*] Pierderea tonusului muscular normal, în *coree. După unii autori, acest s. este considerat *simptom.
- **S. BONNET.** [*Amédée Bonnet, chirurg francez, profesor la Lyon, 1802-1858.*] Durere provocată prin adducţia coapsei flectate pe bazin; s. de sciatică.
- **S. BONNIER.** [*Pierre Bonnier, otorinolaringolog francez, 1861-1918.*] Bolnavul poate percepe un sunet emis de un diapazon plasat în contact cu o suprafaţă osoasă superficială acoperită de tegumente, situată la distanţă de cap sau gât (extremitatea inferioară a radiusului, sternului, rotulei), ceea ce traduce anchiloza stapedovestibulară din *otospongioză.
- **S. BORSIERI.** [*Giovanni Battista de Kanilfeld Borsieri, medic italian, profesor la Pavia, 1725-1785.*] S. nespecific, dar care apare frecvent în faza eruptivă a *scarlatinei: compresia

ungveală de-a lungul unei linii imaginare determină apariţia unei dungi eritematoase mărginită de două dungi palide.

▪ **S. BOSTON.** [*L. Napoleon Boston, medic american, 1871-1931.*] Coborâre incompletă a pleoapelor şi spasm, când mişcarea globilor oculari este orientată în jos, în *boala Basedow-Graves.

▪ **S. BOUILLAUD.** [*Jean Bapiste Bouillaud, medic iternist francez, 1796-1881.*] Retracţia permanentă a peretelui toracic în regiunea precordială; indică existenţa unei *simfize pericardice.

▪ **S. BOUVERET.** [*Léon Bouveret, medic internist francez, Lyon, 1850-1929.*] 1) Mişcări tonice ale stomacului vizibile la nivelul epigastrului sub forma unor contracţii intermitente, când regiunea bombează. 2) S. de stenoză mediogastrică: în cazul spălăturii gastrice, după ce lichidul provenit pe sondă a fost clar, apare brusc un lichid cu particule alimentare în suspensie. 3) S. de ocluzie a intestinului gros: cecul este dilatat şi fosa iliacă dreaptă este sediul unui zgomot de clapotaj, cu timbru amforic, manifestări care lipsesc în cazul ocluziei intestinului subţire.

▪ **S. BOYCE.** [*Frederick Fitzherbert Boyce, medic american, n. 1903.*] Zgomot hidroaeric la presiunea exercitată manual în regiunea cervico-laterală, în cazul existenţei unui diverticul esofagian.

▪ **S. BOZZOLO.** [*Camillo Bozzolo, medic italian, profesor de clinică propedeutică la Torino, 1845-1920.*] S. care apare în unele cazuri de *anevrism de aortă toracică, care constă în prezenţa unor mişcări pulsatile evidente la nivelul narinelor.

▪ **S. BRANHAM.** [*Henry H. Branham, chirurg american, sec. XIX.*] Bradicardie, creşterea presiunii diastolice şi dispariţia suflului cardiac, produse prin compresiunea digitală a unei fistule arterio-venoase.

▪ **S. BRASDOR.** [*Pierre Brasdor, chirurg francez, profesor la Paris, 1721-1798.*] Apare în fractura extremităţii externe a claviculei, situaţie în care bolnavul nu îşi poate pune mâna pe vertex.

▪ **S. BRAUNWALD.** [*Eugene Braunwald, cardiolog american, n. 1929.*] În cazul unei contracţii ventriculare premature (extrasistolă) se percepe o bătaie mai slabă a pulsului decât în mod obişnuit.

▪ **S. BRAXTON HICKS.** [*John Braxton Hicks, ginecolog englez, 1825-1897.*] Sin.: semn Hicks (v.).

▪ **S. BROADBENT.** [*Sir John Francis Harpin Broadbent, cardiolog englez, Londra, 1865-1946.*] Retracţie în regiunea postero-laterală toracală la nivelul coastelor XI-XII, în relaţie cu prezenţa unor aderenţe pericardice.

▪ **S. BROADBENT INVERSAT / s. de Broadbent inversé / inversed Broadbent s.** [*Sir John Francis Harpin Broadbent, cardiolog englez, Londra, 1865-1946.*] Pulsaţii sincrone cu sistola ventriculară la nivelul peretelui toracic postero-lateral, în dilataţia accentuată a atriului stâng.

▪ **S. BROCK.** Rigiditatea cefei, fără semne de contractură latentă, la flexia membrelor inferioare. Semn de abces cerebral.

▪ **S. BROCKENBROUGH.** [*E. C. Brockenbrough, chirurg american, n. 1930.*] S. pus în evidenţă prin *cateterism cardiac în *cardiomiopatiile obstructive. Constă în creşterea diferenţei de presiune intraventriculară calculată între regiunea apicală şi zona subaortică, postextrasistolic.

▪ **S. BRUDZINSKI.** [*Joseph Brudzinski, medic polonez, 1874-1917.*] 1) În meningita cerebrospinală: flexia coapsei pe bazin determină flexia asemănătoare a coapsei opuse. 2) În meningita cerebrospinală: flexia coapselor şi a gambelor poate fi provocată prin flexia capului. Sin.: semnul cefei.

▪ **S. BRUNATI.** [*M. Brunati, medic italian, sec. XX.*] Opacităţi corneene care apar în pneumonie sau în *febra tifoidă.

▪ **S. BRUSHFIELD.** [*Thomas Brushfield, medic englez, Londra, 1858-1937.*] Sin.: pete Brushfield (v.).

▪ **S. BUDIN.** [*Pierre Constant Budin, ginecolog francez, Paris, 1846-1944.*] În faza de abces a *mastitei de lactaţie, apăsarea glandei duce la scurgerea de lapte şi puroi prin mamelon.

▪ **S. BUERGER.** [*Leo Buerger (Bürger - nume greşit), chirurg şi patolog american, New York, 1879-1943.*] În insuficienţa arterială periferică (stadiu avansat): atenuarea durerii când gamba atârnă în afara patului.

▪ **S. BUMKE.** [*Oswald C. E. Bumke, neurolog german, 1877-1950.*] Absenţa midriazei la emoţii puternice sau pericol. Descris iniţial în *schizofrenie, se constată însă şi la subiecţi sănătoşi psihic.

▪ **S. CABRERA.** S. electrocardiografic de infarct miocardic anteroseptal asociat cu un *bloc de ramură stângă: 1) în derivaţiile precordiale V_3 şi V_4 se observă un croşet larg, cu durata de minimum 0,05 sec. pe panta ascendentă a undei S; 2) în derivaţia V_1 poate apărea o undă r.

▪ **S. CANTELLI.** Disociere între mişcările capului şi cele ale globilor oculari: când capul este rotit lateral, ochii deviază sinergic în direcţia opusă, apoi se reîntorc la mijlocul fantei palpebrale. S. se caută la copiii prematuri şi la comatoşi, în scopul evidenţierii integrităţii funcţionale a nervilor oculomotori şi a nucleilor bulbo-pontini. Sin.: reflexul ochilor de păpuşă.

▪ **S. CARDARELLI.** [*Antonio Cardarelli, medic italian, profesor de clinică medicală la Neapole, 1831-1926.*] Pulsaţii laterale percepute prin pulpa degetelor reunite aplicate pe marginea traheei, în caz de *anevrism al concavităţii crosei aortei.

▪ **S. CARNETT.** [*J. B. Carnett, chirurg american, sec. XX.*] S. de diagnostic diferenţial între durerea abdominală de origine parietală şi cea determinată de o afecţiune intraabdominală, în cazul în care musculatura parietală este contractată. Durerea se accentuează la palpare în afecţiunile parietale şi se ameliorează sau dispare în cele intraabdominale.

▪ **S. CARVALLO.** [*José M. Rivero-Carvallo, cardiolog mexican, 1905-1993.*] Sin.: semn Rivero-Carvallo (v.).

▪ **S. CASTELLANI-LOW.** [*Sir Aldo Castellani, bacteriolog şi specialist în boli tropicale, de origine italiană, profesor la Londra, 1878-1971; George Carmichael Low, medic englez, Londra, 1872-1952.*] S. care poate apărea, nepatognomonic, în *boala somnului, manifestat prin prezenţa unui tremor fin involuntar al limbii.

▪ **S. CAZIN.** [*Henri Pierre Joseph Cazin, chirurg francez, 1836-1891.*] Durere provocată prin tuşeul rectal în anumite osteoartrite tuberculoase de şold, cu debut la nivelul cavităţii cotiloide.

▪ **S. CEJKA.** [*Josephus Joannes Cejka (sau Cegka), medic ceh, Praga, 1812-1862.*] Absenţa modificării zonei de matitate cardiacă în cursul mişcărilor respiratorii. Apare în *simfizele pericardice, îndeosebi în *pericardita constrictivă.

▪ **S. CHADDOCK.** [*Charles Gilbert Chaddock, neurolog american, St. Louis, 1861-1936.*] Extensia halucelui provocată prin percuţia regiunii submaleolare externe; indică o leziune piramidală.

▪ **S. CHARCOT.** [*Jean Martin Charcot, neurolog francez, profesor la Paris, 1825-1893.*] 1) Mersul tabetocerebelos (v. mers). 2) Ridicarea sprâncenei în paralizia facială periferică şi coborârea sa în caz de contractură facială.

▪ **S. CHARCOT-MARIE-CARDARELLI.** [*Jean Martin Charcot, neurolog francez, profesor la Paris, 1825-1893; Pierre Marie, neurolog francez, profesor la Paris, 1853-1940; Antonio Cardarelli, medic italian, profesor de clinică medicală la Neapole, 1831-1926.*] Sin.: semn Marie (v.).

▪ **S. CHARLES BELL.** [*Sir Charles Bell, chirurg şi fiziolog scoţian, Londra, 1774-1842.*] Sin.: semn Bell (v.).

- **S. CHASSAIGNAC.** [*Charles Marie Edouard Chassaignac, chirurg și anatomist francez, profesor la Paris, 1805-1879.*] Flictene cu conținut clar, apoi sanguinolent, observate uneori pe piele, la nivelul unei fracturi cu deplasare a gambei.
- **S. CHAUSSIER.** [*François Chaussier, chirurg și anatomist francez, profesor la Dijon, 1746-1828.*] Epigastralgie violentă, în bară, însoțită frecvent de simptome oculare, cefalee, crampe, anunțând iminența unei crize de *eclampsie.
- **S. CHEVASSU.** [*Maurice Chevassu, chirurg francez la Hôpitaux de Paris, 1877-1957.*] 1) Imobilitatea diafragmului în timpul respirației, observată la radioscopie, în flegmonul perinefretic. 2) Procedeu pentru diagnosticul diferențial al unei tumori față de un *hematocel: capul epididimului poate fi prins între două degete în cazul unei tumori testiculare, dar nu și în cazul unui hematocel.
- **S. CHIRAY.** [*Maurice Marie Louis Chiray, medic internist francez la Hôpitaux de Paris, 1877-1954.*] S. de litiază veziculară: durerea este provocată prin palpare profundă în regiunea veziculară, pacientul fiind în clinostatism.
- **S. CHVOSTEK.** [*Franz (sau Frantisek) Chvostek Sr., medic austriac, Viena, 1835-1884.*] S. care traduce hiperexcitabilitatea neuromusculară și care poate fi pus în evidență prin percuția transcutanată a filetelor temporofaciale ale nervului facial, într-o regiune situată la jumătatea unei linii imaginare ce unește jumătatea apofizei zigomatice cu comisura laterală a buzelor. Constă într-un spasm al grupelor musculare inervate de nervul facial excitat. Numărul grupelor musculare care se contractă este proporțional cu hiperexcitabilitatea, permițând descrierea a patru grade ale s.: *gradul I* – contracția orbicularului buzei de partea percutată; *gradul II* – contracția antrenează și aripioara nazală homolaterală; *gradul III* – se contractă întregul hemifacies; *gradul IV* – se contractă și hemifaciesul controlateral. Sin.: semn facial.
- **S. CLAUDE.** [*Henri Charles Jules Claude, psihiatru francez, profesor la Paris, 1869-1945.*] În paralizia de nerv median, la mișcarea de închidere a pumnului, policele nu acoperă celelalte degete.
- **S. CLAYBROOK.** [*Edwin B. Claybrook, chirurg american, 1871-1931.*] S. pus în evidență în traumatismele cu ruptură a unui organ intraabdominal, care constă în perceperea zgomotelor cardiace și a murmurului vezicular la nivelul peretelui abdominal.
- **S. CLEEMAN.** [*Richard Aslop Cleeman, medic american, 1840-1912.*] Pliu tegumentar situat imediat deasupra rotulei, în fractura de femur cu deplasare a fragmentelor osoase.
- **S. CODMAN.** [*Ernest Amory Codman, chirurg american, Boston, 1869-1940.*] În ruptura tendonului supraspinat, brațul poate fi deplasat pasiv în abducție fără durere, dar la îndepărtarea suportului brațului, mușchiul deltoid se contractă brusc și apare durerea.
- **S. COLE.** [*Lewis Gregory Cole, radiolog american, 1874-1954.*] S. radiologic care constă în deformarea conturului duodenal, în *ulcerul duodenal.
- **S. COLEMAN.** În luxația congenitală de șold, reluxarea capului femural prin adducția coapsei.
- **S. COLLIVER.** Tremor și mișcări convulsive ale membrelor, uneori ale organismului în întregime, în stadiile preparalitice ale *poliomielitei.
- **S. COMBY.** [*Jules Comby, pediatru francez la Hôpitaux de Paris, 1853-1947.*] Stomatită eritematoasă și pete albicioase la nivelul mucoasei bucale și gingivale. Este semn precoce de *rujeolă.
- **S. COMOLLI.** [*Antonio Comolli, patolog italian, n. 1879.*] S. de fractură scapulară, constând în apariția în regiunea scapulară a unei tumefacții triunghiulare, asemănătoare formei scapulei.
- **S. COOPERNAIL.** [*George Peter Coopernail, chirurg american, n. 1876.*] Echimoză perineală și scrotală sau labială, în fractura oaselor pelvisului.
- **S. CORRIGAN.** [*Sir Dominic John Corrigan, medic scoțian, Dublin, 1802-1880.*] Lizereu purpuriu la joncțiunea dinților cu gingia, în intoxicația cronică cu cupru.
- **S. COURVOISIER.** [*Ludwig Georg Courvoisier, chirurg elvețian, profesor de chirurgie la Basel, 1843-1918.*] S. de diagnostic diferențial între obstrucția coledocului prin calcul biliar (în care caz vezicula biliară este atrofiată) și obstrucția de altă natură, de ex. prin cancer pancreatic (colecistul fiind dilatat în acest caz). Sin.: lege Courvoisier.
- **S. CRICHTON-BROWNE.** [*Sir James Crichton-Browne, medic englez, 1842-1938.*] *Tremor al unghiului extern al fantei palpebrale și al comisurii labiale, în stadiile incipiente ale *paraliziei generale progresive.
- **S. CROWE.** [*Samuel James Crowe, medic american, Baltimore, 1883-1955.*] S. prezent în tromboza *sinusului cavernos: compresia venei jugulare externe homolateral cu tromboza nu determină dilatarea venelor retiniene, așa cum se întâmplă pe partea controlaterală, normală.
- **S. CRUVEILHIER.** [*Jean Cruveilhier, medic, anatomist și anatomopatolog francez, profesor de chirurgie la Montpellier, apoi profesor de anatomie și anatomie patologică la Paris, 1791-1874.*] Perceperea unui *tremor la palparea pliului inghinal în momentul tusei. Ar indica existența varicelor la nivelul safenei interne.
- **S. CULLEN.** [*Thomas Stephen Cullen, chirurg și ginecolog american, Baltimore, 1868-1953.*] Colorație albăstruie a tegumentelor periombilical, uneori asociată cu hemoragia intraperitoneală, îndeosebi prin ruptura trompei uterine în *sarcina ectopică. Un aspect similar se poate observa și în *pancreatita hemoragică (*semn Alstead).
- **S. CYRIL-OGLE.** [*Cyril; John William Ogle, patolog englez, 1824-1905.*] 1) *Midriază a ochiului stâng observată în *anevrismul aortei. Inegalitatea pupilară, de origine simpatică, poate fi, însă, și un s. de origine sifilitică. V. semn Berger. 2) Turgescența venelor jugulare, fără reflux hepatojugular și dispariția pulsului jugular în revărsatele pericardice abundente.
- **S. DALRYMPLE.** [*John Dalrymple, oftalmolog englez, 1804-1852.*] Sin.: semn Stellwag-Dalrymple (v.).
- **S. D'AMATO.** [*Luigi D'Amato, medic și patolog italian, n. 1874.*] În pleurezia exsudativă, modificare a localizării zonei de submatitate pulmonară în funcție de poziția pacientului: de la regiunea paravertebrală (pentru poziția șezândă) la regiunea precordială (pentru poziția în decubit lateral pe partea opusă exsudatului pleural).
- **S. DANCE.** [*Jean Baptiste Hippolyte Dance, medic francez la Hôpitaux de Paris, 1797-1832.*] S. care poate apărea în caz de *invaginație intestinală. Constă în prezența unei denivelări, a unei retracții discrete a peretelui abdominal în vecinătatea fosei iliace drepte.
- **S. DANFORTH.** [*William Clark Danforth, obstetrician-ginecolog american, 1878-1949.*] În cazul sarcinii extrauterine rupte, cu hemoperitoneu, durerea iradiază în umăr în timpul inspirului.
- **S. DARIER.** [*Jean Darier, dermatolog francez, Paris, 1856-1938.*] Urticarie și eritem consecutive traumatizării leziunilor cutanate de *urticarie pigmentară.
- **S. DAVIDSOHN.** [*Hermann Davidsohn, otorinolaringolog german, Berlin, 1842-1911.*] Reducere a gradului de iluminare pupilară prin transiluminarea din interiorul gurii; indică prezența unei tumori sau a unei colecții lichidiene în antrumul maxilar.
- **S. DAVIES.** Purpură în regiunea lombară în forma necroticohemoragică a *pancreatitei acute.

- **S. DAWBARN.** [*Robert Hugh Mackay Dawbarn, chirurg american, New York, 1860-1915.*] În *bursita subacromială acută, durere cauzată de poziţia braţului care atârnă de partea palpată, dar care dispare în abducţia acestuia.
- **S. DE BAKEY.** S. clinic care permite diagnosticul localizării unui *anevrism aortic: dacă la palpare mâna examinatorului poate decela un spaţiu între polul superior anevrismal şi rebordul costal, atunci anevrismul este situat sub originea arterelor renale.
- **S. DEGAS.** În luxaţia scapulohumerală, bolnavul nu poate pune mâna pe umărul opus.
- **S. DE LA CAMP.** [*O. de la Camp, medic francez de la începutul sec. XX.*] 1) Tulburări senzitivo-algice la nivelul celei de-a cincea şi a şasea vertebre dorsale (D_5-D_6), bilateral, în tuberculoza ganglionilor limfatici de la nivelul bronhiilor. 2) În tuberculoza cu adenopatie bronşică, percuţia toracică poate decela o zonă de submatitate cu localizare prevertebrală, la nivelul vertebrelor D_5-D_6. Sin.: semn la Camp.
- **S. DÉJERINE.** [*Jules Joseph Déjerine, neurolog francez, profesor la Paris, 1849-1917.*] Agravare a simptomatologiei de *radiculită prin tuse, strănut sau în poziţie şezândă încordată.
- **S. DELBET.** [*Pierre Delbet, chirurg francez la Hôpitaux de Paris, 1861-1957.*] În *anevrismul arterei principale a unui membru, păstrarea stării de nutriţie a părţii distale a membrului demonstrează o circulaţie colaterală eficientă, chiar dacă nu se percepe puls distal.
- **S. DELMEGE.** [*Jean Alfred Delmege, medic francez, sec. XX.*] Aplatizare a deltoidului, considerată un s. incipient de tuberculoză.
- **S. DEMIANOFF.** În *lumbago, bolnavul în decubit dorsal nu poate să ridice membrele inferioare întinse de pe planul patului la mai mult de 10° faţă de acest plan.
- **S. DESAULT.** [*Pierre Joseph Desault, chirurg francez, 1744-1795.*] S. de fractură de femur intracapsulară, constând în modificarea arcului descris la rotaţia marelui trohanter (ca şi cum acesta s-ar roti în jurul propriului ax).
- **S. DESTOT.** [*Etienne Destot, radiolog francez, Lyon, 1864-1918.*] În fracturile cavităţii cotiloide, echimoză *numulară care apare pe partea declivă a scrotului.
- **S. DEVIC.** [*Eugène Devic, medic francez, 1858-1930.*] Sin.: semn Ewart (v.).
- **S. DIEULAFOY.** [*Georges Dieulafoy, medic la Hôpitaux de Paris, 1839-1911.*] Hiperestezie cutanată abdominală la simpla atingere a tegumentului, însoţind *contractura musculară abdominală în *abdomenul acut.
- **S. DORENDORF.** [*Hans Dorendorf, medic german, profesor de medicină internă la Berlin, n. 1866.*] Dispariţie a concavităţii fosetei supraclaviculare unilateral, în *anevrismul arcului arterei aorte.
- **S. DOUGLAS.** [*James Douglas, anatomist şi chirurg din Londra, n. în Scoţia, 1675-1742.*] Durere violentă la compresia digitală a *fundului de sac Douglas în timpul tuşeului vaginal. Se observă în hemoragii intraabdominale sau în sarcina extrauterină. Sin.: semn Proust.
- **S. DRUMMOND.** [*Sir David Drummond, chirurg englez, Durham, 1852-1932.*] Suflu auzit la deschiderea gurii, în timpul respiraţiei, în *anevrismul de arteră aortă.
- **S. DUBOIS.** [*Paul Dubois, obstetrician francez, 1795-1871.*] Scurtare a degetului auricular în sifilisul congenital.
- **S. DUCHENNE.** [*Guillaume Benjamin Armand Duchenne (de Boulogne), neurolog francez, Paris, 1806-1875.*] 1) În *piciorul valgus dureros al copilului, diminuarea rezistenţei opuse la flexia dorsală a piciorului. 2) În paralizia radială saturnină, relief format de muşchiul lung supinator indemn. 3) Depresiunea regiunii epigastrice în inspir, observată în caz de paralizie a diafragmului sau în unele forme de pericardită exsudativă.
- **S. DUPRÉ.** [*Ernest Dupré, medic francez, profesor de psihiatrie la Paris, 1862-1921.*] Sin.: semnul evantaiului (v.).
- **S. DUPUYTREN.** [*Guillaume Dupuytren, baron, chirurg şi anatomopatolog francez, profesor la Paris, 1778-1835.*] 1) Senzaţie de cracment la presiunea unui os cu leziuni sarcomatoase. 2) Deplasare liberă a capului femural supero-inferior, la sugar, în luxaţia congenitală de şold.
- **S. DUROZIEZ.** [*Paul Louis Duroziez, medic francez, Paris, 1826-1897.*] Suflu dublu care se poate auzi la auscultaţie, în *insuficienţa aortică, prin apăsare cu stetoscopul pe artera femurală la nivelul *triunghiului lui Scarpa.
- **S. DUVERNAY.** S. caracteristic afecţiunilor artrozice ale articulaţiei coxofemurale, care constă în imposibilitatea flexiei complete a coapsei pe bazin, pacientul înălţându-se prin flexia genunchiului, posterior.
- **S. EBSTEIN.** [*Wilhelm Ebstein, medic german, profesor de policlinică medicală la Göttingen, 1836-1912.*] S. de pericardită exsudativă: la percuţie se delimitează un unghi cardiohepatic obtuz.
- **S. EDELMANN.** [*Adolf Edelmann, medic internist austriac, Viena, 1885-1939.*] S. de iritaţie meningeană: genunchiul fiind în extensie, flexia coapsei pe abdomen determină flexia dorsală a halucelui.
- **S. EGGER.** [*Fritz Egger, medic elveţian, profesor la Basel, 1863-1938.*] În cazul hemiplegiei flasce, hemitoracele de partea afectată ascensionează mai puţin decât hemitoracele controlateral, în inspir profund.
- **S. ELLIOT.** [*1) George T. Elliot, dermatolog american, 1851-1935; 2) Robert Henry Elliot, oftalmolog englez, profesor la Madras, apoi la Londra, 1864-1936.*] 1) Induraţie periferică a *şancrului sifilitic. 2) *Scotom extensiv discontinuu (format din numeroase puncte).
- **S. ELLIS.** [*Calvin Ellis, medic american, Boston, 1826-1883.*] Sin.: curbă Ellis-Damoiseau (v.).
- **S. EMPIS.** [*Georges Simonis Empis, medic francez, Paris, 1824-1913.*] *Hiperestezia peretelui toracic homolateral observată în tuberculoza pulmonară sau în neoplasmul pulmonar.
- **S. ENROTH.** [*Emil Emanuel Enroth, oftalmolog finlandez, 1879-1953.*] Edem palpebral, în *boala Basedow-Graves.
- **S. ERB.** [*Wilhelm Heinrich Erb, neurolog german, Heidelberg, 1840-1921.*] 1) Hiperexcitabilitate electrică, îndeosebi la curent galvanic, a nervilor motori în *tetanie. 2) Abolirea reflexului pupilar la durere, observată în *tabes. 3) Matitate la percuţia manubriului sternal în *acromegalie.
- **S. ERICHSEN.** [*Sir John Eric Erichsen, chirurg englez, Londra, n. la Copenhaga, 1818-1896.*] Durere la compresiunea bruscă a oaselor iliace, în afecţiuni ale articulaţiilor sacroiliace, dar nu şi ale articulaţiilor coxofemurale.
- **S. ESCHERICH.** [*Theodor Escherich, pediatru german, profesor la Graz, apoi la Viena, 1857-1911.*] În *tetanie, percuţia suprafeţei interne a buzelor sau a limbii determină un spasm contractil al buzelor, limbii şi muşchilor maseteri.
- **S. ESTLANDER-VERNEUIL.** [*Jakob August Estlander, chirurg finlandez, Helsinki, 1831-1891; Aristide Auguste Stanislas Verneuil, chirurg francez, profesor de patologie externă la Paris, 1823-1895.*] Temperatura cutanată în teritoriul de proiecţie al unui *osteosarcom este mai mare decât în regiunile învecinate.
- **S. EUSTACE SMITH.** [*Eustace Smith, medic englez, Londra, 1835-1914.*] Proeminenţă a sternului şi a primei coaste, în pericardită.
- **S. EWART.** [*William Ewart, medic englez, Londra, 1848-1929.*] 1) Proeminenţă anormală la nivelul articulaţiei sterno-

costale (prima coastă), în pericardita exsudativă. 2) Submatitate la nivelul extremităţii inferioare a scapulei stângi, în pericardita exsudativă. Sin.: semn Devic, semn Pins.

- **S. EWING.** [*James H. Ewing, medic englez, 1798-1827.*] Durere la palparea unghiului superointern al orbitei, observată în obstrucţia sinusului frontal şi în etmoidită.
- **S. FAGET.** [*Jean Charles Faget, medic francez, Orléans, 1818-1884.*] Discordanţă temperatură-puls, care se observă în *febra galbenă.
- **S. FARABEUF.** [*Louis Hubert Farabeuf, chirurg şi anatomist francez, Paris, 1841-1910.*] Semn de angajare a *prezentaţiei, constând din imposibilitatea, la tuşeul vaginal, de a introduce două degete între prezentaţie şi sacrum.
- **S. FAUGUELL.** Scurtarea gâtului în cazul fracturilor sau luxaţiilor de coloană vertebrală.
- **S. FEDERICI.** [*Cesare Federici, medic internist italian, Palermo, 1832-1892.*] Auscultaţie a zgomotelor cardiace la nivelul regiunii abdominale, în caz de perforaţie abdominală cu prezenţa gazelor în cavitatea abdominală.
- **S. FEER.** [*Emil Feer, pediatru elveţian, profesor la Heidelberg, apoi la Zürich, 1864-1955.*] Linie periungveală transversală, produsă prin clivaj al stratului epidermic, care apare în *scarlatină (în faza de defervescenţă), cu localizare la baza unghiilor, mai ales la nivelul policelui.
- **S. FEREY.** Aspect caracteristic de frunte bombată în *hidrocefaliile necomunicante.
- **S. FILATOV.** [*Nil Feodorovici Filatov, pediatru rus, Moscova, 1847-1912.*] Absenţa exantemului la nivelul mentonului, buzelor şi aripilor nasului, caracteristică *scarlatinei.
- **S. FILIPOVITCH.** [*Casimir Filipovitch (sau Filipowicz), medic polonez, sec. XIX.*] Decolorare cu tentă gălbuie la nivelul palmelor şi plantelor, în *febra tifoidă. Sin.: semn palmo-plantar.
- **S. FISCHER.** [*Louis Fischer, pediatru american de origine austriacă, New York, 1864-1944.*] 1) Murmur (prin presiune la nivel venos) care poate fi perceput prin auscultaţie la nivelul manubriului sternal, capul pacientului fiind în hiperextensie, în tuberculoza bronşică. 2) Murmur presistolic, la auscultaţia cardiacă, în unele cazuri de pericardită aderentă.
- **S. FLATAU.** [*Edward Flatau, neurolog polonez, Varşovia, 1869-1932.*] S. caracteristic *meningitei: dilatarea pupilelor la flexia anterioară a capului.
- **S. FLINT.** [*Austin Flint, medic american, profesor de medicină clinică la New York, 1812-1886.*] *Uruitură diastolică din cauza unei *stenoze mitrale funcţionale, în unele cazuri de *insuficienţă aortică. Sin.: uruitură Flint, suflu Austin Flint.
- **S. FORSCHEIMER.** *Eritem cu erupţie maculopapulară caracteristică, cu localizare la nivelul mucoasei palatine, în *rubeolă.
- **S. FOTHERGILL.** [*John Fothergill, medic englez, Londra, 1712-1780.*] În caz de hematom al muşchilor drepţi abdominali, la nivelul peretelui abdominal se palpează o formaţiune bine delimitată, care nu depăşeşte linia mediană şi este mai evidentă când muşchiul se contractă.
- **S. FOUINEAU.** S. ce precedă criza de *edem pulmonar acut, care constă în prezenţa unei senzaţii de prurit laringian.
- **S. FOURNIER.** [*Alfred Fournier, dermatolog francez, profesor la Paris, 1832-1915.*] Limită netă, caracteristică leziunilor sifilitice tegumentare.
- **S. FRANCESCHETTI.** [*Adolphe Franceschetti, oftalmolog elveţian, profesor la Geneva, 1896-1968.*] Mişcare de compresie a globilor oculari cu degetele, observată inconstant la copiii cu *cecitate.
- **S. FRANÇON.** [*François Georges Jules Françon, medic francez, n. 1888.*] În coxartroză, limitarea adducţiei, cu posibilitatea de a face flexia coapsei cu genunchiul extins.
- **S. FRANK.** [*Alfred Erich Frank, medic german, profesor de medicină internă la Breslau (în prezent Wroclaw, Polonia), 1884-1957.*] Pliu diagonal al lobulului urechii care pune în evidenţă existenţa unei cardiopatii ischemice coronariene. Este considerat drept marker al existenţei unei coronaropatii.
- **S. FRÄNKEL.** [*Albert Fränkel, internist german, Berlin, 1848-1916.*] Posibilitate de a efectua mişcări pasive deosebit de ample la nivelul articulaţiei coxofemurale, ca urmare a diminuării tonusului musculaturii la acest nivel, în *tabesul dorsal.
- **S. FRIEDREICH.** [*Nikolaus Freidreich, medic german, profesor de anatomie patologică, apoi de patologie medicală la Heidelberg, 1825-1882.*] 1) Colaps diastolic al venelor jugulare, în pericardita aderentă. 2) Modificarea zgomotului la percuţia unei arii de cavitaţie, în inspir forţat.
- **S. FROMENT.** [*Jules Froment, neurolog şi internist francez, Lyon, 1878-1946.*] Incapacitatea de a efectua opoziţia laterală activă a policelui, din cauza paraliziei abductorului policelui.
- **S. FUCHS / signe de Fuchs / Fuchs' phenomenon.** [*Ernst Fuchs, oftalmolog austriac, profesor la Luttich, apoi la Viena, 1851-1930.*] Retracţia pleoapei superioare apărută în cursul recuperării paraliziei de nerv motor ocular comun, dacă se face un efort de coborâre a globului ocular. S. traduce o *sinchinezie paradoxală între ridicătorul pleoapei şi muşchiul drept inferior.
- **S. FÜRBRINGER.** [*Paul Fürbringer, medic german, profesor de dermatologie şi de pediatrie la Jena, apoi profesor de medicină internă la Berlin, 1849-1930.*] În caz de abces subfrenic, mişcările respiratorii vor fi transmise unui ac de seringă inserat la nivelul abcesului, spre deosebire de cazul unui abces supradiafragmatic.
- **S. GAENSLEN.** [*Frederick Julius Gaenslen, chirurg american, Milwakee, 1877-1937.*] Durere la hiperextensia coapsei pe abdomen, când pelvisul este fixat prin flexia coapsei controlaterale, în afecţiuni ale articulaţiilor sacroiliacă şi lombosacrată.
- **S. GALEAZZI.** [*Riccardo Galeazzi, chriurg ortoped italian, profesor la Milano, 1866-1952.*] *Scolioză compensatoare, observată în ortostatism în caz de luxaţie congenitală a coapsei, ca urmare a scurtării membrului inferior bolnav.
- **S. GALLAVARDIN.** [*Louis Bénédict Gallavardin, cardiolog francez, Lyon, 1875-1957.*] Sin.: disociaţie Gallavardin (v.).
- **S. GANGOLPHE.** [*Louis Gangolphe, chirurg francez, Lyon, sec. XIX.*] 1) Efuziune abdominală serosanguinolentă, în cazul *herniei strangulate. 2) În fracturile de col anatomic sau chirurgical humeral, cu ocazia mobilizării pasive a braţului se pot pune în evidenţă crepitaţii importante, cu o tonalitate aparte (tonalitate Trélat) datorită vecinătăţii cavităţii toracice.
- **S. GAREL.** [*Jean Garel, otorinolaringolog francez, Lyon, 1852-1931.*] 1) În *anevrismul de aortă toracică, se pot observa endoscopic oscilaţii ritmice, sincrone cu pulsul, ale laringelui. 2) Sin.: semn Heryng (v.).
- **S. GARENGEOT.** [*René Jacques Croissant de Garengeot, chirurg francez, Paris, 1688-1759.*] *Epanşament sanguin cu localizare hipogastrică, care apare în cazul unei plăgi a *epiploonului.
- **S. GENDRIN.** [*Augustin Nicolas Gendrin, medic francez, Paris, 1796-1890.*] În pericardita exsudativă, palparea evidenţiază un şoc apexian care se proiectează în interiorul matităţii cardiace.
- **S. GERHARDT.** [*Carl Adolf Christian Jakob Gerhardt, medic german, Berlin, 1833-1902.*] Paralizia corzilor vocale cu afonie în fazele terminale ale unor demenţe.
- **S. GIBSON.** [*George Alexander Gibson, medic scoţian, Edinburgh, 1854-1914.*] Suflu continuu sistolo-diastolic, cu intensificare telesistolică şi protodiastolică, perceput la auscultaţie în partea internă a primelor spaţii intercostale stângi în cazul persistenţei *canalului arterial. Sin.: suflu tunelar.

- **S. GIFFORD.** [*Harold Gifford, oftalmolog american, 1858-1929.*] Imposibilitate de retroversie a pleoapei superioare, în *boala Basedow-Graves.
- **S. GILBERT.** [*Augustin Nicolas Gilbert, medic francez, Paris, 1858-1927.*] *Opsiurie, în ciroza hepatică.
- **S. GIORDANO-PASTERNAȚKI.** Percutând regiunea lombară cu vârful degetelor sau cu marginea cubitală a mâinii (manevra Giordano) se declanşează, uneori, dureri foarte vii în litiaza renală, glomerulonefrita acută, pielonefrită, abces perirenal, infarct renal.
- **S. GLASGOW.** [*William Carr Glasgow, medic american, St. Louis, 1845-1907.*] Zgomot sistolic la auscultația arterei brahiale, în anevrismul de aortă.
- **S. GOBIET.** Sonoritate transversală în zona ombilicală în *pancreatita acută.
- **S. GOGGIA.** [*Carlo Paolo Goggia, medic italian, 1871-1948.*] Contracții parcelare produse la percuția sau la palparea muşchilor bicepşi brahiali în boli debilitante (ex.: febră tifoidă), spre deosebire de contracțiile generalizate ale muşchiului, în situații normale.
- **S. GOLDSTEIN.** [*Hyman Isaac Goldstein, medic american, Philadelphia, 1887-1954.*] Distanță mare între haluce şi degetul al doilea al piciorului, în cretinism şi în *sindromul Down.
- **S. GOLDTHWAIT.** [*Joel Ernest Goldthwait, chirurg ortoped american, 1866-1961.*] S. nespecific pentru afectarea traumatică a ligamentelor sacroiliace: flexia coapsei pe abdomen, cu genunchiul în extensie, determină durere în regiunea sacroiliacă.
- **S. GONDA.** Extensia halucelui la torsiunea bruscă a unui alt deget de la acelaşi picior, s. care apare mai precoce şi mai constant decât *s. Babinski în leziuni ale *fasciculului piramidal.
- **S. GOODELL.** [*William Goodell, ginecolog american, Philadelphia, 1829-1894.*] Sin.: semn Hegar (v.).
- **S. GORLIN.** [*Robert James Gorlin, patolog şi genetician american, n. 1923.*] S. observat în *sindromul Ehlers-Danlos, care constă în posibilitatea de a atinge cu uşurință vârful nasului cu limba.
- **S. GOSSELIN.** [*Athanase Léon Gosselin, chirurg francez, 1815-1887.*] Durere intensă la abducția membrului inferior, în fracturile de bazin.
- **S. GOTTRON.** [*Heinrich A. Gottron, dermatolog german, Tübbingen, 1890-1974.*] Regiuni echimozice pe fața posterioară a degetelor, la nivelul articulațiilor mici, în *dermatomiozită, uneori precedând cu 2-3 ani afectarea musculară.
- **S. GOULD.** S. de *retinită pigmentară: bolnavul flectează capul pentru a-şi ameliora vederea.
- **S. GOWERS.** [*Sir William Richard Gowers, neurolog englez, 1845-1915.*] Oscilații intermitente ale irisului sub influența luminii, în *tabesul dorsal.
- **S. GRABER-DUVERNAY.** În osteoartrita tuberculoasă sacroiliacă, bolnavul mobilizează cu dificultate gamba de partea bolnavă pe gamba de partea sănătoasă.
- **S. GRAEFE.** [*Albrecht von Graefe, oftalmolog german, profesor la Berlin, 1828-1870.*] Defect de sincronism între mişcările de ridicare şi de coborâre ale pleoapei superioare şi mişcările similare ale globului ocular. S. apare în cazul *exoftalmiei hipertiroidiene.
- **S. GRANCHER.** [*Jaques Joseph Grancher, medic francez, profesor de pediatrie la Paris, 1843-1907.*] 1) Identitatea tonalității între zgomotul inspirator şi cel expirator; indică prezența unui obstacol la expirație. 2) Ansamblul semnelor auscultatorii simptomatice percepute la nivelul vârfurilor plămânilor. Indică precoce o tuberculoză.
- **S. GRANDSTRÖM.** [*Karl Otto Grandström, oftalmolog suedez, Stockholm, n. 1901.*] În *coarctația de aortă, examenul *fundului de ochi evidențiază artere retiniene sinuoase.
- **S. GRANGER.** [*Amédée Granger, radiolog american, New Orleans, 1879-1939.*] S. radiologic constând în vizualizarea peretelui anterior al sinusului lateral în caz de procese distructive mastoidiene extensive, la copii sub 2 ani.
- **S. GRAVES.** [*Robert James Graves, medic irlandez, Dublin, 1797-1853.*] Absența ocluziei pleoapelor, ochiul rămânând deschis chiar şi în timpul somnului. Apare în *hipertiroidism.
- **S. GRAY.** [*Sir Henry McIlree Williamson Gray, chirurg englez, 1870-1938.*] 1) Durere la palparea abdomenului la circa 3 cm la stânga şi sub ombilic, observată în apendicită. 2) Durere la nivelul umărului drept, în apendicită.
- **S. GREENE.** [*Charles Lyman Greene, medic american, St. Paul, Minnesotta, 1863-1929.*] Modificare a ariei de proiecție a matității cardiace la percuția în expir, în caz de pleurezie exsudativă.
- **S. GREY TURNER.** [*George Grey Turner, chirurg englez, profesor la Durham, apoi la Londra, 1877-1951.*] *Purpură la nivelul flancurilor, în *pancreatita acută necroticohemoragică. Sin.: semn Turner.
- **S. GRIESINGER.** [*Wilhelm Griesinger, neurolog şi psihiatru german, Tübbingen, Cairo, Zürich, Berlin, 1817-1868.*] 1) Edem al regiunii situate anterior față de apofiza mastoidă, în tromboza sinusului transvers. 2) Puls paradoxal (v.).
- **S. GRIFFITH.** S. prezent în *boala Basedow-Graves: când globul ocular se deplasează superior, pleoapa inferioară rămâne aproape imobilă.
- **S. GROCCO.** [*Pietro Grocco, medic italian, profesor de clinică medicală la Pisa, apoi la Florența, 1857-1916.*] 1) Zonă triunghiulară de submatitate, situată posterior, paravertebral, de partea opusă unui exsudat pleural (triunghiul Rauchfuss sau Korany-Grocco). 2) Dilatare cardiacă acută, frecvent ca urmare a unui efort, în stadiile inițiale ale *bolii Basedow-Graves.
- **S. GROSSMAN.** [*Morris Grossman, neurolog american, 1881-1955.*] Dilatare cardiacă, în tuberculoza pulmonară.
- **S. GROZOVICI-PASTIA.** [*Grozovici; Constantin Pastia, medic român, 1883-1926.*] Aspect caracteristic al exantemului din *scarlatină, la nivelul plicilor de flexie ale membrelor, mai ales la plica cotului, sub forma unor linii hemoragice aşezate transversal acolo unde pielea lezată de toxină este traumatizată prin mişcări. Este util şi pentru diagnosticul tardiv al infecției, deoarece persistă câteva zile după stingerea erupției. Sin.: semn Pastia.
- **S. GUDDEN.** [*Bernard Aloys von Gudden, neurolog german, München, 1824-1886.*] În alcoolism, *reflexele pupilare sunt încetinite.
- **S. GUILLAIN.** [*Georges Charles Guillain, neurolog francez, 1876-1961.*] Flexie rapidă a coapsei şi gambei în excitarea mecanică a muşchiului cvadriceps contralateral, s. de iritație meningeală.
- **S. GUNN.** [*Robert Marcus Gunn, oftalmolog englez, Moorfields, 1850-1909.*] Aspect oftalmoscopic al încrucişării arteriovenoase în arterioscleroza vaselor retiniene. Normal, când o venă retiniană se încrucişează cu artera omologă, traseul venos nu este întrerupt. În caz de arterioscleroză, peretele arterial dur şi rigid şterge traseul venos la nivelul încrucişării, iar în amonte calibrul venos este lărgit. Sin.: semn Marcus Gunn, semn Salus-Gunn, semnul încrucişării.
- **S. GUTTMANN.** [*Paul Guttmann, medic german, Berlin, 1834-1893.*] Sin.: semnul faldului (v.).
- **S. GUYON.** [*Jean Casimir Félix Guyon, chirurg şi urolog francez, profesor de patologie chirurgicală la Paris, 1831-1920.*] Sin.: manevră Guyon (v.).
- **S. HALL.** [*Josiah Newhall Hall, medic american, Denver, 1858-1939.*] Şoc diastolic traheal, perceptibil în caz de *anevrism de aortă.
- **S. HALSTEAD.** [*Albert Edward Halstead, chirurg american, Chicago, 1858-1926.*] S. tegumentar prezent în necroza acută de pancreas din unele *pancreatite acute. Constă în apariția unor *macule cianotice cu localizare la nivelul peretelui abdominal.

- **S. HAMILTON.** Mărirea circumferinţei rădăcinii braţului în luxaţia scapulohumerală.
- **S. HAMMAN.** [*Louis Virgil Hamman, medic american, Baltimore, 1877-1946.*] Zgomot sec, sacadat, sincron bătăilor cardiace, în caz de emfizem mediastinal; este patognomonic pentru *pneumopericard.
- **S. HARZER.** [*Friedrich August Harzer, medic german contemporan, Leipzig.*] Pulsaţia în epigastru sau parasternal a ventriculului drept hipertrofiat, în contextul insuficienţei cardiace congestive şi al insuficienţei ventriculare drepte.
- **S. HATCHCOCK.** Hipersensibilitate a regiunii supero-laterocervicale şi a unghiului mandibulei în *parotidita epidemică.
- **S. HAUDEK.** [*Martin Haudek, radiolog austriac, Viena, 1880-1967.*] S. radiologic în ulcerul gastric penetrant. Se constată un aspect tristratificat al *nişei penetrante: bariu în porţiunea inferioară, lichid de secreţie în porţiunea mijlocie şi aer în porţiunea superioară. Sin.: nişă Haudek.
- **S. HEFKE-TURNER.** [*Hans W. Hefke, radiolog american, Milwaukee, n. 1897; Vernon C. Turner, chirurg american contemporan.*] S. radiologic constând în modificarea conturului (umbrei radiologice) a muşchiului obturator în afecţiuni ale articulaţiei coxofemurale.
- **S. HEGAR.** [*Alfred Hegar, ginecolog german, Freiburg, 1830-1914.*] Senzaţie de ramolire a segmentului inferior uterin în graviditate, la palparea uterului. Sin.: semn Goodell.
- **S. HEIM-KREYSIG.** [*Ernst Ludwig Heim, medic german, Berlin, 1747-1834; Friedrich Ludwig Kreysig, medic german, Dresda, 1770-1839.*] Depresiune a spaţiilor intercostale, sincronă sistolei cardiace, în caz de pericardită cu aderenţe.
- **S. HEIM-SANDERS.** [*Ernst Ludwig Heim, medic german, Berlin, 1747-1834; James Sanders, medic englez, 1777-1843.*] În cazul formării unor aderenţe pericardice, se observă o retracţie ritmică, sincronă sistolei a peretelui abdominal epigastric. Sin.: semn Sanders.
- **S. HENNEBERT.** [*Camille Hennebert, otolog belgian, Bruxelles, 1867-1954.*] În *labirintita din sifilisul congenital, compresiunea aerului în conductul auditiv extern determină *nistagmus rotatoriu spre partea afectată. Scăderea presiunii aerului la acelaşi nivel determină nistagmus spre partea opusă.
- **S. HENNING.** [*Wilhelm Henning, medic american, 1716-1794.*] Deformare (observată radiologic) a unghiului stomacului în formă de arc gotic, s. de ulcer gastric.
- **S. HERTHEL.** S. de arterioscleroză: în cazul în care circulaţia unui membru superior şi a celor două membre inferioare este blocată temporar prin aplicarea unui garou, la braţul fără garou presiunea arterială creşte mult mai mult decât în situaţia normală (cu circa 60 mmHg faţă de 5 mmHg).
- **S. HERTOGHE.** [*Eugène Hertoghe, endocrinolog belgian, 1860-1928.*] Reducerea sau dispariţia părului în treimea externă a sprâncenelor; apare la mixedematoşi.
- **S. HERTWIG-MAGENDIE.** [*Karl Wilhelm Theodor Richard Hertwig, embriolog german, Jena, 1850-1937; François Magendie, fiziolog francez, 1783-1855.*] S. esenţial în paraliziile cu originea la nivelul *protuberanţei inelare. Un glob ocular se găseşte situat inferior celuilalt, astfel încât în ansamblu cei doi ochi par a fi dispuşi după o axă oblică, ochiul de partea afectată privind infero-intern, iar celălalt - supero-extern. Sin.: stereodeviaţie, sindrom Hertwig-Magendie.
- **S. HERYNG.** [*Theodor Heryng, laringolog polonez, profesor la Varşovia, 1847-1925.*] Transparenţă scăzută a sinusului frontomaxilar în caz de *empiem sinusal (la *diafanoscopie). Sin.: semn Garel (def. 2).
- **S. HICKS.** [*John Braxton Hicks, ginecolog englez, 1825-1897.*] În graviditate, contracţii uterine neregulate, de obicei nedureroase, cu intensitate şi frecvenţă progresivă cu vârsta sarcinii. Sin.: semn Braxton Hick.
- **S. HIGOUMENAKIA.** Formaţiune tumorală cu localizare sternoclaviculară care poate fi prezentă în sifilisul congenital.
- **S. HILL-FLACK.** [*Sir Leonard Erskine Hill, fiziolog englez, Londra, 1866-1952; Martin William Flack, fiziolog englez, Londra, 1882-1931.*] 1) Hipertensiune la nivelul arterelor membrelor inferioare, crescând în ortostatism: s. de *insuficienţă aortică. 2) La bolnavul culcat, presiunea arterială este mai crescută la nivelul membrelor superioare în aortită sau în insuficienţa aortică.
- **S. HILLEMAND.** [*Pierre Hilemand, medic francez, Paris, n. 1895.*] S. în *hernia hiatală: la flexia anterioară a trunchiului, în clinostatism, apar sau se accentuează *pirozisul şi regurgitaţiile acide. Sin.: semnul şiretului.
- **S. HOCHSINGER.** [*Karl Hochsinger, pediatru şi dermatolog austriac, Viena, n. 1860.*] *Indicanurie în tuberculoză, la copii.
- **S. HOEHNE.** [*Ottomar Hoehne, ginecolog german, profesor la Greifswald, 1871-1932.*] Absenţa contracţiilor uterine în decursul naşterii, chiar şi după injectarea repetată de ocitocice, considerată s. de ruptură uterină.
- **S. HOFFA.** [*Albert Hoffa, chirurg ortoped german, profesor la Würtzburg, apoi la Berlin, 1859-1907.*] În cazul luxaţiei congenitale de şold la copil, palparea articulaţiei coxo-femurale determină cracmente în timpul mişcărilor pasive de flexie şi extensie a coapsei pe bazin.
- **S. HOFFMANN.** [*Johann Hoffmann, neurolog german, Heidelberg, 1857-1919.*] 1) Stimularea mecanică a nervului trigemen determină durere excesivă, în *tetania latentă. 2) Flexia reflexă a degetelor la stimularea mecanică a tegumentelor falangei terminale, în leziuni ale *fasciculului piramidal.
- **S. HOGLUND.** În *mononucleoza infecţioasă apare edem palpebral.
- **S. HOHENEGG.** Dureri colicative abdominale cu sediu etajat, în stenozele colice multiple.
- **S. HOMANS.** [*John Homans, chirurg american, 1877-1954.*] Durere la nivelul moletului în cursul flexei dorsale active sau pasive a piciorului. S. de tromboză venoasă profundă la nivelul gambei.
- **S. HOOVER.** [*Charles Franklin Hoover, medic american, Cleveland, 1865-1927.*] 1) În unele forme de paralizie organică, la bolnavul culcat, apăsarea de pat a unei gambe produce ridicarea involuntară a celeilalte gambe. 2) Deplasarea marginilor costale spre linia mediană în inspir: bilaterală în *emfizem, unilaterală în *pleurezie, *pneumotorax.
- **S. HOPE.** [*James Hope, medic englez, Londra, 1801-1841.*] Dedublarea şocului apexian, percepută la palpare în *anevrismul de aortă descendentă.
- **S. HORSLEY.** [*Sir Victor Alexander Haden Horsley, chirurg englez, Londra, 1857-1916.*] În *hemipareză, dacă există diferenţă între temperatura de la nivelul celor două axile, temperatura va fi mai mare de partea afectată.
- **S. HOWSHIP-ROMBERG.** [*John Howship, chirurg şi anatomist englez, Londra, 1781-1841; Moritz Heinrich Romberg, neurolog şi internist german, profesor la Berlin, 1795-1873.*] Într-o hernie obturatorie strangulată durerea poate fi localizată sau se propagă de-a lungul ramului genicular al nervului obturator spre genunchi. După unii autori, acest s. este considerat *simptom.
- **S. HUETER.** [*Karl Albrecht Hueter, chirurg german, Greifswald, 1838-1882.*] În fracturi osoase cu deplasare şi cu interpunerea de părţi moi între fragmente nu se percep vibraţii la percuţia fragmentelor implicate.
- **S. HUNTER.** [*William Hunter, medic englez, Londra, 1861-1957.*] Sin.: glosită Hunter (v.).
- **S. HUTCHINSON.** [*Sir Jonathan Hutchinson, chirurg englez, Londra, 1828-1913.*] *Keratită interstiţială şi decolorare corneeană în sifilisul congenital.

- **S. IANIŞEVSKI.** Mimică specifică (aspect de buldog) consecutivă retracţiei spasmodice a muşchilor masticatori în *boala Parkinson.
- **S. INGELBRANS.** Scurtarea aparentă a membrului inferior de partea afectată, din cauza atitudinii vicioase antalgice, în unele afecţiuni ale articulaţiei sacroiliace.
- **S. IRISH.** Adenopatie axilară stângă metastatică în cancerul gastric.
- **S. ITARD-CHOLEWA.** [*Jean Marie Gaspard Itard, otolog francez, 1774-1838; Erasmus Rudolf Cholewa, medic german, n. 1845.*] Anestezie a membranei timpanice, în *otoscleroză.
- **S. JACCOUD.** [*François Sigismund Jaccoud, medic francez, 1830-1913.*] În pneumonia pneumococică apare eritem facial homolateral leziunii.
- **S. JACKSON.** [*James Jackson Jr., medic american, Boston, 1810-1854.*] Prelungire a expirului, în tuberculoza pulmonară.
- **S. JANEWAY.** [*Edward Gamaliel Janeway, medic american, New York, 1841-1911.*] Sin.: leziuni Janeway (v.).
- **S. JELLINEK.** [*Stefan Jellinek, medic austriac, profesor de electropatologie la Viena, n. 1871.*] 1) Pigmentare brună la nivelul marginilor pleoapelor, în *hiperparatiroidism. Sin.: semn Rasin. 2) Exagerarea *reflexului pupilar.
- **S. JENDRASSIK.** [*Ernö Jendrassik, medic maghiar, profesor de neuropatologie la Budapesta, 1858-1921.*] Paralizia muşchilor oculomotori externi, în *boala Basedow-Graves.
- **S. JOFFROY.** [*Alexis Joffroy, medic francez, Paris, 1844-1908.*] Absenţa cutelor transversale de la nivelul frunţii, când pacientul priveşte brusc în sus, în *boala Basedow-Graves.
- **S. JOZ-STERLING.** Tremorul pleoapelor la închiderea acestora, unul din s. creşterii *excitabilităţii nervoase.
- **S. JÜRGENSEN.** [*Theodor von Jürgensen, medic german, profesor de medicină internă la Kiel şi Tübbingen.*] Crepitaţii fine la auscultaţia pulmonară, percepute uneori în tuberculoza pulmonară.
- **S. KAGAN.** Atonie mimică la copiii suferinzi de *autism, fără a exprima conţinut afectiv, pacienţii reacţionând doar la stimuli emoţionali supraliminali.
- **S. KANAVEL.** [*Allen Buckner Kanavel, chirurg american, Chicago, 1874-1938.*] Punct palmar de maximă sensibilitate, situat sub baza degetului auricular, în infecţia tecii tendonului.
- **S. KANTOR.** [*John Leonard Kantor, gastroenterolog american, New York, 1890-1947.*] S. radiologic constând din prezenţa unei umbre discrete, ca un fir, prin defect de umplere a colonului, în caz de colită sau *ileită regională. Sin.: semnul corzii.
- **S. KARPLUS.** [*Richard Karplus, medic austriac contemporan, Viena.*] Modificare a rezonanţei vocalelor, astfel încât, la auscultaţia pulmonară la nivelul unui exsudat pleural, vocala „u" rostită de pacient este auzită ca „a".
- **S. KASHIDA.** [*K. Kashida, medic japonez de la începutul sec. XX.*] Spasm muscular şi *hiperestezie produse la aplicarea unor stimuli termici (cald, rece), în *tetanie.
- **S. KEEN.** [*William Williams Keen, chirurg american, Philadelphia, 1837-1932.*] Diametru bimaleolar mărit, în *fractura Pott.
- **S. KEHR.** [*Hans Kehr, chirurg german, profesor la Berlin, 1862-1916.*] Durere acută, iradiată în umărul stâng, în unele cazuri de ruptură splenică.
- **S. KEHRER.** [*Ferdinand Adalbert Kehrer, neurolog şi psihiatru german, profesor la Breslau (în prezent Wroclaw, Polonia), apoi la Münster, 1883-1966.*] Apariţia unei dureri puternice la compresiunea punctelor de emergenţă ale nervilor suboccipitali (la jumătatea distanţei dintre linia mediană şi mastoidă). Este considerat unul dintre s. sindromului de *hipertensiune intracraniană.
- **S. KELLOCK.** [*T. H. Kellock, medic american de la sfârşitul sec. XIX.*] Vibraţii de intensitate crescută la percuţia la nivel costal, în pleurezia exsudativă.
- **S. KERNIG.** [*Vladimir Kernig, medic rus, St. Petersburg, 1840-1917.*] Imposibilitate de extensie completă a gambei, când coapsa este flectată pe abdomen la pacientul în decubitus dorsal. Apare în caz de iritaţie meningeană.
- **S. KESTENBAUM.** S. în *nevrita optică, evident la examenul *fundului de ochi: scăderea numărului de arteriole care traversează marginile discului optic.
- **S. KIRMISSON.** [*Edouard Francis Kirmisson, chirurg francez, profesor de chirurgie infantilă şi chirurgie ortopedică la Paris, 1848-1927.*] Sin.: echimoză Kirmisson (v.).
- **S. KLEIST.** [*Karl Kleist, neuropsihiatru german, profesor la Rostock şi Frankfurt pe Main, n. 1879.*] Întâlnit în patologia lobului frontal şi a talamusului: dacă medicul ridică uşor degetele pacientului, acestea se agaţă spontan de cele ale examinatorului.
- **S. KLIPPEL-WEIL.** [*Maurice Klippel, neurolog şi psihiatru francez, medic la Hôpitaux de Paris, 1858-1942; Mathieu Pierre Weil, reumatolog francez, Paris, 1884-1956.*] S. care apare în hemiplegia spastică. Constă în accentuarea flexiei spontane a policelui atunci când celelalte degete ale mâinii, aflate iniţial în flexie, sunt deflectate (toate sau doar unul dintre ele). Sin.: semnul policelui.
- **S. KNIES.** [*Max Knies, oftalmolog german, 1851-1917.*] Asimetrie pupilară în *boala Basedow-Graves şi în unele nevroze.
- **S. KOCHER.** [*Emil Theodor Kocher, chirurg elveţian, Berna, 1841-1917; premiul Nobel pentru medicină/fiziologie în 1909.*] 1) S. care constă în retracţia excesivă a pleoapelor atunci când pacientul îşi fixează privirea asupra unui obiect. 2) Ridicarea mai rapidă a pleoapei superioare comparativ cu mişcarea globilor oculari atunci când pacientul priveşte în sus. Ambele apar în *boala Basedow-Graves.
- **S. KOPLIK.** [*Henry Koplik, pediatru american, New York, 1858-1927.*] La nivelul mucoasei jugale sau în şanţul gingival din dreptul primilor molari, pe un fond eritematos, apar multiple şi minuscule puncte alb-albastre, asemănătoare particulelor de griş. S. K. este pozitiv în *rujeolă, prezent cu câteva zile înainte de erupţie, precum şi o zi după apariţia erupţiei rujeolice.
- **S. KOSOWICZ.** *Condrodistrofia platoului tibial şi a condilului femural, vizibile radiologic în *sindromul Turner.
- **S. KRAMMER.** Mişcările de abducţie şi adducţie ale gambei în semiflexie pe coapsă se însoţesc de dureri în ruptura de menisc.
- **S. KREINDLER.** [*Arthur Kreindler, neurolog român, profesor de neurologie la Bucureşti, 1900-1988.*] În *coree, imposibilitatea de a menţine bilateral braţele întinse cu indexul în extensie; apare flexia bruscă a unui index.
- **S. KUSSMAUL.** [*Adolf Kussmaul, medic german, Heidelberg, 1822-1902.*] 1) Distensia venelor jugulare în inspir, observată în inflamaţii şi tumori mediastinale. 2) Contracţia ondulatorie a pereţilor gastrici în *stenoza pilorică.
- **S. LA CAMP.** [*O. de la Camp, medic francez, începutul sec. XX.*] Sin.: semn de la Camp (v.).
- **S. LADIN.** S. de graviditate: la palparea uterului se detectează o zonă circulară, de consistenţă elastică, situată pe linia mediană, anterior, la joncţiunea dintre colul şi corpul uterin. Aria acestei zone creşte progresiv odată cu vârsta sarcinii.
- **S. LAENNEC.** [*René Théophile Hyacinthe Laennec, medic francez, profesor de clinică medicală la Paris, 1781-1826.*] Sin.: spută perlată (v.).

- **S. LAFFONT.** S. care apare în cazul hemoragiilor intraperitoneale masive cu progresia subdiafragmatică a epanşamentului sanguin. Constă în apariţia unei dureri spontane, cu sediul epigastric, subclavicular sau scapular.
- **S. LAGENBECK.** Prezent în cazul în care articulaţia şoldului prezintă *hemartroză sau *hidrartroză masivă. Pulsul femural de partea interesată este mai amplu datorită proiecţiei anterioare a femuralei de către capsula articulară destinsă.
- **S. LAGUERRE.** S. de spondilită: apăsarea pe genunchiul homolateral leziunii (pacientul fiind în decubit dorsal, cu gamba în flexia pe coapsă şi coapsa în flexie pe bazin) determină durere cu sediu sacroiliac.
- **S. LANCE.** [*Pierre Marcel Gabriel Lance, chirurg francez, 1908-1960.*] În luxaţia congenitală de şold, înclinarea fantei vulvare de partea afectată.
- **S. LANDOLFI.** [*Nicola Landolfi, chirurg militar italian, Neapole, sec. XIX.*] Variaţii ale diametrului pupilei (*hippus) la un pacient cu *insuficienţă aortică cronică severă.
- **S. LANDOUZY.** [*Louis Théophile Joseph Landouzy, medic francez, profesor de clinică medicală la Paris, 1845-1917.*] S. de *hernie de disc: diminuarea reflexelor cutanate la nivelul membrului inferior, homolateral leziunii.
- **S. LANGORIA.** Relaxare a muşchilor extensori ai coapsei, în fractura femurală intracapsulară.
- **S. LANNELONGUE.** [*Odilon Marc Lannelongue, chirurg francez, profesor de patologie chirurgicală la Paris, 1840-1911.*] S. de artrită tuberculoasă a articulaţiei coxofemurale: presiunea pe faţa internă a coapsei în treimea superioară determină durere.
- **S. LAPINSKI-JAWORSKI.** [*Lapinski; Waley Jaworski, medic polonez, Cracovia, 1849-1925.*] Sin.: semn Meltzer (v.).
- **S. LARREY.** [*Dominique Jean Larrey, baron, chirurg militar francez, 1766-1842.*] În fractura de bazin, durerea apare la presiunea pe spinele iliace anterioare, bilateral.
- **S. LARUELLA.** Dificultate de a tuşi, în afecţiuni respiratorii de etiologie neurogenă.
- **S. LASÈGUE.** [*Ernest Charles Lasègue, medic francez, 1816-1883.*] Durere provocată prin flexia coapsei pe bazin, gamba fiind menţinută în extensie de mâna examinatorului. Este caracteristică în *sciatică, dar se observă şi în *poliradiculonevrite sau în *meningite.
- **S. LASÈGUE AL BRAŢULUI / signe de Lasègue du bras / Lasègue's arm sign.** [*Ernest Charles Lasègue, medic francez, 1816-1883.*] Este prezent în cazul iritaţiilor radiculare şi durale din regiunea cervicală. Punerea în evidenţă a s. L. se poate realiza prin două manevre. În prima manevră se aşează braţul în abducţie la 90°, cu retropulsie şi antebraţul în supinaţie forţată. S. este pozitiv când bolnavul acuză dureri cervicale iradiate în umăr, braţ şi mână. A doua manevră constă în flexia antebraţului pe braţ, urmată de abducţia şi retropulsia braţului şi apoi de extensia antebraţului pe braţ. Aceste s. pot fi pozitive în nevralgii cervicobrahiale, hernii discale cervicale, compresiuni nervoase prin coastă cervicală, afecţiuni ale arcurilor sau ale corpurilor vertebrale etc.
- **S. LAUGIER.** [*Stanislas Laugier, chirurg francez, Paris, 1799-1872.*] 1) Ascensiunea apofizei stiloide a radiusului la acelaşi nivel cu stiloida cubitală: s. de fractură a extremităţii inferioare a radiusului. 2) *Otoragie în fractura de bază a craniului. 3) Balonare abdominală periombilicală precoce, în ocluzia intestinului subţire. 4) Decelarea prin palpare a unei mase dure, la baza *triunghiului Scarpa, reprezentată de bontul care se dirijează anterior, ridicând capsula, în fracturile de col femural.
- **S. LAWRENCE-LOUVEL.** Durere în membrul inferior la efortul de tuse (prin creşterea presiunii venoase în sistemul cav, transmisă în segmentul afectat, care are un prag algic mai scăzut), în *tromboza venoasă profundă. Sin.: semn Louvel.
- **S. LEDDERHOSE.** [*Georg Ledderhose, chirurg german, profesor la Strasbourg, apoi la München, 1855-1925.*] S. inconstant în hemoragia traumatică intracraniană, care constă în prezenţa stazei papilare, homolateral leziunii.
- **S. LEGENDRE.** [*François Laurent Legendre, clinician francez, Paris, 1812-1858.*] S. de paralizie facială de origine centrală: la încercarea de ridicare pasivă a pleoapelor (menţinute coborâte în mod voluntar) apare o rezistenţă mai mare de partea afectată.
- **S. LEICHTENSTERN.** [*Otto Michael Leichtenstern, medic german, Köln, 1845-1900.*] Spasm muscular determinat de percuţia, chiar de intensitate redusă, a oaselor extremităţilor membrelor, în *meningita cerebrospinală.
- **S. LÉRI.** [*André Léri, neurolog francez la Hôpitaux de Paris, 1875-1930.*] Imposibilitatea flexiei pasive a cotului când mâna este flectată pasiv, în *hemiplegia spastică.
- **S. LÉRI-LONJUMEAU.** [*André Léri, neurolog francez la Hôpitaux de Paris, 1875-1930; Lonjumeau.*] S. în *coxartroză: imposibilitate parţială de extensie a coapsei pe bazin.
- **S. LERICHE.** [*René Henri Marie Leriche, chirurg francez, profesor la Lyon şi Strasbourg, 1879-1955.*] După comprimarea părţilor moi ale extremităţii degetelor, persistă zone palide tegumentare în caz de insuficienţă circulatorie periferică.
- **S. LERMOYEZ.** [*Marcel Emil Joseph Lermoyez, otorinolaringolog francez, Paris, 1858-1929.*] S. prezent în tromboflebita intracerebrală, care constă în apariţia unui desen vascular evident prin dilatarea venelor cerebrale cu traiect subcutanat.
- **S. LESER-TRÉLAT.** [*Edmund Leser, chirurg german, Frankfurt, 1853-1916; Ulysse Trélat, chirurg francez, profesor la Paris, 1828-1890.*] Erupţie diseminată, prezentând numeroase *veruci seboreice, predominantă pe trunchi, relevând un cancer profund, de obicei mamar sau gastric.
- **S. LEVINE.** [*Samuel Albert Levine, cardiolog american, 1891-1966.*] S. de diagnostic non-verbal al durerii anginoase: pacientul indică sediul (retrosternal) şi caracterul (constrictiv) al durerii.
- **S. LEWIS-FEDERICI.** S. diagnostic în *otospongioză: sunetul diapazonului aplicat pe *tragus astfel încât să obstrueze conductul auditiv extern este perceput mai mult timp decât la nivelul mastoidei, deoarece, la subiectul sănătos, conducţia cartilaginoasă absolută este superioară conducţiei osoase relative. Fenomenul este inversat în caz de anchiloză *stapediană. Sin.: test Lewis.
- **S. LEYDEN.** [*Ernst Viktor von Leyden, medic german, profesor de medicină internă (succesiv) la Königsberg, Strasbourg şi Berlin, 1832-1910.*] S. de abces subfrenic: la percuţie se constată o zonă de matitate care corespunde lipsei murmurului vezicular la auscultaţie (tăcere respiratorie absolută), sub nivelul căreia se trece brusc la o zonă pulmonară normală (la percuţie şi auscultaţie).
- **S. LHERMITTE.** [*Jean Jaques Lhermitte, neurolog şi psihiatru francez, profesor la Paris, 1877-1959.*] Senzaţie de şoc electric iradiind în membrele inferioare, provocată prin flexia capului la bolnavii cu *scleroză în plăci sau în cazul unor leziuni ale coloanei cervicale cu compresiune.
- **S. LIAN.** [*Camille Constant Lian, clinician francez la Hôpitaux de Paris, 1882-1969.*] În cazul unui *chist hidatic cu localizare superficială, la percuţia tegumentelor de deasupra formaţiunii se percepe un zgomot cu ecou.
- **S. LICHTHEIM.** [*Ludwig Lichtheim, medic german, profesor de policlinică medicală la Jena, apoi la Berna, 1845-1915.*] Sin.: test Lichtheim (v.).
- **S. LIS DE PINTUS.** *Mioclonii fără semnificaţie patologică care apar în perioada de început a somnului. Element semeiologic util, având în vedere frecvenţa relativ crescută a s. L. de P. în practica medicală.

- **S. LISKER.** Durere osoasă provocată la percuţia feţei antero-interne a tibiei, prin interesarea venelor care drenează sângele din os. Este valoros pentru excluderea durerii de origine radiculară discovertebrală, în tromboza venoasă profundă.
- **S. LOEWI.** [*Otto Loewi, farmacolog german, profesor la Viena şi Graz, stabilit apoi la New York, premiul Nobel pentru medicină/fiziologie în 1936; 1873-1961.*] Sin.: test Loewi (v.).
- **S. LOUVEL.** Sin.: semn Lawrence-Louvel (v.).
- **S. LÖWENBERG.** [*Benjamin Bermo Löwenberg, chirurg german, 1836-1905.*] Durere la nivelul moletului la compresiunea cu manşeta sfigmomanometrului, în tromboza venoasă profundă.
- **S. LUCAS.** [*Richard Clement Lucas, chirurg englez, Londra, 1843-1913.*] Distensie abdominală care poate apărea în *rahitism.
- **S. LUCATELLO.** [*Luigi Lucatello, patolog şi clinician italian, profesor de clinică medicală la Padova, 1863-1926.*] S. care apare în *hipertiroidism: temperatura axilelor poate fi mai mare decât temperatura centrală.
- **S. LUDLOFF.** [*Karl Ludloff, chirurg german, profesor la Königsberg, apoi la Frankfurt pe Main, 1864-1954.*] În fractura micului trohanter se constată imposibilitatea ridicării membrului inferior în poziţie şezândă, cu posibilitatea efectuării acestei mişcări în decubit dorsal, caz în care muşchii drept anterior al coapsei şi tensor al fasciei lata supleează contracţia muşchiului psoas dezinserat.
- **S. LUST.** [*Franz Lust, pediatru german, profesor la Karlsruhe, n. 1880.*] Flexia şi abducţia piciorului prin percuţia nervului sciatic popliteu extern la nivelul gâtului peronier, în *spasmofilie.
- **S. MACEWEN.** [*Sir William Macewen, chirurg scoţian, Glasgow, 1848-1924.*] Percuţia calotei craniene la nivelul joncţiunilor oaselor frontale, temporale, parietale determină un sunet mult mai rezonant decât în mod normal în *hidrocefalie sau în caz de abcese cerebrale.
- **S. MADELUNG.** [*Otto Wilhelm Madelung, chirurg german, profesor (succesiv) la Rostock, Strasbourg şi Göttingen, 1846-1926.*] S. nepatognomonic de peritonită: creşterea diferenţei dintre temperatura centrală şi cea periferică.
- **S. MAGNAN.** [*Jacques Joseph Valentin Magnan, psihiatru francez, Paris, 1835-1916.*] În psihoza abstinenţilor la cocaină se observă parestezii cu manifestări particulare, cu senzaţie de corpi străini (particule) care se deplasează subcutanat.
- **S. MAHLER.** [*Richard A. Mahler, obstetrician german, sec. XIX-XX.*] Creştere discrepantă a frecvenţei cardiace fără a corespunde ridicării temperaturii corporale, în *tromboză.
- **S. MAISONNEUVE.** [*Jaques Gilles Thomas Maisonneuve, chirurg francez, Paris, 1809-1897.*] Hiperextensibilitate marcată a mâinii, în *fractura Pouteau-Colles.
- **S. MALGAIGNE.** [*Joseph François Malgaigne, chirurg francez, 1806-1865.*] În cazul luxaţiei de cot, vârful *olecranului urcă deasupra liniei epitrohleo-epicondiliene.
- **S. MALLET-GUY.** [*Pierre Albert Mallet-Guy, chirurg francez, profesor la Lyon, 1897-1984.*] Durere provocată la palparea regiunii subcostale stângi în *pancreatita acută şi cronică.
- **S. MALMROS.** Reprezintă ştergerea *lordozei fiziologice cervicale sau lombare. Acest s. apare în *hernia de disc.
- **S. MANDEL (AL CLOPOŢELULUI).** Percuţia abdomenului declanşează durerea în *abdomenul acut.
- **S. MANN.** [*John Dixon Mann, medic englez, Manchester, 1840-1912.*] Decalarea orizontală a globilor oculari, s. care poate apare în *boala Basedow-Graves.
- **S. MANNKOPF.** [*Emil Wilhelm Mannkopf, medic german, Marburg, 1836-1918.*] Comprimarea unui punct realmente dureros este urmată la distanţă de dilatarea pupilelor şi de accelerarea respiraţiei şi a pulsului, ceea ce la simulanţi nu se observă.
- **S. MARAÑON.** [*Gregorio Marañon y Posadillo, clinician şi endocrinolog spaniol, profesor de patologie medicală la Madrid, 1887-1960.*] Pată roşie pretiroidiană în *hipertiroidism.
- **S. MARCUS GUNN.** [*Robert Marcus Gunn, oftalmolog englez, Moorfields, 1850-1909.*] Sin.: semn Gunn (v.).
- **S. MARFAN.** [*Bernard Jean Antonin Marfan, medic francez, profesor de igienă şi de pediatrie la Paris, 1858-1942.*] S. care poate apărea în *febra tifoidă: limba are aspect *sabural, rămânând doar vârful acesteia colorat în roşu.
- **S. MARIE.** [*Pierre Marie, neurolog francez, profesor la Paris, 1853-1940.*] Tremor generalizat sau doar al extremităţilor (mâini), în *boala Basedow-Graves. Sin.: semn Charcot-Marie-Cardarelli.
- **S. MARINESCU.** [*Gheorghe Marinescu, neurolog român, profesor la Bucureşti, 1863-1938.*] Edem la nivelul mâinii, asociat cu paliditatea şi răcirea tegumentelor, în *siringomielie. V. şi mână suculentă Marinescu.
- **S. MARJOLIN.** În osteoartrita tuberculoasă a şoldului, bolnavul evită să calce pe membrul inferior bolnav, ceea ce atrage un ritm neregulat, uşor de recunoscut, mai ales dacă bolnavul merge pe ciment. Sin.: semnul geambaşului.
- **S. MAYO-ROBSON.** [*Sir Arthur William Mayo-Robson, chirurg englez, Londra, 1853-1933.*] Durere provocată în unghiul costovertebral stâng, în *pancreatita acută.
- **S. MAZINI.** Paralelism între flexia dorsală accentuată a degetelor mâinii şi a picioarelor la copiii cu întârziere în dezvoltarea psihică.
- **S. McBURNEY.** [*Charles McBurney, chirurg american, New York, 1845-1914.*] Durere intensă la palparea abdominală în *punctul McBurney, în apendicita acută.
- **S. McDONNEL.** [*Robert M. McDonnel, chirurg irlandez, 1828-1889.*] În *anevrismul crosei aortei pot fi observate pulsaţii ritmice ale laringelui şi traheei.
- **S. McMURRAY.** [*Thomas Porter McMurray, chirurg englez, Liverpool, 1887-1949.*] Sin.: manevră McMurray (v.).
- **S. MEAGHI.** În *spondilartrita anchilozantă incipientă, dacă se apasă pe coaste bilateral, apar dureri la nivelul articulaţiilor costovertebrale.
- **S. MEIGE.** [*Henri Meige, medic şi anatomist francez, profesor la Paris, 1866-1940.*] În cazul leziunilor *fasciculului piramidal, se produce extensia piciorului prin excitarea mecanică externă a plantei.
- **S. MELTZER.** [*Samuel James Meltzer, fiziolog şi farmacolog de origine germană, stabilit la New York, 1851-1920.*] S. observat în apendicita cronică, care constă în apariţia unei dureri vii la contracţia muşchiului psoas iliac drept (obţinută prin flexia membrului inferior pe bazin) concomitent cu exercitarea unei presiuni superficiale în *punctul McBurney. Sin.: semn Lapinski-Jaworski.
- **S. MENDELSOHN.** [*Martin Mendelsohn, medic german, profesor de medicină internă la Berlin, 1860-1930.*] S. diagnostic al funcţiei cardiace, bazat pe rapiditatea restabilirii frecvenţei cardiace normale după tahicardia produsă la efort, pulsul nerevenind decât foarte lent la ritmul său normal îndeosebi în absenţa antrenamentului fizic şi în astenia cardiacă. Sin.: test Mendelsohn.
- **S. MENNELL.** [*James Beaver Mennell, ortoped englez, Londra, n. 1880.*] 1) Durere provocată, în artrita intervertebrală, prin ridicarea gambelor, ţinând o mână în zona bolnavă. 2) Diminuarea amploarei mişcărilor gambei prin flexia dorsală pasivă a piciorului, în *sciatică.
- **S. MERKLEN.** [*Pierre Merklen, clinician francez, Paris, n. la Mulhouse, 1852-1906.*] Pulsaţii la nivelul luetei în insuficienţa aortică cronică severă.
- **S. MEUNIER.** [*Léon Meunier, medic francez, Paris, 1856-1911.*] Scădere ponderală progresivă, precedând perioada eruptivă din *rujeolă.

- **S. MEYARD.** Încetinirea cu câteva secunde a revenirii extremităţii inferioare la poziţia iniţială, după obţinerea *reflexului rotulian. Apare la subiecţi aflaţi în stare de *catatonie.
- **S. MEYER.** [*Adolf Meyer, psihiatru american, Baltimore, 1866-1950.*] *Midriază reflexă consecutiv apăsării pe punctele ovariene, fiind un indiciu pentru *isterie.
- **S. MIKAELIS.** Febră 37,5-38,5°C, la 75-85% din cazurile cu tromboză venoasă profundă, care cedează la anticoagulante.
- **S. MINGAZZINI.** [*Giovanni Mingazzini, neuropatolog şi psihiatru italian, profesor la Roma, 1859-1929.*] 1) În hemiplegia organică, oscilaţii şi cădere a braţului de partea afectată, când bolnavul ţine braţele întinse cu degetele depărtate. 2) În hemiplegia organică, rezistenţă la deschiderea forţată a pleoapei şi a gurii. 3) În leziunile *piramidale, căderea rapidă a gambei de partea afectată, la ridicarea membrelor inferioare, cu coapsa în unghi drept faţă de gambă. Sin.: probă Mingazzini.
- **S. MIRCHAMPS.** Hipersecreţia salivară determinată de un excitant lingual este însoţită de durere în stadiile incipiente sau premergătoare ale *parotiditei epidemice.
- **S. MOEBIUS.** [*Paul Julius Moebius, neurolog german, profesor la Leipzig, 1853-1907.*] Imposibilitatea convergenţei globilor oculari, în *boala Basedow-Graves. V. şi sindrom Moebius.
- **S. MONDOR.** [*Henri Jean Mondor, chirurg francez, Paris, 1885-1962.*] 1) Cianoză, distensie a venelor jugulare şi senzaţie de teamă. Apare în poziţia culcat, în cursul unei hemoragii intrapericardiace de origine traumatică. 2) Contractură abdominală şi linişte auscultatorie, întâlnite în caz de perforaţie a unui organ cavitar abdominal.
- **S. MOTTE.** Atitudine vicioasă de flexie pură, cu coapsa la 90°, în *psoită.
- **S. MUEHRCKE.** [*Robert C. Muehrcke.*] Edem subungveal care apare sub forma unor benzi albe transversale la nivelul patului ungveal în *sindromul nefrotic.
- **S. MÜLLER.** [*Friedrich von Müller, medic german, München, 1858-1941.*] Pulsaţia şi apropierea sistolică a amigdalelor, oscilaţia sistolică a limbii, alternanţa de roşeaţă şi paloare a limbii în cazul *insuficienţei aortice cronice severe. V. şi semn Merklen.
- **S. MURPHY.** [*John Benjamin Murphy, chirurg american, Chicago, 1857-1916.*] Sin.: manevra Murphy (v.).
- **S. MUSSET.** [*Louis Charles Alfred de Musset, poet francez, 1810-1857, care a decedat din cauza unei insuficienţe aortice şi care prezenta acest semn.*] 1) Secuse ritmice ale capului, sincrone cu bătăile arteriale, observate în *insuficienţa aortică. 2) Pulsaţii ale gambei de deasupra atunci când bolnavul stă picior peste picior, în insuficienţa aortică cronică severă. Sin.: semn Alfred de Musset.
- **S. NACHLES.** În *hernia de disc şi în cazul afectării articulaţiei sacroiliace, apar dureri la tracţiunea pasivă a coapsei, pacientul fiind în decubit dorsal, cu membrul atârnând la marginea patului.
- **S. NERI.** [*Vincenzo Neri, neurolog italian, Bologna, n. 1882.*] S. de hemiplegie, constând din flexia bruscă a genunchiului de partea afectată, la ridicarea pasivă a piciorului, pacientul fiind în decubit dorsal.
- **S. NIKOLSKY.** [*Piotr Vasilievici Nikolsky, dermatolog rus, profesor la Varşovia, apoi la Rostov, 1855-1940.*] S. strict specific pentru *pemfigus, caracteristic procesului histologic de *acantoliză din dermatozele buloase: apăsarea sau frecarea uşoară a stratului superficial al epidermului determină descuamarea acestuia.
- **S. NOICA.** [*M. D. Dimitrie Noica, medic român, 1869-1937.*] Probă de evidenţiere a hipertoniei extrapiramidale latente: bolnavul în decubit dorsal mişcă în sus şi în jos membrul inferior. În acest timp, examinatorul execută mişcări pasive de flexie şi extensie ale mâinii pacientului. Acestea sunt dificile sau sacadate în caz de hipertonie extrapiramidală.
- **S. NOTHNAGEL.** [*Karl Wilhelm Hermann Nothnagel, medic militar german, profesor de medicină internă la Freiburg, apoi la Jena şi la Viena, 1841-1905.*] Paralizia mişcărilor globului ocular în plan vertical.
- **S. NOVÉ-JOSSERAND.** [*Pierre Marie Gabriel Nové-Josserand, chirurg francez, Lyon, 1868-1949.*] S. care traduce laxitatea anormală a capsulei articulare la nou-născutul cu predispoziţie la luxaţie de şold: coapsa respectivă poate fi adusă în adducţie excesivă, anormală, transversal pe coapsa controlaterală.
- **S. O'CONNELL.** În traumatismele splenice, durerea iradiază în umărul stâng, bolnavul fiind aşezat în *poziţie Trendelenburg.
- **S. OMBRÉDANNE.** [*Louis Marie Arsène Ombrédanne, chirurg francez, profesor la Paris, 1871-1956.*] 1) În paralizia obstetricală a umărului, datorită puternicei rotaţii interne a braţului, bolnavul nu-şi poate duce mâna la gură decât depărtând mult cotul de torace şi ţinând antebraţul orizontal. 2) În luxaţia congenitală de şold, punând o scândură deasupra genunchilor îndoiţi, aceasta se înclină de partea şoldului luxat. 3) În luxaţia posterioară a cotului, dacă se trage cu un creion o linie în plica de flexie a cotului şi o altă linie la nivelul tumefacţiei dure (datorată extremităţii inferioare a humerusului), se constată că ultima linie este situată mai jos decât prima.
- **S. OPPENHEIM.** [*Hermann Oppenheim, neurolog german, profesor la Berlin, 1858-1919.*] Flexie dorsală a halucelui la presiunea muşchilor regiunii antero-externe a gambei, în leziuni de tract piramidal.
- **S. ORTOLANI-LE DAMANY.** [*M. Ortolani, pediatru italian 1904-1987; Le Damany.*] S. ce demonstrează luxaţia congenitală de şold, căutat sistematic la toţi nou-născuţii: copilul este culcat cu membrele inferioare în adducţie perfectă, cu rotula la zenit. Fiecare mână ţine un genunchi între police şi index, aducându-i în flexie. Se începe o mişcare lentă de abducţie, care este la început uşoară şi apoi îngreunată. Acest obstacol este depăşit în momentul în care apare senzaţia unui resort, uneori uşor şi scurt, alteori brusc şi dur. Sin.: semn Sessaut, semnul resortului.
- **S. ORTON.** S. radiologic observat în condensări pulmonare, constând în lipsa de variaţie a radioopacităţii vârfului pulmonar în inspir şi expir.
- **S. OSLER.** [*Sir William Osler, medic canadian care a practicat în Statele Unite ale Americii şi în Anglia (profesor de medicină la Oxford), 1849-1919.*] Sin.: noduli Osler (v.).
- **S. OUDART-JEAN.** [*Pierre Albert Oudart, chirurg francez, 1876-1953; Jean.*] S. în ruptura de menisc: apăsarea cu policele pe interlinia articulaţiei genunchiului la trecerea membrului inferior din flexie în extensie maximă determină durere.
- **S. PARROT.** [*Joseph Marie Jules Parrot, medic francez, profesor de pediatrie la Paris, 1829-1883.*] Cicatrice superficiale la nivelul extremităţii cefalice, la copiii cu sifilis congenital.
- **S. PASTIA.** [*Constantin Pastia, medic român, 1883-1926.*] Sin.: semn Grozovici-Pastia (v.).
- **S. PAYR.** [*Erwin Payr, chirurg austriac, profesor (succesiv) la Greifswald, Königsberg şi Leipzig, 1871-1946.*] 1) În rupturile cornului posterior al *meniscului intern, bolnavul acuză dureri dacă stă în poziţie turcească. 2) Durere la apăsarea zonei interne a gambei în tromboza venoasă profundă.
- **S. PEL-EBSTEIN.** [*Pieter Klaases Pel, medic olandez, profesor de clinică medicală la Amsterdam, 1852-1919; Wilhelm Ebstein, medic german, profesor de policlinică medicală la Göttingen, 1836-1912.*] Sin.: febră Pel-Ebstein (v.).
- **S. PEMBERTON.** [*Hugh Spear Pemberton, medic englez, 1890-1956.*] Apariţia de sufuziuni sanguine la nivelul feţei în

cazul dezvoltării guşei retrosternale şi a creşterii presiunii venoase jugulare.

- **S. PÉREZ.** [*Jorge Pérez, medic spaniol, Tenerife, n. 1920.*] Sunet de frecare care se aude în regiunea sternală la ridicarea şi coborârea braţelor, în cazul tumorilor mediastinale sau al anevrismului arcului aortei.
- **S. PEZZI.** [*Cesare Pezzi, medic italian.*] S. radioscopic observat în *insuficienţa pulmonară, care constă în prezenţa unor pulsaţii ample ale desenului radiologic.
- **S. PFUHL.** [*Adolph Pfuhl, medic german, 1842-1905.*] S. distinctiv între abcesul subfrenic şi *piopneumotorax: la *paracenteză, în primul caz presiunea lichidului extras creşte în inspir, în al doilea caz – scade. S. nu este evident în paralizia diafragmului.
- **S. PFUHL-JAFFÉ.** [*Adolph Pfuhl, medic german, 1842-1905; Max Jaffé, biochimist german, 1841-1911.*] S. de diagnostic diferenţial, constând în faptul că presiunea de curgere a lichidului de *paracenteză creşte în *piopneumotorax – în inspir, iar în *pneumotorax – în expir.
- **S. PICARD.** *Tahipsihie considerată ca o echivalenţă epileptoidă în *epilepsia jacksoniană.
- **S. PICK.** [*Arnold Pick, psihiatru şi neurolog ceh, Praga, 1851-1924.*] Tulburare gnozică (*agnozie topografică) apărută în leziunile de emisfer major, care constă în dezorientarea bolnavului în raport cu propriul corp.
- **S. PINS.** [*Emil Pins, medic austriac, Viena, originar din Lemberg, 1845-1913.*] Sin.: semn Ewart (v.).
- **S. PIOTROWSKI.** [*Alexander Piotrowski, neurolog german, Berlin, n. 1878.*] Flexia dorsală extremă şi supinaţia piciorului, prin percuţia muşchilor tibiali anteriori, în caz de leziuni organice ale sistemului nervos central.
- **S. PISKACEK.** [*Ludwig Piskacek, obstetrician maghiar, profesor la Linz, apoi la Viena, 1854-1932.*] Hipertrofierea asimetrică a corpului uterin în graviditate.
- **S. PITRES.** [*Albert Jean Marie Marcel Pitres, medic francez, profesor de medicină internă la Bordeaux, 1848-1927.*] 1) Hiperestezie scrotală şi testiculară în *tabesul dorsal. 2) Deviere sternală anterioară în pleurezia exsudativă.
- **S. POOL.** [*Eugene Hillhouse Pool, chirurg american, New York, 1874-1949.*] S. care se întâlneşte în hiperexcitabilitatea neuromusculară (ex.: *tetanie) şi care constă în apariţia spasmului *pedal în cazul extensiei forţate a nervului crural prin flexia trunchiului pe membrul inferior în extensie, subiectul fiind în clinostatism.
- **S. POPOV.** Apariţia de vise cu conţinut afectiv pozitiv care marchează începutul remisiunii *depresiei.
- **S. POPPELREITER-WOLPERT.** Tip particular de *agnozie optică manifestată prin imposibilitatea de a sintetiza într-un tot unitar datele şi părţile separate ale unei ilustraţii. Indică leziuni în emisferul dominant, în partea anterioară a regiunii occipitale.
- **S. POTAIN.** [*Pierre Carl Edouard Potain, medic francez, Paris, 1825-1901.*] Extinderea matităţii cardiace în caz de dilataţie a aortei.
- **S. POTTENGER.** [*Francis Marion Pottenger, pneumolog american, Los Angeles, 1869-1961.*] Contractură a muşchilor spinali, care pledează pentru tuberculoza pulmonară a vârfului respectiv.
- **S. PRATHER.** În metastazele pelvine secundare de obicei unui neoplasm rectosigmoidian primitiv, se observă radiologic devierea mediană a ureterului inferior opacifiat cu substanţă de contrast.
- **S. PRATT.** [*Joseph Hersey Pratt, medic american, Boston, 1872-1956.*] Dilatarea venelor subcutanate pe faţa antero-internă a gambei, mai ales în ortostatism, prezentă în tromboza venoasă profundă.
- **S. PREHN.** S. de diagnostic diferenţial între *orhită şi *torsiunea testiculară: durerea testiculară nu se ameliorează în caz de suspensie pasivă a testiculului în ultimul caz.
- **S. PRÉVOST.** [*Jean Louis Prévost, medic elveţian, Geneva, 1838-1927.*] Deviere conjugată a capului şi a globilor oculari, în *hemiplegie.
- **S. PROUST.** [*Robert Proust, chirurg ginecolog francez, 1873-1935.*] Sin.: semn Douglas (v.).
- **S. QUANT.** [*C. A. J. Quant, medic olandez de la începutul sec. XX.*] Depresiune în forma literei T la nivelul osului occipital, în *rahitism.
- **S. QUECKENSTEDT.** [*Hans Heinrich Georg Queckenstedt, neurolog german, Rostock, 1876-1918.*] Sin.: probă Queckenstedt-Stookey (v.).
- **S. QUÉNU-MURET.** [*Edouard André Victor Alfred Quénu, chirurg francez, profesor la Paris, 1852-1933; Paul Louis Muret, chirurg francez, Paris, n. 1878.*] În *anevrism, dacă principala arteră a membrului implicat este compresată, puncţia unui vas periferic determină curgerea sângelui doar dacă circulaţia periferică este restabilită.
- **S. QUINCKE.** [*Heinrich Irenaeus Quincke, medic german, profesor de medicină internă la Berna, Kiel şi Frankfurt pe Oder, 1842-1922.*] Sin.: puls capilar Quincke (v.).
- **S. QUINQUAUD.** [*Charles Eugène Quinquaud, medic şi biochimist la Hôpitaux de Paris, 1841-1894.*] S. de *alcoolism: tremor al degetelor, perceptibil când pacientul sprijină un deget, vertical, în palma examinatorului sau pe un plan dur.
- **S. RAIMISTE.** [*J. M. Raimiste, neuropsihiatru german, sec. XX.*] Braţele şi mâinile pacientului fiind menţinute, pasiv, drepte, în caz de *pareză mâna nu poate fi menţinută voluntar în aceeaşi poziţie şi se flectează brusc la nivelul articulaţiei pumnului.
- **S. RAMIREZ.** [*C. Oswaldo Ramirez, dermatolog, San Salvador.*] Durere la nivelul coapsei, prin compresiunea cu manşeta sfigmomanometrului, în tromboza venoasă profundă.
- **S. RAMON.** Pleurezie discretă la baza hemitoracelui drept care însoţeşte uneori *hepatita cronică activă şi *ciroza hepatică.
- **S. RAMOND (FÉLIX).** [*Félix Ramond, medic francez, 1871-1960.*] Contractura unilaterală a muşchilor spinali în pleurezia marii cavităţi pleurale, regresivă dacă pleurezia devine purulentă.
- **S. RASIN.** Sin.: semn Jellinek. (v. def. 1).
- **S. RAYNAUD.** [*Maurice Raynaud, medic francez, 1834-1881.*] *Acrocianoză regională. V. sindrom şi boală Raynaud.
- **S. REDLICH.** [*Emil Redlich, neurolog austriac, profesor la Viena, 1866-1930.*] În cazul leziunilor fasciculelor motorii piramidale, excitarea mecanică a gambei în regiunea posterioară determină extensia halucelui.
- **S. REMAK.** [*Ernst Julius Remak, neurolog german, profesor la Berlin, apoi la Wiesbaden, 1849-1911.*] Disociaţie între senzaţia tactilă şi cea dureroasă în *tabesul dorsal şi în *polinevrită.
- **S. REVILLIOD.** [*Jean Léon Adolphe Revilliod, medic elveţian, profesor de medicină clinică la Geneva, 1835-1919.*] Imposibilitatea de a închide voluntar doar ochiul homolateral *hemiplegiei.
- **S. RIESMAN.** [*David Riesman, medic american originar din Germania, profesor de medicină internă la Philadelphia, 1867-1940.*] 1) Diminuarea tensiunii globilor oculari în *coma diabetică. 2) Suflu cu intensitate maximă sistolică perceput cu un stetoscop aplicat pe globii oculari, peste pleoapa coborâtă. Se observă în *boala Basedow-Graves.
- **S. RIVERO-CARVALLO.** [*J. M. Rivero-Carvallo, cardiolog mexican, n. 1905.*] Creşterea în intensitate a suflului sistolic din *insuficienţa tricuspidiană, în cursul inspirului, ca urmare a creşterii întoarcerii venoase şi a fracţiei regurgitate în atriul drept. Sin.: semn Carvallo.
- **S. ROBERTSON.** [*William Egbert Robertson, medic american, Philadelphia, 1869-1956.*] 1) Eritem maculo-papulos al membrelor superioare observat în afecţiunile degenerative ale mio-

cardului. 2) Contracţie fibrilară a muşchiului pectoral la nivelul ariei cardiace în perioada terminală a unei afecţiuni cardiace. 3) Absenţa dilataţiei pupilei la presiune într-o zonă dureroasă (în *isterie). 4) Stare de plenitudine şi presiune în flancuri la palparea abdominală, în decubit dorsal. S. de *ascită.

- **S. ROCH.** [*Maurice Roch, medic elveţian, profesor de clinică medicală la Amsterdam, 1852-1919.*] În cazul adenopatiei hilare pulmonare poate apare o zonă de *pectorilocvie afonă la nivelul vertebrelor D_5-D_7.
- **S. ROCHER.** [*Henri Gaston Louis Rocher, chirurg ortoped francez, Bordeaux, 1876-1957.*] Sin.: semnul sertarului (v.).
- **S. ROGOFF.** Durere lombară, în unghiul costovertebral, tenace, cu contractură, în absenţa unei cauze obişnuite şi care nu cedează decât la echilibrarea cortizolică. Poate fi caracteristic *bolii Addison.
- **S. ROMAÑA.** [*Cecilio Romaña, medic brazilian n. 1899.*] *Exoftalmie unilaterală cu edem palpebral, conjunctivită şi *limfadenopatie regională, de partea afectată, în *boala Chagas.
- **S. ROMBERG.** [*Moritz Heinrich Romberg, neurolog şi internist german, profesor la Berlin, 1795-1873.*] Incapacitatea conservării ortostatismului (*ataxie statică) cu călcâiele lipite şi ochii închişi, tradusă prin oscilaţii care pot ajunge până la cădere. Semnifică o afectare a căilor sensibilităţii profunde (ex.: în *tabes). Fenomenul devine mai evident în anumite poziţii: menţinerea ortostatismului într-un picior, punerea unui picior înaintea celuilalt etc. Sin.: probă Romberg.
- **S. ROMMELAERE.** [*Guillaume Rommelaere, medic belgian, 1836-1916.*] Concentraţie scăzută a fosfaţilor, sodiului şi clorului în urină, în *caşexia neoplazică.
- **S. ROSENBACH.** [*Ottomar Rosenbach, medic german, profesor la Berlin, apoi la Göttingen, 1851-1907.*] 1) Absenţă a reflexelor tegumentare abdominale, în afecţiuni inflamatorii intestinale. 2) Absenţă a reflexelor tegumentare abdominale, de partea afectată, în *hemiplegie. 3) Tremurături fine ale pleoapelor (când sunt parţial coborâte), în *boala Basedow-Graves. 4) Imposibilitate de a închide ochii voluntar, rapid, în *neurastenie.
- **S. ROSO.** Edem incipient al coapsei, din cauza căruia pielea nu poate fi pliată între degete, întâlnit în *tromboflebita profundă.
- **S. ROSSOLIMO.** [*Gregorii Ivanovici Rossolimo, neurolog rus, profesor la Moscova, 1860-1928.*] Percuţia interliniei articulaţiei digito-plantare determină flexia plantară a ultimelor patru degete, în leziunile piramidale.
- **S. ROTCH.** [*Thomas Morgan Rotch, pediatru american, profesor la Universitatea Harvard, Boston, 1848-1914.*] Mărirea ariei de matitate cardiacă spre hemitoracele drept în *tamponada cardiacă.
- **S. ROUX.** [*César Alphonse Roux, chirurg elveţian, profesor de patologie externă şi de ginecologie la Lausanne, 1857-1934.*] Aplatizarea regiunii trohanteriene prin luxaţia intracotiloidă a capului femural, în fracturile de cavitate cotiloidă.
- **S. ROVIGHI.** [*Alberto Rovighi, medic italian, profesor de patologie medicală la Bologna, 1856-1919.*] Freamăt perceput la palparea abdominală în regiunea unui *chist hidatic hepatic.
- **S. ROVSING.** [*Nils Thorkild Rovsing, chirurg danez, Copenhaga, 1862-1927.*] În apendicita acută, palparea abdominală pe partea stângă, într-un punct simetric *punctului McBurney, determină durere acută tipică, în punctul respectiv.
- **S. RUAULT.** [*Alvert Ruault, otorinolaringolog francez, 1850-1928.*] Diminuarea amplitudinii mişcărilor respiratorii ale vârfurilor pulmonare în tuberculoza pulmonară apicală.
- **S. RUSSEL.** În cazul unei leziuni de menisc, a unui chist de menisc, a unei osteocondrite disecante sau a unui „şoarece articular" de altă natură, se observă radiologic prezenţa unui corpuscul dur care întrerupe linia articulară.
- **S. SAENGER.** [*Alfred Saenger, neurolog german, profesor la Hamburg, 1860-1921.*] Criteriu de diagnostic diferenţial, constând în dispariţia *reflexului pupilar la lumină, care reapare după o perioadă scurtă de absenţă a luminii în cazul sifilisului cerebral, dar nu şi în *tabesul dorsal.
- **S. SALUS-GUNN.** [*Robert Salus, oftalmolog austriac, originar din Boemia, profesor la Praga, n. 1877; Robert Marcus Gunn, oftalmolog englez, Moorfields, 1850-1909.*] Sin.: semn Gunn (v.).
- **S. SANDERS.** [*James Sanders, medic englez, 1777-1843.*] Sin.: semn Heim-Sanders (v.)
- **S. SANSOM.** [*Arthur Ernest Sansom, medic englez, Londra, 1838-1907.*] 1) Algii la nivelul spaţiilor intercostale II şi III, în *pericardită. 2) Murmur ritmic la auscultaţie cu stetoscopul plasat la nivelul buzelor, în *anevrismul aortic.
- **S. SARBÓ.** [*Arthur von Sarbó, neurolog şi psihiatru maghiar, profesor la Budapesta, n. 1867.*] Analgezie a nervului peronier, în *tabesul dorsal.
- **S. SAUNDERS.** [*Edward Watt Saunders, medic american, 1854-1927.*] Mişcări corelate de deschidere a gurii şi de extensie a palmelor şi a degetelor, la copii. Sin.: sinchinezie mânăgură.
- **S. SAVARIAUD.** În luxaţia congenitală de şold, la copiii sub un an care nu pot încă merge, la trecerea bolnavului din decubit dorsal în şezut se constată o diferenţă de lungime între membrele inferioare.
- **S. SCHICK.** [*Bela Schick, pediatru originar din Ungaria, profesor la Viena, stabilit apoi la New York, 1877-1967.*] *Stridor expirator la copiii cu tuberculoză bronşică.
- **S. SCHLESINGER.** [*Hermann Schlesinger, medic austriac, profesor de medicină internă la Viena, 1868-1934.*] În *tetanie, flexia puternică a coapsei pe abdomen cu gamba flectată pe coapsă este urmată de un spasm extensor al gambei pe coapsă, cu supinaţia piciorului.
- **S. SCHPELMANN.** S. de diagnostic diferenţial între pleurezia uscată şi nevralgia intercostală: în primul caz, la flexia trunchiului durerea se accentuează controlateral leziunii.
- **S. SCHULTZE.** [*Friedric Schultze, neurolog german, Dorpat, Bonn, 1848-1934.*] S. caracteristic în hiperexcitabilitatea neuromusculară: nervul lingual excitat prin percuţia limbii determină un aspect de depresiune a suprafeţei linguale la locul percuţiei. Sin.: semnul fosetei linguale.
- **S. SCHWARTZ.** [*Charles Edouard Schwartz, chirurg francez, 1852-1925.*] În boala varicoasă a membrelor inferioare, mâna examinatorului aplicată în *triunghiul lui Scarpa simte impulsul provocat de percutarea trunchiului *safenei interne sub genunchi.
- **S. SEELIGMÜLLER.** [*Otto Ludwig Gustav Seeligmüller, neurolog german, profesor la Halle, 1837-1912.*] Contracţia pupilei homolateral leziunii, în nevralgia facială.
- **S. SEMON.** [*Sir Felix Semon, laringolog de origine germană, stabilit la Londra, 1849-1921.*] Disfuncţie în mobilizarea corzilor vocale, în neoplasmul de laringe.
- **S. SERGENT.** [*Emile Eugène Joseph Sergent, medic francez, profesor de clinică propedeutică medicală la Paris, 1867-1943.*] *Mioză de partea leziunii pneumococice prin iritarea ganglionului simpatic cervical inferior, în pneumoniile apicale. V. şi sindrom Claude Bernard-Horner.
- **S. SESSAUT.** Sin.: semn Ortolani-Le Damany (v.).
- **S. SHAPIRO.** [*Shepard Shapiro, medic american, New York, n. 1896.*] S. de insuficienţă miocardică, care constă în absenţa diminuării frecvenţei cardiace la trecerea din decubit dorsal în poziţie şezândă.
- **S. SIEGERT.** [*Ferdinand Siegert, pediatru german, profesor la Halle, apoi la Köln, 1865-1946.*] În *sindromul Down se obser-

vă scurtarea şi curbarea spre interior a celui de-al cincilea deget al mâinii.

- **S. SIGG.** S. care apare în tromboflebita venei poplitee: la hiperextensia genunchiului apar dureri în regiunea poplitee.
- **S. SIGNORELLI.** [*Angelo Signorelli, medic italian, 1876-1952.*] Hipersensibilitate la presiunea regiunii retromandibulare, în meningită.
- **S. SIMON.** Poliurie, în neoplasmul mamar, secundar metastazării la nivelul hipofizei.
- **S. SKLOWSKY.** [*E. L. Sklowsky, medic german contemporan.*] Eliberarea lichidului conţinut într-o veziculă la apăsarea uşoară cu degetul, în *varicelă. S. de diagnostic diferenţial cu *variola.
- **S. SKODA.** [*Joseph Skoda, medic originar din Boemia, profesor de medicină internă la Viena, 1805-1881.*] Hipersonoritate timpanică pusă în evidenţă prin percuţie în regiunea subclaviculară, la limita superioară a *matităţii determinată de prezenţa unei colecţii lichidiene în *pleurezie. Sin.: skodism.
- **S. SNELLEN.** [*Hermann Snellen, oftalmolog olandez, Utrecht, 1834-1908.*] Zgomot care se aude aplicând stetoscopul la nivelul globilor oculari, peste pleoapele coborâte, în *boala Basedow-Graves.
- **S. SQUIRE.** [*Truman Hoffman Squire, chirurg american, 1823-1899.*] Modificări alternante ale pupilei (contracţii şi dilatări) în meningita bazilară.
- **S. STAEHELIN-FRIGERO-LEVY.** Mişcări subtile de plafonare a ochilor însoţite de mişcări simultane de retropulsie a capului. S. este întâlnit în *sindromul extrapiramidal din *encefalita von Economo şi în *sindromul malign prin neuroleptice.
- **S. STELLWAG.** [*Carl Stellwag von Carion, oftalmolog austriac din Viena, 1823-1904.*] Clipitul rar în relaţie cu hipersecreţia lacrimală, care împiedică uscarea corneei şi anulează astfel *reflexul de clipire necesar umezirii acesteia. Apare în *boala Basedow-Graves.
- **S. STELLWAG-DALRYMPLE.** [*Carl Stellwag von Carion, oftalmolog austriac din Viena, 1823-1904; John Dalrymple, oftalmolog englez, 1804-1852.*] Retracţia pleoapei superioare, prin contractura muşchiului ridicător al pleoapei. Ca urmare, *sclerotica este foarte vizibilă şi poate apare *asinergie oculopalpebrală: coborârea pleoapei superioare rămâne în urma globului ocular în timpul mişcării acestuia în jos. S. apare în unele forme de *hipertiroidism. Sin.: semn Dalrymple.
- **S. STIMSON.** Inflamaţie conjunctivală vizibilă sub forma unei linii, de-a lungul marginii pleoapei, în stadiile prodromale ale *rujeolei.
- **S. STRÜMPELL.** [*Ernst Adolf Gustav Gottfried von Strümpell, medic german, profesor de medicină internă la Leipzig, 1853-1925.*] Flexia dorsală a mâinii atunci când bolnavul încearcă să strângă pumnul, care apare numai în leziuni nervoase organice. S. util în diagnosticul diferenţial al hemiplegiei isterice.
- **S. TAR.** [*Aloys Tar, medic maghiar, n. 1886.*] Diminuare a mişcărilor respiratorii la nivelul bazei plămânilor, în procese infiltrative pulmonare.
- **S. TELLAIS.** Pigmentare a genelor, în *boala Basedow-Graves.
- **S. THORMAYER.** Contrastul la percuţie dintre *timpanismul hemiabdomenului drept, unde se găsesc ansele intestinale tracţionate prin mezenterită sclerozantă retractilă, şi submatitatea sau matitatea zonei opuse.
- **S. THORNTON.** [*John Knowsley Thornton, chirurg scoţian, Edinburg, 1845-1904.*] Durere intensă la nivelul flancului abdominal, în *nefrolitiază.
- **S. TILLAUX.** [*Paul Jules Tillaux, anatomist şi chirurg francez, profesor la Paris, 1834-1904.*] În fracturile extremităţii inferioare a radiusului se poate observa accentuarea plicilor de flexie ale pumnului.
- **S. TINEL.** [*Jules Tinel, neurolog francez, Paris, 1879-1952.*] *Parestezii şi dureri la nivelul degetelor prin percuţia feţei *volare a pumnului, în *sindromul de canal carpian.
- **S. TOMMASI.** Lipsa pilozităţii în regiunea postero-externă a membrelor inferioare, la sexul masculin, în caz de *gută.
- **S. TOPOLANSKI.** [*Alfred Topolanski, oftalmolog austriac, Viena, 1861-1960.*] S. ocular care poate fi prezent în formele extreme de *hipertiroidism. Constă în congestie vasculară ce iradiază sub forma unui desen vascular în evantai, cu punct de plecare în zonele de inserţie ale muşchilor globului ocular.
- **S. TRAUBE.** [*Ludwig Traube, medic internist german, Berlin, 1818-1876.*] S. care poate fi prezent în *insuficienţa aortică, constând dintr-un zgomot dublu auzit la auscultaţia arterei femurale, în *triunghiul Scarpa, la apăsarea discretă cu ajutorul stetoscopului.
- **S. TRENDELENBURG.** [*Friedrich Trendelenburg, chirurg german, profesor (succesiv) la Rostock, Bonn şi Leipzig, 1844-1924.*] Deplasarea umerilor spre partea bolnavă în mers, când se apasă pe membrul afectat, în luxaţia congenitală de şold, printr-un deficit motor al muşchilor mijlociu şi mic fesier.
- **S. TROUSSEAU.** [*Armand Trousseau, medic francez, profesor de clinică medicală şi de terapeutică la Paris, 1801-1867.*] 1) *Tromboflebită profundă a membrelor inferioare, cu caracter migratoriu, prezentă în neoplasmul de coadă de pancreas şi/sau în neoplasmul gastric. 2) În *spasmofilie, prin compresiunea pachetului vasculo-nervos humeral cu manşeta tensiometrului sau cu un garou, timp de 2-3 minute, se obţine flexia uşoară a antebraţului pe braţ, a mâinii pe antebraţul uşor rotat intern, degetele sunt în extensie şi adducţie, falangele proximale în flexie, policele în opoziţie forţată („mâna de mamoş", deoarece se aseamănă cu poziţia mâinii în practicarea tuşeului vaginal manual). Sin.: mâna Trousseau.
- **S. TURNER.** [*George Grey Turner, chirurg englez, 1877-1951.*] Sin.: semn Grey Turner (v.).
- **S. UHTHOFF.** [*Wilhelm Uhthoff, oftalmolog german, profesor la Marburg, apoi la Breslau (în prezent Wroclaw, Polonia), 1853-1927.*] *Nistagmus în *scleroza multiplă cerebrospinală.
- **S. UNSCHULD.** [*Paul Unschuld, medic internist german, n. 1835.*] Crampe musculare la nivelul moletului, în diabetul zaharat.
- **S. VAN ROSEN.** În timp ce şoldul este în abducţie de 45° şi în rotaţie internă, prelungirea axului diafizei femurale trebuie să treacă normal la nivelul cavităţii cotiloide. Dacă şoldul este luxat, acest ax este orientat spre spina iliacă antero-superioară.
- **S. VELPEAU.** [*Alfred Armand Louis Marie Velpeau, anatomist şi chirurg francez la Hôpitaux de Paris, 1795-1867.*] În fracturile extremităţii inferioare a radiusului se poate observa proeminenţa tendoanelor muşchilor radiali la nivelul epifizei radiale deplasate.
- **S. VERAGUTH.** Modificările mimicii prin ridicarea pleoapelor şi a treimii interne şi medii a sprâncenelor, în *depresie. Aceste modificări dau expresiei bolnavului un aer de extremă tristeţe.
- **S. VERNEUIL.** [*Aristide Auguste Stanislas Verneuil, chirurg francez, profesor de patologie externă la Paris, 1823-1895.*] 1) Durere provocată la nivelul unei fracturi de bazin prin presiune exercitată simultan în partea mediană a celor două oase iliace, încercând apropierea lor. 2) Durere vie la nivelul liniei de fractură a unui metacarpian, provocată prin presiunea pe vârful degetului corespunzător, în direcţia metacarpianului.
- **S. VIGOUROUX.** [*Auguste Vigouroux, neurolog francez, sec. XIX.*] Rezistenţă electrică scăzută a pielii în *boala Basedow-Graves.
- **S. VINCENT.** [*Jean Hyacinthe Vincent, bacteriolog şi epidemiolog francez, profesor la Paris, 1862-1950.*] Anestezia nervului dentar inferior, distrus în osteomielita profundă a mandibulei.

- **S. VINCENT D'ALGER.** *Hipoestezia sau anestezia buzei inferioare de partea procesului inflamator în osteomielita difuză a mandibulei în perioada de stare.
- **S. VIRCHOW-TROISIER.** [***Rudolph Ludwig Karl Virchow**, anatomopatolog german, profesor la Würtzburg, apoi la Berlin, 1821-1902; **Emile Charles Troisier**, medic francez la Hôpitaux de Paris, 1844-1919.*] Adenopatie supraclaviculară stângă izolată ce pledează pentru o metastază a unui cancer primitiv gastric sau de vecinătate. Sin.: adenopatie Virchow, ganglion Virchow.
- **S. VOLKMANN.** [***Richard von Volkmann**, chirurg german, profesor la Halle, 1830-1889.*] Dispariţia pulsului la artera pedioasă în traumatismele gambei, în *endarterita obliterantă şi în *sindromul tibial anterior.
- **S. WAGNER VON JAUREGG.** [***Julius Wagner von Jauregg**, neuropsihiatru austriac, profesor la Graz, apoi la Viena, 1857-1940.*] Prin compresiunea globilor oculari la un bolnav aflat în *stupoare catatonică, se poate comunica cu acesta.
- **S. WEBER.** [***Sir Hermann David Weber**, medic englez, 1823-1918.*] Paralizie a nervilor oculomotori, cu hemiplegie contralaterală.
- **S. WEISS.** [***Nathan Weiss**, medic austriac, Viena, 1851-1983.*] Contracţia pleoapei prin percuţia unghiului extern al ochiului, în *spasmofilie.
- **S. WERNICKE.** [***Carl Wernicke**, neurolog şi psihiatru german, profesor la Berlin, apoi la Breslau (în prezent Wroclaw, Polonia), 1848-1905.*] Reacţie pupilară în *hemianopsie, din cauza afectării tractului optic. Constă în lipsa constricţiei pupilare la iluminarea retinei în jumătatea afectată şi apariţia contracţiei pupilare când se iluminează partea normală, dacă leziunea este localizată înaintea corpilor geniculaţi. Dacă leziunea este la nivel cortical, *reflexul fotomotor se produce şi în jumătatea oarbă a retinei.
- **S. WESTPHAL.** [***Karl Friedrich Otto Westphal**, neurolog german, 1833-1890.*] Abolire a *reflexului rotulian, s. precoce în *tabesul dorsal.
- **S. WIDOWITZ.** [***Jannak Widowitz**, medic polonez, sec. XX.*] *Protruzie a globilor oculari, în paralizia difterică.
- **S. WILLIAMS.** [***Charles James Blasius Williams**, medic englez, Londra, 1805-1889.*] 1) Diminuarea mişcărilor toracice stângi în inspir, în *simfiza pericardică. 2) Rezonanţă timpanică surdă percepută la auscultaţia spaţiului II intercostal stâng, în caz de revărsat pleural masiv.
- **S. WILLIAMSON.** [***Oliver Key Williamson**, medic englez, Londra, 1866-1941.*] Presiune arterială mult scăzută în arterele membrului inferior comparativ cu membrul superior, în pneumotorax şi în pleurezie.
- **S. WOLTMANN.** [***Henry W. Woltmann**, neurolog american, 1889-1964.*] Scăderea patologică a întregii activităţi reflexe în *mixedem.
- **S. WOOD.** [***Horatio Charles Wood**, medic şi farmacolog american, 1874-1958.*] Relaxarea muşchiului orbicular, globi oculari imobili şi *strabism divergent, în anestezia profundă.
- **S. YERGASON.** [***Robert Mosely Yergason**, chirurg american, n. 1885.*] S. de tendinită bicipitală: când antebraţul este în flexie la 90° pe braţ, efortul de supinaţie cu contratracţiune a mâinii determină durere la nivelul feţei anterioare a umărului.
- **S. ZAUFAL.** [***Emanuel Zaufal**, otorinolaringolog ceh, Praga, 1837-1910.*] Nas „în şa", caracteristic îndeosebi în sifilisul congenital. V. şi triadă Hutchinson.
- **S. ZAVILEANSKAIA.** Înviorare bruscă a mimicii alcoolicului în momentul în care este întrebat ce fel de băuturi alcoolice preferă. Destinderea trăsăturilor, zâmbetul şi, de cele mai multe ori, reflexul mimico-gustativ de lingere a buzelor apar la mai mult de jumătate dintre bolnavi.
- **S. ZEBROVSKI.** Adenopatie pe linia axilară a spaţiului IV-V intercostal în caz de tuberculoză pulmonară, cancer bronhopulmonar sau neoplazii ale pleurei.
- **S. ZERVOPULOS (AL DIAPAZONULUI).** Hiperexcitabilitate vibratorie osteoperiostică în teritoriul radicular interesat în *sciatica paralizantă.
- **S. ZWEIFEL.** Ridicarea diafragmului în unele embolii pulmonare, observată de partea leziunii, la examenul radiologic.

SEMNAL REGULATOR / signal régulateur / regulator signal. [*Lat. **signalis**, de la **signum** = semn; **regulare** = a regla, de la **regula** = regulă şi **regere** = a conduce.*] Moleculă mică, a cărei combinare specifică cu o macromoleculă dată (în general proteină) modifică reactivitatea chimică şi, consecutiv, funcţia biologică.

SEMNALIZARE CELULARĂ / signalisation cellulaire / cell signaling. [*Lat. **signalis**, de la **signum** = semn; **cellula** = cămăruţă, dim. de la **cella** = cămară.*] Denumire generală pentru procesele moleculare datorită cărora celulele primesc informaţii sau eliberează ele însele molecule (substanţe) care transmit informaţii la alte celule. V. receptor, receptori de membrană şi receptori intranucleari.

SEMNĂTURĂ, s. f. / signature, s. f. / signature. [*Fr. **signature**, din lat. **signum** = semn.*] Parte a reţetei în care medicul aplică parafa şi semnează.

SEMNIFICATIV, adj. / significatif, -ive, adj. / significant. [*Lat. **significativus** = semnificativ, de la **significare** = a face un semn, a semnifica şi **signum** = semn.*] Termen care califică o dată statistică dacă riscul de eroare este sub 5%.

SENESCENŢĂ, s. f. / sénescence, s. f. / senescence. [*Lat. **senescens**, participiul prezent al verbului **senescere** = a îmbătrâni, de la **senex, senis** = bătrân.*] Fenomene psihofiziologice care anunţă îmbătrânirea: scăderea randamentului intelectual şi a capacităţii de adaptare, *misoneism, *anxietate etc. Când s. se produce armonios, conduitele se armonizează prin compensare: atenţia compensează lentoarea, minuţiozitatea şi perseverenţa compensează tulburările perceptive şi scăderea rezistenţei la efort intelectual şi fizic. Sin.: îmbătrânire.

SENIL, adj. / sénile, adj. / senile. Care este cauzat de *senilitate, adică de forma patologică a *senescenţei.

SENILISM, s. n. / sénilisme, s. m. / senilism. [*Lat. **senilis** = bătrânesc, de la **senex, senis** = bătrân; **-ism**.*] Îmbătrânire prematură ce poate afecta adultul, dar este posibil să se manifeste şi la tineri, îndeosebi prin modificări cutanate (riduri, zone atrofice) şi *caniţie. Sin.: gerontism. V. şi sindrom Hutchinson-Gilford.

SENILITATE, s. f. / sénilité, s. f. / senility, anility. [*Lat. **senilis** = bătrânesc, de la **senex, senis** = bătrân.*] Alternativa patologică a *senescenţei, în care domină aspectele negative deficitare. Forma cea mai comună este involuţia senilă.

SENOLOGIE, s. f. / sénologie, s. f. / mastology. [*Lat. **sinus** = sân; gr. **logos** = ştiinţă.*] Termen incorect pentru mastologie (v.).

SENSIBIL, adj. / sensible, adj. / sensible. [*Lat. **sensibilis** = care se poate percepe cu simţurile, de la **sentire** = a simţi.*] 1) Care este perceptibil prin simţuri. 2) Care este capabil să aibă senzaţii.

SENSIBILITATE, s. f. / sensibilité, s. f. / sensitivity. [*Lat. **sensibilitas, -atis** = sensibilitate, de la **sentire** = a simţi.*] 1) Proprietatea sistemului nervos de a primi, analiza şi integra stimuli, fiind astfel informat despre fenomene externe şi interne (*s. neurologică*). 2) Capacitate de reacţie afectivă a unui individ, emotivitate, afectivitate. 3) Proprietate a unui instrument de măsură de a-şi modifica un anume parametru la variaţia unui factor extern (ex.: diferenţe de temperatură, greutate, presiune, intensitate luminoasă etc.). Se măsoară prin valoarea minimă a acestei variaţii care provoacă o modificare sesizabilă (măsurabilă). 4) Predispoziţie a organismelor de a dezvolta anumite boli, în relaţie cu imunitatea organismului. 5) Calitatea unui examen de laborator de a oferi date specifice pentru susţinerea unui diagnostic, de regulă prin decelarea prezenţei unor molecule sau a unor microorganisme. 6) Sin.: estezie (v.). Sensibilitatea unui test este estimată prin proporţia de bolnavi având testul pozitiv. În cazul ideal toţi subiecţii bolnavi au un test pozitiv, sensibilitatea fiind 1 (sau 100%). V. şi specificitate, def. 4.

SENSIBILITATE LA DURERE / sensibilité à la douleur / pain sensibility. Sensibilitate superficială sau profundă determinată de stimularea receptorilor specifici (*nociceptori) de factori nocivi sau periculoşi ce provoacă o senzaţie mergând de la dezagreabil până la insuportabil. Fibrele nervoase ale sensibilităţii dureroase sunt fine, mielinice sau nu, iar terminaţiile lor, nemielinice, se inseră între celulele unui ţesut: epiteliul pielii şi al anumitor mucoase, periost, pereţi vasculari, capsule şi suprafeţe articulare, mezoteliu. În funcţie de tip, un receptor este sensibil la un stimul mecanic (înţepătură, secţionare, distensie), termic (arsură) sau chimic. V. durere, analgezie fiziologică.

SENSIBILITATE LA SODIU / sensibilité au sodium / sodium sensitivity. Caracteristica anumitor subiecţi de a avea o variaţie de cel puţin 10% a tensiunii arteriale în funcţie de aportul alimentar de sodiu. Această sensibilitate constituie un factor de risc cardiovascular.

SENSIBILITATE TACTILĂ / sensibilité tactile / tactile sensitivity. Sin.: tact (v. def. 1).

SENSIBILIZARE, s. f. / sensibilisation, s. f. / sensitization. [*Lat.* ***sensibilis*** *= care se poate percepe cu simţurile, de la* ***sentire*** *= a simţi.*] 1) Administrarea unui antigen pentru inducerea unui răspuns imun primar. 2) Expunerea la un alergen, al cărei rezultat este dezvoltarea unei *hipersensibilităţi. 3) Fixarea unui anticorp pe celule în scopul utilizării acestora în diferite teste imunologice. Ex.: pregătirea celulelor pentru *reacţia de fixare a complementului sau pentru reacţia Schultz-Dale.

SENTIMENT, s. n. / sentiment, s. m. / sentiment, feeling, emotion. [*Fr.* ***sentiment****, din lat.* ***sentire*** *= a simţi.*] Stare afectivă complexă, combinaţie de elemente emotive şi imaginative, mai mult sau mai puţin clară, stabilă, care persistă în absenţa oricărui *stimul. S. este mai durabil decât *emoţia şi mai puţin violent decât *pasiunea şi este indus de cauze de ordin intelectual, moral sau afectiv. În *psihanaliză, se susţine existenţa unor s. inconştiente (de culpabilitate, de agresivitate, de inferioritate etc.), ceea ce este o eroare, deoarece s. sunt conştiente. Este vorba, de fapt, de reacţii emoţionale subconştiente cărora individul nu le permite să se exprime liber şi care se manifestă prin mecanisme substitutive ca *depresia (în locul furiei) sau ca simptome nevrotice şi psihosomatice.

SENZAŢIE, s. f. / sensation, s. f. / sensation. [*Lat.* ***sensatio, -onis*** *= înţelegere, de la* ***sentire*** *= a simţi; sensul actual datează din sec. XIV.*] Efect perceput conştient de către SNC, ca urmare a integrării fizice a ansamblului influxurilor, consecutiv excitării receptorilor senzoriali.

SENZITIV, adj. / sensitif, -ive, adj. / sensitive. [*Lat. medievală* ***sensitivus*** *= care simte, de la* ***sensus*** *= simţire şi* ***sentire*** *= a simţi.*] Care este capabil să primească stimuli sau să răspundă la stimuli.

SENZITIVOSENZORIAL, adj. / sensitivo-sensoriel, -elle, adj. / sensitivosensorial. [*Lat. medievală* ***sensitivus*** *= care simte; lat.* ***sensorium*** *= organ de simţ, ambele de la* ***sentire*** *= a simţi.*] Care se referă la sensibilitatea generală şi la sensibilitatea *organelor de simţ specializate.

SENZORIAL, adj. / sensoriel, -elle, adj. / sensorial, sensory. [*Lat.* ***sensorium*** *= organ de simţ, de la* ***sentire*** *= a simţi.*] 1) Care priveşte *organele de simţ, care se realizează prin simţuri. 2) Care are legătură cu producerea *senzaţiilor sau cu receptarea stimulilor interni sau externi.

SENZORIMOTOR, adj. / sensorimoteur, -trice, adj. / sensorimotor. [*Lat.* ***sensorium*** *= organ de simţ, de la* ***sentire*** *= a simţi;* ***motor, -oris*** *= cel care pune în mişcare, de la* ***movere*** *= a mişca.*] Care se referă la funcţiile *senzoriale şi la funcţiile *motorii; care implică aceste funcţii.

SEPHADEX / sephadex / sephadex. Produs folosit în *cromatografie pentru separarea macromoleculelor în funcţie de greutatea lor moleculară. *S. G-10* este cel mai compact şi este utilizat pentru separarea aminoacizilor, iar *s. G-200* cel mai poros, fiind folosit pentru separarea proteinelor cu M_r mare.

SEPSIS, s. n. / sepsis, s. m. / sepsis. [*Gr.* ***sepsis*** *= putrefacţie, de la* ***sepein*** *= a putrezi.*] Reacţie inflamatorie generalizată de origine infecţioasă în care sunt prezente două sau mai multe din următoarele condiţii: febră (peste 38°C) şi frisoane sau hipotermie (sub 36°C), tahicardie (peste 90/minut), polipnee cu hiperventilaţie (peste 20 respiraţii/minut) sau Pa CO_2 sub 32 mmHg, leucocite peste 12 000/mm^3 sau sub 4 000/mm^3, cu forme tinere (peste 10%) în circulaţia periferică. S. poate fi determinat şi de cauze neinfecţioase, precum pancreatite, arsuri, traumatisme. S. sever este caracterizat de disfuncţii organice, hipotensiune (presiunea sistolică sub 90 mmHg) şi hipoperfuzie, cu acidoză lactică, oligurie şi modificări psihice. Această formă de s. are o mortalitate de 20%. V. şi şoc septic, septicemie.

SEPT, s. n. / septum, s. m. / septum. NA: septum, pl. septa. [*Lat.* ***saeptum*** *= perete, diafragmă.*] Formaţiune anatomică ce separă două regiuni, două organe sau diverse părţi ale unui organ sau formaţiuni anatomice, ori divide în două o cavitate organică. Sin. parţial: cloazon (def. 1). Var.: *septum.* V. şi în continuare.

SEPT CARDIAC / septum cardiaque / heart septa. NA: septum interatriale cordis, septum interventriculare cordis. Perete despărţitor care, la mamifere, separă camerele cardiace în cavităţi drepte şi stângi; *s. inferior* constituie partea musculară a cloazonului interventricular, peretele despărţitor interatrial fiind constituit din *s. primar* şi *s. secundar.*

SEPT INTERATRIAL / cloison interatriale / interatrial septum of heart. NA: septum interatriale cordis. Peretele care separă cele două atrii, format după naştere din contopirea a două s.: **septum primum* şi **septum secundum.*

SEPT INTERDENTAR / septum interdentaire / interdental septum. NA: septa interalveolaria mandibulae, septa interalveolaria maxillae. Perete osos care aparţine osului alveolar şi care are rolul de a separa rădăcinile a doi dinţi vecini.

SEPT INTERVENTRICULAR / cloison interventriculaire / interventricular septum of heart. NA: septum interventriculare cordis. Perete care separă ventriculul drept de ventriculul stâng, constituit dintr-o parte musculară şi o parte membranoasă.

SEPT LINGUAL / septum lingual / lingual septum. NA: septum linguae. Membrană fibroasă verticală care traversează median faţa inferioară a limbii, până la aponevroza linguală.

SEPT NAZAL / septum nasal / nasal septum. NA: septum nasi. Perete care separă cele două cavităţi nazale, având în componenţă o porţiune osoasă, una cartilaginoasă şi una mucoasă.

SEPT PELLUCIDUM / septum pellucidum / septum pellucidum. NA: septum pellucidum, septum lucidum. Sin.: *septum lucidum* (v.).

SEPT TRANSVERS / septum transversum / septum transversum. S. mezenchimatos dispus transversal, care permite trecerea venelor viteline şi ombilicale, existent în perioada de embriogeneză. Include două straturi: unul cranial şi altul caudal (în care se va dezvolta ficatul). Se separă în două foiţe, din care una, stratul cranial, va participa la formarea pericardului, iar cealaltă va forma diafragmul, după migrarea, la acest nivel, a mioblastelor din miotoamele metamerelor C_3-C_5 şi fuziunea cu membranele pleuropericardice.

SEPTAL, adj. / septal, -ale, -aux, adj. / septal. [*Lat. saeptum = perete, diafragmă.*] Care se referă la un sept, care este localizat la nivelul acestuia sau îi aparţine. Ex.: infarct s.

SEPTIC, adj. / septique, adj. / septic. [*Lat. septicus, gr. septikos = care face să putrezească, de la gr. sepein = a putrezi.*] 1) Care este *contaminat cu germeni patogeni, indiferent dacă este vorba de un pacient sau de mediul exterior acestuia. 2) Care este provocat de microorganisme patogene.

SEPTICEMIE, s. f. / septicémie, s. f. / septic(a)emia. [*Lat. septicus, gr. septikos = care face să putrezească, de la gr. sepein = a putrezi; gr. haima, -atos = sânge.*] Boală sistemică determinată de prezenţa, multiplicarea şi persistenţa microorganismelor patogene şi a toxinelor acestora în sânge. Microorganismele susceptibile să determine s. sunt îndeosebi bacteriile, care pot proveni din exterior (plăgi infectate) sau din focare deja existente în organism. S. implică manifestări clinice grave, uneori cu apariţia de focare supurate secundare (*septicopioemie), spre deosebire de *bacteriemie. V. şi sepsis, şoc septic.

SEPTICEMIE VENOASĂ / septicémie veineuse / phlebitic septicaemia. *Septicemie în care procesul infecţios se întinde doar în sistemul venos, ale cărui diferite teritorii sunt invadate de microorganisme simultan sau succesiv. Se încearcă distingerea a două forme: 1) *s. v. acută primitivă*, mortală; 2) *s. v. subacută*, în discuţie; unii autori o consideră de natură necunoscută şi neinfecţioasă; evoluţie prin pusee succesive, uneori pe durata mai multor ani şi în general favorabilă.

SEPTICITATE, s. f. / septicité, s. f. / septicity. Caracterul *septic şi *infecţios al unei boli.

SEPTICOPIOEMIE, s. f. / septicopyohémie, s. f. / septicopy(a)emia. [*Lat. septicus, gr. septikos = care face să putrezească, de la gr. sepein = a putrezi; gr. pyon = puroi; haima, -atos = sânge.*] Formă de *septicemie în care microbii se localizează secundar în anumite puncte din organism, unde se produc focare purulente. Sin.: piohemie.

SEPTOPLASTIE, s. f. / septoplastie, s. f. / septoplasty. [*Lat. saeptum = perete, diafragmă; gr. plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Intervenţie chirurgicală practicată îndeosebi pentru restaurarea permeabilităţii nazale în cazul *deviaţiei de sept nazal.

SEPTOTOMIE, s. f. / septotomie, s. f. / septotomy. [*Lat. saeptum = perete, diafragmă; gr. tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Incizie chirugicală a septului nazal.

SEPTUM. Var. pentru sept (v.).

SEPTUM LUCIDUM / septum lucidum / septum lucidum. NA: septum pellucidum, septum lucidum. Membrană subţire verticală formată din două foiţe acolate, care separă pe linia mediană coarnele anterioare de ventriculele cerebrale laterale, întinzându-se între faţa inferioară a corpului calos şi trigon. Sin.: sept pellucidum.

SEPTUM PRIMUM / septum primum / septum primum. NA: septum primum. Perete membranos care desparte, la embrion, atriul primitiv în două camere, dreaptă şi stângă, viitoarele atrii.

SEPTUM SECUNDUM / septum secundum / septum secundum. NA: septum secundum. Perete membranos care se dezvoltă, la embrion, în dreapta **s. primum*, cu care fuzionează după naştere, închizând *orificiul Botallo, pentru a realiza *septul interatrial.

SER, s. n. / sérum, s. m. / serum. [*Lat. serum = zer.*] V. ser sanguin.

SER ACTIV / sérum actif / active serum. S. care conţine *complement.

SER ANTICOMPLEMENTAR / sérum anticomplémentaire / anticomplementary serum. S. care interferă sau distruge activitatea *complementului.

SER ANTILIMFOCITAR / sérum antilymphocytaire / antilymphocyte serum. S. heterolog care neutralizează funcţia limfocitelor; se obţine imunizând un animal prin injecţii repetate de limfocite ale unui animal de specie diferită sau de limfocite umane. Se poate utiliza pentru combaterea rejetului grefelor şi ca antiinflamator. Abrev.: SAL.

SER ANTIMICROBIAN / sérum antimicrobien / antimicrobial serum, antimicrobic serum. *S. imunizant provenit de la un animal care a primit doze crescânde de emulsie conţinând microbi morţi sau uneori vii, care a fost astfel vaccinat contra microbilor respectivi. Ex.: s. antistreptococic.

SER ANTIRABIC / sérum antirabique / antirabic serum. S. antitoxic provenit de la cai hiperimunizaţi şi destinat tratamentului *rabiei.

SER ANTITETANIC / sérum antitétanique / antitetanic serum. S. care conţine antitoxină tetanică. Provine de la cai hiperimunizaţi şi este util în tratamentul tetanosului. Abrev. engl.: ATS.

SER BACTERIOLITIC / sérum bactériolytique / bacteriolytic serum. S. care conţine o bacteriolizină capabilă să inducă bacterioliza dependentă de complement.

SER FIZIOLOGIC / sérum physiologique / physiological saline solution. Denumire improprie, cu totul neadecvată, sub care este desemnată soluţia de clorură de sodiu *izotonă cu plasma sanguină, corespunzând unei concentraţii de 8,7 g NaCl la litru de apă distilată. Este utilizat ca solvent pentru diverse medicamente. Alte soluţii saline mai complexe conţinând – în afară de clorură de sodiu – cloruri alcaline şi alcalinoteroase, fosfaţi, bicarbonat de sodiu şi uneori glucoză, sunt denumite, de asemenea impropriu, *s. artificiale*. Denumirea de s. trebuie rezervată doar lichidului rezultat după retracţia cheagului sanguin sau rezultat din centrifugarea sângelui defibrinat, adică s. sanguin. O denumire corectă pentru s. f. poate fi soluţie fiziologică salină.

SER FIZIOLOGIC IZOTON / sérum physiologique isotonique / normal saline solution. V. ser fiziologic.

SER HETEROLOG / sérum hétérologue / heterologous serum. *S. imunizant furnizat de un individ dintr-o altă specie decât cea căreia îi aparţine subiectul la care se injectează serul.

SER HIPERIMUN / sérum hyperimmun / hyperimmune serum. S. cu o concentraţie foarte mare de anticorpi, obţinut prin injecţii repetate ale aceluiaşi antigen la un animal.

SER IMUNIZANT / sérum immunisant / immune serum. Sin.: antiser (v.).

SER INACTIVAT / sérum inactivé / inactivated serum. *S. sanguin în care *complementul a fost distrus prin încălzire.

SER MONOVALENT / sérum monovalent / monovalent serum. S. care conţine anticorpi specifici pentru un anumit tip de microorganisme sau pentru un anumit tip de antigen. Sin.: ser specific.

SER OMOLOG / sérum homologue / homologous serum. *S. imunizant furnizat de un subiect din aceeaşi specie cu cea căreia îi aparţine pacientul la care se injectează s.

SER POLIVALENT / sérum polyvalent / polyvalent serum. S. care conţine anticorpi pentru mai multe tipuri de microorganisme sau pentru mai multe tipuri de antigeni.

SER SANGUIN / sérum sanguin / blood serum. Lichid de culoare galben-chihlimbar transparent, lipsit de elemente figurate, care se obţine după retracţia cheagului sanguin (evident, în cazul unei probe de sânge recoltată fără anticoagulant). Există o singură diferenţă între compoziţia s. s. şi cea a plasmei: s. s. nu conţine *fibrinogen. V. şi plasmă.

SER SPECIFIC / sérum spécifique / specific serum. Sin.: ser monovalent (v.).

SER TERAPEUTIC / sérum thérapeutique / therapeutic serum. S. obţinut de obicei de la cai hiperimunizaţi cu un agent infecţios sau cu *exotoxina acestuia. Este folosit pentru blocarea procesului infecţios sau toxigen la subiecţii infectaţi cu agentul patogen respectiv.

SERENDIPITATE, s. f. / serendipité, s. f. / serendipity. [*Termen creat în 1754 de scriitorul englez Horace Walpole (1717-1797) care a construit cuvântul pornind de la basmul The Three Prince of Serendip (Serendip, localitate în Sri Lanka - Ceylon).*] Talentul unei persoane de a găsi ceva, de a face o descoperire la care nu se aştepta. Invenţiile şi descoperirile întâmplătoare sunt rare şi nemeritate. S., dimpotrivă, este o urmare a capacităţii de a formula ipoteze în mod sistematic, consecutiv cărora un cercetător face o descoperire nu întâmplătoare, ci la care nu se aştepta. Prin aceasta s. se deosebeşte de hazard, care înseamnă pură întâmplare, noroc. Ex. de s.: Röntgen studia razele catodice şi se aştepta să găsească proprietăţi noi ale acestora, dar a făcut o descoperire la care nu se aştepta, razele X. În prezent, s. este un cuvânt la modă al cărui sens s-a extins pentru desemnarea oricărui tip de acţiune umană în care se obţin alte rezultate decât cele aşteptate, urmărite. De ex.: în 1492, Cristofor Columb căuta ruta maritimă spre India, dar a descoperit ceea ce nu căutase şi nici nu ştia că există, America.

SERGLICINĂ, s. f. / serglycine, s. f. / serglycine. *Proteoglican sintetizat de mastocite şi celule mieloide. Se prezintă ca o matrice poliionică de care se leagă histamina sau granulele secretorii. S. are rol în biosinteza heparinei.

SERIC, adj. / sérique, adj. / serous. [*Lat.* ***serum*** *= zer.*] Care are legătură sau care este determinat de substanţe componente ale *serului. Ex.: proteine s.

SERIE ERITROBLASTICĂ / série érythroblastique / erythrocyte series. S. de celule tinere care, după multiplicare şi maturaţie în măduva osoasă, ajung la globulul roşu adult. S. e. cuprinde, pornind de la *celula suşă: proeritroblast, eritroblaste bazofile (I şi II), policromatofile şi acidofile, reticulocite şi eritrocite. Eritrocitele de talie normală alcătuiesc *s. normocitară*. Sin.: serie eritrocitară.

SERIE ERITROCITARĂ / série érythrocytaire / erythrocytic series. Sin.: serie eritroblastică (v.).

SERIE GRANULOCITARĂ / série granulocytaire / granulocytic series. Sin.: serie mielocitară (v.).

SERIE LIMFOCITARĂ / série lymphocytaire / lymphocytic series. Succesiune de celule care se dezvoltă şi se divid, pornind de la *limfoblast şi ajungând în final la *limfocitul matur, trecând prin stadiul de prolimfocit. *Celula suşă a s. l. se găseşte în foliculii limfoizi ai ganglionilor limfatici şi în organele limfatice (amigdale, splină, timus etc.). Sin.: linie limfocitară. V. limfoblast.

SERIE MIELOCITARĂ / série myélocytaire / granulocytic series. S. de celule tinere care, după multiplicare şi maturaţie în măduva osoasă, ajung la stadiul de leucocit polinuclear adult sau *granulocit. Pornind de la *celula suşă, această s. este alcătuită, în succesiune, din: hemocitoblast, mieloblast, promielocit, mielocit, metamielocit şi polinuclear. Sin.: serie granulocitară, linie mielocitară.

SERIE MONOCITARĂ / série monocytaire / monocytic series. S. de celule care, pornind de la *celula suşă a măduvei osoase, ajunge la *monocit, apoi la *macrofag tisular. Ea cuprinde monoblastul şi promonocitul.

SERIE PLASMOCITARĂ / série plasmocytaire / plasmocytic series. S. de celule tisulare care derivă din *celula reticulară, trecând prin stadiul de plasmoblast şi ajungând la *plasmocit.

SERIE TROMBOCITARĂ / série thrombocytaire / thrombocytic series. Succesiunea celulelor distincte morfologic care reprezintă stadii de dezvoltare ale *trombocitelor. Acestea sunt, în ordinea maturităţii, următoarele: megacarioblast, promegacariocit şi megacariocit, din fragmentarea căruia rezultă plachetele.

SERINĂ, s. f. / sérine, s. f. / serine. 1) Aminoacid neesenţial monoaminocarboxilic, care intră în compoziţia unui mare număr de proteine vegetale şi animale, precursor al altor aminoacizi (glicocol, cisteină, cistină, triptofan, metionină), al unor lipide şi glucide. Este extras din soia. 2) Sin. nerecomandat pentru *serumalbumină. V. tab. const. biochim.

SERINGĂ, s. f. / seringue, s. f. / syringe. [*Lat.* ***syringa,*** *din gr.* ***syrinx, -ingos*** *= ţeavă, tub, trestie.*] Pompă cilindrică, cel mai frecvent din material plastic, destinată injectării sau aspirării unui lichid prin intermediul unui ac sau al unei canule. S. este alcătuită, de obicei, dintr-un corp cilindric în care poate fi mişcat un piston. *S. electrică* permite administrarea precisă şi continuă a unor medicamente. Var.: siringă.

SERIOGRAF, s. n. / sériographe, s. m. / seriograph. Aparat care permite obţinerea de *seriografii, adică de serii de clişee radiologice (mai multe clişee pe secundă). V. seriografie.

SERIOGRAFIE, s. f. / sériographie, s. f. / serialography. [*Lat.* ***series*** *= şir; gr.* ***graphein*** *= a scrie.*] Efectuarea unor radiografii succesive, cu o anume frecvenţă, la nivelul aceleiaşi regiuni anatomice. Această tehnică este utilizată îndeosebi în radiologia vasculară. Sin.: radiografie în serie.

SEROANATOXIPROFILAXIE, s. f. / séroanatoxiprophylaxie, s. f. / seroanatoxiprophylaxis. [*Lat.* ***serum*** *= zer; gr.* ***ana*** *= contra;* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeţilor, de la* ***toxon*** *= săgeată;* ***prophylassein*** *= a garanta, de la* ***pro*** *= înainte, în faţa,* ***phylaxis*** *= protecţie.*] Prevenirea unei boli prin administrarea unei doze masive de *ser terapeutic şi a unei mici doze de *anatoxină, injectate simultan.

SEROANATOXITERAPIE, s. f. / séroanatoxithérapie, s. f. / seroanatoxitherapy. [*Lat.* ***serum*** *= zer; gr.* ***ana*** *= contra;* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeţilor, de la* ***toxon*** *= săgeată;* ***therapeia*** *= tratament, de la* ***therapeuein*** *= a îngriji.*] Tratament combinat printr-o doză masivă de *ser terapeutic specific şi o mică doză de *anatoxină, injectate simultan.

SEROASĂ, s. f. / séreuse, s. f. / serosa. NA: tunica serosa. [*Lat.* ***serosa,*** *de la* ***serum*** *= zer.*] Membrană tisulară fină, derivată din *celomul embrionar, care este alcătuită din *mezoteliu dispus pe o reţea de ţesut conjunctiv. S. acoperă unele organe ale cavităţii toracice sau abdominale (*s. viscerală*), sau tapisează cavităţile închise ale organismului: peritoneu, pleură, pericard (*s. parietală*). Sin.: membrană seroasă.

SEROCONVERSIE, s. f. / séroconversion, s. f. / seroconversion. [*Lat.* ***serum*** *= zer;* ***conversio, -onis*** *= schimbare, transformare, de la* ***convertere*** *= a întoarce, a schimba (****cum*** *= cu;* ***vertere*** *= a întoarce).*] Modificarea uneia sau mai multor caracteristici ale serului sanguin. Ex.: apariţia sau dispariţia unui *anticorp care anterior era absent sau prezent în serul respectiv. În prezent, termenul se utilizează frecvent cu referire la infecţia cu *HIV, în care caz s. apare, de obicei, după 4-12 săptămâni de la infecţie. V. seronegativ şi seropozitiv.

SEROCULTURĂ, s. f. / séroculture, s. f. / seroculture. [*Lat.* ***serum*** *= zer;* ***cultura*** *= cultivare.*] Cultura bacteriilor pe ser sanguin.

SERODIAGNOSTIC, s. n. / sérodiagnostic, s. m. / serodiagnosis. [*Lat.* ***serum*** *= zer; gr.* ***dia*** *= prin;* ***gnostikos*** *= care* *cunoaşte, de la gnonai = a cunoaşte.*] Diagnostic bazat pe utilizarea testelor serologice, îndeosebi pe punerea în evidenţă, în serul pacientului, a unor anticorpi specifici. Sin.: diagnostic serologic, reacţie serică, reacţie serologică, seroreacţie (def. 2).

SERO-EPIDEMIOLOGIE, s. f. / séro-épidemiologie, s. f. / seroepidemiology. Studiul bolilor şi al extinderii acestora pe baza reacţiilor imunologice ale serului sanguin.

SEROFIBRINOS, adj. / sérofibrineux, -euse, adj. / serofibrinous. [*Lat. serum = zer; fibra = fibră; -ină.*] Referitor la un *exsudat format din ser şi *fibrină.

SEROFLOCULARE, s. f. / sérofloculation, s. f. / serofloculation. Producerea fenomenului de *floculare la nivelul serului sanguin în anumite condiţii determinate. Studiul s. este util îndeosebi în diagnosticul unor boli parazitare. V. şi floculare.

SEROLOGIC, adj. / sérologique, adj. / serological. Care are legătură cu *serologia.

SEROLOGIE, s. f. / sérologie, s. f. / serology. [*Lat. serum = zer; gr. logos = ştiinţă.*] Iniţial, prin s. s-a desemnat studiul *in vitro* al reacţiilor specifice serurilor imune, îndeosebi de precipitare, aglutinare şi fixare a complementului. În prezent, termenul se referă la: utilizarea unor astfel de reacţii pentru măsurarea titrului anticorpilor în diferite boli infecţioase (teste serologice); stabilirea corelaţiilor clinice cu titrul anticorpilor (s. bolilor) şi utilizarea reacţiilor serologice pentru detecţia antigenilor (ex.: antigeni HLA definiţi serologic).

SEROMUCOID, s. n. / séromucoïde, s. m. / seromucoid. [*Lat. serum = zer; mucus = mucus; gr. eidos = formă.*] Termen desuet pentru *glicoproteinele circulante bogate în *acid sialic, care nu precipită sub acţiunea unor agenţi de deproteinizare.

SERONEGATIV, adj. / séronégatif, -ive, adj. / seronegative. [*Lat. serum = zer; negativus = negativ.*] Care prezintă rezultate negative la examenele serologice, prin absenţa anticorpilor. V. seroconversie.

SEROPOZITIV, adj. / séropositif, -ive, adj. / seropositive. [*Lat. serum = zer; positivus = care se bazează pe ceva, de la ponere = a pune.*] Care prezintă rezultate pozitive la examenele serologice, probând existenţa anticorpilor. În prezent, termenul este utilizat îndeosebi referitor la infecţia cu *HIV. V. seroconversie.

SEROPRECIPITARE, s. f. / séroprécipitation, s. f. / precipitin reaction. Formarea unui precipitat în serul sanguin când un anticorp precipitant, pe care acesta îl conţine, întâlneşte antigenul corespondent.

SEROPREVENŢIE, s. f. / séroprévention, s. f. / seroprevention. *Seroterapie efectuată cu serul provenind de la un convalescent. Se practică preventiv la un subiect expus la *contagiune (v. def. 1), de ex. în *rujeolă. V. seroprofilaxie.

SEROPROFILAXIE, s. f. / séroprophylaxie, s. f. / seroprophylaxis. [*Lat. serum = zer; gr. prophylassein = a garanta, de la pro = înaintea, în faţa, phylaxis = apărare.*] Utilizarea, în scop preventiv, a proprietăţilor protectoare ale *serului imunizant, în cazul unor posibile epidemii, la persoanele cu risc. Se obţine o imunitate rapidă, dar temporară. Serul imunizant poate proveni de la un animal sau de la un convalescent. V. seroprevenţie.

SEROPROTECŢIE, s. f. / séroprotection, s. f. / seroprotection. [*Lat. serum = zer; protectio, -onis = apărare, de la protegere = a acoperi, a apăra.*] *Imunizare pasivă. V. imunitate, imunizare (def. 1).

SEROREACŢIE, s. f. / séroréaction, s. f. / seroreaction. [*Lat. serum = zer; fr. réaction, din lat. actio, -onis = acţiune, de la agere = a acţiona.*] 1) Reacţie prin care se demonstrează prezenţa unui anticorp specific sau a unui antigen în serul sanguin. 2) Sin.: serodiagnostic (v.).

SEROS, adj. / séreux, -euse, adj. / serous. [*Lat. serum = zer.*] 1) Care are aspect macroscopic asemănător serului. Ex.: pleurezie s. 2) Care se raportează la o seroasă (*peritoneu, *pleură). Ex.: sutură s.

SEROTERAPIE, s. f. / sérothérapie, s. f. / serotherapy. [*Lat. serum = zer; gr. therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji.*] Tratamentul bolilor prin injecţie cu *ser imun sau cu *antitoxină.

SEROTIP, s. n. / sérotype, s. m. / serotype. [*Lat. serum = zer; gr. typos = tip, model, marcă.*] Tip sau subspecie bacteriană ori virală, identificat prin metode serologice.

SEROTONINĂ, s. f. / sérotonine, s. f. / serotonin. Amină care provine din decarboxilarea 5-hidroxi-triptofanului şi este prezentă în splină, tub digestiv şi plachete sanguine. La nivel cerebral, cantitatea cea mai mare de s. este în *hipotalamus. Are rol fiziologic ca *mediator chimic în centrii nervoşi. Reglează motilitatea intestinală, acţionează asupra musculaturii netede şi are acţiune vasoconstrictoare asupra anumitor teritorii vasculare. S. nu este utilizată în terapeutică, în schimb antagoniştii de s. sunt recomandaţi în tratamentul *migrenei şi al unor manifestări alergice. Sin.: 5-hidroxitriptamină.

SEROTONINERGIC, adj. / sérotoninergique, adj. / serotoninergic. 1) Care se referă la eliberarea *serotoninei. 2) Care acţionează prin intermediul *serotoninei.

SEROVACCINARE, s. f. / sérovaccination, s. f. / serovaccination. [*Lat. serum = zer; vaccinus = referitor la vacă (vacca = vacă), de la vaccină = variola vacilor.*] Metodă de imunizare care asociază injectarea *serului imunizant (ce conferă o imunitate pasivă, rapidă, dar temporară) şi a vaccinării (care conferă o imunitate tardivă, dar mai persistentă). În particular, s. este utilizată curent în profilaxia *tetanosului, la subiecţii răniţi fără vaccinare anterioară.

SEROZITATE, s. f. / sérosité, s. f. / serosity. [*Lat. serum = zer.*] Lichid cu aspect de ser sanguin care este conţinut într-o cavitate seroasă sau care poate destinde ţesutul conjunctiv (*edem) ori epitelial (*flictenă).

SERPIGINOS, adj. / serpigineux, -euse, adj. / serpiginous. [*Lat. populară serpigo, -iginis = erizipel, din lat. serpere = a se târî.*] Care se cicatrizează pe de o parte şi invadează de cealaltă parte. Care se întinde de la o zonă la alta după o linie sinuoasă. Ex.: erizipel s., ulcer s. al corneei.

SERUMALBUMINĂ, s. f. / sérumalbumine, s. f. / serumalbumin. [*Lat. serum = zer; albumen, -inis = albuş de ou, de la albus = alb; -ină.*] *Albumina din serul sanguin. Sin. nerecomandat: serină, (def. 2).

SERUMGLOBULINĂ, s. f. / globuline sérique / serum globulin. [*Lat. serum = zer; globulus, dim. de la globus = glob; -ină.*] Globulină prezentă în serul sanguin. V. globuline.

SESAMOID, adj., s. n. / sésamoïde, adj., s. m. / sesamoid. [*Gr. sesamon = susan; eidos = formă.*] 1) În formă de grăunte. 2) *Os s.*: v. tab. anat. - oase.

SESAMOIDITĂ, s. f. / sésamoïdite, s. f. / sesamoiditis. Osteită a unui os *sesamoid.

SESIL, adj. / sessile, adj. / sessile. [*Lat. sessilis = cu bază largă, de la sedere = a face să se aşeze.*] Care este ataşat printr-o bază de implantare largă la organul principal, fără intermediul unui *pedicul. Ex.: polip s.

SETE, s. f. / soif, s. f. / thirst. [*Lat. sitis = sete.*] Mecanism care comandă ingestia de lichide; este sub controlul *osmoreceptorilor din *hipotalamus. Senzaţia de s. poate fi perturbată fie prin leziuni directe ale diencefalului, fie prin tulburări ale conştienţei.

SETON, s. n. / séton, s. m. / seton. [*Fr. séton, din lat. saeta = păr de porc, păr ţeapăn.*] Fir subţire trecut printr-o fistulă, un sinus sau un epiteliu, care funcţionează ca ghidaj pentru un abord cu instrumente având un diametru mai mare.

SEVRAJ, s. n. / sevrage, s. m. / weaning (pentru înţărcare), withdrawal (pentru privarea de droguri a unui toxicoman). [*Fr. sevrage, din lat. separare = a separa.*] Termen care în franceză are sensul de înţărcare, privare de laptele matern. Prin analogie, acelaşi termen a fost adoptat în franceză pentru desemnarea privării unui toxicoman de substanţa care a generat starea de dependenţă fizică. În engleză, termenul sin. este *withdrawal*. S. toxicomanilor provoacă un *sindrom de sevraj. La alcoolici, s. poate declanşa **delirium tremens*.

SEX, s. n. / sexe, s. m. / sex. [*Lat. sexus = sex.*] 1) Ansamblu de caracteristici structurale şi funcţionale care deosebesc bărbatul de femeie. Atribut fundamental al organismelor care se manifestă prin producerea celor două tipuri de celule, gametul mascul şi femei. 2) Ansamblul indivizilor care au acelaşi s.: *s. masculin, s. feminin.* 3) Organul copulaţiei (al bărbatului sau al femeii).

SEX ANATOMIC / sexe anatomique / anatomic sex. Sin.: sex somatic (v.).

SEX CROMATINIAN / sexe chromatinien / nuclear sex. Sin.: sex nuclear (v.).

SEX CROMOZOMIAL / sexe chromosomique / chromosomal sex. Sin.: sex genetic (v.).

SEX FIZIC / sexe physique / morphological sex. Sin.: sex somatic (v.).

SEX GENETIC / sexe génétique / genetic sex. S. dependent de constituţia cromozomică (*cariotip). El este determinat, la fecundaţie, de natura cromozomului sexual al spermatozoidului patern. Astfel, un spermatozoid purtător al unui cromozom sexual Y va da naştere unui băiat, iar când cromozomul sexual purtat de spermatozoid este X, se va naşte o fată. Gonocitele sau celulele sexuale primordiale, dotate cu un potenţial masculin sau feminin, orientează ulterior *s. gonadic. Sin.: sex cromozomial, sex gonozomic.

SEX GENITAL / sexe génital / genital sex. Etapă în dezvoltarea intrauterină care corespunde formării organelor genitale. *S. g. extern* corespunde formării organelor genitale externe, între ziua a 60-a şi luna a V-a de viaţă intrauterină şi determină sexul oficial, de stare civilă. *S. g. intern* este definit între zilele 50-60 ale perioadei intrauterine, corespunzând diferenţierii canalelor gonadofore în organe genitale interne feminine sau masculine.

SEX GONADIC / sexe gonadique / gonadal sex. Etapă din evoluţia sexualizării declanşată către ziua a 45-a a vieţii embrionare, în momentul diferenţierii gonadei primitive în testicul sau în ovar. În mod normal, această transformare se produce conform *s. genetic.

SEX GONOZOMIC / sexe gonosomique / genetic sex. Sin.: sex genetic (v.).

SEX HORMONE BINDING GLOBULIN / sex hormone binding globulin / sex hormone binding globulin. Abrev.: SHBG. Glicoproteină sintetizată de ficat, a cărei funcţie constă în legarea de hormonii sexuali în cursul transferului sanguin al acestora. Sin.: testosteron-estradiol binding globulin.

SEX NUCLEAR / sexe nucléaire / nuclear sex. S. determinat prin prezenţa sau absenţa *corpusculilor Barr în nucleul celulei. Prezenţa corpusculilor caracterizează *s. n. feminin*, iar absenţa - *s. n. masculin*. S. n. corespunde în general, dar nu întotdeauna, *s. genetic. Sin.: sex cromatinian. V. şi corpuscul Barr.

SEX PSIHOLOGIC / sexe psychologique / psychological sex. Comportamentul sexual al unui individ, dependent, pe lângă dotarea sa biologică, de educaţie şi de obiceiuri.

SEX-RATIO / indice de masculinité / sexratio. [*Engl. sex = sex; ratio = raport.*] Raport între numărul de nou-născuţi de sex masculin şi numărul de nou-născuţi de sex feminin, într-o populaţie dată. Prin extensie, raport între numărul de indivizi de sex masculin şi numărul de indivizi de sex feminin într-o populaţie. Termenul, preluat din limba engleză, are semnificaţia menţionată anterior. Corespondentul său în limba franceză are o semnificaţie puţin modificată: raport între numărul de nou-născuţi de sex masculin şi numărul total de nou-născuţi într-o populaţie (pentru specia umană este de 0,514).

SEX SOMATIC / sexe somatique / morphological sex. Etapa finală anatomică de evoluţie a sexualizării, caracterizată prin apariţia diferenţelor morfologice feminine sau masculine. Sin.: sex anatomic, sex fizic.

SEXOLOGIE, s. f. / sexologie, s. f. / sexology. [*Lat. sexus = sex; gr. logos = ştiinţă.*] Ramură a medicinii care studiază manifestările somatice, endocrine şi nervoase, factorii constituţionali, fiziologici şi psihici care influenţează viaţa sexuală în condiţii fiziologice şi patologice.

SEXUALITATE, s. f. / sexualité, s. f. / sexuality. [*Lat. sexualis = referitor la sex, de la sexus = sex.*] 1) Ansamblul manifestărilor în relaţie cu aparatul genital. 2) Ansamblul comportamentelor şi activităţilor legate de instinctul sexual. În teoria psihanalitică, conform căreia dezvoltarea individului este înţeleasă şi analizată prin organizarea sa "psihosexuală", conceptul de s. are o accepţiune mai largă, referindu-se la orice satisfacţie care este obţinută în relaţie cu zonele erogene, chiar dacă acestea nu sunt cele genitale.

SEXUALIZARE, s. f. / sexualisation, s. f. / sexualization. [*Lat. sexualis = referitor la sex, de la sexus = sex.*] Proces *ontogenetic care duce la individul (fenotipul) sexualizat, masculin sau feminin.

SEXUAT, adj. / sexué, -e, adj. / sexed. [*Lat. sexus = sex.*] Care posedă un sex, fiind capabil de reproducere s.

SFACEL, s. n. / sphacèle, s. m. / sphacelus. [*Gr. sphakelos = mortificare, gangrenare.*] Fragment sau masă de ţesut necrozat, gangrenos.

SFAT GENETIC / conseil génétique / genetic counseling. [*Sl. suvetu = sfat; gr. genetikos = propriu unei generaţii, de la genos = neam, urmaş, generaţie.*] 1) Ansamblul mijloacelor şi metodelor care permit măsurarea *riscului genetic. 2) Act medical prin intermediul căruia un subiect sau un cuplu iau cunoştinţă de riscul genetic.

SFENOID, s. n. / sphénoïde, s. m. / sphenoid bone. [*Gr. sphen, -os = colţ; eidos = formă.*] V. tab. anat. - oase.

SFENOIDAL, adj. / sphénoïdal, -ale, -aux, adj. / sphenoidal. [*Gr. sphen, -os = colţ; eidos = formă.*] Care ţine de sfenoid. Ex.: sinus s. Var.: sfenoidian.

SFENOIDIAN. Var. pentru sfenoidal (v.).

SFENOIDITĂ, s. f. / sphénoïdite, s. f. / sphenoiditis. [*Gr. sphen, -os = colţ; eidos = formă; -ită.*] *Sinuzită sfenoidală însoţită adesea de o necroză osoasă localizată.

SFENOIDOTOMIE, s. f. / sphénoïdotomie, s. f. / sphenoidotomy. [*Gr. sphen, -os = colţ; eidos = formă; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Incizie chirurgicală a peretelui sinusului sfenoidal.

SFENOMAXILAR, adj. / sphéno-maxillaire, adj. / sphenomaxillary. [*Gr. sphen, -os = colţ; lat. maxilla = maxilar.*] Care aparţine osului sfenoid şi maxilarului superior.

SFENOORBITAR, adj. / sphéno-orbitaire, adj. / sphenoorbital. [*Gr. sphen, -os = colţ; lat. orbita = orbită, de la orbis = cerc.*] Care aparţine sfenoidului şi orbitei.

SFENOPALATIN, adj. / sphéno-palatin, -e, adj. / sphenopalatine. [*Gr. sphen, -os = colţ; lat. palatum = cerul gurii.*] Care aparţine sau este în relaţie cu sfenoidul şi cu oasele palatine.

SFENOPARIETAL, adj. / sphéno-pariétal, -ale, -aux, adj. / sphenoparietal. [*Gr. sphen, -os = colţ; lat. parietalis = de perete, de la paries, -etis = perete.*] Care aparţine sfenoidului şi oaselor parietale.

SFENOTEMPORAL, adj. / sphéno-temporal, -ale, -aux, adj. / sphenotemporal. [*Gr.* ***sphen, -os*** *= colţ; lat.* ***temporalis*** *= de la tâmplă, de la* ***tempus, -oris*** *= tâmplă.*] Care se referă sau aparţine sfenoidului şi oaselor temporale.

SFEROCIT, s. n. / sphérocyte, s. m. / spherocyte. [*Lat.* ***sphaera,*** *gr.* ***sphaira*** *= sferă; gr.* ***kytos*** *= celulă.*] Eritrocit cu volum normal, dar cu diametru mai mic faţă de eritrocitul normal, cu grosime mai mare şi *hipercrom, caracteristici în relaţie cu morfologia sferică pe care acesta o prezintă. Este elementul patognomonic în *sferocitoză.

SFEROCITOZĂ, s. f. / sphérocytose, s. f. / spherocytosis. [*Lat.* ***sphaera,*** *gr.* ***sphaira*** *= sferă; gr.* ***kytos*** *= celulă; -oză.*] Prezenţa de *sferocite în sângele circulant. V. sferocitoză ereditară.

SFEROCITOZĂ EREDITARĂ / sphérocytose héréditaire / hereditary spherocytosis. Sin.: boală Minkovski-Chauffard (v.).

SFEROFAKIE, s. f. / sphérophakie, s. f. / spherophakia. [*Lat.* ***sphaera,*** *gr.* ***sphaira*** *= sferă; gr.* ***phakos*** *= linte, lentilă.*] Anomalie congenitală caracterizată prin sfericitatea şi, uneori, poziţia *ectopică a cristalinului.

SFEROPLAST, s. m. / sphéroplaste, s. m. / spheroplast. Varietate de *protoplast al cărui perete este incomplet distrus, persistând o porţiune lipoproteică sau lipopolizaharidică. Ca urmare, s. este mai puţin fragil decât protoplastul, îşi poate reface peretele şi să se multiplice. Unii autori îl identifică cu formele L bacteriene (v. formă, def. 2).

SFIGMIC, adj. / sphygmique, adj. / sphygmic. [*Gr.* ***sphygmos*** *= puls.*] Care se referă la *puls, care aparţine pulsului.

SFIGMOCARDIOGRAF, s. n. / sphygmocardiographe, s. m. / sphygmocardiograph. [*Gr.* ***sphygmos*** *= puls;* ***kardia*** *= inimă;* ***graphein*** *= a scrie.*] Instrument servind la înregistrarea simultană a pulsului periferic şi a pulsului central, adică a bătăilor inimii.

SFIGMOGRAF, s. n. / sphygmographe, s. m. / sphygmograph. [*Gr.* ***sphygmos*** *= puls;* ***graphein*** *= scrie.*] Dispozitiv care permite înregistrarea grafică, pe hârtie, a pulsaţiilor arteriale amplificate, traductorul fiind plasat la nivelul unei artere periferice (ex.: radială). Rezultatul înregistrat se numeşte *sfigmogramă şi permite analiza frecvenţei pulsului periferic, amplitudinea sa şi chiar tipul de *puls.

SFIGMOGRAFIE, s. f. / sphygmographie, s. f. / sphygmography. [*Gr.* ***sphygmos*** *= puls;* ***graphein*** *= scrie.*] Înregistrarea pulsului arterial cu ajutorul *sfigmografului sau al unui *traductor de puls. Se obţine *sfigmograma.

SFIGMOGRAMĂ, s. f. / sphygmogramme, s. m. / sphygmogram. [*Gr.* ***sphygmos*** *= puls;* ***gramma*** *= înscriere.*] Traseul pulsului obţinut prin *sfigmografie. S. poate fi înregistrată la nivelul uneia din arterele mari (subclaviculară, carotidă, în acest caz fiind denumită şi *carotidogramă) sau mici (radială, pedioasă etc.). În primul caz se va înregistra pulsul central, iar în cel de al doilea, pulsul periferic. Indiferent de locul de înregistrare a pulsului arterial, s. prezintă o linie ascendentă, denumită *undă anacrotă, produsă de creşterea bruscă a presiunii, urmată de o pantă descendentă lentă, unda catacrotă, ce prezintă o incizură, cunoscută sub numele de *undă dicrotă. Aceasta marchează blocarea tendinţei la refluare a sângelui la sfârşitul sistolei ventriculare prin închiderea valvulelor sigmoide aortice.

SFIGMOLOGIE, s. f. / sphygmologie, s. f. / sphygmology. [*Gr.* ***sphygmos*** *= puls;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Studiul pulsului, care constituie o parte importantă a medicinii tradiţionale chineze.

SFIGMOMANOMETRU, s. n. / sphygmomanomètre, s. m. / sphygmomanometer. [*Gr.* ***sphygmos*** *= puls;* ***manos*** *= puţin dens;* ***metron*** *= măsură.*] Instrument utilizat la măsurarea indirectă a presiunii de la nivelul arterelor. Există mai multe tipuri de s., fiecare purtând numele persoanei care a inventat tipul respectiv: Riva-Rocci, Erlanger, Janeway, Mosso, Rogers, Stanton etc. Sin.: tensiometru.

SFINCTER, s. n. / sphincter, s. m. / sphincter. NA: musculus sphincter. [*Gr.* ***sphinkter, -os*** *= care strânge tare, de la* ***sphingein*** *= a strânge.*] Bandă inelară formată din fibre musculare care, înconjurând un orificiu natural, îi asigură acestuia ocluzia sau deschiderea. V. şi muşchi sfincter (diferite tipuri) în tab. anat. - muşchi.

SFINCTER ODDI / sphincter d'Oddi / Oddi's sphincter. NA: musculus sphincter ampullae hepatopancreaticae. [***Ruggero Oddi,*** *medic italian, Bologna, 1864-1913.*] *S. care înconjoară ampula Vater (v. ampulă), în grosimea marii *caruncule duodenale. V. şi tab. anat. - muşchi.

SFINCTERALGIE, s. f. / sphinctéralgie, s. f. / sphincteralgia. [*Gr.* ***sphinkter, -os*** *= care strânge tare, de la* ***sphingein*** *= a strânge;* ***algos*** *= durere.*] Durere la nivelul unui muşchi sfincterian, cu referire îndeosebi la sfincterul anal.

SFINCTERECTOMIE, s. f. / sphinctérectomie, s. f. / sphincterectomy. [*Gr.* ***sphinkter*** *= care strânge tare;* ***ektome*** *= ablaţie.*] Rezecţia unui *sfincter.

SFINCTEROMETRIE, s. f. / sphinctérométrie, s. f. / sphincterometry. Măsurarea tonusului muscular al unui *sfincter.

SFINCTEROPLASTIE, s. f. / sphinctéroplastie, s. f. / sphincteroplasty. [*Gr.* ***sphinkter, -os*** *= care strânge tare, de la* ***sphingein*** *= a strânge;* ***plastos*** *= modelat, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] Refacerea chirurgicală a unui sfincter ce prezintă alterări structurale.

SFINCTEROSPASM, s. n. / sphinctérospasme, s. m. / sphincterismus. [*Gr.* ***sphinkter, -os*** *= care strânge tare, de la* ***sphingein*** *= a strânge;* ***spasmos*** *= contracţie.*] Spasm la nivelul unui sfincter.

SFINCTEROTOMIE, s. f. / sphinctérotomie, s. f. / sphincterotomy. [*Gr.* ***sphinkter, -os*** *= care strânge tare, de la* ***sphingein*** *= a strânge;* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Incizia unui sfincter.

SFINGOLIPIDE, s. n. pl. / sphingolipides, s. m. pl. / sphingolipids. [*Gr.* ***sphingein*** *= a strânge, a lega strâns;* ***lipos*** *= grăsime.*] Denumire generală pentru lipidele care conţin în moleculă un alcool azotat, *sfingozina. În urma ataşării unei molecule de acid gras la azotul sfingozinei printr-o legătură amidică, rezultă un grup de N-acilsfingozine numite *ceramide. S. sunt combinaţii ale unor compuşi diferiţi cu gruparea hidroxil a ceramidelor: *sfingomieline (cu fosforilcolină), *gangliozide (cu oligozaharide ramificate ce conţin glucoză, galactoză, acid N-acetilneuraminic) şi *cerebrozide (cu glucoză şi galactoză). S. sunt constituenţi ai membranelor şi se află în concentraţii mari în creier.

SFINGOLIPIDOZĂ, s. f. / sphingolipidose, s. f. / sphingolipidosis. [*Gr.* ***sphingein*** *= a strânge, a lega strâns;* ***lipos*** *= grăsime; -oză.*] Grup de boli caracterizate prin stocajul anormal al *sfingolipidelor în diferite ţesuturi. *S. cerebrală* cuprinde patru tipuri distincte clinic şi enzimatic: 1) *S. de tip infantil,* sin.: boală Tay-Sachs (v.). 2) *S. de tip juvenil precoce,* sin.: boală Bielschowsky-Jansky (v.). 3) *S. de tip juvenil tardiv,* sin.: boală Spielmeyer-Vogt (v.). 4) *S. de tip adult,* sin.: boală Kufs (v.).

SFINGOMIELINAZĂ, s. f. / sphingomyélinase, s. f. / sphingomyelinase. [*Gr.* ***sphingein*** *= a strânge, a lega strâns;* ***myelos*** *= măduvă; -ină; -ază.*] Enzimă de tip hidrolază care catalizează clivajul *sfingomielinei în *ceramidă şi *colină fosforilată. În *boala Niemann-Pick, alterarea sintezei s. (transmisă cu caracter autozomal recesiv) duce la acumularea de sfingomielină în creier, splină şi ficat. Sin.: sfingomielin fosfodiesterază.

SFINGOMIELIN FOSFODIESTERAZĂ / sphingomyéline phosphodiesterase / sphingomyelin phosphodiesterase. Sin.: sfingomielinază (v.).

SFINGOMIELINE, s. f. pl. / sphingomyélines, s. f. pl. / sphingomyelins. [*Gr. sphingein = a strânge, a lega strâns; myelos = măduvă; -ină.*] Grup de *fosfolipide constituite din *sfingozină, la care sunt fixaţi un acid gras şi un alcool legat de o amină-alcool. S. reprezintă componentul major al tecii de *mielină.

SFINGOZINĂ, s. f. / sphingosine, s. f. / sphingosine. [*Gr. sphingein = a strânge, a lega strâns; ozä - indică un glucid; -ină.*] Alcool azotat component al *gangliozidelor şi al altor *sfingolipide.

SFORĂIT, s. n. / ronflement, s. m. / snoring. [*Origine onomatopeică.*] Respiraţie sonoră survenind în timpul somnului, determinată îndeosebi de vibraţiile *vălului palatin.

SHIGELLA / Shigella / Shigella. [*Kiyoshi Shiga, medic şi bacteriolog japonez, 1870-1957.*] Gen de bacili Gram-negativi, imobili, care aparţin familiei *Enterobacteriaceae*. Sunt divizaţi în patru subgrupe: *S. dysenteriae* (bacii dizenteric, bacil Shiga sau Shiga-Kruse), cu 10 serotipuri, agenţi ai *dizenteriei bacilare; *S. flexneri*, cu 6 serotipuri, *S. boydii*, cu 15 serotipuri, *S. sonnei*, cu un singur serotip.

SHIGELLA ALKALESCENS / Shigella alkalescens / Shigella alkalescens. Sin.: *Escherichia coli* (v.).

SHIGELLA DISPAR / Shigella dispar / Shigella dispar. Sin.: *Escherichia coli* (v.).

SHIGELLA MADAMPENSIS / Shigella madampensis / Shigella madampensis. Sin.: *Escherichia coli* (v.).

SHIGELLOZĂ, s. f. / shigellose, s. f. / shigellosis. Termen general care denumeşte un grup de boli cu următoarele caracteristici comune: germenul cauzal, aparţinând * genului **Shigella*, localizarea anatomică (la nivelul colonului), contagiozitatea (directă sau indirectă) şi rezervorul de germeni (aproape exclusiv la om, bolnav sau purtător sănătos). S. cea mai gravă şi cea mai bine individualizată este *dizenteria bacilară.

SIALADENITĂ, s. f. / sialadénite, s. f. / sialadenitis. [*Gr. sialon = salivă; aden, -os = glandă; -ită.*] Inflamaţie a parenchimului unei glande salivare. Var.: sialoadenită.

SIALAGOG. Var. pentru sialogog (v.).

SIALIDAZĂ, s. f. / sialidase, s. f. / sialidase. Sin.: neuraminidază (v.).

SIALIDOZĂ, s. f. / sialidose, s. f. / sialidosis. Boală determinată de un deficit în *sialidază, transmisă autozomal recesiv, care se poate manifesta în două moduri: 1) *S. tip I*, cu debut la adolescent sau la adult, se caracterizează prin *mioclonii, apariţia unor pete roşii la nivelul ochiului care determină pierderea treptată a acuităţii vizuale şi stocarea oligozaharidelor care conţin reziduuri de *acid sialic. Sin.: mucolipidoză tip I. 2) *S. tip II* se caracterizează în plus prin existenţa unor malformaţii somatice şi *disostoze multiple. În s. tip II cu debut infantil se mai întâlneşte visceromegalie şi retard mental, iar în forma congenitală - ascită, *hidrops fetal, edem facial, hernie inghinală şi moarte prematură. V. şi mucolipidoză, nefrosialidoză, oligozaharidoză.

SIALITĂ, s. f. / sialite, s. f. / sialitis, sialadenitis. [*Gr. sialon = salivă; -ită.*] Inflamaţie a unei glande salivare. Termenul, discutabil, poate fi utilizat atât pentru infecţiile salivare parenchimatoase, cât şi pentru cele canaliculare.

SIALOADENITĂ. Var. pentru sialadenită (v.).

SIALODOCHITĂ, s. f. / sialodochite, s. f. / sialodochitis. [*Gr. sialon = salivă; dokhos = care conţine, care primeşte.*] Inflamaţia unui canal exterior al unei glande salivare. În cazul s. fibrinoase la nivelul orificiului canalului se formează un dop mucopurulent.

SIALOGEN, adj. / sialogène, adj. / sialogenous. [*Gr. sialon = salivă; gennan = a produce.*] Care produce salivă.

SIALOGLICOPROTEINĂ, s. f. / sialoglycoprotéine, s. f. / sialoglycoprotein. [*Gr. sialon = salivă; glykys = dulce; protos = primul; -ină.*] *Glicoproteină care conţine o cantitate mare de *acid sialic.

SIALOGOG, s. n. / sialagogue, s. m. / sialogogue. [*Gr. sialon = salivă; agogos = care conduce spre eliminare.*] Substanţă, de origine endogenă sau exogenă, care provoacă hipersecreţie salivară. Var.: sialagog. V. ptialism.

SIALOGRAFIE, s. f. / sialographie, s. f. / sialography. [*Gr. sialon = salivă; graphein = a scrie.*] Examen radiografic al unei glande salivare după opacifierea canalelor sale principale (Stenon şi Wharton) şi a parenchimului său acino-canalicular printr-o substanţă de contrast injectată în canalul excretor al glandei, prin ostiumul său.

SIALOGRAMĂ, s. f. / sialogramme, s. m. / sialogram. [*Gr. sialon = salivă; gramma = înscriere.*] Imagine a unei glande salivare obţinută prin *sialografie.

SIALOLIT, s. m. / sialolithe, s. m. / sialolith. [*Gr. sialon = salivă; lithos = piatră.*] Calcul format într-un canal excretor sau într-o glandă salivară. S. se formează cel mai frecvent în glanda submaxilară şi în canalul acesteia, mai rar în *parotide şi în glandele sublinguale.

SIALOLITOTOMIE, s. f. / sialolithotomie, s. f. / sialolithotomy. [*Gr. sialon = salivă; lithos = piatră; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Procedeu chirurgical care constă în ablaţia unui *sialolit, prin incizarea segmentului glandei salivare la nivelul căreia acesta este localizat.

SIALOMETAPLAZIE, s. f. / sialométaplasie, s. f. / sialometaplasia. *Metaplazia glandelor salivare. *S. necrozantă* este o ulceraţie benignă situată la nivelul *palatului moale, cu aspect inflamator şi necrotic. Deşi poate evoca un carcinom, histologic se confirmă metaplazia glandelor salivare accesorii.

SIALOREE, adj. / sialorrhée, adj. / sialorrh(o)ea. [*Gr. sialon = salivă; rhoia = curgere, de la rhein = a curge.*] Sin.: ptialism (v.).

SIALOZĂ, s. f. / sialose, s. f. / sialosis. [*Gr. sialon = salivă; -oză.*] Denumire pentru orice afecţiune a glandelor salivare care nu este de natură infecţioasă sau tumorală. Uneori termenul este utilizat doar pentru infiltraţiile limfocitare ale glandelor salivare.

SIBILANT, adj. / sibilant, -e, sibilance, adj. / sibilant. [*Lat. sibilans, participiul prezent al verbului sibilare = a şuiera.*] V. ral.

SIC VOLO / sic volo / sic volo. [*Lat. sic = astfel, în acest fel; volo = eu vreau.*] Termen care poate fi utilizat în prescripţiile medicale pentru a justifica depăşirea voluntară a dozei pentru un principiu activ dintr-o formulă *magistrală.

SICATIV, adj., s. n. / siccatif, -ive, adj., s. m. / siccative. [*Lat. medicală siccativus, de la siccare = a usca.*] 1) Care usucă, care îndepărtează fluidul ce înconjoară o fază solidă. 2) Orice medicament care usucă rapid plăgile (ex.: *iodoformul).

SICK BUILDING SYNDROME / sick building syndrome / sick building syndrome. Anglicism care circulă ca atare, desemnând un sidrom observat în imobilele rău ventilate şi prăfuite. Constă în asocierea unei uscăciuni a mucoaselor, alergii şi infecţii respiratorii. V. şi boala aerului condiţionat.

SICKLE-CELL / sickle-cell / sickle-cell. [*Engl. sickle = seceră; cell = celulă.*] Sin. englez pentru drepanocit (v.).

SICLEMIE, s. f. / siclémie, s. f. / sickl(a)emia. [*Engl. sickle = seceră (cell = celulă); gr. haima, -atos = sânge.*] Sin.: drepanocitoză (v.).

SICOZĂ. Var. pentru *sicozis* (v.).

SICOZIS, s. n. / sycosis, s. m. / sycosis. [*Gr. sykon = smochină; -oză.*] Boală de origine bacteriană sau micotică manifestată prin *foliculite succesive, care se reînnoiesc fără întrerupere, localizate la nivelul zonelor cu păr dens (barbă, *scaip). S. se cronicizează, iar agentul etiologic este frecvent *stafilococul. Var.: sicoză. Sin.: *sycosis.*

SIDA / SIDA / AIDS. Abreviere utilizată în mod curent pentru sindromul de imunodeficienţă dobândită (v.).

SIDERANT, adj. / sidérant, -e, adj. / siderant. [*Lat.* ***siderari*** *= a fi lovit de influenţa nefastă a astrelor, de la* ***sidus, -eris*** *= astru.*] Care poate determina prăbuşirea subită a uneia sau mai multor funcţii importante, adică *sideraţie.

SIDERAŢIE, s. f. / sidération, s. f. / sideration. [*Lat.* ***sideratio, -onis*** *= influenţă nefastă a astrelor, de la* ***siderari*** *= a fi lovit de influenţa nefastă a astrelor şi* ***sidus, -eris*** *= astru.*] Suspendare brutală şi completă a funcţiilor unuia sau mai multor organe, de obicei de cauză accidentală (electrocutare, acţiunea trăznetului, embolie, hemoragie cerebrală etc.).

SIDERAŢIE MEDULARĂ / sidération médullaire / spinal shock. Inhibiţie funcţională tranzitorie a măduvei spinării care se traduce printr-o abolire a funcţiilor medulare în aval de sediul inhibiţiei.

SIDERAŢIE MIOCARDICĂ / sidération myocardique / myocardial stunning. Tulburare temporară a funcţiei miocardice, rezultată după un episod scurt de ischemie, care persistă o perioadă de timp şi după reperfuzia miocardului. Cf. hibernare miocardică.

SIDEREMIE, s. f. / sidérémie, s. f. / iron content in blood. [*Gr.* ***sideros*** *= fier;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Concentraţia fierului în sânge. V. tab. const. biochim.

SIDERIZARE, s. f. / sidérisation, s. f. / deposition of h(a)emosiderin. [*Gr.* ***sideros*** *= fier.*] Infiltrare difuză a fibrelor elastice şi de colagen cu *hemosiderină, localizată îndeosebi în focarele hemoragice sau în pereţii vaselor mici din creier şi din splină, în cazul *hemosiderozei.

SIDEROBLAST, s. n. / sidéroblaste, s. m. / sideroblast. [*Gr.* ***sideros*** *= fier;* ***blastos*** *= germen.*] Celulă din măduva osoasă, precursoare a globulelor roşii (v. eritroblast), care conţine granule mici cu fier. S. pot fi observate la persoanele normale şi sunt absente în *sideropenie. Unele *anemii se caracterizează prin prezenţa s. (*anemie sideroblastică).

SIDEROBLASTOZĂ, s. f. / sidéroblastose, s. f. / sideroblastosis. [*Gr.* ***sideros*** *= fier;* ***blastos*** *= germen; -oză.*] Prezenţa de *sideroblaste în diferite ţesuturi ale organismului.

SIDEROCIT, s. n. / sidérocyte, s. m. / siderocyte. [*Gr.* ***sideros*** *= fier;* ***kytos*** *= celulă.*] Globul roşu care conţine incluziuni ferice non-hemoglobinice, puse în evidenţă prin coloraţia cu albastru de Prusia. Aceste granule apar uneori pe frotiul colorat sub forma *corpusculilor Pappenheimer bazofili.

SIDEROFIL, adj. / sidérophile, adj. / siderophil. [*Gr.* ***sideros*** *= fier;* ***philos*** *= prieten, de la* ***philein*** *= a iubi.*] Despre o celulă sau un ţesut care au afinitate pentru fier.

SIDEROFILINĂ, s. f. / sidérophiline, s. f. / siderophilin. [*Gr.* ***sideros*** *= fier;* ***philein*** *= a iubi; -ină.*] Sin.: transferină (v.). V. tab. const. biochim.

SIDEROFOR, s. n. / sidérophore, s. m. / siderophore. [*Gr.* ***sideros*** *= fier;* ***pherein*** *= a purta.*] *Macrofag care conţine *hemosiderină.

SIDERONECROZĂ, s. f. / sidéronécrose, s. f. / sideronecrosis. Moartea unei celule din cauza încărcării sale abundente cu fier. Se observă în sideroza hepatică. V. sideroză.

SIDEROPENIE, s. f. / sidéropénie, s. f. / sideropenia. [*Gr.* ***sideros*** *= fier;* ***penia*** *= sărăcie.*] Deficit de fier în organism. Poate apărea în: sarcină, alimentaţie deficitară în fier, pierderi cronice de sânge. Cea mai importantă manifestare a s. este *anemia hipocromă, care se corectează uşor prin tratamentul cu medicamente care conţin fier. Sin.: hiposideremie.

SIDEROPEXIE, s. f. / sidéropexie, s. f. / sideropexis. [*Gr.* ***sideros*** *= fier;* ***pexia*** *= fixare.*] Fixarea fierului de către unele celule sau unele ţesuturi.

SIDEROSILICOZĂ, s. f. / sidérosilicose, s. f. / siderosilicosis. [*Gr.* ***sideros*** *= fier; lat.* ***silex, -icis*** *= piatră tare, granit; -oză.*] *Pneumoconioză minerală mixtă, determinată de inhalarea masivă de pulberi de oxid de fier şi de siliciu. Sin.: silicosideroză.

SIDEROTERAPIE, s. f. / sidérothérapie, s. f. / ferrotherapy. Utilizarea terapeutică a fierului şi a compuşilor acestuia. V. şi marţial.

SIDEROZĂ, s. f. / sidérose, s. f. / siderosis. [*Gr.* ***sideros*** *= fier; -oză.*] Infiltraţia diferitelor ţesuturi cu particule fine de fier sau cu un compus al acestuia. Se disting: *s. conjunctivală*, cu prezenţa locală de corpusculi conţinând fier; *s. hepatică*, prin acumulare de fier în exces în ficat; *s. nutriţională*, determinată de o dietă bogată în fier, dar săracă în proteine şi hipocalorică; *s. pulmonară*, *pneumoconioză determinată de inhalarea unor particule fine de fier sau a pulberilor de oxid de fier (la sudori, polizori, lucrători care utilizează oxidul roşu de fier). V. şi hemosiderină, hemosideroză.

SIDERURIE, s. f. / sidérurie, s. f. / urine iron. Eliminarea urinară de fier, care în mod normal este foarte mică.

SIEVERT, s. m. / Sievert, s. m. / Sievert. Unitate de măsură în Sistemul Internaţional pentru echivalentul de doză, care se mai măsoară şi în unitatea tolerată denumită rem (1 Sv = 100 rem; 1 rem = 10 mSv). V. cap. X (Sistemul Internaţional de unităţi de măsură în medicină).

SIFILIDĂ, s. f. / syphilide, s. f. / syphilid(e). [*V. etimologia termenului sifilis; -idă.*] Termen general pentru leziunile cutanate din *sifilisul secundar, care apar de obicei după şase luni până la doi ani după infecţie. S. sunt denumite după formă (ex.: s. inelară) sau în funcţie de localizare (ex.: s. plantară).

SIFILIGRAFIE, s. f. / syphiligraphie, s. f. / syphiligraphy. [*V. etimologia termenului sifilis; gr.* ***graphein*** *= a scrie.*] Studiul sifilisului.

SIFILIS, s. n. / syphilis, s. f. / syphilis. [***Syphilus*** *(alterare a numelui Sipylus, păstor legendar din "Metamorfozele" lui Ovidiu), pe care poetul Fracastoro din Verona (în anul 1530) l-a preluat într-un poem, imaginându-şi că acesta a fost îmbolnăvit de Apollon, ca pedeapsă pentru blestemele sale, sau de la gr.* ***syn*** *= împreună;* ***philein*** *= a iubi.*] Boală venerică contagioasă şi inoculabilă, al cărei agent etiologic este **Treponema pallidum* şi al cărei diagnostic se bazează pe reacţii serologice specifice (*reacţia Bordet-Wasserman, testul Nelson sau *testul de imobilizare a treponemelor). Clasificarea tradiţională (s. primar - *şancru sifilitic; secundar - *rozeole, *sifilide; terţiar - sifilide, *gome) rămâne importantă din punct de vedere clinic, dar în prezent există tendinţa de a utiliza o clasificare mai pragmatică: *s. precoce* (din momentul contagiunii până la o anumită perioadă din faza secundară, în care penicilinoterapia are maximum de eficacitate) şi *s. tardiv* (sfârşitul perioadei secundare şi perioada terţiară, unde tratamentul are efecte aleatorii). Sin. (tot mai puţin utilizat): boală specifică, lues.

SIFILITIC, adj., s. m. / syphilitique, adj., s. m. / syphilitic. [*V. etimologia termenului sifilis.*] 1) Care este afectat sau cauzat de *sifilis. 2) Bolnav afectat de sifilis.

SIFILOFOBIE, s. f. / syphilophobie, s. f. / syphilophobia. [*V. etimologia termenului sifilis; gr.* ***phobos*** *= frică.*] Teama morbidă de a contracta *sifilisul.

SIFILOM, s. n. / syphilome, s. m. / syphiloma. [*V. etimologia termenului sifilis; -oma.*] Sin.: gomă sifilitică (v.).

SIFILOM DIFUZ PRIMAR / syphilome diffus primaire / primary diffuse syphiloma. Leziune pseudoinflamatorie formată dintr-o zonă de culoare roşie închisă, mai mult sau mai puţin scuamoasă, acoperind întregul gland şi coexistând cu un *şancru sifilitic, pe care îl poate masca.

SIFILOM PRIMAR / syphilome primaire / syphilitic chancre. Sin.: şancru sifilitic (v.).

SIFON, s. n. / siphon, s. m. / siphon. [*Lat. sipho, -onis, din gr. siphon = conductă, tub, pompă.*] Dispozitiv sau formaţiune anatomică în formă de U, cu ramuri de lungimi diferite, folosit pentru a transfera lichide de la un nivel mai înalt la unul inferior, prin forţa determinată de presiunea atmosferică, sau în scopul evacuării unei cavităţi naturale.

SIFON VEZICULAR / siphon vésiculaire / vesicular siphon. Ansamblu constituit din colul veziculei biliare şi din cele două unghiuri pe care acesta le formează cu corpul veziculei, pe de o parte, şi canalul cistic, pe de altă parte.

SIFONAJ, s. n. / siphonage, s. m. / siphonage. [*Lat. sipho, -onis, din gr. siphon = conductă, tub, pompă.*] Utilizarea unui *sifon pentru drenarea unei cavităţi. Ex.: în lavajul gastric, într-un abces, la evacuarea lichidului în cazul unei pleurezii etc.

SIGMATISM, s. n. / sigmatism, s. m. / sigmatism. [*Gr. sigma = a 18-a literă a alfabetului grec; -ism.*] Deficit de articulare fonetică care constă în dublarea articulării uneia sau mai multor consoane (J, G) cu o altă consoană (S).

SIGMOID, adj., s. n. / sigmoïde, adj., s. m. / sigmoid. NA: colon sigmoideum (1). [*Gr. sigma = a 18-a literă a alfabetului grec; eidos = formă.*] 1) Segment al colonului care începe la marginea internă a psoasului stâng şi se continuă cu rectul de la nivelul celei de-a treia vertebre lombare. Măsoară circa 40 cm lungime. 2) În formă de S sau, mai precis, în forma literei greceşti sigma. Ex.: colon s. (sau pelvin).

SIGMOIDECTOMIE, s. f. / sigmoïdectomie, s. f. / sigmoidectomy. [*Gr. sigma = a 18-a literă a alfabetului grec; eidos = formă; ektome = excizie.*] Ablaţia chirurgicală, parţială sau totală, a colonului sigmoid.

SIGMOIDITĂ, s. f. / sigmoïdite, s. f. / sigmoiditis. [*Gr. sigma = a 18-a literă a alfabetului grec; eidos = formă; -ită.*] Inflamaţia colonului sigmoid.

SIGMOIDOFIBROSCOP, s. n. / sigmoïdofibroscope, s. m. / sigmoidofibroscope. *Fibroscop destinat explorării vizuale directe a *colonului sigmoid.

SIGMOIDOPEXIE, s. f. / sigmoïdopexie, s. f. / sigmoidopexy. [*Gr. sigma = a 18-a literă a alfabetului grec; eidos = formă; pexis = fixare.*] Procedeu chirurgical folosit pentru rezolvarea *prolapsului rectal prin sutura peretelui colonului sigmoid la peretele abdominal.

SIGMOIDOSCOP, s. n. / sigmoïdoscope, s. m. / sigmoidoscope. [*Gr. sigma = a 18-a literă a alfabetului grec; eidos = formă; skopos = observator, de la skopein = a vedea, a examina.*] *Endoscop rigid sau flexibil, cu o sursă de iluminare adecvată inspecţiei colonului sigmoid.

SIGMOIDOSCOPIE, s. f. / sigmoïdoscopie, s. f. / sigmoidoscopy. [*Gr. sigma = a 18-a literă a alfabetului grec; eidos = formă; skopia = examinare, de la skopein = a vedea, a examina.*] Inspecţia colonului cu un *sigmoidoscop.

SIGMOIDOSIGMOIDOSTOMIE, s. f. / sigmoïdosigmoïdostomie, s. f. / sigmoidosigmoidostomy. [*Gr. sigma = a 18-a literă a alfabetului grec; eidos = formă; stoma, -atos = gură.*] 1) Formarea prin intervenţie chirurgicală a unei anastomoze între două porţiuni ale colonului sigmoid, după rezecţia porţiunii intermediare afectate. 2) Denumire a orificiului creat prin procedeul menţionat anterior.

SIGMOIDOSTOMIE, s. f. / sigmoïdostomie, s. f. / sigmoidostomy. [*Gr. sigma = a 18-a literă a alfabetului grec; eidos = formă; stoma, -atos = gură.*] Crearea unui *anus artificial la nivelul colonului pelvin, cu deschidere în fosa iliacă stângă.

SILENCER, s. m. / silencer, ralentisseur, s. m. / silencer. La eucariote, secvenţă de ADN capabilă să diminueze expresia unui *promotor. Acţiunea s. se poate exercita la mare distanţă, indiferent de poziţia în raport cu promotorul.

SILICAGEL, s. n. / silicagel, s. n. / silicagel. [*Lat. silex, -icis = piatră tare, granit; gelu = îngheţ.*] Gel de bioxid de siliciu (*silice), SiO_2, coloidal, utilizat ca deshidratant şi adsorbant, îndeosebi pentru gaze şi vapori.

SILICAT, s. m. / silicate, s. m. / silicate. [*Lat. silex, -icis = piatră tare, granit.*] Termen general pentru cei peste 1 500 de compuşi alcătuiţi din oxid de siliciu (silice) şi diferite metale mono- şi bivalente (îndeosebi K, Na, Mg, Fe, Al). Unii s. sunt utilizaţi ca pansamente gastrice sau pentru producerea coloanelor de *cromatografie.

SILICATOZĂ, s. f. / silicatose, s. m. / silicatosis. [*Lat. silex, -icis = piatră tare, granit; -oză.*] Termen generic pentru orice *pneumoconioză minerală fibrogenă legată de inhalarea de particule care conţin *silicaţi, îndeosebi azbest, argilă, caolin, mică şi talc.

SILICE, s. f. / silice, s. f. / silica. [*Lat. silex, -icis = piatră tare, granit.*] Dioxid de siliciu, SiO_2, sau anhidridă silicică. Poate să existe în forme alotropice variate, este albă sau incoloră, dură, utilizată în alcătuirea unor materiale dentare. S. este folosită şi în industrie, în fabricarea sticlei, ceramicei etc. Este foarte abundentă în natură. Prin inhalarea cronică a pulberilor de s. se poate declanşa o *pneumoconioză.

SILICIU, s. n. / silicium, s. m. / silicon. [*Lat. silex, -icis = piatră tare, granit.*] Elementul chimic nr. 14, cu simbolul Si şi greutatea atomică 28,086. După oxigen, s. este elementul cel mai abundent în scoarţa terestră, unde nu se găseşte liber, ci sub forma unor compuşi oxigenaţi, îndeosebi *silice şi *silicaţi. În organism, s. este un oligoelement anorganic prezent în numeroase *mucopolizaharide. Inhalarea cronică a pulberilor de s. determină *silicoza.

SILICON, s. m. / silicone, s. f. / silicone. [*Lat. silex, -icis = piatră tare, granit.*] Denumire generală pentru diverşi compuşi silico-organici cu structură de *polimeri. S. au numeroase utilizări industriale, ca şi medicale şi farmaceutice (creme protectoare), cea mai spectaculoasă şi disputată utilizare fiind în chirurgia estetică.

SILICOSIDEROZĂ, s. f. / silico-sidérose, s. f. / silicosiderosis. [*Lat. silex, -icis = piatră tare, granit; gr. sideros = fier; -oză.*] Sin.: siderosilicoză (v.).

SILICOTIC, adj., s. m. / silicotique, adj., s. m. / silicotic. [*Lat. silex, -icis = piatră tare, granit.*] 1) Care aparţine *silicozei sau care caracterizează această boală. 2) Bolnav de silicoză.

SILICOZĂ, s. f. / silicose, s. f. / silicosis. [*Lat. silex, -icis = piatră tare, granit; -oză.*] *Pneumoconioză minerală fibrogenă, cauzată de inhalarea cronică a pulberilor de siliciu liber (bioxid de siliciu). Leziunile pulmonare constau în fibroză nodulară, iar diversele aspecte radiologice au fost individualizate şi cuprinse în clasificarea OMS. Se poate asocia, frecvent, cu tuberculoza pulmonară.

SIMBIONT, s. m. / symbiote, s. m. / symbiont. [*Gr. symbios = care trăiesc împreună, de la syn = împreună, bios = viaţă; on, ontos = fiinţă.*] Organism animal sau vegetal care trăieşte în *simbioză cu un altul.

SIMBIOTIC, adj. / symbiotique, adj. / symbiontic. [*Gr. syn = împreună; bios = viaţă.*] Despre un organism care se află asociat în *simbioză, adică este *simbiont.

SIMBIOZĂ, s. f. / symbiose, s. f. / symbiosis, cross-feeding. [*Gr. symbiosis = faptul de a trăi împreună, de la syn = împreună, bios = viaţă.*] Stare a două fiinţe vii de specii diferite care trăiesc permanent sau temporar în asociere strânsă şi în echilibru reciproc benefic. Ex.: *Haemophilus parainfluenzae*, care necesită prezenţa factorului V şi sintetizează factorul X, şi *Haemophilus canis*, care necesită prezenţa factorului X şi sintetizează factorul V, se dezvoltă normal în s., într-un mediu fără factori V şi X.

SIMBLEFARON, s. n. / symblépharon, s. m. / symblepharon. [*Gr.* ***syn*** *= împreună;* ***blepharon*** *= pleoapă.*] Aderenţă patologică şi cicatriceală între conjunctiva tarsală (a pleoapelor) şi conjunctiva bulbară. S. se produce de obicei în urma unei arsuri.

SIMBOL, s. n. / symbole, s. m. / symbol. [*Gr.* ***symbolon*** *= semn de recunoaştere, de la* ***symballein*** *= a interpreta.*] 1) În psihopatologie, reprezentare care se substituie conţinutului şi care serveşte pentru exprimarea conţinutului respectiv. 2) Literă, grup de litere sau un alt semn particular utilizat în locul unui termen. 3) În chimie, mod de expresie a compoziţiei calitative şi cantitative a unui corp, a unei substanţe, cu ajutorul literelor, semnelor şi cifrelor.

SIMBRAHIDACTILIE, s. f. / symbrachydactylie, s. f. / symbrachydactyly. Asocierea la nivelul degetelor a *sindactiliei şi *brahidactiliei.

SIMELIE, s. f. / symélie, s. f. / symmelia. [*Gr.* ***syn*** *= împreună;* ***melos*** *= extremitate, membru.*] Malformaţie gravă (monstruozitate) a fătului caracterizată prin sudura membrelor inferioare, terminată printr-un picior dublu.

SIMETRIE, s. f. / symétrie, s. f. / symmetry. [*Gr.* ***symmetria*** *= proporţie justă, de la* ***syn*** *= împreună,* ***metron*** *= măsură.*] Dispunerea concordantă şi armonică a părţilor componente ale unui ansamblu spaţial. Lumea vie prezintă diferite tipuri de s., cu predominanţa celei pentagonale.

SIMETRIE BILATERALĂ / symétrie bilatérale / bilateral symmetry. Organizarea dreapta-stânga a unui *organism, cu s. de o parte şi de alta a unui plan sagital şi median.

SIMFALANGIE, s. f. / symphalangie, s. f. / symphalangia. [*Gr.* ***syn*** *= împreună; lat.* ***phalanx, -angis,*** *gr.* ***phalanx, -angos*** *= înşiruire de soldaţi.*] Malformaţie digitală transmisă ereditar dominant, constând din absenţa articulaţiei între falange şi falangetă. Se poate asocia şi cu alte diformităţi ale mâinii sau ale piciorului. Var.: sinfalangie, simfalangism. Sin.: sindrom Drinkwater.

SIMFALANGISM. Var. pentru simfalangie (v.).

SIMFIZĂ, s. f. / symphyse, s. f. / symphysis. NA: symphysis. [*Gr.* ***syn*** *= împreună;* ***physis*** *= creştere, de la* ***phyein*** *= a creşte.*] 1) În anatomie, *sinartroză formată din cartilaj fibros şi ţesut conjunctiv. Ex.: *s. mentonieră*, creasta mediană a maxilarului inferior; *s. pubiană* (v.). 2) Acolare patologică a celor două foiţe ale unei membrane seroase (ex.: s. pericardică, s. pleurală etc.).

SIMFIZĂ CARDIACĂ / symphyse cardiaque / adhesive pericarditis. Unirea mai mult sau mai puţin accentuată a celor două foiţe ale *pericardului, asociată adesea cu aderenţe mediastinale care leagă inima cu organele vecine şi o imobilizează. Pericardul este uneori îngroşat, devenind o capsulă fibroasă care strânge cordul, ceea ce poate determina apariţia unor tulburări funcţionale cardiace. V. pericardită constrictivă. Sin.: simfiză pericardică.

SIMFIZĂ PERICARDICĂ / symphyse péricardique / adhesive pericarditis. Sin.: simfiză cardiacă (v.).

SIMFIZĂ PLEURALĂ / symphyse pleurale / pleural adhesion. Aderenţa mai mult sau mai puţin extinsă a celor două foiţe ale *pleurei. V. simfiză.

SIMFIZĂ PUBIANĂ / symphyse pubienne / pubic symphysis. V. tab. anat. - articulaţii.

SIMFIZĂ RENALĂ / symphyse rénale / fused kidney. Anomalie constând în fuziunea celor doi rinichi, sub forma unor tipuri varibile: rinichi în potcoavă, în plăcintă, sigmoid sau s. r. unilaterală. V. şi fuziune, def. 1.

SIMFIZIOTOMIE, s. f. / symphyséotomie, s. f. / symphysiotomy. [*Gr.* ***syn*** *= împreună;* ***physis*** *= creştere;* ***tome*** *= secţiune.*] Secţiunea articulaţiei pubiene, adică a simfizei pubiene, pentru a obţine o distanţă între cele două oase iliace şi, implicit, o lărgire a bazinului. Scopul s. este facilitarea naşterii pe căi naturale în caz de îngustare a bazinului. Sin.: sincondrotomie.

SIMFIZITĂ, s. f. / symphysite, s. f. / symphysitis. Inflamaţia *simfizei pubiene.

SIMPATALGIE, s. f. / sympathalgie, s. f. / sympatheticalgia. [*V. etimologia termenului simpatic; gr.* ***algos*** *= durere.*] Tip de durere paroxistică şi periodică, localizată îndeosebi la nivelul feţei, cu topografie vasculară, caracter pulsatil şi însoţită de fenomene parestezice, vasomotorii şi secretorii. S. defineşte durerile faciale care nu sunt nici nevralgii faciale, nici dureri simptomatice şi se bazează pe ipoteza (foarte criticată în fiziologia neurovegetativă) aferenţei dureroase în relaţie cu inervaţia simpatică. V. şi cauzalgie.

SIMPATECTOMIE, s. f. / sympathectomie, s. f. / sympathectomy. [*V. etimologia termenului simpatic; gr.* ***ektome*** *= excizie.*] Procedeu chirurgical care constă în întreruperea propagării impulsurilor nervoase simpatice către un teritoriu vascular, prin exereza ganglionilor nervului sau ai lanţului simpatic corespondent. Se obţine astfel dilataţia permanentă a patului vascular în teritoriul respectiv. Cea mai frecventă s. este *s. lombară*, efectuată ca tratament în *arterita membrelor inferioare. Alte tipuri de s.: cervicală, dorsală, toraco-lombară, sub-, suprasau transdiafragmatică.

SIMPATIC, adj., s. n. / sympathique, adj., s. m. / sympathetic. NA: pars sympathica (1). [*Gr.* ***sympathein*** *= a fi alături de cineva, de la* ***syn*** *= împreună,* ***pathos*** *= afecţiune, sentiment.*] 1) În sens restrâns, sin. cu *sistemul nervos ortosimpatic. 2) Care aparţine sau se referă la *sistemul nervos autonom în general sau, într-un sens restrâns (utilizat în mod curent), la *sistemul nervos ortosimpatic. Ex.: receptor s. 3) Denumire a influenţei pe care o modificare patologică a unui organ o poate avea asupra unuia sau mai multor organe, cu sau fără apariţia unor leziuni la nivelul acestora. Ex.: oftalmie s. (v.).

SIMPATICOGENIC, adj. / sympathicogénique, adj. / sympathicogenic. De origine simpatică. V. sistem nervos simpatic.

SIMPATICOGONIE, s. f. / sympathicogonie, s. f. / sympathogonia. [*V. etimologia termenului simpatic; gr.* ***gone, gonos*** *= urmaş, sământă genitală.*] *Celulă suşă a ganglionilor simpatici sau a medulosuprarenalei derivată din neuroblastele crestei ganglionare a *tubului neural. Var.: simpatogonie.

SIMPATICOLITIC, adj., s. n. / sympathicolytique, adj., s. m. / sympathicolytic. [*V. etimologia termenului simpatic; gr.* ***lytikos*** *= care distruge, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] 1) Care inhibă, la diferite niveluri, efectele stimulării simpatice. 2) Termen general care include grupele de substanţe care au efectul menţionat anterior: *adrenolitice, *ganglioplegice şi anti-*adrenergice. Var.: simpatolitic. Sin.: simpaticoplegic.

SIMPATICOMIMETIC, adj., s. n. / sympathicomimétique, adj., s. m. / sympathomimetic. [*V. etimologia termenului simpatic; gr.* ***mimetikos*** *= care imită, de la* ***mimeisthai*** *= a imita.*] (Substanţă) care are efecte similare celor obţinute prin stimularea *sistemului nervos simpatic. În funcţie de principalele lor utilizări terapeutice, s. pot fi: vasoconstrictoare, vasodilatatoare periferice, tocolitice, inotrope cardiace, bronhodilatatoare. Var.: simpatomimetic.

SIMPATICOPLEGIC, adj., s. n. / sympathicoplégique, adj., s. m. / sympatholytic. [*V. etimologia termenului simpatic; gr. plege = lovitură.*] Sin.: simpaticolitic (v.). Var.: simpatoplegic.

SIMPATICOTERAPIE, s. f. / sympathicothérapie, s. f. / sympaticotherapy. Tratamentul unor boli prin iritarea sau anestezia zonelor mucoasei nazale bogate în fibre simpatice. S. este considerată o formă de *reflexoterapie.

SIMPATICOTONIC, adj. / sympathicotonique, adj. / sympathicotonic. [*V. etimologia termenului simpatic; gr. tonikos = întăritor.*] Caracterizat prin predominanţa tonusului simpatic, în opoziţie cu *vagotonic. V. simpaticotonie.

SIMPATICOTONIE, s. f. / sympathicotonie, s. f. / sympathicotonia. [*V. etimologia termenului simpatic; gr. tonos = tensiune.*] Stare, uneori constituţională, dar de obicei anormală, determinată de predominanţa activităţii *sistemului nervos ortosimpatic. Se caracterizează îndeosebi prin asocierea *hiperesteziei corneene şi faringiene cu accentuarea reflexului de greaţă, precum şi a *tahicardiei cu *hipertensiune arterială moderată.

SIMPATICOTROP, adj. / sympathicotrope, adj. / sympathicotropic. [*V. etimologia termenului simpatic; gr. trope = întoarcere, de la trepein = a întoarce.*] Care are afinitate crescută pentru structurile nervoase simpatice.

SIMPATICOTROPISM, s. m. / sympathicotropisme, s. m. / sympathicotropism. 1) Acţiunea excitantă a anumitor substanţe, denumite *simpaticotrope, asupra *simpaticului. Ea se caracterizează prin accelerarea ritmului cardiac şi o creştere a tensiunii arteriale. 2) Uneori termenul este utilizat cu sensul de *simpaticotonie.

SIMPATIE, s. f. / sympathie, s. f. / sympathy. [*Lat. sympathia, gr. sympatheia = participare la suferinţa altuia, de la syn = împreună, pathos = afecţiune, sentiment şi sympathein = a fi alături de cineva.*] Termen vechi, utilizat pentru desemnarea interrelaţiilor dintre unele organe ale corpului, denumită *s. între organe*. În cadrul acestei relaţii, uneori un organ sănătos poate fi afectat prin s. cu un organ cu modificări patologice. Actualmente, astfel de îmbolnăviri prin s. se explică neuroreflex sau prin *autoimunitate. V. simptom reflex şi oftalmie simpatică.

SIMPATOGONIE. Var. pentru simpaticogonie (v.).

SIMPATOLITIC. Var. pentru simpaticolitic (v.).

SIMPATOLIZĂ, s. f. / sympatholyse, s. f. / sympatholysis. Distrucţia sau inhibiţia elementelor nervoase aparţinând *sistemului nervos simpatic.

SIMPATOMIMETIC. Var. pentru simpaticomimetic (v.).

SIMPATOPLEGIC. Var. pentru simpaticoplegic (v.).

SIMPLU ORB / épreuve à l'insu, épreuve en aveugle / blind test. Tip de test terapeutic în care medicamentul administrat (sau o altă modalitate terapeutică) nu este cunoscut de pacient, ci doar de medic. V. şi dublu orb, test în orb.

SIMPORT, s. n. / symport, s. m. / symport, symporter. [*Gr. syn = împreună; lat. portare = a duce, a purta.*] Proces de *cotransport prin care două molecule diferite sau doi ioni diferiţi sunt transportaţi prin membrana plasmatică în aceeaşi direcţie. V. şi cotransport.

SIMPTOM, s. n. / symptôme, s. m. / symptom. [*Gr. symptoma, -atos = ceea ce survine împreună, de la syn = împreună, piptein = a veni.*] Manifestare morbidă în relaţie cu o stare patologică. S. sunt percepute subiectiv de bolnav, spre deosebire de *semne, care sunt manifestări obiective descoperite sau puse în evidenţă de medic.

Simptome cu denumiri comune

- **S. ACCESORIU / symptôme accessoire / accesory symptom.** Orice s. care nu este *patognomonic pentru o anume boală.
- **S. ACCIDENTAL / symptôme accidentel / accidental symptom.** Orice s. care apare în cursul unei boli, dar nu are nici o legătură cu aceasta.
- **S. CARDINAL / symptôme cardinal / cardinal symptom.** S. de importanţă majoră pentru diagnosticul unei boli.
- **S. CONSTITUŢIONAL / symptôme constitutionnel / constitutional symptom.** S. care indică un efect sistemic al unei boli. Ex.: pierderea în greutate.
- **S. ECHIVOC / symptôme equivoque / equivocal sign.** S. care nu aparţine unei anumite boli, ci poate fi asociat unui număr mai mare de entităţi morbide.
- **S. INDUS / symptôme induit / induced symptom.** S. a cărui apariţie este determinată de o manevră, de un exerciţiu sau de administrarea unui medicament. El este realizat în mod intenţionat de către medic, în vederea stabilirii unui diagnostic.
- **S. LOCAL / symptôme local / local symptom.** S. care apare într-o zonă bine delimitată a organismului, frecvent datorită evoluţiei bolii în regiunea respectivă.
- **S. DE LOCALIZARE / symptôme de localisation / localizing symptom.** S. care indică clar sediul unui proces patologic.
- **S. OBIECTIV / symptôme objectif / objective symptom.** Fenomen particular provocat în organismul pacientului de o boală şi care poate fi perceput de observator. Adesea se confundă cu noţiunea de semn (v.).
- **S. PATOGNOMONIC / symptôme pathognomonique / pathognomonic symptom.** V. patognomonic.
- **S. REFLEX / symptôme reflexe / reflex symptom.** S. determinat de un anumit proces patologic la distanţă de organul sau regiunea afectate. Ex.: spasmul muscular datorat inflamaţiei unei articulaţii. V. simpatie şi oftalmie simpatică.
- **S. SUBIECTIV / symptôme subjectif / subjective symptom.** S. ce poate fi perceput doar de către pacient, nu şi de către observator.

Simptome cu nume proprii

- **S. ALICE ÎN ŢARA MINUNILOR / s. Alice au Pays des merveilles / Alice in Wonderland s.** Sin.: metamorfopsie (v.).
- **S. EMERY-DREIFUSS / syndrome de Emery-Dreifuss / Emery-Dreifuss syndrome.** [*Alan Eglin Heathcote Emery, genetician englez, n. 1928; Fritz E. Dreifuss, neurolog englez, 1926-1997, Dresda.*] Distrofie scapulo-peronieră în relaţie cu cromozomul X. Se caracterizează printr-un deficit funcţional la nivelul muşchilor lojei antero-externe a gambelor şi decolare a omoplaţilor, asociate cu tulburări de conducere cardiace.
- **S. EPSTEIN.** [*Alois Epstein, pediatru ceh, 1849-1918.*] S. care apare la copii cu nervozitate accentuată, constând în insuficienta coborâre a pleoapei superioare, ce determină o expresie de "facies înspăimântat".
- **S. HAENEL.** [*Hans Haenel, neurolog german, Dresda, 1874-1942.*] În *tabes, absenţa senzaţiei la presiunea globului ocular.
- **S. MADELUNG / syndrome Madelung / Madelung syndrome.** [*Otto Wilhelm Madelung, chirurg german, Göttingen, 1846-1926.*] Sin.: *sindrom Launois-Bensaude. V. şi boală Madelung.
- **S. OEHLER.** [*Johannes Oehler, medic german, n. 1879.*] 1) Răcire şi paloare a picioarelor, în *claudicaţia intermitentă. 2) Paloare şi răcire bruscă a tegumentelor la nivelul unui braţ afectat de o disfuncţie motorie uşoară, atunci când pacientul ridică o greutate.
- **S. PSEUDO-CUSHING / s. pseudo-Cushing / pseudo-Cushing's s.** Grup de semne care mimează *s. Cushing, dar diferă de acesta prin tipul de obezitate, nivelul sanguin şi uri-

nar al cortizolului, prin prezenţa alcoolismului cronic, depresiei, afecţiunilor acute, rezistenţei primare la cortizol sau prin inducerea iatrogenă.

- **S. REMAK.** [***Ernst Julius Remak****, neurolog german, profesor la Berlin, apoi la Wiesbaden, 1849-1911.*] Poliestezie şi întârziere în perceperea senzaţiilor dureroase, în *tabesul dorsal.
- **S. ROGER.** [***Henri Louis Roger****, medic francez, 1809-1891.*] Hipotermie, în stadiul terţiar al meningitei tuberculoase.
- **S. SÉGUIN.** [***Edouard Séguin****, neurolog şi psihiatru francez, stabilit în Statele Unite ale Americii (Ohio, New York), 1812-1880.*] Contracţii musculare involuntare ce precedă o criză epileptică.
- **S. VAN GOGH.** [***Vincent Van Gogh****, pictor flamand, 1853-1890.*] Tendinţa unor pacienţi de a se „autoopera" sau de a cere cu insistenţă medicilor să procedeze la o anumită operaţie dorită de bolnav. Apare în *psihoze paranoide şi hipocondriace, la personalităţi dizarmonice de tip impulsiv, dar şi isteric, în *dismorfofobie.

SIMPTOMATIC, adj. / symptomatique, adj. / symptomatic. [*Gr.* ***symptoma, -atos*** *= ceea ce survine împreună, de la* ***syn*** *= împreună,* ***piptein*** *= a veni.*] 1) Care aparţine unui *simptom, sau originii unui simptom. 2) Care se află în relaţie directă cu simptomele unei boli. Ex.: *tratament s.*, care tratează efectele şi nu cauzele unei boli. 3) Care poate apare ca simptom particular într-o anumită boală. Ex.: nevralgie s. 4) Uneori termenul este extins impropriu cu sensul de evocator sau caracteristic.

SIMPTOMATOLITIC, adj. / symptomatolytique, adj. / symptomatolytic. Care provoacă dispariţia simptomelor unei boli. Despre medicamente sau procedee fizioterapeutice, care fără să acţioneze asupra cauzelor unei anumite boli, produc o ameliorare prin atenuarea sau dispariţia unor simptome. Sin.: simptomatolitic.

SIMPTOMOLITIC, adj. / symptomolytique, adj. / symptomolytic. Sin.: simptomatolitic (v.).

SIMPTOMATOLOGIE, s. f. / symptomatologie, s. f. / symptomatology. [*Gr.* ***symptoma, -atos*** *= ceea ce survine împreună, de la* ***syn*** *= împreună,* ***piptein*** *= a veni;* ***logos*** *= ştiinţă.*] 1) Studiul analitic al *simptomelor. 2) Ansamblul simptomelor combinate caracteristice unei boli.

SIMŢ, s. n. / sens, s. m. / sense. [*Lat.* ***sentire*** *= a simţi.*] Capacitatea de a percepe senzaţii, constituind sensibilitatea senzorială prin intermediul celor cinci s., corespunzând analizatorilor vizual, olfactiv, auditiv, tactil, gustativ şi prin intermediul visceroceptorilor (ex.: s. al culorii, s. al formei, s. kinestezic etc.). La această categorie de s. se adaugă cele de ordin psihologic (s. de orientare, s. de observaţie etc.).

SIMULARE, s. f. / simulation, s. f. / simulation. [*Lat.* ***simulatio, -onis*** *= prefăcătorie, de la* ***simulare*** *= a imita.*] 1) Fraudă conştientă care constă în provocarea, imitarea sau exagerarea tuburărilor morbide subiective sau obiective, pentru un anumit scop (scutirea de o pedeapsă penală, scutirea de serviciul militar etc.) V. şi sinistroză. 2) *Patomimie, în psihiatrie. 3) În cercetare, reproducerea la calculator a unui model teoretic, elaborat pe baza unor date cantitative obţinute prin studiul sistemelor materiale reale.

SIMULATOR, s. n. / simulateur, s. m. / simulator. [*Lat.* ***simulator, -oris*** *= imitator, simulator, de la* ***simulare*** *= a imita.*] Dispozitiv experimental a cărui funcţionare, al cărui comportament sunt analoge cu cele ale unui sistem real. Ex.: s. din radioterapie.

SIMULTAGNOZIE, s. f. / simultagnosie, s. f. / simultagnosia. [*Lat. medievală* ***simultaneus*** *= simultan, din lat.* ***simul*** *= în acelaşi timp; gr.* ***a*** *- priv.;* ***gnosis*** *= cunoaştere, de la* ***gnonai*** *= a cunoaşte.*] Incapacitatea recunoaşterii unei imagini, a unui tablou care conţin mai multe personaje sau obiecte, care sunt recunoscute doar dacă sunt prezentate separat. S. este un tip particular de *agnozie vizuală.

SINALGIE, s. f. / synalgie, s. f. / synalgia. [*Gr.* ***syn*** *= împreună;* ***algos*** *= durere.*] Durere localizată în altă regiune decât sediul leziunii care o provoacă. V. sinalgie dento-dentară.

SINALGIE DENTO-DENTARĂ / synalgie dento-dentaire / dento-dental synalgia. Durere provocată la nivelul unui dinte sănătos (dinte algic) de un dinte lezat (dinte algogen).

SINAPISM, s. n. / sinapisme, s. m. / sinapism. [*Lat.* ***sinapismus*** *= compresă de seminţe de muştar, de la* ***sinapis*** *= muştar.*] *Cataplasmă sau *emplastru pe bază de făină de muştar, destinată producerii *revulsiei.

SINAPSĂ, s. f. / synapse, s. m. / synapse. [*Gr.* ***synapsis*** *= punct de legătură, de la* ***syn*** *= împreună,* ***hapsis*** *= unire şi* ***haptein*** *= a prinde, a ataşa.*] Termen conceput iniţial (Sherrington, 1897) pentru denumirea locului de contact între două sau mai multe celule nervoase, sediu al transmiterii influxului nervos (unele celule având peste 15 000 de s.). Ulterior, termenul a fost extins şi la joncţiunile neuroefectoare somatice şi vegetative. S. este alcătuită dintr-o regiune presinaptică şi alta postsinaptică, separate de spaţiul sau fanta sinaptică. Regiunea presinaptică este reprezentată de ramificaţiile axonale sub formă de buton terminal sau de varicozităţi terminale. Spaţiul sinaptic este cuprins între cele două membrane, pre- şi postsinaptică, şi măsoară circa 20-30 nm. Regiunea postsinaptică este reprezentată de porţiunea diferenţiată a membranei şi citoplasmei neuronului sau organului efector (muşchi, glandă) din teritoriul postsinaptic. Membrana postsinaptică conţine *receptorii specifici *mediatorului eliberat din teritoriul presinaptic. Transmiterea (transmisia) sinaptică este de două feluri: *chimică* (predomină la mamifere şi la om) şi *electrică* (animale inferioare: crab, rac, peşte etc.). În *s. chimice*, transmiterea se realizează prin mediatori chimici (principali: acetilcolina şi noradrenalina), s. fiind de mai multe tipuri: s. axodendritice (cele mai răspândite), s. axosomatice, s. axoaxonice (descrise recent la vertebrate, în *formaţiunea reticulată, măduvă, *talamus etc.) şi *joncţiunea neuromusculară (caracteristică musculaturii striate). În funcţie de natura chimică a neurotransmiţătorului, s. chimice se împart în colinergice, adrenergice, serotoninergice, histaminergice, aminoacidergice (acid glutamic, acid gama-aminobutiric, glicină), peptidergice, purinergice etc. În *s. electrice*, conducerea rapidă interneuronală se datorează comunicării directe între citoplasma celor doi neuroni prin *joncţiuni strânse, ce permit schimburi ionice interneuronale rapide, generatoare de manifestări electrice cu latenţă mică, sub 0,1 ms. La om, s. electrice se găsesc numai în anumite structuri nervoase subcorticale.

SINAPTIC, adj. / synaptique, adj. / synaptic. [*V. etimol. termenului* ***sinapsă.***] Care se referă, se raportează la *sinapsă. *Timpul s.* reprezintă timpul necesar excitaţiei nervoase să străbată sinapsele intercalate între neuroni.

SINAPTOLITIC, adj., s. n. / synaptolytique, adj., s. m. / ganglioplegic. [*V. etimologia termenului* ***sinapsă;*** *gr.* ***lytikos*** *= care distruge, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] Sin.: ganglioplegic (v.).

SINAPTOPLEGIC, adj., s. n. / synaptoplégique, s. m., adj. / ganglioplegic. [*V. etimologia termenului* ***sinapsă;*** *gr.* ***plege*** *= lovitură.*] Sin.: ganglioplegic (v.).

SINARTROZĂ, s. f. / synarthrose, s. f. / synarthrosis. NA: articulatio fibrosa, articulatio cartilaginis. [*Gr.* ***syn*** *= împreună;* ***arthron*** *= articulaţie;* ***-oză.***] Articulaţie imobilă în care unirea oaselor sau a suprafeţelor articulare se face fie prin ţesut conjunctiv (sindesmoză), fie prin cartilagiu (sincondroză), fie prin ambele (simfiză). S. poate fi şi consecinţa unui proces patologic. V. şi sutură.

SINCHINEZIE, s. f. / syncinésie, s. f. / synkinesis, synkinesia. [*Gr.* ***syn*** *= împreună;* ***kinesis*** *= mişcare, de la* ***kinein*** *=*

a mişca.] Mişcare involuntară a unui grup muscular, inadecvată efectuării unui act voluntar, la nivelul unui membru de obicei afectat de *pareză sau *paralizie. S. pot surveni pe hemicorpul homolateral sau controlateral mişcării voluntare pe care pacientul vrea să o efectueze. Sunt frecvente s. *de imitare*, mişcări similare şi simetrice, care apar la efectuarea unei mişcări voluntare, în unele paralizii unilaterale. Ex.: s. brahiobrahială; s. mână-gură, sin.: semn Saunders (v.). Var.: sincinezie, sinkinezie.

SINCINEZIE. Var. pentru sinchinezie (v.).

SINCHEILIE, s. f. / synchéilie, s. f. / synchilia. [*Gr.* ***syn*** *= împreună;* ***kheilos*** *= buză.*] *Atrezie de origine cicatriceală a orificiului bucal, cu pierdere de substanţă la nivelul buzelor şi obrajilor. Ca urmare, acestea formează aderenţe cu rebordul alveolelor dentare de la nivelul maxilarelor.

SINCHIZIS, s. n. / synchysis, s. m. / synchysis. [*Gr.* ***synkhysis*** *= amestec, confuzie, de la* ***synkhein*** *= a bulversa.*] *Ramolisment sau lichefiere a *corpului vitros. Tipuri: 1) *S. albicans*, degenerescenţă cu lichefiere şi cu prezenţa de corpusculi opaci albicioşi în masa corpului vitros. 2) *S. scintilant*, lichefiere cu amestec de particule fine de colesterol, scintilante în fasciculul de lumină al *oftalmoscopului. Sin.: boală Benson.

SINCIPUT, s. n. / sinciput, s. m. / sinciput, synciput. NA: sinciput. [*Lat.* ***sinciput, -pitis*** *= jumătate de cap.*] Partea anterioară şi superioară a capului.

SINCIŢIOM, s. n. / syncytiome, s. m. / syncytioma. Tumoră formată dintr-un *sinciţiu.

SINCIŢIOTROFOBLAST, s. n. / syncytiotrophoblaste, s. m. / syncytiotrophoblast. [*Gr.* ***syn*** *= împreună;* ***kytos*** *= celulă;* ***trophe*** *= hrană, nutriţie;* ***blastos*** *= germen.*] Stratul extern al *trofoblastului care, prin dispariţia membranelor celulare, capătă o organizare sinciţială. S. este partea cea mai activă a trofoblastului din punct de vedere al implantării şi participării fetale la schimburile placentare.

SINCIŢIU, s. n. / syncytium, s. m. / syncytium. [*Gr.* ***syn*** *= împreună;* ***kytos*** *= celulă.*] Masă de citoplasmă multinucleată formată prin coalescenţa şi fuziunea mai multor celule, cu dispariţia membranelor celulare.

SINCONDROTOMIE, s. f. / synchondrotomie, s. f. / synchondrotomy. [*Gr.* ***syn*** *= împreună;* ***khondros*** *= cartilaj;* ***tome*** *= secţiune.*] Sin.: simfiziotomie (v.).

SINCONDROZĂ, s. f. / synchondrose, s. f. / synchondrosis. V. sinartroză.

SINCOPĂ, s. f. / syncope, s. f. / syncope. [*Gr.* ***synkope****, de la* ***syn*** *= împreună,* ***koptein*** *= a tăia.*] Stare tranzitorie care constă în pierderea completă, brutală şi reversibilă a conştienţei. S. implică oprirea sau reducerea momentană a circulaţiei cerebrale, cu etiologie diferită: tulburare cardiacă, vasomotorie etc. Dacă episodul este ireversibil se produce *moartea subită.

SINCRON, adj. / synchrone, adj. / synchronous. [*Lat.* ***synchronus****, gr.* ***synkhronos*** *= care se petrece în acelaşi timp, de la gr.* ***syn*** *= împreună,* ***khronos*** *= timp.*] Despre două sau mai multe fenomene care survin concomitent.

SINCRONIZATOR, s. n. / synchroniseur, s. m. / synchronizer. [*Lat.* ***synchronus****, gr.* ***synkhronos*** *= care se petrece în acelaşi timp, de la gr.* ***syn*** *= împreună,* ***khronos*** *= timp.*] Factor care impune cadenţa şi variaţiile diferitelor *bioritmuri. Ex.: alternanţa zi-noapte influenţează ritmurile *circadiene ale temperaturii animale, excreţiei apei, sodiului, secreţiei hormonale etc. V. bioritm, circadian şi cronobiologie.

SINCROTRON, s. n. / synchrotron, s. m. / synchrotron. [*Lat.* ***synchronus****, gr.* ***synkhronos*** *= care se petrece în acelaşi timp, de la gr.* ***syn*** *= împreună,* ***khronos*** *= timp; gr.* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare.*] Accelerator circular de particule în funcţionarea căruia se combină principiile *betatronului şi *ciclotronului. S. este utilizat pentru obţinerea de fascicule de electroni, de protoni sau de alte particule încărcate cu energie foarte mare, de ordinul sutelor de MeV până la câteva sute de GeV, utilizabile în *radioterapie.

SINDACTILIE, s. f. / syndactylie, s. f. / syndactyly. [*Gr.* ***syn*** *= împreună;* ***daktylos*** *= deget.*] Malformaţie somatică cu transmitere autozomal dominantă, caracterizată prin absenţa spaţiilor interdigitale la mână sau la picior. Acolarea poate fi superficială, membranoasă (degete palmare), musculară sau osoasă şi poate afecta două sau mai multe degete.

SINDECAN, s. m. / syndécan, s. m. / syndecan. *Proteoglican integral membranar, care include lanţuri heparan sulfat şi condroitin sulfat şi care se asociază cu diferite componente ale *matricei extracelulare şi cu factorul de creştere fibroblastică (FGF). Intracelular, se leagă la citoscheletul de actină. S. are rol în reglarea formei şi agregării celulelor epiteliale. Are M_r peste 32 000 şi este prezent pe suprafaţa fibroblastelor şi a celulelor epiteliale.

SINDESMODISPLAZIE, s. f. / syndesmodysplasie, s. f. / syndesmodysplasia. [*Gr.* ***syndesmos*** *= ligament;* ***dys*** *= greu, dificil;* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] Denumire generică pentru orice anomalie de dezvoltare ligamentară.

SINDESMOFIT, s. n. / syndesmophyte, s. m. / syndesmophyte. [*Gr.* ***syndesmos*** *= fâşie, bandă, ligament;* ***phyton*** *= plantă.*] Excrescenţă osoasă ataşată unui ligament.

SINDESMOLOGIE, s. f. / syndesmologie, s. f. / syndesmology. [*Gr.* ***syndesmos*** *= bandă, ligament;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Termen învechit pentru artrologie. În NA, întreaga nomenclatură legată de articulaţii şi ligamente. Sin.: artrologie (v.).

SINDESMOPEXIE, s. f. / syndesmopexie, s. f. / syndesmopexy. [*Gr.* ***syndesmos*** *= fâşie, bandă, ligament;* ***pexis*** *= fixare.*] Procedeu de fixare a unui ligament articular la suprafaţa osoasă subiacentă, utilizat îndeosebi în reducerea unei *luxaţii.

SINDESMOPLASTIE, s. f. / syndesmoplastie, s. f. / syndesmoplasty. [*Gr.* ***syndesmos*** *= fâşie, bandă, ligament;* ***plastos*** *= modelat, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] Operaţie de chirurgie plastică pentru refacerea unui ligament.

SINDESMORAFIE, s. f. / syndesmorraphie, s. f. / syndesmorrhaphy. [*Gr.* ***syndesmos*** *= fâşie, bandă, ligament;* ***rhaphe*** *= sutură.*] Sutura sau reparaţia unui ligament.

SINDESMOTOMIE, s. f. / syndesmotomie, s. f. / syndesmotomy. [*Gr.* ***syndesmos*** *= fâşie, bandă, ligament;* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Disecţia sau secţiunea chirurgicală a unui ligament.

SINDESMOZĂ, s. f. / syndesmose, s. f. / syndesmosis. [*Gr.* ***syndesmos*** *= fâşie, bandă, ligament; -oză.*] V. sinartroză.

SINDROM, s. n. / syndrome, s. m. / syndrome. [*Gr.* ***syndrome*** *= drum împreună, concurs, de la* ***syn*** *= împreună,* ***dromos*** *= cursă, drum.*] Unul dintre cei mai vechi termeni medicali, utilizat încă din 1541 de Copland în traducerea sa în engleză a operelor lui Galenus. S. reprezintă un ansamblu de *simptome şi *semne care pot constitui o entitate clinică, dar nu şi etiologică. S. se distinge tradiţional de *boală prin absenţa unei cauze specifice. În practică, această discriminare este adesea suficient de dificilă sau chiar arbitrară, încât uneori aceeaşi entitate este uneori denumită boală, alteori s. S-a sugerat şi chiar s-a convenit ca denumirea de s. să fie utilizată în cazul ansamblurilor de simptome care pot fi prezente în boli diferite şi care constituie o etapă în demersul diagnostic. O mare dificultate decurge din faptul că multe s. sunt denumite cu numele autorilor care le-au descris. Este de aşteptat ca progresele în patogenie şi în biologia moleculară să se reflecte pozitiv în *nosografie, inclusiv prin diminuarea numărului de s. Deocamdată, această tendinţă, deşi se manifestă, nu a adus clarificări radicale. Obs.: la pl., sindroame sau sindrome.

SINDROMUL PLACHETELOR GRI / syndrome des plaquettes gris / grey platelet syndrome. Sindrom cu transmitere autozomal dominantă, denumit astfel din cauză că plachetele apar ca lipsite de toate granulaţiile *azurofile. Studii structurale au arătat o maturare defectuoasă a granulelor alfa trombocitare (v. trombocit). Absenţa constituenţilor stocaţi în aceste granule în mod normal poate explica tendinţa la hemoragie. Trombopenia este moderată, ca şi un grad de *mielofibroză.

Sindroame cu denumiri comune

- **SINDROAME ASPIRINOIDE / syndromes aspirinoïdes / aspirinlike syndromes.** Trombopatii constituţionale, cel mai adesea cu transmitere autozomal recesivă, în cazul cărora se constată *in vitro* anomalii ale răspunsului plachetelor la anumiţi factori de agregare şi de secreţie. S. a. sunt în relaţie cu un defect al enzimelor plachetare care intervin în producţia de *tromboxan A_2 (*ciclooxigenază sau *tromboxan A-sintază). V. şi trombopatie.
- **SINDROM DE ABSTINENŢĂ / syndrome d'abstinence / withdrawal symptoms.** Ansamblu de tulburări fizice şi psihice care apar atunci când administrarea unui produs capabil să antreneze *farmacodependenţă este suprimată brusc.
- **S. ADENO-CUTANEO-MUCOS / s. adéno-cutanéo-muqueux / mucocutaneous lymph node syndrome.** Sin.: sindrom Kawasaki (v.).
- **S. ADIPOZOGENITAL / s. adiposo-génital / adiposogenital s.** Sin.: sindrom Fröhlich (v.).
- **S. ADIPOZO-HIPERGENITAL / s. adiposo-hypergénital / adiposo-hypergenital s.** *Macrogenitosomie precoce asociată cu obezitate.
- **S. ADRENOGENITAL / s. adréno-génital / adrenogenital s.** Termen care defineşte un grup de afecţiuni genetice cu transmitere autozomal recesivă, cu expresie clinică variabilă a genelor care codifică enzime implicate în geneza hormonilor steroizi corticosuprarenali şi (în unele forme) gonadali, a căror expresie clinică rezultă din tulburările de sexualizare care apar prenatal şi/sau postnatal, în directă relaţie cu deficitul enzimatic. Se descriu şase tipuri de s. a. (I-VI), numerotate în ordinea frecvenţei cu care apar. *Tipul I*, prin *deficit de 21-hidroxilază, cu hiperplazie virilizantă pură*, afectează doar sinteza de cortizol, nu şi sinteza de mineralocorticoizi; se manifestă prin virilizare prenatală la sexul feminin cu pseudohermafroditism, fără dezechilibru hidroelectrolitic (pierdere de sare), în evoluţie cu pseudopubertate precoce, izosexuală la băieţi, heterosexuală la fete. *Tipul II*, prin *defect de 21-hidroxilază, cu virilizare şi pierdere de sare*, afectează şi sinteza de aldosteron (acelaşi defect enzimatic ca şi în tipul I, dar cantitativ mai important). Se manifestă la naştere prin deshidratare, hiponatremie, hiperkaliemie, acidoză cu evoluţie letală fără tratament, frecvenţa sa fiind de 1/10 000-1/14 000 nou-născuţi. *Tipul III*, prin *deficit de 11-hidroxilază, hiperplazie virilizantă cu hipertensiune*, reprezintă 5-8% din s. a. şi are o incidenţă de 1/100 000 nou-născuţi. *Tipul IV*, prin *deficit de 3-hidroxisteroid dehidrogenază*, determină deficit de cortizol, androstendion, testosteron, mineralocorticoizi şi exces de dehidroepiandrostendion (DHEA), androgen cu capacitate de virilizare redusă; se manifestă prin discretă virilizare la sexul feminin, absenţa virilizării cu pseudohermafroditism masculin la băieţi şi pierdere de sare. *Tipul V*, prin *deficit de 17-hidroxilază*, se manifestă prin fenotip feminin la ambele sexe şi organe genitale externe normale la sexul feminin, intersexuate la sexul masculin, fără a se produce pubertatea; se asociază cu hipertensiune şi hiperkaliemie. *Tipul VI*, prin *defect de 20-22-desmolază*, determină fenotip feminin la ambele sexe, cu pseudohermafroditism masculin (la băieţi) şi pierdere de sare.
- **S. AGLOSIE-ADACTILIE / s. aglossie-adactylie / Hanhart's s.** Sin.: sindrom Hanhart (v.).
- **S. ALTERN / s. alterne / alternate paralysis.** S. neurologic în care se asociază semne clinice afectând ambele jumătăţi ale corpului, dar având expresie semeiologică diferită pentru fiecare: pe o parte sunt afectate căile de transmitere lungi (*hemiplegie, *hemianestezie, *sindrom cerebelos unilateral), pe cealaltă parte sunt afectaţi unul sau mai mulţi nervi cranieni. Leziunea responsabilă de s. a. este localizată la nivelul trunchiului cerebral, iar nervul cranian afectat indică nivelul leziunii. V. şi sindrom protuberanţial.
- **S. ALVEOLAR / s. alvéolaire / alveolar s.** Opacităţi radiologice consecutive obliterării alveolelor pulmonare. Opacităţile pot fi lobare, segmentare sau nesistematizate: lobulare, cu limite şterse, uneori confluente, cu predominanţă la nivelul hilului, denumite în acest caz „în aripi de fluture". S. a. se observă, de ex., în pneumonie şi în *edemul pulmonar.
- **S. AMENOREE-GALACTOREE / s. aménorrhée-galactorrhée / amenorrh(o)ea-galactorrh(o)ea s.** Sin.: sindrom Chiari-Frommel (v.).
- **S. AMNESTIC / s. amnéstique / amnestic s.** Sin.: sindrom Korsakoff (v.).
- **S. ANTICOLINERGIC / syndrome anticholinergique / anticholinergic syndrome.** Denumire pentru ansamblul efectelor centrale şi periferice ale *supradozajului sau reacţiile anormale chiar în cazul unor doze corecte la medicamente anticolinergice (de ex.: atropină, fenotiazine, antihistaminice). Semnele şi simptomele sunt diverse: anxietate, delir, dezorientare, halucinaţii, convulsii, tahicardie, hiperpirexie, midriază, vasodilataţie, retenţie gastrică şi urinară, diminuarea diferitelor secreţii.
- **S. DE ANSĂ AFERENTĂ / s. d'anse afférente / afferent loop s.** S. care apare la pacienţii cu rezecţie gastrică parţială, cu gastrojejunostomie (anastomoză Billroth II), având două forme: 1) una cu distensie abdominală şi durere postprandială, urmate de greţuri şi vărsături care ameliorează durerea; mecanismul probabil constă în distensia ansei indusă de secreţiile biliare şi pancreatice; 2) a doua se manifestă prin sindromul de ansă oarbă (v.).
- **S. DE ANSĂ OARBĂ / s. de l'anse borgne / blind loop s.** S. caracterizat prin *malabsorbţie, în special a lipidelor şi a vitaminei B_{12}, steatoree şi anemie consecutive unui *s. de creştere bacteriană excesivă. Apare mai ales în cazul unui intestin scurt postoperator. V. şi sindrom de ansă aferentă. Sin.: sindrom de stază.
- **S. ANTIFOSFOLIPIDIC / s. anti-phospholipidique / antiphospholipid s.** S. determinat de prezenţa în organism a *anticorpilor antifosfolipide. Se poate manifesta prin leziuni de *vasculită *livedoidă asociate cu tromboze venoase recidivante, tromboze arteriale, avorturi spontane repetate şi trombocitopenie.
- **S. DE ANXIETATE / s. d'anxiété / anxiety s.** Sin.: sindrom anxios (v.).
- **S. ANXIOS / s. anxieux / anxiety s.** Complex de simptome fizice care acompaniază *anxietatea (palpitaţii, accelerarea frecvenţei respiratorii, transpiraţii, paloare etc.). Sin.: sindrom de anxietate.
- **S. DE APERTURĂ TORACICĂ / s. d'aperture thoracique / thoracic outlet s.** S. determinat de compresiunea plexului brahial prin prezenţa unei *coaste cervicale, a unor malformaţii osoase ale primei coaste, a unor benzi fibroase la nivelul spa-

ţiului supraclavicular, prin hiperabducţie prelungită a braţului sau prin inserţie anormală a muşchiului mic pectoral. Clinic se caracterizează prin dureri în umăr şi braţ, parestezii la nivelul degetelor, simptome vasomotorii (paloare, *acrocianoză, *sindrom Raynaud) şi, în timp, atrofia musculaturii braţului.

- **S. APNEEI DE SOMN / s. des apnées du sommeil / sleep apn(o)ea s.** Termen generic care regrupează boli foarte diferite având ca trăsătură comună apariţia în timpul somnului a unor episoade de *apnee, care se repetă de zeci şi chiar de sute de ori, având o durată variabilă (de la 40 de secunde la 3 minute). Mecanismul a. de s. este variabil: fie oprire respiratorie de origine centrală, fie blocare a căilor aeriene superioare. Diagnosticul clinic este sugerat de sforăitul nocturn intens şi de somnolenţa diurnă excesivă. Tulburările respiratorii sunt îndeosebi de origine obstructivă (căderea limbii pe laringe, amigdale foarte mari), de origine nervoasă centrală (*s. Pickwick) sau pot complica o serie de boli foarte diverse: obezitate simplă, boli faringo-laringiene, *respiraţie Cheyne-Stokes de origine cardiovasculară, nervoasă sau metabolică, *s. Shy-Drager etc. Este posibilă o relaţie între s. a. de s. şi *moartea subită a sugarului.
- **S. DE ARC AORTIC / s. d'arc aortique / aortic arch s.** S. caracterizat prin obliterarea totală sau aproape totală a unei părţi sau a ansamblului marilor trunchiuri care pornesc din *crosa aortei (trunchi brahiocefalic, carotidă stângă, subclaviculară stângă). Obliterarea se produce la originea acestora sau în proximitate şi poate fi parţială (din cauza aterosclerozei intimei, a unui traumatism violent la nivelul regiunii superioare a toracelui sau de origine nedeterminată) sau completă, îndeosebi la femeia tânără. În acest caz se constată absenţa pulsului la nivelul membrelor superioare. Sin.: sindrom al crosei aortice. V. şi boală Takayasu.
- **S. DE ARTERĂ SPINALĂ ANTERIOARĂ / s. de l'artère spinale antérieure / anterior spinal artery s.** *Ischemie medulară din cauza ocluziei arterelor anterioare ale măduvei. Brusc, apare o *para- sau *tetraplegie flască, cu *hipo- sau *anestezie şi cu tulburări sfincteriene. Simptomele regresează de obicei în câteva săptămâni.
- **S. DE ARTERĂ SPINALĂ POSTERIOARĂ / s. de l'artère spinale postérieure / posterior spinal artery s.** *Ischemie medulară mult mai rară decât ischemia arterei spinale anterioare (şi uneori contestată) din cauza obliterării arterei spinale posterioare. S. se traduce prin *parestezii şi tulburări ale sensibilităţii profunde şi tactile în zona subiacentă leziunii. Uneori se însoţeşte de: 1) Afectarea cordoanelor posterioare, cu anestezie globală şi abolire a reflexelor cutanate şi tendinoase. 2) Afectarea cordoanelor postero-laterale, cu deficit motor în zona sublezională.
- **S. ARTEREI SILVIENE / s. de l'artère sylvienne / middle cerebral artery s.** Complex de simptome determinat de tulburări de irigaţie în teritoriul arterei silviene, ca urmare a obliterării acesteia. *S. a. s. total* (prin obstruarea arterei la origine) este cauza cea mai frecventă a *ramolismentului cerebral şi se manifestă prin hemiplegie controlaterală, tulburări de sensibilitate şi, în funcţie de caz, *afazie, *hemianopsie omonimă şi *apraxie. Sin.: sindrom silvian.
- **S. ARTRITĂ-DERMATITĂ / s. arthrite-dermatite / arthritis-dermatitis s.** Papule şi vezicopustule cu *purpură centrală, situate periarticular pe extremităţile distale în infecţia diseminată cu *gonococ.
- **S. DE ASPIRAŢIE / s. d'aspiration / Mendelson's s.** Sin.: sindrom Mendelson (v.).
- **S. ATAXIE-TELANGIECTAZIE / s. ataxie-télangiectasie / ataxia-telangiectasia s.** Sin.: sindrom Louis-Bar (v.).
- **S. AURICULOTEMPORAL / s. auriculo-temporal / auriculo-temporal nerve s.** Se caracterizează prin tulburări vasomotorii faciale (eritem, căldură) şi transpiraţii la nivelul regiunii parotidiene, care survin în episoade paroxistice în relaţie cu masticaţia, în caz de leziuni parotidiene cu afectarea nervului auriculo-temporal sau în paralizii faciale. Sin.: sindrom Lucja Frey, sindrom Frey.
- **S. AUTOIMUN POLIGLANDULAR / s. auto-immune polyglandulaire / polyglandular autoimmune s.** Entitate nosologică în cadrul căreia se diferenţiază trei tipuri de afecţiuni, ale căror caracteristici comune sunt *insuficienţa suprarenală şi afectarea cel puţin a unei alte glande endocrine. *Tipul I* este caracterizat de triada *candidoză mucocutanată - *hipoparatiroidie - insuficienţă suprarenală. *Tipul II* constă în asocierea *diabetului zaharat de tip I cu o boală tiroidiană autoimună (*tiroidita Hashimoto sau *hipertiroidism), *vitiligo, *alopecie şi afectare suprarenală. *Tipul III* grupează fie insuficienţa suprarenală cu tiroidita Hashimoto, fie diabetul zaharat şi o boală tiroidiană autoimună. Abrev. engl.: PGA.
- **S. BĂRBAŢILOR CU UTER / s. Royer / Royer's s.** Sin.: sindrom Royer (v.).
- **S. DE BIFURCAŢIE AORTICĂ / s. de la bifurcation aortique / aortic bifurcation s.** Sin.: sindrom Leriche (v. def. 1).
- **S. BLEFARO-NAZO-FACIAL / s. blépharo-naso-facial / blepharonasofacial s.** Sin.: sindrom Pashayan-Putterman (v.).
- **S. BOLII EUTIROIDIENE / s. de la maladie euthyroïdienne / sick euthyroid s.** Concentraţie patologică a formelor de hormoni tiroidieni circulanţi (libere sau totale), în lipsa oricărei afecţiuni tiroidiene organice. S. b. e. este produs de modificări ale transportului şi metabolismului hormonilor tiroidieni.
- **S. BOR / s. BOR / BOR s.** [*Acronim: s. Branhio-Oto-Renal.*] S. cu transmitere autozomal dominantă, implicând surditate malformativă, fistule periauriculare şi *disgenezie renală.
- **S. BOU / s. BOU / BOU s.** [*Acronim: s. Branhio-Oto-Urinar.*] Formă a *s. BOR în care malformaţia renală este înlocuită cu ureterul bifid.
- **S. BRADICARDIE-TAHICARDIE / s. bradycardie-tachycardie / bradycardia-tachycardia s.** S. caracterizat prin alternanţa unor episoade de tahicardie cu episoade de bradicardie supraventriculară, asociate frecvent cu tulburări de ritm. Survine îndeosebi după vârsta de 50 de ani şi se manifestă prin palpitaţii, dispnee, lipotimie, crizele având frecvenţă variabilă.
- **S. BRAHIMEZODACTILIE-DISPLAZIE UNGVEALĂ / s. brachymésodactylie-dysplasie unguéale / Bass' s.** Sin.: sindrom Bass (v.).
- **S. BULBAR ANTERIOR MEDIAN / s. bulbaire antérieur médian / anterior median bulbar s.** *S. altern secundar unei leziuni a regiunii bulbare anterioare prin obstrucţia arterei spinale anterioare. Sin.: sindrom Déjerine. (def. 1).
- **S. DE CALOTĂ / s. de la calotte / tegmental s.** Asociere, mai mult sau mai puţin completă, a paraliziei nervilor cranieni şi a *s. Parinaud, cu tulburări ale reglării somnului şi tulburări respiratorii în relaţie cu o afectare a calotei trunchiului cerebral.
- **S. DE CANAL CARPIAN / s. du canal carpien / carpal tunnel s.** Complex de simptome secundare compresiunii nervului median în canalul carpian (tulburări senzitivo-motorii şi algice la nivelul degetelor, cu iradiere în antebraţ). Sin.: sindrom de tunel carpian.
- **S. DE CANAL TARSIAN / s. du canal tarsien / tarsal tunnel s.** Neuropatie de compresiune a nervului tibial posterior la nivelul gleznei (sub retinaculul flexorilor, postero-inferior faţă de maleola internă), manifestată prin durere surdă, parestezii şi tulburări motorii la nivelul plantei şi degetelor picioarelor. Sin.: sindrom de tunel tarsian.
- **S. DE CAPSULĂ INTERNĂ / s. de la capsule interne / capsular hemiplegia.** S. neurologic rezultat în urma lezării fibrelor

piramidale la nivelul trecerii lor în capsula internă, antrenând *hemiplegie încrucişată, fără *afazie în cazul leziunilor stângi.

- **S. CAPSULO-TALAMIC / s. capsulaire thalamique / capsulothalamic s.** *Hemiplegie, *hemianopsie şi tulburări de percepţie a durerii, secundare unor leziuni talamice.
- **S. CARCINOID / s. carcinoïde / carcinoid s.** Complex de simptome repetitive asociate tumorilor *carcinoide (argentafinoame), cauzate de secreţia de *serotonină şi *prostaglandine. Se manifestă prin congestie paroxistică cutanată, episoade diareice, bronhoconstrictive, de scădere a presiunii arteriale, edem şi ascită.
- **S. CARDIOAUDITIV / s. cardioauditi / cardioauditory s.** S. ereditar, transmis autozomal recesiv, în care se asociază: surditate congenitală, alungirea intervalului QT electrocardiografic, tulburări paroxistice de ritm, crize de tahicardie ventriculară de tip *torsada vârfurilor ce pot antrena sincope şi moarte subită. S. poate fi la originea morţii subite la nou-născut. Sin.: sindrom Jerwell şi Lange-Nielsen.
- **S. CARDIOFACIAL / s. cardiofacial / cardiofacial s.** Asociere malformativă rară: defect cardiac congenital (comunicare interventriculară sau *tetralogie Fallot) - *agenezie a muşchiului triunghiular al buzelor, determinând aspect de hemipareză facială.
- **S. CAREFURULUI PETROSFENOID / s. du carrefour pétrosphénoïdal / Jacod's s.** Sin.: sindrom Jacod (v.).
- **S. CATATONIC / s. catatonique / catatonic s.** V. catatonie.
- **S. CAUZALGIC / s. causalgique / causalgia, burning pain.** V. cauzalgie.
- **S. CAV INFERIOR / s. de la veine cave inférieure / inferior vena caval s.** Sin.: sindrom de venă cavă inferioară (v.).
- **S. CAV SUPERIOR / s. de la veine cave supérieure / superior vena caval s.** Sin.: sindrom de venă cavă superioară (v.).
- **S. CAVITAR / s. cavitaire / cavitary s.** Ansamblu de semne (sonoritate, vibraţii vocale accentuate, *suflu cavitar) determinate de prezenţa unei cavităţi pulmonare în caz de: tuberculoză pulmonară ulcerocazeoasă, abces pulmonar (după evacuare), pneumonie abcedată, sifilis terţiar cu localizare pulmonară, cancer pulmonar abcedat, chist hidatic (al cărui conţinut a fost evacuat printr-o bronhie de drenaj) etc.
- **S. CELULEI GERMINALE EXTRAGONADALE / s. de la cellule germinale extra-gonadale / extragonadal germinal cell s.** Asocierea prezenţei unei formaţiuni tumorale de dimensiuni mari în mediastinul anterior cu anomalii ale sistemului nervos central sau cu afectare retroperitoneală, în prezenţa unei tumori extragonadice cu celule germinale. Se asociază cu *trombocitopenie idiopatică, *leucemie megacariocitară acută, *mielodisplazie şi *histiocitoză malignă.
- **S. CEREBELOS / s. cérébelleux / cerebellar s.** S. determinat de leziuni la nivelul cerebelului, caracterizat prin afectarea coordonării mişcărilor: tulburări de echilibru (ataxie cerebeloasă) şi ale mersului (*ataxie, *mers ebrios), *dismetrie, *asinergie, *adiadocokinezie, *tremurături cu caracter intenţional, *nistagmus, tulburări de vorbire (*disartrie cerebeloasă, vorbire lentă, sacadată, voce nemodulată ca ritm şi intensitate), tulburări ale tonusului muscular.
- **S. CEREBRO-HEPATO-RENAL / s. cérébro-hépato-rénal / cerebrohepatorenal s.** S. ereditar cu transmitere autozomal recesivă, caracterizat prin anomalii craniofaciale, hipotonie, hepatomegalie, rinichi polichistic, icter; are prognostic grav, cu exitus în primii ani de viaţă.
- **S. CERVICAL / s. cervical / cervical disk s.** S. determinat de compresia rădăcinilor nervilor cervicali, cu durere iradiată în umăr, braţ şi antebraţ (în teritoriul corespunzător perechii de nervi cervicali afectaţi).
- **S. CERVICO-OCULO-ACUSTIC / s. cervico-oculo-acoustique / cervico-oculo-acoustic s.** Varietate de *disostoză complexă, în care la manifestările *s. Klippel-Feil, se adaugă surditate de percepţie şi paralizie oculomotorie. Transmitere, probabil, legată de sex.
- **S. CHAOS / s. CHAOS / CHAOS s.** Acronim englez pentru *C*ardiovascular disease - *H*ypertension and hyperlipidemia - *A*dult-onset diabetes - *O*besity - *S*troke (asocierea hipertensiune arterială - *dislipidemie - rezistenţă la insulină - hiperinsulinism - obezitate - *stroke). Sin.: sindrom X (def. 2).
- **S. CHIASMATIC / s. chiasmatique / chiasma s.** S. secundar unei leziuni la nivelul *chiasmei optice: tulburări vizuale cu limitarea câmpului vizual (*hemianopsie), *scotom central, cefalee, vertij, sincope.
- **S. CHILD / s. CHILD / CHILD s.** [*Acronim engl.: Congenital Hemidisplasia with Ichthyosiform Erythroderma and Limb Defects = hemidisplazie congenitală cu eritrodermie ihtioziformă şi defecte ale membrelor.*] S. în cadrul căruia sunt asociate leziuni la nivelul hemicorpului drept sau stâng, cutanate (*ihtioză şi *eritem) şi osoase (*aplazie sau *hipoplazie a oaselor lungi). Sunt posibile anomalii viscerale asociate, afectând inima (*dehiscenţă septală), rinichii, plămânii şi glandele endocrine.
- **S. CILILOR IMOBILI / s. des cils immobiles / immotile cilia s.** S. cu transmitere autozomal recesivă, caracterizat prin alterarea motilităţii *cililor vibratili de la nivelul epiteliului respirator şi ai spermatozoizilor din cauza absenţei unuia sau a ambelor braţe ale *dineinei. Se traduce prin infecţii respiratorii repetate şi prin sterilitate. Dacă se asociază cu **situs inversus* se numeşte *s. Kartagener.
- **S. DE CLIVAJ / s. du clivage / anterior chamber cleavage s.** S. ce grupează malformaţii consecutive anomaliilor de dezvoltare embriologică a segmentului anterior al globului ocular.
- **S. DE COADĂ DE CAL / s. de la queue du cheval / cauda equina s.** Ansamblu de simptome determinate de lezarea rădăcinilor ultimilor nervi rahidieni: *paraplegie, abolirea reflexelor ahiliene, tulburări de sensibilitate la nivelul membrelor inferioare, tulburări sfincteriene şi genitale, tulburări trofice (*amiotrofie precoce, cianoză, edem dur şi escare).
- **S. DE COAGULARE INTRAVASCULARĂ DISEMINATĂ / s. de coagulation intra-vasculaire disséminée / disseminated intra-vascular coagulation s. (CIVD).** V. coagulare intravasculară diseminată.
- **S. DE COARDĂ CENTRALĂ / s. de la corde centrale / central cord s.** Sin.: siringomielie (v.).
- **S. DE COASTĂ CERVICALĂ / s. de côte cervicale / cervical rib s.** Simptomatologie neurovasculară la nivelul membrului superior, care apare ca urmare a comprimării plexului brahial şi arterei subclaviculare între o coastă cervicală sau o apofiză transversă a vertebrei C_7 hipertrofiată şi muşchiul scalen anterior. V. coastă cervicală.
- **S. COLONULUI IRITABIL / s. du côlon irritable / irritable bowel s.** S. cronic neinflamator caracterizat prin durere abdominală (variabilă), diaree sau constipaţie, ori alternanţa acestora. Uneori diareea nu este însoţită de durere şi, deşi materiile fecale pot conţine mucus, nu a fost detectată nici o modificare patologică. În consecinţă, s. c. i. (denumit şi colon iritabil sau sindromul intestinului iritabil) este considerat o tulburare de origine psihofiziologică.
- **S. COMPARTIMENTAL TIBIAL ANTERIOR / s. tibial antérieur / anterior tibial s.** Sin.: sindrom tibial anterior (v.).
- **S. DE COMPRESIUNE MEDULARĂ / s. de compression de la moelle épinière / s. of the spinal cord compression.** Ansamblu de simptome cu apariţie progresivă, secundare compresiunii medulare de diferite etiologii (tumorală, traumatică, malformativă); implică iniţial fenomene radiculare, care pot evolua spre *s. Brown-Séquard, apoi spre *paraplegie spasmodică.
- **S. DE CON TERMINAL / s. du cône terminal / conus medullaris s.** S. care traduce afectarea *conului terminal al măduvei spinării. Se caracterizează prin semne genitourinare

(îndeosebi incontinenţă), anestezie în şa, simetrică, tulburări senzitivomotorii la nivelul membrelor inferioare şi *semn Babinski bilateral.

- **S. DE CONDUCT AUDITIV INTERN / s. du conduit auditif interne / internal auditory meatus s.** S. secundar afectării paralitice a nervilor ce străbat acest conduct: facialul, intermediarul lui Wrisberg, nervii cohlear şi vestibular.
- **S. CONJUNCTIVO-URETRO-SINOVIAL / s. conjonctivo-urétro-synovial / Reiter's disease or s.** Sin.: sindrom Fiessinger-Leroy-Reiter (v.).
- **S. DE CONTRACTURĂ GENERALIZATĂ / s. de contracture généralisée / generalized contracture s.** Contracţia dureroasă a muşchilor, fără asociere cu depolarizarea membranei musculare, consecutiv defectelor metabolice care scad producţia de fosfaţi depozitanţi de energie. Contracturile sunt precipitate de efort, sunt dureroase şi produc leziuni ale muşchilor, precum şi *mioglobinurie suficient de importantă pentru a provoca insuficienţă renală acută.
- **S. DE COPIL BĂTUT / s. d'enfant battu / battered child s.** Leziuni traumatice multiple ale oaselor şi ţesuturilor moi (fracturi, echimoze, uneori arsuri, hematoame subdurale), ca urmare a maltratării unui copil. Alteori acestea pot fi în relaţie cu îngrijirea defectuoasă a copilului sau/şi cu fragilitatea osoasă anormală. Poate lăsa sechele permanente osteoarticulare sau/şi nervoase. Sin.: sindrom Silverman.
- **S. DE COPIL BRONZAT / s. du bébé bronzé / bronze baby s.** Complicaţie rară apărută în cursul tratamentului prin *fototerapie la nou-născuţii cu *hiperbilirubinemie. Se caracterizează prin tenta bronzată a tegumentelor, o culoare asemănătoare având serul sanguin şi urina.
- **S. DE CORN ANTERIOR / s. de la corne antérieure / anterior cornual s.** *S. de neuron motor periferic în care repartiţia tulburărilor nu se suprapune unei topografii radiculare, plexale sau tronculare. Se constată *fasciculaţii musculare frecvente care demonstrează afectarea cornului anterior al măduvei spinării. *Poliomielita anterioară acută şi *scleroza laterală amiotrofică sunt exemplele clasice de afectare acută şi, respectiv, cronică ale cornului medular anterior.
- **S. DE CORP CALOS / s. du corps calleux / corpus callosum tumor s., Bristowe's s.** Ansamblu de tulburări determinat de o leziune a corpului calos ce întrerupe legătura între emisferele cerebrale. Se asociază: tulburări psihice (constituind *s. Raymond), tulburări ale mersului şi echilibrului (constituind *ataxia caloasă, cu tendinţă la cădere pe spate şi *mers ataxospasmodic), tulburări de transmitere interemisferică sau de conexiune caloasă (traduse prin deficit unilateral corespunzând unei funcţii emisferice dominante), semne de ignorare a unui hemicorp în raport cu celălalt, tulburări de coordonare a motricităţii vizuale. Sin.: sindrom Bristowe.
- **S. COSTOVERTEBRAL / s. costo-vertébral / Erdheim's s.** Sin.: sindrom Erdheim (v.).
- **S. CRANIULUI ÎN FRUNZĂ DE TREFLĂ / s. du crâne en feuille de trèfle / Holter-Müller-Wiedemann s.** Sin.: sindrom Holtermüller-Wiedemann (v.).
- **S. CREST / s. CREST / CREST s.** Acronim prin care se desemnează un s. în cadrul căruia se asociază: *_C_alcinoză subcutanată, *s. _R_aynaud, _E_sofagită, *_S_clerodactilie, *_T_elangiectazii. Formă localizată de *sclerodermie.
- **S. DE CREŞTERE BACTERIANĂ EXCESIVĂ / s. de croissance bactérienne excessive / bacterial overgrowth s.** S. cauzat de supracolonizarea bacteriană a intestinului subţire, în urma alterării mecanismelor de întreţinere a sterilităţii acestuia (peristaltica intestinală normală, secreţia de imunoglobuline în lumen şi mediul gastric acid). Manifestările clinice includ: *steatoree, *anemie macrocitară, absorbţie deficitară a vitaminei B_{12} corectabilă prin antibioterapie. Evidenţierea a peste 10^5 germeni în culturile de suc intestinal certifică diagnosticul. V. sindrom de ansă aferentă şi sindrom de ansă oarbă.
- **S. CRI DU CHAT / s. cri du chat / cri du chat s.** S. ereditar (prin deleţia braţului scurt al cromozomului 5), caracterizat prin *hipertelorism, *microcefalie, deficienţă psihică severă şi un plâns al copilului asemănător cu un mieunat de pisică.
- **S. CRIOPATIC / s. de cryopathie / cryopathic s.** Ansamblu de manifestări declanşate de frig, traducând prezenţa unei *crioglobuline (*s. Raynaud) sau a unei *aglutinine reci (*hemoglobinurie *a frigore*).
- **S. AL CROSEI AORTICE / s. de la crosse aortique / aortic arch s.** Sin.: sindrom de arc aortic (v.).
- **S. DAHA / s. DAHA / WDHA s.** [*Acronim: Diaree Apoasă cu Hipokaliemie şi Aclorhidrie.*] Sin.: sindrom Verner (v.).
- **S. DE DEBIT MIC / s. de bas débit / low output s.** Varietate de *şoc cardiogen observat în cursul chirurgiei cardiace sau în evoluţia postoperatorie.
- **S. DE DECEREBRARE / s. de décérébration / decerebration s.** S. observat în special în timpul traumatismelor craniocerebrale sau în stadiul ultim al tumorilor cerebrale. Se caracterizează prin tulburări de conştienţă diverse, tulburări de percepţie, tulburări de tonus manifestate prin *rigiditate de decerebrare. S. este determinat de procese patologice localizate la nivelul *mezencefalului.
- **S. DE DECONEXIUNE / s. de déconnexion / disconnection s.** Ansamblul semnelor clinice determinate de leziunile cerebrale (din diferite afecţiuni neurologice) care izolează o parte din cortexul cerebral de aferenţele normale inter- sau intraemisferice. Cel mai caracteristic dintre s. de d. este s. de corp calos (v.).
- **S. DE DECORTICARE / s. de décortication / cerebral decortication s.** S. observat în cursul traumatismelor craniocerebrale grave, cu leziuni întinse ale substanţei albe. Se caracterizează prin tulburări de percepţie (absenţa răspunsului la un ordin scris sau verbal, absenţa frecventă a *reflexului de clipire, care poate reapare ulterior, diminuarea sau chiar absenţa reacţiilor de orientare), reactivitate exagerată la durere (*hiperpatie) însoţită de reactivitate vegetativă intensă şi de tulburări ale tonusului muscular (*rigiditate de decorticare, cu membrele superioare în triplă flexie şi membrele inferioare în extensie, *semn Babinski bilateral, rotaţie laterală a capului) care antrenează accentuarea flexiei membrului superior heterolateral şi extensia membrului inferior homolateral.
- **S. DE DEFICIENŢĂ MULTIVISCERALĂ / syndrome de défaillance multiviscérale / multiple organ failure syndrome.** S. care poate complica, ca ultim stadiu de evoluţie, mai multe forme de şoc, în special *şocul septic. Este caracterizat prin dezvoltarea progresivă, potenţial reversibilă, a unor disfuncţii apărute la două sau mai multe organe sau sisteme şi reprezintă o ameninţare acută pentru homeostazie. S. de d. m. reflectă leziunea endotelială generalizată, cauzată de agresiunea primară asupra endoteliului produsă de endotoxine şi de o serie de mediatori chimici (ca în cazul şocului septic), sau rezultată ca o complicaţie a tulburării prelungite de perfuzie tisulară. În orice formă de şoc, modificarea perfuziei tisulare antrenează în evoluţie apariţia unui *s. de răspuns inflamator sistemic. Eliberarea masivă de mediatori va conduce, printre alte modificări, la permeabilizarea barierei intestinale şi la pătrunderea unor germeni în circulaţie, cu instalarea *sepsisului. Hipoperfuzia tisulară prelungită şi leziunea endotelială pot declanşa *coagularea intravasculară diseminată şi s. de d. m. Se pot instala: *s. de detresă respiratorie acută, insuficienţă renală acută funcţională, ulcere de stres, leziuni hepatice centrolobulare.
- **S. DE DEFICIENŢE ENDOCRINE MULTIPLE / polyendocrinopathie auto-immune / polyendocrine autoimmune disease.** Sin.: poliendocrinopatie autoimună (v.).
- **S. DEGETULUI ALBASTRU / s. de l'orteil bleu / blue toe s.** Formă de *ateroembolism manifestată prin durere acută la nivelul embolizării, ischemie cu evoluţie spre necroză tegu-

mentară şi gangrenă ischemică cu aspect albastru al degetelor de la picioare.

- **S. DE DEPLEŢIE DE SODIU / s. de déplétion sodique / salt loosing s.** S. determinat de pierderea excesivă de sodiu. Se caracterizează clinic prin oboseală, *mialgii, greaţă şi vomismente, *oligurie. În sânge se constată scăderea concentraţiilor de sodiu şi clor, *acidoză metabolică, creşterea concentraţiilor ureei şi potasiului. Cauze: utilizare exagerată a diureticelor, a răşinilor schimbătoare de ioni sau deshidratare pe cale digestivă. Alteori, s. de d. de s. poate fi provocat de anumite forme de deficit enzimatic corticosuprarenal şi însoţeşte frecvent *nefropatiile interstiţiale cronice, consecutive unor infecţii ascendente ale căilor urinare sau unor intoxicaţii (nefrite cu pierdere de sare, din cauza insuficienţei reabsorbţiei tubulare de sodiu, în contrast cu persistenţa funcţiilor glomerulare normale). Sin.: sindrom de pierdere de sare.
- **S. DES / s. DES / DES s.** [*Abrev.: DiEtilStilbestrol*]. 1) S. în care se asociază tumori ale vaginului (benigne sau maligne) şi un risc important de infertilitate, la femeile tratate cu DES (dietilstilbestrol). Acest s. a fost observat ca urmare a administrării sistematice a DES, în perioada 1950-1970, pentru prevenirea riscului de avort, la femeile cu avorturi spontane în antecedente. 2) Apariţia anormal de frecventă a adenozei vaginale, a anomaliilor morfologice ale vaginului şi ale uterului, ca şi a *adenocarcinomului vaginal la fetiţele născute din mame care au primit dietilstilbestrol la începutul sarcinii.
- **S. DE DESCĂRCARE / s. de décharge / dumping s.** Sin.: *dumping syndrome* (v.).
- **S. DE DETRESĂ RESPIRATORIE A ADULTULUI / s. de détresse respiratoire de l'adulte / adult respiratory distress s. (ARDS).** Insuficienţă respiratorie acută cu *edem pulmonar lezional, consecutiv unei agresiuni septice, toxice sau prin aspiraţie de lichid gastric. Alterarea membranei alveolocapilare antrenează trecerea plasmei în alveole, colaps alveolar şi constituirea unei fibroze interstiţiale extensive. Ansamblul acestor leziuni determină scăderea complianţei pulmonare şi antrenează *hipoxemie severă, cu prognostic rezervat. Sin.: sindrom SDRA.
- **S. DE DETRESĂ RESPIRATORIE A NOU-NĂSCUTULUI / s. du détresse respiratoire du nouveau-né / respiratory distress s. of the new-born.** Dispnee, polipnee şi cianoză la nou-născut. Etiologia poate fi: chirurgicală, cardiacă, neurologică şi malformativă, dar şi prin inhalarea de lichid amniotic, ca şi *boala membranelor hialine sau ca urmare a unor infecţii bronhopulmonare. Există şi o formă tranzitorie, în relaţie cu întârzierea resorbţiei lichidului amniotic, îndeosebi după naşterile prin operaţie cezariană.
- **S. DE DEZECHILIBRU / s. de déséquilibre / disequilibrium s.** Cefalee, greaţă, crampe musculare, iritabilitate nervoasă, agitaţie, somnolenţă, convulsii şi *hipertensiune intracraniană. S. este o complicaţie frecventă a *hemodializei sau a *dializei peritoneale, apărută la 8-48 de ore după terminarea acestora.
- **S. DIDMOAD / s. DIDMOAD / DIDMOAD s.** [*Acronim engl.: Diabetes Insipidus, Diabetes Mellitus, Optic Atrophy, Deafness.*] Sin.: sindrom Wolfram (v.).
- **S. DISCEFALIC CU CAP DE PASĂRE / s. dyscéphalique à tête d'oiseau / mandibulo-oculo-facial dyscephaly, oculomandibulofacial s.** Sin.: sindrom François (v.).
- **S. DIZENTERIC / s. dysentérique / dysenteric s.** S. care traduce reacţia mucoasei şi musculoasei tubului digestiv la diverse agresiuni (inflamatorii, infecţioase, parazitare sau tumorale), fiind caracterizat prin diaree gravă, cu prezenţa de sânge şi mucus, tenesme, dureri abdominale sub formă de crampe şi difuze.
- **S. DUBLU Y (XYY) / s. du double Y / XYY genotype.** Anomalie gonozomică afectând 1‰ dintre subiecţii masculini. Fenotipul este normal, talia este în general mare (1,80-1,86 m). La subiecţii peste 2 m, s. d. Y este găsit în proporţie de 10%. În general fecunditatea este normală şi nu există modificări hormonale. Există ipoteza conform căreia acest cariotip 47 XYY este mai frecvent la subiecţii debili, delicvenţii violenţi şi criminali; s-a susţinut chiar că Y supranumerar reprezintă cromozomul crimei. Această supoziţie este falsă, întrucât comportamentul majorităţii subiecţilor 47 XYY nu diferă de cel al subiecţilor 46 XY, adică cu cariotip normal.
- **S. DUMPING / s. dumping / dumping s.** Sin.: *dumping syndrome* (v.).
- **S. DUREROS ARTICULAR / s. douloureux articulaire / painful articular s.** Formă de artrită secundară infecţiei cu *HIV, manifestată ca o durere articulară acută, severă (poate necesita analgezice narcotice pentru tratament), localizată îndeosebi la genunchi, coate şi umeri, cu durata de până la o zi.
- **S. DE EFORT / s. d'effort / effort s.** Sin.: sindrom Da Costa (v.).
- **S. DE ELEFANTIAZIS ANORECTOGENITAL / s. éléphantiasique ano-rectogénital / genital elephantiasis s.** Sin.: sindrom Jersild (v.).
- **S. "ECONOMY CLASS" / syndrome economy class / economy class syndrome.** Constă în complicaţiile tromboembolice apărute ca urmare a imobilizării prelungite în timpul călătoriilor lungi, mai ales cu avionul. Acest sindrom poate surveni şi la persoanele care călătoresc timp îndelungat cu alte mijloace de transport fără să oprească şi care stau nemişcaţi în scaune. Cauza principală este staza venoasă, un rol important revenind şi creşterii viscozităţii sanguine, ce contribuie la apariţia trombozei venoase profunde, a cărei complicaţie gravă este tromboembolia pulmonară.
- **S. EMG / s. EMG / EMG s.** [*Acronim: Exoftalmie, Macroglosie, Gigantism.*] S. ereditar, transmis autozomal recesiv, caracterizat prin exoftalmie, macroglosie, macrosomie fetală cu microcefalie, frecvent asociate cu visceromegalie, citomegalie a cortexului adrenal fetal, omfalocel, hiperplazie renală şi pancreatică, ca şi a celulelor Leydig şi gigantism postnatal. Sin.: sindrom Beckwith-Wiedemann.
- **S. ENCEFALOTRIGEMINAL / s. encéfalotrigéminal / encephalotrigeminal vascular s.** Sin.: sindrom Sturge-Weber (v.).
- **S. DE EREDODEGENERESCENŢĂ SPINOCEREBELOASĂ / s. de hérédodégénérescence spinocérébelleuse / spinocerebellar heredodegenerative s.** Denumire care cuprinde o serie de boli ereditare şi familiale caracterizate prin leziuni anatomice (rarefacţie şi atrofie neuronală mielo-axonală) afectând una sau mai multe din următoarele structuri nervoase: cerebel, olive, fasciculele lungi ascendente sau descendente ale măduvei, căile şi nucleele oculomotorii, neuronii periferici. Sunt regrupate în acest s., printre altele, *boala Friedreich, *paraplegia spasmodică familială Strümpell-Lorrain, *boala Roussy-Lévy şi *boala Machado-Joseph. V. şi atrofie cerebeloasă.
- **S. EUNUCILOR FERTILI / s. des eunuques fertiles / fertile eunuch s.** S. de *eunucoidism, cu dezvoltare variabilă a caracterelor sexuale secundare, în care se asociază *spermatogeneză normală, valori normale de FSH şi valori scăzute de LH.
- **S. PRIN EXCES APARENT DE MINERALOCORTICOIZI / s. d'excès apparent de minéralocorticoïdes / mineralocorticoid excess s.** S. în care se asociază hipertensiune arterială cu activitate scăzută a *reninei plasmatice, hipokaliemie, secreţie redusă de steroizi, sensibilitate la *spironolactonă. Se presupune un defect de conversie a cortizolului în cortizon, cu un feed-back negativ asupra secreţiei de ACTH şi, secundar, cu diminuarea sintezei de mineralocorticoizi suprarenalieni.

- **S. EXTRAPIRAMIDAL / s. extrapyramidal / extrapyramidal s.** Ansamblu de tulburări consecutive afectării *sistemului extrapiramidal. În esenţă, apar modificări ale tonicităţii musculare şi ale reglării mişcărilor involuntare şi automate. Ele se grupează în diferite tipuri: *parkinsonism, *coree, *atetoză, *degenerescenţă hepatolenticulară, spasme de torsiune, *hemibalism, anumite *mioclonii etc. Sin.: sistem extrapiramidal (def. 2).
- **S. FABELLA / s. fabella / fabella s.** *Gonalgie postero-externă posttraumatică prin leziune cartilaginoasă a feţei anterioare a osului fabella (os *sesamoid prezent la 10-20% dintre subiecţi şi situat pe faţa externă a condilului extern al femurului).
- **S. FACIO-DIGITO-GENITAL / s. facio-digito-génital / facio-digito-genital s.** Ansamblu malformativ, cu transmitere recesivă, ce implică deficit statural, *dismorfie facială, *ectopie testiculară, malformaţii scrotale şi ale membrelor. Sin.: sindrom Aarskog.
- **S. DE FANTĂ SFENOIDALĂ / s. de la fente sphénoïdale / s. of sphenoidal fissure.** Sin.: sindrom Rochon-Duvigneaud (v.).
- **S. FETAL ALCOOLIC / syndrome alcoolique fetal / fetal alcohol syndrome.** Ansamblu de malformaţii care apar la fătul a cărui mamă a consumat *alcool în cantităţi semnificative pe durata sarcinii (peste 80 g alcool) şi care constau în: *greutate la naştere şi creştere postnatală reduse cu cel puţin 10% în raport cu vârsta sau numărul săptămânilor de *sarcină, crize de *epilepsie, orice tip de anomalii neurologice, deficite de *atenţie sau intelectuale, tulburări hiperkinetice, *microcefalie, dificultăţi de învăţare, tulburări de *comportament manifestate în copilărie sau *adolescenţă. Persistenţa dificultăţilor de învăţare, îndeosebi a matematicii, a tulburărilor de atenţie la adolescenţă şi vârsta adultă generează tulburări de comportament şi adaptare. În S.U.A. apare la fiecare 750 de nou-născuţi, handicapul mental este prezent la 85% din copiii afectaţi. Nu apare însă la toţi feţii expuşi intrauterin la alcool, dar semne fine ale s. f. a. apar chiar la copiii mamelor care au abuzat ocazional de alcool în timpul sarcinii. Factorii favorabili de mediu şi cei educaţionali nu compensează pe termen lung deficitul intelectual. S. f. a. este considerat principala cauză cunoscută a retardării mentale, înaintea *sindromului Down.
- **S. FG / s. FG / FG s.** S. grav congenital, transmis recesiv, legat de cromozomul X, afectând băieţii şi asociind: retard intelectual grav, *hipotonie, crize *comiţiale; *dismorfie facială cu hipotonie a muşchilor feţei, frunte înaltă, *hipertelorism etc.; imperforaţie anală frecventă şi alte malformaţii, îndeosebi cardiace. Sin.: sindrom Keller.
- **S. FIBRELOR LUNGI / s. des fibres longues / subacute combined degeneration of spinal cord, Lichtheim's s.** S. asemănător *tabesului, în care se asociază semne de afectare a cordoanelor Goll şi Burdach (tulburări ale sensibilităţii profunde şi *ataxie) şi un *sindrom piramidal, cu păstrarea integrităţii rădăcinilor corespondente şi a sensibilităţii tactile. Etiologia clasică, dar nu unică, a acestui s. este reprezentată de *boala Biermer şi de carenţa în vitamina B_{12}. Absenţa *semnului Argyll Robertson, a anesteziei radiculare şi a semnelor de sifilis deosebesc acest s. de *tabes. Sin.: mieloză funiculară, sindrom Déjerine (def. 3), sindrom Lichtheim.
- **S. DE FOSĂ POSTERIOARĂ / s. de la fosse postérieure / posterior cranial fossa s.** Ansamblu de simptome (*hidrocefalie obstructivă, tulburări cerebeloase) care se asociază cu o simptomatologie caracteristică *s. de linie mediană.
- **S. FRENOGASTRIC / s. phrénogastrique / phrenogastric s.** Asocierea unor tulburări digestive cu *aerogastrie marcată, care apar postinfarct miocardic, prin iritaţia nervului frenic.
- **S. G / s. G / G s.** [*G - prima literă a numelui persoanei la care a fost descris sindromul.*] Asocierea congenitală: *hipertelorism-*hipospadias şi anomalii neuromusculare ale esofagului şi ale penisului. Sin.: sindrom hipertelorism-hipospadias.
- **S. DE GANGLION SFENOPALATIN / algie vasculaire de la face, s. du ganglion sphénopalatin / sphenopalatine neuralgia.** Sin.: sindrom Sluder (v.).
- **S. GANGLIONULUI CILIAR / s. du ganglion ciliaire / ciliary ganglion s.** Sin.: sindrom Cerise-Thurel (v.).
- **S. GASTROCARDIAC / s. gastro-cardiaque / gastrocardiac s.** Ansamblu de simptome cardiace în relaţie cu afecţiuni ale tubului digestiv, îndeosebi ale stomacului.
- **S. AL GĂURII RUPTE POSTERIOARE / s. du trou déchiré postérieur / jugular foramen s.** Sin.: sindrom Vernet (v.).
- **S. GENERAL DE ADAPTARE / s. général d'adaptation / general adaptation s.** Totalitatea reacţiilor sistemice nespecifice ale organismului la expunerea de lungă durată la un stres, produse prin solicitarea sistemelor endocrin şi nervos, dar îndeosebi prin hipersecreţia glandelor suprarenale, descris de H. Selye. Include: 1) Reacţia de alarmă. 2) Stadiul de rezistenţă, în care organismul se adaptează şi creşte capacitatea de apărare. 3) Stadiul de epuizare. V. şi stres.
- **S. DE GLUCAGONOM / s. du glucagonome / glucagonoma s.** S. ce reuneşte semnele clinice şi biologice ale unei hipersecreţii de *glucagon de către o tumoră, obişnuit pancreatică. Se asociază: diabet, anemie, stomatită, alterarea stării generale şi semne cutanate, de obicei polimorfe, îndeosebi o maculă eritematoasă cu conturul rapid progresiv, al cărei centru devine palid sau violaceu, localizată în special la nivelul extremităţilor şi în jurul orificiilor naturale. Această leziune este denumită şi eritem necrozant migrator.
- **S. GODOT / syndrome Godot / Godot syndrome.** *Anxietate de aşteptare repetitiv manifestată faţă de evenimente anodine întâlnită în *boala Alzheimer şi alte *demenţe. Este consecinţa fenomenelor de *perseverare din deteriorarea cognitivă, dar şi a persistenţei capacităţii de a face raţionamente şi se manifestă prin întrebări referitoare la evenimentul aşteptat, repetate insistent, până la exasperarea personalului de îngrijire.
- **S. GOLFULUI PERSIC / s. du Golfe Persique / Persian Gulf s.** Termen general utilizat pentru desemnarea simptomelor variate prezentate de veterani ai războiului din Golful Persic (1990-1991): oboseală, scăderea memoriei, dureri musculare şi articulare, tulburări respiratorii şi gastrointestinale. Cauzele rămân încă obscure.
- **S. GRI / s. gris / gray s., gray baby s.** S. caracterizat prin culoare gri-cenuşie a tegumentelor, însoţită de *colaps. Este observat la nou-născuţii care au primit doze crescute de cloramfenicol şi apare din cauza toxicităţii mitocondriale a antibioticului.
- **S. HAMARTOAMELOR MULTIPLE / s. des hamartomes multiples / multiple hamartoma s.** Sin.: sindrom Cowden (v.).
- **S. HELLP / s. HELLP / HELLP s.** S. caracteristic formei grave de *toxemie gravidică în care se asociază *anemia hemolitică, *trombopenia şi *citoliza hepatică, de unde acronimul ce reprezintă denumirea s.: *H(emolysis), E(levated) L(iver function test), L(ow) P(latelet).*
- **S. DE HEMISECŢIE MEDULARĂ / s. d'hémisection de la moelle / Brown-Séquard disease or s.** Sin.: sindrom Brown-Séquard (v.).
- **S. HEMOLITIC-UREMIC / s. hémolytique et urémique / h(a)emolytic-ur(a)emic s.** S. rar, de etiologie incertă, apărând la copii în primul an de viaţă, caracterizat prin *insuficienţă renală prin necroză corticală, *anemie hemolitică microangiopatică, *trombocitopenie severă şi *purpură. Sin.: sindrom Gasser.
- **S. HEPATO-CEREBRO-RENAL / s. hépato-cérébro-rénal / Zellweger's s.** Sin.: sindrom Zellweger (v.).

- **S. HEPATO-PULMONAR / syndrome hépato-pulmonaire / hepatopulmonary syndrome.** Asocierea cirozei hepatice cu cianoză a extremităţilor, hipocratism digital, *platipnee, hipoxie arterială cu *ortodeoxie şi dilataţie vasculară intrapulmonară. V. sindrom platipnee-ortodeoxie.
- **S. HEPATORENAL / s. hépato-rénal / hepatorenal s.** Insuficienţă renală funcţională care survine în ultima fază a unei boli hepatice, cel mai frecvent *ciroză complicată cu *ascită, *icter şi encefalopatie. Mai rar, s. h. reprezintă o complicaţie a hepatitei virale maligne sau a unui cancer secundar (metastatic) al ficatului. S. h. constă în *oligurie cu *hiperazotemie.
- **S. HEPATOSTRIAT / syndrome hépatostrié /** Wilson's disease. Sin.: degenerescenţă hepatolenticulară (v.).
- **S. HIPEREOZINOFILIC / s. d'hyperéosinophilie / hypereosinophilic s.** Creştere idiopatică masivă a numărului de polimorfonucleare eozinofile în sânge şi infiltrarea eozinofilică a inimii, creierului, tractului digestiv, pielii şi plămânilor. Afecţiunea poate mima o leucemie şi are o evoluţie progresivă spre exitus.
- **S. HIPERFOLICULINIC PREMENSTRUAL / s. hyperfolliculinique prémenstruel / premenstrual s.** Sin.: sindrom premenstrual (v.).
- **S. DE HIPERHIDRATARE CELULARĂ / s. d'hyperhydratation cellulaire / cellular hyperhydration s.** Ansamblul simptomelor secundare unei *hipotonii osmotice extracelulare. Uneori, s. rezultă fără hipotonie plasmatică, prin creşterea sintezei de apă în celule, îndeosebi în febrele prelungite şi în unele stări carenţiale. V. sindromul de hipotonie osmotică a plasmei.
- **S. DE HIPERHIDRATARE EXTRACELULARĂ / s. d'hyperhydratation extracellulaire / extracellular hyperhydration s.** S. rezultat prin creşterea conţinutului de sodiu în lichidele extracelulare, cu retenţie hidrică proporţională. *Presiunea osmotică a plasmei rămâne normală. Supraîncărcarea hidrosalină se localizează în spaţiile interstiţiale şi se manifestă prin creştere în greutate, iar ulterior edeme. S. de h. e. poate apărea în *glomerulonefrită, *insuficienţă cardiacă sau în *hipoproteinemie.
- **S. DE HIPERHIDRATARE GLOBALĂ / s. d'hyperhydratation globale / total hyperhydration s.** S. în cadrul căruia se asociază semnele de *hiperhidratare extracelulară cu cele ale *s. de hiperhidratare intracelulară. S. de h. g. este determinat de acumularea mai importantă a apei decât a sodiului. Se manifestă prin edeme, dezgust pentru apă, vomismente, hipertensiune arterială şi tulburări nervoase, care uneori evoluează spre comă. S. survine în insuficienţa renală acută oligoanurică tratată cu perfuzii saline şi glucozate, în edemele cu tulburări de excreţie a apei şi a sodiului (insuficienţă hepatică decompensată, ciroze hepatice cu puncţii repetate, insuficienţă cardiacă avansată cu afectare organică, îndeosebi după administrare masivă de diuretice).
- **S. HIPERKINETIC / s. hyperkinétique / hyperkinetic s.** Sin.: copil hiperkinetic. (v.).
- **S. HIPERTELORISM-HIPOSPADIAS / s. hypertélorisme-hypospadias / G s.** Sin.: sindrom G (v.).
- **S. DE HIPERTENSIUNE INTRACRANIANĂ / s. d'hypertension intracrânienne / intracranial hypertension s.** V. hipertensiune intracraniană.
- **S. DE HIPERTENSIUNE PORTALĂ / s. d'hypertension portale / portal hypertension s.** Sin.: hipertensiune portală (v.).
- **S. DE HIPERTIROCALCITONINEMIE / s. d'hyperthyrocalcitoninémie / thyrocalcitonin excess s.** S. generat de hipersecreţia de *tirocalcitonină, caracterizat prin oboseală, *spasmofilie şi scăderea calcemiei. Se observă în unele afecţiuni tiroidiene (cancer medular cu stromă amiloidă, cancer trabecular bogat în mucopolizaharide acide, adenom cu celule C), în carcinoamele bronşic şi intestinal. *feocromocitom şi *melanom.
- **S. DE HIPERTONIE OSMOTICĂ A PLASMEI / s. d'hypertonie osmotique du plasma / excessive osmotic pressure of blood plasma s.** Ansamblu de simptome determinate de creşterea *presiunii osmotice plasmatice şi de deshidratarea celulară consecutivă: sete, astenie, dispnee, febră, oligurie, creşterea azotemiei, creşterea concentraţiei electroliţilor plasmatici. Toate aceste manifestări sunt determinate de eliminarea crescută de apă, de cauză renală (*diabet insipid, diureză osmotică etc.), digestivă (diaree, vomă, aspiraţie gastrică), cutanată (transpiraţie), respiratorie etc.
- **S. DE HIPERTROFIE EPIFIZARĂ / s. d'hypertrophie épiphysaire / macrogenitosomia precox.** Rezistenţă la insulină, dentiţie primară cu dinţi malformaţi, unghii subţiri, creşterea precoce a oaselor lungi, piele uscată, *hirsutism, maturizarea precoce a organelor genitale externe şi a funcţiei sexuale şi apariţia simptomelor de *hidrocefalie internă. Sin.: *macrogenitosomia precox*, sindrom Pellizzi, sindrom pineal.
- **S. DE HIPERVENTILAŢIE / s. d'hyperventilation / hyperventilation s.** Simptomatologie determinată de emoţii, anxietate sau frică, manifestându-se prin respiraţii rapide şi profunde, asociind tranzitoriu *confuzie mentală ca urmare a hiperventilaţiei.
- **S. DE HIPERVISCOZITATE / syndrome d'hyperviscozité / hyperviscozity syndrome.** Denumire generică pentru sindroamele asociate cu creşterea viscozităţii sângelui. Se pot distinge 3 tipuri: 1) S. de hiperviscozitate plasmatică (v.). 2) S. din *policitemie cu diminuarea fluxului sanguin, congestia unor organe, reducerea perfuziei capilare şi creşterea efortului cardiac. 3) S. prin scăderea *deformabilităţii eritrocitare, de ex. în *drepanocitoză.
- **S. DE HIPERVISCOZITATE PLASMATICĂ / s. d'hyperviscosité plasmatique / plasma hyperviscosity s.** S. în cadrul căruia se asociază semne şi simptome neurologice (*torpoare, *amauroză, *comă), oftalmologice (depozite granulare la nivelul *fundului de ochi), hemoragice (prin alterarea hemostazei primare) şi insuficienţă cardiacă, traducând creşterea viscozităţii plasmei sanguine prin prezenţa unor mari cantităţi de *imunoglobuline monoclonale. V. şi sindrom Bing-Neel.
- **S. HIPOGLICEMIC / s. hypoglycémique / hypoglyc(a)emic s.** V. comă hipoglicemică, hipoglicemie.
- **S. DE HIPOPLAZIE PĂR-CARTILAJ / s. d'hypoplasie cheveux-cartilage / hair-cartilage hypoplasia s.** Formă congenitală de *neutropenie.
- **S. HIPOTALAMIC / s. hypothalamique / hypothalamic s.** S. legat de disfuncţia centrilor hipotalamici situaţi în planşeul ventriculului III, care controlează echilibrul hidroelectrolitic, neurosecreţia, echilibrul nutriţional şi funcţiile vegetative. Cunoaşterea incompletă a funcţiilor hipotalamusului şi relaţiile acestuia cu structurile vecine (în special hipofiza) fac dificilă descrierea s. h. În general, se asociază în mod variabil: tulburări endocrine (obezitate, astenie, *dismenoree), tulburări metabolice (diabet, perturbări hidroelectrolitice), tulburări neurovegetative, de comportament şi ale somnului.
- **S. DE HIPOTONIE OSMOTICĂ A PLASMEI / s. d'hypotonie osmotique du plasma / plasma osmotic hypotonia s.** Ansamblu de simptome determinate de scăderea *presiunii osmotice a plasmei, cu hiperhidratare celulară consecutivă. Se observă în cazurile de diminuare a electroliţilor plasmatici (îndeosebi sodiul), cu supraîncărcare apoasă: fie prin pierdere de săruri proporţional superioară pierderii de apă (vomismente şi diaree tratate prin administrarea de apă pură, insuficienţă renală acută), fie consecutiv reducerii eliminării renale de apă (insuficienţă renală sau cardiacă cu aport hidric excesiv, boli cu eliberare probabilă de factori antidiuretici). În aceste cazuri pot apărea simptomele aşa-numitei *intoxicaţii cu apă*: *anore-

xie cu dezgust pentru apă, vomismente, astenie, crampe musculare, cefalee, obnubilare, convulsii şi uneori comă. Se constată oligurie, azotemie, scădere evidentă a sodiului şi clorului în sânge. V. şi sindrom de hiperhidratare celulară.

- **S. HISTIOCITELOR ALBASTRE / s. des histiocytes bleus / sea blue histiocytes s.** *Lipoidoză benignă, caracterizată esenţial prin hepatosplenomegalie şi uneori leziuni pluriviscerale (piele, plămân, sistem nervos etc.). În măduva osoasă se pun în evidenţă, prin *coloraţia May-Grünwald-Giemsa, *histiocite mari de culoare albastră, descrise, de asemenea, în *boala Neville şi în *boala Niemann-Pick.
- **S. HOLEREI PANCREATICE / choléra endocrine / pancreatic cholera.** Sin.: sindrom Verner (v.).
- **S. DE IMUNODEFICIENŢĂ DOBÂNDITĂ / s. d'immunodéficience acquise / acquired immunodeficiency s.** Reprezintă stadiul final al infecţiei cu *HIV, caracterizat prin imunosupresie severă şi producerea de *infecţii oportuniste şi cancere. Survine la 7-10 ani din momentul contaminării, acest interval depinzând de valorile *viremiei plasmatice în momentul primoinfecţiei HIV. Este întotdeauna mortal. Conform definiţiei elaborate de *Center for Disease Control* (1993), s. de i. d. poate fi declarat în prezenţa unei imunosupresii severe (mai puţin de 200 limfocite CD4/ml) sau în situaţia asocierii uneia din următoarele afecţiuni oportuniste (categoria C), indiferent de nivelul CD4: *candidoză bronşică, traheală sau pulmonară; candidoză esofagiană; cancer invaziv de col uterin; *coccidioidomicoză diseminată sau extrapulmonară; *criptosporidioză intestinală care durează de mai mult de o lună; infecţie cu *citomegalovirus (alta decât a ficatului, splinei şi ganglionilor); retinită cu citomegalovirus (cu alterări ale acuităţii vizuale); encefalită datorată HIV; infecţie herpetică cu ulceraţii cronice ce durează de mai mult de o lună, sau cu localizări bronşice, pulmonare sau esofagiene; *histoplasmoză diseminată sau extrapulmonară; *izosporidioză intestinală cronică (durata peste o lună); *sarcom Kaposi; *limfom Burkitt; *limfom imunoblastic; limfom cerebral primar; infecţie cu *Mycobaterium avium* sau *kansasii*, diseminată sau extrapulmonară; infecţii cu *Mycobacyterium tuberculosis*, indiferent de situs (pulmonar sau extrapulmonar); pneumonie cu **Pneumocystis carinii*; pneumopatie bacteriană recurentă; leucoencefalopatie multifocală progresivă; septicemie recurentă cu *Samonella* non-tifoidice; *toxoplasmoză cerebrală; sindrom caşectic legat de HIV. În situaţia în care numărul de limfocite CD4 este mai mic de 200/ml, sunt incluse în definiţia cazului de s. de. i. d. şi următoarele afecţiuni: categoria A - infecţia HIV asimptomatică, limfadenopatia generalizată persistentă, primoinfecţia simptomatică; categoria B - *angiomatoza bacilară; candidoza oro-faringiană; candidoza vaginală persistentă, frecventă sau care nu răspunde la tratament; displazia de col uterin (moderată sau gravă), carcinomul *in situ*; sindromul constitutiv (febră peste 38,5°C sau diaree peste o lună); *leucoplazia păroasă a limbii; zona zoster recurentă sau care invadează mai mult de un dermatom; *purpura trombocitopenică idiopatică; salpingita, în particular în cursul complicării prin abcese tuboovariene; neuropatia periferică. Abrev.: SIDA, AIDS (engl.).
- **S. IMUNOPROLIFERATIV / syndrome immunoproliférative / immunoproliferative s., immunoproliferative disorders.** Sin.: sindrom limfoproliferativ (v.).
- **S. INFUNDIBULOPULMONAR / s. infundibulopulmonaire / pulmonary conus s.** S. care grupează un impuls sistolic, vibraţia zgomotului II şi frecvent un discret suflu sistolic de ejecţie pulmonară, la nivelul spaţiului II-III intercostal stâng. S. traduce existenţa unei *hipertensiuni arteriale pulmonare, iar în cazul *stenozei mitrale, confirmă caracterul sever al acesteia. Sin.: sindrom Roger-Froment.
- **S. INIMĂ-MÂNĂ / s. main-coeur / hand-heart s.** Sin.: sindrom Holt-Oram (v.).
- **S. INTERFEŢEI RETINO-VITREENE / s. de l'interface rétino-vitréenne / retino-vitreal interface maculopathy.** Sin.: sindrom Jaffe (v.).
- **S. INTERMENSTRUAL / s. intermenstruel / intermenstrual s.** V. intermenstrual.
- **S. DE INTESTIN SCURT / s. de l'intestin grêle / short bowel s.** *Malabsorbţie asociată cu diaree, *steatoree şi *malnutriţie, în urma rezecţiei intestinale masive, a rezecţiilor multiple pentru *ileită regională sau a unui *by-pass jejunoileal pentru obezitate endogenă.
- **S. DE ISCHEMIE-LEZIUNE / s. d'ischémie-lésion / isch(a)emia-lesion s.** Alterare a electrocardiogramei observată în cursul fazei acute a *infarctului miocardic, caracterizată printr-un *segment ST supradenivelat (efect de leziune) şi o undă T dirijată în sens opus acestui decalaj (efect de ischemie).
- **S. IVIC / s. IVIC / IVIC s.** [*Acronim: Instituo Venezalano Investigaciones Cientificas; denumirea a fost propusă de S. Arias pentru un s. observat de-a lungul a şase generaţii, la o familie venezueleană.*] S. caracterizat prin asocierea: *aplazie radială mai mult sau mai puţin importantă, tulburări auditive, *oftalmoplegie intrinsecă şi trombopenie. Transmitere autozomal dominantă.
- **S. DE JONCŢIUNE PIELO-URETERALĂ / s. de jonction pyélo-urétérale / pelvi-ureteric obstruction.** Perturbare a evacuării cavităţilor pielocaliceale în ureter, în relaţie cu o anomalie congenitală funcţională sau organică a joncţiunii pieloureterale. Poate fi observată şi la nivelul ureterului inferior (joncţiune joasă).
- **S. LACRIMILOR DE CROCODIL / syndrome des larmes de crocodile / crocodile tears syndrome.** Episoade de hipersecreţie lacrimală spontană, unilaterală, asociată unei hipersecreţii salivare în cursul masticaţiei, secundară, de obicei, unor paralizii faciale periferice în curs de regresie. Cauza acestui reflex paradoxal ar putea fi regenerarea defectuoasă a nervului facial, ale cărui fibre destinate glandelor salivare s-ar extinde şi la nivelul glandelor lacrimale. Sin.: sindrom Bogorad, reflex gustato-secretoriu paradoxal.
- **S. LAMB / s. LAMB / LAMB s.** [*Acronim engl.: Lentigines, Atrial myxoma, Mucocutaneous myxomas and Blue nevi = lentiginoză, mixoame atriale, mixoame mucocutanate şi nevi albaştri.*] *Lentiginoză asociată cu *mixom cardiac. Face parte din categoria *sindromului LEOPARD.
- **S. LAPTE-ALCALI / s. lait-alcalines / milk-alkali s.** Sin.: sindrom Burnett (v.).
- **S. LEOPARD / s. LEOPARD / LEOPARD s.** [*Acronim engl.: Lentigines, Electrocardiographic abnormalities, Ocular hypertelorism, Pulmonary stenosis, Abnormalities of genitalia, Retardation of growth, Deafness = lentiginoză, anomalii electrocardiografice, hipertelorism ocular, stenoză pulmonară, anomalii ale organelor genitale, întârzierea creşterii, surditate.*] Afecţiune rară, cu transmitere autozomal dominantă, în care se asociază: *lentiginoză multiplă în jumătatea superioară a corpului, anomalii electrocardiografice, *hipertelorism, stenoză pulmonară, anomalii genitourinare la sexul masculin (*hipospadias, *criptorhidie), întârziere de creştere, surditate neurosenzorială. Există forme complete sau incomplete. Sin.: sindrom Gorlin (def. 2).
- **S. LEUCEMOID / syndrome leucémoïde / leukemoid reaction.** Sin.: reacţie leucemoidă (v.).
- **S. LGL.** Sin.: sindrom Lown-Ganong-Levine (v.).
- **S. LEUCOCITELOR LENEŞE / syndrome des leucocytes paresseux / lazy leucocyte syndrome.** Alterarea mobilităţii

polinuclearelor neutrofile care, ca urmare, nu ajung decât în număr foarte mic din măduva osoasă în sângele periferic. Consecinţa: organismul este expus la infecţii.

- **S. LIMFOPROLIFERATIV / s. lymphoprolifératif / lymphoproliferative s., lymphoproliferative disorders.** Cadru nosologic care cuprinde neoplasmele maligne determinate prin multiplicarea anormală a diferitelor celule din linia limfocitară. Sub această denumire sunt cuprinse, printre altele: *leucemiile limfocitară, histiocitară şi monocitară, *mielomul multiplu, *boala Hodgkin, *limfoamele limfocitare şi tulburările imunosecretorii asociate cu *gamapatiile monoclonale. Există, foarte probabil, o relaţie între s. l. şi *sindroamele mieloproliferative. Sin.: sindrom imunoproliferativ. V. şi boală imunitară, disglobulinemie monoclonală.
- **S. DE LINIE MEDIANĂ / s. de la ligne médiane / median line s.** S. de etiologie tumorală (tumori ale fosei posterioare cerebrale) în care se asociază tulburări de echilibru şi semne vegetative bulbare.
- **S. LIPODISTROFIC / syndrome lipodistrophique / lipodystrophic syndrome.** Sindrom iatrogen care este consecinţa *triterapiei. În s. l. se asociază: o hipertrofie adipoasă tronculară (la nivelul cefei - "ceafa de bizon", peritoneului, ţesutului adipos mamar), o hipotrofie adipoasă "periferică" (membre, faţă) şi tulburări metabolice (*hipertrigliceridemie) uneori cu consecinţe grave (*infarct miocardic).
- **S. DE LIZĂ TUMORALĂ / syndrome de lyse tumorale / tumoral lysis syndrome.** Ansamblul manifestărilor consecutive distrucţiei unei tumori maligne voluminoase. Eliberarea masivă de mari cantităţi de substanţe de origine celulară în circulaţia sanguină antrenează o *acidoză metabolică cu hiperkaliemie, hiperfosforemie şi hiperuricemie. S. de l. t. poate avea o evoluţie letală.
- **S. DE LOB FRONTAL / s. frontal / frontal lobe s.** Ansamblu de simptome, izolate sau asociate, traducând afectarea lobului frontal, dominat de tulburări ale dispoziţiei, caracterului, comportamentului şi personalităţii, tulburări intelectuale, tulburări de limbaj şi ale *praxiei (*anartrie, *apraxia mersului), tulburări de echilibru (*ataxie frontală Bruns) şi tulburări senzoriale (*anosmie).
- **S. DE LOB MIJLOCIU / s. du lobe moyen / middle lobe s.** S. radioclinic asociind o opacifiere radiologică sistematizată a lobului mijlociu pulmonar (sau a lingulei) şi expectoraţie cronică, în raport cu dilataţia bronşiilor. Este legat de obstrucţia bronşiei corespondente, secundară unei adenopatii pediculare cronice (şi, eventual, calcificarea ganglionilor hilului), de regulă tuberculoasă, ce fistulizează în momentul primoinfecţiei. Sin.: boala hilului, sindrom Brock.
- **S. MAGENBLASE / s. Magenblase / Magenblase s.** [*Germ. Magenblase = bulă de aer în stomac.*] *Aerofagie, cu acumulare de aer în stomac, de cauze diferite.
- **S. DE MALABSORBŢIE / s. de malabsorption / malabsorption s.** Grup de tulburări marcat prin absorbţia subnormală a componenţilor alimentari. Cauze multiple: perturbare a absorbţiei intestinale (rezecţie întinsă, fistule) sau insuficienţă digestivă prin deficit enzimatic (afecţiuni gastrice, hepatice sau pancreatice).
- **S. MALIGN PRIN NEUROLEPTICE / s. malin des neuroleptiques / neuroleptic malignant s.** Asocierea hipertermiei, *akineziei, tulburărilor de conştienţă, sudoraţiei *profuze, *tahiaritmiei, *ptialismului şi a semnelor de *rabdomioliză la bolnavii psihici trataţi cu *neuroleptice (haloperidol). Prognosticul fatal în 25% din cazuri a fost ameliorat prin administrarea de *miorezolutive. Mecanismul s. m. prin n. ar fi asemănător cu cel al *hipertermiei maligne peranestezice şi al *insolaţiei grave şi ar putea implica inhibiţia *receptorilor dopaminergici centrali. Sin.: sindrom neuroleptic malign.
- **S. DE MALIGNITATE / s. de malignité / malignant s.** Ansamblu de simptome care apar uneori în cursul unor boli infecţioase (difterie, scarlatină, rujeolă, gripă, febră tifoidă etc.), precoce sau tardiv: adinamie, hipertermie, colaps cardiovascular, vomismente, diaree, albuminurie, hemoragii şi eriteme. S. de m. este de o gravitate excepţională şi este determinat de afectarea *sistemului neurovegetativ (formaţiunile centrale şi periferice).
- **S. MASCULULUI INFERTIL / s. du mâle infertile / infertile male s.** Infertilitate consecutivă afectării *receptorului nuclear androgenic la pacienţi cu antecedente eredocolatrerale de *s. Reifenstein sau, cel mai adesea, fără istoric familial semnificativ. *Azoospermia este unica manifestare a deficitului funcţional al receptorului.
- **S. MEDIASTINAL / s. médiastinal / mediastinal s.** Ansamblu de simptome şi semne determinate de compresiunea diferitelor organe situate în mediastin: *dispnee, *disfagie, *disfonie şi accentuarea, variabilă, a circulaţiei venoase superficiale toracice.
- **S. MEDIOPONTIN / s. médial pontin / medial pontine s.** S. cauzat de ocluzia ramurilor paramediane ale arterei bazilare în partea superioară, implicând de partea leziunii pedunculul cerebelos superior, fasciculul longitudinal medial şi probabil nucleul olivar inferior, iar de partea opusă leziunii - tracturile corticobulbar, corticospinal şi lemniscusul medial.
- **S. MEDULAR / s. médullaire / medullary s.** S. rezultat în urma ocluziei arterei vertebrale sau a arterei bazilare în partea inferioară, manifestat prin afectarea *ipsilaterală a nervului XII, nucleului nervului V, emisferei cerebeloase, nucleului vestibular, tractului simpatic descendent, nervilor IX şi X, nucleului şi tractului solitar şi a nucleilor *cuneatus* şi *gracilis*. Controlateral sunt afectate tractul piramidal, lemniscusul medial şi tractul spinotalamic.
- **S. MELAS / s. MELAS / MELAS s.** [*Acronim engl.: Mitochondrial myopathy, Encephalopathy, Lactic Acidosis, Stroke-like episodes.*] S. familial cu transmitere maternă mitocondrială, în care se asociază: *miopatie mitocondrială, encefalopatie, acidoză lactică, accidente cerebrale ischemice.
- **S. MENINGEAN / s. méningé / meningeal s.** Ansamblu de simptome care traduc iritaţia meningelor prin leziuni difuze: cefalee violentă, *redoarea cefei urmată de contracturi ale muşchilor spatelui, abdomenului şi membrelor inferioare, vomismente, constipaţie. Pot apărea, de asemenea, convulsii, paralizii diverse, hiperestezie cutanată, fotofobie. S. m. este observat în diverse meningite şi hemoragii meningeene. Concomitent se produc modificări patologice ale lichidului cefalorahidian, de unde utilitatea pentru diagnostic a puncţiei lombare. V. semn Kernig, semn Brudzinski şi semn Bikele.
- **S. MERRF / syndrome MERRF / MERRF syndrome.** [*Acronim engl.: Myoclonic Epilepsy with Rough Red Fibers = epilepsie mioclonică cu fibre roşii zdrenţuite.*] S. familial cu transmitere mitocondrială (maternă), manifestat prin *epilepsie mioclonică şi fibre roşii zdrenţuite (degenerescenţa unor neuroni olivari, pontini şi din nucleul dinţat, cu alterarea tracturilor spinocerebeloase, din cordoanele posterioare şi corticospinale).
- **S. METABOLIC / syndrome métabolique / metabolic syndrome.** Sindrom în cadrul căruia sunt regrupaţi o serie de factori metabolici de risc. Alte denumiri anterioare, ca *sindrom de obezitate centrală*, *sindrom de rezistenţă la insulină* şi *sindrom X*, considerate mai mult sau mai puţin sinonime, în prezent sunt utilizate rar. Cea mai mare parte dintre specialişti (experţi) consideră că s. m. include *rezistenţă la insulină*, *obezitate abdominală* (*androidă*) cu circumferinţa taliei de peste 102 centimetri la bărbat şi 88 cm la femeie (şi un raport talie/şold peste 1,00 la bărbat şi peste 0,85 la femeie), *hiperinsulinism* şi una sau mai multe dintre anomaliile urmă-

toare: diminuarea toleranţei la glucoză, dislipidemie, hipertensiune arterială, hiperuricemie şi gută, hipercoagulabilitate, steatoză. Termenul de diminuare a toleranţei la glucoză se referă la un stadiu intermediar între homeostazia normală a glucozei şi diabet. Anomalia lipidică prezentă în s. m. constă în ceea ce se numeşte „triada lipidică": colesterol total şi colesterol LDL crescute, trigliceride crescute şi colesterol HDL scăzut. Probabilitatea ca un subiect să fie expus la un s. m. depinde de: vârstă, prezenţa obezităţii, antecedentele familiale de diabet de tip 2, sau la femei diabetul gestaţional, hipertensiune, sindromul ovarului polichistic etc. Cu certitudine, ansamblul tulburărilor metabolice predispune la dezvoltarea şi progresia aterosclerozei şi implicit, la apariţia unor boli în relaţie cu aceasta.

- **S. METEOROPATOLOGIC / syndrome météoropathologique / meteoropathologic syndrome.** Ansamblu de tulburări determinate la om sau la o serie de specii animale de anumite perturbări atmosferice, îndeosebi o serie de vânturi uscate şi calde (ex. föhn-ul) sau reci (mistralul, pampero-ul).
- **S. MIELOPROLIFERATIV / s. myéloproliférative / myeloproliferative s., myeloproliferative disorders.** Grup de neoplazii maligne aflate histogenetic în relaţie cu *celulele stem pluripotente din organele hematopoietice. Sub această denumire sunt cuprinse, printre altele: *leucemia granulocitară acută şi cronică, *leucemia mielomonocitară acută şi cronică, **polycythemia rubra vera*, *mielofibroza eritroleucemică. Există, foarte probabil, o relaţie între s. m. şi *sindroamele limfoproliferative.
- **S. MODY / s. MODY / MODY s.** [*Acronim engl.: Maturity-Onset Diabetes of the Youth = diabet zaharat non-insulinodependent la tineri.*] Varietate de *diabet zaharat care apare la tineri, asemănătoare cu *diabetul de tip II, care se transmite autozomal dominant. Sin.: diabet Mason.
- **S. MUCO-OCULOCUTANAT / syndrome muco-oculocutané / Fuchs' syndrome.** Sin.: sindrom Fuchs (v. def. 2).
- **S. MULIBREY / s. MULIBREY / MULIBREY s.** [*Acronim: MU-hipotonie musculară, LI-hepatomegalie cu ciroză, BR-retardare mentală, EY-corioretinită.*] S. congenital afectând ambele sexe. Poate fi recunoscut la naştere şi este caracterizat prin: *nanism micromelic, *dismorfie facială, voce ascuţită şi subţire, *pericardită constrictivă relevată precoce. Radiologic se observă *displazie fibroasă osoasă cu îngroşare corticală şi alungirea şeii turceşti. Semnele asociate definesc acronimul: hipotonie musculară (MU - engl. *muscle*), hepatomegalie prin *ciroză cardiacă (LI - engl. *liver*), retard mental (BR - engl. *brain*) şi *corioretinită (EY - engl. *eye*). Transmiterea este autozomal recesivă. Sin.: sindrom Perheentura.
- **S. NAME / s. NAME / NAME s.** [*Acronim engl.: Nevi, Atrial Myxoma and Ephelides.*] S. familial care grupează *nevi, *mixoame atriale, *neurofibroame mixoide şi *efelide.
- **S. NEFRITIC / s. néphritique / nephritic s.** S. clinico-biologic de etiologie renală (apare îndeosebi în nefropatiile glomerulare) care se manifestă în două forme: 1) *S. n. acut* include: proteinurie, hematurie, oligurie, retenţie de sodiu şi apă (edeme), hipertensiune arterială secundară. 2) *S. n. cronic*, caracterizat prin: proteinurie, hematurie, hipertensiune arterială secundară.
- **S. NEFROTIC / s. néphrotique / nephrotic s.** S. caracterizat prin proteinurie abundentă, hipoproteinemie, hiperlipidemie şi edeme. În funcţie de diferiţi autori, s-au stabilit tulburările minime necesare pentru a susţine existenţa unui s. n.: 1) Proteinurie cel puţin egală cu 3 g/24 h (sau de circa 2 mg/min). 2) Scăderea proteinelor plasmatice totale sub 60 g/l, cu valoarea serumalbuminelor sub 35 g/l. 3) Prezenţa edemelor, hiperlipidemie şi hipercolesterolemie.
- **S. DE NEOPLAZIE ENDOCRINIANĂ MULTIPLĂ / s. de néoplasie endocrinienne multiple / multiple endocrine neoplasia.** V. neoplazie endocriniană multiplă.
- **S. DE NERV NAZOCILIAR / s. du nerf nasociliaire / nasociliary nerve s.** Acces nevralgic ocular şi al unghiului intern al pleoapei, însoţit de lăcrimare şi hidroree nazală, corespunzând unei nevralgii a nervului nazociliar sau a ganglionului ciliar. Sin.: sindrom Charlin. V. şi algie vasculară a feţei.
- **S. NEUROACHILIC / s. neuroachylique / neuroanemic s.** Sin.: sindrom neuroanemic (v.).
- **S. NEUROAMELOR MUCOASE MULTIPLE / s. des neuromes muqueux multiples / multiple mucosal neuroma s.** S. manifestat prin apariţia a numeroase *nevroame submucoase sau *neurofibroame ale limbii, buzelor şi pleoapelor la persoane tinere. Acestea se asociază uneori cu tumori maligne ale tiroidei sau medulosuprarenalei.
- **S. NEUROANEMIC / s. neuroanémique / neuroan(a)emic s.** Ansamblu de complicaţii neurologice medulare determinate de *boala Biermer, tradus printr-un *s. de fibre lungi. Acest termen tinde să fie înlocuit prin s. neuroachilic.
- **S. NEUROCUTANAT / s. neurocutané / neurocutaneous s.** Sin.: facomatoză (v.).
- **S. NEUROLEPTIC MALIGN / s. du neuroleptique malin / neuroleptic malignant s.** Sin.: sindrom malign prin neuroleptice (v.).
- **S. DE NEURON MOTOR PERIFERIC / s. du neurone moteur périphérique / motor peripheral neuron s.** Ansamblu de semne şi simptome determinate de leziuni la nivelul neuronilor motori periferici, în care se asociază: abolirea *reflexelor osteotendinoase, atrofii musculare şi paralizii flasce în teritoriul de distribuţie a neuronilor lezaţi. V. şi sindrom de corn anterior.
- **S. NEUROTOXIC / s. neurotoxique / neurotoxic s.** Formă gravă de *toxicoză a sugarului, în care manifestările nervoase şi vasomotorii traduc existenţa unui *sindrom de malignitate.
- **S. DE NOD SINUSAL / s. du nœud sinusal / sick sinus s.** Denumire generică pentru diferite perturbări ale funcţiei nodului sinusal, manifestate prin blocuri sinoatriale, pauze sinusale sau oprire sinusală, asociate cu diferite tipuri de aritmii atriale şi cu tulburări de conducere atrioventriculară sau, mai rar, intraventriculare.
- **S. DE NUCLEU DEITERS / s. du noyau de Deiters / Deiters' nucleus s.** [*Otto Friedrich Karl Deiters, anatomist german, Bonn, 1834-1863.*] Sin.: sindrom Bonnier (v.).
- **S. DE NUCLEU ROŞU / s. du noyau rouge / inferior red nucleus s.** S. peduncular datorat lezării porţiunii inferioare a nucleului roşu, tradusă prin paralizia homolaterală a nervului oculomotor comun, acompaniată controlateral fie de mişcări involuntare coreoatetozice sau tremurături (*s. Benedikt), fie de *hemiasinergie (*s. Claude). Este un tip de sindrom altern (v.).
- **S. DE OBOSEALĂ CRONICĂ / s. de fatigue chronique / chronic fatigue s.** S. descris în SUA, constând în asocierea unei *astenii accentuate inexplicabile, care persistă cel puţin şase luni, şi a unor semne minore (febră mică, *adenopatii, *artropatii). Este discutată etiologia virală: *virus Epstein-Barr, **Herpes simplex virus*, *citomegalovirus.
- **S. OCCIPITAL / s. occipital / occipital s.** Ansamblu de simptome, în esenţă vizuale, care traduc o leziune a lobului occipital.
- **S. DE OCHI USCAT / s. de l'oeil sec / Gougerot-Sjögren s.** Sin.: sindrom Sjögren (v.).
- **S. OCULO-CEREBRO-RENAL / s. oculo-cérébro-rénal / oculocerebrorenal s.** S. congenital, cu transmitere recesivă legată de cromozomul X, care se manifestă prin: *hidroftalmie, *cata-

ractă, retardare mentală, *aminoacidurie, producere renală scăzută de amoniac şi *rahitism rezistent la administrarea de vitamină D. Sin.: sindrom Lowe.

- **S. OCULO-URETRO-SINOVIAL / s. oculo-urétrosynovial / Reiter's disease or s.** Sin.: sindrom Fiessinger-Leroy-Reitter (v.).
- **S. OMULUI RIGID / s. de l'homme raide / stiff-man s.** S. de etiologie necunoscută, caracterizat prin contracturi dureroase ale musculaturii striate, interesând în special trunchiul şi partea proximală a membrelor, care dispar în timpul somnului. Emoţiile, zgomotul, oboseala declanşează accesele de contracturi, cu agravarea rigidităţii de fond, la care se asociază şi sudaţie abundentă. Examenul radiologic este normal. Electromiograma arată o activitate electrică de repaus ce dispare sub efectul curarizantelor sau al benzodiazepinelor. Evoluţia s. este progresivă de-a lungul anilor, până la impotenţă funcţională totală.
- **S. OMULUI ROŞU / s. de l'homme rouge / red man s.** Reacţie adversă la vancomicină, caracterizată prin prurit şi înroşirea pielii capului şi toracelui superior.
- **S. ORODIGITOFACIAL / s. orodigitofacial / orofaciodigital dysostosis or s.** Varietate de *disostoză complexă, în care se asociază anomalii faciale (fantă labială, *hipertelorism, *epicantus), *alopecie localizată, limbă bifidă şi *brahisindactilie. Au fost identificate două forme: a) *tipul I* sau s. Papillon Léage-Psaume: afecţiune cu transmitere gonozomal dominantă, letală pentru sexul masculin, caracterizată prin anomalii digitale (*camptodactilie, *polidactilie şi *sindactilie), craniale, faciale, linguale şi dentare, ca şi prin tremor, retardare mentală, alopecie şi seboree a feţei; b) *tipul II*: afecţiune cu transmitere autozomal recesivă caracterizată prin anomalii digitale (*brahi-, *clino-, poli-, sindactilie), craniale, faciale, linguale, palatine şi prin tulburări neuromusculare episodice (sin.: sindrom Mohr); c) *tipul III*: afecţiune cu transmitere autozomal recesivă caracterizată prin hexadactilie postaxială a mâinilor şi picioarelor, anomalii oculare, linguale şi dentare şi prin retardare mentală profundă.
- **S. OVARELOR DISFUNCŢIONALE / s. de Klotz / Klotz' s.** Sin.: sindrom Klotz (v.).
- **S. PARANEOPLAZIC / s. paranéoplasique / paraneoplastic s.** Termen utilizat pentru ansamblul disfuncţiilor ce apar în cadrul unor cancere, în alte ţesuturi decât acelea care sunt situs tumoral, în principiu ca urmare a efectelor metabolice ale neoplaziei. În esenţă, în cadrul unui s. p. se pot asocia semne clinice şi de laborator de ordin neurologic, reumatologic, endocrinian sau hematologic, a căror particularitate constă în faptul că se manifestă în relaţie strictă cu evoluţia unui cancer. Manifestările s. p. apar odată cu cancerul, dispar dacă acesta este eradicat şi reapar în cazul recidivelor, neaflându-se însă nici o relaţie cu o invazie metastatică.
- **S. PARIETAL / syndrome pariétal / parietal lobe syndrome.** Ansamblu de simptome provocate de o leziune a lobului parietal al creierului. Ele sunt determinate de o tulburare de integrare şi de utilizare a mesajelor senzitive venite de la periferie, care dezorientează pacientul prin apariţia apraxiei constructive şi ideomotorie (v. apraxie, def. 1, 3). Bolnavul prezintă, de asemenea, *ataxie şi hipotonie musculară. *Astereognozia, adică pierderea posibilităţii recunoaşterii obiectelor prin simţul tactil, este elementul esenţial al sindromului. Aceste tulburări ale *schemei corporale coexistă cel mai adesea cu alte manifestări neurologice, descrise în numeroase sindroame ca: sindromul Déjerine, sindromul Anton-Babinski, sindromul Gerstmann, sindromul Balint etc.
- **S. PĂRULUI ARGINTIU / s. des cheveux argentés / Griscelli-Pruniéras disease.** Sin.: boală Griscelli-Pruniéras (v.).
- **S. PERIFERIC / s. périphérique / peripheral s.** Ansamblu de simptome determinate de afectarea rădăcinii posterioare (senzitive) sau anterioare (motorii) a nervilor spinali, a ganglionului nervului sau a unor perechi de nervi cranieni. V. şi sindrom de neuron motor periferic.
- **S. PERSOANELOR CU CÂRJĂ / s. des béquillards / crutch palsy.** Leziuni prin compresiune cronică a arterelor axilară şi humerală, aflată la originea unui *s. Raynaud la persoanele care se deplasează cu cârje.
- **S. PETEI OARBE / s. de la tache aveugle / blind spot s.** Sin.: sindrom Swan (v.).
- **S. PHC / s. PHC / PHC s.** S. familial rar, denumit prin acronimul manifestărilor clinice: *aplazie Premolară, *Hiperhidroză, *Caniţie prematură. Este transmis autozomal dominant. Sin.: sindrom Böök.
- **S. PICIOARELOR FIERBINŢI / s. des pieds brûlants / burning feet s.** Sin.: sindrom Gopalan (v.).
- **S. PICIOARELOR FĂRĂ REPAUS / s. des jambes sans repos / restless legs s.** Senzaţie de disconfort muscular la nivelul picioarelor şi coapselor, care induce nevoia de mişcare a picioarelor. Întâlnit frecvent la femei de vârstă medie, s. poate apare în *uremie, *neuropatii, dar poate avea şi transmitere familială. Agitaţia se poate însoţi de *mioclonii. Sin.: sindrom Ekbom.
- **S. PICIOR-MÂNĂ-GURĂ / s. pieds-mains-bouche / hand-foot-and-mouth disease.** Erupţie veziculoasă ce afectează mâinile, picioarele, gura, la nivelul căreia determină o stomatită erozivă. Dispare în câteva zile şi este generată de un *virus Coxsackie.
- **S. DE PIERDERE DE SARE / s. de perte de sel / salt loosing s.** Sin.: sindrom de depleţie de sodiu (v.).
- **S. PINEAL / syndrome pinéal / pineal syndrome.** Sin.: sindrom de hipertrofie epifizară (v.).
- **S. PIRAMIDAL / s. pyramidal / pyramidal s.** Ansamblu de simptome apărute în urma întreruperii parţiale sau totale a căilor piramidale (*fascicul piramidal). Se manifestă prin semne de deficit al motilităţii voluntare (variabile în funcţie de nivelul leziunii pe axul cerebrospinal), care sunt în general urmate de semne de spasticitate, traducând o activitate motorie reflexă, inhibată în mod normal prin sistemul piramidal. V. şi: sindrom altern, semn Babinski, semn Hoffmann, hemiplegie, sindrom Brown-Séquard.
- **S. PLACHETELOR GIGANTE / s. des plaquettes géantes / Bernard-Soulier s.** Sin.: sindrom Bernard-Soulier (v.).
- **S. PLATIPNEE-ORTODEOXIE / syndrome platypnée-orthodéoxie / platypnoea-orthodeoxia syndrome.** Asocierea dispneei cu o desaturare arterială în oxigen, care se accentuează în ortostatism şi se ameliorează în decubitus. Acest sindrom a fost descris după pneumonectomii, în cursul anevrismelor de aortă ascendentă, în şunturile dreapta-stânga intracardiace la nivel atrial sau în fistulele arteriovenoase intrapulmonare. Asocierea sindromului cu o hepatopatie cronică (ciroză) reprezintă *sindromul hepato-pulmonar. V. platipnee şi ortodeoxie.
- **S. POEMS / s. POEMS / POEMS s.** [*Acronim: Polineuropatie, Organomegalie, Endocrinopatie, proteină monoclonală (frecvent de tip IgA), anomalii cutanate (Skin changes).*] S. rar, de origine necunoscută, constând în asocierea de diverse neuropatii periferice, hepatosplenomegalie şi adenomegalii, *ginecomastie şi impotenţă, respectiv *amenoree, pigmentaţie sau îngroşare a pielii, *disglobulinemie monoclonală.
- **S. POLIDACTILIE-COASTĂ SCURTĂ / s. polydactylie-côte courte / short rib-polydactyly s.** Formă de *condrodisplazie familială (*nanism cu proporţii corporale anormale) cu coaste scurte, alături de *s. Ellis-van Creveld şi de displazia toracică asfixiantă.

- **S. PONTIN / s. pontine / pontine s.** Sin.: sindrom protuberanţial (v.).
- **S. POSTCOMISUROTOMIE / s. post-commissurotomie / postcommissurotomy s.** S. inflamator care poate apărea (10-20% din cazuri) în evoluţia postoperatorie (între 10 zile şi 3 luni) a unei intervenţii de tip *comisurotomie pentru stenoză mitrală. Clinic se manifestă prin febră, dureri toracice, pleuropericardită, artralgii. Biologic există leucocitoză cu polinucleoză, accelerarea VSH-ului. Evoluţia este benignă, cu remisie în câteva zile până la câteva săptămâni. Un s. cu simptomatologie similară poate apărea şi după alte intervenţii chirurgicale pe cord. V. sindrom Dressler şi sindrom postpericardiotomie.
- **S. POSTCOMOŢIE / s. post-commotion / postconcussion s.** Fatigabilitate, ameţeli, cefalee şi dificultăţi de concentrare după traumatisme uşoare.
- **S. POSTHEPATITĂ / s. post-hépatite / posthepatitis s.** Ansamblu simptomatic care caracterizează convalescenţa *hepatitei epidemice. Sunt implicate: tulburări de tip neuroastenic şi dispeptic, subicter intermitent. Diagnosticul diferenţial cu hepatita cronică şi *ciroza postnecrotică se face prin probele de laborator (funcţionale hepatice, histologice), normale în cazul s. p.
- **S. POSTINFARCT / s. post-infarctus / postmyocardial infarction s.** Sin.: sindrom Dressler (v.).
- **S. POSTPERICARDIOTOMIE / s. post-péricardiotomie / postpericardiotomy s.** S. caracterizat prin febră, frecături pericardice şi dureri toracice care apar la câteva zile sau săptămâni după o intervenţie chirurgicală pe cord. S. p. este considerat un răspuns autoimun la lezarea celulelor cardiace. V. sindrom Dressler şi sindrom postcomisurotomie.
- **S. POSTPOLIOMIELITĂ / s. post-poliomyélite / postpolio s.** Sechele tardive ale *poliomielitei, care apar la 20-30 de ani de la producerea bolii, manifestate prin fatigabilitate, dureri musculare, fasciculaţii, slăbiciune şi chiar atrofie musculară. Poate fi afectată şi musculatura respiratorie, în acest caz apărând disfagie, *s. de aspiraţie, apnee şi şoc. Sin.: sechele postpoliomielită.

SINDROMUL PRAFULUI ORGANIC TOXIC / syndrome toxique des matières organiques / organic dust toxic syndrome. Sin.: micotoxicoză (v.).

- **S. DE PREEXCITAŢIE VENTRICULARĂ / syndrome de préexcitation ventriculaire / preexcitation syndrome.** Sin.: sindrom Wolff-Parkinson-White (v.).
- **S. PREMENSTRUAL / syndrome prémenstruel / premenstrual syndrome.** Ansamblu de simptome de intensitate progresiv crescătoare, care apar la unele femei cu 5-10 zile înaintea menstruaţiei. Semnele cele mai frecvente sunt: balonare, tensiune mamară, cefalee, iritabilitate, palpitaţii şi creştere în greutate asociată cu edeme maleolare, prin retenţie hidrică. Sin.: sindrom hiperfoliculinic premenstrual, sindrom Dreyfus.
- **S. PRIMULUI ARC BRANHIAL / syndrome du premier arc / first arch syndrome.** Termen generic în care sunt incluse malformaţiile feţei şi urechii generate de tulburări de dezvoltare ale primului (şi, eventual, al celui de-al doilea) *arc branhial. Aceste malformaţii au fost descrise în cadrul mai multor sindroame: Franceschetti-Zwahlen (v.), François (v.), François-Haustrate (v.), Goldenhar (v.), Robin Pierre (v.), Weyers-Thier (v.).
- **S. PROTUBERANŢIAL / s. protubérantiel / pontine s.** Termen generic regrupând diferite *s. alterne determinate de o afecţiune vasculară, tumorală, inflamatorie sau carenţială a *protuberanţei inelare (puntea lui Varolio). În funcţie de localizarea leziunii şi de natura simptomelor asociate se individualizează şase s. p. V. sindrom Foville superior şi inferior, sindrom Grenet, sindrom Marie-Foix, sindrom Millard-Gubler, sindrom Raymond-Cestan. Sin.: sindrom pontin.
- **S. PSEUDOBULBAR / s. pseudo-bulbaire / pseudobulbar s.** S. caracterizat prin existenţa unor tulburări motorii din cauza afectării căilor supranucleare bilaterale (căi corticonucleare, fascicul geniculat), antrenând paralizii fără *amiotrofie, cu tulburări ale fonaţiei şi deglutiţiei. Aceste leziuni sunt asociate frecvent cu râs şi plâns spasmodic, *s. piramidal bilateral şi deficit intelectual ce atestă leziuni multiple (vasculare, degenerative sau tumorale).
- **S. PSEUDOMIASTENIC PARANEOPLAZIC / s. pseudomyasthénique de Lambert et Eaton / Eaton-Lambert s., carcinomatous myopathy.** Sin.: sindrom Eaton-Lambert (v.).
- **S. PSEUDOMIOPATIC / s. pseudo-myopathique / pseudomyopathic s.** Denumire rezervată deficitelor motorii neurogene care predomină în mod paradoxal la nivelul segmentelor proximale ale membrelor (în general deficitele motorii de origine musculară predomină la nivel proximal, în timp ce deficitele motorii neurogene sunt îndeosebi distale).
- **S. PSIHOLABIRINTIC / s. psycho-labyrinthique / psycholabyrinthic s.** Formă particulară de rău de transport, provocată de mişcările complexe ale avionului. V. şi rău de transport.
- **S. PSIHO-ORGANIC / syndrome psychoorganique / psychoorganic syndrome.** Ansamblul tulburărilor cognitive şi de *personalitate, de cele mai multe ori ireversibile, uneori parţial reversibile, induse de traumatisme cranio-cerebrale, expunerea la substanţe toxice în mediu profesional sau intoxicaţii accidentale, *alcoolism, suferinţe infecţioase sau anoxii cerebrale semnificative, tumori cerebrale sau combinaţii ale acestor cauze. Simptomele componente sunt: tulburări de *atenţie cu scăderea posibilităţii de concentrare, de *memorie şi *personalitate, *cefalee, pierderea interesului pentru activităţile obişnuite, *insomnie, irascibilitate, *disforie, pierderea iniţiativei.
- **S. QT LUNG / s. QT long / long QT s.** S. caracterizat prin prelungirea intervalului QT pe electrocardiogramă, asociată cu *torsada vârfurilor. Poate fi congenital sau în relaţie cu administrarea unor medicamente.
- **S. RADICULAR / s. radiculaire / radicular s.** Ansamblu de simptome determinate de lezarea unor rădăcini, senzitive sau motorii, ale nervilor rahidieni.
- **S. RADICULAR MIJLOCIU AL PLEXULUI BRAHIAL / s. radiculaire moyen du plexus brachial / Remak's paralysis.** Sin.: sindrom Remak (v.).
- **S. RĂSPUNSULUI INFLAMATOR SISTEMIC / s. de la réponse inflammatoire systémique / systemic inflammatory response s.** Sin.: sindrom de reacţie inflamatorie generalizată (v.).
- **S. DE REACŢIE INFLAMATORIE GENERALIZATĂ / s. de réaction inflammatoire généralisée / systemic inflammatory response s.** S. definit recent, manifestat prin temperatură peste 38°C sau sub 36°C, tahicardie (peste 90 bătăi/min), tahipnee (peste 20/min), leucocite peste 12 000 /mm^3 sau sub 4 000 /mm^3 sau prezenţa de polinucleare neutrofile imature de apariţie recentă în proporţie de peste 10% (din numărul total de leucocite) în absenţa altei cauze, îndeosebi chimioterapie. În declanşarea s. se atribuie un rol activării generalizate a celulelor endoteliale ca răspuns la o serie de stări infecţioase (*sepsis) sau neinfecţioase (traumatisme, arsuri, pancreatită acută, insuficienţă renală, embolism pulmonar, disecţie sau ruptură de anevrism, medicamente). S. de r. i. g. se poate complica cu un *s. de deficienţă multiviscerală. Sin.: sindromul răspunsului inflamator sistemic.
- **S. RESPIRATOR ACUT SEVER / syndrome respiratoire aïgu sévère / severe acute respiratory syndrome.** Abrev.: SRAS, franc., rom.; SARS, engl. Pneumonie atipică virală care, după înregistrarea primului caz în China (16 nov. 2002) s-a extins în anul 2003 în 29 de ţări, îndeosebi în China, Hong Kong, Taiwan şi Canada. Primele semne clinice sunt banale: febră

peste 38°C, frisoane, dureri musculare. Între zilele a 2-a şi a 11-a apare o tuse seacă, însoţită de dificultăţi respiratorii. Formele severe necesită *respiraţie asistată. Boala este letală în 4% din cazuri, vârstnicii fiind mai expuşi, deşi au fost afectaţi şi tineri sau adulţi sănătoşi. Virusul izolat, de tip ARN, este un coronavirus de origine animală.

- **S. DE RESTAURANT CHINEZESC / s. du restaurant chinois / Chinese restaurant s.** S. ce apare la mai puţin de o jumătate de oră după masă, caracterizat prin amorţirea jumătăţii superioare a corpului, cu senzaţie de tensiune la nivelul maseterilor şi al feţei, vasodilataţie facială şi senzaţie de astenie profundă, la care se pot adăuga manifestări neurovegetative (anxietate). Acest s. este datorat ingestiei importante de glutamat de sodiu, edulcorant extrem de utilizat în bucătăria chinezească.
- **S. DE REZISTENŢĂ HORMONALĂ / s. de résistance hormonale / hormonal resistance s.** Denumire generică pentru o serie de s. în cadrul cărora fenomenele de rezistenţă hormonală au un rol patogenic principal. V. şi rezistenţă hormonală.
- **S. Rh-NUL / syndrome Rh-nul / Rh-null syndrome.** Anemie hemolitică cronică la persoanele la care este absent *factorul Rh. Se caracterizează prin *sferocitoză, *stomatocitoză şi scăderea *rezistenţei globulare, adică creşterea fragilităţii osmotice a hematiilor.
- **S. SAM / s. SAM / MAS s.** [*Acronim: Sindrom de Activare Macrofagică.*] Tablou clinic şi biologic complex: alterarea stării generale, transpiraţii, febră cu debut brutal, hepatosplenomegalie, adenopatii, alte manifestări viscerale inconstante (respiratorii, digestive, neurologice). Biologic: anemie cu leucopenie şi trombopenie, citoliză moderată, hipertrigliceridemie şi hiperferitinemie. Biopsia medulară indică: macrofage peste 5% şi fagocitoza celulelor sanguine.
- **S. SAPHO / s. SAPHO / SAPHO s.** [*Acronim: Sinovită-Acnee-Pustuloză-Hiperostoză-Osteită.*] S. reprezintă o tentativă de regrupare a diverselor leziuni caracterizate anatomic prin abcese sterile cu polinucleare. Osteita plurifocală predomină la nivelul scheletului toracic. Antigenul HLA-B27 este prezent mai frecvent decât în populaţiile celulare normale.
- **S. SCALENULUI ANTERIOR / s. du scalène antérieur / scalenus anterior s.** Ansamblu de tulburări nervoase, simpatice şi vasculare, provocate prin compresiunea pachetului neuromuscular subclavicular, între muşchiul scalen anterior şi prima coastă. Sin.: sindrom Naffziger.
- **S. SCAPULAR MILWAUKEE / s. scapulaire de Milwaukee / Milwaukee's shoulder s.** Sin.: umăr Milwaukee (v.).
- **S. SDRA / s. SDRA / SDRA s.** [*Acronim: Sindrom de Detresă acută Respiratorie la Adult.*] Sin.: sindrom de detresă respiratorie a adultului (v.).
- **S. DE SECREŢIE INADECVATĂ DE HORMON ANTIDIURETIC / s. de sécrétion inappropriée de l'hormone antidiurétique / s. of inappropriate secretion of antidiuretic hormone.** Sin.: sindrom Schwartz-Bartter (v.).
- **S. SEPTIC / s. septique / septic s.** S. care reuneşte *sepsisul cu modificări circulatorii ale organelor. Acestea se traduc prin hipoxemie, acumulare de lactaţi, alterări psihice. V. şi şoc septic.
- **S. DE SEVRAJ / s. de sevrage / withdrawal s.** S. generat de *sevrajul toxicomanilor. Constă în tulburări psihice şi somatice extrem de variate: transpiraţii, vomismente, tremor.
- **S. DE SEVRAJ NARCOTIC FETAL / syndrome de sevrage narcotique fetal / fetal narcotic withdrawal syndrome.** Utilizarea substanţelor narcotice în timpul sarcinii poate induce *adicţie la făt şi nou-născut, care se manifestă prin *sindromul de sevraj corespunzător substanţei utilizate în primele zile de la *naştere (de obicei *tremurături, hiperactivitate, *iritabilitate, regurgitări, *diaree, dificultăţi ale suptului). Convulsiile sunt frecvente la nou-născuţii mamelor care iau *metadonă.
- **S. SIADH / s. SIADH / s. of inappropriate secretion of antidiuretic hormone.** [*Abrev.: Secreţie Inadecvată de hormon antidiuretic (ADH).*] Sin.: sindrom Schwartz-Bartter (v.).
- **S. SICCA / s. sicca / sicca s.** Sin.: sindrom Sjögren (v.).
- **S. SILVIAN / s. sylvien / middle cerebral artery s.** Sin.: sindromul arterei silviene (v.).
- **S. SIMPATIC CERVICAL POSTERIOR / s. sympathique cervical postérieur / cervical posterior sympathetic s.** Sin.: sindrom Barré-Liéou (v.).
- **S. DE SINUS AORTIC / s. sinu-aortique / aortic sinus s.** Scurte accese de hipotensiune însoţite uneori de vertij sau sincope, provocate de pusee hipertensive (în relaţie de ex. cu un acces de tuse) la subiecţi la care zonele reflexogene sinocarotidiene şi cardio-aortice sunt hiperexcitabile.
- **S. DE SINUS CAROTIDIAN / s. du sinus carotidien / carotid sinus s.** Hiperreflectivitate a unuia din cele două *sinusuri carotidiene, manifestată printr-unul din următoarele trei tipuri de reacţii: 1) bradicardie cu hipotensiune arterială, vertij, sincopă; 2) hipotensiune, fără bradicardie, doar cu vertij şi sincopă; 3) modificări ale circulaţiei cerebrale cu hipotensiune sau bradicardie. Aceste reacţii pot surveni şi în relaţie cu un efort de tuse sau din cauza unei tumori a sinusului carotidian. Sin.: sindrom Charcot-Weiss-Baker.
- **S. DE SINUS CAVERNOS / s. du sinus caverneux / cavernous sinus s.** Edem şi ptoză palpebrale, cu paralizia nervilor cranieni III, IV şi VI prin anevrism sau tromboză a *sinusului cavernos. Sin.: sindrom Foix-Alajouanine.
- **S. SIRINGOMIELIC / s. syringomyélyque / syringomyelic s.** Sin.: siringomielie (v.).
- **S. SPASMELOR ÎN FLEXIE / s. des spasmes en flexion / nodding spasm.** Sin.: sindrom Aicardi (v.).
- **S. SPID / s. SPID / SPID s.** [*Acronim: Sindrom Polialgic Idiopatic Difuz.*] Afecţiune de etiologie incertă, la sexul feminin, caracterizată prin dureri difuze (articulare, musculare, tendinoase), astenie, fatigabilitate musculară şi puncte dureroase la presiune, cu localizare caracteristică: regiunea occipitală, muşchiul trapez, regiunea fesieră. Examene complementare normale.
- **S. DE STAZĂ / s. de stase / stasis s.** Sin.: sindrom de ansă oarbă (v.).
- **S. STILOCAROTIDIAN / s. stylo-carotidien / Eagle's s.** Sin.: sindrom Eagle (v.).
- **S. STIMULATORULUI CARDIAC / syndrome du stimulateur cardiaque / pacemaker syndrome.** Denumire generică pentru ansamblul tulburărilor ce pot apărea la un bolnav cu *stimulator cardiac. Astfel, o insuficienţă cardiacă, hipotensiune arterială sau crize de angină pectorală pot fi declanşate de o stimulare ventriculară de frecvenţă inadecvată, sau de o relaţie inadecvată între contracţiile atriale şi ventriculare. Alteori este indusă sau întreţinută o tahicardie prin conducţie retrogradă. Perfecţionarea continuă a stimulatoarelor cardiace, precum şi posibilitatea monitorizării pacienţilor de la distanţă a redus considerabil inconvenientele şi tulburările la care pot fi expuşi pacienţii.
- **S. STOMACULUI OPERAT / s. du petit estomac / early postprandial postgastrectomy s.** Senzaţie de plenitudine gastrică însoţită de dureri, survenind în timpul sau imediat după mese, la un subiect care a suferit o *gastrectomie parţială. De obicei, antrenează reducerea voluntară a volumului alimentelor ingerate şi depinde de extensia gastrectomiei. Poate dispărea după o durată de timp variabilă.
- **S. DE STRIVIRE / s. d'écrasement / crush s.** Ansamblu de manifestări grave cauzate de un şoc traumatic violent în urma

căruia sunt strivite un membru sau o parte din corp. Se produce la 2-3 ore după accident şi se exprimă prin necroză musculară ischemică (*rabdomioliză) cu edem traumatic, complicată către a şaptea zi cu insuficienţă renală adesea mortală, prin blocarea tubilor renali de către *mioglobina eliberată din muşchi. Sin.: sindrom Bywaters, sindrom de zdrobire.

- **S. SUPRARENOGENITAL / s. surrénogénital / suprarenogenital s.** S. secundar unei patologii cantitative şi/sau calitative a biosintezei hormonilor steroizi sexuali de origine corticosuprarenală, prin hiperplazie sau transformare tumorală a zonei reticulate. Se disting: 1) *S. s. congenital*, prin hiperplazie suprarenală sau/şi deficit (până la absenţă) a uneia din următoarele enzime: 21-hidroxilază (peste 90% din hiperplaziile congenitale, v. sindrom Debré-Fibiger); 11β-hidroxilază, cu semne de hiperandrogenizare mai reduse, asociate cu hipertensiune arterială; 17-hidroxilază, cu deficit sever de hormoni glucocorticoizi şi androgeni, manifestat prin feminizarea organelor genitale externe la sexul masculin sau *pseudohermafroditism, hipertensiune arterială, alcaloză hipokaliemică prin exces de dezoxicorticosteroizi şi corticosteron (s. Biglieri); 3β-OH-dehidrogenază, v. sindrom Bongiovanni; 20- sau 22-hidroxilază sau 20-22-desmolază, cu pierdere de sare şi feminizare, s. Prader-Gurtner. 2) *S. s. dobândit*, prin hiperplazie sau tumoră de zonă reticulată, cu manifestare pre- sau postpubertară (v. sindrom Apert-Gallais).
- **S. SUPRARENOMETABOLIC / s. surréno-métabolique / suprarenometabolic s.** Sin.: sindrom Cushing (v.).
- **S. SURDITATE-PILI TORTI / s. surdité-pili torti / deafness-pili torti s.** Sin.: sindrom Björnstad (v.).
- **S. DE ŞA TURCEASCĂ GOALĂ / s. de la selle turcique vide / empty sella turcica s.** Asocierea cefalee - tulburări vizuale - imagine radiologică de "şa balonizată". Acest s. este determinat de hernierea unei prelungiri a spaţiului subarahnoidian (arahnoidocel), hipofiza fiind aplatizată pe pereţii şeii turceşti. În multe cazuri nu există consecinţe endocrine; totuşi, la femeie s-a constatat *galactoree cu creşterea prolactinemiei şi *amenoree. Mai este denumit şi s. de şa vidă.
- **S. DE ŞOC TOXIC / s. du choc toxique / toxic shock s.** V. şoc toxic.
- **S. TALAMIC / s. thalamique / Déjerine-Roussy s.** Sin.: sindrom Déjerine-Roussy (v.).
- **S. TALAMOPERFORAT / s. thalamo-perforé / thalamoperforate s.** *Ataxie cerebeloasă încrucişată cu paralizie de nerv III, *ipsilaterală.
- **S. DE TAMPONADĂ ACUTĂ / tampon(n)ade cardiaque / cardiac tamponade.** V. tamponadă cardiacă.
- **S. TAR / syndrome TAR / TAR syndrome.** [*Acronim engl.: Thrombocytopenia – Absent Radius.*] S. ereditar cu transmitere autozomal recesivă, în care trombocitopenia şi *aplazia radiusului se pot însoţi şi de malformaţii cardiace (*tetradă Fallot, defect septal atrial) şi renale.
- **S. TEMPORAL / s. temporal / temporal s.** Ansamblu de simptome determinate de leziuni cerebrale la nivelul lobului temporal. Se caracterizează prin: crize uncinate (v.), *hemianopsie, *crize epileptice şi *afazie Wernicke (în cazul lezării lobului temporal stâng).
- **S. TESTICULULUI FEMINIZANT / s. du testicule féminisant / testicular feminization syndrome, Goldberg-Maxwell-Morris s.** Formă extremă a *pseudohermafroditismului masculin, caracterizată prin morfologie feminină, organe genitale externe şi comportament psihoafectiv feminin. Ovarele, uterul şi trompele sunt absente (explicând *amenoreea primară şi sterilitatea) şi există testicule impubere situate în marile labii, pe traiectul canalului inghinal sau în abdomen. Sexul nuclear (şi genetic) este masculin. Etiopatogenia pare a implica o patologie de receptor hormonal. Sin.: sindrom Goldberg-Maxwell-Morris, sindrom Morris.
- **S. TIBIAL ANTERIOR / s. tibial antérieur / anterior tibial s.** S. caracterizat prin durere, tumefiere şi impotenţă funcţională a muşchilor lojei anterioare a gambei. Este determinat de ischemia musculară, de obicei în relaţie cu un efort muscular excesiv. Forma acută, mai puţin frecventă, poate evolua spre fibroză musculară dacă nu se secţionează aponevroza pentru reducerea tensiunii musculare. Sin.: sindrom compartimental tibial anterior.
- **S. TINU / s. TINU / TINU s.** [*Acronim engl.: (Acute) Tubulo-Interstitial Nephritis and Uveitis.*] S. cu etiologie necunoscută, descris recent şi caracterizat prin asocierea nefrită tubulointerstiţială acută - uveită.
- **S. TRICO-RINO-FALANGIAN / dysplasie tricho-rhino-falangienne / trichorhinophalangeal s.** S. congenital care asociază, în general, dismorfie facială cu diferite varietăţi de *acrodisplazie şi tulburări ale pilozităţii. În cadrul acestei entităţi nosologice se disting, în prezent, două tipuri: *tipul I* sau sindrom Giedion (v.). şi *tipul II*, sin.: sindrom Langer-Giedion (v.).
- **S. TRIPLU X / s. triplo-X / triple X s.** S. observat la sexul feminin, definit prin prezenţa unei trisomii X (cariotip 47 XXX), însoţit uneori de semne clinice, cele mai frecvente fiind *oligomenoree şi nivel mediu sau scăzut al capacităţii intelectuale. Sin.: sindrom XXX.
- **S. TROMBOCITOPENIE-APLAZIE RADIALĂ / syndrome de thrombocytopénie-aplasie radiale / thrombocytopenia-radial aplasia syndrome.** Sindrom ereditar cu transmitere autozomal recesivă în cadrul căruia se asociază: o anomalie a antebraţelor şi mâinilor (absenţă a radiusului, deformare a cubitusului, focomielie) şi uneori a altor oase, tendinţă la hemoragii, deoarece la nivelul măduvei hematogene se formează extrem de puţine plachete, precum şi anomalii ale inimii, rinichilor, esofagului.
- **S. DE TUNEL CARPIAN / s. du tunnel carpien / carpal tunnel s.** Sin.: sindrom de canal carpian (v.).
- **S. DE TUNEL TARSIAN / s. du tunnel tarsien / tarsal tunnel s.** Sin.: sindrom de canal tarsian (v.).
- **S. UMĂR-MÂNĂ / s. épaule-main / shoulder-hand s.** Distrofie simpatică reflexă limitată la membrul superior. Se manifestă prin paloare sau roşeaţă, durere, transpiraţie, edem sau osteoporoză, consecutiv rupturilor musculare, fracturilor osoase sau leziunilor vasculo-nervoase.
- **S. UNGHII-ROTULE / s. ongles-rotules / nail-patella s.** Afecţiune cu transmitere autozomal dominantă, caracterizată prin unghii distrofice (hipoplazie sau absenţă), absenţa uneia sau a ambelor rotule, enteropatie ileală şi boală renală (proteinurie, hematurie şi, eventual, s. nefrotic). Sin.: onicodisplazie, osteoonicodisplazie ereditară, sindrom Little, osteoonicodisostoză.
- **S. UNGHIILOR GALBENE / s. des ongles jaunes / yellow nails s.** S. asociat cu *limfedem, în special al membrelor inferioare, caracterizat prin decolorarea galben-verzuie a unghiilor, care pot fi netede, îngroşate, curbate excesiv pe axa longitudinală şi care cresc lent sau chiar cad. Poate fi congenital (v. boală Milroy) sau dobândit (secundar unor afecţiuni ca: tromboflebită, neoplasm, fibroză postradică, filarioză, streptococie etc.).
- **S. UREMIC / s. urémique / ur(a)emic s.** V. uremie.
- **S. DE VENĂ CAVĂ INFERIOARĂ / s. de la veine cave inférieure / inferior vena caval s.** Obstrucţie prin compresiune extrinsecă a venei cave inferioare, determinând dureri abdominale sau lombare, circulaţie venoasă colaterală şi edem la nivelul membrelor inferioare. Sin.: sindrom cav inferior.
- **S. DE VENĂ CAVĂ SUPERIOARĂ / s. de veine cave supérieure / superior vena caval s.** Edem şi congestie ale

feţei, gâtului şi membrelor superioare (edem „în pelerină"), tulburări nervoase, cianoză, jugulare turgide, *telangiectazii, edem conjunctival, edem traheal şi esofagian cu dispnee şi disfagie. S. este cauzat de presiunea venoasă crescută consecutivă obstrucţiei venei cave superioare, cel mai frecvent printr-o tumoră bronşică primară sau o metastază ganglionară a unui cancer pulmonar. Sin.: sindrom cav superior.

- **S. VESTIBULAR / s. vestibulaire / vestibular s.** Simptomatologie determinată de leziuni la nivelul analizatorului vestibular (segmentul periferic sau central). Se manifestă prin: vertij, greaţă şi vomismente, *nistagmus, tulburări de echilibru.
- **S. VEZICULEI ALBASTRE ELASTICE / s. de la vésicule bleue élastique / blue rubber bleb nevus.** Sin.: sindrom Bean (v.).
- **S. WAGR / s. WAGR / WAGR s.** [*Acronim: tumoră Wilms, Aniridie, anomalii Genitale şi Retard mental.*] S. este produs prin deleţia benzii p13 a cromozomului 11.
- **S. WDHA / s. WDHA / WDHA s.** [*Acronim engl.: Water, Diarrhea, Hypokaliemia, Achlorhydria.*] Sin.: sindrom Verner (v.).
- **S. WPW.** Sin.: sindrom Wolff-Parkinson-White (v.).
- **S. X / s. X / X s.** Termen utilizat de unii autori pentru desemnarea unor afecţiuni cu definiţie sau explicaţie incertă. Ex.: 1) În cardiologie, varietate rară de insuficienţă coronariană implicând accese anginoase cu modificări electrocardiografice tranzitorii, *probă de efort pozitivă, *coronarografie normală. 2) Sin.: sindrom CHAOS (v.).
- **S. X CORONARIAN / s. X coronarien / coronary X s.** V. sindrom X, def. 1.
- **S. X FRAGIL / s. X fragile / fragile X s.** Cea mai frecventă cauză a întârzierii mentale transmisă ereditar, cu o frecvenţă de 1/1 250 la bărbaţi şi 1/2 500 la femei. Spectrul şi intensitatea manifestărilor clinice ale s. X f. diferă în funcţie de sex, fiind mai accentuate la bărbaţi. Astfel, boala se manifestă prin retardare mentală, facies caracteristic (frunte înaltă, maxilar inferior mare, urechi lungi) şi macroorhidie, la bărbaţii afectaţi, şi retardare mentală uşoară, la femeile afectate. Afecţiunea are transmitere gonozomală, situsul fragil găsindu-se pe banda q27.3 a braţului lung al cromozomului X. V. şi mutaţie dinamică.
- **S. XLP / s. XLP / XLP s.** *S. limfoproliferativ legat de cromozomul X.
- **S. XX / s. XX / XX genotype.** Variantă cariotipică rară a *s. Klinefelter, caracterizată prin absenţa cromozomului Y, cariotip 46 XX, dar *antigen Hy prezent. Sin.: sindrom Lachapelle.
- **S. XXX / s. XXX / XXX genotype.** Sin.: sindrom triplu X (v.).
- **S. XXXX / s. XXXX / XXXX genotype.** Anomalie cariotipică rară în care se asociază *hipertelorism, *epicantus, *cifoză, *amenoree, debilitate mentală.
- **S. 48 XXXY / s. 48 XXXY / 48 XXXY genotype.** Sin.: sindrom Barr (v.).
- **S. XXY / s. XXY / XXY genotype.** Sin.: sindrom Klinefelter (v.).
- **S. DE ZDROBIRE / s. d'écrasement / crush s.** Sin.: sindrom de strivire (v.).

Sindroame cu nume proprii

- **S. AARSKOG.** [*Dagfinn Charles Aarskog, pediatru şi genetician norvegian, n. 1928.*] Sin.: sindrom facio-digito-genital (v.).
- **S. ABDERHALDEN-FANCONI.** [*Emil Abderhalden, biochimist şi fiziolog elveţian, profesor la Halle, apoi la Zürich, 1877-1950; Guido Fanconi, pediatru elveţian, profesor la Zürich, 1892-1979.*] Sin.: cistinoză (v.).
- **S. ABERCOMBRIE.** [*John Abercombrie, medic scoţian, profesor de medicină internă la Londra, 1780-1844.*] Sin.: amiloidoză (v.); denumire veche, puţin utilizată în prezent.
- **S. ABT-LETTERER-SIWE.** [*Arthur Frederik Abt, pediatru american, Chicago, 1867-1955; Erich Letterer, medic german, 1895-1982; Sture August Siwe, pediatru suedez, Lund, 1897-1966.*] Sin.: boală Letterer-Siwe (v.).
- **S. ACHARD-THIERS.** [*Emile Charles Achard, medic francez, Paris, profesor de medicină internă, 1860-1944; Joseph Thiers, neurolog francez, Paris, n. 1885.*] Asocierea diabetului zaharat cu *hirsutismul, la femei; în perioada de postmenopauză creşte şi incidenţa cancerului uterin. Sin.: diabet al femeilor cu barbă. V. sindrom Apert-Gallais şi sindrom suprarenogenital.
- **S. ACHENBACH.** [*Walter Achenbach, internist german contemporan, Köln.*] *Diateză hemoragică, de etiologie necunoscută. Se manifestă, la ambele sexe, prin apariţia spontană, după o schimbare bruscă de temperatură (la frig), a unui hematom la nivel palmar însoţit de durere vie şi uneori de edem. Anatomic se observă o colecţie sanguină, prin ruptura pereţilor venoşi. Tabloul regresează în câteva zile, dar recidivează frecvent. Uneori pot apărea *flebectazii. Sin.: apoplexie digitală.
- **S. ACHOR-SMITH.** [*R. P. W. Achor, medic american, n. 1922; Lucian A. Smith, medic american contemporan.*] Tulburare nutriţională gravă de origine neprecizată. Se asociază: diaree cronică cu *steatoree, hipotonie musculară, alcaloză hipocloremică, hipopotasemie şi hipocalcemie. Ansamblul acestor modificări se corectează prin administrare de potasiu.
- **S. ACKERMAN.** [*James Ackerman.*] S. congenital polimalformativ, de etiologie necunoscută. Se asociază: fuziunea rădăcinilor molarilor cu prezenţa unui singur canal radicular (variantă de *taurodontism), *glaucom juvenil, malformaţia buzei superioare, reducerea pilozităţii corporale şi, inconstant, *sindactilie cu hiperpigmentaţie la nivelul articulaţiilor interfalangiene şi *clinodactilie a auricularului.
- **S. ADAIR DIGHTON.** [*Charles Allen Adair Dighton, otolog englez, Liverpool, n. 1885.*] Sin.: osteogeneză imperfectă (v.).
- **S. ADAMANTIADES.** [*Benedikt Adamandiades, oftalmolog grec, 1875-1962.*] Sin.: boală Behçet (v.).
- **S. ADAMS-STOKES.** [*Robert Adams, medic irlandez, 1798-1875; William Stokes, medic irlandez, 1804-1878.*] Accident neurologic paroxistic reprezentând o complicaţie a *blocului atrioventricular complet permanent sau paroxistic. Se manifestă prin vertij, sincopă, criză convulsivă sau, uneori, moarte subită. Aceste semne traduc o insuficienţă circulatorie acută, frecvent spontan regresivă, determinată de reducerea extremă a frecvenţei ventriculare, stop cardiac sau, mai rar, de o tahicardie paroxistică ventriculară. Sin.: boală Adams-Stokes, sindrom Morgagni-Adams-Stokes.
- **S. ADES.** Sindrom caracterizat printr-o hiperemotivitate şi o hiperestezie ca urmare a unui sevraj etilic.
- **S. ADIE.** [*William John Adie, neurolog englez, 1886-1935.*] Patologie de etiologie incertă, îndeosebi la femeia tânără. Se manifestă prin *midriază, cu abolirea aparentă a *reflexului pupilar fotomotor (contracţie lentă la lumină), dar şi contracţie tonică a pupilei în procesul de acomodare, asociate cu absenţa sau diminuarea *reflexelor osteotendinoase, în special a celor ahiliene.
- **S. AHUMADA-DEL CASTILLO.** [*J. C. Ahumada, ginecolog argentinian, n. 1890; E. B. Del Castillo, medic şi endocrinolog argentinian, 1897-1969.*] Sin.: sindrom Chiari-Frommel (v.).
- **S. AICARDI.** [*J. Dennis Aicardi, neurolog francez, n. 1926, Rambouillet.*] Afecţiune nefamilială apărută de obicei la fetiţele între 1 şi 4 luni. Constă din fenomene convulsive repetitive, cu spasme în flexie, însoţite de crize clonice localizate hemicorporal, crize tonice axiale sau parţiale. Examenele comple-

mentare relevă agenezia *corpului calos, lacune corioretiniene multiple cu aspect atrofic, alb-gălbui şi margini depigmentate, prezente, de regulă, bilateral. Electroencefalograma relevă *hipsaritmie sau paroxisme ale activităţii bioelectrice. Inconstant pot apărea: *colobom papilar sau retinian, *sinechii oculare sau *microftalmie, anomalii scheletale şi în particular ale rahisului. Sin.: sindromul spasmelor în flexie, agenezie de corp calos, anomalie corioretiniană.

- **S. ALAGILLE.** [***Daniel Alagille,*** *pediatru francez, Paris, n. 1925.*] Afecţiune congenitală în care se asociază: *colestază cronică, facies caracteristic (nas plat, *hipertelorism, *micrognaţie cu menton ascuţit), hipoplazie a arterei pulmonare, anomalie a arcului vertebral anterior (vertebră "în fluture") şi *embriotoxon posterior. Evoluţie spre ciroză hepatică. Sin.: boală Alagille, displazie arteriohepatică. V. şi ductopenie.
- **S. ALAND.** [*Aland, arhipelag finlandez unde Forsius şi Eriksson au observat primele cazuri.*] Sin.: sindrom Forsius-Eriksson (v.).
- **S. ALBRIGHT.** [***Fuller Albright,*** *medic american, Boston, 1900-1969.*] Sin.: osteodistrofie ereditară Albright (v.).
- **S. ALBRIGHT-McCUNE-STERNBERG.** [***Fuller Albright,*** *medic american, Boston, 1900-1969;* ***Donovan James McCune,*** *pediatru american, New York, 1902-1976;* ***Carl Sternberg,*** *anatomopatolog austriac, Viena, 1872-1935.*] Sin.: sindrom McCune-Albright (v.).
- **S. ALEZZANDRINI.** [***Arturo Alberto Alezzandrini,*** *oftalmolog argentinian, n. 1932.*] Retinită degenerativă unilaterală asociată, consecutiv, cu *vitiligo *ipsilateral, albire prematură a părului, uneori surditate.
- **S. ALLAN.** Maladie metabolică congenitală prin deficit de arginin succinază, care afectează de două ori mai frecvent sexul feminin faţă de sexul masculin. Prezintă trei forme clinice, în funcţie de vârsta la care apare: 1) *Forma neonatală* asociază tahipnee, anoxie, convulsii ce evoluează în câteva zile spre comă şi moarte. 2) *Forma subacută*, cu debut în prima copilărie, cu deficit muscular, dificultăţi de alimentare, hepatomegalie, crize convulsive, retard mental, modificări ale părului (*tricorexie nodoasă). 3) *Forma tardivă*, în care predomină retardul mental instalat de la vârsta de doi ani (QI între 30 şi 60), iritabilitate, vomismente şi aceleaşi modificări ale părului. Biologic există hiperamoniemie, creşterea transaminazelor şi a fosfatazelor alcaline serice, eliminare urinară importantă de acid aminosuccinic, care se găseşte în cantitate crescută şi în LCR. Histologic, leziunile sunt nespecifice: alterări degenerative renale, necroză a fibrelor miocardice, demielinizări şi alterări spongioase encefalice. Un regim dietetic (sărac în proteine) stabilizează evoluţia bolii. Transmiterea este autozomal recesivă. Sin.: acidurie argininosuccinică.
- **S. ALLEMAN.** [***Richard Allemann,*** *urolog elveţian, Zürich, 1893-1958.*] S. familial ereditar în care se asociază constant rinichi dublu bilateral şi *degete hipocratice; inconstant apare asimetrie facială şi degenerarea unor rădăcini nervoase motorii.
- **S. ALPORT.** [***A. Cecil Alport,*** *medic din Africa de Sud, 1880-1959.*] S. ereditar, cu transmitere autozomal dominantă, în care se asociază hipoacuzie progresivă, pielo- sau glomerulonefrită (manifestate prin proteinurie şi hematurie), cu evoluţie progresivă spre insuficienţă renală şi, ocazional, disfuncţii oculare (*cataractă congenitală sau *microsferofakie). Se manifestă la sexul masculin.
- **S. ALSTRÖM.** [***Carl Henry Alström,*** *genetician suedez, 1907-1993.*] S. ereditar în care se asociază retinită pigmentară cu *nistagmus, *cecitate, surditate, obezitate, diabet zaharat, nanism, întârziere psihică şi insuficienţă gonadică.
- **S. AMALRIC.** [***Pierre Amalric,*** *oftalmolog francez, 1923-1999.*] S. în care se asociază surdomutitate şi *degenerescenţă tapetoretiniană. În forma ereditară (transmitere autozomal recesivă), leziunile oculare sunt prezente de la naştere, unilateral: pigmentarea roşie a *foveei contrastează cu griul întunecat al elementelor învecinate, care prezintă benzi periferice pigmentate. Celălalt ochi, de regulă miop, prezintă degenerescenţa coroidei, neprogresivă, cu localizare maculară. Percepţia culorilor şi *câmpul vizual sunt normale, ca şi *electroretinograma. Există şi cazuri neereditare, cu debut în jurul vârstei de 5 ani. Sin.: sindrom Amalric-Diallinas.
- **S. AMALRIC-DIALLINAS.** [***Pierre Amalric,*** *oftalmolog francez, 1923-1999;* ***Nicolaos Pindaros Diallinas,*** *oftalmolog grec, Geneva.*] Sin.: sindrom Amalric (v.).
- **S. ANDERSEN.** [***Dorothy Hansine Andersen,*** *patolog american, New York, 1901-1964.*] 1) S. în care se asociază *bronşiectazie, *fibroză chistică a pancreasului şi deficit de vitamina A. 2) V. boală Andersen.
- **S. ANDERSON.** [***A. M. Anderson,*** *medic american contemporan.*] 1) Varietate foarte rară de tumoră extrapancreatică cu hipoglicemie, care apare la adultul tânăr. Se observă de obicei o tumoră malignă a corticosuprarenalei, care determină semne de hipocorticism (*sindrom Cushing, virilism) şi, tardiv, hipoglicemie cu tulburări nervoase mergând până la comă. 2) V. boală Anderson.
- **S. ANGELMAN.** [*Harry Angelman, medic englez, 1915-1996.*] Sin.: sindrom Prader-Willi (v.).
- **S. ANGELUCCI.** [***Arnaldo Angelucci,*** *oftalmolog italian, 1854-1934.*] S. în care se asociază agitaţie psihomotorie, palpitaţii, tulburări vasomotorii şi conjunctivită în perioada de primăvară.
- **S. ANTLEY-BIXLER.** [***Ray M. Antley,*** *medic american;* ***Bixler,*** *stomatolog şi genetician american, Chicago n. 1929.*] Afecţiune congenitală nefamilială caracterizată prin asocierea: *craniostenoză, *brahicefalie, hipoplazia etajului mijlociu al feţei, displazie otică, *arahnodactilie, *sinostoză radiohumerală şi poziţii vicioase ale articulaţiilor prin contracturi musculare.
- **S. ANTON-BABINSKI.** [***Gabriel Anton,*** *neuropsihiatru originar din Boemia, profesor (succesiv) la Innsbruck, Graz şi Halle, 1858-1933;* ***Josef François Félix Babinski,*** *neurolog francez, Paris, 1857-1932.*] S. tranzitoriu în cadrul căruia se asociază: *hemiplegie stângă cu *anosognozie şi *anosodiaforie. Modificările sunt consecinţa unui accident vascular cerebral cu hemiplegie bruscă. Leziunea localizată în emisfera dreaptă se extinde, afectând întotdeauna şi lobul parietal.
- **S. APERT.** [***Eugène Apert,*** *pediatru francez, Paris, 1868-1940.*] Sin.: acrocefalosindactilie tip I (v. acrocefalosindactilie).
- **S. APERT-GALLAIS.** [***Eugène Apert,*** *pediatru francez, Paris, 1868-1940;* ***Alfred Gallais,*** *medic francez contemporan.*] *S. suprarenogenital dobândit, care apare postpubertar îndeosebi la sexul feminin, fiind secundar hiperplaziei sau tumorilor zonei reticulate suprarenale. Se caracterizează clinic prin defeminizarea caracterelor câştigate prin sexualizare pubertară şi prin apariţia de elemente de masculinizare (*hirsutism, tegumente seboreice, îngroşarea vocii, dezvoltarea musculaturii etc.). O formă a acestei afecţiuni o constituie sindromul Achard-Thiers (v.).
- **S. ARGONZ-DEL CASTILLO.** [***J. Argonz,*** *ginecolog argentinian, n. 1898;* ***E. B. Del Castillo,*** *medic şi endocrinolog argentinian, 1879-1969.*] Sin.: sindrom Chiari-Frommel (v.).
- **S. ARKLESS-GRAHAM.** [***Richard Arkless, C. Benjamin Graham,*** *radiologi americani, contemporani.*] Afecţiune congenitală în care se asociază: *brahicefalie, hipoplazie mandibulară cu *prognatism, membre scurte (prin scurtarea porţiunii distale) cu mâini late şi scurte, deformări ale radiusului, cubitusului şi extremităţii inferioare a humerusului, tulburări de motilitate articulară, creştere întârziată, deficienţă mentală (90% din cazuri), *hipo-gonadism postpubertar. În unele cazuri se asociază malformaţii ale scheletului, dinţilor, aparatului genital şi ulceraţii cutanate hipopigmentate. Nu există aberaţii cromo-

zomiale, dar se constată o corelaţie cu vârsta mamei în momentul concepţiei.

- **S. ASCHER.** [*Karl W. Ascher, oftalmolog american, Cincinnati, n. la Praga, 1887-1971.*] *Blefarochalazis asociat unei disfuncţii tiroidiene (adenom tiroidian); există, de asemenea, o hiperplazie tisulară (mucoasa şi submucoasa) facială, localizată la nivelul buzei superioare.
- **S. ASHERMAN.** [*Joseph G. Asherman, ginecolog israelian contemporan, Tel-Aviv, n. 1889.*] *Amenoree secundară şi sterilitate, prin *sinechie uterină (leziuni cicatriceale uterine endometriale postchiuretaj uterin, postoperaţie cezariană sau de etiologie infecţioasă, *postpartum* sau *postabortum*), sau prin endometrită tuberculoasă.
- **S. AVELLIS.** [*Georg Avellis, otorinolaringolog german, Frankfurt pe Main, 1864-1916.*] Sin.: sindrom Vernet (v.).
- **S. AXENFELD.** [*Karl Theodor Paul Polykarpus Axenfeld, oftalmolog german, profesor la Rostock, apoi la Freiburg, 1867-1930.*] Anomalii transmise ereditar dominant, constând în *embriotoxon posterior, asociat cu aderarea bazei irisului la *inelul lui Schwalbe, defect de dezvoltare a structurilor angulare şi a regiunii trabeculare şi, frecvent, *glaucom.
- **S. AYERZA.** [*Abel Ayerza, medic argentinian, Buenos Aires, 1861-1918.*] Hipertensiune pulmonară cu dilatarea arterelor pulmonare, în relaţie cu diverse maladii pulmonare; formal atribuită etiologiei sifilitice. Sin.: boală Ayerza, sindrom Ayerza-Arrilaga.
- **S. AYERZA-ARRILAGA.** [*Abel Ayerza, medic argentinian, Buenos Aires, 1861-1918; Francisco C. Arrilaga, medic argentinian, n. 1896.*] Sin.: sindrom Ayerza (v.).
- **S. BABINSKI.** [*Josef François Félix Babinski, neurolog francez, Paris, 1857-1932.*] Asocierea unor alterări cardiace şi arteriale (îndeosebi aortită sifilitică) cu meningită sifilitică cronică, *tabes, demenţă paralitică şi alte manifestări sifilitice tardive. Sin.: sindrom Babinski-Vaquez.
- **S. BABINSKI-FRÖHLICH.** [*Josef François Félix Babinski, neurolog francez, Paris, 1857-1932; Alfred Fröhlich, medic internist şi farmacolog austriac, profesor la Viena, 1871-1953.*] Sin.: sindrom Fröhlich (v.).
- **S. BABINSKI-NAGEOTTE.** [*Josef François Félix Babinski, neurolog francez, Paris, 1857-1932; Jean Nageotte, histolog francez, profesor la Paris, 1866-1948.*] S. datorat unor leziuni multiple ce afectează tractusul piramidal, pedunculii cerebeloşi, formaţiunea reticulată. Se caracterizează prin *hemiplegie contralaterală, *hemianestezie (în special pentru durere şi stimuli termici), *hemiasinergie ipsilaterală, *hemiataxie şi *s. Horner.
- **S. BABINSKI-VAQUEZ.** [*Josef François Félix Babinski, neurolog francez, Paris, 1857-1932; Louis Henri Vaquez, medic francez, profesor de clinică terapeutică la Paris, 1860-1936.*] Sin.: sindrom Babinski (v.).
- **S. BAKWIN-EIGER.** [*Harry Bakwin, pediatru american contemporan, New York; Marvin S. Eiger, pediatru american contemporan, New York.*] Formă foarte rară de *osteoclazie familială generalizată cu debut în prima copilărie. Se asociază: încurbarea membrelor, fracturi multiple, creşterea *fosfatazei alcaline sanguine. Radiologic se observă *osteoporoză difuză generalizată cu *hiperostoză corticală (în particular craniană), lărgirea cavităţii medulare a oaselor lungi, imagini pseudochistice alternând cu zone hipercondensante neregulate şi semne de fracturi în diferite stadii. Face parte din *disostozele familiale ereditare având, probabil, transmitere autozomal recesivă. Sin.: osteoclazie familială.
- **S. BALINT.** [*Rudolph Balint, neurolog şi psihiatru maghiar, Budapesta, 1874-1929.*] Paralizie corticală implicând abilitatea de fixare vizuală, *ataxie oculară, cu menţinerea motilităţii spontane şi reflexe a globilor oculari. Este determinat de leziuni cerebrale parieto-occipitale bilaterale.
- **S. BAMATTER.** [*Frédéric Bamatter, pediatru elveţian, Basel, 1899-1988.*] *Nanism esenţial cu transmitere legată de sex. Se asociază aspect senil al pielii, fragilitate osoasă, deformări osoase (ale feţei, rahisului şi membrelor) şi hiperlaxitate ligamentară. Acest morfotip este asemănător *progeriei, care este, însă, entitate distinctă. Sin.: gerodermie osteodisplazică.
- **S. BANNWARTH.** [*Alfred Bannwarth, neurolog german, 1903-1970.*] S. în care se asociază nevralgia radiculară cu *pleiocitoză în LCR.
- **S. BANTI.** [*Guido Banti, anatomopatolog italian, profesor la Florenţa, 1852-1925.*] Sin.: boală Banti (v.).
- **S. BARAKAT.** [*Amin J. Barakat pediatru libanez.*] S. în care, în a doua copilărie, se asociază *hipoparatiroidism cu surditate de percepţie şi *s. nefrotic. Evoluţia este nefavorabilă, moartea survenind prin insuficienţă renală. Se transmite autozomal recesiv.
- **S. BARDET-BIEDL.** [*Georges Bardet, medic francez, n. 1885; Artur Biedl, medic originar din Banatul sârbesc, profesor de propedeutică la Praga, 1869-1933.*] Sin.: sindrom Laurence-Moon-Bardet-Biedl (v.).
- **S. BARLOW / s. de Barlow / Barlow's s., systolic click murmur s., floppy valve s.** [*John B. Barlow, cardiolog din Africa de Sud, profesor la Universitatea Witwatersrand, sec. XX.*] Anomalie cinetică a valvulei mitrale mici, care prolabează în atriul stâng în timpul sistolei. Ca urmare, la auscultaţie se percepe un zgomot mezosistolic (denumit triolet), urmat de un suflu mezotelesistolic, confirmat prin electrofonograma şi cineangiocardiograma valvulară. Afecţiunea este evolutivă, conducând la insuficienţă mitrală, iar, uneori, la tulburări de ritm ventricular şi spasm coronarian. S. B. predispune la moarte subită. S. este consecinţa unei degenerescenţe mixoide a uneia sau a celor două valvule şi poate fi asociat unui *s. Marfan. Sin.: prolaps de valvă mitrală, balonizare a valvei mitrale.
- **S. BARR.** [*Murray L. Llewellyn Barr, microanatomist şi genetician canadian, 1908-1995.*] Variantă a *s. Klinefelter, de care nu se deosebeşte decât prin talie înaltă, prezentă în mod constant, şi debilitate mentală. Faciesul este particular (asemănător celui din *s. Fraccaro - 49 xxxxy), cu *epicantus, *hipertelorism, nas mare şi *prognatism. Sin.: sindrom 48 xxxy.
- **S. BARRÉ-LIÉOU.** [*Jean Alexandre Barré, neurolog francez, Strasbourg, 1880-1967; Young Choen Liéou, medic chinez contemporan, stabilit în Franţa.*] S. în cadrul căruia se asociază cefalee occipitală, vertij, acufene şi uneori tulburări vizuale, probabil prin iritaţia simpaticului cervical posterior din cauza artrozei cervicale (ipoteza Barré şi Liéou). În realitate, această cauză este pusă la îndoială de cei mai mulţi autori, s. fiind considerat ca având certă origine psihică, uneori în relaţie cu insuficienţa bazilară. S. este asemănător celui din traumatismele cervicale. Sin.: sindrom simpatic cervical posterior.
- **S. BARRETT.** [*Norman Bupert Barrett, chirurg englez, 1903-1979.*] *Ulcer peptic în segmentul inferior esofagian, frecvent asociat cu strictură esofagiană. Sin.: esofag Barrett, ulcer Barrett.
- **S. BARTENWERFER.** [*Kurt Bartenwerfer, ortoped german, 1892-1946.*] Complex malformativ constituit din nanism dismorfic cu *hipertelorism, *epicantus, malformaţii vertebrale şi luxaţie congenitală de şold. Sin.: disostoză encondrală.
- **S. BARTTER.** [*Frederic C. Bartter, endocrinolog american, Bethesda, 1914-1983.*] Hipertrofie şi hiperplazie congenitală a celulelor juxtaglomerulare, cu alterarea reabsorbţiei clorului şi potasiului, care determină alcaloză hipokaliemică şi hiperaldosteronism; este caracteristică absenţa hipertensiunii din cauza insensibilităţii sistemului vascular la *angiotensina II, deşi există un nivel crescut de *renină plasmatică. Recent s-a pus în evidenţă o hipersecreţie de *prostaglandină E la nivel renal. Apare

mai frecvent la copii şi se poate asocia şi cu alte anomalii, cum ar fi întârziere psihică şi hipostatură. Sin.: hipokaliemie cronică familială cu hiperkaliurie, diabet renal al potasiului.

- **S. BASS.** S. congenital (transmis autozomal dominant), recunoscut de la naştere, în care se asociază: *brahidactilie (prin absenţa falangei mijlocii a degetelor şi al celui de al 4-lea deget de la picioare) şi hipoplazie a unghiilor tuturor degetelor. Uneori există dedublarea falangei distale a policelui membrelor superioare. De obicei, se asociază şi hipoplazia cartilajului degetului auricular. Sin.: sindrom brahimezodactilie-displazie ungveală.
- **S. BASSEN-KORNZWEIG.** [***Frank Albert Bassen***, *medic american, n. 1903;* ***Abraham Leon Kornzweig***, *medic american, n. 1900.*] Sin.: abetalipoproteinemie (v.).
- **S. BAZEK.** [***A. Bazek***, *dermatolog francez.*] Leziuni eczematoase şi psoriaziforme localizate pe nas, urechi, degete, apărute ca un *s. paraneoplazic în carcinoame ale celulelor scuamoase orofaringiene, traheobronşice şi esofagiene. Sin.: acrokeratoză paraneoplazică.
- **S. BEALS.** [***Rodney Kenneth Beals***, *chirurg american, n. 1931.*] S. congenital cu transmitere autozomal dominantă, în care se asociază o malformaţie a pavilionului urechii (alungirea lobului), *disostoză la nivelul cotului cu *hipoplazia condilului humeral, care poate antrena luxaţia capului radial (deşi bilaterală, poate fi asimetrică), uneori apare o luxaţie coxofemurală (bilaterală doar la fetiţe), orizontalizarea claviculelor, torace şi umeri largi, omoplaţi proeminenţi, ca şi scurtarea metacarpienelor. Talia este redusă în aproximativ 50% din cazuri. Sin.: auriculo-osteodisplazie.
- **S. BEALS-HECHT.** [***Bodney Kenneth Beals***, *chirurg american, n.1931;* ***Frederick Hecht***, *pediatru şi genetician american, Baltimore, n. 1930.*] S. congenital transmis autozomal dominant, recunoscut de la naştere, care asociază *arahnodactilie, contracturi elective la nivelul coatelor, genunchilor, degetelor, care se află în flexie ireductibilă, *micrognaţie, gât scurt, *cifoscolioză. Mişcările articulare devin, evolutiv, din ce în ce mai limitate, iar cifoscolioza se accentuează. Sin.: arahnodactilie cu contracturi congenitale.
- **S. BEAN / s. de Bean / blue rubber bleb nevus.** [***William Bennett Bean***, *medic hepatolog american, Cincinatti, 1909-1989.*] Asociere de *angioame cutanate bleu-violet cu diametrul de câţiva milimetri, depresibile, cu angioame digestive multiple care sângerează uşor şi pot determina hemoragii intestinale oculte responsabile de *anemie hipocromă. S. apare sporadic la sugar şi copil. Sin.: sindromul veziculei albastre elastice.
- **S. BEARN-KUNKEL-SLATER.** [***A. G. Bearn***, *medic american contemporan;* ***Henry G. Kunkel***, *biochimist american, 1916-1983;* ***R. J. Slater***, *medic american, n. 1923.*] Sin.: sindrom Kunkel (v.).
- **S. BEAU.** [***Joseph Honoré Simon Beau***, *medic francez, 1806-1865.*] Sin.: asistolie (v. def. 1).
- **S. BEAUVIEUX.** Denumit şi pseudoatrofie gri a *papilei optice, acest s. se caracterizează prin întârziere benignă de mielinizare a fibrelor nervoase ale nervului optic.
- **S. BECKWITH-WIEDEMANN.** [***John Bruce Beckwith***, *pediatru american, n. 1933;* ***Hans Budolf Wiedemann***, *pediatru german n. 1915.*] Sin.: sindrom EMG (v.).
- **S. BEHÇET.** [***Hulusi Behçet***, *dermatolog turc, Istanbul, 1889-1948.*] Sin.: boală Behçet (v.).
- **S. BEHR.** [***Carl Behr***, *oftalmolog german, profesor la Hamburg, 1874-1943.*] 1) Varietate de atrofie optică bilaterală infantilă şi ereditară, frecvent asociată cu *s. piramidal, *ataxie, tulburări psihice şi cataractă congenitală. 2) V. boală Behr.
- **S. BENEDIKT.** [***Moritz Benedikt***, *neurolog austriac, Viena, 1835-1920.*] Paralizie de oculomotor, hiperkinezie controlaterală, tremor şi paralizie a umărului şi a piciorului controlateral, *ataxie *ipsilaterală. Formă a *s. de nucleu roşu. Sin.: boală Benedikt.
- **S. BENKISER.** Hemoragie obstetricală prin ruptura vaselor praevia ectopice de la nivelul *amniosului în momentul rupturii *pungii apelor (spontană sau provocată).
- **S. BERLIN.** S. plurimalformativ congenital şi familial în care se asociază: retard staturo-ponderal, hiperflexibilitate a degetelor, sprâncene scurte spre exterior, pilozitate redusă a feţei (fără alte modificări, axilare sau pubiene), nas în trompetă, buze groase cu *telangiectazii, *epicantus, hipoplazie dentară, discromie generalizată cu zone neregulate hipo- şi hiperpigmentate, leziuni cutanate de tip *poikilodermie, atrofie a glandelor sebacee, *hiperkeratoză palmo-plantară, *hiperhidroză, caniţie prematură, atrofie testiculară şi *hipospadias (infantilism genital numai la băieţi), retard mental. Etiopatogenic este suspectată o disfuncţie hipofizară. S. B. este o variantă a *s. Christ-Siemens.
- **S. BERNARD-SERGENT.** [***Claude Bernard***, *fiziolog francez, profesor la Paris, 1813-1878;* ***Emile Eugène Joseph Sergent***, *medic francez, profesor de propedeutică clinică medicală la Paris, 1867-1943.*] Asocierea: diaree, vomismente şi colaps, în *boala Addison.
- **S. BERNARD-SOULIER.** [*Jean Bernard, hematolog francez, profesor la Paris, n. 1907; Jean Pierre Soulier, hematolog din Paris, profesor, 1915-2003.*] Tulburări de coagulare, transmise ereditar, asociind trombocitopenie, anomalii morfologice ale trombocitelor (celule gigante), hemoragii frecvente, creşterea timpului de sângerare şi consum anormal de protrombină, anomalii care regresează cu vârsta şi sunt determinate de un deficit de glicoproteină Ib (receptor pentru *factorul Willebrand). Sin.: sindromul plachetelor gigante, distrofie trombocitară hemoragică congenitală.
- **S. BERNHEIM.** [***P. Bernheim***, *cardiolog francez, profesor la Nancy, sec. XX.*] Insuficienţă cardiacă dreaptă cu absenţa dispneei sau a congestiei pulmonare, în prezenţa unei hipertrofii ventriculare stângi importante. În prezent, acest s. este inclus în cadrul *cardiomiopatiilor hipertrofice obstructive.
- **S. BERTOLOTTI.** [*Mario Bertolotti, radiolog italian, n. 1876.*] Sacralizarea celei de-a cincea vertebre lombare, asociată altor anomalii ale coloanei vertebrale (*sciatică, *scolioză).
- **S. BEUREN.** [***Alois J. Beuren***, *medic german 1919-1984.*] Cardiopatie congenitală caracterizată prin *transpoziţie incompletă a marilor vase la baza inimii.
- **S. BIANCHI.** [***Leonardo Bianchi***, *neurolog şi psihiatru italian, Neapole, 1848-1927.*] S. în care se asociază *afazie senzorială cu *apraxie şi *alexie, determinate de o leziune la nivelul lobului parietal stâng.
- **S. BICKERS-ADAMS.** Afecţiune congenitală care se manifestă mai ales la băieţi (transmitere recesivă legată de sex), fetele purtătoare prezentând doar retard mental. Se asociază: hipertonie spastică a extremităţilor, hidrocefalie, scurtarea metacarpienelor, flexie ireductibilă a policelui spre palme, asimetrie facială, retard mental grav (QI sub 30), convulsii frecvente. Anatomic, există o stenoză congenitală a *apeductului Sylvius şi diverse malformaţii encefalice.
- **S. BIEMOND.** [***A. Biemond***, *neurolog olandez contemporan, Amsterdam.*] Endocrinopatie ereditară cu diabet, obezitate, cifoză, retard mental, polidactilie, *retinită pigmentară. S. este apropiat de *s. Laurence-Moon-Bardet-Biedl.
- **S. BIGLIERI.** V. sindrom suprarenogenital.
- **S. BILLROTH.** [***Christian Albert Theodor Billroth***, *chirurg german, profesor la Zürich, apoi la Viena, 1829-1894.*] 1) Denumire pentru ansamblul tulburărilor determinate de *stenoza hipertrofică a pilorului. 2) V. boală Billroth.
- **S. BINDLEY-JOHNSON.** S. în care se asociază *nevi faciali (îndeosebi în jurul pleoapelor), cervicali, tronculari (care pot prezenta degenerări maligne), malformaţii ale craniului, dinţilor,

calcificări ale coasei creierului şi ale cortului cerebelului. Se transmite autozomal dominant.

- **S. BING-HORTON.** [***Robert Bing***, *neurolog elveţian, Basel, 1878-1956;* ***Bayard T. Horton***, *medic american, Rochester, 1895-1980.*] Sin.: sindrom Horton (v. def. 1).
- **S. BING-NEEL.** [***Jens Bing***, *medic internist danez, Copenhaga, n. 1906;* ***Axel von Neel***, *psihiatru danez din Copenhaga, sec. XX.*] Entitate regrupând manifestările neurologice din *macroglobulinemia Waldenström cauzate de hipervîscozitatea plasmei sanguine: tulburări de vedere şi de auz, rar paralizii şi comă, uneori neuropatie periferică senzitivo-motorie. V. şi sindrom de hipervîscozitate plasmatică.
- **S. BINSWANGER.** [***Otto Binswanger***, *neurolog german, profesor la Jena, 1852-1929.*] Sin.: boală Binswanger (v.).
- **S. BIXLER.** [***Bixler***, *stomatolog şi genetician american, n. 1929.*] S. malformativ cu transmitere autozomal recesivă, în care se asociază *hipertelorism, fantă labială şi palatină, întârziere psihică, malformaţii renale şi cardiace.
- **S. BJÖRK.** [***Gunnar Björk***, *medic suedez contemporan.*] Congestie paroxistică a feţei, episodic repetitivă, uneori asociată cu dispnee, survenind la pacienţi cu tumori *carcinoide, în relaţie cu creşterea marcată a concentraţiei sanguine de *bradikinină şi cu secreţia exagerată de *kalicreină la nivel tumoral.
- **S. BJÖRNSTAD.** [***R. Björnstad***, *dermatolog danez contemporan.*] S. de etiologie necunoscută, manifestându-se din copilărie, caracterizat prin asocierea: surditate de percepţie şi *pili torti interesând părul, genele şi sprâncenele. Se transmite, probabil, autozomal dominant. Sin.: sindrom surditate-pili torti.
- **S. BLACKFAN-DIAMOND.** [***Kenneth Daniel Blackfan***, *pediatru american, Boston, 1883-1948;* ***Louis K. Diamond***, *pediatru american, Boston, 1902-1999.*] Sin.: boală Blackfan-Diamond (v.).
- **S. BLAND-WHITE-GARLAND.** [***E. F. Bland***, *cardiolog american, n. 1901;* ***Paul Dudley White***, *cardiolog american, Boston, 1886-1973;* ***J. Garland***, *cardiolog american 1893-1973.*] Malformaţie a arterelor coronare caracterizată prin desprinderea arterei coronare stângi sau a arterei interventriculare anterioare de la nivelul trunchiului arterei pulmonare sau, mai rar, de la nivelul ramului stâng al acesteia. În consecinţă, există o hipoxie la nivelul ventriculului stâng, care determină insuficienţă cardiacă şi exitus în primul an de viaţă.
- **S. BLOOM.** [***David Bloom***, *dermatolog american, New York, n. 1892.*] Anomalii ereditare transmise autozomal recesiv, implicând fotosensibilitate, eritem telangiectazic al feţei (în formă de "fluture"), alte defecte de pigmentare ale pielii, de keratinizare, dentiţie şi de dezvoltare. Frecvent, se asociază deficit imunitar şi fragilitate cromozomială (creşterea numărului de rupturi şi rearanjări cromozomiale), ceea ce explică riscul transformării maligne (prin expunere la soare).
- **S. BLUM.** [***Paul Blum***, *medic francez, Strasbourg, 1878-1933.*] S. manifestat prin scăderea concentraţiei plasmatice a sodiului şi clorului, fixarea clorului în ţesuturi şi *azotemie.
- **S. BOECK.** [***Caesar Peter Möller Boeck***, *dermatolog norvegian, Oslo, 1845-1917.*] Sin.: sarcoid (v.), leziune descrisă de Boeck în cadrul *bolii Besnier-Boeck-Schaumann.
- **S. BOERHAAVE.** [***Hermann Boerhaave***, *medic olandez, 1668-1738.*] Ruptură spontană de esofag, la care se asociază un efort vomitiv violent.
- **S. BOGORAD.** [***F. A. Bogorad***, *neuropatolog rus, sec. XX.*] Sin.: sindromul lacrimilor de crocodil (v.).
- **S. BONGIOVANNI.** [***Alfred M. Bongiovanni***, *medic american 1921-1986.*] Hiperplazie suprarenală congenitală cu deficit de 3β-OH-dehidrogenază. Se manifestă prin *s. de pierdere de sare şi masculinizare moderată (la sexul feminin) sau *pseudohermafroditism (la sexul masculin). V. şi sindrom suprarenogenital.
- **S. BONNET-BLANC-DECHAUME.** [***Paul Bonnet***, *oftalmolog francez, 1884-1959;* ***E. Blanc; Jean Antoine Dechaume***, *medic francez, Lyon, 1896-1968.*] Afecţiune din grupul *facomatozelor în care se asociază angiom facial cu topografie predominant trigeminală, anevrism *cirsoid al retinei şi anevrism cirsoid talamodiencefalic. Sin.: angiomatoză facio-retino-talamo-diencefalică.
- **S. BONNET-CHARLES.** [***Paul Bonnet***, *oftalmolog francez, 1884-1959;* ***Charles.***] Halucinaţii vizuale cu senzaţia de percepţie de personaje liliputiene, care dispar la închiderea ochilor, atribuite unei ateromatoze retiniene, la bătrâni.
- **S. BONNEVIE-ULLRICH.** [***Kristine Bonnevie***, *medic german, 1872-1950;* ***Otto Ullrich***, *pediatru german, Bonn, 1894-1957.*] Edem şi *angiectazie ale mâinilor şi picioarelor, *hipertelorism, hipostatură şi alte anomalii. Variantă a *s. Turner.
- **S. BONNIER.** [***Pierre Bonnier***, *otorinolaringolog francez, 1861-1918.*] S. bulbar posterior caracterizat prin *nistagmus spontan vertical sau rotator, tulburări de echilibru şi uneori surditate. Simptomatologia este determinată de lezarea *nucleului Deiters. Sin.: sindrom de nucleu Deiters.
- **S. BÖÖK.** [***Jan Arvid Böök***, *genetician suedez, Uppsala, n. 1915.*] Sin.: sindrom PHC (v.).
- **S. BÖRJESON-FORSSMAN-LEHMANN.** [***Mats Gunnar Börjeson***, *medic suedez, n. 1922;* ***Hans Axel Forssman***, *medic suedez, n. 1912;* ***Orla Lehmann***, *medic suedez, n. 1927.*] S. ereditar, transmis autozomal recesiv, caracterizat prin întârziere psihică severă, epilepsie, *hipogonadism, obezitate marcată, transpiraţii, uneori malformaţii (hipertrofia urechilor etc.).
- **S. BOUILLAUD.** [***Jean Baptiste Bouillaud***, *medic francez, profesor de clinică medicală la Paris, 1796-1881.*] Coexistenţa pericarditei şi endocarditei în *reumatismul articular acut.
- **S. BOUVERET.** [***Léon Bouveret***, *medic francez, Lyon, 1850-1929.*] 1) *Ileus prin blocarea unui calcul biliar la nivelul bulbului duodenal. 2) V. boală Bouveret.
- **S. BRAIN-CROFT / syndrome Brain-Croft / Brain-Croft syndrome.** Mielopatie a *cornului anterior al măduvei de origine *paraneoplazică.
- **S. BRENNEMANN.** [***Joseph Brenneman***, *pediatru american, Chicago, 1872-1944.*] Limfadenită mezenterică şi retroperitoneală, postinfecţioasă.
- **S. BRIQUET.** [***Paul Briquet***, *medic francez, Paris, 1796-1881.*] Respiraţii scurte şi afonie prin paralizia diafragmului, în isterie.
- **S. BRISTOWE.** [***John Syer Bristowe***, *medic englez, Londra, 1827-1895.*] Sin.: sindrom de corp calos (v.).
- **S. BRISSAUD-MARIE.** [***Edouard Brissaud***, *medic francez, profesor de medicină internă şi de istorie a medicinii la Paris, 1852-1909;* ***Pierre Marie***, *neurolog francez, profesor la Paris, 1853-1940.*] Hemispasm glosolabial, de etiologie isterică.
- **S. BROCK.** [***Sir Russel Claude Brock***, *chirurg englez, Londra, n. 1903.*] Sin.: sindrom de lob mijlociu (v.).
- **S. BROWN-SÉQUARD.** [***Charles Edouard Brown-Séquard***, *neurolog şi fiziolog francez, 1818-1894.*] S. neurologic determinat de leziunea unei jumătăţi laterale a măduvei spinării, prin traumatism, hemoragie, tumoră. Se caracterizează prin paralizie şi anestezie profundă de partea leziunii şi abolirea sensibilităţilor termică, dureroasă şi uneori tactilă a jumătăţii contralaterale a corpului. Sin.: sindrom de hemisecţie medulară, paralizie Brown-Séquard (def. 1).
- **S. BRUGADA.** Asocierea unor anomalii electrocardiografice (subdecalaj de segment ST şi bloc de ramură dreaptă) cu tahicardie ventriculară idiopatică, care pot degenera în fibrilaţie ventriculară şi pot determina moartea subită.
- **S. BRUNS.** [***Ludwig Bruns***, *neurolog german, Hanovra, 1858-1916.*] Cefalee intermitentă, vertij, vomismente, tulburări vizuale, care apar la mişcarea bruscă a capului. Aceste simptome sunt caracteristice leziunilor ventriculului IV (sau *cisticercozei localizată la acest nivel), tumorilor liniei mediane a cerebelului sau ale ventriculului lateral.

- **S. BRUNSTING.** [*Louis Albert Brunsting, dermatolog american, Rochester, n. 1900.*] S. eruptiv recurent, care afectează sexul masculin la vârstă adultă, caracterizat prin apariţia unor leziuni veziculare la nivelul tegumentelor feţei şi gâtului.
- **S. BUCKLEY.** [*Rebecca H. Buckley, medic american, n. 1933.*] Infecţii recidivante, în particular cutaneo-mucoase, pulmonare şi articulare, în relaţie cu o anomalie de *chimiotactism a polinuclearelor, asociind *eozinofilie şi creşterea concentraţiei imunoglobulinelor E. Această afecţiune este probabil determinată de dereglarea sintezei de *citokine de către limfocitele T. S. a fost descris în cadrul infecţiei cu *HIV. Sin.: sindrom Job-Buckley, infecţie recurentă hiperimunoglobulinică E.
- **S. BUDD-CHIARI.** [*George Budd, medic englez, Londra, 1808-1882; Hans Chiari, patolog austriac, 1851-1916.*] Obstrucţia venelor suprahepatice prin tromboză sau compresiune tumorală extrinsecă. Se manifestă clinic prin hepatomegalie, durere abdominală, icter moderat, ascită, hipertensiune portală, circulaţie colaterală şi insuficienţă hepatică. Sin.: boală Budd-Chiari.
- **S. BÜRGER-GRÜTZ.** [*Max Bürger, medic german, profesor de medicină internă la Bonn, apoi la Leipzig, 1885-1966; Otto Grütz, dermatolog şi venerolog german, profesor la Kiel, 1886-1963.*] Sin.: hiperlipemie idiopatică (v. hiperlipemie).
- **S. BURNETT.** [*Charles Hoyt Burnett, medic american, 1913-1967.*] Hipercalcemie cu alcaloză şi insuficienţă renală, secundare ingestiei unei cantităţi excesive de lapte şi *antiacide. Sin.: sindrom lapte-alcali.
- **S. BUSCHKE-OLLENDORFF.** [*Abraham Buschke, dermatolog german, profesor la Berlin, 1868-1943; Helene Ollendorff, medic german, n. 1899.*] Maladie ereditară caracterizată prin prezenţa de fibroame cu aspect papular la nivelul tegumentelor membrelor superioare. Sin.: dermatofibroză lenticulară diseminată.
- **S. BUTLER-ALBRIGHT.** [*Allan Macy Butler, pediatru american, Boston, n. 1894; Fuller Albright, medic american, Boston, 1900-1969.*] Sin.: acidoză tubulară Albright (v.).
- **S. BYWATERS.** [*Eric George Lapthorne Bywaters, medic englez, n. 1910.*] Sin.: sindrom de strivire (v.).
- **S. CAFFEY-SILVERMAN.** [*John Caffey, pediatru american, 1895-1978; William A. Silverman, radiolog american contemporan n. 1917.*] Sin.: boală Caffey (v.).
- **S. CAILLAUD.** Traiect anormal al aortei, descendent pe partea dreaptă a esofagului şi rahisului. Anomalia constituie un argument indirect în favoarea diagnosticului de *tetradă Fallot, fiind prezent în 25-30% din cazurile prezentând această malformaţie. Sin.: boală Corvisart.
- **S. CANADA-CRONKHITE.** [*Wilma Jeanne Canada, radiolog american contemporan; Leonard W. Cronkhite Jr., medic american, n. 1919.*] *Polipoză intestinală asociată cu *alopecie, distrofie ungveală, hiperpigmentaţie cutanată, hiperproteinemie şi hipokaliemie. V. şi sindrom Gardner.
- **S. CAPGRAS.** [*Jean Marie Joseph Capgras, psihiatru francez, 1873-1950.*] Tulburare psihică în care este afectată capacitatea de recunoaştere a persoanelor din ambianţă.
- **S. CAPLAN.** [*Anthony Caplan, medic englez, Cardiff, 1907-1976.*] *Pneumoconioză asociată cu *poliartrită reumatoidă. Sin.: pneumoconioză reumatoidă.
- **S. CARL SMITH.** [*Carl Henry Smith, pediatru american, New York, n. 1895.*] *Limfocitoză acută majoră (peste 50 000 limfocite/mm^3) de origine virală, la copil, în contextul unui s. pseudo-gripal, cu vindecare spontană.
- **S. CARNEY.** [*J. Aidan Carney, anatomopatolog american, Minnesota.*] Asocierea triadei: tumoră gastrică de tip *leiomioblastom, tumoră suprarenală de tip *paragangliom şi un *condrom al cutiei toracice.
- **S. CAROLI.** [*Jacques Caroli, gastroenterolog francez, n. 1902.*] *Ectazie congenitală multifocală a căilor biliare intrahepatice segmentare (canale inter- şi intralobulare de calibru redus, fibroză hepatică congenitală), care se poate complica cu *angiocolită bacteriană recidivantă, abces, litiază intrachistică ce poate migra în căile biliare principale, ciroză biliară secundară, colangiom. Diagnosticul este precizat prin *tomodensitometrie şi *colangiografie.
- **S. CARPENTER.** [*George Carpenter, pediatru englez, Londra, 1859-1910.*] Anomalii ereditare, transmise autozomal recesiv, implicând *acrocefalopolisindactilie, *brahidactilie, obezitate, retard mental, *hipogonadism şi alte anomalii. Sin.: acrocefalopolisindactilie tip II.
- **S. CARRINGTON-LIEBOW.** [*Charles B. Carrington, anatomopatolog american; Averill Abraham Liebow, medic american, 1911-1978.*] Formă limitată de *granulomatoză Wegener, cu predominanţa leziunilor pulmonare, asociate sau nu leziunilor extrapulmonare, însă fără afectare renală şi cu prognostic mai bun.
- **S. CASTILLO-TRABUCCO-DE LA BLAZE.** [*E. B. Del Castillo, medic argentinian contemporan; Trabucco; De La Balze.*] Atrofie testiculară cu absenţa celulelor germinative şi *azoospermie. Este vorba despre o *disgenezie gonadică masculină fără anomalii cromozomice, fără *ginecomastie, nici aspect eunucoid, deci diferită de *s. Klinefelter. Sin.: aplazie germinală, sindrom Del Castillo.
- **S. CERISE-THUREL.** Se manifestă prin nevralgie facială determinată de iritaţia ganglionului ciliar, asociind dureri oculonazale şi hipertermie locală. Sin.: sindromul ganglionului ciliar.
- **S. CERTONCINY / syndrome de Certonciny / Certonciny's syndrome.** [*A. Certonciny, medic francez contemporan.*] Sin.: pseudopoliartrită rizomelică (v.).
- **S. CESTAN-CHENAIS.** [*Raymond Cestan, neurolog şi psihiatru francez, profesor la Toulouse, 1872-1933; Louis Jean Chenais, medic francez, 1872-1950.*] *S. altern determinat de o leziune a piramidelor bulbare şi a nucleului ambiguu, manifestat clinic prin asocierea sindromului Babinski-Nageotte (v.) cu sindromul Vernet (v.).
- **S. CHAPPLE.** [*Charles Culloden Chapple, medic american, sec. XX.*] S. observat la nou-născut, caracterizat prin pareza sau paralizia facială unilaterală, asociată cu paralizia unei corzi vocale şi/sau a muşchilor deglutiţiei de partea opusă. S. este legat de paralizia nervului laringeu superior sau recurent prin hiperflexia laterală a capului *in utero* şi compresia nervului pe osul hioid sau pe cartilajul cricoid.
- **S. CHARCOT.** [*Jean Martin Charcot, neurolog francez, profesor la Paris, 1825-1893.*] 1) Scleroză laterală amiotrofică (v.). 2) Claudicaţie intermitentă (v.). 3) Migrenă oftalmoplegică (v.).
- **S. CHARCOT-MOEBIUS.** [*Jean Martin Charcot, neurolog francez, profesor la Paris, 1825-1893; Paul Julius Moebius, neurolog german, profesor la Leipzig, 1853-1907.*] Sin.: migrenă oftalmoplegică (v.).
- **S. CHARCOT-WEISS-BAKER.** [*Jean Martin Charcot, neurolog francez, profesor la Paris, 1825-1893; Soma Weiss, medic american, Boston, 1898-1942; James Porter Baker, medic american, n. 1913.*] Sin.: sindrom de sinus carotidian (v.).
- **S. CHARLIN.** [*Correa Carlos Charlin, oftalmolog chilian, 1886-1954.*] Sin.: sindrom de nerv nazociliar (v.).
- **S. CHATTERJEE.** Tulburări de repolarizare ventriculară (unde T negative) după o explorare endocavitară ventriculară.
- **S. CHAUFFARD-STILL.** [*Anatole Marie Emile Chauffard, medic francez, profesor de medicină internă la Paris, 1855-1932; Sir George Frederic Still, pediatru englez, profesor la Londra, 1868-1941.*] Sin.: poliartrită cronică juvenilă (v.).
- **S. CHEDIAK-HIGASHI.** [*Alejandro Moisés Chediak, medic cubanez, n. 1903; Ototaka Higashi, medic japonez contemporan.*] Varietate de *albinism incomplet cu caracter ereditar rece-

siv autozomal, caracterizat prin: 1) Sensibilitate crescută la infecţii cu germeni piogeni din cauza unui deficit al funcţiilor fagocitare. 2) Prezenţă de granule lizozomale mari în leucocitele neutrofile. 3) Deficit de pigmentare a pielii, ochilor şi părului. S. C.-H. are un prognostic grav, cu deces în câţiva ani prin insuficienţă medulară sau limfom malign.

- **S. CHIARI-FROMMEL.** [*Johann Baptist Chiari, ginecolog german, Viena, 1817-1854; Richard Frommel, ginecolog german, profesor la Erlangen, 1854-1912.*] *Galactoree non-puerperală postpartum asociată cu *amenoree, atrofie vagino-utero-ovariană şi nivele scăzute de estrogeni şi gonadotrofine, de etiologie hipofizară sau hipotalamică, funcţională sau, frecvent, tumorală. Sin.: sindrom amenoree-galactoree, sindrom Forbes-Albright, sindrom Argonz-del Castillo, sindrom Ahumada del Castillo.
- **S. CHOTZEN.** [*F. Chotzen, medic german, sec. XX.*] Anomalii ereditare, transmise autozomal dominant, reprezentând tipul III de *acrocefalosindactilie, incluzând *microcefalie, deviere laterală a degetelor, *hipertelorism şi, uneori, întârziere psihică. Sin.: acrocefalosindactilie tip III.
- **S. CHRISTIAN-ANDREWS-CONNEALLY.** S. recunoscut la naştere, care asociază: *craniostenoză, *microcefalie cu proeminenţa occiputului, *hipertelorism, fantă palpebrală antimongoloidă, *oftalmoplegie, anomalii auriculare, fantă palatină, *camptodactilie şi, uneori, reducerea extensiei coatelor şi a genunchilor. Frecvent se observă fibrilaţii musculare şi disfagie. Anatomic există laringomalacie, demielinizare şi proliferare glială în substanţa albă a encefalului. Transmitere autozomal recesivă.
- **S. CHRIST-SIEMENS.** [*Josef Christ, medic şi dentist german, 1871-1948; Hermann Werner Siemens, dermatolog german, profesor la München, apoi la Leiden, 1891-1969.*] Absenţa congenitală a glandelor sudoripare şi sebacee, păr rar, absenţa parţială sau totală a danturii. S. face parte din *polidisplaziile ectodermice ereditare. Sin.: boală Christ-Siemens-Touraine.
- **S. CHURG-STRAUSS.** [*Jacob Churg, patolog american, New York, n. 1910; Lotte Strauss, patolog american, 1913-1985.*] Afecţiune asemănătoare *periarteritei nodoase, care asociază însă leziunilor vasculare granuloame parenchimatoase extravasculare care conţin deseori celule gigante. Debutează clinic fie cu simptomatologie specifică *astmului, fie ca un *s. Löffler. Sin.: angeită granulomatoasă difuză. V. şi granulomatoză Wegener.
- **S. CITELLI.** [*Salvatore Citelli, otorinolaringolog italian, 1875-1947.*] Tulburări psihice, pierderea capacităţii de concentrare, somnolenţă sau insomnie, la persoane cu infecţii adenoidiene sau sinusale.
- **S. CLARKE-HADFIELD.** [*Sir Charles Mansfield Clarke, medic englez, 1782-1857; Geoffroy John Hadfield, patolog englez, Londra, 1889-1968.*] Afecţiune congenitală caracterizată prin atrofia progresivă a pancreasului, hepatomegalie, scaune grăsoase şi voluminoase, obezitate infantilă. Este forma pancreatică a *mucoviscidozei.
- **S. CLAUDE.** [*Henri Charles Jules Claude, psihiatru francez, profesor la Paris, 1869-1945.*] *S. altern de trunchi cerebral, datorat unor leziuni ale pedunculilor cerebrali şi caracterizat prin disartrie, cu paralizia oculomotorului comun homolateral şi *s. cerebelos controlateral. Este o formă a *s. de nucleu roşu.
- **S. CLAUDE BERNARD.** [*Claude Bernard, fiziolog francez, profesor la Paris, 1813-1878.*] Denumire în terminologia anglosaxonă a sindromului Pourfour du Petit (v.).
- **S. CLAUDE BERNARD-HORNER.** [*Claude Bernard, fiziolog francez, profesor la Paris, 1813-1878; Johann Friedrich Horner, oftalmolog elveţian, Zürich, 1831-1886.*] *Mioză cu *reflexe pupilare normale, *enoftalmie, îngustarea fantei palpebrale (ptoză prin paralizia muşchilor netezi ai pleoapei superioare). Uneori se asociază şi tulburări vasomotorii faciale. S. este determinat de paralizia simpaticului cervical de aceeaşi parte, dar şi de leziuni ale trunchiului cerebral sau ale emisferelor cerebrale. Sin.: sindrom Horner (v.).
- **S. CLÉRAMBAULT.** [*Gaétan (Henri Alfred Edouard) de Clérambault, psihiatru francez, 1872-1934.*] Sin.: automatism mental (v.).
- **S. CLOUSTON.** [*H. R. Clouston.*] Tip de polidisplazie a fanerelor (unghii îngroşate, striate, păr friabil cu aspect de *lanugo) asociată cu *cataractă, *strabism şi *nistagmus. La nivelul pielii se observă hiperpigmentare în zonele articulaţiilor şi *keratodermie palmo-plantară. Uneori se constată întârziere în dezvoltarea staturoponderală şi/sau retard intelectual. În unele cazuri a fost pusă în evidenţă o anomalie moleculară a *keratinei. S. se transmite autozomal dominant. Sin.: distrofie ectodermică hidrotică.
- **S. COBB.** [*Stanley Cobb, neuropatolog american, n. 1887.*] Afecţiune congenitală recunoscută de la naştere, caracterizată prin prezenţa *nevilor cutanaţi localizaţi în *dermatoamele corespunzătoare anumitor rădăcini rahidiene. În regiunea metamerică medulară corespondentă există *angioame venoase la nivelul *piei mater. Sin.: angiomatoză medulo-cutanată.
- **S. COCKAYNE.** [*Edward Alfred Cockayne, medic englez, Londra, 1880-1956.*] Ateroscleroză accelerată asociată cu nanism caşectic, anomalii ale pigmenţilor retinieni, dermatită fotosensibilă, surdomutitate, deficit intelectual. S. este ereditar, cu transmitere autozomal recesivă. Sin.: nanism progeroid, boală Cockayne. V. sindrom Hallgren şi sindrom Usher.
- **S. COCKETT.** [*Frank B. Cockett, chirurg englez.*] Asocierea: insuficienţă venoasă cronică, tromboze venoase profunde, edem, angiodisplazie (în cadrul *s. Klippel-Trenaunay), determinate de compresiunea venei iliace primitive stângi prin artera iliacă primitivă dreaptă, la nivelul promontoriului.
- **S. COFFIN-LOWRY.** [*Grange Coffin, pediatru american, n. 1923; Brian Lowry, genetician canadian, n. la Belfast, Irlanda de Nord, n. 1932.*] Afecţiune congenitală care se manifestă doar la băieţi. Se asociază: *nanism, *hipertelorism, *ptoză palpebrală, arcade sprâncenare proeminente, *hipoplazie mandibulară, aripile nasului şi septul nazal îngroşate, mâini late şi moi, degete efilate cu *hipocratism digital, pliu palmar accesor, picior plat, torace în carenă, stern scurt bifid, *scolioză toracolombară, anomalii vertebrale, hipotonie musculară, laxitate ligamentară şi profund deficit mental. Simptomele sunt mai puţin marcate în cele câteva cazuri observate la fetiţe. Transmiterea este legată de cromozomul X.
- **S. COFFIN-SIRIS.** [*Grange Coffin, pediatru american, n. 1923; Evelyn Siris, radiolog american, n. 1914.*] S. asemănător sindromului Coffin-Lowry (v.), în care nanismul se manifestă intrauterin şi se asociază în plus *aplazia sau *hipoplazia falangelor distale ale ultimelor patru degete şi aplazia falangei medii a celui de-al cincilea deget.
- **S. COGAN.** [*David Glendening Cogan, oftalmolog din Boston, 1908-1993.*] 1) Vascularită cu keratită interstiţială, surditate de percepţie şi manifestări vestibulare (*s. Menière). Se asociază frecvent o afectare valvulară aortică, iar inconstant – manifestări neurologice şi artralgii. S. C. face parte din grupul *angeitelor necrozante. Sin.: boală Cogan. 2) Perturbare congenitală a mişcărilor voluntare ale ochilor, cu păstrarea posibilităţii de mişcare verticală. Fixarea privirii se realizează prin mişcări de rotaţie reflexă a capului. Sin.: apraxie oculomotorie congenitală.
- **S. COHEN.** [*Michael M. Cohen Jr., genetician american, n. 1937.*] S. recunoscut la naştere, în cadrul căruia se asociază dismorfie craniofacială, anomalii ale mâinilor, malformaţii ale membrelor cu hiperlaxitate ligamentară, scolioză şi/sau lordoză, hipotonie musculară, obezitate apărută în copilărie, retard men-

tal cu modificări electroencefalografice. Cariotipul este normal, însă există o duplicaţie sau inserţie 15q11-13. Transmitere autozomal recesivă.

• **S. COLLET-SICARD.** [*Frédéric Justin Collet, otorinolaringolog francez, profesor la Lyon, 1870-1966; Jean Athanase Sicard, neurolog francez, profesor de patologie internă la Paris, 1872-1929.*] S. determinat de afectarea perechilor de nervi cranieni IX, X, XI, XII printr-o leziune intracerebrală (tumorală, vasculară), determinând hemiplegia limbii de aceeaşi parte şi manifestările sindromului Vernet (v.).

• **S. COLUMBO.** S. congenital manifest din primele zile de viaţă, caracterizat prin episoade de vomismente, diaree, dureri abdominale, deshidratare, deficit motor, crize convulsive. Se constată o aversiune spontană pentru proteine, iar progresiv un retard mental. Frecvent, este evidentă o hepatosplenomegalie. S. C. este consecinţa unui deficit de L-lizin nicotinamid-adenin-dinucleotid reductază, iar ingestia de proteine determină crize, cu accentuarea hiperlizinemiei şi hiperargininemiei şi apariţia *hiperamoniemiei. În absenţa restricţiei proteice se produc progresiv leziuni cerebrale. Sin.: hiperlizinemie periodică. V. şi hiperlizinemie.

• **S. CONN.** [*Jerome W. Conn, endocrinolog american, Michigan, 1907-1994.*] Afecţiune caracterizată clinic prin hipertensiune arterială permanentă, *polidipsie cu *poliurie şi densitate urinară scăzută, astenie musculară permanentă cu paroxisme, crize de *tetanie. Biologic se observă hipokaliemie, hipernatremie, alcaloză sanguină, eliminare urinară crescută a aldosteronului şi a derivatului său, tetrahidroaldosteronul. Etiopatogenia este tumorală (unul sau mai multe *adenoame, mai rar carcinom sau hiperplazie difuză a zonei glomerulare a corticosuprarenalei). Sin.: hiperaldosteronism primar. V. şi hiperaldosteronism.

• **S. CONRADI-HÜNERMANN.** [*Erich Conradi, pediatru german, Köln, sec. XX; Carl Hünermann, medic german contemporan.*] Sin.: condrodisplazie punctată (v.).

• **S. CORNELIA DE LANGE.** [*Cornelia de Lange, pediatru olandez, 1871-1950.*] 1) Varietate severă de *condrodistrofie cu *arieraţie mentală, nanism cu *acromicrie şi diverse malformaţii somatice şi viscerale (piticul de la Amsterdam). 2) Sin.: boală de Lange (v. def. 1).

• **S. COSTEN.** [*James Bray Costen, otorinolaringolog american, St. Louis, 1895-1961.*] S. de obicei funcţional, manifestat prin dureri şi cracmente la nivelul articulaţiei temporo-maxilare, accentuate la masticaţie, însoţite de pierderea auzului, *otalgie, *acufene şi cefalee.

• **S. COTARD.** [*Jules Cotard, neurolog francez, Paris, 1840-1887.*] Melancolie delirantă cu tendinţe de negare, culpabilitate şi suicid, asociată cu tulburări senzoriale.

• **S. COURVOISIER-TERRIER.** [*Ludwig Georg Courvoisier, chirurg elveţian, profesor de chirurgie la Basel, 1843-1918; Louis Félix Terrier, chirurg francez, profesor la Paris, 1837-1908.*] Dilatarea colecistului, icter şi decolorarea materiilor fecale, prin obstrucţie tumorală a *ampulei Vater.

• **S. COWDEN.** [*Cowden, numele de familie al bolnavului la care a fost descris prima oară sindromul.*] Patologie ereditară cu transmitere autozomal dominantă, care se manifestă prin prezenţa de *hamartoame multiple, cu localizări preferenţiale cutaneo-mucoase şi digestive, asociate cu papule faciale şi bucale, *keratoză palmo-plantară, leziuni verucoase cutanate, disfuncţii tiroidiene, mamare, pelvine, predispunând la dezvoltarea unor neoplazii (sân, tiroidă). Sin.: sindromul hamartoamelor multiple, boală Cowden.

• **S. CREUTZFELDT-JAKOB.** [*Hans Gerhard Creutzfeldt, neurolog şi psihiatru german, profesor la Berlin, 1885-1964; Alfons Jakob, neurolog german, profesor la Hamburg, 1884-1931.*] Sin.: boală Creutzfeldt-Jacob (v.).

• **S. CRIGLER-NAJJAR.** [*John Fielding Crigler, pediatru american, n. 1919; Victor A. Najjar, pediatru şi microbiolog american, n. 1914 în Beirut, Liban.*] Deficit congenital de glucuronil transferază (enzimă care intervine în *glicuronoconjugare), transmis autozomal recesiv. Se manifestă sub două forme: *complet* (I), formă gravă, mergând până la encefalopatie hiperbilirubinemică, şi *parţial* (II), fără anomalii neurologice. Sin.: icter familial congenital Crigler-Najjar.

• **S. CROUZON.** [*Louis Edouard Octave Crouzon, neurolog francez, Paris, 1874-1938.*] Sin.: boală Crouzon (v.).

• **S. CRUVEILHIER-BAUMGARTEN.** [*Jean Cruveilhier, medic, anatomist şi anatomopatolog francez, profesor de chirurgie la Montpellier, apoi profesor de anatomie patologică la Paris, 1791-1874; Paul Clemens von Baumgarten, anatomopatolog german, Tübbingen, 1848-1928.*] Sin.: boală Cruveilhier-Baumgarten (v.).

• **S. CURRARINO.** [*Guido Currarino, pediatru şi radiolog italiano-ameerican, Italia, n. 1920.*] S. manifestat din al doilea an de viaţă, în cadrul căruia se asociază: tumefacţia dureroasă a degetelor, eczemă generalizată, lărgirea suturilor craniene şi a *fontanelei bregmatice. Ulterior, apar crize dureroase cu tumefacţia articulaţiilor genunchiului şi a gleznei. Radiologic se observă *apoziţie periostală la nivelul diafizei oaselor lungi şi a claviculei, iar suturile craniene conţin *oase wormiene. Imaginile de hiper-ostoză regresează, astfel încât la vârsta de 6 ani aspectul radiologic este normal. Originea şi mecanismul acestui s. rămân necunoscute.

• **S. CURTIUS.** [*Friedrich Curtius, medic german, Lübeck, 1896-1975.*] Hipertrofie hemicorporală, generalizată sau localizată la nivelul unui hemifacies, asociată cu anomalii cutanate (*nevi, atrofie), distrofii ungveale, malformaţii dentare, *ambliopie, simptome psihice şi endocrine (*hipogenitalism, hipotrofie mamară).

• **S. CUSHING.** [*Harvey Williams Cushing, neurochirurg american, Philadelphia, 1869-1939.*] S. cauzat de hiperproducţia de *glucocorticoizi de către *corticosuprarenală; cauze variate: tumoră benignă sau malignă, ori hiperplazie a cortexului suprarenal asociată sau nu cu o tumoră a hipofizei. Mai frecvent la femeia adultă, când este complet. Acest s. se manifestă prin: hiperglicemie, osteoporoză, slăbire musculară, facies "în lună plină", *hirsutism, *vergeturi cutanate, hipertensiune arterială, amenoree sau impotenţă (în funcţie de sex), oprirea creşterii la copil, iar biologic creşterea concentraţiei corticoizilor plasmatici şi a excreţiei urinare de 17-hidroxicorticosteroizi. Când hiperplazia suprarenalelor este secundară unui *adenom hipofizar, s. rezultat este denumit *boala Cushing. Sin.: sindrom suprarenometabolic.

• **S. CUSHING PARANEOPLAZIC / s. de Cushing paranéoplasique / paraneoplastic Cushing's s.** [*Harvey Williams Cushing, neurochirurg american, Philadelphia, 1869-1939.*] S. în cadrul căruia se regrupează manifestări de *hipercorticism cronic, secundar unei secreţii excesive de ACTH, cu prezenţa unei tumori non-hipofizare, frecvent cu localizare bronşică. Reprezintă aproximativ 5-10% din *s. Cushing.

• **S. CYRIAX.** [*Edward F. Cyriax, ortoped englez contemporan, Londra.*] S. datorat luxării cartilajului anterior al coastelor VIII, IX şi X, care determină dureri locale cu iradiere în umăr şi membru superior, mimând durerea din angina pectorală.

• **S. DA COSTA.** [*Jacob Mendez Da Costa, medic american, 1833-1900.*] Tahicardie sinusală constituţională, permanentă sau variabilă, la efort, emoţii, ortostatism. Se pot asocia palpitaţii, angoasă, tulburări vasomotorii. Este în relaţie cu iritabilitatea sistemului vegetativ, predominând *simpaticotonia. Sin.: boală Da Costa, sindrom de efort. V. şi astenie neurocirculatorie, eretism cardiac.

• **S. DAENTL.** Afecţiune congenitală rară, de etiologie incertă, care include *dismorfie facială, *hipoplazie a membrelor (prin hipoplazie osoasă femurală şi humerală), afectarea vertebrelor inferioare şi a bazinului.

- **S. DANDY-WALKER.** [*Walter Edward Dandy, neurochirurg american, Baltimore, 1886-1946; Arthur Earl Walker, neurochirurg american, Chicago, 1907-1995.*] *Hidrocefalie congenitală determinată de obstrucţia *orificiilor Magendie şi Luschka.
- **S. DANLOS.** [*Henri Alexandre Danlos, dermatolog francez, medic la Hôpitaux de Paris, 1844-1912.*] Sin.: sindrom Ehlers-Danlos (v.).
- **S. DARROW.** [*Daniel Cady Darrow, pediatru american, New Haven, 1895-1965.*] *Insuficienţă renală acută cu uremie crescută, potasemie normală şi *alcaloză metabolică. S. poate apărea în stenoza pilorică, prin pierderi gastrice abundente de acid clorhidric.
- **S. DAVIDOFF.** [*Leo Max Davidoff, neuroradiolog american, 1898-1975.*] S. de etiologie lezională hemiencefalică, în perioada neonatală, caracterizat prin întârziere psihică, asimetrie facială, diferite grade de hemiplegie, disfuncţii neurologice şi atrofie hemicorporeală controlaterală.
- **S. DE SANCTIS-CACCHIONE.** [*Carlo De Sanctis, psihiatru italian contemporan; Aldo Cacchione, psihiatru italian, sec. XX.*] S. ereditar, transmis autozomal recesiv, implicând **xeroderma pigmentosum* în asociere cu întârziere psihică şi de creştere, *hipoplazie gonadală şi, uneori, complicaţii neurologice şi fotosensibilitate. Sin.: idioţie xerodermică.
- **S. DEBRÉ-FIBIGER.** [*Anselme Robert Debré, pediatru francez, profesor la Paris, 1882-1978; Johannes Andreas Grib Fibiger, patolog danez, Copenhaga, 1867-1928.*] *Hiperplazie prenatală a suprarenalelor. Se manifestă prin pierdere de sare şi semne de virilizare. Este determinat de deficitului de 21-hidroxilază. V. şi sindrom suprarenogenital.
- **S. DEBRÉ-FITTKE.** [*Anselme Robert Debré, pediatru francez, profesor la Paris, 1882-1978; H. Fittke.*] Formă congenitală de **cutis laxa* asociată cu persistenţa fontanelelor, *oxicefalie moderată şi luxaţie congenitală de şold. Transmisă, probabil, autozomal recesiv. V. şi *cutis laxa*.
- **S. DEBRÉ-KOCHER-SEMELAIGNE.** [*Anselme Robert Debré, pediatru francez, profesor la Paris, 1882-1978; Emil Theodor Kocher, chirurg elveţian, Berna, 1841-1917, premiul Nobel pentru medicină/fiziologie în 1909; Georger Semelaigne, pediatru francez, n. 1892.*] Cretinism atireotic cu transmitere autozomal recesivă, caracterizat prin hipotonie, lentoarea mişcărilor şi pseudohipertrofie musculară, cu aspect de "copil herculean". Sin.: sindrom Debré-Semelaigne.
- **S. DEBRÉ-MARIE.** [*Anselme Robert Debré, pediatru francez, profesor la Paris, 1882-1978; Julien Jean Marie, pediatru francez, Paris, n. 1899.*] Afecţiune congenitală în care se asociază *nanism hipofizar, *infantilism genital, tulburări ale metabolismului hidric cu acumulare excesivă a apei, *oligodipsie, *oligurie cu *nicturie relativă şi urini concentrate, anomalii dentare. Tulburările hidrice dispar sub efectul administrării de hormoni corticotropi sau de cortizon.
- **S. DEBRÉ-SEMELAIGNE.** [*Anselme Robert Debré, pediatru francez, profesor la Paris, 1882-1978; Georges Semelaigne, pediatru francez, Paris, n 1892.*] Sin.: sindrom Debré-Kocher-Semelaigne.
- **S. DEGOS.** [*Robert Gaston Degos, dermatolog şi venerolog francez, profesor la Paris, 1904-1987.*] 1) *Genodermatoză caracterizată prin apariţia unor plăci mari eritematoase, al căror centru este acoperit cu scuame. Leziunile dispar în trei săptămâni şi reapar în pusee. Se asociază *hiperkeratoză la nivelul genunchilor. Sin.: genodermatoză "în cocardă". 2) S. cutaneovisceral caracterizat prin prezenţa unor papule cu centrul alb ca porţelanul şi marginile anulare, ridicate, telangiectazice. Ulterior leziunile se pot ulcera şi, ca urmare, cele localizate la nivelul tubului digestiv pot determina peritonită. Anatomopatologic se produc tromboze şi fibroză la nivelul arteriolelor. Moartea survine prin complicaţii neurologice, cardiace, renale, pulmonare. Sin.: papuloză atrofiantă malignă. 3) Tumoră benignă a pielii, unică sau multiplă, cu localizare la nivelul feţei sau al organelor genitale, formată din grupări de limfocite. Sin. (1, 2, 3): boală Degos. V. şi limfocitom.
- **S. DE GROUCHY / s. de Grouchy / 18p, 18q-s.** S. prin *deleţia braţului scurt sau lung al cromozomului 18. Monosomia 18p (prima deleţie descrisă la om) determină *dismorfie necaracteristică craniofacială. În monosomia 18q, dismorfia craniofacială este tipică, manifestată prin: microcefalie moderată, retracţia etajului mijlociu al feţei cu *prognatism aparent al maxilarului inferior, ochi înfundaţi, buză superioară scurtă, buză inferioară inversată (aspect de gură în "accent circumflex"), urechi cu helixul şi antehelixul dezvoltat, dermatoglife speciale (cu multe vârtejuri pe pulpa degetelor). Se constată implantări anarhice ale degetelor la picioare, anomalii genitale, retard mental variabil şi, frecvent, un comportament psihotic. Sin.: monosomie parţială 18p şi 18q.
- **S. DEJEAN.** [*M. C. Dejean, oftalmolog francez, sec. XX.*] S. determinat de compresia nervului maxilar superior la nivelul planşeului orbitei (tumorală, posttraumatică), manifestându-se prin anestezia algică în teritoriul inervat de acest nerv, asociată cu exoftalmie.
- **S. DÉJERINE.** [*Jules Joseph Déjerine, neurolog francez, profesor la Paris, 1849-1917.*] 1) Sin.: sindrom bulbar anterior median (v.). 2) Tulburări senzoriale de origine corticală caracterizate prin alterarea discriminării senzoriale (*astereognozie), a recunoaşterii diferenţelor şi aprecierii intensităţii diferiţilor stimuli. 3) Sin.: sindromul fibrelor lungi (v.).
- **S. DÉJERINE-KLUMPKE.** [*Augusta Déjerine-Klumpke, neurolog din Paris, n. la San Francisco, 1859-1927.*] Dureri şi deficit motor în teritoriul de inervaţie al nervului cubital, prin leziuni ale plexului brahial (afectând filetele nervoase C_8-D_1), de etiologie traumatică (traumatism cu abducţia forţată a membrului superior), prin infiltraţie tumorală sau plexită radică. Sin.: paralizie Klumpke.
- **S. DÉJERINE-ROUSSY.** [*Jules Joseph Déjerine, neurolog francez, profesor la Paris, 1849-1917; Gustave Roussy, anatomopatolog francez, n. la Vevey, Elveţia, 1874-1948.*] Leziuni talamice ischemice cu afectare senzitivo-motorie controlaterală: *hemianestezie (termoalgică, tactilă, proprioceptivă), *hiperpatie talamică, mişcări anormale ale mâinii (mână talamică, v.), asociate cu *hemianopsie laterală omonimă. Sin.: sindrom talamic.
- **S. DÉJERINE-SOTTAS.** [*Jules Joseph Déjerine, neurolog francez, profesor la Paris, 1849-1917; Jules Sottas, neurolog francez, Paris, 1866-1943.*] Sin.: nevrită interstiţială hipertrofică progresivă (v. nevrită, def. 3).
- **S. DEL CASTILLO.** [*Enrique B. Del Castillo, medic endocrinolog argentinian 1897-1969.*] Sin.: sindrom Castillo-Trabuco-de la Blaze (v.).
- **S. DEMELIN / syndrome de Demelin / constriction ring.** [*Lucien Alfred Demelin, ginecolog francez, Paris, 1861-1948.*] Sin.: sindrom Schickelé (v.).
- **S. DEMONS-MEIGS.** [*Jean Octave Albert Demons, chirurg francez, Bordeaux, 1842-1920; Joe Vincent Meigs, chirurg american, Boston, 1892-1963.*] Sin.: sindrom Meigs (v.).
- **S. DENNIE-MARFAN.** [*Charles C. Dennie, dermatolog american, 1883-1971; Bernard Jean Antonin Marfan, medic francez, profesor de igienă şi de pediatrie la Paris, 1858-1942.*] *Paralizie spastică şi întârziere mentală asociate sifilisului congenital.
- **S. DENNY-BROWN.** [*Derek Ernst Denny-Brown, neurolog britanic-american, 1901-1981.*] 1) Neuropatie ereditară afectând rădăcinile nervoase senzitive. 2) Sin.: acropatie ulceromutilantă

(v.). 3) *S. altern în care se asociază: de partea leziunii – pierderea vederii prin atrofie optică progresivă şi spasm al vaselor retiniene; controlateral – *hemiplegie. Apare în cazul trombozei arterei carotide interne.

• **S. DE TONI-DEBRÉ-FANCONI.** [***Giovanni De Toni**, pediatru italian, Genova, 1895-1973; **Anselme Robert Debré**, pediatru francez, profesor la Paris, 1882-1978; **Guido Fanconi**, pediatru elveţian, profesor la Zürich, 1892-1979.*] Sin.: sindrom Fanconi (v.).

• **S. DEVIC.** [***Eugène Devic**, medic francez, 1858-1930.*] 1) S. analog *sindromului Gardner, dar în care polipoza intestinală este diseminată la nivelul intestinului subţire, colonului şi rectului. 2) V. boală Devic.

• **S. DIAMOND.** [***Louis K. Diamond**, medic american, 1902-1999.*] Asocierea: *mixedem pretibial (frecvent survenit după tratamentul unei *boli Basedow-Graves), *exoftalmie, *hipocratism digital şi *osteoartropatie hipertrofică pneumică de tip Pierre Marie.

• **S. DIDE-BOTCAZO.** Ischemie occipitală bilaterală prin ocluzia arterelor cerebrale posterioare. Se manifestă prin *cecitate corticală, *agnozie spaţială şi *ecmnezie.

• **S. DI GEORGE.** [***Angelo M. Di George**, pediatru american, n. 1921.*] S. congenital, în care se asociază *agenezia timusului şi a paratiroidelor cu alterarea imunităţii mediate celular. Se caracterizează prin *tetanie neonatală, hipocalcemie, infecţii virale şi fungice repetitive şi, inconstant, malformaţii ale urechilor, nasului, gurii sau ale marilor vase.

• **S. DI GUGLIELMO.** [***Giovanni Di Guglielmo**, hematolog italian, 1886-1961.*] Sin.: eritromieloză acută (v.).

• **S. DIOGENE.** [***Diogenes**, filosof grec care a dus o viaţă simplă, 430-323 î. Hr.*] S. caracteristic stărilor de demenţă senilă incipientă, constând în neglijenţă, dezinteres pentru condiţiile de viaţă, colectarea în locuinţă de obiecte inutile, de valoare mică (ex.: ambalaje).

• **S. DOEGE-POTTER.** S. caracterizat prin asocierea unei tumori extrapancreatice cu un *s. hipoglicemic, care apare la adultul de sex masculin. Tumora este de origine mezodermică, cu localizare toracală sau abdominală (intra- sau retroperitoneal). Poate include manifestări endocrine (*acromegalie, guşă, *hipercorticism suprarenal), ulcer gastric, un *s. paraneoplazic. Prognosticul depinde de malignitatea tumorii. S. D.-P. este asemănător sindromului Nadler-Wolfer-Elliot (v.).

• **S. DONOHUE.** [***William L. Donohue**, patolog canadian, n. 1906.*] Sin.: lepreşaunism (v.).

• **S. DOTT-BAILEY.** [***Norman McOmish Dott**, neurochirurg scoţian, Edinburg, 1897-1973; **Percival Bailey**, chirurg american, 1892-1973.*] Asocierea: patologie endocrină de origine hipofizară (prin hiper- sau hipofuncţie) şi aspect eunucoid.

• **S. DOWLING-DEGOS.** [***Dowling; Robert Gaston Degos**, dermatolog şi venerolog francez, profesor la Paris, n. 1904-1987.*] *Genodermatoză cu caracter familial, asemănătoare cu **acanthosis nigricans*, ce se manifestă la adultul tânăr, se agravează cu vârsta şi se caracterizează prin apariţia unei pigmentări sub forma unor pete sau papule mici, mai mult sau mai puţin intense, respectând zonele de piele sănătoasă (aspect reticulat). Leziunile apar predominant pe feţele pliurilor mari de flexie. Histologic, se observă expansiuni epidermice filiforme şi pigmentate, extinse până în derm, care pot proveni din foliculii pilosebacei. Uneori se formează chisturi cornoase. La originea leziunilor pot fi razele solare, o iritaţie cronică prin frecare sau un stres emoţional.

• **S. DOWN.** [***John Langdon Haydon Down**, medic englez, Londra, 1828-1896.*] Afecţiune congenitală determinată de prezenţa unui cromozom supranumerar la nivelul perechii 21 de cromozomi somatici. S. D. se caracterizează de la naştere printr-un s. dismorfic stereotip: facies rotund, aplatizat, ochi cu bride şi oblici, cu *epicantus. Sunt asociate malformaţii viscerale frecvente, îndeosebi cardiace şi debilitate mentală. Sin.: mongolism (termen impropriu, desuet), sindrom Langdon Down, trisomie 21 (termen adecvat etiopatogeniei).

• **S. DRESBACH.** [***Melvin Dresbach**, medic american, Philadelphia, 1874-1946.*] Sin.: drepanocitoză (v.).

• **S. DRESSLER.** [***William Dressler**, medic american de origine poloneză, 1890-1969.*] Asocierea pericardită-pleurezie, care poate să apară la 2-10 săptămâni după un *infarct miocardic. S. D. are, probabil, o patogenie imună, prin apariţia anticorpilor faţă de fibrele miocardice necrozate şi faţă de structurile pleurale şi pericardice. S. D. poate apare şi după un episod de *insuficienţă coronariană (s. D. postcoronarită) şi, împreună cu *s. postcomisurotomie şi *s. postpericardiotomie, formează grupa s. cardiace postlezionale, asemănătoare ca patogenie şi simptomatologie. Sin.: sindrom postinfarct.

• **S. DREYFUS.** [***Jules R. Dreyfus**, medic francez contemporan.*] Sin.: sindrom premenstrual (v.).

• **S. DRINKWATER.** [***Harry Drinkwater**, medic scoţian, Edinburg, 1855-1925.*] Sin.: simfalangie (v.).

• **S. DUANE.** [***Alexander Duane**, oftalmolog american, New York, 1858-1926.*] S. ereditar, transmis autozomal recesiv, care implică o serie de anomalii oculare unilaterale: limitarea sau imposibilitatea abducţiei şi a adducţiei, retracţia globilor oculari şi îngustarea fantei palpebrale în adducţie, cu lărgirea sa în abducţie, deficit de convergenţă a globilor oculari. Sin.: sindrom Stilling-Türk-Duane.

• **S. DUBIN-JOHNSON.** [***Isadore Nathan Dubin**, patolog american, Washington, 1913-1980; **Frank B. Johnson**, patolog american, n. 1919.*] Icter ereditar cronic nehemolitic, determinat de excreţia defectuoasă a bilirubinei conjugate şi a anumitor anioni organici de către ficat. Este patognomonică prezenţa depunerilor de *lipofuscină, pigment brun, în hepatocite, sub forma unor granule fine. *Puncţia-biopsie hepatică este obligatorie pentru diagnostic. Sin.: boală Dubin-Johnson. V. şi sindrom Rotor.

• **S. DUCHENNE.** [***Guillaume Benjamin Armand Duchenne (de Boulogne)**, neurolog francez, Paris, 1806-1875.*] Sin.: paralizie bulbară progresivă (v.).

• **S. DUFIER-ALZIAL.** Afecţiune congenitală în care se asociază *microcefalie, retard mental, *displazie corioretiniană în pete rotunde sau ovalare, localizate sau diseminate, frecvent însoţită de pigmentare fină a fundului de ochi, plaje de atrofie corioretiniană, vase retiniene fine şi fragile. Leziunile corioretiniene pot fi evolutive. În unele cazuri există *microftalmie şi relicve embrionare de tip persistenţa vitrosului primitiv. Transmiterea este autozomal dominantă.

• **S. DUNCAN.** [***Duncan**, numele familiei la care a fost descris prima oară sindromul.*] *S. limfoproliferativ cu agamaglobulinemie şi anemie.

• **S. DUVOWITZ.** S. coloanei vertebrale rigide, la adultul tânăr. Implică rigiditatea rahidiană globală, predominând la nivelul rahisului cervical (prin retracţia muşchilor extensori). Pot fi asociate şi disfuncţii cardiace.

• **S. DYGGVE.** [***Holger Victor Dyggve**, medic pediatru şi psihiatru danez, 1913-1984.*] Sin.: sindrom Dyggve-Melchior-Clausen (v.).

• **S. DYGGVE-MELCHIOR-CLAUSEN.** [***Holger Victor Dyggve**, medic pediatru şi psihiatru danez, 1913-1984; **Johannes Christian Melchior**, pediatru danez, 1923-1995; **Jörgen Clausen**, biochimist danez, n. 1931.*] Tip de *mucopolizaharidoză determinată de un deficit de β-glucuronidază, care devine manifestă în timpul creşterii şi este caracterizată prin asocierea unui trunchi scurt cu hiperlordoză şi a retardului mental. Există deformări ale membrelor, îndeosebi degete "în gheară", cu limitarea extensiei. Radiologic: *platispondilie cu deformarea platourilor, care din profil desenează o curbă cu convexitatea dublă. La nivelul bazinului, aripile iliace sunt înguste şi au contur neregulat, festonat, areolar. Limita metafizei femurale are o dispunere orizontală, astfel încât capul femural este, frecvent, subluxat prin lărgirea cavităţilor cotiloide. Biologic nu se poate dovedi decât prezenţa unui *peptidoglican anormal doar în unele cazuri, fără excreţie de mucopolizaharide în urină. Transmiterea este autozomal recesivă. Sin.: sindrom Dyggve, sindrom Sly, mucopolizaharidoză tip VII.

- **S. EAGLE.** [***W. Eagle****, otorinolaringolog american, n. 1898.*] *Hemicranie în relaţie cu hipertrofia apofizei stiloide ce determină afectarea filetelor nervoase simpatice ale carotidei externe (cu dureri temporale şi retroauriculare) sau interne (dureri parietale şi orbitare). S. apare deseori după traumatisme sau intervenţii chirurgicale la acest nivel (amigdalectomii, extracţii dentare etc.). Sin.: stilalgie, sindrom stilocarotidian.
- **S. EATON-LAMBERT.** [***Lee McKendree Eaton****, neurolog american, 1905-1958;* ***Edward Howard Lambert****, neurofiziolog american, n. 1915.*] S. asemănător *miasteniei, cu afectarea muşchilor proximali ai membrelor, a muşchilor oculari şi bulbari. Electromiografic se constată că amplitudinea potenţialului de acţiune a fibrei musculare la stimul unic este redusă, dar creşte în cazul stimulilor repetitivi. Este frecventă asocierea cu neoplasmul pulmonar cu celule mici. S. pare să fie determinat de formarea de anticorpi faţă de terminaţiile nervoase ale neuronului motor. Sin.: sindrom pseudomiastenic paraneoplazic, miopatie carcinomatoasă.
- **S. EDDOWES.** [***Alfred Eddowes****, medic englez, Londra, 1850-1946.*] Sin.: boală Lobstein (v.). V. şi osteogeneză imperfectă.
- **S. EDWARDS.** [***J. H. Edwards****, genetician englez, n. 1928.*] Se caracterizează printr-un ansamblu de malformaţii: întârziere staturo-ponderală, micro- şi *dolicocefalee, torace şi bazin îngustat, anomalii cardiace, frecvent rinichi în potcoavă, dermatoglife cu anomalii caracteristice. Supravieţuirea nu depăşeşte 2 luni. Sin.: trisomie 18.
- **S. EHLERS-DANLOS.** [***Edvard Lauritz Ehlers****, dermatolog danez, Copenhaga, 1863-1937;* ***Henri Alexandre Danlos****, dermatolog francez, medic la Hôpitaux de Paris, 1844-1912.*] S. ereditar, caracterizat prin laxitate articulară, hiperelasticitate şi fragilitate a tegumentelor, cu regenerare dificilă în cazul plăgilor (şi cicatrice atrofice plane multiple), prezenţa de noduli adipoşi subcutanaţi, pseudotumori moluscoide şi fragilitate vasculară cu echimoze spontane. Clinic se constată o largă variabilitate de expresie simptomatică. Această distrofie ereditară mezenchimatoasă cu transmitere variabilă (autozomal dominantă sau recesivă) se caracterizează anatomic prin alterarea fibrelor de colagen, rezultând multiple forme de expresie (se disting 10 tipuri diferite ale acestui s.). Sin.: sindrom Danlos, *cutis hiperelastica*, boală Ehlers-Danlos.
- **S. EISENMENGER.** [***Victor Eisenmenger****, medic austriac, Viena, 1864-1932.*] Defect septal ventricular care determină hipertensiune pulmonară şi cianoză prin şunt cu regurgitaţie dreapta-stânga; uneori şuntul poate fi localizat şi la nivel atrial sau al marilor vase.
- **S. EKBOM.** [***Karl Axel Ekbom****, neurolog suedez, 1907-1977.*] Sin.: sindromul picioarelor fără repaus (v.).
- **S. ELDJARN.** Afecţiune congenitală, ce poate fi recunoscută la naştere, în care se asociază: vomismente incoercibile, infecţii pulmonare severe, acidoză, eliminare urinară de acid β–metilcrotonic. Fără tratament, supravieţuirea este posibilă, dar se manifestă un retard mental sever. S. este legat de deficitul congenital în β-metilcroton-coenzima H carboxilază. Remisiunea se obţine prin tratament cu biotină (*vitamină B_8).
- **S. ELEJALDE.** Afecţiune congenitală şi familială rară, caracterizată prin asocierea: *gigantism, hexadactilie, închiderea prematură şi completă a suturilor craniene, dismorfie facială interesând în particular nasul şi urechile şi îngroşarea pielii. Anatomopatologic se constată *splanhnomegalie şi *displazie chistică renală bilaterală. Histologic există o creştere importantă a ţesutului conjunctiv, în toate organele. Se poate considera că s. reprezintă o displazie hiperplastică mezo-ectodermică. Transmitere probabil autozomal recesivă.
- **S. ELLIS-VAN CREVELD.** [***Richard White Bernhard Ellis****, pediatru englez 1902-1966;* ***S. Van Creveld****, pediatru olandez, Amsterdam, 1894-1971.*] Varietate de *osteocondrodisplazie, caracterizată prin nanism polimalformativ, cu *polidactilie, *sindactilie, distrofii ungveale, *anodonţie, frecvent anomalii cardiovasculare. Face parte din categoria *mucopolizaharidozelor, cu transmitere autozomal recesivă. Sin.: displazie condroectoermică.
- **S. ELPÉNOR / s. d'Elpénor / postalcoholic behavior s., Elpenor's s.** [*Sindromul îşi datorează numele însoţitorului lui Ulise, Elpenor-spirit slab, care, după excesul de alcool, a adormit şi a murit în somn, căzând de pe terasa palatului lui Circe.*] Stare subconfuzională a subiecţilor care adorm într-un loc necunoscut, după consum excesiv de alcool sau după intoxicaţii. Constă în dezorientare, perplexitate şi automatism motor cu risc de comitere a unor acte medicolegale.
- **S. ERASMUS.** Asocierea *silicozei cu *sclerodermia (apărută secundar silicozei). S. apare frecvent la mineri. Evoluţia este rapidă şi gravă, spre insuficienţă respiratorie şi *cord pulmonar cronic.
- **S. ERB.** [***Wilhelm Heinrich Erb****, neurolog german, Heidelberg, 1840-1921.*] Sin.: *myasthenia gravis* (v.).
- **S. ERDHEIM.** [***Jakob Erdheim****, anatomopatolog originar din Galiţia, profesor la Viena, 1874-1937.*] S. survine în unele cazuri certe de *acromegalie, în care se asociază şi hipertrofia claviculelor, a corpilor vertebrali, a discurilor intervertebrale şi alterări ale articulaţiilor condrocostale. Leziunile se însoţesc de dureri vii, cifoză şi limitarea mişcărilor în jumătatea superioară a corpului. Sin.: sindrom costovertebral, spondilită acromegalică, sindrom Scaglietti-Dagnini.
- **S. EVANS.** [***Robert Sherman Evans****, medic american, n. 1912.*] Asocierea: *anemie hemolitică autoimună - *purpură trombopenică imunologică. S. E. este idiopatic sau secundar unei patologii autoimune (*lupus) sau unui *s. limfoproliferativ.
- **S. EWING.** [***James Ewing****, medic american, profesor de patologie la Universitatea Cornell, Ithaca, 1866-1943.*] Sin.: sarcom Ewing (v.).
- **S. FABER.** [***Knud Faber****, medic danez, Copenhaga, 1862-1956.*] Sin.: boală Hayem-Faber (v.).
- **S. FALLOT.** [***Etienne Louis Arthur Fallot****, medic francez, 1850-1911.*] Sin.: tetradă Fallot (v.).
- **S. FANCONI.** [***Guido Fanconi****, pediatru elveţian, profesor la Zürich, 1892-1979.*] 1) Anemie aplastică congenitală caracterizată prin *pancitopenie, *hipoplazia măduvei osoase şi anomalii congenitale (hipostatură, *microcefalie, *hipogenitalism, *strabism, malformaţii ale oaselor, rinichilor, *microftalmie şi întârziere mentală). Se observă anomalii de separare a ADN-ului şi rupturi cromozomiale. Anemia este normocitară sau macrocitară şi se poate asocia cu leucemie acută. 2) Diabet renal fosfo-amino-glucozat prin anomalie tubulară proximală. Se poate manifesta în trei forme: a) forma ereditară care apare la copil – cistinoza (v.); b) forma ereditară manifestată la adult, probabil prin prezenţa unei gene recesive diferite de cea care determină cistinoza, caracterizată prin alterarea funcţiei tubulare şi *osteomalacie, dar fără depuneri de cistină în ţesuturi; c) forma dobândită, care poate fi asociată cu un *mielom mul-

tiplu sau poate fi secundară unei intoxicaţii sau altor cauze care produc alterarea funcţiei tubulare. Sin.: sindrom (De) Toni-Debré-Fanconi.

- **S. FARBER-UZMAN.** [_Sidney Farber, pediatru american, Boston, 1903-1973; Lahut Uzman, medic american 1923-1962._] *Lipogranulomatoză progresivă, manifestă de la naştere sau în primele luni de viaţă, transmisă autozomal recesiv, caracterizată prin agitaţie psihomotorie, accese de plâns, noduli eritematoşi situaţi predominant la nivelul extremităţilor, disfuncţii cardiopulmonare şi ale SNC, cu evoluţie letală înainte de vârsta de 2 ani. S. este determinat de un deficit de ceramidază. Sin.: lipogranulomatoză diseminată, boală Farber.
- **S. FAVRE-RACOUCHOT.** [_Maurice Jules Favre, dermatolog francez, Lyon, 1876-1954; Jean Racouchot, dermatolog francez, Lyon, n. 1908._] Elastoidoză nodulară cutanată, formă particulară de degenerescenţă coloidă a pielii manifestată prin *elastoză senilă şi prin prezenţa (periorbitar şi la nivelul tâmplelor) a numeroase comedoane şi mici noduli cu diametru de 2-4 mm. Apare la bărbaţi, după vârsta de 50 de ani.
- **S. FAZIO-LONDE.** [_E. Fazio, medic italian, 1849-1902; Paul Frédéric Léon Londe, neurolog francez, 1864-1944._] Formă de *scleroză laterală amiotrofică, cu afectarea îndeosebi a musculaturii inervate de la nivel pontin.
- **S. FELTY.** [_Augustus Roi Felty, medic american, 1895-1964._] *Poliartrită reumatoidă la care se asociază splenomegalie, leucopenie, pigmentare a pielii picioarelor, hipersplenism inconstant, anemie, trombocitopenie.
- **S. FÈVRE-LANGUEPIN.** [_Marcel Paul Louis Edmond Fèvre, chirurg ortoped francez, n. 1897; Anna Languepin, chirurg-ortoped pediatru francez, n. 1930._] S. plurimalformativ familial în care se asociază o *bridă poplitee unilaterală înglobând nervul sciatic, fantă palatină şi labială inferioară, *sindactilie cu *onicodistrofie la degetele membrelor inferioare, picioare în *_varus echin_, *criptorhidie cu absenţa suturii rafeului median a burselor (sau, la sexul feminin, hipoplazia labiilor mari) şi *nevi multipli pigmentari. Transmiterea este, probabil, autozomal recesivă.
- **S. FIESSINGER-LEROY-REITER.** [_Noël Armand Fiessinger, medic francez, profesor la Paris, 1881-1946; Edgar Auguste Leroy, medic francez, n. 1883; Hans Conrad Julius Reiter, medic igienist german, profesor la Rostock, 1881-1969._] Afecţiune cronică şi recidivantă determinată de *_Shighella_ sau *_Chlamydia_, în cadrul căreia se asociază un s. dizenteric (în formele epidemice), uretrită acută fugace postdiareică, conjunctivită bilaterală intensă, poliartrită ce poate ajunge la spondilartrită anchilozantă şi leziuni cutaneomucoase, veziculobuloase în formele acute, keratodermice sau psoriaziforme cu tendinţă pustuloasă în formele cronice. Se observă la pacienţii cu *antigen HLA B27. Este considerată ca fiind o formă de artrită reactivă. Sin.: sindrom oculo-uretro-sinovial, sindrom conjunctivo-uretro-sinovial, boală/sindrom Reiter, triadă Reiter.
- **S. FISCHER-BRÜGGE.** Ansamblu de manifestări clinice precoce după traumatisme craniene, cu hemoragii şi hipertensiune intracraniană, constând în: pierderea vederii, somnolenţă, pareză, exagerarea reflexelor contralaterale şi midriază monolaterală. Se manifestă la copii.
- **S. FISHBEIN.** Intoleranţă la efort cu mialgii şi crampe, din cauza deficitului de *AMP-dezaminază.
- **S. FISHER.** [_Miller Fisher, neurolog canadian, n. 1913._] S. în cadrul căruia se asociază parestezii, *ataxie cerebeloasă, *oftalmoplegie externă şi areflexie generalizată.
- **S. FITZ.** [_Reginald Heber Fitz, medic american, Boston, 1843-1913._] Asociere de simptome implicând dureri epigastrice, vomismente, *timpanism în regiunea epigastrică, complicate uneori cu *colaps, consecutiv unei pancreatite acute.
- **S. FOIX-ALAJOUANINE.** [_Charles Foix, neurolog francez, medic la Hôpitaux de Paris, 1882-1927; Théophile Antonin Joseph Alajouanine, neurolog francez, 1890-1980._] Sin.: sindrom de sinus cavernos (v.).
- **S. FONTAINE.** [_René Fontaine, chirurg francez, n. 1899._] S. în care se asociază osteoporoză, contractură posttraumatică şi edem dur.
- **S. FORBES-ALBRIGHT.** [_Anne Poppenheimer Forbes, endocrinolog american, 1911-1992; Fuller Albright, medic american, Boston, 1900-1969._] Sin.: sindrom Chiari-Fromell (v.).
- **S. FORESTIER-ROTÈS-QUÉROL.** [_Jacques Forestier, medic francez, Aix-les-Bains, 1890-1978; Jaime Rotès-Quérol, medic spaniol._] Sin.: hiperostoză vertebrală anchilozantă (v.).
- **S. FORNEY.** [_William R. Forney, pediatru american, n. 1931._] S. polimalformativ în care se asociază: anomalii ale oaselor carpiene (fuziunea semilunar-piramidal, dispariţia scafoidului) şi tarsiene (*sinostoză calcaneo-scafoidiană), surditate de percepţie şi cardiopatie. Anomaliile osoase sunt descoperite radiologic, ca urmare a durerilor şi dificultăţilor la mers. Transmitere autozomal dominantă.
- **S. FORSIUS-ERIKSSON.** [_Henrik Forsius, oftalmolog finlandez contemporan, n. 1921; Aldur Wictor Eriksson, genetician finlandez contemporan, n. 1927._] S. familial ereditar ce afectează numai sexul masculin (transmitere recesivă legată de cromozomul X). În cadrul s. se asociază: *microftalmie, *nistagmus orizontal, *astigmatism cu miopie, *discromatopsie cu *hemeralopie, *albinism al fundului de ochi şi *aplazia foveei centrale. La unii subiecţi - prematuri - pot apărea crize epileptice, tulburări auditive şi retard mental. Sin.: sindrom Aland.
- **S. FOSTER KENNEDY.** [_K. Robert Foster Kennedy, neurolog american, New York, 1884-1952._] Sin.: sindrom Kennedy (v. def. 1).
- **S. FOVILLE.** [_Achille Louis Foville, neurolog francez, 1799-1878._] S. altern protuberenţial care traduce o leziune a calotei trunchiului cerebral. În funcţie de sediul leziunii, se disting: 1) _s. F. superior_ (peduncular), care asociază paralizie homolaterală a mişcării laterale a ochilor, hemiplegie controlaterală cu paralizie centrală de facial; 2) _s. F. inferior_ (protuberanţial), în care se asociază paralizia homolaterală a mişcării laterale a ochilor cu paralizie periferică de facial şi hemiplegie controlaterală. V. sindrom altern şi sindrom protuberanţial.
- **S. FOX-FORDYCE.** [_George Henry Fox, dermatolog american, New York, 1846-1937; John Addison Fordyce, dermatolog american, profesor la New York, 1858-1925._] Sin.: boală Fox-Fordyce (v.).
- **S. FRACCARO.** S. rar de *aneuploidie xxxxy (subiecţi cu 49 de cromozomi), cu deficit mental, greutate şi talie mică, *hipogonadism, *pronaţie limitată şi anomalii ale *dermatoglifelor.
- **S. FRANCESCHETTI-ZWAHLEN.** [_Adolphe Franceschetti, oftalmolog elveţian, profesor la Geneva, 1896-1968; Pierre Zwahlen, oftalmolog elveţian, 1916-1972._] S. malformativ ereditar inclus în cadrul sindromului primului arc branhial (v.), transmis probabil dominant. Se caracterizează prin *disostoză mandibulofacială, cu malformaţii multiple: oblicitatea fantelor palpebrale, hipoplazia maxilarelor şi a osului malar, malformaţii ale urechii externe şi uneori interne (cu surditate de transmisie), ale pleoapelor, distrofie corneeană. O formă incompletă a acestui s. este numită s. Treacher Collins. Sin.: disostoză mandibulofacială ereditară.
- **S. FRANÇOIS / syndrome dyscéphalique François / dyscephalia mandibulo-oculofacialis, mandibulo-oculofacial syndrome.** [_Jules François, oftalmolog belgian, profesor la Gand, 1907-1984._] S. malformativ care face parte din cadrul sindromului primului arc branhial (v.) şi care asociază *brahicefalie cu facies “în cap de pasăre”, anomalii dentare, *nanism armonios, *hipotricoză, *microftalmie şi *cataractă congenitală. Sin.: sindrom discefalic cu cap de pasăre, sindrom Hallerman-Streiff, sindrom Ullrich şi Fremerey-Dohna.

- **S. FRANÇOIS-EVENS.** [*Jules François, oftalmolog belgian, profesor la Gand, 1907-1984; Evens.*] S. ereditar manifest la toate vârstele, de etiologie necunoscută. Este caracterizat prin apariţia unor opacităţi inelare periferice, de aspect granular, pe endoteliul corneean, cu conservarea sensibilităţii corneene şi a acuităţii vizuale. Are evoluţie lentă. Transmitere autozomal dominantă. Sin.: eredodistrofie inelară a endoteliului corneean.
- **S. FRANÇOIS-HAUSTRATE.** [*Jules François, oftalmolog belgian, profesor la Gand, 1907-1984; L. Haustrate*] *Disostoză oto-mandibulară care face parte din cadrul sindromului primului arc branhial (v.), dar având o formă mai localizată de atingere, doar a primului arc, frecvent unilaterală, fără malformaţii palpebrale.
- **S. FRANKLIN.** [*Edward C. Franklin, medic american, New York, n. 1928.*] Sin.: boală Franklin (v.).
- **S. FREEMAN-SHELDON.** [*Ernest Arthur Freeman, ortoped englez, 1900-1975; Joseph Harold Sheldon, pediatru englez, 1920-1964.*] S. plurimalformativ implicând malformaţii faciale, ale extremităţilor şi tegumentare. Se transmite autozomal dominant. Sin.: distrofie cranio-carpotarsală.
- **S. FRENKEL.** [*Henri Frenkel, oftalmolog francez, 1864-1934.*] S. se produce în urma unei contuzii a globului ocular sau a unei unde de şoc. Constă în alterări ale polului anterior al ochiului, cu edem corneean, *midriază, rupturi radiare ale irisului, *iridodializă, uneori subluxaţie a cristalinului, cataractă.
- **S. FREY.** [*Lucja Frey, neurolog polonez, 1889-1944.*] Sin.: sindrom auriculotemporal (v.).
- **S. FRIEDMANN.** [*Max Friedmann, neurolog german, Mannheim, 1858-1925.*] 1) Asociere de simptome în encefalita subacută de origine traumatică, implicând: cefalee, vertij, iritabilitate, insomnie, fatigabilitate uşoară, deficit de memorizare. 2) V. şi boală Friedmann.
- **S. FRIMODT-MÖLLER.** Asociere de manifestări respiratorii variate cu febră şi leucocitoză sanguină (30-50 000 leucocite/mm^3) cu 80-90% eozinofile. Histologic se constată infiltrate alveolare şi interstiţiale cu celule mononucleate şi eozinofile. Radiologic se observă mici pete rotunde în ambii plămâni, cu sediu variabil. Chimioterapia produce vindecare rapidă. Unele cazuri evoluează spontan spre cronicizare. Afecţiunea a fost descrisă în regiunile tropicale şi pare să fie determinată de o parazitoză (frecvent *filarioză cu *Wuchereria bancrofti*, uneori cu larve de *acarieni). S. este similar *s. Löffler. Sin.: pulmon tropical eozinofil, eozinofilie tropicală.
- **S. FRÖHLICH.** [*Alfred Fröhlich, farmacolog austriac stabilit în Statele Unite, 1871-1953.*] Hipogonadism hipogonadotrop ereditar. Apare (rar) îndeosebi la băieţi. Se caracterizează prin asocierea: obezitate considerabilă care predomină la nivelul trunchiului şi a rădăcinilor membrelor, distrofie genitală care se manifestă în funcţie de vârstă şi sex (la adolescent – oprirea dezvoltării caracterelor sexuale; la femeia adultă – amenoree; la bărbat – impotenţă sexuală). Se mai pot asocia: deficit intelectual, tulburări vizuale şi *diabet insipid. Etiologia acestui s. este de obicei în relaţie cu o leziune a hipofizei sau a regiunii infundibulotuberiene (infecţie neurotropă, adenom cromofob etc.). Sin.: sindrom adipozogenital, distrofie adipozogenitală, sindrom Babinski-Fröhlich.
- **S. FROIN.** [*Georges Froin, medic francez, 1874-1932.*] Asocierea unor caracteristici ale lichidului cefalorahidian: *xantocromie, concentraţie crescută de proteine, coagulare spontană rapidă, absenţa celulelor. Apare într-o serie de maladii organice nervoase în care este întreruptă comunicarea dintre lichidul intrarahidian şi ventriculele cerebrale prin obstrucţie inflamatorie sau neoplazică. *Proba Queckenstedt-Stookey arată de obicei blocaj complet.
- **S. FUCHS.** [*Ernst Fuchs, oftalmolog austriac, profesor la Luttich, apoi la Viena, 1851-1930.*] 1) S. de origine nedeterminată, de obicei unilateral, în care se asociază *heterocromie unilaterală a irisului (ochiul neafectat fiind mai deschis la culoare), atrofie a irisului (puţin vizibilă), precipitate pe faţa posterioară a corneei (pe *membrana Descemet) şi cataractă. 2) Denumire prin care sunt grupate afecţiuni buloase, frecvent de origine medicamentoasă, caracterizate prin afectarea pielii, a regiunilor periorificiale, ca şi a mucoaselor bucale, genitale şi oculare. Sin.: sindrom muco-oculocutanat.
- **S. GAILLARD.** [*François Gaillard, chirurg francez, Paris, 1805-1868.*] Dextrocardie care apare prin retracţia cicatriceală pulmonară şi pleurală spre dreapta.
- **S. GAISBÖCK.** [*Felix Gaisböck, medic austriac, Innsbruck, 1868-1955.*] Afecţiune descrisă la bărbaţii obezi şi gurmanzi, caracterizată prin hipertensiune cu valori mari, *poliglobulie importantă, congestia mucoasei gastrice cu hiperclorhidrie, glicemie, colesterolemie şi uricemie crescute. Se complică cu insuficienţă cardiacă sau accident vascular cerebral. Este o falsă poliglobulie prin *hemoconcentraţie.
- **S. GALLAVARDIN.** [*Louis Bénédict Gallavardin, cardiolog francez, Lyon, 1875-1957.*] Hipertensiune arterială paroxistică la subiecţii tineri cu *simpaticotonie, cu prognostic bun (hipertensiunea nu devine permanentă decât foarte rar).
- **S. GAMSTORP.** [*Ingrid Gamstorp, pediatru suedez contemporan, Lund.*] Sin.: adinamie episodică ereditară (v.).
- **S. GANSER.** [*Sigbert Joseph Maria Ganser, neurolog şi psihiatru german, Dresda, 1853-1931.*] Amnezie, tulburări ale conştienţei, halucinaţii, frecvent de etiologie isterică, la care se asociază răspunsuri fără sens şi acte absurde. Sin.: pseudopsihoză.
- **S. GARCIN.** [*Marie Mathieu Jean Raymond Garcin, medic francez, 1875-1971.*] Paralizie unilaterală extensivă progresivă în teritoriul corespunzător nervilor cranieni, prin proces tumoral expansiv la baza craniului.
- **S. GARDNER.** [*Eldon J. Gardner, genetician american, n. 1909.*] S. ereditar cu transmitere autozomal dominantă, manifestată la adultul tânăr, în care se asociază: *polipoză intestinală, chisturi sebacee multiple, osteoame benigne localizate cel mai frecvent la nivelul craniului şi maxilarelor, tumori benigne fibroase sau musculare retroperitoneale sau intramezenterice (care pot determina complicaţii mecanice). Leziunile din acest s. afectează organele dezvoltate din toate cele trei foiţe embrionare (endoderm, mezoderm, ectoderm), iar prin această caracteristică s. G. se aseamănă cu: sindromul Canada-Cronkhite (v.), sindromul Devic (v.) şi sindromul Peutz-Jeghers (v.). Sin.: sindrom Gardner-Richards.
- **S. GARDNER-DIAMOND / s. de Gardner-Diamond / autoerythrocyte sensitivity, psychogenic purpura.** [*F. H. Gardner, medic american contemporan; Louis K. Diamond, pediatru american, Boston, 1902-1999.*] *Purpură prin autosensibilizare faţă de hematii, manifestată prin leziuni echimotice, tumefiate şi dureroase apărute fără un traumatism determinant şi fără alte anomalii de *hemostază. Diagnosticul este confirmat de pozitivitatea intradermoreacţiei cu globule roşii ale subiectului sau cu hematii de tip O, Rh negativ, care reproduce caracteristicile echimozei spontane.
- **S. GARDNER-RICHARDS.** [*F. H. Gardner, medic american contemporan; R. C. Richards.*] Sin.: sindrom Gardner (v.).
- **S. GASSER.** [*Konrad Joseph Gasser, pediatru elveţian, Zürich, n. 1912.*] Sin.: sindrom hemolitic-uremic (v.).
- **S. GAYET-WERNICKE.** [*Charles Jules Alphonse Gayet, chirurg francez, profesor de patologie chirurgicală, apoi de oftalmologie la Lyon, 1833-1904; Carl Wernicke, neurolog şi psihiatru german, profesor la Berlin, apoi la Breslau (în prezent Wroclaw, Polonia), 1848-1905.*] Ansamblu de simptome neu-

ropsihice determinate de carenţa în *vitamina B_1, cel mai frecvent secundar alcoolismului cronic. Se caracterizează prin confuzie mentală cu dezorientare temporospaţială, tulburări de echilibru de tip cerebelos, tulburări oculomotorii, *s. extrapiramidal. Poate evolua spre un *s. Korsakoff.

- **S. GÉLINEAU.** [*Jean Baptiste Edouard Gélineau, neurolog francez, 1837-1906.*] Patologie de etiologie incertă, la adultul tânăr, caracterizată prin *narcolepsie şi episoade de *catalepsie (atonie bruscă, cu pierderea motilităţii voluntare, fără pierderea conştienţei).
- **S. GEOMINE.** Afecţiune congenitală, ereditară, de etiologie necunoscută, manifestându-se complet la sexul masculin (transmitere probabil legată de cromozomul X). Se asociază: asimetrie facială, *torticolis cu evoluţie progresivă, *nevi pigmentari multipli şi *criptorhidie. La pubertate apar spontan *cheloide, varice ale gambelor şi semne de pielonefrită cronică.
- **S. GÉRARD MARCHANT.** [*Gérard Marchant, chirurg francez la Hôpitaux de Paris, 1850-1903.*] Fractură a extremităţii inferioare a radiusului, cu bascularea postero-externă a fragmentului inferior. Sin.: fractură Gérard Marchant.
- **S. GERDY.** [*Pierre Nicolas Gerdy, anatomist şi chirurg francez, Paris, 1797-1856.*] Fractură tibială în spirală, secundară unui traumatism cu torsiunea diafizei tibiale.
- **S. GERHARDT.** [*Carl Adolf Christian Jakob Gerhardt, medic german, Berlin, 1833-1902.*] Paralizia bilaterală a abductorilor corzilor vocale, de obicei prin lezare traumatică a nervului recurent, determinând dispnee inspiratorie de cauză laringiană, dar vocea rămâne normală.
- **S. GERSTMANN.** [*Joseph Gerstmann, neurolog originar din Lemberg (azi Lvov, Polonia), profesor la Viena, stabilit apoi la New York, 1887-1969.*] Asocierea *agnozie, dezorientare dreapta-stânga, *agrafie, *acalculie, frecvent *apraxie, din cauza unor leziuni corticale ale lobului parietal stâng.
- **S. GERSTMANN-STRÄUSSLER-SCHEINKER.** [*Joseph Gerstmann, neurolog originar din Lemberg (azi Lvov, Polonia), profesor la Viena, stabilit apoi la New York, 1887-1969; Ernst Sträussler, medic austriac, 1872-1959; I. Scheinker, medic austriac contemporan.*] Formă ereditară de *degenerescenţă spinocerebrală şi corticospinală, asociată cu depozite de *amiloid. Se manifestă la vârstă adultă prin *ataxie progresivă urmată de s. demenţial şi pare a fi determinat de un prion. V. şi encefalopatii spongiforme subacute transmisibile.
- **S. GIACCAI.** [*L. Giaccai, radiolog libanez contemporan, Beirut.*] Sin.: sindrom Hajdu-Cheney (v.).
- **S. GIANOTTI-CROSTI.** [*Fernando Gianotti, dermatolog italian, n. 1920; Agostino Crosti, dermatolog italian, n. 1896.*] Episoade de dermatită acută care apar în copilărie, înaintea vârstei de 6 ani, la sexul feminin, caracterizate prin eritem papular nepruriginos, cu distribuţie asimetrică, îndeosebi la nivelul trunchiului şi membrelor. Frecvent, aceste leziuni se asociază cu alterarea stării generale, febră, simptome respiratorii şi gastrointestinale, limfadenopatie. Antigenul HBs este prezent în plasmă. Sin.: acrodermatită eritematopapuloasă infantilă.
- **S. GIEDION.** [*Andreas Giedion, radiolog elveţian, n. 1925.*] Afecţiune congenitală descoperită în a doua copilărie sau în adolescenţă. Simptomatologia este bogată: păr fin cu creştere încetinită, nas globulos, alterări diverse ale falangelor degetelor (dezaxarea ultimelor două falange ale indexului şi mediusului în special, degete fusiforme cu deformări ale articulaţiei interfalangiene proximale, epifize "în con" la nivelul falangelor proximale). Poate coexista o *displazie a epifizelor tibiale şi femurale şi risc de osteocondrită a şoldului. S. G. este o varietate de acrodisplazie (v.). În prezent se distinge tipul I, cu transmitere autozomal dominantă, şi tipul II sau sindromul Langer-Giedion (v.). Sin.: sindrom trico-rino-falangian tip I.
- **S. GILBERT.** [*Augustin Nicolas Gilbert, medic francez, Paris, 1858-1927.*] Cea mai frecventă cauză de *hiperbilirubinemie neconjugată cronică. Dintre pacienţii cu s. G., o parte prezintă un **clearance* redus al bilirubinei şi nu au hemoliză, iar alţii - un **turnover* crescut al bilirubinei cu hemoliză adesea ocultă. Afecţiunea este forma atenuată a icterului prin deficit de glicuronoconjugare a bilirubinei, iar sindromul Crigler-Najjar (v.) reprezintă forma gravă. Sin.: boală Gilbert, colemie familială.
- **S. GILLES DE LA TOURETTE.** [*Georges Gilles de La Tourette, medic francez, Paris, 1857-1904.*] Asociere de ticuri faciale şi vocale, cu debut în copilărie şi evoluţie progresivă, determinând mişcări generalizate dezordonate, *ecolalie, *coprolalie, emiterea de zgomote bizare. Sin.: boală Gilles de la Tourette.
- **S. GLANZMANN.** [*Eduard Glanzmann, pediatru şi hematolog elveţian, profesor la Berna, 1887-1959.*] S. hemoragic ereditar cu transmitere autozomal recesivă, produs din cauza unei trombopatii constituţionale: trombocitele nu se agregă la stimulii fiziologici (ADP, colagen, adrenalină). S. G. este asemănător purpurei trombocitopenice idiopatice, de care diferă prin numărul normal de plachete sanguine, cu afinitate tinctorială diferită şi fără tendinţă la agregare. Se caracterizează prin absenţa complexului membranar plachetar IIb-IIa implicat în agregarea plachetară. Sin.: boală Glanzmann, trombastenie Glanzmann, trombastenie hemoragică ereditară.
- **S. GODOT / syndrome Godot / Godot syndrome.** *Anxietate de aşteptare repetitiv manifestată faţă de evenimente anodine întâlnită în *boala Alzheimer şi alte *demenţe. Este consecinţa fenomenelor de *perseverare din deteriorarea cognitivă, dar şi a persistenţei capacităţii de a face raţionamente şi se manifestă prin întrebări referitoare la evenimentul aşteptat, repetate insistent, până la exasperarea personalului de îngrijire.
- **S. GOLDBERG-MAXWELL-MORRIS.** [*Minnie Berelson Goldberg, medic american, San Francisco, n. 1900; Alice F. Maxwell, obstetrician şi ginecolog american, 1890-1961; John McLean Morris, chirurg american, n. 1914.*] Sin.: sindromul testiculului feminizant (v.).
- **S. GOLDBLATT.** [*Harry Goldblatt, fiziolog american, Cleveland, 1891-1977.*] Hipertensiune arterială secundară unei ischemii renale (prin embolie, tromboză, compresiune sau leziune parietală a arterei/arterelor) renale.
- **S. GOLDENHAR.** [*Maurice Goldenhar, medic american, 1924-2002.*] Entitate inclusă în cadrul sindromului primului arc branhial (v.), în care se asociază anomalii oculare (mici tumori dermoide sau lipodermoide la nivelul limbului corneean, *colobom palpebral), auriculare (apendice preauricular, *hipoplazia urechii, hipoacuzie) şi vertebrale (fuziune vertebrală, vertebre supranumerare). Se mai pot întâlni şi alte malformaţii scheletice, faciale, urinare, debilitate mentală, rareori malformaţii cardiace.
- **S. GOLTZ-GORLIN.** [*Robert William Goltz, dermatolog american, Minneapolis, n. 1923; Robert James Gorlin, stomatolog american, n. 1923.*] S. ereditar transmis posibil dominant, care se manifestă mai ales la fete prin: leziuni cutanate atrofice şi pigmentare, liniare, localizate pe trunchi şi membre; *papilomatoză a mucoaselor cu *leucoplakie bucală; modificări ale fanerelor şi dinţilor; malformaţii ale feţei şi degetelor; retard mental. După unii autori, s. face parte din grupa *facomatozelor. V. şi sindrom Gorlin-Goltz.
- **S. GOODPASTURE.** [*Ernest William Goodpasture, patolog american, Nashville, 1886-1960.*] Asocierea unei *glomerulonefrite focale necrotice cu transformare hialină (cu proteinurie, hematurie microscopică şi insuficienţă renală progresivă) şi a unei pneumopatii interstiţiale (cu hemoptizii repetate, anemie, leziuni de alveolită hemoragică şi macrofagică cu *hemosideroză). S. afectează bărbaţii tineri şi are un mecanism auto-

imun, fiind puşi în evidenţă autoanticorpi antimembrană glomerulară şi alveolară specifici colagenului de tip IV. Prognosticul a fost îmbunătăţit prin utilizarea corticoizilor, *plasmaferezei şi *hemodializei. Sin.: glomerulită segmentară necrotică (cu hemosideroză pulmonară). V. şi boală cu anticorpi antimembrană bazală glomerulară.

- **S. GOPALAN.** [*Coluthur Gopalan, biochimist indian, n. 1918.*] S. observat în cursul anumitor boli carenţiale (deficite în *vitamină B_2 şi proteine) sau metabolice, în care se asociază dureri cu senzaţia de arsură, localizate la extremităţile membrelor, tulburări vasomotorii, hipertonie musculară şi afectarea acuităţii vizuale. Sin.: sindromul picioarelor fierbinţi.
- **S. GORDON.** [*Richard D. Gordon, medic american contemporan.*] S. familial rar, transmis autozomal dominant, în cadrul căruia se asociază: talie mică, *dismorfie facială, anomalii dentare, deficit intelectual, hipertensiune arterială (70% dintre subiecţi), hiperpotasemie şi acidoză metabolică, hipercloremie cu funcţie renală normală.
- **S. GORLIN.** [*Robert James Gorlin, stomatolog american, n. 1923.*] 1) S. în care se asociază procese tumorale multiple ale *sistemului APUD: cancer medular tiroidian, *feocromocitom, *neuromatoză multiplă şi fenotip asemănător celui din *s. Marfan. Se consideră că *s. Sipple şi s. G. sunt două *apudomatoze genetic diferite. Sin.: apudomatoză tip IIb (sau III), *neoplazie endocriniană multiplă tip IIb. 2) Sin.: sindrom LEOPARD (v.).
- **S. GORLIN-CHAUDHRY-MOSS.** [*Robert James Gorlin, stomatolog american, n. 1923; Anand P. Chaudhry, stomatolog american, n. 1923; Melvin L. Moss, anatomist american, n. 1923.*] S. constând în *disostoză cranio-facială, *hipertricoză, *hipoplazia marilor labii, anomalii oculare şi dentare şi **ductus arteriosus*.
- **S. GORLIN-GOLTZ.** [*Robert James Gorlin, stomatolog american, n. 1923; Robert William Goltz, dermatolog american, Minneapolis, n. 1923.*] S. transmis autozomal dominant, caracterizat prin leziuni cutanate asemănătoare adenoamelor sebacee, care degenerează în epitelioame bazocelulare, asociate cu alte leziuni cutanate (*keratoză palmo-plantară), osoase (chisturi mandibulare, coaste bifide) şi uneori agenezie de corp calos, mai rar anomalii genitale, endocrine şi oculare. Sin.: nevomatoză bazocelulară. V. şi sindrom Goltz-Gorlin.
- **S. GOUGEROT / s. de Gougerot / Gougerot-Ruiter s.** [*Henri Eugène Gougerot, dermatolog francez, profesor la Paris, 1881-1955; Maximillian Ruiter, medic olandez, Groningen, n. 1900.*] Afecţiune cutanată cu vasculită alergică dermică. Leziunile sunt în formă de elemente papulo-eritematoase, noduli dermici, purpură vasculară. Se pot asocia febră, *artralgii şi sufluri cardiace. Acest s. este frecvent manifestarea unei *crioglobulinemii. Sin.: trisimptom Gougerot, arteriolită cutanată alergică, angeită leucocitară.
- **S. GOUGEROT-NULOCK-HOUWER.** [*Henri Eugène Gougerot, dermatolog francez, profesor la Paris, 1881-1955; Nulock; A. W. M. Houwer, medic olandez, sec. XX.*] Sin.: sindrom Sjögren (v.).
- **S. GOUGEROT-SJÖGREN.** [*Henri Eugène Gougerot, dermatolog francez, profesor la Paris, 1881-1955; Henrik Samuel Conrad Sjögren, oftalmolog suedez, Stockholm, 1899-1986.*] Sin.: sindrom Sjögren (v.).
- **S. GOYRAND.** [*Jean Gaspar Blaise Goyrand, chirurg francez, 1803-1866.*] Fractură a extremităţii inferioare a radiusului antrenând o deformare inversă celei din *fractura Pouteau-Colles.
- **S. GRADENIGO-LAUNOIS.** [*Giuseppe Conte Gradenigo, otorinolaringolog italian, director al policlinicii ORL din Torino, apoi profesor la Neapole, 1859-1936; Pierre Emile Launois, medic francez la Hôpitaux de Paris, 1856-1914.*] S. ce implică afectarea perechilor de nervi cranieni V şi VI, etiologia fiind o osteită petroasă sau o tumoră cu localizare la nivelul conductului auditiv intern.
- **S. GRAHAM LITTLE.** [*Sir Ernest Gordon Graham Little, dermatolog englez, 1867-1950.*] Sin.: sindrom Lassueur-Graham Little (v.).
- **S. GREBE.** [*Hans Grebe, medic internist şi genetician german, n. 1913.*] Formă neletală de *acondrogeneză ce afectează membrele, recunoscută la naştere, caracterizată prin absenţa aproape completă a tibiei (redusă la un nucleu osos), hipoplazie cubitală, hipoplazia degetelor. Dimpotrivă, restul scheletului şi craniul sunt normal dezvoltate şi nu există retard mental. Transmiterea este autozomal recesivă. Sin.: acondrogeneză tip II.
- **S. GREGG.** S. malformativ secundar unei rubeole congenitale (primoinfecţie a mamei în primele trei luni de sarcină), care se manifestă prin cataractă frecvent bilaterală ce antrenează cecitate (însoţită uneori de *microftalmie şi pseudo-*retinită pigmentară), surditate, malformaţii cardiace (persistenţa canalului arterial, comunicare interventriculară). Uneori se asociază o simptomatologie neurologică şi anomalii dentare. Supravieţuirea, în cazul acestei embriopatii, este rareori de lungă durată.
- **S. GRENET.** [*Grenet, medic francez, sec. XIX.*] S. altern protuberanţial traducând o leziune a etajului mijlociu al punţii, exprimată homolateral prin anestezie facială şi corneeană şi paralizie a muşchilor masticatori, iar controlateral prin anestezie a membrelor şi trunchiului, disociată, de tip siringomielinic. V. sindrom altern, sindrom protuberanţial.
- **S. GRISEL-BOURGEOIS.** [*Pierre Grisel, chirurg francez de patologie infantilă, 1874-1959; Henri Bourgeois, otorinolaringolog francez, 1873-1959.*] *Torticolis brutal, prin contractură inflamatorie a muşchilor paravertebrali, secundar unei infecţii rinofaringiene sau a spaţiului retrofaringian. Poate evolua spre compresie bulbară sau medulară prin retracţia fibroasă definitivă a muşchilor. Sin.: boală Grisel.
- **S. GROB.** [*Max Grob, specialist elveţian în chirurgie infantilă, Zürich, n. 1901.*] S. plurimalformativ, de etiologie necunoscută, în care se asociază limbă multilobată, malformaţii bucofaciale (*palatoschizis, nas lat cu orificii nazale mici, *epicantus), bride pe faţa mucoasă a obrajilor, alopecie parţială, malformaţii ale degetelor (*brahidactilie, *clinodactilie) şi arieraţie mentală. Sin.: displazie lingual-facială.
- **S. GRÖNBLAD-STRANDBERG-TOURAINE.** [*Ester Elizabeth Grönblad, oftalmolog suedez, 1898-1942; James Victor Strandberg, dermatolog suedez, 1883-1942; Albert Touraine, dermatolog francez, Paris, 1883-1961.*] Asocierea: semne cutanate (papule mici, gălbui, la nivelul gâtului, toracelui, pliurilor de flexie), afectare oculară (striuri angioide la nivelul *fundului de ochi), afectare arterială obliterantă difuză. S. este o variantă de *elastorexie sistematizată.
- **S. GRUBER-MECKEL.** [*Georg Benito Otto Gruber, anatomopatolog german, profesor la Innsbruck, apoi la Göttingen, 1884-1977; Johann Friedrich Meckel, anatomist, embriolog şi chirurg german din Halle, 1781-1833.*] 1) S. polimalformativ ereditar cu transmitere autozomal recesivă, caracterizat prin afectare craniană (*encefalocel, *microcefalie sau *anencefalie), facială (*exoftalmie, *hipertelorism), digitală (poli- şi *sindactilie), urogenitală, vertebrală şi viscerală, cu polichistoză renală, hepatică, pancreatică, ovariană. Sin.: sindrom Meckel, discefalie splanhnochistică. 2) V. şi boală Gruber.
- **S. GUÉRIN.** [*Alphonse François Marie Guérin, anatomist şi chirurg francez, profesor la Paris, 1816-1895.*] Sin.: fractură Le Fort, v. def. 1.
- **S. GUILLAIN-BARRÉ.** [*Georges Charles Guillain, neurolog francez, profesor la Paris, 1876-1961; Jean Alexandre Barré, neurolog francez, Strasbourg, 1880-1967.*] *Poliradiculonevrită, în forma acută febrilă.

- **S. GUNN.** [***Robert Marcus Gunn***, *oftalmolog englez, Moorfields, 1850-1909.*] Sinergie funcţională la un subiect cu ptoză congenitală unilaterală a pleoapei, care constă în ridicarea pleoapei superioare o dată cu mişcările maxilarului. Sin.: fenomen Gunn.
- **S. GUYON.** [***Jean Casimir Félix Guyon***, *chirurg şi urolog francez, profesor de patologie chirurgicală la Paris, 1831-1920.*] Compresia nervului cubital, favorizată de microtraumatisme locale. Se manifestă prin parestezii dureroase la nivelul ultimelor două degete, urmate de hipotrofie hipotenariană, interosoasă şi a adductorului degetului mare.
- **S. HABER.** [***Henry Haber***, *dermatolog englez contemporan.*] Formă clinică rară, familială, cu debut în copilărie, de *acnee rozacee a feţei, trunchiului şi membrelor, la nivelul cărora se observă papule foliculare, noduli şi cicatrici deprimate. Plecând de la aceste leziuni, se pot dezvolta *epitelioame intraepidermice. Transmiterea este autozomal dominantă.
- **S. HAJDU-CHENEY.** [***Hajdu; William D. Cheney***, *radiolog american, n. 1918.*] S. în care se asociază *acroosteoliză idiopatică, *osteoporoză rahidiană cu vertebre biconcave şi malformaţii craniofaciale: *dolicocefalie, disjuncţia suturii lambdoide, atingere bazilară, aplatizarea nasului, aplazie maxilară, edentaţie precoce prin alveoliză. Există o formă cu transmitere autozomal dominantă şi alta neereditară, care se manifestă la adult. Sin.: sindrom Giaccai.
- **S. HALASZ.** [***Nicholas A. Halasz***, *chirurg ungur, 1931-1999.*] S. în care se asociază dextroversie cardiacă, hipoplazia plămânului drept cu anomalia segmentării bronşice, anomalie de dezvoltare a arterelor şi venelor pulmonare drepte, care se reunesc într-un singur trunchi ce traversează diafragmul şi se varsă în vena cavă inferioară.
- **S. HALIPRE.** Asocierea: comunicare interauriculară prin persistenţa *orificiului Botallo – *insuficienţă mitrală de origine reumatismală.
- **S. HALLERMANN-STREIFF.** [***Wilhelm Hallermann***, *oftalmolog german, n. 1909;* ***E. Bernardo Streiff***, *oftalmolog elveţian, profesor la Lausanne, n. 1908.*] Sin.: sindrom François (v.).
- **S. HALLERVORDEN-SPATZ.** [***Julius Hallervorden***, *neurolog german, Giessen, 1882-1965;* ***Hugo Spatz***, *neurolog şi psihiatru german, profesor la München, 1888-1969.*] Sin.: boală Hallervorden-Spatz (v.).
- **S. HALLGREN.** [***Bertil Hallgren***, *medic genetician suedez.*] *Retinită pigmentară, surditate congenitală, *ataxie vestibulocerebeloasă şi deficienţă mentală. Transmitere autozomal recesivă. V. sindrom Usher şi sindrom Cockayne.
- **S. HALLOPEAU-SIEMENS.** [***François Henri Hallopeau***, *dermatolog francez, Paris, 1842-1919;* ***Hermann Werner Siemens***, *dermatolog german, profesor la München, apoi la Leiden, 1891-1969.*] Afecţiune plurimalformativă congenitală cu transmitere recesivă, care include *epidermoliză, tulburări psihice şi neurologice. Evoluţia este letală, înaintea vârstei de 20 de ani. Sin.: epidermoliză buloasă polidisplastică.
- **S. HAMMAN.** [***Louis Virgil Hamman***, *medic american, Baltimore, 1877-1946.*] *Emfizem mediastinal rezultat prin ruptura spontană a alveolelor pulmonare. Sin.: boală Hamman.
- **S. HAMMAN-RICH.** [***Louis Virgil Hamman***, *medic american, Baltimore, 1877-1946;* ***Arnold Rice Rich***, *medic american, Baltimore, 1896-1968.*] Formă acută a *fibrozei pulmonare idiopatice, care apare în jurul vârstei de 30 de ani, cu evoluţie rapidă şi progresivă, complicată cu insuficienţă ventriculară dreaptă şi cord pulmonar. Manifestări clinice: dispnee de efort care devine permanentă, tuse uscată, stare subfebrilă, raluri la ambele baze pulmonare, cianoză şi *degete hipocratice. Radiologic se constată infiltrat reticulonodular difuz, iar la probele respiratorii o *insuficienţă ventilatorie restrictivă. Prognostic grav, evoluţie fatală în maximum un an. Sin.: boală Hamman-Rich.
- **S. HAND-SCHÜLLER-CHRISTIAN.** [***Alfred Hand Jr.***, *pediatru american, profesor la Philadelphia, 1868-1949;* ***Artur Schüller***, *neurolog şi psihiatru austriac, profesor la Viena, 1874-1958;* ***Henry A. Christian***, *medic american, 1876-1951.*] Sin.: boală Hand-Schüller-Christian (v.).
- **S. HANHART.** [***Ernst Hanhart***, *medic şi genetician elveţian, Ascona, 1891-1973.*] S. congenital caracterizat printr-o serie de anomalii: *micrognaţie severă, *microstomie, *aglosie, piramidă nazală cu bază largă de implantare, fante palpebrale înguste, urechi jos implantate, anomalii ale membrelor (de la adactilie până la absenţa parţială sau totală a membrelor). Sin.: disostoză mandibulară cu *peromelie, sindrom aglosie-adactilie.
- **S. HANOT-CHAUFFARD.** [***Victor Charles Hanot***, *medic francez, Paris, 1844-1896;* ***Anatole Marie Emile Chauffard***, *medic francez, profesor de medicină internă la Paris, 1855-1932.*] Asocierea bolii Hanot (v.) cu diabetul zaharat.
- **S. HARADA.** [***Einosuke Harada***, *oftalmolog japonez, 1892-1947.*] S. cu etiologie posibil virală, observat în Extremul Orient, constând din asocierea *uveomeningitei cu detaşare retinocoroidiană, surditate şi orbire, temporare sau permanente, iar inconstant se poate întâlni *alopecie, *vitiligo, *polipoză. Sin.: boală Harada, uveoencefalită.
- **S. HARRIS.** [***Seale Harris***, *patolog englez, 1870-1957.*] Hiperinsulinism prin factori endogeni (*insulinom sau anomalii funcţionale pancreatice). Se manifestă prin hipoglicemie, stare de rău general, transpiraţii, tahicardie, confuzie mentală, disfuncţii vizuale. Sin.: hiperinsulinism organic.
- **S. HAWES-PALLISTER-LANDOR.** [***Hawes, R. A. Pallister, J. V. Landor***, *medici englezi, sec. XX.*] Sin.: sindrom Strachan-Scott (v.).
- **S. HAYEM-WIDAL.** [***Georges Hayem***, *medic francez, profesor de terapeutică şi de clinică medicală la Paris, 1841-1933;* ***Fernand Georges Isidore Widal***, *medic francez n. în Alger, profesor de patologie internă şi de clinică medicală la Paris, 1862-1929.*] S. manifestat prin icter şi anemie, asociate cu splenomegalie moderată şi creşterea concentraţiei de urobilină în urină. Toate aceste manifestări sunt consecinţa creşterii fragilităţii eritrocitelor prin prezenţa unor factori toxici, a unor bacterii sau paraziţi. Sin.: icter hemolitic dobândit.
- **S. HEDBLOM / syndrome de Hedblom / Hedblom's syndrome.** [***Carl Hedblom***, *medic american, 1879-1934.*] Denumire în terminologia americană a grupului de simptome ce caracterizează inflamaţia diafragmului: respiraţie şi tuse dureroase, respiraţie costală şi imobilitatea diafragmului la examenul radioscopic.
- **S. HEERFORDT.** [***Christian Frederik Heerfordt***, *oftalmolog danez, Copenhaga, 1871-1953.*] S. descris în *sarcoidoză, în care se asociază paralizie facială periferică, *uveită, parotidită, inflamaţia glandelor lacrimale în context febril, uneori acompaniate de reacţie meningiană.
- **S. HEIDENHAIN.** [***Adolf Heidenhain***, *neurolog german n. 1893.*] Leziuni degenerative senile, cu predominanţă parietooccipitală, rapid progresive, manifestate prin *cecitate corticală, demenţă, *disartrie, *ataxie, rigiditate de tip extrapiramidal cu mişcări anormale (spasme, *mioclonii).
- **S. HENCH-ROSENBERG.** [***Philip Showalter Hench***, *endocrinolog american, Rochester, 1896-1964, premiul Nobel pentru medicină/fiziologie în 1950;* ***Edward Frank Rosenberg***, *medic american, Chicago, n. 1908.*] Sin.: reumatism palindromic (v.).
- **S. HENOCH.** [***Eduard Heinrich Henoch***, *pediatru german, Berlin, 1820-1910.*] V. purpură Henoch-Schönlein (v.).
- **S. HERRGOTT.** [***Louis Alphonse Herrgott*** *(****Hergott****, nume greşit), chirurg francez, 1849-1927.*] Fractură a extremităţii superioare a peroneului însoţită de *diastazis al articulaţiei tibioperoniere inferioare şi lezarea nervului sciatic popliteu extern,

antrenând un deficit motor al lojei musculare antero-externe şi atitudine în *_varus echin_ a piciorului.

- **S. HERMANSKY-PUDLAK.** [_F. Hermansky, P. Pudlak, medici internişti cehi contemporani, Praga._] S. congenital, cu transmitere autozomal recesivă, în care se asociază albinism, trombopatie caracterizată prin alungirea timpului de sângerare şi anomalii biologice (deficit de granule dense plachetare şi de acid adenozindifosforic), supraîncărcare pigmetară a sistemului reticuloendotelial.
- **S. HERTOGHE.** [_Eugène Hertoghe, endocrinolog belgian, 1860-1928._] Hipotiroidism cronic benign. V. hipotiroidism.
- **S. HERTWIG-MAGENDIE.** [_Karl Wilhelm Theodor Richard Hertwig, embriolog german, Jena, 1850-1937; François Magendie, fiziolog francez, 1783-1855._] Sin.: semn Hertwig-Magendie (v.).
- **S. HOIGNÉ.** [_Rolf Hoigné, medic internist elveţian, Berna, n. 1923._] S. caracterizat prin hipertermie, tahicardie, hipertensiune, anxietate, halucinaţii auditive, descris după injectarea intramusculară de penicilină cu procaină. Simptomatologia regresează spontan, s. nefiind în relaţie cu alergia la medicament, ci cu trecerea în circulaţia venoasă a microagregatelor compusului.
- **S. HOLT-ORAM.** [_Mary Clayton Holt, cardiolog englez contemporan; Samuel Oram, cardiolog englez, n. 1913._] S. ereditar, transmis autozomal dominant cu penetranţă variabilă, care asociază defect atrial sau ventricular cu malformaţii osoase (hipoplazia policelui, scurtarea antebraţului). Sin.: sindrom inimă-mână, displazie ventriculoradială.
- **S. HOLTERMÜLLER-WIEDEMANN.** [_K. Holtermüller, pediatru german contemporan, Saarbrücken; Hans Rudolf Wiedemann, pediatru german contemporan, Kiel._] S. malformativ congenital rar în cadrul căruia se asociază: *hidrocefalie (sinostoză intrauterină a suturilor coronale şi lambdoidă) cu aspect de cap în "frunză de treflă", anomalii ale feţei şi nasului, *exoftalmie, *prognatism (conferind un aspect grotesc), *micromelie a celor patru membre, deformări ale coloanei vertebrale, atrofie optică cu evoluţie rapidă spre cecitate şi profund retard mental. Supravieţuirea este scurtă. Originea genetică a s. este în discuţie. Sin.: sindromul craniului în "frunză de treflă".
- **S. HOMÉN.** [_Ernst Alexander Homén, anatomopatolog finlandez, profesor la Helsinki, 1851-1926._] Ansamblu de fenomene neurologice observate îndeosebi la boxerii profesionişti, constând în amnezie, cefalee, vertije, acufene, iritabilitate, fatigabilitate, palpitaţii, incoordonare a mişcărilor, tremurături, uneori insomnie, *disartrie, absenţa capacităţii de concentrare şi deficit intelectual. Evoluţie lent progresivă. Sin.: _dementia pugilistica_, encefalită traumatică.
- **S. HOOFT.** [_C. Hooft, pediatru belgian contemporan, Gand._] Hipolipidemie ereditară în care sunt scăzute nivelurile plasmatice ale tuturor lipidelor, mai puţin al β-lipoproteinelor, asociate cu hiperfosfatemie şi aminoacidurie. Clinic se constată nanism, erupţie eritematoscuamoasă la nivelul feţei şi extremităţilor, distrofie a fanerelor şi dinţilor şi, uneori, degenerescenţă *tapetoretiniană. Sin.: hipolipidemie familială.
- **S. HORNER.** [_Johann Friedrich Horner, oftalmolog elveţian, Zürich, 1831-1886._] Sin.: sindrom Claude Bernard-Horner (v.).
- **S. HORTON.** [_Bayard T. Horton, medic american, Rochester, 1895-1980._] 1) Varietate de *nevralgism facial caracterizat prin *hemicranie paroxistică cu caracter de arsură, însoţită de tulburări vasomotorii la nivelul hemifaciesului şi uneori ale membrului superior homolaterale şi de *hiperestezie la compresiunea ramurilor carotidei externe. Accesul durează de la o zi la câteva săptămâni. Horton l-a atribuit unei eliberări de *histamină urmată de vasodilataţie. Sin.: cefalee vasculară Horton, sindrom Bing-Horton. 2) V. şi boală Horton.
- **S. HUNT.** [_James Ramsay Hunt, neurolog american, New York, 1874-1937._] Sin.: sindrom Ramsay Hunt (v.).
- **S. HUNTER.** [_Charles Hunter, medic englez, 1873-1955._] *Mucopolizaharidoză de tip II, având la bază deficienţa de iduronsulfat sulfatază, cu înmagazinare consecutivă de dermatan sulfat şi heparan sulfat. Se manifestă prin retard mental, hepatomegalie, displazie scheletică, degenerare retiniană, afectare cardiovasculară şi rigiditate articulară.
- **S. HURLER.** [_Gertrud Hurler, pediatru german, München, 1889-1965_] Sin.: boală Hurler (v.).
- **S. HUTCHINSON.** [_Sir Jonathan Hutchinson, chirurg englez, Londra, 1828-1913._] S. care apare la copil consecutiv *metastazelor osoase ale unei tumori, deseori ale unui *neuroblastom al medulosuprarenalei: dureri la nivelul membrelor inferioare, febră, anemie, nodozităţi craniene, echimoze, edem palpebral urmat de exoftalmie. V. şi boală Pepper.
- **S. HUTCHINSON-GILFORD.** [_Sir Jonathan Hutchinson, chirurg englez, Londra, 1828-1913; Hastings Gilford, medic englez, 1861-1941._] Afecţiune de etiologie incertă (posibil transmisă autozomal recesiv), care apare la copil, caracterizată prin *nanism cu aspect senil, insuficienţa glandelor genitale şi îmbătrânire precoce (slăbire, căderea părului, atrofia şi pigmentarea pielii, *ateroame arteriale). Moartea survine în jurul vârstei de 16 ani. Afecţiunea echivalentă la adult este sindromul Werner (v.). Sin.: progerie.
- **S. ISAACS.** [_Hyam Isaacs, neurofiziolog, Africa de Sud, n. 1927._] Sin.: neuromiotonie (v.).
- **S. ISAACS-MERTENS.** [_Hyam Isaacs, neurofiziolog, Africa de Sud, n. 1927._]; _Hans-Georg Mertens, neurolog german contemporan._] Sin.: neuromiotonie (v.).
- **S. IŢENKO-CUSHING.** [_N. M. Iţenko, medic rus, 1889-1954; Harvey Williams Cushing, neurochirurg american, Philadelphia, 1869-1939._] S. determinat de o leziune diencefalo-hipofizară în care se asociază hipercorticism secundar (cu simptomatologia *s. Cushing) cu o serie de simptome determinate de afectarea centrilor diencefalici ai metabolismului: apetit exagerat cu tendinţă la *bulimie, ingestie exagerată de lichide, obezitate generalizată (depăşind deseori dublul greutăţii normale), transpiraţii profuze, modificări termice. Anamneza permite stabilirea etiologiei lezionale: tumori ale diencefalului sau de vecinătate, meningoencefalite, sarcini repetate etc.
- **S. IVEMARK.** [_Björn Isaac Isaacson Ivemark, pediatru suedez, n. 1925._] Agenezie splenică congenitală, defecte cardiace, *_situs inversus_ visceral parţial şi *eritroblastoză sanguină cu *corpusculi Jolly şi Heinz. Sin.: sindrom Poplhemus-Schafer-Ivemark.
- **S. JACCOUD.** [_François Sigismund Jaccoud, medic francez, 1830-1913._] Artrită cronică în care apar modificări fibroase ale capsulelor articulare şi tendoanelor, ce determină deformări asemănătoare celor din artrita reumatoidă (îndeosebi devierea ulnară a degetelor); frecvent se asociază cu prezenţa nodulilor reumatismali şi a artralgiilor. Apare obişnuit în *lupusul eritematos diseminant.
- **S. JACKSON.** [_John Hughlings Jackson, neurolog englez, Londra, 1835-1911._] Paralizia perechilor de nervi cranieni X, XI, XII, cu hemiparalizia limbii, vălului palatin, a laringelui, muşchiului trapez şi sternocleidomastoidian. Se observă în leziuni ale *bulbului rahidian.
- **S. JACOBS.** [_Eugene C. Jacobs, medic american contemporan._] S. observat la prizonierii americani din Japonia, comparabil cu cel din *ariboflavinoză, asociat cu dermatită scuamoasă a scrotului şi conjunctivită.
- **S. JACOD.** [_Maurice Jacod, medic francez, sec. XX._] *Cecitate unilaterală şi *oftalmoplegie cu hemiplegie facială sau nevralgie trigeminală, cauzate de leziuni tumorale (tumoră volumi-

noasă de fosă temporală, infraclinoidian) care comprimă nervii cranieni II-VI. Sin.: triadă Jacod, sindromul carefurului petrosfenoid, sindrom Negri-Jacod.

- **S. JAFFE.** [***Henry L. Jaffe***, *medic american, 1896-1979.*] Afecțiune retiniană limitată la regiunea maculară, caracterizată prin formarea de pliuri retiniene, survenind după decolarea posterioară idiopatică a *corpului vitros. Sin.: sindromul interfeței retino-vitreene.
- **S. JANUS / s. de Janus / Janus s., Bret's s.** [***Janus***, *divinitate cu două fețe;* ***J. Bret***, *medic francez contemporan.*] S. radiologic, caracterizat prin coexistența unui plămân hipertransparent și a unui plămân normal. Este în relație cu cardiopatiile congenitale cianogene (*tetradă Fallot cu agenezia unilaterală a arterei pulmonare, trunchi arterial cu o singură arteră pulmonară). V. și sindrom MacLeod.
- **S. JARCHO-LEVIN.** [***Saul Jarcho***, *patolog american, sec. XX;* ***Max Levin***, *neurolog american, n. 1901.*] Varietate de *disostoză spondilocostală congenitală, caracterizată prin: trunchi scurt, dismorfie facială cu fața rotundă, frunte largă, gură în "V" inversat, degete lungi și fusiforme, uneori *camptodactilie și *clinodactilie. Se asociază diverse hernii. Prognostic sumbru, din cauza infecțiilor respiratorii. Transmiterea este autozomal recesivă. Sin.: displazie spondilotoracică.
- **S. JEFFERSON.** [***Sir Geoffrey Jefferson***, *chirurg englez, 1886-1961.*] Dublă fractură a arcurilor anterior și posterior ale osului atlas, secundară unui impact vertical cranian.
- **S. JERSILD / s. de Jersild / genital elephantiasis.** [***Olaf Jersild***, *dermatolog danez, Copenhaga, 1867-1950.*] Leziune extensivă cronică a regiunii anale, ulcerată și vegetantă, cu cicatrice în punte, secundară unei infecții a sistemului limfatic din această regiune. Poate fi întâlnită în afecțiuni multiple (*sifilis secundar, *boala Nicolas-Favre, *tuberculoză vegetantă și fungoasă, *actinomicoză). Sin.: sindrom de elefantiazis anorectogenital.
- **S. JERWELL ȘI LANGE-NIELSEN.** [***Anton Jerwell*** *și* ***Fred Lange-Nielsen***, *cardiologi norvegieni contemporani.*] Sin.: sindrom cardioauditiv (v.).
- **S. JEWELEWICZ / s. de Jewelewicz / LUF s.** [*Luteinized Unruptured Follicle.*] S. observat la femei sterile fără modificări anatomice ale aparatului genital și fără modificări hormonale decelabile. Sterilitatea este determinată de absența ruperii *foliculului de Graaf matur, însă acest folicul evoluează întotdeauna spre un *corp galben secretant.
- **S. JOB-BUCKLEY.** [***Job***, *personaj din Vechiul Testament care suferea de o boală a pielii și de alte afecțiuni;* ***Rebecca H. Buckley***, *medic american, n. 1933.*] Sin.: sindrom Buckley (v.).
- **S. JOHANSON-BLIZZARD.** S. plurimalformativ, recunoscut la naștere, care asociază *lipomatoză pancreatică cu insuficiență secretorie exocrină, *agenezia cartilajelor aripilor nazale, păr cu implantare neregulată, dentiție anormală sau anodonție, imperforație anală, uneori orificiu urogenital unic, surditate și întârziere în dezvoltarea staturoponderală. Prognosticul este sumbru, moartea survenind relativ rapid. Transmitere, probabil, autozomal dominantă.
- **S. JOSUÉ.** [***Otto Josué***, *medic francez, 1869-1923.*] Manifestări renale (oligurie, proteinurie) care se asociază cu insuficiență cardiacă.
- **S. JOUBERT.** [***Marie Joubert***, *neurolog canadian, sec. XX.*] S. observat la copii, în cadrul căruia se asociază: episoade de hiperpnee, mișcări oculare anormale, retard psihomotor, agenezia vermisului cerebelos. Transmitere, probabil, autozomal recesivă.
- **S. JUBERG-HAYWARD.** S. plurimalformativ congenital, cu transmitere autozomal recesivă, care apare la ambele sexe și este evident de la naștere. Se caracterizează prin asocierea: fantă labială, fantă palatină, *microcefalie moderată cu oblicitatea fantelor palpebrale (supero-extern), *aplazie radială, absența sau implantarea proximală a degetului mare.
- **S. JUNG-VOGEL.** Afecțiune congenitală în care se asociază *distrofia corneană cu *eritrodermia ihtioziformă.
- **S. JUNIUS-KUHNT.** [***Paul Junius***, *oftalmolog german, n. 1871;* ***Hermann Kuhnt***, *oftalmolog german, profesor la Jena, Königsberg și Bonn, 1850-1925.*] *Degenerescență eredomaculară senilă exsudativă, cu aspect pseudotumoral, pe fond arteriosclerotic. Determină *cecitate. Sin.: degenerescență maculară Coppez-Danis.
- **S. KALLMANN.** [***Franz J. Kallmann***, *psihiatru și genetician german, Berlin, München, stabilit la New York, 1897-1965.*] Asocierea anosmiei, din cauza ageneziei lobilor olfactivi, cu hipogonadism hipogonadotrop congenital de origine hipotalamică. Apare aproape exclusiv la sexul feminin, iar transmiterea pare să fie dominantă, legată de cromozomul X. Sin.: sindrom Kallmann-De Morsier, displazie olfactogenitală.
- **S. KALLMANN-DE MORSIER.** [***Franz J. Kallmann***, *psihiatru și genetician german, Berlin, München, stabilit la New York, 1897-1965;* ***Georges de Morsier***, *neurolog elvețian, profesor la Geneva, n. 1894.*] Sin.: sindrom Kallmann (v.).
- **S. KANNER.** [***Leo Kanner***, *psihiatru austriac stabilit la Baltimore, 1894-1981.*] Sin.: autism infantil (v.).
- **S. KAPLAN.** Forma cronică a *fibrozei pulmonare interstițiale difuze (idiopatice). Sin.: sindrom Kaplan-Walford.
- **S. KAPLAN-WALFORD.** Sin.: sindrom Kaplan (v.).
- **S. KARTAGENER.** [***Manes Kartagener***, *medic elvețian, Zürich, 1897-1975.*] S. ereditar cu transmitere recesivă, care constă în asocierea: **situs inversus*, bronșiectazie (cu imobilitatea cililor epiteliului respirator), sinuzită cronică. Sin.: triadă Kartagener. V. și sindromul cililor imobili.
- **S. KASABACH-MERRITT.** [***Haig Haigouni Kasabach***, *medic american, 1898-1943;* ***Katharine Krom Merritt***, *pediatru american, n. 1886.*] S. ce apare în copilărie, caracterizat prin hemangiom gigant epitelial și splenic, asociat cu purpură trombocitopenică și afibrinogenemie, care determină deseori hemoragii masive.
- **S. KAST.** [***Alfred Kast***, *medic german, profesor de medicină internă la Breslau (în prezent Wroclaw, Polonia), 1856-1903.*] V. sindrom Maffucci.
- **S. KAWASAKI.** [***Tomisaku Kawasaki***, *pediatru japonez, sec. XX.*] S. care apare la copil (mai frecvent sub 5 ani) și se manifestă prin febră neregulată, erupție scarlatiniformă cu *enantem și congestie conjunctivală, adenopatii cervicale. Este presupusă o origine virală (parvovirusul B19) și prezența de leziuni endoteliale vasculare mediate imun care se pot complica cu tromboze. Sin.: sindrom adeno-cutaneo-mucos.
- **S. KAZNELSON.** [***Paul Kaznelson***, *medic ceh, Praga, sec. XX.*] *Eritroblastopenie primitivă a adultului.
- **S. KEARNS-SAYRE.** [***Thomas P. Kearns***, *oftalmolog american, n. 1922;* ***George P. Sayre***, *oftalmolog american, n. 1911.*] S. în relație cu deleții ale *ADN-ului mitocondrial, caracterizat prin asocierea, apărută înainte de vârsta de 20 de ani, a unei *oftalmoplegii externe progresive, cu *retinita pigmentară și cu una dintre anomaliile următoare: bloc intracardiac complet, proteinorahie peste 1 g/l sau *sindrom cerebelos.
- **S. KEIPERT.** Varietate a *s. Rubinstein-Taybi, în cadrul căreia se asociază malformații ale falangelor distale (lărgire și uneori bifiditate), surditate de percepție și dismorfie facială (lărgirea nasului, a gurii "în pălărie de jandarm"). Transmiterea este recesivă, probabil legată de sex.
- **S. KELLER.** Sin.: sindrom FG (v.).
- **S. KELLEY-SEEGMILLER.** [***William N. Kelley***, *medic american, Atlanta, Georgia, n. 1939;* ***Jarvis "Jay", Edwin Seegmiller***, *medic american, St. George, Utoh, n. 1920.*] S. determinat de un deficit parțial de hipoxantin fosforiltransferază,

caracterizat prin hiperuricemie, fără alterarea sistemului nervos central (spre deosebire de *s. Lesch-Nyhan).

- **S. KELLY-PATERSON / s. de Kelly-Paterson / Plummer-Vinson s., sideropenic dysphagia.** [*Adam Brown Kelly, laringolog englez, Glasgow, 1865-1941; Donald Ross Paterson, otorinolaringolog englez, Cardiff, 1863-1939.*] Sin.: sindrom Plummer-Vinson (v.).
- **S. KENNEDY.** [*Robert Foster Kennedy, neurolog american, New York, 1884-1952.*] 1) Nevrită optică retrobulbară, *scotom central, atrofie optică de aceeaşi parte cu leziunea şi edem papilar de partea controlaterală. Etiologia acestui s. este tumorală, cu localizare la nivelul lobilor frontali. Sin.: sindrom Foster Kennedy. 2) V. şi boală Kennedy.
- **S. KEUTEL.** S. malformativ congenital, în care se asociază surditate, hipoplazie falangiană, calcificarea cartilajelor şi infecţii respiratorii repetitive.
- **S. KIENBÖCK.** [*Robert Kienböck, radiolog austriac, profesor la Viena, 1871-1953.*] Osteonecroză de semilunar, îndeosebi la adultul tânăr, de cauză traumatică. Se manifestă prin dureri, edem şi limitarea mişcărilor la nivelul pumnului. Radiologic este tipic aspectul aplatizat şi condensat al osului semilunar. Sin.: boală Kienböck, boala semilunarului.
- **S. KILOH-NEVIN.** [*Leslie Gordon Kiloh, medic australian, 1917-1997; Samuel Nevin, neurolog englez, 1905-1979.*] Miopatie oculară la pacienţi cu ptoză şi oftalmoplegie externă progresivă. După alţi autori, s. ar fi determinat de degenerescenţa nucleilor nervilor oculomotori.
- **S. KIMMELSTIEL-WILSON.** [*Paul Kimmelstiel, patolog german din Hamburg, stabilit la Boston, 1900-1970; Clifford Wilson, medic englez, Londra, 1906-1997.*] Leziune renală particulară, specifică *diabetului zaharat cu hipertensiune arterială, caracterizată prin glomeruloscleroză intercapilară. Histologic se observă îngroşarea membranei bazale glomerulare şi uneori tubulare şi transformarea *hialină a substanţei fibrinoide transsudate printre capilarele glomerulare. Clinic apare proteinurie masivă, izolată sau inclusă într-un *s. nefrotic, şi insuficienţă renală. Sin.: boală Kimmelstiel-Wilson, glomeruloscleroză intercapilară.
- **S. KING.** [*J. O. King, medic australian, sec. XX.*] S. plurimalformativ (hipostatură, testicule necoborâte, lordoză lombară, cifoză dorsală etc.) asociate cu *hipertermie malignă. S. ereditar cu transmitere recesivă.
- **S. KLEINE-LEVIN.** [*Willi Kleine, neuropsihiatru german, sec. XX; Max Levin, neurolog american, n. 1901.*] S. de etiologie incertă, care apare la adultul tânăr, caracterizat prin episoade de hipersomnie şi tulburări de comportament de tip hiperfagie şi hipersexualitate. S. evoluează în pusee de câteva zile sau săptămâni. Puseele pot apărea spontan sau declanşate de situaţii anxiogene, anxiolitice, traumatisme psihice.
- **S. KLINEFELTER.** [*Harry Fitch Klinefelter Jr., endocrinolog american, n. 1912.*] S. observat la bărbaţi, caracterizat prin ginecomastie (inconstantă) şi testicule mici, cu azoospermie. Etiopatogenia implică fibroza şi hialinizarea tubilor seminiferi şi, secundar, oprirea spermatogenezei. Genetic, s. este definit printr-un fenotip masculin şi sex nuclear feminin. Aproape întotdeauna există trei cromozomi sexuali: cariotip 47 XXY; mai rar pot exista şi variante: XXXY, XXXXY, XXYY, pseudosindrom Klinefelter. În acest ultim caz simptomatologia clinică şi tabloul biologic corespund *s. Klinefelter, dar nu există anomalii cromozomiale (cariotipul este XY şi sexul nuclear este masculin). Sin.: sindrom XXY.
- **S. KLIPPEL-FEIL.** [*Maurice Klippel, neurolog şi psihiatru francez, medic la Hôpitaux de Paris, 1858-1942; André Feil, neurolog francez, Paris, n. 1884.*] S. consecutiv localizării occipitocervicale a *notocordodisrafiei, caracterizat prin existenţa unor malformaţii variate ale vertebrelor cervicale (fuziuni, aplatizări, **spina bifida*) şi ale articulaţiei occipitocervicale, cu scurtarea gâtului (aspect de "om fără gât"), implantare joasă a părului şi uneori deplasare superioară congenitală a omoplaţilor. Se mai pot asocia: surditate, **pterygium coli*, malformaţii viscerale.
- **S. KLIPPEL-TRENAUNAY.** [*Maurice Klippel, neurolog şi psihiatru francez, medic la Hôpitaux de Paris, 1858-1942; Paul Trenaunay, medic neurolog francez, n. 1875.*] Asocierea hipertrofiei unui membru inferior (în lungime şi grosime) cu varice şi hemangiom cutanat masiv. Se aseamănă cu *s. Parkes Weber şi *s. Maffucci.
- **S. KLOTZ.** [*H. P. Klotz, medic francez contemporan.*] S. caracterizat prin fenotip feminin asociat cu sex cromozomial masculin. Se observă infantilism genital, ovare mici anovulatorii, *amenoree, aplazia labiilor mici, facies mongoloid şi *hirsutism. Sin.: sindromul ovarelor disfuncţionale.
- **S. KLÜVER-BUCY.** [*Heinrich Klüver, neurolog american de origine germană, Chicago, n. 1897; Paul C. Bucy, neurochirurg american, Chicago, n. 1904.*] Tulburări de comportament cu tendinţa de a duce toate obiectele la gură, apatie, diminuarea reacţiilor emoţionale şi a puterii de concentrare, inhibiţie sexuală. Se datorează afectării bilaterale a lobilor temporali (ex.: prin meningoencefalită herpetică, atrofii corticale, *lobectomii).
- **S. KNIEST.** [*Wilhelm Kniest, pediatru german, sec. XX.*] Sin. : boală Kniest (v.).
- **S. KNUD FABER.** [*Knud Faber, medic danez, Copenhaga, 1862-1956.*] Sin.: boală Hayem-Faber (v.).
- **S. KÖBBERLING-DUNNINGAN.** Formă de *lipodistrofie congenitală cu transmitere dominantă, mai frecventă la sexul feminin. Debutează după pubertate şi se manifestă prin atrofia ţesutului celular subcutanat la nivelul membrelor şi în regiunea inferioară a trunchiului. V. şi sindrom Seip-Berrardinelli.
- **S. KOCHER.** [*Emil Theodor Kocher, chirurg elveţian, Berna, 1841-1917, premiul Nobel pentru medicină/fiziologie în 1909.*] Leucopenie cu granulocitopenie, limfocitoză şi eozinofilie moderată, observate inconstant în *tireotoxicoză.
- **S. KOJEWNIKOV.** [*Alexei Kojewnikov, psihiatru rus, Moscova, 1836-1902.*] Crize de epilepsie de tip clonic sau tonic, repetitive, fără pierderea conştienţei. Sin.: epilepsie parţială continuă.
- **S. KÖNIG.** [*Franz König, chirurg german, Rostock, Göttingen, Berlin, 1832-1910.*] 1) Tulburări de tranzit (constipaţie alternând cu diaree) asociate cu dureri abdominale postprandiale, meteorism şi zgomote hidroaerice, la nivelul fosei iliace drepte. Acest s. poate indica o stenoză a intestinului subţire sau o tumoră de colon. 2) V. şi boală König.
- **S. KORSAKOFF.** [*Sergei Sergeievici Korsakoff, neurolog rus, 1854-1900.*] S. determinat de o leziune bilaterală a *corpilor mamilari, secundară unei carenţe în vitamina B_1. Se manifestă prin amnezie anterogradă cu dezorientare temporo-spaţială, confabulaţie, absenţa iniţiativei şi a spontaneităţii, conservarea funcţiilor cognitive care nu sunt în relaţie cu memoria. Clasic, s. K. apare în alcoolism (însoţit şi de semne de *poliradiculonevrită), dar poate apărea şi în caz de: traumatisme craniocerebrale, leziuni vasculare la nivelul lobilor temporali, tumori cerebrale, encefalite, intoxicaţie cu oxid de carbon. Sin.: sindrom Wernicke-Korsakoff, sindrom amnestic, psihoză Korsakoff.
- **S. KOSTMANN.** [*Rolf Kostmann, pediatru suedez contemporan.*] Formă congenitală de neutropenie severă (sub 100 neutrofile pe mm^3) prin oprirea maturării granulocitelor în stadiul de *promielocit. Transmitere autozomal recesivă. Este frecvent fatală prin infecţii repetitive, la sugar. Sin.: agranulocitoză infantilă congenitală, boală Kostmann.
- **S. KOSLOWSKI-MAROTEAUX-SPRANGER.** [*Kazimierz S. Koslowski, radiolog pediatru polonez, n. la Poznan, 1928; Pierre Maroteaux, n. la Versailles, 1926; Jürgen W. Spranger, pediatru german, n. la Greigswald, 1931.*] Sin.: boală Koslowski (v.).
- **S. KRUKENBERG.** [*Friedrich Ernst Krukenberg, patolog german, 1871-1946.*] Sin.: tumoră Krukenberg (v.).

- **S. KUNKEL.** [*Henry George Kunkel, biochimist american, 1916-1983.*] Hepatită cronică activă observată în special la femeile tinere. Se caracterizează prin prezenţa *celulelor lupice în sângele periferic, dar fără evidenţierea unui *lupus eritematos diseminat. Sin.: hepatită lupoidă, sindrom Bearn-Kunkel-Slater.
- **S. LABRÉ.** S. parabasedowian.
- **S. LACHAPELLE / s. de Lachapelle / males with xx chromosomes.** [*Emmanuel Persillier Lachapelle, medic canadian, 1845-1918.*] Sin.: sindrom XX (v.).
- **S. LADD.** [*William Edwards Ladd, chirurg american, Boston, 1880-1967.*] Obstrucţia congenitală a duodenului prin malrotaţia mezenterului. Determină vărsături şi alterarea stării generale la nou-născut.
- **S. LANCE-ADAMS.** Mioclonii faciale şi ale muşchilor membrelor provocate de mişcări active, secundare unei anoxii cerebrale prelungite.
- **S. LANDRY.** [*Jean Baptiste Octave Landry, medic francez, 1826-1865.*] Paralizie ascedentă acută, debutând la nivelul membrelor inferioare, extinzându-se la trunchi şi membrele superioare, cu evoluţie fatală în câteva zile prin paralizie respiratorie şi cardiacă. Poate apărea în decursul oricărei boli ce implică afectarea neuronilor periferici: poliomielită anterioară acută, polinevrită etc. Sin.: boală Landry.
- **S. LANGDON DOWN.** [*John Langdon Haydon Down, medic englez, Londra, 1828-1896.*] Sin.: sindrom Down (v.).
- **S. LANGER-GIEDION.** [*Leonard O. Langer Jr., radiolog american, n. 1928; Andreas Giedion, radiolog elveţian, n. 1925.*] S. congenital, mai frecvent la băieţi. Se asociază: semnele *s. Giedion (însă cu dismorfie facială puţin pronunţată), cu exostoză falangiană, metacarpiană sau la nivelul genunchiului, scurtarea colului femural, defect de dezvoltare a capului femural, aspect fragil al oaselor (în special al coastelor). De obicei pielea este flască, cu nevi pigmentari diseminaţi şi în timp se constată retard mental. În unele cazuri s-a semnalat deleţia braţului lung al cromozomului 8. Modul de transmitere nu a fost încă stabilit cu certitudine. Sin.: sindrom trico-rino-falangian tip II. V. şi sindrom Giedion.
- **S. LANGER-SALDINO.** [*Leonard O. Langer Jr., radiolog american, n. 1928; Ronald M. Saldino, radiolog american, n. 1941.*] Formă severă de *condrodisplazie ce poate fi recunoscută la naştere. Se asociază: volum excesiv al masivului craniofacial, *brahimelie, trunchi scurt şi larg (talia nou-născuţilor este de 25-30 cm). Radiologic se observă la nivelul oaselor membrelor o lărgire în cupuşoară a regiunilor metafizare, prezentând pinteni laterali. Scurtarea şi lărgirea oaselor afectează şi scheletul mâinilor şi al picioarelor. Frecvent sunt absente segmente ale rahisului (corpii vertebrali, sacrumul); aripile iliace sunt mici, plafonul cotilului este orizontal; ramurile ischiopubiene sunt slab osificate; omoplaţii au dimensiuni reduse. Histologic există alterări ale cartilajului de conjugare, care este slab vascularizat prin scleroza canalelor vasculare. S. prezintă o evoluţie letală rapidă. Sin.: acondrogeneză tip I.
- **S. LANZIERI.** S. plurimalformativ care afectează ambele sexe, recunoscut la naştere. Se asociază: *discefalie, anomalii oculare (microftalmie, anoftalmie, cataractă congenitală, *colobom al irisului) şi dentare, atrofie cutanată cu hipertricoză, *agenezie a peroneului şi uneori a oaselor tarsiene sau metatarsiene. Etiologia este necunoscută.
- **S. LARON.** [*Zvi Laron, endocrinolog israelian, n. 1927, Cernăuţi.*] Tip de *nanism familial caracterizat prin hipersecreţia de hormon somatotrop (STH), dar cu rezistenţă celulară periferică şi hepatică la acest hormon şi deficit de *somatomedine. Sin.: nanism de tip Laron.
- **S. LARSEN.** [*Loren J. Larsen, chirurg-ortoped american, n. 1914.*] *Nanism cu hiperlaxitate articulară şi luxaţii multiple, cu dismorfie facială (fantă palatină, *hipertelorism), picior plat şi, uneori, comunicare interventriculară.
- **S. LASSUEUR-GRAHAM LITTLE.** [*Lassueur; Sir Ernest Gordon Graham Little, dermatolog englez, 1867-1950.*] Asociere a unei leziuni cutanate tip *lichen, alopecie atrofică zonală a tegumentelor cu pilozitate somatică (tip pseudopeladă) şi alopecie necicatricială a axilelor şi a pubisului. Sin.: sindrom Graham Little.
- **S. LAUBRY-SOULIÉ.** [*Charles Laubry, medic francez, 1872-1941; Pierre Louis Jean Soulié, medic francez, 1903-1960.*] Acumulări gazoase anormale, localizate în unghiul splenic al colonului şi în stomac, consecutiv infarctului miocardic acut, antrenând dureri la baza hemitoracelui stâng.
- **S. LAUBRY-PEZZI.** [*Charles Laubry, medic cardiolog francez, 1872-1960; Cesare Pezzi, medic italian.*] Cardiopatie congenitală care constă în asocierea: comunicare interventriculară - insuficienţă aortică secundară unui prolaps valvular.
- **S. LAUGIER-HUNZIKER.** S. observat la ambele sexe, la orice vârstă, caracterizat prin apariţia unor mici zone lenticulare plane, rotunde sau ovalare, bine delimitate, localizate pe buze, obraji şi pe mucoasa palatină. Se asociază cu pigmentare unghială sub formă de linii brun închis (late de 1-2 mm). Histologic, în keratinocitele stratului inferior epidermic se constată o simplă încărcare pigmentară, fără alte anomalii sau distrofii. Etiologia este necunoscută. Zonele inestetice pot fi excizate şi nu apar recidive. Sin.: pigmentaţie melanică esenţială labiojugală.
- **S. LAUNOIS.** [*Pierre Emile Launois, medic francez de la Hôpitaux de Paris, 1856-1914.*] *Gigantism prin secreţie pituitară excesivă de hormon somatotrop, produsă înainte de pubertate sau de osificarea epifizelor. Este cauzat frecvent de o hiperplazie celulară eozinofilică sau de un *adenom eozinofilic, mai rar de un adenom cromofob.
- **S. LAUNOIS-BENSAUDE / syndrome Launois-Bensaude / Launois-Bensaude syndrome.** [*Pierre-Emile Launois, medic francez, Paris, 1856-1914; Raoul Bensaude, medic francez, 1866-1938.*] Afecţiune ereditară, cu transmitere autozomal dominantă, de etiologie necunoscută, mai frecventă la bărbaţii cu vârste cuprinse între 35 şi 40 de ani. Se caracterizează prin prezenţa unei lipomatoze benigne simetrice în regiunea cervicală, axilară şi partea superioară a trunchiului, determinând un aspect pseudoatletic. Unul din factorii etiopatogenici ar fi consumul cronic de alcool. Studii recente au evidenţiat prezenţa de anomalii mitocondriale şi chiar o leptino-rezistenţă (v. leptină). Sin.: lipomatoză simetrică, boală Buschke (def. 1), sindrom Madelung.
- **S. LAURENCE-MOON-BARDET-BIEDL.** [*John Zacharias Laurence, oftalmolog englez, Londra, 1830-1874; Robert Charles Moon, oftalmolog american, Philadelphia, 1844-1914; Georges Bardet, medic francez, n. 1885; Artur Biedl, medic originar din Banatul iugoslav, profesor de propedeutică la Praga, 1869-1933.*] S. plurimalformativ ereditar, transmis autozomal recesiv, caracterizat prin întârziere psihică, obezitate, retinită pigmentară, polidactilie sau sindactilie, hipogonadism hipogonadotrop. Se mai pot asocia şi alte anomalii: cardiace, renale, *ataxie, *nistagmus, nanism. Sin.: degenerescenţă diencefaloretiniană, sindrom Bardet-Biedl.
- **S. LELE-PENROSE.** S. malformativ complex care include: microcefalie, aspect caracteristic al piramidei nazale ("profil grec"), *hipertelorism, anomalii oculare (frecvent *retinoblastom uni- sau bilateral), malformaţii digitale (sindactilie), auriculare şi viscerale. Supravieţuirea depinde de asocierea encefalopatiei şi a retinoblastomului. S. L.-P. pare a fi în relaţie cu deleţia segmentului q21. Sin.: monosomie 13 parţială. V. şi monosomie parţială.

- **S. LEMIÈRE.** [*André Lemière, medic francez, profesor de bacteriologie la Paris, 1875-1956.*] Asocierea unui abces retrofaringian cu tromboflebita venelor jugulare, determinate de infecţii cu **fusobacterium*.
- **S. LENZ.** [*Widukind D. Lenz, medic german, 1919-1995.*] S. plurimalformativ ereditar, caracterizat prin *microftalmie sau *anoftalmie, unilaterală sau bilaterală, asociată cu o serie de anomalii ale scheletului, dentare, urogenitale şi cardiovasculare.
- **S. LEREDDE.** [*Emile Leredde, dermatolog francez, 1866-1926.*] Dispnee severă asociată cu emfizem avansat şi bronşită febrilă acută repetitivă, sechele ale sifilisului, frecvent congenital.
- **S. LERICHE.** [*René Henri Marie Leriche, chirurg francez, profesor la Lyon şi Strasbourg, 1879-1955.*] 1) Ansamblu simptomatic (oboseală la mers, *claudicaţie intermitentă bilaterală, absenţa pulsului la ambele artere femurale, paloare şi răcire a picioarelor) care afectează îndeosebi bărbaţii şi este determinat de tromboza aterosclerotică a aortei terminale şi a bifurcaţiei acesteia. Sin.: sindrom de bifurcaţie aortică. 2) V. şi boală Leriche.
- **S. LESCH-NYHAN.** [*Michael Lesch, pediatru american, n. 1939; William L. Nyhan, Jr., medic american, n. 1926.*] S. rar, prin alterarea metabolismului *purinei din cauza deficitului de hipoxantin fosforibozil transferază (în relaţie cu cromozomul X). S. se caracterizează prin: întârziere în dezvoltarea fizică şi mentală, *coreoatetoză, paralizie cerebrală spastică, alterarea funcţiei renale. Prin sinteză şi acumulare excesivă de purină, apar *hiperuricemie şi *uricacidurie. V. şi sindrom Kelly-Seegmiller.
- **S. LEV.** [*Maurice Lev, patolog american, n. 1908.*] Sin.: boală Lev (v).
- **S. LÉVI.** [*E. Léopold Lévi, endocrinolog francez, Paris, 1868-1933.*] Hipertiroidism paroxistic.
- **S. LI-FRAUMENI.** [*Frederick Pei Li, medic american, n. în 1940 în China; Joseph F. Fraumeni, medic american, n. în 1933.*] S. familial care constă în asocierea unor neoplazii variate (*rabdomiosarcom, neoplasm mamar, tumori cerebrale) care apar la vârste tinere. Se pare că sindromul este cauzat de o mutaţi ereditară a *proteinei P53.
- **S. LIBMAN-SACKS.** [*Emanuel Libman, medic american, New York, 1872-1946; Benjamin Sacks, medic american, New York, n. 1896.*] Endocardită aseptică, observată în *lupusul eritematos diseminat, cu vegetaţii multiple pe marginea liberă a valvulelor, pe cordaje şi pilieri, fără să antreneze leziuni mutilante.
- **S. LICHTHEIM.** [*Ludwig Lichtheim, medic german, profesor de policlinică medicală la Jena, apoi la Berna, 1845-1915.*] Sin.: sindromul fibrelor lungi (v.).
- **S. LIDDLE.** Pseudohiperaldosteronism ereditar, transmis probabil autozomal dominant. Determină reabsorbţie crescută de sodiu la nivelul tubilor distali, alcaloză hipokaliemică şi hipertensiune. Mecanismul anomaliei tubulare renale care determină acest s. este necunoscut.
- **S. LIESZ.** [*G. Liesz, medic german contemporan.*] Osteopatie familială şi ereditară care afectează ambele sexe, caracterizată prin tulburări de osificare a cartilajelor de conjugare ale falangelor. Uneori, suprafeţele articulare ale acestor oase scurte sunt neregulate, înglobând noduli calcificaţi. Mai rar, leziuni analoge se observă la nivelul cartilajelor articulare ale genunchiului, aproape de rotulă. Alteori, articulaţia cotului este sediul unei *osteocondrite disecante. Transmiterea este autozomal dominantă.
- **S. LIGHTWOOD.** [*Reginald Cyril Lightwood, pediatru englez 1898-1985, Londra, 1898-1985.*] *Acidoză tubulară renală hipercloremică idiopatică, la sugar, implicând sete, poliurie, apatie şi deshidratare acută febrilă.
- **S. LITTLE.** [*Sir Ernest Gordon Graham Little, dermatolog englez, 1867-1950.*] Sin.: sindrom unghii-rotule (v.).
- **S. LÖFFLER.** [*Wilhelm Löffler, medic elveţian, Basel, 1887-1972.*] 1) Sin.: endocardită Löffler (v.). 2) S. pulmonar, caracterizat prin infiltrate pulmonare migratorii şi eozinofilie sanguină, apărute în urma unor reacţii alergice.
- **S. LÖFGREN.** [*Sven Halvar Löfgren, clinician suedez, Stockholm, 1910-1978.*] Formă de *sarcoidoză acută, care apare la femei tinere (20-40 ani). Se caracterizează prin asocierea *eritem nodos - adenopatie hilară bilaterală, în context febril; inconstant pot apărea artralgii şi angină.
- **S. LOOSER-MILKMAN.** [*Emile Looser, chirurg elveţian, Zürich, 1877-1936; Louis Arthur Milkman, radiolog american, 1895-1951.*] Sin.: sindrom Milkman (v.).
- **S. LORAIN-LEVI.** [*Paul Joseph Lorain, medic francez, Paris, 1827-1875; Léopold Lévi, endocrinolog francez, Paris, 1868-1933.*] Se caracterizează prin nanism, hipogonadism şi semne de insuficienţă tiroidiană şi corticosuprarenală. Sin.: panhipopituitarism prepubertar.
- **S. LOTZ.** Hipofosfosforemie prin deficit de absorbţie digestivă a fosforului.
- **S. LOUIS-BAR.** [*Denise Louis-Bar, neuro-psihiatru belgian, n. 1914.*] Deficit imunitar congenital cu transmitere autozomal recesivă, care asociază: *ataxie cerebeloasă, uneori însoţită de deficit oculomotor, deficit extrapiramidal şi mişcări *coreoatetozice, *telangiectazii cutaneomucoase (în special conjunctivale), anomalii de dezvoltare a glandelor sexuale, infecţii respiratorii recidivante. Frecvent se produce în cadrul unei proliferări maligne sarcomatoase sau leucoblastice şi este determinat de un deficit al imunităţii celulare şi umorale (cu deficit de IgA sau IgG). Sin.: ataxie-telangiectazie, boală Louis-Bar, sindrom ataxie-telangiectazie.
- **S. LOWE.** [*Charles Upton Lowe, pediatru american, Boston, n. 1921.*] Sin.: sindrom oculo-cerebro-renal (v.).
- **S. LOWN-GANONG-LEVINE.** [*Bernard Lown, cardiolog american, n. 1921; William F. Ganong, fiziolog american, n. 1924; Samuel Albert Levine, cardiolog american, 1891-1966.*] S. de preexcitaţie determinat de o tulburare de conducere cardiacă cu modificări electrocardiografice (segment PR scurt şi complex QRS normal sau uşor scurtat). Se pot asocia accese de tahicardie sinusală. Sin.: sindrom LGL.
- **S. LUBS.** [*Herbert A. Lubs Jr., medic american contemporan.*] *Pseudohermafroditism masculin, cu caracter familial, care include: sex genetic masculin, hipertrofie clitoridiană, repliuri labio-scrotale, sinus urogenital şi hipertrofia glandelor mamare.
- **S. LUCEY-DRISCOLL.** Icter de retenţie, prin defect de conjugare a bilirubinei, care apare în copilărie. Se presupune că ar fi determinat de un *steroid (neidentificat) din sângele matern, transmis la copil.
- **S. LUCJA (LUCIE) FREY.** [*Lucja Frey, neurolog polonez, 1889-1944.*] Sin.: sindrom auriculotemporal (v.).
- **S. LUDER-SHELDON.** [*Joseph Luder, Wilfrid Sheldon, medici englezi contemporani.*] Nefropatie tubulară cronică ereditară, variantă rară a *s. Fanconi, cu *rahitism şi *diabet renal.
- **S. LUTEMBACHER.** [*René Lutembacher, cardiolog francez, Paris, 1884-1968.*] Afecţiune congenitală malformativă constând în: defect septal atrial, stenoză mitrală, dilataţia atriului drept.
- **S. LYELL.** Sin.: boală Lyell (v.).
- **S. LYNCH.** [*Henry T. Lynch, medic american, n. 1928.*] Cancer de colon familial, cu transmitere autozomal dominantă, localizat frecvent pe partea dreaptă, fără a fi precedat de *polipoză colică.
- **S. MAC DUFFIE.** *Vascularită alergică cu afectare predominant cutanată şi articulară, aparent primitivă, particulară prin frecvenţa manifestărilor angioedematoase sau urticariene şi prin existenţa unei activări pe cale clasică a *complementului (cu scăderea C1q şi cu C3 normală). IgG 7S circulantă ce precipită C1q ("C1q precipitină") constituie un marker biologic relativ constant.

- **S. MACH.** [***René Mach***, *endocrinolog elvețian, profesor la Geneva, n. 1904.*] S. premenstrual idiopatic caracterizat prin retenţie hidrosodată determinând edeme generalizate, la care se asociază cefalee, s. anxios depresiv, astenie, constipaţie.
- **S. MACKENZIE.** [***Sir Stephen MacKenzie***, *medic englez, Londra, 1844-1909.*] Hemiparalizia limbii, a vălului palatin şi a corzilor vocale, homolateral, prin compresiune la nivelul spaţiului subparotidian posterior şi afectarea perechilor de nervi cranieni IX, X, XI, XII.
- **S. MACLEOD.** [***William Mathieson Mac-Leod***, *medic englez, 1911-1977.*] S. radiologic care constă în hipertransparenţă pulmonară unilaterală (radiologic), frecvent asimptomatică, sechelară, de obicei, unei pneumopatii severe din copilărie. Este consecinţa unei distrofii a peretelui alveolar. Sin.: sindrom Swyer-James. V. şi sindrom Janus.
- **S. MADELUNG / Madelung syndrome.** [***Otto Wilhelm Madelung***, *chirurg german, Göttingen, 1846-1926.*] Sin.: *sindrom Launois-Bensaude. V. şi boală Madelung.
- **S. MAFFUCCI.** [***Angelo Maffucci***, *clinician și patolog italian, profesor de anatomie patologică la Neapole, apoi la Pisa, 1845-1903.*] *Encondromatoză cu *hemangioame multiple cutanate sau viscerale. Dacă se asociază cu modificări de pigmentaţie cutanată (*nevi, *vitiligo), rezultă s. Kast. V. şi encondromatoză.
- **S. MAISONNEUVE.** [***Jacques Gilles Thomas Maisonneuve***, *chirurg francez, Paris, 1809-1897.*] Fractură maleolară internă (tibială) cu diastazis bimaleolar şi fractură de col peronier, asociate uneori cu paralizie de nerv sciatic popliteu extern. Sin.: fractură Maisonneuve.
- **S. MAJEWSKI.** [***Frank Majewski***, *pediatru și genetician german, Berlin, n. 1941.*] *Condrodisplazie letală în care se asociază *palatoschizis cu hipoplazia şi încurbarea tibiilor. Diferă de sindromul Saldino-Noonan (v.) prin absenţa aspectului efilat al metafizelor osoase. Sin.: condrodisplazie letală cu scurtarea coastelor tip II.
- **S. MALGAIGNE.** [***Joseph François Malgaigne***, *chirurg francez, 1806-1865.*] Fractură de bazin cu traiect vertical, iliac posterior şi ischio-pubian anterior. Sin.: fractură Malgaigne.
- **S. MALLORY-WEISS.** [***G. Kenneth Mallory***, *patolog american, Boston, n. 1900;* ***Soma Weiss***, *medic american, Boston, 1898-1942.*] *Hematemeză masivă secundară ulcerării mucoasei gastrice sau unei fisuri longitudinale la nivelul joncţiunii cardioesofagiene, prin vomismente repetate sau traumatisme.
- **S. MARCHIAFAVA-MICHELI.** [***Ettore Marchiafava***, *medic și patolog italian, profesor de anatomie patologică, apoi de medicină clinică la Roma, 1847-1916;* ***Ferdinando Micheli***, *clinician și patolog italian, 1872-1937.*] Sin.: boală Marchiafava-Micheli (v.).
- **S. MARFAN.** [***Bernard Jean Antonin Marfan***, *medic francez, profesor de igienă și de pediatrie la Paris, 1858-1942.*] 1) Afecţiune familială şi ereditară, constând în asocierea a numeroase malformaţii: alungirea membrelor, îndeosebi în porţiunea distală, hiperlaxitate ligamentară, *dolicocefalie, deformarea toracelui în pâlnie, ectopie sau subluxaţie a cristalinului, miopie, malformaţii cardiace, insuficienţă aortică şi mitrală, anevrisme aortice, emfizem pulmonar. La acestea se pot adăuga tulburări psihice. Sin.: boală Marfan, dolicostenomelie. V. şi arahnodactilie, fibrilină. 2) Ansamblu de semne neurologice, renale şi cardiovasculare observat către ziua a zecea în *difterie. Denumit s. malign secundar Marfan, acesta apare în cazul invadării masive a organismului cu exotoxina bacilului difteric. 3) Paraplegie spastică fără tulburări trofice sau de sensibilitate, asociată cu tulburări psihice, semn Argyll-Robertson şi keratită interstiţială. Aceste tulburări pot apărea în sifilisul congenital.
- **S. MARIE.** [***Pierre Marie***, *neurolog francez, profesor la Paris, 1853-1940.*] 1) Denumire veche pentru *acromegalie. 2) Osteoartropatie hipertrofică pneumică (v.).
- **S. MARIE-BAMBERGER.** [***Pierre Marie***, *neurolog francez, profesor la Paris, 1853-1940;* ***Ejugen von Bamberger***, *medic austriac, Viena, 1858-1921.*] Sin.: osteoartropatie hipertrofică pneumică (v.).
- **S. MARIE-FOIX.** [***Pierre Marie***, *neurolog francez, profesor la Paris, 1853-1940;* ***Charles Foix***, *neurolog francez, medic la Hôpitaux de Paris, 1882-1927.*] S. altern protuberanţial determinat de o leziune situată în partea laterală a punţii, manifestat clinic prin anestezie facială şi *s. cerebelos homolaterale, care se asociază cu hemiplegie controlaterală şi cu hemihipoestezie de tip siringomielinic. V. sindrom altern, sindrom protuberanţial.
- **S. MARIE-FOY-SAINTON.** [***Pierre Marie***, *neurolog francez, profesor la Paris, 1853-1940;* ***Foy; Paul Sainton***, *medic francez, 1868-1958.*] Sin.: displazie cleidocraniană (v.).
- **S. MARINESCU-SJÖGREN.** [***Gheorghe Marinescu***, *neurolog român, profesor la București, 1863-1938;* ***Karl Gustav Torsten Sjögren***, *psihiatru și neurolog suedez, Stockholm, 1859-1939.*] S. ereditar, transmis autozomal recesiv, în care se asociază *ataxie cerebeloasă, întârziere psihică şi somatică, *cataractă congenitală, defecte de keratinizare a părului. Sin.: boală Sjögren (def. 1.).
- **S. MARLIN.** Afecţiune caracterizată prin anemie cu evoluţie rapid letală, secundar prezenţei în sânge a unui procent crescut de fagocite (poli- şi mononucleare) care distrug hematiile. Sin.: autoeritrofagocitoză, anemie fagocitară.
- **S. MAROTEAUX-LAMY.** [***Pierre Maroteaux***, *pediatru și genetician francez, Paris, n. 1926;* ***Maurice Emile Joseph Lamy***, *pediatru și genetician francez, profesor la Paris, 1885-1975.*] Formă de *mucopolizaharidoză, transmisă autozomal recesiv, asemănătoare *bolii Hurler, cu următoarele deosebiri: anomalii faciale şi afectare articulară mai reduse şi lipsa deficitului intelectual. S. este determinat de deficitul de N-acetilhexozamin-4-sulfat sulfatază şi de acumularea consecutivă de dermatan sulfat. Se manifestă prin displazie scheletică, opacizare corneeană, uşoară alterare a faciesului şi rigiditate articulară. Sin.: mucopolizaharidoză tip VI, nanism polidistrofic, displazie pseudoacondroplazică, boală Maroteaux-Lamy.
- **S. MARTORELL.** [***Fernando Martorell Otzet***, *cardiolog spaniol, Barcelona, 1906-1984.*] Sin.: boală Takayasu (v.).
- **S. MARX.** Sin.: hipercalcemie familială hipocalciurică (v.).
- **S. MASTERS-ALLEN.** [***William Howell Masters***, *ginecolog american, St. Louis, 1915-2001;* ***Willard Myron Allen***, *ginecolog american, n. 1904.*] Dureri pelvine şi *dispareunie, survenind mai frecvent postpartum (posibil prin ruperea ligamentului larg uterin).
- **S. MAURIAC.** [***Pierre Mauriac***, *medic francez, profesor de medicină clinică la Bordeaux, 1882-1963.*] *Policorie glicogenică hepatică asociată cu *nanism, cu sau fără infantilism, obezitate cu predominanţă în jumătatea superioară a corpului, facies "în lună plină", hepatomegalie, osteoporoză şi hiperlipidemie. S., observat uneori la diabeticii tineri trataţi incorect, a dispărut prin utilizarea de insulină retard şi a unor regimuri bine echilibrate. Sin.: sindrom Pierre Mauriac.
- **S. MAYER-ROKITANSKY-KÜSTER.** [***August Franz Joseph Karl Mayer***, *anatomist german, Bonn, 1787-1865;* ***Karl Freiherr von Rokitansky***, *anatomopatolog austriac, profesor la Viena, 1804-1878;* ***Hermann Küster***, *ginecolog german, n. 1897*] Lipsa dezvoltării mülleriene, absenţa congenitală a vaginului (sau hipoplazie vaginală) şi uter rudimentar (bicorn), asociate cu dezvoltarea normală a ovarelor, trompelor uterine şi a caracterelor sexuale secundare feminine şi creştere somatică normală. Cariotip 46 XX. Sin.: sindrom Rokitansky, sindrom Rokitansky-Küster.
- **S. MCCUNE-ALBRIGHT.** [***Donovan McCune***, *pediatru american, New York, 1902-1976;* ***Fuller Albright***, *medic american,*

Boston, 1900-1969.] Formă de pseudopubertate precoce care asociază pete "*café-au-lait*", displazie fibroasă chistică a oaselor şi sexualitate precoce. Sin.: displazie fibroasă poliostotică, sindrom Albright-McCune-Sternberg.

- **S. MEADOR.** Formă particulară a *s. Cushing caracterizată prin polimicroadenomatoză a corticosuprarenalelor, fără hiperplazie.
- **S. MEADOWS / s. de Meadows / postpartum cardiomyopathy.** [*William Robert Meadows, cardiolog american, n. 1919.*] Sin.: boală Meadows..
- **S. MECKEL.** [*Johann Friedrich Meckel, anatomist, embriolog şi chirurg german, Halle, 1781-1833.*] Sin.: sindrom Gruber-Meckel (v. def. 1).
- **S. MEIGE.** [*Henri Meige, medic şi anatomist francez, profesor la Paris, 1866-1940.*] Sin.: boală Milroy (v.).
- **S. MEIGS.** [*Joe Vincent Meigs, chirurg american, Boston, 1892-1963.*] Ascită şi pleurezie de tip transsudat, asociate unei tumori benigne ovariane (cel mai frecvent, fibrom). Extirparea tumorii ovariene determină dispariţia revărsatelor. Sin.: sindrom Demons-Meigs.
- **S. MELKERSSON-ROSENTHAL.** [*Ernst Gustaf Melkersson, medic suedez, Göteborg, 1898-1932; Curt Rosenthal, neurolog german, Breslau (în prezent Wrocław, Polonia, 1892-1937).*] Asocierea: paralizie facială periferică, edem facial predominant labial, cu evoluţie în pusee (descris în *sarcoidoză) şi limbă plicaturată. Debutează în copilărie, crizele fiind însoţite de cefalee, astenie, adenopatie.
- **S. MELNICK-NEEDLES / syndrome de Melnick et Needles / Melnick-Needles syndrome.** [*John Melnick, radiolog american contemporan; Carl F. Needles, medic american contemporan, n. în 1935.*] Sin.: osteodisplastie (v.).
- **S. MENDE.** [*Irmgard Mende, medic german, sec. XX.*] Afecţiune congenitală şi familială în care se asociază depigmentare localizată, hipoacuzie şi heterocromie a irisului.
- **S. MENDELSON.** [*Curtis Lester Mendelson, obstetrician şi ginecolog american, n. 1913.*] Pneumopatie de inhalaţie care apare după regurgitarea şi apoi inhalarea conţinutului gastric în căile respiratorii. Poate surveni, cel mai frecvent, după un episod de pierdere a conştienţei sau după anestezie generală. Sin.: sindrom de aspiraţie.
- **S. MENDES DA COSTA.** [*Samuel Mendes da Costa, dermatolog olandez, Amsterdam, n. 1862.*] Sin.: *erythrokeratoderma variabilis* (v.).
- **S. MÉNÉTRIER.** [*Pierre Eugène Ménétrier, medic francez la Hôpitaux de Paris, profesor de istoria medicinii, 1859-1935.*] 1) Edem al membrelor inferioare, al abdomenului, al hemitoracelui şi al membrului superior stâng, ca urmare a obstrucţiei *canalului toracic. 2) V. şi boală Ménétrier.
- **S. MÉNIÈRE.** [*Prosper Ménière, medic francez, Paris, 1799-1862.*] Patologie frecvent unilaterală a urechii interne prin *hidrops labirintic, manifestată prin vertij, *acufene, surditate de percepţie şi, în evoluţie, crize de vertij rotatoriu paroxistic. Sin.: boală Ménière, oticodinie, vertij labirintic, vertij Ménière.
- **S. MEYER-BETZ.** [*Friedrich Meyer-Betz, medic german, sec. XX.*] Sin.: mioglobinurie paroxistică idiopatică (v. mioglobinurie, def. 3).
- **S. MEYER-SCHWICKERATH.** [*Gerhard Meyer-Schwickerath, oftalmolog german, Essen, n. 1920.*] Afecţiune polimalformativă ereditară, cu transmitere autozomal dominantă şi expresivitate variabilă. Se manifestă prin anomalii oculare (*microftalmie, *hipertelorism, *glaucom, *epicantus), dentare şi digitale (*sindactilie), care se pot asocia cu *microcefalie şi agenezia masivului facial, alopecie şi diverse malformaţii scheletice. Sin.: displazie oculodentodigitală.
- **S. MIKULICZ.** [*Johann Freiherr von Mikulicz-Radecki, chirurg polonez, profesor la Cracovia, Königsberg şi Breslau (în prezent Wrocław, Polonia), 1850-1905.*] Complex de simptome caracteristic bolii Mikulicz (v.) care apare secundar altor afecţiuni (*sarcoidoză, tuberculoză, leucemie). V. şi sindrom Sjögren.
- **S. MILKMAN.** [*Louis Arthur Milkman, radiolog american, 1895-1951.*] S. caracterizat printr-un ansamblu simptomatic care include dureri osoase generalizate, impotenţă funcţională la nivelul membrelor inferioare şi aspect radiologic particular: hipertransparenţe liniare simetrice la nivelul ramurilor ischiopubiene, coastelor şi omoplaţilor (striuri Looser). Acest s. este considerat un tip particular de *osteomalacie, de etiologie carenţială. Sin.: sindrom Looser-Milkman.
- **S. MILLARD-GUBLER.** [*Auguste Louis Jules Millard, medic francez la Hôpitaux de Paris, 1830-1915; Adolphe Gubler, medic şi farmacolog francez, 1821-1879.*] Paralizie încrucişată, controlaterală a membrelor şi facială homolaterală, prin afectarea nervilor VI şi VII şi a tractului cortico-spinal, prin infarct pontin (artera cerebeloasă antero-inferioară). Sin.: paralizie Millard-Gubler. V. sindrom altern şi sindrom protuberanţial.
- **S. MILLER.** [*Marvin Miller, pediatru american contemporan.*] Complex malformativ în care se asociază disostoză mandibulofacială cu malformaţii osoase ale membrelor superioare şi inferioare, nanism, întârziere mentală, anomalii genitale şi oculare (*aniridie, *cataractă, *glaucom), angioame cutanate. Sin.: disostoză acrofacială postaxială Miller. V. şi disostoză acrofacială.
- **S. MILLS.** [*Charles Karsner Mills, neurolog american, profesor la Philadelphia, 1854-1931.*] Hemiplegie progresivă cu evoluţie lentă spre bilateralizare ce pare să fie legată de o atrofie corticală cu expresie piramidală pură.
- **S. MIRANDA.** S. malformativ foarte rar, caracterizat la ambele sexe printr-o asociere multiplă: leziuni ale sistemului nervos central (*meningoencefalocel, dilataţia ventriculului IV, *hidrocefalie, *microgirie cerebrală), proliferare fibroasă pericanaliculară intrahepatică difuză şi displazie chistică renală. Transmiterea este autozomal recesivă.
- **S. MIRIZZI.** [*Pablo L. Mirizzi, chirurg argentinian, Buenos Aires, 1893-1964.*] Complex de simptome determinat de spasmul canalului hepatic, izolat sau asociat frecvent cu un calcul inclavat în *canalul cistic. Clinic se manifestă prin episoade de *hepatalgie şi *angiocolită. Sin.: distonie de canal hepatic, boală Mirizzi.
- **S. MOEBIUS.** [*Paul Julius Moebius, neurolog german, profesor la Leipzig, 1853-1907.*] 1) S. congenital în care se asociază: diplegie facială centrală şi paralizie a mişcărilor de lateralitate ale globilor oculari, determinate de hipoplazia nucleilor nervilor VI şi VII, prin aplazia *protuberanţei trunchiului cerebral. 2) S. caracterizat prin dureri produse în timpul mişcărilor voluntare, care nu pot fi explicate prin leziuni locale şi de aceea au fost incluse în cadrul algiilor de origine centrală. 3) V. boală Moebius.
- **S. MOHR.** [*Otto Louis Mohr, anatomist şi genetician norvegian, Oslo, 1886-1967.*] Sin.: sindrom orodigitofacial tip II (v.).
- **S. MONAKOW.** [*Constantin von Monakow, neurolog originar din Rusia, profesor la Zürich, 1853-1930.*] 1) S. altern determinat de o leziune pedunculară, care se manifestă prin hemiplegie homolaterală în teritoriul oculomotorului comun şi hemipareză cu *hemianestezie (controlaterale) asociate cu mişcări *coreoatetozice. V. şi sindrom altern. 2) S. determinat de ocluzia arterei coroidiene anterioare, care se manifestă prin hemiplegie, hemipareză şi hemianopsie controlaterale.
- **S. MONTEGGIA.** [*Giovanni Battista Monteggia, chirurg italian, 1762-1815.*] Fractură localizată la limita treimii superioare a cubitusului, cu luxarea anterioară a radiusului, la copil. Sin.: fractură Monteggia.
- **S. MONTGOMERY.** S. caracterizat prin prezenţa de *xantoame cutanate şi mucoase, diseminate mai ales la nivelul căilor

aeriene superioare şi, în jumătate de cazuri, prin asocierea unui *diabet insipid. Această afecţiune a adultului are frecvent evoluţie cronică, dar benignă. Sin.: xantomatoză mucocutanată cu diabet insipid.

- **S. MOORE.** [*Mathew T. Moore, neuropsihiatru american, n. 1901.*] Sin.: epilepsie abdominală (v.).
- **S. MOORE-FEDERMAN.** S. rar, caracterizat prin *nanism familial cu dureri articulare, transmis autozomal recesiv.
- **S. MORGAGNI.** [*Giovanni Battista Morgagni, anatomist şi anatomopatolog italian, profesor la Padova, 1682-1771.*] Sin.: boală Morgagni-Stewart-Morel (v.).
- **S. MORGAGNI-ADAMS-STOKES.** [*Giovanni Battista Morgagni, anatomist şi anatomopatolog italian, profesor la Padova, 1682-1771; Robert Adams, medic irlandez, 1798-1875; William Stokes, medic irlandez, 1804-1878.*] Sin.: sindrom Adams-Stokes (v.).
- **S. MORQUIO.** [*Luis Morquio, pediatru uruguaian, profesor la Montevideo, 1867-1935.*] Sin.: boală Morquio (v.).
- **S. MORRIS.** [*John McLean Morris, chirurg american, n. 1914.*] Sin.: sindromul testiculului feminizant (v.).
- **S. MORVAN.** [*Augustin Marie Morvan, medic francez, 1819-1897.*] Sin.: siringomielie (v.).
- **S. MOSSE.** [*Max Mosse, medic german, profesor de medicină internă la Berlin, 1873-1936.*] Asocierea dintre *_polycythemia rubra vera_ şi *ciroza hepatică.
- **S. MOUNIER-KUHN.** [*P. Mounier-Kuhn, medic francez, sec. XX.*] S. congenital care constă în asocierea etmoidoantritei cu *bronşiectazia.
- **S. MOUNT-REBACK.** [*Lester Adrian Mount, medic american, n. 1910; S. Reback, neurolog american, sec. XX.*] Sin.: coreoatetoză familială paroxistică (v.).
- **S. MOYNAHAN.** [*E. J. Moynahan, medic britanic, Londra sec. XX.*] 1) S. în cadrul căruia se asociază *alopecie congenitală (persistând până la vârsta de 3-4 ani), comiţialitate şi retard mental, cu modificări electroencefalografice. Se transmite autozomal recesiv. 2) *Lentiginoză multiplă simetrică asociată cu stenoză mitrală congenitală, nanism, hipoplazie genitală şi retard mental.
- **S. MÜNCHAUSEN.** [*Karl Friedrich Hieronymus Münchausen, baron, soldat german şi călător, 1720-1797, reputat pentru exagerările din povestirile sale.*] Inventarea în mod conştient a unor stări patologice plauzibile, dar nereale, în urma cărora pacientul este internat sau chiar operat. V. şi patomimie.
- **S. MURCHISON-SANDERSON.** [*Charles Murchison, medic englez, 1830-1879; John Burdon Sanderson, medic englez, 1828-1906.*] Sin.: boală Hodgkin (v.).
- **S. NADLER-WOLFER-ELLIOT.** Formă rară de tumoră extrapancreatică cu hipoglicemie. Apare la adultul peste 40 de ani şi se manifestă prin asocierea: hepatom primitiv, hipoglicemie cu evoluţie până la comă şi insuficienţă hepatică.
- **S. NAFFZIGER.** [*Howard Christian Naffziger, chirurg american, San Francisco, 1884-1956.*] Sin.: sindromul scalenului anterior (v.).
- **S. NAGER-DE REYNIER.** [*Felix R. Nager, otorinolaringolog elveţian, profesor la Zürich, 1877-1959; J. P. de Reynier, medic elveţian, Lausanne, n. 1914.*] Sin.: disostoză acrofacială Nager (v. disostoză acrofacială).
- **S. NEGRI-JACOD.** [*Adelchi Negri, patolog italian, profesor la Pavia, 1876-1912; Maurice Jacod, medic francez, sec. XX.*] Sin.: sindrom Jacod (v.).
- **S. NELSON.** [*Don H. Nelson, medic internist american, n. 1925.*] Dezvoltarea unei tumori hipofizare ACTH-secretante, după adrenalectomia bilaterală, în *s. Cushing.
- **S. NEZELOF.** [*Christian Nezelof, pediatru francez, n. 1922.*] Denumire pentru un grup eterogen de tulburări prin imunodeficienţă, determinate de alterarea profundă a imunităţii celulare şi de deficitul variabil al imunităţii umorale. Concentraţia imunoglobulinelor poate fi normală sau crescută, dar răspunsul anticorpilor poate fi absent. Pacienţii sunt expuşi la infecţii, inclusiv cu agenţi patogeni oportunişti (*infecţie oportunistă). Au fost descrise cazuri de transmitere autozomal recesivă sau în relaţie cu cromozomul X.
- **S. NISHIMOTO-TAKENCHI-KUDO.** Sin.: boală moyamoya (v.).
- **S. NOACK.** [*Margot Noack, ortoped german, Berlin n. 1909.*] Sin.: acrocefalopolisindactilie tip I (v. acrocefalopolisindactilie).
- **S. NOONAN.** [*Jacqueline Anne Noonan, pediatru şi cardiolog american, n. 1921.*] Disgenezie gonadică (cu cariotip normal), variantă a *s. Turner la bărbat, caracterizat prin fenotip turnerian fără anomalii cromozomiale, cu transmitere autozomal dominantă. Atinge o frecvenţă de 1‰ şi are o mare varietate de expresie. Sin.: sindrom Ullrich-Turner.
- **S. OBRINSKY.** [*William Obrinsky, pediatru american, n. 1913*] S. polimalformativ caracterizat prin aplazia totală sau parţială a musculaturii abdominale (în particular a muşchilor oblic intern şi extern şi al transversului abdominal) asociată cu malformaţii genitourinare (vezică dilatată, hipertrofiată, *ureterohidronefroză, rinichi polichistic, *criptorhidie), malformaţii toracice (torace “în carenă” sau “în pâlnie”), *_spina bifida_ cu *mielomeningocel, *hidrocefalie şi oligofrenie. Caracterul ereditar este incert.
- **S. OGILVIE.** [*Sir William Heneage Ogilvie, medic englez, Londra, 1887-1971.*] Simptome care simulează ocluzia intestinală, cu contractură persistentă a musculaturii intestinale, dar fără existenţa unei anomalii organice a colonului, frecvent ca urmare a unui defect de inervaţie simpatică a acestuia.
- **S. ONDINE / malédiction d'Ondine / Ondine's curse.** [*Ondine, nimfă care, pentru a-şi pedepsi soţul muritor, i-a luat posibilitatea de a respira automat, astfel încât acesta a murit când a adormit.*] S. caracterizat prin episoade de bradipnee şi apnee cu cianoză, somnolenţă şi chiar insuficienţă cardiacă dreaptă. *Hipercapnia, *hipoxemia şi acidoza gazoasă decompensată demonstrează hipoventilaţia alveolară, în timp ce probele funcţionale respiratorii sunt normale. Acest s., extrem de rar la adult şi excepţional întâlnit la copil, evoluează în pusee declanşate de infecţii respiratorii sau de medicamente care deprimă respiraţia. S. apare primitiv, posibil datorită unor tulburări ale centrilor respiratori. Sin.: blestemul Ondinei, hipoventilaţie alveolară primitivă de origine centrală.
- **S. ORTNER.** [*Norbert Ortner, medic austriac, profesor de medicină internă la Innsbrück, apoi la Viena, 1865-1935.*] Disfonie din cauza compresiunii nervului recurent stâng de către atriul stâng dilatat, în cursul evoluţiei unei stenoze mitrale.
- **S. PANCOAST-TOBIAS.** [*Henry Khunrath Pancoast, radiolog american, Philadelphia, 1875-1939; J. W. Tobias, medic sud-american contemporan.*] S. în care se asociază dureri foarte intense pe faţa internă a membrului superior, prin afectarea plexului brahial inferior (teritoriu C_8-D_1) şi simptomatologie caracteristică *sindromului Claude Bernard-Horner, prin afectarea plexului simpatic cervical. Este determinat de infiltrarea neoplazică a apexului pulmonar, uneori asociind şi osteoliza primei coaste.
- **S. PAPILLON LÉAGE-PSAUME / s. Papillon Léage-Psaume / familial orofaciodigital dysostosis.** [*Eline Papillon Léage, stomatolog francez contemporan; Jean Psaume, stomatolog francez, n. 1920.*] Sin.: sindrom orodigitofacial de tip I (v.).
- **S. PAPILLON-LEFÈVRE.** [*M. M. Papillon, dermatolog francez contemporan; Paul Lefèvre, dermatolog francez, Paris, n. 1891.*] S. ereditar, transmis autozomal recesiv, caracterizat prin hiperkeratoză palmo-plantară şi anomalii dentare. V. keratodermie şi boală Meleda.
- **S. PARHON.** [*Constantin Parhon, endocrinolog român, profesor la Iaşi, apoi la Bucureşti, 1874-1969.*] Tip de obezitate ob-

servat la sexul feminin, asociată cu tulburări menstruale şi retenţie hidrosalină, depresie psihică, migrene, instabilitate termică. Etiopatogenia implică o posibilă hipersecreţie de hormon antidiuretic (ADH). V. şi sindrom Mach.

- **S. PARINAUD.** [*Henri Parinaud, oftalmolog francez, Paris, 1844-1905.*] 1) Paralizie oculară, cu imposibilitatea mişcărilor verticale ale globului ocular (în sus, în jos sau în ambele direcţii), legată de o leziune a *tuberculilor quadrigemeni sau a regiunii subtalamice. 2) Formă de *conjunctivită oculoglandulară, frecvent unilaterală, urmată de adenopatie preauriculară. Determinată de bacterii din genul *Leptothrix*, se poate asocia cu *limfogranulomatoza veneriană sau cu *tularemia.
- **S. PARKES WEBER.** [*Frederick Parkes Weber, medic englez, Londra, 1863-1962.*] S. asemănător *s. Klippel-Trenaunay, în care hipertrofia membrului inferior se asociază cu varice, angioame sau anevrisme *cirsoide sau arteriovenoase. După unii autori aceste s. ar reprezenta una şi aceeaşi entitate clinico-biologică.
- **S. PARKINSON.** [*James Apotheker Parkinson, medic englez, 1755-1824.*] 1) Sin.: parkinsonism (v.). 2) V. şi boală Parkinson.
- **S. PARRY-ROMBERG.** [*Caleb Hillier Parry, medic englez, 1755-1822; Moritz Heinrich Romberg, neurolog şi internist german, profesor la Berlin, 1795-1873.*] Hemiatrofie facială progresivă, cu debut în perioada copilăriei. Sin.: boală Romberg, hemiatrofie facială.
- **S. PARSONAGE-TURNER / syndrome de Parsonage-Turner / neuralgic amyotrophy.** [*M. J. Parsonage, neurolog englez, sec. XX; John W. Turner, neurolog englez contemporan, Londra*] Lezarea rădăcinilor superioare ale plexului brahial, de natură inflamatorie, probabil secundar unei boli infecţioase generale cu germeni banali sau de origine virală. Se caracterizează prin dureri musculare intense, *amiotrofie rapidă şi recuperare frecvent remarcabilă. Sin.: nevralgie amiotrofică.
- **S. PARY.** Complicaţie tardivă a tratamentului prelungit cu *neuroleptice, constând în apariţia unui *sindrom Gilles de la Tourette incomplet: *coprolalie, tulburări în articularea cuvintelor, criză de clipit paroxistic. *Dischineziile orobucale în cadrul mişcărilor involuntare ale extremităţilor sunt absente.
- **S. PASHAYAN-PUTTERMAN.** S. congenital ce poate fi recunoscut la naştere, cu asocierea: *dismorfie facială (faţă împietrită, pleoape umflate, nas voluminos şi globulos, *hipertelorism, hipoplazie mediofacială, buză superioară trapezoidă, deplasare laterală şi stenoză a orificiilor lacrimale, riduri orizontale profunde ale obrajilor), *sindactilie, hiperlaxitate ligamentară, necoordonare a mişcărilor, uneori *semn Babinski prezent. Transmiterea este autozomal dominantă. Sin.: sindrom blefaro-nazo-facial.
- **S. PATAU.** [*Klaus Patau, pediatru şi genetician american contemporan, Madison, Wisconsin.*] Anomalie cromozomială cu s. polimalformativ, în care se asociază afectare neurologică, cardiacă, facială, craniană, oculară, digitală, cu evoluţie letală înainte de vârsta de 6 luni. Sin.: trisomie 13.
- **S. PELLEGRINI-STIEDA.** [*Augusto Pellegrini, chirurg italian, Florenţa, 1877-1958; Alfred Stieda, chirurg german, profesor la Königsberg, 1869-1945.*] Calcificarea ligamentului lateral intern al genunchiului, care apare progresiv, după o entorsă la acest nivel, uneori asimptomatică şi descoperită radiologic. Aceleaşi modificări pot fi localizate la nivelul articulaţiilor scapulohumerale, cotului sau tibiotarsiene.
- **S. PELLIZZI.** [*G. B. Pellizzi, medic italian, Pisa, sec. XIX-XX.*] Sin.: sindrom de hipertrofie epifizară (v.).
- **S. PENDE.** [*Nicola Pende, medic italian, profesor de clinică medicală la Genova, 1880-1970.*] Formă de *insuficienţă suprarenală caracterizată prin caşexie, tegumente scuamoase, căderea părului, hipertensiune arterială, hipoglicemie şi hipocolesterolemie. Sin.: caşexie suprarenală.
- **S. PENDRED.** [*Vaughan Pendred, medic englez, 1869-1946.*] S. ereditar în care se asociază surditate congenitală cu dezvoltarea, în copilărie, a unei guşi, uneori fără hipotiroidie. Caracteristica biochimică esenţială a s. P. constă în incapacitatea parţială a tireocitului de a forma compuşi iodaţi organici.
- **S. PERHEENTURA.** Sin.: sindrom Mulibrey (v.).
- **S. PETERS.** [*Albert Peters, oftalmolog german, profesor la Rostock, 1862-1938.*] Afecţiune oftalmologică congenitală, în care se asociază opacităţi corneene centrale sau profunde (leucom corneean) şi leziuni ale irisului (*sinechii anterioare anulare complete sau limitate). Leziunile sunt frecvent bilaterale şi asociază şi alte malformaţii oculare (strabism, nistagmus, cataractă congenitală, glaucom congenital) sau extraoculare (microcefalie, malformaţii cardiace, digestive etc.).
- **S. PEUTZ-JEGHERS.** [*Johannes Laurentius Augustinus Peutz, medic olandez, 1886-1957; Harold Jeghers, medic american, 1904-1990.*] *Polipoză gastrointestinală ereditară, asociată cu pigmentaţie cutaneomucoasă, localizată perioral, perinazal şi pe mucoasele bucală, anală şi genitală. Sin.: lentiginoză periorificială cu polipoză viscerală.
- **S. PFEIFFER.** [*Rudolf A. Pfeiffer, medic german, genetician n. 1931.*] Anomalie ereditară, transmisă autozomal dominant, caracterizată prin *acrocefalosindactilie asociată cu scurtarea policelui şi hipertrofia halucelui. Sin.: acrocefalosindactilie tip V.
- **S. PICCHINI.** [*Luigi Picchini, medic italian, sfârşitul sec. XIX.*] Inflamaţia seroaselor membranare conexe diafragmului, uneori fiind asociate şi inflamaţia meningelui şi a tunicii vaginale a testiculului. Este cauzată de **Trypanosoma*.
- **S. PICKWICK.** [*Băiatul gras din Pickwick Papers de Charles Dickens.*] Asocierea unei obezităţi importante, de obicei la subiecţi cu talie mică sau medie, cu accese periodice de somnolenţă şi tremurături musculare, ca şi cu poliglobulie cu cianoză secundare hipoventilaţiei pulmonare cronice.
- **S. PIERRE MAURIAC.** [*Pierre Mauriac, medic francez, profesor de medicină clincă la Bordeaux, 1882-1963.*] Sin.: sindrom Mauriac (v.).
- **S. PILLAY.** S. congenital în care se asociază: opacităţi corneene, hipoplazie mandibulară cu fuziune temporo-mandibulară şi hipoplazie parţială a oaselor antebraţului (aplazia condilului lateral al capului radial şi a porţiunii inferioare a cubitusului, cu dislocarea articulaţiei radiohumerale şi radio-cubitale proximale). Transmiterea este autozomală, fie dominantă, fie recesivă. Sin.: displazie oftalmomandibulomelică.
- **S. PISE.** *S. extrapiramidal acut fără caracter de gravitate, dar spectacular prin simptomatologie, în care se asociază rotaţia şi flexia laterală a capului, gâtului şi a părţii superioare a toracelui. Frecvent este de origine iatrogenă (consecutiv administrării de neuroleptice).
- **S. PLUMMER-VINSON.** [*Henry Stanley Plummer, medic american, Rochester, 1874-1937; Porter Paisley Vinson, medic american, Rochester, 1890-1959.*] Carenţă marţială asociată cu disfagie, uneori complicată prin cancerizare (la nivelul hipofaringelui sau esofagului), cu atrofie a tegumentelor, unghiilor şi mucoaselor, mai frecvent la femeie, în ţările scandinave. Sin.: disfagie sideropenică, sindrom Kelly-Paterson.
- **S. POLAND.** [*Alfred Poland, chirurg englez, Londra, 1820-1872.*] S. malformativ în care se asociază *sindactilie, hipoplazia marelui pectoral, malformaţii falangiene, anomalii ale *dermatoglifelor, atrofia braţului şi/sau a antebraţului. Malformaţiile sunt, probabil, consecinţa hipoplaziei arterei subclaviculare (produsă în perioada embrionară). Originea genetică a s. P. este incertă.
- **S. POPLHEMUS-SCHAFER-IVEMARK.** Sin.: sindrom Ivemark (v.).
- **S. POSNER-SCHLOSSMANN.** [*Adolf Posner, oftalmolog american contemporan; Arthur Schlossman, pediatru şi biochimist*

german, Dresda, Düsseldorf, 1867-1932.] Afecţiune de origine imunoalergică, caracterizată prin pusee repetitive de hipertonie oculară unilaterală la adultul tânăr, cu prognostic favorabil.

- **S. POTTER.** [*Edith L. Potter, patolog american, Chicago, 1901-1993.*] Facies particular care aminteşte pe cel din *s. Down, dar se deosebeşte de acesta prin malformaţii ale pavilionului urechii. Acest facies traduce existenţa unei agenezii renale bilaterale, consecinţă a unei *ectrourii, asociindu-se şi cu alte manifestări ale acesteia (în particular, malformaţii anorectale).
- **S. POURFOUR DU PETIT.** [*François Pourfour du Petit, anatomist şi chirurg francez, 1664-1741.*] S. invers al *s. Claude Bernard-Horner, traducând excitaţia simpaticului cervical (prin existenţa unei guşi basedowifiate), asociat cu midriază discretă, exoftalmie moderată şi lărgirea fantei palpebrale. Sin. în engl.: sindrom Claude Bernard.
- **S. PRADER-LABHART-WILLI.** [*Andrea Prader, pediatru elveţian, Zürich, 1919-2001; Alexis Labhart, medic elveţian, n. 1916; Heinrich Willi, pediatru elveţian 1900-1971, Zürich.*] Sin.: sindrom Prader-Willi (v.).
- **S. PRADER-WILLI.** [*Andrea Prader, pediatru elveţian, Zürich, 1919-2001; Heinrich Willi, pediatru elveţian 1900-1971, Zürich.*] S. malformativ congenital cu *hipogonadism, *criptorhidie bilaterală, *nanism, obezitate, hipotonie musculară, anomalii vertebrale şi articulare, *acromicrie, întârziere staturoponderală. Sin.: sindrom Angelmann, sindrom Prader-Labhart-Willi.
- **S. PRINZMETAL / s. de Prinzmetal / variant angina.** [*Myron Prinzmetal, cardiolog american, 1908-1987.*] Sin.: angină Prinzmetal (v.).
- **S. PROFICHET.** [*Georges Charles Profichet, medic francez, n. 1873.*] Creştere progresivă a unor noduli calcaroşi în ţesutul subcutanat, îndeosebi la nivelul articulaţiilor mari, cu tendinţă la ulcerare şi cicatrizare, însoţită de atrofii neuronale.
- **S. RABSON-MENDENHALL.** S. în care se asociază displazii dentare, pubertate precoce, *acanthosis nigricans.
- **S. RAEDER.** [*Georg Johan Raeder, oftalmolog norvegian, 1889-1956.*] S. caracterizat prin afectarea nervului trigemen, cu simpatalgie facială de tip *migrenă oftalmică, *s. Claude Bernard-Horner şi paralizie de nerv oculomotor extern, prin leziuni la nivelul peretelui extern al sinusului cavernos, în vecinătatea *ganglionului Gasser.
- **S. RAMSAY HUNT.** [*James Ramsay Hunt, neurolog american, New York, 1874-1937.*] Denumire pentru mai multe sindroame rare determinate de degenerescenţa spinocerebeloasă (îndeosebi a *nucleului dentat al cerebelului), adesea ereditare, determinând ca simptom esenţial *mioclonii. Aceste s. sunt: 1) Dissinergia cerebeloasă progresivă, caracterizată prin mioclonii declanşate de mişcări, asociate unui *s. cerebelos sau cerebrospinal, în cursul cărora electroencefalograma rămâne normală. 2) Dissinergia cerebeloasă mioclonică, cu debut în copilărie, caracterizată prin apariţia succesivă de crize de epilepsie generalizată, mioclonii spontane sau provocate de mişcări (începând cu membrele superioare) şi prin tulburări cerebeloase. Evoluţia este îndelungată şi neregulată, iar pe electroencefalogramă se observă modificări în timpul crizelor. Sin.: sindrom Hunt, dissinergie cerebeloasă. V. şi nevralgie Ramsay Hunt.
- **S. RATHBUN / syndrome de Rathbun / Rathbun's syndrome.** Sin.: hipofosfatazie (v.).
- **S. RAYMOND.** [*Fulgence Raymond, neurolog francez, profesor la Paris, 1844-1910.*] Manifestări neuropsihice în cadrul *s. de corp calos: amnezie recentă, tulburări de comportament, lipsa coordonării gesturilor şi ideilor.
- **S. RAYMOND-CESTAN / s. de Raymond-Cestan / Raymond-Cestan s., pontine s.** [*Fulgence Raymond, neurolog francez, profesor la Paris, 1844-1910; Raymond Cestan, neurolog şi psihiatru francez, profesor la Toulouse, 1872-1933.*] S. altern protuberanţial traducând o leziune a etajului superior al calotei protuberanţei, în care se asociază paralizia mişcării de lateralitate a privirii şi un *s. cerebelos homolaterale, hemiplegie controlaterală cu mişcări *coreoatetozice şi tulburări senzitive marcate. V. sindrom altern, sindrom protuberanţial.
- **S. RAYNAUD.** [*Maurice Raynaud, medic francez, 1834-1881.*] Complex de simptome determinate de vasoconstricţia periferică, având aceleaşi manifestări ca şi boala Raynaud (v.), care apar însă secundar altor afecţiuni: compresiunea externă a arterei subclaviculare (în defileul costo-clavicular), arterită, tromboză arterială, colagenoze (*sclerodermie, *lupus eritematos diseminat, *periarterită nodoasă), intoxicaţii (*ergotism), iatrogene (administrarea de *betablocante).
- **S. REBENOK.** Tulburări psihice ale percepţiei în timpul psihozelor postgripale, având drept caracteristică prezenţa apei. Halucinaţiile auditive, vizuale şi kinestezice pot lua aspecte dintre cele mai insolite: zgomotul apei care curge, susurul izvorului, valurile mării, imagini de râuri, lacuri, havuze, senzaţia că pe corp curge apa sau că părţi ale corpului sunt cufundate sau umezite de lichide. Tabloul halucinator poate lua un aspect oniric, bolnavul având teama de a nu se îneca, spaima de apă şi inundaţii, încercând să se salveze. Mai rar, bolnavii simt o atracţie pentru apă (hidromanie). Episodul halucinator poate dura ore sau zile. S. R. a fost explicat prin lezarea de către virusul gripal a structurilor diencefalice.
- **S. REFETOFF.** S. familial caracterizat prin surdomutitate, retard al creşterii osoase, calcificări multiple periarticulare (aspect de epifize punctate), guşă şi concentraţie crescută a hormonilor tiroidieni circulanţi. Acest ansamblu fiziopatologic este consecinţa rezistenţei hipofizare şi tisulare periferice la acţiunea hormonilor tiroidieni.
- **S. REIFENSTEIN.** [*Edward C. Reifenstein Jr., endocrinolog american, 1908-1975.*] *Pseudohermafroditism masculin familial, asociat cu hipospadias, hipogonadism primar, atrofie testiculară postpubertară, azoospermie, ginecomastie, testosteron plasmatic scăzut. S. R. este asemănător sindromului Klinefelter (v.), de care se deosebeşte prin prezenţa ginecomastiei şi a hipospadiasului.
- **S. REITER.** [*Hans Conrad Julius Reiter, medic igienist german, profesor la Rostock, 1881-1969.*] Sin.: sindrom Fiessinger-Leroy-Reiter (v.).
- **S. REMAK.** [*Ernst Julius Remak, neurolog german, profesor la Berlin, apoi la Wiesbaden, 1849-1911.*] *S. radicular prin leziune la nivelul C_7, care determină tulburări senzitive ale regiunii posterioare a braţului şi antebraţului, feţei dorsale a mâinii, deficit motor al extensiei cotului, pumnului şi degetelor, abolirea sau diminuarea *reflexelor tricipital şi cubitopronator. Sin.: sindrom radicular mijlociu al plexului brahial.
- **S. RENDU-OSLER-WEBER.** [*Henri Jules Louis Marie Rendu, medic francez, Paris, 1844-1902; Sir William Osler, medic canadian care a practicat în SUA şi în Anglia, profesor de medicină la Oxford, 1849-1919; Frederick Parkes Weber, medic englez, Londra, 1863-1962.*] Sin.: boală Rendu-Osler (v.).
- **S. RETT.** [*Andreas Rett, pediatru austriac, 1924-1997*] S. de etiologie necunoscută, care afectează sexul feminin: debutează între 6 şi 18 luni, prin hipotonie şi încetinirea creşterii craniene; între 1 şi 3 ani apare deteriorarea mentală; la vârsta şcolară apar *ataxie, hipertonie a membrelor inferioare; între 5 şi 25 de ani bolnavii devin *grabatari şi prezintă un retard mental profund.
- **S. REYE.** [*Ralph Douglas Kenneth Reye, histopatolog australian, Sydney (1912-1977).*] Encefalopatie acută infantilă cu edem cerebral şi steatoză hepatică masivă. Biochimic constă în hipoglicemie şi hipoglicorahie, creşterea transaminazelor serice, hiperamoniemie, acidoză metabolică, cetonurie, în relaţie cu anomalii ale metabolismului lipidic. Acizii graşi eliberaţi

masiv determină disfuncţii ale sistemului mitocondrial celular. Clinic, debutul este brutal, de obicei după un episod viral banal, cu vomă, delir, comă cu crize convulsive şi contracturi, hepatomegalie, hemoragii. Evoluţia este letală în 80 % din cazuri în câteva zile.

- **S. RICHARDS-RUNDLE.** [*B. W. Richards, A. T. Rundle, medici englezi contemporani.*] S. congenital, constând din cetoacidurie, întârziere psihică, deficit de dezvoltare a caracterelor sexuale secundare, *anacuzie, *ataxie, atrofie musculară progresivă doar în perioada copilăriei, ulterior staţionară.
- **S. RICHNER-HANHART.** [*Hermann Richner, dermatolog elveţian contemporan, Aarau, n. 1908; Ernst Hanhart, medic şi genetician elveţian, Ascona, 1891-1973.*] Sin.: tirozinemie ereditară (v.).
- **S. RICHTER.** [*Maurice N. Richter, patolog american, n. 1897.*] S. caracterizat prin apariţia unui *reticulosarcom ganglionar în timpul evoluţiei unei *leucemii limfoide cronice.
- **S. RIEGER.** [*Herwigh Rieger, oftalmolog austriac Linz, 1898-1986.*] Displazie mezenchimatoasă a irisului cu transmitere autozomal dominantă, caracterizată prin malformaţii ale camerei anterioare, *sinechii angulare, *embriotoxon posterior, *colobom, pseudopolicorie (*policorie) cu tendinţă la *glaucom secundar şi însoţită de malformaţii craniofaciale şi uneori digitale (*camptodactilie). V. şi sindrom Axenfeld.
- **S. RILEY-DAY.** [*Conrad M. Riley, pediatru american contemporan, New York n. 1913; Richard L. Day, pediatru american contemporan, 1905-1989.*] S. familial autozomal recesiv, cu debut în primele luni de viaţă. Se asociază: tulburări ale controlului vasomotor, *alacrimie, hipersudoraţie, hipoalgezie, pusee febrile şi tulburări gastrointestinale. Această anomalie de funcţionare a *sistemului nervos autonom este dependentă de o perturbare a metabolismului *catecolaminelor prin deficit de dopamin-hidroxilază. Sin.: disautonomie familială.
- **S. RILEY-SHWACHMAN.** [*Conrad M. Riley, pediatru american, New York, n. 1913; Harry Schwachman, pediatru contemporan american, Boston.*] S. rar, de etiologie necunoscută, observat la copil, în cadrul căruia se asociază *pahiostoză localizată la diafiza oaselor lungi, creşterea densităţii osoase a bazei craniului, hipotonie musculară generalizată cu exagerarea reflexelor osteotendinoase, *clonus al piciorului cu dificultate la mers. S. evoluează prin progresia asteniei, cu anorexie şi caşexie.
- **S. ROBERTS.** [*John Bingham Roberts, medic chirurg american, 1852-1924.*] S. foarte rar, cu transmitere autozomal recesivă, în care se asociază diverse semne: retard de creştere *in utero* sau postnatal, hipoplazie a membrelor, diverse malformaţii (fantă labiopalatină, *clinodactilie, *micrognaţie, *hipospadias) şi trombopenie.
- **S. ROBIN PIERRE.** [*Pierre Robin, pediatru francez, 1867-1950.*] Varietate de sindrom al primului arc branhial (v.), manifestată prin *hipoplazie mandibulară care asociază un defect de dezvoltare a arcului mandibular (pseudoretrognaţie) cu *micrognaţie, *glosoptoză şi fantă palatină susceptibilă să antreneze asfixia nou-născutului. V. şi ectrogenie.
- **S. ROCHON-DUVIGNEAUD.** [*André Jean Rochon-Duvigneaud, oftalmolog francez, 1863-1952.*] S. determinat de afectarea structurilor care traversează fanta sfenoidală, manifestat prin *oftalmoplegie totală secundar lezării nervilor oculomotor comun, patetic şi oculomotor extern, anestezie a corneei în cadranul superior prin afectarea ramurii superioare a trigemenului şi uneori *exoftalmie prin compresiunea venelor oftalmice. Sin.: sindrom de fantă sfenoidală.
- **S. ROGER-FROMENT.** Sin.: sindrom infundibulopulmonar (v.).
- **S. ROKITANSKY.** [*Karl Freiherr von Rokitansky, anatomopatolog austriac, profesor la Viena, 1804-1878.*] Sin.: sindrom Mayer-Rokitansky-Küster (v.).
- **S. ROKITANSKY-KÜSTER.** [*Karl Freiherr von Rokitansky, anatomopatolog austriac, profesor la Viena, 1804-1878; Hermann Küster, ginecolog german, n. 1897.*] Sin.: sindrom Mayer-Rokitansky-Küster (v.).
- **S. ROKITANSKY-MAUD-ABBOTT.** [*Karl Freiherr von Rokitansky, anatomopatolog austriac, profesor la Viena, 1804-1878; Maude Elizabeth Seymour Abbott, medic patolog şi bacteriolog canadian, Quebeck, 1896-1940.*] Persistenţa *canalului atrioventricular comun.
- **S. ROSENBACH.** [*Ottomar Rosenbach, medic german, profesor la Breslau (în prezent Wrocław, Polonia), apoi la Berlin, 1851-1907.*] Tahicardie paroxistică de origine coronariană care determină insuficienţă cardiacă.
- **S. ROSENTHAL.** [*Robert Louis Rosenthal, hematolog american, n. 1923.*] Sin.: boală Rosenthal (v.).
- **S. ROSEWATER.** Formă familială de *hipogonadism primar la sexul masculin, determinând sterilitate şi ginecomastie, cu etiologie incertă.
- **S. ROTHMANN-MAKAI.** [*Max Rothmann, neurolog german, profesor la Berlin, 1868-1915; Endre Makai, chirurg maghiar contemporan, Budapesta.*] *Paniculită circumscrisă idiopatică, cu *steatonecroză şi chisturi multiple.
- **S. ROTHMUND-THOMSON.** [*August von Rothmund Jr., oftalmolog german, profesor la München, 1830-1906; Mattew Sidney Thomson, dermatolog englez, Londra, 1894-1969.*] S. malformativ ereditar, transmis autozomal recesiv, caracterizat prin *poikilodermie, *telangiectazii, frecvent asociate cu cataractă juvenilă, nas "în şa", anomalii scheletale congenitale şi *hipogonadism. Sin.: boală Thomson, poikilodermie congenitală.
- **S. ROTOR.** [*Arturo B. Rotor, medic filipinez internist, Manilla,* 1907-1988.] Icter cronic familial nehemolitic cu evoluţie cronică, dar benignă, fără febră şi alterarea stării generale. Biochimic, hiperbilirubinemia este moderată şi există hemoliză discretă, fără afectarea funcţiilor hepatice. Etiopatogenia implică un deficit de secreţie a bilirubinei conjugate şi absenţa transferazei hepatice. Diferă de *s. Dubin-Johnson prin lipsa pigmentaţiei hepatice şi prin transmiterea autozomal recesivă.
- **S. ROUSSY-LÉVY.** [*Gustave Roussy, anatomopatolog francez, n. la Vevey, Elveţia, 1874-1948; Gabrielle Lévy, neurolog francez, 1886-1935.*] Sin.: boală Roussy-Lévy (v.).
- **S. ROVSING.** [*Nils Thorkild Rovsing, chirurg danez, Copenhaga, 1862-1927.*] Asocierea unei anomalii renale (rinichi "în potcoavă") cu o serie de simptome gastrice: disconfort şi dureri abdominale, senzaţie de greaţă.
- **S. ROYER.** Tip de intersexualitate (*pseudo-hermafroditism masculin) caracterizat prin discordanţa dintre organele genitale interne, ambisexe, şi restul sexualizării, care este masculină. Cromatina sexuală este absentă, cariotipul fiind 46 XY. Clinic, pacienţii prezintă morfotip sexual masculin sau hipoandric, organe genitale externe masculine, normal conformate, testicule intrascrotale sau *criptorhidie, sexualizare pubertară relativ normală sau redusă, sterilitate. Sin.: sindromul bărbaţilor cu uter.
- **S. RUBINSTEIN-TAYBI.** [*Jack Herbert Rubinstein, pediatru american, Cincinnati, n. 1925; Hooshang Taybi, radiolog american, n. în Malayer, Iran, 1919.*] S. polimalformativ, formă de nanism congenital cu cariotip normal, în care se asociază malformaţii cardiace şi somatice (oculare, hipoplazia membrelor şi a maxilarului). V. şi sindrom Keipert.
- **S. RUD.** [*Einar Rud, medic danez, n. 1892.*] S. congenital constând din *ihtioză, deficit psihic, epilepsie, infantilism, tetanie. Este asemănător *s. Sjögren-Larsson.
- **S. RUSSELL-SILVER.** [*Alexander Russell, pediatru englez, Londra; n. 1914; Henry K. Silver, pediatru american, Denver, n. 1918.*] Sin.: sindrom Silver (v.).
- **S. SABIN-FELDMAN.** [*Albert Bruce Sabin, virolog american de origine rusă, New York, 1906-1993; Henry Alfred Feldman, epidemiolog american, n. 1914.*] *Corioretinită şi calcificări cerebrale, similare ca simptomatologie *toxoplasmozei, dar având teste negative pentru aceasta.

- **S. SADAM.** Enterită în care se asociază dureri ale articulației temporomandibulare, cracmente, limitarea mişcărilor de abducție ale articulației.
- **S. SAKATI.** [***Nadia Awni Sakati,*** *pediatru sirian contemporan, Damasc; n. 1938.*] Sin.: acrocefalopolisindactilie tip III (v. acrocefalopolisindactilie).
- **S. SALDINO-NOONAN.** [***Ronald M. Saldino,*** *radiolog american, n. 1941;* ***C. D. Noonan,*** *n. 1928.*] S. plurimalformativ ce antrenează moartea fie *in utero*, fie imediat după naştere, în cadrul căruia se asociază torace îngust, coaste şi membre scurte cu oase de dimensiuni mici ce prezintă extremitate metafizară efilată, aripi iliace mici, planşeu cotiloidian orizontalizat, atrezie anală, anomalii genitale şi cardio-respiratorii (transpoziția vaselor mari, agenezie pulmonară). Transmitere autozomal recesivă. V. şi sindrom Majewski. A mai fost individualizată o formă particulară (Naunoff) numită "s. coaste scurte - polidactilie tip III", însă unii autori includ acest s. în s. S.-N. Sin.: condrodisplazie letală cu scurtarea coastelor de tip I.
- **S. SALLERAS-ZARATE.** Asocierea miopie - paralizie de oculomotor - anomalii pupilare.
- **S. SANDIFER.** [***Paul Sandifer,*** *radiolog britanic, sec. XX.*] Asocierea hernie hiatală - reflux gastro-esofagian - *torticolis (posibil prin poziție antalgică), la copil.
- **S. SAVIN.** Afecțiune ereditară în care se asociază manifestări alergice, *ihtioză cutanată, afectare corneană nodulară, uneori ulcerativă.
- **S. SCADDING.** Forma acută a *fibrozei pulmonare interstițiale difuze (idiopatice).
- **S. SCAGLIETTI-DAGNINI.** [***Oscar Scaglietti,*** *medic chirurg italian, n. 1906;* ***Giuseppe Dagnini,*** *medic italian, 1866-1928.*] Sin.: sindrom Erdheim (v.).
- **S. SCHÄFER.** [***Erich Schäfer,*** *dermatolog german, sec. XX.*] S. ereditar, cu transmitere autozomal dominantă, caracterizat prin *hiperkeratoză predominant palmoplantară, hipertrofie ungveală, *hipertricoză, uneori asociate cu întârziere staturoponderală şi intelectuală, hipogonadism, comițialitate şi cataractă congenitală.
- **S. SCHAUMANN.** [***Jörgen Nilsen Schaumann,*** *dermatolog suedez, Stockholm, 1879-1953.*] Sin.: sarcoidoză (v.).
- **S. SCHEIBE.** [***A. Scheibe,*** *medic american, n. 1875.*] Perceperea unor pulsații intraauriculare, în mastoidită.
- **S. SCHEIE.** [***Harold Glendon Scheie,*** *oftalmolog american, 1909-1990.*] Formă de *mucopolizaharidoză relativ benignă, caracterizată printr-un facies particular şi uneori prin leziuni cardiace, transmisă autozomal recesiv, asemănătoare *bolii Hurler, de care se deosebeşte prin deformațiile scheletale moderate şi întârziere psihică. Sin.: boală Scheie, mucopolizaharidoză tip I-S, mucopolizaharidoză tip V.
- **S. SCHICKELÉ.** [***Gustave Schickelé,*** *ginecolog elvețian, profesor la Strasbourg, 1875-1927.*] Varietate de *distocie dinamică manifestată prin formarea unui inel cervical rigid (prin contractură tonică a musculaturii uterine) în timpul *travaliului. Sin.: sindrom Demelin.
- **S. SCHINZEL.** [***Albert A.G.L. Schinzel,*** *genetician austriac, Viena, n. 1944.*] S. polimalformativ în care se asociază hipoplazia cubitusului, malformații ano-rectale, hipogonadism cu retard pubertar şi obezitate. Transmiterea este autozomal dominantă.
- **S. SCHINZEL-GIEDION.** [***Albert A.G.L. Schinzel,*** *genetician austriac, Viena, n. 1944;* ***Andreas Giedion,*** *radiolog elvețian, Zurich, n. 1925.*] S. polimalformativ în cadrul căruia se asociază retracția etajului mijlociu al feței, anomalii ale oaselor craniului (suturi largi şi *oase wormiene), malformații cardiace, hidronefroză şi *hipertricoză. Transmiterea este probabil autozomal recesivă.
- **S. SCHNITZLER.** S. rar în care sunt asociate urticarie, leziuni de osteocondensare şi *gamapatie monoclonată, în unele cazuri în relație cu *boala Waldenström.
- **S. SCHMIDT.** [*1)* ***Johann F. M. Schmidt,*** *laringolog german, 1838-1907; 2)* ***Martin Benno Schmidt,*** *anatomopatolog german, profesor (succesiv) la Strasbourg, Düsseldorf, Zürich, Marburg şi Würtzburg, 1863-1949.*] 1) Hemiparalizie care afectează corzile vocale, vălul palatin, muşchiul trapez şi sternocleidomastoidian, prin leziunea nucleului ambiguu şi a nucleului accesoriu. 2) Sin.: poliendocrinopatie autoimună tip II (v. poliendocrinopatie autoimună).
- **S. SCHÖNLEIN.** [***Johann Lukas Schönlein,*** *medic german, Bamberg, 1793-1864.*] V. purpură Henoch-Schönlein.
- **S. SCHÖNLEIN-HENOCH.** [***Eduard Heinrich Henoch,*** *pediatru german, Berlin, 1820-1910;* ***Johann Lukas Schönlein,*** *medic german, Bamberg, 1793-1864.*] Sin.: purpură Henoch-Schönlein (v.).
- **S. SCHULTZE.** [***Friedrich Schultze,*** *neurolog german, Dorpat, Bonn, 1848-1934.*] S. caracterizat prin acroparestezii nocturne la nivelul membrului superior şi, uneori, dureri paroxistice. Poate fi în relație cu o compresiune a arterei subclaviculare sau a rădăcinilor inferioare ale plexului brahial.
- **S. SCHWARTZ-BARTTER.** [***William B. Schwartz,*** *cardiolog american, Boston, n. 1922;* ***Frederic C. Bartter,*** *endocrinolog american, Bethesda, 1914-1983.*] *S. paraneoplazic care implică retenție hidrică şi hiponatremie, prin secreția inadecvată de hormon antidiuretic. Hipoosmolalitatea plasmatică coexistă cu hiperosmolalitatea urinei şi cu excreția crescută de sodiu în urină. Tensiunea arterială, funcțiile renală şi suprarenală sunt normale. Este frecvent asociat unui cancer bronhopulmonar (cu celule mici). Sin.: sindrom SIADH, sindrom de secreție inadecvată de hormon antidiuretic.
- **S. SCOTT.** Defect plachetar de coagulare, diagnosticabil prin măsurarea timpului de protrombină.
- **S. SEABRIGHT BANTAM.** [***Seabright bantam,*** *rasă de galinacee în care cocoşul are penele de la coadă la fel ca la găină, prin răspuns anormal la stimulii hormonali.*] S. descris inițial de Albright (1942) ca fiind o formă de *pseudohipoparatiroidism. În prezent denumirea este folosită pentru a regrupa s. endocrine prin insensibilitate de receptor. V. şi rezistență hormonală.
- **S. SECKEL.** [***Helmut Paul George Seckel,*** *medic german, 1900-1960.*] S. malformativ congenital, formă rară de nanism esențial, cu malformații craniofaciale (*microcefalie, *hipoplazie a maxilarelor, *retrognație, nas cu aspect de "cioc de pasăre", implantare joasă a urechilor) şi deficit intelectual. Sin.: nanism "cu cap de pasăre".
- **S. SEIP-BERRARDINELLI.** Asociere malformativă familială, cu transmitere recesivă, care poate fi diagnosticată la nou-născut. Implică: macrosomie, hipertrofie genitală, **acanthosis nigricans*, hepatomegalie, rezistență la insulină şi hipertrigliceridemie. Este considerată o formă congenitală rară de *lipodistrofie generalizată. V. şi sindrom Köbberling-Dunningan.
- **S. SENEAR-USHER.** [***Francis Eugene Senear,*** *dermatolog american, Chicago, 1889-1958;* ***Barney Usher,*** *dermatolog canadian, n. 1899.*] Sin.: pemfigus eritematos (v.).
- **S. SÉZARY.** [***Albert Jean Antoine Sézary,*** *dermatolog francez, n. la Alger, medic la Hôpitaux de Paris, 1880-1956.*] Afecțiune cutanată la bărbatul adult, de obicei după vârsta de 50 de ani, caracterizată prin *eritrodermie uscată difuză, cu aspect scuamos, prurit, adenopatie îndeosebi inghinală, hiperleucocitoză cu predominanța celulelor mononucleate (*celule Sézary). Prognostic letal în câțiva ani, fiind inclus, uneori, în categoria limfosarcoamelor.
- **S. SHARP.** [***Gordon Sharp,*** *medic american contemporan.*] S. prezentând un tablou clinic în care se asociază semne aparținând *lupusului eritematos diseminat, *sclerodermiei sistemice, *dermatomiozitei, *poliartritei reumatoide. Se caracterizează biologic prin creşterea anticorpilor antinucleari contra unei ribonucleoproteine solubile (anticorpi anti-RNP).

- **S. SHEEHAN.** [*Harold Leeming Sheehan, patolog englez, 1900-1988.*] Insuficienţă antehipofizară secundară necrozei hipofizei anterioare post-partum, mai frecvent la multipare, dacă naşterea s-a complicat cu hemoragii masive şi, ulterior, colaps hipovolemic.
- **S. SHPRINTZEN.** [*Robert J. Shprintzen, genetician american, sec. XX.*] S. polimalformativ, asociind malformaţii constituţionale şi cardiace (defect septal ventricular, *tetradă Fallot).
- **S. SHULMAN.** [*Laurence E. Shulman, reumatolog american, n. 1919.*] Sin.: fasciită cu eozinofile (v.).
- **S. SHWACHMAN.** [*Harry Shwachman, pediatru american contemporan, Boston.*] Asocierea insuficienţă pancreatică exocrină, neutropenie, insuficienţă medulară, întârziere de creştere. Spre deosebire de *mucoviscidoză, concentraţia sodiului în transpiraţie este normală.
- **S. SHY-DRAGER.** [*George Milton Shy, neurolog american, 1919-1967; Glenn A. Drager, neurolog american, 1917-1967.*] S. neurologic rar, survenind la sexul masculin după vârsta de 50 ani. Este caracterizat prin leziuni degenerative ale nucleelor medulare şi pontine, lent progresive, dar cu prognostic letal. Clinic se manifestă prin tulburări neurovegetative sudorale, vezicale şi genitale, ulterior hipotensiune ortostatică, *disartrie, tremor, hiperreflectivitate tendinoasă, simptomele accentuându-se în timp. V. şi disautonomie.
- **S. SHY-GONATAS.** [*George Milton Shy, neurolog american, 1919-1967; Nicholas K. Gonatas.*] S. congenital de etiologie necunoscută, în care se asociază hipotonie musculară predominantă la nivelul extremităţilor distale ale membrelor, *ataxie cerebeloasă, afectare a musculaturii extrinseci a globilor oculari, *hipertelorism, *diplopie cu scăderea acuităţii vizuale, în particular a vederii crepusculare, şi disfagie. Frecvent există areflexie şi aritmie. Histologic se evidenţiază depozite de lipide şi incluziuni lipidice intramitocondriale la nivel muscular, demielinizare generalizată, degenerescenţă pigmentară a retinei, incluziuni intraretiniene şi ulcere corneene. Sin.: distrofie musculară oculofaringiană.
- **S. SHY-MAGEE.** [*George Milton Shy, neurolog american, 1919-1967; Kenneth Raymund Magee, medic american n. 1926.*] Sin.: miopatie congenitală centroaxială (v. miopatie congenitală).
- **S. SICARD.** [*Jean Athanase Sicard, neurolog francez, profesor de patologie internă la Paris, 1872-1929.*] *S. vestibular acut, surditate de percepţie, paralizie facială periferică şi erupţie veziculară. Etiologia este frecvent zosteriană.
- **S. SILFVERSKJÖLD.** [*Nils G. Silfverskjöld, ortoped suedez, 1888-1957.*] Sin.: boală Fairbank (v.).
- **S. SILVER.** [*Henry K. Silver, pediatru american, Denver, n. 1918.*] Tip de *nanism congenital constând din greutate mică la naştere, deşi durata gestaţiei a fost normală, deficit statural, asimetrie laterală, ulterior pete "*café-au-lait*", *sindactilie, alte anomalii scheletale, pubertate precoce, în relaţie cu secreţia crescută de gonadotropine. Sin.: sindrom Russel-Silver.
- **S. SILVERMAN.** [*Frederic N. Silverman, medic american 1917-2006*] Sin.: sindrom de copil bătut (v.).
- **S. SILVESTRINI-CORDA.** [*R. Silvestrini, L. Corda, medici italieni contemporani.*] S. cu apariţie la sexul masculin, caracterizat prin aspect eunucoid, caractere sexuale secundare absente sau slab dezvoltate, libidou diminuat, atrofie testiculară, sterilitate şi ginecomastie, în relaţie cu un defect hepatic de metabolizare a estrogenilor, determinând concentraţii sanguine crescute ale acestora.
- **S. SIMMONDS.** [*Morris Simmonds, medic german, profesor de anatomie patologică la Hamburg, 1855-1925.*] Panhipopituitarism anterior, frecvent postpartum, cu scădere ponderală excesivă, depresie, somnolenţă, insuficienţă tiroidiană, ovariană şi corticosuprarenală. Patogenia, discutată, pare a implica leziuni ale regiunii infundibulotuberiene. Sin.: boală Simmonds, caşexie hipofizară.
- **S. SIPPLE.** [*J. H. Sipple, medic american, n. 1930.*] Afecţiune ereditară din grupul *neoplaziilor endocriniene multiple, transmisă autozomal dominant, implicând *feocromocitom (bilateral şi multiplu), carcinom medular tiroidian, hipertiroidie sau adenomatoză paratiroidiană, neurinoame, *s. Marfan. Sin.: neoplazie endocriniană multiplă IIa (MEN IIa).
- **S. SJÖGREN.** [*Henrik Samuel Conrad Sjögren, oftalmolog suedez, Stockholm, 1899-1986.*] S. complex, apărând la femei în a doua jumătate a perioadei adulte, implicând *xeroftalmie, *xerostomie (prin infiltraţie limfocitară glandulară), hipertrofia glandelor parotide; se asociază frecvent cu *poliartrită reumatoidă şi, uneori, cu *lupus eritematos diseminat, *sclerodermie sau *polimiozită. În patogenie este implicat un răspuns imun anormal. Sin.: boală Sjögren (def. 2), sindrom Gougerot-Nuloch-Houwer, sindrom Gougerot-Sjögren, sindrom de ochi uscat, sindrom sicca. V. şi test Schirmer.
- **S. SJÖGREN-LARSSON.** [*Karl Gustav Torsten Sjögren, psihiatru şi neurolog suedez, Stockholm, 1896-1974; Tage Larsson, psihiatru, Stockholm, n. 1905.*] Asocierea: oligofrenie congenitală, *ihtioză, simptome piramidale (spastice), degenerescenţă maculară a retinei. Este o afecţiune ereditară cu transmitere autozomal recesivă, considerată de unii autori ca fiind o *facomatoză.
- **S. SLUDER.** [*Greenfield Sluder, otorinolaringolog american, profesor la St. Louis, 1865-1928.*] Tip de *nevralgism facial care poate complica sinuzita sfenoidală. Se caracterizează prin dureri în regiunea corespunzătoare bazei piramidei nazale, dureri oculare, dentare (la nivelul maxilarului superior), cu iradiere cervicală, la care se asociază congestia mucoasei nazale (cu hidroree) şi oculare (uneori cu *midriază unilaterală). Simptomatologia cedează prin anestezia ganglionului sfenopalatin. Sin.: nevralgie de ganglion sfenopalatin, nevralgie Sluder, sindrom de ganglion sfenopalatin.
- **S. SLY.** Sin.: sindrom Dyggve-Melchior-Clausen (v.).
- **S. SMITH-LEMLI-OPITZ.** [*David W. Smith, pediatru american, 1926-1981; Luc Lemli, medic pediatru belgian n. 1935; John Marius Opitz, genetician american, n. 1935.*] S. malformativ congenital, transmis autozomal recesiv, caracterizat prin anomalii multiple, incluzând *microcefalie, malformaţii faciale, ale membrelor, organelor genitale şi inimii, hipotonie, nas "în şa", *sindactilie, asociate cu *nanism armonios şi deficit intelectual profund.
- **S. SOHVAL-SOFFER.** [*Arthur R. Sohval, medic internist american, 1904-1985; Louis J. Soffer, medic internist american, n. 1904.*] S. congenital, la sexul masculin, asociind hipogonadism, anomalii scheletice multiple (îndeosebi ale coloanei vertebrale cervicale şi ale coastelor) şi întârziere psihică.
- **S. SOMOGYI.** [*Michael Somogyi, biochimist american, St. Louis, 1883-1971.*] Episoade de hipoglicemie nocturnă la un diabetic cu hiperglicemie diurnă cu valori mari, ceea ce determină creşterea dozelor de insulină administrate, cu accentuarea secundară a acestor episoade. Mai frecvent la copii decât la adulţi, s. S. trebuie suspectat când apar oscilaţii mari ale glicemiei în intervale scurte de timp. Sin.: fenomen Somogyi.
- **S. SOTOS / syndrome de Sotos / cerebral gigantism.** [*Juan F. Sotos, pediatru american, n. 1927.*] *Gigantism care apare din prima copilărie, cu malformaţii craniofaciale şi hipertrofie musculară generalizată, retard mental şi coordonare motorie defectuoasă. Etiologie necunoscută: se presupune că ar fi perturbată recepţia semnalelor asupra mişcărilor, la nivelul *otoliţilor şi la nivelul sistemului vizual. Sin.: gigantism cerebral.
- **S. STARK-KAESER.** [*P. Stark; Heinrich E. Kaeser, neurolog suedez contemporan; Bassel, n. 1924*] Sin.: amiotrofie spinală scapuloperoneală tip I (v. amiotrofie, def. 3a).
- **S. STAUFFER.** S. de *colestază hepatică asociat de regulă cu un cancer renal (fără metastaze hepatice) sau cu o tumoră renală benignă.

- **S. STEELE-RICHARDSON-OLSZEWSKI.** [*John C. Steele, J. Clifford Richardson, neurologi canadieni contemporani; Jerzy Olszewski, neuropatolog canadian contemporan, de origine poloneză, decedat în 1966.*] Afecţiune neurologică progresivă, caracterizată prin *oftalmoplegie supranucleară a verticalităţii (*s. Parinaud) şi lateralităţii, paralizie pseudobulbară, *disartrie, rigiditate distonică a gâtului şi a trunchiului, *akinezie şi demenţă. S. este determinat de leziuni degenerative ale trunchiului cerebral şi are evoluţie letală în câţiva ani. Sin.: boală Steele-Richardson-Olszewski, distonie oculocervicofacială, oftalmoplegie supranucleară progresivă, paralizie progresivă supranucleară.
- **S. STEIN-LEVENTHAL.** [*Irving Freiler Stein, ginecolog american, 1887-1976; Michael Leo Leventhal, ginecolog şi obstetrician american, 1901-1971.*] Amenoree secundară şi absenţa ovulaţiei, asociată cu ovare polichistice bilateral, hirsutism, obezitate, dar cu secreţie normală a FSH-ului. Se constată atât hiperestrogenism (prin conversie periferică a androgenilor), cât şi hiperandrogenism. Sin.: boală polichistică ovariană.
- **S. STEVENS-JOHNSON.** [*Albert Mason Stevens, pediatru american, New York, 1884-1945; Frank Chambliss Johnson, pediatru american, 1894-1934.*] Afecţiune care apare în copilărie sau adolescenţă, caracterizată clinic prin leziuni tegumentare sau mucoase (cu localizare bucală, conjunctivală, genitală) puţin evidente, polimorfe, asemănătoare uneori celor din *eritemul polimorf, asociate cu simptome pulmonare şi alterarea stării generale. Evoluţia este benignă, cu vindecare în câteva săptămâni, dar sunt posibile recidive. Sin.: ectodermoză erozivă pluriorificială.
- **S. STEWART-MOREL.** [*R. M. Stewart, neurolog englez, 1860-1930; Ferdinand Morel, psihiatru elveţian, profesor la Geneva, 1888-1957.*] Sin.: boală Morgagni-Stewart-Morel (v.).
- **S. STEWART-TREVES.** [*Fred Waldorf Stewart, patolog american, n. 1894; Norman Treves, chirurg american contemporan, New York.*] Apariţia de tumori cutanate şi subcutanate la nivelul membrului superior homolateral după mastectomie radicală (în cancerul mamar). Etiologia acestora (limfoangiosarcom sau metastaze) este discutată.
- **S. STICKLER.** [*Gunnar R. Stickler, medic pediatru american, n. 1925.*] Sin.: boală Stickler (v.).
- **S. STILLING-TÜRK-DUANE.** [*Jakob Stilling, oftalmolog german, Kassel, 1842-1915; Siegmund Türk, oftalmolog elveţian, n. 1867; Alexander Duane, oftalmolog american, New York, 1858-1926.*] Sin.: sindrom Duane (v.).
- **S. STOCKHOLM.** [*Stockholm, capitala Suediei.*] Comportament psihologic particular observat la unii ostateci, care refuză cooperarea cu reprezentanţii legii şi simpatizează cu răpitorii, observat pentru prima oară la Stockholm, în 1975.
- **S. STRACHAN-SCOTT.** [*William Henry Williams Strachan, medic englez, 1857-1921; Henry Harold Scott, medic american, 1874-1956.*] Manifestare neurologică asemănătoare *ariboflavinozei, constând în asocierea *polinevritei cu *ataxia la mers. Sin.: sindrom Hawes-Pallister-Landor.
- **S. STRYKER-HALBEISEN.** [*Garold V. Stryker, dermatolog american, n. 1896; William A. Halbeisen, dermatolog american, St. Louis, 1915-1981.*] S. carenţial al complexului vitaminic B, tradus clinic prin placarde pruriginoase, eritematoscuamoase sau veziculoase, situate la nivelul umerilor, feţei şi gâtului, asociind biologic anemie macrocitară.
- **S. STURGE-WEBER.** [*William Allen Sturge, medic englez, 1850-1919; Frederick Parkes Weber, medic englez, Londra, 1863-1962.*] S. care constă în triada: 1) Angioame cutanate plane în teritoriul senzitiv al nervului trigemen. 2) Angiom meningian homolateral cu calcificări intracraniene şi, clinic, semne neurologice. 3) Angiom coroidian, frecvent secundar unui *glaucom. Sin.: boală Krabbe (def. 2), boală Sturge-Weber, sindrom encefalotrigeminal.
- **S. STÜVE-WIEDEMANN.** [*Annemarie Stüve, pediatru german; Hans Rudolf Wiedemann, pediatru german, Kiel n. 1915.*] S. congenital ce poate apărea la ambele sexe, considerat o *displazie osoasă cu transmitere autozomal recesivă, caracterizată prin încurbarea oaselor lungi ale membrelor inferioare (în particular tibia şi peroneul), îngroşarea corticalei interne, deformarea bazinului, îngustarea toracelui. Uneori apar anomalii laringotraheale, acestea determinând, în majoritatea cazurilor, decesul copilului prin *detresă respiratorie.
- **S. SUDECK-LERICHE.** [*Paul Hermann Martin Sudeck, chirurg german, profesor la Hamburg, 1866-1938; René Henri Marie Leriche, chirurg francez, profesor la Lyon şi la Strasbourg, 1879-1955.*] Sin.: boală Sudeck (v.).
- **S. SUTHERLAND.** S. în care se asociază hipertensiune arterială, hipokaliemie, alcaloză metabolică şi hiperaldosteronism primar, cu activitate scăzută a reninei plasmatice. Se transmite autozomal dominant. Simptomatologia se ameliorează rapid sub tratament cu dexametazonă. Sin.: hiperaldosteronism primar sensibil la dexametazonă.
- **S. SWAN.** [*Kenneth C. Swan, oftalmolog american contemporan.*] S. observat în anumite tipuri de *strabism convergent, în care convergenţa axelor oculare se face sub un unghi cuprins între 12 şi 18°. În aceste condiţii, imaginea obiectului se formează pe *pata oarbă a ochiului deviat şi pe **macula lutea* a celuilalt ochi, ceea ce evită *diplopia. S. S. caracterizează unele tipuri de *hipermetropii cu *anizometropie. Sin.: sindromul petei oarbe.
- **S. SWEET.** [*Robert Douglas Sweet, dermatolog englez contemporan, 1918-2001.*] Dermatoză febrilă acută a adultului tânăr, de etiologie incertă, uneori secundară unei hemopatii, tumori solide, infecţii sau unui vaccin. Clinic, se manifestă prin prezenţa de papule inelare şi placarde violacee dureroase, localizate pe faţă, antebraţe şi gambe. La nivelul leziunilor şi în sânge există leucocitoză cu polinucleoză.
- **S. SWYER-JAMES.** [*Paul R. Swyer, medic englez stabilit în Canada, n. 1921; George C. W. James, radiolog englez contemporan.*] Sin.: sindrom MacLeod (v.).
- **S. SYMONDS.** [*Sir Charles Symonds, medic englez, 1890-1978.*] Otită medie complicată cu *hipertensiune intracraniană tranzitorie, care determină cefalee, *edem papilar cu stază, hemoragii retiniene şi, uneori, paralizie în teritoriul corespunzător perechii a VI-a de nervi cranieni.
- **S. TAPIA.** [*Antonio Garcia Tapia, otorinolaringolog spaniol, profesor la Madrid, 1875-1950.*] Paralizie unilaterală a limbii şi laringelui, fără afectarea vălului palatin, secundară unei leziuni a nervului hipoglos sau vag sub nivelul ganglionului plexiform.
- **S. TAUSSIG-BING.** [*Helen Brooke Taussig, cardiolog american, Boston, 1898-1986; Richard J. Bing, chirurg american, 1909-1986.*] Cardiopatie congenitală cianogenă rară, caracterizată prin *transpoziţia incompletă a marilor vase de la baza inimii şi defect septal ventricular.
- **S. TIETZE.** [*Alexander Tietze, chirurg german, Breslau (în prezent Wroclaw, Polonia), 1864-1927.*] 1) Sin.: boală Tietze (v.). 2) Asocierea: *albinism (cu excepţia pigmentului normal al ochilor), surdomutitate, hipoplazie a sprâncenelor, *nistagmus.
- **S. TILLING-WERNICKE.** [*Theodor Tilling, neurolog şi psihiatru german, Riga, St. Petersburg, 1842-1913; Carl Wernicke, neurolog şi psihiatru german, profesor la Berlin, apoi la Breslau (în prezent Wroclaw, Polonia), 1848-1905.*] *Oftalmoplegie de origine centrală prin leziune la nivelul celei de-a doua circumvoluţiuni cerebrale frontale. Se asociază cu paralizia motilităţii voluntare oculare şi cu paralizie în teritoriul inervat de nervii facial, trigemen şi mare hipoglos. Sin.: oftalmoplegie pseudonucleară.

- **S. TOLOSA-HUNT.** [*Eduardo S. Tolosa, neurochirurg spaniol contemporan, 1900-1981; **William Edward Hunt**, neurochirurg american, 1921-1999.*] *Oftalmoplegie unilaterală asociată cu dureri retroorbitare şi în aria inervată de nervul trigemen, de etiologie inflamatorie nespecifică, prin prezenţa ţesutului de granulaţie la nivelul sinusului cavernos sau al fantei sfenoide.
- **S. TONI-DEBRÉ-FANCONI.** [***Giovanni De Toni**, pediatru din Genova, 1895-1973; **Anselme Robert Debré**, pediatru francez, profesor la Paris, 1882-1978; **Guido Fanconi**, pediatru elveţian, profesor la Zürich, 1892-1979.*] Sin.: sindrom Fanconi (v.).
- **S. TORRE.** [***Douglas P. Torre**, dermatolog american, n. 1919.*] S. ereditar, transmis autozomal dominant, constând din carcinoame primare multiple intestinale, gastrice sau laringiene, asociate cu tumori numeroase ale glandelor sebacee.
- **S. TOURAINE-SOLENTE-GOLÉ.** [***Albert Touraine**, dermatolog francez, Paris, 1883-1961; **Gabriel Solente**, dermatolog francez, n. 1890; **Laurent Golé**, dermatolog francez, Paris, n. 1903.*] Sin.: pahidermoperiostoză (v.).
- **S. TREACHER COLLINS.** [***Edward Treacher Collins**, oftalmolog englez, Londra, 1862-1919.*] Formă incompletă a sindromului Franceschetti-Zwahlen (v.).
- **S. TREVOR.** [***David Trevor**, chirurg ortoped englez, Londra, 1906-1988*] Sin.: displazie epifizară hemimelică (v.).
- **S. TROISIER.** [***Charles Emile Troisier**, medic francez la Hôpitaux de Paris, 1844-1919.*] Caşexie asociată cu coloraţie bronzată a tegumentelor, în diabetul zaharat.
- **S. TROUSSEAU.** [***Armand Trousseau**, medic francez, profesor de clinică medicală şi de terapeutică la Paris, 1801-1867.*] Sin.: nevralgie de trigemen (v.).
- **S. TURCOT.** [***Jacques Turcot**, medic canadian, n. 1914.*] Tip de *polipoză intestinală familială asociată cu tumori maligne ale SNC, frecvent *glioame.
- **S. TURNER.** [***Henry Hubert Turner**, endocrinolog american, 1892-1970.*] 1) *S. T. feminin*: s. plurimalformativ cu insuficienţă ovariană severă în forma clasică, dar cu numeroase variante în funcţie de asocierile malformative şi de gradul insuficienţei ovariene. În forma clasică, morfotipul implică hipotrofie staturală marcată, cu aspect dizarmonic şi malformaţii multiple: gât palmat, urechi jos implantate, ochi oblici, nas "în şa", torace larg şi malformat, *cubitus valgus*, posibil *sindactilie etc. Biologic, valorile sanguine şi urinare ale hormonilor ovarieni sunt practic nule (prin anovarie), gonadotrofinele fiind, secundar, în exces. Cromatina sexuală este absentă, cariotipul fiind 45 XO sau mozaicisme cu linii 45 XO; 45 XO/46 XX; 45 XO/47 XXX; 45 XO/46 XX/47 XXX (corespunzând formelor de *s. T. incomplet*, numite şi forme paraturneriene). 2) *S. T. masculin*: variantă a s. T. la sexul masculin, caracterizat prin cariotip normal (46 XY) sau variante (45 XO/46 XY), nanism cu aspect dizarmonic şi malformaţii mai reduse decât în cazul s. T. feminin, disgenezie gonadică şi insuficienţă gonadică primitivă.
- **S. UEHLINGER.** [***Erwin Uehlinger**, anatomopatolog elveţian, Zürich, 1899-1980.*] Sin.: pahidermoperiostoză (v.).
- **S. ULLRICH-FEICHTIGER.** [***Otto Ullrich**, pediatru german, Bonn, 1894-1957; **H. Feichtiger**, medic german contemporan.*] Ansamblu de malformaţii congenitale care includ: micrognaţie, hexadactilie, anomalii genitale, dismorfii ale nasului, ochilor, urechilor.
- **S. ULLRICH ŞI FREMEREY-DOHNA.** [***Otto Ullrich**, pediatru german, Bonn, 1894-1957; **H. Fremerey-Dohna**, medic german contemporan.*] Sin.: sindrom François (v.).
- **S. ULLRICH-TURNER.** [***Otto Ullrich**, pediatru german, Bonn, 1894-1957; **Henry Hubert Turner**, endocrinolog american, 1892-1970.*] Sin.: sindrom Noonan (v.).
- **S. UNVERRICHT.** [***Heinrich Unverricht**, medic german, profesor de policlinică medicală la Jena, apoi la Dorpat, 1853-1912.*] 1) *Epilepsie mioclonală progresivă familială, cu transmitere autozomal recesivă, caracterizată prin prezenţa incluziunilor intraneuronale denumite *corpusculi Lafora. Se manifestă din adolescenţă prin comiţialitate generalizată, *mioclonii şi alterarea progresivă a intelectului, cu evoluţie letală în câţiva ani. S. U. este considerat ca fiind o afecţiune dismetabolică din categoria *mucopolizaharidozelor. Sin.: boală Lafora, boală Unverricht-Lundborg. 2) V. şi boală Unverricht.
- **S. URRETS-ZAVALIA.** Midriază care determină atrofia irisului, de obicei postkeratoplastie.
- **S. USHER.** [***Charles Howard Usher**, oftalmolog englez, 1865-1942.*] Afecţiune ereditară cu transmitere autozomal recesivă, caracterizată prin asocierea unei degenerescenţe pigmentare retiniene cu surditate de percepţie bilaterală şi mutitate. V. sindrom Cockayne şi sindrom Hallgren.
- **S. VAN DER HOEVE.** [***Jan Van der Hoeve**, oftalmolog olandez, 1878-1952.*] V.: osteogeneză imperfectă.
- **S. VAN DER WOUDE.** [***Anne Van der Woude**, medic american, sec. XX.*] s. ereditar, transmis autozomal dominant, constând în despicarea buzei superioare şi/sau a bolţii palatine, asociată cu formaţiuni chistice la nivelul buzei inferioare.
- **S. VERNER.** [***John Victor Verner**, medic american, n. 1927.*] S. caracterizat prin prezenţa unei diarei grave, cu hipokaliemie şi aclorhidrie gastrică, în relaţie cu prezenţa uneia sau mai multor tumori maligne ale insulelor pancreatice cu celule non-β. Uneori se poate asocia şi un *feocromocitom. Simptomatologia este în relaţie cu substanţele secretate de formaţiunile tumorale: *VIP (de unde şi denumirea sindromului de vipom, sin. utilizat uneori), *somatostatină, *GIP, *prostaglandine. Sin.: holeră endocrină, sindrom DAHA, sindrom Verner-Morrison, sindrom WDHA, sindromul holerei pancreatice.
- **S. VERNER-MORRISON.** [***John Victor Verner**, medic american, n. 1927; **Ashton B. Morrison**, medic american contemporan.*] Sin.: sindrom Verner (v.).
- **S. VERNET.** [***Maurice Vernet**, neurolog şi otorinolaringolog francez, Paris, n. 1887.*] Ansamblu de tulburări determinate de paralizia nervilor glosofaringian, vag şi spinal, prin leziuni la nivelul găurii rupte posterioare: hemiparalizia şi hemianestezia vălului palatului, a laringelui şi a faringelui, paralizia unilaterală a muşchiului trapez şi sternocleidomastoidian. Sin.: sindrom al găurii rupte posterioare, sindrom Avellis.
- **S. VILLARET.** [***Maurice Villaret**, neurolog francez, profesor la Paris, 1877-1946.*] Ansamblu de tulburări determinate de paralizia unilaterală şi simultană a ultimilor patru perechi de nervi cranieni şi a filetelor nervoase simpatice, prin leziune la nivelul spaţiului retroparotidian. Clinic se caracterizează prin hemiparalizie gloso-palato-faringo-laringee cu hemianestezie, tulburări de deglutiţie şi de fonaţie şi simptomatologia caracteristică *s. Claude Bernard-Horner.
- **S. VOGT.** [1) ***Alfred Vogt**, oftalmolog elveţian, profesor la Basel, apoi la Zürich, 1879-1943; 2) **Cecil Vogt**, neurolog german, 1875-1962; **Oskar Vogt**, neurolog german, 1870-1959.*] 1) Sin.: boală Apert-Crouzon (v.). 2) Varietate congenitală şi infantilă de *s. pseudobulbar, caracterizată anatomic prin **status marmoratus*, iar clinic, prin contracturi spasmodice ale muşchilor feţei (*trismus), faringelui (*disfagie), laringelui (*disartrie) şi membrelor (mişcări atetozice şi hipertonie), fără modificări ale inteligenţei şi ale sensibilităţii.
- **S. VOGT-KOYANAGI.** [***Alfred Vogt**, oftalmolog elveţian, profesor la Basel, apoi la Zürich, 1879-1943; **Yoshizo Koyanagi**, oftalmolog japonez, 1880-1954.*] *Uveomeningită de etiologie incertă, caracterizată prin iridociclită exsudativă şi coroidită, asociate cu depigmentarea parcelară a părului şi a pielii, albirea inconstantă a genelor şi sprâncenelor, uneori *dezlipire de retină, surditate, *tinnitus.

- **S. VOLKMANN.** [*Richard von Volkmann, chirurg german, profesor la Halle, 1830-1889.*] Afecţiune care poate să apară secundar unui traumatism al cotului şi care constă în necroză ischemică cu evoluţie spre scleroză şi retracţia musculaturii antebraţului, ca urmare a compresiunii prin hematom profund sau leziune vasculară.
- **S. VON HIPPEL-LINDAU.** [***Eugen von Hippel****, oftalmolog german, profesor la Heidelberg, Halle şi Göttingen, 1867-1939;* ***Arvid Wilhelm Lindau****, patolog suedez, Lund, 1892-1958.*] V. boală Lindau.
- **S. WAARDENBURG.** [***Petrus Johannes Waardenburg****, oftalmolog olandez, 1886-1979.*] 1) Tip de *acrocefalosindactilie în care se asociază *acrocefalie, *strabism, nas lung şi subţire, scurtarea degetelor şi, uneori, malformaţii cardiace. Sin.: acrocefalosindactilie tip IV. 2) S. în care se asociază anomalii ale pleoapelor şi bazei piramidei nazale, anomalii de pigmentare ale irisului, *albinism parţial, surditate sau surdomutitate. Se transmite autozomal dominant. 3) Anomalie ereditară cu transmitere dominantă, caracterizată prin opacităţi corneene şi discrete tulburări oculare funcţionale secundare acestora. Sin.: boală Waardenburg-Jonkers.
- **S. WALLENBERG.** [***Adolf Wallenberg****, medic german, profesor de medicină internă la Danzig (în prezent Gdansk, Polonia), 1862-1949.*] S. determinat de ocluzia arterei cerebeloase inferioare posterioare, caracterizat prin alterarea sensibilităţii termice şi dureroase în jumătatea ipsilaterală a feţei şi în jumătatea controlaterală a trunchiului şi, respectiv, a membrelor, *ataxie ipsilaterală, *disfagie, *disartrie şi *nistagmus.
- **S. WARBURG.** [***Mette Warburg****, oftalmolog danez contemporan, n. 1926.*] S. malformativ congenital cu transmitere autozomal recesivă, în care se asociază *hidrocefalie precoce, *argirie, displazie retiniană şi, uneori, alte anomalii oftalmologice.
- **S. WATERHOUSE-FRIDERICHSEN.** [***Rupert Waterhouse****, medic englez, 1873-1958;* ***Carl Friderichsen****, pediatru danez, 1886-1979*] Stare septică gravă, produsă cel mai adesea de meningococ şi caracterizată prin *purpură febrilă cutanată şi viscerală, cu *colaps cardiovascular şi *suprarenalită hemoragică. V. şi *purpura fulminans.*
- **S. WEBER.** [***Sir Hermann David Weber****, medic englez, Londra, 1823-1918.*] *S. altern determinat de o leziune pedunculară, în cadrul căruia se asociază paralizia homolaterală a nervului oculomotor cu hemiplegie controlaterală.
- **S. WEBER-CHRISTIAN.** [***Frederick Parkes Weber****, medic englez, Londra, 1863-1962;* ***Henry A. Christian****, medic american, 1876-1951.*] Sin.: boală Weber-Christian (v.).
- **S. WEGENER.** [***Friedrich. Wegener****, medic german, 1907-1990.*] Sin.: granulomatoză Wegener (v.).
- **S. WELLS / syndrome de Wells / Wells' syndrome.** Sindrom în care se asociază apariţia unor plăci eritematoase la nivelul pielii (uneori cu formarea de bule) şi un infiltrat eozinofilic, localizat la debut în derm, apoi de-a lungul fibrelor de colagen. Un episod durează 2-6 săptămâni, iar *recurenţele sau *exacerbările sunt comune. Sin.: celulită eozinofilică.
- **S. WEILL-MARCHESANI.** [***Jean Weill****, pediatru şi endocrinolog francez, Paris, n. 1903;* ***Oswald Marchesani****, oftalmolog german, Hamburg, 1900-1952.*] S. congenital, transmis autozomal dominant sau recesiv, caracterizat prin *brahicefalie, *brahidactilie, statură mică cu musculatura bine dezvoltată, mobilitate articulară redusă, *ectopie cristaliniană, miopie, *glaucom. Sin.: distrofie mezodermală congenitală hiperplastică. V. şi distrofie
- **S. WERMER.** [***Paul Wermer****, medic internist american, 1898-1975.*] *Neoplazie endocrină multiplă (MEN tip I), în care se asociază adenom sau hipertrofie paratiroidiană, adenom hipofizar şi al pancreasului endocrin (uneori şi cu alte localizări: tiroidă, medulosuprarenală).
- **S. WERNER.** [*Otto C. W. Werner, medic german, Kiel, 1879-1936.*] Afecţiune ereditară cu transmitere autozomal recesivă, care se manifestă la adultul tânăr prin *sclerodermie atrofică cu *poikilodermie, tumori cutanate, aspect eunucoid şi *cataractă bilaterală. Se poate asocia cu osteoporoză, diabet, ateroscleroză precoce. Evoluează cu îmbătrânire precoce şi deces în jurul vârstei de 50 de ani. Afecţiunea echivalentă la copil: sindromul Hutchinson-Gilford (v.).
- **S. WERNICKE.** [***Karl Wernicke****, neurolog şi psihiatru german, profesor la Berlin, apoi la Breslau (în prezent Wroclaw, Polonia), 1848-1905.*] Sin.: prezbiofrenie (v.).
- **S. WERNICKE-KORSAKOFF.** [***Carl Wernicke****, neurolog şi psihiatru german, profesor la Berlin, apoi la Breslau (în prezent Wroclaw, Polonia), 1848-1905;* ***Serghei Sergheevici Korsakoff****, neurolog rus, 1854-1900.*] Sin.: sindrom Korsakoff (v.).
- **S. WEST.** [***William. J. West****, pediatru englez, 1794-1848.*] Encefalopatie epileptică dependentă de vârstă, cu etiologie variabilă. Constă în triada: crize epileptice cu spasm, regresia dezvoltării psihomotorii şi *hipsaritmie. Este caracteristic debutul în primul an de viaţă.
- **S. WEYERS-THIER.** [***Helmuth Weyers****, pediatru german 1920-1986;* ***Carl Jörg Thier****, oftalmolog german contemporan, Aachen.*] Varietate de s. al primului arc branhial, în care se întâlnesc malformaţii oculare (*microftalmie, *anoftalmie, *colobom), vertebrale (hemivertebre, vertebre cuneiforme sau agenezie vertebrală) şi aplazie hemifacială. Sin.: disgenezie iridodentară. V. şi sindromul primului arc branhial.
- **S. WHITAKER.** S. ereditar cu transmitere autozomal recesivă în care se asociază *insuficienţă corticosuprarenală, paratiroidiană şi *candidoză cutanată.
- **S. WIDAL.** [***Fernand Georges Isidore Widal****, medic francez, n. la Alger, profesor de patologie internă şi de clinică medicală la Paris, 1862-1929.*] S. caracterizat clinic prin crize de astm declanşate de ingestia de aspirină, survenind la pacienţii cu astm cronic şi polipoză rinosinusală.
- **S. WILLEBRAND.** [***Erik Adolf von Willebrand****, medic finlandez, profesor la Helsinki, 1870-1949.*] S. cu acelaşi tablou clinic ca şi al bolii von Willebrand, dar care survine la pacienţi fără antecedente familiale pentru această boală, asociat probabil unei stări imunopatologice. V. şi boală von Willebrand.
- **S. WILLIAMS-BEUREN.** [***Howard Williams****, medic englez contemporan;* ***A. J. Beuren****, medic german contemporan.*] *Stenoză aortică congenitală, asociată cu debilitate mentală şi facies de elf (geniu din mitologia scandinavă, simbolizând forţele naturale, în particular fenomenele atmosferice). Uneori, s. poate fi secundar unei hipercalcemii idiopatice a nou-născutului, după cum poate fi şi familial, cu transmitere dominantă.
- **S. WILLIAMS-CAMPBELL.** [***Howard Williams, Peter Campbell****, medici englezi contemporani.*] Bronhomalacie congenitală, cauzată de absenţa cartilajului anular distal la prima diviziune a bronhiilor periferice. Se caracterizează clinic prin simptomatologie specifică *bronşiectaziei, care apare evolutiv.
- **S. WILSON.** [***Samuel Alexander Kinnier Wilson****, medic englez, Londra, n. în Statele Unite, 1878-1936.*] Sin.: degenerescenţă hepatolenticulară (v.).
- **S. WINTER.** [***Jeremy Stephen Drummond Winter****, medic canadian, n. 1937.*] S. congenital, constând din hipo- sau aplazie renală, anomalii ale organelor genitale interne (în special atrezie vaginală) şi anomalii ale urechii medii.
- **S. WISKOTT-ALDRICH.** [***Alfred Arthur Wiskott****, pediatru german, München 1898-1978;* ***Robert Aldrich****, pediatru american, Portland - Oregon, n. 1917.*] Afecţiune congenitală şi ereditară cu transmitere recesivă, care se manifestă la nou-născutul de sex masculin, legată de un deficit în izoaglutinine (creşterea IgA şi IgE, deficit de IgG, perturbarea hipersensibilităţii întârzi-

ate) şi caracterizată printr-un ansamblu de manifestări septice (infecţii cu bacterii piogene şi *infecţii oportuniste), cu evoluţie letală.

- **S. WOLFF-HIRSCHKORN.** S. asociat cu deleţia parţială a braţului scurt al cromozomului 4, caracterizat prin: *microcefalie, *hipertelorism, *epicantus, *palatoschizis, *micrognaţie, implantarea joasă a urechilor cu structură simplificată, *criptorhidie, *hipospadias şi retardare mentală.
- **S. WOLFF-PARKINSON-WHITE.** [***Louis Wolff**, cardiolog american, Boston, 1898-1972; **Sir John Parkinson**, medic englez, 1885-1976; **Paul Dudley White**, cardiolog american, Boston, 1886-1974.*] S. manifestat printr-un aspect electrocardiografic caracteristic, cu prezenţa unui *bloc de ramură cu segment PQ scurt şi complex QRS lărgit şi deformat (cu *undă delta). Predispune la accese de tahicardie atrială paroxistică. Este cauzat de existenţa unor căi de conducere care scurtcircuitează nodul atrioventricular. Există trei tipuri de fibre: 1) *fasciculul Kent*, care dublează numai parţial conducerea atrioventriculară; 2) *fibrele Mahaim*, când spaţiul PR electrocardiografic este normal; 3) *fibrele James*, cu scurtcircuitarea totală a nodului atrioventricular, electrocardiografic apărând un PR scurt urmat de un complex QRS normal. Sin.: sindrom de preexcitaţie ventriculară, sindrom WPW.
- **S. WOLFRAM.** [***D. J. Wolfram**, medic american, sec. XX.*] Asociere ereditară cu transmitere autozomal recesivă, implicând: diabet zaharat juvenil, diabet insipid, atrofie optică bilaterală, surditate de percepţie bilaterală şi atonie vezicală de origine centrală. Sin.: sindrom DIDMOAD.
- **S. WYBURN-MASON.** [***R. Wyburn-Mason**, medic englez contemporan.*] 1) Polinevrită senzitivomotorie care survine în evoluţia unui cancer bronşic sau digestiv. Este cea mai frecventă neuropatie paraneoplazică. 2) Asocierea anevrism arteriovenos retinian şi mezencefalic - nevi cutanaţi multipli.
- **S. YOUNG.** 1) *Scleroză laterală amiotrofică de tip bulbar asociată cu *platibazie. 2) S. rar, caracterizat prin apariţia, la femeie, a unei obezităţi progresive cu fiecare sarcină, ulterior diabet şi moarte intrauterină a fătului (care poate prezenta cardiomegalie, hipoglicemie, eritropoieză hepatosplenică). Cauza ar putea fi secreţia inadecvată de hormon somatotrop în timpul gravidităţii.
- **S. ZELLWEGER.** [***Hans U. Zellweger**, pediatru american, 1909-1990.*] S. ereditar cu transmitere autozomal recesivă, caracterizat prin tulburări neurologice severe, dismorfie, hepatomegalie şi numeroase chisturi renale. Este cauzat de un defect de asamblare a *peroxizomilor, organite celulare care conţin *catalaze. Sin.: sindrom hepato-cerebro-renal.
- **S. ZIEK.** S. caracterizat prin asocierea: ciroză etilică, hiperlipidemie, icter prin bilirubină conjugată şi anemie hemolitică.
- **S. ZIEMSSEN.** [***Hugo Wilhelm von Ziemssen**, medic german, profesor la Erlangen, apoi la München, 1829-1902.*] Paralizie laringiană bilaterală, cu blocarea corzilor vocale în abducţie, responsabilă de disfazie. V. şi sindrom Gerhardt.
- **S. ZIEVE.** [***Leslie Zieve**, medic american, n. 1915.*] S. frecvent în alcoolismul cronic, constând în dureri epigastrice, *telangiectazii şi leziuni ale *scleroticii. Se însoţeşte de regulă cu icter colestatic, anemie hemolitică (prin acţiunea alcoolului asupra fosfolipidelor membranei hematiei), hipercolesterolemie şi hiperlipidemie.
- **S. ZINSSER-ENGMAN-COLE.** [***Ferdinand Zinsser**, dermatolog german, n. la New York, profesor la Köln, 1865-1952; **Martin Feeney Engman**, dermatolog american, St. Louis, 1869-1953; **Harold Newton Cole**, dermatolog american, Cleveland, 1884-1968.*] Afecţiune ereditară rară, cu transmitere probabil recesivă, care predomină la copiii de sex masculin şi se manifestă în jurul vârstei de 6 ani. Simptomatologia include: pigmentare epidermică cu *telangiectazii, *leucoplazie bucală (îndeosebi linguală), distrofie ungveală. Tardiv şi inconstant pot să apară *pancitopenie cu anemie normocromă normo- sau macrocitară. Evoluţia este gravă, cu exitus prin hemoragii, asociere de infecţii sau neoplasme. Sin.: boală Engman, diskeratoză congenitală, sindrom Zinsser-Fanconi.
- **S. ZINSSER-FANCONI.** [***Ferdinand Zinsser**, dermatolog german, n. la New York, profesor la Köln, 1865-1952; **Guido Fanconi**, pediatru elveţian, profesor la Zürich, 1892-1979.*] Sin.: sindrom Zinsser-Engman-Cole (v.).
- **S. ZOLLINGER-ELLISON.** [***Robert Milton Zollinger**, chirurg american, 1903-1992; **Edwin Homer Ellison**, chirurg american, n. 1918-1970.*] S. caracterizat prin asocierea de ulcere digestive cu sedii multiple, cu caracter recidivant, cu hipertrofie a glandelor şi a mucoasei gastrice însoţită de hipersecreţie şi hiperaciditate importantă şi, frecvent, de diaree. Simptomatologia este în relaţie cu prezenţa unor tumori maligne ale *insulelor Langerhans pancreatice cu celule A, gastrinosecretante. S. Z.-E. poate fi asociat cu alte adenoame endocriniene, în cadrul unei *neoplazii endocriniene multiple.
- **S. ZUELZER-KAPLAN.** [***Wolf W. Zuelzer**, hematolog american, Detroit 1909-1987; **Eugene Kaplan**, medic american contemporan.*] Formă asociată de *talasemie cu hemoglobinoză C. Se manifestă prin tabloul clinic al talasemiei, cu prezenţa de hematii sub formă de "ţintă".

SINE, s. n. / soi, s. m. / self. Ansamblu de elemente corporale, emoţii, gânduri şi senzaţii ce constituie individualitatea şi identitatea unei persoane. Diferit de Eu (*ego) care se referă la structura personalităţii. V. şi ego.

SINE MATERIA / sine materia / sine materia. [*Lat. **sine** = fără; **materia** = materie.*] Locuţiune latină utilizată cu semnificaţiile: fără explicaţie evidentă, fără cauză determinată, lipsit de cauză organică.

SINECHIE, s. f. / synéchie, s. f. / synechia. [*Gr. **synekheia** = continuitate, de la **syn** = împreună, **ekhein** = a ţine; sensul oftalmologic datează din sec. XIX.*] Acolare sau sudură, de întindere variabilă, a două ţesuturi care în mod normal sunt separate. Ex.: s. irisului la cornee sau la cristalin.

SINECHIOTOM, s. n. / synéchotome, s. m. / synechotome. [*Gr. **synekheia** = continuitate, de la **syn** = împreună, **ekhein** = a ţine; **tomos** = tăiat, secţionat, de la **temnein** = a tăia.*] Instrument utilizat pentru practicarea *sinecotomiei.

SINECOTOMIE, s. f. / synéchotomie, s. f. / synechotomy. [*Gr. **synekheia** = continuitate, de la **syn** = împreună, **ekhein** = a ţine; **tome** = tăiere, secţiune, de la **temnein** = a tăia.*] Secţionare chirurgicală a *bridelor sau *aderenţelor. Ex.: s. nazală, distrucţia *sinechiilor nazale.

SINEREZĂ, s. f. / syneresis, s. m. / syneresis. [*Gr. **synairesis** = apropiere, de la **syn** = împreună, **hairesis** = luare, de la **airein** = a lua.*] Proces din etapa finală a coagulării, când are loc eliminarea serului sanguin. Termenul este utilizat şi pentru desemnarea fazei finale a sedimentării hematiilor, când viteza de coborâre a acestora scade lent, ajungând la zero.

SINERGIE, s. f. / synergie, s. f. / synergy, synergia. [*Gr. **syn** = împreună; **ergon** = lucru, acţiune, de la **ergein** = a lucra.*] 1) Corelarea unor acţiuni sau asocierea mai multor elemente pentru obţinerea sau ameliorarea unui anumit răspuns. 2) Fenomenul de ajustare şi grupare a mişcărilor musculare în vederea obţinerii unei anumite performanţe fiziologice. 3) Acţiunea simultană a două medicamente tradusă prin creşterea efectelor acestora. Se disting: a) *s. aditivă*, în care efectul total reprezintă suma efectelor fiecărui medicament administrat singur; b) *s. întărită*, când efectul total este mai mare decât suma efectelor individuale. V. şi potenţare, interacţiuni medicamentoase.

SINERGIE MUSCULARĂ / synergie musculaire / muscular synergy. Asocierea mai multor muşchi pentru realizarea aceleiaşi mişcări.

SINERGISM, s. n. / synergisme, s. m. / synergism. [*Gr. syn = împreună; ergon = lucru, acţiune, de la ergein = a lucra; -ism.*] Consecinţa *sinergiei. Ex.: s. unor muşchi, al unor medicamente, al unor factori patogeni. Ant.: antagonism.

SINERGIST, adj., s. m. / synergiste, adj., s. m. / synergist. [*Gr. syn = împreună; ergon = lucru, acţiune, de la ergein = a lucra.*] (Muşchi) care participă în asociere cu unul sau mai mulţi muşchi în executarea unei aceleiaşi mişcări. V. şi agonist, antagonist.

SINESTALGIE, s. f. / synestalgie, s. f. / syn(a)esthesialgia. [*Gr. syn = cu; aisthesis = senzaţie, sensibilitate; algos = durere.*] Durere paroxistică provocată prin simpla frecare a unei regiuni aflate la distanţă faţă de un punct dureros. Se produce îndeosebi în *cauzalgie. Sin.: sinestezalgie.

SINESTEZALGIE, s. f. / synesthésalgie, s. f. / synesthaesialgia. Sin: sinestalgie (v.).

SINESTEZIE, s. f. / synesthésie, s. f. / syn(a)esthesia. [*Gr. syn = împreună; aisthesis = senzaţie, sensibilitate.*] Anomalie de percepţie a senzaţiilor. Constă în producerea unei duble senzaţii: una normală, corespunzând regiunii excitate, iar o a doua într-o altă regiune a corpului, în general de partea opusă. Aceasta din urmă nu este rezultatul unei excitaţii directe locale, ci secundară primei.

SINFALANGIE. Var. pentru simfalangie (v.).

SINFIBROZĂ, s. f. / synfibrose, s. f. / fibrous joint. NA: articulatio fibrosa. [*Gr. syn = împreună; lat. fibra = fibră; -oză.*] *Sinartroză în care unirea sau acolarea pieselor osoase este asigurată exclusiv prin ţesut fibros.

SINGAMIE, s. f. / syngamie, s. f. / syngamia. [*Gr. syn = împreună; gamos = căsătorie, unire.*] Proces de fuziune citoplasmatică între două celule în timpul fertilizării.

SINGENIC, adj. / syngénique, adj. / syngeneic. [*Gr. syn = împreună; gennan = a produce.*] Sin.: izogenic (v.).

SINISTROSCOLIOZĂ, s. f. / sinistroscoliose, s. f. / sinistroscoliosis. [*Lat. sinister, -tra, -trum = stâng; gr. skoliosis = curbare, de la skolios = strâmb.*] Deviere laterală de la axul vertical spre stânga a coloanei vertebrale.

SINISTROZĂ, s. f. / sinistrose, s. f. / sinistrosis. [*Lat. sinister, -tra, -trum = stâng, prevestitor de nenorociri (fig.); -oză.*] Sindrom psihic observat la unele persoane care au suferit un accident de muncă sau de circulaţie, în cazul în care acestea urmează să fie indemnizate pentru daunele suferite. S. se caracterizează prin inhibiţia bunăvoinţei şi a dorinţei de recuperare medicală şi prin exagerarea inconştientă a eventualelor sechele. Ea se traduce printr-un gen de psihoză revendicativă pentru obţinerea unor avantaje materiale maxime. Subiectul în cauză poate ajunge să simtă efectiv tulburările pe care le invocă şi prin aceasta s. se deosebeşte de *simulare.

SINKINEZIE. Var. pentru sinchinezie (v.).

SINOFTALMIE, s. f. / synophtalmie, s. f. / synophthalmia. [*Gr. syn = împreună; ophthalmos = ochi.*] Formă de *ciclopie în care cei doi ochi sunt mai mult sau mai puţin fuzionaţi.

SINOPSIE, s. f. / synopsie, s. f. / synopsy. [*Gr. syn = cu, împreună; opsis = vedere.*] Termen generic utiizat pentru a desemna asocierea fenomenelor vizuale cu senzaţiile produse prin intermediul altor simţuri. De ex.: *audiţia colorată.

SINOPTOFOR, s. n. / synoptophore, s. m. / synoptophore. [*Gr. syn = împreună; optos = vizibil, de la optesthai = a vedea; phoros = care poartă, de la pherein = a purta, a transporta.*] Instrument optic utilizat pentru explorarea şi tratamentul tulburărilor vederii binoculare, în particular în *strabism. Sin.: amblioscop.

SINORHIDIE, s. f. / synorchidie, s. f. / synorchism, synorchidism. [*Gr. syn = împreună; orkhis, -idos = testicul.*] Fuziunea celor două testicule într-o singură masă testiculară, cu localizare în scrot sau în abdomen.

SINOSTOZĂ, s. f. / synostose, s. f. / synostosis. NA: synostosis. [*Gr. syn = împreună; osteon = os; -oză.*] Unirea, congenitală sau dobândită, a două oase sau zone osoase care iniţial sau în mod normal erau separate.

SINOSTOZĂ RADIO-CUBITALĂ FAMILIALĂ / synostose radio-cubitale familiale / famillial radioulnar synostosis. Malformaţie osoasă ereditară caracterizată prin sudura radiusului şi cubitusului la nivelul părţilor lor superioare, uneori cu o luxaţie a capului radial. V şi boala sinostozelor multiple.

SINOVECTOMIE, s. f. / synovectomie, s. f. / synovectomy. [*Lat. medievală synovia, probabil de la gr. syn = împreună, lat. ovum = ou; gr. ektome = excizie.*] Exereză parţială sau totală a sinovialei pentru *biopsie sau în scop terapeutic.

SINOVIALĂ, s. f. / synoviale, s. f. / synovial membrane, synovium. NA: membrana synovialis. [*Lat. medievală synovia, probabil de la gr. syn = împreună, lat. ovum = ou.*] Membrană seroasă care căptuşeşte faţa profundă a capsulei articulare în cazul *diartrozelor. Inserată în jurul (la periferia) cartilajelor articulare, s. prezintă repliuri şi franje, secretând un lichid denumit *sinovie. Sin.: membrană sinovială.

SINOVIALOM, s. n. / synovialome, s. m. / synovialoma. [*Lat. medievală synovia, probabil de la gr. syn = împreună, lat. ovum = ou; -oma.*] Tumoră cu originea la nivelul membranei sinoviale. S. poate fi: 1) *malign*, caracterizat prin dimorfism histologic şi prin tendinţa marcată de *metastazare, îndeosebi pe cale limfatică; 2) *benign*, alcătuit de regulă din celule gigante ale tecilor tendinoase. Sin.: sinoviom.

SINOVIALOSARCOM, s. n. / synovialo-sarcome, s. m. / synovialosarcoma. [*Lat. medievală synovia, probabil de la gr. syn = împreună, lat. ovum = ou; gr. sarx, sarkos = carne; -oma.*] V. sinovialom.

SINOVIE, s. f. / synovie, s. f. / synovia, synovial fluid. NA: synovia. [*Lat. medievală synovia, probabil de la gr. syn = împreună, lat. ovum = ou.*] Lichid transparent, de culoare galbenă, viscos, prezent în cantităţi foarte mici la nivelul cavităţilor articulare şi secretat de sinovială. S. are o compoziţie relativ apropiată de cea a plasmei sanguine, conţinând însă puţine globuline şi fiind lipsită de *fibrinogen, având în plus *acid hialuronic, care îi conferă o viscozitate favorabilă reducerii frecării articulare şi facilitării glisării suprafeţelor articulare. În mod normal, s. conţine sub 300 celule/mm^3, sub 25% fiind granulocite polimorfonucleare. Sin.: lichid sinovial.

SINOVIOLIZĂ, s. f. / synoviolyse, s. f. / synoviorthesis. [*Lat. medievală synovia, probabil de la gr. syn = împreună, lat. ovum = ou; gr. lysis = distrugere, de la lyein = a distruge.*] Sin.: sinoviorteză (v.).

SINOVIOM, s. n. / synoviome, s. m. / synovioma. [*Lat. medievală synovia, probabil de la gr. syn = împreună, lat. ovum = ou; -oma.*] Sin.: sinovialom (v.).

SINOVIORTEZĂ, s. f. / synoviorthèse, s. f. / synoviorthesis. [*Lat. medievală synovia, probabil de la gr. syn = împreună, lat. ovum = ou; gr. orthosis = ceea ce îndreaptă.*] Tratamentul bolilor *sinovialei prin injectarea intraarticulară a unor substanţe chimice sau a unor radioizotopi. Sin.: sinovioliză.

SINOVIOSARCOM, s. n. / synoviosarcome, s. m. / synoviosarcoma. Sinovialom malign. V. sinovialom, def. 1.

SINOVITĂ, s. f. / synovite, s. f. / synovitis. [*Lat. medievală synovia, probabil de la gr. syn = împreună, lat. ovum = ou; -ită.*] Inflamaţie acută sau cronică, uscată sau cu producere de *exsudat, a membranelor sinoviale, îndeosebi a *sinovialelor tendinoase. Pentru inflamaţia sinovialelor articulare se utilizează termenul *artrită. Tipuri: 1) *S. crepitantă* (v.). 2) *S. fungoasă*, asemănătoare artritei tuberculoase, secundară unei micoze care invadează osul din ţesutul adiacent (*coccidioidomicoză, *blastomicoză, *histoplasmoză, *actinomicoză, *candidoză, *sporotricoză). 3) *S. lipofagică* (v.). 4) *S. plastică*, uscată, cu formare de aderenţe fibroase tendinoase. 5) *S. polipoidă*, v. sinovită viloasă. 6) *S. seroasă*, frecvent consecutivă unei boli infecţioase şi caracterizată prin revărsat citrin. 7) *S. supurată*, consecutivă contaminării directe printr-o plagă deschisă sau printr-un proces infecţios general, cu prezenţa de puroi în teaca sau cavitatea sinovială. 8) *S. uscată*, v. sinovită crepitantă. 9) *S. viloasă*, cronică, cu sclerozarea franjurilor sinoviale, care iau aspectul de vilozităţi. 10) *S. vilonodulară hemopigmentată* se produce la tineri, este localizată frecvent la genunchi şi se caracterizează prin formarea de vilozităţi brune, infiltrate de pigmenţi ferici care pot invada şi ţesutul osos. V. şi în continuare.

SINOVITĂ CREPITANTĂ / synovite crépitante / tenosynovitis crepitans. Inflamaţie acută uscată a tecilor tendinoase, caracterizată prin durere intensă şi crepitaţie la mobilizarea articulaţiei. Se produce îndeosebi la nivelul tecilor sinoviale ale tendoanelor muşchilor antebraţului. Sin.: tenosinovită crepitantă.

SINOVITĂ FUNGOASĂ / synovite fongueuse / fungous synovitis. V. sinovită, def. 2.

SINOVITĂ LIPOFAGICĂ / synovite lipophagique / lipophagic synovitis. Localizarea *bolii lipofagice la nivelul genunchilor. Se manifestă prin revărsate articulare după traumatisme. Revărsatele se resorb şi reapar frecvent, ceea ce duce la îngroşarea *sinovialei, limitarea mişcărilor şi atrofie musculară. O denumire mai exactă ar fi artrită lipofagică.

SINOVITĂ PLASTICĂ / synovite plastique / adhesive tenosynovitis. V. sinovită, def. 4.

SINOVITĂ TENDINOASĂ / synovite tendineuse / teno-synovitis. Sin.: tenosinovită (v.).

SINTALGON, s. n. / sintalgon, s. m. / sintalgon. Sin.: metadonă (v.).

SINTAZĂ, s. f. / synthase, s. f. / synthase. [*Gr.* ***syn*** *= împreună;* ***tithenai*** *= a plasa;* ***-ază***.] Enzimă din categoria *ligazelor, care adaugă un *substrat la alt substrat printr-o dublă legătură.

SINTENIE, s. f. / synténie, s. f. / synteny. Localizarea mai multor *locusuri (pl. loci) diferite pe acelaşi cromozom.

SINTETAZĂ, s. f. / synthétase, s. f. / synthetase. [*Gr.* ***syn*** *= împreună;* ***tithenai*** *= a plasa;* ***-ază***.] Enzimă care cuplează două substraturi printr-o legătură carbon-carbon, carbon-oxigen, carbon-sulf sau carbon-azot şi care necesită hidroliza unei molecule de ATP. S. exercită o acţiune inversă celei a unei *endonucleaze. Sin.: ligază.

SINTETIC, adj. / synthétique, adj. / synthetic. [*Gr.* ***syn*** *= împreună;* ***tithenai*** *= a plasa.*] 1) Care este obţinut prin sinteză chimică. 2) Care este fabricat, în opoziţie cu un produs natural. Ex.: cauciuc s.

SINTEZĂ, s. f. / synthèse, s. f. / synthesis. [*Gr.* ***synthesis*** *= acţiunea de a pune laolaltă, compunere, de la* ***syn*** *= împreună,* ***thesis*** *= punere şi* ***tithenai*** *= a plasa, a pune.*] 1) Reacţie chimică în cursul căreia substanţe simple dau naştere unui compus mai complex. 2) Elaborarea de substanţe complexe pornind de la substanţe proprii sau de la materiale selectate din sânge, de către celule sau organe. 3) Producerea artificială a unui compus chimic. V. şi semisinteză. 4) În psihanaliză, integrarea componentelor variate ale personalităţii.

SINTON, adj. / syntone, adj. / syntonic. [*Gr.* ***syn*** *= împreună;* ***tonos*** *= tensiune.*] Despre un subiect normal, care trăieşte în armonie cu mediul în care se află.

SINTONIE, s. f. / syntonie, s. f. / syntonia. [*Gr.* ***syn*** *= împreună;* ***tonos*** *= tensiune.*] Caracteristica unui subiect *sinton.

SINTROFINĂ, s. f. / syntrophine, s. f. / syntrophin. [*Gr.* ***syn*** *= împreună, cu;* ***trophe*** *= hrană, nutriţie.*] Proteină musculară localizată în citoplasmă, care are proprietatea de legare cu *distrofina *citoscheletului, asigurând legătura cu filamentele de *actină.

SINUCIDERE, s. f. / suicide, s. m. / suicide. [*Lat.* ***sui*** *= pe sine;* ***caedere*** *= a omorî.*] Acţiunea de provocare voluntară a morţii propriului organism. Sin.: suicid. *S. imunologică*: reprezintă distrugerea unui anumit tip de celule ca urmare a participării sale într-o reacţie imună.

SINUS, s. n. / sinus, s. m. / sinus. NA: sinus, pl. sinus sau sinuses. [*Lat.* ***sinus*** *= cotitură, adâncitură.*] Formaţiune anatomică sub formă de cavitate, îndeosebi: 1) Cavităţile aeriene de la nivelul unor oase ale feţei; ex.: s. maxilar. 2) O serie de porţiuni ale vaselor sanguine sau limfatice; ex.: *s. cavernos, *s. coronar, *s. carotidian. 3) Depresiune sau cavitate, *reces, *fund de sac.

SINUS AORTIC / sinus aortique / aortic sinus. NA: sinus aortae. Mică dilataţie situată între peretele aortic şi fiecare din valvulele semilunare aortice, loc de origine a arterelor coronare. Sin.: sinus Morgagni, sinus Petit, sinus Valsalva.

SINUS CAROTIDIAN / sinus carotidien / carotid sinus. NA: sinus caroticus. Dilataţie a arterei carotide primitive (comune) situată la bifurcaţia sa. Pereţii dilataţiei au ţesut muscular mai redus şi sunt puternic inervaţi de ramura intercarotidă a nervului glosofaringian, iar pe peretele posterior se află *glomusul carotidian. Această zonă este un baroceptor, cu rol în reglarea presiunii arteriale şi a ritmului cardiac. Sin.: bulb carotidian.

SINUS CAVERNOS / sinus caverneux / cavernous sinus. NA: sinus cavernosus. S. de formă neregulată al *durei mater, situat pe laturile corpului osului *sfenoid şi întins de la fisura orbitală superioară (anterior) la nivelul *stâncii temporalului (posterior).

SINUS CORONAR / sinus coronaire / coronary sinus. NA: sinus coronarius. Porţiunea terminală şi ampulară a marii vene coronare a inimii; ocupă extremitatea posterioară a şanţului coronar stâng.

SINUS CRANIAN / sinus crânien / sinus durae matris. NA: sinus durae matris. Sin.: sinus venos al durei mater (v.).

SINUS LARINGIAN / sinus du larynx / laryngeal sinus, sinus of larynx. NA: ventriculus laryngis. Sin.: ventricul laringian (v.).

SINUS MORGAGNI / sinus de Morgagni / sinus of Morgagni. NA: sinus aortae. [***Giovanni Battista Morgagni****, anatomist şi anatomopatolog italian, profesor la Padova, 1682-1771.*] Sin.: sinus aortic (v.).

SINUS PETIT / sinus de Petit / Petit's sinus. NA: sinus aortae. [***François Pourfour du Petit****, anatomist şi chirurg francez, 1664-1741.*] Sin.: sinus aortic (v.).

SINUS PILONIDAL / sinus pilonidal / pilonidal sinus. Sin.: chist pilonidal (v.).

SINUS ROMBOID HENLE / sinus rhomboïde de Henle / rhomboid sinus of Henle. NA: ventriculus terminalis medullae spinalis. [***Friedrich Gustav Jacob Henle****, anatomist german, profesor la Zürich, Heidelberg şi Göttingen, 1809-1885.*] Diverticul prin care se termină *canalul ependimar la nivelul conului terminal al măduvei spinării.

SINUS THEILE / sinus de Theile / transverse sinus of the pericardium. NA: sinus transversus pericardii. [***Friedrich Wilhelm Theile****, anatomist german, profesor (succesiv) la Jena, Berna şi Weimar, 1801-1879.*] *Diverticul al cavităţii pericardice care se întinde între pediculii arteriali şi venoşi ai inimii.

SINUS VALSALVA / sinus de Valsalva / sinus of Valsalva. NA: sinus aortae. [***Antonio Maria Valsalva****, anatomist italian, 1666-1723.*] Sin.: sinus aortic (v.).

SINUS VENOS / sinus veineux / sinus venosus. NA: sinus venosus. Porţiune din tubul cardiac primitiv embrionar încorporată în urechiuşa dreaptă, în care se deschid venele embrionare şi extraembrionare.

SINUS VENOS AL DUREI MATER / sinus veineux de la dure-mère (ou duremèrien) / venous sinus of dura-mater. NA: sinus durae matris. Sistem venos cuprins într-o dedublare a durei mater. Drenează toate venele organelor conţinute în cavitatea craniană (encefal şi meninge) şi în cavitatea orbitară (ochi şi anexele sale). Sin.: sinus cranian.

SINUSAL, adj. / sinusal, -ale, -aux, adj. / sinusal. [*Lat. **sinus** = cotitură, adâncitură.*] Care se referă la *nodul sinusal (Keith şi Flack) sau care are originea în acest nod. Var.: sinuzal.

SINUSECTOMIE, s. f. / sinusectomie, s. f. / resection of sinus. [*Lat. **sinus** = cotitură, adâncitură; gr. **ektome** = ablaţie.*] Rezecţia unuia dintre *sinusurile feţei. În cazul sinusului frontal constă în suprimarea acestuia, rezecând peretele său anterior şi planşeul.

SINUSOGRAFIE CEREBRALĂ / sinusographie cérébrale / dura mater sinusography. [*Lat. **sinus** = cotitură, adâncitură; gr. **graphein** = a scrie; lat. **cerebrum** = creier.*] Examen radiologic al sinusurilor venoase intracraniene efectuat: 1) *direct*, prin injectarea unui mediu de contrast în sinusul longitudinal superior prin fontanelă, la sugar; 2) *indirect*, prin injectare intraarterială a mediului opac într-un vas cu traiect cefalic. V. şi flebogafie.

SINUSOID, adj., s. n. / sinusoïde, adj., s. f. / sinusoid. [*Lat. **sinus** = cotitură, adâncitură; gr. **eidos** = formă.*] 1) Care se aseamănă cu un sinus. 2) Structură care formează porţiunea terminală a unui vas sanguin, constând într-un capilar neregulat de anastomozare, limitat de un endoteliu reticulat, fără adventice. S. se găsesc în ficat, suprarenale, miocard, paratiroide, splină, ganglioni limfatici şi pancreas. Există două tipuri de s.: a) *s. fenestrate*, care au o lamă bazală continuă şi un endoteliu subţire cu pori (în hipofiza anterioară, cortexul suprarenal şi insulele Langerhans); b) *s. discontinue*, cum sunt cele hepatice, în care celulele endoteliale sunt dispuse continuu în unele zone, iar în alte zone prezintă lacune.

SINUSOIDAL, adj. / sinusoidal, -ale, -aux, adj. / sinusoidal. [*Lat. medievală **sinus**, traducere greşită a cuvântului arab **djayb** = deschiderea unui veşmânt; gr. **eidos** = formă.*] Care se aseamănă cu o *sinusoidă.

SINUSOIDĂ, adj., s. f. / sinusoïde, adj., s. f. / sine wave. [*V. etimologia termenului sinusoidal.*] 1) Curbă ondulată plană, cu ecuaţie definită, servind la reprezentarea, în fizică şi biofizică, a fenomenelor vibratorii. 2) Despre o curbă înregistrată care prezintă acest aspect.

SINUSOTOMIE, s. f. / sinusotomie, s. f. / sinusotomy. Incizia unui *sinus.

SINUSURILE FEŢEI / sinus de la face / paranasal sinuses. NA: sinus paranasalis. Cavităţi pneumatice săpate în oasele de la baza craniului sau în oasele feţei (etmoid, sfenoid, frontal, maxilar superior), cuprinzând: 1) *s. frontal* (NA: *sinus frontalis*), având forma unei piramide răsturnate cu deschidere în *meatul mijlociu; 2) *s. maxilar* (NA: *sinus maxillaris*), deschis tot în meatul mijlociu; 3) *s. sfenoidal* (NA: *sinus sphenoidalis*), deschis în fosele nazale, la câţiva milimetri sub lama ciuruită.

SINUZAL. Var. pentru sinusal (v.).

SINUZITĂ, s. f. / sinusite, s. f. / sinusitis. [*Lat. **sinus** = cotitură, adâncitură; **-ită**.*] Inflamaţia mucoasei care tapisează sinusurile feţei. Poate fi acută sau cronică, purulentă sau catarală, iar după localizare: maxilară, frontală, etmoidală, sfenoidală.

SIRINGĂ. Var. pentru seringă (v.).

SIRINGOBULBIE, s. f. / syringobulbie, s. f. / syringobulbia. [*Gr. **syrinx, -ingos** = ţeavă, tub, trestie; lat. **bulbus** = bulb.*] Localizare a *siringomieliei la nivelul bulbului rahidian.

SIRINGOCISTADENOM, s. n. / syringo-cystadénome, s. m. / syringocystadenoma. Tumoră benignă chistică a glandelor sudoripare.

SIRINGOM, s. n. / syringome, s. m. / syringoma. [*Gr. **syrinx** = canal; **-ome** = tumoră.*] 1) Tumoră benignă cu originea la nivelul porţiunii ductale a glandelor sudoripare, asociată cu multiple *papule mici la nivelul feţei, gâtului şi toracelui superior. S. apare de obicei în perioada postpubertară la femeie. 2) Siringocistadenom (v.).

SIRINGOMIELIE, s. f. / syringomyélie, s. f. / syringomyelia. [*Gr. **syrinx, -ingos** = ţeavă, tub, trestie; **myelos** = măduvă.*] Sindrom lent progresiv caracterizat prin existenţa unei cavităţi în regiunea cervicodorsală a *măduvei spinării. Leziunile se pot extinde la nivelul *bulbului rahidian (siringomielobulbie) sau în regiunea toracică. Originea s. admisă cel mai frecvent este malformativă, deoarece sunt asociate frecvent *hidrocefalia şi **spina bifida*. Se invocă, de asemenea, tumorile, traumatismele, infarctizarea sau hemoragiile, uneori cauza nefiind cunoscută. Ca urmare a localizării leziunilor, îndeosebi prin întreruperea fibrelor fasciculului spinotalamic, ca manifestare clinică principală apare disociaţia siringomielică, cu afectarea sensibilităţii termice şi dureroase şi păstrarea celei tactile. Extensia cavităţii către coarnele anterioare poate determina tulburări motorii periferice, iar extensia laterală - o suferinţă piramidală. *Scolioza toracică este prezentă frecvent. Sin.: sindrom de coardă centrală, sindrom Morvan, sindrom siringomielic. V. şi disociaţie siringomielică.

SIRINGOMIELOBULBIE, s. f. / syringomyélobulbie, s. f. / syringomyelobulbia. [*Gr. **syrinx, -ingos** = ţeavă, tub, trestie; **myelos** = măduvă; lat. **bulbus** = bulb.*] Extensia *siringomieliei către *bulbul rahidian.

SIROP, s. n. / sirop, s. m. / syrup. [*Lat. medievală **sirupus**, din ar. medievală **charab** = băutură.*] Preparat farmaceutic lichid cu un conţinut crescut în zahăr, de consistenţă vâscoasă, destinat administrării interne (*per os*). Majoritatea s. se folosesc ca vehicule pentru diferite medicamente sau intră în compoziţia unor formule magistrale de uz intern.

SISMOTERAPIE, s. f. / sismothérapie, s. f. / sismotherapy. [*Gr. **seismos** = tremurătură, de la **seiein** = a scutura; **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] 1) Metodă de tratament prin administrare locală sau la nivelul întregului organism a unor vibraţii rapide, regulate şi de amplitudine mică. S. se practică fie manual, fie cu aparate speciale. 2) Utilizarea terapeutică a *electroşocului.

SISTEM, s. n. / système, s. m. / system. [*Gr. **systema, -atos** = ansamblu, de la **syn** = împreună, **istemai** = a aşeza.*] 1) Conform *teoriei generale a sistemelor: o structură alcătuită din părţi distincte constituite astfel încât funcţionarea acestor părţi şi relaţiile lor reciproce să depindă de relaţia lor cu ansamblul structurii. 2) Ansamblu de organe care au o structură analogă. Ex.: s. osos. 3) Ansamblu de concepte prezentate sub o formă ordonată care facilitează studiul.

SISTEM ABO / système ABO / ABO system. V. grupe sanguine.

SISTEM Am / système Am / Am system. Complex de markeri alotipici situat la nivelul imunoglobinelor A_2.

SISTEM APUD / système APUD / APUD system. [*Acronim engl.: Amine Precursor Uptake (and) Decarboxylation = captarea şi decarboxilarea precursorilor aminici.*] S. care reuneşte o serie de celule endocrine (*celule APUD) ce produc hormoni polipeptidici şi neurotransmiţători. Sin.: sistem endocrin difuz. V. celule APUD.

SISTEM BIOLOGIC / système biologique / biological system. S. eterogen, integrat, deschis, în echilibru fluent, informaţional, programat, autoreglabil (cibernetic), evolutiv şi capabil de optimizare continuă a funcţionării sale. Sin.: biosistem. V. şi sistem.

SISTEM CARDIONECTOR / système cardionecteur / conducting system of the heart, nodal tissue. Ansamblul structurilor neuromusculare care asigură propagarea şi reglarea contracţiei miocardice. Sin.: sistem nodal, ţesut nodal, ţesut cardionector. V. şi inimă.

SISTEM CEREBROSPINAL / système cérébro-spinal / cerebrospinal system. NA: systema nervosum centrale. Sin.: sistem nervos central (v.).

SISTEM DIOPTRIC / système dioptrique / dioptric system. S. alcătuit din lentile sau din alte medii care refractă lumina.

SISTEM DOPAMINERGIC PERIFERIC / système dopaminergique périphérique / peripheric dopaminergic system. Existenţa s. d. p. este presupusă datorită unor efecte pe care *dopamina le exercită în organism şi care nu pot fi rezultatul stimulării clasice a *receptorilor adrenergici: relaxarea sfincterului esofagian inferior, întârzierea golirii stomacului, vasodilataţie arterială renală şi mezenterică, inhibarea secreţiei de *aldosteron, inhibarea eliberării *noradrenalinei din terminaţiile nervoase simpatice printr-un mecanism presinaptic.

SISTEM DUFFY / système Duffy / Duffy system. [*Duffy, numele de familie al pacientului hemofilic de la care a fost izolat acest factor sanguin.*] Antigenii proteici din s. D. (Fy^a, Fy^b) pot juca rol de receptori în invadarea eritrocitelor de către *Plasmodium vivax* (una din speciile de agenţi etiologici ai malariei) şi sunt mai rar întâlniţi la negri decât la caucazieni.

SISTEM ENDOCRIN / système endocrine / endocrine system. Biosistem alcătuit din ansamblul glandelor endocrine şi al altor structuri din organism care secretă hormoni, substanţe hormon-like, factori (cu acţiune stimulatoare sau inhibitoare), ca şi o serie de molecule cu acţiune hormonală la nivelul altor glande sau ţesuturi ţintă prin mecanism endocrin, dar şi autocrin sau paracrin.

SISTEM ENDOCRIN DIFUZ / système endocrinien diffus / APUD system. Sin.: sistem APUD (v.).

SISTEM ENZIMATIC / système enzymatique / enzymatic system. Denumire generică pentru un ansamblu alcătuit din mai multe enzime ale căror activităţi catalitice sunt coordonate. De ex., pentru a acţiona succesiv la nivelul unor molecule diferite, componente ale unui lanţ de degradare sau de sinteză metabolică.

SISTEM ETEROGEN / système hétérogène / heterogenous system. Sistem cu o structură realizată mecanic, din părţi separabile, ca în cazul unei *emulsii.

SISTEM EXTRAPIRAMIDAL / système extrapyramidal / extrapyramidal system. Structurile nervoase ale SNC (ansamblu de nuclei cenuşii situat în regiunile subcorticale şi subtalamice) diferite de *s. piramidal şi cerebelos, responsabile de motricitatea şi coordonarea mişcărilor. Unii autori preferă denumirea de *s. subcortical*. În patologie, afectarea s. e. se exprimă prin: 1) Contractură sau hipertonie extrapiramidală, care reprezintă o hipertonie musculară generalizată prin afectarea căii motrice extrapiramidale. Ea nu se acompaniază de paralizie şi nici de modificări ale reflexelor tendinoase sau cutanate, dimpotrivă, reflexele de postură sunt exagerate. Se întâlneşte în: *boala Parkinson, *boala Wilson, rigiditatea de decerebrare. 2) Sindrom extrapiramidal (v.).

SISTEM FAGOCITAR MONONUCLEAR / système mononucléé phagocytaire / mononuclear phagocyte system. Denumire propusă recent pentru un grup de celule cuprinzând *macrofagele şi precursorii acestora, adică *monocitele şi celulele precursoare din măduva osoasă. Termenul a fost propus pentru înlocuirea celui de s. reticuloendotelial, care nu trebuie să includă macrofagele. V. şi sistem reticuloendotelial.

SISTEM GABAMINERGIC / système gabaminergique / gabaminergic system. Denumire pentru ansamblul neuronilor din creier care reacţionează la *GABA (acid γ-aminobutiric), neuromediatorul inhibitor cel mai abundent din sistemul nervos central.

SISTEM HAVERSIAN / système de Havers / haversian system. Canalul Havers şi lamele sale dispuse concentric, constituind unitatea de bază a osului compact. V. osteon.

SISTEM HIS-PURKINJE / système de His-Purkinje / His-Purkinje system. [***Wilhelm His Jr.****, anatomist german, profesor la Leipzig, Basel, Göttingen și Berlin, 1863-1934;* ***Johannes Evangelista von Purkinje****, fiziolog originar din Boemia, profesor la Breslau (în prezent Wrocław, Polonia), apoi la Praga, 1787-1869.*] Parte componentă a sistemului nodal cardiac, de la fasciculul His la terminaţiile Purkinje ventriculare. V. inimă.

SISTEM HLA / système HLA / HLA system. [*Abrev. engl.:* ***Human Leukocyte Antigen*** *= antigen uman leucocitar.*] S. principal de antigeni de grup tisular la om, stabilit după criterii serologice şi genetice. S. HLA este de o complexitate extremă şi cuprinde numeroşi antigeni leucoplachetari (antigeni HLA), care pot realiza cel puţin 150 milioane de combinaţii diferite, de unde probabilitatea foarte redusă ca doi subiecţi diferiţi să posede antigeni HLA identici. Antigenii HLA sunt glicoproteine localizate la nivelul membranelor celulare şi sunt codificaţi de o parte din genele *complexului major de histocompatibiliate (MHC). Moleculele HLA codificate de genele MHC sunt divizate în două clase: 1) *Antigeni de clasă I*: HLA-A, HLA-B şi HLA-C. 2) *Antigeni de clasă II*: HLA-D (subgrupaţi în HLA-DP, HLA-DQ şi HLA-DR). Antigenii HLA-A şi B sunt cei mai importanţi şi, asemenea antigenilor C, sunt prezenţi la nivelul tuturor celulelor din organism, în afara eritrocitelor mature. Antigenii HLA-D nu există decât pe macrofage, limfocite B, celule epidermice şi, probabil, spermatozoizi. S. HLA, prin genele care îl codifică şi care se exprimă sinergic, joacă un rol capital: aceste gene marchează individualitatea (personalitatea) antigenică a unui individ, conferindu-i aptitudinea de apărare împotriva oricărei modificări determinate de o agresiune exterioară (infecţioasă, chimică, grefă *alogenică) sau generate de o *mutaţie. Datorită s. HLA se declanşează răspunsul imunitar celular şi umoral, provocând eliminarea celulelor proprii organismului care au suferit modificări antigenice sau a celulelor străine introduse în organism (ex.: *alogrefă). Acest s. joacă un rol esenţial în *histocompatibilitate. Este independent de s. de antigeni eritrocitari ABO şi Rhesus şi de antigenii de grupe sanguine. O serie de antigeni HLA sunt mai frecvenţi la uniii bolnavi, în unele boli. Este cazul antigenului B27 în unele boli reumatismale, *sindromul Fiessinger-Levy-Reiter, *uveita anterioară acută, uneori în poliartrita cronică juvenilă (sau boala Still). Alţi antigeni ai grupului HLA-B (care conţin cel puţin 30 de antigeni diferiţi) sunt frecvenţi în *scleroza în plăci, *miastenie, *boala celiacă, *hemocromatoză, ca şi unele boli cutanate, endocrine şi autoimune. Semnificaţiile asocierii s. HLA cu unele boli nu sunt încă explicate, dar încep să se clarifice o serie de noţiuni până nu demult imprecise: teren şi predispoziţie la unele boli. Sin.: antigeni HLA. V. şi complex major de histocompatibilitate, histocompatibilitate.

SISTEM HOLTER / système Holter / Holter monitor, ambulatory electrocardiograph. [***Norman Jefferis Holter****, biofizician american, 1914-1983.*] S. care permite înregistrarea continuă, ambulatorie a electrocardiogramei pe un suport magnetic. Combinat cu un sistem de lectură, s. H. este utilizat pentru depistarea tulburărilor de ritm şi a celor de origine coronariană.

S. I / système I / I system. S. de grup sanguin având la bază antigenii glucidici I şi i (oligozaharide heterogene). Anticorpul anti-I este o aglutinină la rece, al cărui titru poate creşte în unele afecţiuni, producând hemoliză autoimună. Antigenii s. I există pe eritrocitele adultului, dar sunt cel mai bine exprimaţi pe eritrocitele din sângele cordonului ombilical.

SISTEM IMUNITAR / système immunitaire / immune system. Ansamblu de elemente şi modalităţi prin care organismul se apără împotriva agresiunilor antigenice externe. Include: 1) Elemente nespecifice (*complement, *properdine, *opsonine), care alcătuiesc s. umoral, şi *interferoni, *histiocite, *macrofage, care alcătuiesc s. celular. 2) Elemente specifice: *anticorpi serici (imunitate umorală) şi *limfocite T (agenţi ai imunităţii mediate celular). V. şi imunitate, limfocit şi termenii cu prefixul imuno-, organ limfoid central, organ limfoid periferic, organ limfoid secundar.

SISTEM INDUCTIBIL / système inductible / inducible system. S. sau genă care nu se exprimă decât în prezenţa unui semnal chimic. Ex.: enzimă care nu este sintetizată decât în prezenţa substratului său sau a unor analogi.

SISTEM INTERNAŢIONAL DE UNITĂŢI DE MĂSURĂ / Système International d'unités de mesure / International System of units. S. stabilit de *Conferinţa generală de Greutăţi şi Măsurări*, a cărui aplicare este obligatorie după 1979 în medicină. V. cap. X (Sistemul internaţional de unităţi de măsură în medicină).

SISTEM KELL / système Kell / Kell system. [*Kell, numele de familie al bonavei la care s-a identificat prima dată acest factor sanguin.*] S. cu peste 20 de antigeni proteici diferiţi, din care antigenul K (Kell) este cel mai imunogen (al treilea în ordinea imunogenicităţii sistemelor, după ABO şi Rh). Fenotipul McLeod nu prezintă precursorul K_x al antigenului K la suprafaţa eritrocitelor, care au aspect de *acantocite şi sunt hemolizate *in vivo*.

SISTEM KIDD / système Kidd / Kidd system. [*Kidd, numele de familie al femeii (care a născut un copil cu eritroblastoză) de la care s-a izolat prima oară anticorpul specific.*] S. cu doi antigeni proteici principali, Jk^a şi Jk^b. Hemoliza în urma transfuziei cu sânge compatibil se poate datora apariţiei întârziate a anticorpilor anti-Jk^a.

SISTEM DE KININE / système des kinines / kinins system. S. de proteine implicat în producerea şi distrucţia kininelor. V. kinine.

SISTEM LEMNISCAL / système lemniscal / lemniscal system. Ansamblul fibrelor nervoase aferente groase care deservesc sensibilitatea tactilă şi proprioceptivă-kinestezică, cu următorul traseu: cordoane medulare posterioare homolaterale, sinapsă în nucleii bulbari gracil sau cuneat, încrucişare şi ascensiune prin lemniscusul medial şi o a doua sinapsă în nucleul ventral posterolateral talamic.

SISTEM LEWIS / système Lewis / Lewis system. [*Lewis, numele de familie al pacientei la care s-a identificat prima oară antigenul specific.*] S. cu antigeni glucidici reprezentaţi de glicosfingolipide absorbite din plasmă pe membrana eritrocitară. Cei mai frecvenţi antigeni Lewis sunt Le^a şi Le^b, înrudiţi structural cu antigenii ABH. Anticorpii IgM anti-Le^b produc hemoliză posttransfuzională mult mai rar decât anticorpii anti-Le^a.

SISTEM LIMBIC / système limbique / limbic system. Termen care desemnează un grup eterogen de arii şi structuri cerebrale puternic interconectate, situate pe faţa medială a emisferului cerebral. S. l. i se descriu trei părţi - lobul olfactiv, lobul limbic şi nucleii limbici -, cele mai importante structuri constitutive fiind formaţiunea hipocampică, circumvoluţia limbică şi *nucleul amigdalian. Prin intermediul hipocampului, s. l. este implicat în generarea stărilor emoţionale şi în memoria de scurtă durată, iar prin amigdală - în diverse modalităţi comportamentale (comportament sexual, alimentar, de apărare etc.), în reacţiile vegetative, endocrine şi motorii somatice. Eterogenitatea formaţiunilor anatomice şi implicaţiilor funcţionale ale s. l. ridică problema coerenţei sale ca sistem, ceea ce explică diferenţele de prezentare ale s. l. în literatură. V. şi rinencefal.

SISTEM LIMFATIC / système lymphatique / lymphatic system. NA: systema lymphaticum. Ansamblul organelor limfatice din organism, cuprinzând ganglionii, vasele şi spaţiile limfatice, ca şi vasele chilifere.

SISTEM LIMFOCITAR / système lymphocytaire / lymphocytic system. Ansamblul celulelor limfoide din organism, dispersate în sânge şi în organele limfoide (timus, splină, ganglioni limfatici, amigdale). V. şi organ limfoid central, organ limfoid periferic, organ limfoid secundar.

SISTEM LIMFOID / système lymphoïde / lymphoid system. Denumire pentru ansamblul celulelor şi organelor de care depind reacţiile de imunitate specifică. S. l. este constituit din: 1) *Limfocite*, celulele din care acestea provin (*celule stem sau suşă) şi din care derivă (*limfoblaste sau imunoblaste) ca urmare a stimulării imune, antigenice. Filiaţia acestor celule este uneori dificil de înţeles înainte de transformarea lor în celule efectoare (*imunocite): *limfocite B şi T şi *plasmocite. Aceste celule se află în sânge, în limfă, ţesut conjunctiv şi îndeosebi în organele limfoide. V. în continuare. 2) *Organe limfoide* la nivelul cărora nasc, se maturizează şi se transformă limfocitele: *timus, *măduvă osoasă, *ganglioni limfatici, *amigdale (palatină şi faringiană), *plăci Peyer, *apendice, *derm şi *corionul mucoaselor. S. l. şi *sistemul reticuloendotelial se află în relaţii strânse.

SISTEM LIMFORETICULAR / système lymphoréticulaire / lymphoreticular system. Ţesuturile *sistemelor limfocitar şi reticuloendotelial considerate, împreună, ca un sistem.

SISTEM LIPMAN / système de Lipman / Lipman's system. Denumire pentru ansamblul enzimelor respiratorii şi energetice conţinute în membrana citoplasmatică a bacteriilor.

SISTEM LOCOMOTOR / système locomoteur / locomotor system. Ansamblul structurilor din organism responsabile de *locomoţie: la om, muşchii, articulaţiile, ligamentele, ca şi arterele nutritive ale acestora. S. l. are ca suport de susţinere s. osos.

SISTEM MKSA / système MKSA / MKSA system. S. de unităţi de măsură elaborat (în 1901) de Giovanni Giorgi (fizician italian, 1871-1950), alcătuit iniţial din trei unităţi: metru, kilogram şi secundă. În 1948, s. a fost adoptat, fiind adăugată a patra unitate: amperul. Sistemul Internaţional de unităţi de măsură adoptat în prezent este inspirat direct din s. MKSA.

SISTEM MNS / système MNS / MNS system. S. de antigeni proteici (MN, Ss şi mulţi antigeni de joasă frecvenţă), reprezentaţi de sialoglicoproteine şi moşteniţi ca haplotipuri (MS, Ms, NS, Ns). Anticorpii IgM anti-MN sunt aglutinine naturale, iar anticorpii IgG anti-Ss apăruţi în urma transfuziei sau a sarcinii pot provoca hemoliză.

SISTEM MUSCULAR / système musculaire / muscular system. TA systema musculare. Toţi muşchii din organism consideraţi în ansamblu.

SISTEM NERVOS / système nerveux / nervous system. NA: systema nervosum. Ansamblul structurilor sau ţesuturilor nervoase din organism: *s. n. central, *s. n. autonom, ganglioni nervoşi şi nervi periferici. Abrev.: SN.

SISTEM NERVOS AUTONOM / système nerveux autonome / autonomic nervous sistem. NA: systema nervosum autonomicum. Ansamblu de structuri nervoase centrale şi periferice considerate clasic opuse s. n. central al vieţii de relaţie. Aceasta deoarece s. n. a. menţine sub dependenţa sa viaţa vegetativă, adică funcţionarea tuturor organelor şi ţesuturilor, asigurând, totodată, coordonarea funcţiilor vitale de bază: circulaţie, respiraţie, digestie şi excreţie. Centrii superiori ai s. n.

a. sunt situaţi în nevrax, iar căile periferice se împart în funcţie de efectele specifice în *s. n. ortosimpatic (*adrenergic) şi s. n. parasimpatic (colinergic). S. n. a. nu se opune SNC, ci este subordonat acestuia. Sin.: sistem neurovegetativ, sistem nervos vegetativ.

SISTEM NERVOS CENTRAL / système nerveux central / central nervous system, central nevrax. NA: systema nervosum centrale. Ansamblu de ţesut nervos alcătuit din substanţă cenuşie şi substanţă albă, care formează encefalul şi măduva spinării, cu excepţia nervilor senzitivi şi motori, simpatici sau parasimpatici, care formează *s. n. periferic. Diversele segmente ale s. n. c. au două funcţii fundamentale: 1) funcţia de conducere a impulsurilor nervoase în sens ascendent (centripet) sau descendent (centrifug); 2) funcţia reflexă sau de integrare a informaţiilor primite de la receptorii periferici şi formaţiunile nervoase supraiacente, urmată de descărcarea unui impuls efector (funcţia motorie somatică şi viscerală). Abrev.: nevrax, SNC. Sin.: sistem cerebrospinal. V. şi sistem nervos autonom.

SISTEM NERVOS ORTOSIMPATIC / système nerveux orthosympathique / orthosympathetic nervous system. NA: pars sympathica. Parte a *s. n. autonom alcătuită din centrii medulari situaţi în tractusurile intermediolaterale ale măduvei spinării, legate cu centrii diencefalici, hipotalamici şi dintr-o parte periferică, alcătuită din nervi şi ganglioni. Ganglionii simpatici şi cordoanele care îi leagă formează două lanţuri lungi prevertebrale, de la baza craniului până în zona lombară. Ei sunt legaţi de centrii medulari prin ramuri comunicante şi emit numeroase ramuri eferente care inervează viscerele (aparat digestiv, respirator, urinar, genital), inima (la nivelul *nodului sinoatrial) şi fibrele musculare ale vaselor sanguine. Pe segmente, distribuţia eferenţelor este, în esenţă, următoarea: 1) ramurile eferente ale ganglionilor cervicali şi stelaţi inervează organele capului şi gâtului şi dau naştere *nervilor cardiaci; 2) primii 4-5 ganglioni toracici (în afara câtorva filete fine care ajung la arterele intercostale) dau filete cardiace, esofagiene, aortice şi pulmonare; 3) eferenţele din ultimii 7-8 ganglioni toracici se alătură pentru formarea nervilor *splanhnic mic şi *splanhnic mare; 4) ramurile lombare ajung la arterele cu acelaşi nume şi la aortă, pentru a constitui *plexul lombo-aortic; 5) ramurile provenind din 4-5 ganglioni sacraţi formează *nervii hipogastrici, destinaţi organelor bazinului. Fiecare nerv formează *sinapse la nivelul lanţului ganglionar simpatic, simetric de o parte şi de alta a măduvei spinării. S. n. o. controlează mişcările şi starea fiziologică a viscerelor (contracţia sfincterelor tubului digestiv, contracţia cardiacă, contracţia pereţilor arteriali, relaxarea muşchilor circulari ai irisului, a muşchilor netezi ai tubului digestiv). *Adrenalina este principalul *neurotransmiţător implicat la nivelul sinapselor cu organele efectoare, iar *acetilcolina este neurotransmiţătorul care acţionează la nivelul ganglionilor simpatici. În esenţă, s. n. o. exercită o acţiune antagonistă *s. n. parasimpatic. Fiecare viscer posedă o inervaţie proprie în cadrul celor două diviziuni ale s. n. autonom. Sin.: sistem nervos simpatic, mare simpatic (desuet). V. şi tab. anat. – nervi.

SISTEM NERVOS PARASIMPATIC / système nerveux parasympathique / parasympathetic nervous system. NA: pars parasympathica. Parte a *s. n. autonom divizată în două componente: 1) *S. n. p. cranian,* ale cărui fibre provin de la nivelul unor neuroni situaţi în măduva cervicală, bulb, protuberanţă sau mezencefal (nucleu pupilar, nucleu lacrimal, nuclei salivari superior şi inferior, nucleu dorsal al penumogastricului) şi intră în structura anumitor nervi cranieni (*oculomotor, *facial, *intermediar Wrisberg, *glosofaringian, *vag). 2) *S. n. p. sacrat* sau *pelvin,* cu originea în partea de substanţă cenuşie care reprezintă regiunea intermediolaterală a măduvei sacrate. Fibrele s. n. p. pelvin intră în structura ultimilor patru nervi sacraţi, îndeosebi 2, 3 şi 4, şi se termină în ganglionii *plexului hipogastric. Fibrele care formează acest plex realizează inervaţia vezicii urinare, a rectului şi a organelor genitale. S. n. p. controlează contracţiile involuntare ale fibrelor musculare de la nivelul vaselor sanguine, tubului digestiv, vezicii, organelor genitale şi rectului. Ei acţionează asupra secreţiilor glandulare ale ochiului şi ale glandelor salivare. *Neurotransmiţătorul s. n. p. este *acetilcolina, atât la nivelul ganglionilor, cât şi la nivelul joncţiunii cu organul efector. Prin acţiunile sale, global antagoniste *s. n. ortosimpatic, antrenează relaxarea muşchilor arteriali (şi deci favorizează scăderea tensiunii arteriale), încetineşte ritmul cardiac şi stimulează digestia. Sin.: parasimpatic. V. şi tab. anat. – nervi.

SISTEM NERVOS PERIFERIC / système nerveux périphérique / peripheral nervous sistem. NA: systema nervosum periphericum. Parte a s. n. exterioară axului cerebrospinal. Este format din nervi care leagă organele cu SNC.

SISTEM NERVOS SIMPATIC / système nerveux sympathique / sympathetic nervous sistem. NA: pars sympathica. Sin.: sistem nervos ortosimpatic (v.).

SISTEM NERVOS SOMATIC / système nerveux somatique / somatic nervous system. Componentele din *s. n. implicate în transmiterea impulsurilor la şi de la componentele neviscerale ale organismului: muşchi scheletici, oase, articulaţii, ligamente, piele, ochi şi ureche.

SISTEM NERVOS VEGETATIV / système nerveux végétatif / autonomic nervous system. NA: systema nervosum autonomicum. Sin.: sistem nervos autonom (v.).

SISTEM NEUROVEGETATIV / système neuro-végétatif / autonomic nervous system. NA: systema nervosum autonomicum. Sin.: sistem nervos autonom (v.).

SISTEM NODAL / système nodal / nodal tissue. Sin.: sistem cardionector (v.).

SISTEM OMOGEN / système homogène / homogeneous system. Sistem sau structură alcătuite din părţi care nu pot fi separate mecanic, ca în cazul *soluţiilor.

SISTEM P / système P / P system. S. de antigeni glicosfingolipidici reprezentaţi de doi antigeni principali, P_1 şi P şi un antigen de joasă frecvenţă, P^k. Anticorpii anti-P_1PP^k (anti-T_{ja}), întâlniţi la persoane fără antigenul P, pot produce hemoliză posttransfuzională severă şi boală hemolitică a nou-născutului, fiind asociaţi cu avorturi spontane recurente. *Anticorpii Donath-Landsteiner din hemoglobinuria paroxistică la rece sunt autoanticorpi cu specificitate anti-P, fixatori de complement.

SISTEM PIRAMIDAL / système pyramidal / pyramidal tract. NA: tractus pyramidalis. V. fascicul piramidal.

SISTEM PORT / système porte / portal system. Dispoziţie vasculară particulară care constă în interpunerea unui vas de calibru mai mare (venă) între două reţele capilare. Cel mai important s. p.: trunchiul venei porte, ramurile sale de origine, colaterale şi ramurile terminale. Acesta este un s. venos digestiv intermediar între două reţele capilare: reţeaua de origine provine din tubul digestiv, pancreas şi splină, iar reţeaua terminală îşi are sediul în parenchimul hepatic. Gr. T. Popa şi U. Fielding au descris un *s. p. local,* care leagă *hipofiza de *hipotalamus. V. şi tab. anat. - vene.

SISTEM PROTECTOR / système protecteur / protective system. Ansamblul sensibilităţilor integrate în creier la nivelul *talamusului şi destinate exclusiv declanşării reacţiilor reflexe sau automate de protecţie.

SISTEM RENINĂ-ANGIOTENSINĂ-ALDOSTERON / système rénine-angiotensine-aldostérone / renin-angiotensin-aldosterone system. S. care asigură echilibrul balanţei hidrosodate şi al presiunii sanguine. Perfuzia renală scăzută consecutivă unei tensiuni arteriale sistemice reduse induce secreţia de *renină din celulele renale juxtaglomerulare. Renina hidrolizează *angiotensinogenul circulant, cu apariţia de *angiotensină I, scindată de enzima de conversie în angiotensină II. Angiotensina II are un puternic efect constrictor direct asupra muşchilor netezi arteriolari şi stimulează concomitent producţia de *aldosteron din zona glomerulară a glandei corticosuprarenale. Aldosteronul produce creşterea retenţiei renale de sodiu şi apă, cu creşterea volumului circulant şi revenirea la normal a presiunii de perfuzie renale.

SISTEM REPRESIBIL / système repressible / repressible system. Sistem molecular în cadrul căruia expresia unei gene este inhibată prin intermediul unor semnale chimice. De ex.: blocarea sintezei unei enzime prin prezenţa produsului final al lanţului căruia îi aparţine această enzimă. Acest mecanism de blocare este de tip feed-back (*conexiune inversă).

SISTEM RETICULAT / système réticulé / reticular system. Sin.: formaţiune reticulată (v.).

SISTEM RETICULAT ACTIVATOR ASCENDENT / système réticulé activateur ascendent / reticular activating system. S. fiziologic reprezentat anatomic de neuroni ai formaţiunii reticulate rostrale, localizaţi bilateral în materia cenuşie medial tegmentală de la bulb la diencefal. S. r. a. a. controlează generic gradul de activitate a s. nervos central, inclusiv stările de veghe (regiunea dintre puntea rostrală şi diencefalul caudal), atenţie şi somn. Abrev.: SRAA. V. şi formaţiune reticulată.

SISTEM RETICULOENDOTELIAL / système réticulo-endothélial / reticuloendothelial system. Reţea şi s. de celule dispersate în tot organismul, identificate iniţial pe baza a două caracteristici: capacitatea de a sechestra particule inerte şi proprietatea de a acumula coloranţi vitali. În prezent, termenul de s. r. este în curs de revizuire. Sunt considerate ca aparţinând s. r. *macrofagele şi precursorii acestora, celulele endoteliale specializate din sinusoidele ficatului, splinei, măduvei osoase, celulele reticulare din ţesutul limfatic (macrofage) şi din măduva osoasă (*fibroblaste). Celulele s. r. se caracterizează prin activitatea lor fagocitară imunodependentă, mobilitate şi radiorezistenţă. Abrev.: SRE. Sin.: sistem retotelial. V. şi sistem fagocitar mononuclear.

SISTEM RETOTELIAL / système rétothélial / reticuloendothelial system. Sin.: sistem reticuloendotelial (v.).

SISTEM Rh / système Rh / Rh system. Sin.: factor Rhesus (v.).

SISTEM DE SEMNALIZARE / système de signalisation / signaling system. Termen generic ce desemnează s. moleculare cu rol în comunicarea celulară. Ex.: transmiterea informaţiei hormonale la *celulele ţintă, care conţin *receptori membranari specifici, urmată de cascada moleculară *proteine G - *mesageri secunzi.

SISTEM DE STOCAJ SENZORIAL / système du stockage sensoriel / sensory stockage system. Tip de *memorie de scurtă durată care permite menţinerea stimulilor percepuţi pentru un timp foarte scurt (sub o secundă).

SISTEM SUBCORTICAL / système sous-cortical / subcortical system. V. sistem extrapiramidal.

SISTEM TAMPON / système tampon / buffer system. V. tampon.

SISTEM T / système T / T system. Denumire pentru invaginaţiile tubulare transversale ale *sarcolemei, care pătrund în *fibrele musculare striate.

SISTEM TISULAR / système tissulaire / tissue system. Denumire generică pentru *sistemul HLA şi *grupele tisulare.

SISTEM VASCULAR / système vasculaire / vascular system. Ansamblul vaselor din organism: artere, vene, capilare şi limfatice.

SISTEM VENTROMEDIAL / système ventromédial / ventromedial system. S. bulbospinal de conducere descendentă (împreună cu s. dorsolateral), format din căile vestibulospinale laterală şi medială, tractul reticulospinal şi tractul tectospinal, cărora li se adaugă axoni ai neuronilor din nucleele rafeului bulbar, din *locus coeruleus* şi din nucleul interstiţial Cajal. Neuronii s. v. inervează musculatura axială şi piramidală, cu rol în menţinerea echilibrului şi posturii.

SISTEMATIZAT, adj. / systématisé, adj. / systematized. Adjectiv având în limbajul comun sensul: care este organizat, reunit, dispus într-un *sistem. În limbajul medical termenul poate avea două sensuri: 1) ca referire la forma de delir în care ideile delirante sunt reunite într-un sistem coerent superficial; 2) despre manifestările patologice care interesează un anumit teritoriu inervat de aceeaşi rădăcină sau vascularizat de acelaşi vas.

SISTEME ALE GRUPELOR SANGUINE / systèmes des groupes sanguines / blood group systems. S. bine definite de antigeni eritrocitari controlate de locusuri cu un număr variabil de gene alele. V. factor Rh, sistem ABO, sistem Duffy, sistem I, sistem Kell, sistem Kidd, sistem Lewis, sistem MNS, sistem P.

SISTEME UMORALE DE AMPLIFICARE / systèmes humoraux d'amplification / humoral amplification system. Termen prin care pot fi grupate patru *cascade enzimatice sanguine: *complementul, *coagularea, *fibrinoliza şi *s. kininelor. Acestea servesc la amplificarea şi la controlul proceselor de *hemostază, *inflamaţie şi reparaţie tisulară.

SISTEMIC, adj. / systémique, adj. / systemic. [*Gr. syn = împreună; istemai = a aşeza.*] 1) Care se referă la un sistem. 2) Despre o afecţiune care atinge electiv elementele constitutive ale unui ţesut sau ale unui sistem (osos, limfatic, reticuloendotelial etc.). 3) Care se referă la marea circulaţie.

SISTOLĂ, s. f. / systole, s. f. / systole. [*Gr. systole = contracţie.*] Contracţia sau perioada de contracţie a inimii, a atriilor şi în special a ventriculelor. Se disting: 1) *s. atrială*, contracţia simultană a atriilor, consecutiv căreia sângele trece în ventricule; 2) *s. ventriculară*, contracţia simultană a ventriculelor, consecutiv căreia sângele este propulsat în aortă şi în trunchiul arterial pulmonar. Uneori, s. ventriculară este divizată în perioada de pre-ejecţie şi de ejecţie.

SISTOLĂ ELECTRICĂ / systole électrique / ventricular electrical systole. Porţiunea din traseul *electrocardiogramei corespunzând spaţiului QT.

SISTOLĂ ELECTROMECANICĂ / systole électromécanique / electromechanical systole. Timpul cuprins între debutul complexului QRS al *electrocardiogramei şi componenta aortică a zgomotului al doilea al inimii reperată pe *fonocardiogramă. În mod normal este de 0,37 secunde.

SISTOLIC, adj. / systolique, adj. / systolic. Care se referă, se află în relaţie cu sistola. De ex., *suflu s.

SITIOLOGIE, s. f. / sitiologie, s. f. / sitology. [*Gr. sition = aliment; logos = ştiinţă.*] Sin.: dietetică (v.).

SITIOMANIE, s. f. / sitiomanie, s. f. / sitomania. [*Gr. sition = aliment; mania = nebunie.*] 1) Foame excesivă sau ingestie morbidă de hrană. 2) *Bulimie periodică.

SITOFOBIE, s. f. / sitophobie, s. f. / sitophobia. [*Gr. sitos = hrană; phobos = frică.*] Repulsie patologică faţă de hrană, pentru unele sau pentru toate tipurile de alimente.

SITOSTEROL, s. m. / sitostérol, s. m. / sitosterol. Sterol conţinut în germenii de cereale şi care, prin iradiere, se transformă într-o substanţă analogă *vitaminei D. Provoacă scăderea colesterolului sanguin.

SITUS, s. n. / situs, s. m. / situs. [*Lat. situs = aşezare, poziţie.*] Termen semnificând poziţie sau localizare. În română se utilizează uneori, sub influenţa francezei sau a englezei, varianta *sit* (nerecomandată, deoarece în fr. *site* înseamnă şi privelişte, peisaj, iar în engl. loc, teren). Se disting: 1) *S. activ*, regiunea unei molecule enzimatice la nivelul căreia enzima interacţionează cu substratul şi se realizează cataliza reacţiilor specifice enzimei. În s. activ se disting *s. de fixare*, a cărui geometrie spaţială este complementară cu cea a substratului, şi *s. catalitic*, la nivelul căruia se produce reacţia catalitică specifică. 2) *S. catalitic*, v. situs activ. 3) *S. antigenic*, sin.: epitop (v.). 4) *S. de fixare*, v. situs activ. 5) *S. de fixare a complementului*, parte a *regiunii constante a lanţurilor grele de imunoglobuline care este degajată când anticorpul fixează un antigen; această regiune este capabilă să se lege la una din moleculele *complementului din sânge şi să declanşeze calea clasică de activare a complementului. 6) *S. de iniţiere a transcripţiei*, punct precis în care începe *transcripţia unei gene. 7) *S. de legare*, punct al suprafeţei celulare sau al unei substanţe chimice la nivelul căruia se leagă alte substanţe chimice. 8) *S. peptidil*, de legare a *ARN de transfer pe ribozomi, unde sunt realizate *legăturile peptidice în cursul *traducerii genetice. 9) *S. receptor*, componentă a *receptorilor membranari de la suprafaţa celulei, care prezintă *specificitate şi *afinitate pentru *ligand (îndeosebi pentru proteine hormonale sau virusuri). 10) *S. de restricţie* (v.). 11) *S. de transducţie*, zonă din extremitatea unei dendrite a unui *neuron senzitiv în care energia stimulului este convertită într-o depolarizare proporţională cu aceasta, depolarizarea fiind denumită *potenţial de receptor; v. şi receptor senzorial.

SITUS INCERTUS / situs incertus / situs perversus, situs incertus. [*Lat.: poziţie nedeterminată.*] Varietate de inversiune a localizării viscerelor, în care unele organe sunt inversate, în timp ce altele prezintă localizare normală, iar unele ocupă o poziţie mediană anormală.

SITUS INVERSUS / situs inversus / situs inversus viscerum. [*Lat.: poziţie inversată.*] Poziţie inversă a organelor viscerale, "în oglindă" faţă de situarea lor normală, în raport cu planul sagital. În unele cazuri de *s. i.*, inima se află în *levocardie, prezentând de obicei malformaţii. Sin.: transpoziţie viscerală.

SITUS DE RESTRICŢIE / site de restriction / restriction site. Secvenţă de ADN dublu catenar recunoscută în mod specific şi clivată de o anumită *enzimă de restricţie.

SITUS SAGITTALIS / situs sagittalis / situs sagittalis. Rotaţie la dreapta a masei ventriculare cardiace, al cărei vârf se află în hemitoracele drept, fără inversiunea cavităţilor şi nici a vaselor mari de la baza inimii.

SITUS SOLITUS / situs solitus / situs solitus. Poziţia normală, obişnuită a tuturor organelor.

SITUS DE TRANSDUCŢIE / site de transduction / transduction site. Zona extremităţii unei dendrite a unui neuron senzitiv la nivelul căreia energia stimulului este convertită într-o depolarizare proporţională cu acesta. Această depolarizare este denumită potenţial de receptor.

SKELALGIE PARESTEZICĂ / skélalgie paresthésique / skelalgia paraesthetica. [*Gr.* ***skelos*** *= gambă;* ***algos*** *= durere.*] Boală caracterizată prin tulburări senzitive şi trofice în zona de inervaţie a sciaticului popliteu extern. S. p. prezintă o evidentă analogie, cu excepţia localizării, cu *meralgia parestezică.

SKENITĂ, s. f. / skénite, s. f. / skenitis. [*Alexander Johnston Chalmers Skene, ginecolog american, Brooklyn, 1838-1900; -ită.*] Inflamaţia glandelor Skene, situate, la femeie, la nivelul meatului urinar.

SKIASCOPIE, s. f. / skiascopie, s. f. / skiascopy. [*Gr.* ***skia*** *= umbră;* ***skopia*** *= examinare, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Metodă de măsurare obiectivă a refracţiei oculare (a dioptrului ocular). În acest scop se studiază deplasarea umbrei produse la nivelul ariei pupilare a subiectului examinat, prin proiecţia unui fascicul luminos care baleiază suprafaţa oculară. Sin.: retinoscopie.

SKODISM, s. n. / skodisme, s. m. / Skoda's resonance. [*Josef Skoda, medic originar din Boemia, profesor de medicină internă la Viena, 1805-1881; -ism.*] Sin.: semn Skoda (v.).

SLĂBIRE, s. f. / amaigrissement, s. m. / emaciation. [*Bulgară* ***slabja****, sârbă, croată* ***slabiti*** *= a slăbi.*] Pierdere în greutate peste 5% faţă de greutatea normală.

SLUDGE / sludge / sludge. [*Engl.* ***sludge*** *= noroi de canal.*] Anglicism utilizat frecvent cu sensul de *agregat sau agregare a hematiilor. De fapt, în engl. există termenii *sludging of blood* sau *sludged blood*, ambii desemnând tendinţa la *aglutinare a celulelor sanguine în stările patologice cu reducere masivă a volumului plasmei sanguine.

SMALŢ DENTAR / émail dentaire / enamel. NA: enamelum. [*Neogr.* ***smalto****, germ.* ***Schmalz*** *= smalţ; lat.* ***dens, -ntis*** *= dinte.*] Ţesut foarte dur, de culoare alb-gălbuie, care acoperă coroana dentară, protejând *dentina. S. d. este constituit în proporţie de peste 95% din substanţe minerale anorganice. Structura sa microscopică este formată din prisme cu secţiune hexagonală, cu lungimea de 0,1-0,15 mm, separate de un strat subţire de substanţă organică.

SMEGMĂ, s. f. / smegma, s. m. / smegma. [*Gr.* ***smegma, -atos*** *= substanţă folosită pentru degresare, asemănătoare cu săpunul, de la* ***smelzhein*** *= a curăţa.*] Secreţie albicioasă, cazeoasă, de consistenţă moale, constând din celule epiteliale descuamate şi detritusuri. Se colectează în fundul pliului prepuţului la bărbat sau între labiile mici şi clitoris la femeie, în cazurile ignorării regulilor de igienă. *S. embrionară* se numeşte **vernix caseosa*.

SMOG, s. n. / smog, s. m. / smog. [*Engl.* ***smoke*** *= fum;* ***fog*** *= ceaţă.*] Poluare atmosferică intensă constând dintr-un amestec de fum, aburi şi ceaţă prezent deasupra aglomeraţiilor urbane, în particular a zonelor industriale. S. apare mai ales în anotimpul rece, iar la nivelul său se produc procese fotochimice la care participă SO_2, NO_2, CO, CO_2, praf şi rugină, rezultând substanţe iritante ca formaldehida, acetaldehida şi acroleina. În general bine tolerat de subiecţii fără tulburări respiratorii, s. este periculos îndeosebi pentru bolnavii cu bronşite cronice.

SOCIALIZARE, s. f. / socialisation, s. f. / socialisation. [*Lat.* ***socialis*** *= sociabil, de la* ***socius*** *= asociat, părtaş.*] Procesul de adaptare individuală la obiceiurile societăţii.

SOCIODRAMĂ, s. f. / sociodrame, s. m. / sociodrama. [*Lat.* ***socius*** *= asociat, părtaş;* ***drama, -atis*** *= acţiune teatrală, din gr.* ***drama****, de la* ***dran*** *= a acţiona.*] Metodă de psihoterapie asemănătoare cu *psihodrama, constând din improvizarea pe o temă socială dată a unei scene dramatice, de către persoane aflate în contact mutual. Prin s. se pot reduce tensiunile între grupuri sau comunităţi sociale.

SOCIOFILIE, s. f. / sociophilie, s. f. / sociophilia. [*Lat.* ***socius*** *= asociat, părtaş; gr.* ***philia*** *= atracţie, de la* ***philein*** *= a iubi.*] Nevoia intensă de viaţă socială.

SOCIOFOBIE, s. f. / sociophobie, s. f. / sociophobia. [*Lat.* ***socius*** *= asociat, părtaş; gr.* ***phobos*** *= frică.*] Antipatie anormală pentru viaţa în societate.

SOCIOGENEZĂ, s. f. / sociogenèse, s. f. / sociogenesis. [*Lat.* ***socius*** *= asociat, părtaş; gr.* ***genesis*** *= producere, de la* ***gennan*** *= a produce.*] 1) Originea anumitor boli mentale, de ex. stările reacţionale, în mediul şi în grupul social în care trăieşte pacientul. 2) Influenţa mediului asupra evoluţiei şi prognosticului bolilor mentale, indiferent de natura acestora. 3) Teorie exclusivistă conform căreia boala mentală este consecinţa agresivităţii de grup, a represiunii. V. antipsihiatrie.

SOCIOLOGIE MEDICALĂ / sociologie médicale / medical sociology. [*Lat.* ***socius*** *= asociat, părtaş; gr.* ***logos*** *= ştiinţă;*

lat. ***medicus*** *= doctor, medic.*] Ştiinţa care are ca obiect studiul fundamentelor sociale ale sănătăţii şi îmbolnăvirii, interdependenţa dintre factorii sociali şi starea de sănătate sau boală a populaţiei, precum şi influenţele stării de sănătate asupra vieţii sociale a indivizilor şi a grupurilor umane. V. şi medicină socială.

SOCIOPAT, s. m. sau f. / sociopathe, s. m. ou f. / sociopath. [*Lat.* ***socius*** *= asociat, părtaş; gr.* ***pathos*** *= boală.*] Subiect cu personalitate antisocială şi cu manifestări antisociale. V. şi psihopat.

SOCIOTERAPIE, s. f. / sociothérapie, s. f. / therapeutic community, milieu-therapy. [*Lat.* ***socius*** *= asociat, părtaş; gr.* ***therapeia*** *= tratament, de la* ***therapeuein*** *= a îngriji.*] 1) Ansamblul măsurilor întreprinse pentru resocializarea progresivă a bolnavilor mentali. V. psihoterapie de grup, psihoterapie instituţională, terapie ocupaţională, ergoterapie. 2) Ansamblu de mijloace care modifică mediul social al unui individ, în scopuri terapeutice. 3) Utilizarea terapeutică a activităţilor colective în mediul spitalicesc.

SODAT, adj. / sodé, -e, adj. / sodic. [*Engl.* ***soda****, din lat. medievală* ***soda*** *= sodă, de la ar.* ***suwwad*** *= planta a cărei cenuşă servea la fabricarea sodei.*] 1) Care conţine sodiu sau sodă. 2) Care a fost tratat cu sodiu sau cu unul dintre compuşii acestuia.

SODIU, s. n. / sodium, s. m. / sodium. [*Engl.* ***soda****, din lat. medievală* ***soda*** *= sodă, de la ar.* ***suwwad*** *= planta a cărei cenuşă servea la fabricarea sodei.*] Elementul nr. 11, simbol Na; metal alcalin alb-argintiu, foarte răspândit în natură sub formă de clorură de sodiu, îndeosebi în apa mării. În organism, s. este cel mai abundent ion extracelular, în timp ce potasiul predomină intracelular. Diferenţa concentraţiilor s. şi potasiului în cele două compartimente este determinantă pentru diferenţa de potenţial electrochimic care se stabileşte la nivelul membranei celulare şi de care depind îndeosebi transmisia electrică a impulsurilor nervoase şi metabolismul celulei. O pierdere de s., de origine digestivă (diaree), cutanată (transpiraţie) sau renală, antrenează deshidratare celulară şi fatigabilitate musculară. Retenţia de s. conduce la edeme. Numeroase săruri de s. sunt utilizate în terapeutică. V. şi tab. const. biochim.

SODOKU / sodoku / sodoku. [*Jap.* ***so*** *= şobolan;* ***doku*** *= otravă.*] Maladie infecţioasă determinată de microorganismul spiralat *Spirillum morsus muris*, transmis prin muşcătură de şobolan, dar şi de alte animale. Boala se manifestă prin apariţia unor fenomene inflamatorii la nivelul zonei de inoculare, urmate de febră de tip recurent cu accese pseudopalustre şi de exantem maculopapulos localizat sau generalizat, dependent de accesele febrile.

SODOMIE, s. f. / sodomie, s. f. / sodomy. [*De la numele oraşului* ***Sodoma****, din Vechiul Testament, care a fost distrus prin foc din cauza imoralităţii populaţiei de aici.*] *Coit anal.

SODOMIT, s. m. / sodomite, s. m. / sodomist. [*V. etimologia termenului* ***sodomie****.*] Persoană care practică *sodomia.

SOFROLOGIE, s. f. / sophrologie, s. f. / sophrology. [*Gr.* ***sophron*** *= raţional;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Metodă terapeutică din *medicina alternativă, prin care se asociază hipnoza şi diverse tehnici de relaxare, dintre care unele sunt de origine orientală.

SOIA, s. f. / soja, s. m. / soya. [*Cuvânt din Manciuria.*] Plantă erbacee anuală, leguminoasă, originară din Extremul Orient. Creşte sub forma unei tufe care produce la maturitate păstăi cu 2-5 boabe de culori diverse. Aceste seminţe au o valoare nutritivă mare, conţinând circa 18% grăsimi şi până la 40% proteine. Sunt utilizate în industria alimentară, inclusiv pentru obţinerea unor produse dietetice. Uleiul de s., extras prin presiune sau cu solvenţi, este comestibil, dar este utilizat şi în industria de lacuri şi vopsele.

SOL, s. n. / sol, s. m. / sol. Denumire pentru soluţiile coloidale. Termenul este utilizat uneori şi ca sufix. Ex.: hidrosol.

SOLAR, adj. / solaire, adj. / solar. [*Lat.* ***solaris*** *= solar, de la* ***sol, solis*** *= soare.*] 1) Care aparţine soarelui sau este determinat de soare. 2) Care aparţine *plexului celiac, denumit şi plex solar datorită ramificaţiilor nervoase dispuse radial.

SOLARIUM, s. n. / solarium, s. m. / solarium. [*Lat.* ***solarium*** *= cadran solar, de la* ***sol, solis*** *= soare.*] Loc amenajat special pentru *helioterapie sau pentru expunere la lumină artificială.

SOLENOID, s. m. / solénoïde, s. m. / solenoid. [*Gr.* ***solen, -os*** *= conduct, canal;* ***eidos*** *= formă.*] Bobină electrică cilindrică fără miez feromagnetic. Intră în construcţia majorităţii dispozitivelor electromagnetice.

SOLIDIFICARE, s. f. / solidification, s. f. / solidification. [*Lat.* ***solidus*** *= solid, tare;* ***ficare****, derivat de la* ***facere*** *= a face.*] Schimbare de stare caracterizată prin transformarea unui lichid în solid. S. la temperatură joasă se numeşte *congelare.

SOLUBIL, adj. / soluble, adj. / soluble. [*Lat.* ***solubilis*** *= care se poate desface, care se poate descompune, de la* ***solvere*** *= a desface.*] Despre un corp care prezintă proprietatea de *solubilitate.

SOLUBILITATE, s. f. / solubilité, s. f. / solubility. [*Lat.* ***solubilis*** *= care se poate desface, care se poate descompune, de la* ***solvere*** *= a desface.*] Proprietate a anumitor corpuri solide de a forma soluţii când sunt introduse într-un *solvent adecvat. Când se face referire la s. unui corp, trebuie precizată natura solventului. Ex.: s. în apă, s. în ulei. Limita de s. a unui corp este măsurată prin concentraţia acestuia într-o soluţie saturată.

SOLUŢIE, s. f. / solution, s. f. / solution. [*Lat.* ***solutio, -onis*** *= desfacere, de la* ***solvere*** *= a desface.*] Amestec lichid omogen format prin dispersia completă şi uniformă a unei substanţe solide, lichide sau gazoase, într-un lichid. Substanţa dizolvată poate fi recuperată prin evaporarea solventului sau printr-un alt proces fizic. Într-o s. se găseşte de obicei o componentă majoră, care constituie mediul de dispersie sau *solventul, şi una sau mai multe substanţe dizolvate, ce constituie faza dispersă sau *solvitul. După mărimea particulelor, s. pot fi ionice, moleculare şi coloidale. V. soluţie coloidală.

SOLUŢIE ALCOOLICĂ / solution alcoolique / alcoholic solution. S. în care alcoolul este utilizat ca solvent.

SOLUŢIE ANTICOAGULANTĂ ACD / solution anticoagulante ACD / ACD anticoagulant solution. S. a. care conţine dextroză citratată. ACD reprezintă abrevierea termenului englez: *acid citrate dextrose*.

SOLUŢIE ANTICOAGULANTĂ CITRAT DEXTROZĂ / solution anticoagulante citrate dextrose / anticoagulant citrate dextrose solution. S. de acid citric, citrat de sodiu şi dextroză în apă, utilizată ca anticoagulant pentru conservarea sângelui total.

SOLUŢIE ANTICOAGULANTĂ CITRAT FOSFAT DEXTROZĂ / solution anticoagulante citrate phosphate dextrose / anticoagulant phosphate citrate dextrose solution. S. de acid citric, citrat de sodiu, bifosfat de sodiu şi dextroză, utilizată pentru conservarea sângelui timp de circa 21 de zile. Abrev.: CPD.

SOLUŢIE ANTICOAGULANTĂ CITRAT FOSFAT DEXTROZĂ ADENINĂ / solution anticoagulante citrate phosphate dextrose adenine / anticoagulant phosphate citrate dextrose adenine solution. *S. anticoagulantă citrat fosfat dextroză la care se adaugă şi adenină. Serveşte la conservarea sângelui timp de circa 35 de zile. Abrev.: CPDA-1.

SOLUŢIE APOASĂ / solution aqueuse / aqueous solution. S. în care apa este utilizată ca solvent.

SOLUŢIE BENEDICT / solution de Benedict / Benedict's solution. [***Stanley Rossiter Benedict****, biochimist american, New*

York, 1884-1936.] S. apoasă de citrat de sodiu, carbonat de sodiu şi sulfat de cupru. S. B. are o culoare albastră, care, în prezenţa glucidelor reducătoare (ca glucoza), se schimbă în galben, portocaliu sau roşu. Este un reactiv clasic, utilizat în analiza urinii.

SOLUŢIE BONAIN / solution Bonain / Bonain's solution. Soluţie ce conţine fenol, mentol şi clorhidrat de cocaină în părţi egale. Este utilizată în stomatologie şi în ORL.

SOLUŢIE CARDIOPLEGICĂ / solution cardioplégique / cardioplegic solution. S. rece, injectată la nivelul originii aortice a coronarelor pentru a produce oprirea inimii, protejând-o în timpul intervenţiilor chirurgicale pe cord deschis. Conţine de obicei potasiu în soluţie de electroliţi tamponată.

SOLUŢIE DE CITRAT DE SODIU / solution de citrate de sodium / sodium citrate solution. S. utilizată ca anticoagulant pentru pregătirea sângelui în vederea fracţionării sau a efectuării unor probe de laborator (ex.: *viteza de sedimentare a hematiilor).

SOLUŢIE COLOIDALĂ / solution colloïdale / colloidal solution. S. c. este un sistem dispers eterogen care conţine particule coloidale. Domeniul s. c. este delimitat pe de o parte de *suspensii şi pe de altă parte de s. c. propriu-zise: particulele din s. c., spre deosebire de cele din suspensii, nu sunt vizibile la microscopul optic (ci doar la *ultramicroscop) şi, contrar particulelor din s. ionice sau cristaloide, nu traversează membranele permeabile. Gradul de dispersie al s. c. este de 10^7-10^5 cm^{-1}. S. de interes biologic sunt s. complexe, în care solventul este apa. Astfel, plasma sanguină este o s. cristaloido-coloidală complexă de solide, lichide şi gaze în apă. V. coloid, dializă.

SOLUŢIE DE CONTINUITATE / solution de continuité / wound. Orice separare a două părţi vecine, întrerupere a continuităţii, anormală, complexă sau parţială, produsă într-un ţesut sau organ ale cărui elemente constitutive sunt în mod normal continue. S. de c. este produsă cel mai frecvent de un factor traumatic mecanic.

SOLUŢIE DAKIN / solution de Dakin / Dakin's solution. [*Henry Drysdale Dakin, biochimist american, New York, 1880-1952.*] S. diluată de hipoclorit de sodiu.

SOLUŢIE FIXATIVĂ / solution fixative / fixative solution. S. obţinută din amestecul mai multor reactivi chimici, utilizată în cazul preparatelor histologice sau citologice pentru prevenirea denaturării proteinelor şi a fenomenelor de autoliză celulară. Totodată, datorită s. f. probele capătă un grad de rezistenţă utilă în prepararea lor ulterioară şi se conservă morfologia celulelor, ca şi localizarea componentelor subcelulare. În aceste scopuri, s. f. conţin substanţe variate: glutaraldehidă, formalină, o serie de alte aldehide, etanol, metanol, alţi alcooli, acetonă, acid acetic, cromaţi, săruri de mercur şi acid picric. Tetraoxidul de osmiu şi glutaraldehida sunt fixativii standard pentru prelucrarea probelor în microscopia electronică.

SOLUŢIE FIZIOLOGICĂ / solution physiologique / physiological salt solution. 1) *S. fiziologică salină*: (v.). Sin.: ser fiziologic. 2) *S. fiziologică glucozată*: s. izotonică, sterilă, conţinând 50 g glucoză la 1 000 ml de apă distilată. Este utilizată în injecţii intravenoase, ca agent nutritiv sau ca solvent al unor medicamente. V. şi soluţie izotonică.

SOLUŢIE DE FOSFAT DE SODIU ^{32}P / solution de phosphate du sodium ^{32}P / sodium phosphate ^{32}P solution. S. care conţine radiofosfor (^{32}P) sub formă de fosfat de sodiu. Se administrează *per os* sau intravenos în tratamentul *policitemiei şi în diagnostic, îndeosebi pentru localizarea tumorilor oculare şi a unor leziuni cerebrale.

SOLUŢIE HAYEM / solution de Hayem / Hayem's solution. [*Georges Hayem, medic francez, profesor de terapeutică şi de clinică medicală la Paris, 1841-1933.*] S. utilizată pentru diluarea sângelui în vederea numărării eritrocitelor prin metoda clasică, cu *hemocitometrul. S. H. conţine biclorură de mercur, clorură de sodiu, sulfat de sodiu şi apă.

SOLUŢIE IODURĂ DE SODIU ^{131}I / solution à iodure du sodium ^{131}I / sodium iodide ^{131}I solution. S. administrată *per os* sau intravenos, conţinând ^{131}I sub formă de iodură de sodiu. Este utilizată pentru investigarea tiroidei (*radioiodocaptare şi *scintigramă tiroidiană), ca şi în tratamentul cancerului tiroidian sau al unor *hipertiroidii.

SOLUŢIE IZOTONĂ. Var. pentru soluţie izotonică (v.).

SOLUŢIE IZOTONICĂ / solution isotonique / isotonic solution. S. cu *presiunea osmotică egală cu a serului sanguin şi în care se pot menţine intacte elementele celulare, îndeosebi eritrocitele. Var.: soluţie izotonă. V. şi soluţie fiziologică.

SOLUŢIE LOCKE / solution de Locke / Locke's solution. [*Frank Spiller Locke, fiziolog englez, Londra, 1871-1949.*] S. care conţine clorură de sodiu, clorură de potasiu, clorură de calciu, bicarbonat de sodiu şi dextroză, utilizată în experimentele de fiziologie pentru a menţine contracţiile cardiace.

SOLUŢIE LOCKE CITRATATĂ / solution de Locke citratée / citrated Locke's solution. [*Frank Spiller Locke, fiziolog englez, Londra, 1871-1949.*] S. de clorură de sodiu, clorură de potasiu, clorură de calciu şi citrat de sodiu, cu pH-ul ajustat la 7,4.

SOLUŢIE LOCKE-RINGER / solution de Locke-Ringer / Locke-Ringer solution. [*Frank Spiller Locke, fiziolog englez, Londra, 1871-1949; Sydney Ringer, fiziolog şi medic englez, profesor de medicină internă şi terapeutică la Londra, 1835-1910.*] S. care conţine clorură de sodiu, clorură de potasiu, clorură de calciu, clorură de magneziu, bicarbonat de sodiu, dextroză şi apă. Este utilizată în experimente fiziologice şi farmacologice.

SOLUŢIE LUGOL / solution de Lugol / Lugol's solution. [*Jean G. A. Lugol, medic francez, 1786-1851.*] S. iodo-iodurată puternică de 1% iod sau 2% iodură de potasiu, utilizată ca reactiv chimic şi, *per os*, în unele forme de *hipertiroidism, ca şi în unele teste de laborator (ex.: *testul Schiller).

SOLUŢIE MAGENDIE / solution de Magendie / Magendie's solution. [*François Magendie, fiziolog francez, 1783-1855.*] S. pentru utilizare parenterală, conţinând sulfat de *morfină.

SOLUŢIE MOLALĂ / solution molale / molal solution. S. care conţine un mol de substanţă (o moleculă-gram) dizolvată în 1 000 g de solvent.

SOLUŢIE MOLARĂ / solution molaire / molar solution. S. în care fiecare litru conţine 1 mol de solvit. Se notează cu M/1 sau 1 M. Concentraţia altor s. poate fi exprimată în raport cu s. m. Ex.: s. decimolară M/10 sau 0,1 M.

SOLUŢIE NORMALĂ / solution normale / normal solution. S. care conţine un *echivalent-gram de substanţă la litru. Se mai poate defini ca s. ce conţine un mol de ioni de hidrogen (pentru s. acidobazice) sau un mol de electroni (pentru s. oxidoreducătoare) la un litru de s.

SOLUŢIE RANDALL / solution de Randall / Randall's solution. S. care conţine săruri de acetat, bicarbonat şi citrat de potasiu. Este utilizată, *per os*, în tratamentul deficitelor de potasiu.

SOLUŢIE RINGER / solution de Ringer / Ringer's solution. [*Sydney Ringer, fiziolog şi medic englez, profesor de medicină internă şi terapeutică la Londra, 1835-1910.*] S. cu un conţinut electrolitic asemănător serului sanguin, conţinând 8,6 g NaCl, 0,3 g KCl şi 0,33 g $CaCl_2$ în 1 000 ml apă distilată. Se foloseşte fie parenteral, fie topic.

SOLUŢIE DE SORBITOL / solution du sorbitol / sorbitol solution. S. clară, cu aspect de lichid siropos, cu miros dulceag, conţinând 69-71% D-sorbitol, iar în cantităţi mici - manitol şi alţi alcooli polihidrici izomeri. Este utilizată în farmacie ca aromatizant.

SOLUŢIE STANDARD / solution standard / standard solution. S. care conţine, pe fiecare litru, o cantitate bine stabilită de solvit. De obicei, concentraţiile s. s. se exprimă în termeni de normalitate (v. soluţie normală) sau molaritate (v. soluţie molară).

SOLUŢIE TAMPON / solution tampon / buffer solution. Soluţie care conţine dizolvat un sistem *tampon.

SOLUŢIE TOISON / solution de Toison / Toison's solution. [*Jules Toison, histolog francez, 1858-1900.*] S. utilizată pentru diluarea sângelui în vederea numărării eritrocitelor. Conţine violet de genţiană, clorură de sodiu, sulfat de sodiu, glicerină şi apă.

SOLUŢIE TYRODE / solution de Tyrode / Tyrode's solution. [*Maurice Vejux Tyrode, farmacolog american, n. în Franţa, 1878-1930.*] *S. Locke modificată prin adăugare de magneziu.

SOLVATARE, s. f. / solvatation, s. f. / solvation. [*Lat. solvere = a desface.*] Fenomen fizic de formare a unor asocieri mai mult sau mai puţin puternice între moleculele de solvent şi moleculele de solvit. Asocierile se formează prin forţe van der Waals, legături de hidrogen, dipol-dipol sau ion-dipol. S. în cazul apei se numeşte *hidratare.

SOLVENT, s. m. / solvant, s. m. / solvent. [*Lat. solvere = a desface.*] Lichid care poate forma o soluţie prin dizolvarea anumitor corpuri solide sau gazoase. Sin.: dizolvant.

SOLVIT, s. m. / soluté, s. m. / solute. [*Lat. solutus = desfăcut, de la solvere = a desface.*] Într-o soluţie, substanţa dizolvată, în opoziţie cu *solventul.

SOMA, s. f. / soma, s. m. / soma. [*Gr. soma, -atos = corp.*] 1) Termenul care desemnează corpul ca organism fizic, în opoziţie cu fenomenele psihice. 2) Ansamblul celulelor din organism, cu excepţia celor cu rol în reproducere.

SOMATIC, adj. / somatique, adj. / somatic. [*Gr. soma, -atos = corp.*] Care se referă la corp, care aparţine corpului. Ex.: simptome s., în opoziţie cu fenomenele psihice.

SOMATIZARE, s. f. / somatisation, s. f. / somatization. [*Gr. soma, -atos = corp.*] 1) Proces inconştient care constă în ascunderea dificultăţilor afective sau morale sub masca *somatică. Ca urmare, pot apărea o serie de tulburări funcţionale: cefalee, disfagie, palpitaţii etc. 2) După *DSM, termenul înlocuieşte pe cel de *conversie isterică.

SOMATOAGNOZIE, s. f. / somatoagnosie, s. f. / somatoagnosia. [*Gr. soma, -atos = corp; a - priv.; gnosis = cunoaştere, de la gnonai = a cunoaşte.*] Sin.: asomatognozie (v.).

SOMATOCRININĂ, s. f. / somatocrinine, s. f. / growth hormone releasing hormone (GHRH), somatocrinin. [*Gr. soma, -atos = corp; krinein = a separa de; -ină.*] Polipeptid alcătuit din 44 de aminoacizi, elaborat la nivelul neuronilor din nucleele parvocelulare ale hipotalamusului sub forma unei presomatocrinine, a cărei genă este situată pe cromozomul 20. S. favorizează sinteza şi eliberarea hormonului somatotrop antehipofizar. În hipotalamus există trei forme de s., notate GHRH 1-44 NH_2, GHRH 1-40 OH şi GHRH 1-37 OH. La om, primele două forme sunt foarte active. Hipersecreţia de s. a fost detectată în *gigantism. Unele tumori (ex.: tumori *carcinoide ale pancreasului şi ale bronşiilor) pot produce cantităţi mari de s. Acest tip de neoplasm a fost denumit somatolibrinoma.

SOMATOGENEZĂ, s. f. / somatogenèse, s. f. / somatogenesis. 1) Dezvoltarea structurilor corpului uman pe baze ereditare din celulele somatice. 2) Dobândirea caracteristicilor corpului uman.

SOMATOGNOZIE, s. f. / somatognosie, s. f. / somatognosia. [*Gr. soma, -atos = corp; gnosis = cunoaştere, de la gnonai = a cunoaşte.*] Conştienţa pe care fiecare individ normal o are despre propriul său corp. V. schemă corporală.

SOMATOLIBRINOMA, s. n. / somatolibrinoma, s. m. / somatolibrinoma. V. somatocrinină.

SOMATOLOGIE, s. f. / somatologie, s. f. / somatology. Totalitatea datelor referitoare la corpul uman. Studiul anatomiei şi fiziologiei corpului uman.

SOMATOMAMOTROPINĂ, s. f. / somatomammotropine, s. f. / somatomammotropin. [*Gr. soma, -atos = corp; lat. mamma, gr. mamme = sânul mamei, mamelă; gr. trope = întoarcere, de la trepein = a întoarce; -ină.*] Hormon peptidic cu acţiune foarte asemănătoare *somatotropinei, produs de placenta normală şi de unele neoplasme.

SOMATOMEDINE, s. f. pl. / somatomédines, s. f. pl. / somatomedins. [*Gr. soma, -atos = corp; lat. mediare = a fi la mijloc, de la medius = la mijloc; -ină.*] Sin.: factori de creştere asemănători insulinei (v.).

SOMATOMEGALIE, s. f. / somatomégalie, s. f. / somatomegaly. Sin.: gigantism (v.).

SOMATOMETRIE, s. f. / somatométrie, s. f. / somatometry. [*Gr. soma, -atos = corp; metron = măsură.*] Măsurarea corpului uman, mai mult sau mai puţin analitică. S. analitică se numeşte *antropometrie, ramură a *antropologiei.

SOMATOPARAFRENIE, s. f. / somatoparaphrénie, s. f. / somatoparaphrenia. Formă de *hemiasomatognozie cu interpretare delirantă şi sentimentul că jumătatea corpului afectată îi este străină subiectului în cauză.

SOMATOPSIHOZĂ, s. f. / somatopsychose, s. f. / somatopsychosis. [*Gr. soma, -atos = corp; psykhe = suflet; -oză.*] Boală fizică în cadrul căreia apar simptome mentale.

SOMATOSCOPIE, s. f. / somatoscopie, s. f. / somatoscopy. [*Gr. soma, -atos = corp; skopia = examinare, de la skopein = a vedea, a examina.*] Examenul vizual, fizic al corpului uman.

SOMATOSEXUAL, adj. / somatosexuelle, adj. / somatosexual. Care aparţine manifestărilor fizice din cursul dezvoltării sexuale.

SOMATOSTATINĂ, s. f. / somatostatine, s. f. / somatostatin. [*Gr. soma, -atos = corp; statikos = care opreşte, de la istanai = a plasa, a face să ţină; -ină.*] Tetradecapeptid hormonal descoperit în hipotalamus, dar prezent şi la nivelul altor ţesuturi şi organe (tub digestiv, pancreas etc.). Inhibă secreţia hormonilor somatotrop şi tireotrop. Abrev.: GH-IF (iniţiale de la engl. *Growth Hormone Inhibiting Factor*); GH-RIH (engl. *Growth Hormone Releasing Inhibiting Hormone*); SRIF (engl. *Somatotrophin Releasing Inhibiting Factor*).

SOMATOSTATINOM, s. n. / somatostatinome, s. m. / somatostatinoma. Tumoră secretoare de *somatostatină. V. şi *glucagonom, *insulinom.

SOMATOSTIMULINĂ, s. f. / somatostimuline, s. f. / somatostimulin. [*Gr. soma, -atos = corp; lat. stimulare = a îmboldi, a stimula, de la stimulus = băţ ascuţit cu care se îmboldesc vitele; -ină.*] Sin.: somatotropină (v.).

SOMATOTIP, s. n. / somatotype, s. m. / somatotype. [*Gr. soma, -atos = corp; typos = tip, model, marcă.*] Tip constituţional al unei persoane care, conform criteriilor stabilite de W. H. Sheldon şi S. S. Stevers, traduce ponderea relativă, în constituţia fizică, a dezvoltării celor trei foiţe ale *blastodermului: *endoderm, *mezoderm şi *ectoderm. Autorii menţionaţi au exprimat cantitativ această pondere printr-o serie de trei cifre, cu valori numerice de la 1 la 7, prima cantificând gradul de endomorfie (v. endomorf), a doua de mezomorfie (v. mezomorf) şi a treia gradul de ectomorfie (v. ectomorf). Cifrele 1 şi 7 reprezintă gradul minim şi, respectiv, maxim de dezvoltare. V. cerebrotonie, viscerotonie şi somatotonie.

SOMATOTONIE, s. f. / somatotonie, s. f. / somatotonia. [*Gr. soma, -atos = corp; tonos = tensiune.*] În tipologia lui W. H.

Sheldon, componentă temperamentală caracteristică *somatotipului *mezomorf. S. se caracterizează prin comportament extrovertit, tendinţă de a căuta competiţia, riscul, lupta. V. ectomorf, endomorf, cerebrotonie şi viscerotonie.

SOMATOTROFINĂ, s. f. / somatotrophine, s. f. / somatotropin. [*Gr.* ***soma, -atos*** *= corp;* ***trophe*** *= hrană, nutriţie; -ină.*] Sin.: somatotropină (v.).

SOMATOTROP, adj. / somatotrope, adj. / somatotropic. [*Gr.* ***soma, -atos*** *= corp;* ***trope*** *= întoarcere, de la* ***trepein*** *= a întoarce.*] 1) Care are influenţă asupra corpului uman, care stimulează corpul uman. 2) Care stimulează nutriţia şi creşterea corpului. 3) Care prezintă proprietăţile *somatotropinei.

SOMATOTROPINĂ, s. f. / somatotropine, s. f. / somatotropin. [*Gr.* ***soma, -atos*** *= corp;* ***trope*** *= întoarcere, de la* ***trepein*** *= a întoarce; -ină.*] Hormon secretat de celulele lobului anterior al hipofizei. În condiţii normale, s. reprezintă 10% din greutatea uscată a glandei. Tipul major la om este o proteină alcătuită din 191 aminoacizi, cu M_r de 22 kDa. Prezenţa sa este indispensabilă creşterii organismului, iar deficienţa sa provoacă nanism hipofizar. S. posedă *receptori specifici în numeroase tipuri celulare, iar celulele stimulate se multiplică şi apoi dobândesc, prin conjugarea cu alte stimulări, caractere diferenţiate. Se pare că s. nu acţionează (întotdeauna) direct, ci declanşează în *ţesuturile ţintă, îndeosebi în ficat, sinteza unui alt factor de creştere, *somatomedina. Abrev.: STH, GH. Sin.: hormon somatotrop, hormon de creştere, somatostimulină, somatotrofină.

SOMESTEZIE, s. f. / somesthésie, s. f. / som(a)esthesia. [*Gr.* ***soma, -atos*** *= corp;* ***aisthesis*** *= senzaţie, sensibilitate.*] Capacitatea de percepţie a stimulilor de origine corporală (somatică): cald, rece, durere, tact, presiune, sensibilitate proprioceptivă. Percepţiile provenite de la organele senzoriale (văz, auz, miros) nu sunt cuprinse în această definiţie.

SOMITĂ, s. f. / somite, s. m. / somite. [*Gr.* ***soma, -atos*** *= corp.*] V. metamer, metamerie.

SOMN, s. n. / sommeil, s. m. / sleep, sleeping. [*Lat.* ***somnus*** *= somn.*] Stare fiziologică, periodică şi reversibilă, de refacere a funcţiilor organismului, caracterizată prin repaus comportamental şi pierderea mai mult sau mai puţin completă a posibilităţilor de relaţie cu lumea exterioară. În s. majoritatea funcţiilor organice sunt încetinite, cu excepţia funcţiei renale. Prin înregistrarea simultană a electroencefalogramei şi a mişcărilor oculare, s-a demonstrat instaurarea în timpul s. a unui regim particular de activitate a sistemului nervos. Astfel, au fost diferenţiate *s. lent* (stadii I-IV) şi *s. paradoxal.* Aceste două tipuri de s. se succed în timpul nopţii, în 5-6 cicluri, comportând fiecare: 1) O fază de s. lent, fără vise, cu menţinerea tonusului muscular. 2) O fază de s. rapid (paradoxal), cu vise, mişcări oculare şi abolirea completă a tonusului muscular. Ritmul s. şi alternanţa veghe-s. depind de un "orologiu" intern hipotalamic (nucleul suprachiasmatic) şi de *sincronizatori externi (activitate socială, ore de masă, luminozitate). Încercările de detectare a unor molecule endogene în relaţie cu s. nu au dat rezultate. Perturbările s. sunt: *dissomnia, *hipersomnia şi *parasomnia. V. şi somnoterapie.

SOMNAMBULISM, s. n. / somnambulisme, s. m. / somnambulism, noctambulation, sleepwalking. [*Lat.* ***somnus*** *= somn;* ***ambulare*** *= a merge; -ism.*] *Automatism ambulatoriu nocturn, cu deplasare a subiectului în stare de somn aparent. S. se manifestă de obicei în prima treime a nopţii şi durează de la câteva minute până la o jumătate de oră. De obicei, subiectul afectat nu îşi aminteşte de episodul de s. Sin.: lunatism, noctambulism.

SOMNIFER, s. n. / somnifère, s. m. / soporific, sleeping-drug. [*Lat.* ***somnus*** *= somn;* ***ferre*** *= a duce, a purta.*] Medicament care induce sau/şi menţine somnul. Sin.: hipnotic, soporific.

SOMNOLENŢĂ, s. f. / somnolence, s. f. / somnolence. [*Lat.* ***somnolentia*** *= somnolenţă, de la* ***somnus*** *= somn.*] Stare între somn şi veghe, moleşeală.

SOMNOTERAPIE, s. f. / cure de sommeil / continuous sleep therapy. [*Lat.* ***somnus*** *= somn; gr.* ***therapeia*** *= tratament, de la* ***therapeuein*** *= a îngriji.*] Metodă terapeutică de provocare, prin doze slabe şi repetate de *hipnotice şi *neuroleptice, a unui somn prelungit de trei săptămâni, cât mai apropiat de somnul natural. Somnul este întrerupt zilnic câteva ore pentru alimentaţie şi igiena bolnavului. S. este practicată în tratamentul stărilor anxioase severe şi în *cura unor boli în care componenta *psihosomatică este evidentă: ulcere digestive, spasme viscerale sau vasculare, arterită, hipertensiune, astm, nevrodermită, *cauzalgie etc. În bolile enumerate au un rol *reflexele condiţionate nocive, care prin s. sunt întrerupte la nivelul releelor talamice şi subcorticale.

SONDAJ, s. n. / sondage, s. m. / catheterization (1), poll (2). [*Fr.* ***sondage****, de la cuvântul anglo-saxon* ***sund-gyrd*** *= prăjină pentru sondat marea.*] 1) Introducerea unei sonde într-un conduct sau într-o cavitate în scopul evacuării conţinutului acestora sau pentru administrarea pe această cale a unui medicament. 2) Tehnică statistică utilizată pentru extragerea dintr-o populaţie a unui *eşantion reprezentativ.

SONDĂ, s. f. / sonde, s. m. / sound, catheter. [*Fr.* ***sonde****, de la cuvântul anglo-saxon* ***sund-gyrd*** *= prăjină pentru sondat marea.*] Instrument tubular, cilindric şi alungit, rigid sau flexibil, plin sau prezentând un lumen central. S. sunt utilizate prin introducerea în conducte naturale, organe cavitare, traiecte sau cavităţi patologice, în scop diagnostic sau terapeutic. *S. pline* servesc fie la explorarea unui traiect natural sau patologic, fie la dilatarea unui conduct, în acest caz denumirea fiind bujie (v.). *S. cu lumen* se numesc frecvent catetere (v.) şi sunt utilizate îndeosebi pentru evacuarea anumitor fluide, injectarea unor *medii de contrast în radiodiagnostic sau în cadrul unor manevre terapeutice.

SONDĂ GENETICĂ / sonde génétique / probe, genetic sound. Orice secvenţă de acid nucleic, conţinând cel puţin 15 nucleotide, omologă cu o secvenţă de ADN sau ARN, cu care ea se hibridizează (*hibridare) în mod stabil şi specific, prin reasociere între bazele complementare. Fenomenul este de o extraordinară specificitate, deoarece o s. este capabilă să recunoască o secvenţă unică printre milioane de alte secvenţe. În practică există două tipuri de s.: 1) *s. directe*, corespunzând genei (sau genomului) de studiat. 2) *s. indirecte*, secvenţe date de polimorfismul de restricţie genetic, legate de locusul morbid şi servind ca *markeri genetici.

SONDĂ DE SCINTILAŢIE / sonde de scintillation / scintillation counter. Dispozitiv de detecţie a radiaţiilor gama, alcătuit dintr-un cristal de scintilaţie, un *fotomultiplicator şi un preamplificator. Prin interacţiunea radiaţiilor gama cu atomii cristalului de scintilaţie rezultă fotoni luminoşi (scintilaţii) care, la nivelul fotomultiplicatorului, vor determina un flux de electroni ce va fi amplificat, rezultând un impuls electric. Numărul de impulsuri electrice este proporţional cu intensitatea radiaţiei gama care ajunge la cristal. Impulsurile pot trece la un numărător electronic de impulsuri (ceea ce permite măsurarea activităţii unei surse radioactive) sau la un *scintigraf.

SONICARE, s. f. / sonication, s. f. / sonication. [*Lat.* ***sonitus*** *= răsunet, zgomot.*] Tratarea cu ultrasunete a unor structuri sau molecule în vederea dezintegrării acestora, în general într-o manieră aleatorie.

SONOGRAF, s. n. / sonographe, s. m. / sonograph. [*Lat.* ***sonus*** *= sunet; gr.* ***graphein*** *= a scrie.*] Denumire relativ utilizată pentru ultrasonograf (v.).

SONOGRAFIE, s. f. / sonographie, s. f. / sonography. [*Lat. **sonus** = sunet; gr. **graphein** = a scrie.*] Denumire relativ frecvent utilizată în engl. pentru ultrasonografie (v.).

SONOMETRIE, s. f. / sonométrie, s. f. / sonometry. 1) Măsurarea intensităţii sunetelor, zgomotelor. 2) Uneori termenul este considerat sinonim cu *audiometrie.

SOPORIFIC, adj., s. n. / soporifique, adj., s. m. / soporific. [*Lat. **sopor, -oris** = somn adânc; **ficare**, derivat de la **facere** = a face.*] Sin.: somnifer (v.).

SORBITOL, s. m. / sorbitol, s. m. / sorbitol. Polialcool cu şase atomi de carbon, format prin reducerea grupului carbonil al *glucozei, prezent ca atare în fructe. S. este precursorul *fructozei în lichidul seminal, iar în diabetul zaharat se poate depune la nivelul *cristalinului. S. este utilizat ca *excipient în preparatele farmaceutice, ca şi în *perfuzie (5, 10 sau 40%), având rol energetic, anticetogenic, diuretic şi de regenerare hepatică.

SORBITOL DEHIDROGENAZĂ / sorbitol déshydrogénase / sorbitol dehydrogenase. Enzimă aproape exclusiv hepatică, care catalizează transformarea *sorbitolului în *fructoză. Nivelul său creşte în cursul citolizelor hepatice. Abrev.: SDH.

SOROCHE / soroche / soroche. [*Spaniolă **soroche** = minereu; boală atribuită odinioară emanaţiilor toxice ale minereurilor din munţi.*] Sin.: boală cronică de altitudine (v.).

SOUTHERN BLOT / Southern blot / Southern blot. [*E. M. Southern, biolog britanic contemporan, care a elaborat această metodă în 1975; engl. **blot** = pată.*] Tehnică pentru determinarea formelor specifice de ADN din diferite celule. În prealabil, ADN este extras din celule şi fragmentat cu ajutorul unor *enzime de restricţie. Urmează separarea fragmentelor de ADN prin *electroforeză şi transferarea acestora pe un suport solid (hârtie). Moleculele specifice sunt apoi identificate cu o sondă nucleotidică radiomarcată. Deoarece *southern* înseamnă în engleză "din sud", două din tehnicile derivate ulterior au fost desemnate, printr-un joc de cuvinte, **Northern blot* (Northern - din Nord) şi **Western blot* (Western - din Vest).

SPAIMĂ NOCTURNĂ, / terreur nocturne, s. f. / night terror. Tulburare a somnului constând în trezire bruscă în stare de teroare confuză, ce apare la copii în cursul somnului cu unde teta; este deseori precedată de un ţipăt în somn şi de amnezie în relaţie cu evenimentul. Sin.: pavor nocturnus.

SPANANDRIE, s. f. / spanandrie, s. f. / spanandria. [*Gr. **spanos** = rar, puţin abundent; **aner, andros** = bărbat.*] Incidenţă scăzută a masculilor într-o populaţie, cauzată de faptul că femelele, prin *partenogeneză, dau naştere tot unor organisme de sex feminin.

SPANIOMENOREE, s. f. / spanioménorhée, s. f. / spaniomenorrh(o)ea. [*Gr. **spanios** = rar, puţin abundent; **men, menos** = lună; **rhoia** = curgere, de la **rhein** = a curge.*] Alungire patologică a ciclului menstrual, peste 35 de zile. Ca urmare, menstruaţiile se răresc.

SPANOPNEE, s. f. / spanopnée, s. f. / spanopn(o)ea. [*Gr. **spanos** = rar, puţin abundent; **pnoia** = respiraţie, de la **pnein** = a respira.*] Respiraţie lentă şi profundă însoţită de senzaţia subiectivă de dispnee, care survine în cadrul unei afecţiuni nervoase.

SPARTEINĂ, s. f. / spartéine, s. m. / sparteine. Alcaloid extras din unele plante (*Sparticum scoparium* - mătură, *Lupinus luteus* - bob galben, *Lupinus niger* - bob negru). Prezintă proprietăţi analoge cu cele ale *digitalei, dar se administrează numai injectabil, sub formă de sulfat, ca *ocitocic.

SPASM, s. n. / spasme, s. m. / spasm, jerk, spasmus (lat.). [*Lat. **spasmus**, gr. **spasmos** = contracţie, de la gr. **span** = a trage.*] 1) Contracţie involuntară, bruscă şi tranzitorie a unuia sau mai multor muşchi, de cauze diverse: tetanie, intoxicaţie, isterie etc. 2) Diminuare bruscă şi tranzitorie a calibrului unui canal sau al unui orificiu.

SPASM CARPO-PEDAL / spasme carpo-pédal / carpopedal spasm. Contractură localizată atât la nivelul ambelor mâini cât şi al ambelor picioare. Se observă în anumite crize de *tetanie.

SPASM CLONIC / spasme clonique / clonic spasm. Alternanţa involuntară, uneori repetitivă a fenomenelor de contracţie şi relaxare, la nivelul unui muşchi sau al unei grupe musculare. V. şi convulsie.

SPASM FACIAL MEDIAN MEIGE / spasme facial médian de Meige / median spasm. [*Henri Meige, medic şi anatomist francez, profesor la Paris, 1866-1940.*] *Blefarospasm care durează de la câteva secunde la câteva minute, care se repetă cu frecvenţă mare (uneori subintrant) şi care poate apărea izolat sau în cadrul unui *sindrom extrapiramidal localizat cu predilecţie la faţă.

SPASM GLOTIC ESENŢIAL AL SUGARILOR / spasme glottique essentiel des nourrissons / laryngospasm. Sin.: laringospasm (v.).

SPASM TONIC / spasme tonique / tonic spasm. S. care antrenează o contracţie musculară involuntară, continuă, prelungită. V. şi convulsie.

SPASM DE TORSIUNE / spasme de torsion / torsion spasm. Contractură tonică care afectează îndeosebi muşchii trunchiului (torsiune cu lordoză sau cifoscolioză) şi muşchii membrelor. S. de t. poate fi primitiv (v. boală Ziehen-Oppenheim) sau secundar unei encefalite sau *degenerescenţei hepatolenticulare.

SPASMODIC, adj. / spasmodique, adj. / spasmodic. [*Gr. **spasmodes** = referitor la spasm, de la **spasmos** = contracţie şi **span** = a trage.*] Sin.: spastic (v.).

SPASMODICITATE, s. f. / spasmodicité, s. f. / spasmodism. Sin.: spasticitate (v.).

SPASMOFILIE, s. f. / spasmophilie, s. f. / spasmophilia. [*Lat. **spasmus**, gr. **spasmos** = contracţie, de la gr. **span** = a trage; gr. **philia** = atracţie, de la **philein** = a iubi.*] Predispoziţie, uneori ereditară, la crize de *tetanie, spasm laringian sau, mai rar, convulsii generalizate. S. se caracterizează prin hiperexcitabilitate neuromusculară şi se pare că este consecinţa unei instabilităţi particulare a sistemului care controlează deopotrivă metabolismul calciului şi excitabilitatea neuromusculară (paratiroide, centri nervoşi subcorticali). V. şi tetanie.

SPASMOGEN, adj. / spasmogène, adj. / spasmogen. [*Lat. **spasmus**, gr. **spasmos** = contracţie, de la gr. **span** = a trage; gr. **gennan** = a produce.*] Despre o substanţă care produce *spasme.

SPASMOLITIC, adj., s. n. / spasmolytique, adj., s. m. / spasmolytic. [*Lat. **spasmus**, gr. **spasmos** = contracţie, de la gr. **span** = a trage; gr. **lytikos** = care distruge, de la **lyein** = a distruge.*] Care suprimă *spasmul. Ex.: medicament s. Sin.: antispastic.

SPASTIC, adj. / spastique, adj. / spastic. [*Lat. **spasticus**, gr. **spastikos** = care trage înăuntru, de la gr. **span** = a trage.*] 1) Care este caracterizat prin *spasme sau este de natura acestora. 2) Despre hipertonia musculară piramidală. Sin.: spasmodic.

SPASTICITATE, s. f. / spasticité, s. f. / spasticity. V. etimologia termenului spastic. 1) Stare caracterizată prin *spasme mai mult sau mai puţin accentuate, stare de a deveni *spastic. 2) *Hipertonie musculară de tip piramidal şi de decerebrare (hiperextensia celor patru membre).

SPATULĂ, s. f. / spatule, s. f. / spatula. [*Lat. **spatula**, dim. de la **spatha** = lopăţică pentru mestecat.*] Instrument plat sau cu o extremitate aplatizată, alcătuit din metal sau din lemn, având diverse utilizări: amestecarea unor substanţe, recoltarea unor produse. Unele tipuri de s. sunt utilizate în chirurgie şi în stomatologie.

SPAŢIAL, adj. / spatial, -ale, -aux, adj. / spatial. [*Lat. **spatium** = spaţiu.*] Care se referă la spaţiu, care aparţine unui spaţiu.

SPAŢIU DISSE / espace de Disse / Disse's space. [*Joseph Disse, anatomist german, profesor la Tokio, apoi la Göttingen, Halle şi Marburg, 1852-1912.*] S. strâmt care separă peretele capilarelor sinusoide ale ficatului de membrana *hepatocitelor. Este locul schimburilor celulare şi al formării limfei. La nivelul său se găsesc numeroase *microvilozităţi ale polului juxtavascular al hepatocitelor şi fibre de reticulină. Sin.: spaţiu perisinusoidal.

SPAŢIU EPIDURAL / espace épidural / extradural space. NA: cavum epidurale. Regiune anatomică situată între *dura mater perimedulară şi vertebre, conţinând în mod normal vene şi grăsime.

SPAŢIU INTERCOSTAL / espace intercostal / intercostal space. NA: spatium intercostale. S. la nivelul peretelui toracic, cuprins între două coaste adiacente. Include nervii, vasele şi muşchii intercostali.

SPAŢIU MORT RESPIRATOR / espace mort respiratoire / respiratory dead space, dead volume. Fracţiunea din ventilaţia globală care nu participă la *hematoză, adică: 1) *S. m. anatomic*, reprezentat de volumul aerului din ansamblul căilor aeriene care nu participă la schimburile gazoase (căi respiratorii superioare, trahee şi bronhii, până la bronşiolele terminale). 2) *S. m. fiziologic*, care reprezintă zonele din parenchim ventilate, dar neperfuzate. V. şi efect spaţiu mort.

SPAŢIU PERISINUSOIDAL / espace péri-sinusoïdal / perisinusoidal space. Sin.: spaţiu Disse (v.).

SPAŢIU PERIVITELIN / espace périvitellin / perivitelline space. La mamifere, s. între oul fecundat şi *zona pellucida.*

SPAŢIU PORT / espace porte / portal space. Teritoriu de formă stelată situat între lobulii hepatici, cu rol în vascularizaţia şi drenarea limfatică şi biliară lobulară. Include o ramificaţie a arterei hepatice şi a venei porte, un canal biliar şi vase limfatice. V. şi ficat.

SPAŢIU PREVEZICAL / espace prévésical / prevesical space. NA: spatium retropubicum. Sin.: spaţiu Retzius (v.).

SPAŢIU RETROPERITONEAL / espace rétro-péritonéal / retroperitoneal space. NA: spatium retroperitoneale. S. cuprins între seroasa peritoneală şi peretele posterior al cavităţii abdominale. S. r. conţine viscerele retroperitoneale (rinichi, glande suprarenale, uretere, duoden, colon ascendent şi descendent, pancreas, vase mari şi nervi).

SPAŢIU RETZIUS / espace de Retzius / retropubic space. NA: spatium retropubicum. [*Anders Adolf Retzius, anatomist suedez, Stockholm, 1796-1860.*] S. virtual, umplut cu ţesut grăsos, situat înaintea vezicii şi înapoia pubisului. Sin.: spaţiu prevezical.

SPAŢIU SUBARAHNOIDIAN / espace sous-arachnoïdien / subarachnoid space. NA: cavum subarachnoidale. S. situat între *pia mater şi *arahnoidă, în care circulă *lichidul cefalorahidian.

SPAŢIU SUBDURAL / espace sous-dural / sub-dural space. NA: spatium subdurale. S. virtual cuprins între *dura mater şi *arahnoidă. Sin.: spaţiu supra-arahnoidian.

SPAŢIU SUPRA-ARAHNOIDIAN / espace sus-arachnoïdien / subdural space. NA: spatium subdurale. Sin.: spaţiu subdural (v.).

SPĂLĂTURĂ, s. f. / lavage, s. m. / lavage, ablution. [*Lat. **experlavare**, de la **ex** = în afară, **per** = prin, **lavare** = a spăla.*] Introducerea de lichid într-o cavitate fiziologică sau patologică a organismului pentru a o curăţa sau dezinfecta. Sin.: lavaj.

SPECIALITATE FARMACEUTICĂ / spécialité pharmaceutique / patent medicine. [*Lat. **specialitas, -atis** = calitate distinctivă, de la **species** = aspect, aparenţă; gr. **pharmakeutikos** = referitor la medicamente, de la **pharmakon** = remediu.*] Medicament preparat în industria farmaceutică, prezentat sub o condiţionare particulară şi caracterizat printr-o denumire specială (nume depus sau marcă depusă). Toate s. f. trebuie să fie autorizate pentru punerea pe piaţă de Agenţia Naţională a Medicamentului din cadrul Ministerului Sănătăţii.

SPECIE, s. f. / espèce, s. f. / species. [*Lat. **species** = aspect, aparenţă.*] Unitate fundamentală în descrierea diversităţii lumii vii, bază a oricărei clasificări.

SPECIFIC, adj. / spécifique, adj. / specific. [*Lat. **specificus** = specific, de la **species** = aspect, aparenţă.*] 1) Care are o *specificitate. Ex.: reacţie s., tratament s., microb s. 2) Care se referă la o specie biologică bine definită. 3) Boală determinată mereu de aceleaşi cauze şi sensibilă la medicamente. Anterior perioadei pasteuriene, sifilisul era una din puţinele boli cu origine bine stabilită, deci s., de unde persistenţa îndelungată a termenului s. ca sin. cu sifilisul.

SPECIFICITATE, s. f. / spécificité, s. f. / specificity. [*Lat. **specificus** = specific, de la **species** = aspect, aparenţă.*] 1) Ansamblul caracterelor proprii unei specii. *S. de specie* reprezintă structurile antigenice comune tuturor indivizilor aparţinând unei anumite specii. 2) Ansamblu de caractere care disting un organism viu de altele înrudite sau asemănătoare. 3) Caracterul selectiv al reacţiei între două elemente, îndeosebi între antigen şi anticorp. 4) Specificitatea unui test este estimată prin proporţia de subiecţi sănătoşi având un test negativ. În mod ideal, dacă toţi subiecţii sănătoşi au un test negativ, specificitatea este 1 (sau 100%). V. şi sensibilitate, def. 5.

SPECIFICITATE IZOMERICĂ / spécificité isomérique / isomeric specificity. Sin.: stereospecificitate (v.).

SPECT / SPECT / SPECT. [*Acronim engl.: Single Photon Emission Computed Tomography = tomografie computerizată prin emisia unui singur foton.*] Tomografie de emisie monofotonică, procedeu care permite obţinerea cu *gamma-camera a unor imagini pe secţiune de mare utilitate îndeosebi în investigarea inimii şi a creierului. Înregistrarea se efectuează prin rotirea capului de detecţie al gamma-camerei cu un unghi de 180^0 sau 360^0, cu achiziţionarea unei serii de imagini corespunzătoare liniilor de proiecţie. În memoria calculatorului este construită o imagine tridimensională, care permite ulterior obţinerea unor secţiuni în diferite incidenţe. Ex.: se poate obţine o secţiune perpendiculară pe axul mare al inimii. V. şi tomoscintigrafie.

SPECTRINĂ, s. f. / spectrine, s. f. / spectrin. Proteină fibroasă, de circa 100 nm lungime, care reprezintă aproximativ 25% din masa proteinelor asociate membranei eritrocitare. S. este principalul component al *citoscheletului situat sub membrana hematiei (şi, de aceea, denumit şi scheletul membranei), care menţine integritatea structurală şi forma biconcavă a acesteia. S. este un heterodimer, cele două lanţuri α şi β fiind alcătuite din câte 106 aminoacizi, cu M_r de 240 şi, respectiv, 220 kDa. Izoforme de s. au fost descrise şi în alte ţesuturi, cu rol similar. Au fost identificate anomalii genetice ale s., care alterează forma eritrocitelor şi determină fragilizarea acestora, de unde conturarea recentă a unor entităţi patologice. V. ankirină şi sferocitoză ereditară.

SPECTROFOTOMETRIE, s. f. / spectrophotométrie, s. f. / spectrophotometry. [*Lat. **spectrum** = apariţie, arătare; gr.*

phos, photos *= lumină;* ***metron*** *= măsură.*] Tehnică de *spectrometrie care permite obţinerea şi studiul spectrului unei radiaţii luminoase, adică a radiaţiilor din următoarele domenii: ultraviolet, vizibil şi infraroşu.

SPECTROFOTOMETRU, s. n. / spectrophotomètre, s. m. / spectrophotometer. [*Lat.* ***spectrum*** *= apariţie, arătare; gr.* ***phos, photos*** *= lumină;* ***metron*** *= măsură.*] *Spectrometru pentru efectuarea *spectrofotometriei.

SPECTROGRAF, s. n. / spectrographe, s. m. / spectrograph. [*Lat.* ***spectrum*** *= apariţie, arătare; gr.* ***graphein*** *= a scrie.*] Orice tip de *spectrometru care permite înregistrarea *spectrelor. S. recente sunt prevăzute cu sisteme de achiziţie, stocare, prelucrare şi interpretare a spectrelor.

SPECTROGRAFIE, s. f. / spectrographie, s. f. / spectrography. [*Lat.* ***spectrum*** *= apariţie, arătare; gr.* ***graphein*** *= a scrie.*] Totalitatea metodelor de achiziţie, înregistrare, stocare sau prelucrare a *spectrelor.

SPECTROMETRIE, s. f. / spectrométrie, s. m. / spectrometry. [*Lat.* ***spectrum*** *= apariţie, arătare; gr.* ***metron*** *= măsură.*] Denumire generală pentru orice tip de tehnică prin intermediul căreia spectrele sunt produse şi înregistrate, cu ajutorul unui *spectrometru, iar după achiziţie sunt analizate folosind un computer şi un *soft* adecvat. V. şi spectroscopie.

SPECTROMETRIE DE ABSORBŢIE ATOMICĂ / spectrométrie d'absorption atomique / atomic absorption spectrometry. Metodă bazată pe fenomenul de absorbţie a radiaţiilor monocromatice de către atomii unui element aflaţi în stare fundamentală. Pentru determinare se foloseşte o lampă cu catod gol care are proprietatea de a emite radiaţii intense şi monocromatice, cu lungime de undă caracteristică elementului de analizat. În calitate de sistem absorbant se utilizează o flacără în care se pulverizează elementul de determinat, sub formă de soluţie. Atomii din flacără se vor afla în majoritate în stare fundamentală şi, deci, vor fi capabili de absorbţie, de unde sensibilitatea mare a metodei, fiind posibilă măsurarea unor concentraţii de ordinul nanograme-picograme (ng-pg).

SPECTROMETRU, s. n. / spectromètre, s. m. / spectrometer. [*Lat.* ***spectrum*** *= apariţie, arătare; gr.* ***metron*** *= măsură.*] 1) *Spectroscop prevăzut cu o scală etalonată în lungimi de undă care permite măsurarea caracteristicilor spectrelor atomilor sau moleculelor. 2) Aparat destinat analizei spectrelor de energie ale radiaţiilor ionizante.

SPECTROMETRU DE MASĂ / spectromètre de masse / mass spectrometer. S. alcătuit dintr-o cameră vidată traversată de atomii sau moleculele studiate. Aici se produce ionizarea acestora printr-o descărcare electrică, după care ionii sunt acceleraţi la o diferenţă mică de potenţial, apoi sunt ghidaţi către o zonă unde acţionează un câmp magnetic care va devia ionii, prin forţa Lorentz, în funcţie de masa acestora. V. spectru de masă.

SPECTROSCOP, s. n. / spectroscope, s. m. / spectroscope. [*Lat.* ***spectrum*** *= apariţie, arătare; gr.* ***skopos*** *= observator, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Aparat spectral cu prismă destinat observării directe a spectrelor, folosind ca receptor ochiul. Cel mai simplu s. este prevăzut cu o prismă la nivelul căreia se produce dispersia luminii în radiaţiile monocromatice componente. *S. liniar* sau cu vedere directă, este prevăzut cu un sistem de prisme Amici care corectează devierea radiaţiilor spre baza prismei prin trei prisme lipite - cea din mijloc din sticlă flint, iar cele laterale din sticlă crown - aşezate astfel încât razele emergente să fie aproximativ în direcţia razei incidente. S. liniar este, de obicei, utilizat pentru recunoaşterea spectrelor de absorbţie ale *hemoglobinei şi derivaţilor acesteia (în medicina legală).

SPECTROSCOPIE, s. f. / spectroscopie, s. f. / spectroscopy. [*Lat.* ***spectrum*** *= apariţie, arătare; gr.* ***skopia*** *= examinare, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Denumire generică a tehnicilor şi metodelor de obţinere a *spectrelor, de măsurare şi interpretare a acestora. În funcţie de domeniul spectral al undelor electromagnetice şi de aparatura folosită, se disting: 1) *S. optică*, pentru domeniile vizibil, ultraviolet şi infraroşu. 2) *S. radiaţiei X*, metodă capitală în determinarea structurii conformaţionale a acizilor nucleici şi a proteinelor. 3) *S. hertziană*, pentru undele hertziene şi milimetrice. 4) *S. radiaţiilor alfa, beta şi gama*, având ca obiect studiul spectrelor energetice ale acestor radiaţii. 5) *S. prin *rezonanţă electronică de spin* şi **rezonanţă magnetică nucleară*. După natura sistemului cuantic emiţător (atom, moleculă, nucleu), s. se clasifică în *s. atomică, moleculară* şi *nucleară*.

SPECTRU, s. n. / spectre, s. m. / spectrum. [*Lat.* ***spectrum*** *= apariţie, arătare; sensul ştiinţific a fost creat de Newton în sec. XVII.*] 1) Semnificaţia iniţială a termenului provine din optică: rezultatul descompunerii luminii albe prin dispersie (cu ajutorul unei prisme sau a unei reţele de difracţie) în radiaţiile monocromatice componente (cele şapte culori ale spectrului vizibil). Prin extensie, se numeşte s. rezultatul descompunerii unei radiaţii electromagnetice emise de o sursă. Într-un sens încă şi mai larg, sunt considerate s. şi alte tipuri de propagare (corpuscular sau acustic). Un s. conţine, în general, distribuţia intensităţii unei radiaţii în funcţie de o mărime caracteristică: lungime de undă, energie, impuls, masa particulelor etc. S. poate fi vizualizat, reprezentat grafic, înregistrat sau prelucrat. V. şi spectru de masă. 2) Prin extensie: a) *s. antibacterian*, gruparea bacteriilor în funcţie de acţiunea antibioticelor asupra acestora, de unde sintagma *antibiotice cu s. larg*; b) s. manifestărilor clinice caracteristice unei boli.

SPECTRU DE ABSORBŢIE / spectre d'absorption / absorption spectrum. S. obţinut prin trecerea luminii prin diferite medii gazoase (sau lichide). Componentele mediului traversat de lumină absorb acele radiaţii care constituie s. propriu. În cazul elementelor simple se obţin *s. de linii* (liniile apar negre pe fondul luminii albe), iar în cazul moleculelor – *s. de benzi*.

SPECTRU ELECTROMAGNETIC / spectre électromagnétique / electromagnetic spectrum. S. care conţine totalitatea energiilor radiaţiilor electromagnetice, de la radiaţiile cosmice la undele electrice, adică: radiaţii gama, radiaţii X, radiaţii ultraviolete, radiaţii vizibile, radiaţii infraroşii şi unde radio.

SPECTRU INVIZIBIL / spectre invisible / invisible spectrum. Ansamblul radiaţiilor care nu sunt percepute de ochi deoarece au lungime de undă mai mare de 770 nm sau sub 390 nm.

SPECTRU DE MASĂ / spectre de masse / mass spectrum. S. care conţine distribuţia rapoartelor sarcină electrică/masă pentru atomii sau moleculele ionizate. S. de m. al unui element simplu permite punerea în evidenţă a compoziţiei izotopice a elementului respectiv. Studiul s. de m. oferă, de asemenea, informaţii asupra structurii atomice şi moleculare a unor substanţe. Totodată, este posibilă determinarea masei moleculare a unor substanţe complexe, de ex. *steroizi.

SPECTRU SOLAR / spectre solaire / solar spectrum. Porţiune din *s. electromagnetic emisă de soare, care cuprinde *s. vizibil şi porţiuni reduse din radiaţiile ultraviolete şi infraroşii, învecinate cu s. vizibil.

SPECTRU VIZIBIL / spectre visible / visible spectrum. Imaginea obţinută prin dispersia luminii albe prin prismă, în cele şapte radiaţii monocromatice: roşu, oranj (portocaliu), galben, verde, albastru, indigo, violet. Aceste radiaţii au lungimile de undă între 390 nm şi 770 nm şi sunt percepute de analizatorul vizual.

SPECTRUL UNUI ANTIBIOTIC / spectre d'un antibiotique / antibiotic spectrum. V. spectru, def. 2.

SPECUL, s. n. / spéculum, s. m. / speculum. [*Lat. speculum = oglindă, placă metalică.*] instrument care permite lărgirea cavităţilor naturale pentru facilitarea examenului şi, eventual, introducerea unui instrument. Are forme şi dimensiuni variate, în funcţie de organul explorat: s. nazal, oftalmologic, anal, vaginal etc. Var.: speculum.

SPECULUM. Var. pentru specul (v.).

SPELEOTOMIE, s. f. / spéléotomie, s. f. / speleotomy. [*Gr. spelaion = peşteră, cavitate; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Deschidere chirurgicală a unei cavităţi tuberculoase cronice reziduale, care este situată superficial (pulmonar sau renal). S. este practicată rar. V. şi pneumotomie.

SPERMAGLUTININĂ, s. f. / spermagglutinine, s. f. / spermagglutinin. Anticorp care produce *aglutinarea spermatozoizilor.

SPERMATIC, adj. / spermatique, adj. / spermatic. [*Gr. spermatikos = referitor la sămânţă, de la sperma, -atos = sămânţă.*] Sin.: seminal (v.).

SPERMATIDĂ, s. f. / spermatide, s. f. / spermatid. [*Gr. sperma, -atos = sămânţă; -idă.*] Celulă germinală haploidă care rezultă din diviziunea meiotică a spermatocitului de ordinul al doilea şi care va da naştere spermatozoidului. V. şi spermatocit, spermatogeneză.

SPERMATITĂ, s. f. / spermatite, s. f. / spermatitis. [*Gr. sperma, -atos = sămânţă; -ită.*] Sin.: funiculită, v. def. 1.

SPERMATOCEL, s. n. / spermatocèle, s. f. / spermatocele, spermatocyst. [*Gr. sperma, -atos = sămânţă; kele = tumoră, hernie.*] Distensie chistică a *epididimului sau a testiculului (**rete testis*) conţinând spermatozoizi.

SPERMATOCID, adj., s. n. / spermatocide, adj., s. m. / spermatocidal (adj.), spermicide (n.) [*Gr. sperma, -atos = sămânţă; lat. caedere = a omorî.*] Sin.: spermicid (v.).

SPERMATOCISTECTOMIE, s. f. / spermatocystectomie, s. f. / spermatocystectomy. [*Gr. sperma, -atos = sămânţă; kystis = sac, vezică; ektome = excizie.*] Sin.: veziculectomie (v.).

SPERMATOCISTITĂ, s. f. / spermatocystite, s. f. / spermatocystitis. [*Gr. sperma, -atos = sămânţă; kystis = sac, vezică; -ită.*] Sin.: veziculită (v.).

SPERMATOCIT, s. n. / spermatocyte, s. m. / spermatocyte. [*Gr. sperma, -atos = sămânţă; kytos = celulă.*] Celula parentală a *spermatidei, care rezultă din *spermatogonie, începând cu perioada pubertăţii. Din spermatogonie rezultă *s. primar* (sau *de ordinul I*), celulă voluminoasă *diploidă, care se divide în două *s. secundare* (sau *de ordinul II*), care sunt celule *haploide. Acestea din urmă se transformă în *spermatide, precursoare directe ale *spermatozoizilor. V. şi spermatogeneză.

SPERMATOGEN, adj. / spermatogène, adj. / spermatogenic. [*Gr. sperma, -atos = sămânţă; gennan = a produce.*] 1) Care se referă la *spermatogeneză. 2) Care produce *spermă sau *spermatozoizi.

SPERMATOGENEZĂ, s. f. / spermatogenèse, s. f. / spermatogenesis. [*Gr. sperma, -atos = sămânţă; genesis = producere, de la gennan = a produce.*] Ansamblul proceselor care au loc în epiteliul tubilor seminiferi şi care duc la formarea gameţilor masculini (spermatozoizi). În primul stadiu, *spermatogoniile se multiplică pentru a da naştere *spermatocitelor de ordinul I. În al doilea stadiu, acestea suferă o diviziune meiotică şi formează spermatocitele de ordinul II, care în al treilea stadiu dau naştere *spermatidelor, precursorii spermatozoizilor.

SPERMATOGONIE, s. f. / spermatogonie, s. f. / spermatogonium. [*Gr. sperma, -atos = sămânţă; gone, gonos = urmaş, sămânţă genitală.*] Celulă germinală masculină iniţială, a cărei proliferare ciclică permite spermatogeneza.

SPERMATOKINEZIGRAFIE, s. f. / spermatokinésigraphie, s. f. / spermatokinesigraphy. [*Gr. sperma, -atos = sămânţă; kinesis = mişcare, de la kinein = a mişca; graphein = a scrie.*] Metodă de determinare a mobilităţii spermatozoizilor prin fotografiere la *ultramicroscop. S. este utilă în investigarea *sterilităţii masculine.

SPERMATOLIT. Var. pentru spermolit (v.).

SPERMATOREE, s. f. / spermatorrhée, s. f. / spermatorrh(o)ea. [*Gr. sperma, -atos = sămânţă; rhoia = curgere, de la rhein = a curge.*] Scurgere involuntară de spermă, uneori abundentă, în afara *copulaţiei.

SPERMATOZOID, s. m. / spermatozoïde, s. m. / spermatozoon, pl. spermatozoa. [*Gr. sperma, -atos = sămânţă; zoon = animal; eidos = formă.*] Celulă reproducătoare (germinală) masculină matură, derivată prin diferenţierea unei *spermatide. S. prezintă o formă alungită, o lungime de circa 60 µm şi este alcătuit din trei părţi: 1) *capul oval*, ocupat aproape în întregime de un nucleu *haploid, prezentând la polul său anterior *acrozomul; 2) *colul*, care conţine două structuri principale, centriolul proximal şi piesa de conexiune; 3) *coada* sau *flagelul*, cu o lungime de circa 50 µm, care asigură motilitatea şi care este alcătuită din trei segmente (piesa intermediară, piesa principală şi piesa terminală). S. care părăsesc căile genitale masculine sunt inapţi pentru *fecundaţie. În timpul tranzitului în căile genitale feminine, s., dacă nu sunt distruşi, suportă o serie de modificări fiziologice, denumite în ansamblul lor *capacitaţie, care-i fac apţi pentru fecundaţie. V. şi spermatogeneză.

SPERMATURIE, s. f. / spermaturie, s. f. / spermaturia, seminuria. [*Gr. sperma, -atos = sămânţă; ouron = urină.*] Prezenţa *spermei în urină.

SPERMĂ, s. f. / sperme, s. f. / sperm, semen. [*Gr. sperma, -atos = sămânţă.*] Lichidul seminal masculin, alcătuit din celule, *spermatozoizii, şi din secreţii glandulare ale anexelor căilor genitale, îndeosebi *prostata şi *glanda bulbouretrală (Cowper). S. este un lichid viscos, alcalin, care conţine fructoză, fosfaţi, substanţe proteice, lipide, *fibrinogen, *tromboplastină şi *hialuronidază. Volumul de s. emis în cursul unei ejaculări variază între o picătură şi 14 ml (în medie 3-4 ml); pH 7,3-8,5; leucocite 500 - 2 000/mm^3 (o cifră superioară indică un proces inflamator local). Numărul de spermatozoizi este de 100-180 milioane/mm^3 de spermă, sub 60 milioane fiind anormal. Puterea fecundantă a s. depinde de concentraţia în spermatozoizi în timpul ejaculării, ca şi de mobilitatea acestora.

SPERMICID, adj., s. n. / spermicide, adj., s. m. / spermicidal, spermicide. [*Gr. sperma, -atos = sămânţă; lat. caedere = a omorî.*] Care distruge spermatozoizii. Este folosit ca anticoncepţional local (aplicare vaginală) şi se prezintă sub formă de ovule sau unguent. Sin.: spermatocid.

SPERMIDINĂ, s. f. / spermidine, s. f. / spermidin. *Poliamină conţinând două grupări amină şi o grupare imidină (un atom de azot legat la doi atomi de carbon sau cu dublă legătură la un atom de carbon). Se găseşte în spermă, în ribozomi şi în anumite virusuri. S. se poate fixa la nivelul ADN, intervenind în *episajul unor *introni. V. şi spermină.

SPERMINĂ, s. f. / spermine, s. f. / spermin. *Poliamină conţinând două grupări amină şi două grupări imină. S. posedă proprietăţi analoge cu cele ale *spermidinei.

SPERMIOGENEZĂ, s. f. / spermiogenèse, s. f. / spermiogenesis. [*Gr. sperma, -atos = sămânţă; genesis = producere, de la gennan = a produce.*] Stadiul terminal al *spermatogenezei.

SPERMOCITOGRAMĂ, s. f. / spermocytogramme, s. m. / spermocytogram. Rezultatul studiului morfologic al spermatozoizilor. S. este un element component al *spermogramei.

SPERMOCULTURĂ, s. f. / spermoculture, s. f. / bacteriological culture of semen. [*Gr. sperma, -atos = sămânţă; lat.*

__cultura__ = cultivare.] Cultură de spermă în vederea punerii în evidenţă a unor microorganisme patogene.

SPERMOGRAMĂ, s. f. / spermogramme, s. m. / spermiogram. [*Gr. **sperma, -atos** = sămânţă; **gramma** = înscriere.*] Studiul citologic al *spermei, care permite evaluarea fertilităţii masculine pe un eşantion de spermă (numărarea spermatozoizilor, studiul formei, motilităţii şi vitalităţii acestora, prezenţa altor elemente citologice, analiza fizicochimică a lichidului).

SPERMOLIT, s. m. / spermolithe, s. m. / spermolith. [*Gr. **sperma, -atos** = sămânţa; **lithos** = piatră.*] Concreţiune calcară localizată la nivelul unui segment al căilor de eliminare a lichidului seminal (veziculă seminală, canal deferent, epididim). Var.: spermatolit. Sin.: calcul seminal (sau spermatic).

SPICUL, s. m. / spicule, s. m. / spicule. [*Lat. **spiculum**, dim. de la **spica** sau **spicum** = spin, ac.*] Orice formaţiune, de obicei microscopică, care are aspectul unui ac. Ex.: s. celular, s. eritrocitar.

SPINA APERTA / spina aperta / spina aperta. V. spina bifida, def. 1.

SPINA BIFIDA / spina bifida / spina bifida. [*Lat. **spina** = şira spinării; **bifidus** = despicat în două, de la **bis** = de două ori, **fidus** = tăiat, despicat.*] Malformaţie osoasă segmentară a coloanei vertebrale, cu sediul în regiunea lombosacrată, mai rar în regiunea cervicală înaltă sau dorsală, care se caracterizează prin dehiscenţa celor două jumătăţi ale arcurilor vertebrale posterioare. Fisura astfel creată poate favoriza hernierea unei porţiuni de meninge sau măduvă. Tipuri: 1) *S. b. aperta* reprezintă hernierea la nivelul malformaţiei a menigelor conţinând fie doar LCR, fie şi LCR şi ţesut nervos. 2) *S. b. lipomatoasă* corespunde asocierii s. b. cu un lipom subcutanat, care poate fi însoţit şi de anomalii tegumentare regionale (angiom sau chist dermoid). 3) *S. b. occulta* este decelabilă doar pe radiografie. Sin.: *rahischizis posterior. 4) *S. b. chistică*, sin. mielocel (v.).

SPINA OCCULTA / spina occulta / spina occulta. V. spina bifida, def. 3.

SPINA VENTOSA / spina ventosa / spina ventosa. [*Lat. **spina** = şira spinării; **ventosus** = plin de aer.*] Osteită tuberculoasă diafizară, cu sediul îndeosebi la nivelul falangelor degetelor. Apare în copilărie, leziunile sunt frecvent multiple şi coexistă cu alte leziuni tuberculoase.

SPINAL, adj. / spinal, -ale, -aux, adj. / spinal. [*Lat. **spina** = şira spinării.*] Sin.: rahidian (v.).

SPINALGIE, s. f. / spinalgie, s. f. / spinalgia. Sensibilitate la presiune a *apofizelor spinoase vertebrale.

SPINOCELULAR, adj. / spinocellulaire, adj. / spinocellular. [*Lat. **spina** = ţep, vârf ascuţit; **cellula** = cămăruţă, dim. de la **cella** = cămară.*] Referitor la celulele corpului mucos Malpighi ale *epidermei, care sunt unite prin punţi sau spini. Ex.: epiteliom s.

SPINOCEREBELOS, adj. / spino-cérébelleux, -euse, adj. / spinocerebellar. [*Lat. **spina** = şira spinării; **cerebellum** = creier mic.*] Al cărui traiect se întinde de la măduvă la cerebel. Ex.: degenerescenţă s., fascicul s.

SPINTEROPIE, s. f. / spinthéropie, s. f. / spintheropia. [*Gr. **spinther, -eros** = scânteie; **ops, opos** = văz, vedere.*] 1) Percepţia unor puncte luminoase, asociată anumitor afecţiuni ale retinei. 2) Formarea unor cristale de colesterol în corpul vitros ca urmare a unor afecţiuni oculare inflamatorii sau de altă natură.

SPIRADENOM ECRIN / spiradénome eccrine / eccrine spiradenoma. Tip particular de *hidradenom, care se dezvoltă ca o tumoră benignă, nodulară, dureroasă, localizată pe faţa anterioară a corpului. S. e. este alcătuit din celule secretorii şi mioepiteliale.

SPIRALE CURSCHMANN / spirales de Curschmann / Curschmann's spirals. [*Heinrich Curschmann, medic german, 1846-1910.*] Elemente spiralate mucoase care pot apărea în sputa bolnavilor cu *astm.

SPIREM, s. n. / spirème, s. m. / spireme. [*Gr. **speira** = spirală.*] Aspect sub formă de ghem al cromozomilor în timpul *profazei.

SPIRIL, s. m. / spirille, s. m. / spirillum, pl. spirilla (lat.). [*Lat. **spirillum** = încolăcire, din gr. **speira** = spirală, încolăcire.*] Microorganism aparţinând genului **Spirillum.*

SPIRILLUM / Spirillum / Spirillum. [*Lat. **spirillum** = încolăcire, din gr. **speira** = spirală, încolăcire.*] Gen de bacili Gram-negativi, de formă helicoidală cu spire largi, prezentând flageli care le asigură motilitatea, aerobi strict sau facultativ. Câteva forme sunt patogene.

SPIRILOZĂ, s. f. / spirillose, s. f. / spirillosis. [*Lat. **spirillum** = încolăcire, din gr. **speira** = spirală, încolăcire; **-oză**.*] Boală provocată de *spirili sau marcată prin prezenţa acestora în organism.

SPIROCHAETACEAE / Spirochaetaceae / Spirochaetaceae. [*Gr. **speira** = spirală; **khaite** = fir de păr.*] Familie din ordinul bacterian *Spirochaetales*, cuprinzând genurile *Borrelia*, *Spirochaeta* (*spirochetă) şi **Treponema.*

SPIROCHETĂ, s. f. / spirochète, s. m. / spiroch(a)et. [*Gr. **speira** = spirală; **khaite** = fir de păr.*] Microorganism spiralat, subţire, vizibil doar la ultramicroscop, aparţinând familiei **Spirochaetaceae.*

SPIROCHETOGEN, adj. / spirochétogène, adj. / spirochetogenous. Care este produs de o *spirochetă. Termenul se referă îndeosebi la granulele spirochetogene care apar în culturile vechi de spirochete, ca şi în sucul de ganglioni sau de *gome sifilitice. G. s. par să fie un reziduu al autolizei parazitului. Ele au un diametru egal cu lărgimea spirochetei din care au rezultat, sunt argirofile şi posedă un filament ondulat.

SPIROCHETOZĂ, s. f. / spirochétose, s. f. / spiroch(a)etosis. [*Gr. **speira** = spirală; **khaite** = fir de păr; **-oză**.*] Infecţie provocată de spirochete, cel mai frecvent: *s. bronhopulmonară, artrita spirochetozică sau septicemia, cauzată de *Borrelia anserina*. V. şi borelioze.

SPIROCHETOZĂ BRONHOPULMONARĂ / spirochétose broncho-pulmonaire / bronchospiro-ch(a)etosis. Boală determinată de *Spirochaeta bronchialis*, caracterizată clinic prin bronşită cu expectoraţie sanguinolentă, în care *spirocheta se află din abundenţă. Sin.: boală Castellani, bronhospirochetoză.

SPIROCHETOZE RECURENTE / spirochétoses récurrentes / recurrent spiroch(a)etosis. Sin.: borelioze (v.).

SPIROGRAF, s. n. / spirographe, s. m. / spirograph. [*Lat. **spirare** = a respira; gr. **graphein** = a scrie.*] Aparat destinat practicii *spirografiei.

SPIROGRAFIE, s. f. / spirographie, s. f. / spirography. [*Lat. **spirare** = a respira; gr. **graphein** = a scrie.*] Domeniu al explorării funcţionale respiratorii care constă în înregistrarea grafică a volumelor pulmonare şi a debitelor ventilatorii, cu ajutorul unui spirograf.

SPIROLACTONE, s. f. pl. / spirolactones, s. f. pl. / spirolactones. Grup de substanţe steroide de sinteză, dintre care unele sunt utilizate ca diuretice. V. şi spironolactonă, probă la aldactonă.

SPIROMETRIE, s. f. / spirométrie, s. f. / spirometry. [*Lat. **spirare** = a respira; gr. **metron** = măsură.*] Măsurarea capacităţii pulmonare vitale, a volumelor pulmonare şi a debitelor ventilatorii cu un dispozitiv denumit spirometru.

SPIROMETRU, s. n. / spiromètre, s. m. / spirometer. [*Lat. **spirare** = a respira; gr. **metron** = măsură.*] Aparat destinat practicii *spirometriei.

SPIRONOLACTONĂ, s. f. / spironolactone, s. f. / spironolactone. (DCI) Substanţă diuretică, antagonistă *aldosteronului, căruia îi blochează acţiunea asupra celulelor tubilor renali distali. S. este o *spirolactonă.

SPIROSCOPIE, s. f. / spiroscopie, s. f. / spiroscopy. [*Lat.* ***spirare*** *= a respira;* ***skopein*** *= a examina.*] Examenul respiraţiei cu ajutorul unui aparat denumit spiroscop, care măsoară volumul de aer expulzat. Acest aparat este utilizat îndeosebi în scop de reeducare respiratorie la convalescenţii de afecţiuni toracice.

SPITAL, s. n. / hôpital, s. m. / hospital. [*Germ.* ***Spital*** *= spital.*] Locul principal în care se acordă toate îngrijirile medicale care nu pot fi efectuate la domiciliu din motive sociale, economice, tehnice sau ştiinţifice. Există *s. generale*, cu o serie de servicii clinice şi de investigaţii, şi *s. specializate*. În cele mai multe ţări a fost elaborată o legislaţie specifică asupra structurii, organizării, finanţării şi funcţionării s.

SPITAL DE NOAPTE / hôpital de nuit / night hospital. S. în care primesc îngrijiri medicale noaptea pacienţii care în timpul zilei îşi pot continua activitatea profesională.

SPITAL DE ZI / hôpital de jour / day hospital. S. în care bolnavii sunt internaţi doar ziua, pentru a primi tratamentele necesare, când starea acestora permite rămânerea în mediul familial.

SPLANHNECTOMIE, s. f. / splanchnectomie, splanchnicectomie, adj. / splanchnicectomy. [*Gr.* ***splankhnon*** *= viscer;* ***ektome*** *= excizie.*] Rezecţia operatorie, mai mult sau mai puţin extinsă, a nervilor splanhnici. Var.: splanhnicectomie.

SPLANHNIC, adj. / splanchnique, adj. / splanchnic. [*Gr.* ***splankhnon*** *= viscer.*] Care se referă la viscere sau care aparţine viscerelor. V. visceral.

SPLANHNICECTOMIE. Var. pentru splanhnectomie (v.).

SPLANHNOCRANIU, s. n. / splanchnocrâne, s. m. / viscerocranium. NA: cranium viscerale. [*Gr.* ***splankhnon*** *= viscer; lat. medievală* ***cranium****, din gr.* ***kranion*** *= craniu.*] În sens restrâns, parte a scheletului cefalic provenind din aparatul branhial embrionar: totalitatea scheletului facial, osişoarele urechii medii, apofiza stiloidă, osul hioid. În sens larg, s. cuprinde, de asemenea, cartilajele tiroide şi cricoide. Sin.: viscerocraniu.

SPLANHNOGRAFIE, s. f. / splanchnographie, s. f. / splanchnography. [*Gr.* ***splankhnon*** *= viscer;* ***graphein*** *= a înscrie.*] Radiografia viscerelor, după injectarea în sistemul circulator a unei substanţe opace la radiaţiile X.

SPLANHNOLOGIE, s. f. / splanchnologie, s. f. / splanchnology. [*Gr.* ***splankhnon*** *= viscer;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Studiul viscerelor.

SPLANHNOMEGALIE, s. f. / splanchnomégalie, s. f. / splanchnomegaly. [*Gr.* ***splankhnon*** *= viscer;* ***megas, megalos*** *= mare.*] Sin.: visceromegalie (v.).

SPLANHNOMICRIE, s. f. / splanchnomicrie, s. f. / splanchnomicria. [*Gr.* ***splankhnon*** *= viscer;* ***mikros*** *= mic.*] Diminuarea de volum a tuturor viscerelor. Se observă îndeosebi în *anorexia mentală, *sindromul Simmonds, ca şi în toate stările de *denutriţie.

SPLANHNOPLEURĂ, s. f. / splanchnopleure, s. f. / splanchnopleure. Foiţă viscerală a *mezodermului în contact cu *endodermul şi limitând *celomul în interior.

SPLANHNOPTOZĂ, s. f. / splanchnoptose, s. f. / splanchnoptosia, splanchnoptosis. [*Gr.* ***splankhnon*** *= viscer;* ***ptosis*** *= cădere.*] Deplasarea patologică, prin relaxarea mijloacelor lor de susţinere, a unuia sau mai multor viscere abdominale din poziţia lor topografică normală în regiunea abdominală inferioară. Sin.: boală Glénard.

SPLANHNOSCOPIE, s. f. / splanchnoscopie, s. f. / splanchnoscopy. [*Gr.* ***splankhnon*** *= viscer;* ***skopia*** *= examinare, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Inspecţia viscerelor prin *endoscopie.

SPLANHNOTOMIE, s. f. / splanchnotomie, s. f. / splanchnotomy. [*Gr.* ***splankhnon*** *= viscer;* ***tome*** *= secţiune.*] 1) Secţiunea nervilor splanhnici. 2) În engleză: anatomia sau disecţia viscerelor.

SPLANHNOTROP, adj. / splanchnotrope, adj. / viscerotropic. Se spune despre o serie de substanţe chimice, bacterii, sau virusuri care se fixează în mod selectiv la nivelul viscerelor.

SPLEEN, s. n. / spleen, s. m. / spleen. [*Engl.* ***spleen*** *= proastă dispoziţie, plictis, din gr.* ***splen, -enos*** *= splină, dar şi ipohondrie (anticii credeau că melancolia îşi avea originea în splină).*] Anglicism care exprimă o atitudine pasivă, absenţa nemotivată a bucuriei de a trăi.

SPLENALGIE, s. f. / splénalgie, s. f. / splenalgia. [*Gr.* ***splen, -enos*** *= splină;* ***algos*** *= durere.*] Durere, de obicei neurogenă, la nivelul splinei.

SPLENECTOMIE, s. f. / splénectomie, s. f. / splenectomy. [*Gr.* ***splen, -enos*** *= splină;* ***ektome*** *= excizie.*] Excizia sau extirparea chirurgicală a splinei.

SPLENIC, adj. / splénique, adj. / splenic. [*Gr.* ***splen, -enos*** *= splină.*] Care se referă la splină. Ex.: ruptură s.

SPLENIŢĂ, s. f. / splénite, s. f. / splenitis. [*Gr.* ***splen, -enos*** *= splină; -ită.*] Inflamaţia splinei, de obicei cauzată de o *pioemie. Se manifestă prin splenomegalie şi durere locală intensă. S. mai poate rezulta şi prin acumulare de particule străine la nivelul splinei, ca organ imunitar.

SPLENIZARE, s. f. / splénisation, s. f. / splenization. Leziune a plămânului caracterizată prin induraţia ţesutului său, care are un aspect ce aminteşte de cel al ţesutului splenic. S. se întâlneşte în unele congestii pulmonare şi bronhopneumopatii.

SPLENOCIT, s. n. / splénocyte, s. m. / splenocyte. *Macrofag mononuclear de dimensiuni mari, care se găseşte în sinusurile splenice.

SPLENOCOLIC, adj. / splénocolique, adj. / splenocolic. [*Gr.* ***splen, -enos*** *= splină;* ***kolon*** *= intestin gros.*] Care se situează între splină şi colon, care leagă cele două organe. Ex.: ligament s.

SPLENOCONTRACŢIE, s. f. / splénocontraction, s. f. / splenoconstriction. [*Gr.* ***splen, -enos*** *= splină; lat.* ***contractio, -onis*** *= strângere, de la* ***contrahere*** *= a strânge (****cum*** *= cu;* ***trahere*** *= a trage cu forţa).*] Contracţie a splinei, care poate fi provocată de: agenţi chimici (chinină, adrenalină, stricnină etc.), agenţi fizici (curent electric, anumite mişcări, efort fizic, excitarea nervului splanhnic etc.), sângerare sau chiar de emoţii. Uneori, s. prin adrenalină a fost utilizată pentru a aprecia posibilitatea de reducere a unei splenomegalii.

SPLENOGEN, adj. / splénogène, adj. / splenogenic. Despre un proces care îşi are originea în splină.

SPLENOGRAFIE, s. f. / splénographie, s. f. / splenography. [*Gr.* ***splen, -enos*** *= splină;* ***graphein*** *= a scrie.*] 1) Radiografia splinei după injectarea intravenoasă a unui *mediu de contrast. 2) Descrierea analitică a splinei.

SPLENOGRAMĂ, s. f. / splénogramme, s. m. / splenogram. [*Gr.* ***splen, -enos*** *= splină;* ***gramma*** *= înscriere.*] Evaluarea procentuală a diferitelor celule care constituie parenchimul splenic. Celulele (recoltate prin puncţie splenică) sunt etalate pe o lamă şi colorate (*coloraţie May-Grünwald-Giemsa). Normal, pe frotiu majoritatea celulelor sunt *limfocite, la care se adaugă câteva *granulocite şi *histiocite.

SPLENOID, adj. / splenoïde, adj. / splenoid. [*Gr.* ***splen, -enos*** *= splină;* ***eidos*** *= formă.*] Care se aseamănă cu splina, de regulă doar macroscopic, adică în ceea ce priveşte culoarea şi consistenţa.

SPLENOM, s. n. / splénom, s. m. / splenoma. Tumoră a splinei, de regulă malignă. Se formează din ţesutul hematopoietic splenic, fiind compusă din mononucleare şi celule gigante cu nuclee multiple.

SPLENOMANOMETRIE, s. f. / splénomanométrie, s. f. / splenomanometry. [*Gr. **splen, -enos** = splină; **manos** = puţin dens; **metron** = măsură.*] Măsurarea presiunii la nivelul splinei şi, implicit, în sistemul *venei porte, prin puncţie splenică.

SPLENOMEGALIE, s. f. / splénomégalie, s. f. / splenomegaly. [*Gr. **splen, -enos** = splină; **megas, megalos** = mare.*] Creşterea volumului splinei, în diferite grade decelabile clinic (la palparea abdominală), sau prin diferite investigaţii imagistice (ecografie, scintigrafie). Etiologia poate fi variată: infecţii, afecţiuni hepatice cronice, tulburări în circulaţia sistemului port, leucemii, infiltraţie patologică printr-o serie de substanţe etc.

SPLENOMEGALIE MIELOIDĂ / splénomégalie myéloïde / idiopathic myelofibrosis. Sin.: boală Hueck (v.).

SPLENOPATIE, s. f. / splénopathie, s. f. / splénopathy. [*Gr. **splen, -enos** = splină; **pathos** = boală.*] Denumire generală pentru orice boală a splinei.

SPLENOPEXIE, s. f. / splénopexie, s. f. / splenopexy. [*Gr. **splen, -enos** = splină; **pexis** = fixare.*] Fixarea unei spline ptozate la peretele abdominal.

SPLENOPORTOGRAFIE, s. f. / splénoportographie, s. f. / splenoportography. [*Gr. **splen, -enos** = splină; lat. **porta** = poartă; gr. **graphein** = a scrie.*] Examen radiografic al sistemului port şi al venei splenice, practicat după opacifierea, prin puncţie directă transparietală, a splinei cu o substanţă de contrast iodată, hidrosolubilă, opacă la raze X.

SPLENORAGIE, s. f. / splénorragie, s. f. / splenorrhagia. [*Gr. **splen, -enos** = splină; **rhegnynai** = a ţâşni, a izbucni.*] Hemoragie cu origine la nivelul splinei.

SPLENOSCLEROZĂ, s. f. / splénosclérose, s. f. / splenosclerosis. Dezvoltare extinsă de ţesut fibros la nivelul splinei, în general cu hipertrofie splenică.

SPLENOZĂ PERITONEALĂ / splénose péritonéale / splenosis. Boală caracterizată prin prezenţa de numeroşi noduli splenici la nivelul *peritoneului, după o splenectomie impusă de o ruptură traumatică a splinei.

SPLINĂ, s. f. / rate, s. f. / spleen, splen. NA: lien. [*Gr. **splen, -enos** = splină.*] Cel mai mare organ al sistemului limfoid, cu masa de circa 150-200 g şi diametrul longitudinal de circa 125 mm, care include un volum de circa 150-200 ml sânge. Este situată în loja subfrenică stângă, laterostomacal, deasupra unghiului colic stâng. S. este specializată în colectarea antigenilor prezenţi în circulaţie, precum şi în fixarea protozoarelor, bacteriilor, ca şi a diferitelor substanţe chimice. Aportul sanguin este asigurat de o singură arteră splenică, divizată în ramuri din ce în ce mai mici după străpungerea hilului la nivelul capsulei. La nivelul arteriolelor se găsesc "manşoane" de limfocite (teci limfatice periarteriolare) de care sunt ataşaţi foliculii limfatici. Tecile limfatice şi foliculii prezintă o coroană de limfocite şi macrofage. Acest ţesut limfatic constituie pulpa albă a splinei, care se află răspândită în pulpa roşie. Pulpa roşie (alcătuită din sinusuri pline cu sânge, delimitate de celule reticuloendoteliale) formează majoritatea ţesutului splenic şi este sediul colectării şi distrucţiei eritrocitelor senescente. În viaţa intrauterină şi la nou-născut, s. are funcţie hematoformatoare. Similar ganglionilor limfatici (*nodul limfatic), în anumite zone ale splinei sunt prezente limfocite şi celule accesorii. Astfel, tecile limfatice periarteriolare conţin îndeosebi *limfocite T, iar foliculii limfatici conţin limfocite B. În esenţă, funcţia splinei şi răspunsul ei faţă de antigeni sunt similare nodulilor limfatici. Diferenţa esenţială constă în faptul că splina reprezintă sediul major al răspunsurilor imune faţă de antigeni prezenţi în circulaţie, în timp ce nodulii sunt implicaţi în reacţia faţă de antigeni prezenţi în limfă. *Splenomegalia se poate afla la originea unor boli sau se poate produce în cazul anumitor afecţiuni. Ablaţia sa nu pune viaţa în pericol, deoarece funcţiile splinei sunt preluate de ganglionii limfatici, ficat şi măduva osoasă. Sin.: lien. V. şi nodul limfatic.

SPONDILALGIE, s. f. / spondylalgie, s. f. / spondylalgia. [*Lat. **spondylus**, gr. **spondylos** = vertebră; gr. **algos** = durere.*] Sin.: spondilodinie (v.).

SPONDILARTRITĂ, s. f. / spondylarthrite, s. f. / spondylarthritis. [*Lat. **spondylus**, gr. **spondylos** = vertebră; gr. **arthron** = articulaţie; **-ită**.*] Artrită a coloanei vertebrale.

SPONDILARTRITĂ ANCHILOZANTĂ / spondylarthrite ankylosante / ankylosing spondylarthritis. Reumatism inflamator cronic afectând articulaţiile sacroiliace ale coloanei vertebrale, la adultul tânăr de sex masculin. Boala evoluează în puseuri, spre anchilozare în "coloană de bambus". Anchilozarea poate avea loc în extensie, când cuprinde articulaţiile coxofemurale (boala Strümpell-Marie) sau în flexie (boala Bechterew). Sin.: pelvispondilită reumatismală, spondilită anchilozantă.

SPONDILARTROZĂ, s. f. / spondylarthrose, s. f. / spondylarthrosis. [*Lat. **spondylus**, gr. **spondylos** = vertebră; gr. **arthron** = articulaţie; **-oză**.*] Denumire puţin utilizată a artrozei vertebrale anterioare (*discartroză) sau posterioare (artroză interapofizară).

SPONDILITĂ, s. f. / spondylite, s. f. / spondylitis. [*Lat. **spondylus**, gr. **spondylos** = vertebră; **-ită**.*] Osteită vertebrală (uni- sau multivertebrală) care afectează corpul vertebral (*s. anterioară*), fiind de obicei o *spondilodiscită, sau, mai rar, arcul posterior (*s. posterioară*).

SPONDILITĂ ACROMEGALICĂ / spondylite acromégalique / Erdheim's syndrome. Sin.: sindrom Erdheim (v.).

SPONDILITĂ ANCHILOZANTĂ / spondylarthrite ankylosante / spondylarthritis ankylopoietica, rheumatoid spondylitis. Sin.: spondilartrită anchilozantă (v.).

SPONDILIZEMĂ, s. f. / spondylizème, s. m. / spondylizema. [*Gr. **spondylos** = vertebră; **izema** = lăsare, tasare.*] Tasare a coloanei vertebrale din cauza leziunilor la nivelul unuia sau mai multor *corpi vertebrali, îndeosebi în *morbul lui Pott. Dacă tasarea se produce la unirea dintre zona lombară şi sacrată poate apărea o deviaţie angulară a rahisului, cu limitarea *strâmtorii superioare (v. strâmtoare, def. 3).

SPONDILOARTROPATIE, s. f. / spondylarthropathie, s. f. / spondyloarthropathy. [*Lat. **spondylus**, gr. **spondylos** = vertebră; gr. **arthron** = articulaţie; **pathos** = boală.*] 1) Termen general pentru bolile articulaţiilor coloanei vertebrale. 2) Termen generic prin intermediul căruia sunt regrupate entităţile nosologice care au comune: o afectare a articulaţiilor sacroiliace, artrite periferice şi absenţa *factorului reumatoid în serul sanguin. În grupul s. sunt cuprinse: pelvispondilita reumatismală, *sindromul Fiessinger-Leroy-Reiter, artritele reacţionale, unele artropatii juvenile, artritele din *colita ulceroasă şi din *boala Crohn, reumatismul psoriazic, *boala Whipple, *sindromul Behçet şi *sindromul SAPHO.

SPONDILODINIE, s. f. / spondylodynie, s. f. / spondylodynia. [*Lat. **spondylus**, gr. **spondylos** = vertebră; gr. **odyne** = durere.*] Durere la nivelul vertebrelor. Sin.: spondilalgie.

SPONDILODISCITĂ, s. f. / spondylodiscite, s. f. / spondylodiscitis. [*Lat. **spondylus**, gr. **spondylos** = vertebră; lat. **discus**, gr. **diskos** = disc; **-ită**.*] Inflamaţie, de obicei de origine infecţioasă, a *discului intervertebral şi a corpilor vertebrali adiacenţi.

SPONDILOLISTEZIS, s. n. / spondylolisthésis, s. m. / spondylolisthesis. [*Lat. **spondylus**, gr. **spondylos** = vertebră; gr. **olisthanein** = a aluneca.*] Alunecarea înainte, parţială sau totală, a unei vertebre sau a unui segment din coloana vertebrală. Afectează cu predilecţie vertebrele lombare inferioare, îndeosebi a cincea vertebră lombară. Este determinată de o leziune a arcului posterior (frecvent liza istmică congenitală) sau o deteriorare a discului intervertebral. V. şi retrolistezis.

SPONDILOLIZĂ, s. f. / spondylolyse, s. f. / spondylolysis. [*Lat. spondylus, gr. spondylos = vertebră; gr. lysis = distrugere, de la lyein = a distruge.*] Termen care, teoretic, poate desemna orice leziune vertebrală distructivă. În practică este însă utilizat în relaţie cu malformaţiile vertebrale caracterizate prin fisura interapofizară vertebrală, prin defect de osificare. Predispune la *spondilolistezis.

SPONDILOMALACIE, s. f. / spondylomalacie, s. f. / spondylomalacia. [*Lat. spondylus, gr. spondylos = vertebră; gr. malakia = înmuiere, de la malakos = moale.*] *Osteomalacie localizată la nivelul uneia sau mai multor vertebre.

SPONDILOPATIE, s. f. / spondylopathie, s. f. / spondylopathy. [*Lat. spondylus, gr. spondylos = vertebră; gr. pathos = boală.*] Termen generic utilizat în relaţie cu orice tip de afecţiune a coloanei vertebrale.

SPONDILOREOSTOZĂ, s. f. / spondylorhéostose, s. f. / Forestier and Rotès-Quérol syndrome. [*Lat. spondylus, gr. spondylos = vertebră; gr. rheos = curent, de la rhein = a curge; osteon = os; -oză.*] Sin.: hiperostoză vertebrală anchilozantă (v.).

SPONDILOSCHIZIS, s. n. / spondyloschisis, s. m. / spondyloschisis. [*Lat. spondylus, gr. spondylos = vertebră; gr. skhisis = despicătură, de la skhizein = a despărţi.*] Malformaţie osoasă congenitală care constă în fisura unuia sau mai multor arcuri vertebrale.

SPONDILOTERAPIE, s. f. / spondylothérapie, s. f. / spondylotherapy. [*Lat. spondylus, gr. spondylos = vertebră; gr. therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji.*] 1) În general, tratamentul bolilor coloanei vertebrale. 2) Metodă neconvenţională de terapie a unor afecţiuni diverse prin manevre mecanice practicate asupra coloanei vertebrale. V. şi vertebroterapie.

SPONDILOTOMIE, s. f. / spondylotomie, s. f. / spondylotomy, rachi(o)tomy. [*Lat. spondylus, gr. spondylos = vertebră; gr. tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] 1) Secţionarea chirurgicală a uneia sau a mai multor vertebre. 2) Deschiderea chirurgicală a canalului vertebral.

SPONDILOZĂ, s. f. / spondylose, s. f. / spondylosis. [*Lat. spondylus, gr. spondylos = vertebră; -oză.*] *Artroză vertebrală. În funcţie de localizare, se disting: s. cervicală şi s. lombară. Se caracterizează prin artrite şi osteoartrite degenerative ale vertebrelor cervicale sau lombare şi ţesuturilor asociate. Procesele degenerative pot provoca compresiuni asupra rădăcinilor nervoase, cu dureri locale şi *parestezii ale membrelor.

SPONGIFORM, adj. / spongiforme, spongoïde, adj. / spongioid. [*Lat. spongia, gr. spongion = burete; lat. forma = formă.*] Care aminteşte de structura areolară a unui burete.

SPONGIOBLAST, s. n. / spongioblaste, s. m. / spongioblast. [*Lat. spongia, gr. spongion = burete; gr. blastos = germen.*] 1) Denumire pentru fiecare din celulele epiteliale embrionare rezultate din diferenţierea celulelor matriciale ale *tubului neural. Spongioblastele se diferenţiază, la rândul lor, unele în celule nevrogliale (*astrocite şi *oligodendrocite), iar altele în celule ependimare, care aparţin tot *nevrogliei. 2) Sin.: celulă amacrină (v.).

SPONGIOBLASTOM, s. n. / spongioblastome, s. m. / spongioblastoma. Tumoră derivată din *spongioblast. Acest termen a fost utilizat ca sin. cu *glioblastom. Denumirea de s. polar nu este clară: uneori este utilizată pentru s. rezultate din proliferarea de *astrocite fibroase grupate în fascicule întreţesute, iar alteori pentru s. embrionar.

SPONGIOCIT, s. n. / spongiocyte, s. m. / spongiocyte. 1) Denumire generică, utilizată rar, pentru celulele *nevrogliei. 2) Celulă cu secreţie endocrină prezentă în zona fasciculată a corticosuprarenalei. Denumirea sa provine de la prezenţa în citoplasmă a numeroase vacuole. S. conţine numeroşi *lizozomi, cu rol în secreţia *glucocorticoizilor.

SPONGIOID. Var. pentru spongoid (v.).

SPONGIOS, adj. / spongieux, -euse, adj. / spongy. [*Lat. spongia, gr. spongion = burete.*] Despre un ţesut care prezintă o consistenţă şi o structură asemănătoare unui burete.

SPONGIOZĂ, s. f. / spongiose, s. f. / spongiosis. Leziune elementară epidermică tradusă printr-un edem intracelular al stratului spongios (malpighian).

SPONGOID, adj. / spongoïde, spongioïde, adj. / spongioid, spongiform. [*Lat. spongia, gr. spongion = burete; gr. eidos = formă.*] Care se aseamănă cu un burete ca structură sau numai în aparenţă. Var.: spongioid.

SPONTAN, adj. / spontané, -e, adj. / spontaneous. [*Lat. spontaneus = spontan, de bună voie, de la spons = după voia.*] 1) (Act) produs instinctiv, involuntar. 2) (Eveniment) care apare fără o cauză extrinsecă (sau intrinsecă) determinată. Ex.: vindecare s., fractură s.

SPONTANEITATE, s. f. / spontanéité, s. f. / spontaneity. [*Lat. spontaneus = spontan, de bună voie, de la spons = după voia.*] Însuşire specifică a vieţii, reprezentând, în spiritul fiziologiei contemporane, o activitate care nu este legată de intervenţia directă nemijlocită a unui stimul, fiind o activitate durabilă.

SPOR, s. m. / spore, s. f. / spore. [*Gr. spora = sământă, de la speirein = a însămânţa.*] 1) Celulă reproducătoare caracteristică regnului vegetal (ciuperci, protozoare, sporozoare), foarte rezistentă la condiţiile defavorabile ale mediului. 2) La bacterii, organit structural unic, termorezistent, propriu unor bacili, capabil de a conserva în condiţii foarte nefavorabile proprietăţile germenului de origine, rezistent la căldură şi la agenţi chimici şi care, plasat în condiţii favorabile, se transformă în bacterie activă, identică celei iniţiale.

SPORADIC, adj. / sporadique, adj. / sporadic. [*Gr. sporadikos = dispersat, de la speirein = a dispersa.*] Care afectează un număr mic de indivizi, izolat, în opoziţie cu afectarea *epidemică sau *endemică.

SPOROTRICOZĂ, s. f. / sporothricose, s. f. / sporothricosis. [*Gr. spora = sământă, de la speirein = a însămânţa; thrix, trikos = păr; -oză.*] Micoză cronică determinată de ciuperci din clasa *Hyphomycetae*, genul *Sporotrichum*. Se poate prezenta sub formă generalizată sau localizată (cutanată, osoasă, limfatică, viscerală). Sin.: boală Schenck, boală Beurmann-Gougerot.

SPOROZOARE, s. n. pl. / Sporozoaires, s. m. pl. / Sporozoa. [*Gr. spora = sământă, de la speirein = a însămânţa; zoon = animal.*] Clasă de protozoare parazite ale ţesuturilor şi ale celulelor într-unul din stadiile celor două cicluri de reproducere sexuată şi asexuată (formare de *spori) sau în toate perioadele de viaţă ale acestora. Grupul *Telospiridies* cuprinde ordinul *Coccidies* şi genurile *Isospora* şi *Plasmodium* (agentul malariei), paraziţi ai omului.

SPOROZOIT, s. m. / sporozoïte, s. m. / sporozoit. [*Gr. spora = sământă, de la speirein = a însămânţa; zoon = animal.*] Formă a parazitului *malariei care este concentrată în glandele salivare ale ţânţarului anofel şi care poate fi introdusă în corpul uman prin înţepătura acestuia. S. pătrunde în celulele hepatice, unde dă naştere *merozoiţilor, care vor infecta eritrocitele şi vor determina manifestarea clinică a malariei.

SPOROZOOZĂ, s. f. / sporozoose, s. f. / sporozoosis. [*Gr. spora = sământă, de la speirein = a însămânţa; zoon = animal; -oză.*] Termen generic pentru orice boală determinată de *sporozoare.

SPORUL, s. m. / sporule, s. f. / sporule. [*Gr. spora = sămânţă; -ul.*] *Spor mic.

SPORULAT, adj. / sporulé, léé, adj. / sporulated. Despre o structură care poartă un *spor.

SPORULAŢIE, s. f. / sporulation, s. f. / sporulation. [*Gr. spora = sămânţă; -ul.*] Procesul de formare de *spori.

SPOT, s. n. / spot, s. m. / spot. [*Engl. spot = punct, pată.*] Anglicism utilizat pentru desemnarea unui punct. De ex., punctul luminos de pe ecranul unui osciloscop.

SPOTTING, s. n. / spotting, s. m. / spotting. Anglicism utilizat pentru denumirea unei sângerări vaginale uşoare.

SPRAY, s. n. / spray, s. m. / spray. [*Engl. spray = picături, stropeală.*] Termen englez adoptat în aproape toate limbile. Înseamnă pulverizator sau vaporizator şi poate conţine diferite medicamente, îndeosebi cu acţiune topică locală.

SPRÂNCEANĂ, s. f. / sourcil, s. m. / eyebrow. NA: supercilium, pl. supercilia. [*Lat. supercilia = sprânceană.*] 1) Proeminenţă arcuată dispusă transversal deasupra orbitei, musculocutanată, prevăzută cu păr. 2) *S. cotiloidiană* este un relief osos la nivelul cavităţii cotiloidiene.

SPRÂNCENAR, adj., s. m. / sourcilier, -ière, adj., s. m. / superciliary. [*Lat. supercilia = sprânceană.*] 1) Care se referă la sprânceană. V. arcadă sprâncenară. 2) *Muşchiul s.*: v. tab. anat. - muşchi.

SPROGRAMĂ, s. f. / spirogramme, s. f. / spirogram. Denumire a curbei înregistrate cu *spirograful.

SPRUE / sprue / sprue. [*Olandeză sprouw = afte.*] Formă cronică de *malabsorbţie. V. în continuare.

SPRUE NOSTRAS / sprue nostras / sprue nostras. Sin.: boală celiacă (v.).

SPRUE TROPICAL / sprue tropicale / tropical sprue. Boală intestinală cronică recurentă, din zonele tropicale, caracterizată prin diaree cu *steatoree, complicată cu denutriţie şi carenţă în diverse vitamine, *anemie pernicioasă şi inflamaţie dureroasă a limbii (glosită, aftoză), atrofie a vilozităţilor intestinale, sensibilă la aportul vitaminic (acid folic, vitamină B_{12}), antibiotice, dar nu şi la gluten. Trebuie deosebită de *s. nostras*, denumită mai comun *boala celiacă.

SPUMAVIRINAE / Spumavirinae / Spumavirinae. Subfamilie de virusuri din familia *Retroviridae, denumită astfel din cauza aspectului spumos al celulelor pe care le infectează.

SPUMOS, adj. / spumeaux, -euse, adj. / frothy. [*Lat. spumosus = plin de spumă, de la spuma = spumă.*] Care este amestecat cu spumă sau se aseamănă cu spuma. Ex.: expectoraţie s.

SPUTĂ, s. f. / crachat, s. m. / sputum. [*Lat. sputum = spută, de la sputare = a scuipa.*] Produs eliminat pe gură, prin tuse, din aparatul respirator. În funcţie de cantitate, s. poate fi redusă sau abundentă. Se deosebesc numeroase tipuri de s., uneori caracteristice anumitor boli: *s. mucoasă*, din traheobronşite şi procese inflamatorii pulmonare; *s. mucopurulentă* caracteristică aceloraşi boli, cu varietăţile *numulară şi *globoidă* (sub formă de globule); *s. purulentă*, cu conţinut net purulent, caracteristică supuraţiilor; *s. perlată. Alte tipuri de s.: seroasă, pseudomembranoasă, roz-gelatinoasă (în cancer bronhopulmonar), brună (*gangrenă), hemoptoică (cu sânge), fetidă (în procese gangrenoase sau în stază). Prin examen în microscopie optică se pot detecta în s. celule alveolare şi bronşice, granulocite eozinofile (în *astmul bronşic), diverşi germeni microbieni şi micelii.

SPUTĂ NUMULARĂ / crachat nummulaire / nummular sputum. S. de aspectul unor monede mici, specifică tuberculozei pulmonare.

SPUTĂ PERLATĂ / crachat perlé / Laennec's pearl. S. spumoasă care conţine "dopuri" mici uscate, elastice, opalescente, vizibile uşor cu lupa. Caracterizează *expectoraţia care se produce la sfârşitul crizei de *astm. Sin.: semn Laennec.

STABILIZATOR, s. n. / stabilisateur, s. m. / stabilizer. [*Lat. stabilis = imobil, de la stare = a sta în picioare.*] Un agent, de obicei chimic, care împiedică descompunerea unei substanţe instabile sau care menţine echilibrul unui proces sau o anumită ordine structurală. V., de ex., stabilizator de membrană.

STABILIZATOR DE MEMBRANĂ / stabilisateur de membrane / stabilizer of the membrane potential. Termen general pentru substanţele care, prin fixarea la nivelul membranei celulare, suprimă trecerea ionilor de Na^+ sau/şi K^+, prin blocarea selectivă a *canalelor ionice. Drept consecinţă, celula rămâne în repaus, în echilibru electric, *depolarizarea nefiind posibilă.

STADIALIZARE TNM / stadialisation TNM / TNM staging. Nomenclatură standardizată pentru extinderea anatomică a proceselor neoplazice, în care sunt evaluate trei elemente principale: tumora primară (T), ganglionii (nodulii) limfatici (N) şi metastazele (M), cărora li se ataşează o clasificare bazată pe valori între 0 şi 4, proporţionale cu evoluţia. Tumora primară este astfel stadializată în funcţie de dimensiuni şi de extinderea locală, ganglionii limfatici - în funcţie de răspândirea la diferite distanţe şi de numărul celor afectaţi, iar metastazele - în funcţie de prezenţa sau absenţa lor. Detaliile clasificării sunt specifice pentru fiecare tip de neoplazie.

STADIU, s. n. / stade, s. m. / stage, stadium, phase, period. [*Lat. stadium, din gr. stadion = modificare, transformare.*] 1) Perioadă cu durată determinată în evoluţia unei boli, a unei tulburări. 2) Gradul de gravitate al unei boli sau al unei leziuni. Etapele de evoluţie a unor boli sunt delimitate, convenţional, în stadii.

STAFILECTOMIE, s. f. / staphylectomie, s. f. / staphylectomy. [*Gr. staphyle = ciorchine; ektome = excizie.*] Rezecţia unui *stafilom cornean sau a segmentului anterior al ochiului.

STAFILHEMATOM, s. n. / staphylhématome, s. m. / staphylhaematoma. [*Gr. staphyle = luetă; haima = sânge.*] *Efuziune sanguină în grosimea luetei. Se prezintă sub forma unor mici tumefacţii albăstrui, eventual cu disfagie şi disfonie.

STAFILIN, adj. / staphylin, -e, adj. / staphyline. [*Gr. staphyle = ciorchine.*] Care se referă la luetă. Sin.: uvular.

STAFILITĂ, s. f. / staphylite, s. f. / staphylitis. Inflamaţia *luetei.

STAFILOCOC, s. m. / staphylocoque, s. m. / staphylococcus. [*Gr. staphyle = ciorchine; kokkos = boabă.*] Microorganism aparţinând genului *Staphylococcus* (v.).

STAFILOCOCCEMIE, s. f. / staphylococcémie, s. f. / staphylococc(a)emia. [*Gr. staphyle = ciorchine; kokkos = boabă; haima, -atos = sânge.*] 1) Prezenţa stafilococilor în sânge. 2) Septicemie determinată de stafilococi.

STAFILOCOCIC, adj. / staphylococcique, adj. / staphylococcic. [*Gr. staphyle = ciorchine; kokkos = boabă.*] Care se referă la stafilococ sau este cauzat de stafilococi. Ex.: pneumonie s.

STAFILOCOCIE, s. f. / staphylococcie, s. f. / staphylococcia. [*Gr. staphyle = ciorchine; kokkos = boabă.*] Infecţie cu stafilococ. *S. malignă a feţei* este o varietate particulară, care se extinde pornind de la un furuncul al buzei superioare sau al aripii nazale şi se poate complica cu tromboflebita sinusului cavernos.

STAFILOCOCIE MALIGNĂ A FEŢEI / staphylococcie maligne de la face / severe staphylococcal infection of the face. V. stafilococie.

STAFILODERMIE, s. f. / staphylodermie, s. f. / staphylodermatitis. [*Gr. staphyle = ciorchine; (kokkos = boabă); derma, -atos = piele.*] Termen generic pentru o serie de procese patologice de la nivelul pielii determinate de acţiunea stafilococilor. V. ectimă, impetigo, piodermită.

STAFILOKINAZĂ, s. f. / staphylokinase, s. f. / staphylokinase. Enzimă fibrinolitică extrasă din filtratele de cultură de **Staphylococcus aureus* sau produsă prin inginerie genetică. S. este imunogenică, asemenea *streptokinazei, iar semi-viaţa sa este foarte scurtă.

STAFILOLIZINĂ, s. f. / staphylolysine, s. f. / staphylolysin. [*Gr. staphyle = ciorchine (kokkos = boabă); lysis = distrugere, de la lyein = a distruge; -ină.*] *Hemolizină produsă de stafilococi. Există mai multe tipuri de s. (α-γ), care se disting în funcţie de origine şi de caracteristicile acţiunii hemolitice.

STAFILOM, s. n. / staphylome, s. m. / staphyloma. [*Gr. staphyle = ciorchine; -oma.*] Ectazie sau distensie pe suprafaţa globului ocular, cu aspect de ciorchine. S. este consecinţa slăbirii structurii fibroase a *sclerei sau a *corneei în urma unor procese inflamatorii sau degenerative. În funcţie de localizare, se disting: s. anterior, s. ciliar, s. corneean, s. ecuatorial, s. posterior, s. retinian, s. scleral, s. uveal.

STAFILOPLASTIE, s. f. / staphyloplastie, s. f. / staphyloplasty. [*Gr. staphyle = ciorchine; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Corectarea sau refacerea prin chirurgie plastică a *luetei şi a *vălului palatin. V. palatoplastie.

STAFILORAFIE, s. f. / staphylorraphie, s. f. / staphylorrhaphy. [*Gr. staphyle = ciorchine; rhaphe = sutură.*] Sutura chirurgicală a unei fisuri a liniei mediane la nivelul *luetei şi *vălului palatin.

STAFILOTOMIE, s. f. / staphylotomie, s. f. / staphylotomy. [*Gr. staphyle = ciorchine; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] 1) Îndepărtarea unui *stafilom prin exereză chirurgicală. 2) Incizia *luetei, *uvulotomie.

STAFILOTOXINĂ, s. f. / staphylotoxine, s. f. / staphylotoxin. Toxină secretată de *stafilococ.

STAGNARE, s. f. / stagnation, s. f. / stagnation. [*Lat. stagnare = a forma o apă stătătoare, de la stagnum = baltă, apă stătătoare.*] 1) Oprirea parţială sau totală sau încetinirea curgerii unui fluid dintr-o cavitate sau printr-un conduct. 2) Oprire temporară a evoluţiei sau involuţiei unei boli.

STALAGMOMETRIE, s. f. / stalagmométrie, s. f. / stalagmometry. [*Gr. stalagmos = curgere picătură cu picătură; metron = măsură.*] Determinarea numărului de picături conţinute într-un mililitru de lichid care este cu atât mai mare cu cât *tensiunea superficială a lichidului este mai mică. Pornind de la această relaţie se poate măsura tensiunea superficială a unui lichid (cu ajutorul stalagmometrului) pornind de la raportul dintre numărul de picături ale unui lichid şi numărul de picături al apei distilate. Determinare de interes îndeosebi pentru dozarea sărurilor biliare în urină.

STANDARD, s. n. / standard, s. m. / standard. [*Fr. standard, din fr. veche estandart.*] 1) Etalon sau normă. 2) Conform normei. 3) Care poate fi utilizat ca model sau ca tip. Obs.: acest cuvânt are un sens mai puţin rigid decât termenul normă, deoarece se referă la o situaţie dată, concretă. V. şi gold standard.

STANDARDIZARE, s. f. / standardisation, s. f. / standardization. [*Fr. standardisation, din fr. veche estandart.*] Unificarea, uniformizarea tuturor elementelor unei metode pe teritoriul unei ţări sau chiar pe plan internaţional. Ex.: s. *Sistemului Internaţional de unităţi de măsură; s. probelor de explorare funcţională respiratorie.

STANOZĂ, s. f. / stannose, s. f. / stannosis. [*Lat. stannum = staniu, cositor; -oză.*] *Pneumoconioză determinată de inhalarea particulelor de staniu sau de aliaje ale acestuia.

STAPEDECTOMIE, s. f. / stapédectomie, s. f. / stapedectomie. [*Lat. stapes = scară (de şa); gr. ektome = excizie.*] Ablaţia *scăriţei, reprezentând unul din timpii operaţiilor pentru remedierea surdităţii prin *otospongioză.

STAPEDIAN, adj. / stapédien, -ienne, s. f. / stapedial. [*Lat. stapes = scară (de şa).*] Care se referă la *scăriţă.

STAPHYLOCOCCUS / Staphylococcus / Staphylococcus. [*Gr. staphyle = ciorchine; kokkos = boabă.*] Gen bacterian din familia **Micrococcaceae*, coc Gram-pozitiv. Se grupează caracteristic "în ciorchini" imobili, adesea pigmentaţi, strict aerobi sau anaerobi, catalazo-pozitivi, saprofiţi şi patogeni ai omului. Este izolat frecvent din probe provenind de la suprafaţa pielii, de la nivelul glandelor cutanate şi mucoaselor. *S. aureus*, specia patogenă principală, produce un pigment auriu sau citrin şi enzime extracelulare (coagulaze, DN-aze, fibrinolizină, leucodină, bacteriocină, penicilinază etc.). Izolat adesea de pe piele şi din mucusul nazal, *S. a.* este responsabil de infecţii purulente diverse: furuncule, osteomielită, panariţiu etc. *S. epidermidis*, *s. saprophyticus* sunt ocazional patogeni.

STAPHYLOCOCCUS AUREUS / Staphylococcus aureus / Staphylococcus aureus. V. *Staphylococcus.*

STARE, s. f. / état, s. m. / state, condition. [*Lat. stare = a sta, a se afla.*] Situaţie în care se află cineva sau ceva: 1) *S. de agregare*, a corpurilor în natură: solidă, lichidă, gazoasă şi plasmă. 2) *S. crepusculară*, sindrom de tulburare a conştienţei, cu debut şi sfârşit brusc. 3) *S. preleucemică*: modificări hematologice nespecifice care precedă adesea leucozele. 4) *S. de prostraţie*, s. patologică de extenuare fizică extremă. 5) *S. tifică*, complex simptomatologic care caracterizează *febra tifoidă. V. şi *status.*

STARE CREPUSCULARĂ, / état crépusculaire, s. f. / twilight state. Stare alterată a activităţii psihice caracterizată prin lipsa contactului cu realitatea prezentă, ce apare în epilepsii, isterie şi schizofrenie. Se asociază cu confuzie, dezorientare temporospaţială şi amnezie lacunară.

STARE HIPNOIDĂ, / état hypnoïde, s. f. / hypnoid state. Tulburare isterică a conştienţei caracterizată prin obnubilare şi diminuarea percepţiilor senzoriale.

STARE FEBRILĂ / état fébrile / febrile condition. Stare clinică a unui pacient care are febră. Termenul se utilizează în prima etapă a diagnosticului sau în descrierea simptomelor pe care le prezintă un pacient.

STARE LIMITĂ / état limite / borderline state. Frontieră nosografică între *psihoză şi *nevroză. Personalitatea pacienţilor în s. l. sau **borderline* este marcată prin instabilitate afectivă, tendinţă la agresivitate, instabilitate socio-profesională, toxicofilie, impulsuri suicidare, marginalizare etc. Survenind îndeosebi la adultul tânăr, s. l. se caracterizează prin tulburări de identitate şi fragilitate a personalităţii, de unde utilitatea psihoterapiei, cu scopul întăririi personalităţii. Frecvent se impune diagnosticul diferenţial (dificil) cu *schizofrenia simplă. V. şi borderline.

STARE DE RĂU ASTMATIC / état de mal asthmatique / status asthmaticus. Insuficienţă respiratorie acută din cauza unui bronhospasm permanent care antrenează hipoventilaţie alveolară. Poate dura mai mult de o săptămână, necesită spitalizare, este rezistentă la tratamentul care în afara acestei stări este, de obicei, eficient şi prezintă risc fatal. Sin.: *status asthmaticus.*

STARE DE RĂU EPILEPTIC / état de mal épileptique / status epilepticus. Crize epileptice prelungite sau succesive fără perioadă de recuperare (recăpătarea conştienţei) între atacuri. S. de r. e. poate fi *convulsivă* (implicând crize tonico-clonice cu risc fatal major) sau *neconvulsivă* şi se poate manifesta şi prin crize parţiale motorii, senzoriale sau viscerale (epilepsie parţială continuă). Sin.: *status epilepticus.*

STARTER, s. m. / starter, s. m. / starter. [*Engl. to start = a face să tresară, de unde a da startul într-o cursă.*] 1) Sin.: inductor, v. def. 1. 2) Cultură de microorganisme utilizată pentru iniţierea fermentaţiei produselor lactate.

STASOBAZOFOBIE, s. f. / staso-basophobie, s. f. / stasobasiphobia. [*Gr. stasis = poziție, stat; basis = mers; phobos = frică*.] Imposibilitate de a se menţine în picioare şi de a merge, din cauză că bolnavului îi este teamă să nu cadă. Această tulburare diferă de *astazie-abazie deoarece este dată de o teamă patologică (fobie), pe când astazia-abazia este cosecinţa uitării (amneziei) mişcărilor de mers.

STATIC, adj. / statique, adj. / static. [*Gr. statikos = care oprește, care stă în picioare, de la istanai = a plasa, a face să țină*.] Care se referă la echilibrul forţelor, la starea de nemişcare a corpurilor. Ex.: echilibru s., simţ s.

STATICĂ, adj., s. f. / statique, adj., s. f. / static, adj., statics, n. [*Gr. statikos = care oprește, care stă în picioare, de la istanai = a plasa, a face să țină*.] 1) Parte a mecanicii care studiază condiţiile de echilibru ale corpurilor sub influenţa forţelor exterioare. Ex.: s. vertebrală implică, în mod fiziologic, lordoza cervicală, cifoza dorsală şi lordoza lombară. 2) Echilibrul corpului uman. *Stimulul s.* asigură menţinerea echilibrului unui corp în poziţia dorită, îndeosebi în ortostatism. 3) Care este în repaus, imobil.

STATINĂ, s. f. / statine, s. f. / statin. [*Gr. statikos = care oprește, de la istanai = a plasa, a face să țină; -ină*.] 1) Termen generic desemnând medicamentele *hipocolesterolemiante, care inhibă *hidroxi-3-metil-glutaril-coenzima A-reductaza şi deci sinteza intracelulară de colesterol. Ex.: atorvastatina, fluvastatina, lovastatina, pravastatina, simvastatina. 2) Termenul este utilizat şi pentru desemnarea unui hormon hipotalamic care blochează sinteza unui hormon hipofizar.

STATISTICĂ, s. f. / statistique, s. f. / statistics. [*Germ. Statistik (termen creat în sec. XVIII), din lat. collegium statisticum, de la status = stare*.] Prelucrare raţională şi sistematică a unui ansamblu de date. În medicină, s. este utilizată în scop descriptiv, analitic (evidenţierea unor corelaţii) şi inductiv (testarea semnificaţiei unui rezultat). Mijloacele informaticii au revoluţionat s.

STATOCONIA / statoconia / statoconia NA: statoconium, pl. statoconia. [*Gr. statos = stabil, nemișcat, de la istanai = a plasa, a face să țină; konos = praf*.] Sin.: otoliţi (v.).

STATURAL, adj. / statural, -ale, -aux, adj. / statural. [*Lat. statura = statură, talie, de la stare = a sta în picioare*.] Care se referă la talie, la statură. Care aparţine acestora.

STATUROPONDERAL, adj. / staturopondéral, -ale, -aux, adj. / staturoponderal. [*Lat. statura = statură, talie, de la stare = a sta în picioare; ponderare = a cântări, de la pondus, -eris = greutate*.] Referitor la talie (statură) şi greutate. Ex.: întârziere sau retard s.

STATUS, s. n. / status, s. m. / status. [*Lat. status = fel de a sta, poziție, de la sistere = a face să stea, a așeza*.] Termen utilizat îndeosebi pentru desemnarea unei condiţii morbide. Uneori este utilizat ca termen sin. cu *stare.

STATUS ANGINOSUS / status anginosus / status anginosus. Angină pectorală de lungă durată, refractară la tratament.

STATUS ASTHMATICUS / status asthmaticus / status asthmaticus. Sin.: stare de rău astmatic (v.).

STATUS CHOREICUS / status choreicus / status choreicus. Formă severă şi persistentă de *coree.

STATUS CRIBROSUS / status cribrosus / status cribrosus. Modificare a structurii creierului determinată de dilatarea spaţiilor limfatice perivasculare.

STATUS CRITICUS / status criticus / status criticus. Stare a organismului caracterizată prin crize tabetice severe, persistente, repetitive.

STATUS EPILEPTICUS / status epilepticus / status epilepticus. Sin.: stare de rău epileptic (v.).

STATUS HEMICRANICUS / status hemicranicus / status hemicranicus. Sin.: *status migrainosus* (v.).

STATUS HYPNOTICUS / status hypnoticus / status hypnoticus. Stare a organismului aflat sub *hipnoză. Este numită şi stare de hipnoză.

STATUS LACUNARIS / status lacunaris / status lacunaris. Alterare a structurilor cerebrale caracterizată prin existenţa a numeroase zone mici infarctizate sau necrotice.

STATUS LYMPHATICUS / status lymphaticus / status lymphaticus. Hiperplazia ţesutului limfoid şi a timusului, considerată, uneori, la originea morţii subite la copil (prin obstrucţia căilor respiratorii superioare).

STATUS MARMORATUS / status marmoratus / status marmoratus. Afecţiune congenitală caracterizată prin mielinizarea patologică a fibrelor nervoase ale corpului striat, de ex. în *sindromul Vogt.

STATUS MIGRAINOSUS / status migrainosus / status migrainosus. Stare caracterizată prin crize repetitive, frecvente de migrenă. Sin.: *status hemicranicus*.

STATUS SPONGIOSUS / status spongiosus / status spongiosus. Afecţiune caracterizată prin vacuolizarea cortexului cerebral, în *encefalopatiile spongiforme.

STATUS VERTIGINOSUS / status vertiginosus / status vertiginosus. Crize repetitive de *vertij, cu frecvenţă mare, constituind o formă de vertij cronic.

STAŢIONAR, adj., s. n. / stationnaire, adj. / stationary. [*Lat. stationarius = care face de gardă, de la stare = a sta în picioare*.] 1) Despre o boală care nu evoluează nici spre vindecare, nici spre agravare. 2) Unitate medicală cu un număr redus de paturi, pentru cazurile uşoare sau în observaţie (numai în limba română).

STAŢIUNE TERMALĂ / station thermale / spa. Localitate în care există amenajări adecvate pentru utilizarea terapeutică a apelor medicinale.

STAZĂ, s. f. / stase, s. f. / stasis. [*Gr. stasis = oprire, de la istanai = a plasa, a face să țină*.] 1) Încetinirea sau oprirea fluxului sângelui sau a unui alt fluid într-o regiune a organismului. 2) Stare de echilibru între două forţe opuse.

STAZĂ ILEALĂ / stase iléale / ileal stasis. Prelungire a timpului de trecere a conţinutului intestinal prin *ileon. De obicei, se asociază cu dilataţia ileonului.

STAZĂ INTESTINALĂ / stase intestinale / intestinal stasis. Orice stare în care trecerea normală a conţinutului intestinal este perturbată. S. i. poate fi determinată de o obstrucţie mecanică sau de o dereglare a motilităţii intestinale.

STAZĂ PAPILARĂ / stase papillaire / choked disk, papill(o)edema. Edem al *papilei optice şi al regiunii peripapilare în cursul hipertensiunii arteriale. Acest edem, frecvent bilateral, antrenează un relief mai mult sau mai puţin marcat al discului papilar, însoţit de turgescenţă şi dilataţie venoasă, ca şi de hemoragii papilare. V. sindrom Kennedy.

STÂNCĂ, s. f. / rocher, s. m. / petrosal bone, petrous bone. NA: pars petrosa ossi temporalis. Porţiune pietroasă a osului temporal de forma unei piramide, alcătuită din os extrem de dens. Este localizată la baza craniului şi reprezintă una din cele trei părţi ale temporalului. La acest nivel se află cavităţile osoase ale urechii interne (melc şi labirint); baza s. se prelungeşte cu apofiza mastoidă. V. şi tab. anat. - oase.

STÂNGACI, adj., s. m. sau f. / gaucher, -ère, adj., s. m. ou f. / left handed. [*Lat. stanticus = obosit*.] Cel sau cea care utilizează mâna şi piciorul stâng pentru toate mişcările spontane, datorită unei tendinţe înnăscute.

STEARINĂ, s. f. / stéarine, s. f. / stearin. [*Gr. stear, steatos = grăsime; -ină*.] Gliceril tristearat, $C_3H_5(C_{18}H_{35}O_2)_3$, grăsime cristalină, albă, existentă în numeroase grăsimi naturale şi utilizată la fabricarea lumânărilor, săpunului, a unor medicamente. Sin.: tristearină.

STEAROPTEN, s. m. / stéaroptène, s. m. / stearopten. [*Gr. stear, steatos = grăsime; ptenos = volatil.*] Partea solidă care, intrând în compoziţia unei esenţe vegetale împreună cu o parte lichidă -eleopten -, formează un ulei volatil tipic. *Camforul, *mentolul, *timolul sunt s.

STEATOLITIC, adj. / stéatolytique, adj. / steatolytic. Sin.: lipolitic (v.).

STEATOLIZĂ, s. f. / stéatolyse, s. f. / steatolysis. [*Gr. stear, steatos = grăsime; lysis = dizolvare, de la lyein = a distruge.*] 1) Descompunerea grăsimilor. 2) Sin.: adipoliză (v.).

STEATOM, s. n. / stéatome, s. m. / steatoma. [*Gr. stear, steatos = grăsime; -oma.*] Termen desuet prin care se desemnau odinioară *lipoamele de consistenţă dură şi *chisturile sebacee. STEM. V. celulă stem.

STEATOMERIE, s. f. / stéatomérie, s. f. / steatomery. [*Gr. stear = grăsime; meros = parte.*] Depozit de grăsime considerabil, care este limitat la faţa externă a coapselor sau a şoldurilor (*steatotrohanterie). Se constată uneori la femeile tinere din anumite ţări. Denumirea de *celulită nu este corectă în aceste cazuri.

STEATONECROZĂ, s. f. / stéatonécrose, s. f. / steatonecrosis. [*Gr. stear, steatos = grăsime; nekrosis = mortificare, de la nekros = mort.*] Necroza ţesutului adipos. Afectează îndeosebi grăsimea conţinută în *epiploon şi la nivelul *mezenterului, în cursul *pancreatitelor acute hemoragice. Se prezintă sub forma unor pete de culoare albicioasă, determinate de saponificarea grăsimilor din *adipocite prin acţiunea enzimelor pancreatice. Sin. (utilizat uneori): granulom lipofagic.

STEATOPIGIE, s. f. / stéatopygie, s. f. / steatopygia. [*Gr. stear = grăsime; pyge = fesă.*] Hipertrofie grăsoasă a feselor. Este o caracteristică aproape constantă la etnia boşimană, populaţie negroidă din sudul Africii.

STEATOREE, s. f. / stéatorrhée, s. f. / steatorrh(o)ea. [*Gr. stear, steatos = grăsime; rhoia = curgere, de la rhein = a curge.*] Eliminare fecală crescută a grăsimilor în 24 de ore (normal este sub 6 g/24 ore), care traduce *malabsorbţia lipidelor alimentare. V. şi boală celiacă, sprue.

STEATOREE IDIOPATICĂ / stéatorhée idiopathique / idiopathic steatorhoea. Denumire sub care Thaysen a reunit trei boli: *sprue nostras, *sprue tropical şi *boala Gee. Aceste boli au drept caracteristici comune: diareea grăsoasă, denutriţia prin tulburarea metabolismului proteic (hipoprotidemie şi edeme), lipidic şi calcic (hipocalcemie cu tetanie, osteoporoză şi osteomalacie), anemie, dar şi absenţa unor leziuni viscerale semnificative, care să explice aceste tulburări.

STEATOTROHANTERIE, s. f. / stéato-trochantérie, s. f. / steatotrochanteria. Formă de *steatomerie în care depozitele de grăsime sunt localizate la nivelul coapselor.

STEATOZĂ, s. f. / stéatose, s. f. / steatosis. [*Gr. stear, steatos = grăsime; -oză.*] Acumulare de trigliceride în citoplasma celulară, care în mod normal nu conţine decât urme (invizibile la microscopul optic). Apariţia picăturilor lipidice intracelulare, fără membrană proprie şi care fuzionează uşor, antrenează formarea de vacuole grăsoase care împing la periferie toate organitele celulare şi nucleul. La originea s. pot fi două mecanisme fiziopatologice: supraîncărcarea legată de un aport lipidic exogen excesiv (aport alimentar) sau inhibarea transportului grăsos spre ţesuturi. Frecvent, cele două mecanisme sunt intricate.

STEFANION, s. n. / stéphanion, s. m. / stephanion. [*Gr. stephanos = coroană.*] Punct craniometric situat pe faţa laterală a craniului, la intersecţia suturii coronale cu linia temporală inferioară.

STEFANOCIT, s. n. / stéphanocyte, s. m. / stephanocyte. [*Gr. stephanos = coroană; kytos = celulă.*] Celulă dispusă în *rozetă, observată în *retinocitom.

STELAT, adj. / stellaire, adj. / stellate. [*Lat. stella = stea.*] De forma unei stele. Ex.: ganglion s. (v.).

STELECTOMIE, s. f. / stellectomie, s. f. / stellectomy. [*Lat. stella = stea; gr. ektome = excizie.*] Rezecţia chirurgicală a *ganglionului stelat.

STELUŢĂ VASCULARĂ / étoile vasculaire / stellar nevus, nevus araneus, nevus arachnoideus, vascular spider. [*Lat. stellula, dim. de la stella = stea; vascularius, de la vas, vasis = vas.*] *Nev stelat dobândit, localizat pe faţă, gât sau la nivelul zonei anterioare a toracelui. S. v. are aspectul unei pânze de păianjen, cu centrul pulsatil la *vitropresiune progresivă, care sângerează la contuzie. Rezultă din proliferarea unei arteriole şi se observă îndeosebi în cursul unor boli hepatice sau al evoluţiei unei sarcini.

STENIC, adj. / sthénique, adj. / sthenic. [*Gr. sthenos = forţă.*] 1) Cu referire la o stare psihică cu caracter tonic, energic. 2) Activ, puternic, fizic şi psihic.

STENOCARDIE, s. f. / sténocardie, s. f. / stenocardia. [*Gr. stenos = strâmt, îngust; kardia = inimă.*] Sin.: angină pectorală (v.).

STENOCEFALIE, s. f. / sténocéphalie, s. f. / stenocephaly. [*Gr. stenos = strâmt, îngust; kephale = cap.*] Stare în care craniul este excesiv de îngust. V. şi stenometop.

STENOMETOP, adj. / sténométope, adj. / stenocephalous. [*Gr. stenos = strâmt, îngust; metopon = frunte.*] Persoană care are fruntea îngustă comparativ cu diametrul transversal maxim al craniului. Indicele frontoparietal transvers, egal cu raportul dintre diametrul frontal minim (distanţa dintre cele două puncte frontotemporale) şi diametrul transversal maxim al craniului, este, în acest caz, mai mic de 0,66.

STENOTORAX, s. n. / sténothorax, s. m. / stenothorax. [*Gr. stenos = strâmt, îngust; lat. thorax, -acis, gr. thorax, -akos = torace.*] Îngustare a toracelui.

STENOZĂ, s. f. / sténose, s. f. / stenosis. [*Gr. stenosis = strâmtare, îngustare, de la stenos = strâmt, îngust.*] Diminuare patologică permanentă a unui canal sau orificiu organic. Sin.: strâmtare.

STENOZĂ AORTICĂ / rétrécissement aortique, sténose aortique / aortic stenosis. Cardiopatie valvulară caracterizată prin micşorarea, mai mult sau mai puţin marcată, a orificiului delimitat prin deschiderea *valvulelor sigmoide în timpul fazei de *ejecţie sistolică, care antrenează o hipertrofie concentrică a ventriculului stâng. În plan nosografic se disting: 1) *S. a. congenitală*, care poate fi situată la nivelul orificiului valvular, deasupra sau sub acesta; alteori s. a. c. se constată în cadrul unor sindroame malformative (ex.: *sindromul Beuren). 2) *S. a. dobândită*, de origine reumatismală sau, la o vârstă mai înaintată, din cauza unei scleroze cu *calcificare progresivă.

STENOZĂ CONGENITALĂ A ORIFICIULUI PULMONAREI / rétrécissement congénital de l'orifice pulmonaire, sténose pulmonaire orificielle / congenital pulmonary stenosis. Anomalie congenitală a sistemului valvular al arterei pulmonare, caracterizată prin reducerea calibrului orificiului şi asociată adesea cu o comunicare interauriculară. V. tetradă Fallot.

STENOZĂ HIPERTROFICĂ A PILORULUI / sténose hypertrophique du pylore / hypertrophic pyloric stenosis. Hipertrofie considerabilă a stratului muscular al pilorului observată după naştere, determinând, dacă nu se practică *pilorotomia, ocluzia completă a orificiului piloric şi decesul.

STENOZĂ MITRALĂ / rétrécissement mitral, sténose mitrale / mitral stenosis. Cardiopatie valvulară caracterizată prin strâmtorarea, mai mult sau mai puţin accentuată, a orificiului mitral (aria normală = 4-6 cm^2) şi jenarea umplerii diastolice a ventriculului stâng. Diminuarea orificiului mitral reprezintă un obstacol în golirea atriului stâng (cu hiper-presiune la acest nivel, iar apoi în venele şi în capilarele pulmonare), cu riscul apariţiei unor complicaţii diverse: *edem pulmonar, *aritmii (în special *fibrilaţie atrială), *tromboze auriculare, *embolii arteriale. De origine aproape exclusiv reumatismală poststreptococică (v. boală Bouillaud-Sokolsky), s. m. se asociază, în grade diferite, cu sudarea comisurilor, îngroşarea valvulelor cu sau fără calcificări şi retracţia cordajelor valvulare.

STENOZĂ TRICUSPIDIANĂ / rétrécissement tricuspidien / tricuspid stenosis. Cardiopatie în general dobândită (de origine reumatismală), caracterizată prin diminuarea calibrului orificiului valvulei tricuspide, ceea ce determină hiperpresiune în atriul drept. S. t. se asociază adesea cu *s. mitrală şi uneori cu *s. aortică.

STENT, s. n. / stent, s. m. / stent. [*De la numele lui* ***Charles R. Stent****, denstist englez, 1845-1901.*] Anglicism pentru denumirea unui resort tubular expansibil, montat pe o sondă şi lărgit într-un conduct natural (cel mai adesea o arteră) în scopul măririi diametrului acestuia.

STENTLESS, adj. / stentless, adj. / stentless. Anglicism având semnificaţia "lipsit de armătură". Termenul se utilizează cu referire la anumite proteze vasculare aortice. V. proteze valvulare cardiace.

STEPAJ, s. n. / steppage, s. m. / steppage-gait. [*Engl.* ***to step*** *= a păşi.*] Tulburare de mers care este consecinţa paraliziei muşchilor din loja externă a gambei. Deoarece bolnavul nu poate flecta piciorul, este nevoit, la fiecare pas, să ridice foarte sus gamba pentru a nu atinge solul cu vârful piciorului (ca şi cum ar avea un obstacol de depăşit). Această tulburare traduce de obicei o leziune tronculară a nervului sciatic popliteu extern, dar se poate observa şi în sindroamele pluriradiculare L_4-L_5 sau în afectarea coarnelor anterioare ale măduvei. Sin.: mers stepat.

STERCOBILINĂ, s. f. / stercobiline, s. f. / stercobilin. [*Lat.* ***stercus, -oris*** *= excrement;* ***bilis*** *= fiere;* ***-ină****.*] Produs de reoxidare a stercobilinogenului, care se formează în urină. V. şi stercobilinogen.

STERCOBILINOGEN, s. m. / stercobilinogène, s. m. / stercobilinogen. [*Lat.* ***stercus, -oris*** *= excrement;* ***bilis*** *= fiere; -ină; gr.* ***gennan*** *= a produce.*] Produs de degradare a bilirubinei conjugate, prin bacteriile intestinale; s. poate fi eliminat pe cale fecală sau poate fi reabsorbit, trecând în ficat pentru a reveni în intestin (*ciclu enterohepatic) sau în urină, unde, prin reoxidare, se transformă în *stercobilină. Eliminarea sa creşte în *icterele hemolitice şi scade în *colestază.

STERCORAL, adj. / stercoral, -ale, -aux, adj. / stercoraceous. [*Lat.* ***stercus, -oris*** *= excrement.*] Care conţine materii fecale. Referitor la excremente.

STERCOROM, s. n. / stércorome, s. m. / stercoroma. [*Lat.* ***stercus, -oris*** *= excrement;* ***-oma****.*] Sin.: fecalom (v.).

STERCOLIT, s. m. / stercolithe, s. m. / stercolith. [*Lat.* ***stercus*** *= excrement; gr.* ***lithos*** *= piatră.*] Sin.: coprolit (v.).

STEREOAGNOZIE, s. f. / stéréo-agnosie, s. f. / stereoagnosia. [*Gr.* ***stereos*** *= solid, în relief;* ***a*** *- priv.;* ***gnosis*** *= cunoaştere, de la* ***gnonai*** *= a cunoaşte.*] Sin.: astereognozie (v.).

STEREOCAMPIMETRIE, s. m. / stéréocampimètre, s. m. / stereocampimeter. [*Gr.* ***stereos*** *= cu trei dimensiuni; lat.* ***campus*** *= câmp; gr.* ***metron*** *= măsură.*] Aparat optic destinat măsurării unui *scotom central unilateral. V. scotom, def. 3.

STEREOCARDIOGRAMĂ, s. f. / stéréocardiogramme, s. m. / spatial vectorcardiogram. *Vectocardiogramă obţinută în cele trei dimensiuni ale spaţiului.

STEREOCIL, s. m. / stéréocil, s. m. / stereocilia. [*Gr.* ***stereos*** *= solid, în relief; lat.* ***cilium*** *= geană.*] Expansiune fină, mai mult sau mai puţin alungită a *membranei celulare, care măreşte considerabil suprafaţa de schimb. S. se deosebeşte de *cil, axul său neconţinând formaţiuni tubulare, după cum la baza sa nu există *corpusculi bazali. Ca urmare, s. nu are motilitate proprie, asemenea *kinocilului. Structura s. se aseamănă cu cea a unei *microvilozităţi lungi. S. se găsesc la diferite tipuri celulare, în particular la nivelul celulelor epididimare şi al celulelor senzoriale din urechea internă.

STEREODEVIAŢIE, s. f. / stéréo-déviation, s. f. / skew deviation. [*Gr.* ***stereos*** *= solid, în relief; lat.* ***deviatio, -onis****, de la* ***deviare*** *= a se abate de la drumul cel bun.*] Sin.: semn Hertwig-Magendie (v.).

STEREOGNOZIE, s. f. / stéréognosie, s. f. / stereognosis. [*Gr.* ***stereos*** *= solid, în relief;* ***gnosis*** *= cunoaştere, de la* ***gnonai*** *= a cunoaşte.*] Ansamblul funcţiilor senzitive şi de integrare senzitivă care permit recunoaşterea prin palpare a formei şi volumului obiectelor. În s. intervin concomitent: sensibilitatea tactilă, sensibilitatea profundă (musculară, tendinoasă şi articulară).

STEREOIZOMER, s. m. / stéréoisomère, s. m. / stereoisomer. Compus chimic care prezintă proprietatea de *stereoizomerie. În prezent se disting două familii de stereoizomeri: 1) *enantiomeri, adică molecule care reprezintă imaginea în oglindă, una faţă de cealaltă; 2) diastereoizomeri sau diastereomeri, care nu au structură spaţială în oglindă. De ex.: D-glucoza şi D-galactoza.

STEREOIZOMERIE, s. f. / stéréoizomérie, s. f. / stereoizomerism. [*Gr.* ***stereos*** *= solid, în relief;* ***isos*** *= egal;* ***miros*** *= parte.*] Izomerie rezultată de dispunerea diferită în spaţiu a atomilor sau a radicalilor unei molecule. V. şi stereoizomer.

STEREOSCOPIE, s. f. / stéréoscopie, s. f. / stereoscopy. Vedere în relief sau percepţia vizuală a reliefurilor.

STEREOSPECIFICITATE, s. f. / stéréospécificité, s. f. / stereospecificity. Afinitate chimică selectivă pentru unul din *izomerii unui corp. V. izomeri şi izomerie. Sin.: specificitate izomerică.

STEREOTAXIC, adj. / stéréotaxique, adj. / stereotactic. [*Gr.* ***stereos*** *= solid, în relief;* ***taktos*** *= aranjat, ordonat, de la* ***tattein*** *= a aranja, a ordona.*] Care utilizează un reperaj precis în cele trei dimensiuni ale spaţiului. Ex.: chirurgie s. V. şi stereotaxie.

STEREOTAXIE, s. f. / stéréotaxie, s. f. / stereotaxis, stereotaxia. [*Gr.* ***stereos*** *= solid, în relief;* ***taxis*** *= aranjare, ordonare, de la* ***tattein*** *= a aranja, a ordona.*] Metodă de reperare a unor structuri profunde, greu accesibile, îndeosebi neurologice, vizualizate tomografic (computer tomografie, *RMN, *SPECT) şi localizate prin coordonate în cele trei dimensiuni ale spaţiului. S. este utilă îndeosebi pentru efectuarea de puncţii ghidate ale unor tumori maligne din creier şi în tehnicile neurochirurgicale.

STEREOTIPIC, adj. / stéréotypé, -pée, adj. / stereotyped. Despre actele sau gesturile obişnuite repetate involuntar, dar care nu prezintă caracterul convulsiv al *ticurilor (v. tic).

STEREOTIPIE, s. f. / stéréotypie, s. f. / stereotypy. [*Gr.* ***stereos*** *= solid, în relief;* ***typos*** *= tip, model, marcă.*] Repetarea involuntară, cvasiautomată, a unei activităţi psihomotorii. S. pot fi *motorii* (balansare, mişcări repetate ale mâinilor) sau *verbale* (repetarea aceloraşi cuvinte sau fraze) şi se observă îndeosebi în *arieraţia mentală profundă, în *autismul infantil, în formele severe de *schizofrenie, în demenţele tardive, îndeosebi în *boala Pick. V. şi perseveraţie.

STERID, s. m. / stéride, s. m. / sterid. [*De la* ***sterol*** *+* ***lipid****, din gr.* ***stereos*** *= solid, în relief;* ***lipos*** *= grăsime.*] Lipid format prin esterificarea unui *sterol cu un *acid gras. S. există în toate ţesuturile şi îndeosebi în sânge.

STERIL, adj. / stérile, adj. / sterile. [*Lat. sterilis = sterp, neproductiv.*] 1) Care nu conţine, care nu este infectat sau infestat cu microorganisme vii. 2) Care este incapabil de *procreaţie. V. şi infertilitate.

STERILET, s. n. / stérilet, s. m. / intrauterine contraceptive device (IUCD). [*Lat. sterilis = sterp, neproductiv.*] Contraceptiv local constituit dintr-un dispozitiv introdus în uter. S. nu împiedică fecundaţia, ci *implantarea oului, fie printr-o simplă acţiune mecanică (perturbarea circulaţiei sanguine locale în *endometru), fie pe cale hormonală, dacă el conţine *progesteron (care induce diferenţierea prematură a endometrului). S. nu reduce riscurile de *sarcină extrauterină. Sin.: dispozitiv contraceptiv intrauterin.

STERILITATE, s. f. / stérilité, s. f. / sterility. [*Lat. sterilitas, -atis = sterilitate, de la sterilis = sterp, neproductiv.*] Incapacitatea unei persoane de a procrea. Poate fi congenitală, consecutivă unei boli sau unui accident, ori poate fi cauzată de *sterilizare. *S. de cuplu*: absenţa unei sarcini după minimum 2 ani de relaţii sexuale fără metode contraceptive. V. şi infertilitate.

STERILIZARE, s. f. / stérilisation, s. f. / sterilization. [*Lat. sterilis = sterp, neproductiv.*] 1) Distrugerea agenţilor patogeni (microorganisme sau spori) prezenţi într-un mediu organic, într-o substanţă sau pe un obiect oarecare. Poate fi realizată prin mijloace fizice (căldură, radiaţii ultraviolete etc.) sau chimice (antisepsie). 2) Suprimarea definitivă, accidentală sau intenţionată, a capacităţii de a procrea la un individ de sex feminin sau masculin.

STERN, s. n. / sternum, s. m. / sternum. [*Gr. sternon = stern.*] V. tab. anat. - oase.

STERNALGIE, s. f. / sternalgie, s. f. / sternalgia. [*Gr. sternon = stern; algos = durere.*] Durere localizată la nivelul sternului. Sin.: sternodinie.

STERNEBRE, s. f. pl. / sternebres, s. f. pl. / sternebrae. [*De la stern + vertebre, din gr. sternon = stern; lat. vertebra = vertebră, de la vertere = a întoarce.*] Segmente embriologice ale corpului sternului, în număr de 3 sau mai frecvent 4, care vor forma mai târziu corpul sternului. Ultimele 2-3 s se formează din centre de osificare perechi.

STERNECTOMIE, s. f. / sternectomie, s. f. / sternectomy. [*Gr. sternon = stern; ektome = excizie.*] Rezecţia, mai mult sau mai puţin întinsă, a *sternului. *S. totală* dezechilibrează grav statica toracică.

STERNOCLEIDOMASTOIDIAN, s. m. / sterno-cléido-mastoïdien, s. m. / sternocleidomastoideus. [*Gr. sternon = stern; kleis, kleidos = cheie, claviculă; mastos = sân, mamelă; eidos = formă.*] V. tab. anat. - muşchi.

STERNOCONDROPLASTIE, s. f. / sternochondroplastie, s. f. / sternochondroplasty. [*Gr. sternon = stern; khondros = cartilaj; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Procedeu de corectare chirurgicală a toracelui în pâlnie.

STERNODINIE, s. f. / sternalgie, s. f. / sternodynia. [*Gr. sternon = stern; odyne = durere.*] Sin.: sternalgie (v.).

STERNOSCHIZIS, s. n. / sternoschisis, s. m. / sternoschisis. [*Gr. sternon = stern; skhisis = despicătură, de la skhizein = a despărţi.*] Despicare sau fisură mediană congenitală a sternului.

STERNOTOMIE, s. f. / sternotomie, s. f. / sternotomy. [*Gr. sternon = stern; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Secţiunea chirurgicală a *sternului.

STERNUTAŢIE, s. f. / sternutation, s. f. / sternutation. [*Lat. sternutatio, -onis = strănut, de la sternuere = a strănuta.*] Strănuturi repetate.

STEROID, adj., s. m. / stéroïde, adj., s. m. / steroid. [*Gr. stereos = solid, în relief; eidos = formă.*] 1) Care conţine un nucleu sterol, care este derivat din ciclopentanoperhidrofenantren. 2) Denumire generică pentru moleculele care conţin un nucleu sterol. *S. naturali* includ hormonii sexuali (*androgeni şi *estrogeni), hormonii corticosuprarenalei (*corticosteroizi), *progesteronul, *sărurile biliare şi *sterolii. *S. sintetici* sunt produşi pentru utilizare terapeutică.

STEROIDOGENEZĂ, s. f. / stéroïdogenèse, s. f. / steroidogenesis. Formarea de de *steroizi hormonali.

STEROIZI HORMONALI / steroïdes hormonaux / steroids. Grup de substanţe hormonale derivate din *steroli, *steroizi naturali care sunt secretaţi de glandele endocrine (corticosuprarenală, ovar, testicul, placentă). S. h. pot fi clasificaţi în trei grupe, în funcţie de alcătuirea lor: 1) derivaţi de estran, cu 18 atomi de carbon, care includ o funcţie fenol (numiţi fenolsteroizi); 2) derivaţi de androstan, cu 19 atomi de carbon (corespund androgenilor); 3) derivaţi de pregnan, cu 21 atomi de carbon (corespund glucocorticoizilor, mineralocorticoizilor, progesteronului).

STEROL, s. m. / stérol, s. m. / sterol. [*Gr. stereos = solid, în relief; -ol.*] Alcool policiclic complex, de masă moleculară mare. S. au o importanţă biologică deosebită, deoarece nucleul solid saturat sau nesaturat ciclopentanofenantrenic, care îi caracterizează, intră în structura *colesterolului şi a derivaţilor acestuia: acizi colici, ergosterol, hormoni steroizi sexuali şi ai corticosuprarenalei.

STERTOR, s. n. / stertor, s. m. / stertor. [*Lat. stertere = a sforăi.*] Respiraţie zgomotoasă, care seamănă cu un sforăit intens; se observă în unele come profunde. Sin.: respiraţie stertoroasă.

STERTOROS, adj. / stertoreux, -euse, adj. / stertorous. [*Lat. stertere = a sforăi.*] Despre o respiraţie însoţită de *stertor.

STETACUSTIC, adj. / stéthacoustique, adj. / stethacoustic. [*Gr. stethos = piept; akoustos = auz, de la akouein = a auzi.*] Despre unele semne obţinute prin auscultaţie la nivelul toracelui.

STETOSCOP, s. n. / stéthoscope, s. m. / stethoscope. [*Gr. stethos = piept; skopos = observator, de la skopein = a vedea, a examina.*] Termen introdus în 1819 de Laennec pentru a desemna instrumentul pe care l-a inventat în 1816, constituit dintr-un simplu tub plasat între urechea medicului şi corpul pacientului, pentru *auscultaţie. S. este utilizat îndeosebi în auscultaţia pulmonară (respiratorie şi pleurală) şi cardiacă, dar şi pentru percepţia sunetelor (zgomotelor) arteriale, venoase, uterine, fetale, intestinale etc. Instrumentul are diferite forme, dimensiuni şi conţine materiale care favorizează auscultaţia mediată. Tipuri de s.: 1) *s. biauricular*, alcătuit dintr-o piesă receptoare de sunete acoperită de o membrană la care ajung două tuburi flexibile ale căror extremităţi sunt plasate în urechea examinatorului; 2) *s. diferenţial*, care permite compararea a două sunete provenind din părţi diferite ale corpului; 3) *s. electronic*, care conţine un sistem de amplificare a sunetelor, un sistem de selecţie a tonurilor de joasă şi înaltă frecvenţă, precum şi posibilităţi de vizualizare (eventual de comparare cu secvenţe de sunete normale) sau înregistrare; 4) *s. obstetrical*, monoauricular, pentru auscultaţia cordului fetal. Sin.: fonendoscop.

STIGMAT, s. n. / stigmate, s. m. / stigma, pl. stigmata, stigmas. [*Gr. stigma, -atos = înţepătură, de la stizein = a înţepa.*] 1) În histologie, interstiţiu care, într-un endoteliu, permite *diapedeza. 2) Semn clinic revelator al unei stări morbide. Ex.: s. dentar, s. ungveal etc. 3) *S. profesionale* (v.).

STIGMATE PROFESIONALE / stigmates professionnels / professional signs. Modificări ale pielii, membrelor sau ale unor organe, în relaţie cu mânuirea unor unelte, cu utilizarea unor substanţe sau cu anumite atitudini, poziţii în muncă.

STIGMATISM, s. n. / stigmatisme, s. m. / stigmatism. [*Gr. stigma, -atos = înţepătură, de la stizein = a înţepa; -ism.*] Proprietatea unui sistem optic de a realiza o corespondenţă biunivocă între punctele obiectului şi punctele imaginii. V. şi aberaţie.

STILALGIE, s. f. / stylalgie, s. f. / styloid dysphagia. [*Gr. stylos = coloană, stâlp; algos = durere.*] Sin.: sindrom Eagle (v.).

STILBESTROL, s. m. / stilboestrol, s. m. / stilbestrol. Sin.: dietilstilbestrol (v.).

STILET, s. n. / stylet, s. m. / stylet, probe. [*Lat. stilus, gr. stylos = tijă ascuţită.*] Tijă metalică mică, prevăzută cu o extremitate de formă ovoidală aplatizată, destinată explorării plăgilor şi a traiectelor fistuloase.

STILOHIOIDIAN, adj. / stylo-hyoïdien, -ienne, adj. / stylohyoid. [*Gr. stylos = coloană, stâlp; v = a 21-a literă a alfabetului grec; eidos = formă.*] Care aparţine apofizei stiloide a temporalului şi osului hioid.

STILOIDIAN, adj. / styloïdien, -ienne, adj. / styloid. [*Gr. stylos = coloană, stâlp; eidos = formă.*] În raport cu o apofiză stiloidă.

STILOIDITĂ, s. f. / styloïdite, s. f. / styloiditis. [*Gr. stylos = coloană, stâlp; eidos = formă; -ită.*] Inflamaţia ţesuturilor care înconjoară o apofiză stiloidă. Ex.: s. osului temporal sau a radiusului.

STILOIDITĂ RADIALĂ / styloïdite radiale / radial styloiditis. Inflamaţia ţesutului situat în jurul apofizei stiloide a radiusului, frecvent după eforturi manuale repetate. Se prezintă sub forma unei tumefacţii dureroase a pumnului în regiunea respectivă (vecină policelui).

STILOMANDIBULAR, adj. / stylo-mandibulaire, adj. / stylomandibular. [*Gr. stylos = coloană, stâlp; lat. mandibula = maxilar inferior, de la mandere = a mesteca.*] Care se raportează la apofiza stiloidă a temporalului şi la mandibulă. Ex.: ligament s.

STILOMASTOIDIAN, adj. / stylo-mastoïdien, -ienne, adj. / stylomastoid. [*Gr. stylos = coloană, stâlp; mastos = mamelă; eidos = formă.*] Care se raportează sau care aparţine apofizei stiloide a temporalului şi apofizei mastoide. Ex.: gaură s.

STILORADIAL, adj. / styloradial, -ale, -aux, adj. / styloradial. [*Gr. stylos = coloană, stâlp; lat. radius = osul radius.*] Care se referă la apofiza stiloidă a radiusului.

STIMUL, s. m. / stimulus, s. m. / stimulus, pl. (fr., engl.) stimuli. [*Lat. stimulus = băţ ascuţit cu care se îmboldesc vitele.*] 1) Orice variaţie a unui factor din mediul de viaţă al unui animal care produce o *stimulare. 2) Factor care produce sau evocă acţiunea (răspunsul) la nivelul unui nerv, muşchi, glande sau al altui ţesut excitabil, sau determină activarea unei funcţii ori a unui proces metabolic. Pentru caracteristici şi tipuri de s., v. în continuare.

STIMUL CONDIŢIONAT / stimulus conditionné / conditioned stimulus. S. care, aplicat segmentului receptor al unui organ senzorial, parte a unei căi reflexe, poate determina un *reflex condiţionat.

STIMUL ELECTRIC / stimulus électrique / electric stimulus. Curent galvanic (sau de alt tip) care, aplicat unei structuri excitabile, poate determina un răspuns.

STIMUL HETEROLOG / stimulus hétérologue / heterologous stimulus. Tip de s. care determină un răspuns indiferent de regiunea căii nervoase unde este aplicat. V. şi stimul omolog.

STIMUL LIMINAL / stimulus liminal / liminal stimulus. Sin.: stimul prag (v.).

STIMUL MAXIMAL / stimulus maximal / maximal stimulus. S. care determină un răspuns maximal.

STIMUL NECONDIŢIONAT / stimulus nonconditionné / unconditioned stimulus. S. care determină un reflex necondiţionat. Ex.: alimentele sunt s. n. pentru salivaţie.

STIMUL OMOLOG / stimulus homologue / homologous stimulus. S. care poate determina un răspuns doar la nivelul terminaţiilor nervoase ale unui anumit organ senzorial. V. şi stimul heterolog.

STIMUL PRAG / stimulus liminal / threshold stimulus. S. cu intensitatea cea mai mică care poate determina un răspuns. Sin.: stimul liminal. V. şi prag.

STIMUL SUPRAMAXIMAL / stimulus supramaximal / supramaximal stimulus. S. cu intensitate mult mai mare decât a unui *s. maximal; s. s. sunt utilizaţi în studii electrodiagnostice (în relaţie cu *potenţialele evocate).

STIMULANT, adj., s. n. / stimulant, -e, adj., s. m. / stimulant, adj., stimulator, n. [*Lat. stimulare = a îmboldi, a stimula, de la stimulus = băţ ascuţit cu care se îmboldesc vitele.*] (Substanţă) care stimulează activitatea fizică sau intelectuală.

α-STIMULANT. Var. pentru alfastimulant (v.).

β-STIMULANT. Var. pentru betastimulant (v.).

STIMULANT PSIHOMOTOR / stimulant psychomoteur / psychomotor stimulant. Substanţă care creşte, în limite normale, tolerabile, activitatea psihică, motorie şi senzitivosenzorială, în general prin stimularea scoarţei cerebrale. Ex.: cafeina.

STIMULARE, s. f. / stimulation, s. f. / stimulation, pacing. [*Lat. stimulare = a îmboldi, a stimula, de la stimulus = băţ ascuţit cu care se îmboldesc vitele.*] Aplicarea, administrarea unui stimul.

STIMULARE ELECTRICĂ NERVOASĂ TRANSCUTANATĂ / stimulation électrique nerveuse transcutanée / transcutaneous electrical nerve stimulation. Abrev. engl: TENS. Aplicarea unui impuls electric de intensitate mică în ţesuturi pentru combaterea durerii. În acest scop se utilizează un aparat portabil, cu baterii, care este corelat cu tegumentele prin intermediul unor electrozi. Intensitatea şi frecvenţa impulsurilor electrice care previn trecerea impulsurilor dureroase către creier, pot fi ajustate de către pacient. TENS este utilizată îndeosebi în durerile din reumatism, iar uneori în durerile din *travaliu. În cazul travaliului este însă mult mai utilizată *anestezia epidurală.

STIMULARE IMUNĂ / stimulation immune / immune stimulation. Intensificarea răspunsului imunitar al unui organism. Poate fi specifică (pentru un anumit antigen) sau nespecifică (pentru o gamă largă de antigeni). V. răspuns imunitar, răspuns imunitar nespecific, răspuns imunitar specific.

STIMULATOR, s. n. / stimulateur, s. m. / pacemaker. [*V. etimol. termenului stimulant.*] Dispozitiv care furnizează un *stimul. Termenul este utilizat, în general, cu sensul de *s. cardiac.

STIMULATOR CARDIAC / stimulateur cardiaque / cardiac pacemaker. Aparat electronic intracorporal utilizat pentru regularizarea ritmului cardiac şi destinat declanşării de contracţii cardiace prin intermediul unor impulsuri electrice ritmate, transmise miocardului atrial sau ventricular prin electrozi fixaţi la suprafaţa sau în interiorul cordului. Există numeroase tipuri de s. c. (unele extrem de elaborate), care pot funcţiona permanent sau în cazul apariţiei unei tulburări de ritm (*s. santinelă*). Sin.: *pacemaker.* (def. 1).

STIMULATOR NEUROLOGIC / stimulateur neurologique / spinal cord stimulator. Aparat cu care se obţin diverse tipuri de impulsuri electrice adecvate anumitor componente ale sistemului nervos. Gama s. n. a evoluat considerabil în ultimii ani. Cele mai simple s. n. sunt dispozitive externe destinate stimulării măduvei spinării pe cale transcutanată sau prin electrod percutan, epidural, în scopul tratării anumitor dureri rebele ale membrelor inferioare.

STIMULINĂ, s. f. / stimuline, s. f. / stimulin. [*V. etimol. termenului stimulant; -ină.*] 1) Substanţă conţinută în serurile specifice, dotată cu acţiune excitantă asupra globulelor albe, favorizând astfel *fagocitoza. 2) Denumire generică a unui ansamblu de hormoni secretaţi de lobul anterior al hipofizei, care stimulează (excită) activitatea altor glande endocrine sau a diverse ţesuturi. S. hipofizare sunt: *hormonul somatotrop, *prolactina, *corticostimulina, *gonadostimulina, *hormonul tireotrop şi *hormonul melanotrop.

STIMULODETECŢIE, s. f. / stimulodétection, s. f. / stimulodetection; [*V. etimol. termenului stimulant.*] ***detectio, -onis*** *= descoperire, de la* ***detegere*** *= a descoperi.*] Metodă de electrodiagnostic în care se utilizează simultan stimularea unui muşchi şi detecţia activităţii electrice a acestuia.

STIMULON, s. m. / stimulon, s. m. / stimulon. Factor care favorizează multiplicarea virusurilor. S. este o proteină antagonistă *interferonului care se manifestă când două virusuri infectează succesiv aceeaşi celulă. Astfel, primul virus va declanşa apariţia s., care va facilita multiplicarea celui de al doilea virus. S. este în relaţie cu genele virusului şi nu cu cele ale celulei infectate. Ceea ce înseamnă că, spre deosebire de interferon, nu este specific speciei animale infectate de virus.

STINGHIE, s. f. / aine, s. f. / groin. NA: regio inguinalis. Regiune anatomică situată la unirea feţelor anterioare ale abdomenului şi coapsei. V. inghinal.

STOECHIOMETRIE, s. f. / stoechiométrie, s. f. / stoechiometry. [*Gr.* ***stoikheion*** *= element, principiu;* ***metron*** *= măsură.*] Calcul pentru stabilirea raporturilor (de greutate sau de volum) în care se combină elementele, reactanţii, diferiţii compuşi ai unui amestec chimic.

STOMAC, s. n. / estomac, s. m. / stomach. NA: gaster. [*Lat.* ***stomachus,*** *gr.* ***stomakhos*** *= stomac.*] Organ cavitar al tubului digestiv, situat între esofag şi duoden, la nivelul căruia se produc primele faze ale digestiei. S. are formă de sac alungit şi măsoară, în general, la adult 25-28 cm lungime şi 10-12 cm lăţime, având o capacitate de 1 500 - 2 000 ml. Amintind de forma unui cimpoi, s. ocupă cea mai mare parte a lojei subfrenice stângi şi o parte din regiunea epigastrică. Este alcătuit din două părţi: 1) o porţiune verticală sau descendentă, mai lungă şi mai voluminoasă, limitată superior de *cardia, compusă din două segmente suprapuse: marea tuberozitate (*fundus*), care conţine punga cu aer gastric, şi corpul s., a cărui porţiune inferioară, cea mai declivă a organului, este mica tuberozitate; 2) o porţiune orizontală, antrul, dirijată oblic în sus, se termină prin *pilor. S. prezintă o faţă anterioară şi una posterioară, mai mult sau mai puţin convexe, cu o margine superioară stângă convexă, denumită marea curbură, şi o margine inferioară dreaptă, concavă, denumită mica curbură. Peretele s. este format din trei tunici: externă sau seroasă (în continuitate cu peritoneul, care înconjoară întreg organul), intermediară sau musculară şi internă sau mucoasă.

STOMACAL, adj. / stomacal, -e, -aux, adj. / stomachal. Sin.: gastric (v.).

STOMAHIC, adj. / stomachique, adj. / stomachic. Care favorizează digestia gastrică.

STOMATITĂ, s. f. / stomatite, s. f. / stomatitis. [*Gr.* ***stoma, -atos*** *= gură; -ită.*] Orice inflamaţie a mucoasei bucale. *S. gangrenoasă*, sin.: noma (v.).

STOMATOCIT, s. n. / stomatocyte, s. m. / stomatocyte. [*Gr.* ***stoma, -atos*** *= gură;* ***kytos*** *= celulă.*] Hematie deformată sub formă de cupă prin dispariţia uneia din cele două concavităţi. Pe frotiuri, s. are un centru clar, transversal, care evocă forma gurii umane. S. apare ca urmare a umflării (turgescenţei) hematiei în *hipotonie (def. 1) sau sub acţiunea unor agenţi activi asupra membranei, în *stomatocitoza experimentală. V. şi stomatocitoză, stomatocitoză ereditară.

STOMATOCITOZĂ, s. f. / stomatocytose, s. f. / stomatocytosis. Prezenţa *stomatocitelor în sânge, observată îndeosebi în unele boli hepatice, în *sindromul Rh-nul şi în *stomatocitoza ereditară. Sin. nerecomandat: hidrocitoză.

STOMATOCITOZĂ EREDITARĂ / stomatocytose héréditaire / hereditary stomatocitosis. Formă rară de *anemie hemolitică ereditară cu transmitere dominantă. Caracteristica principală a bolii constă în prezenţa *stomatocitelor şi în diminuarea *rezistenţei globulare. Conţinutul eritrocitar în apă este crescut, cu inversarea conţinutului normal în Na^+ şi K^+ şi cu creşterea schimburilor transmembranare de cationi. Splenectomia este eficientă. Cauza s. e. ar fi o anomalie a uneia dintre componentele benzii 7 obţinută prin *electroforeză în gel de poliacrilamidă.

STOMATOCITOZĂ EXPERIMENTALĂ / stomatocytose expérimentale / experimental stomatocytosis. *Stomatocitoză obţinută prin introducerea în medii cu hematii în suspensie a unor substanţe medicamentoase sau chimice care determină formarea de stomatocite (adică, sunt stomatocitogene). Printre aceste substanţe se află: fenotiazine, anestezice locale, antihistaminice, antimalarice, solvenţi, derivaţi vegetali etc.

STOMATOLALIE, s. f. / stomatolalie, s. f. / stomatolalia. [*Gr.* ***stoma*** *= gură;* ***lalein*** *= a vorbi.*] Rinofonie deschisă (v. rinofonie, def. 2) în care pacientul nu poate emite vocalele nazale din cauza suprimării permeabilităţii nazale. De aceea, el pronunţă aceste vocale din gură.

STOMATOLOGIE, s. f. / stomatologie, s. f. / stomatology. [*Gr.* ***stoma, -atos*** *= gură;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Ramură a medicinii care are drept obiect patologia dinţilor, cavităţii bucale, a maxilarelor şi a feţei.

STOMATOPLASTIE, s. f. / stomatoplastie, s. f. / stomatoplasty. [*Gr.* ***stoma, -atos*** *= gură;* ***plastos*** *= modelat, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] 1) Repararea prin chirurgie plastică a unor defecte sau reconstrucţia regiunii bucale. 2) Intervenţie de chirurgie plastică la nivelul unui organ cavitar pentru reconstituirea sau constituirea unei deschideri, a unei "guri". Ex.: s. trompei sau a colului uterin. Obs.: în engl., această semnificaţie a termenului nu se utilizează.

STOMATORAGIE, s. f. / stomatorragie, s. f. / stomatorrhagia. [*Gr.* ***stoma, -atos*** *= gură;* ***rhegnynay*** *= a ţâşni, a izbucni.*] Hemoragie la nivelul cavităţii bucale.

STOMIE, s. f. / stomie, s. f. / stomy. [*Gr.* ***stoma, -atos*** *= gură.*] Sufix de origine greacă (v. Cap VI: *Ghid etimologic*) care este utilizat şi ca atare, desemnând intervenţiile chirurgicale de derivaţie externă, practicate de regulă la nivelul tractului digestiv.

STOMION, s. n. / stomion, s. m. / stomion. Punct de reper cefalometric situat la mijlocul liniei de joncţiune a buzelor când gura este închisă.

STOMIZAT, adj., s. m. / stomisé, -e, adj., s. m. / -. [*Gr.* ***stoma, -atos*** *= gură.*] (Bolnav) care prezintă o derivaţie externă a urinii sau a materiilor fecale. V. şi stomie.

STOP CARDIAC / arrêt cardiaque / cardiac arrest. [*Engl.* ***to stop*** *= a opri; gr.* ***kardia*** *= inima.*] Încetarea bruscă a contracţiilor cardiace, cu prăbuşirea presiunii arteriale şi oprirea circulaţiei sanguine, care determină anoxie rapidă. Timp de 3-5 min, structurile nervoase private de sânge sunt sediul unor modificări ireversibile. Acest accident necesită efectuarea imediată a masajului cardiac şi a asistenţei ventilatorii. S. c. poate fi provocat şi controlat sub circulaţie extracorporeală în chirurgia cardiovasculară, pentru o durată de 1-4 ore. Hipotermia provocată la nivelul organismului prelungeşte această perioadă.

STRABIC, adj., s. m. / strabique, adj., s. m. / strabismic. [*Gr.* ***strabos*** *= care se uită cruciş.*] 1) Referitor la *strabism. 2) Persoană afectată de una din diferitele forme de *strabism.

STRABISM, s. n. / strabisme, s. m. / strabismus. [*Gr. **strabismos**, de la **strabos** = care se uită cruciş.*] Defect de paralelism al axelor vizuale ale celor doi ochi; imposibilitatea de a fixa un punct cu ambii ochi. S. poate fi divergent (axe divergente), convergent (axele celor doi ochi converg), alternant (fiecare ochi este capabil să fixeze obiectul privit, spre deosebire de s. monocular), paralitic (prin paralizia muşchilor oculari), concomitent etc. Sin.: heterotropie.

STRABISM LATENT / strabisme latent / latent strabismus. Sin.: heteroforie (v.).

STRABOMETRU, s. n. / strabomètre, s. m. / strabismometer. [*Gr. **strabos** = care se uită cruciş; **metron** = măsură.*] Instrument pentru măsurarea devierii axelor vizuale în *strabism.

STRABOTOMIE, s. f. / strabotomie, s. f. / strabotomy. [*Gr. **strabos** = care se uită cruciş; **tome** = tăiere, secţiune, de la **temnein** = a tăia.*] Deplasarea inserţiei de la nivelul *scleroticii a unuia din muşchii oculari pentru remedierea *strabismului.

STRANGULARE, s. f. / strangulation, s. f. / strangulation. [*Lat. **strangulatio, -onis**, de la **strangulare** = a strangula.*] Termen cu două semnificaţii, complet diferite: 1) Constricţie a unui organ cu oprirea circulaţiei sanguine, antrenând un ansamblu de simptome (dureri intense, vomismente, angoasă, alterare progresivă a stării generale) care sunt aproape întotdeauna asemănătoare, indiferent de formaţiunea strangulată. Ex.: s. unei hernii, s. testiculului. Sin. nerecomandat: încarcerare V. şi hernie strangulată. 2) Constricţie exercitată la nivelul gâtului cu o legătură (sfoară, îmbrăcăminte etc.) sau cu mâna, producând asfixie.

STRAPPING / strapping / strapping. [*Engl. **strap** = bandă adezivă.*] Anglicism prin care se denumeşte *contenţia cu ajutorul benzilor adezive, utilizată în ortopedie.

STRAT, s. n. / couche, s. f. / layer. NA: stratum, pl. strata. [*Lat. **stratum** = strat.*] În general, substanţă (ţesut, celule) repartizată relativ uniform (din punct de vedere al grosimii) pe o suprafaţă de altă natură sau între două suprafeţe. Ex.: celule dispuse în monostrat (în cazul culturilor de celule). La nivelul structurilor anatomice, s. celulare prezintă de obicei denumiri specifice (ex.: corticala sau medulara glandelor suprarenale etc.).

STRATIFICAT, adj. / stratifié, -e, adj. / stratified. [*Lat. **stratum** = strat; **ficare**, derivat de la **facere** = a face.*] Care este format din straturi suprapuse.

STRATIGRAFIE, s. f. / stratigraphie, s. f. / stratigraphy. [*Lat. **stratum** = strat; gr. **graphein** = a scrie.*] Variantă a *tomografiei computerizate cu raze X, prin care se obţine imaginea unei anumite secţiuni (stratigramă).

STRĂNUT, s. n. / éternuement, s. m. / sneeze. [*Lat. **sternutatio, -onis** = strănut, de la **sternuere** = a strănuta.*] Expulzie bruscă şi zgomotoasă a aerului pe nas şi pe gură, provocată prin iritarea mucoasei nazale.

STRÂMTARE, s. f. / rétrécissement, s. m. / narrowing. [*Lat. **strictus** = strâmt, de la **stringere** = a strânge.*] Sin.: stenoză (v.).

STRÂMTOARE, s. f. / détroit, s. m. / strait. [*Lat. **strictus** = strâmt, de la **stringere** = a strânge.*] Termen anatomic general, desemnând un loc mai îngust ce aparţine unei cavităţi, de obicei intrării şi ieşirii acesteia. Este folosit îndeosebi cu referire la *bazinul osos, la nivelul căruia se disting: 1) *S. inferioară* (NA: *apertura pelvis inferior*), orificiul inferior al micului bazin, limitat anterior prin simfiza pubiană, posterior prin coccis, lateral prin marginea inferioară a ramurilor ischiopubiene şi a ligamentelor sacrosciatice. Reprezintă locul de degajare a *prezentaţiei la naştere. 2) *S. medie*, îngustare uşoară, care divizează micul bazin în două etaje. 3) *S. superioară* (NA: *apertura pelvis superior*) reprezintă circumferinţa osoasă care divizează cavitatea pelvină în marele bazin al pelvisului şi micul bazin; este locul de angajare a prezentaţiei la naştere.

STREPTAVIDINĂ, s. f. / streptavidine, s. f. / streptavidin. Proteină cu Mr de 60 kDa, analogă *avidinei, care are proprietatea de a fixa *biotina. S. este de origine microbiană *(Streptomyces avidinii)* şi se utilizează în anumite tehnici biochimice pentru fixarea pe un suport a macromoleculelor (proteine sau acizi nucleici) la care este ataşată o moleculă de biotină.

STREP-TEST / strep-test / strep test. [*Anglicism, **strep** pentru streptococ; **test** = test, probă.*] Tehnică imunologică prin care se identifică în câteva minute, la cabinetul practicianului, după o prelevare faringiană, antigenii specifici ai *streptococului hemolitic din grupul A. Testul este destinat să evite tratamentele inutile cu antibiotice din *angina virală.

STREPTOBACIL, s. m. / streptobacille, s. m. / streptobacillus. [*Gr. **streptos** = răsucit; lat. **bacillus** = bastonaş.*] Bacterie care aparţine genului *_Streptobacillus_.

STREPTOBACILLUS / Streptobacillus / Streptobacillus. [*Gr. **streptos** = răsucit; lat. **bacillus** = bastonaş.*] Gen bacterian Gram-negativ, anaerob facultativ, cu formă de bastonaş, dar cu un pleiomorfism evident în organism, dispus sub formă de filamente. Se localizează în căile respiratorii şi poate determina *febra muşcăturii de şobolan.

STREPTOCOC, s. m. / streptocoque, s. m. / streptococcus, pl. streptococci. [*Gr. **streptos** = răsucit; **kokkos** = boabă.*] Bacterie care aparţine genului *_Streptococcus_.

STREPTOCOC HEMOLITIC / streptocoque hémolytique / h(a)emolytic streptococcus. Nume de ansamblu al s. care produc hemolizine (*streptolizine). S. h., în funcţie de tip, pot fi agenţi etiologici ai unor infecţii uneori foarte grave (scarlatină, erizipel, reumatism articular acut, endocardită etc.). V. şi *Streptococcus*.

STREPTOCOCCUS / Streptococcus / Streptococcus. [*Gr. **streptos** = răsucit; **kokkos** = boabă.*] Gen bacterian constituit din coci Gram-pozitivi, grupaţi caracteristic în lanţuri, imobili, rotunzi, încapsulaţi. Sunt clasificaţi în funcţie de proprietăţile lor antigenice (poliozid C, proteină M) în grupuri Lancefield. Pe medii de cultură speciale, S. pot fi înconjuraţi de o zonă de hemoliză completă (β), rozată (α), verde (*viridans*), sau pot fi nehemolitici (γ). Aceşti germeni pot fi, la om, comensali sau patogeni. Genul S. include circa 20 de specii, aerobe strict sau facultative.

STREPTOCOCCUS PNEUMONIAE / Streptococcus pneumoniae / Streptococcus pneumoniae. Coci alungiţi, lanceolaţi, obişnuit acolaţi doi câte doi (diplococi) şi înveliţi într-o capsulă refringentă, Gram-pozitivi. Această specie bacteriană este agentul etiologic al pneumoniei lobare acute, infecţiilor căilor respiratorii, a meningitei, peritonitei, endocarditei, pericarditei şi septicemiilor. Sin.: pneumococ. V. şi *Diplococcus*.

STREPTOCOCCUS PYOGENES / Streptococcus Pyogenes / Streptococcus Pyogenes. Specie tip a genului *Streptococcus*. Este un *streptococ hemolitic care secretă numeroase enzime extracelulare, printre care *streptolizinele O şi S şi *streptokinaza. S. p. este agentul patogen al *scarlatinei, *erizipelului, *anginelor streptococice, *septicemiilor şi *meningitelor streptococice. El declanşează fenomene imunologice care sunt la originea *bolii Bouillaud-Sokolsky, *glomerulonefritelor acute, *eritemului nodos şi *purpurii reumatoide.

STREPTOCOCCEMIE, s. f. / streptococcémie, s. m. / streptococc(a)emia. [*Gr. **streptos** = răsucit; **kokkos** = boabă; **haima, -atos** = sânge.*] Prezenţa *streptococilor în sânge.

STREPTOCOCIC, adj. / streptococcique, adj. / streptococcal. [*Gr. **streptos** = răsucit; **kokkos** = boabă.*] Care se referă la *streptococ sau care este cauzat de streptococi.

STREPTOCOCIE, s. f. / streptococcie, s. f. / streptococcosis. [*Gr. **streptos** = răsucit; **kokkos** = boabă.*] Infecţie determinată de *streptococi.

STREPTODERMIE, s. f. / streptodermie, s. f. / streptodermatitis. [*Gr. streptos = răsucit (kokkos = boabă); derma, -atos = piele.*] Termen vag, generic pentru diferitele procese patologice determinate de *streptococi la nivelul pielii. V. ectimă, impetigo, piodermită.

STREPTODORNAZĂ, s. f. / streptodornase, s. f. / streptodornase. [*Gr. streptos = răsucit; abrev. DeOxiRiboNuclează.*] Deoxiribonuclează, enzimă bacteriană produsă de unele suşe de streptococi hemolitici, în acelaşi timp cu *streptokinaza. În consecinţă, rezultă un amestec care poate fi utilizat local sau prin instilaţii în cavităţi închise pentru îndepărtarea cheagurilor sau a acumulărilor de puroi.

STREPTOKINAZĂ, s. f. / streptokinase, s. f. / streptokinase. [*Gr. streptos = răsucit; kinein = a mişca; -ază.*] Proteină obţinută din culturile de diferite suşe de *streptococ hemolitic (grupele A, C şi G). S. nu posedă activitate enzimatică intrinsecă, dar prin legarea *plasminogenului produce clivajul acestei molecule în *plasmină. Ea este utilizată ca agent trombolitic, datorită acţiunii sale fibrinolitice, în unele tromboze arteriale şi venoase. Poate fi la originea unor reacţii alergice.

STREPTOLIZINĂ, s. f. / streptolysine, s. f. / streptolysin. [*Gr. streptos = răsucit; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge; -ină.*] Hemolizină filtrabilă produsă de unele tipuri de streptococi. Există în două variante: 1) *S. O*, inactivă în forma oxidată, dar foarte sensibilă şi uşor activabilă în prezenţa agenţilor reducători (ex.: sulfiţii), când producerea de anticorpi poate neutraliza activitatea sa hemolitică (v. şi antistreptolizină O). 2) *S. S*, stabilă în prezenţa oxigenului, dar sensibilă la acţiunea unor acizi sau la tratamentul termic.

STREPTOMICINĂ, s. f. / streptomycine, s. f. / streptomycin. [*Gr. streptos = răsucit; mykes, myketos = ciupercă; -ină.*] *Antibiotic aminozidic elaborat de specia bacteriană **Streptomyces griseus*. Acţiunea bactericidă a s. se exercită asupra unui spectru larg de microorganisme: coci Gram-pozitivi şi Gram-negativi, bacili Gram-pozitivi şi unii bacili Gram-negativi. S. este un medicament antituberculos eficient, dar, în general, utilizarea sa îndelungată este limitată de toxicitatea cumulată ce afectează nervul auditiv.

STREPTOMYCES / Streptomyces / Streptomyces. [*Gr. streptos = răsucit; mykes, myketos = ciupercă.*] Gen bacterian din clasa **Actinomycetes*, cuprinzând numeroase specii. Cele mai multe sunt saprofite, cu rol important în fertilizarea solului, prin transformare şi mineralizare a materiilor organice. Alte specii de *S.* sunt producătoare de antibiotice, iar unele sunt patogene la om, ca agenţii *micetomului actinomicozic. V. şi streptomicină.

STRES, s. n. / stress, s. m. / stress. [*Engl. stress = constrângere, solicitare, presiune.*] Termen englez dificil de tradus, de aceea este utilizat în limba română ca atare. Înseamnă o solicitare neobişnuit de puternică a organismului, ca şi reacţiile şi ripostele acestuia. Iniţial a fost utilizat pentru stările de tensiune psihică sau pentru traumatismele psihice. Ulterior, H. Selye i-a dat un sens mai larg: orice suprasolicitare care determină un ansamblu de fenomene tisulare şi sistemice (neuroendocrine) alcătuind *sindromul general de adaptare. S. este constant prezent în toate circumstanţele vieţii. Dacă este moderat, stimulează vitalitatea organismului şi poate fi denumit *eustres*. Termenul agresiune, propus pentru a-l înlocui, nu este potrivit decât când este vorba de fenomene nocive. Var.: stress.

STRES OXIDATIV / stress oxidatif / oxidative stress. Prezenţa unui exces de *radicali liberi când balanţa dintre producţia de radicali liberi şi distrucţia fiziologică este pozitivă. Fiziologic, mai multe enzime permit eliminarea excesului de radicali liberi: *superoxid-dismutaza, catalazele şi peroxidazele (glutation peroxidaza). Excesul de radicali liberi din stresul oxidativ este un determinant al mai multor stări patologice (v. radicali liberi). Ca urmare se caută soluţii pentru combaterea acestui exces, în două direcţii: 1) Prima este concentrată pe nutriţie - aportul unor elemente, îndeosebi seleniu şi zinc, necesare funcţionării enzimelor ce distrug radicalii liberi. De asemenea, aport de vitamine A, E şi C şi de *flavonoide, prezente în numeroase produse de origine vegetală. Totodată, hrana trebuie să conţină suficienţi *acizi graşi polinesaturaţi, îndeosebi omega-3. 2) În perspectivă se încearcă obţinerea unor medicamente cu acţiune antiradicalară, unele deja disponibile, altele, mai multe, în studiu.

STRESANT, adj. / stressant, -e, adj. / stressant. [*Engl. stressant, de la stress = constrângere, solicitare, presiune.*] Despre un agent de natură foarte variată care provoacă o suprasolicitare a organismului sau o tensiune psihică (negativă ori pozitivă), determinând un *stres.

STRESS. Var. pentru stres (v.).

STRIA MEDULARIS / stria medularis / stria medularis. NA: stria medularis thalami. Fascicul compact de fibre care se întinde de-a lungul peretelui superior al ventriculului al III-lea până la talamus şi ajunge posterior la nucleul habenular.

STRIAT, adj. / strié, -e, adj. / striate, striated. [*Lat. striatus = dungat, de la stria = şanţ mic, dungă.*] Marcat de striuri. Ex.: muşchi s.

STRICNINĂ, s. f. / strychnine, s. f. / strychnine. [*Lat. ştiinţifică Strychnos nux vomica, din gr. strykhnos = umbra nopţii (specie de Solanum); -ină.*] Alcaloid foarte toxic, $C_{21}H_{22}N_2O_2$, obţinut din diferite specii de *Strychnos*, îndeosebi din planta *Strychnos nux vomica*. S. determină excitarea SNC prin blocarea postsinaptică a propagării impulsurilor nervoase. A fost utilizată ca stimulant al SNC şi al circulaţiei. O doză de 30 mg este mortală pentru om, producând paralizie respiratorie. S. intră în compoziţia unor raticide.

STRICNINISM, s. n. / strychninisme, s. m. / strychninism. [*Lat. ştiinţifică Strychnos nux vomica, din gr. strykhnos = umbra nopţii (specie de Solanum); -ism.*] Intoxicaţie cronică cu *stricnină, caracterizată prin creşterea activităţii simţurilor urmată de convulsii tonice şi vomismente. În cazurile severe, se poate complica cu paralizie respiratorie şi deces consecutiv.

STRICNISM, s. n. / strychnisme, s. m. / strychnism. [*Lat. ştiinţifică Strychnos nux vomica, din gr. strykhnos = umbra nopţii (specie de Solanum); -ism.*] Intoxicaţie acută cu *stricnină, de regulă letală.

STRICTURĂ, s. f. / stricture, s. f. / stricture. [*Lat. strictura = strângere, îngustare, de la stringere = a strânge.*] Îngustare a unui canal sau orificiu anatomic.

STRICTUROTOMIE, s. f. / stricturotomie, s. f. / stricturotomy. Incizia chirurgicală a unei *stricturi. Uneori termenul este utilizat cu referire la intervenţia efectuată în caz de stenoză a canalului lacrimonazal.

STRIDOR, s. n. / stridor, s. m. / stridor. [*Lat. stridor, -oris = ţipăt, şuier.*] Zgomot aspru, ascuţit, produs în timpul inspirului, frecvent în cazul unei obstrucţii laringiene sau a unei laringite spastice. Sin.: respiraţie stridoroasă.

STRIDOR AL NOU-NĂSCUTULUI / stridor du nouveau-né / congenital stridor. Sin.: stridor laringian congenital (v.).

STRIDOR LARINGIAN CONGENITAL / stridor laryngé congénital / congenital laryngeal stridor. *Stridor şi dispnee, variabile şi intermitente, adesea asociate cu tulburări ale deglutiţiei, care pot apărea la nou-născut din primele zile de viaţă. Boala este consecinţa unei flacidităţi anormale de origine neurologică a vestibulului laringian sau a unei malformaţii laringiene. Sin.: stridor al nou-născutului.

STRIDULOS, adj. / striduleux, -euse, adj. / stridulous. [*Lat.* ***stridulus*** *= care scoate un țipăt ascuțit, de la* ***stridor, -oris*** *= țipăt, șuier.*] Care provoacă *stridor. Ex.: laringită s.

STRIOPALIDAL, adj. / striopallidal, -ale, adj. / striopallidal. Care se referă la ansamblul *corpului striat.

STRIPPER, s. n. / stripper, s. m. / stripper. [*Termen englez derivat din verbul* ***to strip*** *= a dezgoli, a despuia, a scoate.*] Tijă metalică rigidă sau suplă care, introdusă într-o venă, permite exereza acesteia prin *stripping.

STRIPPING, s. n. / éveinage, s. m. / stripping. [*Engl.* ***stripping*** *= agățare.*] Anglicism care desemnează procedeul de cură chirurgicală a varicelor membrului inferior, aplicată îndeosebi segmentului crural al *safenei. Constă în smulgerea venei, împreună cu perforantele sale, cu ajutorul unei tije introduse în vas la nivelul regiunii inghinale.

STROBOSCOPIE, s. f. / stroboscopie, s. f. / stroboscopy. [*Gr.* ***strobos*** *= rotație, răsucire, întoarcere;* ***scopos*** *= observator, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Metodă de cercetare şi investigaţie clinică a mişcărilor periodice rapide prin observarea lor la intervale de timp regulate. De ex., studiul frecvenţei vibraţiilor corziior vocale.

STROFANTINĂ, s. f. / strophantine, s. f. / strophantin. Sin.: ouabaină (v.).

STROFANTOZID G / G-strophantoside / ouabain. Sin.: ouabaină (v.).

STROFULUS, s. n. / strophulus, s. m. / strophulus. [*Gr.* ***strophus*** *= bandeletă răsucită, de la* ***strephein*** *= a răsuci.*] *Prurigo infantil manifestat de obicei sub forma unei erupţii cutanate alcătuită din micropapule de culoare roz, conţinând la vârf microvezicule gălbui. Erupţia este localizată la nivelul trunchiului şi al membrelor superioare. Evoluţia se produce în pusee. Uneori apare în relaţie cu o parazitoză intestinală. Sin.: *urticaria papulosa infantum.*

STROKE / stroke / stroke. [*Engl.* ***stroke*** *= lovitură.*] Angl. folosit frecvent drept sin. cu accident vascular cerebral. Este un sindrom clinic care apare brusc, grav şi neaşteptat, consecutiv unei ischemii cerebrale (infarct cerebral), cel mai frecvent, sau unei hemoragii cerebrale (netraumatică). Tipuri de s.: 1) *Accident ischemic tranzitoriu*: simptomele neurologice durează de la câteva minute până la maximum 24 de ore, fiind urmate de recuperare funcţională totală. 2) *Amauroză fugace* (orbire monoculară tranzitorie), cauzată fie de o stenoză a arterei carotide ipsilaterale, fie de o embolizare a arterei centrale a retinei, urmată de pierderea completă a vederii ochiului afectat. 3) *Accident neurologic ischemic reversibil*, asemănător celui complet, dar deficitul neurologic dispare între 24 şi 36 de ore, sechelele neurologice fiind rare şi discrete. 4) *Accidentul neurologic ischemic total* (*complet*), în care deficitul neurologic persistă zile, săptămâni sau poate deveni permanent. 5) *Accident ischemic progresiv*, când hemoragia cerebrală, iniţial localizată la un singur teritoriu vascular se extinde, agravând simptomatologia şi prognosticul. V. şi accident vascular cerebral.

STROMĂ, s. f. / stroma, s. m. / stroma. NA: stroma, pl. stromata. [*Gr.* ***stroma, -atos*** *= covor; sensul științific datează din sec. XIX.*] Ţesut care formează substanţa fundamentală sau matricea unui organ. V. şi parenchim.

STROMĂ TUMORALĂ / stroma tumoral / tumor stroma. Structură alcătuită îndeosebi din ţesut conjunctiv servind ca ţesut de susţinere sau pentru nutriţia proliferării tumorale. S. t. este formată din celule conjunctive (*fibroblaste, *miofibroblaste, *histiocite), celule inflamatorii, vase şi o *matrice extracelulară. Unele tumori maligne epiteliale posedă o stromă de colagen abundentă, denumită şi stromă desmoplazică.

STROMELIZINĂ, s. f. / stromélysine, s. f. / stromelysin. *Metaloenzimă cu activitate proteazică autocatalitică implicată în controlul multiplicării celulare şi în dezvoltarea cancerelor. De ex.: NAP *(neutral antiproliferative protein)* cu Mr de 55 kDa eliberând o proteină de 30 kDa este secretată de celulele Schwann în mod *autocrin, pentru a inhiba multiplicarea celulelor când acestea sunt în contact cu axonii.

STRONGILOIDOZĂ, s. f. / strongyloïdose, s. f. / strongyloidiasis. [*Gr.* ***strongylos*** *= rotund;* ***eidos*** *= formă; -ozã.*] Parazitoză provocată de **Strongyloides*, care se localizează în duoden şi în intestinul subţire proximal. Manifestările clinice sunt de tip duodenal, duodenobiliar sau enterocolitic.

STRONGYLOIDES / Strongyloides / Strongyloides. [*Gr.* ***strongylos*** *= rotund;* ***eidos*** *= formă.*] Vierme *nematod, cu două cicluri de viaţă, a cărui formă parazitară trăieşte în peretele intestinului subţire al omului, iar forma neparazitară în materiile în putrefacţie. Sin.: *Anguillula.*

STRUCTURĂ, s. f. / structure, s. f. / structure. [*Lat.* ***structura*** *= dispunere, așezare, de la* ***struere*** *= a orândui, a construi.*] Componentele unui ansamblu şi modul în care acestea sunt aranjate pentru a constitui un tot.

STRUCTURĂ ANTIGENICĂ / structure antigénique / antigenic structure. Mozaicul antigenilor individuali prezenţi în celule.

STRUCTURĂ COVALENTĂ / structure covalente / covalent structure. Sin.: structură primară (v.).

STRUCTURĂ CUATERNARĂ / structure quaternaire / quaternary structure. S. tridimensională a unei proteine alcătuită din mai multe lanţuri polipeptidice, organizate în s. terţiare (v.). Ex.: s. c. a hemoglobinei.

STRUCTURĂ PRIMARĂ / structure primaire / primary structure. Secvenţa, succesiunea aminoacizilor în lanţurile polipeptidice ale unei proteine. Sin.: structură covalentă.

STRUCTURĂ SECUNDARĂ / structure secondaire / secondary structure. Mod în care sunt aranjate în spaţiu lanţurile polipeptidice ale unei proteine. Tipuri principale: alfa-helix, conformaţia de tip beta (pliat) şi s. dezordonată. V. şi dublă elice.

STRUCTURĂ TERŢIARĂ / structure tertiaire / tertiary structure. S. tridimensională a lanţurilor polipeptidice dintr-o proteină realizată din îndoirea unor zone ale *s. secundare.

STRUMA, s. f. / struma, s. m. / struma. [*Lat.* ***struma*** *= masă, grup diform, gușă.*] Termen desuet pentru guşă (v.), în latină.

STRUMA OVARII / struma ovarii / struma ovarii. Prezenţa ţesutului tiroidian în parenchimul ovarului. Ocazional există semne de *hipertiroidism. Se mai poate asocia cu *chisturi dermoide sau *teratoame ovariene.

STRUMECTOMIE, s. f. / strumectomie, s. f. / strumectomy. [*Lat.* ***struma*** *= gușă; gr.* ***ektome*** *= excizie.*] Ablaţia totală sau parţială a unei guşe.

STRUMIPRIV, adj. / strumiprive, adj. / strumiprivous. [*Lat.* ***struma*** *= gușă;* ***privus*** *= lipsit de, de la* ***privere*** *= a lipsi (pe cineva) de ceva.*] Care este determinat sau care este consecutiv ablaţiei unei *guşe, cu hipotiroidie din cauza extirpării inevitabile de ţesut tiroidian funcţional.

STRUMITĂ, s. f. / strumite, s. f. / strumitis. [*Lat.* ***struma*** *= gușă; -ită.*] Proces inflamator sau infecţios apărut la nivelul unei tiroide anterior remaniată guşogen, spre deosebire de *tiroidită, care apare pe o tiroidă normală anterior (termenii fiind uneori incorect consideraţi sinonimi).

STUDIU, s. n. / étude, s. m. / study. [*Lat.* ***studium*** *= studiu, ocupație, de la* ***studere*** *= a studia, a se ocupa.*] Cercetare, examinare detaliată şi/sau analiză a unui organism, obiect sau fenomen.

STUDIU COST-UTILITATE / étude coût-utilité / cost-utility analysis. Studiu medico-economic prin care se calculează costul unei acţiuni, sau al unui act medical (explorări funcţionale, determinări în laborator etc.) şi consecinţele sale asupra stării de sănătate, sau asupra evoluţiei bolii unui pacient, sau a unui grup de pacienţi. Calitatea vieţii sau a supravieţuirii sunt evaluate prin aceste studii care sunt dificil de efectuat. Stabilirea unor criterii de eficacitate şi evaluarea corectă a rezultatelor reprezintă dificultăţile majore.

STUDIU MULTICENTRIC / essai multicentrique / multicentric trial. V. multicentric.

STUPEFIANT, adj., s. n. / stupéfiant, -e, adj., s. m. / stupefacient. [*Lat. stupefactus, de la stupefieri = a face să fie uimit, năucit.*] (Medicament, substanţă) care are efect analgezic, narcotic şi euforizant şi a cărui utilizare de lungă durată produce o stare de toleranţă şi dependenţă. Aparţin acestui grup: opiul, alcaloizii săi (morfina, codeina, cocaina etc.). În limbaj curent se mai numesc şi droguri.

STUPOARE, s. f. / stupeur, s. f. / stupor. [*Lat. stupor, -oris = amorţire, încremenire, de la stupere = a încremeni.*] Ansamblu de manifestări psihiatrice caracterizate prin suspendarea oricărei activităţi fizice şi psihice, imobilitate generală, mutism, refuzul alimentaţiei, reacţie numai la stimuli nocivi. Poate apărea în melancolii şi depresii, în schizofrenie, isterie, în stările catatonice sau de confuzie mentală.

STUPOROS, adj. / stupeureux, -euse, adj. / stuporous. [*Lat. stupere = a încremeni.*] Care este afectat de *stupoare.

SUBACUT, adj. / subaigu, -uë, adj. / subacute. [*Lat. sub = sub; acutus = ascuţit.*] Despre o boală care evoluează într-o formă acută atenuată sau între forma acută şi cea cronică.

SUBALIMENTAŢIE, s. f. / sous-alimentation, s. f. / subalimentation. [*Lat. sub = sub; alimentum = hrană, de la alere = a hrăni.*] 1) Alimentaţie insuficientă, în urma căreia rezultă tulburări funcţionale şi organice. 2) Starea care rezultă.

SUBARAHNOIDIAN, adj. / sous-arachnoïdien, -enne, adj. / subarachnoidal. [*Lat. sub = sub; gr. arakhne = păianjen; eidos = formă.*] Care se află situat sau aparţine *spaţiului subarahnoidian.

SUBCLINIC, adj. / subclinique, adj. / subclinical. [*Lat. sub = sub; gr. klinikos = referitor la pat, de la kline = pat.*] Care nu se manifestă clinic. Se spune despre stadiul unei boli în care simptomele, semnele clinice nu se manifestă, iar probele de laborator rămân nerelevante.

SUBCONŞTIENT, adj., s. n. / subconscient, -e, adj., s. m. / subconscious. [*Lat. sub = sub; conscius = ştiutor, conştient, de la conscire = a şti bine.*] Termen utilizat de Freud în primele sale scrieri ca sin. cu *inconştient. Acest termen nu mai este utilizat în prezent în psihanaliză, dar defineşte în psihologie psihicul inaccesibil sau puţin accesibil conştienţei. V. preconştient, inconştient.

SUBCORTICAL, adj. / sous-cortical, -ale, -aux, adj. / subcortical. [*Lat. sub = sub; cortex, -icis = scoarţă.*] Care este situat sau se produce la nivel subiacent cortexului. Ex.: afazie s.

SUBCOSTAL, adj. / sous-costal, -ale, -aux, adj. / subcostal. [*Lat. sub = sub; costa = coastă.*] Care este situat sau care se produce dedesubtul coastelor sau inferior faţă de acestea.

SUBCULTURĂ, s. f. / sousculture, s. f., subculture, s. f. / subculture. [*Lat. sub = sub; cultura = cultivare.*] Cultura unui microorganism sau ţesut, pornind de la o parte a unei culturi preexistente, folosind un mediu nutritiv proaspăt. Astfel poate fi prelungită indefinit viaţa unei linii de microorganisme.

SUBCUTANAT, adj. / sous-cutané, -e, adj. / subcutaneous. [*Lat. sub = sub; cutis = piele.*]. Sin.: hipodermic. (v.).

SUBDELIR, s. n. / subdélire, s. m. / subdelirium. *Delir parţial şi liniştit manifestat prin cuvinte rostite cu voce scăzută sau prin căutarea unui obiect imaginar.

SUBDIAFRAGMATIC, adj. / sous-diaphragmatique, adj. / subdiaphragmatic. [*Lat. sub = sub; gr. diaphragma, -atos = barieră, de la dia = prin, phragma, -atos = închidere.*] Care este situat sau care se produce sub diafragm. Sin.: subfrenic.

SUBDURAL, adj. / sous-dural, -ale, -aux, adj. / subdural. [*Lat. sub = sub; durus = tare.*] Care se află sau se produce între faţa profundă a *durei mater şi *arahnoidă.

SUBEPENDIMOM, s. n. / subépendymome, s. m. / subependymoma. Tip de *ependimom dezvoltat din celulele subependimare care se pot diferenţia în *celule ependimare sau în *astrocite.

SUBEPIDERMIC, adj. / sous-épidermique, adj. / subepidermal. [*Lat. sub = sub; gr. epi = pe; derma, -atos = piele.*] Care este situat sau se produce sub epiderm. Ex.: bulă s.

SUBEROZĂ, s. f. / subérose, s. f. / suberosis. [*Lat. suber, -eris = plută; -oză.*] Pneumopatie imunologică din grupul *pneumoconiozelor, determinată de inhalarea pulberii de plută.

SUBFEBRILITATE, s. f. / subfébrilité, s. f. / febricity. [*Lat. sub = sub; febris = febră, friguri, de la gr. phebomai = eu tremur.*] Creşterea moderată a temperaturii corpului cu circa 0,5°C sau până la 38°C, produsă cel mai adesea de un proces infecţios uşor sau de o infecţie cronică.

SUBFRENIC, adj. / sous-phrénique, adj. / subfrenic. [*Lat. sub = sub; gr. phren, -os = diafragm.*] Sin.: subdiafragmatic (v.).

SUBGLOSITĂ DIFTEROIDĂ / sous-glossite diphtéroïde / Cardarelli's aphthae. Sin.: boală Riga (v.).

SUBICTER, s. n. / subictère, s. m. / subicterus. [*Lat. sub = sub; gr. ikteros = gălbenare, icter.*] Icter foarte discret, care este vizibil îndeosebi la nivelul *sclerelor.

SUBICTERIC, adj. / subictérique, adj. / subicteric. Despre un subiect care prezintă o coloraţie gălbuie.

SUBIECTIV, adj. / subjectif, -ive, adj. / subjective. [*Lat. subiectivus = referitor la subiect, adăugat, de la subiciere = a pune dedesubt.*] Care are legătură cu un subiect, cu o persoană. Despre simptomele care nu sunt percepute decât de bolnav. Ex.: durerea. Ant.: obiectiv.

SUBINTRANT, adj. / subintrant, -e, adj. / subintrant. [*Lat. subintrans, de la subintrare = a intra pe furiş.*] Termen care desemnează manifestări repetitive (ex.: febră s., crize de epilepsie s.) care sunt atât de apropiate, încât următorul acces începe când cel anterior nu s-a terminat încă.

SUBINVOLUŢIA UTERULUI / subinvolution de l'utérus / subinvolution of the uterus. Hipertrofie a uterului care persistă definitiv ca urmare a sarcinii.

SUBLETAL, adj. / subléthal, -ale, -aux, adj. / sublethal. [*Lat. sub = sub; letalis = mortal, de la letum = moarte.*] 1) Despre doza unei substanţe toxice cea mai apropiată de doza ce provoacă moartea. 2) Despre o genă a cărei prezenţă provoacă într-un anumit interval de timp moartea, de obicei înainte de pubertate.

SUBLIMARE, s. f. / sublimation, s. f. / sublimation. [*Lat. sublimare = a ridica în sus, a înălţa.*] 1) În fizică, schimbarea stării de agregare a unei substanţe care constă în trecerea directă din stare solidă în stare gazoasă. 2) Termen introdus de Freud, care desemnează un mecanism prin care impulsurile primare instinctuale responsabile de conflicte interioare sunt transformate şi orientate către scopuri sociale elevate.

SUBLIMINAL, adj. / subliminal, -ale, -aux, adj. / subliminal. [*Lat. sub = sub; limen, -inis = prag, limită.*] Sin.: infraliminal (v.).

SUBLINGUAL, adj. / sublingual, -ale, -aux, adj. / sublingual. [*Lat. sub = sub; lingua = limbă.*] Care este situat sau se produce sub limbă.

SUBLUXAŢIE, s. f. / subluxation, s. f. / subluxation. [*Lat. sub = sub; luxare = a scrânti, a luxa.*] *Luxaţie incompletă sau parţială.

SUBLUXAŢIE SPONTANĂ A MÂINII / subluxation spontanée de la main / Madelung's disease. Sin.: carpocifoză (v.).

SUBMANDIBULAR, adj. / submandibulaire, adj. / submandibular. Care este situat sub *mandibulă. De ex., *glanda submandibulară.

SUBMATITATE, s. f. / submatité, s. f. / slight dullness. [*Lat. sub = sub; fr. matité, din lat. mattus, de la maditus, participiul trecut al verbului madere = a fi umed.*] Diminuare parţială a rezonanţei sunetelor în cazul percuţiei unor regiuni din organism, îndeosebi torace şi abdomen. V. şi matitate.

SUBMAXILAR, adj. / sous-maxillaire, adj. / submaxillary. [*Lat. **sub** = sub; **maxilla** = maxilar.*] Situat sub maxilarul superior sau sub mandibulă. V. glandă submaxilară.

SUBMAXILITĂ, s. f. / sous-maxillite, s. f. / submaxillitis. Inflamaţia unei *glande submaxilare.

SUBMERSIE, s. f. / submersion, s. f. / submersion. [*Lat. **submersio, -onis** = scufundare, de la **submergere** = a scufunda.*] Asfixie mecanică provocată prin inundarea căilor respiratorii superioare printr-un lichid (în cazul imersiei subiectului) sau printr-o inhibiţie bruscă cardiorespiratorie, ca urmare a contactului cu apa rece.

SUBNARCOZĂ, s. f. / subnarcose, s. f. / subnarcosis. [*Lat. **sub** = sub; gr. **narke** = amorţeală, toropeală; **-ază**.*] Stare de somn uşor, incomplet, tehnică de investigare psihologică şi de tratament care permite diminuarea stării de veghe şi vigilenţă prin injectarea intravenoasă a unor *barbiturice cu acţiune scurtă. S. poate fi uitlizată în tratamentul nevrozelor traumatice şi a isteriei.

SUBOCCIPITAL, adj. / sous-occipital, -ale, -aux, adj. / suboccipital. [*Lat. **sub** = sub; **occiput, -itis** = ceafă.*] Care este situat, se produce sau se efectuează inferior faţă de osul occipital. Ex.: puncţie s.

SUBOMBILICAL, adj. / sous-ombilical, -ale, -aux, adj. / subumbilical. [*Lat. **sub** = sub; **umbilicus** = buric.*] Care se referă la regiunea anatomică abdominală situată inferior şi median faţă de *ombilic. Ex.: flegmon s., hernie s.

SUBORBITAR, adj. / sous-orbitaire, adj. / suborbital. [*Lat. **sub** = sub; **orbita** = orbită, de la **orbis** = cerc.*] Care este situat inferior în raport cu *orbita.

SUBPERIOSTAL, adj. / sous-périosté, -e, adj. / subperiosteal. [*Lat. **sub** = sub; gr. **peri** = în jurul; **osteon** = os.*] Care este situat sau se produce dedesubtul *periostului.

SUBPONDERAL, adj. / souspondéral, -ale, -aux, adj. / underweight. [*Lat. **sub** = sub; **ponderare** = a cântări, de la **pondus, ponderis** = greutate.*] Termen imprecis, referitor la un subiect a cărui greutate (masă) corporală este cu cel puţin 10% mai mică decât cea considerată normală, în funcţie de particularităţile individuale.

SUBSCAPULAR, adj., s. m. / sous-scapulaire, adj., s. m. / subscapular. [*Lat. **sub** = sub; **scapula** = umăr, spate.*] 1) Care este situat inferior faţă de *omoplat. 2) *Muşchiul s.*: v. tab. anat. - muşchi.

SUBSCRIPŢIE, s. f. / subscription, s. f. / subscription. [*Lat. **subscriptio, -onis**, de la **subscribere** = a scrie dedesubt.*] Parte a reţetei care cuprinde recomandări ale medicului către farmacist asupra modului de preparare a medicamentelor.

SUBSPINOS, adj., s. m. / sous-épineux, -euse, adj., s. m. / subspinale. [*Lat. **sub** = sub; **spina** = ţep, vârf ascuţit.*] 1) Situat inferior spinei omoplatului. 2) *Muşchiul s.*: v. tab. anat. - muşchi.

SUBSTANŢĂ, s. f. / substance, s. f. / substance, substantia, pl. substantiae (lat.). [*Lat. **substantia** = substanţă, de la **sub** = sub, **stare** = a se ţine.*] 1) În sens general, partea esenţială, principală constitutivă a unui lucru. 2) În chimie, parte din materie cu proprietăţi caracteristice şi, în general, cu compoziţie definită, indiferent de origine. 3) În medicină, termenul este utilizat pentru denumirea unor componente mai mult sau mai puţin omogene ale unui ţesut, organ sau ale organismului.

SUBSTANŢĂ ALBĂ / substance blanche / white matter, white substance. NA: substantia alba. Parte din SNC alcătuită din fibre nervoase mielinizate şi care nu conţine corpurile celulare ale neuronilor. Ocupă periferia măduvei şi a trunchiului cerebral şi centrul cerebelului şi creierului.

SUBSTANŢĂ CENUŞIE / substance grise / gray matter, gray substance. NA: substantia grisea. Parte a SNC aicătuită din neuroni şi celule gliale. Ea ocupă partea centrală a măduvei şi a trunchiului cerebral, ca şi partea centrală (nucleele cenuşii ale cerebelului şi creierului) şi partea periferică (cortexul cerebelos şi cortexul cerebral) a encefalului.

SUBSTANŢĂ FUNDAMENTALĂ / substance fondamentale / amorphous ground substance. S. amorfă având consistenţa unui *gel, formată din apă, săruri minerale, proteine şi mucopolizaharide, la nivelul căreia se află fibrele şi celulele conjunctive. Elaborată de *fibroblaste, compoziţia şi consistenţa s. f. variază în funcţie de natura ţesutului conjunctiv, precum şi de condiţiile fiziologice şi patologice.

SUBSTANŢĂ H / substance H / H substance. Antigen eritrocitar prezent pe toate globulele roşii umane, precursor al antigenilor de grup sanguin A şi B. Persoanele cu grup O nu au enzime care să transforme s. H în antigene A sau B. Rareori, în cazul aşa-numitului “fenotip Bombay”, persoanele respective nu au capacitatea de a sintetiza s. H şi rămân cu grup sanguin O, indiferent dacă posedă sau nu genele A sau B.

SUBSTANŢĂ P / substance P / P substance. Peptid alcătuit din 11 aminoacizi, izolat iniţial din hipotalamus, iar ulterior din SNC şi tractul gastrointestinal. Se concentrează la nivelul terminaţiilor nervoase şi are rol de neurotransmiţător, probabil în transmiterea influxurilor dureroase. V. şi neuropeptid.

SUBSTANŢĂ RETICULATĂ / substance réticulée / reticular substance. Sin.: formaţiune reticulată (v.).

SUBSTANŢIAL, adj. / substantiel, -elle, adj. / substantial. [*Lat. **substantialis** = substanţial, real, de la **substantia** = substanţă şi **sub** = sub, **stare** = a se ţine.*] Despre un aliment bogat în substanţe nutritive.

SUBSTITUŢIE, s. f. / substitution, s. f. / substitution. [*Lat. **substitutio, -onis** = înlocuire, de la **substituere** = a substitui, a înlocui.*] 1) Actul de a înlocui un component cu altul. Termenul se utilizează îndeosebi în chimie, cu referire la înlocuirea unui atom sau radical dintr-o moleculă cu un alt atom sau radical. 2) Mecanism mental subconştient de apărare prin care un obiect sau o emoţie inacceptabile sunt înlocuite cu variante acceptabile.

SUBSTRAT, s. n. / substrat, substratum, s. m. / substrate. [*Lat. **substratus**, de la **substernere** = a aşterne dedesubt.*] 1) Moleculă asupra căreia acţionează o enzimă, catalizând transformarea sa chimică. Fiecărei enzime îi corespund unul sau mai multe s. 2) Substanţe care conferă condiţii de creştere pentru microorganisme sau plante.

SUBTENTORIAL, adj. / sous-tentoriel, -elle, adj. / subtentorial. [*Lat. **sub** = sub; **tentorium** = cort.*] Situat sub *cortul cerebelului. Ex.: loja s.

SUBTROHANTERIAN, adj. / sous-trochantérien, -ienne, adj. / subtrochanteric. [*Lat. **sub** = sub; gr. **trokhanter, -eros** = alergător, de la **trokhazein** = a alerga.*] Care este situat inferior faţă de *trohanter.

SUBUNGVEAL, adj. / sous-unguéal, -ale, -aux, adj. / subungual. [*Lat. **sub** = sub; **unguis** = unghie.*] Care este situat dedesubtul unei unghii.

SUBUNITATE, s. f. / sous-unité, s. f. / subunit. Parte dintr-un complex proteic sau nucleoproteic care poate fi separată fără ruptura *legăturii covalente. De ex.: molecula de *hemoglobină este alcătuită din patru subunităţi.

SUC, s. n. / suc, s. m., jus, s. m. / juice, sap. NA: succus, pl. succi (2). [*Lat. **sucus** = suc, sevă.*] 1) Orice fluid provenit din ţesuturile plantelor sau ale animalelor. 2) Lichid provenind din unele secreţii organice: s. gastric, s. intestinal. 3) *S. nuclear*, sin.: nucleoplasmă (v.).

SUC GASTRIC / suc gastrique / gastric juice, succus gastricus (lat.). Secreţie apoasă complexă produsă de celulele glandulare de la nivelul stomacului. S. g. conţine acid clorhidric, enzime proteolitice (pepsină), mucus gastric şi factor intrinsec (Castle).

SUC INTESTINAL / suc intestinal / intestinal juice, succus entericus (lat.). Secreţie alcalină produsă de glandele intestinale, conţinând numeroase enzime (peptidaze, zaharaze, nucleaze, lecitinaze, fosfataze, lipaze), care desăvârşesc hidroliza hidraţilor de carbon, proteinelor şi lipidelor până la compuşi simpli absorbabili.

SUC PANCREATIC / suc pancréatique / pancreatic juice, succus pancreaticus (lat.). Lichid clar, alcalin, ce reprezintă secreţia externă a pancreasului, bogat în enzime (α-amilază, tripsinogen, chimotripsinogen, triglicerol lipază).

SUCCEDANEU, adj., s. n. / succédané, -e, adj., s. m. / succedaneum. [*Lat.* ***succedaneus*** *= care înlocuieşte, de la* ***succedere*** *= a înlocui.*] (Substanţă, medicament) care are aceleaşi proprietăţi cu un altul, căruia i se poate substitui.

SUCCIUNE, s. f. / succion, s. f. / succion. [*Lat.* ***suctus,*** *de la* ***sugere*** *= a suge.*] 1) Contact strâns şi rezistent la separare între două corpuri, obţinut prin crearea unui spaţiu vid sau care conţine aer rarefiat între corpurile respective. Ex.: s. pentru obţinerea stabilităţii protezelor dentare mobile. 2) Acţiunea de a aspira un lichid aflat în gura închisă. V. şi liposucciune.

SUCROZĂ, s. f. / sucrose, s. f. / sucrose. [*Fr.* ***sucre*** *= zahăr;* ***oză*** *- indică un glucid.*] Sin.: zaharoză (v.).

SUCULENT, adj. / succulent, -e, adj. / succulent. [*Lat.* ***suc(c)ulentus*** *= plin de sevă, de la* ***sucus*** *= suc, sevă.*] Despre un organ sau o parte din organism crescute de volum prin aflux anormal de limfă. Ex.: mână s. (v. mână).

SUCUSIUNE, s. f. / succussion, s. f. / succussion. [*Lat.* ***succussio, -onis*** *= zguduire, de la* ***succutere*** *= a scutura.*] 1) Metodă de punere în evidenţă a unei cantităţi de lichid amestecat cu gaz într-un organ cavitar. Prin mişcarea laterală a bolnavului se percepe un zgomot hidroaeric caracteristic. 2) Termen utilizat în *homeopatie pentru desemnarea acţiunii de a agita puternic o diluţie homeopatică (hahnemaniană).

SUDAMINA, s. f. pl. / sudamina, s. m. pl. / sudamina. [*Lat. modernă* ***sudamen, -inis,*** *de la* ***sudare*** *= a transpira.*] Leziune cutanată caracterizată prin formarea de mici vezicule transparente, care nu se suprapun unui eritem. Apare ca urmare a transpiraţiei abundente şi bruşte sau după episoade febrile. Este urmată, după 2-5 zile, de descuamare.

SUDAŢIE, s. f. / sudation, s. f. / sudation. [*Lat.* ***sudatio, -onis*** *= sudaţie, de la* ***sudare*** *= a transpira.*] 1) Excreţia de *sudoare. 2) Transpiraţie excesivă, îndeosebi ca urmare a expunerii corpului la temperaturi ridicate.

SUDOARE, s. f. / sueur, s. f. / sweat, sudor (lat.). [*Lat.* ***sudor, -oris*** *= transpiraţie, de la* ***sudare*** *= a transpira.*] Lichid apos, cu miros caracteristic (variabil şi în funcţie de individ), secretat de glandele sudoripare apocrine şi ecrine şi eliminat la nivelul pielii în cantităţi foarte variabile. Volumul s. depinde îndeosebi de temperatura mediului ambiant şi de intensitatea activităţii fizice. S. conţine clorură de sodiu, fosfaţi şi sulfaţi alcalini, urme de acizi. Poate fi acidă sau alcalină, în funcţie de regimul alimentar şi uneori în relaţie cu o serie de stări patologice. V. perspiraţie, sudaţie, transpiraţie.

SUDORIFIC, adj., s. n. / sudorifique, adj., s. m. / sudorific. [*Lat.* ***sudorificus,*** *de la* ***sudare*** *= a transpira.*] Care provoacă transpiraţia (ceai, medicament).

SUDORIPAR, adj. / sudoripare, adj. / sudoriparous. [*Lat.* ***sudor, -oris*** *= sudoare;* ***parere*** *= a naşte.*] Care produce şi secretă sudoare. Ex.: glandă s.

SUFERINŢĂ FETALĂ / souffrance foetale / f(o)etal distress. [*Lat.* ***sufferentia*** *= suferinţă, de la* ***sufferre*** *= a îndura, a suferi;* ***f(o)etus*** *= făt.*] Stare patologică a fătului, manifestată intrauterin, care este detectată prin auscultarea bătăilor cordului fetal cu stetoscopul obstetrical, ori prin efectuarea electrocardiogramei fetale sau prin urmărirea culorii lichidului amniotic. Determinată îndeosebi de hipoxie, s. f. poate fi cronică (survenită în decursul gravidităţii) sau acută (care apare în timpul *travaliului). Alterând profund metabolismele tisulare ale fetusului, s. f. este o problemă obstetricală majoră şi poate fi de origine maternă, ovulară sau fetală. Prezintă diferite grade, până la moartea fetală. S. f. poate fi descoperită şi evaluată prin examene ce trebuie să devină de rutină: biometrie fetală, ecografie, amnioscopie sau amniocenteză, înregistrarea ritmului cardiac fetal, dozări hormonale.

SUFLU, s. n. / souffle, s. m. / souffle, murmur. [*Lat.* ***sufflare*** *= a sufla.*] Termen generic care desemnează orice zgomot ascultatoriu care se apropie de zgomotul pe care aerul îl face la ieşirea dintr-un fluier. Este perceput în timpul auscultaţiei, în particular la nivelul inimii şi al plămânilor. Ex. de s. pulmonare: *s. amforic* (puţin intens, cu tonalitate ridicată, timbru metalic, care apare în caz de pneumotorax sau în cazul existenţei unei cavităţi intrapulmonare voluminoase), *s. cavernos* sau *cavitar* (intens, predominant inspirator, cu tonalitate joasă, care apare în prezenţa unei caverne voluminoase înconjurate de o condensare parenchimatoasă), **s. pleuretic* (expirator), *s. tubar* (predominant inspirator). Ex. de *s. cardiace: **s. anemic*, *s. diastolic*, *s. de regurgitaţie*, **s. de ejecţie*, *s. sistolic în "eşarfă"*. Alte s.: *s. laringotraheal*, *s. uterin* etc. V. şi în continuare.

SUFLU AMFORIC / souffle amphorique / amphoric murmur. V. suflu.

SUFLU ANEMIC / souffle anémique / an(a)emic murmur. *S. cardiac, frecvent sistolic, detectat prin auscultaţie la unii subiecţi afectaţi de anemie accentuată. S. a. este consecinţa unei turbulenţe a fluxului sanguin, din cauza scăderii viscozităţii sângelui.

SUFLU ANORGANIC / souffle anorganique / Inorganic murmur. S. independent de orice leziune anatomică a cordului. Ex.: s. mezosistolic, perceput la tineri, în focarul de auscultaţie al arterei pulmonare, care variază cu ciclul respirator şi cu postura. Sin.: suflu funcţional, suflu inocent.

SUFLU ARTERIAL / souffle artériel / arterial murmur. S. perceput la nivelul unei artere mari în cazul existenţei unei porţiuni stenozate sau a unui anevrism.

SUFLU AUSTIN FLINT / souffle d'Austin Flint / Austin Flint murmur. [***Austin Flint,*** *medic american, profesor de medicină clinică la New York, 1812-1886.*] Sin.: semn Flint (v.).

SUFLU CARDIAC / souffle cardiaque / cardiac murmur. Zgomot anormal produs la nivelul inimii, cel mai des consecutiv unor modificări ale aparatului valvular sau ale pereţilor cardiaci. Poate fi organic sau funcţional.

SUFLU CAREY COOMBS / souffle Carey Coombs / Carey Coombs murmur. [***Carey F. Coombs,*** *medic englez, 1879-1932.*] În *reumatismul articular acut, s. protomezosistolic, ascultat endapexian, iradiat spre axilă, semnificând edemul inflamator al valvulei mitrale.

SUFLU COLE-CECIL / souffle Cole-Cecil / Cole-Cecil murmur. S. protodiastolic, cu maximum de intensitate pe marginea stângă a sternului, mai rar cu maximum ascultatoriu la apex sau în axila stângă, întâlnit uneori în *insuficienţa aortică.

SUFLU CRUVEILHIER-BAUMGARTEN / souffle de Cruveilhier-Baumgarten / Cruveilhier-Baumgarten murmur. [***Jean Cruveilhier,*** *medic, anatomist şi anatomopatolog francez, profesor de chirurgie la Montpellier, apoi profesor de anatomie şi anatomie patologică la Paris, 1791-1874;* ***Paul Clemens von Baumgarten,*** *anatomopatolog german, Tübbingen, 1848-1928.*] V. boală Cruveilhier-Baumgarten.

SUFLU DE EJECTIE / souffle d'éjection / ejection murmur. S. sistolic, predominant mezosistolic, determinat de trecerea sângelui printr-un orificiu aortic sau pulmonar stenozat.

SUFLU DE REGURGITAŢIE / souffle de regurgitation / regurgitant murmur. Suflu cardiac determinat de regurgitaţia (returul) sângelui la nivelul unui orificiu valvular anormal. Se produce de regulă în timpul sistolei, dar a fost descris şi un suflu de retur diastolic, care traduce o scurgere de sânge în amonte de nivelul valvulelor sigmoide incontinente. S.d. r. diastolic este perceput la baza cordului.

SUFLU FUNCŢIONAL / souffle fonctionnel / innocent murmur. Obs.: Termenul tinde să fie abandonat deoarece poate preta la confuzii, s. f. putând fi şi expresia unui s. organic la debut. Sin.: suflu anorganic (v.).

SUFLU GEORGE STILL / souffle George Still / George Still murmur. [*Sir George Frederic Still, pediatru englez, profesor la Londra, 1868-1941.*] S. funcţional mezosistolic pulmonar, scurt, pur, de frecvenţă medie, produs prin vibraţia periodică a valvulelor pulmonare, ascultat mai bine la vârful cordului şi endapexian. Poate fi detectat la copii.

SUFLU GRAHAM STEELL / souffle Graham Steell / Graham Steell murmur. [*Graham Steell, medic englez, Manchester, 1851-1942.*] S. protodiastolic precedat de un zgomot II întărit (semn de hipertensiune pulmonară), cu intensitate descrescătoare, tonalitate înaltă, timbru dulce, ascultat mai bine în spaţiul II intercostal stâng parasternal.

SUFLU INOCENT / souffle innocent / innocent murmur. Sin.: suflu anorganic (v.).

SUFLU ORGANIC / souffle organique / organic murmur. S. care traduce o leziune anatomică a cordului.

SUFLU PLACENTAR / souffle placentaire / placental murmur. Sin: suflu uterin (v.).

SUFLU PLEURETIC / souffle pleurétique / pleural sound. S. expirator, dulce, de tonalitate înaltă, perceput la limita superioară a colecţiilor lichidiene pleurale reduse cantitativ.

SUFLU PULMONAR / souffle pulmonaire / pulmonary murmur. Transmisie anormală, într-o zonă localizată a unui plămân a *zgomotului glotic, care înlocuieşte *murmurul vezicular.

SUFLU ROGER / souffle de Roger / Roger's murmur. [*Henri Louis Roger, medic francez, Paris, 1809-1891.*] S. pansistolic, cu maximum de auscultaţie în spaţiul III intercostal stâng, care apare în cazul unei comunicări mici interventriculare.

SUFLU SISTOLIC / souffle systolique / systolic murmur. Denumire generică pentru un suflu care apare în timpul sistolei ventriculare. Denumirea de s. s. în eşarfă nu există în engleză.

SUFLU TUBAR / souffle tubaire / bronchial breathing murmur. Suflu pulmonar intens, ca tonalitate ascuţit şi timbru aspru. Este perceput în inspir. în cursul proceselor de condensare pulmonară.

SUFLU TUNELAR / souffle tunnellaire / machinery murmur. Sin.: semn Gibson (v.).

SUFLU UTERIN / souffle uterin / uterine souffle. Suflu de intensitate şi tonalitate variabile, sincron cu pulsul. Se ascultă la femeia gravidă, începând cu luna a IV-a de sarcină, la nivelul abdomenului, îndeosebi în porţiunea inferioară a acestuia. Sin.: suflu placentar.

SUFOCANT, adj. / suffocant, -e, adj. / suffocant. [*Lat. suffocare = a înăbuşi, a sufoca.*] Despre un agent (îndeosebi un gaz) care provoacă sufocarea.

SUFOCARE, s. f. / suffocation, s. f. / suffocation. [*Lat. suffocare = a înăbuşi, a sufoca.*] 1) Stop respirator sau asfixie de natură mecanică determinate de obstrucţia accidentală a căilor respiratorii sau prin compresiune puternică toracoabdominală. 2) Senzaţia de s. este determinată de dificultăţi majore în respiraţie. V. şi strangulare.

SUFUZIUNE, s. f. / suffusion, s. f. / suffusion. [*Lat. suffusio, -onis = sufuziune, de la fundere = a vărsa.*] 1) Proces de răspândire masivă, de revărsare, de difuziune accentuată. 2) Termenul se referă îndeosebi la revărsarea sângelui din vasele lezate în ţesutul subcutanat, la nivelul unei seroase sau al unei mucoase.

SUGAR, s. m. / nourrisson, s. m. / infant. [*Lat. sugere = a suge.*] Copil alăptat la sân; stadiu de dezvoltare a copilului cuprins între sfârşitul perioadei neonatale şi 12-14 luni (după unii autori doi ani), moment în care are loc înţărcarea.

SUGESTIBILITATE, s. f. / suggestibilité, s. f. / suggestibility. Dispoziţie mentală deosebită a unui subiect de a primi sugestii, adică de a reacţiona la un semnal în mod maşinal, fără participarea activă a voinţei. Acest termen dobândeşte în fapt semnificaţii variate: subiectul suferă pasiv influenţa unei idei străine, acceptată fără control, acceptarea pasivă a unor idei conduce chiar şi la halucinaţie, iar vindecarea prin *placebo ţine de acelaşi proces psihologic. Toţi indivizii sunt sugestionabili, dar s. este crescută la copii, debili mental, în imaturitatea afectivă şi în deficienţa intelectuală. S. poate fi exploatată în *psihoterapie.

SUGESTIE, s. f. / suggestion, s. f. / suggestion. [*Lat. suggestio, -onis = sugestie, de la suggerere = a sugera.*] 1) Influenţa exercitată asupra voinţei unei persoane; dirijarea voinţei cuiva. 2) Idee pe care un subiect o acceptă conştient sau nu (prin *hipnoză) din exterior, ca atare, fără controlul propriu. 3) Metodă de tratament în unele psihoze, prin care medicul sau psihologul exercită o influenţă asupra conştiinţei şi voinţei pacientului aflat în stare de veghe sau în stare hipnotică.

SUGHIŢ, s. n. / hoquet, s. m. / hiccough hiccup, singultus, pl. singultus (lat.). [*Lat. sugglutire = a sughiţa.*] Contracţie spasmodică brutală a diafragmului, care se traduce printr-o mişcare toracoabdominală şi printr-un inspir brusc de aer cu vibraţia corzilor vocale, ce determină un zgomot caracteristic şi este urmat de închiderea spastică a glotei.

SUICID, s. n. / suicid, s. m. / suicide. [*Lat. sui = pe sine; caedere = a omorî.*] Sin.: sinucidere (v.).

SULCIFORM, adj. / sulciforme, adj. / sulciform. [*Lat. sulcus = şanţ; forma = formă.*] În formă de şanţ. Ex.: eroziune s.

SULF, s. n. / soufre, s. m. / sulfur. [*Lat. sulfur, -uris = sulf, pucioasă.*] Element nemetalic, existent în mai multe forme alotropice, simbol S, număr atomic 16, masă atomică 32,064. Intră în componenţa proteinelor, fiind constituent al aminoacizilor *cisteină şi *metionină. S. este laxativ şi *diaforetic. Este utilizat în preparate medicamentoase de tip *unguent sau *pomadă în tratamentul unor afecţiuni dermatologice.

SULFAMIDĂ, s. f. / sulfamide, s. m. / sulfonamide. 1) Orice amidă a acidului sulfonic, reprezentantul tipic fiind sulfanilamida. Numeroase medicamente dotate cu proprietăţi antibiotice (primele substanţe utilizate pentru proprietăţile lor antibiotice) şi mai multe medicamente hipoglicemiante aparţin acestui grup. Sin.: sulfonamidă. 2) Prin extindere, substanţă posedând proprietăţi antibiotice, cu o compoziţie chimică diferită de cea a compuşilor de la punctul 1, dar conţinând un grup chimic cu structură asemănătoare (sulfon, sulfoxid etc.). Au spectru de acţiune larg, fiind bacteriostatice pe coci Gram-pozitivi, Gram-negativi, numeroşi bacili, actinomicete, toxoplasme.

SULFAMIDĂ ANTIDIABETICĂ / sulfamide antidiabétique / hypoglyc(a)emic sulfonamides. Grup de *sulfamide care acţionează în principal prin stimularea secreţiei pancreatice de insulină. Sunt derivate de sulfoniluree şi sunt utilizate, împreună cu *biguanidele, în tratamentul oral al *diabetului zaharat tip II. Sin.: sulfamidă hipoglicemiantă.

SULFAMIDĂ HIPOGLICEMIANTĂ / sulfamide hypoglycémiant / sulfonylurea. Sin.: sulfamidă antidiabetică (v.).

SULFAMIDE DIURETICE / sulfamides diurétiques / diuretic sulfonamide. Grup de sulfamide care stimulează secreţia de urină la diferite niveluri ale *tubului renal. Sunt divizate în tiazidice şi nontiazidice. V. diuretic, def. 2 c.

SULFAMIDOTERAPIE, s. f. / sulfamidothérapie, s. f. / sulfamide therapy. Utilizarea *sulfamidelor în tratamentul unor boli infecţioase. De asemenea, utilizarea proprietăţilor diuretice şi hipoglicemiante ale unor compuşi sulfamidici în tratamentul edemelor şi hipertensiunii, respectiv al diabetului.

SULFATID, s. m. / sulfatide, s. m. / sulfatide. *Cerebrozid sulfatat. V. şi sulfatidoză juvenilă.

SULFATIDOZĂ JUVENILĂ / sulfatidose juvénile / youth sulfatidosis. Maladie înrudită cu grupul de *mucolipidoze, cu transmitere autozomal recesivă. Clinic se manifestă prin retard psihomotor şi tulburări neurologice, iar biochimic prin sulfatidurie, *mucopolizaharidurie şi deficit de *arilsulfataze A, B, C hepatice şi cerebrale.

SULFHEMOGLOBINĂ, s. f. / sulfhémoglobine, s. f. / sulfh(a)emoglobin. [*Lat. **sulfur, -uris** = sulf, pucioasă; gr. **haima, -atos** = sânge; lat. **globus** = glob; -ină.*] Formă de hemoglobină nefuncţională, rezultată prin cuplarea ireversibilă cu sulful, care apare în cazul intoxicaţiei cu hidrogen sulfurat. V. sulfhidrism. V. şi tab. const. hematol.

SULFHEMOGLOBINEMIE, s. f. / sulfhémoglobinémie, s. f. / sulfhaemoglobinaemia. Prezenţa în sânge a *sulfhemoglobinei, care poate determina tulburări asemănătoare cu cele observate în *methemoglobinemie.

SULFHIDRIL, s. m. / sulfhydryle, s. m. / sulfhydryl. Sin.: tiol, def. 1.

SULFHIDRISM, s. n. / sulfhydrisme, s. m. / poisoning with hydrogen sulfide. [*Lat. **sulfur, -uris** = sulf, pucioasă; gr. **hydor, hydatos** = apă; (**gennan** = a produce); -ism.*] Intoxicaţie profesională cu vapori de hidrogen sulfurat, adesea amestecaţi cu alţi vapori: amoniac, gaz carbonic. *S. acut* se manifestă brutal, prin pierderea conştienţei şi convulsii moderate; după reanimare, se menţin timp îndelungat cefaleea şi durerile epigastrice. *S. lent* sau *cronic* se manifestă prin cefalee intensă constrictivă, somnolenţă, *acufene, catar al căilor aeriene şi digestive. Poate evolua spre caşexie şi icter.

SULFONAMIDĂ, s. f. / sulfonamide, s. m. / sulfonamide. Sin.: sulfamidă (v. def. 1).

SULFONĂ, s. f. / sulfone, s. f. / sulphone. [*Lat. **sulfur, -uris** = sulf, pucioasă.*] Denumire generală pentru o serie de compuşi înrudiţi cu *sulfamidele care conţin în molecula lor gruparea SO_2 şi doi radicali carbonat. S. exercită o acţiune antibacteriană, fiind larg utilizate în tratamentul *leprei ca leprostatice.

SULFOCONJUGARE, s. f. / sulfoconjugaison, s. f. / sulfuric conjugation. Mecanism de detoxificare a anumitor molecule naturale sau de sinteză. Procesul implică conjugarea fenolilor cu acid sulfuric disponibil sub forma unei combinaţii active, fosfo-3-adenozin-5'-fosfosulfat. Sunt eliminaţi prin s. anumiţi hormoni: dehidroepiandrosteron (DHA), corticosteron, estrogeni. S. este foarte activă în ficat, dar se poate produce şi în suprarenale, în cazul DHA care este secretat în cea mai mare parte sub formă de sulfat de DHA.

SULFURAT, adj. / sulfuré, -e, adj. / sulphurated. [*Lat. **sulfur, -uris** = sulf, pucioasă.*] 1) Care este combinat cu sulful. 2) Care a fost tratat cu sulf.

SULFUROS, adj. / sulfureux, -euse, adj. / sulphurous. [*Lat. **sulfur, -uris** = sulf, pucioasă.*] Care conţine sulf în stare liberă sau ionică.

SUMAŢIE, s. f. / sommation, s. f. / summation. Întărirea activităţii musculare sau nervoase: 1) Fie prin punerea în acţiune a unui număr din ce în ce mai mare de unităţi contractile. Este cazul s. în timp sau *s. spaţiale*. 2) Fie prin repetiţia stimulărilor, în cazul s. în timp sau *s. temporale*.

SUNET, s. n. / son, s. m. / sound. [*Lat. **sonitus** = sunet, zgomot.*] 1) Vibraţie acustică cu o anumită frecvenţă (16 - 20 000 Hz), capabilă să producă o senzaţie auditivă. 2) Senzaţie auditivă produsă printr-o vibraţie acustică. V. şi zgomot.

SUPERANTIGEN, s. m. / superantigène, s. m. / superantigen. [*Lat. **super** = deasupra; gr. **anti** = contra; **gennan** = a produce.*] Antigen cu imunogenicitate mult crescută prin complexarea cu ARN sau prin prezenţa pe membrana celulară a macrofagului. Există două clase de s.: bacteriene şi virale: 1) *S. bacteriene* includ enterotoxinele stafilococice şi toxina care produce *şocul infecţios. 2) *S. virale* endogene sunt proteine exprimate de anumite virusuri care infectează celulele mamiferelor şi care se integrează în genomul gazdă. S. interacţionează cu moleculele clasei II a *complexului major de histocompatibilitate (MHC) şi cu *receptorii T. Acest mod particular de interacţiune permite s. să activeze simultan un număr mare de limfocite T, uneori cu consecinţe dezastruoase pentru organismul gazdă.

SUPER-EGO, s. n. / super-ego, s. m. / super-ego. [*Lat. **super** = deasupra; **ego** = eu.*] Parte a personalităţii considerată drept cenzor al întregului comportament uman. S.-e. exercită asupra individului o constrângere adesea mai puternică decât a înseşi persoanelor investite cu autoritate. Sin.: supra-eu.

SUPERFAMILIE, s. f. / superfamille, s. f. / superfamily. [*Lat. **super** = deasupra; **familia** = totalitatea sclavilor unei case, familie.*] 1) Grup de familii de gene având în comun o omologie de secvenţe, care demonstrează o origine ancestrală comună. Ex.: s. de gene ale imunităţii cuprinde familia imunoglobulinelor, familia de receptori ai celulelor T, genele sistemelor HLA, cea a β_2-microglobulinei, genele markerilor T4 şi T8 ai limfocitelor T, genele Thy-1, gena receptorului poly-Ig. 2) Componenţi diverşi ai membranei, de ex. receptori ale căror proprietăţi corespund parţial (ex.: secvenţa de aminoacizi, conformaţia, dispunerea punţilor disulfurice), ceea ce sugerează originea lor dintr-o genă comună ancestrală.

SUPERFAMILIE DE GENE / superfamille de gènes / gene superfamily. V. superfamilie, def. 1.

SUPERFECUNDAŢIE, s. f. / superfécondation, s. f. / superfecundation. *Fecundaţia a două sau mai multor ovule, în cursul aceluiaşi coit, sau după coituri succesive în aceeaşi perioadă de *ovulaţie.

SUPERINFECŢIE, s. f. / superinfection, s. f. / superinfection. Sin.: suprainfecţie (v.).

SUPERINVOLUŢIA UTERULUI / superinvolution de l'utérus / superinvolution of the uterus. Accentuarea involuţiei postpuerperale. Uterul se atrofiază, cu toate că femeia nu a atins vârsta menopauzei.

SUPERNATANT, s. m. / supernatant, s. m. / supernatant. [*Lat. **super** = deasupra; **natare** = a înota.*] Lichid care se separă la partea superioară a unei eprubete ca rezultat al unor procese sau procedee fizice; ex.: precipitare, centrifugare.

SUPEROXID, s. m. / superoxyde, s. m. / superoxide. [*Lat. **super** = deasupra; gr. **oxys** = acru, oxigen.*] Moleculă de oxigen care a fixat un electron. S. se notează $O_2^{\prime}$ şi conţine 17 electroni, în timp ce molecula normală de oxigen conţine 16. El poate lega un proton, ceea ce nu îl stabilizează. Foarte reactivi, s. sunt produşi îndeosebi de leucocitele neutrofile activate şi, mai puţin, în urma unor reacţii oxidative din alte tipuri celulare, ca şi în cursul metabolizării unor toxine sau medicamente. Excesul de s. poate determina leziuni tisulare. În mod normal, s. sunt distruşi din momentul formării prin acţiunea unor molecule ca *glutationul sau *vitamina C şi, îndeosebi, datorită acţiunii *superoxid dismutazei.

SUPEROXID DISMUTAZĂ / superoxyde dismutase / superoxide dismutase. [*Lat. **super** = deasupra; gr. **oxys** = acru,* *oxigen; lat. dis = separat de; mutare = a schimba; -ază.*] Metaloenzimă care asigură protecţia împotriva toxicităţii radicalului *superoxid, prin conversia acestuia în oxigen molecular şi peroxid de hidrogen (apă oxigenată), conform reacţiei: $O_2{}' + O_2{}' + 2H^+ \rightarrow O_2 + H_2O_2$. S. d. funcţionează cu ioni bivalenţi (Cu^{2+}, Zn^{2+}, Mn^{2+}). Se cunosc trei s. d.: eritrocupreina, situată în citoplasmă şi în spaţiul intermembranar mitocondrial, a doua (cu Mn^{2+}) în matricea mitocondrială şi a treia prezentă în plasma sanguină şi în alte fluide biologice. Apa oxigenată formată, mai puţin toxică decât superoxizii, este descompusă fie de o *catalază, fie de o *peroxidază. V. superoxid, radical liber. Abrev.: SOD.

SUPERSCRIPŢIE, s. f. / superscription, s. f. / superscription. [*Lat. superscriptio, -onis = inscripţie, de la superscribere = a scrie deasupra.*] Partea iniţială a reţetei, care cuprinde date asupra bolnavului şi prescurtarea Rp (de la lat. *recipe*).

SUPINATOR, adj., s. m. / supinateur, adj., s. m. / supinator. [*Lat. supinare = a răsturna.*] (Muşchi) care produce *supinaţia.

SUPINAŢIE, s. f. / supination, s. f. / supination. [*Lat. supinare = a răsturna.*] 1) Mişcare de rotaţie externă (laterală) a antebraţului datorită căreia palma este întoarsă în sus. Mişcarea analogă în cazul piciorului: marginea medială este ridicată, planta fiind întoarsă medial. În fr., termenul pentru s. plantei este *volutation.* 2) Rezultatul mişcărilor descrise mai sus.

SUPOZITOR, s. n. / suppositoire, s. m. / suppository. [*Lat. suppositorius = aşezat dedesubt, de la supponere = a plasa dedesubt.*] Formă farmaceutică solidă obţinută din una sau mai multe substanţe medicamentoase dispersate într-un excipient, destinată administrării pe cale rectală, vaginală sau uretrală. S. vaginale se mai numesc *ovule* sau *globule*, iar cele uretrale - *bujiuri.*

SUPRAACUT, adj. / suraigu, -uë, s. f. / superacute. [*Lat. supra = deasupra; acutus = ascuţit.*] Despre o boală cu evoluţie extrem de rapidă, fulgurantă, de obicei de natură infecţioasă.

SUPRAALIMENTAŢIE, s. f. / suralimentation, s. f. / overfeeding. [*Lat. supra = deasupra; alimentum = hrană, de la alere = a hrăni.*] Mărirea raţiei alimentare, recomandată în diferite circumstanţe. S. este utilizată uneori în terapeutică în cazurile de slăbire excesivă şi atunci când este necesară contracararea rapidă a unui deficit alimentar pronunţat.

SUPRACONDILIAN, adj. / supracondylien, -ienne, adj. / supracondylar. [*Lat. supra = deasupra; gr. kondylos = vârf, umflătură.*] Situat sau produs deasupra unui *condil. Ex.: fractură s.

SUPRADOZAJ, s. n. / surdosage, s. m. / overdosage. 1) Prescripţia sau administrarea unei doze excesive dintr-un medicament. 2) Uneori, starea care rezultă după o doză excesivă.

SUPRADUCŢIE, s. f. / supraduction, s. f. / supraduction. [*Lat. supra = deasupra; ducere = conducere.*] 1) Rotaţie îndreptată în sus a ochiului, în jurul axului orizontal. 2) Rotaţia în sus a unui ochi independent de celălalt.

SUPRA-EU, s. n. / super-ego, s. m. / super-ego. [*Lat. supra = deasupra; ego = eu.*] Sin.: super-ego (v.).

SUPRAEXPRESIE, s. f. / surexpression, s. f. / overexpression. Expresia crescută a unei gene rezultând *amplificarea acestei gene sau din alterarea reglării sau prin dereglări ale *transcripţiei, traducerii.

SUPRAFAŢĂ MITRALĂ / surface mitrale / area of the mitral orifice. Dimensiunea orificiului mitral exprimată în cm^2, care în mod normal, la adult, variază între 4 şi 6 cm^2. V. index mitral şi formulă Gorlin.

SUPRAINFECŢIE, s. f. / surinfection, s. f. / super-infection. [*Lat. supra = deasupra; infectus, de la inficere = a strica, a otrăvi.*] Infecţie secundară, suprapusă, survenind în timpul unei boli infecţioase, fiind determinată de un agent patogen diferit de cel care a produs boala respectivă. Sin.: suprainfecţie.

SUPRAÎNCĂRCARE, s. f. / surcharge, s. f. / overload. Prezenţa localizată, dar în cantitate anormal de mare, în celule sau spaţii interstiţiale, a unor substanţe existente în mod normal în organism. Supraîncărcarea traduce o tulburare a metabolismului acestor substanţe ca, de ex., în cazul *steatozei.

SUPRALIMINAR, adj. / supraliminaire, adj. / supraliminal. [*Lat. supra = deasupra; limen, -inis = prag, limită.*] Care este superior pragului de percepţie sau de reacţie.

SUPRAMASTITĂ, s. f. / supramastite, s. f. / supramammary abcess. *Flegmon superficial al sânului, adică dezvoltat în faţa glandei, la nivelul pielii sau al ţesutului celular subcutanat.

SUPRAOXIGENARE, s. f. / suroxygénation, s. f. / overoxygenation. Depăşirea proporţiei de oxigen conţinut în amestecul inhalat în caz de *oxigenoterapie. Proporţia maximă de oxigen tolerabilă pare să fie 60 %.

SUPRAPONDERE, s. f. / surpoids, s. m. / overweight. Obezitate uşoară, definită printr-un *indice de masă corporală cuprins între 25 şi 29. V. indice Quételet.

SUPRARENAL, adj. / surrénal, -ale, -aux, surrénalien, -enne, adj. / suprarenal. [*Lat. supra = deasupra; ren, -is = rinichi.*] 1) Care este situat deasupra rinichiului. 2) Care aparţine glandei s. Var.: suprarenalian.

SUPRARENALĂ, s. f. / surrénale, s. f. / adrenal gland, suprarenal body, suprarenal capsule. NA: glandula suprarenalis. [*Lat. supra = deasupra; ren, -is = rinichi.*] Glandă pereche, situată la polul superior al rinichilor, cu aspect piramidal (lungime 4-6 cm, lăţime 2-3 cm, grosime 1 cm), cu o greutate de circa 4-5 g. Este delimitată de o capsulă fibroasă şi este formată din zone cu embriologie şi funcţie distinctă: *corticosuprarenala, care produce hormoni steroizi, şi *medulosuprarenala, care sintetizează catecolamine. Sin.: glandă suprarenală, capsulă suprarenală.

SUPRARENALIAN. Var. pentru suprarenal (v.).

SUPRARENALITĂ, s. f. / surrénalite, s. f. / adrenalitis. [*Lat. supra = deasupra; ren, -is = rinichi; -ită.*] Inflamaţia glandelor suprarenale.

SUPRARENALOM, s. n. / surrénalome, s. m. / adrenal tumour. [*Lat. supra = deasupra; ren, -is = rinichi; -oma.*] Denumire generică a tumorilor maligne şi benigne ale glandei suprarenale. V. corticosuprarenalom şi medulosuprarenalom.

SUPRASELAR, adj. / supraselaire, adj. / suprasellar. Care este situat deasupra * şeii turceşti.

SUPRAVEGHERE IMUNOLOGICĂ / surveillance immunologique / immunologic surveillance. [*Lat. supra = deasupra; vigilia = veghe; immunis = scutit, apărat, de la in = lipsit de, munus = obligaţie; logos = ştiinţă.*] Concept elaborat de Burnett, conform căruia sistemul imunologic al organismului, prin celulele limfoide, exercită un control continuu pentru detectarea celulelor aberante de tip neoplazic (apărute prin mutaţii sau în urma integrării în genomul lor a unor virusuri).

SUPRAVENTRICULAR, adj. / supraventriculaire, adj. / supraventricular. [*Lat. supra = deasupra; ventriculus = stomac mic, ventricul, dim. de la venter, -tris = pântece.*] 1) În general, care se referă la regiunea cordului situată deasupra ventriculilor. 2) În particular, cu referire la sistemul excitoconductor situat deasupra ventriculilor: nodul sinusal Keith-Flack, nodul Aschoff-Tawara. Ex.: tahicardie s., extrasistolă s.

SUPRESIE, s. f. / suppression, s. f. / suppression. [*Lat. suppressio, -onis = sustragere (de bani), de la supprimere = a afunda (sub = sub; premere = a apăsa).*] Prevenirea sintezei unor imunoglobine (*s. alotipică*) sau a sintezei unor anticorpi (*s. idiotipică*).

SUPUNERE CHIMICĂ / soumission chimique / chemical submission. Denumire a efectului anumitor droguri administrate, în general, fără ştirea unei victime a unei agresiuni sexuale. Drogurile determină o pasivitate a victimei, ca şi un grad de amnezie ce complică ancheta medico-legală. S. c. se poate obţine cu numeroase substanţe. De ex.: *benzodiazepine, *tetrahidrocanabinol, *opiacee etc.

SUPURANT, adj. / suppurant, -e, adj. / suppurant. [*Lat. suppurare = a supura, de la pus, puris = puroi.*] 1) Caracterizat prin *supuraţie. 2) Despre un agent care determină supuraţie.

SUPURATIV, adj. / suppuratif, -ive, adj. / suppurative. [*Lat. suppurare = a supura, de la pus, puris = puroi.*] Care determină, care favorizează supuraţia, care se însoţeşte de supuraţie. Ex.: adenită s.

SUPURAŢIE, s. f. / suppuration, s. f. / suppuration. [*Lat. suppuratio, -onis = supuraţie, de la suppurare = a supura şi pus, puris = puroi.*] 1) Formare de puroi. 2) Procesul de eliberare la exterior a *puroiului.

SURAL, adj. / sural, -ale, -aux, adj. / sural. [*Lat. sura = pulpa piciorului.*] Care se referă la molet (pulpa piciorului), care aparţine acestuia.

SURDITATE, s. f. / sourdité, s. f. / deafness. [*Lat. surditas, -atis = surditate, de la surdus = surd.*] Abolirea parţială sau completă, uni- sau bilaterală, indiferent de grad sau etiologie, a auzului. *S. parţială* se numeşte hipoacuzie, iar cea *totală*, cofoză sau anacuzie. *S. periferică* este dată de o leziune a urechii, *s. retrocohleară* de o leziune a nervului cohlear, *s. centrală* de lezarea căilor centrale cohleare, iar *s. corticală* de o leziune a cortexului temporal.

SURDITATE MUZICALĂ / surdité musicale / musical deafness. *Amuzie senzorială sau receptivă. V. amuzie, def. 2.

SURDITATE VERBALĂ / surdité verbale / word deafness. Sin.: afazie analitică (v.).

SURDOMUTISM. Var. pentru surdomutitate (v.).

SURDOMUTITATE, s. f. / surdi-mutité, s. f. / surdimutitas, surdimutism. [*Lat. surdus = surd; mutus = mut.*] Deficienţă audioverbală complexă. Poate fi *congenitală sau se poate produce din cauza pierderii auzului în primii ani de viaţă (înainte de vârsta de 8 ani). Var.: surdomutism.

SURESCITARE, s. f. / surexcitation, s. f. / over-excitement. [*Fr. sur = peste, desupra; lat. excitare = a stârni, a provoca.*] Excitaţie extremă observată la unii nevropaţi sau la maniaci.

SURFACTANT, s. m. / surfactant, s. m. / surfactant. [*Fr. sur = peste, desupra; lat. facies = faţă.*] Substanţă care căptuşeşte faţa interioară a alveolelor pulmonare. Secretat de *pneumocitele de tip II, s. conţine îndeosebi lipoproteine bogate în lecitine, mucopolizaharide acide, constituente ale sistemului fibrinolitic şi fosfolipide. Rolul s. este dublu: 1) diminuarea tensiunii superficiale a învelişului endoalveolar, facilitând astfel umplerea gazoasă a alveolelor în inspir (acţiune antiatelectazică); 2) opoziţia la transsudarea fluidelor din capilarele pulmonare spre interiorul alveolelor.

SURJET, s. n. / surjet, s. m. / surjet. [*Fr. sur = peste, deasupra; jeter, din lat. iactare = a arunca.*] Sin.: sutură în surjet (v.).

SURJET INTRADERMIC / surjet intradermique / intradermic suture. Sin.: sutură intradermică (v.).

SURMENAJ, s. n. / surmenage, s. m. / over-strain. [*Fr. sur = peste, deasupra; lat. minari = a ameninţa.*] Stare care reprezintă consecinţa unui exces de efort fizic sau intelectual prelungit dincolo de senzaţia de oboseală. S. poate ajunge la epuizare sau la depresie. Se disting: s. acut sau cronic, intelectual sau fizic, general sau local.

SURSĂ RADIOACTIVĂ / source radioactive / radioactive source. [*Fr. source, din lat. surgere = a se ridica; lat. radius = rază; activus = activ, de la agere = a acţiona.*] Corp, sistem care emite radiaţii ionizante prin dezintegrare spontană a unui *izotop radioactiv.

SURSUMVERGENŢĂ, s. f. / sursumvergence, s. f. / sursumvergence. [*Lat. sursum = în sus; verge = a fi întors către.*] Sin.: hipertropie (v.).

SUSCEPTIBILITATE, s. f. / susceptibilité, s. f. / susceptibility. [*Lat. susceptibilis, de la suscipere = a susţine, a primi.*] 1) Stare de receptivitate sau sensibilitate deosebit de intense. 2) Sensibilitate particulară rezultând din absenţa imunităţii.

SUSPENSIE, s. f. / suspension, s. f. / suspension. [*Lat. suspensio, -onis = ridicare, suspensie, de la suspendere = a atârna.*] Sistem dispers heterogen constituit din particule microscopice dispersate într-un fluid. Se deosebesc: *s. lichide* (*s. propriu-zise*) şi *s. gazoase* (*aerosuspensii*). S. pot intra în compoziţia unor forme farmaceutice solide ca: *linimente, *unguente, *supozitoare, *pilule, *paste etc.

SUSPENSOR, adj., s. n. / suspenseur, adj., s. m. / suspensory. [*Lat. suspensus, de la suspendere = a atârna.*] 1) Despre ligamente, oase, muşchi care menţin suspendate sau susţin anumite structuri. 2) Care serveşte la menţinerea în suspensie, la susţinere. 3) Bandaj utilizat pentru susţinerea şi protecţia *burselor.

SUSPIN, s. n. / soupir, s. m. / sigh. [*Lat. suspirare = a suspina, a ofta.*] Sin.: oftat (v.).

SUSTENTAŢIE, s. f. / sustentation, s. f. / sustentation. [*Lat. sustentatio, -onis = suport, sprijin, de la sustentare = a susţine.*] Acţiunea de a fortifica un bolnav sau un accidentat prin tratament sau regim.

SUŞĂ, s. f. / souche, s. f. / strain. [*Fr. souche, din fr. veche tsukka = parte a truchiului care rămâne la sol.*] Grup de celule sau organisme caracterizate prin aspecte comune particulare. Ex.: *s. celulară, *s. de referinţă, *s. rezistentă. Obs.: în engl., termenul *strain* are şi alte semnificaţii, îndeosebi efort intens, excesiv, exerciţiu intens al unei părţi a musculaturii, modificare a dimensiunii şi formei unui corp ca urmare a aplicării unei forţe externe.

SUŞĂ BACTERIANĂ / souche bactérienne / strain of bacterium. Colonie microbiană rezultată dintr-un singur germen recoltat de la un bolnav. S. b. este multiplicată prin *repicaje succesive pe diferite medii de cultură.

SUŞĂ CELULARĂ / souche cellulaire / cell strain. Celule derivate dintr-o cultură primară prin selecţia şi clonarea unor celule cu aceleaşi proprietăţi.

SUŞĂ DE REFERINŢĂ / souche de référence / reference strain. S. bacteriană sau de alte microorganisme care sunt utilizate ca standard sau referinţă pentru un anume tip de microorganism.

SUŞĂ REZISTENTĂ / souche résistante / resistant strain. S. a unui organism care rezistă la acţiunea unor agenţi ca antibioticele şi insecticidele.

SUTURĂ, s. f. / suture, s. f. / suture. NA: sutura, pl. suturae (1). [*Lat. sutura = sutură, cusătură, de la suere = a coase.*] 1) În anatomie, articulaţie imobilă între două oase, alcătuită din ţesut fibros (varietate de *sinartroză în care piesele osoase sunt unite prin ţesut fibros); este cazul îndeosebi al articulaţiilor între diferitele oase ale bolţii craniene: s. lambdoidă, s. sagitală. 2) În chirurgie, restabilirea continuităţii unui ţesut sau organ divizat printr-o cusătură în care se utilizează fire din diferite materiale sau agrafe, pansament lipit etc. În sens strict, s. este o cusătură cu un ac special, manevrat cu ajutorul unui portac. Prin extensie, se utilizează acelaşi termen şi pentru închiderea plăgilor cu alte materiale. 3) Rezultatul obţinut prin procedeul definit mai sus.

SUTURĂ ÎN BURSĂ / suture en bourse / purse-string suture. S. unei plăgi circulare, care se închide o dată cu înnodarea extremităţilor firului de s.

SUTURĂ CONTINUĂ / suture en continu / continuous suture. S. în care se utilizează un fir neîntrerupt de material, care străbate unul sau mai multe straturi de țesut.

SUTURĂ CRANIANĂ / suture crânienne / cranial suture. Denumire pentru diferitele linii de reunire ale oaselor plate ce alcătuiesc *calota craniană. S. c. reprezintă o articulație fixă de tip *sinartroză. V. sutură, def. 1. Suturile craniene sunt următoarele: *sutura coronală*, între osul frontal și oasele parietale; *sutura lambdoidă*, între oasele parietale și osul occipital; *sutura sagitală*, între cele două oase parietale; *sutura metopică* (frontală) care unește cele două oase frontale, de la *vertex la rădăcina nasului, dar care se închide după naștere. Suturile se închid definitiv, treptat, după naștere. Închiderea prematură determină diferite forme de craniostenoză (v.).

SUTURĂ FASCICULARĂ / suture fasciculaire / fascicular suture. Tehnică modernă pentru s. nervilor în care, după disecția și identificarea (cu ajutorul microscopului) a diferitelor fascicule ce compun un trunchi nervos, anastomozarea acestora se face individual, unul câte unul.

SUTURĂ INTRADERMICĂ / suture intradermique / intradermic suture. *S. continuă practicată paralel cu marginile plăgii, limitată strict la derm. Sin.: surjet intradermic.

SUTURĂ LAMBDOIDĂ / suture lambdoïde / lambdoid suture. NA: sutura lambdoidea. S. în forma literei lambda, formată între marginea posterioară a parietalului și scoica occipitalului, denumită, de asemenea, s. parietooccipitală sau occipitoparietală.

SUTURĂ METOPICĂ / suture métopique / frontal suture. NA: sutura frontalis metopica. S. ce unește cele două jumătăți ale osului frontal, persistând după naștere pe fața anterioară a osului frontal.

SUTURĂ PARIETOOCCIPITALĂ / suture pariéto-occipitale / parieto-occipital suture. NA: sutura lambdoidea. Sin.: sutură lambdoidă (v.).

SUTURĂ PRIMITIVĂ / suture primitive / primary suture. S. imediată a unei plăgi.

SUTURĂ PRIMITIVĂ ÎNTÂRZIATĂ / suture primitive retardée / delayed suture. Introducerea unor fire de așteptare după curățarea chirurgicală a unei plăgi. Dacă evoluția procesului de vindecare este satisfăcătoare, firele vor fi strânse către ziua a cincea. V. și sutură, def. 2.

SUTURĂ SAGITALĂ / suture sagittale / sagittal suture. NA: sutura sagittalis. S. ce unește marginile superioare ale oaselor parietale.

SUTURĂ SECUNDARĂ / suture secondaire / secondary suture. S. unei plăgi vechi, aseptice, după excizia marginilor.

SUTURĂ SIMPLĂ / suture simple / over-and-over suture. Procedeu ce constă în introducerea firului de s. printr-una din marginile plăgii, perpendicular și din afară înăuntru, traversarea plăgii și penetrarea celeilalte margini în sens invers, dinăuntru în afară, după care se strânge firul cu mai multe noduri, acolând marginile plăgii.

SUTURĂ ÎN SURJET / suture en surjet / continuous running suture. *S. cu ajutorul unui fir trecut alternativ prin cele două margini acolate ale plăgii, fără noduri intermediare, și consolidată prin două noduri la cele două extremități ale plăgii. Această s. nu poate fi utilizată pentru suturarea unei *incizii, ci, de regulă, doar pentru obținerea unei *hemostaze preventive în jurul unui *lambou cutanat. Sin.: surjet.

SVEDBERG, s. m. / svedberg, s. m. / svedberg. [*Theoda Svedberg chimist suedez. A primit în 1926 premiul Nobel pentru chimie pentru realizarea ultracentrifugei, 1884-1971.*] Unitate de timp (10^{-13}) care se folosește pentru a măsura viteza de sedimentare a unei soluții coloidale într-o ultracentrifugă și la determinarea masei moleculare cu ajutorul unei ecuații.

SYCOSIS, s. n. / sycosis, s. m. / sycosis. [*Gr.* ***sykosis*** *= tumoră în formă de smochină, de la* ***sykon*** *= smochină; -osis.*] Sin.: sicozis (v.).

SYNOPHRYS, s. n. / synophrys, s. m. / synophrys. [*Gr. syn = împreună; ophrys = sprânceană.*] Confluența sprâncenelor la nivelul rădăcinii nasului.

Ş

Sir WILLIAM OSLER (1849-1919), clinician şi profesor celebru, considerat *"un mare senior al medicinei"*. A studiat medicina la *Universitatea McGill*, după care şi-a continuat formarea postuniversitară în **Europa**. **Osler** a dobândit o notorietate excepţională deoarece era înzestrat cu rigoare ştiinţifică, exigenţă a medicinei moderne, dar avea şi cultura şi curiozitatea profesională caracteristice marilor medici de odinioară. De aceea, a fost solicitat de prestigioase facultăţi de medicină americane şi engleze. Din anul 1905 este numit prin decret regal profesor de medicină la **Oxford** şi i se acordă titlul de lord. În 1892, **Osler** a publicat *Principles and Practice of Medicine*, prima carte standard din perioada medicinei moderne. Contribuţiile lui **Osler** au fost fructuoase îndeosebi în domeniul cardiologiei. Observând multiplicarea mijloacelor terapeutice, **Osler** afirma cu umor: *"Tânărul medic pleacă în viaţă cu douăzeci de medicamente pentru fiecare bolnav, iar medicul vârstnic îşi încheie viaţa sa cu un medicament pentru douăzeci de bolnavi..."*.

ŞA TURCEASCĂ / selle turcique / pituitary fossa. NA: sella turcica. Depresiune osoasă profundă situată transversal pe faţa superioară a corpului osului sfenoid, la nivelul căreia este situată *hipofiza. *Ş. t. în "omega"* desemnează un aspect radiologic al ş. t. care, din cauza unui proces de atrofie prin presiune, capătă forma literei omega. Poate apărea în tumorile supraselare. Sin.: fosă pituitară.

ŞA TURCEASCĂ GOALĂ / selle turcique vide / empty sella turcica. V. sindromul de şa turcească goală.

ŞABLON, s. n. / moulage, s. f. / moulage. [*Germ. Schablone = şablon.*] 1) Model, tipar. 2) În tehnica dentară, model util în controlul unei etape din confecţionarea protezelor dentare.

ŞALAZION, s. n. / chalazion, s. m. / chalazion. [*Gr. khalazion = piatră, grindină.*] Inflamaţie cronică a *glandelor Meibomius, consecutivă obstrucţiei canaliculelor glandulare şi manifestă sub forma unor mici tumori benigne chistice, situate la marginea pleoapelor. Apare uneori după un *orgelet.

ŞALAZODERMIE, s. f. / chalazodermie, s. f. / cutis laxa. [*Gr. khalasis = relaxare; derma, -atos = piele.*] Sin.: *cutis laxa* (v.).

ŞALONE, s. f. pl. / chalones, s. f. pl. / chalones. [*Gr. khalan = a relaxa.*] Denumire generică pentru o serie de inhibitori specifici ai proliferării celulare eliberaţi de celule. Se presupune că ş. ar fi responsabile de reglarea dimensiunii populaţiilor celulare.

ŞANCROID, s. m. / chancroïde, s. m. / chancroid. [*Fr. chancre = şancru, din lat. cancer, cancri = rac, crab; gr. eidos = formă.*] Sin.: şancru moale (v.).

ŞANCRU, s. n. / chancre, s. m. / chancre. [*Fr. chancre = şancru, din lat. cancer, cancri = rac, crab.*] Leziune cutanată sau mucoasă, manifestată sub forma unei ulceraţii sau *exulceraţii, care poate apărea la locul de inoculare a unui germen microbian, parazitar sau virotic. V. în continuare diferite tipuri de şancre.

ŞANCRU DUR / chancre induré / hard chancre. Sin.: şancru sifilitic (v.).

ŞANCRU MOALE / chancre mou / chancroid. Boală venerică infecţioasă produsă de bacilul Gram-negativ *Haemophilus ducreyi*. Debutează cu o pustulă sau o ulceraţie unică sau, mai frecvent, multiplă, cu margini abrupte, cu fundul rugos, prezentând un exsudat galben şi ulterior purulent, cu durere locală. Poate afecta penisul, uretra, vulva (labiile mari) şi anusul. Prin autoinoculare se pot dezvolta leziuni multiple gigantice sau serpiginoase. Ş. m. se complică uneori cu o congestie dureroasă a ganglionilor inghinali şi evoluţie spre supuraţie. Sin.: şancroid.

ŞANCRU sifilitic / chancre syphilitique / syphilitic chancre. Ş. care se produce de obicei la trei săptămâni după contactul infectant. Este asociat cu o adenopatie satelită şi reprezintă semnul principal al *sifilisului primar. Se prezintă, în varianta sa tipică, sub forma unei mici eroziuni rotunde sau ovalare, cu margini regulate, indolore şi situată pe o bază dură, de unde denumirea de ş. tare sau dur. Serozitatea recoltată de la nivelul ş. permite recunoaşterea treponemei (**Treponema*) la ultramicroscop, dacă bolnavul nu a urmat un tratament intempestiv. Au fost descrise numeroase tipuri clinice de ş. s. printre care: ulceros, gangrenos, pseudosupurativ sau herpetiform. Localizarea clasică a ş. s. este genitală, dar există ş. perianale, amigdaliene sau cutanate. Sin.: sifilom primar, şancru tare, şancru dur.

ŞANCRU TARE / chancre induré / hard chancre. Sin.: şancru sifilitic (v.).

ŞANCRU TUBERCULOS / chancre tuberculeux / tuberculous chancre. Manifestare rară a *primoinfecţiei tuberculoase, tradusă printr-o ulceraţie bogată în bacili şi o adenopatie unilaterală.

ŞANŢ, s. n. / sillon, s. m. / sulcus, groove. NA: sulcus. [*Germ. Schanze = şanţ.*] Depresiune liniară care delimitează două regiuni adiacente, două părţi ale unui organ sau două circumvoluţiuni ale aceluiaşi lob cerebral.

ŞANŢ ACARIAN / sillon de la gale / acarina borrow. Denumire improprie pentru leziunea cutanată caracteristică scabiei (semn patognomonic), constând într-un traiect liniar care pătrunde oblic în grosimea stratului epidermic şi terminat printr-o mică proeminenţă. Ş. a. este săpat de femela *sarcoptului pentru depunerea ouălor, este localizat în zonele de elecţie ale scabiei şi are forma literelor S sau C. V. şi scabie.

ŞANŢ ANTEROLATERAL AL MĂDUVEI SPINĂRII / sillon antero-latéral de la moelle épinière / anterolateral sulcus of spinal cord. NA: sulcus anterolateralis medulae spinalis. Ş. longitudinal pe faţa anterolaterală a măduvei spinării, locul de emergenţă a rădăcinilor anterioare ale *nervilor spinali; separă cordonul anterior de cordonul lateral al *măduvei spinării.

ŞANŢ AURICULOVENTRICULAR / sillon auriculoventriculaire / atrioventricular groove. NA: sulcus coronarius. Ş. care marchează, la suprafaţa exterioară a inimii, separarea atriilor de ventricule. Există un ş. a. drept şi un altul stâng.

ŞANŢ BALANOPREPUŢIAL / sillon balanopréputial / neck of penis. NA: collum glandis. Ş. care separă glandul de corpul penisului.

ŞANŢ HARRISON / sillon de Harrison / Harrison's groove. [*Edward Harrison, medic englez, 1766-1838.*] Depresiune orizontală de-a lungul coastelor inferioare, corespunzând inserţiei costale a diafragmului. Se observă în *rahitismul avansat al copilului.

ŞANŢ MEDIAN POSTERIOR AL MĂDUVEI SPINĂRII / sillon postero-median de la moelle épinière / posterior median sulcus of spinal cord. NA: sulcus medianus posterior medulae spinalis. Ş. vertical ce traversează median faţa posterioară a *măduvei spinării ce separă între ele cele două cordoane posterioare.

ŞANŢ POSTEROLATERAL AL MĂDUVEI SPINĂRII / sillon postero-latéral de la moelle épinière / posterolateral sulcus of spinal cord. NA: sulcus posterolateralis medulae spinalis. Ş. longitudinal pe faţa posterolaterală a măduvei spinării, locul prin care intră în măduvă rădăcinile posterioare ale *nervilor spinali; separă cordonul lateral de cordonul dorsal al *măduvei spinării.

ŞANŢ UNGVEAL / sillon unguéal / groove of the nail matrix. NA: sulcus matricis unguis. Ş. transversal situat pe toată lărgimea unghiei, în relaţie cu matricea ungveală. Se accentuează după unele stări febrile. V. şi linii Reil-Beau.

ŞANŢURI INTERVENTRICULARE / sillons interventriculaires / interventricular sulci. NA: sulci interventricularis cordis. Ş. care marchează faţa anterioară şi inferioară a inimii la limita dintre ventriculele drept şi stâng.

ŞAPERONINE, s. f. pl. / chaperonines, s. f. pl. / chaperonins. V. proteine chaperone.

ŞARLATAN, s. m. / charlatan, s. m. / quack, charlatan. [*Fr. **charlatan**, din ital. **ciarlatono**, cuvânt provenit, se pare, de la denumirea unei localităţi, în piaţa căreia se adunau cei care prezentau remedii medicale discutabile.*] În medicină, termenul este folosit cu sensul de persoană care pretinde că are cunoştinţe medicale, fără o instruire adecvată şi care practică fraudulos medicina folosind remedii secrete sau empirice, ca şi o publicitate mincinoasă. Uneori ş. utilizează o serie de procedee din *medicina alternativă pe care le practică fără discernământ şi în necunoştinţă de cauză.

ŞARNIERĂ, s. f. / charnière, s. f. / hinge joint. [*Fr. **charnière**, din lat. pop. **cardinaria** de la **cardo, inis** = ţâţână, pivot.*] Lamă metalică de sprijin a unei *proteze sau a unui aparat ortopedic, prevăzută cu articulaţie.

ŞCHIOPĂTARE, s. f. / claudication, boiterie, s. f. / claudication. [*Lat. **excloppare** = a şchiopăta.*] Asimetrie a mersului, determinată de o scurtare a membrului inferior, de o anchiloză sau de o leziune dureroasă unilaterală. V. şi claudicaţie intermitentă.

ŞLEFUIRE, s. f. / polissage, s. m. / polishing. [*Germ. **schleifen** = a şlefui.*] Netezirea sau modelarea formei unei suprafeţe, practicată îndeosebi în stomatologie: 1) *Ş. dentară*, prin care se înlătură o parte din substanţa dură dentară pentru obţinerea unui bont adecvat aplicării unei coroane artificiale. 2) *Ş. dentară selectivă*, modificarea suprafeţelor ocluzale ale dinţilor naturali sau artificiali.

ŞOARECE ARTICULAR / souris articulaire / joint-mouse, mus articularis. Sin.: artrofit (v.).

ŞOARECE KNOCK-OUT / souris knock-out / knock-out mice. V. knock-out, def. 1.

ŞOC, s. n. / choc, s. m. / shock. [*Fr. choc, din olandeză **shokken** = a ciocni, a răni.*] 1) Perturbare bruscă a echilibrului mental. 2) Dereglare acută, gravă a circulaţiei periferice determinată de perturbarea controlului circulator sau de diminuarea volumului sanguin circulant. Se caracterizează clinic prin stare de prostraţie, anxietate, semne de "subperfuzie" a organelor periferice (paloare, tegumente reci, sudoare rece, cianoză), hipotensiune (însă la un tânăr anterior sănătos tensiunea arterială sistolică poate rămâne normală până în faza preterminală), puls filant şi rapid. Semnele de diminuare a perfuziei periferice sunt mult mai importante decât valoarea momentană a tensiunii arteriale. Ş. rezultă totdeauna "dintr-o diminuare a volumului circulant în raport cu capacitatea funcţională a patului activ vascular" (J. Hamburger). Această diminuare antrenează o insuficienţă brutală de irigaţie a organelor de importanţă vitală, private de oxigen şi încărcate cu deşeuri metabolice acide, care nu mai sunt evacuate. Patogenia ş. suscită controverse, dar se pot reţine două mecanisme: 1) O reducere bruscă a returului sângelui venos la inimă: a) prin prăbuşirea masei sanguine, ca urmare a pierderilor de sânge sau plasmă (ş. hemoragic, ş. al arşilor, ş. traumatic, ş. postoperator); b) prin deshidratare acută sau prin pierdere de sodiu ca urmare a diareei sau a vomismentelor abundente, în cursul *bolii Addison sau al acidozei diabetice; c) prin vasodilataţie generalizată, cu stocarea sângelui în arteriole şi capilare (*ş. anafilactic, ş. reflex, *ş. toxic, *ş. infecţios sau prin bacteriemie). 2) O funcţionare cardiacă defectuoasă în *ş. cardiogen, determinată de o umplere cardiacă insuficientă, din cauza unei tamponade sau provocată de o tahicardie extremă, sau consecutiv unei insuficienţe cardiace acute în cursul infarctului de miocard, miocarditelor, emboliei pulmonare masive, stenozelor aortice şi mitrale foarte strânse.

ŞOC ANAFILACTIC / choc anaphylactique / anaphylactic shock. Ş. care survine, de obicei, după o injecţie declanşatoare intravenoasă a unei substanţe (antigen) în general de natură proteică, la un subiect sensibilizat, aflat în stare de *anafilaxie. Debutul se produce la câteva minute după injecţie şi constă dintr-un ansamblu de manifestări morbide brutale: urticarie masivă cu prurit generalizat, edeme cutanate, uneori colaps şi comă. Ş. a. poate surveni, de asemenea, ca urmare a introducerii antigenului pe cale subcutanată, intradermică şi digestivă. În clasificarea actuală a stărilor de *hipersensibilitate, ş. a este cuprins în tipul I. V. anafilaxie, hipersensibilitate.

ŞOC APEXIAN / choc de pointe / apex beat. Ş. produs de vârful inimii contra peretelui toracic în timpul sistolei, sincron cu pulsul. În general, ş. a. poate fi detectat prin inspecţie sau palpare, iar când este diminuat, poate fi localizat prin auscultaţie. Modificările de intensitate, extensie sau de localizare ale ş. a. pot avea utilitate semeiologică.

ŞOC CARDIOGEN / choc cardiogénique / cardiogenic shock. Ş. în care colapsul este consecinţa unei cedări bruşte a inimii (colaps cardiogen), incapabilă să menţină un debit sanguin suficient şi în cursul căruia presiunea venoasă centrală este normală sau crescută. El survine în cursul infarctului miocardic, emboliei pulmonare masive, insuficienţei cardiace terminale, tamponadelor, acceselor de tahicardie extremă.

ŞOC CIRCULATOR / choc vasculaire / circulatory shock. Ş. în care *colapsul este provocat printr-o vasodilataţie bruscă şi foarte puternică: consecutivă unui traumatism, în cursul unor boli infecţioase (îndeosebi *febra tifoidă), în *ş. anafilactic etc.

ŞOC COMPENSAT / choc compensé / compensated shock. Ş. în care presiunea arterială şi irigaţia sanguină periferică sunt menţinute aproape normale prin accelerarea ritmului cardiac şi vasoconstricţia periferică.

ŞOC ELECTRIC / choc électrique / electric shock. Metodă utilizată în tratamentul unor tulburări de ritm cardiac, constând în provocarea unei descărcări electrice transtoracice, cu durata extrem de scurtă, utilizând curent alternativ sau continuu. V. şi defibrilare, defibrilator cardiac.

ŞOC HIPOVOLEMIC / choc hypovolémique / hypovol(a)emic shock. Ş. în care *colapsul este consecinţa unei diminuări bruşte şi accentuate a masei sanguine. Este cazul ş. hemoragic complicat cu anemie, ş. prin deshidratare extracelulară cu pierderea de apă şi electroliţi pe cale digestivă sau renală. Ş. h. consecutiv deshidratării extracelulare se produce îndeosebi la sugar (*toxicoză) şi se însoţeşte de o scădere a presiunii venoase centrale.

ŞOC INFECŢIOS / choc bactériémique / bacteri(a)emic shock. Formă de ş. care complică evoluţia unei infecţii bacteriene severe şi are drept substrat fiziopatologic leziunea endotelială generalizată, produsă printr-o cascadă de alterări inflamatorii declanşate de acţiunea toxică bacteriană. Exo- şi, mai ales, endotoxinele bacteriene produc o activare multisistemică care include sistemul monocit-macrofag-celulă endotelială, sistemul complement, sistemul kininic, sistemul de coagulare-fibrinoliză. Această reacţie inflamatorie extinsă a primit numele de sindrom de răspuns inflamator sistemic (SRIS) sau *sindrom de reacţie inflamatorie generalizată. Ea se amorsează printr-o eliberare masivă de mediatori, orchestrată în primul rând de interleukina 1 (IL-1) şi factorul de necroză tumorală alfa (TNF-α). Acţiunea acestor citokine, responsabilă în mare parte de răspunsul de fază acută, devine agresivă prin intensitate şi culminează, prin efectele sale secundare, cu lezarea endoteliilor. În evoluţia ş. i., modificările hemodinamice separă faza reversibilă (*ş. cald*) de faza ireversibilă (*ş. rece*). Prima fază este hiperdinamică (tahicardie, creşterea debitului cardiac şi scăderea rezistenţei vasculare periferice), iar cea de-a doua reflectă eşecul mecanismelor de compensare hemodinamică. În această fază se instalează hipotensiunea arterială (presiune sistolică < 90 mmHg sau o reducere cu > 40 mmHg faţă de nivelul de bază) şi hipoperfuzia tisulară cu acidoză lactică consecutivă, algiditate, oligurie şi tulburări psihice. Ş. evoluează spre ireversibilitate odată cu instalarea *coagulării intravasculare diseminate şi a *sindromului de disfuncţie viscerală multiplă. Sin.: şoc septic.

ŞOC INSULINIC / choc insulinique / insuline shock. Comă hipoglicemică provocată în scop terapeutic prin injectarea intravenoasă de insulină. Utilizarea terapeutică a ş. i. (îndeosebi în *tulburările afective bipolare) în prezent a diminuat.

ŞOC IREVERSIBIL / choc irréversible / irreversible shock. Ş. în care căderea progresivă a presiunii sanguine şi evoluţia spre deces se produc, în ciuda restabilirii masei sanguine, probabil din cauza unei vasodilataţii paralitice tardive şi a afectării grave a miocardului.

ŞOC OPERATOR / choc opératoire / surgical shock. Ş. survenit în timpul unei intervenţii chirurgicale sau imediat după intervenţie. Cauze multiple: o intervenţie prelungită cu deteriorări tisulare extinse, pierdere masivă de sânge, dezechilibru umoral etc.

ŞOC REVERSIBIL / choc réversible / reversible shock. Ş. în care poate fi restabilită funcţionarea normală a aparatului circulator. Ş. poate fi reversibil, de regulă în faza sa iniţială.

ŞOC ROTULIAN / choc rotulien / patella impact. Senzaţie de şoc, percepută la examenul clinic, prin apăsare bruscă cu degetul pe faşa anterioară a rotulei, când aceasta se loveşte de condilii femurali. Ş. r. poate traduce un epanşament lichidian la nivelul genunchiului.

ŞOC SEPTIC / choc septique / septic shock. Sin.: şoc infecţios (v.).

ŞOC SPINAL / choc spinal / spinal shock. Prăbuşire a funcţiilor medulare, cu colaps circulator, survenită imediat după secţiunea măduvei spinării.

ŞOC TOXIC / choc toxique, choc toxique staphylococcique / toxic shock. Stare de ş. febrilă asociată cu eritrodermie scarlatiniformă (raş cutanat urmat de descuamare, în special pe palme şi plante), vomismente, *mialgii şi hipotensiune şi cu afectări multiviscerale severe, provocate de o toxină stafilococică (TSST-1, B sau C_1). *Hemoculturile sunt negative. *Staphilococcus aureus* poate fi identificat local, la copii sau la femei cu vaginite provocate prin utilizarea unor tampoane contaminate. Sub tratament, evoluţia este de regulă favorabilă.

ŞOLD, s. n. / hanche, s. f. / hip, coxa. NA: articulatio coxae. [*Pol. szoldra = şold.*] Regiune anatomică ce corespunde articulaţiei coxofemurale.

ŞOLD ÎN RESORT / hanche à ressort / snapping hip. Sin.: boală Perrin-Ferraton (v.).

ŞTANŢARE, s. f. / matriçage, s. m. / punching. [*Germ. stanzen = a ştanţa.*] 1) Tăierea, cu ajutorul unor matriţe, a unor obiecte de aceeaşi formă. 2) În stomatologie, confecţionarea coroanelor de înveliş din cape prefabricate.

ŞTIFT, s. n. / cheville, goupille, s. f. / peg. [*Germ. Stift = ştift.*] Tijă pentru îmbinarea a două piese. În stomatologie: 1) *Ş. de turnare din ceară*, care se ataşează la macheta protezei şi, după eliminare, produce canalul de pătrundere a metalului topit. 2) *Ş. de turnare metalic*, obţinut prin umplerea acestui canal de turnare.

ŞUNT, s. n. / shunt, s. m. / shunt. [*Engl. shunt = derivaţie, scurtcircuit.*] 1) Derivare a circulaţiei sanguine pe alte căi decât cele normale. Ş. constă dintr-o comunicare anormală între două părţi ale aparatului cardiovascular cu presiuni diferite şi între care sângele circulă în mod normal numai după ce a parcurs o reţea vasculară mai mult sau mai puţin întinsă. Datorită ş. se ocoleşte o reţea vasculară, prin scurtcircuitarea acesteia. Ş. poate fi *natural* şi *chirurgical*: A) *Ş. naturale*: ş. portocav, comunicarea între cavităţile drepte şi stângi ale inimii, între aortă şi artera pulmonară, anevrismul arteriovenos. B) *Ş. chirurgicale* sunt create pentru evitarea, înconjurul unui obstacol (ex. ş. portocav pentru suprimarea hipertensiunii portale din scleroza hepatică) sau pentru ameliorarea *hematozei (operaţia Blalock-Taussig în tetralogia Fallot sau auriculotomia transseptală a lui Rashkind în transpoziţia completă a marilor vase). Uneori termenul ş. este utilizat pentru a desemna trecerea sângelui prin comunicarea anormală şi pentru indicarea direcţiei. Ex.: ş. dreapta-stânga sau veno-arterial. 2) *Ş. hexozomonofosforic*, cale metabolică de transformare a hexozelor în pentoze.

T

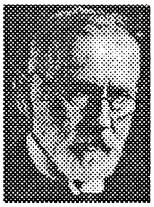

PAUL EHRLICH (1854-1915), bacteriolog şi chimist german, laureat al premiului **Nobel** pentru fiziologie şi medicină (pe care l-a împărţit cu **I. I. Mecinikov,** în anul 1908) pentru lucrările sale asupra imunităţii. Cercetător genial, **Paul Ehrlich** a depăşit, prin descoperirile sale, cadrul bacteriologiei. Observând modul în care diferiţi coloranţi se fixează la nivelul celulelor şi ţesuturilor, ajunge la concluzia că există o distribuţie specifică a acestora. În cazul unor medicamente a constatat aceeaşi distribuţie specifică, ceea ce l-a condus la o formulare genială: *corpora non agunt nissi fixata.* Cu alte cuvinte, **Paul Ehrlich** a intuit primul fixarea specifică a unor molecule la nivel celular, adică existenţa receptorilor (cu peste o jumătate de secol înainte de materializarea acestora, prin metodele biologiei moleculare), cât şi necesitatea lor pentru funcţionarea normală a celulei. A întemeiat *chimioterapia*, deschizând astfel o nouă eră în medicină şi a căutat cu ardoare "*gloanţele magic*" prin care agenţii patogeni să fie distruşi fără afectarea ţesuturilor, vis al său devenit azi o realitate.

TABAC, s. n. / tabac, s. m. / tobacco. [*Tabaco, denumire a oraşului din America, unde spaniolii au întâlnit această plantă pentru prima oară; cuvântul provine din limba indigenilor din Tahiti* ***tzibatl*** *= tub folosit pentru inhalarea fumului de tutun, ţigară.*] Sin. desuet pentru tutun (v.).

TABACHERĂ ANATOMICĂ / tabatière anatomique / anatomical snuff-box. [*Neogr.* ***tabakera*** *= tabacheră; gr.* ***ana*** *= în jurul;* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Element anatomic a cărui denumire vine de la utilizarea sa în priza *tutunului: constă dintr-o depresiune eliptică a tegumentelor părţii postero-laterale externe a pumnului, limitată prin proeminenţa tendoanelor muşchilor lung şi scurt extensor al policelui, care se depărtează unul de altul în timpul contracţiei lor.

TABAGISM, s. n. / tabagisme, s. m. / tabagism. [*V. etimologia termenului* ***tabac; -ism.***] Intoxicaţie cu *nicotina conţinută de tutun. Poate fi acută (ameţeli, paloare, vomismente, senzaţie de slăbiciune) sau, cel mai frecvent, cronică, însoţită de dependenţă, cu manifestări polimorfe (parte dintre ele prin creşterea concentraţiei de *carboxihemoglobină în sânge) care includ palpitaţii, dureri de tip anginos, nervozitate, insomnie, scăderea memoriei, leziuni vasculare, bronşită cronică etc. şi efecte secundare cu răsunet pe termen lung, dintre care cel mai grav este neoplasmul pulmonar. Sin.: nicotinism.

TABES, s. n. / tabès, s. m. / tabes. [*Lat.* ***tabes*** *= descompunere, putrezire.*] Stare patologică care este rezultatul unor leziuni nervoase degenerative de origine sifilitică, cu afectarea rădăcinilor posterioare şi cordoanelor posterioare ale măduvei spinării, manifestată prin: tulburări ale sensibilităţii profunde cu areflexie, hipotonie, incoordonare (ataxie, prezenţa *semnului Romberg), crize dureroase paroxistice cu localizări diverse, atingere a nervilor cranieni şi tulburări trofice şi viscerale (îndeosebi gastrice). *Reacţia Bordet-Wassermann este pozitivă în LCR. V. şi disociaţie tabetică.

TABES EREDITAR / tabès héréditaire / Friedreich's disease. Sin.: ataxie Friedrich (v.).

TABES PERIFERIC / pseudotabès, s. m. / pseudotabes. Sin.: pseudotabes (v.).

TABETIC, adj., s. m. / tabétique, adj., s. m. / tabetic. [*Lat.* ***tabes*** *= descompunere, putrezire.*] 1) Care apare în cursul *tabesului sau aparţine tabesului. 2) Bolnav care suferă de tabes.

TABLETĂ, s. f. / tablette, s. f. / lozenge, troche. [*Fr.* ***tablette,*** *din lat.* ***tabula*** *= tablă, scândură.*] Formă farmaceutică de prezentare a unor medicamente, îndeosebi pentru tratamentul local al unor afecţiuni orofaringiene. Sunt preparate de consistenţă solidă, de formă rotundă sau rectangulară, de dimensiuni în general mari şi care includ substanţe active astringente, antiseptice, uneori anestezice. Au gust dulce şi diferite arome, fiind menţinute în gură până la dizolvare totală. Termenul t. are, parţial, semnificaţie diferită în funcţie de ţară, diferenţa specifică faţă de unele forme de comprimate fiind relativă (de altfel în engl. echivalentul pentru comprimat este *tablet*). Sin.: pastilă. V. şi comprimat.

TACT, s. n. / tact, s. m. / touch. [*Lat.* ***tactus*** *= atingere, pipăire, de la* ***tangere*** *= a atinge.*] 1) Simţ (considerat actualmente o grupare de simţuri) prin intermediul căruia în contact cu obiectele sunt puse în evidenţă anumite calităţi ale acestora, înregistrate prin mecanoreceptorii de la nivelul pielii şi al membranelor mucoase. Sin.: sensibilitate tactilă. 2) Palparea sau explorarea cu ajutorul degetelor.

TACTIL, adj. / tactile, adj. / tactil. [*Lat.* ***tactilis*** *= tangibil, de la* ***tangere*** *= a atinge.*] Care poate fi perceput prin pipăit (simţul tactil). Care se referă la simţul tactil sau aparţine acestui simţ.

TACTISM, s. n. / tactisme, s. m. / taxis. [*Gr.* ***taktikos*** *= rânduit, ordonat, de la* ***tattein*** *= a ordona, a aranja; -ism.*] Mişcare orientată a unor organisme sau organe, ca răspuns la stimuli externi. V. şi taxie, tropism.

TAENIA / Taenia / Taenia. [*Lat.* ***taenia*** *= panglică.*] Gen de viermi din familia *Cestode* care prezintă un *scolex, prevăzut cu croşete. Paraziţi ai păsărilor şi mamiferelor. Speciile parazite la om sunt: 1) *T. solium*, parazit al intestinului, transmis prin carnea de porc; inelele sale sunt eliminate prin materiile fecale şi pot, în stare larvară, să provoace *cisticercoza. 2) *T. saginata*, transmisă prin carnea de bovine insuficient fiartă sau prăjită. 3) *T. echinococcus* a cărei formă larvară provoacă *chistul hidatic.

TAFOFILIE, s. f. / taphophilie, s. f. / taphophilia. [*Gr.* ***taphos*** *= groapă, mormânt;* ***philia*** *= atracţie, de la* ***philein*** *= a iubi.*] Atracţie morbidă pentru morminte şi cimitire.

TAFOFOBIE, s. f. / taphophobie, taphéphobie, s. f. / taphephobia. [*Gr.* ***taphos*** *= groapă, mormânt;* ***phobos*** *= frică.*] Teamă morbidă de morminte şi de cimitire, sau de a fi îngropat viu.

TAHIARITMIE, s. f. / tachyarythmie, s. f. / tachyarrhythmia. [*Gr.* ***takhys*** *= rapid; a - priv.; lat.* ***rhythmus,*** *gr.* ***rhythmos*** *= ritm.*] Accelerare şi neregularitate a ritmului cardiac. V. aritmie şi fibrilaţie auriculară.

TAHIBAZIE, s. f. / tachybasie, s. f. / dysbasia. [*Gr.* ***takhys*** *= rapid;* ***basis*** *= mers.*] V. disbazie.

TAHICARDIE, s. f. / tachycardie, s. f. / tachycardia. [*Gr. takhys = rapid; kardia = inimă.*] Accelerarea ritmului bătăilor inimii, din cauze diverse, normale (emoţii, efort) sau patologice. În funcţie de etajul cardiac din care pleacă stimulul ce excită ventriculii, t. poate fi supraventriculară sau ventriculară. *T. supraventriculară* se referă la orice tip de t. condusă de un centru sau circuit de excitaţie situat deasupra bifurcaţiei fasciculului His. V. în continuare.

TAHICARDIE ATRIALĂ / tachycardie atriale / atrial tachycardia. T. cauzată de descărcarea rapidă a impulsurilor unui centru atrial ectopic şi caracterizată prin serii de trei sau mai multe *extrasistole atriale. Două tipuri frecvente de t. a. sunt *t. paroxistică atrială* şi *t. a. cu bloc.*

TAHICARDIE JONCŢIONALĂ / tachycardie jonctionelle / nodal tachycardia. T. care se produce atunci când conducerea activităţii electrice a cordului este preluată de nodul atrioventricular. Accelerarea sau "încălzirea" nodului atrioventricular determină *t. idionodală*, în timp ce succesiunea rapidă a mai mult de trei *extrasistole joncţionale caracterizează *t. j. paroxistică.*

TAHICARDIE PAROXISTICĂ SUPRAVENTRICULARĂ / tachycardie paroxystique supraventriculaire / reciprocating supraventricular tachycardia. Tip de t. produs prin mecanism de *reintrare a stimulului, de obicei la nivelul joncţiunii atrioventriculare. Se caracterizează printr-un ritm foarte regulat, frecvenţă mai mare de 120 bătăi/minut şi absenţa undelor P pe traseul electrocardiografic.

TAHICARDIE PAROXISTICĂ SUPRAVENTRICULARĂ ESENŢIALĂ / tachycardie paroxystique essentielle / Bouveret's disease. Sin.: boală Bouveret (v. def. 1).

TAHICARDIE SINUSALĂ / tachycardie sinusale / sinus tachycardia. T. manifestată atunci când nodul sinoatrial descarcă impulsuri cu o rată mai mare de 100/minut. Reprezintă un răspuns fiziologic în condiţii de efort sau emoţii. O t. s. care persistă în repaus poate avea drept cauză *tireotoxicoza, insuficienţa cardiacă sau miocardita acută.

TAHICARDIE VENTRICULARĂ / tachycardie ventriculaire / ventricular tachycardia. Tip de t. cauzată de descărcarea unui centru ectopic ventricular. T. v. se defineşte ca o succesiune de trei sau mai multe *extrasistole ventriculare. Poate fi determinată şi de accelerarea ritmului ventricular intrinsec, situaţie în care constituie o *t. idioventriculară.*

TAHICARDIOMIOPATIE, s. f. / tachycardiomyopathie, s. f. / tachycardia-induced myocardiopathy. Insuficienţă cardiacă congestivă cu hipokinezie globală a ventriculului stâng, survenind pe un cord anterior sănătos, indusă de o tahicardie persistentă şi regresând după dispariţia acesteia.

TAHIFAGIE, s. f. / tachyphagie, s. f. / tachyphagia. [*Gr. takhys = rapid; phagein = a mânca.*] Acţiunea de a mânca rapid. T. are drept consecinţă o masticaţie defectuoasă care poate determina *dispepsie.

TAHIFEMIE, s. f. / tachyphémie, s. f. / tachyphemia. [*Gr. takhys = rapid; pheme = ceea ce este anunţat prin cuvânt.*] Accelerarea ritmului de emisie a cuvintelor. Ant.: bradifemie. Sin.: tahilalie.

TAHIFILAXIE, s. f. / tachyphylaxie, s. f. / tachyphylaxis. [*Gr. takhys = rapid; phylaxis = protecţie, de la phylattein = a apăra.*] 1) Diminuarea rapidă a efectului unui medicament după administrare repetată şi constantă. T. este comună în cazul medicamentelor care acţionează asupra sistemului nervos, dar poate apărea şi pentru alte medicamente. V. şi acutumanţă, toleranţă şi farmacodependenţă. 2) Diminuare rapid progresivă a reacţiilor unui organism faţă de un agent patogen atunci când acesta este administrat în mod repetat. Ex.: injectarea unei doze mici de antigen previne accidentele grave pe care le-ar putea provoca o doză mare, injectată ulterior.

TAHIFRENIE, s. f. / tachyphrénie, s. f. / tachyphrenia. [*Gr. takhys = rapid; phren, -os = spirit, minte.*] Rapiditate anormală a activităţii mentale.

TAHIKINEZIE, s. f. / tachykinésie, s. f. / tachykinesia. [*Gr. takhys = rapid; kinesis = mişcare, de la kinein = a mişca.*] Acţiunea de a efectua mişcările voluntare cu o rapiditate patologică.

TAHIKININE, s. f. pl. / tachykinines, s. f. pl. / tachykinins. Denumire generică pentru *kininele cu acţiune rapidă. Familie de *neuropeptide, alcătuite din 10-12 aminoacizi, cu acţiune vasodilatatoare, stimulatoare a secreţiilor exocrine şi a contracţiilor muşchilor netezi. La mamifere, principalele t. sunt *substanţa P şi neurokininele A şi B.

TAHILALIE, s. f. / tachylalie, s. f. / tachylalia. [*Gr. takhys = rapid; lalia = vorbire, de la lalein = a vorbi.*] Sin.: tahifemie (v.).

TAHIPNEE, s. f. / tachypnée, s. f. / tachypn(o)ea. [*Gr. takhys = rapid; pnoia = respiraţie, de la pnein = a respira.*] Accelerare anormală a frecvenţei respiratorii. T. reprezintă cauza cea mai frecventă a *dispneei (îndeosebi la copil) şi este de cele mai multe ori consecinţa unei afecţiuni pulmonare. Alte cauze: insuficienţa cardiacă, dereglarea centrilor respiratori, leziuni ale peretelui toracic, criză de tetanie sau o simplă angoasă.

TAHIPSIHIE, s. f. / tachypsychie, s. f. / tachypsychia. [*Gr. takhys = rapid; psykhe = suflet.*] Accelerare anormală a proceselor de gândire şi a asocierilor de idei, manifestată prin *logoree şi *fugă de idei. V. şi manie.

TAHISTEROL, s. m. / tachystérol, s. m. / tachysterol. Produs de transformare a *ergosterolului, utilizat odinioară în terapeutică, îndeosebi datorită unor acţiuni similare *parathormonului.

TAHOGRAMĂ, s. f. / tachogramme, s. m. / tachogram. 1) Denumire generică pentru înregistrarea unei curbe în care se reprezintă viteza unui proces. 2) Curbă de frecvenţă cardiacă obţinută prin analiza informatică a electrocardiogramei continui şi destinată explorării funcţiei sinusale.

TALALGIE, s. f. / talalgie, s. f. / talalgia. [*Lat. talus = călcâi; gr. algos = durere.*] Durere localizată la călcâi, secundară unei boli reumatismale sau unei leziuni osoase. *T. esenţială*, fără cauză aparentă, constituie un sindrom autonom.

TALAMIC, adj. / thalamique, adj. / thalamic. Care se referă la *talamus, care aparţine talamusului.

TALAMOTOMIE, s. f. / thalamotomie, s. f. / thalamotomy. Intervenţie chirurgicală stereotaxică distructivă având drept scop suprimarea parţială şi selectivă a conexiunilor talamusului sau ale anumitor părţi din talamus. Scopul t. este îndeosebi distrugerea discretă a unor celule din interiorul talamusului pentru suprimarea unor dureri sau combaterea tremorului şi rigidităţii în paralizia agitantă din *boala Parkinson. De asemenea, t. ar fi utilă în *psihochirurgie, în anumite stări de anxietate, psihoze sau stări obsesiv-compulsive.

TALAMUS, s. n. / thalamus, s. m. / thalamus. NA: thalamus (1). [*Lat. thalamus, gr. thalamos = cameră interioară.*] 1) Formaţiune anatomică reprezentată prin nuclei voluminoşi, pereche ai diencefalului, care formează pereţii laterali ai ventriculului al III-lea (în jumătatea dorsală). T. include grupări celulare distincte anatomic şi funcţional, care pot fi clasificate în: a) nuclei de releu senzorial, la nivelul cărora ajung informaţii senzoriale specifice, care vor fi ulterior proiectate în ariile corticale corespondente; b) nuclei de releu secundar, care primesc aferenţe de la alte structuri anatomice cerebrale şi trimit eferenţe spre diferite regiuni din cortexul motor; c) nuclei de asociaţie cu sistemul limbic; d) nuclei de asociaţie care transmit informaţii spre cortexul de asociaţie; e) nuclei nespecifici. 2) Proeminenţă osoasă pe faţa superioară a calcaneului. Ea suportă faţa articulară posterioară a astragalului.

TALASEMIE, s. f. / thalassémie, s. f. / thalass(a)emia. [*Gr. thalassa = mare; haima, -atos = sânge.*] Termen sub care sunt grupate o serie de anemii ereditare, hipocrome şi hipersideremice, transmise autozomal dominant şi determinate de repartiţia anormală în molecula de *hemoglobină a celor patru lanţuri polipeptidice, care prezintă o structură primară normală. Cel mai frecvent este în cantitate insuficientă lanţul β, de unde denumirea de *β-t.* dată anemiei, la care se adaugă o cantitate excesivă de hemoglobină F (fetală). Diferitele forme de t. au o distribuţie geografică asemănătoare: ţările riverane ale Mediteranei centrale şi orientale. Forme de t.: 1) *T. majoră* este forma gravă, homozigotă. Sin.: boală Cooley (v). 2) *T. minoră*, sau *boala Rietti-Greppi-Micheli, este cea mai frecventă şi benignă, comportă *poliglobulie microcitară şi *hipocromă. 3) *T. minimă* reprezintă o simplă anomalie hematologică la purtătorii sănătoşi ai *tarei. T. prin anomalia lanţului α este foarte rară, *α-t.* este mortală *in utero* în forma homozigotă, la heterozigoţi fiind minoră şi benignă. Există şi forme asociate, în care alături de hemoglobina normală şi de hemoglobina F se detectează o hemoglobină anormală: S (boală Silvestroni-Bianco, v.), C (sindrom Zuelzer-Kaplan, v.) sau E. V. şi drepanocitoză, hemoglobină.

TALASOTERAPIE, s. f. / thalassothérapie, s. f. / thalassotherapy. [*Gr. thalassa = mare; therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji.*] Metodă de tratament care, în sens strict, se referă la utilizarea valurilor mării, iar prin extensie la utilizarea apei de mare, aerului şi a climatului marin.

TALC, s. n. / talc, s. m. / talc. [*Ar. talq = talc.*] Pulbere albă, fină şi aderentă; reprezintă un hidrosilicat de magneziu natural, $Mg_3Si_4O_{10}(H_2O)_2$. T. este utilizat local, pe tegumente, ca protector şi sicativ, precum şi ca substanţă auxiliară în fabricarea unor forme farmaceutice (paste, unguente, linimente, comprimate, capsule).

TALCOM, s. n. / talcome, s. m. / talcoma. [*Ar. talq = talc; -oma.*] Reacţie pseudotumorală la corp străin provocată de pudra de talc sau de orice altă substanţă analogă. T. poate fi accidental (perforaţie a mănuşii chirurgicale) sau provocat (pentru obţinerea simfizei unei seroase).

TALCOZĂ, s. f. / talcose, s. f. / talcosis. [*Ar. talq = talc; -oză.*] Pneumopatie profesională determinată de inhalaţia prelungită a pulberii de talc.

TALIDOMIDĂ, s. f. / thalidomide, s. f. / thalidomide. (DCI) Substanţă cu potenţial teratogen ridicat, iniţial prescrisă ca sedativ şi hipnotic, $C_{13}H_{10}N_2O$, mult utilizată în Europa occidentală a anilor 1960. Administrarea t. a fost întreruptă deoarece s-a constatat că provoacă anomalii congenitale la fetus (îndeosebi *amelie şi *focomielie) dacă viitoarele mame au utilizat t. în primele luni de sarcină. În prezent t. s-a dovedit eficace în tratamentul puseelor de lepră, dar şi în terapia *mielomului multiplu şi a *mielofibrozei. Administrarea t. la femei este intezisă în timpul sarcinii.

TALIE, s. f. / taille, s. f. / height (1), waist (2), incision (3). [*Fr. taille, din lat. talea = mlădiţă, lăstar de unde, în fr. tailler = a tăia.*] 1) Statură, înălţime, mărime. 2) Partea de la mijloc, mai subţire a corpului omenesc, situată deasupra şoldurilor. 3) Termen utilizat uneori în chirurgie cu sensul de incizie a unui organ cavitar, îndeosebi vezica urinară, în scopul extragerii unui calcul sau a unui corp străin. În acest caz, termenul a fost preluat direct din franceză: *taillé* = tăiat. Ex.: t. hipogastrică sau t. vezicală.

TALINĂ, s. f. / taline, s. f. / talin. Proteină cu M_r de 215 kDa care se leagă cu *vinculina la nivelul *citoscheletului.

TALIU, s. n. / thallium, s. m. / thallium. [*Gr. thallos = fulger verde, deoarece compuşii taliului produc o flacără ca un fulger verde.*] Simbol Tl. Element chimic, metal rar, cu număr atomic 81 şi greutate atomică 204,39. Sărurile sale sunt toxice puternice şi, cumulate, produc leziuni hepatice, nervoase şi osoase. O serie dintre acestea sunt utilizate ca *rodenticide. T. a devenit important în practica medicală odată cu descoperirea faptului că izotopul său radioactiv 201 (^{201}Tl), cu o durată de semiviaţă (timp fizic de înjumătăţire) de 73 de ore, se acumulează în celulele miocardice în mod analog cu potasiul, cation fiziologic a cărui distribuţie reflectă fidel starea miocardului. De aceea, ^{201}Tl este utilizat în *scintigrafie şi *tomoscintigrafie gama pentru investigarea *ischemiei miocardice în repaus, după efort sau după proba farmacologică cu dipiridamol (vasodilatator coronarian).

TALUS, s. n. / talus, s. m. / talus. [*Lat. talus = gleznă, călcâi.*] V. tab. anat. - oase.

TAMOXIFEN, s. n. / tamoxifène, s. m. / tamoxifen. (DCI) Medicament antiestrogen nesteroidian utilizat îndeosebi în tratamentul *cancerului de sân. T. se leagă de receptorii pentru estrogeni de la nivelul tumorii, inhibând astfel efectul acestor hormoni şi, implicit, creşterea tumorală. Efecte secundare: durere locală, hipercalcemie şi congestie facială. T. a fost testat şi în prevenirea cancerului de sân la femeile cu risc crescut.

TAMPON, s. n. / tampon, s. m. / buffer (1, 2), plug, swab (3). [*Fr. tampon, din fr. veche tapon = dop.*] 1) În general, sistem chimic care previne modificarea concentraţiei altor substanţe chimice. Ex.: sistemele donoare şi acceptoare de protoni servesc ca t., prevenind modificări notabile ale concentraţiei ionilor de hidrogen, adică ale pH-ului. 2) O altă definiţie: sistem format dintr-o soluţie (sarea unui acid puternic cu o bază slabă sau sarea unui acid slab cu o bază puternică) a cărui pH variază puţin când se adaugă un acid sau o bază. De ex., sistemele t. plasmatice sunt: acid carbonic - carbonaţi şi bicarbonaţi, proteine - proteinate, fosfaţi monobazici - fosfaţi dibazici şi sistemele t. hemoglobină. 3) Bucată de vată sau tifon destinată unui *tamponament.

TAMPONADĂ CARDIACĂ / tampon(n)ade cardiaque / cardiac tamponade. [*Fr. tamponnade, din fr. veche tapon = dop; gr. kardia = inimă.*] Compresiune acută a inimii printr-un *epanşament pericardic abundent şi/sau din cauza producerii rapide a acestuia. V. şi adiastolie.

TAMPONAJ, s. n. / tampon(n)age, s. m. / tamponage, tamponade. [*Fr. tamponnage, din fr. veche tapon = dop.*] 1) Acţiunea de a trece un tampon din tifon sau vată impregnat cu un lichid de obicei antiseptic peste o regiune tegumentară. Sin.: badijonaj. 2) Utilizarea unei soluţii tampon în scopul menţinerii pH-ului la o anumită valoare.

TAMPONAMENT, s. n. / tamponnement, s. m. / tamponment, pack. [*Fr. tamponnement, din fr. veche tapon = dop.*] Metodă de *hemostază care constă în introducerea de *comprese sau *meşe într-o cavitate la nivelul căreia s-a produs o hemoragie (fose nazale, plagă profundă, vagin, uter etc.). Prin t. se realizează compresiunea vaselor sanguine locale.

TANATOFOBIE, s. f. / thanatophobie, s. f. / thanatophobia. [*Gr. thanatos = moarte; phobos = frică.*] Teamă exagerată, obsedantă de moarte.

TANATOLOGIE, s. f. / thanatologie, s. f. / thanatology. [*Gr. thanatos = moarte; logos = ştiinţă.*] Studiul medicolegal al morţii (diagnostic, data decesului, legislaţie, *tanatopraxie) şi a fenomenelor cadaverice sau a factorilor în relaţie cu acestea.

TANATOPRAXIE, s. f. / thanatopraxie, s. f. / thanatopraxy. [*Gr. thanatos = moarte; praxis = acţiune, de la prattein = a acţiona.*] Sin.: îmbălsămare (v.).

TANICIT, s. n. / tanycyte, s. m. / tanycyte, stretch cell. Celulă a *ependimului de la nivelul ventriculului al III-lea. T. se află fie izolate, fie în porţiuni diferenţiate ale epiteliului ependimar, constituind *organele circumventriculare.

TAPETORETINIAN, adj. / tapétorétinien, -enne, adj. / tapetoretinal. [*Lat. tapete sau tapetum = cuvertură, covor; rete, -is = reţea; -ină.*] Care aparţine din punct de vedere morfologic şi funcţional stratului pigmentar (*pars pigmentosa retinae*, NA) al retinei. V. şi degenerescenţă tapetoretiniană.

TAPETUM, s. m. / tapetum, s. m. / tapetum. [*Lat.* ***tapetum*** *= covor.*] Structură anatomică asemănătoare unui covor. Se disting: 1) *T. corpului calos* (*TA tapetum corpori callosi*). Fibre nervoase pornind de la *corpul calos şi tapisând pereţii laterali ai ventriculului cerebral lateral. 2) *T. nigrum*. Strat pigmentar al retinei. V. degenerescenţă tapetoretiniană.

TAPOTAJ. Var. pentru tapotare (v.).

TAPOTARE, s. f. / tapotement, s. m. / tapotement. [*Fr.* ***tapotement****, etimologie incertă.*] Tehnică de masaj ce constă în baterea ritmică a regiunii masate cu marginea cubitală a mâinii sau cu degetele. Var.: tapotaj.

TARĂ, s. f. / tare, s. f. / defect, deficiency. [*It.* ***tara*** *= tară, din ar.* ***tarh*** *= decontare, de la* ***taraha*** *= a arunca, a sustrage; sensul de "defect" datează din sec. XV.*] Stare sau maladie care poate determina diminuarea rezistenţei organismului pentru o afecţiune ulterioară sau o tulburare a funcţiilor fiziologice.

TARS, s. n. / tarse, s. m. / tarsus. NA: tarsus. [*Gr.* ***tarsos*** *= talpă.*] 1) Masiv osos care formează partea posterioară a scheletului piciorului. V. tab. anat. - oase tarsiene. 2) Topografic, segment al piciorului cuprins între extremitatea inferioară a gambei şi baza oaselor metatarsiene, în partea anterioară. Sin.: gâtul piciorului.

TARS PALPEBRAL / tarse des paupières / tarsal plate. NA: tarsus inferior, tarsus superior. Lamelă de ţesut conjunctiv relativ dens, de formă semilunară, care constituie marginea liberă a pleoapei superioare *(t. superior)* sau inferioare *(t. inferior)*.

TARSALGIA ADOLESCENŢILOR / tarsalgie des adolescents / spastic flatfoot. Maladie caracterizată printr-o aplatizare a boltei plantare cu deviaţia piciorului în exterior, însoţită de dureri la nivelul tarsului şi de claudicaţie. Survine la tinerii între 15 şi 20 de ani, după mers îndelungat sau ortostatism prelungit.

TARSALGIE, s. f. / tarsalgie, s. f. / tarsalgia. [*Gr.* ***tarsos*** *= talpă;* ***algos*** *= durere.*] Durere acută sau cronică localizată la nivelul piciorului sau al gleznei. *T. adolescenţilor:* malformaţie osoasă dobândită, care constă în apariţia unui picior plat valgus de la vârsta de 15 ani, care determină dureri la nivelul tarsului, cu evoluţie favorabilă după vârsta de 20 ani.

TARSECTOMIE, s. f. / tarsectomie, s. f. / tarsectomy. [*Gr.* ***tarsos*** *= talpă, marginea pleoapei;* ***ektome*** *= excizie.*] 1) Ablaţia chirurgicală a unuia sau mai multor oase ale tarsului. 2) Rezecţia chirurgicală parţială a tarsului palpebral.

TARSIAN, adj. / tarsien, -enne, adj. / tarsal. [*Gr.* ***tarsos*** *= talpă, marginea pleoapei.*] 1) Care se referă, care aparţine *tarsului piciorului. 2) Care se referă la *tarsul palpebral. 3) Cu referire la un anumit os al tarsului.

TARSIENE, s. n. pl. / tarse, s. m. / tarsal bones, tarsus. [*Gr.* ***tarsos*** *= talpă.*] V. tab. anat. - oase.

TARSITĂ, s. f. / tarsite, s. f. / tarsitis. [*Gr.* ***tarsos*** *= marginea pleoapei; -ită.*] Afecţiune inflamatorie localizată la nivelul *tarsului palpebral, frecvent consecutivă unei inflamaţii conjunctivale acute sau cronice, îndeosebi *trahomului.

TARSOPLASTIE, s. f. / tarsoplastie, s. f. / tarsoplasty. [*Gr.* ***tarsos*** *= talpă, marginea pleoapei;* ***plastos*** *= modelat, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] 1) Operaţie efectuată în scopul corectării unei malformaţii osoase congenitale (picior varus echin), care constă în rezecţia unor porţiuni (externe) ale calcaneului şi ale astragalului şi în transplantarea acestora la nivelul unei breşe, în partea internă a tarsului. 2) Sin. puţin folosit pentru blefaroplastie (v.).

TARSORAFIE, s. f. / tarsorraphie, s. f. / tarsorrhapy. [*Gr.* ***tarsos*** *= marginea pleoapei;* ***rhaphe*** *= sutură.*] Sutură parţială sau completă a marginii libere a celor două *pleoape în vederea acoiării sau sudării lor. T. este destinată protejării corneei faţă de agresiunile exterioare atunci când ocluzia spontană a pleoapelor este imposibilă sau când există o anestezie corneeană.

TARSOTOMIE, s. f. / tarsotomie, s. f. / tarsotomy. [*Gr.* ***tarsos*** *= talpă, marginea pleoapei;* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] 1) Incizia *tarsului, fără ablaţie osoasă. 2) Sin.: blefarotomie. (v.) 3) Incizia parţială a tarsului palpebral (în general a celui superior), pentru corecţia *entropionului.

TART-CELL / Tart-cell / Tart-cell. [***Tart*** *= numele bolnavului la care Hargraves a descoperit, în 1948, această celulă; lat.* ***cellula*** *= cămăruţă, dim. de la* ***cella*** *= cămară.*] Anglicism, sin. cu celulă Tart (v.).

TARTRU, s. n. / tartre, s. m. / tartar. [*Gr.* ***tartaron*** *= depozit negru lăsat de vin în vase.*] 1) Concreţiune calcară care formează placa dentară, de coloraţie verde sau brună, cu localizare sub- sau supragingivală, compus din substanţe organice şi din săruri calcare, aderând la smalţul şi cementul dentar, îndeosebi în regiunea coletului.

TATA BOX / TATA (boîte) / TATA box. Sin.: cutie TATA (v.).

TATI / TATI / TATI. [*Acronim engl.: Tumor Associated Trypsin Inhibitor = inhibitor al tripsinei asociat tumorilor.*] *Marker tumoral seric care a fost detectat în unele cancere de ovar, col uterin, colon, rect şi pancreas. Nu este strict specific pentru nici un tip de cancer, fiind identificat şi în anumite pancreatite, colestaze benigne extrahepatice şi infecţii bronhopulmonare.

TATUAJ, s. n. / tatouage, s. m. / tattoo. [*Engl.* ***to tattoo*** *= a tatua, din limba tahitiană* ***tatau****.*] Desen care rămâne pe piele după tatuare, adică după introducerea în dermul profund a unor particule colorate, de obicei cu ajutorul unui ac. T. sunt plasate cel mai frecvent la nivelul braţelor, mâinilor, toracelui sau feţei şi constau din inscripţii sau desene. Studiul t. poate oferi uneori informaţii asupra personalităţii purtătorului.

TAURINĂ, s. f. / taurine, s. f. / taurine. Aminoacid non-carboxilic, compus intermediar al metabolismului *cisteinei. T. este conjugată în bilă în *acizi biliari şi are, de asemenea, rol *neurotransmiţător.

TAUROCOLAT, s. m. / taurocholate, s. m. / taurocholate. Sare a acidului taurocolic conţinută în *bilă. Are rol în emulsionarea grăsimilor.

TAURODONTISM, s. n. / taurodontisme, s. m. / taurodontism. [*Gr.* ***tauros*** *= taur;* ***odous, odontos*** *= dinte; -ism.*] Anomalie morfologică a dinţilor în care molarii în formă de prismă, prin creşterea dimensiunii verticale a camerei pulpare, prezintă o diviziune a rădăcinilor dentare deasupra coletului dentar.

TAUTOMERIE, s. f. / tautomérie, s. f. / tautomery. [*Gr.* ***tautos*** *= acelaşi;* ***meros*** *= parte.*] Formă particulară de *izomerie, care se întâlneşte când doi izomeri ai aceluiaşi compus chimic sunt în interconversie rapidă prin transportul unui atom sau al unui grup de atomi dintr-o poziţie în alta în moleculă şi coexistă într-o stare de echilibru dinamic, astfel încât compusul respectiv poate reacţiona, după caz, în funcţie de proprietăţile conferite de unul sau altul din cei doi izomeri.

TAXIE, s. f. / taxie, s. f. / taxis, tropism. [*Gr.* ***taxis*** *= ordonare, aranjare, de la* ***tattein*** *= a ordona, a aranja.*] Reacţie locomotorie a unui organism animal sau a unei celule orientată în funcţie de un stimul extern. Mişcările pot fi pozitive (spre sursa stimulatoare) sau negative (opuse localizării sursei). *Tactism şi t. desemnează, în general, o reacţie a organismelor sau a celulelor mobile care se deplasează, pe când *tropism semnifică o simplă modificare de orientare, fără deplasare. V. şi tropism.

TAXINOMIE, s. f. / taxinomie, s. f. / taxinomy. [*Gr. taxis = ordonare, aranjare, de la tattein = a ordona, a aranja; nomos = obicei având forţă de lege.*] Sin.: taxonomie (v.).

TAXIS, s. n. / taxis, s. m. / taxis. [*Gr. taxis = ordonare, aranjare, de la tattein = a ordona, a aranja.*] Denumire a unui ansamblu de manevre de presiune cu ajutorul mâinii, efectuate în scopul reducerii unei *hernii strangulate. T. poate fi practicat şi în reducerea *parafimozei.

TAXON, s. m. / taxon, s. m. / taxon. [*Gr. taxis = ordonare, aranjare, de la tattein = a ordona, a aranja.*] Categorie de clasificare a fiinţelor vii. Ex.: specie, familie, ordin. V. taxonomie.

TAXONOMIE, s. f. / taxonomie, s. f. / taxonomy. [*Gr. taxis = ordonare, aranjare, de la tattein = a ordona, a aranja; nomos = obicei având forţă de lege.*] 1) Clasificarea fiinţelor vii pe baza asemănărilor şi diferenţelor dintre acestea. Se disting succesiv următorii *taxoni: regn, încrengătură, clasă, ordin, familie, gen, specie, varietate şi rasă. Cea mai nouă clasificare a fiinţelor vii se efectuează în funcţie de secvenţele nucleotidice codificate de genele acestora şi se numeşte arbore filogenetic universal. 2) Ramură a ştiinţei care are ca obiect studiul legilor generale şi principiilor clasificării. Sin.: biotaxie, taxinomie.

TEACĂ, s. f. / gaine, s. f. / sheath, capsule. [*Lat. theca, gr. theke = cutie, teacă.*] Structură de înveliş care înconjoară o formaţiune anatomică. Ex.: *t. foliculară* (NA: *theca folliculi*), structură rezultată din diferenţierea stromei ovariene în jurul *foliculului ovarian în creştere sau matur; *t. femurală*, înveliş din ţesut conjunctiv al vaselor femurale.

TEACĂ SCHWANN / gaine de Schwann / Schwann's cell. [*Theodor Schwann, anatomist şi fiziolog german, profesor la Leuven, apoi la Liège, 1810-1882.*] T. ce înconjoară fibrele nervoase periferice mielinizate sau amielinice. La nivelul fibrelor mielinizate, t. S. este alcătuită dintr-o succesiune de celule înrulate în jurul unui singur axon, în timp ce la nivelul fibrelor amielinice o singură celulă S. înconjoară mai mulţi axoni. Sin.: nevrilemă.

TEAMĂ, s. f. / peur, s. f. / fear. [*Lat. timere = a se teme.*] Sentiment de nelinişte puternică, de alarmă, în prezenţa unui pericol sau la gândul unui pericol, a unei ameninţări. T. este un factor de *stres. Sin.: frică.

TEBAIC, adj. / thébaïque, adj. / thebaic. [*Lat. Thebaicus, gr. thebaikos, de la oraşul egiptean Theba, de unde venea opiul în Antichitate.*] Aparţinând *opiului sau derivat din opiu.

TECAL, adj. / thécal, -ale, -aux, adj. / thecal. [*Lat. theca, gr. theke = cutie, teacă.*] Care se referă la *teaca *foliculului ovarian.

TECHNEŢIU, s. n. / technetium, s. m. / technetium. [*Gr. tekhnetos = artificial, de la techne = artă manuală, meserie.*] Izotop radioactiv artificial cu simbolul Tc şi numărul atomic 43. Se obţine fie prin bombardarea molibdenului cu neutroni, fie din molibdenul rezultat din fisiunea uraniului-235, acesta din urmă fiind utilizat în *generatoarele de *techneţiu-99m.

TECHNEŢIU-99m / technetium-99m / technetium-99m (^{99m}Tc). *Radioizotop al techneţiului (^{99}Tc), care emite îndeosebi radiaţii gama cu energia de 140 keV şi care are un timp fizic de înjumătăţire de 6 ore. Datorită acestor proprietăţi, ^{99m}Tc este radioizotopul ideal în *scintigrafie, fiind utilizat liber sau cuplat cu molecule vectoare (*radiofarmaceutic). ^{99m}Tc este obţinut din molibden-99 cu ajutorul generatorului de techneţiu. V. în continuare.

TECHNEŢIU-99m METILEN DIFOSFONAT / technetium-99m methylène diphosphonate / technetium-99m methylene diphosphonate. ^{99m}Tc legat de metilen difosfonat, care acţionează ca un analog de fosfat, localizându-se la nivelul oaselor. Este utilizat în *scintigrafie pentru obţinerea imaginii întregului schelet ("corp întreg") sau a diferitelor zone osoase.

TECHNEŢIU-99m SESTAMIBI / technetium-99m sestamibi / technetium-99m sestamibi. ^{99m}Tc legat de un complex cationic monovalent lipofilic din grupa izocianide (izonitril), utilizat în *scintigrafia miocardică, pentru investigarea perfuziei coronariene. Prezintă o bună captare miocardică, dar redistribuţia sa este redusă şi se produce după câteva ore.

TECHTID, s. n. / techtide, s. m. / techtide. Neologism care denumeşte un peptid sintetic radiomarcat cu *techneţiu. T. sunt *radiofarmaceutice utilizate în *scintigrafia clinică.

TECOM, s. n. / thécome, s. m. / thecoma. [*Lat. theca, gr. theke = cutie, teacă; -oma.*] Tumoră ovariană care se dezvoltă din ţesutul interstiţial ce înconjoară foliculii ovarieni. T. se dezvoltă de regulă după menopauză şi este în general benign, având uneori activitate progesteronică feminizantă (v. luteinom).

TECTOSPINAL, adj. / tecto-spinal, -ale, -aux, adj. / tectospinal. [*Lat. tectum = acoperiş, de la tegere = a acoperi; spina = şira spinării.*] Care se extinde de la *tectum mesencephali* (*tectum*) la măduva spinării.

TECTUM, s. n. / tectum, s. m. / tectum. NA: tectum, pl. tecta. [*Lat. tectum = acoperiş, de la tegere = a acoperi.*] Structură anatomică asemănătoare unui acoperiş. Ex.: *t. mesencephali* (NA), porţiunea cea mai dorsală a creierului mijlociu (*mezencefal).

TEFLON, s. n. / Teflon, s. m. / Teflon. Marcă înregistrată pentru plitef (politetrafluoretilen), polimer sintetic cu proprietăţi antiadezive. Este utilizat ca material de implant chirurgical pentru proteze, grefe vasculare şi mijloace de fixare scheletică, deoarece este deopotrivă rezistent şi bine tolerat de către ţesuturi.

TEFROMALACIE, s. f. / téphromalacie, s. f. / tephromalacia. [*Gr. tephros = cenuşă; malakia = înmuiere, de la malakos = moale.*] 1) Termen pentru denumirea leziunilor de natură ischemică prezente în coarnele anterioare ale măduvei cervicale în cursul *amiotrofiei izolate non-progresive a muşchilor mici ai mâinii. 2) Denumire pentru boala însăşi, în care leziunile menţionate anterior sunt consecinţa unui ramolisment parcelar al teritoriului spinal anterior de origine ateromatoasă sau sifilitică.

TEFROMIELITĂ, s. f. / téphromyélite, s. f. / tephromyelitis. [*Gr. tephros = cenuşă; myelos = măduvă; -ită.*] Inflamaţia coarnelor axului de substanţă cenuşie a măduvei spinării. Când evoluează rapid, determină sindromul paraliziei spinale infantile sau, mai rar, al paraliziei spinale acute a adultului. V. poliomielită anterioară acută.

TEGUMENT, s. n. / tégument, s. m. / integument. NA: integumentum commune. [*Lat. tegumentum = înveliş, de la tegere = a acoperi.*] Sin.: piele (v.).

TEHNICĂ, s. f. / technique, s. f. / technique. [*Gr. tekhnikos = ingenios, dibaci, de la tekhne = artă manuală, meserie.*] 1) Ansamblu de procedee şi metode utilizate pentru obţinerea unui rezultat determinat. 2) În chirurgie, totalitatea timpilor operatori ai unei intervenţii chirurgicale. Aceeaşi operaţie poate fi executată după t. diferite. Sin.: metodă. V. şi operaţie, procedeu.

TEHNICĂ METAMORFICĂ / technique métamorphique / metamorphic technique. Terapie manipulativă fundamentată pe principiul conform căruia, la nivel plantar, există o proiecţie fidelă a întregii fiinţe şi a potenţialului acesteia. Spre deosebire de *reflexoterapie, care utilizează suprafaţa plantară în totalitate, în cazul t. m. masajul plantelor se realizează la nivelul marginii externe a scheletului osos al piciorului, a cărei morfologie reflectă simbolic etapele vieţii intrauterine. Acest masaj are un efect mai subtil decât cel reflex în sens fiziologic, de catalizator al acţiunii forţei vitale prin care se produce metamorfoza psihologică, mentală şi spirituală a individului. Deşi nu are un scop terapeutic în sens tradiţional, t. m. poate avea un potenţial curativ, fiind utilă în special în maladii cronice, handicapuri motorii şi deficite mentale. V. şi medicină alternativă.

TEINĂ, s. f. / théine, s. f. / theine, theina. [*Chineză te, prin engl. tea = ceai; -ină.*] V. cafeină.

TELALGIE, s. f. / thélalgie, s. f. / thelalgia. [*Gr. 1) thele = mamelon; 2) tele = departe; algos = durere.*] 1) Sensibilitate dureroasă a mamelonului. 2) Durere percepută la distanţă de locul leziunii.

TELANGIECTAZIE, s. f. / télangiectasie, s. f. / telangiectasia, telangiectasis. [*Gr. telos, -eos = capăt, extremitate; angeion = vas; ektasis = dilataţie.*] Dilataţie patologică şi permanentă, congenitală sau dobândită, a unor mici vase cutanate sau mucoase, al căror traseu devine vizibil cu ochiul liber. T. dispare de obicei la *vitropresiune.

TELANGIECTAZIE HEMORAGICĂ EREDITARĂ / télangiectasie hémorragique héréditaire / hereditary h(a)emorrhagic telangiectasia. Sin.: boală Rendu-Osler (v.).

TELANGIECTAZIE PULMONARĂ / télangiectasie pulmonaire / pulmonary telangiectasia. Maladie familială cu transmitere autozomal semidominantă, caracterizată prin prezenţa fistulelor arteriovenoase profunde la nivelul unuia sau ambilor pulmoni, uneori cu localizare subpleurală, situate cel mai frecvent în lobui inferior drept. Fistulele permit sângelui neoxigenat să pătrundă direct în circulaţia sistemică, fără pasaj la nivelul membranei de schimb alveolo-capilare, realizând un grad variabil de şunt dreapta-stânga.

TELANGIOM, s. n. / télangiome, s. m. / telangioma. [*Gr. telos, -eos = capăt, extremitate; angeion = vas; -oma.*] Tumoră rezultată prin dilatarea capilarelor sau arteriolelor.

TELEASISTENŢĂ MEDICALĂ / téléassistance médicale / medical teleassistance. Consultaţie medicală acordată la distanţă unei persoane care nu este medic, cu ajutorul mijloacelor de telecomunicaţie mai mult sau mai puţin complexe, în general sisteme de sunet şi imagini. V. telemedicină.

TELECANTHUS, s. n. / télécanthus, s. m. / telecanthus. [*Gr. tele = departe; kanthos = unghiul ochiului.*] Depărtare excesivă a unghiurilor interne ale celor doi ochi.

TELECESIOTERAPIE, s. f. / télécaesiothérapie, s. f. / telecesiumtherapy. Tratament la distanţă al tumorilor cu ajutorul radiaţiilor emise de *cesiu radioactiv (^{137}Cs) utilizat sub formă de granule sau ace. V. cesiu 137, curieterapie.

TELECHIRURGIE, s. f. / téléchirurgie, s. f. / telesurgery. [*Gr. tele = departe; kheirourgia = lucru efectuat manual, de la kheir, -iros = mână, ergon = lucru şi ergein = a lucra.*] Chirurgie în care operatorul nu atinge organul tratat, care este abordat de la distanţă, prin mijloace fizice, ca laser, ultrasunete sau undă de şoc pentru *litotripţie.

TELECOBALTOTERAPIE, s. f. / télécobaltothérapie, s. f. / telecobaltotherapy. [*Gr. tele = departe; germ. Kobalt, var. de la Kobolt = spiriduş al minelor; gr. therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji.*] Tratament cu radiaţii gama obţinute de la o sursă externă de cobalt radioactiv, numită *bombă de cobalt.

TELECONSULTAŢIE, s. f. / téléconsultation, s. f. / teleconsultation. V. telemedicină.

TELECURIETERAPIE, s. f. / télécuriethérapie, s. f. / telecurietherapy. [*Gr. tele = departe; Marie Sklodowska Curie, chimist şi fizician francez, n. în Polonia, 1867-1934; Pierre Curie, chimist şi fizician francez, 1859-1906; gr. therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji.*] *Radioterapie în cadrul căreia se utilizează radiaţiile emise de un izotop gamaradioactiv plasat la distanţă de organul de iradiat. Sin.: telegamaterapie.

TELEDIAGNOSTIC, s. n. / télédiagnostic, s. m. / telediagnosis. [*Gr. tele = departe; dia = prin; gnostikos = care cunoaşte, de la gnonai = a cunoaşte.*] Utilizarea telecomunicaţiilor pentru a ajuta un medic izolat să ia o decizie într-un caz dificil. Se realizează o consultare la distanţă între doi sau mai mulţi medici, care pot utiliza mijloace mai mult sau mai puţin avansate. Ex.: transmiterea de imagini.

TELEDIASTOLĂ, s. f. / télédiastole, s. f. / telediastole. [*Gr. telos, -eos = capăt, extremitate; diastole = dilatare, de la diastellein = a lărgi.*] Sfârşitul *diastolei sau faza de relaxare ventriculară izovolumetrică.

TELEDIASTOLIC, adj. / télédiastolique, adj. / telediastolic. Despre un fenomen care se produce în ultima parte a *diastolei. De fapt, etimologic, termenul corect este *telodiastolic*, deoarece prefixul *telos* înseamnă în greacă *sfârşit*, pe când prefixul *tele* înseamnă *departe*.

TELEGAMATERAPIE, s. f. / télégammathérapie, s. f. / telegammatherapy. [*Gr. tele = departe; γ = a treia literă a alfabetului grec; gr. therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji.*] Sin.: telecurieterapie (v.).

TELEGENESIS, s. n. / telegenesis, s. m. / telegenesis. [*Gr. tele = departe; genesis = producere, procreaţie, de la gennan = a produce.*] Reproducere prin însămânţare artificială, în particular prin spermatozoizi conservaţi.

TELEGONIE, s. f. / télégonie, s. f. / telegony. [*Gr. tele = departe; gone, gonos = urmaş, sămânţă genitală.*] Influenţa primului mascul asupra tuturor gestaţiilor ulterioare ale unei femele, chiar dacă fecundarea s-a produs de către un alt mascul.

TELEMEDICINĂ, s. f. / télémédecine, s. f. / telemedicine. [*Gr. tele = departe; lat. medicina = medicină.*] Consultaţie medicală acordată la distanţă, care poate ajuta fie un medic (telediagnostic), fie o persoană care nu este medic (*teleasistenţă medicală), în caz de dificultate şi de izolare. V. telediagnostic.

TELENCEFAL, s. n. / télencéphale, s. m. / telencephalon, end-brain. NA: telencephalon. [*Gr. telos, -eos = capăt, extremitate; enkephalos = creier, de la en = în, kephale = cap.*] Partea anterioară a encefalului. T. se dezvoltă din prima veziculă cerebrală embrionară anterioară. El cuprinde *emisferele cerebrale, *ventriculele laterale şi o parte din ventriculul al III-lea.

TELEOPSIE, s. f. / téléopsie, s. f. / teleopsia. [*Gr. tele = departe; opsis = vedere, aspect.*] Eroare în aprecierea distanţei la care se află diferitele obiecte, în absenţa *ametropiei sau a tulburării vederii binoculare. T. ar fi expresia unei leziuni cerebrale temporale.

TELEPATIE, s. f. / télépathie, s. f. / telepathy. [*Gr. tele = departe; pathos = afecţiune, sentiment.*] Comunicare extrasenzorială, directă şi la distanţă, a gândurilor unui individ către un alt individ. Realitatea acestui fenomen rămâne discutabilă.

TELERADIOGRAFIE, s. f. / téléradiographie, s. f. / teleradiography. Radiografie obţinută depărtând suficient sursa de radiaţii de corpul supus radiografiei, astfel încât deformarea imaginii să fie neglijabilă.

TELERADIOLOGIE, s. f. / téléradiologie, s. f. / teleradiology. [*Gr. tele = departe; lat. radius = rază; gr. logos = ştiinţă.*] Metodă de comunicare a imaginilor diagnostice şi a altor informaţii relevante între staţii aflate la distanţă care sunt legate în reţele (locale sau pe arii largi).

TELERADIOTERAPIE, s. f. / téléradiothérapie, s. f. / teleradiotherapy. [*Gr. tele = departe; lat. radius = rază; gr. therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji.*] Tehnică de *radioterapie în care sursa agentului terapeutic (frecvent radiaţii X) se află la distanţă faţă de organism (peste 1,50 m), spre deosebire de alte tehnici (ex.: brahiterapie), în care sursa este la distanţă foarte mică.

TELERECEPTOR, s. m. / télérécepteur, s. m. / telereceptor. [*Gr.* ***tele*** *= departe; lat.* ***receptus****, de la* ***recipere*** *= a primi.*] Denumire dată unor receptori la care ajung stimuli senzoriali produşi la distanţă: ochiul, urechea, nasul.

TELESISTOLĂ, s. f. / télésystole, s. f. / telesystole. [*Gr.* ***telos, -eos*** *= capăt, extremitate;* ***systole*** *= contracţie.*] Sfârşitul sistolei ventriculare, care corespunde fazei de ejecţie lentă.

TELESISTOLIC, adj. / télésystolique, adj. / telesystolic. [*Gr.* ***telos, -eos*** *= capăt, extremitate;* ***systole*** *= contracţie.*] Care se situează la sfârşitul *sistolei.

TELETERAPIE, s. f. / téléthérapie, s. f. / teletherapy. [*Gr.* ***tele*** *= departe;* ***therapeia*** *= tratament, de la* ***therapeuein*** *= a îngriji.*] Termen cu mai multe semnificaţii posibile: 1) Tratament radioterapic prin *telecobaltoterapie sau cu altă sursă de radiaţii aflată la distanţă faţă de pacient. 2) Tratament (ipotetic) la distanţă prin *telepatie.

TELITĂ, s. f. / thélite, s. f. / thelitis. [*Gr.* ***thele*** *= mamelon; -ită.*] Inflamaţia mamelonului.

TELOCENTRIC, adj. / télocentrique, adj. / telocentric. [*Gr.* ***telos, -eos*** *= capăt, extremitate; lat.* ***centrum*** *= centru, din gr.* ***kentron*** *= vârf ascuţit.*] Despre un *cromozom al cărui *centromer este situat la una din extremităţile *cromatidei.

TELOFAZĂ, s. f. / télophase, s. f. / telophase. [*Gr.* ***telos, -eos*** *= capăt, extremitate;* ***phasis*** *= aparenţă, răsăritul unei stele, de la* ***phainein*** *= a apărea.*] Cea de-a patra şi ultima fază a diviziunii celulare, în cursul căreia cromozomii fuzionează şi reconstituie un cordon, apoi se reformează o reţea de *cromatină şi o membrană nucleară pentru a individualiza nucleul. V. şi mitoză.

TELOGEN, adj. / télogène, adj. / telogen. [*Gr.* ***telos, -eos*** *= capăt, extremitate;* ***gennan*** *= a produce.*] Denumire a fazei de repaus din cadrul *ciclului pilar.

TELOMER, s. m. / télomère, s. m. / telomere. [*Gr.* ***telos, -eos*** *= capăt, extremitate;* ***meros*** *= parte.*] Structură specializată situată la extremitatea fiecărui braţ al unui cromozom, de partea opusă centromerului. Secvenţa din care este alcătuit t. constă dintr-un şir de repetări (de la 250 la 1500) bogate în guanină (la om hexamerul TTAGGG) care sunt adăugate sub acţiunea enzimei telomerază. T. asigură integritatea cromozomilor şi împiedică fuzionarea acestora. În cursul diviziunilor celulare are loc o diminuare treptată a lungimii t., în relaţie cu procesele de îmbătrânire. Activitatea telomerazei nu este detectată în celulele normale, dar este prezentă în celulele canceroase, cărora le conferă o posibilitate de multiplicare indefinită.

TELORAGIE, s. f. / thélorragie, s. f. / thelorrhagia. [*Gr.* ***thele*** *= mamelon;* ***rhegnynai*** *= a ţâşni, a izbucni.*] Hemoragie la nivelul mamelonului.

TELOTISM, s. n. / thélotisme, s. m. / thelotism. [*Gr.* ***thele*** *= mamelon;* ***-ism****.*] Proiecţia mameloanelor prin contracţia muşchilor areolei mamare, produsă prin reflex mamilo-areolar.

TELURIC, adj. / tellurique, adj. / telluric. [*Lat.* ***tellus, -uris*** *= pământ.*] 1) Care aparţine pământului sau are originea din pământ. 2) Care aparţine elementului chimic nr. 52, telur.

TEMPERAMENT, s. n. / tempérament, s. m. / temperament. [*Lat.* ***temperamentum*** *= combinaţie fericită, proporţie justă, de la* ***temperari*** *= a amesteca în proporţie justă; sensul medical datează din sec. XVI.*] 1) Ansamblul caracterelor fiziologice proprii unui individ. 2) Ansamblul dispoziţiilor psihologice ale unei persoane. 3) Caracteristică de activitate şi reactivitate, ontologică şi psihologică, având raporturi nemijlocite cu dinamica fiziologică a organismului. Hipocrate deosebea patru tipuri de t.: sanguin, coleric, melancolic, flegmatic. Ele au fost reconfirmate de Pavlov.

TEMPERATURĂ, s. f. / température, s. f. / temperature. [*Lat.* ***temperatura*** *= compoziţie bună, măsură justă, de la* ***temperari*** *= a amesteca în proporţie justă.*] Intensitatea căldurii unui corp; în particular în medicină, a unui organism viu, măsurată cu un termometru. Unitatea de măsură în sistemul internaţional este Kelvinul (abrev. K), unitate fundamentală, sau gradul Celsius (abrev. °C), unitate derivată, intervalul de un grad fiind egal în cele două scări de temperatură. Se utilizează şi scara Fahrenheit, în ţările anglosaxone (unitatea de măsură este °F pentru această scară). Pentru conversia t. exprimate în scara Fahrenheit în grade Celsius se scade 32 din valoarea măsurată şi se multiplică rezultatul cu 5/9. Pentru conversia inversă se multiplică valoarea măsurată cu 9/5 şi se adaugă 32.

TEMPERATURĂ BAZALĂ / température basale / basal temperature. T. corporală măsurată la trezire, înainte ca subiectul să se fi ridicat din clinostatism şi pe nemâncate. Harta t. b. se alcătuieşte prin măsurarea zilnică a t., de obicei la nivelul rectului. În principiu, prin analiza hărţii de t. b. se poate stabili data *ovulaţiei.

TEMPERATURĂ CORPORALĂ / température corporelle / body temperature. T. corpului uman care rezultă din echilibrul dintre *termogeneză şi pierderea de căldură. T. c. variază în cursul zilei, fiind mai ridicată seara, şi în funcţie de locul măsurării. Astfel, măsurată la nivelul axilei, t. c. variază între 36,8°C dimineaţa şi 37,3°C seara. T. bucală este cu 0,3-0,6°C mai mare decât cea axilară, iar cea rectală cu 0,5-1°C. La nivelul ficatului, t. este de circa 40,5°C. T. bucală poate varia dacă pacientul a ingerat alimente reci sau dacă acesta repiră pe gură. Se apreciază că măsurarea t. rectale este mai precisă decât măsurarea t. axilare sau bucale, cu condiţia absenţei oricărui proces patologic local.

TEMPERATURĂ DE FUZIUNE / température de fusion / melting temperature. 1) T. medie la care 50% dintre moleculele de ADN bicatenar dintr-un amestec se găsesc sub formă disociată. 2) T. care corespunde trecerii unui bistrat lipidic (format dintr-un singur tip de fosfolipid) din faza de *gel în faza de *cristal lichid. Pentru amestecuri de fosfolipide, ca şi pentru membranele naturale (care includ şi proteine), această tranziţie are loc într-un interval de t.

TEMPORAL, adj., s. n. / temporal, -ale, -aux, adj., s. m. / temporal. [*Lat.* ***temporalis*** *= de la tâmplă, de la* ***tempus, -oris*** *= tâmplă.*] 1) Care se referă la tâmplă sau la osul t. sau la lobul t. (ex.: sindrom t., care cuprinde manifestări în relaţie cu leziuni ale lobului t.). 2) *Osul t.*: v. tab. anat. - oase.

TEMPOROMALAR, adj. / temporo-malaire, adj. / temporomalar. [*Lat.* ***tempus, -oris*** *= tâmplă;* ***mala*** *= maxilar superior.*] Care se referă la tâmplă şi la obraz, sau la osul temporal şi osul malar.

TEMPOROMANDIBULAR, adj. / temporo-mandibulaire, adj. / temporomandibular. [*Lat.* ***tempus, -oris*** *= tâmplă;* ***mandibula*** *= maxilar inferior, de la* ***mandere*** *= a mesteca.*] Care se referă la osul temporal şi la mandibulă sau se află în relaţie cu aceste formaţiuni.

TEMPOROPARIETAL, adj. / temporo-pariétal, -ale, -aux, adj. / temporoparietal. [*Lat.* ***tempus, -oris*** *= tâmplă;* ***parietalis*** *= de perete, de la* ***paries, -etis*** *= perete.*] 1) Care aparţine sau are legătură cu oasele temporal şi parietal. 2) Cu referire la regiunea t. sau la *circumvoluţiile temporale şi parietale.

TEMPOROPONTIN, adj. / temporo-pontin, -e, adj. / temporopontile. [*Lat.* ***tempus, -oris*** *= tâmplă;* ***pons, -ntis*** *= punte.*] Care se referă la lobul temporal şi la protuberanţa inelară.

TEMPOROSPAŢIAL, adj. / temporo-spatial, -ale, -aux, adj. / temporo-spatial. [*Lat.* ***tempus, -oris*** *= timp;* ***spatium*** *= spaţiu.*] Care se referă deopotrivă la timp şi spaţiu.

TENALGIE, s. f. / ténalgie, s. f. / tenalgia. [*Gr.* ***tenon, -ontos*** *= tendon;* ***algos*** *= durere.*] Durere localizată la nivelul unuia sau mai multor tendoane. Sin.: tenodinie.

TENASCINĂ, s. f. / ténascine, s. f. / tenascin. [*Lat. tenere = a ţine; nasci = a se naşte; -ină.*] Glicoproteină extracelulară izolată recent în ţesutul conjunctiv, care participă la interacţiunile celulare.

TENDINITĂ, s. f. / tendinite, s. f. / tendinitis. [*Lat. medievală tendo, -inis = tendon, probabil de la gr. tenon, -ontos = tendon; -ită.*] Inflamaţia corpului unui tendon sau a zonei sale de inserţie (*t. de inserţie*). Dacă la inserţie este anexată o *bursă seroasă se produce o tendinobursită. Când are loc o reacţie osteofitică subperiostală la locul inserţiei este vorba de tendinoperiostită. Ex. de t.: 1) *T. ahileană* este limitată la o parte din *tendonul lui Ahile şi se caracterizează prin tumefacţie dureroasă cu dificultăţi la mers. Survine cel mai frecvent după un traumatism, un marş forţat sau din cauza încălţămintei strâmte, mai rar fiind consecinţa unei *artrite. 2) *T. crepitantă*, sin.: sinovită crepitantă (v.). 3) *T. de inserţie* reprezintă consecinţa unui reumatism extraarticular, localizat la nivelul inserţiilor osoase ale tendoanelor, ligamentelor sau aponevrozelor. Sin.: tenozită.

TENDINITĂ DE INSERŢIE / tendinite d'insertion / enthesitis. Sin.: entezită (v.).

TENDINOPATIE, s. f. / tendinopathie, s. f. / tenopathy. [*Lat. tendo, -inis = tendon; gr. pathe = boală.*] Denumire generică a bolilor tendoanelor. Se consideră că, etimologic, termenul *tenopatie* este preferabil.

TENDINOPERIOSTITĂ, s. f. / tendinopériostite, s. f. / tendinoperiostitis. [*Lat. medievală tendo, -inis = tendon, probabil de la gr. tenon, -ontos = tendon; gr. peri = în jurul; osteon = os; -ită.*] Sin.: entezită (v.).

TENDON, s. n. / tendon, s. m. / tendon. NA: tendo, pl. tendines. [*Lat. medievală tendo, -inis = tendon, probabil de la gr. tenon, -ontos = tendon.*] Extremitate fibroasă, albă şi rezistentă, mai mult sau mai puţin alungită, cilindrică sau aplatizată a unui muşchi. Este constituită dintr-un ţesut conjunctiv albsidefiu, dens şi rezistent, prin care muşchiul se inseră pe os. T. are rolul de a transmite forţa musculară.

TENDON CALCANEAN / tendon calcanéen / calcaneal tendon. NA: tendo calcaneus. Sin.: tendonul lui Ahile (v.).

TENDON ROTULIAN / tendon rotulien / patellar tendon. NA: ligamentum patellae. Continuare a porţiunii centrale a t. muşchiului cvadriceps femural, sub forma unui ligament tendinos puternic întins între vârful rotulei şi tuberozitatea anterioară a tibiei. Sin.: ligament rotulian.

TENDONUL LUI AHILE / tendon d'Achille / Achilles' tendon. NA: tendo calcaneus. [*Gr. Akhilleus, erou grec a cărui mamă l-a ţinut de călcâi pentru a-l scufunda în Styx.*] T. masiv, puternic, care leagă muşchiul triceps sural de tuberozitatea *calcaneului. Sin.: tendon calcanean.

TENECTOMIE, s. f. / ténectomie, s. f. / tenectomy. [*Gr. tenon, -ontos = tendon; ektome = excizie.*] Excizia chirurgicală parţială a zonei lezate a unui tendon, a tecii acestuia sau, uneori, excizia totală.

TENESMĂ, s. f. / ténesme, s. m. / tenesmus. [*Gr. tenesmos, de la teinein = a întinde.*] Senzaţie permanentă sau paroxistică de constricţie dureroasă a sfincterului anal sau vezical, cu tensiune penibilă şi nevoie imperioasă şi continuă de a defeca sau de a urina.

TENIAZĂ, s. f. / taeniase, s. f., taeniasis, s. m. / t(a)eniasis. [*Lat. taenia = panglică; -ază.*] Infestarea cu viermi din genul **Taenia* şi tulburările provocate de prezenţa paraziţilor în intestin. Manifestările clinice ale t. sunt îndeosebi digestive: dureri abdominale, greaţă, tulburări de tranzit intestinal, senzaţie de balonare, apetit capricios. Uneori pot apărea tulburări nervoase.

TENICID, adj., s. n. / taenicid, adj., s. m. / taeniacide. 1) Care distruge viermii din genul **Taenia*. 2) Medicament care are această proprietate.

TENIE, s. f. / taenia, s. f. / t(a)enia. [*Lat. taenia = panglică.*] Vierme aparţinând genului *Taenia* (v.).

TENIFUG, adj., s. n. / ténifuge, adj., s. m. / t(a)eniafuge. [*Lat. taenia = panglică; fugare = a pune pe fugă, a îndepărta.*] (Medicament) care provoacă paralizia şi expulzia *teniilor.

TENODEZĂ, s. f. / ténodèse, s. f. / tenodesis. [*Gr. tenon, -ontos = tendon; desis = legare.*] Tehnică chirurgicală efectuată de obicei pentru fixarea, stabilizarea unei articulaţii, atunci când tendonul unui muşchi cu rol în mobilitatea articulaţiei respective este dezinserat (accidental, traumatic). T. constă în inserţia tendonului respectiv în poziţie anatomică sau într-o poziţie nouă. T. poate fi utilă şi în cazul corecţiei chirurgicale a piciorului paralitic echin, în acest caz fiind interesat tendonul unui muşchi paralizat al gambei.

TENODINIE, s. f. / ténodinie, s. f. / tenodynia. [*Gr. tenon, -ontos = tendon; odyne = durere.*] Sin.: tenalgie (v.).

TENOLIZĂ, s. f. / ténolyse, s. f. / tenolysis. [*Gr. tenon, -ontos = tendon; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge.*] Procedeu chirurgical care constă în excizia aderenţelor fibroase, cicatriceale care împiedică funcţia fiziologică a unui tendon.

TENONITĂ, s. f. / ténonite, s. f. / tenonitis. 1) Sin.: tendinită (v.). 2) Inflamaţia *capsulei Tenon.

TENOPATIE, s. f. / ténopatie, s. f. / tenopathy. [*Gr. tenos = tendon; pathe = boală.*] Termen mai corect etimologic decât *tendinopatie* (v.).

TENOPEXIE, s. f. / ténopexie, s. f. / tenopexy. [*Gr. tenon, -ontos = tendon; pexis = fixare.*] 1) Fixarea, în general prin sutură, a tendonului unui muşchi, de. ex. în cazul muşchilor globului ocular, pentru corectarea unui *strabism.

TENOPLASTIE, s. f. / ténoplastie, s. f. / tenoplasty. [*Gr. tenon, -ontos = tendon; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Grefă tendinoasă constând în interpunerea unui tendon de origine animală la extremităţile unui tendon secţionat, rupt sau afectat de un proces patologic.

TENORAFIE, s. f. / ténorraphie, s. f. / tenorrhaphy. [*Gr. tenon, -ontos = tendon; rhaphe = sutură.*] Reunirea prin sutură a fragmentelor unui tendon secţionat.

TENOSINOVITĂ, s. f. / téno-synovite, s. f. / tenosynovitis. [*Gr. tenon, -ontos = tendon; lat. medievală synovia, probabil de la gr. syn = împreună, lat. ovum = ou; -ită.*] Afecţiune inflamatorie localizată la nivelul tecii sinoviale a unui tendon şi care se poate însoţi de apariţia unor zgomote (crepitaţii) la mişcarea tendonului respectiv (*t. crepitantă*). Sin.: sinovită tendinoasă. V. şi peritendinită.

TENOSINOVITĂ CRONICĂ STENOZANTĂ A POLICELUI DE QUERVAIN / ténosynovite chronique sténosante du pouce de De Quervain / De Quervain's disease, tenosynovitis stenosans. [*Fritz de Quervain chirurg elveţian, profesor la Berna şi Basel, 1868-1940.*] Sin.: boală de Quervain (v. def. 1).

TENOTOM, s. n. / ténotome, s. m. / tenotome. Instrument utilizat în secţionarea unui tendon, cel mai adesea *tendonul lui Ahile sau *tendonul calcanean. Intervenţia asupra acestor tendoane este indicată îndeosebi în *piciorul echin.

TENOTOMIE, s. f. / ténotomie, s. f. / tenotomy. [*Gr. tenon, -ontos = tendon; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] 1) Secţionare chirurgicală a unui tendon pentru redresarea unui membru, a unui segment de membru sau a unui organ (ochi, în caz de *strabism). 2) Termenul este utilizat şi în cazul secţionării unor *bride fibroase cicatriceale care obstrucţionează mişcările la nivelul unui segment de membru sau îl menţin într-o poziţie anormală.

TENOZITĂ, s. f. / ténosite, s. f. / tenositis. [*Gr. tenon, -ontos = tendon; -ită.*] Sin.: tendinită (v.).

TENSEGRITATE, s. f. / tensegrité, s. f. / tensegrity. [*Abrev. engl. tensional integrity, din lat. tensus, de la tendere = a* *întinde, a încorda și integrare = a întregi, a completa.*] Concept arhitectural din biologia celulară şi moleculară, introdus de Buckminster Fuller, caracteristic pentru structurile stabilizate prin integritate tensională, care le diferenţiază pe acestea de arhitecturile clasice bazate pe continuitate compresională. Integritatea tensională se realizează prin conectarea unei serii continue de elemente tensoare cu o serie discontinuă de elemente rigide, rezistente la compresie. Structurile tensegrale dezvoltă o tensiune internă, fiind în acest mod independente de gravitaţie, şi reacţionează prin reconfigurări globale la modificări mecanice locale. În biologia celulară şi moleculară, conceptul de t. oferă o explicaţie plauzibilă pentru integrarea acţiunii forţelor fizice cu logica evenimentelor biochimice, asamblarea structurilor în suprastructuri şi articularea dinamicilor locale în comportamente globale coerente şi adaptate. *Matricea extracelulară şi *citoscheletul sunt prin excelenţă structuri tensegrale, conectarea lor prin molecule de adeziune stând la baza organizării şi dinamicii tisulare. Conceptul de t. este util în explicarea globală a unor procese de fiziologie celulară în relaţie îndeosebi cu citoscheletul şi membrana celulară.

TENSIOACTIV, adj. / tensioactif, -ive, adj. / tensioactive, surface-active. [*Lat. tensus, de la tendere = a întinde, a încorda; activus = activ, de la agere = a acționa.*] Care posedă proprietatea de *tensioactivitate. Substanţele *t. pozitive* cresc coeficientul de tensiune superficială, iar substanţele *t. negative* îl scad. V. şi tensioactivitate.

TENSIOACTIVITATE, s. f. / tensioactivité, s. f. / tensioactivity. [*Lat. tensus, de la tendere = a întinde, a încorda; activus = activ, de la agere = a acționa.*] Proprietatea unor substanţe de a modifica *tensiunea superficială. Este cazul unor substanţe organice cu lanţuri lungi de carbon şi număr mic de radicali -OH sau -CO_2H. Solviţii care scad tensiunea superficială trebuie să se afle concentraţi în stratul superficial al soluţiei şi invers pentru cei ce cresc tensiunea superficială. V. tensioactiv.

TENSIOMETRU, s. n. / tensiomètre, s. m. / tensiometer. [*Lat. tensus, de la tendere = a întinde, a încorda; gr. metron = măsură.*] Sin.: sfigmomanometru (v.).

TENSIONAL, adj. / tensionnel, -elle, adj. / tensional. Care se află în relaţie cu tensiunea sau presiunea unor lichide din diferite compartimente ale organismului. De ex., prin *variaţii t.* se desemnează variaţiile *tensiunii arteriale.

TENSIUNE, s. f. / tension, s. f. / tension. [*Lat. tensio, -onis = încordare, de la tendere = a întinde, a încorda.*] 1) Sinonim inadecvat, dar uzual folosit pentru presiune, pentru a desemna rezistenţa opusă de pereţii cavităţilor organice (abdomen, stomac, vezică etc.) sau de vase (artere, vene) la presiunea creată de lichidele sau gazele pe care le conţin. V. şi t. arterială. 2) *T. electrică*: diferenţa de potenţial electric între două puncte. Se măsoară în volţi. 3) *T. intraoculară*, v. presiune intraoculară. 4) *T. superficială* (v.). V. şi surfactant. 5) *T. vaporilor de apă*, t. parţială a vaporilor de apă din aer. Reprezintă modul de exprimare a umidităţii aerului.

TENSIUNE ARTERIALĂ / tension artérielle / blood pressure, arterial tension. Forţă elastică exercitată de pereţii arteriali asupra conţinutului sanguin. Aceasta echilibrează, practic, cu forţa contractilă a inimii transmisă de sânge şi denumită presiune arterială. Termenii de t. a. şi presiune arterială, deşi desemnează noţiuni biofizice diferite, au devenit sinonimi în limbajul medical. În consecinţă, v. presiune arterială.

TENSIUNE ARTERIALĂ DIASTOLICĂ / tension artérielle diastolique / diastolic pressure. Sin.: presiune arterială minimă (v.).

TENSIUNE ARTERIALĂ DIFERENŢIALĂ / tension artérielle differentielle / pulse pressure. Sin.: presiune arterială diferenţială (v.).

TENSIUNE ARTERIALĂ MAXIMĂ / tension artérielle maxima / systolic pressure. Sin.: presiune arterială maximă (v.).

TENSIUNE ARTERIALĂ MEDIE / tension artérielle moyenne / mean pressure. Sin.: presiune arterială medie (v.).

TENSIUNE ARTERIALĂ MINIMĂ / tension artérielle minima / diastolic pressure. Sin.: presiune arterială minimă (v.).

TENSIUNE ARTERIALĂ SISTOLICĂ / tension artérielle systolique / systolic pressure. Sin.: presiune arterială maximă (v.).

TENSIUNE INTERMITENTĂ A EPIGASTRULUI / tension intermittente de l'épigastre / intermittent muscular contracture of the epigastrium. Semn foarte precoce al *stenozei pilorice constând în apariţia unui relief, asemenea unei tumefacţii în partea stângă a epigastrului. Această tumefacţie, mai mult sau mai puţin rezistentă la palpare, dispare şi reapare. Ea este determinată de un spasm tonic al stomacului.

TENSIUNE INTRAOCULARĂ / tension intraoculaire / intraocular pressure. Sin.: presiune intraoculară (v.).

TENSIUNE SUPERFICIALĂ / tension superficielle / surface tension. Forţă care se manifestă la suprafaţa liberă a unui lichid, deoarece forţele de atracţie dintre moleculele de lichid sunt mai mari decât cele dintre moleculele lichidului şi ale gazului de deasupra. Datorită orientării normale a forţei, suprafaţa liberă a unui lichid tinde spre o arie cât mai mică şi se comportă ca o membrană elastică. T. s. se exercită pe unitatea de lungime a liniei de contact care separă două faze (lichid-aer). Ea depinde de natura lichidului, de temperatură şi de compoziţia suprafeţei. Se notează cu σ (sau γ) şi se exprimă în N/m. Fenomenul de t. s. este implicat în formarea meniscurilor, în fenomenele capilare, curgerea sub formă de picături şi, în organism, îndeosebi în rolul *surfactantului.

TENSIUNE VENOASĂ / tension veineuse / venous pressure. Sin.: presiune venoasă (v.).

TENSOR, adj., s. m. / tenseur, adj., s. m. / tensor. [*Lat. tensus, de la tendere = a întinde, a încorda.*] (Muşchi) care determină tensiunea sau întinderea unei structuri anatomice, îndeosebi în cazul *aponevrozelor. Ex.: muşchiul t. al *fasciei lata.* V. tab. anat. - muşchi.

TENTATIVĂ DE SUICID / tentative suicidaire / suicide attempt. [*Lat. tentativa, de la tentare = a tenta, sui = pe sine, caedere = a omorî.*] Acţiune deliberată şi voluntară, dar eşuată, de auto-vătămare în scop fatal. Poate consta şi în ingestia, în scop fatal, a unei substanţe toxice sau a unei supradoze dintr-un medicament, dar care nu a dus, în cele din urmă, din varii motive, la deces. Este consecinţa *schizofreniei (50% din schizofreni fac t. de s., 10 - 15% mor prin *suicid), *depresiei majore (15% din depresivi mor prin suicid), *alcoolismului, *tulburării borderline de personalitate, altor forme de *tulburare de personalitate. T. de s. este un important factor de risc pentru suicid*. Întrucât nu este sigur întotdeauna că o persoană care face o t. de s. urmăreşte cu adevărat decesul, s-a propus noţiunea de *parasuicid pentru a sugera că o t. de s. nu este numai un suicid ratat, ci poate fi un comportament datorat altor motivaţii.

TEOBROMINĂ, s. f. / théobromine, s. f. / theobromine. [*Gr. theos = zeu; broma = fel de mâncare; -ină.*] Principalul alcaloid din boabele de cacao (*Theobroma cacao*), t. este un derivat purinic xantinic cu acţiune diuretică, de relaxare a musculaturii netede, coronarodilatatoare şi relativ stimulantă pentru sistemul nervos central.

TEOFILINĂ, s. f. / théophylline, s. f. / theophylline. [*Gr. theos = zeu; philein = a iubi; -ină.*] Principalul alcaloid din frunzele de ceai, chimic fiind o dimetil-xantină, preparată şi sintetic. T. are acţiune stimulantă asupra sistemului nervos central, este *diuretic şi spasmolitic la nivelul muşchilor netezi (îndeosebi efect bronhodilatator benefic în astmul bronşic). V. cafeină şi xantină.

TEOMANIE, s. f. / théomanie, s. f. / theomania. [*Gr. theos = zeu; mania = nebunie.*] Delir religios prin care pacientul susţine că se află sub inspiraţie divină sau că este un personaj divin.

TEORIA CELULARĂ / théorie cellulaire / cell theory. Una din marile teorii unificatoare din secolul al XIX-lea. Purkinje, Schleiden şi Schwann au văzut în celulă unitatea structurală şi fiziologică a organismelor animale şi vegetale.

TEORIA GENERALĂ A SISTEMELOR / théorie générale des systèmes / general systems theory. T. elaborată de biologul L. von Bertalanffy, conform căreia în natură nu există obiecte izolate, ci asocieri ale acestora, aflate în interacţiune. Prin integrarea unui anumit număr de obiecte (elemente) într-un sistem apar proprietăţi noi, care sunt caracteristice numai sistemului respectiv şi nu componentelor izolate. T. g. a s. a avut un impact deosebit în toate ştiinţele, deoarece în condiţiile în care în cercetare domină tendinţa analitică, permite sinteza unor date aparent disparate. Au fost identificate o serie de caracteristici generale comune sistemelor nevii şi biosistemelor, precum şi o serie de particularităţi ale acestora din urmă. T. g. a s. deschide şi calea analizei cantitative, inclusiv în cazul unor sisteme biologice, dar adoptarea analizei sistemice s-a concretizat îndeosebi în domeniul sistemelor tehnice.

TEORIA INFORMAŢIEI / théorie d'information / information theory. Analiza caracteristicilor comunicării mesajelor la nivelul sistemelor în toate etapele (codificare, transmisie, decodificare, recepţie) şi a perturbărilor (sau distorsiunilor) care se produc în diferite etape.

TEORIA SELECŢIEI CLONALE / théorie de la sélection clonale / clonal selection theory. Sin.: selecţie clonală imunologică (v.).

TEORIA ŢINTEI / théorie de la cible / target theory. T. conform căreia efectul direct al *radiaţiilor ionizante depinde de probabilitatea interacţiunii acestora cu o serie de structuri vitale ale celulei, îndeosebi cu moleculele de ADN. Probabilitatea ca radiaţiile să producă o leziune (reversibilă sau ireversibilă) la nivelul acestor molecule este o problemă de balistică, de unde denumirea t. T. ţ. a fost extinsă şi în explicarea altor procese, cum este acţiunea medicamentelor.

TEORIE, s. f. / théorie, s. f. / theory. [*Gr. theoria = acţiunea de a observa, de a medita, de la theorein = a observa, a contempla.*] 1) Cunoaştere speculativă, abstractă, ideală, independentă de aplicaţii. T. este verificată în practică. 2) Sistem conceptual organizat pe care se bazează explicarea unor fenomene, pornind de la un ansamblu de ipoteze verificate experimental.

TEP-TC / TEP-TDM / PET-CT. Siglă pentru denumirea dispozitivului hibrid alcătuit dintr-o gamma camera pentru tomografia de emisie de pozitroni (TEP) şi un computer tomograf (CT) care permite efectuarea simultană la acelaşi pacient a unei tomoscintigrafii prin emisie de pozitroni şi a unei computertomografii cu radiaţii X. Prin PET se obţine o imagine metabolică, dificil de localizat anatomic, iar prin CT o imagine cu o excelentă rezoluţie anatomică. Noul dispozitiv TEP-TC (engl. PET-CT) permite obţinerea simultană a celor două imagini, fără deplasarea pacientului, şi fuzionarea (suprapunerea computerizată) a acestora. Noua metodă de achiziţie imagistică asigură o mai bună localizare a imaginilor metabolice anormale, fiind utilă îndeosebi în oncologie, unde datele obţinute cresc precizia stadializării clinice şi permit o determinare mai precisă a volumului tumoral ce urmează să fie iradiat. V. tomografie prin emisie de pozitroni. Sin.: PET-CT.

TERAPEUTIC, adj. / thérapeutique, adj. / therapeutic(al). [*Gr. therapeutikos = care vindecă, care îngrijeşte, de la therapeuein = a îngriji.*] Care se referă la tratamentul bolilor. Ex.: procedeu t., agent t., pneumotorax t.

TERAPEUTICĂ, s. f. / thérapeutique, s. f. / therapeutics. [*Gr. therapeutikos = care vindecă, care îngrijeşte, de la therapeuein = a îngriji.*] Ramură a medicinei dedicată aplicării unor remedii variate - îndeosebi medicamentoase şi chirurgicale - în scopul vindecării bolilor sau al ameliorării simptomatologiei şi a altor tulburări produse de acestea. În alternativa ideală, t. poate fi *etiologică*, acţionând direct asupra cauzelor bolii, sau *patogenică*, în cazurile când sunt ţintite mecanismele patologice, şi *simptomatică*, dacă se urmăreşte atenuarea sau dispariţia unor simptome. Sin.: terapie. V. şi tratament.

TERAPIE, s. f. / thérapie, s. f. / therapy. [*Gr. therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji.*] Sin.: terapeutică (v.).

TERAPIE ANTIMICOBACTERIANĂ / thérapie antimycobactérienne / antimycobacterial therapy. Metodă de t. a infecţiilor cu micobacterii, care include tratamentul farmacologic al tuberculozei, leprei şi al bolilor produse de micobacteriile netuberculoase patogene. Tuberculostaticele sunt divizate în agenţi de primă linie (izoniazida şi rifampicina asociate cu pirazinamidă, etambutol şi streptomicină) şi de a doua linie (acidul paraaminosalicilic, amikacina, capreomicina, cicloserina, etionamida, kanamicina şi tiacetazona). Tratamentul standard al leprei include dapsona, rifampicina şi clofazimina. *Mycobacterium avium-intracelulare* şi *M. kansasii* sunt sensibile la tuberculostaticele de primă linie, iar micobacteriile cu creştere rapidă - la amikacină, cefalosporine, chinolone fluorinate, doxiciclină şi sulfonamide. Claritromicina este un antibiotic foarte eficient împotriva micobacteriilor netuberculoase, fiind util şi în tratamentul infecţiilor diseminate la pacienţii cu SIDA.

TERAPIE ANTI-Rh-D / thérapie anti-Rh-D / anti-Rh-D therapy. Administrarea de anticorpi împotriva antigenului Rh-D (antigen înalt imunogenic din sistemul de grup sanguin Rh), utilizată în tratamentul purpurei trombocitopenice idiopatice.

TERAPIE AVERSIVĂ, s. f. / thérapie aversive, s. f. / avertian therapy. Terapie iniţiată pentru a suprima un obicei sau comportament indezirabil (precum fumatul, consumul de alcool sau supraalimentaţia) prin asocierea obiceiului sau a comportamentului cu un stimul nociv sau negativ.

TERAPIE CELULARĂ / thérapie cellulaire / cell therapy. În principiu, t. c. semnifică încercările de tratament regenerativ prin care se urmăreşte înlocuirea celulelor distruse (în procesele de îmbătrânire sau de necroză) cu celule noi prelevate de la subiectul în cauză sau, în ultimii ani, prin clonare. Primele încercări de t. c. au o vechime de peste un secol. Prin evoluţia *terapiei genetice, denumirea de t. c. tinde să devină desuetă.

TERAPIE COGNITIVĂ / thérapie cognitive / cognitive therapy. Metodă de psihoterapie apropiată de *t. comportamentală. T. c. se bazează pe modelul cognitiv de funcţionare a gândirii, conform căruia comportamentele motorii şi verbale sunt condiţionate prin scheme inconştiente dobândite prin experienţă. Tulburările mentale, îndeosebi depresiile, sunt în relaţie cu o gândire şi credinţe eronate, produse prin scheme preexistente, în prezenţa unor situaţii dificile. T. c., utilizată îndeosebi în tulburările anxio-depresive, constă în modificarea progresivă a acestor sisteme de gândire inadecvată, prin intervenţii active, de tip pedagogic.

TERAPIE COMPORTAMENTALĂ / thérapie comportamentale / behaviour therapy. Metodă de psihoterapie bazată pe principii stabilite prin analiza experimentală a învăţării şi condiţionării. Scopul t. c. constă în modificarea comportamentelor patologice prin înlocuirea unor atitudini neadecvate cu altele, mai bine adaptate.

TERAPIE FOTODINAMICĂ / thérapie photodynamique / photodynamic therapy. Procedeu terapeutic în care se asociază un produs chimic cu radiaţii electromagnetice care fac medicamentul activ. Sin.: fotochimioterapie.

TERAPIE GENETICĂ / thérapie génique / gene therapy. Denumire generică pentru ansamblul de tehnici datorită cărora ADN, din factor etiopatogenic, devine medicament. În esenţă, prin t.g. se urmăreşte fie modularea expresiei unei gene endogene, fie corectarea anomaliilor structurale ale genei modificate (alterate) sau suplinirea funcţiilor acesteia. În prezent t.g. este opţională prin: 1) *Proteine recombinate* şi *vaccinuri* produse prin *inginerie genetică utilizând: a) *clonarea şi expresia unor gene normale în microorganisme sau *animale transgenice; b) producerea de anticorpi total sau parţial „umanizaţi" prin manipularea *genelor imunoglobulinelor; c) producţia de vaccinuri modificate genetic. 2) *T.g. propriu-zisă* este exclusiv somatică şi constă în modificarea genetică a celulelor pacientului prin transfer de *oligonucleotide, fragmente de gene sau chiar gene. În funcţie de *tehnica de transfer* se disting: a) *t.g. in vivo* – constând în trasfer direct de material genetic în celulele pacientului folosind un *vector care conţine gena respectivă (tehnica este utilizată când boala se exprimă la mai multe tipuri de celule din organism, de ex., în *mucoviscidoză); b) *t.g. ex vivo*, care constă din efectuarea unei *autogrefe de celule modificate genetic în afara organismului (celulele prelevate de la pacient sunt modificate *in vitro*, prin introducerea unei gene normale şi ulterior sunt reinserate în organism). În funcţie de *mecanismul patogenic* se deosebesc: a) *t.g. clasică*, constând în transfer de gene în celulele ţintă pentru obţinerea unei expresii genice optime, în următoarele cazuri: produs genic absent la pacient, distrugere a celulelor ţintă prin expresia unei toxine, expresie a unui produs pentru activarea sistemului imun; b) *t.g. neoclasică*, constând în transfer de material genetic pentru inhibarea expresiei unor gene implicate în patogenia unei anumite boli. Sin.: genoterapie.

TERAPIE IMUNOSUPRESIVĂ / thérapie immunosuppressive / immunosuppressive therapy. Tratament cu agenţi fizici (ex.: radiaţii X) sau farmacologici (corticosteroizi, medicamente citotoxice ca azatioprina şi ciclosporina) care inhibă în general răspunsul imun faţă de antigenii endogeni şi exogeni, fiind utilizat în transplantul de organe (pentru prevenirea rejetului), în alergii, în mielomul multiplu şi în bolile autoimune.

TERAPIE INTENSIVĂ / soins intensifs / intensive care. Ansamblul procedeelor terapeutice absolut necesare în cazul pacienţilor care, prin natura şi gravitatea afecţiunilor de care suferă, necesită o supraveghere specializată, imediată şi continuă, incluzând echipamente de monitorizare complexă şi de resuscitare a funcţiilor vitale. În spitalele mari există unităţi (secţii) specializate cu adresabilitate precisă: nou-născuţi, bolnavi chirurgicali, arsuri grave, bolnavi cu infarct miocardic sau afecţiuni neurologice grave. Sin.: îngrijiri intensive.

TERAPIE SCLEROZANTĂ / thérapie sclérosante / sclerotherapy. Sin.: scleroterapie (v.).

TERATISM, s. n. / tératisme, s. m. / teratism. [*Gr.* ***teras, -atos*** *= monstru;* ***-ism.***] Anomalie gravă a formării sau/şi dezvoltării unor organe de origine congenitală.

TERATOBLASTOM, s. n. / tératoblastome, s. m. / teratoblastoma. [*Gr.* ***teras, -atos*** *= monstru;* ***blastos*** *= germen;* ***-oma.***] *Teratom cu evoluţie malignă, dezvoltat pe seama celulelor de tip embrionar.

TERATOGEN, adj. / tératogène, adj. / teratogen. [*Gr.* ***teras, -atos*** *= monstru;* ***gennan*** *= a produce.*] Care provoacă anomalii congenitale, acţionând în perioada gravidităţii. Ex.: acţiunea t. a *talidomidei, în general a unor medicamente sau a unor doze mari de radiaţii.

TERATOGENEZĂ, s. f. / tératogenèse, tératogénie, s. f. / teratogenesis. [*Gr.* ***teras, -atos*** *= monstru;* ***genesis*** *= producere, de la* ***gennan*** *= a produce.*] Mecanismele de producere a malformaţiilor la embrion sau la fetus.

TERATOID, s. n. / tératome, s. m. / teratoma. [*Gr.* ***teras, -atos*** *= monstru;* ***eidos*** *= formă.*] Sin.: teratom (v.).

TERATOLOGIE, s. f. / tératologie, s. f. / teratology. [*Gr.* ***teras, -atos*** *= monstru;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Ştiinţa care studiază anomaliile şi malformaţiile în relaţie cu perturbările dezvoltării embrionare sau fetale.

TERATOM, s. n. / tératome, s. m. / teratoma. [*Gr.* ***teras, -atos*** *= monstru;* ***-oma.***] Neoplasm disembrioplazic, format din ţesuturi adulte diferenţiate (*t. benign*) sau embrionare nediferenţiate (*t. malign*). T. se localizează cel mai des la nivelul testiculului sau ovarului (la adult) şi al mediastinului sau regiunii sacrococcigiene (la copil). Sin.: teratoid, tumoră organoidă (Virchow). V. şi disembriom.

TERATOSPERMIE, s. f. / tératospermie, s. f. / teratospermia. [*Gr.* ***teras, -atos*** *= monstru;* ***sperma, -atos*** *= sământă.*] Prezenţa a numeroşi spermatozoizi de formă anormală în spermă, cu consecinţe negative asupra fecundaţiei şi gestaţiei.

TEREBRANT, adj. / térébrant, -e, adj. / terebrant, terebrating. [*Gr.* ***terebron*** *= sfredel, burghiu.*] Care roade, care scobeşte, care are tendinţa să pătrundă în profunzimea ţesuturilor, cu referire îndeosebi la unele ulcere.

TEREBRAŢIE, s. f. / térébration, s. f. / terebration. [*Lat.* ***terebratio, -onis*** *= sfredelire, perforare, de la* ***terebrare*** *= a sfredeli, a perfora şi gr.* ***terebron*** *= sfredel, burghiu.*] Sin.: perforaţie (v.).

TEREN, s. n. / terrain, s. m. / diathesis. [*Lat.* ***terrenus*** *= de pământ, terestru, de la* ***terra*** *= Pământ.*] Concept clasic, dar şi imprecis, care regrupează totalitatea factorilor constituţionali (genetici, fiziologici, tisulari sau umorali) sau dobândiţi care determină predispoziţia pentru o boală sau condiţionează *prognosticul unei boli. Noţiunea tradiţională de *t. morbid* este relativ vagă şi se restrânge treptat, îndeosebi prin identificarea unor anomalii sau caracteristici genetice precise. T. poate fi definit drept capacitatea organismului de a răspunde, de a reacţiona la diverşi agenţi patogeni. În terminologia engl., termenul *diathesis* (v. diateză) este doar un sin. parţial. V. predispoziţie şi diateză.

TERMAL, adj. / thermal, -ale, -aux, adj. / thermal. [*Gr.* ***therme*** *= căldură.*] Care se caracterizează prin temperatură, prin căldură. Termenul se utilizează îndeosebi cu referire la apele minerale calde sau t., utilizate în cura t.

TERMEN, s. n. / terme, s. m. / term of pregnancy. [*Lat.* ***terminus*** *= linie de hotar, limită.*] Sfârşitul previzibil al sarcinii, după o perioadă normală de *gestaţie, urmat de naştere. Ex.: sarcină la t.

TERMEN AL SARCINII / terme de la grossesse / term of pregnancy. V. termen.

TERMIC, adj. / thermique, adj. / thermic, thermal. [*Gr.* ***thermos*** *= cald, de la* ***therme*** *= căldură.*] Care se referă la căldură (ex.: conductibilitate t.) sau la temperatura unui corp (curbă t.).

TERMINAL, adj., s. n. / terminal, -ale, -aux, adj., s. m. / terminal. [*Lat.* ***terminalis*** *= final, de la* ***terminus*** *= linie de hotar, limită.*] 1) Care se referă la extremitatea unei structuri, care constituie ultimul element din punct de vedere al poziţiei topografice (ex.: arteră t.). 2) Despre perioada finală a unei boli, denumită fază t. 3) V. *Glosar de informatică medicală.*

TERMINATOR, s. m. / terminateur, s. m. / terminator. [*Lat.* ***terminator, -oris*** *de la* ***terminare*** *= a termina, a încheia.*] Secvenţă de ADN care favorizează oprirea *transcripţiei.

TERMINOLOGIA ANATOMICA / Terminologia Anatomica / Terminologia Anatomica. Abrev.: TA. Denumire care a înlocuit după 1998 pe cea de **Nomina Anatomica* (NA). Obs.: în acest dicţionar se utilizează ambele denumiri.

TERMISTOR, s. n. / thermistance, s. f. / thermistor. [*Abrev. engl.* ***thermal resistor**, din gr.* ***therme** = căldură; lat.* ***resistere** = a rezista, a se împotrivi, de la* ***sistere** = a se opri.*] Component electronic a cărui rezistenţă variază neliniar cu temperatura mediului şi poate fi utilizat pentru măsurarea unor modificări foarte mici ale acesteia. Sin. parţial: termorezistenţă. (def. 2).

TERMOALGEZIC, adj. / thermo-algésique, adj. / thermoalgesic. [*Gr.* ***thermos** = cald, de la* ***therme** = căldură;* ***algos** = durere, sau* ***algesis** = simţul durerii.*] Care se referă deopotrivă la căldură şi la durere. Ex.: sensibilitate t., anestezie t.

TERMOANALGEZIE, s. f. / thermoanalgésie, s. f. / thermoanalgesia. [*Gr.* ***thermos** = cald, de la* ***therme** = căldură;* ***an** - priv.;* ***algos** = durere, sau* ***algesis** = simţul durerii.*] 1) Alterarea *termosensibilităţii sau a capacităţii de a discrimina căldura de frig. 2) Anestezie termică şi dureroasă legată de lezarea unui fascicul spinotalamic. Sin.: termoanestezie.

TERMOANESTEZIE, s. f. / thermoanesthésie, s. f. / thermoan(a)esthesia. [*Gr.* ***thermos** = cald, de la* ***therme** = căldură;* ***an** - priv.;* ***aisthesis** = senzaţie, sensibilitate.*] Sin.: termoanalgezie (v.).

TERMOCAUTER, s. n. / thermocautère, s. m. / thermocautery. [*Gr.* ***thermos** = cald, de la* ***therme** = căldură; lat.* ***cauterium**, gr.* ***kauterion** = fier înroşit, de la gr.* ***kaiein** = a arde.*] *Cauter care foloseşte ca sursă de căldură arderea vaporilor provenind din hidrocarburi.

TERMOCAUTERIZARE, s. f. / thermocautérisation, s. f. / thermocauterisation. [*Gr.* ***thermos** = cald, de la* ***therme** = căldură; lat.* ***cauterium**, gr.* ***kauterion** = fier înroşit, de la gr.* ***kaiein** = a arde.*] Cauterizarea unei plăgi sau a unui ţesut cu ajutorul căldurii produse de un *cauter încălzit la alb. Actualmente, *termocauterul este înlocuit cu electrocauterul.

TERMOCOAGULARE, s. f. / thermocoagulation, s. f. / thermocoagulation. [*Gr.* ***thermos** = cald, de la* ***therme** = căldură; lat.* ***coagulatio, -onis**, de la* ***coagulare** = a închega, a coagula.*] Procedeu de coagulare tisulară utilizat în timpul unei intervenţii chirurgicale (ex.: în stereotaxie), care constă în utilizarea unor curenţi de înaltă frecvenţă, care cresc mult temperatura tisulară normală.

TERMOCUPLU, s. n. / thermocouple, s. m. / thermocouple. [*Gr.* ***thermos** = cald, de la* ***therme** = căldură; fr.* ***couple**, din lat.* ***copula** = legătură.*] Dispozitiv format din doi conductori alcătuiţi cel mai adesea din două metale cu constante termice diferite. Conductorii, de obicei filiformi, sunt sudaţi la extremităţi. Când cele două suduri au o temperatură diferită, ia naştere un curent electric (*efect Seebeck) a cărui intensitate depinde de diferenţa de temperatură existentă între cele două suduri. Efectul devine mai evident când se aleg anumite cupluri de metale ca, de ex., fier-constantan, platină-platinorodium. În prezent sunt utilizaţi *semiconductorii. T. poate fi utilizat în dispozitivele termometrice pentru măsurarea temperaturii suprafeţelor cutanate şi a ţesuturilor.

TERMODILUŢIE, s. f. / thermodilution, s. f. / thermodilution. Diluţia unui indicator termic (soluţie răcită) a cărui curbă permite măsurarea debitului cardiac.

TERMODINAMICĂ, s. f. / thermodynamique, s. f. / thermodynamics. [*Gr.* ***thermos** = cald, de la* ***therme** = căldură;* ***dynamis** = forţă.*] Ramură a fizicii care studiază transformările de energie din sistemele materiale. T. se bazează pe trei principii (v. principiu, def. 3). Există un paradox termodinamic specific vieţii. Astfel, în timp ce în sistemele naturale nevii entropia (deci dezordinea) creşte, evoluţia ontogenetică şi filogenetică dă impresia unui proces cu scădere de entropie. În realitate, sistemele vii sunt deschise, deci pot introduce din mediu compuşi cu entropie scăzută: se pot "hrăni cu entropie negativă" (Schrödinger). T. clasică a sistemelor închise şi a proceselor reversibile este azi înlocuită, în biologie, prin t. sistemelor deschise şi a proceselor ireversibile (Prigogine).

TERMOESTEZIE, s. f. / thermo-esthésie, s. f. / thermaesthesia. Sensibilitate la căldură.

TERMOFIL, adj. / thermophile, adj. / thermophilic. [*Gr.* ***thermos** = cald, de la* ***therme** = căldură;* ***philos** = prieten, de la* ***philein** = a iubi.*] Care se dezvoltă bine la temperaturi ridicate, îndeosebi despre microorganisme cu temperatură optimă de creştere între 50 şi 70°C.

TERMOFOBIE, s. f. / thermophobie, s. f. / thermophobia. [*Gr.* ***thermos** = cald, de la* ***therme** = căldură;* ***phobos** = frică.*] Teamă de căldură, cu senzaţie permanentă de căldură excesivă, observată îndeosebi în stările de hipertiroidie.

TERMOGENEZĂ, s. f. / thermogenèse, s. f. / thermogenesis. [*Gr.* ***thermos** = cald, de la* ***therme** = căldură;* ***genesis** = producere, de la* ***gennan** = a produce.*] Producerea de căldură în organism fie prin activitate musculară ritmică involuntară, fie datorită *ţesutului adipos brun, proteină decuplantă a ţesutului adipos brun.

TERMOGENINĂ, s. f. / thermogénine, s. f. / thermogenin, uncoupling protein. [*Gr.* ***thermos** = cald, de la* ***therme** = căldură;* ***gennan** = a produce; -ină.*] Proteină din mitocondriile *ţesutului adipos brun care provoacă eliberarea de căldură prin decuplarea de la sinteza de ATP a transportului mitocondrial de protoni. Sin.: proteină necuplată.

TERMOGRAFIE, s. f. / thermographie, s. f. / thermography. [*Gr.* ***thermos** = cald, de la* ***therme** = căldură;* ***graphein** = a scrie.*] Tehnică de măsurare şi înregistrare a radiaţiilor termice (infraroşii) emise de diferite părţi din organism, la nivelul pielii. Se utilizează un film sensibil la radiaţiile infraroşii sau o sondă detectoare. Prin înregistrare se obţine o hartă de distribuţie a temperaturii denumită termogramă. Căldura emisă de organism variază în diferite regiuni ale acestuia îndeosebi în funcţie de fluxul sanguin local. În consecinţă, în cazul tumorilor cu o vascularizaţie abundentă şi un flux sanguin crescut pot apărea pe termogramă zone calde. De aceea, t. este utilizată îndeosebi în diagnosticul tumorilor de sân, sub denumirea de mamotermografie. Aplicaţiile medicale ale t. depind de ameliorarea sensibilităţii detectorilor de radiaţii infraroşii.

TERMOGRAMĂ, s. f. / thermogramme, s. m. / thermogram. [*Gr.* ***thermos** = cald, de la* ***therme** = căldură;* ***gramma** = înscriere.*] Imagine rezultată în urma efectuării *termografiei.

TERMOKERATOPLASTIE, s. f. / thermokératoplastie, s. f. / thermokeratoplasty. Remodelare cu ajutorul laserului a corneei în scopul tratării hipermetropiei. V. keratoplastie.

TERMOLABIL, adj. / thermolabile, adj. / thermolabile, heatlabile. [*Gr.* ***thermos** = cald, de la* ***therme** = căldură; lat.* ***labilis** = care alunecă, de la* ***labi** = a aluneca, a cădea.*] Despre o substanţă care este distrusă sau îşi pierde proprietăţile, este inactivată la o anumită temperatură. Ex.: toate *enzimele sunt t.; *complementul este t. la 55°C.

TERMOLABILITATE, s. f. / thermolabilité, s. f. / thermolability, heat lability. [*Gr.* ***thermos** = cald, de la* ***therme** = căldură; lat.* ***labilis** = care alunecă, de la* ***labi** = a aluneca, a cădea.*] Modificarea unui sistem fizic sau chimic sub influenţa creşterii temperaturii. V. şi termolabil.

TERMOLITIC, adj. / thermolytique, adj. / thermolytic. [*Gr.* ***thermos** = cald, de la* ***therme** = căldură;* ***lytikos** = care distruge, de la* ***lyein** = a distruge.*] Despre un factor sau o substanţă care provoacă *termoliză.

TERMOLIZĂ, s. f. / thermolyse, s. f. / thermolysis. [*Gr.* ***thermos** = cald, de la* ***therme** = căldură;* ***lysis** = distrugere, de la* *lyein = a distruge.*] 1) Pierdere de căldură de către organism. 2) Descompunerea unei substanţe chimice sub acţiunea căldurii.

TERMOLIZINĂ, s. f. / thermolysine, s. f. / thermolysine. [*Gr. **thermos** = cald, de la **therme** = căldură; **lysis** = distrugere, de la **lyein** = a distruge; **-ină**.*] *Protează de origine bacteriană.

TERMOLUMINESCENŢĂ, s. f. / thermoluminescence, s. f. / thermoluminescence. [*Gr. **thermos** = cald, de la **therme** = căldură; lat. **lumen, -inis** = lumină.*] Caz particular al *fosforescenţei, în care *luminescenţa se produce sub influenţa căldurii, prin dezexcitarea unui atom sau a unei molecule aflate într-o stare de excitare metastabilă.

TERMOMASAJ, s. n. / thermomassage, s. m. / thermomassage. [*Gr. **thermos** = cald, de la **therme** = căldură; **massein** = a frământa și ar. **massa** = a atinge, a palpa.*] Masaj cu utilizarea concomitentă a aerului cald, care favorizează vasodilataţia şi relaxarea musculară la nivelul regiunii supuse masajului.

TERMOMETRIE, s. f. / thermométrie, s. f. / thermometry. [*Gr. **thermos** = cald, de la **therme** = căldură; **metron** = măsură.*] Măsurarea temperaturii.

TERMOMETRU, s. f. / thermomètre, s. f. / thermometer. [*Gr. **thermos** = cald, de la **therme** = căldură; **metron** = măsură.*] Instrument cu ajutorul căruia se măsoară temperatura corpurilor sau a mediilor cu care acestea vin în contact. Orice t. conţine un corp termometric, caracterizat de o mărime fizică ce variază cu temperatura după o anumită lege fizică. Se disting: 1) *T. cu dilataţie*, bazate pe variaţia volumului corpului termometric în funcţie de temperatură; corpul termometric poate fi un lichid (frecvent mercur sau alcool). 2) *T. cu rezistenţă* se bazează pe variaţia rezistenţei electrice a unui conductor sau semiconductor (v. rezistor) cu temperatura. 3) *T. magnetice*, bazate pe efecte magnetice indirecte ale temperaturii. *T. medical* este de regulă un t. cu dilataţie, având drept corp termometric mercurul şi permiţând măsurarea temperaturii maxime din perioada de expunere (t. de maximă).

TERMOPARESTEZIE, s. f. / thermoparesthésie, s. f. / thermoparaesthesia. Tulburare a sensibilităţii la căldură.

TERMOPENETRAŢIE, s. f. / thermopénetration, s. f. / thermopenetration. [*Gr. **thermos** = cald, de la **therme** = căldură; lat. **penetratio, -onis** = pătrundere, de la **penetrare** = a face să pătrundă.*] Sin.: diatermie (v.).

TERMORECEPTOR, s. m. / thermorécepteur, s. m. / thermoreceptor. [*Gr. **thermos** = cald, de la **therme** = căldură; lat. **receptus**, de la **recipere** = a primi.*] Receptor senzorial care este stimulat prin creşterea temperaturii organismului.

TERMOREGLARE, s. f. / thermorégulation, s. f. / thermoregulation. [*Gr. **thermos** = cald, de la **therme** = căldură; lat. **regulare** = a regla, de la **regula** = regulă și **regere** = a conduce.*] Ansamblul funcţiilor care reglează producerea de căldură la animalele *homeoterme. V. şi termostază.

TERMOREZISTENT, adj. / thermorésistant, -e, adj. / thermoresistant. [*Gr. **thermos** = cald, de la **therme** = căldură; lat. **resistere** = a rezista, a se împotrivi.*] Care este puţin afectat de temperatură sau rezistă la temperaturi ridicate.

TERMOREZISTENŢĂ, s. f. / thermorésistance, s. f. / thermoresistance. [*Gr. **thermos** = cald, de la **therme** = căldură; lat. **resistentia** = împotrivire, de la **resistere** = a rezista, a se împotrivi și **sistere** = a se opri.*] 1) Rezistenţă la căldură. 2) Sin.: termistor (v.).

TERMOSENSIBILITATE, s. f. / thermosensibilité, s. f. / thermosensitivity. [*Gr. **thermos** = cald, de la **therme** = căldură; lat. **sensibilitas, -atis** = sensibilitate, de la **sentire** = a simţi.*] Sensibilitate la căldură, cu referire atât la om, cât şi la substanţe organice sau anorganice.

TERMOSTABIL, adj. / thermostabile, adj. / thermostable, heat-stable. [*Gr. **thermos** = cald, de la **therme** = căldură; lat. **stabilis** = imobil, de la **stare** = a sta în picioare.*] Care prezintă *termostabilitate.

TERMOSTABILITATE, s. f. / thermostabilité, s. f. / thermostability, heat stability. [*Gr. **thermos** = cald, de la **therme** = căldură; lat. **stabilitas, -atis** = imobilitate, de la **stare** = a sta în picioare.*] Absenţa modificărilor unui sistem fizic sau chimic sub influenţa creşterii temperaturii. În biologie, o substanţă este denumită termostabilă dacă aceasta nu se modifică în urma unei creşteri a temperaturii, în anumite limite. Ex.: t. *ribonucleazei la 80°C. V. şi termolabilitate.

TERMOSTAT, s. n. / thermostat, s. m. / thermostat. [*Gr. **thermos** = cald, de la **therme** = căldură; **statikos** = care oprește, de la **istanai** = a plasa, a face să țină.*] Aparat utilizat pentru menţinerea constantă a temperaturii într-o incintă. Termenul este folosit frecvent, deşi corect ar fi termoreglator.

TERMOSTAZĂ, s. f. / thermostase, s. f. / thermostasis. [*Gr. **thermos** = cald, de la **therme** = căldură; **stasis** = oprire, de la **istanai** = a plasa, a face să țină.*] Menţinerea temperaturii corporale la animalele cu sânge cald.

TERMOTERAPIE, s. f. / thermothérapie, s. f. / thermotherapy. [*Gr. **thermos** = cald, de la **therme** = căldură; **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] Utilizarea terapeutică a căldurii. Căldura poate fi aplicată local, de la o sursă de radiaţii infraroşii, sau prin conducţie, de la nivelul unor corpuri calde (sticle cu apă, parafină, comprese calde etc.). Temperatura corpului uman poate fi crescută prin provocarea de febră artificială (*piretoterapie) sau prin prevenirea pierderii fiziologice de căldură.

TERMOTROPISM, s. m. / thermotropisme, s. m. / thermotropism. Proprietate pe care o posedă protoplasma de a reacţiona la căldură.

TERŢIAR, adj. / tertiaire, adj. / tertiary. [*Lat. **tertiarius** = a treia parte, de la **tertius** = al treilea.*] Care urmează în al treilea rând. Ex.: stadiul t. al sifilisului sau sifilis t.

TESLA, s. m. / tesla, s. m. / tesla. [*Nikola Tesla, inginer electronist american de origine croată, 1856-1943.*] Unitate din SI pentru inducţia magnetică ce corespunde unui flux magnetic de un weber pe metru pătrat. Simbol: T. V. şi gauss.

TEST, s. n. / test, s. m. / test. [*Engl. **test** = examen, probă, din fr. veche **test** = vas de pământ utilizat de alchimiști, de la lat. **testum** = capac de lut ars.*] 1) Metodă de determinare a prezenţei sau/şi a naturii unei substanţe. 2) Examen diagnostic bazat pe apariţia sau absenţa unui fenomen chimic (ex.: coloraţia unui lichid), biologic (ex.: eritem cutanat sau edem), fiziologic (ex.: mişcare reflexă) după aplicarea unui anumit procedeu, administrarea unei substanţe sau acţiunea unui stimul. 3) Probă de evaluare a aptitudinilor generale ale unui subiect, sau de investigare a personalităţii. 4) Procedeu statistic prin intermediul căruia date şi observaţii obţinute pe cazuri izolate sau îndeosebi pe unul sau mai multe loturi selecţionate dintr-o populaţie pot fi validate sau respinse. Uneori, pe baza legilor de probabilitate, pot fi acceptate sau infirmate diferite ipoteze. Sub influenţa terminologiei engl. şi prin extensie, în prezent termenul t. este utilizat adesea ca sin. cu probă, metodă, reacţie.

TESTOSTERON-ESTRADIOL BINDING GLOBULIN / testosteron-estradiol binding globulin / testosteron-estradiol binding globulin. Abrev.: TeBG. Sin.: sex hormone binding globulin (v.).

TESTOTOXICOZĂ, s. f. / testotoxicose, s. f. / testotoxicosis. Formă familială de pubertate precoce, independentă de *hormonul gonadotrop, observată la sexul masculin.

Teste cu denumire comună

- **TEST CU ACETAT DE ETIL / test à l'acétate d'ethyl / ethyl acetate test.** T. pentru detectarea alcoolului. La eşantionul investigat se adaugă un volum egal de acid sulfuric concentrat şi puţin acetat de sodiu, apoi se încălzeşte. Apariţia mirosului (eteric) de acetat de etil indică un rezultat pozitiv.
- **T. PENTRU ACETONURIE / test pour acétonurie / acetone test.** Sub această denumire sunt reunite mai multe t. care permit determinarea prezenţei acetonei în urină. În principiu, ele constau în adăugarea unei soluţii de amoniac peste o soluţie formată dintr-un eşantion din urina de cercetat şi câteva picături de nitroprusiat de sodiu. În prezenţa acetonei, la linia de separaţie a celor două soluţii se formează o bandă colorată magenta. Sunt cunoscute sub diferite nume: t. Bayer, Behre şi Benedict, Braun, Chautard, Denigès, Frommer, Gerhardt, Gunning, Lange, Legal, Lieben, Malerba, Nobel, Penzoldt, Ralfe, Rantzman, Reynold, Rothera, Stock etc.
- **T. CU ACID CROMIC / test a l'acide chromique / chromic acid test.** Test pentru detectarea alcoolului. Eşantionul investigat se încălzeşte cu acid sulfuric sau cu acid clorhidric diluat, apoi se adaugă 1-2 picături de bicromat de potasiu foarte diluat. Modificarea culorii de la roşu la verde şi apariţia mirosului de acetaldehidă indică un t. pozitiv.
- **T. CU ACID ^{75}SELENAHOMOTAUROCOLIC / test d'acide ^{75}selenahomotaurocholique / ^{75}selenahomotaurocholic acid test, ^{75}SeHCAT test.** Absorbţia acidului ^{75}selenahomotaurocolic (^{75}SeHCAT, analog al acidului taurocolic) în ileonul terminal, urmată de o *scintigramă, poate fi utilizată pentru evaluarea absorbţiei ileale şi a pierderilor de acizi biliari la pacienţii cu malabsorbţie ileală a sărurilor biliare.
- **T. PENTRU ACIDUL URIC / test pour l'acide urique / uric acid test.** T. complexe care permit evaluarea acidului uric fie calitativ, printr-o reacţie de culoare (Denigès, Cole, Schiff, von Jaksch, Weidel) sau prin cristalizarea acidului uric în mediu acid (Porter, Salkowski-Ludwig), fie cantitativ, prin măsurarea azotului, după evaporare, existând o corespondenţă de 3,57 x 10^{-3} g de acid uric per ml de azot (Bayrac).
- **T. LA ADRENALINĂ / test à l'adrénaline / adrenaline test.** T. de hipertensiune provocată. Constă în injectarea i. v. a 1/60 mg adrenalină. Creşterea îndeosebi a tensiunii sistolice este caracteristică unor forme de hipertensiune.
- **T. DE AGLUTINARE CU LATEX / réaction au latex / latex agglutination test.** Reacţie de aglutinare pasivă a particulelor de latex pe care au fost fixate imunoglobuline. Particulele de latex acoperite cu IgG au fost utilizate mai întâi pentru detectarea *factorului reumatoid. Ulterior, s-a reuşit fixarea pe particule de latex a numeroşi alţi anticorpi care, în prezenţa antigenilor corespondenţi, prezintă o aglutinare vizibilă cu ochiul liber.
- **T. DE AGREGARE LEUCOCITARĂ / test d'aggrégation leucocytaire / leukocyte aggregation test.** Metodă de *nefelometrie pentru evaluarea *hipersensibilităţii mediate celular, permiţând dozarea unor cantităţi foarte mici de *limfokine.
- **T. CU ALBASTRU DE METILEN / test à bleu de métyle / methyl-blue test.** Sin.: test Achard-Castaigne (v.).
- **T. PENTRU ALBUMINĂ / test pour albumine / albumin test.** Denumire generică pentru numeroase t. care se bazează pe precipitarea albuminei la adăugarea unei soluţii acide (cu sau fără utilizarea altor substanţe) sau/şi prin încălzire. În funcţie de tipul t., acidul adăugat poate fi: acid acetic, acid metafosforic, acid salicilsulfonic etc. Formarea precipitatului se poate asocia cu apariţia unei coloraţii specifice. T. pentru a. poartă diferite denumiri: t. Achard-Castaigne, t. la acid acetic, Almén, Alper, cu sulfat de amoniu, Axenfeld, Barral, Berzelius, Blum, Boedeker, Boston, Bychowski, Carrez, Castellani, Cohen, Esbach, Exton, Fürbringer, Geissler, Heller, Heynsius, Hindenlang, Ilimov, Johnson, Mac Williams, Millard, Oliver, Osgood-Haskin, Parnum, Polacci, Posner, Purdy, Raabe, Rees, Riegler, Roberts, Spiegler, Suranyi, Tanret, Tidy, Tretop, Tsuchiya, Ulrich, Zouchlos.
- **T. PENTRU ALCOOL / test pour l'alcool / alcohol test.** Sin.: test pentru etanol. V. test Anstie, test Berthelot, test cu acetat de etil, test cu acid cromic, test cu iodoform şi test Woodbury.
- **T. ANTICORPILOR ANTIRETICUL ENDOPLASMIC / test antiréticulum endoplasmique / antiendomysial antibody test.** T. util în screeningul familiilor pacienţilor cu *sprue celiac, permiţând detectarea unui stadiu latent al bolii.
- **T. CU ANTICORPI FLUORESCENŢI / test d'anticorps fluorescents / fluorescent antibody (FAB) test.** T. pentru determinarea distribuţiei celulelor care exprimă o proteină specifică, prin administrarea anticorpului specific pentru acea proteină marcat fluorescent şi detectarea complexelor antigen-anticorp. T. este folosit în varianta FTA-ABS (*fluorescent treponemal antibody absorbtion* = absorbţia anticorpilor fluorescenţi anti-treponemă) ca test serologic pentru depistarea sifilisului, în varianta FAMA (*fluorescent antibody to membrane antigen* = anticorpi fluorescenţi contra antigenilor membranari) ca t. pentru infecţia cu virus varicelo-zosterian, precum şi în detectarea antigenilor virusului rabiei.
- **T. ANTISTREPTOZIMĂ / test antistreptozyme / antistreptozyme test.** Reacţie de hemaglutinare faţă de un amestec concentrat de antigeni streptococici extracelulari adsorbiţi pe hematii. T. este un indicator sensibil al infecţiei streptococice recente. Abrev.: t. ASTZ.
- **T. DE ASAMBLARE / test d'assemblage / assembly test.** T. psihologic care constă în aprecierea abilităţii de asamblare a unui obiect format din mai multe părţi. Cel mai frecvent utilizat este modelul lui Stenqvist.
- **T. ASLO / test ASLO / ASLO test.** V. antistreptolizină O.
- **T. CU BANDĂ ADEZIVĂ / test à la bande adhésive / "Scotch tape" test.** Tehnică de detectare a ouălor de oxiuri, a ouălor şi segmentelor de *Taenia*, a ouălor şi adulţilor de *Enterobius vermicularius* prin aplicarea temporară a unei benzi adezive transparente pe pielea perianală şi examinarea microscopică a acesteia.
- **T. DE BARAJ / test de barrage / blocking test.** T. psihologic destinat aprecierii capacităţii de concentrare şi a atenţiei: subiectul trebuie să depisteze şi să bareze anumite litere sau semne dintr-un ansamblu dat.
- **T. CU BENTIROMIDĂ / test de bentiromide / Bz-Ti-PABA test, bentiromide test.** Administrarea unui peptid sintetic (acid benzoil-tirozil-paraaminobenzoic, Bz-Ti-PABA, bentiromidă) scindat specific de chimotripsină cu formarea de acid paraaminobenzoic (PABA). PABA, odată absorbit din intestin, se evidenţiază în urină prin prezenţa unui metabolit al său. T. este utilizat în evaluarea funcţiei pancreatice exocrine, în diagnosticarea pancreatitelor şi a neoplasmelor pancreatice.
- **T. CAROTENILOR / test des carotènes / carotenes test.** Dozarea carotenilor serici. Valorile scăzute sunt caracteristice pentru *malabsorbţie.
- **T. CHI PĂTRAT (χ^2) / test du chi carré / chi-squared test.** Metodă statistică de comparare a repartiţiei pe clase a unui eşantion (variabil calitativ) prin raportare la o repartiţie teoretică sau prin compararea mai multor repartiţii între ele. Acest

t. poate stabili, cu un risc fix (α), dacă două sau mai multe repartiţii diferă semnificativ, deci nu pot fi considerate întâmplătoare într-o populaţie asemănătoare.

- **T. CIANIDĂ-NITROPRUSIAT / test de cyanide-nitroprussiate / cyanide-nitroprusside test.** T. utilizat pentru demonstrarea excreţiei crescute de substanţe ce conţin gruparea sulfhidril (ex.: homocistină, metionină, cistină, S-sulfocisteină).
- **T. LA CLOMIFEN / test au clomifène / clomiphen test.** Sin.: test de stimulare cu clomifen (v.).
- **T. DE COLORARE CU ALBASTRU-NITRAT DE TETRAZOL / test de coloration avec bleu-nitrate-tétrazole / nitroblue tetrazolium (NBT) test.** T. al funcţiei microbicide (fagocitare) a neutrofilelor. În mod normal, neutrofilele incubate cu particule de latex şi albastru-nitrat de tetrazol fagocitează particulele, cu reducerea consecutivă a colorantului galben în formazan negru-albăstrui observabil intracelular în microscopie optică. Absenţa reacţiei de reducere semnifică alterarea căilor metabolice implicate în omorârea intracelulară a microbilor.
- **T. DE COMPATIBILITATE ÎNCRUCIŞATĂ / épreuve de compatibilité croisée / cross-match.** Sin.: *cross-match* (v.).
- **T. DE COMPATIBILITATE SANGUINĂ / test de la compatibilité directe ou test croisé / cross-matching test.** T. pentru verificarea compatibilităţii sângelui între donator şi primitor. Constă în amestecarea câtorva picături de plasmă de la primitor cu câteva picături de sânge de la donator, pe o lamelă. Incompatibilitatea ABO se manifestă în 4-5 min prin aglutinarea hematiilor, vizibilă cu ochiul liber.
- **T. DE CONCENTRARE URINARĂ / test de concentration urinaire / urine concentration test.** Denumire pentru t. utilizate îndeosebi pentru diagnosticul diferenţial al diabetului insipid; includ *t. de deshidratare şi *t. la vasopresină.
- **T. DE CONDUCERE NERVOASĂ / test de conduction nerveuse / nerve conduction test.** Acest t. constă în măsurarea răspunsului unui muşchi la stimularea nervului său motor într-unul sau mai multe puncte de-a lungul traseului, pentru a calcula viteza de conducere între punctele de stimulare a celor mai rapide fibre motorii. În cazul nervilor senzitivi, se determină viteza de conducere şi amplitudinea potenţialelor de acţiune când aceştia sunt stimulaţi într-un punct, iar culegerea se face într-un alt punct de-a lungul nervului. La adulţi, viteza de conducere normală a nervului la membrele superioare este de 50-70 m/s, iar la membrele inferioare este de 40-60 m/s. Viteze aflate sub aceste valori pot avea semnificaţia unei demielinizări.
- **T. DE CONSUM AL PROTROMBINEI / test de consommation de la prothrombine / prothrombin consumption test.** T. de explorare a coagulării plasmatice estimând calitatea formării protrombinei endogene. Constă în măsurarea concentraţiei de protrombină serică neconsumată (adică neconvertită în trombină) după coagularea spontană a sângelui timp de 4 ore (normal sub 10%).
- **T. PENTRU CREATININĂ / test pour la créatinine / creatinin test.** T. care evidenţiază prezenţa creatininei într-un amestec, prin precipitare sau reacţie de culoare, utilizând diferiţi reactanţi. Sunt cunoscute sub mai multe nume: Jaffé (cu nitrofenol şi hidroxid de sodiu), Kerner (cu acid fosfomolibdic), Thudichum (utilizând clorură ferică), von Maschke (cu reactiv Fehling), Weyl (cu nitroprusiat de sodiu).
- **T. CUTANAT / test cutané / skin test.** Sin.: reacţie cutanată (v.).
- **T. CUTANAT CU LEISHMANINĂ / test de leishmanine / leishmanin test.** Testarea intradermoreacţiei la leishmanină (antigen al promastigotelor de *Leishmania*), care este pozitivă la apariţia unui nodul palpabil după 48-72 de ore (precoce în evoluţia *leishmaniozei mucocutanate şi după vindecarea leishmaniozei viscerale). T. nu are specificitate de specie şi nu indică atât imunitatea, cât o reacţie de hipersensibilitate întârziată. Sin.: reacţie Montenegro, test Montenegro.
- **T. DE DEGRANULARE A BAZOFILELOR / test de dégranulation des basophiles / basophiles degranulation test.** Abrev.: TDB. Sin.: test Shelley (v.).
- **T. DE DEGRANULARE A LEUCOCITELOR / test de dégranulation des leucocytes / leukocyte degranulation test.** Sin.: test Shelley (v.).
- **T. DE DESHIDRATARE / test de déshydratation / dehydration test.** Se determină concentraţia urinară şi *osmolalitatea după 18-24 de ore de restricţie hidrică totală. În cazul diabetului insipid, concentrarea urinară nu poate depăşi osmolalitatea plasmatică. V. şi test de concentrare urinară.
- **T. PENTRU DEXTROZĂ / test pour la dextrose / dextrose test.** Principiul acestui t. implică o reacţie de culoare, în prezenţa unor reactanţi cum sunt reactivul Fehling (Allen, Bertrand), subnitratul de bismut (Loewe, Nylander), molibdatul de amoniu (Gawalowski), clorura de aur şi hidroxidul de potasiu (Agostini) etc. Se cunosc numeroase t.: Almén, Baeyer, Barfoed, Baumann, Benedict, Bohmansson, Bottgër, Bottu, Braun, Caillan, Campani, Cappagnolli, Casamajor, Cipolina, Cole, Cramer, Crismer, Donaldson, Edlefsen, Fehling, Fischer, Folin, Gentele, Gerrard, Hager, Haines, Heller, Horsley, Jaffé, Knapp, Kowarsky, Löwenthal, Mathew, Maumené, Molisch, Moore, Mulder, Nicklés, Oliver, Pavy, Pélouse-Moore, Penzoldt, Purdy, Riegler, Robert, Rubner, Salkowski, Schmidt, Solaini, Tollen, Trommer, Wender.
- **T. LA DICUMARINĂ / test à la dicoumarine / dicumarine test.** T. pentru explorarea funcţiei hepatice, bazat pe măsurarea *timpului de protrombină după ingestia unei cantităţi standard de *dicumarină. La subiectul normal, alungirea maximă a timpului de protrombină se produce între a doua şi a patra zi; în caz de hepatită, această alungire apare mult mai rapid.
- **T. LA DIETIL-CARBAMAZEPINĂ / test à la diéthyl-carbamazine / Mazzotti's test.** Sin.: test la notezină (v.).
- **T. E / E test / Snellen's type test.** Metodă de depistare a tulburărilor de vedere la copil, înaintea vârstei la care acesta învaţă să citească, utilizând o scară alcătuită din litere E de diferite mărimi şi orientări, în funcţie de care subiectul, aflat la 5 m distanţă, reproduce poziţia cu ajutorul unui E de carton pe care îl ţine în mână. Sin.: test tip Snellen.
- **T. LA EDROFONIU / test à l'edrophonium / edrophonium test.** T. utilizat pentru diagnosticul *miasteniei. Injectarea a 10 mg de edrofoniu produce regresia parţială sau totală a manifestărilor bolii.
- **T. LA EPINEFRINĂ / test à l'épinéphrine / epinephrine test.** În cazul *bolii Basedow-Graves, injectarea unei doze de 1 mg de epinefrină (*adrenalină) determină scăderea presiunii arteriale la pacienţi cu vagotonie şi creşterea valorilor tensionale la pacienţi cu simpaticotonie.
- **T. PENTRU ETANOL / test à l'éthanol / ethanol test.** Sin.: test la alcool (v.).
- **T. DE EXCREŢIE A ACIDULUI HIPURIC / test d'excrétion de l'acide hippurique / hippuric acid excretion test.** T. utilizat pentru explorarea funcţiei hepatice. 1) *T. oral*: ingestia a 6 g de benzoat de sodiu determină excreţia urinară a 4 g de acid hipuric în primele 4 ore, la subiecţi normali. 2) *T. intravenos*: adminstrarea i. v. a 1,77 g de benzoat de sodiu este urmată de excreţia urinară a 0,7-0,9 g de acid hipuric în prima oră, la subiecţi normali. Eliminarea este mai redusă şi mai lentă în caz de afecţiuni hepatice (hepatite, metastaze hepatice, necroză hepatică), leziuni renale (nefrite, nefroscleroză), carenţe proteice (caşexie).
- **T. DE EXPLORARE A VEDERII ÎN CULORI / test d'exploration de la vision colorée / coloured vision exploration test.** V. test Holmgreen, test Polack.

- **T. DE FALCIFORMARE A ERITROCITELOR / test de falciformation des érythrocytes / erythrocyte falciformation test.** T. specific pentru evaluarea prezenţei *hemoglobinei S. O picătură de sânge este examinată la microscop după adăugarea unei substanţe reducătoare. Eritrocitele prezintă o formă semilunară efilată, în cazul sângelui provenit de la subiectul homozigot, sau mai bombată, în cazul formei heterozigote.
- **T. LA FENOLSULFONFTALEINĂ / test à la phénolsulfonephtaléine / phenolsulfonphthalein test.** Acest t. constă în injectarea intravenoasă de fenolsulfonftaleină (soluţie roşie), care este eliminată în urină. Gradul de colorare în roşu a urinilor se măsoară colorimetric. Normal, într-o oră se elimină 50% din substanţa introdusă.
- **T. CU FIBRINOGEN MARCAT / test au fibrinogène marqué / labelled fibrinogen test.** T. destinat punerii în evidenţă a constituirii şi evoluţiei *trombozei venoase la nivelul membrelor inferioare. Fibrinogenul marcat cu un radioizotop, ^{125}I sau ^{131}I, este injectat i. v. şi se va concentra la nivelul *trombusului în formare. Măsurarea prin detecţie a radiaţiilor gama emise de la nivelul membrului inferior va arăta, în zona trombozată, o creştere a radioactivităţii, care se va accentua în timp.
- **T. DE FLOCULARE / test de flocculation / flocculation test.** Set de t. în care aprecierea pozitivităţii depinde de apariţia unor precipitate (flocoane) şi de diferitele grade de opalescenţă a soluţiei coloidale cercetate. Ex.: t. utilizate pentru diagnosticul hepatitelor (*reacţiile MacLagan, Gros, Kunkel, Hanger, Takata-Ara), a unor anomalii ale globulinelor plasmatice (*Sia), pentru diagnosticul tuberculozei (*VDRL) etc. Sin.: reacţii de floculare.
- **T. DE FLUIDITATE / test de fluidité / fluidity test.** Tip de t. de personalitate care vizează explorarea cursivităţii verbale (găsirea, de ex., a celui mai mare număr de cuvinte care încep cu o anume literă, într-un minut).
- **T. CU FLUORESCEINĂ / test à la fluorescéine / fluorescein test.** T. utilizat în oftalmologie pentru: 1) Aprecierea stării epiteliului corneean. Instilarea unei picături de *fluoresceină determină impregnarea corneei în toate zonele unde epiteliul este ulcerat, colorându-se în verde. 2) Evidenţierea unei scurgeri externe a *umorii apoase (v. proba Seidel). 3) Aprecierea permeabilităţii barierei hemato-oculare (t. Amsler-Huber) după injectarea intravenoasă a unei soluţii de fluoresceină. V. şi angiofluorografie, angiofluoroscopie.
- **T. DE FRÂNARE / test de freinage / suppression test.** Probă vizând aprecierea calitativă a unui *feed-back negativ, fie pentru stabilirea existenţei unei hipersecreţii hormonale, fie pentru precizarea mecanismului atunci când hipersecreţia este deja dovedită (hipersecreţiile de origine tumorală nu pot fi frânate). Administrarea unui hormon H_1 antrenează, prin feed-back negativ, supresia secreţiei active a ţesutului ce produce H_1 şi, prin aceasta, scăderea concentraţiei urinare şi plasmatice a produşilor de secreţie hormonală a acestui ţesut. Ex.: test de frânare (sau frenaj) la T_3 sau la dexametazonă. Var.: test de frenaj. Sin. (desuet): probă de frânare.
- **T. DE FRENAJ.** Var. pentru test de frânare (v.).
- **T. FTA-ABS / test FTA-ABS / FTA-ABS test.** V. test cu anticorpi fluorescenţi.
- **T. GASTRIC / test gastrique / gastric test.** T. care permite evaluarea funcţiei gastrice prin aprecierea diferiţilor constituenţi ai secreţiei gastrice. V. test Carnot, Dennis-Silverman, Jacoby, Kelling, Knapp, Luttke, Topfer, Uffelmann.
- **T. DE GELIFICARE CU ALCOOL / test de gélification à l'alcool / alcohol gelification test.** T. util în diagnosticul coagulării intravasculare diseminate. Se bazează pe evidenţierea, în plasmă, a monomerilor de *fibrină combinaţi cu produşi de degradare ai *fibrinogenului, formaţi în cursul *coagulării intravasculare diseminate sub acţiunea trombinei circulante. Reacţia constă în gelificarea acestor complexe solubile sub acţiunea etanolului.
- **T. DE GENERARE A TROMBOPLASTINEI / test de génération de la thromboplastine / thromboplastin generation test.** T. de explorare semianalitică a coagulării, care permite aprecierea activităţii tromboplastinei. Sin.: test Biggs-Douglas.
- **T. PENTRU GLOBULINE / test pour globulines / globulins test.** T. care permit evidenţierea excesului de globuline în lichidul cefalorahidian, printr-o reacţie de culoare şi/sau de precipitare. Reactanţii sunt diferiţi, în funcţie de t., de ex.: permanganat de potasiu (Boveri, Mayerhofer), acid clorhidric (Braun-Husler), clorură mercurică (Gordon, Weichbrodt), sulfat de magneziu (Hammarsten), acid butiric (Kaplan), sulfat de amoniu (t. sau *reacţia Nonne-Apelt, t. Pohl, t. Ross-Jones), fenol (Pandy).
- **T. PENTRU HEMOGLOBINĂ / test pour hémoglobine / h(a)emoglobin test.** Evidenţierea prezenţei hemoglobinei şi a compuşilor săi printr-o reacţie de culoare, utilizând: hidroxid de potasiu (Heller, pentru *hematurie), sulfat de amoniu şi acid acetic (Katayama, pentru *carboxihemoglobină), sulfat de zinc (Kobert).
- **T. HAMSTERULUI IRADIAT / test du hamster irradié / irradiated hamster test.** Metodă preconizată pentru evaluarea *compatibilităţii tisulare între donor şi primitor, înainte de transplantul unui organ. Constă în injectarea, în pielea unui hamster albinos iradiat, unui amestec de limfocite ale donorului şi primitorului. Intensitatea reacţiei locale după 24 de ore, care poate varia de la eritem la necroză, oferă informaţii asupra gradului de compatibilitate tisulară.
- **T. HEMOGLOBIN-PEROXIDAZEI / test de l'hémoglobine-peroxydase / h(a)emoglobin peroxidase test.** Metodă de detectare a *hemoragiilor oculte, eficientă în depistarea cancerelor colorectale într-un stadiu precoce.
- **T. DE HEMOLIZĂ ACIDĂ / test de l'hémolyse acide / acidified serum lysis test.** Sin.: test Ham-Dacie (v.).
- **T. DE HEMOLIZĂ MECANICĂ / test de l'hémolyse mécanique / h(a)emolysis test.** T. care permite determinarea gradului de hemoliză a unui eşantion sanguin defibrinat, supus unor şocuri repetate (agitare într-un recipient în prezenţa unor bile de sticlă). Gradul de hemoliză se apreciază prin comparaţie cu un eşantion de sânge normal tratat în condiţii identice.
- **T. DE HEMOLIZĂ SPONTANĂ / test de l'hémolyse spontanée / spontaneous h(a)emolysis test.** T. de evaluare a gradului de hemoliză a unui eşantion sanguin incubat la 37°C, după adăugarea de glucoză, prin comparaţie cu un eşantion de sânge normal, menţinut în aceleaşi condiţii.
- **T. DE HEMOLIZĂ TERMICĂ / test de l'hémolyse thermique / thermic h(a)emolysis test.** T. de studiu a hemolizei prin încălzire rapidă peste 37°C.
- **T. DE HIPERPNEE / test d'hyperpnée / hyperpn(o)ea test.** T. destinat evaluării preventive a efectelor unei *simpatectomii chirurgicale în tratamentul unei hipertensiuni arteriale. Este considerat ca fiind pozitiv dacă după zece inspiraţii profunde tensiunea arterială sistolică scade cu mai mult de 20 mmHg, iar cea diastolică scade cu mai mult de 15 mmHg.
- **T. DE HIPOGLICEMIE PROVOCATĂ / test d'hypoglycémie provoquée / insulin tolerance test.** Probă care urmăreşte studiul răspunsului secretor hipofizar la un stimul hipoglicemiant. Se injectează 0,1 u. i. insulină pe kilogram corp. Se urmăresc, în general, concentraţiile sanguine ale *cortizolului, *somatotropului şi *glicemia. Proba trebuie efectuată sub supraveghere medicală, în spital.
- **T. DE IMOBILIZARE A TREPONEMELOR / test d'immobilisation des tréponèmes / treponema pallidum immobiliza-**

tion (TPI) test. T. serologic specific pentru diagnosticul sifilisului, fondat pe capacitatea serului şi a LCR provenind de la un bolnav de a imobiliza treponemele menţinute mobile într-un mediu de conservare adecvat şi în prezenţa *complementului. Deşi anticorpii care determină imobilizarea apar tardiv, la începutul perioadei secundare, t. este util, fiind mai sensibil şi mai specific decât alte probe serologice ale sifilisului. Sin.: test Nelson. V. şi test RPR, test RST, test TPHA.

- **T. INELULUI / test de l'anneau / ring test.** 1) Reacţie de aglutinare utilizată pentru punerea în evidenţă a *brucelozei în laptele de vacă. 2) Probă pentru determinarea activităţii unui antibiotic. 3) Denumire pentru mai multe teste în scopul detectării prezenţei albuminei în urină. În general, după adăugarea într-o eprubetă care conţine urină a unui reactiv, apare un inel la limita de separare dintre cele două lichide.
- **T. DE INFUZIE ACIDĂ ESOFAGIANĂ / test de l'infusion acide oesophagienne / Bernstein's test.** Sin.: test Bernstein (v.).
- **T. CU IODOFORM / test à l'iodoforme / iodoform test.** T. pentru detectarea alcoolului. Se alcalinizează eşantionul studiat şi se adaugă câteva picături de iodură, apoi se încălzeşte uşor. Formarea cristalelor galbene de *iodoform indică prezenţa alcoolului.
- **T. DE ÎNCĂRCARE CU SULFAT DE DEHIDROEPIANDROSTERON / test de charge au sulfate de déhydroépiandrostérone / dehydroepiandrosterone sulfate test.** T. dinamic care constă în administrarea i. v. a unei doze de 50 mg de sulfat de dehidroepiandrosteron şi măsurarea repetată, timp de 4 ore, a concentraţiei plasmatice de estriol şi de estetrol, diminuate în caz de suferinţă fetală.
- **T. LABIRINTULUI / test de labyrinthe / labyrinth test.** T. psihologic care constă în evaluarea capacităţii de rezolvare, pe hârtie, a unor labirinturi cu dificultate gradată.
- **T. LBNP / test LBNP / LBNP test.** [*Abrev. engl.* ***lower body negative pressure test*** *= test de presiune negativă asupra jumătăţii inferioare a corpului.*] T. care permite studierea diminuării eficacităţii reflexelor contra ortostatismului în cursul zborului spaţial (microgravitate). Constituie şi un mijloc de prevenţie a acestor tulburări. Se efectuează într-o incintă etanşă.
- **T. CU LEPROMINĂ / test à lépromine / lepromin test.** Sin.: reacţie Fernandez (v.).
- **T. DE LIZĂ CU SUCROZĂ / test de lyse au sucrose, test au sucrose / sucrose lysis test.** T. pentru diagnosticul *hemoglobinuriei paroxistice nocturne, în care sângele integral este amestecat cu o soluţie izotonă de *sucroză (stimulând activarea şi legarea complementului de hematii), incubat şi examinat pentru hemoliză. T. este pozitiv dacă hemoliza afectează mai mult de 10% din hematii.
- **T. DE LIZĂ PENTRU TOXOPLASMOZĂ / test de lyse des toxoplasmes / Sabin-Feldman dye test.** Tehnică de diagnostic serologic pentru *toxoplasmoză. În prezenţa serului conţinând anticorpi specifici, toxoplasmele vii sunt parţial lezate şi nu se mai colorează cu *albastru de metilen alcalin. Această liză parţială poate fi evidenţiată şi la *microscopul optic cu contrast de fază: aspect întunecat al toxoplasmelor lizate faţă de cele vii, care sunt refringente. Sin.: reacţie Sabin-Feldman, test Sabin-Feldman.
- **T. LA MERS / test de marche, périmètre de marche / gait test.** T. util pentru evaluarea bolilor obstructive arteriale periferice: se măsoară în metri şi minute distanţa care poate fi parcursă în mers fără dureri şi distanţa maximă care poate fi parcursă (în metri), ca şi timpul corespunzător (în minute).
- **T. METABOLIC DE EFORT / test métabolique d'effort / metabolic effort test.** T. de evaluare a *metabolismului bazal comparativ cu metabolismul după efort, pentru evaluarea stării funcţionale a tiroidei. Este considerat depăşit.
- **T. LA METOPIRONĂ / test à la metopirone / metopirone test.** Probă care permite aprecierea secreţiei hipofizare de ACTH (cu condiţia ca glandele suprarenale să fie intacte) şi, prin aceasta, confirmarea sau infirmarea originii hipofizare a unei insuficienţe suprarenale.
- **T. MULTIPLU DE APRECIERE A LATENŢEI SOMNULUI / test de latence multiple du sommeil / multiple sleep latency test.** Măsurarea repetată a latenţei somnului (timpul necesar adormirii) în condiţii standard, de-a lungul unei zile care urmează după un somn nocturn cantificat. Media latenţelor a şase teste administrate la intervale de două ore este indicator obiectiv al tendinţei de somn diurn.
- **T. LA NIACINĂ / test à la niacine / niacin test.** T. de identificare a bacililor tuberculoşi umani, bazat pe detectarea *acidului nicotinic. Bacilii umani diferă de bacilii bovini, sau de alte micobacterii, prin capacitatea lor de a produce mari cantităţi din acest acid.
- **T. LA NOTEZINĂ / test à la notézine / notezin test.** T. utilizat în diagnosticul *oncocercozei, constând în administrarea unei doze mici de medicament cu înaltă putere microfilaricidă. Liza microfilariilor dermice se află la originea reacţiilor alergice (prurit, lăcrimare, febră, pic eozinofilic) ce traduc pozitivitatea t. Sin.: test la dietil-carbamazepină, test Mazzotti, reacţie Mazzotti.
- **T. CU NUCLEOTIDAZĂ / test de nucléotidase / nucleotidase test.** Creşterea concentraţiei serice a 5'-nucleotidazei, asociată frecvent cu afecţiuni hepatice şi biliare. Această creştere poate indica originea hepatică a unei concentraţii ridicate de *fosfatază alcalină.
- **T. NUMĂRĂRII / test de numération / counting test.** T. util pentru evaluarea pacientului cu tulburări cognitive (de atenţie sau memorie), căruia i se cere să repete diferite şiruri de numere după examinator, în sens crescător şi descrescător şi de complexitate crescândă. T. necesită memorie imediată şi atenţie susţinută.
- **T. ÎN ORB / test en aveugle, épreuve à l'insu / blind test.** Tip de t. terapeutice în care se evaluează efectul unui anumit tratament (medicamentos sau de alt tip), necunoscut fie numai pacientului (*simplu orb*), fie atât pacientului, cât şi observatorului (*dublu orb*), de obicei prin comparare cu un lot de pacienţi care primesc un tratament placebo. V. simplu orb, dublu orb, placebo.
- **T. OSMOLARITĂŢII FECALE / test d'osmolarité fécale / f(a)ecal osmolarity test.** T. care diferenţiază diareile osmotice de cele secretorii când diareea este apoasă. Un hiatus osmotic (diferenţa dintre *osmolalitatea măsurată şi cea calculată) de peste 50 mOsm/kg apă sugerează diaree osmotică.
- **T. PABA / test au PABA / PABA test.** Test prin care este explorată, în mod indirect, secreţia de *chimotripsină pancreatică. După ingestia unei cantităţi date de acid N-benzoil-L-tirozil-paraaminobenzoic (care este hidrolizat specific de chemotripsină eliberând *acidul paraaminobenzoic - PABA - absorbit şi excretat de rinichi), se măsoară cantitatea de PABA eliminată în urină într-o perioadă dată. Procentul excreţiei PABA faţă de cea absorbită este proporţional cu gradul insuficienţei pancreasului exocrin, în absenţa unei insuficienţe renale sau hepatice.
- **T. CU PANCREOLAURIL / test de pancréolauryle / pancreolauryl test.** T. pentru evaluarea funcţiei pancreatice exocrine, care constă în administrarea de dilaurat de fluoresceină, scindat în intestin de elastaza pancreatică, cu eliberare de fluoresceină, absorbită şi eliminată ulterior în urină (unde i se determină concentraţia).
- **T. DE PATERNITATE / test de paternité / paternity test.** T. pentru determinarea calităţii de a fi tatăl unui copil. Prin determinarea *grupelor sanguine se poate doar exclude paternitatea.

Noile t. implicând tehnici de biologie moleculară (amprenta genetică şi determinarea unor markeri genetici) permit stabilirea exactă a paternităţii. Prin aceste tehnici pot fi detectate diferenţele fenotipice individuale, cu excepţia *gemenilor monozigoţi.

- **T. CU PENTAGASTRINĂ / test à pentagastrine / pentagastrin test.** V. pentagastrină.
- **T. PENTRU PIGMENŢI BILIARI / test pour les pigments biliaires / biliary pigment test.** T. al cărui principiu implică o reacţie de culoare la limita de separaţie a unui eşantion din urina de cercetat cu un anume reactiv, de ex.: cloroform şi acid nitric (Basham), acid clorhidric şi nitrit de sodiu (Bonanno), tinctură de iod (Dumontpallier, Marechal, Nobel), hidroxid de potasiu şi acid clorhidric (Ultzmann). Mai sunt cunoscute: t. Barral, Brücke, Capranica, Cunisset, Dragendorff, Fleischl, Gerhardt, Gluzinski, Gmelin, Hammarsten, Huppert, Jolles, Kapsinow, Krokiewich, Masset, Nakayami, Quinlan, Rosenbach-Gmelin, Salkowski-Schipper, Schmidt, Smith, Stokvis, Torquay, Trousseau, Vitali.
- **T. POSTCOITAL / test postcoïtal / postcoital test.** Sin.: test Huhner (v.).
- **T. DE POSTURĂ / test de posture / postural test.** 1) Măsurarea la un subiect a tensiunii arteriale în trei poziţii, în ordine: decubitus dorsal, clinostatism şi ortostatism. În cazul unui subiect predispus la hipertensiune, tensiunea arterială creşte în ortostatism, pe când la un subiect normal scade. 2) T. funcţional al circulaţiei arteriale periferice, bazat pe aprecierea aspectului palid al tegumentelor membrului respectiv în poziţie ridicată (unghi de insuficienţă) şi a aspectului recolorat în poziţie declivă (unghi de suficienţă). Sin.: eritroză de declivitate.
- **T. PRESOR LA RECE / test au froid / cold test.** Sin.: probă la frig (v.).
- **T. LA PROSTIGMINĂ / test à la prostigmine / prostigmin test.** T. diagnostic pentru *amenoreea secundară de etiologie gravidică.
- **T. PENTRU PROTEINE / test pour des protéines / proteins test.** Denumire a unei serii de t. al căror principiu este asemănător: proteinele precipită la adăugarea unei soluţii acide (eventual, succesiv unei alte soluţii, coloraţia precipitatului depinzând de acestea) şi/sau la încălzire. Sunt cunoscute sub diferite denumiri: t. Acree-Rosentheim, Adamkiewicz, Bardach, biuret, Brucke, de coagulare, Grigg, Hopkins-Cole, Kantor şi Gies, Kober, Liebermann, Michailow, Millon, Molisch, Mulder, Petri, Posner, Reichl, Schulte, Schultze, Sicard-Cantelouble, von Aldor.
- **T. PROTOPORFIRINEI ERITROCITARE LIBERE / test de la protoporphyrine erythrocytaire libre / free erythrocytic protoporphirin test.** T. care constă în examenul fotometric al protoporfirinei libere eritrocitare, util în depistarea carenţelor de fier (în deficitul de fier, protoporfirina IX se acumulează în eritrocite) la un număr mare de persoane.
- **T. PSIHOLOGIC / test psychologique / psychological test.** Orice t. care implică o sarcină bine definită efectuată după o tehnică precisă, destinată evaluării inteligenţei, comportamentului, caracteristicilor psihice (personalitate) sau a aptitudinilor unui subiect.
- **T. DE RECALCIFICARE / test de recalcification / Howell's test.** Sin.: timp Howell (v.).
- **T. ROZETELOR / test des rosettes / rosettes test.** Studiază proprietăţile de imunocitoaderenţă a limfocitelor T care posedă structuri membranare specifice pentru fixarea unui anume antigen. Dacă acest antigen a fost fixat în prealabil pe hematii de oaie, reacţia devine vizibilă, limfocitele sensibilizate înconjurând hematiile purtătoare de antigen, dând o imagine în *rozetă.
- **T. RPR / test RPR / rapid plasma reagin (RPR) test.** Grup de t. de floculare din diagnosticul (screeningul) sifilisului, care utilizează ser şi un antigen VDRL modificat conţinând colină clorurată şi particule de cărbune, ceea ce permite detectarea macroscopică a floculării. V. şi test de imobilizare a treponemelor, test RST, test TPHA.
- **T. RST / test RST / reagin screening test. (RST).** T. de floculare macroscopică a unei suspensii antigenice, utilizat în screeningul sifilisului. V. şi test de imobilizare a treponemelor, test RPR, test TPHA.
- **T. SANGUIN / test sanguin / blood test.** T. dintr-un ansamblu de t. utilizate pentru detectarea specifică a prezenţei unei anumite substanţe în sânge.
- **T. SCĂRIŢEI / test de la marche / step test.** Sin.: probă Oppenheimer-Master (v.).
- **T. SERULUI ACIDIFIAT / teste du serum acidifié / acidified serum lysis test, Ham's test.** Sin.: test Ham (v.).
- **T. STATISTIC / test statistique / statistic test.** Mod de a răspunde la problemele care se pun în cazul studiului mai multor loturi (eşantioane) obţinute prin selecţie aleatorie dintr-o populaţie. Dacă se observă o diferenţă, fie între un parametru observat pe un eşantion şi o valoare teoretică, fie între valori ale acestui parametru luate din mai multe eşantioane, se pune problema de a afla dacă deviaţia observată este doar consecinţa hazardului. De fapt, problema care se pune constă în a alege una din cele două ipoteze: *ipoteza nulă şi *ipoteza alternativă. Pentru rezolvarea acestei probleme se utilizează *valoarea lui p. V. valoare p.
- **T. DE STIMULARE CU ACTH / test de stimulation à l'acth / acth stimulation test.** Este indicat pentru diagnosticul insuficienţei adrenale primare sau secundare. Constă în administrarea intravenos a unei doze de 0,25 mg ACTH sintetic (ex.: Cortrosyn), după care se determină *cortizolul seric la 0, 30, 60 şi 90 min. Un răspuns normal implică creşterea cu mai mult de 200 nmol/l, la un nivel minim de cel puţin 500 nmol/l.
- **T. DE STIMULARE CU CLOMIFEN / test au clomiphène / clomiphene test.** Destinat explorării axului hipotalamo-hipofizo-ovarian, a capacităţii centrilor hipotalamici de a declanşa secreţia hipofizară de gonadotrofine. T. este utilizat şi ca inductor de ovulaţie: 50-100 mg de clomifen citrat (Clomid) se administrează oral timp de 5 zile (în zilele 5-9 ale ciclului menstrual); în mod normal apare un pic ovulator (de două ori valorile bazale ale gonadotrofinelor, îndeosebi LH) la 7 zile după întreruperea administrării de Clomid. T. poate fi util şi pentru explorarea axului gonadotrop la bărbat: după administrarea unei doze de 200 mg de Clomid zilnic, timp de 7 zile, creşterea LH-ului trebuie să depăşească 30%, iar a FSH-ului 22%. Sin.: test la clomifen.
- **T. DE STIMULARE CU CRH / test de stimulation au CRH / CRH stimulation test.** T. util în investigarea hipo- şi hiperfuncţiei adrenale. Se injectează intravenos 200 mg CRH sintetic şi se determină nivelul sanguin de ACTH şi cortizol la 0, 30, 60, 90 şi 120 min. În *boala Cushing există un răspuns al ambilor hormoni. T. este negativ în *sindromul Cushing prin tumori adrenale sau secreţie ectopică de ACTH şi în insuficienţa adrenală secundară.
- **T. DE STIMULARE CU GONADOLIBERINE (GnRH, lhRH) / test de stimulation au gonadoliberines / gonadoliberin stimulation test.** Utilizat pentru evaluarea secreţiei gonadotrofinelor hipofizare. Se administrează i. v. 100 mg de LH-RH sintetic. Creşterea nivelului seric de LH începe după 30 min, iar de FSH după 45 min, în mod normal.
- **T. DE STIMULARE CU TRH / test de stimulation à la TrH / trh stimulation test.** Sin.: test la TRH (v.).
- **T. DE STIMULARE CU TSH / test de stimulation à la TSH / tsh stimulation test.** T. pentru investigarea unei posibile etiologii hipofizare a hipotiroidiei, constând în compararea *radio-

iodocaptării tiroidiene înainte şi după injectarea de TSH (5 UI zilnic, 3 zile). În mod normal, acest t. determină creşterea fixării iodului radioactiv cu 60-80% la 24 de ore. Sin.: test Querido.

- **T. SUDORII / test de la sueur / sweat test.** T. util în diagnosticul *mucoviscidozei, bazat pe faptul că glandele sudoripare sunt stimulate de aplicarea cutanată de *pilocarpină. În secreţia sudorală astfel obţinută se dozează concentraţia de clor, crescută în cazul mucoviscidozei (peste 60 mEq/l). Sin.: test Darling, test Di Sant'Agnese.
- **T. CU SULFAT DE PROTAMINĂ / test au sulfate de protamine / protamine sulfate test.** Probă destinată punerii în evidenţă, în plasma sanguină, a substanţelor solubile produse prin formarea de *trombină. Apariţia unui gel, după adăugarea unei soluţii de sulfat de protamină cu pH = 8, indică prezenţa acestor substanţe. Acest t. este de obicei pozitiv în *sindromul de coagulare intravasculară diseminată.
- **T. DE SUPRAVIEŢUIRE A SPERMATOZOIZILOR / test de pénétration et de survie / post-coital test.** Sin.: test Huhner (v.).
- **T. DE SUPRESIE CU DEXAMETAZONĂ / test de la dexaméthasone / dexamethasone test.** T. de explorare a axului hipofizo-corticosuprarenal, prin administrarea unei doze de 3 mg Dexametazon timp de 5 zile consecutiv. Se dozează 17-hidroxi- şi 17-cetosteroizii în urină înainte şi după probă. Valorile scad mult în cazul hipercorticismului prin hiperplazie suprarenală, în care supresia ACTH este eficace, dar nu se modifică în caz de hipercorticism prin tumoră suprarenală, în care blocarea secreţiei de ACTH este ineficientă. Sin.: probă la dexametazonă.
- **T. DE SUPRESIE A PEPTIDULUI C / test de suppression du peptide C / C peptide suppression test.** T. utilizat pentru screeningul subiecţilor cu risc de *insulinom. Supresia eliberării de insulină endogenă şi de *peptid C după injectarea de insulină este scăzută în prezenţa insulinomului (nivelul crescut de peptid C persistă în insulinom, în pofida administrării de insulină exogenă).
- **T. DE SUPRESIE CU T_3 / test de suppression thyroïdienne / T_3 thyroid suppression test.** Sin.: test Werner (v.).
- **T. DE SUPRESIE TIROIDIANĂ / test de suppression thyroïdienne / thyroid suppression test.** Sin.: test Werner (v.).
- **T. CU TENSILON.** Metodă statistică de comparare a două medii obţinute pe două loturi, dintre care cel puţin unul este mic (< 30 şi > 5). T. T. permite să se aprecieze dacă cele două loturi diferă semnificativ. El poate fi utilizat numai când caracterul studiat este distribuit în cele două populaţii din care provin loturile, după legi normale; cu aceeaşi *varianţă. Sin.: test Student, test Student-Fisher.
- **T. T.** Metodă statistică de comparare a două medii aparţinând la două loturi (eşantioane), dintre care cel puţin unul este mic (<30 şi >5). Acest test permite să se precizeze, cu un anumit risc (α) fix, dacă cele două loturi diferă semnificativ, adică, dacă ele nu pot fi considerate ca aparţinând aceleiaşi populaţii. Sin.: test Student, test Student-Fischer.
- **T. T_3 / test T_3 / test T_3.** Sin.: proba Hamolsky (v.).
- **T. LA TENSILON / test au tensilon / tensilon test.** T. diagnostic pentru *miastenia gravis*, constând în ameliorarea netă a semnelor oculare (ptoză şi disfuncţii ale muşchilor extraoculari) după administrarea de Tensilon (clorură de edrofosmin).
- **T. CU TIMIDINĂ TRITIATĂ / épreuve à la thymidine tritiée / ^{3}H-thymidine incorporation test.** Sin.: probă cu timidină tritiată (v.).
- **T. TIMOL / test au thymol / thymol test.** Sin.: probă timol (v.).
- **T. TIP SNELLEN / E test / Snellen's type test.** Sin.: test E (v.).
- **T. DE TOLERANŢĂ LA GLUCOZĂ / test de tolérance au glucose / glucose tolerance test.** Sin:. probă de hiperglicemie provocată (v.).
- **T. DE TOLERANŢĂ LA TOLBUTAMIDĂ / test de tolérance à la tolbutamide / tolbutamid tolerance test.** Sin.: probă la tolbutamidă (v.).
- **T. TPHA / test TPHA / TPHA test.** T. de hemaglutinare pentru **Treponema pallidum* (agentul etiologic al sifilisului). Anticorpii specific antitreponemici din serul pacientului produc aglutinarea hematiilor de oaie sau de curcan acoperite cu *Treponema pallidum.* V. şi test de imobilizare a treponemelor, test RPR, test RST.
- **T. DE TRANSFORMARE LIMFOBLASTICĂ / test de transformation lymphoblastique / lymphoblastic transformation test.** Permite studiul limfocitelor timodependente şi timoindependente printr-o metodă optică, cu citirea procentului de celule transformate (sub acţiunea unor stimuli) la microscop, sau printr-o metodă izotopică, mai utilizată, cu măsurarea cantităţii intracelulare de timidină tritiată.
- **T. LA TRH / test à la TRH / TRH stimulation test.** T. de evaluare a axului hipotalamo-hipofizar şi a secreţiei hipofizare de *TSH, constând în determinarea concentraţiei plasmatice de TSH, înainte şi după administrarea intravenoasă a 200-500 mg de TRH (*thyrotrophin releasing hormone* - hormon eliberator de tirotropină). Creşterea normală a concentraţiei TSH permite excluderea hipertiroidiei. Normele testului trebuie să ţină seama de sensibilitatea dozării TSH. Sin.: test de stimulare cu TRH.
- **T. TRIPLU BOLUS HORMONAL / test de triple bolus / triple bolus hormone test.** T. de explorare a funcţiei hipofizare, constând în administrarea, în aceeaşi zi, a unui bolus intravenos de insulină (0,15 UI/kg), gonadoliberină (Gn-RH, 100 mg) şi TRH (200 mg). Se dozează următorii hormoni: STH, cortizol, LH, FSH, TSH, PRL, precum şi glucoza din sângele prelevat la -15, 0, 20, 30, 45, 60 şi 90 min; cu excepţia glicemiei, ale cărei valori trebuie să scadă, valorile hormonilor menţionaţi anterior trebuie să crească în cazul prezenţei receptorilor şi a unei funcţii secretorii hipofizare normale.
- **T. LA VASOPRESINĂ / test à la vasopressine / vasopressin test.** 1) T. pentru explorarea capacităţii de concentrare a rinichiului, care diferă de *t. Volhard prin faptul că scăderea aportului lichidian este înlocuită cu administrarea unei doze de *vasopresină (cu acelaşi efect final de privare lichidiană). Acest t. nu are valoare decât în absenţa unui *diabet insipid. 2) T. diagnostic pentru diabetul insipid, suspectat la un pacient care prezintă o densitate urinară redusă (≤1,010). Constă în injectarea intravenoasă, seara, a unei doze de 0,5-1 ml de vasopresină retard şi măsurarea densităţii urinei colectate peste noapte. O creştere peste valoarea 1,020-1,025 este în favoarea diagnosticului de diabet insipid. La subiectul cu diabet insipid, reducerea diurezei este mult mai spectaculoasă faţă de subiectul normal, putând ajunge la 80% din valoarea de bază. Numai diabetul insipid nefrogen nu reacţionează la vasopresină. Sin.: probă la vasopresină. V. şi test de concentrare urinară.
- **T. LA D-XILOZĂ / test au D-xylose / D-xylose test.** T. pentru depistarea stărilor de *malabsorbţie intestinală, în particular la nivelul duodenului, constând în administrarea orală, pe nemâncate, a unei soluţii de D-*xiloză şi dozarea în continuare a concentraţiei sanguine şi urinare a acestei substanţe.

Teste cu nume proprii

- **T. ACHARD-CASTAIGNE.** [*Emile Charles Achard, medic francez, Paris, profesor de medicină internă, 1860-1944; Joseph Castaigne, medic francez, Paris, 1871-1951.*] T. util în studiul funcţiei renale, care constă în urmărirea timpului de apariţie în urină a albastrului de metilen, injectat intramuscular. Normal, acest interval de timp trebuie să fie de circa 30 min. Sin.: test cu albastru de metilen.

- **T. ADDIS.** [*Thomas Addis, medic nefrolog american de origine scoțiană, profesor la San Francisco, 1881-1949.*] Sin.: probă Addis (v.).
- **T. ADLER-REIMANN.** [*Rudolph Adler, chimist german, Karlsbad, n. 1882 (fratele medicului german Oscar Adler); Reimann, medic american.*] Sin.: probă cu roşu de Congo (v.).
- **T. ADSON.** [*Alfred Washington Adson, neurochirurg american, Rochester (Minnesota), 1887-1951.*] T. diagnostic pentru compresiunea arterei subclaviculare în defileul costoclavicular. Cu pacientul şezând cu mâinile pe coapse, se palpează bilateral pulsul radial, în timp ce pacientul execută rapid următoarea secvenţă: inspiră profund, îşi ţine respiraţia, duce gâtul în hiperextensie şi întoarce capul în direcţia afectată. Dacă pulsul radial de partea respectivă se reduce semnificativ, t. este considerat pozitiv. Sin.: manevră Adson, semn Adson.
- **T. ALLEN.** [*1) Edgar Van Nuys Allen, medic american, 1900-1961; 2), 3) Alfred Henry Allen, chimist american, 1846-1904.*] 1) T. pentru explorarea circulaţiei arteriale a membrelor. Constă în compresiunea simultană a arterelor membrului respectiv, de ex. a arterelor radială şi cubitală, în cazul membrului superior. Ulterior, decompresiunea uneia dintre artere duce la revascularizarea teritoriului corespondent doar în cazul permeabilităţii acesteia. 2) T. pentru identificarea *dextrozei în urină, utilizând reactiv Fehling la fierbere, peste care se adaugă o cantitate din urina de cercetat. În prezenţa dextrozei soluţia nou formată este opalescentă, după răcire. 3) T. pentru identificarea fenolului, în prezenţa căruia coloraţia amestecului format din soluţia de cercetat, acid clorhidric şi acid nitric (în proporţie de 1:5:1) este roşie.
- **T. ALTHAUSEN.** T. pentru aprecierea absorbţiei intestinale a glucidelor, prin determinarea, la anumite intervale de timp, a concentraţiei *galactozei în sânge, după ingestia de zahăr.
- **T. AMONS.** T. screening pentru determinarea vârstei mentale la copii. Constă în alegerea desenului cel mai adecvat pentru semnificaţia unui anume cuvânt dat.
- **T. AMSLER / cartons Amsler / Amsler's charts.** [*Marc Amsler, oftalmolog elveţian, 1891-1968.*] Procedeu de explorare a *câmpului vizual central cu ajutorul unor linii fine albe ce alcătuiesc un cadrilaj pe fond negru, permiţând evidenţierea topografiei şi măsurarea dimensiunilor deficitului vizual sau a alterărilor acestuia. V. metamorfopsie, scotom.
- **T. AMSLER-HUBER.** [*Marc Amsler, oftalmolog elvetian, 1891-1968; Huber.*] Sin.: test cu fluoresceină (v.).
- **T. ANDREWS.** T. pentru depistarea uremiei, care se bazează pe o reacţie de culoare. Se amestecă serul de cercetat cu alcool în proporţie de 1:2 (în volume), se centrifughează, iar sedimentul rezultat se amestecă cu alcool şi reactiv diazo în proporţie de 4:2:1 (în volume). În uremie coloraţia amestecului devine maronie.
- **T. ANSTIE.** T. pentru detectarea alcoolului în urină. Prin picurare, se adaugă la eşantion un reactiv constând în bicromat de potasiu şi acid sulfuric concentrat. Apariţia culorii verzi semnifică prezenţa alcoolului într-o concentraţie toxică.
- **T. APGAR.** [*Virginia Apgar, anestezist american, 1909-1974.*] Sin.: scor APGAR (v.).
- **T. ASCHHEIM-ZONDEK.** [*Selmar Aschheim, ginecolog german, profesor la Berlin, 1878-1965; Bernhard Zondek, ginecolog israelian originar din Germania, 1891-1966.*] T. de depistare a graviditāţii: injectarea subcutană la şoareci maturi (femele) a unei cantităţi din urina femeii gravide determină maturarea precoce a foliculilor ovarieni şi hemoragie uterină. Abrev.: AZT. Sin.: reacţie Aschheim-Zondek. V. şi reacţii de sarcină.
- **T. BABINSKI-WEIL.** [*Joseph François Félix Babinski, neurolog francez, Paris, 1857-1932; Mathieu Pierre Weil, medic reumatolog francez, Paris, 1884-1956.*] T. util în aprecierea unei afecţiuni a labirintului. Se indică pacientului să închidă ochii şi să se deplaseze înainte şi înapoi de 10 ori, fără să se sprijine. În cazul unei disfuncţii a labirintului se produce, în timpul mersului, înclinarea laterală de partea afectată. Sin: probă Babinski-Weil.
- **T. BAUER.** Pentru evaluarea toleranţei la galactoză: se administrează pacientului 30 g galactoză. O eliminare urinară peste 3 g indică o disfuncţie hepatică. Sin.: proba de galactozurie provocată, probă Bauer.
- **T. BAYER.** Pentru depistarea acetonuriei, utilizând nitrobenzaldehidă. Amestecul acesteia, în volume egale, cu urina de cercetat, la un pH alcalin, determină o coloraţie albastru-indigo, în prezenţa acetonei. V. şi test pentru acetonă.
- **T. BECHTEREW.** [*Vladimir Mihailovici von Bechterew, neurolog rus, profesor la Kazan, apoi la St. Petersburg, 1857-1927.*] T. util pentru aprecierea afectării nervului sciatic. Pacientul fiind în decubitus dorsal, i se indică să ridice ambele picioare, simultan. În *sciatică, testul este negativ, dar pacientul poate ridica, pe rând, câte un picior.
- **T. BERNARD.** [*Etienne René Bernard, ftiziolog francez, n. 1893.*] T. terapeutic pentru diagnosticul diferenţial al *pneumoconiozei. Tratamentul tuberculostatic intensiv aplicat în pneumoconioza minerilor determină atenuarea considerabilă a leziunilor pe imaginea radiologică doar dacă pneumoconioza este asociată cu un proces pulmonar de etiologie tuberculoasă.
- **T. BERNSTEIN.** [*Lionel Bernstein, medic internist american, n. 1923.*] Administrarea la nivel esofagian a unei soluţii de acid clorhidric 0,1 N (cu viteza de 120 picături pe minut) provoacă apariţia durerii la pacienţii cu esofagită de reflux. T. este util în diagnosticul *esofagitei de reflux neevidenţiată prin esofagoscopie. Sin.: test de infuzie acidă esofagiană.
- **T. BERTHELOT.** [*Pierre Eugen Marcellin Berthelot, farmacolog francez, Paris, 1827-1907.*] 1) T. pentru detectarea fenolului: o soluţie amoniacală de fenol tratată cu o soluţie de sodă clorurată capătă o coloraţie albăstruie. 2) T. pentru detectarea alcoolului: eşantionul se agită după adăugarea câtorva picături de clorură de benzil şi hidroxid de sodiu în exces, până la dispariţia mirosului iritant al clorurii. Apariţia mirosului (aromatic) de benzoat de etil indică prezenţa alcoolului.
- **T. BIELSCHOWSKY.** [*Alfred Bielschowsky, oftalmolog german, profesor (succesiv) la Leipzig, Marburg şi Breslau (în prezent Wroclaw, Polonia), 1871-1940.*] Sin.: semn Bielschowsky (v.).
- **T. BIGGS-DOUGLAS.** [*Rosemary Biggs, hematolog englez contemporan, Oxford; Douglas.*] Sin.: test de generare a tromboplastinei (v.).
- **T. BINET.** [*Alfred Binet, neurolog şi psiholog francez, Paris, 1857-1911.*] Sin.: probă Binet-Simon (v.).
- **T. BING-AUBRY / test de Bing-Aubry / Bing's entotic test.** [*Albert Bing, otolog austriac, Viena, 1844-1922; Maurice Charles Louis Aubry, otorinolaringolog francez, profesor la Paris, n. 1899.*] Probă utilizată în *audiometria tonală, derivată din proba acumetrică Bing, pentru măsurarea gradului de anchiloză a scăriţei şi cantificat prin abaterea diferenţială Bing-Aubry între *conducţia osoasă absolută şi conducţia osoasă relativă. Această abatere cantificată prin indicele "O" Sullivan este normală la valori peste 20 şi poate diminua până la zero în funcţie de importanţa anchilozei stapedovestibulare.
- **T. BLACKBERG-WANGER.** Pentru identificarea *melaninei în urină: se concentrează o cantitate de urină până la 1/3 din volum, se adaugă persulfat de potasiu 1%, şi, după 2 ore, un volum egal de alcool metilic. Melanina precipită şi poate fi separată prin filtrare.
- **T. BOCCA.** T. audiometric util pentru evaluarea deficitului duratei de percepţie sonoră, prin stimuli auditivi repetitivi.
- **T. BORCHGREVINK / test de Borchgrevink / test for platelet adhesion (*in vivo*).** Măsurarea procentului de plachete

reţinute la nivelul unei incizii asemănătoare celei utilizate pentru măsurarea *timpului de sângerare. Procentul se obţine prin raportarea numărului plachetelor din sângele circulant, la cel obţinut în sângele scurs din incizie în momente diferite. Normal, indexul de *adezivitate plachetară corespunde la 25-40% din plachetele reţinute. Această probă măsoară *in vivo* adezivitatea plachetară.

- **T. CALLAWAY.** T. pentru diagnosticul luxaţiei scapulohumerale: circumferinţa umărului afectat, măsurată peste acromion şi prin axilă, este mai mare decât de partea controlaterală, neafectată.
- **T. CARNOT.** Pentru evidenţierea dilataţiei atone a stomacului: stomacul pacientului este golit prin sondă gastrică şi se introduc 500 ml apă, apoi pacientul rămâne în ortostatism, o oră, după care conţinutul stomacului este eliminat şi măsurat. Într-un al doilea timp, se introduce un alt volum de 500 ml apă, iar pacientul este aşezat în decubitus lateral drept pentru o oră, timp în care stomacul trebuie să se golească, în condiţii fiziologice, aproape complet.
- **T. CATES-GARROD.** Sin.: probă la nicotină (v.).
- **T. CHAPMAN.** T. pentru diagnosticul de *abdomen acut: pacientul fiind în poziţie de supinaţie, cu braţele lateral, i se indică să se ridice doar prin contracţia muşchilor abdominali. T. este pozitiv în caz de durere foarte mare sau de imposibilitate de a efectua manevra.
- **T. COOMBS.** [*Robin Royston Amos Coombs, imunolog englez, Cambridge, n. 1921.*] T. larg utilizat pentru recunoaşterea prezenţei anticorpilor incompleţi ai grupelor sanguine din sistemul Rh. Se identifică anticorpii în ser (*t. C. indirect*) sau pe globulele roşii ale subiectului examinat (*t. C. direct*). În cazul *t. C. indirect*, pentru detecţia anticorpului anti-Rh incomplet, se pune în contact serul cu hematii Rh+. Dacă în ser există anticorpul, acesta se fixează pe hematii, fără să le aglutineze. În continuare, hematiile spălate (dar purtătoare ale anticorpului incomplet, dacă acesta a existat în ser) vor fi aglutinate de un ser antiglobulină provenind de la iepure (după injectarea animalului cu globuline din serul uman). *T. C. direct* constă în sensibilizarea prealabilă a hematiilor printr-un anticorp anti-Rh. Hematiile, pe care s-a fixat în prealabil acest anticorp, vor fi aglutinate de un ser antiglobulină umană obţinut de la iepure. Sin.: reacţie Coombs.
- **T. CRAIG.** T. de fixare a *complementului seric, pentru diagnosticul tuberculozei.
- **T. CRAMPTON.** [*Charles Ward Crampton, medic american, New York, 1877-1964.*] T. pentru evaluarea rezistenţei fizice la efort şi a antrenamentului, care se bazează pe măsurarea diferenţei dintre puls şi tensiune arterială în decubit dorsal faţă de ortostatism.
- **T. CUTLER-POWER-WILDER.** [*H. H. Cutler, biochimist american sec. XX; Marschelle Harnly Power, biochimist american la clinica Mayo, n. 1894; Russell Morse Wilder Sr., medic american, 1885-1959.*] T. util în diagnosticul *bolii Addison. Se administrează pacientului timp de câteva zile o dietă cu restricţie de NaCl şi citrat de potasiu. În caz de insuficienţă suprarenală, concentraţia clorului urinar va prezenta o creştere marcată, în a treia zi de dietă.
- **T. DARLING / test de Darling / sweat test.** Sin.: testul sudorii (v.).
- **T. DAVIDSOHN.** [*Israel Davidsohn, medic american, Chicago, n. 1902.*] T. diferenţial în mononucleoza infecţioasă, prin determinarea aglutinării eritrocitelor de oaie cu serul pacientului după absorbţie cu *antigen Forsman, respectiv antigen bovin.
- **T. DEHIO.** [*Karl K. Dehio, medic rus, 1851-1927.*] T. de diagnostic etiologic al bradicardiei: dacă bradicardia cedează după injectarea de *atropină, atunci ea este datorată unui tonus vagal crescut; în caz contrar, poate fi implicată o afecţiune organică cardiacă.
- **T. DENNIS-SILVERMAN.** T. pentru determinarea pH-ului secreţiei gastrice. Câteva picături de secreţie gastrică sunt aplicate pe hârtie-test impregnată cu reactiv Topher şi albastru timol. Coloraţia este comparată cu hârtia – test pe care s-a aplicat soluţie tampon cu pH cunoscut.
- **T. DI SANT' AGNESE / test Di Sant' Agnese / sweat test.** Sin.: testul sudorii (v.).
- **T. DONOGANY.** T. pentru depistarea *hematuriei microscopice: 1 ml de soluţie de sulfură de amoniu se amestecă cu 1 ml de piridină şi se adaugă 10 ml de urină. În prezenţa hematuriei apare o coloraţie oranj.
- **T. DUKE.** [*William Waddel Duke, patolog american, Kansas City, 1882-1946.*] T. de măsurare a timpului de sângerare (v.).
- **T. DUPONT.** Absenţa *midriazei după adăugarea unei picături de *atropină intraocular, în caz de deces.
- **T. EVANS.** [*Herbert MacLean Evans, anatomist şi fiziolog american, profesor la Berkeley, 1882-1971.*] T. biologic pentru evaluarea indirectă a hormonului somatotrop conţinut în sânge. Constă în injectarea plasmei de examinat la un şobolan hipofizectomizat şi, ulterior, în măsurarea creşterii cartilajului epifizar tibial.
- **T. FARNSWORTH.** [*Dean Farnsworth, ofiţer în marina SUA, 1902-1959.*] T. care permite detecţia şi clasificarea anomaliilor de percepţie a culorilor, constând în buline colorate pe care pacientul trebuie să la clasifice în ordine graduală. *T. F. mic* (sau *Farnsworth 15 Hue*, termen engl., semnificând nuanţă): t. compus din 15 buline, permite un studiu rapid. *T. F. mare*: t. compus din 85 de buline, existând şi o formulă simplificată, t. 28 Hue.
- **T. FARR.** Metodă de dozare a anticorpilor sau al antigenilor utilizând antigeni sau anticorpi marcaţi cu un izotop radioactiv şi constând în dozarea antigenilor legaţi de anticorpi, după precipitarea cu sulfat de amoniu.
- **T. FLACK.** [*Martin William Flack, fiziolog englez, Londra, 1882-1931.*] T. utilizat în medicina sportivă, constând în înregistrarea variaţiilor frecvenţei cardiace a pacientului, în timp ce acesta menţine, prin expir blocat, o denivelare de 40 mmHg între cele două niveluri ale unui tub în U umplut cu mercur. T. F. este relativ imprecis şi puţin reproductibil. V. şi test Pachon-Martinet.
- **T. FOWLER.** T. de explorare a analizatorului auditiv. Pacientul ascultă cu ambele urechi un sunet de aceeaşi frecvenţă, comparând intensitatea sunetului în urechea sănătoasă şi cea afectată. Se modifică apoi intensitatea sunetului până la egalizarea celor două senzaţii auditive. Într-o a doua etapă se creşte intensitatea sunetului pentru urechea sănătoasă şi se reegalizează senzaţia auditivă pentru ambele urechi; intervalul de variaţie va fi mai mic decât în prima etapă în cazul existenţei unui "fenomen de recrutare" (peste o anumită valoare prag a intensităţii sunetului, urechea hipoacuzică aude normal).
- **T. GARDINER-BROWN.** T. util în aprecierea afecţiunilor urechii medii. Se plasează un diapazon în vibraţie la nivelul apofizei mastoide. Existenţa unei discordanţe între perceperea vibraţiilor de către pacient şi examinator indică o afecţiune a urechii medii a pacientului.
- **T. GAULT.** [*F. Gault, medic francez, sec. XIX-XX.*] T. pentru diagnosticul de *anacuzie simulată. Se obstruează urechea normală şi se produce un sunet lângă urechea considerată a fi afectată. În caz de simulare a anacuziei apare o mişcare involuntară a pleoapei de partea urechii cu hipoacuzie simulată.
- **T. GIBBON-LANDIS.** [*John Heysham Gibbon Jr., medic american, 1903-1973; Eugene Markley Landis, medic american, n. 1901.*] T. pentru evaluarea circulaţiei periferice. Extremităţile (mâinile, dacă se testează circulaţia periferică a membrelor

inferioare, picioarele, dacă se testează circulaţia membrelor superioare) sunt imersate în apă la 43-45°C. Creşterea temperaturii extremităţilor testate indică o circulaţie periferică normală.

- **T. GLÉNARD.** [*Claude Marie Frantz Glénard, medic francez la Hôpitaux de Lyon, apoi medic la Vichy, 1848-1920.*] Reducerea durerilor epigastrice care apar în ortostatism la pacienţii cu visceroptoză, prin manevra de ridicare a abdomenului de către examinatorul plasat în spatele pacientului.
- **T. GOLDSCHEIDER.** [*Johannes Karl August Eugen Alfred Goldscheider, medic şi fiziolog german, profesor de clinică medicală la Berlin, 1858-1935.*] T. de sensibilitate termică cutanată, prin atingerea tegumentelor cu un vârf metalic cu temperatură variabilă.
- **T. GRAHAM.** [*Evarts Ambrose Graham, chirurg american, St. Louis, 1883-1953.*] T. pentru investigarea radiologică a veziculei biliare, prin administrarea (i. v. sau oral) de substanţe de contrast iodate.
- **T. GRIESS.** T. pentru depistarea prezenţei nitriţilor în salivă. Se amestecă salivă cu apă în proporţie de 1:5 şi se adaugă câteva picături de H_2SO_4 diluat şi de metadiamidă benzenică. În prezenţa nitriţilor coloraţia devine galbenă.
- **T. GUTHRIE.** [*Robert Guthrie, pediatru american, Buffalo, n. 1916.*] Metodă microbiologică ce permite un dozaj semicantitativ rapid al *fenilalaninei sanguine. Acest t. este curent utilizat în depistarea neonatală sistemică a *fenilcetonuriei.
- **T. HAM.** [*Thomas Hale Ham, medic american, n. 1905.*] Incubarea hematiilor pacientului cu *hemoglobinurie paroxistică nocturnă cu ser (de la un individ normal) acidifiat la pH 6,2, *activarea complementului prin calea alternativă ducând la liza hematiilor anormale. Observarea hemolizei, care este întotdeauna patologică, se face prin examinarea colorimetrică a supernatantului rezultat din centrifugarea amestecului hematii-ser. Sin.: testul serului acidifiat.
- **T. HAM-DACIE / test de Ham-Dacie / Ham's test, acidified serum lysis test.** [*Thomas Hale Ham, medic american, n. 1905; Dacie, hematolog englez*] T. prin care se investighează rezistenţa *in vitro* a hematiilor în mediu acid. Este pozitiv în *boala Marchiafava-Micheli şi în *diseritropoieza congenitală tip II. Sin.: test de hemoliză acidă.
- **T. HAMOLSKY.** Sin.: probă Hamolsky (v.).
- **T. HASERICK.** [*John R. Haserick, medic american contemporan.*] T. ce constă în inducerea formării *celulelor Hargraves adăugând la granulocitele normale ser provenit de la subiecţi afectaţi de *lupus eritematos diseminat. T. este pozitiv şi în alte *colagenoze.
- **T. HEILMAN / test de Heilman / CSF-bactericidal activity.** Probă ce studiază *in vitro* eficacitatea unui tratament antibiotic. Constă în evaluarea acţiunii bactericide a serului (sau a LCR) diluat, prelevat de la bolnavul tratat cu antibiotice, faţă de bacteria responsabilă de infecţie. Este cunoscut uneori şi sub denumirea de puterea inhibitoare a serului sau a LCR.
- **T. HICKEY-HARE.** T. diagnostic pentru diabetul insipid. Administrarea i. v. a unei soluţii saline hipertone reduce *diureza la subiecţii normali, dar nu şi la pacienţii cu *diabet insipid.
- **T. HINES-BROWN.** [*Edgar, medic american, Rochester, n. 1906; George Elgie Brown, medic american, Rochester, 1885-1935.*] Sin.: probă la frig (v.).
- **T. HOLMGREN.** [*Emil Algot Holmgren, fiziolog suedez, Uppsala, 1866-1922.*] T. de explorare a vederii în culori, constând în alegerea de către pacient a firelor de lână de aceeaşi nuanţă dintr-un mănunchi de fire diferit colorate.
- **T. HOLTEN.** T. de evaluare a *_clearance_-ului creatininei.
- **T. HOPPE-SEYLER.** [*Ernst Felix Immanuel Hoppe-Seyler, fiziolog şi chimist german, 1825-1895.*] T. pentru depistarea prezenţei monoxidului de carbon în sânge. Prin amestecul sângelui cu hidroxid de sodiu, culoarea virează de la maroniu spre roşu în prezenţa unei concentraţii crescute de oxid de carbon.
- **T. HOWARD.** [*John Eager Howard, medic internist şi endocrinolog american, n. 1902.*] T. de evaluare a funcţiei renale prin colectarea urinei separat, prin cateterizarea ureterelor pentru fiecare rinichi şi măsurarea concentraţiei de sodiu şi *creatinină.
- **T. HOWELL** [*William Henry Howell, fiziolog american, Baltimore, 1860-1945.*] Sin.: timp Howell (v.).
- **T. HUHNER.** [*Max Huhner, urolog american, New York, 1873-1947.*] T. util în explorarea sterilităţii cuplului, prin punerea în contact a spermei şi glerei cervicale, *in vitro*, într-un tub de sticlă. Se apreciază gradul de invadare a glerei cervicale de către spermatozoizi şi, după 24 de ore de incubare la 37°C, mobilitatea spermatozoizilor în gleră. Sin.: test postcoital, test de supravieţuire a spermatozoizilor.
- **T. ISHIHARA.** [*Shinobu Ishihara, oftalmolog japonez, Tokio, 1879-1963.*] T. de apreciere a vederii în culori, prin utilizarea unor cercuri desenate, cu dimensiuni şi culori diferite.
- **T. JACOBY.** Permite evaluarea acidului peptic din sucul gastric prin detectarea celei mai mari diluţii a sucului gastric care clarifică o soluţie acidă de ricin în 3 ore, la 38°C.
- **T. JANSEN.** [*W. Murk Jansen, ortoped olandez, Leyda, 1863-1935.*] T. diagnostic pentru *osteoartrita deformantă a şoldului. I se indică pacientului să încrucişeze membrele inferioare, astfel încât glezna unuia să se sprijine pe celălalt genunchi. Această poziţie nu este posibilă în osteoartrita deformantă a şoldului.
- **T. JÜRGENS.** [*Rudolf Jürgens, hematolog german, Berlin, Basel, 1898-1961.*] Se realizează prin ciupirea pielii de la nivelul regiunii infraclaviculare şi este considerat pozitiv când apar peteşii punctiforme. Are aceeaşi semnificaţie cu t. garoului.
- **T. KELLING.** T. de identificare a *acidului lactic în secreţia gastrică. Se diluează lichidul gastric şi apoi se adaugă 1-2 picături de clorură ferică 5%. În prezenţa acidului lactic apare o coloraţie galben-verde.
- **T. KERNER.** Pentru detectarea prezenţei *creatininei. Lichidul de cercetat se acidifică şi apoi se adaugă o soluţie de acid fosfomolibdic sau fosfotungstic. În prezenţa creatininei se formează un precipitat cristalin.
- **T. KNAPP.** [*Karl Knapp, chimist german, 1832-1911.*] 1) T. de determinare a prezenţei glucozei în urină: 10 g de cianură mercurică sunt dizolvate în 100 ml soluţie de sodă caustică, apoi diluate. Se amestecă cu o cantitate din urina pacientului diabetic. În prezenţa glucozei se formează un precipitat. 2) T. de evidenţiere a acizilor organici în lichidul de secreţie gastrică: 1 ml de lichid gastric este tratat cu 5 ml de eter. Adăugarea unor soluţii feroase diluate duce la apariţia de inele diferit colorate, în funcţie de prezenţa acizilor organici.
- **T. KOROTKOFF.** [*Nicolai Sergheevici Korotkoff, medic rus, 1874-1920.*] În *anevrism, menţinerea unei presiuni ridicate în circulaţia periferică în timpul compresiei arterei ce precedă anevrismul indică existenţa unei circulaţii colaterale eficiente.
- **T. KURZROK-MILLER.** [*Raphael Kurzrock, ginecolog american, New York, 1895-1961; Miller.*] T. de compatibilitate, *in vitro*, a spermatozoizilor cu mucusul cervical prelevat în perioada de ovulaţie.
- **T. KVEIM.** [*Morten Ansgar Kveim, medic patolog norvegian, Oslo, n. 1892.*] T. util în diagnosticul *sarcoidozei. Injectarea subcutanată a unui antigen preparat dintr-un ţesut limfatic uman (ganglion limfatic sau splină) conduce, după circa o săptămână, la apariţia unei papule care, la biopsie, se aseamănă cu *granulomul tuberculos, în sarcoidoză.

- **T. LANCEFIELD.** [*Rebecca Craighill Lancefield, bacteriolog american, New York, 1895-1981.*] T. de precipitare, *in vitro*, pentru identificarea şi clasificarea *streptococilor, bazat pe reacţia specifică antigen-anticorp.
- **T. LAUTIER.** T. cutanat, util în diagnosticul tuberculozei: câteva picături dintr-o soluţie de *tuberculină 1% sunt aplicate pe tegumentele braţului şi acoperite cu o compresă. După 48 ore, în zona respectivă se formează o erupţie eritemo-papuloasă în placard.
- **T. LECHINI.** T. pentru depistarea hematuriei. În 10 ml de urină se adaugă o picătură de acid acetic şi 3 ml cloroform. Se obţine o coloraţie roşie, în cazul hematuriei.
- **T. LEWIS.** Sin.: semn Lewis-Federici (v.).
- **T. LICHTHEIM.** [*Ludwig Lichtheim, medic german, profesor de policlinică medicală la Jena, apoi la Berna, 1845-1928.*] T. util în evaluarea unor leziuni corticale: în cazul în care un pacient cu o afecţiune psihică este capabil să indice numărul silabelor unui cuvânt pe care nu îl poate silabisi, este posibilă existenţa unei leziuni la nivelul fibrelor de asociaţie, mai importantă decât leziunea corticală. Sin.: semn Lichtheim.
- **T. LOEWI.** [*Otto Loewi, fiziolog şi farmacolog american de origine germană, 1873-1961; premiul Nobel pentru medicină/fiziologie în 1936, împreună cu Sir Henry Hallett Dale.*] Se instilează în sacul conjunctival de 2 ori câte 3 picături de soluţie de clorură de *adrenalină 1‰, la 5 min interval. În caz de diabet, hipertiroidism sau insuficienţă pancreatică, se produce midriază. Sin.: semn Loewi.
- **T. LOEWENBERG.** T. care permite diagnosticul precoce al *tromboflebitei. Se bazează pe principiul conform căruia în teritoriul suspectat a avea o tromboflebită apare o durere la o presiune localizată pe traiectul venei safene (cu manşeta tensiometrului) sau o durere profundă la gambă sau în spaţiul popliteu. În mod normal, presiunea până la 200 mmHg nu provoacă durere. Apariţia durerii între 80-150 mmHg pledează pentru *flebită, *tromboză sau tromboflebită.
- **T. LUGOL.** [*Jean Guillaume Auguste Lugol, medic francez, Paris, 1786-1851.*] T. chimic pentru diagnosticul sarcinii, prin evidenţierea *gonadotrofinelor B în urină. Adăugarea a câteva picături de soluţie Lugol peste un eşantion din urina în prealabil încălzită la 100°C determină, după răcire, o coloraţie roz caracteristică (reacţia Simola). Pozitivitatea t. este apreciată la 80% din cazuri.
- **T. LUNDH.** T. de evaluare a funcţiei pancreatice, în care se măsoară concentraţia tripsinei în aspiratele duodenale prelevate pe parcursul a câtorva ore după un prânz lichid conţinând proteine, lipide şi glucide. T. este util în insuficienţa pancreatică exocrină, dar nu măsoară capacitatea secretorie a pancreasului.
- **T. LUTTKE.** T. de determinare cantitativă a acidului clorhidric în lichidul de secreţie gastrică.
- **T. MAGPIE.** T. pentru identificarea sărurilor de mercur, utilizând clorură stanoasă, în prezenţa căreia se formează un precipitat alb-gri de mercur metalic şi clorură mercuroasă.
- **T. MASTER.** [*Arthur Morris Master, cardiolog american, New York, 1895-1973.*] Sin.: probă Oppenheimer-Master (v.).
- **T. MAZZOTTI.** Sin.: test la notezină (v.).
- **T. MENDELSOHN.** [*Martin Mendelsohn, medic german, profesor de medicină internă la Berlin, 1860-1930.*] Sin.: semn Mendelsohn (v.).
- **T. MONTENEGRO.** Sin.: test cutanat cu leishmanin (v.).
- **T. MORELLI.** [*F. Morelli, medic italian, începutul sec. XX.*] T. de diferenţiere a unui *exsudat de un *transsudat, prin observarea caracteristicilor precipitatului format la adăugarea câtorva picături din lichidul de cercetat peste o soluţie saturată de clorură mercurică. Un precipitat de tip conglomerat indică un exsudat; dacă precipitatul este exfoliativ, diagnosticul este de transsudat.
- **T. MOSCHOWITZ.** [*Eli Moschcowitz, medic american, 1879-1964.*] T. pentru evidenţierea *aterosclerozei la membrele inferioare. La un membru normal, revascularizarea şi deci recolorarea normală a tegumentelor, după aplicarea şi ulterior îndepărtarea unui bandaj strâns compresiv, se produce în câteva secunde. În cazul aterosclerozei timpul de revascularizare este mult mai lung.
- **T. NAFFZIGER.** [*Howard Christian Naffziger, neurochirurg american, San Francisco, 1884-1961.*] În cazul compresiunii unei rădăcini nervoase, prin hernierea discului intervertebral sau prin prezenţa unei formaţiuni tumorale la acest nivel, compresia manuală bilaterală a venelor jugulare determină accentuarea durerii sau a tulburărilor senzitive în teritoriul corespunzător rădăcinii nervoase afectate.
- **T. NAGEL.** [*Willibald Nagel, fiziolog german, profesor la Rostock, 1870-1911.*] T. de apreciere a vederii cromatice, utilizând planşe cu cercuri concentrice diferit colorate.
- **T. NELSON.** [*Robert Armstrong Nelson, serolog american, n. 1922 Miami.*] Sin.: test de imobilizare a treponemelor (v.).
- **T. NYIRI.** T. de apreciere a funcţiei renale, prin concentrare urinară utilizând tiosulfat.
- **T. OLIVER.** [*George Oliver, fiziolog englez, 1841-1915.*] 1) T. pentru identificarea albuminuriei. Peste o cantitate de urină se adaugă, în proporţie de 1:4, soluţie de tungstat de sodiu şi 10:6 soluţie de acid citric. În prezenţa albuminei, se formează un precipitat alb la limita dintre cele două straturi. 2) T. pentru depistarea glucozei. Lichidul de cercetat este amestecat cu carmin indigo şi adus la temperatura de fierbere. În prezenţa glucozei culoarea virează de la albastru la galben sau roşu. 3) T. pentru depistarea *acizilor biliari. La 5 ml soluţie de cercetat se adaugă 2-3 picături acid acetic şi se filtrează. Se amestecă cu un volum egal de soluţie 1% peptonă. În prezenţa unui exces de acid acetic se produce un precipitat insolubil.
- **T. OWEN.** Sin.: trombotest (v.).
- **T. OWREN.** [*Paul Arnor Owren, hematolog norvegian, Oslo, n. 1905.*] Metodă care permite evaluarea concentraţiilor plasmatice ale factorilor de coagulare (protrombină, proconvertină, factor antihemofilic B, factor Stuart) pe care acţionează antivitaminele K. Se măsoară timpul de coagulare a plasmei citrate şi amestecate cu reactiv Owren (care conţine cefalină, tromboplastină cu acţiune lentă, clorură de calciu). În mod normal, coagularea se face în 35 de secunde. T. O. este folosit pentru urmărirea evoluţiei efectului anticoagulant al *antivitaminelor K.
- **T. PACHON.** [*Michel Victor Gabriel Léon Pachon, fiziolog francez, profesor la Bordeaux, 1867-1938.*] T. de evaluare a rezervei funcţionale miocardice: în caz de insuficienţă miocardică, un efort fizic va determina scăderea *presiunii sistolice şi creşterea *presiunii diferenţiale. Valoarea acestui t. este constantă.
- **T. PAGET.** [*Sir James Paget, chirurg şi fiziolog englez, Londra, 1814-1899.*] T. de diferenţiere clinică între o formaţiune tumorală chistică şi una solidă: formaţiunea chistică are o consistenţă mai redusă central, spre deosebire de formaţiunea solidă, care este mai dură central.
- **T. PAPANICOLAOU.** [*George Nicholas Papanicolaou, anatomist, citolog şi medic american de origine greacă, New York, 1883-1962.*] T. diagnostic pentru afecţiunile maligne sau premaligne ale *colului uterin prin examenul citologic exfoliativ. Se disting cinci clase: I - frotiu normal; II - frotiu inflamator; III - frotiu suspect cu celule modificate; IV - frotiu tipic neoplazic, cu celule atipice şi celule normale; V - frotiu neoplazic, cu un mare număr de celule atipice.

- **T. PATTERSON.** T. util pentru diagnosticul uremiei. O picătură de reactiv Ehrlich se aplică peste o picătură de sânge, pe hârtie de filtru. Coloraţia virează spre verde în caz de uremie.
- **T. PAUL-BUNNELL-HĂNGĂNUŢIU.** [*John Rodman Paul, medic american, New Haven, n. 1893; Walls Willard Bunnell, medic american, Farmington, n. 1902; Marius Hăngănuţiu, imunolog român, Cluj, sec. XX.*] T. diagnostic pentru *mononucleoza infecţioasă, bazat pe aglutinarea hematiilor de oaie de către serul pacientului. Sin.: reacţie Paul-Bunnell-Hăngănuţiu.
- **T. PAUNZ.** [*Ludwig Paunz, medic maghiar, Budapesta, n. 1895.*] T. util pentru diagnosticul de *amiloidoză. Se injectează intravenos 10 ml/kg corp de soluţie roşu de Congo 0,6%. După o oră, dintr-un eşantion sanguin se separă serul, peste care se adaugă câteva picături de acid clorhidric. Absenţa unei coloraţii albastre în precipitatul format sugerează diagnosticul de amiloidoză.
- **T. PERTHES.** [*Georg Clemens Perthes, chirurg german, profesor la Leipzig, apoi la Tübbingen, 1869-1927.*] Sin.: probă Perthes (v.).
- **T. PIRQUET.** [*Clemens Peter von Cesenatico Pirquet, pediatru şi imunolog austriac, profesor (succesiv) la Baltimore, Breslau (în prezent Wrocław, Polonia) şi Viena, 1874-1929.*] Sin.: reacţie la tuberculină (v.).
- **T. POLACK.** T. de evaluare a vederii în culori: dintr-un set de 12 plachete colorate, având, pentru fiecare culoare, saturaţii descrescânde până la alb, subiectul trebuie să claseze plachetele în funcţie de nuanţă.
- **T. POSNER.** [*Carl Posner, urolog german, 1854-1929.*] T. de orientare asupra etiologiei albuminuriei. Peste un eşantion din urina colectată în 24 ore se adaugă formaldehidă, se agită, apoi se numără leucocitele. Sub 10 000 /cm^3 indică 0,1% albumină şi de obicei este în relaţie cu o infecţie urinară; peste această limită poate fi vorba de o *glomerulonefrită. V. şi test pentru albumină.
- **T. PREGL.** [*Fritz Pregl, biochimist austriac, profesor la Graz şi Innsbruck, 1869-1930.*] T. de apreciere a funcţiei renale. Se determină densitatea urinară şi, cu ajutorul unui coeficient, se estimează cantitatea de reziduu, mineral şi organic, excretată în urină. Pentru un acelaşi volum urinar excretat, aceste cantităţi pot fi diferite. O predominanţă a substanţelor minerale în raport cu materia organică poate sugera o disfuncţie renală (eventual, *insuficienţă renală).
- **T. PROETZ.** [*Arthur Walter Proetz, otorinolaringolog american, St. Louis, 1888-1966.*] T. pentru determinarea acuităţii analizatorului olfactiv. Se utilizează o serie de substanţe volatile, fiecare dintre ele în 10 concentraţii diferite într-un litru de petrol cu densitate relativă 0,880. Se determină cea mai mică concentraţie la care substanţa poate fi recunoscută după miros. Sin.: coeficient olfactiv.
- **T. QUERIDO.** Sin.: test de stimulare cu TSH (v.).
- **T. QUICK.** [*Armand James Quick, medic american, Milwaukee, 1894-1978.*] Determinarea *timpului de coagulare după adăugarea unui exces de tromboplastină la plasma decalcifiată şi recalcifiată. Permite evaluarea activităţii *protrombinei şi a factorilor V, VII şi X. Este efectuat îndeosebi pentru supravegherea efectelor unui tratament anticoagulant prin derivaţi de *cumarină, care acţionează împiedicând sinteza acestor factori în ficat. Timpul Quick normal este 15 secunde. Sin.: timp Quick, timp de protrombină.
- **T. RANDOLPH.** [*Nathaniel Archer Randolph, medic american, 1858-1887.*] T. pentru depistarea *peptonelor în urină. Se introduc 2 picături de soluţie de iodură de potasiu şi 3 picături reactiv Millon în 5 ml urină uşor acidulată. Formarea unui precipitat galben indică prezenţa peptonelor.
- **T. RATSCHOW.** T. util pentru aprecierea gradului de compensare în cazul unei obliterări arteriale în bazin sau la nivelul membrelor inferioare. Pacientul în decubit dorsal, cu membrele inferioare ridicate vertical, efectuează cu ambele membre inferioare, timp de două minute, mişcări de flexie-extensie, după care se aşează pe marginea patului lăsând membrele inferioare să atârne relaxate. În caz de obliterare arterială insuficient compensată, apar zone palide sub formă de pete sau difuze pe talpa piciorului (normal: hiperemie difuză după 5-10 secunde), iar umplerea venoasă este întârziată (normal: după 15-20 secunde).
- **T. REINSCH.** [*Adolf Reinsch, medic german, 1862-1916.*] T. pentru identificarea prezenţei unor elemente (arseniu, mercur, antimoniu, cantităţi mari de seleniu, telur, sulf). În amestecul de cercetat, acidifiat, se introduce o lamă de cupru. Se aduce la fierbere. În prezenţa elementelor precizate anterior se formează un depozit pe suprafaţa lamei de cupru.
- **T. RINKEL.** Unul din testele de suprimare-reintroducere în alergiile alimentare. Se suprimă alimentul timp de patru zile şi apoi acesta este reintrodus în a cincea zi, la micul dejun, într-o cantitate suficientă. În continuare se observă fenomenele clinice care apar, în special cele digestive.
- **T. RINNE.** [*Heinrich Adolf Rinne, otolog german, Göttingen, 1819-1868.*] Sin.: probă Rinne (v.).
- **T. RISSER.** [*Joshep C. Risser, chirurg ortoped american, 1892-1942.*] T. bazat pe evoluţia semnelor radiologice de osificare ale crestelor iliace, permiţând evaluarea maturaţiei osoase între 14 şi 16 ani. Pe radiografia de faţă de bazin, imaginea suturii totale a punctelor de osificare complementare ale crestei iliace cu osul iliac probează sfârşitul creşterii osoase şi este notat cu 4. T. se notează cu zero atunci când nu este vizibilă nici o fuziune osoasă.
- **T. ROBINSON-KEPLER.** [*F. J. Robinson, medic american contemporan; Edwin J. Kepler, medic american la Clinica Mayo, 1894-1949.*] T. util în diagnosticul *insuficienţei suprarenale. Spre deosebire de subiecţii normali, care vor excreta 50% din 1 500 ml de apă ingerată în primele 4 ore, la pacienţii cu insuficienţă suprarenală se constată o diureză mult redusă.
- **T. RORSCHACH.** [*Hermann Rorschach, psihiatru elveţian originar din Zürich, 1884-1922.*] Sin.: probă Rorschach (v.).
- **T. ROUS.** [*Francis Peyton Rous, patolog american, 1879-1970; premiul Nobel pentru fiziologie /medicină în 1966, împreună cu Charles Breton Huggins.*] T. pentru identificarea *hemosiderinei. Se centrifughează urina şi se adaugă 5 ml dintr-o soluţie de ferocianură de potasiu 2% şi 5 ml dintr-o soluţie de acid clorhidric 1%. Prezenţa hemosiderinei determină apariţia de granule albastre.
- **T. RUBNER.** [*Max Rubner, fiziolog german, 1854-1932.*] T. pentru evaluarea monoxidului de carbon în sânge. Se amestecă un eşantion de sânge cu 4 sau 5 volume de soluţie de acetat de plumb. În absenţa monoxidului de carbon, culoarea virează în maron.
- **T. RUFFIER-DICKSON.** T. asemănător cu t. Pachon-Martinet, ce permite calcularea unui indice: $[(P+P_1+P_2)-200]/10$, a cărui valoare este martor fidel al adaptării cardiovasculare la efort (P: pulsul în repaus, P_1: pulsul la sfârşitul efortului, P_2: pulsul la 1 min după efort). V. şi test Flack.
- **T. SABIN-FELDMAN.** [*Albert Bruce Sabin, virolog american de origine rusă, New York, n. 1906; Henry Alfred Feldman, epidemiolog american, n. 1914.*] Sin.: test de liză pentru toxoplasmoză (v.)
- **T. SAHLI-NENCKI.** [*Hermann Sahli, medic elveţian, Berna, profesor de medicină internă, 1856-1933; Marcellus von Nencki, medic polonez, 1847-1901.*] T. pentru aprecierea activităţii lipolitice pancreatice. Se administrează salicilat de fenil,

care este excretat sub formă de acid salicilic dacă activitatea pancreatică este normală.

- **T. SALKOWSKI.** [*Ernst Leopold Salkowski, biochimist german, Berlin, 1844-1923.*] T. pentru identificarea *colesterolului. Soluţia de cercetat se amestecă cu cloroform şi se adaugă apoi un volum egal de acid sulfuric concentrat. În prezenţa colesterolului, soluţia devine roşie-albăstruie, apoi violet-roşie, cu fluorescenţă verde.
- **T. SCHICK.** [*Bela Schick, pediatru originar din Ungaria, practician la Paris, stabilit apoi la New York, 1877-1967.*] Injectarea subcutanat a unei cantităţi de toxină difterică egală cu 1/50 din doza letală minimă. Dacă pacientul are mai puţin de 0,03 unităţi de antitoxină pe mililitru de sânge, toxina nu este neutralizată şi apare o zonă de inflamaţie cutanată la locul injectării. T. S. măsoară imunitatea la difterie. Sin.: reacţie Schick.
- **T. SCHILLER.** [*Walter Schiller, ginecolog austriac, Viena, stabilit la Chicago, 1887-1960.*] T. de evidenţiere a neoplasmului de col uterin: se badijonează colul uterin cu o soluţie de 1 g iod şi 2 g iodură de potasiu în 300 ml apă. Mucoasa normală se colorează maron. Zonele de transformare neoplazică devin alb-gălbui, prin lipsa *glicogenului în celulele neoplazice.
- **T. SCHILLING.** [*Viktor Schilling, hematolog german, profesor de medicină internă la Berlin, 1883-1960.*] Procedeu destinat studiului metabolismului *vitaminei B_{12}, utilizând o tehnică de dublă marcare radioizotopică a vitaminei B_{12}, izolată sau cuplată cu *factorul intrinsec. Se măsoară separat excreţia urinară a acestora, timp de 24 de ore după ingestie, nivelul fiind scăzut în cazul *anemiei Biermer sau al *malabsorbţiei de vitamină B_{12}. Sin.: probă Schilling.
- **T. SCHIRMER / test de Schirmer / Schirmer's blotting paper test.** [*Otto W. A. Schirmer, oftalmolog german, profesor (succesiv) la Greifswald, Kiel şi Strasbourg, stabilit apoi la New York, 1864-1917.*] Probă destinată măsurării debitului secreţiei lacrimale. După aplicarea în fundul de sac conjunctival inferior a unei panglici de hârtie de filtru lată de 5 mm, se măsoară după 5 min lungimea hârtiei impregnate cu secreţie lacrimală. Normală la valori peste 20 mm, devine patologică sub 10 mm. V. şi sindrom Sjögren.
- **T. SCHOBER.** [*Paul Schober, medic german, profesor la Viena, apoi la Wildbad (Würtemberg), n. 1865.*] Metodă de evaluare a mobilităţii coloanei lombare în flexie. În ortostatism, se marchează pe pielea pacientului punctele situate la 5 cm sub articulaţia lombosacrată şi la 10 cm deasupra acesteia, după care se măsoară distanţa dintre aceste puncte cu pacientul în flexie maximă a coloanei. Creşterea distanţei cu mai puţin de 4 cm semnifică o mobilitate lombară patologică.
- **T. SCHWABACH.** [*Dagobert Schwabach, otolog german, Berlin, 1846-1920.*] Examinatorul pune să vibreze diapazonul aşezându-l pe mastoida subiectului şi cerându-i acestuia să spună când sunetul devine inaudibil. Ulterior pune diapazonul pe mastoida sa. Dacă sunetul mai persistă, avem de a face cu o hipoacuzie de percepţie. Pentru efectuarea t. se cere ca examinatorul să aibă o bună percepţie auditivă.
- **T. SÉGUY / test de Séguy / postcoital test.** T. asemănătoare cu t. postcoitale, dar mai analitice. Sunt utilizate pentru diagnosticul *sterilităţii şi constau în studiul complexului *gleră-*spermatozoizi: *T.1* (t. Huhner) investighează vitalitatea spermatozoizilor în glera cervicală la 8-12 ore după un raport sexual; *T.2* explorează *in vitro* penetrarea glerei cervicale de către spermatozoizi; *T.3* constă în depunerea *in vivo* a spermei în col şi prelevarea glerei la 24 de ore pentru depistarea spermatozoizilor. T. efectuate *in vitro* permit detectarea incompatibilităţii între gleră şi spermatozoizii unui cuplu.
- **T. SHELLEY.** Procedeu care permite depistarea sensibilităţii unui subiect la un alergen, printr-o metodă *in vitro*. Alergenul este amestecat cu un eşantion de ser de la pacient, în prezenţa leucocitelor bazofile de iepure. Dacă pacientul este sensibilizat la alergen, 20-50% din leucocite se degranulează, cu eliberarea histaminei din granulaţii, în urma contactului antigenului (alergenului) cu IgE-ul leucocitar. Sin.: test de degranulare a leucocitelor, test de degranulare a bazofilelor.
- **T. SIA.** [*R. H. P. Sia, medic american, 1895-1970.*] T. pentru evidenţierea β_2-macroglobulinelor în plasmă, caracteristice *macroglobulinemiei Waldenström. Constă în adăugarea unei picături de ser la un volum de apă şi observarea apariţiei unui precipitat alb, scuamos, caracteristic macroglobulinelor.
- **T. SIMONELLI.** T. de evaluare a funcţiei renale. Se administrează o soluţie iodată şi se urmăreşte eliminarea iodului în salivă şi în urină. Există o disfuncţie renală dacă eliminarea în urină este întârziată.
- **T. STUDENT.** [*Student, pseudonimul statisticianului şi chimistului englez William Sealy Gosset, 1876-1937.*] Sin.: test T (v.).
- **T. STUDENT-FISHER.** [*Student, pseudonimul statisticianului şi chimistului englez William Sealy Gosset, 1876-1937; Sir Ronald Aylmer Fisher, matematician-statistician englez, profesor de eugenie la Londra, 1890-1962.*] Sin.: test T (v.).
- **T. STUDER-WYSS.** T. ce explorează axa tireotropă şi funcţia tiroidiană prin administrarea unui antitiroidian de sinteză după principiul *t. la metopironă. În prezent, apariţia dozărilor hormonale statice şi dinamice a redus considerabil utilizarea acestui t. Sin.: probă la neomercazol.
- **T. THIBAUDET / test de Thibaudet / Thibaudet's malingering test.** T. ce serveşte la depistarea simulării unei *ambliopii. Se utilizează două optotipuri la care recunoaşterea literelor (sau a figurilor) nu este în funcţie de dimensiunile acestora, ci în raport cu lungimea şi numărul liniilor care le compun. În prezenţa a două optotipuri corespunzând la aceeaşi acuitate vizuală, un simulant va afirma că recunoaşte numai pe cel cu caractere alcătuite din linii mai multe şi mai lungi.
- **T. THORMÄHLEN.** [*Johann Thormählen, medic german, sfârşitul sec. XIX.*] T. pentru identificarea melaninei în urină, adăugând, peste un eşantion de urină, nitroprusiat de sodiu, hidroxid de potasiu şi acid acetic. În prezenţa melaninei coloraţia devine albastră.
- **T. THORN.** [*George Widmer Thorn, medic american, Boston, n. 1906.*] Sin.: probă Thorn (v.).
- **T. TIZZONI.** [*Guido Tizzoni, medic italian, 1853-1932.*] T. pentru evidenţierea prezenţei fierului în ţesuturi. O secţiune din ţesutul de cercetat este acoperită cu soluţie de ferocianură de potasiu 2% şi apoi cu soluţie de HCl 0,5%. În prezenţa fierului apar zone de coloraţie albastră.
- **T. TOBEY-AYER.** [*George L. Tobey Jr., otorinolaringolog american, 1881-1947; James Bourne Ayer, neurolog american, 1882-1963.*] T. util în diagnosticul trombozei de sinus lateral. Se efectuează o puncţie rahidiană şi se ataşează un manometru la acul de puncţie. Compresia ambelor vene jugulare determină creşterea presiunii lichidului intrarahidian. Presiunea asupra unei singure vene jugulare are acelaşi efect doar dacă sinusul lateral este normal, dar nu şi în cazul trombozei sinusale homolaterale, când presiunea lichidului intrarahidian nu creşte.
- **T. TÖPFER.** [*Alfred E. Töpfer, medic german, n. 1858.*] T. cantitativ pentru evaluarea acidităţii secreţiei gastrice. 1) Pentru determinarea acidităţii totale se utilizează ca indicator soluţia de fenolftaleină 1%. 2) Pentru determinarea acidului clorhidric liber se utilizează ca indicator soluţia alcoolică de dimetilaminoazobenzen 0,5%.
- **T. TRIBOULET.** [*Henri Triboulet, pediatru şi igienist francez, Paris, 1864-1920.*] T. pentru depistarea ulceraţiilor intestinale în tuberculoză.

- **T. TUFFIER.** [***Marin Théodore Tuffier,*** *chirurg la Hôpitaux de Paris, 1857-1929.*] T. pentru evaluarea circulaţiei colaterale în caz de anevrism la nivelul membrelor. Compresia vaselor principale ale membrului afectat determină dilatarea vaselor periferice ale aceluiaşi membru doar în cazul unei circulaţii colaterale eficiente.
- **T. TZANCK.** [***Arnault Tzanck,*** *dermatolog şi hematolog francez de origine rusă, Paris, 1886-1954.*] Examinarea ţesutului bazal al unei leziuni, în maladii veziculare sau buloase, pentru a descoperi tipul celular patognomonic în aceste boli (*varicelă, *herpes simplex, *herpes zoster, *pemfigus).
- **T. UFFELMANN.** [***Julius Uffelmann,*** *pediatru şi igienist german, profesor la Rostock, 1837-1894.*] T. pentru evidenţierea acidului clorhidric şi a acidului lactic din secreţia gastrică. Peste o cantitate de secreţie gastrică se adaugă câteva picături de reactiv conţinând clorură ferică, soluţie concentrată de fenol şi apă. În prezenţa acidului clorhidric soluţia este decolorată, iar acidul lactic o colorează în galben.
- **T. VALSALVA.** [***Antonio Maria Valsalva,*** *anatomist italian, profesor la Köln, 1666-1723.*] După un inspir profund, se obturează gura şi narinele, împiedicând astfel expirul, şi se efectuează o presiune internă asupra diafragmului, printr-un efort identic unui inspir. V. şi manevră Valsalva.
- **T. VISSHER-BOWMAN.** T. diagnostic în graviditate, bazat pe prezenţa hormonilor antehipofizari în urină.
- **T. VOLHARD.** [***Franz Volhard,*** *medic german, profesor de medicină internă la Halle, apoi la Frankfurt pe Main, 1872-1950.*] T. de apreciere a funcţiei renale. Se administrează pacientului 1 500 ml apă în 45 min, dimineaţa, apoi dieta este lipsită de lichide tot restul zilei. Normal, densitatea urinară scade iniţial sub 1,002 şi apa ingerată este eliminată în circa 4 ore. Ulterior, în a doua jumătate a zilei, densitatea urinară creşte, depăşind 1,025. Sin.: probă de diluţie Volhard.
- **T. VON KAULLA.** [***Kurt Nikolai von Kaulla,*** *fiziolog şi biochimist german contemporan.*] Timpul de distrugere a cheagului după precipitarea *euglobinelor. Inhibitorii *fibrinolizei nu sunt antrenaţi în această precipitare şi de aceea timpul de liză a cheagului este diminuat (4 ore) faţă de cel al lizei cheagului din sângele total (24 de ore). Timpul de liză a euglobulinelor este diminuat în cazul *fibrinolizei patologice primitive. Dimpotrivă, în majoritatea fibrinolizelor secundare *coagulării intravasculare diseminate cresc produşii de degradare a fibrinogenului, fără ca timpul de liză a euglobulinelor să fie modificat. Sin.: timp de liză a euglobinelor.
- **T. WAALER-ROSE.** [***Erik Waaler,*** *chimist norvegian, 1833-1900;* ***Joseph Constantin Rose,*** *medic german, profesor, apoi practician la Varşovia, 1826-1893.*] T. de evidenţiere a prezenţei *factorului reumatoid în ser, bazat pe aglutinarea hematiilor de oaie de către serul pacientului, în prezenţa IgM.
- **T. WATSON-SCHWARTZ.** [***Cecil James Watson,*** *medic american, n. 1901;* ***Samuel Schwartz,*** *medic american, 1916-1983.*] T. util în diagnosticul *porfiriei, bazat pe insolubilitatea aldehidei porfobilinogenului în cloroform şi butanol spre deosebire de cazul urobilinogenului şi a altor reactivi Ehrlich.
- **T. WEBER.** [*1)* ***Friedrich Eugen Weber,*** *otolog german, 1832-1891; 2), 3)* ***Ernest Heinrich Weber,*** *fiziolog şi anatomist german, profesor la Leipzig, 1795-1878.*] 1) T. de diferenţiere a *surdităţii de conducere de surditatea senzorială, efectuat cu un diapazon cu frecvenţa de rezonanţă de 256 sau 512 Hz. În surditatea de conducere, tonul diapazonului plasat pe vertexul pacientului este auzit în urechea afectată, iar în surditatea senzorială unilaterală - în urechea sănătoasă. Sin.: probă Weber 2) T. de depistare a indicanului în urină: 30 ml de urină amestecată cu un volum egal de acid clorhidric şi câteva picături de acid azotic se încălzesc, apoi după răcire se adaugă eter şi se agită, culoarea amestecului devenind roşie sau violetă în prezenţa indicanului în urină. 3) T. pentru depistarea urmelor de sânge: proba de cercetat se tratează cu acid acetic 30%, apoi se extrage cu eter, adăugându-se o soluţie alcoolică de guaiac şi apă oxigenată. Culoarea albastră indică prezenţa urmelor de sânge în probă.
- **T. WERNER.** [***Heinrich Werner,*** *medic militar şi igienist german (Africa, Belgia, Rusia, România), apoi practician la Berlin, 1874-1946.*] T. de inhibare a secreţiei de *TSH prin administrarea de *triiodotironină, 75-100 mg pe zi timp de 7-10 zile, cu scăderea secundară a valorilor radioiodocaptării sau a valorilor serice de T_4. Supresia este indicată de o scădere a valorilor de până la 50%, sub care t. este negativ, indicând funcţionarea autonomă a ţesutului tiroidian. Sin.: test de supresie cu T_3, test de supresie tiroidiană.
- **T. WOLF.** Se măsoară tensiunea arterială bazală, apoi bolnavul este solicitat să efectueze un calcul mental şi se determină din nou tensiunea arterială. La subiecţii hiperreactivi se constată creşteri tensionale de durată.
- **T. WOODBURY.** T. pentru depistarea alcoolului în urină. La 2 ml de urină se adaugă 1 ml acid sulfuric şi câteva cristale de bicromat de potasiu. T. este pozitiv la apariţia unei culori verzi a eşantionului.
- **T. WORTH / test de Worth / four dot test.** [***Claude Worth,*** *oftalmolog englez, Londra, 1869-1936.*] Dispozitiv pentru studiul vederii binoculare, care permite obiectivarea diplopiei sau a vederii binoculare normale.
- **T. YOUNG.** [***Thomas Young,*** *fizician şi medic englez, Londra, 1773-1829.*] T. de evaluare a analizatorului vizual. Capacitatea pacientului de a evalua corect numărul de orificii neomogen distribuite pe un disc indică integritatea maculei optice a pacientului.
- **T. YVON.** [***Paul Yvon,*** *medic şi chimist francez, 1848-1913.*] T. pentru evaluarea alcaloizilor într-un amestec. Se adaugă o soluţie de subnitrat de bismut, iodură de potasiu şi acid clorhidric în anumite proporţii, şi se încălzeşte până la fierbere în apă. O coloraţie roşie indică prezenţa alcaloizilor.
- **T. ZALESKI.** Pentru identificarea oxidului de carbon în sânge. La 2 ml de sânge se adaugă apă (1:1) şi 3 picături dintr-o soluţie de $CuSO_4$ (1:3 saturată). Se formează un precipitat roşu în prezenţa monoxidului de carbon şi verde-maroniu în absenţa sa.
- **T. ZANGMEISTER.** T. de paternitate, prin aprecierea fotometrică a scăderii absorbţiei luminii la amestecarea serului copilului cu serul tatălui.
- **T. ZIEHEN.** [***Georg Theodor Ziehen,*** *neurolog şi psihiatru german, profesor (succesiv) la Jena, Utrecht, Halle şi Berlin, 1862-1950.*] T. de evaluare a capacităţii mentale, prin aprecierea diferenţei dintre obiecte sau animale foarte diferite: apă şi gheaţă, câine şi pisică etc.

TESTICUL, s. n. / testicule, s. m. / testicle, testis. NA: testis, pl. testes. [*Lat. testiculus, dim. de la testis = testicul.*] Glandă genitală masculină, pară, situată sub *penis, în *burse şi înconjurată de o capsulă fibroasă de culoare alb-sidefie, denumită *albuginee. Partea albugineei situată în jumătatea anterioară a marginii superioare a t. constituie corpul Highmore. De la acesta pornesc cloazoane care delimitează lobuli de dimensiuni neregulate, bine individualizaţi la copil şi estompaţi la adult. Parenchimul testicular este alcătuit din *tubii seminiferi, separaţi prin tractusuri subţiri de ţesut conjunctiv. Învelişul epitelial al tubilor seminiferi cuprinde două tipuri de celule: *celulele Sertoli şi celulele liniei seminale (*spermatogonii, *spermatocite, *spermatide şi *spermatozoizi). Între tubii seminiferi se găsesc *celulele Leydig. Spermatozoizii ajung la uretră prin *canalul deferent, trecând prin *epididim. T. are două funcţii esenţiale: producerea de spermatozoizi (funcţie germinativă) şi funcţia endocrină (îndeosebi secreţia de *testosteron).

TESTICUL FEMINIZANT / testicule féminisant / testicular feminization syndrome. V. sindromul testiculului feminizant.

TESTOSTERON, s. m. / testostérone, s. f. / testosterone. [*Lat. testis = testicul; gr. stereos = solid, în relief.*] Principalul *hormon androgen secretat la adultul normal în cantitate de 5-10 mg/24 ore, la nivelul *celulelor Leydig din ţesutul interstiţial ce înconjoară *tubii seminiferi. Secreţia t. se produce sub stimularea *gonadotrofinei B hipofizare. Metabolizat în ficat, t. este eliminat în urină sub formă de *androsteron şi de etiocholanolon (fracţiunea A a 17-*cetosteroizilor). T. controlează producţia de spermă, dezvoltarea organelor genitale, caractere sexuale masculine secundare, ca şi unele particularităţi psihice (instinct sexual, agresivitate). El stimulează, de asemenea, anabolismul proteic, adică sinteza proteinelor în diferite ţesuturi, îndeosebi în ţesuturile musculare. Un tratament cu t. antrenează creşterea masei corporale şi dezvoltă masa musculară, de unde utilizarea sa şi îndeosebi a analogilor sintetici în *dopajul unor sportivi. Biosinteza t. se produce, în cantităţi mult mai reduse, şi în suprarenale, ceea ce explică prezenţa hormonului la femeie. V. şi tab. const. endocrinol.

TETANIC, adj. / tétanique, adj. / tetanic. [*Gr. tetanos = încordat, rigid, de la teinein = a încorda.*] Care se referă la *tetanie sau la *tetanos.

TETANIE, s. f. / tétanie, s. f. / tetany. [*Gr. tetanos = încordat, rigid, de la teinein = a încorda.*] Sindrom caracterizat clinic prin crize intermitente şi tranzitorii constând în contracturi musculare (îndeosebi la extremităţile membrelor), parestezii distale şi peribucale. Diagnosticul se stabileşte pe baza *semnului Chvostek, *semnului Trousseau şi prin *electromiografie (când se constată o activitate electrică repetitivă). T. este consecinţa unei hiperexcitabilităţi a nervilor şi a muşchilor din cauza scăderii concentraţiei de calciu ionizat extracelular (în caz de hipofuncţie paratiroidiană, deficit de vitamină D, alcaloză sau consecutiv ingestiei de săruri alcaline). T paratireoprivă, sin. (nerecomandat) pentru hipoparatiroidie. V. şi spasmofilie.

TETANIFORM, adj. / tétaniforme, adj. / tetaniform. [*Gr. tetanos = încordat, rigid, de la teinein = a încorda; lat. forma = formă.*] Care se aseamănă cu *tetanosul. Termenul se referă îndeosebi la contracturile musculare ce amintesc pe cele din tetanos.

TETANIZARE, s. f. / tétanisation, s. f. / tetanization. [*Gr. tetanos = încordat, rigid, de la teinein = a încorda.*] Contracţie musculară permanentă, determinată de stimulări liminare sau supraliminare, repetate la intervale de timp inferioare duratei contracţiei musculare care este declanşată de un singur stimul.

TETANOID, adj. / tétanoïde, adj. / tetanoid. [*Gr. tetanos = încordat, rigid, de la teinein = a încorda; eidos = formă.*] Care se aseamănă cu convulsiile din *tetanos sau din *tetanie.

TETANOLIZINĂ, s. f. / tétanolysine, s. f. / tetanolysin. Exotoxină hemolitică produsă de *Clostridium tetani*, agentul etiologic al *tetanosului. T. poate avea, dar nu întotdeauna, un rol în patogenia tetanosului.

TETANOS, s. n. / tétanos, s. m. / tetanus. [*Gr. tetanos = încordat, rigid, de la teinein = a încorda.*] Boală toxiinfecţioasă sporadică, accidentală, necontagioasă şi neimunizantă, de gravitate extremă, provocată de bacilul *Clostridium tetani* (*Clostridium). Infecţia este contractată la nivelul unor plăgi accidentale, chiar minime, contaminate cu materii ce pot conţine spori tetanici sau bacterii (pământ, gunoaie, materii fecale, metale ruginite). Semnele bolii apar între patru zile şi trei săptămâni, în funcţie de localizarea şi întinderea plăgii, ca şi a gradului de contaminare. Boala debutează prin contracturi musculare localizate, îndeosebi *trismus, care devin progresiv generalizate (*opistotonus), însoţite de semne generale (febră mare, tahipnee, tahicardie). Contracturile muşchilor scheletici sunt permanente şi paroxistice. În cazul paraliziei muşchilor respiratori se impune *respiraţia asistată. Prognosticul t. rămâne sever. Prevenţia se realizează prin vaccinare şi administrarea de *imunoglobuline umane la persoanele nevaccinate. Vaccinarea oferă protecţie totală, iar declararea bolii este obligatorie. V. opistotonus, ortotonus.

TETANOSPASMINĂ, s. f. / tétanospasmine, s. f. / tetanospasmin. [*Gr. tetanos = încordat, rigid, de la teinein = a încorda; spasmos = contracţie; -ină.*] Component al toxinei produse de bacilul tetanic, care este responsabil de convulsiile tetanice şi de simptomatologia clinică care apar în *tetanos.

TETARTANOPSIE, s. f. / tétartanopsie, s. f. / tetartanopsia. [*Gr. tetartos = sfert, pătrime; opsis = vedere, aspect.*] Slăbirea sau pierderea vederii într-un sfert din câmpul vizual.

TETRACICLINĂ, s. f. / tétracycline, s. f. / tetracycline. (DCI) Denumire generică pentru un grup de antibiotice izolate din culturile de bacterii de *Streptomyces aurea faciens* (clortetraciclina) şi din cele de *Streptomyces rimosus* (oxitetraciclina), iar ulterior obţinute pe cale semisintetică (tetraciclina şi demetiltetraciclina). Toate t. exercită o acţiune bacteriostatică, prin blocarea procesului de sinteză proteică şi a fosforilării în cazul a numeroase microorganisme Gram-negative şi Gram-pozitive: *ricketsii, *micobacterii, *spirochete, *Chlamydia şi câteva protozoare ca *amibele.

TETRADĂ FALLOT / tétrade de Fallot / Fallot's tetrad. [*Gr. tetras = patru; Etienne Louis Arthur Fallot, medic francez, 1850-1911.*] Cea mai frecventă dintre malformaţiile cardiace congenitale cianogene, în cadrul căreia se asociază stenoza arterei pulmonare, comunicarea interventriculară înaltă, dextropoziţia aortei (deasupra comunicării interventriculare) şi hipertrofia ventriculară dreaptă. Sin.: boală sau sindrom Fallot, tetralogie Fallot (dar termenul tetradă este mai corect).

TETRAHIDROBIOPTERINĂ, s. f. / tétrahydrobioptérine, s. f. / tetrahydrobiopterin. V. biopterină.

TETRAHIDROCANNABINOL, s. m. / tétrahydrocannabinol, s. m. / tetrahydrocannabinol. Principiul activ din *cannabis. Se află în două forme izomerice, ambele fiind considerate ca având efecte specifice cannabinoidelor (v.).

TETRAIODOTIRONINĂ, s. f. / tétraïodothyronine, s. f. / tetraiodothyroninfe. Abrev.: T_4. Sin.: tiroxină (v.).

TETRALOGIE FALLOT / tétralogie de Fallot / tetralogy of Fallot. [*Gr. tetras = patru; logia = teorie, discurs; Etienne Louis Arthur Fallot, medic francez, 1850-1911.*] Sin.: tetradă Fallot (v.).

TETRANOPSIE, s. f. / tétranopsie, s. f. / tetranopsia. [*Gr. tetras = patru; an - priv.; opsis = vedere.*] Tip de *anopsie care afectează un sfert din suprafaţa *câmpului vizual.

TETRAPAREZĂ, s. f. / tétraparésie, s. f. / tetraparesis. [*Gr. tetras = patru; paresis = slăbire, relaxare.*] *Pareză la nivelul membrelor superioare şi inferioare, cu diminuarea consecutivă a forţei musculare.

TETRAPLEGIE, s. f. / tétraplégie, s. f. / tetraplegia. [*Gr. tetras = patru; plege = lovitură.*] Paralizia celor patru membre, determinată cel mai frecvent de o secţiune a măduvei spinării după o fractură sau o luxaţie-fractură la nivelul regiunii cervicale a coloanei vertebrale. Sin.: cvadriplegie.

TETRAPLOIDIE, s. f. / tétraploïdie, s. f. / tetraploidy. [*Gr. tetraploos = cvadruplu, de la tetras = patru, ploos = îndoire, pliere; eidos = formă.*] Starea unei celule somatice care prezintă anomalia de a conţine patru loturi de cromozomi (4n) identice sau provenind de la organisme diferite.

TETRASOMIE, s. f. / tétrasomie, s. f. / tetrasomy. [*Gr.* ***tetras*** *= patru;* ***soma, -atos*** *= corp.*] Starea unui organism *diploid de a poseda, în locul unei perechi de cromozomi, patru cromozomi analogi.

TETRODOTOXINĂ, s. f. / tétrodotoxine, s. f. / tetrodotoxin. [*Extrasă din specii de pești din subordinul* ***Tetraodontoidea,*** *din gr.* ***tetras*** *= patru,* ***odous, odontos*** *= dinte (****eidos*** *= formă); gr.* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeților, de la* ***toxon*** *= săgeată; -ină.*] Toxină lipidică paralizantă conținută în vezicula biliară a peștelui-glob (*Sphenoïde*), care blochează deschiderea *canalelor de sodiu de la nivelul neuronilor și fibrelor musculare striate, inhibând astfel generarea influxului nervos și contracția musculară. T. este utilizată în studiul *canalelor ionice. V. și saxitoxină.

TEXTILOM, s. n. / textilome, s. m. / textiloma. Corp străin pseudo-tumoral constituit de o compresă sau un câmp uitate în organismul unui bolnav după o intervenție chirurgicală.

TEZAURISMOZĂ, s. f. / thésaurismose, s. f. / thesaurismosis. [*Lat.* ***thesaurus,*** *gr.* ***thesauros*** *= comoară; -oză.*] Nume generic pentru un grup de boli caracterizate prin depozitarea anormală, în unele țesuturi sau organe, a lipidelor, glucidelor sau protidelor. T. includ *lipoidozele, *gangliozidozele, *glicogenozele și *mucopolizaharidozele. Sin.: boală de supraîncărcare.

TEZAUROCIT, s. n. / thésaurocyte, s. m. / thesaurocyte. [*Lat.* ***thesaurus,*** *gr.* ***thesauros*** *= comoară; gr.* ***kytos*** *= celulă.*] Celulă histiocitară care apare în cursul *tezaurismozelor. Ex.: celula Gaucher, celula Niemann-Pick.

TIAMINĂ, s. f. / thiamine, s. f. / thiamin(e). Sin.: vitamină B_1 (v.).

TIBIA, s. f. / tibia, s. m. / tibia. [*Lat.* ***tibia*** *= fluierul piciorului.*] V. tab. anat. - oase.

TIBIA VALGA / tibia valga / tibia valga. Sin.: *genu valgum* (v. *genu*).

TIBIA VARA / tibia vara / tibia vara. Sin.: boală Blount (v.).

TIBIAL, adj. / tibial, -ale, adj. / tibial. Care se află în relație, are raporturi cu *tibia.

TIBIE ÎN SABIE / tibia en lame de sabre / sabre tibia. Aplatizare laterală a t., care se curbează, având convexitatea antero-extern. Poate apărea în stadiul terțiar al *sifilisului sau în *rahitism.

TIBIONAVICULAR adj. / tibio-naviculaire, adj. / tibionavicular. [*Lat.* ***tibia*** *= fluierul piciorului;* ***navicula*** *= navă mică, dim. de la* ***navis*** *= navă, corabie.*] Care aparține *tibiei și osului *navicular. Sin.: tibioscafoidian.

TIBIOPERONIER, adj. / tibio-péronier, -ière, adj. / tibiofibular, tibioperoneal. [*Lat.* ***tibia*** *= fluierul piciorului; gr.* ***perone*** *= cui folosit pentru fixare.*] Care se află în relație cu tibia și peroneul, sau aparține acestora.

TIBIOSCAFOIDIAN, adj. / tibio-scaphoïdien, -enne, adj. / tibionavicular. [*Lat.* ***tibia*** *= fluierul piciorului; gr.* ***skaphe*** *= barcă;* ***eidos*** *= formă.*] Sin.: tibionavicular (v.).

TIC, s. n. / tic, s. m. / tic. [*Fr.* ***tic,*** *origine onomatopeică.*] Mișcare involuntară, fără o motivație exterioară, repetată la intervale variabile de timp, dar după același ritm. T. nu se însoțește de tulburări ale motricității și tonusului muscular și de aceea mișcările sunt asemănătoare celor normale. El dispare în timpul somnului, poate fi controlat temporar prin voință și are cauze psihogene sau neurogene.

TIC DUREROS / tic douloureux de la face / tic douloureux. Sin.: nevralgie de trigemen (v.).

TIEMIE, s. f. / thiémie, s. f. / thiaemia. [*Gr.* ***theion*** *= sulf;* ***haima*** *= sânge.*] Conținutul în *sulf al sângelui.

TIFIC, adj., / typhique, adj. / typhous (1), typhoid (2). [*Gr.* ***typhos*** *= torpoare, stupoare, de la* ***typhein*** *= a incendia, a afuma.*] 1) Care se referă la *tifosul exantematic sau la alte tipuri de tifos. 2) Care este determinat de *febra tifoidă sau se află în relație cu boala, ori cu agentul patogen. Obs.: în acest caz termenul corect este *tifoidic.*

TIFLECTAZIE, s. f. / typhlectasie, s. f. / typhlectasis. [*Gr.* ***typhlos*** *= orb, fără deschidere, de unde* ***typhlon*** *= cec;* ***ektasis*** *= dilatație.*] Atonie a cecului cu dilatație și inflamație a mucoasei, tradusă clinic prin meteorism abdominal local. Uneori semnele sunt asemănătoare celor din *apendicită.

TIFLECTOMIE, s. f. / typhlectomie, s. f. / typhlectomy. [*Gr.* ***typhlos*** *= orb, fără deschidere, de unde* ***typhlon*** *= cec;* ***ektome*** *= excizie.*] Rezecția cecului.

TIFLITĂ, s. f. / typhlite, s. f. / typhlitis. [*Gr.* ***typhlos*** *= orb, fără deschidere, de unde* ***typhlon*** *= cec; -ită.*] Inflamația cecului.

TIFLOCOLITĂ, s. f. / typhlocolite, s. f. / typhlocolitis. [*Gr.* ***typhlos*** *= orb, fără deschidere, de unde* ***typhlon*** *= cec;* ***kolon*** *= intestin gros; -ită.*] Colită cu localizare predominantă la nivelul *cecului.

TIFLOMEGALIE, s. f. / typhlomégalie, s. f. / typhlomegaly. [*Gr.* ***typhlos*** *= orb, fără deschidere, de unde* ***typhlon*** *= cec;* ***megas, megalos*** *= mare.*] Dilatație a cecului produsă sub influența unei alimentații vegetale din care rezultă o cantitate mare de deșeuri. T. este considerată fiziologică, în timp ce *tiflectazia este patologică.

TIFLOPEXIE, s. f. / typhlopexie, s. f. / typhlopexy. [*Gr.* ***typhlos*** *= orb, fără deschidere, de unde* ***typhlon*** *= cec;* ***pexis*** *= fixare.*] Fixarea pe cale chirurgicală a cecului la peretele abdominal. Se practică în cazul unei mobilități prea mari a cecului, pentru prevenirea tulburărilor pe care aceasta le-ar putea antrena. Sin.: cecopexie.

TIFLOSTOMIE, s. f. / typhlostomie, s. f. / typhlostomy. [*Gr.* ***typhlos*** *= orb, fără deschidere, de unde* ***typhlon*** *= cec;* ***stoma, -atos*** *= gură.*] Deschiderea chirurgicală a cecului la piele, rezultând astfel un *anus artificial. Sin.: cecostomie.

TIFOID, adj. / typhoïde, adj. / typhoid. [*Gr.* ***typhos*** *= torpoare, stupoare, de la* ***typhein*** *= a incendia, a afuma;* ***eidos*** *= formă.*] Care se aseamănă cu *tifosul. V. și tific.

TIFON, s. n. / gaze, s. f. / gauze. [*Engl.* ***tiffany*** *= tul de mătase.*] Țesătură de bumbac special preparat pentru a fi cât mai hidrofil. Poate fi impregnat cu substanțe medicamentoase (în special antiseptice). Servește pentru pansarea (protecția) plăgilor după antisepsia locală.

TIFOS, s. n. / typhus, s. m. / typhus. [*Gr.* ***typhos*** *= torpoare, stupoare, de la* ***typhein*** *= a incendia, a afuma.*] Termen general pentru denumirea alterării particulare a stării generale a bolnavilor în perioada de stare a anumitor boli infecțioase, în primul rând a *febrei tifoide și a *tifosului exantematic, caracterizată prin febră, stupoare, adinamie, torpoare, somnolență.

TIFOS AMARIL / typhus amarile / amarii typhus. Sin.: febră galbenă (v.).

TIFOS EPIDEMIC / typhus épidémique / epidemic typhus. Sin.: tifos exantematic (v.).

TIFOS EXANTEMATIC / typhus exanthématique / exanthematic typhus, gaol fever. Boală infecțioasă, contagioasă și epidemică, produsă de **Rickettsia prowazeki* (după numele medicilor americani Ricketts și von Prowazek, victime ale t. e.), transmisă prin păduchi. După o incubație de 5-20 zile, boala se manifestă prin febră mare, exantem rozeoliform difuz al trunchiului și al membrelor, hemoragii subcutanate (*peteșii), dureri difuze, depresiune nervoasă și, adesea, o stare toxiinfecțioasă gravă. Profilaxia se face prin izolarea bolnavilor, deparazitare și vaccinare. Sin.: tifos epidemic, tifos istoric, tifos peteșial. V. și reacție Weil-Felix.

TIFOS ISTORIC / typhus historique / classic typhus. Sin.: tifos exantematic (v.).

TIFOS MEDITERANEAN / typhus méditerranéen / Mediterranean fever. Sin.: febră butonoasă (v.).

TIFOS MURIN / typhus murin / murine typhus. Afecţiune infecţioasă acută, endemică, a cărei agent etiologic este *Rickettsia typhi.* Rezervorul animal îl constituie şobolanii infectaţi, t. m. transmiţându-se la om prin purecii animalului bolnav. Clinic se manifestă printr-o simptomatologie foarte asemănătoare *tifosului exantematic, dar mai atenuată, cu evoluţie benignă în câteva săptămâni. Mai este numit şi t. benign, t. endemic, t. tropical urban etc.

TIFOS PETEŞIAL / typhus pétéchial / exanthematous typhus. Sin.: tifos exantematic (v.).

TIFOS RESURGENT / typhus résurgent / Brill-Zinsser disease. Sin.: boală Brill-Zinsser (v.).

TIFOS TSUTSUGAMUSHI / typhus tsutsugamushi / scrub typhus. Sin.: boală tsutsugamushi (v.).

TIMBRU, s. n. / timbre, s. m. / timbre (1), patch (2). [*Fr. **timbre,** din gr. **tympanon,** apoi **tymbanon** = tambur.*] 1) Una dintre caracteristicile distinctive ale sunetului. T. permite distingerea a două sunete de intensitate egală şi de aceeaşi frecvenţă, provenind de la două instrumente diferite. 2) Sin.: patch, v. def. 2.

TIMIC, adj. / thymique, adj. / thymic. [*Gr. **thymos** = principiu vital, timus; minte, spirit.*] 1) Care are legătură cu timusul. 2) Referitor la umoare, la dispoziţiile afective. V. şi timie.

TIMECTOMIE, s. f. / thymectomie, s. f. / thymectomy. [*Gr. **thymos** = principiu vital, timus; **ektome** = excizie.*] Ablaţia chirurgicală a timusului.

TIMIDINĂ, s. f. / thymidine, s. f. / thymidine. V. nucleozid.

TIMIE, s. f. / thymie, s. f. / mood, temper. [*Gr. **thymos** = minte, spirit.*] Umoare, tonus afectiv sau emoţional. Termenul poate fi utilizat şi ca sufix (ex.: lipotimie) sau ca prefix (ex.: timoleptic).

TIMINĂ, s. f. / thymine, s. f. / thymine. 1) Bază pirimidinică (v. pirimidină) prezentă îndeosebi în ADN nuclear. 2) Hormon polipeptidic (în studiu) izolat din timus, care ar deprima conducţia neuromusculară şi a cărui hipersecreţie s-ar produce în *miastenie. V. şi timozine.

TIMOCIT, s. n. / thymocyte, s. m. / thymocyte. [*Gr. **thymos** = principiu vital, timus; **kytos** = celulă.*] Celulă a *timusului. În practică, termenul este rezervat pentru celulele limfoide, ale liniei *limfocitelor T care se diferenţiază în timus, fiind exclusă o altă categorie de celule timice, celulele reticuloepiteliale. După ce t. a părăsit timusul şi pătrunde în mediul intern, el devine un limfocit T. V. timocit precursor, timocit imatur, timocit matur, timus.

TIMOCIT IMATUR / thymocyte immature / immature thymocyte. *Limfocit T imatur care se află totdeauna în cortexul timusului. V. limfocit T imatur.

TIMOCIT MATUR / thymocyte mature / mature thymocyte. *Limfocit T prezent în medulara *timusului care, însă, nu mai exprimă decât un *marker celular CD (CD4 sau CD8), dar prezintă la nivelul membranei antigeni ai *complexului major de histocompatibilitate şi o mare cantitate dintr-un tip de *receptor T. T. m. devin limfocite T în *organele limfoide periferice.

TIMOCIT PRECURSOR / thymocyte précurseur / precursor thymocyte. Celulă suşă timică din măduva roşie. T. p. se află la originea liniei *limfocitelor T.

TIMOCITOM, s. n. / thymocytome, s. m. / thymocytoma. Tumoră benignă a timusului, formată îndeosebi din *timocite.

TIMOL, s. n. / thymol, s. m. / thymol. [*Gr. **thymon** = cimbru; lat. **oleum** = ulei.*] Fenol obţinut din uleiul de cimbru sau din alte uleiuri volatile, utilizat ca stabilizator în unele preparate farmaceutice. Are proprietăţi antiseptice, antibacteriene, antifungice, care explică administrarea sa, iniţial, ca vermifug. V. şi probă timol.

TIMOLEPTIC, adj., s. n. / thymoleptique, adj., s. m. / thymoleptic. [*Gr. **thymos** = minte, spirit; **leptikos** = care fixează.*] (Preparat medicamentos) care modifică, reglează *timia, folosit în unele afecţiuni psihiatrice, cum sunt *depresia sau mania. T. includ: antidepresivele triciclice, inhibitorii de monoaminoxidază. T. sunt denumite şi antidepresive.

TIMOLIPOM, s. n. / thymolipome, s. m. / thymolipoma. [*Gr. **thymos** = principiu vital, timus; **lipos** = grăsime; **-oma.***] Hipertrofie a *timusului cu *lipomatoză.

TIMOM, s. n. / thymome, s. m. / thymoma. [*Gr. **thymos** = principiu vital, timus; **-oma.***] Tumoră derivată din elementele epiteliale sau limfoide ale *timusului, cu evoluţie benignă sau malignă.

TIMOPOIETINĂ, s. f. / thymopoïetine, s. f. / thymopoietin. [*Gr. **thymos** = principiu vital, timus; **poietikos** = care face, care creează, de la **poiein** = a face; **-ină**.*] V. timozine.

TIMOPRIV, adj. / thymoprive, adj. / thymoprivic. [*Gr. **thymos** = principiu vital, timus; lat. **privus** = lipsit de, de la **privere** = a lipsi (pe cineva) de ceva.*] Care se află în relaţie cu absenţa *timusului sau a funcţiilor sale.

TIMOREGLATOR, adj., s. n. / thymorégulateur, -trice, adj., s. m. / mood stabilizer. [*Gr. **thymos** = principiu vital, timus; lat. **regulare** = a regla, de la **regula** = regulă şi **regere** = a conduce.*] Sin.: psihoizoleptic (v.).

TIMOSTABILIZATOR, adj., s. n. / thymostabilisateur, -trice, adj., s. m. / mood stabilizer. [*Gr. **thymos** = principiu vital, timus; lat. **stabilis** = imobil, de la **stare** = a sta în picioare.*] Sin.: psihoizoleptic (v.).

TIMOZINE, s. f. pl. / thymosines, s. f. pl. / thymosins. Familie de peptide hormonale sintetizate în timus. 1) Cea mai cunoscută este *t. alfa-1,* cu rol în dezvoltarea imunităţii nou-născutului, a cărei producere scade odată cu vârsta. T. *beta-1* şi *beta-4* au efect stimulator şi asupra măduvei osoase, ultima stimulând şi factorul eliberator de LH (hormon luteinizant) hipofizar, cu consecinţe asupra funcţiei de reproducere. 2) *Timulina,* cu activitate de stimulare a markerilor de diferenţiere atât asupra limfocitelor T, cât şi a limfocitelor B. Concentraţia sa este redusă în bolile *autoimune, subnutriţie şi în SIDA. 3) *Timopoietina* induce diferenţierea precoce a timocitelor imunoreglatoare de limfocite T periferice. Ea constituie capul de serie al unei familii de trei timopoietine. 4) Un *factor umoral timic,* diferit de peptidele hormonale menţionate, ar creşte producţia de *interleukină-2 în splină şi ar intensifica activitatea limfocitelor T la nivel celular. Sin.: hormoni timici.

TIMP, s. m. sau n. / temps, s. m. / time. [*Lat. **tempus, -oris** = timp.*] Concept fundamental al fizicii care permite să se distingă, într-o succesiune de evenimente, ordinea în care acestea au apărut. Procesele vieţii, fiind fundamentate de procese fizice şi chimice, se desfăşoară în *t. fizic,* practic identic cu cel calendaristic. O serie de procese biologice specifice se desfăşoară, însă, cu viteze "fizice" diferite de la un organism la altul. Elaborarea, definirea noţiunii de "*t. biologic*" este, încă, în desfăşurare.

TIMP BRAŢ-RETINĂ / temps bras-rétine / arm to retina circulation time. Timpul în care sângele circulă de la o venă a plicii cotului la artera centrală a retinei la nivelul *papilei optice. T. b. r. normal este de 9-12 secunde, fiind prelungit în caz de obstacol pe traiectul arterial, îndeosebi în stenoza carotidiană şi în arterioscleroză.

TIMP DE CEFALINĂ / temps de céphaline / partial thromboplastin time. Sin.: timp de tromboplastină parţială (v.).

TIMP DE CEFALINĂ-CAOLIN / temps de céphaline-kaolin / kaolin-activated partial thromboplastin time. Variantă des folosită a *t. de cefalină, în care aportul de caolin permite o mai mare reproductibilitate a testului. Valorile normale sunt cuprinse între 45-70 secunde.

TIMP DE CIRCULAŢIE / temps de circulation / circulation time. T. scurs între introducerea unei substanţe într-o venă periferică şi apariţia unor manifestări (fenomene) la distanţă de locul inoculării: gust special la nivelul cavităţii bucale atunci când este vorba de o substanţă sapidă (eter), reacţie fiziologică (modificare respiratorie, vasodilataţie, bradicardie), apariţia unei coloraţii (ex.: după injectare de fluoresceină).

TIMP DE COAGULARE / temps de coagulation / coagulation time, clotting time. T. în care se coagulează sângele menţinut într-o eprubetă la 37°C. Proba este grosieră şi puţin sensibilă, deoarece depinde de multe variabile (diametrul şi calitatea eprubetei, factorii tisulari introduşi accidental, prin puncţie venoasă etc.). Valorile normale sunt de obicei cuprinse între 10 şi 12 minute.

TIMP DE DUBLARE / temps de doublement / doubling time. Durata de timp aproximativă în cursul căreia o tumoră se dublează ca volum. T. de d. se stabileşte în funcţie de criterii clinice, radiologice şi după o serie de particularităţi specifice tumorii.

TIMP DE EJECŢIE VENTRICULARĂ STÂNGĂ / temps d'éjection ventriculaire gauche / left ventricular ejection time. Timp în care are loc ejecţia sângelui din ventricul în aortă, în urma contracţiei ventriculare. Se măsoară pe *carotidogramă şi în mod normal este de 0,25-0,32 secunde.

TIMP HOWELL / temps de Howell / Howell time. [*William Henry Howell, fiziolog american, Baltimore, 1860-1945.*] T. de coagulare a plasmei oxalatate sau citratate, bogată în plachete şi recalcificată la 37°C. Este un test global de coagulare care explorează mecanismul intrinsec al coagulării, calea finală comună şi funcţia plachetară, test simplu, dar puţin sensibil. Valorile normale sunt cuprinse între 1 min 30 sec şi 2 min 30 sec. În cazul prelungirii sale sunt necesare determinări adiţionale care să precizeze care dintre aceste trei compartimente este afectat: numărătoarea plachetelor, teste funcţionale plachetare, *t. de tromboplastină parţială, *t. de trombină. Este utilizat în practică pentru monitorizarea tratamentelor cu heparină, în cursul cărora trebuie să fie dublu la pacient faţă de martor. Sin.: test Howell, test de recalcificare, timp de recalcificare.

TIMP DE ÎNJUMĂTĂŢIRE / demi-vie, s. f. / half-life. În general, t. în care 50% din cantitatea unei substanţe introdusă în organism se elimină, dispare. Mai analitic: 1) Perioada de t. în care se elimină jumătate din cantitatea unui anumit medicament. 2) Perioada de t. în care este consumată jumătate din cantitatea unei molecule endogene. În acest caz se utilizează mai frecvent denumirea de semiviaţă sau demiviaţă. 3) În cazul unui *radioizotop introdus în organism se disting: a) *t. fizic de* $1/T_{fiz}$, în care se dezintegrează jumătate din numărul total de nuclee radioactive; b) *t. biologic de* $1/T_{biol}$, în care se elimină 50% din radioizotopul introdus în organism; c) *t. efectiv de* $1/T_{ef}$, care rezultă din corelarea timpului fizic şi biologic: $1/T_{ef} = 1/T_{fiz} + 1/T_{biol}$. Sin.: demi-viaţă, semi-viaţă.

TIMP DE LATENŢĂ / temps de latence / lag, inertia time. T. măsurat de la recepţia stimulului nervos până la declanşarea răspunsului muscular sau senzorial.

TIMP DE LIZĂ A EUGLOBINELOR / temps de lyse des euglobines / euglobin lysis time. Sin.: test von Kaulla (v.).

TIMP MORT / temps mort / wasted time. Caracteristică a unui numărător de particule, reprezentând intervalul de timp minim în care pot fi înregistrate două impulsuri succesive.

TIMP DE PROTROMBINĂ / temps de prothrombine / prothrombin time. Sin.: test Quick (v.).

TIMP QUICK / temps de Quick / Quick's test. Sin.: test Quick (v.).

TIMP REAL / temps réel / real time. Mod de exploatare a unui calculator utilizat în controlul unui proces: achiziţia datelor şi tratarea (procesarea) acestora trebuie efectuate într-un t. suficient de scurt pentru a fi compatibile cu viteza de evoluţie a procesului controlat. Ex.: supravegherea (monitorizarea) continuă în *reanimare.

TIMP DE RECALCIFICARE / temps de recalcification / recalcification time test. Sin.: timp Howell (v.).

TIMP DE REPTILAZĂ / temps de reptilase / reptilase clothing time. Timp de recalcifiere a plasmei oxalatate în prezenţa reptilazei (extrasă din veninul unei specii de vipere) care are o acţiune asemănătoare cu a *trombinei, dar nu este sensibilă, îndeosebi la heparină, dar şi la alte antitrombinice.

TIMP RETINOCORTICAL / temps rétinocortical / retinocortical circulation time. Timpul dintre declanşarea impulsurilor bioelectrice retiniene şi transmiterea acestora la cortexul occipital. T. r. are durata de 15 milisecunde şi se măsoară prin înregistrarea simultană a *electroretinogramei şi a *electroencefalogramei.

TIMP DE SÂNGERARE / temps de saignement / bleeding time. După incizia standard pe lobul urechii (5 mm, la nivelul dermului), intervalul de t. dintre prima şi ultima picătură de sânge (test Duke). Normal 2-4 min, patologic peste 5 min.

TIMP DE TROMBINĂ / temps de thrombine / thrombin clotting time test. T. de coagulare a plasmei oxalatate şi recalcificate în prezenţa unui exces de *trombină, cu durată normală cuprinsă între 15 şi 20 secunde. Permite investigarea etapei finale a coagulării şi este alungit în cazul unor modificări cantitative sau calitative ale *fibrinogenului sau în prezenţa unor antitrombine circulante.

TIMP DE TROMBOPLASTINĂ PARŢIALĂ / temps de céphaline / partial tromboplastin time. T. de coagulare a plasmei oxalatate şi recalcificate în prezenţa unui exces de *cefalină (substanţă fosfolipidică cu rol similar *factorului 3 plachetar), cu durată normală cuprinsă între 65 şi 85 de secunde. T. de t. p. explorează coagularea prin mecanism intrinsec, cu excepţia factorului 3 plachetar, respectiv factorii XII, XI, IX, VIII, calea finală comună - factorii X, V, II şi formarea fibrinei (factorul I). T. de t. p. este prelungit atunci când unul dintre factorii enumeraţi este absent sau sintetizat în cantitate insuficientă (ex.: în hemofilie, din cauza absenţei factorului VIII). Sin.: timp de cefalină.

TIMPAN, s. n. / tympan, s. m. / tympanum. NA: membrana tympani. [*Lat. tympanum, gr. tympanon = tambur; sensul anatomic datează din sec. XVII.*] Diafragmă care separă capătul intern al conductului auditiv extern de lanţul de osişoare din urechea medie. Membrana timpanică este acoperită pe faţa externă de un epiteliu, iar pe cea internă de o mucoasă. T. vibrează sub acţiunea undelor sonore din mediul ambiant şi transmite vibraţiile lanţului de osişoare. Partea superioară a membranei t., mai subţire şi mai puţin rezistentă, se numeşte membrana flacidă Shrapnell. La acest nivel se produc perforaţii accidentale şi patologice ale t.

TIMPANAL, adj., s. n. / tympanal, -ale, -aux, adj., s. m. / tympanic. [*Lat. tympanum, gr. tympanon = tambur.*] 1) Cu referire la osul timpanal, component al temporalului. V. temporal, în tab. anat. - oase. 2) Sin. cu timpanic (v. def. 1).

TIMPANIC, adj. / tympanique, adj. / tympanic (1), tympanitic (2). [*Lat. tympanum, gr. tympanon = tambur.*] 1) Care aparţine *timpanului sau se referă la acesta. Sin.: timpanal. 2) Care este rezonant, asemenea zgomotelor din *timpanism.

TIMPANISM, s. n. / tympanisme, s. m. / tympanicity (1), tympanism, tympanites (2). [*Gr. tympanismos = acţiunea de a bate în tambur, de la tympanon = tambur.*] 1) Caracterul *timpanic al zgomotului de percuţie, care apare atunci când la nivelul regiunii percutate există o cantitate mare de gaze. Ex.: în caz de meteorism abdominal. 2) Starea abdomenului caracterizată prin distensie intestinală gazoasă. V. meteorism.

TIMPANITĂ, s. f. / tympanite, s. f. / tympanitis. [*Lat. tympanum, gr. tympanon = tambur; -ită.*] 1) *Otită medie. 2) Sin.: miringită (v.).

TIMPANOGRAMĂ, s. f. / tympanogramme, s. f. / tympanogram. Reprezentare grafică a *impedanţei acustice şi a presiunii aerului din urechea medie ca şi a mobilităţii membranei timpanice, măsurate printr-o baterie de teste audiologice. În mod normal în urechea medie presiunea este egală cu presiunea atmosferică şi se observă sub forma unui pic situat la mijlocul timpanogramei. T. prezintă modificări distincte în diferite stări patologice ale urechii medii, ca: otita medie, otoscleroza şi perforaţiile membranei timpanice.

TIMPANO-MALEAL, adj. / tympano-malléolaire, adj. / tympano-malleal. [*Lat. tympanum, gr. tympanon = tambur; lat. malleolus, dim. de la malleus = ciocan.*] Referitor la membrana timpanului şi ciocan. Ex.: ligamente t.

TIMPANOMETRIE, s. f. / tympanométrie, s. f. / tympanometry. Măsurarea complianţei urechii medii (timpan şi lanţul de osişoare) în funcţie de variaţiile de presiune din canalul auditiv extern.

TIMPANOPLASTIE, s. f. / tympanoplastie, s. f. / tympanoplasty. [*Lat. tympanum, gr. tympanon = tambur; gr. plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Intervenţie chirurgicală reparatorie a urechii medii, practicată îndeosebi în unele otite cronice. Constă în repararea timpanului perforat şi în stabilirea continuităţii sistemului de osişoare din urechea medie, situate între membrana timpanică şi fereastra ovală.

TIMPANOSCLEROZĂ, s. f. / tympanosclérose, s. f. / tympanosclerosis. [*Lat. tympanum, gr. tympanon = tambur; gr. sklerosis = induraţie, întărire, de la skleros = tare, dur.*] Boală a urechii medii constând într-o degenerescenţă hialină sau osoasă a mucoasei ce acoperă *casa timpanului, precum şi în prezenţa de ţesut conjunctiv dens la nivelul osişoarelor din urechea medie.

TIMPANOTOMIE, s. f. / tympanotomie, s. f. / tympanotomy. [*Lat. tympanum, gr. tympanon = tambur; gr. tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Incizia membranei *timpanului.

TIMUS, s. n. / thymus, s. m. / thymus. NA: thymus. [*Gr. thymos = principiu vital, timus.*] Organ esenţial al diferenţierii şi maturării *limfocitelor T, situat în partea superioară a toracelui, alcătuit din doi lobi acolaţi. T. atinge dezvoltarea maximă la pubertate (40 g în medie), regresând în continuare, fără să dispară însă niciodată, posedând o vascularizaţie sanguină foarte bogată, dar lipsit de limfatice aferente. Subdivizat în lobuli delimitaţi de ţesut conjunctiv, t. posedă o tramă reticuloepitelială care înconjoară celulele limfocitare. La periferia lobulilor se găseşte o zonă subcapsulară, deasupra fiind situată zona corticală, de aspect dens, foarte bogată în limfocite, iar în centru se află zona medulară, bogată în celule epiteliale. În zona de joncţiune cortico-medulară sunt repartizate *celule dendritice. Precursorii medulari ai limfocitelor T, lipsiţi de markeri membranari, pătrund în t. la nivelul venelor postcapilare, fiind atraşi de *adresine şi prin *chimiotaxia exercitată de o serie de factori de origine timică. Limfocitele pătrunse în zona subcapsulară se multiplică intens şi dobândesc antigeni de membrană. Apoi, în zona corticală, ele "învaţă să identifice" antigenii proprii organismului din care provin, însă un mare număr de limfocite nu dobândesc această competenţă, suferind un proces de *apoptoză. Limfocitele care au supravieţuit au dobândit imunocompetenţă şi posedă un receptor capabil să recunoască proteinele *complexului major de histocompatibilitate şi proteinele induse de acesta. Pentru maturarea definitivă, limfocitele trec mai întâi în zonele T-dependente din organele limfoide periferice şi revin în medulara t., unde dobândesc un receptor membranar specific pentru un antigen dat, prezentat de o celulă din stroma epitelială a medularei. În fenomenele complexe de maturare a limfocitelor T intervin numeroşi alţi factori. V. şi maturarea limfocitelor, timozine.

TINCTURĂ, s. f. / teinture, s. f. / tincture. [*Lat. tinctura = îmbibare, de la tingere = a muia, a îmbiba.*] Soluţie extractivă alcoolică sau eteroalcoolică obţinută din produse de origine vegetală sau animală. *T. de iod*: soluţie alcoolică de iod şi iodură de potasiu, utilă ca antiseptic, antiparazitar, revulsiv.

TINEA / tinea / tinea. [*Lat. tinea = molie, vierme care roade.*] Termen utilizat pentru a descrie diferite *dermatofitoze. De obicei, denumirea t. este urmată de un adjectiv, care caracterizează aspectul leziunilor, localizarea sau agentul etiologic. Ex.: **t. nigra*.

TINEA NIGRA / tinea niger / tinea nigra. Sin.: cladosporioză (v.).

TINDALIZARE, s. f. / tyndallisation, s. f. / tyndallisation. [*John Tyndall, fizician englez de origine irlandeză, 1820-1893.*] Metodă de sterilizare prin încălzire discontinuă la temperatură relativ joasă, utilizată când materialul care trebuie să fie sterilizat riscă să fie alterat sau distrus la temperatura *autoclavului sau prin fierbere. Procedeul curent utilizat constă în încălzirea produsului supus t. în baie de apă (*bain-Marie) reglată la temperatura de 56°C, timp de o oră, trei zile consecutiv, la interval de 24 de ore. Var. tyndallizare.

TINNITUS, s. n. / tinnitus, s. m. / tinnitus. [*Lat. tinnitus = sunet ascuţit, ţiuit.*] Sin.: acufenă (v.).

TIOGENEZĂ, s. f. / thiogenèse, s. f. / thiogenesis. [*Gr. theion = sulf; genesis = producere, de la gennan = a produce.*] Formarea de metaboliţi sulfuraţi.

TIOL, s. m. / thiol, s. m. / thiol. 1) Radical monovalent - SH. Sin.: sulfhidril. 2) Denumire generică a alcoolilor (tioalcooli) şi a fenolilor (tiofenoli) în care atomul de oxigen este înlocuit printr-un atom de sulf. În biochimie funcţia tiol a *cisteinei se află în numeroase situsuri active ale enzimelor. 2) Orice medicament de uz dermatologic utilizat ca succedaneu de *ihtiol şi obţinut prin încorporarea sulfului la cald în uleiurile grele bogate în carburi non saturate.

TIOL-PROTEINĂ, s. f. / thiol-protéine, s. f. / thiolprotein. Proteină care conţine unul sau mai multe reziduuri de cisteină, care prin localizarea lor la suprafaţa moleculei o fac sensibilă la reactivii funcţiilor *tiol şi la agenţii de oxidare.

TIOLPROTEINAZĂ, s. f. / thiol-protéinase, s. f. / thiolproteinase. *Proteinază al cărei situs enzimatic conţine o funcţie *tiol. De ex., *catepsina B1 este o tiolproteinază a ficatului uman, care acţionează ca *papaina.

TIOPEXIE, s. f. / thiopexie, s. f. / thiopexis, thiopexy. [*Gr. theion = sulf; pexis = fixare.*] Termen care defineşte proprietatea de fixare a sulfului sau a compuşilor sulfuraţi la nivelul unor ţesuturi, îndeosebi la nivel hepatic.

TIOURACIL, s. m. / thio-uracile, s. m. / thiouracil. Antitiroidian de sinteză, derivat metilat al tiopirimidinelor, administrat *per os*, abandonat astăzi în favoarea derivaţilor săi mai puţin toxici.

TIP, s. n. / type, s. m. / type. [*Gr. typos = tip, model, marcă.*] Caracteristicile generale sau dominante ale unei persoane, boli, substanţe. V. în continuare.

TIP ASTENIC / type asthénique / asthenic type. *T. constituţional caracterizat prin corp subţire, gât lung, torace şi abdomen plate şi dezvoltare musculară redusă.

TIP ATLETIC / type athlétique / athletic type. *T. constituţional marcat prin umeri laţi, torace dezvoltat, abdomen plat, gât gros şi masă musculară importantă.

TIP CONSTITUŢIONAL / type constitutionnel / constitutional type. Caracteristicile *constituţiei unui subiect. V. tip astenic, tip atletic, tip displastic, tip picnic.

TIP DISPLASTIC / type dysplastique / dysplastic type. *T. constituţional care nu poate fi inclus în *t. astenic, *t. atletic sau *t. picnic.

TIP PICNIC / type pycnique / pyknic type. *T. constituţional caracterizat prin corp rotund, torace larg, umeri înguşti, cap lat şi gât scurt.

TIP SĂLBATIC / type sauvage / wild type. În genetică, fenotipul standard al oricărui organism experimental. Termenul mai poate fi aplicat şi cu referire la o genă care determină o caracteristică a fenotipului sălbatic.

TIP SIMPATICOTONIC / type sympathicotonique / sympatheticotonic type. Persoană caracterizată prin *simpaticotonie.

TIPAJ, s. n. / typage, s. m. / typing. [*Gr.* ***typos*** *= tip, model, marcă.*] Clasificarea unor populaţii celulare în funcţie de tipurile de celule pe care acestea le conţin. În sensul cel mai răspândit, metodă care ar permite recunoaşterea antigenilor de la nivelul celulelor sanguine. Se studiază comportamentul celulelor în prezenţa complementului şi a unei serii de anticorpi cunoscuţi. Celulele sunt distruse când întâlnesc anticorpul corespunzător antigenului lor caracteristic. Celulele pot fi, de asemenea, identificate prin prezenţa unui izotop radioactiv, a unui colorant, a unei enzime.

TIPIC, adj. / typique, adj. / typical. [*Gr.* ***typikos*** *= tipic, simbolic, de la* ***typos*** *= tip, model, marcă.*] 1) Care prezintă caracteristici proprii, reprezentând astfel un model, un exemplu. 2) Despre semne sau simptome care se manifestă exclusiv într-o anumită boală sau într-un anumit sindrom. V. şi patognomonic. 3) Care este propriu unui singur grup de animale sau de plante.

TIPOLOGIE, s. f. / typologie, s. f. / typology. [*Gr.* ***typos*** *= tip, model, marcă;* ***logos*** *= ştiinţă.*] *T. medicală* urmăreşte cunoaşterea particularităţilor de metabolism, a reactivităţii bolnavului; utilă uneori pentru diagnostic, alteori pentru individualizarea tratamentului sau pentru tratarea terenului morbid, ori pentru prognostic.

TIRAJ, s. n. / tirage, s. m. / printing. [*Fr.* ***tirage****, posibil din fr. veche* ***martirier*** *= a martiriza.*] Depresiune inspiratorie a părţilor moi toracale, fie deasupra sternului (*t. suprasternal*), fie sub stern (*t. substernal*), fie în spaţiile intercostale, care traduce o obstrucţie bronşică sau o scădere a elasticităţii pleuropulmonare.

TIRAMINAZĂ, s. f. / tyraminase, s. f. / tyraminase. Enzimă care distruge tiramina prin oxidare.

TIRAMINĂ, s. f. / tyramine, s. f. / tyramine. [*Gr.* ***tyros*** *= brânză;* ***ammoniakon*** *= sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter* ***Ammon*** *din Libia;* ***-ină****.*] *Amină formată prin *decarboxilarea *tirozinei.

TIREOCALCITONINĂ, s. f. / thyréocalcitonine, s. f. / thyrocalcitonin. *Var. pentru tirocalcitonină (v.).*

TIREOCIT, s. n. / thyrocyte, s. m. / thyrocyte. Celulă tiroidiană. V. tiroidă.

TIREOGEN, adj. / thyréogène, adj. / thyreogenic. [*Gr.* ***thyreos*** *= pavăză, scut, tiroidă;* ***gennan*** *= a produce.*] 1) Care este determinat de o disfuncţie tiroidiană. Ex.: nevroză t. 2) Care acţionează la nivelul tiroidei. Ex.: factori t.

TIREOGLOBULINĂ. Var. pentru tiroglobulină (v.).

TIREOLIBERINĂ, s. f. / thyréolibérine, s. f. / thyreotropin releasing hormone. [*Gr.* ***thyreos*** *= pavăză, scut, tiroidă; lat.* ***liberare*** *= a elibera;* ***-ină****.*] Hormon secretat de hipotalamus, care acţionează ca factor declanşator al secreţiei de tireostimulină hipofizară. Abrev.: TRF, TRH. Sin.: factor declanşator al secreţiei de tireostimulină.

TIREOPATIE, s. f. / thyréopathie, s. f. / thyropathy. Denumire generică a afecţiunilor glandei tiroide.

TIREOPRIV, adj. / thyréoprive, adj. / thyroprival, thyroprivic. [*Gr.* ***thyreos*** *= pavăză, scut, tiroidă; lat.* ***privus*** *= lipsit de, de la* ***privere*** *= a lipsi (pe cineva) de ceva.*] Care este determinat de, sau se caracterizează prin absenţa funcţiei glandei tiroide, indiferent de etiologie (atireoză, distrugerea ţesutului tiroidian, ablaţie chirurgicală, acţiunea unor medicamente etc.). Ex.: hipotiroidie t.

TIREOPTOZĂ, s. f. / thyréoptose, s. f. / thyroptosis. Deplasarea glandei tiroide, care are o poziţie joasă şi este situată în partea superioară a toracelui.

TIREOSTATIC, adj., s. n. / thyréostatique, adj., s. m. / thyrostatic. [*Gr.* ***thyreos*** *= pavăză, scut, tiroidă;* ***statikos*** *= care opreşte, de la* ***istanai*** *= a plasa, a face să ţină.*] (Medicament) care are proprietatea de a inhiba sinteza tiroxinei. T. sunt utilizate în tratamentul *hipertiroidiilor.

TIREOSTIMULINĂ, s. f. / thyréostimuline, s. f. / thyroid stimulating hormone. [*Gr.* ***thyreos*** *= pavăză, scut, tiroidă; lat.* ***stimulare*** *= a îmboldi, a stimula, de la* ***stimulus*** *= băţ ascuţit cu care se îmboldesc vitele;* ***-ină****.*] Sin.: tirotrofină (v.).

TIREOTERAPIE, s. f. / thyréothérapie, s. f. / thyrotherapy. [*Gr.* ***thyreos*** *= pavăză, scut, tiroidă;* ***therapeia*** *= tratament, de la* ***therapeuein*** *= a îngriji.*] Tratamentul cu extracte tiroidiene.

TIREOTOXICOZĂ, s. f. / thyréotoxicose, s. f. / thyrotoxicosis. [*Gr.* ***thyreos*** *= pavăză, scut, tiroidă;* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeţilor, de la* ***toxon*** *= săgeată;* ***-oză****.*] Ansamblu de manifestări legate de excesul hormonilor tiroidieni, mult peste valorile normale. Formă extremă a hipertiroidiei. T. se pot clasifica după cum urmează: 1) T. prin exces de TSH (prin adenom hipofizar, secreţie ectopică, *sindrom Refetoff) sau factori cu acţiune tireotropă (ex:. HCG în mola hidatiformă, coriocarcinom, carcinom embrionar testicular sau prezenţa de imunoglobuline tireostimulante în boala Basedow-Graves). 2) T. prin secreţie autonomă tiroidiană (în adenom toxic, guşă multinodulară toxică, cancer folicular tiroidian). 3) T. prin distrucţie tiroidiană şi eliberare de hormoni tiroidieni în cantităţi masive (în unele forme de tiroidite). 4) T. de natură exogenă (t. factice, fenomen iod-Basedow). 5) T. prin secreţie endogenă ectopică de hormoni tiroidieni (*struma ovarii*, metastaze secretante de cancer tiroidian). Var.: tirotoxicoză (def. 1.).

TIREOTROFINĂ, s. f. / thyréotrophine, s. f. / thyrotrophin. [*Gr.* ***thyreos*** *= pavăză, scut, tiroidă;* ***trophe*** *= hrană, nutriţie;* ***-ină****.*] Sin.: tirotrofină (v.).

TIREOTROP, adj. / thyréotrope, adj. / thyrotropic. [*Gr.* ***thyreos*** *= pavăză, scut, tiroidă;* ***trope*** *= întoarcere, de la* ***trepein*** *= a întoarce.*] Care acţionează la nivelul glandei tiroide, asupra funcţiei tiroidiene, de obicei prin mecanism specific. Ex.: hormonul t. (TSH), prin intermediul unui receptor membranar specific.

TIROCALCITONINĂ, s. f. / thyrocalcitonine, s. f. / thyrocalcitonin. [*Gr.* ***thyreos*** *= pavăză, scut, tiroidă; lat.* ***calx, calcis*** *= var; gr.* ***tonos*** *= tensiune;* ***-ină****.*] Sin.: calcitonină (v.). Var.: tireocalcitonină.

TIROGLOBULINĂ, s. f. / thyroglobuline, thyréoglobuline, s. f. / thyroglobulin. [*Gr.* ***thyreos*** *= pavăză, scut, tiroidă; lat.* ***globulus****, dim. de la* ***globus*** *= glob;* ***-ină****.*] Glicoproteină precursoare şi depozitară a hormonilor tiroidieni iodaţi, conţinând 95% din iodul tiroidian. Are M_r considerabilă şi reprezintă 75% din greutatea tiroidei. Se sintetizează în tireocit, este iodată la polul apical al celulei şi trece apoi în coloidul lumenului folicular. După fixarea iodului pe cele 123 de reziduuri de tirozină ale moleculei de t., urmează proteoliza sa şi secreţia hormonilor tiroidieni. T. este un marker util al cancerelor diferenţiate ale tiroidei. Concentraţia sa normală este sub 60 ng/ml. Var.: tireoglobulină. V. markeri tumorali, tirozină.

TIROIDĂ, s. f. / thyroïde, s. f. / thyroid. NA: glandula thyroidea. [*Gr. thyreos = pavăză, scut; eidos = formă.*] Glandă endocrină prezentă la toate vertebratele, situată, la om, în regiunea antero-inferioară a gâtului, inferior laringelui. Este plasată în dreptul primelor trei inele traheale, în raport cu poziţia sa: înaltă (corespunzătoare inelelor 1-2 şi cartilajului cricoid), joasă (corespunzătoare inelelor 3-4) sau medie, cea mai frecventă (corespunzătoare inelelor 2-3). Este un organ impar şi median, de forma literei H, cu doi lobi laterali reuniţi pe linia mediană printr-un istm, având uneori un lob piramidal suplimentar, numit piramidă Lalouette. T. are la adult o greutate de 20-30 g. Histologic, este constituită în principal din *foliculi tiroidieni (tireocite care circumscriu o zonă centrală de coloid) şi celule C, parafoliculare, care fac parte din *sistemul APUD (reprezintă 0,1% din masa celulelor tiroidiene, grupate în treimea medie a fiecărui lob). T. are rol de secreţie a hormonilor tiroidieni (stimulată de *tireotropină): *tiroxina (T_4), *triiodotironina (T_3) şi triiodotironina "inversă" (*revers* T_3), hormoni iodaţi produşi de celulele epiteliului tiroidian, şi *calcitonină, produsă în celulele parafoliculare C. Sin.: glandă tiroidă.

TIROIDĂ ECTOPICĂ / thyroïde ectopique / aberrant thyroid, ectopic thyroid. Ţesut cu structura glandei *tiroide situat în alte regiuni ale organismului faţă de situarea fiziologică, mai frecvent fiind vorba de t. linguală, t. cervicală suprahioidiană.

TIROIDECTOMIE, s. f. / thyroïdectomie, s. f. / thyroidectomy. [*Gr. thyreos = pavăză, scut; eidos = formă; ektome = excizie.*] Ablaţia chirurgicală, totală sau parţială dar nesistematizată, a glandei tiroide. Ablaţia unui lob se numeşte lobectomie tiroidiană.

TIROIDIAN, adj. / thyroïdien, -enne, adj. / thyroid. 1) Care se află în relaţie structurală sau funcţională cu tiroida. 2) Despre o persoană care suferă de o boală a tiroidei.

TIROIDISM, s. n. / thyroïdisme, s. m. / thyroidism. [*Gr. thyreos = pavăză, scut; eidos = formă; -ism.*] Ansamblul accidentelor provocate prin intoxicaţie cu hormoni tiroidieni, observate ca urmare a ingestiei în scop terapeutic a acestora sau a extractelor tiroidiene. Aceste accidente se însoţesc de simptome asemănătoare celor din *boala Basedow-Graves.

TIROIDITĂ, s. f. / thyroïdite, s. f. / thyroiditis. [*Gr. thyreos = pavăză, scut; eidos = formă; -ită.*] Termen folosit pentru a desemna afecţiunile de tip inflamator sau infecţios apărute la nivelul unei tiroide normale anterior procesului menţionat. T. se clasifică în: 1) *T. acute microbiene* (supurate sau nesupurate). 2) *T. subacută de Quervain* sau *boală de Quervain. 3) *T. cronice nespecifice* (t. limfocitară cronică, t. lemnoasă Riedel sau *boală Riedel) şi *specifice* (t. bacilară, sifilitică, actinomicotică etc.). V. şi strumită.

TIROIDITĂ ACUTĂ MICROBIANĂ / thyroïdite microbienne aiguë / acute thyroiditis. Afecţiune rară, cu o frecvenţă sub 0,5% în ansamblul patologiei tiroidiene. Clinic se manifestă prin semne locale (tiroidă mărită de volum, sensibilă spontan şi la palpare, tegumente supraiacente eritematoase, uneori cu senzaţie de fluctuenţă la palpare, la nivelul unei posibile regiuni abcedate) asociate cu febră, disfagie, dispnee, disfonie, tuse. Se poate complica cu fistulizare externă sau în organele vecine, tromboză vasculară, paralizia corzilor vocale. Ecografic se evidenţiază o tiroidă cu aspect hipoecogen, iar scintigrafic imaginea este hipo- sau afixatoare. Pacientul prezintă leucocitoză cu polinucleoză neutrofilă şi VSH crescut, iar puncţia cu ac subţire permite izolarea germenului şi efectuarea antibiogramei.

TIROIDITĂ CU CELULE GIGANTE / thyroïdite à cellules géantes / De Quervain's disease. Sin.: boală de Quervain (v. def. 2).

TIROIDITĂ INVAZIV-SCLEROZANTĂ / thyroïdite scléreuse / invasive thyroïditis. Sin.: boală Riedel (v.).

TIROIDITĂ LEMNOASĂ / thyroïdite ligneuse / ligneous thyroiditis. Sin.: boală Riedel (v.).

TIROIDITĂ LIMFOCITARĂ CRONICĂ / thyroïdite lymphocytaire chronique / chronic lymphocytic thyroiditis. Afecţiune tiroidiană relativ frecventă în populaţie (10-12%), mai frecventă la sexul feminin. Se descriu mai multe forme: forme cu guşă (t. cronică Hashimoto sau *boală Hashimoto), t. limfocitară a copilului şi adolescentului (2/3 din guşile acestor vârste), t. atrofică (cauza principală a mixedemului idiopatic), *t. postpartum, t. silenţioasă.

TIROIDITĂ POSTPARTUM / thyroïdite post-partum / postpartum thyroiditis. T. cu o frecvenţă de 2-7% la femei în perioada postpartum, cu debut între 2 şi 12 luni după naştere, manifestată prin hipotiroidie (cu simptomatologie discretă, dar evidenţiabilă biologic), care urmează unei perioade de hipertiroidie. În 20% din cazuri hipotiroidia poate fi permanentă. Etipatogenic se explică prin perioada de *rebound* imunologic care urmează perioadei de imunosupresie relativă din sarcină.

TIROIDITĂ SUBACUTĂ (GRANULOMATOASĂ) DE QUERVAIN / thyroïdite subaiguë de de Quervain / granulomatous thyroiditis. Sin.: boală de Quervain, 2 (v. def. 2).

TIROIDOTERAPIE, s. f. / thyroïdothérapie, s. f. / thyroidotherapy. Utilizarea terapeutică a extractelor tiroidiene şi a hormonilor tiroidieni.

TIRONINĂ, s. f. / thyronine, s. f. / thyronine. Produsul de bază din care derivă hormonii tiroidieni. T. este un eter p-hidrofenilic al *tirozinei.

TIROPATIE, s. f. / thyropathie, s. f. / thyropathy. [*Gr. thyreos = pavăză, scut, tiroidă; pathos = boală.*] Denumire generică pentru bolile *tiroidei.

TIROPEROXIDAZĂ, s. f. / thyroperoxydase, s. f. / thyroperoxidase. V. anticorpi antiperoxidază tiroidiană.

TIROTOMIE, s. f. / thyrotomie, s. f. / thyrotomy. [*Gr. thyreos = pavăză, scut, tiroidă; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] 1) Laringotomie practicată prin incizie la nivelul cartilajului tiroid. 2) Secţiunea chirurgicală a cartilajului tiroid. 3) Operaţia de secţionare a glandei tiroide. 4) Biopsie efectuată la nivelul tiroidei.

TIROTOXICOZĂ, s. f. / thyrotoxicose, s. f. / thyrotoxicosis (1), tyrotoxicosis (2). [*Gr. thyreos = pavăză, scut, tiroidă; toxikon = otravă pentru vârful săgeţilor, de la toxon = săgeată; -oză.*] 1) Var. pentru tireotoxicoză (v.). 2) Intoxicaţie care rezultă din ingestia unei substanţe, tirotoxicon (compus cristalin toxic care apare în unele produse lactate alterate). Se manifestă prin vertij, cefalee, vomismente, crampe musculare, cu evoluţie uneori fatală.

TIROTRICINĂ, s. f. / tyrothricine, s. f. / tyrothricin. Primul antibiotic polipeptidic, obţinut din culturi de *Bacillus brevis*, alcătuit din 20% tirocidină şi 80% gramicidină. Din cauza toxicităţii, este administrat doar în aplicaţii locale.

TIROTROFINĂ, s. f. / thyrotrophine, s. f. / thyrotropin. [*Gr. thyreos = pavăză, scut, tiroidă; trophe = hrană, nutriţie; -ină.*] Hormon secretat de lobul anterior al hipofizei, glicoproteină alcătuită din două subunităţi alfa, conţinând 96 reziduuri de aminoacizi, şi beta, alcătuită din 110 reziduuri. Controlează morfogeneza tiroidei şi toate etapele biosintezei hormonilor tiroidieni. De aceea, este absolut necesară dozarea sa în scop diagnostic în patologia tiroidiană, prin metode ultrasensibile (*radioimunologie, *imunofluorimetrie). Valorile normale ale t. sunt cuprise între 0,3 şi 5 μUI/ml. În limbajul medical curent, pentru desemnarea t. se utilizează frecvent abrevierea TSH (din engl. *thyroid stimulating hormone*). Sin.: hormon tireotrop, tireotrofină, tireostimulină.

TIROXINĂ, s. f. / thyroxine, s. f. / thyroxine. *Hormon tiroidian provenind din *tiroglobulină. La adultul normal, producţia zilnică este de 60-80 µg. Este obţinută şi sintetic. Circulă în sânge sub două forme: liberă, singura activă, în proporţie foarte redusă (0,03%) şi legată. Legarea se face de una din următoarele proteine transportoare: circa 75% cu TBG (*thyroxin binding globulin*), 15% cu TBA (*thyroxin binding albumin*). Există un echilibru dinamic între forma liberă şi cea legată. Acţiunea metabolică a t. se produce în sincronism cu cea a *triiodotironinei, fiecăruia din cei doi hormoni tiroidieni aparţinându-i 50% din această acţiune. Concentraţia totală normală de t. din serul sanguin este de 40-120 µg/l sau 51-154 nmol/l. Sin.: tetraiodotironină. Abrev.: T_4. V. hormoni tiroidieni, tireotoxicoză, tiroidă.

TIROXINEMIE, s. f. / thyroxinémie, s. f. / thyroxinaemia. Concentraţia şi prezenţa tiroxinei în sânge. V. tiroxină.

TIROXINIC, adj. / thyroxinien, -enne, adj. / thyroxinic. Care se referă la hormonul tiroidian *tiroxină.

TIROZINAZĂ, s. f. / tyrosinase, s. f. / tyrosinase. Enzimă de tip oxidază; este o monofenol monooxigenază, acţionând şi ca o catecol oxidază. Absenţa t., cu caracter autozomal recesiv, conduce la *albinism oculocutanat tirozinază-negativ.

TIROZINĂ, s. f. / tyrosine, s. f. / tyrosine. [*Gr.* ***tyros*** *= brânză; -ină.*] Acid aminat aromatic, format prin hidroxilarea fenilalaninei, reacţie catalizată de fenilalanil hidroxilază, al cărei deficit ereditar este la originea *fenilcetonuriei. T. este un precursor al *melaninei, al hormonilor medulosuprarenali, prin intermediul *DOPA, şi al hormonilor tiroidieni prin fixarea iodului. Funcţia sa fenol o expune, ca şi în cazul *serinei şi *treoninei, la reacţii de fosforilare şi, în acest mod, proteinele care o conţin îşi pot modifica structura conformaţională. T. este foarte răspândită în natură, în stare liberă în boabele de cereale, în cartofi şi fructe şi sub formă combinată în unele proteine. Concentraţie plasmatică: 10 mg/dl; eliminare în urină: 11-23 mg/24 ore. Abrev.: Tyr sau Y. V. şi catecolamine, iodotironină, tiroglobulină.

TIROZINEMIE, s. f. / tyrosinémie, s. f. / tyrosin(a)emia. [*Gr.* ***tyros*** *= brânză; -ină;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Concentraţia de *tirozină din serul sanguin, uneori crescută la nou-născut, din cauza imaturităţii enzimatice. V. tirozinemie ereditară.

TIROZINEMIE EREDITARĂ / tyrosinémie héréditaire / hereditary tyrosin(a)emia. Termen care cuprinde trei boli ereditare: 1) *T. de tip I* (denumită anterior tirozinoză) este o maladie autozomal recesivă prin deficit de fumaril-acetoacetat hidrolază, enzimă a catabolismului tirozinei. Deficitul de enzimă duce la acumularea de succinilacetonă, care inhibă funcţiile tubulare renale şi sinteza hepatică de porfobilinogen. Forma acută provoacă alterări hepatice masive, iar cea minoră, tubulopatie cu rahitism vitaminorezistent. 2) *T. de tip II*, cu caracter autozomal recesiv, determinată de un deficit în tirozin transaminază şi asociată cu tirozinemie şi tirozinurie crescute, întârziere mentală, leziuni corneene şi cutanate. 3) *T. de tip III* corespunde unui deficit de 4-hidroxi-fenilpiruvat deoxigenază. Sin.: sindrom Richner-Hanhart.

TIROZIN-HIDROXILAZĂ, s. f. / tyrosine-hydroxylase, s. f. / tyrosine hydroxylase. Enzimă (tirozin 3-monooxigenază) care catalizează hidroxilarea tirozinei în *dopa (dihidroxifenilalanină).

TIROZIN KINAZĂ / tyrosine kinase / tyrosine kinase. [*Gr.* ***tyros*** *= brânză, tirozină; -ină;* ***kinein*** *= a mişca; -ază.*] Enzimă care catalizează fosforilarea specifică a reziduurilor de tirozină din mai multe peptide. Receptorii specifici pentru *insulină, *factorii de creştere asemănători insulinei (IGF-I), *factorul de creştere epidermică (EGF), *peptidul natriuretic atrial (ANP), ca şi o serie de alţi factori reglatori ai proliferării celulare sunt proteine membranare, cu domenii situate în citoplasmă, care conţin componente latente ale enzimei. Legarea ligandului la receptorul specific activează t. k., iar receptorul se autofosforilează, cu efecte asupra altor componente celulare.

TIROZINOZĂ, s. f. / tyrosinose, s. f. / tyrosinasis. Denumire veche a tirozinemiei ereditare de tip I. V. tirozinemie ereditară.

TIROZINOZĂ CONGENITALĂ / tyrosinose congénitale / tyrosinosis. Boală enzimatică ereditară rară, transmisă autozomal recesiv şi determinată de o anomalie a aminoacidului *tirozină, a cărui degradare este blocată prin absenţa unei enzime, parahidroxi-fenil-piruvat-kinaza. Boala apare aproape întotdeauna la copilul mic şi se caracterizează prin apariţia unei ciroze hepatice, apoi a unui rahitism vitamino-rezistent şi o tubulopatie renală de tip De Toni Debré-Fanconi (v. sindromul cu acelaşi nume). Evoluţie variabilă, uneori mortală prin insuficienţă hepatică sau transformare malignă a cirozei.

TIROZINURIE, s. f. / tyrosinurie, s. f. / tyrosinuria. Prezenţa sau cantitatea de *tirozină din urină. Eliminarea urinară de tirozină este în mod normal sub 200 µmol (35 mg)/zi. T. creşte în *tirozinemia ereditară.

TITILOMANIE, s. f. / titillomanie, s. f. / titillomania. [*Lat.* ***titillare*** *= a gâdila, a zgândări; gr.* ***mania*** *= nebunie.*] Sin.: onicofagie (v.). Obs.: în fr. semnifică şi mania de a se scărpina.

TITINĂ, s. f. / titine, s. f. / titin. V. proteine musculare.

TITRARE, s. f. / titrage, s. m. / titration. [*Fr.* ***titrage****, de la* ***titre*** *= standard.*] 1) Operaţie de determinare a cantităţii de substanţă chimică (element sau compus) prezentă într-un volum dat de soluţie de analizat. Se bazează pe măsurarea volumului de reactiv ce trebuie adăugat pentru a reacţiona cu toată cantitatea de substanţă existentă în probă. Sfârşitul reacţiei este observat prin intermediul unui indicator de culoare (virarea culorii), a apariţiei unui precipitat, a saltului potenţialului de electrod sau a saltului conductivităţii soluţiei. 2) Procedeu prin care se precizează *titrul unui produs infectant (tulpini bacteriene sau virale) sau toxic (diferite *toxine). Pot fi titraţi, de asemenea, anticorpii.

TITRU, s. n. / titre, s. m. / titer, titre. [*Fr.* ***titre*** *= standard.*] 1) Numărul de grame de substanţă dizolvate într-un mililitru de soluţie. 2) Numărul de unităţi infectante sau toxice dintr-un produs infectant sau toxic. V. titrare.

TITRU DE ANTICORPI / titre en anticorps / antibody titer. Dată numerică exprimând conţinutul unui ser în anticorpi specifici, ţinând seama deopotrivă de afinitatea şi de concentraţia anticorpilor respectivi. Măsurarea t. de a. se bazează pe o reacţie antigen-anticorp practicată pe diluţii succesive de ser sanguin. Titrul corespunde la inversul celei mai mari diluţii care poate determina o reacţie pozitivă.

TITUBANT, adj. / titubant, adj. / titubant. [*Lat.* ***titubans****, de la* ***titubare*** *= a se împiedica, a şovăi.*] Care este nesigur, tremurător, cu referire îndeosebi la mers. Caracteristic *titubaţiei.

TITUBAŢIE, s. f. / titubation, s. f. / titubation. [*Lat.* ***titubatio, -onis*** *= împiedicare, şovăială, de la* ***titubare*** *= a se împiedica, a şovăi.*] Nesiguranţa în mers şi în mişcări, manifestă în diferite afecţiuni ale cerebelului.

TIXOTROPIE, s. f. / thixotropie, s. f. / thixotropy. [*Gr.* ***thixis*** *= acţiunea de a atinge uşor;* ***trope*** *= întoarcere, de la* ***trepein*** *= a întoarce.*] Lichefierea unui *gel sub acţiunea unui efort mecanic sau a unei creşteri uşoare a temperaturii.

TNM / TNM / TNM. [*Acronim engl. pentru Tumor, Nodes, Metastasis = tumoră, ganglioni (noduli), metastaze.*] V. stadializare TNM.

TOCOCARDIOGRAF, s. n. / tococardiographe, s. m. / tococardiograph, tokocardiograph. [*Gr.* ***tokos*** *= naştere;* ***kardia*** *= inimă;* ***graphein*** *= a scrie.*] Instrument care permite înregistrarea bătăilor cordului fetal, concomitent datelor caracteristice *tocografiei. Sin.: cardiotocograf.

TOCODINAMOMETRU, s. n. / tocodynamomètre, s. m. / tocodynamometer, tokodynamometer. [*Gr.* ***tokos*** *= naştere;* ***dynamis*** *= forţă;* ***metron*** *= măsură.*] Aparat care permite măsurarea şi înregistrarea intensităţii şi forţei contracţiilor uterine. Este folosit în *tocografie, îndeosebi în urmărirea naşterii. Sin.: tocometru.

TOCOFEROL, s. m. / tocophérol, s. m. / tocopherol. [*Gr.* ***tokos*** *= naştere;* ***pherein*** *= a purta, a transporta; -ol.*] Sin.: vitamină E (v.).

TOCOFOBIE, s. f. / tocophobie, s. f. / tocophobia. [*Gr.* ***tokos*** *= naştere;* ***phobos*** *= frică.*] Teamă exagerată, anormală, de naştere.

TOCOGRAFIE, s. f. / tocographie, s. f. / tocography, tokography. [*Gr.* ***tokos*** *= naştere;* ***graphein*** *= a scrie.*] Înregistrare grafică continuă, cu *tocodinamometrul, a variaţiilor contracţiilor uterine (frecvenţă, intensitate, tonus bazal) în cursul naşterii.

TOCOLITIC, adj. / tocolytique, adj. / tocolytic. [*Gr.* ***tokos*** *= naştere;* ***lytikos*** *= care distruge, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] (Agent farmacologic) care inhibă contracţiile uterine.

TOCOLIZĂ, s. f. / tocolyse, s. f. / tocolysis. [*Gr.* ***tokos*** *= naştere;* ***lysis*** *= distrugere, de la* ***lyein*** *= a distruge.*] Inhibiţia contracţiilor uterului în perioada naşterii.

TOCOMETRU, s. n. / tocomètre, s. m. / tocometer. [*Gr.* ***tokos*** *= naştere;* ***metron*** *= măsură.*] Sin.: tocodinamometru (v.).

TOFOLIPOM, s. n. / topholipome, s. m. / topholipoma. [*Lat.* ***tophus****, gr.* ***tophos*** *= tuf (piatră spongioasă şi friabilă); gr.* ***lipos*** *= grăsime; -oma.*] Lipom care conţine în grosimea sa concreţiuni de urat de sodiu. Se observă uneori la bolnavii cu *gută.

TOFUS (pl. TOFI), s. m. / tophus (pl. tophus), s. m. / tophus (pl. tophi). [*Lat.* ***tophus****, gr.* ***tophos*** *= tuf (piatră spongioasă şi friabilă).*] Concreţiune de urat de sodiu vizibilă subtegumentar, îndeosebi la urechi, coate, picioare, mâini. Prin extensie, denumirea se poate utiliza pentru t. gutoşi cu orice localizare (inclusiv viscerală).

TOLBUTAMIDĂ, s. f. / tolbutamide, s. f. / tolbutamide. (DCI) Sulfamidă antidiabetică.

TOLERANŢĂ, s. f. / tolérance, s. f. / tolerance. [*Lat.* ***tolerantia*** *= suportare, îndurare, de la* ***tolerare*** *= a suporta.*] Proprietatea unui organism de a reacţiona identic, fiziologic la acţiunea unor factori mecanici, fizici, chimici sau medicamentoşi, în doze crescătoare. Ex.: t. acustică, t. la durere. Sin.: obişnuinţă, acutumanţă (nerecomandat). V. în continuare.

TOLERANŢĂ IMUNITARĂ / tolérance immunitaire / immunological tolerance. Sin.: toleranţă imunologică (v.).

TOLERANŢĂ IMUNOLOGICĂ / tolérance immunologique / immunological tolerance. Absenţa, la un subiect, a unui răspuns imunologic pentru un antigen care în mod normal declanşează un astfel de răspuns. T. i. se poate dobândi astfel: 1) Dacă antigenul a fost inoculat în organism când subiectul era nou-născut, inapt pentru răspunsuri imunitare. În continuare, el va tolera antigenul asemenea antigenilor proprii, tisulari, inclusiv dacă antigenul respectiv se află la nivelul unui *grefon. 2) La adult, t. i. poate fi creată printr-un tratament *imunodepresor, prin declanşarea unui proces de *facilitare imunitară sau prin injectarea de antigeni. *T. i. parţială* reprezintă incapacitatea de răspuns umoral sau tisular. Sin.: toleranţă imunitară. V. şi imunodeficienţă.

TOLERANŢĂ LA GLUCOZĂ / tolérance au glucose / glucose tolerance. Abilitatea organismului de a metaboliza glucoza în cazul încărcării acestuia prin *testul de încărcare la glucoză, denumit anterior *proba de hiperglicemie provocată.

TOLERANŢĂ MEDICAMENTOASĂ / tolérance médicamenteuse / drug tolerance. Capacitatea organismului de a suporta doze crescânde dintr-un medicament, obţinând un acelaşi efect. Dacă administrarea este întreruptă, se poate reveni la sensibilitatea iniţială. T. se asociază uneori cu *farmacodependenţa. Uneori t. poate implica creşterea nivelului dozei letale (ex.: în cazul unor analgezice narcotice), alteori nu (ex.: pentru alcool).

TOLERANŢĂ LA SELF / tolérance au soi / self tolerance. Incapacitatea sistemului imun al unui organism de a reacţiona faţă de structurile proprii (*self). Pierderea t. la s. conduce la reacţii imune dirijate împotriva antigenilor proprii, autologi. Aceste reacţii sunt denumite *autoimunitate, iar bolile pe care le produc, *boli autoimune. Absenţa reactivităţii la antigeni self este menţinută prin mecanisme care împiedică activ maturarea sau stimularea limfocitelor potenţial self-reactive.

TOLEROGEN, adj. / tolérogène, adj. / tolerogenic. Despre o moleculă, varietate de antigen, care în loc să provoace formarea de anticorpi, induce *toleranţă imunologică.

TOMENTOS, adj. / tomenteux, -euse, adj. / tomentous. [*Lat.* ***tomentum*** *= puf, fir de păr fin.*] Despre o suprafaţă acoperită de fibrile scurte şi dese semănând cu puful.

TOMODENSITOMETRIE, s. f. / tomodensitométrie, s. f. / computerized tomography. [*Gr.* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia; lat.* ***densitas, -atis*** *= densitate, de la* ***densus*** *= dens, compact; gr.* ***metron*** *= măsură.*] Sin.: tomografie computerizată (v.).

TOMODENSITOMETRU, s. n. / tomodensitomètre, s. m. / computer tomograph. [V. etimol. termenului *tomodensitometrie.*] Sin.: computer tomograf (v.).

TOMOGRAF COMPUTERIZAT / tomodensitomètre, scanner, s. m. / computerised tomograph, computer tomograph. Sin.: computer tomograf (v.).

TOMOGRAFIE, s. f. / tomographie, s. f. / tomography. [*Gr.* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia;* ***graphein*** *= a scrie.*] 1) Procedeu radiologic prin care se obţine radiografia unui strat de organ la profunzimea dorită. 2) *T. computerizată* (v.). 3) *T. ultrasonică* - obţinerea de imagini-secţiune utilizând ultrasunete. 4) *T. prin emisie de pozitroni* (v.).

TOMOGRAFIE AXIALĂ COMPUTERIZATĂ / tomographie axiale transverse par ordinateur / computerized axial tomography. Sin.: tomografie computerizată (v.).

TOMOGRAFIE COMPUTERIZATĂ / scanographie, s. f., tomographie axiale transverse par ordinateur / computed tomography. Modalitate de imagistică cu fascicule foarte fine de raze X, prin care se explorează pe secţiuni subţiri regiunea investigată din organism. Secţiunile respective prezintă diferenţe minime de opacitate, în funcţie de densitatea ţesuturilor traversate de razele X (densitometrie). Coeficientul de absorbţie este calculat de computer, care transformă variaţiile de densitate în variaţii de luminozitate ale unui ecran catodic. Analiza computerizată se efectuează şi în funcţie de multiplele unghiuri şi puncte de incidenţă ale secţiunilor, permiţând obţinerea unor imagini reconstruite 2D (bidimensionale) sau 3D (tridimensionale) cu ajutorul unor programe specializate. Datorită t. c. semeiologia radiologică a evoluat considerabil. Abrev.: CT. Sin.: computer tomografie, tomografie axială computerizată, tomodensitometrie.

TOMOGRAFIE PRIN COERENŢĂ OPTICĂ / tomographie par cohérence optique / optical coherence tomography. *Abrev.: OCT.* Inventată recent, t. p. c. o. reprezintă un gen de ecografie în care ultrasunetele au fost înlocuite cu radiaţii infraroşii. Ea permite vizualizarea unor structuri cu grosimea de un milimetru, cu o rezoluţie care poate atinge un micrometru, în timp real, *in situ* şi fără nici o preparare prealabilă a ţesuturilor. Cu aplicaţii certe în oftalmologie, OCT este pe cale de a fi utilizată în dermatologie, ginecologie, cardiologie etc.

TOMOGRAFIE PRIN EMISIE DE POZITRONI / tomographie par émission de positons / positron emission tomography,

PET-scan. Metodă de *scintigrafie în care imaginea se obţine cu ajutorul unei *gamma-camere de construcţie specială, cu care sunt captate radiaţiile gama rezultate din interacţiunea pozitron-electron. Se utilizează radioizotopi cu viaţă foarte scurtă (zeci de secunde sau minute) care, din această cauză, se obţin cu ajutorul unui *ciclotron situat la locul investigaţiei. Deşi metoda permite obţinerea unor informaţii extrem de utile, imposibil de obţinut prin alte procedee imagistice, extinderea sa este limitată de costurile ridicate. Prin t. prin e. de p. se pot obţine imagini funcţionale, la nivelul creierului, de ex. asupra metabolismului glucozei, pot fi vizualizaţi receptorii diferiţilor neurotransmiţători, sau se poate pune în evidenţă distribuţia unor medicamente. Prin utilizarea ^{18}FDG (^{18}F-deoxiglucoză) este posibil diagnosticul precoce al tumorilor maligne. Abrev. (din engl.): PET. V. şi imagistică mentală.

TOMOSCINTIGRAFIE, s. f. / tomoscintigraphie, s. f. / tomoscintigraphy. [*Gr. **tome** = tăiere, secţiune, de la **temnein** = a tăia; lat. **scintilla** = scânteie; gr. **graphein** = a scrie.*] Procedeu scintigrafic care constă în achiziţia tomografică de imagini din regiunea de cercetat, la nivelul căreia s-a fixat *radiofarmaceuticul administrat. Detectorul se roteşte în jurul patului pe care se află pacientul fie continuu, fie pas cu pas, cu un unghi prestabilit. În funcţie de tipul de radioizotop utilizat (emiţător gama, respectiv beta), se definesc: *SPECT (*Single Photon Emission Computed Tomography*) şi *PET (*Positron Emission Tomography*).

TOMOTERAPIE, s.f. / tomothérapie, s. f. / tomotherapy. [*Gr. **tome** = tăiere, secţiune, de la **temnein** = a tăia; **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] Tehnică foarte recentă de *radioterapie. Este utilizat un dispozitiv alcătuit dintr-un accelerator linear, un dispozitiv de imagistică de înaltă energie, diametral opus, şi un computer tomograf. Un *colimator cu fante multilamele modulează dinamic intensitatea fasciculului cu care este iradiat pacientul. Masa pe care se află pacientul se deplasează longitudinal în timpul tratamentului.

TONIC, adj., s. n. / tonique, adj., s. m. / tonic. [*Gr. **tonikos** = întăritor.*] 1) Care restaurează *tonusul normal, îndeosebi cel psihic. 2) Cu referire la tonusul muscular. 3) Despre un remediu, un medicament care are proprietatea de a restabili tonusul normal al ţesuturilor, de a revigora organismul.

TONIC CARDIAC / tonicardiaque, cardiotonique, adj., s. m. / cardiac tonic. Sin.: cardiotonic (v. def. 1).

TONICITATE, s. f. / tonicité, s. f. / tonicity. [*Gr. **tonikos** = întăritor.*] 1) Sin.: tonus muscular (v. tonus def. 2). 2) Proprietate a unei soluţii în directă relaţie cu *presiunea osmotică.

TONICOCLONIC, adj. / tonico-clonique, adj. / tonoclonic. [*Gr. **tonikos** = întăritor; **klonos** = tumult, dezordine.*] Care este deopotrivă *tonic şi *clonic, cu referire la un *spasm sau la o criză cu contracţii convulsive ale muşchilor.

TONOFIBRILE, s. f. pl. / tonofibriles, s. f. pl. / tonofibrils. [*Lat. **tonus**, gr. **tonos** = tensiune; lat. ştiinţifică **fibrilla**, dim. de la **fibra** = fibră.*] Grup de filamente ce se găsesc în citoplasma *keratinocitelor din stratul spinos al epidermului - cu rol esenţial în procesul de keratinizare.

TONOFILAMENT, s. n. / tonofilament, s. m. / tonofilament. Sin.: filament intermediar (v.).

TONOGRAFIE, s. f. / tonographie, s. f. / tonography. [*Lat. **tonus**, gr. **tonos** = tensiune; gr. **graphein** = a scrie.*] Înregistrarea variaţiilor de presiune, îndeosebi în oftalmologie.

TONOMETRIE, s. f. / tonométrie, s. f. / tonometry. [*Lat. **tonus**, gr. **tonos** = tensiune; gr. **metron** = măsură.*] Determinarea presiunii intraoculare.

TONOMETRU, s. n. / tonomètre, s. m. / tonometer. [*Lat. **tonus**, gr. **tonos** = tensiune; gr. **metron** = măsură.*] Aparat pentru măsurarea *presiunii oculare (intraoculare).

TONOSCOPIE, s. f. / tonoscopie, s. f. / tonoscopy. [*Lat. **tonus**, gr. **tonos** = tensiune; gr. **skopia** = examinare, de la **skopein** = a vedea, a examina.*] Examinare cu *oftalmoscopul a pulsaţiilor arterei retiniene provocate prin presiune dinamometrică asupra globului ocular. V. şi oftalmodinamometrie.

TONOTROP, adj. / tonotrope, adj. / tonotropic. [*Lat. **tonus**, gr. **tonos** = tensiune; gr. **trope** = întoarcere, de la **trepein** = a întoarce.*] Care denotă o scurtare a lungimii muşchiului în repaus, în relaţie cu creşterea *tonusului muscular.

TONSILAR, adj. / tonsillaire, adj. / tonsillar. [*Lat. **tonsillae, -arum** = amigdale.*] Sin.: amigdalian (v.).

TONSILĂ, s. f. / tonsille, s. f. / tonsil, tonsilla. NA: tonsilla, pl. tonsillae. [*Lat. **tonsillae, -arum** = amigdale.*] Termen anatomic general pentru o masă de ţesut limfoid de dimensiuni mici, de formă rotunjită, dar şi pentru unele mase de ţesut nervos (ex.: t. sau amigdala cerebeloasă). În engl. termenul este utilizat frecvent, ca atare. Sin.: amigdală (v.).

TONSILECTOMIE, s. f. / tonsillectomie, s. f. / tonsillectomy. Sin.: amigdalectomie (v.).

TONSILITĂ, s. f. / amygdalite, s. f. / tonsillitis. [*Lat. **tonsillae, -arum** = amigdale; **-ită**.*] Sin.: amigdalită (v.).

TONSILOTOM, s. n. / tonsillotome, s. m. / tonsillotome. Sin.: amigdalotom (v.).

TONUS, s. n. / tonus, s. m. / tonus, tone. [*Lat. **tonus**, gr. **tonos** = tensiune, încordare.*] 1) *T. psihic:* stare psihică generală "de bine" a unui individ. 2) *T. muscular:* stare de tensiune permanentă, involuntară şi fiziologică a muşchilor striaţi, determinată de inervaţia sistemului nervos central şi periferic. Ca urmare a t. m., secţionarea unui muşchi determină retracţia segmentelor secţionate, fenomen care nu apare dacă muşchiul este privat de inervaţia sa normală. Obs.: în engl., termenul *tone* este sin. parţial cu tonus, având însă şi alte semnificaţii (ex.: tonalitate a vocii, modificarea culorii unui preparat prin tratament chimic). Sin.: tonicitate (def. 1).

TOPECTOMIE, s. f. / topectomie, s. f. / topectomy. [*Gr. **topos** = loc; **ektome** = excizie.*] Ablaţia anumitor zone din *scoarţa cerebrală, îndeosebi prefrontale şi pericaloase, în scopul remedierii unor tulburări mentale. V. psihochirurgie.

TOPIC, adj., s. n. / topique, adj., s. m. / topicum, pl. topica (lat.), topical. [*Gr. **topikos** = de loc, de la **topos** = loc.*] (Medicament) care acţionează într-un punct determinat, intern sau îndeosebi extern.

TOPOALGIE, s. f. / topo-algie, s. f. / topoalgia. [*Gr. **topos** = loc; **algos** = durere.*] Durere fixă al cărei sediu nu este în raport cu un teritoriu anatomic sau fiziologic. Ea există uneori singură şi poate fi considerată ca o neurastenie monosimptomatică. Cel mai des, t. se însoţeşte şi de alte manifestări neurastenice (v. neurastenie).

TOPOBIOLOGIE, s. f. / topobiologie, s. f. / topo-biology. [*Gr. **topos** = loc; **bios** = viaţă; **logos** = ştiinţă.*] Studiul interacţiunilor celulare în funcţie de poziţia celulelor în organism. Cercetările de t. sunt utile îndeosebi în determinarea formării embrionului şi în cunoaşterea originii sistemului imunitar.

TOPOCHIMIE, s. f. / topochimie, s. f. / topochemistry. [*Gr. **topos** = loc; **khemeia** = alchimie.*] Compoziţia chimică (biochimică) a unei structuri celulare sau tisulare, cu precizarea *situsurilor specifice structurilor respective. Ex.: situsurile receptorilor specifici de la nivelul membranei celulare.

TOPOESTEZIE, s. f. / topo-esthésie, s. f. / topoaesthesia. [*Gr. **topos** = loc; **aïsthesis** = sensibilitate.*] Sin.: topognozie (v.).

TOPOGNOZIE, s. f. / topognosie, s. f. / topognosis. [*Gr. **topos** = loc; **gnosis** = cunoaştere.*] Localizarea unei excitaţii care este percepută la suprafaţa tegumentelor. Sin.: topoestezie.

TOPOGRAFIE, s. f. / topographie, s. f. / topography. [*Gr. **topos** = loc; **graphein** = a scrie.*] Descrierea unei regiuni anatomice, a localizării şi a raporturilor anatomice ale formaţiunilor componente ale regiunii respective, precum şi a relaţiilor cu alte regiuni.

TOPOIZOMERAZE, s. f. pl. / topo-isomérases, s. f. pl. / topoisomerases. [*Gr.* ***topos*** *= loc;* ***isos*** *= la fel, egal;* ***meros*** *= parte; -ază.*] Grup de enzime care modifică superstructurile ADN.

TOPOLOGIE, s. f. / topologie, s. f. / topology. [*Gr.* ***topos*** *= loc;* ***logos*** *= ştiinţă, raport, relaţie.*] 1) Relaţia dintre *prezentaţia fetusului şi caracteristicile anatomice locale ale mamei, îndeosebi ale bazinului matern. 2) Anatomie regională. 3) În biologia moleculară, descrierea matematică a structurii terţiare a ADN. 4) În matematică, direcţie generată de studiul proprietăţilor geometrice conservate prin deformare continuă, apoi extinsă şi generalizată prin înglobarea noţiunilor de limită şi de vecinătate.

TORACALGIE, s. f. / thoracalgie, s. f. / thoracalgia. [*Lat.* ***thorax, -acis,*** *gr.* ***thorax, -akos*** *= torace; gr.* ***algos*** *= durere.*] Durere toracică. Sin.: toracodinie.

TORACE, s. n. / thorax, s. m. / chest, thorax, pl. thoraces. NA: thorax, pl. thoraces. [*Lat.* ***thorax, -acis,*** *gr.* ***thorax, -akos*** *= torace.*] Cavitate mare, în formă de trunchi de con, situată la partea superioară a trunchiului, delimitată prin *cuşca toracică şi situată între gât şi abdomen, de care este separată prin *diafragm. T. conţine organele principale ale sistemelor circulator şi respirator.

TORACE ÎN BUTOI / thorax en tonneau / barrel chest. Aspect particular al toracelui, rigid, imobilizat în inspiraţie forţată. Se observă la bolnavii de *emfizem pulmonar ale căror cartilagii costale sunt calcificate.

TORACE ÎN CARENĂ / thorax en carène / chicken breast, pectus carinatum (lat.). Deformaţie a peretelui osos toracic, care este aplatizat lateral, cu stern proeminent ("în carenă" de navă). Este caracteristic *rahitismului şi se poate asocia cu persistenţa unei comunicări interatriale sau interventriculare. Sin.: *pectus carinatum.*

TORACE ÎN CLEPSIDRĂ / thorax en sablier / rachitic chest. Deformare determinată de rahitism, caracterizată prin retracţia toracelui sub axile şi lărgirea (evazarea) sa la partea inferioară, unde se continuă cu un abdomen voluminos.

TORACE DAVIES / thorax de Davies / Davies's chest. Deformare toracică rezultată prin proiecţia înainte a plastronului sternal rezultând o depresiune submamară bilaterală. Se observă la copilul afectat de *comunicare interventriculară sau de *canal arterial persistent, cu debit mare.

TORACE ÎN PÂLNIE / thorax en entonnoir / funnel chest, pectus excavatum (lat.). Anomalie congenitală a peretelui toracic caracterizată printr-o depresiune mai mult sau mai puţin profundă localizată în partea inferioară a sternului. T. p. nu are nici o repercusiune cardiorespiratorie. Sin.: *pectus excavatum.*

TORACENTEZĂ, s. f. / thoracentèse, s. f. / thoracentesis. [*Lat.* ***thorax, -acis,*** *gr.* ***thorax, -akos*** *= torace; gr.* ***kentesis*** *= înţepătură.*] Var.: toracocenteză. Sin.: pleurocenteză (v.).

TORACO-FRENO-LAPAROTOMIE, s. f. / thoraco-phréno-laparotomie, s. f. / thoracolaparotomy. [*Gr.* ***thorax*** *= piept;* ***phren*** *= diafragm;* ***lapara*** *= flanc;* ***temnein*** *= a tăia, a secţiona.*] Incizia peretelui toracic (toracotomie laterală stângă), a peretelui abdominal (laparotomie oblică) şi a diafragmului pentru asigurarea unei căi de acces chirurgical la nivelul treimii inferioare a esofagului, cardiei şi marii tuberozităţi a stomacului.

TORACO-LAPAROTOMIE, s. f. / thoraco-laparotomie, s. f. / thoracolaparotomy. Incizia chirurgicală a peretelui toracic şi a peretelui abdominal pentru accesul în spaţiul subfrenic şi în regiunile învecinate.

TORACO-PLEUROPNEUMONECTOMIE, s. f. / thoraco- pleuropneumonectomie, s. f. / thoraco-pleuropneumonectomy. [*Gr.* ***thorax*** *= piept;* ***pleuron*** *= pleură;* ***pneumon*** *= pulmon;* ***ektome*** *= ablaţie.*] *Pleuropneumonectomie completată printr-o *toracoplastie.

TORACOCENTEZĂ. Var. pentru toracenteză (v.).

TORACODINIE, s. f. / thoracodynie, s. f. / thoracodynia. [*Lat.* ***thorax, -acis,*** *gr.* ***thorax, -akos*** *= torace; gr.* ***odyne*** *= durere.*] Sin.: toracalgie (v.).

TORACOFRENOTOMIE, s. f. / thoraco-phrénotomie, s. f. / thoraco-phrenotomy. [*Lat.* ***thorax, -acis,*** *gr.* ***thorax, -akos*** *= torace; gr.* ***phren, -os*** *= diafragm;* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Incizia chirurgicală a peretelui toracic şi a diafragmului.

TORACOPLASTIE, s. f. / thoracoplastie, s. f. / thoracoplasty. [*Lat.* ***thorax, -acis,*** *gr.* ***thorax, -akos*** *= torace; gr.* ***plastos*** *= modelat, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] Rezecţia parţială sau totală a mai multor coaste, realizată în scopul provocării colabării plămânului, prin retracţia peretelui toracic. Se disting: *t. de reducere de volum* (după o exereză pulmonară, pentru a compensa reexpansiunea insuficientă a parenchimului restant şi deci imposibilitatea acestuia pentru a umple hemitoracele respectiv); *t. de colaps pulmonar* etc.

TORACOPNEUMOTOMIE, s. f. / thoraco-pneumotomie, s. f. / thoracopneumotomy. [*Lat.* ***thorax, -acis,*** *gr.* ***thorax, -akos*** *= torace; gr.* ***pneumon, -onos*** *= plămân;* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Deschiderea toracelui prin rezecţie costală şi incizie a parenchimului pulmonar, în scopul extragerii unui corp străin sau pentru asigurarea *drenajului unui abces.

TORACOSCOPIE, s. f. / thoracoscopie, s. f. / thoracoscopy. [*Lat.* ***thorax, -acis,*** *gr.* ***thorax, -akos*** *= torace; gr.* ***skopia*** *= examinare, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Sin.: pleuroscopie (v.).

TORACOSTOMIE, s. f. / thoracostomie, s. f. / thoracostomy. [*Lat.* ***thorax, -acis,*** *gr.* ***thorax, -akos*** *= torace; gr.* ***stoma, -atos*** *= gură.*] Rezecţie la nivelul peretelui toracic pentru asigurarea *drenajului cavităţii toracice.

TORACOTOMIE, s. f. / thoracotomie, s. f. / thoracotomy. [*Lat.* ***thorax, -acis,*** *gr.* ***thorax, -akos*** *= torace; gr.* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Incizie chirurgicală a peretelui toracic.

TORIU, s. n. / thorium, s. m. / thorium. [***Thor*** *= zeul scandinav al tunetelor; nume dat de Berzelius în 1828.*] Element metalic radioactiv, cu simbol Th, număr atomic 90, masă atomică 232,05. Izotopul său Th-232, cu timp de înjumătăţire 1410^9 ani, este folosit, în formă coloidală, în microscopia electronică. T. a mai fost folosit ca agent terapeutic (topic extern sau injectabil, în unele forme de reumatism) sau în unele explorări radiologice (oxidul de t.).

TORPID, adj. / torpide, adj. / torpid. [*Lat.* ***torpidus*** *= amorţit, de la* ***torpere*** *= a fi amorţit.*] Despre plăgi, ulceraţii, leziuni sau chiar anumite boli care evoluează fără manifestări acute şi fără modificări mari, favorabile sau defavorabile.

TORPOARE, s. f. / torpeur, s. f. / torpor. [*Lat.* ***torpor, -oris*** *= amorţeală, de la* ***torpere*** *= a fi amorţit.*] Stare de diminuare a activităţii psihice şi fizice, de toropeală generală, însoţită de somnolenţă şi aţipire. T. este prezentă îndeosebi în bolile cu febră importantă.

TORR, s. m. / torr, s. m. / torr. [***Evangelista Torricelli,*** *fizician şi matematician italian, elev al lui Galileo Galilei, 1608-1647.*] Unitate de presiune definită ca a 760-a parte dintr-o atmosferă fizică normală şi sensibil egală cu un milimetru coloană mercur: 1 mmHg = 1,00000014 torr.

TORSADA VÂRFURILOR / torsades de pointes / wave burst arrhythmia, polymorphic ventricular tachycardia. Tip de tahicardie ventriculară caracterizată prin durată scurtă, rezoluţie de obicei spontană, recidive frecvente şi apariţie în cazul prelungirii spaţiului QT. Se caracterizează electrocardiografic printr-o grupare de complexe QRS cu frecvenţă înaltă, variind între 160 şi 280/min, care îşi schimbă gradat polaritatea în jurul liniei izoelectrice (negativ, pozitiv, negativ sau invers), având aspectul unei torsade.

TORSIUNE, s. f. / torsion, s. f. / torsion. [*Lat.* ***torsio, -onis*** *= suferinţă chinuitoare, de la* ***torquere*** *= a răsuci.*] Poziţia unui organ consecutivă răsucirii acestuia. Ex.: t. testiculară prin t. cordonului în interiorul vaginalei sau, mai rar, la rădăcina burselor; determină secundar infarct testicular prin oprirea circulaţiei sanguine.

TORTICOLIS, s. n. / torticolis, s. m. / torticollis, wryneck. [*Lat.* ***tortus*** *= răsucit, de la* ***torquere*** *= a răsuci;* ***collum*** *= gât.*] Dischinezie a capului şi a gâtului caracterizată printr-o mişcare de rotaţie laterală a capului, mai rar de extensie, cu contracţie tonico-clonică musculară (îndeosebi a sternocleidomastoidianului). Cauzele pot fi diverse (efort, leziune musculară sau a coloanei cervicale, afecţiuni ale urechii etc.), dar în prezent este discutată etiologia neurologică sau psihiatrică a t.

TORULOZĂ, s. f. / torulose, s. f. / torulosis. [***Torula*** *= vechea denumire a genului Cryptococcus; -oză.*] Sin.: criptococoză (v.).

TORUS MANDIBULAR / torus mandibulaire / torus mandibularis. *Exostoză simetrică a feţei interne a mandibulei formând un relief în gură, în faţa premolarilor.

TORUS PALATIN / torus palatin / torus palatinus. [*Lat.* ***torus*** *= protuberanţă.*] *Exostoză care proemină în mijlocul bolţii palatine.

TOTIPOTENT, adj. / totipotent, -e, adj. / totipotent. [*Lat.* ***totus*** *= tot;* ***potens, -ntis*** *= puternic, de la* ***posse*** *= a putea, a fi capabil.*] 1) Despre o celulă embrionară care, aflată înaintea procesului de *diferenţiere, are capacitatea de a se transforma în orice tip de celulă, în funcţie de stimularea corespunzătoare. 2) Despre celule vegetale care, deşi sunt deja diferenţiate, dacă sunt izolate şi se află într-un mediu de creştere adecvat, au capacitatea ca prin multiplicare să dea naştere unei noi plante complete.

TOXEMIE, s. f. / toxémie, s. f. / tox(a)emia. [*Gr.* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeţilor, de la* ***toxon*** *= săgeată;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Stare provocată de prezenţa în sânge a unor toxine de origine exogenă (îndeosebi bacteriene) sau endogenă.

TOXEMIE GRAVIDICĂ / toxémie gravidique / tox(a)emia of pregnancy. Nefropatie de sarcină asociată cu hipertensiune arterială. T. g. este consecutivă unei ischemii placentare. Se disting trei forme: 1) *T. g. pură* sau *adevărată*, care survine electiv la primipare, după luna a VII-a, cu edeme, hipertensiune arterială, proteinurie. Presiunea arterială, normală înainte de sarcină, revine la normal după sarcină, iar t. nu recidivează în sarcinile ulterioare. 2) *T. g. recidivantă*, precoce în fiecare sarcină, fără hipertensiune în intervalele dintre recidive. Sin.: sindrom vasculorenal gravidic, gestoză EPH (edem, proteinurie, hipertensiune), hipertensiune gravidică, hipertensiune arterială de sarcină, preeclampsie. 3) *T. g. supraadăugată* survine înainte de luna a VI-a, la femeile afectate de hipertensiune arterială permanentă şi la care accidentele vasculare (cerebrale, miocardice şi renale) se agravează la fiecare sarcină. V. şi sindrom HELLP.

TOXEMIE HIDATICĂ / toxémie hydatique / hydatid tox(a)emia. T. cu urticarie provocată de lichidul hidatic în cazul în care acesta a scăpat în cavitatea peritoneală (prin ruperea peretelui chistului hidatic, traumatică sau postoperatorie).

TOXIC, adj., s. n. / toxique, adj., s. m. / toxic. [*Gr.* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeţilor, de la* ***toxon*** *= săgeată.*] 1) (Substanţă) care, prin natura sa, este o otravă sau o toxină. 2) Despre simptomele unei infecţii severe.

TOXICITATE, s. f. / toxicité, s. f. / toxicity, banefulness. [*Gr.* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeţilor, de la* ***toxon*** *= săgeată.*] Proprietatea unei substanţe de a fi toxică. Se poate determina prin experiment acut sau cronic: 1) *T. acută* reprezintă totalitatea efectelor toxice produse de o doză unică de substanţă ce poate determina moartea a 50% din animalele testate într-un timp determinat (24 de ore, 7 zile, 15 zile). Se utilizează 2-3 specii de animale de laborator, substanţele fiind administrate pe cel puţin două căi. Prin determinarea t. a. se urmăresc efectele toxice ale dozelor subletale, stabilirea *dozei letale DL_{50} (50%) şi a cauzei morţii. 2) *T. cronică* reprezintă totalitatea efectelor toxice sau mortale produse prin administrarea repetată a unui toxic. T. c. este consecinţa acumulării de substanţă şi cumulării efectelor. *T. relativă* reprezintă t. unei substanţe în raport cu a altei substanţe, luată ca unitate de referinţă.

TOXICOCINETICĂ, s. f. / toxicocinetique, s. f. / toxicocinetics. [*Gr.* ***toxikon*** *= otravă;* ***kinesis*** *= mişcare.*] Studiul transformărilor în organism ale substanţelor toxice non medicamentoase sau a medicamentelor la doze toxice (spre deosebire de *farmacocinetică).

TOXICODERMIE, s. f. / toxidermie, s. f. / toxiderma. [*Gr.* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeţilor, de la* ***toxon*** *= săgeată;* ***derma, -atos*** *= piele.*] Dermatoză consecutivă administrării unor medicamente, cu manifestări cutanate variate, în funcţie de natura substanţei: erupţie eritematoasă, pigmentară, vegetantă (ex.: *iodidă, *bromidă) sau sub formă de bule (*boală Lyell). Var.: toxidermie.

TOXICOFOR, adj. / toxicophore, adj. / toxiferous. [*Gr.* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeţilor, de la* ***toxon*** *= săgeată;* ***phoros*** *= care poartă, de la* ***pherein*** *= a purta, a transporta.*] Despre animalele care se hrănesc cu substanţe toxice pentru om şi a căror utilizare în alimentaţie provoacă intoxicaţii.

TOXICOLOGIE, s. f. / toxicologie, s. f. / toxicology. [*Gr.* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeţilor, de la* ***toxon*** *= săgeata;* ***logos*** *= ştiinţă.*] Ştiinţă care are ca obiect studiul toxicelor ce se pot găsi în mod normal sau accidental în organism. Obiectivele t.: studiul originii, proprietăţilor fizice, chimice şi biologice ale toxicelor; al modalităţilor şi mecanismelor de acţiune; al tehnicilor de izolare, identificare şi dozare; al măsurilor de combatere a acţiunilor nocive exercitate de substanţele toxice.

TOXICOMANIE, s. f. / toxicomanie, s. f. / toxicomania. [*Gr.* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeţilor, de la* ***toxon*** *= săgeată;* ***mania*** *= nebunie.*] 1) Conform definiţiei OMS: "Stare de intoxicaţie periodică sau cronică generată de consumul unui drog" (natural sau sintetic); se însoţeşte de o invincibilă dorinţă sau nevoie de a continua consumul drogului şi de a-l procura prin toate mijloacele, cu tendinţa de a creşte dozele şi cu dependenţă psihică şi adesea fizică la efectele drogului. De fapt, în t. pare a fi implicat mai mult un anumit tip de comportament: un consum abuziv de droguri sau medicamente diverse (peste justificarea lor terapeutică), necesitate invincibilă de a se aproviziona, puternică tendinţă de recădere după sevraj sau cură de dezintoxicare. V. şi farmacodependenţă, toleranţă.

TOXICOZĂ, s. f. / toxicose, s. f. / toxicosis. [*Gr.* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeţilor, de la* ***toxon*** *= săgeată; -oză.*] 1) Forma cea mai gravă a tulburărilor acute de nutriţie şi digestie ale sugarului: diaree, vărsături, colaps, acidoză, comă. 2) Stare de intoxicaţie determinată de ingestia unui material toxic, de regulă conţinut în hrană. 3) Intoxicaţie rezultată ca urmare a acumulării de substanţe toxice în organism din cauza excreţiei deficitare.

TOXIDERMIE. Var. pentru toxicodermie (v.).

TOXIFOBIE, s. f. / toxiphobie, s. f. / toxiphobia. [*Gr.* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeţilor, de la* ***toxon*** *= săgeată;* ***phobos*** *= frică.*] Teamă anormală, iraţională de a fi otrăvit.

TOXIGEN, adj. / toxigène, toxogène, adj. / toxigenic. [*Gr.* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeţilor, de la* ***toxon*** *= săgeată;* ***gennan*** *= a produce.*] Care produce toxine. Se spune îndeosebi despre o suşă bacteriană care produce toxine difuzibile. Var.: toxogen.

TOXIINFECŢIE, s. f. / toxi-infection, s. f. / toxi-infection. [*Gr.* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeţilor, de la* ***toxon*** *= săgeată; lat.* ***infectus****, de la* ***inficere*** *= a strica, a otrăvi.*] Tip de infecţie în care majoritatea tulburărilor clinice sunt legate de producerea unei *toxine de către bacteriile care au infectat organismul. Denumirea de *t. alimentară* desemnează o serie de afecţiuni acute ale tubului digestiv, care apar de obicei exploziv în colectivităţi, la grupuri de persoane, în familii sau, rar, în cazuri sporadice, consecutiv ingerării unor alimente contaminate cu germeni diverşi: salmonele, colibacili, proteu, stafilococ, streptococ enterotoxic, germeni anaerobi. T. se manifestă clinic prin simptome de gastroenterocolită, cu fenomene toxice, febră, colici abdominale, vărsături, scaune apoase, tulburări hidroelectrolitice consecutive, tendinţă la insuficienţă circulatorie.

TOXINĂ, s. f. / toxine, s. f. / toxin. [*Gr.* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeţilor, de la* ***toxon*** *= săgeată;* ***-ină****.*] 1) Substanţă otrăvitoare produsă de către organismele vii, în special de către bacterii. Există mai multe clasificări ale t. bacteriene, distincţia clasică între *endotoxine şi *exotoxine tinzând în prezent a fi înlocuită de o clasificare chimică în t. glucidolipidoproteice şi t. proteice. 2) Deşeu metabolic din organism care poate avea, prin acumulare excesivă, o acţiune patogenă. 3) Într-un sens mai larg, toate otrăvurile de origine biologică, inclusiv *veninurile.

TOXINĂ BOTULINICĂ / toxine botulique / botulinal toxin, botulinum toxin, botulinus toxin. Exotoxină produsă de sporii germinativi şi de celulele în creştere aparţinând bacilului *Clostridium botulinum.* T. b. se leagă la nivelul terminaţiilor presinaptice din SNC şi blochează eliberarea de *acetilcolină, determinând astfel paralizii în cadrul *toxiinfecţiei alimentare denumită *botulism. Imunologic se disting 7 tipuri de t. b., notate de la A la G. Tipul A este cea mai puternică otravă cunoscută. Acesta este utilizat în prezent în terapeutică, sub formă injectabilă, pentru inhibarea spasmelor musculare din *distoniile prezente în *blefarospasm, *strabism, reducerea presiunii sfincterului anal pentru facilitarea vindecării *fisurii anale cronice şi chiar în tratamentul ridurilor de la nivelul regiunii superioare a feţei. Tipul B este utilizat, injectabil, pentru tratamentul distoniei cervicale, adică, a *colului uterin.

TOXINĂ DIFTERICĂ / toxine diphtérique / diphteria toxin. Exotoxină produsă de Corynebacterium diphteriae, cu M_r de 62 kDa, care este secretată de bacterie în sânge şi este responsabilă de patogeneza *difteriei. T. d. reprezintă o enzimă care inhibă sinteza de proteine prin inactivarea factorului de elongaţie 2 (EF-2) necesar pentru transferul polipeptidil-ARNt de la situsul donor la cel acceptor la nivelul *ribozomilor.

TOXINĂ HOLERICĂ / toxine cholérique / cholera toxin. V. holeră.

TOXINĂ PERTUSSIS / toxine pertussis / pertussis toxin. Proteină complexă cu acţiune dermonecrotică, produsă de *Bordetella pertussis* - agentul patogen al tusei convulsive.

TOXINĂ TETANICĂ / toxine tétanique / tetanic toxin. Neurotoxină holoproteinică secretată de Clostridium tetani, responsabilă de semnele şi simptomele din *tetanos. T. t. se leagă de *gangliozide şi blochează terminaţiile sinaptice la nivelul SNC. Este una dintre cele mai puternice toxine cunoscute. Sin.: tetanospasmină. V. şi tetanolizină.

TOXINIC, adj. / toxinique, adj. / toxinic. [*Gr.* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeţilor, de la* ***toxon*** *= săgeată.*] Care se află în relaţie cu *toxinele.

TOXINOGENEZĂ, s. f. / toxinogènese, s. f. / toxinogenesis. Producerea de *toxine.

TOXITUDINE, s. f. / toxitude, s. f. / toxitude. Obişnuinţă admisă din punct de vedere social de a folosi substanţe psihotrope fără efecte negative şi fără dependenţe. Ex.: consum moderat de alcool.

TOXOCAROZĂ, s. f. / toxocarose, s. f. / toxocariasis. Infestarea umană cu larve din genul **Ascaris* provenind de la câine şi pisică (*Toxocara canis*). T. se manifestă clinic prin hepatomegalie, bronşită, infiltrate pulmonare, iar ulterior printr-o corioretinită exsudativă. Se constată creşterea masivă a numărului de eozinofile şi hipergammaglobulinemie.

TOXOGEN. Var. pentru toxigen (v.).

TOXOID, s. n. / toxoïde, s. f. / toxoid. [*Gr.* ***toxikon*** *= otravă pentru vârful săgeţilor, de la* ***toxon*** *= săgeată;* ***eidos*** *= formă.*] Sin.: anatoxină (v.).

TOXOMIMETIC, adj. / toxomimétique, adj. / toxomimetic. Care imită o acţiune toxică sau medicamentoasă determinate. De ex., un *reflex condiţionat t.* reprezintă o reacţie a organismului analogă celei pe care ar produce-o o substanţă chimică şi care este datorată unui reflex condiţionat.

TOXOPLASMA / toxoplasma / toxoplasma. [*Gr.* ***toxon*** *= arc;* ***plasma*** *= obiect modelat.*] Parazit intracelular obligatoriu, agent al *toxoplasmozei descoperit la rozătorul *gondi.* Se poate prezenta într-o formă vegetativă, unicelulară, cu dimensiuni de 5-7 µm - agentul infecţiei active - şi într-o formă chistică (10 µm, masă mică ovalară care conţine numeroşi paraziţi acolaţi unii de alţii) - corespunzând infecţiei latente.

TOXOPLASMOZĂ, s. f. / toxoplasmose, s. f. / toxoplasmosis. [*Gr.* ***toxon*** *= arc;* ***plasma*** *= obiect modelat;* ***-oză****.*] Boală determinată de parazitul **Toxoplasma gondii*, a cărei simptomatologie variază considerabil în funcţie de vârsta la care survine infecţia. În acest sens se deosebesc: **t. congenitală* şi **t. dobândită.* V. şi test de liză pentru toxoplasmoză.

TOXOPLASMOZĂ CONGENITALĂ / toxoplasmose congénitale / congenital toxoplasmosis. Formă de t. generată, de regulă, prin transmiterea bolii de la mamă (care prezintă o infecţie inaparentă clinic) transplacentar la făt, în următoarele alternative: 1) contaminare precoce, tradusă prin moartea fătului sau prin malformaţii diverse; 2) contaminare tardivă, în cazul căreia se produce o t. evolutivă cu afectarea viscerelor; uneori, nou-născutul poate fi aparent sănătos, dar ulterior boala poate evolua. Caracteristică t. c. este *t. oculară*, cu unul sau mai multe focare de *corioretinită, adesea recidivante.

TOXOPLASMOZĂ DOBÂNDITĂ / toxoplasmose acquise / acquired toxoplasmosis. Formă de t. determinată de infecţia cu *Toxoplasma gondii*, protozoar aflat sub formă chistică în solul contaminat, în materiile fecale ale unor animale (îndeosebi pisică), în hrana infectată. Mai rar, infecţia la om rezultă din contactul cu sânge care conţine forme proliferative ale parazitului. T. d. este frecventă, dar în majoritatea cazurilor rămâne asimptomatică, iar când se manifestă, expresia clinică variază de la forme uşoare, până la forme fulminante, extensive, cu leziuni localizate în creier, ochi, muşchi scheletici, miocard, ficat şi plămâni şi cu o simptomatologie în funcţie de localizare. Manifestările grave se produc îndeosebi la subiecţii imunodeficitari.

TRABECUL, s. n. / trabécule, s. f. / trabecula. [*Lat.* ***trabecula****, dim. de la* ***trabs, -bis*** *= grindă, bârnă.*] Structură anatomică de origine fibroasă sau musculară, având formă de bandă, travee sau fascicul. La nivelul unui organ, t. se poate întinde de la capsulă în interiorul organului respectiv. Câteva ex.:

1) *T. cardiace* (NA: *trabeculae carneae)* - coloane musculare intercalate, proeminente pe suprafaţa internă a cavităţilor inimii. 2) *T. corpilor cavernoşi* şi *spongios* ai penisului (NA: *trabeculae corporis spongiosi penis, trabeculae corporum cavernosorum)* - septurile care separă între ele lacunele sau cavernele corpilor cavernoşi şi, respectiv, camerele corpului spongios ale penisului. 3) *T. splenice* (NA: *trabeculae lienis, trabeculae splenicae)* - septuri conjunctivomusculare care pătrund din capsula splenică în interiorul parenchimului splenic, compartimentându-l.

TRABECULAR, adj. / trabéculaire, adj. / trabecular. [*Lat.* ***trabecula,*** *dim. de la* ***trabs, -bis*** *= grindă, bârnă.*] 1) Care este format din *trabecule. 2) Despre un neoplasm a cărui structură este alcătuită din travee anastomotice, separate de o reţea vasculară.

TRABECULECTOMIE, s. f. / trabéculectomie, s. f. / trabeculectomy. Operaţie de microchirurgie oculară destinată tratamentului *glaucomului cronic. T. constă în ablaţia structurilor trabeculare ale *canalului Schlemm. În acest mod se elimină obstacolul în evacuarea umorii apoase. V. canal Schlemm.

TRABECULOTOMIE, s. f. / trabéculotomie, s. f. / trabeculotomy. Operaţie de microchirurgie oculară destinată tratamentului *glaucomului cronic. T. constă în deschiderea, cu ajutorul unei sonde, a părţii interne a canalului Schlemm, a cărui obstrucţie împiedică scurgerea umorii apoase. V. canal Schlemm.

TRACHELISM, s. n. / trachélisme, s. m. / trachelism. [*Gr.* ***trakhelos*** *= gât.*] Contracţie spasmodică a muşchilor gâtului în timpul crizei de *epilepsie. T. jenează circulaţia venoasă şi ca urmare apare turgescenţa feţei, protruzia şi riscul muşcării limbii etc. V. criză epileptică.

TRACT, s. n. / tractus, s. m. / tract, tractus. NA: tractus, pl. tractus (1). [*Lat.* ***tractus*** *= traseu, cale, de la* ***trahere*** *= a trage, a târî.*] 1) Fascicul de fibre nervoase sau musculare de o anumită lungime, care au aceeaşi origine şi terminaţie, servind unei aceleiaşi funcţii. 2) Un număr de organe şi structuri asociate, în general cavitare, care susţin împreună o anumită funcţie. Ex.: t. digestiv. Var. (1, 2): *tractus.*

TRACT UVEAL / tractus uveal / uveal tract. NA: tunica vasculosa bulbi. Tunica vasculară a ochiului, alcătuită dintr-un ansamblu de formaţiuni de origine mezodermică, cuprinzând: foiţa anterioară a *irisului sau stroma irisului, *corpul ciliar şi *coroida. Sin.: uvee.

TRACTOTOMIE, s. f. / tractotomie, s. f. / tractotomy. [*Lat.* ***tractus*** *= traseu, cale, de la* ***trahere*** *= a trage, a târî; gr.* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Secţiune chirurgicală a unui fascicul de fibre nervoase ale *nevraxului, vectoare ale motricităţii (*t. piramidală mezencefalică* sau *pedunculară*) sau ale sensibilităţii termoalgezice (*t. pedunculară spinotalamică*) la nivelul *pedunculului cerebral sau al *bulbului rahidian. V. şi cordotomie.

TRACTOTOMIE PEDUNCULARĂ SPINOTALAMICĂ / tractotomie pédonculaire spinothalamique / spinothalamic tractotomy. Secţiune a fasciculului sensibilităţii termice şi dureroase de la nivelul *pedunculului cerebral. V. pedunculotomie.

TRACTOTOMIE PIRAMIDALĂ MEZENCEFALICĂ / tractotomie pyramidale mésencéphalique / pyramidal tractotomy. Secţiune a *fasciculului piramidal, calea motricităţii din pedunculul cerebral.

TRACTOTOMIE TRIGEMINALĂ / tractotomie trigéminale / trigeminal tractotomy. Operaţie preconizată în *nevralgia facială. Constă în secţiunea rădăcinii senzitive a trigemenului în traiectul său bulbo-spinal. Sin.: operaţie Sjoqvist.

TRACTUS. Var. pentru tract (v.).

TRACŢIUNE, s. f. / traction, s. f. / traction. [*Lat.* ***tractio, -onis*** *= acţiunea de a trage, de la* ***trahere*** *= a trage cu forţa.*] Acţiune exercitată prin intermediul unei forţe pentru a provoca o mişcare sau pentru a exercita o *extensie sau o *elongaţie. T. se poate exercita mecanic sau prin intermediul unor greutăţi (mase), continuu sau discontinuu.

TRADUCERE GENETICĂ / traduction génétique / genetic translation. [*Lat.* ***traductio, -onis*** *= trecere, traducere, de la* ***traducere*** *= a trece, a traduce; gr.* ***genetikos*** *= propriu unei generaţii, de la* ***genos*** *= neam, urmaş, generaţie.*] În genetică, operaţia de sinteză a unui *peptid prin decodarea mesajului purtat de ARN mesager.

TRADUCTOR, s. m. / traducteur, s. m. / traductor. [*Lat.* ***traductor, -oris*** *= cel care trece pe cineva dintr-o situaţie în alta, de la* ***traducere*** *= a trece, a traduce.*] Dispozitiv ce stabileşte o corespondenţă univocă între valorile unei mărimi fizice de o anumită natură (mărime de intrare) şi valorile unei mărimi fizice de altă natură (mărime de ieşire). Ex.: t. de puls, t. de respiraţie.

TRAGUS, s. n. / tragus, s. m. / tragus. NA: tragus. [*Gr.* ***tragos*** *= capră.*] Relief plat şi triunghiular al *pavilionului urechii situat, ca un opercul, în faţa conductului auditiv extern, sub rădăcina *helixului.

TRAHEE, s. f. / trachée, s. f. / trachea, windpipe. NA: trachea. [*Gr.* ***arteria trakheia*** *= arteră rugoasă, de la* ***trakhys*** *= rugos.*] Conduct musculo-cartilaginos care continuă laringele, cu rol de a conduce aerul prin căile respiratorii superioare, spre plămâni. Este situat anterior esofagului şi se întinde de la a şasea vertebră cervicală până la a cincea vertebră dorsală, nivel la care se bifurcă în două bronhii primare.

TRAHEITĂ, s. f. / trachéite, s. f. / tracheitis. [*Gr.* ***arteria trakheia*** *= arteră rugoasă, de la* ***trakhys*** *= rugos; -ită.*] Inflamaţia acută sau cronică a mucoasei de la nivelul *traheei.

TRAHELHEMATOM, s. n. / trachelhématome, s. m. / trachelh(a)ematoma. [*Gr.* ***trakhelos*** *= gât;* ***haima, -atos*** *= sânge; -oma.*] Hematom al muşchiului sternocleidomastoidian, determinat la nou-născut de tracţiunea şi ruptura muşchiului în timpul naşterii. Se vindecă în câteva luni.

TRAHELOPEXIE, s. f. / trachélopexie, s. f. / trachelopexy. [*Gr.* ***trakhelos*** *= gât;* ***pexis*** *= fixare.*] Tehnică chirurgicală prin care *colul uterin este fixat la una din formaţiunile anatomice adiacente, pentru evitarea producerii *prolapsului. Ex.: t. ligamentară, după histerectomie subtotală, la nivelul ligamentelor rotunde sau al ligamentelor largi. V. şi cervicopexie.

TRAHELOPLASTIE, s. f. / trachéloplastie, s. f. / tracheloplasty. [*Gr.* ***trakhelos*** *= gât;* ***plastos*** *= modelat, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] Reparaţie plastică practicată pe colul uterin, pentru a-i restabili lungimea, poziţia şi calibrul normal. V. şi stomatoplastie def. 1.

TRAHEOAEROCEL, s. n. / trachéoaérocèle, s. f. / tracheoaerocele. [*Gr.* ***arteria trakheia*** *= arteră rugoasă, de la* ***trakhys*** *= rugos; gr.* ***aer, -os,*** *lat.* ***aer, -is*** *= aer;* ***kele*** *= hernie, tumoră.*] Hernie a traheei (*traheocel) care conţine aer. T. apare ca o colecţie gazoasă cu aspect tumoral, care comunică cu traheea.

TRAHEOCEL, s. n. / trachéocèle, s. f. / tracheocele. [*Gr.* ***arteria trakheia*** *= arteră rugoasă, de la* ***trakhys*** *= rugos;* ***kele*** *= hernie, tumoră.*] Protruzie herniară a membranei mucoase a *traheei.

TRAHEOBRONŞITĂ, s. f. / trachéobronchite, s. f. / tracheobronchitis. [*Gr.* ***arteria trakheia*** *= arteră rugoasă, de la* ***trakhys*** *= rugos; lat. medievală* ***bronchia,*** *din gr.* ***bronkhos,*** *pl.* ***bronkhia*** *= bronhie; -ită.*] *Traheită asociată cu *bronşită. Se manifestă prin tuse, uneori lătrătoare, cu sau fără expectoraţie. Are o gravitate mai mare la sugar şi la copilul mic, când poate lua *forma fulgurantă*, cu debut brutal, febră accentuată şi accese de sufocare cu *stridor inspirator. Prin laringoscopie se pot observa deasupra glotei secreţii dense şi aderente. De obicei, germenul patogen este *streptococul hemolitic.

TRAHEOMALACIE, s. f. / trachéomalacie, s. f. / tracheomalacia. [*Gr.* ***arteria trakheia*** *= arteră rugoasă, de la* ***trakhys*** *= rugos;* ***malakia*** *= înmuiere, de la* ***malakos*** *= moale.*] *Ramolisment al cartilajelor traheei care poate fi provocat de compresiunea arterei pulmonare stângi asupra traheei.

TRAHEOPATIE OSTEOPLASTICĂ / trachéopathie ostéoplastique / tracheopathia osteoplastica. Osificare patologică a traheei şi a bronşiilor localizată în submucoasă. T. o. poate determina tuse, hemoptizii şi uneori o obstrucţie respiratorie.

TRAHEOPLASTIE, s. f. / trachéoplastie, s. f. / tracheoplasty. [*Gr.* ***arteria trakheia*** *= arteră rugoasă, de la* ***trakhys*** *= rugos;* ***plastos*** *= modelat, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] Intervenţie chirurgicală destinată închiderii unei fistule traheale, unei traheotomii sau înlocuirii pierderii de substanţă traheală cu un grefon cutanat sau cu un lambou pediculat.

TRAHEORAFIE, s. f. / trachéorraphie, s. f. / tracheorrhaphy. [*Gr.* ***arteria trakheia*** *= arteră rugoasă, de la* ***trakhys*** *= rugos;* ***rhaphe*** *= sutură.*] Sutura chirurgicală a traheei după o incizie sau o plagă locală.

TRAHEOSCOPIE, s. f. / trachéoscopie, s. f. / tracheoscopy. [*Gr.* ***arteria trakheia*** *= arteră rugoasă, de la* ***trakhys*** *= rugos;* ***skopia*** *= examinare, de la* ***skopein*** *= a vedea, a examina.*] Inspecţia vizuală a suprafeţei interioare a *traheei, fie cu ajutorul unui *bronhoscop, fie, mai rar, prin *traheotomie. V. şi bronhoscopie.

TRAHEOSTENOZĂ, s. f. / trachéosténose, s. f. / tracheostenosis. [*Gr.* ***arteria trakheia*** *= arteră rugoasă, de la* ***trakhys*** *= rugos;* ***stenosis*** *= strâmtare, îngustare, de la* ***stenos*** *= strâmt, îngust.*] Îngustarea diametrului traheei prin contracţie sau prin stenoză consecutivă unui obstacol sau unui proces patologic.

TRAHEOSTOMIE, s. f. / trachéostomie, s. f. / tracheostomy. [*Gr.* ***arteria trakheia*** *= arteră rugoasă, de la* ***trakhys*** *= rugos;* ***stoma, -atos*** *= gură.*] Varietate de *traheotomie cu sutura buzelor inciziei la piele, în vederea introducerii unei canule pentru timp îndelungat.

TRAHEOTOMIE, s. f. / trachéotomie, s. f. / tracheotomy. [*Gr.* ***arteria trakheia*** *= arteră rugoasă, de la* ***trakhys*** *= rugos;* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Intervenţie chirurgicală care constă în incizia peretelui anterior al traheei la nivelul primelor două inele (*t. înaltă*) sau sub istmul corpului tiroid (*t. joasă*). Poate fi practicată în cazul unui obstacol la nivelul faringelui sau laringelui, care împiedică aerul să ajungă în plămâni. Prin t. se stabileşte un curent respirator bronhopulmonar direct, fără utilizarea căilor faringo-buco-nazale şi laringiene.

TRAHOM, s. n. / trachome, s. m. / trachoma, granular conjunctivitis. [*Gr.* ***trakhoma, -atos*** *= asperitate pe suprafaţa internă a pleoapei, de la* ***trakhys*** *= rugos.*] Conjunctivită sau *keratoconjunctivită granuloasă contagioasă, cu evoluţie cronică, endemică în ţările tropicale subdezvoltate, unde reprezintă un flagel social. Este provocată de un agent intermediar între bacterii şi rickettsii, *Chlamydia trachomatis*, transmisă de muşte şi de obiectele pentru toaletă. Se caracterizează prin dezvoltarea de granulaţii şi foliculi în fundul de sac conjunctival, hiperplazie papilară, cu inflamaţie a conjunctivei bulbare. T. se poate complica cu *panus, infiltraţie corneeană cu vase neoformate. Consecutiv, apar tulburări de vedere care pot ajunge la *cecitate. Sin.: conjunctivită granuloasă.

TRAHIONICHIE, s. f. / trachyonychie, s. f. / trachyonychia. [*Gr.* ***trakhus*** *= aspru;* ***onux*** *= unghie.*] Aspect rugos al suprafeţei exterioare a unghiilor.

TRAINING AUTOGEN / entraînement autogène / autogenous training. [*Engl.* ***training*** *= antrenament; gr.* ***autos*** *= el însuşi;* ***gennan*** *= a produce.*] Sin. nerecomandat pentru antrenament autogen (v.).

TRANCHILIZANT, adj., s. n. / tranquillisant, -e, adj., s. m. / tranquilizer. [*Lat.* ***tranquillus*** *= liniştit, calm, de la* ***tranquillare*** *= a linişti, a potoli.*] 1) Termen imprecis, care include de fapt două clase de medicamente: neuroleptice (*t. majore*) şi *anxiolitice (*t. minore*). V. şi psihotrop. 2) Despre un medicament inclus în definiţia anterioară.

TRANS, adj. / trans, adj. / trans. [*Lat.* ***trans*** *= peste, dincolo.*] 1) V. configuraţie moleculară şi izomerie. 2) Termen referitor la interacţiunile dintre două secvenţe de ADN nelegate fizic, interacţiune care implică controlul de către una din secvenţe a sintezei unor factori difuzibili ce acţionează asupra expresiei celorlalte secvenţe.

TRANSĂ, s. f. / trance, s. f. / trance. 1) Stare de animaţie parţial suspendată sau incapacitate de funcţionare a conştientizării. 2) Stare de somnolenţă (precum în hipnoză), caracterizată prin contact senzorial şi motor limitat cu mediul înconjurător şi urmată de *amnezie retrogradă.

TRANSAMINARE, s. f. / transamination, s. f. / transamination. [*Lat.* ***trans*** *= peste, dincolo; gr.* ***ammoniakon*** *= sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia;* ***-ină.***] Reacţie biochimică de schimb a unei funcţii amină provenind de la un aminoacid cu o funcţie cetonă de la un α-cetoacid. T. joacă rol important în degradarea proteinelor şi în sinteza glucozei din substanţe neglucidice. V. transaminază.

TRANSAMINAZĂ, s. f. / transaminase, s. f. / transaminase, aminopherase. [*Lat.* ***trans*** *= peste, dincolo; gr.* ***ammoniakon*** *= sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia;* ***-ină; -ază.***] Enzimă ce are drept coenzimă fosfatul de piridoxal, care asigură transferul unui radical NH_2 de la un aminoacid pe un acid α-cetonic. Printre cele mai cunoscute t. sunt: 1) *T. aspartic-cetoglutarică* sau *t. glutamic-oxalacetică*, TGO sau GOT (engl. *glutamic-oxaloacetic transaminase*), denumită, de asemenea, în prezent, aspartat-aminotransferază (AST sau ASAT). 2) *T. glutamic-piruvică*, TGP sau GPT (engl. *glutamic-pyruvic transaminase*) sau, de asemenea, alaninaminotransferază (ALT sau ALAT). Prima (TGO) se află îndeosebi în miocard, apoi în muşchii scheletici, creier, ficat şi rinichi, iar a doua (TGP) în ficat şi în muşchii scheletici. Când unul din organele menţionate este afectat de *necroză, concentraţia t. pe care o conţine creşte în sânge. Concentraţiile de TGO sau ASAT cresc îndeosebi în primele zile de evoluţie ale *infarctului de miocard, iar concentraţiile ambelor t. cresc în hepatitele toxice şi infecţioase. V. şi tab. const. biochim.

TRANSCITOZĂ, s. f. / transcytose, s. f. / transcytosis. [*Lat.* ***trans*** *= peste, dincolo;* ***kytos*** *= celulă;* ***-oză.***] Fenomen de transport al unei macroparticule la nivelul endoteliului vascular, prin formarea episodică a unui canal la nivelul căruia trec vezicule cu substanţa transportată (N. Simionescu).

TRANSCOBALAMINĂ, s. f. / transcobalamine, s. f. / transcobalamin. [*Lat.* ***trans*** *= peste, dincolo; germ.* ***Kobalt,*** *var. de la* ***Kobolt*** *= spiriduş al minelor; gr.* ***ammoniakon*** *= sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia;* ***-ină.***] Proteină de transport a *vitaminei B_{12}. Prezintă două forme, t. I şi t. II, cea de-a doua facilitând pătrunderea vitaminei B_{12} în celule.

TRANSCORTINĂ, s. f. / transcortine, s. f. / corticosteroid binding globulin. [*Lat.* ***trans*** *= peste, dincolo;* ***cortex, -icis*** *= scoarţă, corticoizi;* ***-ină***] Alfa-2 globulină glicozilată, alcătuită din 383 aminoacizi, sintetizată în ficat, dar şi în plămâni, rinichi şi testicule. Gena ce codifică sinteza t. este situată pe cromozomul 14. T. asigură transportul a 95% din *cortizonul plasmatic, care este biologic inactiv sub această formă. Corticosteronul şi 11-deoxicortizolul se leagă la t. în aceeaşi proporţie, iar 17-hidroxiprogesteronul, deoxicorticosteronul şi prednisolonul (corticosteroid de sinteză) în proporţie mai redusă.

TRANSCRIPT, s. m. / transcrit, s. m. / transcript. ARN obţinut prin transcripţia unei gene prin intermediul ARN-polimerazei. T. primar sau nativ poate fi modificat pentru a forma un t. matur. De ex., moleculele de ARN_m, ARN_r, ARN_t etc.

TRANSCRIPTAZĂ INVERSĂ / transcriptase inverse ou reverse / reverse transcriptase. [*Lat. transcriptus, de la transcribere = a transcrie, a copia (trans = peste, dincolo; scribere = a scrie); -ază; inversus, de la invertere = a răsturna.*] Enzimă prezentă în *retrovirusuri, care permite sinteza unei copii de ADN cu lanţ dublu pornind de la o moleculă matriţă de ARN cu lanţ simplu. În acest mod, retrovirusurile ARN sunt integrate în cromozomii celulelor infectate, alcătuiţi din ADN. Datorită t. i., ARN viral formează, prin replicare, un acid nucleic hibrid cu dublu lanţ elicoidal, alcătuit din lanţul simplu de ARN viral şi un lanţ simplu de ADN calcat pe primul. Acest ADN hibrid se încorporează în cromozomul celulei infectate şi se substituie ADN-ului celular, pentru a dirija sinteza proteinelor virale ce vor constitui noi virioni. T. i. este asociată unor virusuri cancerigene, unor virusuri leucemice şi virusului *SIDA (*HIV). Sin.: revers transcriptoză.

TRANSCRIPTOM, s. m. / transcriptome, s. m. / transcriptome [*Din engl. (transcript)ion și gen(ome).*] Ansamblul ARN mesager pe care îl poate exprima un organism. Într-un sens restrâns, ansamblul ARN mesager pe care îl poate exprima o celulă într-un stadiu din viaţa sa. V. proteom.

TRANSCRIPŢIE, s. f. / transcription, s. f. / transcription. [*Lat. transcriptio, -onis = transcriere, copie, de la transcribere = a transcrie (trans = peste, dincolo; scribere = a scrie).*] În genetică, sinteză de ARN printr-o ARN-polimerază, pornind de la o matrice de ADN.

TRANSDISCIPLINARITATE, s. f. / transdisciplinarité, s. f. / transdisciplinarity. [*Lat. trans = peste, dincolo; disciplina = învăţătură, educaţie, de la discipulus = elev, discipol.*] Concept nou care se referă, aşa cum indică prefixul *trans*, la ceea ce se află în acelaşi timp şi între discipline, şi înăuntrul acestor discipline, şi dincolo de orice disciplină. Finalitatea t. este înţelegerea lumii prezente, unul din imperativele sale fiind unitatea cunoaşterii.

TRANSDUCINĂ, s. f. / transducine, s. f. / transducin. Proteină a unei biomembrane care are ca funcţie conducerea unui semnal. O t. este adesea o *proteină G activată de GTP *(*guanozin trifosfat)*. T. poate fi denumită şi proteină G_T.

TRANSDUCTANT, s. m. / transductant, s. m. / transductant. Celulă care a dobândit caractere noi prin transfer de material genetic.

TRANSDUCTOR, s. m. / transducteur, s. m. / transductor. [*Lat. trans = peste, dincolo; ductor, -oris = conducător, de la ducere = a trage, a duce.*] Aparat electronic care permite deopotrivă emisia, recepţia şi transformarea unui semnal.

TRANSDUCŢIE, s. f. / transduction, s. f. / transduction. [*Lat. trans = peste, dincolo; ductus, de la ducere = a trage, a duce.*] 1) Transfer de material genetic de la o bacterie la alta prin intermediul unui *bacteriofag (denumit fag transductor). T. se poate produce accidental sau poate fi specializată, când sunt transferate prin intermediul fagilor anumite gene specifice de la o bacterie la altă bacterie, diferită genotipic. Bacteria transdusă dobândeşte astfel caractere noi (proprietăţi metabolice, rezistenţă la antibiotice) în relaţie cu genele transmise. 2) Conversia unui semnal biologic dintr-o formă în altă formă. Ex.: tipuri variate de celule senzoriale produc conversia sau t. luminii, presiunii, substanţelor chimice etc. în impulsuri nervoase, iar legarea majorităţii hormonilor la nivelul *receptorilor membranari este convertită datorită unor procese de t. în creşterea concentraţiei intracelulare a unor *mesageri secunzi.

TRANSFECŢIE, s. f. / transfection, s. f. / transfection. [*Lat. trans = peste, dincolo; infectus, de la inficere = a strica, a otrăvi.*] Introducerea de ADN într-o celulă eucariotă şi integrarea acestuia în ADN cromozomial al celulei receptive. De obicei se utilizează ADN precipitat cu ioni de calciu, dar metodele disponibile sunt diverse (ex.: *electroporaţie). În mod normal, procesul de t. se produce doar la 1% din celulele în cultură. T. este analogă cu *transformarea bacteriană, dar în cazul eucariotelor termenul *transformare este utilizat pentru descrierea modificărilor produse la celulele în cultură de virusurile tumorale.

TRANSFER, s. n. / transfert, s. m. / transfer. [*Lat. transferre = a duce dintr-o parte în alta, de la trans = peste, dincolo, ferre = a duce.*] În general, acţiunea de a transfera, de a deplasa dintr-un loc în altul. Alte semnificaţii: 1) Fenomen prin care o activitate intelectuală sau normală modifică o altă activitate, care urmează, făcând-o fie mai uşoară (*t. pozitiv*), fie mai dificilă (*t. negativ*). 2) În psihanaliză, trecerea propriilor emoţii, sentimente sau intenţii pe seama altei persoane, faţă de care subiectul are sentimente de iubire sau de ură. 3) După Freud, "substituirea persoanei medicului cu o persoană cunoscută anterior". Acest fenomen se produce când pacientul, în relaţia sa cu psihanalistul, actualizează inconştient modele de reacţie şi de relaţii infantile. V. şi în continuare.

TRANSFER EMBRIONAR / transfert embryonnaire / intrauterine implantation. Implantarea intrauterină a unui ou obţinut prin fecundare *in vitro*. V. şi fecundare *in vitro*, fecundare *in vitro* şi transfer de embrion.

TRANSFER LINIAR DE ENERGIE / transfert linéaire d'énergie / linear energy transfer. Cantitatea de energie cedată materiei pe care o străbate o particulă ionizantă cu energie înaltă (ex.: electron, proton). T. l. de e. se măsoară pe unitatea de lungime şi se exprimă în Joule/m sau, mai frecvent, în KeV/µm. În cazul ţesuturilor vii, t. l. de e. este important atât în *radiobiologie, în studiul efectelor radiaţiilor, cât şi în *radioterapie, când acţiunea locală a unui fascicul de radiaţii depinde de t. l. de e. Abrev.: TLE, LET (engl.).

TRANSFER GENIC / transfert génique / transfert of genetic information. T., prin utilizarea cromozomilor izolaţi în metafază, a unei mici porţiuni de material genetic într-o celulă somatică. Materialul transferat, denumit transgenom, reprezintă circa 7×10^6 perechi de baze. Acest transgenom este instabil şi la fiecare generaţie dispar 10% din proprietăţile sale, totuşi, pot apărea şi forme stabile.

TRANSFER PASIV / transfert passif / passive transfer. Transfer de *imunitate sau de *hipersensibilitate de la un donor imunizat la un organism receptor neimunizat, fie prin injectarea de anticorpi serici, fie prin injectarea de limfocite.

TRANSFERAZĂ, s. f. / transférase, s. f. / transferase. [*Lat. transferre = a duce dintr-o parte în alta, de la trans = peste, dincolo, ferre = a duce; -ază.*] În general, clasă de enzime care catalizează transferul unui grup de atomi de la o moleculă la alta. Frecvent, t. asigură transferul, prin intermediul unei coenzime, al unui radical (metil, acetil etc.) de la un donor la un acceptor. Este cazul: transmetilazelor, transcetolazelor, transfosforilazelor etc.

TRANSFERINĂ, s. f. / transferrine, s. f. / transferrin. [*Lat. trans = peste, dincolo; ferrum = fier; -ină.*] Proteină (β-globulină) din plasma sanguină care fixează fierul şi îl transportă la o serie de organe. În mod normal, doar o treime din moleculele de t. se află combinate cu fierul. Această proporţie creşte, uneori până la saturaţie, în cazul unei supraîncărcări cu fier a organismului. Capacitatea de fixare a fierului de către t. (sau coeficientul de saturaţie a t.) este de 2 500 - 4 100 µg/l sau 44,8-73,4 µmol/l. Raportul dintre fierul seric fixat şi capacitatea totală de fixare a serului este în mod normal 0,35. Scade în anemii prin carenţă, creşte în sindroamele hemolitice, în anemia Biermer şi, îndeosebi, în *hemocromatoză. Sin.: siderofilină.

TRANSFIXIANT, adj. / transfixiant, -e, adj. / transfix. [*Lat. **transfixus**, de la **transfigere** = a străpunge (**trans** = peste, dincolo; **figere** = a înfinge).*] Care traversează dintr-o parte în alta. Ex.: plagă t.

TRANSFORMARE, s. f. / transformation, s. f. / transformation. [*Lat. **transformatio, -onis**, de la **transformare** = a transforma (**trans** = peste, dincolo; **formare** = a da o formă).*] 1) Modificarea formei sau structurii, conversia unei forme în alta. 2) *T. celulară* (v.). 3) *T. bacteriană* (v.).

TRANSFORMARE BACTERIANĂ / transformation bactérienne / bacterial transformation. Fenomen de transfer genetic (*transfecţie) caracterizat prin introducerea într-o bacterie receptoare a unui ADN extras din altă bacterie diferită genotipic. Agentul de transfer este însuşi materialul genetic, sub forma ADN liber, ceea ce deosebeşte t. b. de alte transferuri genetice ca *transducţia şi *conjugarea.

TRANSFORMARE CELULARĂ / transformation cellulaire / cellular transformation. Dobândirea de către celulă a uneia sau mai multor caracteristici proprii celulei maligne: 1) Pierderea *inhibiţiei de contact. 2) Creştere nelimitată (imortalitate). 3) Independenţă faţă de *factorii de creştere ai serului. 4) Formare de colonii în agar (defect de ancorare). 5) Tumorigenicitate la şoarecele "nud" (atimic).

TRANSFUZIE, s. f. / transfusion, s. f. / transfusion. [*Lat. **trans** = peste, dincolo; **fusio, -onis** = topire, împrăştiere, de la **fundere** = a vărsa.*] Injectare intravenoasă lentă, la om, a unei cantităţi de sânge uman compatibil, proaspăt conservat. Se deosebesc: *alotransfuzia*, în care sângele provine de la un *donator, şi *autotransfuzia*, în care sângele injectat a fost, într-un prim timp, prelevat de la pacient (*autotranfuzie amânată* sau *programată*) sau este recuperat de la bolnav în cursul unei intervenţii chirurgicale (*autotransfuzie autologă peroperatorie*). T. se poate efectua cu sânge total sau cu fracţiuni izolate ale sângelui: 1) fie ansamblul elementelor figurate; 2) fie hematii, leucocite sau trombocite, fiecare separat; 3) fie anumite componente ale plasmei. T. trebuie efectuată cu respectarea strictă a regulilor de *compatibilitate sanguină. Utilitatea t. este largă, îndeosebi în hemoragii masive, şoc, anemii etc. V. grup sanguin, plasmafereză, leucafereză.

TRANSGENIC, adj. / transgénique, adj. / transgenic. [*Lat. **trans** = peste, dincolo; **genos** = neam, urmaş, generaţie, sau **gennan** = a produce.*] Termen utilizat pentru organisme vii la care au fost transferate gene străine de patrimoniul ereditar propriu. Gena străină, denumită "transgenă", se transmite la descendenţii animalului t. Au fost obţinute atât animale, cât şi plante t., în scopuri practice (ex.: transfer de gene de rezistenţă la ierbicide, la plante) sau de cercetare.

TRANSGLUTAMINAZĂ, s. f. / transglutaminase, s. f. / transglutaminase. Enzimă care catalizează producerea de *legături încrucişate la nivelul proteinelor. T. reprezintă antigenul anticorpilor prezenţi în plasma subiecţilor afectaţi de *boala celiacă.

TRANSHIDROGENAZĂ, s. f. / transhydrogénase, s. f. / transhydrogenase. [*Lat. **trans** = peste, dincolo; gr. **hydor, hydatos** = apă; **gennan** = a produce; -ază.*] Enzimă care activează o reacţie de transfer de protoni.

TRANSILUMINARE, s. f. / transillumination, s. f. / transillumination. [*Lat. **trans** = peste, dincolo; **illuminare** = a lumina, a ilumina.*] Sin.: diafanoscopie (v.).

TRANSLAŢIE, s. f. / translation, s. f. / translation. [*Lat. **translatio, -onis** = transformare, transpoziţie, de la **transferre** = a duce dintr-o parte în alta (**trans** = peste, dincolo; **ferre** = a duce).*] Proces produs la nivelul *ribozomilor, prin care informaţia din ARN mesager este utilizată pentru precizarea secvenţei de aminoacizi în lanţul polipeptidic.

TRANSLOCATOR, s. m. / translocateur, s. m. / translocator. Sistem molecular ce asigură transferul unei molecule la nivelul unei biomembrane, în general printr-un schimb cu o altă moleculă. Un t. de acest tip a fost identificat la nivelul membranei interne mitocondriale, efectuând schimbul unei molecule de ADP, care pătrunde în mitocondrie, cu o moleculă de ATP, care iese.

TRANSLOCAŢIE, s. f. / translocation, s. f. / translocation. [*Lat. **trans** = peste, dincolo; **locatio, -onis** = aşezare, de la **locare** = a pune într-un loc, a aşeza şi **locus** = loc.*] *Aberaţie cromozomială structurală caracterizată prin transferul unui segment dintr-un cromozom pe un alt cromozom neomolog. Se disting: 1) *T. echilibrată*, când garnitura cromozomială globală este conservată, independent de locul segmentelor de cromozomi deplasate. 2) *T. reciprocă*, când se produce un schimb complet de fragmente între doi cromozomi neomologi. 3) *T. robertsoniană*, când t. implică doi cromozomi acrocentrici, care fuzionează în regiunea *centromerului.

TRANSLOCAŢIE BACTERIANĂ / translocation bactérienne / bacterial translocation. Proces de diseminare a bacteriilor saprofite din tubul digestiv în diverse viscere care în mod normal sunt sterile. T. b. explică unele infecţii cu bacili Gram-negativi la bolnavii de cancer cu aplazie medulară după *radioterapie.

TRANSMETILARE, s. f. / transméthylation, s. f. / transmethylation. Reacţie generală de transfer al unui radical metil, catalizată printr-o metiltransferază. *Metionina este principalul donor de radical metil, iar acţiunea sa *lipotropă, ca şi a *colinei, este determinată de rolul pe care îl joacă în reacţiile de transmetilare.

TRANSMISIBIL, adj. / transmissible, adj. / transmissible. [*Lat. **transmissus**, de la **transmittere** = a trimite dincolo (**trans** = peste, dincolo; **mittere** = a trimite).*] Despre o boală infecţioasă care poate fi transmisă de la un individ la altul, fie direct (bolnav sau animal infectat), fie indirect (prin gazdă intermediară, vector sau produs contaminat).

TRANSMISIE ORIZONTALĂ / transmission horizontale / horizontal transmission. T. agenţilor infecţioşi de la un subiect la altul, prin intermediul *excretei, *sputei etc., pe cale aeriană, digestivă etc. V. şi transmisie verticală.

TRANSMISIE SINAPTICĂ / transmission synaptique / synaptic transmission. Comunicarea impulsului nervos de la un neuron la un alt neuron, la o fibră musculară sau la o glandă, prin intermediul *sinapsei.

TRANSMISIE VERTICALĂ / transmission verticale / vertical transmission. Transmiterea de la o generaţie la alta. Este cazul t. genetice, dar termenul a fost extins şi pentru desemnarea transmiterii infecţiilor de la o generaţie la cea următoare. Ex.: t. infecţiilor prin lapte sau prin placentă. t. unor virusuri (**Retrovirus*) care, integrate în cromozomi, sunt transmise pe calea celulelor germinale. V. şi transmisie orizontală.

TRANSMITANŢĂ, s. f. / transmittance, s. m. / transmittance. [*Lat. **transmittere** = a trimite dincolo, de la **trans** = peste, dincolo, **mittere** = a trimite.*] Parametru fizic definit prin raportul dintre densitatea spectrală a fluxului energetic (sau luminos) transmis printr-o soluţie şi densitatea spectrală a fluxului incident. V. şi absorbanţă.

TRANSMURAL, adj. / transmural, -ale, -aux, adj. / transmural. [*Lat.* ***trans*** *= peste, dincolo;* ***muralis*** *= de ziduri, de la* ***murus*** *= perete.*] Care traversează toată grosimea peretelui unui organ, în particular cu referire la miocard. Ex.: necroză miocardică t., infarct t.

TRANSMUTAŢIE, s. f. / transmutation, s. f. / transmutation. [*Lat.* ***transmutatio, -onis*** *= transpoziţie, schimbare, de la* ***transmutare*** *= a muta (****trans*** *= peste, dincolo;* ***mutare*** *= a muta).*] Transformare spontană sau provocată a unui corp simplu în altul. *T. nucleară* constă în transformarea, prin emisie de radiaţii, a unui nucleu în alt nucleu în cursul unei reacţii nucleare.

TRANSORBITAR, adj. / transorbitaire, adj. / transorbital. [*Lat.* ***trans*** *= peste, dincolo;* ***orbita*** *= orbită, de la* ***orbis*** *= cerc.*] Care traversează orbita, care se efectuează prin orbită. Ex.: lobotomie t.

TRANSPIRAŢIE, s. f. / transpiration, sueur, s. f. / transpiration, sweat. [*Lat.* ***trans*** *= peste, dincolo;* ***spirare*** *= a exala.*] Secreţia de sudoare. V. perspiraţie, sudaţie, sudoare.

TRANSPLACENTAR, adj. / transplacentaire, adj. / transplacental. [*Lat.* ***trans*** *= peste, dincolo;* ***placenta*** *= plăcintă.*] Care trece prin placentă în circulaţia fetală, care se transmite prin intermediul placentei.

TRANSPLANT, s. n. / transplant, s. m. / transplant. [*Lat.* ***trans*** *= peste, dincolo;* ***plantare*** *= a planta.*] Rezultatul *transplantării.

TRANSPLANTARE, s. f. / transplantation, s. f. / transplantation. [*Lat.* ***trans*** *= peste, dincolo;* ***plantare*** *= a planta.*] Transferul unui organ (în întregime) de la un donator la un primitor, implicând restabilirea continuităţii vasculare aferente şi eferente cu aparatul circulator al primitorului. Sin. parţial.: grefă.

TRANSPORT, s. n. / transport, s. m. / transport. [*Lat.* ***transportatio, -onis*** *= deplasare, de la* ***transportare*** *= a trece dincolo (****trans*** *= peste, dincolo;* ***portare*** *= a purta, a duce).*] V. permeabilitate.

TRANSPORT ACTIV / transport actif / active transport. T. ionilor sau al moleculelor (mai rar) la nivelul membranei celulare împotriva *gradientului de concentraţie sau/şi de potenţial, cu consum de energie, de regulă prin consum de ATP. Principalele sisteme de t. a. se numesc pompe ionice, cele mai importante fiind *pompa de sodiu (sau pompa de Na/K), pompa gastrică de protoni sau *pompa de H/K şi *pompa de calciu.

TRANSPORT AXONAL / transport axonal / axonal transport. Mişcare activă a materiei în axoplasma unui neuron, din corpul neuronal spre extremitatea axonului, sau în sens invers. Vectorii transportului sunt proteine motrice, care se deplasează pe *microtubuli. Se descriu două tipuri de t. a.: anterograd şi retrograd. *T. anterograd* se produce dinspre corpul celular spre extremitatea axonului. El cuprinde o componentă lentă (0,2-0,4 mm/zi) antrenând proteine ale citosolului şi o componentă rapidă (20-400 mm/zi), antrenând îndeosebi vezicule provenite din *complexul Golgi, rar mitocondrii şi niciodată ribozomi sau elemente ale reticulului endoplasmic rugos. Proteinele motrice ale acestor componente celulare sunt *kinezine. *T. retrograd* aduce vezicule periferice către corpul celular la o viteză ceva mai mare decât cea a t. anterograd rapid. Aceste vezicule ajung la lizozomi sau la complexul Golgi al corpului celular. Proteinele motrice sunt *dineine.

TRANSPORT AL CO_2 / transport du CO_2 / CO_2 transport. Transportul CO_2 produs de oxidările celulare către mediul exterior. Solubilitatea crescută a CO_2 în apă permite difuziunea sa rapidă cu un gradient de pCO_2 puţin important. CO_2 este, de asemenea, suficient de solubil în lipide, pentru a putea traversa uşor epiteliile simple. La vertebrate, prezenţa eritrocitelor creşte eficacitatea transportului de CO_2 prin mai multe mecanisme: anhidraza carbonică eritrocitară, puterea tampon a Hb, situsurile în care sângele primeşte CO_2 sunt cele în care oxihemoglobina pierde O_2, creşterea pCO_2 în sângele venos creşte proporţia de Hb sub formă de carbaminohemoglobină. La un subiect în repaus, diferenţa de concentraţie în CO_2 total între sângele arterial şi sângele venos este de circa 2,15 mmol/l, din care 80% este sub formă de HCO_3^-, 9% sub formă de CO_2 dizolvat şi 11% sub forma carbamino.

TRANSPORT DE OXIGEN / transport de l'oxygène / oxygen transport. Transportul O_2 din mediul exterior către ţesuturi. Chiar dacă O_2 este foarte solubil în membranele biologice, transportul său prin simplă difuziune este puţin eficient din cauza solubilităţii sale mici în apă: în echilibru cu aerul (20% O_2), apa nu conţine decât 9,2 ml/l oxigen la 5°C, 6,5 ml/l la 20° C şi 4,7 ml/l la 37° C. Ca urmare a acestei solubilităţi reduse, transportul O_2 dizolvat este insuficient şi de aceea este necesar un transportor de oxigen pentru a creşte capacitatea *oxiforică a sângelui (cantitatea de O_2 transportată pe litru de sânge). *Hemoglobina îndeplineşte această funcţie la vertebrate. Concentraţia crescută de Hb în sângele de om, ca de altfel şi la alte mamifere, conferă sângelui uman o capacitate oxiforică importantă, de circa 200 ml O_2/l. Dar cantitatea de O_2 furnizată ţesuturilor este de circa 50 ml O_2/l în condiţii obişnuite şi poate creşte până la 140 ml O_2/l în timpul unei activităţi foarte intense. Capacitatea efectivă de transport a O_2 este net inferioară capacităţii oxiforice din cauza diferenţei de conţinut de O_2 între sângele arterial şi cel venos.

TRANSPORT PASIV / transport passif / passive transport. T. de ioni sau de molecule (mici) la nivelul membranei plasmatice sub acţiunea unui *gradient de concentraţie sau de potenţial, fără consum notabil de energie metabolică. În principiu, la nivelul membranei celulare se disting două forme de t. p.: 1) direct prin *bistratul fosfolipidic, în cazul moleculelor liposolubile cu un coeficient de partaj (*coeficient) supraunitar; 2) prin intermediul *canalelor ionice (ionii de Na, K, Cl). V. şi difuziune facilitată.

TRANSPORT TRANSMEMBRANAR / transport transmembranaire / membrane transport. Transportul unei substanţe printr-o biomembrană. T. t. se poate produce prin diferite mecanisme: 1) Difuziunea de substanţe liposolubile direct prin dublul strat lipidic al membranei. V. coeficient de partaj (coeficient, def. p). 2) Transport prin „pori": prin *porine (bacterii) sau prin *joncţiuni comunicante. 3) Transport pasiv prin *canale ionice. 4) Transport facilitat, denumit şi *difuziune facilitată prin sisteme *uniport, *simport sau *antiport. 5) *Cotransport prin *simport sau *antiport, în care gradientul de potenţial electrochimic al unui solvit provoacă transportul unui alt solvit contra unui gradient de potenţial. 6) *Transport activ prin pompe ionice (*pompa de sodiu sau Na^+/K^+, pompa gastrică de protoni sau *pompa H^+/K^+, *pompa de calciu), *transportori ABC sau transportori cu fosfotransferază (numai la bacterii). 7) Transport de polipeptide imediat după sinteză prin membrana *reticulului endoplasmic. V. secvenţă semnal. 8) Transportul activ al polipeptidelor cu ajutorul *proteinelor chaperone prin membrana *mitocondriilor, *plastelor şi *peroxizomilor, ca şi prin *porii nucleari. 9) O serie de bacterii posedă un sistem propriu de translocare a proteinelor, denumit cu acronimul *YOP.

TRANSPORT VECTORIAL / transport vectoriel / vectorial transport. T. unui ion sau al unei molecule prin epitelii într-o anumită direcţie. Ex.: absorbţia glucozei la nivelul intestinului. T. v. presupune o distribuţie neuniformă a *proteinelor de transport de la nivelul membranelor plasmatice ale celor două feţe aparţinând epiteliului.

TRANSPORTOR, s. m. / transporteur, s. m. / carrier. [*Lat.* ***transportare*** *= a trece dincolo, de la* ***trans*** *= peste, dincolo,* ***portare*** *= a purta, a duce.*] Proteină care transportă specific anumite substanţe în sânge (ex.: *apoferitina şi *feritina) sau/şi din sânge, prin membranele celulare, în celulă. V. şi difuziune facilitată.

TRANSPORTOR DE GLUCOZĂ / transporteur du glucose / glucose transporter. Sin.: GLUT (v.).

TRANSPORTOR DE HIDROGEN / transporteur d'hydrogène / hydrogen carrier. *Coenzimă care poate exista atât sub formă oxidată, cât şi sub formă redusă, intervenind în reacţiile cuplate de hidrogenare şi de dehidrogenare. Ex.: *nicotinamid adenin dinucleotid.

TRANSPORTOR MULTIDROG / transporteur multidrogue / multidrug transporter. Glicoproteină membranară care poate expulza din citoplasmă o mare varietate de substanţe având în comun un domeniu lipofil plan şi una sau două grupări cationice. T. m. face parte din superfamilia *transportorilor ABC şi este un transportor activ exprimat în numeroase celule eucariote. La vertebrate se exprimă îndeosebi în ficat, rinichi şi mucoasa intestinală, adică în organele care excretă substanţe potenţial toxice. El participă la excreţia a numeroase *xenobiotice, îndeosebi medicamente. Este frecvent supraexprimat în celulele canceroase rezistente a chimioterapie: MDRP, glicoproteină P.

TRANSPORTORI ABC / transporteurs ABC / ABC transporters. [*ABC este sigla de la ATP Binding Cassette.*] Superfamilie de proteine membranare având o funcţie de transport, consumând ATP şi cuprinzând un domeniu de legare a ATP de un tip caracteristic. La procariote t. ABC transportă diverşi solviţi prin membrana plasmatică (glucide, aminoacizi, peptide, polizaharide) către citosol (asimilaţie) sau spre spaţiul periplasmic (secreţie). T. ABC par mai puţin numeroşi la eucariote: *transportor multidrog, *TAP şi proteina CFTR asociată *canalelor de clor (a cărei anomalie este responsabilă de *mucoviscidoză).

TRANSPOZIŢIE, s. f. / transposition, s. f. / transposition. [*Lat.* ***trans*** *= peste, dincolo;* ***positio, -onis*** *= punere, de la* ***ponere*** *= a pune.*] Modificarea localizării unui fragment de ADN în genom.

TRANSPOZIŢIE ARTERIALĂ / transposition artérielle / transposition of the great arteries, transposition of great vessels. Anomalie de origine a aortei şi a arterei pulmonare în raport cu ventriculele respective. Poate fi: a) *totală*, când aorta ia naştere din ventriculul drept, iar artera pulmonară din ventriculul stâng; b) *parţială*, când unul din trunchiurile arteriale are origine anormală, iar celălalt normală. T. a. nu este compatibilă cu viaţa decât dacă se asociază cu o comunicare între domeniul sângelui arterial şi cel venos: comunicare interauriculară, interventriculară sau canal arterial persistent. Sin.: transpoziţie a marilor vase.

TRANSPOZIŢIE A MARILOR VASE / transposition des gros vaisseaux / transposition of the great vessels. Sin.: transpoziţie arterială (v.).

TRANSPOZIŢIE VISCERALĂ / transposition des viscères / situs inversus viscerum. Sin.: *situs inversus* (v.).

TRANSPOZON, s. m. / transposon, s. m. / transposon. [*Lat.* ***trans*** *= peste, dincolo;* ***positio, -onis*** *= punere, de la* ***ponere*** *= a pune.*] Segment de ADN care îşi poate schimba poziţia în genom, mişcându-se dintr-o poziţie în alta în genomul unui organism. T. are însuşirea de a modifica expresia şi structura altor gene, fiind astfel un factor de variabilitate. Transpoziţia (sau *recombinarea genetică) a fost intens studiată la bacterii, unde este, printre altele, responsabilă de transferul de *rezistenţă la antibiotice. Sin.: protovirus.

TRANSSEXUALISM, s. n. / transsexualisme, s. m. / transsexualism. [*Lat.* ***trans*** *= peste, dincolo;* ***sexualis*** *= referitor la sex, de la* ***sexus*** *= sex;* ***-ism.***] Perturbare a identităţii sexuale manifestată prin convingerea absolută a unei persoane că nu aparţine sexului exprimat anatomic, fizic. T. se află uneori la originea unui comportament *homosexual, determină adoptarea vestimentaţiei şi conduitelor sociale proprii celuilalt sex (*travestism) şi, îndeosebi, se manifestă prin dorinţa extrem de intensă a transformării fizice pe calea intervenţiei chirurgicale. T. rămâne un comportament încă insuficient explicat. Uneori intervenţia chirurgicală conduce la rezultate satisfăcătoare pentru subiect.

TRANSSINAPTIC, adj. / trnssynaptique, adj. / transsynaptic. Care traversează sinapsa (v.).

TRANSSUDARE, s. f. / transsudation, s. f. / transsudation. [*Lat.* ***trans*** *= peste, dincolo;* ***sudatio, -onis*** *= transpiraţie, de la* ***sudare*** *= a asuda.*] Trecerea de lichid provenind din plasmă sau din alt fluid printr-o suprafaţă intactă într-o cavitate seroasă sau în spaţiile interstiţiale, ca urmare a unor forţe hidrodinamice. T. poate fi şi rezultatul unei *inflamaţii.

TRANSSUDAT, s. n. / transsudat, s. m. / transudate. [*Lat.* ***trans*** *= peste, dincolo;* ***sudatus,*** *de la* ***sudare*** *= a asuda.*] Lichid organic care a trecut printr-o membrană sau de la nivelul sângelui în spaţiile interstiţiale, printr-un proces denumit *transsudare. T., în contrast cu exsudatul, se caracterizează prin fluiditate mare (viscozitate mică) şi prin conţinut redus în proteine, celule sau materiale solide derivate din celule. Var.: transudat. V. şi exsudat.

TRANSTERMIE, s. f. / transthermie, s. f. / transthermia. [*Lat.* ***trans*** *= peste, dincolo; gr.* ***therme*** *= căldură.*] Sin.: diatermie (v.).

TRANSTIRETINĂ, s. f. / transthyrétine, s. f. / transthyretin. Proteină din sânge cu Mr de 14 kDa a cărei denumire este un acronim din care rezultă funcţia sa: *trans* - de la transport, *thy* - tiroxină şi *retin* - retinol. Prin urmare, t. fixează şi transportă tiroxina şi proteina purtătoare a retinolului, adică a vitaminei A. Sub formă genetic modificată, constituie depozitele amiloide din unele *amiloidoze familiale primitive. A fost descrisă, de ex., neuropatia amiloidă portugheză. Concentraţia sanguină normală a t. este de 0,25 - 0,45 g/L.

TRANSUDAT. Var. pentru transsudat (v.).

TRANSURETRAL, adj. / transurétral, -ale, -aux, adj. / transurethral. [*Lat.* ***trans*** *= peste, dincolo; gr.* ***ouretra*** *= uretră.*] Care traversează uretra, sau despre un act chirurgical practicat traversând uretra. Ex.: rezecţie t. de prostată.

TRANSVAGINAL, adj. / transvaginal, -ale, aux, adj. / transvaginal. [*Lat.* ***trans*** *= peste, dincolo;* ***vagina*** *= teacă, vagin.*] Despre o intervenţie chirurgicală practicată prin vagin. Ex.: celioscopie t.

TRANSVERS, adj. / transverse, adj. / transverse. [*Lat.* ***trans*** *= peste, dincolo;* ***versum,*** *de la* ***vertere*** *= a întoarce.*] Despre o structură anatomică cu o poziţie perpendiculară pe axul longitudinal al corpului sau pe axul mare al unui organ.

TRANSVERSIUNE, s. f. / transversion, s. f. / transversion. [*Lat.* ***trans*** *= peste, dincolo;* ***versum,*** *de la* ***vertere*** *= a întoarce.*] Mutaţie punctuală antrenând substituţia unei *baze purinice cu o *bază pirimidinică sau viceversa.

TRANSVESTISM. Var. pentru travestism (v.).

TRANZIT, s. n. / transit, s. m. / passage. [*Lat.* ***transitus*** *= pasaj, trecere, de la* ***transire*** *= a merge dintr-un punct în altul.*] Deplasare a unei substanţe organice dintr-un punct în altul în organism. *T. intestinal* constă în mobilizarea bolului alimentar prin *peristatismul intestinal.

TRANZIT BARITAT / transit baryté / upper gastrointestinal study (UGI). Expresie utilizată curent pentru desemnarea examenului radiologic al stomacului şi al duodenului, după administrarea unui produs *opacifiant baritat sau iodat hidrosolubil. Sin.: tranzit gastroduodenal.

TRANZIT GASTRODUODENAL / transit gastroduodénal / upper gastrointestinal study (UGI). Sin.: tranzit baritat (v.).

TRANZIŢIE, s. f. / transition, s. f. / transition. [*Lat. transitio, -onis = trecere, de la transire = a trece dintr-un loc în altul.*] 1) Proces de mutaţie punctuală la nivelul ARN sau ADN în care o bază purinică este înlocuită cu o altă bază purinică, iar o bază pirimidinică tot cu o bază pirimidinică. În lanţul complementar, baza complementară este astfel inserată încât rezultă o altă pereche de baze. 2) Schimbarea unei stări în altă stare, în cazul modificării configuraţiei electronice a unui atom sau a unei molecule consecutiv unei excitaţii. Se pot obţine astfel t. electronice, t. rotaţionale şi t. vibraţionale, ultimele două numai în cazul moleculelor.

TRANZIŢIE ALOSTERICĂ / transition allostérique / allosteric transition. Modificare reversibilă a configuraţiei unei proteine alosterice care devine activă sau inactivă. V. şi alosterie.

TRAPAJ, s. n. / trappage, s. m. / trapping. [*Engl. to trap = a întinde curse.*] Fenomen prin care gazele inspirate sunt reţinute în timpul expirului într-un teritoriu bronhopulmonar patologic.

TRAPEZ, s. n. sau m. / trapèze, s. m. / trapezium. [*Lat. trapezium, din gr. trapezion, dim. de la trapeza = masă cu patru picioare.*] 1) *Os t.*: v. tab. anat. - oase. 2) *Muşchi t.*: v. tab. anat. - muşchi.

TRAPEZOID, adj., s. n. / trapézoïde, adj., s. m. / trapezoid. [*Lat. trapezium, din gr. trapezion, dim. de la trapeza = masă cu patru picioare; eidos = formă.*] 1) Asemănător unui trapez. 2) *Os t.*: v. tab. anat. - oase.

TRAPPING / trapping / trapping. [*Engl. to trap = a întinde curse.*] 1) Anglicism pentru jena, localizată sau generalizată, care apare la ieşirea unui curent de aer expirator, în relaţie cu o stenoză bronşică sau bronşiolară. Aerul iese dificil şi lent din alveolele pulmonare în timpul expiraţiei, în contrast cu pătrunderea sa uşoară şi rapidă în timpul inspiraţiei. T. se traduce la *spirografie printr-o fisură a curbei expiratorii. 2) Manevră chirurgicală utilizată în intervenţiile pentru cura anevrismelor intracraniene, constând în excluderea acestora prin clamparea în amonte şi în aval a vasului pe care acestea sunt localizate.

TRASOR, s. m. / traceur, s. m. / tracer. [*Fr. traceur, din lat. tractus, participiul trecut al verbului trahere = a trage.*] 1) Sin. cu marker radioizotopic (v. marker, def. 1). 2) Uneori termenul este utilizat incorect ca sin. pentru indicator. Obs.: în engl., *tracer* este denumit şi un instrument pentru izolarea vaselor şi nervilor, ca şi un instrument de trasat linii sau înregistrări grafice.

TRATAMENT, s. n. / traitement, s. m. / treatment. [*Fr. traitement, din lat. tractare, de la trahere = a trage cu forța, a târî, și, de aici, a acționa împotriva cuiva.*] Ansamblul prescripţiilor medicamentoase şi igieno-dietetice utilizate pentru vindecarea, ameliorarea simptomelor sau scurtarea duratei unei boli, sau în general, în vederea combaterii efectelor unei maladii. V. şi terapeutică.

TRATAMENT ANTICOAGULANT / traitement anticoagulant / anticoagulant therapy. T. care are drept scop întârzierea sau inhibarea coagulării sanguine, utilizat pentru prevenirea sau tratamentul afecţiunilor tromboembolice. V. şi anticoagulant, anticoagulante orale.

TRATAMENT CAUZAL / traitement causal / causal treatment. T. care acţionează direct asupra cauzei bolii.

TRATAMENT CONSERVATOR / traitement conservateur / conservative treatment. T. rezervat îndeosebi vârstnicilor sau pacienţilor cu o stare fizică precară, în vederea menţinerii funcţiilor fiziologice de bază sau a prevenirii efectelor unui act chirurgical în condiţii de risc.

TRATAMENT EMPIRIC / traitement empirique / empirical treatment. T. inspirat din experienţa medicului sau, uneori, a altor persoane.

TRATAMENT FIBRINOLITIC / traitement fibrinolytique / fibrinolytic therapy. T. care utilizează medicamente fibrinolitice (ex.: streptokinaza, prourokinaza, activatorii plasminogenului tisular şi urinar) cu scopul de a distruge trombii formaţi la pacienţi cu ocluzii arteriale acute, embolism pulmonar, tromboze venoase, infarct miocardic acut.

TRATAMENT INTRAVENOS / traitement intraveineux / intravenous therapy. T. ce constă în introducerea de agenţi terapeutici lichizi direct în circulaţia venoasă.

TRATAMENT PALIATIV / traitement palliatif / palliative treatment. T. destinat să amelioreze suferinţele bolnavului (în principal durerea) şi să-i prelungească viaţa, în absenţa unei vindecări a bolii.

TRATAMENT PREVENTIV / traitement préventif / preventive treatment. T. în vederea profilaxiei unei boli. Sin.: tratament profilactic.

TRATAMENT PROFILACTIC / traitement prophylactique / prophylactic treatment. Sin.: tratament preventiv (v.).

TRATAMENT SIMPTOMATIC / traitement symptomatique / symptomatic treatment. T. al simptomelor unei boli (îndeosebi durerea).

TRATAMENT SPECIFIC / traitement spécifique / specific treatment. T. adaptat în mod particular bolii ce urmează a fi tratată.

TRATAMENT SUBSTITUTIV / traitement substitutif / substititive therapy. Tip de t., utilizat mai ales în endocrinologie, prin care se administrează un compus sintetizat normal în organism (sau un derivat cu structură similară) atunci când acesta lipseşte tranzitoriu sau permanent. Ex.: administrarea de hormoni tiroidieni în *mixedemul congenital sau postoperator.

TRATAMENT DE URGENŢĂ / traitement d'urgence / first aid. T. acordat la locul accidentului şi în drum spre o secţie spitalicească.

TRAUMATIC, adj. / traumatique, adj. / traumatic. [*Lat. traumaticus, din gr. traumatikos, de la trauma, -atos = rană.*] Care aparţine unui *traumatism sau care este în relaţie cu acesta.

TRAUMATISM, s. n. / traumatisme, s. m. / traumatism. [*Gr. trauma, -atos = rană.*] Ansamblul perturbărilor locale sau generale provocate de o *traumă. Se vorbeşte de t., de asemenea, în cazul unei agresiuni fizice brutale (ex.: rănire, plagă, arsură, fractură). Termenul t. se aplică şi fenomenelor secundare care însoţesc o leziune (ex.: paloarea tegumentelor, o stare comoţională etc.). Se pot distinge şi: 1) *T. sonor.* Lezarea ireversibilă a celulelor senzoriale auditive, determinată de un zgomot intens izolat sau de expunerea cronică la zgomot; se caracterizează prin hipoacuzie pentru frecvenţe vecine valorii de 4 000 Hz. 2) *T. psihic:* noţiune complexă, studiată îndeosebi pentru cazul nevrozelor din situaţiile catastrofale (război, cutremure, incendii), în relaţie cu noţiunea de *stres.

TRAUMATOGEN, adj. / traumatogène, adj. / traumatogenic. [*Gr. trauma, -atos = rană; gennan = a produce.*] 1) Care este capabil să producă o *traumă. 2) Care este determinat de o *plagă. 3) Care se referă la un traumatism.

TRAUMATOLOGIE, s. f. / traumatologie, s. f. / traumatology. [*Gr. trauma, -atos = rană; logos = știință.*] Ramură a chirurgiei care are ca obiect tratamentul traumatismelor în toate etapele, începând cu tratamentul de urgenţă. De fapt, t. este un domeniu care implică majoritatea specializărilor chirurgicale.

TRAUMATOPNEE, s. f. / traumatopnée, s. f. / traumatopn(o)ea. [*Gr.* ***trauma, -atos*** *= rană;* ***pnoia*** *= respirație, de la* ***pnein*** *= a respira.*] Şuierătură zgomotoasă la fiecare inspir, la nivelul unei plăgi toracice, probând comunicarea largă **a** acesteia cu pleura.

TRAUMĂ, s. f. / trauma, s. m. / trauma. [*Gr.* ***trauma, -atos*** *= rană.*] Leziune produsă într-o regiune bine delimitată a organismului, printr-o acţiune violentă, exterioară acestuia. T. desemnează strict leziunea fizică locală, nu şi efectele sale, deci nu trebuie confundată cu *traumatismul.

TRAVALIU, s. n. / travail, s. m. / labour, work. [*Fr.* ***travail*** *= muncă, din. lat.* ***tripalium*** *= instrument de tortură, de fapt maşină susținută de trei pari (****tri*** *= trei;* ***palus*** *= par).*] Fază a naşterii, caracterizată prin existenţa contracţiilor uterine regulate, ritmice şi eficiente, corespunzând perioadelor de ştergere, dilataţie a colului şi expulzie a fetusului din căile genitale.

TRAVESTISM, s. n. / travestissement, travestisme, s. m. / transvestism, transvestitism. [*Ital.* ***travestire,*** *de la* ***tra*** *= prefix care exprimă transformarea,* ***vestire*** *= a se îmbrăca, sau lat.* ***trans*** *= peste, dincolo;* ***vestis*** *= veşmânt;* ***-ism.***] Tendinţa sau nevoia de a se prezenta sub aparenţele sexului opus, prin utilizarea îmbrăcămintei şi adoptarea obiceiurilor sociale. T. se poate observa pasager la copil, având îndeosebi o semnificaţie ludică, deşi poate traduce deja la această vârstă refuzul sexului propriu. La adulţi, t. se întâlneşte în *homosexualitatea manifestă sau asociat cu *transsexualismul. Poate apărea şi episodic la heterosexuali, în cadrul unui *fetişism. Var.: transvestism.

TREMATODA / trematoda / trematoda. [*Gr.* ***trematodes*** *= găurit, de la* ***trema, -atos*** *= gaură.*] Ordin de viermi plaţi paraziţi (*Plathelminthes), cu corp nesegmentat, cu tub digestiv fără anus, având una sau mai multe ventuze. Cuprinde distomele.

TREMOR, s. n. / tremor, s. n. / tremor. [*Lat.* ***tremor, -oris*** *= tremurătură, de la* ***tremere*** *= a tremura.*] Sin.: tremurătură (v.).

TREMULAŢIE, s. f. / trémulation, s. f. / trembling, tremulation. [*Lat.* ***tremulus*** *= tremurător, de la* ***tremere*** *= a tremura.*] Stare caracterizată prin prezenţa de tremurături fine şi rapide.

TREMURĂTURĂ, s. f. / tremblement, s. m. / tremor. [*Lat.* ***tremulus*** *= tremurător, de la* ***tremere*** *= a tremura.*] Mişcare uşoară, involuntară, repetată, de obicei ritmică, a unei părţi a corpului sau uneori a corpului întreg. T. pot fi temporare sau permanente, lente sau (mai frecvent) rapide, discrete sau cu amplitudine mare. Deşi t. au de cele mai multe ori o semnificaţie patologică, uneori aceasta nu este evidentă. Sin.: tremor. V. în continuare.

TREMURĂTURĂ DE ACŢIUNE / tremblement d'action / volitional tremor. Denumire generală pentru t. care survin în timpul unor acte motorii voluntare, tipice fiind t. membrului superior în timpul scrisului sau la ridicarea unui pahar. Deşi frecvent sunt expresia unor procese patologice, uneori cauza este necunoscută. Sin.: tremurătură cinetică, tremurătură voliţională.. V. şi tremurătură intenţională, tremurătură posturală.

TREMURĂTURĂ CINETICĂ / tremblement cinétique / volitional tremor. Sin.: tremurătură de acţiune (v.).

TREMURĂTURĂ ESENŢIALĂ / tremblement essentiel / essential tremor. Denumire prin care sunt grupate tipurile de t. fără o semnificaţie patologică aparentă şi îndeosebi t. ereditare, care apar în jurul vârstei de 50 de ani şi se manifestă prin tremor fin şi rapid (prin care se deosebesc de *t. parkinsoniană) al mâinilor, urmat de tremor al braţelor, limbii, capului, picioarelor şi trunchiului. T. e. se accentuează în timpul mişcărilor voluntare, iar uneori după consumul de alcool. Sin.: tremurătură ereditară esenţială, tremurătură familială. V. şi tremurătură posturală.

TREMURĂTURĂ EREDITARĂ ESENŢIALĂ / tremblement héréditaire essentiel / hereditary essential tremor. Sin.: tremurătură esenţială (v.).

TREMURĂTURĂ FAMILIALĂ / tremblement familial / familial tremor. Sin.: tremurătură esenţială (v.).

TREMURĂTURĂ INTENŢIONALĂ / tremblement intentionnel / intention tremor. Varietate de *t. de acţiune a cărei amplitudine creşte spre sfârşitul actului voluntar. Apare frecvent în leziuni ale *cerebelului.

TREMURĂTURĂ PARKINSONIANĂ / tremblement parkinsonien / parkinsonian tremor. T. din *boala Parkinson, cu oscilaţii lente şi regulate ale mâinilor, iar uneori ale picioarelor, gâtului şi mandibulei. Este tipică oprirea t. p. în timpul unei mişcări voluntare, ca şi accentuarea sa la frig, emoţii puternice şi oboseală.

TREMURĂTURĂ POSTURALĂ / tremblement d'attitude / postural tremor. *Varietate de t. de acţiune care apare în cursul menţinerii unei anumite poziţii a corpului. Dispare în cursul mişcărilor şi în repaus. Au frecvent un caracter familial şi nu prezintă semnificaţie patologică.

TREMURĂTURĂ VOLIŢIONALĂ / tremblement volitionnel / volitional tremor. Sin.: tremurătură de acţiune (v.).

TREONINĂ, s. f. / thréonine, s. f. / threonine. Acid aminat glucoformator indispensabil. Există sub patru diastereoizomeri, deoarece posedă doi atomi de carbon asimetrici. Asemenea *tirozinei şi *serinei, prin fosforilarea funcţiei alcool t. intervine în modificarea conformaţiei proteinelor din care face parte.

TREPAN, s. n. / trépan, s. m. / trepan, trephine. [*Gr.* ***trypanon*** *= burghiu.*] Instrument chirurgical utilizat pentru găurirea unui os, îndeosebi în cazul oaselor craniului. În prezent există t. dirijate electric şi care pot fi deconectate automat, imediat după perforarea osului, evitând astfel posibile leziuni accidentale ale ţesuturilor subjacente. V. trepanaţie.

TREPANAŢIE, s. f. / trépanation, s. f. / trepanation, trephination. [*Gr.* ***trypanon*** *= burghiu.*] Manevră chirurgicală constând în producerea unui orificiu în corticala unui os sau la nivelul unei cavităţi osoase naturale (frecvent *craniul) sau patologice. T. se efectuează cu ajutorul *trepanului. În afară de craniu, t. se practică pentru deschiderea cavităţilor *mastoidei, a sinusurilor feţei sau a focarelor de *osteonecroză.

TREPIDAŢIE, s. f. / trépidation, s. f. / trepidation. [*Lat.* ***trepidare*** *= a fi agitat, de la* ***trepidus*** *= agitat.*] 1) *Tremurătură patologică cu mişcări rapide şi de amplitudine mare. 2) Vibraţie de frecvenţă mare şi amplitudine mică, ce se produce în timpul funcţionării unui dispozitiv tehnic. T. pot fi transmise în mediul învecinat dispozitivului. Ex.: t. unui motor. T. au rol nociv asupra organismului.

TREPONEMA / Treponema / Treponema. [*Gr.* ***trepein*** *= a întoarce, a înrula;* ***nema*** *= fir.*] Gen de bacterii anaerobe constituit din microorganisme cu morfologie elicoidală, cu diametru sub 0,3 µm (şi din acest motiv vizibile doar la *ultramicroscop), din familia *Spirochaetaceae*. Sunt parazite ale omului şi animalelor; mai multe specii sunt patogene. Cea mai cunoscută este *T. pallidum*, agentul *sifilisului. Alte specii: *T. pertenue* (agentul *pianului), *T. hyodysenteriae* (saprofit), *T. reiteri* (nepatogen, utilizat pentru diagnosticul sifilisului). V. şi testul de imobilizare a treponemelor.

TREPONEMICID, adj. / tréponémicide, adj. / treponemicidal. Medicament care distruge bacteriile din genul *Treponema.

TREPONEMOZĂ, s. f. / tréponémose, s. f. / treponematosis. Denumire generică pentru bolile provocate de bacteriile din genul *Treponema, la noi în ţară cea mai răspândită t. fiind *sifilisul.

TRETINOIN, s. m. / trétinoïne, s. f. / tretinoin. Sin.: acid retinoic (v.).

TRIADĂ, s. f. / triade, s. f. / triad. [*Lat. trias, -adis = triadă.*] 1) Grup alcătuit din trei componente strâns asociate. 2) Grup alcătuit din trei simptome sau semne clinice caracteristice unei anumite boli. Uneori se pot asocia chiar entităţi clinice. V. în continuare.

TRIADĂ BECK / triade de Beck / Beck's triad. [*Claude Schaeffer Beck, chirurg american, Cleveland, 1894-1971.*] Scăderea tensiunii arteriale sistolice, creşterea presiunii venoase jugulare şi cord mic radiologic, în traumatismele cordului.

TRIADĂ CHARCOT / triade de Charcot / Charcot's triad. [*Jean Martin Charcot, neurolog francez, profesor la Paris, 1825-1893.*] 1) Colică biliară, icter şi febră în colangita acută. 2) Nistagmus, tremor intenţional şi vorbire sacadată, întâlnită frecvent în *scleroza în plăci.

TRIADĂ CHAUFFARD / triade de Chauffard / Chauffard's triad. [*Anatole Marie Emile Chauffard, medic francez, profesor de medicină internă la Paris, 1855-1932.*] Întâlnită în litiaza coledociană, constă în durere în hipocondrul drept, febră şi icter.

TRIADĂ DIEULAFOY / triade de Dieulafoy / Dieulafoy's triad. [*Georges Dieulafoy, medic francez la Hôpitaux de Paris, 1839-1911.*] Se întâlneşte în apendicita acută şi constă în durere, apărare musculară localizată şi hiperestezie cutanată la palparea fosei iliace drepte.

TRIADĂ EWALD / triade de Ewald / Ewald's triad. [*Carl Anton Ewald, medic german, profesor de medicină internă la Berlin, 1845-1915.*] Întâlnită în ulcerul peptic, constă în durere cu caracteristicile tipice leziunii ulceroase (mica şi marea periodicitate), hiperaciditate clinică (pirozis), dar mai ales testată şi hemoragie microscopică (ocultă) sau macroscopică.

TRIADĂ FALLOT / trilogie de Fallot / Fallot's trilogy. [*Etienne Louis Arthur Fallot, medic francez, 1850-1911.*] Cardiopatie congenitală cianogenă constituită din stenoză pulmonară, defect septal atrial şi hipertrofie a ventriculului drept. Rezultă o creştere importantă a presiunilor în ventriculul drept, cianoza fiind, dimpotrivă, tardivă în absenţa unei comunicări interventriculare. Tratamentul chirurgical este foarte eficace.

TRIADĂ FINSTERER / triade de Finsterer / Finsterer's triad. [*Hans Finsterer, chirurg austriac, profesor la Viena, 1877-1955.*] În traumatismele hepatice, constă în: bradicardie paradoxală, hipertermie şi icter precoce.

TRIADĂ FONTAN / triade de Fontan / Fontan's triad. [*Antoine Emile Jules Fontan, chirurg francez, Toulon, 1869-1931.*] În abcesul hepatic, constă în: hepatomegalie netedă, febră şi dureri în hipocondrul drept.

TRIADĂ FREDERICH MÜLLER / triade de Frederich Müller / Frederich Müller triad. [*Friedrich von Müller, medic german, München, 1858-1941.*] Pulsaţia luetei, cu intensificarea culorii în timpul sistolei, pulsaţia amigdalelor în insuficienţa aortică cronică severă.

TRIADĂ HUTCHINSON / triade de Hutchinson / Hutchinson's triad. [*Sir Jonathan Hutchinson, chirurg englez, Londra, 1828-1913.*] Coexistenţa malformaţiilor dentare (*dinte Hutchinson), a leziunilor oculare (keratită parenchimatoasă) şi a surdităţii progresive prin leziuni labirintice. Este caracteristică sifilisului congenital.

TRIADĂ JACOD / triade de Jacod / Jacod's triad. [*Maurice Jacod, medic francez, sec. XX.*] Sin.: sindrom Jacod (v.).

TRIADĂ KARTAGENER / triade de Kartagener / Kartagener's triad. [*Manes Kartagener, medic elveţian, Zürich, 1897-1975.*] Sin.: sindrom Kartagener (v.).

TRIADĂ LORTAT-JACOB / triade de Lortat-Jacob / Lortat-Jacob triad. [*Jean Louis Lortat-Jacob, chirurg francez, n. 1908.*] Diverticul esofagian asociat cu hernie hiatală (sau malpoziţie cardiotuberozitară) şi litiază veziculară.

TRIADĂ MENINGITICĂ / triade méningitique / meningitic triad. Gruparea celor trei semne considerate adesea principale în *sindromul meningean: cefalee, vomismente, constipaţie.

TRIAL MULTICENTRIC / essai multicentrique / multicentric trial. V. multicentric.

TRIADĂ OWEN / triade d'Owen / Owen's triad. În hemobilia posttraumatică, se constată hemoragie digestivă superioară, icter şi colică hepatică.

TRIADĂ PÉAN / triade de Péan / Péan's triad. [*Jules Emile Péan, chirurg francez, Paris, 1830-1898.*] În tumorile primare de epiploon, constă în tumoră superficială, mobilitate mare şi lipsa tulburărilor funcţionale ale viscerelor abdominale.

TRIADĂ REITER / triade de Reiter / Reiter's triad. [*Hans Conrad Julius Reiter, medic igienist german, profesor la Rostock, 1881-1969.*] Sin.: sindrom Fiessinger-Leroy-Reiter (v.).

TRIADĂ SHAFER / triade de Shafer / Shafer's triad. Durere epigastrică, tumoră abdominală palpabilă, modificări radiologice la examenul abdomenului pe gol (lărgirea cadrului duodenal); prezentă în pseudochistul de pancreas.

TRIADĂ SIMBAS / triade de Simbas / Simbas' triad. Creşterea amplitudinii pulsului şi a tensiunii arteriale la nivelul membrelor superioare; scăderea amplitudinii pulsului şi a tensiunii arteriale la nivelul membrelor inferioare; radiologic: lărgirea mediastinului. Apare în traumatismele urmate de ruperea aortei.

TRIADĂ VAN DER HOEVE / triade de Van der Hoeve / Van der Hoeve's triad. [*J. van der Hoeve, oftalmolog olandez, 1878-1952.*] Sin.: osteogeneză imperfectă (v.).

TRIAJ, s. n. / triage, s. m. / triage. [*Fr. triage, din lat. tritare (sec. VI), de la terere = a treiera.*] 1) Selecţionarea pacienţilor în funcţie de priorităţi şi de îngrijirile medicale imediate necesare, în cursul unui dezastru. 2) *T. epidemiologic* reprezintă un ansamblu de acţiuni de identificare a bolnavilor sau purtătorilor de agenţi patogeni, în vederea tratamentului şi a prevenirii propagării unor boli transmisibile în colectivităţi. 3) Serviciu al unui spital în care pacienţii sunt examinaţi înaintea internării în secţii specializate, în funcţie de afecţiunile de care suferă.

TRIAL, s. n. / essai, s. m. / trial. [*Engl. trial = încercare, experiment.*] Anglicism folosit frecvent în limbajul clinic, cu referire la testarea şi/sau compararea eficacităţii uneia sau mai multor terapii pe grupuri de pacienţi. În *faza I* a unui t. clinic se testează acţiunile biologice şi concentraţia toxică a unui medicament pe un grup de voluntari sănătoşi. În *faza a II-a*, se determină eficienţa unui anumit tratament pe un grup restrâns de pacienţi care prezintă boala pentru care este destinat tratamentul respectiv. În *faza a III-a*, în t. se include un număr foarte mare de pacienţi şi se realizează compararea evoluţiei unei anumite boli la un grup de pacienţi trataţi cu noua terapie cu cea a unui grup care a primit o terapie standard sau nu a primit deloc tratament. Cel mai bine fundamentat din punct de vedere ştiinţific este *t. randomizat cu grup de control*, în care pacienţii din grupul de control primesc tratament *placebo sau tratamentul standard al bolii respective, rezultatele fiind comparate cu cele obţinute pe un grup de pacienţi care primesc noul tratament, iar alegerea pacienţilor se face absolut la întâmplare în ambele grupuri. V. şi dublu orb, simplu orb.

TRIAMCINOLON, s. n. / triamcinolone, s. m. / triamcinolone. (DCI) Glucocorticoid de sinteză, $C_{21}H_{27}FO_6$, de şase ori mai activ decât cortizonul, dar cu slabă activitate mineralocorticoidă. Se poate administra *per os*, intraarticular sau local.

TRIBADISM, s. n. / tribadisme, s. m. / tribadism. [*Lat.* ***tribas, -adis,*** *din gr.* ***tribas, -ados*** *= persoană care freacă, de la* ***tribein*** *= a freca;* ***-ism.***] Formă de *lesbianism în care satisfacţia sexuală se obţine prin heteromasturbaţie (*masturbaţie reciprocă).

TRIBOELECTRICITATE, s. f. / triboélectricité, s. f. / triboelectricity. [*Gr.* ***tribein*** *= a freca;* ***elektron*** *= chihlimbar, corp care se electrizează prin frecare.*] *Electricitate dezvoltată prin frecare.

TRIBOLOGIE, s. f. / tribologie, s. f. / tribology. [*Gr.* ***tribein*** *= a freca;* ***logos*** *= studiu.*] În esenţă, studiul fenomenelor de frecare şi de uzură, care în medicină se întâlnesc îndeosebi în patologia articulară.

TRICEPS, adj., s. m. / triceps, adj., s. m. / triceps. [*Lat.* ***tres, tria,*** *gr.* ***treis*** *= trei; lat.* ***caput, -itis*** *= cap.*] 1) *Muşchiul t. al braţului*: v. tab. anat. - muşchi. 2) *Muşchiul t. sural*: v. tab. anat. - muşchi.

TRICHIAZĂ, s. f. / trichiasis, s. m. / trichiasis. [*Gr.* ***thrix, trikhos*** *= păr;* ***-ază.***] Creştere anormală a genelor, congenitală sau dobândită, cu devierea lor spre cornee, pupila conservând poziţia sa normală. Frecvent este secundară trahomului sau unor cicatrizări vicioase ale unor plăgi palpebrale. Rezultă o iritaţie permanentă a conjunctivei bulbare şi a corneei. Var.: trichiazis.

TRICHIAZIS. Var. pentru trichiază (v.).

TRICHINĂ, s. f. / trichine, s. f. / trichina. Sin.: *Trichinella spiralis* (v.).

TRICHINELLA SPIRALIS / trichinella spiralis / trichinella spiralis. [*Gr.* ***trikhinos*** *= păros, de la* ***thrix, trikhos*** *= păr; lat. medievală* ***spiralis,*** *din gr.* ***speira*** *= spirală, încolăcire.*] Vierme rotund, de culoare albă, vivipar, cu sexe separate, aparţinând ordinului **Nematoda*. T. s. trăieşte în forma adultă în intestinul subţire al gazdei, iar sub formă de larvă (spiralată sau asemănătoare cifrei 8) în muşchii striaţi, adesea în proximitatea tendoanelor. V. şi trichinoză. Sin.: trichină.

TRICHINOZĂ, s. f. / trichinose, s. f. / trichinosis. [*Gr.* ***trikhinos*** *= păros, de la* ***thrix, trikhos*** *= păr;* ***-oză.***] Antropozoonoză parazitară determinată de *Trichinella spiralis*, care debutează cu manifestări digestive, cu edem facial, apoi mialgii generalizate datorate localizării larvelor în muşchi. Biologic se caracterizează prin creşterea marcată a polimorfonuclearelor neutrofile şi a enzimelor musculare. Este introdusă în organism prin ingestia de carne de porc (cel mai frecvent) insuficient prăjită sau fiartă, conţinând larve închistate. V. şi *Trichinella spiralis.*

TRICHOCEFALOZĂ. Var. pentru tricocefaloză (v.).

TRICHOMONAS / trichomonas / trichomonas. [*Gr.* ***thrix, trikhos*** *= păr;* ***monas*** *= unitate.*] Gen de flagelate, cu corp piriform, prezentând 3, 4 sau 5 flagele anterioare şi o membrană ondulată la extremitatea corpului. Se deosebesc: **T. intestinalis* şi **T. vaginalis.* Nu se prezintă în formă chistică.

TRICHOMONAS INTESTINALIS / trichomonas intestinalis / trichomonas intestinalis. Specie de **Trichomonas*, variabilă ca formă, cu membrană ondulantă mai mare decât corpul. *T. i.* este parazit al intestinului gros şi poate fi, dacă se dezvoltă masiv, la originea unei iritaţii intestinale asociată cu diaree.

TRICHOMONAS VAGINALIS / trichomonas vaginalis / trichomonas vaginalis. Specie de **Trichomonas*, variabilă ca formă, cu dimensiuni duble faţă de *T. intestinalis*, care prezintă o membrană ondulantă scurtă. *T. v.* se localizează ca parazit în vagin, unde poate determina infecţii cronice asociate cu leucoree. Mai rar determină uretrită la bărbat.

TRICHOPHYTON / Trichophyton / Trichophyton. [*Gr.* ***thrix, trikhos*** *= păr;* ***phyton*** *= plantă.*] Gen de ciuperci dermatofite, cuprinzând mai multe specii patogene pentru om, care pot determina micoze ale pielii capului şi părului, ale pielii glabre şi ale unghiilor. V. epidermofiţie, favus şi tricofiţie.

TRICHOSPORON, s. m. / Trichosporon, s. m. / Trichosporon. Gen de ciuperci care conţine specii ce pot deveni patogene la om, îndeosebi în caz de *imunodepresie.

TRICHURIS TRICHIURA / trichuris trichiura / trichuris trichiura. [*Gr.* ***thrix, trikhos*** *= păr;* ***oura*** *= coadă.*] Numele ştiinţific al viermelui *tricocefal.

TRICOBEZOAR, s. m. / trichobézoard, s. m. / trichobezoar, hair ball. [*Gr.* ***trikhos*** *= păr; persană* ***padzehr*** *= concreţiune din anumite plante, formată în tubul digestiv al unor animale, utilizată odinioară ca antidot.*] V. bezoar.

TRICOCEFAL, s. m. / trichocéphale, s. m. / trichocephalus, whipworm. [*Gr.* ***thrix, trikhos*** *= păr;* ***kephale*** *= cap.*] Vierme din ordinul **Nematodes*, agent al *tricocefalozei, având o parte anterioară filiformă, spre deosebire de cea posterioară, voluminoasă. Are o lungime de 3-5 cm şi se localizează ca parazit în cecul şi apendicele omului, rar în intestinul subţire. Aparţine subfamiliei *Trichinines*, familia *Trichinellides*, subordinul *Trichinelloides*. Este ovipar şi hematofag. Sin.: *Trichuris trichiura.*

TRICOCEFALOZĂ, s. f. / trichocéphalose, s. f. / trichocephalosis. [*Gr.* ***thrix, trikhos*** *= păr;* ***kephale*** *= cap;* ***-oză.***] Boală parazitară cauzată de prezenţa în intestinul gros, mai rar în cel subţire, de tricocefali (*Trichuris trichiuria*), care produc leziuni ale mucoasei intestinale, determinând diaree, dureri abdominale, apendicită, anemie. Aceste semne apar după infestarea masivă cu paraziţi care aderă profund la mucoasa intestinală. Infestarea se face pe cale orală, prin ingestia de ouă de paraziţi. Var.: trichocefaloză.

TRICOCLAZIE, s. f. / trichoclasie, s. f. / trichoclasia. [*Gr.* ***thrix, trikhos*** *= păr;* ***klasis*** *= ruptură, fractură.*] Ruperea părului determinată de fragilitatea lui anormală.

TRICOEPITELIOM, s. n. / trichoépithéliome, s. m. / trichoepithelioma. [*Gr.* ***thrix, trikhos*** *= păr;* ***epi*** *= pe;* ***thele*** *= mamelon, ridicătură;* ***-oma.***] Tumoră benignă a pielii, cu originea în matricea părului. Este localizată, în general, la nivelul feţei sau a părţii superioare a toracelui şi afectează îndeosebi femeia tânără, având caracter autozomal dominant. T. apar unice sau multiple, sunt uneori asociate cu diverşi *nevi şi cu alte tumori benigne ca adenoame sebacee. Unii autori îl consideră o varietate de adenom sebaceu simetric al feţei. Nosologic, t. este situat la limita tumorilor benigne cu diferenţiere polară, a nevilor bazocelulari şi a epitelioamelor bazocelulare. Macroscopic, t. se prezintă sub forma unor noduli sau papule cu diametrul de câţiva milimetri, cu suprafaţă netedă, de culoarea cărnii (roşu deschis).

TRICOESTEZIE, s. f. / trichoesthésie, s. f. / tricho(a)esthesia. [*Gr.* ***thrix, trikhos*** *= păr;* ***aisthesis*** *= senzaţie, sensibilitate.*] 1) Sensibilitate tactilă legată de inervaţia firelor de păr. Cu toate că la om este mai puţin dezvoltată decât la diverse animale, această sensibilitate este reală şi determină senzaţia produsă la atigerea firelor de păr. 2) Tip de *parestezie constând în senzaţia de prezenţă a părului pe mucoase sau pe tegumente.

TRICOFITOBEZOAR, s. m. / trichophytobézoard, s. m. / thrichophytobezoar. [*Gr.* ***thrix, trikhos*** *= păr;* ***phyton*** *= plantă; persană* ***padzehr*** *= concreţiune din anumite plante, formată în tubul digestiv al unor animale, utilizată odinioară ca antidot.*] V. bezoar.

TRICOFIŢIE, s. f. / trichophytie, s. f. / trichophytosis. [*Gr.* ***thrix, trikhos*** *= păr;* ***phyton*** *= plantă.*] *Micoză provocată de dezvoltarea pe suprafaţa cutanată a unei ciuperci parazite din genul **Trichophyton.* În funcţie de localizare şi de specia de parazit patogen, se disting: 1) *T. uscată a pielii capului şi pielii *glabre*, dată de *T. violaceum* (cel mai răspândit la noi în ţară), *T. niveum*, *T. cerebriforme*, *T. gypseum.* Pe pielea capului se formează, prin dezvoltarea parazitului, zone eritematoscuamoase, cu firele de păr rupte sau aflate în grosimea scuamelor, iar pe pielea glabră, leziuni eritematoscuamoase, rotunde-ovalare, cu periferia mai activă şi extensivă. 2) *T. bărbii* (*bărbiei*), unde se formează *sicozis tricofitic şi *kerion (*T. ochraceum, T. megnini, T. violaceum*). 3) **Onicomicoza tricofitică*, la nivelul unghiilor. 4) *Granulomul tricofitic Majocchi* este o formă foarte rară, infiltrativă, *torpidă, nesupurată.

TRICOFOBIE, s. f. / trichophobie, s. f. / trichophobia. [*Gr. thrix, trikhos = păr; phobos = frică.*] 1) Teama patologică, la femeie, faţă de dezvoltarea excesivă a părului la nivelul feţei. 2) Teama de a atinge unele ţesături din mătase, catifea etc.

TRICOGENIC, adj. / trichogénique, adj. / trichogenous. [*Gr. thrix, trichos = păr; gennan = a genera.*] Care provoacă dezvoltarea părului, a sistemului pilos.

TRICOGRAMĂ, s. f. / trichogramme, s. m. / trichogram. [*Gr. trikhos = păr; gramma = linie, traseu.*] Formulă stabilită după examenul microscopic al rădăcinilor dintr-o probă de fire de păr. Se disting trei stadii evolutive succesive care corespund *ciclului pilar: 1) *anagen*, perioada de creştere, durând 2 ani, cuprinde 84% din firele de păr; 2) *catagen*, 20 zile, faza de oprire, 1% fire; 3) *telogen*, de repaus, 4 luni, 15% fire de păr.

TRICOKINEZIS, s. n. / trichokinesis, s. m. / trichokinesis. [*Gr. thrix, trikhos = păr; kinesis = mişcare, de la kinein = a mişca.*] Sin.: *pili torti* (v.).

TRICOLEUCOCIT, s. n. / tricholeucocyte, s. m. / hairy cell. [*Gr. thrix, trikhos = păr; leukos = alb; kytos = celulă.*] Celulă cu diametru variabil (15-20 µm), cu nucleu rotunjit şi citoplasmă discret bazofilă, fără granulaţii, care apare în măduvă, splină şi, uneori, în sângele periferic în *leucemia cu celule păroase. Sin.: "leucocit păros".

TRICOMANIE, s. f. / trichomanie, s. f. / trichomania. [*Gr. thrix, trikhos = păr; mania = nebunie.*] Sin.: tricotilomanie (v.).

TRICOMICOZĂ, s. f. / trichomycose, s. f. / trichomycosis. [*Gr. thrix, trikhos = păr; mykes, myketos = ciupercă; -oză.*] Nume de ansamblu al micozelor tijei firelor de păr. V. şi tricofiţie.

TRICOMONIAZĂ, s. f. / trichomonase, s. f. / trichomonasis. [*Gr. thrix, trikhos = păr; monas = unitate; -ază.*] *Infestare cu *Trichomonas*. Forma cea mai frecventă este *t. urogenitală*, determinată de *Trichomonas vaginalis*, care se manifestă la femeie prin *vaginită, iar la bărbat prin *uretrită discretă. Există şi o formă de *t. intestinală*.

TRICONODOZĂ, s. f. / trichonodosis, s. m. / trichonodosis. [*Gr. thrix, trichos = păr; lat. nodosus = noduros.*] Prezenţa la nivelul firelor de păr a unor nodozităţi multiple, de origine traumatică.

TRICOPTILOZĂ, s. f. / trichoptilose, s. f. / trichoptilosis. [*Gr. thrix, trikhos = păr; ptilosis = năpârlire.*] Fisurare longitudinală a extremităţilor firelor de păr (păr bifurcat) din cauza traumatismelor repetate prin pieptănat şi periere, ca şi prin exces de îngrijiri capilare. Sin.: tricorexie.

TRICOREXIE, s. f. / trichorrhexie, s. f. / trichorrhexis. [*Gr. thrix, trikhos = păr; rhexis = ruptură, fractură.*] Sin.: tricoptiloză (v.).

TRICOREXIE NODOASĂ / trichorrhexie noueuse / trichorrhexis nodosa. Afecţiune rară a părului, uneori congenitală, alteori determinată de abuzul de loţiuni, spălări sau de colorarea părului. Firul de păr se umflă în unul sau mai multe locuri, apoi se rupe la aceste niveluri. V. boală Netherton, sindrom Allan.

TRICOREXOMANIE, s. f. / trichorrhexomanie, s. f. / trichorrhexomania. [*Gr. trichos = păr; rhexis = ruptură; mania = nebunie.*] *Tic înrudit cu *tricotilomania, constând însă în ruperea, distrugerea, propriilor fire de păr.

TRICOSIS. Var. pentru tricozis (v.).

TRICOTILOMANIE, s. f. / trichotillomanie, s. f. / trichotillomania. [*Gr. thrix, trikhos = păr; tillein = a trage; mania = nebunie.*] *Tic care constă în smulgerea masivă a părului din anumite regiuni, ceea ce poate determina alopecia manuală. La copii smulgerea părului poate fi simetrică. Sin.: tricomanie.

TRICOTIODISTROFIE, s. f. / trichothiodystrophie, s. f. / trichothiodystrophy. [*Gr. thricos = păr; theion = sulf; dus = dificultate; trophe = hrană.*] Asociere de origine genetică a unei *retardări mentale cu alterări ale firelor de păr, care sunt rare, casante şi au un conţinut foarte sărac în sulf. La *microscopul polarizant firele de păr apar constituite din benzi clare şi întunecate.

TRICOZĂ, s. f. / trichose, s. f. / trichosis. [*Gr. thrix, trikhos = păr; -oză.*] Termen generic pentru orice boală sau creştere anormală a părului.

TRICOZIS, s. n. / trichosis, s. m. / trichosis. [*Gr. thrix, trikhos = păr; -osis (-oză).*] Dezvoltare anormală a părului pe o parte a corpului de obicei glabră şi îndeosebi la nivelul mucoaselor. Var.: tricosis.

TRICROMAT, adj. / trichromate, adj. / trichromate. [*Lat. tres, tria, gr. treis = trei; gr. khroma, -atos = culoare.*] Despre un subiect normal care percepe cele trei culori primare ale spectrului. Un subiect t. anormal prezintă o percepţie modificată a uneia din cele trei culori normale. V. şi deuteranomalie, protanomalie, tritanomalie.

TRICROMATISM, s. n. / trichromatisme, s. m. / trichromatism. [*Lat. tres, tria, gr. treis = trei; gr. khroma, -atos = culoare; -ism.*] Capacitatea normală de percepţie a celor trei culori primare din spectrul vizibil (roşu, verde şi albastru). Sin.: tricromazie (v.).

TRICROMAZIE, s. f. / trichromasie, s. f. / trichromatism. [*Lat. tres, tria, gr. treis = trei; gr. khroma, -atos = culoare.*] Sin.: tricromatism (v.).

TRICROTISM, s. n. / tricrotisme, s. m. / tricrotism. [*Lat. tres, tria, gr. treis = trei; gr. krotos = bătaie.*] Prezenţa pe *sfigmogramă a două unde secundare pe partea descendentă a curbei.

TRICUSPIDIAN, adj. / tricuspidien, -enne, adj. / tricuspid. [*Lat. tres, tria, gr. treis = trei; lat. cuspis, -idis = vârf ascuţit.*] 1) Care se referă la valvula tricuspidă. Ex.: suflu t. 2) Care prezintă trei *cuspizi.

TRIDERMIC, adj. / tridermique, adj. / tridermic. [*Lat. tres, tria, gr. treis = trei; gr. derma, -atos = piele.*] Despre orice animal care posedă trei foiţe embrionare: ectoderm, mezoderm şi endoderm.

TRIFALANGIE, s. f. / triphalangie, s. f. / triphalangism. Malformaţie a *policelui, care conţine trei falange în loc de două.

TRIFAZIC, adj. / triphasique, adj. / triphasic. [*Lat. tres, tria, gr. treis = trei; gr. phasis = aparenţă, răsăritul unei stele, de la phainein = a apărea.*] 1) Un fenomen sau un organism care trece prin trei perioade sau faze distincte. 2) *Curent electric t.* sau, mai corect, trifazat (fr. *triphasé*).

TRIFID, adj. / trifide, adj. / trifid. [*Lat. trifidus = despicat în trei, de la tres, tria = trei, fidus = tăiat, divizat.*] Care este despicat în trei părţi pe o mare parte din lungime.

TRIGEMEN, s. m. / trijumeau, s. m. / trigeminus. [*Lat. trigeminus = triplu, de la tres, tria = trei, geminus = geamăn.*] V. tab. anat. - nervi.

TRIGEMINAL, adj. / trigéminal, -ale, -aux, adj. / trigeminal. [*Lat. trigeminus = triplu, de la tres, tria = trei, geminus = geamăn.*] 1) Care se referă la *trigemen. 2) În engl.: triplu.

TRIGEMINAT, adj. / trigéminé, -e, adj. / trigeminate. [*Lat. trigeminus = triplu, de la tres, tria = trei, geminus = geamăn.*] Despre un puls caracterizat prin *trigeminism.

TRIGEMINISM, s. n. / trigéminisme, s. m. / trigeminy. [*Lat. trigeminus = triplu, de la tres, tria = trei, geminus = geamăn; -ism.*] Ritm cardiac în care se asociază, cu regularitate şi în mod repetat, două extrasistole succesive cuplate la fiecare sistolă normală, sau o singură extrasistolă după două sistole normale succesive. V. şi bigeminism.

TRIGGER / trigger / trigger. [*Engl. trigger = trăgaci de armă de foc.*] Anglicism utilizat pentru a desemna stimulul care are capacitatea de a declanşa un anumit proces sau fenomen. Utilizarea termenului s-a extins şi pentru desemnarea, de ex., a unei secvenţe moleculare sau molecule care declanşează un proces sau un lanţ de reacţii. V. şi zonă trigger.

TRIGLICERID, s. n. / triglycéride, s. m. / triglyceride. [*Lat. tres, tria, gr. treis = trei; gr. glykeros = îndulcit, de la glykys = dulce.*] Substanţă lipidică alcătuită dintr-o moleculă de *glicerol esterificată cu trei molecule de *acizi graşi. T. reprezintă forma de stocare a acizilor graşi în organism şi, de asemenea, se află în uleiurile şi în grăsimile naturale. Ele pot conţine un singur tip de acid gras (*t. omogene* sau *simple*) sau tipuri diferite (*t. eterogene* sau *mixte*). Concentraţia de t. în sânge (v. tab. const. biochim.) creşte în *hiperlipidemii.

TRIGLICERIDEMIE, s. f. / triglycéridémie, s. f. / triglyceride(a)emia. [*Lat. tres, tria, gr. treis = trei; gr. glykeros = îndulcit, de la glykys = dulce; haima, -atos = sânge.*] Prezenţa şi concentraţia *trigliceridelor din sânge. V. hiperlipidemie şi tab. const. biochim.

TRIGON, s. n. / trigone, s. m. / trigone. NA: fornix , trigonum (2). [*Lat. trigonum, gr. trigonos = triunghi.*] 1) Os supranumerar al piciorului, reprezentând tuberculul posteroextern al astragalului. Sin.: astragal supranumerar. 2) Formaţiune viscerală de formă triunghiulară. Ex.: *t. cerebral, t. olfactiv, *t. vezical.

TRIGON CEREBRAL / trigone cérébral / trigone, trigonum. NA: fornix. Formaţiune de substanţă albă, alcătuită din corp, doi pilieri anteriori şi doi posteriori şi conţinând îndeosebi fibre de asociere interemisferice.

TRIGON VEZICAL / trigone vésical / vesical trigone. NA: trigonum vesicae. Regiune a mucoasei vezicale cuprinsă între cele două orificii ureterale şi orificiul uretral.

TRIGONAL, adj. / trigonal, -ale, adj. / trigonal. Care se află în relaţie, se raportează la un *trigon (de ex., cerebral, olfactiv, vezical etc.).

TRIGONITĂ, s. f. / trigonite, s. f. / trigonitis. [*Lat. trigonum, gr. trigonos = triunghi; -ită.*] Inflamaţie a mucoasei *trigonului vezical, care apare îndeosebi la femeie. Se manifestă prin crize de polakiurie, îndeosebi în timpul zilei, însoţite de dureri uretrovaginale. Morfopatologic se constată, la nivelul colului vezical şi al trigonului, leziuni polipoide, chistice, edematoase sau angiomatoase, mai rar ulceraţii unice sau multiple.

TRIGONOCEFALIE, s. f. / trigonocéphalie, s. f. / trigonocephaly. [*Lat. trigonum, gr. trigonos = triunghi; kephale = cap.*] Malformaţie caracterizată printr-o formă triunghiulară a capului, determinată de *sinostoza prematură a oaselor craniene, care determină compresiunea emisferelor cerebrale.

TRIIODOTIRONINĂ, s. f. / triiodothyronine, s. f. / triiodothyronine. *Hormon tiroidian provenind din *tiroglobulină, produs la adultul normal în cantitate de 7-12 μg pe zi. Circulă în sânge sub două forme: liberă, în proporţie de 0,3%, şi legată de proteine transportoare (v. tiroxină). Concentraţia totală în sânge: 750-1 950 ng/l sau 1,2-3 nmol/l. V. tiroxină, hormoni tiroidieni, tiroidă. Denumirea chimică completă: triiodo-3,5,3'-tironină. Abrev.: T_3.

TRIL, s. n. / thrill, s. m. / thrill. [*Engl. to thrill = a se înfiora, a vibra.*] Perceperea prin palpare a unor vibraţii de natură cardiovasculară, de regulă sufluri. Ex.: t. anevrismale, aortice, diastolice şi sistolice. V. şi freamăt.

TRILOBAT, adj. / trilobé, -e, adj. / trilobate. [*Lat. tres, tria, gr. treis = trei; lat. lobus = lob.*] Care este alcătuit din trei lobi.

TRILOCULAR, adj. / triloculaire, adj. / trilocular. [*Lat. tres, tria, gr. treis = trei; lat. loculus, dim. de la locus = loc.*] Care prezintă trei cavităţi sau trei compartimente.

TRIMER, s. m. / trimère, s. m. / trimer. [*Lat. tres, tria, gr. treis = trei; gr. meros = parte.*] Moleculă alcătuită din trei subunităţi de obicei trei lanţuri polipeptidice. V. şi monomer, polimer.

TRIOXIGEN, s. m. / trioxygène, s. m. / ozone. Sin.: ozon (v.).

TRIPANOSOMIAZĂ, s. f. / trypanosomiase, s. f. / trypanosomiasis. [*Gr. trypanon = burghiu; soma, -atos = corp; -ază.*] Boală parazitară, endemică în unele regiuni din Africa (între 12° latitudine nordică şi 15° latitudine sudică), cauzată de *Trypanosoma*. Sin.: boală Dutton. Tipuri principale: 1) *T. africană* este produsă de *Trypanosoma gambiense* sau *rhodesiense* şi este transmisă prin înţepătura muştei ţeţe; evoluează, după o stare febrilă cu leziuni cutanate (tripanide), adenopatii, atingeri viscerale, către o meningoencefalită difuză, bolnavul plonjând într-o permanentă somnolenţă. Sin.: boala somnului. 2) *T. americană*, sin.: boală Chagas (v.).

TRIPLEGIE, s. f. / triplégie, s. f. / triplegia. [*Lat. tres, tria, gr. treis = trei; gr. plege = lovitură.*] *Hemiplegie asociată cu paralizia unui membru din partea opusă a corpului.

TRIPLET, s. m. / triplet, s. m. / triplet. [*Lat. triplus, gr. triploos = triplu.*] 1) În genetică, grup de trei baze purinice sau pirimidinice în molecula de ADN sau ARN care codează un anume aminoacid în biosinteza proteinelor. 2) Naşterea a trei gemeni, denumiţi tripleţi.

TRIPLOID, adj. / triploïde, adj. / triploid. Se spune despre constituţia anormală a unor celule somatice care, deoarece unul dintre *gameţii originali a rămas *diploid din cauza unei anomalii a *meiozei, posedă 3n cromozomi (3 loturi de cromozomi) în loc de 2n (2 loturi) cum este normal.

TRIPLOIDIE, s. f. / triploïdie, s. m. / triploidy. Starea unui subiect *triploid.

TRIPLOPIE, s. f. / triplopie, s. f. / triplopia. [*Lat. triplus, gr. triploos = triplu; ops, opos = vedere, văz.*] Tulburare a vederii care constă într-o viziune triplă, adică, în percepţia simultană a trei imagini ale aceluiaşi obiect.

TRIPSINĂ, s. f. / trypsine, s. f. / trypsin. [*Gr. tripsis = frecare, zdrobire, sfărâmare (aluzie la modul de extracţie al enzimei, prin "frecarea" pancreasului cu glicerină), de la terere = a zdrobi, a sfărâma, -ină.*] Enzimă proteolitică secretată de pancreas sub forma unui precursor, *tripsinogen, acesta fiind convertit în forma activă la nivelul duodenului de *enterokinază (sau enteropeptidază). T. este o endopeptidază care, în mediul alcalin, acţionează specific asupra legăturii arginil şi lizil din lanţul peptidic. Ea catalizează inclusiv clivajul unor molecule de tripsinogen şi îndeosebi al unor enzime pancreatice importante pentru digestia proteinelor. Activarea *in situ* a t. ar putea fi un mecanism implicat în geneza *pancreatitei acute. T. cristalizată de bou (*Bos taurus*) este utilizată, datorită efectelor proteolitice, local pentru *debridarea plăgilor necrotice, a unor ulcere, abcese, fistule şi în tratamentul *empiemului. Sin.: triptază. V. şi tripsinogen.

TRIPSINOGEN, s. m. / trypsinogène, s. m. / trypsinogen. [*V. etimologia termenului tripsină; gr. gennan = a produce.*] Proenzimă a *tripsinei secretată în pancreas şi activată în duoden de *enterokinază. T. este alcătuit din 247 aminoacizi, iar gena codificantă se află pe cromozomul 7. V. şi tripsină.

TRIPTAMINĂ, s. f. / tryptamine, s. f. / tryptamine. Amină rezultată prin decarboxilarea *triptofanului, produsă în organism îndeosebi prin acţiunea unor enzime bacteriene intestinale. T.

are un efect vasoconstrictor prin stimularea eliberării de *noradrenalină. Totodată, ea reprezintă precursorul mai multor substanţe naturale sau sintetice, unele dintre acestea, ca dietiltriptamina şi dimetiltriptamina fiind psihoactive.

TRIPTAZĂ, s. f. / tryptase, s. f. / tryptase. [*V. etimologia termenului **tripsină; -ază**.*] Sin.: tripsină (v.).

TRIPTOFAN, s. m. / tryptophane, s. m. / tryptophan. Aminoacid (acid α-amino-β-3-indol propionic) component al majorităţii proteinelor, esenţial pentru creşterea optimă în copilărie şi pentru echilibrul azotat din organism. Este precursor al *serotoninei şi al nicotinamidei, în acest caz prin intermediul *kinureninei. Cantităţi adecvate de t. în alimentaţie pot compensa deficitul în *acid nicotinic şi, implicit, previn formele uşoare de *pelagră.

TRIQUETRUM, s. m. / triquetrum, s. m. / triquetumm. TA: triquetrum. Denumirea modernă a osului piramidal al carpului.

TRISMUS, s. n. / trismus, s. m. / trismus. [*Gr. **trismos** = scrâşnit din dinţi.*] Contractură spastică a muşchilor masticatori, cu dificultatea deschiderii gurii. Este consecinţa unei perturbări motorii a nervului trigemen şi reprezintă primul semn clinic al *tetanosului. T. poate fi provocat uneori şi de o infecţie dentară sau amigdaliană.

TRISIMPTOM GOUGEROT / trisymptôme de Gougerot / Gougerot-Blum syndrome. Sin.: sindrom Gougerot (v.).

TRISOMIE, s. f. / trisomie, s. f. / trisomy. [*Lat. **tres, tria**, gr. **treis** = trei; gr. **soma, -atos** = corp.*] Perturbare genetică caracterizată prin prezenţa în celule a trei cromozomi în locul unei perechi (un cromozom supranumerar). Cariotipul are deci 47 de cromozomi. Se traduce clinic prin malformaţii diverse, adesea complexe, care variază funcţie de grupa la care aparţine cromozomul supranumerar: *t. 13*, sindrom Patau (v.), *t. 18*, sindrom Edwards (v.), *t. 21*, sindrom Down (*mongolism). *T. 12* este frecventă în *leucemia limfoidă cronică.

TRISOMIE 18 / trisomie 18 / 18 trisomy. Sin.: sindrom Edwards (v.).

TRISOMIE 21 / trisomie 21 / 21 trisomy. Sin.: sindrom Down (v.).

TRISOMIE LIBERĂ / trisomie libre / free trisomy. *Trisomie al cărei cromozom supranumerar nu este fuzionat cu un alt cromozom şi, în consecinţă, determină o *aneuploidie.

TRISOMIE PRIN TRANSLOCAŢIE / trisomie par translocation / translocation trisomy. *Trisomie în care segmentul cromozomic supranumerar este fuzionat cu un cromozom şi ca urmare nu rezultă o *aneuploidie.

TRISTEARINĂ, s. f. / tristéarine / tristearin. Sin.: stearină (v.).

TRITANOMALIE, s. f. / tritanomalie, s. f. / tritanomaly. [*Gr. **tritos** = al treilea; lat., gr. **anomalia** = neregularitate, din lat. **anomalus**, gr. **anomos** = neregulat (gr. **a** - priv.; **nomos** = obicei având forţă de lege).*] Anomalie congenitală a simţului cromatic, manifestată prin deficienţa parţială a perceperii culorii albastre. V. şi tritanopie.

TRITANOP, adj. / tritanope, adj. / tritanopic. Se spune despre ochiul incapabil să vadă culoarea albastră (uneori violet), a treia culoare fundamentală a spectrului (roşu, verde, albastru sau violet).

TRITANOPIE, s. f. / tritanopie, s. f. / tritanopia. [*Gr. **tritos** = al treilea; **an** - priv.; **ops, opos** = vedere, văz.*] Absenţa perceperii culorii albastre. Sin.: tritanopsie. V. şi tritanomalie.

TRITANOPSIE, s. f. / tritanopisme, s. m. / tritanopsia. [*Gr. **tritos** = al treilea; **an** - priv.; **opsis** = vedere, aspect.*] Sin.: tritanopie (v.).

TRITERAPIE, s. f. / trithérapie, s. f. / tritherapy. Termen utilizat pentru a desemna tratamentul anti-HIV constând din asocierea unei antiproteaze virale cu doi inhibitori ai *transcriptazei inverse. Din cauza mutaţiilor virusului apare rezistenţa la antivirale. O asociere de antivirale din familii diferite este, deci, o necesitate. T. permit o remisiune, dar trebuie să se ţină seama de efectele secundare grave şi frecvente. Ca urmare, se încearcă două soluţii: 1) Consolidarea t., pentru a ajunge la vindecare definitivă. În consecinţă, se încearcă utilizarea de noi molecule, îndeosebi inhibitori ai fuziunii virus-celulă şi inhibitori de *integrază. 2) Scăderea intensităţii t. pentru limitarea efectelor secundare în perspectiva unui tratament care poate dura toată viaţa. Această scădere se obţine prin ferestre terapeutice sub supraveghere virologică, manipulări imunologice (interleukină 2, vaccinări terapeutice) sau chiar întârzierea tratamentului. V. şi sindrom lipodistrofic.

TRITIU, s. n. / tritium, s. m. / tritium. [*Gr. **tritos** = al treilea.*] Izotop radioactiv al *hidrogenului, emiţător de radiaţii β^-, cu timpul fizic de înjumătăţire 12,37 ani. Este foarte frecvent utilizat în sinteza unor molecule organice *radiomarcate. Utilizarea umană *in vivo* a t. este interzisă în majoritatea ţărilor.

TRITURARE, s. f. / trituration, s. f. / trituration. [*Lat. **trituratio, -onis** = treierişul grâului, de la **triturare** = a treiera, şi **terere** = a freca, a treiera.*] 1) Acţiunea de a transforma în pulbere o serie de substanţe. 2) Obţinerea unei *mixturi omogene de substanţe prin frecare, presare şi zdrobire. Ex.: obţinerea *amalgamului dentar din particule metalice şi mercur.

TRIUNGHIUL EINTHOVEN / triangle d'Einthoven / Einthoven's triangle. [*Lat. **triangulus** = triunghi, de la **tres, tria** = trei, **angulus** = unghi, colţ; **Willem Einthoven**, fiziolog olandez, profesor la Leyde, 1860-1927, premiul Nobel pentru fiziologie/medicină în 1924.*] Triunghi postulat de Einthoven, conform căruia cei trei electrozi periferici (braţ drept, braţ stâng, gambă stângă) folosiţi în electrocardiografie formează în plan frontal vârfurile unui triunghi echilateral, în al cărui centru este situată inima.

TRIUNGHIUL GARLAND / triangle de Garland / Garland's triangle. [*Lat. **triangulus** = triunghi, de la **tres, tria** = trei, **angulus** = unghi, colţ; **George Minot Garland**, medic american, 1848-1926.*] Zona de submatitate între *curba Ellis-Damoiseau şi coloana vertebrală, datorită împingerii spre mediastin a parenchimului pulmonar de către lichid.

TRIUNGHIUL SCARPA / triangle de Scarpa / Scarpa's triangle. NA: trigonum femorale. [*Lat. **triangulus** = triunghi, de la **tres, tria** = trei, **angulus** = unghi, colţ; **Antonio Scarpa**, anatomist şi chirurg italian, profesor de chirurgie la Modena, apoi profesor de anatomie la Padova, 1747-1832.*] Spaţiu triunghiular delimitat în partea superioară a coapsei de muşchii sartorius, lung adductor şi de ligamentul inghinal (Poupart).

TROCAR, s. n. / trocart, s. m. / trocar. [*Fr. veche **trocart**, alterare de la **trois-quarts** = trei sferturi (lamă cu trei tăişuri).*] Instrument servind la practicarea unor puncţii la nivelul unor cavităţi din organism. Este alcătuit dintr-o tijă metalică cu un vârf triunghiular ascuţit, culisând în interiorul unei *canule şi depăşind-o la nivelul vârfului. După efectuarea puncţiei, tija este retrasă, ceea ce permite scurgerea unui eventual conţinut lichid sau semisolid.

TROFEDEM, s. n. / trophoedème, s. m. / troph(o)edema. [*Gr. **trophe** = hrană, nutriţie; **oidema, -atos** = umflătură, de la **oidein** = a creşte în volum.*] Sin.: boală Milroy (v.).

TROFIC, adj. / trophique, adj. / trophic. [*Gr. **trophikos** = care hrăneşte.*] Care se referă la *nutriţie.

TROFICITATE, s. f. / trophicité, s. f. / trophicity. [*Gr. **trophikos** = care hrăneşte.*] Ansamblu de fenomene care determină nutriţia şi echilibrul metabolic al structurilor vii.

TROFOBLAST, s. n. / trophoblaste, s. m. / trophoblast. [*Gr. **trophe** = hrană, nutriţie; **blastos** = germen.*] Stratul superficial al vilozităţilor placentare. V. placentă.

TROFOBLASTOM, s. m. / trophoblastome, s. m. / trophoblastoma. Tumoră malignă din *trofoblast, adică din stratul superficial al vilozităţilor placentare. V. coriocarcinom.

TROFOPATIE, s. f. / trophopathie, s. f. / trophopathy, trophopatia. [*Gr. **trophe** = hrană, nutriţie; **pathos** = boală.*] Orice tulburare de *nutriţie, de la forme funcţionale la manifestări patologice distincte.

TROFONEVROZĂ, s. f. / trophonévrose, s. f. / trophoneurosis. Denumire generică pentru o serie de boli caracterizate prin existenţa de tulburări trofice fără o leziune definită a sistemului nervos. De ex., sindromul Parry-Romberg (v.) denumit şi hemiatrofie facială.

TROFOTERAPIE, s. f. / trophothérapie, s. f. / trophotherapy. [*Gr. **trophe** = hrană, nutriţie; **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] Tratamentul unei boli cu mijloace dietetice.

TROFOZOIT, s. m. / trophozoïte, s. m. / trophozoite. [*Gr. **trophe** = hrană, nutriţie; **zoon** = animal.*] Forma vegetativă, asexuată, a unor sporozoare, cum ar fi cele din genul *_Plasmodium_.

TROHANTER, s. n. / trochanter, s. m. / trochanter. [*Gr. **trokhanter, -eros** = alergător, de la **trokhazein** = a alerga.*] *Marele t.* (NA: *trochanter major)*: voluminoasă apofiză quadrangulară a extremităţii superioare a femurului, situată în prelungirea diafizei osului, pe care se inseră mai mulţi muşchi ai coapsei. *Micul t.* (NA: *trochanter minor)*: apofiză conică a extremităţii superioare a femurului, situată la partea posterointernă a metafizei femurale superioare, pe care se inseră muşchiul psoas iliac.

TROHANTEROPLASTIE, s. f. / trochanterplastie, s. f. / trochanterplasty. [*Gr. **trokhanter, -eros** = alergător, de la **trokhazein** = a alerga; **plastos** = modelat, de la **plassein** = a forma, a modela.*] Excizia chirurgicală a apofizei osoase în scopul remodelării unui nou cap femural.

TROHIN, s. n. / trochin, s. m. / lesser tuberosity of the humerus. NA: tuberculum minus humeri. [*Gr. **trokhos** = roată.*] Tuberozitate a extremităţii anterosuperioare a humerusului, situată intern faţă de *trohiter, pe care se inseră muşchiul subscapular. Sin.: mica tuberozitate a humerusului. V. tab. anat. - oase.

TROHITER, s. n. / trochiter, s. m. / greater tuberosity of the humerus. NA: tuberculum majus humeri. [*Gr. **trokhos** = roată.*] Tuberozitate antero-externă a extremităţii superioare a humerusului, .pe care se inseră, în ordine anteroposterioară, muşchii: subspinos, supraspinos şi mic rotund. Este separat de *trohin prin culisa sau şanţul bicipital, unde se găseşte tendonul bicepsului. Sin.: marea tuberozitate a humerusului. V. tab. anat. - oase.

TROHLEAR, adj. / trochléaire, adj. / trochlear. [*Lat. **trochlea**, din gr. **trokhilia** = roată de scripete.*] 1) Care se aseamănă ca formă cu o roată de scripete. Ex.: foseta t. a *orbitei. 2) Care se referă la *trohlee, sau este în legătură cu aceasta.

TROHLEE, s. f. / trochlée, s. f. / trochlea. NA: trochlea, pl. trochleae. [*Lat. **trochlea**, din gr. **trokhilia** = roată de scripete.*] Structură anatomică în formă de roată de scripete. Ex.: *t. humerală*, partea mediană a extremităţii inferioare a *humerusului, care se articulează cu incizura trohleară a *cubitusului. V. şi tab. anat. - oase.

TROHOCEFALIE, s. f. / trochocéphalie, s. f. / trochocephalia. [*Gr. **trochos** = roată; **kephale** = cap.*] Malformaţie a craniului constând în forma rotunjită a acestuia.

TROMB, s. m. / thrombus, s. m. / thrombus. [*Gr. **thrombos** = cheag.*] Sin. recomandat pentru: trombus (v.).

TROMBANGEITĂ OBLITERANTĂ / thromboangéite oblitérante / thromboangiitis obliterans, Buerger's disease. [*Gr. **thrombos** = cheag; **angeion** = vas; **-ită**; lat. **oblitterare** = a şterge literele (**ob** = în faţa; **littera** = literă).*] Boală vasculară ocluzivă inflamatorie, care afectează arterele şi venele mici şi medii ale extremităţilor membrelor. De asemenea, pot fi afectate vasele cerebrale, viscerale şi coronare. Boala evoluează în pusee succesive subintrante şi poate impune amputaţii iterative. T. a. se dezvoltă cel mai frecvent la bărbaţi sub 40 de ani, iar relaţia cu fumatul este certă, deşi cauza bolii nu este cunoscută. S-a constatat o incidenţă crescută a antigenilor HLA-B5 şi A9 la pacienţii cu această boală. Sin.: boală Billroth-Winiwarter, boală Buerger.

TROMBASTENIE, s. f. / thrombasthénie, s. f. / thrombasthenia. [*Gr. **thrombos** = cheag; **astheneia** = slăbiciune, de la **a** - priv., **sthenos** = forţă, putere.*] Disfuncţie a *trombocitelor, al căror număr este normal sau chiar uşor crescut, dar *adezivitatea şi *agregabilitatea plachetară sunt alterate, retracţia cheagului este prelungită sau uneori absentă. T. se manifestă clinic prin *sindrom Glanzmann.

TROMBASTENIE GLANZMANN / thrombasthénie hémorragique héréditaire / Glanzmann's thrombasthenia. [***Eduard Glanzmann**, pediatru şi hematolog elveţian, profesor la Berna, 1887-1959.*] Sin.: sindrom Glanzmann (v.).

TROMBASTENIE HEMORAGICĂ EREDITARĂ / trombasthénie hémorragique hérèditaire / Glanzmann thrombasthenia. Sin.: sindrom Glanzmann (v.).

TROMBAZĂ, s. f. / thrombase, s. f. / thrombase. [*Gr. **thrombos** = cheag; **-ază**.*] Sin.: trombină (v.).

TROMBECTOMIE, s. f. / thrombectomie, s. f. / thrombectomy. [*Gr. **thrombos** = cheag; **ektome** = excizie.*] Ablaţia chirurgicală a unui cheag, nou sau vechi, format în interiorul unui vas sau a unei cavităţi cardiace.

TROMBELASTOGRAF, s. n. / thromb(o)élastographe, s. m. / thromb(o)elastograph. [*Gr. **thrombos** = cheag; **elastos** = docil, maleabil; **graphein** = a scrie.*] Aparat care permite obţinerea *trombelastogramei.

TROMBELASTOGRAFIE, s. f. / thromb(o)élastographie, s. f. / thromb(o)elastography. [*Gr. **thrombos** = cheag; **elastos** = docil, maleabil; **graphein** = a scrie.*] Studiul global al coagulării, prin înregistrarea cu ajutorul *trombelastografului. Var.: tromboelastografie. Sin.: trombodinamografie. V. trombelastogramă.

TROMBELASTOGRAMĂ, s. f. / thromb(o)élastogramme, s. m. / thromb(o)elastogram. [*Gr. **thrombos** = cheag; **elastos** = docil, maleabil; **gramma** = înscriere.*] Diagramă obţinută pe hârtie fotografică prin *trombelastografie. În principiu, pe t. (care are forma unui diapazon) se pot măsura: viteza de coagulare, soliditatea şi gradul de retracţie al cheagului etc. Utilitatea t. este limitată, totuşi, ea permite îndeosebi investigarea etapei post-coagulare. Var.: tromboelastogramă.

TROMBICULIDAE / Trombiculidae / Trombiculidae. Familie de căpuşe din clasa *_Arachnide_, cu distribuţie cosmopolită (ubicuitară). Are semnificaţie medicală doar genul *Trombicula*, subregnurile *Eutrombicule* şi *Leptotrombidium*. *Trombicula autumnalis* determină, prin înţepătura sa, o dermatoză benignă numită trombidioză. Larvele de *T.* transmit la om microorganismul *Rikettsia tsutsugamushi.* V. boală tsutsugamushi.

TROMBIDIOZĂ, s. f. / trombidiose, s. f. / trombidiosis. V. *Trombiculidae.*

TROMBINĂ, s. f. / thrombine, s. f. / thrombin. [*Gr. **thrombos** = cheag; **-ină**.*] Factor de coagulare, produs de transformare a protrombinei sub efectul protrombinazei şi al calciului şi, probabil, al altor factori de coagulare. T. transformă *fibrinogenul în *fibrină. Sin.: factor IIa, fibrinferment (desuet), trombază. V. şi trombinoformare.

TROMBINOFORMARE, s. f. / thrombinoformation, s. f. / thrombin formation. [*Gr. **thrombos** = cheag; **-ină**; lat. **formare** = a da o formă, a forma, de la **forma** = formă.*] Transformarea *protrombinei în *trombină sub influenţa *tromboplastinei. T. reprezintă un timp important al *coagulării.

TROMBINOGEN, s. m. / thrombinogène, s. m. / thrombinogen. [*Gr. thrombos = cheag; -ină ; gennan = a produce.*] Sin.: protrombină (v.).

TROMBINOMIMETIC, adj. / thrombinomimétique, adj. / thrombin-like. Despre o substanţă ale cărei efecte sunt asemănătoare cu cele ale *trombinei.

TROMBO-AGLUTINARE, s. f. / thrombo-agglutination, s. f. / thrombo-agglutination. Aglutinarea *plachetelor sanguine.

TROMBO-AGLUTININĂ, s. f. / thrombo-agglutinine, s. f. / thrombo-agglutinin. Anticorpi conţinuţi în anumite seruri sanguine anormale, care sunt capabili să aglutineze *trombocitele. V. trombo-anticorpi.

TROMBO-ANTICORPI, s. m. / thrombo-anticorps, s. m. / antiplatelet antibody. Sin.: anticorpi antiplachetari (v.).

TROMBO-ARTERITĂ, s. f. / thrombo-artérite, s. f. / thromboarteritis. *Tromboză asociată cu inflamaţia unei artere.

TROMBOCIT, s. n. / thrombocyte, s. m. / platelet, thrombocyte. [*Gr. thrombos = cheag; kytos = celulă.*] Element figurat al sângelui, de formă discoidală, cu diametrul de 2-4 µm. T. provine din fragmentarea *megacariocitului, nu are nucleu, dar conţine enzime active şi mitocondrii. Rolul cel mai important (cunoscut) al t. este în *coagularea sângelui, ele declanşând debutul *hemostazei, adică hemostaza primară. În mod normal, numărul de t. este de 200 000 - 400 000/ml, iar durata de viaţă de circa 8-10 zile. Citoplasma sa conţine o serie de tipuri de granule, îndeosebi granule dense şi granule α, iar membrana conţine o serie de glicoproteine. Pentru expresia funcţională a t. sunt importante *adezivitatea şi *agregarea acestora. Sin.: plachetă (sanguină). V. adezivitate plachetară, agregare a plachetelor, trombopatie, tromboxani.

TROMBOCITEMIE, s. f. / thrombocytémie, s. f. / thrombocyt(a)emia. [*Gr. thrombos = cheag; kytos = celulă; haima, -atos = sânge.*] Creştere a numărului de *trombocite circulante sanguine peste 400 000 /mm^3, adesea în cadrul unui *sindrom mieloproliferativ.

TROMBOCITEMIE ESENŢIALĂ / thrombocytémie essentielle / idiopathic thrombocyt(a)emia. *Mieloză hipertrombocitară de cauză necunoscută, caracterizată prin hemoragii, tromboze vasculare frecvente şi splenomegalie. *Timpul de sângerare este uşor prelungit, iar timpul de coagulare aproape normal. Evoluţie lentă (peste 15 ani), dar fatală. Tratamentul cu anagrelide şi chimioterapia sunt eficace o perioadă îndelungată. Transformarea în *leucemie acută mieloidă este excepţională.

TROMBOCITOLIZĂ, s. f. / thrombocytolyse, s. f. / thrombocytolysis. Distrugere a plachetelor sanguine.

TROMBOCITOLIZINĂ, s. f. / thrombocytolysine, s. f. / thrombocytolysin. V. anticorpi anti-plachetari.

TROMBOCITOPENIE, s. f. / thrombocytopénie, s. f. / thrombocytopenia. [*Gr. thrombos = cheag; kytos = celulă; penia = sărăcie.*] Scăderea numărului de plachete, în general sub 150 000/mm^3, din cauza unei insuficienţe cantitative a producerii lor, distrucţie crescută sau repartiţie anormală. Se disting: 1) *t.* sau purpura trombocitopenică idiopatică, v. boală Werlhof; 2) *t. imună*, asociată cu prezenţa de anticorpi antiplachetari (IgG). Sin.: trombopenie.

TROMBOCITOPENIE INDUSĂ DE HEPARINĂ / thrombocytopénie à l'héparine / heparine induced thrombocytopenia. Trombocitopenie în relaţie cu un tratament cu *heparină. Se asociază adesea cu complicaţii trombotice. În producerea sa ar interveni o reacţie imunologică, iar gravitatea complicaţiilor impune numărarea repetată a plachetelor în cursul tratamentului cu heparină.

TROMBOCITOPOIEZĂ, s. f. / thrombocytopoïèse, s. f. / thrombocytopoiesis. [*Gr. thrombos = cheag; kytos = celulă; poiesis = creare, formare, de la poiein = a face.*] Sin.: trombopoieză (v. def. 1).

TROMBOCITOZĂ, s. f. / thrombocytose, s. f. / thrombocytosis. [*Gr. thrombos = cheag; kytos = celulă; -oză.*] Creşterea numărului de plachete în sângele periferic. Sin.: hiperplachetoză.

TROMBODINAMOGRAFIE, s. f. / thrombodynamographie, s. f. / thrombodynamography. [*Gr. thrombos = cheag; dynamis = forţă; graphein = a scrie.*] Sin.: trombelastografie (v.).

TROMBOELASTOGRAFIE. Var. pentru trombelastografie (v.).

TROMBOELASTOGRAMĂ. Var. pentru trombelastogramă (v).

TROMBOEMBOLIE, s. f. / thromboembolie, s. f. / thromboembolism. [*Gr. thrombos = cheag; embole = acţiunea de a arunca în, de la emballein = a arunca în (en = în; ballein = a arunca).*] Obstrucţie a unui vas sanguin cu material trombotic transportat de curentul sanguin de la locul de origine până la vasul obturat. V. şi boală tromboembolică.

TROMBOENDARTERIECTOMIE, s. f. / thromboendartériectomie, s. f. / thromboendarteriectomy. [*Gr. thrombos = cheag; endon = înăuntru; arteria = arteră; ektome = excizie.*] Sin.: endarteriectomie (v.).

TROMBOFILIE, s. f. / thrombophilie, s. f. / thrombophilia. [*Gr. thrombos = cheag; philia = atracţie, de la philein = a iubi.*] Tendinţă de apariţie a *trombozelor, determinată de *hipercoagulabilitate şi facilitată de cauze diverse sanguine, vasculare, metabolice şi de unele medicamente.

TROMBOFLEBITĂ, s. f. / thrombophlébite, s. f. / thrombophlebitis. [*Gr. thrombos = cheag; phleps, phlebos = venă; -ită.*] Inflamaţia unei vene asociată cu formarea de *trombusuri. Se disting: 1) *t. intracraniană*, la nivelul sinusurilor durei mater; 2) *t. migratoare*, care poate apărea în zone multiple (de la venele superficiale periferice, la venele mari şi viscerale) şi la intervale de timp diferite; 3) *t. postpartum* poate apărea la lehuză şi este localizată la nivelul venei iliofemurale; 4) *t. purulentă*, cu formare de puroi la nivelul trombusului şi infiltraţia peretelui vascular. V. şi flebită, flebotromboză, tromboză.

TROMBOGEN, adj. / thrombogène, adj. / thrombogenic. [*Gr. thrombos = cheag; gennan = a produce.*] Care poate determina o *tromboză. Termenul este utilizat îndeosebi cu referire la bolile sau la intervenţiile chirurgicale care se află frecvent la originea *flebitelor.

TROMBOGENEZĂ, s. f. / thrombogenèse, s. f. / thrombogenesis. [*Gr. thrombos = cheag; genesis = producere, de la gennan = a produce.*] Procesul de *tromboză. Sin. parţial: trombopoieză (def. 2).

TROMBOKINAZĂ, s. f. / thrombokinase, s. f. / thrombokinase. [*Gr. thrombos = cheag; kinein = a mişca; -ază.*] V. tromboplastine.

TROMBOLITIC, adj., s. n. / thrombolytique, adj., s. m. / thrombolytic. [*Gr. thrombos = cheag; lytikos = care distruge, de la lyein = a distruge.*] 1) Care provoacă *tromboliza. 2) Medicament care are acest efect. Substanţele cu rol t. sau *antiagregant plachetar pot fi clasificate, în funcţie de mecanismul de acţiune, în: inhibitori ai ciclooxigenazei, inhibitori ai tromboxan sintetazei, antagonişti ai receptorilor TxA$_2$ (tromboxan A$_2$), inhibitori ai trombinei. V. şi fibrinolitic.

TROMBOLIZĂ, s. f. / thrombolyse, s. f. / thrombolysis. [*Gr. thrombos = cheag; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge.*] Disoluţia unui cheag alcătuit din *fibrină şi existent în circulaţia sanguină. T. se obţine prin utilizarea de agenţi fibrinolitici.

TROMBOMODULINĂ, s. f. / thrombomoduline, s. f. / thrombomodulin. [*Gr. thrombos = cheag; lat. modulari = a ritma, a modula, de la modulus = măsură.*] *Calciproteină cu M$_r$ de 100 kDa care, în calitate de receptor al suprafeţei luminale a celulelor endoteliale, leagă trombina, servind astfel în calitate de *cofactor la activarea *proteinei C. T. poate acţiona ca protector împotriva coagulării intravasculare.

TROMBOPATIE, s. f. / thrombopathie, s. f. / thrombocytopathy. [*Gr. **thrombos** = cheag (**kytos** = celulă); **pathos** = boală*.] Anomalie funcţională a plachetelor, de origine constituţională sau dobândită, care determină un sindrom hemoragic, fără anomalii ale numărului de plachete, nici ale factorilor plasmatici ai coagulării. V. şi sindrom Glanzmann.

TROMBOPATIE PSEUDO-WILLEBRAND II B / thrombopathie pseudo-willebrand II B / pseudo-Von Willebrand disease. *Trombopatie constituţională cu transmitere autozomal dominantă, care se traduce prin hemoragii, o prelungire a timpului de sângerare şi trombopenie. Plachetele, de dimensiuni crescute, au tendinţa de aglutinare pe lamă. Concentraţia *factorului von Willebrand este diminuată din cauza captării sale crescute la nivelul membranei plachetare. Aceasta deoarece la nivelul acestei membrane se află un exces de glicoproteină I b.

TROMBOPENIE, s. f. / thrombopénie, s. f. / thrombocytopenia. [*Gr. **thrombos** = cheag (**kytos** = celulă); **penia** = sărăcie*.] Sin.: trombocitopenie (v.).

TROMBOPENIE ESENŢIALĂ / thrombopénie essentielle / esential thrombopenia. V. purpură trombocitopenică idiopatică.

TROMBOPLASTIC, adj. / thromboplastique, adj. / thromboplastic. [*Gr. **thrombos** = cheag; lat. **plasticus**, gr. **plastikos** = care se poate modela, de la gr. **plastike** = arta de a modela; gr. **plassein** = a forma, a modela*.] Despre substanţe care favorizează coagularea.

TROMBOPLASTINE, s. f. pl. / thromboplastines, s. f. pl. / thromboplastins. [*Gr. **thrombos** = cheag; **plastos** = modelat, de la **plassein** = a forma, a modela; **-ină***.] Complex enzimatic format dintr-un fosfolipid plachetar şi din factorii V şi X activaţi, necesar coagulării sângelui; transformă protrombina în trombină în prezenţa calciului. Se disting: *t. plasmatică* (sau *endogenă*) şi *t. tisulară* (sau *exogenă*) ori factorul III de coagulare denumit, uneori, trombokinază. Sin.: protrombinaze.

TROMBOPLASTINOFORMARE, s. f. / thromboplastinoformation, s. f. / thromboplastinoformation. Producţia de *tromboplastină. V. coagularea sângelui.

TROMBOPLASTINOGEN, s. m. / thromboplastinogène, s. m. / thromboplastinogen. [*Gr. **thrombos** = cheag; **plastos** = modelat, de la **plassein** = a forma, a modela; **-ină**; **gennan** = a produce*.] *Factorul de coagulare VIII reprezintă o globulină plasmatică termolabilă care, sub acţiunea tromboplastinogenazei, formează *tromboplastina. Absenţa sau deficienţa sa provoacă *hemofilia A (v. hemofilie - def. 1). Sin.: protrombokinină, protromboplastină.

TROMBOPLASTINOGENAZĂ, s. f. / thromboplastinogénase, s. f. / thromboplastinogenase. [*Gr. **thrombos** = cheag; **plastos** = modelat, de la **plassein** = a forma, a modela; **-ină**; **gennan** = a produce; **-ază***.] Enzimă lipidică eliberată prin distrucţia trombocitelor, care transformă tromboplastinogenul în tromboplastină. T. există, de asemenea, în toate ţesuturile organismului. Sin.: enzimă sau factor plachetar.

TROMBOPOIEZĂ, s. f. / thrombopoïèse, s. f. / thrombopoiesis. [*Gr. **thrombos** = cheag; **poiesis** = creare, formare, de la **poiein** = a face*.] 1) Ansamblu de procese care conduc la elaborarea plachetelor. Sin.: trombocitopoieză. 2) Sin.: trombogeneză (v.).

TROMBOPOIETINĂ, s. f. / thrombopoïétine, s. f. / thrombopoietin. [*Gr. **thrombos** = cheag; **poietikos** = care face, care creează, de la **poiein** = a face; **-ină***.] Factor de creştere produs în celulele măduvei osoase, care stimulează diferenţierea şi multiplicarea *megacariocitelor şi creşte astfel producţia de trombocite.

TROMBOSPONDINĂ, s. f. / thrombospondine, s. f. / thrombospondin. [*Gr. **thrombos** = cheag; lat. **spondeus**, din gr. **spondeios** = ritm al versurilor specific libaţiunilor, cântecelor solemne, sau cuvânt format din două silabe accentuate în mod egal; **-ină***.] Glicoproteină cu M_r de 450 kDa, secretată îndeosebi de granulele trombocitelor. T. prezintă o structură apropiată de cea a *fibronectinei şi *vitronectinei, fiind un promotor al *agregării plachetelor ca şi al aderenţei unor tipuri celulare diverse.

TROMBOSTATIC, adj. / thrombostatique, adj. / thrombostatic. [*Gr. **thrombos** = cheag; **statikos** = care opreşte, de la **istanai** = a plasa, a face să ţină*.] Care împiedică formarea *cheagului.

TROMBOSTAZĂ, s. f. / thrombostase, s. f. / thrombostasis. [*Gr. **thrombos** = cheag; **stasis** = oprire, de la **istanai** = a plasa, a face să ţină*.] Stază venoasă în amonte de o tromboză atrială dreaptă sau stângă.

TROMBOSTENINĂ, s. f. / thrombosthénine, s. f. / thrombosthenin. [*Gr. **thrombos** = cheag; **sthenos** = forţă; **-ină***.] Proteină plachetară din aceeaşi familie cu *actomiozina musculară, care joacă un rol important în agregarea plachetară şi retracţia cheagului.

TROMBOTEST, s. n. / thrombotest, s. m. / thrombotest. [*Gr. **thrombos** = cheag; engl. **test** = examen, probă, din fr. veche **test** = vas de pământ utilizat de alchimişti, de la lat. **testum** = capac de lut ars*.] Metodă de control a unui tratament anticoagulant prin derivaţi de dicumarină. Constă în evaluarea a patru factori ai coagulării care pot fi modificaţi prin tratament (factor VII, IX, X şi protrombină - factor II). Sin.: test Owen.

TROMBOXAN A-SINTAZĂ, s. f. / thromboxane A-synthase, s. f. / thromboxane A-synthase. Enzimă din clasa *izomerazelor, care catalizează conversia în plachete a *prostaglandinei A2 în *tromboxan A2, vasoconstrictor şi agonist plachetar. Deficienţa t. A-s. provoacă *sindroame aspirinoide.

TROMBOXANI, s. m. pl. / thromboxanes, s. m. pl. / thromboxanes. [*Gr. **thrombos** = cheag; (**kytos** = celulă); **oxane** = inel*.] Molecule derivate din *acidul arahidonic, înrudite cu *prostaglandinele, sintetizate în *trombocite şi *granulocite. *T. A_2* (TxA_2) induce agregarea plachetară, în cazul unei leziuni a endoteliului, şi contracţia muşchilor netezi (vasoconstricţie). Foarte instabil, cu o durată de semiviaţă de 30 s, t. A_2 se transformă în *t. B_2* (TxB_2), substanţă mai stabilă, dar inactivă. V. endoperoxizi, prostaciclină şi prostaglandine.

TROMBOZĂ, s. f. / thrombose, s. f. / thrombosis. [*Gr. **thrombos** = cheag; **-oză***.] Formarea unui cheag (*trombus) în interiorul sistemului circulator, adică în vasele sanguine sau în cavităţile cardiace. Clasic, în cazul t. venoase, care sunt cele mai frecvente, se disting: tromboflebita (v.) şi flebotromboza (v.).

TROMBOZĂ MARASTICĂ / thrombose marastique / marantic thrombosis. Tromboză vasculară, aproape totdeauna venoasă, survenind în cursul afecţiunilor care alterează grav starea generală (cancere, infecţii etc.) ducând la *marasm.

TROMBUS, s. m. / thrombus, s. m. / thrombus, pl. thrombi. [*Gr. **thrombos** = cheag*.] Masă sanguină coagulată, formată în inimă sau într-un vas, *in situ*, ceea ce deosebeşte t. de *embol. Obs. pl.: trombusuri (DEX). Sin.: tromb. Se deosebesc: 1) *T. alb*, mai frecvent, întotdeauna unic, cu localizare în capilare sau arteriole. Este alcătuit dintr-o masă de plachete (conglutinare plachetară) conţinând câteva leucocite şi se formează rapid într-un vas cu endoteliul alterat, unde aderă (nu este un cheag, deoarece nu conţine nici fibrină, nici eritrocite). 2) *T. roşu*, excepţional, este un cheag de coagulare (asemănător coagulării *in vitro*), format din globule roşii şi câteva aglomerări plachetare inserate într-o reţea de fibrină. 3) *T. mixt*, cu structură complexă, compus dintr-un cap (alb, situat la nivelul implantării cheagului şi format prin conglutinare plachetară) şi un corp întotdeauna stratificat (zone de conglutinare plachetară alternând cu zone de cheag de coagulare). T. poate fi *parietal* (artere, vene, inimă, în zonele cu circulaţie rapidă) sau *obliterant* (artere şi vene de calibru mic). Evoluţia t. este variabilă: organizare cu constituirea unui ţesut conjunctiv tânăr, conţinând vase de neoformaţie, dar cel mai frecvent se produc fie o transformare hialină (*t. parietal*), fie o obliterare completă (*t. obliterant*). Se mai pot produce: calcificare, fibrinoliză (dispariţia t.) şi îndeosebi mobilizarea t., care antrenează o embolie.

TROMPA EUSTACHIO / trompe d'Eustache / Eustachio's tube, pharyngo-tympanic tube. NA: tuba auditiva. [*Bartolomeo Eustachio, medic şi anatomist italian, profesor la Roma, 1520-1574.*] Conduct osteocartilaginos care uneşte urechea medie cu faringele. Sin.: salpinge (def. 2), trompă auditivă.

TROMPA FALLOPIO / trompe de Fallope / fallopian tube. NA: tuba uterina. [*Gabrielle Fallopio, anatomist italian, n. la Modena, profesor la Padova, 1523-1562.*] Sin.: trompă uterină (v.).

TROMPĂ, s. f. / trompe, s. f. / tube. [*Lat.* ***trompa***, *din germ.* ***trumpa*** *= formaţiune onomatopeică.*] Conduct anatomic tubular care este evazat la una din extremităţi. V. în continuare.

TROMPĂ AUDITIVĂ / trompe auditive / tuba auditiva. NA: tuba auditiva. Sin.: trompa Eustachio (v.).

TROMPĂ UTERINĂ / trompe de fallope / salpinx. NA: tuba uterina. Fiecare din cele două conducte situate la dreapta şi la stânga uterului, întinse până la ovare, unde se termină prin pavilionul trompei. Sin.: oviduct, salpinge (def. 1), trompa Fallopio.

TRONCULAR, adj. / tronculaire, adj. / truncal. [*Lat.* ***truncus*** *= trunchi.*] Care se referă la un trunchi nervos, arterial, venos sau limfatic.

TROPISM, s. n. / tropisme, s. m. / tropism. [*Gr.* ***trope*** *= întoarcere, de la* ***trepein*** *= a întoarce; -ism.*] Mişcare de orientare, fără deplasare, la unele plante sau animale, ca răspuns la stimuli din mediul înconjurător. Orientarea, cu una din părţi, în direcţia stimulului este denumită *t. pozitiv*, iar în direcţie opusă, *t. negativ*. T. se observă îndeosebi la plante, dar este caracteristic şi animalelor care trăiesc în colonii, ancorate pe un substrat. T. sunt clasificate în funcţie de stimul. Ex.: barotropism (determinat de presiune), galvanotropism şi magnetotropism (de stimuli electrici sau magnetici), fototropism (de lumină) etc. V. taxie.

TROPOCOLAGEN, s. m. / tropocollagène, s. m. / tropocollagen. [*Gr.* ***trope*** *= întoarcere, de la* ***trepein*** *= a întoarce;* ***kolla*** *= clei;* ***gennan*** *= a produce.*] Macromoleculă proteică de circa 200 nm lungime şi 1,5 nm diametru, bogată în acizi aminaţi de tipul glicinei, hidroxiprolinei, hidroxilizinei, secretată de fibroblaste, precursor al colagenului în ţesuturile conjunctive. Este format din trei lanţuri polipeptidice a câte 1 050 reziduuri fiecare. M_r t. este de 285 kDa.

TROPOMIOZINĂ, s. f. / tropomyosine, s. f. / tropomyosin. [*Gr.* ***trope*** *= întoarcere, de la* ***trepein*** *= a întoarce;* ***mys, myos*** *= muşchi; -ină.*] Proteină musculară filamentoasă, care în repaus împiedică filamentele de *actină să interacţioneze cu cele de *miozină. Dimpotrivă, activată de *troponină şi ioni de calciu, declanşează contracţia musculară.

TROPONINĂ, s. f. / troponine, s. f. / troponin. [*Gr.* ***trope*** *= întoarcere, de la* ***trepein*** *= a întoarce; -ină.*] Proteină musculară care intervine, împreună cu *tropomiozina, în faza preparatorie a contracţiei musculare. În timpul activării musculare, concentraţia intracelulară a ionilor de calciu creşte, iar t. legată cu aceştia declanşează acţiunea tropomiozinei, care permite *actinei să reacţioneze cu *miozina, ceea ce conduce la contracţia musculară. T. este compusă din trei subunităţi, I, C, T. Dozarea imunoenzimatică a subunităţilor T şi I ale t. poate fi utilă în diagnosticul infarctului de miocard.

TROPOSFERĂ, s. f. / troposphère, s. f. / troposphere. [*Gr.* ***trope*** *= întoarcere, de la* ***trepein*** *= a întoarce; lat.* ***sphaera***, *gr.* ***sphaira*** *= sferă.*] Nume dat păturilor inferioare ale atmosferei, conţinând şi organisme vii.

TRUNCHI, s. n. / tronc, s. m. / trunk. NA: truncus. [*Lat.* ***truncus*** *= trunchi.*] 1) Partea principală, masivă, a corpului uman, reunită cu capul prin gât şi care susţine cele patru membre. T. cuprinde: toracele, abdomenul şi micul bazin. 2) Partea unui vas sau a unui nerv cu cel mai mare diametru, situată în amonte faţă de ramurile de derivaţie.

TRUNCHI BRAHIOCEFALIC / tronc artériel brachio-céphalique / brachiocephalic trunk. V. tab. anat. - artere.

TRUNCHI CELIAC / tronc cœliaque / celiac trunk. V. tab. anat. - artere.

TRUNCHI CEREBRAL / tronc cérébral / brain stem. Ansamblu format din bulb, protuberanţă şi *mezencefal. Este situat în fosa cerebrală posterioară.

TRUNCHI COSTOCERVICAL / tronc cervico-intercostal / costocervical trunk. V. tab. anat. - artere.

TRUNCHI PULMONAR / tronc pulmonaire / pulmonary trunk. V. tab. anat. - artere.

TRUNCHI TIROCERVICAL / tronc thyro-cervical / thyrocervical trunk. V. tab. anat. - artere.

TRYPANOSOMA / trypanosoma / trypanosoma. [*Gr.* ***trypanon*** *= burghiu;* ***soma, -atos*** *= corp.*] Gen de protozoare flagelate, fuziforme şi efilate, parazite în sânge la o serie de animale şi la om. *T.* sunt agenţi specifici ai unor boli răspândite în ţările calde. V. tripanosomiază.

TSH / TSH / TSH. [*Acronim engl. pentru Thyroid Stimulating Hormone = hormon tireostimulator.*] Acronim pentru hormonul tireotrop sau *tirotrofină, utilizat în mod curent în locul denumirilor respective. V. şi tab. const. endocrinol.

TUB, s. n. / tube, s. m. / tube. [*Lat.* ***tubus*** *= tub.*] Denumire pentru o serie de canale naturale din organism. V. în continuare.

TUB CAPILAR / tube capillaire / capillary tube. T. cu diametrul sub 1 mm. V. capilar.

TUB COLECTOR / tube collecteur / collecting tubule. NA: tubulus renalis rectus. Porţiune dreaptă a *t. urinifer care uneşte mai mulţi tubuli renali şi se dirijează spre papila renală.

TUB CONTORT DISTAL / tube distal / distal convoluted tubule. NA: tubulus renalis contortus. Segmentul *t. urinifer îndepărtat de glomerulul renal.

TUB CONTORT PROXIMAL / tube proximal / proximal convoluted tubule. NA: tubulus renalis contortus. Segmentul *t. urinifer cel mai apropiat de glomerulul renal.

TUB DIGESTIV / tube digestif / alimentary tract, digestive tube. NA: canalis alimentarius. Canal lung, continuu, deschis la ambele sale extremităţi, prin care trec alimentele ingerate şi unde acestea sunt supuse unor transformări complexe, care fac posibilă asimilarea componentelor necesare organismului. T. d. cuprinde: gura, *faringele, *esofagul, *stomacul, *duodenul, *intestinul subţire (jejun-ileon), *colonul, *rectul şi canalul anal. O serie de glande sunt considerate anexe ale t. d. Este cazul *glandelor salivare, *ficatului şi *pancreasului.

TUB NEURAL / tube neural / neural tube. Denumire dată şanţului neural după închiderea sa.

TUB URINIFER / tube urinifère / uriniferous tubule. Sin.: tubul renal (v.).

TUBAJ, s. n. / tubage, s. m. / tubage. [*Lat.* ***tubus*** *= tub.*] Introducerea unui tub, de obicei suplu, într-un conduct sau într-o cavitate naturală, în scopul prelevării unor secreţii, evacuării sau introducerii unor substanţe. ex.: t. gastric, t. duodenal.

TUBAR, adj. / tubaire, adj. / tubal. [*Lat. tuba = trompetă.*] 1) Care se referă la *trompa Eustachio sau la *trompa Fallopio. 2) Despre un suflu dur şi intens auzit la auscultaţia pulmonară, la nivelul unui focar de condensare.

TUBER, s. m. / tuber, s. m. / tuber. NA: tuber vermis. [*Lat. tuber, -eris = umflătură, excrescenţă.*] V. *vermis*.

TUBER CINEREUM / tuber(culus) cinereum / tuber cinereum. NA: tuber cinereum. Porţiune din faţa ventrală a hipotalamusului (numită şi tubercul anterior) ce ia parte la formarea planşeului ventriculului III şi din care se desprinde tija hipofizară.

TUBERCUL, s. m. / tubercule, s. m. / tubercle. NA: processus accesorius (1). [*Lat. tuberculum, dim. de la tuber, -eris = umflătură, excrescenţă.*] 1) În anatomie, relief mic rotunjit situat la suprafaţa unui organ. 2) În dermatologie, termen puţin utilizat care desemnează clasic un infiltrat dermic profund, cu evoluţie lentă şi obişnuit distructivă, care se traduce prin noduli uneori grupaţi în placarde infiltrate.

TUBERCUL ANATOMIC / tubercule anatomique / anatomical tubercle. Denumire în prezent desuetă (datorită dispariţiei unor astfel de cazuri) atribuită leziunii tuberculoase foarte limitate a pielii, care se observa odinioară la anatomopatologii care efectuau autopsia bolnavilor decedaţi de tuberculoză. Pentru tubercul ca structură anatomică normală, v. tubercul, def. 1.

TUBERCUL BOCK / tubercule de Bock / Bock's tubercle. [*August Carl Bock, anatomist german, 1782-1833.*] T. supranumerar prezent pe faţa jugală a celui de-al doilea molar permanent inferior.

TUBERCUL CARABELLI / tubercule de Carabelli / Carabelli tubercle. [*George C. (Edler von Lunkaszprie) Carabelli, dentist austriac, Viena, 1787-1842.*] T. supranumerar prezent pe faţa palatinală a primului molar superior permanent.

TUBERCUL DARWIN / tubercule de Darwin / darwinian tubercle. NA: tuberculum auriculae. [*Charles Robert Darwin, naturalist englez, 1809-1882.*] Atavism prezent la nivelul pavilionului urechii, în treimea superioară, având semnificaţia unui prag algic crescut.

TUBERCUL ELEMENTAR / tubercule élémentaire / tubercle. Sin.: folicul tuberculos (v.).

TUBERCUL ZUCKERKANDL / tubercule de Zuckerkandl / Zuckerkandl's tubercle. [*Emil Zuckerkandl, anatomist austriac de origine ungară, profesor la Graz, apoi la Viena, 1849-1910.*] T. supranumerar prezent pe cel de-al doilea molar temporar.

TUBERCULI MORGAGNI / tubercules de Morgagni / Morgagni's tubercles. [*Giovanni Battista Morgagni, anatomist şi anatomopatolog italian, profesor la Padova, 1682-1771.*] Glande sebacee areolare, în număr de 10-15, care fac să proemine tegumentul de deasupra şi care se hipertrofiază în timpul sarcinii.

TUBERCULI QUADRIGEMENI / tubercules quadrijumeaux / quadrigeminal bodies. NA: corpora quadrigemina. Mici eminenţe situate la partea posterioară a *pedunculilor cerebrali (lama quadrigeminată) în număr de patru, dispuşi în două perechi: *T. q. anteriori* sau *superiori*, în conexiune cu corpii geniculaţi laterali, sunt centrii reflecşi pe traiectul căilor optice. *T. q. posteriori* sau *inferiori*, conectaţi cu corpii geniculaţi, sunt centrii reflecşi ai căilor olfactive.

TUBERCULIDĂ, s. f. / tuberculide, s. f. / tuberculid. [*Lat. tuberculum, dim. de la tuber, -eris = umflătură, excrescenţă; -idă.*] Denumire generică pentru leziunile cutanate de origine tuberculoasă, cu virulenţă mică sau absentă, survenind la subiecţii a căror imunitate antituberculoasă este foarte crescută. T. se prezintă cel mai frecvent sub forma unor papule roz-gălbui, apărute ca erupţii recurente şi cu involuţie spontană. Unele t. apar ca reacţii hiperergice la bacilii Koch sau la antigenii acestora, dacă antigenii ajung în piele prin diseminare hematogenă de la un focar activ de tuberculoză. Alteori t. nu se află în relaţie cu tuberculoza. S-au descris numeroase tipuri de t.: folicular şi lichenoid, papular-miliar (cu elemente foarte mici), papulo-necrotic, papulo-nodular şi asemănător *acneei rozacee (rozaceiformi).

TUBERCUL LUPIC / tubercule lupique / lupic tubercle. Sin.: lupom (v.).

TUBERCULII MULGĂTORILOR / tubercules des trayeurs / milkers' nodules. Sin.: paravaccină (v.).

TUBERCULINĂ, s. f. / tuberculine, s. f. / tuberculin. [*Lat. tuberculum, dim. de la tuber, -eris = umflătură, excrescenţă; -ină.*] Denumire pentru diferite substanţe extrase din mediile de cultură ale bacilului tuberculozei (*Mycobacterium tuberculosis* sau *M. bovis*) care conţin, în esenţă, produşi de creştere ai bacilului. T. are proprietatea de a provoca, numai la subiecţii care au suferit infecţia tuberculoasă, o reacţie dermică dacă este administrată local (*cutireacţie, *intradermoreacţie) sau general (infecţie hipodermică). În practică se disting: 1) *t. brută* (sau vechea t.), a cărei unitate internaţională corespunde la 1/100 ml t. purificată; 2) *t. purificate*, a căror activitate biologică se măsoară prin comparaţie cu t. standard, produse de OMS sau în unele ţări. În testarea cu t., doza se stabileşte în funcţie de vârstă şi de gradul de hipersensibilitate al subiecţilor.

TUBERCULIZARE, s. f. / tuberculisation, s. f. / tuberculization. [*Lat. tuberculum, dim. de la tuber, -eris = umflătură, excrescenţă.*] Formarea de *tuberculi sau conversia unui *infiltrat în tubercul.

TUBERCULOID, adj. / tuberculoïde, adj. / tuberculoid. [*Lat. tuberculum, dim. de la tuber, -eris = umflătură, excrescenţă; gr. eidos = formă.*] 1) Despre o formaţiune patologică asemănătoare unui *tubercul. 2) Despre o formă a unei boli asemănătoare cu *tuberculoza.

TUBERCULOM, s. n. / tuberculome, s. m. / tuberculoma. [*Lat. tuberculum, dim. de la tuber, -eris = umflătură, excrescenţă; -oma.*] 1) *Abces tuberculos. 2) Formaţiune cazeoasă pseudotumorală, rotunjită, de origine tuberculoasă, constituită din straturi concentrice, cu evoluţie în general lentă şi silenţioasă.

TUBERCULOS, adj., s. m. / tuberculeux, -euse, adj., s. m. / tuberculous (patient). [*Lat. tuberculum, dim. de la tuber, -eris = umflătură, excrescenţă.*] 1) Care se referă sau este determinat de tuberculoză. 2) Care este cauzat de **Mycobacterium tuberculosis*. 3) Bolnav de tuberculoză (termen nerecomandat).

TUBERCULOSTATIC, adj. / tuberculostatique, adj. / tuberculostatic. [*Lat. tuberculum, dim. de la tuber, -eris = umflătură, excrescenţă; gr. statikos = care opreşte, de la istanai = a plasa, a face să ţină.*] Care opreşte multiplicarea bacilului Koch, cu referire îndeosebi la anumite antibiotice ca *streptomicina, *izoniazida.

TUBERCULOZĂ, s. f. / tuberculose, s. f. / tuberculosis. [*Lat. tuberculum, dim. de la tuber, -eris = umflătură, excrescenţă; -oză.*] Boală infecţioasă sau contagioasă provocată de bacilul tuberculos, *Mycobacterium tuberculosis* sau bacilul Koch, comună omului, dar şi unor animale, îndeosebi bovine, care induce o leziune morfopatologică complexă şi specifică: tuberculul sau *nodului tuberculos. Clinic, aspectul este diferit, după cum t. invadează întreg organismul (*granulie) sau rămâne localizată într-un organ sau ţesut, unde parcurge o serie de stadii. Cea mai frecventă localizare afectează plămânii. Se descriu, de asemenea, t. intestinală, peritoneală, articulară, osoasă, ganglionară, renală, cutanată etc. În ultimii ani, numărul cazurilor de t. a crescut considerabil, atât din cauza rezistenţei bacililor la chimioterapie, cât şi din cauza mizeriei.

Drept consecinţă, reapar forme de t. din perioada când boala era răspândită, precum şi o serie de forme rezistente la tratamentele consacrate, cu un prognostic rezervat.

TUBERCULOZĂ PULMONARĂ / tuberculose pulmonaire / pulmonary tuberculosis. Cea mai frecventă localizare a *tuberculozei (v.). Se disting: 1) *T. p. închisă* ale cărei leziuni nu comunică cu bronşiile şi drept urmare sputa nu conţine bacili Koch. 2) *T. p. deschisă* ale cărei leziuni sunt drenate în bronşii şi care este contagioasă din cauza prezenţei bacililor Koch în spută. În prezent se constată o creştere semnificativă a cazurilot de t. p., România fiind ţara cu morbiditatea cea mai mare din Europa. Ca urmare, s-a elaborat un program naţional de depistare, profilaxie şi tratament complex al bolii, cu rezultate pozitive.

TUBEROZITATE, s. f. / tubérosité, s. f. / tuberosity. NA: tuberositas, pl. tuberositates. [*Lat. tuberositas, -atis = umflătură, de la tuberosus = plin de umflături şi tuber, -eris = umflătură.*] Parte proeminentă şi rotunjită a unui os sau, uneori, a unei alte structuri anatomice. Ex.: marea t. a stomacului, situată la stânga şi deasupra porţiunii abdominale a esofagului; mica t. a stomacului, sin.: antrul piloric; marea t. a humerusului, sin.: trohiter; mica t. a humerusului, sin.: trohin.

TUBI SEMINIFERI / tubes séminifères / convoluted seminiferous tubules. NA: tubuli seminiferi contorti. T. prezenţi, în număr de 2-3, în fiecare lobul testicular. Fiecare t. s. are o lungime de 30-150 cm şi un diametru de 150-300 µm. Închişi la un capăt, t. s. se continuă la cealaltă extremitate cu t. drepţi şi, prin anastomoză, formează **rete testis*. T. s. conţin *celulele Sertoli şi elementele liniei germinale. Între t. s., la nivelul unui ţesut conjunctiv lax bogat în capilare sanguine, se află *celulele Leydig. V. şi testicul.

TUBOABDOMINAL, adj. / tubo-abdominal, -ale, -aux, adj. / tuboabdominal. [*Lat. tuba = trompetă; abdomen, -inis: posibil de la abdere = a ascunde, a tăinui şi omen, -minis = prevestire.*] Care aparţine *trompei uterine şi cavităţii abdominale, care este localizat la acest nivel.

TUBOCURARINĂ-d, s. f. / d-tubocurarine, s. f. / tubocurarine. Alcaloid de curara, utilizat ca relaxant în anestezia chirurgicală şi în unele stări convulsive. Este antidot al atropinei.

TUBOOVARITĂ, s. f. / salpingo-ovarite, s. f. / tubo-ovaritis. [*Lat. tuba = trompetă; lat. medicală ovarium = ovar, de la ovum = ou; -ită.*] Sin.: salpingoovarită (v.).

TUBOTIMPANIC, adj. / tubo-tympanique, adj. / tubotympanal. [*Lat. tuba = trompetă; lat. tympanum, gr. tympanon = tambur.*] Care se referă la *trompa Eustachio şi la membrana timpanului. Ex.: catar t.

TUBOTIMPANITĂ, s. f. / tubotympanite, s. f. / tubotympanitis. [*Lat. tuba = trompetă; lat. tympanum, gr. tympanon = tambur; -ită.*] Otită medie asociată cu inflamaţia *trompei Eustachio.

TUBOUTERIN, adj. / tubo-utérin, -e, adj. / tubouterine. [*Lat. tuba = trompetă; uterus = uter.*] Care se referă la *trompa uterină şi la uter, care aparţine acestor formaţiuni.

TUBUL RENAL / tubule rénal / renal tubule. [*Lat. tubulus, dim. de la tubus = tub; ren, renis = rinichi.*] Formaţiune canaliculară care continuă *glomerulul renal şi alcătuieşte împreună cu acesta *nefronul, unitatea funcţională a rinichiului. T. r. are o lungime de 50-55 mm la om, prezentând pe secţiune o membrană bazală externă şi un epiteliu care delimitează un lumen la nivelul căruia trece urina. T. r. este alcătuit din mai multe segmente distincte atât prin structura, cât şi prin funcţia epiteliului tubular. Pornind de la polul urinar al glomerulului, aceste segmente sunt următoarele: 1) *t. contort proximal*, având epiteliul în *bordură în perie; 2) *ansa Henle* (v.); 3) *t. contort distal*, care revine către polul vascular al glomerulului aceluiaşi nefron şi prezintă la acest nivel o zonă în care celulele epiteliale, mai înalte şi mai dense, formează *macula densa*, care aparţine aparatului juxtaglomerular; 4) *t. colector*, care urmează după un tubul de conexiune şi se reuneşte cu alţi t. colectori, către papila renală. Sin.: tub urinifer. V. şi rinichi.

TUBULINĂ, s. f. / tubuline, s. f. / tubulin. [*Lat. tubulus, dim. de la tubus = tub; -ină.*] Proteină polimerică cu M_r 110-120 kDa, componentă a microfilamentelor ce alcătuiesc microtubulii, componenţi de bază ai *citoscheletului.

TUBULONEFRITĂ, s. f. / tubulonéphrite, s. f. / tubular nephritis, tubal nephritis. [*Lat. tubulus, dim. de la tubus = tub; gr. nephros = rinichi; -ită.*] *Nefrită în care leziunile sunt localizate electiv la nivelul *tubilor uriniferi, fără afectarea *glomerulilor. Sub denumirea de *t. acută* sunt cuprinse o serie de stări patologice bine definite, ca: nefropatiile toxice (determinate, de ex., de mercur şi de tetraclorura de carbon) şi accidentele renale acute din stările de şoc sau din stările hemolitice acute, manifestate îndeosebi prin *anurie şi *insuficienţă renală acută, care sunt reversibile în câteva zile sau săptămâni. Histopatologic, pe lângă leziunile tubulare, se constată un edem interstiţial, mai mult sau mai puţin celular, de unde şi denumirea de *nefrite tubulo-interstiţiale acute*, utilizată frecvent. Se mai utilizează şi expresia *necroză tubulară acută*, nejustificată, deoarece leziunea tubulară nu este necrotică. V. şi tubulopatie.

TUBULOPATIE, s. f. / tubulopathie, s. f. / tubular defect. [*Lat. tubulus, dim. de la tubus = tub; gr. pathos = boală.*] Denumire generală dată unor afecţiuni renale adesea congenitale şi ereditare, care se manifestă aparent prin defecte ale sistemelor de transport specializate de la nivelul *tubilor uriniferi. V. acidoză tubulară Albright, cistinurie, diabet renal, sindrom Fanconi.

TUBULOREXIS, s. n. / tubulorhexis, s. m. / tubulorrhexis. Leziune a tubului renal caracterizată printr-o ruptură localizată în a doua jumătate a părţii sale proximale. Membrana bazală şi continuitatea tubului sunt întrerupte. T. survine în *nefropatiile tubulo-interstiţiale acute.

TUFTSINĂ, s. f. / tuftsine, s. m. / tuftsin. [*Neologism elaborat în 1970 de Najjas, de la Tufts University - SUA.*] Globulină formată din 4 aminoacizi (tetrapeptid) derivat din regiunea Fc a unei *imunoglobuline şi având proprietatea de activator al fagocitelor.

TULAREMIE, s. f. / tularémie, s. f. / tular(a)emia. [*Tulare, district din California unde a fost descrisă prima dată boala; gr. haima, -atos = sânge.*] Boală infecţioasă acută, descrisă iniţial la rozătoare, antropozoonoză endemo-epidemică, t. este provocată de bacilul *Francisella tularensis* (denumit în trecut *Pasteurella tularensis* sau *Bacterium tularense*). Rezervoarele de agent patogen sunt numeroase: iepure, vulpe, şobolan, veveriţă, porc mistreţ. infecţia la om se produce fie direct, prin contactul cu vânat infectat, fie prin înţepături sau dejecţii ale unor specii de căpuşe şi de tăuni, contaminate de la rozătoare. T. se manifestă prin febră, astenie, cefalee şi o serie de simptome şi semne în funcţie de locul de pătrundere sau de dezvoltare a agentului patogen. Este relativ tipică hipertrofia ganglionilor, cu o ulceraţie în punctul de inoculare şi uneori supuraţie ganglionară. Se descriu mai multe forme de t., printre care: 1) *t. gastrointestinală*, consecutivă ingestiei unui număr mare de bacili, se manifestă prin crampe abdominale, diaree apoasă, febră şi uneori diaree cu sânge, urmare a unor ulceraţii superficiale ale colonului; 2) *t. oculoglandulară*, prin infecţie la nivelul sacului conjunctival, caracterizată prin conjunctivită, durere, lăcrimare, leziuni corneene granulomatoase care, netratate, se pot complica cu perforaţia corneei şi atrofie optică; 3) *t. orofaringiană*, îndeosebi la copii, manifestată prin faringită ulcerată cu leziuni pustuloase ale amigdalelor, uneori cu formare de membrane, noduli limfatici cervicali şi disfagie; 4) *t. pulmonară*, prin inhalare de bacili sau prin diseminare limfo-hematogenă a unei infecţii primare, se caracterizează prin tuse neproductivă, dureri toracice, febră, durere substernală, spută sângerie; 5) *t. ulceroglandulară*, cea mai răspândită, se manifestă prin dureri difuze, papulă eritematoasă la locul de inoculare, astenie şi prin consecinţe ale diseminării germenului patogen: limfadenopatie generalizată, hepatosplenomegalie şi, uneori, pneumonie. Sin.: boală Francis, boală Ohara, febra iepurilor.

TULBURARE AFECTIVĂ BIPOLARĂ / trouble affectif bipolaire / bipolar affective disorder. Se caracterizează prin două sau mai multe episoade în cursul cărora dispoziţia şi nivelul global de activitate sunt profund perturbate alternativ, fie în sensul unei dispoziţii euforice şi de creştere a activităţii (hipomanie sau manie), fie în sensul unei dispoziţii depresive şi de reducere a activităţii (*depresie), fie prin prezenţa simultană sau alternanţa rapidă a simptomelor maniacale şi depresive (episod mixt). Sin. (clasic): psihoză maniaco-depresivă, psihoză bipolară.

TULBURARE AFECTIVĂ SEZONIERĂ / trouble affectif saisonnier / seasonal affective disorder. Apariţia de episoade depresive majore odată cu creşterea perioadei de întuneric din zi (latitudini extreme, anotimpul de iarnă), atenuate după expunerea la lumină pe o perioadă mai îndelungată a zilei.

TULBURARE OBSESIV-COMPULSIVĂ / trouble obsessionnel-compulsif / obsessive-compulsive disorder. Se caracterizează prin existenţa unor idei obsedante sau comportamente şi ritualuri compulsive, stereotipe şi recurente, care jenează considerabil funcţionarea socială sau profesională. Persoana afectată recunoaşte caracterul absurd şi inutil al comportamentului său, al cărui scop constă în prevenirea unui eveniment (nenorocire) puţin probabil. Eforturile repetate de stăpânire şi suprimare agravează însă starea de *anxietate.

TULBURARE DE PANICĂ / trouble panique / panic disorder. V. atac de panică.

TULBURARE DE RITM / arythmie, s. f. / arrythmia. V. aritmie.

TULBURARE DE STRES POSTTRAUMATIC / trouble de stress post-traumatique / post-traumatic stress disorder. T. mentală provocată de un eveniment traumatic cu un impact extraordinar, manifestată prin retrăirea respectivului eveniment în mod repetat, coşmaruri, "anestezie emoţională", nelinişte, tulburări de somn, memorie şi concentrare şi un sentiment de culpabilitate. T. de s. p. se manifestă în trei forme: acută, cronică şi întârziată.

TULBURARE SCHIZOAFECTIVĂ / troubles schizo-affectifs / schizoaffective disorders. T. caracterizată prin prezenţa simultană, la un moment dat, în tabloul clinic, a simptomelor afective şi schizofrenice, dar care nu justifică diagnosticul de episod maniacal şi/sau depresiv sau diagnosticul de *schizofrenie. Se descriu următoarele forme clinice: 1) *T. s. de tip maniacal*, în care simptomele schizofrenice şi maniacale sunt prezente simultan în cursul aceluiaşi episod, fără a justifica însă un diagnostic de schizofrenie sau de episod maniacal. 2) *T. s. de tip depresiv*, în care simptomele schizofrenice şi depresive sunt prezente simultan în cursul aceluiaşi episod, fără a justifica însă un diagnostic de schizofrenie sau de episod depresiv. 3) *T. s. de tip mixt*, în care simptomele schizofrenice, alături de simptomele maniacale şi depresive sunt prezente simultan în cursul aceluiaşi episod, fără a justifica însă diagnosticul de schizofrenie sau de episod mixt.

TULBURARE SCHIZOFRENIFORMĂ / trouble schizophréniforme / schizophreniform disorder. T. mentală cu semne şi simptome de *schizofrenie, dar cu o durată între 2 săptămâni şi 6 luni.

TULBURARE FACTICE / trouble faux / facticious disorder. Grup de simptome fizice şi psihologice produse intenţionat de pacient cu scopul inconştient de a obţine rolul de bolnav. Cel puţin iniţial pacientul nu urmăreşte deliberat să obţină beneficii secundare de pe urma rolului de bolnav. Apare la cei cu o cultură medicală neobişnuit de bogată, sau care au mai avut în trecut experienţe de viaţă legate de spitale. O formă mai frecvent întâlnită este *sindromul Munchausen (*dependenţa de spital, *adicţia polichirurgicală, sindromul pacientului de profesie). T. f. nu trebuie confundată cu *simularea în care individul produce deliberat, conştient, simptome inexistente în realitate cu scopul de a obţine beneficii secundare (scutirea de o pedeapsă penală, scutirea de serviciul militar etc.). Sin. t. falsă.

TULBURĂRI AFECTIVE / troubles affectifs / affective disorders. T. psihice majore care se caracterizează prin ansambluri simptomatice ce pot fi grupate în jurul a doi poli simetrici: un pol depresiv-melancolic şi un pol expansiv-euforic. Perturbarea fundamentală constă în virajul afectivităţii sau dispoziţiei în sensul *depresiei (asociată sau nu cu *anxietate) sau în sensul euforiei. Evoluţia este ciclică, la intervale variabile, iar schimbarea dispoziţiei, însoţită de modificări ale nivelului global de activitate, poate fi declanşată de factori ambientali şi de diverse situaţii stresante. Sin.: tulburări ale dispoziţiei.

TULBURĂRI DISOCIATIVE / troubles dissociatives / dissociative disorders. T. mentale (nevroze isterice) caracterizate prin alterarea bruscă şi temporară a conştienţei, memoriei şi identităţii, cu separarea unor părţi ale personalităţii de identitatea dominantă a pacientului. Grupul include amnezia psihogenă (formă de amnezie focală), t. de depersonalizare, fugă psihogenă, t. multiple de personalitate.

TULBURĂRI ALE DISPOZIŢIEI / troubles thymiques / mood disorders. Sin.: tulburări afective (v.).

TULBURĂRI DE PERSONALITATE / troubles de la personnalité / personality disorders. Denumire generică pentru deviaţiile în raport cu personalitatea considerată normală. Trăsăturile care caracterizează personalitatea patologică sunt marcate de inflexibilitate şi maladaptare, determinând perturbări ale funcţionării sociale. T. de p. cuprind diverse stări şi tipuri de comportament clinic semnificativ şi durabil, care reprezintă expresia caracteristică a modului de viaţă al individului şi a modalităţilor de relaţionare şi de percepere a mediului şi pe sine însuşi. Pot apărea precoce în cursul dezvoltării individuale, sub influenţa factorilor constituţionali şi sociali, sau sunt dobândite mai târziu în cursul vieţii. T. specifice ale personalităţii reprezintă perturbări severe de personalitate şi de integrare comportamentală ale individului, care nu sunt imputabile direct unor boli, leziuni sau atingeri cerebrale sau unor tulburări psihiatrice. Aceste perturbări care se reflectă asupra personalităţii, apar de obicei în copilărie sau în adolescenţă şi persistă la vârsta adultă. În ICD-10 (OMS) şi DSM-IV se descriu: *personalitatea (p.) paranoidă, *p. schizoidă, *p. schizotipală, *p. antisocială, *p. borderline, *p. histrionică, *p. narcisistă, *p. evitantă (anxioasă), *p. dependentă, *p. anancastică (obsesiv-compulsivă). Sin.: personalităţi patologice.

TUMEFACŢIE, s. f. / tuméfaction, s. f. / tumefaction. [*Lat. tumefacere = a face să se umfle.*] Creştere de volum, umflare patologică de natură edematoasă a unui ţesut, organ sau a unei părţi limitate a corpului. Sin.: tumescenţă. V. şi tumoră.

TUMEFIAT, adj. / tuméfié, -e, adj. / swollen. [*Lat. tumefacere = a face să se umfle.*] Despre o regiune a corpului sau un organ care a suferit un proces de *tumefacţie.

TUMESCENT, adj. / tumescent, -e, adj. / tumescent. [*Lat. tumescens, de la tumescere = a se umfla.*] Care se umflă, îndeosebi prin acumulare de lichide.

TUMESCENŢĂ, s. f. / tumescence, s. f. / tumescence. [*Lat. tumescens, de la tumescere = a se umfla*] Sin.: tumefacţie (v.).

TUMOARE. Forma corectă pentru termenul tumoră (v.). În medicină se utilizează în vorbire forma tumoră deoarece forma tumoare poate fi percepută involuntar în relaţie cu verbul a muri.

TUMORĂ, s. f. / tumeur, s. f. / tumour. [*Lat. tumor, -oris = umflătură*] Creştere circumscrisă a volumului unui organ sau a unei părţi din acesta, ca urmare a dezvoltării unei mase celulare sau tisulare neoformate. În timp ce la celulele vegetale apariţia de ţesut neoplazic este excepţională, tumorile animale sunt foarte răspândite, la om reprezentând una dintre cauzele majore de îmbolnăvire şi mortalitate. Tumorile animale sunt formaţiuni provenind din multiplicarea celulară anormală determinată de o *mutaţie somatică. După caracterul mai mult sau mai puţin invadant, extensiv, o tumoră poate fi clasificată ca *tumoră benignă sau *tumoră malignă. În sens larg, orice creştere de volum localizată se poate numi tumoră, dar este denumită mai curând *tumefacţie când creşterea de volum rezultă din vasodilataţie şi din exces de lichid interstiţial. V. tumoră benignă, tumoră malignă.

TUMORĂ ABRIKOSOV / tumeur d'Abrikosov / granular cell tumour. [*Alexei Ivanovici Abrikosov, anatomopatolog rus, profesor la Moscova, 1875-1955.*] T. benignă rară, localizată la nivelul pielii şi mucoaselor respiratorii şi digestive, afectând cel mai frecvent limba. Este formată din celule mari, cu granulaţii eozinofile, proliferând în submucoasă. T. A. este radiorezistentă, curabilă prin exereză, însă recidivează. Sin.: mioblastom cu celule granuloase, tumoră cu celule granuloase.

TUMORĂ ALBĂ / tumeur blanche / white swelling. Denumire clasică pentru artrita tuberculoasă cronică.

TUMORĂ BENIGNĂ / tumeur bénigne / benign tumour. Tumoră de regulă bine circumscrisă, comprimând ţesuturile vecine fără să le invadeze şi neformând *metastaze. Aspectul histologic al unei t. b. este apropiat de cel al ţesutului din care provine. În general, sunt denumite *papiloame tumorile benigne ale epiteliilor de suprafaţă şi *adenoame cele ale epiteliilor glandulare. Tumorile benigne de origine mezenchimatoasă poartă numele ţesutului de origine urmat de sufixul *-om* (de ex., *lipom, *condrom). Apariţia unei tumori benigne este în general consecinţa unei *mutaţii somatice care permite o proliferare anormală, fără să existe însă o *dedifenţiere sau o pierdere a aderenţei celulelor între ele.

TUMORĂ BRENNER / tumeur de Brenner / Brenner's tumour. [*Fritz Brenner, anatomopatolog german, n. 1877.*] T. rară, de obicei benignă, localizată la nivelul ovarului. Când t. este mică, seamănă cu un *fibrom; când este mai voluminoasă, are aspectul unui adenom chistic cu mase nodulare tumorale (noduli Brenner) în peretele chistului. A fost denumită de Brenner *oophoroma folliculare.*

TUMORĂ BRODIE / tumeur de Brodie / Brodie's tumour. [*Sir Benjamin Collins Brodie, chirurg englez, Londra, 1783-1862.*] V. boală Brodie, def. 2.

TUMORĂ BURKITT / tumeur de Burkitt / Burkitt's lymphoma. [*Dennis Parsons Burkitt, medic scoţian specializat în boli tropicale, Uganda, 1911-1993.*] *Limfom malign localizat la nivelul maxilarului; este rezultatul proliferării maligne a unei clone limfocitare B, declanşată frecvent de virusul Epstein-Barr, probabil în prezenţa unor factori asociaţi (anomalie cromozomică, paludism, condiţiile climatice specifice din Africa tropicală, unde poate apărea sub formă de endemii). Se caracterizează prin prezenţa de tumori cu localizare facială şi, evolutiv, localizări multiple viscerale, îndeosebi la copiii cu vârsta între 4 şi 8 ani. Sin.: boală Burkitt, limfom Burkitt.

TUMORĂ BROOKE / tumeur de Brooke / Brooke's tumour. [*Henry Ambrose Grundy Brooke, dermatolog englez, 1854-1919.*] Tumori mici dezvoltate pe seama foliculilor piloşi sau a glandelor sudoripare, formând papule fine alb-gălbui, localizate la nivelul feţei, îndeosebi pe pleoapele inferioare. Ele rămân mult timp staţionare, dar se pot transforma în *epitelioame bazocelulare.

TUMORĂ CARCINOIDĂ / tumeur carcinoïde / carcinoid. Sin.: carcinoid (v.).

TUMORĂ CIRSOIDĂ / tumeur cirsoïde / cirsoid tumour. Denumire improprie pentru un anevrism cirsoid (v.).

TUMORĂ CU CELULE GRANULOASE / tumeur à cellules granuleuses / granular cell tumour. Sin.: tumoră Abrikosoff (v.).

TUMORĂ CU MALIGNITATE ATENUATĂ / tumeur de malignité atténuée / low grade malignant tumor. Tumoră malignă cu evoluţie spontană lentă şi caracterizată prin apariţia tardivă a metastazelor.

TUMORĂ CU MALIGNITATE BORDERLINE / tumeur de malignité "frontière" / tumor of borderline malignancy. Tumoră epitelială intermediară, atât sub aspect morfologic cât şi evolutiv, între tumora benignă şi tumora malignă.

TUMORĂ DERMOIDĂ / tumeur dermoïde / dermoid tumour. Formaţiune congenitală cu structură *dermoidă nechistică, localizată cel mai frecvent la nivelul conjunctivei, iar uneori pe mucoasa bucală sau pe mucoasa căilor urinare.

TUMORĂ DESMOIDĂ / tumeur desmoïde / desmoid tumour. T. formată din ţesuturi derivate din *mezenchim, localizată la nivelul pielii sau muşchilor pereţilor abdominali. Este considerată ca o varietate de *sarcom cu malignitate atenuată şi doar locală. Unii autori clasifică t. d. în cadrul *fibromatozei.

TUMORĂ FILODĂ / tumeur phyllode / phyllode tumour. [*Gr. phyllon = frunză.*] V. boală Brodie, def. 2.

TUMORĂ GIGANTĂ ELSBERG / tumeur géante d'Elsberg / Elsberg's giant tumour. [*Charles Albert Elsberg, chirurg, New York, 1871-1948.*] T. intrarahidiană, dezvoltată sub prima vertebră lombară şi care, prin extindere în fundul de sac terminal, poate atinge dimensiuni considerabile.

TUMORĂ GLOMICĂ / tumeur glomique / glomus tumour. Tumoră benignă, extrem de dureroasă la atingere, localizată mai des la nivelul extremităţilor (şi îndeosebi la unghii), dezvoltată pe seama elementelor neuro-musculo-vasculare care, făcând să comunice direct o arteriolă cutanată subterminală şi una sau mai multe venule, scurt-circuitează reţeaua capilară intermediară. T. g. cuprinde, în proporţii variabile, trei elemente: cavităţi vasculare, celule glomice contractile şi fibre nervoase. Sin.: angiomioneurinom, glomangiom.

TUMORĂ GRAWITZ / tumeur de Grawitz / Grawitz' tumour. [*Paul Grawitz, anatomopatolog german, profesor la Greifswald, 1850-1932.*] Sin.: nefrocarcinom (v.).

TUMORĂ HISTIOIDĂ / tumeur histioïde / histioid tumour. T. formată dintr-un ţesut adult net diferenţiat.

TUMORĂ KRUKENBERG / tumeur de Krukenberg / Krukenberg's tumour. [*Friedrich Ernst Krukenberg, patolog german, 1871-1946.*] T. ovariană *metastatică, mai frecventă în cazul cancerului gastric, dar observată şi la bolnavele afectate de cancer de colon, sân sau glandă tiroidă. Sin.: sindrom Krukenberg.

TUMORĂ MALIGNĂ / tumeur maligne / malignant tumour. Tumoră în general rău delimitată, care infiltrează sau distruge ţesuturile vecine, formând adesea metastaze. Arhitectura sa histologică este anarhică în raport cu cea a ţesutului în care s-a dezvoltat. Celulele t. m. au de obicei un aspect mai puţin *diferenţiat, uneori complet *dediferenţiat. În general, se numesc *epitelioame sau *carcinoame tumorile maligne ale epiteliilor de suprafaţă, *adenocarcinoame cele ale epiteliilor glandulare şi *sarcoame cele a căror origine este mezenchimatoasă (*mezenchimală). Apariţia unei t. m. este consecinţa mai multor *mutaţii somatice. În ansamblu, t. m. pot fi clasificate în: *t. m. primare* sau *primitive* şi în *t. m. secundare* sau **metastaze*. V. transformare celulară, oncogene. Sin.: cancer.

TUMORĂ MALIGNĂ SECUNDARĂ / tumeur maligne secondaire / malignant secondary tumour. Sin.: metastază (v.).

TUMORĂ MIXTĂ / tumeur mixte / mixed tumour. Tumoră care conţine, amestecate, elemente celulare provenind din mai multe ţesuturi (de tip epitelial şi conjunctiv). Ea este, în general, malignă, mai mult sau mai puţin evolutivă. V. disembriom.

TUMORĂ CU MIELOPLAXE / tumeur à myéloplaxes / myeloplaxoma. T. în general benignă, de culoare brun-roşcată, sângerând uşor, cu sediul pe maxilar (*epulis) sau la nivelul epifizei oaselor lungi. Este formată din ţesut conjunctiv tânăr foarte vascularizat (*ţesut de granulaţie), care conţine *mieloplaxe. Sin.: mieloplaxom, osteoclastom.

TUMORĂ ORGANOIDĂ / tumeur organoïde / organoid tumour. Sin.: teratom (v.).

TUMORĂ WARTHIN / tumeur de Warthin / Warthin's tumour. [***Aldred Scott Warthin****, anatomopatolog american, profesor la Universitatea din Michigan, 1867-1931.*] T. benignă a glandei parotide, polichistică, încapsulată, formată din elemente epiteliale şi limfoide asociate.

TUMORĂ WILMS / tumeur de Wilms / Wilms' tumour. [***Max Wilms****, chirurg german, profesor (succesiv) la Leipzig, Basel şi Heidelberg, 1867-1918.*] Sin.: nefroblastom (v.).

TUMORECTOMIE, s. f. / tumorectomie, s. f. / tumorectomy. [*Lat.* ***tumor, -oris*** *= umflătură; gr.* ***ektome*** *= excizie.*] Ablaţia chirurgicală a unei tumori, fără exereza ţesuturilor învecinate, practicată, în general, în cazul tumorilor benigne.

TUMORI KOËNEN / tumeurs de Koënen / Koënen's tumours. [*J. Koënen, medic olandez, sec. XX.*] Proliferarea rebordului ungveal, cu aspect de mici pedunculi cărnoşi şi cilindrici, roz, întinzându-se pe faţa externă a unghiei, patognomonice pentru *scleroza tuberoasă (Bourneville).

TUMORI PAPILARE / tumeurs papillaires / papillary tumors. Denumire dată unor t. de natură diferită (sarcom, fibrom, carcinom, epiteliom) care prezintă la nivelul suprafeţei *burjoni analogi papilelor hipertrofiate. Din această cauză, ele sunt confundate uneori cu *papiloamele.

TUMORI PONCET-SPIEGLER / tumeurs de Poncet-Spiegler / Spiegler's tumours. [***Antonin Poncet****, chirurg francez, profesor la Lyon, 1849-1913;* ***Eduard Spiegler****, chimist şi dermatolog austriac, Viena, 1860-1908.*] Sin.: boală Poncet-Spiegler (v.).

TUMORIGEN, adj. / tumorigène, adj. / tumorigenic. [*Lat.* ***tumor, -oris*** *= umflătură; gr.* ***gennan*** *= a produce.*] Care este capabil să producă dezvoltarea unor tumori benigne sau maligne. Termenul se referă îndeosebi la celule. V. şi cancerigen.

TUMORIGENEZĂ, s. f. / tumorigenèse, s. f. / tumorigenesis. [*Lat.* ***tumor, -oris*** *= umflătură; gr.* ***genesis*** *= producere, de la* ***gennan*** *= a produce.*] Studiul mecanismelor de producere a tumorilor.

TUN ELECTRONIC / canon à électrons / electron gun. Sistem destinat producerii şi localizării unui fascicul de electroni a cărui energie şi intensitate pot fi reglate. Ex.: t. e. al diferitelor tipuri de *microscoape electronice şi al sistemelor de *microanaliză nucleară.

TUNEL TARSIAN / tunnel tarsien / tarsal tunnel. Canal osteofibros de trecere a vaselor tibiale posterioare, a nervului tibial şi a tendoanelor flexorilor, format de oasele *tarsului.

TUNELIZARE, s. f. / tunnelisation, s. f. / tunneling. [*Engl.* ***tunnel*** *= tunel, galerie.*] Procedeu chirurgical prin care se creează o nouă cale de trecere ce traversează un ţesut, în general subcutanat, osos sau muscular.

TUNICĂ, s. f. / tunique, s. f. / tunic(a). NA: tunica. [*Lat.* ***tunica*** *= tunică, înveliş.*] Înveliş, adesea membranos, al unui organ sau al unui conduct. Ex.: *t. vaginală.

TUNICĂ VAGINALĂ / tunique vaginale / tunica vaginalis testis. NA: tunica vaginalis testis. Înveliş seros al testiculului, alcătuit dintr-o foiţă viscerală şi una parietală, separate de o cavitate virtuală. T. v. se izolează de peritoneu în timpul coborârii testiculare şi rămâne legată de acesta prin ligamentul Cloquet. Sin. nerecomandat: vaginală.

TURBARE, s. f. / rage, s. f. / rabies. [*Lat.* ***turbatio, -onis*** *= tulburare, de la* ***turbare*** *= a tulbura, a-şi pierde minţile.*] Sin.: rabie (v.).

TURBIDIMETRIE, s. f. / turbidimétrie, s. f. / turbidimetry. [*Lat.* ***turbidus*** *= agitat, tulburat; gr.* ***metron*** *= măsură.*] Metodă de determinare a concentraţiei unor suspensii pe baza *turbidităţii acestora. Se măsoară absorbţia luminii de către suspensie, care este proporţională cu concentraţia.

TURBIDITATE, s. f. / turbidité, s. f. / turbidity. [*Lat.* ***turbidus*** *= agitat, tulburat.*] Caracteristică a unui lichid care conţine în suspensie particule solide insolubile, de obicei coloidale, sau uneori precipitate nesedimentate. Măsurarea t. *(turbidimetrie) poate permite determinarea concentraţiei acestor soluţii. Uneori t. apare în urma acţiunii unor agenţi precipitanţi sau sub influenţa temperaturii.

TURBINAL, adj. / turbinal, -ale, -aux, adj. / turbinal. [*Lat.* ***turbinatus*** *= de formă conică, de la* ***turbo, -inis*** *= vârtej.*] Care se raportează la cornetele nazale. Ex.: creste t. ale maxilarului, ale palatinului.

TURBINECTOMIE, s. f. / turbinectomie, s. f. / turbinectomy. [*Lat.* ***turbo, -inis*** *= cochilie în formă de con;* ***ektome*** *= ablaţie.*] Ablaţia unuia din cornetele (v. cornet, def. 2) foselor nazale. Sin.: concotomie.

TURGESCENT, adj. / turgescent, -e, adj. / turgescent. [*Lat.* ***turgescens****, de la* ***turgescere*** *= a se umfla.*] Rezultatul fenomenului de *turgescenţă. Cu referire la un organ, vas, ţesut sau celulă. Sin.: turgid.

TURGESENŢĂ, s. f. / turgescence, s. f. / turgescence. [*Lat.* ***turgescens****, de la* ***turgescere*** *= a se umfla.*] 1) Mărirea de volum sau *intumescenţa unui ţesut, a unui organ sau a unei părţi din corp. T. este de obicei consecinţa creşterii fluxului de sânge venos. 2) Fenomen suferit de celule în mediul *hipoton.

TURGID, adj. / turgide, adj. / turgescent. [*Lat.* ***turgidus*** *= umflat, de la* ***turgescere*** *= a se umfla.*] Sin.: turgescent (v.).

TURGOR, s. n. / turgor, s. m. / turgor. [*Lat.* ***turgor, -oris*** *= umflare.*] Senzaţia de elasticitate-frăgezime a pielii îndeosebi la sugari. Prin t. se poate aprecia hidratarea normală.

TURISTA, s. f. / turista, s. f. / turista. [*Termen de origine mexicană.*] Sin.: diareea turiştilor (v.).

TURNOVER / turnover / turnover. [*Engl.* ***turnover*** *= întoarcere.*] Anglicism care denumeşte intensitatea şi viteza de metabolizare a unei anumite substanţe. Într-un ansamblu de procese biochimice, se produc sistematic substituiri, transformări, distrucţii şi sinteze de molecule. Se formează astfel un ciclu metabolic care asigură prin t. permanenţa cantitativă şi calitativă a substanţelor ce formează ansamblul. V. şi reînnoire biologică.

TUSE, s. f. / toux, s. f. / cough. [*Lat.* ***tussis*** *= tuse.*] Act respirator complex, coordonat de obicei reflex, dar reproductibil şi voluntar. T. constă, de regulă, dintr-un inspir profund cu închiderea *glotei, urmat de un expir brusc prin care se elimină aer alveolar cu viteză mare şi turbulenţă, astfel încât pot fi îndepărtate din căile aeriene particule de orice natură sau gaze iritante care se pot afla local. Presiunea intrapleurală poate creşte la peste 100 mmHg, iar viteza fluxului de aer peste 950 km/oră. Centrii de control ai t. se află la nivel medular. În afara t. "fiziologice", au fost descrise mai multe forme de t. în patologie. V. în continuare.

TUSE ANEVRISMALĂ / toux anévrismale / aneurysmal cough. T. asociată cu un *anevrism al aortei şi cu paralizia unei corzi vocale.

TUSE BITONALĂ / toux bitonale / double tonal cough. Tuse în care sunt juxtapuse două zgomote distincte şi disonante simultane, unul grav şi voalat, altul mai acut. T. b. se observă în caz de compresie traheobronşică.

TUSE PRIN COMPRESIUNE / toux par compression / compression cough. T. cu rezonanţă profundă cauzată de compresiunea bronşiilor.

TUSE CONVULSIVĂ / coqueluche, s. f. / whooping cough, pertussis. Boală infecţioasă acută a tractului respirator, extrem de contagioasă, endemo-epidemică, afectând îndeosebi copiii şi cauzată de *Bordetella pertussis*. Uneori, maladii similare determină *B. parapertussis* şi *B. bronchiseptica*. După o incubaţie de circa două săptămâni, t. c. debutează prin stadiul cataral, caracterizat prin febră moderată, strănut, guturai şi t. uscată. După 1-2 săptămâni boala evoluează în stadiul paroxistic, dominat de crize paroxistice caracteristice de t., constând în inspir profund, urmat de t. spasmodică cianozantă şi emetizantă sub formă de *chinte, acestea fiind separate de un inspir lung şi siflant, denumit repriză. Ulceraţia frâului limbii este considerată patognomonică în perioada de stare. Crizele de t. durează 3-4 săptămâni, după care, în perioada de convalescenţă se atenuează până la dispariţie. Prognosticul t. c. poate fi grav la sugar.

TUSE EXTRAPULMONARĂ / toux extrapoulmonaire / extrapulmonary cough. T. cu cauze exterioare aparatului respirator.

TUSE MORTON / toux de Morton / Morton's cough. [***Richard Morton****, medic englez, 1637-1698.*] T. persistentă în tuberculoza pulmonară. Se însoţeşte de vomă, cu eliminarea alimentelor ingerate, episoadele frecvente având influenţă asupra constituţiei bolnavului.

TUSE PEL HEPATICĂ / toux hépatique de Pel / Pel's hepatic cough. [***Pieter Klaases Pel****, medic olandez, profesor de clinică medicală la Amsterdam, 1852-1919.*] T. uscată, supărătoare, chinuitoare, în contextul unui abces hepatic localizat la nivelul domului hepatic (situaţie de cinci ori mai frecventă decât alte localizări), prin iritaţia nervului frenic.

TUSE PRODUCTIVĂ / toux productrice / productive cough. T. eficientă în îndepărtarea materiilor de la nivelul tractului respirator.

TUSE REFLEXĂ / toux réflexe / reflex cough. T. produsă ca urmare a iritaţiei unor organe.

TUSE SYDENHAM / toux de Sydenham / Sydenham's cough. [***Thomas Sydenham****, medic englez, Cambridge, Londra, 1624-1689.*] Spasm isteric al muşchilor respiratori.

TUSE TRIGEMINALĂ / toux trigéminale / trigeminal cough. T. prin iritaţia fibrelor nervului trigemen de la nivelul nasului, gâtului şi urechii externe.

TUSE USCATĂ / toux sèche / dry cough. Tuse care nu este însoţită de expectoraţie.

TUSIPAR, adj. / tussipare, adj. / tussal. [*Lat.* ***tussis*** *= tuse;* ***parere*** *= a naşte.*] Despre o zonă sau o regiune din organism care poate deveni punctul de pornire al unui reflex declanşator al tusei. Zona t. majoră este reprezentată de căile respiratorii, dar zone t. se află şi în conductul auditiv extern, amigdale, stomac, intestin, ficat, splină, organe genitale.

TUŞEU, s. n. / toucher, s. m. / touch, tactus. [*Fr.* ***toucher*** *= a atinge.*] Metodă de explorare a unei cavităţi naturale cu unul sau mai multe degete ale mâinii (în general indexul şi/sau mediusul), combinată de obicei cu palparea. Cel mai frecvent se practică *t. vaginal* şi *t. rectal*. *T. mitral* constă în explorarea digitală a orificiului mitral, practicată în cursul *comisurotomiei.

TUTELĂ, s. f. / tutelle, s. f. / tuition. [*Lat.* ***tutela*** *= supraveghere, tutelă, de la* ***tueri*** *= a proteja.*] Măsură de protecţie judiciară adoptată în caz de incapacitate majoră a unui subiect de a-şi gira bunurile.

TUTUN, s. n. / tabac, s. m. / tobacco. [*Turcă* ***tütün*** *= tutun.*] Frunzele uscate ale plantei *Nicotiana tabacum*, care pot fi mestecate, prizate sau îndeosebi fumate. Principalele elemente toxice ale t. sunt: 1) *Nicotina, care determină dependenţa şi complicaţiile cardiovasculare (aterom, spasm şi tromboză) din cadrul *tabagismului. 2) *Oxidul de carbon, factor de *hipoxie. 3) Gudroanele care conţin substanţe iritante şi cancerigene (îndeosebi la nivelul căilor aeriene şi digestive superioare, al bronşiilor şi al vezicii). Sin. tabac: (desuet), *Nicotiana tabacum*. V. şi tabagism.

TYNDALLIZARE. Var. pentru tindalizare (v.).

Ţ

VICTOR BABEŞ (1854-1926), anatomopatolog şi unul dintre întemeietorii microbiologici pe plan mondial. Opera ştiinţifică a lui **Victor Babeş** este de o anvergură excepţională. A comunicat şi a publicat peste 1 300 de lucrări. La 30 de ani, lucrând la **Paris** în laboratorul profesorului **Victor Cornil**, elaborează împreună cu acesta primul tratat de bacteriologie din lume. **Victor Babeş** a descoperit peste 50 de germeni microbieni, are contribuţii deosebit de importante în studiul turbării, al leprei, difteriei, tuberculozei, a descoperit corpusculii **Babeş-Negri-Ernst**. Pornind de la procedeul lui **Pasteur**, a elaborat *"metoda românească"* de tratament antirabic. În 1912, **Babeş** a publicat la **Paris** celebrul său *Traité de la rage*. A fost un precursor al ideii privind acţiunea antibiotică a unor substanţe şi s-a consacrat printre primii promotori ai medicinii profilactice. **Babeş** a imprimat o nouă direcţie, promovând cercetările asupra *"patomorfologiei procesului infecţios"*, o sinteză a bacteriologiei şi a morfopatologiei. Genul *Babesia* (protozoare) şi *babesioza* sunt incluse definitiv în dicţionare.

ŢÂNŢAR, s. m. / moustique, s. m. / mosquito. [*Lat. zinzalus.*] Insectă dipteră prevăzută cu o trompă care îi permite înţeparea omului sau animalelor în scopul hrănirii cu sânge. Familia *Culidae*, care prezintă importanţă medicală, este alcătuită din trei subfamilii: *Anopheline*, *Culicine* şi *Aedine*. Aceşti ţ., ca urmare a faptului că femelele sunt hematogene, pot transmite la om numeroase boli, printre care: *malaria, *febra galbenă şi *filarioza.

ŢÂŢÂNĂ, s. f. / bourbillon, s. m. / core. Sin. pop. pentru burbion (v.).

ŢESUT, s. n. / tissu, s. m. / tissue. [*Lat. textum = ţesătură.*] Grupare de celule diferenţiate care formează împreună o asociere topografică şi funcţională. Celulele unui ţ. pot fi de acelaşi tip (ex.: ţ. nervos) sau de tipuri diferite (ex.: ţ. conjunctiv). Prin agregarea mai multor ţ. diferite rezultă un *organ. În orice ţ., pe lângă celule caracteristice, există structuri nervoase, vasculare şi sânge, cu componentele corespunzătoare. Ţ. este alcătuit din celule şi substanţă intercelulară. Ţ. prezintă deosebiri macroscopice şi îndeosebi particularităţi microscopice. Există *patru tipuri fundamentale de ţ.*: *epitelial*, *conjunctiv* (cuprinzând sângele, ţ. osos şi ţ. catilaginos), *muscular* şi *nervos*. Tipuri de ţ.: 1) *Ţ. adipos brun* (v.). 2) *Ţ. adipos fetal*, sin.: ţesut adipos brun. 3) *Ţ. adipos galben*, ţ. grăsos comun, ubicuitar în organism. 4) *Ţ. areolar*, alcătuit din celule şi fibre conjunctive care se intersectează în toate direcţiile. 5) *Ţ. braditrofic*, cu nutriţie redusă, sărac în vase (ex.: cartilaje, cornee, cristalin etc.). 6) *Ţ. cartilaginos*, tip de ţ. conjunctiv alcătuit din celule cartilaginoase care elaborează o substanţă fundamentală densă. Sin.: ţesut condral. 7) **Ţ. cardionector* sau *nodal*. 8) *Ţ. cavernos*, sin.: ţesut erectil (v.). 9) *Ţ. condral*, sin.: ţesut cartilaginos (v.). 10) *Ţ. condroid*, cartilaj embrionar. 11) *Ţ. conjunctiv*, termen general pentru toate ţ. care reprezintă un suport pentru elemente specializate sau pentru un parenchim. Cele mai importante varietăţi de ţ. c. sunt: ţ. adipos, areolar, osos, cartilaginos, elastic şi fibros. 12) *Ţ. conjunctiv fibros*, alcătuit din fibre dense de colagen dispuse în benzi paralele, între care se află rânduri de celule ale ţ. conjunctiv. Include tendoanele şi membranele fibroase, cum este *dura mater. 13) *Ţ. elastic*, varietate de ţ. conjunctiv alcătuit îndeosebi din fibre elastice. 14) *Ţ. epitelial*, alcătuit din celule poliedrice, alăturate şi dispuse în unul sau mai multe straturi sau grupări compacte. Constituie învelişul corpului uman, al cavităţilor, conductelor şi structura funcţională a parenchimurilor secretorii. 15) *Ţ. erectil* sau *cavernos*, sistem spongios de spaţii vasculare, care alcătuieşte formaţiunile erectile, situat îndeosebi în penis şi clitoris. Se poate umple cu sânge, producând mărirea şi rigidizarea organului respectiv. 16) *Ţ. glandular*, ţ. epitelial specializat pentru o secreţie exocrină sau endocrină. 17) *Ţ. glial*, v. nevroglie. 18) *Ţ. hematopoietic*, formator de celule sanguine, alcătuit din *celule stem sau suşă din care derivă liniile celulare formatoare ale elementelor figurate ale sângelui. 19) *Ţ. interstiţial*, ţ. conjunctiv intercelular. 20) *Ţ. keratinizat* din unghii, păr sau epiderm, încărcat cu keratină. 21) *Ţ. limfatic*, alcătuit din fibre reticulare şi de colagen şi din limfocite. 22) *Ţ. limfoid*, asemănător ţ. limfatic, dar dispus în alte zone decât cele specifice ţ. limfatic. 23) *Ţ. mezenchimal* embrionar nediferenţiat, alcătuit din celule polivalente ramificate, între care se află substanţă amorfă sau fibrilară. 24) *Ţ. mieloid* din măduva osoasă roşie, format din celule reticulare, celule grăsoase, eritroblaste, mielocite şi elemente mieloide mature. 25) *Ţ. mucoid*, ţ. conjunctiv embrionar caracterizat prin prezenţa fibroblastelor mari, stelate, înconjurate de o substanţă intercelulară omogenă. Se găseşte în diferite părţi ale embrionului şi în cordonul ombilical al fetusului. 26) *Ţ. muscular*, alcătuit din *fibre musculare ce conţin structuri contractile, *miofilamente şi *miofibrile, după ale căror proprietăţi ţ. m. este alcătuit din trei tipuri de muşchi: neted, striat şi cardiac (miocard). 27) *Ţ. nervos*, format din celule nervoase cu prelungirile lor şi *nevroglie. 28) *Ţ. nodal* sau *ţ. cardionector* (v. inimă). 29) *Ţ. osos*, varietate a ţ. conjunctiv, alcătuit dintr-o componentă celulară relativ redusă (osteoblaste - celule constructoare - şi osteoclaste - celule distructive) şi o bogată substanţă fundamentală alcătuită din material compact şi dur fosfocalcic. Ţ. o. compact este component al corticalei osoase, format din os haversian dens, iar ţ. o. spongios este component al epifizelor oaselor lungi şi al oaselor scurte şi late, fiind alcătuit din lamele care delimitează mici cavităţi cu ţ. medulogrăsos. 30) Ţ. parenchimal este reprezentat de componentele epiteliale ale unui organ, în raport cu *stroma, care este reţeaua de suport sau nutritivă a organului. 31) Ţ. pseudoerectil, conjunctivomuscular, cu capacitate de înmagazinare temporară a unui volum sanguin. Se găseşte în submucoasa cornetelor nazale, ca şi în unele sfinctere (ex.: sfincterul piloric) bogate în plexuri venoase. 32) Ţ. reticular, ţ. conjunctiv tânăr, în care domină fibrele reticulare. 33) Ţ. ţintă (v).

ŢESUT ADIPOS BRUN / tissu adipeux brun / brown adipose tissue. Ţ. adipos pigmentat care este abundent la nou-născut (localizat în jurul rinichilor şi la nivelul regiunii posterioare a toracelui, în apropierea gâtului) şi la mamiferele care hibernează. Acest ţesut are funcţia de accelerare a *termogenezei ca răspuns la frigul din mediul ambiant (îndeosebi în perioada postnatală) sau în perioada de revenire din hibernare. Ţ. a. b. este termogenic datorită existenţei în celulele sale a unor mitocondrii specializate, care, prin intermediul *termogeninei, sunt decuplate de la *fosforilarea oxidativă. Speciile mature non-hibernante posedă cantităţi mici de ţ. a. b., care îşi exercită rolul şi în aceste cazuri prin creşterea ratei metabolice asociată ingestiei de hrană. Sin.: grăsime brună.

ŢESUT CARDIONECTOR / tissu cardionecteur / cardionector tissue. Sin.: sistem cardionector (v.).

ŢESUT COMPACT / tissu compact / compact substance. V. ţesut.

ŢESUT DE GRANULAŢIE / tissu de granulation / granulation tissue. Proliferare conjunctivă cu formare de *muguri (burjeoni) în cursul reparaţiei tisulare consecutive unei inflamaţii. Prin extensie este denumit astfel întregul ţesut conjunctiv tânăr, bogat în capilare noi şi în ţesut conjunctiv, reprezentând debutul unei organizări conjunctive. La formarea ţ. de g. participă *fibrocite, celule endoteliale ale capilarelor preexistente care formează capilare noi, *miofibroblaste, *fibroclaste, *macrofage, *granulocite.

ŢESUT GLIAL / tissu glial / glial tissue. Sin.: nevroglie (v.).

ŢESUT NODAL / tissu nodal / nodal tissue. Sin.: sistem cardionector (v.).

ŢESUT OSTEOID / tissu ostéoïde / osteoid tissue. Tramă proteică (protidică) a scheletului la nivelul căreia se fixează sărurile de calciu pentru a forma ţesutul osos normal. Osul tânăr, înainte de calcificare este ţ. o. V. osteoidoză.

ŢESUT SUBCUTANAT / tissu sous-cutané / sub-cutaneous tissue. Sin.: hipoderm (v.).

ŢESUT ŢINTĂ / tissu cible / target tissue. Ţ. care este influenţat în plan funcţional sau structural de o substanţă elaborată în organism într-o zonă mai mult sau mai puţin depărtată. În general, un astfel de ţ. prezintă *receptori specifici pentru substanţa care acţionează asupra sa. Ex.: ţ. tiroidian este ţinta acţiunii *TSH, prin intermediul receptorilor specifici; ţ. muscular neted este ţinta unor mediatori chimici; ţ. prostatei este ţintă pentru hormonii steroizi androgeni etc.

ŢINTĂ, s. f. / cible, s. f. / target. [*Sl. centa = ban, monedă.*] 1) Structură (moleculă, celulă, ţesut, organ) care este expusă direct unei anumite acţiuni, unui anumit proces. Ex.: *celulă ţ., ţesut ţ. pentru acţiunea unui anumit hormon sau a unui medicament; un organ poate fi ţ. acţiunii radiaţiilor ionizante. 2) Piesă alcătuită dintr-un element determinat şi expusă la un fascicul de particule încărcate sau neutre în scopul obţinerii unui element nou (eventual radioactiv) sau a unei emisii de radiaţii (α, β, γ sau X). V. şi teoria ţintei.

SIGMUND FREUD (1856-1939) este, probabil, medicul cel mai cunoscut în afara câmpului medicinii, în calitate de creator al psihanalizei. Opera sa a fost supusă celor mai diferite interpretări şi uneori vulgarizată. A fost un neurolog reputat pentru diagnosticele sale în toată **Europa**. A făcut mai multe descoperiri, care singure i-ar fi asigurat un loc în istoria medicinei. În 1884, **Freud** ratează, din cauza unor probleme personale, recunoaşterea ca descoperitor al acţiunii anestezice locale a cocainei. În 1885 urmează cursurile lui **Charcot** la *Spitalul Salpêtrière* din **Paris**. Convins că nevrozele sunt consecinţa unor şocuri afective uitate, caută o metodă de readucere în conştiinţă a traumatismelor înăbuşite. Treptat, studiază visele, elaborează noţiunile de cenzură, refulare, libido, inconştient, etapă premergătoare în întemeierea psihanalizei, o adevărată ştiinţă a inconştientului. **E. Claparède** consideră opera sa "*unul din evenimentele cele mai importante (...) din istoria ştiinţelor spiritului*". După moartea lui **Freud**, pe lângă valoarea ei terapeutică, psihanaliza s-a consacrat ca una din teoriile plauzibile ale psihismului uman.

UBICHINONĂ, s. f. / ubiquinones, s. f. / ubiquinones. Chinonă mitocondrială, compus organic constituit dintr-un nucleu benzenic şi un lanţ lateral la C_6, alcătuit din *n* unităţi de *izopren (*n* fiind cuprins între 6 şi 10). U. sunt prezente virtual în toate celulele. Cea mai importantă este *u. 50* sau *coenzima Q_{10}, transportor mobil de electroni între flavoproteine şi *citocromi în lanţul respirator mitocondrial. Sin.: coenzimă Q. V. şi coenzimă Q_{10}.

UBICUITAR, adj. / ubiquiste, adj. / ubiquitous, omnipresent. Care se întâlneşte peste tot, larg diseminat, omniprezent.

UBICUITINĂ, s. f. / ubiquitine, s. f. / ubiquitin. [*Lat.* ***ubique*** *= peste tot.*] Proteină alcătuită din 76 de aminoacizi, cu M_r 8,5 kDa, foarte stabilă, prezentă în toate celulele eucariote, cu rol în reglarea procesului de degradare a proteinelor. Prin legarea covalentă a u. cu *lizina dintr-o moleculă de proteină, aceasta este marcată pentru distrucţia proteolitică la nivelul unui *proteazom. Rata de degradare a proteinelor variază, iar proteinele anormale sunt recunoscute şi degradate mai rapid. Degradarea scade în hipertrofia musculară consecutivă exerciţiului fizic şi creşte la muşchiul *denervat.

UI / UI / IU. Abrev. utilizată în mod curent pentru unitate internaţională (v.).

ULALGIE, s. f. / ulalgie, s. f. / ulalgia. [*Gr.* ***oulon*** *= gingie;* ***algos*** *= durere.*] Durere la nivelul gingiilor.

ULATROFIE, s. f. / ulatrophie, s. f. / ulatrophia. [*Gr.* ***oulon*** *= gingie;* ***a*** *- priv.;* ***trophe*** *= hrană, nutriţie.*] Atrofie gingivală.

ULCER, s. n. / ulcère, s. m. / ulcer. [*Lat.* ***ulcus, -eris*** *= rană.*] Pierdere de substanţă la nivelul pielii sau al unei mucoase (aparţinând unui organ sau ţesut) fără tendinţă la cicatrizare spontană şi cu evoluţie mai mult sau mai puţin cronică. Sunt descrise numeroase entităţi nosologice şi tipuri de u. cu patogenie adesea foarte diferită. V. în continuare diferite tipuri de ulcere.

ULCER ANASTOMOTIC / ulcère anastomotique / anastomotic ulcer. Sin.: ulcer peptic (v.).

ULCER ATEROMATOS / ulcère athéromateux / atheromatous ulcer. Leziune a *intimei arteriale la nivelul unui *aterom. Poate deveni sediul de formare a unui *trombus.

ULCER BAIRNSDALE / ulcère Bairnsdale / Bairnsdale ulcer. [*Bairnsdale, oraş din districtul Victoria, Australia.*]. Sin.: ulcer Buruli (v.).

ULCER BARRETT / ulcère de Barrett / Barrett's ulcer. [*Norman Rupert Barrett, chirurg englez, 1903-1979.*] Sin.: sindrom Barrett (v.).

ULCER BURULI / ulcère Buruli / Buruli ulcer. [*Buruli, district în Uganda.*] Infecţie cutanată provocată de *Mycobacterium ulcerans* (probabil printr-o toxină solubilă), manifestată iniţial printr-un nodul subcutanat mobil, ferm, nedureros, care creşte ulterior în dimensiuni, devine fluctuant şi se deschide, formând un ulcer adânc cu bază necrotică. Afecţiunea este întâlnită în Africa Centrală, Asia de Sud-Est, Australia şi America de Sud şi Centrală. Sin.: ulcer Bairnsdale.

ULCER CALOS / ulcère calleux / callous ulcer. *U. gastroduodenal vechi, caracterizat prin scleroză retractilă periferică masivă şi prin aderenţa la organele învecinate.

ULCER CHICLERO / ulcère chiclero / chiclero ulcer, chicle ulcer. Formă endemică de *leishmanioză cutanată, răspândită în Yucatan (Mexic), Belize şi Guatemala, în special la lucrătorii forestieri. Agentul etiologic al bolii este *Leishmania mexicana mexicana*, microorganism transmis la om de musca de nisip *Lutzomyia olmeca*. Se caracterizează prin leziuni cu tendinţă la ulcerare, care sunt autolimitate şi vindecabile, cu excepţia localizării pe urechea externă, în care caz leziunea se cronicizează şi distruge cartilajul urechii. Sin.: papula Golfului.

ULCER CUSHING / ulcère de Cushing / Cushing's ulcer. [*Harvey Williams Cushing, neurochirurg american, Philadelphia, 1869-1939.*] *U. peptic acut asociat cu leziuni manifeste sau oculte ale SNC (leziuni intracraniene sau cu *hipertensiune intracraniană). Denumirea este specifică terminologiei engleze.

ULCER DE DECUBIT / ulcère de décubitus / decubitus ulcer, bedsore. Sin.: escară de decubit (v.).

ULCER DE DEŞERT / maladie de Barcoo / desert sore. Sin.: boală Barcoo (v.).

ULCER DUODENAL / ulcère duodénal / duodenal ulcer. Localizare duodenală a bolii ulceroase, caracterizată prin pierdere de substanţă la nivelul mucoasei duodenale (până la nivelul stratului muscular al mucoasei) şi exprimată clinic printr-un sindrom dureros epigastric şi dispeptic, cu ritmicitate alimentară şi evoluţie periodică sezonieră. În cursul evoluţiei cronice se poate complica cu: hemoragii, perforaţii şi *stenoză pilorică. V. ulcer gastroduodenal şi *Helicobacter pylori.*

ULCER ESOFAGIAN / ulcère oesophagienne / (o)esophageal ulcer. Afecţiune rară, u. e. se localizează îndeosebi la nivelul treimii inferioare a esofagului. Determină o simptomatologie asemănătoare cu a *u. gastric sus situat, dar cu fenomene de *reflux gastroesofagian mai accentuate şi *disfagie.

ULCER FAGEDENIC / ulcère phagédénique / ulcus tropicum. Sin.: fagedenism (v.).

ULCER DE GAMBĂ / ulcère de jambe / varicose ulcer. Sin.: ulcer varicos (v.).

ULCER GASTRIC / ulcère simple de l'estomac / gastric ulcer. Localizare gastrică a bolii ulceroase, caracterizată prin pierdere de substanţă la nivelul mucoasei gastrice (până la nivelul stratului muscular al mucoasei), cel mai adesea pe mica curbură sau pe antru. Manifestări clinice: sindrom dureros epigastric şi dispeptic, cu ritmicitate alimentară şi evoluţie periodică sezonieră. Numai u. g. predispune la *cancer gastric. Complicaţii: hemoragii, perforaţii, *stenoze (u. cu localizare pilorică). V. ulcer gastroduodenal.

ULCER GASTRODUODENAL / ulcère gastroduodénal / peptic ulcer. Cadru nosologic în care sunt incluse boli benigne de etiologie insuficient cunoscută care se traduc printr-o pierdere de substanţă circumscrisă ce afectează, mai mult sau mai puţin profund, mucoasa gastrică sau duodenală. Pentru desemnarea concomitentă a leziunii, simptomelor şi a cauzei se utilizează expresia *boală ulceroasă gastroduodenală*. Această grupare într-un termen comun a ulcerului gastric şi duodenal este justificată de o similitudine aparentă a celor două boli, care, nu este exclus totuşi să fie diferite. Denumirea *peptic ulcer* din terminologia engleză este mai cuprinzătoare, incluzând pe lângă ulcerele gastric şi duodenal, *ulcerul esofagian şi *ulcerul peptic după *gastrojejunostomie. Existenţa u. g. este legată de factori alimentari, stres, de prezenţa unui germen microbian (**Helicobacter pylori*) şi mai rar de o hipersecreţie de *gastrină (*sindrom Zollinger-Ellison).

ULCER GOMOS SIFILITIC / ulcère gommeux syphilitique / gummatous ulcer. Ulcer ovalar, cu marginile nete şi baza dură, fără adenopatie satelită, rezultat prin degenerarea cazeoasă a *gomelor din *sifilisul terţiar. Afectează frecvent limba, iar mai rar este localizat la nivelul altor mucoase sau cutanat.

ULCER HIPERTENSIV MARTORELL / ulcère hypertensif de Martorell / Martorell's syndrome. [*Fernando Martorell Otzet, cardiolog spaniol, 1906-1984.*] Ulceraţie cutanată situată supramaleolar extern, foarte dureroasă, frecvent bilaterală. Se observă la bolnavii vârstnici de hipertensiune arterială, rebelă la tratamente uzuale. V. angiodermită necrotică ateromatoasă.

ULCER JACOB / ulcère de Jacob / Jacob's ulcer. [*Arthur Jacob, anatomist şi oftalmolog irlandez, Dublin, 1790-1874.*] Sin.: *ulcus rodens* (v.).

ULCER MELENEY / ulcère de Meleney / Meleney's ulcer, progressive post-operative gangrene. [*Frank L. Meleney, chirurg american, 1889-1963.*] *Gangrenă postoperatorie progresivă, care debutează într-un punct al unei plăgi (după un traumatism sau o intervenţie chirurgicală) sau al unei cicatrice, sub forma unei ulceraţii cu formă regulată şi rotunjită, delimitată printr-un burelet circular foarte dureros.

ULCER ÎN OGLINDĂ / ulcère en miroir / kissing-ulcer. U. denumit "de contact", cu sediul vizavi de un alt u. în duoden, situat pe peretele opus.

ULCER PENETRANT / ulcère pénétrant, ulcère perforé bouché / penetrating ulcer. Ulcer perforat care s-a extins în profunzime provocând eroziunea unui organ vecin, frecvent pancreasul.

ULCER PEPTIC / ulcère peptique / marginal ulcer, anastomotic ulcer. U. care survine într-o perioadă de timp variabilă după o gastroenterostomie (*gastroduodenostomie, *gastrojejunostomie) sau *gastrectomie, practicate de obicei în u. gastric sau duodenal. U. p. se localizează pe gura de anastomoză sau în vecinătatea acesteia, la nivelul stomacului sau a jejunului. În terminologia engleză termenul *peptic ulcer* desemnează toate ulcerele. Sin.: ulcer anastomotic. V. ulcer gastroduodenal.

ULCER PERFORANT / ulcère perforant / perforating ulcer. Sin.: mal perforant plantar (v.).

ULCER PERFORAT / ulcère perforé / perforated ulcer. U. extins în întreaga grosime a peretelui organului la nivelul căruia este localizat.

ULCER PLANTAR / ulcère plantaire / plantar ulcer. Sin.: mal perforant plantar (v).

ULCER SERPIGINOS / ulcère serpigineux / serpiginous ulcer. Ulcer cu tendinţă de extensie în altă regiune decât aceea în care a apărut iniţial. Ex.: u. s. al corneei; u. s. genital.

ULCER SPECIFIC / ulcère spécifique / specific ulcer. U. determinat de o boală specifică, îndeosebi *sifilis sau *lupus.

ULCER STERCORAL / ulcère stercoral / stercoral ulcer. 1) U. perforat la nivelul căruia trec materiile fecale. 2) U. provocat prin presiunea unei mase dure şi compacte de materii fecale.

ULCER DE STRES / ulcère de stress / stress ulcer. Ulcer peptic superficial localizat cel mai adesea la nivelul zonei secretoare de acid a stomacului, întâlnit la pacienţii cu traumatisme severe, stări septice, arsuri întinse sau în stare de şoc. Leziunile sunt multiple, superficiale şi nedureroase, manifestându-se prin hemoragii digestive superioare de mică amploare.

ULCER TROPICAL / ulcère tropical / ulcus tropicum. Sin.: fagedenism (v.).

ULCER VARICOS / ulcère variqueux / varicose ulcer. U. cutanat cu sediul la nivelul părţii distale a gambei, de obicei pe faţa antero-internă a acesteia. Survine pe un fond de *ectazie venoasă prealabilă (varice). Sin.: ulcer de gambă.

ULCERAŢIE, s. f. / ulcération, s. f. / ulceration. [*Lat. ulceratio, -onis = ulceraţie, de la ulcerare = a umple de răni şi ulcus, -eris = rană.*] 1) Proces patologic care determină o soluţie de continuitate la nivelul tegumentelor sau al mucoaselor, cu pierdere de substanţă. 2) Ulcerul superficial rezultat din această pierdere de substanţă. Sin. rar utilizat: helcozis.

ULCERE VENEROIDE WELANDER / ulcères vénéroïdes de Welander / veneroid ulcers. Ulceraţii superficiale, delimitate net şi cu centrul deprimat, localizate pe mucoasele genitale la femeie. Se vindecă spontan şi nu a fost identificat un germen microbian, presupunându-se că reprezintă o formă de *afte.

ULCEROCANCER, s. n. / ulcérocancer, s. m. / ulcerocancer. [*Lat. ulcus, -eris = rană; cancer, -cri = rac, cancer.*] Cancer dezvoltat pe un ulcer; îndeosebi leziunile gastrice de acest tip.

ULCEROGEN, adj. / ulcérogène, adj. / ulcerogenic. Care produce, determină un ulcer.

ULCEROS, adj., s. m. sau f. / ulcéreux, -euse, adj., s. m. ou f. / ulcerous. [*Lat. ulcerosus = acoperit cu răni, bubos, de la ulcerare = a umple de răni şi ulcus, -eris = rană.*] 1) Care se referă la o *ulceraţie, care are caracteristicile acesteia. 2) Bolnav afectat de un *ulcer, de obicei gastroduodenal.

ULCIOR. Var. pentru urcior (v.).

ULCUS RODENS / ulcus rodens / rodent ulcer. Formă ulcerată de *epiteliom bazocelular. Nu metastazează, iar apariţia sa este favorizată de expunerea prelungită la soare. Sin.: ulcer Jacob.

ULECTOMIE, s. f. / ulectomie, s. f. / ulectomy. [*Gr. 1) oulon = gingie; 2) oule = cicatrice; ektome = excizie.*] 1) Sin.: gingivectomie (v.). 2) Excizia unui ţesut cicatriceal.

ULEI, s. n. / huile, s. f. / oil. [*Lat. oleum = ulei; sl. olej.*] Grăsime (glicerid) în stare fluidă la temperatura obişnuită. Diferitele u. se obţin din: vegetale (*u. vegetale*, cele mai utilizate), ţesuturi animale (*u. de peşte*, din ficat) sau parafină (*u. minerale*). Câteva tipuri de *u. vegetale*: 1) *U. de arahide*, extras din arahide (alune americane), utilizat ca aliment. 2) *U. de cacao*, obţinut din seminţele plantei *Theobroma cacao*, este solid (de unde şi numele de unt de cacao). Utilizat ca excipient pentru supozitoare şi bază de unguent. 3) *U. de floarea-soarelui*, obţinut prin presarea la cald a seminţelor plantei. Este utilizat ca aliment, vehicul pentru soluţii injectabile cu acţiune prelungită şi excipient pentru unguente. 4) *U. de măsline*, extras din fructele plantei *Olea europaea*. Se utilizează ca vehicul pentru soluţii injectabile, ca emolient, laxativ, colagog, purgativ mecanic şi ca antidot contra toxicelor iritante. 5) *U. din germeni de porumb* se extrage prin presare la rece. Are valoare nutritivă, conţine acizi graşi esenţiali, vitaminele D_5, E şi lecitine. Este utilizat ca u. dietetic şi în diferite regimuri alimentare. 6) *U. de ricin*, obţinut prin presarea la rece a seminţelor plantei. Se utilizează ca vehicul şi excipient pentru soluţii injectabile, supozitoare, emulsii, clisme. Are acţiune purgativă (*Oleum ricini*). 7) *U. de soia*, extras din seminţele plantei, se utilizează în locul u. de floarea soarelui şi ca sursă de lecitină.

ULEI DE PARAFINĂ / huile de paraffine / mineral oil. Ulei mineral administrat pe cale bucală, neabsorbit în tractusul digestiv, care produce o lubrifiere a conţinutului colic şi are un efect uşor laxativ.

ULERITEM, s. n. / ulérythème, s. m. / ulerythema. [*Gr. oule = cicatrice; erythema, -atos = roşeaţă.*] Grup de dermatoze în care se asociază un eritem cu o atrofie superficială a tegumentelor.

ULITĂ, s. f. / ulite, s. f. / ulitis. [*Gr. oulon = gingie; -ită.*] Sin.: gingivită (v.).

ULNA, s. f. / ulna, s. m. / ulna. [*Lat. ulna = antebraţ.*] V. tab. anat. - oase.

ULNAR, adj. / ulnaire, adj. / ulnar. [*Lat. ulna = antebraţ.*] Referitor la cubitus, care în NA se numeşte *ulna. Ex.: nerv u. În mod normal, u. trebuie să înlocuiască termenul cubital.

ULTRACENTRIFUGARE, s. f. / ultracentrifugation, s. f. / ultracentrifugation. [*Lat. ultra = dincolo de; centrum = centru, din gr. kentron = vârf ascuţit; fugare = a pune pe fugă, a îndepărta, a alunga.*] Accelerarea sedimentării unor particule utilizând *ultracentrifuga. Domeniul u. începe convenţional de la 50 000 g (g = acceleraţia gravitaţională). Experimental s-au obţinut acceleraţii precise care pot depăşi 10^6 g, pentru izolarea anumitor macromolecule biologice. Prin măsurarea vitezei de sedimentare se poate determina mărimea particulelor coloidale şi chiar masa acestora.

ULTRACENTRIFUGĂ, s. f. / ultracentrifugeuse, s. f. / ultracentrifuge. [*Lat. ultra = dincolo de; centrum = centru, din gr. kentron = vârf ascuţit; fugare = a pune pe fugă, a îndepărta, a alunga.*] Centrifugă ce realizează viteze mari de rotaţie, cu forţe centrifuge de peste 50 000 g (g = acceleraţia gravitaţională). Rotorul este acţionat de motor fie cu ulei comprimat refrigerat, fie cu aer comprimat. V. şi ultracentrifugare.

ULTRADIAN, adj. / ultradien, -enne, adj. / ultradian. [*Lat. ultra = dincolo de; dies = zi.*] Referitor la un *bioritm care durează sub 24 de ore.

ULTRAFILTRARE, s. f. / ultrafiltration, s. f. / ultrafiltration. [*Lat. ultra = dincolo de; lat. medievală filtrum, cu origine în limba francilor stabiliţi în Galia, filtir = fetru, pâslă.*] Procedeu prin care sunt separate o serie de molecule biologice în funcţie de dimensiunile lor, prin utilizarea de membrane artificiale ale căror pori asigură selecţia. U. poate fi accelerată prin aplicarea unei presiuni de mai multe atmosfere. Pe lângă particulele coloidale, prin u. pot fi separate şi virusuri. V. şi dializă.

ULTRAFILTRAT GLOMERULAR / ultrafiltrate glomérulaire / glomerular ultrafiltrate. Lichidul rezultat din filtrarea la nivelul capilarelor *glomerulului renal, aflat în lumenul *capsulei Bowman. Prezintă o compoziţie asemănătoare cu a *plasmei sanguine, lipsind doar particulele de dimensiuni mari (proteine plasmatice şi celule sanguine). V. şi filtrare glomerulară.

ULTRAMICROSCOP, s. n. / ultramicroscope, s. m. / ultramicroscope. [*Lat. ultra = dincolo de; gr. mikros = mic; skopos = observator, de la skopein = a vedea, a examina.*] Sin.: microscop pe fond întunecat. V. microscop, def. 8, ultramicroscopie.

ULTRAMICROSCOPIE, s. f. / ultramicroscopie, s. f. / ultramicroscopy. [*Lat. ultra = dincolo de; gr. mikros = mic; skopia = examinare, de la skopein = a vedea, a examina.*] Studiul unor structuri, de obicei particule coloidale sau o serie de microorganisme, la *ultramicroscop. Una din aplicaţiile u. este în diagnosticul sifilisului, prin punerea în evidenţă directă a *treponemelor în produsele prelevate de la nivelul şancrului, al adenopatiei satelite sau al leziunilor cutanate, sau prin *testul de imobilizare al treponemelor.

ULTRAMICROTOM, s. n. / ultramicrotome, s. m. / ultramicrotome. [*Lat. ultra = dincolo de; gr. mikros = mic; tomos = tăiat, secţionat, de la temnein = a tăia.*] *Microtom cu care se obţin secţiuni de ţesut extrem de fine, sub 100 Ă, îndeosebi pentru examinarea acestora la *microscopul electronic prin transmisie.

ULTRAPRESIUNE, s. f. / ultrapression, s. f. / ultrapressure. [*Lat. ultra = dincolo de; pressio, -onis = presiune, de la pressare = a presa.*] Presiune obţinută în dispozitive adecvate, având valori de peste 1 000 atm. Virusurile sunt inactivate în intervalul 3 000-6 000 atm, iar enzimele la peste 12 000 atm.

ULTRASONOGRAFIE, s. f. / ultra-sonographie, s. f. / ultrasonography. [*Lat. ultra = dincolo de; sonus = sunet; gr. graphein = a scrie.*] Sin.: ecografie (v. def. 1).

ULTRASONOGRAFIE DOPPLER / ultrasonographie Doppler / Doppler ultrasonography. [*Christian Johann Doppler, fizician şi matematician austriac, 1803-1853.*] Sin.: velocitometrie Doppler (v.).

ULTRASONOTERAPIE, s. f. / ultrasonothérapie, s. f. / ultrasonotherapy. [*Lat. ultra = dincolo de; sonus = sunet; gr. therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji.*] Utilizarea terapeutică a ultrasunetelor. V. şi ultrasunete.

ULTRASTRUCTURĂ, s. f. / ultrastructure, s. f. / ultrastructure. [*Lat. ultra = dincolo de; structura = dispunere, aşezare.*] Structura unei celule aşa cum apare la microscopul electronic. În general, informaţiile structurale obţinute cu tehnici sau metode cu o putere de rezoluţie mai mare decât a *microscopului optic.

ULTRASUNET, s. n. / ultrason, s. m. / ultrasound. [*Lat. ultra = dincolo de; sonitus = zgomot, răsunet.*] Vibraţie mecanică identică vibraţiilor sonore, dar cu o frecvenţă care depăşeşte pragul de percepţie al urechii umane, adică 20 000 Hz. U. se propagă în mediu omogen în linie dreaptă; viteza de propagare depinde de temperatură şi îndeosebi de impedanţa acustică, adică de raportul dintre presiunea acustică şi viteza moleculară. În mediu eterogen, u., ca şi sunetele, sunt capabile să se reflecte la nivelul unui obstacol sau la interfaţa a două medii cu caracteristici fizice diferite. Unda de reflexie se numeşte ecou. Această proprietate stă la baza *ecografiei. U. prezintă trei categorii de efecte la nivelul ţesuturilor: 1) *termice*, care depind de absorbţia u. în ţesutul respectiv; 2) *chimice*, reacţii de oxidare şi denaturare proteică; 3) *mecanice*, disocieri moleculare capabile să determine, uneori, liză celulară. Proprietăţile termice sunt utile în *ultrasonoterapie.

ULTRAVIOLET, adj. / ultraviolet, -tte, adj. / ultraviolet. [*Lat. ultra = dincolo de; viola = viorea, violet.*] Despre radiaţiile electromagnetice situate dincolo de marginea violet a spectrului vizibil. Termenul se utilizează şi substantivat la f. pl.: ultraviolete. V. radiaţie ultravioletă.

UMĂR, s. n. / épaule, s. f. / shoulder. [*Lat. humerus = umăr.*] Zonă topografică care corespunde articulaţiei braţului cu toracele. Cuprinde atât oasele cât şi muşchii şi ţesuturile din jurul articulaţiei scapulohumerale şi este alcătuită din trei regiuni: axilară (axila), scapulară şi deltoidiană.

UMĂR BLOCAT / épaule bloquée / frozen shoulder. Varietate de *umăr dureros cu redoare pronunţată a articulaţiei. Blocajul umărului este consecinţa unei capsulite retractile glenohumerale şi nu a unei simfize a bursei seroase subdeltoidiene, aşa cum s-a crezut când u. b. era denumit periartrită scapulo-humerală anchilozantă (sau *umăr dureros simplu).

UMĂR DUREROS ACUT / épaule douloureuse aiguë / acut painful shoulder. Sindrom caracterizat printr-o durere extrem de vie la nivelul umărului, instalată brusc sau în câteva zile şi însoţită de un blocaj total al articulaţiei scapulohumerale. În majoritatea cazurilor u. d. a. este consecinţa unei reacţii inflamatorii în jurul unei calcificări ce coafează muşchii rotatori scurţi ai umărului.

UMĂR DUREROS SIMPLU / épaule douloureuse simple / painful shoulder. Periartrită scapulo-humerală simplă non-anchilozantă, consecutivă unei alterări a tendoanelor de la nivelul umărului.

UMĂR FLOTANT / épaule flottante / loose shoulder. Boală caracterizată printr-o atrofie a umărului, o alungire extremă a capsulei articulare şi o impotenţă absolută a membrului superior, care se balansează pasiv în toate direcţiile. Cauzele u. f. sunt fie o paralizie a tuturor muşchilor umărului, din cauza unei *mielite, fie o distrugere întinsă a suprafeţelor articulare.

UMĂR ÎNGHEŢAT / épaule gelée / frozen shoulder. Rigiditate a articulaţiei scapulo-humerale în stadiul cronic al periartritei scapulo-humerale. Din această cauză, mişcările umărului se efectuează în articulaţia scapulo-toracică.

UMĂR MILWAUKEE / épaule de Milwaukee / Milwaukee shoulder. U. dureros, în cazul unei artropatii distructive bilaterale, la pacienţi adulţi, cu calcificări capsulare, revărsat articular şi erodare a capsulei tendonului rotator. Lichidul articular are o activitate colagenazică crescută. Sin.: sindrom scapular Milwaukee.

UMBRIRE, s. f. / ombrage, s. m. / shadow-casting. [*Lat.* ***umbra*** *= umbră*.] Tehnică de preparare în microscopia electronică, prin care preparatele de examinat sunt acoperite cu particule metalice foarte fine (aur, platină), pulverizate şi proiectate sub un unghi variabil.

UMIDITATE, s. f. / humidité, s. f. / humidity. [*Lat.* ***humidus*** *= umed*.] Cantitatea de lichid conţinută de un gaz sau un solid. *U. aerului* reprezintă cantitatea de vapori de apă din aer, iar *u. relativă* rezultă din raportul, în procente, dintre u. absolută şi cea maximă. U. relativă exprimă gradul de saturare al aerului cu vapori de apă.

UMOARE, s. f. / humeur, s. f. / humor, mood, temper. NA: humor (1). [*Lat.* ***humor, -oris*** *= lichid*.] 1) Termen desuet care desemnează un lichid organic intrinsec (ex.: *u. apoasă, *u. vitroasă). În medicina antică se susţinea existenţa a patru umori (sângele, flegma, bila galbenă şi bila neagră sau melancolia), temperamentul şi sănătatea depinzând de proporţia dintre acestea. 2) În prezent, termenul este utilizat îndeosebi pentru desemnarea dispoziţiei afective fundamentale, care conferă stărilor sufleteşti un caracter agreabil sau dezagreabil. Obs.: în relaţie cu aceste două posibile explicaţii, în engl. există termeni diferiţi: 1) *humor*, 2) *mood, temper*.

UMOARE APOASĂ / humeur aqueuse / aqueous humor. NA: humor aquosus. Lichid transparent, adevărat "mediu intern" al ochiului, conţinut în *camerele anterioară şi posterioară. U. a. asigură nutriţia *cristalinului şi are un rol determinant în reglarea *presiunii intraoculare. Cu o compoziţie asemănătoare cu a LCR, u. a. este secretată la nivelul capilarelor *corpului ciliar, printr-un proces asemănător cu *dializa. Ea reprezintă, de fapt, un lichid interstiţial care infiltrează toate structurile intraoculare şi îndeosebi reţeaua fibrilară a *corpului vitros.

UMOARE VITROASĂ / humeur vitrée / vitreous humor. NA: humor vitreus. Componenta fluidă a corpului vitros (v.).

UMORAL, adj. / humoral, -ale, -aux, adj. / humoral. [*Lat.* ***humor, -oris*** *= lichid*.] Care se referă la lichidele din organism. Ex.: factori u., bilanţ u.

UMORALISM, s. n. / théorie humorale / humoral theory. [*Lat.* ***humor, -oris*** *= lichid;* ***-ism***.] Sin.: patologie umorală (v.).

UNCARTROZĂ, s. f. / uncarthrose, s. f. / uncarthrosis. [*Lat.* ***uncus*** *= cârlig; gr.* ***arthron*** *= articulaţie;* ***-oză***.] Leziune artrozică localizată la nivelul articulaţiilor uncovertebrale, în cursul *cervicartrozei.

UNCIFORM, adj. / unciforme, adj. / unciform. [*Lat.* ***uncinatus*** *= de forma unui cârlig, de la* ***uncus*** *= cârlig;* ***forma*** *= formă*.] În formă de cârlig. Denumire pentru o serie de *apofize recurbate, amintind prin forma lor de un cârlig. Ex.: apofiza u. a *osului cu cârlig.

UNCINARIOZĂ, s. f. / uncinariose, s. f. / uncinariasis. [*Lat.* ***uncinatus*** *= de forma unui cârlig, de la* ***uncus*** *= cârlig;* ***-oză***.] Denumire, utilizată rar, pentru starea de infestare cu paraziţi din genul *Uncinaria*, îndeosebi specia *Ancylostoma duodenale*, agentul patogen al anchilostomiazei (v.).

UNCINAT, adj. / unciné, adj. / uncinate. [*Lat.* ***uncus*** *= cârlig*.] Care se termină în croşet (cârlig) sau care posedă croşete (cârlige).

UNCODISCARTROZĂ, s. f. / uncodiscarthrose, s. f. / uncodiscarthrosis. [*Lat.* ***uncus*** *= cârlig; lat.* ***discus****, gr.* ***diskos*** *= disc; gr.* ***arthron*** *= articulaţie;* ***-oză***.] Asociere a *uncartrozei cu *discartroza în cursul reumatismului cronic degenerativ al rahisului cervical (*cervicartroză).

UNCUS, s. n. / uncus, s. m. / uncus. NA: uncus, pl. unci. [*Lat.* ***uncus*** *= cârlig*.] Formaţiune anatomică în formă de cârlig. Ex.: u. *hipocampului. V. unciform.

UNCUSECTOMIE, s. f. / uncusectomie, s. f. / uncusectomy. [*Lat.* ***uncus*** *= cârlig; gr.* ***ektome*** *= excizie*.] Ablaţia uncusului, denumit şi apofiza semilunară a vertebrelor cervicale.

UNDĂ, s. f. / onde, s. f. / wave. [*Lat.* ***unda*** *= val, undă*.] 1) În fizică: fenomen de propagare din aproape în aproape a unei perturbaţii într-un mediu. În toate punctele mediului de propagare a u. se reproduce perturbaţia iniţială. În funcţie de natura perturbaţiei ce se propagă, se cunosc *u. elastice, electromagnetice, magnetohidrodinamice, termice, gravitaţionale*. În biologie şi medicină, prezintă un interes deosebit aproape întreg spectrul *u. electromagnetice*: *u. hertziene lungi* (utilizate în transmisiile de radioteleviziune, dar şi în *rezonanţa magnetică nucleară), *u. scurte* şi *u. ultrascurte*, radiaţiile *infraroşii, optice-vizibile, ultraviolete, Röntgen* sau *X*, *gama*, a căror utilizare se află la baza a numeroase tehnici şi metode de diagnostic şi tratament. Studiul acţiunii radiaţiilor ultraviolete, X şi gama asupra organismului constituie domeniul *radiobiologiei. 2) În medicină, termenul desemnează şi deflexiunile de pe traseele *electrocardiogramei, *electroencefalogramei şi *balistocardiogramei.

UNDĂ ANACROTĂ / onde anacrote / anacrotic wave. Ridicătură a liniei ascendente a *sfigmogramei carotidiene, în urma căreia rezultă fie o modificare a pantei fie o undă mică, cu un vârf şi o incizură. U. a. corespunde deschiderii valvulelor sigmoide, deci fazei de evacuare ventriculară şi este consecinţa undei de presiune determinată de sângele propulsat puternic de ventriculul stâng în aortă. Frecvenţa u. a. creşte cu vârsta şi cu rezistenţa arterială. V. anacrotism.

UNDĂ DELTA / onde delta / delta wave. U. care apare sub forma unei mici ancoşe în porţiunea ascendentă a complexului QRS, pe electrocardiogramă. Este caracteristică *sindromului Wolf-Parkinson-White şi traduce o excitaţie precoce (preexcitaţie) a ventriculilor.

UNDĂ DICROTĂ / onde dicrote / dicrotic wave. Proeminenţă observată în porţiunea descendentă a *carotidogramei succedând incizurii catacrote. Este legată de reflexia undei sanguine către periferia sistemului arterial.

UNDĂ ÎN DOM / onde en dôme / Pardee's wave. Sin.: undă Pardee (v.).

UNDĂ F / onde f / f wave. În electrocardiografie, undă care apare în *fibrilaţia auriculară.

UNDĂ DE FUZIUNE / onde de fusion / fusion wave. Aspect electrocardiografic rezultat prin interferenţa între doi centri de automatism (*pacemaker) în competiţie, care îşi împart în cursul unei contracţii, fie activarea atriilor fie, cel mai frecvent, a ventriculilor. Când activarea ventriculilor este împărţită între un pacemaker sinusal şi unul ventricular, complexul de fuziune prezintă un aspect intermediar între o undă QRS de origine sinusală şi una de origine ventriculară, fiind precedat de o undă P sinusală urmată de un spaţiu PR scurtat.

UNDĂ P / onde P / P wave. Prima undă a *electrocardiogramei, corespunzând *depolarizării atriilor.

UNDĂ PARDEE / onde de Pardee / Pardee's wave. Aspect electrocardiografic major observat în faza acută iniţială (sau supraacută) a infarctului miocardic, în care se constată o supradenivelare a segmentului ST extremă şi convexă în sus, care înglobează unda T şi chiar, uneori, unda R, având debutul către vârful acesteia. Sin.: undă în dom, marea undă monofazică.

UNDĂ Q / onde Q / Q wave. Pe electrocardiogramă, prima undă negativă a complexului ventricular rapid QRS, care în mod normal are o amplitudine mică. O undă cu amplitudine mică se notează cu q. V. electrocardiogramă.

UNDĂ R / onde R / R wave. În electrocardiografie, prima undă pozitivă a complexului ventricular QRS. Este notată cu r când are o amplitudine sub 5 mm. V. electrocardiogramă.

UNDĂ S / onde S / S wave. În electrocardiografie, undă negativă care urmează *undei R pozitive. Este notată cu s când are o amplitudine sub 5 mm. V. electrocardiogramă.

UNDĂ T / onde T / T wave. Pe electrocardiogramă, undă lentă asimetrică urmând complexului QRS, în general pozitivă şi corespunzând sfârşitului repolarizării ventriculare. V. electrocardiogramă.

UNDĂ U / onde U / U wave. Pe electrocardiogramă, undă mică pozitivă, inconstantă şi de foarte mică amplitudine, care urmează *undei T. Este amplă la sportivi şi în vagotonie, precum şi în stările de hiperpotasiemie. V. electrocardiogramă.

UNDE ULTRASCURTE / onde ultracourtes / ultrashort waves. Radiaţii electromagnetice cu lungimea de undă sub 10 m, puţin penetrante, cu proprietăţi asemănătoare radiaţiilor infraroşii (v. infraroşu). U. u. sunt utilizate în tratamentul unor leziuni superficiale.

UNGHI, s. n. / angle, s. m. / angle. NA: angulus, pl. anguli. [*Lat.* ***angulus*** *= unghi, colţ.*] Figură geometrică formată din două drepte care pleacă din acelaşi punct. Nume dat unor zone anatomice care au aspectul de u.: 1) *u. cardiofrenic*, observat radiologic, delimitat de arcurile inferioare ale umbrei inimii şi de diafragm. 2) *u. cardiohepatic*, situat între marginea dreaptă a inimii şi marginea superioară a lobului drept hepatic. 3) *u. duodenojejunal* (NA: *flexura duodenojejunalis*), curbura de la joncţiunea duodenului cu jejunul. 4) *u. epigastric* (NA: *angulus infrasternalis*), format de marginea inferioară a cartilajelor costale prinse de apendicele *xifoid. 5) *u. hepatic al colonului* (NA: *flexura coli dextra*), u. subhepatic, format de trecerea colonului ascendent în colonul transvers. 6) *u. iridocornean* (NA: *angulus iridocornealis*), u. format de iris şi cornee. 7) *u. pontocerebelos*, delimitat de faţa laterală a punţii şi a cerebelului, pe de o parte, şi de oasele craniene, pe de altă parte. 8) *u. sternal* (NA: *angulus sterni*), sin.: unghi Louis (v.). 9) *u. vasculocardiac*, rezultat din întretăierea celor două arcuri ale marginii drepte a inimii. Sin.: angulus.

UNGHI CERVICO-DIAFIZAR / angle cervico-diaphysaire / angle of inclination, inclinatio pelvis. Unghiul format prin încrucişarea axelor mediane ale colului şi diafizei femurale. Se măsoară pe o radiografie anterioară a coapsei anterioară (cu membrul inferior în rotaţie internă de 20°), iar valoarea sa normală este apropiată de 135°. Deschiderea u. c.-d. atestă *coxa valga, iar diminuarea *coxa vara.

UNGHI LIMITĂ / angle limite / critical angle. U. de incidenţă pentru care, la trecerea luminii dintr-un mediu mai refringent în altul mai puţin refringent, corespunde, la limita de separare dintre cele două medii, un unghi de refracţie de 90°. V. refractometru.

UNGHI LOUIS / angle de Louis / Louis' angle. NA: angulus sterni. [*Antoine Louis, chirurg francez, Paris, 1723-1792.*] Unghiul format între manubriul şi corpul sternal; sub el se găseşte spaţiul II intercostal. Sin.: unghi sternal.

UNGHI STRABIC / angle strabique / angle of squint. Unghi de deviaţie a *axelor vizuale în cadrul unui *strabism. Se măsoară cu *sinoptoforul şi se măsoară în *dioptrii prismatice.

UNGHIE, s. f. / ongle, s. m. / nail. NA: unguis, pl. ungues. [*Lat.* ***unguis*** *= unghie.*] Lamă cornoasă ovalară care se află situată, bine implantată, pe faţa dorsală a falangei distale a fiecărui deget de la mâini şi picioare. În mod normal flexibile şi rezistente, de culoare roz, u. se modifică în procese patologice locale, dar aspectul lor poate avea şi o valoare semeiologică mai extinsă. Astfel, u. sunt bombate în cazul *degetelor hipocratice, pot prezenta şanţuri longitudinale în îmbătrânire sau în unele dermatoze, pot fi uscate şi casante în urma unor traumatisme fizice sau agresiuni chimice, ori în unele carenţe alimentare (îndeosebi în vitamina C şi fier). Obs.: în engl. *nail* înseamnă şi *cui*, de unde utilizarea termenului în ortopedie, uneori aproximativ sin. cu tijă.

UNGHIE ÎN CARENĂ / ongle en carène / Heller's disease. Sin.: boală Heller (v.).

UNGHIE ÎNCARNATĂ / ongle incarné / ingrown nail, ingrowing toenail. Creştere aberantă a u., care apasă ţesuturile moi adiacente, proces care favorizează inflamaţia şi, frecvent, supuraţia locală. U. î. se produce cel mai des la nivelul *halucelui.

UNGUENT, s. n. / unguent, s. m. / unguent. [*Lat.* ***unguentum*** *= ulei parfumat, pomadă.*] Preparat farmaceutic semisolid care conţine de obicei substanţe active încorporate într-un excipient ce se înmoaie la temperatura corpului. Se aplică pe piele sau pe mucoase.

UNGVEAL, adj. / unguéal, -ale, -aux, adj. / ungual. [*Lat.* ***unguis*** *= unghie.*] Referitor la unghie, care aparţine unghiei.

UNICELULAR, adj. / unicellulaire, adj. / unicellular. [*Lat.* ***unus*** *= unu;* ***cellula*** *= cămăruţă.*] Care este alcătuit dintr-o singură celulă. Bacteriile, protozoarele şi unele alge sunt organisme u.

UNIFACTORIAL, adj. / unifactoriel, -elle, adj. / monofactorial. [*Lat.* ***unum*** *= unul singur;* ***factor*** *= cel care face.*] Care se referă la un singur element constituent, la o singură cauză, sau care depinde de un singur factor.

UNILATERAL, adj. / unilatéral, -ale, -aux, adj. / unilateral. [*Lat.* ***unus*** *= unu;* ***lateralis****, de la* ***latus, -eris*** *= latură.*] Care nu afectează decât o parte a corpului sau a unui organ.

UNILOCULAR, adj. / uniloculaire, adj. / unilocular. [*Lat.* ***unus*** *= unu;* ***loculus****, dim. de la* ***locus*** *= loc.*] Care conţine o singură cavitate. Ex.: chist u.

UNIOVULAR, adj. / uniovulaire, adj. / uniovular. [*Lat.* ***unus*** *= unic, lat. ştiinţifică;* ***ovulum*** *= ou mic, de la* ***ovum*** *= ou.*] V. monozigot.

UNIPARĂ, adj., s. f. / unipare, adj., s. f. / unipara, uniparous. [*Lat.* ***unus*** *= unu;* ***parere*** *= a naşte.*] Femeie care a născut un singur copil, *primipară.

UNIPOLAR, adj. / unipolaire, adj. / unipolar. [*Lat.* ***unus*** *= unu;* ***polus*** *= pol.*] 1) Care prezintă o singură prelungire, un singur *proces. Ex.: neuron u. 2) Despre o tulburare afectivă în care survin numai episoade depresive. 3) Care posedă un singur *electrod de culegere. Ex.: derivaţiile u. (în electrocardiografie).

UNIPORT, s. n. / uniport, s. m. / uniporter. [*Acronim de la uni-* + (*trans*)*port*.] Proteină sau complex proteic membranar care transportă un solvit prin membrana celulară. El este specific unui solvit sau unei clase de solviţi, între care există competiţie sau inhibiţie competitivă a transportului. Un uniport se deosebeşte de un *canal ionic prin faptul că este saturabil. El se distinge de un *simport sau *antiport prin faptul că transportul solvitului nu este legat de un alt solvit. V. antiport, simport, cotransport.

UNISEXUALITATE, s. f. / unisexualité, s. f. / unisexuality. [*Lat. unus = unu; sexualis = referitor la sex, de la sexus = sex.*] Existenţa normală la un subiect a caracteristicilor anatomice şi fiziologice ale unui singur sex.

UNITATE, s. f. / unité, s. f. / unit. [*Lat. unitas, -atis = unitate, de la unus = unu.*] O anumită mărime sau cantitate, divizibilă sau indivizibilă, adaptată ca standard pentru măsurarea mărimilor de acelaşi fel şi denumită u. de măsură. Diferitele u. de măsură sunt cuprinse în *sisteme de unităţi, dintre care cel mai important - şi a cărui aplicare este obligatorie - este *Sistemul Internaţional de unităţi de măsură (SI). Simbol: U.

UNITATE DE ANTIGEN / unité d'antigène / antigen unit. Cantitatea cea mai mică de antigen necesară pentru fixarea unităţii de *complement.

UNITATE DE ANTITOXINĂ / unité d'antitoxine / antitoxin unit. Unitate pentru exprimarea puterii unei *antitoxine. Iniţial au fost elaborate diverse unităţi pe baza efectelor biologice. În prezent definirea se face prin comparaţie cu toxine standard specifice.

UNITATE ATOMICĂ DE MASĂ / unité de masse atomique / atomic mass unit. Atomii şi moleculele fiind foarte mici, masele lor nu pot fi exprimate convenabil folosind unităţile de masă convenţionale. De aceea, prin convenţie internaţională, a fost definită u. a. m., egală cu a douăsprezecea parte din masa izotopului $^{12}_{6}$C. Valoarea sa în SI este $1{,}66044\times10^{-27}$ kg. Simbol: u. Pentru masele moleculare se utilizează mai frecvent *daltonul.

UNITATE BODANSKY / unité Bodansky / Bodansky unit. [*Aaron Bodansky, biochimist american, New York, 1887-1961.*] În biochimia clinică: u. de *fosfatază alcalină care eliberează 1 mg de fosfor anorganic ca fosfat anorganic, după o oră de incubare în mediu tampon conţinând ca substrat sodiu-beta-glicerolfosfat.

UNITATE ENZIMATICĂ INTERNAŢIONALĂ / unité enzymatique internationale / international enzyme unit. Unitate de activitate enzimatică reprezentând cantitatea de enzimă care catalizează transformarea unui micromol de substanţă pe minut, la 30° C şi la pH-ul optim de activitate al enzimei respective. O unitate internaţională este echivalentă cu 16,67 nanokatal, adică $16{,}67\cdot10^{-9}$ katal. V. katal.

UNITATE HEMOLITICĂ / unité hémolytique / h(a)emolytic unit. Cantitatea de ser imun inactivat care produce o hemoliză completă a unui volum de 1 ml de suspensie 5% de eritrocite spălate, în prezenţa *complementului.

UNITATE HOUNSFIELD / unité Hounsfield / Hounsfield unity. [*Sir Godfrey Newbold Hounsfield, inginer englez, inventatorul computer tomografului, laureat al premiului Nobel pentru medicină/fiziologie în 1979.*] Unitate de densitate în *scanografie, conform căreia aerul corespunde la –1000, apa la 0, iar calciul (osul compact) la +1000. Sin.: număr Hounsfield.

UNITATE INTERNAŢIONALĂ / unité internationale / international unit. U. de măsură, acceptată pe plan internaţional, în cadrul *Sistemului Internaţional de unităţi de măsură, pentru exprimarea concentraţiei diferitelor substanţe biologic active, îndeosebi enzime şi hormoni. Abrev.: UI.

UNITATE MIOTATICĂ / unité myotatique / myotatic unit. Ansamblul sistemului neuromuscular pus în joc de o fibră aferentă excitată pornind de la nivelul *fusului neuromuscular. V. reflex miotatic.

UNITATE MOTORIE / unité motrice / motor unit. Neuronul motor somatic şi celulele musculare pe care acesta le inervează.

UNITATE DE REPETIŢIE / unité de répétition / repeat unit. Secvenţa de ADN constituind motivul de bază într-o regiune repetată.

UNITATE DE TRANSCRIPŢIE / unité de transcription / transcription unit. Regiune a *genomului situată între un *situs de iniţiere şi un situs terminal al *transcripţiei prin ARN-polimerază. U. t. poate include mai mult decât un *cistron.

UNIVITELIN, adj. / univitellin, -inne, adj. / univiteline. [*Lat. unus = unu; vitellum = gălbenuş de ou.*] Sin.: monozigot (v.).

UPERIZARE, s. f. / upérisation, s. f. / uperisation. [*Abrev. de la ultra + pasteurizare, din lat. ultra = dincolo de; Louis Pasteur, chimist francez, fondator al microbiologiei, virusologiei şi imunologiei, 1822-1895.*] *Pasteurizare a laptelui la temperatură foarte înaltă (140-150 °C) prin injectare de vapori în masa lichidă sau într-o atmosferă cu vapori supraîncălziţi.

URAC, s. n. / ouraque, s. m. / urachus. [*Gr. ourakhos = canalul urinar.*] Canal embrionar care la făt leagă *vezica urinară cu *ombilicul. În viaţa postnatală persistă sub forma unui cordon fibros impermeabil situat între apexul vezicii şi ombilic, fiind denumit ligament ombilical median. Excepţional, acest cordon poate rămâne permeabil, urina scurgându-se prin ombilic sau formând dilataţii chistice pe traiectul u. Var.: uracă.

URACĂ. Var. pentru urac (v.).

URACIL, s. m. / uracile, s. m. / uracil. Component pirimidinic al acizilor nucleici. V. şi baze pirimidinice.

URANILACETAT, s. m. / uranyl acétate / uranyl acetate. [*Planeta Uranus, care reprezenta zeul latin Uranus, tatăl lui Saturn; din gr. Ouranos = cer; lat. acetum = oţet.*] Sare de uraniu extrem de *electronodensă, utilizată în microscopia electronică, îndeosebi pentru prepararea probelor ce conţin acizi nucleici.

URANISM, s. n. / uranisme, s. m. / homosexuality. [*Afrodita Ourania sau celestă, zeiţă greacă a dragostei masculine, spre deosebire de Afrodita Pandemos sau vulgară, după "Banchetul" lui Platon.*] *Homosexualitate masculină.

URANIST, s. m. / uraniste, s. m. / homosexual. [*V. etimologia termenului uranism*]. Homosexual masculin.

URANIU, s. n. / uranium, s. m. / uranium. [*Planeta Uranus, care reprezenta zeul latin Uranus, tatăl lui Saturn; din gr. Ouranos = cer.*] Element metalic cu număr atomic 92, greutate atomică 238,03 şi simbol U este puternic radioactiv în mod natural (emisie alfa) şi constituit din amestecul izotopilor ^{238}U (99,28%), ^{235}U (0,71%) şi ^{234}U. Este cap de serie radioactivă, care se termină cu plumbul. Fisiunea nucleară se obţine cel mai uşor în cazul ^{235}U care este utilizat ca sursă de energie în centralele nucleare şi în scopuri militare. ^{238}U sub acţiunea neutronilor lenţi se transformă în plutoniu (^{239}Pu) care este unul dintre cei mai importanţi combustibili nucleari.

URANOPLASTIE, s. f. / uranoplastie, s. f. / uranoplasty. [*Gr. ouranos = cerul gurii, boltă cerească; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Sin.: palatoplastie (v.).

URANOSCHIZIS, s. n. / uranoschizis, s. f. / uranoschisis. [*Gr. ouranos = cerul gurii, boltă cerească; skhisis = despicătură, de la skhizein = a despica.*] Sin.: palatoschizis (v.).

URANOSTAFILORAFIE, s. f. / uranostaphylorraphie, s. f. / uranostaphylorrhaphy. [*Gr. ouranos = cerul gurii, boltă cerească; staphyle = ciorchine; rhaphe = sutură.*] Intervenţie chirurgicală plastică destinată închiderii unei despicături a bolţii palatine, vălului palatin şi luetei.

URAT, s. m. / urate, s. m. / urate. [*Gr.* ***ouron*** *= urină.*] Substanţă care se constituie ca sare sau ester de *acid uric. U. sunt forme de eliminare a acidului uric în urină. Solubilitatea lor redusă poate fi cauza precipitării în căile urinare (litiază urică) sau în ţesuturi în caz de *gută, producând formaţiuni denumite *tofi gutoşi.

URATEMIE, s. f. / uratémie, s. f. / urat(a)emia. [*Gr.* ***ouron*** *= urină, urat;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] Prezenţa uraţilor în urină.

URATURIE, s. f. / uraturie, s. f. / uraturia. [*Gr.* ***ouron*** *= urină, urat;* ***ouron*** *= urină.*] Prezenţa de uraţi în urină (valori normale: 0,3-0,6 g în 24 ore).

URCIOR, s. n. / orgelet, s. m. / sty. [*Lat.* ***urceolus*** *= urcior, ulcică;* ***hordeolus*** *= bob de orez, urcior al pleoapei.*] Var.: ulcior. Sin.: hordeolum (v.).

UREAZĂ, s. f. / uréase, s. f. / urease. [*Gr.* ***ouron*** *= urină; -**ază**.*] Enzimă care catalizează hidroliza ureei, eliberând carbonat de amoniu. Este prezentă în *Papilionaceae*, îndeosebi în *soia (0,1%). Se utilizează în determinarea cantitativă a *ureei.

URECHE, s. f. / oreille, s. f. / ear. NA: auris, pl. aures. [*Lat.* ***oricula****, forma populară pentru* ***auricula****, dim. de la* ***auris*** *= ureche.*] Organul auzului şi al echilibrului, alcătuit din trei cavităţi inegale suprapuse: *u. externă, *u. medie şi *u. internă.

URECHE EXTERNĂ / oreille externe / externai ear. NA: auris externa. Organ de captare a undelor sonore, veritabil cornet acustic, constituit din *pavilion şi conductul auditiv extern. Este separată de u. medie prin *timpan.

URECHE INTERNĂ / oreille interne / inner ear, internai ear. NA: auris interna. Organul auzului şi echilibrului situat la nivelul *stâncii osului temporal, format dintr-un *labirint osos în care este conţinut labirintul membranos. Labirintul este împărţit în două porţiuni: 1) *l. anterior*, care conţine *cohleea, în canalul cohlear fiind situat *organul auditiv Corti; 2) *l. posterior*, în al cărui vestibul se deschid *canalele semicirculare, care controlează echilibrul. Din l. anterior pleacă nervul cohlear, iar din l. posterior, nervul vestibular care se unesc pentru a forma nervul vestibulocohlear. V. tab. anat. - nervi.

URECHE MEDIE / oreille moyenne / middle ear. NA: auris media. Organ de transmisie a undelor sonore care cuprinde *casa timpanului, cavitate cubică separată de *urechea externă prin membrana *timpanului şi de *urechea internă prin două mici membrane, fereastra rotundă şi fereastra ovală. Între timpan şi fereastra ovală sunt situate trei oscioare: *ciocanul, *nicovala şi *scăriţa. U. m. conţine şi *trompa Eustachio care leagă casa timpanului de *rinofaringe. V. şi tab. anat. - oase.

URECHIUŞĂ, s. f. / auricule, s. f. / auricle. NA: auricula atrii. Diverticul al atriului cardiac.

UREE, s. f. / urée, s. f. / urea. [*Gr.* ***ouron*** *= urină.*] H_2N-CO-NH_2, diamidă a acidului carbonic formată în ciclul *ureogenezei prin degradarea proteinelor de origine alimentară sau constitutive ale ţesuturilor. U. este sintetizată în ficat şi, după difuziunea liberă în sânge, este eliminată în cea mai mare parte prin rinichi în urină (în medie 20 g/zi). De aceea, concentraţia sanguină a u. reflectă funcţia renală, dar mai puţin fidel decât *creatinina. U. nu este toxică, dar poate fi un reper pentru creşterea concentraţiei unor substanţe toxice. Nivelul ureei din sânge (v. tab. const. biochim.) prezintă variaţii fiziologice, crescând uşor în alimentaţia foarte bogată în proteine şi săracă în lichide. V. uremie.

UREIDĂ, s. f. / uréide, s. f. / ureide. Un compus al ureei cu un acid sau cu o aldehidă format prin eliminarea unei molecule de apă. U care provin dintr-o singură moleculă de uree, precum doxanul sunt monoureide; cele derivate din două molecule de uree, cum este *acidul uric, sunt diureide.

UREMIC, adj. / urémique, adj. / uraemic. Care se află în relaţie cu *uremia, se referă la uremie.

UREMIE, s. f. / urémie, s. f. / ur(a)emia. [*Gr.* ***ouron*** *= urină, uree;* ***haima, -atos*** *= sânge.*] 1) În sens strict, concentraţia de uree din sânge, dar termenul este utilizat îndeosebi când această concentraţie este crescută, ca sin. cu *hiperazotemie. 2) În sensul cel mai general: ansamblul manifestărilor din *insuficienţa renală severă.

UREMIGEN, adj. / urémigène, adj. / ur(a)emigenic. [*Gr.* ***ouron*** *= urină, uree;* ***haima, -atos*** *= sânge;* ***gennan*** *= a produce.*] Care este cauza unei *uremii sau produce uremie. Ex.: unele nefrite cronice u.

UREOGENEZĂ, s. f. / uréogenèse, s. f. / ureogenesis. [*Gr.* ***ouron*** *= urină, uree;* ***genesis*** *= producere, de la* ***gennan*** *= a produce.*] Ansamblul reacţiilor care determină formarea (la nivelul ficatului şi secundar la nivelul mucoasei intestinale) a *ureei (netoxică) din *amoniac (toxic), provenit, în esenţă, din azotul aminoacizilor. Sin.: ciclul Krebs-Henseleit, ciclul ornitinei, ureopoieză.

UREOMETRU, s. f. / uréomètre, s. m. / ureometer. [*Gr.* ***ouron*** *= urină, uree;* ***metron*** *= măsură.*] Aparat pentru determinarea cantităţii de *uree din urină.

UREOPOIEZĂ, s. f. / uréopoïèse, s. f. / ureogenesis. [*Gr.* ***ouron*** *= urină, uree;* ***poiesis*** *= creare, formare, de la* ***poiein*** *= a face.*] Sin.: ureogeneză (v.).

URETER, s. n. / uretère, s. m. / ureter. NA: ureter. [*Gr.* ***oureter*** *= ureter.*] Conduct musculo-membranos excretor al fiecărui rinichi, cu o lungime de circa 25 cm, cu diametrul de 6-8 mm, care continuă *bazinetul şi se întinde, în spaţiul subperitoneal. U. traversează succesiv cavitatea abdominală, fosa iliacă internă şi pelvisul până la *vezica urinară. La acest nivel se deschide printr-un meat situat în unghiul lateral corespondent (drept sau stâng) al *trigonului vezical. Se disting patru porţiuni ale u.: lombară, iliacă, pelvină şi vezicală.

URETERECTOMIE, s. f. / urétérectomie, s. f. / ureterectomy. [*Gr.* ***oureter*** *= ureter;* ***ektome*** *= excizie.*] Rezecţie a unui segment sau a ureterului în totalitate.

URETERITĂ, s. f. / urétérite, s. f. / ureteritis. [*Gr.* ***oureter*** *= ureter; -**ită**.*] Inflamaţia ureterului, consecutivă unei leziuni intracanaliculare sau a pereţilor ureterali. Este cel mai adesea secundară şi asociată unei *cistite (*u. ascendentă*) sau unei *pielonefrite (*u. descendentă*).

URETEROCECOCISTOPLASTIE, s. f. / urétérocaecocystoplastie, s. f. / ureterocoecocystoplasty. Operaţie chirurgicală destinată refacerii ureterului şi vezicii, pentru reconstituriea vezicii fiind utilizat cecul.

URETEROCEL, s. n. / urétérocèle, s. f. / ureterocele. [*Gr.* ***oureter*** *= ureter;* ***kele*** *= tumoră, hernie.*] Dilataţie chistică a porţiunii terminale, intravezicale a ureterului. Reprezintă, de regulă, consecinţa unei stenoze congenitale a orificiului ureteral.

URETEROCISTONEOSTOMIE, s. f. / urétéro-cysto-néostomie, s. f. / ureterocystoneostomy. [*Gr.* ***oureter*** *= ureter;* ***kystis*** *= sac, vezică;* ***neos*** *= nou;* ***stoma, -atos*** *= gură.*] Reimplantarea ureterului la nivelul vezicii, în caz de secţiune accidentală sau retracţie a acestuia. U. se practică şi pentru tratamentul *fistulei ureterovaginale.

URETEROCISTOPLASTIE, s. f. / urétérocystoplastie, s. f. / ureterocystoplasty. [*Gr.* ***oureter*** *= ureter;* ***kystis*** *= sac, vezică;* ***plastos*** *= modelat, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] Operaţie chirurgicală plastică destinată refacerii ureterului şi vezicii.

URETEROCOLOSTOMIE, s. f. / urétérocolostomie, s. f. / ureterocolostomy. [*Gr.* ***oureter*** *= ureter;* ***kolon*** *= intestin gros;* ***stoma, -atos*** *= gură.*] Crearea chirurgicală a deschiderii ureterului în colon.

URETEROENTEROPLASTIE, s. f. / urétéro-entéroplastie s. f. / ureteroenteroplasty. [*Gr. oureter = ureter; enteron = intestin; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Sin.: ureteroileoplastie (v.).

URETEROENTEROSTOMIE, s. f. / urétéro-entérostomie, s. f. / ureteroenterostomy. [*Gr. oureter = ureter; enteron = intestin; stoma, -atos = gură.*] V. ureterocolostomie.

URETEROGRAFIE, s. f. / urétérographie, s. f. / ureterography. [*Gr. oureter = ureter; graphein = a scrie.*] Examen radiologic al aparatului urinar, care se efectuează după introducerea, prin meatul urinar, sub control cistoscopic, a unei substanţe de contrast, care va opacifia căile urinare până la nivelul *bazinetelor. Sin.: ureteropielografie retrogradă, urografie ascendentă sau retrogradă.

URETEROHIDRONEFROZĂ, s. f. / urétéro-hydro-nephrose, s. f. / ureterohydronephrosis. [*Gr. oureter = ureter; hydor, hydatos = apă; nephros = rinichi; -oză.*] *Hidronefroză asociată cu o distensie parţială sau totală a *ureterelor.

URETEROHIDROZĂ, s. f. / urétéro-hydrose, s. f. / ureterohydrosis. [*Gr. oureter = ureter; hydor, hydatos = apă; -oză.*] Dilatarea ureterului prin acumulare de urină aseptică, proces analog celui din *hidronefroză.

URETEROILEOPLASTIE, s. f. / urétéro-iléoplastie, s. f. / ureteroileoplasty. [*Gr. oureter = ureter; lat. ileum = ileon, din gr. eilein = a înrula, a răsuci; gr. plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] 1) Procedeu prin care ureterele sunt implantate într-o ansă izolată a intestinului subţire şi anastomozate la vezică. 2) Refacerea ureterului în caz de *megaureter prin utilizarea unei anse a intestinului subţire. Sin.: ureteroenteroplastie.

URETEROLITOTOMIE, s. f. / urétéro-lithotomie, s. f. / ureterolithotomy. [*Gr. oureter = ureter; lithos = piatră; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Incizie chirurgicală a ureterului efectuată pentru îndepărtarea unui *calcul de la acest nivel.

URETEROLIZĂ, s. f. / urétérolyse, s. f. / ureterolysis. [*Gr. oureter = ureter; lysis = distrugere, de la lyein = a distruge.*] 1) Eliberarea chirurgicală a ureterului comprimat de un ţesut fibros. 2) Ruptura ureterului. 3) Paralizia ureterului.

URETEROPIELOGRAFIE, s. f. / urétéro-pyelographie, s. f. / ureteropyelography. [*Gr. oureter = ureter; pyelos = bazinet; graphein = a scrie.*] 1) *Pielografie după injectarea unei substanţe de contrast direct în meatul ureteral, efectuată în cursul unei *cistoscopii. 2) *U. retrogradă* (*ascendentă* sau *instrumentală*): v. ureterografie.

URETEROPIELONEOSTOMIE, s. f. / urétéropyélonéostomie, s. f. / ureteropyeloneostomy. [*Gr. oureter = ureter; pyelos = bazinet; neos = nou; stoma, -atos = gură.*] Reimplantarea chirurgicală a *ureterului în *bazinet.

URETEROPLASTIE, s. f. / urétéroplastie, s. f. / ureteroplasty. [*Gr. oureter = ureter; plastos = modelat, de la plassein = a forma, a modela.*] Refacerea sau reconstituirea chirurgicală a ureterului.

URETERORAFIE, s. f. / urétérorraphie, s. f. / ureterorrhaphy. [*Gr. oureter = ureter; rhaphe = sutură.*] Sutura unei plăgi ureterale sau reunirea chirurgicală a două extremităţi secţionate ale ureterului.

URETERORECTOSTOMIE, s. f. / urétéro-rectostomie, s. f. / ureterorectostomy. Operaţie care constă în implantarea chirurgicală a unui ureter la nivelul rectului.

URETERO-SIGMOIDOSTOMIE, s. f. / urétéro-sigmoïdostomie, s. f. / ureterosigmoidostomy. Operaţie care constă în implantarea chirurgicală a unui ureter în ansa sigmoidă a colonului.

URETEROSTOMIE, s. f. / urétérostomie, s. f. / ureterostomy. [*Gr. oureter = ureter; stoma, -atos = gură.*] Formarea chirurgicală a unei *fistule permanente la nivelul ureterului pentru drenajul urinei. *U. cutanată* reprezintă implantarea chirurgicală a ureterului la nivelul pielii. Procedeul asigură drenajul urinii în afara organismului.

URETEROTOMIE, s. f. / urétérotomie, s. f. / ureterotomy. [*Gr. oureter = ureter; tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Incizie chirurgicală a pereţilor ureterali. V. şi ureterolitotomie.

URETRALGIE, s. f. / urétralgie, s. f. / utrethralgia. [*Gr. ourethra = uretră; algos = durere.*] Durere de natură nervoasă la nivelul uretrei, fără o leziune locală evidentă.

URETRĂ, s. f. / urèt(h)re, s. m. / urethra. NA: urethra feminina, urethra masculina. [*Lat. urethra, gr. ourethra = uretră.*] Conduct musculomembranos care are originea la nivelul colului *vezicii urinare de unde conduce urina la exterior. La femeie, u. este scurtă, având 3-3,5 cm şi urmează un traiect paralel cu vaginul, anterior faţă de acesta. U. feminină este înconjurată de două sfinctere, unul neted iar altul striat şi se deschide la nivelul vulvei, între clitoris, labiile mici şi vagin. La bărbat, u. are o lungime de circa 20 de cm, traversează *prostata şi parcurge *penisul în sensul lungimii acestuia. U. masculină prezintă patru porţiuni: 1) *u. prostatică*, înconjurată la origine de sfincterul neted; în această porţiune, la nivelul unui relief denumit **veru montanum*, se deschid *canalele ejaculatoare, u. conducând şi *sperma la exterior; 2) *u. membranoasă*, înconjurată de sfincterul striat şi de aponevroza mijlocie a perineului; 3) *u. spongioasă* se întinde în grosimea *corpului spongios şi este dilatată la partea posterioară sub forma unui bulb unde se deschid canalele *glandelor Cowper; 4) *u. peniană* sau *u. mobilă* se deschide la extremitatea *glandului; extremitatea sa este dilatată, prezentând o fosetă naviculară mărginită de valvula Guérin.

URETRECTOMIE, s. f. / urétrectomie, s. f. / urethrectomy. [*Lat. urethra, gr. ourethra = uretră; gr. ektome = excizie.*] Rezecţie chirurgicală a unui segment patologic al uretrei.

URETRITĂ, s. f. / urétrite ou uréthrite, s. f. / urethritis. [*Lat. urethra, gr. ourethra = uretră; -ită.*] Inflamaţie acută sau cronică a mucoasei uretrei. În funcţie de localizare, poate fi anterioară sau posterioară (totală).

URETRITĂ GONOCOCICĂ / urétrite gonococcique / specific urethritis, urethritis venerea. Sin.: blenoragie (v.).

URETRITĂ CU INCLUZIUNI / urétrite à inclusions / simple urethritis. Boală sexual transmisibilă provocată de **Chlamydia trachomatis*. Această uretrită are adesea o evoluţie trenantă şi recidivantă, cu risc de *epididimită la bărbat şi infecţie pelvină la femeie, uneori cu sterilitate consecutivă.

URETROCEL, s. n. / urétrocèle, s. f. / urethrocele. [*Lat. urethra, gr. ourethra = uretră; gr. kele = tumoră, hernie.*] 1) Dilataţie a uretrei, care proemină în vagin, de formă aproximativ sferică şi de dimensiuni relativ mici. 2) Primul stadiu al *cistocelului vaginal. 3) Îngroşare a ţesutului conjunctiv în jurul uretrei la femeie.

URETROCISTITĂ, s. f. / urétrocystite, s. f. / urethrocystitis. [*Lat. urethra, gr. ourethra = uretră; gr. kystis = sac, vezică; -ită.*] *Uretrită posterioară cu extinderea procesului inflamator la vezică, manifestată prin cistita de col vezical.

URETROCISTOGRAFIE, s. f. / urétrocystographie, s. f. / urethrocystography. [*Lat. urethra, gr. ourethra = uretră; gr. kystis = sac, vezică; graphein = a scrie.*] *Radiografia uretrei şi a vezicii după injectarea, în cavităţile acestora, a unei substanţe opace la radiaţiile X.

URETROCISTOSCOPIE, s. f. / urétrocystoscopie, s. f. / urethrocystoscopy. [*Lat. urethra, gr. ourethra = uretră; gr. kys-*

tis = sac, vezică; skopia = examinare, de la skopein = a vedea, a examina.] Explorarea prin *endoscopie a uretrei şi a vezicii.

URETROGRAFIE, s. f. / urétrographie, s. f. / urethrography. [*Lat. **urethra**, gr. **ourethra** = uretră; gr. **graphein** = a scrie.*] Radiografia uretrei după injecţia unui produs opacifiant. U. este retrogradă când lichidul de contrast este injectat prin *meatul uretral şi permicţională când lichidul de contrast, intravezical, opacifiază uretra în cursul micţiunii.

URETROMETRU, s. n. / urétromètre, s. m. / urethrometer. [*Lat. **urethra**, gr. **ourethra** = uretră; gr. **metron** = măsură.*] Instrument pentru măsurarea diametrului uretrei sau a lumenului acesteia în caz de *strictură.

URETROPLASTIE, s. f. / urétroplastie, s. f. / urethroplasty. [*Lat. **urethra**, gr. **ourethra** = uretră; gr. **plastos** = modelat, de la **plassein** = a forma, a modela.*] Intervenţie chirurgicală plastică destinată acoperirii unei pierderi de substanţă, închiderii unei fistule uretrale, sau modelării unei noi uretre din lambouri cutanate.

URETRORAFIE, s. f. / urétrorraphie, s. f. / urethrorrhaphy. [*Lat. **urethra**, gr. **ourethra** = uretră; gr. **rhaphe** = sutură.*] *Sutura uretrei în caz de secţionare accidentală, totală sau parţială, a acesteia.

URETRORAGIE, s. f. / urétrorragie, s. f. / urethrorrhagia. [*Lat. **urethra**, gr. **ourethra** = uretră; gr. **rhegnynay** = a ţâşni, a izbucni.*] Hemoragie a *uretrei, manifestată prin scurgere de sânge prin uretră în afara *micţiunii.

URETROREE, s. f. / urétrorrhée, s. f. / urethrorrh(o)ea. [*Lat. **urethra**, gr. **ourethra** = uretră; gr. **rhoia** = curgere, de la **rhein** = a curge.*] Scurgere anormală, mai mult sau mai puţin abundentă, la nivelul *uretrei.

URETROSCOP, s. n. / urétroscope, s. m. / urethroscope. [*Lat. **urethra**, gr. **ourethra** = uretră; gr. **skopos** = observator, de la **skopein** = a vedea, a examina.*] Instrument pentru examinarea vizuală a interiorului *uretrei. U. este un tub prevăzut cu un sistem de iluminare, asemănător cu *endoscopul.

URETROSCOPIE, s. f. / urétroscopie, s. f. / urethroscopy. [*Lat. **urethra**, gr. **ourethra** = uretră; gr. **skopia** = examinare, de la **skopein** = a vedea, a examina.*] Investigaţie care constă într-un examen vizual al conductului uretral şi al colului vezical cu ajutorul unui *uretroscop.

URETROSTENOZĂ, s. f. / urétrosténie, s. f. / urethrostenosis. [*Lat. **urethra**, gr. **ourethra** = uretră; gr. **stenosis** = îngustare, strâmtare, de la **stenos** = strâmt, îngust.*] *Strictura sau stenoza *uretrei.

URETROSTOMIE, s. f. / urétrostomie, s. f. / urethrostomy. [*Gr. **ourethra** = uretră; **stoma** = gură.*] Deschiderea chirurgicală a uretrei şi crearea unui *meat artificial în cazul unei retracţii accentuate. V. şi perineostomie.

URETROTOM, s. n. / urétrotome, s. m. / urethrotome. Instrument destinat practicării *uretrotomiei interne. U. este alcătuit, în esenţă, dintr-o lamă triunghiulară montată pe o tijă lungă, destinată introducerii în ureter. Lama poate fi manevrată pentru secţionarea porţiunii îngustate a ureterului.

URETROTOMIE, s. f. / urétrotomie, s. f. / urethrotomy. [*Lat. **urethra**, gr. **ourethra** = uretră; gr. **tome** = tăiere, secţiune, de la **temnein** = a tăia.*] Incizia uretrei în cazul unei stricturi uretrale. Se disting: 1) *u. externă*, când incizia uretrei se efectuează prin *perineu; 2) *u. internă*, din interior spre exterior, dacă este posibil, cu un instrument care permite vizualizarea directă. V. uretrotoom.

URETROTRIGONITĂ, s. f. / urétro-trigonite, s. f. / urethrotrigonitis. [*Lat. **urethra**, gr. **ourethra** = uretră; lat. **trigonum**, din gr. **trigonon** = arie triunghiulară (gr. **treis** = trei; **gone** = unghi); **-ită**.*] Inflamaţia uretrei şi a trigonului vezical.

URICACIDURIE, s. f. / uricacidurie, s. f. / uric-aciduria. [*Acid uric; lat. **acidus** = acru; gr. **ouron** = urină.*] Eliminarea renală de acid uric (normal, 300-550 mg/zi).

URICAZĂ, s. f. / uricase, s. f. / uricase. [*Acid uric; **-ază**.*] Enzimă prezentă în ficat şi rinichi la cea mai mare parte dintre mamifere, dar absentă la om. U. catalizează decarboxilarea oxidativă a *acidului uric în alantoină şi bioxid de carbon. Enzima purificată este utilizată parenteral la om în *hiperuricemiile severe.

URICEMIE, s. f. / uricémie, s. f. / uric(a)emia. [*Acid uric; gr. **haima, -atos** = sânge.*] Concentraţia (la litru), normală sau patologică, în *acid uric a sângelui (normal: 0,02-0,04 g/l de sânge total). V. hiperuricemie.

URICOLITIC, adj. / uricolytique, adj. / uricolytic. [*Acid uric; gr. **lytikos** = care distruge, de la **lyein** = a distruge.*] 1) Care aparţine *uricolizei, o caracterizează sau o produce. 2) Un medicament care este capabil să dizolve *acidul uric.

URICOLIZĂ, s. f. / uricolyse, s. f. / uricolysis. [*Acid uric; gr. **lysis** = distrugere, de la **lyein** = a distruge.*] Distrucţia *acidului uric în organism.

URICOGENEZĂ, s. f. / uricogénèse, s. f. / uricogenesis. Biosinteza *acidului uric.

URICOPEXIE, s. f. / uricopexie, s. f. / uratosis. [*Acid uric; gr. **pexis** = fixare.*] Precipitarea *acidului uric în ţesuturi sub formă de depozite (tofi gutoşi) sau de calculi (litiază renală urică).

URICOZURIC, adj., s. n. / uricosurique, adj., s. m. / uricosuric. 1) Adj. Care creşte eliminarea *acidului uric, inhibând reabsorbţia sa tubulară. 2) Medicament (agent) utilizat în tratamentul *gutei şi al hiperuricemiei.

URICOZURIE, s. f. / uricosurie, s. f. / uricosuria. Eliminarea de acid uric prin urină. U. normală este de 0,3-0,8 g în urina din 24 ore, sau 1,8-4,8 mmol. Sin.: uricurie.

URICURIE, s. f. / uricurie, s. f. / uricosuria. Sin.: uricozurie (v.).

URIDINĂ, s. f. / uridine, s. f. / uridine. Nucleozid component al ARN (ribonucleozid) format prin combinarea *ribozei cu *uracilul.

URINĂ, s. f. / urine, s. f. / urine. [*Lat. **urina**, gr. **ouron** = urină.*] Fluid organic excretat de rinichi, acumulat în vezică şi eliminat, de obicei voluntar, prin uretră. În mod normal urina are o culoare galben-chihlimbar sau roşietică, în funcţie de densitate (1,005-1,030) este uşor acidă şi are un miros particular. Volumul de u. eliminat de adult este de 1 000-2 000 ml/24 ore, cu variaţii considerabile în funcţie de apa, fluidele şi hrana consumate, de activitatea fizică şi de climat. U. conţine circa 95% apă şi 5% substanţe minerale (sodiu, potasiu, calciu, magneziu sub formă de cloruri, sulfaţi, fosfaţi) şi organice (uree, creatinină, acid uric, acizi aminaţi, enzime, hormoni, vitamine), ca şi hematii şi leucocite (sub 5 000 pe mililitru). Prin excreţia u. se produce, pe de o parte, eliminarea unor deşeuri metabolice, a unui mare număr de medicamente şi de toxice şi, pe de altă parte, se asigură constanţa mediului intern al organismului, prin reglarea cantităţilor de apă şi de săruri minerale eliminate, evident, sub control neurohormonal. V. şi tab. const. biochim.

URINOS, adj. / urineux, -euse, adj. / urinous. Care se produce în legătură cu urina. De ex.: abces u., febră u.

URLIAN, adj. / ourlien, -ienne, adj. / pertaining to mumps. [*Fr. veche **ourle** = oreion.*] Referitor la tot ce priveste *oreionul, atât agentul patogen (virus u.) cât şi manifestările clinice sau complicaţiile bolii (parotidită u., orhită u., meningită u.).

UROBILINĂ, s. f. / urobiline, s. f. / urobilin. [*Gr. **ouron** = urină; lat. **bilis** = fiere; **-ină**.*] Pigment portocaliu care rezultă din oxidarea *urobilinogenului, rezultat prin reducerea *bilirubinei în intestin. Este prezent în materiile fecale şi în cantităţi mici în urină, proporţional cu creşterea urobilinogenului. V. şi urobilinurie.

UROBILINOGEN, s. m. / urobilinogène, s. m. / urobilinogen. [*Gr. ouron = urină; lat. bilis = fiere; -ină; gr. gennan = a produce.*] Substanţă incoloră provenită prin reducerea în intestin, de către bacterii, a *bilirubinei conjugate excretată prin bilă. U. este eliminat prin materiile fecale sub formă de *stercobilinogen, formă oxidată, care determină culoarea acestora. O cantitate mică de u. este resorbită în intestin, oxidată în *urobilină şi excretată în mod normal în urină, pe care o colorează. Cea mai mare parte a u. este reabsorbită intestinal şi recirculată în ficat, unde este transformată in bilirubină, care va fi excretată în bilă, în cadrul *ciclului enterohepatic.

UROBILINOGENEMIE, s. f. / urobilinogènémie, s. f. / urobilinogenemia. Prezenţa *urobilinogenului în sânge. În mod normal u. este foarte mică, dar devine notabilă în afecţiunile hepatice sau în cazul hemolizei masive.

UROBILINOGENURIE, s. f. / urobilinogènurie, s. f. / urobilinogenuria. 1) Conţinutul în urobilinogen al urinii, în mod normal sub 25 mg pe zi. 2) Excesul de urobilinogen în urină. V. urobilinogen, urobilinurie.

UROBILINURIE, s. f. / urobilinurie, s. f. / urobilinuria. [*Gr. ouron = urină; lat. bilis = fiere; -ină; gr. ouron = urină.*] Prezenţa *urobilinei în urină (normal 2-3 mg/24 ore). Urobilina poate apare în exces în unele boli febrile şi în cele cu afectarea celulelor hepatice (ciroză, hepatită) ca urmare a blocării *ciclului enterohepatic al *urobilinogenului.

UROCEL, s. n. / urocèle, s. f. / urocele. [*Gr. ouron = urină; kele = hernie.*] Tumoră formată consecutiv infiltrării urinii la nivelul *burselor.

UROCROM, s. m. / urochrome, s. m. / urochrome. [*Gr. ouron = urină; khroma, -atos = culoare.*] Pigment brun-roşu derivat din *urobilină. U. determină culoarea galbenă a urinii normale.

UROCULTURĂ, s. f. / uroculture, s. f. / bacteriological culture of urine. [*Gr. ouron = urină; lat. cultura = cultivare.*] Însămânţarea într-un mediu de cultură a unei cantităţi mici de urină prelevată în condiţii de asepsie.

URODENSIMETRU, s. n. / urodensimètre, s. m. / urodensimeter. [*Gr. ouron = urină; lat. densitas, -atis = consistenţă, densitate, de la densus = dens, compact; gr. metron = măsură.*] Sin.: urometru (v.).

URODILATINĂ, s. f. / urodilatine, s. f. / urodilatin. [*Gr. ouron = urină; lat. dilatare = a lărgi, a mări; -ină.*] Peptid alcătuit din 32 de aminoacizi, detectabil în urină. U. este produsă în rinichi prin clivarea unui pro-hormon identic cu pro-hormonul *peptidului natriuretic atrial şi exercită o blocare a canalelor de Na^+ sensibile la *amilorid.

URODINAMICĂ, s. f. / urodynamique, s. f. / urodynamics. [*Gr. ouron = urină; dynamics = forţă.*] Studiul presiunilor vezicale şi ureterale, ca şi a debitului urinar, în cursul *micţiunii. V. şi cistometrie.

URODINIE, s. f. / urodynie, s. f. / urodynia. [*Gr. ouron = urină; odune = durere.*] Senzaţie dureroasă care apare în timpul *micţiunii.

UROFOLITROPINĂ, s. f. / urofollitropine, s. f. / urofollitropin. [*Gr. ouron = urină; lat. folliculus = săculeţ, dim. de la follis = burduf, minge; trope = întoarcere, de la trepein = a întoarce; -ină.*] *Hormon foliculostimulant extras din urina femeii aflată la *menopauză. U. este indicată pe cale intramusculară sau subcutanată în fecundarea *in vitro* ca şi în tratamentul sterilităţii consecutive *bolii polichistice ovariene rezistentă la clomifen sau care se află în relaţie cu un *hipogonadism.

UROGASTRONĂ, s. f. / urogastrone, s. f. / urogastrone. [*Gr. ouron = urină; gaster, gastros = stomac.*] Polipeptid extras din urină şi secretat de glandele salivare. U. inhibă secreţia de acid clorhidric din stomac, iar structura sa este foarte asemănătoare cu a *factorului de creştere epidermică (EGF).

UROGENEZĂ, s. f. / urogenèse, s. f. / urogenesis. Sin.: uropoieză (v.).

UROGRAFIE, s. f. / urographie, s. f. / urography. [*Gr. ouron = urină; graphein = a scrie.*] Radiografia unei părţi din tractul urinar care a devenit opacă prin utilizarea unui *mediu de contrast. Tipuri de u.: 1) *u. ascendentă* sau *retrogradă*, v. ureterografie; 2) *u. cistoscopică*, sau *retrogradă*, v. ureterografie; 3) *u. orală* în care substanţa de contrast este administrată pe gură; 4) *u. intravenoasă* (v.) denumită şi descendentă, de excreţie sau excretorie.

UROGRAFIE INTRAVENOASĂ / urographie intraveineuse / intravenous urography. Examen radiologic al căilor urinare după injectarea intravenoasă a unui produs de contrast iodat care este excretat rapid în urină. În cazul *u. i. prin perfuzie* mediul de contrast este administrat prin perfuzie intravenoasă, treptat dar în doze mult mai crescute, necesare uneori în caz de insuficienţă renală. V. şi urografie.

UROKINAZĂ, s. f. / urokinase, s. f. / urokinase. [*Gr. ouron = urină; kinein = a mişca; -ază.*] Serin protează cu domenii asemănătoare celor ale factorului de creştere epitelială (EGF). Este activator de *plasminogen, izolat din urina umană. Poate fi utilizată experimental pentru dizolvarea *trombusurilor venoase şi a *embolilor pulmonari, prin administrare intravenoasă.

UROLITIAZĂ, s. f. / urolithiase, s. f. / urolithiasis. [*Gr. ouron = urină; lithos = piatră.*] 1) Formarea de calculi la nivelul căilor urinare. 2) Boală determinată de prezenţa calculilor urinari, denumită şi litiază urinară. V. şi litiază renală, litiază vezicală.

UROLOGIE, s. f. / urologie, s. f. / urology. [*Gr. ouron = urină; logos = ştiinţă.*] Ramură a medicinii care are ca obiect patologia aparatului urinar la ambele sexe şi a aparatului genital la bărbat.

UROMETRU, s. n. / uromètre, s. m. / urometer. [*Gr. ouron = urină; metron = măsură.*] Instrument servind la determinarea densităţii urinii; se bazează pe principiul lui Arhimede. Sin.: urodensimetru.

UROMODULINĂ, s. f. / uromoduline, s. f. / uromodulin. [*Gr. ouron = urină; lat. modulari = a ritma, a modula, de la modulus = măsură muzicală, cadenţă; -ină.*] Moleculă naturală (85 kDa) cu acţiune *imunosupresoare, descoperită iniţial în urina de femeie gravidă. Ulterior s-a constatat asemănarea u. cu o serie de glicoproteine ale suprafeţei celulare.

UROMUCOID, s. n. / uromucoïde, s. f. / uromucoide. [*Gr. ouron = urină; lat. mucus = mucus; gr. eidos = formă.*] Proteină de origine renală prezentă în mod normal în urină.

URONEFROZĂ, s. f. / uronéphrose, s. f. / uronephrosis. [*Gr. ouron = urină; nephros = rinichi; -oză.*] Sin.: hidronefroză (v.).

UROPATIE, s. f. / uropathie, s. f. / uropathy. [*Gr. ouron = urină; pathos = boală.*] 1) Denumire generală pentru orice modificare patologică a tractului urinar. 2) Stare patologică apărută după suprimarea sau ocolirea unui obstacol situat la nivelul căilor urinare şi condiţionată de restabilirea funcţiei uroformatoare a unui rinichi până atunci inactiv.

UROPOD, s. n. / uropode, s. m. / uropod. [*Gr. ouron = urină; pous, podos = picior.*] Porţiune alungită a unei celule în mişcare, la nivelul căreia există multiple *pseudopode.

UROPOIEZĂ, s. f. / uropoïèse, s. f. / uropoiesis. [*Gr. ouron = urină; poïein = a crea.*] 1) Secreţia urinară. Sin.: urogeneză. 2) Uneori termenul este utilizat, greşit, ca sinonim cu ureogeneză (v.).

UROPORFIRINĂ, s. f. / uroporphyrine, s. f. / uroporphyrin. [*Gr. **ouron** = urină; **porphyra** = purpură; -ină.*] *Porfirină rezultată din *uroporfirinogen prin oxidarea legăturilor metilen. Deoarece există doi izomeri de uroporfirinogen, vor rezulta tot două tipuri de u., I şi III. U. de tip I este excretată în *porfiria eritropoietică congenitală, iar ambele tipuri, I şi III, în *porfiria cu manifestări cutanate. V. şi porfirină, uroporfirinogen.

UROPORFIRINOGEN, s. m. / uroporphyrinogène, s. m. / uroporphyrinogen. [*Gr. **ouron** = urină; **porphyra** = purpură; -ină; **gennan** = a produce.*] *Porfirinogen format din condensarea a patru molecule de *porfobilinogen. Sunt posibili patru izomeri de u., dar numai două tipuri, I şi III, există în mod natural. V. şi porfirină.

UROPORFIRINOGEN SINTETAZĂ / uroporphyrinogène synthase / uroporphyrinogen synthase. Enzimă care catalizează reacţia de conversie a porfobilinogenului, derivat din acidul aminolevulinic, în uroporfirinogen III. Acesta poate fi decarboxilat în coproporfirinogen III. V. şi uroporfirină.

UROPORFIRINURIE, s. f. / uroporphyrinurie, s. f. / uroporphyrinuria. Prezenţa de *uroporfirine în urină, care determină o coloraţie roşie a acesteia, o *fluorescenţă în ultraviolet. În porfiria congenitală (v. boala Günther) domină *uroporfirina I (până la 100 mg/24 ore), iar în *porfiria acută este detectată îndeosebi uroporfirina III. În cele două boli această excreţie se însoţeşte şi cu eliminarea altor porfirine, îndeosebi *coproporfirine. Tulburări biochimice identice se observă şi în *porfiria cutanată tardivă.

UROSTOMIE, s. f. / urostomie, s. f. / urostomy. [*Gr. **ouron** = urină; **stoma, -atos** = gură.*] Implantarea chirurgicală a unui conduct urinar la nivelul pielii. Cel mai frecvent se practică *ureterostomia.

UROTELIU, s. n. / urothélium, s. m. / urothelium. [*Gr. **ouron** = urină; (**epi** = pe) **thele** = mamelon, ridicătură.*] Epiteliul care tapisează căile urinare.

UROURETER, s. n. / urouretère, s. m. / uroureter. [*Gr. **ouron** = urină; **oureter** = ureter.*] Distensia ureterului prin acumulare de urină, cauzată de strictură sau obstrucţie.

URTICARIA PAPULOSA INFANTUM / urticaria papulosa infantum / urticaria papulosa infantum. Sin.: strofulus (v.).

URTICARIE, s. f. / urticaire, s. f. / urticaria. [*Lat. **urtica** = urzică; datorită asemănării erupţiei cu iritaţia produsă de urzică.*] Erupţie cutanată *pruriginoasă, constituită din papule eritematoase cu centrul albicios şi cu contur net, asemănătoare cu leziunile cutanate provocate de urzici. U. este o manifestare de *hipersensibilitate anafilactică sau imediată prin contactul cu o serie de antigeni, iar fenomenele cutanate apar datorită eliberării locale de histamină şi alte substanţe vasoactive. Se disting: 1) *U. acută*, din cauza intoleranţei la unele alimente sau medicamente, ca şi consecutiv înţepăturilor unor insecte. 2) *U. cronică*, de cauze multiple: a) *u. fizice*, în cazul *dermografismului; b) *u. de contact*, prin diferite substanţe chimice; c) *u. de cauză genetică*, sindromul Mückle şi Wells (v.); d) *u. din bolile de sistem*, vascularita urticariană. *Antihistaminicele sunt medicamentele simptomatice principale utilizate în u.

URTICARIE FACTICE / urticaire factice / urticaria factitia. Sin.: dermografism (v.).

URTICARIE HEMORAGICĂ / urticaire hémorragique / urticaria haemorhagica. Varietate de u. care este declanşată, în general, de priza anumitor medicamente, îndeosebi: cloramfenicol, sulfamide, fenilbutazonă, amidopirină, chinină. În scurt timp de la administrarea medicamentului apar papule de culoare roz, edemaţiate şi pruriginoase, care se extind până la confluenţă, asociate cu purpură şi, frecvent, cu febră şi artralgii. Toate aceste simptome dispar după oprirea medicaţiei în cauză.

URTICARIE PIGMENTARĂ / urticaire pigmentaire / Nettleship's disease. Varietate de *mastocitoză care apare în primele luni de viaţă, sub forma unor plăci brune-gălbui, care prin grataj iau un aspect asemănător u. Se caracterizează prin prezenţa în derm a numeroase *mastocite. Există forme simple maculoase, forme nodulare şi forme mixte maculonodulare. U. p. este, probabil, ereditară şi apare rar la adult. Sin.: boală Nettleship.

URTICARIE PIGMENTATĂ / urticaire pigmentée / purpura urticans. Varietate foarte rară de urticarie caracterizată printr-o erupţie hemoragică, după care rămân pete proeminente sau plate, de culoare cafeniu închis, persistente o perioadă lungă de timp.

URUITURĂ DIASTOLICĂ / roulement diastolique / diastolic rumble. Suflu diastolic de frecvenţă joasă, perceput de obicei la vârful inimii în *stenoza mitrală organică. Un alt tip de u. d., denumită de debit, este consecinţa creşterii umplerii ventriculare în condiţiile unui orificiu mitral sau tricuspidian normal, de ex. în *şuntul dreapta-stânga sau în *insuficienţa mitrală. Sin.: rulment diastolic. *Uruitură Flint*, v. semn Flint.

USTILAGINISM, s. n. / ustilaginisme, s. m. / ustilaginism. [*Lat. **ustilare** sau **ustulare** = a trece prin foc, a arde; -**ism**.*] Intoxicaţie produsă consecutiv consumului de porumb infestat cu specia de fungi **Ustilago maydis*.

USTILAGO / Ustilago / Ustilago. [*Lat. **ustilare** sau **ustulare** = a trece prin foc, a arde.*] Gen de ciuperci microscopice. Specia *Ustilago maydis*, care infestează porumbul, este toxică pentru om. V. şi ustilaginism.

UTER, s. n. / utérus, s. m. / uterus, womb. NA: uterus. [*Lat. **uterus** = uter.*] Organ muscular cavitar al aparatului genital feminin, destinat să conţină *oul fecundat în perioada dezvoltării acestuia şi să îl expulzeze când a ajuns la maturitate. În afara sarcinii şi în timpul activităţii genitale, uterul are dimensiuni relativ mici (7-8 cm în înălţime) şi este situat median, în cavitatea pelvină, între vezică şi rect. În formă de con, cu vârful în jos, u. este alcătuit din trei părţi: 1) *corpul*, menţinut lateral de *ligamentele largi, unghiurile sale superioare (denumite şi coarne uterine) prelungindu-se cu *trompele uterine (Fallopio); 2) *istmul*, o parte intermediară şi îngustată, scurtă; 3) *colul uterin*, a cărui extremitate inferioară proemină şi se deschide în vagin. Peretele uterin este alcătuit din ţesut muscular neted (*miometru) şi circumscrie o cavitate tapisată de mucoasa uterină, denumită *endometru, destinată *nidaţiei ovulului fecundat. U. negravid cântăreşte circa 50 g şi are o capacitate de 2-3 cm^3, pe când uterul gravid la termen cântăreşte 900-1 200 g şi are o capacitate variind între 4 000 şi 5 000 cm^3. V. anteflexie, antepoziţie, anteversie, retroflexie, retroversiune uterină. V. şi în continuare.

UTER BICORN / utérus bicorne / uterus bicornis. U. dedublat în partea sa superioară, colul şi partea inferioară având o conformaţie normală. Această malformaţie este determinată de unirea incompletă a celor două canale ale lui Müller.

UTER BILOCULAR / utérus biloculaire / uterus duplex. U. cu cavitatea divizată longitudinal în două părţi printr-un sept. Se distinge o formă cu diviziune completă, cu două coluri uterine, şi una în care diviziunea este incompletă şi colul unic. V. şi uter didelf.

UTER CORDIFORM / utérus cordiforme / uterus cordiformis. Deformare a u. în formă de inimă (cupă) de carte de joc, determinată de depresiunea mediană sagitală a corpului uterin.

UTER DIDELF / utérus didelphe / uterus didelphys. Tipul cel mai complet de dualitate uterină, în care există două u. distincte, cu două corpuri şi două coluri distincte, vaginul fiind unic sau cloazonat. Când cele două coluri sunt fuzionate, malformaţia se numeşte *u. pseudodidelf.*

UTER DUPLEX / utérus duplex / duplex uterus. Termen general prin care sunt desemnate toate varietăţile şi toate gradele de dualitate uterină.

UTER UNICORN / uterus unicornis / uterus unicornis. Uter redus la una din jumătăţile sale, ca urmare a atrofiei unuia dintre canalele Müller.

UTERIN, adj. / utérin, -e, adj. / uterine. [*Lat.* ***uterinus,*** *de la* ***uterus*** *= uter.*] Care aparţine uterului sau se află în relaţie cu uterul. Ex.: ciclu u., colică u.

UTEROGLOBINĂ, s. f. / utéroglobine, s. f. / uteroglobin. [*Lat.* ***uterus*** *= uter;* ***globus*** *= glob; -ină.*] Proteină de legare a *progesteronului, descoperită la o serie de mamifere. Este un inhibitor potenţial al *fosfolipazei A_2.

UTEROPLASTIE, s. f. / utéroplastie, s. f. / uteroplasty. Sin.: metroplastie (v.).

UTEROTUBAR, adj. / utéro-tubaire, adj. / utero-tubal. [*Lat.* ***uterus*** *= uter;* ***tuba*** *= trompetă.*] Care aparţine uterului şi *oviductelor. Care trece la acest nivel.

UTERUS ACOLLIS / uterus acollis / uterus acollis. [*Gr.* ***a*** *= privativ; lat.* ***collum*** *= col.*] Uter al cărui col a suferit o oprire a dezvoltării complete.

UTERUS BIFORIS / uterus biforis / uterus biforis. [*Lat.* ***biforis*** *= perforat de două găuri.*] Malformaţie a uterului al cărui col prezintă două orificii, vestigii ale originii duble a acestui organ.

UTERUS DEFICIENS / uterus deficiens / uterus deficiens. [*Lat.* ***deficiens*** *= absent.*] Absenţa totală, congenitală, a uterului.

UTERUS DIDUCTUS / uterus diductus / uterus diductus. Sin.: uter didelf (v.).

UTERUS PARVICOLLIS / uterus parvicollis / uterus parvicollis. Uter al cărui col a suferit o oprire în dezvoltare şi, în consecinţă, este dezvoltat parţial.

UTERUS SUBSEPTUS / uterus subseptus / uterus subseptus. Malformaţie a uterului care este cloazonat în jumătatea sa superioară. *Cloazonul este un *vestigiu al *canalelor Müller.

UTERUS UNICOLLIS / uterus unicollis / uterus bicornis unicollis. Tip de uter dublu în care cloazonul (septul) ce delimitează cele două cavităţi uterine se află numai la nivelul corpului uterin. Ca urmare, colul este unic. Această anomalie trece cel mai adesea neobservată.

UTRICULĂ, s. f. / utricule, s. m. / utricle. NA: utriculus, pl. utriculi. [*Lat.* ***utriculus*** *= pântece mic, sac mic, dim. de la* ***uterus*** *= pântecele mamei, uter.*] Zonă a *vestibulului membranos al urechii interne, situată posterior *saculei, în care se deschid cele trei *canale semicirculare. Zona de u. aderentă la nivelul ferestrei ovale, pe peretele intern al vestibulului, corespunde *maculei auditive, de unde pornesc fibrele nervului utricular.

UTRICULĂ PROSTATICĂ / utricule prostatique / prostatic utricle. NA: utriculus prostaticus. Relicvă embrionară a canalului Müller (deschis în *celom). Se prezintă sub forma unei cavităţi mai mult sau mai puţin ramificate, având uneori aspect de *diverticuli glandulari (glande utriculare) înconjuraţi de ţesut conjunctiv foarte vascularizat. Se deschide în centrul reliefului *_veru montanum_. V. prostată, uretră.

UTRICULITĂ, s. f. / utriculite, s. f. / utriculitis. [*Lat.* ***utriculus*** *= pântece mic, sac mic, dim. de la* ***uterus*** *= pântecele mamei, uter; -ită.*] Inflamaţia *utriculei urechii sau a *utriculei prostatice.

UTROFINĂ, s. f. / utrophine, s. f. / utrophin. Proteină asociată *distrofinei, localizată lângă joncţiunea neuromusculară a muşchiului adult. În cazul absenţei distrofinei (ex.: în *distrofia musculară Duchènne), u. este localizată de asemenea în citoplasmă, în vecinătatea *sarcolemei.

UVEE, s. f. / uvée, s. f. / uvea. NA: tunica vasculosa bulbi. [*Lat.* ***uva*** *= strugure (prin analogie de culoare).*] Sin.: tract uveal (v.).

UVEITĂ, s. f. / uvéite, s. f. / uveitis. [*Lat.* ***uva*** *= strugure (prin analogie de culoare); -ită.*] Inflamaţie a *tractului uveal. U. poate fi: 1) _anterioară_, cu afectarea *irisului şi a *corpilor ciliari (sin. *iridociclită); 2) _posterioară_, cu afectarea *coroidei (sin. *coroidită); 3) _totală_, în care se asociază o iridociclită cu o coroidită. V. şi ciclită, uveomeningită, uveopapilită.

UVEOENCEFALITĂ, s. f. / uvéo-encéphalite, s. f. / uveoencephalitis. Sin.: sindrom Harada (v.).

UVEOMENINGITĂ, s. f. / uvéo-méningite, s. f. / uveomeningitis. [*Lat.* ***uva*** *= strugure (prin analogie de culoare); gr.* ***meninx, -ingos*** *= membrană foarte fină; -ită.*] Termen generic utilizat pentru a desemna ansamblul afecţiunilor inflamatorii care interesează atât *meningele cât şi *tractul uveal (explicate prin originea embrionară comună a acestora). Etiologia, uneori greu de elucidat, este frecvent virală.

UVEONEVRAXITĂ, s. f. / uvéonévraxite, s. f. / uveomeningitic syndrome. [*Lat.* ***uva*** *= strugure (prin analogie de culoare); gr.* ***neuron*** *= nerv; gr.* ***axon,*** *lat.* ***axis*** *= axă; -ită.*] Asocierea unei *uveite cu o inflamaţie a nevraxului, adică cu o *nevraxită. V. şi uveomeningită.

UVEOPAPILITĂ, s. f. / uvéopapillite, s. f. / uveo-papillitis. [*Lat.* ***uva*** *= strugure (prin analogie de culoare);* ***papilla*** *= mamelon, băşicuţă; -ită.*] Sindrom în care se asociază o inflamaţie a uveei posterioare cu o inflamaţie a nervului optic în porţiunea sa juxtabulbară.

UVEOPAROTIDITĂ, s. f. / uvéoparotidite, s. f. / uveoparotiditis. Inflamaţie a *uveei şi a *parotidelor. V. uveită şi sindrom Heerfordt.

UVEOPLASTIE, s. f. / uvéoplastie, s. f. / uveoplasty. [*Lat.* ***uva*** *= strugure (prin analogie de culoare);* ***plastos*** *= modelat, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] Intervenţie de microchirurgie reparatorie a *tractului uveal.

UVIFORM, adj. / uviforme, adj. / uviform. [*Lat.* ***uva*** *= ciorchine de strugure;* ***forma*** *= formă.*] Cu formă asemănătoare unui ciorchine.

UVIOREZISTENT, adj. / uviorésistent, -e, adj. / uvioresistant. [*UV = abrev. de la (radiaţii) ultraviolete; lat.* ***resistere*** *= a se opri, a rezista, de la* ***sistere*** *= a se opri.*] Care este rezistent la acţiunea *radiaţiilor ultraviolete.

UVIOSENSIBIL, adj. / uviosensible, adj. / uviosensitive. [*UV = abrev. de la (radiaţii) ultraviolete; lat.* ***sensibilis*** *= care se poate percepe cu simţurile, de la* ***sentire*** *= a simţi.*] Care este sensibil la acţiunea *radiaţiilor ultraviolete.

UVIOTERAPIE, s. f. / uviothérapie, s. f. / uviotherapy. [*UV = abrev. de la (radiaţii) ultraviolete; gr.* ***therapeia*** *= tratament, de la* ***therapeuein*** *= a îngriji.*] Utilizarea în *terapeutică a *radiaţiilor ultraviolete.

UVULA, s. f. / uvula, s. f. / uvula. NA: uvula, pl. uvulae. [*Lat. ştiinţifică* ***uvula*** *= luetă, dim. de la* ***uva*** *= strugure.*] Termen anatomic pentru formaţiunile anatomice proeminente şi de consistenţă moale: 1) lobul mic al vermisului inferior al cerebelului. 2) sin.: luetă (v.).

UVULAR, adj. / uvulaire, adj. / uvular. Sin.: stafilin (v.).

UVULECTOMIE, s. f. / uvulectomie, s. f. / uvulectomy. [*Lat. ştiinţifică* ***uvula*** *= luetă, dim. de la* ***uva*** *= strugure; gr.* ***ektome*** *= excizie.*] Îndepărtarea chirurgicală a *luetei.

UVULITĂ, s. f. / uvulite, s. f. / uvulitis. [*Lat. ştiinţifică* ***uvula*** *= luetă, dim. de la* ***uva*** *= strugure; -ită.*] Inflamaţia *luetei vălului palatin, denumită şi *uvulă.

UVULOPTOZĂ, s. f. / uvuloptose, s. f. / uvuloptosis. [*Lat. ştiinţifică* ***uvula*** *= luetă, dim. de la* ***uva*** *= strugure; gr.* ***ptosis*** *= cădere.*] Alungirea neobişnuită a *luetei, determinată de un proces inflamator sau tumoral.

GHEORGHE MARINESCU (1863-1938), fondatorul neurologiei româneşti. Cercetător cu vocaţie, introduce primul în lume metodele histologiei şi histopatologiei în neurologie. A publicat şi comunicat peste 1 500 de lucrări, a fost membru a 36 de academii şi societăţi ştiinţifice din întreaga lume, *doctor honoris causa* a 4 universităţi, a fost apreciat cu numeroase premii de prestigiu. Dintre cercetările sale trebuie menţionate îndeosebi cele asupra localizării unor formaţiuni nervoase, cât şi cele asupra neuroinfecţiilor. În monografia sa *La cellule nerveuse*, devenită clasică, **Gheorghe Marinescu** a probat că studiul biosistemelor va evolua numai prin utilizarea adecvată a metodelor fizicii, chimiei şi matematicii, fiind astfel considerat precursor al neurofiziologiei şi neuropatologiei contemporane. A descris mai multe entităţi clinice, sindromul **Marinescu** (1931) sau **Marinescu-Sjögren** (1937), fiind menţionat în toate dicţionarele medicale. A fost profund legat de ţara sa, confirmând prin fapte că: "*Viaţa este un mare dar al naturii, dar adevărata fericire este să faci bine ţării şi poporului tău*".

V LINGUAL / v lingual / vallate papillae. NA: papilla vallata. Dispunerea *papilelor caliciforme linguale sub forma literei V, pe partea superioară a limbii.

VACCIN, s. n. / vaccin, s. m. / vaccine. [*Lat. vaccinus = referitor la vacă (vacca = vacă), de la vaccină = variola vacilor, de la care s-a obţinut primul vaccin.*] Preparat antigenic derivat dintr-un agent patogen specific sau puternic înrudit cu acesta, capabil să inducă, după administrarea (*per os* sau prin injecţie) la un subiect receptiv, un răspuns imunitar protectiv faţă de o anumită agresiune microbiană. În sângele subiectului inoculat se formează anticorpi care îl protejează contra microorganismului corespondent. V. se clasifică în funcţie de numeroase criterii, printre care: 1) Categoria agenţilor patogeni: v. antivirusuri, bacterii, paraziţi, micete. 2) Starea agenţilor patogeni: v. cu germeni vii, vii atenuaţi, vii supraatenuaţi, omorâţi (cu virulenţă inactivată). 3) Natura componentelor antigenice: v. din corpi bacterieni sau virali integrali (v. corpusculare), v. din fracţiuni (subunităţi structurale ale diferitelor microorganisme), v. din produse ale metabolismului microbian. 4) Numărul antigenilor înrudiţi sau diferiţi în acelaşi preparat: v. monovalente, bi-, tri-, tetra-, penta-, polivalente. 5) Asocieri de v. (administrate concomitent în regiuni anatomice diferite): v. bivalente, trivalente, tetravalente. 6) Indicaţii de utilizare: prevenţionale, administrate prin Program Extins de Imunizare (PEI); prevenţionale, administrate în anumite circumstanţe epidemiologice (de necesitate epidemiologică); de combatere (administrate în condiţiile evoluţiei unui proces epidemiologic); de urgenţă (administrate în situaţii speciale). 7) Extinderea spaţială a utilizării: universală (v. antituberculoză, poliomielită, difterie, tetanos, rujeolă, tuse convulsivă, hepatită B, gripă), continentală, zonală (zone endemice, hiperendemice, epidemice). 8) *în raport de alte circumstanţe epidemiologice*: v. pentru voiajori, femei gravide, imunosupresaţi, adulţi, vârstnici.

VACCIN ACELULAR / vaccin acellulaire / acellular vaccine. V. lipsit de celule preparat prin purificarea componentelor antigenice ale microorganismelor patogene. În acest mod se elimină riscurile reacţiilor adverse ce pot fi declanşate de v. care conţin celule întregi.

VACCIN ANTIAMARIL / vaccin anti-amaril / yellow fever vaccine. V. cu virus viu atenuat, injectat subcutanat pentru prevenirea *febrei galbene.

VACCIN ANTIGRIPAL / vaccin antigripal / influenza virus vaccine. V. inactivat conţinând virioni intacţi sau fracţiuni virale (*hemaglutinină, *neuraminidază), administrat parenteral sau prin inhalare. Conţine una sau mai multe tulpini din virusurile gripale curent circulante. Asigură protecţie scurtă (circa 6 luni) şi inconstantă.

VACCIN ANTIHEPATITĂ A / vaccin anti-hépatite A / hepatitis A vaccine. V. viral inactivat *recombinant, administrat intramuscular la persoane care lucrează în zone cu *endemie masivă sau în locuri cu risc profesional de infecţie (spitale, industrie alimentară).

VACCIN ANTIHEPATITĂ B / vaccin anti-hépatite B / hepatitis B vaccine. V. obţinut prin tratarea cu formalină a antigenilor de suprafaţă hepatitici B izolaţi din plasma purtătorilor umani. Este utilizat îndeosebi pentru imunizarea persoanelor cu risc mare de îmbolnăvire: personal medical, pacienţi imunodeficienţi, bolnavi dependenţi de hemodializă sau la transfuzii repetate, persoanele din instituţii închise, cele cu profesii care obligă la contacte umane numeroase, homosexualii masculini.

VACCIN ANTIHEPATITĂ B RECOMBINANT / vaccin anti-hépatite B recombinant / recombinant hepatitis B vaccine. V. viral neinfecţios derivat prin recombinare din antigenii de suprafaţă ai hepatitei B şi clonat în celule de levuri.

VACCIN ANTIHOLERIC / vaccin anticholérique / cholera vaccine. V. preparat din bacterii omorâte, conţinând părţi egale din tulpinile *Inaba* şi *Ogaba* de **Vibrio cholerae* şi utilizat pentru imunizare împotriva *holerei, obţinută în 7-28 zile de la injectare pentru o durată de circa 6 luni. V. nu suprimă eliminarea bacteriilor prin fecale şi nici transmiterea bolii.

VACCIN ANTIMENINGOCOCIC / vaccin antiméningococcique / meningococcal vaccine. Vaccin compus din fracţiuni antigenice bacteriene polizaharidice, în general din grupele serice A şi B ale *Neisseria meningitidis*. V. *Neisseria* şi meningococ.

VACCIN ANTIPOLIOMIELITIC / vaccin antipoliomyélitique / poliomyelitis vaccine. Se disting două v.: 1) *V. Salk*, din poliovirus inactivat, suspensie în soluţie de formaldehidă (formalină) de poliovirus tip I, II şi III inactivat, cultivat pe culturi de celule din rinichi de maimuţă. 2) *V. Sabin*, din poliovirus atenuat, conţinând poliovirus tip I, II şi III atenuat, cultivat în celule renale de maimuţă.

VACCIN ANTIRABIC / vaccin antirabique / rabies vaccine. V. preparat dintr-un virus viu atenuat (*v. Pasteur*) sau dintr-un virus atenuat şi inactivat prin fenol (*v. Fermi, v. Semple*). Se administrează ca tratament preventiv al turbării (în caz de muşcătură suspectă), într-o serie de 15-18 injecţii subcutanate zilnice, cu doze progresiv crescute.

VACCIN ANTI-URLIAN / vaccin anti-ourlien / mumps vaccine. Vaccin viral viu atenuat, administrat pe cale subcutanată sau intramusculară, singur sau în asociere.

VACCIN ANTIVARIOLIC / vaccin antivariolique / variola vaccine. V. preparat din *virusul vaccinei, administrat prin scarificare sau prin injectare intradermică. Datorită eradicării variolei, în prezent v. este administrat obligatoriu doar personalului de laborator expus la virusul variolei. În unele țări continuă vaccinarea militarilor. V. și vaccină.

VACCIN AUTOGEN / vaccin autogène / autogenous vaccine. V. preparat din microorganisme care au fost izolate din leziunea unui pacient care va fi tratat cu v. a.

VACCIN BCG / vaccin BCG / BCG vaccine. V. obținut din tulpina Calmette-Guérin de bacili ai tuberculozei bovine (**Mycobacterium bovis*) care au devenit avirulenți consecutiv unor numeroase treceri pe medii de cultură cu bilă de bou. V. BCG este administrat prin scarificare sau intradermic la persoanele cu *reacția la tuberculină negativă, pentru prevenția tuberculozei. Vaccinarea de rutină se practică doar în regiunile cu o incidență mare a tuberculozei. V. BCG mai poate fi utilizat în imunoterapia oncologică, îndeosebi în *melanomul malign, când se presupune că acționează ca stimulator nespecific al imunității mediate celular.

VACCIN CALMETTE-GUÉRIN / vaccin de Calmette-Guérin / Calmette-Guérin vaccine. [*Léon Charles Albert Calmette, bacteriolog francez, profesor de igienă la Lille, apoi director adjunct la Institutul Pasteur din Paris, 1863-1933; Jean Marie Camille Guérin, serolog francez, Paris, 1872-1961.*] V. vaccin BCG.

VACCIN DTP / vaccin DTP / DTP vaccine. V. diftero-tetano-pertusis. Conține anatoxinele difterică și tetanică și v. pertusis (cu **Bordetella pertussis* atenuată).

VACCIN FERMI / vaccin Fermi / Fermi vaccine. [*Claudio Fermi, igienist italian, 1862-1952.*] V. vaccin antirabic.

VACCIN LÉPINE / vaccin Lépine / Lépine vaccine. [*Pierre Raphaël Lépine, virolog francez, n. la Lyon, 1901.*] V. vaccin antipoliomielitic.

VACCIN PASTEUR / vaccin Pasteur / Pasteur vaccine. [*Louis Pasteur, chimist și bacteriolog francez, Paris, 1822-1895.*] V. vaccin antirabic.

VACCIN POLIVALENT / vaccin polyvalent / polyvalent vaccine. V. preparat cu mai multe variante de microbi din aceeași specie. Uneori, termenul este utilizat pentru desemnarea unor v. preparate din germeni înrudiți, dar care se deosebesc prin unele proprietăți esențiale. Ex.: v. antitific + anti-paratific A și B, denumit *v. TAB. Sin.: polivaccin.

VACCIN SABIN / vaccin de Sabin / Sabin vaccine. [*Albert Bruce Sabin, virolog american, New York, 1906-1993.*] V. vaccin antipoliomielitic.

VACCIN SALK / vaccin de Salk / Salk vaccine. [*Jonas Edward Salk, virolog american, Pittsburg, n. 1914.*] V. vaccin antipoliomielitic.

VACCIN SEMPLE / vaccin Semple / Semple vaccine. [*Sir David Semple, chirurg al armatei și bacteriolog englez, 1856-1937.*] V. vaccin antirabic.

VACCIN SENSIBILIZAT / vaccin sensibilisé / sensitized vaccine. V. microbian preparat prin punerea în contact a germenilor cu un ser ce conține anticorpi specifici acestora.

VACCIN TAB / vaccin TAB / TAB vaccine. V. polivalent format dintr-o suspensie de bacili tifici (*Salmonella typhi*) și paratifici (*Salmonella paratyphy A* și *Salmonella paratyphi B*), omorâți printr-un tratament termic sau printr-un bactericid.

VACCIN TABC / vaccin TABC / TABC vaccine. V. antitifo-paratifoidic A, B și C. Este produs mai rar și doar pentru țările (îndeosebi din Africa) unde există cazuri de febră paratifoidă date de *Salmonella paratyphi* C.

VACCIN TABDT / vaccin TABDT / TABDT vaccine. V. mixt, denumit "triplu asociat" (febră tifoidă, febre paratifoide A și B, difterie, tetanos). Sin.: vaccin DT-TAB.

VACCINARE, s. f. / vaccination, s. f. / vaccination. [*V. etimologia termenului vaccin.*] Metodă de prevenție a anumitor boli microbiene, virale sau parazitare având ca scop determinarea unei imunități active prin introducerea în organism (pe cale orală, parenterală sau prin scarificare) a unor preparate denumite *vaccinuri. *Programul lărgit*, stabilit de OMS, vizează protejarea împotriva a șase boli transmisibile: tusea convulsivă, difteria, poliomielita, rujeola, tetanosul și tuberculoza. Fiecare țară își are propria legislație în ceea ce privește v. obligatorii; concomitent, OMS oferă o metodologie științifică pentru toate țările.

VACCINARE ASOCIATĂ / vaccination associée / combined vaccination. Utilizarea unor amestecuri de vaccinuri microbiene sau de anatoxine pentru obținerea imunizării simultane împotriva mai multor agenți infecțioși microbieni.

VACCINARE TOXINICĂ / vaccination toxinique / toxin vaccination. V. cu ajutorul toxinelor difuzibile nemodificate. Este periculoasă, chiar când se utilizează amestecuri de toxine cu ser antitoxic. De aceea, în prezent se utilizează numai *anatoxinele.

VACCINAT, adj. / vacciné, -e, adj. / vaccinated. [*V. etimologia termenului vaccin.*] Despre o persoană căreia i s-a administrat un vaccin, devenind astfel imun la o anumită boală infecțioasă.

VACCINĂ, s. f. / vaccine, s. f. / vaccinia. [*Lat. vaccinus = referitor la vacă, de la vacca = vacă.*] 1) Reacție locală cutanată sau uneori sistemică, generalizată după administrarea prin scarificare sau intradermică a *virusului vaccinei, în vaccinarea antivariolică. Se disting: a) *v. fetală*, frecvent letală, prin diseminarea în sângele fetusului de la femeia gravidă după vaccinarea primară antivariolică; b) *v. generalizată*, erupție limitată la nivelul pielii, asemănătoare celei din variolă, cauzată de o viremie tranzitorie cu localizare cutanată după vaccinarea primară antivariolică; c) *v. progresivă*, rară, cu prognostic grav, reprezintă o complicație a vaccinării antivariolice la subiecții cu mecanisme imunitare deficiente sau aflați sub terapie imunosupresivă; se manifestă prin necroză la locul injectării și prin leziuni metastatice vaccinale la nivelul pielii, oaselor și viscerelor. Se mai numește și v. gangrenoasă. 2) Boală a bovinelor determinată de *virusul vaccinei.

VACCINIFORM, adj. / vacciniforme, adj. / vacciniform. Care are un aspect asemănător de manifestare cu *vaccina.

VACCINOLOGIE, s. f. / vaccinologie, s. f. / vaccinology. Parte a medicinii dedicată studiului tuturor aspectelor în relație cu *vaccinurile și cu *vaccinarea.

VACCINOSTIL, s. n. / vaccinostyle, s. m. / vaccinostyle. [*V. etimologia termenului vaccin; gr. stylos = coloană, stâlp.*] Lanțetă mică utilizată în vaccinarea prin scarificare.

VACCINOTERAPIE, s. f. / vaccinothérapie, s. f. / vaccinotherapy. [*V. etimologia termenului vaccin; gr. therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji.*] Utilizarea unui vaccin în scop terapeutic, îndeosebi a vaccinurilor bacteriene.

VACUOLĂ, s. f. / vacuole, s. f. / vacuole. [*Lat. vacuum = spațiu gol; -olă.*] Formațiune cavitară intracelulară, mai mare decât o *veziculă, lipsită de structură internă sau cu o structură simplă și delimitată de o membrană. În general, v. pot rezulta în cadrul proceselor de *endocitoză, *fagocitoză, *exocitoză și în procesele de secreție. Tipuri de v.: 1) *v. de apă*, conținând picături mici de apă în citoplasmă; 2) *v. de condensare*, la nivelul *aparatului Golgi al celulelor secretoare, care conțin produși de secreție în diferite grade de condensare și care la maturare traversează suprafața celulei cu granule de secreţie; 3) _v. contractilă_, organit osmoreglator la protozoare, care acţionează ca un mecanism de pompare a excesului de apă din celulă; 4) _v. digestivă_, *lizozom secundar; 5) v. de tip *fagozom; 6) _v. plasmocrină_, cavitate conţinând cristaloide în celulele secretoare.

VACUOLIZARE, s. f. / vacuolisation, s. f. / vacuolation, vacuolization. [_Lat. **vacuum** = spaţiu gol; **-olă**._] Procesul de formare al *vacuolelor.

VACUUM-EXTRACTOR, s. n. / vacuumextracteur, s. m. / vacuum-extractor. [_Lat. **vacuum** = spaţiu gol; **extractus**, de la **extrahere** = a trage afară (**ex** = în afară; **trahere** = a trage)._] Aparat utilizat în obstetrică pentru extragerea fătului din căile genitale. Este alcătuit dintr-o ventuză care se aplică pe capul fătului şi un dispozitiv cu care se obţine vidul parţial necesar prinderii ventuzei. Sin.: ventuză obstetricală, vid-extractor.

VAG, s. m. / vague, s. m. / vagus. [_Lat. **vagus** = rătăcitor, imprecis, nedefinit._] Sin.: pneumogastric. V. tab. anat - nervi.

VAGAL, adj. / vagal, adj. / vagal. [_Lat. **vagus** = rătăcitor, imprecis, nedefinit._] Care aparţine sau se referă la nervul vag.

VAGIN, s. n. / vagin, s. m. / vagina. NA: vagina. [_Lat. **vagina** = teacă._] Conduct musculomembranos al aparatului genital feminin, cu o lungime de circa 8 cm, situat de la vulvă la colul uterin şi având o elasticitate considerabilă. V. este situat în perineul anterior, între vezică şi rect, inferior faţă de uter. Organ al copulaţiei, v. este calea de eliminare a fluxului menstrual şi lasă să treacă fătul şi anexele sale în naşterea naturală.

VAGINAL, adj. / vaginal, -ale, -aux, adj. / vaginal. [_Lat. **vagina.** = teacă._] Care aparţine vaginului, referitor la vagin. Ex.: mucoasă v., frotiu v.

VAGINALĂ, s. f. / vaginale, s. f. / tunica vaginalis testis. NA: tunica vaginalis testis. [_Lat. **vagina** = teacă._] Sin.: tunică vaginală (v.).

VAGINALITĂ, s. f. / vaginalite, s. f. / vaginalitis. [_Lat. **vagina** = teacă; **-ită**._] Inflamaţie acută sau cronică a vaginalei, învelişul seros al *testiculului.

VAGINISM, s. n. / vaginisme, s. m. / vaginismus. [_Lat. **vagina** = teacă; **-ism**._] Hiperestezie exagerată a vulvei şi a vaginului, cu contractură dureroasă a muşchilor constrictori ai vaginului. V. şi vaginodinie.

VAGINITĂ, s. f. / vaginite, s. f. / vaginitis. [_Lat. **vagina** = teacă; **-ită**._] Inflamaţie a mucoasei vaginale. Foarte frecvente, v. se manifestă prin hipersecreţie vaginală (leucoree) şi durere la trecerea urinii. Se asociază adesea cu inflamaţii ale vulvei (vulvovaginită), glandelor Bartholin şi colului uterin. Sin.: colpită. Se disting: 1) _V. prin corpi străini_, după irigaţii locale cu soluţii iritante sau în scop contraceptiv, la femeile purtătoare de pesare etc. 2) _V. distrofică_, consecinţă a deficienţei mecanismelor locale de apărare. 3) _V. microbiene_: a) cel mai frecvent, prin infecţie cu _Trichomonas vaginalis_; b) _v. clamidiană_, determinată de _Chlamidia trachomatis_; c) _v. cu micoplasme_, generate de *micoplasmele genitale care, în mod normal saprofite, devin patogene în anumite condiţii (badijonări locale cu substanţe iritante, tratamente cu corticoizi sau antibiotice). 4) _V. senilă_, v. distrofică, apare după menopauză.

VAGINOCEL, s. n. / vaginocèle, s. f. / vaginocele. [_Lat. **vagina** = teacă; gr. **kele** = hernie, tumoră._] Sin.: colpocel (v.).

VAGINODINIE, s. f. / vaginodynie, s. f. / vaginodynia. [_Lat. **vagina** = teacă; gr. **odyne** = durere._] Durere la nivelul *vaginului.

VAGINOGRAFIE, s. f. / vaginographie, s. f. / vaginography. [_Lat. **vagina** = teacă; gr. **graphein** = a scrie._] Radiografie a vaginului. Este utilă în diagnosticul *fistulei ureterovaginale.

VAGINOPERINEORAFIE, s. f. / vagino-périnéorraphie, s. f. / vaginoperineorrhaphy. [_Lat. **vagina** = teacă; gr. **perineos** = perineu; **rhaphe** = sutură._] Sin.: colpoperineorafie (v.).

VAGINOPERINEOTOMIE, s. f. / vaginopérinéotomie, s. f. / vaginoperineotomy. [_Lat. **vagina** = teacă; gr. **perineos** = perineu; **tome** = tăiere, secţiune, de la **temnein** = a tăia._] Sin.: epiziotomie (v.).

VAGINOPLASTIE, s. f. / vaginoplastie, s. f. / vaginoplasty. [_Lat. **vagina** = teacă; gr. **plastos** = modelat, de la **plassein** = a forma, a modela._] Sin.: colpoplastie (v.).

VAGINOZĂ BACTERIANĂ / vaginose bactérienne / bacterial vaginosis. Vaginită nespecifică, însoţită de o leucoree fetidă în care se găsesc celule indicatoare acoperite cu mici bacterii Gram-negative (_Gardnerella vaginalis_), asociate sau nu cu anaerobi.

VAGOLITIC, adj. / vagolytique, adj. / vagolytic. [_Lat. **vagus** = rătăcitor, imprecis, nedefinit; gr. **lytikos** = care distruge, de la **lyein** = a distruge._] Care exercită un efect similar întreruperii impulsurilor transmise prin nervul pneumogastric (vag) şi, prin extensie, inhibitor asupra *sistemului nervos parasimpatic, adică, *parasimpaticolitic. V. şi anticolinergic.

VAGOMIMETIC, adj. / vagomimetique, adj. / vagomimetic. [_Lat. **vagus** = rătăcitor, imprecis, nedefinit; gr. **mimetikos** = care imită, de la **mimeisthai** = a imita._] Sin.: parasimpatomimetic (v.).

VAGOTOMIE, s. f. / vagotomie, s. f. / vagotomy. [_Lat. **vagus** = rătăcitor, imprecis, nedefinit; gr. **tome** = tăiere, de la **temnein** = a tăia._] Secţiune a unui nerv pneumogastric sau a ramurilor acestuia, practicată în scop terapeutic. Tipuri de v.: 1) _V. bilaterală hiperselectivă_, constă în denervarea exclusivă a corpului şi fundusului gastric, cu conservarea inervaţiei antrale şi pilorice. 2) _V. bilaterală selectivă_, limitată la ramurile gastrice ale ambilor nervi pneumogastrici. 3) _V. bilaterală tronculară_, sin. operaţia Dragstedt (v.).

VAGOTONIC, adj. / vagotonique, adj. / vagotonic. [_Lat. **vagus** = rătăcitor, imprecis, nedefinit; gr. **tonikos** = care întăreşte._] Caracterizat prin predominanţa tonusului vagal, în opoziţie cu *simpaticotonic. V. vagotonie.

VAGOTONIE, s. f. / vagotonie, s. f. / vagotonia, vagotony. [_Lat. **vagus** = rătăcitor, imprecis, nedefinit; gr. **tonos** = tensiune._] Stare, uneori constituţională, de hiperexcitabilitate a nervului vag, manifestată prin predominarea acţiunii *sistemului parasimpatic asupra diferitelor organe. În esenţă, v. se traduce prin instabilitate vasomotorie, bradicardie cu hipotensiune arterială şi tendinţe sincopale, atonie veziculară, constipaţie, tulburări de sudaţie, spasme motorii involuntare şi dureroase, hipoestezie a corneei şi faringiană. Sin.: parasimpaticotonie.

VAGOTROP, adj. / vagotrope, adj. / vagotropic. [_Lat. **vagus** = rătăcitor, imprecis, nedefinit; gr. **trope** = întoarcere, de la **trepein** = a întoarce._] Substanţă care acţionează prin stimularea nervului vag, determinând îndeosebi diminuarea ritmului cardiac şi scăderea presiunii arteriale.

VALECULĂ, s. f. / vallécule, s. f. / vallecula. NA: vallecula. [_Lat. **vallecula**, dim. de la **valles** = vale._] Sin.: fosetă (v.).

VALENŢĂ, s. f. / valence, s. f. / valence. [_Lat. **valentia** = forţă, putere, de la **valere** = a avea forţă, a fi tare._] Număr care exprimă aptitudinea atomilor de a se înlocui sau de a se asocia în combinaţiile chimice. V. unei substanţe simple, în chimia anorganică, sau a unui radical, în chimia organică, reprezintă capacitatea de substituţie sau de combinare cu hidrogenul. Ex.: 1) Oxigenul are v. 2 deoarece se poate uni cu doi H în formarea de H_2O. 2) Sodiul are v. 1, deoarece el se substituie cu un H din HCl, pentru a forma NaCl. _V. unui ion_ este egală cu numărul de sarcini electrice elementare (+ sau -) pe care acesta le poartă, adică cu numărul de electroni câştigaţi (pentru ionii negativi) sau pierduţi (pentru ionii pozitivi) în cursul ionizării.

VALERIANA OFFICINALIS / Valeriana officinalis / Valeriana officinalis. [*Lat. Valeria = parte veche a Panoniei, de unde provenea planta; officina = atelier, laborator.*] Plantă din familia *Valerianaceae*: rizomul şi rădăcina conţin un ulei bogat în terpenoide şi acizi izovalerianic şi alfa-hidroxiizovalerianic. Extractul are acţiune sedativă şi spasmolitică.

VALGUS, adj. / valgus, adj. / valgus. [*Lat. valgus = întors în afară.*] Anomalie de poziţie la nivelul membrelor, care constă în devierea în afara axului longitudinal a membrului în totalitate sau a unei părţi a acestuia. Ex.: *hallux valgus*, *coxa valga*, *genu valgum*. Există şi un grad de v. fiziologic (la cot, genunchi, gleznă) a cărui depăşire are semnificaţie patologică. V. şi *varus*.

VALID, adj. / valide, adj. / valid. [*Lat. validus = viguros, sănătos, de la valere = a avea forţă, a fi tare.*] Care este apt pentru o anumită activitate, sănătos. Ant.: invalid.

VALIDITATE, s. f. / validité, s. f. / ability (1), validity (2). [*Lat. validitas, -atis = forţă fizică, vigoare, de la valere = a avea forţă, a fi tare.*] 1) Calitatea de a fi *valid, starea unui subiect valid. Ant.: *invaliditate. 2) Cu referire la o *probă sau la un test: capacitatea de a recunoaşte subiecţii indemni de cei afectaţi de o anumită boală. V. depinde de *specificitate şi de *sensibilitate. V. valoare predictivă.

VALINĂ, s. f. / valine, s. f. / valine. $CH_3\text{-}CH(CH_3)\text{-}CH(NH_2)\text{-}COOH$. Acid alfa-amino-izovalerianic, prezent în mai multe proteine fibroase, de origine vegetală sau animală. V. este esenţială pentru creşterea optimă a copilului şi în echilibrul azotat la adult.

VALOARE, s. f. / valeur, s. f. / value. [*Lat. valor, -oris = valoare, de la valere = a avea forţă, a fi tare.*] Rezultat al măsurării cantitative a unei activităţi, concentraţii sau a eficienţei. V. se exprimă numeric, iar uneori este aproximativă în condiţiile variabilităţii biologice. De aceea, se exprimă printr-un interval de v. V., de ex., tabele de constante biologice. În medicină: 1) V. *calorică a raţiei alimentare*, cantitatea totală de calorii asigurată de raţia alimentară. 2) V. *globulară* (v.). 3) V. *nutritivă a unui aliment*, în funcţie de trofinele conţinute. 4) V. *predictivă* (v.).

VALOARE GLOBULARĂ / valeur globulaire / color index. Raportul dintre hemoglobinemia serică şi numărul de globule roşii folosit pentru a determina cantitatea relativă de hemoglobină conţinută într-un globul roşu şi a o compara cu aceea a unui subiect normal. În mod normal are valoarea 1; creşte peste 1,1 în anemia pernicioasă şi scade sub 0,85 în anemiile hipocrome. Mai relevante sunt *volumul globular şi *volumul globular mediu. V. şi hematocrit.

VALOARE P / valeur de p / p value, P value. Probabilitatea statistică (exprimată în termeni cantitativi) ca diferenţele observate într-un studiu să fie doar consecinţa şansei. Dacă această probabilitate este foarte mică se preferă respingerea *ipotezei nule (H_0). În general, se adoptă următoarele condiţii pentru gradele de semnificaţie ale unui test: 1) $p>0.05$ testul este nesemnificativ, se acceptă H_0 ; 2) $0.01<p<0.05$, testul este denumit semnificativ*; 3) $0.001<p<0.01$, testul este foarte semnificativ**; 4) $p<0.001$ testul este înalt semnificativ***. Ca urmare a calculului valorii p se poate rezolva problema alegerii uneia din cele două ipoteze: *ipoteza nulă (H_0) şi *ipoteza alternativă. Totuşi, nu este înlăturat riscul de eroare. Se numeşte risc de speţă 1 probabilitatea de eroare prin respingerea *ipotezei nule, când în realitate aceasta este adevărată. În cazul riscului de speţă 2 este respinsă ipoteza alternativă, cu toate că aceasta este adevărată.

VALOARE PREDICTIVĂ / valeur prédictive / predictive value. V. unui test, a unui *semn sau a unui *simptom în stabilirea existenţei unei boli (*v. p. pozitivă*) sau a absenţei unei boli (*v. p. negativă*). V. validitate şi specificitate.

VALOARE DE REFERINŢĂ / valeur de référence / reference value. Valoarea unei mărimi (ex.: biochimice) obţinută pe grupe omogene de subiecţi, selecţionaţi pe baza unor criterii precise de vârstă, factori de risc, obiceiuri alimentare. Este determinată prin utilizarea unor criterii statistice.

VALVĂ, s. f. / valve, s. f. / valve. NA: valva, pl. valvae (1). [*Lat. valva = canaturile uşii.*] 1) Repliu membranos al tunicii interne a unui conduct, a unei vene, artere sau a inimii. V. împiedică, prin închiderea sa intermitentă, refluarea conţinutului lichidian cuprins în conductul sau în organul respectiv. V. şi valvulă. 2) Instrument chirurgical care permite depărtarea părţilor moi ce astupă un organ cavitar.

VALVĂ BIOPROTETICĂ / valve bioprothétique / bioprosthetic valve. V. cardiacă artificială alcătuită din ţesut biologic, de obicei de origine porcină, montată în suport din plastic sau metalic. V. b. nu provoacă sufluri cardiace şi nu necesită anticoagulante.

VALVULAR, adj. / valvulaire, adj. / valvular, valvar. [*Lat. valvula = păstaie, dim. de la valva = canaturile uşii.*] Care aparţine unei *valvule, referitor la valvulă şi îndeosebi la valvulele cardiace. Ex.: insuficienţă v.

VALVULĂ, s. f. / valvule, s. f. / valvula. NA: valvula, pl. valvulae. [*Lat. valvula = păstaie, dim. de la valva = canaturile uşii.*] 1) *Valvă de dimensiuni mici. 2) Formaţiune anatomică în formă de plică acoperind incomplet un orificiu. Obs.: deşi termenul este utilizat cu sensul de valvă, în NA semnificaţia sa este restrânsă la denumirea componentelor valvelor aortice şi ale trunchiului pulmonar, ca şi pentru valvele următoarelor formaţiuni sau zone anatomice: anus, *foramen ovale*, fosă naviculară, sinus coronar, venă cavă inferioară, vene şi vase limfatice. Cu toate acestea, cel puţin în română şi în franceză nu se respectă această recomandare.

VALVULĂ ATRIOVENTRICULARĂ / valvule atrio-ventriculaire / atrioventricular valves. NA: valva atrioventricularis dextra, valva atrioventricularis sinistra. Fiecare din cele două sisteme valvulare anexate orificiilor auriculoventriculare drept şi stâng ale inimii: **v. tricuspidă* (la dreapta) şi **v. mitrală* (la stânga). Sin.: valvulă auriculoventriculară.

VALVULĂ AURICULOVENTRICULARĂ / valvule auriculo-ventriculaire / atrioventricular valves. NA: valva atrioventricularis dextra, valva atrioventricularis sinistra. Sin.: valvulă atrioventriculară (v.).

VALVULĂ BAUHIN / valvule de Bauhin / ileocecal valve. NA: valva ileocecalis. [*Gaspard Bauhin, anatomist şi botanist elveţian, Basel, 1560-1624.*] Sin.: valvulă ileocecală (v.).

VALVULĂ ILEOCECALĂ / valvule iléo-caecale / ileocecal valve. NA: valva ileocecalis. V. anexată orificiului de comunicare între ileon şi colonul ascendent (situată deasupra cecului). Sin.: valvulă Bauhin.

VALVULĂ MITRALĂ / valvule mitrale / left atrioventricular valve, mitral valve. NA: valvula atrioventricularis sinistra. *V. atrioventriculară stângă, formată din două valve, una dreaptă, internă sau marea valvă şi alta stângă, externă, sau mica valvă, destinate să obtureze orificiul mitral în timpul sistolei. V. sunt unite la peretele ventricular prin cordaje care se inseră pe doi pilieri, anterior şi posterior. Cordajele sunt ataşate pe marginea liberă a celor două valve şi pe faţa externă a valvei stângi, dar lasă liberă faţa periferică a marii valve.

VALVULĂ PILORICĂ / valvule pylorique / pyloric valve. NA: valvula pylori. Repliu circular proeminent al mucoasei gastrice la nivelul orificiului piloric al stomacului.

VALVULĂ TRICUSPIDĂ / valvule tricuspide / right atrioventricular valve. NA: valvula atrioventricularis dextra. *V. atrioventriculară dreaptă, alcătuită din trei valve triunghiulare, anterioară, inferioară şi internă, destinate să obtureze orificiul tricuspid în timpul sistolei. Marginea liberă şi feţele periferice ale valvelor sunt unite la peretele ventricular prin cordaje, inserate fie direct, fie prin intermediul unor pilieri, cel mai constant, denumit şi muşchiul papilar al conului arterial Luschka, fiind situat în partea inferioară a infundibulului arterial.

VALVULE CONIVENTE / valvules conniventes / circular folds, valvulae conniventes. NA: plicae circulares. Repliuri permanente ale mucoasei intestinului subţire situate perpendicular pe axul intestinal, de la unghiul duodenojejunal până la capătul distal al ileonului. Numărul lor diminuează treptat până la v. ileocecală, dispărând practic pe ultimii 50 cm ai ileonului.

VALVULE HOUSTON / valvules de Houston / Houston's valvules. NA: plicae transversalis recti. [*John Houston, anatomist și chirurg irlandez, Dublin, 1802-1845.*] Repliuri ale mucoasei rectale cu aspect semilunar, în număr de trei. Ele corespund la suprafaţa rectului unor şanţuri. Sin.: valvule rectale.

VALVULE RECTALE / valvules rectales / Houston's valvules. NA: plicae transversalis recti. Sin.: valvule Houston (v.).

VALVULE SEMILUNARE / valvules semi-lunaires / semilunar valves. NA: valvulae semilunaris. Sin.: valvule sigmoide (v.).

VALVULE SIGMOIDE / valvules sigmoïdes / sigmoid valves. NA: valvulae semilunaris. Repliuri subţiri, în număr de trei, anexate fiecăruia din orificiile arteriale ale inimii - *v. s. aortice* şi *v. s. pulmonare.* În formă de "cuib de rândunică", aceste v. închid orificiul aortei (ventricul stâng) şi al arterei pulmonare (ventricul drept) în timpul diastolei, împiedicând astfel refluxul de sânge în ventricule. Sin.: valvule semilunare.

VALVULE URETRALE / valvules urétrales / posterior urethral valves. Repliuri mucoase anormale, congenitale, care formează în lumenul *uretrei un obstacol ce se opune scurgerii urinii, cu consecinţe rapide asupra aparatului urinar.

VALVULECTOMIE, s. f. / valvulectomie, s. f. / valvulectomy. [*Lat. **valvula** = păstaie, dim. de la **valva** = canaturile ușii; gr. **ektome** = excizie.*] Excizia operatorie, parţială sau totală, a valvelor unui orificiu cardiac afectate de un proces patologic, în vederea înlocuirii acestora printr-o proteză valvulară sau o grefă.

VALVULITĂ, s. f. / valvulite, s. f. / valvulitis. [*Lat. **valvula** = păstaie, dim. de la **valva** = canaturile ușii; **-ită**.*] Inflamaţia unei valvule, de obicei cu referire la valvulele cardiace; etiologia este microbiană, cel mai frecvent streptococică, în cadrul *reumatismului poliarticular acut sau prin acţiunea unor *toxine microbiene.

VALVULOPATIE, s. f. / valvulopathie, s. f. / valvular disease. [*Lat. **valvula** = păstaie, dim. de la **valva** = canaturile ușii; gr. **pathos** = boală.*] Boală valvulară, îndeosebi cu sensul de afectare a unui orificiu cardiac.

VALVULOPLASTIE, s. f. / valvuloplastie, s. f. / valvuloplasty. [*Lat. **valvula** = păstaie, dim. de la **valva** = canaturile ușii; gr. **plastos** = modelat, de la **plassein** = a forma, a modela.*] Procedeu chirurgical practicat în scopul corectării unui reflux de sânge la nivelul unuia dintre orificiile inimii. V. constă fie în corectarea valvelor, fie în *anuloplastie. Valvele stenozate sunt dilatate cu ajutorul unui balonaş dispus la capătul unui *cateter.

VALVULOTOMIE, s. f. / valvulotomie, s. f. / valvulotomy. [*Lat. **valvula** = păstaie, dim. de la **valva** = canaturile ușii; gr. **tome** = tăiere, secțiune, de la **temnein** = a tăia.*] Incizia unei valve, practicată îndeosebi la nivelul valvulelor cardiace. Ex.: v. mitrală şi v. pulmonară în stenozele valvulelor respective.

VANADAT, s. m. / vanadate, s. m. / vanadate. [***Vanadis** = numele lat. modificat al zeiței scandinave a frumuseții.*] VO_4, inhibitor puternic al majorităţii enzimelor care clivează legătura terminală fosfat de la nivelul *ATP. Se presupune că v. ar acţiona ca un analog al stării de tranziţie a reacţiei de clivare. *Dineina este foarte sensibilă la acţiunea v., în timp ce *kinezina este relativ insensibilă. În mod similar, *tirozin kinazele sunt sensibile la v., pe când *protein kinazele de tip treonin-serină sunt insensibile.

VANADIU, s. n. / vanadium, s. m. / vanadium. [***Vanadis** = numele lat. modificat al zeiței scandinave a frumuseții.*] Elementul 23, cu simbolul V. Sărurile sale sunt utilizate, uneori, în terapeutică. Absorbit la nivelul plămânilor provoacă intoxicaţii.

VANILIE, s. f. / vanille, s. f. / vanilla. [*Fr. **vanille**, din spaniolă **vainilla** = teacă mică, cu origine lat. **vagina** = teacă.*] Păstaia sau extractul plantei orhidiacee *Vanilla planifolia* care, pe lângă folosirea largă în industria alimentară, este utilizată în medicină ca agent aromatizant, de obicei sub formă de tinctură.

VANILISM, s. n. / vanillisme, s. m. / vanillism. [*Fr. **vanille**, din spaniolă **vainilla** = teacă mică, cu origine lat. **vagina** = teacă; **-ism**.*] Intoxicaţie cu *vanilie. V. poate fi *alimentar*, după ingestia unor preparate ce conţin vanilie (creme, îngheţată), sau *profesional*, la lucrătorii care recoltează şi manipulează păstăile de vanilie. V. profesional este uneori grav şi se manifestă prin erupţii cutaneo-mucoase, tulburări nervoase (halucinaţii), angoasă, palpitaţii, tulburări gastrointestinale asemănătoare cu cele din *dizenterie.

VAPORIZARE, s. f. / vaporisation, s. f. / vaporization. [*Lat. **vapor, -oris** = abur.*] Fenomen prin care un corp trece din stare lichidă în stare de vapori prin absorbţie de căldură.

VAPORIZATOR, s. n. / vaporisateur, s. m. / vaporizer. [*Lat. **vapor, -oris** = abur.*] Dispozitiv pentru producerea de aerosoli sau ceaţă proveniţi dintr-o soluţie care conţine medicamente ce pot fi administrate pe cale respiratorie.

VAPOTERAPIE, s. f. / vapothérapie, s. f. / vapotherapy. [*Lat. **vapor, -oris** = abur; gr. **therapeia** = tratament, de la **therapeuein** = a îngriji.*] Tratamentul cu vapori de apă sau apă fin pulverizată.

VAR, s. n. / chaux, s. f. / calx, lime. [*Sl. **varu** = var.*] Material obţinut din rocile calcaroase; *v. nestins* este oxid de calciu, iar cel *stins*, hidroxid de calciu. Utilizat în scopuri de igienă. V. şi var sodat.

VAR NESTINS / chaux vive / quicklime. V. var.

VAR SODAT / chaux sodée / soda lime. Amestec de hidroxid de calciu cu sodă caustică, utilizat sub formă de pulbere sau de granule pentru absorbţia bioxidului de carbon expirat în aparatele de anestezie sau în cele de explorare funcţională respiratorie.

VARIABILĂ, s. f. / variable, s. f. / variable. [*Lat. **variabilis** = schimbător, de la **variare** = a schimba.*] Caracteristică observată pe un ansamblu de indivizi şi care poate lua diferite valori. Se disting: 1) *V. cantitativă*, când rezultatul fiecărei observaţii este un număr, obţinut prin măsurare. 2) *V. calitativă*, când rezultatul este un atribut nemăsurabil; o v. calitativă poate fi *booleană* dacă are două valori posibile (ex.: sexul), *ordinală* - dacă se poate stabili o relaţie de ordine printre valorile pe care le poate lua variabila (ex.: un semn clinic care poate prezenta diferite grade de intensitate) şi *nominală*, în caz contrar (ex.: locul naşterii). 3) *V. aleatorie*, când rezultatul măsurării sau al observaţiei depinde de hazard; în acest caz este necesară determinarea legii de probabilitate.

VARIABILITATE, s. f. / variabilité, s. f. / variability. [*Lat.* ***variabilis*** *= schimbător, de la* ***variare*** *= a schimba.*] Însuşire fundamentală a organismelor, constând în schimbarea discontinuă a caracterelor sau a asocierilor de caractere. Se deosebesc: 1) *V. interindividuală intraspecifică* (ex.: înălţimea subiecţilor de sex masculin dintr-o populaţie); v. i. este expresia neomogenităţii genotipice. 2) *V. intraindividuală* cuprinde oscilaţii bioritmice sau fiziologice; organismul are constante fiziologice, care însă trebuie înţelese ca nişte parametri cuprinşi între anumite limite, compatibile cu sănătatea. V. poate depinde de condiţiile de mediu sau poate fi determinată genetic.

VARIABILITATE GENETICĂ / variabilité génétique / genetic variability. Estimarea diversităţii genetice a unei populaţii sau a unui lot cu ajutorul metodelor de genetică cantitativă. V. g. permite cantificarea omogenităţii sau eterogeneităţii unei populaţii, în funcţie de un anumit număr de *caractere măsurate la indivizii care fac parte din această populaţie.

VARIANTĂ, s. f. / variante, s. f. / variant. [*Lat.* ***variantia*** *= diversitate, varietate, de la* ***variare*** *= a schimba.*] 1) În statistică, mărimea concretă a unei caracteristici cantitative (ex.: înălţimea corpului este o caracteristică cantitativă, iar 1,70 v. acestei caracteristici). 2) *V. de virus*, tulpină ale cărei proprietăţi diferă de cele parentale.

VARIANŢĂ, s. f. / variance, s. f. / variance. [*Lat.* ***variantia*** *= diversitate, varietate, de la* ***variare*** *= a schimba.*] Caracteristică a *dispersiei statistice. Reprezintă media pătratică a abaterilor unor valori ale unui parametru faţă de valoarea medie a acestuia.

VARIAŢIE, s. f. / variation, s. f. / variation. [*Lat.* ***variatio, -onis*** *= schimbare, deosebire, de la* ***variare*** *= a schimba.*] V. variabilitate.

VARIAŢIE BACTERIANĂ / variation bactérienne / bacterial variation. Termen generic pentru modificările progresive şi netransmisibile (*adaptare la mediu) sau bruşte şi transmisibile (*mutaţie) observate la bacterii. Aspectele principale ale v. b. sunt: caracteristicile coloniilor în cultură, pierderea sau achiziţia unei enzime, constituţia antigenică, sensibilitatea la *bacteriofagi, puterea patogenă şi rezistenţa la antibiotice.

VARICE, s. n. / varice, s. f. / varix, pl. varices. [*Lat.* ***varix, -icis*** *= venă dilatată, varice.*] 1) Dilataţie venoasă permanentă, la nivelul reţelei venoase superficiale sau profunde, cu localizare în diferite regiuni ale organismului. Cel mai frecvent afectate sunt *venele safene ale membrului inferior. Alte localizări: esofag (*esofagiene) şi testicule (*varicocel). Sin.: venectazie. 2) Prin extensie, dilataţia permanentă a oricărui vas sanguin sau limfatic. Ex.: v. arteriale din anevrismul prin comunicare anormală arterio-venoasă; v. limfatice în *limfangiectazie.

VARICE ESOFAGIENE / varices oesophagiennes / (o)esophageal varices. Dilatarea venelor esofagului inferior, determinată de *hipertensiunea portală. V. e. se pot rupe sau pot sângera, rezultând astfel *hematemeza. Sângerarea abundentă poate periclita viaţa. Oprirea sângerării se obţine prin compresie cu un balon esofagian, *scleroterapie, aplicare de benzi elastice via *endoscop sau prin injecţii de *vasopresină şi *somatostatină.

VARICELĂ, s. f. / varicelle, s. f. / varicella, chickenpox. [*Dim. lat. medicală* ***variola****, de la* ***varius*** *= pătat, variat sau* ***varus*** *= pustulă.*] Boală infecţioasă foarte contagioasă, epidemică şi determinată de un herpesvirus (*virusul varicelo-zosterian). V. afectează îndeosebi copiii, infectarea producându-se prin contact direct sau pe cale respiratorie. După o incubaţie de circa 14-17 zile boala se manifestă prin febră moderată şi o erupţie cutanată pe tot corpul (şi uneori la nivelul mucoasei) alcătuită iniţial din papule roz, apoi din vezicule care se sparg uşor, inclusiv prin grataj, fiind pruriginoase. Ca urmare se formează cruste, care cad fără să lase cicatrice, dacă nu sunt suprainfectate. V. are în general o evoluţie benignă la copil, dar la adult se poate complica prin pneumonie şi encefalită. V. şi zona.

VARICELIFORM, adj. / varicelliforme, adj. / varicelliform. [*Dim. lat. medicală* ***variola****, de la* ***varius*** *= pătat, variat sau* ***varus*** *= pustulă; lat.* ***forma*** *= formă.*] Care se aseamănă cu *varicela.

VARICOCEL, s. n. / varicocèle, s. f. / varicocele, cirsocele. [*Lat.* ***varix, -icis*** *= venă dilatată, varice; gr.* ***kele*** *= tumoră, hernie.*] Dilataţie varicoasă a *plexului pampiniform la nivelul testiculului, manifestată clinic printr-o tumefacţie variabilă, de consistenţă moale, aparentă la nivelul scrotului, uneori însoţită de dureri. V. poate fi: 1) *primitiv*, de regulă situat în stânga; determină uneori sterilitate; 2) *secundar* unei obstrucţii a venei renale sau cave inferioare, printr-un trombus în relaţie cu un cancer renal. *V. ovarian* este consecinţa varicozei venelor ligamentelor largi, iar *v. utero-ovarian* a varicozei plexului pampiniform de la femeie.

VARICOGRAFIE, s. f. / varicographie, s. f. / varicography. [*Lat.* ***varix, -icis*** *= venă dilatată, varice; gr.* ***graphein*** *= a scrie.*] Radiografie a unei vene varicoase după injectarea unui produs opac la radiaţiile X.

VARICOS adj., s. m. sau f. / variqueux, adj., s. m. ou f. / varicose. [*Lat.* ***varicosus*** *= varicos, de la* ***varix, -icis*** *= venă dilatată, varice.*] 1) Care se referă la *varice, care aparţine varicelor. Ex.: ulcer v. 2) Subiect afectat de varice.

VARICOZĂ, s. f. / varicose, s. f. / varicosis. Stare varicoasă. V. varice.

VARICOZITATE, s. f. / varicosité, s. f. / varicozity. [*Lat.* ***varix, -icis*** *= venă dilatată, varice.*] Dilataţii, de obicei sinuoase şi multiple, ale micilor vene superficiale ale tegumentelor.

VARIETATE, s. f. / variété, s. f. / variety. 1) În taxonomie, subdiviziune a *speciei. Simbol: var. 2) *Taxon echivalent cu subspecia.

VARIOLĂ, s. f. / variole, s. f. / variola, smallpox. [*Lat. medicală* ***variola****, din lat.* ***varius*** *= pătat, variat sau* ***varus*** *= pustulă.*] Boală gravă, foarte contagioasă şi epidemică, determinată de un virus din grupul *Pox* (poxvirus); incubaţie 7-16 zile. Se caracterizează prin apariţia, după o perioadă incipientă febrilă, de câteva zile, a unui exantem caracteristic ale cărui leziuni trec prin mai multe stadii: papule, vezicule, pustule ombilicate, care, după uscare, lasă mici cicatrice. Vaccinarea sistematică şi obligatorie adoptată într-un mare număr de ţări a dus la dispariţia (eradicarea) bolii din anul 1975. V. şi vaccină.

VARIOLOID, s. n. / varioloïde, s. f. / varioloid. [*Lat. medicală* ***variola****, din lat.* ***varius*** *= pătat, variat sau* ***varus*** *= pustulă; gr.* ***eidos*** *= formă.*] Formă atenuată şi benignă de *variolă, care apare la indivizii vaccinaţi sau care au fost bolnavi cu mulţi ani înainte. V. şi vaccină.

VARUS, adj. / varus, adj. / varus. [*Lat.* ***varus*** *= înclinat spre interior.*] Devierea unui membru sau a unui segment înăuntrul axului longitudinal normal, astfel încât unghiul intern scade sub 180°. Există un v. fiziologic (umăr, mână, şold), a cărui depăşire este patologică.

VERDOGLOBINĂ, s. f. / vérdoglobine, s. f. / verdoglobin. Pigment verde, provenit din degradarea *hemoglobinei, prin pierderea fierului de către *coleglobină.

VAS, s. n. / vaisseau, s. m. / vessel. NA: vas, pl. vasa. [*Lat.* ***vas, vasis*** *= vas.*] În anatomie, orice canal prin care circulă sângele sau limfa: arteră, venă, capilar, limfatic.

VASA NERVORUM / vasa nervorum / vasa nervorum. [*Lat. pl.* ***vasa, -orum*** *= vase;* ***nervus*** *= nerv.*] *Arteriolele care asigură irigarea şi nutriţia nervilor.

VASA VASORUM / vasa vasorum / vasa vasorum. [*Lat. pl. **vasa, -orum** = vase.*] Mici artere şi vene nutritive aflate în pereţii vaselor mari.

VASCULAR, adj. / vasculaire, adj. / vascular. [*Lat. **vasculum** = vas mic, dim. de la **vas, vasis** = vas.*] Care aparţine vaselor sanguine sau limfatice, referitor la aceste vase. Ex.: tonus v.

VASCULARITĂ, s. f. / vascularite, s. f. / vasculitis. [*Lat. **vasculum** = vas mic, dim. de la **vas, vasis** = vas; -ită.*] Var.: vasculită. Sin.: angeită (v.).

VASCULARIZAŢIE, s. f. / vascularisation, s. f. / vascularization. [*Lat. **vasculum** = vas mic, dim. de la **vas, vasis** = vas.*] 1) Distribuţia normală şi caracteristică a vaselor sanguine într-un organ sau ţesut. 2) Dezvoltarea naturală sau prin mijloace chirurgicale a reţelei vasculare într-un organ sau ţesut.

VASCULITĂ. Var. pentru vascularită (v.).

VASCULOGENEZĂ, s.f./ vasculogenèse, s.f./vasculogenesis. Diferenţierea *in situ* a precursorilor angiopoietici aflaţi la originea primelor structuri vasculare în cursul embriogenezei.

VASCULOPATIE, s. f. / vasculopathie, s. f. / vasculopathy. Denumire generică pentru toate bolile vaselor.

VASCULO-TOXIC, adj. / vasculo-toxique, adj. / vasculotoxic. Care exercită o acţiune nocivă asupra vaselor sanguine.

VASECTOMIE, s. f. / vasectomie, s. f. / vasectomy. [*Lat. **vas, vasis** = vas; gr. **ektome** = excizie.*] 1) Exereza chirurgicală totală sau parţială a *canalelor deferente. 2) Secţionarea canalului deferent între două ligaturi pentru prevenirea unei *orhiepididimite după tratamentul chirurgical al *adenomului de prostată. 3) Secţionarea sau ligatura canalelor deferente în scop de sterilizare masculină definitivă sau temporară (prin ligatură). Var.: vazectomie.

VASELINĂ, s. f. / vaseline, s. f. / petroleum jelly. [*Cuvânt creat în Statele Unite de R. Chesebrough, din germ. **Wasser** = apă; gr. **elaion** = ulei de măsline; -ină.*] Amestec de hidrocarburi saturate. Este folosită ca excipient pentru unguente, ca lubrifiant şi emolient.

VASOACTIV, adj., s. n. / vasoactif, -ive, adj., s. m. / vasoactive. 1) Adj. Care modifică calibrul vaselor. 2) S.n. Substanţă dotată cu această proprietate. V. vasoconstrictor şi vasodilatator.

VASOCONSTRICTOR, adj., s. n. / vasoconstricteur, -trice, adj., s. m. / vasoconstrictor. [*Lat. **vas, vasis** = vas; **constrictor,** de la **constringere** = a strânge.*] 1) Care cauzează constricţia vaselor sanguine. 2) Agent (nerv motor, medicament, substanţă) care determină *vasoconstricţie. În prezent sunt utilizate îndeosebi medicamente v. locale.

VASOCONSTRICŢIE, s. f. / vasoconstriction, s. f. / vasoconstriction. [*Lat. **vas, vasis** = vas; **constrictio, -onis** = strângere, îngustare, de la **constringere** = a strânge.*] Diminuarea calibrului vaselor, îndeosebi constricţia *arteriolelor care duce la scăderea locală a fluxului sanguin.

VASODILATATOR, adj., s. n. / vasodilatateur, -trice, adj., s. m. / vasodilator. [*Lat. **vas, vasis** = vas; **dilatare** = a întinde, a mări.*] 1) Care cauzează dilataţia vaselor sanguine. 2) Agent (nerv motor, medicament, substanţă) care determină *vasodilataţie.

VASODILATAŢIE, s. f. / vasodilatation, s. f. / vasodilation. [*Lat. **vas, vasis** = vas; **dilatatio, -onis** = dilataţie, de la **dilatare** = a întinde, a mări.*] Dilataţia vaselor, îndeosebi a *arteriolelor, cu creşterea fluxului sanguin local. V. poate fi pasivă şi activă, ca reacţie la un răspuns *vasoconstrictor.

VASOINHIBITOR, adj. / vaso-inhibiteur, -trice, adj. / vasoinhibitor. [*Lat. **vas, vasis** = vas; **inhibere** = a împiedica.*] Sin.: vasoplegic (v.).

VASOMOTOR, adj. / vasomoteur, -trice, adj. / vasomotor. [*Lat. **vas, vasis** = vas; **motor, -oris** = cel care pune în mişcare, de la **movere** = a mişca.*] 1) Care afectează calibrul vaselor îndeosebi al celor sanguine. 2) Despre un element sau agent care acţionează prin modificarea calibrului vaselor în sensul *vasoconstricţiei sau al *vasodilataţiei. 3) Referitor la motilitatea vaselor sanguine.

VASOPEPTIDAZĂ, s. f. / vasopeptidase, s. f. / vasopeptidase. Denumire generică pentru orice enzimă care degradează vasopeptidele.

VASOPLEGIC, adj. / vasoplégique, adj. / vasoinhibitor. [*Lat. **vas, vasis** = vas; gr. **plege** = lovitură.*] Care asigură tonusul pereţilor vasculari, restrânge acţiunea vasomotorie. Sin.: vasoinhibitor.

VASOPLEGIE, s. f. / vasoplégie, s. f. / vasoparalysis. [*Lat. **vas, vasis** = vas; gr. **plege** = lovitură.*] Dispariţia tonusului pereţilor vasculari, cu paralizie vasomotorie şi vasodilataţie consecutivă.

VASOPRESINĂ, s. f. / vasopressine, s. f. / vasopressin. [*Lat. **vas, vasis** = vas; **pressare** = a presa; -ină.*] Hormon nonapeptid ciclic, cu M_r 1084 Da, secretat de anumiţi neuroni magnocelulari din nucleii supraoptici (îndeosebi) şi paraventriculari ai *hipotalamusului şi stocat în lobul posterior al *hipofizei (unde a fost izolat pentru prima oară, de unde denumirea inexactă de hormon posthipofizar). V. este produsă sub forma unui pre-hormon alcătuit din 168 aminoacizi, denumit propresofizină. După clivarea *peptidului semnal, această moleculă este scindată în trei părţi: arginin-v., neurofizină II şi o glicoproteină. Arginin-v. şi neurofizina II sunt incluse în aceleaşi granule neurosecretorii, care ajung prin axoni în lobul posterior al hipofizei. Printr-un mecanism de exocitoză calciu-dependent, hormonul şi proteina sa purtătoare trec în sângele capilar şi ajung în circulaţia sistemică. V. este alcătuită din 9 aminoacizi, care nu sunt identici la toate speciile, de unde denumirea de arginin-v. pentru v. umană şi a numeroase mamifere şi de lizin-v. în cazul v. de porc. Activitatea biologică a v. este legată de prezenţa asparaginei în poziţia 5 şi a argininei în poziţia 8. Gena codantă pentru sinteza propresofizinei este situată pe cromozomul 20. Au fost detectate cazuri de mutaţie a genei, unele provocând *diabet insipid. Secreţia de v. depinde de variaţiile presiunii osmotice şi de variaţiile volumului sângelui circulant. V. acţionează la nivelul tubului distal renal favorizând reabsorbţia apei, ceea ce duce la modificarea osmolarităţii şi a debitului urinar. De asemenea, produce contracţia musculaturii netede arteriolare şi arteriale, determinând hipertensiune. Administrarea de v. suprimă *poliuria provocată de ablaţia hipofizei şi pe cea din cadrul diabetului insipid. Abrev.: ADH (de la engl. *antidiuretic hormone*). Sin.: hormon antidiuretic, pitresină.

VASOPRESOR, adj., s. n. / vasopresseur, adj., s. m. / vasopressor. [*Lat. **vas, vasis** = vas; **pressare** = a presa.*] 1) Care are acţiunea de a creşte presiunea din vasele sanguine. Termenul este considerat frecvent sin. cu *vasoconstrictor. 2) Medicament cu această acţiune.

VASOSPASM, s. n. / vasospasme, / vasospasm. Contracţie acută şi deseori persistentă a unui vas sanguin ce îi reduce acestuia calibrul şi fluxul de sânge ce trece prin el.

VASOSTIMULANT, adj. / vasostimulant, -e, adj. / vasostimulant. [*Lat. **vas, vasis** = vas; **stimulare** = a îmboldi, a stimula, de la **stimulus** = băţ ascuţit cu care se îmboldesc vitele.*] 1) Despre un agent care excită nervii vasomotori. 2) Sin.: vasotonic (v.).

VASOSTOMIE, s. f. / vasostomie, s. f. / vasostomy. [*Lat. **vas, vasis** = vas; gr. **stoma, -atos** = gură.*] Intervenţie chirurgicală prin care se efectuează o deschidere la nivelul *canalelor deferente.

VASOTOCINĂ, s. f. / vasotocine, s. f. / vasotocin. [*De la vasopresină și oxitocină din lat.* ***vas, vasis*** *= vas; gr.* ***iokos*** *= naștere; -ină.*] Analog structural al hormonilor *hipofizei posterioare, adică al *oxitocinei şi *vasopresinei.

VASOTOMIE, s. f. / vasotomie, s. f. / vasotomy. [*Lat.* ***vas, vasis*** *= vas; gr.* ***tome*** *= tăiere, secțiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] Incizia sau secţionarea *canalelor deferente. V. vasectomie.

VASOTONIC, adj. / vasotonique, adj. / vasotonic. [*Lat.* ***vas, vasis*** *= vas; gr.* ***tonikos*** *= întăritor.*] 1) Referitor la tonusul vascular. 2) Despre un agent care creşte tonusul vascular. Sin.: vasostimulant.

VASOTONIE, s. f. / vasotonie, s. f. / vasotonia. Tonusul vascular. Sin.: angiotonie.

VASOTROFIC, adj. / vasotrophique, adj. / vasotrophic. [*Lat.* ***vas, vasis*** *= vas; gr.* ***trophikos*** *= care hrănește.*] Care se află în relaţie cu nutriţia vaselor sanguine sau limfatice.

VASOTROP, adj. / vasotrope, adj. / vasotropic. [*Lat.* ***vas, vasis*** *= vas; gr.* ***trope*** *= întoarcere, de la* ***trepein*** *= a întoarce.*] Care se fixează sau acţionează selectiv asupra vaselor sanguine.

VASO-VEZICULECTOMIE, s. f. / vaso-vésiculectomie, s. f. / vasovesiculectomy. [*Lat.* ***vas, vasis*** *= vas;* ***vesicula*** *= umflătură mică, dim. de la* ***vesica*** *= vezică; gr.* ***ektome*** *= excizie.*] Ablaţia totală a *canalelor deferente şi a *veziculelor seminale.

VATĂ, s. f. / coton, s. m. / cotton. [*Germ.* ***Watte*** *= vată.*] Material vegetal sau mineral, alcătuit din fibre scurte cu proprietăţi adezive şi utilizat ca absorbant sau izolator. Se utilizează îndeosebi **v. hidrofilă*. *V. din sticlă* se obţine prin suflarea sticlei cu vapori sub presiune şi este utilizată îndeosebi ca izolant termic.

VATĂ HIDROFILĂ / coton hydrophile / absorbent cottonwool. Perii seminţelor de bumbac (*Gossypium*) separaţi de impurităţi, degresaţi şi albiţi.

VAZECTOMIE. Var. pentru vasectomie (v.).

VĂL PALATIN / voile du palais / soft palate. NA: velum palati. [*Lat.* ***velum*** *= pânză, văl;* ***palatum*** *= cerul gurii.*] Repliu musculomembranos al *faringelui, care prelungeşte inferior şi posterior *bolta palatină fiind inserat cu partea sa anterioară pe aceasta. V. p. separă *rinofaringele de *orofaringe. Marginea sa posterioară prezintă median lueta şi, de fiecare parte a acesteia, două repliuri, unul anterior şi altul posterior, denumiţi pilieri. Pilierii anteriori şi posteriori încadrează *amigdalele palatine (denumite şi tonsile). Sin.: palat moale.

VĂRSĂTURĂ, s. f. / vomissement, s. m. / vomiting. [*Lat.* ***versare*** *= a răsuci, a răsturna.*] Sin.: vomă (v.).

VĂRSĂTURĂ FECALOIDĂ / vomissements fécaloïdes / f(a)ecal vomiting, stercoraceous vomiting. V. care conţine elemente transformate prin digestie peptică şi prin acţiunea bacteriilor, formată din materie de culoare închisă şi având miros de materii fecale. Se observă îndeosebi în *ocluzia intestinală avansată.

VĂRSĂTURI CEREBRALE / vomissements en fusée / cerebral vomiting. Vomismente spontane, în afara stării de greaţă, frecvent din cauza stimulării centrului vomei din creier.

VĂRSĂTURI CICLICE / vomissements cycliques / cyclic vomiting. Sin.: vărsături periodice (v.).

VĂRSĂTURI INCOERCIBILE DE SARCINĂ / vomissements incoercibles de la grossesse / pernicious vomiting of pregnancy. Intoleranţă completă la alimente solide sau lichide, cu inapetenţă totală, care antrenează o denutriţie gravă. Reprezintă o formă de *disgravidie a primului trimestru de sarcină şi, în cazul apariţiei *acetonuriei, poate impune întreruperea artificială a sarcinii.

VĂRSĂTURI ISTERICE / vomissements hystériques / histericai vomiting. Vomismente care însoţesc un atac de *isterie.

VĂRSĂTURI PERIODICE / vomissement périodiques / periodic vomiting. Sindrom uneori familial, survine la copii, cu debut brusc într-o perioadă de sănătate aparent bună, durează 2-8 zile şi se repetă la intervale neregulate, dispărând în adolescenţă. Se manifestă prin vomismente şi o intoleranţă totală pentru lichide şi solide în perioada crizelor. Halena are un miros acru, asemănător cloroformului şi acetonei, iar vomismentele se asociază frecvent cu cefalee şi agitaţie. Simptomele dispar brusc, de la o zi la alta. Sin.: vărsături ciclice, vărsături recurente.

VĂRSĂTURI RECURENTE / vomissements récurrents / recurrent vomiting. Sin.: vărsături periodice (v.).

VĂZ, s. n. / vue, s. f. / sight. Sin.: vedere (v.).

VÂRSTĂ, s. f. / âge, s. m. / age. [*Sl.* ***vrusta*** *= vârstă.*] Perioadă de timp cuprinsă între momentul naşterii şi o anumită etapă de dezvoltare a organismului. Parhon propunea o biologie a vârstelor: ilikibiologie. Se deosebesc: 1) *V. calendaristică* sau **v. cronologică*, măsurată prin timpul astronomic scurs de la naştere. 2) *V. biologică*, stabilită după criterii biologice, clinice şi de laborator; v. b. este o rezultantă a v. morfologice, a v. fiziologice şi a v. biochimice.

VÂRSTĂ ANATOMICĂ / âge anatomique / anatomic age. Estimarea v. prin stadiul de dezvoltare sau de deteriorare al corpului sau al ţesuturilor prin comparaţie cu persoane normale de aceeaşi *v. cronologică, aparţinând aceluiaşi grup etnic. V. a. este uneori considerată, greşit, ca sin. cu vârstă osoasă.

VÂRSTĂ BIOLOGICĂ / âge biologique / biological age. V. în relaţie cu probabilitatea de supravieţuire. Determinarea sa impune evaluarea şi măsurarea capacităţii funcţionale a sistemelor şi organelor care limitează viaţa, îndeosebi a sistemului cardiovascular.

VÂRSTĂ CONCEPŢIONALĂ / âge conceptionnel / fertilization age. Vârsta unui fetus sau a unui nou-născut evaluată în raport cu debutul *sarcinii.

VÂRSTĂ CRONOLOGICĂ / âge chronologique / chronological age. V. reală sau legală, exprimată în ani de viaţă de la data naşterii.

VÂRSTĂ MENTALĂ / âge mental / mental age. Termen care desemnează nivelul de dezvoltare intelectuală şi psihică, determinată prin teste psihologice şi de perspicacitate etalonate. Normal, v. m. corespunde v. reale, cronologice. Dacă acestea sunt diferite, raportul dintre v. mentală şi v. reală reprezintă coeficientul mental.

VÂRSTĂ OSOASĂ / âge osseux / bone age. Estimarea *v. biologice pe baza studiului radiologic al dezvoltării centrilor de osificare de la nivelul oaselor lungi ale extremităţilor. Metodele de determinare a v. o. sunt clasificate în: 1) *m. cantitative*, prin numărarea pe un hemi-schelet a centrilor de osificare şi a epifizelor fuzionate; 2) *m. cronologice*, prin urmărirea apariţiei sau absenţei centrilor de osificare la vârste date; 3) *m. calitative*, de urmărire a morfologiei centrilor de osificare în funcţie de vârstă.

VÂSCOELASTIC. Var. pentru viscoelastic (v.).

VÂSCOZIMETRU. Var. pentru viscozimetru (v.).

VÂSCOZITATE. Var. pentru viscozitate (v.).

VECTOBALISTOCARDIOGRAMĂ, s. f. / vecto-ballistocardiogramme, s. m. / ballistocardiogram. [*Lat.* ***vector, -oris*** *= cel care transportă, de la* ***vectare*** *= a căra, a transporta;* ***ballista*** *= mașină de aruncat pietre, din gr.* ***ballein*** *= a arunca; gr.* ***kardia*** *= inimă;* ***gramma*** *= înscriere.*] Curba spaţială obţinută prin *balistocardiografie. Cuprinde înregistrarea, în cele trei planuri ale spaţiului, ale deplasărilor corpului uman produse de forţele balistice datorate activităţii mecanice a inimii.

VECTOCARDIOGRAFIE, s. f. / vectocardiographie, vectographie, s. f. / vectorcardiography. [*Lat.* ***vector, -oris*** *= cel care transportă, de la* ***vectare*** *= a căra, a transporta; gr.* ***kardia*** *= inimă;* ***graphein*** *= a scrie.*] 1) Înregistrarea *vectocardiogramei. 2) Studiul vectocardiogramelor.

VECTOCARDIOGRAMĂ, s. f. / vectocardiogramme, vectogramme, s. m. / vectorcardiogram. [*Lat.* ***vector, -oris*** *= cel care transportă, de la* ***vectare*** *= a căra, a transporta; gr.* ***kardia*** *= inimă;* ***gramma*** *= înscriere.*] Reprezentare grafică a variaţiei direcţiei şi intensităţii (moment cu moment) forţei electromotoare a inimii pe toată durata unui ciclu cardiac complet. Proiecţia în plan frontal a v. se obţine prin linia curbă ce uneşte extremităţile pozitive (vârfurile) vectorilor cardiaci momentani succesivi pentru unda P, complexul QRS şi unda T. Combinarea v. obţinute în planurile frontal, orizontal sau sagital permite obţinerea v. spaţiale. Buclele v., deşi diferă mult de traseele scalare (electrocardiografice) pot oferi informaţii foarte utile în diagnostic, prin analiza configuraţiei şi morfologiei îndeosebi în cazul v. spaţiale. V. rezumă variaţiile de direcţie şi intensitate ale forţei electromotoare a inimii în timpul contracţiei cardiace. Abrev.: VCG. Var.: vectorcardiogramă.

VECTOR, s. m. / vecteur, s. m. / vector. [*Lat.* ***vector, -oris*** *= cel care transportă, de la* ***vectare*** *= a căra, a transporta.*] 1) *V. biologic*: animal capabil să transmită o infecţie, aparţinând unei încrengături diferite de cea căreia îi aparţine organismul infectat. Ex.: ploşniţele sunt v. pentru unele infecţii virale, în timp ce câinele, care transmite turbarea, nu este un v. Un v. poate fi el însuşi infectat sau poate doar transmite un agent infecţios. 2) În fizică, mărime caracterizată prin patru elemente: modul (sau mărime), direcţie, sens, punct de aplicaţie. V. este asociat unei anumite mărimi fizice (ex.: forţă, viteză, acceleraţie, intensitate a câmpului electric etc.). 3) *V. electrocardiografic*, v. vector cardiac. 4) În genetică: moleculă de ADN în care s-a inclus o genă în vederea încorporării într-o celulă gazdă, în scopul creării unei modificări genetice. *V. genetici* pot fi: o *plasmidă, un *bacteriofag sau un cosmid (v. genetic constituit artificial dintr-o plasmidă care conţine şi un segment provenit din extremităţile ADN ale bacteriofagului lambda).

VECTOR CARDIAC / vecteur cardiaque / cardiac vector. Axul electric al inimii, care se proiectează pe fiecare derivaţie standard urmând legile proiecţiei vectoriale. V. şi triunghi Einthoven.

VECTORCARDIOGRAMĂ. Var. pentru vectocardiogramă (v.).

VECTORIAL, adj. / vectoriel, -elle, adj. / vectorial. Cu referire la un vector sau în relaţie cu un vector (v.).

VEDERE, s. f. / vision, s. f. / vision, sight. [*Lat.* ***videre*** *= a vedea.*] Funcţia ochiului de a percepe radiaţiile electromagnetice cu lungime de undă în domeniul vizibil, culorile şi formele şi de a forma imagini prin intermediul analizatorului vizual. Este denumită în mod curent văz. Prin *v. binoculară*, stimulii luminoşi înregistraţi simultan de retina celor doi ochi sunt fuzionaţi, la nivelul segmentului central al analizatorului vizual, pentru a crea senzaţia unei singure imagini. Sensibilitatea *conurilor şi a *bastonaşelor retiniene este diferită în funcţie de culoarea (frecvenţa) şi de intensitatea radiaţiei incidente. Astfel, se deosebesc: *v. mezopică (crepusculară)* – stimul de intensitate redusă, maxim de sensibilitate pentru culoarea albastră; *v. fotopică (diurnă)* – stimuli de intensitate mare, maxim de sensibilitate pentru culoarea galbenă; *v. scotopică (nocturnă)* - excitant de intensitate foarte redusă, acromată.

VEGETALISM, s. n. / végétalisme, s. m. / true vegetarianism. [*Lat.* ***vegetare*** *= a înviora, a însufleţi, de la* ***vegetus*** *= viguros; -ism.*] Doctrină dietetică derivată din *vegetarianism, conform căreia sunt permise numai alimentele de origine vegetală.

VEGETARIAN, adj., s. m. sau f. / végétarien, -enne, adj., s. m. ou f. / vegetarian. [*Lat.* ***vegetare*** *= a înviora, a însufleţi, de la* ***vegetus*** *= viguros.*] Persoană care se hrăneşte exclusiv cu alimente vegetale.

VEGETARIANISM, s. n. / végétarisme, s. m. / vegetarianism. [*Lat.* ***vegetare*** *= a înviora, a însufleţi, de la* ***vegetus*** *= viguros;* ***-ism.***] Doctrină dietetică prin care este interzisă carnea tuturor animalelor, baza alimentaţiei fiind vegetalele, dar şi produse ale regnului animal, ca: lapte, unt, ouă, miere etc.

VEGETATIV, adj. / végétatif, -ive, adj. / vegetative. [*Lat.* ***vegetare*** *= a înviora, a însufleţi, de la* ***vegetus*** *= viguros.*] 1) Care se referă la *sistemul nervos autonom sau vegetativ. 2) Care funcţionează involuntar sau fără control conştient, asemenea sistemului nervos v. 3) Cu referire la perioada ciclului celular în care nu are loc diviziune sau replicare.

VEGETAŢIE, s. f. / végétation, s. f. / vegetation. [*Lat.* ***vegetatio, -onis*** *= punere în mişcare, de la* ***vegetare*** *= a înviora, a însufleţi şi* ***vegetus*** *= viguros.*] Denumire generică pentru o serie de formaţiuni patologice proeminente, localizate pe tegumente, pe mucoase sau la nivelul unor organe. Filiforme sau globuloase v. pot prezenta numeroase ramificaţii care le dau un aspect *fungiform sau *fungoid.

VEGETAŢII ADENOIDE / végétation adénoïdes / adenoid vegetation. Denumire comună pentru hipertrofia amigdalei faringiene şi, în general, a ţesutului limfoid din *nazofaringe. V. a. se dezvoltă îndeosebi la copiii mici subnutriţi, distrofici şi prin extensie sub forma unei tumori multilobate împiedică respiraţia nazală. V. adenoidism şi facies adenoidian.

VEGHE, s. f. / veille, s. f. / wakefulness, avonsal. [*Lat.* ***vigilia*** *= veghe.*] Stare în care organismul se menţine treaz.

VEHICUL, s. n. / véhicule, s. m. / vehicle. [*Lat.* ***vehiculum*** *= mijloc de transport, de la* ***vehere*** *= a transporta.*] Mediul de dispersie a substanţelor active care intră în compoziţia unui medicament.

VELAMENTOS, adj. / vélamenteux, -euse, adj. / velamentous. [*Lat.* ***velamentum*** *= voal, înveliş.*] Care prezintă o formă asemănătoare unui voal. De ex., aderenţe v.

VELOCIMETRIE DOPPLER / vélocimétrie Doppler / Doppler velocimetry. [*Lat.* ***velox, -ocis*** *= iute, repede; gr.* ***metron*** *= măsură;* ***Christian Johann Doppler****, fizician şi matematician austriac, 1803-1853.*] Modificarea frecvenţei ecoului când o undă ultrasonoră se reflectă pe un corp în mişcare. Utilizarea *efectului Doppler permite măsurarea vitezei corpului studiat (ex.: sângele dintr-un vas). Sin.: ecografie Doppler, ultrasonografie Doppler. V. şi efect Doppler-Fizeau.

VELOCIMETRU, s. n. / vélocimètre, s. m. / velocimetre. Sin.: fluxmetru (v.).

VELOCITATE, s. f. / vélocité, s. f. / velocity. [*Lat.* ***velocitas, -atis*** *= iuţeală, rapiditate, de la* ***velox, -ocis*** *= iute, repede.*] Viteză de deplasare.

VELOFARINGOPLASTIE, s. f. / vélopharyngoplastie, s. f. / velopharyngoplasty. [*Lat.* ***velum*** *= pânză, văl; gr.* ***pharynx, -yngos*** *= faringe;* ***plastos*** *= modelat, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] Intervenţie de chirurgie plastică destinată corectării unei insuficienţe a *vălului palatin, care este alungit cu ajutorul unui lambou faringian *pediculat.

VELUM, s. n. / velum, s. m. / velum. NA: palatum molle. [*Lat.* ***velum*** *= pânză, văl.*] Denumirea latină a vălului palatin (v.).

VENĂ, s. f. / veine, s. f. / vein. NA: vena, pl. venae. [*Lat.* ***vena*** *= venă.*] Vas sanguin prin care sângele din microvascularizaţia periferică se întoarce la inimă. Peretele venos, mult mai subţire şi mai puţin elastic decât al arterelor, este alcătuit din trei tunici: intima, media şi adventicea. V. de calibru mediu prezintă *valvule, cu excepţia celor din sistemul port. Într-un pedicul vascular, v. sunt în număr de două pentru fiecare arteră, în afara teritoriului sistemului port şi la nivelul marilor trunchiuri venoase. Ansamblul v. se repartizează în trei mari sisteme: 1) *Sistemul venos general*, care aduce sângele venos la auriculul drept prin cele două v. cave, superioară şi inferioară. 2) *Sistemul venos pulmonar*, cu origine la nivelul capilarelor pulmonare; transportă prin v. pulmonare sângele oxigenat până în auriculul stâng. 3) *Sistemul port* (v.).

V. ANASTOMOTICĂ INFERIOARĂ / v. anastomotique postérieure / inferior anastomotic v. V. tab. anat - vene.

V. ANASTOMOTICĂ SUPERIOARĂ / v. anastomotique antérieure / superior anastomotic v. V. tab. anat. - vene.

V. ANGULARĂ / v. angulaire / angular v. V. tab. anat. - vene.

V. APEDUCTULUI VESTIBULULUI / v. de l'aque-duc du vestibule / v. of vestibular aqueduct. V. tab. anat. - vene.

V. APENDICULARĂ / v. apendiculaire / appendicular v. V. tab. anat. - vene.

V. AXILARĂ / v. axillaire / axillary v. V. tab. anat. - vene.

V. AZIGOS / v. azygos / azygos v. V. tab. anat. - vene.

V. AZIGOS MICĂ (v. v. hemiazigos). V. tab. anat. - vene.

V. BAZALĂ / v. basilaire / basal v. V. tab. anat. - vene.

V. BAZILICĂ / v. basilique / basilic v. V. tab. anat. - vene.

V. BAZILICĂ MEDIANĂ / v. médiane basilique / median basilic v. V. tab. anat. - vene.

V. CANALULUI COHLEAR / v. de l'aqueduc du limaçon / v. of cochlear canaliculus. V. tab. anat. - vene.

V. CANALULUI PTERIGOIDIAN / v. vidienne / v. of pterygoid canal. V. tab. anat. - vene.

V. CARDIACĂ MARE / grande v. coronaire / great cardiac v. V. tab. anat. - vene.

V. CARDIACĂ MICĂ / petit v. coronaire / small cardiac v. V. tab. anat. - vene.

V. CARDIACĂ MIJLOCIE / v. interventriculaire inférieure / middle cardiac v. V. tab. anat. - vene.

V. CAROTIDĂ EXTERNĂ (v. v. retromandibulară). V. tab. anat. - vene.

V. CAVĂ INFERIOARĂ / v. cave inférieure / inferior vena cava. V. tab. anat. - vene.

V. CAVĂ SUPERIOARĂ / v. cave supérieure / superior vena cava. V. tab. anat. - vene.

V. CEFALICĂ / v. céphalique / cephalic v. V. tab. anat. - vene.

V. CEFALICĂ ACCESORIE / v. céphalique accessoire / accessory cephalic v. V. tab. anat. - vene.

V. CEFALICĂ MIJLOCIE / v. médiane céphalique / median cephalic v. V. tab. anat. - vene.

V. CENTRALĂ A GLANDEI SUPRARENALE / v. surrénale principale / central v. V. tab. anat. - vene.

V. CENTRALĂ A RETINEI / v. centrale de la rétine / central v. of retina. V. tab. anat. - vene.

V. CEREBRALĂ ANTERIOARĂ / v. cérébrale antérieure / precentral v. V. tab. anat. - vene.

V. CEREBRALĂ MARE / grande v. de Galien / great cerebral v. V. tab. anat. - vene.

V. CEREBRALĂ MIJLOCIE PROFUNDĂ / v. sylvienne profonde / deep medial cerebral v. V. tab. anat. - vene.

V. CEREBRALĂ MIJLOCIE SUPERFICIALĂ / v. sylvienne superficielle / superficial middle cerebral v. V. tab. anat. - vene.

V. CERVICALĂ PROFUNDĂ / v. cervicale profonde / deep cervical v. V. tab. anat. - vene.

V. CIRCUMFLEXĂ ILIACĂ PROFUNDĂ / v. circonflexe iliaque profonde / deep circumflex iliac v. V. tab. anat. - vene.

V. CIRCUMFLEXĂ ILIACĂ SUPERFICIALĂ / v. circonflexe iliaque superficielle / superficial circumflex iliac v. V. tab. anat. - vene.

V. CISTICĂ / v. cystique / cystic v. V. tab. anat. - vene.

V. COLICĂ DREAPTĂ / v. colique supérieure droite / right colic v. V. tab. anat. - vene.

V. COLICĂ MIJLOCIE / v. colique moyenne / middle colic v. V. tab. anat. - vene.

V. COLICĂ STÂNGĂ / v. colique supérieure gauche / left colic v. V. tab. anat. - vene.

V. COROIDIANĂ / v. des plexus choroïdes / vorticose v. V. tab. anat. - vene.

V. CUBITALĂ MEDIANĂ / v. médiane cubitale / median cubital v. V. tab. anat. - vene.

V. CUTANATĂ / v. cutanée / cutaneous v. V. tab. anat. - vene.

V. DIPLOICĂ FRONTALĂ / v. diploétique frontale / frotal diploic v. V. tab. anat. - vene.

V. DIPLOICĂ OCCIPITALĂ / v. diploétique occipitale / diploic v. V. tab. anat. - vene.

V. DIPLOICĂ TEMPORALĂ ANTERIOARĂ / v. diploétique temporale antérieure / anterior temporal diploic v. V. tab. anat. - vene.

V. DIPLOICĂ TEMPORALĂ POSTERIOARĂ / v. diploétique temporale postérieure / posterior temporal diploic v. V. tab. anat. - vene.

V. DORSALĂ PROFUNDĂ A CLITORISULUI / v. dorsale profonde du clitoris / deep dorsal v. of clitoris. V. tab. anat. - vene.

V. DORSALĂ PROFUNDĂ A PENISULUI / v. dorsale profonde de la verge / deep dorsal v. of penis. V. tab. anat. - vene.

V. EMISARĂ CONDILIANĂ / v. condylienne postérieure / condylar emissary v. V. tab. anat. - vene.

V. EMISARĂ MASTOIDIANĂ / v. émissaire mastoïdienne / mastoid emissary v. V. tab. anat. - vene.

V. EMISARĂ OCCIPITALĂ / v. émissaire occipitale de Sperino / occipital emissary v. V. tab. anat. - vene.

V. EMISARĂ PARIETALĂ / v. émissaire pariétale de Santorini / parietal emissary v. V. tab. anat. - vene.

V. EPIGASTRICĂ INFERIOARĂ / v. épigastrique inférieure / inferior epigastric v. V. tab. anat. - vene.

V. EPIGASTRICĂ SUPERFICIALĂ / v. épigastrique superficielle / superficial epigastric v. V. tab. anat. - vene.

V. FACIALĂ / v. faciale / facial v. V. tab. anat. - vene.

V. FACIALĂ POSTERIOARĂ (v. v. retromandibulară) . V. tab. anat. - vene.

V. FACIALĂ PROFUNDĂ / v. faciale profonde / deep facial v. V. tab. anat. - vene.

V. FEMURALĂ / v. fémorale / femoral v. V. tab. anat. - vene.

V. FEMURALĂ PROFUNDĂ / v. fémorale profonde / deep-femoral v. V. tab. anat. - vene.

V. GASTRICĂ DREAPTĂ / v. pylorique / right gastric v. V. tab. anat. - vene.

V. GASTRICĂ STÂNGĂ / v. coronaire stomachique / left gastric v. V. tab. anat. - vene.

V. GASTROEPIPLOICĂ DREAPTĂ / v. gastro-épiploïque droite / right gastroepiploic v. V. tab. anat. - vene.

V. GASTROEPIPLOICĂ STÂNGĂ / v. gastro-épiploïque gauche / left gastroepiploic v. V. tab. anat. - vene.

V. HEMIAZIGOS / v. hémiazygos / hemiazygos v. V. tab. anat. - vene.

V. HEMIAZIGOS ACCESORIE / v. hémiazygos accesoire / accesory hemiazygos v. V. tab. anat. - vene.

V. HIPOGASTRICĂ (v. v. iliacă internă). V. tab. anat. - vene.

V. ILEOCOLICĂ / v. iléo-colique / ileocolic v. V. tab. anat. - vene.

V. ILIACĂ COMUNĂ (DREAPTĂ ŞI STÂNGĂ) / v. iliaque commune / common iliac v. V. tab. anat. - vene.

V. ILIACĂ EXTERNĂ / v. iliaque externe / external iliac v. V. tab. anat. - vene.

V. ILIACĂ INTERNĂ / v. hypogastrique / internal iliac v. V. tab. anat. - vene.

V. ILIOLOMBARĂ / v. ilio-lombaire / iliolumbar v. V. tab. anat. - vene.

V. INTERCOSTALĂ SUPERIOARĂ DREAPTĂ / v. intercostale supérieure droite / right superior intercostal v. V. tab. anat. - vene.

V. INTERCOSTALĂ SUPERIOARĂ STÂNGĂ / v. intercostale supérieure gauche / left superior intercostal v. V. tab. anat. - vene.

V. INTERCOSTALĂ SUPREMĂ / v. intercostale accessoire / supreme intercostal v. V. tab. anat. - vene.

V. JUGULARĂ ANTERIOARĂ / v. jugulaire antérieure / anterior jugular v. V. tab. anat. - vene.

V. JUGULARĂ EXTERNĂ / v. jugulaire externe / external jugular v. V. tab. anat. - vene.

V. JUGULARĂ INTERNĂ / v. jugulaire interne / internal jugular v. V. tab. anat. - vene.

V. LABIALĂ SUPERIOARĂ / v. labiale supérieure / superior labial v. V. tab. anat. - vene.

V. LACRIMALĂ / v. lacrymale / lacrimal v. V. tab. anat. - vene.

V. LARINGEE INFERIOARĂ / v. laryngée inférieure / inferior laryngeal v. V. tab. anat. - vene.

V. LARINGEE SUPERIOARĂ / v. laryngée supérieure / superior laryngeal v. V. tab. anat. - vene.

V. LINGUALĂ / v. linguale / lingual v. V. tab. anat. - vene.

V. LINGUALĂ PROFUNDĂ / v. linguale profonde / deep lingual v. V. tab. anat. - vene.

V. LOMBARĂ ASCENDENTĂ / v. lombaire ascendante / ascending lumbar v. V. tab. anat. - vene.

V. MEDIANĂ ANTEBRAHIALĂ / v. médiane de l'avant-bras / median v. of forearm. V. tab. anat. - vene.

V. MEZENTERICĂ INFERIOARĂ / v. mésentérique inférieure / inferior mesenteric v. V. tab. anat. - vene.

V. MEZENTERICĂ SUPERIOARĂ / v. mésentérique supérieure / superior mezenteric v. V. tab. anat. - vene.

V. NAZOFRONTALĂ / v. frontale interne / nasofrontal v. V. tab. anat. - vene.

V. NERVULUI HIPOGLOS / v. du nerve hypo-glosse / v. to hypoglossal nerve. V. tab. anat. - vene.

V. OBLICĂ A ATRIULUI STÂNG / v. oblique de l'oreillette gauche / oblique v. of left atrium. V. tab. anat. - vene.

V. OCCIPITALĂ / v. occipitale / occipital v. V. tab. anat. - vene.

V. OFTALMICĂ INFERIOARĂ / v. ophtalmique inférieure / inferior ophthalmic v. V. tab. anat. - vene.

V. OFTALMICĂ SUPERIOARĂ / v. ophtalmique supérieure / superior ophthalmic v. V. tab. anat. - vene.

V. OMBILICALĂ / v. ombilicale / umbilical v. V. tab. anat. - vene.

V. OMBILICALĂ STÂNGĂ A FĂTULUI / v. ombilicale gauche / left umbilical v. V. tab. anat. - vene.

V. OVARIANĂ DREAPTĂ / v. ovarienne droite / right ovarian v. V. tab. anat. - vene.

V. OVARIANĂ STÂNGĂ / v. ovarienne gauche / left ovarian v. V. tab. anat. - vene.

V. PALATINĂ EXTERNĂ / v. palatine inférieure / palatine v. V. tab. anat. - vene.

V. PILORICĂ (v. v. gastrică dreaptă) . V. tab. anat. - vene.

V. POPLITEE / v. poplitée / popliteal v. V. tab. anat. - vene.

V. PORTĂ / v. porte / portal v. V. tab. anat. - vene.

V. POSTERIOARĂ A VENTRICULULUI STÂNG / v. postérieure du ventricule gauche / posterior v. of the left ventricule. V. tab. anat. - vene.

V. PREPILORICĂ / v. infrapylorique / prepyloric v. V. tab. anat. - vene.

V. PUDENDALĂ INTERNĂ / v. honteuse interne / internal pudendal v. V. tab. anat. - vene.

V. PULMONARĂ DREAPTĂ INFERIOARĂ / v. pulmonaire inférieure droite / right inferior pulmonary v. V. tab. anat. - vene.

V. PULMONARĂ DREAPTĂ SUPERIOARĂ / v. pulmonaire supérieure droite / right superior pulmonary v. V. tab. anat. - vene.

V. PULMONARĂ STÂNGĂ INFERIOARĂ / v. pulmonaire inférieure gauche / left inferior pulmonary v. V. tab. anat. - vene.

V. PULMONARĂ STÂNGĂ SUPERIOARĂ / v. pulmonaire supérieure gauche / left superior pulmonary v. V. tab. anat. - vene.

V. RANINĂ (v. v. sublinguală). V. tab. anat. - vene.

V. RECTALĂ SUPERIOARĂ / v. hémoroïdale supérieure / superior rectal v. V. tab. anat. - vene.

V. RETROMANDIBULARĂ / v. communicante intraparotidienne / retromandibular v. V. tab. anat. - vene.

V. RUŞINOASĂ INTERNĂ (v. v. pudendală internă) . V. tab. anat. - vene.

V. SACRATĂ MEDIANĂ / v. sacrée moyenne / middle sacral v. V. tab. anat. - vene.

V. SAFENĂ ACCESORIE / v. saphène accessoire / dorsal venous arch of foot. V. tab. anat. - vene.

V. SAFENĂ MARE / v. saphène interne / great saphenous v. V. tab. anat. - vene.

V. SAFENĂ MICĂ / v. saphène externe / small saphenous v. V. tab. anat. - vene.

V. SEPTULUI PELUCID / v. du septum lucidum / anterior v. of septum pellucidum. V. tab. anat. - vene.

V. SPIRALĂ A COHLEEI / v. de la lame spirale / spiral v. of modiolus. V. tab. anat. - vene.

V. SPLENICĂ / v. splénique / splenic v. V. tab. anat. - vene.

V. STERNOCLEIDOMASTOIDIANĂ / v. sterno-cléido-mastoïdienne / sternocleidomastoid v. V. tab. anat. - vene.

V. STILOMASTOIDIANĂ / v. stylomastoïdienne / stylomastoid v. V. tab. anat. - vene.

V. SUBCLAVICULARĂ / v. sous-clavière / subclavian v. V. tab. anat. - vene.

V. SUBCOSTALĂ / v. sous-costale / subcostal v. V. tab. anat. - vene.

V. SUBLINGUALĂ / v. linguale superficielle / sublingual v. V. tab. anat. - vene.

V. SUBMENTALĂ / v. sous-mentale / submental v. V. tab. anat. - vene.

V. SUPRAORBITALĂ / v. sus-orbitaire / supra-orbital v. V. tab. anat. - vene.

V. SUPRARENALĂ DREAPTĂ / v. surrénale principale droite / right suprarenal v. V. tab. anat. - vene.

V. SUPRARENALĂ STÂNGĂ / v. surrénale principale gauche / left suprarenal v. V. tab. anat. - vene.

V. SUPRASCAPULARĂ / v. sus-scapulaire / suprascapular v. V. tab. anat. - vene.

V. TALAMOSTRIATĂ / v. thalamo-striée / superior thalamostriate v. V. tab. anat. - vene.

V. TEMPORALĂ MIJLOCIE / v. temporale moyenne / middle temporal v. V. tab. anat. - vene.

V. TESTICULARĂ DREAPTĂ / v. spermatique droite / right testicular v. V. tab. anat. - vene.

V. TESTICULARĂ STÂNGĂ / v. spermatique gauche / left testicular v. V. tab. anat. - vene.

V. TIROIDIANĂ INFERIOARĂ / v. thyroïdienne inférieure / inferior thyroid v. V. tab. anat. - vene.

V. TIROIDIANĂ SUPERIOARĂ / v. thyroïdienne supérieure / superior thyroid v. V. tab. anat. - vene.

V. TORACICĂ LATERALĂ / v. thoracique latérale / lateral thoracic v. V. tab. anat. - vene.

V. TORACOACROMIALĂ / v. acromio-thoracique / thoracoacromial v. V. tab. anat. - vene.

V. TRANSVERSĂ A FEŢEI / v. transversale de la face / transverse facial v. V. tab. anat. - vene.

V. VERTEBRALĂ / v. vertébrale / vertebral v. V. tab. anat. - vene.

V. VERTEBRALĂ ACCESORIE / v. vertébrale accessoire / accessory vertebral v. V. tab. anat. - vene.

V. VERTEBRALĂ ANTERIOARĂ / v. vertébrale antérieure de Lauth / anterior vertebral v. V. tab. anat. - vene.

VENE ARCUATE RENALE / veines arcuées du rein / arcuate veins. V. tab. anat. - vene.

VV. AUDITIVE INTERNE (v. vv. labirintine). V. tab. anat. - vene.

VV. AURICULARE ANTERIOARE / vv. auriculaires antérieures / anterior auricular vv. V. tab. anat. - vene.

VV. AURICULARE POSTERIOARE / vv. auriculaires postérieures / posterior auricular vv. V. tab. anat. - vene.

VV. BAZIVERTEBRALE / vv. basivertébrales / basivertebral vv. V. tab. anat. - vene.

VV. BRAHIALE / vv. humérales / brachial vv. V. tab. anat. - vene.

VV. BRAHIOCEFALICE (DREAPTĂ ŞI STÂNGĂ) / troncs brachio-céphaliques veineux droit et gauche / right and left brachiocephalic vv. V. tab. anat. - vene.

VV. BRONHICE / vv. bronchiques / bronchial vv. V. tab. anat. - vene.

VV. BULBILOR VESTIBULULUI / vv. bulbaires vestibulaires / vv. of vestibule. V. tab. anat. - vene.

VV. BULBULUI PENISULUI / vv. bulbaires péniennes / vv. of bulb. V. tab. anat. - vene.

VV. CARDIACE ANTERIOARE / vv. du bord droit du coeur / anterior cardiac vv. V. tab. anat. - vene.

VV. CARDIACE MINIME / petit vv. cardiaques / smallest cardiac vv. V. tab. anat. - vene.

VV. CAVERNOASE ALE PENISULUI / vv. caverneuses de la verge / cavernous vv. V. tab. anat. - vene.

VV. CENTRALE ALE FICATULUI (CENTROLOBULARE) / vv. centrales du lobule hépatique / central vv. V. tab. anat. - vene.

VV. CEREBELOASE INFERIOARE / vv. cérébelleuses médianes et inférieures / inferior vv. of cerebellum. V. tab. anat. - vene.

VV. CEREBELOASE SUPERIOARE / vv. cérébel-leuses médianes et supérieures / superior vv. of cerebellum. V. tab. anat. - vene.

VV. CEREBRALE INFERIOARE / vv. cérébrales inférieures / inferior cerebral vv. V. tab. anat. - vene.

VV. CEREBRALE INTERNE / vv. cérébrales internes / internal cerebral vv. V. tab. anat. - vene.

VV. CEREBRALE SUPERIOARE / vv. cérébrales externes / superior cerebral vv. V. tab. anat. - vene.

VV. CILIARE / vv. ciliaires / ciliary vv. V. tab. anat. - vene.

VV. CIRCUMFLEXE FEMURALE LATERALE / vv. circonflexes fémorales latérales / lateral circumflex femoral vv. V. tab. anat. - vene.

VV. CIRCUMFLEXE FEMURALE MEDIALE / vv. circonflexes fémorales médiales / medial circumflex femoral vv. V. tab. anat. - vene.

VV. CONJUNCTIVALE / vv. conjonctivales / conjunctival vv. V. tab. anat. - vene.

VV. DIGITALE DORSALE ALE PICIORULUI / vv. digitales dorsales du pied / dorsal digital vv. of foot. V. tab. anat. - vene.

VV. DIGITALE PALMARE / vv. collatérales palmaires des doigts / palmar digital vv. V. tab. anat. - vene.

VV. DIGITALE PLANTARE / vv. digitales plantaires / plantar digital vv. V. tab. anat. - vene.

VV. DORSALE ALE LIMBII / vv. dorsales de la langue / dorsal lingual vv. V. tab. anat. - vene.

VV. DORSALE SUPERFICIALE ALE CLITORISULUI / vv. dorsale superficielle du clitoris / superficial dorsal vv. of clitoris. V. tab. anat. - vene.

VV. DORSALE SUPEFICIALE ALE PENISULUI / vv. dorsale superficielle de la verge / superficial dorsal vv. of penis. V. tab. anat. - vene.

VV. EPIGASTRICE SUPERIOARE / vv. épigastriques supérieures / superior epigastric vv. V. tab. anat. - vene.

VV. EPISCLERALE / vv. épisclérales péricornéennes / episcleral vv. V. tab. anat. - vene.

VV. ESOFAGIENE / vv. œsophagiennes / (o)eso-phageal vv. V. tab. anat. - vene.

VV. ETMOIDALE / vv. ethmoïdales / ethmoidal vv. V. tab. anat. - vene.

VV. FARINGIENE / vv. pharyngées / pharygeal vv. V. tab. anat. - vene.

VV. FIBULARE (v. vv. peroniere). V. tab. anat. - vene.

VV. FRENICE INFERIOARE / vv. diaphragmatiques inférieures / inferior phrenic vv. V. tab. anat. - vene.

VV. FRENICE SUPERIOARE (v. vv. pericardiofrenice). V. tab. anat. - vene.

VV. GASTRICE SCURTE / vv. courtes gastriques / short gastric vv. V. tab. anat. - vene.

VV. GENICULARE / vv. articulaires du genou / vv. of knee. V. tab. anat. - vene.

VV. GLUTEALE INFERIOARE / vv. ischiatiques / inferior gluteal vv. V. tab. anat. - vene.

VV. GLUTEALE SUPERIOARE / vv. fessières / superior gluteal vv. V. tab. anat. - vene.

VV. HEMOROIDALE (v. vv. rectale). V. tab. anat. - vene.

VV. HEPATICE / vv. sous-hépatiques / hepatic vv. V. tab. anat. - vene.

VV. ILEALE (v. vv. ileale şi jejunale). V. tab. anat. - vene.

VV. INTERCAPITALE / vv. métacarpiennes / intercapital vv. V. tab. anat. - vene.

VV. INTERCOSTALE ANTERIOARE / vv. intercostales antérieures / anterior intercostal vv. V. tab. anat. - vene.

VV. INTERCOSTALE POSTERIOARE / vv. intercostales postérieures / posterior intercostal vv. V. tab. anat. - vene.

VV. INTERLOBARE RENALE / vv. interlobaires du rein / interlobar vv. V. tab. anat. - vene.

VV. INTERLOBULARE HEPATICE / vv. inter-lobulaires du foie / interlobular vv. of liver. V. tab. anat. - vene.

VV. INTERLOBULARE RENALE / vv. interlobulaires du rein / interlobular vv. of kidney. V. tab. anat. - vene.

VV. INTEROSOASE DORSALE ALE PICIORULUI (v. vv. metatarsiene dorsale). V. tab. anat. - vene.

VV. INTERVERTEBRALE / vv. vértebrales externes antérieures / intervertebral vv. V. tab. anat. - vene.

VENE JEJUNALE ŞI ILEALE / vv. jéjunales et iléales / jejunal and ileal vv. V. tab. anat. - vene.

VV. LABIALE ANTERIOARE / vv. labiales antérieures / labial vv. V. tab. anat. - vene.

VV. LABIALE INFERIOARE / vv. labiales inférieures / inferior labial vv. V. tab. anat. - vene.

VV. LABIALE POSTERIOARE / vv. labiales postérieures / posterior labial vv. V. tab. anat. - vene.

VV. LABIRINTINE / vv. de l'aqueduc du vestibule / labyrinthine vv. V. tab. anat. - vene.

VV. LINGUALE DORSALE / vv. dorsales de la langue / dorsal lingual vv. V. tab. anat. - vene.

VV. LOMBARE I ŞI II / vv. lombaires / ascending lumbal vv. V. tab. anat. - vene.

VV. LOMBARE III ŞI IV / vv. lombaires / lumbar vv. V. tab. anat. - vene.

VV. MAXILARE / vv. maxillaires / maxillary vv. V. tab. anat. - vene.

VV. MEDIASTINALE / vv. médiastinales / mediastinal vv. V. tab. anat. - vene.

VV. MENINGEE / vv. méningées / meningeal vv. V. tab. anat. - vene.

VV. MENINGEE MIJLOCII / vv. méningées moyennes / middle meningeal vv. V. tab. anat. - vene.

VV. METACARPIENE DORSALE / vv. interosseuses dorsales de la main / dorsal metacarpal vv. V. tab. anat. - vene.

VV. METACARPIENE PALMARE / vv. interosseuses palmaires / palmar metacarpal vv. V. tab. anat. - vene.

VV. METATARSIENE DORSALE / vv. interosseuses dorsales du pied / dorsal metatarsal vv. of foot. V. tab. anat. - vene.

VV. METATARSIENE PLANTARE / vv. interosseuses plantaires / plantar metatarsal vv. V. tab. anat. - vene.

VV. MUSCULOFRENICE / vv. musculo-phréniques / musculophrenic vv. V. tab. anat. - vene.

VV. NAZALE EXTERNE / vv. de l'aile du nez / external nazal vv. V. tab. anat. - vene.

VV. NENUMITE (v. vv. brahiocefalice). V. tab. anat. - vene.

VV. OBTURATORII / vv. obturatrices / obturator vv. V. tab. anat. - vene.

VV. PALPEBRALE / vv. palpébrales / palpebral vv. V. tab. anat. - vene.

VV. PALPEBRALE INFERIOARE / vv. palpébrales inférieures / inferior palpebral vv. V. tab. anat. - vene.

VV. PALPEBRALE SUPERIOARE / vv. palpébrales supérieures / superior palpebral vv. V. tab. anat. - vene.

VV. PANCREATICE / vv. pancréatiques / pancreatic vv. V. tab. anat. - vene.

VV. PANCREATICODUODENALE / vv. pancréatico-duodénales / pancreatico-duodenal vv. V. tab. anat. - vene.

VV. PARAOMBILICALE / vv. du ligament rond / paraumbilical vv. V. tab. anat. - vene.

VV. PAROTIDIENE / vv. parotidiennes / parotid vv. V. tab. anat. - vene.

VV. PERFORANTE / vv. perforantes de la cuise / perforating vv. V. tab. anat. - vene.

VV. PERICARDICE / vv. péricardiques / pericardic vv. V. tab. anat. - vene.

VV. PERICARDIOFRENICE / vv. péricardo-phréniques / pericardiacophrenic vv. V. tab. anat. - vene.

VV. PERONIERE / vv. péronières / peroneal vv. V. tab. anat. - vene.

VV. PROFUNDE ALE CLITORISULUI / vv. profondes du clitoris / deep vv. of clitoris. V. tab. anat. - vene.

VV. PROFUNDE ALE PENISULUI / vv. profondes de la verge / deep vv. of penis. V. tab. anat. - vene.

VV. PUDENDALE EXTERNE / vv. honteuses externes / external pudendal vv. V. tab. anat. - vene.

VV. RADIALE / vv. radiales / radial vv. V. tab. anat. - vene.

VV. RECTALE INFERIOARE / vv. hémoroïdales inférieures / inferior rectal vv. V. tab. anat. - vene.

VV. RECTALE MIJLOCII / vv. hémoroïdales moyennes / middle rectal vv. V. tab. anat. - vene.

VV. RENALE / vv. rénales / vv. of kidney. V. tab. anat. - vene.

VV. RUŞINOASE EXTERNE (v. vv. pudendale externe). V. tab. anat. - vene.

VV. SACRATE LATERALE / vv. sacrées latérales / lateral sacral vv. V. tab. anat. - vene.

VV. SCROTALE ANTERIOARE / vv. scrotales antérieures / anterior scrotal vv. V. tab. anat. - vene.

VV. SCROTALE POSTERIOARE / vv. scrotales postérieures / posterior scrotal vv. V. tab. anat. - vene.

VV. SIGMOIDIENE / vv. sigmoïdes / sigmoid vv. V. tab. anat. - vene.

VV. SPINALE / vv. spinales / spinal vv. V. tab. anat. - vene.

VV. STELATE ALE RINICHIULUI / vv. etoilées du rein / stellate vv. V. tab. anat. - vene.

VV. STRIATE / v. striées inférieures de Hédon / striate vv. V. tab. anat. - vene.

VV. SUBCUTANATE ABDOMINALE / vv. sous-cutanées abdominales / subcutaneous abdominal vv. V. tab. anat. - vene.

VV. SUPRATROHLEARE / vv. préparates / supratrochlear vv. V. tab. anat. - vene.

VV. TEMPORALE PROFUNDE / vv. temporales profondes / deep temporal vv. V. tab. anat. - vene.

VV. TEMPORALE SUPERFICIALE / vv. temporales superficielles / superficial temporal vv. V. tab. anat. - vene.

VV. TIBIALE ANTERIOARE / vv. tibiales anté-rieures / anterior tibial vv. V. tab. anat. - vene.

VV. TIBIALE POSTERIOARE / vv. tibiales postérieures / posterior tibial vv. V. tab. anat. - vene.

VV. TIMICE / vv. thymiques / thymic vv. V. tab. anat. - vene.

VV. TIMPANICE / vv. tympaniques / tympanic veins. V. tab. anat. - vene.

VV. TIROIDIENE MIJLOCII / vv. thyroïdiennes moyennes / middle thyroid vv. V. tab. anat. - vene.

VV. TORACICE INTERNE / vv. thoraciques internes / internal thoracic vv. V. tab. anat. - vene.

VV. TORACOEPIGASTRICE / vv. thoraciques inférieures / thoracoepigastric vv. V. tab. anat. - vene.

VV. TRAHEALE / vv. trachéales / tracheal vv. V. tab. anat. - vene.

VV. TRANSVERSALE ALE GÂTULUI / vv. scapulaires postérieures / transverse cervical vv. V. tab. anat. - vene.

VV. ULNARE / vv. cubitales / ulnar vv. V. tab. anat. - vene.

VV. UTERINE / vv. utérines / uterine vv. V. tab. anat. - vene.

VV. VESTIBULARE / vv. vestibulaires / vestibular vv. V. tab. anat. - vene.

VV. VEZICALE / vv. vésicales / vesical vv. V. tab. anat. - vene.

VV. VORTICOASE / vv. vortiqueuses / vorticose vv. V. tab. anat. - vene.

VENECTAZIE, s. f. / veinectasie, s. f. / venectasia. [*Lat.* ***vena*** *= venă; gr.* ***ektasis*** *= dilatație.*] 1) Sin.: flebectazie (v.). 2) Sin.: varice (v. def. 1).

VENERIAN, adj. / vénérien, -enne, adj. / venereal. [*Lat.* ***Venerius,*** *de la Venus,* ***-eris*** *= zeița dragostei.*] Care este transmis prin contact sexual sau este în relație, este determinat de raporturile sexuale. Var.: veneric.

VENERIC. Var. pentru venerian (v.).

VENEROLOGIE, s. f. / vénéréologie, s. f. / venereology. [*Lat.* ***Venus, -eris*** *= zeița dragostei; gr.* ***logos*** *= știință.*] Ramură a medicinii destinată studiului bolilor transmise sexual.

VENESECŢIE, s. f. / veinesection, s. f. / venesection. [*Lat. vena = venă; sectio, -onis = tăiere,* de la *sectare = a tăia.*] Sin.: flebotomie (v.).

VENIN, s. n. / venin, s. m. / venom. [*Lat. venenum = otravă.*] Substanţă toxică, în general lichidă, produsă de unele specii de şerpi, insecte, alte animale şi, mai rar, unele plante. De regulă, v. conţine toxice de natură proteică sau peptidică. În particular, v. de şarpe conţine hemotoxine, hemaglutinine, neurotoxine, leucotoxine şi toxine endoteliale. Animalele injectează v. prin înţepătură sau muşcătură. Semnele intoxicaţiei cu v. sunt variabile în funcţie de natura acestuia şi de producerea unor înţepături multiple (ex.: himenoptere: albine, viespi). Ele variază de la durere, tumefacţie locală, hemoragie la edem al căilor respiratorii, paralizii sau şoc anafilactic.

VENINOS, adj. / vénéneux, -euse, adj. / venonous, baneful. [*Lat. venenosus = otrăvitor, de la venenum = otravă.*] Care conţine sau produce o otravă, un venin şi posedă un aparat morfologic de injectare. Ex.: şarpe v.

VENOCLIZĂ, s. f. / veinoclyse, s. f. / venoclysis. [*Lat. vena = venă; gr. klysis = injectare.*] Sin. desuet pentru *injecţie intravenoasă.

VENOMOTOR, adj. / veinomoteur, -trice, adj. / venomotor. [*Lat. vena = venă; motor, -oris = cel care pune în mişcare, de la movere = a mişca.*] Care modifică calibrul venelor; de obicei este cazul unor factori nervoşi sau umorali.

VENOMOTRICITATE, s. f. / vénomotricité, s. f. / venomotricity. [*Lat. vena = venă; motor, -oris = cel care pune în mişcare, de la movere = a mişca.*] Modificarea calibrului venelor consecutiv acţiunii factorilor *venomotori.

VENOS, adj. / veineux, -euse, adj. / venous. [*Lat. venosus, de la vena = venă.*] Cu referire la vene.

VENOSCLEROZĂ, s. f. / veinosclérose, s. f. / venosclerosis. [*Lat. vena = venă; gr. sklerosis = induraţie, întărire, de la skleros = tare, dur.*] Scleroză a venelor, prin procese inflamatorii sau distrofice, iar uneori prin medicamente utilizate în tratamentul varicelor.

VENOSCOPIE, s. f. / veinoscopie, s. f. / veinoscopy. [*Lat. vena = venă; gr. skopia = examinare,* de la *skopein = a vedea, a examina.*] *Endoscopie a unui trunchi venos de calibru mare.

VENOSPASM, s. n. / veinospasme, s. m. / venospasm. Sin.: flebospasm (v.).

VENOSTAZĂ, s. f. / veinostase, s. f. / venostasis. [*Lat. vena = venă; gr. stasis = oprire, de la istanai = a plasa, a face să ţină.*] Stază venoasă, consecinţă a unor cauze locale sau generale, determinând leziuni distrofice ale zonei respective.

VENTER, s. n. / ventre, s. n. / belly, abdomen. [*Lat. venter = burtă, abdomen.*] 1) *Abdomen, popular burtă. 2) O protuberanţă ca o burtă a unei zone anatomice. 3) Cavitate sau suprafaţă concavă.

VENTILAŢIE, s. f. / ventilation, s. f. / ventilation. [*Lat. ventilatio, -onis = expunere la vânt, de la ventilare = a agita în aer.*] 1) Ansamblul fenomenelor dinamice (fizicomecanice) care condiţionează mobilizarea aerului din ambianţă în interiorul căilor aeriene respiratorii. 2) Procesul de schimb între aerul pulmonar şi aerul ambiental. 3) Volumul gazos mobilizat timp de un minut de un subiect aflat în repaus. V. şi în continuare.

VENTILAŢIE ALVEOLARĂ / ventilation alvéolaire / alveolar ventilation. Volumul de aer inspirat care pătrunde, pe minut, în *alveolele pulmonare şi participă la schimburile gazoase cu sângele. Valoarea v. a. este dată de următoarea formulă: frecvenţa inspiratorie x (volumul curent - spaţiul mort respirator). V. a. poate fi definită şi ca un adevărat *clearance, drept cantitatea de aer care, pe minut, debarasează din alveole bioxidul de carbon produs în organism, menţinând o concentraţie stabilă de CO_2 la nivel alveolar. V. a. reprezintă, la adultul sănătos în repaus, 4 litri pe minut sau 2-2,5 litri pe minut şi pe metru pătrat de suprafaţă corporală. Simbol: VA.

VENTILAŢIE ARTIFICIALĂ / ventilation artificielle / mechanical ventilation, artificial respiration. Ansamblul tehnicilor manuale (v. respiraţie artificială) sau instrumentale utilizate pentru creşterea eficienţei ventilaţiei spontane (fiziologice) sau pentru substituirea acesteia în cazul unui deficit pronunţat.

VENTILAŢIE ASISTATĂ / ventilation assistée / assisted breathing, assisted ventilation. Tehnică de reeducare respiratorie, utilă îndeosebi în insuficienţele respiratorii cronice. În principiu, pacientul îşi reglează singur parametrii necesari ameliorării condiţiilor ventilatorii (*volum curent şi frecvenţă) cu ajutorul unui aparat (de tip Bird).

VENTILAŢIE CONTROLATĂ / ventilation contrôlée / controlled breathing, controlled ventilation. Tehnică de reanimare utilizată îndeosebi la bolnavii cu insuficienţă respiratorie acută sau aflaţi în comă. Bolnavul este complet dependent de un aparat (de regulă, de tip Engström) ai cărui parametri (volum curent, frecvenţă, presiune de insuflaţie) sunt stabiliţi de către medic.

VENTILAŢIE MAXIMĂ / ventilation maximale / maximal ventilation. Volumul maximal de aer care poate fi ventilat voluntar de un subiect timp de un minut. În mod normal VM este de ordinul 100-160 l/min. Abrev.: VM, VM_x, VM_{xm}.

VENTILAŢIE-MINUT / ventilation-minute / minute ventilation. Numărul de litri de aer inspirat şi expirat într-un minut, când mişcările respiratorii au o amplitudine normală. Se calculează prin multiplicarea *volumului curent cu numărul de respiraţii pe minut. În repaus, la adultul normal, este cuprins între 5 şi 9 litri (în medie 6 litri), sau 3-4 litri pe minut şi pe metru pătrat de suprafaţă corporală. Simbol: VE.

VENTRAL, adj. / ventral, -ale, -aux, adj. / ventral. [*Lat. ventralis = al pântecelui, de la venter, -tris = pântece.*] Care aparţine părţii anterioare a corpului uman sau a unui organ, prin opoziţie cu *dorsal. Ex.: nucleu v. al hipotalamusului. Sin. parţial: anterior.

VENTRICUL, s. n. / ventricule, s. m. / ventricle. NA: ventriculus, pl. ventriculi. [*Lat. ventriculus = stomac mic, ventricul, dim. de la venter, -tris = pântece.*] Cavitate situată, în general, în interiorul unui organ, de formă alungită, aplatizată şi umplută cu un lichid. V. cele mai importante: *v. cardiace şi *v. cerebrale.

VENTRICUL CARDIAC / ventricule cardiaque / ventricle of the heart. NA: ventriculus cordis. Fiecare din cele două cavităţi ale inimii, *v. drept* (VD) şi *v. stâng* (VS), situate antero-inferior faţă de *auricule şi separate unul de altul prin septul (cloazonul) interventricular. V. primesc sânge din auriculele corespondente, prin orificiile atrioventriculare, pompându-l în artere: în *artera pulmonară (VD) sau în *aortă (VS).

VENTRICUL LARINGIAN / ventricule laryngé / ventricle of larynx. NA: ventriculus laryngis. Fiecare din diverticulii laterali, unul drept şi altul stâng, ai cavităţii laringiene, situaţi între *corzile vocale cărora le servesc drept cutie de rezonanţă. Sin.: sinus laringian, ventricul Morgagni.

VENTRICUL MORGAGNI / ventricule de Morgagni / Morgagni's ventricle. [*Giovanni Battista Morgagni, anatomist şi anatomopatolog italian, profesor la Padova, 1682-1771.*] Sin.: ventricul laringian (v.).

VENTRICUL UNIC / ventricule unique / single ventricle. Cardiopatie congenitală caracterizată prin existenţa unei singure cavităţi ventriculare, vastă, alimentată de cele două auricule printr-un orificiu comun sau prin două orificii distincte. Poate coexista o cavitate ventriculară accesorie, rudimentară, care comunică cu prima.

VENTRICULAR, adj. / ventriculaire, adj. / ventricular. Care se referă sau se află în relaţie cu un ventricul cardiac sau cerebral.

VENTRICULE CEREBRALE / ventricules cérébraux / ventricles of the brain, ventriculi cerebri (lat.). Ansamblul cavităţilor ependimare ale encefalului, prin care circulă LCR secretat la nivelul *plexurilor coroide. V. c. cuprind: 1) *V. laterale*, drept şi stâng (NA: *ventriculus lateralis*), cavităţi ependimare ale fiecărei emisfere cerebrale. 2) *V. al III-lea* (NA: *ventriculus tertius*), impar şi median, situat între cele două emisfere cerebrale, comunică cu fiecare din v. laterale prin orificiile Monro. 3) *V. al IV-lea* (NA: *ventriculus quartus*), impar şi median, cuprins între diferitele porţiuni ale rombencefalului; comunică superior cu v. al III-lea prin apeductul Sylvius şi inferior direct cu canalul ependimar.

VENTRICULITĂ, s. f. / ventriculite, s. f. / ventriculitis. [*Lat.* ***ventriculus*** *= stomac mic, ventricul, dim. de la* ***venter, -tris*** *= pântece; -ită.*] Meningită localizată la nivelul *ventriculelor cerebrale.

VENTRICULOATRIOSTOMIE, s. f. / ventriculo-atriostomie, s. f. / ventriculoatriostomy. Punerea în comunicare a unui ventricul lateral al creierului cu un atriu prin intermediul unui tub din plastic prevăzut cu o valvă ce asigură un sens unic fluxului de lichid şi controlează presiunea intraventriculară. Operaţia se practică în anumite *hidrocefalii, pentru evacuarea excesului de lichid cefalorahidian în sistemul circulator.

VENTRICULOCISTERNOSTOMIE, s. f. / ventriculocisternostomie, s. f. / ventriculocisternostomy. [*Lat.* ***ventriculus*** *= stomac mic, ventricul, dim. de la* ***venter, -tris*** *= pântece;* ***cisterna*** *= rezervor de apă; gr.* ***stoma, -atos*** *= gură.*] Deviaţie intracraniană a LCR, care constă în crearea unei comunicări între *ventriculele cerebrale şi spaţiile subarahnoidiene pericerebrale, cu sau fără cateter (v. *stereotaxică*), pentru a permite drenajul LCR în caz de *hidrocefalie prin obstrucţia orificiilor lui Monro. Sin.: operaţie Torkildsen.

VENTRICULOGRAFIE, s. f. / ventriculographie, s. f. / ventriculography. [*Lat.* ***ventriculus*** *= stomac mic, ventricul, dim. de la* ***venter, -tris*** *= pântece; gr.* ***graphein*** *= a scrie.*] 1) Radiografie a capului efectuată după extragerea de LCR şi introducerea la nivelul ventriculelor cerebrale de aer (contrast negativ) sau de lipiodol (contrast pozitiv). V. este frecvent înlocuită de *tomografia computerizată. 2) Radiografia ventriculelor cardiace după injectarea unui mediu de contrast.

VENTRICULOGRAMĂ, s. f. / ventriculogramme, s. m. / ventriculogram. [*Lat.* ***ventriculus*** *= stomac mic, ventricul, dim. de la* ***venter, -tris*** *= pântece; gr.* ***gramma*** *= înscriere.*] 1) Porţiunea din traseul *electrocardiogramei care conţine înregistrarea depolarizării şi repolarizării miocardului ventricular şi care cuprinde în ansamblu complexul QRS, intervalul S-T şi undele T şi U. 2) Uneori (engl.) radiografia ventriculelor cerebrale sau a ventriculelor inimii.

VENTRICULOPLASTIE, s. f. / ventriculoplastie, s. f. / ventriculoplasty. [*Lat.* ***ventriculus*** *= stomac mic, ventricul, dim. de la* ***venter, -tris*** *= pântece; gr.* ***plastos*** *= modelat, de la* ***plassein*** *= a forma, a modela.*] Repararea chirurgicală a unui *ventricul cardiac. Frecvent, constă în rezecţia unui *anevrism ventricular stâng, consecutiv unui *infarct miocardic transmural întins, cu refacerea peretelui cardiac.

VENTRICULOTOMIE, s. f. / ventriculotomie, s. f. / ventriculotomy. [*Lat.* ***ventriculus*** *= stomac mic, ventricul, dim. de la* ***venter, -tris*** *= pântece; gr.* ***tome*** *= tăiere, secţiune, de la* ***temnein*** *= a tăia.*] 1) Deschiderea chirurgicală a *ventriculelor cerebrale. 2) Deschiderea chirurgicală a unui *ventricul cardiac, practicată în scopul corectării unei anomalii cardiace, congenitală sau dobândită.

VENTROFIXAŢIE, s. f. / ventrofixation, s. f. / ventrofixation. [*Lat.* ***venter, -tris*** *= pântece;* ***fixus*** *= fix, neclintit, de la* ***figere*** *= a fixa.*]. Sin.: histeropexie, v. def. 1.

VENTUZĂ, s. f. / ventouse, s. f. / artificial leech, ventouse. [*Lat.* ***ventosa*** *= ventuză.*] 1) Piesă din sticlă de forma unui pahar mic, care se aplică după încălzire pe tegumente, cu partea deschisă spre acestea. După comprimarea aerului din interiorul v. prin răcire, se produce prin aspiraţie o pată congestivă locală, printr-un proces de *revulsie. 2) Organ dispus în jurul orificiului bucal la viermii paraziţi din clasa **Trematoda.*

VENTUZĂ OBSTETRICALĂ / ventouse obstétricale / vacuum-extractor. Sin.: vacuum-extractor (v.).

VENULĂ, s. f. / venule, s. f. / venule. NA: venula, pl. venulae. [*Lat.* ***venula,*** *dim. de la* ***vena*** *= venă.*] Venă mică. Ex.: v. porţiunii mediale a retinei, v. inferioară a porţiunii maculare a retinei.

VENULĂ POSTCAPILARĂ / veinule postcapillaire / post-capillary veinule. Parte a *venulei posedând un endoteliu cubic la nivelul căruia limfocitele migrează către ganglioni, fiecare inflamaţie şi ţesuturi limfoide asociate mucoaselor.

VERATRUM / veratrum / veratrum. [*Lat.* ***veratrum*** *= elebor, steregoaie.*] Plantă din familia *Liliaceae* ai cărei rizomi conţin alcaloizi (protovitamine) cu acţiune hipotensivă. Sin. pop.: steregoaie.

VERBIGERAŢIE, s. f. / verbigération, s. f. / verbigeration. [*Lat.* ***verbigerare*** *= a trăncăni, a sporovăi.*] Repetarea stereotipă a aceloraşi fraze sau cuvinte, uneori lipsite de înţeles.

VERBOMANIE, s. f. / verbomanie, s. f. / verbomania. [*Lat.* ***verbum*** *= cuvânt; gr.* ***mania*** *= nebunie.*] Sin.: logoree (v.).

VERDE, adj. / vert, adj. / green. [*Lat.* ***viridis*** *= verde, înverzit.*] Una din culorile spectrului solar, situată între galben şi albastru. *V. malachit:* colorant şi antiseptic. *V. de Paris:* acetoarseniat de cupru, pesticid, foarte toxic pentru organism; obligă la precauţii deosebite în utilizare.

VERGETURI, s. f. pl. / vergetures, s. f. pl. / striae atrophicae, lineae atrophicae, linear atrophy. [*Lat.* ***virgae*** *= vergi.*] Leziuni cutanate liniare sub formă de striuri, de lungime variată, cu lăţimea de maximum câţiva milimetri, uşor deprimate în raport cu relieful cutanat, iniţial de culoare roză-roşie, iar ulterior albă. V. se localizează la nivelul peretelui abdominal, al coapselor, sânilor şi feselor. Ele reprezintă consecinţa slăbirii ţesutului elastic asociată cu distensia pielii în a doua jumătate a sarcinii, în obezitatea excesivă sau pot apărea în creşterea rapidă din perioadele pubertăţii şi adolescenţei. De asemenea, apar în *sindromul Cushing şi după tratamentul prelungit cu corticosteroizi.

VERMICID, adj., s. n. / vermicide, adj., s. m. / vermicide. [*Lat.* ***vermis*** *= vierme;* ***caedere*** *= a omorî.*] (Substanţă) care omoară viermii paraziţi.

VERMICULAR, adj. / vermiculaire, adj. / vermicular. Care se aseamănă cu forma sau mişcările unui vierme. Ex.: *a. vermicular sau vermiform (v. apendice, def. 2), contracţie v.

VERMIFUG, adj., s. n. / vermifuge, adj., s. m. / vermifuge. [*Lat.* ***vermis*** *= vierme;* ***fugare*** *= a alunga, a îndepărta.*] (Medicament) care favorizează sau provoacă eliminarea viermilor intestinali din organism. Sin.: antihelmintic.

VERMILIONECTOMIE, s. f. / vermilionectomie, s. f. / vermilionectomy. [*Lat.* ***vermiculus*** *= vierme mic, mai precis larva de coşenilă (Coccus cacti), care, după zdrobire, servea la obţinerea culorii roşii; gr.* ***ektome*** *= excizie.*] Rezecţia chirurgicală a totalităţii mucoasei labiale.

VERMINOZĂ, s. f. / verminose, s. f. / verminosis. [*Lat.* ***verminare*** *= a se umple de viermi, de la* ***vermis*** *= vierme; -oză.*] Termen generic pentru orice boală determinată de viermi paraziţi, cu referire îndeosebi la *helmintiază. Var.: vierminoză.

VERMIS, s. n. / vermis, s. m. / vermis. NA: vermis, pl. vermes. [_Lat. vermis = vierme._] 1) _V. cerebelos_ (NA: _vermis cerebelli_): lobul median al cerebelului, situat între cele două emisfere sau lobi laterali cerebeloşi. Sin.: lobul central. _V. inferior_, porţiunea inferioară a v. c., care cuprinde lobulii: _nodulus, uvula, pyramis_ şi _tuber_. _V. superior_, porţiunea superioară a v. c., cu lobulii: _lingula, central, monticulus_ şi _folium_. 2) În general, structură cu formă asemănătoare unui vierme.

VERNIX CASEOSA / vernix caseosa / vernix caseosa. [_Lat. vernix = răşină, lac; caseus = brânză._] Materie alb-gălbuie ce conţine colesterol, glicogen şi resturi epidermice, prezentă pe tegumentele nou-născutului, îndeosebi în regiunea dorsală, ca şi la nivelul pliurilor axilare şi inghinale. Se pare că este dată de o hipersecreţie pilo-sebacee a fetusului.

VERSIUNE, s. f. / version, s. f. / version (obst.). [_Lat. versus, de la vertere = a întoarce._] 1) Act obstetrical practicat manual, prin manevre externe (prin peretele abdominal) sau manevre interne (cu o mână introdusă în cavitatea uterină). Prin efectuarea v. se urmăreşte conversia unei *prezentaţii fetale în alta mai favorabilă evoluţiei naşterii. Ex.: *prezentaţia transversă poate fi transformată prin v. în *prezentaţie pelvină. 2) Termen prin care sunt desemnate mişcările conjugate ale ambilor ochi, mişcările din privire. V. şi ducţie.

VERTEBRA PLANA / vertebra plana / vertebra plana. Sin.: boală Calvé (v.).

VERTEBRĂ, s. f. / vertèbre, s. f. / vertebra. NA: vertebra. [_Lat. vertebra = vertebră, de la vertere = a întoarce._] Piesă osoasă scurtă şi neregulată care, prin articulaţii cu piese (sau segmente) analoge, formează *coloana vertebrală sau rahisul. La nivelul fiecărei v. se distinge un nucleu voluminos din ţesut osos compact, *corpul vertebral (sau centrum) ale cărei feţe (superioară şi inferioară) sunt separate de v. învecinate prin *discul intervertebral, formaţiune cartilaginoasă cu rol de amortizare a şocurilor şi presiunilor locale. Fiecare v. tip prezintă o parte posterioară, *arcul neural (sau dorsal), format de *pediculi şi *lame vertebrale, circumscriind cu faţa posterioară a corpului *gaura vertebrală; la reunirea celor două lame vertebrale se află un relief osos posterior, *apofiza spinoasă; la unirea pediculilor şi lamelor se află două eminenţe orizontale şi transversale, *apofizele transverse; în fine, o v. mai prezintă şi patru reliefuri verticale, două superior şi două inferior, *apofizele articulare superioare şi inferioare. Superpoziţia găurii vertebrale a fiecărei v. formează *canalul rahidian (sau vertebral), care conţine *meningele şi *măduva spinării. Există 33 sau 34 v.: 7 v. cervicale (v. atlas, axis în tab. anat. - oase), 12 v. toracice, 5 v. lombare, 5 v. sacrate (sudate într-un singur os, v. sacrum) şi 4-5 vertebre coccigiene (de asemenea sudate, v. coccis). V. şi vertebre, tab. anat. - oase.

VERTEBRE (CERVICALE, TORACALE, LOMBARE, SACRATE, COCCIGIENE) / vertèbres (cervicales, dorsales, lombaires, sacrées, coccygiennes) / (cervical, thoracic, lumbar, sacral, coccygeal) vertebrae. V. tab. anat. - oase.

VERTEBROTERAPIE, s. f. / vertébrothérapie, s. f. / spondylotherapy. [_Lat. vertebra = vertebră, de la vertere = a întoarce; gr. therapeia = tratament, de la therapeuein = a îngriji._] Tratamentul unor afecţiuni algice ale coloanei vertebrale prin manipularea acesteia (tracţiuni, torsiuni). V. chiropraxie.

VERTEX, s. n. / vertex, s. m. / vertex. NA: vertex, pl. vertices. [_Lat. vertex, -icis = creştet, vârtej, de la vertere = a întoarce._] În general, termenul este utilizat pentru a desemna punctul cel mai înalt, vârful, apexul. În anatomie: 1) Punctul cel mai înalt în plan sagital median pe suprafaţa externă a cutiei craniene. 2) Punctul cel mai proeminent al unei formţiuni anatomice.

VERTIJ, s. n. / vertige, s. m. / vertigo, dizziness, gidiness. [_Lat. vertigo, -inis = ameţeală, de la vertere = a întoarce._] Impresie subiectivă de deplasare, de rotaţie a corpului sau a mediului înconjurător, însoţită de tulburări de echilibru. V. subiectiv trebuie diferenţiat de v. în relaţie cu o tulburare de echilibru (afectarea *labirintului, a nervului vestibular sau a căilor vestibulare din creier). Sin. pop.: ameţeală.

VERTIJ ALTERNOBARIC / vertige alternobarique / alternobaric vertigo. V. asociat unei descreşteri bruşte a presiunii din urechea internă. Apare de regulă în ascensiuni bruşte (ex.: avion) sau în coborâri bruşte.

VERTIJ ANGIOPATIC / vertige angiopathique / angiopathic vertigo. Vertij determinat de scleroza arterelor de la nivelul *bulbului rahidian.

VERTIJ GALVANIC / vertige galvanique / galvanic vertigo. V. produs prin acţiunea unui curent galvanic pe fibrele vestibulare ale perechii a VIII-a de nervi cranieni, electrozii sursei de curent fiind aplicaţi pe apofizele *mastoide. La închiderea circuitului, obiectele par să se deplaseze de la polul negativ la polul pozitiv şi corpul pare să se rotească în acelaşi sens, iar la deschiderea circuitului rotaţia pare că se produce în sens opus. Existenţa unui v. anormal indică o perturbare funcţională sau o leziune a *canalelor semicirculare.

VERTIJ ISTERIC / vertige hystérique / hysterical vertigo. V. asociat cu *isteria.

VERTIJ LABIRINTIC / vertige labyrinthique / labyrinthine vertigo. Sin.: sindrom Ménière (v.).

VERTIJ LARINGIAN / vertige laryngé / laryngeal syncope. Pierderea conştienţei, subită şi completă, după o criză de tuse. Iritaţia laringiană, care reprezintă cauza accesului, poate fi provocată de o leziune locală sau de o leziune la distanţă cu răsunet laringian.

VERTIJ MENTAL / vertige mental / neurasthenic vertigo. Sin.: vertij neurastenic (v.).

VERTIJ MÉNIÈRE / vertige de Ménière / Ménière's syndrome. [_Prosper Ménière, medic francez, Paris, 1799-1862._] Sin.: sindrom Ménière (v.).

VERTIJ NEURASTENIC / vertige névropathique / neurasthenic vertigo. *Angoasă subită, conştientă, care se însoţeşte de senzaţie de colaps, vedere în ceaţă şi paloare a feţei. Este provocată de vederea unui obiect şi se repetă în aceleaşi condiţii. Sin.: vertij mental.

VERTIJ OBIECTIV / vertige objectif / objective vertigo. V. în care obiectele staţionare apar în mişcare.

VERTIJ PARALIZANT / vertige paralysant / paralyzing vertigo. Boală cu etiologie incertă, care se manifestă sub formă de epidemii în zone foarte localizate şi afectează doar persoanele în contact cu bovinele. Survine în accese, caracterizate prin pareze, tulburări vizuale diverse (*ptosis, *obnubilare, *diplopie, *fotofobie, *fotopsie), uneori tulburări de echilibru şi dureri vertebrale. Inteligenţa şi starea generală nu sunt afectate. Unii autori asimilează v. p. encefalitei epidemice (*encefalită letargică von Economo).

VERTIJ POSTURAL / vertige postural / postural vertigo. Sin.: vertij de poziţie (v.).

VERTIJ DE POZIŢIE / vertige de position / positional vertigo. V. provocat prin modificarea poziţiei corpului subiectului. Punerea sa în evidenţă face parte din *probele vestibulare. Se disting: 1) _V._ sau *nistagmusul _de poziţie de tip I_, care constă în v. sau o simplă senzaţie de instabilitate a privirii, provocat prin plasarea bolnavului în *decubit dorsal şi cu capul suspendat. 2) _V. de poziţie de tip II_, v. rotatoriu, benign, determinat de poziţii variate, dar a cărui dispariţie precede revenirea la poziţia normală. Nu este reproductibil imediat şi are cauze numeroase. Sin.: vertij postural.

VERTIJ ROTATORIU / vertige rotatoire / rotatory vertigo. V. subiectiv, prin eroare de senzaţie.

VERUCĂ, s. f. / verrue, s. f. / wart, verruca. [*Lat. verruca = neg, ridicătură.*] Tumoretă cutanată benignă, cu mărime variabilă, neregulată, de origine virală, constituită prin hiperplazia papilară dermică şi epidermică. Este contagioasă, inoculabilă şi îşi are sediul îndeosebi la mâini, picioare şi faţă. Sin. pop.: neg.

VERUCĂ PERUANĂ / verruca peruviana / verruga peruviana. Nodul sau tumoră hemangiomatoasă, cu localizare cutaneomucoasă, care constituie uneori prima manifestare a *bartonelozei.

VERUCĂ SEBOREICĂ / verrue séborrhéique / seborrh(o)eic wart. Leziune rotundă sau ovalară, relativ bine delimitată, localizată la nivelul regiunilor bogate în glande sebacee şi care are la bază o hiperplazie epidermică. Sin.: keratoză seboreică.

VERUCOS, adj. / verruqueux, -euse, adj. / warty. Care prezintă, poartă *veruci, sau are forma unei veruci.

VERUCOZITATE, s. f. / verrucosité, s. f. / verrucosis. [*Lat. verruca = neg, ridicătură.*] Vegetaţie cutanată caracterizată prin existenţa unei *hiperkeratoze epidermice cu tentă cenuşie.

VERU MONTANUM / veru montanum / seminal colliculus, veru montanum. NA: colliculus seminalis. [*Lat. veru montanum = creastă de munte.*] Mic relief al peretelui posterior al uretrei prostatice, unde se deschid canalele ejaculatoare şi utricula prostatică. Sin.: colicul seminal.

VESPERAL, adj. / vespéral, -ale, -aux, adj. / vesperal. [*Lat. vesperalis = la apus, de la vesper, -eri = seară.*] Care apare, care se produce seara. Ex.: criză v.

VESPERTILIO, s. n. / vespertilio, s. m. / vespertilio, butterfly lupus. [*Lat. vespertilio, -onis = liliac.*] Varietate de *lupus eritematos cronic care se extinde simetric la nivelul pometţilor obrajilor şi pe faţa dorsală a nasului, leziunile având aspectul unui liliac cu aripile deschise. Sin.: eritem centrifug simetric, lupus eritematos simetric.

VESTIBUL, s. n. / vestibule, s. m. / vestibule. NA: vestibulum, pl. vestibula. [*Lat. vestibulum = intrare.*] Spaţiu la intrarea într-o cavitate sau un canal: 1) *V. bucal* (NA: *vestibulum oris*), porţiune periferică a cavităţii bucale cuprinsă între arcadele dentare, pe de o parte, buze şi obraji pe de altă parte. 2) *V. urechii interne* (NA: *vestibulum auris*), cavitate medie a labirintului urechii interne, comportând un *v. osos*, situat între *cohlee (anterior) şi *canalele semicirculare (superior şi posterior), şi un *v. membranos*, conţinut în v. osos şi format din două vezicule, *utricula şi *sacula, împreună cu canalele semicirculare. 3) *V. vulvei* (NA: *vestibulum vaginae*), depresiune mediană a vulvei, în fundul căreia se deschid uretra şi vaginul şi care este limitată lateral prin faţa internă a buzelor mici.

VESTIBUL BUCAL / vestibule buccal / buccal vestibule, vestibule of mouth. NA: vestibulum oris. V. vestibul, def. 1.

VESTIBUL MEMBRANOS / vestibule membraneux / vestibulum auris, vestibul of ear. NA: vestibulus auris. V. vestibul, def. 2.

VESTIBUL OSOS / vestibule osseux / bony labyrinth. NA: vestibulum osseus. V. vestibul, def. 2.

VESTIBULAR, adj. / vestibulaire, adj. / vestibular. [*Lat. vestibulum = intrare.*] 1) Care aparţine unui vestibul sau se referă la un vestibul. Ex.: *probă v., sindrom v. 2) Despre faţa dintelui situată în directă relaţie cu *vestibulul bucal.

VESTIBULITĂ, s. f. / vestibulite, s. f. / vestibulitis. Termen generic pentru a denumi inflamaţia unui *vestibul, cu referire îndeosebi la *vestibulul urechii interne (v. vestibul, def. 2).

VESTIBULUL URECHII / vestibule de l'oreille / vestibule of ear. NA: vestibulum auris. V. vestibul, def. 2.

VESTIGIU, s. n. / vestige, s. m. / vestige. [*Lat. vestigium = urmă, rămăşiţă.*] Relicvă anatomică din viaţa embrionară sau fetală.

VEZICAL, adj. / vésical, -ale, -aux, adj. / vesical. [*Lat. vesica = vezică.*] Care aparţine *vezicii urinare, referitor la vezică.

VEZICANT, adj. / vésicant, -e, adj. / vesicant. [*Lat. vesica = umflătură, băşicuţă.*] 1) Care provoacă vezicule cutanate. 2) Despre un agent sau medicament generatoare de vezicule.

VEZICĂ, s. f. / vessie, s. f. / bladder. NA: vesica, pl. vesicae. [*Lat. vesica = vezică.*] 1) Pungă sau sac, din cauciuc sau alt material adecvat, folosită pentru a primi gazul inspirat, în unele aparate de anestezie. 2) Rezervor anatomic, de obicei cu pereţi musculari. V. în continuare.

VEZICĂ NEUROLOGICĂ / vessie neurologique / neurogenic bladder. Sin.: neurovezică (v.).

VEZICĂ URINARĂ / vessie urinaire / urinary bladder. NA: vesica urinaria. Organ musculomembranos servind ca rezervor de urină între micţiuni. Urina produsă de rinichi trece în v. prin *uretere. Eliminarea urinii din v. u. este controlată de un sfincter situat la joncţiunea sa cu uretra. V. este conţinută în cavitatea pelvină, posterior simfizei pubiene: la bărbat, superior prostatei şi antero-superior rectului, iar la femeie, anterior uterului şi vaginului. Orificiile ureterale se află situate la nivelul celor două unghiuri superioare ale trigonului vezical, în timp ce orificiul uretral (colul vezicii) ocupă polul inferior. Colul v. este în contact la bărbat cu *prostata. Mucoasa care tapisează v., netedă la copil, devine areolară la adult, prin hipertrofia fibrelor musculare, şi poate lua la bătrân un aspect de veziculă cu coloane.

VEZICOPUSTULĂ, s. f. / vésicopustule, s. f. / vesicopustule. *Veziculă al cărei conţinut devine purulent.

VEZICULĂ, s. f. / vésicule, s. f. / vesicle. [*Lat. vesicula = umflătură mică, băşicuţă, dim. de la vesica = vezică.*] 1) Formaţiune anatomică de dimensiuni mici, cu aspect sacciform. 2) Leziune elementară a pielii rezultată prin formarea de mici cavităţi epidermice pline cu serozitate. V. se traduc clinic prin mici reliefuri emisferice, al căror conţinut se scurge prin ruptură (grataj sau presiune). V. şi bulă, eczemă, herpes, varicelă, zona. 3) La nivel celular, formaţiuni cu dimensiuni mici (de ordinul nanometrilor) care rezultă din invaginarea membranei citoplasmatice; o categorie de astfel de v. sunt implicate în transportul intracelular. V. membranare pot apărea şi ca urmare a unui tratament mecanic al celulei (sonicare).

VEZICULĂ BILIARĂ / vésicule biliaire / gall-bladder. NA: vesica biliaris, vesica fellea. Rezervor musculomembranos în formă de pară, situat pe faţa posteroinferioară a ficatului, în foseta cistică, între lobul drept şi cel pătrat. V. b. este alcătuită din fund, corp şi col, continuat cu *canalul cistic care se uneşte cu *canalul hepatic comun, formând canalul coledoc. V. b. primeşte şi concentrează bila hepatică între fiecare digestie. Sin.: colecist. V. şi colecistokinină, pancreozimină.

VEZICULĂ EXCLUSĂ / vésicule exclue / nonvisualisation of the gallbladder. Absenţa opacifierii *v. biliare după administrarea unei substanţe radioopace, excretată în mod normal prin căile biliare. Indică un obstacol la nivelul canalului cistic sau o litiază veziculară masivă, cu condiţia să nu existe o tulburare de absorbţie sau de eliminare (consecutiv unei insuficienţe hepatice) a substanţei opace.

VEZICULĂ OMBILICALĂ / vésicule ombilicale / umbilical vesicle. V., foarte redusă la specia umană, ataşată cordonului ombilical, situată deasupra *alantoidei şi legată de intestinul primitiv prin canalul vitelin.

VEZICULĂ TIROIDIANĂ / vésicule thyroïdienne / thyroid follicle. Unitatea morfofuncţională a *tiroidei alcătuită dintr-un epiteliu care delimitează o cavitate centrală rotunjită conţinând *coloid tiroidian (v. coloid, def. 3). Epiteliul este înconjurat de o *membrană bazală şi conţine două tipuri de celule: celule A (sau principale), sursă de hormoni tiroidieni şi celule C (sau parafoliculare), care nu se află în contact cu coloidul vezicular şi sunt sursă de *calcitonină. Sin.: folicul tiroidian. V. şi tiroidă, tiroglobulină.

VEZICULE SEMINALE / vésicules séminales / seminal vesicles. NA: vesiculae seminalis. Organe pereche constituite din unul sau mai mulţi tubi îndoiţi, cu perete muscular neted. V. s. sunt situate posterior vezicii şi deasupra prostatei şi secretă un lichid clar şi viscos, bogat în acid ascorbic, fructoză (necesară nutriţiei şi mobilităţii spermatozoizilor), diverse proteine (printre care lactoferina care maschează antigenii de suprafaţă ai spermatozoizilor) şi prostaglandine. Lichidul seminal este colectat din tubii v. s. într-un scurt canal excretor, deschis în calea spermatică la unirea *canalului deferent cu *canalul ejaculator. V. s. nu reprezintă un rezervor de spermă. V. epididim, spermă.

VEZICULE SINAPTICE / vésicules synaptiques / synaptic vesicles. V. intracelulare formate în regiunea presinaptică (la nivelul butonului terminal al axonului ce stabileşte contactul sinaptic) în cazul *sinapselor chimice. V. s. conţin *neuromediatori.

VEZICULECTOMIE, s. f. / vésiculectomie, s. f. / vesiculectomy. [*Lat.* ***vesicula*** *= umflătură mică, băşicuţă, dim. de la* ***vesica*** *= vezică; gr.* ***ektome*** *= excizie.*] Ablaţia unei vezicule seminale. Sin.: spermatocistectomie.

VEZICULINĂ, s. f. / vésiculine, s. f. / vesiculin. [*Lat.* ***vesicula*** *= umflătură mică, băşicuţă, dim. de la* ***vesica*** *= vezică;* ***-ină****.*] Proteină (10 kDa) foarte acidă de la nivelul *veziculelor sinaptice.

VEZICULITĂ, s. f. / vésiculite, s. f. / vesiculitis. [*Lat.* ***vesicula*** *= umflătură mică, băşicuţă, dim. de la* ***vesica*** *= vezică;* ***-ită****.*] Inflamaţie acută sau cronică a *veziculelor seminale. Sin.: spermatocistită.

VEZICULOGRAFIE, s. f. / vésiculographie, s. f. / vesiculography. [*Lat.* ***vesicula*** *= umflătură mică, băşicuţă, dim. de la* ***vesica*** *= vezică; gr.* ***graphein*** *= a scrie.*] Radiografia *veziculelor seminale, cu un mediu de contrast introdus prin puncţia *canalelor deferente.

VEZICULO-PUSTULOS, adj. / vésiculo-pustuleux, -euse / vesiculopustular. Care este alcătuit din *vezicule şi din *pustule.

VEZICULOTOMIE, s. f. / vésiculotomie, s. f. / seminal vesiculotomy. Incizia *veziculelor seminale.

VIABIL, adj. / viable, adj. / viable. [*Fr.* ***viabil****, din lat.* ***vitae habilis*** *= apt de a trăi.*] Care este capabil să trăiască, cu referire îndeosebi la *fetus. V. viabilitate.

VIABILITATE, s. f. / viabilité, s. f. / viability. [*Fr.* ***viabilité****, din lat.* ***vitae habilis*** *= apt de a trăi.*] Stare de dezvoltare intrauterină suficientă să asigure supravieţuirea fătului născut înainte de termen. V. depinde de vârsta sarcinii, de greutatea fetusului (minimum 500 g), dar şi de posibilităţile de reanimare neonatală. Limita de vârstă pentru v. este estimată actualmente între 5 luni şi jumătate şi 6 luni (vârsta sarcinii). În realitate, nu există o limită precisă a v. V. prematur şi prematuritate.

VIABILITATE MIOCARDICĂ / viabilité miocardique / miocardial viability. Capacitatea anumitor zone ale miocardului de a reveni la un metabolism normal şi la funcţii normale după un infarct. V. m. se evaluează prin diverse metode de scintigrafie miocardică (v. scintigrafia miocardică de perfuzie) şi prin explorarea ameliorării contracţiei ventriculului stâng în cursul *ecocardiografiei de stres (v. ecocardiografie, def. 4). V. sideraţie miocardică, hibernare miocardică.

VIAŢĂ, s. f. / vie, s. f. / life. [*Lat.* ***vita*** *= viaţă.*] Ansamblul fenomenelor care asigură existenţa tuturor organismelor animale şi vegetale, de la naştere până la moarte. Materia vie posedă cinci grade de proprietăţi: individualizarea (celulă şi nucleu delimitate de membrane), nutriţia, respiraţia, reproducerea, moartea. De fapt o definiţie a v. este imposibilă, chiar caracteristicile atribuite biosistemelor fiind, fiecare, de o mare diversitate şi variabilitate. Este, probabil, mai productiv să se stabilească prin ce diferă cu certitudine sistemele vii de cele nevii. Conform acestui punct de vedere se pot formula patru caracteristici, care se găsesc în toate sistemele vii cunoscute până în prezent: 1) *autoreproducerea*, fără de care informaţia ar fi pierdută după fiecare generaţie; 2) *mutaţia*, fără de care informaţia ar fi "neschimbătoare" şi deci nici nu ar putea să apară; 3) *metabolismul*, fără de care sistemul ar regresa la un echilibru în care nici o schimbare nu ar mai fi posibilă; 4) *autoreglarea*, la nivelul tuturor proceselor din organism şi în particular în sinteza proteinelor, care conferă "rezistenţă" biosistemelor la cele mai diverse perturbări.

VIAŢĂ MEDIE / vie moyenne / half-life. Valoare medie a numărului de ani pe care poate să-i mai trăiască o persoană în vârstă de X ani. Se mai numeşte şi durată medie de viaţă.

VIBICE, s. f. pl. / vibices, s. f. pl. / vibex, vibix. [*Lat.* ***vibex, -icis*** *(sau* ***vibix****) = dungă lăsată de bătaia cu biciul.*] Hemoragii cutanate liniare sau striate. V. şi vergeturi.

VIBRANŢĂ PERICARDICĂ / vibrance péricardique / pericardial knock. [*Lat.* ***vibrare*** *= a scutura, a tremura; gr.* ***peri*** *= în jurul;* ***kardia*** *= inimă.*] *Clacment *protodiastolic care poate fi detectat uneori prin auscultaţie în caz de *pericardită constrictivă. V. p. traduce deformarea unei plăci calcifiate sau oprirea bruscă a umplerii ventriculare. Uneori v. poate fi proto- sau mezosistolică, având aceeaşi semnificaţie. Sin.: vibranţa pericardică protodiastolică.

VIBRANŢĂ PERICARDICĂ PROTODIASTOLICĂ / vibrance péricardique protodiastolique / pericardial mesosystolic sound. Sin.: vibranţă pericardică (v.).

VIBRAŢIE, s. f. / vibration, s. f. / vibration. [*Lat.* ***vibratio, -onis*** *= acţiunea de a scutura, de la* ***vibrare*** *= a scutura, a tremura.*] 1) Oscilaţie rapidă a unui sistem mecanic în jurul, de o parte şi de alta, a poziţiei sale de echilibru. 2) Tehnică de masaj, prin exercitarea de presiuni rapide cu degetele, asupra tegumentelor unui subiect.

VIBRAŢII VOCALE / vibrations vocales / tactile fremitus. V. fine percepute cu mâna aplicată pe peretele toracic când pacientul vorbeşte. Reprezintă rezultatul transmiterii prin torace a v. corzilor vocale produse în cursul vorbirii. În general, v. v. sunt accentuate de condensările pulmonare şi diminuate de epanşamentele de la nivelul pleurei.

VIBRIO / Vibrio / Vibrio. [*Lat.* ***vibrare*** *= a scutura, a tremura.*] Gen de bacterii din familia *Vibrionaceae*, Gram-negative, cu formă de virgulă, izolate sau reunite în spire scurte, mobile printr-un cil polar, aerobe sau anaerobe, trăind în apele dulci sau în apa de mare, ori uneori în sol. Speciile patogene importante sunt: 1) *V. cholerae* (v.) produce o enterotoxină care provoacă *holera. 2) *V. parahaemolyticus* determină intoxicaţii după ingestia de peşte sau "fructe de mare". 3) Alte specii de v. pot cauza gastroenterite şi infecţii ale părţilor moi.

VIBRIO CHOLERAE / Vibrio cholerae / Vibrio cholerae. Specie de bacili înalt patogeni pentru om, din genul **Vibrio*, familia *Vibrionaceae*, care constituie agentul etiologic al *holerei umane. Specia este divizată în şase serogrupuri bazate pe antigenul somatic O şi în patru biotipuri. Suşele patogene virulente sunt cele care aglutinează în antiserul O grup 1 (biotipurile clasic şi El Tor, împărţite fiecare în serotipurile

Inaba şi Ogawa). _V. c._ non-O1 provoacă boli asemănătoare mai blânde. Sin.: bacii holeric.

VIBRION, s. m. / vibrion, s. m. / vibrio. [_Lat. **vibrare** = a scutura, a tremura._] Microorganism aparţinând genului _Vibrio_, în formă de bastonaş curbat asemenea unei virgule.

VIBROMASAJ, s. n. / vibromassage, s. m. / vibromassage. Masaj efectuat cu ajutorul unui vibrator mecanic sau manual, de persoane calificate. V. vibraţie, def. 2.

VIBROTERAPIE, s. f. / vibrothérapie, s. f. / vibrotherapeutics. Utilizarea terapeutică a *vibraţiilor, obţinute fie normal, fie artificial.

VICARIANT, adj. / vicariant, -e, adj. / vicarious. [_Lat. **vicarius** = care înlocuieşte._] 1) Despre un organ sau o funcţie care compensează sau înlocuiesc o deficienţă funcţională sau un organ deficient. 2) Uneori, termenul se referă la un parazit care poate transmite doar accidental o boală.

VICIERE, s. f. / viciation, s. f. / vitiation. [_Lat. **vitiare** = a strica, a altera._] Rezultatul acţiunii unui *viciu. _V. aerului_: modificarea proprietăţilor aerului într-un spaţiu închis, prin prezenţa şi activitatea oamenilor.

VICIU, s. n. / vice, s. m. / vice. [_Lat. **vitium** = defect, lipsă, de la **vitiare** = a strica, a altera._] Cu referire la un organ, aparat sau sistem din organism, termenul desemnează un defect, o lipsă, o anomalie morfologică sau funcţională. Ex.: 1) _V. de dezvoltare_, modificare definitivă apărută în perioada intrauterină. 2) _V. de refracţie_: v. ametropie. 3) _V. de formă a unei articulaţii_, v. funcţional al aparatului locomotor.

VIDEOCHIRURGIE, s. f. / vidéochirurgie, s. f. / videosurgery. Tehnică chirurgicală în care se utilizează căile de abord endoscopice cuplate la televiziune, în locul inciziilor clasice care permit intervenţia sub controlul direct al vederii.

VID-EXTRACTOR, s. n. / vacuum-extracteur, s. m. / vacuum-extractor. [_Fr. **vide**, din lat. **vacuum** = spaţiu gol; lat. **extractus**, de la **extrahere** = a trage afară (**ex** = în afară; **trahere** = a trage)._] Sin.: vacuum-extractor (v.).

VIERME, s. m. / ver, s. m. / worm. [_Lat. **vermis** = vierme._] Denumire comună a celor mai mulţi paraziţi din încrengătura _Vermes_: 1) _V. cilindrici_: ascaridul, oxiurul, din subîncrengătura _Nemathelminthes_. 2) _V. inelaţi_: subîncrengătura *_Nemathelminthes_. 3) _V. laţi_: v. turtiţi (teniile, fasciola) din subîncrengătura *_Plathelminthes_. 4) _V. solitari_, cestodele *_Taenia solium_ şi _Taenia saginata_, aflate în exemplar unic în intestinul parazitat.

VIERMINOZĂ. Var. pentru verminoză (v.).

VIGIL, adj. / vigil, adj. / vigil. [_Lat. **vigil, -illis** = treaz, de la **vigilare** = a sta treaz noaptea, a veghea._] V. comă vigilă şi vigilenţă.

VIGILAMBULISM, s. n. / vigilambulisme, s. m. / vigilambulism. [_Lat. **vigil** = treaz; **ambulare** = a merge._] Stare de *automatism ambulatoriu cu dedublarea personalităţii care se produce după reluarea stării de trezire.

VIGILENŢĂ, s. f. / vigilance, s. f. / vigilance. [_Lat. **vigilantia** = obişnuinţă de a lucra noaptea târziu, de la **vigilare** = a sta treaz noaptea, a veghea._] Un anumit tonus al cortexului cerebral, realizat cu participarea substanţei reticulate şi a unor mediatori chimici ca *dopamina şi noradrenalina. V. asigură starea de veghe, conştienţa şi capacitatea de reacţie. Dispariţia v. antrenează starea de *somn.

VILINĂ, s. f. / villine, s. f. / villin. [_Lat. **villus** = păr, blană; -ină._] Proteină (95 kDa) asociată *citoscheletului, izolată la nivelul microvililor celulelor epiteliale intestinale. Sub acţiunea calciului produce fragmentarea filamentelor citoscheletului, iar în absenţa cationului reduce legarea acestora.

VILOS, adj. / villeux, -euse, adj. / villous. [_Lat. **villosus** = acoperit de păr, păros, de la **villus** = păr, blană._] Care este acoperit cu *vilozităţi. Termenul se utilizează îndeosebi pentru unele tumori rectale sau rectosigmoidiene, o tumoră v. fiind caracterizată prin proliferarea unor vegetaţii foarte subţiri şi sinuoase.

VILOXAZINĂ, s. f. / viloxazine, s. f. / viloxazine. (DCI) Substanţă care inhibă recaptarea *noradrenalinei, prescrisă uneori în stările depresive.

VILOZITATE, s. f. / villosité, s. f. / villus, pl. villi. [_Lat. **villosus** = acoperit de păr, păros, de la **villus** = păr, blană._] Fiecare dintre formaţiunile filiforme vasculare, acoperite de un epiteliu şi situate la suprafaţa unor mucoase sau seroase, cărora le conferă, uneori, un aspect "păros". În mod normal, prezenţa v. face să crească suprafaţa de schimb la nivelul mucoasei respective. Ex.: *v. coriale, *v. intestinale, *v. placentare, *v. sinoviale.

VILOZITĂŢI CORIALE / villosités choriales / chorionic villi. NA: villi choriales. Prelungiri arboriforme ce apar la specia umană din a 15-a zi de gestaţie, acoperind suprafaţa externă a *corionului, până spre sfârşitul celei de a doua luni de graviditate moment din care se dezvoltă doar în placentă (sub formă de _v. placentare_), restul corionului devenind neted. Se dezvoltă succesiv ca: 1) _v. primare_, formate doar din *trofoblast; 2) _v. secundare_, stadiu intermediar, format din *mezoblast acoperit de trofoblast; 3) _v. terţiare_, forma definitivă în care apar în mezoblast vasele sanguine.

VILOZITĂŢI INTESTINALE / villosités intestinales / intestinal villi. NA: villi intestinales. Prelungiri digitiforme ale mucoasei intestinale cu o lungime de 0,5-1,5 milimetri, foarte numeroase (20-40/mm^2), crescând foarte mult suprafaţa de absorbţie la nivel intestinal.

VILOZITĂŢI PLACENTARE / villosités placentaires / placenta vilii. NA: placenta villi. Formă sub care evoluează *v. coriale, odată cu dezvoltarea *placentei (la specia umană începând cu sfârşitul lunii a doua de sarcină). Se pot distinge: 1) _v. crampon_, ce traversează lacurile sanguine pentru a se ataşa de membrana bazală trofoblastică; 2) _v. inverse_, ce le continuă pe cele precedente, încurbându-se pentru a pătrunde în lacurile sanguine; 3) _v. libere_, sunt cele mai subţiri, continuând fie v. crampon, fie v. inverse.

VILOZITĂŢI SINOVIALE / villosités sinoviales / synovial villi. NA: villi synoviales. Prelungiri filiforme ale *membranei sinoviale de la nivelul marginii sale libere spre interiorul cavităţii articulare.

VIMENTINĂ, s. f. / vimentine, s. f. / vimentin. [_Lat. **vimentum** = împletitură de nuiele; -ină._] Proteină (50 kDa) izolată din celulele derivate din mezoderm, inclusiv în muşchi. Formează filamentele intermediare ale *citoscheletului în celulele mezenchimale şi este considerată *marker tumoral în unele limfoame şi sarcoame.

VIN, s. n. / vin, s. m. / wine. [_Lat. **vinum** = vin._] Băutură cu conţinut diferit de alcool, produsă prin fermentaţia sucului de struguri sau al unor fructe, cu drojdia _Saccharomyces_. V. este transparent, cu o coloraţie clară, buchet specific, alcool 10-15%, glucoză 2-30 g/l. Este utilizat şi la producerea unor medicamente, de obicei tonice. V. roşu, consumat cu cumpătare, este un factor profilactic, îndeosebi în unele boli cardiovasculare.

VINBLASTINĂ, s. f. / vinblastine, s. f. / vinblastine. (DCI) Alcaloid izolat din _Vinca rosea_, $C_{46}H_{58}N_4O_9$. Este citostatic şi utilizat deci în tratamentul unor tumori, îndeosebi în *boala Hodgkin.

VINCRISTINĂ, s. f. / vincristine, s. f. / vincristine. Alcaloid antineoplazic, $C_{46}H_{56}N_4O_{10}$, extras din _Vinca rosea_ şi utilizat ca sare sulfat.

VINCULINĂ, s. f. / vinculine, s. f. / vinculin. [_Lat. **vinculum** = legătură, cordon, frânghie, de la **vincire** = a încinge, a_ *înlănţui; -ină.*] Proteină (130 kDa) izolată din muşchi (cardiac şi neted), fibroblaste şi celule epiteliale. V. are rol în asocierea *citoscheletului cu proteinele integrale ale *membranei celulare. Distribuţia v. se modifică uneori în procesele de transformare malignă.

VINDECARE, s. f. / guérison, s. f. / recovery; *cure* (în cazul unei boli), *healing* (în cazul unei plăgi). [*Lat.* ***vindicare*** = *a elibera, a scăpa.*] Revenirea la starea de *sănătate a organismului, comparabilă cu cea dinainte de boală. V. şi convalescenţă.

VINDECĂTOR. V. tămăduitor.

VINORELBINĂ, s. f. / vinorelbine, s. f. / vinorelbine. (DCI) Substanţă antineoplazică din familia alcaloizilor izolaţi din *Vinca rosea*. Administrată în cancerul pulmonar şi cancerul metastatic de sân.

VIOL, s. n. / viol, s. m. / rape, violation. [*Lat.* ***violare*** = *a profana, a necinsti.*] Raport sexual impus unei persoane (fată sau femeie), fără consimţământul acesteia, prin violenţă sau abuzând de starea de inconştienţă ori imposibilitatea victimei de a se apăra.

VIP / VIP / VIP. [*Acronim engl. pentru Vasoactive Intestinal Peptide = peptid vasoactiv intestinal.*] Polipeptid vasoactiv intestinal, alcătuit din 28 de aminoacizi, descoperit iniţial în peretele duodenului, VIP este prezent în pancreas şi în aproape tot tubul digestiv, atât în celulele glandulare, cât şi în fibrele nervoase. A fost identificat, de asemenea, în placentă, în bronşii, în nervii tractusului urogenital, nervii vasomotori (îndeosebi în arterele din creier şi din inimă), în medulosuprarenală şi în SNC. VIP acţionează ca neurotransmiţător, vasodilatator, factor de reglare a motricităţii digestive, a secreţiilor intestinale (stimulează eliminarea apei şi a electroliţilor) şi stomacale (inhibă producţia de suc gastric), ca şi a secreţiei interne a pancreasului. Este elaborat sub forma unui precursor, pre-pro-VIP, iar gena codantă pentru sinteză este situată pe cromozomul 6 (6q26-q27). V. şi vipom.

VIPOM, s. n. / vipome, s. m. / vipoma. [*Acronim engl. Vasoactive Intestinal Peptide = peptid vasoactiv intestinal; -**oma**.*] Tumoră cu secreţie abundentă de *VIP, cu dezvoltare în 80% din cazuri în pancreas. O hipersecreţie de VIP se poate produce şi în caz de *feocromocitom, *ganglioneurom, *neuroblastom, carcinom bronşic sau cancer medular al tiroidei.

VIRAL, adj. / viral, -ale, -aux, adj. / viral. [*Lat.* ***virus*** = *venin, otravă.*] Privitor la un virus, care se datorează unui virus. Sin.: virotic.

VIREMIE, s. f. / virémie, s. f. / vir(a)emia. [*Lat.* ***virus*** = *venin, otravă; gr.* ***haima, -atos*** = *sânge.*] Prezenţa de virusuri în circulaţia sanguină, de obicei însoţită de semne clinice: astenie, febră, dureri difuze lombare şi ale extremităţilor.

VIRGINITATE, s. f. / virginité, s. f. / virginity. [*Lat.* ***virginitas, -atis*** = *virginitate, de la* ***virgo, virginis*** = *fecioară.*] Starea unei femei care nu a avut niciodată relaţii sexuale. V. nu poate fi afirmată decât dacă *himenul este intact şi nedilatabil.

VIRIL, adj. / viril, -e, adj. / virile. [*Lat.* ***virilis*** = *bărbătesc, de la* ***vir*** = *bărbat.*] 1) Care este caracteristic bărbatului şi sexului masculin. 2) Care posedă trăsături masculine, îndeosebi capacitate de *copulaţie.

VIRILISM, s. n. / virilisme, s. m. / virilismus. [*Lat.* ***virilis*** = *bărbătesc, de la* ***vir*** = *bărbat; -**ism**.*] Prezenţa la sexul feminin a caracterelor sexuale secundare de tip masculin, cu regresia caracterelor secundare de tip feminin: pilozitate cu topografie masculină (hirsutism, v. pilar) în diferite grade definite prin *scorul Ferimann, lipsă de dezvoltare sau regresie a sânilor, hipertrofie a clitorisului, voce gravă, absenţa sau oprirea menstruaţiei, psihism de tip masculin. V. relevă fie administrarea unor doze de testosteron sau cortizon, fie hipersecreţia de hormoni androgeni.

VIRILIZANT, adj. / virilisant, -e, adj. / virilizing. [*Lat.* ***virilis*** = *bărbătesc, de la* ***vir*** = *bărbat.*] Care determină virilizarea normală sau uneori patologică.

VIRILIZARE, s. f. / virilisation, s. f. / virilization. [*Lat.* ***virilis*** = *bărbătesc, de la* ***vir*** = *bărbat.*] Sin.: masculinizare (v.).

VIRINO, s. m. / virino, s. m. / virino. Particulă ipotetică responsabilă de *encefalopatiile spongiforme subacute transmisibile. V. ar fi compus dintr-un acid nucleic străin, înconjurat de complexe lipido-proteice provenind de la organismul gazdă. Această teorie se opune celei a *prionului* (v.).

VIRION, s. m. / virion, s. m. / virion. [*Lat.* ***virus*** = *venin, otravă.*] Particulă virală completă, aflată extracelular, capabilă să supravieţuiască sub formă cristalină şi să infecteze celulele vii. V. cuprinde materialul genetic (nucleoidul) şi *capsida, eventual şi anvelopa virală. Sin.: particulă virală.

VIROID, s. n. / viroïde, s. m. / viroid. [*Lat.* ***virus*** = *venin, otravă; gr.* ***eidos*** = *formă.*] Agent infecţios mai simplu decât un virus, redus la ARN fără *capsidă. Este considerat ca un virus defectiv, incapabil să dea naştere la *virioni şi este replicat de enzimele celulare. O serie de boli ale plantelor sunt cauzate de v. V. prion şi pseudovirus.

VIROLOGIE, s. f. / virologie, s. f. / virology. [*Lat.* ***virus*** = *venin, otravă; gr.* ***logos*** = *ştiinţă.*] Studiul *virusurilor şi al bolilor virale. Sin.: virusologie.

VIROPEXIE, s. f. / viropexie, s. f. / viropexis. [*Lat.* ***virus*** = *venin, otravă; gr.* ***pexis*** = *fixare.*] Fixarea unui virus pe o celulă-ţintă urmată de fagocitarea virionului.

VIROPLASMĂ, s. f. / viroplasme, s. m. / viroplasm. Aglomerări de granulaţii fine neregulate, situate în jurul nucleului, în citoplasma celulelor infectate de un virus.

VIROTIC, adj. / viral, -ale, -aux, adj. / viral. [*Lat.* ***virus*** = *venin, otravă.*] Sin.: viral (v.).

VIROZĂ, s. f. / virose, s. f. / virosis. [*Lat.* ***virus*** = *venin, otravă; -oză.*] Infecţia determinată de un *virus.

VIROZE APG / viroses APG / APG virosis. V. adenoviroze.

VIRUCID, adj. / virucide, adj. / virucide, virucidal. [*Lat.* ***virus*** = *venin, otravă;* ***caedere*** = *a omorî*] Care distruge virusurile. Ex.: proprietatea v. a serului sanguin.

VIRULENŢĂ, s. f. / virulence, s. f. / virulence. [*Lat.* ***virulentia,*** *de la* ***virus*** = *venin, otravă.*] Capacitatea unui germen patogen de a se dezvolta în organism. V. constituie, alături de *toxinogeneză, un factor major de *patogenicitate.

VIRURIE, s. f. / virurie, s. f. / viruria. Prezenţa unui virus în urină.

VIRUS, s. n. / virus, s. m. / virus. [*Lat.* ***virus*** = *venin, otravă.*] Termenul de v. desemnează numeroşi agenţi patogeni specifici, care se multiplică numai în celulele pe care le parazitează. Vizibile doar la microscopul electronic, majoritatea v. au dimensiuni între 10 şi 300 nm. Fiecare particulă virală matură (*virion) nu conţine decât un tip de acid nucleic (ARN sau ADN), înconjurat de o capsidă formată din capsomere (constituite din proteine) dispuse geometric. Capsida are funcţii protectoare şi antigenice, iar acidul nucleic reprezintă fracţiunea patogenă care pătrunde în celula invadată de v. şi care se integrează în materialul genetic celular. Celula infectată, al cărei patrimoniu genetic este modificat, va fi astfel deturnată către producerea de acizi nucleici şi proteine virale, care vor forma noi virioni (neovirioni) ce vor transmite infecţia la alte celule. Fiecare v. are o specificitate de specie şi de organ. Anumite v. sunt responsabile de cancere sau leucemii (v. v. oncogen). V. au fost clasificate în funcţie de gazdă, de tulburările pe care le provoacă şi de modul de transmitere. După

1976, *Comitetul internaţional pentru nomenclatura virusurilor* a introdus următoarele criterii: în funcţie de acidul nucleic conţinut (ADN sau ARN), de simetria capsidei (cubică sau elicoidală), de locul în care elementele virale sunt asamblate (în nucleu sau în citoplasma celulei infectate), de prezenţa sau absenţa anvelopei (peplos), numărul de capsomere şi diametrul elicei.

V. A / virus A / A virus. V. hepatită A.

V. ADN / virus à ADN / DNA virus. V. al cărui material genetic este format din acid dezoxiribonucleic. Este cazul următoarelor familii de v.: *Parvoviridae, Papovaviridae, Adenoviridae, Herpesviridae, Poxviridae* şi v. hepatitei B. V. virus.

V. AMARIL / virus amaril / amaril virus. Agentul patogen al *febrei galbene.

V. AL ANEMIEI INFECŢIOASE CABALINE / virus de l'anémie infectieuse cabaline / equine infectious an(a)emia virus. Specie a genului *Lentivirus*, familia *Retroviridae*, care poate produce *boala complexelor imune.

V. ARN / virus à ARN / RNA virus. V. al cărui material genetic este format din acid ribonucleic. Este cazul următoarelor familii: **Reoviridae*, **Picornaviridae*, *Ortho-* şi **Paramyxoviridae*, **Rhabdoviridae*, **Retroviridae*, *Arenaviridae*, *Togaviridae*, **Coronaviridae*, *Bunyaviridae*, *Calciviridae*, *Filoviridae*. Sin.: ribovirus. V. virus.

V. ATENUAT / virus attenué / attenuated virus. V. cu *patogenicitate redusă, ca urmare a tratamentului sau trecerilor repetate la nivelul gazdei.

V. B / virus B / virus B. V. hepatită B.

V. BARMAH FOREST / virus Barmah Forest / Barmah Forest virus. Specie din genul *Alphavirus* întâlnit în Australia, care produce o infecţie manifestată prin febră, frisoane, raş, mialgie şi uneori artropatie acută. Vectori sunt ţânţarii din speciile *Culex annulirostris* şi *Aedes vigilax*.

V. BK / virus BK / BK virus. [*BK reprezintă inițialele numelui bolnavului la care a fost izolat virusul.*] Varietate de **Polyomavirus* izolat de la un subiect *imunodeprimat. Acest v. este *oncogen la animale.

V. CHIKUNGUNYA / virus chikungunya / chikungunya virus. [*Swahili* ***chikungunya*** *= care se îndoaie; datorită poziției aplecate pe care o adoptă persoanele infectate.*] Arbovirus al genului *Alphavirus*, transmis de ţânţari din speciile *Aedes aegypti* şi *A. albopictus*. Infecţia se manifestă pin febră, frisoane, artralgie acută poliarticulară (în special la mâini şi picioare), afectare conjunctivală şi mialgii. Boala se caracterizează clinic prin febră, cefalee, faringită, tuse, vărsături, dureri abdominale şi constipaţie sau diaree. Uneori se poate manifesta şi ca o *febră hemoragică. Abrev.: CHIK.

V. CITOTROP / virus cytotrope / cytotropic virus. V. care se multiplică numai în interiorul celulelor parazitate şi nu poate fi cultivat într-un mediu artificial.

V. COXSACKIE / virus Coxsackie / Coxsackie virus. [***Coxsackie*** *= localitate în statul New York unde locuiau primii doi purtători identificați ai virusului.*] Specie de v. ARN, fără capsulă, din genul **Enterovirus*, familia **Picornaviridae*. Se disting: *v. C. A*, responsabil de *herpangină, afecţiuni ale căilor respiratorii, hepatite, erupţii cutanate, meningite limfocitare, şi *v. C. B*, implicat în *mialgia epidemică, în unele afecţiuni respiratorii, exanteme, diaree, atingeri cardiace şi nervoase şi, probabil, în unele malformaţii.

V. D / virus D / D virus. V. agent delta.

V. DEFECTIV / virus défectif / defective virus. Particulă virală care, din cauza absenţei unor factori esenţiali, este incapabilă de multiplicare. Uneori, funcţiile absente sunt supleate de un *v. helper, ceea ce permite multiplicarea v. d.

V. DELTA / virus delta / delta virus. Sin.: agent delta (v.).

V. EBOLA / virus Ebola / Ebola virus. [***Ebola*** *= sat riveran în Zair, unde a fost identificat primul caz.*] V. ce aparţine familiei *Filoviridae* şi reprezintă cauza unor febre hemoragice.

V. ECHO / virus Echo / Echo virus. [*Abrev. engl.:* ***Enteric Cytopathogenic Human Orphan*** *= (virus) enteric citopatogenic uman orfan.*] Sin.: Echovirus (v.).

V. EPSTEIN-BARR / virus Epstein-Barr / Epstein-Barr virus. [***Michael Anthony Epstein***, *medic englez, n. 1921;* ***Yvonne M. Barr***, *virolog englez, sec. XX.*] Virus din familia **Herpesviridae* descoperit iniţial în *limfomul Burkitt, apoi în cancerul rinofaringian şi în *mononucleoza infecţioasă. Infectează selectiv *limfocitele B, fiind pus în evidenţă pe culturi de limfocite şi prin detectare de anticorpi specifici. S-a demonstrat că este extrem de răspândit, îndeosebi sub forma unor infecţii inaparente, mai ales la copii, în ţările cu un nivel de trai scăzut. Abrev.: virus EB sau EBV. V. sindrom de oboseală cronică.

V. EYACH / virus Eyach / Eyach virus. Serotip din serogrupul febrei căpuşelor de Colorado, care nu a fost asociat cu forme de boală la om, izolat la căpuşele *Ixodes ricinus* în zone din Germania şi Franţa.

V. FA / virus FA / FA virus. Sin.: virus Theiler (v.).

V. FIXAT / virus fixe / fixed virus. V. rabic care a fost stabilizat şi modificat, dar numai parţial atenuat, prin mai multe pasaje la iepure.

V. HANTAAN / virus Hantaan / Hantaan virus. [***Hantaan*** *= râu în Coreea.*] Membru al genului *Hantavirus*, familia *Bunyaviridae*, care provoacă febră hemoragică cu sindrom renal sau pneumonie. Calea probabilă de transmitere este contactul cu excreţiile rozătoarelor infectate. V. este răspândit pe o arie ce se întinde din Japonia şi Coreea până în Europa Centrală.

V. HELPER / virus helper / helper virus. V. care suplineşte funcţiile absente la un v. defectiv şi îi permite acestuia, în caz de coinfecţie, să se multiplice normal.

V. HERPES SIMPLEX / virus herpès simplex / herpes simplex virus. V. herpes simplex virus.

V. HIV / virus HIV / HIV. V. HIV.

V. AL IMUNODEFICIENŢEI SIMIENE / virus de l'immunodéficience simienne / simian immunodeficiency virus. Lentivirus (familia *Retroviridae*) strâns înrudit cu v. imunodeficienţei umane (v. HIV), care determină infecţii asimptomatice la maimuţa verde africană şi un sindrom asemănător cu SIDA la macac. Abrev.: SIV.

V. JC / virus JC / JC virus. [*JC reprezintă inițialele numelui pacientului la care a fost identificat virusul.*] Varietate de **Polyomavirus* izolată la subiecţii afectaţi de *leucoencefalită multifocală progresivă.

V. JUNIN / virus Junin / Junin virus. Specie de arenavirus din zona Buenos Aires (complexul Tacaribe), care este agentul etiologic al *febrei hemoragice de Argentina, transmiţându-se prin contact cu rozătoarele infectate din genul *Calomys* (*C. musculinus*).

V. LATENT / virus latent / latent virus. V. care, după ce provoacă o infecţie cu semne minore sau asimptomatică, persistă în organismul infectat. În timp, v. poate produce boala aparentă clinic. Este cazul *virusului herpes simplex care rămâne latent în ganglionii senzitivi şi este reactivat prin traumatisme ale pielii la nivelul căreia se află fibre nervoase senzoriale asociate ganglionilor infectaţi. După reactivare, v. poate provoca leziuni locale sau generale în aria afectată şi în SNC.

V. LENT / virus lent / slow virus. Agent patogen asemănător virusurilor (după unii autori, *prion) care este asociat etiologic unor boli cu incubaţie lungă (luni sau ani), în general cu prognostic sever. Ex.: *encefalopatiile spongiforme subacute transmisibile.

V. AL LEUCEMIEI AVIARE / virus de la leucémie aviare / avian leukosis virus. Oncovirus de tip C, clasificat în cinci subgrupuri (A, B, C, D, E). Produce eritroblastoză, granulomatoză, limfomatoză mielocitomatoză la găini. Abrev.: ALV.

V. AL LEUCEMIEI BOVINE / virus de la leucémie bovine / bovine leuk(a)emia virus. Oncovirus de tip C, asemănător cu *virusul leucemiei umane cu celule T, care produce o infecţie persistentă asimptomatică, dar poate provoca şi leucemie bovină enzootică. Abrev.: BLV.

V. AL LEUCEMIEI FELINE / virus de la leucémie féline / feline leuk(a)emia virus. Retrovirus care, ca şi v. leucemiei murine, v. leucemiei gibonului şi v. leucemiei aviare, posedă numai cele trei gene esenţiale pentru replicare: *gag* (codifică un precursor peptidic al proteinelor structurale), *pol* (pentru reverstranscriptază, proteaza virală şi transcriptază) şi *env* (pentru glicoproteinele virale transmembranare). V. l. f. este frecvent în natură şi produce o formă cronică de leucemie sau un sindrom de imunodeficienţă asemănător SIDA la pisici. Abrev.: FeLV.

V. AL LEUCEMIEI MURINE / virus de la leucémie murine / murine leuk(a)emia viruses. Grup de oncovirusuri de tip C (alcătuit din virusurile Friend, Graffi, Gross, Moloney şi Rauscher) care produc leucemie şi tumori solide la şobolani, şoareci, hamsteri şi alte animale. Abrev.: MuLV.

V. LEUCEMIEI CU CELULE T / virus de la leucémie avec celules T / adult T-cell leuk(a)emia. V. virusuri limfotrope pentru celulele T umane.

V. LITIC / virus lytique / lytic virus. Orice v. care, după infectarea celulelor, produce liza acestora.

V. MACHUPO / virus Machupo / Machupo virus. Specie de arenavirus din Lumea Nouă (complexul Tacaribe) care produce febra hemoragică boliviană, fiind transmis de rozătoare din specia *Calomys callosus*. V. M. este înrudit serologic cu *v. Junin.

V. MARBURG / virus de Marburg / Marburg virus. [*Marburg = oraş în Germania.*] V. descoperit la Marburg, cu ocazia unei epidemii într-un laborator, apărută la personalul care a manipulat maimuţe din specia *Cercopithecus oethiops*, importate din Africa Orientală. V. este de tip ARN, foarte contagios, afectând îndeosebi personalul spitalicesc, care este foarte expus. V. febră hemoragică Marburg.

V. MASCAT / virus masqué / masked virus. V. care de obicei se află în celulele gazdei în stare non-infectantă, dar poate fi activat şi pus în evidenţă prin metode indirecte.

V. MAYARO / virus Mayaro / Mayaro virus. Arbovirus din genul *Alphavirus*, răspândit în America Centrală şi de Sud şi transmis de ţânţari din genul *Haemagogus*. Infecţia produce o boală asemănătoare cu *denga, manifestată în principal prin febră, artropatie acută şi raş.

V. MOKOLA / virus Mokola / Mokola virus. V. înrudit morfologic şi serologic cu virusul rabiei (din genul *Lyssavirus*), izolat în Nigeria. Infecţia poate provoca febră, convulsii, confuzie, somnolenţă, paralizie flască generalizată, cu evoluţie posibilă spre comă profundă şi exitus. V. M. a fost izolat din creier şi din lichidul cefalorahidian.

V. NEUROTROP / virus neurotropique / neurotropic virus. V. care se reproduce în ţesutul nervos.

V. AL NODULILOR LĂPTARILOR / virus des nodules des trayeurs / milkers' node virus. Parapoxvirus transmis la om, în urma contactului cu vacile infectate. La animale, v. n. l. produce leziuni asemănătoare cu cele din variola bovinelor, iar la om se manifestă prin apariţia de noduli roşii nedureroşi, care evoluează spre pustulizare, cu remisie în 4-6 săptămâni. Sin.: virus paravaccinia.

V. NORWALK / virus Norwalk / Norwalk virus. [*Norwalk = localitate în statul Ohio, SUA.*] Calicivirus cu transmitere fecal-orală, responsabil de aproximativ o treime din gastroenteritele acute non-bacteriene, cu caracter epidemic, manifestate clinic în principal prin colici abdominale, greţuri, diaree şi vomă, şi cu durata de 1-2 zile.

V. ONCOGEN / virus oncogène / oncogenic virus. V. care, consecutiv introducerii materialului său genetic într-un cromozom al celulei pe care o infectează, declanşează proliferarea dezordonată a celulei, a cărei atipie morfologică şi funcţională probează caracterul malign al transformării. Ex.: 1) La animale, o serie de virusuri ARN (retro-virusuri) sunt cauza unor leucemii sau cancere. 2) La om, anumite virusuri ADN din grupa *Herpes-virus* (v. Epstein-Barr) sunt asociate unor cancere, iar v. hepatitei B intervine în geneza cancerului hepatic. V. o. sunt foarte răspândite şi pot rămâne latente mult timp în organism. Proliferarea celulară malignă va fi declanşată cu ocazia unei noi infecţii virale, a unei iradieri, a contactului cu un produs chimic cancerogen, a unei perturbări hormonale sau imunologice.

V. ORFAN / virus orphelin / orphan virus. V. identificat, al cărui rol patogen nu este cunoscut.

V. PARAGRIPAL / virus para-influenza / parainfluenza virus. Grup de virusuri din genul *Paramyxovirus*, familia *Paramyxoviridae*, cu patru serotipuri distincte: *v. p. 1* (include v. Sendai şi v. de hemadsorbţie tip 2 – HA2 care este cea mai frecventă cauză de crup la copil), *v. p. 2* (v. asociat cu un crup mai puţin sever), *v. p. 3* (sau v. de hemadsorbţie tip 1 – HA1; produce bronşită şi pneumonie la sugar) şi *v. p. 4*, asociat cu boli respiratorii uşoare la copil. V. p. se transmit prin contact direct şi prin aerosoli din secreţiile respiratorii (strănut).

V. PARAVACCINIA / virus paravaccinia / paravaccinia virus. Sin.: virus al nodulilor lăptarilor (v.).

V. POROGIA / virus Porogia / Porogia virus. Membru al genului *Hantavirus*, familia *Bunyaviridae*, răspândit în Balcani, care produce un sindrom de febră hemoragică (febra balcanică cu sindrom renal).

V. PROSPECT HILL / virus Prospect Hill / Prospect Hill virus. Membru al genului *Hantavirus*, familia *Bunyaviridae*, izolat la rozătoarele de câmp din Maryland, SUA. V. infectează omul, dar nu a fost asociat până în prezent cu o boală.

V. RESPIRATOR SINCIŢIAL / virus respiratoire syncytial / respiratory syncytial virus. Specie din genul *Pneumovirus*, familia *Paramyxoviridae*, cu două subtipuri antigenice (A cu 20 de suşe şi B cu 43 de suşe, pe baza structurii antigenice a proteinei G de ataşare). În culturi tisulare, v. determină formarea de sinciţii. V. r. s este principala cauză a afecţiunilor respiratorii la sugar şi la copilul mic (pneumonie, bronşiolită şi traheobronşită). La adulţi, v. r. s. produce de obicei un sindrom benign asemănător rinitei. Transmiterea se face prin contact direct, prin autoinoculare şi pe cale aeriană. V. mai poate provoca boli respiratorii la bovine. Abrev.: VRS.

V. ROSS RIVER / virus Ross River / Ross River virus. Arbovirus din genul *Alphavirus*, familia *Togaviridae*, care este agentul etiologic al poliartritei epidemice (poliartrită a articulaţiilor mici, raş maculopapular, febră). V. este transmis de ţânţari din speciile *Culex annulirostris* şi *Aedes vigilax*, fiind răspândit în Australia, Noua Guinee şi Oceania.

V. AL SARCOMULUI ROUS / virus du sarcome Rous / Rous sarcoma virus. [*Francis Peyton Rous, patolog şi imunolog american, New York / Institutul Rockefeller, 1879-1970; premiul Nobel pentru medicină/fiziologie în 1966.*] Varietate defectivă de *v. al leucemiei aviare, care produce fibrosarcoame la păsări şi alte animale, prin transmitere naturală sau inoculare de extract sarcomatos (posedă o oncogenă virală). Abrev.: RSV.

V. SEUL / virus Seoul / Seoul virus. Membru al genului *Hantavirus*, familia *Bunyaviridae*, răspândit în Coreea şi Japonia, care produce un sindrom de febră hemoragică.

V. SINDBIS / virus Sindbis / Sindbis virus. [***Sindbis*** *= sat în Egipt unde a fost izolat prima dată virusul.*] Membru al genului *Alphavirus*, familia *Togaviridae*, transmis la om de ţânţari din genul *Culex* şi răspândit în Europa de Nord, Asia, Australia, Africa de Sud şi Centrală. Infecţia cu v. S. se manifestă prin febră, artralgii şi raş maculopapular cu posibilă evoluţie veziculară, pe palme şi plante. Boala provocată de v. are mai multe denumiri: febra Sindbis (Africa), boala Karel (Rusia), boala Okelbo (Suedia), boala Pogosta (Finlanda).

V. SNOWSHOE HARE / virus snowshoe hare / snowshoe hare virus. Membru al genului *Bunyavirus*, familia *Bunyaviridae*, care este inclus în grupul California (împreună cu virusurile LaCrosse, Jamestown Canyon, Tahyna, Trivittatus şi v. encefalopatiei californiene). Produce meningită aseptică sau encefalită, este transmis de ţânţari şi este răspândit în Canada şi Alaska.

V. AL STOMATITEI VEZICULOASE / virus de la stomatite vésiculeuse / vesicular stomatitis virus. Membru al genului *Vesiculovirus*, agentul etiologic al stomatitei veziculoase la porcine, bovine şi cabaline. Infecţia poate afecta ocazional şi omul, boala manifestându-se prin febră, frisoane, cefalee, nervozitate, dureri la mişcarea globilor oculari, adenopatie şi leziuni veziculare pe mucoasa bucală.

V. TACARIBE / virus Tacaribe / Tacaribe virus. Specie de arenavirus (complexul Tacaribe), înrudit imunologic cu *v. Junin şi răspândit în insula Trinidad. A provocat contaminări de laborator. Rezervorul natural este reprezentat de unele specii de lilieci.

V. TAHYNA / virus Tahyna / Tahyna virus. Membru al genului *Bunyavirus*, familia *Bunyaviridae*, singurul membru al grupului California (v. virus snowshoe hare) care nu este răspândit în America, ci în Europa Centrală şi în Rusia. Provoacă o boală neletală şi fără sechele, caracterizată prin febră, faringită, pneumonie, simptome gastrointestinale şi meningită aseptică.

V. THEILER / virus Theiler / Theiler's virus. [***Max Theiler****, microbiolog şi imunolog american, Boston, originar din Africa de Sud, 1899-1972; premiul Nobel pentru fiziologie/medicină în 1951.*] Coronavirus murin asemănător cu v. rujeolei şi cu v. răpciugii canine, care este agentul etiologic al encefalomielitei spontane la şoareci (infecţie cronică a oligodendrocitelor, cu demielinizare şi infiltrare limfocitară perivasculară). Sin.: poliovirus murin, virus FA.

V. TRIVITTATUS / virus Trivittatus / Trivittatus virus. Membru al genului *Bunyavirus*, familia *Bunyaviridae*, care este inclus în grupul California. Foarte rar, v. determină encefalită umană în America de Nord (Vestul Mijlociu), dar anticorpii anti-Trivittatus sunt frecvenţi în regiunea respectivă.

V. URLIAN / virus ourlien / Myxovirus parotidis. Virusul patogen în *parotidita epidemică. V. *Myxovirus*.

V. VARICELO-ZOSTERIAN / virus varicelle-zostérien / varicella-zoster virus. Membru al genului *Varicellavirus*, care produce două afecţiuni distincte: *varicela şi *zona (herpesul) zoster. Transmiterea se face probabil pe cale respiratorie, iar v. are capacitate de reactivare după perioade foarte lungi de latenţă. Abrev.: VZV.

V. VISNA / virus visna / visna virus. Membru al genului *Lentivirus*, familia *Retroviridae*, care determină deficite neurologice specifice (forma meningoencefalitică a pneumoniei progresive ovine).

VIRUSURI LENTE / virus lents / slow viruses. V. virus lent.

VIRUSURI LIMFOTROPE PENTRU CELULELE T UMANE / virus lymphotropes pour les cellules T humaines / human T-cell lymphotropic viruses. Familie de v. limfocitotrope, cu afinitate selectivă pentru celulele T_H (helper) sau T_I (inducer). *V. l. tip I* este un oncovirus de tip C, care produce o infecţie cronică a limfocitelor CD4+, este asociat cu leucemia T a adultului, cu alte leucemii şi cu limfomul uman cu celule T, hipercalcemie, infecţii oportuniste, infiltrate leucemice cutanate şi cu parapareza tropicală spastică. *V. l. tip II* este un oncovirus strâns înrudit serologic cu v. l. tip I (HTLV-I), izolat într-o formă a *leucemiei cu celule păroase şi asociat cu o creştere a incidenţei infecţiilor bacteriene. Sin.: virusurile leucemiei cu celule T. Abrev.: HTLV.

VIRUSURILE LEUCEMIEI CU CELULE T / virus lymphotropes pour les cellules T humaines / human T-cell lymphoma viruses. Sin.: virusuri limfotrope pentru celulele T umane (v.).

VIRUSOLOGIE, s. f. / virusologie, s. f. / virology. [*Lat.* ***virus*** *= venin, otravă; gr.* ***logos*** *= ştiinţă.*] Sin.: virologie (v.).

VIS, s. n. / rêve, s. m. / dream. [*Lat.* ***visum*** *= arătare, vedenie, imagine.*] Expresie a activităţii psihice în timpul somnului, v. apare îndeosebi, dar nu exclusiv, în timpul fazelor de *somn paradoxal. Constă dintr-un ansamblu de imagini, de idei incoerente sau mai mult ori mai puţin structurate, care apar în timpul somnului, dar a căror priză de conştiinţă nu se face în realitate decât în timpul trezirii. V. se reţin numai dacă subiectul se trezeşte în cursul perioadelor de somn paradoxal şi sunt mai frecvente la femei. V. relevă într-o măsură dorinţele ascunse ale individului şi gândurile care aparţin sferei subconştientului său; interpretarea lor este considerată importantă, din acest motiv, în *psihanaliză. Activitatea onirică se traduce prin trasee electroencefalografice caracteristice, iar cercetări recente au demonstrat că v. sunt indispensabile echilibrului psihic. Demenţele sau leziunile focale de la nivelul lobului occipital, îndeosebi dacă sunt bilaterale, diminuează producerea v.

VISCER, s. n. / viscère, s. m. / viscus, pl. viscera (lat.). [*Lat.* ***viscus****, pl.* ***viscera*** *= măruntaie, organe interne.*] Termen general care desemnează organele interne situate într-una din cele trei mari cavităţi ale corpului: toracică, abdominală şi pelvină, la care este adăugată uneori şi cutia craniană. Termenul v. se utilizează îndeosebi cu referire la organele abdominale.

VISCERAL, adj. / viscéral, -ale, -aux, adj. / visceral. [*Lat.* ***viscus****, pl.* ***viscera*** *= măruntaie, organe interne.*] Care are legătură cu un *viscer sau aparţine acestuia.

VISCERALGIE, s. f. / viscéralgie, s. f. / visceralgia. [*Lat.* ***viscus****, pl.* ***viscera*** *= măruntaie, organe interne; gr.* ***algos*** *= durere.*] Denumire generică pentru toate tulburările de sensibilitate ale viscerelor, având origine nervoasă.

VISCEROCEPTOR, s. m. / viscérocepteur, s. m. / visceroreceptor, interoceptor. [*Lat.* ***viscus****, pl.* ***viscera*** *= măruntaie, organe interne;* ***receptus****, de la* ***recipere*** *= a primi.*] Tip de receptor localizat la nivelul *viscerelor. Stimularea v. determină senzaţii localizate vag şi definite neclar. În organele cavitare stimularea v. se produce prin contracţie excesivă sau prin distensie. V. sunt consideraţi *interoreceptori.

VISCEROCRANIU, s. n. / splanchnocrâne, s. m. / viscerocranium. NA: cranium viscerale. [*Lat.* ***viscus****, pl.* ***viscera*** *= măruntaie, organe interne; lat. medievală* ***cranium****, din gr.* ***kranion*** *= craniu.*] Sin.: splanhnocraniu (v.).

VISCEROGRAF, s. n. / viscérographe, s. m. / viscerograph. [*Lat.* ***viscus****, pl.* ***viscera*** *= măruntaie, organe interne; gr.* ***graphein*** *= a scrie.*] Aparat pentru înregistrarea activităţii mecanice a unor viscere.

VISCEROMEGALIE, s. f. / viscéromegalie, s. f. / visceromegalia. [*Lat.* ***viscus,*** *pl.* ***viscera*** *= măruntaie, organe interne; gr.* ***megas, megalos*** *= mare.*] Mărire anormală a dimensiunilor tuturor organelor interne, care poate fi întâlnită în acromegalie sau în alte boli sau sindroame (frecvent ereditare).

VISCEROPTOZĂ, s. f. / viscéroptose, s. f. / visceroptosis. [*Lat.* ***viscus,*** *pl.* ***viscera*** *= măruntaie, organe interne; gr.* ***ptosis*** *= cădere.*] V. ptoză.

VISCEROTONIE, s. f. / viscérotonie, s. f. / viscerotonia. [*Lat.* ***viscus,*** *pl.* ***viscera*** *= măruntaie, organe interne; gr.* ***tonos*** *= tensiune.*] Componentă temperamentală caracteristică, după W. H. Sheldon, *somatotipului *endomorf. Se manifestă prin predominanţa funcţiilor digestive, tendinţa către confort şi contacte sociale, jovialitate şi dragoste de viaţă. V. şi ectomorf, cerebrotonie, mezomorf, somatotip, somatotonie.

VISCOELASTIC, adj. / viscoelastique, adj. / viscoelastic. [*Lat.* ***viscosus*** *= lipicios, de la* ***viscum*** *= vâsc, clei (preparat din vâsc); gr.* ***elastos*** *= docil, maleabil.*] Caracteristică a structurilor care prezintă un comportament viscos non-newtonian, ce poate fi demonstrat ca răspuns la o forţă mecanică de forfecare. Var.: viscoelastic.

VISCOZIMETRU, s. n. / viscosimètre, s. m. / viscosimeter. [*Lat.* ***viscosus*** *= lipicios, de la* ***viscum*** *= vâsc, clei (preparat din vâsc); gr.* ***metron*** *= măsură.*] Aparat utilizat pentru determinarea viscozităţii unui lichid. Există diverse tipuri de v., a căror funcţionare se bazează pe unul din următoarele trei principii: 1) Măsurarea timpului de cădere al unei bile într-un cilindru (sau tub cu diametrul mic) plin cu lichid de cercetat. 2) Măsurarea timpului de golire a unui rezervor cuprins între două capilare (ex.: v. Ostwald). 3) Măsurarea forţei de frecare generată de un lichid aflat între doi cilindri coaxiali, cilindrul interior având o viteză de rotaţie constantă. Var.: vâscozimetru.

VISCOZITATE, s. f. / viscosité, s. f. / viscosity. [*Lat.* ***viscosus*** *= lipicios, de la* ***viscum*** *= vâsc, clei (preparat din vâsc).*] Proprietatea unui fluid de a opune o rezistenţă la curgere şi la deplasarea moleculelor unele în raport cu altele. Coeficientul de v. al unui lichid scade cu creşterea temperaturii. *V. sângelui* depinde de conţinutul în proteine şi de hematocrit. Unitatea de măsură a v. în SI este pascal-secundă (Pa·s). Se mai utilizează, încă, o unitate veche, poise (Po), care reprezintă 10^{-1} Pa·s. Var.: vâscozitate.

VISCOZITATE MENTALĂ / viscosité mentale / bradypsychia. Sin.: bradipsihie (v.).

VISNA / visna / visna. [*Irlandeză* ***visna*** *= pierdere în greutate, slăbire.*] Forma meningoencefalitică a pneumoniei progresive ovine. V. şi virus visna.

VITALISM, s. n. / vitalisme, s. m. / vitalism. [*Lat.* ***vitalis*** *= referitor la viaţă, vital, de la* ***vita*** *= viaţă; -****ism****.*] Curent conform căruia funcţiile organismului sunt consecinţa unei forme speciale de energie, forţa vitală.

VITALITATE, s. f. / vitalité, s. f. / vitality. [*Lat.* ***vitalitas, -atis*** *= energie vitală, vitalitate, de la* ***vita*** *= viaţă.*] 1) Cu referire la un organ, ţesut etc., calitatea de a fi viu; ex.: v. spermatozoizilor. 2) În particular, cu referire la organism, vigoare, energie, forţă, dinamism.

VITAMINĂ, s. f. / vitamine, s. f. / vitamin. [*Lat.* ***vita*** *= viaţă; gr.* ***ammoniakon*** *= sare de amoniu, găsită în apropierea templului lui Jupiter Ammon din Libia; -ină.*] Denumire dată unor compuşi organici indispensabili vieţii, fără valoare energetică proprie, dar necesari creşterii şi dezvoltării organismului. V. se găsesc în alimente sau sunt preparate sintetic, iar organismul le primeşte, de regulă, printr-o alimentaţie normală. Deficitul sau lipsa v. antrenează boli caracteristice (avitaminoze). V. de origine alimentară se clasifică în: 1) *V. liposolubile*: **v. A* sau *v. antixeroftalmică*; **v. D. antirahitică*, *v. D_2* sau calciferol; *v. D_3* sau colecalciferol; **v. E*, de reproducere sau tocoferol; **v. F*, formată dintr-un ansamblu de acizi graşi nesaturaţi (linoleic, linolenic, arahidonic), a căror carenţă provoacă dermatoze; **v. K* sau *v. coagulării*. 2) *V. hidrosolubile:* **v. B_1*, *antinevritică* sau tiamină; **v. B_2* sau *G* ori riboflavină; *v. B_5* sau acid pantotenic; **v. B_6* sau piridoxină; **v. B_8* (*H* sau *H_1*) sau biotină ori *v. antiseboreică*; *v. B_9*, *B_c*, *M* sau acid folic; **v. B_{12}* sau ciancobalamină; **v. C*, acidul ascorbic sau *v. antiscorbutică*; **v. P* sau citrina; **v. PP* sau *v. antipelagroasă*. Nu mai sunt considerate vitamine: adenina (v. B_4), mezoinozitolul (ex-v. B_7 sau J), acidul paraaminobenzoic (ex-v. H_2, P').

VITAMINĂ A / vitamine A / vitamin A. V. liposolubilă, formată în organism din provitamine (*caroteni) provenind din alimente. V. se prezintă sub două forme biochimice diferite: A_1, predominantă la animalele superioare, şi A_2, abundentă în special în ficatul de peşte. Nevoile zilnice sunt estimate la 5 000 unităţi v. A. Se utilizează *per os* sau parenteral, în tulburările de creştere, *xeroftalmie, *hemeralopie. Sin.: axeroftol, retinol, vitamină antixeroftalmică.

VITAMINĂ ANTISCORBUTICĂ / vitamine antiscorbutique / vitamin C. Sin.: vitamină C (v.).

VITAMINĂ ANTIXEROFTALMICĂ / vitamine antixérophtalmique / antixerophthalmic vitamin. Sin.: vitamină A (v.).

VITAMINĂ B_1 / vitamine B_1 / vitamin B_1. V. din grupul B, conţinând sulf. Carenţa sa provoacă boala beri-beri. Se găseşte în levură (drojdie), germeni de porumb, grâu, orez, în ficatul animalelor. Se utilizează sub formă de clorhidrat, pe cale orală sau parenterală, ori ca factor vitaminic (în tratamentul bolii beri-beri şi al altor tulburări carenţiale). Sin.: aneurină. V. antiberiberi, antinevritică, tiamină.

VITAMINĂ B_2 / vitamine B_2 / vitamin B_2. V. hidrosolubilă răspândită în alimentele naturale, cereale, legume, drojdie de bere. Actualmente este obţinută prin sinteză. În terapeutică, se administrează pe cale orală sau parenterală în tulburările consecutive carenţei acestei vitamine (ariboflavinoză): inflamaţia corneei, conjunctivei, mucoasei bucale şi faringiene, unele eczeme. Sin.: lactoflavină, riboflavină.

VITAMINĂ B_6 / vitamine B_6 / vitamin B_6, adermin. Substanţă vitaminică izolată din levuri (drojdii), germeni de porumb, grâu şi din ţesuturi animale. Se prescrie în asociaţie cu alte v. din grupul B, în carenţele vitaminice B, în unele dermatoze şi tulburări musculare. Sin.: piridoxină.

VITAMINĂ B_8 / vitamine B_8 / vitamin B_8. Acid paraaminobenzoic: principiu vitaminic din grupul B, foarte răspândit în natură (gălbenuş de ou, bacterii intestinale saprofite, al căror factor de creştere este). Intervine ca factor enzimatic activator al fixării bioxidului de carbon pe compuşii organici. Se prescrie în unele boli de piele (seboree). Sin.: biotină, vitamină H.

VITAMINĂ B_9 / vitamine B_9 / vitamin B_9. Sin.: acid folic (v.).

VITAMINĂ B_{12} / vitamine B_{12} / vitamin B_{12}. V. hidrosolubilă constituită dintr-un nucleotid şi un nucleu tetrapirolic conţinând un atom de *cobalt. Denumirea sa chimică este ciancobalamină, iar o serie de derivaţi (hidroxocobalamină, metilcobalamină) prezintă o activitate biologică similară. V. B_{12} se găseşte în carne şi în diferite produse animale, fiind absorbită în intestin, dar numai prin combinare cu *factorul intrinsec, iar metabolismul său este interconectat cu cel al *acidului folic. Cunoscută iniţial pentru acţiunea *hematopoietică, v. B_{12} este în realitate necesară pentru creşterea şi multiplicarea tuturor celulelor din organism, ca şi pentru funcţionarea sistemului nervos, fiind necesară în sinteza *purinei şi *pirimidinei, în reacţiile de metilare şi în sinteza *mielinei. Multe efecte sunt mediate de rolul său în metabolismul acidului folic. Malabsorbţia v. B_{12}, de obicei în relaţie cu deficitul de factor intrinsec, determină *boala Biermer şi alte forme de *anemii megaloblastice, precum şi leziuni neurologice. Sin.: ciancobalamină, metilcobalamină.

VITAMINĂ C / vitamine C / vitamin C. V. hidrosolubilă prezentă în natură în numeroase fructe şi vegetale. Denumirea chimică este acid ascorbic, iar datorită faptului că intervine în reacţiile de oxidoreducere este necesară pentru funcţionarea optimă a numeroase enzime. Participarea sa la reacţiile de oxidoreducere se produce sub formă cuplată în derivatul său redus, acidul dehidroascorbic. V. C intervine în metabolismul acidului folic, ca transportor de oxigen în oxidările celulare, în biosinteza *colagenului şi a *glucocorticoizilor, ca şi în formarea unor proteine de structură de la nivelul *endoteliului vascular şi matricei osoase. Ca urmare, este foarte larg utilizată în terapeutică, în calitate de factor antiinfecţios, dar uneori i se atribuie şi efecte nedemonstrate. Carenţa sa determină *scorbutul. Sin.: acid ascorbic, vitamină antiscorbutică.

VITAMINĂ D / vitamine D / vitamin D. Denumire comună pentru cele două v. liposolubile, v. D_3 sau colecalciferol şi v. D_2 sau ergocalciferol: 1) *v.* D_3 este o substanţă mai mult hormonală decât vitaminică. Se formează în derm sub acţiunea radiaţiilor ultraviolete din 7-dehidrocolesterol (provitamină D_3) sau este obţinută din surse alimentare (se află din abundenţă în uleiul din ficat de morun). V. D_3 favorizează absorbţia intestinală a calciului, inducând sinteza unei proteine specifice acestui transport. Ea este activată prin metabolizare în 1,25-dihidroxicolecalciferol. 2) *V.* D_2 este un sterol prezent în unele ciuperci microscopice şi în uleiul de peşte. În organism se formează prin iradierea cu ultraviolete a *ergosterolului şi are o acţiune similară cu a V. D_3. V. D asigură o protecţie sigură împotriva *rahitismului (în afara *rahitismului vitamino-rezistent) şi se recomandă în majoritatea carenţelor de calciu, îndeosebi prin administrare orală. Sin.: calciferol.

VITAMINĂ D_2 / vitamine D_2 / vitamin D_2. Sin.: ergocalciferol, calcitriol, calciferol. V. vitamină D.

VITAMINĂ D_3 / vitamine D_3 / vitamin D_3. Sin.: colecalciferol. V. vitamină D.

VITAMINĂ E / vitamine E / vitamin E. Complex vitaminic (mai mulţi derivaţi alcoolici, denumiţi tocoferoli), care funcţionează ca antioxidant, legând radicalii liberi, cu rol protector împotriva depunerilor de colesterol la nivelul arterelor coronare, factor de fertilitate indispensabil la unele animale (a cărui acţiune nu a fost probată la om). Există în stare naturală în uleiurile vegetale, în salata verde şi în germenii de grâu. Sin.: tocoferol.

VITAMINĂ F / vitamine F / vitamin f. Denumire desuetă pentru complexul de *acizi graşi esenţiali.

VITAMINĂ H / vitamine H / vitamin H. Sin.: vitamină B_8 (v.).

VITAMINĂ K / vitamine K / vitamin K. [***K*** *din germ.* ***Koagulation*** *= coagulare.*] Complex vitaminic liposolubil constituit din derivaţi izoprenici ai menadionei. V. K provin din alimentaţie, frunze verzi (*v.* K_1) şi îndeosebi din sinteza produsă de flora bacteriană intestinală (*v.* K_2); se poate obţine şi sintetic (*v.* K_3). Ele intervin în carboxilarea moleculelor de glutamat incluse în proteine şi sunt indispensabile în biosinteza hepatică a numeroşi *factori de coagulare plasmatici. Nu există o avitaminoză K la om, ci doar carenţe secundare, prin malabsorbţie. V. antivitamină, dicumarol, proconvertină.

VITAMINĂ M / vitamine M / vitamin M. Sin.: acid folic (v.).

VITAMINĂ P / vitamine P / vitamin P, citrin. Substanţă glucozidică, extrasă din frunze de vâranţ (*Ruta graveolus*), care exercită un efect protector asupra pereţilor capilari, recomandată, împreună cu vitamina C, în stările hemoragice determinate de fragilitatea capilară. Sin.: citrină, rutozid.

VITAMINĂ PP / vitamine PP / nicotinamide. Amida acidului nicotinic, deci nicotinamidă, prezentă în drojdia de bere, germenii şi învelişul boabelor de cereale, carnea proaspătă, ficat, rinichi, muşchi cardiac care joacă un rol important în *respiraţia celulară. Poate înlocui acidul nicotinic în tratamentul *pelagrei, având o activitate vitaminică asemănătoare, denumită, de aceea, identic cu acest acid, v. antipelagroasă, factor sau v. PP. Face parte din grupul vitaminelor B. Sin.: nicotinamidă.

VITAMINIZARE, s. f. / vitaminisation, s. f. / vitamin supplements. 1) Adăugarea de vitamine în alimente. 2) Utilizarea unui supliment de vitamine în condiţiile unui deficit în alimente. V. este uneori nejustificată şi este recomandabil să fie prescrisă de medic.

VITAMINOTERAPIE, s. f. / vitaminothérapie, s. f. / vitamin therapy. Utilizarea terapeutică a vitaminelor.

VITELUS, s. n. / vitellus, s. m. / vitellus. [*Lat.* ***vitellus*** *= gălbenuş de ou.*] 1) Gălbenuş de ou. 2) Uneori, denumire pentru rezervele nutritive ale oului fecundat, extrem de variabile de la o specie la alta, la om fiind foarte redus.

VITEZĂ, s. f. / vitesse, s. f. / speed, rate. [*Fr.* ***vitesse,*** *origine obscură.*] Variaţia unei mărimi în unitatea de timp. În medicină sunt importante: 1) *V. conducerii excitaţiei*, distanţa parcursă de excitaţie în unitatea de timp, de-a lungul fibrei nervoase; depinde de capacitatea membranei şi de rezistenţa axoplasmei; în fibrele motorii este de 60-120 m/s, iar în cele amielinice de 1-30 m/s. 2) *V. de încorporare a* ^{59}Fe *în eritrocite*, timpul în care apar în circulaţie hematii provenite din măduva oaselor, încărcată cu ^{59}Fe. 3) *V. de sedimentare a hematiilor* (v.).

VITEZĂ MAXIMALĂ / vitesse maximale / maximal rate. V. m. (V_M) este obţinută când enzima este saturată de substrat. Constantă caracteristică a fiecărei enzime, cu condiţia de a raporta V_M la un mol de enzimă, ceea ce necesită cunoaşterea masei moleculare a enzimei.

VITEZĂ DE SEDIMENTARE A HEMATIILOR / vitesse de sédimentation globulaire / erythrocyte sedimentation rate. Abrev.: VSH. Separarea şi depunerea hematiilor conţinute în sângele incoagulabil (citratat) şi plasat într-un tub îngust gradat, dispus vertical. VSH este măsurată pe nemâncate, cel mai adesea prin metoda Westergreen. Ea este exprimată prin înălţimea în mm a coloanei de eritrocite care au sedimentat la 1, 2 şi 24 ore. Normal, limita este de 3-6 mm în prima oră, 8-16 mm în a doua oră. VSH este moderat accelerată în unele stări fiziologice: sarcină, vârstă avansată. O accelerare netă se pune în evidenţă în multe stări patologice: procese inflamatorii (infecţioase sau neinfecţioase), boli asociate cu perturbarea concentraţiei proteinelor plasmatice, cu distrugere tisulară etc. Accelerarea VSH persistă adesea mai multe săptămâni după vindecarea bolii în cauză. VSH poate fi încetinită în poliglobulii, în insuficienţă cardiacă şi în distonia neurovegetativă. Măsurările sale repetate permit aprecierea evoluţiei anumitor stări patologice. Sin.: reacţie Fahraeus.

VITILIGO, s. n. / vitiligo, s. m. / vitiligo. [*Lat.* ***vitiligo, -inis*** *= pată albă pe piele.*] *Leucomelanodermie dobândită, care poate surveni la orice vârstă. V. se manifestă prin pete albe depigmentate, bine delimitate, care sunt uneori înconjurate de o bordură hiperpigmentată. Uneori boala coexistă cu o *peladă, o *sclerodermie sau cu *distrofii cutanate. S-a constatat în unele cazuri o predispoziţie ereditară cu caracter dominant şi s-au încercat speculaţii asupra implicării unui mecanism autoimun în patogenia bolii.

VITRECTOMIE, s. f. / vitrectomie, s. f. / vitrectomy. [*Lat.* ***vitrum*** *= sticlă; gr.* ***ektome*** *= excizie.*] Ablaţia chirurgicală a *corpului vitros.

VITRONECTINĂ, s. f. / vitronectine, s. f. / vitronectin. [*Lat. vitrum = sticlă; nectere = a lega, a împleti; -ină.*] Proteină (70 kDa) din serul sanguin cu rol în promovarea adeziunii celulelor cultivate *in vitro*. Conţine o secvenţă de aminoacizi prin care se leagă de celule, asemănătoare cu a *fibronectinei.

VITROPRESIUNE, s. f. / vitropression, s. f. / vitropression. [*Lat. vitrum = sticlă; pressio, -onis = presiune, de la pressare = a presa.*] Manevră care constă în apăsarea puternică la suprafaţa unei leziuni cutanate cu o sticlă de ceas uşor bombată. Sunt diferenţiate în acest mod leziunile din *telangiectazie (care se golesc sanguin când sunt supuse presiunii) de cele din purpură (care nu dispar în timpul manevrei). În *lupusul vulgar leziunea (lupom) prezintă prin presiune un aspect caracteristic de "jeleu de mere".

VIVIPAR, adj. / vivipare, adj. / viviparous. [*Lat. viviparus, de la vivus = viu, parere = a naşte.*] Care naşte pui vii.

VIVISECŢIE, s. f. / vivisection, s. f. / vivisection. [*Lat. vivus = viu; sectio, -onis = tăiere, de la sectare = a tăia.*] Procedeu chirurgical practicat pe un animal viu în scop de cercetare. Experimentele pe animale obligă la respectarea unor condiţii variabile de la ţară la ţară, unele norme fiind adoptate şi pe plan internaţional.

VIZUAL, adj. / visuel, -elle, adj. / visual. [*Lat. visualis, de la videre = a vedea.*] Referitor la vedere, sub aspect funcţional, fiziologic sau patologic.

VOAIERISM, s. n. / voyeurism, s. m. / voyeurism. Varietate de *parafilie în care orgasmul nu poate fi atins decât prin simpla privire a unui act sexual realizat de către un cuplu.

VOCE, s. f. / voix, s. f. / voice. [*Lat. vox, vocis = voce.*] Sunetele produse la nivelul laringelui prin vibraţiile *corzilor vocale şi modificate prin transmiterea la nivelul tractului vocal, îndeosebi prin mişcările limbii şi ale buzelor. Perturbări: 1) *v. bitonală* (v.). 2) *v. esofagiană*, a laringectomizaţilor. 3) *v. eucunoidaiă*, infantilă. 4) *v. lemnoasă*, în leziuni luetice faringolaringiene.

VOCE BITONALĂ / voix bitonale / double voice. Tulburare a fonaţiei caracterizată prin emisia simultană a două sunete, în esenţă, având două cauze principale: 1) paralizia unei corzi vocale (ca urmare, cele două corzi, întinse inegal, produc două sunete distincte); 2) polip al unei corzi vocale (tumora separă fanta vocală în două părţi, fiecare producând un sunet distinct). Sin.: diplofonie.

VOCE EUNUCOIDĂ / voix eunuchoïde / eunuchoid voice. Voce acută, cu aparenţă feminină asemănătoare cu cea a unui *eunuc.

VOLAR, adj. / palmaire ou plantaire, adj. / volar. [*Lat. vola = podul palmei sau al piciorului.*] Care aparţine palmei. Termenul este utilizat rar pentru suprafaţa flexorie a antebraţului, încheieturii mâinii sau piciorului. Termenul preferat pentru palmă este *palmar.

VOLATIL, adj. / volatile, adj. / volatile. [*Lat. volatilis = zburător, de la volare = a zbura.*] Despre o substanţă aflată în stare lichidă (îndeosebi) sau solidă care se evaporă rapid şi intens. Ex. tipic: eterul.

VOLEMIE, s. f. / volémie, s. f. / blood volume. [*Lat. volumen, -inis = sul de hârtie, de la volvere = a răsuci, a învârti; gr. haima, -atos = sânge.*] Volumul sanguin total, circulant şi imobilizat în rezervele sanguine, plasmatic şi globular. Termenul este utilizat şi pentru a desemna v. globală, v. plasmatică, v. globulară. Normal, *v. globală* este, în medie, la bărbat 76 ml/kg, iar la femeie 66 ml/kg. *V. plasmatică* este 46 ml/kg la bărbat şi 43 ml/kg la femeie. *V. globulară* este 30 ml/kg la bărbat şi 23 ml/kg la femeie.

VOLET COSTAL / volet costal / flail chest. [*Lat. volare = a zbura; costa = coastă.*] Parte a peretelui toracic devenită mobilă cu mişcările respiratorii, ca urmare a unor fracturi costale multiple.

VOLORECEPTORI, s. m. pl. / volorécepteurs, s. m. pl. / volume receptors. [*Lat. volumen, -inis = sul de hârtie, de la volvere = a răsuci, a învârti; receptus, de la recipere = a primi.*] Receptori situaţi la nivelul carotidelor şi al atriului drept, sensibili la variaţiile volumului sanguin circulant.

VOLT, s. m. / volt, s. m. / volt. [*Alessandro Volta, conte, fizician italian, profesor la Pavia, 1745-1827.*] Unitate de măsură a diferenţei de potenţial sau a forţei electromotoare în SI. Corespunde diferenţei de potenţial necesară pentru a transporta o sarcină de 1 coulomb dintr-un punct într-altul efectuând un lucru de 1 joule. Simbol V.

VOLTAJ IMPUS / voltage imposé / voltage clamping. Tehnică utilizată frecvent în studiul membranelor excitabile, îndeosebi în cel al permeabilităţii *canalelor ionice. În acest scop se utilizează doi electrozi, unul pentru a impune un potenţial ridicat membranei, altul pentru a măsura curenţii membranari şi pentru a deduce *conductanţa în funcţie de timp. V. şi conductanţă, patch-clamp.

VOLTMETRU, s. n. / voltmètre, s. m. / voltmeter. [*Alessandro Volta, conte, fizician italian, profesor la Pavia, 1745-1827; gr. metron = măsură.*] Aparat destinat măsurării tensiunilor electrice, electromagnetice şi a diferenţei de potenţial.

VOLUM, s. n. / volume, s. m. / volume. [*Lat. volumen, -inis = sul de hârtie, de la volvere = a răsuci, a învârti.*] Spaţiu ocupat de un corp. Se măsoară în metri cubi. Tipuri de v. cu interes în medicină: 1) v. *cardiac*, mărime geometrică a inimii, determinată prin măsurări radioplanografice. 2) v. *circulator*, termen neadecvat pentru debitul cardiac. 3) v. *molar* sau *molecular*, ocupat de o moleculă-gram din-tr-un gaz în condiţii normale. 4) v. *sistolic*, cantitatea de sânge expulzată de ventricul într-o contracţie. 5) v. *ventilaţiei*, cantitatea de aer necesară a fi introdusă în încăpere pentru un om, în timp de o oră (circa 35-40 m^3). Abrev.: V. V. şi în continuare.

VOLUM CURENT / volume courant / tidal volume. V. de aer mobilizat în inspir şi expir în cursul unui ciclu ventilator normal. La adultul normal în repaus variază între 400 şi 600 ml. Abrev.: VC sau VT. Sin.: aer curent (desuet), volum respirator.

VOLUM DE DISTRIBUŢIE / volume de distribution / volume of distribution. Parametru farmacocinetic reprezentat de raportul dintre cantitatea de medicament din organism şi concentraţia plasmatică a acestuia. Se exprimă în litri.

VOLUM EXPIRATOR MAXIMAL PE SECUNDĂ / volume expiratoire maximum seconde / maximal expiratory reserve volume, forced expiratory volume (FEV_1). Reprezintă v. de aer expirat în prima secundă a unui expir forţat, brusc, cât se poate de rapid, care urmează unui inspir forţat. În mod normal, reprezintă 70-85% din *capacitatea vitală. Abrev.: VEMS. Sin.: probă Tiffeneau.

VOLUM EXPIRATOR DE REZERVĂ / volume de réserve expiratoire / expiratory reserve volume. V. de aer care poate fi expulzat printr-un expir forţat, după un expir normal. Reprezintă, în medie, 0,75 litri la femeie şi 1,3 litri la bărbat. Abrev: VRE. Sin. desuet: aer de rezervă.

VOLUM GLOBULAR / volume globulaire / total red cell volume. V. total, exprimat în mililitri, ocupat de globulele roşii intravasculare. Se exprimă pe kilogram de masă corporală. În mod normal, v. g. este de 24,5 ml/kg la femeie şi de 26,5ml/kg la bărbat. Abrev.: VG.

VOLUM GLOBULAR MEDIU / volume globulaire moyen / mean corpuscular volume. V. mediu ocupat de o hematie într-un eşantion de sânge dat. El este normal de 80-94 μm^3 sau fl (femtolitru). Se calculează divizând, pentru acelaşi volum de sânge (1 mm^3), volumul globulelor roşii furnizat de *hematocrit la numărul de globule roşii. Abrev.: VGM.

VOLUM INSPIRATOR MAXIM PE SECUNDĂ / volume inspiratoire maximal par seconde / maximal inspiratory reserve volume. Reprezintă v. de aer inspirat în prima secundă a unui inspir forţat, brusc, cât se poate de rapid, care urmează unui expir profund. Abrev.: VIMS.

VOLUM INSPIRATOR DE REZERVĂ / volume de réserve inspiratoire / inspiratory reserve volume. Reprezintă v. de aer care poate încă pătrunde în plămâni după un inspir normal. Este, în mod normal, de 1,9 litri la femeie şi 2,4 litri la bărbat. Sin.: aer complementar.

VOLUM PLASMATIC / volume plasmatique / plasmatic volume. V. total al *plasmei sanguine, determinat prin diluţia unor trasori radioactivi ca albumina umană marcată cu ^{125}I sau cu ^{131}I, ori a unor coloranţi ca albastru T-1824 Evans. V. p. variază între 43-46 ml/kilocorp.

VOLUM RESPIRATOR / volume respiratoire / respiratory volume. Sin.: volum curent (v.).

VOLUM REZIDUAL / volume résiduel / residual volume. V. de aer care rămâne în plămâni la sfârşitul unui expir complet. Reprezintă, în medie, 1,35 litri la femeie şi 1,45 litri la bărbat. Se exprimă în procente din *capacitatea pulmonară totală. Abrev.: VR.

VOLUM SANGUIN / volume sanguin / blood volume. V. totalităţii sângelui cuprins în organism. Se determină colorimetric (albastru Evans) sau prin metode radioizotopice (crom radioactiv, serumalbumină marcată cu ^{131}I). Sin.: (nerecomandat): masă sanguină.

VOLUM SISTOLIC / volum systolique / stroke volume. V. volum.

VOLUM TUMORAL MACROSCOPIC / volume tumoral macroscopique / gross tumor volume. Abrev. engl: GTV. În radioterapie, volum care corespunde leziunii tumorale, palpabile sau vizibilă cu tehnicile de imagistică. Cel mai frecvent se utilizează *tomografia computerizată. V. volum ţintă anatomoclinic şi volum ţintă previzional.

VOLUM ŢINTĂ ANATOMOCLINIC / volum cible anatomoclinique / clinical target volum. Abrev. engl: CTV. În radioterapie, volum tumoral mai mare decât *volumul tumoral macroscopic prin care se ţine seama de riscurile de invazie tumorală. V. volum tumoral macroscopic şi volum ţintă previzional.

VOLUM ŢINTĂ PREVIZIONAL / volum cible prévisionnel / planning target volume. Abrev. engl: PTV. În radioterapie, volumul ţintă anatomoclinic la care se adaugă o marjă de securitate din cauza incertitudinilor determinate de poziţia şi de mişcarea pacientului. V. volum tumoral macroscopic şi volum ţintă anatomoclinic.

VOLUMETRIC, adj. / volumétrique, adj. / volumetric. [*Lat.* ***volumen, -inis*** *= sul de hârtie, de la* ***volvere*** *= a răsuci, a învârti; gr.* ***metron*** *= măsură.*] Care se referă la măsurarea volumelor. Ex.: analiză v., valoare v. a toracelui.

VOLVULUS, s. n. / volvulus, s. m. / volvulus. [*Lat.* ***volvere*** *= a răsuci, a învârti.*] Torsiunea, răsucirea unei părţi din tractusul digestiv, conducând de obicei la obstrucţia completă şi, uneori, la reducerea irigării sanguine şi gangrenă consecutivă. V. se poate produce spontan sau după o manevră chirurgicală. Tipuri principale: 1) *V. gastric* se poate produce îndeosebi în *hernia hiatală. 2) *V. intestinal* constă, frecvent, în torsiunea unei anse intestinale în jurul mezenterului său. 3) *V. sigmoid* este posibil îndeosebi când bucla colonului sigmoid este foarte lungă.

VOMĂ, s. f. / vomissement, s. m. / vomit, vomiting. [*Lat.* ***vomitare*** *= a vărsa.*] 1) Expulzie bruscă, pe cale bucală, a conţinutului stomacului. 2) Materiile astfel evacuate. Sin.: vărsătură, vomisment.

VOMER, s. n. / vomer, s. m. / vomer. [*Lat.* ***vomer, -eris*** *= fierul plugului.*] V. tab. anat - oase.

VOMICĂ, s. f. / vomique, s. f. / vomica, pl. vomicae. [*Lat.* ***vomica*** *= abces şi* ***vomitare*** *= a vărsa.*] 1) Expectoraţie bruscă şi profuză de materie purulentă putridă. Survine de obicei în relaţie cu un efort de tuse, constituind accidentul evolutiv clasic al supuraţiilor pulmonare. V. provine dintr-o colecţie purulentă (abces mediastinal, chist hidatic pulmonar etc.) deversată într-o bronhie. 2) Conţinutul expectoraţiei astfel evacuate. 3) În engl., cavitate pulmonară, după o supuraţie.

VOMISMENT, s. n. / vomissement, s. m. / vomiting. [*Lat.* ***vomitare*** *= a vărsa.*] Sin.: vomă (v.).

VOMITIV, adj., s. n. / vomitif, -ive, adj., s. m. / vomitory, emetic. [*Lat.* ***vomitus,*** *de la* ***vomitare*** *= a vărsa.*] Sin.: emetic (v.).

VOMITO NEGRO / vomito negro / vomito negro. Sin.: febră galbenă (v.).

VOMITURIŢIE, s. f. / vomiturition, s. f. / vomiturition. [*Lat.* ***vomiturire*** *= a simţi nevoia de a vomita.*] Încercări repetate şi nereuşite de vomă. Materiile antrenate se opresc în esofag, uneori ajung până în gură, dar nu sunt expulzate la exterior.

V-ONC / v-onc / v-onc. [*Engl.* ***v*** *= viral;* ***onc*** *= oncogene.*] Abrev. pentru oncogenă virală. V. oncogenă.

VORTEX, s. n. / vortex, s. m. / vortex. [*Lat.* ***vortex, -icis*** *= vârtej, de la* ***vertere*** *= a învârti.*] 1) Termen internaţional utilizat pentru tipul de structură spiralată. 2) Dispozitiv care serveşte la agitarea unor probe prin rotirea unui suport pe care se aşează eprubeta, flaconul de agitat.

VULNERABILITATE, s. f. / vulnerabilité, s. f. / vulnerability. [*Lat.* ***vulnerabilis*** *= vulnerabil, de la* ***vulnus,-eris*** *= rană.*] Ansamblul factorilor moşteniţi sau dobândiţi care predispun la dezvoltarea unei boli. V. genetică este predispoziţia moştenită pentru o boală cu evoluţie cronică. Factor de v. poate fi orice condiţie care face o persoană mai susceptibilă decât populaţia generală pentru a dezvolta o boală sau de a reacţiona disproporţionat la un *stres. Teoria v. conceptualizează etiopatogenia tulburărilor psihice ca rezultat al interferenţei unei predispoziţii genetice cu anumite evenimente de viaţă stresante (teoria v.-stres). V. poate exagera răspunsul la stres până la o stare maladivă, după cum anumiţi factori de v. pot avea rol protectiv împotriva debutului unei tulburări într-un anumit context, sau perioadă a vieţii, sau împotriva progresiei unei tulburări psihice. Aceşti factori protectivi pot fi anumite particularităţi de *temperament sau *personalitate care conferă capacitatea de a minimaliza efectele procesului morbid, de a iniţia strategii cognitive care reduc răsunetul afectiv al tulburării, cresc complianţa la tratament şi, astfel, ameliorează evoluţia şi prognosticul tulburării respective.

VULTUOS, adj. / vultueux, -euse, adj. / - . [*Lat.* ***vultuosus*** *= care face grimase, încruntat, de la* ***vultus*** *= faţă.*] Despre un facies congestionat şi uşor tumefiat.

VULVĂ, s. f. / vulve, s. f. / vulva. NA: pudendum femininum. [*Lat.* ***vulva*** *= vulvă.*] Ansamblul organelor genitale externe feminine. V. este alcătuită dintr-o depresiune anteroposterioară, denumită vestibul, la nivelul căreia se deschid *vaginul şi meatul *uretrei. Lateral, vestibulul este delimitat de două repliuri suprapuse: *labiile mari, care formează anterior un relief denumit muntele lui Venus, şi *labiile mici, în interior, care se continuă până la comisura superioară a v., ocupată de *clitoris. V. şi vagin.

VULVECTOMIE, s. f. / vulvectomie, s. f. / vulvectomy. Rezecţia parţială sau totală a *vulvei.

VULVIFORM, adj. / vulviforme, adj. / vulviform. Care prezintă aspectul unei *vulve. De ex., *hipospadias v.

VULVITĂ, s. f. / vulvite, s. f. / vulvitis. [*Lat. vulva = vulvă; -ită*.] Inflamaţia vulvei care doar pe faţa internă a *labiilor mici este de natură ginecologică. Dimpotrivă, afectarea învelişului cutanat vulvar este de ordin dermatologic general.

VULVOVAGINITĂ, s. f. / vulvovaginite, s. f. / vulvovaginitis. [*Lat. vulva = vulvă; vagina = teacă; -ită*.] Inflamaţia vulvei, vaginului sau a glandelor vulvovaginale. V. vaginită.

W

ION CANTACUZINO (1863-1934), personalitate complexă, medic, naturalist şi literat, numele său fiind legat de începuturile imunologiei româneşti. Urmează *Facultatea de litere şi filosofie* la **Sorbona**, apoi *Facultatea de ştiinţe naturale* din **Paris**. Este elevul lui **Mecinikov**, în laboratorul căruia lucrează. A fost doi ani profesor la *Facultatea de Medicină* din **Iaşi** şi timp de peste trei decenii profesor la *Catedra de Medicină Experimentală* a *Facultăţii de Medicină* din **Bucureşti**. În 1904 înfiinţează un *Laborator de Medicină Experimentală* la **Bucureşti**, din care se va dezvolta **Institutul Cantacuzino**. Îi revine meritul de a fi organizat în ţară lupta împotriva tuberculozei (înfiinţarea sanatoriilor de la **Bisericani, Bârnova, Filaret**, introducerea vaccinului BCG), cât şi curajul de a fi realizat o experienţă epidemiologică unică, cu succes, vaccinarea antiholerică în plin focar de boală (în 1913), alături de prepararea şi utilizarea unor seruri terapeutice (antidifteric, antimeningococic, antigangrenos etc.). Pentru această activitate, **Iuliu Haţieganu** l-a denumit *"medicul curant al întregii naţiuni române"*.

WANDERING PACEMAKER. [*Engl. to wander = a rătăci; pace = ritm; maker = cel care face, de la to make = a face.*] Anglicism prin care se desemnează o tulburare de ritm supraventricular, caracterizată prin deplasarea temporară şi progresivă a punctului de origine al activării cardiace.

WARFARINĂ, s. f. / warfarine, s. f. / warfarin. [*Prescurtare de la Wisconsin Alumni Research Foundation.*] (DCI) Anticoagulant, $C_{19}H_{16}O_4$, *cumarină sintetică, utilizat sub formă de sare de sodiu sau de potasiu.

WATT, s. m. / Watt, s. m. / Watt. [*James Watt, fizician scoţian, 1736-1819.*] Unitate de putere electrică în *SI, corespunzând puterii ce dezvoltă o energie de un *joule pe secundă. Simbol W.

WEBER, s. m. / Weber, s. m. / Weber. [*Wilhelm Eduard Weber, fizician german, profesor la Göttingen, 1804-1891.*] Unitatea de măsură a fluxului magnetic în *SI, cu simbolul Wb. Un Wb este fluxul magnetic al unui câmp magnetic uniform, de inducţie egală cu 1 T (tesla), printr-o suprafaţă de 1 m^2 perpendiculară pe direcţia câmpului.

WESTERN BLOT / Western blot / Western blot. [*Engl. Western = joc de cuvinte după numele lui *Southern (W. N. Burnette, 1981); blot = pată.*] Tehnică pentru detectarea proteinelor (antigenilor) specifice. Proteinele sunt mai întâi separate prin electroforeză şi imobilizate pe un suport solid (hârtie), apoi sunt identificate cu ajutorul anticorpilor specifici radiomarcaţi. Această metodă este utilizată pentru serodiagnosticul de confirmare a *HIV. V. Northern blot şi Southern blot.

WHARTONITĂ, s. f. / whartonite, s. f. / whartonitis. [*Thomas Wharton, medic şi anatomist englez, Oxford, Londra, 1614-1673; -ită.*] Inflamaţia peretelui canalului Wharton (*glandă submaxilară), cauzată adesea de prezenţa calculilor salivari în glanda submaxilară.

WHEEZING / wheezing, sifflement, s. m. / wheezing. [*Engl. to wheeze = a respira greu, a respira astmatic.*] Zgomot respirator anormal cu timbru variabil, perceptibil în oricare timp al respiraţiei şi adesea de la distanţă. Se constată îndeosebi la astmatici sau în cazul stenozelor sau obstrucţiilor bronşice. Termenul este de origine americană şi provine de la o onomatopee care imită zgomotul vântului printre ramuri. În alte limbi nu s-a găsit un termen adecvat, totuşi în franceză s-a propus înlocuirea sa cu *sifflement.*

WIRSUNGOGRAFIE, s. f. / wirsungographie, s. f. / wirsungography. [*Johann Georg Wirsung, anatomist bavarez, profesor la Padova, 1600-1643; gr. graphein = a scrie.*] Radiografie a *canalului Wirsung, obţinută prin *duodenoscopie urmată de cateterism, cu injectarea unui produs de contrast în canal. În *w. peroperatorie*, opacifierea canalului Wirsung se obţine prin injectarea unui produs opac hidrosolubil pe cale transparenchimatoasă. În *w. retrograd*\, opacifierea canalului Wirsung se realizează prin intermediul unui *fibroscop prevăzut cu un *cateter care se introduce în *ampula Vater. W. se poate efectua şi prin puncţie directă transparietală percutanată a canalului Wirsung, sub control ecografic în timp real, cu un ac de calibru fin (ac Chiba).

WIRSUNGORAGIE, s. f. / wirsungorragie, s. f. / wirsungrrhagia. Hemoragie prin canalul Wirsung al pancreasului traversând ampula Vater.

WIRSUNGO-JEJUNOSTOMIE, s. f. / wirsungo-jéjunostomie, s. f. / wirsungo-jejunostomy. Anastomoza *canalului Wirsung al pancreasului la nivelul unei anse a intestinului subţire.

WRAPPING. [*Engl. wrapping = înveliş, ambalaj.*] Anglicism prin care este denumită o tehnică de tratament al anumitor anevrisme arteriale (îndeosebi aortice). Constă în înconjurarea anevrismului cu o lamă din material sintetic inextensibil, destinată să limiteze extensia anevrismului şi, implicit, ruptura acestuia.

WOHLFAHRTIA MAGNIFICA / wohlfahrtia magnifica / wohlfahrtia magnifica. [*Peter Wohlfahrt, scriitor medical german, 1675-1726; lat. magnificus = măreţ, grandios.*] Specie de muscă vivipară răspândită în mediul rural în toată Europa, în special în Est. Îşi depune larvele în plăgi la om şi animale, în cavităţile lor naturale.

WUCHERERIA / wuchereria / wuchereria. [*Otto Wucherer, medic german stabilit în Brazilia, 1820-1873.*] Gen de viermi din superfamilia *Filarioidea*, ordinul **Nematodes*, răspândiţi în ţările cu climă caldă. V. *Wuchereria bancrofti.*

WUCHERERIA BANCROFTI / wuchereria bancrofti / wuchereria bancrofti. Specie de vierme nematod din genul **Wuchereria*, parazit al sistemului limfatic la om, care determină *filarioză şi secundar *elefantiazis. Femelele parazitului produc embrioni (microfilarii) care rămân în timpul zilei în organele interne, iar noaptea trec în circulaţie, când pot fi transmişi la om de ţânţari, îndeosebi din genul **Culex.*

WUCHERERIOZĂ, s. f. / wuchereriose, s. f. / wuchereriosis. [*Otto Wucherer, medic german stabilit în Brazilia, 1820-1873; -oză.*] Infestarea cu viermi din genul **Wuchereria.*

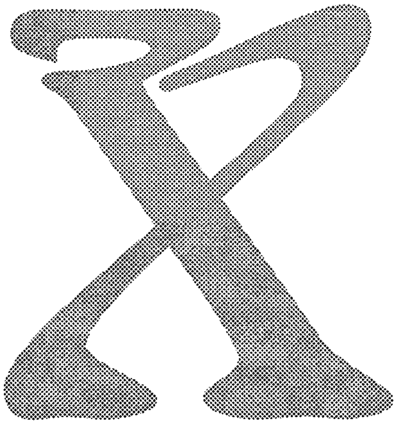

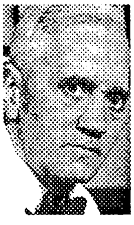

SIR ALEXANDER FLEMING (1881-1955), medic britanic, descoperitorul penicilinei. Deşi a absolvit facultatea de medicină de la *St. Mary's Hospital* din **Londra** cu medalie de aur, fiind numit membru al *Royal College of Surgeons*, **Fleming** a renunţat la cariera de chirurg, optând pentru laboratorul de bacteriologie condus de **Almroth Wright**, a cărui personalitate îl fascina. Aici, în 1921, **Fleming** descoperă lizozimul, o enzimă cu acţiune bacteriolitică, prezentă în lacrimi şi în mucusul nazal. În 1928, **Fleming** descoperă penicilina, eveniment crucial în istoria medicinii, care este considerat adesea ca un exemplu tipic asupra rolului hazardului în descoperire. Adevărul este ceva mai nuanţat, deoarece în cunoscutul episod al contaminării cu mucegai a lamelor ce conţineau diferite specii de stafilococ, spiritul de observaţie al lui **Fleming** a avut un rol decisiv. În 1929, **Fleming** a denumit penicilină substanţa produsă de specia de mucegai *Penicillium notatum*. A urmat purificarea antibioticului, realizată de **E. B. Chain** şi **H. W. Florey**, cu care **Fleming** a împărţit premiul **Nobel** în 1945.

XANTELASMĂ, s. f. / xanthélasma, s. f. / xanthelasma. [*Gr.* ***xanthos*** = *galben;* ***elasma*** = *placă.*] Acumulare de celule conjunctive încărcate cu granulaţii lipidice, tradusă prin pete galbene ceroase dispuse "în hartă geografică", izolate sau confluente sub formă de placarde, uşor reliefate, localizate la nivelul pleoapelor către partea nazală. Extensia placardelor este lent progresivă, iar după excizia acestora recidivele sunt frecvente. X. se asociază uneori cu diabet, alterări hepatice sau dezechilibre endocrine. X. este considerată un *xantom plan.

XANTINĂ, s. f. / xanthine, s. f. / xanthine. [*Gr.* ***xanthos*** = *galben, deoarece nitratul său este galben;* ***-ină***.] *Bază purinică existentă în majoritatea ţesuturilor şi fluidelor din organism, în anumite plante şi în unii calculi urinari. X. este o moleculă intermediară în degradarea adenozin monofosfatului în *acid uric, fiind formată prin oxidarea *hipoxantinei. Derivaţii metilaţi ai x. se numesc *baze xantinice şi exercită efecte bronhodilatatoare. V. şi baze purinice, baze xantinice, xantin-oxidază.

XANTIN-OXIDAZĂ / xanthine oxydase / xanthine oxidase. [*Gr.* ***xanthos*** = *galben;* ***-ină*** *;* ***oxys*** = *acru, oxigen;* ***-ază***.] Enzimă care catalizează oxidarea *hipoxantinei în *xantină, a xantinei în *acid uric şi a adeninei în 2,8-dioxiadenină. V. xantinurie.

XANTINURIE, s. f. / xanthinurie, s. f. / xanthinuria. [*Gr.* ***xanthos*** = *galben;* ***-ină*** *;* ***ouron*** = *urină.*] 1) Excreţia unor cantităţi mari de *xantină prin urină. 2) Boală ereditară rară cu caracter autozomal recesiv, determinată de un deficit în *xantin-oxidază. Acest deficit se traduce prin scăderea *uricemiei şi *uraturiei precum şi prin înlocuirea de către xantină a *acidului uric în urină. Solubilitatea redusă a xantinei provoacă precipitarea sa şi formarea de calculi în urină. O anomalie a metabolismului molibdenului, *cofactor al xantinei, este la originea unei encefalopatii cu x.

XANTOCIT, s. n. / xanthocyte, s. m. / xanthocyte. [*Gr.* ***xanthos*** = *galben;* ***kytos*** = *celulă.*] Celulă care conţine pigment galben.

XANTOCROM, adj. / xanthochrome, adj. / xanthochromic. [*Gr.* ***xanthos*** = *galben;* ***khroma, -atos*** = *culoare.*] Despre un lichid cu coloraţie galbenă, îndeosebi cu referire la LCR. V. xantocromie.

XANTOCROMIE, s. f. / xanthochromie, s. f. / xanthochromia. [*Gr.* ***xanthos*** = *galben;* ***khroma, -atos*** = *culoare.*] 1) Coloraţie galben-portocalie a tegumentelor, determinată, cel mai frecvent, de o creştere a *carotenemiei. De aceea, x. este denumită uneori carotenodermie iar alteori *xantodermie. 2) Coloraţie galbenă a LCR, îndeosebi din cauza unei hemoragii meningiene.

XANTODERMIE, s. f. / xanthodermie, s. f. / xanthoderma. [*Gr.* ***xanthos*** = *galben;* ***derma, -atos*** = *piele.*] 1) *Xantocromie. 2) Subicter localizat în anumite puncte ale tegumentelor (palmă, plantă, şanţ nazolabial) observat în *colemia familială.

XANTOFIBROM, s. n. / xanthofibrome, s. m. / xanthofibroma. [*Gr.* ***xanthos*** = *galben; lat.* ***fibra*** = *fibră;* ***-oma***.] Varietate de *xantom care conţine elemente fibroase.

XANTOGRANULOM, s. n. / xanthogranulome, s. m. / xanthogranuloma. [*Gr.* ***xanthos*** = *galben; lat.* ***granulum****, dim. de la* ***granum*** = *grăunte;* ***-oma***.] Formaţiune de aspect pseudoneoplazic care infiltrează ţesutul adipos (adesea retroperitoneal), constituită din *granuloame şi din *macrofage mari, încărcate cu lipide.

XANTOM, s. n. / xanthome, s. m. / xanthoma. [*Gr.* ***xanthos*** = *galben;* ***-oma***.] Infiltrat dermic, alcătuit din ţesut conjunctiv format din celule histiocitare cu protoplasmă spumoasă încărcată cu lipide (celule xantomatoase). Tipuri anatomopatologice şi clinice: 1) *X. diabetic*, xantomatoză asociată cu diabet insipid. 2) *X. diseminat*, cronic, benign, cu papule sau noduli mici, de culoare galbenă, apoi brună, cu distribuţie pe tot corpul, îndeosebi la nivelul pliurilor de flexie şi pe feţele laterale ale gâtului; colesterolul şi celelalte lipide din sânge sunt normale. 3) *X. eruptiv*, cu elemente papuloase mici (până la mărimea unui bob de mazăre), de culoare galbenă, foarte numeroase şi grupate, cu evoluţie în pusee (xantomatoză eruptivă), distribuite pe feţele de extensie ale membrelor, buze, bolta palatină şi fese. Sunt asociate uneori cu hepatosplenomegalie sau pancreatită şi cu hiperlipidemie. 4) *X. plan*, format din pete mici sau nodozităţi de culoare galbenă. Poate fi localizat sau generalizat, alcătuit din depozite de colesterol; este acompaniat în general de hiperlipidemii aterogene. 5) *X. tuberos*, constând din tumori care pot atinge volumul unei mandarine, de culoare de la galben la roşu violaceu, localizate pe feţele de extensie ale coatelor, genunchilor, sau pe umeri. Se asociază cu hiperlipidemii bogate în colesterol. 6) *X. tumoral* acompaniază hipercolesterolemia şi poate fi simptomul cutanat al *xantomatozei hipercolesterolemice familiale. Într-o altă clasificare, în funcţie de asocierea sau absenţa anomaliilor biochimice, se disting: 1) *x. normolipemice* (*xantelasma, *x. juvenil); 2) *x. hiperchilomicronemice*, de tip I Frederickson; 3) *x. hipercolesterolemice*, hiper-β-lipoproteinice; 4) *x. hiperlipomicronemice*, hiper-β-lipoproteinice, de tip IV Frederickson. V. hiperlipidemie.

XANTOM JUVENIL / xanthome juvénile / juvenile n(a)evoxanthoma. Leziune benignă, regresivă spontan, survenind în primul an al vieţii şi constituită din noduli roşii, apoi gălbui, diseminaţi (uneori cu localizare bucală şi oculară). Se caracterizează histopatologic printr-un infiltrat limfohistiocitar cu câteva polimorfonucleare eozinofile asociate cu celule spumoase.

XANTOMATOZĂ, s. f. / xanthomatose, s. f. / xanthomatosis. [*Gr. xanthos = galben; -oma; -ozǎ.*] Termen generic în care sunt cuprinse o serie de boli dismetabolice (*hipercolesterolemie, *hiperlipidemie) traduse prin depozite lipidice multiple. Leziunile cutanate (*xantoame) nu reprezintă decât una dintre manifestări. De acea, mulţi autori consideră improprie utilizarea termenului pentru afecţiunile pur dermatologice caracterizate prin prezenţa de xantoame multiple.

XANTOMATOZĂ CEREBROTENDINOASĂ / xanthomatose cérébrotendineuse / cerebrotendinous xanthomatosis. Afecţiune familială aparţinând grupului *neurolipidozelor. Se caracterizează prin prezenţa de *xantoame la nivelul tendonului Ahile, în substanţa albă cerebrală (cauzând *ataxie spasmodică, cvadriplegie, retard mental), la nivel ocular (cataractă precoce) şi în plămâni (insuficienţă respiratorie). Sin.: colesterinoză cerebrotendinoasă.

XANTOMATOZĂ CRANIOHIPOFIZARĂ / xanthomatose crânio-hypophysaire / craniohypophyseal xanthomatosis. Sin.: boală Hand-Schüller-Christian (v.).

XANTOMATOZĂ CRONICĂ IDIOPATICĂ / xanthomatose idiopathique chronique / chronic idiopathic xanthomatosis. Sin.: boală Hand-Schüller-Christian (v.).

XANTOMATOZĂ FAMILIALĂ PRIMITIVĂ / xanthomatose familiale primitive / primary familial xanthomatosis. Sin.: boală Wolman (v.).

XANTOMATOZĂ HIPERCOLESTEROLEMICĂ FAMILIALĂ / xanthomatose hypercholestérolémique familiale / idiopathic hypercholesterol(a)emic xanthomatosis. Afecţiune cu transmitere autozomală, manifestată clinic prin prezenţa *xantoamelor (îndeosebi tumorale), *xantelasmă, cerc pericornean şi aterom arterial precoce, care domină prognosticul (*angor pectoris*, arterită cerebrală). Este caracteristică hipercolesterolemia, ce poate atinge peste 5 g/l.

XANTOMATOZĂ MUCOCUTANATĂ CU DIABET INSIPID / xanthomatose cutanéo-muqueuse avec diabète insipide / Montgomery's syndrome. Sin.: sindrom Montgomery (v.).

XANTOMIZARE, s. f. / xanthomisation, s. f. / secondary xanthomatous infiltration. [*Gr. xanthos = galben.*] Apariţia de depozite lipidice intracelulare care conduce la formarea de celule spumoase. X. se produce la nivelul unor leziuni inflamatorii sau tumorale preexistente.

XANTOPROTEINĂ, s. f. / xanthoprotéine, s. f. / xanthoprotein. [*Gr. xanthos = galben; protos = primul; -ină.*] Compus galben obţinut prin tratarea proteinele cu acid nitric concentrat. Culoarea se obţine prin nitrarea nucleelor aromatice ale unor aminoacizi ca triptofanul şi tirozina.

XANTOPROTEINEMIE, s. f. / xanthoprotéinémie, s. f. / xanthoprotein(a)emia. [*Gr. xanthos = galben; protos = primul; -ină; haima, -atos = sânge.*] Retenţie sanguină a compuşilor aromatici rezultaţi din degradarea aminoacizilor aromatici; se determină prin reacţia xantoproteică.

XANTOPSIE, s. f. / xanthopsie, s. f. / xanthopsia. [*Gr. xanthos = galben; opsis = vedere, aspect.*] *Cromatopsie în cadrul căreia obiectele sunt văzute cu o tentă galbenă. Apare uneori în icter.

XENOBIOTIC, s. n. / xénobiotique, s. m. / xenobiotic. [*Gr. xenos = străin; bios = viaţă.*] Substanţă străină organismului.

XENODIAGNOSTIC, s. f. / xénodiagnostic, s. m. / xenodiagnosis. [*Gr. xenos = străin; dia = prin; gnostikos = care cunoaşte, de la gnonai = a cunoaşte.*] Metodă de diagnostic în care se folosesc *gazde intermediare în scopul multiplicării unor paraziţi greu de găsit la gazda definitivă.

XENOFOBIE, s. f. / xénophobie, s. f. / xenophobia. [*Gr. xenos = străin; phobos = frică.*] Teamă exagerată faţă de persoane străine sau străini.

XENOFTALMIE, s. f. / xénophtalmie, s. f. / xenophthalmia. [*Gr. xenos = străin; opththalmos = ochi.*] *Oftalmie cauzată de existenţa unui corp străin la nivelul ochiului.

XENOGENEZĂ, s. f. / xénogenèse, s. f. / xenogenesis. [*Gr. xenos = străin; genesis = producere, de la gennan = a produce.*] Eterogeneză, adică apariţia de caractere diferite la indivizi aparţinând unor generaţii succesive.

XENOGENIC, adj. / xénogénique, adj. / xenogeneic. [*Gr. xenos = străin; gennan = a produce.*] Sin.: heterolog (v.).

XENOGREFĂ, s. f. / xénogreffe, s. f. / xenograft. [*Gr. xenos = străin; lat. graphium, din gr. grapheion = peniţă de scris, briceag de altoit, de la graphein = a scrie.*] Sin.: heterogrefă (v.).

XENOIMUNIZARE, s. f. / xénoimmunisation, s. f. / xenoimmunisation. [*Gr. xenos = străin; lat. immunis = scutit, apărat, de la in = lipsit de, munus = obligaţie.*] Sin.: heteroimunizare (v.).

XENON 133 / xenon 133 / xenon 133. [*Gr. xenon = ciudăţenie, de la xenos = străin, ciudat.*] Izotop radioactiv al elementului gazos, cu simbolul ^{133}Xe, utilizat în investigarea prin *scintigrafie a ventilaţiei pulmonare.

XENOPATIE, s. f. / xénopathie, s. f. / xenopathia. [*Gr. xenos = străin; pathos = boală.*] Delir de influenţă.

XEROCHEILIE, s. f. / xérochéilie, s. f. / xerocheilia. [*Gr. xeros = uscat; kheilos = buză.*] Uscăciune a buzelor reprezentând o formă de *cheilită.

XEROCIT, s. n. / xérocyte, s. m. / xerocyte. [*Gr. xeros = uscat; kytos = celulă.*] Eritrocit deshidratat şi cu un conţinut scăzut de cationi din cauza permeabilităţii crescute a membranei care duce la pierderea de K^+ şi apă în mediul extern al celulei.

XEROCITOZĂ EREDITARĂ / xérocythose héréditaire / hereditary xerocytosis. Formă rară de *anemie hemolitică familială cu transmisie dominantă, hemoliză moderată şi splenomegalie. Hematiile sunt dense, prin diminuarea apei intracelulare, şi prezintă o rezistenţă osmotică crescută. Cauza bolii nu este cunoscută. V. şi xerocit.

XERODERMA PIGMENTOSUM / xeroderma pigmentosum / xeroderma pigmentosum. [*Gr. xeros = uscat; derma, -atos = piele; lat. pigmentum = vopsea.*] Dermatoză familială: hipersensibilitate cutanată la lumina solară, manifestată prin pete, urmate de ulceraţii, atrofii, iar ulterior de epitelioame multiple. Sin.: boală Kaposi (def. 1).

XERODERMIE, s. f. / xérodermie, s. f. / xerodermia. [*Gr. xeros = uscat; derma, -atos = piele.*] Termen utilizat rar pentru desemnarea unor forme fruste de *ihtioză, manifestate prin descuamare fină, pudroasă.

XEROFAGIE, s. f. / xérophagie, s. f. / xerophagia. [*Gr. xeros = uscat; phagein = a mânca.*] Consumul exclusiv de hrană uscată.

XEROFIL, adj. / xérophile, adj. / xerophilous. [*Gr. xeros = uscat; philos = prieten, de la philein = a iubi.*] Care suportă bine mediul uscat, cu referire îndeosebi la microorganisme.

XEROFTALMIE, s. f. / xérophtalmie, s. f. / xerophthalmia. [*Gr. xeros = uscat; ophthalmos = ochi.*] Uscare şi retracţie a conjunctivei şi a corneei determinată îndeosebi de o carenţă în *vitamina A, mai rar în relaţie cu o *conjunctivită cronică sau cu un *glaucom. X. debutează cu tulburări ale vederii nocturne şi xerosis conjunctival, la care se adaugă ulterior xerosis corneean şi mai târziu *keratomalacie, care se poate complica ea însăşi cu perforaţia corneei şi *panoftalmie. V. şi xerosis.

XEROGRAFIE, s. f. / xérographie, s. f. / xerography. [*Gr. xeros = uscat; graphein = a scrie.*] Sin.: xeroradiografie (v.).

XEROMAMOGRAFIE, s. f. / xéromammographie, s. f. / xeromammography. [*Gr. xeros = uscat; lat. mamma, gr. mamme = sânul mamei, mamelă; gr. graphein = a scrie.*] *Xeroradiografie practicată în vederea depistării în masă (*screening) a cancerului mamar.

XEROMENIE, s. f. / xéroménie, s. f. / xeromenia. [*Gr. xeros = uscat; meniaia = menstruaţie.*] Apariţia simptomelor organice ale perioadei menstruale, dar fără menstruaţie.

XERORADIOGRAFIE, s. f. / xéroradiographie, s. f. / xeroradiography. [*Gr. xeros = uscat; lat. radius = rază; gr. graphein = a scrie.*] Procedeu de obţinere a radiografiilor la sec, pe baza unor efecte fotoelectrice, evitându-se astfel tratamentele chimice la care sunt supuse clişeele radiografice clasice. În x. se utilizează, de regulă, plăci din aluminiu acoperite cu un strat subţire de seleniu ionizat. Imaginile obţinute prin x. prezintă un contrast superior celui al radiografiilor clasice. Sin.: xerografie.

XEROSIS, s. n. / xérosis, s. m. / xerosis. [*Gr. xeros = uscat; -osis.*] Keratinizare superficială a epiteliului conjunctivei bulbare, apoi a epiteliului corneei, marcând debutul *xeroftalmiei.

XEROSTOMIE, s. f. / xérostomie, s. f. / xerostomia. [*Gr. xeros = uscat; stoma, -atos = gură.*] Stare de uscăciune a cavităţii bucale, determinată de scăderea masivă sau de dispariţia secreţiei salivare. X. este consecinţa afectării tuturor glandelor salivare principale şi accesorii. V. şi asialie, sindrom Gougerot-Sjögren.

XEROZĂ, s. f. / xérose, s. f. / xerosis. [*Gr. xeros = uscat; -oză.*] 1) Uscăciune a pielii, prin diminuarea secreţiilor glandelor sudoripare şi în special a celor sebacee. 2) Termen general pentru modificările structurale ale organelor, în cadrul proceselor de îmbătrânire, caracterizate printr-o proliferare conjunctivă generală şi cu un grad de regularitate. X. diferă de *scleroză, care este o proliferare conjunctivă localizată şi neregulată.

XIFODINIE, s. f. / xiphodynie, s. f. / xiphodynia. [*Gr. xiphos = spadă; odyne = durere.*] Durere spontană sau la presiune localizată la nivelul apendicelui xifoid.

XIFOID, adj. / xiphoïde, adj. / xiphoid. [*Gr. xiphos = spadă; eidos = formă.*] Care are forma unei săbii. Ex.: apendicele x., partea inferioară a sternului.

XIFOIDITĂ, s. f. / xiphoïdite, s. f. / xiphoiditis. [*Gr. xiphos = spadă; eidos = formă; -ită.*] Inflamaţia apendicelui xifoid.

XIFOSTERNOPEXIE, s. f. / xiphosternopexie, s. f. / xiphosternopexia. [*Gr. xiphos = spadă; sternon = stern; pexis = fixare.*] Operaţie pentru corectarea toracelui în carenă. Constă în detaşarea apendicelui xifoid cu inserţiile sale diafragmatice şi sutura sa pe faţa anterioară a sternului inferior.

XILEN, s. m. / xylène, s. m. / xylene. [*Gr. xylon = lemn.*] Lichid incolor, solubil în alcool şi eter, obţinut prin distilarea petrolului, folosit ca solvent.

XILINĂ, s.f. Denumire desuetă pentru lidocaină (v.).

XILOZĂ, s. f. / xylose, s. f. / xylose. [*Gr. xylon = lemn; oză - indică un glucid.*] Pentoză de origine vegetală implicată în interconversiile carbohidraţilor în afara celulei. Este utilizată în investigarea funcţiei intestinale. V. test la D-xiloză.

XISMĂ, s. f. / xysma, s. f. / xysma. [*Gr. xysma = ceea ce rezultă prin răzuire.*] Material solid asemănător unor fragmente de membrane eliminat uneori în diaree.

Y

IULIU HAŢIEGANU (1885-1959), maestru al clinicii medicale româneşti, cercetător, umanist şi patriot. Doctor în medicină la vârsta de 33 de ani, primul decan al *Facultăţii româneşti de medicină* de la *Universitatea* din **Cluj** (1919-1920), **Haţieganu** a fost un mare reformator şi organizator pe baze moderne al clinicii medicale. Creator şi moderator al şcolii medicale clujene, diagnostician excepţional, el a întemeiat laboratoare clinice cu o dotare adecvată şi cu personal specializat. Şcoala medicală clujeană a fost prima în cadrul căreia, sub conducerea sa, s-a acordat importanţa cuvenită semeiologiei în învăţământul medical. Profesor desăvârşit, **Iuliu Haţieganu** a scris, împreună cu **Ion Goia**, celebrul *Tratat elementar de semiologie şi patologie medicală*, care a apărut în mai multe ediţii. În calitate de rector, **Iuliu Haţieganu** a formulat astfel rolul Universităţii: "*prin Universitate trebuie să înţelegem cea mai înaltă instituţie de cercetare a adevărului, de răspândire a frumosului, de pregătire a elitei conducătoare şi de îndrumare a poporului ascultător şi doritor de lumină*".

YERSINIA / Yersinia / Yersinia. [*Alexandre John Emile Yersin, bacteriolog elveţian, membru al Institutului Pasteur din Paris şi fondator al Institutului Pasteur din Nha-Trang (Indochina), 1863-1943.*] Gen de bacterii (bacili Gram-negativi) aparţinând familiei *Enterobacteriaceae*, care cuprinde: 1) *Y. pestis* (v.). 2) *Y. pseudotuberculosis*, rareori patogen la om, agent al unor adenite mezenterice cu forme pulmonare şi septicemice pseudotuberculoase. 3) *Y. enterocolytica*, agent patogen al *yersiniozei.

YERSINIA PESTIS / Yersinia pestis / Yersinia pestis. Specie de bacili Gram-negativi, facultativ anaerobi din genul *Yersinia*, familia *Enterobacteriaceae*, care constituie agentul etiologic al *pestei (ciumei) pneumonice şi a celei bubonice la oameni şi la diverse rozătoare. Transmiterea între rozătoare şi de la acestea la om se face prin puricele murin, iar transmiterea între oameni, prin păduche (*Pediculus humanus corpori*). Sin. vechi: *Bacterium pestis*, *Pasteurella pestis*, bacil Kitasato.

YERSINIOZĂ, s. f. / yersiniose, s. f. / yersiniosis. [*Alexandre John Emile Yersin, bacteriolog elveţian, 1863-1943; -oză.*] Boală infecţioasă cronică determinată de *Yersinia enterocolitica* şi manifestată prin diaree, enterită, pseudoapendicită, ileită, *eritem nodos şi, rar, septicemie şi artrite acute.

YIN-YANG / yin-yang / yin-yang. [*Chineză yin = prezenţa norilor; yang = soarele înălţat deasupra zării şi zu = colină; semnifică, la origine, cei doi versanţi, umbrit şi însorit, ai unei văi.*] În daoism şi confucianism, cuplu de principii fundamentale care exprimă dualismul şi complementarismul universal. Y. şi Y. nu desemnează lucruri sau fenomene, ci principiile care, aflându-se dincolo de lucruri şi fenomene, se proiectează în acestea, şi din al căror echilibru rezultă armonia cosmică. Atunci când este descris, Yin primeşte caracteristici precum feminin, interior, greu, rece, întunecat, în timp ce lui Yang i se atribuie caracterele de masculin, exterior, uşor, cald, luminos etc. În medicina energetică chineză, cele două principii complementare se reflectă în toate funcţiile şi la toate nivelurile de interpretare, omul fiind privit ca un ansamblu energetic alcătuit din numeroase subsisteme Y.-Y. aflate în echilibru dinamic. Din punct de vedere al structurii, exteriorul corpului este Yang, interiorul – Yin, partea superioară - Yang, partea inferioară - Yin, organele cavitare - Yang, cele parenchimatoase - Yin. Dintre cele 12 meridiane energetice principale, şase sunt de natură Yang şi şase sunt de natură Yin. Din perspectiva acestei complementarităţi, pot fi caracterizate şi fenomenele biologice care se petrec la nivel discret. Astfel, faţa citoplasmatică a membranei celulare este electronegativă, deci Yin, în timp ce faţa externă este pozitivă, deci Yang. Dezechilibrul Y.-Y. reprezintă esenţa oricărei patologii care, înainte de a deveni evidentă la nivelul structurii materiale, se produce ca alterare la nivel subtil. În interpretarea fiziopatologică a medicinei chineze, o terapie este cu adevărat eficientă numai dacă se adresează în mod specific acestui dezechilibru subtil, a cărui reprezentare fenomenală este boala.

YOGA / yoga / yoga. [*Hindusă yoga = unire.*] Ansamblu complex de exerciţii psihice (spirituale) şi corporale, cu originea în principal în sistemul filosofic brahmanic (primele menţiuni în imnele vedice, cu două milenii înainte de era creştină), având drept scop eliberarea spiritului de constrângerile corpului uman prin autocontrolul mişcărilor, ritmurilor şi respiraţiei.

YOHIMBINĂ, s. f. / yohimbine, s. f. / yohimbine. $C_{21}H_{26}N_2O_3$, alcaloid extras din scoarţa unor arbori din Africa centrală, *Pausinystalia yohimba* sau *Corinanthe yohimbe* (*Rubiaceae*); este agent simpaticolitic alfablocant, anestezic local şi midriatic. I se atribuie şi proprietăţi afrodisiace. Var.: iohimbină.

YOP / YOP / YOP. [*Acronim din engl. Yersinia Outer Protein.*] Sistem de *translocare a proteinelor prin care bacteriile din genul **Yersinia* patogene injectează toxine prin membrana celulelor eucariote. Dispozitivul de injecţie este alcătuit dintr-o structură asemănătoare cu un ac de seringă, dar de dimensiuni de ordinul nanometrilor = 10^{-9}m (lungime 50-100 nm, diametrul exterior de 7 nm, iar diametrul interior de 2 nm). Baza „acului" este inserată în membrana plasmatică şi traversează peretele membranei externe a bacteriei. Structura de bază a „acului" seamănă cu cea a bazei unui flagel bacterian. Când bacteria este strâns acolată la o celulă eucariotă, acul perforează membrana plasmatică a acesteia, iar proteinele bacteriene (toxine) sunt injectate în citosol. Sunt injectate simultan mai multe toxine care destabilizează *citoscheletul, blochează sinteza *citokinelor inflamaţiei sau provoacă *apoptoză. Sisteme analoge cu YOP au fost descrise şi la alte bacterii patogene (îndeosebi **Salmonella*, **Shigella*, **Pseudomonas*, **Bordetella*).

YPERITĂ, s. f. / ypérite, s. f. / mustard-gas. [*Yper = oraş flamand din Belgia, unde acest gaz asfixiant a fost utilizat prima dată, în timpul primului război mondial.*] $C_4H_8Cl_2S$, lichid incolor, uleios, cu miros dezagreabil, extrem de periculos pentru piele. Este gaz de luptă vezicant.

YTRIU, s. n. / yttrium, s. m. / yttrium. [*Ytterby = numele unei localităţi din Suedia, locul unde acest metal a fost descoperit.*] Elementul nr. 39, cu greutatea atomică 88,905 şi cu simbolul Y, metal care aparţine clasei pământurilor rare. Izotopul radioactiv ^{90}Y, cu greutatea atomică 90 şi cu timpul de înjumătăţire de 64 ore, este utilizat ca emiţător de radiaţii β în terapia cancerului, prin implantare la nivelul tumorii. De asemenea, poate fi eficient, prin producerea de leziuni, în *neurotomie.

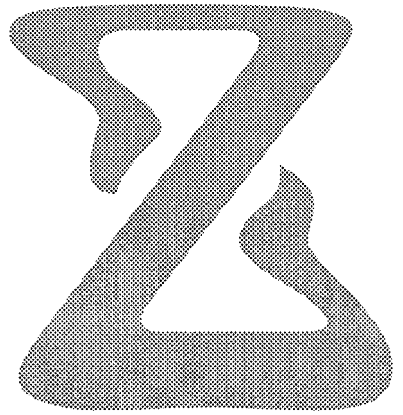

GRIGORE T. POPA (1892-1948), anatomist, cercetător și om de cultură. După obținerea doctoratului în biologie și chirurgie (1920), își continuă formația de cercetător ca bursier **Rockefeller**, în laboratoare din **Anglia** (în perioada 1925-1928), unde a revenit în repetate rânduri. În 1928 este numit profesor titular al *Catedrei de anatomie și embriologie* din **Iași** și ales decan al facultății în perioada 1938-1940. Din 1941 se transferă la **București**, ultimii săi ani de viață fiind marcați de boală. Ca profesor, a consacrat școala de concepție anatomică funcțională. Prin descoperirea, împreună cu **Una Fielding,** a sistemului port-hipofizar, o "*cheie a mecanismelor endocrine*" **(Harris)**, **Gr. T. Popa** rămâne în istoria științei. Ca om de cultură, **Gr. T. Popa a** condus, împreună cu **M. Sadoveanu** și **M. Codreanu**, revista *Însemnări ieșene*. Eseurile sale asupra vieții universitare și a rasismului rămân actuale. În anii de instaurare a comunismului, **Gr. T. Popa** a rămas un om demn, cum au fost puțini. Demis din funcția de decan, sfârșitul său prematur a fost precipitat de teroarea autorităților comuniste.

ZAHARAZĂ, s. f. / saccharase, s. f. / saccharase. [*Lat. saccharum, gr. sakkharon = zahăr; -ază.*] Sin.: invertază (v.).

ZAHARID, s. n. / saccharide, s. m. / saccharide. [*Lat. saccharum, gr. sakkharon = zahăr.*] V. glucid.

ZAHARIMETRU, s. n. / saccharimètre, s. m. / saccharimeter. [*Lat. saccharum, gr. sakkharon = zahăr; gr. metron = măsură.*] Tip de *polarimetru etalonat pentru măsurarea concentrației de zahăr (*zaharoză) din diferite medii lichide.

ZAHARINĂ, s. f. / saccharine, s. f. / saccharin. [*Lat. saccharum, gr. sakcharon = zahăr; -ină.*] Substanță de culoare albă, cristalină, cu gust dulce, utilizată ca înlocuitor de zahăr; nu are valoare calorică. Z. este foarte utilizată în diabet și pentru producerea alimentelor hipocalorice. Este distrusă prin încălzire. V. aspartam.

ZAHAROZĂ, s. f. / saccharose, s. m. / saccharose. [*Lat. saccharum, gr. sakkharon = zahăr; oză - indică un glucid.*] Cel mai răspândit glucid, dizaharid $C_{12}H_{22}O_{11}$, compus din glucoză și fructoză. Este foarte răspândită în natură, îndeosebi în regnul vegetal. Constituie zahărul alimentar din sfeclă și din trestia de zahăr. În afară de utilizarea ca aliment, z. servește pentru îndulcire și ca *excipient în unele medicamente. Sin.: zahăr alb, sucroză. V. și aspartam.

ZAHĂR, s. n. / sucre, s. m. / sugar. [*Lat. saccharum, gr. sakkharon = zahăr.*] 1) Aliment de bază, constituit în proporție de 100% din *zaharoză, în cazul *z. alb. Z. brun* rezultă prin rafinarea incompletă a zaharozei. 2) Sin. nerecomandat pentru *glucid.

ZĂBĂLUȚĂ, s. f. / perlèche, s. f. / perleche. [*Magh. zabola = zăbală; -uță.*] Sin.: perleș (v.).

ZĂPADĂ CARBONICĂ / neige carbonique / carbon dioxide snow. [*Sl. zapadati = a cădea; lat. carbo, -onis = cărbune.*] Bioxid de carbon solid, obținut prin evaporarea rapidă a CO_2 lichid. Este utilizată în dermatologie (tumori ale pielii, lupus eritematos), în realizarea *liofilizării, în *criobiologie.

ZDROBIRE, s. f. / écrasement, s. m. / crushing. [*Sl. sudrobiti = a zdrobi.*] Leziune traumatică produsă de un agent mecanic și constând în strivirea sau sfărâmarea țesutului asupra căruia s-a produs agresiunea. V. sindrom de strivire.

ZEA MAYS / zea mays / zea mays. Porumb: plantă din familia *Gramineae*. Stigmatele (mătasea) conțin alcaloizi cu acțiune diuretică (ergosterină), saponine și un ulei esențial bogat în carvacrol.

ZEINĂ, s. f. / zéine, s. f. / zein. [*Lat. zea, gr. zeia = specie de grâu cu un singur bob; -ină.*] Proteină din porumb, săracă în aminoacizii esențiali și lipsită de lizină. De aceea este incriminată ca factor etiologic al distrofiei alimentare și al *pelagrei în cazul consumului predominant de mălai.

ZEIOZĂ, s. f. / zéiose, s. f. / zeiosis. [*Gr. zeiein = a fierbe; -oză.*] Proces de degenerescență și de moarte celulară a leucocitelor, caracterizat prin formarea de expansiuni ale citoplasmei. V. și potocitoză.

ZEISM, s. n. / zéisme, s. m. / zeism. [*Lat. zea, gr. zeia = specie de grâu cu un singur bob; -ism.*] Tulburări care pot apărea după alimentația bogată în mălai sau alte derivate din porumb. V. zeină.

ZELOFOBIE, s. f. / zelophobie, s. f. / zelophobia. [*Lat. zelus, gr. zelos = gelozie; gr. phobos = frică.*] Frică morbidă de a fi bănuit, suspectat de gelozie.

ZELOTIPIE, s. f. / zelotypie, s. f. / zelotypia. [*Lat. zelus, gr. zelos = zel, entuziasm; gr. typos = tip, model, marcă.*] Zel excesiv, până la patologic, în susținerea oricărei cauze.

ZEOLIȚI, s. m. pl. / zéolites, s. f. pl. / zeolits. [*Gr. zeiein = a fierbe; lithos = piatră.*] Silicați dubli naturali de aluminiu și sodiu utilizați la dedurizarea apei.

ZER, s. n. / lactosérum, s. m. / whey. [*Lat. serum = zer.*] Lichid care rămâne după coagularea laptelui. Z. este lipsit de *cazeină, dar conține lactalbumină, lactoglobulină, lactoză și săruri minerale.

ZERO, s. n. / zéro, s. m. / zero. [*Ital. zero = nimic, forma prescurtată a cuvântului zefiro, din ar. sifr.*] 1) Punctul de la care încep măsurările pe o scală. 2) *Z. fiziologic*, temperatura la care toate senzațiile sunt abolite.

ZEUGMATOGRAFIE, s. f. / zeugmatographie, s. f. / zeugmatography. [*Lat. zeugma, -atis, gr. zeugma, -atos = jug; gr. graphein = a scrie.*] Sin.: rezonanță magnetică nucleară (v.).

ZGOMOT, s. n. / bruit, s. m. / sound, noise. [*Sârbă, croată glomot = zgomot.*] Amestec neomogen de sunete cu intensități și frecvențe diferite, dizarmonice, uneori cu efecte fiziologice neplăcute. O serie de zgomote din organism au valoare semeiologică. V. în continuare.

ZGOMOT ALB / bruit blanc / white sound. Z. caracterizat prin emisia simultană a tuturor frecvențelor spectrului sonor, cu intensitate egală. Este utilizat în audiometrie, pentru explorarea acuității auditive a urechii.

ZGOMOT ATRIAL / bruit atrial / atrial sound. Z. IV cardiac, v. zgomote cardiace, def. 4.

ZGOMOT AURICULAR / bourdonnement d'oreille / ear buzzing. Sin.: acufenă (v.).

ZGOMOT AUSCULTATORIU / bruit d'auscultation / auscultatory sound. Z. care este perceput la *auscultaţie. V. şi zgomote cardiace, zgomote respiratorii.

ZGOMOT DE EJECŢIE / bruit d'éjection / ejection sound. Zgomot de ejecţie perceput ca un clacment arterial protosistolic, produs la debutul ejecţiei ventriculare. Acest zgomot apare în stenoza valvulară, aortică sau pulmonară.

ZGOMOT DE FOND / bruit de fond / background (noise). Ansamblu de semnale parazite, fie de origine exterioară unui aparat, fie de origine internă. Aceste semnale sunt înregistrate la nivelul etajului terminal al unui lanţ de măsurare şi se suprapun semnalelor studiate. Există diferite procedee pentru atenuarea z. f. sau de extracţie (eliminare) a acestuia din înregistrarea propriu-zisă.

ZGOMOT DE GALOP / bruit de galop / gallop rhythm. Sin.: galop (v.).

ZGOMOT GLOTIC / bruit glottique / glottic sound. Zgomot determinat de trecerea aerului în orificiul glotic, fiind perceput în mod normal în imediata vecinătate a traheei şi a bronşiilor suşe. Transmiterea sa în zone îndepărtate ale parenchimului pulmonar este la originea *suflurilor pulmonare.

ZGOMOT HIPOCRATIC / bruit hippocratique / hippocratic sound. Z. care este auzit la *auscultaţia pulmonară în *piopneumotorax.

ZGOMOT DE MOARĂ / bruit de moulin / water-wheel murmur. *Clapotaj sonor şi ritmic asemănător cu zgomotul paletelor unei mori de apă. Poate fi ascultat la nivelul inimii în caz de *hidropneumopericard sau de colecţie hidroaerică mediastinală.

ZGOMOT DE PERCUŢIE / bruit de percussion / percussion sound. Z. care se aude la *percuţia unor structuri anatomice. Poate avea diferite sonorităţi (mat, submat, metalic etc.).

ZGOMOT DE STIMULATOR CARDIAC / bruit de stimulateur cardiaque / pacemaker sound. *Clacment perceput uneori la auscultaţia inimii, la pacienţii cu *stimulator cardiac. Clacmentul precedă primul zgomot cardiac (v. zgomote cardiace) şi este atribuit unei stimulări a diafragmului sau a muşchilor peretelui toracic. El poate fi însoţit de un impuls palpabil.

ZGOMOT DE TUN / bruit de canon / cannon sound. Zgomot I al inimii deosebit de intens, care apare în cursul blocului atrioventricular complet, din cauza sumării zgomotului I cu zgomotul IV, în momentele când sistola atrială coincide în timp cu cea ventriculară.

ZGOMOTE CARDIACE / bruits du coeur / heart sounds. Ansamblu de fenomene sonore corespunzând fenomenelor mecanice şi hemodinamice produse în timpul *revoluţiei cardiace. Se descriu patru zgomote cardiace: 1) *Z. I c.* marchează debutul revoluţiei cardiace, este intens, de tonalitate joasă, cu punct maxim de audibilitate în focarul mitralei şi corespunde sistolei ventriculare (contracţie ventriculară, închidere a valvulelor mitralei şi tricuspidei, accelerare a sângelui în vasele mari). 2) *Z. II c.*, de intensitate mai mică şi tonalitate mai înaltă este produs de închiderea valvulelor sigmoide ale aortei şi pulmonarei şi de vibraţia pereţilor vasculari. Z. I şi II sunt separate de marea pauză auscultatorie, corespunzând diastolei ventriculare. 3) *Z. III c.* protodiastolic, este auscultat la începutul diastolei, fiind surd, de mică intensitate, de frecvenţă joasă şi produs de vibraţia ventriculilor datorată umplerii rapide a acestora. Z. III este facultativ şi se percepe la subiectul tânăr în decubitus. 4) *Z. IV c.* de frecvenţă joasă, precedând uneori z. I, este produs de umplerea tardivă a ventriculelor în telediastolă prin contracţie atrială, nu este audibil în condiţii normale, fiind înregistrabil doar la *fonocardiografie. Sin.: zgomot atrial.

ZGOMOTE KOROTKOFF / bruits de Korotkoff / Korotkoff's sounds. [*Nikolai Sergheevici Korotkoff, medic rus, 1874-1920.*] Zgomote arteriale care permit măsurarea presiunii arteriale prin metoda auscultaţiei. Z. K. sunt percepute la nivelul arterei imediat în aval de *sfigmomanomentru. Se disting patru tipuri de tonuri arteriale prin decomprimarea arterei humerale ca urmare a reducerii presiunii manometrice: aproape de tensiunea maximă zgomotele sunt seci şi de intensitate medie, apoi suflante şi atenuate, în continuare seci şi tot mai puternice, iar în final slabe şi surde. În practică, prima bătaie percepută corespunde *presiunii arteriale maxime, iar ultima *presiunii minime.

ZIGAPOFIZĂ, s. f. / zygapophyse, s. f. / zygapophysis. Apofiză articulară situată la unirea pediculilor şi lamelor vertebrale. V. proces, def. 3.

ZIGODACTILIE, s. f. / zygodactylie, s. f. / zygodactyly. [*Gr.* ***zygon*** *= jug;* ***daktylos*** *= deget.*] Reunirea degetelor prin părţile moi, fără fuziunea falangelor.

ZIGOMATIC, adj., s. m. (2) şi n. (3) / zygomatique, adj., s. m. (1, 2), os malaire (3) / zygomatic, adj., zygomatic bone. [*Gr.* ***zygoma, -atos*** *= tot ceea ce serveşte la legat.*] 1) Care se referă la pometii obrazului. 2) Fiecare din muşchii mare şi mic z. 3) *Os z.*: v. tab. anat. - oase. V. şi malar.

ZIGOT, s. m. / zygote, s. m. / zygote. [*Gr.* ***zygotos*** *= legat împreună, de la* ***zygor*** *= eu unesc.*] Celulă rezultată din fecundarea *gameţilor (a unui *ovul de către un *spermatozoid). Sin.: celulă ou, ou fecundat.

ZIMODEM, s. n. / zymodème, s. f. / zymodeme. [*Gr.* ***zyme*** *= ferment, drojdie;* ***demos*** *= popor, populaţie.*] Structură enzimatică specifică unei anumite populaţii de microorganisme identificată prin electroforeză. Fiecare suşă microbiană prezintă un z. caracteristic.

ZIMOGEN, s. m. / zymogène, s. m. / zymogen. [*Gr.* ***zyme*** *= ferment, drojdie;* ***gennan*** *= a produce.*] Substanţă proteinică specifică din care ia naştere o enzimă. Z. sunt precursori de enzime. Ex.: *tripsinogen, *fibrinogen, *tromboplastinogen, *proconvertină etc. Transformarea z. în enzimă activă este declanşată prin acţiunea ionilor de H^+ şi îndeosebi prin însăşi enzima respectivă, fenomen denumit *autocataliză. Existenţa în organism a enzimelor în stare de precursori inactivi previne autodigestia ţesuturilor, coagularea sângelui în vase etc. Sin.: proenzimă.

ZIMOGRAMĂ, s. f. / zymogramme, s. m. / zymogram. 1) Diagrama benzilor obţinute prin *electroforeza unui extract de proteine enzimatice solubile. 2) Reprezentare grafică a spectrului de *fermentaţie aparţinând unei *suşe microbiene.

ZIMOTIC, adj. / zymotique, adj. / zymotic. [*Gr.* ***zyme*** *= ferment.*] Care se referă la *fermentaţie.

ZINC, s. n. / zinc, s. m. / zinc. [*Germ.* ***Zink,*** *de la* ***Zinken*** *= dinte de furcă (aluzie la forma metalului atunci când iese din cuptor).*] Elementul nr. 30, cu simbolul Zn şi greutatea atomică 65,37. Z. este un metal care formează compuşi complecşi cu unele substanţe organice. Oligoelement, se află în organism într-o cantitate de 1,4-2,3 g. Z. exercită un rol de coenzimă în cazul a numeroase enzime. Astfel el intensifică activitatea unor enzime (alcooldehidrogenaza) sau hormoni (insulina) şi inhibă acţiunea altor enzime (anhidraza carbonică). Carenţa de z. se asociază cu *acrodermatita enteropatică, tulburări de creştere şi sensibilitate anormală la infecţii. Ingerate cronic sărurile sale sunt adesea toxice. Carbonatul, clorura şi hidroxidul de z. au efect astringent şi protector. V. tab. const. biochim.

ZINC FINGER / zinc finger / zinc finger. Anglicism inutil pentru *deget de zinc* (v.).

ZINC-INSULINĂ / zinc-insuline / zinc-insulin. Insulină cristalizată romboedric în prezenţa acetatului de zinc. Protamin-z.-i. are o absorbţie mai lentă, eficacitate prelungită şi stabilitate mare.

ZINCALISM, s. n. / zincalisme, s. m. / zincalism. Intoxicaţie cu zinc, determinată de expunerea la concentraţii toxice ale acestuia. Inhalarea de oxid de zinc proaspăt sau de pulberi de către lucrători determină o stare febrilă. Ingestia de cantităţi mari cauzează iritaţie gastrointestinală şi vomismente, iar în cazuri cronice conduce la hipocupremie, anemie sideroblastică şi neutropenie.

ZINCOID, adj. / zincoïde, adj. / zincoid. Care aparţine zincului sau se aseamănă cu zincul.

ZINCOZĂ, s. f. / zincose, s. f. / zincosis. *Pneumoconioză consecutivă inhalării pulberilor de zinc.

ZONA, s. f. / zona, s. f. / zona, herpes zoster. [*Lat. zona = brâu, cingătoare, zonă.*] Boală infecţioasă determinată de *virusul varicelo-zosterian (VVZ), caracterizată printr-o erupţie alcătuită din vezicule mari flasce, cu topografie unilaterală corespunzând traiectului unui nerv senzitiv. Se însoţeşte de adenopatie şi de tulburări senzitive nevralgice, determinând frecvent sechele dureroase, care durează mult timp după vindecare. Cea mai frecventă localizare este intercostală, mai rar oftalmică (*zona oftalmică) şi cervicală. Sin.: zona zoster, herpes zoster.

ZONA OFTALMICĂ / zona ophtalmique / herpes zoster ophthalmicus. Formă topografică de *zona, manifestată printr-o erupţie veziculară unilaterală în teritoriul cutanat al nervului oftalmic, prima ramură a trigemenului. Z. o. se poate traduce prin *conjunctivită, *iridociclită (uneori hipertensivă) şi îndeosebi prin *keratită, al cărei prognostic poate fi sever, asociat frecvent cu paralizii oculomotorii progresive.

ZONA ZOSTER / zona zoster / herpes zoster. Sin.: zona (v.).

ZONĂ, s. f. / zone, s. f. / zone, zona. [*Lat. zona = brâu, cingătoare, zonă.*] Centură, arie sau regiune delimitată (anat.). Ex.: 1) *Zona fasciculata*, porţiune centrală a corticosuprarenalei. 2) *Zona incerta* (NA), porţiunea anterioară a formaţiei reticulate. 3) *Zona pectinata*, porţiunea externă a membranei bazilare. 4) *Z. pulmonară*, segment pulmonar, unitate parenchimatoasă pulmonară, anatomică şi funcţională. 5) *Z. de remaniere*, leziune colposcopică benignă. 6) *Z. subecuatorială* şi *supraecuatorială* a dintelui. 7) *Z. subglotică* etc.

ZONĂ CONTROLATĂ / zone contrôlée / controlled area. Z. cu acces controlat, reglementat conform legii, pentru prevenirea riscului de iradiere cu *radiaţii ionizante nucleare.

ZONĂ EROGENĂ / zone érogène / erotogenic zone. Regiune cutanată sau mucoasă care poate fi sediul unei excitaţii de tip sexual. Z. e. sunt îndeosebi regiunile orală, genitouretrală, mamelonară şi anală.

ZONĂ KIESSELBACH / zone de Kiesselbach / Kiesselbach's area. [*Wilhelm Kiesselbach, otorinolaringolog german, profesor la Erlangen, 1839-1902.*] Sin.: pată vasculară Kiesselbach (v.).

ZONĂ TRIGGER / zone détente / trigger zone. Zonă cutaneomucoasă particulară, de obicei de mică întindere, a cărei stimulare, chiar de intensitate slabă, poate declanşa dureri fulgurante, deseori în salve. Z. t. au fost descrise în cazul nevralgiei de trigemen. V. şi trigger.

ZONITĂ, s. f. / zonite, s. m. / zonite. [*Lat. zona = brâu, cingătoare, zonă; -ită.*] Afectare, de obicei tuberculoasă, a unei zone pulmonare.

ZONULA ADHERENS / zonula adherens / zonula adherens. V. zonulă, def. 2.

ZONULA CILLIARIS / zonula cilliaris / zonula cilliaris. NA: zonula cilliaris. Sin.: zonulă Zinn (v.).

ZONULA OCCLUDENS / zonula occludens / zonula occludens. Sin.: joncţiune impermeabilă (v.).

ZONULĂ, s. f. / zonule, s. m. / zonula. NA: zonula, pl. zonulae. [*Lat. zonula, dim. de la zona = brâu, cingătoare, zonă.*] 1) Zonă anatomică de dimensiuni mici. 2) *Joncţiune aderentă în formă de centură care încercuieşte extremitatea apicală a unei celule epiteliale şi o leagă de celulele vecine. La suprafaţa citoplasmei celulei respective există un fascicul contractil de filamente de *actină. Sin.: *zonula adherens*. 3) *Zonulă Zinn* (v.).

ZONULĂ ZINN / zonule de Zinn / Zinn's zonule. NA: zonula cilliaris. [*Johann Gottfried Zinn, anatomist şi botanist german, profesor la Göttingen, 1727-1759.*] Sistem de fibre care pornesc de la faţa internă a corpului ciliar la periferia cristalinului, menţinând cristalinul în poziţie în globul ocular. Sin.: ligament suspensor al cristalinului, *zonula cilliaris*.

ZONULOLIZĂ, s. f. / zonulolyse, s. f. / zonulolysis. [*Lat. zonula, dim. de la zona = brâu, cingătoare, zonă; gr. lysis = distrugere, de la lyein = a distruge.*] Distrucţia enzimatică, de obicei cu *alfachimotripsină, a *zonulei Zinn, practicată în cursul unor intervenţii pentru *cataractă.

ZONULOTOMIE, s. f. / zonulotomie, s. f. / zonulotomy. [*Lat. zonula, dim. de la zona = brâu, cingătoare, zonă; gr. tome = tăiere, secţiune, de la temnein = a tăia.*] Incizia sau secţionarea *zonulei Zinn, utilizată îndeosebi în unele tehnici de extracţie totală a cristalinului.

ZOOANTROPIE, s. f. / zooanthropie, s. f. / zooanthropia. [*Gr. zoon = animal; anthropos = om.*] Stare delirantă în care bolnavul crede că s-a transformat în animal.

ZOOFILIE, s. f. / zoophilie, s. f. / zoophily. [*Gr. zoon = animal; philia = atracţie, de la philein = a iubi.*] 1) Ataşament exagerat, afecţiune morbidă, faţă de un animal, îndeosebi pentru câine sau pisică. 2) Formă de *parafilie constând în preferinţa pentru animale în provocarea şi în finalizarea excitaţiei sexuale. V. şi bestialitate.

ZOOFOBIE, s. f. / zoophobie, s. f. / zoophobia. [*Gr. zoon = animal; phobos = frică.*] Frică nemotivată, iraţională faţă de animale, în absenţa oricărui pericol.

ZOOMANIE, s. f. / zoomanie, s. f. / zoomania. [*Gr. zoon = animal; mania = nebunie.*] Iubire anormală, exagerată şi exclusivă pentru animale.

ZOOMORFISM, s. n. / zoomorphisme, s. m. / zoomorphism. [*Gr. zoon = animal; morphe = formă; -ism.*] 1) Tendinţa de a găsi, la om, corespondente din lumea animală. 2) Convingerea în posibilitatea transformării în animal; se observă în unele psihopatii.

ZOONOZĂ, s. f. / zoonose, s. f. / zoonosis. [*Gr. zoon = animal; nosos = boală.*] Boală animală care, eventual, poate fi transmisă la om, în anumite condiţii naturale. Ex.: *bruceloza şi *rabia.

ZOOPARAZIT, s. m. / zooparasite, s. m. / zooparasite. Parazit care aparţine regnului animal.

ZOOPATIE, s. f. / zoopathie, s. f. / zoopathy. [*Gr. zoon = animal; pathos = boală.*] Boală a animalelor.

ZOOPLANCTON, s. n. / zooplancton, s. m. / zooplankton. [*Gr. zoon = animal; plankton, forma neutră a adj. planktos = rătăcitor.*] Organismele animale care plutesc liber în apă.

ZOOPROFILAXIE, s. f. / zooprophylaxie, s. f. / zooprophylaxis. [*Gr. zoon = animal; prophylassein = a garanta, de la pro = înainte, phylaxis = protecţie.*] 1) *Profilaxia aplicată la animale, în *medicina veterinară. 2) Prevenirea sau ameliorarea bolilor umane determinate de expunerea la infecţii cu origine animală.

ZOOPSIE, s. f. / zoopsie, s. f. / zoopsia. [*Gr. zoon = animal; opsis = vedere, aspect.*] *Halucinaţie în general terifiantă, constând în vederea unor animale. Z. este prezentă îndeosebi în *delirium tremens.

ZOOSTEROL, s. m. / zoostérol, s. m. / zoosterol. Denumire generică a *sterolilor de origine animală.

ZOOZĂ, s. f. / zoose, s. f. / zoosis. [*Gr.* ***zoon*** *= animal;* ***-oză***.] Boală parazitară de origine animală.

ZOSTERIAN, adj. / zostérien, -ienne, adj. / zosterian. Care este cauzat de *zona, care se află în relaţie cu zona. De ex., *paralizie z.*

ZOSTERIFORM, adj. / zostériforme, adj. / zosteriform. [*Lat.* ***zoster, -eris,*** *gr.* ***zoster, -eros*** *= centură; lat.* ***forma*** *= formă.*] Care seamănă cu *zona. Sin.: zosteroid.

ZOOSTEROID, adj. / zosteroïde, adj. / zosteroid. Sin.: zosteriform (v.).

ZOOSTEROL, s. m. / zoostérol, s. m. / zoosterol. Orice sterol de origine animală.

ZWITTERION, s. m. / zwitterion, s. m. / zwitterion. [*Germ.* ***Zwitter*** *= bastard, hibrid; gr.* ***ion*** *= migrator, călător, de la* ***ienai*** *= a merge.*] Ion cu două regiuni încărcate pozitiv şi negativ (ion dipolar), separate în spaţiu.

V. TABELE DE DATE ANATOMICE

H. VARLAM, V. RUSU, G. NAUM

1. **ARTERE**
2. **VENE**
3. **LIMFATICE**
4. **NERVI**
5. **MUŞCHI**
6. **OASE**
7. **ARTICULAŢII**

Abrevieri utilizate în tabelele de date anatomice:

a.	arteră [NA, artera]
aa.	artere [NA, arteriae]
art.	articulaţie [NA, articulatio]
artic.	articulaţii [NA, articulationes]
lig.	ligament [NA, ligamentum]
ligg.	ligamente [NA, ligamenta]
m.	muşchi [NA, musculus]
mm.	muşchi [NA, musculi]
n.	nerv [NA, nervus]
nn.	nervi [NA, nervi]
nl.	nodul(i) limfatic(i) [NA, lymphonodi]
o.	os [NA, os]
oss.	oase [NA, ossa]
p.n.c.	pereche nervi cranieni]
v.	venă [NA, vena]
V.	vezi
vv.	vene [NA, venae]
r.	ramură [NA, ramus]
rr.	ramuri [NA, rami]

1. ARTERE

DENUMIRE COMUNĂ ARTERA/ARTERELE	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	RAMURI	DISTRIBUŢIE
ACETABULARĂ (R. ACETABULAR)	a. acetabuli (r acetabularis)	a. obturatorie, a. circumflexă femurală medială		acetabulum
ACROMIOTORACICĂ (V. A. TORACOACROMIALĂ)				
ALVEOLARĂ INFERIOARĂ	a. alveolaris inferior	a. maxilară	r milohioidiană, r. linguală, rr dentare, rr. peridentare, a. mentală, a. incisivă	m. milohioidian, mandibulă, dinţii (incisivi şi canin) şi parodonţiul arcadei dentare inferioare, mucoasa bucală, buza inferioară, bărbie
ALVEOLARĂ SUPERIOARĂ POSTERIOARĂ	a alveolaris superior posterior	a. maxilară	rr. dentare, rr. peridentare	premolarii şi molarii superiori, maxila, gingia arcadei dentare superioare, mucoasa sinusului maxilar
ALVEOLARE SUPERIOARE ANTERIOARE	aa. alveolares superiores anteriores	a. infraorbitală	rr dentare, rr peridentare	maxila, incisivi, canin, gingia arcadei dentare superioare, mucoasa sinusului maxilar
ANGULARĂ	a. angularis	porţiunea terminală a a. faciale, distal de ultima ramură colaterală		muşchii şi pielea părţii laterale a nasului; se anastomozează cu a. dorsală a nasului (a. oftalmică)
AORTA	aorta	ventriculul stâng	trunchiul principal al componentei sistemice a sistemului arterial	
AORTA ABDOMINALĂ	aorta (pars) abdominalis	segmentul aortei descendente cuprins între hiatusul aortic al diafragmei (T12) şi bifurcarea sa în arterele iliace comune (L5)	aa. frenice inferioare, trunchiul celiac, aa. suprarenale mijlocii, a. mezenterică superioară, aa. renale, aa. testiculare/ovariene, a. mezenterică inferioară, aa. lombare, a. sacrată mijlocie	diafragma, segmentele subdiafragmatice ale tubului digestiv, rinichi, splină, gonade, peretele abdominal
AORTA ASCENDENTĂ	aorta (pars) ascendens	segmentul aortei cuprins între originea sa în ventriculul stâng şi arcul aortic	a. coronară dreaptă, a. coronară stângă	inimă
AORTA DESCENDENTĂ (V. AORTA TORACICĂ, AORTA ABDOMINALĂ)	aorta (pars) descendens	segmentul aortei cuprins între arcul aortic (T4) şi bifurcarea sa în arterele iliace comune (L5), este subîmpărţit în aorta toracică şi aorta abdominală		
AORTA TORACICĂ	aorta (pars) thoracica	segmentul aortei descendente cuprins între arcul aortic (T4) şi hiatusul aortic al diafragmei (T12)	rr. bronhice, rr esofagiene, rr pericardice, rr. mediastinale, aa frenice superioare, aa. intercostale posterioare (III-XI), a. subcostală	bronhii, plămâni, esofag, pericard, peretele toracic, diafragma

APENDICULARĂ	a. appendicularis	a. ileocolică	r. recurent	apendicele vermiform; prin ramul recurent se anastomozează cu a. cecală posterioară
ARCUATĂ A PICIORULUI	a. arcuata pedis	a. dorsală a piciorului	aa. metatarsiene dorsale (II-IV), aa. digitale dorsale, r. plantar profund	picior, degetele piciorului
ARCUATE RENALE	aa. arcuatae renis	aa. interlobare	aa. interlobulare, arteriole drepte	parenchimul renal
ARCUL AORTIC	arcus aortae	segmentul orizontal al aortei cuprins între aorta ascendentă (a 2-a articulaţie sternocostală dreaptă) şi aorta descendentă (T4)	trunchiul brahiocefalic, a. carotidă comună stângă, a. subclaviculară stângă	structurile parietale şi viscerele capului şi gâtului, membrele superioare, peretele anterior al trunchiului, diafragma
ARTERIOLE RENALE DREPTE	arteriolae rectae renis	aa. arcuate renale, arteriole glomerulare eferente		piramidele renale
AUDITIVĂ INTERNĂ (V. A. LABIRINTINĂ)				
AURICULARĂ POSTERIOARĂ	a. auricularis posterior	a. carotidă externă	r. musculare, r. auriculară, r. occipitală, rr. parotidiene, a. stilomastoidiană, a. timpanică posterioară	cavitatea timpanică, antrul şi celulele mastoidiene, pavilionul urechii, glanda parotidă, m. digastric, m. sternocleidomastoidian, m. occipital, mm. auriculari, m. scăriţei, m. stilohioidian, n. facial, canalele semicirculare
AURICULARĂ PROFUNDĂ	a. auricularis profunda	a. maxilară		pielea meatului acustic extern, membrana timpanică, articulaţia temporomandibulară, glanda parotidă
AXILARĂ	a. axillaris	continuarea a. subclaviculare	a. toracică superioară, a. toracoacromială, a. toracică laterală, a. subscapulară, aa. circumflexe humerale anterioară şi posterioară, rr. subscapulare	axila, peretele toracic, umărul, membrul superior
AZIGOS A VAGINULUI		anastomoză longitudinală pe faţa anterioară şi/sau posterioară a vaginului între ramurile vaginale ale arterei uterine şi ale arterelor rectale inferioară şi mijlocie		
BAZILARĂ	a. basilaris	formată prin unirea arterelor vertebrale	a. cerebeloasă inferioară anterioară, a. labirintină, rr. pontine, rr. mezencefalice, a. cerebeloasă superioară, aa. cerebrale posterioare	trunchiul cerebral, urechea internă, cerebel, glanda pineală, vălul medular superior, plexurile coroide ale ventriculului al III-lea, lobii temporali şi occipitali
BRAHIALĂ	a. brachialis	continuarea a. axilare	a. brahială profundă, a. nutritivă a humerusului, rr. musculare, aa. colaterale ulnare superioară şi inferioară, a. radială, a. ulnară	umăr, braţ, antebraţ, mână
BRAHIALĂ PROFUNDĂ	a. profunda brachii	a. brahială	a. nutritivă a humerusului, rr. deltoidiene, a. colaterală mijlocie şi a. colaterală radială	humerus, muşchii şi pielea braţului

DENUMIRE COMUNĂ ARTERA/ARTERELE	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	RAMURI	DISTRIBUŢIE
BRAHIALĂ SUPERFICIALĂ (V. A. BRAHIALĂ)	a. brachialis superficialis	variantă a a. brahiale având un traiect mai superficial decât în mod obişnuit		
BUCALĂ	a. buccalis	a. maxilară		m. buccinator, pielea şi mucoasa obrazului
BULBARĂ A URETREI (V. A. BULBARĂ A PENISULUI)				
BULBULUI PENISULUI	a. bulbi penis	a. pudendală internă		glandele bulbouretrale, bulbul penisului
BULBULUI VESTIBULULUI (VAGINAL)	a. bulbi vestibuli (vaginae)	a. pudendală internă		bulbul vestibulului vaginal, glanda vestibulară mare (Bartholin), vagin
CALOSOMARGINALĂ	a. callosomarginalis	a. pericaloasă	rr. frontale (anteromedial, mediomedial, posteromedial), r. cingular	faţa medială şi partea superioară a feţei laterale a lobului frontal
CANALULUI PTERIGOIDIAN	a. canalis pterygoidei	a. maxilară (adesea din a. palatină descendentă)	r faringiană	partea superioară a faringelui, tuba auditivă, cavitatea timpanică; a nastomoză între a. carotidă internă şi a. maxilară
CAROTICOTIMPANICE	aa. caroticotympanici	a. carotidă internă		cavitatea timpanică
CAROTIDĂ COMUNĂ	a. carotis communis	trunchiul brahiocefalic (dreapta), arcul aortic (stânga)	artera carotidă internă şi artera carotidă externă	pereţii şi viscerele capului şi gâtului (v ramurile)
CAROTIDĂ EXTERNĂ	a. carotis externa	a. carotidă comună	a. tiroidiană superioară, a. faringiană ascendentă, a. linguală, a. facială, a. occipitală, a. auriculară posterioară, a. temporală superficială, a. maxilară	faţa, pereţii şi viscerele gâtului
CAROTIDĂ INTERNĂ	a. carotis interna	a. carotidă comună	aa. caroticotimpanice, a canalului pterigoidian (inconstantă), rr. tentoriale, rr. meningeale, r. sinusului cavernos, r. ganglionului trigeminal, aa. hipofizare superioară şi inferioară, r. clivusului, a. oftalmică, a comunicantă posterioară, a. coroidiană anterioară, a. cerebrală anterioară, a. cerebrală mijlocie	urechea medie, emisferele cerebrale, glanda hipofiză, orbită, meninge, plexurile coroide ale ventriculului lateral (v. ramurile individuale)
CECALĂ ANTERIOARĂ	a. cecalis anterior	a. ileocolică		faţa anterioară a cecului
CECALĂ POSTERIOARĂ	a. cecalis posterior	a ileocolică		faţa posterioară a cecului
CENTRALĂ A RETINEI	a. centralis retinae	a. oftalmică	r. superior, r. inferior	retina
CENTRALĂ LUNGĂ	a. centralis longa	a. cerebrală anterioară		părţile anterioară şi inferioară ale capului nucleului caudat, părţile rostrale ale putamenului, globusului pallidus, capsulei interne

CENTRALĂ SCURTĂ	a. centralis brevis	a. cerebrală anterioară		nucleii anteriori ai hipotalamusului, partea anterioară a infundibulului
CENTRALE ANTEROLATERALE	aa. centrales anterolaterales	a. cerebrală mijlocie		partea mijlocie a capsulei interne, ganglionii bazali, capsula externă, claustrum, capsula extremă, corpul striat, talamus (parţial)
CENTRALE ANTEROMEDIALE	aa. centrales anteromediales	a. cerebrală anterioară		nucleii anteriori ai hipotalamusului, partea anterioară a infundibulului, rostrumul corpului calos, bulbul şi tractul olfactiv, trigonul olfactiv
CENTRALE POSTEROLATERALE	aa. centrales posterolaterales	a. cerebrală posterioară		crus cerebri, partea posterioară a talamusului, lama tectală, glanda pineală, corpul geniculat medial
CENTRALE POSTEROMEDIALE	aa. centrales posteromediales	a. cerebrală posterioară		partea anterioară a talamusului, pereţele ventriculului al III-lea, globus pallidus
CEREBELOASĂ INFERIOARĂ ANTERIOARĂ	a. cerebelli inferior anterior	a. bazilară	a. labirintină	partea anterolaterală a feţei inferioare a cerebelului, partea inferolaterală a punţii, partea superioară a bulbului rahidian (uneori), urechea internă
CEREBELOASĂ INFERIOARĂ POSTERIOARĂ	a. cerebelli inferior posterior	a. vertebrală	a. spinală posterioară (uneori), r. medială, r. laterală	partea posterioară a feţei inferioare a cerebelului, măduva spinării, partea superioară a bulbului rahidian, plexurile coroide ale ventriculului al IV-lea
CEREBELOASĂ SUPERIOARĂ	a. cerebelli superior	a. bazilară		partea superioară a cerebelului, mezencefal, glanda epifiză, plexurile coroide ale ventriculului al III-lea
CEREBRALĂ ANTERIOARĂ	a. cerebri anterior	a. carotidă internă	a. comunicantă anterioară; rr. centrale: aa. centrale anteromediale, a. centrală scurtă, a. centrală lungă; rr. corticale (din partea postcomunicantă - a. pericaloasă): a. frontobazală medială, a. calosomarginală, a. paracentrală, a. precuneală, a. parieto-occipitală	hipotalamusul anterior, corpul striat, capsula internă, corpul calos, bulbul olfactiv, cortexul orbital, frontal, parietal
CEREBRALĂ MIJLOCIE	a. cerebri media	a. carotidă internă	rr centrale: aa. centrale anterolaterale, rr. corticale: aa. insulare, a. frontobazală laterală, aa. temporale, a. şanţului precentral, a şanţului central, a. şantului post-central, aa. parietale anterioară şi posterioară, a. girusului angular	capsula internă, nucleii bazali, capsula externă, claustrum, capsula extremă, corpul striat, talamus
CEREBRALĂ POSTERIOARĂ	a. cerebri posterior	ramură terminală de bifurcare a a. bazilare	rr. centrale: aa centrale posteromediale, aa. centrale posterolaterale, rr. talamice, rr. pedunculare, rr. coroidiene posterioare; rr. corticale: a. occipitală laterală, a. occipitală medială	talamus, pedunculii cerebrali, tectum, glanda epifiză, corpii geniculaţi, plexurile coroide ale ventriculilor laterali şi ventriculului al III-lea, faţa medială a lobilor temporal şi occipital, spleniumul corpului calos

DENUMIRE COMUNĂ ARTERA/ARTERELE	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	RAMURI	DISTRIBUŢIE
CERVICALĂ ASCENDENTĂ	a. cervicalis ascendens	a. tiroidiană inferioară, trunchiul tirocervical (uneori)	rr. spinale	muşchii gâtului, vertebre, măduva spinării
CERVICALĂ PROFUNDĂ	a. cervicalis profunda	trunchiul costocervical		muşchii profunzi ai cefei
CERVICALĂ SUPERFICIALĂ	a. cervicalis superficialis	r. superficial al a. transverse a gâtului; trunchiul tirocervical		
CILIARE ANTERIOARE	aa. ciliares anteriores	rr. musculare ale a. oftalmice	aa. episclerale, aa. conjunctivale anterioare	coroidă, corpul ciliar, iris, conjunctivă
CILIARE POSTERIOARE LUNGI	aa. ciliares posteriores longae	a. oftalmică		corpul ciliar, iris (marele cerc arterial)
CILIARE POSTERIOARE SCURTE	aa. ciliares posteriores breves	a. oftalmică		coroidă, corpul ciliar, iris (marele cerc arterial)
CIRCUMFLEXĂ FEMURALĂ LATERALĂ	a. circumflexa femoris lateralis	a. femurală profundă	r ascendentă, r. transversă, r descendentă	articulaţia şoldului, capul şi gâtul femural, muşchii şoldului şi coapsei, reţeaua articulară a genunchiului
CIRCUMFLEXĂ FEMURALĂ MEDIALĂ	a. circumflexa femoris medialis	a. femurală profundă	r. profundă, r. ascendentă, r. transversă, r. acetabulară (a. acetabulară)	articulaţia şoldului, capul şi gâtul femural, muşchii şoldului şi coapsei
CIRCUMFLEXĂ HUMERALĂ ANTERIOARĂ	a. circumflexa humeri anterior	a. axilară		articulaţia scapulohumerală, capul humeral, m deltoid, capătul lung al m. biceps brahial, tendonul m. mare pectoral
CIRCUMFLEXĂ HUMERALĂ POSTERIOARĂ	a. circumflexa humeri posterior	a. axilară		articulaţia scapulohumerală, m. deltoid, m. triceps, m. mare rotund şi m. mic rotund
CIRCUMFLEXĂ ILIACĂ PROFUNDĂ	a. circumflexa ilium profunda	a. iliacă externă	r. ascendentă	peretele abdominal anterolateral, regiunea iliacă, stinghie, m. croitor, m. tensor al fasciei lata
CIRCUMFLEXĂ ILIACĂ SUPERFICIALĂ	a. circumflexa ilium superficialis	a. femurală		peretele abdominal anterolateral, regiunea iliacă, stinghie, nl. inghinali, m. croitor, m. tensor al fasciei lata
CIRCUMFLEXĂ SCAPULARĂ	a. circumflexa scapulae	a. subscapulară		muşchii subspinos, mare rotund, mic rotund
CISTICĂ	a cystica	ramura dreaptă a a. hepatice proprii		vezicula biliară, faţa viscerală a ficatului
COLATERALĂ CUBITALĂ INFERIOARĂ (V. A. COLATERALĂ ULNARĂ INFERIOARĂ)				
COLATERALĂ CUBITALĂ SUPERIOARĂ (V. A. COLATERALĂ ULNARĂ SUPERIOARĂ)				

COLATERALĂ MIJLOCIE	a. collateralis media	r. terminală posterioară a a. brahiale profunde		capătul medial al m. triceps brahial, articulația cotului
COLATERALĂ RADIALĂ	a. collateralis radialis	r. terminală anterioară a a. brahiale profunde		m. brahioradial, m. brahial, articulația cotului
COLATERALĂ ULNARĂ INFERIOARĂ	a. collateralis ulnaris inferior	a. brahială		articulația cotului, mușchii epicondilieni mediali
COLATERALĂ ULNARĂ SUPERIOARĂ	a. collateralis ulnaris superior	a. brahială		articulația cotului, m. triceps brahial, mușchii epicondilieni mediali
COLICĂ DREAPTĂ	a. colica dextra	a. mezenterică superioară; uneori prin trunchi comun cu a. ileocolică	r. descendentă, r. ascendentă	colonul ascendent
COLICĂ DREAPTĂ INFERIOARĂ (V. A. ILEOCOLICĂ)				
COLICĂ MIJLOCIE	a. colica media	a. mezenterică superioară	r. dreaptă, r. stângă	colonul transvers
COLICĂ STÂNGĂ	a. colica sinistra	a. mezenterică inferioară		colonul descendent
COMUNICANTĂ ANTERIOARĂ	a. communicans anterior cerebri	anastomoză între arterele cerebrale anterioare care completează anterior cercul arterial Willis		
COMUNICANTĂ POSTERIOARĂ	a. communicans posterior cerebri	a. carotidă internă; se anastomozează cu a. cerebrală posterioară completând cercul arterial Willis		tractul optic, crus cerebri, regiunea interpedunculară, girusul hipocampic
CONJUNCTIVALE ANTERIOARE	aa. conjunctivales anteriores	aa. ciliare anterioare		conjunctiva
CONJUNCTIVALE POSTERIOARE	aa. conjunctivales posteriores	a. palpebrală medială		caruncula lacrimală, conjunctiva
COROIDIANĂ ANTERIOARĂ	a. choroidea anterior	a. carotidă internă; a. cerebrală mijlocie		tractul optic, crus cerebri, uncusul hipocampic, globus pallidus, partea posterioară a capsulei interne, corpii geniculați, plexurile coroide ale ventriculului lateral
COROIDIANĂ POSTERIOARĂ		una dintre ramurile coroidiene ale a. cerebrale posterioare		plexurile coroide ale ventriculului lateral și ventriculului al III-lea
CORONARĂ DREAPTĂ	a. coronaria dextra	aorta ascendentă	r conului arterial, r nodului sino atrial (a. nodală), rr atriale, r marginală dreaptă, r atrială intermediară, r interventriculară posterioară, r nodului atrioventricular, rr septale interventriculare (din r septală interventriculară)	conul arterial, nodul sinoatrial (55%), atriul drept, ventriculul drept, ventriculul stâng (parțial), nodul atrioventricular, 1/3 posterioară a septului interventricular
CORNARĂ STÂNGĂ	a coroaria sinistra	aorta scendentă	r. intervenriculară anterioară (r. conului arterial, r. laterală, rr. septale interventriculare), r. circumflexă (r atrială anastomotică, r. marginală stângă, r. atrială intermediară, r. ventriculară posterioară stângă, r. nodului sino-atrial, r. nodală atrioventriculară (inconstantă), rr. atriale	conul arteral, ventriculul stâng, 2/3 anterioare ale septului interventricular, atriul stâng, nodul sinoatrial (45%), nodul atrioventricular (uneori)

DENUMIRE COMUNĂ ARTERA/ARTERELE	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	RAMURI	DISTRIBUŢIE
COZII PANCREASULUI	a. caudae pancreatis	a. splenică		coada pancreasului
CREMASTERICĂ	a. cremasterica	a. epigastrică inferioară		m. cremaster, învelişurile cordonului spermatic
DEFEREN}IALĂ (V. A. DUCTULUI DEFERENT)				
DENTARE (V. AA. ALVEOLARE)				
DIAFRAGMATICĂ INFERIOARĂ (V. A. FRENICĂ INFERIOARĂ)				
DIAFRAGMATICĂ SUPERIOARĂ (V. A. FRENICĂ SUPERIOARĂ)				
DIAFRAGMATICE (V. AA FRENICE)				
DIGITALE COMUNE ALE PICIORULUI (V. A. METATARSIENE)				
DIGITALE DORSALE ALE MÂINII	aa. digitales dorsales manus	aa. metacarpiene dorsale		faţa dorsală a degetelor mâinii
DIGITALE DORSALE ALE PICIORULUI	aa. digitales dorsales pedis	aa. metatarsiene dorsale		faţa dorsală a degetelor piciorului
DIGITALE PALMARE COMUNE	aa. digitales palmares communes	arcada palmară superficială	aa. palmare digitale proprii	degetele mâinii
DIGITALE PALMARE PROPRII	aa. digitales palmares propriae	aa. digitale palmare comune		degetele mâinii
DIGITALE PLANTARE COMUNE	aa. digitales plantares communes	aa. metatarsiene plantare	aa. digitale plantare proprii	degetele piciorului
DIGITALE PLANTARE PROPRII	aa. digitales plantares propriae	aa. digitale plantare comune		degetele piciorului
DORSALĂ A CLITORISULUI	a. dorsalis clitoridis	a. pudendală internă		clitoris
DORSALĂ A NASULUI	a. dorsalis nasi	a. oftalmică	r. lacrimală	sacul lacrimal, dosul nasului
DORSALĂ A PENISULUI	a. dorsalis penis	a. pudendală internă		glandul, coroana şi prepuţul penisului
DORSALĂ A PICIORULUI	a. dorsalis pedis	continuarea arterei tibiale anterioare	aa. tarsiene mediale şi a. tarsiană laterală, a. arcuată	picior

DORSALĂ A SCAPULEI	a. dorsalis scapulae	r. profund al a. transverse a gâtului; a. subclaviculară		mm. romboizi, m. latissimus dorsi
DUCTULUI DEFERENT	a. ductus deferentis	a. ombilicală; aa. vezicale superioare (uneori)	rr. ureterale	ureter, ductul deferent, veziculele seminale, testicul
EPIGASTRICĂ INFERIOARĂ	a. epigastrica inferior	a. iliacă externă	r. pubiană, a. cremasterică, a. ligamentului rotund al uterului	m. cremaster, învelişurile cordonului spermatic, ligamentul rotund al uterului, peretele abdominal
EPIGASTRICĂ SUPERFICIALĂ	a. epigastrica superficialis	a. femurală		peretele abdominal, stinghie, nodulii limfatici inghinali
EPIGASTRICĂ SUPERIOARĂ	a. epigastrica superior	a. toracică internă		peretele abdominal, diafragma
EPISCLERALE	aa. episclerales	aa. ciliare anterioare		iris, corpul ciliar
ETMOIDALĂ ANTERIOARĂ	a. ethmoidalis anterior	a. oftalmică	a. meningee anterioară, rr. septale anterioare, rr. nazale anterioare laterale, r. nazală externă	meningele fosei craniene anterioare, sinusul frontal, celule etmoidale anterioare şi mijlocii, mucoasa nazală din partea anterioară a plafonului cavităţii nazale şi peretelui lateral, septul nazal, pielea dosului nasului
ETMOIDALĂ POSTERIOARĂ	a. ethmoidalis posterior	a. oftalmică		celule etmoidale posterioare, meninge, partea posterioară a peretelui lateral al cavităţii nazale
FACIALĂ	a. facialis	a. carotidă externă	a. palatină ascendentă, a. submentală, a. labială inferioară, a. labială superioară, r. tonsilară, rr. glandulare, r. nazală laterală, a. angulară	arcurile palatine, amigdala palatină, vălul palatin, baza limbii, glanda submandibulară, planşeul cavităţii bucale, buze, feţele laterale şi dosul nasului, septul nazal
FARINGIANĂ ASCENDENTĂ	a. pharyngea ascendens	a. carotidă externă	rr. faringiene, a. timpanică inferioară, a. meningee posterioară	peretele faringelui, amigdala palatină, tuba auditivă, cavitatea timpanică, dura mater a fosei craniene posterioare
FEMURALĂ	a. femoralis	continuarea a. iliace externe la nivelul ligamentului inghinal	a. epigastrică superficială, a. circumflexă iliacă superficială, aa. pudendale externe, a. femurală profundă, a. descendentă a genunchiului	partea inferioară a peretelui abdominal, regiunea inghinală, organele genitale externe, coapsa, planurile profunde ale regiunii gluteale, articulaţia genunchiului
FEMURALĂ PROFUNDĂ	a. profunda femoris	a. femurală	a. circumflexă femurală medială a. circumflexă femurală laterală, aa. perforante	capul şi gâtul femural, articulaţia şoldului, muşchii gluteali, muşchii coapsei
FESIERĂ INFERIOARĂ (V. A GLUTEALĂ INFERIOARĂ)				
FESIERĂ SUPERIOARĂ (V. A GLUTEALĂ SUPERIOARĂ)				
FIBULARĂ (V. A. PERONIERĂ)	a. fibularis	termen alternativ pentru a. peronieră		

DENUMIRE COMUNĂ ARTERA/ARTERELE	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	RAMURI	DISTRIBUŢIE
FRENICE INFERIOARE	aa. phrenicae inferiores	aorta abdominală	a. suprarenală superioară	diafragma, glanda suprarenală
FRENICE SUPERIOARE	aa. phrenicae superiores	aorta toracică		faţa superioară a porţiunii vertebrale a diafragmei
FRONTALĂ (V. A. SUPRATROHLEARĂ)				
FRONTOBAZALĂ LATERALĂ	a. frontobasalis lateralis	a cerebrală mijlocie		girusul frontal inferior, partea laterală a feţei inferioare a lobului frontal (girusul orbital lateral)
FRONTOBAZALĂ MEDIALĂ	a. frontobasalis medialis	a. pericaloasă		faţa inferioară a lobului frontal
FUNICULARĂ (V. A. TESTICULARĂ)				
GASTRICĂ DREAPTĂ	a. gastrica dextra	a. hepatică comună		porţiunea pilorică a stomacului pe mica curbură
GASTRICĂ STÂNGĂ	a. gastrica sinistra	trunchiul celiac	rr. esofagiene	partea abdominală a esofagului, mica curbură gastrică, o parte a lobului hepatic stâng (frecvent)
GASTRICE SCURTE	aa. gastricae breves	a. splenică		partea superioară a corpului stomacului
GASTRODUODENALĂ	a. gastroduodenalis	a. hepatică comună	a. pancreaticoduodenală superioară, a. gastroepiploică dreaptă	stomac, duoden, pancreas, mare epiploon
GASTROEPIPLOICĂ DREAPTĂ	a. gastroepiploica dextra	termen alternativ pentru a. gastro-omentală dreaptă		
GASTROEPIPLOICĂ STÂNGĂ	a. gastroepiploica sinistra	termen alternativ pentru a. gastro-omentală stângă		
GASTRO-OMENTALĂ DREAPTĂ	a. gastro-omentalis dextra	a. gastroduodenală	rr. omentale (epiploice)	stomac, mare epiploon
GASTRO-OMENTALĂ STÂNGĂ	a. gastro-omentalis sinistra	a splenică	rr omentale (epiploice)	stomac, mare epiploon
GENICULARĂ DESCENDENTĂ	a. genus descendens	a. femurală	r. safen, rr. articulare	articulaţia genunchiului, pielea părţii superomediale a gambei
GENICULARĂ INFERIOARĂ LATERALĂ	a. genus inferior lateralis	a. poplitee		articulaţia genunchiului
GENICULARĂ INFERIOARĂ MEDIALĂ	a. genus inferior medialis	a. poplitee		articulaţia genunchiului
GENICULARĂ MIJLOCIE	a. genus media	a. poplitee		articulaţia genunchiului, ligamentele încrucişate, sinoviala patelară şi pliurile alare

GENICULARĂ SUPERIOARĂ LATERALĂ	a. genus superior lateralis	a. poplitee		articulaţia genunchiului, femur, patela, muşchii învecinaţi
GENICULARĂ SUPERIOARĂ MEDIALĂ	a. genus superior medialis			articulaţia genunchiului, femur, patela, muşchii învecinaţi
GIRUSULUI ANGULAR	a. gyri angularis	a. cerebrală mijlocie		cortexul girusului angular
GLUTEALĂ INFERIOARĂ	a. glutea inferior	a. iliacă internă	a. nervului sciatic	articulaţia şoldului, fesă, faţa posterioară a coapsei
GLUTEALĂ SUPERIOARĂ	a. glutea superior	a. iliacă internă	r. superficial, r. profund (r. superior, r. inferior)	fesă
HELICINE ALE PENISULUI	aa. helicinae penis	a. profundă a penisului, a. dorsală a penisului		ţesutul erectil al penisului
HEMOROIDALE (V. A. RECTALE)				
HEPATICĂ COMUNĂ	a. hepatica communis	trunchiul celiac	a. gastrică dreaptă, a. gastroduodenală, a. hepatică proprie	stomac, pancreas, duoden, ficat, vezicula biliară, mare epiploon
HEPATICĂ PROPRIE	a. hepatica propria	a. hepatică comună	r. dreaptă, r. stângă	ficat, vezicula biliară
HEUBNER (V. A. CENTRALĂ LUNGĂ)				
HIALOIDĂ	a. hyaloidea	a. oftalmică primitivă		cristalinul embrionar şi fetal
HIPOFIZARĂ INFERIOARĂ	hypophysialis inferior	a. carotidă internă		glanda hipofiză
HIPOFIZARĂ SUPERIOARĂ	hypophysialis superior	a. carotidă internă		glanda hipofiză
HIPOGASTRICĂ (V. A. ILIACĂ INTERNĂ)				
HUMERALĂ (V. A. BRAHIALĂ)				
HUMERALĂ PROFUNDĂ (V. A. BRAHIALĂ PROFUNDĂ)				
ILEALE	aa. ilei	a. mezenterică superioară		ileon
ILEOCOLICĂ	a. ileocolica	a. mezenterică superioară	r. colică (ascendentă), a. cecală anterioară, a. cecală posterioară, a. apendiculară, r. ileală	partea terminală a ileonului, cec, apendicele vermiform, colonul ascendent
ILIACĂ COMUNĂ	a. iliaca communis	aorta abdominală	a. iliacă externă, a. iliacă internă	peritoneu, ureter, nodulii limfatici, m. psoas
ILIACĂ EXTERNĂ	a. iliaca externa	a. iliacă comună	a. epigastrică inferioară, a. circumflexă iliacă profundă	m. psoas, nodulii limfatici, peretele abdominal anterolateral
ILIACĂ INTERNĂ	a. iliaca interna	a. iliacă comună	a. obturatorie, a. pudendală internă, a. gluteală inferioară, a. iliolombară, aa. sacrate laterale, a. gluteală superioară, a. ombilicală, a. uterină, a. vezicală inferioară, a. vaginală, a. rectală mijlocie	pereţii şi organele pelvisului, fesele, organele aparatului reproducător, faţa medială a coapsei

DENUMIRE COMUNĂ ARTERA/ARTERELE	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	RAMURI	DISTRIBUȚIE
ILIOLOMBARĂ	a. iliolumbalis	a. iliacă internă	r. lombară, r. iliacă	oasele şi muşchii pelvisului, a 5-a vertebră lombară
INFRAORBITALĂ	a. infraorbitalis	a. maxilară	aa. alveolare superioare anterioare	maxila, sinusul maxilar, caninul şi incisivii superiori, pleoapa inferioară, obrazul, partea laterală a nasului
INSULARE	aa. insulares	a. cerebrală mijlocie		cortexul insulei
INTERCOSTALĂ ANTERIOARĂ	a. intercostalis anterior	trunchiul costocervical		structurile primelor 2 spaţii intercostale
INTERCOSTALĂ ANTERO-SUPERIOARĂ (V. A. INTERCOSTALĂ ANTERIOARĂ)	a. intercostalis anterosuperior	termen alternativ pentru a. intercostală anterioară		
INTERCOSTALĂ SUPREMĂ (V. A. INTERCOSTALĂ ANTERIOARĂ)	a. intercostalis suprema	termen alternativ pentru a. intercostală anterioară		
INTERCOSTALE POSTERIOARE I şi II	aa. intercostales posteriores I et II	a. intercostală supremă	rr. dorsale, r. spinală	partea superioară a peretelui toracic, meninge, măduva spinării
INTERCOSTALE POSTERIOARE III-XII	aa. intercostales posteriores III - XII	aorta toracică	r. dorsală, r. colaterală, rr. cutanate laterale	peretele toracic, meninge, măduva spinării
INTERLOBARE RENALE	aa. interlobares renis	a. segmentare (renale)	aa. arcuate renale	lobii renali
INTERLOBULARE HEPATICE	aa. interlobulares hepatis	arterele segmentare hepatice ale ramurilor dreaptă şi stângă ale a. hepatice proprii		spaţiile portale, lobulii hepatici
INTERLOBULARE RENALE	aa. interlobulares renis	aa. arcuate renale		glomerulii renali
INTEROSOASĂ ANTERIOARĂ	a. interossea anterior	a. interosoasă comună sau a. interosoasă posterioară	a. mediană	planurile profunde ale compartimentului anterior al antebraţului
INTEROSOASĂ COMUNĂ	a. interossea communis	a. ulnară	aa. interosoase anterioară şi posterioară	fosa cubitală
INTEROSOASĂ POSTERIOARĂ	a. interossea posterior	a. interosoasă comună	a. interosoasă recurentă	părţile profunde ale compartimentului posterior al antebraţului
INTEROSOASĂ RECURENTĂ	a. interossea recurrens	a. interosoasă posterioară sau comună		faţa posterioară a cotului
ISCHIATICĂ (V. A. GLUTEALĂ INFERIOARĂ)				
JEJUNALE	aa. jejunales	a. mezenterică superioară		jejun
LABIALĂ INFERIOARĂ	a. labialis inferior	a. facială		buza inferioară (glande, muşchi, mucoasă)

LABIALĂ SUPERIOARĂ	a. labialis superior	a. facială	r. alară, r. septală	buza superioară, partea anteroinferioară a septului nazal, aripa nasului
LABIRINTINĂ	a. labyrinthi	trunchiul bazilar, a. cerebeloasă inferioară anterioară	rr. vestibulare, r. cohleară	urechea internă
LACRIMALĂ	a. lacrimalis	a. oftalmică	r. meningeală recurentă, rr. zigomatice, aa. palpebrale laterale	meninge, fosa temporală, mm. drepţi superior şi lateral, glanda lacrimală, pleoape, conjunctivă
LARINGEE INFERIOARĂ	a. laryngea inferior	a. tiroidiană inferioară		muşchii şi mucoasa laringelui
LARINGEE SUPERIOARĂ	a. laryngea superior	a. tiroidiană superioară		muşchii şi mucoasa laringelui
LENTICULOSTRIATE (V. AA. CENTRALE ANTERO-LATERALE)				
LIGAMENTULUI ROTUND AL UTERULUI	a. ligamenti teretis uteri	a. epigastrică inferioară		ligamentul rotund al uterului
LINGUALĂ	a. lingualis	a. carotidă externă	r. suprahioidiană, a. sublinguală, rr. dorsale linguale, a. profundă a limbii	limbă, glanda sublinguală, arcul palatoglos, amigdală, m. milohioidian, mucoasa planşeului bucal, gingie, epiglotă
LINGUALĂ PROFUNDĂ	a. profunda linguae	a. linguală		muşchii limbii, mucoasa linguală
LOBULUI CAUDAT	a. lobi caudati	ramurile a. hepatice proprii		lobul caudat al ficatului
LOMBARĂ IMA	a. lumbalis ima	a. sacrată mijlocie		sacrum, m. mare fesier, m. iliac, rect
LOMBARE	aa. lumbales	aorta abdominală	rr. dorsale, rr. spinale	vertebrele lombare, muşchii spatelui, peretele abdominal posterior, capsula renală
LUSORIA		a. subclaviculară dreaptă aberantă cu originea în aorta descendentă şi traiect posterior esofagului producând adesea disfagie		
MALEOLARĂ ANTERIOARĂ LATERALĂ	a. malleolaris anterior lateralis	a. tibială anterioară		articulaţia gleznei
MALEOLARĂ ANTERIOARĂ MEDIALĂ	a. malleolaris anterior medialis	a. tibială anterioară		articulaţia gleznei, tegumentele din vecinătate
MAMARĂ EXTERNĂ (V. A. TORACICĂ LATERALĂ)				
MAMARĂ INTERNĂ (V. A. TORACICĂ INTERNĂ)				
MASETERICĂ	a. masseterica	a. maxilară		m. maseter
MAXILARĂ	a. maxilară	a. carotidă externă	a. auriculară profundă, a. timpanică anterioară, a. alveolară inferioară, a. meningee mijlocie, a. maseterică, aa. temporale profunde, r pterigoidiene, a. bucală, a. alveolară superioară posterioară, a. infraorbitală, a. canalului pterigoidian, a. palatină descendentă, a. sfenopalatină	mucoasa cavităţii timpanice, membrana timpanică, dinţii, parodonţiul şi gingia arcadelor dentare superioară şi inferioară, muşchii masticatori, meninge, oasele bolţii craniene, mucoasa cavităţii bucale, mucoasa foselor nazale, sinusurile paranazale, bolta palatină, faringe, tuba auditivă (v ramurile individuale)

DENUMIRE COMUNĂ ARTERA/ARTERELE	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	RAMURI	DISTRIBUŢIE
MAXILARĂ EXTERNĂ (V. A. FACIALĂ)				
MAXILARĂ INTERNĂ (V A. MAXILARĂ)				
MEDIANĂ	a. mediana	a. interosoasă anterioară		n. median, muşchii din compartimentul anterior al antebraţului, radius, ulna
MENINGEE ANTERIOARĂ	a. meningea anterior	a. etmoidală anterioară		dura mater a fosei craniene anterioare
MENINGEE MIJLOCIE	a. meningea media	a. maxilară	r. meningee accesorie, r. pietroasă, a. timpanică superioară, r. frontală, r. parietală, r. anastomotică pentru r. meningee recurentă din a. lacrimală	unele oase ale craniului, dura mater din fosele craniene mijlocie şi anterioară, cavitatea timpanică*
MENINGEE POSTERIOARĂ	a. meningea posterior	a. faringiană ascendentă		oasele şi dura mater din fosa craniană posterioară
MENTALĂ	a. mentalis	a. alveolară inferioară		părţile moi ale bărbiei şi buzei inferioare
METACARPIENE DORSALE	aa. metacarpeae dorsales	reţeaua dorsală a carpului (II-IV), a. radială (I)	aa. digitale dorsale	faţa dorsală a degetelor mâinii
METACARPIENE PALMARE	aa. metacarpeae palmares	arcada palmară profundă		oasele metacarpiene, muşchii interosoşi
METATARSIENE DORSALE	aa. metatarseae dorsales	a. arcuată	aa. digitale dorsale	faţa dorsală a piciorului şi degetelor
METATARSIENE PLANTARE	aa. metatarseae plantares	arcada plantară	rr. perforante (spre aa. metatarsiene dorsale), aa. digitale plantare comune	faţa plantară a degetelor
MEZENTERICĂ INFERIOARĂ	a. mesenterica inferior	aorta abdominală	a. colică stângă, aa sigmoidiene, a. rectală superioară	1/3 stângă a colonului transvers, flexura colică stângă, colonul descendent, rect
MEZENTERICĂ SUPERIOARĂ	a. mesenterica superior	aorta abdominală	aa. pancreaticoduodenale inferioare, aa. jejunale, aa. ileale, a. ileocolică, a. colică dreaptă, a. colică mijlocie	capul pancreasului, intestinul subţire, cec, apendicele vermiform, colonul ascendent, flexura colică dreaptă, 2/3 drepte ale colonului transvers
MUSCULOFRENICĂ	a. musculophrenica	a. toracică internă	rr intercostale anterioare	diafragma, spaţiile intercostale, peretele anterolateral al abdomenului
NAZALĂ EXTERNĂ	a. nasi externa	termen alternativ pentru a. dorsală a nasului		
NAZALE POSTERIOARE LATERALE	aa. nasales posteriores laterales	a. sfenopalatină		părţile posterioare ale cornetelor şi peretelui lateral al foselor nazale
NAZOPALATINĂ		a. sfenopalatină		se anastomozează cu a. palatină mare prin canalul incisiv
NENUMITĂ (V. TRUNCHIUL BRAHIOCEFALIC)	a. anonyma			

NERVULUI MEDIAN (V. A. MEDIANĂ)	a. comes nervi mediani			
NERVULUI SCIATIC	a. comitans nervi ischiatici	a. gluteală inferioară		însoţeşte nervul sciatic
NEUBAUER (V. A. TIROIDIANĂ IMA)				
NUTRITIVĂ	a. nutricia	arteră cu origine variabilă care vascularizează canalul medular al unui os lung		
NUTRITIVE ALE HUMERUSULUI	aa. nutriciae humeri	a. brahială, a. brahială profundă		humerus
ŞANŢULUI CENTRAL	a. sulci centralis	a. cerebrală mijlocie		girusurile precentral şi postcentral
ŞANŢULUI POSTCENTRAL	a. sulci postcentralis	a. cerebrală mijlocie		girusul postcentral
ŞANŢULUI PRECENTRAL	a. sulci precentralis	a. cerebrală mijlocie		partea operculară a girusului frontal inferior, cortexul lobului frontal în vecinătatea şanţului precentral
OBTURATORIE	a. obturatoria	a. iliacă internă	r. pubiană, r. acetabulară, r. anterioară, r. posterioară	m. obturator intern, m. iliac, osul iliac, m. obturator extern, m. pectineu, mm. adductori, m. gracilis, pielea organelor genitale externe, muşchii cu origine pe tuberozitatea ischiatică, capul femural, articulaţia şoldului
OBTURATORIE ACCESORIE	a. obturatoria accessoria	termen aplicat ramurii obturatorii a ramurii pubiene a a. epigastrice inferioare care se anastomozează cu ramura pubiană a a. obturatorii pe faţa posterioară a ramurii superioare a pubisului		
OCCIPITALĂ	a. occipitalis	a. carotidă externă	r. mastoidiană, r. auriculară, rr. sternocleidomastoidiene, r. meningeală (inconstantă), rr. occipitale, r. descendentă	dura mater a fosei craniene posterioare, celulele mastoidiene, faţa posterioară a pavilionului urechii, m. sternocleidomastoidian, muşchii posteriori ai gâtului, scalpul regiunii occipitale
OCCIPITALĂ LATERALĂ	a. occipitalis lateralis	a. cerebrală posterioară	rr. temporale	girusul parahipocampic, uncus, girusurile occipitotemporale lateral şi medial
OCCIPITALĂ MEDIALĂ	a. occipitalis medialis	a. cerebrală posterioară	rr. dorsale ale corpului calos, rr. parietale, r. parieto-occipitală, r. calcarină, r. occipitotemporală	spleniumul corpului calos, faţa medială a lobului temporal, lobulii precuneus şi cuneus, aria striată, faţa medială a lobului occipital
OFTALMICĂ	a. ophtalmica	a. carotidă internă	a. lacrimală, a supraorbitară, a. etmoidală posterioară, a. etmoidală anterioară, aa. palpebrale mediale, a. supratrohleară, a. dorsală a nasului, a. centrală a retinei, aa. ciliare posterioare scurte, aa. ciliare posterioare lungi, aa. musculare	glanda lacrimală, pielea şi muşchii frunţii, celulele etmoidale posterioare şi anterioare, sinusul frontal, mucoasa cavităţii nazale (parţial), pleoapele, conjunctiva, structurile globului ocular, muşchii extrinseci ai globului ocular
OMBILICALĂ	a. umbilicalis	a. iliacă internă (înainte de naştere este continuarea acesteia; după naştere porţiunea dintre vezica urinară şi ombilic se obliterează formând ligamentul ombilical medial)	a. ductului deferent, aa. vezicale superioare	ductul deferent, veziculele seminale, testicule, ureter, vezica urinară, uretră

DENUMIRE COMUNĂ ARTERA/ARTERELE	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	RAMURI	DISTRIBUŢIE
ORBITOFRONTALĂ LATERALĂ (V. A. FRONTOBAZALĂ LATERALĂ)				
OVARIANĂ	a. ovarica	aorta abdominală	rr. ureterale	ureter, ovar, ligamentul ovarian, tuba uterină
PALATINĂ ASCENDENTĂ	a. palatina ascendens	a. facială		palatul moale, peretele faringelui, amigdala palatină, tuba auditivă
PALATINĂ DESCENDENTĂ	a. palatina descendens	a. maxilară	r. faringiană (uneori), a. palatină mare, aa. palatine mici	mucoasa faringelui, gingia arcadei dentare superioare, mucoasa bolţii palatine
PALATINĂ MARE	a. palatina major	a. palatină descendentă		gingia incisivilor, mucoasa palatului dur
PALATINE MICI	aa. palatinae minores	a. palatină descendentă		palatul moale, amigdala palatină
PALPEBRALE LATERALE	aa. palpebrales laterales	a. lacrimală		pleoape, conjunctivă
PALPEBRALE MEDIALE	aa. palpebrales mediales	a. oftalmică	aa. conjunctivale posterioare	pleoape, conjunctivă
PANCREATICĂ DORSALĂ	a. pancreatica dorsalis	a. splenică	a. pancreatică inferioară	capul şi corpul pancreasului
PANCREATICĂ INFERIOARĂ	a. pancreatica inferior	a. pancreatică dorsală		corpul şi coada pancreasului
PANCREATICĂ MARE	a. pancreatica magna	a. splenică		faţa posterioară a corpului şi cozii pancreasului
PANCREATICODUODENALĂ INFERIOARĂ	a. pancreaticoduodenalis inferior	a. mezenterică superioară	r. anterioară, r. posterioară	capul pancreasului, duoden
PANCREATICODUODENALĂ SUPERIOARĂ	a. pancreaticoduodenalis superior	a. gastroduodenală		pancreas, duoden
PANCREATICODUODENALĂ SUPERIOARĂ	a. pancreaticoduodenalis superior	a. gastroduodenală	rr. pancreatice, rr. duodenale	capul pancreasului, duoden, ductul biliar comun
PANCREATICODUODENALE INFERIOARE	aa. pancreaticoduodenales inferiores	a. mezenterică superioară		pancreas, duoden
PARACENTRALĂ	a. paracentralis	a. pericaloasă		lobulul paracentral
PARIETALĂ ANTERIOARĂ	a. parietalis anterior	trunchiul arterelor parietale		partea anterioară a girusului temporal inferior
PARIETALĂ POSTERIOARĂ	a. parietalis posterior	trunchiul arterelor parietale		partea posterioară a girusului temporal inferior
PARIETALE	aa. parietales	a. cerebrală mijlocie		girusul parietal inferior
PARIETO-OCCIPITALĂ	a. parieto-occpitalis	a. pericaloasă		cortexul lobului temporal posterior faţă de lobulul paracentral

PEDIOASĂ (V. A. DORSALĂ A PICIORULUI)				
PERFORANTE (ALE COAPSEI)	aa. perforantes	a. femurală profundă		muşchii adductori, ischiogambieri, gluteali, femur
PERICALOASĂ	a. pericallosa	continuarea a. cerebrale anterioare după originea a. comunicante anterioare	a. frontobazală medială, a. calosomarginală, a. paracentrală, a. precuneală, a. parieto-occipitală	lobulul paracentral, faţa medială şi porţiunea superioară a celei laterale a lobului frontal, faţa medială şi porţiunea superioară a celei laterale a lobului parietal, cortexul din vecinătatea şanţului cu acelaşi nume
PERICARDIACOFRENICĂ	a. pericardophrenica	a. toracică internă		pericard, diafragma, pleură
PERINEALĂ	a. perinealis	a. pudendală internă		structurile superficiale ale perineului
PERONIERĂ	a. peronea	a. tibială posterioară	a. nutritivă a fibulei, r. perforantă, r. comunicantă, calcaneană, rr. maleolare laterale, rr. calcaneene	fibula, m. soleus, m. tibial posterior, m. flexor lung al halucelui, mm. peronieri, articulaţia tibiofibulară inferioară, articulaţia gleznei
PILORICĂ (V. A. GASTRICĂ DREAPTĂ)				
PLANTARĂ LATERALĂ	a. plantaris lateralis	a. tibială posterioară	formează arcada plantară, aa. metatarsiene plantare	plantă, faţa plantară a degetelor
PLANTARĂ MEDIALĂ	a. plantaris medialis	a. tibială posterioară	r superficială, r profundă	m. abductor al halucelui, m. flexor scurt al halucelui, pielea marginii mediale a piciorului, haluce
PONTINE	aa. pontis	a. bazilară		punte
POPLITEE	a. poplitee	continuarea a. femurale	rr. musculare, aa. geniculare superioare medială şi laterală, a. geniculară mijlocie, aa. geniculare inferioare medială şi laterală, aa. tibiale anterioară şi posterioară, aa. surale	porţiunile distale ale muşchilor ischiogambieri, articulaţia genunchiului, m gastrocnemian, m. solear, m. plantar subţire, fascia gambei, pielea feţei posterioare a gambei
PRECUNEALĂ	a. precunealis	a. pericaloasă		partea inferioară a girusului precuneus
PRINCIPALĂ A POLICELUI	a. princeps pollicis	a. radială	aa. digitale palmare proprii (2), a. radială a indicelui	părţile laterale şi palmară ale policelui
PROFUNDĂ A CLITORISULUI	a. profunda clitoridis	a. pudendală internă		corpii cavernoşi ai clitorisului
PROFUNDĂ A PENISULUI	a. profunda penis	a. pudendală internă		corpii cavernoşi ai penisului
PUDENDALĂ INTERNĂ	a. pudenda interna	a. iliacă internă	a. rectală inferioară, a. perineală, r. scrotală/labială posterioară, a. uretrală, a. bulbului penisului/bulbilor vestibulului, a. dorsală a penisului/clitorisului, a. profundă a penisului/clitorisului	canalul anal, m. ridicător anal, m ischiocavernos, m. bulbospongios, m. transvers al perineului, pielea părţii posterioare a scrotului/labiei mari, bulbul penisului, m. transvers profund al perineului, glanda vestibulară mare, corpii cavernoşi, glandul şi prepuţul penisului/clitorisului

DENUMIRE COMUNĂ ARTERA/ARTERELE	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	RAMURI	DISTRIBUŢIE
PUDENDALE EXTERNE	aa. pudendae externes	a. femurală	rr. scrotale/labiale anterioare, rr. inghinale	pielea regiunii inghinale, pielea părţii anterioare a scrotului/labiei mari
PULMONARĂ DREAPTĂ	a. pulmonalis dextra	trunchiul pulmonar	numeroase ramuri ce însoţesc arborele bronhic	plămânul drept
PULMONARĂ STÂNGĂ	a. pulmonalis sinistra	trunchiul pulmonar	numeroase ramuri ce însoţesc arborele bronhic	plămânul stâng
RADIALĂ	a. radialis	a. brahială	a. recurentă radială, r. carpiană palmară, r. palmară superficială, r. carpiană dorsală, prima a. metacarpiană dorsală, a. principală a policelui, a. radială a indicelui	m. brahioradial, m. brahial, m. supinator, articulaţia cotului, oasele şi capsulele articulaţiei pumnului, muşchii eminenţei tenare, muşchii interosoşi dorsali, police, indice (v. ramurile individuale)
RADIALĂ A INDEXULUI	a. radialis indicis	a. radială, a. principală a policelui, una dintre cele două arcade palmare		marginea radială a feţei palmare a indexului
RANINĂ (V. A. LINGUALĂ PROFUNDĂ)				
RECTALĂ INFERIOARĂ	a. rectalis inferior	a. pudendală internă		partea terminală a rectului, canalul anal, m ridicător anal, grăsimea fosei ischiorectale, pielea regiunii anale
RECTALĂ MIJLOCIE	a. rectalis media	a. iliacă internă	rr. prostatice, rr. seminale, rr. vaginale	ampula rectală, m. ridicător anal, prostată, veziculele seminale, partea inferioară a vaginului
RECTALĂ SUPERIOARĂ	a. rectalis superior	a. mezenterică inferioară		partea superioară a tunicii musculare a rectului şi mucoasa până la coloanele anale
RECURENTĂ (V. A. CENTRALĂ LUNGĂ)				
RECURENTĂ CUBITALĂ (V A. RECURENTĂ ULNARĂ)				
RECURENTĂ RADIALĂ	a. recurrens radialis	a. radială		m. brahioradial, m. brahial, m. supinator, articulaţia cotului
RECURENTĂ RADIALĂ POSTERIOARĂ (V. A. INTEROSOASĂ RECURENTĂ)				
RECURENTĂ TIBIALĂ ANTERIOARĂ	a. recurrens tibialis anterior	a. tibială anterioară		m. tibial anterior, m. extensor lung al degetelor, articulaţia genunchiului
RECURENTĂ TIBIALĂ POSTERIOARĂ	a. recurrens tibialis posterior	a. tibială anterioară		articulaţia genunchiului, capsula articulaţiei tibiofibulare superioare

RECURENTĂ ULNARĂ	a. recurrens ulnaris	a. ulnară	r. anterioară, r. posterioară	articulaţia cotului
RENALĂ	a. renalis	aorta abdominală	rr. segmentare, rr ureterale, a. suprarenală inferioară	rinichi, glanda suprarenală, ureter
RETRODUODENALĂ	a. retroduodenalis	a. gastroduodenală		faţa posterioară a duodenului şi pancreasului
RUŞINOASĂ INTERNĂ (V. A. PUDENDALĂ INTERNĂ)				
RUŞINOASE EXTERNE (V. A. PUDENDALE EXTERNE)				
SACRATĂ MIJLOCIE	a. sacralis media	continuarea aortei abdominale pe linia mediană dincolo de originea arterelor iliace comune	a. lombară ima, corpul coccigian	vertebrele lombare inferioare, sacrum, coccis, rect
SACRATE LATERALE	aa. sacrales laterales	a. iliacă internă	rr. spinale	ligamentele sacroiliace, muşchii lungi ai spatelui, m. mare fesier, măduva spinării
SCAPULARĂ DESCENDENTĂ (V. A. SCAPULARĂ DORSALĂ)				
SCAPULARĂ DORSALĂ (V. A. DORSALĂ A SCAPULEI)	a. scapularis dorsalis	termen alternativ pentru a. dorsală a scapulei		
SCIATICĂ (V. A. N. SCIATIC)				
SEGMENTARĂ	a. segmenti	arteră care vascularizează un segment anatomic al rinichiului		
SEGMENTARĂ ANTERIOARĂ	a. segmenti anterioris	r. dreaptă a a. hepatice proprii	aa. interlobulare (hepatice)	segmentele anterioare ale lobului hepatic drept
SEGMENTARĂ LATERALĂ	a. segmenti lateralis	r. stângă a a. hepatice proprii	aa. interlobulare (hepatice)	segmentele mediale ale lobului hepatic stâng
SEGMENTARĂ MEDIALĂ	a. segmenti medialis	r stângă a a. hepatice proprii	aa interlobulare (hepatice)	segmentele mediale ale lobului hepatic stâng
SEGMENTARĂ POSTERIOARĂ (HEPATICĂ)	a. segmenti posterioris (hepatis)	r. dreaptă a a. hepatice proprii	aa. interlobulare (hepatice)	segmentele posterioare ale lobului hepatic drept
SEGMENTULUI ANTERO-INFERIOR AL RINICHIULUI	a. segmenti anterioris inferioris renis	r anterioară a a. renale		segmentul renal antero-inferior
SEGMENTULUI ANTERO-SUPERIOR AL RINICHIULUI	a. segmenti anterioris superioris renis	r. anterioară a a. renale		segmentul renal antero-superior
SEGMENTULUI INFERIOR AL RINICHIULUI	a. segmenti inferioris renis	r anterioară a a. renale		segmentul renal inferior
SEGMENTULUI POSTERIOR AL RINICHIULUI	a. segmenti posterioris renis	continuarea r. posterioare a a. renale		segmentul renal posterior
SEGMENTULUI SUPERIOR AL RINICHIULUI	a. segmenti superioris renis	r anterioară a a. renale		segmentul renal superior

DENUMIRE COMUNĂ ARTERA/ARTERELE	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	RAMURI	DISTRIBUŢIE
SFENOPALATINĂ	a. sphenopalatina	a. maxilară	aa. nazale posterioare laterale, rr. septale posterioare, a. nasopalatină	mucoasa cavităţii nazale, şi a sinusurilor paranazale
SIGMOIDIENE	aa. sigmoidiene	a. mezenterică inferioară		colonul descendent, colonul sigmoid
SPERMATICĂ INTERNĂ (V. A. TESTICULARĂ)				
SPINALĂ ANTERIOARĂ	a. spinalis anterior	a. vertebrală		bulbul rahidian, măduva spinării, "coada de cal"
SPINALĂ POSTERIOARĂ	a. spinalis posterior	a. cerebeloasă inferioară posterioară, a. vertebrală		măduva spinării
SPLENICĂ	a. lienalis	trunchiul celiac	a. pancreatică dorsală, a. pancreatică mare, a. cozii pancreasului, a. gastrică posterioară, a. gastroepiploică stângă, aa. gastrice scurte, rr. splenice	corpul şi coada pancreasului, stomac, mare epiploon, splină
STILOMASTOIDIANĂ	a. stylomastoidea	a. auriculară posterioară	rr. mastoidiene, stapediale, a. timpanică posterioară	cavitatea timpanică, celulele mastoidiene, m. scăriţei, canalele semicirculare, vestibulul urechii interne, dura mater
STRIATE LATERALE (V. AA. CENTRALE ANTERO-LATERALE)				
SUBCLAVICULARĂ	a. subclavia	trunchiul brahiocefalic (dreapta), arcul aortic (stânga)	a. vertebrală, trunchiul tirocervical, a. toracică internă, trunchiul costocervical (a. scapulară descendentă)	măduva spinării, encefal, meninge, gât, peretele toracic, membrul superior (v. ramurile individuale)
SUBCOSTALĂ	a. subcostalis	aorta toracică	r dorsală, r. spinală	partea superioară a peretelui abdominal posterior, peretele abdominal anterior, măduva spinării
SUBLINGUALĂ	a sublingualis	a. linguală		glanda sublinguală, muşchii extrinseci ai limbii, mucoasa supraiacentă, gingia
SUBMENTALĂ	a. submentalis	a. facială		m. milohioidian, glandele sublinguală şi submandibulară, buza inferioară, bărbie
SUBORBITARĂ (V. A. INFRAORBITARĂ)				
SUBSCAPULARĂ	a. subscapularis	a. axilară	a. toracodorsală, a. circumflexă scapulară	m. subscapular, m. latissimus dorsi, m. rotund mare, m. dinţat anterior, m infraspinos
SUPRADUODENALĂ	a. supraduodenalis	a. gastroduodenală		partea superioară a duodenului

SUPRAORBITALĂ	a. *supraorbitalis*	a. oftalmică		muşchii şi pielea frunţii, muşchii superiori ai orbitei, pleoapa superioară, sinusul frontal
SUPRARENALĂ INFERIOARĂ	a. suprarenalis inferior	a. renală		glanda suprarenală
SUPRARENALĂ MIJLOCIE	a. suprarenalis media	aorta abdominală		glanda suprarenală
SUPRARENALĂ SUPERIOARĂ	a. suprarenalis superior	a. frenică inferioară		glanda suprarenală
SUPRASCAPULARĂ	a. suprascapularis	trunchiul tirocervical	r. acromială	claviculă, scapulă, muşchii umărului, articulaţia umărului, pielea ce acoperă acromionul
SUPRATROHLEARĂ	a. supratrochlearis	a. oftalmică		partea anterioară a scalpului
SURALE	aa. surales	a. poplitee		spaţiul popliteu, muşchii şi pielea gambei
SYLVIANĂ (V. A. CEREBRALĂ LATERALĂ)				
TALAMOSTRIATE ANTEROLATERALE (V. AA. CENTRALE ANTEROLATERALE)				
TALAMOSTRIATE ANTEROMEDIALE (V. AA. CENTRALE ANTEROMEDIALE)				
TARSIANĂ LATERALĂ	a. tarsea lateralis	a. dorsală a piciorului		articulaţiile tarsiene, m. extensor scurt al degetelor
TARSIENE MEDIALE	aa. tarseae mediales	a. dorsală a piciorului		marginea medială a piciorului
TEMPORALĂ ANTERIOARĂ	a. temporalis anterior	a. cerebrală mijlocie		cortexul părţii anterioare a lobului temporal
TEMPORALĂ INTERMEDIARĂ	a. temporalis intermedia	a. cerebrală mijlocie		cortexul lobului temporal între arterele temporale anterioară şi posterioară
TEMPORALĂ MIJLOCIE	a. temporalis media	a. temporală superficială		m. temporal, fascia temporală
TEMPORALĂ POSTERIOARĂ	a. temporalis posterior	a. cerebrală mijlocie		cortexul părţii posterioare a lobului temporal
TEMPORALĂ SUPERFICIALĂ	a. temporalis superficialis	a. carotidă externă	rr. parotidiene, a. transversă a feţei, rr. auriculare anterioare, a. zigomatico-orbitală, a. temporală mijlocie, r. frontală, r. parietală	glanda parotidă, obraz, pavilionul urechii, meatul acustic extern, m. temporal, scalpul regiunii temporale
TEMPORALE PROFUNDE	aa. temporales profundae	a. maxilară		m. temporal
TESTICULARĂ	a. testicularis	aorta abdominală	rr. ureterale, rr. cremasteriene, rr. epididimale	porţiunea mijlocie a ureterului, m. cremaster, epididim

DENUMIRE COMUNĂ ARTERA/ARTERELE	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	RAMURI	DISTRIBUŢIE
TIBIALĂ ANTERIOARĂ	a. tibialis anterior	a. poplitee	a. recurentă tibială posterioară (inconstantă), a. recurentă tibială anterioară, a. circumflexă fibulară (uneori), aa. maleolare anterioare medială şi laterală	reţeaua arterială a articulaţiei genunchiului, capsula articulaţiei tibiofibulare superioare, muşchii gambei, reţelele arteriale maleolare medială şi laterală
TIBIALĂ POSTERIOARĂ	a. tibialis posterior	a. poplitee	r circumflexă fibulară, a. peronee, a. nutritivă a tibiei, rr maleolare mediale, rr calcaneene, aa. plantare medială şi laterală	reţeaua arterială a articulaţiei genunchiului, tibia, fibula, reţelele arteriale maleolare, regiunea calcaneană, muşchii posteriori ai gambei, muşchii plantei
TIMPANICĂ ANTERIOARĂ	a. tympanica anterior	a. maxilară		cavitatea timpanică
TIMPANICĂ INFERIOARĂ	a. tympanica inferior	a. faringiană ascendentă		cavitatea timpanică
TIMPANICĂ POSTERIOARĂ	a. tympanica posterior	a. stilomastoidiană		cavitatea timpanică
TIMPANICĂ SUPERIOARĂ	a. tympanica superior	a. meningee mijlocie		cavitatea timpanică
TIROIDIANĂ IMA	a. thyroidea ima	arcul aortic, trunchiul brahiocefalic, a. carotidă comună dreaptă		glanda tiroidă
TIROIDIANĂ INFERIOARĂ	a. thyroidea inferior	trunchiul tirocervical	rr musculare, a. cervicală ascendentă, rr faringiene, rr esofagiene, rr. traheale, a. laringee inferioară, rr. glandulare	muşchii anteriori ai gâtului, m constrictor inferior al faringelui, faringe, esofag, trahee, partea inferioară a laringelui, glanda tiroidă
TIROIDIANĂ SUPERIOARĂ	a. thyroidea superior	a. carotidă externă	r. infrahioidiană, r. sternocleidomastoidiană, a. laringee superioară, r. cricotiroidiană, rr. glandulare (anterioară, laterală, posterioară)	muşchii infrahioidieni, m. sternocleidomastoidian, mucoasa şi muşchii intrinseci ai laringelui, glanda tiroidă
TORACICĂ INTERNĂ	a. thoracica interna	a. subclaviculară	rr mediastinale, rr. timice, rr traheale, rr. bronhice, rr. sternale, rr perforante, rr costale laterale, rr. intercostale anterioare; a. pericardofrenică, a. musculofrenică, a epigastrică superioară	mediastinul anterior, pleura mediastinală, timus, trahee, bronhii, pericard, peretele toracic, muşchii peretelui abdominal
TORACICĂ LATERALĂ	a. thoracica lateralis	a. axilară	rr. mamare laterale	m. dinţat anterior, mm. pectorali, glanda mamară
TORACICĂ SUPREMĂ	a. thoracica suprema	a. axilară		mm. pectorali, m. subclavicular, m dinţat anterior
TORACO-ACROMIALĂ	a. thoracoacromialis	a. axilară	r. acromială, r. claviculară, r. deltoidiană, rr. pectorale	reţeaua arterială acromială, articulaţia acromioclaviculară, m. subclavicular, articulaţia sternoclaviculară, mm. pectorali, m. deltoid, pielea regiunilor respective
TORACODORSALĂ	a. toracodorsalis	a. subscapulară		m. subscapular, m mare rotund, m. dinţat anterior, m latissimus dorsi

TRANSVERSĂ A FEȚEI	a. transversa faciei	a. temporală superficială		glanda parotidă, ductul parotidian, m. maseter, pielea regiunilor respective
TRANSVERSĂ A GÂTULUI	a. transversa colli	a. subclaviculară, trunchiul tirocervical	r. superficială-ascendentă (a. cervicală superficială), r. profundă - descendentă (a. scapulară descendentă)	mușchii cefei și spatelui (mm. romboizi, m. dorsal mare)
TRUNCHIUL BRAHIOCEFALIC	truncus brachiocephalicus	arcul aortei	a. carotidă comună dreaptă, a. subclaviculară dreaptă	partea dreaptă a gâtului și capului, membrul superior drept
TRUNCHIUL CELIAC	truncus celiacus	aorta abdominală	a. gastrică stângă, a. hepatică comună, a. splenică	esofag, stomac, duoden, splină, pancreas, ficat, vezicula biliară
TRUNCHIUL COSTOCERVICAL	truncus costocervicalis	a. subclaviculară	a. cervicală profundă, a. intercostală supremă	mușchii profunzi ai gâtului, primele două spații intercostale, coloana vertebrală, mușchii spatelui
TRUNCHIUL PULMONAR	truncus pulmonalis	ventriculul drept	arterele pulmonare dreaptă și stângă	transportă sânge venos spre plămâni
TRUNCHIUL TIROCERVICAL	truncus thyrocervicalis	a. subclaviculară	a. tiroidiană inferioară, a. suprascapulară, a. cervicală transversă	planurile profunde ale gâtului, glanda tiroidă, regiunea scapulară
ULNARĂ	a. ulnaris	a. brahială	a. recurentă ulnară, a. interosoasă comună, r. carpiană palmară, r. carpiană dorsală, r. palmară profundă, arcada palmară superficială	antebraț, pumn, mână (v. ramurile individuale)
URETRALĂ	a. urethralis	a. pudendală internă		uretră
UTERINĂ	a. uterină	a. iliacă internă	a. vaginală, r. ovariană, r. tubară	uter, vagin, ligamentul rotund al uterului, tuba uterină, ovar
VAGINALĂ	a. vaginalis	a. uterină, a. iliacă internă		vagin, vezica urinară
VENTRICULARE	aa. ventriculares	ramuri ale aa. coronare ce se distribuie miocardului ventricular		
VERTEBRALĂ	a. vertebralis	a. subclaviculară	rr. spinale (radiculare), rr. musculare, rr. meningiene (anterioară, posterioară), a. spinală posterioară, a. spinală anterioară, a. cerebeloasă inferioară posterioară, r. coroidiană a ventriculului al IV-lea, rr. bulbare (mediale, laterale)	mușchii profunzi ai gâtului, vertebrele cervicale, măduva spinării, cerebel, bulbul rahidian, encefal
VEZICALĂ INFERIOARĂ	a. vesicalis inferior	a. iliacă internă		vezica urinară, ureter, prostată, ductul deferent, veziculele seminale
VEZICALE SUPERIOARE	aa. vesicales superiores	a. ombilicală		vezica urinară, uracă, ureter
VIDIANĂ (V. A. CANALULUI PTERIGOIDIAN)				
VITELINĂ	arteră ce transportă sângele de la embrion la sacul vitelin			
ZIGOMATICO-ORBITALĂ	a. zygomaticoorbitalis	a. temporală superficială, a. temporală mijlocie (uneori)		partea laterală a orbitei, m. orbicular al ochiului
ZINN (V. A. CENTRALĂ A RETINEI)				

2. VENE

DENUMIRE COMUNĂ VENA/VENELE	NOMINA ANATOMICA	REGIUNEA ANATOMICĂ	TERITORIU	DRENAJ
ANASTOMOTICĂ INFERIOARĂ	v anastomotica inferior	uneşte v. cerebrală mijlocie superficială cu sinusul transvers		
ANASTOMOTICĂ SUPERIOARĂ	v. anastomotica superior	uneşte v. cerebrală mijlocie superficială cu sinusul sagital superior		
ANGULARĂ	v angularis	între ochi şi rădăcina nasului	formată prin unirea venelor supratrohleară şi supraorbitară	se continuă inferior ca v facială
APEDUCTULUI VESTIBULULUI	v. aqueductus vestibuli	trece prin apeductul vestibulului	urechea internă	sinusul pietros superior
APENDICULARĂ	v appendicularis	însoţeşte a. apendiculară		se uneşte cu vv. cecale anterioară şi posterioară pentru a forma v ileocolică
ARCUATE RENALE	vv. arcuatae renis	arcuri venoase la baza piramidelor renale formate prin unirea venelor interlobulare şi a venulelor drepte renale		vv. interlobare
AUDITIVE INTERNE (V. VV. LABIRINTINE)				
AURICULARE ANTERIOARE	vv. auriculares anteriores	partea anterioară a pavilionului urechii		v. temporală superficială
AURICULARE POSTERIOARE	v. auricularis posterior	traiect descendent înapoia pavilionului urechii	plex pe partea laterală a capului	se uneşte cu v. retromandibulară şi formează v. jugulară externă
AXILARĂ	v. axillaris	membrul superior	se formează la marginea inferioară a m. rotund mare prin unirea v. bazilice cu v. brahială	se continuă cu v. subclaviculară la marginea laterală a primei coaste
AZIGOS	v azygos	culege sângele vv intercostale; cale de legătură între venele cave	v. lombară ascendentă	v. cavă superioară
AZIGOS MICĂ (V. V. HEMIAZIGOS)				
BAZALĂ	v. basalis	trece din spaţiul perforat anterior înapoi şi în jurul pedunculilor cerebrali	spaţiul perforat anterior	v. cerebrală internă
BAZILICĂ	v. basilica	antebraţ, superficial	partea ulnară a reţelei dorsale a mâinii	se uneşte cu v. brahială şi formează v. axilară
BAZILICĂ MEDIANĂ	v. intermedia basilica	uneori prezentă ca ramura medială de bifurcare a v. antebrahiale mediane		v bazilică
BAZIVERTEBRALE	vv. basivertebrales	sinusuri venoase în ţesutul osos spongios al corpilor vertebrali care comunică cu plexurile venoase ale feţelor anterioare ale vertebrelor şi cu plexurile vertebrale intern şi extern		

BRAHIALE	vv. brachiales	însoțesc a. brahială		se unesc cu v. bazilică și formează v. axilară
BRAHIOCEFALICE (DREAPTĂ ȘI STÂNGĂ)	vv. brchiocephalicae (dextra et sinistra)	torace	cap, gât, membrele superioare; se formează la rădăcina gâtului prin unirea venelor jugulară internă și subclaviculară de aceeași parte	se unesc și formează v. cavă superioară
BRONHICE	vv. bronchiales		arborele bronhic	v. azigos pe stânga; v. hemiazigos sau v. intercostală superioară pe dreapta
BULBILOR VESTIBULULUI	v. bulbi vestibului		bulbii vestibulului vaginal	v. pudendală internă
BULBULUI PENISULUI	v bulbi penis		bulbul penisului	v. pudendală internă
CANALULUI COHLEAR	v. canaliculi		cochlee	bulbul superior al v. jugulare interne
CANALULUI PTERIGOIDIAN	v canalis pterygoidei	trece prin canalul pterigoidian		plexul pterigoidian
CARDIACĂ MARE	v. cordis magna		fața anterioară a ventriculilor	sinusul coronar
CARDIACĂ MICĂ	v cordis parva		atriul și ventriculul drept	sinusul coronar
CARDIACĂ MIJLOCIE	v. cordis media		fața diafragmatică a ventriculilor	sinusul coronar
CARDIACE ANTERIOARE	vv cordis anteriores		peretele anterior al ventriculului drept	atriul drept sau v cardiacă mică
CARDIACE MINIME	vv. cordis minimae	numeroase vene mici care iau naștere în miocard și drenează independent în cavitățile inimii, cel mai adesea în atrii		
CAROTIDĂ EXTERNĂ (V. V. RETROMANDIBULARĂ)				
CAVERNOASE ALE PENISULUI	vv. cavernosae penis		corpii cavernoși	venele profunde și v. dorsală a penisului
CEFALICĂ	v. cephalica	ajunge pe fața anterioară a antebrațului și merge de-a lungul marginii anterioare a m. brahioradial, deasupra cotului urcă de-a lungul marginii laterale a m. biceps brahial și apoi între m. deltoid și m. pectoral mare	partea radială a rețelei dorsale a mâinii	v. axilară
CEFALICĂ ACCESORIE	v. cephalica accessoria	antebraț	rețeaua dorsală a mâinii	se unește cu v. cefalică deasupra cotului
CEFALICĂ MIJLOCIE	v intermedia cephalica	inconstantă, ca ramură laterală de bifurcare a v. antebrahiale mediane		v cefalică
CENTRALĂ A GLANDEI SUPRARENALE	v. centralis glandulae suprarenalis	venă în care drenează venele parenchimului glandular și care se continuă la nivelul hilului ca v. suprarenală		
CENTRALĂ A RETINEI	v centralis retinae	globul ocular	venele retinei	v oftalmică superioară
CENTRALE ALE FICATULUI (CENTROLOBULARE)	vv. centrales hepatis	în centrul lobulilor hepatici	parenchimul hepatic	v. hepatice
CEREBELOASE INFERIOARE	vv cerebelli inferiores		fața inferioară a cerebelului	sinusurile transvers, sigmoid și pietros inferior sau sinusul occipital
CEREBELOASE SUPERIOARE	vv. cerebelli superiores		fața superioară a cerebelului	sinusul drept și v. cerebrală mare sau sinusurile transvers și pietros superior

DENUMIRE COMUNĂ VENA/VENELE	NOMINA ANATOMICA	REGIUNEA ANATOMICĂ	TERITORIU	DRENAJ
CEREBRALĂ ANTERIOARĂ	v cerebri anterior	însoţeşte a. cerebrală anterioară		v bazală
CEREBRALĂ MARE	v. cerebri magna	se încurbează în jurul spleniumului corpului calos	se formează prin unirea celor 2 vene cerebrale interne	se continuă sau drenează în sinusul drept
CEREBRALĂ MIJLOCIE PROFUNDĂ	v cerebri media profunda	însoţeşte a. cerebrală mijlocie în profunzimea şanţului lateral		v bazală
CEREBRALĂ MIJLOCIE SUPERFICIALĂ	v. cerebri media superficialis	urmează fisura cerebrală laterală	faţa laterală a creierului	sinusul cavernos
CEREBRALE INFERIOARE	vv cerebri inferiores	vene care se ramifică la baza şi faţa inferolaterală a creierului		cele de pe faţa inferioară a lobului frontal drenează în sinusul sagital inferior şi sinusul cavernos; cele ale lobului temporal în sinusul pietros superior şi transvers, cele ale lobului occipital în sinusul drept
CEREBRALE INTERNE (2)	vv. cerebri internae	se îndreaptă posterior de la orificiile interventriculare în pânza coroidiană	se formează prin unirea venelor talamostriate şi coroidiene; colectează sângele de la ganglionii bazali	se unesc la nivelul spleniumului corpului calos şi formează v. cerebrală mare
CEREBRALE SUPERIOARE	vv cerebri superiores	apox. 12 vene care drenează feţele medială şi superolaterală ale creierului spre fisura longitudinală		sinusul sagital superior
CERVICALĂ PROFUNDĂ	v. cervicalis profunda	însoţeşte a. cervicală profundă	plex în triunghiul suboccipital	v. vertebrală sau v. brahiocefalică
CILIARE	vv ciliares	cele anterioare urmează aa. ciliare anterioare; cele posterioare urmează aa. ciliare posterioare	iau naştere din ramuri ale muşchilor ciliari; cele anterioare primesc, de asemenea, ramuri din sinusul venos, sclerotică, venele episclerale şi conjunctiva globului ocular	v oftalmică superioară
CIRCUMFLEXĂ ILIACĂ SUPERFICIALĂ	v. circumflexa ilium superficialis	însoţeşte a. circumflexă iliacă superficială		v. safenă mare
CIRCUMFLEXĂ ILIACĂ PROFUNDĂ	v circumflexa ilium profunda	trunchi comun format din venele care însoţesc a. circumflexă iliacă profundă		v iliacă externă
CIRCUMFLEXE FEMURALE LATERALE	vv. circumflexae femoris laterales	însoţesc a. circumflexă femurală laterală		v. femurală sau v. femurală profundă
CIRCUMFLEXE FEMURALE MEDIALE	vv. circumflexae femoris mediales	însoţesc a. circumflexă femurală medială		v. femurală sau v. femurală profundă
CISTICĂ	c. cystica	în parenchimul hepatic	vezicula biliară	r. dreaptă a v. porte
COLICĂ DREAPTĂ	v colica dextra	însoţeşte a. colică dreaptă		v mezenterică superioară
COLICĂ MIJLOCIE	v. colica media	însoţeşte a. colică mijlocie		v. mezenterică superioară
COLICĂ STÂNGĂ	v colica sinistra	însoţeşte a. colică stângă		v mezenterică inferioară
CONJUNCTIVALE	vv. conjunctivale		conjunctiva oculară	v. oftalmică superioară

COROIDIANĂ	v choroidea	parcurge întreaga lungime a plexului coroidian	plexul coroidian, hipocamp, fornix, corpul calos	se uneşte cu v. talamostriată şi vv. cerebrale interne
CUBITALĂ MEDIANĂ	v. cubiti intermedia	anastomoză largă între v. cefalică şi v. bazilică ce încrucişează oblic fosa cubitală având un traiect ascendent medial	segmentul antebrahial al v. cefalice	v.bazilică
CUTANATĂ	v cutanea	una din venele mici care încep la nivelul papilelor pielii, formează plexuri subpapilare şi se varsă în venele subcutanate		
DIGITALE DORSALE ALE PICIORULUI	vv digitales dorsales pedis	faţa dorsală a degetelor piciorului		se unesc la nivelul spaţiilor interdigitale şi formează vv. metatarsiene dorsale
DIGITALE PALMARE	vv digitales palmares	însoţesc arterele digitale palmare comune şi proprii		arcada venoasă palmară superficială
DIGITALE PLANTARE	vv. digitales plantares	faţa plantară a degetelor		se unesc la nivelul spaţiilor interdigitale şi formează vv. metatarsiene plantare
DIPLOICĂ FRONTALĂ	v. diploica frontalis		osul frontal	v. supraorbitală sau sinusul sagital superior
DIPLOICĂ OCCIPITALĂ	v. diploica occipitalis		osul occipital	v. occipitală sau sinusul transvers
DIPLOICĂ TEMPORALĂ ANTERIOARĂ	v. diploica temporalis anterior		partea laterală a osului frontal, partea anterioară a osului parietal	sinusul sfenoparietal sau o venă temporală profundă
DIPLOICĂ TEMPORALĂ POSTERIOARĂ	v. diploica temporalis posterior		osul parietal	sinusul transvers
DORSALĂ PROFUNDĂ A CLITORISULUI	v. dorsalis clitoridis profunda	însoţeşte a. dorsală a clitorisului		plexul vezical
DORSALĂ PROFUNDĂ A PENISULUI	v. dorsalis penis profunda	singura venă mediană situată sub fascia penisului între arterele dorsale; începe ca o venă mică în jurul coroanei glandului, primeşte vv. profunde ale penisului şi trece între ligamentele arcuat pubian şi transvers perineal unde se împarte în două vene, dreaptă şi stângă care se varsă în plexul prostatic		
DORSALE ALE LIMBII	vv dorsales linguae	vene care se unesc cu o venă mică ce însoţeşte a. linguală şi se varsă în trunchiul lingual principal		
DORSALE ALE LIMBII (V. VV. LINGUALE DORSALE)				
DORSALE SUPERFICIALE ALE CLITORISULUI	vv. dorsales clitoridis superficiales		clitoris, subcutanat	v pudendală externă
DORSALE SUPERFICIALE ALE PENISULUI	vv. dorsales penis superficiales		penis, subcutanat	v. pudendală externă
EMISARĂ CONDILIANĂ	v. emissaria condylaris	venă mică ce trece prin canalul condilian şi uneşte sinusul sigmoid cu v vertebrală sau v jugulară internă		
EMISARĂ MASTOIDIANĂ	v. emissaria mastoidea	venă mică ce trece prin gaura mastoidiană şi uneşte sinusul sigmoid cu v. occipitală sau v. auriculară posterioară		
EMISARĂ OCCIPITALĂ	v emissaria occipitalis	venă mică inconstantă care trece printr-un orificiu mic la nivelul protuberanţei occipitale şi uneşte confluenţa sinusurilor cu v occipitală		

DENUMIRE COMUNI VENA/VENELE	NOMINA ANATOMICA	REGIUNEA ANATOMICI	TERITORIU	DRENAJ
EMISARĂ PARIETALĂ	v. emissaria parietalis	venă mică ce trece prin gaura parietală [i une[te sinusul sagital superior cu v. temporală superficială		
EPIGASTRICĂ INFERIOARĂ	v epigastrica inferior	însoţeşte a. epigastrică inferioară		v. iliacă externă
EPIGASTRICĂ SUPERFICIALĂ	v. epigastrica superficialis	însoţeşte a. epigastrică superficială		v. safenă mare sau v. femurală
EPIGASTRICE SUPERIOARE	vv. epigastricae superiores	însoţesc a. epigastrică superioară		v. toracică internă
EPISCLERALE	vv. episclerales	în jurul corneei		venele vorticoase [i ciliare
ESOFAGIENE	vv esophageae		esofag	venele hemiazigos [i azigos sau trunchiul venos brahiocefalic stâng
ETMOIDALE	vv. ethmoidales	însoţesc arterele etmoidale anterioară şi posterioară şi se exteriorizează la nivelul orificiilor etmoidale		v. oftalmică superioară
FACIALĂ	v facialis	începe la nivelul unghiului medial al ochiului ca v angulară, coboară înapoia a. faciale şi se termină de obicei în v jugulară internă; uneori formează un trunchi comun cu v. retro-mandibulară		
FACIALĂ POSTERIOARĂ (V. V. RETROMANDIBULARĂ				
FACIALĂ PROFUNDĂ	v faciel profunda		plexul pterigoidian	v. facială
FARINGIENE	vv. pharyngeae		plexul venos faringian	v. jugulară internă
FEMURALĂ	v. femoralis	urmează cursul a. femurale în 2/3 proximale ale coapsei	continuarea v poplitee	la nivelul ligamentului inghinal devine v iliacă externă
FEMURALĂ PROFUNDĂ	v. profunda femoris	însoţeşte a. femurală profundă		v. femurală
FIBULARE (V. VV. PERONIERE)				
FRENICE INFERIOARE	vv. phrenicae inferiores	însoţesc aa. frenice inferioare		v. cavă inferioară pe dreapta; v. suprarenală, v. renală sau v. cavă inferioară pe stânga
FRENICE SUPERIOARE (V VV. PERICARDIACOFRENICE)		-		
GASTRICĂ DREAPTĂ	v. gastrica dextra	însoţeşte a. gastrică dreaptă		v. portă
GASTRICĂ STÂNGĂ	v. gastrica sinistra	însoţeşte a gastrică stângă		v portă
GASTRICE SCURTE	vv. gastricae breves		partea stângă a marii curburi a stomacului	v. splenică
GASTROEPIPLOICĂ DREAPTĂ	v gastroepiploica dextra	însoţeşte a. gastroepiploică dreaptă		v. mezenterică superioară
GASTROEPIPLOICĂ STÂNGĂ	v. gastroepiploica sinistra	însoţeşte a. gastroepiploică stângă		v. splenică
GENICULARE	vv genus	însoţesc aa. geniculare		v. poplitee
GLUTEALE INFERIOARE	vv. gluteae inferiores	însoţesc a. gluteală inferioară; se unesc într-un singur vas după trecerea prin marea scobitură sciatică	ţesutul subcutanat de pe faţa posterioară a coapsei, muşchii fesei	v. iliacă internă

GLUTEALE SUPERIOARE	vv gluteae superiores	însoţesc a. gluteală superioară şi trec prin marea scobitură sciatică	muşchii fesei	v. iliacă internă
HEMIAZIGOS	v. hemiazygos	trunchi venos în care se varsă venele intercostale posterioare stângi inferioare; urcă pe flancul stâng al corpilor vertebrali până la a 8-a vertebră toracală unde poate primi v. hemiazigos accesorie şi încrucişează coloana vertebrală	v. lombară ascendentă	v. azigos
HEMIAZIGOS ACCESORIE	v hemiazygos accessoria	trunchi descendent care colectează vv. intercostale posterioare stângi superioare (de la a 4-a la a 8-a); coboară pe flancul stâng al coloanei vertebrale şi la a 8-a vertebră toracală se varsă în v. hemiazigos sau încrucişează coloana vertebrală pentru a se vărsa direct în v. azigos		v hemiazigos sau v azigos
HEMOROIDALE (V. VV. RECTALE)				
HEPATICE	vv. hepaticae	2 sau 3 vene mari într-un grup superior sau 6-20 vene mici într-un grup inferior formând succesiv vase mai mari	venele centrale ale ficatului	v. cavă inferioară
HIPOGASTRICĂ (V. V. ILIACĂ INTERNĂ)				
ILEALE (V. VV. ILEALE ŞI JEJUNALE)				
ILEOCOLICĂ	v. ileocolica	însoţeşte a. ileocolică		v. mezenterică superioară
ILIACĂ COMUNĂ (DREAPTĂ ŞI STÂNGĂ)	v iliaca communis	urcă până la partea dreaptă a vertebrei a 5-a lombară	se formează la articulaţia sacroiliacă prin unirea vv. iliace internă şi externă	se uneşte cu cea de partea opusă şi formează v. cavă inferioară
ILIACĂ EXTERNĂ	v. iliaca externa	se întinde de la ligamentul inghinal până la articulaţia sacroiliacă	continuarea v. femurale	se uneşte cu v. iliacă internă şi formează v. iliacă comună
ILIACĂ INTERNĂ	v iliaca interna	se întinde între marea scobitură sciatică şi strâmtoarea superioară a pelvisului	se formează prin unirea ramurilor parietale	se uneşte cu v iliacă externă şi formează v. iliacă comună
ILIOLOMBARĂ	v. iliolumbalis	însoţeşte a. iliolombară		v. iliacă internă şi/sau v. iliacă comună
INTERCAPITALE	vv intercapitales	vene care trec între capetele oaselor metacarpiene şi stabilesc comunicarea între sistemele venoase dorsal şi palmar ale mâinii		
INTERCOSTALĂ SUPERIOARĂ DREAPTĂ	v. intercostalis superior dextra		se formează prin unirea celei de-a 2-a, a 3-a şi uneori a 4-a v. intercostale posterioare drepte	v. azigos
INTERCOSTALĂ SUPERIOARĂ STÂNGĂ	v intercostalis superior sinistra	încrucişează arcul aortic	se formează prin unirea celei de-a 2-a, a 3-a şi uneori a 4-a v intercostale posterioare stângi	v. brahiocefalică stângă
INTERCOSTALĂ SUPREMĂ	v. intercostalis suprema	prima venă intercostală posterioară, care trece deasupra vârfului plămânului		venele brahiocefalică, vertebrală sau intercostală superioară

DENUMIRE COMUNĂ VENA/VENELE	NOMINA ANATOMICA	REGIUNEA ANATOMICĂ	TERITORIU	DRENAJ
INTERCOSTALE ANTERIOARE (12 PERECHI)	vv intercostales anteriores	însoţesc aa. intercostale anterioare		vv. toracice interne
INTERCOSTALE POSTERIOARE (IV – XI)	vv. intercostales posteriores (IV et XI)	însoţesc aa. intercostale posterioare (IV – XI)		v. azigos pe dreapta, hemiazigos sau hemiazigos accesorie pe stânga
INTERLOBARE RENALE	vv. interlobares renis	traiect descendent între piramidele renale	arcadele venoase renale	se unesc şi dau v renală
INTERLOBULARE HEPATICE	vv. interlobulares hepatis	iau naştere între lobulii hepatici	ficat	v. portă
INTERLOBULARE RENALE	vv. interlobulares renis		reţeaua capilară a cortexului renal	arcadele venoase renale
INTEROSOASE DORSALE ALE PICIORULUI (V. VV. METATARSIENE DORSALE)				
INTERVERTEBRALE	v. intervertebralis	coloana vertebrală	plexurile venoase vertebrale	la gât, v vertebrală; în torace, vv intercostale; în abdomen, vv lombare; în pelvis vv sacrate laterale
JEJUNALE ŞI ILEALE	vv. jejunales et ilei		jejun şi ileon	v. mezenterică superioară
JUGULARĂ ANTERIOARĂ	v jugularis anterior	ia naştere sub bărbie şi coboară spre baza gâtului		venele jugulară externă sau subclaviculară, sau arcul venos jugular
JUGULARĂ EXTERNĂ	v. jugularis externa	începe în glanda parotidă înapoia unghiului mandibulei şi are traiect descendent la gât	se formează prin unirea v. retromandibulare cu v. auriculară posterioară	v. subclaviculară, v. jugulară internă sau v. brahiocefalică
JUGULARĂ INTERNĂ	v. jugularis interna	din fosa jugulară coboară la gât împreună cu a. carotidă internă şi apoi cu a. carotidă comună	începe cu bulbul superior; drenează cea mai mare parte a sângelui venos de la nivelul capului şi gâtului	se uneşte cu v. subclaviculară şi formează v brahiocefalică
LABIALĂ SUPERIOARĂ	v. labialis superior		buza superioară	v. facială
LABIALE ANTERIOARE	vv labiales anteriores		partea anterioară a labiilor mari	v pudendală externă
LABIALE INFERIOARE	vv. labiales inferiores		buza inferioară	v. facială
LABIALE POSTERIOARE	vv labiales posteriores		labiile mari	plexul venos vezical
LABIRINTINE	vv. labirintine	trec prin meatul acustic intern	cohlee	sinusul pietros inferior sau sinusul transvers
LACRIMALĂ	v lacrimalis		glanda lacrimală	v oftalmică superioară
LARINGEE INFERIOARĂ	v. laryngea inferior		laringe	v. tiroidiană inferioară
LARINGEE SUPERIOARĂ	v laryngea superior		laringe	v tiroidiană superioară

LINGUALĂ	v. lingualis	venă profundă care urmează distribuţia a. linguale		v. jugulară internă
LINGUALĂ PROFUNDĂ	v. profunda linguae		faţa profundă a limbii	se uneşte cu v. sublinguală şi formează v nervului hipoglos
LINGUALE DORSALE	vv. dorsales linguae	vene care se unesc cu o venă mică ce însoţeşte a. linguală şi se varsă în trunchiul lingual principal		
LOMBARĂ ASCENDENTĂ	v. lumbalis ascendens	venă ce primeşte vv lombare de fiecare parte; începe lateral de sacrum şi urcă până la prima vertebră lombară unde, prin unirea cu v. subcostală formează, pe dreapta, v. azigos şi, pe stânga, v hemiazigos		
LOMBARE I {I II	vv. lumbales (I şi II)	însoţesc primele două artere lombare		v. lombară ascendentă
LOMBARE III {I IV	vv. lumbales (III et IV)	însoţesc arterele lombare III şi IV		de obicei, în v. cavă inferioară
MAXILARE	vv. maxilarea	de obicei, formează un singur trunchi scurt împreună cu plexul pterigoidian		se unesc cu v. temporală superficială în glanda parotidă, formând v. retromandibulară
MEDIANĂ ANTEBRAHIALĂ	v mediana antebrachii	la antebraţ, între v cefalică şi v bazilică	plexul venos palmar	v cefalică şi/sau v bazilică sau v cubitală mijlocie
MEDIASTINALE	vv. mediastinales		mediastinul anterior	v. brahiocefalică, v. azigos sau vena cavă superioară
MENINGEE	vv meningeae	însoţesc aa. meningee	dura mater	sinusurile şi venele regionale
MENINGEE MIJLOCII	vv. meningeae mediae	însoţesc a. meningee mijlocie		plexul venos pterigoidian
METACARPIENE DORSALE	vv metacarpeae dorsales	se formează prin unirea venelor dorsale ale degetelor adiacente, au traiect ascendent şi, prin unire, formează reţeaua venoasă dorsală a mâinii		
METACARPIENE PALMARE	vv. matacarpeae palmares	însoţesc aa. metacarpiene palmare		arcada venoasă palmară profundă
METATARSIENE DORSALE	vv metatarseae dorsales		se formează la baza spaţiilor interdigitale din vv. digitale dorsale ale degetelor piciorului	arcada venoasă dorsală
METATARSIENE PLANTARE	vv. metatarseae plantares	venele profunde ale piciorului	se formează la baza spaţiilor interdigitale din venele digitale plantare ale degetelor piciorului	arcada venoasă plantară
MEZENTERICĂ INFERIOARĂ	v mesenterica inferior	urmează distribuţia a. mezenterice inferioare		v splenică
MEZENTERICĂ SUPERIOARĂ	v. mesenterica superior	urmează distribuţia a. mezenterice superioare		se uneşte cu v. splenică şi formează vena portă
MUSCULOFRENICE	vv musculophrenicae	însoţesc a. musculofrenică	porţiuni din diafragm şi peretele toracic şi abdominal	vv. toracice interne
NAZALE EXTERNE	vv nasales externae	ramuri mici ascendente cu originea la nivelul nasului		v. angulară, v. facială
NAZOFRONTALĂ	v nasofrontalis		v. supraorbitală	v. oftalmică superioară
NENUMITE (V. VV. BRAHIOCEFALICE)				

DENUMIRE COMUNI VENA/VENELE	NOMINA ANATOMICA	REGIUNEA ANATOMICI	TERITORIU	DRENAJ
NERVULUI HIPOGLOS	v. comitans nervi hypoglossi	însoţeşte n. hipoglos	se formează prin unirea v. profunde a limbii cu v. sub-linguală	venele facială, linguală sau jugulară internă
OBLICĂ A ATRIULUI STÂNG	v. obliqua atrii sinistri	atriul stâng		sinusul coronar
OBTURATORII	vv. obturatoriae	pătrund în pelvis prin canalul obturator	articulaţia [oldului [i mu[chii învecinaţi	v. iliacă internă [i/sau v. epigastrică inferioară
OCCIPITALĂ	v. occipitalis	scalp; urmează distribuţia a. occipitale		se varsă în plexul venos suboccipital sub m. trapez sau înso[e[te a. occipitală terminându-se în v. jugulară internă
OFTALMICĂ INFERIOARĂ	v. ophtalmica inferior	se formează prin confluenţa ramurilor ciliare [i musculare; are traiect posterior [i, fie se une[te cu v. oftalmică superioară, fie se varsă direct în sinusul cavernos, trimite o anastomoză prin fisura orbitară inferioară spre plexul venos pterigoidian		
OFTALMICĂ SUPERIOARĂ	v. ophtalmica superior	începe în unghiul intern al ochiului unde comunică cu venele frontală, supraorbitală [i angulară; urmează distribuţia a. oftalmice [i se poate uni cu v. oftalmică inferioară la nivelul fisurii orbitale superioare înainte de a se vărsa în sinusul cavernos		
OMBILICALĂ	v. umbilicalis	la embrion, 2 vene, dreaptă [i stângă, care transportă sângele de la corion la sinusul venos [i inimă; mai târziu se unesc [i formează v. ombilicală stângă a fătului		
OMBILICALĂ STÂNGĂ (A FĂTULUI)	v. umbilicalis sinistra	se formează prin unirea v. ombilicale drepte atrofiată cu v. ombilicală stângă, care transportă sângele de la placentă la ductul venos		
OVARIANĂ DREAPTĂ	v. ovarica dextra		plexul pampiniform al ligamentului larg pe dreapta	v. cavă inferioară
OVARIANĂ STÂNGĂ	v. ovarica sinistra		plexul pampiniform al ligamentului larg pe stânga	v. renală stângă
PALATINĂ EXTERNĂ	v. palatina externa		amigdale [i palatul moale	v. facială
PALPEBRALE	vv. palpebrales	ramuri mici de la pleoape		v. oftalmică superioară
PALPEBRALE INFERIOARE	vv. palpebrales inferiores		pleoapa inferioară	v. facială
PALPEBRALE SUPERIOARE	vv. palpebrales superiores		pleoapa superioară	v. angulară
PANCREATICE	vv. pancreaticae		pancreas	v. splenică, v. mezenterică superioară
PANCREATICODUODENALE	vv. pancreaticoduodenales	4 vene (2 superioare [i 2 inferioare) care drenează sângele de la pancreas [i duoden; urmează acelea[i traiecte cu aa. pancreaticoduodenale; au originea în două arcade venoase, anterioară [i posterioară; v. superioară anterioară se varsă în v. gastroepiploică dreaptă, v. superioară posterioară se varsă în v. portă; venele inferioare se unesc cel mai adesea într-un trunchi [i se varsă în vv. jejunale superioare sau în v. mezenterică superioară		

PARAOMBILICALE	vv paraumbilicales	se întind între v. portă, superior, şi venele epigastrice superioară şi inferioară şi vezicale superioare din regiunea ombilicală; reprezintă o parte importantă din circulaţia colaterală portală în eventualitatea unei obstrucţii hepatice		
PAROTIDIENE	vv. parotideae		glanda parotidă	v. temporală superficială
PERFORANTE	vv perforantes	însoţesc aa. perforante ale coapsei		v femurală profundă
PERICARDIACE	pericardiaceae		pericard	v. brahiocefalică, v. tiroidiană inferioară, v. azigos, v. cavă superioară
PERICARDIACOFRENICE	vv. pericardiacophreniceae		pericard şi diafragm	v. brahiocefalică stângă
PERONIERE	vv. peroneae	însoţesc a. peronieră		v. tibială posterioară
PILORICĂ (V. V. GASTRICĂ DREAPTĂ)				
POPLITEE	v. poplitea	urmează a. poplitee	se formează prin unirea venelor tibiale anterioară şi posterioară	la nivelul hiatusului m. adductor mare devine v. femurală
PORTĂ	v. portae	trunchi venos scurt, de calibru mare, format prin unirea venelor mezenterică superioară şi splenică înapoia gâtului pancreasului, urcă spre dreapta până în hilul ficatului unde se împarte în ramuri succesive care urmează ramurile a. hepatice formând un sistem de capilare sinusoide care pătrund în parenchimul hepatic		
POSTERIOARĂ A VENTRICULULUI STÂNG	v. posterior ventriculi sinistri cordis		faţa posterioară a ventriculului stâng	sinusul coronar
PREPILORICĂ	v prepylorica	însoţeşte a. prepilorică trecând anterior de joncţiunea piloroduodenală		v. gastrică dreaptă
PROFUNDE ALE CLITORISULUI	vv. profundae clitoridis		clitoris	plexul venos vezical
PROFUNDE ALE PENISULUI	vv profundae penis	însoţesc a. profundă a penisului	penis	v. dorsală a penisului
PUDENDALĂ INTERNĂ	v. pudenda interna	urmează traiectul a. pudendale interne		v. iliacă internă
PUDENDALE EXTERNE	vv pudendae externae	urmează distribuţia a. pudendale externe		v safenă mare
PULMONARĂ DREAPTĂ INFERIOARĂ	v. pulmonalis inferior dextra		lobul inferior al plămânului drept	atriul stâng
PULMONARĂ DREAPTĂ SUPERIOARĂ	v pulmonalis superior dextra		lobii superior şi mijlociu ai plămânului drept	atriul stâng
PULMONARĂ STÂNGĂ INFERIOARĂ	v. pulmonalis inferior sinistra		lobul inferior al plămânului stâng	atriul stâng
PULMONARĂ STÂNGĂ SUPERIOARĂ	v pulmonalis superior sinistra		lobul superior al plămânului stâng	atriul stâng
RADIALE	vv. radiale	însoţesc a. radială		v. brahială

DENUMIRE COMUNI VENA/VENELE	NOMINA ANATOMICA	REGIUNEA ANATOMICI	TERITORIU	DRENAJ
RECTALĂ SUPERIOARĂ	v. rectalis superior	stabileşte legătura între sistemul v. porte şi cel al v. cave inferioare	partea superioară a plexului rectal	v. mezenterică inferioară
RECTALE INFERIOARE	vv rectales inferiores		plexul rectal	v. pudendală internă
RECTALE MIJLOCII	vv. rectales mediae		plexul rectal	v. iliacă internă şi v. rectală superioară
RENALE	vv renales	două vene scurte, de calibru mare, stânga fiind mai lungă decât dreapta	rinichi	v cavă inferioară
RETROMANDIBULARĂ	v. retromandibularis	venă formată în partea superioară a glandei parotide, înapoia gâtului mandibulei prin unirea venelor maxilară şi temporală superficială; v. retromandibulară străbate descendent glanda, se anastomozează cu v. facială şi, la ieşirea din glanda parotidă, se uneşte cu v. auriculară posterioară şi formează v. jugulară externă		
RUŞINOASĂ INTERNĂ (V. V. PUDENDALĂ INTERNĂ)				
RUŞINOASE EXTERNE (V. V. PUDENDALE EXTERNE)				
SACRATĂ MEDIANĂ	v sacralis mediana	urmează a. sacrată mediană		v. iliacă comună
SACRATE LATERALE	vv. sacrales laterales	urmează aa. sacrate laterale		participă la formarea plexului sacrat lateral; se varsă în v. iliacă internă sau vv. gluteale superioare
SAFENĂ ACCESORIE	v saphena accessoria		inconstantă, planurile superficiale din partea posteromedială a coapsei	v safenă mare
SAFENĂ MARE	v. saphena magna	se întinde de la faţa dorsală a piciorului până sub ligamentul inghinal		v. femurală
SAFENĂ MICĂ	v saphena parva	trece posterior de maleola internă pe faţa posterioară a coapsei până la genunchi		v poplitee
SCROTALE ANTERIOARE	vv. scrotales anteriores		partea anterioară a scrotului	v. pudendală externă
SCROTALE POSTERIOARE	vv. scrotales posteriores	scrot		plexul venos vezical
SEPTULUI PELUCIDUM	v septi pellucidi	septum pellucidum		v. talamostriată
SIGMOIDIENE	vv sigmoideae		colonul sigmoid	v mezenterică inferioară
SPINALE	vv. spinales	vene mici anastomozate în reţea care drenează sângele de la măduva spinării şi pia mater spre plexurile venoase vertebrale interne		
SPIRALĂ A COHLEEI	v spiralis modioli	cohlee		v. labirintină

SPLENICĂ	v. lienalis	posterior corpului pancreasului	se formează în hilul splinei din unirea mai multor ramuri	se uneşte cu v. mezenterică superioară şi formează v. portă
STELATE ALE RINICHIULUI	venulae stelatae renis		straturile superficiale ale cortexului renal	vv interlobulare renale
STERNOCLEIDOMASTOIDIANĂ	v. sternocleidomastoidea	urmează traiectul a. sternocleidomastoidiene		v. jugulară internă
STRIATE	v. striata		spaţiul perforat anterior	v bazală
STYLOMASTOIDIANĂ	v. stylomastoidea	însoţeşte a. stilomastoidiană		v. retromandibulară
SUBCLAVICULARĂ	v. subclavia	însoţeşte a. subclaviculară	continuă v. axilară ca principal canal venos al membrului superior	se uneşte cu v jugulară internă şi formează v brahiocefalică
SUBCOSTALĂ	v. subcostalis	însoţeşte a. subcostală		se uneşte cu v. lombară ascendentă şi formează v. azigos pe dreapta şi v. hemiazigos pe stânga
SUBCUTANATE ABDOMINALE	vv subcutaneae abdominis	planurile superficiale ale peretelui abdominal		
SUBLINGUALĂ	v sublingualis	însoţeşte a. sublinguală		v. linguală
SUBMENTALĂ	v. submentalis	însoţeşte a. submentală		v. facială
SUPRAORBITALĂ	v. supraorbitalis	are traiect descendent la nivelul frunţii, lateral de v. su-pratrohleară		se uneşte cu v. supratrohleară la rădăcina nasului şi formează v. angulară
SUPRARENALĂ DREAPTĂ	v suprarenalis dextra		glanda suprarenală dreaptă	v. cavă inferioară
SUPRARENALĂ STÂNGĂ	v. suprarenalis sinistra		glanda suprarenală stângă	v. renală stângă
SUPRASCAPULARĂ	v suprascapularis	însoţeşte a. suprascapulară (uneori, două vene care se unesc)		v jugulară externă, uneori, v. subclaviculară
SUPRATROHLEARE (2)	vv. supratrochleares		plexuri venoase în partea superioară a frunţii	se unesc cu v. supraorbitală la rădăcina nasului şi formează v. angulară
TALAMOSTRIATĂ	v thalamostriata		corpul striat şi talamus	se uneşte cu v. coroidiană şi formează v cerebrală internă
TEMPORALĂ MIJLOCIE	v. temporalis media	coboară sub fascia temporală până la arcada zigomatică	se formează în grosimea m. temporal	se uneşte cu v. temporală superficială
TEMPORALE PROFUNDE	vv temporales profundae		faţa profundă a m. temporal	plexul pterigoidian
TEMPORALE SUPERFICIALE	vv. temporales superficiales	drenează sângele venos al scalpului din regiunile frontală şi parietală; mai multe vene mici formează o singură venă temporală superficială înaintea urechii, imediat deasupra arcadei zigomatice; aceasta primeşte venele temporală mijlocie şi transversă a feţei şi pătrunde în glanda parotidă, unde se uneşte cu v. maxilară la nivelul gâtului mandibulei şi formează v. retromandibulară		
TESTICULARĂ DREAPTĂ	v testicularis dextra		plexul pampiniform drept	v. cavă inferioară
TESTICULARĂ STÂNGĂ	v. testicularis sinistra		plexul pampiniform stâng	v. renală stângă
TIBIALE ANTERIOARE	vv tibiales anteriores	însoţesc a. tibială anterioară		se unesc cu vv tibiale posterioare şi formează v poplitee

DENUMIRE COMUNĂ VENA/VENELE	NOMINA ANATOMICA	REGIUNEA ANATOMICĂ	TERITORIU	DRENAJ
TIBIALE POSTERIOARE	vv. tibiales posteriores	însoţesc a. tibială posterioară		se unesc cu v. tibiale anterioare şi formează v. poplitee
TIMICE	vv. thymicae		timus	v. brahiocefalică stângă
TIMPANICE	vv. tympanicae	vene mici din urechea medie care trec prin fisura pietro timpanică şi se deschid în plexul venos din jurul articulaţiei temporomandibulare		
TIROIDIANĂ INFERIOARĂ	v thyroidea inferior	fiecare dintre cele două vene, dreaptă şi stângă, drenează plexul tiroidian în vena brahiocefalică corespunzătoare; uneori se unesc într-un trunchi comun care se varsă, de obicei, în v renală stângă		
TIROIDIANĂ SUPERIOARĂ	v. thyroidea superior	se formează pe laturile părţii superioare a glandei tiroide	glanda tiroidă	v. jugulară internă, uneori prin trunchi comun cu v. facială
TIROIDIENE MIJLOCII	vv thyroideae mediae		glanda tiroidă	v. jugulară internă
TORACICĂ LATERALĂ	v. thoracica lateralis	însoţeşte a. toracică laterală		v. axilară
TORACICE INTERNE	vv thoracicae internae	2 vene formate prin unirea venelor care însoţesc a. toracică internă de fiecare parte		v. brahiocefalică
TORACOACROMIALĂ	v. thoracoacromialis	însoţeşte a. toracoacromială		v. subclaviculară
TORACOEPIGASTRICE	vv. thoracoepigastricae	vene lungi, superficiale, cu dispoziţie longitudinală în ţesutul subcutanat al peretelui anterolateral al trunchiului		v. toracică laterală, superior; v. femurală, inferior
TRAHEALE	vv. tracheales		trahee	vv. brahiocefalice
TRANSVERSĂ A FEŢEI	v transversa faciei	se îndreaptă posterior împreună cu a. transversă a feţei imediat sub arcada zigomatică		v. retromandibulară
TRANSVERSE ALE GÂTULUI	v. transversae colli	însoţesc a. cervicală transversă		v. subclaviculară
ULNARE	vv ulnares	însoţesc a. ulnară		se unesc cu vv radiale la cot şi formează v brahială
UTERINE	vv. uterinae		plexul venos uterin	vv. iliace interne
VENA CAVĂ INFERIOARĂ	Vena cava inferior	trunchi venos care transportă sângele de la membrele inferioare, viscerele pelvine şi abdominale; începe la nivelul celei de a 5-a vertebre lombare prin unirea vv iliace comune şi are traiect ascendent, la dreapta faţă de aortă		atriul drept
VENA CAVĂ SUPERIOARĂ	Vena cava superior	trunchi venos care drenează sângele de la cap, gât, membrele superioare şi torace; se formează prin unirea celor două vv. brahiocefalice şi are traiect descendent vertical		atriul drept

VERTEBRALĂ	v. vertebralis	trece împreună cu a. vertebrală prin canalul format din suprapunerea găurilor transversale ale primelor 6 vertebre cervicale	plexul venos suboccipital	v. brahiocefalică
VERTEBRALĂ ACCESORIE	v. vertebralis accessoria	coboară împreună cu v. vertebrală şi părăseşte canalul transversar prin gaura celei de-a 7-a vertebre cervicale	plex format de v. vertebrală în jurul a. vertebrale	v. brahiocefalică
VERTEBRALĂ ANTERIOARĂ	v vertebralis anterior		plexul venos din jurul proceselor transverse ale vertebrelor cervicale superioare	v. vertebrală
VESTIBULARE	vv. vestibulares		vestibulul labirintului	vv. labirintine
VEZICALE	vv. vesicales		plexul venos vezical	v. iliacă internă
VORTICOASE (4)	vv. vorticosae	globul ocular	coroidă	v. oftalmică superioară

3. LIMFATICE

GRUPUL NODULILOR LIMFATICI/NODULUL LIMFATIC	NOMINA ANATOMICĂ	LOCALIZARE	TERITORIUL DE COLECTARE A LIMFEI	DRENAJ
ANORECTALI	ln. anorectales	1-2 noduli limfatici din grupul celor pararectali (mezenterici inferiori) pe părţile laterale ale rectului, de-a lungul a. rectale mijlocii, la nivelul spinei ischiatice	partea distală a rectului	nl rectali superiori şi mijlocii
AORTICI LATERALI	ln. aortici laterales	pe partea stângă a aortei		
APENDICULARI	ln. appendiculares	de-a lungul a. apendiculare	apendicele vermiform	nl. ileocolici
ARCULUI VENEI AZIGOS	ln. arcus vena azygos	nodul limfatic din grupul mediastinal posterior localizat între arcul venei azigos şi bronhia principală dreaptă	v. nl. mediastinali posteriori	
AXILARI (V. ŞI GRUPELE INDIVIDUALE: CUBITALI, SUPERFICIALI, PROFUNZI)	ln. axillares	numeroşi noduli în jurul venei axilare	membrul superior, centura toracică, glanda mamară	trunchiul limfatic subclavicular
AXILARI APICALI		noduli din grupul celor axilari profunzi situaţi pe faţa profundă a m. pectoral mic, sub claviculă, de-a lungul venei subclaviculare	toate grupele nodulare axilare	trunchiul limfatic subclavicular
AXILARI BRAHIALI		noduli din grupul celor axilari superficiali situaţi între muşchii deltoid şi pectoral mare de-a lungul venei cefalice, în triunghiul clavipectoral	partea radială a braţului	nl. apicali, rar în nl. supraclaviculari
AXILARI CENTRALI		noduli din grupul celor axilari profunzi situaţi pe faţa anterioară a m. subscapular	nl. axilari superficiali şi axilari cubitali	nl. axilari apicali
AXILARI CUBITALI		medial venei bazilice	pielea părţii mediale a antebraţului	nl. axilari laterali
AXILARI INTERPECTORALI		noduli axilari superficiali situaţi între cei doi muşchi pectorali	glanda mamară	nl. axilari centrali şi apicali
AXILARI LATERALI		medial şi dorsal venei axilare, parţial superficial fasciei axilare	întreg braţul (cu excepţia vaselor limfatice care însoţesc vena cefalică şi drenează direct în nodulii axilari centrali sau apicali)	nl. axilari centrali şi apicali
AXILARI PECTORALI		noduli din grupul celor axilari superficiali situaţi la marginea inferioară a m. pectoral mic pe m. dinţat anterior de-a lungul vaselor toracice laterale	peretele toracic anterolateral; părţile laterală şi centrală ale glandei mamare; peretele abdominal anterior	nl. axilari centrali şi apicali
AXILARI PROFUNZI (V. GRUPELE INDIVIDUALE: CENTRALI (I APICALI)				

AXILARI SUBSCAPULARI		nodulii limfatici din grupul celor axilari superficiali situaţi între muşchii rotund mare şi subscapular, în jurul vaselor subscapulare	pielea şi muşchii părţii inferioare a regiunii nucale, partea posterioară a umărului; peretele toracic posterior	nl. axilari centrali şi apicali
AXILARI SUPERFICIALI (V. ŞI GRUPELE INDIVIDUALE : LATERALI, PECTORALI, SUBSCAPULARI, INTERPECTORALI, BRAHIALI)		plex limfatic		nl. axilari centrali şi apicali
BRAHIALI (V. NL. AXILARI BRAHIALI)				
BRONHOPULMONARI	ln. bronchopulmonales	nodulii limfatici din grupul celor mediastinali posteriori situaţi în hilul plămânului	plămâni, bronhii	trunchiul limfatic bronhomediastinal, ductul toracic
BUCCINATOR		nodul limfatic din grupul celor faciali situat pe m. buccinator		
CAVI LATERALI	ln. cavales laterales	nodulii limfatici din grupul celor lombari drepţi localizaţi pe partea dreaptă a venei cave inferioare		
CELIACI	ln. coeliaci	nodulii viscerali ai cavităţii abdominale localizaţi în jurul trunchiului celiac, adesea incomplet delimitaţi de nodulii limfatici preaortici	stomac, intestin subţire, ficat, vezicula biliară, pancreas, splină	trunchiul limfatic intestinal
CERVICALI ANTERIORI (V. ŞI GRUPELE INDIVIDUALE : SUPERFICIALI ŞI PROFUNZI)	ln. cervicales anteriores			
CERVICALI ANTERIORI PROFUNZI (V. ŞI GRUPELE INDIVIDUALE: INFRAHIOIDIENI, PRELARINGIENI, TIROIDIENI, PRETRAHEALI ŞI PARATRAHEALI)	ln. cervicales anteriores profundi			
CERVICALI ANTERIORI SUPERFICIALI	ln. cervicales anteriores superficiales	nodulii situaţi în ţesutul subcutanat al regiunii anterioare a gâtului, de-a lungul v. jugulare anterioare	pielea regiunii anterioare a gâtului	nl. cervicali laterali profunzi; nl. cervicali anteriori profunzi (parţial)
CERVICALI LATERALI (V. ŞI GRUPELE INDIVIDUALE : SUPERFICIALI ŞI PROFUNZI)	ln. cervicales laterales			
CERVICALI LATERALI PROFUNZI (V. ŞI GRUPELE INDIVIDUALE. JUGULARI ANTERIORI, JUGULARI LATERALI, JUGULODIGASTRIC, JUGULOOMOHIOIDIAN, SUPRACLAVICULARI)	ln. cervicales laterales profundi	nodulii limfatici localizaţi în triunghiul posterior al gâtului, sub fascia cervicală profundă	structurile vecine, toţi nodulii limfatici ai capului şi gâtului	trunchiul limfatic jugular

GRUPUL NODULILOR LIMFATICI/NODULUL LIMFATIC	NOMINA ANATOMICA	LOCALIZARE	TERITORIUL DE COLECTARE A LIMFEI	DRENAJ
CERVICALI LATERALI SUPERFICIALI	ln. cervicales laterales superficiales	noduli din grupul celor cervicali laterali localizaţi de-a lungul v. jugulare externe	partea inferioară a pavilionului urechii şi glandei parotide; structurile superficiale ale părţii laterale a gâtului	nl. cervicali laterali profunzi
COLICI DREPŢI	ln. colici dextri	noduli limfatici din grupul celor mezocolici localizaţi de-a lungul a. colice drepte	nodulii paracolici din partea superioară a colonului ascendent	nl. mezenterici superiori; trunchiul limfatic intestinal
COLICI MIJLOCII	ln. colici medii	noduli limfatici din grupul celor mezocolici localizaţi de-a lungul a. colice mijlocii şi a ramurilor sale	nodulii paracolici de la flexura colică dreaptă şi o mare parte a colonului transvers	nl. mezenterici superiori; trunchiul limfatic intestinal
COLICI STÂNGI	ln. colici sinistri	noduli limfatici din grupul celor mezocolici localizaţi de-a lungul arterei colice stângi şi a ramurilor sale	nodulii paracolici de la flexura colică stângă şi partea superioară a colonului descendent	nl. mezenterici inferiori, preaortici şi aortici laterali; trunchiul limfatic intestinal
CUBITALI	ln. cubitales	două grupe de noduli limfatici, superficiali şi profunzi situaţi de-a lungul v. bazilice, deasupra epicondilului medial	partea ulnară a antebraţului şi mâinii	nl. axilari
DIAFRAGMATICI (V. NL. FRENICI SUPERIORI)				
EPIGASTRICI INFERIORI	ln. epigastrici inferiores	noduli limfatici din grupul celor lombari drepţi localizaţi de-a lungul vaselor epigastrice inferioare	partea inferioară a peretelui abdominal anterior în teritoriul arterei epigastrice inferioare	nl. iliaci externi
EPITROHLEENI (V. NL. CUBITALI)				
FACIALI (V. ŞI GRUPELE INDIVIDUALE: BUCCINATOR, NASOLABIAL, MALAR, MANDIBULAR, SUBMETAL)	ln. faciales	lanţ de noduli limfatici situaţi de-a lungul a. faciale	pleoape, nas, obraz, buze, gingii	nl. submandibulari
FIBULAR		nodul limfatic inconstant pe traiectul a. fibulare (peroniere)		
FRENICI INFERIORI	ln. phrenici inferiores	nl. mici pe calea vaselor frenice inferioare		
FRENICI SUPERIORI	ln. phrenici superiores	3 grupe de noduli limfatici (anteriori, mijlocii, superiori) situaţi pe faţa superioară a diafragmei, înapoia bazei procesului xifoid şi a cartilajului coastei a 7-a	ficat, diafragma, spaţiile intercostale; pleura diafragmatică	nl. parasternali, mediastinali anteriori şi posteriori
GASTRICI DREPŢI	ln. gastrici dextri	noduli limfatici mici situaţi de-a lungul a. gastrice drepte	o parte din mica curbură gastrică	nl. celiaci, preaortici, aortici laterali; trunchiurile limfatice intestinal sau lombar
GASTRICI INFERIORI (V. NL. GASTRO-OMENTALI DREPŢI)				

GASTRICI STÂNGI (GASTRICI SUPERIORI)	ln. gastrici sinistri	noduli limfatici localizaţi de-a lungul a. gastrice stângi şi a ramurilor sale pe mica curbură gastrică; se împart în două grupe: paracardiali superiori şi inferiori; împreună cu cei drepţi formează în jurul cardiei inelul limfatic al cardiei	partea abdominală a esofagului, partea stomacului din vecinătatea micii curburi	nl. celiaci, preaortici, aortici laterali; trunchiurile limfatice intestinal sau lombar
GASTRO-EPIPLOICI (V. NL. GASTRO-OMENTALI DREP}I {I STÂNGI)				
GASTRO-OMENTALI DREPŢI	ln. gastro-omentales dextri	noduli limfatici localizaţi în marele epiploon, de-a lungul arterei gastro-epiploice drepte, pe marea curbură gastrică	partea dreaptă a marii curburi a stomacului şi a marelui epiploon	nl. pilorici, hepatici, preaortici, pancreatici superiori; trunchiul limfatic intestinal
GASTRO-OMENTALI STÂNGI	ln gastro-omentales sinistri	noduli limfatici localizaţi în marele epiploon, de-a lungul a. gastro-epiploice stângi, pe marea curbură gastrică	partea stângă a marii curburi a stomacului şi a marelui epiploon	nl. pilorici, hepatici, aortici laterali, pancreatici superiori; trunchiul limfatic intestinal
GLUTEALI (V. ŞI GRUPELE INDIVIDUALE: GLUTEALI SUPERIORI ŞI INFERIORI)	ln. gluteales	noduli limfatici din grupul celor iliaci interni		
GLUTEALI INFERIORI	ln. gluteales inferiores	noduli limfatici localizaţi la originea a. gluteale inferioare şi a. pudendale interne		
GLUTEALI SUPERIORI	ln. gluteales superiores	noduli limfatici localizaţi la originea a. gluteale superioare		
HEPATICI	ln hepatici	noduli limfatici din grupul celor pilorici localizaţi de-a lungul a. hepatice până la hilul hepatic	ficat; nodulii limfatici ai organelor din etajul supramezocolic (vezicula biliară, stomac, duoden, pancreas)	nl. celiaci, preaortici, aortici laterali; trunchiul limfatic intestinal
ILEOCOLICI (V. ŞI GRUPELE INDIVIDUALE: PRECECAL, RETROCECAL, APENDICULAR)	ln. ileocolici	noduli limfatici din grupul celor mezenterici localizaţi de-a lungul a. ileo-colice şi a ramurilor sale	ileonul terminal, cec, apendice	nl. mezenterici superiori; trunchiul limfatic intestinal
ILIACI COMUNI (V. ŞI GRUPELE INDIVIDUALE: MEDIALI, INTERMEDIARI, LATERALI, SUBAORTICI, PROMONTORIENI)	ln iliaci communes	noduli limfatici localizaţi de-a lungul vaselor iliace până la bifurcaţia aortei	porţiunea mijlocie a ureterului, uneori vezica urinară; nodulii limfatici iliaci externi şi interni	nl. lombari; trunchiul limfatic lombar
ILIACI COMUNI INTERMEDIARI	ln. iliaci comunes intermedii	noduli limfatici din grupul celor iliaci comuni situaţi între cei iliaci mediali şi laterali acoperiţi, pe dreapta, de a. iliacă comună, iar pe stânga între arteră şi venă		
ILIACI COMUNI LATERALI	ln iliaci comunes laterales	noduli limfatici din grupul celor iliaci comuni situaţi între a. iliacă comună şi m. psoas		

GRUPUL NODULILOR LIMFATICI/NODULUL LIMFATIC	NOMINA ANATOMICA	LOCALIZARE	TERITORIUL DE COLECTARE A LIMFEI	DRENAJ
ILIACI COMUNI MEDIALI	ln. iliaci comunes mediales	noduli limfatici din grupul celor iliaci comuni situaţi medial faţă de a. iliacă comună (dreapta) sau v. iliacă comună (stânga)		
PROMONTORIENI	ln. iliaci comunes promontorii	noduli limfatici din grupul celor iliaci comuni situaţi înaintea promontoriului		
SUBAORTICI	ln. iliaci comunes subaortici	noduli limfatici din grupul celor iliaci comuni situaţi sub bifurcaţia aortei, înaintea corpului vertebrei L5		
ILIACI EXTERNI (V. ŞI GRUPE-LE INDIVIDUALE: MEDIALI, INTERMEDIARI, LATERALI, INTERILIACI)	ln. iliaci externi	noduli limfatici localizaţi de-a lungul vaselor iliace externe	straturile profunde ale peretelui abdominal anterior subombilical, mm. adductori, porţiunea mijlocie a ureterului, vezica urinară, uretra; ductul deferent, veziculele seminale, prostată; colul uterin, partea superioară a vaginului; corpul şi glandul penisului/clitorisului; nl. inghinali profunzi şi epigastrici inferiori	nl iliaci comuni
ILIACI EXTERNI INTERMEDIARI	ln. iliaci externi intermedii	noduli limfatici din grupul celor iliaci externi situaţi între artera şi vena iliacă externă		
ILIACI EXTERNI LATERALI	ln. iliaci externi laterales	noduli limfatici din grupul celor iliaci externi situaţi lateral de artera iliacă externă, pe m. psoas (nodulul lacunar lateral)		
ILIACI EXTERNI MEDIALI	ln. iliaci externi mediales	noduli limfatici din grupul celor iliaci externi situaţi medial faţă de vasele iliace externe (nodulul lacunar medial, nodulii obturatori de-a lungul a. obturatorii)		
ILIACI INTERNI (V. ŞI GRUPELE INDIVIDUALE: GLUTEALI SUPERIORI, GLUTEALI INFERIORI, SACRALI, OBTURATORII)	ln. iliaci interni	noduli limfatici localizaţi de-a lungul arterei iliace interne şi în apropierea originii ramurilor sale	mm. gluteali, planşeul pelvin, planurile profunde ale perineului, porţiunea pelvină a ureterului, organele pelvine	nl iliaci comuni
INFRAHIOIDIENI		noduli din grupul celor cervicali anteriori profunzi localizaţi pe membrana tirohioidiană	jumătatea superioară a laringelui	nl. cervicali laterali profunzi
INGHINALI PROFUNZI	ln. inguinales profundi	mai mulţi noduli mici situaţi profund faţă de fascia lata şi medial faţă de v. femurală	structurile profunde ale membrului inferior; corpul şi glandul penisului/clitorisului; uneori uretra spongioasă; nodulii poplitei profunzi şi inghinali superficiali	nl. iliaci externi

INGHINALI SUPERFICIALI (V. ŞI GRUPELE INDIVIDUALE : SUPEROMEDIALI, SUPEROLATERALI, INFERIORI)	ln. inguinales superficiales	12-20 de noduli limfatici situaţi în ţesutul celular subcutanat sub ligamentul inghinal, de-a lungul părţii terminale a venei safene mari	pielea membrului inferior cu excepţia marginilor laterale ale piciorului şi gambei; peretele abdominal anterior subombilical (parţial pe calea nodulilor epigastrici inferiori; partea inferioară a spatelui; regiunea gluteală, perineu, canal anal; ligamentul rotund şi unghiul tubar al uterului; uretra spongioasă, glandele bulbouretrale; corpul şi glandul penisului; pielea scrotului; vestibulul vaginal, labiile mare şi mică, glandele vestibulului, prepuţul clitorisului	nl. inghinali profunzi
INGHINALI SUPERFICIALI INFERIORI	ln inguinales superficiales inferiores	lanţ vertical de noduli limfatici situaţi de-a lungul v safene mari		
INGHINALI SUPERFICIALI SUPEROLATERALI	ln. inguinales superficiales superolaterales	noduli ai lanţului orizontal situaţi sub ligamentul inghinal, lateral faţă de hiatusul v. safene mari		
INGHINALI SUPERFICIALI SUPEROMEDIALI	ln inguinales superficiales superomediales	noduli ai lanţului orizontal situaţi sub ligamentul inghinal, medial faţă de hiatusul v. safene mari		
INTERCOSTALI	ln. intercostales	1-2 nl. mici localizaţi la partea posterioară a fiecărui spaţiu intercostal, lângă capul coastelor	pleura parietală, spaţiul intercostal respectiv, peretele posterior al trunchiului,	ductul toracic, respectiv ductul limfatic drept (nl. din partea superioară); cisterna chili (nl. din partea inferioară); nl. prevertebrali
INTERILIACI	ln. interiliaci	noduli limfatici din grupul celor iliaci externi situaţi la bifurcarea a. iliace comune, între arterele iliace internă şi externă		
JUGULARI ANTERIORI (V. ŞI NODULII INDIVIDUALI : JUGULODIGASTRIC, JUGULO-OMOHIOIDIAN)	ln. jugulares anteriores	anterior de v. jugulară internă		trunchiul limfatic jugular
JUGULARI LATERALI	ln. jugulares laterales	lateral de v jugulară internă		trunchiul limfatic jugular
JUGULODIGASTRIC		la încrucişarea venei jugulare interne cu burta posterioară a m. digastric (considerat ca făcând parte din nodulii jugulari anteriori)	tonsila palatină, baza limbii, peretele faringian	trunchiul limfatic jugular
JUGULO-OMOHIOIDIAN		la încrucişarea v. jugulare interne cu burta superioară a m. omohioidian (considerat ca făcând parte din nodulii jugulari anteriori)	limbă	trunchiul limfatic jugular
JUXTAESOFAGIENI	ln. juxtaesophageales pulmonales	noduli din grupul celor mediastinali posteriori localizaţi pe laturile esofagului	esofag, plămâni	trunchiul limfatic bronhomediastinal; ductul toracic

GRUPUL NODULILOR LIMFATICI/NODULUL LIMFATIC	NOMINA ANATOMICA	LOCALIZARE	TERITORIUL DE COLECTARE A LIMFEI	DRENAJ
JUXTAINTESTINALI	ln juxtaintestinales	noduli limfatici mezenterici situaţi în marginea intestinală a mezenterului, în apropierea jejunului şi ileonului	jejun, ileon	nl mezenterici mijlocii
LOMBARI (V. ŞI GRUPELE INDIVIDUALE : DREPŢI, INTERMEDIARI, STÂNGI)			diafragma, pereţii abdominali şi pelvini, organe abdominale şi pelvine (glandele suprarenale, rinichi, pelvisul renal, ureter, testicule, ovar, trompa uterină, fundul şi corpul uterului), nodulii limfatici ai membrului inferior	trunchiurile limfatice lombar şi trunchiul intestinal (nl. ai tractului gastrointestinal)
LOMBARI DREPŢI (V. ŞI GRUPELE INDIVIDUALE : CAVI LATERALI, PRECAVI, POSTCAVI)	ln. lumbales dextri	de-a lungul v. cave inferioare		
LOMBARI INTERMEDIARI	ln. lumbales intermedii	între aortă şi v. cavă inferioară		
LOMBARI STÂNGI (V. ŞI GRUPELE INDIVIDUALE : AORTICI LATERALI, PREAORTICI, POSTAORTICI)	ln. lumbales sinistri	de-a lungul aortei		
MALAR		nodul limfatic din grupul celor faciali situat în regiunea geniană		
MANDIBULAR		nodul limfatic din grupul celor faciali situat pe corpul mandibulei în apropierea v. faciale		
MASTOIDIENI	ln. mastoidei	2-3 noduli limfatici situaţi posterior procesului mastoid	faţa posterioară a pavilionului urechii, scalpul din vecinătate, celulele mastoidiene	nl. cervicali laterali profunzi
MEDIASTINALI ANTERIORI	ln mediastinales anteriores	în etajul superior al mediastinului anterior, anterior faţă de arcul aortic, în jurul trunchiurilor venoase brahiocefalice	timus, pericard, inimă	trunchiul limfatic bronhomediastinal
MEDIASTINALI POSTERIORI (V. ŞI GRUPELE INDIVIDUALE : PULMONARI, BRONHOPULMONARI, TRAHEOBRONHICI INFERIORI, TRAHEOBRONHICI SUPERIORI, JUXTAESOFAGIENI, PARATRAHEALI, AI ARCULUI VENEI AZIGOS)	ln. mediastinales posteriores	mediastinul posterior de-a lungul aortei toracice	plămâni, bronhii, traheee, pleura mediastinală, pericard, inimă, esofag, diafragma, faţa diafragmatică a ficatului	ductul toracic, nl. traheobronhici inferiori
MEZENTERICI (V. ŞI GRUPELE INDIVIDUALE : JUXTAINTESTINALI, MIJLOCII, SUPERIORI)	ln. mesenterici	noduli limfatici localizaţi în mezenter		

MEZENTERICI INFERIORI (V. ŞI GRUPELE INDIVIDUALE : SIGMOIDIENI, RECTALI SUPERIORI, PARARECTALI)		de-a lungul a. mezenterice inferioare	nl. colici stângi, sigmoidieni, rectali superiori	nl. preaortici, trunchiul limfatic intestinal
MEZENTERICI MIJLOCII		nodulii limfatici din grupul celor mezenterici localizaţi de-a lungul arterelor jejunale şi ileale	nl mezenterici juxtaintestinali	nl. mezenterici superiori
MEZENTERICI SUPERIORI		nodulii limfatici din grupul celor mezenterici localizaţi de-a lungul a. mezenterice superioare	nl. mezenterici mijlocii	nl. celiaci, preaortici, aortici laterali, trunchiul limfatic intestinal
MEZOCOLICI (V. ŞI GRUPELE INDIVIDUALE: PARACOLICI, COLICI DREPŢI, MIJLOCII, STÂNGI)	In. mesocolici	nodulii limfatici situaţi în mezourile segmentelor colonului		
NASOLABIAL		nodul limfatic din grupul celor faciali situat sub şanţul nasolabial		
NERVULUI ACCESOR				
OBTURATORII	In. obturatorii	nodulii limfatici din grupul celor iliaci interni localizaţi de-a lungul arterei obturatorii		
OCCIPITALI	In. occipitales	1-2 noduli limfatici mici localizaţi de-a lungul vaselor occipitale, pe faţa profundă a m. trapez, la nivelul liniei nucale superioare	pielea cefei, scalpul regiunilor occipitală şi parietală	nl. cervicali laterali profunzi
PANCREATICI INFERIORI	In. pancreatici inferiores	marginea superioară a corpului pancreasului lângă a. pancreaticoduodenală şi v. mezenterică inferioară	pancreas, duoden	nl. aortici laterali, preaortici (uneori nl. mezenterici superiori); trunchiul limfatic intestinal
PANCREATICI SUPERIORI	In. pancreatici superiores	marginea superioară a corpului pancreasului de-a lungul a. splenice, la originea ramurilor sale pancreatice	pancreas, duoden, splină (prin intermediul nodulilor splenici)	nl. aortici laterali, preaortici (parţial prin intermediul nl. hepatici sau celiaci), trunchiul limfatic intestinal
PANCREATICODUODENALI	In. pancreaticoduodenales	între capul pancreasului şi duoden, de-a lungul aa. pancreaticoduodenale, împărţiţi în două grupe: superiori şi inferiori	capul pancreasului, duoden	nl. hepatici (grupul superior) şi mezenterici superiori (grupul inferior)
PANCREATICOSPLENICI (PANCREATICOLIENALI, V. NL. PANCREATICI SUPERIORI)				
PARACOLICI	In. paracolici	nodulii limfatici din grupul celor mezocolici localizaţi în peretele colic sau 'n imediata vecinătate a acestuia	segmentele ascendent, transvers şi descendent ale colonului	nl. colici drepţi, mijlocii şi stângi
PARAMAMARI	In. paramammarii	partea laterală a glandei mamare	glanda mamară	nl. axilari pectorali
PARARECTALI	In. pararectales	1-2 noduli pe laturile rectului, în jurul a. rectale mijlocii, la nivelul spinei ischiatice	partea distală a rectului	nl. rectali mijlocii şi superiori (iliaci interni)

GRUPUL NODULILOR LIMFATICI/NODULUL LIMFATIC	NOMINA ANATOMICA	LOCALIZARE	TERITORIUL DE COLECTARE A LIMFEI	DRENAJ
PARARECTALI	ln. pararectales	noduli limfatici din grupul celor mezenterici inferiori situaţi între pătura musculară şi fascia rectului în partea lui proximală	partea proximală a rectului	nl. mezenterici inferiori, parţial pe calea nl rectali superiori
NL. PARASTERNALI	ln. parasternales	câţiva noduli limfatici mici localizaţi de-a lungul vaselor toracice interne, lateral de marginile sternului	peretele toracic anterior, glanda mamară, pleura costală; pericardul; peretele abdominal anterior supraombilical; diafragma; faţa diafragmatică a ficatului; nl. prepericardici, spaţiile intercostale, peretele posterior al trunchiului şi, pleura costală adiacentă, glanda mamară	trunchiurile limfatice bronhomediastinale; ductul limfatic drept (pe dreapta), ductul toracic (pe stânga) sau direct în unghiul venos respectiv
PARATRAHEALI	ln. paratracheales	noduli din grupul celor mediastinali posteriori localizaţi pe laturile traheei cervicale şi toracice	trahee	trunchiul limfatic bronhomediastinal, ductul toracic
PARAUTERINI	ln. parauterini	pe laturile uterului în grosimea ligamentului larg, în vecinătatea originilor ramurilor vaginale din a. uterină	colul uterin	nl. iliaci interni şi lombari (pe calea vaselor limfatice ce însoţesc aa. ovariene)
PARAVAGINALI	ln paravaginales	laturile vaginului	partea inferioară a vaginului	nl iliaci interni
PARAVEZICALI (V. ŞI GRUPELE INDIVIDUALE : PREVEZICALI, VEZICALI LATERALI , POSTVEZICALI)	ln. paravesiculares	noduli limfatici localizaţi în jurul vezicii urinare şi prostatei	vezica urinară, prostată	nl. iliaci comuni
PREVEZICALI	ln. prevesiculares	noduli limfatici din grupul celor paravezicali localizaţi înaintea vezicii urinare	vezica urinară, prostată	nl. iliaci comuni
VEZICALI LATERALI	ln. vesicales laterales	noduli limfatici din grupul celor paravezicali localizaţi pe laturile vezicii urinare	vezica urinară, prostată	nl. iliaci comuni
POSTVEZICALI	ln postvesiculares	noduli limfatici din grupul celor paravezicali localizaţi înapoia vezicii urinare	vezica urinară, prostată	nl. iliaci comuni
PAROTIDIENI INTRAGLANDULARI	ln. parotidei intraglandulares	noduli limfatici din grupul celor parotidieni, localizaţi `n profunzimea glandei parotide		
PAROTIDIENI PROFUNZI (V. ŞI GRUPELE INDIVIDUALE : PREAURICULARI, INFRAAURICULARI, INTRAGLANDULARI)	ln parotidei profundi	noduli limfatici localizaţi sub fascia parotidiană şi în parenchimul glandular	meatul acustic extern, cavitatea timpanică; glanda parotidă; rădăcina nasului, partea laterală a pleoapelor, conjunctiva	nl. cervicali laterali profunzi
PAROTIDIENI SUBFASCIALI INFRAAURICULARI	ln. parotidei subfasciales infraauriculares	noduli limfatici din grupul celor parotidieni profunzi situaţi sub pavilionul urechii şi meatul acustic extern		

PAROTIDIENI SUBFASCIALI PREAURICULARI	ln. parotidei subfasciales praeauriculares	noduli limfatici din grupul celor parotidieni profunzi situaţi înaintea pavilionului urechii		
PAROTIDIENI SUPERFICIALI	ln. parotidei superficiales	noduli limfatici mici localizaţi în ţesutul celular subcutanat al regiunii parotidiene, înaintea tragusului		
PERICARDICI LATERALI	ln. pericardiales laterales	mai mulţi noduli limfatici mici localizaţi de-a lungul a. pericardiofrenice	pericard, pleura mediastinală, diafragma, faţa diafragmatică a ficatului	nl mediastinali anteriori, parasternali
PILORICI	ln. pylorici	noduli limfatici în jurul pilorului împărţiţi în 3 grupe: suprapilorici, subpilorici, retropilorici	antrul şi canalul piloric, duoden, capul pancreasului	nl. hepatici, celiaci, preaortici
GASTRODUODENALI (V. NL. PILORICI)				
POPLITEI (V. ŞI GRUPELE INDIVIDUALE: SUPERFICIALI ŞI PROFUNZI)	ln. popliteales	fosa poplitee		
POPLITEI PROFUNZI		noduli limfatici situaţi subaponevrotic, între a. poplitee şi capsula articulaţiei genunchiului	vasele limfatice profunde ale piciorului, gambei şi articulaţiei genunchiului care însoţesc arterele; nodulii poplitei superficiali	nl. inghinali profunzi
POPLITEI SUPERFICIALI		noduli limfatici situaţi supraaponevrotic, în jurul porţiunii terminale a v. safene mici	marginea laterală a piciorului, faţa posterioară a gambei	nl. poplitei profunzi
POSTAORTICI	ln postaortici	nl din grupul celor lombari stângi situaţi înapoia aortei, înaintea coloanei vertebrale		
POSTCAVI	ln. postcavales	noduli limfatici din grupul celor lombari drepţi localizaţi înapoia v. cave inferioare		
PREAORTICI	ln. preaortici	nl. din grupul celor lombari stângi situaţi înaintea aortei		
PRECAVI	ln. precavales	noduli limfatici din grupul celor lombari drepţi localizaţi înaintea v. cave inferioare		
PRECECALI	ln. prececales	noduli limfatici din grupul celor ileocolici localizaţi de-a lungul a. cecale anterioare	cec	nl ileocolici
PRELARINGIENI	ln. prelaryngeales	noduli din grupul celor cervicali anteriori profunzi localizaţi pe ligamentul cricotiroidian	jumătatea inferioară a laringelui; parţial nodulii tiroidieni	nl. cervicali laterali profunzi
PREPERICARDICI	ln. prepericardiales	mai mulţi nl. mici localizaţi între pericard şi stern	stern, faţa anterioară a pericardului	nl. mediastinali anteriori, parasternali
PRETRAHEALI		noduli din grupul celor cervicali anteriori profunzi localizaţi pe faţa anterioară a traheei, în raport strâns cu vv. tiroidiene inferioare	jumătatea inferioară a laringelui, traheea cervicală; parţial nodulii tiroidieni	nl. cervicali laterali profunzi, mediastinali anteriori

GRUPUL NODULILOR LIMFATICI/NODULUL LIMFATIC	NOMINA ANATOMICA	LOCALIZARE	TERITORIUL DE COLECTARE A LIMFEI	DRENAJ
PULMONARI	ln pulmonales	noduli din grupul celor mediastinali posteriori localizaţi intrapulmonar, la locul de diviziune a bronhiilor lobare	plămâni, bronhii	trunchiul limfatic bronhomediastinal, ductul toracic
RECTALI SUPERIORI	ln. rectales superiores	noduli limfatici din grupul celor mezenterici inferiori situaţi de-a lungul a. rectale superioare	partea proximală a rectului; nl. pararectali	nl. mezenterici inferiori
RETROAURICULARI (V. NL. MASTOIDIENI)				
RETROCECALI	ln. retrocecales	noduli limfatici din grupul celor ileocolici localizaţi de-a lungul arterei cecale posterioare	cec	nl. ileocolici
RETROFARINGIENI	ln retropharyngeales	3 grupe de nl (unul median şi două laterale) localizaţi între faringe şi fascia prevertebrală, la nivelul atlasului	nazofaringe, tuba auditivă, cavitatea timpanică; partea posterioară a cavităţii nazale; articulaţiile atlanto-occipitală şi atlanto-axială	
SACRALI	ln. sacrales	noduli limfatici din grupul celor iliaci interni situaţi pe faţa pelvină a sacrumului, de-a lungul arterelor sacrate mediană şi laterale	rect, peretele pelvin posterior	nl. iliaci comuni
SIGMOIDIENI	ln sigmoidei	noduli limfatici din grupul celor mezenterici inferiori situaţi de-a lungul aa. sigmoidiene	colonul sigmoid	nl. mezenterici inferiori
SPLENICI	ln. splenici (lienales)	hilul splinei	splină, stomac	nl. pancreatici
SUBMANDIBULARI	ln. submandibulares	4-5 nl localizaţi între mandibulă şi glanda submandibulară	partea medială a pleoapelor şi conjunctivei, frunte, nas, cavitatea nazală, pielea şi mucoasa labială şi jugală, fosa infratemporală, segmentul anterior al nazo-faringelui, palat, dinţi, gingie, limbă (pe calea nl linguali, inconstanţi), planşeul cavităţii bucale	nl. cervicali laterali profunzi (în special jugulodigastric)
SUBMENTALI	ln. submentales	noduli limfatici din grupul celor faciali situaţi între cele două burţi ale muşchiului digastric	partea mijlocie a buzei inferioare, bărbie; vârful limbii, planşeul bucal; alveolele şi gingia dinţilor mandibulari anteriori	nl. cervicali laterali profunzi, parţial pe calea nl. submandibulari
SUPRACLAVICULARI	ln. supraclaviculares	între claviculă şi m. omohioidian sub lama pretraheală a fasciei cervicale	partea inferioară a gâtului şi faringelui; glanda tiroidă, trahee, esofag; nl. mediastinali anteriori şi axilari profunzi	trunchiurile limfatice jugular şi subclavicular

TIBIAL ANTERIOR		nodul limfatic inconstant pe traiectul a. tibiale anterioare		
TIBIAL POSTERIOR		nodul limfatic inconstant pe traiectul a. tibiale posterioare		
TIROIDIENI	ln. thyroidei	noduli din grupul celor cervicali anteriori profunzi localizaţi la nivelul glandei tiroide	glandă tiroidă	nl. cervicali laterali profunzi (direct şi indirect); parţial ductul toracic
TRAHEOBRONHICI INFERIORI	ln. tracheobronchiales inferiores	noduli din grupul celor mediastinali posteriori localizaţi la bifurcarea traheei în cele două bronhii principale	nl. bronhopulmonari, inimă	nl. traheobronhici superiori, traheali
TRAHEOBRONHICI SUPERIORI	ln. tracheobronchiales superiores	noduli din grupul celor mediastinali posteriori localizaţi la bifurcarea traheei, între aceasta şi bronhia principală dreaptă sau stângă	plămâni, bronhii, nl. traheobronhici inferiori	trunchiul limfatic bronhomediastinal, ductul toracic
VISCERALI ABDOMINALI	ln. abdominis viscerales	noduli limfatici asociaţi ramurilor viscerale ale aortei		

4. NERVI

DENUMIRE COMUNI NERVUL/NERVII	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	RAMURI	DISTRIBUŢIE
ABDOMINOGENITAL MARE (V. N. ILIOHIPOGASTRIC)				
ABDOMINOGENITAL MIC (V. N. ILIOINGHINAL)				
ABDUCENS (PNC VI) (MOTOR SOMATIC)	n. abducens	nucleu situat în punte, sub planşeul ventriculului al IV-lea		m. drept lateral al globului ocular
ACCESOR (PNC XI) (MOTOR SOMATIC ŞI PARASIMPATIC)	n. accessorius	rădăcina craniană - nucleul ambiguu, nucleul dorsal al vagului, nucleul retroambigual; rădăcina spinală - nucleul nervului accesor (cornul anterior al măduvei C1-C6)	r. internă (fibrele cu origine craniană se alătură nervului vag); r. externă	r. internă: muşchii vălului palatin exceptând tensorul vălului palatin; adductorii corzilor vocale (tiro aritenoidian şi cricoaritenoidian lateral, pe calea nervului recurent laringeu), inimă, trahee, esofag toracic, viscere abdominale; r. externă: mm. trapez şi sternocleidomastoidian
ACUSTIC (V. N. VESTIBULO-COHLEAR)				
AL TREILEA NERV OCCIPITAL	n. occipitalis tertius	ramura dorsală a celui de-al treilea nerv spinal cervical		pielea părţii superioare a feţei posterioare a capului şi gâtului
ALVEOLAR INFERIOR (MOTOR SOMATIC, SENSIBILITATE GENERALĂ SOMATICĂ)	n. alveolaris inferior	n. mandibular	rr. colaterale: n. milohioidian; rr. terminale: incisivă, mentonieră	primul premolar, canin, incisivi, gingie, pielea buzei inferioare şi a bărbiei; muşchii milohioidian şi capătul anterior al m. digastric
ALVEOLARI SUPERIORI (RR. POSTERIOARE, MIJLOCIE, ANTERIOARĂ)	nn. alveolares superiores	n. maxilar (ramurile posterioare), n. infraorbitar (ramurile mijlocie şi anterioară)	participă prin ramuri numeroase la formarea plexului dentar superior	rr. posterioare - sinusul maxilar, molari, gingia superioară, mucoasa obrazului; mijlociu - premolarii superiori; anterior - incisivi, canin, mucoasa peretelui lateral, planşeului şi septului nazal
AMPULAR ANTERIOR	n. ampullaris anterior	dendrite ale neuronilor din ganglionul Scarpa care fac parte din trunchiul superior al n. vestibulo cohlear		creasta ampulară a canalului semicircular anterior (superior)
AMPULAR LATERAL	n. ampullaris lateralis	dendrite ale neuronilor din ganglionul Scarpa care fac parte din trunchiul superior al n. vestibulo cohlear		creasta ampulară a canalului semicircular lateral (orizontal), o parte din macula utriculei
AMPULAR POSTERIOR	n. ampullaris posterior	dendrite ale neuronilor din ganglionul Scarpa care fac parte din trunchiul inferior al n. vestibulocohlear		creasta ampulară a canalului semicircular posterior
AMPULAR SUPERIOR (V. N. AMPULAR ANTERIOR)				
ANOCOCCIGIAN	nn. anococcygei	ramuri fine din plexul coccigian		pielea dintre vârful coccisului şi orificiul anal
AUDITIV (V. N. VESTIBULO-COHLEAR)				

AURICULAR MARE (SENZITIV)	n. auricularis magnus	plexul cervical (C2-C3)	rr. anterioară şi posterioară	pielea care acoperă glanda parotidă (r. anterioară), procesul mastoidian, pavilionul urechii (ambele feţe) (r. posterioară)
AURICULAR POSTERIOR (MOTOR, SENZITIV)	n. auricularis posterior	n. facial	rr. auriculară şi occipitală	m. auricular posterior, muşchii intrinseci ai feţei cefalice a pavilionului urechii, pielea meatului acustic extern (r. auriculară); capătul occipital al m. occipitofrontal (r. occipitală)
AURICULARI ANTERIORI (SENZITIV)	nn. auriculares anteriores	n. auriculotemporal		pielea feţei laterale a pavilionului urechii
AURICULOTEMPORAL	n. auriculotemporalis	n. mandibular	n. meatului acustic extern, nn. auriculari anteriori; rr. colaterale: pentru membrana timpanică, parotidiene (fibre senzitive, postganglionare parasimpatice din ganglionul otic), comunicantă pentru n. facial (fibre postganglionare din ganglionul otic pentru glanda parotidă); rr. terminale: temporală superficială	pielea meatului acustic extern, membrana timpanică, pielea feţei laterale a pavilionului urechii, glanda parotidă, pielea regiunii temporale
AXILAR (MOTOR, SENZITIV)	n. axillaris	trunchiul posterior al plexului brahial (C5-C6)	rr. musculare, n. cutanat superior lateral al braţului	muşchii deltoid şi rotund mic, pielea regiunii deltoidiene
BUCAL (MOTOR, SENZITIV)	n. buccalis	n. mandibular		m. pterigoidian lateral, pielea şi mucoasa obrajilor, gingia bucală a mandibulei în dreptul ultimilor 2 molari
CANALULUI PTERIGOIDIAN (PARASIMPATIC, SIMPATIC)	n. canalis pterygoidei	unirea nervilor pietros profund şi pietros mare		ganglionul pterigopalatin şi ramurile sale
CARDIAC CERVICAL INFERIOR (SIMPATIC, VEGETATIV AFERENT, ÎN SPECIAL DURERE)	n. cardiacus cervicalis inferior	ganglionul cervical inferior (cervicotoracic, stelat); conţine fibre eferente postganglionare şi fibre aferente de la inimă		plexul cardiac (partea profundă)
CARDIAC CERVICAL MIJLOCIU (SIMPATIC, VEGETATIV AFERENT, ÎN SPECIAL DURERE)	n. cardiacus cervicalis medius	ganglionul cervical mijlociu; conţine fibre eferente post-ganglionare şi fibre aferente de la inimă		plexul cardiac (partea profundă)
CARDIAC CERVICAL SUPERIOR (SIMPATIC)	n. cardiacus cervicalis superior			plexul cardiac (partea profundă - dreapta, partea superficială - stânga)
CARDIACI TORACICI (SIMPATIC, VEGETATIV AFERENT, ÎN SPECIAL DURERE)	nn. cardiaci thoracici	ganglionii toracali T2-T4(5) ai lanţului simpatic		plexul cardiac (partea profundă)
CAROTICOTIMPANICI (SUPERIOR ŞI INFERIOR) (SIMPATIC)	nn. caroticotympanici	plexul carotidian intern	fibre simpatice postganglionare trec din plexul carotidian intern în plexul timpanic	urechea medie, tuba auditivă, celulele mastoidiene, glanda parotidă

DENUMIRE COMUNI NERVUL/NERVII	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	RAMURI	DISTRIBUȚIE
CAROTIDIAN INTERN (SIMPATIC)	n. caroticus internus	ganglionul cervical superior	dispoziție plexiformă în jurul a. carotide interne (plexul carotidian intern); conține fibre post-ganglionare din ganglionul cervical superior; rr. medială și laterală	a. carotidă internă și ramurile sale (vasomotorii), mușchii intrinseci ai globului ocular
CAROTIDIENI EXTERNI (SIMPATIC)	nn. carotici externi	ganglionul cervical superior		dispoziție plexiformă în jurul arterelor carotidă comună, carotidă externă și a ramurilor acesteia; vasele și glandele capului
CAVERNOȘI AI CLITORISULUI (PARASIMPATIC, SIMPATIC, VEGETATIV AFERENT)	nn. cavernosi clitoridis	plexul uterovaginal		țesutul erectil al clitorisului
CAVERNOȘI AI PENISULUI (PARASIMPATIC, SIMPATIC, VEGETATIV AFERENT)	nn. cavernosi penis	plexul prostatic		corpii cavernoși ai penisului
CERVICAL TRANSVERS (SENZITIV SOMATIC)	n. transversus colii	plexul cervical (C2-C3)	r. superioară; primește fibre motorii ale nervului facial pentru platisma (ansa cervicală superficială); r. inferioară	pielea feței anterioare a gâtului deasupra (ramura superioară) și dedesubtul (ramura inferioară) osului hioid
CERVICALI	nn. cervicales	primele 8 perechi de nervi spinali cu originea în segmentele cervicale ale măduvei spinării care, cu excepția ultimei perechi, părăsesc canalul rahidian deasupra vertebrei corespunzătoare ca număr; ramurile anterioare ale primilor 4 nervi, de fiecare parte, se unesc și formează plexul cervical; cele ale ultimilor 4 nervi, împreună cu ramura ventrală a primului nerv toracic, formează plexul brahial		
CILIARI LUNGI (SIMPATIC, SENZITIV)	nn. ciliares longi	n. nazociliar (n. oftalmic)		m. dilatator pupilar, uveea (iris, corpul ciliar), cornee
CILIARI SCURȚI (PARASIMPATIC, SIMPATIC, SENZITIV)	nn. ciliares breves	ganglionul ciliar		mușchii netezi și tunicile globului ocular
CIRCUMFLEX (V. N. AXILAR)				
COARDA TIMPANULUI	n. chorda tympani	fibrele eferente parasimpatice preganglionare: nucleul salivator superior; fibrele senzoriale gustative: ganglionul geniculat	rr. ganglinare (pe calea n. lingual (V) pentru ganglionul submandibular), rr. linguale	glandele sublinguală și submandibulară; 2/3 anterioare ale limbii (sensibilitate gustativă)
COCCIGIAN (SENZITIV)	n. coccygeus	ultimul nerv spinal	r. dorsală, r. ventrală	pielea ce acoperă coccisul (r. dorsală); plexul coccigian (r. ventrală)
COHLEAR (V. N. VESTIBULOCOHLEAR)				

CRANIENI	nn. craniales	12 perechi de nervi senzitivi, motori şi micşti conţinând şi fibre vegetative parasimpatice, cu originea în nuclei ai trunchiului cerebral şi ganglioni extranevraxiali şi care se distribuie regiunilor capului şi gâtului; olfactiv (I), optic (II), oculomotor (III), trohlear (IV), trigemen (V), abducens (VI), facial (VII), vestibulocohlear (VIII), glosofaringian (IX), vag (X), accesor (XI), hipoglos (XII)		
CUBITAL (V. N. ULNAR)				
CUTANAT DORSAL INTERMEDIAR (SENZITIV)	n. cutaneus dorsalis intermedius	n. peronier superficial	nn. digitali dorsali ai piciorului	pielea 1/3 inferioare a feţei anterioare a gambei şi feţei dorsale a piciorului; pielea feţelor adiacente ale degetelor 3-4 şi 4-5
CUTANAT DORSAL LATERAL (SENZITIV)	n. cutaneus dorsalis lateralis	continuarea n. sural		pielea marginii laterale a piciorului şi a degetului 5
CUTANAT DORSAL MEDIAL (SENZITIV)	n. cutaneus dorsalis medialis	n. peronier superficial	nn. digitali dorsali ai piciorului	pielea părţii mediale a feţei dorsale a piciorului, marginea medială a piciorului şi halucelui, feţele adiacente ale degetelor 2 şi 3
CUTANAT LATERAL AL ANTEBRAŢULUI (SENZITIV)	n. cutaneus antebrachii lateralis	continuarea n. musculocutanat		pielea marginii radiale a antebraţului
CUTANAT LATERAL AL COAPSEI (SENZITIV)	n. cutaneus femoris lateralis	plexul lombar (L2-L3)		pielea feţei laterale a coapsei
CUTANAT LATERAL AL GAMBEI (SENZITIV)	n. cutaneus surae lateralis	n. peronier comun		pielea părţii laterale a feţei dorsale a gambei
CUTANAT LATERAL INFERIOR AL BRAŢULUI (SENZITIV)	n. cutaneus brachii lateralis inferior	n. radial		pielea regiunii inferioare a feţei laterale a braţului
CUTANAT LATERAL SUPERIOR AL BRAŢULUI (SENZITIV)	n. cutaneus brachii lateralis superior	n. axilar		pielea feţei dorsale a braţului
CUTANAT MEDIAL AL ANTEBRAŢULUI (SENZITIV)	n. cutaneus antebrachii medialis	trunchiul medial al plexului brahial (C8-T1)	r. anterioară, r. ulnară	pielea din 1/2 anterioară, marginea medială şi 1/3 posteromedială a feţei posterioare a antebraţului
CUTANAT MEDIAL AL BRAŢULUI (SENZITIV)	n. cutaneus brachii medialis	trunchiul medial al plexului brahial (T1)		pielea feţelor medială şi dorsală ale braţului
CUTANAT MEDIAL AL GAMBEI (SENZITIV)	n. cutaneus surae medialis	n. tibial; se anastomozează cu n. cutanat lateral al gambei şi formează n. sural		pielea regiunii laterale a feţei dorsale a gambei; se continuă ca n. sural
CUTANAT POSTERIOR AL ANTEBRAŢULUI (SENZITIV)	n. cutaneus antebrachii posterior	n. radial		pielea 1/3 mijlocii a feţei posterioare a antebraţului
CUTANAT POSTERIOR AL BRAŢULUI (SENZITIV)	n. cutaneus brachii posterior	n. radial		pielea feţei dorsale a braţului
CUTANAT POSTERIOR AL COAPSEI	n. cutaneus femoris posterior	plexul sacrat (S1-S3)	nn. fesieri inferiori, ramuri perineale	pielea fesei, organelor genitale externe, a feţei dorsale a coapsei şi gambei
DENTAR ANTERIOR (V. NN. ALVEOLARI SUPERIORI)				
DENTAR INFERIOR (V. N. ALVEOLAR INFERIOR)				
DENTARI POSTERIORI (V. NN. ALVEOLARI SUPERIORI)				

DENUMIRE COMUNI NERVUL/NERVII	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	RAMURI	DISTRIBUŢIE
DIGITALI DORSALI AI FEŢEI LATERALE A HALUCELUI ŞI FEŢEI MEDIALE A DEGETULUI 2 (SENZITIV)	nn. digitales dorsales hallucis lateralis et digiti secundi medialis	r. terminală medială a n. peronier profund		articulaţiile interfalangiene şi pielea feţelor adiacente ale primelor două degete de la picior
DIGITALI DORSALI AI N. RADIAL (SENZITIV)	nn. digitales dorsales nervi radialis	r. superficială a n. radial		articulaţiile interfalangiene, pielea feţei dorsale a policelui, a falangei proximale a indexului şi a jumătăţii radiale a falangei proximale a mediusului
DIGITALI DORSALI AI N. ULNAR (SENZITIV)	nn. digitales dorsales nervi ulnaris	r. dorsală a n. ulnar		articulaţiile interfalangiene şi pielea marginii mediale a degetului mic, marginilor adiacente ale ultimelor două degete şi ale mediusului şi inelarului (numai la nivelul primei falange), faţa dorsală a auricularului în întregime, jumătatea medială a acesteia pentru auricular (prima falangă în întregime), jumătatea medială a primei falange a mediusului
DIGITALI DORSALI AI PICIORULUI (SENZITIV)	nn. digitales dorsalis pedis	n. cutanat dorsal intermediar		pielea feţelor adiacente ale degetelor 3 şi 4, 4 şi 5
DIGITALI PALMARI COMUNI AI N. MEDIAN (MOTORI, SENZITIV)	nn. digitales palmares communes nervi mediani	n. median	digitali palmari proprii	primii 2 muşchi lombricali (uneori şi al 3-lea)
DIGITALI PALMARI COMUNI AI N. ULNAR (SENZITIV)	nn. digitales palmares communes nervi ulnaris	r. superficială a n. ulnar	nn. digitali palmari proprii	
DIGITALI PALMARI PROPRII AI N. MEDIAN (SENZITIVI)	nn. digitales palmares proprii nervi mediani	nn. digitali palmari comuni		articulaţiile interfalangiene, pielea feţelor palmare şi marginilor policelui, indexului, mediusului şi jumătăţii radiale a feţei palmare şi marginii radiale a inelarului, feţei dorsale a ultimelor 2 falange ale indexului, mediusului şi jumătăţii radiale a inelarului
DIGITALI PALMARI PROPRII AI N. ULNAR (SENZITIV)	nn. digitales palmares proprii n. ulnaris	r. superficială a n. ulnar (n. digital palmar propriu pentru marginea ulnară a degetului mic); n. palmar comun al n. ulnar		articulaţiile interfalangiene, faţa palmară a auricularului, jumătatea medială a feţei palmare a inelarului
DIGITALI PLANTARI COMUNI AI N. PLANTAR LATERAL (MEDIAL ŞI LATERAL) (SENZITIV, MOTOR)	nn. digitales plantares communes nervi plantaris lateralis	r. superficială a n. plantar lateral	n. medial dă naştere la nervii digitali plantari proprii pentru al 4-lea şi al 5-lea deget şi o ramură anastomotică pentru al 3-lea nerv digital plantar comun	n. lateral: marginea laterală a degetului 5, m. flexor scurt al degetului 5 şi muşchii interosoşi ai spaţiului intermetatarsian 4

DIGITALI PLANTARI COMUNI AI N. PLANTAR MEDIAL (MEDIAL ŞI LATERAL) (SENZITIV, MOTOR)	nn. digitales plantares communes nervi plantaris medialis	n. plantar medial	rr. musculare, nn. digitali plantari proprii (provin din bifurcarea fiecăruia dintre cei 3 nn. plantari comuni)	primul muşchi lombrical (uneori şi al 2-lea),
DIGITALI PLANTARI PROPRII AI N. PLANTAR LATERAL (SENZITIV, MOTOR)	nn. digitales plantares proprii nervi plantaris lateralis	nn. digitali plantari comuni		pielea marginii laterale a degetului mic, feţele adiacente ale degetelor 4 şi 5
DIGITALI PLANTARI PROPRII AI N. PLANTAR MEDIAL (SENZITIV)	nn. digitales plantares proprii nervi plantaris medialis	nn. digitali plantari comuni		articulaţiile interfalangiene, pielea feţelor adiacente ale primelor 4 degete
DORSAL AL CLITORISULUI (SENZITIV)	n. dorsalis clitoridis	n. pudendal		corpul cavernos al clitorisului, glandul, preputul şi pielea clitorisului
DORSAL AL PENISULUI (SENZITIV)	n. dorsalis penis	n. pudendal		corpul cavernos al penisului, glandul, prepuţul şi pielea penisului
DORSAL SCAPULAR (MOTOR)	n. dorsalis scapulae	plexul brahial (C5)		muşchii romboizi şi uneori m. ridicător al scapulei
ETMOIDAL ANTERIOR (SENZITIV)	n. ethmoidalis anterior	continuarea n. nazociliar (n. oftalmic)	rr. nazale interne (mediale şi laterale) şi externe	mucoasa septului nazal în partea superioară şi anterioară, peretele lateral al cavităţii nazale, pielea dosului şi vârfului nasului
ETMOIDAL POSTERIOR (SENZITIV)	n. ethmoidalis posterior	n. nazociliar (n. oftalmic)		mucoasa sinusului sfenoidal şi a celulelor etmoidale posterioare
FACIAL (PNC VII) (MOTOR, PARASIMPATIC, SENZITIV, SENZORIAL) (V. ŞI N. INTERMEDIAR)	n. facialis	fibrele motorii: nucleul nervului facial (punte); fibrele parasimpatice: nucleul salivator superior, nucleul lacrimal (punte); fibrele senzitive: ganglionul geniculat	r. colaterale: n. muşchiului scăriţei, r. comunicantă cu plexul timpanic, r. comunicantă cu n. vag, n. auricular posterior, r. digastrică, plexul intraparotidian; ramuri terminale: temporală, zigomatică, bucală, linguală, mandibulară marginală, cervicală	muşchii expresiilor faciale, m. scăriţei, capătul occipital al m. occipitofrontal, m. auricular posterior, capătul posterior al m. digastric, m. stilohioidian, glandele sublinguală, submandibulară, lacrimală, sensibilitatea gustativă în cele 2/3 anterioare ale limbii (v. şi ramurile individuale)
FEMURAL (SENZITIV GENERAL, MOTOR)	n. femoralis	plexul lombar (L2-L4)	n. safen, rr. musculare şi cutanate	muşchii anteriori ai coapsei, pielea feţei anterioare a coapsei, articulaţiile şoldului şi genunchiului
FESIERI INFERIORI (SENZITIV)	nn. clunium inferiores	n. cutanat femural posterior		pielea regiunii inferioare a fesei
FESIERI MIJLOCII (SENZITIV)	nn. clunium medii	plexul format din ramurile laterale ale ramurilor dorsale ale primilor nervi sacraţi (S1-S3) înapoja sacrumului şi a coccisului		ligamentele sacrumului şi pielea regiunii craniomediale a fesei
FESIERI SUPERIORI (SENZITIV)	nn. clunium superiores	rr. laterale ale ramurilor dorsale ale nervilor lombari superiori (L1-L3)		pielea regiunii craniale a fesei coborând până la trohanterul mare

DENUMIRE COMUNĂ NERVUL/NERVII	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	RAMURI	DISTRIBUȚIE
FRENIC (SENSIBILITATE GENERALĂ, MOTOR)	n. phrenicus	plexul cervical (C4-C5)	r. pericardică, rr. frenicoabdominale	diafragma, pericard, pleura mediastinală, peritoneul ce acoperă ficatul, pancreasul, parte din peretele abdominal anterior; fibre simpatice comunicante între ganglionii lanțului simpatic toracal (cervicotoracic, al 2-lea ganglion toracal) și plexul celiac
FRENICI ACCESORI	nn. phrenici accessorii	rr. inconstante provenite din n. mușchiului subclavicular (plexul brahial), rr. ventrale ale altor nervi spinali (cervicali, toracali)		
FRONTAL (SENZITIV GENERAL)	n. frontalis	n. oftalmic (V)	n. supraorbitar, n. supratrohlear	pielea frunții, pleoapa superioară, mucoasa sinusului frontal
GENITOFEMURAL (SENZITIV GENERAL, MOTOR)	n. genitofemoralis	plexul lombar (L1-L2)	r. genitală, r. femurală	m. cremaster, pielea scrotului / labiei mari, pielea coapsei în vecinătatea orificiului v. safene mari
GLOSOFARINGIAN (PNC IX), (MOTOR, PARASIMPATIC, SENSIBILITATE GENERALĂ, SPECIALĂ, VISCERALĂ)	n. glossopharyngeus	fibrele motorii: nucleul ambiguu; fibrele parasimpatice: nucleul salivator inferior; fibrele senzitive: ganglionii superior (jugular) și inferior (pietros)	n. timpanic, rr. faringiene, tonsilare, linguale, comunicantă cu r. auriculară a n. vag, pentru sinusul carotidian, pentru m. stilofaringian	mușchii constrictori ai faringelui, m. stilofaringian, mucoasa 1/3 posterioare a limbii, amigdala palatină, faringe, plexul faringian, plexul timpanic, glanda parotidă (v. și ramurile individuale)
GLUTEAL INFERIOR (MOTOR)	n. gluteus inferior	plexul sacrat (L5-S2)		m. gluteu mare
GLUTEAL SUPERIOR (SENSIBILITATE GENERALĂ, MOTOR)	n. gluteus superior	plexul sacrat (L4-S1)		m. gluteu mijlociu, m. gluteu mic, m. tensor al fasciei lata, articulația șoldului
HEMOROIDALI INFERIORI (V. NN. RECTALI INFERIORI)				
HIPOGASTRIC	n. hypogastricus (drept și stâng)	trunchi nervos bilateral ce conectează plexurile hipogastrice superior și inferior		
HIPOGLOS (PNC XII) (MOTOR)	n. hypoglossus	nucleul nervului hipoglos sub planșeul ventriculului al IV-lea	rr. linguale	m. stiloglos, m. hioglos, m. genioglos, mușchii intrinseci ai limbii
ILIOHIPOGASTRIC (MOTOR, SENSIBILITATE GENERALĂ)	n. iliohypogastricus	plexul lombar L1 (T12-)	rr. curanate laterale și anterioare	mm. transvers și oblic intern abdominali, pielea stinghiei și regiunii laterale a fesei
ILIOINGHINAL (SENSIBILITATE GENERALĂ)	n. ilioinguinalis	plexul lombar L1 (T12-)	rr. scrotale/labiale	partea anterioară a scrotului / labiei mari
INFRAORBITAR (SENSIBILITATE GENERALĂ)	n. infraorbitalis	continuarea n. maxilar	nn. alveolari superiori (plexul dentar superior), rr. palpebrale inferioare, rr. nazale interne și externe, rr. labiale superioare	sinusul maxilar superior, dinții și gingia arcadei superioare, pleoapa inferioară, pielea aripii și vestibulului nazal, pielea și mucoasa buzei superioare

INFRATROHLEAR (SENSIBILITATE GENERALĂ)	n. infratrochlearis	n. nazociliar (n. oftalmic)	rr. palpebrale	pielea rădăcinii şi dosului nasului, pielea pleoapelor, conjunctiva, sacul lacrimal
INTERCOSTOBRAHIALI (SENSIBILITATE GENERALĂ)	nn. intercostobrachiales	nn. intercostali III şi IV		pielea feţei mediale şi posterioare a braţului
INTERMEDIAR (WRISBERG) (PARASIMPATIC, SENSIBILITATE SPECIALĂ)	n. intermedius	fibrele parasimpatice: nucleii salivator superior şi lacrimal (punte): fibrele senzitive: ganglionul geniculat; se alătură fibrelor motorii ale nervului facial	n. pietros mare, n. coarda timpanului	glandele salivare submandibulare, sublinguale, palatine, nazale, lacrimale, 2/3 anterioare ale limbii (sensibilitate gustativă)
INTEROSOS AL GAMBEI (SENSIBILITATE GENERALĂ)	n. interosseous cruris	n. tibial (de obicei continuarea ramurii pentru m. popliteu)		articulaţia tibiofibulară, membrana interosoasă, sindesmoza tibiofibulară, periostul extremităţii distale a tibiei
INTEROSOS ANTERIOR AL ANTEBRAŢULUI (MOTOR, SENSIBILITATE GENERALĂ)	n. interosseous (antebrachii) anterior	n. median		m. flexor lung al policelui, m. flexor profund al degetelor, m. pronator pătrat, articulaţiile pumnului
INTEROSOS POSTERIOR AL ANTEBRAŢULUI (MOTOR, SENSIBILITATE GENERALĂ)	n. interosseous (antebrachii) posterior	continuarea ramurii profunde a n. radial		m. abductor lung al policelui, muşchii extensori ai policelui şi indexului, articulaţiile pumnului
ISCHIATIC (V. N. SCIATIC)				
JUGULAR	n. jugularis	ramură a simpaticului cervical care comunică cu ganglionul inferior al n. glosofaringian şi ganglionul superior al n. vag		
LABIALI ANTERIORI (SENSIBILTATE GENERALĂ)	nn. labiales anteriores	n. ilioinghinal		pielea regiunii anterioare a labiei mari şi partea adiacentă a coapsei
LABIALI POSTERIORI (SENSIBILITATE GENERALĂ)	nn. labiales posteriores	nn. perineali (n. pudendal)		pielea regiunii posterioare a labiei mari
LACRIMAL (SENSIBILITATE GENERALĂ)	n. lacrimalis	n. oftalmic		glanda lacrimală, conjunctiva, unghiul lateral al ochiului, pielea pleoapei superioare
LARINGEU INFERIOR (MOTOR)	n. laryngeus inferior	porţiunea terminală a n. laringeu recurent		muşchii intrinseci ai laringelui cu excepţia m. cricotiroidian; anastomoză cu n. laringeu intern (ansa Galien); mucoasa laringelui subglotic
LARINGEU RECURENT (PARASIMPATIC, AFERENT VISCERAL, MOTOR)	n. laryngeus recurens	n. vag (în special porţiunea cranială a n. accesor)	n. laringeu inferior, rr. traheale, esofagiene, cardiace	mucoasa traheală, esofagiană, plexul cardiac profund
LARINGEU SUPERIOR (MOTOR, SENSIBILITATE GENERALĂ, AFERENT VISCERAL, PARASIMPATIC)	n. laryngeus superior	ganglionul inferior al n. vag	r. externă (motorie), r. internă (senzitivă), comunicantă pentru n. laringeu inferior	m. cricotiroidian, m. constrictor inferior al faringelui, mucoasa laringelui în etajul supraglotic, partea posterioară a mucoasei linguale
LINGUAL (SENZITIV)	n. lingualis	n. mandibular; primeşte fibre gustative din n. coarda timpanului şi parasimpatice preganglionare pentru ganglionul submandibular	rr. linguale, r. comunicantă cu n. hipoglos	mucoasa planşeului bucal, gingia linguală, mucoasa din 2/3 anterioare ale limbii (înaintea şanţului terminal)
LOMBARI	nn. lumbales	5 perechi de nervi spinali cu originea în segmentele lombare ale măduvei spinării fiecare părăsind canalul rahidian sub vertebra corespunzătoare ca număr; ramurile anterioare participă la formarea plexului lombosacrat		

DENUMIRE COMUNĂ NERVUL/NERVII	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	RAMURI	DISTRIBUŢIE
MANDIBULAR (SENSIBILITATE GENERALI, MOTOR)	n. mandibularis	ganglionul trigeminal	n. meningeal, nn. temporali profunzi, n. maseteric, n. muşchiului pterigoidian lateral, n. muşchiului pterigoidian medial, n. bucal, n. auriculo-temporal, n. lingual, n. alveolar inferior	dura mater, sinusul sfenoidal, celule mastoidiene, muşchii masticatori, mucoasa bucală, gingia bucală a mandibulei, dinţii arcadei inferioare (v. şi ramurile nervoase individuale)
MASETERIC (MOTOR, SENSIBILITATE GENERALI)	n. massetericus	m. mandibular		m. maseter, articulaţia temporomandibulară
MAXILAR (SENSIBILITATE GENERALI)	n. maxillaris	ganglionul trigeminal	n. infraorbital, n. zigomatic, nn. pterigopalatini, r. meningeală mijlocie	pielea feţei şi scalpului, mucoasa sinusului maxilar, cavităţii nazale, dinţi (v. şi ramurile individuale)
MEATULUI ACUSTIC EXTERN (SENZITIV)	n. meatus acustici externi	n. auriculotemporal		pielea ce acoperă meatul acustic extern şi membrana timpanului
MEDIAN (MOTOR, SENSIBILIATATE GENERALI)	n. medianus	trunchiurile lateral şi medial ale plexului brahial (C6-T1)	n. interosos anterior al antebraţului, nn. digitali palmari comuni, ramuri palmare, musculare, r. comunicantă pentru n. ulnar	pielea părţii laterale a feţei palmare a mâinii, degete, cea mai mare parte a muşchilor flexori ai compartimentului anterior al antebraţului, majoritatea muşchilor eminenţei tenare, articulaţia cotului şi o parte dintre articulaţiile pumnului şi mâinii (v. şi ramurile individuale)
MENTONIER (SENSIBILITATE GENERALI)	n. mentalis	n. alveolar inferior	rr. mentoniere, rr. labiale inferioare	pielea bărbiei şi a buzei inferioare
MILOHIOIDIAN	n. mylohyoideus	n. alveolar inferior		m. milohioidian, capătul anterior al m. digastric
MU{CHIULUI SCIRI}EI (MOTOR)	n. stapedius	n. facial		m. scăriţei
MUSCULOCUTANAT (MOTOR, SENSIBILITATE GENERALI)	n. musculocutaneus	trunchiul lateral al plexului brahial (C5-C7)	n. cutanat lateral al antebraţului, rr. musculare	m. coracobrahial, m. biceps brahial, m. brahial, articulaţia cotului, pielea marginii radiale a antebraţului
NAZAL (V. N. NAZOCILIAR)				
NAZOCILIAR (SENSIBILITATE GENERALI)	n. nasociliaris	n. oftalmic	r. comunicantă pentru ganglionul ciliar, nn. ciliari lungi, n. etmoidal posterior, n. etmoidal anterior, n. infratrohlear	mucoasa sinusului frontal, celulelor etmoidale şi părţii anterioare a cavităţii nazale (v. şi ramurile individuale)
NAZOPALATIN	n. nasopalatinus	ganglionul pterigopalatin		mucoasa şi glandele septului nazal şi a părţii anterioare a palatului, gingia dinapoia incisivilor
OBTURATOR (MOTOR, SENSIBILITATE GENERALI)	n. obturatorius	plexul lombar (L3-L4)	r. anterioară, r. posterioară, rr. musculare	m. gracilis, mm. adductori, articulaţia şoldului, pielea feţei *mediale a coapsei*

OCCIPITAL MARE (ARNOLD) (MOTOR, SENSIBILITATE GENERALĂ)	n. occipitalis major	r. dorsală a celui de-al 2-lea nerv spinal cervical		m. semispinal al capului; pielea capului până la vertex
OCCIPITAL MIC (SENSIBILITATE GENERALĂ)	n. occipitalis minor	plexul cervical superficial		pielea capului înapoia pavilionului urechii şi faţa cranială a acestuia
OCULOMOTOR (PNC III) (MOTOR, PARASIMPATIC)	n. oculomotorius	fibrele motorii somatice: nucleul nervului oculomotor în mezencefal; fibrele motorii parasimpatice: nucleul oculomotor accesor (Edinger-Westphal)	r. superioară, r. inferioară	m. ridicător al pleoapei superioare, m. drept superior, m. drept intern, m. drept inferior, m. oblic inferior, sfincterul şi dilatatorul pupilar, mm. ciliari
OFTALMIC (SENSIBILITATE GENERALĂ)	n. ophtalmicus`	ganglionul trigeminal	r. tentorială (meningeală), n. lacrimal, n. frontal, n. nazociliar	globul ocular, conjunctiva, glanda lacrimală, sacul lacrimal, mucoasa cavităţii nazale şi a sinusului frontal, pielea nasului, pleoapele, pielea frunţii (v. şi ramurile individuale)
OLFACTIVI (PNC I) (SENSIBILITATE SPECIALĂ)	nn. olfactorii	aprox. 20 filete nervoase; sunt axoni ai neuronilor modificaţi din mucoasa olfactivă (cornetul superior şi partea corespunzătoare a septului nazal); se termină făcând sinapsă cu dendritele celulelor mitrale în stratul glomerulilor sinaptici din bulbul olfactiv		
OPTIC (PNC II) (SENSIBILITATE SPECIALĂ)	n. opticus	este format din axonii neuronilor din stratul ganglionar al retinei; părăseşte orbita prin canalul optic fiind situat deasupra a. oftalmice; la nivelul chiasmei optice fibrele din jumătatea nazală a retinei se încrucişează trecând de partea opusă şi, împreună cu fibrele jumătăţii temporale de aceeaşi parte, formează tractul optic ce se termină în corpul geniculat lateral		
PALATIN ANTERIOR (V. N. PALATIN MARE)				
PALATIN MARE (PARASIMPATIC, SIMPATIC, SENSIBILITATE GENERALĂ)	n. palatinus major	ganglionul pterigopalatin	rr. nazale posterioare inferioare	mucoasa palatului dur, mucoasa cornetului inferior şi a meaturilor mijlociu şi inferior
PALATINI MICI (PARSIMPATIC, SIMPATIC, SENSIBILITATE GENERALĂ)	nn. palatini minores	ganglionul pterigopalatin		mucoasa palatului moale
PERINEALI (MOTOR, SENSIBILITATE GENERALĂ)	nn. perineales	n. pudendal	rr. musculare, nn. scrotali / labiali posteriori	m. bulbospongios, m. ischio-cavernos, m. transvers superficial al perineului, bulbul penisului şi, parţial, m. sfincter anal extern şi m. ridicător anal; pielea scrotului/labiei mari în partea posterioară
PERONIER COMUN (MOTOR, SENSIBILITATE GENERALĂ)	n. proneus communis	n. sciatic	nn. peronieri superficial şi profund; rr. articulare, n. cutanat sural lateral (se anastomozează prin intermediul r. comunicante peroniere cu n. cutanat sural medial din n. tibial şi formează n. sural	capătul scurt al m. biceps femural, m. tibial anterior, m. extensor lung al degetelor, n. cutanat sural lateral, articulaţiile genunchiului şi tibio-fibulară superioară
PERONIER PROFUND (MOTOR, SENSIBILITATE GENERALĂ)	n. peroneus profundus	r. terminală a n. peronier comun	m. tibial anterior, m. extensor lung al halucelui, m. extensor lung al degetelor, m. peroneus tertius, articulaţia gleznei, m. extensor scurt al degetelor, articulaţiile tarsiene, tarsometatarsiene şi metatarsofalangiene, pielea marginilor dorsolaterală şi dorsomedială ale halucelui şi, respectiv, a degetului al 2-lea	

DENUMIRE COMUNĂ NERVUL/NERVII	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	RAMURI	DISTRIBUŢIE
PERONIER SUPERFICIAL (SENSIBILITATE GENERALĂ, MOTOR)	peroneus superficialis	r. terminală a n. peronier comun	rr musculare, n. cutanat dorsal medial, n. cutanat dorsal intermediar	mm. peronieri lung şi scurt; pielea feţei dorsale a piciorului şi degetelor (v. şi ramurile individuale)
PIETROS MARE (PARASIMPATIC, SENSIBILITATE GENERALĂ)	n. petrosus major	n. intermediar; se desprinde de acesta la nivelul ganglionului geniculat; fibrele parasimpatice: nucleii vegetativi pontini; fibrele senzitive: ganglionul geniculat	se alătură n. pietros profund şi formează n. canalului pterigoidian; fibrele parasimpatice fac sinapsă în ganglionul pterigo-palatin şi fibrele postganglionare se distribuie pe ramuri ale acestuia la glandele nazale, palatine, lacrimală	
PIETROS MIC (PARASIMPATIC)	n. petrosus minor	plexul timpanic	conţine fibre parasimpatice preganglionare care ajung la ganglionul otic; fibrele postganglionare (prin r. comunicantă) iau calea n. auriculo-temporal până la glanda parotidă	
PIETROS PROFUND (SIMPATIC)	n. petrosus profundus	plexul carotidian intern		se alătură n. pietros mare şi formează n. canalului pterigoidian; fibrele simpatice străbat ganglionul pterigopalatin şi se distribuie glandelor nazale, palatine şi glandei lacrimale
PLANTAR LATERAL (SENSIBILITATE GENERALĂ, MOTOR)	n. plantaris lateralis	r. terminală a n. tibial	rr. musculare, r. superficială, r. profundă	m. pătrat plantar, m. abductor al degetului mic, m. scurt flexor al degetelor, m. flexor scurt al degetului mic, m. opozant al degetului mic, m. adductor al halucelui, capătul lateral al m. flexor scurt al halucelui, mm. interosoşi, mm. lombricali (2), 3, 4; pielea marginii laterale a degetului mic şi a marginilor plantare adiacente ale degetelor 4 şi 5
PLANTAR MEDIAL (SENSIBILITATE GENERALĂ, MOTOR)	n. plantaris medialis	r. terminală a n. tibial	rr. musculare, nn. digitali plantari comuni	m. abductor al halucelui, m. flexor scurt al halucelui, m. flexor scurt al degetelor, mm. lombricali 1, (2), articulaţiile tarsiene şi tarsometatarsiene, articulaţiile interfalangiene, pielea feţelor plantare ale primelor 3 degete şi jumătate (v. şi ramurile individuale)
PNEUMOGASTRIC (V. N. VAG)				
PTERIGOIDIAN LATERAL (MOTOR)	n. pterygoideus lateralis	n. mandibular		m. pterigoidian lateral
PTERIGOIDIAN MEDIAL (MOTOR)	n. pterygoideus medialis	n. mandibular		m. pterigoidian medial, m. tensor al timpanului, m. tensor al vălului palatin
PTERIGOPALATINI (SENSIBILITATE GENERALĂ)	nn. pterygopalatini	2 nervi reprezentând ramuri comunicante ale n. maxilar pentru ganglionul pterigopalatin; constituie rădăcina senzitivă a acestuia		

PUDENDAL (SENSIBILITATE GENERALĂ, MOTOR, PARASIMPATIC)	n. pudendus	plexul sacrat (S2-S4)	rr. musculare, nn. rectali inferiori, nn. perineali; se termină ca n. dorsal al penisului/clitorisului	mm. transvers profund şi superficial ai perineului, m. sfincter al uretrei, m. sfincter anal extern, pielea anusului, pielea scrotului/labiei mari, corpul cavernos, glandul şi pielea penisului/clitorisului (v. şi ramurile individuale)
RADIAL (SENSIBILITATE GENERALĂ, MOTOR)	n. radialis	trunchiul posterior al plexului brahial (C5)C6-C8(T1)	r. colaterale: n. cutanat posterior şi n. cutanat lateral inferior ai braţului, n. cutanat posterior al antebraţului, rr. musculare; rr. terminale: r. superficială, r. profundă	muşchii extensori ai antebraţului şi mâinii, pielea feţelor posterioare ale braţului, antebraţului şi mâinii, articulaţiile cotului şi o parte din articulaţiile mâinii
RECTALI INFERIORI (MOTOR, SENSIBILITATE GENERALĂ)	nn. rectales inferiores	n. pudendal sau independent din plexul sacrat		m. sfincter anal extern, pielea anusului
RECURENT (V. N. LARINGEU RECURENT)				
RUŞINOS INTERN (V. N. PUDENDAL)				
SACRAŢI	nn. sacrales	5 perechi de nervi spinali cu originea în segmentele sacrate ale măduvei spinării; ramurile ventrale ale primilor 4 nervi iau parte la formarea plexului sacrat; prin ramurile lor laterale, ramurile dorsale ale primilor 3 nervi formează nn. fesieri		
SACULAR (SENSIBILITATE SPECIALĂ)	n. saccularis	dendrite ale neuronilor din ganglionul Scarpa care fac parte din trunchiul inferior	macula saculei	
SAFEN (SENSIBILITATE GENERALĂ)	n. saphenus	terminarea n. femural	r. infrapatelară, r. cutanată medială a gambei	articulaţia genunchiului, pielea de sub patelă (plexul patelar), pielea feţei mediale a gambei şi piciorului
SCIATIC (SENSIBILITATE GENERALĂ, MOTOR)	n. ischiaticus	plexul sacrat (L4-S3)	n. peronier comun, n. tibial	(v. ramurile individuale)
SCIATIC MARE (V. N. SCIATIC)				
SCIATIC POPLITEU EXTERN (V. N. PERONIER COMUN)				
SCROTALI ANTERIORI (SENSIBILITATE GENERALĂ)	nn. scrotales anteriores	n. ilioinghinal		pielea regiunii anterioare a scrotului
SCROTALI POSTERIORI (SENSIBILITATE GENERALĂ)	nn. scrotales posteriores	nn. perineali		pielea scrotului
SPINALI	nn. spinales	31 de perechi de nervi cu originea în măduva spinării având dispoziţie segmentară; fiecare prezintă o rădăcină senzitivă (dorsală) ce conţine ganglionul spinal şi o rădăcină motorie (ventrală) care se unesc şi formează trunchiul nervului; imediat după părăsirea canalului rahidian prin găurile intervertebrale acesta se împarte în ramuri: meningeală, comunicantă albă, dorsală, ventrală; sunt 8 perechi de nervi cervicali, 12 toracali, 5 lombari, 5 sacraţi şi 1 coccigian		

DENUMIRE COMUNĂ NERVUL/NERVII	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	RAMURI	DISTRIBUȚIE
SPLANHNIC IMUS (SIMPATIC, AFERENT VISCERAL)	n. splanchnicus imus	ultimul ganglion al lanțului simpatic toracal sau n. splanhnic mic		ganglionul aorticorenal şi plexul adiacent
SPLANHNIC MARE (PREGANGLIONAR SIMPATIC, AFERENT VISCERAL)	n. splanchnicus major	ganglionii T5-T10 ai lanțului simpatic toracal	străbate diafragma şi se termină în ganglionii plexului celiac	
SPLANHNIC MIC (PREGANGLIONAR SIMPATIC, AFERENT VISCERAL)	n. splanchnicus minor	ganglionii T9-T11 ai lanțului simpatic toracal	r. renală	străbate diafragma, se termină în ganglionii plexului celiac şi ganglionul aorticorenal; trimite ramuri comunicante spre plexurile renal şi mezenteric superior
SPLANHNIC RENAL (V. N. SPLANHNIC IMUS)				
SPLANHNICI LOMBARI (PREGANGLIONAR SIMPATIC, AFERENT VISCERAL)	nn. splanchnici lumbales	ganglionii lanțului simpatic lombar		plexurile celiac, aortic abdominal, hipogastric superior
SPLANHNICI PELVINI (PARASIMPATIC PREGANGLIONAR, AFERENT VISCERAL)	nn. splanchnici pelvini	plexul sacrat (S3-S4)		plexul hipogastric inferior
SPLANHNICI SACRAȚI (PREGANGLIONAR SIMPATIC, AFERENT VISCERAL)	nn. splanchnici sacrales	primii 2 (3) ganglioni ai lanțului simpatic sacrat		plexul hipogastric inferior
SUBCLAVICULAR (MOTOR, SENSIBILITATE GENERALĂ)	n. subclavius	trunchiul superior al plexului brahial (C5)		m. subclavicular, articulația sternoclaviculară
SUBCOSTAL (MOTOR, SENSIBILITATE GENERALĂ)	n. subcostalis	r. ventrală a nervului spinal T12		pielea regiunii inferioare a peretelui anterolateral al abdomenului şi partea laterală a regiunii fesiere, muşchii transvers, oblici, drept şi piramidal (uneori) ai abdomenului; peritoneul adiacent
SUBLINGUAL (PARASIMPATIC, SENSIBILITATE GENERALĂ)	n. sublingualis	n. lingual		glanda sublinguală şi mucoasa planşeului bucal care o acoperă
SUBOCCIPITAL	n. suboccipitalis	r. dorsală (nedivizată) a primului nerv spinal cervical		r. anastomotică pentru nn. occipitali mare şi mic
SUBSCAPULAR (MOTOR)	n. subscapularis	trunchiul posterior al plexului brahial (C5-C7); de obicei 2 nervi, superior şi inferior		m. subscapular, m. rotund mare
SUPRACLAVICULARI ANTERIORI (V. N. SUPRACLAVICULARI MEDIALI)				
SUPRACLAVICULARI INTERMEDIARI (SENSIBILITATE GENERALĂ)	nn. supraclaviculares intermedii	plexul cervical (C3-C4)		pielea 1/3 mijlocii a claviculei şi a peretelui toracic lateral până la nivelul coastei a 4-a

SUPRACLAVICULARI LATERALĂ (SENSIBILITATE GENERALĂ)	nn. supraclaviculares laterales	plexul cervical (C3-C4)		pielea ce acoperă m. deltoid şi procesul acromion
SUPRACLAVICULARI MEDIALI (SENSIBILITATE GENERALĂ)	nn. supraclaviculares mediales	plexul cervical (C3-C4)	-	pielea ce acoperă 1/3 medială a claviculei până la articulaţia sternoclaviculară
SUPRACLAVICULARI MIJLOCII (V. NN. SUPRACLAVICULARI INTERMEDIARI)				
SUPRACLAVICULARI POSTERIORI (V. N. SUPRACLAVICULARI LATERALI)				
SUPRAORBITAR (SENSIBILITATE GENERALĂ)	n. supraorbitalis	continuarea n. frontal (n. oftalmic)	r. laterală, r. medială	pielea pleoapei superioare, frunţii, părţii anterioare a scalpului (până la vertex), mucoasa sinusului frontal
SUPRASCAPULAR (SENSIBILITATE GENERALĂ)	n. suprascapularis	plexul brahial (C5-C6)		articulaţiile acromioclaviculară şi scapulohumerală; m. supraspinos, m. subspinos
SUPRATROHLEAR (SENSIBILITATE GENERALĂ)	n. supratrochlearis	n. frontal (n. oftalmic)		pielea frunţii şi pleoapei superioare
SURAL (SENSIBILITATE GENERALĂ)	n. suralis	n. cutanat sural medial (n. tibial) şi r. comunicantă peronieră a n. peronier comun	n. cutanat dorsal lateral; rr. calcaneene laterale	pielea feţei posterioare a gambei; pielea şi articulaţiile părţii laterale a piciorului, călcâiul
TEMPORALI PROFUNZI (MOTOR)	nn. temporales profundi	n. mandibular		m. temporal
TENSOR AL TIMPANULUI (MOTOR)	n. tensoris tympani	n. mandibular		m. tensor al timpanului
TENSOR AL VĂLULUI PALATIN (MOTOR)	n. tensoris veli palatini	n. mandibular		m. tensor al vălului palatin
TIBIAL (SENSIBILITATE GENERALĂ, MOTOR)	n. tibialis	n. sciatic	r. colaterale: n. interosos al gambei, n. cutanat sural medial, rr. articulare, rr. musculare, rr. calcaneene mediale şi laterale; r. terminală: n. cutanat dorsal lateral	m. semimembranos, m. semitendinos, capătul lung al m. biceps femural, m. adductor mare; articulaţia genunchiului, muşchii şi pielea gambei, plantei şi degetelor (v. şi ramurile individuale)
TIMPANIC (SENSIBILITATE GENERALĂ, PARASIMPATIC)	n. tympanicus	ganglionul inferior (pietros) al n. glosofaringian	participă la formarea plexului timpanic	mucoasa cavităţii timpanice, celulelor mastoidiene, tubei auditive; glanda parotidă (pe calea n. pietros şi a ganglionului otic)
TORACIC LUNG (MOTOR)	n. thoracicus longus	rr. ventrale ale plexului brahial (C5-C7)		m. dinţat anterior
TORACICI	nn. thoracici	12 perechi de nervi spinali care iau naştere din segmentele toracale ale măduvei spinării, fiecare părăsind canalul rahidian dedesubtul vertebrei corespunzătoare ca număr		peretele toracic şi partea superioară a abdomenului
TORACODORSAL (MOTOR)	n. thoracodorsalis	trunchiul posterior al plexului brahial (C7-C8)		m. latissimus dorsi
TRIGEMEN (PNC V) (SENSIBILITATE GENERALĂ, MOTOR)	n. trigeminus	fibrele senzitive: ganglionul trigeminal; fibrele motorii: nucleul motor din punte	n. oftalmic, n. maxilar, n. manibular	pielea feţei, mare parte a scalpului, dinţii, cavităţile bucală şi nazală, dura mater şi vasele cerebrale, muşchii masticatori; conţine fibre proprioceptive de la muşchii extraoculari şi ai expresiilor faciale (v. şi ramurile individuale)

DENUMIRE COMUNĂ NERVUL/NERVII	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	RAMURI	DISTRIBUŢIE
TROHLEAR (PNC IV) (MOTOR)	n. trochlearis	nucleul nervului din mezencefal		m. oblic superior al globului ocular
ULNAR (SENSIBILITATE GENERALĂ, MOTOR)	n. ulnaris	trunchiul medial al plexului brahial (C7-T1)	ramuri colaterale: rr. articulare, rr. musculare, r dorsală, r palmară; ramuri terminale: r. superficială, r. profundă	pielea mâinii şi degetelor, unii muşchi flexori ai antebraţului, scurţi ai mâinii, articulaţia cotului, o parte din articulaţiile pumnului şi mâinii (v. şi ramurile individuale)
UTRICULAR	n. utricularis	dendrite ale neuronilor din ganglionul Scarpa care fac parte din trunchiul superior		cea mai mare parte din macula utriculei
UTRICULOAMPULAR	n. utriculoampullaris	nerv reprezentând partea periferică a n. vestibular care se distribuie utriculei şi ampulelor canalelor semicirculare		
VAG (10) (PARASIMPATIC, VISCERAL AFERENT, MOTOR, SENSIBILITATE GENERALĂ)	n. vagus	fibrele parasimpatice preganglionare: nucleul dorsal; fibrele motorii somatice: nucleul ambiguu; fibrele senzitive: ganglionii jugular (superior) şi nodos (inferior)	rr. meningeale, r. auriculară, r. faringiană, rr. pentru corpul carotidian, n. laringeu superior, n. laringeu recurent, rr. cardiace, rr. traheale, rr. pulmonare anterioare, rr. pulmonare posterioare, rr. esofagiene, rr. gastrice, rr. celiace, rr. hepatice, rr. renale	muşchii netezi ai viscerelor toracice (inimă, bronhii, plămâni, esofag) şi abdominale (stomac, ficat, pancreas, intestin subţire, partea proximală a colonului); mm. constrictori ai faringelui, muşchii intrinseci ai laringelui, muşchii striaţi ai palatului şi esofagului superior; mucoasa laringelui şi epiglotei (sensi-bilitate gustativă); pielea concăi pavilionului urechii, meningele fosei posterioare (sensibilitate exteroceptivă)
VAGINALI (SIMPATIC, PARASIMPATIC)	nn. vaginales	plexul uterovaginal		vagin
VERTEBRAL (SIMPATIC)	n. vertebralis	ganglionul inferior (cervicotoracic) al lanţului simpatic cervical; conţine fibre simpatice preganglionare şi postganglionare; se dispune plexual în jurul a. vertebrale		fibre vasomotorii pentru meningele spinal, nn. cervicali, fosa craniană posterioară
VESTIBULOCOHLEAR (PNC VIII) (SENSIBILITATE SPECIALĂ)	n. vestibulocochlearis	n. vestibular: ganglionul vestibular (Scarpa); n. cohlear: ganglionul spiral (Corti)	nn. ampulari anterior şi lateral, n. utricular (trunchi superior); n. sacular, rr. singulare (trunchi inferior)	crestele ampulare ale canalelor semicirculare, maculele utriculei şi saculei; celulele auditive ale urechii interne
VIDIAN (V. N. CANALULUI PTERIGOIDIAN)				
ZIGOMATIC (SENSIBILITATE GENERALĂ)	n. zygomaticus	n. maxilar	r. zigomaticofacială, r. zigomaticotemporală	pielea regiunii temporale şi pielea feţei care acoperă osul zigomatic

5. MUŞCHI

DENUMIRE COMUNI MUŞCHIUL/MUŞCHI	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	INSERŢIE	INERVAŢIE	ACŢIUNE
ABDUCTOR AL DEGETULUI MIC AL MÂINII	m abductor digiti munimi manus	osul pisiform, tendonul flexorului ulnar al carpului	faţa medială a bazei falangei proximale a degetului mic	n ulnar	abducţia degetului mic
ABDUCTOR AL DEGETULUI MIC AL PICIORULUI	m. abductor digiti minimi pedis	tuberculii calcaneeni medial şi lateral, aponevroza plantară	faţa laterală a bazei falangei proximale a degetului mic	n. plantar lateral	abducţia degetului mic
ABDUCTOR AL HALUCELUI	m. abductor halucis	tuberculul calcanean medial, aponevroza plantară	faţa medială a bazei falangei proximale a halucelui	n plantar medial	abducţia şi flexia halucelui
ABDUCTOR LUNG AL POLICELUI	m. abductor pollicis longus	feţele posterioare ale radiusului şi ulnei	faţa laterală a bazei primului metacarpian şi osul trapez	n. interosos posterior (r. profundă a n. radial)	abducţia şi extensia policelui
ABDUCTOR SCURT AL POLICELUI	m. abductor pollicis brevis	tuberculii scafoidului şi trapezului, retinaculul flexorilor mâinii	faţa laterală a bazei falangei proximale a policelui	n. median	abducţia policelui
ADDUCTOR AL HALUCELUI	m. adductor halucis	capătul oblic - ligamentul plantar lung; capătul transvers – ligamentele plantare	faţa laterală a bazei falangei proximale a halucelui	n. plantar lateral	flexia şi adducţia halucelui
ADDUCTOR AL POLICELUI	m adductor pollicis	capătul oblic - al 2-lea metacarpian, osul capitat şi osul trapezoid; capătul transvers - al 3-lea metacarpian	faţa medială a bazei falangei proximale a policelui	n. ulnar	adducţia şi opoziţia policelui
ADDUCTOR LUNG	m. adductor longus	corpul pubisului	linea aspera a femurului	n. obturator	adducţia, rotaţia şi flexia coapsei
ADDUCTOR MARE	m. adductor magnus	partea profundă: ramura inferioară a pubisului, ramura ischionului, partea superficială tuberozitatea ischiatică	partea profundă: linea aspera a femurului; partea supeficială. tuberculul adductorului mare	partea profundă: n. obturator; partea superficială: n. sciatic (sciatic mare)	partea profundă: adducţia coapsei, partea superficială. extensia coapsei
ADDUCTOR MIC (V. M. ADDUCTOR SCURT)					
ADDUCTOR MIJLOCIU (V. M. ADDUCTOR LUNG)					
ADDUCTOR SCURT	m. adductor brevis	corpul şi ramura inferioară a pubisului	partea superioară a linea aspera a femurului	n. obturator	adducţia, rotaţia şi flexia coapsei
ANCONEU	m anconeus	faţa posterioară a epicondilului humeral lateral	procesul olecranian şi faţa posterioară a ulnei	n radial	extensia antebraţului
ANGULAR (V. M. RIDICITOR AL SCAPULEI)					
ANTITRAGUS	m. antitragicus	faţa externă a antitragusului	procesul caudat al helixului şi antehelix	n. facial (r. auriculară posterioară, r temporală)	

DENUMIRE COMUNI MUŞCHIUL/MUŞCHII	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	INSERŢIE	INERVAŢIE	ACŢIUNE
ARIEPIGLOTIC	m. aryepiglotticus	fibre inconstante ale muşchiului aritenoid oblic de la vârful cartilajului aritenoid la marginea laterală a epiglotei			
ARITENOID OBLIC	m. arytenoideus obliquus	procesul muscular al cartilajului aritenoid	vârful cartilajului aritenoid de partea opusă	n laringeu recurent	închide orificiul superior al laringelui
ARITENOID TRANSVERS	m. arytenoideus transversus	faţa medială a cartilajului aritenoid	faţa medială a cartilajului aritenoid de partea opusă	n. laringeu recurent	apropie cartilajele aritenoide
ARTICULAR AL COTULUI	m articularis cubiti	nume atribuit unui fascicul mic de fibre din capătul medial al tricepsului care se inseră pe capsula articulaţiei cotului			
ARTICULAR AL GENUNCHIULUI	m. articularis genus	partea inferioară a feţei anterioare a femurului	partea superioară a capsulei articulaţiei genunchiului	n. femural	ridică capsula articulaţiei genunchiului
AURICULAR ANTERIOR	m. auricularis anterior	fascia temporală superficială	cartilajul pavilionului urechii	n. facial	trage înainte pavilionul urechii
AURICULAR POSTERIOR	m. auricularis posterior	procesul mastoidian	cartilajul pavilionului urechii	n. facial	trage înapoi pavilionul urechii
AURICULAR SUPERIOR	m. auricularis superior	aponevroza epicraniană	cartilajul pavilionului urechii	n. facial	ridică pavilionul urechii
BIRBIEI	m mentalis	fosa incisivă a mandibulei	pielea bărbiei	n. facial	încreţeşte pielea bărbiei
BICEPS BRAHIAL	m biceps brachii	capătul lung - tuberculul supraglenoidian al scapulei; capătul scurt - vârful procesului coracoidian	tuberozitatea radiusului (bicipitală), fascia antebrahială	n. musculocutanat	flexia şi supinaţia antebraţului
BICEPS FEMURAL	m. biceps femoris	capătul lung – tuberozitatea ischiatică; capătul scurt - linea aspera a femurului	capul fibulei, condilul tibial lateral	capătul lung - n. tibial; capătul scurt - n. peroneal (n. sciatic)	flexia şi rotaţia laterală a gambei, extensia coapsei
BRAHIAL	m brachialis	feţele laterale şi marginea anterioară a humerusului	procesul coronoid al ulnei	n. musculocutanat, n. radial	flexia antebraţului
BRAHIORADIAL	m. brachioradialis	marginea supracondiliană laterală a humerusului	faţa laterală a extremităţii inferioare a radiusului	n. radial	flexia antebraţului
BRONHOESOFAGIAN	m bronchoesophageus	fibre musculare cu originea în peretele bronhiei stângi care întăresc musculatura esofagului			
BUCCINATOR	m. buccinator	marginea buccinatorie a mandibulei, procesele alveolare ale maxilei, ligamentul pterigomandibular	la comisura gurii fibrele se întrepătrund cu ale celorlalţi muşchi ce intră în alcătuirea orbicularului gurii	n. facial (r. bucală)	compresează obrazul, trage posterior comisura gurii
BULBOCAVERNOS (V. M. BULBOSPONGIOS)	m. bulbocavernosus				
BULBOSPONGIOS	m. bulbospongiosus	centrul tendinos al perineului; la bărbat - rafeul median al corpului spongios	Fascia penisului / clitorisului	n. pudendal	compresia bulbului penisului / vaginului
CANIN (V. M. RIDICITOR AL UNGHIULUI GURII)					

CERATOCRICOID	m. ceratocricoideus	fibre musculare ce se întind între cartilajul cricoid şi cornul inferior al cartilajului tiroid			
CILIAR	m. ciliaris	fibre longitudinale (Brücke) – joncţiunea sclero-corneană; fibre circulare (Müller) - sfincterul corpului ciliar	membrana elastică Bruch între coroidă şi stratul epitelial al retinei	n. ciliari ascurţi	permite mărirea convexităţii cristalinului în acomodarea vizuală
CIOCANULUI (V. M. TENSOR AL TIMPANULUI)					
COCCIGIAN	m. coccygeus	spina ischiatică	partea inferioară a marginii laterale a sacrumului, coccis	n sacrali III şi IV	muşchi rudimentar; ridică coccisul, întăreşte ligamentul sacrospinos
COMPLEX MARE (V. M. SEMISPINAL AL CAPULUI)					
COMPLEX MIC (V. M. DORSAL LUNG AL CAPULUI)					
CONDROGLOS	m. chondroglossus	cornul mic şi corpul osului hioid	intră în structura limbii	n. hipoglos	depresor şi retractor al limbii
CONSTRICOR MIJLOCIU AL FARINGELUI	m. constrictor pharingis medius	coarnele osului hioid, ligamentul stilohioidian	rafeul median al peretelui posterior al faringelui	n. glosofaringian, plexul faringian (n vag)	constrictor al faringelui
CONSTRICTOR INFERIOR AL FARINGELUI	m. constrictor pharingis inferior	cartilajele cricoid şi tiroid	rafeul median al peretelui posterior al faringelui	n. glosofaringian, plexul faringian, r. externă a n. laringeu superior, n. laringeu recurent	constrictor al faringelui
CONSTRICTOR SUPERIOR AL FARINGELUI	m. constrictor pharingis superior	marginea posterioară a aripii mici a procesului pterigoid, rafeul pterigo-mandibular, linia milohioidiană a mandibulei, faţa profundă a mucoasei planşeului bucal	rafeul median al peretelui posterior al faringelui	plexul faringian (n. vag)	constrictor al faringelui
CORACOBRAHIAL	m. coracobrachialis	procesul coracoid al scapulei	faţa medială a corpului humerusului	n. musculocutanat	flexia, adducţia braţului
CREMASTER	m. cremaster	marginea inferioară a m. oblic intern abdominal	tuberculul pubian	n. genitofemural (r genitală)	ridică testiculul
CRICOARITENOIDIAN LATERAL	m. cricoarytenoideus lateralis	faţa laterală a cartilajului cricoid	procesul muscular al cartilajului aritenoid	n. laringeu recurent	apropie plicile vocale
CRICOARITENOIDIAN POSTERIOR	m. cricoarytenoideus posterior	faţa posterioară a lamei cartilajului cricoid	procesul muscular al cartilajului aritenoid	n. laringeu recurent	depărtează plicile vocale
CRICOTIROIDIAN	m. cricotyroideus	faţa laterală a arcului cartilajului cricoid	lama şi cornul inferior al cartilajului tiroid	n. laringeu superior (r. externă)	tensor al plicilor vocale
CROITOR	m. sartorius	spina iliacă anterosuperioară	partea superioară a feţei mediale a corpului tibiei	n. femural	flexia gambei şi coapsei

DENUMIRE COMUNI MUŞCHIUL/MUŞCHII	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	INSERŢIE	INERVAŢIE	ACŢIUNE
CVADRICEPS AL COAPSEI	m. quadriceps femoris	nume comun pentru muşchii drept al coapsei, vast intermediar, vast medial, vast lateral având origini diferite, dar care se unesc distal într-un tendon comun ce înglobează patela şi se inseră pe tuberozitatea tibiei		n. femural	extensia gambei
DELTOID	m. deltoideus	claviculă, acromion, spina scapulei	tuberozitatea deltoidiană a humerusului	m axilar	abducţia, flexia / extensia braţului
DEPRESOR AL BUZEI INFERIOARE	m. depressor labii inferioris	linia oblică a mandibulei	pielea şi mucoasa (fascicule profunde) buzei inferioare	n. facial	trage buza inferioară în jos şi lateral
DEPRESOR AL SEPTULUI NAZAL	m. depressor septi nasi	fosa incisivă a maxilei	aripa şi septul nazal	n facial	constrictor al nărilor, depresor al aripii nasului
DEPRESOR AL SPRÂNCENEI	m. depresor supercilii	nume dat câtorva fibre ale muşchiului orbicular al ochiului care se inseră între sprâncene, pe care le coboară			
DEPRESOR AL UNGHIULUI GURII	m. depresor anguli oris	linia oblică a mandibulei	"nodul muscular" (modiolul) lateral unghiului gurii, pielea unghiului gurii şi a buzei superioare	n. facial	coboară unghiul gurii
DETRUSOR URINAR		nume atribuit tunicii musculare a vezicii urinare			
DIAFRAGMA	diaphragma	faţa dorsală a cartilajului xifoid, faţa internă a ultimelor 6 cartilaje costale şi ultimelor 4 coaste, ligamentele arcuate medial şi lateral, corpurile primelor 3 vertebre lombare	centrul tendinos al diafragmei	n. frenic	măreşte diametrul longitudinal al cavităţii toracice în inspir
DIGASTRIC	m. digastricus	burta anterioară - fosa digastrică pe marginea inferioară a mandibulei, lângă simfiza mentonieră; burta posterioară - şanţul mastoidian al osului temporal	printr-un tendon intermediar pe osul hioid	burta anterioară - r. milohioidiană a n. alveolar inferior (V); burta posterioară - r. digastrică a n. facial	ridicător al osului hioid, coborâtor al mandibulei
DILATATOR PUPILAR	m dilator pupillae	nume atribuit fibrelor cu dispoziţie radiară între sfincterul pupilar şi periferia irisului		simpatic	dilatator al pupilei
DINŢAT POSTERIOR INFERIOR	m. serratus posterior inferior	procesele spinoase ale ultimelor 2 vertebre toracale şi primelor 2 lombare	ultimele 4 coaste	nn. spinali toracali IX-XII	coboară coastele în expiraţie
DINŢAT ANTERIOR	m. serratus anterior	primele 8 coaste	marginea vertebrală a scapulei	n toracic lung	trage scapula înainte, rotaţia scapulei pentru a ridica umărul în abducţia braţului
DINŢAT POSTERIOR SUPERIOR	m. serratus posterior superior	ligamentul nucal, procesele spinoase ale ultimelor 2 vertebre cervicale şi primelor 2 toracale	primele 4 coaste	primii 4 nervi spinali toracali	ridică coastele în inspiraţie

DORSAL LUNG	m. longissimus	nume atribuit coloanei musculare mijlocii a muşchiului sacro spinal, cuprinde 3 porţiuni toracală, cervicală, cefalică			
DORSAL LUNG AL CAPULUI	m. longissimus capitis	procesele transverse ale primelor 4-5 vertebre toracale şi ale ultimelor 3-4 vertebre cervicale	procesul mastoidian al osului temporal	nn. spinali cervicali	flexia laterală a coloanei vertebrale şi rotaţia ipsilaterală a capului; flexia dorsală a capului (contracţie bilaterală)
DORSAL LUNG AL GÂTULUI	m. longissimus cervicis	procesele transverse ale primelor 4-5 vertebre toracale	procesele transverse ale vertebrelor cervicale II (III)-VI	nn. spinali cervicali şi toracali	extensia coloanei vertebrale cervicale
DORSAL LUNG AL TORACELUI	m. longissimus thoracis	procesele transverse şi articulare ale vertebrelor lombare, fascia toraco-lombară	procesele transverse ale tuturor vertebrelor toracale, ultimele 9-10 coaste	nn. spinali toracali şi lombari	extensia coloanei vertebrale toracale
DORSAL MARE	m. latissimus dorsi	procesele spinoase ale vertebrelor toracale inferioare, lombare şi sacrale prin intermediul fasciei toracolombare, creasta iliacă, coastele inferioare, unghiul inferior al scapulei	profunzimea şantului intertubercular al humerusului	n. toracodorsal	adductia, extensia, rotaţia medială a braţului
DREPT AL ABDOMENULUI	m. rectus abdominis	creasta şi simfiza pubiană	procesul xifoid, cartilajele costale V-VII	nn. spinali toracali inferiori	flexia coloanei lombare
DREPT AL COAPSEI	m. rectus femoris	spina iliacă anteroinferioară, şanţul supraacetabular	baza patelei, tuberozitatea tibiei	n femural	extensia gambei, flexia coapsei
DREPT ANTERIOR AL CAPULUI	m. rectus capitis anterior	masele laterale ale atlasului	partea bazilară a osului occipital	primii 2 nervi spinali cervicali	susţine şi flectează capul
DREPT INFERIOR AL GLOBULUI OCULAR	m. rectus inferior bulbi	inelul tendinos comun al muşchilor drepţi ai globului ocular (ligamentul lui Zinn)	faţa inferioară a sclerei	n oculomotor	adducţia, rotaţia globului ocular în jos şi medial
DREPT INTERN (V. M. GRACILIS)					
DREPT LATERAL AL CAPULUI	m. rectus capitis lateralis	procesul transvers al atlasului	procesul jugular al osului occipital	primii 2 nervi spinali cervicali	susţine şi flectează capul
DREPT LATERAL AL GLOBULUI OCULAR	m. rectus lateralis bulbi	inelul tendinos comun al muşchilor drepţi ai globului ocular (ligamentul lui Zinn)	faţa laterală a sclerei	n. abducens	abducţia globului ocular
DREPT MEDIAL AL GLOBULUI OCULAR	m rectus medialis bulbi	inelul tendinos comun al muşchilor drepţi ai globului ocular (ligamentul lui Zinn)	faţa medială a sclerei	n. oculomotor	adducţia globului ocular
DREPT POSTERIOR MARE AL CAPULUI	m. rectus capitis posterior major	procesul spinos al axisului	osul occipital	n. suboccipital, n. occipital mare	extensia capului
DREPT POSTERIOR MIC AL CAPULUI	m. rectus capitis posterior minor	tuberculul posterior al atlasului	osul occipital	n. suboccipital, n. occipital mare	extensia capului
DREPT SUPERIOR AL GLOBULUI OCULAR	m. rectus superior bulbi	inelul tendinos comun al muşchilor drepţi ai globului ocular (ligamentul lui Zinn)	faţa superioară a sclerei	n. oculomotor	adducţia, rotaţia globului ocular în sus şi medial
EPICRANIAL	m. epicranius	nume atribuit păturii musculo aponevrotice care acoperă bolta craniană: m. occipitofrontal, m. temporoparietal, aponevroza epicraniană			

DENUMIRE COMUNI MUŞCHIUL/MUŞCHII	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	INSERŢIE	INERVAŢIE	ACŢIUNE
ERECTORI AI FIRULUI DE PIR	mm. arrectores pilorum	derm	folicul pilos	simpatic	ridică firul de păr
EXTENSOR AL DEGETELOR	m extensor digitorum	epicondilul humeral lateral	expansiune tendinoasă pe faţa dorsală a ultimelor 4 degete	n. interosos posterior (r profundă a n. radial)	extensia pumnului şi a falangelor
EXTENSOR AL DEGETULUI MIC	m. extensor digiti minimi	epicondilul humeral lateral	expansiunea tendinoasă a m. extensor al degetelor pentru degetul mic	n. interosos posterior (r. profundă a n. radial)	extensia degetului mic
EXTENSOR AL INDEXULUI	m extensor indicis	faţa posterioară a ulnei, membrana interosoasă	expansiunea tendinoasă a m. extensor al degetelor pentru index	n. interosos posterior (r profundă a n radial)	extensia indexului
EXTENSOR LUNG AL DEGETELOR	m. extensor digitorum longus	faţa anterioară a fibulei, condilul lateral al tibiei, membrana interosoasă	expansiunea aponevrotică a muşchilor extensori ai ultimelor 4 degete	n. peronier profund	extensia degetelor
EXTENSOR LUNG AL HALUCELUI	m. extensor hallucis longus	faţa anterioară a fibulei, membrana interosoasă	baza falangei distale a halucelui	n. peronier profund	extensia halucelui, flexia dorsală a piciorului
EXTENSOR LUNG AL POLICELUI	m. extensor pollicis longus	faţa posterioară a ulnei, membrana interosoasă	faţa posterioară a falangei distale a policelui	n. interosos posterior (r. profundă a n. radial)	extensia, adducţia policelui extins, rotaţia laterală
EXTENSOR RADIAL LUNG AL CARPULUI	m extensor carpi radialis longus	creasta supracondiliănă humerală laterală	faţa dorsală a bazei celui de-al 2-lea metacarpian	n. radial	extensia şi abducţia mâinii
EXTENSOR RADIAL SCURT AL CARPULUI	m. extensor carpi radialis brevis	epicondilul humeral lateral	faţa dorsală a bazei celui de-al 3-lea metacarpian	n. radial sau ramura sa profundă	extensia şi abducţia mâinii
EXTENSOR SCURT AL DEGETELOR	m. extensor digitorum brevis	faţa superioară a calcaneului	tendoane separate pentru primele 4 degete	n. peronier profund	extensia degetelor
EXTENSOR SCURT AL HALUCELUI	m. hallucis brevis	nume atribuit fasciculului destinat halucelui din m. extensor scurt al degetelor			
EXTENSOR SCURT AL POLICELUI	m. extensor pollicis brevis	faţa posterioară a radiusului	faţa posterioară a falangei proximale a policelui	n. interosos posterior (r profundă a n. radial)	extensia policelui
EXTENSOR ULNAR AL CARPULUI	m. extensor carpi ulnaris	capătul humeral – epicondilul humeral lateral; capătul ulnar – marginea posterioară a ulnei	baza celui de-al 5-lea metacarpian	n. radial (r. profundă)	extensia şi adducţia mâinii
FARINGOSTAFILIN (V M. PALATOFARINGIAN)					
FESIER MARE (V. M. GLUTEU MARE)					
FESIER MIC (V. M. GLUTEU MIC)					
FESIER MIJLOCIU (V. M. GLUTEU MIJLOCIU)					

FLEXOR LUNG AL DEGETELOR	m flexor digitorum longus	faţa posterioară a corpului tibiei	falangele distale ale ultimelor 4 degete	n. tibial	flexia degetelor, extensia piciorului
FLEXOR LUNG AL HALUCELUI	m. flexor hallucis longus	faţa posterioară a fibulei	baza falangei distale a halucelui	n. tibial	flexia halucelui
FLEXOR LUNG AL POLICELUI	m. flexor pollicis longus	faţa anterioară a corpului radiusului, epicondilul humeral medial, procesul coronoidian al ulnei	baza falangei distale a policelui	n interosos anterior	flexia policelui
FLEXOR PROFUND AL DEGETELOR	m. flexor digitorum profundus	corpul ulnei, procesul coronoidian, membrana interosoasă	baza falangelor distale ale ultimelor 4 degete	n. interosos anterior, n. ulnar	flexia falangelor distale
FLEXOR RADIAL AL CARPULUI	m flexor carpi radialis	epicondilul humeral medial	baza celui de-al 2-lea metacarpian (secundar şi baza celui de-al 3-lea metacarpian)	n. median	flexia şi abducţia mâinii
FLEXOR SCURT AL DEGETELOR	m. flexor digitorum brevis	tuberculul calcanean medial, aponevroza plantară	falangele mijlocii ale ultimelor 4 degete	n. plantar medial	flexia degetelor
FLEXOR SCURT AL DEGETULUI MIC AL MÂINII	m. flexor digiti minimi brevis manus	cârligul osului cu cârlig, ligamentul transvers al carpului	faţa medială a falangei proximale a degetului mic	n ulnar	flexia degetului mic
FLEXOR SCURT AL DEGETULUI MIC AL PICIORULUI	m. flexor digiti minimi brevis pedis	faţa plantară a bazei celui de-al 5-lea metatarsian, teaca m. peronier lung	faţa laterală a bazei falangei proximale a degetului mic	n. plantar lateral	flexia degetului mic
FLEXOR SCURT AL HALUCELUI	m flexor hallucis brevis	faţa inferioară a osului cuboid, osul cuneiform lateral	feţele laterale ale bazei falangei proximale a halucelui	n. plantar medial	flexia halucelui
FLEXOR SCURT AL POLICELUI	m. flexor pollicis brevis	tuberculul osului trapez, retinaculul muşchilor flexori	faţa laterală a bazei falangei proximale a policelui	n. median, n. ulnar	flexia şi adducţia policelui
FLEXOR SUPERFICIAL AL DEGETELOR	m. flexor digitorum superficialis	capătul humeral - epicondilul humeral medial; capătul ulnar - procesul coronoidian al ulnei; capătul radial - marginea anterioară a radiusului	feţele laterale ale falangelor mijlocii ale ultimelor 4 degete	n interosos anterior, n. ulnar	flexia falangelor mijlocii
FLEXOR ULNAR AL CARPULUI	m. flexor carpi ulnaris	capătul humeral - epicondilul humeral medial; capătul ulnar – olecran şi marginea posterioară a ulnei	osul pisiform, cârligul osului cu cârlig, baza celui de-al 5-lea metacarpian	n. ulnar	flexia şi adducţia mâinii
FRONTAL (V. M. OCCIPITO-FRONTAL)					
GAMBIER ANTERIOR (V. M. TIBIAL ANTERIOR)					
GAMBIER POSTERIOR (V. M. TIBIAL POSTERIOR)					
GASTROCNEMIAN	m. gastrocnemius	capătul medial - suprafaţa poplitee a femurului, partea superioară a condilului femural medial, capsula articulaţiei genunchiului; capătul lateral - condilul femural lateral, capsula articulaţiei genunchiului	aponevrozele celor 2 muşchi se unesc cu tendonul muşchiului solear şi formează tendonul calcanean (Ahile)	n. tibial	flexia plantară a piciorului, flexia gambei

DENUMIRE COMUNI MUŞCHIUL/MUŞCHII	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	INSERŢIE	INERVAŢIE	ACŢIUNE
GÂTULUI	mm coli	muşchii anterolaterali ai gâtului incluzând: m pielos al gâtului, m. sternocleidomastoidian, mm suprahioidieni, mm. subhioidieni, m lung al gâtului, mm scaleni			
GEMEN INFERIOR	m. gemellus inferior	tuberozitatea ischiatică	tendonul muşchiului obturator intern	n. muşchiului pătrat femural	rotaţia laterală a coapsei
GEMEN SUPERIOR	m gemellus superior	spina ischiatică	tendonul muşchiului obturator intern	n. muşchiului obturator intern	rotaţia laterală a coapsei
GEMENI (MEDIAL {I LATERAL)		capetele respective ale m. gastrocnemian			
GENIOGLOS	m. genioglossus	spina mentonieră superioară	osul hioid, faţa ventrală a limbii	n. hipoglos	protruzia şi depresia limbii
GENIOHIOIDIAN	m. geniohyoideus	spina mentonieră inferioară	corpul osului hioid	ramură din primul nerv cervical pe calea nervului hipoglos	trage osul hioid înainte
GLOBULUI OCULAR	mm bulbi	muşchi situaţi în orbită, în jurul globului ocular incluzând cei 4 muşchi drepţi, cei 2 muşchi oblici şi m ridicător al pleoapei superioare			
GLUTEU MARE	m. gluteus maximus	faţa laterală a osului coxal, faţa dorsală a osului sacrum, ligamentul sacrotuberos	tractul iliotibial, tuberozitatea gluteală a femurului	n. gluteal inferior	extensia, abducţia, rotaţia laterală a coapsei
GLUTEU MIC	m. gluteus minimus	faţa laterală a osului coxal, între liniile gluteale anterioară şi inferioară	trohanterul mare	n. gluteal superior	abducţia, rotaţia medială a coapsei
GLUTEU MIJLOCIU	m. gluteus medius	faţa laterală a osului coxal, între liniile gluteale anterioară şi posterioară	trohanterul mare	n. gluteal superior	abducţia, rotaţia medială a coapsei
GRACILIS	m. gracilis	corpul şi ramura inferioară a pubisului	faţa medială a corpului tibiei	n. obturator	adducţia coapsei, flexia gambei
HIOGLOS	m. hyoglossus	corpul şi cornul mare al osului hioid	laturile limbii	n. hipoglos	depresor şi retractor al limbii
ILIAC	m. iliacus	fosa iliacă	tendonul muşchiului psoas mare, trohanterul mic	n femural	flexia coapsei, flexia abdomenului
ILIOCOCCIGIAN	m. iliococcygeus	nume atribuit părţii posterioare a m. ridicător anal incluzând fibre cu originea în vecinătatea canalului obturator şi care se inseră pe laturile coccisului şi ligamentele anococcigiene			
ILIOCOSTAL	m. iliocostalis	nume atribuit părţii laterale a muşchiului sacrospinal; cuprinde 3 porţiuni. lombară, toracală, cervicală			
ILIOCOSTAL CERVICAL	m. iliocostalis cervicis	unghiurile coastelor III-VI	procesele transverse ale ultimelor 4-5-6 vertebre cervicale	nn. spinali cervicali	extensia coloanei cervicale
ILIOCOSTAL LOMBAR	m. iliocostalis lumborum	creasta iliacă	unghiurile ultimelor 6-7 coaste	nn. spinali toracici şi lombari	extensia coloanei lombare
ILIOCOSTAL TORACIC	m. iliocostalis thoracis	marginile superioare ale unghiurilor ultimelor 6 coaste	unghiurile coastelor superioare şi procesul transvers al celei de-a 7-a vertebre cervicale	n. spinali toracici	menţine coloana toracică în poziţie verticală
ILIOPSOAS	m. iliopsoas	nume colectiv pentru m iliac şi m. psoas mare			

INCISIVI AI BUZEI INFERIOARE	mm. incisivi labii inferioris	fosa incisivă a mandibulei	unghiul gurii (modiol)	n. facial	muşchi accesor al muşchiului orbicular al gurii
INCISIVI AI BUZEI SUPERIOARE	mm. incisivi labii superioris	fosa incisivă a maxilei	unghiul gurii (modiol)	n facial	muşchi accesor al muşchiului orbicular al gurii
INCIZURII HELIXULUI	m. incisurae helicis	nume atribuit unui fascicul inconstant de fibre ce continuă superior m. tragusului până la spina helixului			
INFRASPINOS	m. infraspinatus	fosa infraspinoasă	tuberculul mare al humerusului	n. suprascapular	rotaţia laterală a braţului
INTERCOSTALI EXTERNI	mm. intercostales externi	marginea inferioară a coastelor	marginea superioară a coastei subiacente	nn. intercostali	ridică coastele în inspir
INTERCOSTALI INTERNI	mm. intercostales interni	marginea superioară a coastelor şi cartilajelor costale	marginea inferioară a coastei supraiacente	nn intercostali	coboară coastele în expir
INTERCOSTALI INTIMI	m. intercostales intimi	stratul profund al muşchilor intercostali interni, separat de aceştia prin vasele şi nervii intercostali			
INTEROSOŢI DORSALI AI MÂINII	mm. interossei dorsales manus	fiecare prin 2 capete pe feţele adiacente ale oaselor metacarpiene	tendoanele muşchilor extensori pentru degetele II-IV	n. ulnar	abducţia, flexia falangei proximale, extensia falangelor mijlocie şi distală
INTEROSOŢI DORSALI AI PICIORULUI	mm. interossei dorsales pedis	feţele laterale ale metatarsienelor adiacente	baza falangelor proximale ale degetelor II-IV	n. plantar lateral	flexia şi abducţia degetelor
INTEROSOŢI PALMARI	mm interossei palmares	feţele laterale ale oaselor metacarpieme I, II, IV, V	tendoanele muşchilor extensori pentru degetele I, II, IV, V	n. ulnar	adducţia, flexia falangei proximale, extensia falangelor mijlocie şi distală
INTEROSOŢI PLANTARI	mm. interossei plantares	feţele mediale ale oaselor metatarsiene III, IV, V	partea medială a bazei falangelor proximale ale degetelor III, IV, V	n. plantar lateral	flexia, abducţia degetelor
INTERSPINOŢI	mm. interspinales	nume atribuit unor fascicule musculare scurte şi subţiri care se întind între două vertebre adiacente, de fiecare parte a proceselor spinoase		n spinali	extensia coloanei vertebrale
INTERTRANSVERSARI	mm. intertransversarii	nume atribuit unor muşchi mici situaţi între procesele transverse ale vertebrelor adiacente		n. spinali	flexia laterală a coloanei vertebrale
ISCHIOCAVERNOS	m ischiocavernosus	ramura ischionului	rădăcinile corpilor cavernoşi ai penisului / clitorisului	n. perineal	menţine erecţia penisului / clitorisului
LOMBRICALI AI MÂINII	mm. lumbricales manus	tendoanele muşchiului flexor profund al degetelor	tendoanele muşchilor extensori ai ultimelor 4 degete	n. median, n. ulnar	flexia falangei proximale, extensia falangelor mijlocie şi distală
LOMBRICALI AI PICIORULUI	mm. lumbricales pedis	tendoanele muşchiului flexor lung al degetelor	faţa medială a bazei falangelor proximale ale ultimelor 4 degete	nn. plantari medial şi lateral	flexia falangei proximale, extensia falangelor mijlocie şi distală
LONGITUDINAL INFERIOR AL LIMBII	m. longitudinales inferior linguae	baza feţei inferioare a limbii	vârful limbii	n. hipoglos	schimbă forma limbii în masticaţie şi deglutiţie
LONGITUDINAL SUPERIOR AL LIMBII	m. longitudinales superior linguae	submucoasa şi septul limbii	marginile limbii	n. hipoglos	schimbă forma limbii în masticaţie şi deglutiţie

DENUMIRE COMUNI MUŞCHIUL/MUŞCHII	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	INSERŢIE	INERVAŢIE	ACŢIUNE
LUNG AL CAPULUI	m. longus capitis	procesele transverse ale vertebrelor cervicale III-VI	porţiunea bazilară a osului occipital	nn. spinali cervicali	flexia capului
LUNG AL GÂTULUI	m longus colli	porţiunea oblică superioară - procesele transverse ale vertebrelor cervicale III-V, porţiunea oblică inferioară - corpurile primelor 3 vertebre toracale, porţiunea verticală - corpurile primelor 3 vertebre toracale şi ale ultimelor 3 vertebre cervicale	porţiunea oblică superioară - tuberculul arcului anterior a atlasului; porţiunea oblică inferioară - procesul transvers al vertebrelor cervicale V şi VI; porţiunea verticală - corpurile vertebrelor cervicale II-IV	ramurile anterioare ale nervilor spinali cervicali	flexia ventrală a coloanei cervicale, solidarizarea vertebrelor, uşoară rotaţie a coloanei cervicale de aceeaşi parte
MARE AL HELIXULUI	m. helicis major	spina helixului	helix, la nivelul la care se inflectează posterior; piele	n. auriculotemporal, n. auricular posterior	întinde pielea meatului acustic extern
MASA COMUNI (SACROLOMBARI) (V. M. SACROSPINAL)		porţiunea iniţială a muşchiului sacrolombar situată în loja osteofibroasă formată de aponevroza toracolombară şi şanţurile vertebrale ale regiunii sacrolombare			
MASETER	m. masseter	partea superficială - procesul zigomatic al maxilei, marginea inferioară a arcadei zigomatice; partea profundă - marginea inferioară şi faţa medială a arcadei zigomatice	partea superficială – unghiul şi ramul madibulei; partea profundă – jumătatea superioară a ramurei mandibulei şi faţa laterală a procesului coronoid	n. mandibular (V)	ridicător al mandibulei
MIC AL HELIXULUI	m. helicis minor	cel mai mic dintre muşchii intrinseci ai pavilionului urechii, situat la nivelul la care porţiunea iniţială a helixului se continuă cu cea ascendentă		n temporal, n. auricular posterior	
MILOHIOIDIAN	m. mylohyoideus	linia milohioidiană a mandibulei	corpul osului hioid, rafeul median	n. alveolar inferior (V) (r. milohioidiană)	susţine planşeul cavităţii bucale, ridică osul hioid
MIRTIFORM (V. M. DEPRESOR AL SEPTULUI NAZAL)					
MULTIFIZI	mm. multifidi	sacrum, spina iliacă posterosuperioară, ligamentul sacroiliac dorsal, procesele mamilare ale vertebrelor lombare, procesele transverse ale vertebrelor toracale, procesele articulare ale vertebrelor cervicale	procesele spinoase ale vertebrelor de deasupra (la distanţă de 1-4 vertebre)	nn. spinali	extensia, rotaţia coloanei vertebrale
NAZAL	m. nasalis	maxila	partea alară - aripa nasului; partea transversă - printr-o expansiune aponevrotică cu cel de partea opusă	n facial	partea alară – dilatator al nărilor accesor; partea transversă – coboară cartilajul nazal

OBLIC AL PAVILIONULUI URECHII	m. obliquus auriculae	convexitatea concăi pe faţa cranială a pavilionului urechii (eminentia conchae)	convexitatea fosei triunghiulare (eminentia fossae triangularis)	n. auricular posterior	
OBLIC EXTERN AL ABDOMENULUI	m. obliquus externus abdominis	faţa laterală a ultimelor 8 coaste	creasta iliacă, linea alba	nn. spinali toracali inferiori	flexia, rotaţia coloanei vertebrale de partea opusă, compresia viscerelor abdominale
OBLIC INFERIOR AL CAPULUI	m. obliquus capitis inferior	procesul spinos al axisului	procesul transvers al atlasului	nn. spinali cervicali	rotaţia atlasului (şi capului) de aceeaşi parte
OBLIC INFERIOR AL GLOBULUI OCULAR	m. obliquus inferior bulbi	faţa orbitală a maxilei	scleră	n. oculomotor	abducţia, rotaţia globului ocular în sus şi înafară
OBLIC INTERN AL ABDOMENULUI	m. obliquus internus abdominis	fascia toracolombară, creasta iliacă, ligamentul inghinal	ultimele 3-4 coaste şi cartilaje costale, linea alba, tendonul conjunct	nn. spinali toracali inferiori	flexia, rotaţia coloanei vertebrale de aceeaşi parte, compresia viscerelor abdominale
OBLIC SUPERIOR AL CAPULUI	m. obliquus capitis superior	procesul transvers al atlasului	osul occipital	nn. spinali cervicali	înclină capul de aceeaşi parte, extensia capului (contracţie bilaterală)
OBLIC SUPERIOR AL GLOBULUI OCULAR	m. obliquus superior bulbi	aripa mică a osului sfenoid, deasupra canalului optic	scleră	n. trohlear	abducţia, rotaţia globului ocular în jos şi înafară
OBTURATOR EXTERN	m obturatorius externus	pubis, ischion, faţa externă a membranei obturatorii	fosa trohanteriană	n. obturator	rotaţia laterală a coapsei
OBTURATOR INTERN	m. obturatorius internus	faţa pelvină a osului coxal şi a membranei obturatorii, marginea găurii obturatorii	trohanterul mare	nn. spinali lombari (V) şi sacrali (I, II)	rotaţia laterală a coapsei
OCCIPITAL (V. M. OCCIPITOFRONTAL)					
OCCIPITOFRONTAL	m. occipitofrontalis	capătul frontal - aponevroza epicraniană; capătul occipital - linia nucală supremă	capătul frontal - pielea sprâncenii şi rădăcinii nasului; capătul occipital - aponevroza epicraniană	capătul frontal - n. facial (ramura temporală); capătul occipital - n. auricular posterior (VII)	capătul frontal - ridică sprânceana; capătul occipital - trage pielea capului înapoi
OMOHIOIDIAN	m. omohyoideus	marginea superioară a scapulei	corpul osului hioid	nn. spinali cervicali superiori (prin ansa cervicală)	coboară osul hioid
OPOZANT AL DEGETULUI MIC AL MÂINII	m. opponens digiti munimi manus	cârligul osului cu cârlig	al 5-lea metacarpian	n. ulnar	abducţia, flexia, rotaţia celui de-al 5-lea metacarpian
OPOZANT AL POLICELUI	m. opponens pollicis	tuberculul osului trapez, retinaculul flexorilor	faţa laterală a primului metacarpian	n. median	flexia, opoziţia policelui

DENUMIRE COMUNI MUŞCHIUL/MUŞCHII	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	INSERŢIE	INERVAŢIE	ACŢIUNE
ORBICULAR AL GURII	m. orbicularis oris	complex muscular sfincterian format din 2 părţi: labială - fibre musculare cu localizare strict labială, marginală - fibre provenite din muşchii vecini		n. facial	protruzia buzelor, închiderea gurii
ORBICULAR AL OCHIULUI	m orbicularis oculi	partea orbitală - marginea medială a orbitei; partea palpebrală - ligamentul palpebral medial; - partea lacrimală - creasta lacrimală posterioară	partea orbitală - lângă origine după ce fibrele sale înconjoară orbita; partea palpebrală - ligamentul palpebral lateral, partea lacrimală - rafeul palpebral lateral	n facial	închide pleoapele, încreţeşte pielea frunţii, comprimă sacul lacrimal
ORBICULAR AL PLEOAPELOR (V. M. ORBICULAR AL OCHIULUI)					
ORBITAL	m orbitalis	pătură subţire de fibre musculare netede între marginile fisurii orbitale inferioare		simpatic	protruzia globului ocular
OSCIOARELOR AUDITIVE	mm. ossiculorum auditus	nume comun atribuit m. scăriţei şi m. tensor al timpanului			
PALATOFARINGIAN	m. palatopharyngeus	marginea posterioară a palatului dur, aponevroza palatină	marginea posterioară a cartilajului tiroid, laturile faringelui, rafeul faringian	plexul faringian (n. glosofaringian)	constrictor al istmului nazofaringian, ridică faringele şi îl scurtează în timpul deglutiţiei
PALATOGLOS	m. palatoglossus	aponevroza vălului palatin	laturile limbii	plexul faringian (n. glosofaringian)	ridică baza limbii; împreună cu transversul limbii îngustează istmul faringian
PALMAR LUNG	m. palmaris longus	epicondilul humeral medial	retinaculul muşchilor flexori, aponevroza palmară	n. median	tensor al aponevrozei palmare
PALMAR SCURT	n. palmaris brevis	aponevroza palmară	pielea eminenţei hipotenare	n. ulnar	încreţeşte pielea şi accentuează eminenţa hipotenară, adâncind concavitatea feţei palmare a mâinii
PAPILARI	mm. papillares	nume atribuit proeminenţelor musculare conice ale pereţilor ventriculilor cordului de care se prind prin cordaje tendinoase valvele atrioventriculare			susţin valvele atrioventriculare şi previn eversia valvulelor
PITRAT AL COAPSEI	m. quadratus femoris	tuberozitatea ischiatică	creasta intertrohanteriană	nn. spinali lombari (IV şi V) şi primul sacral	adducţia, rotaţia laterală a coapsei
PITRAT AL LOMBELOR	m quadratus lumborum	creasta iliacă, fascia toracolombară	coasta a XII-a, procesele transverse ale vertebrelor lombare	nn. spinali lombari (I şi II), ultimul nerv spinal toracal	flexia laterală a trunchiului
PITRAT AL PLANTEI	m. quadratus plantae	calcaneu, fascia plantară	tendonul muşchiului flexor lung al degetelor	n. plantar lateral	asistă flexia degetelor

PECTINAŢI	mm pectinati	nume atribuit unor fibre musculare subţiri aderente de pereţii atriilor şi care, în atriul drept, se întind între auriculă şi crista terminalis			
PECTINEU	m. pectineus	creasta pectineală a pubisului	linia pectineală a femurului	n. femural, n. obturator	flexia, adducţia coapsei
PECTORAL MARE	m. pectoralis major	claviculă, stern, primele 6 cartilaje costale, lama anterioară a tecii m. drept al abdomenului	creasta tuberculului mare al humerusului	nn. pectorali medial şi lateral	adducţia, flexia, rotaţia medială a braţului
PECTORAL MIC	m. pectoralis minor	coastele (II) III-V	procesul coracoid al scapulei	nn. pectorali medial şi lateral	trage umărul înainte şi în jos, ridică coastele respective în inspiraţia forţată
PERISTAFILIN EXTERN (V. M TENSOR AL VILULUI PALATIN)					
PERISTAFILIN INTERN (V. M. RIDICITOR AL VILULUI PALATIN)					
PERONIER ANTERIOR	m. peroneus tertius	faţa anterioară a corpului fibulei, membrana interosoasă	baza celui de-al 5-lea (uneori şi al 4-lea) metatarsian	n peronier profund	eversia, dorsiflexia piciorului
PERONIER LUNG	m. peroneus longus	condilul lateral al tibiei, capul fibulei, faţa laterală a corpului fibulei	osul cuneiform medial, primul metatarsian	n. peronier superficial	flexia plantară, eversia, abducţia piciorului
PERONIER SCURT	m. peroneus brevis	faţa laterală a corpului fibulei	tuberozitatea celui de-al 5-lea metatarsian	n. peronier superficial	flexia plantară, eversia, abducţia piciorului
PIELOS AL GÂTULUI	m. platysma	marginea inferioară a mandibulei, pielea feţei, modiol	pielea umărului şi a regiunii toracale superioare	n. facial (r. cervicală)	încreţeşte pielea gâtului, coboară mandibula
PIRAMIDAL (AL ABDOMENULUI)	m. pyramidalis	corpul pubisului	linea alba	ultimul nerv spinal toracal	menţine în tensiune linea alba
PIRAMIDAL AL NASULUI	m. procerus	dosul nasului (oasele nazale şi/sau cartilajul nazal lateral)	pielea frunţii	n. facial	trage pielea frunţii spre rădăcina nasului determinând apariţia unui pliu transversal între sprâncene
PIRAMIDAL AL PAVILIONULUI URECHII	m. pyramidalis auriculae	nume atribuit unor fibre musculare inconstante care prelungesc muşchiul tragusului până la spina helixului			
PIRIFORM	m. piriformis	faţa pelvină a osului sacrum	trohanterul mare	nn. sacrali I şi II	rotaţia laterală a coapsei
PLANTAR (SUBŢIRE)	m. plantaris	suprafaţa poplitee a femurului	tendonul calcanean (Ahile) sau faţa posterioară a calcaneului	n tibial	flexia plantară a piciorului, flexia gambei
PLEUROESOFAGIAN	m. pleuroesophageus	nume atribuit unui fascicul de fibre musculare netede întinse între esofag şi pleura mediastinală stângă			
POPLITEU	m. popliteus	condilul femural lateral, meniscul lateral	faţa posterioară a corpului tibiei	n. tibial	flexia şi rotaţia medială a gambei

DENUMIRE COMUNI MUŞCHIUL/MUŞCHII	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	INSERŢIE	INERVAŢIE	ACŢIUNE
PRONATOR PITRAT	m. pronator quadratus	faţa anterioară şi marginea 1/3 (1/4) distale a corpului ulnei	faţa anterioară şi marginea 1/3 (1/4) distale a corpului radiusului	n. interosos anterior	pronaţia antebraţului
PRONATOR ROTUND	m. pronator teres	capătul humeral - epicondilul humeral medial, capătul ulnar - procesul coronoid al ulnei	faţa laterală a corpului radiusului	n median	pronaţia şi flexia antebraţului
PSOAS MARE	m. psoas major	vertebrele lombare	trohanterul mic	nn. spinali lombari III şi IV	flexia coapsei sau a trunchiului
PSOAS MIC	m. psoas minor	ultima vertebră toracală şi prima lombară	fascia muşchiului iliopsoas, arcada iliopectinee, eminenţa iliopubiană	n. spinal lombar I	asistă m. psoas mare
PSOASILIAC (V. M. ILIOPSOAS)					
PTERIGOIDIAN LATERAL	m. pterygoideus lateralis	capătul superior (sfenoidal) – suprafaţa infratemporală a aripii mari a osului sfenoid, creasta infratemporală, capătul inferior (pterigoidian) - faţa laterală a aripii laterale a procesului pterigoidian	gâtul mandibulei, capsula articulaţiei temporomandibulare	n mandibular	protruzia, coborârea, mişcări de lateralitate ale mandibulei
PTERIGOIDIAN MEDIAL	m. pterygoideus medialis	faţa medială a aripei laterale a mandibulei (fosa pterigoidiană)	faţa medială a ramurei şi unghiului mandibulei	n. mandibular (V)	ridicător al mandibulei
PUBOCOCCIGIAN	m. pubococcygeus	nume atribuit porţiunii anterioare a m. ridicător anal având originea pe faţa posterioară a pubisului şi inserţia pe ligamentul anococcigian şi laturile coccisului		nn. spinali sacrali III şi IV	contribuie la suportul viscerelor pelvine
PUBOPROSTATIC	m. puboprostaticus	nume atribuit fibrelor musculare netede din componenţa ligamentului puboprostatic medial care se întinde între prostată şi faţa posterioară a pubisului			
PUBORECTAL	m. puborectalis	nume atribuit porţiunii din m. ridicător anal cu originea în partea laterală a feţei posterioare a pubisului, care se continuă înapoia rectului cu fibrele corespunzătoare ale muşchiului de partea opusă		nn spinali sacrali III şi IV	contribuie la suportul viscerelor pelvine
PUBOVAGINAL	m. pubovaginalis	nume atribuit porţiunii anterioare a muşchiului pubococcigian care se inseră pe uretră şi vagin		nn. sacrali, n. pudendal	participă la controlul micţiunii
PUBOVEZICAL	m. pubovesicalis	nume atribuit fibrelor musculare netede care se întind între gâtul vezicii urinare şi pubis			
RECTOCOCCIGIAN	m. rectococcygeus	nume atribuit unor fibre musculare netede cu originea pe faţa anterioară a coccisului şi care se inseră pe faţa posterioară a rectului		simpatic şi parasimpatic	ridică rectul
RECTOURETRAL	m. rectouretralis	fascicul de fibre musculare netede care, la bărbat, se întind între flexura perineală a rectului şi porţiunea membranoasă a uretrei			
RECTOUTERIN	m. rectouterinus	fibre musculare netede situate în pliul peritoneal rectouterin şi care se întind între colul uterin şi rect			
RECTOVEZICAL	m. rectovesicalis	fascicul de fibre cuprins în grosimea pliului peritoneal rectovezical şi care, la bărbat, continuă fibrele musculare longitudinale ale rectului în tunica musculară externă a vezicii urinare			
RIDICITOR AL BUZEI SUPERIOARE	m. levator labii superioris	marginea inferioară a orbitei	pielea şi musculatura buzei superioare	n. facial	ridicător al buzei superioare
RIDICITOR AL BUZEI SUPERIOARE ŞI ARIPII NASULUI	m levator labii superioris alaeque nasi	procesul frontal al maxilei	pielea şi cartilajul aripii nasului, buza superioară	n facial	ridicător al buzei superioare, dilatator al nărilor

RIDICITOR AL GLANDEI TIROIDE	m. levator glandulae thyroideae	istmul sau lobulul piramidal al glandei tiroide	corpul osului hioid	n. laringeu superior (r. externă)	
RIDICITOR AL PLEOAPEI SUPERIOARE	m. levator palpebrae superioris	aripa mică a osului sfenoid deasupra canalului optic	fața profundă a pielii și tarsul pleoapei superioare	n oculomotor	ridicător al pleoapei superioare
RIDICITOR AL PROSTATEI	m. levator prostatae	nume atribuit unor fibre din partea anterioară a mușchiului pubococcigian care se termină în fascia prostatei sau în centrul tendinos al perineului		n. pudendal, n. sacrali	suportul, comprimarea prostatei; accesor în controlul micțiunii
RIDICITOR AL SCAPULEI	m. levator scapulae	procesele transverse ale primelor 4 vertebre cervicale	marginea vertebrală a scapulei	n. spinali cervicali III și IV	ridicător al scapulei
RIDICITOR AL UNGHIULUI GURII	m. levator anguli oris	fosa canină a maxilei	m. orbicular al gurii; pielea de la nivelul unghiului gurii	n. facial	ridicător al unghiului gurii
RIDICITOR AL VILULUI PALATIN	m levator veli palatini	vârful porțiunii pietroase a temporalului (stânca), cartilajul tubei auditive	aponevroza palatului moale	plexul faringian (n. glosofaringian, n. vag)	ridicător și retractor al vălului palatin, dilatator al tubei auditive
RIDICITOR ANAL	m. levator ani	complex muscular esențial al diafragmului pelvin format din fibre cu originea în special pe fața posterioară a pubisului și grupate în mușchii pubococcigian, puborectal și iliococcigian		nn. sacrali III și IV	cel mai important suport pentru viscerele pelvine
RIDICITORI AI COASTELOR	mm levatores costarum	procesele transverse ale vertebrei C7 și primelor 11 toracale	medial față de unghiul coastei subiacente	nn. intercostali	ajută la ridicarea coastelor în respirație
RIZORIUS	m. risorius	fascia mușchiului maseter	pielea unghiului gurii	n. facial (r. bucală)	trage unghiul gurii lateral
ROMBOID MARE	m. rhomboideus major	procesele spinoase ale vertebrelor toracale II-V	marginea vertebrală a scapulei	n. scapular dorsal	trage scapula mediocranial, fixează scapula pe torace
ROMBOID MIC	m. rhomboideus minor	procesele spinoase ale vertebrelor a 7-a cervicală și prima toracală, partea inferioară a ligamentului nucal	marginea vertebrală a scapulei imediat sub spină	n. scapular dorsal	trage scapula mediocranial, fixează scapula pe torace
ROTATORI	mm rotatores	nume atribuit unor mușchi mici situați în profunzimea șanțurilor vertebrale între procesele spinoase și transverse a 2 vertebre alăturate - rotatori scurți (rotatores breves) sau sărind o vertebră - rotatori lungi (rotatores longi)		nn. spinali	extensia și rotația coloanei vertebrale spre partea opusă
ROTUND MARE	m. teres major	unghiul inferior al scapulei	creasta sau tuberculul mic al humerusului	n. scapular inferior	adducția, extensia și rotația medială a brațului
ROTUND MIC	m. teres minor	marginea laterală a scapulei			
SACROCOCCIGIAN VENTRAL	m. sacrococcygeus ventralis	fascicul musculotendinos întins între vertebrele sacrate inferioare și coccis			
SACROCOCIGIAN DORSAL	m sacrococcygeus dorsalis	fascicul muscular îngust ce se întinde între fața dorsală a osului sacrum și coccis			
SACROSPINAL	m. erector spinae	complex musculotendinos situat profund, de o parte și de alta a coloanei vertebrale, în lungul șanțurilor vertebrale. Inițial o masă compactă, în regiunea lombară superioară ea se împarte în 3 coloane: laterală - m. iliocostal; mijlocie - m. dorsal lung; medială - m. spinal.			
SALPINGOFARINGIAN	m salpingopharyngeus	cartilajul tubei auditive	se unește cu fibrele m palatofaringian	plexul faringian	ridică faringele

DENUMIRE COMUNI MUŞCHIUL/MUŞCHII	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	INSERŢIE	INERVAŢIE	ACŢIUNE
SCALEN ANTERIOR	m. scalenus anterior	procesele transverse ale vertebrelor cervicale III-VI	tuberculul scalenic de pe faţa superioară a primei coaste	nn spinali cervicali II-VII	ridică prima coastă, flexia laterală a coloanei cervicale
SCALEN MIC	m. scalenus minimus	muşchi mic, inconstant, situat între scalenii anterior şi mijlociu			
SCALEN MIJLOCIU	m. scalenus medius	procesele transverse ale vertebrelor cervicale	faţa superioară a primei coaste	nn. spinali cervicali II-VII	ridică prima coastă, flexia laterală a coloanei cervicale
SCALEN POSTERIOR	m scalenus posterior	procesele transverse ale vertebrelor cervicale IV-VI	coasta a 2-a	nn. spinali cervicali II-VII	ridică primele 2 coaste, flexia laterală a coloanei cervicale
SCIRIŢEI	m. stapedius	cavitatea eminenţei piramidale a urechii medii	gâtul scăriţei	n. facial	diminuează oscilaţiile tălpii scăriţei pe fereastra ovală
SEMIMEMBRANOS	m. semimembranosus	tuberozitatea ischiatică	condilul tibial medial, faţa posterioară a capsulei articulaţiei genunchiului, ligamentul popliteu oblic	n. sciatic	flexia gambei, extensia coapsei
SEMISPINAL AL CAPULUI	m. semispinalis capitis	procesele transverse ale primelor 8(6) vertebre toracale şi ultimelor 5 vertebre cervicale	osul occipital	n. suboccipital, n. occipital mare, ramuri ale nervilor spinali cervicali	extensia capului
SEMISPINAL AL GÂTULUI	m. semispinalis cervicis	procesele transverse ale vertebrelor toracale VI-II	procesele spinoase ale vertebrelor cervicale II-V	ramuri ale nervilor spinali cervicali	extensia, rotaţia coloanei vertebrale
SEMISPINAL AL TORACELUI	m. semispinalis thoracis	procesele spinoase ale ultimelor 6 vertebre toracale	procesele spinoase ale primelor 4 vertebre toracale şi ultimelor 6 vertebre cervicale	nn. spinali	extensia, rotaţia coloanei vertebrale
SEMITENDINOS	m. semitendinosus	tuberozitatea ischiatică	partea superioară a feţei mediale a corpului tibiei	n. sciatic	flexia şi rotaţia medială a gambei, extensia coapsei
SFINCTER AL AMPULEI HEPATOPANCREATICE	m. sphincter ampullae hepatopancreaticae	fibre musculare cu dispoziţie circulară în jurul ampulei hepato pancreatice			
SFINCTER AL CANALULUI COLEDOC	m. sphincter ductus choledochi	fibre musculare cu dispoziţie circulară ce înconjoară canalul coledoc în grosimea peretelui duodenal			
SFINCTER AL PUPILEI	m. sphincter pupillae	nume atribuit fibrelor circulare ale irisului		fibre parasimpatice pe calea nervilor ciliari	mioză
SFINCTER AL URETREI	m sphincter urethrae	ramura inferioară a pubisului	rafeul median înaintea şi înapoia uretrei	nn perineali din n. pudendal	constricţia uretrei membranoase
SFINCTER AL VEZICII URINARE	m. sphincter vesicae urinariae	fibre musculare circulare în jurul orificiului intern al uretrei		plexul vezical	închide orificiul intern al uretrei

SFINCTER ANAL EXTERN	m. sphincter ani externus	vârful coccisului, ligamentul anococcigian	centrul tendinos al perineului	n. rectal inferior, r perineală din al 4-lea nerv spinal sacrat	închide anusul
SFINCTER ANAL INTERN	m. sphincter ani internus	îngroşare a păturii circulare a tunicii musculare în partea inferioară a rectului			
SFINCTER PILORIC	m. sphincter pylori	fibre musculare cu dispoziţie circulară la joncţiunea gastroduodenală			
SOLEAR	m. soleus	faţa posterioară a capului şi corpului fibulei, arcul tendinos peroneotibial, faţa posterioară a corpului tibiei	faţa posterioară a calcaneului, prin intermediul tendonului calcanean (Ahile)	n. tibial	flexia plantară a piciorului
SPINAL	m. spinalis	nume destinat coloanei musculare mediale a muşchiului sacrospinal; cupride 3 porţiuni toracală, cervicală, cefalică			
SPINAL AL CAPULUI	m. spinalis capitis	procesele spinoase ale vertebrelor toracale superioare şi cervicale inferioare	osul occipital	nn. spinali cervicali şi toracali	extensia capului
SPINAL AL GÂTULUI	m spinalis cervicis	ligamentul nucal, procesul spinos al vertebrei a 7-a cervicale	procesul spinos al axisului	nn. spinali cervicali şi toracali	extensia coloanei vertebrale
SPINAL AL TORACELUI	m. spinalis thoracis	procesele spinoase ale vertebrelor lombare superioare şi toracale inferioare	procesele spinoase ale vertebrelor toracale superioare	nn. spinali toracali şi lombari	extensia coloanei vertebrale
SPLENIUS AL CAPULUI	m. splenius capitis	jumătatea inferioară a ligamentului nucal, procesele spinoase ale vertebrei a 7-a cervicală şi primelor 3-4 vertebre toracale	porţiunea mastoidiană a osului temporal, osul occipital	nn. spinali cervicali	extensia şi rotaţia capului
SPLENIUS AL GÂTULUI	m. splenius cervicis	procesele spinoase ale vertebrelor toracale III-VI	procesele transverse ale primelor 2-3 vertebre cervicale	nn. spinali cervicali	extensia, rotaţia capului şi gâtului
SPRÂNCENOS	m. corrugator supercilii	capătul medial al arcadei supraorbitare	pielea sprâncenei	n facial	trage sprânceana în jos şi medial
STERNAL	m. sternalis	muşchi inconstant, situat în lungul capătului sternal al muşchiului pectoral mare, paralel cu marginea sternului		n. pectoral sau nn. intercostali	
STERNOCLEIDO-MASTOIDIAN	m. sternocleidomastoideus	capătul sternal - manubriul sternului, capătul clavicular - 1/3 medială a claviculei	procesul mastoidian, linia nucală superioară a osului occipital	n accesor, plexul cervical	flexia coloanei vertebrale, rotaţia capului de partea opusă
STERNOHIOIDIAN	m. sternohyoideus	manubriul sternal şi/sau clavicula	corpul osului hioid	ansa cervicală	coboară osul hioid şi laringele
STERNOTIROIDIAN	m. sternothyroideus	manubriul sternal	lama cartilajului tiroid	ansa cervicală	coboară cartilajul tiroid
STILOFARINGIAN	m. stylopharyngeus	procesul stiloidian al osului temporal	cartilajul tiroid, laturile faringelui	plexul faringian (n. glosofaringian)	ridicător, dilatator al faringelui
STILOGLOS	m. styloglossus	procesul stiloidian al osului temporal	marginile limbii	n hipoglos	ridicător, retractor al limbii
STILOHIOIDIAN	m. stylohyoideus	procesul stiloidian al osului temporal	corpul osului hioid	n. facial	trage osul hioid şi limba în sus şi înapoi

DENUMIRE COMUNĂ MUŞCHIUL/MUŞCHII	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	INSERŢIE	INERVAŢIE	ACŢIUNE
SUBCLAVICULAR	m. subclavius	prima coastă şi cartilajul său	faţa inferioară a claviculei	n. muşchiului subclavicular (plexul brahial)	coboară extremitatea distală a claviculei
SUBCOSTALI	mm. subcostali	marginea inferioară a coastelor	marginea superioară a celei de-a doua sau a treia coastă de dedesubt	n. intercostal	ridică coastele în inspiraţie
SUBSCAPULAR	m. subscapularis	fosa subscapulară	tuberculul mic al humerusului	n subscapular	rotaţia medială a braţului
SUPINATOR	m. supinator	epicondilul humeral lateral, ligamentele cotului	radius	n. radial (r. profundă)	supinaţia antebraţului
SUPINATOR LUNG (V M. BRAHIORADIAL)					
SUPINATOR SCURT (V. M. SUPINATOR)					
SUPRASPINOS	m. supraspinatus	fosa supraspinoasă a scapulei	tuberculul mare al humerusului	n suprascapular	abducţia braţului
SUSPENSOR	m. suspensorius	fascicul de fibre musculare netede cu originea în pilierul stâng al diafragmei, care se continuă cu fibre din tunica muculară a duodenului la joncţiunea duodenojejunală			
TARSAL INFERIOR	m. tarsalis inferior	m drept inferior al globului ocular	tarsul pleoapei inferioare	simpatic	lărgirea fantei palpebrale
TARSAL SUPERIOR	m. tarsalis superior	m. ridicător al pleoapei superioare	tarsul pleoapei superioare	simpatic	lărgirea fantei palpebrale
TEMPORAL	m. temporalis	fosa şi fascia temporală	procesul coronoid al mandibulei	n. mandibular (V)	ridică mandibula
TEMPOROPARIETAL	m. temporoparietalis	fascia temporală deasupra pavilionului urechii	aponevroza epicraniană	n. facial (rr. temporale)	fixează scalpul
TENSOR AL FASCIEI LATA	m tensor fasciae latae	creasta iliacă	tractul iliotibial	n. gluteal superior	flexia, rotaţia medială a coapsei
TENSOR AL TIMPANULUI	m. tensor tympani	porţiunea cartilaginoasă a tubei auditive	mânerul ciocanului	n. mandibular	întinde membrana timpanului
TENSOR AL VĂLULUI PALATIN	m tensor veli palatini	fosa scafoidă şi spina osului sfenoid	aponevroza palatului moale, peretele tubei auditive	n. mandibular	întinde vălul palatin, închide istmul nazofaringian, dilatator al tubei auditve
TIBIAL ANTERIOR	m. tibialis anterior	condilul lateral şi faţa laterală a tibiei, membrana interosoasă	osul cuneiform medial, baza primului metatarsian	n. peronier profund	flexia dorsală, inversia piciorului
TIBIAL POSTERIOR	m. tibialis posterior	tibia, fibula, membrana interosoasă	baza metatarsienelor 2-4, oasele tarsiene cu excepţia talusului	n. tibial	flexia plantară, inversia piciorului
TIROARITENOIDIAN	m. thyroarytenoideus	faţa medială a lamei cartilajului tiroid	procesul muscular al cartilajului aritenoid	n. laringeu recurent	relaxează, scurtează plicile vocale
TIROEPIGLOTIC	m thyroepigloticus	lama cartilajului tiroid	epiglota	n laringeu recurent	închide aditusul laringian

TIROHIOIDIAN	m. thyrohyoideus	lama cartilajului tiroid	cornul mare al osului hioid	ansa cervicală	ridică cartilajul hioid şi modifică poziţia laringelui între stern şi osul hioid
TRAGUSULUI	m. tragicus	fascicul muscular scurt şi aplatizat pe faţa laterală a tragusului		n. auriculotemporal, n. auricular posterior	
TRAHEAL	m. trachealis	fibre musculare transversale şi longitudinale între marginile posterioare ale fiecărui cartilaj traheal		vegetativ	micşorează calibrul traheei
TRANSVERS AL ABDOMENULUI	m. transversus abdominis	ultimele 6 cartilaje costale, fascia toracolombară, creasta iliacă	linea alba prin intermedul tecii muşchiului drept abdominal, tendonul conjunct	nn. spinali toracali	compresia viscerelor abdominale
TRANSVERS AL BIRBIEI	m. transversus menti	fibre musculare transversale între cei 2 muşchi depresori ai unghiului gurii		n. facial (r. mandibulară marginală)	încreţeşte pielea bărbiei
TRANSVERS AL LIMBII	m. transversus linguae	septul median al limbii	dorsul şi marginile limbii	n. hipoglos	modifică forma limbii în masticaţie şi deglutiţie
TRANSVERS AL PAVILIONULUI URECHII	m. transversus auriculae	faţa cranială a pavilionului urechii	circumferinţa pavilionului urechii	n. auricular posterior (n. facial)	retractă helixul
TRANSVERS AL TORACELUI	m. transversus thoracis	faţa posterioară a corpului sternului şi a procesului xifoidian	cartilajele costale 2-6	nn. intercostali	micşorează cavitatea toracică
TRANSVERS PROFUND AL PERINEULUI	m. transversus perinei profundus	ramura ischionului	centrul tendinos al perineului	n. perineal	fixează centrul tendinos al perineului
TRANSVERS SUPERFICIAL AL PERINEULUI	m. transversus perinei superficialis	ramura ischionului	centrul tendinos al perineului	n. perineal	fixează centrul tendinos al perineului
TRANSVERSOSPINOS	m. transversospinalis	grup de muşchi cu originea pe procesele transverse ale vertebrelor şi inserţia pe procesul spinos al unei vertebre superioare; acţionează ca rotatori şi include muşchii: semispinali, multifizi şi rotatori			
TRAPEZ	m. trapezius	osul occipital, ligamentul nucal, procesele spinoase ale vertebrei a 7-a cervicală şi tuturor vertebrelor lombare	claviculă, acromion, spina scapulei	n. accesor, plexul cervical	ridică umărul, rotaţia scapulei pentru a ridica umărul în abducţia braţului, trage scapula înapoi
TRICEPS AL BRAŢULUI	m. triceps brachii	capătul lung - tuberculul infraglenoidian al scapulei; capătul lateral - faţa posterioară a humerusului; capătul medial – faţa posterioară a humerusului sub şanţul nervului radial	olecran	n. radial	extensia antebraţului; capătul lung – adducţia şi extensia braţului
TRICEPS SURAL	m. triceps surae	nume colectiv pentru muşchii gastrocnemian şi solear			
TRIUNGHIULAR AL GURII (V. M. DEPRESOR AL UNGHIULUI GURII)					
UVULEI	m. uvulae	spina nazală posterioară a osului palatin, aponevroza palatului moale	uvula	plexul faringian	ridică uvula

DENUMIRE COMUNĂ MUŞCHIUL/MUŞCHII	NOMINA ANATOMICA	ORIGINE	INSERŢIE	INERVAŢIE	ACŢIUNE
VAST INTERMEDIAR	m. vastus intermedius	feţele anterioară şi laterală ale femurului	patela, tendonul comun al m. cvadriceps al coapsei	n. femural	extensia gambei
VAST LATERAL	m vastus lateralis	faţa laterală a femurului	patela, tendonul comun al m. cvadriceps al coapsei	n. femural	extensia gambei
VAST MEDIAL	m. vastus medialis	faţa medială a femurului	patela, tendonul comun al m. cvadriceps al coapsei	n. femural	extensia gambei
VERTICAL AL LIMBII	m verticalis linguae	fascia dorsală a limbii	laturile şi baza limbii	n. hipoglos	modifică forma limbii în masticaţie şi deglutiţie
VOCAL	m. vocalis	unghiul între lamele cartilajului tiroid	procesul vocal al cartilajului aritenoidian	n. laringeu recurent	tensor al plicilor vocale
ZIGOMATIC MARE	m zygomaticus major	osul zigomatic	unghiul gurii	n. facial	trage unghiul gurii în sus şi înapoi
ZIGOMATIC MIC	m. zygomaticus minor	osul zigomatic	se continuă cu fibre ale muşchilor orbicular al gurii şi ridicător al buzei superioare	n. facial	trage buza superioară în sus şi lateral

6. OASE

DENUMIRE COMUNĂ OSUL/OASELE	NOMINA ANATOMICA	REGIUNE ANATOMICĂ	DESCRIERE	ARTICULAŢII
ASTRAGAL (V. TALUS)				
ATLAS	atlas	gât	prima vertebră cervicală; două mase laterale de formă cuboidală unite anterior şi posterior prin două arcuri osoase	occipital, axis
AXIS	axis	gât	a doua vertebră cervicală; pe faţa superioară a corpului prezintă procesul odontoid în jurul căruia pivotează atlasul şi capul	atlas, a treia vertebră cervicală
CALCANEU	calcaneus	picior	cel mai mare dintre oasele tarsiene; formă cuboidală neregulată; este în contact direct cu solul	talus, cuboid
CARPIENE	ossa carpi	pumn	8 oase scurte aşezate pe două rânduri între oasele antebraţului şi metacarpiene; primul rând (antebrahial): scafoid, semilunar, piramidal, pisiform; al doilea rând (metacarpian): trapez, trapezoid, osul capitat, osul cu cârlig	v. oasele individuale
CIOCAN	maleus	urechea medie	cel mai lateral dintre oscioarele urechii medii, aplicat pe faţa medială a timpanului; prezintă cap, gât, manubriu, 2 apofize (anterioară şi laterală)	nicovala
CLAVICULA	clavicula	centura pectorală	os lung dispus transversal între acromion şi manubriul sternal; prezintă corp (feţe superioară şi inferioară, margini anterioară şi posterioară) şi extremităţi (medială şi laterală)	manubriul sternal, procesul acromion al scapulei, primul cartilaj costal
COASTE	costae	torace	12 perechi de arcuri osoase ce se întind între coloana vertebrală şi stern formând cea mai mare parte a scheletului toracelui; prezintă corp (2 feţe - medială, concavă şi laterală, convexă, 2 margini - superioară, rotunjită şi inferioară, ascuţită) şi 2 extremităţi (anterioară - concavă şi posterioară - cap, gât, tuberozitate)	extremitatea posterioară cu coloana vertebrală (corpii vertebrali şi procesele transverse); extremitatea anterioară direct cu sternul pentru primele 7 (coaste adevărate), prin cartilaj comun pentru coastele 8-10 (coaste false); coastele 11-12 nu ajung la stern (flotante)
COCCIS	os coccygis	pelvis-perineu	ultimul segment al coloanei vertebrale; os triunghiular format din unirea a 3-5 vertebre (coccigiene)	sacrum
CORNET NAZAL INFERIOR	concha nasalis inferior	viscerocraniu	lamă osoasă alungită anteroposterior şi recurbată în jurul unui ax orizontal cu aceeaşi direcţie; ia parte la formarea peretelui lateral al foselor nazale; 2 feţe (laterală - meatală, medială - septală), 2 margini (superioară - aderentă, inferioară - liberă), 2 extremităţi (anterioară - cap, posterioară - coada)	etmoid, lacrimal, palatin, maxila
COXAL	os coxae	pelvis, şold	os de formă patrulateră neregulată rezultat din unirea a 3 oase iniţiale: ilion, ischion, pubis; 2 feţe (medială, laterală), 4 margini (superioară - creasta iliacă, inferioară, anterioară, posterioară), 4 unghiuri (anterosuperior - spina iliacă anterosuperioară, anteroinferior, posterosuperior - spina iliacă posterosuperioară, posteroinferior - tuberozitatea ischiatică)	femur, sacrum, coxalul de partea opusă

DENUMIRE COMUNĂ OSUL/OASELE	NOMINA ANATOMICA	REGIUNE ANATOMICĂ	DESCRIERE	ARTICULAŢII
CUBITUS (V. ULNA)				
CUBOID	os cuboideum	picior	cel mai lateral dintre oasele tarsului anterior, situat înaintea calcaneului; formă cuboidală	calcaneu, osul cuneiform lateral, metatarsienele IV, V
CUNEIFORM INTERMEDIAR	os cuneiforme intermedium	picior	cel mai mic dintre cele 3 oase cuneiforme, situat între cuneiformele medial şi lateral	navicular, cuneiformele medial şi lateral, al doilea metatarsian
CUNEIFORM LATERAL	os cuneiforme laterale	picior	intermediar ca mărime între celelalte două cuneiforme, situat între cuboid şi cuneiformul intermediar	cuboid, navicular, cuneiformul intermediar, metatarsienele II-IV
CUNEIFORM MEDIAL	os cuneiforme mediale	picior	cel mai mare dintre cele 3 oase cuneiforme situat pe partea medială a piciorului	navicular, cuneiformul intermediar, metatarsienele I şi II
ETMOID	os ethmoidale	craniu	ia parte la formarea bazei craniului, peretelui medial al orbitei, plafonului, peretelui lateral; 2 mase laterale cuboidale formate din celule osoase (labirint etmoidal) unite printr-o lamă orizontală (lama ciuruită); lama perpendiculară ia parte la formarea septului nazal	sfenoid, frontal, vomer, lacrimal, oasele nazale, palatin, maxila, cornetul nazal inferior
FALANGE (PROXIMALI, MIJLOCIE, DISTALI)	oss. digitorum (phalanx proximalis, media, distalis)	mână, picior	oase lungi ce formează scheletul degetelor mâinii şi piciorului; câte 2 pentru index şi haluce şi câte 3 pentru celelalte degete; bază - proximal, corp, cap	falanga proximală cu metacarpianul/metatarsianul corespunzător şi distal cu falanga mijlocie; celelalte urmează una alteia
FEMUR	femur	coapsă	cel mai lung şi cel mai greu os al corpului, formează scheletul coapsei; corp cu 3 feţe (anterioară, posteromedială, posterolaterală), 3 margini (laterale, rotunjite şi posterioară, groasă - linea aspera), extremitate superioară (proximală) cu cap, gât anatomic (col), trohanter mare şi trohanter mic, extremitate inferioară (distală) cu 2 condili	coxal, tibia, patela
FIBULA	fibula	gambă	situat lateral faţă de tibie, formează împreună cu aceasta scheletul gambei; corp cu 3 feţe (laterală, medială, posterioară), 3 margini (anterioară, medială - interosoasă, posterioară), 2 extremităţi (proximală şi distală)	tibia (proximal şi distal), talus
FRONTAL	os frontale	craniu	os nepereche ce ia parte la formarea bolţii craniului, plafonului orbitei şi a foselor nazale; conţine sinusul frontal	etmoid, sfenoid, parietal, nazal, lacrimal, zigomatic, maxila
HIOID	os hyoideum	gât	os median în formă de potcoavă cu concavitatea posterior, situat la gât, între mandibulă şi laringe; corp turtit anteroposterior cu 2 feţe (anterioară, posterioară), 2 margini (superioară, inferioară) şi 2 coarne laterale de fiecare parte (mare şi mic)	nu se articulează cu alte oase; este unit prin ligamente de baza craniului şi cartilajele laringelui
HUMERUS	humerus	braţ	os lung ce formează scheletul braţului; corp cu 3 feţe (anterolaterală, anteromedială, posterioară), 3 margini (laterală, medială, anterioară), extremitate proximală (cap, gât anatomic, tubercul mare, tubercul mic, şanţ intertubercular, gât chirurgical), extremitate distală (parte articulară - capitulum, trohlee, fose radială, coronoidă, olecraniană, parte nearticulară - epicondili medial şi lateral)	scapula, radius, ulna

ILION (V. COXAL)				
ISCHION (V. COXAL)				
LACRIMAL	os lacrimal	craniu	os patrulater ce ia parte la formarea peretelui medial al orbitei şi al celui lateral al foselor nazale; 2 feţe (laterală - orbitară, medială - nazală), 4 margini	etmoid, frontal, maxila, cornet inferior
MANDIBULA	mandibula	falca inferioară	situat în partea inferioară a feţei, corp în formă de potcoavă cu 2 feţe (anterioară, posterioară), 2 margini (superioară - alveolară, inferioară) şi 2 ramuri de formă patrulateră cu 2 feţe (laterală, medială), 4 margini (anterioară, posterioară - parotidiană, inferioară şi superioară cu 2 procese - coronoidian şi condil)	temporal
MAXILA	maxilla	craniu (falca superioară)	formă piramidală neregulată ce ia parte la formarea plafonului cavităţii bucale, planşeului şi peretelui lateral al foselor nazale, planşeului orbitei, parţial a foselor infratemporală şi pterigopalatină, a fisurilor orbitară inferioară şi pterigomaxilară; 4 feţe (anterioară, infratemporală, orbitară, nazală), 4 procese (zigomatic, frontal, alveolar, palatin); conţine sinusul maxilar	frontal, etmoid, maxila de partea opusă, zigomatic, lacrimal, oasele nazale, vomer, cornetul inferior, palatin
MAXILAR INFERIOR (V. MANDIBULA)				
MAXILAR SUPERIOR (V. MAXILA)				
METACARPIENE	oss. metacarpalia	mână	5 oase lungi care formează scheletul mâinii, situate între oasele carpiene şi falange, numerotate convenţional în ordine lateromedială; fiecare prezintă bază voluminoasă, neregulată - proximal, corp uşor concav anterior cu 3 feţe (laterală, medială, posterioară) pe care se inseră muşchii interosoşi şi cap - distal	proximal, cu al doilea rând de oase carpiene şi, uneori, între ele; distal, cu falanga proximală a degetului corespunzător
METATARSIENE	oss. metatarsalia	picior	5 oase lungi ale piciorului situate între oasele tarsiene şi falange, numerotate convenţional în ordine mediolaterală; fiecare prezintă bază - proximal, corp uşor convex dorsal cu 3 feţe (dorsală, laterală, medială) pe care se inseră muşchii interosoşi şi cap - distal	proximal, cu oasele tarsului anterior şi cu baza metatarsienelor alăturate; distal, cu falanga proximală a degetului corespunzător
NAVICULAR	o. naviculare	picior	os scurt situat în partea medială a piciorului între talus şi oasele cuneiforme; 4 feţe (proximală, distală, laterală, medială, dorsală, plantară)	talus, cuboid, cele 3 cuneiforme
NAZAL	o. nasale	craniu	os lat, subţire, patrulater, care, împreună cu cel de partea opusă ia parte la formarea scheletului piramidei nazale; situate între procesele frontale ale maxilelor	frontal, etmoid, maxilă, osul nazal de partea opusă
NICOVALA	incus	urechea medie	osul mijlociu în lanţul de oscioare ale urechii medii	ciocanul, scăriţa
OCCIPITAL	o. occipitale	craniu	os median situat în partea posterioară a craniului ce participă la formarea bazei şi a bolţii acestuia şi a plafonului rinofaringelui; formă romboidală neregulată şi, în funcţie de foramen magnum, i se descriu: scuama - posterior, procesul bazilar - anterior şi părţile laterale, cu feţe endocraniană şi exocraniană	sfenoid, temporale şi parietale, atlas
OMOPLAT (V. SCAPULA)				
OSUL CAPITAT	os capitatum	pumn	osul central al carpului; al treilea os dinafară înăuntru din rândul distal (metacarpian) de oase carpiene; cap, gât şi corp	scafoid, trapezoid, semilunar, osul cu cârlig, metacarpienele II-IV

DENUMIRE COMUNĂ OSUL/OASELE	NOMINA ANATOMICA	REGIUNE ANATOMICĂ	DESCRIERE	ARTICULAŢII
OSUL CU CÂRLIG	os hamatum	pumn	cel mai medial dintre cele 4 oase ale rândului distal de oase carpiene, proces unciform pe faţa anterioară	semilunar, capitat, piramidal, metacarpienele IV, V
OSUL MARE (V. OSUL CAPITAT)				
PALATIN	o. palatinum	craniu	os pereche ce participă la formarea peretelui lateral al foselor nazale pe care le separă de fosa pterigopalatină, a plafonului cavităţii bucale (1/3 posterioară a palatului dur) pe care o separă de fosele nazale, a planşeului orbitei, a fosei pterigoide; este format din 2 lame patrulatere (verticală şi orizontală) şi 3 procese (orbital, sfenoidal, piramidal)	etmoid, sfenoid, vomer, maxila, cornetul nazal inferior, palatinul de partea opusă
PARIETAL	o. parietale	craniu	os pereche ce participă la formarea bolţii craniului; formă patrulateră cu 2 feţe (exocraniană, endocraniană), 4 margini (frontală, sagitală, occipitală, scuamoasă), 4 unghiuri (frontal, occipital, sfenoidal, mastoidian)	frontal, occipital, sfenoid, temporal, parietalul de partea opusă
PATELA	patella	genunchi	os sesamoid situat în grosimea tendonului distal al muşchiului cvadriceps, pe faţa anterioară a articulaţiei genunchiului; formă triunghiulară cu 2 feţe (anterioară, posterioară - articulară), bază - superior, 2 margini laterale, vârf - inferior	femur
PERONEU (V. FIBULA)				
PIRAMIDAL	o. triquetrum	pumn	al treilea, dinafară înăuntru, dintre oasele primului rând de oase carpiene	semilunar, pisiform, osul cu cârlig, capul ulnei prin intermediul unui fibrocartilaj (disc articular)
PISIFORM	o. pisiforme	pumn	cel mai medial os al primului rând de oase carpiene situat în grosimea tendonului muşchiului flexor ulnar al carpului, pe faţa palmară a osului piramidal	piramidal
PUBIS (V. COXAL)	o. pubis			
RADIUS	radius	antebraţ	formează împreună cu ulna, faţă de care se află lateral, scheletul antebraţului; corp cu 3 feţe (anterioară, posterioară, laterală), 3 margini (anterioară, posterioară, medială - interosoasă), 2 extremităţi (proximală - cap, gât, tuberozitate, şi distală - proces stiloid, tubercul dorsal)	humerus, ulna (proximal şi distal), scafoid, semilunar
SACRUM	o. sacrum	pelvis	os triunghiular format prin fuziunea a 5 vertebre sacrate; situat între cele două oase coxale, reprezintă peretele posterosuperior al pelvisului; formă triunghiulară cu 4 feţe (anterioară - pelvină, dorsală şi 2 laterale), bază - superior şi vârf - inferior, conţine canalul sacrat	a 5-a vertebră lombară, coccis, oasele coxale
SCAFOID	o. scaphoideum	pumn	cel mai lateral dintre cele 4 oase ale primului rând de oase carpiene	radius, trapez, trapezoid, osul capitat, semilunar

SCAPULA	scapula	centura pectorală	os lat, triunghiular, situat pe faţa posterolaterală a cutiei toracice între coastele 2-7; 2 feţe (anterioară - costală şi dorsală), 3 margini (superioară - cervicală, medială - vertebrală, laterală - axilară), 3 unghiuri (superior, inferior, lateral), 3 procese (spina, acromion, coracoid)	clavicula, humerus
SCIRIŢA	stapes	urechea medie	cel mai medial dintre oscioarele urechii medii	nicovala; prin ligament pe marginile ferestrei vestibulului
SEMILUNAR	os lunatum	pumn	al doilea os, dinafară înauntru, dintre cele 4 oase ale primului rând (antebrahial) de oase carpiene	radius, scafoid, osul capitat, osul piramidal, osul cu cârlig
SESAMOIDE	oss. sesamoidea	mână, picior	oase mici, rotunde situate în vecinătatea articulaţiilor dintre metacarpiene/metatarsiene şi falange sau dintre falange, de obicei în grosimea unor tendoane (v. patela)	
SFENOID	os sphenoidale	craniu	os median ce ia parte la formarea bazei craniului (cea mai mare parte a fosei craniene mijlocii), plafonului foselor nazale, plafonului şi peretelui lateral al orbitei, fisurilor orbitare superioară şi inferioară, parţial fosele temporală şi pterigopalatină; formă cuboidală, 2 aripi mari, 2 aripi mici şi 2 procese pterigoide, conţine sinusul sfenoidal	frontal, occipital, etmoid, temporal, parietal, vomer, palatin, zigomatic
STERN	sternum	torace	os lat situat în partea anterioară a toracelui format din manubriu, corp, proces xifoid	clavicule, direct cu primele 7 perechi de coaste (v. coaste)
TALUS	talus	picior	os scurt al tarsului posterior situat în potcoava tibiofibulară; cap - anterior, gât, corp	tibia, fibula, calcaneu, navicular
TARSIENE	oss. tarsi	picior	oase scurte ce iau parte la formarea scheletului piciorului, situate între oasele gambei şi oasele metatarsiene: talus, calcaneu, navicular, cuboid, 3 cuneiforme	v. oasele individuale
TEMPORAL	os temporale	craniu	os de formă neregulată ce ia parte la formarea bazei craniului; conţine urechea medie şi urechea internă; format din părţile pietroasă, mastoidiană, scuama şi osul timpanal	occipital, sfenoid, parietal, zigomatic, mandibulă
TIBIA	tibia	gambă	situat medial faţă de fibulă împreună cu care formează scheletul gambei; corp cu 3 feţe (medială, laterală, posterioară), 3 margini (anterioară - creasta tibiei, medială, laterală - interosoasă), 2 extremităţi (proximală - 2 condili şi distală)	femur, fibula (proximal şi distal), talus
TRAPEZ	o. trapezium	pumn	cel mai lateral dintre oasele celui de-al doilea rând de oase carpiene	scafoid, trapezoid, metacarpienele I, II
TRAPEZOID	o. trapezoideum	pumn	al doilea, dinafară înăuntru, dintre oasele celui de-al doilea rând de oase carpiene	scafoid, trapez, osul capitat, al 2-lea metacarpian
ULNA	ulna	antebraţ	situat medial faţă de radius împreună cu care formează scheletul antebraţului; corp cu 3 feţe (anterioară, medială, posterioară), 3 margini (anterioară, posterioară, laterală - interosoasă), 2 extremităţi (superioară - proximală cu 2 procese - olecran, coronoid şi inferioară - distală cu cap şi proces stiloid)	humerus, radius (proximal şi distal), piramidal prin intermediul discului articular

DENUMIRE COMUNĂ OSUL/OASELE	NOMINA ANATOMICA	REGIUNE ANATOMICĂ	DESCRIERE	ARTICULAŢII
VERTEBRE (CERVICALE, TORACALE, LOMBARE, SACRATE, COCCIGIENE)	vertebrae (cervicales, thoracicae, lumbales, sacrales, coccygeae)	gât, regiunea dorsală a trunchiului	7 cervicale, 12 toracale, 5 lombare, 5 sacrate fuzionate - os sacrum, 3-4 coccigiene fuzionate - os coccis; prin suprapunere formează coloana vertebrală şi canalul vertebral (rahidian); corp, gaură vertebrală şi arc vertebral format din pediculi, lame, procese transverse, articulare, spinos cu diferenţe regionale şi individuale	în afara primei vertebre (atlas) şi a celei de a 5-a lombare, fiecare vertebră se articulează cu cea de deasupra şi cea de dedesubt; prima cervicală se articulează cu occipitalul şi a 2-a cervicală (axis); a 5-a lombară cu a 4-a lombară şi sacrum; vertebrele toracice se articulează şi cu extremitatea posterioară a coastelor (articulaţii costovertebrale şi costo-transversale)
VOMER	vomer	craniu	lamă osoasă patrulateră ce formează partea postero-inferioară a septului nazal; 2 feţe (laterală, medială) şi 4 margini (superioară, inferioară, anterioară, posterioară)	etmoid (lama perpendiculară), sfenoid, maxile, palatine, cartilajul septului nazal
ZIGOMATIC	os zygomaticum	craniu	formează proeminenţa pometului obrazului, peretele lateral şi planşeul orbitei; 3 feţe (laterală, temporală, orbitală), 5 margini (anteroinferioară - maxilară, anterosuperioară - orbitară, posterosuperioară - temporală, posteroinferioară, postero-medială), 2 procese (frontal, temporal)	frontal, sfenoid, temporal, maxilă

7. ARTICULAŢII

DENUMIRE COMUNĂ	NOMINA ANATOMICA	TIP	SUPRAFEŢE OSOASE	LIGAMENTE	MIŞCĂRI
ACROMIOCLAVICULAR I	articulatio acromioclavicularis	sinovială, plană, biaxială	extremitatea acromială a claviculei, marginea medială a acromionului	acromioclavicular, coracoclaviculare (trapezoid, conoid) ca lig. accesorii ale articulaţiei, disc articular	translaţie anteroposterioară, rotaţie axială a claviculei, angulaţie
ASTRAGALOCALCANEAN I (V. ART. SUBTALAR I ŞI ART. TALOCALCANEO-NAVICULAR I)					
ATLANTOAXIALĂ LATERALĂ	articulatio atlantoaxialis lateralis	sinovială, plană	faţeta articulară inferioară a masei laterale a atlasului, faţeta articulară superioară a axisului	lig. accesor (posteromedial) al capsulei fibroase; lig. longitudinal anterior, ligg. galbene (ca ligamente accesorii ale art. atlantoaxiale laterale şi atlantoaxială mediană)	rotaţie
ATLANTO-AXIALĂ MEDIANĂ	articulatio atlantoaxialis mediana	sinovială, trohoidă	procesul odontoid al axisului, inel format din arcul anterior şi ligamentul transvers al atlasului	occipito-odontoidiene laterale (ligg. alare), occipito-odontoidian mijlociu (lig. apical), cruciform (transvers al atlasului şi bandeletele longitudinale superioară şi inferioară)	rotaţie
ATLANTO-OCCIPITAL I	articulatio atlanto-occipitalis	sinovială, bicondiliană, biaxială	faţeta articulară superioară a atlasului (cavitatea glenoidă), condilul occipitalului	membrana atlanto-occipitală anterioară, membrana atlanto-occipitală posterioară	flexie, uşoară flexie laterală şi rotaţie
CALCANEOCUBOIDIAN I	articulatio calcaneocuboidea	sinovială, selară	faţa anterioară a calcaneului, faţa proximală a cuboidului	lig. bifurcat (partea calcaneocuboidiană), lig. calcaneocuboidian plantar (lig. plantar scurt, lig. plantar lung	alunecare, rotaţie
CAPULUI COASTEI (COSTOCORPOREAL I)	articulatio capitis costae	sinovială, plană	capul coastei, corpurile a două vertebre alăturate	lig. radiat, lig. intraarticular	uşoară alunecare
CARPOMETACARPIAN I A POLICELUI	articulatio carpometacarpea pollicis	sinovială, selară	trapez, baza primului metacarpian	ligg. lateral, anterior, posterior	flexie, extensie, adducţie, abducţie, circumducţie
CARPOMETACARPIENE	articulationes carpometacarpeae	sinoviale, plane (selare)	feţele distale ale oaselor carpiene, baza metacarpienelor II-V	ligg. dorsale, palmare, interosoase	uşoară alunecare; prin sumare flexie-extensie
COLOANEI VERTEBRALE	juncturae columnae vertebralis	simfize	vertebre	lig. longitudinal anterior, lig. longitudinal posterior, disc intervertebral, ligg. galbene, lig. supraspinos, lig. cervical, ligg. interspinoase, ligg intertransverse	deformarea discului intervertebral (prin sumare se obţin mişcări de flexie, extensie, flexie laterală, rotaţie, circumducţie)
CONDROSTERNALE (V. ART. STERNOCOSTALE)					
COSTOCONDRALE	articulationes costochondralis	partea neosificată a modelului cartilaginos costal	extremitatea anterioară (sternală) a unei coaste, extremitatea laterală a cartilajului costal		nu au loc mişcări

DENUMIRE COMUNĂ	NOMINA ANATOMICA	TIP	SUPRAFEŢE OSOASE	LIGAMENTE	MIŞCĂRI
COSTOTRANSVERSALE	articulatio costo-transversaria	sinovială, plană	faţeta articulară a tuberculului coastei, faţeta articulară a procesului transvers al vertebrei corespunzătoare	lig. costotransversal superior, lig. accesor, lig. costotransversal, lig. costotransversal lateral, lig. lombocostal (coasta XII)	alunecare, uşoară rotaţie
COSTOVERTEBRALE (V. ART. CAPULUI COASTEI, ART. COSTO-TRANSVERSALE)	articulationes costovertebralis	sinoviale	extremitatea posterioară a coastei, vertebre	v. art. individuale	
COTULUI	aticulatio cubiti	sinovială, compusă, uniaxială	trohleea humerală, capitulum, şanţul trohlear ulnar, capul radial	lig. colateral ulnar, lig colateral radial	flexie, extensie
COXOFEMURALĂ	articulatio coxae	sinovială, sferoidală, multiaxială	capul femural, acetabulum	bureletul cotiloidian (labrum acetabular), lig. acetabular transvers, capsula fibroasă, lig. ilio-femural (Bertin, în Y al lui Bigelow), lig. pubofemural, lig. ischiofemural, lig. capului femural	flexie, extensie, adducţie, abducţie, circumducţie, rotaţie laterală şi medială
CRICOARITENOIDIANĂ	articulatio crico-arytenoidea	sinovială	baza cartilajului aritenoid, marginea superioară a laminei cartilajului cricoid	lig. cricoaritenoidian posterior	rotaţie, alunecare
CRICOTIROIDIANĂ	articulatio cricothyroidea	sinovială	cornul inferior al cartilajului tiroid, faţa laterală a arcului cartilajului cricoid		rotaţie, alunecare
CUBOIDONAVICULARĂ (LIG. CUBOIDONAVICULAR)		sindesmoză (sinovială plană)	cuboid, navicular	ligg. dorsal, plantar, interosos	uşoară alunecare
CUNEOCUBOIDIANĂ		sinoviale, plane	cuboid, cuneiformele lateral şi intermediar	ligg. dorsal, plantar, interosos	uşoară alunecare
CUNEONAVICULARĂ	articulatio cuneonavicularis	sinovială, compusă, plană	faţa distală a osului navicular, feţele proximale ale celor trei cuneiforme	ligg. cuneonaviculare dorsale şi plantare	uşoară alunecare şi rotaţie în mişcările de inversie şi eversie ale piciorului
GENUNCHIULUI	articulatio genus	sinovială, complexă (condiliană dublă între femur şi tibie, selară între femur şi patelă)	condilii femurali, condilii tibiali, faţa posterioară a patelei	menisc medial, menisc lateral, ligg. încrucişate: anterior şi posterior, lig. colateral tibial, lig. colateral fibular, lig. patelar, lig. popliteu oblic, lig. popliteu arcuat, lig. transvers, retinaculele patelare medial şi lateral, ligg. coronare, corpul adipos infrapatelar, plicile alare, plica infrapatelară (lig. mucos)	flexie, extensie, rotaţie medială şi laterală
GLEZNEI (V. ART. TALOCRURALĂ)					
HUMERORADIALĂ (V. ART. COTULUI)	articulatio humeroradialis				

HUMEROULNARĂ (V. ART. COTULUI)	articulatio humeroulnaris				
INCUDOMALEOLARĂ	articulatio incudomallearis	sindesmoză	nicovală, ciocan		alunecare, rotaţie
INCUDOSTAPEDIALĂ	articulatio incudostapedialis	sindesmoză	nicovală, scăriţă		alunecare, rotaţie
INTERCARPIENE	articulationes intercarpeae	sinoviale, selare, elipsoidale, sferoidale	oasele carpului	ligg. dorsale, palmare, interosoase	flexie, extensie, adducţie, abducţie, circumducţie
INTERCOCCIGIENE		simfize	segmentele coccisului	discuri fibrocartilaginoase, ligg. sacrococcigiene anterior şi posterior	
INTERCONDRALE	articulatio interchondrales	sinoviale	cartilajele coastelor (V) VI-IX	ligg. intercondrale medial şi lateral	
INTERCUNEIFORME		sinoviale plane	oasele cuneiforme	ligg dorsal, plantar, interosos	uşoară alunecare
INTERFALANGIENE ALE MÂINII	articulationes interphalangeae manus	sinoviale, trohleare, uniaxiale	falange	lig. palmar, ligg. colaterale	flexie, extensie
INTERFALANGIENE ALE PICIORULUI	articulationes interphalangeae pedis	sinoviale, trohleare, uniaxiale	falange	lig plantar, ligg. colaterale	flexie, extensie
INTERMETACARPIENE	articulationes intermetacarpeae	sinoviale	bazele oaselor metacarpiene II-V	ligg. dorsale, palmare, interosoase	uşoară alunecare
INTERMETATARSIENE	articulationes intermetatarseae	sinoviale	bazele oaselor metatarsiene	ligg. dorsale, plantare, interosoase, ligg. metatarsiene transverse profunde	uşoară alunecare
INTERTARSIENE (V. ART. INDIVIDUALE ALE OASELOR TARSULUI)	articulationes intertarseae	sinoviale	oasele tarsului		
LOMBOSACRATĂ	articulatio lumbosacralis	simfiză	a V-a vertebră lombară, sacrum	disc intervertebral, ligg. longitudinale, ligg. galbene, lig. interspinos, lig. supraspinos	alunecare
MEDIOCARPIANĂ	articulatio mediocarpea	sinovială, compusă	scafoid, semilunar, piramidal, trapez, trapezoid, osul capitat, osul cu cârlig (distal)	ligg. dorsal, palmar, colaterale radial şi ulnar	flexie, extensie, adducţie, abducţie, circumducţie
MEDIOTARSIANĂ (CHOPART) (V. ART. INDIVIDUALE)	articulatio tarsi transversa				
METACARPOFALANGIENE	articulationes metacarpophalangeae	sinoviale, elipsoidale	capul oaselor metacarpiene, baza falangelor proximale ale mâinii	lig. pamar, ligg. colaterale, ligg. metacarpiene transverse profunde	flexie, extensie, adducţie, abducţie, circumducţie, rotaţie limitată
METATARSOFALANGIENE	articulationes metatarsophalangeae	sinoviale, elipsoidale	capul oaselor metatarsiene, baza falangelor proximale ale piciorului	lig. plantar, ligg. colaterale, ligg. metatarsiene transverse profunde	flexie, extensie, adducţie, abducţie, circumducţie, rotaţie limitată
OASELOR BAZINULUI	juncturae cinguli membri inferioris		sacrum, coxal	membrana obturatorie, lig. ilio-lombar, lig. sacrospinal, lig. sacrotuberal (v. art. individuale)	v. art. individuale

DENUMIRE COMUNĂ	NOMINA ANATOMICA	TIP	SUPRAFEŢE OSOASE	LIGAMENTE	MIŞCĂRI
OASELOR UMĂRULUI	juncturae cinguli membri superioris		Scapulă, claviculă, stern	lig acromiocoracoidian, lig. scapular transvers superior (coracoidian), lig. Scapular transvers inferor (spinoglenoidian) (v art. Individuale)	v art individuale
OSCIOARELOR AUDITIVE (V. ART. INCUDOMALEARĂ ŞI ART. INCUDOSTAPEDIALĂ)	articulationes ossiculorum auditus				
PERONEOTIBIALĂ INFERIOARĂ (V. ART. TIBIOFIBULARĂ DISTALĂ)					
PERONEOTIBIALĂ SUPEROIARĂ (V. ART. TIBIOFIBULARĂ PROXIMALĂ)					
PISIPIRAMIDALĂ	articulatio ossis pisiformis	sinovială plană	pisiform, piramidal	lig. pisometacarpian, lig. palmar (lig. hamatum)	alunecare
PUMNULUI (V. ART. RADIOCARPIANĂ)					
RADIOCARPIANĂ	articulatio radiocarpea	sinovială ellpsoidală biaxială	Extremitatea distală a radiusului, discul articular triunghiular, scafoid, piramidal	lig radiocarpian palmar, lig. ulnocarpian palmar, lig. radiocarpian dorsal, lig colateral ulnar carpian, lig colateral ulnar radial	Flexie, extensie, adducţie, abducţie, circumducţie
RADIOCUBITALĂ INFERIOARĂ (V. ART. RADIOULNARĂ DISTALĂ)					
RADICUBITALĂ SUPERIOARĂ (V. ART. RADIOULNARĂ PROXIMALĂ					
RADIOULNARĂ DISTALĂ (INFERIOARĂ)	radioulnaris distalis	sinovială, trohoidă, uniaxială	capul ulnei, şanţul ulnar al radiusului	disc articular (lig. triunghiular)	rotaţie; pronaţie-supinaţie (în complexul articulaţiilor radioulnare)
RADIOULNARĂ MIJLOCIE	syndesmosis radioulnaris	sindesmoză	marginile interosoase ale radiusului şi ulnei	membrana interosoasă a antebraţului, coarda oblică (Weitbrecht)	
RADIOULNARĂ PROXIMALĂ (SUPERIOARĂ)	radioulnaris proximalis	sinovială, trohoidă, uniaxială	circumferinţa capului radial, inel osteofibros format din şanţul radial ulnar şi lig. inelar radial	lig. inelar radial, lig. pătrat (Denucé)	rotaţie; pronaţie-supinaţie (în complexul articulaţiilor radiulnare)
SACROCOCCIGIANĂ	juncturae sacrococcygeae	simfiză	vârful sacrumului, baza coccisului	disc fibrocartilaginos, lig. sacrococcigian anterior, lig. sacrococcigian posterior superior, lig. sacrococcigian dorsal profund, ligg. sacrococigiene laterale	alunecare

SACROILIACĂ	articulatio sacrailiaca	sinovială	suprafeţele auriculare ale sacrumului şi coxalului	lig. sacroiliac anterior, lig. sacroiliac posterior, lig. sacroiliac interosos	uşoară rotaţie anteroposterioară care însoţeşte flexia şi extensia trunchiului
SCAFOIDOCUNEIFORMĂ (V. ART. CUNEONAVICULARĂ)					
SCAPULOHUMERALĂ (V. ART. UMĂRULUI)					
SIMFIZA PUBIANĂ	symphysis pubica	simfiză	oasele pubiene	lig. pubian superior, lig, pubian arcuat, discul interpubian	angulaţie, rotaţie
STERNOCLAVICULARĂ	articulatio sternoclavicularis	sinovială, selară	extremitatea sternală a claviculei, incizura claviculară a manubriului sternal, cartilajul primei coaste	disc articular, lig. sternoclavicular anterior, lig. sternoclavicular posterior, lig. costoclavicular, lig. interclavicular	alunecare în plan vertical şi anteroposterior, uşoară rotaţie axială a claviculei
STERNOCOSTALE	articulationes sternocostales	sinartroză (I), sinoviale	cartilajele primelor 7 coaste, marginile laterale ale sternului	ligg radiate, lig. intraarticular, lig. costoxifoidian	uşoară alunecare
SUBTALARĂ	articulatio subtalaris	sinovială, multiaxială	faţeta calcaneană posterioară concavă din partea posterioară a feţei inferioare a talusului, faţeta posterioară convexă a feţei superioare a calcaneului	lig. talocalcanean lateral, lig. talocalcanean medial, lig. talocalcanean interosos, lig. cervical	alunecare, rotaţie
TALOCALCANEANĂ (V. ART. SUBTALARĂ)					
TALOCALCANEONAVICULARĂ	articulatio talocalcaneonavicularis	sinovială, compusă, multiaxială	capul talusului, faţa posterioară a osului navicular, faţetele talare anterioară şi mijlocie ale calcaneului, faţa superioară a lig. calcaneonavicular plantar	lig. talonavicular, lig. calcaneonavicular plantar, partea calcaneonaviculară a lig. bifurcat	alunecare, rotaţie
TALOCRURALĂ	articulatio talocruralis	sinovială, trohleră, uniaxială	extremitatea inferioară a tibiei, maleola laterală, lig. tibiofibular transvers inferior	lig. talofibular medial (deltoid), lig. talofibular lateral (anterior şi posterior), lig. calcaneofibular	dorsiflexie, flexie plantară
TARSOMETATARSIENE	articulationes tarsometatarseae	sinoviale, plane	feţele distale ale cuneiformelor, faţa distală a cuboidului, extremităţile proximale ale metatarsienelor	ligg. tarsometatarsiene dorsale şi plantare, ligg. interosoase cuneometatarsiene	alunecare
TEMPOROMANDIBULARĂ	articulatio temporomandibularis	2 art. sinoviale elipsoidale formând împreună o art. bicondiliană	tuberculul mandibular temporal, fosa mandibulară, condilul mandibulei	lig. temporormandibular lateral, lig. sfenomandibular, lig stilomandibular, disc articular, rafeul pterigomandibular	coborâre, ridicare, protruzie, retracţie, rotaţie
TIBIOFIBULARĂ DISTALĂ	syndesmosis (articulatio) tibiofibularis	sindesmoză	faţa medială, convexă a maleolei laterale, faţa concavă a incizurii fibulare a tibiei	lig. tibiofibular anterior, lig. tibiofibular posterior (partea distală - lig. transvers inferior, lig. interosos)	alunecare
TIBIOFIBULARĂ PROXIMALĂ	articulatio tibiofibularis	sinovială, plană	condilul tibial lateral, capul fibulei	lig. anterior, lig. posterior, membrana interosoasă	alunecare

DENUMIRE COMUNĂ	NOMINA ANATOMICA	TIP	SUPRAFEŢE OSOASE	LIGAMENTE	MIŞCĂRI
TIBIOTARSIANĂ (V. ART. TALOCRURALĂ)					
UMĂRULUI	articulatio humeri	sinovială, sferoidală, multiaxială	capul humeral, cavitatea glenoidă a scapulei	ligg. glenohumerale (superior, mijlociu, inferior), lig coracohumeral, lig. humeral transvers	flexie, extensie, adducţie, abducţie, circumducţie, rotaţie medială şi laterală

VI. SISTEMUL INTERNAŢIONAL (SI) DE UNITĂŢI DE MĂSURĂ ÎN MEDICINĂ

Scurt istoric

Încercările de exprimare cantitativă a unor date medicale sunt vechi, dar ele au început să dobândească un grad de consistenţă abia în secolul al XIX-lea, când, datorită dezvoltării fizicii, au putut fi adaptate o serie de instrumente atât în scop experimental, cât şi pentru efectuarea unor măsurări cu caracter aplicativ în medicina clinică. Pe de altă parte, încă din cele mai vechi timpuri, măsurările obişnuite, impuse îndeosebi de necesităţile vieţii, proveneau din parametrii corpului care erau la îndemână oriunde. Astfel, "*digit*" era lăţimea unui deget, "*palin*" – lăţimea a patru degete şi "*cubit*" (cotul) era distanţa dintre articulaţia cotului şi vârful degetului mijlociu. Se mai utiliza şi distanţa dintre braţele întinse, ca şi distanţa corespunzătoare unui pas. La aceste "unităţi" cu totul empirice şi variabile, se adăugau numeroase alte unităţi pentru măsurarea distanţelor, volumelor şi greutăţii. Haosul şi varietatea locală domneau peste tot şi, pe lângă faptul că provocau numeroase confuzii, stimulau frauda. Un dicţionar al unităţilor locale de greutăţi şi măsuri, folosit în Franţa înainte de Revoluţie, avea două sute de pagini!

În condiţiile mai sus menţionate, în 1785 James Madison observa că: "*Imediat după inconvenientul vorbirii de limbi diferite venea cel al folosirii diferitelor şi arbitrarelor greutăţi şi măsuri*" (citat din D. J. Boorstin – "*Descoperitorii*", vol. II, p. 133, Edit. Meridiane, Bucureşti, 1996).

Prima încercare de instituire a unui sistem naţional de greutăţi şi măsuri a aparţinut cunoscutului om politic francez Talleyrand (1754-1838), care, în aprilie 1790, a adresat în acest scop un apel Adunării Naţionale a Revoluţiei Franceze. Adunarea a împuternicit Academia de Ştiinţe din Paris să propună Societăţii Regale din Londra o colaborare pentru a deduce un standard invariabil pentru toate măsurile şi greutăţile. Britanicii nu au răspuns, în schimb francezii au hotărât curând ca pentru noile unităţi să adopte sistemul zecimal, iar unitatea de bază să fie denumită **metru**, de la cuvântul grec pentru măsură, iar de la acesta aveau să fie derivate alte unităţi metrice. Este interesant că, dimpotrivă, americanii au fost extrem de receptivi, Thomas Jefferson (1743-1826) elaborând în acelaşi an ca şi Talleyrand un "*Raport despre subiectul stabilirii unei uniformităţi în greutăţi, măsuri şi monede ale Statelor Unite*".

Procesul de unificare, mai întâi pe plan naţional, apoi regional şi internaţional, a unităţilor de măsură a fost, însă, foarte îndelungat. Este adevărat că această modificare era condiţionată şi de dezvoltarea ştiinţelor în care domină exprimarea cantitativă. Trebuie să menţionăm că, în 1901, fizicianul Giorgi a preconizat un prim sistem bazat pe centimetru, gram, secundă şi denumit sistemul CGS, care a fost aplicat cu consecvenţă o perioadă de timp în fizică. Momentul decisiv în crearea premiselor unui sistem internaţional a fost însă înfiinţarea, prin acorduri diplomatice, în 1873, a Biroului Internaţional de Măsuri şi Greutăţi. Curând, la 20 mai 1875, reprezentanţi din 17 state au semnat la Paris Convenţia Internaţională a Metrului, care a consacrat sistemul metric, având ca unităţi de bază metrul şi kilogramul. sRomânia a devenit membră a Convenţiei în anul 1883. Totodată, s-a înfiinţat un Birou Internaţional de Măsuri şi Greutăţi (BIPM) cu sediul la Sèvres, în apropiere de Paris, îndrumat de Comitetul Internaţional de Măsuri şi Greutăţi (CIPM). Întreaga activitate din domeniu este coordonată de Conferinţa Generală de Măsuri şi Greutăţi (CGPM), care cuprinde specialişti din toate ţările şi care a reuşit, la a X-a reuniune, din anul 1954, să prezinte un sistem practic de unităţi de măsură, susceptibil de a fi aplicat în toate ţările. În anul 1960, la următoarea Conferinţă, s-a produs un eveniment istoric, important prin consecinţele sale pentru întreaga umanitate: adoptarea Sistemului Internaţional (SI) de unităţi, care, fiind practic, coerent, simplu şi raţional, poate fi aplicat în toate domeniile ştiinţei şi tehnicii. Treptat, SI a fost legiferat în aproape toate ţările, iar o serie de completări şi precizări elaborate după anul 1990 au permis perfecţionarea sa.

Date de bază asupra SI

Unităţile de măsură utilizate în SI se clasifică în:

A. Unităţi fundamentale.
B. Unităţi derivate.
C. Unităţi suplimentare.

A. ***Unităţile fundamentale*** sunt în număr de şapte:

Mărimea fizică	*Denumirea unităţii de măsură*	*Simbolul acesteia*
1. Lungime	metru	m
2. Masă	kilogram	kg
3. Timp	secunde	s
4. Intensitatea curentului electric	amper	A
5. Temperatură termodinamică	kelvin	K
6. Intensitate luminoasă	candelă	cd
7. Cantitate de substanţă	mol	mol

Definiţiile unităţilor fundamentale sunt următoarele:

- **Metrul (m)** este unitatea de lungime şi reprezintă drumul parcurs de lumină în vid în timp de 1/299 792 458 dintr-o secundă.
- **Kilogramul (kg)** este unitatea de masă; el este egal cu masa prototipului internaţional (etalon) din platină iridată care se păstrează la BIPM (Sèvres).
- **Secunda (s)** este unitatea de timp şi este egală cu 9 192 631 770 perioade ale radiaţiei corespunzătoare tranziţiei între cele două nivele energetice hiperfine ale stării fundamentale a atomului de cesiu 133.
- **Amperul (A)** este unitatea de măsură a intensităţii curentului electric şi reprezintă intensitatea unui curent electric constant care, menţinut în două conductoare paralele, rectilinii, cu lungimea infinită şi cu secţiunea circulară neglijabilă, aşezate în vid, la o distanţă de un metru unul de altul, ar produce între aceste conductoare o forţă egală cu 2×10^{-7} newtoni pe o lungime de un metru.
- **Kelvinul (K)** este unitatea de temperatură termodinamică şi este egal cu o fracţiune de 1/273,16 din temperatura termodinamică a punctului triplu al apei.
- **Candela (cd)** este unitatea de intensitate luminoasă şi reprezintă intensitatea luminoasă într-o direcţie dată a unei surse care emite o radiaţie monocromatică cu frecvenţa de 540×10^{12} hertzi şi a cărei intensitate energetică în această direcţie este 1/683 dintr-un watt pe steradian.
- **Molul (mol)**, unitatea de măsură pentru cantitatea de substanţă, este cantitatea de substanţă dintr-un sistem care conţine un număr de entităţi elementare egal cu cel al atomilor de carbon din 0,012 kg de carbon 12; ori de câte ori se foloseşte unitatea mol trebuie specificate unităţile elementare, care pot fi: atomi, molecule, ioni, electroni, alte particule sau grupe specificate de asemenea particule.

Specialiştii din domeniul metrologiei consideră că unităţile de măsură pentru mărimile fundamentale, ca şi numărul acestor mărimi nu sunt stabilite pentru totdeauna, ele evoluând în funcţie de necesităţile dezvoltării ştiinţelor şi tehnicii. Este cert, de exemplu, că etaloanele pentru unităţile fundamentale sunt perfecţionate continuu, deoarece trebuie să îndeplinească o serie de condiţii, unele extrem de greu de realizat: să poată fi reconstituite (reproduse) în orice laborator de metrologie, să prezinte o varaţie minimă sub influenţa factorilor de mediu (temperatură, presiune, umiditate etc.), să poată fi folosite în mod simplu în tehnica măsurării, să fie alcătuite din materiale care nu se modifică structural (fizico-chimic) în timp. Deocamdată, etalonul cel mai departe de condiţiile ideale este cel pentru kilogram, după cum etaloanele pentru metru (îndeosebi) şi secundă au evoluat considerabil. Nu, nu este exclus ca în viitor să fie necesară elaborarea sau adaptarea unor unităţi fundamentale noi.

B. ***Unităţile derivate*** sunt extrem de numeroase şi pot fi clasificate în trei grupe:

a) *în funcţie de unităţile fundamentale:*

– arie	metru pătrat	m^2
– volum	metru cub	m^3
– viteză	metri pe secundă	m/s
– acceleraţie	metri pe secundă la pătrat	m/s^2
– densitate	kilogram pe metru cub	kg/m^3
– concentraţie	mol pe metru cub	mol/m^3
– luminanţă	candelă pe metru pătrat	cd/m^2

b) *cu denumiri speciale (de obicei nume de cercetători):*

Unitate	Denumire	Simbol	Origine
frecvenţă	hertz	Hz	Heinrich Rudolf Hertz (1857-1894)
forţă	newton	N	Isaac Newton (1642-1727)

presiune	pascal	Pa	Blaise Pascal (1623-1662)
lucru mecanic, energie, cantitate de căldură	joule	J	James Prescott Joule (1818-1889)
putere, flux energetic	watt	W	James Watt (1736-1819)
cantitate de electricitate	coulomb	C	Charles Augustin de Coulomb (1736-1806)
tensiune/potenţial electric	volt	V	Alessandro Giuseppe Antonio Anastasio Volta (1745-1827)
capacitate electrică	farad	F	Michael Faraday (1791-1867)
rezistenţă electrică	ohm	Ω	Georg Simon Ohm (1789-1859)
conductanţă electrică	- siemens - mho, de la ohm (v.), citit invers	S	Ernst Werner Siemens (1816-1892)
flux de inducţie magnetică	weber	W	Wilhelm Eduard Weber (1804-1891)
inductanţă	henry	H	Joseph Henry (1797-1878)
inducţie magnetică	tesla	T	Nikola Tesla (1856-1943)
activitatea unui radionuclid	becquerel	Bq	Henri Antoine Becquerel (1852-1908)
doză absorbită de radiaţii	gray	Gy	Stephen Gray (1666-1736)
flux luminos	lumen	lm	lat. *lumen* = ceea ce luminează
iluminare luminoasă	lux	lx	lat. *lux*, *lucis* = lumină, claritate

Obs.: prefixul *tera* şi unitatea *tesla* au acelaşi simbol T.

c) *unităţi care se exprimă folosind denumiri speciale:* ex. viscozitate dinamică – pascal × secundă, tensiunea superficială - newton / metru.

C. ***Unităţile suplimentare*** sunt două:

unghi plan	radian	rad
unghi solid	steradian	sr

Prezentăm în continuare prefixele sistemului internaţional care servesc la formarea de multipli sau submultipli zecimali ai unităţilor. Ele sunt menţionate ca un exponent care se aplică simbolului în ansamblul său şi nu simbolului unităţii de la care se porneşte. Astfel, 1 cm se scrie 10^{-2} m. În plus, nu se utilizează prefixe compuse. Ex.: a mia parte dintr-un micrometru ($10^{-3}10^{-6}$ m) reprezintă un nanometru, adică 10^{-9} m.

Prefixele *exa* şi *penta* din tabelul alăturat nu fac parte din SI, nefiind utilizate decât cu totul excepţional. Toate prefixele desemnând multipli sunt de origine greacă. În ceea ce priveşte prefixele pentru submultipli, primele trei sunt de origine latină, urmate de două de origine greacă, un prefix de origine italiană (*pico*) şi două de origine daneză (*atto*, din deformarea cuvântului danez *atten* = optsprezece şi *femto*, provenind din danezul *femten* = cincisprezece).

Factor de multiplicare	Prefix	Simbol	
10^{18}	exa	E	1 000 000 000 000 000 000
10^{15}	penta	P	1 000 000 000 000 000
10^{12}	tera	T	1 000 000 000 000
10^{9}	giga	G	1 000 000 000
10^{6}	mega	M	1 000 000
10^{3}	kilo	k	1 000
10^{2}	hecto	h	100
10^{1}	deca	da	10
1			1
10^{-1}	deci	d	0,1
10^{-2}	centi	c	0,01
10^{-3}	mili	m	0,001
10^{-6}	micro	µ	0,000001
10^{-9}	nano	n	0,000000001
10^{-12}	pico	p	0,000000000001
10^{-15}	femto	f	0,000000000000001
10^{-18}	atto	a	0,000000000000000001

În *radiobiologie* se utilizează o serie de unităţi specifice:

Definiţii	Unităţi vechi	Unităţi noi	Conversie
1. Activitatea unui radioizotop (radionuclid): numărul de nuclee radioactive care se dezintegrează în unitatea de timp.	Curie (Ci) (activitate a 1 gram de radiu) 1 Ci = $3{,}7 \cdot 10^{10}$ dez/s	Becquerel (Bq) 1 dezintegrare/s	1 Ci = $3{,}7 \times 10^{10}$ Bq
2. Doza absorbită (Δ): mărime dozimetrică fundamentală definită ca energia medie cedată de radiaţia ionizantă unităţii de masă imediată.	Rad (rd) 1 rad = 0,01 J/kg	Gray (Gy) 1 Gy = 1 J/kg	1 Gy = 100 rad

În continuare, menţionăm alte două mărimi dozimetrice de bază, elaborate conform conceptelor actuale din radiobiologie:

- *Doza echivalentă* $H_{(T)}$: doza absorbită, în ţesutul sau organul T, ponderată pentru calitatea radiaţiei R. Unitatea de măsură este *sievert*-ul (SV).
- *Doza efectivă E:* suma ponderată a dozelor echivalente provenite din expunerea externă şi internă, efectuată pe toate ţesuturile şi organele corpului. Unitatea de măsură este *sievert*-ul (SV).

Se mai disting: *doza echivalentă angajată, doza efectivă angajată, doza evitabilă* etc. Pentru medicii din domeniile de utilizare a radiaţiilor ionizate (în diagnostic sau terapie) sunt extrem de utile *anexele 1-5* ale *Normelor de securitate radiologică,* publicate în *Monitorul Oficial al României,* nr. 404 bis, din 29 august 2000.

SI în medicină

Posibilităţile de evaluare cantitativă în medicină, îndeosebi a unor parametri biochimici, s-au extins într-un ritm inimaginabil în urmă cu câteva decenii. Metodele s-au diversificat, sensibilitatea unora dintre acestea a crescut, se dezvoltă vertiginos analizoarele biochimice automatice, se extinde gama biosenzorilor, astfel încât puţine diagnostice se mai pot susţine fără investigaţii de ordin cantitativ, paraclinice. Pe de altă parte, aspiraţia către o exprimare cantitativă cât mai exactă este limitată de variabilitatea biologică, diferenţele naturale dintre diferiţi subiecţi sau populaţii umane, de unde dificultatea de a stabili valorile normale ale constantelor biologice. De aceea, în locul conceptului valorilor normale s-a consacrat în ultimii ani cel al valorilor de referinţă, care se obţin pentru o anumită populaţie umană, după definirea acesteia şi pe baza unor criterii de ordin statistic.

Dezvoltarea evaluării cantitative în medicină, uneori excesivă sau chiar exagerată atunci când este consecinţa concurenţei dintre firmele producătoare de aparatură şi nu a unor necesităţi reale, a impus utilizarea Sistemului Internaţional de unităţi de măsură. În acest scop, **A 30-a Adunare Mondială a Sănătăţii** a adoptat la 18 mai 1977 o rezoluţie asupra introducerii **SI în medicină**. Cu această ocazie au fost formulate o serie de precizări necesare adaptării SI particularităţilor de exprimare cantitativă în medicină, iar ulterior standardizarea unităţilor de măsură în medicină, bazată pe SI, a continuat în cadrul a numeroase comisii, comitete sau conferinţe. Pe lângă **Organizaţia Mondială a Sănătăţii**, s-au implicat îndeosebi **Comisia de Chimie Clinică a Uniunii Internaţionale de Chimie Pură şi Aplicată, Federaţia Internaţională de Chimie Clinică, Comitetul Internaţional pentru Standardizarea în Hematologie, Asociaţia Mondială a Societăţilor de Patologie**, la care s-au adăugat ulterior alte comisii, aparţinând aproape tuturor domeniilor medicinii.

În principiu, prin introducerea SI în medicină, terminologia medicală din domeniul măsurărilor a devenit clară şi a fost posibilă pentru prima oară o exprimare uniformă a rezultatelor. Aceasta cu condiţia ca SI să fie cunoscut şi utilizat de întregul corp medical şi de publicaţiile medicale.

Prin adaptarea SI, o serie de unităţi vechi nu mai sunt utilizate:

- **angström** (**Å**), care în SI reprezintă **0,1 nanometru (nm)**;
- **dalton**, care este echivalent cu **0,9921 din unitatea atomică de masă**; totuşi, această unitate (cu simbolul **Da**) se mai utilizează în desemnarea masei moleculare relative (M_r) a unor molecule, îndeosebi a proteinelor;
- **milimicron (mμ)**, care este înlocuit de **nanometru (nm)**;

- γ **(gamma)** este locuită de microgram (μg);
- λ **(lambda)** este locuită de microlitru (μl);
- **torr** este echivalent cu 0,1333 kilopascal (**kPa**).

Aplicarea SI a impus o serie de modificări ale modului de exprimare a rezultatelor. În continuare enumerăm majoritatea acestor modificări, cu menţionarea domeniilor medicale în care ele se aplică în mod deosebit:

- Cantitatea unei substanţe se exprimă prin unitatea fundamentală denumită mol sau prin submultiplii acestuia, fiind înlocuit astfel gramul sau miligramul. Prin definiţie, o soluţie molară conţine 1 mol din substanţa considerată într-un volum lichid de 1 litru. Cea mai mare parte a rezultatelor din biochimia clinică se exprimă în concentraţie molară, fără să fie necesar să se precizeze "pe litru", deoarece litrul este referenţialul volumic universal. Concentraţia se poate exprima, când este cazul, şi în submultipli ai molului: milimol (mmol), micromol (μmol), nanomol (nmol), picomol (pmol) şi femtomol (fmol). Prin urmare, ori de câte ori greutatea moleculară a unei substanţe este cunoscută cu precizie, rezultatele sunt exprimate în concentraţie molară. **O excepţie**: proteinele totale din serul sanguin, plasma sanguină, urină, LCR sau orice alt lichid biologic, atunci când masa moleculară medie, chiar aproximativă, nu este cunoscută. În aceste cazuri, rezultatele se pot exprima în unităţi ponderale: g/l, mg/l, ng/l, pg/l. Se va ţine seama, însă, de faptul că litrul înlocuieşte ca unitate de volum 100 ml sau decilitrul (dl), deci obligatoriu toate concentraţiile vor fi raportate la litru. Dacă un anumit rezultat este exprimat în g/l sau în μg/l pentru o substanţă a cărei masă moleculară este cunoscută, acesta poate fi uşor convertit în mmol sau μmol împărţind valoarea ponderală prin masa moleculară a substanţei considerate. **Exprimarea molară a concentraţiilor prezintă un avantaj extrem de important**: valorile numerice ale concentraţiilor unor substanţe dintre cele mai diferite, exprimate în mol sau submultipli acestuia, devin imediat **comparabile**, ceea ce nu este posibil în cazul exprimării rezultatelor în maniera clasică. Parametri biochimici diferiţi devin comparabili deoarece un mol de substanţă conţine acelaşi număr de unităţi elementare (molecule), indiferent de natura substanţei, reprezentat de numărul lui Avogadro ($6{,}023 \times 10^{23}$ molecule/mol). Rezultă că utilizarea unităţii **mol** implică o schimbare conceptuală în dimensiuni, de la **masă** la **particule active**. **În organism, constituenţii chimici reacţionează între ei în funcţie de numărul de molecule prezente în mediile vii, şi nu în funcţie de masele lor**. Or, exprimarea molară a concentraţiei permite cunoaşterea exactă a numărului de particule (molecule) ale unor substanţe dintre cele mai diferite din organism. Ca urmare, au putut fi clarificate o serie de aspecte de biochimie clinică sau de fiziopatologie determinate de variaţiile concentraţiilor moleculare.
- Uneori, exprimarea molară impune modificarea radicală a modului "tradiţional" de prezentare a unor date. De ex.: o concentraţie de 0,40 g/l uree reprezintă în noul sistem 6,64 mmol/l, iar hemoglobina se exprimă în mmol/l, considerând masa moleculară corespunzătoare. Valoarea în mmol se obţine multiplicând valoarea în g/l cu $6{,}21 \times 10^{-3}$.
- **Katalul (kat)** sau subunităţile acestuia (μkat, nkat) înlocuiesc unitatea internaţională (UI) pentru exprimarea activităţii enzimatice. Un katal reprezintă activitatea enzimatică ce catalizează un mol de substrat pe secundă. Pentru conversia rezultatelor se utilizează următoarele relaţii: 1 kat = 6×10^7 UI; 1 UI = 16,67 nkat.
- Numărul diferitelor elemente celulare din sânge (sau din alte lichide biologice) trebuie raportat nu la mm^3, cum se procedează tradiţional, ci la litru (l). Este clar că în aceste condiţii, în cazul eritrocitelor (mai ales), dar şi al trombocitelor, se ajunge la valori numerice foarte mari. De ex.: 4,6 milioane eritrocite/mm^3 devin $4{,}6 \times 10^{12}$ eritrocite/l; 4 500 leucocite/mm^3 reprezintă $4{,}5 \times 10^9$ leucocite/l, iar 150 000 plachete/mm^3 reprezintă 150×10^9 plachete/l. Se ştie că pentru 10^9 corespunde prefixul giga-, iar pentru 10^{12} – prefixul tera-. Deoarece simbolurile prefixelor menţionate sunt G şi, respectiv T, ele pot fi confundate cu simbolurile unităţilor de flux magnetic tesla (T) şi gauss (G) şi de aceea se preferă utilizarea valorilor numerice ale elementelor celulare ca atare, fără menţionarea prefixelor.
- O modificare care a generat discuţii (şi, în unele cazuri, chiar o amânare în introducerea în practica măsurărilor) o constituie utilizarea ca unitate pentru presiune a pascalului (Pa) sau a kilopascalului (kPa), renunţându-se la vechile unităţi: milimetri coloană mercur (mmHg), centimetri coloană apă (cmH_2O), torr şi atmosferă. Astfel, tensiunea (presiunea) arterială se exprimă în kilopascali, şi nu în milimetri coloană mercur. De menţionat că în cardiologie s-a convenit pe plan internaţional utilizarea în continuare, o perioadă de timp, a unităţii mmHg.
- Timpul se măsoară în secunde, şi nu în minute sau ore. Astfel, *clearance*-ul se exprimă în mililitri pe secundă, şi nu în mililitri pe minut.

- Vechile unităţi calorie (cal) şi kilocalorie (kcal) se înlocuiesc cu joule (J) şi kilojoule (kJ).
- Puterea (forţa) se exprimă în newton (N), iar lucrul mecanic în joule (J).

⁂

Utilizarea sistematică a SI de unităţi şi a recomadărilor ce decurg din acesta, în exprimarea rezultatelor de laborator şi paraclinice, s-a extins considerabil în ultimii ani. Utilizatorii de rezultate exprimate în unităţi convenţionale au la dispoziţie factori de conversie în unităţi aparţinând SI.

VII. TABELE ŞI REPREZENTĂRI GRAFICE

1. *Alfabetul grec – 1281*
2. *Sistemul periodic al elementelor – 1282*
3. *Biodiversitatea – marile grupe de fiinţe în cifre – 1284*
4. *Lumea în unităţi fundamentale pentru timp şi lungime – 1285*
5. *Spectrul electromagnetic – 1286*
6. *Radiaţiile electromagnetice şi principalele lor aplicaţii – 1287*
7. *Codul genetic universal – 1288*
8. *Aminoacizi – simboluri convenţionale – 1289*
9. *Nume de nucleozide şi nucleotide comune – 1290*
10. *ADN polimeraze ADN dependente – 1290*
11. *Factori generali de transcripţie la eucariote – 1291*
12. *Factori de iniţiere – 1291*
13. *Principalele molecule CD ale leucocitelor – 1292*
14. *Markeri tumorali în funcţie de localizarea tumorilor maligne – 1293*
15. *Principalele familii de virusuri animale – 1294*
16. *Împărţirea encefalului – 1295*
17. *Tehnicile de bază pentru observarea creierului – 1296*
18. *Scara globală a evaluării deteriorării mentale prin metoda Mini Mental State Examination (MMSE) – 1297*
19. *Tipuri de fibre nervoase periferice la mamifere – 1297*
20. *Variaţii fiziologice în perioada sarcinii – 1298*
21. *Tehnici utilizate pentru diagnosticul prenatal – 1298*
22. *Indicaţiile diagnosticului prenatal în bolile genetice şi anomaliile congenitale – 1299*
23. *Etape de dezvoltare a copilului – 1299*
24. *Tipuri de metabolism – 1300*
25. *Principalii hormoni ai mamiferelor – 1301*
26. *Factori de creştere – 1302*
27. *Principalele citokine implicate în imunitate şi hematopoieză – 1303*
28. *Principalele tipuri de lipide biologice – 1304*
29. *Acizi graşi – principalii acizi graşi naturali – 1305*
30. *Lipoproteine plasmatice umane – 1306*
31. *Apolipoproteine plasmatice umane – 1306*
32. *Globuline plasmatice umane – 1307*
33. *Factori anticoagulanţi – 1307*
34. *Colageni – 1308*
35. *Caracteristici fizice generale ale tehnicilor imagistice – 1308*
36. *Scintigrafia clinică – radiofarmaceutice şi organe şi sisteme explorate – 1309*
37. *Diferite moduri de definire a concentraţiei unei soluţii – 1310*
38. *Repartiţia apei în organism în funcţie de vârstă – 1310*
39. *Asimetria ionică între mediile extracelular şi intracelular la om – 1310*
40. *Ionograma plasmatică – 1311*
41. *Ionograma urinară – 1311*
42. *Lichidul lacrimal – caracteristici fizice şi compoziţie – 1311*
43. *Clasificarea escarelor – 1312*

44. Tabagism – evaluarea dependenţei la nicotină prin scorul Fagerström – 1312
45. Tabagism – markeri biologici – 1313
46. Nomograma pentru stabilirea indicelui de masă corporală şi BMI – 1313
47. Nomograma pentru estimarea suprafeţei cutanate la copii – 1314
48. Regula lui 9 la adult şi copil – 1315
49. Nomograme pentru determinarea volumelor sanguin, plasmatic şi eritrocitar – 1316
50. Nomograma pentru determinarea concentraţiei totale a cationilor din serul sanguin – 1317
51. Unităţi de măsură pentru masă utilizate în ţările anglo-saxone şi SUA – 1318
52. Unităţi de măsură pentru volum utilizate în ţările anglo-saxone şi SUA – 1318

Surse bibliografice:

- *** DOCUMENTA GEIGY, Tables scientifiques, Basel, Elveţia, 1986 (**47, 49, 50**).
- ALEXIANU, M., CURCA, R. – *Cuvinte greceşti universale,* Editura Universităţii „Al. I. Cuza", Iaşi, 2005 (**2**).
- BERTHET, J. – *Dictionnaire de Biologie,* Édit. De Boeck, Bruxelles, 2006 (**10, 11, 12, 26, 28**).
- COVIC, M., ŞTEFĂNESCU, D., SANDOVICI, I. (coord.) – *Genetică medicală,* Edit. POLIROM, Iaşi, 2004 (**7**).
- DOROSZ, PH. – *Guide pratique des constantes et repères médicaux,* 4e édit. revue et augmentée, Maloine, Paris, 2006 (**18, 20, 40, 41, 42**).
- GORDUZA, E.V. – *Viaţa medicală,* nr. 36, 8 septembrie 2006 (**21, 22**).
- MARCHANDISE, X., BORDENAVE, L., DE CERTAINES, J., GRALL, Y., IDY-PERETTI, I. – *Biophysique pour les sciences de la vie et de la santé,* Omniscience, Paris, 2007 (**6, 38, 39**).

1. ALFABETUL GREC

minuscule	majuscule	transliterare în română	denumirea în greacă	transliterare a denumirii
α	Α	a	*αλφα*	alpha
β sau á*	Β	b	*βητα*	beta
γ	Γ	g	*γαμμα*	gamma
δ	Δ	d	*δελτα*	delta
ε, °	Ε	e (scurt)	*εψιλον*	epsilon
ζ	Ζ	z	*ζητα*	zeta
η	Η	e (lung)	*ητα*	eta
ϑ, θ	Θ	th	*ϑητα*	theta
ι	Ι	i	*ιωτα*	iota
κ	Κ	k	*καππα*	kappa
λ	Λ	l	*λαμβδα*	lambda
μ	Μ	m	*μυ*	my
ν	Ν	n	*νυ*	ny
ξ	Ξ	x	*ξι*	xi
ο	Ο	o (scurt)	*ο μικρον*	o micron
π, ϖ	Π	p	*πι*	pi
ρ	Ρ	r	*ρω*	rho
σ sau ς**	Σ	s	*σιγμα*	sigma
τ	Τ	t	*ταυ*	tau
ψ	Υ	y	*υ ψιλον*	y psilon
φ, ϕ	Φ	ph	*φι*	phi
χ	Χ	ch	*χι*	chi
ψ	Ψ	ps	*ψι*	psi
ω	Ω	o (lung)	*ω μεγα*	o mega

* la mijlocul cuvântului
** la sfârşitul cuvântului

C AL ELEMENTELOR

ăr atomic
sitatea (g/cm^3)
ea de agregare: G-gazos; L-lichid; LIPSĂ-solid.
oolul elementului
ctul de topire (°C)
umirea uzuală (limba română)
a atomică relativă
ctul de fierbere (°C)
sa: A-m. alcalino-pământoase; AC-actinide; AP-m. alcalino-pământoase; GN-gaze nobile; H-halogeni;L-lantanide; ML-metaloizi; MS-meta
N-nemetale; T-tranziționale; *-produs artificial / dedus / presupus.
ri de oxidare
ctronegativitate (scala Pauling)
nfigurația electronică redusă; *-dedusă

)	6(VIb)	7(VIIb)	8(VIII)	9(VIII)	10(VIII)	11(Ib)	12(IIb)	13(IIIa)	14(IVa)	15(Va)	16(VIa)	17(VIIa)	18(VIIIa)
													2 0.178 / 4.002 G **He** -272.2 Heliu -268.93 GN nec nec. $1s^2$
								5 2.34 / 10.81 **B** 2079 Bor 3927 ML 3 2.04 $He2s^22p^1$	6 2.26 / 12.01 **C** 3727 Carbon 4827 N -4,2,4 2.55 $He2s^22p^2$	7 1.25 / 14.007 G **N** -210 Azot -195.8 N -3,2,3,4,5 3.04 $He2s^22p^3$	8 1.429 / 15.99 G **O** -218.8 Oxigen -182.95 N -2,-1 3.44 $He2s^22p^4$	9 1.7 / 18.99 G **F** -219.62 Fluor -188.12 H -1 3.98 $He2s^22p^5$	10 0.9 / 20.17 G **Ne** -248.59 Neon -246.08 GN nec. nec $He2s^22p^6$
								13 2.70 / 26.98 **Al** 660.32 Aluminiu 2792 MS 3 1.61 $Ne3s^23p^1$	14 2.33 / 28.08 **Si** 1414 Siliciu 3265 ML 4 1.9 $Ne3s^23p^2$	15 1.823 / 30.97 **P** 44.2 Fosfor 277 N -3,3,4,5 2.19 $Ne3s^23p^3$	16 2.07 / 32.06 **S** 115.2 Sulf 444.67 N -1,-2,2,4,6 2.58 $Ne3s^23p^4$	17 3.2 / 35.453 G **Cl** -101.5 Clor -34.04 H -1,1,3,5,7 3.16 $Ne3s^23p^5$	18 1.784 / 39.94 G **Ar** -189.35 Argon -185.85 GN 0 nec $Ne3s^23p^6$
94 1890 3380 5 1.5 s^2	24 7.15 / 51.99 **Cr** 1857 Crom 2672 T 2,3,6 1.6 $Ar3d^54s^1$	25 7.21 / 54.94 **Mn** 1244 Mangan 1962 T 2,3,4,6,7 1.6 $Ar3d^54s^2$	26 7.86 / 55.84 **Fe** 1535 Fer 2750 T 2,3,6 1.6 $Ar3d^64s^2$	27 8.90 / 58.93 **Co** 1535 Cobalt 2870 T 2,3 1.7 $Ar3d^74s^2$	28 8.908 / 58.69 **Ni** 1453 Nichel 2732 T 2,3 1.8 $Ar3d^84s^2$	29 8.96 / 63.546 **Cu** 1083 Cupru 2567 T 1,2 1.8 $Ar3d^{10}4s^1$	30 7.14 / 65. **Zn** Zinc T 2 $Ar3d^{10}4s$	31 5.91 / 69.72 **Ga** 29.76 Galiu 2204 MS 3 1.8 $Ar3d^{10}4s^24p^1$	32 5.323 / 72.64 **Ge** 938.2 Germaniu 2833 ML 4 2.0 $Ar3d^{10}4s^24p^2$	33 5.727 / 74.92 **As** 817 Arsen 613 ML -3,3,5 2.18 $Ar3d^{10}4s^24p^3$	34 4.81 / 78.96 **Se** 221 Seleniu 684.9 N -2,2,4,6 2.55 $Ar3d^{10}4s^24p^4$	35 3.102 / 79.904 L **Br** -7.3 Brom 58.8 H -1,1,3,5,7 2.96 $Ar3d^{10}4s^24p^5$	36 3.749 / 83.79 G **Kr** -157.36 Kripton -153.22 GN 2,4 3.0 $Ar3d^{10}4s^24p^6$
91 2468 4742 1.2 s^1	42 10.28 / 95.94 **Mo** 2617 Molibden 4612 T 2,3,4,5,6 1.3 $Kr4d^55s^1$	43 11 / 98.90 **Tc** 2172 Tecnețiu 4877 T 7 1.4 $Kr4d^65s^1$	44 12.45 / 101.07 **Ru** 2310 Ruteniu 3900 T 3,4,8 1.4 $Kr4d^75s^1$	45 12.41 / 102.91 **Rh** 1966 Rodiu 3727 T 1,2,3,4 1.5 $Kr4d^85s^1$	46 12.02 / 106.42 **Pd** 1552 Paladiu 3140 T 2,4 1.4 $Kr4d^{10}$	47 10.46 / 107.87 **Ag** 961.9 Argint 2212 T 1,2 1.4 $Kr4d^{10}5s^1$	48 8.65 / 112 **Cd** Cadmiu T 2 $Kr4d^{10}5s$	49 7.31 / 114.82 **In** 156.6 Indiu 2072 MS 3 1.78 $Kr4d^{10}5s^25p^1$	50 7.26 / 118.71 **Sn** 232.0 Staniu 2602 MS 2,4 1.92 $Kr4d^{10}5s^25p^2$	51 6.697 / 121.76 **Sb** 630.6 Stibiu 1587 ML -3,3,5 2.05 $Kr4d^{10}5s^25p^3$	52 6.24 / 127.6 **Te** 449.5 Telur 988 ML -2,2,4,6 2.1 $Kr4d^{10}5s^25p^4$	53 4.933 / 126.90 **I** 113.7 Iod 184.3 H -1,1,3,5,7 2.66 $Kr4d^{10}5s^25p^5$	54 5.894 / 131.29 G **Xe** -111.7 Xenon -108.12 GN 0,1,2,4,6,8 2.6 $Kr4d^{10}5s^25p^6$
0.95 2996 5425 1.3 $6s^2$	74 19.25 / 183.84 **W** 3410 Wolfram 5660 T 2,3,4,5,6 1.4 $Xe4f^{14}5d^46s^2$	75 11 / 186.21 **Re** 3180 Reniu 5627 T 2,4,7 1.5 $Xe4f^{14}5d^56s^2$	76 22.61 / 190.23 **Os** 3045 Osmiu 5027 T 2,3,4,6,8 1.5 $Xe4f^{14}5d^66s^2$	77 22.65 / 192.22 **Ir** 2410 Iridiu 4130 T 1,2,3,4,6 1.6 $Xe4f^{14}5d^76s^2$	78 21.45 / 195.08 **Pt** 1772 Platină 3872 T 2,4 1.4 $Xe4f^{14}5d^96s^1$	79 19.3 / 196.97 **Au** 1064 Aur 2807 T 1,3 1.4 $Xe4f^{14}5d^{10}6s^1$	80 13.53 / 20 **Hg** Mercur T 1,2 $Xe4f^{14}5d^{10}$	81 11.85 / 204.38 **Tl** 304 Taliu 1473 MS 1,3 1.62 $Xe4f^{14}5d^{10}6s^26p^1$	82 11.34 / 207.2 **Pb** 327.5 Plumb 1749 MS 2,4 2.33 $Xe4f^{14}5d^{10}6s^26p^2$	83 9.78 / 208.98 **Bi** 271.5 Bismut 1564 MS 3,5 2.02 $Xe4f^{14}5d^{10}6s^26p^3$	84 9.13 / 209.98 **Po** 254 Poloniu 962 ML 2,4,6 2.0 $Xe4f^{14}5d^{10}6s^26p^4$	85 nec. / 210 **At** 302 Astatin 337 H -1,1,3,5,7 2.2 $Xe4f^{14}5d^{10}6s^26p^5$	86 9.73 / 222 G **Rn** -71 Radon -61.7 GN 2 nec $Xe4f^{14}5d^{10}6s^26p^6$
2.11 nec. nec. nec. $7s^2$	106 nec. / 263 **Sg** nec. Seaborgium nec. T nec. nec $*Rn5f^{14}6d^47s^2$	107 nec. / 262.12 **Bh** nec Bohrium nec T nec. nec. $*Rn5f^{14}6d^57s^2$	108 nec. / 269 **Hs** nec. Hassium nec. T nec. nec. $*Rn5f^{14}6d^67s^2$	109 nec. / 268 **Mt** nec. Meitnerium nec. T nec. nec. $*Rn5f^{14}6d^77s^2$	110 nec. / 269 **Ds** nec Darmstadiu nec. T nec. nec. $*Rn5f^{14}6d^97s^1$	111 nec. / 272 **Rg** nec. Roentgeniu nec. T nec. nec $*Rn5f^{14}6d^{10}7s^1$	112 nec. / 2 **Uub** Ununbiu T* nec $*Rn5f^{14}6d$	113 nec. / 284 **Uut** nec. Ununtrium nec. MS* nec. nec $*Rn5f^{14}6d^{10}7s^27p^1$	114 nec. / 289 **Uuq** nec. Ununquadiu nec. MS* nec. nec. $*Rn5f^{14}6d^{10}7s^27p^2$	115 nec. / 288 **Uup** nec. Ununpentiu nec. MS* nec. nec $*Rn5f^{14}6d^{10}7s^27p^3$	116 nec. / 292 **Uuh** nec. Ununhexiu nec. MS* nec. nec. $*Rn5f^{14}6d^{10}7s^27p^4$	117 nec. / 292.2 **Uus** nec. Ununseptiu nec. H* nec. nec. $*Rn5f^{14}6d^{10}7s^27p^5$	118 nec. / 293.21 G **Uuo** nec Ununocțiu nec. GN* nec. nec $*Rn5f^{14}6d^{10}7s^27p^6$
40.12 795 3443 1.1 s^2	59 6.77 / 140.91 **Pr** 935 Praseodim 3520 L 3,4 1.13 $Xe4f^36s^2$	60 7.01 / 144.24 **Nd** 1024 Neodim 3074 L 3 1.14 $Xe4f^46s^2$	61 7.26 / 145 **Pm** 1042 Prometiu 3000 L* 2,3 1.13 $Xe4f^56s^2$	62 7.52 / 150.36 **Sm** 1072 Samariu 1794 L 2,3 1.17 $Xe4f^66s^2$	63 5.264 / 151.96 **Eu** 826 Europiu 1529 L 2,3 1.2 $Xe4f^76s^2$	64 7.9 / 157.25 **Gd** 1312 Gadoliniu 3273 L 3 1.2 $Xe4f^75d^16s^2$	65 8.23 / 158 **Tb** Terbiu L 3,4 $Xe4f^96s$	66 8.54 / 162.5 **Dy** 1407 Disprosiu 2567 L 3 1.22 $Xe4f^{10}6s^2$	67 8.79 / 164.93 **Ho** 1461 Holmiu 2720 L 3 1.23 $Xe4f^{11}6s^2$	68 9.06 / 167.25 **Er** 1529 Erbiu 2868 L 3 1.24 $Xe4f^{12}6s^2$	69 9.32 / 168.93 **Tm** 1545 Tuliu 1950 L 2,3 1.25 $Xe4f^{13}6s^2$	70 6.9 / 173.04 **Yb** 824 Yterbiu 1196 L 2,3 1.1 $Xe4f^{14}6s^2$	71 9.841 / 174.97 **Lu** 1652 Lutețiu 3402 L 3 1.27 $Xe4f^{14}5d^16s^2$
2.04 1842 4788 1.3 s^2	91 15.37 / 231.04 **Pa** 1568 Protactiniu 4027 AC* 4,5 1.2 $Rn5f^26d^17s^2$	92 19.1 / 238.03 **U** 1132 Uraniu 4131 AC* 3,4,5,6 1.38 $Rn5f^36d^17s^2$	93 20.2 / 237.05 **Np** 637 Neptuniu 4000 AC* 3,4,5,6 1.36 $Rn5f^46d^17s^2$	94 19.816 / 244.06 **Pu** 639.4 Plutoniu 3228 AC 3,4,5,6 1.28 $Rn5f^67s^2$	95 12 / 243.06 **Am** 1176 Americiu 2607 AC* 3,4,5,6 1.3 $Rn5f^77s^2$	96 13.51 / 247.07 **Cm** 1340 Curiu 3110 AC* 3,4 1.3 $Rn5f^76d^17s^2$	97 14.78 / 24 **Bk** Berkeliu AC* 3,4 $Rn5f^97s$	98 15.1 / 251.8 **Cf** 900 Californiu nec. AC* 3,4 1.3 $Rn5f^{10}7s^2$	99 8.84 / 252 **Es** 860 Einsteiniu nec. AC* 3 1.2 $Rn5f^{11}7s^2$	100 nec. / 257 **Fm** 1527 Fermiu nec AC* 3 1.3 $Rn5f^{12}7s^2$	101 nec. / 258.1 **Md** 827 Mendeleviu nec AC* 3 1.3 $Rn5f^{13}7s^2$	102 nec. / 259 **No** 827 Nobeliu nec AC* 2,3 1.3 $Rn5f^{14}7s^2$	103 nec. / 262 **Lr** 1627 Lawrenciu nec AC* 3 nec $Rn5f^{14}6d^17s^2$

3. BIODIVERSITATEA – marile grupe de fiinţe în cifre

Grupele	Numărul de specii descrise	Numărul probabil de specii
VIRUSURI	2000	30 000 ?
PROCARIOTE		
Bacterii şi cianobacterii	4000	500 000 până la 5 milioane
EUCARIOTE		
Ciuperci şi licheni	69 000	Peste 100 000
Alge	27 000	30 000
Plante superioare, din care:	aprox. 286 000	peste 350 000
- briofite	24 000	–
- pteridofite	11 000	–
- gimnosperme	700	–
- angiosperme	250 000	–
În total, regnul vegetal – 382 000 specii		
ANIMALE		
Protozoare	31 000	100 000?
Bureţi	5 000	peste 5 000
(meduze, corali etc.)	9 000	peste 10 000
Plathelminţi (viermi plaţi)	12 000	20 000?
Nemathelminţi (viermi rotunzi)	12 000	1 milion?
Anelide (limbrici, lipitori etc.)	12 000	15 000
Moluşte	55 000	120 000
Artropode, din care:	875 000	–
- *insecte*	750 000	3 - 15 milioane
- *crustacee*	40 000	50 000
- *arahnide (păianjeni, scorpioni etc.)*	75 000	peste 100 000
- *altele*	10 000	–
echinoderme	6 000	peste 6 000
grupe mici (brahiopode, rotifere, onicofore, hemicordate)	9 000	50 000?
cordate, din care:	44 000	50 000
- *vertebrate*	42 500	–
- *agnate, din care:*	63	–
peşti	19 000	25 000
amfibii	4 200	4 500
reptile	6 300	6 500
păsări	9 000	9 500
mamifere	4 000	4 500
În total, regnul animal – 1 070 000 specii		
Total general: 1 458 000 specii descrise		**între 5,5 şi 20 de milioane de specii probabile**

4. LUMEA ÎN UNITĂŢI FUNDAMENTALE PENTRU TIMP ŞI LUNGIME

LUNGIMI – exprimate în metri

TIMP – exprimat în secunde

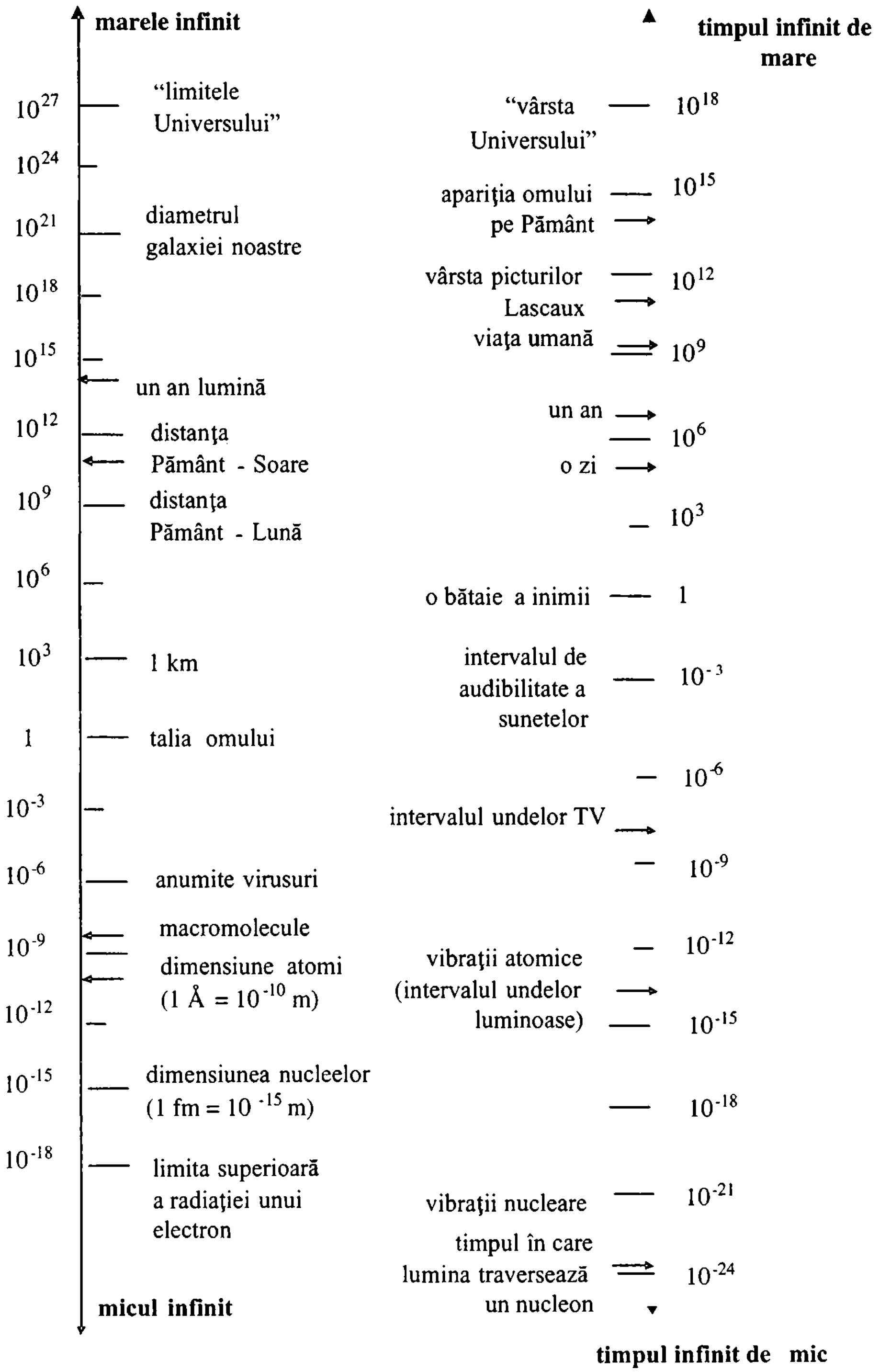
marele infinit
10^{27} "limitele Universului"
10^{24}
10^{21} diametrul galaxiei noastre
10^{18}
10^{15}
un an lumină
10^{12} distanţa Pământ - Soare
10^{9} distanţa Pământ - Lună
10^{6}
10^{3} 1 km
1 talia omului
10^{-3}
10^{-6} anumite virusuri
10^{-9} macromolecule
dimensiune atomi (1 Å = 10^{-10} m)
10^{-12}
10^{-15} dimensiunea nucleelor (1 fm = 10^{-15} m)
10^{-18} limita superioară a radiaţiei unui electron
micul infinit
timpul infinit de mare
"vârsta Universului" 10^{18}
apariţia omului pe Pământ 10^{15}
vârsta picturilor Lascaux 10^{12}
viaţa umană 10^{9}
un an
10^{6}
o zi
10^{3}
o bătaie a inimii 1
intervalul de audibilitate a sunetelor 10^{-3}
10^{-6}
intervalul undelor TV
10^{-9}
vibraţii atomice 10^{-12}
(intervalul undelor luminoase) 10^{-15}
10^{-18}
vibraţii nucleare 10^{-21}
timpul în care lumina traversează un nucleon 10^{-24}
timpul infinit de mic

5. SPECTRUL ELECTROMAGNETIC

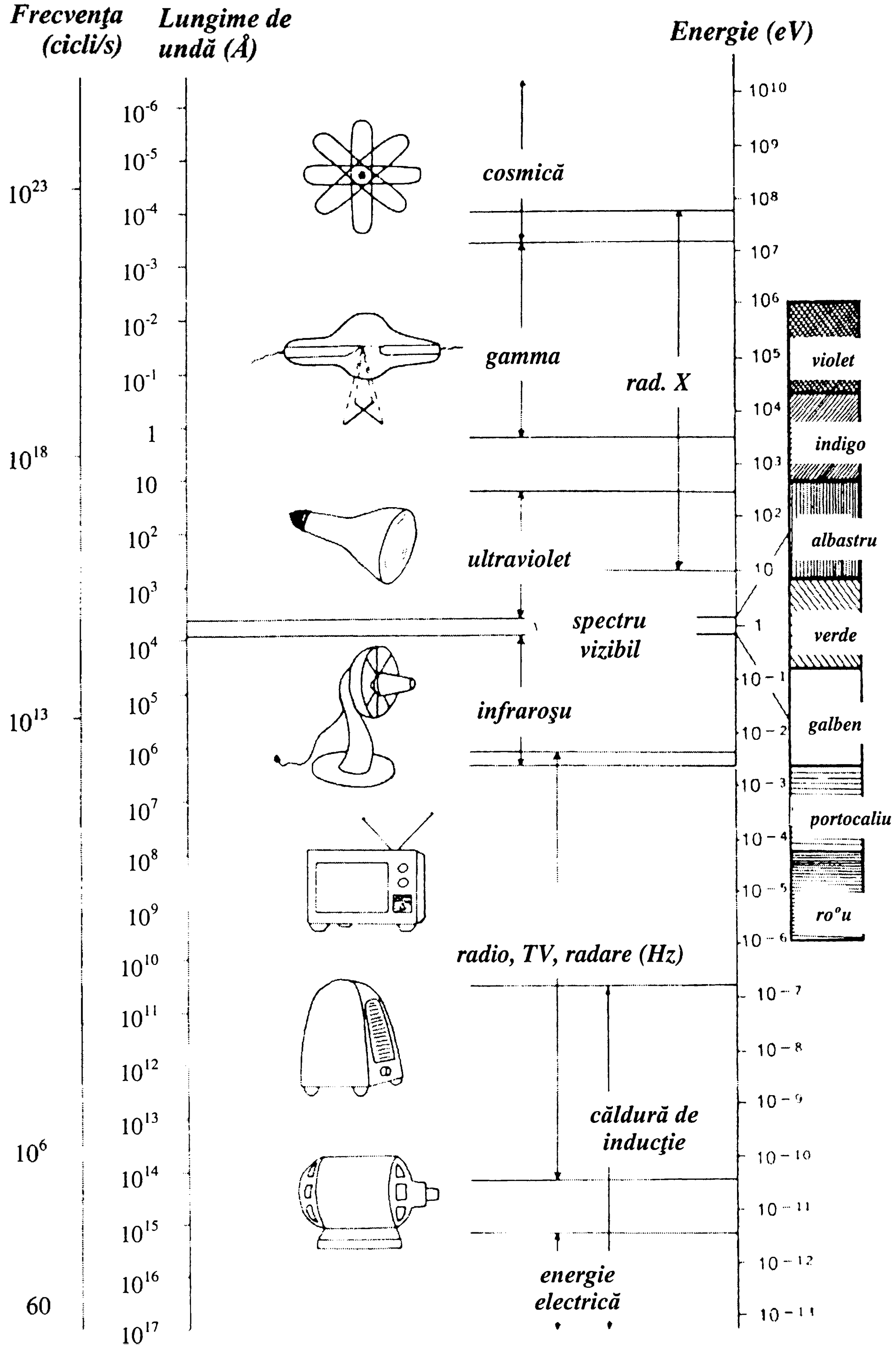
Frecvenţa (cicli/s)
Lungime de undă (Å)
Energie (eV)
10^{23}
10^{18}
10^{13}
10^{6}
60
10^{-6}
10^{-5}
10^{-4}
10^{-3}
10^{-2}
10^{-1}
1
10
10^{2}
10^{3}
10^{4}
10^{5}
10^{6}
10^{7}
10^{8}
10^{9}
10^{10}
10^{11}
10^{12}
10^{13}
10^{14}
10^{15}
10^{16}
10^{17}
cosmică
gamma
rad. X
ultraviolet
spectru vizibil
infraroşu
radio, TV, radare (Hz)
căldură de inducţie
energie electrică
10^{10}
10^{9}
10^{8}
10^{7}
10^{6}
10^{5}
10^{4}
10^{3}
10^{2}
10
1
10^{-1}
10^{-2}
10^{-3}
10^{-4}
10^{-5}
10^{-6}
10^{-7}
10^{-8}
10^{-9}
10^{-10}
10^{-11}
10^{-12}
10^{-13}
violet
indigo
albastru
verde
galben
portocaliu
ro°u

6. RADIAŢIILE ELECTROMAGNETICE ŞI PRINCIPALELE LOR APLICAŢII

Tip	Frecvenţă	Lungime de undă	Exemple de aplicaţii
Frecvenţe extrem de joase (ELF)	*3 - 300 Hz*	10^5 - 10^3 *km*	*Reţele electrice 50 Hz, electromenajer*
Frecvenţa audio (VF)	*0,3 - 3 kHz*	*1000 - 100 km*	*Transmiterea de date vocale, metalurgie, încălzire prin inducţie*
Frecvenţe foarte joase (VLF)	*3 - 30 kHz*	*100 - 10 km*	*Radiocomunicaţii*
Frecvenţe joase (LF)	*30 - 300 kHz*	*10 - 1 km*	*Radioinducţie GO, cuptoare cu inducţie*
Frecvenţe medii (MF)	*0,3 - 3 MHz*	*1 km - 100 m*	*Radiodifuziune MO-PO, diatermie medicală*
Frecvenţe înalte (HF)	*3 - 30 MHz*	*100 - 10 m*	*CB, sudură, colaj*
Frecvenţe foarte înalte	*30 - 300 MHz*	*10 - 1m*	*Televiziune, radio FM*
Frecvenţe ultra înalte (UHF)	*0,3 - 3 GHz*	*1 - 0,1 m*	*Televiziune, radare, telefoane mobile, cuptor cu microunde, hipertermie medicală*
Frecvenţe superînalte (SHF)	*3 - 30 GHz*	*0,1 - 0,01 m*	*Radare, alarme antiefracţie*
Frecvenţe extrem de înalte (EHF)	*30 - 300 GHz*	*0,01 - 0,001 m*	*Radare, comunicaţii prin satelit*
Infraroşu (IR)	*0,3 - 385 THz*	*1 mm - 780 nm*	*Spectrometrie IR, încălzire*
Lumina vizibilă	*385 - 750 THz*	*780 - 400 nm*	*Vedere umană, fotosinteză*
Ultraviolet (UV)	*750 THZ - 3 PHz*	*400 - 100 nm*	*Spectrometrie, lămpi germicide*

N.B.: v. *radiaţie gama, radiaţie X, medicina nucleară, radiologie, radioterapie şi imagistică medicală.*

6. CODUL GENETIC UNIVERSAL

PRIMA BAZĂ	A DOUA BAZĂ								A TREIA BAZĂ
	U		C		A		G		
U	UUU	*Phe*	UCU	*Ser*	UAU	*Tyr*	UGU	*Cys*	U
	UUC	*Phe*	UCC	*Ser*	UAC	*Tyr*	UGC	*Cys*	C
	UUA	*Leu*	UCA	*Ser*	UAA	*stop*	UGA	*stop*	A
	UUG	*Leu*	UCG	*Ser*	CAU	*stop*	UGG	*Trp*	G
C	CUU	*Leu*	CCU	*Pro*	CAG	*His*	CGU	*Arg*	U
	CUG	*Leu*	CCC	*Pro*	CAA	*His*	CGC	*Arg*	C
	CUA	*Leu*	CCA	*Pro*	CAG	*Gln*	CGA	*Arg*	A
	CUG	*Leu*	CCG	*Pro*	CAG	*Gln*	CGG	*Arg*	G
A	AUU	*Ile*	ACU	*Thr*	AAU	*Asn*	AGU	*Ser*	U
	AUC	*Ile*	ACC	*Thr*	AAC	*Asn*	AGC	*Ser*	C
	AUA	*Ile*	ACA	*Thr*	AAA	*Lys*	AGA	*Arg*	A
	AUG	*Met*	ACG	*Thr*	AAG	*Lys*	AGG	*Arg*	G
G	GUU	*Val*	GCU	*Ala*	GAU	*Asp*	GGU	*Gly*	U
	GUC	*Val*	GCC	*Ala*	GAC	*Asp*	GGC	*Gly*	C
	GUA	*Val*	GCA	*Ala*	GAA	*Glu*	GGA	*Gly*	A
	GUG	*Val*	GCG	*Ala*	GAG	*Glu*	GGG	*Gly*	G

N.B.: v. *cod genetic şi codon.*

8. AMINOACIZI - SIMBOLURI CONVENŢIONALE

Acidul aminat	**Simbol din trei litere**	**Simbol dintr-o literă**
Acid aspartic	*Asp*	D
Acid glutamic	*Glu*	E
Alanină	*Ala*	A
Arginină	*Arg*	R
Asparagină	*Asn*	N
Cisteină	*Cys*	C
Glutamină	*Gln*	Q
Glicină	*Gly*	G
Histidină	*His*	H
Izoleucină	*Ile*	I
Leucină	*Leu*	L
Lizină	*Lys*	K
Metionină	*Met*	M
Fenilalanină	*Phe*	F
Prolină	*Pro*	P
Serină	*Ser*	S
Treonină	*Thr*	T
Triptofan	*Trp*	W
Tirozină	*Tyr*	Z
Valină	*Val*	V

N.B.: v. *aminoacid* şi intrările din dicţionar pentru fiecare aminoacid cuprins în tabel.

9. NUME DE NUCLEOZIDE ŞI NUCLEOTIDE COMUNE

Baza	**Nucleozid**	**Simbol**	**Nucleozid monofosfat**
adenina	*adenozină*	**A**	*adenilat*
guanina	*guanozină*	**G**	*guanilat*
hipoxantina	*inozină*	**I**	*inozinat*
uracil	*uridină*	**U**	*uridilat*
citozina	*citidină*	**C**	*citidilat*
timina	*timidină*	**T**	*timidilat*

N.B.: v. *baze pirimidinice, baze purinice, nucleotid, nucleozid.*

10. ADN POLIMERAZE ADN DEPENDENTE

Polimeraza	**Acţiune**	**Rol**
PROCARIOTE		
Polimeraza I	Polimerază Exonuclează 3'→5' Exonuclează 5'→3'	Legarea fragmentelor Okazaki Reparare Autocorecţie Eliminarea amorselor ARN
Polimeraza II	Polimerază Exonuclează 3'→5'	Reparare? Autocorecţie
Polimeraza III	Polimerază Exonuclează 3'→5'	Replicare Autocorecţie
EUCARIOTE		
Polimeraza α	Polimerază Primază	Debutul replicării Sinteza amorselor ARN
Polimeraza β	Polimerază AP liază	Reparaţie Excizie
Polimeraza γ	Polimerază	Replicarea ADN-ului mitocondrial
Polimeraza δ	Polimerază Exonuclează 3'→5'	Replicare Autocorecţie
Polimeraza ε	Polimerază Exonuclează 3'→5'	Replicare Autocorecţie

N.B.: v. *polimerază, ADN-polimerază, ARN-polimerază, exonuclează.*

11. FACTORI GENERALI DE TRANSCRIPŢIE LA EUCARIOTE

Asociaţi cu ARN polimeraza I:	
UBF1	*Se leagă la secvenţa promotorie a transcripţiei precum şi la secvenţa de amplificare (UCE, siglă pentru Upstream Control Element). Recrutează apoi SL1.*
SL1	*Recrutată de UBF1. Recrutează apoi polimeraza I. Una dintre subunităţile sale este TBP.*
Asociaţi cu ARN polimeraza II	
TFIIA	*Recrutat de TFIID care va stabiliza legătura la secvenţa TATA.*
TFIIB	*Recrutat de TFIID. Necesar pentru legarea polimerazei II la TFIID.*
TFIID	*Se leagă întâi de secvenţa TATA. Una dintre subunităţile sale este TBP. Complexul recrutează apoi TFIIA şi TFIIB.*
TFIIE	*Se leagă de polimeraza II după TFIIF. Orientează derularea ADN-ului în direcţia situsului de iniţiere a transcripţiei.*
TFIIF	*Formează un complex cu polimeraza II. Complexul se leagă la TFIIA, B şi D deja fixaţi la ADN. TFIIF are o activitate de helicază.*
TFIIH	*Se fixează de polimeraza II după TFIIE. Fosforilează polimeraza. Are activitate de helicază. Permite deplasarea polimerazei către situsul de iniţiere a transcripţiei.*
Asociaţi cu ARN polimeraza III	
TFIIIA	*Se leagă de anumite secvenţe promotorii interne din genă.*
TFIIIB	*Se leagă de ADN după legarea de alţi factori. Una dintre subunităţile sale este TBP. Recrutează polimeraza III.*
TFIIIC	*Se leagă de anumite secvenţe promotorii interne ale genei.*

N.B.: v. *transcripţie, ARN-polimerază.*

12. FACTORI DE INIŢIERE

Factor	Greutate moleculară (kDa)	Funcţie
PROCARIOTE		
IF-1	8	*Activează IF-2 şi IF-3*
IF-2	80-97	*GTPază. Se leagă la fMet-ARNt*
IF-3	21	*Disociază ribozomul 70S. Produce legarea subunităţii 30S la ARNm*
EUCARIOTE		
eIF-1	13	*Activează formarea complexului de iniţiere.*
eIF-1A	17	*Activează disocierea ribozomului 80S şi asocierea subunităţii 40S la Met-ARNt*
eIF-2	125	*GTPază. Se leagă la GTP şi la Met-ARNt, apoi la subunitatea 40S.*
eIF-2B	270	*Catalizează transformarea GDP în GTP pe eIF-2.*
eIF-3	630	*Disociază ribozomul 80S. Provoacă legarea eIF-2:GTP:Met-ARNt la subunitatea 40S. Leagă ansamblul de complexul ce acoperă capul ARNm.*
eIF-4A	44	*ARN helicază*
eIF-4B	70	*Activează ARN helicaza*
eIF-4E	25	*Se leagă la capătul ARNm.*
eIF-4G	153	*Se leagă cu o parte de eIF-4E şi cu alta de eIF-3.*
eIF-5	50	*Activează GTPaza lui eIF-2. Provoacă ruperea eIF de subunitatea 40S şi asocierea acesteia cu subunitatea 60S.*

N.B.: v. *factori de iniţiere, iniţiere.*

13. PRINCIPALELE MOLECULE CD ALE LEUCOCITELOR

CD	Sinonim	Distribuţie	Funcţie
CD1		Timocite, D	*Prezentarea antigenilor non-proteici*
CD2	LFA-2	T, NK	*Receptor LFA-3 (costimulare T)*
CD3		T	*Transducţia semnalului de la TCR*
CD4		T4	*Asociere cu TCR; ligand pentru MHC de clasă II*
CD5		T, B	*Receptor pentru CD72 (costimulare T?)*
CD8		T8	*Asociere cu TCR ; ligand pentru MHC de clasă I*
CD10	CALLA	pre-B, G	*?*
CD11a	LFA-1α	L	*+ CD18 = LFA-1 = receptor pentru ICAM-1*
CD11b	Mac-1α	NK, M, G	*+ CD18 = CR3 = receptor pentru C3b*
CD11c	CR4α	NK, M, G	*+ CD18 = CR4 = receptor pentru C3b*
CD14		M, G	*Receptor pentru LPS*
CD15	Lewis^x	G	*Ligand pentru selectine*
CD16	FcγRIII	NK, M, G	*Receptor pentru Fcγ*
CD18		L	*Asociere la CD11a, CD11b sau CD11c*
CD19	B4	B	*Asociere la CR2 (transducţia semnalului)*
CD20	B1	B	*?*
CD21	CR2	B, D	*Receptorul pentru C3b*
CD22		B	*Ligand pentru CD45 (costimulare B)*
CD23	Fc? RIIB	B, M, Eo	*Receptor pentru Fcε*
CD25	TAC	T, B, M	*Lanţul α al receptorului pentru pentru IL-2*
CD28		T4	*Receptorul pentru B7 (costimulare T)*
CD29		toate	*Lanţul β al VLA*
CD30		T, M	*Receptorul pentru TNF*
CD31	PECAM-1	B, M, G	*Aderenţa la endoteliu*
CD32	FcγRII	B, M, N	*Receptorul pentru Fc γ*
CD35	CR1	B, M, N	*Receptorul pentru C3b şi C4b*
CD40		B	*Receptorul pentru CD40L (costimulare B)*
CD44		L	*Aderenţa la colagen*
CD45		L	*Tirozin fosfatază*
CD46	MCP	L	*Liza şi inactivarea C3b şi C4b*
CD49		T, M	*Lanţurile α ale VLA*
CD50	ICAM-3	L	*Receptorul pentru LFA-1 (aderenţă)*
CD54	ICAM-1	toate	*Receptorul pentru LFA-1 (aderenţă)*
CD55	DAF	toate	*Inhibarea activării complementului*
CD56		NK	*Aderenţă*
CD58	LFA-3	L	*Ligand pentru CD2 (costimulare T)*
CD59	MIRL	toate	*Inhibarea lizei de către complement*
CD62		toate	*Selectină (aderenţă)*
CD64	FCγR1	M	*Receptor pentru Fcγ*
CD66		N	*Aderenţă? (CD66e este CEA)*
CD71		toate	*Receptorul transferinei*
CD72		B	*Ligand pentru CD5 (costimulare T?)*
CD79		B	*Asocierea cu Ig membranare (receptor B)*
CD80	B7	M, B, D	*Ligand pentru CD28 (costimulare T)*
CD86		M, B	*Costimulare T*
CD88		N, M, E, Mast	*Receptorul pentru anafilatoxina C5a*
CD89	FcαR	M, N	*Receptor pentru Fcα*
CD95	Fas, Apo1	toate	*Apoptoză*
CD102	ICAM-2	L	*Aderenţă*
CD106	VCAM-1	M, D	*Aderenţă*

Abrevieri:
***L** - leucocite,*
***B** - limfocite B;*
***T** - limfocite T;*
***G** - granulocite;*
***N** - neutrofile;*
***E** - eosinofile;*
***Mast** - mastocite;*
***NK** - celule NK;*
***M** monocite/ macrofage;*
***D** - celule dendritice.*
Unele proteine nu sunt prezente decât pe celulele activate; altele se întâlnesc şi pe alte tipuri celulare (endoteliu, plachete) sau sunt ubicuitare.

N.B.:
v. *leucocit, limfocit, monocit, clasă de diferenţiere, CD4, CD8.*

14. MARKERI TUMORALI ÎN FUNCŢIE DE LOCALIZAREA TUMORILOR MALIGNE

Colon, rect	*ACE, CA 19-9, CA 50, CA 72-4, vilina*
Col uterin	*SCC*
Ficat	*ACE, AFP, DCP*
Limfopatii	*β-2 microglobuline*
Ovare	*CA 125, ACE, AFP, β-hCG, CA 72-4, TATI*
Pancreas	*ACE, CA 19-9, CA 50, TATI*
Placentă	*β-hCG*
Plămân	*Cancere fără celule mici: CYFRA 21.1, SCC, ACE* *Cancere cu celule mici: NSE, TPA*
Prostată	*PSA, PAP*
Sân	*CA 15-3, CA 549, ACE, receptori pentru estrogen, receptori pentru progesteron, catepsină D, MCA, MSA*
Stomac	*ACE, CA 72-4, CA 19-9*
Testicule	*AFP, β-hCG*
Tiroidă	*Cancere diferenţiate ale tiroidei: tiroglobulină* *Cancere medulare ale tiroidei: TCT, ACE*
Vezică urinară	*BTA*

N.B.: v. *markeri tumorali.*

15. PRINCIPALELE FAMILII DE VIRUSURI ANIMALE

Familie	Gazdă[1]	Genom		Capsidă[4]	Anvelopă	Dimensiune (nm)
		Tip[2]	Masă[3]			
Adenoviridae	V	1 ADN bc	20-30	I	-	80-110
Arenaviridae	V	2 ARN mc-	4	H	+	50-300
Baculoviridae	I	1 ADN bc	60-110	H	+	50 x 300
Birnaviridae	V,I	2 ARN bc	5	I	-	60
Buniaviridae	V,I	3 ARN mc-	5-6	H	+	90-100
Calciviridae	V	1 ARN mc+	3	I	-	40
Coronaviridae	V	1 ARN mc+	5-7	H	+	75-160
Filoviridae	V	1 ARN mc-	5	H	+	80 x 1000
Flaviviridae	V,I	1 ARNmc+	4	I	+	40-70
Hepadnaviridae	V	1 ADN mc-	1	I	+	42
Herpesviridae	V	1 ADN bc	80-150	I	+	100-200
Iridoviridae	V,I	1 ADN bc	200-250	I	-	120-300
Nodaviridae	I	2 ARN mc+	1,5	I	-	30
Ortomixoviridae	V	7-8 ARN mc-	5	H	+	80-120
Papovaviridae	V	1 ADN bc	3-5	I	-	45-55
Paramixoviridae	V	1 ARN mc-	5-7	H	+	150-200
Parvoviridae	V,I	1 ADN mc+/-	1,5-2	I	-	18-26
Picornaviridae	V,I	1 ARN mc+	2,5	I	-	22-30
Poxviridae	V,I	1 ADN bc	85-250	C	+	140-260 x 220-450
Reoviridae	V,I,P	10-12 ARN bc	12-20	I	-	60-80
Retroviridae	V	1 ARN mc+	1-3	I	+	80-120
Rabdoviridae	V,I,P	1 ARN mc-	4	H	+	50-95 x 130-380
Togaviridae	V,I	1 ARN mc+	4	I	+	50-70

Abrevieri:

[1] *Gazde: **V** – vertebrate, **I** – nevertebrate, **P** – plante.*

[2] *Tipul genomului: numărul de segmente, natura acidului nucelic, **mc** – monocatenar, **bc** – bicatenar (pentru mc, + sau – dacă este vorba de o secvenţă de ARNm sau nu).*

[3] *Masa moleculară a genomului × 10^6 Da.*

[4] ***I** – icosaedric, **H** – elicoidal, **C** – complex.*

N.B.: familiile de virusuri patogene la om se află definite în dicţionar.

16. ÎMPĂRŢIREA ENCEFALULUI

Vezicule embrionare		Structuri la adult	Spaţii ventriculare
Prozencefal	*Telencefal*	Bulb olfactiv Sistem limbic Striatum Cortex cerebral	Ventriculi laterali
	Diencefal	Epitalamus Talamus Subtalamus Hipotalamus	Ventriculul III
Mezencefal	*Mezencefal*	Tectum Tegmentum	Apeductul Sylvius
Rombencefal	*Metencefal*	Cerebel Punte	Ventriculul IV
	Mielencefal	Bulb rahidian	

N.B.: toţi termenii din tabel sunt definiţi în dicţionar.

17. TEHNICILE DE BAZĂ PENTRU OBSERVAREA CREIERULUI

Denumirea tehnicii	Anul invenţiei	Principiul fizic	Mod de lucru	Durata examenului	Precizia spaţială	Precizia temporală	Avantaje / inconveniente
IRM: imagistica prin rezonanţă magnetică	*1970*	*magnetismul moleculelor*	*subiectul este plasat în câmp magnetic puternic şi sunt detectate variaţiile câmpului magnetic determinate de variaţiile de debit sanguin în creier*	*5 - 20 min*	*3 mm*	*3 s*	*Precizie spaţială mare şi rezoluţie temporală slabă.*
TEP: tomografia prin emisie de pozitroni	*1970*	*radioactivitatea unor molecule injectate*	*se injectează la pacient molecule marcate cu* ^{15}O, ^{13}C *sau* ^{18}F; *se înregistrează cu o gamma-camera adecvată fotonii rezultaţi din anihilarea pozitronilor radiofarmaceuticului (electroni pozitivi) cu electronii negativi din materie*	*2 h*	*6 mm*	*8 min*	*Singura tehnică prin care se obţin date asupra proceselor biochimice de la nivelul neuronilor. Rezoluţie temporală slabă.*
EEG: electroencefalografia	*1930*	*câmpul electric emis de neuroni*	*pacientului i se aplică pe extremitatea cefalică o cască cu zeci de electrozi*	*20 - 30 min*	*> 6 mm*	*1 ms*	*Cea mai bună rezoluţie temporală. Rezoluţie spaţială slabă. Necesită repetarea testelor. Tehnica poate fi cuplată cu IRM.*
MEG: magnetoencefalografia	*1960*	*câmpul magnetic emis de neuroni*	*capul pacientului este plasat într-un magnetometru, care transformă o variaţie de câmp magnetic în curent electric*	*20 - 30 min*	*> 6 mm*	*1 ms*	*Ca şi EEG, rezoluţie temporală excelentă, dar rezoluţia spaţială este slabă.*

18. SCARA GLOBALĂ A EVALUĂRII DETERIORĂRII MENTALE PRIN METODA *MINI MENTAL STATE EXAMINATION* (MMSE)

Stadiu	Diagnostic	Prezentare clinică
Stadiul 1	*Subiect normal*	Absenţa de tulburări. *MMSE = 26-30*
Stadiul 2	*Deficit cognitiv foarte uşor* *Uitare în relaţie cu vârsta*	Acuze mnezice. Tulburări mnezice izolate. *MMSE = 25-30*
Stadiul 3	*Deficit cognitiv uşor* *Boala Alzheimer - debut*	Dificultăţi de concentrare. Uitări frecvente. Dificultăţi discrete în amintirea unui cuvânt, nume. Deficit relevat de teste neuro-psihologice. *MMSE = 20-26*
Stadiul 4	*Deficit cognitiv moderat* *Boală Alzheimer - uşoară*	Dificultăţi în sarcini complexe, uitări grave. Tulburări ale memoriei pe termen scurt evidente clinic. *MMSE = 16-23*
Stadiul 5	*Deficit cognitiv destul de sever* *Boală Alzheimer - moderat severă*	Alterarea judecăţii, raţionamentului. Diminuarea autonomiei. Dezorientare temporo-spaţială. Erori biografice. Debut de tulburări sfincteriene. *MMSE = 10-19*

N.B.: v. *boală Alzheimer.*

19. TIPURI DE FIBRE NERVOASE PERIFERICE LA MAMIFERE

Diametru (μm)	Viteză (m/s)	Tip		Funcţii
12-22	70-120	Aα	Ia Ia Ib	*Eferenţe pentru muşchi (plăci motorii)* *Aferenţe primare ale fusurilor musculare* *Aferenţele organelor tendinoase Golgi*
6-12	30-70	Aβ	II	*Aferenţele receptorilor cutanaţi* *Aferenţele secundare ale fusurilor musculare* *Aferenţele receptorilor articulari*
2-8	15-30	Aγ	II	*Eferenţele pentru fusuri musculare*
1-5	5-30	Aδ	III	*Aferenţele mecanoreceptorilor profunzi* *Aferenţele nociceptorilor* *Aferenţele termoreceptorilor*
1-3	3-15	B		*Axonii preganglionari ai sistemului vegetativ*
0,2-1	0,5-2	C	IV	*Aferenţele nociceptorilor* *Aferenţele termoreceptorilor* *Axonii postganglionari ai sistemului vegetativ*

N.B.: v. *fibră nervoasă.*

20. VARIAŢII FIZIOLOGICE ÎN PERIOADA SARCINII

Parametrii crescuţi		Parametrii diminuaţi	
Alfa fetoproteină	× 2-50 ori	*Acid folic*	scăzut
Colesterol total	2-2, 7 g/l	*Acid uric*	< 50 mg/l
Factorul VII	> 120%	*Antitrombină III*	50-100%
Factorul VIII	> 120%	*Creatinemie*	4-8 mg/l
Factorul IX	> 120%	*Fier seric*	scăzut
Factorul X	> 120%	*Feritină serică*	scăzută
Fibrinogen	> 4 g/l	*Glicemie à jeun*	< 0,90 g/l
Fosfataze alcaline totale	× 2-3 ori	*Hematii*	3,5-4,5 M/µl
Globule albe	până la 15 000/µl	*Hematocrit*	> 33 %
Globuline serice	35-40 g/l	*Hemoglobină*	> 11 g/100 ml
Reticulocite	crescute	*Proteine serice*	55-70 g/l
Trigliceride	1-2,2 g/l	*– albumină serică*	20-30 g/l
Volum globular	+ 10-25%	*Uree sanguină*	0,12-0,25 g/l
Volum plasmatic	+ 25-50%	*Vitamină B6*	scăzută
VSH la o oră	până la 60 mm	*Vitamină B12*	scăzută
		Vitamină C	scăzută

21. TEHNICI UTILIZATE PENTRU DIAGNOSTICUL PRENATAL

Tehnica	Vârsta gestaţională (săptămâni)	Indicaţii
Diagnosticul preimplantator	2 (fertilizare *in vitro*)	Trisomii cromozomiale (13, 18, 21), anomalii structurale neechilibrate. Boli monogenice diagnosticate prin PCR: polipoză adenomatoasă colică, sindrom Marfan, fibroză chistică, sindrom X fragil.
Biopsia vilozităţilor corionice	8-10	Boli cromozomiale care pot fi identificate prin cariotip cu marcaj în benzi.
Amniocenteza precoce	12-14	Sindroame produse prin microdeleţii cromozomiale (diagnosticate prin citogenetică moleculară).
Amniocenteza obişnuită (uneori consecutivă unui examen ecografic sau unui test triplu anormal)	16-18	Anomalii cromozomiale. Boli monogenice cu alele mutante caracteristice: *osteogenesis imperfecta* , siclemie, distrofie musculară Duchenne, sindrom X fragil. Boli monogenice cu proteine anormale: boală Hurler.
Ecografia de nivel II	14-18	Anomalii congenitale, dacă ecografia este direcţionată pe organul în cauză. Boli mendelienice, de exemplu *osteogenesis imperfecta* (fracturi fetale multiple).
Cordonocenteza	20-40	Boli cromozomiale. Boli monogenice cu alele mutante sau proteine anormale caracteristice.

22. INDICAŢIILE DIAGNOSTICULUI PRENATAL ÎN BOLILE GENETICE ŞI ANOMALIILE CONGENITALE

Indicaţia	Riscul de anomalie	Procedurile disponibile
Screening prenatal de rutină	1:500	Testul triplu (markeri biochimici în serul matern). Ecografia fetală de nivel I.
Vârsta maternă peste 35 de ani	1:200	Ecografia fetală şi triplul test, urmate de biopsie de vilozităţi coriale /amniocenteză, cariotipare.
Copil cu boală cromozomială	1:100	Biopsie de vilozităţi coriale/amniocenteză, cariotipare.
Unul dintre părinţi purtător al unei translocaţii echilibrate	1:100 - 1:10	Analiza unui blastomer prin FISH (diagnostic preimplantator). Biopsie de vilozităţi coriale/amniocenteză, cariotipare.
Rudă cu defect de tub neural	1:25	Dozarea α-fetoproteinei în serul matern şi lichidul amniotic. Ecografie fetală.
Rudă cu defect cardiac, malformaţie unică	1:25	Ecografie fetală (nivel II), sau ecocardiografie fetală.
Boli autozomale dominante diagnosticate biochimic sau molecular	1:2	Analiza preimplantatorie a blastomerului prin PCR. Analize ADN sau enzimatice ale celulelor recoltate prin biopsie de trofoblast sau amniocenteză.
Boli autozomale recesive X-linkate, diagnosticate biochimic sau molecular	1:4	Analiza preimplantatorie a unui blastomer prin PCR. Analize ADN sau enzimatice ale celulelor recoltate prin biopsie de trofoblast sau amniocenteză.
Boli recesive X-linkate fără diagnostic molecular	1:4	FISH preimplantator sau PCR pentru diagnosticul de sex. Biopsie de corion sau amniocenteză pentru stabilirea sexului genetic.
Boli monogenice cu anomalii caracteristice	1:4 - 1:2	Ecografie fetală de nivel I.

23. ETAPE DE DEZVOLTARE A COPILULUI

Viaţa intrauterină	*Perioada embrionară = de la concepţie până la 3 luni* *Perioada fetală = de la 4 la 9 luni de gestaţie*
Naştere	*Naşterea la termen = 40 ± 2 săptămâni* *Prematuritate = naşterea înainte de ziua 259 (37 săptămâni)* *Postmaturitate = naşterea după 42 de săptămâni*
Perioada perinatală	*De la săptămâna 28 de gestaţie până în ziua 7 post-natală*
Perioada neonatală	*Perioada neo-natală precoce = primele 7 zile* *Perioada neo-natală tardivă = din ziua 7 în ziua 27*
Prima copilărie	*Sugar = copil până în 2 ani*
A doua copilărie	*Vârsta preşcolară = de la 2 la 5 ani* *Vârsta şcolară = de la 6 la 11 - 12 ani*
Pubertate	***Fete** = de la 10,5 la 13 ani* ***Băieţi** = de la 12 la 14 ani*
Adolescenţă	***Fete** = de la 15 la 18 ani* ***Băieţi** = de la 17 la 20 de ani*

N.B.: Limitele de vârstă ale pubertăţii pot varia considerabil de la o populaţie umană la alta şi sunt mult mai apropiate pentru fetele şi băieţii din aceeaşi populaţie.

24. TIPURI DE METABOLISM

Sursa de energie	*Sursa de electroni*	*Sursa de carbon*	
		CO_2: **autotrofie**	organic: **heterotrofie**
Lumină: **fototrofie**	H_2O	plante, alge, cianobacterii	
	mineral: **litotrofie**	bacterii purpurii sulfuroase bacterii verzi sulfuroase	
	organic: **organotrofie**		bacterii purpurii non sulfuroase bacterii verzi non sulfuroase
Oxidare: **chimiotrofie**	mineral: **litotrofie**	bacterii chimioautotrofe	bacterii mixotrofe
	organic: **organotrofie**		animale, protozoare, micete, marea majoritate a bacteriilor

N.B.: v. *metabolism, anabolism, catabolism.*

25. PRINCIPALII HORMONI AI MAMIFERELOR

Glande şi hormoni	**Efecte principale**
Hipotalamus:	
Somatoliberină (GHRH)	Secreţie de GH
Corticoliberină (CRH)	Secreţie de ACTH
Gonadoliberină (GnRH)	Secreţie de LH şi FSH
Tireoliberină (TRH)	Secreţie de TSH
Somatostatină	Inhibă secreţia de GH
Epifiză: *Melatonină*	Maturare sexuală, pigmentare
Hipofiză anterioară:	
Somatotropină (GH)	Secreţia de somatomedină
Corticotropină (ACTH)	Secreţia de cortisol
Prolactină	Lactaţie
Foliculostimulină (FSH)	Maturarea foliculilor ovarieni
Luteotropină (LH)	Dezvoltarea corpului galben
Hipofiză intermediară:	
Melanotropină (MSH)	Sinteza de melanină
Hipofiza posterioară: *Vasopresină (ADH)*	Retenţia apei de către rinichi
Ocitocină	Contracţia uterului
Tiroidă: *Tiroxină*	Creşterea şi activitatea metabolică
Calcitonină	Inhibă resorbţia osoasă
Paratiroidă: *Parathormon*	Stimulează resorbţia osoasă
Medulara suprarenalei : *Adrenalina*	Activitate metabolică, tonus simpatic
Corticala suprarenalei:	
Cortizol	Gluconeogeneză, antiinflamator
Aldosteron	Resorbţia sodiului de către rinichi
Ovar: *Estradiol*	Estrogen
Progesteron	Progestogen
Activina	Secreţia de FSH
Inhibina	Inhibarea secreţiei de FSH şi de LH
Placenta: *Gonadotrofina corionică*	Aceleaşi efecte ca şi LH
Testicul: *Testosteron*	Androgen
Inhibină	Inhibă secreţia de FSH şi LH
Inimă: *Peptid atrial natriuretic*	Stimulează excreţia de sodiu
Insulele Langerhans: *Insulină*	Efecte anabolice
Glucagon	Efecte catabolice
Somatostatină	Inhibă secreţia de insulină
Rinichi: *Renină*	Creşte presiunea arterială
Dihidroxicolecalciferol	Stimulează resorbţia digestivă de calciu
Ficat: *Somatomedină (IGF-1)*	Stimulează creşterea
Mucoasă digestivă:	
Gastrină	Stimulează activitatea gastrică
Colecistokinină	Stimulează secreţiile
Secretină	Stimulează secreţiile
Motilină	Stimulează evacuarea stomacului
GIP	Inhibă activitatea gastrică
GLP	Aceleaşi efecte ca şi glucagonul
Enteroglucagon	Inhibă activitatea gastrică

N.B.: v. *hormon* şi definiţiile diferiţilor hormoni; pentru abrevieri v. cap. al III-lea al dicţionarului; v. şi cap. VII secţiunea *constante endocrinologice*.

26. FACTORI DE CREŞTERE

Familie	Exemple	Tipul de receptor
Hematopoietină	*EPO, TPO, IL 2, IL 3, IL 4, IL 5, IL 6, IL 7, IL 9, IL 11, IL 12, IL 13, IL 15, G-CSF, GM-CSF, CNTF, LIF, OSM, GH, Prolactină*	*Asociat cu tirozinkinază*
Interferon	*IFN, IFN, IFN, IL 10*	*Asociat cu tirozinkinază*
M-CSF	*M-CSF, SCF, FLT3 L*	*Tirozinkinază intrinsecă*
EGF	*EGF, TGF*	*Tirozinkinază intrinsecă*
FGF	*FGF, KGF*	*Tirozinkinază intrinsecă*
IL 1	*IL 1, IL 18*	*Asociat cu serinkinază*
IL 14	*IL 14*	*Asociat cu tirozinkinază*
TNF	*TNF, FAS L RANK L*	*Receptorii TNF*
NGF	*NGF, BDNF, NT 3, NT 4*	*Tirozinkinază intrinsecă*
TGF	*TGF, BMF, Activină, Inhibină*	*Serinkinază intrinsecă*
PDGF	*PDGF, VEGF*	*Tirozinkinază intrinsecă*
Insulină	*Insulină, IGF 1, IGF 2*	*Tirozinkinază intrinsecă*
HGF	*HGF*	*Tirozinkinază intrinsecă*

Abrevieri: EGF – factor de creştere epidermică, **FGF** – factor de creştere fibroblastică, **NGF** – factor de creştere a nervului, **TGF** – factor de creştere transformant, **PDGF** – factor de creştere derivat din trombocit, **HGF** – , **KGF** – , **SCF** – , **FLT3 L** – , **LIF** – , **OSM** – , **GH** – hormon de creştere, **IL** – interleukină, **Epo** – eritropoietina, **TPO** – trombopoietina, **TNF** – factor de necroză tumorală, **M-CSF** – factor de stimulare a coloniilor de macrofage, **GM – CSF** – factor de stimulare a coloniilor de granulocite – macrofage, **G-CSF** – factor de stimulare a coloniilor de granulocite, **IFN** – interferon, **IGF** – factor de creştere insulin-like.

N.B.: v. *factori de creştere.*

27. PRINCIPALELE CITOKINE IMPLICATE ÎN IMUNITATE ŞI HEMATOPOIEZĂ

Citokina	Principalele surse	Ţintele principale	Acţiunile principale
IL-1	macrofage, endoteliu	macrofage, endoteliu, limfocite T, limfocite B	*activarea limfocitelor, activarea macrofagelor, efecte generale (febră, proteine de fază acută)*
IL-2	limfocite T_H1	limfocite T, limfocite B	*proliferare limfocitară, diferenţiere*
IL-3	limfocite T_H1	toată linia mieloidă	*proliferare*
IL-4	limfocite T_H2, mastocite	limfocite B	*proliferare, comutare izotipică*
IL-5	limfocite T_H2	eozinofile	*proliferare, activare*
IL-6	macrofage, fibroblaste, limfocite	limfocite B, megacariocite, hepatocite	*diferenţiere, producţie de plachete, proteine de fază acută*
IL-7	stroma măduvei osoase	precursori T, precursori B	*proliferare*
IL-8	fibroblaste, monocite	neutrofile, bazofile	*chemotaxie, fagocitoză, exocitoză*
IL-9	limfocite T_H2	mastocite, limfocite B	*activare, comutare izotipică*
IL-10	limfocite T_H2	macrofage, limfocite T_H1, limfocite B	*inhibarea producţiei de citokine, stimularea limfocitelor B*
IL-11	macrofage, fibroblaste	limfocite B, megacariocite	*diferenţiere, producţia de plachete*
IL-12	macrofage	limfocite T, celule NK	*inducţia limfocitelor* T_H1
IL-13	limfocite	limfocite B	*proliferare*
IL-14	celule dendritice	limfocite B	*proliferare*
IL-16	limfocite CD4	eozinofile, limfocite CD4	*chemoatracţie, proliferare*
Epo	rinichi	linie eritrocitară	*proliferare, diferenţiere*
TPO	ficat, rinichi	linie megacariocitară	*proliferare, formare de plachete*
TNFα	macrofage, mastocite, limfocite	macrofage, neutrofile, limfocite T	*activare*
IFNα	leucocite, fibroblaste, epitelii	numeroase	*antivirală, expresia MHC de clasă I, activarea celulelor NK*
IFNβ	fibroblaste, epitelii	numeroase	*antivirală, expresia MHC de clasă I*
IFNγ	limfocite T_H1, celule NK	macrofage, celule NK, limfocite B	*antivirală, expresia MHC de clasă II, activarea macrofagelor*
GM-CSF	macrofage, endoteliu, fibroblaste	precursorii granulocitelor şi macrofagelor	*proliferare*
G-CSF	macrofage, endoteliu, fibroblaste	precursorii granulocitelor	*proliferare, diferenţiere*
M-CSF	endoteliu	precursorii monocitelor	*proliferare, diferenţiere*
Flt3-L	numeroase celule	progenitori mieloizi şi limfoizi	*proliferare, formarea celulelor dendritice*
MIF	limfocite T	macrofage	*inhibiţie a motilităţii*

Abrevieri: IL – interleukină, **Epo** – eritropoietină, **TPO** – trombopoietină, **TNF** – factor de necroză tumorală, **GM - CSF** – factor de stimulare a coloniilor de granulocite - macrofage. **G-CSF** – factor de stimulare a coloniilor de granulocite, **M-CSF** – factor de stimulare a coloniilor de macrofage, **MIF** – factor de inhibare a migraţiei, **IFN** – interferon.

N.B.: v. *citokina, interleukine, limfokine.*

28. PRINCIPALELE TIPURI DE LIPIDE BIOLOGICE

Compoziţie	Nume curent
Acid gras liber	Acid gras
Derivat de oxidare a acidului eicosanoic	Eicosanoid
Ester de alcool alifatic cu lanţ lung	Cerid
Compus ce conţine glicerol	
Mono-, di- ou triester de glicerol	Glicerid
Derivat de fosfoglicerol:	Fosfoglicerid
Derivat din acid fosfatidic:	
esterifiant al colinei	Fosfatidilcolină
esterifiant al etanolaminei	Fosfatidiletanolamină
esterifiant al serinei	Fosfatidilserină
esterifiant al inozitolului	Inozitolfosfatid
esterifiant al glicerolului	Fosfatidilglicerol
Derivat al unui alchilglicerol fosfat	Plasmalogen
Compus ce conţine ceramidă	Sfingolipid
Conţinând fosfat	Sfingomielină
Conţinând un glucid:	Glicolipid
monoglicozid	Cerebrozid
monoglicozid sulfatat	Sulfatid
poliglicozid	Globozid
poliglicozid cu acid sialic	Gangliozid
Derivat de izopren	Izoprenoid
Ce conţine un nucleu steran sau *derivat*	
alcool	Sterol
altul	Steroid
Alt nucleu sau *compus linear ramificat*	
hidrocarbură	Terpen
altul	Terpenoid

N.B.: în dicţionar sunt cuprinse definiţiile denumirilor curente ale lipidelor biologice.

29. ACIZI GRAŞI - PRINCIPALII ACIZI GRAŞI NATURALI

Formulă	Simbol	Nume sistematic	Nume curent
CH_2O_2		*metanoic*	*formic*
$C_2H_4O_2$		*etanoic*	*acetic*
$C_3H_6O_2$		*propanoic*	*propionic*
$C_4H_8O_2$		*butanoic*	*butiric*
$C_5H_{10}O_2$		*pentanoic*	*valeric*
$C_6H_{12}O_2$	6:0	*hexanoic*	*caproic*
$C_8H_{16}O_2$	8:0	*octanoic*	*caprilic*
$C_{10}H_{20}O_2$	10:0	*decanoic*	*capric*
$C_{12}H_{24}O_2$	12:0	*dodecanoic*	*lauric*
$C_{14}H_{28}O_2$	14:0	*tetradecanoic*	*miristic*
$C_{14}H_{28}O_2$	ω5;14:1	*tetradeca-9-enoic*	*miristoleic*
$C_{16}H_{32}O_2$	16:0	*hexadecanoic*	*palmitic*
$C_{16}H_{30}O_2$	ω7;16:1	*hexadeca-9-enoic*	*palmitoleic*
$C_{18}H_{36}O_2$	18:0	*octadecanoic*	*stearic*
$C_{18}H_{34}O_2$	ω9;18:1	*octadeca-9-enoic*	*oleic*
$C_{18}H_{32}O_2$	ω6;18:2	*octadeca-9,12-dienoic*	*linoleic*
$C_{18}H_{30}O_2$	ω6;18:3	*octadeca-6,9,12-trienoic*	*γ-linolenic*
$C_{18}H_{30}O_2$	ω3;18:3	*octadeca-9,12,15-trienoic*	*α-linolenic*
$C_{20}H_{40}O_2$	20:0	*eicosanoic*	*arahidic*
$C_{20}H_{32}O_2$	ω6;20:4	*eicosa-5,8,11,14-tetraenoic*	*arahidonic*
$C_{20}H_{30}O_2$	ω3;20:5	*eicosa-5,8,11,14,17-pentaenoic*	*timnodonic*
$C_{22}H_{44}O_2$	22:0	*docosanoic*	*behenic*
$C_{22}H_{42}O_2$	ω3;22:5	*docosa-7,10,13,16,19-pentaenoic*	*clupanodonic*
$C_{22}H_{40}O_2$	ω3;24:6	*docosa-4,7,10,13,16,19-hexaenoic*	*cervonic*
$C_{24}H_{48}O_2$	24:0	*tetracosanoic*	*lignoceric*
$C_{24}H_{46}O_2$	ω9;24:1	*tetracosa-15-enoic*	*nervonic*

N.B.: v. *acizi graşi, acizi graşi esenţiali.*

30. LIPOPROTEINE PLASMATICE UMANE

	CM	VLDL	IDL	LDL	HDL
Densitate	< 0,95	0,95-1,006	1,006-1,019	1,019-1,063	1,063-1,210
Diametru (nm)	80-1000	30-80	25-35	18-25	5-12
Trigliceride (%)	85-90	50-60	20-30	7-10	3-6
Colesterol liber (%)	1-3	5-10	7-10	7-10	2-4
Colesterol esterificat (%)	3-5	10-15	25-35	35-40	12-15
Fosfolipide (%)	7-9	15-20	20-25	15-20	20-35
Proteine (%)	1-2	5-10	15-20	20-25	35-55
Principalele apoproteine	B-48	B-100	B-100	B-100	A-I, A-II

Abrevieri: CM – chilomicroni, **HDL** – lipoproteine cu densitate mare, **LDL** – lipoproteine cu densitate joasă, **VLDL** – lipoproteine cu densitate foarte scăzută, **IDL** – lipoproteine cu densitate intermediară.

31. APOLIPOPROTEINE PLASMATICE UMANE

Tip	Masă (kDa)	Parte din	Funcţie
ApoA-I	*28*	*CM, HDL*	*Activator pentru LCAT, ligand pentru receptorul hepatic al HDL*
ApoA-II	17	CM, HDL	?
ApoB-48	*240*	*CM*	*Endocitoza CM*
ApoB-100	513	VLDL, LDL, Lp(a)	Ligandul receptorului pentru LDL
ApoC-I	*7*	*CM, VLDL, HDL*	*?*
ApoC-II	9	CM, VLDL, HDL	Cofactor al lipoprotein-lipazei
ApoC-III	*9*	*CM, VLDL, HDL*	*?*
ApoD	33	HDL	Transferul colesterolului de pe HDL pe LDL
ApoE	*34*	*CM, VLDL, HDL*	*Ligand pentru receptorii LDL şi pentru reziduurile de CM*
Apo(a)	300-800	Lp(a)	?

Abrevieri: CM – chilomicroni, **HDL** – lipoproteine cu densitate mare, **LDL** – lipoproteine cu densitate joasă, **VLDL** – lipoproteine cu densitate foarte scăzută, **LCAT** – lecitin-colesterol aciltransferază.

32. GLOBULINE PLASMATICE UMANE

Clasa	Concentraţia g/L	Principalii compuşi
α_1-globuline	2-4 g/L	*orosomucoid, α_1-antitripsina, HDL*
α_2-globuline	5-9 g/L	*haptoglobina, α_2-macroglobulina, VLDL*
β-globuline	6-11 g/L	*transferina, hemopexina, o parte din IgA şi IgM, LDL, β_2-microglobulina*
γ-globuline	7-17 g/L	*IgG, o parte din IgA şi IgM*

Abrevieri: HDL – lipoproteine cu densitate mare, **LDL** – lipoproteine cu densitate joasă, **VLDL** – lipoproteine cu densitate foarte scăzută, **Ig** – imunoglobulină.

33. FACTORI ANTICOAGULANŢI

Factori	Funcţie
FACTORI INHIBITORI PLASMATICI	
Antitrombină III	*Inhibă trombina*
Proteina C	*Serin-protează ce inactivează Va şi VIIIa*
Vitronectină (Proteina S)	*Activează proteina C*
PDF (produşi din degradarea fibrinei)	*Inhibă trombina*
FACTORI INHIBITORI MEMBRANARI	
Trombomodulină	*Inhibă trombina*
Trombomodulină + trombină	*Activează proteina C*
TFPI (*Tissue Factor Pathway Inhibitor*)	*Inhibă formarea şi activitatea Xa*

34. COLAGENI

Tip	Lanţuri	Compoziţie	Localizare
Colagen fibrilar			
I	α1(I),α2(I)	$[\alpha 1]_2\alpha 2,[\alpha 1]_3$	*Ţesut conjunctiv, cu excepţia cartilajului.*
II	α1(II)	$[\alpha 1]_3$	*Cartilaj.*
III	α1(III)	$[\alpha 1]_3$	*Ţesut conjunctiv, cu excepţia cartilajului.*
V	α1(V),α2(V),α3(V)	$[\alpha 1]_2\alpha 2,[\alpha 1]_3,\alpha 1\alpha 2\alpha 3$	*Ţesut conjunctiv.*
XI	α1(IX),α2(IX),α3(IX)	α1α2α3	*Centrul fibrelor de tip II.*
V/XI	α1(XI),α2(V)	$[\alpha 1(XI)]_2\alpha 2(V)$	*Corp vitros.*
Colagen în foi			
IV	α1(IV),α2(IV),α3(IV),α4(IV),α5(IV)	$[\alpha 1]_2\alpha 2,[\alpha 3]_2\alpha 4,\alpha 3\alpha 4\alpha 5$	*Membrane bazale.*
Colageni asociaţi fibrelor (FACIT)			
IX	α1(XI),α2(XI),α3(XI)	α1α2α3	*Suprafaţa fibrelor de tip II.*
XII	α1(XII)	$[\alpha 1]_3$	*Asociat cu fibre de tip I.*
XIV	α1(XIV)	$[\alpha 1]_3$	*Asociat cu fibre de tip I.*
Alte tipuri de colagen			
VI	α1(VI),α2(VI),α3(VI)	$[\alpha 1]_2\alpha 2,\alpha 1\alpha 2\alpha 3$	*Toate ţesuturile conjunctive.*
VII	α1(VII)	$[\alpha 1]_3$	*Zona de legătură dintre membrana bazală şi reţeaua de colagen subiacentă.*
VIII	α1(VIII),α2(VIII)	$[\alpha 1]_3,[\alpha 2]_3,[\alpha 1]_2\alpha 2$	*Asociat cu membrana bazală a endoteliului.*

35. CARACTERISTICI FIZICE GENERALE ALE TEHNICILOR IMAGISTICE

Tehnică	Agent fizic detectat	Mărimi măsurate	Informaţie culeasă (captată)
RADIOLOGIE	*Fotoni X*	*Energie* *Număr* *Poziţie*	*Puterea de atenuare a ţesuturilor*
MEDICINĂ NUCLEARĂ	*Fotoni γ*	*Energie* *Număr* *Poziţie*	*Distribuţia funcţională a radioactivităţii*
ECOGRAFIE	*Unde ultrasonore*	*Intensitate* *Frecvenţă* *Poziţie*	*Reflectivitatea ţesuturilor*
IRM	*Unde electromagnetice*	*Intensitate* *Frecvenţă* *Poziţie*	– *Timpi de relaxare* – *Structură moleculară* – *Concentraţie protonică* – *Flux, difuziune*

N.B.: v. *imagistică medicală, radiologie, medicină nucleară, ecografie, rezonanţă magnetică nucleară.*

36. SCINTIGRAFIA CLINICĂ – radiofarmaceutice şi organe şi sisteme explorate

Radio-farmaceutic	Principalele indicaţii
^{67}*Ga*	*Explorări scintigrafice în inflamaţie*
^{123}*I*	*Scintigrafia glandei tiroidiene*
^{131}*I*	*Scintigrafia glandei tiroidiene, radioiodoterapie, depistarea metastazelor cu punct de plecare tiroidian*
^{99m}*Tc*	*Scintigrafia glandelor salivare, scintigrafia glandei tiroide*
^{99m}*Tc-MIBI*	*Evaluarea scintigrafică a viabilităţii miocardului, scintigrafia parotidiană, scintimamografie*
^{99m}*Tc-tetrofosmin*	*Imagistica nucleară cardiacă*
^{99m}*Tc-MDP*	*Vizualizarea scintigrafică a metastazelor osoase*
^{99m}*Tc-DMSA*	*Scintigrafia renală*
^{99m}*Tc-DTPA*	*Scintigrafia pulmonară (ventilaţie pulmonară)*
^{99m}*Tc-ECD*	*Explorări scintigrafice cerebrale*
^{99m}*Tc-MAA*	*Scintigrafia pulmonară de perfuzie*
^{99m}*Tc-MAG3*	*Nefrograma izotopică*
^{99m}*Tc-HMPAO*	*Explorări scintigrafice cerebrale*
^{99m}*Tc-nanocoloizi*	*Limfoscintigrafia, refluxul gastro-esofagian, scintigrafia medulară, depistarea ganglionului sentinelă*
^{99m}*Tc-fitat*	*Scintigrafia hepato-splenică*
^{201}*Tl*	*Scintigrafia miocardică de perfuzie*
^{133}*Xe*	*Scintigrafia pulmonară de ventilaţie*

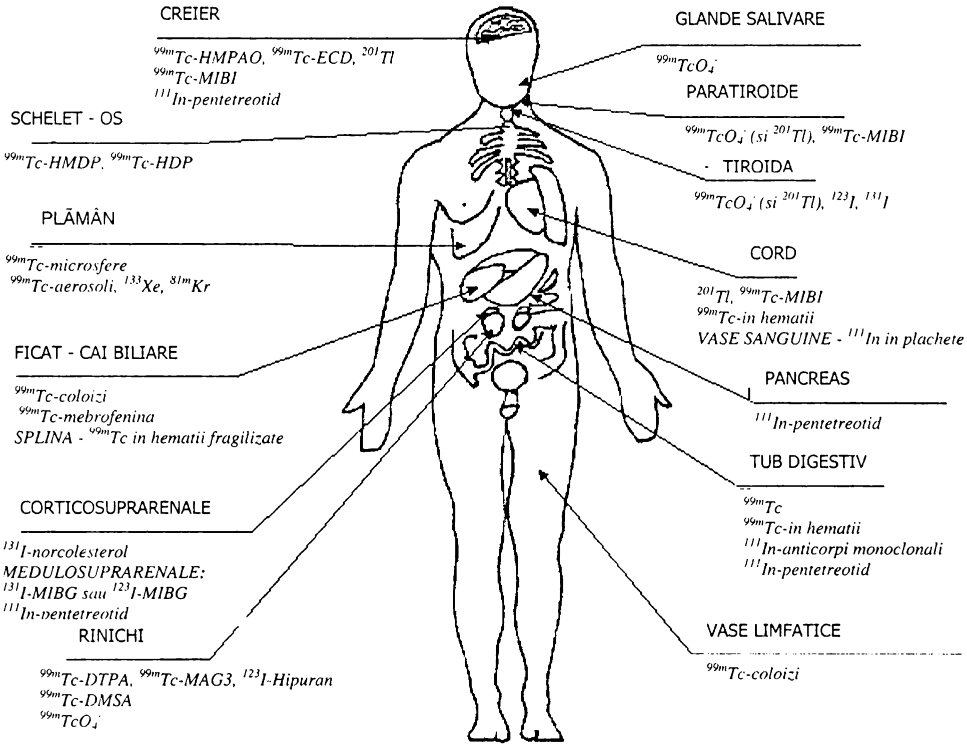
CREIER
^{99m}Tc-HMPAO, ^{99m}Tc-ECD, ^{201}Tl
^{99m}Tc-MIBI
^{111}In-pentetreotid
SCHELET - OS
^{99m}Tc-HMDP, ^{99m}Tc-HDP
PLĂMÂN
^{99m}Tc-microsfere
^{99m}Tc-aerosoli, ^{133}Xe, ^{81m}Kr
FICAT - CAI BILIARE
^{99m}Tc-coloizi
^{99m}Tc-mebrofenina
SPLINA - ^{99m}Tc in hematii fragilizate
CORTICOSUPRARENALE
^{131}I-norcolesterol
MEDULOSUPRARENALE:
^{131}I-MIBG sau ^{123}I-MIBG
^{111}In-pentetreotid
RINICHI
^{99m}Tc-DTPA, ^{99m}Tc-MAG3, ^{123}I-Hipuran
^{99m}Tc-DMSA
^{99m}TcO$_4^-$
GLANDE SALIVARE
^{99m}TcO$_4^-$
PARATIROIDE
^{99m}TcO$_4^-$ (si ^{201}Tl), ^{99m}Tc-MIBI
TIROIDA
^{99m}TcO$_4^-$ (si ^{201}Tl), ^{123}I, ^{131}I
CORD
^{201}Tl, ^{99m}Tc-MIBI
^{99m}Tc-in hematii
VASE SANGUINE - ^{111}In in plachete
PANCREAS
^{111}In-pentetreotid
TUB DIGESTIV
^{99m}Tc
^{99m}Tc-in hematii
^{111}In-anticorpi monoclonali
^{111}In-pentetreotid
VASE LIMFATICE
^{99m}Tc-coloizi

N.B.: v. *smedicină nucleară.*

37. DIFERITE MODURI DE DEFINIRE A CONCENTRAŢIEI UNEI SOLUŢII

Concentraţie	Definiţie	Unitate SI	Subunităţi uzuale
Ponderală	*Masă pe unitate de volum (cel mai adesea, volum de soluţie)*	*kg/m^3*	*g/l, ng/ml etc.*
Molară	*Cantitate de materie pe unitate de volum de soluţie*	*mol/m^3*	*mmol/l etc.*
Molală	*Cantitate de materie pe unitate de masă de solvent*	*mol/kg*	*mmol/l de apă*
Osmolară	*Număr de unităţi cinetice pe unitate de volum de soluţie*	*Osm/m^3*	*mOsm/l etc.*
Osmolală	*Număr de unităţi cinetice pe unitatea de masă de solvent*	*Osm/kg*	*mOsm/l de apă*
Echivalentă	*Număr de sarcini pe unitatea de volum (cel mai adesea, volum de soluţie)*	*Eq/m^3*	*mEq/l*

38. REPARTIŢIA APEI ÎN ORGANISM ÎN FUNCŢIE DE VÂRSTĂ

Vârsta	< 10 zile	6 luni	1 an	5 ani	10 ani	adult
Suprafaţă corporală	*0,20 m^2*	*0,36 m^2*	*0,50 m^2*	*0,75 m^2*	*1,08 m^2*	*1,73 m^2*
Greutate	*3 - 3,3 kg*	*8 kg*	*10 kg*	*18 kg*	*30 kg*	*70 kg*
Apă totală	*74 - 79%*	*60%*	*60%*	*62%*	*61%*	*60%*
Apă extracel.	*39 - 44%*	*27%*	*25%*	*21%*	*22%*	*20%*
Apă intracel.	*34 - 35%*	*33%*	*35%*	*40%*	*39%*	*40%*
Raportul apă extracel. /apă intracel.	*1,14 - 1,25*	0,80	0,71	0,52	0,56	0,57

39. ASIMETRIA IONICĂ ÎNTRE MEDIILE EXTRACELULAR ŞI INTRACELULAR LA OM

Ioni	*Ion intracel. (mmol × L^{-1})*	*Ion extracel. (mmol × L^{-1})*
K^+	*160*	*4*
Na^+	*7-12*	*144*
Mg^{2+}	*5*	*1-2*
Ca^{2+}	*10^{-4} - 10^{-5}*	*2*
Cl^-	*4-7*	*120*
HCO_3^-	*8*	*26-28*

N.B.: v. *potenţial de membrană plasmatică.*

40. IONOGRAMA PLASMATICĂ

Tip	Ioni	mmol/l	mEq/l
Cationi	Sodiu (Na^+)	135-145	135-145
	Potasiu (K^+)	3,8-5,2	3,8-5,2
	Calciu (Ca^{2+})	2,25-2,6	4,5-5,2
	Magneziu (Mg^{2+})	0,75-0,90	1,5-1,8
Anioni	Clor (Cl^-)	95-110	95-110
	Bicarbonat (HCO_3^-)	25-28	25-28
	Fosfaţi (HPO_4^{2-})	0,8-1,35	1,6-2,7
	Sulfaţi (SO_4^{2-})	0,30-0,36	0,6-0,72
	Proteine	2	16
	Anioni anorganici	5-7	5-7

41. IONOGRAMA URINARĂ

Tip	Ioni	mmol /24 ore	mg /24 ore
Cationi	Sodiu (Na^+)	100-300 (Na /K >1)	2300-6900
	Potasiu (K^+)	40-100 (K / Na <1)	1564-3910
	Amoniac (NH_4^+)	20 -60	350-1000
	Calciu (Ca^{2+})	1,25-7,5	50-300
	Magneziu (Mg^{2+})	2,5-8,2	60-200
Anioni	Clor (Cl-)	80-250	2800-9000
	Fosfaţi (HPO_4^{2-})	16-45	500-1400
	Sulfaţi (SO_4^{2-})	21-36	2000-3500

42. LICHIDUL LACRIMAL – caracteristici fizice şi compoziţie

Lichid normal	pH-ul lacrimilor = 7-8 Osmolaritate = 294-314 mOsm/l Cristalizează în „frunză de ferigă“ Proteine totale = 3-10 g/l, dintre care la electroforeză: – 25-37% albumine şi pre-albumine – 2-8% α-globuline – 33-45% γ-globuline şi lactoferină – 23-35% lizozim IgA secretorii = 20-100 mg/l Lizozim = 1,5-2,5 g/l Lactoferină = 1,0-2,5 g/l Zinc = 0,15-0,30 mg/l

43. CLASIFICAREA ESCARELOR

Stadii	Aspectul escarelor
I	*Roşeaţă circumscrisă fără pierdere de substanţă cutanată.*
II	*Pierdere de substanţă cutanată superficială cu decolare a pielii şi vezicule mari.*
III	*Pierdere de substanţă cutanată profundă cu vizibilitatea muşchilor, tendoanelor şi ligamentelor.*
IV	*Pierdere de substanţă cutanată şi tisulară cu afectare osoasă (osteomielită).*

44. TABAGISM – evaluarea dependenţei la nicotină prin scorul Fagerström

Întrebări adresate pacientului	Răspunsuri	Grad
Perioada de timp de la trezire până la fumarea primei ţigări	Mai puţin de 5 minute	3
	Între 6 şi 30 de minute	2
	Între 30 şi 60 de minute	1
	Mai mult de o oră	0
Ţigara considerată cea mai indispensabilă	Prima ţigară	1
	O altă ţigară	0
Consumul de ţigări este cel mai mare în prima oră de la trezire decât în restul zilei	Da	1
	Nu	0
Numărul de ţigări fumate pe zi	Mai mult de 30 de ţigări	3
	Între 20 şi 30 de ţigări	2
	Între 10 şi 20 de ţigări	1
	Mai puţin de 10 ţigări	0
Dificultatea de a se abţine de la fumat în locurile interzise fumătorilor	Da	1
	Nu	0
Dificultatea de a se abţine de la fumat în cazul bolilor care necesită repaus la pat	Da	1
	Nu	0

Punctaj total (sumarea celor şase criterii)	Dependenţa la nicotină
9 - 10	Dependenţă foarte puternică
7 - 8	Dependenţă puternică
5 - 6	Dependenţă medie
3 - 4	Dependenţă uşoară
0 - 2	Non-dependenţă

45. TABAGISM – markeri biologici

Markeri ai tabagismului	Nefumători	Nefumători expuşi	Fumători
CO la sfârşitul expirului	< 10 ppm	5-20 ppm	20-50 ppm
HbCO în procente din Hb disponibilă	1-2%	1-2%	2-7%
Metaboliţi urinari totali ai nicotinei	0,5 mg/l	< 1 mg/l	15 mg/l
Nicotină urinară	10-20 μg/l	10-20 μg/l	1300 μg/l
Cotinină urinară	< 6 μg/l	50-150 μg/l	150-5000 μg/l
Cadmiu sanguin	< 2 μg/l	< 2 μg/l	< 4 μg/l

Abrevieri: ppm – părţi per milion

46. INDICELE DE MASĂ CORPORALĂ – BMI (BODY MASS INDEX)

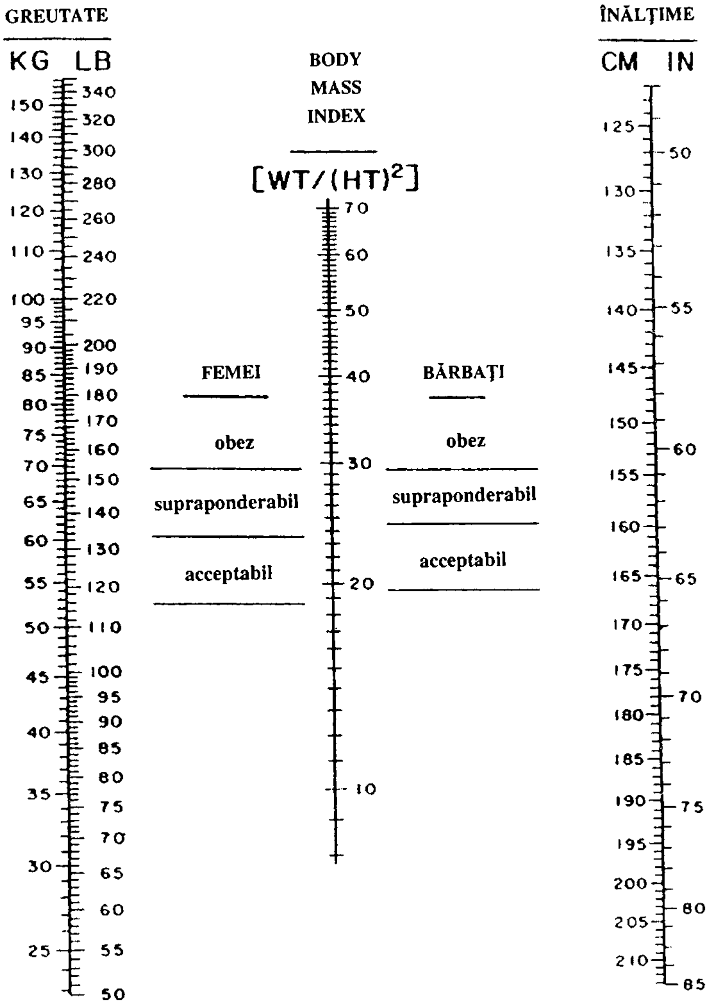

N.B.: v. *indice Quételet.*

47. NOMOGRAMA PENTRU ESTIMAREA SUPRAFEŢEI CUTANATE LA COPII

pe baza măsurării taliei (înălţimii) şi a masei corporale

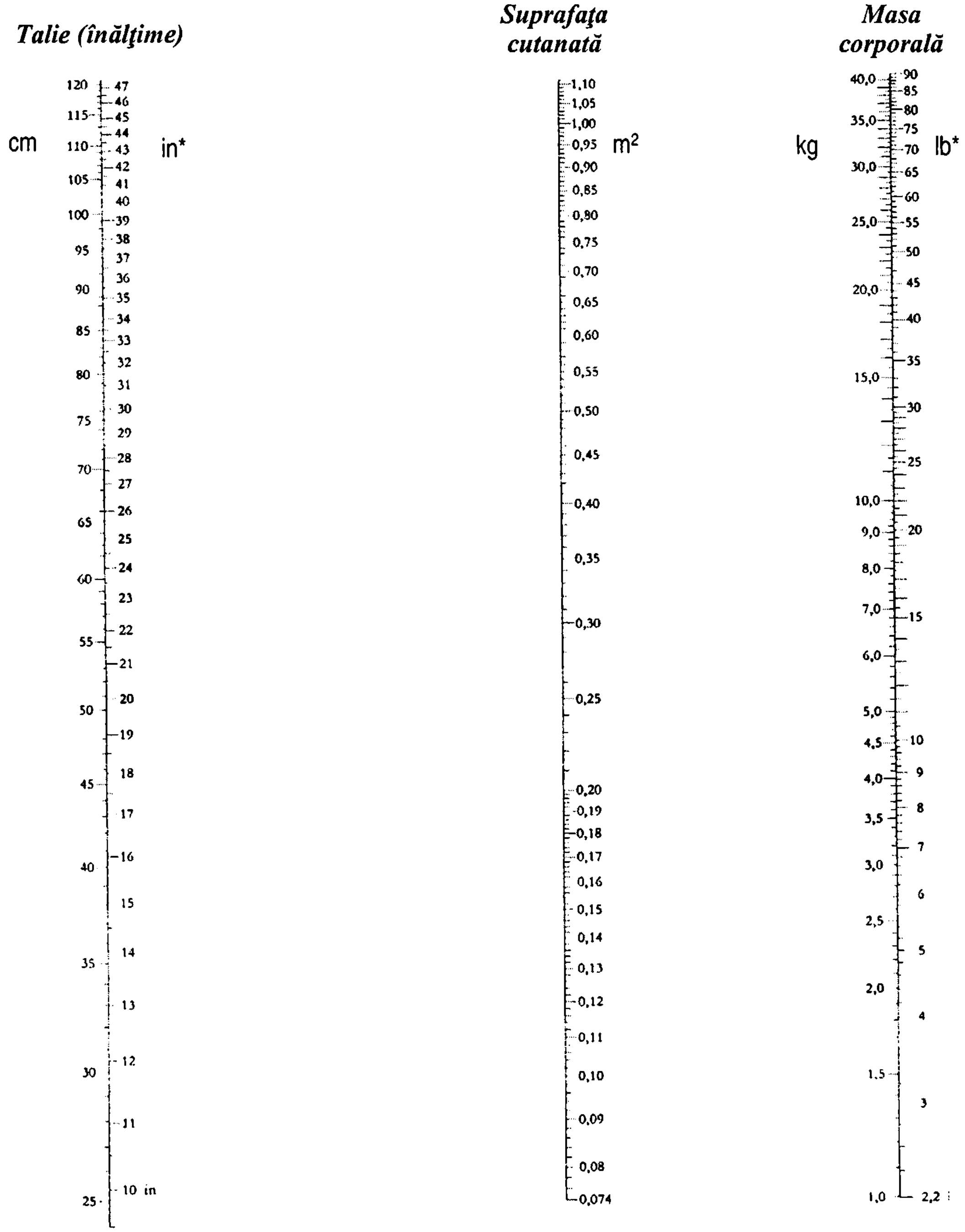

---

* **lb** - simbol pentru unitatea de masă anglo-saxonă denumită **pound** (sau în română **livră**); **1 lb = 0,454 kg.**

* **in** - simbol pentru unitatea de lungime anglo-saxonă; **1 inch = 2,540 cm.**

48. REGULA LUI 9 LA ADULT ŞI COPIL

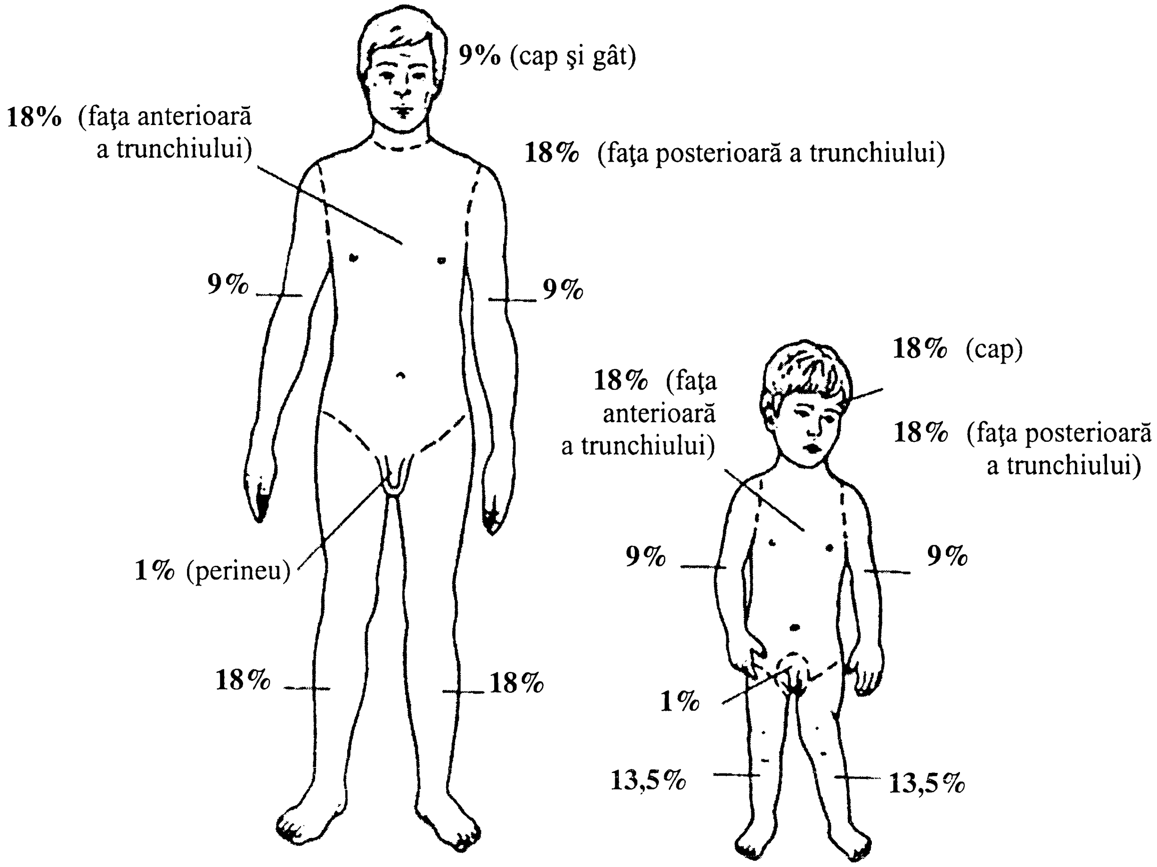
9% (cap şi gât)
18% (faţa anterioară a trunchiului)
18% (faţa posterioară a trunchiului)
9%
9%
1% (perineu)
18%
18%
18% (cap)
18% (faţa anterioară a trunchiului)
18% (faţa posterioară a trunchiului)
9%
9%
1%
13,5%
13,5%

N.B.: v. *regula lui 9.*

49. NOMOGRAME PENTRU DETERMINAREA VOLUMELOR SANGUIN, PLASMATIC ŞI ERITROCITAR

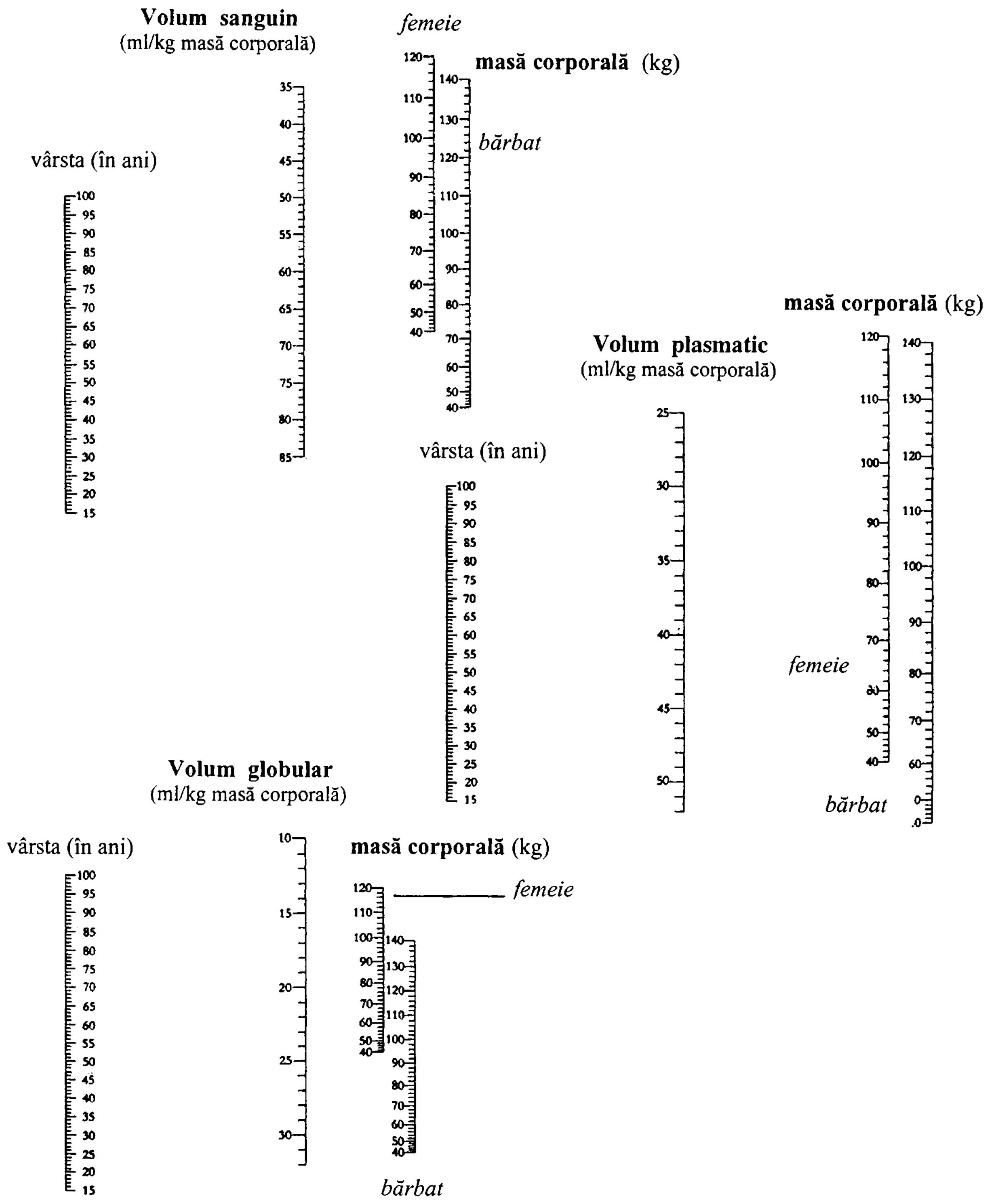
Volum sanguin
(ml/kg masă corporală)
femeie
masă corporală (kg)
bărbat
vârsta (în ani)
100 95 90 85 80 75 70 65 60 55 50 45 40 35 30 25 20 15
35 40 45 50 55 60 65 70 75 80 85
120 110 100 90 80 70 60 50 40
140 130 120 110 100 90 80 70 60 50 40
Volum plasmatic
(ml/kg masă corporală)
masă corporală (kg)
vârsta (în ani)
100 95 90 85 80 75 70 65 60 55 50 45 40 35 30 25 20 15
25 30 35 40 45 50
120 110 100 90 80 70 60 50 40
140 130 120 110 100 90 80 70 60 50 40
femeie
bărbat
Volum globular
(ml/kg masă corporală)
vârsta (în ani)
100 95 90 85 80 75 70 65 60 55 50 45 40 35 30 25 20 15
10 15 20 25 30
masă corporală (kg)
femeie
120 110 100 90 80 70 60 50 40
140 130 120 110 100 90 80 70 60 50 40
bărbat

50. NOMOGRAMĂ PENTRU DETERMINAREA CONCENTRAŢIEI TOTALE A CATIONILOR DIN SERUL SANGUIN

în funcţie de conductibilitatea specifică a serului şi proteinele totale din ser

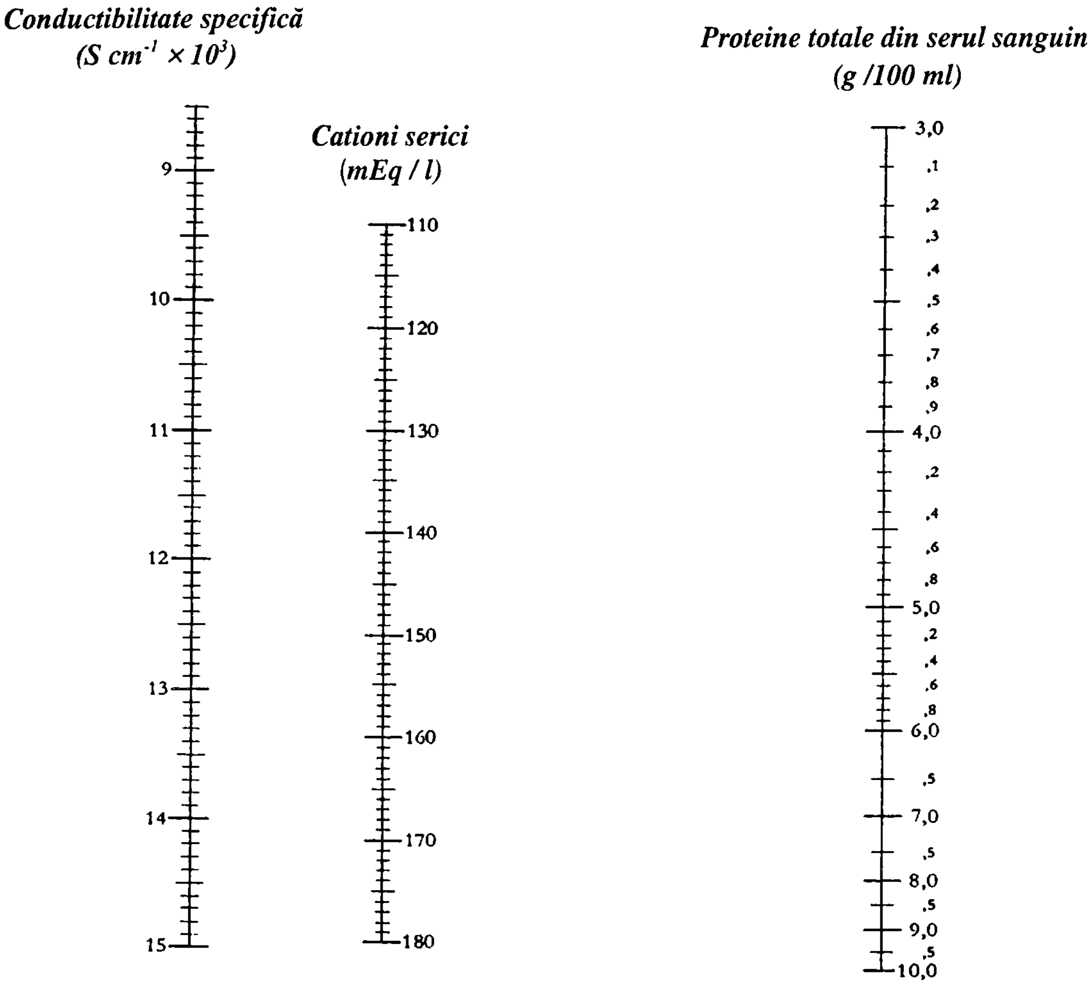

51. UNITĂŢI DE MĂSURĂ PENTRU MASĂ UTILIZATE ÎN ŢĂRILE ANGLO-SAXONE ŞI SUA

Denumirea unităţii	**Simbol**	**Factor de conversie în SI**
Grain	gr	1 gr. = 1/5760 lb = 0,065 g
Dram	dr (dr.)	1 dr = 1/8 oz = 60 gr = 3,89 g
Ounce	oz	1 oz = 1/16 lb = 28 g
Pound	lb	1 lb = 16 oz = 450 g

52. UNITĂŢI DE MĂSURĂ PENTRU VOLUM UTILIZATE ÎN ŢĂRILE ANGLO-SAXONE ŞI SUA

Denumirea unităţii	**Simbol**	**Factor de conversie în SI**
Gallon	gal	1 gal. = 3800 ml
Quart	q.	1 q. = 1/4 gal. = 2 pt. = 950 ml
Pint	pt.	1 pt. = 1/2 q. = 473 ml
Fluid ounce	fluid oz sau oz	1 fluid oz = 28,40 ml
Minim	Min.	1 min. = 61 ml

VII. CONSTANTE BIOCHIMICE, ENDOCRINOLOGICE, HEMATOLOGICE, IMUNOLOGICE ŞI PROPRIETĂŢI FIZICO-CHIMICE ALE UNOR FLUIDE DIN ORGANISM

ABREVIERI UTILIZATE ÎN TABELE

B:	Bărbat
CA	Carbohydrate antigen
C.E.	Cauză de eroare
E	Eritrocit
F:	Femeie
H	Hormon
IF	Imunofluorometrie
L	Leucocit
LA	Lichid amniotic
LCR	Lichid cefalo-rahidian
M.	Metodă
n. n.	Nou-născut
Obs.:	Observaţie

P	Plasmă
IE	Metodă imunoenzimatică
RIA	Metodă radioimunologică
S	Ser
SAA	Spectrofotometrie de absorbţie atomică
SI	Sistemul internaţional de unităţi
ST	Sânge total
T	Ţesut
U	Unităţi convenţionale
UI	Unităţi internaţionale
UR	Urină
UW	Unităţi Wohlgemuth
↑	Creşte
↓	Scade

Acest capitol conţine o serie de constante biologice, sau (utilizând o denumire mai adecvată variabilităţii biologice) **valori de referinţă pentru interpretarea testelor de laborator**. O serie de valori depind de metoda de determinare utilizată. Dacă mai adăugăm extinderea automatelor de analiză biochimică, destinate dozării unui parametru sau a unor parametrii multiplii, ca şi tendinţa interpretării, de asemenea automatizate a unor date, vom accepta încercările unor laboratoare mari de a propune valori de referinţă proprii. Datele conţinute în tabele sunt sistematizate, după cum urmează:

- Constante biochimice – p. 1320
- Constante endocrinologice – p. 1330
- Constante hematologice – mielograma – p. 1337
- Constante imunologice – markeri tumorali – p. 1341
- Proprietăţi fizico-chimice ale unor fluide din organism – gazometria sângelui – p. 1343
- Constante biochimice în pediatrie – p. 1345
- Constante endocrinologice în pediatrie – p. 1348
- Constante hematologice în pediatrie – p. 1350
- Proprietăţi fizico-chimice ale unor fluide din organism la copil – p. 1352

CONSTANTE BIOCHIMICE

DENUMIREA	***FLUID DE DOZARE***	***VALORI NORMALE***		***FACTOR DE CONVERSIE ÎN SI***	***METODE DE DOZARE***	***VARIAȚII FIZIOLOGICE SAU/ȘI CAUZE DE EROARE***
		UNITĂȚI UZUALE	***SI***			
ACID α-AMINO-BUTIRIC	***P***	0,1 - 0,2 mg/dl	10 - 20 μmol/l	96,97	M. cinetică	
ACID Δ-AMINO LEVULINIC (ALA)	***UR***	< 5 mg/zi	< 38 μmol/zi	7,63	Cromatografie	***Obs.:*** variază cu vârsta (mai mare sub 10 ani); în ***E***, ALA-D (ALA deshidrataza): 59 ± 4 UI/ml ***E***/oră
ACID ASCORBIC	*V. vitamină C*					
ACID CITRIC	***P***	**F**: 2,3 - 6,6 mg/dl	137 - 393 μmol/l	59,48	Colorimetrie	↑ efort fizic, alimentație bogată în lipide, grup sanguin B III (predispoziție); ↑ administrare de estrogeni, vitamină D (când, datorită complexului citrat - ioni de calciu, crește și eliminarea de calciu)
	ST	**B**: 3,6 - 8,5 mg/dl	214 - 506 μmol/l			
	UR	0,3 - 0,5 g/zi	1,5 - 2,6 mmol/zi	5,21	Colorimetrie (cu pentabrom acetonă)	
ACID FOLIC	***ST***	3 - 15 μg/l	7 - 34 nmol/l	2,26	RIA	↓ carențe alimentare ***Obs.:*** avitaminoză rară (acidul folic poate fi sintetizat în intestinul subțire)
	E	>130 μg/l	>294 nmol/l			
	UR	2 ÷ 5 μg/zi	4,5 - 11,5 nmol/zi			
	LCR	20 μg/l	45 nmol/l			
ACID GLUTAMIC	***P***	0,2 - 2,8 mg/dl	15 - 190 μmol/l	67,97	M. cinetică	
ACID HOMOVANILIC	***U***	2-7 mg/24 h	10,98-38,43 μmoli/ 24 h	5,49	HPLC	
ACID LACTIC	***ST arterial***	31 - 70 mg/l	0,34 - 0,78 mmol/l	0,011	M. enzimatică	↑ eforturi musculare intense și prelungite; la copil; utilizarea garoului la recoltare (***C.E.***) ↓ hiperventilație ***Obs.:*** factor de prognostic defavorabil în inflamații meningiene (valorile mari)
	venos	50 - 150 mg/l	0,55 - 1,70 mmol/l			
	UR	0,05 - 0,20 g/zi	(0,55 - 2,2)x10^{-6} mmol/24h			
	LCR	0,08 - 0,15 g/l	(0,88 - 1,65)x10^{-6} mmol/l			
ACID OXALIC	***S***	1,8 - 2,8 mg/l	20 - 31 mmol/l	11,06	M. enzimatică	
	UR	10 - 14 mg/24h	110-440 mmol/24h			
ACID PIRUVIC	***ST venos***	1 - 10 mg/l	11 - 114 μmol/l	11,4	M. enzimatică	↑ la n. n.; ingestie de alimente; eforturi musculare intense (în prima oră); administrare de glucoză.
	UR	100 mg/zi	1,14 mmol/zi			
ACID URIC	***P, S***	**F**: 0,015 - 0,06 g/l	89 - 357 μmol/l	5,95x10^{-3}	Colorimetrie M. enzimatică	↑ alimente bogate în lipide (ingestia de alimente poate ↑ uricemia cu până la 25%); exerciții fizice intense; grup sanguin B III
		B: 0,025 - 0,07 g/l	149 - 416 μmol/l			
	UR	300 - 800 mg/zi	1,8 - 4,8 mmol/zi	5,95x10^{-3}	Colorimetrie M. enzimatică	↑ alimente bogate în purine ↓ alimente bogate în hidrați de carbon și lipide; cu vârsta (0,012 g/24h între 5 și 10 ani, 0,0085 g/24h la adult)
ACID TRICLORACETIC	***S***	< 200 mg/l			Colorimetrie	Crescut la muncitorii din mediu cu tricloretilena

total **colic** **chenodezoxicolic** **dezoxicolic** **litocolic**	***S***	< 3,3 µg/ml < 1,0 µg/ml < 1,3 µg/ml < 1,0 µg/ml urme	< 8,4 µmol/l < 2,4 < 3,4 < 2,6 urme	2,547 2,448 2,547 2,547 2,656	Colorimetrie	
ACIZI GRAȘI (AG) **esterificați** **liberi (AGL)**	***S***	4,5 - 7,5 g/l 0,05 - 0,2 g/l (AGL = 5% din AG totali)	16 - 26,5 mmol/l 0,2 - 0,7 mmol/l	3,52	Stoddard și Dary	***Obs.:*** includ colesterolul esterificat, triglice-ridele, fosfolipidele ↑ ingestie de alimente bogate în lipide (maximum la 6 ore); valorile revin la normal după zi
ALANINĂ	***P***	2,2 - 4,5 mg/dl	245 - 500 µmol/l	112,2	M. cinetică	
ALBUMINE	***P***	30 - 60 g/l	550 - 740 mmol/l	14,5	Electroforeză	↓ la gravidă
ALCOOL ETILIC	***S***	< 1 gl/l	< 21,7 mmol/l	g x 21,7 = mmol	Alcoolmetrie	Valori acceptate pentru definirea noțiunii de ebrietate în România Erori: dezinfectarea tegumentului cu alcool
ALDOLAZĂ	***S***	0 - 7 U/l	0 - 5,3 mol/min/l 0 - 117 nkat/l	0,75 16,67	M. cinetică Sibley-Lehninger	↑ hemoliză (hematiile conțin cantități de 150 ori mai mari decât în ser); la n. n.
ALUMINIU	***S***	0 - 15 µg/l	0 - 560 nmol/l	37,06	SAA	↑ la hemodializații cronic
AMILAZĂ	***S*** ***UR***	8 - 32 UWolghemuth/ml 80 - 180 U Somogyi/dl 60 - 180 UI/l 8000 - 30000 UW/zi 0 - 375 UI/zi	180 - 360 µmol/min/l 0,8 - 3,2 µkat/l 0 - 6,25 µkat/l	2,0 0,01667 0,01667	M. Wolghemuth M. cinetică M. cinetică M. Wolghemuth	↓ citrați, oxalați, glucoză, fructoză, glucagon, insulină; în primele 2 luni de viață ↑ cloruri, fluoruri ***Obs.:*** dozarea în lichidul pleural poate atinge valori de 5-10 ori mai mari decât în sânge, (patologic); variațiile amilazuriei sunt paralele cu variațiile amilazemiei
AMINOACIZI (a. a.) **totali**	***P***	0,3 - 0,35 g/l (în funcție de tipul de aminoacid)			Cromatografie	↑ ingestie de alimente bogate în proteine, în primele 4 ore; ↓ administrare de glucoză, insulină, androgeni, hormoni de creștere
liberi **conjugați**	***UR***	1,1 g/zi 2 g/zi			Colorimetrie	↑ la gravidă; la n. n. (↑ eliminarea de histidină și treonină) ***Obs.:*** variază în directă relație cu conținutul alimentar
diferite tipuri de a. a.	*V. acid α-aminobutiric, acid glutamic, alanină, arginină, glutamină, glicină, histidină, hidroxiprolină, leucină, lizină, ornitină, prolină, serină, tirozină, triptofan, valină.*					
AMONIAC	***P, ST*** ***arterial*** ***venos*** ***UR***	< 0,1 mg/l < 0,3 mg/l 0,35 - 1,2 g/zi	< 6 µmol/l < 18 µmol/l 20 - 70 mmol/zi	58,72	Colorimetrie	↑ hemoliză
α_1-ANTITRIPSINĂ	***S***	0,85 - 2,13 mg/ml			Nefelometrie	***Obs.:*** variabilitate de forme, normale și patologice
APOLIPOPROTEINĂ A	***S***	1,2 - 1,6 g/l			Colorimetrie	
APOLIPOPROTEINĂ B	***S***	0,7 - 1,3 g/l			Colorimetrie	

DENUMIREA	FLUID DE DOZARE	VALORI NORMALE		FACTOR DE CONVERSIE ÎN SI	METODE DE DOZARE	VARIAȚII FIZIOLOGICE SAU/ȘI CAUZE DE EROARE
ARGININĂ	*P*	0,5 - 2,5 mg/dl	30 - 145 µmol/l		M. cinetică	
ANTISTREPTOLIZINĂ O (ASLO)	*ST*	< 300 U Todd/ml			RIA IE	↓ copil, nedozabil până la 4 ani, <150 UTodd la 4 - 10 ani, < 250 U Todd la 10 - 16 ani.
AZOT neproteic	*S*	180 - 300 mg/l	13 - 21 mmol/l	0,071	M. chimică	↑ regim bogat în proteine
	UR	10 - 15 g/zi	0,7 - 1,1 mol/l			↓ regim sărac în proteine
BILIRUBINĂ						↑ n. n., în primele zile; la altitudine mare (persoane neantrenate) ↓ după tratamente îndelungate cu antiepileptice
totală	*S*	0 - 1,0 mg/dl	0 - 17 µmol/l	17,1	Colorimetrie	
directă	*S*	0,1 - 0,3 mg/dl	1,7 - 5,1 µmol/l	17,1		
indirectă	*S*	0,2 - 0,7 mg/dl	3,4 - 12 µmol/l	17,1		
CADMIU	*S*	< 3 µg/dl	< 0,3 µmol/l	0,08897	SAA	
CALCIU (Ca^{2+})	*S*	4,8 - 5,2 mEq/l 95 - 105 mg/l	2,4 - 2,6 mmol/l 2,4 - 2,6 mmol/l	0,5 0,025	SAA	↑ la copil ↓ la gravidă; scădere moderată după administrarea de insulină
	UR	0,15 - 0,25 g/zi	3,75 - 6,25 mmol/zi	0,025		***Obs.:*** variații în funcție de regimul alimentar și vârstă; la n. n., calciuria este mai mare în perioada alăptării
	LCR	2,5 mEq/l	1,25 mmol/l	0,5		
	Spermă	5,0 mg/l	1,25 mmol/l			
	Salivă	10,6 - 14,3mEq/l	5,3 - 7,15 mmol/l	0,5		
	Bilă	2,3 - 5,5 mEq/l	1,2 - 2,75mmol/l	0,5		
	B-veziculară	50 - 64 mEq/l	25 - 32 mmol/l	0,5		
	C-hepatică	12 mEq/l	6 mmol/l	0,5		
CERULEOPLASMINĂ	*S*	0,2 - 0,4 mg/ml	1,5 - 2,5 mmol/l	6,25	M. cinetică	
CISTINĂ	*U*	6-23 mg/24 h	25,02-95,91	4,17	Colorimetrie	
CLOR (Cl^-)	*P, S*	3,5 - 3,9 g/l	100 - 110 mmol/l	28,2	Argentimetrie	***Obs.:*** variații cu ingestia de clor sau a unor medicamente (diuretice mercuriale, acetazolamida, etc.)
	UR	4,2 - 9 g/zi	120 - 250 mmol/24h	28,2	Argentimetrie	↑ diureză post menstruală ↓ premenstrual
COLECISTOKININ-PANCREOZIMINĂ (CK - PZ)	*S*	25 - 28 pg/ml			RIA	***Obs.:*** valorile cresc repede după ingestia unor alimente (lapte)
COLESTEROL						
total	*S*	≤ 2,4 g/l	> 6,20 mmol/l	2,58	Colorimetrie	↓ la copil, adolescent ↑ după 50 ani
HDL		**F**: > 0,5 g/l	> 1,3 mmol/l			
		B: > 0,4 g/l	> 1,1 mmol/l			
HDL – dezirabil		> 0,6 g/l	> 2,3 mmol/l			***Obs.:*** valoarea normală depinde și de viscozitatea sanguină
HDL – patologic		> 0,35 g/l	< 0,1 mmol/l			
LDL		> 1,60 g/l	> 4,14 mmol/l			
VLDL		0,05 - 0,12 g/l	0,15 - 0,3 mmol/l			
esterificat		60 - 75% CT				

COLINESTERAZĂ **plasmatică**	*S*	620 - 1370 U/l	10,3 - 22,8 µkat/l	0,01667	M. cinetică	↓ la copil, denutriție ↑ obezitate; colinesteraza globulară este de circa două ori mai mare *CE*: variații ale pH-ului de incubare
CORPI CETONICI	*UR*	10 - 50 mg/zi	0,17 - 0,85 mmol/zi	0,017	M. chimică	***Obs.:*** pozitivitatea reacțiilor (Legall, Gerhatdt, Rothera) se exprimă frecvent calitativ, de la + la +++
CREATINFOSFOKINAZĂ (CPK, CK)	*S*	**F**: 10 - 70 U/l **B**: 25 - 90 U/l	0,17 - 1,17µkat/l 0,42 - 1,50 µkat/l	0,01667	M. cinetică SAA	↑ hipotermie; efort fizic important, la persoane neantrenate ***Obs.:*** izoenzima CK-MB < 5% normal
CREATINĂ	*S* *UR*	**F**: 6 - 10 mg/l B: 2 - 6 mg/l F: 0 - 80 mg/zi B: 0 - 40 mg/zi	42 - 76 nmol/ml 15,2 - 45,6 nmol/ml 0 - 600 mmol/24h 0 - 300 mmol/24h	7,6 7,6	M. chimică	***Obs.:*** trebuie evitată hemoliza (hematiile conțin de 10 ori mai multă creatină față de plasmă) ↑ la copil; gravidă și în primele 2 săptămâni după naștere; alimentație foarte săracă în proteine; administrare i. v. de hidrolizat enzimatic de proteine
CREATININĂ **clearance la creatinină**	*S* *UR*	0,6 - 1,5 mg/dl 15 - 25 mg/kg/zi 75 - 125 ml/min	53 - 133 µmol/l 0,13 - 0,22 mmol/kg/zi	84,4 0,0088	Colorimetrie	↑ ingestie de alimente care conțin creatinină (carne prăjită etc.)
CROM	*U*	< 15 ng/l			Colorimetrie	Crescut la muncitorii din mediu cu crom
CUPRU	*P* *UR*	70 - 155 µg/dl 0 - 60 µg/dl/zi	11 - 24,4 µmol/l 0,0 - 0,94 µmol/zi	0,1579 0,01574	SAA	↑ graviditate (ultimul trimestru) ↓ la n. n.
FENOLI	*U*	< 4 mg% liberi < 30 mg% conjugați < 40 mg% - totali			Colorimetrie	Crescuți la muncitorii din industria hidrocarburilor aromatice
FERITINĂ	*S*	15 - 200 µg/l			RIA IE	***Obs.:*** variază cu vârsta (n. n. = 50 - 250 µg/l, copil = 15 - 80 µg/l) ↑sex masculin
α-FETOPROTEINĂ	*S*	< 10 UI/ml	< 7,75 µg/l	0,775	RIA	***Obs.:*** marker tumoral
FIBRINOGEN	*P*	*V. Constante hematologice*				
FIER (**sideremia**)	*S* *UR*	80 - 180 µg/dl 800 µg/zi	14 - 32 µmol/l	0,1791	Colorimetrie	↑ la n. n.; sex masculin ↓ graviditate (a doua jumătate)
capacitatea de fixare a fierului(CFT) **coeficientul de saturare cu fier**		Transferină (g/l) x 25 = 45 - 80 µmol/l 0,15 - 0,40 (= Fe seric/CFT)				
FLUOR	*S* *UR*	< 50 µg/l < 0,40 µg/l	< 2630 nmol/l < 21 nmol/zi	52,6	SAA	
FOSFATAZA **acidă**	*S*	1 - 5 U/100 ml	0,16 - 0,8 µkat/l	6,25	Plumel Courtois	↓ fluoruri, oxalați, fosfați ↑ hemoliză
alcalină	*S*	1 - 3 U/100 ml	0,16 - 0,5 µkat/l	6,25	Bodanski	↓ fluoruri, oxalați, fosfați ↑ săruri de magneziu, bromsulfonftaleină
prostatică	*S*	0,6 - 3 U/100 ml	0,1 - 0,49 µkat/l	6,25	Dozare cu α naftilfosfat	↑ după tușeu rectal

DENUMIREA	*FLUID DE DOZARE*	*VALORI NORMALE*		*FACTOR DE CONVERSIE ÎN SI*	*METODE DE DOZARE*	*VARIAȚII FIZIOLOGICE SAU/ȘI CAUZE DE EROARE*
FOSFOLIPIDE						
totale	*P*	1,5 - 2,5 g/l	2 - 2,3 mmol/l	1,292	M. cinetică	
fracțiuni:						
fosfatidilcolină		65 - 70%				
fosfatidiletanolamină		4 - 5%				
sfingomielină		15 - 20%				
lizofosfatidilcolină		3 - 5%				
FOSFOR (anorganic)	*S*	2,6 - 4,5 mg/dl	8,84 - 1,45 mmol/l	0,3229	SAA	↑ la n. n. (hemoliză) ↓ alimentație bogată în hidrați de carbon; variază în funcție de aportul alimentar de fosfor
	UR	≅ 1 g/zi	≅ 32 mmol/zi	32,29		
FRUCTOZAMINĂ	*U*	1-2,5 mmol/l			Colorimetrie cu NBT	
GLICEMIE	*P*					
	- à jeun	70 - 110 mg/dl	3,9 - 6,1 mmol/l	0,05551	M. enzimatică	↓acid ascorbic *Obs.:* hiperuricemia este corelată cu glicemia; variază în relație cu ingestia de glucide și vârsta (la n. n. = 0,3 g/l)
	-2h post-prandial	< 140 mg/dl	< 7,8 mmol/l			
GLICORAHIE	*LCR*	50 - 0 75 mg/dl	2,8 - 4,2 mmol/l	0,05551		
GLICINĂ	*P*	0,9 - 4,2 mg/dl	120 - 560 μmol/l	133,2		
G6PD – GLUCOZO-6 FOSFAT-DEHIDROGENAZA	*S(HT)*	8-13 U/g Hb			M. cinetică	
α-GLICOPROTEINĂ ACIDĂ	*S*	0,55 - 1,4 mg/ml				
GLOBULINE	*P*	27 - 31 g/l			Electroforeză	
α_1-globuline		1 - 5%				
α_2-globuline		4. 5 - 9. 5%				
β-globuline		1 - 16%				
γ-globuline		25%				
GLUTATION γ-GLUTAMIL-CISTEINIL-GLICINA	*S*	0,24-0,36 g/l	0,78-1,17 mmol/l	3,25	HPLC	
β_1A-GLOBULINE	*S*	0,8 - 1,8 mg/ml				
β_1E-GLOBULINE	*S*	0,15 - 0,6 mg/ml				
GLUTAMINĂ	*P*	6,1 - 10,2 mg/dl	420 - 700 μmol/l	68,42	M. cinetică	
GAMMA-GLUTAMIL TRANSPEPTIDAZĂ (GGT)	*S*	1 - 60 U/l	0,02 - 1,00 μkat/l	0,01667	M. cinetică Colorimetrie	↑ tratament prelungit cu medicamente antiepileptice; sex masculin
HEMOPEXINĂ	*S*	0,7 - 1,3 mg/ml			M. cinetică	
HIDROXIPROLINĂ	*P*	urme mg/dl	urme μmol/l	76,26	M. cinetică	
HISTIDINĂ	*P*	0,5 - 1,7 mg/dl	30 - 110 μmol/l	64,45	M. cinetică	

IMUNOGLOBULINE	*V. Constante imunologice*					
INHIBITOR DE COLINESTERAZĂ	***S***	0,15-0,35 g/l			Spectrometrie cu extracție în fază solidă	
IOD **legat de proteine** **extractibil cu butanol**	 ***S*** ***S***	 3,5 - 8 μg/100mL 3 - 6,5 μg/100mL	 275 - 630 nmol/l 236 - 512 nmol/l	 78,57	 M. chimică	↓ diuretice mercuriale; dezinfectante organomercuriale (badijonaj local) ↑ antiseptice iodate; medicamente care conțin iod sau bromuri
IZOCITRAT-DEHIDROGENAZĂ (ICD)	***S***	1 - 4 UI/l			Hyde și Draisey	↑ la n. n. (sugar); gravidă
LACTIC-DEHIDROGENAZĂ (LDH) **izoenzime LDH:** **LD1** **LD2** **LD3** **LD4** **LD5**	***S***	110 - 210 U/l 17 - 27% 28 - 38% 18 - 28% 5 - 15% 5 - 15%	1,83 - 3,50 μkat/l 5,5 - 10,5 μmol/min/l	0,01667 0,05	M. cinetică SAA Electroforeză	↑ în ultimele 6 săptămâni de graviditate; la n. n.
LASA - **ACID SIALIC LEGAT DE PROTEINE**	***S***	113-171 mg/l			Cromatografie	
LEUCINĂ	***P***	1,0 - 2,3 mg/dl	75 - 175 μmol/l	76,24	M. cinetică	
LEUCIL-ARIL-AMIDAZA - LAP	***S***	< 22 U/l			Diff-PCR	
LIPAZĂ	***S***	4 - 24 U/dl	0,67 - 4,00 μkat/l 830 - 5000 μmol/min/l	0,1667 208	M. cinetică	***Obs.:*** variații pe un interval de timp mai mare față de amilază, în afecțiunile pancreatice
LIPIDE TOTALE	***S***	4 - 7 g/l				↓ preadolescență ↑ la gravidă ***Obs.:*** variază după un prânz bogat în lipide (↑ până la 6-8 ore, apoi ↓)
LIPOPROTEINE **α-lipoproteină** **pre β- lipoproteină** **β-lipoproteină**	***S*** ***S*** ***S*** ***S***	0,1 - 0,3 20 - 30% ≤ 15% 45 - 55%			Electroforeză	
LIZINĂ	***P***	1,2 - 3,5 mg/dl	80 - 240 μmol/l	68,40		
LIZOZIM	***S***	1-15 mg/l			Imunoelectroforeză	
	UR	2-3 mg/l				
α_2-MACROGLOBULINĂ	***S***	1,5 - 4			Nefelometrie	
MAGNEZIU (Mg^{2+})	***S*** ***UR*** ***LCR*** ***LA (la termen)*** ***Spermă*** ***Salivă***	1,5 - 2,5 mEq/l 18 - 30 mg/l 8,2 - 16,4 mEq/zi 100 - 200 mg/zi 2 - 2,5 mEq/l 2 mEq/l 11,5 mEq /l 0,16 - 1,1 mEq /l	0,75 - 1,25 mmol/l 0,75 - 1,25 mmol/l 4,1 - 8,2 mmol/24h 4,1 - 8,2 mmol/24h 1 - 1,2 mmol/l 1 mmol/l 5,75 mmol/l 0,08 - 0,6 mmol/l	0,5 $41{,}2 \times 10^{-3}$ 0,5 0,041 0,5 0,5 0,5 0,5	SAA	↑inconstant la gravidă și la n. n. (≤ 40 mg/l) ***Obs.:*** există ipoteza unei excreții mai crescute de Mg^{2+} între orele 3 și 9 dimineața
MERCUR	***UR***	< 100 μg/zi	< 1,2 μmol/zi	0,012	SAA	
MANGAN	***UR***	< 10 mg/l			Colorimetrie	

DENUMIREA	FLUID DE DOZARE	VALORI NORMALE		FACTOR DE CONVERSIE ÎN SI	METODE DE DOZARE	VARIAȚII FIZIOLOGICE SAU/ȘI CAUZE DE EROARE
METIONINĂ	***P***	0,1 - 0,6 mg/dl	5 - 40 μmol/l	67,02	M. cinetică	
MIOGLOBINĂ	***U***	< 150 mg/24 h	< 9 μmol/24 h	0,06	Colorimetrie	
NEOPTERINĂ	***U***	Neopterină urinară/ Creatinină < 200			ELISA	
NICHEL	***U***	< 120 μg/l			Colorimetrie	
5' NUCLEOTIDAZĂ	***S***	1 - 11 U/l	0,02 - 0,18 μkat/l	0,01667	M. cinetică	
ORNITINĂ	***P***	0,4 - 1,4 mg/dl	30 - 400 μmol/l	75,67	M. cinetică	
ORNITIN-CARBAMIL-TRANSFERAZA – OTC	***S***	< 15 UI/l			HPCG Chemiluminometrie	
PEPTID C	*V. constante endocrinologice*					
PIRUVAT KINAZĂ	***P***	10 - 15 UI/g hemoglobină la 37°C			M. cinetică	
PLUMB	***S*** ***UR***	< 0,8 mg/l < 80 μg/zi	< $4x10^{-3}$ mmol/l	0,004826	Flamfotometrie	***Obs.:*** creșterea excreției urinare se poate asocia cu o creștere a eliminării de porfirine
PORFIRINE **coproporfirine** **protoporfirine** **uroporfirine**	 ***UR*** ***E*** ***Materii fecale*** ***E*** ***UR***	 < 45 - 180 μg/24h 1 - 2,5 μg/dl < 400 μg/zi 15 - 50μg/dl 5 - 20 μg/zi	 68 - 276 nmol/zi 153 - 381 μmol/l < 610 mmol/zi 0,28 - 0,9 μmol/l 6 - 24 mmol/zi	 1,527 152,7 0,0177 1,204	M. chimică	***Obs.:*** creșterea eliminării de coproporfirine se asociază cu o creștere a coproporfirinelor eritrocitare și din materiile fecale, în funcție de etiologie.
PORFOBILINOGEN	***UR***	< 2 mg/zi	< 9 μmol/zi	4,42		
POTASIU (K^+)	***ST (prelevare fără garou)*** ***UR*** ***LCR*** ***Lacrimi*** ***LA (la termen)*** ***Spermă*** ***Transpirație***	3,5 - 5,3 mEq/l 26 - 128 mEq/zi 1 - 5 g/zi 2,7 - 3,9 mEq/l 24,1 mEq/l 4,2 mEq/l 17 - 27,4 mEq/l 10 mEq/l	3,5 - 5,3 mmol/l 26 - 128 mmol/zi 2,7 - 3,9 mmol/l 24,1 mmol/l 4,2 mmol/l 17 - 27,4 mmol/l 10 mmol/l	1 25,6 1	Flamfotometrie	↑ stază (garou), sânge hemolizat, fluoruri, oxalați, la fumători ↓ EDTA ***Obs.:*** variază în funcție de ingestia alimentară (↑post prelungit; aport excesiv de bicarbonat de sodiu)
PROLINĂ	***P***	1,2 - 3,9 mg/dl	105 - 340 μmol/l	86,86	M. cinetică	
PROTEINE BENCE-JONES	***U***	> 600 mg/l			Electroforeză	Apar în afecțiuni maligne și paraproteinemii
PROTEINA C MUSCULARĂ	***S***	0,7-1,3 g/l			Imunoaglutinare	

PROTEINA C REACTIVĂ	*S*	< 12 mg/l			Imuno-aglutinare	
PROTEINE totale (albumine, v.; globuline, v.)	*ST* *UR* *LCR*	63 - 78 mg/ml < 150 mg/zi < 40 mg/dl	63-78 g/l 0,15-0,45 g/l	1 0,01	Refractometrie Turbidimetrie	↓ la copil
PROTEINE S **- EPIBOLINĂ** **- VITRONECTINĂ** **- COFACTOR PENTRU PROTEINA C**	*S*	70-130% (0,7-1,3 g-l)			Western blot ELISA	
SERINĂ	*P*	0,8 - 1,8 mg/dl	75 - 170 µmol/l	95,16	M. cinetică	
SIDEROFILINĂ (sau TRANSFERINĂ)	*S*	3,1 - 3,5 ng/l	55 - 62 µmol/l	17,7	RIA	
SODIU (Na^+)	*S*	135 - 145 mEq/l	135 - 145 mmol/l	1	Flamfotometrie	Excreția de sodiu variază: ↓ diminuare aport NaCl; pre-menstrual ↑ creștere aport NaCl; post-menstrual ***Obs.:*** ingestia de Na^+ alimentar poate determina variații mari ale excreției; în cazul unui exces sau carențe în Na^+, valorile serice pot fi menținute normale un anumit timp, prin variații ale excreției urinare.
	UR	43 - 217 mEq/zi	43 - 217 mmol/24h	1		
		1 - 5 g/zi	43 - 217 mmol/24h	43,5		
	LCR	135 - 145 mEq/l	135 - 145 mmol/l	1		
	Lacrimi	145 mEq/l	145 mmol/l	1		
	LA (la termen)	127 mEq/l	127 mmol/l	1		
	Spermă	100 - 133 mEq/l	100 - 133 mmol/l	1		
	Transpirație	n. n.:10 - 62 mEq/l	10 - 62 mmol/l	1		
		1-10 ani: 3,3 - 35,7 mEq/l	3,3 - 35,7 mmol/l	1		
		adult: 0 - 94 mEq/l	0,94 mmol/l	1		
SULFAȚI	*S*	30-35 mg/l	312-364 mmol/l	10,4	colorimetrie	
	UR	2-3,5 g/24 h				
SULFOCIANAȚI (SCN)	*S)*	< 8 mg/l			colorimetrie	
	UR	< 30 mg/l				
TESTE DE FLOCULARE	*S*					
- CLOSS		4				
- GROSS		(-) la 2 ml				
- HANGER		0-1				
- KUNKEL		<35 U Vernes				
- MCLAGAN		<35 U Vernes				
- ROȘU COLOIDAL		0-1				
- TIMOL		2/4 U McLagan				
TIMOL	*S*	0 - 4 U			Turbidimetrie	↑ căldură, heparină, hiperlipidemie
TIROZINĂ	*P*	0,4 - 1,6 mg/dl	20 - 90 µmol/l	55,19	M. cinetică	
TRANSAMINAZĂ GLUTAMIC-OXALO-ACETICĂ (TGO)	*S*	F: 9 - 25 UI/l B:10 - 40 UI/l	0,15 - 0,42 µkat/l 0,17 - 0,47 µkat/l	0,01667	M. cinetică	↑ la n. n.; după efort muscular

DENUMIREA	*FLUID DE DOZARE*	*VALORI NORMALE*		*FACTOR DE CONVERSIE ÎN SI*	*METODE DE DOZARE*	*VARIAȚII FIZIOLOGICE SAU/ȘI CAUZE DE EROARE*
TRANSAMINAZĂ GLUTAMIC-PIRUVICĂ (TGP, ACAT)	*S*	F: 7 - 30 UI/l B:10 - 55 UI/l	0,12 - 0,50 μkat/l 0,17 - 0,91 μkat/l	0,01667	M. cinetică	↑ la n. n., maximum în ziua a cincea
TRIGLICERIDE	*S*	40 - 150 mg/dl	0,45 - 1,69 mmol/l	0,01129	SAA	↑ după un prânz bogat în lipide (maximum la 6 ore); cu vârsta
TRIPTOFAN	*P*	0,5 - 2,5 mg/dl	25 - 125 mmol/l	48,97	M. cinetică	
UREE	*ST, S* *P* *UR*	F: 0,287±0,071 g/l B: 0,32±0,065 g/l 10 - 35 g/zi	4,8±1,7 mmol/l 5,3±1,1 mmol/l	35,7x10^{-6}	Colorimetrie	↑ cu vârsta (≤ 0,2 g/l la adolescent, până la 0,33 g/l după 65 ani); la n. n., în prima săptămână de viață; după un prânz bogat în proteine ↓ la gravidă; regim sărac în proteine și bogat în hidrați de carbon
UROBILINĂ	*UR*	2 - 3 mg/24h				
UROPORFIRINOGEN-SINTETAZĂ	*E*	22 - 42 mmol/ml/h	6 - 11,8 mmol/l/sec.	0,2778	M. cinetică	
VALINĂ	*P*	1,7 - 3,7 mg/dl	145 - 315 μmol/l	85,36	M. cinetică	
VITAMINĂ A (retinol)	*S*	**< 1 an:** 400 - 800 μg/l **adult:** 200 - 300 μg/l	**< 1 an:** 1,4 - 2,8 μmol/l **adult:** 0,7 - 1,05	0,0035	M. chimică, Colorimetrie SAA	↓ steatoree; absorbție intestinală diminuată
VITAMINĂ B_1 (tiamină)	*S* *UR*	50 (> 40) μg/l 100 - 300 μg/24h	190 (> 150) nmol/l	3,77	M. chimică Colorimetrie	↓ tranzit intestinal accelerat (cronic)
VITAMINĂ B_2 **riboflavină** **uroflavină**	*P* *UR*	3,2 μg/100 mL 0,543 - 0,913 mg/zi			Robinson	
VITAMINĂ B_5 (acid pantotenic)	*UR*	1,46 - 6,79 mg/zi			Porter	
VITAMINĂ B_6 (piridoxină)	*UR*				Lecoq	
VITAMINĂ B_{12}	*S* *UR*	150 - 950 ng/l 0,131 μg/zi	110 - 700 pmol/l	0,738	RIA	↓ administrare de clorpromazină
VITAMINĂ C (acid ascorbic)	*S* *L* *UR*	2 - 20 mg/l 260±2 mg/l 20 - 40 mg/l	11 -114 μmol/l 114 - 227 μmol/l	5,68 5,68	M. chimică Colorimetrie	***Obs.:*** stocare la nivelul leucocitelor, a. î. practic, orice valoare sanguină poate fi compatibilă cu normalul; ↓ ingestia redusă de alimente, chiar dacă nu există carențe cronice
VITAMINĂ D (25-OH-colecalciferol)	*S*	15 - 80 μg/l			M. chimică	***Obs.:*** variază în funcție de expunerea la radiații ultraviolete
VITAMINĂ E (α-tocoferol)	*S*	5 - 10 mg/l	12 - 24 μmol/l	2,4	M. chimică	***Obs.:*** scăderea nivelului plasmatic de tocoferol determină scăderea duratei de viață a hematiilor și crește eliminarea de creatinină

VITAMINĂ H (biotină)	***UR***	0,33 - 0,75µg/kgc/zi			M. chimică	***Obs.:*** variază direct proporțional cu ingestia de vitamină H
VITAMINĂ K	*V. protrombină (Constante hematologice)*					
VITAMINĂ PP (amidă nicotinică)	***UR***	< 0,044 g/zi			Holman	↑ graviditate (ultimul trimestru)
ZINC	***S***	75 - 120 µg/dl	11,5 - 18,5 µmol/l	0,1530	Flamfotometrie	↑ plăgi deschise, cu suprafață mare ↓ tratament cu corticosteroizi

CONSTANTE ENDOCRINOLOGICE

DENUMIREA	*FLUID DE DOZARE*	*VALORI NORMALE*		*FACTOR DE CONVERSIE ÎN SI*	*METODE DE DOZARE*	*VARIAȚII FIZIOLOGICE SAU/ȘI CAUZE DE EROARE*
		UNITĂȚI UZUALE	*SI*			
ACID HIDROXIINDOL ACETIC	*UR*	2 - 9 mg/zi	10 - 47 μmol/zi	5,23	Colorimetrie	***Obs.:*** valori mai mici la femeie decât la bărbat
ACID HIPURIC	*UR*	< 2 g/l			HPLC, TLC	Crescut: efort fizic, hipoxie
ACID MANDELIC	*UR*	< 200 mg/l			HPLC HPGC TLC	Crescut la muncitorii din industria stirenului
ACTH (H ADRENOCORTICOTROP CORTICOTROPINĂ) ora 8 a. m. , à jeun	*P (sânge venos)*	10 - 70 ng/l	2 - 16 pmol/l	0,220	RIA	***Obs.:*** ritm circadian, maximum - dimineața, ora 8 a. m. (12 μg/oră), minimum - seara, ora 20 (1,4 μg/oră)
ACTIVITATEA RENINEI PLASMATICE (ARP) **ingestie sodată normală** **regim hiposodat**	*P*	***decubitus de 6 ore*** ***ortostatism de 4 ore*** ***decubitus de 6 ore*** ***ortostatism de 4 ore*** ***ortostatism de 4 ore cu diuretic***	0,5 - 1,6 μg/l/h 1,9 - 3,6 μg/l/h 2,2 - 4,4 μg/l/h 4,0 - 8,1 μg/l/h 6,8 – 15 μg/l/h		RIA IE	↑ la gravidă ↓ în caz de creștere a volumului plasmatic (ingestie crescută de NaCl etc.) ***Obs.:*** valorile variază semnificativ în funcție de condițiile de recoltare
ALDOSTERON **ortostatism** **decubitus**	 *S,P* *S,P* *UR*	 4 - 30 ng/dl <16 ng/dl 6 - 25 μg/zi	 110 - 860 pmol/l <444 pmol/l 17 - 69 nmol/zi	 27,74 2,774	 RIA IE	***Obs.:*** se preferă dozarea în urina din 24 ore ↑ regim hiposodat; pierderi excesive de sodiu asociate cu reabsorbție de potasiu (ex. transpirații excesive); după administrare de săruri de potasiu; trimestrul III de graviditate ↓ perfuzii de soluții saline hipertone în cantități mari; scădere a absorbției $K^{Å}$; ingestie lichidiană crescută
AMP ciclic	*P* *UR*	1 - 3 mg/24 ore	15,8 ± 2,8 nmol/l 2 - 10 μmol/24 ore	3,03	RIA IE	***Obs.:*** ritm circadian la adult; valorile maxime se situează între orele 21 - 24 ; valorile minime, între 6 - 9 a. m.
ANGIOTENSINĂ II	*S* *sânge* *-arterial* *-venos*	24 ± 12 ng/l 50 - 75% (din concentrația sângelui arterial)			RIA	
ANDROSTENDION (sau Δ-4 ANDROSTENDION)	*P*	F: 1 - 2,2 μg/l B: 0,8 - 2,3 μg/l	3,5 - 7,6 nmol/l 3 - 8 nmol/l	3,46	RIA IE	***Obs.:*** variații în funcție de vârstă și sex; interpretarea valorilor se face în contextul concentrațiilor celorlalți hormoni steroizi
ANDROSTERON	*UR*	F: 0,3 - 6 mg/zi B: 1,8 - 7,7 mg/zi	1 - 20 μmol/zi 6 - 26 μmol/zi	3,46	RIA IE	***Obs.:*** variații în funcție de vârstă și sex
ARGININ - VASOPRESINĂ, (ADH, H ANTIDIURETIC)	*P* *UR*	1,0 - 13,3 pg/ml F: 0,15 - 0,60 μU/ml B: 0,04 - 0,85 μU/ml < 15 μUI/24 ore			RIA IE M. biologică	↓ insuficiență cardiacă congestivă

CALCITONINĂ	***S***	**F**: 0 - 20 pg/ml **B**: 0 - 28 pg/ml			RIA IE	***Obs.:*** gastrina stimulează secreția de calcitonină
CATECOLAMINE						
totale	***UR***	< 100 µg/zi	< 592 nmol/24 ore	5,92	Cromatografie	***Obs.:*** în cazul dozării oricărui tip de catecolamine trebuie evitată ingestia de banane (conțin noradrenalină - **C. E.**)
fracțiuni	***P*** ***UR***	*V. acid vanilmandelic, acid homovanilic, metanefrine, adrenalină, noradrenalină* *V. dopamină, epinefrină, norepinefrină*				
ACID VANILMANDELIC (AVM sau 4-HIDROXI, 3-METOXI-MANDELIC)	***UR***	1 - 6 mg/24 ore 0,7 - 2,5 µg/mg creatinină	5 - 30 µmol/24 ore	5,04	Cromatografie	↓ insuficiență renală ***Obs.:*** variații în relație cu prezența în alimentele ingerate – **C. E.**
ACID HOMOVANILIC (AHV)	***UR***	< 15 mg/24 ore	< 82 µmol/24 ore	5,489	Cromatografie	
ADRENALINĂ	***P*** ***UR***	< 10 µg/l 1 - 7 µg/24 ore	5 - 38 nmol/24 ore	5,46	Cromatografie	↑ eliminarea este mai crescută ziua decât noaptea; stress fizic și/sau psihic (eliminarea se poate dubla); hipoglicemie insulinică; ingestie de banane ↓ excreția este mult redusă în caz de insuficiență renală
NORADRENALINĂ	***UR***	15 - 20 µg/24 ore	89 - 119 nmol/24ore	5,92		
DOPAMINĂ	***P*** ***UR***	0 - 30 pg/ml 65 - 400 µg/zi	0 - 196 nmol/l 424 - 2612 nmol/zi	6,53 6,53	Cromatografie	↑ la n. n. și sugar, moderat crescută până la 5 ani
EPINEFRINĂ (în ortostatism)	***P*** ***UR***	0 - 140 pg/ml 1,7 - 22,4 µg/zi	0 - 764 pmol/l 9,3 - 122 nmol/zi	5,458 5,458	Cromatografie	↓ în decubitus
NOREPINEFRINĂ (în ortostatism)	***P*** ***UR***	200 - 1700 pg/ml 12,1 - 85,5 µg/zi	1,18 - 10,0 nmol/l 72 - 505 nmol/zi	0,00591 5,911	Cromatografie	↓ în decubitus
METANEFRINE totale	***UR***	0,2 - 0,6 mg/zi (<1,2)	1 - 3,2 µmol/zi (<6,5)	5,46	SAA	↑ în primii 2 ani de viață
17 CETO-STEROIZI (17 CS) totali	***UR***	**F**: 6 - 10 mg/zi **B**: 12 - 20 mg/zi	20 - 35 µmol/zi 41 - 70 µmol/zi	3,47	Colorimetrie (reacția Zimmerman)	↓ la copil, fără diferențe între cele două sexe ↑ nivel maxim de excreție la 30 ani
fracțiuni:11OXI-17 CS		**F**: 2,9 µmol/zi **B**: 3,4 µmol/zi			Cromatografie	
CORTIZOL **orele 8-12 a. m., à jeun** **orele 12- 20 a. m.** **orele 20-8 a. m.**	***P***	5 - 25 µg/dl 5 - 15 µg/dl 0 - 10 µg/dl	138 - 690 nmol/l 138 - 410 nmol/l 0 - 276 nmol/l	27,59	RIA	***Obs.:*** ritm circadian
liber	***UR***	20 - 70 µg/zi (< 110)	55 - 193 nmol/zi	2,759	RIA	
11 DEZOXI CORTIZOL (COMPUSUL S)	***P***	< 1 µg/dl	< 30 nmol/l	28,86	Colorimetrie	

DENUMIREA	*FLUID DE DOZARE*	*VALORI NORMALE*		*FACTOR DE CONVERSIE ÎN SI*	*METODE DE DOZARE*	*VARIAȚII FIZIOLOGICE SAU/ȘI CAUZE DE EROARE*
DHT – dihidro-testosteron	*UR*	**B**: 0,4-0,9 μg/l **F**: 0,2-0,4 μg/l	B: 1,384-3,114 nmol/l F: 0,692-1,384 nmol/l	3,46	ELISA	
DEHIDROEPI - ANDROSTERON (DHEA)	*P* *UR*	2 - 9 μg/l **F**: 0,5 - 1,5 mg/zi **B**: 1 - 2,1 mg/zi	7 - 31 nmol/l 1,7 - 5,2 μmol/zi 3 - 7 μmol/zi	3,467 3,46	Colorimetrie (Jayle și Malassis)	↑ pentru ambele sexe, valorile cele mai crescute sunt între 30 - 45 ani ↓ la copil, dozabil în jurul vârstei de 7 - 8 ani; la femeie după menopauză; la bărbat după 60 ani
DEHIDROEPI - ANDRO - STERON SULFAT (DHEAS)	*P*	500 - 2500 μg/l	1,3 - 6,7 μmol/l	$2{,}714 \cdot 10^3$		
ENOLAZA NEURO-SPECIFICĂ	*S*	6-8 ng/ml			Imunochimie	
ENZIMA DE CONVERSIE A ANGIOTENSINEI – ECA	*S*	22-35 nmol/ml/min			ELISA	
ERITROPOIETINĂ	*S*	≤ 19 U/l			RIA	
ETIOCOLANONĂ	*U*	B: 1,3-9 mg/24h F: 0,6-6 mg/24h		3,45	HPLC	
ESTRADIOL (E_2)	*P*	**F**: ***Faza foliculară***: 20 - 120 ng/l ***Pic ovulator:*** 140 - 400 ng/l ***Faza luteală:*** 50 - 210 ng/l ***Postmenopauză:*** < 30 ng/l ***Prepubertar:*** < 20 ng/l **B**: < 30 ng/l	73 - 440 pmol/l 514 - 1468 pmol/l 183 - 770 pmol/l < 110 pmol/l < 73 pmol/l < 110 pmol/l	3,67	RIA	***Obs.:*** variații în funcție de sex, vârstă; la femeie, în funcție de fazele ciclului menstrual
ESTRIOL	*UR*	**F**: ***Ovulație:*** 28 - 99 μg/zi ***Faza luteală:*** 22 - 105 μg/zi ***Menopauză:*** 1,4 - 19,6 μg/zi **B**: 5 - 18 μg/zi	95 - 345 nmol/zi 75 - 365 nmol/zi 5 - 70 nmol/zi 15 - 60 nmol/zi	3,468	RIA	***Obs.:*** variații în funcție de vârstă și sex; variază mult în funcție de perioada de gestație
ESTROGENI (H) (ESTRADIOL)	*S*	**F**: 20 - 300 pg/ml ***Ovulație:*** 200 - 800 pg/ml **B**:< 50 pg/ml	70 - 1100 pmol/l 750 - 2900 pmol/l < 180 pmol/l	3,671	RIA	***Obs.:*** variații în funcție de vârstă și sex
ESTROGENI - RECEPTORI	*T*	pozitivi la > 10 fmoli/mg proteină citosol			RIA	

ESTRONĂ	***P, S***	F: ***ciclu menstrual***				***Obs.:*** variații în funcție de vârstă și sex
		1 - 10 zile :				
		43 - 180 pg/ml	160 - 665 pmol/l	3,699		
		11 - 20 zile:				
		75 - 196 pg/ml	275 - 725 pmol/l	3,699		
		20 - 39 zile:				
		131 - 201 pg/ml	485 - 745 pmol/l	3,699		
		B: 29 - 75 pg/ml	105 - 275 pmol/l	3,699		
	UR	F: 2 - 25 µg/zi	5 - 90 nmol/zi	3,699		
FENILALANINĂ	***S***	10-30 mg/l	0,605-1,815 mmol/l	0,0605	HPLC	
GASTRINĂ	***P***	20 - 200 pg/ml			RIA	↑postprandial
GLUCAGON	***P***	50 - 100 ng/l			RIA	↑ efort fizic; după o perioadă de post alimentar; hipoglicemie; administrare de corticosteroizi
GONADOTROFINĂ CORIONICĂ (βHCG)	***P***	***în afara gravidității:*** nedetectabil (<10 UI/l)			RIA	***Obs.:*** variații în perioada gravidității ↑ valorile pot crește foarte mult în cazul sarcinilor gemelare
		graviditate după ziua a 10-a: ≥ 10 UI/l				
	UR	***în decursul gravidității:***				
		ziua 15: 150 UI/l				
		ziua 25: 1500 UI/l				
		săptămâna a 8-a: 50000 - 200000 UI/l				
		săptămâna a 12-a: 10000 - 50000 UI/l				
		trimestrul II : 2000 - 5000 UI/l				
		trimestrul III : 1000 - 5000 UI/l				
GONADOTROPI (H) FOLICULINOSTIMULANT (FSH)	***P***	F: ***Faza foliculară:***	1 - 6 UI/l		RIA	↓ administrare de fenotiazine
	UR		5 - 25 UI/zi			
	P	**Pic ovulator:**	6 - 10 UI/l			
	UR		10 - 30 UI/zi			
	P	**Faza luteală:**	1 - 3 UI/l			
	UR		1 - 15 UI/zi			
	P	**Post menopauză**	> 20 UI/l			
	UR		> 45 UI/zi			
	P	B:	1 - 5 UI/l			
	UR		5 - 22 UI/zi			
LUTEINIZANT (LH)	***P***	F: ***Faza foliculară:***	0,5 - 6 UI/l		RIA	↓ administrare de fenotiazine ***Obs.:*** secreție ciclică la femeie, secreție liniară la bărbat
	UR		10 - 35 UI/zi			
	P	***Pic ovulator:***	10 - 50 UI/l			
	UR		30 - 80 UI/zi			
	P	***Faza luteală:***	0,5 - 6 UI/l			
	UR		10 - 22 UI/zi			
	P	***Postmenopauză***	> 10 UI/l			
	UR					
	P	B:	1 - 5 UI/l			
	UR		10 - 40 UI/zi			

DENUMIREA	*FLUID DE DOZARE*	*VALORI NORMALE*		*FACTOR DE CONVERSIE ÎN SI*	*METODE DE DOZARE*	*VARIAȚII FIZIOLOGICE SAU/ȘI CAUZE DE EROARE*
HIDROXI-CORTICOSTEROIZI	***P*** ***9 a. m.*** ***ora 16*** ***ora 24*** ***UR***	8 - 26 µg/100 ml 2 - 18 µg/100 ml < 6 µg/100 ml F: 2 - 6 mg/zi B: 3 - 10 mg/zi F:75 - 307 µg/ 100ml B:108 – 396 µg/ 100ml	5,5 - 17 µmol/zi 8 - 28 µmol/zi	2,759	Colorimetrie	***Obs.:*** ritm circadian ↑ în perioada gravidității, valorile cresc și se observă scăderea fluctuației valorilor diurne și creșterea fluctuației pentru cele nocturne; creșterea valorilor și menținerea ritmului circadian în caz de stres, febră, dureri intense
17 HIDROXI-CORTICOIZI	***UR***	F: 78 – 311 µg/zi B: 108 - 396 µg/zi			Colorimetrie	***Obs.:*** includ cortizonul, hidrocortizonul și metaboliții lor ↑ la gravide, în ultimul trimestru
17 HIDROXIPROGESTERON	***P***	F: ***Faza foliculară:*** 0,02 - 0,8 µg/l ***Faza luteală:*** 0,9 - 3,04 µg/l ***Prepubertar:*** 0,2 - 0,54 µg/l ***Postmenopauză:*** < 0,45 µg/l B: ***Prepubertar:*** 0,12 - 0,3 µg/l ***Adult:*** 0,2 - 1,8 µg/l	0,6 - 2,4 nmol/l 2,7 - 9,2 nmol/l 0,61 - 1,63 nmol/l < 1,36 nmol/l 0,36 - 0,9 nmol/l 0,6 - 5,45 nmol/l	3,026	RIA IE	***Obs.:*** variație în funcție de sex, vârstă; la femeie, în funcție de fazele ciclului menstrual
HISTAMINĂ	***P***	0,1 – 0,5 µg/l			RIA	Crescut: stări alergice
	S	42-88 µg/l				
INSULINĂ	***S***	10 - 25 mUI/l	72 - 179 µmol/l	7,17	RIA	↑ la vârstnic, gravidă; obezitate, ingestie de alimente; perfuzie i. v. cu fructoză **C. E.:** recoltare pe heparină
LPH – HORMON LIPOTROFIC	***S***	< 200 ng/l			RIA	
MELATONINĂ	***S***	15 ng/l	0,0645 nmoli/l	0,0043	RIA	
OSTEOCALCINĂ	***S***	6,02-6,38 µg/l			RIA	
OXITOCINĂ	***S***	1,25 – 5 ng/l	1 – 4 pmol/l	0,8	RIA	↑ valorile se dublează la ovulație
	S				RIA	
PARATHORMON (PTH)	***P***	4 - 8 ng/ml			RIA IE	***Obs.:*** există o relație lineară între concentrația plasmatică a PTH și a calciului la <120 mg Ca^{2+} seric)

PEPTIDUL C	*S* *- à jeun* *S* *- à jeun* *- post-prandial*	0,3 - 3,7 µg/l 1 - 2,5 mg/l < 7 mg/l	0,1 - 1,22 nmol/l	0,33	RIA IE	↑ după ingestie de alimente (până la de două ori valoarea à jeun); ingestie de glucoză
PREALBUMINĂ TRANSTHYRETINĂ- TBG	*S*	0,25-0,46 g/l			Cromatografie micelară	
PREGNANDIOL	*UR*	F: ***Faza foliculară:*** 0,1 - 1,3 mg/zi ***Faza luteală:*** 1,2 - 9,5 nmol/l **B:** 0,2 - 1,2 nmol/l	0,3 - 5,3 µmol/zi 3,7 - 29,6 µmol/zi 0,6 - 3,7µmol/zi	3,12	Cromatografie	↑ la gravidă
PREGNANTRIOL	*UR*	0,5 - 2 mg/zi	1,5 - 6 µmol/zi	2,972	Cromatografie	↑ la gravidă
PROGESTERON	*P*	F: ***Faza foliculară:*** 0,05 - 2 ng/ml ***Faza luteală:*** 3,27 ng/ml **B:** < 2 ng/ml	< 6 nmol/l < 6 nmol/l	3,180	RIA	↑ la gravidă; valori foarte mari în sângele recoltat din cordonul ombilical
PROGESTERON RECEPTORI	*T*	pozitivi la > 10 fmoli/mg proteină citosol			RIA	
PROLACTINĂ	*P, S*	F: ≤ 25 ng/ml **B:** ≤ 15 ng/ml **copil:** ≤ 17 ng/ml			RIA IE	↑ clorpromazină ↓ L-dopa.
PROSTAGLANDINA E	*S*	250-1300 ng/l			RIA	
SEROTONINĂ (5HT)	*S*	100-300 µg/l	5,7-17,1 µm/l	0,057	ELISA RIA	
SOMATOMEDINĂ C (IGF I)	*P*	F: ***Preadolescent:*** 60,8 - 724,5 ng/ml ***Adolescent:*** 112,5 - 450 ng/ml ***Adult:*** 141,8 - 389,3 ng/ml B: ***Preadolescent:*** 65,5 - 841,5 ng/ml ***Adolescent:*** 83,3 - 378 ng/ml ***Adult:*** 57,0 - 326,5 ng/ml			RIA IE	***Obs.:*** variații în funcție de vârstă și sex
SOMATOTROP (H DE CREŞTERE, GH, STH)	*P* *à jeun*	0 - 5mg/ml			RIA	↑ copil (0 -10 mg/ml, la n. n. = 10 - 70 ng/ml); efort fizic; prânz bogat în proteine ↓ repaus fizic, obezitate; alimente cu un conținut mare de glucoză
STEROIZI GONADALI (H)	*V. androstendion, estradiol, progesteron, testosteron*					
STEROIZI SUPRARENALI (H)	*P* *UR*	*V. aldosteron, cortizol, DHEA, DHEAS compusul S, 17OH-progesteron* *V. aldosteron, cortizol liber, 17 OH-CS, 17 CS*				
TESTOSTERON (total)	*P*	F: 20 - 90 ng/dl B: ***Adult:*** 300 - 1100 ng/dl ***Prepubertar:*** 5 - 20 ng/dl	0,7 - 3,1 nmol/l 0,4 - 38,1 nmol/l 0,17 - 0,7 nmol/l	0,03467	RIA IE	***Obs.:*** ritm circadian de secreție (valori ↓ între orele 0 - 4 a. m.); variații în decursul ciclului menstrual (valori ↑ în faza luteală) și în graviditate (crește după săptămâna a 13-a)

DENUMIREA	*FLUID DE DOZARE*	*VALORI NORMALE*		*FACTOR DE CONVERSIE ÎN SI*	*METODE DE DOZARE*	*VARIAȚII FIZIOLOGICE SAU/ȘI CAUZE DE EROARE*
TIMOTAXINĂ (β-2-MICRO-GLOBULINĂ)	***S***	0,8-2,4 mg/l	67,8 – 203 nmol/l	84,75		
	UR	< 0,25 mg/24 h	< 21,19 nmol/zi			
TIREOTROPINĂ, H. TIREOTROP	*V. TSH*					
TIROGLOBULINĂ (Tg)	***S***	< 0,60 ng/ml	< 0,60 µg/l	1	RIA IE	
TIROXINĂ (T_4) **indice seric al T_4 libere (ITL)**	***S***	4 - 12 µg/dl 5 – 12 mg/dl	51 - 154 nmol/l 64 – 154 nmol/l	12,87	RIA IE	***Obs.:*** variații în funcție de metodă și de laborator ↑ n. n., în primele 7 zile de viață
TRIIODOTIRONINĂ (T_3)	***S***	75 - 195 ng/dl	1,2 - 3 nmol/l	$15{,}36 \cdot 10^{-3}$	RIA IE	**C. E.:** conservarea serului la temperatura ambiantă induce o creștere aparentă a nivelului T_4 ↓ hemoliză
REVERS-T_3	***S, P***	10 - 40 ng/dl	0,15 - 0,61 nmol/l	$15{,}36 \cdot 10^{-3}$	RIA IE	
TSH	***S***	0,5 - 5 µU/ml	0,5 - 5 mU/l	1	RIA IE	***Obs.:*** poate fi crescut la n. n., în primele 4 zile de viață

CONSTANTE HEMATOLOGICE

DENUMIREA	*FLUID DE DOZARE*	*VALORI NORMALE*		*FACTOR DE CONVERSIE ÎN SI*	*METODE DE DOZARE*	*VARIAȚII FIZIOLOGICE SAU/ȘI CAUZE DE EROARE*
		UNITĂȚI UZUALE	*SI*			
ANTITROMBINA III (AT III)	*ST+* *EDTA*	75-100%	0,85-1,3		Iunoelectroforeză	Crescut: colestaza Scăzut: anticoncepționale orale
COPROPORFIRINE I ȘI III – PRODUȘI DE DEGRADARE A HEMULUI	*S*	37-62,6 μg/l	56,61 – 95,78 nmol/l	1,531	HPLC	
	U	100-300 μg/24 h	153-459 nmol/24 h			
HEMOGRAMA						
HEMATII		(/mm^3) **F.**: 4,3 - 5,5x10^6 **B.**: 4,5 - 5,9x10^6	(/l) 4,3 - 5,5x10^{12} 4,5 - 5,9x10^{12}	10^6	automat - Coulter manual (M. clasică)	***Obs.:*** variații în funcție de vârstă și sex
LEUCOCITE, total		4000 - 10000	4 - 10x10^9	10^6		modificările numărului total de leucocite reflectă frecvent modificări ale numărului de neutrofile
LIMFOCITE		1000 - 3500 (15 - 35%)	1 - 3,5 x10^9	10^6		***Obs.:*** limfocitoză la n. n. și sugar, (mai marcată între lunile 8 - 12, până la 60%)
MONOCITE		0 - 800 (0 - 8%)	0 - 0,8 x10^9	10^6		↑ la n. n. (până la 9%)
POLIMORFONUCLEARE						↑ la n. n. (bazofilele și neutrofilele nesegmentate)
BAZOFILE		0 - 200 (0 - 2%)	0 - 0,2 x10^9			
EOZINOFILE		0 - 700 (0 - 7%)	0 - 0,7 x10^9			
NEUTROFILE		2000 - 6000 (< 60%)	2 - 6 x10^9			
PROTOPORFIRINE	*S (HT)*	275-585 μg/l	489,5-1041 μmol/l	1,78		
RETICULOCITE	*ST +* *EDTA*	25000 - 75000 (0,5 - 1,5%)	25 - 75 x10^9			**C. E.:** la numărătoare pe un număr prea mic de elemente ↑ la n. n. , în prima săptămână de viață
TROMBOCITE		2x10^5 - 4x10^5	2x10^{11} - 4x10^{11}	10^6		↑ la sugar, în luna a 3-a de viață
CARBOXIHEMOGLOBINĂ	*ST*	< 5% din hemoglobina totală	< 0,05 din saturarea totală a Hb	0,01	SAA	↑ la fumători ***Obs.:*** simptomatologie clinică la >20 %
HAPTOGLOBINĂ	*ST*	50 – 220 mg/dl	0,5 - 2,2 g/l	0,01	automat - Coulter manual (clasic)	
HEMATOCRIT	*ST*	**F.**: 36 - 47% **B.**: 40 - 54%			automat-Coulter manual (M. clasică) centrifugare	

DENUMIREA	*FLUID DE DOZARE*	*VALORI NORMALE*		*FACTOR DE CONVERSIE ÎN SI*	*METODE DE DOZARE*	*VARIAȚII FIZIOLOGICE SAU/ȘI CAUZE DE EROARE*
		UNITĂȚI UZUALE	*SI*			
HEMOGLOBINĂ (Hb)	*ST*	F: 12 – 16 g/dl B: 13 - 18 g/dl	8 - 11,2 mmol/l 7,4 - 9,9 mmol/l	0,6206 0,6206	SAA	***Obs.***: variază cu vârsta
HEMOGLOBINĂ A_2 (HbA_2)		1,5 - 3,5%			Electroforeză	
HEMOGLOBINĂ FETALĂ (HbF)		< 2%				
HEMOGLOBINĂ GLICOZILATĂ		5 -- 8%				
METHEMOGLOBINĂ		< 1,7%				
SULFHEMOGLOBINĂ		0				
GAZE DIN SÂNGE						
BIOXID (DIOXID) DE CARBON (CO_2) concentrație	*P*	21 – 30 mEq/l	21 – 30 mmol/l	0,1333	Manometrie + Electrometrie	↓ hipotermie
presiune (P_aCO_2)	*ST arterial*	35 – 45 mmHg	4,7 - 6,0 KPa	0,1333	Ecuația Hasselbach-Henderson (calcul)	
MONOXID DE CARBON (CO)	*S*	1 - 8 mL/l			Spectrometrie	
OXIGEN						
concentrație (SaO_2) (saturație în O_2)	*ST arterial*	96 – 100%			Spectrometrie în I. R.	**C. E.**: prelevare de sânge venos
presiune (P_aO_2)	*ST arterial*	75 - 100 mmHg			Polarografie	**C. E.**: prelevare de sânge venos ↓ hiperleucocitoză (> 50000/mm^3)
HEMOSTAZĂ ȘI COAGULARE						
FACTORII COAGULĂRII						
I - Fibrinogen	*ST*	0,2 - 0,4 g/dl	4 – 0 μmol/l	29,41	Test automat de coagulare	
II – Protrombină	*pe citrat*					
V – Proaccelerină	*P*	60 – 140 %	0,6 - 1,4 μmol/l	0,01		
VII – Proconvertină		60 – 140 %	0,6 - 1,4 μmol/l	0,01		
VIII - Antihemolitic A		60 – 140 %	0,6 - 1,4 μmol/l	0,01		
IX - Antihemolitic B		50 – 200 %	0,5 – 2 μmol/l	0,01	M. de disoluție a cheagului cu uree	
X - Stuart și Power		60 – 140 %	0,6 - 1,4 μmol/l	0,01		
XI - Rosenthal		60 – 140 %	0,6 - 1,4 μmol/l	0,01		
XII - Hageman		60 – 140 %	0,6 - 1,4 μmol/l	0,01		
XIII - Fibrin Stabilizing Factor		negativ				

TIMP DE SÂNGERARE	***lobul urechii***	< 1 - 6 min	M. Duke	**C. E.**: scarificare incorectă
TIMP DE CEFALINĂ **KAOLIN** **HOWELL** **QUICK** **DE TROMBINĂ**	***antebraț*** ***ST*** ***pe citrat***	< 10 min < 5 sec. diferență față de martor < 30 sec. diferență față de martor < 1 sec. diferență față de martor < 5 sec. diferență față de martor	M. Ivy M. Proctor - Rappaport M. Quick M. Stefanini	**C. E.**: temperatura băii **C. E.**: Prelevarea sângelui pe heparină, temperatura băii
TIMP DE COAGULARE	***ST***	4 - 8 min	M. Lee-White	↑ prezență de anticoagulant
TIMP DE RETRACȚIE A CHEAGULUI	***ST venos***	2 - 4 ore		↑ trombopenie
TIMP PARȚIAL DE TROMBOPLASTINĂ	***ST***	68 - 82 sec (standard) 32 - 46 sec (activat)		
PRODUȘI DE DEGRADARE AI FIBRINEI (PDF)	***ST***	0,5 - 5 μg/ml (< 10)		

PARAMETRI AI HEMATIEI			
DIAMETRU	5,5 - 8,8 μm	automat-Coulter	
VOLUM ERITROCITAR MEDIU (VEM)	82 – 92 μm^3		
HEMOGLOBINĂ ERITROCITARĂ MEDIE (HEM)	28 - 33 pg		
CONCENTRAȚIE DE HEMOGLOBINĂ ERITROCITARĂ MEDIE (CHEM)	32 - 36 g/dl masă eritrocitară		
REZISTENȚĂ GLOBULARĂ	0,44 - 0,35 NaCl		

MIELOGRAMA				
CELULE	***VALOAREA MEDIE***	***LIMITE DE VARIAȚIE (%)***		
CELULE SUȘE (BLASTE)	0	0 - 2		
LINIE ERITROCITARĂ				
PROERITROBLASTE **ERITROBLASTE** **(bazofile, policromatofile, acidofile)**	4 18	1 - 8 7 - 32		***Obs.***: ↑ la n. n. , dar ↓ după prima săptămână de viață până la 3 l apoi ↑ progresiv
LINIE GRANULOCITARĂ				***Obs.***: valori mai mari la n. n. (până la dublul valorilor de la adult, în prima lună de viață)
MIELOBLASTE	2	0,3 - 5		
PROMIELOCITE	5	1 - 8		
MIELOCITE	12	5 – 19		
NEUTROFILE	1,5			
EOZINOFILE	0,3	0,5 - 3		
BAZOFILE	22	0 - 0,5		
METAMIELOCITE		13 - 32		
POLINUCLEARE				
NEUTROFILE	20	7 - 30		
EOZINOFILE	2	0,5 - 4		
BAZOFILE	0,2	0 - 0,7		

DENUMIREA	*FLUID DE DOZARE*	*VALORI NORMALE*		*FACTOR DE CONVERSIE ÎN SI*	*METODE DE DOZARE*	*VARIAȚII FIZIOLOGICE SAU/ȘI CAUZE DE EROARE*
		UNITĂȚI UZUALE	*SI*			
ALTE LINII						**Obs:** ↑ în prima lună de viață (40%); în primii 2 ani (20%)
LIMFOCITE		10	3 - 17			
MONOCITE		2	0,5 - 5			
PLASMOCITE		0,4	0 - 2			
MEGACARIOCITE		0,4	0,03 - 3			
CELULE RETICULARE		0,2	0,1 - 2			

CONSTANTE IMUNOLOGICE

DENUMIREA	*FLUID DE DOZARE*	*VALORI NORMALE*		*FACTOR DE CONVERSIE ÎN SI*	*METODE DE DOZARE*
		UNITĂȚI UZUALE	*SI*		
COMPLEMENT					
C_3	*S*	70-160 mg/dl	0,7-1,6 g/l	0,01	Nefelometrie
C_4		20-40 mg/dl	0,2-0,4 g/l	0,01	
FACTOR REUMATOID	*S*	< 30 UI/ml			Nefelometrie
IMUNOANTICORPI					
ANTI ADN NATIV	*S*	Negativ la diluție serică 1:10			Imunofluorescență indirectă
ANTICELULE INTERSTIȚIALE TESTICULARE	*S*	Negativ la diluție serică 1:10			Imunofluorescență indirectă
ANTICELULE PARIETALE GASTRICE	*S*	Negativ la diluție serică 1:20			Imunofluorescență indirectă
ANTICENTROMER	*S*	Negativ la diluție serică 1:40			Imunofluorescență indirectă
ANTICORPI ANTI-HIV	*S*	Negativ la diluție serică 1:40			ELISA Western blot Imunofluorescență
ANTINEUTROFILE	*S*	Negativ la diluție serică 1:40			Metodă imunologică - autoliză
ANTINUCLEARI	*S*	Negativ la diluție serică 1:8			Imunofluorescență indirectă
ANTIMITOCONDRIALI	*S*	Negativ la diluție serică 1:30			Imunofluorescență indirectă
ANTIMUȘCHI NETED	*S*	Negativ la diluție serică 1:20			Imunofluorescență indirectă
ANTIMUȘCHI STRIAT					
ANTIMICROZOMALI (TIROIDIENI)	*S*	Negativ la diluție serică 1:20			Imunofluorescență indirectă sau hemaglutinare
ANTISUPRARENALIENI	*S*	Negativ la diluție serică 1:10			Imunofluorescență indirectă
IMUNOGLOBULINE					
IgA	*S*	70-312 mg/dl	0,7-312 g/l	0,01	Nefelometrie
IgD		0 - 8 mg/dl	0 - 0,08 g/l	0,01	Nefelometrie
IgG		639-1349 mg/dl	6,39-13,49 g/l	0,01	Nefelometrie
IgM		56-352 mg/dl	0,56-3,52 g/l	0,01	Nefelometrie
IgE		< 103 UI/ml	< 247 µg/l	2,4	Nefelometrie
MARKERI TUMORALI					
ANTIGEN CARCINO-EMBRIONAR (CAE)	*P, S*	< 2,5 ng/ml			RIA

DENUMIREA	FLUID DE DOZARE	VALORI NORMALE		FACTOR DE CONVERSIE ÎN SI	METODE DE DOZARE
		UNITĂȚI UZUALE	SI		
ALFA – FETOPROTEINĂ (AFP)	*S*	Nedectabil la adulți normali			RIA
CA 15-3	*S*	< 30 UI/ml			RIA
CA 19-9	*S*	< 40 UI/ml			RIA
CA - 50	*S*	< 23 UI/ml			RIA
CA - 125	*S*	< 35 UI/ml			RIA
CA 72-4	*S*	< 6 UI/ml			RIA
CA 549	*S*	< 11 UI/ml			RIA
MCA (mucin-like cancer associated antigen)	*S*	< 15 UI/ml			RIA
PSA (prostate-specific antigen)	*S*	< 2,7 µg/l			RIA
SCC (squamous cell carcinoma antigen)	*S*	< 3 ng/ml			RIA
TPA (tissular polypeptidic antigen)	*S*	< 60 UI/ml			RIA

PROPRIETĂȚI FIZICO-CHIMICE ALE UNOR FLUIDE DIN ORGANISM

DENUMIREA	*FLUID DE DOZARE*	*VALORI NORMALE*		*FACTOR DE CONVERSIE ÎN SI*	*METODE DE DOZARE*	*VARIAȚII FIZIOLOGICE SAU/ȘI CAUZE DE EROARE*
		UNITĂȚI UZUALE	*SI*			
DELTA CRIOSCOPIC (Δc)						***Obs.:*** pentru a afla **Δc corectat** pentru o concentrație de uree serică ≥0,33 g/l se scade 0,03/gram de uree, iar pentru o concentrație de glucoză ≥1 g/l se scade 0,01/gram glucoză
total	***S***	0,56 ± 0,01			Crioscopie	
corectat		(- 0,54) - (- 0,57)			Calcul	
	UR	(- 1,2) - (- 1,8)			Crioscopie	
	LCR	- 0,56				
	Salivă	0,07 - 0,34				
	Secreție Gastrică	0,3 - 0,82				
	Suc pancreatic	(- 0,55) - (- 0,63)				
DENSITATE RELATIVĂ	***ST***	1,06			Densimetrie	***Obs.:*** densitatea urinei variază cu vârsta (este mai mare la copil) și cu regimul alimentar (crește proporțional cu volumul de lichide ingerat)
	P	1,03				
	UR	1,005 - 1,030				
	E	1,10				
	LCR	1,002 - 1,008				
OSMOLALITATE	***P***	280 - 300 mOsm/kg apă			Calcul	
	UR	500 - 1000 mOsm/ kg apă				
	LCR	292 - 297 mOsm/ kg apă				
	Bilă	299 mOsm/ kg apă				
OSMOLARITATE	***P***	280 - 300 mOsm/l plasmă			Calcul	***Obs.:*** se poate calcula cu formula: **Δc corectat x 5,4** (Natremie (mmol/l) x 2) + Glicemie (mmol/l) + Uree (mmol/l)
PRESIUNE ONCOTICĂ	***P***	30 torr	4 kPa	0,133		
pH	***ST arterial, heparinat***	**adult:** 7,4 ± 0,03			M. Riegel	↑expunere la aer, temperatură (± 0,015/grad).
	UR	4,6 - 7,8				
	LCR	7,31 - 7,34				
	Bilă					
	- hepatică	7,5				
	- veziculară	6,5 - 9				
	Salivă					
	Secreție:	6,5				
	- gastrică	1 - 3				
	- duoden	6,5 - 7,6				
	- jejun	6,3 - 7,3				
	- ileon	7,6				
	- colon	7,9 - 8,0				
	Suc pancreatic	8,6 - 8,8				

DENUMIREA	*FLUID DE DOZARE*	*VALORI NORMALE*		*FACTOR DE CONVERSIE ÎN SI*	*METODE DE DOZARE*	*VARIAȚII FIZIOLOGICE SAU/ȘI CAUZE DE EROARE*
		UNITĂȚI UZUALE	*SI*			
VISCOZITATE (relativă, față de apă)	***ST*** ***P*** ***S*** ***UR***	4,75 2,01 1,88 1,4 - 1,8			Viscozimetru Hess Viscozimetru Ostwald	
VITEZĂ DE SEDIMENTARE A HEMATIILOR **1 h** **2 h** **24 h**	***ST + EDTA***	**F**: 3 - 8 < 20 100 - 110	**B**: 3 - 5 < 15 90		M. Westergreen	↓ crioglobuline (< 37°C); hiperglicemie ↑ hipercolesterolemie
VOLUM SANGUIN	***ST*** ***P*** ***UR*** ***LCR***	**1 an:** 80 ml/kg **10 ani:** 75 ml/kg **pubertate:** 71 ml/kg **adult: F**: 67 ml/kg **B:** 75 ml/kg **adult**: **F:** 43 ml/kg **B:** 44 ml/kg **< 1 an:** 60 - 80 ml/24h **adult:** 18 - 20 ml/kg **adult:**100 - 160 ml/kg			Diluție radioizotopică a hematiilor marcate cu ^{51}Cr și/sau a albuminei marcate cu ^{131}I	**C.E.**: injectarea paravenoasă a soluției radioizotopice ***Obs.***: volumul urinar variază în funcție de vârstă (↑ la copil <10 ani); de ingestia de lichide (↑ direct proporțional, dacă nu este crescută eliminarea apei prin perspirație și respirație); invers proporțional cu perspirația și respirația
TENSIUNE SUPERFICIALĂ	***UR***	64 - 69 dine/cm			M. stalagmometrică	**C.E.**: ingestie de alcool, eter, fenoli, cloroform

COMPOZIȚIA VOLUMETRICĂ A GAZELOR DIN AERUL RESPIRAT (%)				
	aer inspirat	aer expirat	aer alveolar	
O_2	20,94	16,3	14,2	
CO_2	0,04	4	5,5	
N_2	79,02	79,7	80,3	
PRESIUNEA GAZELOR RESPIRATORII (mm Hg)				
	aer inspirat	aer expirat	ST arterial	ST venos
P_{O2}	150	100	95	40
P_{CO2}	0	40	40	46

CONSTANTE BIOCHIMICE ÎN PEDIATRIE

DENUMIREA	*FLUID DE DOZARE*	*VALORI NORMALE FACTOR DE CONVERSIE ÎN SI*		
		nou-născut sugar	***1-10 ani***	***peste 10 ani***
ACID CITRIC	**S**	26 – 90 μmol/l		
ACID LACTIC	**S**	0,9 – 2,23 mmol/l	0,55 – 2,22 mmol/l	
ACID PIRUVIC	**S**	0,03 – 0,10 mmol/l		
ACID URIC	**S**	20 – 70 mg/l	25 – 58 mg/l	30 – 75 mg/l
ACIZI BILIARI (AG) **total** **colic** **chenodezoxicolic** **dezoxicolic** **litocolic**	**S**			
ACIZI GRAȘI neesterificați	**S**	0,9 ± 0,47 mmol/l	0,7 ± 0,19 mmol/l	0,45 ± 0,14 mmol/l
ALANINĂ	**S**	293 ± 53 μmol/l	365 ± 103 μmol/l	390 ± 95 μmol/l
ALBUMINĂ	**S**	68,5 ± 5,1 g/l	72,5 ± 4,6 g/l	73,1 ± 5,1 g/l
AMINOACIZI (a.a.) **a.a. totali** **a.a. liberi** **a.a. conjugați**	**S**			
diferite tipuri de a.a.	**S**			
AMONIAC	**S**	n.n.: 9-15 μg/l	<10 μg/l	
ARGININĂ	**S**	63 ± 10 μmol/l	85 ± 19 μmol/l	97 ± 19 μmol/l
ASLO	*V. Constante biochimice*			
BILIRUBINĂ **conjugată** **neconjugată**	**S**	0 – 3 μmol/l 2 – 17 μmol/l		
CALCIU ionizat	**S**	n.n.: 1,02 ± 0,15 mmol/l	1,12 ± 0,06 mmol/l	1,08 ± 0,06 mmol/l
CERULEOPLASMINĂ	**S**	0,39 g/l		**F**: 0,2 ± 0,062 g/l **B**: 0,15 ± 0,039 g/l
CLOR (Cl^-)	**S**	n.n.:110 ± 4,5 mmol/l	103,2 ± 2,64 mmol/l	
COLESTEROL	**S**	1, 09 ± 0,16 mmol/l	5,04 ± 0,89 mmol/l	5,23 ± 0,86 mmol/l
COLINESTERAZĂ	**S**	1,65 ± 0,35 UI/l		
CORPI CETONICI	**S**	< 50 mg/zi		
CREATINKINAZA (CPK)	**S**	81 UI/l		
CREATINĂ	**S**	15 – 47 μmol/l		

DENUMIREA	*FLUID DE DOZARE*	*VALORI NORMALE FACTOR DE CONVERSIE ÎN SI*		
		nou-născut sugar	***1-10 ani***	***peste 10 ani***
CREATININĂ	**S**	28 ± 16 μmol/l	30 ± 24 μmol/l	52 ± 36 μmol/l
CUPRU	**S**	3 –15 μg/l		9 – 24 μg/l
α-FETOPROTEINĂ	**S**	5 – 10 ng/ml		
FIBRINOGEN	**S**	2 - 4 g/l		
FIER	**S**	10,6 ± 2,1 mmol/l	21,5 ± 6,1 mmol/l	24,7 ± 8,2 mmol/l
FOSFATAZĂ	**S**			
acidă		22,4 ± 10,5 UI		
alcalină	**S**	95 ± 29 UI/l	88 ± 26 UI/l	
FOSFOLIPIDE	**S**	1,36 ± 0,18 mmol/l	2,4 ± 0,36 mmol/l	2,77 ± 0,44 mmol/l
FOSFOR (anorganic)	**S**	n. n.: 2,03 ± 0,32 mmol/l	1,82 ± 0,26 mmol/l	1,54 ± 0,25 mmol/l
GLICEMIE	**P, S**	n. n.: 2,45 ± 0,816 mmol/l	4,54 ± 0,415 mmol/l	4,34 ± 0,426 mmol/l
GLICINĂ	**S**	213 ± 35 μmol/l	259 ± 71 μmol/l	262 ± 38 μmol/l
GLOBULINE (%)	**P**			
α_1-globuline		2,12 ± 0,6	2,14 ± 0,5	2,12 ± 0,45
α_2-globuline		7,32 ± 1,49	7,49 ± 1,41	7,14 ± 1,34
β-globuline		7,33 ± 0,11	8,1 ± 1,14	11,17 ± 1,77
γ-globuline		7,63 ± 2,34	11,17 ± 1,77	12,36 ± 2,34
GAMMA-GLUTAMIL TRANSPEPTIDAZĂ (GGT)	**S**	3 – 11,5 UI/l		
HIDROXIPROLINĂ	**U**	50 - 60 mg/zi	35-99 mg/zi	63-180 mg/zi
HISTIDINĂ	**S**	79 ± 14 μmol/l	74 ± 14 μmol/l	77 ± 14 μmol/l
IMUNOGLOBULINE	**S**			
IOD	**S**			
legat de proteine				
extractibil cu butanol				
IZOCITRAT-DEHIDROGENAZĂ (ICD)	**S**			
LACTICDEHIDROGENAZĂ (LDH)	**S**	297 ± 44 UI/l	230 ± 57 UI/l	145 ± 45 UI/l
LEUCINĂ	**S**	78 ± 21 μmol/l	106 ± 19 μmol/l	105 ± 21 μmol/l
LIPIDE TOTALE	**S**	1,91 ± 0,06 g/l	5,41 ± 0,76 g/l	5,82 ± 0,87 g/l
LIPOPROTEINE	**S**			
LIZINĂ	**S**	135 ± 28 μmol/l	162 ± 21 μmol/l	169 ± 34 μmol/l

MAGNEZIU (Mg^{2+})	S	1,2 –2,7 mEq/l	1,4 – 1,9 mEq/l	
METIONINĂ	S	18 ± 3 µmol/l	17 ± 4 µmol/l	18 ± 6 µmol/l
PEPTID C	S	0,32 – 0,64 nmol/l		
PIRUVAT KINAZĂ	S	44,6 ± 9,1 UI/l		
POTASIU (K^+)	S	4,56 ± 0,56 mmol/l	4,6 ± 0,5 mmol/l	
PROLINĂ	S	195 ± 52 µmol/l	216 ± 70 µmol/l	235 ± 77 µmol/l
PROTEINE totale	S	68,5 ± 5,1 g/l	72,5 ± 4,6 g/l	73,1 ± 5,1 g/l
SODIU (Na^+)	S	144 ± 5,70 mmol/l	139 ± 2,02 mmol/l	
TIROZINĂ	S	54 ± 21 µmol/l	61 ± 13 µmol/l	64 ± 16 µmol/l
TRANSAMINAZĂ GLUTAMO-OXALO-ACETICĂ (TGO) **TRANSAMINAZĂ GLUTAMO-PIRUVICĂ (TGP)**	S	24,3 ± 5,5 UI/l 6,2 ± 2,7 UI/l	15,7 ± 4,8 UI/l 6,8 ± 3,3 UI/l	14,1 ± 4,0 UI/l 6,8 ± 3 UI/l
TRIGLICERIDE	S	0,34 ± 0,05 mmol/l	0,77 ± 0,2 mmol/l	0,71 ± 0,37 mmol/l
UREE	S	0,10 – 0,25 g/l		0,15 – 0,35 g/l
VALINĂ	S	161 ± 38 µmol/l	212 ± 35 µmol/l	230 ± 33 µmol/l
VITAMINĂ A (retinol)	S	1,54 µmol/l		
VITAMINĂ B1 (tiamină)	S	160 nmol/l		
VITAMINĂ B_2 **riboflavină** **uroflavină**	S	385 nmol/l		
VITAMINĂ B5 (acid pantotenic)	S	1,3 µmol/l		
VITAMINĂ B6 (piridoxină)	S	72 ± 15 nmol/l		
VITAMINĂ B12	S	275 ± 74 pmol/l		
VITAMINĂ C (acid ascorbic)	S	34 µmol/l		
VITAMINĂ D (25-OH-colecalciferol)	S	87,9 ± 23 nmol/l		
VITAMINĂ E (α-tocoferol)	S	21 µmol/l		
VITAMINĂ H (biotină)	S	1,6 nmol/l		
VITAMINĂ K	S			
VITAMINĂ PP (amidă nicotinică)	S	23 µmol/l		
ZINC	S	7,4 - 14,6 µg/l	72-128 µg/l	65-125 µg/l

CONSTANTE ENDOCRINOLOGICE ÎN PEDIATRIE

DENUMIREA	*FLUID DE DOZARE*	*VALORI NORMALE FACTOR DE CONVERSIE ÎN SI*		
		nou-născut sugar	*1-10 ani*	*peste 10 ani*
ACID HIDROXIINDOL ACETIC	*UR*	1,27 mg/zi	2,17 mg/zi	3,19 mg/zi
ACTH (H ADRENOCORTICOTROP CORTICOTROPINĂ) ora 8 a.m., à jeun	*P (sânge venos)*	143 ± 7 pg/ml	0 –70 pg/ml	
ACTIVITATEA RENINEI PLASMATICE (ARP) ingestie sodată normală	*P*	246,6 ng/l/min	61,1 ng/l/min	39,5 ng/l/min
ALDOSTERON	*S, P*	293 ng/l/min	30,67 ng/l/min	37,82 ng/l/min
AMP ciclic	*P* *UR*	10 – 25 nmol/l 3 – 8 μmol/zi		
ANDROSTENDION (sau Δ-4 ANDROSTENDION)	*P*	25 ng/l	F: 20 - 40 ng/l B: 10 – 30 ng/l	F: 70 – 220 ng/l B: 4 – 14 ng/l
ANDROSTERON	*UR*	F: 0–0,2 mg/zi B: 0–0,34 mg/zi	**10 – 14 ani:** F: 0,3–2,2 mg/zi B: 0,5–1,7 mg/zi	**15 – 19 ani:** F: 1,6 – 4,5 mg/zi B: 3,4 – 7,5 mg/zi
ACID VANILMANDELIC (AVM sau 4-HIDROXI, 3-METOXI-MANDELIC)	*UR*	1,4 – 1,5 μg/mg creatinină	0,5 – 0,6 μg/mg creatinină	0,25 – 3,25 μg/mg creatinină
ACID HOMOVANILIC (AHV)	*UR*	1,2 – 35 μg/mg creatinină	0,5 - 9 μg/mg creatinină	0,25 - 12 μg/mg creatinină
ADRENALINĂ	*UR*	F: 2,6 ± 1,0μg/kg/zi B: 0,3 ± 0,2μg/kg/zi	F: 1,2 ± 0,4μg/kg/zi B: 0,3 ± 0,3μg/kg/zi	F: 1,1 ± 0,6 μg/kg/zi B: 0,2 ± 0,1μg/kg/zi
DOPAMINĂ	*P*	175 ± 6,3μg/kg/zi	8,2 ± 2,3μg/kg/zi	5 ± 1,8 μg/kg/zi
17 CETO-STEROIZI (17 CS)	*UR*	1,5 – 2,5 mg/zi	2,2 – 5,0 mg/zi	3 - 8 mg/zi
CORTIZOL	*UR*	0,11 ± 0,058 μg/kg/zi	0,26 ± 0,127 μg/kg/zi	0,29 ± 0,093 μg/kg/zi
	P	1 ± 0,4 μg/l		
11 DEZOXI CORTIZOL (COMPUS S)	*P*	< 0,25 μg/l		
DEHIDRO-EPIANDROSTERON (DHEA)	*P* *UR*	F: 20 – 290 ng/dL B: 9 – 190 ng/dL F: 0 – 0,03 mg/zi B: 0 –0,03 mg/zi	F: 120 – 2070 ng/dL B: 35 – 720 ng/dL F: 0 – 4,3 mg/zi B: 0 – 2,3 mg/zi	
DEHIDRO-EPIANDROSTERON SULFAT (DHEAS)	*P*	F: 117 ± 41,7 B: 56,6 ± 10μg/dL	F: 168,9 ± 19,3 B: 133,4 ± 22,2	
ESTRADIOL (E_2)	*P*	F: 28 pg/ml B: 43 pg/ml	F: 4 ± 0,6 pg/ml B: 1,6 ± 0,3 pg/ml **Stadiu P_1** F: 9,8 ± 1,1 B: 4,8 ± 0,6	**Stadiu P_{2-3}** F: 60 ± 9,8 B: 8,3 ± 1,1 **Stadiu P_{4-5}** F: 78 ± 18 B: 18,3 ± 1,5

GLUCAGON	*P*	0,015 – 0,05 nmol/l			
GONADOTROPI (H) FOLICULINOSTIMULANT (FSH)	*P* *UR*	poate să atingă valorile adultului	**F**: 4,6 – 7 mUI/l **B**: 3 – 9 mUI/l	**F**: 5 - 12 mUI/l **B**: 3 – 15 mUI/l	
LUTEINIZANT (LH)	*P* *UR*	poate să atingă valorile adultului	**F**: 2– 11,5 mUI/l **B**: 4 – 12 mUI/l	**F**: 2 - 14 mUI/l **B**: 6 – 16 mUI/l	
17 HIDROXI-CORTICOIZI	*UR*	**F**: 3 – 10 mg/zi **B**: 4 – 14 mg/zi			
INSULINĂ	*S*	18 ± 11 μUI/ml			
PEPTIDUL C	*S*	0,32 – 0,64 nmol/l			
PREGNANDIOL	*UR*	0,75 mg/zi			
PREGNANTRIOL	*UR*	0,06 – 0,1 mg/zi	**F**: 0,19 – 0,45 **B**: 0,13 – 0,29		
PROGESTERON	*P*	212 ± 125 ng/dL	**F**: 22 ± 2 **B**: 13 ± 1	**Stadiu P_1**: 50 – 60 ng/dL **Stadiu P_2**: 5 – 75 ng/dL **Stadiu P_3**: 300 – 2700 ng/dL	
PROLACTINĂ	*P, S*	2 – 25 ng/ml			
SOMATOMEDINĂ C (IGF I)	*P*	**F**: 0,1–0,7 U/ml **B**: idem	**F**: 0,4 – 3,6 U/ml **B**: 0,2 – 2,2 U/ml	**F**: 0,5 – 2,0 U/ml **B**: 0,6 – 1,3 U/ml	
SOMATOTROP (H DE CREȘTERE, GH, STH)	*P* *(à jeun)*	1 – 10 ng/ml			
TESTOSTERON (total)	*P*	**F**: 4 - 25 ng/ml **B**: 11 – 200 ng/ml	2–25 ng/ml idem	**Stadiu P1**: **F**: 8-40 **B**: 10-88 **Stadiu P2**: **F**: 12-70 **B**: 10-185	**Stadiu P3**: **F**: 12-70 **B**: 70-473 **Stadiu P4**: **F**: 20-70 **B**: 250-1200
TIREOTROPINĂ, H. TIREOTROP (TSH)	*P*	12 ± 2 μU/ml		2 ± 2μU/ml	
TIROXINĂ (T_4) **indice seric al T_4 libere (ITL)**	*S*	**n.n.**: 15,5 ± 3,5 μg/dL **sugar**: 11,0 ± 2,7μg/dL 5,5 ± 1,5μg/dL	10,4 ± 1,7 μg/dL 3,9 ± 0,7 μg/dL	11,3 ± 2,5μg/dL 3,7 ± 0,6 μg/dL	
TRIIODOTIRONINĂ (T_3)	*S*	1,152 ± 0,05 μg/dL	0,154 ± 0.035	0,148 ± 0.042	

CONSTANTE HEMATOLOGICE ÎN PEDIATRIE

DENUMIREA	*FLUID DE DOZARE*	*VALORI NORMALE FACTOR DE CONVERSIE ÎN SI*		
		nou-născut sugar	***1-10 ani***	***peste 10 ani***
HEMOGRAMĂ				
HEMATII	*ST ± EDTA*	*$x10^{12}/l$* **n.n**: 5,1 ± 1,0 **sugar**: 4,2 ± 0,3	*$x10^{12}/l$* **B.**: 4,6 ± 0,3 **F.**: 4,5 ± 0,3	*$x10^{12}/l$* **B.**: 4,7 ± 0,4 **F.**: 4,5 ± 0,7
LEUCOCITE, total		*$x\ 10^{9}/l$* **1 an**: 11,4	*$x10^{9}/l$* 8,3 ± 1,8	*$x10^{9}/l$* 7,8 ± 1,6
LIMFOCITE		**n.n**: 5,5 ± 1,75	3,3 ± 1,75	2,8 ± 0,8
MONOCITE		**n.n**: 1,05 ± 1,02	0,35 ± 0,25	0,4 ± 0,2
POLIMORFONUCLEARE				
BAZOFILE		**n.n**: 0,05 – 0,27		
EOZINOFILE		**n.n**: 0,4 ± 0,16	0,025 – 0,075	0,02 – 0,07
NEUTROFILE		**n.n**: 11 ± 2,5		
RETICULOCITE	*ST ± EDTA*	**n.n**: 47 ± 19 % **sugar**: 7,5 ± 4,4 %	7,6 ± 3,2 %	7,8 ± 4,0 %
TROMBOCITE	*ST*	**n.n**: 227 ± 40 x 10^{9}/l	250 ± 57 x 10^{9}/l	
HEMATOCRIT	*ST*	**B.**: 0,59 ± 0,03 **F.**: 0,58 ± 0,03	0,41 ± 0,01 0,40 ± 0,02	0,41 ± 0,03 0,40 ± 0,02
HEMOGLOBINĂ (Hb)	*ST*	*g/l* **n.n.**: **B**: 200 ± 7 F: 195 ± 5 **sugar**: **B**: 121 ± 10 F: 122 ± 11	*g/l* 134 ± 7 130 ± 7	*g/l* 140 ± 6 132 ± 1,5
CHEM		**n.n.**: **B**: 330 ± 5 F: 340 ± 5 **Sugar**: **B**: 290 ± 5 F: 300 ± 5	290 ± 5 280 ± 5	300 ± 5 290 ± 5
HEM	*ST*	**n.n.**: **B**: 30 ± 3 pg F: 34 ± 3 pg **Sugar**: **B**: 27 ± 2 pg F: 27 ± 3 pg	29 ± 3 pg 29 ± 2 pg	29 ± 3 pg 29 ± 3 pg
OSMOLARITATE	*P*	**n.n.**: 294 + 5 mOsm/kg; **sugar**: 282 + 5,2 mOsm/kg		
PRESIUNE ONCOTICĂ	*P*	3,24 kPa		
VISCOZITATE (relativă, față de apă)	*ST*	4,75UI		
	P	2,01 + 0,17 UI		
	S	1,83 + 0,15 UI		

VITEZĂ DE SEDIMENTARE A HEMATIILOR	*ST* + *EDTA*	**n.n:** 0 –2 mm/h **sugar:** 3 – 13 mm/h	5 – 15 mm/h	**B:** 1 – 15 mm/h **F:** 1 – 20 mm/h
VOLUM SANGUIN	***ST***	**n.n:** 78,8+6,9 mL/kg; **sugar:** 83,8+11,3 ml/kg		
VALORILE GAZELOR SANGUINE (*mmHg*) LA NOU-NĂSCUT				
PO_2	70 – 85			
PCO_2	35 - 45			
pH	7,4			

PROPRIETĂȚI FIZICO-CHIMICE ALE UNOR FLUIDE DIN ORGANISM LA COPIL

DENUMIREA	*FLUID DE DOZARE*	*VALORI NORMALE FACTOR DE CONVERSIE ÎN SI*		
		nou-născut sugar	***1-10 ani***	***peste 10 ani***
OSMOLARITATE	*P*	**n.n.**: 294 + 5 mOsm/kg; **sugar**: 282 + 5,2 mOsm/kg		
PRESIUNE ONCOTICĂ	*P*	3,24 kPa		
VÂSCOZITATE (relativă, față de apă)	*ST* *P* *S*	4,75UI 2,01 + 0,17 UI 1,83 + 0,15 UI		
VITEZĂ DE SEDIMENTARE A HEMATIILOR	*ST +* *EDTA*	**n.n**: 0 – 2 mm/h **sugar**: 3 – 13 mm/h	5 – 15 mm/h	**B**: 1 – 15 mm/h **F**: 1 – 20 mm/h
VOLUM SANGUIN	*ST*	**n.n**: 78,8 ± 6,9 mL/kg; **sugar**: 83,8 ± 11,3 ml/kg		

VALORILE GAZELOR SANGUINE(*mmHg*) LA NOU-NĂSCUT	
PO_2	70 – 85
PCO_2	35 - 45
pH	7,4

IX. GLOSAR DE INFORMATICĂ MEDICALĂ

SHANNON, CLAUDE ELWOOD (n. 1916). Matematician american, fondator al teoriei informaţiei. Născut în Gaylord, statul Michigan, a studiat la Universitatea Michigan şi la Institutul de Tehnologie Massachussets (MIT), unde a deţinut poziţii academice din 1956. Între 1941 şi 1958 a lucrat la Bell Telephone Laboratories. În 1949, împreună cu W. Weaver, a scris cartea *The Mathematical Theory of Communication*. A susţinut că entropia este echivalentul unui deficit de informaţie (al unui grad de incertitudine). Shannon a redus noţiunea de informaţie la un şir de variante "da sau nu" ce pot fi reprezentate într-un cod binar, identificând acest tip de variante drept unitate fundamentală a informaţiei, pe care a denumit-o "bit". A scris, de asemenea, primul program funcţional pentru un computer jucător de şah. Începând din 1938, s-a preocupat de abordarea matematică a limbajului uman. Metodele sale au fost ulterior aplicate nu numai în proiectarea computerelor, ci şi în alte domenii, ca lingvistica, psihologia, criptografia, fonetica.

TURING, ALAN MATHISON (1912-1954). Matematician şi logician englez. Născut la Londra, Turing a studiat la Cambridge. A descris în 1936 o "maşină universală de calculat" care putea fi teoretic programată să rezolve orice problemă abordabilă de o maşină special proiectată în acel scop. Acest concept, denumit astăzi "maşina Turing", a deschis calea spre construirea computerului digital. Se crede că Turing a fost primul care a sugerat (în 1950) posibilitatea ca o maşină să poată învăţa, precum şi posibilitatea inteligenţei artificiale. Testul său pentru distingerea între gândirea reală (umană) şi cea simulată (a unui computer) este cunoscut ca "testul Turing". În timpul celui de-al Doilea Război Mondial a lucrat la proiectul Ultra, spărgând cifrul maşinii germane de codat Enigma. După război, a lucrat în domeniul (pe atunci de pionierat) al proiectării computerelor. A fost preocupat de interpretarea mecanicistă a lumii naturale şi a încercat să construiască o teorie matematică a bazelor chimice ale creşterii organice. S-a sinucis în urma unei acuzaţii pentru un delict sexual minor.

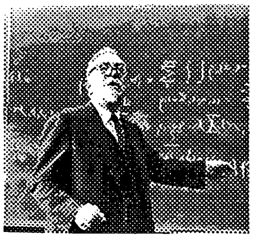

WIENER, NORBERT (1894-1964). Matematician american, fondator al ciberneticii în cartea sa *Cybernetics, or Control and Communication in the Man and the Machine* din 1948. Născut în Columbia, statul Missouri, a terminat la 19 ani studiile matematice la Harvard, aprofundându-le apoi în Europa (cu B. Russell şi D. Hilbert). Din 1919 predă la Institutul de Tehnologie Massachussets (MIT), unde devine profesor în 1932. Se interesează de transferul de informaţie şi de feedback-ul informaţional. În matematică, a fundamentat studiul proceselor stohastice, în special pe cel al mişcării browniene. S-a devotat studiului metodologiei şi matematicii proceselor în continuă schimbare, dar a abordat şi analiza undelor cerebrale, explorând similarităţile între creierul uman şi maşinile moderne de calcul capabile de asociere, decizie şi alegere. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial a studiat problemele controlului armelor antiaeriene (luând în calcul factori ca arma în sine, servantul acesteia şi acţiunea evazivă impredictibilă a ţintei aeriene), pe baza imaginilor radar.

Precizări:

1. Pentru majoritatea termenilor româneşti se utilizează atât scrierea, cât şi pronunţia englezească originale. Aceeaşi constatare este valabilă şi pentru terminologia franceză, în care au fost împrumutaţi nemodificaţi aproape toţi termenii englezeşti.
2. S-a preferat, în definirea unor termeni şi expresii, utilizarea prescurtărilor şi acronimelor uzuale, denumirile integrale nefiind folosite în practică.
3. S-a pus accent pe terminologia lucrului în reţea, acesta având importanţa şi perspectivele cele mai semnificative.

A

ADRESĂ E-MAIL / adresse e-mail / e-mail address. Nume care identifică o căsuţă poştală electronică, ce poate primi mesaje *e-mail. A. are forma: <nume_utilizator_*server.subdomeniu.*domeniu>. v. e-mail.

ADRESĂ INTERNET / adresse Internet / Internet address. V. URL.

ADRESĂ IP / adresse IP / IP address. Mijloc de identificare a unui *computer sau a unui alt dispozitiv dintr-o reţea *TCP/IP. A. IP este compusă din patru numere între 0 şi 255, separate prin puncte. Ex.: 193.231.27.1 este adresa IP a unuia din serverele *reţelei locale a UMF Iaşi.

ALGORITM / algorithme / algorithm. Mulţime finită de reguli de calcul care indică operaţiile elementare necesare rezolvării unei probleme, cât şi ordinea lor de efectuare.

ALT / Alt / Alt. Abreviere pentru *alternate*. Tastă care, apăsată simultan cu o alta, trimite computerului un cod pentru efectuarea unei operaţii.

ANALOGIC / analogique / analogical. a) Referitor la un mecanism în care datele sunt reprezentate prin cantităţi fizice variabile în mod continuu. b) Computer care operează cu numere reprezentate prin cantităţi măsurabile în mod direct (ex.: diferenţe de potenţial sau rotaţii).

ANTIVIRUS / antivirus / antivirus. Program utilitar care poate monitoriza, căuta, detecta şi inactiva secvenţele tip *virus aflate în *fişiere sau în memorie. Programele a. nu sunt eficiente decât împotriva unor secvenţe virus cunoscute.

APLICAŢIE / application / application. Pachet *software sau program care efectuează un set de sarcini (ex.: procesare de text, grafică, tabele) şi care este proiectat să ruleze într-un anumit *sistem de operare.

ARBORE DECIZIONAL / arbre décisionnel / decision tree. Metodă de reprezentare a cunoştinţelor care structurează elementele unei decizii într-o reprezentare arborescentă. Nodurile de probabilitate dintr-un a. d. reprezintă posibilităţile existente, iar nodurile de decizie reprezintă alternativele de acţiune disponibile. Nodurile terminale ("frunze") reprezintă rezultatele cărora li se poate atribui o utilitate numerică.

ARHITECTURĂ CLIENT-SERVER / architecture client-serveur / client-server architecture. Arhitectură a unei reţele de computere care plasează resursele utilizate în comun pe un server accesibil central, de pe care acestea pot fi accesate conform necesităţilor de computerele client din reţea. V. client, server.

ASCII / ASCII / ASCII. Acronim pentru *American Standard Code for Information Interchange*. *Format de bază pentru stocarea şi transferarea materialelor-text de la un computer sau pachet software la altul. *Baiţii ASCII pot avea 7 sau 8 *biţi.

ATOM / atom / atom. Format de fişier bazat pe XML*, dezvoltat pentru sincronizarea fluxurilor de informaţii electronice între autorii acestora şi cititori (sindicalizare*). V. şi RSS.

AVATAR / avatar / avatar. O identitate virtuală, de obicei reprezentată tridimensional, asumată de vizitatorii unei lumi virtuale create pe computere.

B

BACKUP / backup / backup. Copie a unui fişier, program sau disc, făcută pentru prevenirea pierderii datelor conţinute.

BAIT, pl. BAIŢI / byte / byte. Unitate de date, uzual compusă din opt biţi. Un caracter ASCII ocupă un b. de memorie. Sin.: octet.

BANDĂ LARGĂ / bande large / broadband. O metodă de transmitere a semnalului care include un spectru relativ larg de frecvenţe ce pot fi divizate în canale sau sectoare de frecvenţă. B. l. este întotdeauna un termen relativ, care depinde de context. Cu cât banda este mai largă, cu atât ea poate transporta mai multă informaţie. Termenul b. l. este astăzi frecvent folosit pentru conexiunile de comunicare (în special Internet) care întrebuinţează astfel de metode de transmitere a semnalului.

BAT / bat / bat. *Extensie pentru *fişier batch.

BAUD / baud / baud. Numărul de oscilaţii electrice pe secundă. Rata b. este o mărime care indică viteza transmisiei de date prin intermediul unui modem (1 baud = 1 bit/s). La rate b. mari (peste 1 200), viteza se exprimă însă în biţi pe secundă (bps), o oscilaţie putând reprezenta în acest caz mai mult de 1 bit (modulaţie în fază).

BAZĂ DE CUNOŞTINŢE / BASE DE CONNAISSANCES / knowledge-base. Colecţie de cunoştinţe structurată cu ajutorul unor elemente precum reguli şi modele de date asociate (ontologii). B. de c. sunt componente esenţiale ale sistemelor-expert.

BAZĂ DE DATE / base de données / database. Colecţie de date organizată astfel încât un program să poată găsi uşor datele sau tipurile de date dorite. Uzual, b. de d. sunt organizate în *câmpuri, înregistrări şi *fişiere.

BENCHMARK / benchmark / benchmark. Program-test care evaluează performanţele computerului sau ale unora din componentele acestuia, în general prin măsurarea timpului necesar efectuării unor sarcini standard.

BETA / test beta / beta test. Variantă nedefinitivă a unui produs software, testată de potenţialii utilizatori înainte de lansarea produsului final pe piaţă.

BIBLIOTECĂ / bibliothèque / library. Colecţie ordonată de fişiere sau programe de acelaşi tip.

BIOINFORMATICĂ / bioinformatique / bioinformatics. Colectarea, organizarea şi analiza unor volume mari de date biologice cu ajutorul bazelor de date şi al computerelor. Iniţial, bioinformatica s-a preocupat cu analiza secvenţelor de gene şi a produşilor lor (proteine), dar disciplina s-a extins în prezent şi la gestiunea, procesarea, analiza şi vizualizarea volumelor mari de date din *genomica, *proteomica, screeningul medicamentelor şi chimia medicală. Bioinformatica include, de asemenea, integrarea şi exploatarea bazelor de date tot mai extinse din aceste discipline.

BIOS / BIOS / BIOS. Acronim pentru *basic input/ output system*. Codul care determină modul de canalizare a datelor în şi din computer, prin unitatea centrală de procesare (CPU – *central processing unit*).

BIOSIS / biosis / biosis. Bază multidisciplinară de date medicale creată în 1969 de compania Biosis din Statele Unite şi care include date provenite din aproximativ 7 600 de periodice.

BIT, pl. BIŢI / bit / bit. Abreviere pentru *binary digit* (cifră binară). Computerele operează cu numere binare (*baiţi), compuse din cifre 0 şi 1. Un b. este o asemenea cifră dintr-un număr binar. Algebra booleană (logica binară) operează cu cifre binare (0 – fals, 1 – adevărat).

BITMAP / bitmap / bitmap. Imagine grafică stocată sub forma unei matrice de *biţi. Unele fişiere grafice sunt denumite imagini b., fişierele fiind identificate prin extensia .bmp.

BLACKBERRY® / BlackBerry® / BlackBerry®. Dispozitiv portabil miniaturizat, fără fir, introdus în 1999 de compania canadiană *Research In Motion* (RIM), care oferă email, telefonie mobilă, mesagerie text, fax prin internet, navigare pe web şi alte servicii de informaţii fără fir prin reţelele de comunicare ale companiilor de telefonie mobilă.

BLOG / journal web / blog. Jurnal personal cu unul sau mai mulţi autori, publicat pe web sub forma unei liste cronologice de intrări, cel mai adesea cu ajutorul unor aplicaţii software sau servicii web specializate. De obicei, cititorii b. pot comenta intrările individuale ale acestora chiar pe paginile respective.

BLUETOOTH® / Bluetooth® / Bluetooth®. Specificaţie industrială pentru comunicaţii fără fir de proximitate. B. oferă o cale de conectare şi schimb de informaţii între dispozitive precum telefoanele mobile, laptopuri, PC-uri, imprimante, camere digitale şi console de jocuri prin intermediul unei frecvenţe radio pentru distanţe mici, securizată şi nelicenţiată global.

BLU-RAY™ / BLU-RAY™ / BLU-RAY™. Format de disc optic de înaltă densitate pentru stocarea de medii digitale, inclusiv materiale video de înaltă definiţie. Formatul B. concurează în prezent cu formatul HD-DVD. Capacitatea discurilor B. începe de la 25 Gb.

BOOTARE / mise en route / boot. Pornirea sau repornirea unui computer. Informaţiile din memoria de lucru sunt şterse, iar maşina execută toate instrucţiunile de iniţializare. *B. la rece (cold boot)* este iniţializarea computerului prin întreruperea temporară a alimentării electrice. *B. la cald (hot boot)* este iniţializarea computerului fără întreruperea alimentării electrice, de obicei prin apăsarea concomitentă a tastelor Ctrl, Alt şi Del.

BPS / bps / bps. Acronim pentru *bits per second* (biţi pe secundă). Ca şi rata baud, bps este o mărime care indică viteza transmisiei de date.

BROWSER / butineur / browser. Program care permite un acces facil şi direct la resursele disponibile pe Internet. Actualmente, cele mai cunoscute browsere sunt Internet Explorer, Firefox, Safari şi Opera. Browserele de Web furnizează interfaţa de acces la *World Wide Web.

BUFFER / tampon / buffer. O arie de *memorie RAM folosită pentru stocarea temporară a datelor, până la procesarea sau transmiterea lor.

BUS / bus / bus. Grup de conexiuni electrice (cabluri) prin care se transmit (de obicei bidirecţional) date între două componente ale unui computer. B. este constituit din două părţi: *b. de date*, care transmite datele propriu-zise, şi *b. de adrese*, care vehiculează informaţii despre destinaţia acelor date. Sin.: magistrală.

BYTE / byte / byte. V. bait.

C

CACHE / cache / cache. 1) Metodă de stocare a datelor într-un cip de memorie ultrarapidă, folosită pentru mărirea vitezei de lucru, în special cu hard discul şi placa video. 2) Director folosit pentru stocarea temporară a datelor transferate prin reţea.

CAD / CAD / CAD. Acronim pentru *computer-aided design*. Utilizarea computerului în proiectarea obiectelor bi- sau tridimensionale. Aplicaţiile medicale au apărut în chirurgie plastică, neurochirurgie stereotaxică, ortopedie.

CADRE / frames / cadree. 1) Secţiuni multiple şi controlabile separat ale unei pagini web. C. sunt construite ca fişiere HTML* separate, asamblate apoi cu ajutorul unui fişier HTML suplimentar. O pagină web care foloseşte c. utilizează aşadar, spre deosebire de paginile clasice, mai multe fişiere HTML pentru stocarea şi prezentarea conţinutului. Nu toate browserele* pot reda pagini web care folosesc c. 2) În imagistică, c. (la singular) reprezintă o imagine individuală dintr-o secvenţă de imagini înregistrate şi redate în mişcare (film sau video, pe monitor sau alte dispozitive de redare a imaginilor).

CADRU DE LUCRU / n/a / framework. Mediu software construit special pentru nevoile unui anumit domeniu de lucru (ex. imagistică medicală). C. de l. posedă componente (unelte şi servicii) pre-existente, ce pot fi utilizate de un programator pentru a construi mai eficient aplicaţii software dedicate domeniului respectiv.

CALCUL DISTRIBUIT / computation distribuée / distributed computing. Termen pentru sistemele computerizate în care datele şi programele sunt distribuite pe mai multe computere dintr-o reţea şi sunt partajate.

CALCULATOR / ordinateur / computer. Sin.: computer (v.).

CALE / voie / path. Cale de acces către un obiect. Uzual, c. reprezintă succesiunea ierarhică de *directoare ce trebuie parcursă pe suportul de date (ex.: hard disc) din computerul folosit sau dintr-unul aflat la distanţă în reţea, pentru a localiza un fişier.

CARACTER / caractère / character. Element al mulţimii de simboluri formată din literele alfabetului, cifrele zecimale, semnele de punctuaţie şi alte simboluri speciale. Un c. este stocat în memorie pe un *bait.

CARD / carte / card. Placă din material compozit pe care sunt montate şi cablate componentele circuitelor. Numeroase tipuri de plăci furnizează computerului capacităţi grafice, de sunet, de comunicare etc.

CARTE ELECTRONICĂ / livre électronique / ebook. Echivalent electronic (digital) al unei cărţi tipărite convenţionale. Spre deosebire de textele uzuale în format electronic, c. e. este de obicei "împachetată" de o editură pentru distribuţie în mediile electronice într-o varietate de tipuri de fişiere.

CARTUŞ / cartouche / cartridge. 1) Dispozitiv inserabil conţinând date, utilizat adesea la procesoare sau imprimante laser pentru mărirea capacităţii memoriei. 2) Dispozitiv inserabil pentru imprimante sau copiatoare, conţinând toner, cerneală sau bandă.

CASCĂ VIDEO / casque video / head-mounted display, video helmet. Dispozitiv de vizualizare a *realităţii virtuale, alcătuit dintr-o pereche de monitoare (câte unul pentru fiecare ochi) ce permit preceperea tridimensională a imaginilor şi un dispozitiv de urmărire a mişcărilor capului în funcţie de care respectivele imagini se modifică pentru a oferi observatorului impresia că se află "imersat" în mediul artificial creat de computer.

CĂDERE / defaillance / crash. Blocare neprevăzută a execuţiei programelor, cu pierderea datelor aflate în *memoria de lucru şi a controlului asupra computerului.

CÂMP / champ / field. Spaţiu alocat pentru o informaţie anumită (ex.: un formular poate avea un c. destinat numelui de familie şi un altul destinat prenumelui). În sistemele de *baze de date, c. este cea mai mică unitate de informaţie ce poate fi accesată.

CCD / ccd / ccd. Acronim pentru Charge Coupled Device (dispozitiv de cuplare prin sarcină). Unul dintre cele două tipuri principale de senzori de imagine utilizaţi în camerele digitale. Lumina incidentă pe fiecare din milioanele de pixeli care alcătuiesc un C. este convertită mai întâi într-o sarcină electrică şi apoi, în afara C., într-o valoare numerică.

CD-ROM / CD-ROM / CD-ROM. Acronim pentru *compact disk read-only memory*. Mediu de stocare sub formă de disc, de pe care datele sunt citite prin intermediul unei raze laser infraroşu. Majoritatea CD-ROM-urilor utilizate astăzi sunt nonreinscriptibile (informaţiile odată înregistrate nu pot fi modificate, ci doar citite). C. este folosit pentru stocarea de volume mari de informaţie (ex.: enciclopedii, aplicaţii *multimedia), echivalând cu aproximativ 500 de dischete (650 MB).

CHAT / chat / n/a. Engl. pentru "a flecări". C. desemnează o modalitate de comunicare scrisă în timp real în mediu computerizat (via Internet) între un număr de utilizatori care aleg să împartă un spaţiu unic de comunicare (engl. chatroom - cameră de c.) C. poate avea loc fie prin intermediul unei aplicaţii software dedicate de tip IRC (Internet Relay Chat), fie printr-o aplicaţie web utilizabilă dintr-un browser ca parte a unui site web. Pentru c., utilizatorii se identifică printr-un nume şi o parolă unice, iar mesajele scrise trimise de aceştia sunt difuzate imediat tuturor celorlalţi utilizatori din spaţiul de comunicare respectiv, astfel replicându-se în mediul electronic o discuţie în timp real.

CIBERNETICĂ / cybernétique / cybernetics. Ştiinţa care studiază principiile comenzii şi reglării în sistemele dinamice complexe, cum sunt sistemele vii, sistemele sociale şi unele sisteme tehnice. Cuvântul c. a fost utilizat întâia oară de către Ampère, dar momentul apariţiei sale ca ştiinţă este anul 1948, o dată cu editarea cărţii lui Norbert Wiener, "Cybernetics".

CIBERSPAŢIU / cyberspace / cyberspace. Termen metaforic pentru descrierea unui mediu non-fizic creat de unul sau mai multe computere. Sistemele *online, de ex., crează un c. asemănător spaţiului fizic prin existenţa obiectelor (fişiere, mesaje e-mail, grafică), a căror existenţă se supune unui set de legi (moduri de transport, interacţiune etc.). *Realitatea virtuală este o formă de c.

CISC / cisc / cisc. Acronim pentru *complex instruction set computer* (computer cu set complex de instrucţiuni). Majoritatea PC-urilor actuale sunt CISC, fiind dotate cu *microprocesoare ce utilizează un număr mare (aproximativ două sute) de instrucţiuni. V. şi RISC.

CLIC / clic / click. Folosirea unui buton al *mouse-ului pentru a iniţia o acţiune, uzual desemnată de o reprezentare grafică deasupra căreia se află *pointerul. Este echivalentul apăsării unei taste, cel mai adesea *Enter. *Dublul c.* este succesiunea rapidă a două clicuri, primul selectând o reprezentare grafică, iar al doilea iniţiind acţiunea asociată acesteia.

CLIENT / client / client. Într-o reţea, orice computer sau program care extrage informaţii dintr-un alt computer sau program, denumit *server. Accesul c. la programele sau datele aflate pe server este decis în prealabil de administratorul uman al serverului.

CLIPBOARD / clipboard / clipboard. Fişier de stocare temporară care conţine informaţii copiate (ex.: text, date numerice, imagini), pentru utilizare ulterioară. Datele pot fi refolosite fie în aplicaţia în care au fost culese, fie într-o altă aplicaţie. Clipboardul este larg folosit în aplicaţiile tip fereastră (engl.: *windows*).

COD / code / code. 1) Reprezentarea datelor într-o formă simbolică, recunoscută de computer. 2) Rezultatul conversiei datelor în această formă.

CODEC / codec / codec. Abreviere pentru engl. "compressor/decompressor", c. desemnează orice tehnologie pentru comprimarea şi decomprimarea datelor. C. pot fi implementate atât în hardware cât şi în software. Ex.: fişierele video pentru computer utilizează c. software cum sunt DivX*, MPEG sau Indeo, iar companiile de telefonie utilizează c. hardware pentru convertirea semnalului audio la trecerea între reţelele digitale şi cele analogice.

COMANDĂ / commande / command. Instrucţiune remisă computerului pentru executarea unei sarcini specifice.

COMPATIBILITATE / compatibilité / compatibility. 1) Abilitatea unui computer de a rula programe sau de a folosi date generate de un altul. 2) Abilitatea unui program de a rula pe un alt computer decât acela pe care a fost scris. 3) Abilitatea a două sau mai multe dispozitive de a funcţiona corect împreună.

COMPRESIE DE DATE / compression de données / data compression. Stocarea, rearanjarea datelor într-un *format care necesită mai puţin spaţiu (de stocare) decât cel original. C. d. este utilă în special în transmiterea cantităţilor mari de date în reţele de calculatoare.

COMPUTER / ordinateur / computer. Dispozitiv electronic pentru stocarea şi utilizarea datelor alfanumerice şi pentru procesarea şi analizarea datelor matematice sau numerice. C. a făcut posibilă stocarea şi utilizarea unor cantităţi de informaţii imposibil de procesat prin mijloacele tradiţionale. Există, de asemenea, suport teoretic pentru construirea unor computere cuantice, fluidice, biologice. Sin.: calculator.

COMUNICARE ASINCRONĂ / communication asynchrone / asynchronous communication. Mod de comunicare între două părţi în care schimbul de informaţii nu necesită ca ambele să fie participanţi activi în conversaţie în mod simultan. Ex.: o scrisoare tipărită sau electronică. V. comunicare sincronă, comunicare izocronă.

COMUNICARE IZOCRONĂ / communication isochrone / isochronous communication. Proces de comunicare ce operează la intervale regulate pentru a furniza o anumită cantitate minimă de date. Ex.: comunicarea cu regularitate garantată dintre automatele bancare şi banca proprietar. V. comunicare sincronă, comunicare asincronă.

COMUNICARE PRIN FIBRĂ OPTICĂ / communication par fibre optique / fiber-optic communication. Metodă de transmitere a informaţiei prin intermediul luminii propagate printr-o fibră optică (şi nu printr-un cablu metalic, ca în cazul telecomunicaţiilor clasice cu fir). În c. prin f. o., lumina formează o undă electromagnetică transportoare care este modulată pentru a transmite informaţie. Sistemele de c. prin f. o. au revoluţionat industria telecomunicaţiilor şi au jucat un rol major în naşterea epocii informaţionale.

COMUNICARE SINCRONĂ / communication synchrone / synchronous communication. Mod de comunicare în care părţile schimbă simultan mesaje prin acelaşi canal de comunicare. Ex.: telefonia. V. comunicare asincronă, comunicare izocronă.

CONFIGURAŢIE / configuration / configuration. Modul în care componentele hardware şi software sunt programate şi aranjate pentru operarea într-un sistem sau într-o reţea.

CONSOLĂ / console / console. Interfaţa cu utilizatorul (monitor, ecran, keyboard). Abrev.: CON.

CONTROLER / controlleur / controller. Card special sau parte a unui drive de hard disc care transformă semnalele primite de la procesor în mişcări ale capului de scriere-citire, ca şi în operaţii propriu-zise de scriere-citire.

CONVERSIE / conversion / conversion. Schimbarea *formatului unor date sau fişiere.

COOKIE / cookie / cookie. Informaţie trimisă de un *server Web către un browser, la accesarea unei anumite pagini Web. Browserul stochează cookie-ul şi îl retrimite serverului de la care provine în momentul următorului acces la pagina respectivă, ataşându-i informaţii despre utilizator (în special preferinţe sale de navigare). Folosirea unui cookie permite serverului să personalizeze paginile livrate utilizatorului.

CR / CR / CR. Acronim pentru *carriage return.* V. *Enter.

CREION LUMINOS / crayon lumineux / light pen. Dispozitiv de indicare ce are la bază mişcarea un fascicul luminos pe o suprafaţă fotosensibilă. Rezultatul manipulării c. l. este o mişcare echivalentă a unui indicator (pointer) pe monitorul computerului.

CTRL / Ctrl / Ctrl. Abreviere pentru *control.* Tastă specială de pe tastaturile IBM-PC. Apăsarea ei simultan cu altă tastă generează un set diferit de comenzi sau caractere.

CTRL-ALT-DEL / Ctrl-Alt-Del / Ctrl-Alt-Del. Combinaţie de taste care, apăsate simultan, vor declanşa bootarea la cald a sistemelor tip IBM-PC.

CURSOR / curseur / cursor. Simbol (de obicei un bloc sau o linie), eventual pulsatil (afişat intermitent), care indică unde va fi afişat următorul caracter în linia de text de pe monitor.

CUVÂNT / mot / word. V.: bait.

D

DAEMON / daemon / daemon. Program care rulează în mod continuu, cel mai adesea în fundal* şi are ca scop executarea de sarcini periodice pe care un sistem informatic se aşteaptă să le îndeplinească. D. poate comunica cu alte programe, pentru asigurarea reciprocă a funcţionalităţii. D. rulează în mod automat ca parte a sistemelor de operare*.

DATE / données / data. *Informaţie. Unităţi de date în ordine crescătoare a mărimii sunt: bit, byte, cuvânt, linie, paragraf, pagină. Datele pot fi alfabetice, numerice, grafice şi pot fi manipulate cu ajutorul tuturor funcţiilor matematice convenţionale.

DEFAULT / default / default. Valoare, reglaj, acţiune pe care un program sau un dispozitiv le utilizează din oficiu, dacă nu se specifică altfel.

DESKTOP / desktop / desktop. Literal, *pe birou*. Clasă de computere concepute să satisfacă cerinţele de procesare informatică ale unui birou de lucru obişnuit şi să corespundă din punct de vedere al preţului şi al uşurinţei în utilizare.

DICOM / dicom / dicom. Acronim pentru *Digital Imaging and Communication in Medicine*. Standard de procesare, comunicare, redare şi stocare de imagini diagnostice de provenienţă variată: tomografie computerizată, imagistică prin rezonanţă magnetică, medicină nucleară, ultrasonografie, radiografie computerizată.

DIGITAL / digital / digital. Obţinut prin *digitizare.

DIGITIZA / digitiser / digitize. A descrie o mărime cu variaţie continuă printr-un şir de valori numerice rezultate din măsurarea acesteia la intervale foarte mici de timp (eşantionare discretă). Metoda permite prelucrarea computerizată a informaţiilor rezultate. Ex.: un *scaner poate digitiza o imagine prin transformarea acesteia într-un *bitmap (matrice de biţi). Sin.: numerizare.

DIGITIZARE / digitisation / digitization. V. digitiza.

DIRECTOR / directeur / directory. 1) Fişier utilizat pentru gruparea altor fişiere într-o structură ierarhică, având adesea o organizare arborescentă. 2) Obiect utilizat pentru organizarea informaţiei şi care conţine mai multe documente.

DISC / disque / disk. Suport discoidal, magnetic şi/ sau optic utilizat pentru stocarea informaţiei. *D. magnetic* poate fi suprascris în mod repetat, spre deosebire de *d. optic*, care, odată scris, poate fi citit, dar nu şi modificat.

DISC FLEXIBIL / disque flexible / floppy disk. V. *dischetă.

DISC DUR / disque dur / hard disk. V. *hard disc.

DISCHETĂ / disquette / diskette. Disc subţire, flexibil, uşor portabil, protejat de o carcasă dură. Sin.: disc flexibil. D. uzuale astăzi au diametrul de 3,5 inci şi o capacitate de stocare de 1,44 *MB.

DISPLAY / affichage / display. Imagine vizuală a numerelor, literelor şi caracterelor grafice pe ecranul monitorului.

DIVX / Divx / Divx. Codec* software pentru comprimarea materialelor video utilizând formatul MPEG4. Fişierele video D. permit stocarea pe un CD-ROM* fără pierdere de calitate a materialului video care, necomprimat, ar ocupa un DVD-ROM* (format MPEG2).

DNS / DNS / DNS. Acronim pentru *domain name server*. Serviciu Internet care traduce numele *domeniilor în *adrese IP utilizate de computere. Ex.: "www.umfiasi.ro" este tradus prin "193.231.27.8".

DOMENIU / domain / domain. Grup de computere sau dispozitive dintr-o reţea, administrate ca o unitate, cu reguli şi proceduri comune. Ex.: *asklepios.umfiasi.ro*, unde *asklepios* este numele serverului, *umfiasi* – numele domeniului ce aparţine UMF Iaşi, iar *ro* – supradomeniul "România".

DOS / DOS / DOS. Acronim pentru *disk-operating system*. Sistem de operare pe disc. În româneşte, denumirea este frecvent atribuită *sistemului de operare MS-DOS al firmei Microsoft.

DOSAR ELECTRONIC DE SĂNĂTATE / dossier électronique de santé / Electronic Health Record. Abrev.: EHR. Colecţie longitudinală de informaţii medicale personale, introduse sau acceptate de furnizorii de servicii medicale şi stocate în format electronic. Cu acordul pacientului, d. e. de s. poate fi pus la dispoziţia instituţiilor medicale ca instrument în furnizarea de servicii de sănătate şi servicii anexe (facturare, managementul calităţii, raportarea rezultatelor, planificarea resurselor şi studii de sănătate publică). Pacientul are acces la dosar şi poate solicita modificări ale acestuia. Transmiterea şi stocarea d. e. de s. se efectuează în condiţii de strictă securitate.

DOWNLOAD / download / download. A transfera (a *salva pe un suport de memorie oarecare) date de pe un alt computer aflat la distanţă în reţea. Sin. aproximativ: a descărca.

DRIVER / driver / driver. Set de instrucţiuni sau interfaţa software care permite sistemului de operare să interacţioneze cu un dispozitiv periferic. D. este de obicei livrat odată cu respectivul dispozitiv.

DSL / DSL / DSL. Abrev. din engl.: *Digital Subscriber Line*. Familie de tehnologii pentru transmisia de date numerice prin liniile unei reţele telefonice clasice. Viteza de descărcare a DSL variază de la 128 kb/s la 24 Mb/s. ADSL *(assymetric DSL)* este o variantă a DSL în care viteza de încărcare a datelor este mai mică decât cea de descărcare.

DTP / DTP / DTP. Acronim pentru *desktop publishing*. Producerea computerizată de documente şi pregătirea acestora pentru tipărire.

DUAL CORE / dual core / dual core. Un microprocesor d. c. combină două procesoare independente într-un singur ansamblu fizic reprezentat adesea de un singur circuit integrat. Microprocesoarele d. c. permit fire paralele de execuţie a instrucţiunilor la nivel hardware. Cele mai noi modele de microprocesoare pentru PC-uri folosesc tehnologie d. c.

DVD / DVD / DVD. Acronim pentru *Digital Versatile Disc*, un nou standard de *disc optic (*CD-ROM) de mare capacitate. DVD permite stocarea pe un singur disc a unei cantităţi de date cuprinsă între 4,7 şi 17 gigabaiţi (faţă de 0,64 gigabaiţi în cazul CD-ROM-ului clasic) prin folosirea *compresiei de date.

DVD-ROM / DVD-ROM / DVD-ROM. Disc optic (CD-ROM) creat sub standardul DVD (vezi mai sus).

E

ECRANE PLATE / écrans plats / flat panel displays. Ecrane mult mai uşoare şi mai subţiri (sub 10 cm) decât cele clasice cu tub catodic ce permit afişarea de imagini video utilizând tehnologii precum plasma, cristalele lichide, LED-urile şi LED-urile organice sau electroluminiscenţa. E. p. permit utilizarea comunicaţiei video într-o varietate de aplicaţii noi, inclusiv în medicina clinică, ambulatorie şi de laborator.

E-MAIL / messagerie électronique / e-mail. Abreviere pentru *electronic mail* - poştă electronică. Formă de transmitere a mesajelor prin reţele de comunicaţii. Mesajele e. conţin obligatoriu o *adresă de e-mail. Ele pot conţine atât text, cât şi orice alt tip de de date stocabile în fişiere.

EDITARE / edition / editing. Operaţia ce permite crearea, modificarea şi actualizarea unui set de date, cel mai adesea sub formă de text.

EMBASE / embase / embase. Bază multidisciplinară de date medicale creată în 1974 de compania Elsevier din Marea Britanie şi care include date provenite din aproximativ 3 500 de periodice.

ENTER / Enter / Enter. Tastă a cărei apăsare mută cursorul la începutul unei noi linii sau care trimite o comandă spre execuţie.

ESC / Esc / Esc. Abreviere pentru *escape*. Tastă folosită pentru închiderea sau părăsirea unei activităţi specifice dintr-un program sau pentru anularea execuţiei unei comenzi.

ETHERNET / Ethernet / Ethernet. Protocolul cel mai utilizat pentru comunicarea în *reţele locale, împreună cu componentele sale hardware.

EXE / exe / exe. Extensie ce desemnează tipul standard de *fişier executabil.

EXTENSIE / extension / extension. 1) În unele sisteme de operare, una sau mai multe litere plasate la sfârşitul numelui fişierului şi separate de acesta printr-un punct. E. identifică un anumit tip de fişier.

F

FAT / FAT / FAT. Acronim pentru *File Alocation Table*. Arie de pe un *disc ce conţine informaţiile despre poziţiile fişierelor de pe acel disc. FAT este necesară pentru accesarea oricărui fişier.

FAQ / FAQ / FAQ. Acronim pentru *frequently asked questions*. Un document ce conţine răspunsuri la întrebări frecvent puse în legătură cu un anumit subiect.

FEREASTRĂ / fenêtre / window. Porţiune rectangulară din aria de lucru (ecranul) a unui program tip *GUI, destinată unui singur program sau fişier. Folosirea mai multor f. permite urmărirea simultană a execuţiei programelor şi a modificărilor fişierelor.

FIREFOX™ / Firefox™ / Firefox™. Browser grafic gratuit, disponibil pe multiple sisteme de operare, dezvoltat de Mozilla Corporation şi de numeroşi voluntari. Ca popularitate, F. este al doilea browser web după Internet Explorer.

FIREWIRE / firewire / firewire. Standard rapid de magistrală externă ce suportă rate de transfer de până la 800 Mbps, conectare şi deconectare din mers, şi izocronism (poate livra date cu o viteză garantată). Un singur port F. poate fi utilizat pentru conectarea a până la 63 de dispozitive periferice. Denumirea generică a standardului este IEEE 1394, FireWire fiind marca comercială pe care compania Apple, dezvoltatorul acestei tehnologii, o foloseşte pentru a o identifica. Sin.: i. link, Lynx, High Performance Serial Bus.

FIŞIER / fichier / file. Colecţie de date sau comenzi, stocate ca o entitate distinctă (obiect). F. se identifică prin nume (căruia i se poate ataşa, opţional, şi o *extensie) şi *cale.

FIŞIER BATCH / fichier batch / batch file. Fişier care conţine o secvenţă de comenzi pentru îndeplinirea mai multor sarcini în mod neinteractiv. Extensia ataşată este .bat.

FIŞIER EXECUTABIL / fichier exécutable / executable file. Fişier într-un format pe care computerul îl poate executa direct. F. e. poartă de obicei extensia .exe sau .com (de la engl. *command*).

FLOPS / flops / flops. Abreviere pentru *floating point operations per second*. Unitate de măsură a vitezei de lucru a microprocesoarelor, echivalentă cu efectuarea unei operaţii cu virgulă mobilă (cu numere fracţionare) într-o secundă. Performanţele calculatoarelor actuale se măsoară în megaflops (10^6 flops) şi gigaflops (10^9 flops).

FLUX DE DOCUMENTE / document flow / n/a. Sistem integrat de gestiune a documentelor electronice, care implică introducerea acestora în sistem, distribuirea şi urmărirea lor în cursul unor cicluri de viaţă predefinite; Ex.: unui articol ştiinţific i se poate descrie un ciclu de viaţă ce implică trecerea lui de la autor la alte două persoane în scopul revizuirii şi aprobării sale, apoi trimiterea spre publicare. F. de d. sunt realizate cu ajutorul unor aplicaţii software specializate.

FOLDER / directeur / folder. V. *director.

FONT / police de caractères / font. Colecţie completă de caractere (litere, cifre, caractere speciale) cu un stil de caracter, grosime, poziţie şi dimensiune identificabile şi caracteristice.

FORMAT / format / format. 1) Un aranjament, o structură particulară a unui obiect. 2) Comandă ce organizează un mediu de stocare (de obicei un disc) pentru citire şi scriere, prin marcarea de piste şi sectoare.

FORUM / forum / forum. Grup de discuţii *online format în jurul unei teme de interes. Membrii f. trimit mesaje noi sau răspund unora deja existente, într-un spaţiu accesibil publicului, de ex. o pagină *Web.

FREEWARE / freeware / freeware. Modalitate de distribuţie de software în care autorul îşi păstrează drepturile de proprietate intelectuală asupra programului, dar îl oferă altora spre utilizare în mod gratuit. Aplicaţiile f. nu pot fi revândute sau distribuite de alţii în scopul realizării de profit.

FTP / FTP / FTP. Acronim pentru *file transfer protocol*. Protocolul utilizat pe Internet pentru transferarea (*download sau *upload) de fişiere.

FUNDAL / background / n/a. În context software. f. desemnează procesele* (programele) ce rulează cu prioritate scăzută, neinteractive (nu necesită aproape deloc date de intrare de la utilizator şi generează un minim de date de ieşire. Procesele care rulează în f. cuprind două categorii principale: demoni* şi procese consumatoare de timp, care rulează în f. pentru a permite proceselor interactive să ruleze în prim-plan*, pentru convenienţa utilizatorului. Ant.: prim-plan*.

G

G (GB) / G (GB) / G (GB). Abreviere pentru *giga-byte* - gigabait (1024^3 = 1.073.741.824 bytes).

GATEWAY / passerelle / gateway. Combinaţie de componente hardware şi software care leagă două tipuri diferite de reţele. Sin. aprox.: pasarelă.

GENBANK / GenBank / GenBank. Bază de date ce conţine informaţii despre aproximativ 400 000 de secvenţe nucleotidice, dezvoltată de Centrul Naţional pentru Informaţie Biotehnologică din Statele Unite.

GIF / GIF / GIF. Acronim pentru *Graphical Interface Format*. Standard de fişier grafic care foloseşte *compresia datelor, astfel încât fişierul rezultat să ocupe mai puţin spaţiu de stocare. O aceeaşi imagine stocată într-un fişier .gif ocupă de câteva ori mai puţin spaţiu decât varianta sa *bitmap. Standardul GIF utilizează maxim 256 de culori şi este patentat de compania Compuserve.

GOOGLE™ / GOOGLE™ / GOOGLE™. Cel mai popular motor de căutare pe web al momentului şi compania omonimă, proprietara lui.

GRATEFUL MED / Grateful Med / Grateful Med. Software dezvoltat de Biblioteca Naţională de Medicină din Statele Unite. Prin intermediul unei interfeţe grafice, G. M. oferă utilizatorilor de computere personale o modalitate de acces facil la informaţiile conţinute în *Medline.

GROUPWARE / groupware / groupware. Aplicaţie computerizată care asistă comunicarea şi lucrul partajat între grupuri de persoane cu acces la o aceeaşi reţea de computere, dar care pot fi geografic sau temporal separate.

GUI / GUI / GUI. Acronim pentru *graphical user interface*. *Interfaţă grafică cu utilizatorul. Sistem de comunicare computer-utilizator ce foloseşte o reprezentare grafică a resurselor computerului (fişiere, programe, seturi de comenzi predefinite) şi permite, prin intermediul unui *pointer (controlat printr-un dispozitiv de indicare ca de ex. mouse, creion luminos, trackball), enunţarea rapidă şi intuitivă a unor comenzi complexe. G. au permis utilizarea produselor hardware şi software de către nespecialişti în operarea computerelor, contribuind astfel la informatizarea diverselor domenii ştiinţifice sau economice şi a societăţii în general.

H

HACK / hack / hack. 1) Soluţie neelegantă şi temporară la o problemă de programare a computerului. 2) Modificare neautorizată a unui program.

HARD DISC / disque dur / hard disk. Set de discuri utilizate pentru stocarea informaţiei. Spre deosebire de dischetă, h. are o capacitate de stocare şi o viteză de transfer a datelor mai mari. În schimb, portabilitatea h. este mai redusă. Sin.: disc dur, disc Winchester. Este organizat în volume, cilindri, clustere, piste, sectoare.

HARDWARE / hardware / hardware. Termen generic pentru componentele fizice ale sistemelor de calcul.

HD-DVD™ / HD-DVD™ / HD-DVD™. Format de disc optic de înaltă densitate pentru stocarea de medii digitale, inclusiv materiale video de înaltă definiţie. Formatul HD-DVD concurează în prezent cu formatul *Blu-Ray*. Gândit ca succesor al formatului DVD, discul HD-DVD are o capacitate de la 15 Gb.

HIPERMEDII / hypermedia / hypermedia. Obiecte sau grupuri de obiecte (cel mai adesea text) cărora li se asociază o conexiune, marcată ca atare, către alte obiecte (fişiere grafice, video sau de sunet), aflate pe acelaşi computer sau la distanţă într-o reţea.

HL7 / HL7 / HL7. Abrev. din engl.: *Health Level 7*. Standard internaţional pentru schimbul de date electronice în medicină. Standardul HL7 defineşte formatul şi conţinutul mesajelor schimbate între aplicaţiile software medicale.

HOMEPAGE / homepage / homepage. 1) Pagina de bază a unui *sit Internet, vizualizată iniţial la accesarea sitului. 2) Pagina pe care un browser o încarcă din oficiu atunci când se stabileşte legătura spre Internet.

HSTAT / HSTAT / HSTAT. Acronim pentru *Health Services / Technology Assessment Text*. Bază de date pentru ghiduri clinice, dezvoltată de Biblioteca Naţională de Medicină din Statele Unite.

HTML / HTML / HTML. Acronim pentru *HyperText Markup Language*. Limbaj descriptiv pentru organizarea şi etichetarea unui document, ce poate asocia textului conexiuni către diverse obiecte (fişiere sau anumite locaţii din acestea), rezultând hipertextul. HTML este limbajul folosit pentru construirea majorităţii paginilor de *Internet. Prin extensie, formatul documentelor scrise în acest limbaj.

I

I/O / I/O / I/O. Acronim pentru *input / output*. Transferul de date între procesor şi dispozitive.

ICON / icône / icon. Pictogramă. Imagine de dimensiuni reduse ce reprezintă, într-un mediu grafic gen *GUI, un obiect (program).

IMIA / IMIA / IMIA. Acronim pentru *International Medical Informatics Association*. Asociaţie internaţională care grupează organizaţiile de informatică medicală din diferite ţări. IMIA organizează odată la trei ani congresul mondial de informatică medicală MEDINFO.

IMPRIMANTĂ / imprimante / printer. Dispozitiv care tipăreşte date (grafice sau text) provenite dintr-un computer. Tipurile de imprimante folosite astăzi sunt: a) *i. matricială*, având la bază impresiunea pe hârtie a unei benzi purtătoare de culoare cu ajutorul unor ace fine grupate într-o matrice; b) *i. cu jet de cerneală*, la care picături mici de cerneală sunt proiectate direct pe hârtie; c) *i. laser*, funcţionând pe principiul copiatorului electrostatic, cu performanţele şi costurile cele mai ridicate.

INFORMATICĂ / informatique / computer science. Ştiinţă care se ocupă cu procesarea informaţiei, cu structurile şi procedeele de reprezentare a procesării, precum şi cu utilizarea acestora.

INFORMAŢIE / information / information. Mesaj care aduce o precizare într-o problemă cu un grad de incertitudine. Cunoaştere orientată pe o problemă şi reprezentată în acest scop.

INSTRUCŢIUNE / instruction / instruction. Descriere (într-un *limbaj de programare) a unei acţiuni ce trebuie efectuată de computer.

INTELIGENŢĂ ARTIFICIALĂ / intelligence artificielle / artificial intelligence. Serie de procese de înalt nivel care permit unui computer să efectueze anumite sarcini „învăţate" din instrucţiunile anterioare şi să se adapteze unor situaţii neprevăzute, simulând unele caracteristici ale comportamentului uman. Concepte conexe celui de i. a. sunt: reţelele neuronale, sistemele expert, logica fuzzy. Utilizarea i. a. în medicină s-a dezvoltat în arii ca fizioterapia, chirurgia ortopedică ş.a. Abrev.: AI (de la engl. *artificial intelligence*).

INTERACTIV / interactif, -ive / interactive. Caracteristică a unui sistem de calcul sau program, care permite utilizatorului să furnizeze date sau comenzi (să interacţioneze cu sistemul).

INTERFAŢĂ / interface / interface. Dispozitiv care conectează mai multe entităţi distincte (componente software, utilizatori), îndeplinind întrucâtva rolul unui traducător.

INTERNET / Internet / Internet. Sistem descentralizat de reţele de calculatoare interconectate, cu extindere mondială, construit în scopul transferului de date la distanţă într-un mod liber, rapid şi facil. I. poate fi conceput ca o colecţie de reţele locale autonome, cu autocoordonare, şi care sunt legate sub forma unei "anarhii ordonate". Acest sistem rămâne funcţional, indiferent de starea uneia sau mai multora din reţelele componente. I. oferă suportul mai multor servicii (e-mail, transfer de fişiere, navigare). Sin.: World Wide Web, cyberspaţiu, autostradă informaţională.

INTERNET EXPLORER / Internet Explorer / Internet Explorer. Browser grafic dezvoltat de compania Microsoft şi inclus în sistemul de operare Microsoft Windows. Din 1999, I. E. este cel mai folosit browser web, în prezent el fiind urmat de Firefox, Safari şi Opera.

INTERPOLARE / interpolation / interpolation. În matematică, procedura care estimează valorile unei funcţii pentru intervale definite de valori deja cunoscute. În imagistică, i. este utilizată pentru mărirea calităţii (rezoluţiei*) unei imagini digitale.

INTRANET / intranet / intranet. *Sit Internet sau grup de situri aparţinând unei organizaţii şi accesibil numai persoanelor autorizate, de obicei membri ai organizaţiei.

ISDN / ISDN / ISDN. Acronim pentru *Integrated Services Digital Network*. Standard internaţional de comunicaţii, utilizat pentru transmiterea de voce, semnale video şi date numerice prin linii telefonice speciale. Viteza de transmitere în standardul ISDN (64-128 KB/s) este superioară celei atinse de modemurile ce folosesc linii telefonice obişnuite (56 KB/s). O versiune recentă a standardului, denumită B-ISDN, permite viteze de 1,5 MB/s prin utilizarea reţelelor de fibră optică.

ISIS / ISIS / ISIS. Bază multidisciplinară de date medicale creată în 1974 de Institutul pentru Informaţii Ştiinţifice din Statele Unite şi care include date provenite din aproximativ 4 500 de periodice.

Î

ÎNREGISTRARE ELECTRONICĂ MEDICALĂ / enregistrement électronique médicale / electronic medical record. Termen general ce descrie sistemele computerizate de înregistrări despre pacienţi. Semnificaţia termenului se extinde uneori pentru a include alte funcţiuni, cum ar fi introducerea de comenzi pentru medicaţie şi analize.

J

JAVA / Java / Java. Limbaj de programare cu destinaţie generală şi portabil pe principalele *sisteme de operare actuale, dezvoltat de compania Sun Microsystems. Limbajul J. este folosit pentru scrierea de *aplicaţii (*applets*), frecvent utilizate pe Internet (în special pentru paginile Web cu design complex sau multifuncţionale) datorită portabilităţii, fiabilităţii şi dimensiunilor lor reduse.

JOYSTICK / joystick / joystick. Dispozitiv de indicare ce transformă mişcările unghiulare ale unei manete plasate pe o articulaţie sferică în deplasări într-un sistem de axe ortogonale (uzual x-y). J. este folosit în special pentru aplicaţii grafice şi jocuri, datorită marii facilităţi de utilizare.

K

K (kB) / K (kB) / K (kB). Abreviere pentru *kilobyte* (2^{10} = 1024 bytes).

L

LAN / LAN / LAN. Acronim pentru *local area network.* V. reţea locală.

LAPTOP / laptop / laptop. Literal, *cu capac mobil.* PC portabil de greutate şi dimensiuni reduse, cu construcţie compactă (ecran ultraplat rabatabil, tastatură, *periferice şi dispozitiv de indicare în aceeaşi carcasă cu restul componentelor), cu alimentare duală de la reţea şi acumulator propriu, care oferă aceleaşi performanţe cu PC-urile tip *desktop.

LCD / LCD / LCD. Acronim pentru Liquid Crystal Display. Tip de *display ce foloseşte pentru formarea imaginii capacitatea unor soluţii cristaline de a-şi modifica indicele de refracţie în funcţie de sarcinile electrice care le străbat. Este utilizat în special la computerele portabile (laptop, note-book).

LICENŢĂ / license / licence. Contract juridic între autorul sau distribuitorul unei aplicaţii software şi utilizatorul acelei aplicaţii. L. sunt similare unui contract de închiriere, utilizatorul fiind de acord să plătească pentru drepturile de utilizare a aplicaţiei şi promiţând să se conformeze tuturor condiţiilor specificate de autor în l. Pentru majoritatea aplicaţiilor software, acceptarea l. se face la deschiderea ambalajului în care se livrează aceasta, la instalarea aplicaţiei sau la prima utilizare. L. de tip freeware*, shareware* sau open source* nu implică plata pentru utilizarea aplicaţiilor furnizate.

LIMBAJ / langage / language. Sistem de semne şi reguli utilizate pentru schimbul de informaţii. L. utilizate de computere sunt *artificiale*, adică posedă reguli stabilite explicit şi anterior utilizării.

LIMBAJ DE PROGRAMARE / programming language / n/a. Tehnică standardizată pentru exprimarea unui set de instrucţiuni în scopul utilizării acestora de către un computer. L. de p. au reguli proprii şi stricte de sintaxă, gramatică şi semantică, ce permit programatorului specificarea exactă a datelor pe care computerul le va procesa, cum vor fi stocate sau transmise acestea şi acţiunile exacte care se vor executa în condiţii definite. Un program scris într-un l. de p. poate fi interpretat direct de calculator (v. l. de scripting) sau trebuie să fie tradus (compilat) într-un l. de p. cu un set mai strict de reguli şi instrucţiuni, denumit uzual cod-maşină.

LIMBAJ DE SCRIPTING / scripting language / n/a. L. de programare utilizate pentru scripting (engl. script: program utilizat p. a automatiza execuţia unor procese ce ar fi fost altfel rulate interactiv, adică ar fi solicitat informaţii sau decizii de la utilizator.) L. de s. sunt mult mai flexibile decît l. de programare obişnuite şi permit scrierea mai rapidă de programe, dar sunt executate mai lent de către computer (sunt interpretate pas cu pas, uzual prin recurgerea la alte procese*). În ultimii ani, diferenţa între l. de s. şi l. de programare se estompează din ce în ce mai mult. V. şi l. de programare.

LINUX / Linux / Linux. Variantă (implementare) gratuită a sistemului de operare *UNIX, dezvoltată în principal de Linus Torvalds. Datorită gratuităţii, stabilităţii crescute în operare şi posibilităţii de funcţionare pe multiple structuri hardware (computere compatibile IBM, Macintosh, Amiga ş. a.), L. a intrat în competiţie cu sistemele de operare tradiţionale pentru PC-uri (Microsoft Windows şi Apple MacOS).

LISTARE / impression en liste / listing. Tipărirea unui document la imprimantă.

LISTĂ DE EMAIL / email list / liste email. Utilizare particulară a serviciului de email* în scopul distribuţiei informaţiei pe scară largă. L. de e. sunt de două tipuri: a) l. de distribuţie, în care un difuzor autorizat distribuie un mesaj tuturor membrilor listei; b) l. de discuţii, în care orice membru al listei poate trimite tuturor celorlalţi mesaje, purtându-se astfel discuţii virtuale asincrone. L. de e. sunt de obicei dedicate unui subiect bine definit.

LOGICĂ FUZZY / logique floue / fuzzy logic. Sistem logic care recunoaşte valori intermediare între cele absolute de "adevărat" sau "fals". Orice propoziţie are o probabilitate de a fi adevărată sau falsă. L. f. este folosită în *sistemele expert şi derivă din *inteligenţa artificială.

LOGIN / login / login. Procedura de iniţiere a unei sesiuni de lucru pe un computer aflat la distanţă (server), constând de obicei în autentificarea dreptului de acces la resursele serverului printr-un nume de utilizator şi o parolă. Sin.: logon.

LOGOUT / logout / logout. Procedura de terminare a unei sesiuni de lucru în reţea, iniţiată de utilizator. Sin.: logoff.

LPT / LPT / LPT. Acronim pentru *line printer terminal.* Nume folosit frecvent de sistemele de operare pentru identificarea imprimantei.

M

M (Mb) / M (mb) / M (MB). Abreviere pentru *mega-byte* (1024^2 = 1.048.576 bytes).

MacOS / MacOS / MacOS. Sistem de operare dezvoltat de compania Apple Computer pentru gama de computere *Macintosh.* Actualmente la a zecea versiune (MacOS X), acest sistem de operare a introdus şi popularizat interfaţa grafică cu utilizatorul (GUI). V. Windows, GUI.

MACINTOSH / Macintosh / Macintosh. Model de PC introdus în 1984 de compania Apple şi care includea (în premieră) în sistemul său de operare (MacOS) o interfaţă grafică cu utilizatorul (v. GUI). Această inovaţie permitea o utilizare simplă şi productivă a diverselor aplicaţii, care aveau un aspect comun (fereastră cu iconuri şi meniuri) şi acceptau comenzi prin "apăsarea" unor butoane ale interfeţei cu ajutorul mouse-ului, în locul modalităţii tradiţionale de scriere a acestor comenzi de la tastatură. Sin. uzual: Mac.

MACRO / macro / macro. 1) Un simbol, nume sau combinaţie de taste ce reprezintă o secvenţă de comenzi frecvent folosită (o macro-comandă). 2) Limbajul ce descrie secvenţa de comenzi dintr-un m.

MEDLARS / MEDLARS / MEDLARS. Bază de date computerizată realizată de *National Library of Medicine* – SUA. MEDLARS (*Medical Literature Analysis and Retrieval System*) include două subsisteme, ELHILL şi TOXNET, cuprinzând peste 40 de baze de date *online* cu circa 14 milioane de referinţe bibliografice. Bazele de date conţin titluri de articole şi rezumate din reviste ce aparţin următoarelor domenii: medicină clinică, ştiinţe pre-clinice, stomatologie, *nursing, medicină veterinară. V. MEDLINE.

MEDLINE / MEDLINE / MEDLINE. Reprezintă sistemul MEDLARS online şi asigură accesul la baza de date realizată începând din 1966 de Biblioteca Naţională de Medicină din Statele Unite, care cuprinde referinţele publicate în: *Index Medicus, Index to Dental Literature* şi *International Nursing Index* (aproximativ 3 700 de periodice). Abonaţii la sistemul M. pot accesa datele dorite online (pe Internet) sau le pot primi periodic, stocate pe un *CD-ROM.

MEGAPIXEL / megapixel / megapixel. Un milion de pixeli*. Termenul este utilizat cu referinţă la rezoluţia unui dispozitiv de imagine, cum ar fi un scanner, o cameră digitală sau un monitor.

MEMORIE / mémoire / memory. Arie de stocare a datelor pe un computer. Cel mai adesea termenul se referă la *RAM sau alt tip de m. având ca suport cipurile.

MEMORIE EXTERNĂ / mémoire externe / externai memory. M. nevolatilă (păstrează informaţia în lipsa alimentării electrice), având ca suport *discurile sau banda magnetică.

MEMORIE DE LUCRU / mémoire vive / main memory. V. RAM.

MEMORIE FLASH / Flash memory / memoire Flash. Tip de m. electronică non-volatilă reinscriptibilă care poate fi accesată în unităţi de m. ce conţin mai mulţi biţi, denumite blocuri. Astfel, m. F. are o viteză de scriere/citire crescută, în condiţii de miniaturizare ce permit utilizarea acesteia pentru stocarea de date din dispozitive cum sunt camerele foto digitale şi PDA-urile. M. F. sunt utilizate şi pentru BIOS*. V. şi m. SD.

MEMORIE ROM / mémoire ROM / read-only memory. V. ROM.

MEMORIE RAM / mémoire RAM / random access memory. V. RAM.

MEMORIE SD / SD memory / memoire SD. Tip de m. electronică securizată prin criptare (engl. "secure digital" - SD), non-volatilă şi reinscriptibilă, utilizată pentru dispozitive miniaturizate de stocare de date compatibile cu o gamă largă de dispozitive (PDA-uri, camere foto şi video digitale, telefoane mobile etc). M. SD este utilizată în dispozitive cu un consum de electricitate şi dimensiuni mai reduse decât cele care folosesc m. Flash*, dar au o capacitate de stocare mai mică decât acestea. V. şi m. Flash.

MEMORIE VIRTUALĂ / mémoire virtuelle / virtual memory. Arie imaginară de m., folosită de unele sisteme de operare pentru a manipula fişiere a căror dimensiune depăşeşte pe cea a *memoriei RAM. M. v. este reprezentată de o porţiune a *hard discului unde se stochează temporar informaţii, transferate ulterior pentru utilizare în RAM.

MENIU / menu / menu. Listă de comenzi sau opţiuni disponibile şi reprezentat grafic într-o aplicaţie. Se constituie ca o opţiune la modalitatea de dirijare prin comenzi directe a programelor.

MESAGERIE INSTANT / instant messaging / messagerie instant. Schimbul de mesaje electronice în mod instantaneu între utilizatorii unor servicii sau aplicaţii care permit un astfel de schimb prin intermediul Internetului. Mesajele pot consta în text, dar şi în fişiere grafice sau audio-video, iar utilizatorii trebuie să utilizeze acelaşi serviciu şi să accepte să schimbe mesaje. Prin servicii de gen chat*, M. instant permite comunicarea în timp real (livrarea mesajelor în câteva secunde), oriunde există în lume acces Internet.

MICROPROCESOR / microprocesseur / microprocessor. Cip care conţine o *unitate centrală de procesare. M. este componentul de bază al computerelor şi al celorlalte dispozitive electronice digitale.

MODEM / modem / modem. Abreviere pentru *modulator-demodulator.* Dispozitiv care permite transformarea unui semnal digital într-un semnal analogic (modulare) şi invers (demodulare). Face posibilă utilizarea reţelei telefonice pentru transmiterea datelor între două calculatoare. Modularea este necesară deoarece liniile telefonice sunt proiectate pentru a transmite vocea umană, care conţine frecvenţe între 300 şi 3 000 Hz în convorbirile telefonice obişnuite.

MONITOR / moniteur / monitor. Dispozitiv de vizualizare, similar unui televizor. Permite afişarea datelor alfanumerice şi grafice. M. pot fi monocrome (o culoare pentru afişaj şi una pentru fundal), alb-negru (de fapt diferite nuanţe de gri) sau color.

MOUSE / souris / mouse. Cel mai comun dintre dispozitivele de indicare folosite astăzi. Semnalele provenite din mişcarea manuală a m. şi colectate printr-un procedeu optomecanic sunt reflectate de o mişcare echivalentă a unui indicator pe monitorul computerului. M. au unu până la trei butoane, care transmit diverse comenzi la apăsare, în funcţie de contextul în care sunt folosite în interfaţa grafică cu utilizatorul (*GUI). Var.: maus.

MP3 / mp3 / mp3. Tehnologie şi format* standard (MPEG-1 Audio Layer-3) pentru comprimarea materialelor audio. Utilizarea formatului m. permite obţinerea unor fişiere mult mai mici decât cele necomprimate, practic fără pierderea calităţii sunetului.

MULTIMEDIA / multimédia / multimedia. Folosirea computerului pentru prezentarea de text, grafică, videomateriale, animaţie şi sunet într-o formă integrată. Adeseori prezentarea este interactivă. În prezent, mediul de stocare cel mai folosit pentru aplicaţiile multimedia este CD-ROM-ul.

MULTITASKING / multi-tâche / multitasking. Abilitatea unui *sistem de operare de a executa simultan mai multe sarcini (programe). Sin.: multi-sarcină

MULTITHREADING / multithreading / multi-threading. Abilitatea unui *sistem de operare de a executa simultan mai multe părţi (denumite "fire" – engl. *threads*) ale aceluiaşi program.

N

.NET / .NET / .NET. Platformă de programare Microsoft pentru servicii web, termen prin care se înţelege abilitatea de a folosi Webul (mai degrabă decât propriul computer) pentru diverse servicii. Platforma .NET include servere, servicii de bază (cum ar fi stocarea de date pe Web) şi software pentru dispozitive hardware, căutând să ofere o interfaţă interoperabilă şi utilizabilă via Web pentru aplicaţii şi computere.

NETICHETĂ / netiquette / netiquette. Abreviere a expresiei "Internet etiquette", semnificând ghidul de etichetă pentru mediile colaborative online cum sunt listele de discuţii sau de ştiri, chat sau mesagerie instant. N. este adoptată şi impusă ad-hoc de majoritatea utilizatorilor respectivelor medii, reglementând atât conţinutul mesajelor (cilivitatea şi relevanţa lor) cât şi chestiuni specifice de natură tehnică, cum ar fi formatele mesajelor sau fişierelor.

NOTAR DIGITAL / digital attorney / n/a. Serviciul de n. d. garantează faptul că tranzacţiile şi documentele online au fost certificate digital de către un terţ neutru (un notar). Utilizatorii acestui serviciu obţin astfel dovezi non-repudiabile ale tranzacţiilor încheiate, prin mărci temporale semnate digital pentru fiecare document sau tranzacţie. V. şi semnătură electronică.

NOTEBOOK / notebook / notebook. Computer portabil mai mic decât un *laptop-PC, uşor inferior, dar comparabil ca performanţe cu un *desk-top-PC.

O

OBIECT / objet / object. În informatică, orice entitate care poate fi selectată şi manipulată în mod individual. Ex.: un grup ordonat de date (o matrice).

ON-LINE / on-line / on-line. 1) Deschis şi conectat la un sistem de calcul. Ex.: o imprimantă este on-line atunci când este capabilă să primească date de la un computer. 2) Despre utilizator, atunci când este conectat (printr-o linie de telecomunicaţii) la un serviciu informatic. Termenul corect pentru această eventualitate este de fapt *on the line*. Ant.: off-line.

OCR / OCR / OCR. Acronim pentru *optical character recognition* – recunoaştere optică a caracterelor. Procedeu de culegere care implică achiziţionarea imaginii unui text şi apoi recunoaşterea caracterelor componente, cu reconstrucţia textului într-un format accesibil computerului, de exemplu ASCII. Procedeul are la bază metode de *recunoaştere a formelor.

OFF-LINE / off-line / off-line. Deconectat de la reţea. Ant.: *on-line.

OPEN SOURCE / open source / n/a. Orice software* al cărui cod-sursă este disponibil, utilizabil şi modificabil în mod gratuit sub un număr de condiţii definite de Open Source Foundation.

OSX / OSX / OSX. Versiunea 10 a sistemului de operare MacOS* de la Apple. O. este un sistem de operare bazat pe UNIX* care include suport pentru aplicaţiile dezvoltate pentru versiunile precedente ale MacOS.

P

PAGINĂ WEB / page Internet / Web page. Document accesibil prin *World Wide Web (parte a Internetului) şi vizualizat cu ajutorul unui *browser. O pagină Web poate conţine, în prezent, texte, sunete (inclusiv transmisii radio), imagini statice sau animaţie şi chiar transmisii de televiziune, toate acestea sub formă de *hipermedii.

PARTIŢIE / partition / partition. Porţiune fizică a unui *hard disc ce este utilizată de computer ca un hard disc separat. Sin.: disc logic.

PASCAL / pascal / pascal. Bază multidisciplinară de date medicale creată în 1973 de Centrul Naţional de Cercetare Ştiinţifică din Franţa (CNRS) şi care include date provenite din aproximativ 9 000 de periodice.

PC / PC / PC. 1) Acronim pentru *personal computer*. Tip de computere personale (v. 2) compatibile cu modelul IBM-PC al firmei IBM. Acronimul desemnează astăzi şi alte tipuri de computere personale, cum ar fi cele compatibile cu modelul MacIntosh al firmei Apple. 2) Computer de dimensiuni reduse, relativ ieftin, proiectat pentru a fi utilizat de o singură persoană.

PCI-E / PCI-E / PCI-E. Tehnologie modernă de bus (magistrală) ce foloseşte conceptele de programare PCI dar le aplică pe un protocol de comunicare serială mult mai rapid. Tehnologia PCI-E transferă date la 250 Mb pe canal pentru un maxim de 32 de canale şi poate face acest lucru în mod bidirecţional *(full-duplex)*.

PDA / PDA / PDA. Acronim pentru engl. "personal digital assistant" (asistent electronic personal). P. este un termen generic pentru orice dispozitiv computerizat palmar (engl. "handheld") mobil, cu capacităţi de comunicare, stocare şi procesare a informaţiei electronice. P. utilizează tastaturi miniaturale sau ecrane tactile şi stilusuri pentru introducerea datelor de către utilizator, pot comunica cu reţelele locale sau cu cele de telefonie mobilă şi folosesc dispozitive de stocare cum sunt Flash ROM* şi memoria SD*. Principalele tipuri de P. utilizate astăzi sunt Palm (sistem de operare Palm OS) şi Pocket PC (sistem de operare Windows Pocket PC).

PERIFERIC / périphérique / peripheral. Orice dispozitiv ataşat unui computer.

PIXEL / pixel / pixel. Termen provenit din contragerea cuvintelor *PICture ELement*. Cel mai mic element al unei imagini redate de computer, căruia i se pot modifica în mod independent atributele de culoare şi intensitate luminoasă.

PLACĂ DE BAZĂ / carte-mère / motherboard. Principala placă de circuite a computerului, pe care se află procesorul. Toate cardurile şi dispozitivele sunt conectate la p. de b., prin intermediul căreia primesc alimentarea electrică şi instrucţiunile necesare funcţionării.

PLUG-AND-PLAY / plug-and-play / plug-and-play. Abilitatea unui computer de a configura (regla) automat dispozitivele periferice conectate, fără intervenţia utilizatorului. Abreviere: PnP.

PLUG-IN / plug-in / plug-in. O abilitate suplimentară adăugată la un program. Sin.: extensie.

PORT / port / port. 1) Interfaţă dintr-un computer la care se poate conecta un dispozitiv. Practic, p. este un dispozitiv I/O prin care se transferă date. Denumirile uzuale ale porturilor sunt: COM, LPT, PRN, CON, NUL. 2) Adresa virtuală numerică (0-9999) ce desemnează o interfaţă cu un protocol definit al unui server (ex.: 80 – HTTP; 25- SMTP).

POSTSCRIPT / PostScript / PostScript. Limbaj descriptiv (de paginaţie), orientat spre obiecte şi dezvoltat de firma Adobe Systems pentru tipărirea de documente folosind imprimante laser. Actualmente, P. este adaptat să producă imagini şi pe alte tipuri de dispozitive şi constituie un standard *de facto* pentru *desktop publishing* (v. DTP).

POŞTĂ ELECTRONICĂ / messagerie électronique / electronic mail. V. *e-mail.

PPP / PPP / PPP. Acronim pentru *Point-to-Point Protocol*. *Protocol de comunicaţii folosit pentru conectarea unui computer (cel mai adesea PC) la *Internet şi utilizarea serviciilor oferite în această reţea. PPP posedă capacităţi de control şi corectare a erorilor de transmitere a datelor.

PRIM-PLAN / foreground / n/a. În context software, p. desemnează procesele* (programele) ce rulează cu prioritate ridicată, interactive (care interacţionează cu utilizatorul, solicitând şi oferind acestuia o cantitate mare de informaţie). Procesele care rulează în p. cuprind majoritatea programelor utilizate în mod voluntar, cum sunt aplicaţiile profesionale sau programele de email. Utilizatorul poate muta un proces din p. în fundal* şi invers. Ant.: fundal*.

PROCES PĂRINTE & FIU / parent and child process / n/a. Definit ca o instanţă a unui program ce rulează pe un computer, p. poate crea alte p., adiacente (indepenedente de starea de funcţionare a p. iniţial) sau "copil" (p. iniţial fiind denumit în acest caz "părinte"). P. copil moştenesc priorităţile p. părinte şi îşi încheie execuţia odată cu acesta.

PROCESARE / processage / processing. Efectuarea uneia sau mai multor operaţii pe un set de date.

PROCESOR / processeur / processor. V. microprocesor.

PROGRAM / programme / program. Listă organizată de *instrucţiuni care, la executare, determină un set de acţiuni predeterminate ale computerului. Programele conferă utilitate computerelor.

PROGRAMARE ORIENTATĂ PE OBIECT / programmation orientée sur l'objet / object-oriented programming. Filosofie a programării şi limbajelor de computer care promovează modularitatea elementelor unui program şi partajarea de către acestea a intercomunicării şi a diverselor lor caracteristici.

PROMPTER / prompteur / prompt. Simbol pe monitor, prezent atunci când computerul aşteaptă introducerea unei comenzi (prin scrierea fiecărui caracter de la *tastatură).

PROTECŢIE LA SCRIERE / protéction à l'écriture / write protect. Marcarea unui fişier (prin procedee *software) sau a unui suport de memorie reinscriptibil (prin *hardware), pentru a preveni modificarea sau ştergerea.

PROTOCOL DE COMUNICAŢIE / protocôle de communication / communication protocol. Modalitate standard prin care un computer comunică cu altul sau cu alte terminale. Protocoalele sunt stabilite şi alese de managerii de sistem. Ex.: HTTP (HyperText Transmission Protocol), *PPP (Point-to-Point Protocol), FTP (File Transfer Protocol), *TCP/IP (Transmission Control Protocol / Internet Protocol).

PROXY / proxy / proxy. *Server intermediar între o aplicaţie-client, de ex. un browser Web, şi un server de la distanţă cu care se doreşte stabilirea unei legături. Serverele p. măresc semnificativ viteza de transfer a datelor, acţionând ca un *cache.

R

RAM / RAM / RAM. Acronim pentru *random access memory.* Memorie cu acces aleator. *Baiţii din memoria RAM pot fi accesaţi în orice ordine şi în mod individual. Procesorul poate manipula numai datele aflate în memoria RAM. De aceea, fiecare program executat şi fiecare fişier accesat trebuie copiate dintr-un dipozitiv de stocare în memoria RAM. Sin.: memorie de lucru, memorie vie, memorie principală.

REALITATE VIRTUALĂ / réalité virtuelle / virtual reality. Simularea computerizată a unui mediu artificial, prezentat utilizatorului astfel încât să ofere aparenţa realităţii. Utilizatorul interacţionează cu r. v. prin cel puţin trei din cele cinci simţuri (văzul, auzul şi simţul tactil). Ex.: utilizând ochelari, căşti şi mănuşi special adaptate pentru r. v., se poate vizita o clădire imaginară privind-o din orice perspectivă, auzind zgomotele din mediul respectiv şi atingând obiectele din aceasta. Abrev.: VR.

RECUNOAŞTERE A FORMELOR / reconnaissance des formes / pattern recognition. În informatică, arie de cercetare care studiază funcţionarea şi proiectarea sistemelor computerizate care recunosc modele (patternuri) în colecţii mari de date. Ex.: identificarea unor secvenţe de ADN asociate cu anumite trăsături genetice sau cu activităţi virale. Arii importante de aplicaţie ale r. f. sunt: analiza imaginilor, recunoaşterea caracterelor, analiza vorbirii, diagnosticul uman şi al maşinilor, identificarea persoanelor. Domenii strâns conectate cu r. f. sunt *inteligenţa artificială şi *reţelele neuronale.

REGISTRU / registre / registry. Bază de date folosită de sistemele de operare *Windows pentru stocarea informaţiilor privitoare la propria configurare. Majoritatea aplicaţiilor pentru Windows înscriu date în r. în momentul instalării lor în sistem.

REŢEA LOCALĂ / réseau locale / local area net-work. Două sau mai multe computere conectate printr-o componentă hardware dirijată prin software, aflate într-o arie relativ restrânsă, cel mai adesea în aceeaşi clădire. Abrev.: LAN (local area network).

REŢEA NEURONALĂ / réseau neuronale / neural network. Tip de *inteligenţă artificială ce încearcă să reproducă funcţionarea sistemului nervos central uman folosind reţele virtuale (modelate matematic) de neuroni, cu aplicaţii în *sistemele expert.

REZOLUŢIE / résolution / resolution. Mărime care descrie fineţea şi claritatea unei imagini. Termenul r. este folosit în relaţie cu proprietăţile unei imagini tip *bitmap (ex.: lungime de 100 şi lăţime de 200 pixeli), cu capacităţile de afişare ale unui monitor (unde r. reprezintă numărul de pixeli de pe întregul ecran; ex.: 800 x 600 = 480 000) sau cu capacităţile de tipărire ale unei imprimante (r. fiind numărul de puncte tipăribile pe unitatea de lungime).

RISC / RISC / RISC. Acronim pentru *reduced instruction set computer* – computer cu set redus de instrucţiuni. Unele computere sunt construite în sistemul RISC, fiind dotate cu *microprocesoare ce utilizează un număr mic de instrucţiuni.

ROM / ROM / ROM. Acronim pentru *read-only memory.* Cip de memorie pre-înregistrată (care poate fi citită, dar nu modificată) şi nevolatilă (păstrează informaţia în lipsa alimentării electrice).

RSS / RSS / RSS. Acronim pentru "RDF Site Summary" (sumar RDF al sitului). RSS este un format extensibil şi multifuncţional de sindicalizare* şi descriere de metadate. R. este astfel o extensie a limbajului RDF. V. şi Atom.

RUTINĂ / routine / routine. Set de instrucţiuni ce realizează o anumită funcţie. Sin. parţial: *program.

S

SAFARI™ / Safari™/ Safari™. Browserul web standard pentru sistemul de operare MacOS al computerelor *Apple Macintosh.*

SALVA / sauvegarder / save. A depozita informaţie pe un mediu de stocare permanentă, de ex. un *disc.

SATA / SATA / SATA, Serial ATA. Tehnologie de bus (magistrală) serială, concepută pentru transferul de date pe şi de pe un hard disc, care înlocuieşte în prezent tehnologia clasică ATA paralelă.

SCANER / scanner / scanner. Dispozitiv care culege informaţia grafică de pe un suport real şi o furnizează computerului sub o formă utilizabilă de acesta, prelucrând-o prin *digitizare. Într-o reprezentare intuitivă, s. copiază imagini de pe hârtie în memoria computerului.

SCHIMB DE DATE ELECTRONICE / échange des données électroniques / electronic data interchange. Abrev.: *EDI.* Termen general ce descrie necesitatea ca aplicaţiile software din medicină să fie capabile să schimbe date. Această necesitate implică adoptarea de standarde general acceptate pentru forma şi conţinutul mesajelor transmise între aplicaţii. V. HL7.

SCSI / SCSI / SCSI. Acronim pentru *small computer system interface.* Standard de interfaţă paralelă folosit la ataşarea unor dispozitive periferice, având o viteză de transfer a datelor de până la 40 MB/s, mult mai mare decât cea a porturilor de comunicaţie standard. SCSI poate fi asimilat cu un *bus *I/O. Pronunţie: *scăzi.*

SEMNĂTURĂ ELECTRONICĂ / electronic signature / signature electronique. 1. Modificarea criptografică (a datelor în format digital) care certifică autentificarea originii, integritatea datelor şi non-repudierea semnatarului (atunci când este asociată cu o unitate de date şi acompaniată de un certificat corespunzător cu cheie publică). 2. Procedeu criptografic utilizat pentru certificarea autenticităţii originii, a integrităţii şi a non-repudierii. Sin.: semnătura digitală.

SERVER / serveur / server. 1) Computer (sau orice alt dispozitiv capabil să răspundă unei cereri) dintr-o reţea care gestionează resursele acesteia şi oferă diverse servicii. 2) Programul software care permite realizarea acestor funcţii.

SERVICIU WEB / Web service / service Web. Aplicaţie software ce devine accesibilă via Web (printr-un identificator de tip URL*) folosind pentru comunicare un limbaj XML* standardizat, lucru care permite utilizarea ei ca parte integrantă a altei aplicaţii. Ex.: o bancă poate oferi un convertor valutar ca s. W., utilizabil printr-o interogare pe Web în orice aplicaţie a altor instituţii - de la o pagină Web până la un fişier Excel.

SETUP / installation / setup. Instalarea şi configurarea componentelor hardware sau software. Majoritatea aplicaţiilor folosite uzual posedă un fişier program denumit *setup.exe*, care le instalează pe hard disc.

SHAREWARE / shareware / shareware. Software cu gratuitate de utilizare pe termen limitat (de obicei 30 de zile). Ulterior, produsul poate fi folosit contra unei taxe de înregistrare a utilizatorului.

SHIFT / Shift / Shift. Tastă specială care, în combinaţie cu una obişnuită, afişează o literă mare sau un caracter special.

SINDICALIZARE / syndication / n/a. Furnizarea de material pentru refolosire şi integrare cu alte materiale, adesea prin intermediul unui serviciu plătit. În Internet, sindicalizarea este procesul prin care siturile web pot împărţi imformaţie cu alte situri, primind sau oferind-o. Din punct de vedere tehnic, sindicalizarea se realizează prin fluxuri de informaţii electronice în formate bazate pe XML*. V. Atom şi RSS.

SINTAXĂ ARDEN / syntaxe Arden / Arden syntax. Limbaj pentru codificarea activităţilor dintr-un protocol clinic într-un set de reguli de acţiune, în scopul interpretării lor de către computer şi al facilitării schimbului de informaţii medicale între instituţii.

SISTEM EXPERT / système expert / expert system. *Aplicaţie ce îndeplineşte o sarcină atribuită de obicei unui expert uman. S. e. au la bază *inteligenţa artificială şi pot lua decizii în situaţii în care datele de intrare sunt incomplete sau parţial eronate. Ele sunt frecvent utilizate pentru managementul în timp real al unor procese critice (greu descriptibile sau clasificabile), de ex. recunoaşterea vocii sau diagnosticul unei boli pe baza semnelor şi simptomelor (sistemul Internist/Caduceus/QMR de la Universitatea din Pittsburgh, SUA).

SISTEM INFORMATIC CLINIC / système informatique clinique / clinical information system. Abrev.: CIS. Sistem informatic pentru colectarea, integrarea şi distribuirea informaţiilor dintr-o clinică spre ariile de responsabilitate adecvate. S. i. c. este parte a sistemului informatic spitalicesc.

SISTEM INFORMATIC SPITALICESC / système informatique hospitalier / hospital information system. Abrev.: *HIS.* Sisteme (reţele) de computere utilizate în spitale pentru activităţi precum internare şi externare, introducerea de comenzi pentru analize de laborator şi medicaţie sau facturare. V. dosar electronic de sănătate.

SISTEM DE OPERARE / système d'opération / operating system. Programul de bază al unui computer. S. de o. asigură execuţia normală a celorlalte programe (denumite aplicaţii şi care sunt scrise special pentru un anumit s. de o.), suportul software pentru comunicarea cu utilizatorul, managementul datelor şi al dispozitivelor periferice. S. de o. poate fi asimilat cu o *interfaţă între *hardware şi *software. Exemple de s. de o.: MS-DOS®, MS Windows 95®, UNIX. Solaris®, Mac OS®, OS/2®, Linux. Abrev.: SO (engl. OS).

SISTEM DE SPRIJIN AL DECIZIEI / système de support du décision / decision support system. Termen general pentru orice aplicaţie software ce sporeşte abilitatea unei persoane de a lua decizii.

SIT WEB / site Web / Web site. Locaţie, zonă de pe un computer din *World Wide Web, individualizată printr-un *URL şi care conţine cel puţin o pagină Web (*homepage).

SMARTCARD / smartcard / n/a. Engl. pentru "card inteligent". Procesor cu funcţii criptografice încorporat într-un card de tip credit sau SIM, cu rol în autentificarea în mediul electronic, bancar (ATM, POS), într-o reţea de telecomunicaţii (telefonie, pay TV) sau în controlul accesului fizic într-un spaţiu. Pentru utilizare, S. pot necesita contact fizic cu dispozitivele de citire sau pot fi citite în proximitate.

SOCKS / socks / socks. Software care stabileşte o conexiune cu exteriorul din interiorul unei reţele protejate de un firewall*, atunci când conexiunea directă ar fi în mod normal împiedicată de firewall prin mijloace hardware sau software.

SOFTWARE / software / software. Instrucţiuni, date pentru computer şi, în general, orice informaţie stocată electronic.

SOLARIS / solaris / solaris. Sistem de operare a computerelor produs de firma Sun Microsystems, atât pentru familia proprie de procesoare (bazate pe Arhitectura Scalabilă de Procesor), cât şi pentru procesoare de tip Intel. S. este bazat pe UNIX* şi este frecvent utilizat pentru computerele de mare putere din domeniul academic. Solaris este marca comercială a Sun Microsystems.

SVGA / SVGA / SVGA. Acronim pentru *Super Video Graphics Adaptor.* Standardul grafic uzual pentru computere. La introducerea sa în 1989, SVGA permitea afişajul în 16 culori la o rezoluţie de 800 × 600 *pixeli. Actualmente standardul permite folosirea a 16 milioane de culori la o rezoluţie de până la 1 600 × 1 200 pixeli.

Ş

ŞABLON / template / n/a. Modalitate predefinită de prezentare a datelor, a cărei principală funcţie în domeniul informatic este separarea formei (aspectului) de conţinut. Ex.: un formular este un ş. care, prin aplicarea rapidă şi repetitivă la un set mare de date, permite asamblarea lor dinamică. Paginile web cu conţinut extras din baze de date sunt o altă întrebuinţare frecventă a ş.

T

TABLET PC / tablet PC / tablet PC. Un computer personal (PC) cu capacităţi de comunicare fără fir şi care permite introducerea de date de către utilizator prin scrierea cu un stilus pe un ecran tactil, mai degrabă decât prin folosirea unei tastaturi detaşabile. T. este conceput să ofere o mai mare mobilitate şi versatilitate decât laptopul*, faţă de care este mai compact, mai uşor şi mai sărac în dispozitive periferice.

TASTATURĂ / clavier / keyboard. Periferic format dintr-o mulţime de taste, fiecare din acestea producând la apăsare un cod specific pentru un caracter (literă, cifră, semn de punctuaţie şi alte semne) sau o comandă. T. este principalul mijloc de introducere a datelor în computer.

TASTĂ / taste / key. Buton al unei tastaturi. La majoritatea sistemelor moderne de prelucrare a datelor (computere ş.a.) anumitor combinaţii de taste (apăsate simultan) le sunt atribuite comenzi distincte.

TCP/IP / TCP/IP / TCP/IP. Acronim pentru *Transmission Control Protocol/Internet Protocol.* Grup de *protocoale de comunicaţie (provenit din sistemul de operare *UNIX) utilizate pentru conectarea serverelor în Internet, care constituie standardul *de facto* pentru transmiterea datelor în majoritatea reţelelor, fiind acceptat de principalele sisteme de operare orientate spre reţele.

TEHNOLOGIE PUSH / technologie push / push technology. Metodă de comunicaţie prin care *serverul trimite *clientului date fără ca acesta să fi emis o cerere către server.

TELEFON INTELIGENT / téléphone intelligent / smartphone. Dispozitiv computerizat şi miniaturizat care integrează funcţiile unui telefon mobil cu cele ale unui asistent personal digital (PDA) sau ale unui alt dispozitiv de informare, permiţând rularea de aplicaţii software dedicate.

TERMINAL / terminal / terminal. Dispozitiv sau grup de dispozitive (cel mai adesea un monitor şi o tastatură) ce permite comunicarea cu un computer. T. nu posedă suport de stocare a datelor şi, cel mai adesea, nici procesor propriu.

TEST TURING / Turing test / test Turing. Metodologie de test concepută pentru a distinge o maşină de un operator uman (Alan Turing, 1950). T.T. utilizează un număr de întrebări pentru a determina natura respondentului, de obicei solicitând recunoaşterea de cuvinte deformate într-o imagine, aproape imposibilă de realizat de un computer. Scopul utilizării T. T. este limitarea accesului maşinilor la diverse servicii de interes public, cum ar fi poşta electronică. Sin.: CAPTCHA (engl. "complete automated public Turing test to tell computers and human apart".)

TOUCHPAD / touchpad / touchpad. Dispozitiv de indicare încorporat în unele computere portabile. T. este alcătuit dintr-o suprafaţă sensibilă la mişcarea degetului utilizatorului aflat în contact cu aceasta şi două butoane plasate în apropiere (aceleaşi ca la *mouse).

TRACKBALL / trackball / trackball. Dispozitiv de indicare asemănător *mouse-ului, la care utilizatorul deplasează o bilă, amplasată la partea superioară a acestuia, şi nu întreg dispozitivul.

U

UNICODE / Unicode / Unicode. Standard pentru reprezentarea caracterelor. La fel ca şi *ASCII, U. este un *format pentru materiale-text, dar are *baitul de 16 *biţi, ceea ce îi permite să codifice 65 536 de caractere. În perspectivă, U. va înlocui standardul ASCII, întrucât permite reprezentarea caracterelor din toate alfabetele folosite astăzi.

UNITATE (DRIVE) / unité / drive. Dispozitiv mecanic şi electronic care permite transferul de date înspre şi dinspre un *disc.

UNITATE CENTRALĂ de procesare / unité centrale de processage / central processing unit. La origine, recipient care conţine toate plăcile cu circuite ale unui computer. Astăzi, denumirea este folosită pentru dispozitivul principal de calcul electronic dintr-un computer. U. c. p. are două componente tipice: una care execută calcule logice şi aritmetice şi o alta, numită unitate de control, care extrage instrucţiunile din memorie, le decodează şi le execută.

UNIX / unix / unix. *Sistem de operare multi-sarcină şi multi-utilizator lansat de Bell Laboratories în anii 70 şi dezvoltat ulterior de diverse instituţii de învăţământ şi companii comerciale. Greu accesibile utilizatorilor neprofesionişti, versiunile de U. domină net piaţa sistemelor de operare pentru computere de mare capacitate sau care rulează aplicaţii de importanţă critică (*servere, inclusiv cele destinate Internetului), datorită puterii, versatilităţii şi stabilităţii de care dau dovadă pe perioade extrem de lungi de utilizare neîntreruptă.

UPLOAD / upload / upload. Livrarea de date (fişiere) spre un computer aflat la distanţă în reţea. Ant.: *download.

UPS / UPS / UPS. Acronim pentru *uninterruptable power supply.* Sursă de curent ce include un acumulator, pentru a preveni întreruperea alimentării computerului în cazul unei pene de curent.

URL / URL / URL. Acronim pentru *universal resource locator.* Adresă globală (*protocolul de comunicaţii folosit, precum şi *calea) a documentelor şi a altor resurse accesibile prin *Internet. Ex.: *http://www.umfiasi.ro/sssmn/default.html*, unde "http:" este protocolul, "www.umfiasi.ro/sssmn" este *calea, iar "default.html" este fişierul solicitat.

USB / USB / USB. Port* standard ce permite conectarea dispozitivelor periferice la computere ce rulează Windows sau MacOS. Standardul de comunicare USB suportă rate de transfer de 12Mbps, mult superioare celor ale portului serial standard, pe care începe să-l înlocuiască. Pe lângă viteza sporită, dispozitivele USB pot fi conectate sau deconectate fără a fi necesară repornirea computerului.

V

VARIABILĂ / variable / variable. Entitate căreia i se poate asocia un element, schimbabil ulterior. Ex.: atribuirea valorii "0" mărimii "timp de aşteptare".

VERSIONARE / versioning / n/a. Sistem de evidenţă a modificărilor aduse unui document, prin atribuirea unui număr unic fiecărei versiuni a documentului şi stocarea acesteia. Sistemele de v. permit vizualizarea istorică a modificărilor documentelor şi revenirea punctuală asupra lor.

VGA / VGA / VGA. Acronim pentru *Video Graphics Adaptor.* Standard grafic pentru computere, apărut în 1987. VGA permite afişajul în 2 culori la o rezoluţie de 640 480, 16 culori la 360 x 400 şi 256 culori la 320 200 *pixeli. V. şi SVGA.

VIERME / worm. Virus auto-replicativ care nu modifică fişierele dar rămâne rezident în memoria activă şi se duplică. V. folosesc părţi ale sistemului de operare care funcţionează automat şi care sunt în mod obişnuit invizibile pentru utilizator. V. sunt de obicei reperaţi atunci când replicarea lor necontrolată consumă resursele sistemului, încetinind sau oprind execuţia altor sarcini.

VIRUS / virus / virus. În informatică, porţiune de cod executabil autoreproductibil. V. este ascuns într-un *fişier executabil şi niciodată în fişierele de genul bazelor de date sau al imaginilor, din care (după execuţia respectivului fişier) se poate autocopia în orice alt fişier executat ulterior sau poate efectua diferite acţiuni, cum ar fi afişarea unui mesaj pe monitor, sau modificarea datelor de pe hard disc. Recent au apărut v. pentru fişierele *macro.

VISIBLE HUMAN PROJECT / Visible Human Project / Visible Human Project. Proiect al Bibliotecii Naţionale de Medicină din Statele Unite, V. implică crearea unor reprezentări tridimensionale complete, detaliate anatomic, ale corpurilor umane masculin şi feminin. În prezent sunt colectate imagini CT, RMN şi de criosecţiune transversală la interval de 1 mm ale unor exemplare (cadavre) reprezentative. Scopul pe termen lung al V. este producerea unui sistem care va lega în mod transparent (intuitiv) cunoştinţele vizuale de cele simbolice, ca de ex. nume ale părţilor corpului.

VOXEL / voxel / voxel. Termen provenit din contragerea cuvintelor *VOlume ELement.* Cel mai mic element al unei structuri tridimensionale redate de computer, căruia i se pot modifica în mod independent atributele. Echivalentul bidimensional al v. este *pixelul.

VPN / VPN / VPN. Abrev.: din engl. *Virtual Private Network.* Reţea privată de computere aflate în locaţii separate şi îndepărtate ce permite comunicarea confidenţială (securizată) prin intermediul unei reţele public accesibile cum este *Internetul.*

VRML / VRML / VRML. Acronim pentru *Virtual Reality Modeling Language.* Limbaj descriptiv pentru prezentarea de obiecte şi imagini tridimensionale în *World Wide Web. Intuitiv, VRML este echivalentul 3-D al *HTML, limbajul standard al Internetului. Cu ajutorul unui *plug-in specific, *browserele uzuale pot vizualiza fişierele scrise în VRML (fişiere cu extensia .wrl).

VULNERABILITATE / vulnerability / vulnerabilité. Deficienţă hardware sau mai frecvent software (la nivel de sisteme de securitate, control administrativ etc.) ce permite a fi "exploatată" în scopul cîştigării accesului neautorizat la un sistem informatic sau permite alterarea unui proces aflat în curs de execuţie. Producătorii de sofware pot emite corecţii (patch/update) de securitate pentru v. detectate, neaplicarea lor imediată menţinând sistemul într-o stare vulnerabilă.

W

WAN / WAN / WAN. Acronim pentru *wide area network.* Reţea de computere răspândită pe o arie geografică relativ largă, ale cărei conexiuni se relizează de obicei prin *modem radio sau telefon.

WAP/WML / WAP/WML / WAP/WML. Acronim pentru engl. "Wireless Application Protocol" - standard de comunicaţii fără fir (wireless), utilizat în special pentru access internet de pe terminale mobile (telefoane sau PDA*-uri). Unul dintre cele mai utilizate limbaje din standardul WAP este WML (Wireless Markup Language - limbaj de marcare pentru medii fără fir), un limbaj de tip XML*.

WEB / Web / Web. V. *World Wide Web.

WEB SEMANTIC / web sémantique / semantic web. Mediu universal pentru schimbul de informaţii prin publicarea în *World Wide Web* de documente cu semnificaţie inteligibilă pentru computere (semantică), astfel încât acestea din urmă să le înţeleagă şi să poată efectua anumite acţiuni în mod standardizat. W. s. extinde *World Wide Web* prin utilizarea de standarde, limbaje de marcare şi unelte de procesare asociate.

WEBLOG / weblog / journal web. Jurnal web. Un site web ce utilizează un format similar cu cel al jurnalelor (intrări succesive, datate) pentru a oferi informaţie frecvent actualizabilă despre un anumit subiect. Conţinutul unui w. poate fi generat de unul sau mai mulţi autori şi poate fi sindicalizat*. W. este o modalitate de diseminare a informaţiei din ce în ce mai apreciată pentru eficienţa ei, atât în mediile comerciale, cât şi în cele non-comerciale cum sunt cele ştiinţifice sau artistice.

WIKI / wiki / wiki. Tip de sit web care permite vizitatoriior să adauge, să modifice sau să elimine o parte a conţinutului său, adeseori fără nici un fel de restricţie. Această uşurinţă în interacţiune face ca w. să fie un instrument eficient pentru munca în colaborare.

WINDOWS / Windows / Windows. Familie de *sisteme de operare produse de firma *Microsoft* pentru computere personale. Include variantele *Windows Mobile* pentru computere supercompacte (palmtop), *Windows XP* şi *Windows Vista* pentru computerele obişnuite şi staţii de lucru de mare putere. W. oferă o interfaţă grafică (v. GUI) proprie, management de memorie virtuală, **multi-tasking* şi suport pentru diverse *periferice. W. domină piaţa pentru sisteme de operare destinate PC-urilor, dar îşi reduce actualmente ponderea în favoarea alternativelor reprezentate de sistemele MacOS al firmei *Apple* şi **Linux* (o variantă gratuită de *UNIX).

WLAN / WLAN / WLAN. Acronim pentru "wireless local area network". Reţea locală* fără fir.

WORLD WIDE WEB / World Wide Web / World Wide Web. Sistem de servere pentru Internet care suportă documente în format specific. Acest format (cel mai adesea *HTML) permite inserarea de hipertext, grafică, fişiere audio şi video. Accesul la W.W.W. este facilitat de programe dedicate, denumite *browsere de Web. Abrev.: WWW.

WYSIWYG / WYSIWYG / WYSIWYG. Acronim pentru engl. *what you see is what you get.* Desemnează un procesor de text în care imaginea textului editat, aşa cum apare pe monitor, coincide perfect cu rezultatul tipăririi acelui text.

X

XML / XML / XML. Acronim pentru engl. "eXtensible Markup Language" (limbaj extensibil de marcare). Similar cu HTML*, limbajul în care sunt scrise în prezent paginile Web, X. utilizează simboluri de marcare pentru a descrie conţinutul unui fişier sau al unei pagini, dar, spre deosebire de HTML, nu se limitează doar la descrierea modului de afişare şi interacţiune ale elementelor din pagină. X. este o modalitate flexibilă de a crea formate* pentru informaţie şi de a partaja atât formatele cât şi datele via Web, intranet sau alte medii, constituind un mijloc eficient de distribuire a informaţiei într-o manieră consecventă. V. şi XSL.

XSL / XSL / XSL. Acronim pentru engl. "eXtensible Stylesheet Language" (limbaj extensibil pentru foi de stil), X. este un limbaj pentru crearea de foi de stil ce descrie modul în care datele transmise via Web folosind XML* sunt prezentate utilizatorului. V. şi XML.

Z

ZIP / ZIP / ZIP. Standard pentru *compresia de date, foarte răspândit printre utilizatorii de PC-uri. Fişierele comprimate în acest standard poartă extensia .zip.

X. GLOSAR DE TERMENI MEDICALI POPULARI

Este posibil ca utilizatorii dicţionarului să fie surprinşi de includerea acestei secţiuni în volumul de faţă. În realitate, terminologia medicală populară românească este încă, în unele regiuni ale ţării, vie şi chiar productivă, prin neologismele care mai apar şi în prezent, chiar dacă ele sunt puţine.

Iniţial, am avut intenţia ca pe calea colaborării cu o serie de medici practicieni din mediul rural să fie redată, măcar parţial, terminologia populară cu circulaţie regională. Rezultatele nu au fost chiar pe măsura speranţelor şi, în consecinţă, sursa de bază a rămas bibliografia. Cele mai importante contribuţii în domeniul studiului terminologiei medicale populare româneşti aparţin unor lingvişti şi filologi. Dintre toate lucrările, cartea lui *I.-Aurel Candrea – Folclorul medical român comparat. Privire generală. Medicina magică*, apărută în prima ediţie la Casa Şcoalelor, în 1944, şi publicată într-o nouă ediţie recent, la Editura POLIROM din Iaşi, este excepţională, autorul strălucind prin erudiţie şi calitatea informaţiei. O a doua lucrare de mare interes pentru întreg corpul medical o are ca autoare pe *Maria Purdela Sitaru* şi este intitulată *Etnomedicină lingvistică* (Edit. Amarcord, Timişoara, 1999). În opinia autoarei menţionate, care este cea mai autorizată cercetătoare în domeniul terminologiei medicale populare româneşti (remarcată de *Al. Graur* încă din 1982, în articolul *Medicină lingvistică*, publicat în *Muncitorul sanitar*, nr. 36/1566): "În cadrul perspectivei lingvistice de înregistrare şi interpretare a impresionantei *ars* şi *materia medica* populare pot fi distinse următoarele orientări: cea etimologică (preponderent comparativist-folclorică sau descriptivistă), cea dialectologică (din unghiul de vedere al geografiei lingvistice), cea onomasiologică şi semantică şi cea interdisciplinară" (op. cit., p. 31).

Dacă ne referim strict la termenii medicali populari cuprinşi în acest capitol al dicţionarului, unii dintre aceştia au dispărut sau circulă rar şi pe arii restrânse. Destule cuvinte sau sintagme sunt subtile, născute din inteligenţa populară, ca şi dintr-un spirit de observaţie, uneori surprinzător. Metaforele se îmbină uneori cu farmecul limbajului popular şi când ne gândim că multe cuvinte din aceste pagini, cu o vechime considerabilă, dispar încet, asemenea zăpezii când primăvara soseşte după o iarnă grea, este firească o nostalgie pentru lumea cuvintelor de odinioară.

Dintr-o perspectivă pragmatică, cunoaşterea termenilor medicali aflaţi încă în circulaţie poate servi la ameliorarea comunicării medic-pacient şi acesta ar putea fi rostul glosarului, chiar dacă el reprezintă doar o colecţie de cuvinte şi locuţiuni.

Dialogul medic-pacient se desfăşoară la două niveluri de limbaj diferite: medicul are nevoie de termeni precişi, îndeosebi anatomici, pentru localizarea bolii, ca şi de o exprimare cât mai clară a simptomelor. Bolnavul poate indica sediul şi caracteristicile doar aproximativ sau într-un cod verbal cu totul diferit, după cum se poate observa clar din acest glosar.

Uneori, bolnavii şi îndeosebi bolnavele recurg la eufemisme pudice, generate atât de evenimentul care îl reprezintă o consultaţie medicală, cât şi de o anumită educaţie. Alteori este evidentă o opoziţie între terminologia medicală şi cea populară, până la impresia de vulgaritate, care trebuie percepută cu înţelegere pentru că fiecare pacient utilizează cuvinte din mediul său de viaţă, uneori chiar din copilărie (deoarece boala poate induce o regresiune către vocabularul infantil). Cultura pacientului, tentaţia disimulării ca şi opusul acesteia, o franchețe care conduce la exagerări complică şi mai mult comunicarea.

Medicii cu experienţă îşi adaptează spontan limbajul în funcţie de vârsta pacientului, profesia acestuia, rezerva sau dimpotrivă, comportamentul la limita respectului reciproc, neîncrederea pe care bolnavul o manifestă. În aceste cazuri utilizarea unor termeni medicali populari de către ambii locutori îşi are rostul său. Trebuie să menţionăm că în ţările francofone şi anglofone aceste aspecte ale comunicării verbale medic-pacient sunt abordate sistematic, probă fiind numeroasele lucrări publicate.

TERMEN POPULAR	TERMEN ȘTIINȚIFIC ECHIVALENT SAU SEMNIFICAȚIE
A	
aboală, s. f.	epilepsie
abubă, s. f.	abces dentar alveolar
aburit, adj.	(fig.) aprins la față (cu congestie facială)
acreală în stomac	hiperaciditate gastrică
acrum, s. n.	afte bucale
adarmat, s. m.	prăbușit
adăpat, s. n.	intoxicație
adâncituri, s. f. pl.	orbite
aer în stomac	aerofagie
afumat, adj.	amețit, turmentat, beat
agâmbală, s. f.	epilepsie
aghezmuit, adj.	beat
aiurare, s. f.	delir
(a-l) roade (ustura, seca) la ficați	a avea o durere foarte intensă (îndeosebi abdominală)
albeață, s. f.	1) albugo, leucom cornean; 2) cataractă; 3) keratită; 4) sclerotică
albire a părului	caniție
albitură, s. f.	sclerotică
albul ochiului	sclerotică
albuș, s. n.	sclerotică
alifie, s. f.	unguent
(a) aligni, vb.	v. (a) lihni
alte-alea	epilepsie
altoi, s. n.	vaccin
alunică, s. f.	nev pigmentar, efelide
aluniță, s. f.	nev pigmentar, efelide
alunjeală, s. f.	junghi
amețeală, s. f.	vertij
amorțeală, s. f.	insensibilitate trecătoare a unei părți a corpului
anevoie, s. f.	epilepsie
anghină, s. f.	1) amigdalită; 2) angină difterică; 3) faringită
apă, s. f.	1) ascită, anasarcă, hidropizie; 2) transpirație
apă albă	leucom
apă la plămâni	pleurezie, hidrotorax
apă neagră	glaucom
apăsare, s. f.	1) stare a celui copleșit de suferință; ex.: a simți o apăsare; 2) formă a durerii (frecvent folosită pentru a caracteriza o durere în zona cordului, dar și în alte regiuni ale corpului)
(a i se) apleca, vb.	a i se face greață, a suferi o indigestie
aplecare, s. f.	indigestie
aplecate, s. f. pl.	v. aplecare
apostimă, s. f.	furuncul
aprindere, s. f.	1) inflamație; 2) febră
aprinderea cămășii creierului	meningită
aprindere la plămâni	pneumonie, congestie pulmonară
apucat, s. m.	eclampsie
apucătură, s. f.	1) colici; 2) dureri; 3) eclampsie
(a) arde, vb.	1) a suferi sau a face să sufere o durere vie, o arsură la atingerea cu focul sau cu un obiect foarte fierbinte; 2) a avea febră
argint, s. m.	sifilis

argint viu	mercur
arici, s. m.	1) inflamații la nivelul membrelor cailor; 2) neg
armurar, s. m.	antrax
arsuri, s. f. pl.	1) senzație dureroasă, usturătoare; 2) arsuri la stomac, pirozis
arșiță, s. f.	1) febră; 2) febră cu catar respirator preastmatic; 3) herpes; 4) rinită cronică alergică
aruncătură, s. f.	1) suferință determinată de un lucru vrăjit aruncat în calea cuiva; 2) melancolie, ipohondrie
aruncături, s. f. pl.	boli de piele
asmă, s. f.	dispnee, astm bronșic, emfizem pulmonar
astmă, s. f.	v. asmă
astupare în gât	angină difterică
asudarea mâinilor	polihidroză
asudarea picioarelor	polihidroză
(a) asuda, vb.	a transpira
asudoare, s. f.	transpirație
așchie, s. f.	eschilă
atac, s. n.	1) apoplexie; 2) tuberculoză pulmonară
atac de nervi	isterie
ață la limbă	frâu lingual
ațipeală, s. f.	stare de somn superficial sau de semiveghe
B	
babiță, s. f.	gastroenterită la copil
babiți, s. f. pl.	tulburări (de regulă digestive) ale copilului în perioada erupției dentare
babon, s. n.	adenită
bai, s. n.	boală a unui organ
bai la inimă	boală cardiacă
baiul cel rău	epilepsie
bale, s. f. pl.	salivă, hipersalivație
balonare, s. f.	meteorism
bată-i	epilepsie
bărbia urechii	lobul urechii
bătaie de soare	insolație
bătăi de inimă	palpitații, tahicardie, aritmie cardiacă
bătăi de piept	palpitații
bătătură, s. f.	calozitate, clavus
bășică, s. f.	1) veziculă, flictenă; 2) vezică urinară, stomac; 3) umflătură
bășica (cea) rea	pustulă malignă, cărbune
bâhniță, s. f.	guturai
bâiguială, s. f.	delir
bâțâială, s. f.	tremor
belitură, s. f.	excoriație
beregată, s. f.	laringe, parte a gâtului unde se află laringele
bešică, s. f.	v. bășică
beteag, adj.	1) (om) bolnav; 2) infirm, handicapat
betegeală, s. f.	infirmitate
(a) betegi, vb.	v. beteji
betejeală, s. f.	v. betegeală
(a) beteji, vb.	1) tranz. și refl. – a provoca cuiva o infirmitate sau a rămâne infirm; 2) refl. – a se îmbolnăvi; 3) refl. – a face o hernie după efort fizic
beteșug, s. n.	boală, infirmitate, invaliditate
beție, s. f.	alcoolism
blândă, s. f.	papulă, urticarie

blânde din ploaie	urticarie
boala aia	epilepsie
boala babeșului	tuberculoză
boala bărbătească	blenoragie
boala copiilor	epilepsie
boala lipicioasă	ciumă
boala neagră	1) epilepsie; 2) turbare (rar)
boala cu oala	diaree
boala (cea) rea	epilepsie
boala s(c)ifilitică	sifilis
boala de sfeti Valentin	epilepsie
boala trânjilor	hemoroizi
boala turbării	aftă
boala turcilor	ciumă
boală, s. f.	1) febră tifoidă; 2) epilepsie
boală de apă	ascită, anasarcă, hidropizie
boală de aprindere de creieri	encefalită
boală de aprindere de plămâni	congestie pulmonară
boală bolândă	nebunie
boală de brâncă	erizipel
boală la burtă	boală gastrointestinală: diaree, dizenterie, constipație
boală de cap	1) nebunie; 2) turbare
boală câinească	atrepsie, tulburare gravă de nutriție la copilul mic
boală crăpăcioasă	pelagră
boală de creier	1) nebunie; 2) turbare
boală din ceea ce pică jos	epilepsie
boală englezească	rahitism
boală epileptică	epilepsie
boală de foale	dizenterie
boală franțuzească	sifilis
boală de gâlci	amigdalită
boală grabnică	febră tifoidă
boală de grăsime	obezitate
boală grea	1) epilepsie; 2) orice boală incurabilă
boală de grumăzare	angină difterică
boală de gură	scorbut
boală de gușă	boală Basedow-Graves
boală de inimă "stomac"	boală gastrointestinală: diaree, dizenterie, constipație
boală iute	apoplexie
boală de încheietură	reumatism
boală lipicioasă	boală contagioasă
boală lumească	boală venerică, sifilis
boală lungă	febră tifoidă
boală de lungoare	tifos
boală mare	febră tifoidă
boală de matcă	prolaps vaginal
boală de mătrice	eclampsie
boală de miață	febră tifoidă
boală mutătoare	boală contagioasă
boală din naștere	boală ereditară
boală cu nădușeli	astm
boală din născare	boală ereditară
boală din născut	boală ereditară
boală neroadă (nerozească)	nebunie
boală de ochi	1) deochi; 2) trahom
boală ofticoasă	tuberculoză
boală de pântece	boală gastrointestinală: diaree, dizenterie, constipație
boală de piele	dermatoză
boală de piept (a pieptului)	tuberculoză
boală de/la plămâni	tuberculoză

boală de rac	cancer
boală de rânză	boală gastrointestinală: diaree, dizenterie, constipație
boală rusească	febră tifoidă
boală de scârbă	melancolie
boală (cu tuse) seacă	tuberculoză pulmonară
boală sfântă	epilepsie
boală de stomac	boală gastrointestinală: diaree, dizenterie, constipație
boală streină	epilepsie
boală subită	apoplexie
boală de șale	lumbago
boală de turbă	turbare
boală turcească	tifos
boală umplătoare	boală contagioasă
boală urâtă	1) epilepsie; 2) tremurătură
boală (cu tuse) uscată	tuberculoză pulmonară
boală de vânt	paralizie
boală de vintre	boală gastrointestinală: diaree, dizenterie, constipație
boală de zahăr	diabet
boboș, s. m.	glob ocular
boi, s. n.	statură
boierie, s. f.	1) scabie; 2) sifilis
bojoci, s. m. pl.	plămâni
bolânzie, s. f.	alienație mentală
boleaznă, s. f.	1) boală contagioasă; 2) epidemie, epizootie
boleșniță, s. f.	v. boleaznă
boliște, s. f.	v. boleaznă
bolfă, s. f.	nodul, tumoră, umflătură la gât sau în altă parte
bolfe, s. f. pl.	amigdalită, angină difterică
(a) boli, vb.	a fi bolnav
bont, adj.	(despre degete, mâini, picioare) scurt și gros sau amputat
borâtură, s. f.	vomă
boș, s. n.	testicul
boșorog, s. m.	1) (persoană) care suferă de hernie; 2) (om) cu facultățile intelectuale și forțele fizice diminuate (prin îmbătrânire)
boșorogeală, s. f.	1) hernie; 2) stare determinată de senilitate
(a se) boșorogi, vb.	1) a se îmbolnăvi de hernie; 2) (fig.) a se ramoli (de bătrânețe)
brâncă, s. f.	erizipel
broască, s. f.	1) chist sinovial; 2) chist sebaceu sau al glandelor salivare; 3) ganglion inflamat; 4) umflătură
broască sub limbă	ranula
broscuță, s. f.	diminutiv pentru *broască
buba trânjilor	pelagră
buba cea scumpă	osteită falangiană
bubat, s. n.	variolă
bubatul mare	1) varice ulceroase; 2) variolă
bubatul mic	rujeolă
bubă, s. f.	nume generic dat tumefacțiilor cu caracter purulent ale țesutului subcutanat; furuncul, abces, ulcerații
bubă la inimă	enterită
bubă neagră	antrax, cărbune, pustulă malignă, dalac, erizipel
bubă rea	v. bubă neagră
bubă vânătă	v. bubă neagră
bubâlcă, s. f.	amigdalită
bube dulci	1) stafilococie cutanată; 2) impetigo streptococic; 3) eczemă infecțioasă la copil
bube sângeroase	varice ulcerate
buboasa, s. f.	pestă
buboi, s. n.	furuncul, abces, ulcerație

buboi orb	furuncul necolectat
bubulițe, s. f. pl.	abcese, ulcerații
buburuze, s. f. pl.	abcese, ulcerații
bubușoare, s. f. pl.	v. bubulițe
bucă, s. f.	fesă
budihoală, s. f.	v. buduhală
buduhală, s. f.	1) tuse convulsivă; 2) coriză
buhan, s. n.	edem facial
buhăială, s. f.	v. buhan
buiguială, s. f.	delir
bulbuc, s. m.	glob ocular
bulină, s. f.	capsulă medicamentoasă
burboană, s. f.	furuncul apărut pe față sau pe corp
buric, s. n.	ombilic
buricul degetului	vârful degetului sau zona articulației falangelor I- II
burtă, s. f.	stomac
buzăreț, s. n.	pelagră
C	
cahlă, s. f.	cefalee din cauza sobei de tuci
caiarlâc, s. n.	epilepsie
carne, s. f.	mușchi
casa copilului	placentă
cataroi, s. n.	1) apoplexie; 2) guturai, gripă; 3) gută; 4) hemiplegie
căcărae, s. f.	diaree
cădere (a unui organ), s. f.	1) ptoză; 2) ectopie
căderea mușchilor	lumbago
căderea rânzei	dispepsie
căimăceală, s. f.	epilepsie
călcare într-un loc rău	junghi (îndeosebi intercostal, toracic)
călcătură, s. f.	epilepsie
călcâi, s. n.	calcaneu
căldură, s. f.	febră
cămașa creierului	meninge
cămașa inimii	pericard
căpățână, s. f.	craniu
căpială, s. f.	hipocondrie
cărbune, s. n.	antrax
cățel, s. m. pl.	1) cefalee, dureri de cap; 2) turbare
cățel de turbă	1) abcese; 2) ulcerații
cârcel, s. m.	crampă musculară
cârcin, s. m.	flegmon
cârtițe, s. f. pl.	varice, abcese, ulcerații
ceacâr, adj.	1) cu ochi de culori diferite; 2) care suferă de strabism
ceas rău	1) anxietate; 2) epilepsie; 3) tahicardie
ceas slab	epilepsie
ceață (pe ochi), s. f.	cataractă
cel pierit	sifilis
cele de vânt	boli de natură diferită
cerc, s. n.	bandaj herniar
cerul gurii	boltă palatină
cesvârtă, s. f.	coapsă

chelbe, s. f.	cădere patologică a părului, peladă, tinea
chelie, s. f.	alopecie, calviție
chelie căprească	favus
chelie fără bube	peladă
chept, s. n.	piept
cherchelit, adj.	beat (ușor)
chicioare, s. n. pl.	picioare
(a) chihăi, vb.	a tuși sec
chilă, s. f.	hernie
chilăvie, s. f.	v. chilă
chin, s. n.	suferință fizică sau morală intensă
chinurile facerii	travaliu
chiomb, adj.	1) cu acuitate vizuală diminuată; 2) cu debilitate mentală; 3) care suferă de strabism
chiomp, adj.	v. chiomb
chiorăială, s. f.	zgomote hidroaerice intestinale
ciacâr, adj.	v. ceacâr
cihotcă, s. f.	tuberculoză pulmonară
ciolan, s. n.	membru al corpului; (la pl.) schelet al corpului, os
ciont, s. n.	1) membru amputat; 2) os lung de la membrele inferioare; 3) *halux valgus*
ciumă, s. f.	pestă
ciumăfaie, s. f.	pestă cu localizare facială
ciumătaie, s. f.	v. ciumăfaie
ciumeriță, s. f.	indigestie
ciumerniță, s. f.	v. ciumeriță
ciumos, adj.	molipsitor, contagios
ciumurleală, s. f.	indigestie, diaree
ciumurluială, s. f.	v. ciumurleală
ciung, adj.	care are o mică amputație, infirm de un membru
ciupit de vărsat	cu cicatrici de varicelă
ciupitură, s. f.	durere la apucarea cu vârful degetelor a teg umentelor
clănțănit, s. n.	tremor al dinților
clistire, s. f.	clismă
coada ochiului	unghiul extern al ochiului
coajă, s. f.	crustă
cocături, s. f. pl.	furunculi
coccinadă, s. f.	scarlatină
coccinar, s. m.	scarlatină
cochinadă, s. f.	v. coccinadă
cochinar, s. f.	v. coccinar
cocoașă, s. f.	1) cifoză, cifoscolioză, lordoză; 2) rahitism
codănel, s. m.	copil mic
coji în cap	mătreață
coji de lapte	impetigo
coleră, s. f.	1) holeră; 2) diaree gravă
coleți, s. m. pl.	diaree
colți de lup	eschile, necroză
copil de țâță	sugar
copturi, s. f. pl.	furunculi
coracă, s. f.	scarlatină
cordea, s. f.	viermi intestinali, tenie
cordică, s. f.	viermi intestinali, tenie
cori, s. n.	rujeolă
coriză, s. f.	catar, viroză respiratorie
coroiat, adj.	acvilin (cu referire la nas)
corosta, s. f.	scabie

coșuri, s. n. pl.	acnee
cotârcă, s. f.	holeră
cozonăcel, s. m.	rotulă
crăpătură, s. f.	fisură
crâșcală s. f.	v. scrâșneală
creier mic	cerebel
crescătură, s. f.	tumoră
crup, s. m.	1) angină difterică; 2) laringită striduloasă
crușală, s. f.	hematurie
cucui, s. n.	echimoză epidurală
cufureală, s. f.	diaree
cui de stricăciune	hernie
cune, s. f. pl.	1) crampe abdominale; 2) constipație
curățenie, s. f.	purgație
curgere de sânge din nas	epistaxis
curmătură, s. f.	lumbago, dureri lombare
curul găinii	1) impetigo; 2) tricofiție
cuțit, s. n.	junghi (în pneumonie, pleurezie, dureri reumatismale sau la nivelul capului)
D	
dalac, s. n.	1) antrax, cărbune; 2) inflamația splinei
dalac la inimă	afecțiune cu dureri abdominale, eventual aceeași cu durerea la lingurea (v.)
dambla, s. f.	1) apoplexie; 2) congestie cerebrală; 3) hemiplegie
damblageală, s. f.	paraplegie
damla, s. f.	v. dambla
dans, s. n.	coree
dartră crustoasă	impetigo
dat, s. n., de dat	eczemă
daturi, s. n. pl.	eczemă
dânsele, s. f. pl., de dânsele	1) reumatism; 2) spondiloză
debra, s. f.	erizipel
deochi, s. n.	1) putere (magică) pe care superstițioșii o atribuie unor persoane, de a îmbolnăvi pe cei asupra cărora își fixează privirea (cu invidie, răutate etc.); 2) efectul privirii care deoache; boala pricinuită de această privire; nevralgii diverse
deochetură, s. f.	v. deochi
(a) deochea, vb.	1) (în superstiții) a vătăma sănătatea sau bunăstarea cuiva printr-o privire rea sau invidioasă; 2) vb. refl. – a se îmbolnăvi de deochi (v.)
descuiet, s. n.	diaree
desnodarea vintrelor	dizenterie
deșelare, s. f.	curbatură
din vânt	blenoragie, gonoree
diochi, s. n.	v. deochi
doftor, s. m.	doctor, medic
domolitor, s. n.	calmant
dor, s. n.	durere fizică
dos, s. n.	spate
dospire, s. f.	fermentație
dropică, s. f.	ascită, anasarcă, hidropizie
dropică la cap	hidrocefalie
ducă-se-n pietre	epilepsie
ducă-se pe pustiu	epilepsie
duhan, s. n.	tutun
duhoare, s. f.	emanație rău mirositoare
durere de cap	cefalee

durere de foale	durere abdominală
durere de gât	amigdalită, faringită
durere de grumaz	durere de gât, torticolis
durere de gură	odontalgie
durere de inimă	durere de stomac
durere de mațe	colici intestinale, crampe abdominale
durere de mijloc	lumbago
durere de oase	1) extenuare fizică; 2) reumatism
durere de ochi	conjunctivită
durere de pântece	colică abdominală
durere de picioare, picere, pișioare, chicioare, ciolan	reumatism
durere de piept	durere toracică
durere de plămân	pneumonie
durere de schinare	lumbago
durere de stomac	dureri apărute în diferite afecțiuni digestive
durere străpungătoare	durere lancinantă
durere de șale	lumbago
durere dinlăuntru	durere de stomac
E	
epidepsie, s. f.	epilepsie
esuflare, s. f.	dispnee de efort
F	
facere, s. f.	naștere
falcă, s. f.	maxilar (obraz)
faliucă, s. f.	suferință, durere
fapt, s. m.	eczemă
făcătură, s. f.	eczemă
făcut, s. n.	eczemă
fălcariță, s. f.	1) trismus; 2) tetanus; 3) parotidită epidemică
fârnâit, s. n.	cu vorbire nazalizată
femeie grea	gravidă
fierbințeală, s. f.	febră
fiere, s. f.	bilă
fiertură, s. f.	decoct
fior, s. m.	1) senzație ușoară de frig însoțită de tremor; 2) zguduire nervoasă
flecuit, adj.	fără putere
fleșcăit, adj.	fără putere
floare de pucioasă	sulf
flori albe	leucoree
fluierul piciorului	tibia
foale, s. f. pl.	abdomen
foc, s. n.	febră
foc viu	1) zona zoster; 2) erizipel
fonfăit, adj.	cu vorbire nazalizată
fornăit, adj.	v. fonfăit

forteață, s. f.	durere de dinți și de măsele
franț, s. n.	sifilis
fras, s. n.	crampe la copii
frământătură, s. f.	crampă
frântură, s. f.	fractură
frântură din vis	blenoragie, gonoree
freanț(ă), s. n. (s. f.)	sifilis
frență, s. f.	sifilis
frenție, s. f.	sifilis
frig, s. n.	frison
(a) frige, vb.	a suferi sau a face să sufere o durere vie, o arsură la atingerea cu focul sau cu un obiect foarte fierbinte
friguri, s. n. pl.	1) malarie; 2) stări febrile acute, însoțite de frisoane
friguri de cap	meningită
friguri galbene	febră galbenă
friguri rele	paludism
friguri tifoide	febră tifoidă
fudulie, s. f.	1) testicul; 2) scabie
fulgerare, s. f.	durere acută violentă
fulgerătură, s. f.	1) epilepsie; 2) junghi; 3) bube în cap la copii
funicei, s. m. pl.	1) furunculi, furunculoză; 2) crampe
funigei, s. m. pl.	acnee
(a) furnica, vb.	senzație neplăcută de mâncărime și înțepături de piele
furnicel, s. m.	furuncul
G	
gance, s. f.	boală
gaura urechii	conduct auditiv extern
gaură la plămâni	tuberculoză cazeoasă pulmonară
gălbinare, s. f.	icter
gălbineală, s. f.	paloare
găselniță, s. f.	epilepsie
găvane, s. f. pl.	orbite
gâfâială, s. f.	dispnee de efort
gâfâire, s. f.	dispnee de efort
gâjială, s. f.	boală de gât, disfonie
gâlcă, s. f.	v. motroacă
gâlci, s. f. pl.	1) amigdalită; 2) angină difterică
gâlmă, s. f.	amigdalită
(a se) gâmfa, vb.	a (se) umfla
gângăvire, s. f.	bâlbâială
gât strâmb	torticolis
gâtlej, s. n.	laringe
gâtuire, s. f.	strangulare
gheb, s. n.	1) cifoză, scolioză, lordoză; 2) rahitism
ghib, s. n.	v. gheb
ghindură, s. f.	ganglion
ghior, s. m.	durere prin cap, prin măsele
ghiorăit, s. n.	borborism
gigiochi, s. n.	v. deochi
giunghi, s. n.	junghi
gogoașă, s. f.	glob ocular
(a) govi, vb.	a nu mânca din cauza bolii

govetă, s. f.	post
gravelă, s. f.	litiază
greabănul gâtului	ceafă
greață, s. f.	indigestie
greutate la rânză	indigestie
greutate la stomac	indigestie
grumaz, s. n.	gât
gurar, s. m.	afte bucale
gușarniță, s. f.	1) trismus; 2) parotidită epidemică
gușă, s. f.	hipertrofia glandei tiroide
gușter, s. m.	1) esofag, luetă; 2) angină difterică, crup; 3) laringită striduloasă
gutunar, s. n.	catar (oculonazal)
guturai , s. n.	catar (oculonazal)
H	
haboală, s. f.	epilepsie
hap, s. n.	pastilă, cașetă
hâră, s. f.	mătreață
hârcă, s. f.	craniu uman
(a) hârcâi, vb.	a respira cu greutate
hectică, s. f.	tuberculoză
heptică, s. f.	tuberculoză
hibas, adj.	bolnav
hodolan, s. m.	os mare
hoit, s. n.	cadavru
(a) horăi, vb.	a sforăi
horăit, s. n.	sforăit
(a) horcăi, vb.	a respira cu greutate
(a) horhoti, vb.	v. a horcăi
horopseală, s. f.	luare de sânge în scop terapeutic
huiala capului	probabil, o manifestare a hipertensiunii arteriale
huială, s. f.	acufene
I	
icnire, s. f.	1) zgomot scurt; 2) geamăt; 3) sughiț
iele, s. f. pl.	congestie cerebrală, paralizie
ieșire afară cu sânge	dizenterie
ir, s. n.	pomadă
istericale, s. f. pl.	isterie
izbitură, s. f.	boală de inimă care începe cu tremurături
izbucnire, s. f.	erupție
izdat, s. n.	colici intestinale
Î	
îmbătăciune (din slăbire), s. f.	paralizie, pareză
împărătuș, s. m.	luetă
înădușeală, s. f.	1) dispnee; 2) astm; 3) emfizem pulmonar

încheietură, s. f.	articulație
încrucișat, adj., s. m. și f.	cu strabism
încuiere, s. f.	constipație
încuiet la ud	anurie
încuietură, s. f.	constipație
încurcătură de mațe	ocluzie intestinală
înecăciune în piept	dispnee, astm, emfizem pulmonar
înghițire, s. f.	deglutiție
înghițitoare, s. f.	laringe, parte a gâtului unde se află laringele
înnădușeală, s. f.	astm, emfizem, dispnee, transpirație
(a) înnăduși, vb.	a transpira
înnecăciune, s. f.	astm, emfizem, dispnee
înnodare de mațe	ocluzie intestinală
întâlnitură, s. f.	congestie cerebrală, amețeală
întâmpinat, s. n.	reumatism articular acut
întâmpinătură, s. f.	reumatism articular acut
întoarcere, s. f.	recădere
întruiele, s. f.	reumatism
(a) înțepa, vb.	senzație dureroasă punctiformă
înțepenire de încheietură	anchiloză
întremare, s. f.	convalescență
întunchinătură, s. f.	reumatism articular acut
J	
jâg, s. n.	pirozis
jâgărie, s. f.	v. jâgăreală
jâgăreală, s. f.	pirozis
jeguială, s. f.	v. jâgăreală
jig, s. n.	v. jâg
jigăraie, s. f.	v. jâgăreală
jighireală, s. f.	v. jâgăreală
jiguială, s. f.	v. jâgăreală
jerăgai, s. n.	v. jâgăreală
jolnă, s. f.	tumefacție ganglionară la nivelul gâtului, scrofuloză
jolne, s. f. pl.	amigdalită
(a) jugula, vb.	a strânge de gât
julitură, s. f.	excoriație, rană ușoară
junghi, s. n.	1) nevralgie toracică; 2) pneumonie; 3) pleurezie
junghi în piept	durere lancinantă cu localizare toracică
junghietură, s. f.	1) nevralgie toracică; 2) articulația coloanei vertebrale cu baza craniului
jupuială, s. f.	pelagră
jupuitură, s. f.	excoriație, rană ușoară
L	
laba gâștii, s. f.	riduri în unghiul extern al ochiului
lamoste, s. f.	dizenterie la copil, diaree
lângoare, s. f.	1) slăbiciune, moliciune; 2) boală
leac, s. n.	medicament

legat, adj.	impotent
legătură, s. f.	bandaj
leliță, s. f., lelițele, s. f. pl.	paludism
lepădătură, s. f.	avort
lepricâ, s. f.	pelagră
leș, s. n.	cadavru
leșin, s. n.	lipotimie, sincopă
lighean, s. n.	bazin
lihneală, s. f.	1) slăbiciune (din cauza foamei); 2) inaniție
(a) lihni, vb.	a avea o senzație de slăbiciune (din cauza foamei); a i se lihni cuiva â a-i veni rău cuiva (de foame, de oboseală etc.)
limbrici, s. m. pl.	oxiuri
(a) linchi, vb.	a mânca fără apetit
lingoare, s. f.	1) febră tifoidă; 2) tifos exantematic
lingurea, s. f.	apendice xifoid, epigastru
lingurică, s. f.	epigastru
lipemanie, s. f.	melancolie
lipitură, s. f.	isterie
lișai, s. n.	impetigo
lovirea de Rusalii	epilepsie
lovitură, s. f.	contuzie
lovitură de izdat	colici intestinale, crampe
lovitură din iele	1) apoplexie; 2) hemiplegie
luare de grai	afazie
luare de mâini, picioare	paralizie
luat din vânt	nevralgie
luatul din sfinte	paralizie
lud, s. m.	nebun
lungoare, s. f.	v. lingoare
lumea ochilor	pupilă
lumina ochiului	pupilă
lumină, s. f.	pupilă
M	
Maica calea	pestă
Maica călătoarea	pestă
matrici, s. f. pl.	1) diaree; 2) varice; 3) colici intestinale, mai ales la copii
mațe, s. n. pl.	intestine
mai, s. n.	ficat
malahie, s. f.	masturbație, onanism
mancă, s. f.	doică
matcă, s. f.	uter
matka, s. f.	prolaps vaginal
matrun, s. m.	colici intestinale
măgăreață, s. f.	tuse convulsivă
mălced, s. m.	pojar
mălic, s. n.	nume generic pentru boli venerice
mărcaviță, s. f.	v. mâlcăviță
mărgăritărel, s. n.	stomatită la copii
mărină din fire	menstruație dureroasă
mărul lui Adam	cartilaj tiroid
măruntaie, s. n. pl.	intestine

mătreață, s. f.	pitiriază
mătrice, s. f.	1) colici intestinale; 2) dureri reumatice; 3) varice; 4) eclampsie
mătușile, s. f. pl.	paludism
mâlcaviță, s. f.	reumatism articular
mâncărime, s. f.	prurit
mâncărime la inimă	diaree
mâncătură, s. f.	sifilis
mânce-l coca	diaree
medițină, s. f.	medicament
melcii ochilor	orbite
mestecare, s. f.	masticație
miasmă, s. f.	1) emanație rău mirositoare; 2) boală contagioasă
miată, s. f.	febră tifoidă
miață, s. f.	febră
miligoi, s. m., miligoci, s. m. pl.	urcior la ochi
minegoci, s. m.	chalazion
mirosul gurii	halenă
mistuire, s. f.	digestie
mistuire grea	dispepsie
mișei, s. m. pl.	infirmi
mișulie, s. f.	sifilis
mitră, s. f.	uter
moalele capului	fontanela la copii
moartea calului	tâmplă
mocăneală, s. f.	umflătură
modâlcă, s. f.	1) ganglion inflamat; 2) chist sebaceu
modâlci, s. f. pl.	amigdalită
moiște, s. f.	tâmplă
(a) molăi, vb.	a mesteca
moleșeală, s. f.	senzație de lipsă de energie (fizică sau/și psihică), apatie
moleți, s. m. pl.	diaree la copiii mici
molimă, s. f.	boală contagioasă, epidemie, epizootie
molipsitor, adj.	contagios
momiță, s. f.	ganglion
mont, s. n.	1) *halux valgus*; 2) (la gât) mărul lui Adam; 3) parte a unui membru după amputare
morb, s. n.	boală
moșălică, s. f.	moașă
motochină, s.f.	umflătură
motroacă, s. f.	adenopatie mare (frecvent laterocervicală)
mucedă la dinți	parodontoză, carie dentară
muma pădurii	insomnie
muște zburătoare	fosfene
N	
natimă, s. f.	rană mare care nu se vindecă
năbădaie, s. f.	criză epileptică
năbușală, s. f.	v. nădușeală
năduf, s. n.	astm, emfizem pulmonar, dispnee
năduh, s. n.	v. năduf
nădușeală, s. f.	sudoare, transpirație abundentă, astm bronșic sau cardiac, emfizem pulmonar
(a) năduși, vb.	a transpira
năglugă, s. f.	astm, emfizem pulmonar, dispnee
năjit, s. n.	1) guturai; 2) otită medie; 3) gingivită; 4) nevralgie de trigemen; 5) cefalee; 6) catar nazal; 7) dureri de dinți

nălbar, s. m.	lecuitor, veterinar
nălucire, s. f.	halucinație (auditivă, vizuală)
năsălie, s. f.	suport de lemn, ca o targă, pe care se așează sicriul
născătoare, s. f.	1) (femeie) care naște sau a născut unul sau mai mulți copii; 2) vagin
năsilnic, adj.	violent, brutal
năsilnicie, s. f.	violență, brutalitate, încăpățânare
năuceală, s. f.	confuzie psihică, stupoare
năvârlie, s. f.	convulsii epileptice
năzărire, s. f.	halucinație (auditivă, vizuală)
nebuneală, s. f.	v. nebunie
nebunie, s. f.	alienație mentală
nedormire, s. f.	insomnie
neg, s. m.	verucă, nev
negel, s. m.	diminutiv pentru neg
neliniște, s. f.	anxietate
neputincios, adj.	impotent
neputință, s. f.	impotență
nerodire, s. f.	sterilitate
nesomn, s. n.	insomnie
nisip, s. n.	litiază (vezicală, veziculară)
O	
oase moarte	tuberculoză osoasă
oase moi și strâmbe la copii	rahitism
oblojeală, s. f.	cataplasmă
obrânteală, s. f.	inflamarea unei răni care se agravează și devine mai dureroasă prin expunere la frig
obrinteală, s. f.	v. obrânteală
ochi de pisică	clavus (partea centrală)
ochiu (ăl) orb	tâmplă
ochiu (ăl) mort	tâmplă
(a) odrăsli, vb.	a se naște, a crește
oftică, s. f.	1) tuberculoză; 2) bronșită cronică
oftică în gât	laringită tuberculoasă
ofticos, adj.	1) tuberculos; 2) slab, fără putere, anemic
ogârjit, adj.	slab, fără putere
ojig, s. n.	pirozis
(a, a se) oligui, vb.	(a, a-și) scrânti mâna, piciorul
olog, adj., s. m. sau f.	1) fără un picior sau fără ambele; 2) paraplegic
ologeală, s. f.	1) paralizie; 2) reumatism
omuleț, s. m.	luetă
omușor, s. m.	luetă
opăceală, s. f.	confuzie psihică, stupoare
opăreală, s. f.	1) arsură de gradul I – III (cu apă fierbinte); 2) eritem fesier sau pe pliurile inghinale, la copii
opărituri, s. f. pl.	eritem fesier
oprirea udului	retenție urinară, oligurie
orbalț, s. n.	1) erizipel; 2) durere de cap, urechi, picioare; 3) glaucom; 4) trahom; 5) plantă erbacee toxică
(a se) orbălți, vb.	a se îmbolnăvi de orbalț (v.)
orbălțit, adj.	bolnav de orbalț (v.)
orbire, s. f.	cecitate
orbul găinilor	hemeralopie
orzișor, s. n.	urcior
osfică, s. f.	tuberculoză pulmonară
osteneală, s. f.	oboseală

osu (ăl) mort	tâmplă
osul crucii	sacrum
osul noadei	coccix
osul pieptului	stern
otrăvire, s. f.	intoxicație
oușor, s. n.	maleolă
oușorul genunchiului	rotulă
P	
pandalie, s. f.	criză nervoasă, furie, capriciu
panglică, s. f.	tenie
par, s. n.	abces dureros (în special la degetele de la mână)
pată la plămâni	tuberculoză pulmonară
patima copiilor	epilepsie
patimă rea	tremurătură (Parkinson ?)
păducei, s. m. pl.	bătături, dureri și prurit plantar
păducele, s. n. pl.	mâncărime puternică pe tălpi și între degetele picioarelor, cu îngroșarea locală a pielii
păduchi, s. m. pl.	pediculoză, ftiriază
pălitură, s. f.	contuzie
păreală, s. f.	eritem al feței
păr la deget	panarițiu
pântecare, s. f.	v. pântecăraie
pântece, s. n.	abdomen
pântecăraie, s. f.	1) diaree, sindrom dispeptic; 2) dizenterie
pântecăraie cu sânge	diaree sanguinolentă
pântecărie, s. f.	v. pântecăraie
pânticăraie, s. f.	v. pântecăraie
pârleală, s. f.	pelagră
pârț, s. n.	gaze care se elimină cu zgomot prin orificiul anal
pârțuică, s. f.	diaree
pecingine, s. f.	1) impetigo; 2) tricofiție; 3) eczemă
pecingine rea	pelagră
(a se) pedepsi, vb. refl.	a se chinui
pedepsie, s. f.	epilepsie
perdea pe ochi	1) cataractă; 2) leucom; 3) keratite diverse
peri răi	1) entropion; 2) trichiază
perioadă, s. f.	menstruație
perit, s. m.	sifilis
pete pe obraz	1) cloasmă; 2) pityriasis versicolor
piatră la fiere	litiază vezicală
piatră la bășică	litiază biliară
piatră la rinichi	litiază renală
piept, s. n.	1) sân; 2) torace
pierdere, s. f.	avort
pierdere roșie	metroragie
pierit, s. m.	sifilis
pierzanie, s. f.	avort
pietricele, s. f. pl.	calculi
pipernicit, adj.	1) slab, fără putere; 2) care s-a oprit din creștere, din dezvoltare
piroteală, s. f.	1) somnolență; 2) durere în oase
pistrui, s. m. pl.	efelide
pișatul în pat	incontinență urinară

plămadă, s. f.	copil, odraslă, progenitură
plămădită, adj.	macerată
plămânie, s. f.	pneumonie
plăscare, s. f.	formațiune tumorală de mici dimensiuni situată în regiunea cervicală (la copii)
plecare, s. f.	v. aplecare
plecate, s. f. pl.	v. aplecare
plânsori, s. f. pl.	insomnie
plântă, s. f.	tâmplă
pleasmă, s. f.	iritație a mucoaselor linguală și palatină, îndeosebi la c opii
plesne, s. f. pl.	stomatită aftoasă, afte bucale
plesnitură, s. f.	fisură
plesniță, s. f.	v. pleșniță
pleșcaviță, s. f.	1) denumire a unor boli de piele care se manifestă prin leziuni ulcerate sau supurate; 2) erupție (în dermatoze sau în unele boli infecțioase)
pleșcăiță, s. f.	v. pleșcaviță
pleșniță, s. f.	stomatită
pleșuvie, s. f.	alopecie, calviție
pleznitură, s. f.	fisură
poală albă	leucoree
poceală, s. f.	1) boală care, după credințele populare, ar fi provocată de duhuri rele; 2) urâțenie fizică; 3) epilepsie
poceală din iele	v. pocitură
pocit, adj.	cu diformități fizice, diform, desfigurat
pocitură, s. f.	1) congestie cerebrală; 2) paralizie facială; 3) epilepsie
pocitură de ele	v. poceală
podagră, s. f.	gută
pogană, s. f.	aftă bucală
pohoiele, s. f.	cataractă
pojar, s. n.	rujeolă
pojărel, s. n.	rubeolă
ponciș, adj.	care prezintă strabism
post, s. n.	abstinență
potașcă, s. f.	targă
potcă, s. f.	1) persoană slab dezvoltată fizic; 2) vrajbă, ceartă
potochină, s. f.	v. gâlmă
prapor, s. m.	peritoneu
prapor aprins	peritonită
prapur, s. m.	v. prapor
pretit, s. n.	durere în mâini sau picioare la încheieturi, scrântitură
pripit, s. n.	antrax
prișniță, s. f.	compresă
prituri, s. f. pl.	contuzii
proșneală, s. f.	urină
puchină, s. f.	secreție oculară care se depozitează în unghiul intern sau/și extern al ochilor
puhăială, s. f.	boală de ochi
pumn, s. m.	carp
punoaie, s. n. pl.	furuncul, furunculoză
purcică, s. f.	1) trismus; 2) parotidită epidemică
pușche, s. f.	aftă bucală
putoare, s. f.	mefitism, odorat
puturos, adj., s. m. și f.	1) miros fetid; 2) leneș
R	
rac, s. m.	1) cancer; 2) erizipel; 3) astm
rana trânjilor	pelagră

rană, s. f.	1) plagă; 2) durere morală
ranulă, s. f.	chist salivar
rapăn, s. n.	boală de piele asemănătoare cu scabia de care suferă copiii, câinii și porcii, uneori și adulții
rapor, s. m.	afecțiune dermică, în relație, de obicei, cu febra
rast, s. n.	1) inflamație a splinei; 2) cașexie
răceală, s. f.	viroză respiratorie
răceală la rărunchi	1) nefrită; 2) lumbago
răgușeală, s. f.	1) alterare a vocii în laringită; 2) laringită
răi, s. m. pl.	boală de stomac
răpănaș, s. n.	scabie
răpănos, adj., s.m. sau f.	1) care are rapăn (v.); 2) murdar
răpciugă, s. f.	morvă
râsfug, s. m.	1) antrax; 2) boală contagioasă a oilor și a caprelor, manifestată prin agalactie
răsturnarea rânzei	indigestie, dispepsie
răsug, s. m.	v. râsfug
răsuri, s. f. pl.	contracții false la naștere
rău, s. n.	boală, durere
răul cel mare	epilepsie
răul copiilor	epilepsie
rânduri roșii	menstruație, metroragie
rânză, s. f.	1) stomac; 2) nume dat unor boli gastrice: dispepsie, ptoză gastrică
răpciugă, s. f.	morvă
rărunchi, s. m.	rinichi
răsuflătoare, s. f.	laringe
răsuflare, s. f.	respirație
rătutit, adj., s. m. și f.	nebun
râgâială, s. f.	eructație
râie, s. f.	scabie
regulă, s. f.	menstră
reumă, s. f.	reumatism
rocini, s.f. pl.	bube pe care le fac sugarii
rofii, s. f. pl.	bubulițe apărute la copii imediat după naștere, pe cap și pe față, impetigo, eczemă, eroziuni cutanate
rohii, s. f. pl.	v. rofii
romantism, s. n.	reumatism articular însoțit sau nu de mialgii
ronț, s. n.	cartilaj
rosături, s. f. pl.	răni superficiale produse prin eroziune
rosuri, s. f. pl.	dureri în perioada lehuziei
roșață, s. f.	1) pelagră; 2) erizipel
rujă, s. f.	pojar
rumegare, s. f.	mericism
ruptoare, s. f.	lumbago
ruptură de os	fractură
ruptură din vis	blenoragie
S	
sașiu, adj.	care suferă de strabism
săgetătură, s. f.	1) apoplexie; 2) nevralgie; 3) hemiplegie
săpunel, s. n.	supozitor
sângele sorocului	mentruație
scăfârlie, s. f.	craniu, extremitate cefalică
scălâmbăit, adj.	cu deformații osoase (membrele, rahisul)
(a) scăpăra, vb.	a fi foarte nervos

scărpineală, s. f.	scabie, râie
scârbă, s. f.	greață
scârnă, s. f.	materii fecale
schilăvie, s. f.	hernie
schimonosit, adj.	cu deformații fizice
schiros, s. n.	cancer
sclintire, s. f., sclintitură	luxație
scopire, s. f.	castrare
scovârlii, s. f. pl.	orbite
scrânteală, s. f.	nebunie, dezechilibru mental, țicneală
scrântitură, s. f.	luxație
scrintire, s. f.	luxație
scrofule, s. f. pl.	adenopatie
scrofuri, s. n. pl.	scrofuloză
(a) scuipa sânge	hemoptizie
scuipat, s. m.	spută, salivă, expectorație
sculament, s. n.	blenoragie, gonoree
scurgere, s. f.	blenoragie, gonoree
scurgere albă	leucoree, infecție cu *Trichomonas* sau *Candida*
scurgeri din urechi	otoree
scurtă, s. f.	adenită, hidrosadenită
scurt de vedere	miop
(a) seca, vb.	durere, emoție vie
serpengea, s. n.	antrax
sfânta de boală	diaree sanguinolentă, dizenterie
sfârc de țâță	mamelon
sfârșeală, s. f.	senzație de lipsă de energie (fizică sau/și psihică), apatie
sfârșenie, s. f.	v, sfârșeală
(a) sfâșia, vb.	a îndurera, a chinui pe cineva (fig.)
sfoiag, s. n.	mucegai
sfreanț, s. n.	sifilis
sfrențe, s. f. pl.	v. sfrenție
sfrenție, s. f.	sifilis
sfrijit, adj.	fără putere
sighiuala, s. f.	epilepsie
slăbănogie, s. f.	paralizie
slăbiciune, s. f.	durere de picioare
slăbie, s. f.	anemie
sleire nervoasă	neurastenie
sleit, adj.	fără putere
sluțenie, s. f.	diformitate
smintit, adj., s m. și f.	nebun
smochinit, adj.	cu riduri, încrețit ca o smochină
soare sec	insolație
socote, s. f. pl.	atrepsie, tulburare gravă de nutriție la sugari
somnișor, s. m.	mac
soroc, s. n.	1) menstră; 2) deces
spaimă, s. f.	anxietate
spanchiu, adj.	care suferă de strabism
spată, s. f.	omoplat, scapulă
speietură, s. f.	v. sperietură
speriat, adj.	care suferă de sperietură (v.)
sperietură, s. f.	tulburări psihice, mai ales la copii, considerate a fi în relație cu o emoție puternică
spoitul, s. n.	scarlatina
spurcat, adj.	1) care suferă de diaree; 2) dermatoză, tricofiție, impetigo, an trax

spuzeală, s. f.	urticarie, herpes, erupție veziculoasă tegumentară
stat, s. n.	statură
sterp, adj.	steril
stomac stricat	diaree
strâns, adj.	constipat
strânși, s. m. pl.	ascarizi
strânsoare, s. f.	colici intestinale la copii, tetanos
strelici, s. f. pl.	pirozis
strigă, s. f.	diaree la copiii mici
strigoniu, s. m.	cefalee, dureri în regiunea capului
stropșală, s. f.	epilepsie
stropșeală, s. f.	v. stropșală
stropșitură, s. f.	v. stropșală
strudeniță, s. f.	v. strudniță
strudniță, s. f.	gingivită, stomatită, scorbut
strungăreață, s. f.	diastema incisivilor centrali
studeniță, s. f.	v. strudniță
subțioară, s. f.	axilă
sucitură, s. f.	entorsă
suflare, s. f.	respirație
sufleti, s. m. pl.	dispnee
sugel, s. m.	panarițiu
sughiț, s. n.	singultus
sugiu, s. n.	panarițiu
suguiuc, s. n.	v. sugiu
sugui, s. m.	v. sugiu
sui, s. m.	1) dispnee, tuse seacă; 2) astm; 3) cancer; 4) scrofuloză; 5) sifilis; 6) hemoroizi
suiduit, s. m.	plagă vindecată
sulac, s. m.	preput
sulgiu, s. m.	panarițiu
surdumaci, s. m. pl.	colici abdominale
surdumași, s. m. pl.	1) diaree la copiii mici; 2) insolație; 3) colici intestinale
surpare, s. f.	hernie
surpătură, s. f.	v. surpare
surzenie, s. f.	surditate
suspin, s. n.	astm
Ș	
șancăn, s. n.	sifilis în faza terțiară
șancăr, s. n.	v. șancăn
șarlah, s. n.	scarlatină
șașiu, adj.	v. sașiu
șezut, s. n.	anus
șira spinării	coloană vertebrală, rahis
șoimănit, s. n.	luarea mâinilor și feței, strâmbarea feței prin intervenția șoi manelor (ielelor)
șont, șoantă, adj.	șchiop, cu un membru superior sau inferior amputat
(a) șontâcăi, vb.	a șchiopăta, a merge cu dificultate
șopârlaiță, s. f.	angină difterică, guturai
șoricioaică, s. f.	arsenic
șorod, adj.	cu membrele inferioare amputate, schilod
șpanchiu, adj.	care suferă de strabism
știrb, adj.	fără unul sau mai mulți dinți

șuhărie, s. f.	viroză respiratorie, coriză
șui, adj.	țicnit, zănatec
șuiu, s. n.	emfizem pulmonar, astm, dispnee
șumenit, adj.	beat (ușor)
T	
talan, s. m.	antrax
tăetură, s. f.	v. tăietură
tăiere împrejur	circumcizie
tăietură, s. f.	plagă tăiată, junghi
tătarcă, s. f.	cancer
tâmpeală, s. f.	hebetudine
tâmpinătură, s. f.	reumatism articular acut
tâmplă, s. f.	os temporal, regiune temporală
târpie, s. f.	umflare a abdomenului
teacă, s. f.	vagin
teafăr, adj.	care este sănătos, inclusiv sub aspect psihic
ticvă, s. f.	v. tigvă
tidvă, s. f.	v. tigvă
tifos, s. n.	febră tifoidă
tigvă, s. f.	craniu uman
tiugă, s. f.	v. tigvă
tivgă. s. f.	v. tigvă
toropeală, s. f.	senzație de lipsă de energie (fizică sau/și psihică), apatie
tragăr, s. m.	adenită
tragân, s. m.	antrax, dalac
(a) trage, vb.	a masa
trăji, s. m. pl.	hemoroizi
trânji, s. m. pl.	hemoroizi, trahomă
trântitură, s. f.	clavus
treapăd, s. n.	diaree, sindrom dispeptic
treapăd cu sânge	dizenterie
trecătură, s. f.	gastroenterită
trecere, s. f.	dizenterie
tremurici, s. n.	paludism
trepădare, s. f.	v. treapăd
triper, s. n.	blenoragie, gonoree
troahnă, s. f.	catar, viroză respiratorie, guturai, gripă
troană, s. f.	v. troahnă
trohniță, s. f.	gripă
trup, s. n.	penis
tulburare, s. f.	confuzie psihică, stupoare
turbare, s. f.	rabie
tuse, s. f.	bronșită
tuse măgărească	tuse convulsivă
Ț	
țandără, s. f.	eschilă
țâst, s. n.	v. țeastă
țâța cățelei	hidrosadenită

țâță, s. f.	mamelă
țeapă, s. f.	1) pneumonie; 2) pleurezie; 3) dureri reumatismale
țeastă, s. f.	calotă craniană
țest, s. n.	v. țeastă
ținere de minte	memorie
țintit, adj.	care este alienat mintal
țurloi, s. n.	gambă
U	
ud, s. n.	urină
udmă, s. f.	adenită, inflamație a unui ganglion limfatic
udrea, s. f.	stern
uimă, s. f.	inflamație a ganglionilor limfatici, hidrosadenită, furuncul, adenită
ulcior, s. n.	șalazion, orgelet
umblet, s. n.	mers
umflătură, s. f.	nodul, tumoră, flegmon
umflarea pântecelui	meteorism abdominal
urcior, s. n.	orgelet, șalazion
urdinare, s. f.	diaree
urdinare cu sânge	dizenterie
urdinare cu sânge	diaree sanguinolentă
urechion, s. n.	parotidită epidemică
urinare, s. f.	micțiune
usturime, s. f.	1) pirozis, arsură; 2) urzicătură; 3) miros înțepător
V	
vărsat, s. n.	variolă
vărsat în cruce	varicelă
vărsat de vânt	varicelă
(a se) vătăma, vb.	a se îmbolnăvi, a se răni
vătămătură, s. f.	1) hernie; 2) colică abdominală, sindrom dureros abdominal; 3) apendicită
vâjiituri de (sau în) urechi	acufene
vânăt, adj.	cianotic
vânătaie, s. f.	echimoză
vânătare, s. f.	v. vânătaie
vânt rău	paralizie, congestie cerebrală
vânt sec	v. vânt rău
vânturi, s. n. pl.	tranzit intestinal pentru gaze
vânturile cele rele	1) apoplexie; 2) hemiplegie
vedere, s. f.	pupilă
vedere scurtă	miopie
venin, s. n.	bilă veziculară
venin la inimă	regurgitații amare
viermușori, s. m. pl.	ascarizi
vifor, s. n.	durere de măsele
vine, s. f. pl.	vene
vintre, s. f.	1) abdomen, pântec, burtă; 2) la pl., viscere, măruntaie; 3) diaree sanguinolentă, dizenterie

voame, s. f. pl.	vărsături
vrăjmașa, s. f.	antrax
Z	
zahăr în urină	glicozurie
zapor, s. n.	rujeolă
zăbală, s. f.	ragadă
zăbăluță, s. f.	ragadă
zăcare, s. f.	boală grea și îndelungată
zăcășeală, s. f.	1) boală; 2) inerție, nepăsare
(a) zăcea, vb.	a fi bolnav
zăcere, s. f.	v. zăcare
zăcuș, adj.	care zace bolnav la pat
zăcută de vărsat	cu cicatrice după varicelă
zălezeală, s. f.	v. zălezitură
(a) zălezi, vb.	a zăcea, a slăbi
zălezit, adj.	slab, fără vlagă
zălezitură, s. f.	astenie, moleșeală
zăpreală, s. f.	oligurie, anurie
zăpăceală, s. f.	confuzie psihică, stupoare
zărgenie, s. f.	v. zărgheală
zărgheală, s. f.	nebunie, țicneală, sminteală
zbanchiu, adj.	care suferă de strabism
zbanț, s. n.	ventuză
zburător, s. m.	tulburare psihică, isterie
zdrobitură, s. f.	rană, plagă contuză
zgaibă, s. f.	1) plagă cu crustă; 2) boală de ochi; 3) furuncul
zgaibă dulce	eczemă
zgancă, s. f.	crustă care se formează la nivelul unei plăgi
zgău, s. n.	uter
zgâncușoară, s. f.	v. zgaibă
zgârci, s. n.	cartilaj
zgârciul urechii	pavilionul urechii
zgârietură, s. f.	excoriație
zgrăberniță, s. f.	furuncul mic
zgrăbunțe, s. f. pl.	acnee
zgrebunțe s. f. pl.	v. zgrăbunțe
zla, s. f.	boală uscată, seacă

XI. LAUREAŢII PREMIULUI NOBEL PENTRU FIZIOLOGIE/MEDICINĂ

Premiul Nobel reprezintă recompensa supremă în domeniul cercetării biomedicale, iar istoria premiilor *Nobel*, începută în anul 1901, este una dintre puţinele constant pozitive în ansamblul său. Cu foarte puţine excepţii, laureaţii *Nobel* au contribuit la evoluţia medicinii ştiinţifice, iar în lista ce urmează sunt cuprinse aproape toate descoperirile importante începând cu sfârşitul secolului al XIX-lea. Descoperiri care au generat şi o mare parte din terminologia medicală recentă.

1901

Emil Adolf von Behring
Germania
Universitatea Marburg
Germania
1854 - 1917

" for his work on serum therapy, especially its application against diphtheria, by which he has opened a new road in the domain of medical science and thereby placed in the hands of the physician a victorious weapon against illness and deaths "

" pentru lucrările sale asupra seroterapiei şi în special asupra aplicabilităţii acesteia în tratamentul difteriei, prin care a deschis un drum nou în domeniul ştiinţelor medicale şi a pus astfel în mâinile medicului o armă victorioasă împotriva bolii şi a morţii "

1902

Ronald Ross
Marea Britanie
Colegiul Universitar Liverpool
Marea Britanie
n. **1857** (în Almora, India)
d. **1932**

" for his work on malaria, by which he has shown how it enters the organism and thereby has laid the foundation for successful research on this disease and methods of combating it "

" pentru lucrările sale asupra malariei prin care a arătat modul ei de pătrundere în organism şi a pus astfel baza cercetării de succes şi a metodelor de combatere a acestei boli "

1903

Niels Ryberg Finsen
Danemarca
Institutul Medical Finsen
Copenhaga, Danemarca
n. **1860**
(în Thorshavn, Insulele Feroe)
d. **1904**

" in recognition of his contribution to the treatment of diseases, especially lupus vulgaris, with concentrated light radiation, whereby he has opened a new avenue for medical science "

" pentru recunoaşterea contribuţiei sale în tratamentul unor boli îndeosebi, lupusul, cu radiaţii luminoase concentrate, deschizând astfel noi direcţii în ştiinţele medicale"

1904

Ivan Petrovici Pavlov
Rusia
Academia Militară Medicală
St. Petersburg, Rusia
1849 - 1936

" in recognition of his work on the physiology of digestion, through which knowledge on vital aspects of the subject has been transformed and enlarged "

" pentru recunoaşterea muncii depuse în domeniul fiziologiei digestiei prin care a transformat şi extins cunoaşterea unor aspecte esenţiale ale acestui domeniu "

1905

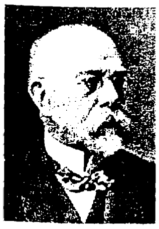

Robert Koch
Germania
Institutul pentru Boli Infecţioase
Berlin, Germania
1843 - 1910

" for his investigations and discoveries in relation to tuberculosis"

" pentru descoperirile şi cercetările sale privind tuberculoza "

1906

Camillo Golgi
Italia
Universitatea Pavia
Italia
1843 - 1926

Santiago Ramón y Cajal
Spania
Universitatea Madrid
Spania
1852 - 1934

" in recognition of their work on the structure of the nervous system "

" pentru lucrările lor asupra structurii sistemului nervos "

1907

Charles Louis Alphonse Laveran
Franţa
Institutul Pasteur
Paris, Franţa
1845 – 1922

" in recognition of his work on the role played by protozoa in causing diseases "

" pentru recunoaşterea meritelor sale în desluşirea rolului jucat de protozoare în producerea bolilor "

1908

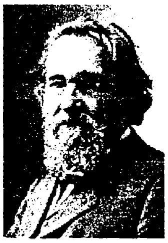

Ilia Ilici Mecinikov
Rusia
Institutul Pasteur
Paris, Franţa
1845 - 1916

Paul Ehrlich
Universitatea Göttingen
Germania
Institutul Regal pentru
Terapie Experimentală
Frankfurt-pe-Main, Germania
1854 - 1915

" in recognition of their work on immunity "

" drept recunoaştere pentru lucrările lor asupra imunităţii "

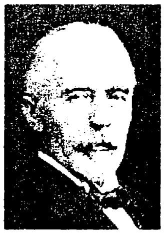

1909

Emil Theodor Kocher
Elveţia
Universitatea Berna
Elveţia
1841 - 1917

" for his work on the physiology, pathology and surgery of the thyroid gland "

" pentru lucrările sale asupra fiziologiei, patologiei şi chirurgiei glandei tiroide "

1910

Albrecht Kossel
Germania
Universitatea Heidelberg
Germania
1853 - 1927

" in recognition of the contributions to our knowledge of cell chemistry made through his work on proteins, including the nucleic substances "

" pentru recunoaşterea contribuţiei aduse la cunoaşterea chimiei celulare prin lucrările sale asupra proteinelor şi a constituenţilor proteici nucleari "

1911

Allvar Gullstrand
Suedia
Universitatea Uppsala
Suedia
1862- 1930

" for his work on the dioptrics of the eye "

" pentru lucrările sale asupra dioptrului ocular "

1912

Alexis Carrel
Franţa
Institutul Rockefeller pentru
Cercetări Medicale
New York, NY, SUA
1873 - 1944

" in recognition of his work on vascular suture and the transplantation of blood vessels and organs "

" pentru cercetările sale privind sutura vasculară şi transplantul vaselor sanguine şi al organelor "

1913

Charles Robert Richet
Franţa
Universitatea Sorbona
Paris, Franţa
1850 - 1935

" in recognition of his work on anaphylaxis "

" pentru recunoaşterea eforturilor depuse la descoperirea anafilaxiei "

1914

Robert Bárány
Austria
Universitatea Viena
Austria
1876 - 1936

" for his work on the physiology and pathology of the vestibular apparatus "

" pentru lucrările sale privind fiziologia şi patologia aparatului vestibular "

1915 - 1918

Premiul în bani a fost alocat Fondului Special rezervat secţiunii acestui premiu

The prize money was allocated to the Special Fund of this prize section

1919

Jules Bordet
Belgia
Universitatea Bruxelles
Belgia
1870 - 1961

" for his discoveries relating to immunity "

" pentru descoperirile sale legate de studiul imunităţii "

1920

Schack August Steenberg Krogh
Danemarca
Universitatea Copenhaga
Danemarca
1874 - 1949

" for his discovery of the capillary motor regulating mechanism "

" pentru descoperirea mecanismului de reglare motorie a tonusului capilar "

1921

Premiul în bani a fost alocat Fondului Special rezervat secţiunii acestui premiu

The prize money was allocated to the Special Fund of this prize section

---

1922

Archibald Vivian Hill
Marea Britanie
Universitatea Londra
Marea Britanie
1886 - 1977

" for his discovery relating to the production of heat in the muscle "

" pentru descoperirile sale privind producerea căldurii musculare "

Otto Fritz Meyerhof
Germania
Universitatea Kiel
Germania
1884 - 1951

" for his discovery of the fixed relationship between the consumption of oxygen and the metabolism of lactic acid in the muscle "

" pentru descoperirea relaţiei fixe dintre consumul de oxigen şi metabolismul acidului lactic din muşchi "

1923

Frederick Grant Banting
Canada
Universitatea Toronto
Canada
1891 - 1941

John James Richard Macleod
Canada
Universitatea Toronto
Canada
n. **1876** - (în Cluny, Scoţia)
d. **1935**

" for the discovery of insulin "

" pentru descoperirea insulinei "

1924

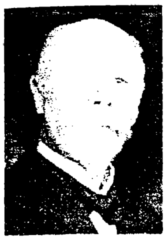

Willem Einthoven
Olanda
Universitatea Leiden
Olanda
n. **1860**
(în Semarang, Java, Indiile Olandeze)
d. **1927**

" for his discovery of the mechanism of the electrocardiogram "

" pentru descoperirea mecanismului electrocardiogramei "

1925

Premiul în bani a fost alocat Fondului Special rezervat secţiunii acestui premiu

The prize money was allocated to the Special Fund of this prize section

---

1926

Johannes Andreas Grib Fibiger
Danemarca
Universitatea Copenhaga
Danemarca
1867 - 1928

" for his discovery of the Spiroptera carcinoma "

" pentru descoperirea carcinomului determinat de Spiroptera "

Obs.: Ulterior, descoperirea nu a fost confirmată.

1927

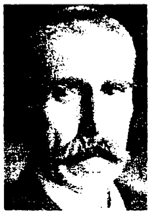

Julius Wagner-Jauregg
Austria
Universitatea Viena
Austria
1857 - 1940

" for his discovery of the therapeutic value of malaria inoculation in the treatment of dementia paralytica "

" pentru descoperirea valorii terapeutice a inoculării malariei în tratamentul demenţei paralitice "

1928

Charles Jules Henri Nicolle
Franţa
Institutul Pasteur
Tunisia
1866 - 1936

" for his work on typhus "

" pentru lucrările sale privind tifosul exantematic "

1929

" for his discovery of the antineuritic vitamin "

" pentru descoperirea vitaminei antinevritice "

Christiaan Eijkman
Olanda
Universitatea Utrecht
Olanda
1858 - 1930

" for his discovery of the growth-stimulating vitamins "

" pentru descoperirea vitaminelor stimulatoare ale creşterii "

Sir Frederick Gowland Hopkins
Marea Britanie
Universitatea Cambridge
Marea Britanie
1861 - 1947

1930

Karl Landsteiner
Austria
Institutul Rockefeller pentru
Cercetări Medicale
New York, NY, SUA
1868 - 1943

" for his discovery of human blood groups "

" pentru descoperirea grupelor sanguine umane "

1931

Otto Heinrich Warburg
Germania
Institutul Kaiser-Wilhelm
(actualmente Institutul Max-Planck)
pentru Biologie
Berlin-Dahlem, Germania
1883 - 1970

" for his discovery of the nature and mode of action of the respiratory enzyme "

" pentru descoperirea naturii şi a modului de acţiune a enzimei respiratorii "

1932

Sir Charles Scott Sherrington
Marea Britanie
Universitatea Oxford
Marea Britanie
1857 - 1952

Edgar Douglas Adrian
Marea Britanie
Universitatea Cambridge
Marea Britanie
1889 - 1977

" for their discoveries regarding the functions of neurons "

" pentru descoperirile lor privind funcţiile neuronilor "

1933

Thomas Hunt Morgan
SUA
Institutul de Tehnologie California
Pasadena, CA, SUA
1866 - 1945

" for his discoveries concerning the role played by the chromosome in heredity "

" pentru descoperirile sale privind rolul jucat de cromozom în ereditate "

1934

George Hoyt Whipple
SUA
Universitatea Rochester
NY, SUA
1878 - 1976

George Richards Minot
SUA
Universitatea Harvard
Cambridge, MA, SUA
1885 - 1950

William Parry Murphy
SUA
Universitatea Harvard
Cambridge, MA, SUA;
Spitalul Brigham-Peter Brent
Boston, MA, SUA
1892 - 1987

" for their discoveries concerning liver therapy in cases of anaemia "

" pentru descoperirile lor privind tratamentul anemiei cu extract de ficat "

1935

Hans Spemann
Germania
Universitatea din Freiburg im Breisgau
Breisgau, Germania
1869 - 1941

" for his discovery of the organizer effect in embryonic development "

" pentru descoperirea rolului «efectului organizatoric» în mecanismul dezvoltării embrionare "

1936

Sir Henry Hallett Dale
Marea Britanie
Institutul Naţional pentru
Cercetări Medicale
Londra, Marea Britanie
1875 - 1968

Otto Loewi
Austria
Universitatea Graz
Austria
n. **1873** - (în Frankfurt-pe-Main, Germania)
d. **1961**

" for their discoveries relating to chemical transmission of nerve impulses "

" pentru descoperirile lor privind transmiterea chimică a impulsurilor nervoase "

1937

Albert von Szent-Györgyi Nagyrapolt,
Ungaria
Universitatea Szeged
Ungaria
1893 - 1986

" for his discoveries in connection with the biological combustion processes, with special reference to vitamin C and the catalysis of fumaric acid "

" pentru descoperirile sale legate de procesul biologic al combustiei, cu referire îndeosebi la vitamina C şi la cataliza acidului fumaric "

1938

Corneille Jean François Heymans
Belgia
Universitatea Gand
Belgia
1892 - 1968

" for the discovery of the role played by the sinus and aortic mechanisms in the regulation of respiration "

" pentru descoperirea rolului jucat de mecanismele sinusale şi aortice în reglarea respiraţiei "

1939

Gerhard Domagk
Germania
Universitatea Munster
Germania
1895 - 1964

" for the discovery of the antibacterial effects of prontosil "

" pentru descoperirea efectelor antibacteriene ale prontozilului "

1940 - 1942

Premiul în bani a fost distribuit în proporţie de o treime Fondului Principal şi în proporţie de două treimi Fondului Special rezervat secţiunii acestui premiu

The prize money was with 1/3 allocated to the Main Fund and with 2/3 to the Special Fund of this prize section

1943

" for his discovery of vitamin K "

" pentru descoperirea vitaminei K "

Edward Adelbert Doisy
SUA
Universitatea Saint Louis
MO, SUA
1893 - 1986

" for his discovery of the chemical nature of vitamin K "

" pentru descoperirea naturii chimice a vitaminei K "

Henrik Carl Peter Dam
Danemarca
Institutul Politehnic
Copenhaga, Danemarca
1895 - 1976

1944

Joseph Erlanger
SUA
Universitatea Washington
St. Louis, MO, SUA
1874 - 1965

Herbert Spencer Gasser
SUA
Institutul Rockefeller pentru Cercetări Medicale
New York, NY, USA
1888 - 1963

" for their discoveries relating to the highly differentiated functions of single nerve fibers "

" pentru descoperirile lor privind funcţiile înalt diferenţiate ale fibrelor nervoase izolate "

1945

Sir Alexander Fleming
Universitatea Londra
Marea Britanie
n. **1881**
(în Lochfield, Scoţia)
d. **1955**

Ernst Boris Chain
Marea Britanie
Universitatea Oxford
Marea Britanie
n. **1906**
(în Berlin, Germania)
d. **1979**

Sir Howard Walter Florey
Australia
Universitatea Oxford
Marea Britanie
1898 - 1968

" for the discovery of penicillin and its curative effect in various infectious diseases "

" pentru descoperirea penicilinei şi a efectului ei curativ în diverse boli infecţioase "

1946

Hermann Joseph Muller
SUA
Universitatea Indiana
Bloomington, IN, SUA
1890 - 1967

" for the discovery of the production of mutations by means of X-ray irradiation "

" pentru descoperirea producerii de mutaţii prin iradiere cu radiaţii X "

1947

Carl Ferdinand Cori
SUA
Universitatea Washington
St. Louis, MO, SUA
n. **1896**
(în Praga, apoi Austria)
d. **1984**

Gerty Theresa Cori,
născută **Radnitz**
SUA
Washington University
St. Louis, MO, SUA
n. **1896**
(în Praga, apoi Austria)
d. **1957**

" for their discovery of the course of the catalytic conversion of glycogen "

" pentru descoperirea lor vizând ciclul conversiei catalitice a glicogenului "

Bernardo Alberto Houssay
Argentina
Institutul de Biologie şi Medicină Experimentală
Buenos Aires, Argentina
1887 - 1971

" for his discovery of the part played by the hormone of the anterior pituitary lobe in the metabolism of sugar "

" pentru descoperirea rolului jucat de un hormon al lobului hipofizar anterior în metabolismul glucidic "

1948

Paul Hermann Müller
Elveţia
Laboratorul J.R. Geigy Dye-Factory Co.
Basel, Elveţia
1899 - 1965

" for his discovery of the high efficiency of DDT as a contact poison against several arthropods "

" pentru descoperirea eficacităţi deosebite a insecticidului de contact DDT în cazul diverselor artropode "

1949

" for his discovery of the functional organization of the interbrain as a coordinator of the activities of the internal organs "

" pentru descoperirea organizării funcţionale a hipotalamusului drept centru coordonator al activităţii organelor interne "

Walter Rudolf Hess
Elveţia
Universitatea Zürich
Elveţia
1881 - 1973

" for his discovery of the therapeutic value of leucotomy in certain psychoses "

" pentru descoperirea valorii terapeutice a leucotomiei în anumite psihoze "

Antonio Caetano de Abreu Freire Egas Moniz
Portugalia
Universitatea Lisabona;
Institutul Neurologic
Lisabona, Portugalia
1874 - 1955

1950

Edward Calvin Kendall
SUA
Clinica Mayo
Rochester, MN, SUA
1886 - 1972

Tadeus Reichstein
Elveţia
Universitatea Basel
Elveţia
n. **1897**
(în Wloclawek, Polonia)
d. **1996**

Philip Showalter Hench
USA
Clinica Mayo
Rochester, MN, SUA
1896 - 1965

" for their discoveries relating to the hormones of the adrenal cortex, their structure and biological effects "

" pentru descoperirile lor privind structura chimică şi efectele biologice ale hormonilor corticosuprarenalieni "

1951

Max Theiler
Africa de Sud
Laboratoarele Departamentului
Medical şi de Sănătate Publică,
Fundaţia Rockefeller
New York, NY, SUA
1899 - 1972

" for his discoveries concerning yellow fever and how to combat it "

" pentru descoperirile sale privind febra galbenă şi modalităţile de combatere a acesteia "

1952

Selman Abraham Waksman
SUA
Universitatea Rutgers
New Brunswick, NJ, SUA
n. **1888**
(în Priluka, Ucraina, Rusia)
d. **1973**

" for his discovery of streptomycin, the first antibiotic effective against tuberculosis "

" pentru descoperirea streptomicinei, primul antibiotic eficace împotriva tuberculozei "

1953

" for his discovery of the citric acid cycle "

" pentru descoperirea ciclului acidului citric "

Hans Adolf Krebs
Marea Britanie
Universitatea Sheffield
Sheffield, Marea Britanie
n. **1900**
(în Hildesheim, Germania)
d. **1981**

" for his discovery of co-enzyme A and its importance for intermediary metabolism "

" pentru descoperirea coenzimei A şi a importanţei sale în metabolismul intermediar "

Fritz Albert Lipmann
SUA
Facultatea de medicină Harvard;
Massachusetts General Hospital
Boston, MA, SUA
n. **1899**
(Königsberg, Germania)
d. **1986**

1954

John Franklin Enders
SUA
Departamentul de Cercetare al Bolilor Infecţioase, Centrul Medical Pediatric
Boston, MA, SUA
1897 - 1985

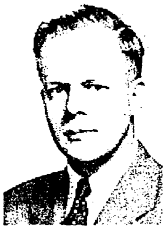

Thomas Huckle Weller
SUA
Departamentul de Cercetare al Bolilor Infecţioase, Centrul Medical Pediatric
Boston, MA, SUA
n. **1915**

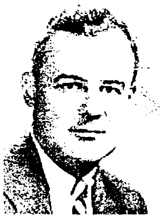

Frederick Chapman Robbins
SUA
Universitatea Western Reserve
Cleveland, OH, SUA
1916 - 2003

" for their discovery of the ability of poliomyelitis viruses to grow in cultures of various types of tissue "

" pentru descoperirea posibilităţii de creştere a virusului poliomelitic în culturi de diverse tipuri de ţesuturi "

1955

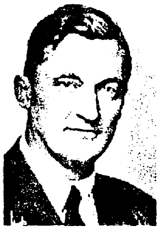

Axel Hugo Theodor Theorell
Suedia
Institutul Medical Nobel
Stockholm, Suedia
1903 - 1982

" for his discoveries concerning the nature and mode of action of oxidation enzymes "

" pentru descoperirile sale privind natura şi modul de acţiune al enzimelor oxidative "

1956

André Frédéric Cournand
SUA
Universitatea Columbia, Laboratorul Cardio-Pulmonar,
Spitalul Bellevue
New York, NY, SUA
n. **1895**
(în Paris, Franţa)
d. **1988**

Werner Forssmann
Republica Federală Germană
Universitatea Mainz
Republica Federală Germania;
Bad Kreuznach,
Republica Federală Germania
1904 - 1979

Dickinson W. Richards
USA
Universitatea Columbia
New York, NY, SUA
1895 - 1973

" for their discoveries concerning heart catheterization and pathological changes in the circulatory system "

" pentru descoperirile lor privind cateterismul cardiac şi modificările patologice ale sistemului circulator "

1957

Daniel Bovet
Italia
Institutul de Sănătate Publică
Roma, Italia
n. **1907**
(în Neuchâtel, Elveţia)
d. **1992**

" for his discoveries relating to synthetic compounds that inhibit the action of certain body substances, and especially their action on the vascular system and the skeletal muscles "

" pentru descoperirile sale privind compuşii de sinteză care inhibă acţiunea anumitor substanţe din organism şi îndeosebi acţiunea lor asupra sistemului vascular şi muşchilor scheletici "

1958

George Wells Beadle
USA
Institutul de Tehnologie
California
Pasadena, CA, SUA
1903 - 1989

Edward Lawrie Tatum
SUA
Institutul Rockefeller pentru
Cercetări Medicale
New York, NY, SUA
1909 - 1975

" for their discovery that genes act by regulating definite chemical events "

" pentru descoperirea modului în care genele acţionează prin reglarea unor fenomene chimice distincte "

Joshua Lederberg
SUA
Universitatea Wisconsin
Madison, WI, SUA
n. **1925**

" for his discoveries concerning genetic recombination and the organization of the genetic material of bacteria "

" pentru descoperirea privind recombinarea genetică şi organizarea materialului genetic al bacteriilor "

1959

Severo Ochoa
SUA
Universitatea New York
Colegiul de Medicină
New York, NY, SUA
n. **1905**
(în Luarca, Spania)
d. **1993**

Arthur Kornberg
SUA
Universitatea Stanford
CA, SUA
n. **1918**

" for their discovery of the mechanisms in the biological synthesis of ribonucleic acid and deoxyribonucleic acid "

" pentru descoperirea mecanismului sintezei biologice a acidului ribonucleic şi a acidului dezoxiribonucleic "

1960

Sir Frank Macfarlane Burnet
Australia
Institutul pentru Cercetări Medicale
Walter and Eliza Hall Melbourne,
Australia
1899 - 1985

Peter Brian Medawar
Marea Britanie
Colegiul Universitar Londra,
Marea Britanie
1915 - 1987

" for discovery of acquired immunological tolerance "

" pentru descoperirea toleranţei imunologice dobândite "

1961

Georg von Békésy
SUA
Universitatea Harvard
Cambridge, MA, SUA
n. **1899**
(în Budapesta, Ungaria)
d. **1972**

" for his discoveries of the physical mechanism of stimulation within the cochlea "

" pentru descoperirea mecanismului fizic al stimulării cohleare "

1962

Francis Harry Compton Crick
Marea Britanie
MRC Laboratorul de Biologie Moleculară
Cambridge,
Marea Britanie
1916-2004

James Dewey Watson
SUA
Universitatea Harvard
Cambridge, MA, USA
n. **1928**

Maurice Hugh Frederick Wilkins
Marea Britanie
Universitatea Londra
Marea Britanie
1916-2004

" for their discoveries concerning the molecular structure of nucleic acids and its significance for information transfer in living material "

" pentru descoperirile lor privind structura moleculară a acizilor nucleici şi a semnificaţiei sale în transferul informaţiei în materia vie "

1963

Sir John Carew Eccles
Australia
Universitatea Naţională Australia
Canberra, Australia
1903 - 1997

Alan Lloyd Hodgkin
Marea Britanie
Universitatea Cambridge
Marea Britanie
1914 - 1998

Andrew Fielding Huxley
Marea Britanie
Universitatea Londra
Marea Britanie
1917-

" for their discoveries concerning the ionic mechanisms involved in excitation and inhibition in the peripheral and central portions of the nerve cell membrane "

" pentru descoperirile lor privind mecanismele ionice implicate în excitarea şi inhibiţia părţilor periferice şi centrale ale membranei celulei nervoase "

1964

Konrad Bloch
SUA
Universitatea Harvard
Cambridge, MA, SUA
n. **1912**
(în Neisse, Germania)
d. **2000**

Feodor Lynen
Republica Federală Germania
Institutul Max-Planck pentru Chimie celulară
München, Republica Federală Germania
1911 - 1979

" for their discoveries concerning the mechanism and regulation of the cholesterol and fatty acid metabolism"

" pentru descoperirile lor privind mecanismul şi reglarea metabolismului colesterolului şi a acizilor graşi "

1965

François Jacob
Franţa
Institutul Pasteur
Paris, Franţa
n. **1920**

André Lwoff
Franţa
Institut Pasteur
Paris, Franţa
1902 - 1994

Jacques Monod
Franţa
Institutul Pasteur
Paris, Franţa
1910 - 1976

" for their discoveries concerning genetic control of enzyme and virus synthesis "

" pentru descoperirile lor privind controlul genetic al sintezei enzimelor şi a virusurilor "

1966

Peyton Rous
SUA
Universitatea Rockefeller
New York, NY, SUA
1879 - 1970

" for his discovery of tumour-inducing viruses "

" pentru descoperirea virusurilor inductoare de tumori "

Charles Brenton Huggins
SUA
Universitatea Chicago,
Laboratorul Ben May pentru Cercetări privind Cancerul
Chicago, IL, SUA
1901 - 1997

" for his discoveries concerning hormonal treatment of prostatic cancer "

" pentru descoperirea tratamentului hormonal al cancerului prostatic "

1967

Ragnar Granit
Suedia
Institutul Karolinska
Stockholm, Suedia
n. **1900**
(în Helsinki, Finlanda)
d. **1991**

Haldan Keffer Hartline
SUA
Universitatea
Rockefeller
New York, NY, SUA
1903 - 1983

George Wald
SUA
Universitatea Harvard
Cambridge, MA, SUA
1906 - 1997

" for their discoveries concerning the primary physiological and chemical visual processes in the eye "

" pentru descoperirile lor privind procesele chimice şi fiziologice fundamentale ale ochiului "

1968

Robert W. Holley
SUA
Universitatea Cornell
Ithaca, NY, SUA
1922 - 1993

Har Gobind Khorana
SUA
Universitatea Wisconsin
Madison, WI, SUA
n. **1922**
(în Raipur, India)

Marshall W. Nirenberg
SUA
Istitutul Naţional
de Sănătate
Bethesda, MD, SUA
n. **1927**

" for their interpretation of the genetic code and its function in protein synthesis "

" pentru interpretarea codului genetic şi a funcţiei sale în sinteza proteinelor"

1969

Max Delbrück
SUA
Institutul de Tehnologie California
Pasadena, CA, USA
n. **1906**
(în Berlin, Germania)
d. **1981**

Alfred D. Hershey
SUA
Institutul Carnegie din Washington
Long Island,
New York, NY, SUA
1908 - 1997

Salvador E. Luria
SUA
Institutul Massachusetts de Tehnologie (MIT)
Cambridge, MA, SUA
n. **1912**
(în Torino, Italia)
d. **1991**

" for their discoveries concerning the replication mechanism and the genetic structure of viruses "

" pentru descoperirile lor privind mecanismul replicării şi structura genetică a virusurilor "

1970

Sir Bernard Katz
Marea Britanie
Colegiul Universitar
Londra, Marea Britanie
1911 - 2003

Ulf von Euler
Suedia
Institutul Karolinska
Stockholm, Suedia
1905 - 1983

Julius Axelrod
SUA
Institutul Naţional de Sănătate
Bethesda, MD, SUA
1912-2004

" for their discoveries concerning the humoral transmittors in the nerve terminals and the mechanism for their storage, release and inactivation "

" pentru descoperirile lor privind transmiţătorii umorali la nivelul terminaţiilor nervoase şi mecanismele stocării, eliberării şi inactivării lor "

1971

Earl W. Sutherland, Jr.
SUA
Universitatea Vanderbilt
Nashville, TN, SUA
1915 - 1974

" for his discoveries concerning the mechanisms of the action of hormones "

" pentru descoperirile sale privind mecanismul de acţiune al hormonilor"

1972

Gerald M. Edelman
USA
Universitatea Rockefeller
New York, NY, SUA
n. **1929**

Rodney R. Porter
Marea Britanie
Universitatea Oxford
Marea Britanie
1917 - 1985

" for their discoveries concerning the chemical structure of antibodies "

" pentru descoperirile lor privind structura chimică a anticorpilor "

1973

Karl von Frisch
Rep. Federală Germania
Institutul Zoologic al
Universităţii München
Rep. Federală Germania
n. **1886**
(în Viena, Austria)
d. **1982**

Konrad Lorenz
Austria
Academia austriacă
de ştiinţe ale Naturii,
Institutul de Etologie
comparată,
Altenbey,
Austria
1903 - 1989

Nikolaas Tinbergen
Marea Britanie
Universitatea Oxford
Marea Britanie
n. **1907**
(în Haga, Olanda)
d. **1988**

" for their discoveries concerning organization and elicitation of individual and social behavior patterns "

" pentru descoperirile lor privind organizarea şi expresia tipurilor comportamentale individual şi social "

1974

Albert Claude
Belgia
Universitatea Catolică
Louvain
Belgia
1899 - 1983

Christian de Duve
Belgia
Universitatea
Rockefeller
New York, NY, SUA
n. **1917**

George Emil Palade
SUA
Universitatea Yale,
Facultatea de Medicină
New Haven, CT, SUA
n. **1912**
(în Iaşi, România)

" for their discoveries concerning the structural and functional organization of the cell "

" pentru descoperirile lor privind organizarea structurală şi funcţională a celulei "

1975

David Baltimore
SUA
Institutul de Tehnologie
Massachusetts (MIT)
Cambridge, MA, SUA
n. **1938**

Renato Dulbecco
SUA
Laboratorul Regal de
Cercetări privind
Cancerul
Londra, Marea Britanie
n. **1914**
(în Catanzaro, Italia)

Howard Martin Temin
SUA
Universitatea
Wisconsin
Madison, WI, SUA
1934 - 1994

" for their discoveries concerning the interaction between tumour viruses and the genetic material of the cell "

" pentru descoperirile lor privind interacţiunea dintre virusurile tumorale şi materialul genetic celular"

1976

Baruch S. Blumberg
SUA
Institutul pentru Cercetări
privind Cancerul
Philadelphia, PA, SUA
n. **1925**

D. Carleton Gajdusek
SUA
Institutul Naţional de Sănătate
Bethesda, MD, SUA
n. **1923**

" for their discoveries concerning new mechanisms for the origin and dissemination of infectious diseases "

" pentru descoperirile lor privind noi mecanisme ale originii şi diseminării bolilor infecţioase "

1977

Roger Guillemin
SUA
Institutul Salk
San Diego, CA, SUA
n. **1924**
(în Dijon, Franţa)

Andrew V. Schally
SUA
Spitalul Administraţiei Veteranilor
New Orleans, LA, SUA
n. **1926**
(în Wilno, Polonia)

" for their discoveries concerning the peptide hormone production of the brain "

" pentru descoperirile lor privind producerea hormonilor peptidici de către creier "

Rosalyn Yalow
SUA
Spitalul Administraţiei
Veteranilor
Bronx, NY, SUA
n. **1921**

" for the development of radioimmunoassays of peptide hormones "

" pentru dezvoltarea metodei radioimunologice de dozare a hormonilor peptidici "

1978

Werner Arber
Elveţia
Biocentrul Universităţii
Basel, Elveţia
n. **1929**

Daniel Nathans
SUA
Facultatea de
Medicină a
Universităţii
Johns Hopkins
Baltimore, MD, SUA
1928 - 1999

Hamilton O. Smith
SUA
Facultatea de Medicină
a Universităţii
Johns Hopkins
Baltimore, MD, SUA
n. **1931**

" for the discovery of restriction enzymes and their application to problems of molecular genetics "

" pentru descoperirea enzimelor de restricţie şi a utilizării acestora în problemele de genetică moleculară "

1979

Allan M. Cormack
SUA
Universitatea Tufts
Medford, MA, SUA
n. **1924**
(în Johannesburg, Africa de Sud)
d. **1998**

Sir Godfrey N. Hounsfield
Marea Britanie
Laboratoarele de Cercetare EMI
Londra, Marea Britanie
1919-2004

" for the development of computer assisted tomography "

" pentru dezvoltarea tehnicii de tomografie computerizată "

1980

Baruj Benacerraf
SUA
Facultatea de Medicină
Harvard
Boston, MA, SUA
n. **1920**
(în Caracas, Venezuela)

Jean Dausset
Franţa
Universitatea Paris,
Laboratorul Imuno-
Hematologic
Paris, Franţa
n. **1916**

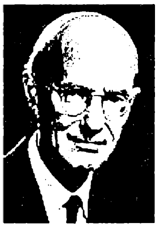

George D. Snell
SUA
Laboratorul Jackson
Bar Harbor, ME, SUA
1903 - 1996

" for their discoveries concerning genetically determined structures on the cell surface that regulate immunological reactions "

" pentru descoperirile lor privind structurile determinate genetic de la suprafaţa celulei care reglează reacţiile imunologice "

1981

David H. Hubel
USA
Facultatea de Medicină Harvard
Boston, MA, SUA
n. **1926**
(în Windsor, ON, Canada)

Torsten N. Wiesel
Suedia
Facultatea de Medicină Harvard
Boston, MA, SUA
n. **1924**

" for their discoveries concerning information processing in the visual system "

" pentru descoperirile lor privind procesarea informaţiei la nivelul cortexului vizual "

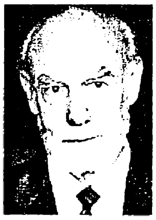

Roger W. Sperry
SUA
Institutul de Tehnologie
California
Pasadena, CA, SUA
1913 - 1994

" for his discoveries concerning the functional specialization of the cerebral hemispheres "

" pentru descoperirile sale privind specializarea funcţională a emisferelor cerebrale "

1982

Sune K. Bergström
Suedia
Institutul Karolinska
Stockholm, Suedia
1916-2004

Bengt I. Samuelsson
Suedia
Institutul Karolinska
Stockholm, Suedia
n. **1934**

John R. Vane
Marea Britanie
Laboratoarele de
Cercetare Wellcome
Beckenham,
Marea Britanie,
1927-2004

" for their discoveries concerning prostaglandins and related biologically active substances "

" pentru descoperirile lor privind prostaglandinele şi substanţele biologic active înrudite "

1983

Barbara McClintock
SUA
Laboratorul Cold Spring Harbor
Cold Spring Harbor,
NY, SUA
1902 - 1992

" for her discovery of mobile genetic elements "

" pentru descoperirile sale privind elementele genetice mobile "

1984

Niels K. Jerne
Danemarca
Institutul de
Imunologie Basel
Elveţia
1911 - 1994

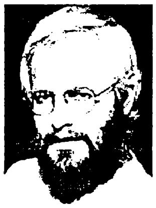

Georges J.F. Köhler
Rep. Federală Germană
Institutul de
Imunologie Basel
Elveţia
1946 - 1995

César Milstein
Argentina şi Marea Britanie
Laboratorul de Biologie
Moleculară MRC
Cambridge, Marea Britanie
n. **1927**
(în Bahia Blanca, Argentina)
d. **2002**

" for theories concerning the specificity in development and control of the immune system and the discovery of the principle for production of monoclonal antibodies "

" pentru teoriile privind specificitatea dezvoltării şi controlului sistemului imunitar şi pentru descoperirea principiului de producere a anticorpilor monoclonali "

1985

Michael S. Brown
SUA
Universitatea Texas
Centrul Medical Southwestern
Dallas TX, SUA
n. **1941**

Joseph L. Goldstein
USA
Universitatea Texas
Centrul Medical Southwestern Dallas
TX, SUA
n. **1940**

" for their discoveries concerning the regulation of cholesterol metabolism "

" pentru descoperirile lor privind reglarea metabolismului colesterolului "

1986

Stanley Cohen
SUA
Universitatea Vanderbilt
Facultatea de Medicină
Nashville, TN, SUA
n. **1922**

Rita Levi-Montalcini
Italia şi SUA
Institutul de Biologie Celulară al C.N.R
Roma, Italia
n. **1909**
(în Turin, Italia)

" for their discoveries of growth factors "

" pentru descoperirea factorilor de creştere "

1987

Susumu Tonegawa
Japonia
Institutul de Tehnologie
Massachusetts (MIT)
Cambridge, MA, SUA
n. **1939**

" for his discovery of the genetic principie for generation of antibody diversity "

" pentru descoperirea principiului genetic al generării diversităţii anticorpilor "

1988

Sir James W. Black
Marea Britanie
Universitatea Londra,
Colegiul Regal
Hospital Medical School
Londra, Marea Britanie
n. **1924**

Gertrude B. Elion
SUA
Laboratoarele de
Cercetare
Wellcome Research
Triangle Park,
NC, USA
1918 - 1999

George H. Hitchings
SUA
Laboratoarele de
Cercetare
Wellcome Research
Triangle Park,
NC, SUA
1905 - 1998

" for their discoveries of important principles for drug treatment "

" pentru descoperirea unor principii importante în tratamentul medicamentos "

1989

J. Michael Bishop
SUA
Universitatea California
Facultatea de Medicină
San Francisco, CA, SUA
n. **1936**

Harold E. Varmus
SUA
Universitatea California
Facultatea de Medicină
San Francisco, CA, USA
n. **1939**

" for their discovery of the cellular origin of retroviral oncogenes "

" pentru descoperirea originii celulare a oncogenelor retrovirale "

1990

Joseph E. Murray
SUA
Spitalul Brigham
Boston, MA, SUA
n. **1919**

E. Donnall Thomas
SUA
Centrul de Cercetare privind Cancerul
Fred Hutchinson
Seattle, WA, SUA
n. **1920**

" for their discoveries concerning organ and cell transplantation in the treatment of human disease "

" pentru descoperirile lor privind transplantul de ţesut şi de organ în tratamentul bolilor umane "

1991

Erwin Neher
Rep. Federală Germania
Institutul Max-Planck de
Chimie Biofizică Göttingen,
Rep. Federală Germania
n. **1944**

Bert Sakmann
Rep. Federală Germania
Institutul Max-Planck pentru Cercetări
Medicale
Heidelberg,
Rep. Federală Germania
n. **1942**

" for their discoveries concerning the function of single ion channels in cells "

" pentru descoperirile lor privind funcţionarea individuală a canalelor ionice în celule "

1992

Edmond H. Fischer
Elveţia şi SUA
Universitatea Washington
Seattle, WA, SUA
n. **1920** (în Shangai, China)

Edwin G. Krebs
SUA
Universitatea Washington
Seattle, WA, SUA
n. **1918**

" for their discoveries concerning reversible protein phosphorylation as a biological regulatory mechanism "

" pentru descoperirile lor privind fosforilarea proteică reversibilă ca mecanism biologic reglator "

1993

Richard J. Roberts
Marea Britanie
New England Biolabs
Beverly, MA, SUA
n. **1943**

Phillip A. Sharp
SUA
Institutul de Tehnologie Massachusetts
(MIT), Centrul de Cercetare privind Cancerul
Cambridge, MA, SUA,
n. **1944**

" for their discoveries of split genes "

" pentru descoperirea genelor cu structură discontinuă "

1994

Alfred G. Gilman
SUA
Universitatea Texas
Centrul Medical
Southwestern Dallas
Dallas, TX, SUA
n. **1941**

Martin Rodbell
SUA
Institutul Naţional de Ştiinţe privind
Sănătatea Mediului Înconjurător
Research Triangle Park,
NC, SUA
1925 - 1998

" for their discovery of G-proteins and the role of these proteins in signal transduction in cells "

" pentru descoperirea proteinelor G şi a rolului lor în transducţia semnalelor în celule "

1995

Edward B. Lewis
SUA
Institutul de Tehnologie
California
Pasadena, CA, SUA
1918-2004

Christiane Nüsslein-Volhard
Rep. Federală Germania
Institutul Max-Planck
Tübingen,
Rep. Federală Germania
n. **1942**

Eric F. Wieschaus
SUA
Universitatea Princeton
Princeton, NJ, SUA
n. **1947**

" for their discoveries concerning the genetic control of early embryonic development "

" pentru descoperirile lor privind controlul genetic al dezvoltării precoce embrionare "

1996

Peter C. Doherty
Australia
Spitalul Pediatric de
Cercetări St. Jude
Memphis, TN, SUA
n. **1940**

Rolf M. Zinkernagel
Elveţia
Universitatea Zürich,
Institutul de Immunologie Experimentală
Zürich, Elveţia
n. **1944**

" for their discoveries concerning the specificity of the cell mediated immune defence "

" pentru descoperirile lor privind specificitatea apărării imunitare mediate celular "

1997

Stanley B. Prusiner
SUA
Facultatea de Medicină a
Universităţii California
San Francisco, CA, SUA
n. **1942**

" for his discovery of Prions - a new biological principle of infection "

" pentru descoperirea prionilor, un nou principiu biologic infecţios "

1998

Robert F. Furchgott
SUA
Centrul de ştiinţă al
Sănătăţii SUNY
Brooklyn, NY, SUA
n. **1916**

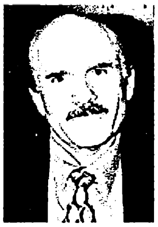

Louis J. Ignarro
SUA
Facultatea de Medicină a
Universităţii din California
Los Angeles, CA, SUA
n. **1941**

Ferid Murad
SUA
Universitatea Texas
Facultatea de Medicină
din Houston
Houston, TX, SUA
n. **1936**

" for their discoveries concerning nitric oxide as a signalling molecule in the cardiovascular system "

" pentru descoperirile lor privind oxidul nitric ca moleculă semnai a sistemului cardiovascular "

1999

Günter Blobel
SUA
Universitatea Rockefeller
New York, NY, SUA;
Institutul Medical Howard Hughes,
Chevy Chase, MD, SUA
n. **1936**
(în Waltersdorf/Silesia,
Germania)

" for the discovery that proteins have intrinsic signals that govern their transport and localization in the cell "

" pentru descoperirea faptului că proteinele prezintă semnale intrinseci care guvernează transportul şi localizarea lor în celulă "

2000

Arvid Carlsson
Suedia
Universitatea Göteborg
Suedia
n. **1923**

Paul Greengard
SUA
Universitatea Rockefeller
New York, NY, SUA
n. **1925**

Eric R. Kandel
SUA
Universitatea Columbia
New York, NY, SUA
n. **1929**
(în Viena, Austria)

" for their discoveries concerning signal transduction in the nervous system "

" pentru descoperirile lor privind transducţia semnalelor la nivelul sistemului nervos "

2001

Leland H. Hartwell
SUA
Centrul de Cercetare
al Cancerului
Fred Hutchinson
Seattle, WA, SUA
n. **1939**

R. Timothy (Tim) Hunt
Marea Britanie
Fundaţia Regală de
Cercetare a Cancerului
Londra, Marea Britanie
n. **1943**

Sir Paul M. Nurse
Marea Britanie
Fundaţia Regală
de Cercetare
a Cancerului
Londra, Marea Britanie
n. **1949**

" for their discoveries of key regulators of the cell cycle"

" pentru descoperirea reglatorilor cheie a ciclului celular "

2002

photo Marc Liebermann

Sydney Brenner
Marea Britanie
Institutul de Ştiinţe
Moleculare
Berkeley, CA, SUA
n. **1927**
(în Africa de Sud)

H. Robert Horvitz
SUA
Institutul de Tehnologie
Massachusetts (MIT)
Cambridge, MA, SUA
n. **1947**

John E. Sulston
Marea Britanie
Institutul Wellcome-Sanger
Cambridge,
Marea Britanie
n. **1942**

" for their discoveries concerning genetic regulation of organ development and programmed cell death "

" pentru descoperirile lor privind reglarea genetică a dezvoltării organelor şi a morţii celulare programate "

2003

photo University of Illinois

Paul C. Lauterbur
SUA
Universitatea Illinois
Urbana, IL, SUA
n. **1929**

Sir Peter Mansfield
Marea Britanie
Universitatea Nottingham
Marea Britanie
n. **1933**

" for their discoveries concerning magnetic resonance imaging "

" pentru descoperirile lor privind imagistica prin rezonanţă magnetică nucleară "

2004

Richard Axel
SUA
Universitatea Columbia,
New York, SUA
n. **1946**

Linda B. Buck
SUA
Centrul de cercetare al
cancerului *Fred Hutchinson,*
Seattle, SUA
n. **1947**

"for their discoveries of odorant receptors and the organization of the olfactory system"

" pentru descoperirile lor privind receptorii mirosului şi organizarea sistemului olfactiv "

2005

Barry J. Marshall
Australia
Laboratorul de Cercetare NHMRC
pentru *Helicobacter pylori*
Universitatea Australia de Vest
Australia
n. **1951**

J. Robin Warren
Australia
Perth, Australia
n. **1937**

"for their discovery of the bacterium *Helicobacter pylori* and its role in gastritis and peptic ulcer disease"

" pentru descoperirile lor privind bacteria Helicobacter pylori şi rolul acesteia în gastrite şi ulcerul gastro-duodenal "

2006

Andrew Z. Fire
SUA
Universitatea Stanford
Facultatea de Medicină
Stanford, CA, SUA
n. 1959

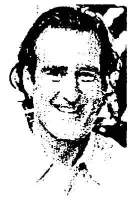

Craig C. Mello
SUA
Universitatea
Massachusetts
Facultatea de Medicină
Worcester, MA, SUA
n. 1960

"for their discovery of RNA interference - gene silencing by double-stranded RNA"

" pentru descoperirile lor privind interferenţa ARN - blocarea genelor de către ARN dublu catenar "

XII. INDEX DE TERMENI ENGLEZ-ROMÂN

Precizări:

1) În acest index sunt cuprinşi, în ordine alfabetică, toţi termenii din limba engleză care se află scrişi în corpul vocabularului dicţionarului după termenii echivalenţi din limba română. Aceştia din urmă sunt transcrişi în index cu majuscule, ca şi în intrările de la nivelul vocabularului.
2) În vocabular denumirile bolilor, probelor, semnelor, simptomelor, sindroamelor şi testelor au fost grupate în ordine alfabetică, în funcţie de termenii în limba română. Dimpotrivă, în acest index toţi termenii se află în ordine alfabetică, în raport cu forma pe care o au în limba engleză.
3) Uneori găsirea unor termeni echivalenţi în limba română este foarte dificilă.
4) Pentru căutarea unor eponime se poate utiliza indexul de nume proprii.

A

α-actinins / α-ACTININE
A chromosome / CROMOZOM A
A peptide / PEPTID A
A protein / PROTEINĂ A
A virus / VIRUS A
aambidextrous / AMBIDEXTRU
Aaron's sign / SEMN AARON
Aarskog's syndrome / SINDROM AARSKOG
Abadie's sign / SEMN ABADIE
abarticular / ABARTICULAR
abarticular rheumatism / REUMATISM ABARTICULAR
abasia / ABAZIE
abatement / REMISIUNE
ABC rule / REGULĂ ABC
ABC transporters / TRANSPORTORI ABC
Abderhalden-Fanconi's syndrome / SINDROM ABDERHALDEN-FANCONI
abdomen / ABDOMEN, VENTER
abdominal angina / ANGINĂ ABDOMINALĂ
abdominal cavity / CAVITATE ABDOMINALĂ
abdominal epilepsy / EPILEPSIE ABDOMINALĂ
abdominal puncture / PUNCŢIE ABDOMINALĂ
abdominal reflex / REFLEX CUTANAT ABDOMINAL
abdominal regions / REGIUNI ABDOMINALE
abdominal wall rigidity / CONTRACTURĂ ABDOMINALĂ
abdominocentesis / ABDOMINOCENTEZĂ
abdominoscopy / ABDOMINOSCOPIE
abducent nerve / NERV ABDUCENS
abduction / ABDUCŢIE
abductor / ABDUCTOR
abductor muscle of great toe / MUŞCHI ABDUCTOR AL HALUCELUI
abductor muscle of little finger / MUŞCHI ABDUCTOR AL DEGETULUI MIC AL MÂINII
abductor muscle of little toe / MUŞCHI ABDUCTOR AL DEGETULUI MIC AL PICIORULUI
Abercombrie's syndrome / SINDROM ABERCOMBRIE
aberrant / ABERANT
aberrant goiter / GUŞĂ ABERANTĂ
aberrant thyroid / TIROIDĂ ECTOPICĂ
aberration / ABERAŢIE
abetalipoprotein(a)emia / ABETALIPOPROTEINEMIE
ability / VALIDITATE
abiogenesis / ABIOGENEZĂ
abiotic / ABIOTIC
abiotrophy / ABIOTROFIE
ablactation / ABLACTAŢIE
ablation / ABLAŢIE
ablepharia / ABLEFARIE
ablutomania / ABLUTOMANIE
abnormal / ANORMAL
abnormal h(a)emoglobin / HEMOGLOBINĂ ANORMALĂ
abnormal host / IMPAS PARAZITAR
abnormality / ANOMALIE
ABO / ABO
ABO blood typing (with typing sera) / PROBĂ BETH VINCENT
ABO system / SISTEM ABO
abocclusion / ABOCLUZIE
abortient / ABORTIV
abortion / AVORT PROVOCAT
abortive / ABORTIV
abrachia / ABRAHIE
abrachiocephalia / ABRAHIOCEFALIE
Abrahams's sign / SEMN ABRAHAMS
abrasion / ABRAZIUNE
abrasive / ABRAZIV
abreaction / ABREACŢIE
abruptio placentae / APOPLEXIE UTEROPLACENTARĂ, HEMATOM RETROPLACENTAR
abscess / ABCES
abscessed / ABCEDAT
absence / ABSENŢĂ
absolute glaucoma / GLAUCOM ABSOLUT
absorbance / ABSORBANŢĂ
absorbed dose / DOZĂ ABSORBITĂ
absorbent / ABSORBANT
absorbent cotton-wool / VATĂ HIDROFILĂ
absorption / ABSORBŢIE
absorption spectrum / SPECTRU DE ABSORBŢIE
abstinence / ABSTINENŢĂ
Abt-Letterer-Siwe's syndrome / SINDROM ABT-LETTERER-SIWE
abulia / ABULIE
abulic / ABULIC
abzyme / ABZIMĂ
acalculia / ACALCULIE
acampsia / ACAMPSIE

acanthocyte / ACANTOCIT
acanthocytosis / ACANTOCITOZĂ
acantholysis / ACANTOLIZĂ
acanthoma / ACANTOM
acanthopelvis / ACANTOPELVIS
acanthosis / ACANTOZĂ, HIPERACANTOZĂ
acanthosis nigricans / ACANTHOSIS NIGRICANS
acapnia / ACAPNIE
acardia / ACARDIE
acardiac / ACARDIAC
Acarex test / ACAREX TEST
acarid / ACARIAN
acaridan / ACARIAN
acarina borrow / ŞANŢ ACARIAN
acariosis / ACARIOZĂ
acaryote / ACARIOT
acatagraphia / ACATAGRAFIE
acatalas(a)emia / ACATALAZEMIE
acatalasia / ACATALAZIE
acatalepsy / ACATALEPSIE
acatamathesia / ACATAMATEZIE
acataphasia / ACATAFAZIE
acathisia / ACATIZIE
acceleration / ACCELERAŢIE
accelerator / ACCELERATOR
accelerin / ACCELERINĂ
acceptor / ACCEPTOR
accesor chromosome / CROMOZOM ACCESORIU
accesory chromosome / CROMOZOM ACCESORIU
accesory hemiazygos veine / VENĂ HEMIAZIGOS ACCESORIE
accesory nerve / NERV ACCESOR
accesory symptom / SIMPTOM ACCESORIU
accessory / ACCESORIU
accessory cephalic veine / VENĂ CEFALICĂ ACCESORIE
accessory nerve lymph node / NODULII NERVULUI ACCESOR
accessory nucleus / NUCLEU OCULOMOTOR ACCESOR
accessory obturator artery / ARTERĂ OBTURATORIE ACCESORIE
accessory phrenic nerves / NERVI FRENICI ACCESORI
accessory vertebral veine / VENĂ VERTEBRALĂ ACCESORIE
accident / ACCIDENT
accidental symptom / SIMPTOM ACCIDENTAL
acclimation / ACLIMATIZARE
acclimatization / ACLIMATIZARE
accommodation / ACOMODARE
accommodation reflex / REFLEX DE ACOMODAŢIE
accoustic reflex / REFLEX ACUSTIC
accretio / ACCRETIO
accretion / ACREŢIE
ACD anticoagulant solution / SOLUŢIE ANTICOAGULANTĂ ACD
acellular / ACELULAR
acellular vaccine / VACCIN ACELULAR
acentric chromosome / CROMOZOM ACENTRIC
acephalia / ACEFALIE
acetabular branch of medial femoral artery / ARTERĂ ACETABULARĂ
acetabular protrusion / PROTRUZIE ACETABULARĂ
acetabuloplasty / ACETABULOPLASTIE
acetabulum / ACETABULUM, CAVITATE COTILOIDĂ, COTIL
acetaldehyde / ACETALDEHIDĂ
acetaminophen / ACETAMINOFEN, PARACETAMOL
acetate / ACETAT
acetazolamide / ACETAZOLAMIDĂ
acetazolamide test / PROBĂ LA ACETAZOLAMIDĂ
acetic acid / ACID ACETIC
acetoacetic acid / ACID ACETILACETIC, ACID ACETOACETIC
aceton(a)emia / ACETONEMIE
acetone / ACETONĂ
acetone test / TEST PENTRU ACETONURIE
acetonuria / ACETONURIE
acetyl / ACETIL
acetyl coenzyme A / ACETILCOENZIMĂ A
acetylation / ACETILARE
acetylcholine / ACETILCOLINĂ
acetylcholinesterase / ACETILCOLINESTERAZĂ
acetylcysteine / ACETILCISTEINĂ
acetylglucosamine /ACETILGLUCOZAMINĂ
acetylsalicylic acid / ACID ACETILSALICILIC
achalasia / ACALAZIE
Achard-Castaigne's test / TEST ACHARD-CASTAIGNE
Achard-Thiers' syndrome / DIABET AL FEMEILOR CU BARBĂ
acheiria / ACHEIRIE
Achenbach's syndrome / SINDROM ACHENBACH, APOPLEXIE DIGITALĂ
Achille's reflex time / REFLEXOGRAMĂ AHILIANĂ
Achille's tendon / TENDONUL LUI AHILE
Achille's tendon reflex / REFLEX AHILIAN
achillodynia / AHILODINIE
achlorhydria / ACLORHIDRIE, ANACLORHIDRIE
acholia / ACOLIE
acholuria / ACOLURIE
achondrogenesis / ACONDROGENEZĂ
achondroplasia / ACONDROPLAZIE
achondroplasic dwarfism / NANISM ACONDROPLAZIC
achondroplastic / ACONDROPLAZIC
Achor-Smith's syndrome / SINDROM ACHOR-SMITH
achromasia / ACROMAZIE
achromate / ACROMAT
achromatopsia / ACROMATOPSIE
achromia / ACROMIE CUTANATĂ
achylia / ACHILIE
acid / ACID
acid formation / ACIDOGENEZĂ
acid phosphatase / FOSFATAZĂ ACIDĂ
acid(a)emia / ACIDEMIE
acidbase balance / ECHILIBRU ACIDOBAZIC
acid-fast / ACIDOREZISTENŢĂ
acid-fast organism / ACIDO-ALCOOL REZISTENT
acidification / ACIDIFIERE
acidified serum lysis test / TEST HAM-DACIE, TEST DE HEMOLIZĂ ACIDĂ, TEST AL SERULUI ACIDIFIAT
acidity / ACIDITATE
acidoketosis / ACIDOCETOZĂ
acidophilic / ACIDOFIL
acidosis / ACIDOZĂ
aciduria / ACIDURIE
Acinetobacter / ACINETOBACTER
acinous / ACINOS
acinus / ACIN
Ackerman's syndrome / SINDROM ACKERMAN
acne / ACNEE
acne rosacea / CUPEROZĂ
acneiform / ACNEIFORM
acorea / ACORIE
acoria / ACORIE

acoumetry / ACUMETRIE
acoustic impedance / IMPEDANȚĂ ACUSTICĂ
acoustics / ACUSTICĂ
acquired disease / BOALĂ DOBÂNDITĂ
acquired immunity / IMUNITATE DOBÂNDITĂ
acquired immunodeficiency syndrome / SINDROM DE IMUNODEFICIENȚĂ DOBÂNDITĂ
acquired tolerance / ACUTUMANȚĂ, OBIȘNUINȚĂ
acquired toxoplasmosis / TOXOPLASMOZĂ DOBÂNDITĂ
acrinia / ACRINIE
acro(a)esthesia / ACROESTEZIE
acroasphyxia / ACROASFIXIE
acrocentric chromosome / CROMOZOM ACROCENTRIC
acrocephalia / ACROCEFALIE
acrocephalopolysyndactyly / ACROCEFALOPOLISINDACTILIE
acrocephalosyndactyly / ACROCEFALOSINDACTILIE
acrocyanosis / ACROCIANOZĂ
acrodermatitis / ACRODERMATITĂ
acrodermatitis chronica atrophicans / ERITROMELIE
acrodermatitis enteropathica / ACRODERMATITĂ ENTEROPATICĂ
acrodolichomely / ACRODOLICOMELIE
acrodynia / ACRODINIE
acrodysostosis / ACRODISOSTOZĂ
acrodysplasia / ACRODISPLAZIE
acrodystrophic neuropathy / ACROPATIE ULCEROMUTILANTĂ
acroerythrosis / ACROERITROZĂ
acrofacial dysostosis / DISOSTOZĂ ACROFACIALĂ
acrokeratosis / ACROKERATOZĂ
acromastitis / ACROMASTITĂ
acromegalo-gigantism / ACROMEGALO-GIGANTISM
acromegaly / ACROMEGALIE
acromelic / ACROMELIC
acromicria / ACROMICRIE
acromioclavicular articulation / ARTICULAȚIE ACROMIOCLAVICULARĂ
acromion / ACROMION
acroosteolysis / ACROOSTEOLIZĂ
acropachy / ACROPAHIE
acropachyderma / ACROPAHIDERMIE
acropar(a)esthalgia / ACROPARESTALGIE
acroparesthesia / ACROPARESTEZIE
acropathy / ACROPATIE
acrophobia / ACROFOBIE
acropoikilothermy / ACROPOIKILOTERMIE
acroscleroderma / ACROSCLEROZĂ
acrosclerosis / ACROSCLEROZĂ
acrosin / ACROZINĂ
acrosome / ACROZOM
ACRP 30 / ACRP 30
acrylamide / ACRILAMIDĂ
acrylate / ACRILAT
ACTH / ACTH
ACTH stimulation test / TEST DE STIMULARE CU ACTH
ACTH test / PROBĂ LA ACTH
actin / ACTINĂ
acting out / ACTING OUT
actinic / ACTINIC
actinic dermatitis / ACTINODERMATOZĂ
actinic keratosis / KERATOZĂ ACTINICĂ
actinic reticuloid / ACTINORETICULOZĂ
actinocutitis / ACTINITĂ
actinology / ACTINOLOGIE
actinometry / ACTINOMETRIE
Actinomyces / ACTINOMYCES
Actinomycetales / ACTINOMICETE
Actinomycetes / ACTINOMYCETES
actinomycetoma / ACTINOMICETOM
actinomycin / ACTINOMICINĂ
actinomycoma / ACTINOMICETOM, ACTINOMICOM
actinomycoma / ACTINOMICOM
actinomycosis / ACTINOMICOZĂ
actinotherapy / ACTINOTERAPIE
action / ACȚIUNE
action potential / POTENȚIAL DE ACȚIUNE
activated B cell / LIMFOCIT B ACTIVAT
activated charcoal / CĂRBUNE ACTIVAT
activated epilepsy / EPILEPSIE ACTIVATĂ
activated lymphocyte / LIMFOCIT ACTIVAT
activated T lymphocyte / LIMFOCIT T ACTIVAT
activation / ACTIVARE
activation energy / ENERGIE DE ACTIVARE
activator / ACTIVATOR
active / ACTIV
active immunity / IMUNITATE ACTIVĂ
active principle / PRINCIPIU ACTIV
active serum / SER ACTIV
active transport / TRANSPORT ACTIV
activins / ACTIVINE
activity / ACTIVITATE
activity meter / ACTIVIMETRU
actograph / ACTOGRAF
actomyosin / ACTOMIOZINĂ
acuity / ACUITATE
acupuncture / ACUPUNCTURĂ
acus / AC
acut painful schoulder / UMĂR DUREROS ACUT
acute / ACUT
acute abdomen / ABDOMEN ACUT
acute anterior poliomyelitis / POLIOMIELITĂ ANTERIOARĂ ACUTĂ
acute bronchitis / BRONȘITĂ ACUTĂ
acute cor pulmonale / CORD PULMONAR ACUT
acute erythraemia / MIELOZĂ ERITREMICĂ
acute erythromyelosis / ERITROMIELOZĂ ACUTĂ
acute gastric dilation / DILATAȚIE ACUTĂ DE STOMAC
acute glomerulonephritis / GLOMERULONEFRITĂ ACUTĂ
acute h(a)emolytic an(a)emia / ANEMIE HEMOLITICĂ ACUTĂ
acute idiopathic pericarditis / PERICARDITĂ ACUTĂ BENIGNĂ, PERICARDITĂ ACUTĂ CRIPTOGENETICĂ, PERICARDITĂ EPIDEMICĂ
acute inflammation / INFLAMAȚIE ACUTĂ
acute leuk(a)emia / LEUCEMIE ACUTĂ
acute megakaryocyte leukaemia / MEGACARIOBLASTOZĂ
acute necrotizing ulcerative gingivitis / INFECȚIE VINCENT
acute osteitis / OSTEOMIELITĂ INFECȚIOASĂ ACUTĂ
acute phase proteins / PROTEINE DE FAZĂ ACUTĂ
acute pulmonary (o)edema / EDEM PULMONAR ACUT
acute purulent peripachymeningitis / PERIPAHIMENINGITĂ PURULENTĂ ACUTĂ
acute renal failure / INSUFICIENȚĂ RENALĂ ACUTĂ
acute rheumatic fever / REUMATISM ARTICULAR ACUT
acute tabetic ataxia / ATAXIE ACUTĂ TABETICĂ
acute thyroiditis / TIROIDITĂ ACUTĂ MICROBIANĂ
acute tubulointerstitial nephritis / NEFRITĂ TUBULO-INTERSTIȚIALĂ ACUTĂ

adactylia / ADACTILIE
adactylism / ADACTILIE
adactyly / ADACTILIE
Adair Dighton's sign / SEMN ADAIR DIGHTON
adamantinoma / ADAMANTINOM
adamantoblast / ADAMANTOBLAST
Adams-Foley sign / SEMN ADAMS-FOLEY
Adams-Stokes' disease / BOALĂ ADAMS-STOKES
Adams-Stokes' syndrome / SINDROM ADAMS-STOKES
adaptation / ADAPTARE
adaptation / ADAPTARE BACTERIANĂ
adaptins / ADAPTINE
adaptometer / ADAPTOMETRU
adaptometry / ADAPTOMETRIE
adaptor / ADAPTATOR
addiction / ADICŢIE
Addis' count / PROBĂ ADDIS
Addis-Hamburger's count / PROBĂ ADDIS-HAMBURGER
Addison-Biermer's disease / BOALĂ ADDISON-BIERMER
Addison-Gull's disease / BOALĂ ADDISON-GULL
Addison's disease / BOALĂ ADDISON
Addis's test / TEST ADDIS
additive effect / EFECT ADITIV
adducin / ADDUCINĂ
adducin / ADUCINĂ
adduction / ADDUCŢIE
adductor / ADDUCTOR
adductor muscle of great toe / MUŞCHI ADDUCTOR AL HALUCELUI
adductor muscle of thumb / MUŞCHI ADDUCTOR AL POLICELUI
adductors sign / SEMNUL ADDUCTORILOR
Adema desease / BOALA ADEMA
adenectomy / ADENECTOMIE
adenine / ADENINĂ
adenitis / ADENITĂ
adenoacanthoma / ADENO-ACANTOM
adenoblast / ADENOBLAST
adenocarcinoma / ADENOCARCINOM
adenofibroma / ADENOFIBROM
adenogram / ADENOGRAMĂ
adenohypophysis / ADENOHIPOFIZĂ
adenoid / ADENOID, ADENOIDIAN
adenoid vegetation / VEGETAŢII ADENOIDE
adenoidectomy / ADENOIDECTOMIE
adenoidism / ADENOIDISM
adenoiditis / ADENOIDITĂ
adenolipomatosis / ADENOLIPOMATOZĂ
adenoma / ADENOM
adenomatosis / ADENOMATOZĂ
adenomatous goiter / GUŞĂ ADENOMATOASĂ
adenomectomy / ADENOMECTOMIE
adenomegaly / ADENOMEGALIE
adenomyoma / ADENOMIOM
adenomyomatosis / ADENOMIOMATOZĂ
adenopathy / ADENOPATIE
adenosarcoma / ADENOSARCOM
adenosine / ADENOZINĂ
adenosine deaminase / ADENOZIN DEZAMINAZĂ
adenosine diphosphoric acid / ACID ADENOZINDIFOSFORIC
adenosine monophosphate / ACID ADENOZINMONOFOSFORIC
adenosine monophosphoric acid / ACID ADENOZINMONOFOSFORIC
adenosine triphosphate / ADENOZIN TRIFOSFAT, ACID ADENOZINTRIFOSFORIC
adenosine triphosphoric acid / ACID ADENOZINTRIFOSFORIC
adenosis / ADENOZĂ
adenotonsillectomy / ADENOTONSILECTOMIE
adenovirosis / ADENOVIROZĂ
adenovirus / ADENOVIRUS
adenylate cyclase / ADENILATCICLAZĂ
adenylic acid / ACID ADENILIC
Ades sindrome / SINDROM ADES
adh(a)erens junction / JONCŢIUNE ADERENTĂ
adhalin / ADALINĂ
adherence / ADERENŢĂ
adhesins / ADEZINE
adhesio interthalamica / ADHESIO INTERTHALAMICA
adhesion / ADEZIUNE
adhesion proteins / PROTEINE DE ADEZIUNE
adhesion receptors / RECEPTORI DE ADERENŢĂ
adhesion receptors / RECEPTORI DE ADEZIUNE
adhesive pericarditis / SIMFIZĂ CARDIACĂ
adhesive pericarditis / SIMFIZĂ PERICARDICĂ
adhesive tenosynovitis / SINOVITĂ PLASTICĂ
adiadocokinesia / ADIADOCOKINEZIE
adiadocokinesis / ADIADOCOKINEZIE
adiastole / ADIASTOLIE
Adie's syndrome / SINDROM ADIE
adipocere / ADIPOCEARĂ
adipocyte / ADIPOCIT
adipogenesis / ADIPOGENEZĂ
adipoid / ADIPOID
adipolysis / ADIPOLIZĂ
adipomastia / ADIPOMASTIE
adiponectin / ADIPONECTINĂ
adiposis / ADIPOZĂ
adiposis dolorosa / ADIPOSIS DOLOROSA
adiposity / ADIPOZITATE
adiposogenital dystrophic disease / BOALĂ DISTROFICĂ ADIPOZOGENITALĂ
adiposogenital syndrome / SINDROM ADIPOZOGENITAL
adiposo-hypergenital syndrome / SINDROM ADIPOZO-HIPERGENITAL
adipsia / ADIPSIE
adipsin / ADIPSINĂ
aditus to tympanic antrum / ADITUS AD ANTRUM
adjuvant / ADJUVANT
Adler-Reimann's test / TEST ADLERREIMANN
adnexa / ANEXE
adnexal carcinoma / CARCINOM ANEXIAL, EPITELIOM ANEXIAL
adnexitis / ANEXITĂ
adolescence / ADOLESCENŢĂ
adrenal / ADRENAL
adrenal androgens / ANDROGENI SUPRARENALIENI
adrenal gland / SUPRARENALĂ, CORTICOSUPRARENALĂ
adrenal glands / GLANDE SUPRARENALE
adrenal insufficiency / INSUFICIENŢĂ SUPRARENALĂ
adrenal medulla / MEDULOSUPRARENALĂ
adrenal medullectomy / MEDULECTOMIE SUPRARENALĂ
adrenal tumour / SUPRARENALOM
adrenaline / ADRENALINĂ
adrenaline test / TEST LA ADRENALINĂ
adrenalitis / SUPRARENALITĂ
adrenergic / ADRENERGIC

adrenergic blocking agent / ADRENOLITIC
adrenergic neuron blocking agent / ANTIADRENERGIC
adrenergic receptors / RECEPTORI ADRENERGICI
adrenergy / ADRENERGIE
adrenocortical / ADRENOCORTICAL
adrenocortical / HORMON CORTICOSUPRARENAL, CORTICOSUPRARENAL
adrenocortical insufficiency / INSUFICIENŢĂ CORTICOSUPRARENALĂ
adrenocorticoids / ADRENOCORTICOIZI
adrenocorticosteroids / ADRENOCORTICOSTEROIZI
adrenocorticotropic hormone / HORMON ADRENOCORTICOTROP
adrenocorticotropin / ADRENOCORTICOTROFINĂ
adrenogenital syndrome / SINDROM ADRENOGENITAL
adrenoleukodystrophy / ADRENOLEUCODISTROFIE
adrenolytic / ADRENOLITIC
adrenoprival / ADRENOPRIV
adrenoreceptor agonists / AGONIŞTI ADRENERGICI
adrenoreceptor antagonist / ANTAGONIST ADRENERGIC
adrenoreceptor antagonists / ANTAGONIŞTI ADRENERGICI
adressins / ADRESINE
Adson's sign / SEMN ADSON
Adson's test / TEST ADSON, MANEVRĂ ADSON
adsorbate / ADSORBAT
adsorbent / ADSORBANT
adsorption / ADSORBŢIE
adsorption chromatography / CROMATOGRAFIE DE ADSORBŢIE
adult / ADULT
adult respiratory distress syndrome (ARDS) / SINDROM DE DETRESĂ RESPIRATORIE A ADULTULUI
adult respiratory distress syndrome / DETRESĂ RESPIRATORIE A ADULTULUI
adult T-cell leuk(a)emia / VIRUSUL LEUCEMIEI CU CELULE T
advancement flap / LAMBOU DE ALUNECARE
adventitia / ADVENTICE
adynamia / ADINAMIE
adynamia episodica hereditaria / ADINAMIE EPISODICĂ EREDITARĂ
aequorin / ECORINĂ
aeremia / AEROEMBOLISM
aerobic / AEROB
aerobic respiration / RESPIRAŢIE AEROBĂ
aerobiosis / AEROBIOZĂ
aerocolia / AEROCOLIE
aerocoly / AEROCOLIE
aerodontalgia / AERODONTALGIE
aeroembolism / AEROEMBOLISM
aerogastria / AEROGASTRIE
Aeromonas / AEROMONAS
aerophagia / AEROFAGIE
aerophobia / AEROFOBIE
aerosol / AEROSOL
aerosol therapy / AEROSOLTERAPIE
aerospace medicine / MEDICINĂ AEROSPAŢIALĂ
aerotonometer / AEROTONOMETRU
aesthesia / ESTEZIE
aesthesiometer / ESTEZIOMETRU
aetiologic diagnosis / DIAGNOSTIC ETIOLOGIC
afebrile / AFEBRIL
affect / AFECT
affection / AFECŢIUNE
affective deprivation / CARENŢĂ AFECTIVĂ
affective disorders / TULBURĂRI AFECTIVE
affective epilepsy / EPILEPSIE AFECTIVĂ
affective faculty / AFECTIVITATE
afferent / AFERENT
afferent loop syndrome / SINDROM DE ANSĂ AFERENTĂ
affinity / AFINITATE
affinity chromatography / CROMATOGRAFIE DE AFINITATE
afibrinogen(a)emia / AFIBRINOGENEMIE
aflatoxin / AFLATOXINĂ
agalactia / AGALACTIE
agammaglobulin(a)emia / AGAMAGLOBULINEMIE
agar-agar / AGAR-AGAR
agastria / AGASTRIE
age / VÂRSTĂ
agenesia / AGENEZIE
agenitalism / AGENITALISM
agent / AGENT
agent / AGENT CAUZAL
ageusia / AGEUZIE
ageustia / AGEUZIE
agglutination / AGLUTINARE
agglutination reaction / REACŢIE DE AGLUTINARE
agglutinin / AGLUTININĂ
agglutinogen / AGLUTINOGEN
aggregability / AGREGABILITATE
aggregate / AGREGAT
aggregating / AGREGANT
aggregation / AGREGARE
aggregometer / AGREGOMETRU
aggression / AGRESIUNE
aggressology / EUTONOLOGIE, AGRESOLOGIE
agitation / AGITAŢIE
aglossia / AGLOSIE
aglycone / AGLICON
agminated / AGMINAT
agnosia / AGNOZIE
agonadal / AGONADAL
agonist / AGONIST
agony / AGONIE
agoraphobia / AGORAFOBIE
agorins / AGORINE
agrammatism / AGRAMATISM
agranulocyte / AGRANULOCIT
agranulocytosis / AGRANULOCITOZĂ
agranulosis / AGRANULOZĂ
agraphia / AGRAFIE
agressivity / AGRESIVITATE
agyria / AGIRIE
Ahumada-del Castillo's syndrome / SINDROM AHUMADA-DEL CASTILLO
Aicardi's syndrome / SINDROM AICARDI
AIDS / SIDA
AIDS-related complex / PARA-SIDA
air / AER
air conditioning disease / BOALA AERULUI CONDIŢIONAT
air embolism / AEROEMBOLISM
air pollutant / AEROCONTAMINANT
air pyelography / PIELOGRAFIE GAZOASĂ
akathisia / ACATIZIE
akinesia / AKINEZIE
akinetic epilepsy / EPILEPSIE AKINETICĂ
akinetic epileptic seizure / CRIZĂ EPILEPTICĂ ATONICĂ

akinetic mutism / MUTISM AKINETIC
Akureyri's disease / BOALĂ AKUREYRI
ala of ilium / ARIPĂ ILIACĂ
Alagille's disease / BOALĂ ALAGILLE
Alagille's syndrome / SINDROM ALAGILLE
Alajouanine-Thurel's sign / SEMN ALAJOUANINE-THUREL
alalia / ALALIE
Aland's syndrome / SINDROM ALAND
alanine / ALANINĂ
alanine aminotransferase (ALAT) / GLUTAMAT-PIRUVAT TRANSAMINAZĂ
alar scapula / SCAPULA ALATA
ALARA / ALARA
Albee operation / OPERAŢIE ALBEE
Albers-Schönberg's disease / BOALĂ ALBERS-SCHÖNBERG
albinism / ALBINISM, ACROMIE CUTANATĂ
albino / ALBINOS
Albot's sign / SEMN ALBOT
Albright-McCune-Stern berg's syndrome / SINDROM ALBRIGHT-McCUNE-STERNBERG
Albright's disease / BOALĂ ALBRIGHT
Albright's hereditary osteodystrophy / OSTEODISTROFIE EREDITARĂ ALBRIGHT
Albright's syndrome / SINDROM ALBRIGHT
albuginea / ALBUGINEE
albuginitis / ALBUGINITĂ
albugo / ALBUGO
albumin / ALBUMINĂ
albumin test / TEST PENTRU ALBUMINĂ
albumin(a)emia / ALBUMINEMIE
albuminocytologic dissociation of the cerebrospinal fluid / DISOCIAŢIE ALBUMINOCITOLOGICĂ A LCR
albuminuria / ALBUMINURIE
albumose / ALBUMOZĂ
albumosuria / ALBUMOZURIE
alcalinization / ALCALINIZARE
alcalosis / ALCALOZĂ
alcohol / ALCOOL
alcohol gelification test / TEST DE GELIFICARE CU ALCOOL
alcohol test / TEST PENTRU ALCOOL
alcohol(a)emia / ALCOOLEMIE
alcoholate / ALCOOLAT
alcoholature / ALCOOLATURĂ
alcoholic cirrhosis / CIROZĂ ALCOOLICĂ
alcoholic coma / COMĂ ALCOOLICĂ
alcoholic hepatitis / HEPATITĂ ALCOOLICĂ
alcoholic liver / FICAT ALCOOLIC
alcoholic myopathy / MIOPATIE ALCOOLICĂ
alcoholic solution / SOLUŢIE ALCOOLICĂ
alcoholism / ALCOOLISM
alcoholization / ALCOOLIZARE
alcohology / ALCOOLOGIE
alcoholomania / ALCOOLOMANIE, ALCOOLODEPENDENŢĂ
alcoholometer / ALCOOLMETRU
alcoholtest / ALCOOLTEST
aldactone test / PROBĂ LA ALDACTONĂ
aldehyde / ALDEHIDĂ
aldolas(a)emia / ALDOLAZEMIE
aldolase / ALDOLAZĂ
aldosterone / ALDOSTERON
aldosteronism / ALDOSTERONISM
Aleksandrov's sign / SEMN ALEKSANDROV
alergic granulomatosis / ANGEITĂ GRANULOMATOASĂ DIFUZĂ
aleukemic leuk(a)emia / LEUCEMIE ALEUCEMICĂ
Alexander's disease / BOALĂ ALEXANDER
Alexander's technique / POSTUROLOGIE
alexia / ALEXIE
alexin / ALEXINĂ
alexithymia / ALEXITIMIE
aleze / ALEZĂ
Alezzandrini's syndrome / SINDROM ALEZZANDRINI
Alfred de Musset's sign / SEMN ALFRED DE MUSSET
algesia / ALGEZIE
algesimeter / ALGEZIMETRU
algesimetry / ALGEZIMETRIE
algesiology / ALGEZIOLOGIE
algetic / ALGIC
algia / ALGIE
algid / ALGID
algidity / ALGIDITATE
algogenesia / ALGOGENEZĂ
algogenesis / ALGOGENEZĂ
algogenic / ALGOGEN
algoid cells / CELULE ALGOIDE
algolagnia / ALGOLAGNIE
algomania / ALGOMANIE
algomenorrh(o)ea / ALGOMENOREE
algoneurodystrophia / ALGONEURODISTROFIE
algophilia / ALGOFILIE
algophobia / ALGOFOBIE
algorithm / ALGORITM
algospasm / ALGOSPASM
Alice in Wonderland syndrome / SINDROMUL ALICE ÎN ŢARA MINUNILOR
alienation / ALIENARE
aliment / ALIMENT
alimentary bolus / BOL ALIMENTAR
alimentary osteopathy / OSTEOPATIE DE CARENŢĂ
alimentary tract / TUB DIGESTIV
alimentation / ALIMENTAŢIE
aliphatic / ALIFATIC
aliquot / ALICOT
alkal(a)emia / ALCALEMIE
alkali / ALCALI
alkali reserve / REZERVĂ ALCALINĂ
alkaline / ALCALIN
alkaline phosphatase / FOSFATAZĂ ALCALINĂ
alkaline reserve / REZERVĂ ALCALINĂ
alkalinity / ALCALINITATE
alkalitherapy / ALCALINOTERAPIE
alkalization / ALCALINIZARE
alkalizer / ALCALINIZANT
alkaloid / ALCALOID
alkalosis / ALCALOZĂ
alkaptone / ALCAPTONĂ
alkaptonuria / ALCAPTONURIE
alkyl / ALCHIL
alkylant / ALCHILANT
Allan's syndrome / SINDROM ALLAN
allantoin / ALANTOINĂ
allantois / ALANTOIDĂ
allele / ALELĂ
allelic genes / GENE ALELE
allelomorph / ALELOMORFĂ
Alleman's syndrome / SINDROM ALLEMAN
Allen-Checkley's sign / SEMN ALLEN-CHECKLEY

Allen's test / TEST ALLEN
allergen / ALERGEN
allergic / ALERGIC
allergic disease / BOALĂ ALERGICĂ
allergic interstitial pneumonitis / PNEUMOPATIE CU PRECIPITINE
allergic reaction / REACŢIE ALERGICĂ
allergid / ALERGIDĂ
allergology / ALERGOLOGIE
allergy / ALERGIE
allesthesia / ALOESTEZIE
alli(a)esthesia / ALIESTEZIE
Allis' sign / SEMN ALLIS
alloantibody / ALOANTICORP
alloantigens / ALOANTIGENI
allocheiria / ALOESTEZIE
allochiria / ALOESTEZIE
allodromy / ALODROMIE
allodynia / ALODINIE
alloeroticism / ALOEROTISM
allogeneic / ALOGEN
allogenic / ALOGEN
allogenic / ALOGENIC
allogenic antigens / ANTIGENI ALOGENICI
allogenic inhibition / INHIBIŢIE ALOGENĂ
allograft / ALOGREFĂ
allograft reaction / REACŢIE ALOGREFĂ
allokinesis / ALOKINEZIE
allometry / ALOMETRIE
allopathy / ALOPATIE
allopurinol / ALOPURINOL
allorhythmia / ALORITMIE
all-or-none law / LEGEA TOT SAU NIMIC
allosteric transition / TRANZIŢIE ALOSTERICĂ
allosterism / ALOSTERIE
allotriophagy / ALOTRIOFAGIE
allotriosmia / ALOTRIOSMIE
allotropism / ALOTROPIE
allotropy / ALOTROPIE
allotype / ALOTIP
allotypy / ALOTIPIE
alloxan / ALOXAN
alloxan diabetes / DIABET ALOXANIC
alloy / ALIAJ
alogia / ALOGIE
alopecia / ALOPECIE
alopecia areata / ALOPECIE AREATĂ, PELADĂ
Alpers desease / BOALA ALPERS
Alpers disease / BOALĂ ALPERS
Alpers' disease / BOALĂ ALPERS
alpha glucosidase / AMILO-1,6-GLUCOZIDAZĂ
alpha heavy-chain disease / BOALA LANŢURILOR GRELE ALFA
alpha radiation / RADIAŢIE ALFA
alpha rhythm / RITM ALFA
alpha-1-antitrypsin / ALFA-1-ANTITRIPSINĂ
alpha-adrenergic / ALFA-ADRENERGIC
alpha-adrenergic blocking agent / ALFABLOCANT
alpha-adrenergic stimulating agent / ALFASTIMULANT
alphachymotrypsin / ALFACHIMOTRIPSINĂ
alphaf(o)etoprotein / ALFAFETOPROTEINĂ
alpha-globulins / ALFAGLOBULINE
alpha-lipoprotein / ALFALIPOPROTEINĂ
alphamimetic / ALFAMIMETIC
Alport's syndrome / SINDROM ALPORT
Alstead's sign / SEMN ALSTEAD
Alström-Leber's disease / BOALĂ ALSTRÖM-LEBER
Alström-Olsen's disease / BOALĂ ALSTRÖM-OLSEN
Alström's syndrome / SINDROM ALSTRÖM
alteration / ALTERARE
alternans / ALTERNANŢĂ
alternate hemiplegia / HEMIPLEGIE ALTERNĂ
alternate inferior paralysis / PARALIZIE MILLARD-GUBLER
alternate paralysis / SINDROM ALTERN
alternating pulse / PULS ALTERNANT
alternative hypothesis / IPOTEZĂ ALTERNATIVĂ
alternative medicine / MEDICINĂ ALTERNATIVĂ
alternobaric vertigo / VERTIJ ALTERNOBARIC
Althausen's test / TEST ALTHAUSEN
altitude disease / BOALĂ CRONICĂ DE ALTITUDINE
altitude sickness / RĂU DE ALTITUDINE
aluminium / ALUMINIU
aluminosis / ALUMINOZĂ
alveolar / ALVEOLAR
alveolar arteries / ARTERE DENTARE
alveolar canals / CANALE ALVEOLARE
alveolar capillary block / BLOC ALVEOLOCAPILAR
alveolar cell carcinoma / CANCER ALVEOLAR PULMONAR
alveolar duct / CANAL ALVEOLAR
alveolar macrophage / MACROFAG ALVEOLAR
alveolar proteinosis / PROTEINOZĂ ALVEOLARĂ
alveolar saccule / SAC ALVEOLAR
alveolar syndrome / SINDROM ALVEOLAR
alveolar ventilation / VENTILAŢIE ALVEOLARĂ
alveolitis / ALVEOLITĂ
alveoloplasty / ALVEOLOPLASTIE
alveolotomy / ALVEOLOTOMIE
alveolus / ALVEOLĂ
alveolysis / ALVEOLIZĂ
alymphocytosis / ALIMFOCITOZĂ
Alzheimer's disease / BOALĂ ALZHEIMER
Alzheimer's sclerosis / SCLEROZĂ ALZHEIMER
Am system / SISTEM Am
am(o)eba / AMIBĂ
am(o)ebiasis / AMIBIAZĂ
am(o)eboid / AMIBOID
am(o)eboidism / AMIBOISM
am(o)eboma / AMEBOM
amacrine cell / CELULĂ AMACRINĂ
amalgam / AMALGAM
Amalric-Diallinas' syndrome / SINDROM AMALRIC-DIALLINAS
Amalric's syndrome / SINDROM AMALRIC
Amanita / AMANITĂ
amarii / AMARIL
amarii typhus / TIFOS AMARIL
amaril virus / VIRUS AMARIL
amastia / AMASTIE
Amat's sign / SEMN AMAT
amaurosis / AMAUROZĂ, OCHI DE PISICĂ AMAUROTIC
amaurotic familial idiocy / IDIOŢIE AMAUROTICĂ FAMILIALĂ
ambidexter / AMBIDEXTRU
ambidextrous / AMBIDEXTRU
ambisexuality / AMBISEXUALITATE
ambivalence / AMBIVALENŢĂ
amblyopia / AMBLIOPIE
amblyoscope / AMBLIOSCOP

ambulance / AMBULANŢĂ
ambulatory / AMBULATOR
ambulatory automatism / AUTOMATISM AMBULATORIU
ambulatory electrocardiograph / SISTEM HOLTER
amelanotic melanoma / MELANOM ACROMIC
amelia / AMELIE
ameloblast / AMELOBLAST
ameloblastoma / AMELOBLASTOM
amelogenesis / AMELOGENEZĂ
amelogenesis imperfecta / AMELOGENEZĂ IMPERFECTĂ
amelogenesis imperfecta / AMELOGENEZĂ IMPERFECTĂ
amelopathy / AMELOPATIE
amenorrh(o)ea / AMENOREE
amenorrh(o)ea-galactorrh(o)ea syndrome / SINDROM AMENOREE-GALACTOREE
American spotted fever / FEBRĂ PĂTATĂ A MUNŢILOR STÂNCOŞI
ametropia / AMETROPIE
amide / AMIDĂ
amiloride / AMILORID
amimia / AMIMIE
amine / AMINĂ
aminoacetic acid / ACID AMINOACETIC
aminoacid / ACID AMINAT, AMINOACID
aminoacidopathy / AMINOACIDOPATIE
aminoaciduria / AMINOACIDURIE
ϒ-aminobutiric acid / ACID γ-AMINOBUTIRIC
aminoglutaric acid / ACID AMINOGLUTARIC
δ-aminolevulinic acid / ACID δ-AMINOLEVULINIC
Σ-aminocaproic acidy / ACID ε-AMINOCAPROIC
aminopeptidase / AMINOPEPTIDAZĂ
aminosuccinic acid / ACID AMINOSUCCINIC
amitosis / AMITOZĂ
ammoni(a)emia / AMONIEMIE
ammonia / AMONIAC
ammoniogenesis / AMONIOGENEZĂ
ammoniuria / AMONIURIE
Ammon's sign / SEMN AMMON
amnesia / AMNEZIE
amnesic / AMNEZIC
amnesic aphasia / AFAZIE AMNEZICĂ
amnesic ictus / ICTUS AMNEZIC
amnestic / AMNESTIC
amnestic syndrome / SINDROM AMNESTIC
amniocentesis / AMNIOCENTEZĂ
amniocyte / AMNIOCIT
amniography / AMNIOGRAFIE
amnion / AMNIOS
amnioscopy / AMNIOSCOPIE
amniotic / AMNIOTIC
amniotic cavity / CAVITATE AMNIOTICĂ
amniotic disease / BOALĂ AMNIOTICĂ
amniotic embolia / EMBOLIE AMNIOTICĂ
amniotic liquor / LICHID AMNIOTIC
amniotic puncture / PUNCŢIE AMNIOTICĂ
amniotic sac / SAC AMNIOTIC
amok / AMOK
Amons' test / TEST AMONS
amorphognosia / AMORFOGNOZIE
amorphous / AMORF
amorphous ground substance / SUBSTANŢĂ FUNDAMENTALĂ
AMP / AMP
AMP-deaminase / AMP-DEZAMINAZĂ
ampere / AMPER
amphetamine / AMFETAMINĂ
amphiarthrosis / AMFIARTROZĂ
amphidiarthrosis / AMFIDIARTROZĂ
amphipathic / AMFIPATIC
amphiphilic / AMFIFIL
ampholyte / AMFOLIT
amphophilic / AMFOFIL
amphophilous / AMFOFIL
amphoric murmur / SUFLU AMFORIC
amphoricity / AMFORISM
amphoteric / AMFOTER
amphotony / AMFOTONIE
amphotrope / AMFOTROP
ampicillin / AMPICILINĂ
ampliation / AMPLIAŢIE
amplifier (electronics) / AMPLIFICATOR
amplimer / AMPLIMER
amplitude / AMPLITUDINE
amplitude modulation / MODULAŢIE DE AMPLITUDINE
ampulla / AMPULĂ
ampulla of Vater / AMPULĂ VATER
amputation / AMPUTAŢIE
amputee / AMPUTAT
Amsler-Huber's test / TEST AMSLER-HUBER
Amsler's charts / TEST AMSLER
amusia / AMUZIE
Amussat's sign / SEMN AMUSSAT
amyelinic / AMIELINIC
amygdala / AMIGDALĂ
amygdalectomy / AMIGDALECTOMIE
amygdalian / AMIGDALIAN
amygdalitis / AMIGDALITĂ
amygdaloid nucleus / NUCLEU AMIGDALIAN
amygdalotome / AMIGDALOTOM
amygdalotripsis / AMIGDALOTRIPSIE
amylaceous / AMILACEU
amylas(a)emia / AMILAZEMIE
amylase / AMILAZĂ
amylasuria / AMILAZURIE
amylin / AMILINĂ
amyloid / AMILOID
amyloid angiopathy / ANGIOPATIE AMILOIDĂ
amyloid neuropathy / NEUROPATIE AMILOIDĂ
amyloidosis / AMILOIDOZĂ
amylolitic / AMILOLITIC
amylopectin / AMILOPECTINĂ
amylorrh(o)ea / AMILOREE
amylose / AMILOZĂ
amylosis / AMILOZĂ
amylum / AMIDON
amyoplasia congenita / AMIOPLAZIE CONGENITALĂ
amyosthenia / AMIOSTENIE
amyotaxia / AMIOTAXIE
amyotonia / AMIOTONIE
amyotrophic lateral sclerosis / SCLEROZĂ LATERALĂ AMIOTROFICĂ
amyotrophy / AMIOTROFIE
an(a)emia / ANEMIE
an(a)emia of chronic inflammation / ANEMIE INFLAMATORIE
an(a)emic murmur / SUFLU ANEMIC
an(a)esthesia / ANESTEZIE
an(a)esthesiology / ANESTEZIOLOGIE

an(a)esthetic / ANESTEZIC
anabios / ANABIOZĂ
anabiosis / ANABIOZĂ
anabolising / ANABOLIZANT
anabolism / ANABOLISM
anaclitic / ANACLITIC
anaclitic depression / DEPRESIE ANACLITICĂ
anacrotic / ANACROTIC
anacrotic wave / UNDĂ ANACROTĂ
anacrotism / ANACROTISM
anacusis / ANACUZIE
anadicrotic / ANADICROTIC
anaerobic / ANAEROB
anaerobic respiration / RESPIRAŢIE ANAEROBĂ
anaerobiosis / ANAEROBIOZĂ
anagen / ANAGEN
anal canal / CANAL ANAL
anal fissure / FISURĂ ANALĂ
anal reflex / REFLEX ANAL
analbumin(a)emia / ANALBUMINEMIE
analeptic / ANALEPTIC
analgesia / ANALGEZIE
analgesic / ANALGEZIC
analgesic nephropathy / NEFROPATIE ANALGEZICĂ
analog / ANALOG
analogic / ANALOGIC (SEMNAL)
analogous / ANALOG
analogue / ANALOG
analysis / ANALIZĂ
analysor / ANALIZOR
analytical centrifugation / CENTRIFUGARE ANALITICĂ
anamnesis / ANAMNEZĂ
anandamide / ANANDAMIDĂ
anankastic / anancastic
anankastic personality disorder / PERSONALITATE ANANCASTICĂ
anapeiratic palsy / PARALIZIE ANAPEIRATICĂ
anaphase / ANAFAZĂ
anaphoresis / ANAFOREZĂ
anaphoria / ANAFORIE
anaphrodisia / ANAFRODIZIE
anaphrodisiac / ANAFRODIZIAC
anaphylactic reaction / REACŢIE ANAFILACTICĂ
anaphylactic shock / ŞOC ANAFILACTIC
anaphylatoxin / ANAFILATOXINĂ
anaphylaxis / ANAFILAXIE
anaplasia / ANAPLAZIE
anarthria / ANARTRIE
anasarca / ANASARCĂ
anascitic / ANASCITIC
anastomosis / ANASTOMOZĂ
anastomotic ulcer / ULCER ANASTOMOTIC
anastomotic ulcer / ULCER PEPTIC
anatomic age / VÂRSTĂ ANATOMICĂ
anatomic sex / SEX ANATOMIC
anatomical position / POZIŢIE ANATOMICĂ
anatomical snuffbox / TABACHERĂ ANATOMICĂ
anatomical tubercle / TUBERCUL ANATOMIC
anatomy / ANATOMIE
anatoxin / ANATOXINĂ
anatoxine reaction / REACŢIE LA ANATOXINĂ
ancestral gene / GENĂ ANCESTRALĂ
ancestry / ASCENDENŢĂ
anchorage / ANCORARE
anconeus muscle / MUŞCHI ANCONEU
Ancylostoma / ANCYLOSTOMA
Andersen's disease / BOALĂ ANDERSEN
Andersen's syndrome / SINDROM ANDERSEN
Anderson's disease / BOALĂ ANDERSON
Anderson's syndrome / SINDROM ANDERSON
André Thomas' sign / SEMN ANDRÉ THOMAS
André Thomas' test / PROBĂ ANDRÉ THOMAS
Andrews' disease / BOALĂ ANDREWS
Andrews' test / TEST ANDREWS
androblastoma / ANDROBLASTOM
androgen / ANDROGEN
androgenesis / ANDROGENEZĂ
androgenic hormones / HORMONI ANDROGENI
androgens / ANDROGENI
androgyne / ANDROGIN, ANDROGINOID
androgynism / ANDROGINIE
androgynous / ANDROGIN
android / ANDROID
andrology / ANDROLOGIE
androsterone / ANDROSTERON
anencephalia / ANENCEFALIE
anencephalomyelia / ANENCEFALOMIELIE
anencephaly / ANENCEFALIE, ENCEFALOARAFIE
anergastic reaction / REACŢIE ANERGASTICĂ
anergia / ANERGIE
anergic / ANERGIZANT
anerythropsia / ANERITROPSIE
anesthesia dolorosa / ANESTHESIA DOLOROSA
aneuploidy / ANEUPLOIDIE
aneurin / ANEURINĂ
aneurysm / ANEVRISM
aneurysmal bone cyst / CHIST ANEVRISMAL AL OSULUI
aneurysmal cough / TUSE ANEVRISMALĂ
aneurysmectomy / ANEVRISMECTOMIE
aneurysmoplastia / ANEVRISMOPLASTIE
aneurysmorrhaphy / ANEVRISMORAFIE
aneusomic / ANEUZOMIC
aneusomy / ANEUZOMIE
angeitis / ANGEITĂ
Angelman's syndrome / SINDROM ANGELMAN
Angelucci's syndrome / SINDROM ANGELUCCI
Anghelescu's sign / SEMN ANGHELESCU
angiectasis / ANGIECTAZIE
angina / ANGINĂ
angina necrotica / ANGINĂ ULCERONECROTICĂ
angina pectoris / ANGINĂ PECTORALĂ
angina rheumatica / REUMATISM POSTANGINOS, REUMATISM STREPTOCOCIC
angioblast / ANGIOBLAST
angioblastoma / ANGIOBLASTOM
angiocardiogram / ANGIOCARDIOGRAMĂ
angiocardiography / ANGIOCARDIOGRAFIE
angiocholecystitis / ANGIOCOLECISTITĂ
angiocholecystography / ANGIOCOLECISTOGRAFIE
angiocholegraphy / ANGIOCOLEGRAFIE
angiodiathermy / ANGIODIATERMIE
angiofluorography / ANGIOFLUOROGRAFIE
angiofollicular hyperplasia / HIPERPLAZIE ANGIOFOLICULARĂ
angiogenesis / ANGIOGENEZĂ
angiogenic polypeptides / PROTEINE ANGIOGENICE
angiogenin / ANGIOGENINĂ

angiography / ANGIOGRAFIE
angioimmunoblastic lymphadenopathy / LIMFADENOPATIE ANGIOIMUNOBLASTICĂ
angiokeratoma / ANGIOKERATOM
angiology / ANGIOLOGIE
angioma / ANGIOM
angiomatosis / ANGIOMATOZĂ
angiomyolipoma / ANGIOMIOLIPOM
angiomyoma / ANGIOMIOM
angiomyoneuroma / ANGIOMIONEURINOM
angionecrosis / ANGIONECROZĂ
angiopathic vertigo / VERTIJ ANGIOPATIC
angiopathy / ANGIOPATIE
angioplasty / ANGIOPLASTIE
angiopneumography / ANGIOPNEUMOGRAFIE
angiosarcoma / ANGIOSARCOM
angioscintigraphy / ANGIOSCINTIGRAFIE
angioscope / ANGIOSCOP
angioscotoma / ANGIOSCOTOM
angiospasm / ANGIOSPASM
angiospastic / ANGIOSPASTIC
angiostatin / ANGIOSTATINĂ
angiostenosis / ANGIOSTENOZĂ
angiostoma / ANGIOSTOMIE
angiostomy / ANGIOSTOMIE
angiostrongyliasis / ANGIOSTRONGILOZĂ
angiostrongylosis / ANGIOSTRONGILOZĂ
angiotensin / ANGIOTENSINĂ
angiotensin converting enzyme inhibitor / INHIBITOR AL ENZIMEI DE CONVERSIE A ANGIOTENSINEI
angiotensin perfusion test / PROBĂ DE PERFUZIE CU ANGIOTENSINĂ
angiotensinase / ANGIOTENSINAZĂ
angiotensinogen / ANGIOTENSINOGEN
angiotomography / ANGIOTOMOGRAFIE
angiotonia / ANGIOTONIE
angiotonin / ANGIOTENSINĂ
angle / UNGHI
angle of inclination / UNGHI CERVICO-DIAFIZAR
angle of squint / UNGHI STRABIC
angor abdominalis / ANGOR ABDOMINAL
angor intestinalis / ANGOR INTESTINAL
angor pectoris / ANGOR PECTORIS
Ångström / Ångström
anguillula / ANGUILLULA
anguish / ANGOASĂ
angular artery / ARTERĂ ANGULARĂ
angular veine / VENĂ ANGULARĂ
angulus / ANGULUS, UNGHI
anhidrosis / ANHIDROZĂ
anhidrotic / ANHIDROTIC
anhistic / ANHIST
anhistous / ANHIST
anhydrase / ANHIDRAZĂ
anicteric / ANICTERIC
aniline / ANILINĂ
aniline red / ROŞU DE ANILINĂ
anilingus / ANILINGUS
anilism / ANILISM
animal / ANIMAL
anion / ANION
aniridia / ANIRIDIA
aniseikonia / ANIZEICONIE
anisochromia / ANIZOCROMIE
anisocoria / ANIZOCORIE
anisocytosis / ANIZOCITOZĂ
anisometropia / ANIZOMETROPIE
anisonucleosis / ANIZOCARIOZĂ
anisophoria / ANIZOFORIE
anisotropia / ANIZOTROPIE
anisotropic / ANIZOTROP
ankle / GLEZNĂ
ankyloblepharon / ANCHILOBLEFARON
ankyloglossia / ANCHILOGLOSIE
ankylosing panarthritis / PANARTRITĂ ANCHILOZANTĂ
ankylosing spondylarthritis / SPONDILARTRITĂ ANCHILOZANTĂ
ankylosing spondylitis / ARTRITĂ MARIE-STRÜMPELL
ankylosis / ANCHILOZĂ
ankylostomiasis / ANCHILOSTOMIAZĂ
ankyrin / ANKIRINĂ
annealing / ANELAJ
annexectomy / ANEXECTOMIE
annexiel / ANEXIAL
annexins / ANEXINE
annular pancreas / PANCREAS INELAR
annular protuberance / PROTUBERANŢĂ INELARĂ
annullar ligament of trachea / LIGAMENT INTERINELAR AL TRAHEEI
annuloplasty / ANULOPLASTIE
anococcygeal nerve / NERV ANOCOCCIGEAN
anode / ANOD
anodontia / ANODONŢIE
anodyne / ANODIN
anomaloscope / ANOMALOSCOP
anomalous / ANORMAL
anomaly / ANOMALIE
anomaly type Dalton / ANOMALIE TIP DALTON
anomer / ANOMER
anomery / ANOMERIE
anomia / ANOMIE
anonychia / ANONICHIE
anonymous sequence / SECVENŢĂ ANONIMĂ
Anopheles / ANOFEL
anophelism / ANOFELISM
anophthalmos / ANOFTALMIE
anopia / ANOPIE
anoplasty / ANOPLASTIE
anopsia / ANOPSIE
anorchia / ANORHIDIE
anorectal lymph nodes / NODULI ANORECTALI
anorexia / ANOREXIE
anorexia nervosa / ANOREXIA NERVOSA
anorexiant / ANOREXIGEN
anosmatic / ANOSMATIC
anosmia / ANOSMIE
anosodiaphoria / ANOSODIAFORIE
anosognosia / ANOSOGNOZIE
anovulation / ANOVULAŢIE
anox(a)emia / ANOXEMIE
anoxia / ANOXIE
Anstie's test / TEST ANSTIE
antacid / ANTIACID
antagonism / ANTAGONISM
antagonist / ANTAGONIST
antalgic / ANTALGIC
antalgic reaction / REACŢIE ANTALGICĂ

ante mortem / ANTE MORTEM
ante partum / ANTE PARTUM
anteflexion / ANTEFLEXIE
antehypophyseal hormone / HORMON ANTEHIPOFIZAR
antenatal / ANTENATAL
antenatal diagnosis / DIAGNOSTIC ANTENATAL
antenatal diagnosis / DIAGNOSTIC PRENATAL
anteposition / ANTEPOZIŢIE
antepulsion / ANTEPULSIE
anterior / ANTERIOR
anterior ampullary nerve / NERV AMPULAR ANTERIOR
anterior and posterior sacral foramina / GĂURI SACRALE ANTERIOARE ŞI POSTERIOARE
anterior auricular muscle / MUŞCHI AURICULAR ANTERIOR
anterior auricular nerves / NERVI AURICULARI ANTERIORI
anterior auricular veines / VENE AURICULARE ANTERIOARE
anterior cardiac veines / VENE CARDIACE ANTERIOARE
anterior cecal artery / ARTERĂ CECALĂ ANTERIOARĂ
anterior cerebral artery / ARTERĂ CEREBRALĂ ANTERIOARĂ
anterior cervical deep lymph nodes / NODULI CERVICALI ANTERIORI PROFUNZI
anterior cervical lymph nodes / NODULI CERVICALI ANTERIORI
anterior cervical superficial lymph nodes / NODULI CERVICALI ANTERIORI SUPERFICIALI
anterior chamber cleavage syndrome / SINDROM DE CLIVAJ
anterior chamber of eye / CAMERĂ ANTERIOARĂ A OCHIULUI
anterior choroidal artery / ARTERĂ COROIDIANĂ ANTERIOARĂ
anterior ciliary arteries / ARTERE CILIARE ANTERIOARE
anterior communicating artery / ARTERĂ COMUNICANTĂ ANTERIOARĂ
anterior conjunctival arteries / ARTERE CONJUNCTIVALE ANTERIOARE
anterior cornual syndrome / SINDROM DE CORN ANTERIOR
anterior ethmoidal artery / ARTERĂ ETMOIDALĂ ANTERIOARĂ
anterior ethmoidal nerve / NERV ETMOIDAL ANTERIOR
anterior humeral circumflex artery / ARTERĂ CIRCUMFLEXĂ HUMERALĂ ANTERIOARĂ
anterior inferior cerbellar artery / ARTERĂ CEREBELOASĂ INFERIOARĂ ANTERIOARĂ
anterior inferior segmental artery / ARTERA SEGMENTULUI ANTERIOR INFERIOR AL RINICHIULUI
anterior intercostal veines / VENE INTERCOSTALE ANTERIOARE
anterior interosseous artery / ARTERĂ INTEROSOASĂ ANTERIOARĂ
anterior interosseous nerve / NERV INTEROSOS ANTERIOR AL ANTEBRAŢULUI
anterior jugular lymph nodes / NODULI JUGULARI ANTERIORI
anterior jugular vein / VENĂ JUGULARĂ ANTERIOARĂ
anterior labial nerves / NERVI LABIALI ANTERIORI
anterior median bulbar syndrome / SINDROM BULBAR ANTERIOR MEDIAN
anterior mediastinal lymph nodes / NODULI MEDIASTINALI ANTERIORI
anterior meningeal artery / ARTERĂ MENINGEE ANTERIOARĂ
anterior microphthalmus / MICROCORNEE
anterior parietal artery / ARTERĂ PARIETALĂ ANTERIOARĂ
anterior peduncle of pineal body / PEDUNCUL ANTERIOR AL EPIFIZEI
anterior pituitary / ANTEHIPOFIZĂ
anterior rectus muscle of head / MUŞCHI DREPT ANTERIOR AL CAPULUI
anterior sacrococcygeal muscle / MUŞCHI SACROCOCCIGIAN VENTRAL
anterior scalene muscle / MUŞCHI SCALEN ANTERIOR
anterior scrotal nerves / NERVI SCROTALI ANTERIORI
anterior scrotal veines / VENE SCROTALE ANTERIOARE
anterior segmental artery / ARTERĂ SEGMENTARĂ ANTERIOARĂ
anterior spinal artery / ARTERĂ SPINALĂ ANTERIOARĂ
anterior spinal artery syndrome / SINDROM DE ARTERĂ SPINALĂ ANTERIOARĂ
anterior superior alveolar arteries / ARTERE ALVEOLARE SUPERIOARE ANTERIOARE
anterior superior segmental artery / ARTERA SEGMENTULUI ANTERIOR SUPERIOR AL RINICHIULUI
anterior temporal artery / ARTERĂ TEMPORALĂ ANTERIOARĂ
anterior temporal diploic veine / VENĂ DIPLOICĂ TEMPORALĂ ANTERIOARĂ
anterior tibial artery / ARTERĂ TIBIALĂ ANTERIOARĂ
anterior tibial muscle / MUŞCHI TIBIAL ANTERIOR
anterior tibial node / NODUL TIBIAL ANTERIOR
anterior tibial recurrent artery / ARTERĂ RECURENTĂ TIBIALĂ ANTERIOARĂ
anterior tibial syndrome / SINDROM COMPARTIMENTAL TIBIAL ANTERIOR, SINDROM TIBIAL ANTERIOR
anterior tibial veines / VENE TIBIALE ANTERIOARE
anterior tympanic artery / ARTERĂ TIMPANICĂ ANTERIOARĂ
anterior veine of septum pellucidum / VENA SEPTULUI PELUCID
anterior vertebral veine / VENĂ VERTEBRALĂ ANTERIOARĂ
anterograde / ANTEROGRAD
anterograde amnesia / AMNEZIE ANTEROGRADĂ
anterolateral sulcus of spinal cord / ŞANŢ ANTEROLATERAL AL MĂDUVEI SPINĂRII
anteversion / ANTEVERSIE
anthelix / ANTEHELIX
anthelminthic / ANTIHELMINTIC
anthracoid / ANTRACOID
anthracoid furunculus / FURUNCUL ANTRACOID
anthracosilicosis / ANTRACOSILICOZĂ
anthracosis / ANTRACOZĂ
anthranilic acid / ACID ANTRANILIC
anthrax / ANTRAX, CĂRBUNE, DALAC
anthropogenesis / ANTROPOGENEZĂ
anthropologic medicine / MEDICINĂ ANTROPOLOGICĂ
anthropology / ANTROPOLOGIE
anthropometric index / INDICE ANTROPOMETRIC
anthropometry / ANTROPOMETRIE
anthropomorphism / ANTROPOMORFISM
anthropophilia / ANTROPOFILIE
anthropozoonosis / ANTROPOZOONOZĂ
anti(o)estrogen / ANTIESTROGEN
antiagglutinin / ANTIAGLUTININĂ
antiallergic / ANTIALERGIC
antiamaril / ANTIAMARIL
antiandrogen / ANTIANDROGEN
antianemic / ANTIANEMIC
antianginal / ANTIANGINOS
antiantibody / ANTI-ANTICORP
antiarrhythmic / ANTIARITMIC
antibacterial / ANTIBACTERIAN
antibacterial immunity / IMUNITATE ANTIBACTERIANĂ
antibiogram / ANTIBIOGRAMĂ
antibiotic / ANTIBIOTIC

antibiotic resistance / REZISTENŢĂ LA ANTIBIOTICE
antibiotic spectrum / SPECTRUL UNUI ANTIBIOTIC
antibiotics therapy / ANTIBIOTERAPIE
antibody / ANTICORP
antibody titer / TITRU DE ANTICORPI
anticardiolipid / ANTICARDIOLIPID
anticardiolipin antibodies / ANTICORPI ANTICARDIOLIPINĂ
anticholinergic / ANTICOLINERGIC
anticholinergic syndrome / SINDROM ANTICOLINERGIC
anticipation / ANTICIPAŢIE
anticoagulant / ANTICOAGULANT
anticoagulant citrate dextrose solution / SOLUŢIE ANTICOAGULANTĂ CITRAT DEXTROZĂ
anticoagulant phosphate citrate dextrose adenine solution / SOLUŢIE ANTICOAGULANTĂ CITRAT FOSFAT DEXTROZĂ ADENINĂ
anticoagulant phosphate citrate dextrose solution / SOLUŢIE ANTICOAGULANTĂ CITRAT FOSFAT DEXTROZĂ
anticoagulant therapy / TRATAMENT ANTICOAGULANT
anticodon / ANTICODON
anticomplementary / ANTICOMPLEMENTAR
anticomplementary serum / SER ANTICOMPLEMENTAR
antidepressant / ANTIDEPRESIV
antidiabetic / ANTIDIABETIC
antidiarrheal / ANTIDIAREIC
antidiuretic / ANTIDIURETIC
antidiuretic hormone / HORMON ANTIDIURETIC
antidote / ANTIDOT
antidromic / ANTIDROMIC
antiemetic / ANTIEMETIC, ANTIVOMITIV
antiendomysial antibody test / TEST AL ANTICORPILOR ANTIRETICUL ENDOPLASMIC
antienzyme / ANTIENZIMĂ
antiepileptic drug / ANTICONVULSIVANT
antifebrile / ANTITERMIC
antifertilisin / ANTIFERTILIZINĂ
antifibrillatory drugs / ANTIFIBRILANTE
antifibrinolytic / ANTIFIBRINOLITIC
antifungal / ANTIFUNGIC
antigen / ANTIGEN
antigen of acute lymphoblastic leuk(a)emia / ANTIGEN AL LEUCEMIEI LIMFOBLASTICE ACUTE
antigen presentation / PREZENTARE A ANTIGENULUI
antigen presenting cell / CELULĂ PREZENTATOARE DE ANTIGEN
antigen reaction of Debré-Paraf / REACŢIE ANTIGENICĂ ANTIGENIC DEBRÉ-PARAF
antigen unit / UNITATE DE ANTIGEN
antigen-antibody complex / COMPLEX ANTIGEN-ANTICORP, COMPLEX IMUN
antigen-antibody reaction / REACŢIE ANTIGEN-ANTICORP
antigen-antibody-complement complex / COMPLEX ANTIGEN-ANTICORP-COMPLEMENT
antigenic determinant / DETERMINANT ANTIGENIC
antigenic profile / PROFIL ANTIGENIC
antigenic receptor / RECEPTOR ANTIGENIC
antigenic redistribution / REDISTRIBUŢIE ANTIGENICĂ
antigenic structure / STRUCTURĂ ANTIGENICĂ
antigenicity / ANTIGENICITATE
antiglobulin / ANTIGLOBULINĂ
antiglomerular basement membrane (anti-GBM) antibody disease / BOALĂ CU ANTICORPI ANTIMEMBRANĂ BAZALĂ GLOMERULARĂ
antigout drug / ANTIGUTOS
antihelix / ANTEHELIX
antihemolytic / ANTIHEMOLITIC
antihemorrhagic / ANTIHEMORAGIC
antihidrotic / ANTISUDORAL
antihistaminic / ANTIHISTAMINIC
antihormone / ANTIHORMON
antihypertensive / ANTIHIPERTENSIV
anti-immunoglobulin / ANTI-IMUNOGLOBULINĂ
anti-inflammatory / ANTIINFLAMATOR
antiketogenic / ANTICETOGEN
antiluetic / antiluetic
antilymphocyte serum / SER ANTILIMFOCITAR
antimalarial / ANTIMALARIC
antimetabolite / ANTIMETABOLIT
antimetabolite / PARAMETABOLIT
antimicrobial serum / SER ANTIMICROBIAN
antimicrobic serum / SER ANTIMICROBIAN
antimitotic / ANTIMITOTIC
antimony / ANTIMONIU
antimony salts pulmonary disease / BOALĂ PULMONARĂ PRIN SĂRURI DE ANTIMONIU
antimüllerian hormone / HORMON ANTIMÜLERIAN
antimüllerian hormone / HORMON ANTIMÜLLERIAN
antimycobacterial therapy / TERAPIE ANTIMICOBACTERIANĂ
antimycotic / ANTIMICOTIC
antineoplastic / ANTICANCEROS, ANTINEOPLAZIC
antinuclear antibodies / ANTICORPI ANTINUCLEARI
antioncogene / ANTIONCOGENĂ
antioxidant / ANTIOXIDANT
antioxygen / ANTIOXIGEN
antipaludian / ANTIPALUDIC
antiparasitic / ANTIPARAZITAR
antiparkinsonian / ANTIPARKINSONIAN
antiperistalsis / ANTIPERISTALTISM
antiperistaltic anastomosis / ANASTOMOZĂ ANTIPERISTALTICĂ
antiphlogistic / ANTIFLOGISTIC
antiphospholipid antibodies / ANTICORPI ANTIFOSFOLIPIDE
antiphospholipid syndrome / SINDROM ANTIFOSFOLIPIDIC
antiplasmin / ANTIPLASMINĂ
antiplastic / ANTIPLASTIC
antiplatelet / ANTIPLACHETAR
antiplatelet antibodies / ANTICORPI ANTI-PLACHETARI
antiplatelet antibody / TROMBO-ANTICORPI
antiport / ANTIPORT
antiprotease / ANTIPROTEAZĂ
antiprotozoal / ANTIPROTOZOAR
antipruritic / ANTIPRURIGINOS
antipsychiatry / ANTIPSIHIATRIE
antipsychotic / ANTIPSIHOTIC
antipyretic / ANTIPIRETIC
antirabic / ANTIRABIC
antirabic serum / SER ANTIRABIC
antiretroviral / ANTIRETROVIRAL
anti-Rh-D therapy / TERAPIE ANTI-Rh-D
antisense / ARN ANTISENS
antisense molecule / MOLECULĂ ANTISENS
antisense oligonucleotide / OLIGONUCLEOTID ANTISENS
antisepsis / ANTISEPSIE
antiseptic / ANTISEPTIC
antiserotonins / ANTISEROTONINE
antiserum / ANTISER, IMUNOSER
antisludge / ANTIAGREGANT

antisocial personality disorder / PERSONALITATE ANTISOCIALĂ
antistreptokinase / ANTISTREPTOKINAZĂ
antistreptolysin O / ANTISTREPTOLIZINĂ O
antistreptozyme test / TEST ANTISTREPTOZIMĂ
antisudorific / ANTISUDORAL
antisyphilitic / ANTISIFILITIC
antitetanic serum / SER ANTITETANIC
antithrombin / ANTITROMBINĂ
antithrombotic / ANTITROMBOTIC
antithyreoglobulin antibodies / ANTICORPI ANTITIREOGLOBULINĂ
antithyroid / ANTITIROIDIAN
antithyroid peroxidase antibodies / ANTICORPI ANTIPEROXIDAZĂ TIROIDIANĂ
antithyroxin antibodies / ANTICORPI ANTITIROXINĂ
antitissue antibody-mediated disease / BOALĂ MEDIATĂ DE ANTICORPI ANTITISULARI
antitoxic / ANTITOXIC
antitoxin / ANTITOXINĂ
antitoxin unit / UNITATE DE ANTITOXINĂ
antitragus / ANTITRAGUS
antituberculotic / ANTITUBERCULOS
antiulcerative / ANTIULCEROS
antivenin / ANTIVENIN
antivenom / ANTIVENIN
antivenomous / ANTIVENINOS
antiviral / ANTIVIRAL
antiviral immunity / IMUNITATE ANTIVIRALĂ
antivitamin / ANTIVITAMINĂ
antixenic / ANTIXENIC
antixerophthalmic vitamin / VITAMINĂ ANTIXEROFTALMICĂ
Antley-Bixler's syndrome / SINDROM ANTLEY-BIXLER
Anton-Babinski's syndrome / SINDROM ANTON-BABINSKI
Anton's sign / SEMN ANTON
antrectomy / ANTRECTOMIE
antritis / ANTRITĂ
antro-atticotomy / ANTRO-ATICOTOMIE
antromastoiditis / ANTROMASTOIDITĂ
antrotomy / ANTROTOMIE
antrum / ANTRU
anuclear / ANUCLEAT
anucleate / ANUCLEAT
anuria / ANURIE
anus / ANUS
anusitis / ANITĂ
anvil / NICOVALĂ
anxiety / ANXIETATE, NELINIŞTE
anxiety reaction / REACŢIE DE ANXIETATE
anxiety syndrome / SINDROM ANXIOS, SINDROM DE ANXIETATE
anxiogenic / ANXIOGEN
anxiolytic / ANXIOLITIC
aorta / AORTĂ
aortic arch / ARC AORTIC
aortic arch syndrome / SINDROM AL CROSEI AORTICE, SINDROM DE ARC AORTIC
aortic bifurcation syndrome / SINDROM DE BIFURCAŢIE AORTICĂ
aortic dextroposition / DEXTROPOZIŢIE A AORTEI
aortic dissection / DISECŢIE DE AORTĂ
aortic incompetence / INSUFICIENŢĂ AORTICĂ
aortic inversion / INVERSIUNEA AORTEI
aortic sinus / SINUS AORTIC
aortic sinus syndrome / SINDROM DE SINUS AORTIC
aortic stenosis / STENOZĂ AORTICĂ
aortography / AORTOGRAFIE
aortomyoplasty / AORTOMIOPLASTIE
aorto-pulmonary fenestration / FISTULĂ AORTO-PULMONARĂ
apamin / APAMINĂ
apareunia / APAREUNIE
apathetic / APATIC
apathy / APATIE
apatite / APATITĂ
APECED / APECED
Apert-Crouzon's disease / BOALĂ APERT-CROUZON
Apert-Gallais' syndrome / SINDROM APERT-GALLAIS
Apert's disease / BOALĂ APERT
Apert's sign / SEMN APERT
Apert's syndrome / SINDROM APERT
apex / APEX
apex beat / ŞOC APEXIAN
apexocardiogram / APEXOCARDIOGRAMĂ
APG virosis / VIROZE APG
APGAR score / SCOR APGAR, INDICE APGAR
APGAR test / TEST APGAR
aphagia / AFAGIE
aphakia / AFAKIE
aphasia / AFAZIE
aphemia / AFEMIE
apheresis / AFEREZĂ
aphonia / AFONIE
aphrodisia / AFRODIZIE
aphrodisiac / AFRODIZIAC
aphtha / AFTĂ
aphthosis / AFTOZĂ
aphtous fever / FEBRĂ AFTOASĂ
apical / APICAL
apical group of axillary lymph nodes / NODULI AXILARI APICALI
apicolysis / APICOLIZĂ
aplasia / APLAZIE
aplasie moniliforme / aplazie moniliformĂ
aplastic an(a)emia / ANEMIE APLASTICĂ
apn(o)ea / APNEE
apneustic respiration / RESPIRAŢIE APNEUSTICĂ
apochromatic / APOCROMATIC
apocrine / APOCRIN
apocrine gland / GLANDĂ APOCRINĂ
apodia / APODIE
apodia / ECTROPODIE
apoenzyme / APOENZIMĂ
apoferritin / APOFERITINĂ
apolipoproteins / APOLIPOPROTEINE
apomorphine / APOMORFINĂ
aponeurosis / APONEVROZĂ
aponeurosis palmaris / aponevroză palmară
aponeurotomy / APONEVROTOMIE
aponevrectomy / APONEVRECTOMIE
aponevrositis / APONEVROZITĂ
apopain / apopaină
apophysis / APOFIZĂ
apophysitis / APOFIZITĂ
apophysitis tibialis adolescentinum / OSTEITĂ APOFIZARĂ DE CREŞTERE
apoplectic / APOPLECTIC
apoplectic coma / COMĂ APOPLECTICĂ
apoplectiform / APOPLECTIFORM

apoplexy / APOPLEXIE
apoprotein / APOPROTEINĂ
apoptin / APOPTINA
apoptogen / APOPTOGEN
apoptosis / APOPTOZĂ
apparatus / APARAT
apparent death / MOARTE APARENTĂ
appendectomy / APENDICECTOMIE
appendicectomy / APENDICECTOMIE
appendicitis / APENDICITĂ
appendicocele / APENDICOCEL
appendicular / APENDICULAR
appendicular artery / ARTERĂ APENDICULARĂ
appendicular lymph nodes / NODULI APENDICULARI
appendicular point / PUNCT APENDICULAR
appendicular veine / VENĂ APENDICULARĂ
appendix / APENDICE
appetite / APETIT
applicator / aplicator
applicator / APPLICATOR
apposition / APOZIŢIE
approximation / AFRONTARE
apragmatism / APRAGMATISM
apraxia / APRAXIE
aprosexia / APROSEXIE
aprosopia / APROSOPIE
aprotinin / aprotinină
apsychognosy / apsihognozie
aptitude test / PROBĂ DE APTITUDINE
aptyalism / APTIALISM
APUD / APUD
APUD cells / CELULE APUD
APUD system / SISTEM APUD, SISTEM ENDOCRIN DIFUZ
apudoma / APUDOM
apudomatosis / APUDOMATOZĂ
apyrase / APIRAZĂ
apyretic / AFEBRIL, APIRETIC
apyrexia / APIREXIE
apyrogenic / APIRETOGEN
aquaporins / ACVAPORINE
aqueduct / APEDUCT
aqueous humor / UMOARE APOASĂ
aqueous solution / SOLUŢIE APOASĂ
arabinose / ARABINOZĂ
arachidonic acid / ACID ARAHIDONIC
Arachnida / ARACHNIDA
arachnidism / ARAHNIDISM
arachnodactyly / ARAHNODACTILIE
arachnodactyly heart / CORD ARAHNODACTILIC
arachnoid / ARAHNOIDĂ
arachnoiditis / ARAHNOIDITĂ
arachnoidocele / ARAHNOIDOCEL
Aran-Duchenne's disease / BOALĂ ARAN-DUCHENNE
arbor vitae / ARBOR VITAE
arborization block / BLOC DE ARBORIZAŢIE
arbovirosis / ARBOVIROZĂ
arbovirus / ARBOVIRUS
arch / ARC, ARCADĂ, CROSĂ
archeobacteria / ARHEOBACTERIE
Archibald's sign / SEMN ARCHIBALD
arcuate arteries / ARTERE ARCUATE RENALE
arcuate artery / ARTERĂ ARCUATĂ A PICIORULUI
arcuate scotoma / SCOTOM ARCIFORM
arcuate veins / VENE ARCUATE RENALE
arcus senilic / ARC SENIL
Ardmore's disease / BOALĂ ARDMORE
area / ARIE
area of the mitral orifice / SUPRAFAŢĂ MITRALĂ
area subcallosa / ARIE SEPTALĂ
aregenerative an(a)emia / ANEMIE AREGENERATIVĂ
areola / AREOLĂ
argentaffin / ARGENTAFIN
argentaffin cell / CELULĂ ARGENTAFINĂ
argentaffin fiber / FIBRĂ ARGENTAFINĂ
argentaffinoma / ARGENTAFINOM
Argentina h(a)emorrhagic fever / FEBRĂ HEMORAGICĂ DE ARGENTINA
arginase / ARGINAZĂ
arginine / ARGININĂ
arginine / ARGININĂ
argininemia / ARGININEMIE
arginine-vasopressine / ARGININ-VASOPRESINĂ
argininosuccinic aciduria / ACIDURIE ARGININOSUCCINICĂ
argininuria / ARGININURIE
Argonz-del Castillo's syndrome / SINDROM ARGONZ-DEL CASTILLO
Argyll Robertson's sign / SEMN ARGYLL ROBERTSON
argyria / ARGIRIE
argyrism / ARGIRISM
argyrophile / ARGIROFIL
argyrophilic grain disease / BOALA GRANULAŢIILOR ARGIROFILE
Arias-Stella's reaction / REACŢIE ARIAS-STELLA
ariboflavinosis / ARIBOFLAVINOZĂ
arithmomania / ARITMOMANIE
Arkless-Graham's syndrome / SINDROM ARKLESS-GRAHAM
arm / BRAŢ
arm to retina circulation time / TIMP BRAŢ-RETINĂ
armpit / AXILĂ
Armstrong's disease / BOALĂ ARMSTRONG
ARN MIC / ARN MIC
Arneth's formula / FORMULĂ ARNETH
Arneth's sign / SEMN ARNETH
Arnold-Chiari's disease / BOALĂ ARNOLD-CHIARI
Arnold's disease / BOALĂ ARNOLD
Arnstein's disease / BOALĂ ARNSTEIN
aromatherapy / AROMATERAPIE
aromatic / aromatic
arrestin / ARESTINĂ
arrhenoblastoma / ARENOBLASTOM
arrhythmia / ARITMIE
arrhythmogenic / ARITMOGEN
Arroyo's sign / SEMN ARROYO
arrythmia / TULBURARE DE RITM
arsenic / ARSENIC
arsenicalism / ARSENICISM
artefact / ARTEFACT
artera gyri angularis / ARTERA GIRUSULUI ANGULAR
arterial blood / SÂNGE ARTERIAL
arterial hypotension / HIPOTENSIUNE ARTERIALĂ
arterial murmur / SUFLU ARTERIAL
arterial nephrosclerosis / NEFROANGIOSCLEROZĂ
arterial network / REŢEA ARTERIALĂ
arterial pressure / PRESIUNE ARTERIALĂ
arterial tension / TENSIUNE ARTERIALĂ
arteriectomy / ARTERIECTOMIE

arteries centrales anterolateralis / ARTERE CENTRALE ANTEROLATERALE
arteries centrales anteromedialis / ARTERE CENTRALE ANTEROMEDIALE
arteries of the pons / ARTERE PONTINE
arteriogram / ARTERIOGRAMĂ
arteriography / ARTERIOGRAFIE
arteriohepatic dysplasia / DISPLAZIE ARTERIOHEPATICĂ
arteriole / ARTERIOLĂ
arteriolitis / ARTERIOLITĂ
arteriolosclerosis / ARTERIOLOSCLEROZĂ
arteriopathy / ARTERIOPATIE
arteriosclerosis / ARTERIOSCLEROZĂ
arteriotomy / ARTERIOTOMIE
arteriovenous fistula / ANEVRISM ARTERIOVENOS
arteriovenous shunt / EFECT ŞUNT
arteritis / ARTERITĂ
arteritis brachiocephalica / ARTERITIS BRACHIOCEPHALICA
artery / ARTERĂ
artery of bulb / ARTERA BULBULUI PENISULUI
artery of bulb of vestible / ARTERA BULBULUI VESTIBULULUI (VAGINAL)
artery of pterygoidal canal / ARTERA CANALULUI PTERIGOIDIAN
artery of round ligament of uterus / ARTERA LIGAMENTULUI ROTUND AL UTERULUI
artery of the labyrinth (internal acoustical) / ARTERA AUDITIVĂ INTERNĂ
artery of the labyrinth / ARTERĂ LABIRINTICĂ
artery to caudate lobe / ARTERA LOBULUI CAUDAT
artery to tail of pancreas / ARTERA COZII PANCREASULUI
arthralgia / ARTRALGIE
arthritis / ARTRITĂ
arthritis-dermatitis syndrome / SINDORM ARTRITĂ-DERMATITĂ
arthrocentesis / ARTROCENTEZĂ
arthrodesis / ARTRODEZĂ
arthrography / ARTROGRAFIE
arthrogryposis / ARTROGRIPOZĂ
arthrogryposis multiplex congenita / ARTROGRIPOZĂ CONGENITALĂ MULTIPLĂ
arthrology / ARTROLOGIE
arthrolysis / ARTROLIZĂ
arthropaty / ARTROPATIE
arthrophyte / ARTROFIT
arthroplasty / ARTROPLASTIE
arthropneumography / ARTROPNEUMOGRAFIE
Arthropoda / ARTHROPODA
arthrorisis / ARTRORIZĂ
arthroscope / ARTROSCOP
arthroscopy / ARTROSCOPIE
arthrosis of a disk / DISCARTROZĂ
arthrostomy / ARTROSTOMIE
arthrotomy / ARTROTOMIE
Arthus' reaction / FENOMEN ARTHUS, REACŢIE ARTHUS
articular / ARTICULAR
articular capsule articularis / CAPSULĂ ARTICULARĂ
articular cartilage / CARTILAJ ARTICULAR
articular check-up / BILANŢ ARTICULAR
articular chondrocalcinosis / CONDROCALCINOZĂ ARTICULARĂ
articular disk / FIBROCARTILAJ INTERARTICULAR
articular ligament / LIGAMENT ARTICULAR
articular manipulation / MANIPULARE ARTICULARĂ
articular muscle of elbow / MUŞCHI ARTICULAR AL COTULUI
articular muscle of knee / MUŞCHI ARTICULAR AL GENUNCHIULUI
articulation of head of the rib / ARTERA CAPITIS COSTAE
articulations of auditory ossicles / ARTERELE OSSICULORUM AUDITUS
articulations of the pelvic girdle / ARTERELE OASELOR BAZINULUI
artifact / ARTEFACT
artificial anus / ANUS ARTIFICIAL
artificial circulation / CORD-PULMON ARTIFICIAL
artificial heart / CORD ARTIFICIAL
artificial heart-lung / CORD-PULMON ARTIFICIAL
artificial hibernation / HIBERNARE ARTIFICIALĂ, HIBERNOTERAPIE
artificial immunity / IMUNITATE ARTIFICIALĂ
artificial insemination / INSEMINARE ARTIFICIALĂ
artificial kidney / RINICHI ARTIFICIAL
artificial leech / VENTUZĂ
artificial pancreas / PANCREAS ARTIFICIAL
artificial respiration / RESPIRAŢIE ARTIFICIALĂ, VENTILAŢIE ARTIFICIALĂ
artificial selection / SELECŢIE ARTIFICIALĂ
aryepiglottic muscle / MUŞCHI ARIEPIGLOTIC
arylsulfatase / ARIL-SULFATAZA
arytenoid / ARITENOID
arytenoid cartilage / CARTILAJ ARITENOID
arytenoiditis / ARITENOIDITĂ
arytenoidopexy / ARITENOIDOPEXIE
asbestosis / AZBESTOZĂ
Asboe-Hansen's disease / BOALĂ ASBOE-HANSEN, DERMATITĂ BULOASĂ KERATOGENĂ
ascarid / ASCARID
ascaridiasis / ASCARIDIOZĂ
Ascaris / ASCARIS
Ascaris lumbricoides / ASCARIS LUMBRICOIDES
ascending cervical artery / ARTERĂ CERVICALĂ ASCENDENTĂ
ascending lumbal veins / VENE LOMBARE I ŞI II
ascending lumbar vein / VENĂ LOMBARĂ ASCENDENTĂ
ascending palatine artery / ARTERĂ PALATINĂ ASCENDENTĂ
ascending part of aorta / AORTĂ ASCENDENTĂ
ascending pharyngeal artery / ARTERĂ FARINGIANĂ ASCENDENTĂ
Aschaffenburg's sign / SEMN ASCHAFFENBURG
Ascher's syndrome / SINDROM ASCHER
Aschheim-Zondek's reaction / REACŢIE ASCHHEIM-ZONDEK
Aschheim-Zondek's test / TEST ASCHHEIM-ZONDEK
Aschner's sign / SEMN ASCHNER
ascites / ASCITĂ
ascorbic acid / ACID ASCORBIC
ascorbic acid saturation test / PROBĂ DE SATURARE CU ACID ASCORBIC
asemia / ASEMIE
asepsis / ASEPSIE
aseptic inflammation / INFLAMAŢIE ASEPTICĂ
aseptic lymphocytic meningitis / MENINGITĂ LIMFOCITARĂ BENIGNĂ
aseptic necrosis / NECROZĂ ASEPTICĂ
aseptic osteonecrosis / OSTEONECROZĂ ASEPTICĂ
Asherman's syndrome / SINDROM ASHERMAN
asialia / ASIALIE
asialoglycoproteins / ASIALOGLICOPROTEINE

ASLO / ASLO
ASLO test / TEST ASLO
asparaginase / ASPARAGINAZĂ
asparagine / ASPARAGINĂ
aspartame / ASPARTAM
aspartate aminotransferase (ASAT) / GLUTAMAT-OXALOACETAT TRANSAMINAZĂ
aspartic acid / ACID ASPARTIC
aspartyl protease / ASPARTIC-PROTEINAZĂ
aspartylglucosaminurie / ASPARTILGLUCOZAMINURIE
aspergilloma / ASPERGILOM
aspergillosis / ASPERGILOZĂ
Aspergillus / ASPERGILLUS
aspermatism / ASPERMATISM
asphygmia / ASFIGMIE
asphyxia / ASFIXIE
aspiration / ASPIRAŢIE
aspirin / ASPIRINĂ
aspirin-like syndromes / SINDROAME ASPIRINOIDE
asplenia / ASPLENIE
assembly test / TEST DE ASAMBLARE
assertivity / ASERTIVITATE
assimilation / ASIMILAŢIE
assisted breathing / VENTILAŢIE ASISTATĂ
assisted respiration / RESPIRAŢIE ASISTATĂ
assisted ventilation / VENTILAŢIE ASISTATĂ
Assmann's infiltrate / INFILTRAT ASSMANN
association / ASOCIAŢIE
associative neuron / NEURON DE ASOCIAŢIE
astasia / ASTAZIE
astereognosis / ASTEREOGNOZIE
asterion / ASTERION
asterion / ASTERION
asterixis / ASTERIXIS
asthenia / ASTENIE
asthenic type / TIP ASTENIC
asthenocoria / ASTENOCORIE
asthenopia / ASTENOPIE
asthenospermia / ASTENOSPERMIE
asthma / ASTM
asthmatic / ASTMATIC
asthmatic bronchitis / BRONŞITĂ ASTMATIFORMĂ
asthmatiform / ASTMATIFORM
astigmate lens / LENTILĂ CILINDRICĂ
astigmatism / ASTIGMATISM
astringent / ASTRINGENT
astroblastoma / ASTROBLASTOM
astrocyte / ASTROCIT
astrocytoma / ASTROCITOM
astrocytosis / ASTROCITOZĂ
astroglia / ASTROGLIE
asylum / AZIL
asylum dementia / AZILISM
asymbolia / ASIMBOLIE
asymmetry / ASIMETRIE
asymmetry of facial expression / HEMIMIMIE
asymptomatic / ASIMPTOMATIC
asynergy / ASINERGIE
asystole / DISOCIAŢIE ELECTROMECANICĂ
asystolia / ASISTOLIE
ataraxia / ATARAXIE
atavism / ATAVISM
ataxia / ATAXIE
ataxia-telangiectasia / ATAXIE-TELANGIECTAZIE
ataxia-telangiectasia syndrome / SINDROM ATAXIE-TELANGIECTAZIE
ataxic / ATAXIC
ataxic paraplegia / ATAXOPARAPLEGIE
atelectasis / ATELECTAZIE
atelia / ATELIOZĂ
ateliosis / ATELIOZĂ
ateliotic dwarfism / NANISM ATELEIOTIC
atherectomy / ATERECTOMIE
atheroembolism / ATEROEMBOLISM
atherogenesis / ATEROGENEZĂ
atherogenic / ATEROGEN
atheroma / ATEROM
atheroma plaque / PLACĂ DE ATEROM
atheromasia / ATEROMATOZĂ
atheromatous ulcer / ULCER ATEROMATOS
atherosclerosis / ATEROSCLEROZĂ
athetosis / ATETOZĂ
athletic foot / PICIOR DE ATLET
athletic heart / CORD ATLETIC
athletic type / TIP ATLETIC
athrepsia / ATREPSIE
athrocytosis / ATROCITOZĂ
athymia / ATIMIE
athyria / ATIROIDIE
athyroidism / ATIROIDIE
athyrosis / ATIROIDIE
atlantooccipital articulation / ARTICULAŢIE ATLANTOOCCIPITALĂ
atlas / ATLAS
atmosphere / ATMOSFERĂ
atmospheric pressure / PRESIUNE ATMOSFERICĂ
atom / ATOM
atomic absorption spectrometry / SPECTROMETRIE DE ABSORBŢIE ATOMICĂ
atomic mass / MASĂ ATOMICĂ
atomic mass unit / UNITATE ATOMICĂ DE MASĂ
atomizer / ATOMIZOR
atonic epilepsy / EPILEPSIE ATONICĂ
atonic wound / PLAGĂ ATONĂ
atony / ATONIE
atopic dermatitis / DERMATITĂ ATOPICĂ
atopy / ATOPIE
ATP / ATP
ATP synthetase / ATP SINTETAZĂ
ATPase / ATP-ază
ATP-dependant proteins / PROTEINAZE DEPENDENTE DE ATP
atransferrin(a)emia / ATRANSFERINEMIE
atresia / ATREZIE
atretic / ATRETIC
atrial chronotropic incompetence / INSUFICIENŢĂ CRONOTROPĂ ATRIALĂ
atrial fibrillation / FIBRILAŢIE AURICULARĂ
atrial hypertrophy / HIPERTROFIE ATRIALĂ
atrial natriuretic factor / FACTOR NATRIURETIC ATRIAL
atrial natriuretic peptide / PEPTID NATRIURETIC ATRIAL
atrial septal defect / COMUNICARE INTERATRIALĂ
atrial sound / ZGOMOT ATRIAL
atrial tachycardia / TAHICARDIE ATRIALĂ
atriomegaly / ATRIOMEGALIE
atriotomy / ATRIOTOMIE

atrioventricular block / BLOC ATRIOVENTRICULAR
atrioventricular bundle / FASCICUL ATRIOVENTRICULAR, FASCICUL HIS
atrioventricular dissociation / DISOCIAŢIE ATRIOVENTRICULARĂ
atrioventricular groove / ŞANŢ AURICULOVENTRICULAR
atrioventricular junction / JONCŢIUNE ATRIOVENTRICULARĂ
atrioventricular node / NOD ATRIOVENTRICULAR
atrioventricular valves / VALVULĂ ATRIOVENTRICULARĂ, VALVULĂ AURICULOVENTRICULARĂ
atrium / ATRIU
atrofic myotonia / MIOTONIE ATROFICĂ
atrophic / ATROFIC
atrophic cirrhosis / CIROZĂ ATROFICĂ
atrophoderma / ATROFIE CUTANATĂ
atrophoderma / ATROFODERMIE
atrophodermatosis / ATROFODERMATOZĂ
atrophodermia / ATROFODERMIE
atrophodermia of Pasini and Pierini / ATROFODERMIE PASINI ŞI PIERINI
atrophy / ATROFIE
atropine / ATROPINĂ
atropin-like / ATROPINIC
atropism / ATROPISM
attachment / ATASAMENT
attack / ACCES, ATAC, CRIZĂ
attenuated virus / VIRUS ATENUAT
attenuation / ATENUARE
atticitis / ATICITĂ
atticoantrotomy / ATICO-ANTROTOMIE
atticotomy / ATICOTOMIE
attitude / ATITUDINE
attrition / ATRIŢIE
atypic / ATIPIC
atypic plasmocytoma / PLASMOCITOSARCOM
atypical / ATIPIC
atypical erythroblast / PARAERITROBLAST
audibility / AUDIBILITATE
audimutitas / AUDIMUTITATE
audiogram / AUDIOGRAMĂ
audiometer / AUDIOMETRU
audiometry / AUDIOMETRIE
audit / AUDIT
audition / AUDIŢIE
auditory field / CÂMP AUDITIV
auditory threshold / PRAG DE AUDIBILITATE
Auenbrugger's sign / SEMN AUENBRUGGER
Auer's bodies / CORPI AUER
Aufrecht's sign / SEMN AUFRECHT
aura / AURĂ
auricle / PAVILIONUL URECHII
auricle / URECHIUŞĂ
auricular / AURICULAR
auricular venous pulse / PULS VENOS AURICULAR
auriculotemporal nerve / NERV AURICULOTEMPORAL
auriculotemporal nerve syndrome / SINDROM AURICULOTEMPORAL
auriculotherapy / AURICULOTERAPIE
auriculotomy / AURICULOTOMIE
aurovertin / AUROVERTINĂ
auscultation / AUSCULTAŢIE
auscultatory gap / GAURĂ AUSCULTATORIE
auscultatory sound / ZGOMOT AUSCULTATORIU
Ausspitz' sign / SEMN AUSSPITZ
Austin Flint's murmur / SUFLU AUSTIN FLINT
Australia antigen / ANTIGEN AUSTRALIA
autacoids / AUTACOID
autism / AUTISM
autistic / AUTIST
autoagglutination / AUTOAGLUTINARE
autoagglutinin / AUTOAGLUTININĂ
autoallergic disease / BOALĂ AUTOALERGICĂ
autoallergy / AUTOALERGIE
autoanalyser / AUTOANALIZOR
autoantibody / AUTOANTICORP
autoantigen / AUTOANTIGEN
autocatalysis / AUTOCATALIZĂ
autochtonous / AUTOHTON
autoclave / AUTOCLAV
autocrine motility factor / FACTOR DE MOTILITATE AUTOCRINĂ
autocriny / AUTOCRINIE
autodialysis / AUTODIALIZĂ
autodigestion / AUTODIGESTIE
autoerythrocyte sensitivity / SINDROM GARDNER-DIAMOND
autoerythrophagocytosis / AUTOERITROFAGOCITOZĂ
autogenous / AUTOGEN
autogenous regulation / REGLARE AUTOGENĂ
autogenous training / ANTRENAMENT AUTOGEN, TRAINING AUTOGEN
autogenous vaccine / VACCIN AUTOGEN
autograft / AUTOGREFĂ
autoh(a)emolysis / AUTOHEMOLIZĂ
autoh(a)emotherapy / AUTOHEMOTERAPIE
autohistoradiography / AUTOHISTORADIOGRAFIE
autoimmune / AUTOIMUN
autoimmune disease / BOALĂ AUTOIMUNĂ, BOALĂ PRIN AUTOANTICORPI
autoimmune h(a)emolytic an(a)emia / ANEMIE HEMOLITICĂ AUTOIMUNĂ
autoimmune hepatitis / HEPATITĂ AUTOIMUNĂ
autoimmunity / AUTOIMUNITATE
autoimmunization / AUTOIMUNIZARE
autointoxication / AUTOINTOXICAŢIE
autologous / AUTOLOG
autologous antigen / ANTIGEN AUTOLOG
autolysis / AUTOLIZĂ
automatic epilepsy / EPILEPSIE AUTOMATICĂ
automatic epileptic seizure / CRIZĂ EPILEPTICĂ AUTOMATICĂ
automatism / AUTOMATISM
automutilation / AUTOMUTILARE
autonomic nervous system / SISTEM NERVOS AUTONOM, SISTEM NERVOS VEGETATIV, SISTEM NEUROVEGETATIV
autonomy / AUTONOMIE
autoparallel / ANTIPARALEL
autophagia / AUTOFAGIE
autophagocytosis / AUTOFAGOCITOZĂ
autophagy / AUTOFAGIE
autophobia / AUTOFOBIE
autophony / AUTOFONIE
autoplasty / AUTOPLASTIE
autopsia / AUTOPSIE
autopsy / AUTOPSIE
autoradiography / AUTORADIOGRAFIE
autoreactive lymphocyte / LIMFOCIT AUTOREACTIV

autoscopy / AUTOSCOPIE
autosomal / AUTOZOMAL, AUTOZOMIC
autosomal dominant polycystic kidney disease / BOALĂ POLICHISTICĂ RENALĂ AUTOZOMAL DOMINANTĂ
autosomal inheritance / EREDITATE AUTOZOMALĂ
autosomal recessive polycystic kidney disease / BOALĂ POLICHISTICĂ RENALĂ AUTOZOMAL RECESIVĂ
autosome / AUTOZOM
autosuggestion / AUTOSUGESTIE
autotaxin / AUTOTAXINA
autotopoagnosia / AUTOTOPOAGNOZIE
autotox(a)emia / AUTOTOXEMIE
autotoxicosis / AUTOTOXICOZĂ
autotransferable plasmid / PLASMIDĂ CONJUGATIVĂ
autotransfusion / AUTOTRANSFUZIE
autotrophic / AUTOTROF
autotrophic cell / CELULĂ AUTOTROFĂ
autovaccine / AUTOVACCIN
autoxenous / AUTOXEN
autoxidation / AUTOOXIDARE
auxanology / AUXOLOGIE
auxin / AUXINĂ
auxology / AUXOLOGIE
auxotroph / AUXOTROF
avascular / AVASCULAR
avascular necrosis / NECROZĂ AVASCULARĂ
Avellis' syndrome / SINDROM AVELLIS
avertian terapy / TERAPIE AVERSIVĂ
avian leukosis virus / VIRUS AL LEUCEMIEI AVIARE
aviar influenza / GRIPĂ AVIARĂ
avidin / AVIDINĂ
avidity / AVIDITATE
avitaminosis / AVITAMINOZĂ
avivement / AVIVARE
Avogadro's law / LEGEA AVOGADRO
avoidant personality disorder / PERSONALITATE EVITANTĂ
avonsal / VEGHE
avulsion / AVULSIE
avulsion of the scalp / SCALPARE
awareness / CONŞTIENŢĂ
Axenfeld's syndrome / SINDROM AXENFELD
axenic / AXENIC
axerophtol / AXEROFTOL
axilla / AXILĂ
axillary / AXILAR
axillary artery / ARTERĂ AXILARĂ
axillary lymph nodes / NODULI AXILARI
axillary nerve / NERV AXILAR
axillary vein / VENĂ AXILARĂ
axis / AX, AXIS
axokinin / AXOKININĂ
axolemma / AXOLEMĂ
axon / AXON
axon reaction / REACŢIE AXONALĂ
axonal reaction / REACŢIE AXONALĂ
axonal transport / TRANSPORT AXONAL
axoneme / AXONEMĂ
axonotmesis / AXONOTMESIS
axoplasm / AXOPLASMĂ
Ayerza-Arrilaga's syndrome / SINDROM AYERZA-ARRILAGA
Ayerza's disease / BOALĂ AYERZA
Ayerza's syndrome / SINDROM AYERZA
ayurvedic medicine / MEDICINĂ AYURVEDICĂ
azaserine / AZASERINĂ
azathioprine / AZATIOPRINĂ
azide / AZIDĂ
azoospermia / AZOOSPERMIE
Azore's disease / BOALĂ AZORE
azot(a)emia / AZOTEMIE
azotate / AZOTAT
azoturia / AZOTURIE
azurophil(e) / AZUROFIL
azygos artery of vagina / ARTERĂ AZIGOS A VAGINULUI
azygos vein / VENĂ AZIGOS
azygous (veins) / AZIGOS (vene)
azymic / AZIMIC

B

2,3-biphosphoglycerate / 2,3-BIFOSFOGLICERAT
B chromosome / CROMOZOM B
B factor / FACTOR B
B lymphocyte / LIMFOCIT B
B lymphocyte activation / ACTIVARE A LIMFOCITELOR B
B lymphocyte differentiation factors / FACTORI DE DIFERENŢIERE AI LIMFOCITELOR B
B peptide / PEPTID B
B recaptor / RECEPTOR B
Baastrup's disease / BOALĂ BAASTRUP, OSTEOARTROZĂ INTERSPINOASĂ
Babcock's operation / OPERAŢIE BABCOCK
Babesia / BABESIA
babesiasis / BABESIOZĂ
babesiosis / BABESIOZĂ
Babington's disease / BOALĂ BABINGTON
Babinski-Fröhlich's syndrome / SINDROM BABINSKI-FRÖHLICH
Babinski-Nageotte's syndrome / SINDROM BABINSKI-NAGEOTTE
Babinski's reflex / REFLEX BABINSKI
Babinski's sign / SEMN BABINSKI
Babinski's syndrome / SINDROM BABINSKI
Babinski's test / PROBĂ BABINSKI
Babinski-Vaquez's syndrome / SINDROM BABINSKI-VAQUEZ
Babinski-Weil's test / TEST BABINSKI-WEIL, PROBĂ BABINSKI-WEIL
baby blues / BABY BLUES
Baccelli's sign / SEMN BACCELLI
bacill(a)emia / BACILEMIE
bacillar / BACILAR
bacillary / BACILAR
bacillary dysentery / DIZENTERIE BACILARĂ
bacillus / BACIL
Bacillus anthracis / BACILLUS ANTHRACIS
Bacillus tetani / BACILLUS TETANI
bacitracin / BACITRACINĂ
back cross / BACK CROSS
back scattering / RETRODIFUZIUNE
backbone / COLOANĂ VERTEBRALĂ
background (noise) / ZGOMOT DE FOND
backward / ARIERAT
bacteri(a)emia / BACTERIEMIE
bacteri(a)emic shock / ŞOC INFECŢIOS
bacterial / BACTERIAN
bacterial adhesion / ADERENŢĂ BACTERIANĂ

bacterial chromosome / CROMOZOM BACTERIAN
bacterial colony / COLONIE BACTERIANĂ
bacterial flora / FLORĂ MICROBIANĂ
bacterial meningitis / MENINGITĂ PURULENTĂ
bacterial nucleoid / NUCLEOID BACTERIAN
bacterial overgrowth syndrome / SINDROM DE CREŞTERE BACTERIANĂ EXCESIVĂ
bacterial transformation / TRANSFORMARE BACTERIANĂ
bacterial translocation / TRANSLOCAŢIE BACTERIANĂ
bacterial vaginosis / VAGINOZĂ BACTERIANĂ
bacterial variation / VARIAŢIE BACTERIANĂ
bactericidal / BACTERICID
bactericide / BACTERICID
bacterid / BACTERIDĂ
bacteriocins / BACTERIOCINE
bacteriological culture of semen / SPERMOCULTURĂ
bacteriological culture of urine / UROCULTURĂ
bacteriology / BACTERIOLOGIE
bacteriolysin / BACTERIOLIZINĂ
bacteriolysis / BACTERIOLIZĂ
bacteriolytic / BACTERIOLITIC
bacteriolytic serum / SER BACTERIOLITIC
bacteriopexic / BACTERIOPEXIC
bacteriophage / BACTERIOFAG
bacteriorhodopsin / BACTERIORODOPSINĂ
bacterioscopy / BACTERIOSCOPIE
bacteriostasis / BACTERIOPAUZĂ
bacteriostatic / BACTERIOSTATIC
bacteriotoxin / BACTERIOTOXINĂ
bacteriotropic / BACTERIOTROP
bacterium / BACTERIE
bacterium coli communi / BACTERIUM COLI COMMUNI
bacteriuria / BACTERIURIE
bacteroid / BACTERIOID
Bacteroides / BACTEROIDES
baculovirus / BACULOVIRUS
Baehr-Schiffrin's disease / BOALĂ BAEHR-SCHIFFRIN
bag of waters / PUNGA APELOR
bagasse worker lung / BAGASOZĂ
bagassosis / BAGASOZĂ
Baillarger's sign / SEMN BAILLARGER
bain-Marie / BAIN-MARIE
Bairnsdale's ulcer / ULCER BAIRNSDALE
Bakwin-Eiger's syndrome / SINDROM BAKWIN-EIGER, OSTEOCLAZIE FAMILIALĂ
balance / BILANŢ, BALANŢĂ, ECHILIBRU
balanced rehandling / REMANIERE ECHILIBRATĂ
balanitis / BALANITĂ
balanoposthites / BALANOPOSTITĂ
balanopreputial / BALANOPREPUŢIAL
balantidiasis / BALANTIDIAZĂ
balantidiosis / BALANTIDIAZĂ
Balantidium coli / BALANTIDIUM COLI
balbuties / BÂLBÂIALĂ
baldness / ALOPECIE, CALVIŢIE, CHELIE
Balfour's disease / BOALĂ BALFOUR, CLOROM
Balint's syndrome / SINDROM BALINT
Balkan nephropathy / NEFROPATIE ENDEMICĂ BALCANICĂ
Ballance's sign / SEMN BALLANCE
Ballet's sign / SEMN BALLET
Ballingall's disease / BOALĂ BALLINGALL
ballistocardiogram / VECTOBALISTOCARDIOGRAMĂ
ballistocardiography / BALISTOCARDIOGRAFIE, BALISTOCARDIOGRAMĂ
ballistophobia / BALISTOFOBIE
balloon / BALON
ballooning / BALONARE
ballooning degeneration / DEGENERESCENŢĂ BALONIZANTĂ
ballottement / BALOTARE
balneology / BALNEOLOGIE
balneotherapy / BALNEOTERAPIE
balneum / BAIE
balooning degeneration / ALTERARE BALONIZANTĂ
balsam / BALSAM
BALT / BALT
Bamatter's syndrome / SINDROM BAMATTER
Bamberger's disease / BOALĂ BAMBERGER
Bamle's disease / BOALĂ BAMLE
band / BANDĂ, FAŞĂ
band 3 protein / PROTEINĂ BANDA 3
band 4.1 protein / PROTEINĂ BANDA 4.1
band III / BANDA III
bandage / BANDAJ
banded chromosome / BENZI CROMOZOMIALE
Bang's disease / BOALĂ BANG
bank / BANCĂ
Bannister's disease / BOALĂ BANNISTER
Bannwarth's syndrome / SINDROM BANNWARTH
Banti's disease / ANEMIE BANTI
Banti's syndrome / SINDROM BANTI
bar / BAR
bar(a)esthesia / BARESTEZIE
Barakat's syndrome / SINDROM BARAKAT
baranesthesia / BARANESTEZIE
Bárány's caloric test / REACŢIE VESTIBULARĂ CALORICĂ, PROBĂ BÁRÁNY
Bárány's syndrome / SINDROM BÁRÁNY
Barber's dermatosis / DERMATOZĂ BARBER
Barber's disease / BOALĂ BARBER
barbital / BARBITAL
barbiturate / BARBITURIC
barbituric acid / ACID BARBITURIC, MALONILUREE
barbiturism / BARBITURISM
Barcoo's disease / BOALĂ BARCOO
Bardet-Biedl's syndrome / SINDROM BARDET-BIEDL
Bard's sign / SEMN BARD
baritosis / BARITOZĂ
barium / BARIU
barium lavage / LAVAJ BARITAT
Barlow's disease / BOALĂ BARLOW, OSTEOPATIE HEMORAGICĂ PRIMITIVĂ
Barlow's syndrome / SINDROM BARLOW
Barmah Forest virus / VIRUS BARMAH FOREST
barometric pressure / PRESIUNE BAROMETRICĂ
Baron's sign / SEMN BARON
baroreceptor / BARORECEPTOR
barosensitivity / BAROSENSIBILITATE
barotrauma / BAROTRAUMATISM, BAROTRAUMĂ
Barraquer-Simons' disease / BOALĂ BARRAQUER-SIMONS
barrel chest / TORACE ÎN BUTOI
Barré-Liéou's syndrome / SINDROM BARRÉ-LIÉOU
Barré's piramidal signs / PROBĂ BARRÉ

Barré's sign / SEMN BARRÉ
Barrett's (o)esophagus / ESOFAG BARRETT
Barrett's syndrome / SINDROM BARRETT
Barrett's ulcer / ULCER BARRETT
Barr's chromatin body / CORPUSCUL BARR
Barr's syndrome / SINDROM BARR
Bartenwerfer's syndrome / SINDROM BARTENWERFER
bartholinitis / BARTOLINITĂ
Bartholin's gland / GLANDĂ BARTHOLIN
Bartonella baciliformis / BARTONELLA BACILIFORMIS
bartonellosis / BARTONELOZĂ
Bartter's syndrome / SINDROM BARTTER
barytosis / BARITOZĂ
basal / BAZAL
basal cell carcinoma / CARCINOM BAZOCELULAR, EPITELIOM BAZOCELULAR
basal corpuscle / CORPUSCUL BAZAL
basal ganglia / GANGLIONI BAZALI, NUCLEI BAZALI, NUCLEI CENUŞII CENTRALI
basal granule / CORPUSCUL BAZAL
basal metabolism / METABOLISM BAZAL
basal temperature / TEMPERATURĂ BAZALĂ
basal vein / VENĂ BAZALĂ
basalioma / BAZALIOM
base / BAZĂ
Basedow-Graves' disease / BOALĂ BASEDOW-GRAVES
basedowian / BASEDOWIAN
Basedow's disease / BOALĂ BASEDOW
Basedow's goiter / GUŞĂ BASEDOWIFIATĂ
Basedow's sign / SEMN BASEDOW
Basel's disease / BOALĂ BASEL
basement lamina / LAMĂ BAZALĂ
basement membrane / MEMBRANĂ BAZALĂ
basilar / BAZILAR
basilar artery / ARTERĂ BAZILARĂ
basilar impression / IMPRESIUNE BAZILARĂ
basilar membrane / MEMBRANĂ BAZILARĂ
basilic vein / VENĂ BAZILICĂ
basion / BASION
basiotribe / BAZIOTRIB
basivertebral / BAZIVERTEBRAL
basivertebral veins / VENE BAZIVERTEBRALE
basket cell / CELULĂ ÎN COŞULEŢ, CELULĂ MIOEPI- TELIALĂ
basocellular / BAZOCELULAR
basophil / BAZOFIL
basophiles degranulation test / TEST DE DEGRANULARE A BAZOFILELOR
basophilia / BAZOFILIE
basophilic / BAZOFIL
basophilic granulocytosis / GRANULOCITOZĂ BAZOFILICĂ
basosquamous carcinoma / CARCINOM INTERMEDIAR, EPITELIOM INTERMEDIAR
Bass' syndrome / SINDROM BASS, SINDROM BRAHIMEZODACTILIE-DISPLAZIE UNGVEALĂ
Bassen-Kornzweig's syndrome / SINDROM BASSEN-KORNZWEIG
Bassini operation / OPERAŢIE BASSINI
Bassler's sign / SEMN BASSLER
Bastedo's sign / SEMN BASTEDO
Bateman's disease / BOALĂ BATEMAN
bath / BAIE
bathmotropic / BATMOTROP
bathmotropism / BATMOTROPISM
bathy(a)esthesia / BATIESTEZIE
Batten-Mayou's disease / BOALĂ BATTEN-MAYOU
Batten's disease / BOALĂ BATTEN
battered child syndrome / SINDROM DE COPIL BĂTUT
Batter's syndrome / HIPOKALIEMIE CRONICĂ FAMILIALĂ CU HIPERKALIURIE
Battle's sign / SEMN BATTLE
Bauer's test / TEST BAUER, PROBĂ BAUER, PROBĂ DE GALACTOZURIE PROVOCATĂ
Bauvieux's syndrome / SINDROM BAUVIEUX
Bayer's test / TEST BAYER
Bayle's disease / BOALĂ BAYLE
Bazex' paraneoplasic acrokeratosis / ACROKERATOZĂ PARANEOPLAZICĂ
Bazex' syndrome / SINDROM BAZEX
Bazy's disease / BOALĂ BAZY
Bazy's disease / HIDRONEFROZĂ CONGENITALĂ INTERMITENTĂ
Bazy's points / PUNCTE BAZY
Bazy's sign / SEMN BAZY
B-cell / CELULĂ B
BCG vaccine / VACCIN BCG
beaked osteophyte / CIOC DE PAPAGAL
Beals' syndrome / SINDROM BEALS, AURICULO-OSTEODISPLAZIE
Beals-Hecht's syndrome / SINDROM BEALS-HECHT
Bearn-Kunkel-Slater's syndrome / SINDROM BEARN-KUNKEL-SLATER
beat / BĂTAIE
Beaunis' syndrome / SINDROM BEAUNIS
Beau's syndrome / SINDROM BEAU
Beauvais' disease / BOALĂ BEAUVAIS
Beauvieux' disease / BOALĂ BEAUVIEUX
Bechterev's reaction / REACBAIE BECHTEREV
Bechterew-Mendel's sign / SEMN BECHTEREW-MENDEL
Bechterew's disease / BOALĂ BECHTEREW, TEST BECHTEREW
Bechterew's nucleus / NUCLEU BECHTEREW
Bechterew's sign / SEMN BECHTEREW
Becker's sign / SEMN BECKER
Beck's triad / TRIADĂ BECK
Beckwith-Wiedemann's syndrome / SINDROM BECKWITH-WIEDEMANN
Béclard's sign / SEMN BéCLARD
becquerel / BECQUEREL
bed / PAT
Bednar's aphthae / AFTE BEDNAR
bedridden / GRABATAR
bedsore / ESCARĂ DE DECUBIT, ULCER DE DECUBIT
bedwetting / ENUREZIS
Beevor's sign / SEMN BEEVOR
behaviorism / BEHAVIORISM
behaviour / COMPORTAMENT
behaviour therapy / TERAPIE COMPORTAMENTALĂ
Behçet's disease / BOALĂ BEHÇET
Behçet's syndrome / SINDROM BEHÇET
Béhier-Hardy's sign / SEMN BéHIER-HARDY
Behring's law / LEGEA BEHRING
Behr's disease / BOALĂ BEHR

Behr's syndrome / SINDROM BEHR
bel / BEL
belching / ERUCTAŢIE, RâGâIALĂ
belladona / BELLADONĂ
Bell-Magendie law / LEGEA BELL-MAGENDIE
Bell's law / LEGEA BELL
Bell's palsy / PARALIZIE BELL
Bell's sign / SEMN BELL
belly / VENTER
Bence-Jones' protein / PROTEINĂ BENCE-JONES
Bence-Jones' reaction / REACŢIE BENCE-JONES
benediction hand / MÂNĂ CUBITALĂ
Benedict's solution / SOLUŢIE BENEDICT
Benedikt's disease / BOALĂ BENEDIKT
Benedikt's syndrome / SINDROM BENEDIKT
benign / BENIGN
benign chronic familial pemphigus / PEMFIGUS CRONIC BENIGN FAMILIAL
benign familial recurrent cholestasis / COLESTAZĂ RECURENTĂ BENIGNĂ
benign monoclonal gammopathy / GAMAPATIE MONOCLONALĂ BENIGNĂ
benign monoclonal gammopathy / GLOBULINEMIE MONOCLONALĂ BENIGNĂ
benign prostatic hypertrophy / HIPERTROFIE PROSTATICĂ
benign tumour / TUMORĂ BENIGNĂ
benignity / BENIGNITATE
Benkiser sindrome / SINDROM BENKISER
Bennett's fracture / FRACTURĂ BENNETT
Bennhold test / PROBĂ BENNHOLD
Benson's disease / BOALĂ BENSON
bentiromide test / TEST CU BENTIROMIDĂ
benzene / BENZEN
benzidine / BENZIDINĂ
benzodiazepine compounds / BENZODIAZEPINE
benzoic acid / ACID BENZOIC
benzolism / BENZENISM, BENZOLISM
Berger's disease / BOALĂ BERGER
Berger's sign / SEMN BERGER
Bergman's sign / SEMN BERGMAN
Bergonié-Tribondeau law / LEGEA BERGONIÉ-TRIBONDEAU
beriberi / BERIBERI, BOALĂ BERIBERI
Berlin's disease / SINDROM BERLIN
Bernard's test / TEST BERNARD
Bernard-Sergent's syndrome / SINDROMUL BERNARD-SERGENT
Bernard-Soulier's syndrome / SINDROM BERNARD-SOULIER, SINDROMul PLACHETELOR GIGANTE, DISTROFIE TROMBOCITARĂ HEMORAGICĂ CONGENITALĂ
Bernhardt's disease / BOALĂ BERNHARDT
Bernheim's syndrome / SINDROM BERNHEIM
Bernstein's test / TEST BERNSTEIN, TEST DE INFUZIE ACIDĂ ESOFAGIANĂ
Berthelot's test / TEST BERTHELOT
Bertolotti's syndrome / SINDROM BERTOLOTTI
berylliosis / BERILIOZĂ
Besnier-Boeck-Schaumann's disease / BOALĂ BESNIER-BOECK-SCHAUMANN
Besnier-Kaposi-Libman-Sacks' disease / BOALĂ BESNIER-KAPOSI-LIBMAN-SACKS
Besnier's prurigo / PRURIGO BESNIER
Bespaloff's sign / SEMN BESPALOFF
Bessel-Hagen's disease / BOALĂ BESSEL-HAGEN
bestiality / BESTIALITATE
Best's disease / BOALĂ BEST
beta cells / CELULE BETA
beta lipoprotein / BETALIPOPROTEINĂ
beta radiation / RADIAŢIE BETA
beta rhythm / RITM BETA
beta-adrenergic / BETA-ADRENERGIC
betablocker / BETABLOCANT
beta-blocker stimulation test / PROBĂ DE STIMULARE CU b-BLOCANTE
betacellulin / BETACELULINĂ
betaglobulin / BETAGLOBULINĂ
Betaherpesviridae / BETAHERPESVIRIDAE
betaine / BETAINĂ
betalactam antibiotics / BETALACTAMINE
betalactamase / BETALACTAMAZĂ
betalactame / BETALACTAM
betalipotropin / BETALIPOTROPINĂ
betamimetic / BETAMIMETIC
beta-ray therapy / BETATERAPIE
betastimulant. / BETASTIMULANT
betatron / BETATRON
Betz' cell / CELULĂ BETZ
Beuren's syndrome / SINDROM BEUREN
Beurmann-Gougerot's disease / BOALĂ BEURMANN-GOUGEROT
bezoar / BEZOAR
Bezold's sign / SEMN BEZOLD
Bianchi's syndrome / SINDROM BIANCHI
biblock / BIBLOC
bicarbonate / BICARBONAT
bicatenary / BICATENAR
biceps / BICEPS
biceps muscle of arm / MUŞCHI BICEPS BRAHIAL
biceps muscle of thigh / MUŞCHI BICEPS FEMURAL
biceps reflex / REFLEX BICIPITAL
Bichat's fat pad / BULĂ GRĂSOASĂ BICHAT
bicipital / BICIPITAL
Bickers-Adams' syndrome / SINDROM BICKERS-ADAMS
biclonal gammapathy / DISGLOBULINEMIE BICLONALĂ, GAMAPATIE BICLONALĂ
bicuspid / BICUSPID
bicuspid valvular anomaly / BICUSPIDIE
Biederman's sign / SEMN BIEDERMAN
Bielschowsky-Jansky's disease / BOALĂ BIELSCHOWSKY-JANSKY
Bielschowsky's sign / SEMN BIELSCHOWSKY
Bielschowsky's test / TEST BIELSCHOWSKY
Biemond's syndrome / SINDROM BIEMOND
Biermer's disease / BOALĂ BIERMER
Biermer's sign / SEMN BIERMER
Biernacki's sign / SEMN BIERNACKI
Biett's disease / BOALĂ BIETT
bifactorial inheritance / EREDITATE BIFACTORIALĂ
bifid / BIFID
bifocal / BIFOCAL
bigeminal pulse / PULS BIGEMINAT
bigeminy / BIGEMINISM
Biggs-Douglas' test / TEST BIGGS-DOUGLAS
Biglieri's syndrome / SINDROM BIGLIERI
biguanide / BIGUANIDĂ

Bikele's sign / SEMN BIKELE
bilateral / BILATERAL
bilateral bundle branch block / BIBLOC
bilateral symmetry / SIMETRIE BILATERALĂ
bile / BILĂ
bile acids / ACIZI BILIARI
bile canaliculus / CANALICUL BILIAR
bile pigments / PIGMENŢI BILIARI
bile salt / SARE BILIARĂ
bile salts / SĂRURI BILIARE
Bilharzia / BILHARZIA
bilharziasis / BILHARZIOZĂ
bilharziosis / BILHARZIOZĂ
biliary / BILIAR
biliary acid / ACID BILIAR
biliary diskinesia / DISCHINEZIE BILIARĂ
biliary lithiasis / LITIAZĂ BILIARĂ
biliary pigment test / TEST PENTRU PIGMENŢI BILIARI
bilifuscin / BILIFUSCINĂ
bilin / BILINĂ
bilious / BILIOS
bilirubin / BILIRUBINĂ
bilirubin(a)emia / BILIRUBINEMIE
bilirubinuria / BILIRUBINURIE
biliverdin / BILIVERDINĂ
Billroth's disease / BOALĂ BILLROTH
Billroth's operation / OPERAŢIE BILLROTH
Billroth's syndrome / SINDROM BILLROTH
Billroth-Winiwarter's disease / BOALĂ BILLROTH-WINIWARTER
bilobectomy / BILOBECTOMIE
bilocular / BILOCULAR
bimanual / BIMANUAL
binary / BINAR
binary fission / FIZIPARITATE, SCIZIPARITATE
Binda's sign / SEMN BINDA
binding protein / BINDING PROTEIN, PROTEINĂ DE LEGARE
Bindley-Johnson's syndrome / SINDROM BINDLEY-JOHNSON
Binet's test / TEST BINET
Binet-Simon test / PROBĂ BINET-SIMON
Bing-Horton's syndrome / SINDROM BING-HORTON
Bing-Neel's syndrome / SINDROM BING-NEEL
Bing's entotic test / TEST BING-AUBRY
binocular / BINOCULAR
Binswanger's dementia / DEMENŢĂ BINSWANGER
Binswanger's disease / BOALĂ BINSWANGER, ENCEFALOPATIE BINSWANGER
Binswanger's syndrome / SINDROM BINSWANGER
bioacoustics / BIOACUSTICĂ
bioactive / BIOACTIV
bioartificial / BIOARTIFICIAL
bioartificial distributor / BIODISTRIBUTOR
bioastronautics / BIOASTRONAUTICĂ
bioavailability / BIODISPONIBILITATE, DISPONIBILITATE BIOLOGICĂ A MEDICAMENTELOR
biocalorimetry / BIOCALORIMETRIE
biocatalyst / BIOCATALIZATOR
biocenose / BIOCENOZĂ
biochemical evolution / EVOLUŢIE BIOCHIMICĂ
biochemistry / BIOCHIMIE
bioclimatology / BIOCLIMATOLOGIE
biocompatibility / BIOCOMPATIBILITATE
biocompatible / BIOCOMPATIBIL
biocybernetics / BIOCIBERNETICĂ
biocycle / BIOCICLU
biodegradable / BIODEGRADABIL
biodegradation / BIODEGRADARE
bioelectricity / BIOELECTRICITATE
bioelectrogenesis / BIOELECTROGENEZĂ
bioelement / BIOELEMENT
bioenergetics / BIOENERGETICĂ
bioenergy / BIOENERGIE
bioengineering / BIOINGINERIE
bioethics / BIOETICĂ
biofeedback / BIOFEEDBACK
biofiltration / BIOFILTRARE
bioflavonoid / BIOFLAVONOID
biogenesis / BIOGENEZĂ
biogenic amines / AMINE BIOGENE
bioinformatics / BIOINFORMATICĂ
bioinformation / BIOINFORMAŢIE
biologic dosage / DOZARE BIOLOGICĂ
biologic dose / DOZĂ BIOLOGICĂ
biologic test / PROBĂ BIOLOGICĂ
biological age / VÂRSTĂ BIOLOGICĂ
biological flap / LAMBOU BIOLOGIC
biological system / SISTEM BIOLOGIC
biological turnover / REÎNNOIRE BIOLOGICĂ
biology / BIOLOGIE
bioluminescence / BIOLUMINESCENŢĂ
biomass / BIOMASĂ
biomaterial / BIOMATERIAL
biomechanics / BIOMECANICĂ
biomedicine / BIOMEDICINĂ
biometeorology / BIOMETEOROLOGIE
biometrics / BIOMETRIE
biometry / BIOMETRIE
biomicroscope / BIOMICROSCOP
bionics / BIONICĂ
biophysics / BIOFIZICĂ
biopolymers / BIOPOLIMERI
biopotential / BIOPOTENŢIAL
bioprosthesis / BIOPROTEZĂ
bioprosthetic valve / VALVĂ BIOPROTETICĂ
biopsy / BIOPSIE
biopsy puncture / PUNCŢIE-BIOPSIE
biopterin / BIOPTERINĂ
bioptome / BIOPTOM
bioreactor / BIOREACTOR
biorhythm / BIORITM, RITM BIOLOGIC
biorhythmology / BIORITMOLOGIE
biosensor / BIOCAPTOR, BIOSENZOR
biosmosis / BIOSMOZĂ
biosphere / BIOSFERĂ
biostatistics / BIOSTATISTICĂ
biostimulant / BIOSTIMULATOR
biosynthesis / BIOSINTEZĂ
biosystem / BIOSISTEM
biotaxis / BIOTAXIE
biotechnology / BIOTEHNOLOGIE
bioterrorism / BIOTERORISM
biotest / BIOTEST
biotherapy / BIOTERAPIE

biotic / BIOTIC
biotin / BIOTINĂ
biotonicity / BIOTONUS
biotonus / BIOTONUS
biotope / BIOTOP
biotransformation / BIOTRANSFORMARE
Biot's law / LEGEA BIOT
Biot's respiration / RESPIRAŢIE BIOT
biotype / BIOTIP
biotyping / BIOTIPARE
biotypology / BIOTIPOLOGIE
biovular / BIOVULAR
bioxide / BIOXID
biparental inheritance / EREDITATE CONVERGENTĂ
biped / BIPED
biphosphonate / BIFOSFONAT
biphotonic absorptiometry / ABSORBŢIOMETRIE BIFOTONICĂ
bipolar / BIPOLAR
bipolar affective disorder / TULBURARE AFECTIVĂ BIPOLARĂ
bipolar depression / DEPRESIE BIPOLARĂ
bipolar disorder / PSIHOZĂ BIPOLARĂ
bipolar neuron / NEURON BIPOLAR
Birber-Jianu operation / OPERAŢIE BIRBER-JIANU
Bird's sign / SEMN BIRD
birth-rate / NATALITATE
bisalbumin(a)emia / BISALBUMINEMIE
bisexuality / BISEXUALITATE
bismuth / BISMUT
bistoury / BISTURIU
bite / MUŞCĂTURĂ
Bitot's disease / BOALĂ BITOT
Bitot's spots or patches / PETE BITOT
Bittorf's reaction / REACŢIE BITTORF
biuret reaction / REACŢla BIURETULUI
bivalent / BIVALENT
bivitelline / BIVITELIN
Bixler's syndrome / SINDROM BIXLER
Bjerrum's scotoma / SCOTOM BJERRUM
Björk's syndrome / SINDROM BJöRK
Björnstad's syndrome / SINDROM BJöRNSTAD
Björum's disease / BOALĂ BJöRUM
BK virus / VIRUS BK
black box / CUTIE NEAGRĂ
black head / COMEDON
black tongue / LIMBĂ NEAGRĂ
Blackberg-Wanger's test / TEST BLACKBERG-WANGER
Blackfan-Diamond's disease / BOALĂ BLACKFAN-DIAMOND
Blackfan-Diamond's syndrome / SINDROM BLACKFAN-DIAMOND
blackfly disease / BOALA MUŞTEI NEGRE
bladder / VEZICĂ
bladder automatism / AUTOMATISM VEZICAL
bladder distension / GLOB VEZICAL
bladder exstrophy / EXSTROFIE VEZICALĂ
bladder neck obstruction / BOALA COLULUI VEZICAL
bladder stones / LITIAZĂ VEZICALĂ
bladder wall muscle / MUŞCHI DETRUSOR AL VEZICII
Bland-White-Garland's syndrome / SINDROM BLAND-WHITE-GARLAND
blast / BLAST
blast cell / CELULĂ BLASTICĂ
blastema / BLASTEM
blastoc(o)ele / BLASTOCEL
blastocyst / BLASTOCIST
blastoderm / BLASTODERM
blastogenesis / BLASTOGENEZĂ
blastogenic factor / FACTOR BLASTOGENIC
blastoma / BLASTOM
blastomere / BLASTOMER
Blastomyces / BLASTOMYCES
blastomycosis / BLASTOMICOZĂ
blastosis / BLASTOZĂ
blastula / BLASTULĂ
bleb / PUSTULĂ
bleeding / HEMORAGIE, SÂNGERARE
bleeding time / TIMP DE SâNGERARE
blepharitis / BLEFARITĂ
blepharochalasis / BLEFAROCHALASIS
blepharo-conjunctivitis / BLEFAROCONJUNCTIVITĂ
blepharonasofacial syndrome / SINDROM BLEFARO-NAZO-FACIAL
blepharophimosis / BLEFAROFIMOZĂ
blepharoplast / BLEFAROPLAST
blepharoplasty / BLEFAROPLASTIE
blepharoptosis / BLEFAROPTOZĂ, PTOZĂ PALPEBRALĂ
blepharorrhaphy / BLEFARORAFIE
blepharospasm / BLEFAROSPASM
blepharotic / BLEFAROTIC
blind loop syndrome / SINDROM DE ANSĂ OARBĂ
blind spot / PAPILĂ OPTICĂ, PATĂ OARBĂ
blind spot syndrome / SINDROMUL PETEI OARBE
blind test / SIMPLU ORB, TEST ÎN ORB
blinded eye / OCLUZIE OCULARĂ
blindness / CECITATE
blindness / ORBIRE
blindness eclipse / ECLIPSĂ VIZUALĂ
blinking / CLIPIRE
blinking reflex / REFLEX DE CLIPIRE
blister / BULĂ
Bloch reaction / REACŢIE BLOCH
block / BLOC
blockage / BLOCAJ
blocking / BARAJ
blocking test / TEST DE BARAJ
blood / SÂNGE
blood carrying flap / LAMBOU LOCAL
blood cells count / HEMOGRAMĂ
blood circulation / CIRCULAŢIE SANGUINĂ
blood coagulation / COAGULAREA SÂNGELUI
blood compatibility / COMPATIBILITATE SANGUINĂ
blood cytopenia / HEMOCITOPENIE
blood fibrinogen / FIBRINOGENEMIE
blood flow / FLUX SANGUIN
blood group / GRUP SANGUIN
blood group antigens / ANTIGENI DE GRUP SANGUIN
blood group systems / SISTEME ALE GRUPELOR SANGUINE
blood incompatibility / INCOMPATIBILITATE SANGUINĂ
blood pressure / TENSIUNE ARTERIALĂ
blood product / PRODUS SANGUIN
blood pump / POMPĂ DE SÂNGE
blood serum / SER SANGUIN
blood test / TEST SANGUIN
blood volume / VOLEMIE, VOLUM SANGUIN, MASĂ SANGUINĂ

blood-air barrier / BARIERĂ ALVEOLOCAPILARĂ
blood-brain barrier / BARIERĂ HEMATOENCEFALICĂ
Bloodgood's disease / BOALĂ BLOODGOOD
bloodletting / SÂNGERARE
bloody hydarthrosis / HEMO-HIDARTROZE
Bloom's disease / SINDROM BLOOM
blotting / BLOTTING
Blount's disease / BOALĂ BLOUNT
blue / ALBASTRU
blue n(a)evus / MELANOFIBROM, NEV ALBASTRU AL LUI MAX TIÈCHE
blue rubber bleb nevus / SINDROM AL VEZICULEI ALBASTRE ELASTICE
blue rubber bleb nevus / SINDROM BEAN
blue sclerae / SCLERE ALBASTRE
blue sclerae disease / BOALA SCLERELOR ALBASTRE
blue toe syndrome / SINDROMUL DEGETULUI ALBASTRU
Blumberg's sign / SEMN BLUMBERG
Blumenthal's disease / BOALĂ BLUMENTHAL
Blumer's adenopathy / ADENOPATIE BLUMER
Blum's sign / SEMN BLUM
Bocca's test / TEST BOCCA
Bock's tubercle / TUBERCUL BOCK
Bodansky unit / UNITATE BODANSKY
body / CORP
body building / MUSCULAŢIE
body image / SCHEMĂ CORPORALĂ
body mass index / INDICE DE MASĂ CORPORALĂ
body of vertebra / CORP VERTEBRAL
body schema / SCHEMĂ CORPORALĂ
body temperature / TEMPERATURĂ CORPORALĂ
Boeck's syndrome / SINDROM BOECK
Boerhaave's syndrome / SINDROM BOERHAAVE
Bogdan-Buday's disease / BOALĂ BOGDAN-BUDAY
Bogorad's syndrome / SINDROM BOGORAD
Bohr effect / EFECT BOHR
Boinet's sign / SEMN BOINET
Bolivian h(a)emorrhagic fever / FEBRĂ HEMORAGICĂ DE BOLIVIA
Bollack's sign / SEMN BOLLACK
bolus / BOLUS
bomb / BOMBĂ
bombesin / BOMBEZINĂ
Bonain's solution / SOLUŢIE BONAIN
bond / LEGĂTURĂ
Bonduelle's disease / BOALĂ BONDUELLE
bone / OS
bone absorptiometry / ABSORBŢIOMETRIE OSOASĂ
bone age / VÂRSTĂ OSOASĂ
bone canaliculi / CANALICULE OSOASE
bone cancer / CANCER OSOS
bone dysplasia / DISPLAZIE OSOASĂ
bone dystrophy / DISTROFIE OSOSĂ
bone fracture threshold / PRAG DE FRACTURĂ
bone Gla protein / OSTEOCALCINĂ
bone lacune / LACUNĂ OSTEOCITARĂ
bone marrow / MĂDUVA OSOASĂ
bone marrow biopsy / BIOPSIE MEDULARĂ
bone metabolism markers / MARCHERI AI METABOLISMULUI OSOS
bone phlegmon / OSTEOFLEGMON
bone remodeling / REMODELARE OSOASĂ
Bongiovanni's syndrome / SINDROM BONGIOVANNI
Bonhoeffer's sign / SEMN BONHOEFFER
Bonieland's disease / BOALĂ BONIELAND
Bonnet-Blanc-Dechaume's syndrome / SINDROM BONNET-BLANC-DECHAUME
Bonnet-Charles's syndrome / SINDROM BONNET-CHARLES
Bonnet's sign / SEMN BONNET
Bonnevie-Ullrich's syndrome / SINDROM BONNEVIE-ULLRICH
Bonnier's sign / SEMN BONNIER
Bonnier's syndrome / SINDROM BONNIER
bony / OSOS
bony labyrinth / VESTIBUL OSOS
Böök's syndrome / SINDROM BÖÖK
booster dose / RAPEL
BOR syndrome / SINDROM BOR
borborygmus / BORBORIGM
border / MARGINE
Borderline disease / BOALĂ BORDERLINE
borderline hypertension / HIPERTENSIUNE ARTERIALĂ DE GRANIŢĂ
borderline lesion / LEZIUNE DE FRONTIERĂ
borderline personality disorder / PERSONALITATE BORDERLINE
borderline state / STARE LIMITĂ
Bordetella / BORDETELLA
Bordetella pertussis / BORDETELLA PERTUSSIS
Bordet-Gengou's bacillus / BACIL BORDET-GENGOU
Bordet-Gengou's reaction / REACŢIE BORDET-GENGOU
Bordet-Wassermann's reaction / REACŢIE BORDET-WASSERMANN
boric acid / ACID BORIC
borism / BORISM
Börjeson-Forssman-Lehmann's syndrome / SINDROM BÖRJESON-FORSSMAN-LEHMANN
Borna disease / BOALĂ DIN BORNA
Bornholm disease / BOALĂ DIN BORNHOLM
Bornstein's principie / PRINCIPIU BORNSTEIN
boron / BOR
Borrelia / BORRELIA
Borsieri's sign / SEMN BORSIERI
boss / BOSĂ
Boston's sign / SEMN BOSTON
Bosviel's disease / BOALĂ BOSVIEL, APOPLEXIA LUETEI
Botallo's ductus / CANAL BOTALLO
Botallo's foramen / ORIFICIU BOTALLO
botriocephaliasis / BOTRIOCEFALOZĂ
botriocephalus / BOTRIOCEFAL
botryomycoma / BOTRIOMICOM
botryomycosis / BOTRIOMICOZĂ
bottled food disease / BOALA CONSERVELOR
botulinal toxin / TOXINĂ BOTULINICĂ
botulinum toxin / TOXINĂ BOTULINICĂ
botulinus toxin / TOXINĂ BOTULINICĂ
botulism / BOTULISM
BOU syndrome / SINDROM BOU
Bouchard's disease / BOALĂ BOUCHARD
Bouchard's nodes / NODULI BOUCHARD
Bouchet's disease / BOALĂ BOUCHET
bougie / BUJIE
Bouillaud's sign / SEMN BOUILLAUD
Bouillaud's syndrome / SINDROM BOUILLAUD
Bouillaud-Sokolsky's disease / BOALĂ BOUILLAUD-SOKOLSKY

bound water / APĂ LEGATĂ
Bourneville's disease / BOALĂ BOURNEVILLE.
boutonneuse fever / FEBRĂ BUTONOASĂ
bouts of coughing / CHINTĂ (DE TUSE)
Bouveret-Hoffmann's disease / BOALĂ BOUVERET-HOFFMANN
Bouveret's disease / BOALĂ BOUVERET, TAHICARDIE PAROXISTICĂ SUPRAVENTRICULARĂ ESENŢIALĂ
Bouveret's sign / SEMN BOUVERET
Bouveret's syndrome / SINDROM BOUVERET
bovarysm / BOVARISM
bovine leuk(a)emia virus / VIRUS AL LEUCEMIEI BOVINE
bowel / INTESTIN
bowel noise / BORBORIGM
Bowen's disease / BOALĂ BOWEN
Bowen's precancerous dermatosis / DERMATOZĂ PRECANCEROASĂ BOWEN
Bowmann's membrane / MEMBRANĂ BOWMANN
Bowman's capsule / CAPSULĂ BOWMAN
boxer's fracture / FRACTURA BOXERILOR
Boyce sign / SEMN BOYCE
Boyden's meal / PROBĂ BOYDEN, PRÂNZ BOYDEN
Bozzolo's disease / BOALĂ BOZZOLO
Bozzolo's sign / SEMN BOZZOLO
brachial / BRAHIAL
brachial artery / ARTERĂ BRAHIALĂ
brachial axillary lymph nodes / NODULI AXILARI BRAHIALI
brachial muscle / MUŞCHI BRAHIAL
brachial plexus / PLEX BRAHIAL
brachial veins / VENE BRAHIALE
brachialgia / BRAHIALGIE
brachiocephalic / BRAHIOCEFALIC
brachiocephalic trunk / ARTERĂ NENUMITĂ, TRUNCHI BRAHIOCEFALIC
brachioradial muscle / MUŞCHI BRAHIORADIAL
brachiotomy / BRAHIOTOMIE
brachy(o)esophagus / BRAHIESOFAG
brachycephalia / BRAHICEFALIE
brachycephaly / BRAHICEFALIE
brachyclinodactyly / BRAHICLINODACTILIE
brachydactyly / BRAHIDACTILIE
brachygnathia / BRAHIGNAŢIE
brachymelia / BRAHIMELIE
brachyphalangia / BRAHIFALANGIE
brachytherapy / BRAHITERAPIE
bracysyndactyly / BRAHISINDACTILIE
bradyaesthesia / BRADIESTEZIE
bradyarrhythmia / BRADIARITMIE
bradyarthria / BRADIARTRIE
bradycardia / BRADICARDIE
bradycardia-tachycardia syndrome / SINDROM BRADICARDIE-TAHICARDIE
bradydiastole / BRADIDIASTOLIE
bradykinesis / BRADIKINEZIE
bradykinin / BRADIKININĂ
bradylalia / BRADILALIE
bradypepsia / BRADIPEPSIE
bradyphasia / BRADIFAZIE
bradyphemia / BRADIFEMIE
bradyphrenia / BRADIFRENIE, BRADIPSIHIE
bradypn(o)ea / BRADIPNEE
bradypsychia / VISCOZITATE MENTALĂ
bradysphygmia / BRADISFIGMIE
Braille / SCRIERE BRAILLE
Brailsford's disease / BOALĂ BRAILSFORD
brain / CREIER
brain attack / ACCIDENT VASCULAR CEREBRAL
brain death / MOARTE CEREBRALĂ
brain eclipse / ECLIPSĂ CEREBRALĂ
brain natriuretic peptide / PEPTID CEREBRAL NATRIURETIC
brain stem / TRUNCHI CEREBRAL
Brain-Croft syndrome / SINDROM BRAIN-CROFT
brainstem evoked responses / POTENŢIALE EVOCATE
branchial arch / ARC BRANHIAL
branchial cyst / CHIST BRANHIAL
Branham's sign / SEMN BRANHAM
Brasdor's sign / SEMN BRASDOR
Braunwald's sign / SEMN BRAUNWALD
Braxton Hicks's sign / SEMN BRAXTON HICKS
BRCA / BRCA
breakbone fever / DENGĂ
breaking / RUPTURĂ
breast / SÂN, MAMELĂ
breast cancer / CANCER MAMAR, CANCER DE SÂN
breath / HALENĂ, INSPIR
breathing / RESPIRAŢIE
breeding / REPRODUCERE
bregma / BREGMA
bremsstrahlung / RADIAŢIE DE FRÂNARE
Brennemann's syndrome / SINDROM BRENNEMANN
Brenner's tumour / TUMORĂ BRENNER
Bret's syndrome / SINDROM JANUS
brief recurrent depression / DEPRESIE RECURENTĂ SCURTĂ
Brill's disease / BOALĂ BRILL, BOALĂ BRILL-ZINSSER
Brill-Symmers' disease / LIMFOM GIGANTOFOLICULAR
Brill-Symmers' syndrome / BOALĂ BRILL-SYMMERS
Brill-Zinsser's disease / TIFOS RESURGENT
Brinton's disease / BOALĂ BRINTON
Briquet's syndrome / SINDROM BRIQUET
Brissaud-Marie's syndrome / SINDROM BRISSAUD-MARIE
Bristowe's syndrome / SINDROM BRISTOWE, SINDROM DE CORP CALOS
broad foot / PICIOR ÎN EVANTAI
Broadbent's apoplexy / INUNDAŢIE VENTRICULARĂ
Broadbent's sign / SEMN BROADBENT
Broca's aphasia / AFAZIE BROCA
Broca's disease / BOALĂ BROCA
Brockenbrough's sign / SEMN BROCKENBROUGH
Brock's sign / SEMN BROCK
Brock's syndrome / SINDROM BROCK
Brodie's disease / BOALĂ BRODIE
Brodie's tumour / TUMORĂ BRODIE
Brodie-Trendelenburg's test / PROBĂ BRODIE-TRENDELENBURG
Brodmann's areas / ARII BRODMANN
bromatology / BROMATOLOGIE
bromelin / BROMELINĂ
bromhidrosis / BROMHIDROZĂ
bromides / BROMURI
bromine / BROM
brominism / BROMISM
bromocriptin / BROMOCRIPTINĂ
bromoderma / BROMIDĂ

bromsulphthalein / BROMSULFONFTALEINĂ
bronchial breathing murmur / SUFLU TUBAR
bronchial lithiasis / LITIAZĂ BRONŞICĂ
bronchial veins / VENE BRONHICE
bronchic stimulation test / PROBĂ DE PROVOCARE BRONŞICĂ ŞI RESPIRATORIE
bronchiectasis / BOALĂ BRONŞIECTAZIANTĂ, BRONŞECTAZIE, DILATAŢIE A BRONŞIILOR
bronchioalveolar carcinoma / ADENOCARCINOM BRONHIOALVEOLAR
bronchioalveolitis / BRONŞIOLOALVEOLITĂ
bronchiole / BRONHIOLĂ
bronchiolitis / BRONŞIOLITĂ
bronchiolysis / BRONHIOLIZĂ
bronchitis / BRONŞITĂ
bronchoalveolar lavage / LAVAJ BRONHO-ALVEOLAR
bronchoalveolitis / BRONHOALVEOLITĂ
bronchocele / BRONHOCEL
bronchoconstriction / BRONHOCONSTRICŢIE
bronchoconstrictor / BRONHOCONSTRICTOR
bronchodilation / BRONHODILATAŢIE
bronchodilator / BRONHODILATATOR
bronchoesophageal muscle / MUŞCHI BRONHOESOFAGIAN
bronchogenic cancer / CANCER BRONHOPULMONAR, CANCER BRONŞIC
bronchogenic carcinoma / CARCINOM BRONŞIC
bronchography / BRONHOGRAFIE
broncholithe / BRONHOLIT
broncholithiasis / BRONHOLITIAZĂ
bronchopathy / BRONHOPATIE
bronchophony / BRONHOFONIE
bronchoplegia / BRONHOPLEGIE
bronchopneumonia / BRONHOPNEUMONIE
bronchopneumopathy / BRONHOPNEUMOPATIE
bronchopulmonary lymph nodes / NODULI BRONHOPULMONARI
bronchorrh(o)ea / BRONHOREE
bronchoscope / BRONHOSCOP
bronchoscopic aspiration / BRONHOASPIRAŢIE
bronchoscopy / BRONHOSCOPIE
bronchospasm / BRONHOSPASM
bronchospiroch(a)etosis / BRONHOSPIROCHETOZĂ, SPIROCHETOZĂ BRONHOPULMONARĂ
bronchospirometry / BRONHOSPIROMETRIE
bronchostenosis / BRONHOSTENOZĂ
bronchotomy / BRONHOTOMIE
bronchus / BRONHIE
bronhopulmonary segment / SEGMENT BRONHOPULMONAR
bronhopulmonary segment / SEGMENT BRONHOPULMONAR
bronze baby syndrome / SINDROM DE COPIL BRONZAT
bronzed diabetes / DIABET BRONZAT
bronzed disease / BOALĂ BRONZATĂ
Brooke's tumour / TUMORĂ BROOKE
broth / BULION DE CULTURĂ
brow presentation / PREZENTAŢIE FRONTALĂ
brown fat / GRĂSIME BRUNĂ
brown fat uncoupling protein / PROTEINĂ DECUPLANTĂ A ŢESUTULUI ADIPOS BRUN
Brown-Séquard's disease / SINDROM DE HEMISECŢIE MEDULARĂ
Brown-Séquard's paralysis / PARALIZIE BROWN-SÉQUARD
Brown-Séquard's syndrome / SINDROM BROWN-SÉQUARD
Brucella / BRUCELLA
brucellosis / BRUCELOZĂ
Bruck's reaction / REACŢIE BRUCK
Brudzinski's sign / SEMN BRUDZINSKI
Brugada's syndrome / SINDROM BRUGADA
bruise / CONTUZIE, ECHIMOZĂ
bruised wound / PLAGĂ CONTUZĂ
Brunati's sign / SEMN BRUNATI
Bruns' ataxia / ATAXIE FRONTALĂ BRUNS
Bruns' syndrome / SINDROM BRUNS
Brunschwing operation / OPERAŢIE BRUNSCHWIG
Brunsting's syndrome / SINDROM BRUNSTING
brush border / BORDURĂ ÎN PERIE
Brushfield's sign / SEMN BRUSHFIELD
Bruton's disease / BOALĂ BRUTON
bruxism / BRUXISM
bruxomania / BRUXOMANIE
bubo / BUBON
bubonocele / BUBONOCEL, HERNIE INGHINO-PUBIANĂ
buccal artery / ARTERĂ BUCALĂ
buccal nerve / NERV BUCAL
buccal vestibule / VESTIBUL BUCAL
buccinator lymph node / NODUL BUCCINATOR
buccinator muscle / MUŞCHI BUCCINATOR
buccopharyngeal fascia / APONEVROZĂ PERIFARINGIANĂ
Buckley's syndrome / SINDROM BUCKLEY
Bucky's rays therapy / BUCKYTERAPIE
bud / BURJEON, MUGUR
Budd-Chiari's disease / BOALĂ BUDD-CHIARI
Budd-Chiari's syndrome / SINDROM BUDD-CHIARI
Budin's sign / SEMN BUDIN
Buerger-Müller's test / PROBĂ BUERGER-MÜLLER
Buerger's disease / BOALĂ BUERGER, TROMBANGEITĂ OBLITERANTĂ
Buerger's sign / SEMN BUERGER
buffer / TAMPON
buffer bases / BAZE TAMPON DIN PLASMĂ
buffer solution / SOLUŢIE TAMPON
buffer system / SISTEM TAMPON
bulb / BULB, GLOB OCULAR
bulbocavernosus muscle / MUŞCHI BULBOCAVERNOS, MUŞCHI BULBOSPONGIOS
bulbo-urethral gland / GLANDĂ BULBOURETRALĂ
bulimia / HIPEROREXIE, BULIMIE
bulla / BULĂ
Bullis fever / FEBRĂ PĂTATĂ A MUNŢILOR STÂNCOŞI
bullous pemphigoid / PEMFIGUS BULOS
Bumke's sign / SEMN BUMKE
bundle branch block / BLOC DE RAMURĂ
bungarotoxin / BUNGAROTOXINĂ
buphthalmos / BUFTALMIE
Bureau-Barriére's disease / BOALĂ BUREAU-BARRIÈRE
Bürger-Grütz's disease / BOALĂ BüRGER-GRüTZ
Bürger-Grütz's syndrome / SINDROM BüRGER-GRüTZ
Burkholderia / BURKHOLDERIA
Burkitt's disease / BOALĂ BURKITT
Burkitt's lymphoma / TUMORĂ BURKITT, LIMFOM BURKITT
burn / ARSURĂ
Burnet reaction / REACŢIE BURNET
Burnett's disease / SINDROM BURNETT
burning feet syndrome / SINDROMUL PICIOARELOR FIERBINŢI

burning pain / SINDROM CAUZALGIC
Burnstein's test / PROBĂ BURNSTEIN
Burr cells / CELULE BURR
bursitis / BURSITĂ
bursodependent cell / CELULĂ BURSODEPENDENTĂ
Burton's halo / LIZEREU BURTON (GINGIVAL)
Buruli ulcer / ULCER BURULI
Busacca's nodes / NODULI BUSACCA
Buschke disease / BOALĂ BUSCHKE
Buschke-Ollendorf's syndrome / SINDROM BUSCHKE-OLLENDORF
butcher's febrile pemphigus / PEMFIGUS AL MĂCELARILOR, PEMFIGUS ACUT FEBRIL GRAV NODET
Butler-Albright's syndrome / SINDROM BUTLER-ALBRIGHT
buttered child / COPIL BĂTUT
butterfly lupus / VESPERTILIO
buttock / FESĂ
button / BUTON
button-hole incision / BUTONIERĂ
butyrometer / BUTIROMETRU
Byler's disease / BOALĂ BYLER
bypass / BYPASS, PONTAJ
byssinosis / BISINOZĂ
Bywaters' syndrome / SINDROM BYWATERS
Bz-Ti-PABA test / TEST CU BENTIROMIDĂ

C

C cell / CELULĂ C
C peptide / PEPTID C
C peptide suppression test / TEST DE SUPRESIE A PEPTIDULUI C
C protein / PROTEINĂ C
C type natriuretic peptide / PEPTID NATRIURETIC DE TIP C
c(a)ecostomy / CECOSTOMIE
c(a)ecum / CEC
c(o)eliac / CELIAC
c(o)eliac disease / BOALĂ CELIACĂ, CELIACHIE
c(o)eliac disease / INTOLERANŢĂ LA GLUTEN
c(o)eliac disease / INTOLERANŢĂ LA GLUTEN
c(o)eliac ganglion / GANGLION SEMILUNAR, GANGLION CELIAC
c(o)eliac infantilism / INFANTILISM CELIAC
c(o)eliac lymph nodes / NODULI CELIACI
c(o)eliac plexus / PLEX CELIAC
c(o)elialgia / CELIALGIE
c(o)elioscopy / CELIOSCOPIE
c(o)eloma / CELOM
c(o)elosomy / CELOSOMIE
CA 125 antigen / ANTIGEN CA 125
CA 153 antigen / ANTIGEN CA 153
CA 199 antigen / ANTIGEN CA 199
CA 50 antigen / ANTIGEN CA 50
CA 724 antigen / ANTIGEN CA 724
CA antigen
Cabot's ring bodies / INELE CABOT
Cabrera's sign / SEMN CABRERA
Cacchi-Ricci's disease / BOALĂ CACCHI-RICCI
cachectin / CAŞECTINĂ
cachet / CAŞETĂ
cachexia / CAŞEXIE
cachexia suprarenalis Addison / CAŞEXIE BRONZATĂ
cachexia suprarenalis Pende / CAŞEXIE SUPRARENALĂ
cachexy / CAŞEXIE
cachination / cachinaŢie
cacophagia / CACOFAGIE
cacosmia / CACOSMIE
cacostomia / CACOSTOMIE
CADASIL / CADASIL
cadasil / CADASIL
cadaveric / CADAVERIC
cadaveric reaction / REACŢIE CADAVERICĂ
cadaveric rigidity / RIGIDITATE CADAVERICĂ
cadaverine / CADAVERINĂ
cadaverous / CADAVERIC
cadherins / CADERINE
cadmium / CADMIU
caesarean (section) / CEZARIANĂ (OPERAŢIE)
caesarean section / OPERAŢIE CEZARIANĂ
caffeine / CAFEINĂ
caffeinism / CAFEINISM
Caffey's disease / BOALĂ CAFFEY
Caffey-Silverman's syndrome / SINDROM CAFFEY-SILVERMAN
Caillaud's syndrome / SINDROM CAILLAUD
caisson disease / BOALĂ DE CHESON
calbindin / CALBINDINĂ
calbindin / CALCIBINDINĂ
calc(a)emia / CALCEMIE
calcaneal tendon / TENDON CALCANEAN
calcaneitis / CALCANEITĂ
calcaneocuboid articulation / ARTICULAŢIE CALCANEOCUBOIDĂ
calcaneodynia / CALCANEODINIE
calcaneum / CALCANEU
calcar / CALCAR
calcarine fissure / SCIZURĂ CALCARINĂ
calciferol / CALCIFEROL, ERGOCALCIFEROL
calcification / CALCIFICARE
calcination / CALCINARE
calcineurin / CALCINEURINĂ
calcinosis / CALCINOZĂ
calciorrhachia / CALCIRAHIE
calciostat / CALCIOSTAT
calcipexis / CALCIPEXIE
calcipexy / CALCIPEXIE
calciphylaxis / CALCIFILAXIE
calciproteins / CALCIPROTEINE
calcitonin / CALCITONINĂ
calcitriol / CALCITRIOL
calcium / CALCIU
calcium antagonists / ANTAGONIŞTI DE CALCIU, INHIBITORI DE CALCIU
calcium channel / CANAL DE CALCIU
calcium channel blockers / BLOCANTE DE CANALE CALCICE
calcium indicators / INDICATORI DE CALCIU
calcium pump / POMPĂ DE CALCIU
calcium therapy / CALCITERAPIE
calcium-binding proteins / PROTEINE CARE LEAGĂ Ca^{2+}
calciuria / CALCIURIE
calciuric diabetes / DIABET CALCIC
calculosis / CALCULOZĂ
calculous / CALCULOS
calculus / CALCUL

calcyclin / CALCICLINĂ
caldesmon / CALDESMONĂ
Caldwell-Luc's operation / OPERAŢIE CALDWELL-LUC
calf / MOLET
caliculus / CALICUL
calix / CALICE
Callaway's test / TEST CALLAWAY
callosity / CALOZITATE, CLAVUS, DURILON
callosomarginal artery / ARTERĂ CALOSOMARGINALĂ
callous ulcer / ULCER CALOS
callus / CALUS
calmative / CALMANT
calmegin / CALMEGINĂ
Calmette-Guérin's bacillus / BACIL CALMETTE-GUÉRIN
Calmette-Guérin's vaccine / VACCIN CALMETTE-GUÉRIN
calmodulin / CALMODULINĂ
calnexin / CALNEXINĂ
caloric test / PROBĂ CALORICĂ
calorie / CALORIE
calorimeter / CALORIMETRU
calorimetry / CALORIMETRIE
calory / CALORIE
calpain / CALPAINĂ
calpastatin / CALPASTATINĂ
calponin / CALPONINĂ
calprotectine / CALPROTECTINĂ
calsequestrin / CALSECHESTRINĂ
calvaria / CALVARIA
Calvé-Legg-Perthes's disease / BOALĂ CALVÉ-LEGG-PERTHES
Calvé's disease / BOALĂ CALVÉ
Calvé's disease / OSTEOCONDRITĂ VERTEBRALĂ INFANTILĂ
calx / VAR
calyceal diverticulum / DIVERTICUL CALICEAL
CAM / CAM
camera / CAMERĂ
camerular puncture / PUNCŢIE CAMERULARĂ
camphor / CAMFOR
campimeter / CAMPIMETRU
campimetry / CAMPIMETRIE
camptocormia / CAMPTOCORMIE
camptodactylia / CAMPTODACTILIE
camptodactyly / CAMPTODACTILIE
Campylobacter / CAMPYLOBACTER
Campylobacter pylori / CAMPYLOBACTER PYLORI
Camurati-Engelmann's disease / BOALĂ CAMURATI-ENGELMANN
Canada-Cronkhite's syndrome / SINDROME CANADA-CRONKHITE
canal / CANAL
canal of epididymis / CANAL EPIDIDIMAR
canaliculitis / CANALICULITĂ
canaliculus / CANALICUL
Canavan's disease / BOALĂ CANAVAN
cancer / CANCER
cancer of the bladder / CANCER DE VEZICĂ
cancer of the thyroid / CANCER TIROIDIAN
cancer of the uterus / CANCER UTERIN
cancerigenic / CANCERIGEN, CANCEROGEN
cancerphobia / CANCEROFOBIE
Candida / CANDIDA
Candida albicans / CANDIDA ALBICANS
candidiasis / CANDIDOZĂ
candidin / CANDIDINĂ
candiduria / CANDIDURIE
canine tooth / CANIN
canities / CANIŢIE
cannabinoid receptors / RECEPTORI DE CANNABINOIDE
cannabinoids / CANNABINOIDE
cannabis / CANNABIS
cannabism / CANABISM
canned food / CONSERVĂ
cannon sound / ZGOMOT DE TUN
cannula / CANULĂ
Cantelli's sign / SEMN CANTELLI
cantharides / CANTARIDĂ
cantharidism / CANTARIDISM
canthoplasty / CANTOPEXIE, CANTOPLASTIE
canthorrhaphy / CANTORAFIE
canthotomy / CANTOTOMIE
canthus / CANTUS
capacitation / CAPACITARE
capacity / CAPACITATE
Capdepont's disease / BOALĂ CAPDEPONT
Capgras' syndrome / SINDROM CAPGRAS
capillaritis / CAPILARITĂ
capillarity / CAPILARITATE
capillarodynamometer / CAPILARODINAMOMETRU
capillaropathy / CAPILAROPATIE
capillaroscopy / CAPILAROSCOPIE
capillary / CAPILAR
capillary atraction / CAPILARITATE
capillary fragility test (negative-pressure method) / SEMNUL VENTUZEI
capillary fragility test / SEMNUL FRAGILITĂŢII CAPILARE
capillary resistance / REZISTENŢĂ CAPILARĂ
capillary tube / TUB CAPILAR
capillary vessel / CAPILAR SANGUIN
capitate bone / OS CAPITAT, OS MARE
capitonnage / CAPITONAJ
Caplan's syndrome / SINDROM CAPLAN, PNEUMOCONIOZĂ REUMATOIDĂ
capnogram / CAPNOGRAMĂ
capping / CAPPING
capsid / CAPSIDĂ
capsomere / CAPSOMER
capsular hemiplegia / SINDROM DE CAPSULĂ INTERNĂ
capsule / CAPSULĂ, CAŞETĂ, TEACĂ
capsulectomy / CAPSULECTOMIE
capsulitis / CAPSULITĂ
capsulorrhaphy / CAPSULORAFIE
capsulo-thalamic syndrome / SINDROM CAPSULO-TALAMIC
capsulotomy / CAPSULOTOMIE
captopril / CAPTOPRIL
captor / CAPTOR
caput medusae / CAP DE MEDUZĂ
caput succedaneum / BOSĂ SEROSANGUINĂ
Carabelli tubercle / TUBERCUL CARABELLI
carbo(no)metry / CAPNIMETRIE, CARBOMETRIE
carbogen / CARBOGEN
carbohydrate / CARBOHIDRAT
carbohydrate / GLUCID
carbohydrate / HIDRAT DE CARBON

carbohydrate antigen / ANTIGEN CA
carbon / CARBON
carbon dioxide snow / ZĂPADĂ CARBONICĂ
carbon dioxyde / BIOXID DE CARBON
carbon monoxide / MONOXID DE CARBON, OXID DE CARBON
carbon monoxide blood concentration / OXICARBONEMIE
carbon monoxide poisoning / OXICARBONISM
carbonate / CARBONAT
carbonic acid / ACID CARBONIC
carbonic anhydrase / ANHIDRAZĂ CARBONICĂ
carbonic anhydrase inhibitor / INHIBITOR AL ANHIDRAZEI CARBONICE
carbonic anhydride / ANHIDRIDĂ CARBONICĂ
carbonization / CARBONIZARE
carboxyglutamate / CARBOXIGLUTAMAT
carboxyh(a)emoglobin / CARBOXIHEMOGLOBINĂ
carboxylase / CARBOXILAZĂ
carboxypeptidase / CARBOXIPEPTIDAZĂ
carbuncle / FURUNCUL ANTRACOID
carcass (of animal) / CADAVRU
carcinoembryonic antigen / ANTIGEN CARCINOEMBRIONAR
carcinogenesis / CANCEROGENEZĂ
carcinoid / TUMORĂ CARCINOIDĂ
carcinoid heart disease / CARDIOPATIE CARCINOIDĂ
carcinoid syndrome / SINDROM CARCINOID
carcinoid tumor / CARCINOID
carcinology / CANCEROLOGIE
carcinology / CARCINOLOGIE
carcinolytic / CARCINOLITIC
carcinoma / CARCINOM, EPITELIOM
carcinomatosis / CARCINOMATOZĂ, CARCINOZĂ
carcinomatous myopathy / MIOPATIE CARCINOMATOASĂ, SINDROM PSEUDOMIASTENIC PARANEOPLAZIC
carcinosarcoma / CARCINOSARCOM
carcinosarcoma / EPITELIOSARCOM
carcinosis / CARCINOZĂ
Cardarelli's aphthae / SUBGLOSITĂ DIFTEROIDĂ
Cardarelli's disease / BOALĂ CARDARELLI
Cardarelli's sign / SEMN CARDARELLI
cardia / CARDIA
cardiac / CARDIAC
cardiac / CARDIAL
cardiac alternans / ALTERNANŢĂ CARDIACĂ
cardiac arrest / STOP CARDIAC
cardiac arrhythmia / ARITMIE CARDIACĂ
cardiac asthma / ASTM CARDIAC
cardiac catheterization / CATETERISM CARDIAC
cardiac cirrhosis / CIROZĂ CARDIACĂ
cardiac cycle / REVOLUŢIE CARDIACĂ
cardiac defibrillator / DEFIBRILATOR CARDIAC
cardiac dyspn(o)ea / DISPNEE CARDIACĂ
cardiac glands / GLANDE CARDIALE
cardiac glycosides / GLICOZIDE CARDIOTONICE
cardiac index / INDICE CARDIAC
cardiac inotropic drugs / INOTROPE CARDIACE
cardiac liver / FICAT CARDIAC
cardiac lung / PLĂMÂN CARDIAC
cardiac massage / MASAJ CARDIAC
cardiac murmur / SUFLU CARDIAC
cardiac muscular tissue / MUŞCHI CARDIAC
cardiac output / DEBIT CARDIAC
cardiac pacemaker / CARDIOSTIMULATOR, STIMULATOR CARDIAC
cardiac plexus / PLEX CARDIAC
cardiac radiation injury / CARDIOPATIE DE IRADIERE
cardiac rhythm / RITM CARDIAC
cardiac shock / COLAPS CARDIAC, COLAPS CARDIOVASCULAR
cardiac striated muscle cell / CELULĂ MUSCULARĂ STRIATĂ CARDIACĂ
cardiac tamponade / SINDROM DE TAMPONADĂ ACUTĂ, TAMPONADĂ CARDIACĂ
cardiac tonic / TONIC CARDIAC
cardiac vector / VECTOR CARDIAC
cardial / CARDIAL
cardialgia / CARDIALGIE
cardiectasis / CARDIECTAZIE
cardinal / CARDINAL
cardinal symptom / SIMPTOM CARDINAL
cardioangiosclerosis / CARDIOANGIOSCLEROZĂ
cardioauditory syndrome / SINDROM CARDIOAUDITIV
cardiocyte / CARDIOCIT
cardiofacial syndrome / SINDROM CARDIOFACIAL
cardiogenic / CARDIOGENIC
cardiogenic shock / ŞOC CARDIOGEN
cardiogram / CARDIOGRAMĂ
cardiography / CARDIOGRAFIE
cardio-inhibitory / CARDIOINHIBITOR
cardiolipin / CARDIOLIPINĂ
cardiology / CARDIOLOGIE
cardiolysis / CARDIOLIZĂ
cardiome / CARDIOM
cardiomegaly / CARDIOMEGALIE
cardiomioplasty / CARDIOMIOPLASTIE
cardiomyopathy / CARDIOMIOPATIE
cardionector tissue / ŢESUT CARDIONECTOR
cardiopathy / CARDIOPATIE
cardioplasty / CARDIOPLASTIE
cardioplegia / CARDIOPLEGIE
cardioplegic solution / SOLUŢIE CARDIOPLEGICĂ
cardioptosia / CARDIOPTOZĂ
cardiopulmonary bypass / CIRCULAŢIE EXTRACORPOREALĂ
cardiopulmonary resuscitation / RESUSCITARE CARDIORESPIRATORIE
cardiorrhaphy / CARDIORAFIE
cardiorrhexis / CARDIOREXIS
cardiosclerosis / CARDIOSCLEROZĂ
cardioselective / CARDIOSELECTIV
cardioselectivity / CARDIOSELECTIVITATE
cardiospasm / CARDIOSPASM
cardiotachometer / CARDIOTAHIMETRU
cardiothoracic ratio / INDICE CARDIOTORACIC, RAPORT CARDIOTORACIC
cardiothyrotoxicosis / CARDIOTIREOZĂ, CARDIOTIROTOXICOZĂ
cardiotocography / CARDIOTOCOGRAFIE
cardiotocometer / CARDIOTOCOGRAF
cardiotomy / CARDIOTOMIE
cardiotonics / CARDIOTONICE
cardiotoxic / CARDIOTOXIC
cardiotuberculous cirrhosis / CIROZĂ CARDIOTUBERCULOASĂ

cardiovascular / CARDIOVASCULAR
cardioversion / CARDIOVERSIE
carditis / CARDITĂ
Carducci's disease / BOALĂ CARDUCCI
Carey Coombs murmur / SUFLU CAREY COOMBS
caries / CARIE
carina / CARINA
Carl Smith's syndrome / SINDROM CARL SMITH
carminative / CARMINATIV
carmine / CARMIN
Carnett's sign / SEMN CARNETT
Carney's syndrome / SINDROM CARNEY
carnification / CARNIFICAŢIE
carnitine / CARNITINĂ
Carnot's test / PROBĂ CAROLI, TEST CARNOT
Caroli's syndrome / SINDROM CAROLI
Caroli's test / PROBA DURERII PROVOCATE
Caroli-Schiff's disease / BOALĂ CAROLI-SCHIFF
caroten(a)emia / CAROTENEMIE
carotene / CAROTEN
carotenes test / TESTUL CAROTENILOR
carotenoid / CAROTENOID
caroticotympanic arteries / ARTERE CAROTICOTIMPANICE
caroticotympanic nerves / NERVI CAROTICOTIMPANICI
carotid / CAROTIDĂ
carotid canal / CANAL CAROTIDIAN
carotid sinus / BULB CAROTIDIAN, SINUS CAROTIDIAN
carotid sinus reflex / REFLEX SINOCAROTIDIAN
carotid sinus syndrome / SINDROM DE SINUS CAROTIDIAN
carotine / CAROTEN
carotinoid pigmentation / CAROTENODERMIE
carpal bones / CARPIENE
carpal tunnel / CANAL CARPIAN
carpal tunnel syndrome / SINDROM DE CANAL CARPIAN, SINDROM DE TUNEL CARPIAN
carpectomy / CARPECTOMIE
Carpenter's syndrome / SINDROM CARPENTER
carphology / CARFOLOGIE
carpometacarpal articulation of thumb / ARTICULAŢIE CARPOMETACARPIANĂ A POLICELUI
carpometacarpal articulations / ARTICULAŢII CARPOMETACARPIENE
carpopedal / CARPOPEDAL
carpopedal spasm / SPASM CARPO-PEDAL
carpus / CARP, CARPIENE
carrier / TRANSPORTOR
carrier molecule / MOLECULĂ VECTOARE
carrier protein / PROTEINĂ DE TRANSPORT
carriere substance / MOLECULĂ VECTOARE
Carrington-Liebow's syndrome / SINDROM CARRINGTON-LIEBOW
Carrion's disease / BOALĂ CARRION
Carter's effect / EFECT CARTER
cartilage / CARTILAJ
caruncle / CARUNCULĂ, CARBUNCUL
Carvallo's sign / SEMN CARVALLO
caryophil / CARIOFIL
caryorrhexis / CARIOREXIS
cascade / CASCADĂ
case finding / DEPISTARE
case report / OBSERVAŢIE MEDICALĂ
caseation / CAZEIFICARE
casein / CAZEINĂ
casemix / CAZUISTICĂ
caseous / CAZEOS
caseous material / CAZEUM
caseum / CAZEUM
Casoni's reaction / REACŢIE CASONI
caspases / CASPAZE
cast / CILINDRU
Castellani-Low's sign / SEMN CASTELLANI-LOW
Castellani's disease / BOALĂ CASTELLANI
Castillo-Trabucco-de la Blaze syndrome / SINDROM CASTILLO-TRABUCCO-DE LA BLAZE
casting / MULAJ
Castleman's disease / BOALĂ CASTLEMAN
Castle's factor / FACTOR CASTLE
castrate / CASTRAT
castration / CASTRARE
cat scratch disease / LIMFORETICULOZĂ BENIGNĂ DE INOCULARE
catabolism / CATABOLISM
catabolite / CATABOLIT
catacrotism / CATACROTISM
catagen / CATAGEN
catalase / CATALAZĂ
catalepsy / CATALEPSIE
cataleptiform / CATALEPTIFORM
cataleptoid / CATALEPTIFORM
catalysis / CATALIZĂ
catalyst / CATALIZATOR
catamenial / CATAMENIAL
catamnesis / CATAMNEZĂ
cataphasia / CATAFAZIE
cataphoresis / CATAFOREZĂ
cataplasia / CATAPLAZIE
cataplasm / CATAPLASMĂ
cataplexy / CATAPLEXIE
cataract / CATARACTĂ
catarrh / CATAR
catarrhal / CATARAL
catatonia / CATATONIE
catatonic syndrome / SINDROM CATATONIC
catecholamines / CATECOLAMINE
catenary / CATENAR
Cates-Garrod's test / TEST CATES-GARROD
catgut / CATGUT
catharctic purgative / PURGATIV
catharsis / CATHARSIS
cathartic / CATARCTIC
cathepsin K / CATEPSINĂ K
cathepsins / CATEPSINE
catheter / CATETER, SONDĂ
catheterization / CATETERISM, SONDAJ
cathode / CATOD
cathoderay oscillograph / OSCILOGRAF CATODIC
cation / CATION
cationic soap / SĂPUN CATIONIC
cat's eye / OCHI DE PISICĂ AMAUROTIC
cat's purr / FREAMĂT CATAR
cat-scratch disease / BOALA GHEARELOR DE PISICĂ
Catto's disease / BOALĂ CATTO

caucasian / CAUCAZIAN, Ă
cauda equina / COADĂ DE CAL
cauda equina syndrome / SINDROM DE COADĂ DE CAL
caudal / CAUDAL
caudate nucleus / NUCLEU CAUDAT
caul / EPIPLOON
causal association / ASOCIERE CAUZALĂ
causal hypothesis / IPOTEZĂ CAUZALĂ
causal treatment / TRATAMENT CAUZAL
causalgia / CAUZALGIE, SINDROM CAUZALGIC
cause effect relationship / CAUZALITATE
cause-effect relationship / ASOCIERE CAUZALĂ
caustic / CAUSTIC
cauterization / CAUTERIZARE
cautery / CAUTER
cavern / CAVERNĂ
cavernous / CAVERNOS
cavernous nerves of clitoris / NERVI CAVERNOŞI AI CLITORISULUI
cavernous nerves of penis / NERVI CAVERNOŞI AI PENISULUI
cavernous sinus / SINUS CAVERNOS
cavernous sinus syndrome / SINDROM DE SINUS CAVERNOS
cavernous veins / VENE CAVERNOASE ALE PENISULUI
cavitary / CAVITAR
cavitary syndrome / SINDROM CAVITAR
cavity / CAVITATE
cavity of larynx / CAVITATE LARINGIANĂ
cavity of pelvis / CAVITATE PELVINĂ
cavity of thorax / CAVITATE TORACICĂ, CUŞCĂ TORACICĂ
cavity of uterus / CAVITATE UTERINĂ
cavography / CAVOGRAFIE
cavum / CAVUM
Cazenave's disease / BOALĂ CAZENAVE
Cazin's sign / SEMN CAZIN
CD cellular marker / MARKER CELULAR CD
CD4 / CD4
CD4 co-receptor / CO-RECEPTOR CD4
CD8 / CD8
CD8 co-receptor / CO-RECEPTOR CD8
cebocephaly / CEBOCEFALIE
cecity / ORBIRE
Ceelen's disease / BOALĂ CEELEN
Cejka's sign / SEMN CEJKA
celiac trunk / TRUNCHI CELIAC
cell / CELULĂ
cell adhesion molecules / MOLECULE DE ADEZIUNE CELULARĂ
cell biology / BIOLOGIE CELULARĂ
cell body / CORP CELULAR
cell coat / GLICOLEMĂ
cell colony / COLONIE CELULARĂ
cell culture / CULTURĂ DE CELULE
cell cycle / CICLU CELULAR
cell hybridization / HIBRIDARE CELULARĂ
cell line / LINIE CELULARĂ
cell separation / CITOFEREZĂ
cell signaling / SEMNALIZARE CELULARĂ
cell strain / SUŞĂ CELULARĂ
cell theory / TEORIE CELULARĂ
cell therapy / TERAPIE CELULARĂ
cell wall / PERETE BACTERIAN
cell wall / PERETE CELULAR
cell-matrix junction / JONCŢIUNE CELULĂ-MATRICE
cell-mediated immunity / IMUNITATE MEDIATĂ CELULAR
cell-mediated lymphocytotoxicity test / PROBĂ DE LIMFOCITOTOXICITATE MEDIATĂ CELULAR
cellophane / CELOFAN
cellular cooperation / COOPERARE CELULARĂ
cellular differentiation / DIFERENŢIERE CELULARĂ
cellular hyperhydration syndrome / SINDROMN DE HIPERHIDRATARE CELULARĂ
cellular immunity / IMUNITATE MEDIATĂ CELULAR
cellular junctions / JONCŢIUNI CELULARE
cellular pathology / PATOLOGIE CELULARĂ
cellular respiration / RESPIRAŢIE CELULARĂ
cellular transformation / TRANSFORMARE CELULARĂ
cellular turnover / REÎNNOIRE CELULARĂ
cellulectomy / CELULECTOMIE
cellulifugal / CELULIFUG
cellulipetal / CELULIPET
cellulitis / CELULITĂ
cellulose / CELULOZĂ
Celsius / CELSIUS
cement / CEMENT
cement dermatitis / DERMITĂ DE CIMENT
cementoblast / CEMENTOBLAST
cementoblastoma / CEMENTOBLASTOM
cementocyte / CEMENTOCIT
cementoma / CEMENTOM
cen(a)esthesia / CENESTEZIE
cen(a)esthopathy / CENESTOPATIE
center / CENTRU
centimorgan / CENTIMORGAN
central artery of retina / ARTERĂ CENTRALĂ A RETINEI
central cord syndrome / SINDROM DE COARDĂ CENTRALĂ
central core myopathy / MIOPATIE DE AX CENTRAL
central group of axillary lymph nodes / NODULI AXILARI CENTRALI
central lymphoid organ / ORGAN LIMFOID CENTRAL
central mesenteric lymph nodes / NODULI MEZENTERICI MIJLOCII
central nervous system / SISTEM NERVOS CENTRAL
central nervous system stimulants / NEUROSTIMULANTE
central nevrax / SISTEM NERVOS CENTRAL
central paralysis / PARALIZIE CENTRALĂ
central sulcal artery / ARTERA ŞANŢULUI CENTRAL
central vein / VENĂ CENTRALĂ A GLANDEI SUPRA- RENALE
central vein of retina / VENĂ CENTRALĂ A RETINEI
central veins / VENE CENTRALE ALE FICATULUI (CENTROLOBULARE)
central-terminal electrode / BORNĂ CENTRALĂ
centrifugal / CENTRIFUG
centrifugal machine / CENTRIFUGĂ
centrifugation / CENTRIFUGARE
centrifugation / CENTRIFUGARE
centrifuge / CENTRIFUGĂ
centriole / CENTRIOL
centripetal / CENTRIPET
centromere / CENTROMER
centronuclear myopathy / MIOPATIE CENTRONUCLEARĂ
centrosome / CENTROZOM

cephalalgia / CEFALALGIE
cephalalgia / CEFALEE
cephalh(a)ematoma / CEFALHEMATOM
cephalhydrocele / CEFALHIDROCEL
cephalic / CEFALIC
cephalic presentation / PREZENTAŢIE CEFALICĂ
cephalic vein / VENĂ CEFALICĂ
cephalin / CEFALINĂ
cephalometry / CEFALOMETRIE
cephalorrhachidian / CEFALORAHIDIAN
cephalosporin / CEFALOSPORINĂ
ceramide / CERAMIDĂ
ceratocricoid muscle / MUŞCHI CERATOCRICOID
cercaria / CERCAR
cerclage / CERCLAJ
cerebellar / CEREBELOS
cerebellar atrophy / ATROFIE CEREBELOASĂ
cerebellar cortex / CORTEX CEREBELOS, SCOARŢĂ CEREBELOASĂ
cerebellar hemiplegia / HEMIPLEGIE CEREBELOASĂ
cerebellar lobe / LOB CEREBELOS
cerebellar syndrome / SINDROM CEREBELOS
cerebellar tonsil / AMIGDALĂ CEREBELOASĂ
cerebellitis / CEREBELITĂ
cerebellum / CEREBEL
cerebral (o)edema / EDEM CEREBRAL
cerebral / CEREBRAL
cerebral angiomatosis / ANGIOMATOZĂ CEREBRALĂ
cerebral atrophy / ATROFIE CEREBRALĂ
cerebral cortex / CORTEX CEREBRAL, SCOARŢĂ CEREBRALĂ
cerebral decortication syndrome / SINDROM DE DECORTICARE
cerebral dyspn(o)ea / DISPNEE CEREBRALĂ
cerebral gigantism / SINDROM SOTOS
cerebral h(a)emorrhage / HEMORAGIE CEREBRALĂ
cerebral hemispheres / EMISFERE CEREBRALE
cerebral herniation / ANGAJAMENT CEREBRAL
cerebral herniation / HERNIE CEREBRALĂ
cerebral localization / LOCALIZARE CEREBRALĂ
cerebral palsy / INFIRMITATE MOTRICE CEREBRALĂ
cerebral paraplegia / PARAPLEGIE CEREBRALĂ
cerebral peduncle / PEDUNCUL CEREBRAL
cerebral peptides / PEPTIDE CEREBRALE
cerebral softening / RAMOLISMENT CEREBRAL
cerebral vomiting / VĂRSĂTURI CEREBRALE
cerebrohepatorenal syndrome / SINDROM CEREBRO-HEPATO-RENAL
cerebroma / CEREBROM
cerebromalacia / CEREBROMALACIE
cerebrosclerosis / CEREBROSCLEROZĂ
cerebrosides / CEREBROZIDE
cerebrosidosis / CEREBROZIDOZĂ
cerebrospinal / CEREBROSPINAL
cerebrospinal fluid / LICHID CEFALORAHIDIAN
cerebrospinal fluid proteins / PROTEINORAHIE
cerebrospinal fluid rhinorrh(o)ea / RINOLICVOREE
cerebrospinal pressure / PRESIUNE CEREBROSPINALĂ, PRESIUNE INTRARAHIDIANĂ
cerebrospinal system / SISTEM CEREBROSPINAL
cerebrospinal tract / FASCICUL PIRAMIDAL
cerebrotendinous xanthomatosis / COLESTERINOZĂ CEREBROTENDINOASĂ, XANTOMATOZĂ CEREBROTENDINOASĂ
cerebrotomy / CEREBROTOMIE
cerebrotonia / CEREBROTONIE
cerebrum / CEREBRUM
Cerise-Thurel's syndrome / SINDROM CERISE-THUREL
ceroid / CEROID
Certonciny's syndrome / PSEUDOPOLIARTRITĂ RIZOMELICĂ
Certonciny's syndrome / SINDROM CERTONCINY
ceruloplasmin / CERULOPLASMINĂ
cerumen / CERUMEN
ceruminous glands / GLANDE CERUMINOASE
cervical / CERVICAL
cervical arthrosis / CERVICARTROZĂ
cervical disk syndrome / SINDROM CERVICAL
cervical fascia / APONEVROZĂ CERVICALĂ
cervical incompetence / INCOMPETENŢĂ CERVICALĂ, INCONTINENŢĂ DE COL UTERIN
cervical mucus / GLERĂ CERVICALĂ
cervical muscles / MUŞCHII GÂTULUI
cervical nerves / NERVI CERVICALI
cervical posterior sympathetic syndrome / SINDROM SIMPATIC CERVICAL POSTERIOR
cervical rib / COASTĂ CERVICALĂ
cervical rib syndrome / SINDROM DE COASTĂ CERVICALĂ
cervicalgia / CERVICALGIE
cervicitis / CERVICITĂ
cervicobrachial / CERVICOBRAHIAL
cervicobrachial neuralgia / CERVICOBRAHIALGIE
cervicobrachial neuralgia / NEVRALGIE CERVICOBRAHIALĂ
cervicocystopexy / CERVICOCISTOPEXIE
cervicolabial / CERVICOLABIAL
cervicolingual / CERVICOLINGUAL
cervico-oculo-acoustic syndrome / SINDROM CERVICO-OCULO-ACUSTIC
cervicopexy / CERVICOPEXIE
cervicospinal fluid proteins / ALBUMINORAHIE
cervicotomy / CERVICOTOMIE
cervicovaginitis / CERVICOVAGINITĂ
cervicovestibular / CERVICOVESTIBULAR
cervix / CERVIX, COL
cervix uteri / COL UTERIN
Cestan-Chenais' syndrome / SINDROM CESTAN-CHENAIS
Cestoda / CESTODA
CFTR gene / GENĂ CFTR
Chaddock's sign / SEMN CHADDOCK
Chagas' disease / BOALĂ CHAGAS
chain / LANŢ
chain reaction / REACŢIE IN LANŢ
chalazion / ŞALAZION
chalicosis / CHALICOZĂ
chalones / ŞALONE
chamber / CAMERĂ
chancre / ŞANCRU
chancroid / ŞANCROID, ŞANCRU MOALE
Chandler's disease / BOALĂ CHANDLER
change / REMANIERE
channel / CANAL
channeling / CANALIZARE
channelopathy / CANALOPATIE
chaperones / PROTEINE CHAPERONE

chaperonins / CHAPERONINE, ŞAPERONINE
Chapman's test / TEST CHAPMAN
Chapple's syndrom / SINDROM CHAPPLE
character / CARACTER
characterial / CARACTERIAL
characterology / CARACTEROLOGIE
Charcot-Leyden crystals / CRISTALE CHARCOT-LEYDEN
Charcot-Marie-Cardarelli's sign / SEMN CHARCOT-MARIE-CARDARELLI
Charcot-Marie-Tooth's disease / BOALĂ CHARCOT-MARIE-TOOTH
Charcot-Moebius' syndrome / SINDROM CHARCOT-MOEBIUS
Charcot's disease / BOALĂ CHARCOT
Charcot's sign / SEMN CHARCOT
Charcot's syndrome / SINDROM CHARCOT
Charcot's triad / TRIADĂ CHARCOT
Charcot-Weiss-Baker's disease / SINDROM CHARCOT-WEISS-BAKER
charlatan / ŞARLATAN
Charles Bell's disease / SEMN CHARLES BELL
Charlin's syndrome / SINDROM CHARLIN
Charmot's disease / BOALĂ CHARMOT
Charrin-von Winckel's disease / BOALĂ CHARRIN-VON WINCKEL
Chassaignac's sign / SEMN CHASSAIGNAC
Chatterjee's syndrome / SINDROM CHATTERJEE
Chauffard's procedure / PROCEDEU CHAUFFARD (PRIN BALOTARE)
Chauffard's triad / TRIADĂ CHAUFFARD
Chauffard-Still's syndrome / SINDROM CHAUFFARD-STILL
Chaussier's sign / SEMN CHAUSSIER
check-up / BILANŢ DE SĂNĂTATE
check-up / CHECK-UP
Chediak-Higashi's syndrome / SINDROM CHEDIAK-HIGASHI
cheek / OBRAZ
cheilitis / CHEILITĂ
cheilophagia / CHEILOFAGIE
cheiloplasty / CHEILOPLASTIE
cheilorrhaphy / CHEILORAFIE
cheiloschisis / CHEILOSCHIZIS
cheiloscopy / CHEILOSCOPIE
chelate / CHELATOR
chelating agent / AGENT CHELATOR
chelation / CHELARE
cheloid / CHELOID
chemical bond / LEGĂTURĂ CHIMICĂ
chemical diabetes / DIABET CHIMIC
chemical power / POTENŢIAL CHIMIC
chemical protector / RADIOPROTECTOR CHIMIC
chemical submission / SUPUNERE CHIMICĂ
chemical submission / SUPUNERE CHIMICĂ
chemodectoma / CHEMODECTOM
chemodependant ion channel / CANAL IONIC CHIMIODEPENDENT
chemoembolization / CHIMIO-EMBOLIZARE
chemokines / CHEMOKINE
chemoluminescence / CHEMOLUMINESCENŢĂ
chemonucleolysis / CHIMIONUCLEOLIZĂ, NUCLEOLIZĂ
chemoprophylaxis / CHIMIOPREVENŢIE, CHIMIOPROFILAXIE
chemoreceptor / CHEMORECEPTOR, CHIMIORECEPTOR
chemoresistance / CHIMIOREZISTENŢĂ
chemosensitivity / CHEMOSENSIBILITATE, CHIMIOSENSIBILITATE
chemosis / CHEMOZIS
chemostat / CHEMOSTAT
chemotaxis / CHIMIOTACTISM, CHIMIOTAXIE
chemotherapy / CHIMIOTERAPIE
chemotic / CHEMOTIC
chemzyme / CHEMZIMĂ
chenodeoxycholic acid / ACID CHENODEZOXICOLIC
cherophobia / CHEROFOBIE
cherubism / CHERUBISM
chest / TORACE
chest expansometer / AMPLIOMETRU TORACIC
Chester-Erdheim's disease / BOALĂ CHESTER-ERDHEIM
Chevassu's sign / SEMN CHEVASSU
Cheyne's nystagmus / NISTAGMUS CHEYNE
Cheyne-Stokes' respiration / RESPIRAŢIE CHEYNE-STOKES
Chiari-Frommel's syndrome / SINDROM CHIARI-FROMMEL
chiasm / CHIASMĂ
chiasma syndrome / SINDROM CHIASMATIC
Chicago's disease / BOALĂ CHICAGO
chicken breast / TORACE ÎN CARENĂ
chicken-pox / VARICELĂ
chicle ulcer / ULCER CHICLERO
chiclero ulcer / ULCER CHICLERO, PAPULA GOLFULUI
chikungunya virus / VIRUS CHIKUNGUNYA
child / COPIL
child psychiatry / PEDOPSIHIATRIE
CHILD syndrome / SINDROM CHILD
childbed / LEHUZIE
childhood / COPILĂRIE
chimera / HIMERĂ
chimeric DNA / ADN HIMERĂ
chimeric gene / GENĂ HIMERĂ
chimeric protein / PROTEINĂ HIMERICĂ
chimiokines / CHIMIOKINE
chin / MENTON
chin muscle / MUŞCHIUL BĂRBIEI
chin reflex / REFLEX MASETERIN
Chinese restaurant syndrome / SINDROM DE RESTAURANT CHINEZESC
chiralgia / CHIRALGIE
chiralgia paraesthetica / CHIRALGIE PARESTEZICĂ
Chiray's sign / SEMN CHIRAY
chiromegaly / CHEIROMEGALIE
chiropractic / CHIROPRAXIE
chisquared test / TEST CHI PĂTRAT
chitin / CHITINĂ
Chlamydia / CHLAMYDIA
chloasma / CLOASMĂ
chlor(a)emia / CLOREMIE
chloral hydrate / CLORALHIDRAT
chloramphenicol / CLORAMFENICOL
chloride / CLORURĂ
chloride channel / CANAL DE CLOR
chlorination / CLORINARE
chlorine / CLOR
chlorofluorocarbon / CLOROFLUOROCARBURĂ
chloroform / CLOROFORM
chloroma / CLOROM
chloropenia / CLOROPENIE
chloropexia / CLOROPEXIE
chlorophyll / CLOROFILĂ

chloroplast / CLOROPLAST
chloropsia / CLOROPSIE
chlorosis / CLOROZĂ
chlorotic an(a)emia / ANEMIE ESENŢIALĂ A TINERELOR FETE
chlorpromazine / CLORPROMAZINĂ
chlortetracycline / CLORTETRACICLINĂ
chloruria / CLORURIE
choana / COANĂ
choc en dôme / CHOC EN DôME
choked disk / STAZĂ PAPILARĂ
cholagogic / COLAGOG
cholagogue / COLAGOG
cholal(a)emia / COLALEMIE
cholaluria / COLALURIE
cholangiectasy / COLANGIECTAZIE
cholangiocarcinoma / COLANGIOCARCINOM
cholangiography / BILIGRAFIE, COLANGIOGRAFIE
cholangiolitis / COLANGIOLITĂ
cholangioma / COLANGIOM
cholangiopathy / COLANGIOPATIE
cholangiotomy / COLANGIOTOMIE
cholangitis / ANGIOCOLITĂ, COLANGITĂ
cholecalciferol / COLECALCIFEROL
cholecyst / COLECIST
cholecystalgia / COLECISTALGIE
cholecystectasia / COLECISTECTAZIE
cholecystectomy / COLECISTECTOMIE
cholecystitis / COLECISTITĂ
cholecystography / COLECISTOGRAFIE
cholecystokinetic / COLECISTOKINETIC
cholecystokinin / COLECISTOKININĂ
cholecystokinin-pancreozymin / COLECISTOKININ-PANCREOZIMINĂ
cholecystolithiasis / COLECISTOLITIAZĂ
cholecystopexy / COLECISTOPEXIE
cholecystotomy / COLECISTOTOMIE
choledochitis / COLEDOCITĂ
choledocholithiasis / COLEDOCOLITIAZĂ
choledochoplasty / COLEDOCOPLASTIE
choledochostomy / COLEDOCOSTOMIE
choledochotomy / COLEDOCOTOMIE
choleglobin / COLEGLOBINĂ
cholelithiasis / COLELITIAZĂ
cholelithotomy / COLELITOTOMIE
choleperitoneum / COLEPERITONEU
cholera / HOLERĂ
cholera bacillus / BACIL HOLERIC
cholera toxin / TOXINĂ HOLERICĂ
cholera vaccine / VACCIN ANTIHOLERIC
choleresis / COLEREZĂ
choleretic / COLERETIC
choleriform / HOLERIFORM
cholestasis / COLESTAZĂ
cholestatic / COLESTATIC
cholestatic hepatitis / HEPATITĂ COLESTATICĂ, HEPATITĂ COLOSTATICĂ
cholestatic jaundice / ICTER COLESTATIC
cholesteatoma / CHOLESTEATOMA
cholesterol / COLESTEROL
cholesterol desmolase / COLESTEROL DESMOLAZĂ
cholesterol esterase / COLESTEROL ESTERAZĂ
cholesterol(a)emia / COLESTEROLEMIE
cholesterolosis / COLESTEROLOZĂ
cholesteropexy / COLESTEROPEXIE
cholesterosis / COLESTEROZĂ
cholesterosis of the gallbladder / COLESTEROZĂ VEZICULARĂ
cholestyramine / COLESTIRAMINĂ
cholethorax / COLETHORAX
cholic acid / ACID COLIC
choline / COLINĂ
cholinergic / COLINERGIC
cholinergic receptors / RECEPTORI COLINERGICI
cholinesterase / COLINESTERAZĂ
choluria / COLURIE
chondral / CONDRAL
chondrectomy / CONDRECTOMIE
chondritis / CONDRITĂ
chondroblast / CONDROBLAST
chondroblastoma / CONDROBLASTOM BENIGN
chondrocyte / CONDROCIT
chondrodysplasia / CONDRODISPLAZIE
chondrodystrophia / CONDRODISTROFIE
chondrodystrophia calcificans congenita / CONDRODISPLAZIE PUNCTATĂ
chondrodystrophia fetalis / CONDRODISTROFIE FETALĂ
chondroectodermal dysplasia / DISPLAZIE CONDROECTODERMICĂ
chondroepiphysitis / CONDROEPIFIZITĂ
chondrogenesis / CONDROGENEZĂ
chondroglossus muscle / MUŞCHI CONDROGLOS
chondroid / CONDROID
chondroitin sulfate / CONDROITIN-SULFAT
chondroitin sulfuryl acid / ACID CONDROITIN SULFURIC
chondrolyse / CONDROLIZĂ
chondrolysis of the hip / OSTEOCONDRITĂ LAMINARĂ
chondroma / CONDROM
chondromalacia / CONDROMALACIE
chondromatosis / CONDROMATOZĂ
chondromucoprotein / CONDROMUCOPROTEINĂ
chondronectin / CONDRONECTINĂ
chondropathy / CONDROPATIE
chondrophyte / CONDROFIT
chondroporosis / CONDROPOROZĂ
chondrosarcoma / CONDROSARCOM
Chopra reaction / REACŢIE CHOPRA
chorda / CORDON
chorda tympani / COARDA TIMPANULUI, NERV COARDA TIMPANULUI
chorda umbilicalis / CORDON OMBILICAL
chorditis / CORDITĂ
chorea / COREE
choreiform / COREIFORM
choreoathetoid / COREOATETOZIC
choreoathetoid movements / MIŞCĂRI COREOATETOZICE
choreoathetosis / COREOATETOZĂ
chorioadenoma / CORIOM BENIGN
chorioadenoma destruens / CORIOADENOM
chorioallantois / CORIOALANTOIDĂ
choriomeningitis / CORIOMENINGITĂ
chorion / CORION
chorionic gonadotrophin test / PROBĂ LA GONADOTROFINĂ CORIONICĂ

chorionic villi / VILOZITĂŢI CORIALE
chorioretinitis / CORIORETINITĂ
choristoma / CORISTOM
choroid / COROIDĂ
choroid plexus / PLEX COROID
choroiditis / COROIDITĂ
Chotzen's disease / SINDROM CHOTZEN
Christensen-Krabbe's disease / POLIDISTROFIE CEREBRALĂ PROGRESIVĂ INFANTILĂ CHRISTENSEN-KRABBE
Christian-Andrews-Conneally's syndrome / SINDROM CHRISTIAN-ANDREWS-CONNEALLY
Christmas' disease / BOALĂ CHRISTMAS
Christ-Siemens' syndrome / SINDROM CHRIST-SIEMENS
Christ-Siemens-Touraine's disease / BOALĂ CHRIST-SIEMENS-TOURAINE
chromaffin / CROMAFIN
chromaffin cell / CELULĂ CROMAFINĂ
chromatic / CROMATIC
chromatic audition / AUDIŢIE COLORATĂ
chromatid / CROMATIDĂ
chromatin / CROMATINĂ
chromatography / CROMATOGRAFIE
chromatography of iodinated products of serum / PROBĂ BLANQUET-MEYNIEL
chromatolysis / CROMATOLIZĂ
chromatophore / CROMATOFOR
chromatopsia / CROMATOPSIE
chromhidrosis / CROMHIDROZĂ
chromic acid test / TEST CU ACID CROMIC
chromism / CROMISM
chromium / CROM
chromoblastomycosis / CROMOBLASTOMICOZĂ
chromogenic / CROMOGEN
chromogranins / CROMOGRANINE
chromolipoids / CROMOLIPOIDE
chromopexis / CROMOPEXIS
chromophilic / CROMOFIL
chromophore / CROMOFOR
chromoprotein / CROMOPROTEINĂ
chromoscopy / CROMATOSCOPIE, CROMOSCOPIE
chromosomal aberration disease / BOALĂ PRIN ABERAŢIE CROMOZOMIALĂ
chromosomal duplication / DUPLICAŢIE CROMOZOMIALĂ
chromosomal rearrangement / REMANIERE CROMOZOMIALĂ
chromosomal sex / SEX CROMOZOMIAL
chromosome aberration / ABERAŢIE CROMOZOMIALĂ
chromosome anomaly / ANOMALIE CROMOZOMIALĂ
chromosomes / CROMOZOMI
chromosomic inversion / INVERSIUNE CROMOZOMIALĂ
chromostatin / CROMOSTATINĂ
chronaxia / CRONAXIE
chronaxy / CRONAXIE
chronic / CRONIC
chronic active hepatitis / HEPATITĂ CRONICĂ ACTIVĂ
chronic aggressive hepatitis / HEPATITĂ CRONICĂ AGRESIVĂ
chronic atrophic polychondritis / POLICONDRITĂ ATROFIANTĂ CRONICĂ
chronic convulsion / CONVULSIE CRONICĂ
chronic cor pulmonale / CORD PULMONAR CRONIC
chronic erythroleukaemia / PANMIELOZĂ HIPERPLAZICĂ CRONICĂ
chronic fatigue syndrome / SINDROM DE OBOSEALĂ CRONICĂ
chronic form of mountain disease / BOALĂ CRONICĂ DE ALTITUDINE
chronic glomerulonephritis / GLOMERULONEFRITĂ CRONICĂ
chronic hepatitis / HEPATITĂ CRONICĂ
chronic idiopathic xanthomatosis / XANTOMATOZĂ CRONICĂ IDIOPATICĂ
chronic inflammation / INFLAMAŢIE CRONICĂ
chronic lymphocytic leuk(a)emia / LEUCEMIE LIMFOIDĂ CRONICĂ
chronic lymphocytic thyroiditis / TIROIDITĂ LIMFOCITARĂ CRONICĂ
chronic myeloid leuk(a)emia / LEUCEMIE MIELOCITARĂ CRONICĂ
chronic non-aggressive hepatitis / HEPATITĂ CRONICĂ NEAGRESIVĂ
chronic obliterative bronchitis / BRONŞITĂ CRONICĂ OBSTRUCTIVĂ
chronic obstructive lung disease / BRONHOPNEUMOPATIE CRONICĂ OBSTRUCTIVĂ
chronic persistant hepatitis / HEPATITĂ CRONICĂ PERSISTENTĂ
chronic renal failure / INSUFICIENŢĂ RENALĂ CRONICĂ
chronic rheumatism / REUMATISM CRONIC DEGENERATIV
chronic secondary polyarthritis / REUMATISM FIBROS
chronic tubular nephritis / NEFROPATIE TUBULARĂ CRONICĂ
chronicity / CRONICITATE
chronobiology / CRONOBIOLOGIE
chronodependent / CRONODEPENDENT
chronodietetics / CRONODIETETICĂ
chronological age / VÂRSTĂ CRONOLOGICĂ
chronopathology / CRONOPATOLOGIE
chronopharmacology / CRONOFARMACOLOGIE
chronosis / OCRONOZĂ
chronotherapy / CRONOTERAPEUTICĂ
chronotherapy / CRONOTERAPIE
chronotoxicology / CRONOTOXICOLOGIE
chronotropic / CRONOTROP
chrysiasis / CRISIAZĂ
chrysoderma / CRISODERMA
chrysotherapy / CRISOTERAPIE
Churg-Strauss' syndrome / SINDROM CHURG-STRAUSS
Churilov's disease / BOALĂ CHURILOV
Chvostek's sign / SEMN CHVOSTEK
chylangioma / CHILANGIOM
chyle / CHIL
chyliferous / CHILIFER
chyliform / CHILIFORM
chylomediastinum / CHILOMEDIASTIN
chylomicron / CHILOMICRON
chylopericarditis / CHILOPERICARD
chyloperitoneum / CHILOPERITONEU
chylothorax / CHILOTORAX
chylous / CHILOS
chylous ascitis / ASCITĂ CHILOASĂ
chyluria / CHILURIE
chyme / CHIM
chymotrypsin / CHIMOTRIPSINĂ
chymotrypsinogen / CHIMOTRIPSINOGEN
cicatricial alopecia / PSEUDOPELADĂ

cicatrix / CICATRICE
cicatrization / CICATRIZARE
ciliary / CILIAR
ciliary body / CORP CILIAR
ciliary ganglion syndrome / SINDROMUL GANGLIONULUI CILIAR
ciliary gland / GLANDĂ CILIARĂ
ciliary muscle / MUŞCHI CILIAR
ciliary processes / PROCESE CILIARE
ciliary veins / VENE CILIARE
ciliated cell / CELULĂ CILIATĂ
cilium / CIL
cimetidine / CIMETIDINĂ
Cimex / CIMEX
cineangiography / CINEANGIOGRAFIE
cinecardioangiography / CINECARDIOANGIOGRAFIE
cinedensigraphy / CINEDENSIGRAFIE
cinematic / CINEMATICĂ
cinematomicrography / MICROCINEMATOGRAFIE
cineradiography / CINERADIOGRAFIE
cingulum / CINGULUM
circadian / CIRCADIAN
circadian rhythm / RITM CIRCADIAN
circinate / CIRCINAT
circinate retinopathy / RETINOPATIE CIRCINATĂ
circular / CIRCULAR
circular dichroism / DICROISM CIRCULAR
circular DNA / ADN CIRCULAR
circular folds / VALVULE CONIVENTE
circulating anticoagulants / ANTICOAGULANTE CIRCULANTE
circulation / CIRCULAŢIE
circulation time / TIMP DE CIRCULAŢIE
circulatory / CIRCULATOR
circulatory assistance / ASISTENŢĂ CIRCULATORIE
circulatory shock / ŞOC CIRCULATOR
circumcision / CIRCUMCIZIE
circumduction / CIRCUMDUCŢIE
circumflex / CIRCUMFLEX
circumflex artery of scapula / ARTERĂ CIRCUMFLEXĂ SCAPULARĂ
circumscribed precancerous melanosis of Dubreuihl / MELANOZĂ CIRCUMSCRISĂ PRECANCEROASĂ DUBREUIHL
circumscribed scleroderma / SCLERODERMIE LOCALIZATĂ
circumvallate / CIRCUMVALAT
circumventricular organs / ORGANE CIRCUMVENTRICULARE
cirrhogenous / CIROGEN
cirrhogenous hepatitis / HEPATITĂ CIROGENĂ
cirrhosis / CIROZĂ
cirrhotic / CIROTIC
cirsoid / CIRSOID
cirsoid aneurysm / ANEVRISM CIRSOID
cirsoid tumour / TUMORĂ CIRSOIDĂ
cis / CIS
cistern / CISTERNĂ
cisternal / CISTERNAL
cisternal puncture / PUNCŢIE SUBOCCIPITALĂ
cisternography / CISTERNOGRAFIE
cisternotomy / CISTERNOTOMIE
cistron / CISTRON
Citelli's syndrome / SINDROM CITELLI
citr(a)emia / CITREMIE
citrat(a)emia / CITRATEMIE
citrate / CITRAT
citrated Locke's solution / SOLUŢIE LOCKE CITRATATĂ
citric acid / ACID CITRIC
citric acid cycle / CICLUL ACIDULUI CITRIC
citrin / CITRINĂ
citrullin(a)emia / CITRULINEMIE
citrulline / CITRULINĂ
Civatte's disease / BOALĂ CIVATTE
Clado's point / PUNCT CLADO
cladosporiosis / CLADOSPORIOZĂ
clamping / CLAMPAJ
clang / CLANGOR
clapotage / CLAPOTAJ
Clarke-Hadfield's syndrome / SINDROM CLARKE-HADFIELD
clasmatosis / CLASMATOZĂ
class / CLASĂ
class commutation / COMUTARE DE CLASE
classic typhus / TIFOS ISTORIC
classification / CLASIFICARE
clastic / CLASTIC
clastogenic / CLASTOGEN
clastomania / CLASTOMANIE
clathrin / CLATRINĂ
Claude Bernard-Horner's syndrome / SINDROM CLAUDE BERNARD-HORNER
Claude Bernard's syndrome / SINDROM CLAUDE BERNARD
Claude's sign / SEMN CLAUDE
Claude's syndrome / SINDROM CLAUDE
claudication / CLAUDICAŢIE, ŞCHIOPĂTARE
claudin / CLAUDINĂ
claustrophilia / CLAUSTROFILIE
claustrophobia / CLAUSTROFOBIE
Claviceps purpurea / CLAVICEPS PURPUREA
clavicle / CLAVICULĂ
clavus / CLAVUS
claw / GRIFĂ
Claybrook's sign / SEMN CLAYBROOK
clear cell / CELULĂ CLARĂ
clear cell carcinoma of the kidney / EPITELIOM RENAL CU CELULE CLARE
clearance / CLEARANCE
clearing factor / FACTOR CLARIFIANT
cleavage / CLIVAJ
Cleeman's sign / SEMN CLEEMAN
cleidectomy / CLEIDECTOMIE
cleidocranial dysostosis / DISOSTOZĂ CLEIDOCLAVICULARĂ
cleidocranial dysplasia / DISPLAZIE CLEIDOCRANIANĂ
cleidotomy / CLEIDOTOMIE
cleptolagnia / CLEPTOLAGNIE
Clérambault's syndrome / SINDROM CLÉRAMBAULT
climacteric / CLIMACTERIU
climacterium / CLIMACTERIU
climate / CLIMAT
climatology / CLIMATOLOGIE
climatopathology / CLIMATOPATOLOGIE
clinic / CLINIC, CLINICĂ
clinical / CLINIC
clinical diagnosis / DIAGNOSTIC CLINIC
clinical epidemiology / EPIDEMIOLOGIE CLINICĂ
clinical genomics / GENOMICĂ CLINICĂ

clinical medicine / MEDICINĂ CLINICĂ
clinical pharmacy / FARMACIE CLINICĂ
clinical proteomics / PROTEOMICĂ CLINICĂ
clinical reasoning / RAŢIONAMENT CLINIC
clinical target volum / VOLUM ŢINTĂ ANATOMOCLINIC
clinodactyly / CLINODACTILIE
clinoid / CLINOID
clinomania / CLINOMANIE
clinophilic / CLINOFILIE
clinostatic / CLINOSTATIC
clinostatism / CLINOSTATISM
cliomedicine / CLIOMEDICINĂ
clip / AGRAFĂ
clitoris / CLITORIS
clivus / CLIVUS
cloaca / CLOACĂ
clomiphen test / TEST LA CLOMIFEN, TEST DE STIMULARE CU CLOMIFEN
clonal / CLONAL
clonal deletion / DELEŢIE CLONALĂ
clonal selection / SELECŢIE CLONALĂ
clonal selection theory / TEORIA SELECŢIEI CLONALE
clone / CLON
clonic / CLONIC
clonic spasm / SPASM CLONIC
cloning / CLONARE
clonism / CLONIE
clonus / CLONUS
clorhydria / CLORHIDRIE
Clostridium / CLOSTRIDIUM
Clostridium botulinum / CLOSTRIDIUM BOTULINUM
Clostridium perfringens / CLOSTRIDIUM PERFRINGENS
Clostridium tetani / CLOSTRIDIUM TETANI
clot / CHEAG
clotting / COAGULARE
clotting time / TIMP DE COAGULARE
Clouston's syndrome / SINDROM CLOUSTON
clubbing / DEGETE HIPOCRATICE, HIPOCRATISM DIGITAL, SEMNUL HIPOCRATISMULUI DIGITAL
clubfoot / PICIOR STRÂMB
cluster headache / ALGIE VASCULARĂ A FEŢEI
cluster of differentiation / CLASĂ DE DIFERENŢIERE, CLUSTER DE DIFERENŢIERE
clusterin / CLUSTERINĂ
CO2 narcosis / CARBONARCOZĂ
CO2 transport / TRANSPORT AL CO2
coacervate / COACERVAT
coaching / COACHING
coagglutination / COAGLUTINARE
coagulability / COAGULABILITATE
coagulability index / INDICE DE COAGULABILITATE
coagulant / COAGULANT
coagulase / COAGULAZĂ
coagulation / COAGULARE
coagulation factor / FACTOR DE COAGULARE
coagulation factors / FACTORI DE COAGULARE
coagulation time / TIMP DE COAGULARE
coagulopathy / COAGULOPATIE
coalescence / COALESCENŢĂ
coaptation / COAPTARE
coaptor / COAPTOR
coarctation / COARCTAŢIE
coated / SABURALĂ
Coats' disease / BOALĂ COATS
cobalamine / COBALAMINĂ
cobalt / COBALT
cobaltherapy / COBALTOTERAPIE
Cobb's syndrome / SINDROM COBB, ANGIOMATOZĂ MEDULOCUTANATĂ
cocaine / COCAINĂ
cocainization / COCAINIZARE
cocainomania / COCAINOMANIE
coccidioidomycosis / COCCIDIOIDOMICOZĂ
coccobacillus / COCOBACIL
coccus / COC
coccydynia / COCCIDINIE
coccygeal muscle / MUŞCHI COCCIGIAN
coccygeal nerve / NERV COCCIGIAN
coccyx / COCCIS
cochlea / COHLEE
cochlear / COHLEAR
cochleate / COHLEAR
cochleopalpebral reflex / REFLEX COHLEOPALPEBRAL
cochleostapedial reflex / REFLEX STAPEDIAN
cochleovestibular / COHLEO-VESTIBULAR
Cockayne's disease / BOALĂ COCKAYNE
Cockayne's syndrome / SINDROM COCKAYNE, NANISM PROGEROID
Cockett's syndrome / SINDROM COCKETT
coconscious / COCONŞTIENT
code / COD
codeine / CODEINĂ
codeinomania / CODEINOMANIE
Codman's syndrome / SINDROM CODMAN
codominance / CODOMINANŢĂ
codominant alleles / ALELE CODOMINANTE
codon / CODON
Codounis' disease / BOALĂ CODOUNIS
coefficient / COEFICIENT
coeliotomy / CELIOTOMIE
coenzyme / COENZIMĂ
coenzyme A / COENZIMĂ A
coenzyme Q10 / COENZIMĂ Q10
cofactor / COFACTOR
Coffin-Lowry's disease / SINDROM COFFIN-LOWRY
Coffin-Siris' syndrome / SINDROM COFFIN-SIRIS
Cogan's disease / BOALĂ COGAN
Cogan's syndrome / SINDROM COGAN
cognitive / COGNITIV
cognitive therapy / TERAPIE COGNITIVĂ
Cohen syndrome / SINDROM COHEN
cohlea / MELC
cohort / COHORTĂ
coiling of funis / CIRCULARĂ DE CORDON
coinfection / COINFECŢIE
coitus / COIT
coitus interruptus / ONANIE
colamine / COLAMINĂ
colchicine / COLCHICINĂ
cold agglutinin disease / BOALA AGLUTININELOR LA RECE
cold agglutinins / AGLUTININE RECI
cold pressure test / PROBĂ LA FRIG

cold shock proteins / PROTEINE DE ŞOC LA RECE
cold test / TEST PRESOR LA RECE
Cole-Cecil murmur / SUFLU COLE-CECIL
colectasia / COLECTAZIE
colectomy / COLECTOMIE
Coleman's sign / SEMN COLEMAN
Cole's sign / SEMN COLE
colibacillosis / COLIBACILOZĂ
colibacillus / COLIBACIL
Colibacillus / COLIBACILLUS
colic / COLICĂ
coliform / COLIFORM
colitis / COLITĂ
collagen / COLAGEN
collagen disease / BOALĂ DE COLAGEN, COLAGENOZĂ
collagen fiber / FIBRĂ DE COLAGEN
collagenase / COLAGENAZĂ
collagenome / COLAGENOM
collagenosis / COLAGENOZĂ
collapse / COLAPS
collar / COLIER
collateral / COLATERAL
collateral circulation / CIRCULAŢIE COLATERALĂ
collateral inheritance / EREDITATE COLATERALĂ
collecting tubule / TUB COLECTOR
collection / COLECŢIE
Colles' disease / BOALĂ COLLES
Colles fascia / FASCIE COLLES
Collet-Sicard's syndrome / SINDROM COLLET-SICARD
colliculus seminalis / COLICUL SEMINAL
collimation / COLIMAŢIE
collimator / COLIMATOR
Colliver's sign / SEMN COLLIVER
collodion / COLODIU
collodium / COLODIU
colloid / COLOID
colloid goiter / GUŞĂ COLOIDĂ
colloidal / COLOIDAL
colloidal solution / SOLUŢIE COLOIDALĂ
colloidoclasia / COLOIDOCLAZIE
Coll's ridge / BURELET COLL
collum / COLLUM
collutory / COLUTORIU
collyrium / COLIR
colo(no)pathy / COLOPATIE
colocolostomy / COLOCOLOSTOMIE
colocystoplasty / ENTEROCISTOPLASTIE
colon / COLON
colonoscopy / COLOSCOPIE
colopexy / COLOPEXIE
coloplication / COLOPLICATURĂ
coloproctectomy / COLOPROCTECTOMIE
coloproctitis / RECTOCOLITĂ
coloptosis / COLOPTOZĂ
color index / INDICE COLORIMETRIC, VALOARE GLOBULARĂ
Colorado tick fever / FEBRA CĂPUŞEI DE COLORADO
coloration / COLORAŢIE
colorectal cancer / CANCER COLORECTAL
colorectitis / RECTOCOLITĂ
colorimetry / COLORIMETRIE
colorimetry / FOTOCOLORIMETRIE
colorrhaphy / COLORAFIE
colostomy / COLOSTOMIE
colostrum / COLOSTRU
colour / CULOARE
coloured vision exploration test / TEST DE EXPLORARE A VEDERII ÎN CULORI
colpectomy / COLPECTOMIE
colpitis / COLPITĂ
colpocele / COLPOCEL
colpocytology / COLPOCITOLOGIE
colpohysterectomy / COLPOHISTERECTOMIE, HISTEROCOLPECTOMIE
colpoperineoplasty / COLPOPERINEOPLASTIE
colpoperineorrhaphy / COLPOPERINEORAFIE
colpopexy / COLPOPEXIE
colpoplasty / COLPOPLASTIE
colposcope / COLPOSCOP
colposcopy / COLPOSCOPIE
colpostat / COLPOSTAT
colpostenosis / COLPOSTENOZĂ
colpotomy / COLPOTOMIE
Columbo's syndrome / SINDROM COLUMBO, HIPERLIZINEMIE PERIODICĂ
column / PILIER
coma / COMĂ
coma carus / COMĂ CARUS
coma vigil / COMĂ VIGILĂ
combined sclerosis / SCLEROZE COMBINATE
combined vaccination / VACCINARE ASOCIATĂ
Comby's sign / SEMN COMBY
comedo / COMEDON
comedo n(a)evus / NEV COMEDONIAN
commensal / COMENSAL
commensalism / COMENSALISM
comminuted / COMINUTIV
commissural myelotomy / MIELOTOMIE COMISURALĂ
commissural nucleus / NUCLEU COMISURAL
commissure / COMISURĂ
commissuroplasty / COMISUROPLASTIE
commissurotomy / COMISUROTOMIE
common bile duct / CANAL COLEDOC, COLEDOC
common carotid artery / ARTERĂ CAROTIDĂ COMUNĂ
common cold / CORIZĂ, GUTURAI
common hepatic artery / ARTERĂ HEPATICĂ COMUNĂ
common iliac artery / ARTERĂ ILIACĂ COMUNĂ
common iliac lymph nodes / NODULI ILIACI COMUNI
common iliac lymph nodes of promontory / NODULI ILIACI COMUNI PROMONTORIENI
common iliac vein / VENĂ ILIACĂ COMUNĂ (DREAPTĂ ŞI STÂNGĂ)
common interosseous artery / ARTERĂ INTEROSOASĂ COMUNĂ
common leukocytic antigens / ANTIGENI LEUCOCITARI COMUNI
common palmar digital arteries / ARTERE DIGITALE PALMARE COMUNE
common palmar digital nerves / NERVI DIGITALI PALMARI COMUNI AI NERVULUI ULNAR
common palmar digital nerves / NERVI DIGITALI PALMARI COMUNI AI NERVULUI MEDIAN
common peroneal nerve / NERV PERONIER COMUN

common plantar digital arteries / ARTERE DIGITALE PLANTARE COMUNE
common plantar digital nerves / NERVI DIGITALI PLANTARI COMUNI AI NERVULUI PLANTAR LATERAL
common plantar digital nerves / NERVI DIGITALI PLANTARI COMUNI AI NERVULUI PLANTAR MEDIAL
communicable disease / BOALĂ TRANSMISIBILĂ
community medicine / MEDICINĂ COMUNITARĂ
Comolli's sign / SEMN COMOLLI
compact substance / ŢESUT COMPACT
comparative pathology / PATOLOGIE COMPARATĂ
compared psychiatry / PSIHIATRIE COMPARATĂ
compartment / COMPARTIMENT
compatibility / COMPATIBILITATE
compatible / COMPATIBIL
compensated / COMPENSAT
compensated shock / ŞOC COMPENSAT
compensation / COMPENSARE
compensatory pause / PAUZĂ COMPENSATORIE, REPAUS COMPENSATOR
competence / CONTINENŢĂ
competency / COMPETENŢĂ
competition / COMPETIŢIE
competitive binding / LEGĂTURĂ COMPETITIVĂ
competitive inibition / INHIBIŢIE COMPETITIVĂ
complement / COMPLEMENT
complement activation / ACTIVARE A COMPLEMENTULUI
complement fixation / FIXAREA COMPLEMENTULUI
complement fixation reaction / REACŢIE DE DEVIERE A COMPLEMENTULUI, REACŢIE DE FIXARE A COMPLEMENTULUI
complement receptors / RECEPTORI PENTRU COMPLEMENT
complementarity / COMPLEMENTARITATE
complementary / COMPLEMENTAR
complementary DNA / ADN COMPLEMENTAR
complementary genes / GENE COMPLEMENTARE
complete antibody / ANTICORP COMPLET
complete food / ALIMENT COMPLET
complete protein / PROTEINĂ COMPLETĂ
complex / COMPLEX
complexometry / COMPLEXOMETRIE
complexus / COMPLEX
compliance / COMPLIANŢĂ
complication / COMPLICAŢIE
composite / COMPOZIT
compound / COMPUS
compress / COMPRESĂ
compression / COMPRESIUNE
compression cough / TUSE PRIN COMPRESIUNE
compression paralysis / PARALIZIE PRIN COMPRESIUNE
compressor / COMPRESOR
compulsion / COMPULSIE
computational biology / BIOLOGIE COMPUTAŢIONALĂ
computed tomography / COMPUTERTOMOGRAFIE, TOMOGRAFIE COMPUTERIZATĂ
computer tomograph / COMPUTERTOMOGRAF, TOMODENSITOMETRU, TOMOGRAF COMPUTERIZAT
computerised tomograph / COMPUTERTOMOGRAF, TOMOGRAF COMPUTERIZAT
computerized axial tomography / TOMOGRAFIE AXIALĂ COMPUTERIZATĂ
computerized tomography / TOMODENSITOMETRIE
concanavalin A / CONCANAVALINĂ A
concatemer / CONCATEMER
concealment / DISIMULARE
concentration / CONCENTRAŢIE
concentration of electrolytes in plasma / ELECTROLITEMIE
concentration ratio / INDICE DE CONCENTRAŢIE
concept / CONCEPT
conception / CONCEPŢIE
concha / CONCHA
concotomy / CONCHOTOMIE
concretion / CONCREŢIUNE
concussion / COMOŢIE
concussion of the brain / COMOŢIE CEREBRALĂ
condensation / CONDENSARE
condensed / CONDENSAT
condenser / CONDENSOR
conditional mutation / MUTAŢIE CONDIŢIONALĂ
conditioned / CONDIŢIONAT
conditioned reflex / REFLEX CONDIŢIONAT, REFLEX DOBÂNDIT
conditioned stimulus / STIMUL CONDIŢIONAT
conditioning / CONDIŢIONARE
condom / CONDOM, PREZERVATIV
conductance / CONDUCTANŢĂ, CONDUCTIBILITATE
conductimetry / CONDUCTIMETRIE
conducting system of the heart / SISTEM CARDIONECTOR
conduction / CONDUCERE, CONDUCŢIE
conduction aphasia / AFAZIE DE CONDUCŢIE
conductivity / CONDUCTIBILITATE
conductor / CONDUCTOR
condylar emissary vein / VENĂ EMISARĂ CONDILIANĂ
condyle / CONDIL
condyloma / CONDILOM
cone / CON
cone cell / CELULĂ CU CON
confabulation / CONFABULAŢIE, FABULAŢIE
configuration / CONFIGURAŢIE
confinement / DELIVRENŢĂ
conflict / CONFLICT
congelation / CONGELARE
congener / CONGENER
congenerous / CONGENER
congenital / CONGENITAL
congenital adrenal hyperplasia / HIPERPLAZIA SUPRARENALIANĂ CONGENITALĂ
congenital amaurosis / AMAUROZĂ CONGENITALĂ LEBER
congenital anesthesia / ANALGEZIE CONGENITALA
congenital chloride diarrh(o)ea / DIAREE CLORATĂ INTESTINALĂ
congenital dilatation of renal pelvis / MEGABAZINET
congenital disease / BOALĂ CONGENITALĂ
congenital ectodermal defect / APLAZIE CUTANATĂ CONGENITALĂ
congenital erythropoietic porphyria / PORFIRIE ERITROPOIETICĂ CONGENITALĂ
congenital fibre type disproportion myopathy / MIOPATIE CU DISPROPORŢIE A TIPURILOR DE FIBRE
congenital genu recurvatum / GENU RECURVATUM CONGENITAL
congenital goiter / GUŞĂ CONGENITALĂ

congenital heart diseases / CARDIOPATII CONGENITALE
congenital hydroxybutyric aciduria / ACIDURIE HIDROXIBUTIRICĂ CONGENITALĂ
congenital hypothyroidism / HIPOTIROIDISM CONGENITAL
congenital laryngeal stridor / STRIDOR LARINGIAN CONGENITAL
congenital multiple arthrogryposis / ARTROGRIPOZĂ CONGENITALĂ MULTIPLĂ
congenital myopathy / MIOPATIE CONGENITALĂ
congenital pulmonary stenosis / STENOZĂ CONGENITALĂ A ORIFICIULUI PULMONAREI
congenital stridor / STRIDOR AL NOU-NĂSCUTULUI
congenital toxoplasmosis / TOXOPLASMOZĂ CONGENITALĂ
congenital word deafness / AUDIMUTITATE
congestion / CONGESTIE
congestive cardiomyopathy / CARDIOMIOPATIE DILATATIVĂ
congestive heart failure / INSUFICIENŢĂ CARDIACĂ CONGESTIVĂ
Congo red / ROŞU DE CONGO
Congo red test / PROBĂ CU ROŞU DE CONGO
congruence / CONGRUENŢĂ
coniocortex / CONIOCORTEX
coniology / CONIOLOGIE
coniophage / CONIOFAG
coniosis / CONIOZĂ
coniotomy / CONIOTOMIE
conization / CONIZAŢIE
conjugate / CONJUGAT
conjugated protein / HETEROPROTEINĂ
conjugation / CONJUGARE
conjunctiva / CONJUNCTIVĂ
conjunctival veins / VENE CONJUNCTIVALE
conjunctivitis / CONJUNCTIVITĂ
Conn test / PROBĂ CONN
connecting cartilage / CARTILAJ DE CONJUGARE
connecting stalk / LIGAMENT SUSPENSOR AL AMNIOSULUI
connective / CONECTIV, CONJUNCTIV
connective disease / CONECTIVITĂ
connexon / CONEXON
Conn's syndrome / SINDROM CONN
conoid part of coracoclavicular ligament / LIGAMENT CONOID
Conor-Bruch's disease / BOALĂ CONOR-BRUCH
conotoxin / CONOTOXINĂ
Conradi-Hünermann's disease / BOALĂ CONRADI-HÜNER- MANN
Conradi-Hünermann's syndrome / SINDROM CONRADI-HÜNERMANN
consanguineous / CONSANGUIN
consanguinity / CONSANGVINITATE
consanguinity in direct line / FILIAŢIE
conscious / CONŞTIENT
consciousness / CONŞTIINŢĂ
consensual reaction / REACŢIE CONSENSUALĂ
consent / CONSIMŢĂMÂNT
conservative treatment / TRATAMENT CONSERVATOR
consolidation / CONSOLIDARE
consonating / CONSONANT
constant / CONSTANTĂ
constant region / REGIUNE CONSTANTĂ
constipation / CONSTIPAŢIE
constitution / CONSTITUŢIE
constitutional polyglobulia / POLIGLOBULIE CONSTITUŢIONALĂ
constitutional symptom / SIMPTOM CONSTITUŢIONAL
constitutional type / TIP CONSTITUŢIONAL
constitutive mutation / MUTAŢIE CONSTITUTIVĂ
constraint / CONSTRÂNGERE
constriction / CONSTRICŢIE
constriction ring / SINDROM DEMELIN
constrictive pericarditis / PERICARDITĂ CALOASĂ, PERICARDITĂ CONSTRICTIVĂ
constrictor / CONSTRICTOR
consultant / CONSULTANT
consultation / CONSULTAŢIE, CONSULT MEDICAL
consumption / CONSUM, CONSUMPŢIE
consumption coagulopathy / COAGULOPATIE DE CONSUM
contact / CONTACT
contact factor / FACTOR DE CONTACT
contact factors / FACTORI DE CONTACT
contact inhibition / INHIBIŢIE DE CONTACT
contact lens / LENTILĂ DE CONTACT
contagion / CONTAGIUNE
contagious / CONTAGIOS
contagious disease / BOALĂ CONTAGIOASĂ
contagiousness / CONTAGIOZITATE
containing opium / OPIACEU
contamination / CONTAMINARE
contiguity / CONTIGUITATE
continence (sexual) / ABSTINENŢĂ
continence / CONTINENŢĂ
continous capillary / CAPILAR CONTINUU
continuous arrhythmia / ARITMIE COMPLETĂ
continuous fever / FEBRĂ ÎN PLATOU
continuous running suture / SUTURĂ ÎN SURJET
continuous sleep therapy / SOMNOTERAPIE
continuous suture / SUTURĂ CONTINUĂ
contraception / CONTRACEPŢIE
contraceptive / ANTICONCEPŢIONAL, CONTRACEPTIV
contractility / CONTRACTILITATE
contraction / CONTRACŢIE, CRISPARE
contracture / CONTRACTURĂ
contraindicaton / CONTRAINDICAŢIE
contrast / CONTRAST
contrast medium / MEDIU DE CONTRAST, OPACIFIANT
control / CONTROL, MARTOR, REGLARE
control gene / GENĂ DE CONTROL, GENĂ REGULATOARE
controlateral / CONTROLATERAL
controlateral hemiplegia / HEMIPLEGIE CONTROLATERALĂ
controlled area / ZONĂ CONTROLATĂ
controlled breathing / VENTILAŢIE CONTROLATĂ
controlled respiration / RESPIRAŢIE CONTROLATĂ
controlled ventilation / VENTILAŢIE CONTROLATĂ
contusion / CONTUZIE
contusive / CONTONDENT
conus medullaris / CON TERMINAL
conus medullaris syndrome / SINDROM DE CON TERMINAL
convalescence / CONVALESCENŢĂ
convection / CONVECŢIE
conventional food / ALIMENT TRADIŢIONAL
convergence / CONVERGENŢĂ
conversion / CONVERSIE
conversion enzyme / ENZIMĂ DE CONVERSIE
conversion reaction / REACŢIE DE CONVERSIE

convertase / CONVERTAZĂ
convertin / CONVERTINĂ
convoluted seminiferous tubules / TUBI SEMINIFERI
convolution / CIRCUMVOLUŢIE
convulsant / CONVULSIVANT
convulsion / CONVULSIE
Cooley's an(a)emia / ANEMIE COOLEY
Cooley's disease / BOALĂ COOLEY
Coombs' test / TEST COOMBS
cooperativity / COOPERATIVITATE
Coopernail's sign / SEMN COOPERNAIL
Cooper's disease / BOALĂ COOPER
coordination / COORDONARE
cophosis / COFOZĂ
copolymer / COPOLIMER
copper / CUPRU
coproantibody / COPROANTICORP
coprolalia / COPROLALIE
coprolith / COPROLIT
coprology / COPROLOGIE
coproma / COPROM
coprophagia / COPROFAGIE
coprophil / COPROFIL
coprophilia / COPROFILIE
coprophilic / COPROFIL
coproporphyrin / COPROPORFIRINĂ
coproporphyrinogen / COPROPORFIRINOGEN
coproporphyrinogen oxidase / COPROPORFIRINOGEN-OXIDAZĂ
coproporphyrinuria / COPROPORFIRINURIE
coprostasis / COPROSTAZĂ
copulation / COPULAŢIE
cor / CORD
cor biloculare / CORD BILOCULAR
coracobrachial muscle / MUŞCHI CORACOBRAHIAL
coracoid / CORACOID
cord / CORDON
corditis / CORDITĂ
cordocentesis / CORDOCENTEZĂ
cordonal / CORDONAL
cordopexy / CORDOPEXIE
cordotomy / CORDOTOMIE
core / BURBION, ŢÂŢÂNĂ
corectopia / CORECTOPIE
corepraxy / COREPRAXIE
corepressor / COREPRESOR
Cori's disease / BOALĂ CORI
corium / DERM
cornage / CORNAJ
cornea / CORNEE
corneal dystrophy / DISTROFIE CORNEEANĂ
corneal reflex / REFLEX CORNEAN
Cornelia de Lange's disease / BOALĂ CORNELIA DE LANGE
Cornelia de Lange's syndrome / SINDROM CORNELIA DE LANGE
corniculate cartilage / CARTILAJ CORNICULAT
cornu / CORN
cornu Ammonis / CORNUL LUI AMMON
corona (bot.) / COROANĂ
coronal / CORONAL
coronaritis / CORONARITĂ
coronarography / CORONAROGRAFIE
coronary / CORONAR, CORONARIAN
coronary artery bypass / PONTAJ CORONARIAN
coronary insufficiency / INSUFICIENŢĂ CORONARIANĂ
coronary sinus / SINUS CORONAR
coronary X syndrome / SINDROM X CORONARIAN
Coronavirus / CORONAVIRUS
coronodental cyst / CHIST DENTIFER
corpse / CADAVRU
corpus callosum / CORP CALOS
corpus callosum tumor syndrome / SINDROM DE CORP CALOS
corpus cavernosum / CORPI CAVERNOŞI
corpus luteum / CORP GALBEN
corpus spongiosum penis / CORP SPONGIOS
corpuscle / CORPUSCUL
corpuscular radiation / RADIAŢIE CORPUSCULARĂ
corrective / CORECTIV
correlation / CORELAŢIE
correspondence / CORESPONDENŢĂ
Corrigan's disease / BOALĂ CORRIGAN
Corrigan's pulse / PULS CORRIGAN
Corrigan's sign / SEMN CORRIGAN
corset / CORSET
corset disease / BOALA CORSETULUI
cortectomy / CORTECTOMIE
cortex / CORTEX, SCOARŢĂ
cortical / CORTICAL
cortical adenoma / CORTICOSUPRARENALOM
cortical carcinoma / CORTICOSUPRARENALOM
cortical hemiplegia / HEMIPLEGIE CORTICALĂ
cortical hormone / HORMON CORTICOSUPRARENAL
cortical neuron / NEURON CORTICAL
cortical reaction / REACŢIE CORTICALĂ
corticectomy / CORTICECTOMIE
corticoadrenal / CORTICOSUPRARENAL
corticoadrenal dwarfism / NANISM CORTICOSUPRARENAL
corticodependent / CORTICODEPENDENT
corticoid / CORTICOID
corticoprival / CORTICOPRIV
corticospinal / CORTICOSPINAL
corticosteroid binding globulin / TRANSCORTINĂ
corticosteroïd glaucoma / GLAUCOM CORTIZONIC
corticosteroids / CORTICOSTEROIZI
corticosterone / CORTICOSTERON
corticotherapy / CORTICOTERAPIE
corticotrophic hormone test / PROBĂ LA SINACTEN
corticotropic / CORTICOTROP
corticotropic hormone / HORMON CORTICOTROP
corticotropin / CORTICOTROFINĂ, CORTICOTROPINĂ
corticotropin releasing factor / CORTICOLIBERINĂ
corticovisceral medicine / MEDICINĂ CORTICOVISCERALĂ
corticovisceral pathology / PATOLOGIE CORTICOVISCERALĂ
cortisol / CORTIZOL
cortisone / CORTIZON
cortisone-glucose tolerance test / PROBĂ CU CORTIZON-GLUCOZĂ
cortisone-like / CORTICOMIMETIC
Corvisart's disease / BOALĂ CORVISART
corymbiform / CORIMBIFORMĂ
Corynebacterium / CORYNEBACTERIUM

coryza / CORIZĂ
cosmetics / COSMETICĂ
cosmic radiation / RADIAŢIE COSMICĂ
cosmid / COSMID
costalgia / COSTALGIE
costectomy / COSTECTOMIE
Costen's syndrome / SINDROM COSTEN
costocervical trunk / TRUNCHI COSTOCERVICAL
costochondral articulations / ARTICULAŢII COSTOCONDRALE
costotome / COSTOTOM
costotransverse articulations / ARTICULAŢII COSTOTRANSVERSALE
costovertebral articulations / ARTICULAŢII COSTOVERTEBRALE
cost-utility analysis / STUDIU COST-UTILITATE
Cotard's syndrome / SINDROM COTARD
cotransfection / COTRANSFECŢIE
cotransport / COTRANSPORT
cotton / BUMBAC, VATĂ
cotyloid / COTILOID
cough / TUSE
cough training / EXPECTORAŢIE DIRIJATĂ
Coulomb / COULOMB
coumarin / CUMARINĂ
Councilman bodies / CORPI COUNCILMAN
counter / CONTOR
counterextension / CONTRAEXTENSIE
counterimmunoelectrophoresis / CONTRAIMUNOELECTROFOREZĂ
counter-opening / CONTRAINCIZIE
counting test / TESTUL NUMĂRĂRII
coupled reactions / REACŢII CUPLATE
Courvoisier's law / LEGEA COURVOISIER
Courvoisier's sign / SEMN COURVOISIER
Courvoisier-Terrier's syndrome / SINDROM COURVOISIER-TERRIER
covalent catalysis / CATALIZĂ COVALENTĂ
covalent structure / STRUCTURĂ COVALENTĂ
Cowden's disease / BOALĂ COWDEN
Cowden's syndrome / SINDROM COWDEN
Cowper's gland / GLANDĂ COWPER
Cowper's gland abscess / COWPERITĂ
coxa / COXA, ŞOLD
coxa adducta / COXA ADDUCTA
coxa plana / COXA PLANA
coxa valga / COXA VALGA
coxa vara / COXA VARA
coxalgia / COXALGIE
coxarthrosis / COXARTROZĂ
coxitis / COXITĂ
coxodynia / COXODINIE
Coxsackie / COXSACKIE
Coxsackie virus / VIRUS COXSACKIE
Craig's test / TEST CRAIG
cramp / CRAMPĂ
Crampton's test / TEST CRAMPTON
cranial insufflation / ENCEFALOGRAFIE GAZOASĂ
cranial nerves / NERVI CRANIENI
cranial suture / SUTURĂ CRANIANĂ
craniectomy / CRANIECTOMIE
craniocarpotarsal dystrophy / DISTROFIE CRANIO-CARPO-TARSALĂ
craniohypophyseal xanthomatosis / XANTOMATOZĂ CRANIOHIPOFIZARĂ
craniomalacia / CRANIOMALACIE
craniometaphyseal dysplasia / DISPLAZIE CRANIOMETAFIZARĂ
craniometry / CRANIOMETRIE
craniopharyngioma / CRANIOFARINGIOM
cranioplasty / CRANIOPLASTIE
craniostenosis / CRANIOSTENOZĂ
craniotabes / CRANIOMALACIE, CRANIOTABES
craniotomy / CRANIOTOMIE
crateriform / CRATERIFORM
C-reactive protein / PROTEINĂ C-REACTIVĂ
cream / CREMĂ
creatin(a)emia / CREATINEMIE
creatine / CREATINĂ
creatine kinase / CREATINKINAZĂ
creatinephosphokinase / CREATINFOSFOKINAZĂ
creatinin test / TEST PENTRU CREATININĂ
creatinin(a)emia / CREATININEMIE
creatinine / CREATININĂ
creatininuria / CREATININURIE
creatinuria / CREATINURIE
creatorrh(o)ea / CREATOREE
creche / CREŞĂ
cremaster muscle / CREMASTER, MUŞCHI CREMASTER
cremasteric artery / ARTERĂ CREMASTERICĂ
cremasteric reflex / REFLEX CREMASTERIAN
cremation / CREMAŢIE
crematorium / CREMATORIU
crenated / CRENELAT
crenated erythrocyte / ECHINOCIT
crenated outline / SEMNUL CRENELULUI
crenotherapy / CRENOTERAPIE
crepitant rale / RAL CREPITANT
crepitation / CRACMENT, CREPITAŢIE, RAL CREPITANT
crest / CREASTĂ
CREST syndrome / SINDROM CREST
cretin / CRETIN
cretinism / CRETINISM
cretinoid / CRETINOID
Creutzfeldt-Jakob's disease / BOALĂ CREUTZFELDT-JAKOB
Creutzfeldt-Jakob's syndrome / SINDROM CREUTZFELDT-JAKOB
CRH stimulation test / TEST DE STIMULARE CU CRH
cri du chat syndrome / SINDROMUL CRI DU CHAT
Crichton-Browne's sign / SEMN CRICHTON-BROWNE
cricoarytenoid / CRICOARITENOIDIAN
cricoarytenoid articulation / ARTICULAŢIE CRICOARITENOIDĂ
cricoid / CRICOID
cricoid cartilage / CARTILAJ CRICOID
cricothyroid articulation / ARTICULAŢIE CRICOTIROIDIANĂ
cricothyroid muscle / MUŞCHI CRICOTIROIDIAN
cricothyrotomy / CRICOTIROTOMIE
Crigler-Najjar's syndrome / SINDROM CRIGLER-NAJJAR, ICTER FAMILIAL CONGENITAL CRIGLER-NAJJAR
Crime-and-Congo h(a)emorrhagic fever / FEBRĂ HEMORAGICĂ DE CRIMEEA-CONGO
criminology / CRIMINOLOGIE
crisis / CRIZĂ, ACCES
crisscross inheritance / EREDITATE ÎNCRUCIŞATĂ

crista / CREASTĂ
cristae / CRESTE MITOCONDRIALE
critical angle / UNGHI LIMITĂ
crocodile tears syndrome / SINDROMUL LACRIMILOR DE CROCODIL
Crocq-Cassirer's disease / BOALĂ CROCQ-CASSIRER
Crohn disease / BOALĂ CROHN
cross immunity / IMUNITATE ÎNCRUCIŞATĂ
cross reaction / REACŢIE ÎNCRUCIŞATĂ
cross resistance / REZISTENŢĂ ÎNCRUCIŞATĂ
crossectomy / CROSECTOMIE
crossed embolism / EMBOLIE ÎNCRUCIŞATĂ
crossed embolus / EMBOLIE PARADOXALĂ
cross-feeding / SIMBIOZĂ
crossing-over / CROSSING-OVER
cross-linking / LEGĂTURI ÎNCRUCIŞATE
cross-match / CROSS-MATCH, TEST DE COMPATIBILITATE ÎNCRUCIŞATĂ
cross-matching test / TEST DE COMPATIBILITATE SANGUINĂ
cross-reacting material / MATERIAL IMUNOREACTIV
cross-regulation / REGLARE ÎNCRUCIŞATĂ
croup / CRUP, LARINGITĂ
Crouzon's disease / BOALĂ CROUZON
Crouzon's syndrome / SINDROM CROUZON
Crowe's sign / SEMN CROWE
crown (stom.) / COROANĂ
Cruchet's disease / BOALĂ CRUCHET
crucial experiment / EXPERIMENT CRUCIAL
cruciate ligament of atlas / LIGAMENT CRUCIFORM
cruor / CRUOR
crural / CRURAL
crural hernia / HERNIE CRURALĂ
crural neuralgia / NEVRALGIE CRURALĂ
crural pain / CRURALGIE
crush kidney / RINICHI DE ŞOC
crush syndrome / SINDROM DE STRIVIRE, SINDROM DE ZDROBIRE
crushing / ZDROBIRE
crust / CRUSTĂ
crutch / CÂRJĂ
crutch palsy / SINDROMUL PERSOANELOR CU CÂRJĂ
Cruveilher's fascia / fascie Cruveilher
Cruveilhier-Baumgarten's disease / SINDROM CRUVEILHIER-BAUMGARTEN, BOALĂ CRUVEILHIER-BAUMGARTEN
Cruveilhier-Baumgarten's murmur / SUFLU CRUVEILHIER-BAUMGARTEN
Cruveilhier's sign / SEMN CRUVEILHIER
cry(a)esthesia / CRIESTEZIE
cryoagglutinins / AGLUTININE RECI
cryoan(a)esthesia / CRIOANESTEZIE
cryobiology / CRIOBIOLOGIE
cryocautery / CRIOCAUTER
cryodesiccation / CRIODESHIDRATARE, CRIODESICARE
cryofracture / CRIOFRACTURĂ
cryoglobulin / CRIOGLOBULINĂ
cryoglobulin(a)emia / CRIOGLOBULINEMIE
cryopathic syndrome / SINDROM CRIOPATIC
cryopathy / CRIOPATIE
cryoprecipitate / CRIOPRECIPITAT
cryoprotein / CRIOPROTEINĂ
cryoscopy / CRIOSCOPIE
cryostat / CRIOSTAT
cryosurgery / CRIOCHIRURGIE
cryotherapy / CRIOTERAPIE
crypt / CRIPTĂ
cryptitis / CRIPTITĂ
cryptococcosis / CRIPTOCOCOZĂ
cryptogenetic / CRIPTOGENETIC
cryptogenetic an(a)emia / ANEMIE CRIPTOGENETICĂ
cryptogenic / CRIPTOGENETIC
cryptomnesia / CRIPTOMNEZIE
cryptorchidism / CRIPTORHIDIE
cryptosporidiosis / CRIPTOSPORIDIOZĂ
Cryptosporidium / CRYPTOSPORIDIUM
crystal / CRISTAL
crystalline lens / CRISTALIN
crystalloid / CRISTALOID
CSF-bactericidal activity / TEST HEILMAN
cubital / CUBITAL
cubital axillary lymph nodes / NODULI AXILARI CUBITALI
cubital lymph nodes / NODULI CUBITALI (EPITROHLEENI)
cubitus valgus / CUBITUS VALGUS
cubitus varus / CUBITUS VARUS
cuboid bone / CUBOID
cuff sign / SEMNUL MANŞETEI
culdocentesis / CULDOCENTEZĂ
culdoscopy / CULDOSCOPIE
Culex / CULEX
Cullen's sign / SEMN CULLEN
culmen / CULMEN
culmen monticuli cerebelli / CULMEN MONTICULI CEREBELLI
cultural psychiatry / PSIHIATRIE TRANSCULTURALĂ
culture / CULTURĂ
culture medium / MEDIU DE CULTURĂ
cuneate / CUNEIFORM
cuneiform / CUNEIFORM
cuneiform bone / CUNEIFORM
cuneonavicular articulations / ARTICULAŢII SCAFOIDO-CUNEENE
cunnilinctus / CUNILINGUS
cunnilingus / CUNILINGUS
cupr(a)emia / CUPREMIE
cupriuresis / CUPRIURIE
cupriuria / CUPRIURIE
cuproproteins / CUPROPROTEINE
cuprorrhachia / CUPRORAHIE
curage / CHIURAJ
curare / CURARA
curarising / CURARIZANT
curarization / CURARIZARE
curative / CURATIV
cure (în cazul unei boli) / VINDECARE
cure / CURĂ, REMEDIU
curet(te) / CHIURETĂ
curettage / CHIURETAJ
curie / CURIE
curietherapy / CURIETERAPIE
Currarino's syndrome / SINDROM CURRARINO
Curschmann's spirals / SPIRALE CURSCHMANN
Curtius' syndrome / SINDROM CURTIUS
curvature / CURBURĂ
curve / CURBĂ

cushingoid / CUSHINGOID
Cushing's disease / BOALĂ CUSHING
Cushing's syndrome / SINDROM CUSHING
Cushing's ulcer / ULCER CUSHING
cuspid / CUSPID
cutaneous horn / CORN CUTANAT
cutaneous imprints / DERMOGRAMĂ
cutaneous isothermy / IZOTERMIE CUTANATĂ
cutaneous larva migrans / LARVA MIGRANS CUTANATĂ
cutaneous reaction / REACŢIE CUTANATĂ
cutaneous vein / VENĂ CUTANATĂ
cuticle / CUTICULĂ
cutireaction / CUTIREACŢIE
cutis anserina / CUTIS ANSERINA
cutis et mucosae hyalinosis / HIALINOZĂ CUTANATĂ ŞI MUCOASĂ
cutis hyperelastica / CUTIS HIPERELASTICA
cutis laxa / CUTIS LAXA, CHALAZODERMIE, ŞALAZODERMIE
Cutler-Power-Wilder's disease / TEST CUTLER-POWER-WILDER
cyanide-nitroprusside test / TEST CIANIDĂ-NITROPRUSIAT
cyanocobalamin / CIANCOBALAMINĂ
cyanogenic / CIANOGEN
cyanopsia / CIANOPSIE
cyanosis / CIANOZĂ
cyanotic / CIANOTIC
cybernetic medicine / MEDICINĂ CIBERNETICĂ
cybernetics / CIBERNETICĂ
cybernin mediator / CIBERNINĂ
cybrid / CIBRID
cyclic / CICLIC
cyclic adenosine 3',5'-monophosphate / ADENOZIN 3',5'-MONOFOSFAT CICLIC
cyclic AMP / AMP CICLIC
cyclic disease / BOALĂ CICLICĂ
cyclic GMP / GMP ciclic
cyclic guanosine 3'-5'-monophosphate / GUANOZIN-3'-5'-MONOFOSFAT CICLIC
cyclic vomiting / VĂRSĂTURI CICLICE
cyclin / CICLINĂ
cyclitis / CICLITĂ
cyclodiathermy / CICLODIATERMIE
cycloergometer / CICLOERGOMETRU
cyclooxygenase / CICLOOXIGENAZĂ
cyclophilin / CICLOFILINĂ
cyclopia / CICLOPIE
cycloplegia / CICLOPLEGIE
cyclosporin / CICLOSPORINĂ
cyclothymia / CICLOTIMIE
cyclotron / CICLOTRON
cylinder / CILINDRU
cylindraxile / CILINDRAX
cylindroma / CILINDROM
cylindruria / CILINDRURIE
Cyriax's syndrome / SINDROM CYRIAX
Cyril-Ogle's sign / SEMN CYRIL-OGLE
cyst / CHIST
cyst of the lung / CHIST AERIAN AL PULMONULUI
cystadenofibroma / CISTADENOFIBROM
cystadenoma / CHISTADENOM
cystalgia / CISTALGIE
cystathionine / CISTATIONINĂ
cystathionuria / CISTATIONURIE
cystatin / CISTATINĂ
cystatin B / CISTATINĂ B
cystectasia / CISTECTAZIE
cystectomy / CISTECTOMIE, CHISTECTOMIE
cysteine / CISTEINĂ
cysteine proteinase / CISTEIN-PROTEINAZĂ
cystic / CISTIC
cystic artery / ARTERĂ CISTICĂ
cystic disease of breast / BOALĂ CHISTICĂ A MAMELEI
cystic disease of breast / FIBROADENOMATOZĂ CHISTICĂ A SÂNILOR
cystic disease of liver / BOALĂ CHISTICĂ A FICATULUI
cystic disease of lung / BOALĂ CHISTICĂ A PLĂMÂNULUI
cystic duct / CANAL CISTIC
cystic fibrosis / FIBROZĂ CHISTICĂ
cystic medial necrosis / MEDIANECROZĂ CHISTICĂ IDIOPATICĂ
cystic vein / VENĂ CISTICĂ
cysticercosis / CISTICERCOZĂ
cysticercus / CISTICERC
cystine / CISTINĂ
cystinosis / CISTINOZĂ
cystinuria / CISTINURIE
cystitis / CISTITĂ
cystocele / CISTOCEL, COLPOCEL ANTERIOR
cystogram / CISTOGRAFIE
cystography / CHISTOGRAFIE, CISTOGRAFIE
cystoma / CHISTOM
cystometrography / CISTOMANOMETRIE
cystometry / CISTOMETRIE
cystopexy / CISTOPEXIE
cystoplasty / CISTOPLASTIE
cystoplegia / CISTOPLEGIE
cystopyelography / CISTOPIELOGRAFIE
cystorrhagia / CISTORAGIE
cystosarcoma / CISTOSARCOM
cystoscope / CISTOSCOP
cystoscopy / CISTOSCOPIE
cystostomy / CISTOSTOMIE
cytoarchitectonics / CITOARHITECTONICĂ
cytochemistry / CITOCHIMIE
cytochrome / CITOCROM
cytochrome oxidase / CITOCROM-OXIDAZĂ
cytochromes P 450 / CITOCROMI P 450
cytodiagnosis / CITODIAGNOSTIC
cytofluorometry / CITOFLUOROMETRIE
cytogenetics / CITOGENETICĂ
cytogram / CITOGRAMĂ
cytokeratins / CITOKERATINE
cytokine / CITOKINĂ
cytokinesis / CITOKINEZĂ
cytology / CITOLOGIE
cytolysin / CITOLIZINĂ
cytolysis / CITOLIZĂ
cytolytic / CITOLITIC
cytomegalic inclusion disease / BOALA INCLUZIUNILOR CITOMEGALICE
cytomegalovirus / CITOMEGALOVIRUS
cytometry / CITOMETRIE

cytopathogenetic / CITOPATOGEN
cytopathology / CITOPATOLOGIE
cytopathy / CITOPATIE
cytopenia / CITOPENIE, OLIGOCITEMIE
cytoplasm / CITOPLASMĂ
cytoplasmic antineutrophil antibodies / ANTICORPI CITOPLASMATICI ANTINEUTROFILE
cytoplasmic inheritance / EREDITATE CITOPLASMATICĂ
cytosiderosis / CITOSIDEROZĂ
cytosine / CITOZINĂ
cytoskeleton / CITOSCHELET
cytosol / CITOSOL
cytosolic / CITOSOLIC
cytosolic receptors / RECEPTORI CITOSOLICI
cytostatic / CITOSTATIC
cytosteatonecrosis / CITOSTEATONECROZĂ
cytotactic / CITOTACTIC
cytotaxia / CITOTAXIE
cytotaxigen / CITOTAXIGEN
cytotaxin / CITOTAXINĂ
cytotaxis / CITOTAXIE
cytotoxic / CITOTOXIC
cytotoxic factor / FACTOR CITOTOXIC
cytotoxicity / CITOTOXICITATE
cytotoxin / CITOTOXINĂ
cytotrophoblast / CITOTROFOBLAST
cytotropic / CITOTROP
cytotropic virus / VIRUS CITOTROP
cytotropism / CITOTROPISM

D

D virus / VIRUS D
Da Costa's disease / BOALĂ DA COSTA
Da Costa's syndrome / SINDROM DA COSTA
Daae-Finsen's disease / BOALĂ DAAE-FINSEN
dacry(o)adenitis / DACRIOADENITĂ
dacryocystitis / DACRIOCISTITĂ
dacryocystorhinostomy / DACRIOCISTORINOSTOMIE
dacryocystostomy / DACRIOCISTOSTOMIE
dacryogenic / DACRIOGEN
dacryolith / DACRIOLIT
dacryorrh(o)ea / DACRIOREE
dactylolalia / DACTILOLALIE
dactylomegaly / DACTILOMEGALIE
dactylophasia / DACTILOFAZIE
dactyloscopy / DACTILOSCOPIE
Daentl's syndrome / SINDROM DAENTL
Dakin's solution / SOLUŢIE DAKIN
Dale's reaction / REACŢIE DALE
Dalrymple's sign / SEMN DALRYMPLE
Dalton / DALTON
daltonism / DALTONISM
D'Amato's sign / SINDROM D'AMATO
Dance's sign / SEMN DANCE
dandy fever / DENGĂ
Dandy-Walker's syndrome / SINDROM DANDY-WALKER
Dane's particle / PARTICULĂ DANE
Danforth's sign / SEMN DANFORTH
Danielopolu operation / OPERAŢIE DANIELOPOLU
Danlos' syndrome / SINDROM DANLOS
Darier-Ferrand's disease / BOALĂ DARIER-FERRAND
Darier's disease / BOALĂ DARIER
Darier's sign / SEMN DARIER
Darkschewitsch's nucleus / NUCLEU DARKSCHEWITSCH
Darling's disease / BOALĂ DARLING
Darrow's syndrome / SINDROM DARROW
dartos muscle / DARTOS
darwinian tubercle / TUBERCUL DARWIN
darwinism / DARWINISM
Davidoff's syndrome / SINDROM DAVIDOFF
Davidsohn's disease / SEMN DAVIDSOHN
Davidsohn's test / TEST DAVIDSOHN
Daviel operation / OPERAŢIE DAVIEL
Davies' sign / SEMN DAVIES
Davies's chest / TORACE DAVIES
Dawbarn's sign / SEMN DAWBARN
dawn phenomenon / FENOMEN DIN ZORI DE ZI
day hospital / SPITAL DE ZI
DDT / DDT
de Bakey's sign / SEMN DE BAKEY
de la Camp's sign / SEMN DE LA CAMP
de Lange's disease / BOALĂ DE LANGE
de Quervain's disease / BOALĂ DE QUERVAIN, TIROIDITĂ CU CELULE GIGANTE, TENOSINOVITĂ CRONICĂ STENOZANTĂ A POLICELUI DE QUERVAIN
de Sanctis-Cacchione's syndrome / SINDROM DE SANCTIS-CACCHIONE
de Toni-Debré-Fanconi's syndrome / SINDROM DE TONI-DEBRÉ-FANCONI
dead body / CADAVRU
dead finger / DEGET MORT
dead volume / SPAŢIU MORT RESPIRATOR
DEAE cellulose / DEAE CELULOZĂ
deafferentation / DEAFERENTAŢIE
deafness / COFOZĂ, SURDITATE
deafness-pili torti syndrome / SINDROM SURDITATE-PILI TORTI
dealcoholization / DEZALCOOLIZARE
deaminase / DEZAMINAZĂ
deamination / DEZAMINARE
death / DECES, MOARTE
death rate / INDICE DE MORTALITATE
debility / DEBILITATE
debranching enzyme / ENZIMA DEBRANŞANTĂ
Debré-Fibiger's syndrome / SINDROM DEBRÉ-FIBIGER
Debré-Fittke's syndrome / SINDROM DEBRÉ-FITTKE
Debré-Kocher-Semelaigne's syndrome / SINDROM DEBRÉ-KOCHER-SEMELAIGNE
Debré-Marie's syndrome / SINDROM DEBRÉ-MARIE
Debré-Mollaret's disease / BOALĂ DEBRÉ-MOLLARET
Debré-Paraf's reaction / REACŢIE DEBRÉ-PARAF
Debré-Semelaigne's disease / SINDROME DEBRÉ-SEMELAIGNE
debridement / DEBRIDARE
decalcification / DECALCIFICARE
decalvant / DECALVANT
decantation / DECANTARE
decanulation / DECANULARE
decarboxylase / DECARBOXILAZĂ
decarboxylation / DECARBOXILARE
decay / PUTREFACŢIE

decerebrate rigidity / RIGIDITATE DE DECEREBRARE
decerebration syndrome / SINDROM DE DECEREBRARE
dechloruration / DECLORURARE
decibel / DECIBEL
decidous membrane / MEMBRANA DECIDUA
decidua / CADUCĂ, DECIDUA, MEMBRANA DECIDUA
decidual / DECIDUAL
decidual cell / CELULĂ DECIDUALĂ
deciduosis / DECIDUOZĂ
Declaration of Hawaii / DECLARAŢIA DE LA HAWAII
Declaration of Helsinki / DECLARAŢIA DE LA HELSINKI
Declaration of Tokyo / DECLARAŢIA DE LA TOKYO
decline / DECLIN
declive / DECLIV
decoction / DECOCŢIE, DECOCT
decoctum / DECOCT
decompensated / DECOMPENSAT
decompensation / DECOMPENSARE
decompression / DECOMPRESIE
deconditioning / DECONDIŢIONARE
deconnection / DECONEXIUNE
decontamination / DECONTAMINARE
decorin / DECORINĂ
decorticate rigidity / RIGIDITATE DE DECORTICARE
decortication / DECORTICARE
decrement / DECREMENT
decremental / DECREMENŢIAL
decubitus / DECUBIT
decubitus angina / ANGOR DE DECUBITUS
decubitus dyspn(o)ea / DISPNEE DE DECUBIT
decubitus ulcer / ULCER DE DECUBIT
decussation / DECUSAŢIE
dedifferentiated / DEDIFERENŢIAT
dedifferentiation / DEDIFERENŢIERE
Deehan's reaction / REACŢIE DEEHAN
deep artery of clitoris / ARTERĂ PROFUNDĂ A CLITORISULUI
deep artery of penis / ARTERĂ PROFUNDĂ A PENISULUI
deep auricular artery / ARTERĂ AURICULARĂ PROFUNDĂ
deep axilary lymph nodes / NODULI AXILARI PROFUNZI
deep brachial artery / ARTERĂ BRAHIALĂ PROFUNDĂ
deep cervical artery / ARTERĂ CERVICALĂ PROFUNDĂ
deep cervical lymph nodes / NODULI CERVICALI LATERALI PROFUNZI
deep cervical vein / VENĂ CERVICALĂ PROFUNDĂ
deep circumflex iliac vein / VENĂ CIRCUMFLEXĂ ILIACĂ PROFUNDĂ
deep dorsal vein of clitoris / VENĂ DORSALĂ PROFUNDĂ A CLITORISULUI
deep dorsal vein of penis / VENĂ DORSALĂ PROFUDĂ A PENISULUI
deep facial vein / VENĂ FACIALĂ PROFUNDĂ
deep femoral artery / ARTERĂ FEMURALĂ PROFUNDĂ
deep femoral vein / VENĂ FEMURALĂ PROFUNDĂ
deep flexor muscle of finger / MUŞCHI FLEXOR PROFUND AL DEGETELOR
deep frostbite / DEGERĂTURĂ
deep iliac circumflex artery / ARTERĂ CIRCUMFLEXĂ ILIACĂ PROFUNDĂ
deep inguinal lymph nodes / NODULI INGHINALI PROFUNZI
deep lingual artery / ARTERĂ LINGUALĂ PROFUNDĂ
deep lingual vein / VENĂ LINGUALĂ PROFUNDĂ
deep medial cerebral vein / VENĂ CEREBRALĂ MIJLOCIE PROFUNDĂ
deep parotid lymph nodes / NODULI PAROTIDIENI PROFUNZI
deep peroneal nerve / NERV PERONIER PROFUND
deep petrosal nerve / NERV PIETROS PROFUND
deep popliteal lymph nodes / NODULI POPLITEI PROFUNZI
deep reflex / REFLEX INTEROCEPTIV
deep temporal arteries / ARTERE TEMPORALE PROFUNDE
deep temporal nerves / NERVI TEMPORALI PROFUNZI
deep temporal veins / VENE TEMPORALE PROFUNDE
deep transverse muscle of perineum / MUŞCHI TRANSVERS PROFUND AL PERINEULUI
deep veins of clitoris / VENE PROFUNDE ALE CLITORISULUI
deep veins of penis / VENE PROFUNDE ALE PENISULUI
def(a)ecation / DEFECAŢIE, DEJECŢIE
defect / DEFECT, TARĂ
defective phage / FAG DEFECTIV
defective sens of touch / MICROSTEZIE
defective virus / VIRUS DEFECTIV
defectology / DEFECTOLOGIE
defeminization / DEFEMINIZARE
defense reaction / REACŢIE DE APĂRARE
defense reflex / REFLEX DE APĂRARE
deferent / DEFERENT
deferent duct / CANAL DEFERENT
deferential artery / ARTERA DUCTULUI DEFERENT
deferentitis / DEFERENTITĂ
defervescence / DEFERVESCENŢĂ
defibrillation / DEFIBRILARE
defibrination / DEFIBRINARE
deficiency / CARENŢĂ, DEFICIENŢĂ, TARĂ
deficiency an(a)emia / ANEMIE CARENŢIALĂ
deficiency disease / BOALĂ CARENŢIALĂ
deficit / DEFICIT
deflection / DEFLEXIUNE
deflexion / DEFLEXIUNE
defloration / DEFLORARE, DEZVIRGINARE
deformability / DEFORMABILITATE
deformation / DEFORMAŢIE
deformity / DEFORMAŢIE, DIFORMITATE
Degas' sign / SEMN DEGAS
degenerate / DEGENERAT
degeneration / DEGENERESCENŢĂ, DEGENERARE
degenerative joint disease / BOALĂ DEGENERATIVĂ A ARTICULAŢIILOR, ARTRITĂ CRONICĂ DEGENERATIVĂ, OSTEOARTRITĂ DEGENERATIVĂ, ARTROZĂ
deglution pneumonia / PNEUMONIE DE DEGLUTIŢIE
deglutition / DEGLUTIŢIE
Degos' disease / BOALĂ DEGOS
degranulation / DEGRANULARE
degree / GRAD
dehalogenase / DEHALOGENAZĂ
11 dehidrocorticosterone / COMPUS A KENDALL
DEHIO disease / TEST DEHIO
dehiscence / DEHISCENŢĂ
dehydrase / DEHIDRAZĂ
dehydratation fever / FEBRĂ DE SETE
dehydration / DESHIDRATARE
dehydration test / TEST DE DESHIDRATARE
dehydrocorticosterone / DEHIDROCORTICOSTERON
dehydroepiandrosterone sulfate test / TEST DE ÎNCĂRCARE CU SULFAT DE DEHIDROEPIANDROSTERON

dehydrogenase / DEHIDROGENAZĂ
deiodinase / DEIODINAZĂ
Deiters' nucleus syndrome / SINDROM DE NUCLEU DEITERS
déjà vécu / DÉJà VÉCU
déjà vu / DÉJà VU
Dejean's syndrome / SINDROM DEJEAN
Déjerine-Klumpke's syndrome / SINDROM DÉJERINE-KLUMPKE
Déjerine-Roussy's syndrome / SINDROM DÉJERINE-ROUSSY, SINDROM TALAMIC
Déjerine's sign / SEMN DÉJERINE
Déjerine's syndrome / SINDROM DÉJERINE
Déjerine-Sottas' disease / BOALĂ DÉJERINE-SOTTAS
Déjerine-Sottas' syndrome / SINDROM DÉJERINE-SOTTAS
Del Castillo's syndrome / SINDROM DEL CASTILLO
delay / LATENŢĂ
delayed hypersensitivity reaction / REACŢIE DE HIPERSENSIBILITATE ÎNTÂRZIATĂ
delayed suture / SUTURĂ PRIMITIVĂ ÎNTÂRZIATĂ
Delbet's sign / SEMN DELBET
Déléage's disease / BOALĂ DÉLÉAGE
deletion / DELEŢIE
delirious / CONFUZO-ONIRIC
delirious outburst / BUFEU DELIRANT
delirium / DELIR
delirium tremens / DELIRIUM TREMENS
delivery / NAŞTERE
delivery of the after-birth / DELIVRENŢĂ
Delmege's sign / SEMN DELMEGE
delta agent / AGENT DELTA
delta agent hepatitis / HEPATITĂ D
delta rhythm / RITM DELTA
delta virus / VIRUS DELTA
delta wave / UNDĂ DELTA
deltacortisone / DELTACORTIZON
delta-sarcoglycan / DELTA-SARCOGLICAN
deltoid muscle / MUŞCHI DELTOID
delusion / DELIR, ILUZIE
delusional imagination / IMAGINAŢIE DELIRANTĂ
delusional intuition / INTUIŢIE DELIRANTĂ
demarcation potential / POTENŢIAL DE DEMARCAŢIE
demasculinisation / DEMASCULINIZARE, DEVIRILIZARE
dementia / DEMENŢĂ
dementia of the Alzheimer type / DEMENŢĂ ALZHEIMER
dementia pugilistica / DEMENŢA BOXERILOR
demethylase / DEMETILAZĂ
demethylation / DEMETILARE
Demianoff's disease / SEMN DEMIANOFF
demineralization / DEMINERALIZARE
demography / DEMOGRAFIE
Demons-Meigs' syndrome / SINDROM DEMONS-MEIGS
demyelinating disease / BOALĂ DEMIELINIZANTĂ
demyelinization / DEMIELINIZARE
denaturated protein / PROTEINĂ DENATURATĂ
denaturation / DENATURARE
dendrite / DENDRITĂ
dendritic cells / CELULE DENDRITICE
dendron / DENDRITĂ
denervation / DENERVARE
dengue / DENGĂ
Dennie-Marfan's syndrome / SINDROM DENNIE-MARFAN
Dennis-Silverman's test / TEST DENNIS-SILVERMAN
Denny-Brown's syndrome / SINDROM DENNY-BROWN
dense deposits disease / BOALA DEPOZITELOR DENSE
densimeter / DENSIMETRU
densimetry / DENSIMETRIE
densitometer / DENSIMETRU
densitometry / DENSITOMETRIE
density / DENSITATE
density gradient centrifugation / CENTRIFUGARE ÎN GRADIENT DE DENSITATE
dental / DENTAR
dental bridge / PUNTE DENTARĂ
dental canals / CANALE DENTARE
dental cyst / CHIST DENTAR
dental ectopia / ECTOPIE DENTARĂ
dental formula / FORMULĂ DENTARĂ
dental galvanism / GALVANISM BUCAL
dental granuloma / GRANULOM DENTAR
dental medicine / MEDICINĂ DENTARĂ
dental notation / FORMULĂ DENTARĂ
dental plaque / PLACĂ DENTARĂ
dental pulp / PULPĂ DENTARĂ
dentary / DENTAR
dentate nucleus of cerebellum / NUCLEU DENTAT
denticle / PULPOLIT
denticulate ligament / LIGAMENT DANTELAT
dentigerous cyst / CHIST DENTIGER
dentin / DENTINĂ
dentine / DENTINĂ
dentinogenesis imperfecta / DENTINOGENESIS IMPERFECTA
dentition / DENTIŢIE
dento-dental synalgia / SINALGIE DENTO-DENTARĂ
dentoma / DENTOM
dento-maxillary dysharmony / DISARMONIE DENTOMAXILARĂ
denture / DANTURĂ
denudation / DENUDARE
denutrition / DENUTRIŢIE
Denzelot's pentade / PENTADA DENZELOT
deoxyribonuclease / DEZOXIRIBONUCLEAZĂ
deoxyribonucleic acid / ACID DEZOXIRIBONUCLEIC
deoxyribose / DEZOXIRIBOZĂ
deoxyvirus / DEZOXIVIRUS
dependence / DEPENDENŢĂ
dependent personality disorder / PERSONALITATE DEPENDENTĂ
depersonalization / DEPERSONALIZARE
dephosphorylation / DEFOSFORILARE
depigmentation / DEPIGMENTARE
depilation / DEPILARE
depilatory / DEPILATOR
depletion / DEPLEŢIE
depolarization / DEPOLARIZARE
depolymerization / DEPOLIMERIZARE
deposit / DEPOZIT
deposition of h(a)emosiderin / SIDERIZARE
depressant / DEPRESIV
depression / DEPRESIE
depression of freezing point / DELTA CRIOSCOPIC
depressive / DEPRESIV
depressive reaction / REACŢIE DEPRESIVĂ
depressor muscle of angle of mouth / MUŞCHI DEPRESOR AL UNGHIULUI GURII

depressor muscle of lower lip / MUŞCHI DEPRESOR AL BUZEI INFERIOARE
depressor muscle of septum / MUŞCHI DEPRESOR AL SEPTULUI NAZAL
depurant / DEPURATIV
depuration / DEPURAŢIE
depurative / DEPURATIV
depurator / DEPURATOR
deratization / DERATIZARE
Dercum's disease / BOALĂ DERCUM
derealization / DEREALIZARE
derepression / DEREPRESIE
derivated protein / PROTEINĂ DERIVATĂ
derivation (în chirurgie) / DERIVAŢIE
Dermacentor / DERMACENTOR
dermal sheath / CUTICULĂ
dermatitis / DERMATITĂ, DERMITĂ
dermatitis atrophicans / DERMATITĂ CRONICĂ ATROFIANTĂ
dermatitis herpetiformis / DERMATITĂ HERPETIFORMĂ
dermatitis repens / DERMATITĂ SERPIGINOASĂ
dermatitis seborrheica / DERMATITĂ SEBOREICĂ
dermatitis solaris / HELIODERMITĂ
dermatitis vegetans / PIODERMITĂ VEGETANTĂ GENERALIZATĂ
dermatochalasis / CHALAZODERMIE
dermatofibroma / DERMATOFIBROM
dermatoglyphics / DERMATOGLIFE
dermatology / DERMATOLOGIE
dermatome / DERMATOM
dermatomycosis / DERMATOMICOZĂ
dermatomyoma / DERMATOMIOM
dermatomyositis / DERMATOMIOZITĂ
dermatophyte / DERMATOFIT
dermatophytosis / DERMATOFITOZĂ, DERMATOFIŢIE, EPIDERMOMICOZĂ
dermatosclerosis / DERMATOSCLEROZĂ
dermatosis / DERMATOZĂ
dermatotropic / DERMOTROP
dermis / DERM
dermitis / DERMITĂ
dermographism / DERMOGRAFISM
dermoid / DERMOID
dermoid cyst / CHIST DERMOID
dermoid tumour / TUMORĂ DERMOIDĂ
dermo-jet / DERMO-JET
dermolipectomy / DERMOLIPECTOMIE
dermopathy / DERMOPATIE
dermotropic / DERMOTROP
dermotropism / DERMOTROPISM
derodidymus / DERODIM
derotation / DEROTAŢIE
Derrick-Burnet's disease / BOALĂ DERRICK-BURNET
Derry's disease / BOALĂ DERRY
DES syndrome / SINDROM DES
Desault's sign / SEMN DESAULT
descemetitis / DESCEMETITĂ
Descemet's membrane / MEMBRANĂ DESCEMET
descending aorta / AORTĂ DESCENDENTĂ
descending genicular artery / ARTERĂ GENICULARĂ DESCENDENTĂ
descending palatine artery / ARTERĂ PALATINĂ DESCENDENTĂ
desensitization / DESENSIBILIZARE
desert fever / FEBRĂ DE DEŞERT
desert sore / ULCER DE DEŞERT
desiccant / DESICATIV
desiccation / DESICARE
desinfestation / DEZINFESTARE
desmin / DESMINĂ
desmitis / DESMITĂ
desmocalmin / DESMOCALMINA
desmocollin / DESMOCOLINĂ
desmodontitis / DESMODONTITĂ
desmoglein / DESMOGLEINA
desmoid tumour / TUMORĂ DESMOIDĂ
desmolase / DESMOLAZĂ
desmoplakin / DESMOPLAKINA
desmopressin / DESMOPRESINĂ
desmosine / DESMOZINĂ
desmosome / DESMOZOM
desolvation / DESOLVATARE
despeciation / DESPECIFICAŢIE
desquamation / DESCUAMARE
Destot's sign / SEMN DESTOT
detachment / DECOLARE, DEZLIPIRE
detector / DETECTOR
detergent / DETERGENT
detergent worker's disease / BOALA LUCRĂTORULUI CU DETERGENT
detoxi(fi)cation / DETOXIFIERE
detritus / DETRITUS
detrusor / DETRUSOR
detumescence / DETUMESCENŢĂ
deuteranopia / DEUTERANOPIE
deuterium / DEUTERIU
deuteron / DEUTERON
deuteropathic / DEUTEROPATIC
deutoplasm / INCLUZIUNI CITOPLASMATICE
Deutschländer's disease / BOALĂ DEUTSCHLäNDER
development / DEZVOLTARE
deviation / DEVIAŢIE
device / APARAT
Devic's disease / BOALĂ DEVIC
Devic's sign / SEMN DEVIC
Devic's syndrome / SINDROM DEVIC
devil's grip / GRIPĂ DABNEY
devitalization / DEVITALIZARE
dexamethasone test / TEST DE SUPRESIE CU DEXAMETAZONĂ
dextran / DEXTRAN
dextrin / DEXTRINĂ
dextrocardia / DEXTROCARDIE
dextrogyre / DEXTROGIR
dextroposition / DEXTROPOZIŢIE
dextroposition of heart / DEXTROPOZIŢIE A INIMII
dextrose / DEXTROZĂ
dextrose test / TEST PENTRU DEXTROZĂ
DFChrssen's operation / OPERAŢIE DÜHRSSEN
Di George's syndrome / SINDROM DI GEORGE
Di Guglielmo's disease / BOALĂ DI GUGLIELMO
Di Guglielmo's syndrome / SINDROM DI GUGLIELMO, MIELOZĂ ERITREMICĂ
diabetes / DIABET

diabetes insipidus / DIABET INSIPID
diabetes mellitus / DIABET ZAHARAT
diabetic / DIABETIC
diabetic coma / COMĂ DIABETICĂ
diabetic nephropathy / NEFROPATIE DIABETICĂ
diabetic neuropathy / NEUROPATIE DIABETICĂ
diabetic precoma / PRECOMĂ DIABETICĂ
diabetic retinopathy / RETINOPATIE DIABETICĂ
diabetide / DIABETIDĂ
diabetogenic / DIABETOGEN
diacetylmorphine / DIACETILMORFINĂ
diacylglycerol / DIACILGLICEROL
diadochokinesia / DIADOCOKINEZIE
diadochokinesis / DIADOCOKINEZIE
dia-epiphyseal fracture / FRACTURĂ DIA-EPIFIZARĂ
diagnose / DIAGNOZĂ
diagnosis / DIAGNOSTIC, DIAGNOZĂ
diagram / DIAGRAMĂ
diagram / SCHEMĂ
diagram of delivery / PARTOGRAMĂ
diagraphy / DIAGRAFIE
diagynic / DIAGINIC
dialysance / DIALIZANŢĂ
dialysate / DIALIZAT
dialysis / DIALIZĂ
dialysis dementia / ENCEFALOPATIA DIALIZAŢILOR
dialysis membrane / MEMBRANĂ DIALIZANTĂ
diameter / DIAMETRU
Diamond's syndrome / SINDROM DIAMOND
diapedesis / DIAPEDEZĂ
diaper rush / OPĂRIRE
diaphanoscopy / DIAFANOSCOPIE
diaphorase / DIAFORAZĂ
diaphoresis / DIAFOREZĂ
diaphoretic / DIAFORETIC
diaphragm / DIAFRAGM, MUŞCHI DIAFRAGM
diaphragma / DIAFRAGM
diaphragma pelvis / PLANŞEU PELVIN
diaphragmatic / DIAFRAGMATIC
diaphragmatic hernia / HERNIE DIAFRAGMATICĂ
diaphyseal dysplasia / DISPLAZIE DIAFIZARĂ
diaphyseal fracture / FRACTURĂ DIAFIZARĂ
diaphysis / DIAFIZĂ
diarrh(o)ea / DIAREE
diarthrosis / DIARTROZĂ
diaschisis / DIASCHIZIS
diascopia / DIASCOPIE
diastase / DIASTAZĂ
diastema / DIASTEMĂ
diastematomyelia / DIASTEMATOMIELIE
diastole / DIASTOLĂ
diastolic pressure / PRESIUNE ARTERIALĂ MINIMĂ, TENSIUNE ARTERIALĂ MINIMĂ, TENSIUNE ARTERIALĂ DIASTOLICĂ
diastolic rumble / RULMENT DIASTOLIC, URUITURĂ DIASTOLICĂ
diastolic ventricular failure / INSUFICIENŢĂ CARDIACĂ HIPODIASTOLICĂ
diastrophic dwarfism / NANISM DIASTROFIC
diathermocoagulation / DIATERMOCOAGULARE
diathermy / DIATERMIE, ELECTROCOAGULARE
diathesis / DIATEZĂ, TEREN
diatom / DIATOMEE
diazepam / DIAZEPAM
diazoreaction / DIAZOREACŢIE
dicentric / DICENTRIC
dichotomy / DICOTOMIE
dichroism / DICROISM
dichromasy / DICROMAZIE
dichromat / DICROMAT
dichromatic / DICROMAT
dichromatism / DICROMATISM
dichromatopsia / DICROMATOPSIE
Dick's reaction / REACŢIE DICK
diclonism / DICLONIE
dicoumarin / DICUMARINĂ
dicoumarol / DICUMAROL
dicrotic / DICROT
dicrotic pulse / PULS DICROT
dicrotic wave / UNDĂ DICROTĂ
dicrotism / DICROTISM
dictyosome / DICTIOZOM
dicumarine test / TEST LA DICUMARINĂ
Dide-Botcazo's syndrome / SINDROM DIDE-BOTCAZO
didelphia / DIDELFIE
DIDMOAD syndrome / SINDROM DIDMOAD
Didmoad syndrome / SINDROM DIDMOAD
diduction / DIDUCŢIE
dielectric / DIELECTRIC
diencephalon / CREIER INTERMEDIAR, DIENCEFAL
diet / DIETĂ, REGIM
dietary fibers / FIBRE ALIMENTARE
dietetic dietetics / DIETETICĂ
dietetic food / ALIMENT DIETETIC
dietetician / DIETETICIAN
diethylether / ETER ETILITIC
diethylstilbestrol / DIETILSTILBESTROL
dietitian / DIETETICIAN
Dieulafoy's sign / SEMN DIEULAFOY
Dieulafoy's triad / TRIADĂ DIEULAFOY
differential centrifugation / CENTRIFUGARE DIFERENŢIALĂ
differential diagnosis / DIAGNOSTIC DIFERENŢIAL
differentiated cell / CELULĂ DIFERENŢIATĂ
differentiation antigen / ANTIGEN DE DIFERENŢIERE
diffluent / DIFLUENT
diffraction / DIFRACŢIE
diffuse (inflamation) / DIFUZ
diffuse cerebral sclerosis / SCLEROZĂ CEREBRALĂ DIFUZĂ
diffuse chondrocalcinosis / CONDROCALCINOZĂ DIFUZĂ
diffuse Lewy bodies disease / BOALA CORPILOR LEWY DIFUZI
diffuse mastocytosis / MASTOCITOZĂ DIFUZĂ
diffused (light) / DIFUZ
diffusion / DIFUZIUNE
diffusion coefficient / COEFICIENT DE DIFUZIUNE
digastric / DIGASTRIC
digastric muscle / MUŞCHI DIGASTRIC
digestibility / DIGESTIBILITATE
digestion / DIGESTIE
digestive stimulation test / PROBĂ DE PROVOCARE DIGESTIVĂ
digestive tube / TUB DIGESTIV
digital / DIGITAL

digital angiography / ANGIOGRAFIE DIGITALĂ, ANGIOGRAFIE NUMERICĂ
digital hippocratism / HIPOCRATISM DIGITAL
digitalin / DIGITALINĂ
digitalis / DIGITALĂ
digitalis glycosides / GLICOZIDE DIGITALICE
digitalis poisoning / INTOXICAŢIE DIGITALICĂ
digitalis-like compound / FACTOR DIGITALIC ENDOGEN, FACTOR DIGITALIN-LIKE ENDOGEN
digitalism / DIGITALISM
digitalization / DIGITALIZARE
digitoxin / DIGITOXINĂ
digitus auricularis / AURICULAR
digoxin / DIGOXINĂ
digyny / DIGINIE
dihydrofolliculin / DIHIDROFOLICULINĂ
dihydroxyphenylalanine / DIHIDROXIFENILALANINĂ
diiodothyronine / DIIODOTIRONINĂ
diiodotyrosine / DIIODOTIROZINĂ
dilaceration / DILACERARE
dilated pupil / MIDRIAZĂ
dilation / DILATAŢIE
dilation of the cervix uteri / DILATAŢIE DE COL
dilator / DILATATOR
dilator muscle of pupil / MUŞCHI DILATATOR PUPILAR
dilution / DILUŢIE
dimer / DIMER
dimercaprol / DIMERCAPROL
dimery / DIMERIE
dimorphism / DIMORFISM
dinitrophenol / DINITROFENOL
diode / DIODĂ
Diogene's syndrome / SINDROM DIOGENE
diopter / DIOPTRIE, DIOPTRU
dioptric system / SISTEM DIOPTRIC
dioxide / DIOXID
dioxin / DIOXINĂ
dioxygenase / DIOXIGENAZĂ
dipeptidase / DIPEPTIDAZĂ
dipeptide / DIPEPTID
diphasic / DIFAZIC
diphonia / DIPLOFONIE
diphosphate / DIFOSFAT
diphosphonate / DIFOSFONAT
diphosphoric acid / ACID DIFOSFORIC
diphteria toxin / TOXINĂ DIFTERICĂ
diphtheria / DIFTERIE
diphtheroid / DIFTEROID
diphyllobothriasis / BOTRIOCEFALOZĂ
Diphyllobothrium latum / DIPHYLLOBOTHRIUM LATUM
diplacusis / DIPLACUZIE
diplegia / DIPLEGIE
diplobacillus / DIPLOBACIL
diplocephaly / DIPLOCEFALIE
Diplococcus / DIPLOCOCCUS
diploë / DIPLOE
diploic / DIPLOIC
diploic vein / VENĂ DIPLOICĂ OCCIPITALĂ
diploid / DIPLOID
diploid number / NUMĂR DIPLOID
diploidy / DIPLOIDIE
diplomyelia / DIPLOMIELIE
diplophonia / DIPLOFONIE
diplopia / DIPLOPIE
diploscope / DIPLOSCOP
diplosome / DIPLOZOM
diplosomia / DISOMIE
dipole / DIPOL
dipsomania / DIPSOMANIE
dipsophobia / DIPSOFOBIE
Dipterous / DIPTERE
dipyridamole / DIPIRIDAMOL
direct genetics / GENETICĂ DIRECTĂ
disability / INCAPACITATE, INVALIDITATE
disabled / HANDICAPAT
disaccharide / DIHOLOZID, DIZAHARID
disaccharide / DIZAHARID
disarticulation / DEZARTICULARE
disassimilation / DEZASIMILAŢIE
disaster medicine / MEDICINA CATASTROFELOR
discal / DISCAL
discernible / PERCEPTIBIL
discission / DISCIZIE
discitis / DISCITĂ
discography / DISCOGRAFIE
discoid lupus erythematosus / LUPUS ERITEMATOS, LUPUS ERITEMATOS SUBACUT
disconnection syndrome / SINDROM DE DECONEXIUNE
discopathy / DISCOPATIE
discordance / DISCORDANŢĂ
discus / DISC
disease / BOALĂ, MALADIE
disease of intravenous drug users / BOALA BULOASĂ A UTILIZATORILOR DE DROGURI INTRAVENOASE
disease of the reticuloendothelial system / RETICULOPATIE
diseases of adaptation / BOLI DE ADAPTARE
disengagement / DEGAJARE
disequilibrium syndrome / SINDROM DE DEZECHILIBRU
disinfectant / DEZINFECTANT
disinfection / DEZINFECŢIE
disinhibition / DEZINHIBIŢIE
disinsectization / DEZINSECŢIE
disinsertion / DEZINSERŢIE
disintegration / DEZINTEGRARE
disintoxication / DEZINTOXICARE
disinvagination / DEZINVAGINARE
disjunction / DISJUNCŢIE
disk / DISC
diskarthrosis / DISCARTROZĂ
diskectomy / DISCECTOMIE
diskitis / DISCITĂ
dislocation / DISJUNCŢIE, DISLOCARE, LUXAŢIE
dismorphology / DISMORFOLOGIE
dismutation / DISMUTAŢIE
disodium edetate / EDETAT DISODIC
disorder / DEZORDINE
disorientation / DEZORIENTARE
dispensary / DISPENSAR
dispermy / DIANDRIE
dispersion / DISPERSIE
disposition / DISPOZIŢIE
disruption / DISRUPTIE

dissecting aneurysm / ANEVRISM DISECANT
dissection / DISECŢIE
disseminated / DISEMINAT
disseminated intravascular coagulation (abrev. DIC) / COAGULARE INTRAVASCULARĂ DISEMINATĂ (abrev. CIVD)
disseminated intravascular coagulation syndrome (CIVD) / SINDROME DE COAGULARE INTRAVASCULARĂ DISEMINATĂ
disseminated lipogranulomatosis / LIPOGRANULOMATOZĂ DISEMINATĂ
disseminated neuritis / MULTINEVRITĂ
dissemination / DISEMINARE
Disse's space / SPAŢIU DISSE
dissociation / DISOCIAŢIE
dissociation by interference / DISOCIAŢIE PRIN INTERFERENŢĂ
dissociation coefficient / COEFICIENT DE DISOCIAŢIE
dissociative disorders / TULBURĂRI DISOCIATIVE
dissolution / DISOLUŢIE
dissolvent / DIZOLVANT
distal / DISTAL
distal convoluted tubule / TUB CONTORT DISTAL
distal radioulnar articulation / ARTICULAŢIE RADIOCUBITALĂ INFERIOARĂ
distal type of muscular dystrophy / MIOPATIE DISTALĂ
distance / DISTANŢĂ
distant flap / LAMBOU LA DISTANŢĂ
distasis / DIASTASIS
distension / DISTENSIE
distillation / DISTILARE
distomatosis / DISTOMATOZĂ
distortion / DISTORSIUNE
distribution / DISTRIBUŢIE
distribution / DISTRIBUŢIE
disulfide bond / PUNTE DISULFURICĂ
disulfide isomerase protein / PROTEINĂ DISULFID-IZOMERAZĂ
diuresis / DIUREZĂ
diuretic / DIURETIC
diuretic sulfonamide / SULFAMIDE DIURETICE
divergence / DIVERGENŢĂ
diversity index / INDICE DE DIVERSITATE
diverticulitis / DIVERTICULITĂ
diverticulosis / DIVERTICULOZĂ
diverticulum / DIVERTICUL
dividing / DEDUBLARE
division / DIVIZIUNE
divulsion / DIVULSIE
dizygotic / DIZIGOT
dizygous / DIZIGOT
dizziness / AMEŢEALĂ, VERTIJ
DNA / ADN, DNA
DNA binding protein / PROTEINĂ CARE SE LEAGĂ LA ADN
DNA fingerprint / AMPRENTĂ GENETICĂ
DNA methylation / ADN METILARE
DNA methyltransferase / ADN METILTRANSFERAZĂ
DNA polymerase / ADN POLIMERAZĂ
DNA repair / REPARAREA ADN
DNA virus / VIRUS ADN
DNA-RNA hybrid / HIBRID ADN-ARN
docimasia / DOCIMAZIE
docking protein / PROTEINĂ DE ANCORARE
Döderlein's bacillus / BACIL DÖDERLEIN
Döderlein's bacillus / BACIL DÜDERLEIN
Doege-Potter's disease / SINDROM DOEGE-POTTER
Döhle's inclusion / CORPI DÖHLE
Döhle's inclusion / CORPI DÜHLE
dolichocephalia / DOLICOCEFALIE
dolichocolon / DOLICOCOLON
dolichomegaly / DOLICOMEGALIE
dolichosigmoid / DOLICOSIGMOID
dolichostenomelia / DOLICOSTENOMELIE
doll's eye reflex / REFLEXUL OCHILOR DE PĂPUŞĂ
dolor / DOLOR
domain / DOMENIU
domain / DOMENIU
dominance / DOMINANŢĂ
dominant / DOMINANT
dominant allele / ALELĂ DOMINANTĂ
dominant hemisphere / EMISFERĂ DOMINANTĂ
Donath-Landsteiner's antibodies / ANTICORPI DONATH-LANDSTEINER
Donogany's test / TEST DONOGANY
Donohue's syndrome / SINDROM DONOHUE
donor / DONOR
donovanosis / DONOVANOZĂ
DOPA / DOPA
dopadecarboxylase / DOPADECARBOXILAZĂ
dopamine / DOPAMINĂ
dopamine receptor / RECEPTOR DOPAMINERGIC
dopamine receptor antagonist / ANTAGONIST DOPAMINERGIC
dopamine receptor antagonists / ANTAGONIŞTI DOPAMINERGICI
dopaminergia / DOPAMINERGIE
dopaminergic / DOPAMINERGIC
dopaminergic agonists / AGONIŞTI DOPAMINERGICI
dopa-oxidase / DOPA-OXIDAZĂ
dopa-reaction / DOPA-REACŢIE
dopase / DOPAZĂ
doping / DOPAJ
Doppler / DOPPLER
Doppler echography / ECOGRAFIE DOPPLER
Doppler principle / PRINCIPIU DOPPLER
Doppler ultrasonography / ULTRASONOGRAFIE DOPPLER
Doppler velocimetry / VELOCIMETRIE DOPPLER
Doppler-Fizeau's effect / EFECT DOPPLER-FIZEAU
Dorendorf's sign / SEMN DORENDORF
dorsal / DORSAL
dorsal artery of clitoris / ARTERĂ DORSALĂ A CLITORISULUI
dorsal artery of foot / ARTERĂ DORSALĂ A PICIORULUI
dorsal artery of penis / ARTERĂ DORSALĂ A PENISULUI
dorsal digital arteries / ARTERE DIGITALE DORSALE ALE MÂINII, ARTERE DIGITALE DORSALE ALE PICIORULUI
dorsal digital nerves / NERVI DIGITALI DORSALI AI FEŢEI LATERALE A HALUCELUI ŞI FEŢEI MEDIALE A DEGETULUI 2, NERVI DIGITALI DORSALI AI PICIORULUI, NERVI DORSALI DIGITALI AI NERVULUI RADIAL, NERVI DORSALI DIGITALI AI NERVULUI ULNAR
dorsal digital veins of foot / VENE DIGITALE DORSALE ALE PICIORULUI
dorsal enteric fistula / FISTULĂ ENTERICĂ DORSALĂ
dorsal interosseous muscle / MUŞCHII INTEROSOŞI DORSALI AI MÂINII, MUŞCHII INTEROSOŞI DORSALI AI PICIORULUI
dorsal lingual veins / VENE DORSALE ALE LIMBII, VENE LINGUALE DORSALE

dorsal metacarpal arteries / ARTERE METACARPIENE DORSALE
dorsal metacarpal veins / VENE METACARPIENE DORSALE
dorsal metatarsal arteries / ARTERE DIGITALE COMUNE ALE PICIORULUI, ARTERE METATARSIENE DORSALE
dorsal metatarsal veins of foot / VENE METATARSIENE DORSALE
dorsal nasal artery / ARTERĂ DORSALĂ A NASULUI, ARTERĂ NAZALĂ EXTERNĂ
dorsal nerve of clitoris / NERV DORSAL AL CLITORISULUI
dorsal nerve of penis / NERV DORSAL AL PENISULUI
dorsal nucleus of Clarke / NUCLEU CLARKE
dorsal pancreatic artery / ARTERĂ PANCREATICĂ DORSALĂ
dorsal scapular artery / ARTERĂ DORSALĂ A SCAPULEI, ARTERĂ SCAPULARĂ DESCENDENTĂ
dorsal scapular nerve / NERV DORSAL SCAPULAR
dorsal venous arch of foot / VENĂ SAFENĂ ACCESORIE
dorsalgia / DORSALGIE
dorsalization / DORSALIZARE
dorsiflexion / DORSIFLEXIE
dorsosacral position / POZIŢIE DORSOSACRATĂ, POZIŢIE GINECOLOGICĂ
dosage / DOZAJ
dose / DOZĂ
dosimeter / DOZIMETRU
dosimetry / DOZIMETRIE
Dott-Bailey's syndrome / SINDROM DOTT-BAILEY
double blind / DUBLU ORB
double contrast / DUBLU CONTRAST
double helix / DUBLĂ ELICE
double refringency / BIREFRINGENŢĂ
double step gait / SEMNUL GEAMBAŞULUI
double strand / DUBLĂ ELICE
double tachycardia / BITAHICARDIE
double tachycardia / DUBLĂ TAHICARDIE
double tonal cough / TUSE BITONALĂ
double voice / VOCE BITONALĂ
double-blind test / PROBĂ DUBLU ORB
doublet / DUBLET
doubling time / TIMP DE DUBLARE
doubting insanity / FOLIE DU DOUTE
douche / DUŞ
Douglas' syndrome / SINDROM DOUGLAS
Dowling-Degos' syndrome / SINDROM DOWLING-DEGOS
down regulation / DOWN REGULATION
Down's syndrome / SINDROM DOWN
dracunculosis / DRACUNCULOZĂ
Drăgănescu-Voiculescu test / PROBĂ DRĂGĂNESCU-VOICULESCU
Dragstedt's operation / OPERAŢIE DRAGSTEDT
drain / DREN
drainage / DRENAJ
draining bronchus / BRONHIE DE DRENAJ
drastic / DRASTIC
drawer sign / SEMNUL SERTARULUI
drawsheet / ALEZĂ
dream / VIS
drepanocytic an(a)emia / ANEMIE MICROCITARĂ DREPANOCITARĂ, DREPANOCITOZĂ
Dresbach's disease / BOALĂ DRESBACH
Dresbach's syndrome / SINDROM DRESBACH
dressing / PANSAMENT
Dressler's syndrome / SINDROM DRESSLER
Dreyfus' syndrome / SINDROM DREYFUS
drilling / FORAJ
Drinker's respirator / RESPIRATOR DRINKER
Drinkwater's syndrome / SINDROM DRINKWATER
dromomania / DROMOMANIE
dromotropic / DROMOTROP
drop-attack / DROP-ATTACK
Drosophila / DROSOPHILA
drug / DROG, MEDICAMENT
drug dependence / FARMACODEPENDENŢĂ
drug disease / BOALĂ MEDICAMENTOASĂ
drug interactions / INTERACŢIUNI MEDICAMENTOASE
drug mania / NARCOMANIE
drug monitoring / FARMACOVIGILENŢĂ
drug resistance / FARMACOREZISTENŢĂ
drug tolerance / TOLERANŢĂ MEDICAMENTOASĂ
drug-induced hepatitis / HEPATITĂ MEDICAMENTOASĂ
drug-resistance / CHIMIOREZISTENŢĂ
Drummond's sign / SEMN DRUMMOND
drumstick / DRUMSTICK
drunkenness / BEŢIE, EBRIETATE
dry cough / TUSE USCATĂ
dry heat sterilizer / POUPINEL
dry milk fever / FEBRA LAPTELUI PRAF
drying stove / ETUVĂ
DSM-IV / DSM-IV
DTP vaccine / VACCIN DTP
dual diagnosis / DIAGNOSTIC DUAL
dual energy absorptiometry / ABSORBŢIOMETRIE CU RADIAŢII X
dual personality / DEDUBLARE A PERSONALITĂŢII
dual-photon absorptiometry / ABSORBŢIOMETRIE BIFOTONICĂ
Duane's syndrome / SINDROM DUANE
Dubin-Johnson's disease / BOALĂ DUBIN-JOHNSON
Dubin-Johnson's syndrome / SINDROM DUBIN-JOHNSON
Dubois' sign / SEMN DUBOIS
Dubreuihl's disease / BOALĂ DUBREUIHL
Duchenne's disease / BOALĂ DUCHENNE
Duchenne's sign / SEMN DUCHENNE
Duchenne's syndrome / SINDROM DUCHENNE
Ducrey's bacillus / BACIL DUCREY
duct / CALE, CONDUCT, CANAL
duct of Stenon / CANAL STENON
duct of Wirsung / CANAL WIRSUNG
duction / DUCŢIE
ductopenia / DUCTOPENIE
ductulus / DUCTULUS
ductus / DUCT
ductus arteriosus / CANAL ARTERIAL, DUCTUS ARTERIOSUS
ductus cysticus / CANAL CISTIC
ductus hepaticus communis / CANAL HEPATIC COMUN
Duffy's system / SISTEM DUFFY
Dufier-Alzial's syndrome / SINDROM DUFIER-ALZIAL
Duguet's angina / ANGINĂ DUGUET
Duhring-Brocq's disease / BOALĂ DUHRING-BROCQ
Dührssen's operation / OPERAŢIE DÜHRSSEN
Duke's test / TEST DUKE
Dukes-Filatov's disease / BOALĂ DUKES-FILATOV
dullness / MATITATE
dumbness / MUTITATE

dumping syndrome / DUMPING SYNDROME, SINDROM DUMPING, SINDROM DE DESCĂRCARE
Duncan's syndrome / SINDROM DUNCAN
duodenal cap / BULB DUODENAL
duodenal caruncles / CARUNCULE DUODENALE
duodenal papillas / PAPILE DUODENALE
duodenal ulcer / ULCER DUODENAL
duodenectomy / DUODENECTOMIE
duodenitis / DUODENITĂ
duodenojejunostomy / DUODENOJEJUNOSTOMIE
duodenopancreatectomy / DUODENOPANCREATECTOMIE
duodenopexy / DUODENOPEXIE
duodenoscope / DUODENOSCOP
duodenoscopy / DUODENOSCOPIE
duodenum / DUODEN
Duplay's disease / BOALĂ DUPLAY
duplex / DUPLEX
duplex uterus / UTER DUPLEX
duplication / DUPLICAŢIE
duplicitas / DUPLICITATE
Dupont's test / TEST DUPONT
Dupré's disease / BOALĂ DUPRÉ
Dupré's sign / SEMN DUPRÉ
Dupuytren disease / BOALĂ DUPUYTREN
Dupuytren sign / SEMN DUPUYTREN
Dupuytren's contracture / CONTRACTURĂ DUPUYTREN
Dupuytren's fascia / FASCIe DUPUYTREN
Dupuytren's fracture / FRACTURĂ DUPUYTREN
dura mater / DURA MATER
dura mater sinusography / SINUSOGRAFIE CEREBRALĂ
durale / DURAL
Durand-Nicolas-Favre's disease / BOALĂ DURAND-NICOLAS-FAVRE
Durand's disease / BOALĂ DURAND
Durante's disease / BOALĂ DURANTE
during micturition / PERMICŢIONAL
Duroziez's disease / BOALĂ DUROZIEZ
Duroziez's sign / SEMN DUROZIEZ
Dutton's disease / BOALĂ DUTTON
Duvernay's sign / SEMN DUVERNAY
Duvowitz's syndrome / SINDROM DUVOWITZ
dwarf / PITIC
dwarfism / NANISM
D-xylose test / TEST LA D-XILOZĂ
Dyggve-Melchior-Clausen's syndrome / SINDROM DYGGVE-MELCHIOR-CLAUSEN
Dyggve's syndrome / SINDROM DYGGVE
dymorphophobia / DISMORFOFOBIE
dynamic mutation / MUTAŢIE DINAMICĂ
dynamins / DINAMINE
dynamogenic / DINAMOGEN
dynamometer / DINAMOMETRU
dynamometry / DINAMOMETRIE
dynein / DINEINĂ
dynode / DINODĂ
dynorphin / DINORFINĂ
dys(a)esthesia / DISESTEZIE
dysacromelia / DISACROMELIE
dysarthria / DISARTRIE
dysarthrosis / DISARTROZĂ
dysautonomia / DISAUTONOMIE
dysbarism / DISBARISM
dysbasia / DISBAZIE, TAHIBAZIE
dysbasia lordotica progressiva / DISBAZIE LORDOTICĂ PROGRESIVĂ
dyscephalia mandibulo-oculofacialis / SINDROM FRANÇOIS
dyscephaly / DISCEFALIE
dyschondroplasia / DISCONDROPLAZIE, ENCONDROMATOZĂ
dyschondrosteosis / DISCONDROSTEOZĂ
dyschromatopsia / DISCROMATOPSIE
dyschromia / DISCROMIE
dyschronometry / DISCRONOMETRIE
dyscinesia / DISCHINEZIE
dyscrasia / DISCRAZIE
dysectasia / DISECTAZIE
dysembryoma / DISEMBRIOM
dysembryoplasia / DISEMBRIOPLAZIE
dysencephalia splanchnocystica / DISCEFALIE SPLANHNOCHISTICĂ
dysenteric syndrome / SINDROM DIZENTERIC
dysentery / DIZENTERIE
dysentery bacillus / BACIL DIZENTERIC
dysergia / DISSINERGIE
dyserythropoiesis / DISERITROPOIEZĂ
dysfibrinogen(a)emia / DISFIBRINOGENEMIE
dysfunction / DISFUNCŢIE
dysgammaglobulin(a)emia / DISGAMAGLOBULINEMIE
dysgenesis / DISGENEZIE
dysgerminoma / DISGERMINOM
dysglobulin(a)emia / DISGLOBULINEMIE
dysgraphia / DISGRAFIE
dysgravidy / DISGRAVIDIE
dyshidrosis / DISHIDROZĂ
dysinsulinism / DISINSULINISM
dyskali(a)emia / DISKALIEMIE
dyskaryosis / DISCARIOZĂ
dyskeratosis / DISKERATOZĂ
dyskeratosis congenita / KERATOZĂ DISEMINATĂ CIRCUMSCRISĂ
dyskinesia / DISCHINEZIE
dyslalia / DISLALIE
dyslexia / DISLEXIE
dyslip(a)emia / DISLIPEMIE, DISLIPIDEMIE
dyslipoidosis / DISLIPIDOZĂ, DISLIPOIDOZĂ
dyslogia / DISLOGIE
dysmature / DISMATUR
dysmenorrh(o)ea / DISMENOREE
dysmetria / DISMETRIE
dysmnesia / DISMNEZIE
dysmorphism / DISMORFIE
dysorthography / DISORTOGRAFIE
dysosmia / DISOSMIE
dysostosis / DISOSTOZĂ
dysostosis enchondralis / DISOSTOZĂ ENCONDRALĂ
dysostosis mutyplex / DISOSTOZĂ MULTIPLĂ
dyspareunia / DISPAREUNIE
dyspepsia / DISPEPSIE
dysphagia / DISFAGIE
dysphagya lusoria / DYSPHAGIA LUSORIA
dysphasia / DISFAZIE
dysphonia / DISFONIE
dysphoria / DISFORIE

dysplasia / DISPLAZIE
dysplasia epiphysialis punctata / CONDRODISPLAZIE PUNCTATĂ
dysplastic type / TIP DISPLASTIC
dyspn(o)ea / DISPNEE
dyspraxia / DISPRAXIE
dysprosodia / DISPROZODIE
dysprotein(a)emia / DISPROTEINEMIE
dysprothrombin(a)emia / DISPROTROMBINEMIE
dysrhythmia / DISRITMIE
dysrrhaphia / DISRAFIE
dyssinergia cerebellaris / DISSINERGIE CEREBELOASĂ
dyssocial personality disorder / PERSONALITATE DISSOCIALĂ
dyssomnia / DISSOMNIE
dyssynergia / DISSINERGIE
dysthymia / DISTIMIE
dysthyroidism / DISTIROIDIE
dystocia / DISTOCIE
dystonia / DISTONIE
dystonia musculorum deformans / DYSTONIA MUSCULORUM DEFORMANS
dystopia / DISTOPIE
dystroglycans / DISTROGLICANI
dystrophin / DISTROFINĂ
dystrophy / DISTROFIE
dysuria / DISURIE

E

E peptide / PEPTID E
Eagle's syndrome / SINDROM EAGLE, SINDROM STILO-CAROTIDIAN
Eales' disease / BOALĂ EALES
ear / URECHE
ear buzzing / ZGOMOT AURICULAR
early gene / GENĂ PRECOCE
early postprandial postgastrectomy syndrome / SINDROMUL STOMACULUI OPERAT
earnosethroat / OTORINOLARINGOLOGIE
Eaton-Lambert's syndrome / SINDROM EATON-LAMBERT, SINDROM PSEUDOMIASTENIC PARANEOPLAZIC
Eberth's bacillus / BACIL EBERTH
Ebola disease / BOALĂ EBOLA
Ebola virus / VIRUS EBOLA
ebriety / BEŢIE, EBRIETATE
Ebstein's disease / BOALĂ EBSTEIN
Ebstein's sign / SEMN EBSTEIN
ebullism / EBULISM
ebullition / EBULIŢIE, FIERBERE
eburnation / EBURNAŢIE
eccentro-osteo-condrodysplasia / CONDRODISPLAZIE SPONDILOEPIFIZARĂ
ecchondroma / ECONDROM
ecchymosis / ECHIMOZĂ
eccrine / ECRIN
eccrine gland / GLANDĂ ECRINĂ
eccrine poroma / POROM ECRIN
eccrine spiradenoma / SPIRADENOM ECRIN
echinococciasis / ECHINOCOCOZĂ
echinococcosis / ECHINOCOCOZĂ
Echinococcus / ECHINOCOC, ECHINOCOCCUS
echinocyte / ECHINOCIT
echo / ECOU
Echo virus / VIRUS ECHO
echocardiography / ECOCARDIOGRAFIE
echodiagnosis / ECODIAGNOSTIC
echoencephalography / ECOENCEFALOGRAFIE
echoendoscopy / ECOENDOSCOPIE
echogenic / ECOGEN
echography / ECOGRAFIE
echokinesis / ECOKINEZIE
echolalia / ECOLALIE
echomimia / ECOMIMIE
echopraxia / ECOPRAXIE
echovirus / ECHOVIRUS
Ecklin's disease / BOALĂ ECKLIN
eclampsia / ECLAMPSIE
eclectic / ECLECTIC
eclectic / ECLECTIC
ecmnesia / ECMNEZIE
ecology / ECOLOGIE
economy class syndrome / SINDROMUL "ECONOMY CLASS"
ecosystem / ECOSISTEM
ecotaxis receptors / RECEPTORI DE ECOTAXIE
ecstasy / ECSTASY, EXTAZ
ectasia / ECTAZIE
ecthyma / ECTIMĂ
ectoantigen / ECTOANTIGEN
ectoblast / ECTOBLAST
ectocardia / ECTOCARDIE
ectoderm / ECTODERM
ectodermosis erosiva pluriorificialis / ECTODERMOZĂ EROZIVĂ PLURIORIFICIALĂ
ectoenzyme / ECTOENZIMĂ
ectomorph / ECTOMORF
ectoparasite / ECTOPARAZIT
ectopia / ECTOPIE
ectopia cordis / ECTOCARDIE
ectopia lentis / ECTOPIA LENTIS, ECTOPIE CRISTALINIANĂ
ectopia pupillae / ECTOPIE PUPILARĂ
ectopia renis / ECTOPIE RENALĂ
ectopic / ECTOPIC
ectopic pregnancy / SARCINĂ ECTOPICĂ
ectopic testis / ECTOPIE TESTICULARĂ
ectopic thyroid / TIROIDĂ ECTOPICĂ
ectothrix / ECTOTRIX
ectrodactyly / ECTRODACTILIE
ectroderma / ECTRODERMIE
ectrogenia / ECTROGENIE
ectromelia / ECTROMELIE
ectropion / ECTROPION
ectrouria / ECTROURIE
eczema / ECZEMĂ
eczema vaccinatum / ECZEMĂ VACCINALĂ ACUTĂ
eczematid / ECZEMATIDĂ
eczematization / ECZEMATIZARE
eczematoid / ECZEMATIFORM
Eddowes' syndrome / SINDROM EDDOWES
Edelmann's sign / SEMN EDELMANN
edema / EDEM
edematous / EDEMATOS
edentate / EDENTAT
edentia / EDENTAŢIE

edentulous / EDENTAT
Edinger-Westphal's nucleus / NUCLEU EDINGER-WESTPHAL
edrophonium test / TEST LA EDROFONIU
EDTA test / PROBĂ CU EDTA SODIC
edulcorant / EDULCORANT
Edwards' syndrome / SINDROM EDWARDS
effect / EFECT
effective osmotic pressure / PRESIUNE OSMOTICĂ EFICACE
effectiveness / EFECTIVITATE
effector / EFECTOR
effector cell / CELULĂ EFECTOARE
effector neuron / NEURON EFECTOR
effemination / EFEMINARE
efferent / EFERENT
effleurage / EFLEURAJ
effluvium / EFLUVIUM
efflux / EFLUX
effort / EFORT
effort proteinuria / PROTEINURIE DE EFORT
effort syndrome / SINDROM DE EFORT
effusion / EFUZIUNE, EPANŞAMENT
egesta / EGESTA
egestion / EGESTIE
egg / OU
egg cell / CELULĂ OU
Egger's sign / SEMN EGGER
egiptean foot / PICIOR EGIPTEAN
ego / EGO
ego(broncho)phonia / EGOFONIE
egocentric / EGOCENTRIC
egocentrism / EGOCENTRISM
egophony / EGOFONIE
Ehlers-Danlos' disease / BOALĂ EHLERS-DANLOS
Ehlers-Danlos' syndrome / SINDROM EHLERS-DANLOS
Eichstedt's disease / BOALĂ EICHSTEDT
eiconometer / EICONOMETRU
eicosanoids / EICOSANOIDE
eidetism / EIDETISM
Eikenela / Eikenela
Einthoven's law / LEGEA EINTHOVEN
Einthoven's triangle / TRIUNGHIUL EINTHOVEN
Eisenmenger's syndrome / SINDROM EISENMENGER
ejaculation / EJACULARE
ejaculatory duct / CANAL EJACULATOR
ejaculum / EJACULAT
ejection murmur / SUFLU DE EJECŢIE
ejection sound / ZGOMOT DE EJECŢIE
Ekbom's syndrome / SINDROM EKBOM
ektocytometer / EKTOCITOMETRU
ELAM-1 / MOLECULE DE ADEZIUNE ENDOTELIU-LEUCOCIT 1
elastance / ELASTANŢĂ
elastase / ELASTAZĂ
elastic cartilage / CARTILAJ DIAFIZO-EPIFIZAR
elastic fiber / FIBRĂ ELASTICĂ
elastic stocking / JAMBIERĂ
elastin / ELASTINĂ
elastoma / ELASTOM
elastomer / ELASTOMER
elastopathy / ELASTOPATIE
elastorrhexis / ELASTOREXIE
elastosis / ELASTOZĂ
elbow / COT
elbow joint / A COTULUI
elderly subacute panarteritis / PANARTERITĂ SUBACUTĂ A VÂRSTNICILOR
Eldjarn's syndrome / SINDROM ELDJARN
electric field / CÂMP ELECTRIC
electric potential / POTENŢIAL ELECTRIC
electric shock / ŞOC ELECTRIC
electric stimulus / STIMUL ELECTRIC
electrical alternance / ALTERNANŢĂ ELECTRICĂ
electrical axis of the heart / AXĂ ELECTRICĂ A INIMII
electrical resistance / REZISTENŢĂ ELECTRICĂ
electroanalgesia / ELECTROANALGEZIE
electroanesthesia / ELECTROANESTEZIE
electrocardiogram / ELECTROCARDIOGRAMĂ
electrocardiograph / ELECTROCARDIOGRAF
electrocardiography / ELECTROCARDIOGRAFIE
electrocardiology / ELECTROCARDIOLOGIE
electrocardioscope / ELECTROCARDIOSCOP
electrocautery / ELECTROCAUTERIZARE
electrocochleography / ELECTROCOHLEOGRAFIE
electrocorticogram / ELECTOROCORTICOGRAMĂ
electrocorticography / ELECTROCORTICOGRAFIE
electrocution / ELECTROCUTARE
electrode / ELECTROD
electrodermatitis / ELECTRODERMITĂ
electrodiagnosis / ELECTRODIAGNOSTIC
electroelution / ELECTROELUŢIE
electroencephalogram / ELECTROENCEFALOGRAMĂ
electroencephalography / ELECTROENCEFALOGRAFIE
electroendosmose / ELECTROENDOSMOZĂ
electrofusion / ELECTROFUZIUNE
electrogalvanism / ELECTROGALVANISM
electrogastroenterography / ELECTRO-GASTROENTEROGRAFIE
electrogenesis / ELECTROGENEZĂ
electrokinetic potential / POTENŢIAL ELECTROCINETIC, POTENŢIAL ZETA
electrolysis / ELECTROLIZĂ
electrolyte / ELECTROLIT
electrolytogram / IONOGRAMĂ
electromagnetic spectrum / SPECTRU ELECTROMAGNETIC
electromechanical dissociation / DISOCIAŢIE ELECTROMECANICĂ
electromechanical systole / SISTOLĂ ELECTROMECANICĂ
electromyogram / ELECTROMIOGRAMĂ
electromyography / ELECTROMIOGRAFIE
electron / ELECTRON
electron gun / TUN ELECTRONIC
electron microscope / MICROSCOP ELECTRONIC
electronarcosis / ELECTRONARCOZĂ
electrondense / ELECTRONODENS
electroneurography / ELECTRONEUROGRAFIE
electroneutrality / ELECTRONEUTRALITATE
electronic paramagnetic resonance / REZONANŢĂ PARAMAGNETICĂ ELECTRONICĂ (RPE)
electronic spin resonance / REZONANŢĂ ELECTRONICĂ DE SPIN (RES)
electrontherapy / ELECTRONOTERAPIE
electron-volt / ELECTRON-VOLT
electronystagmogram / ELECTRONISTAGMOGRAMĂ
electronystagmography / ELECTRONISTAGMOGRAFIE

electro-oculography / ELECTRO-OCULOGRAFIE
electro-osmosis / ELECTRO-OSMOZĂ
electrophoregram / ELECTROFOREGRAMĂ
electrophoresis / ELECTROFOREZĂ
electrophoretogram / ELECTROFOREGRAMĂ
electrophysiology / ELECTROFIZIOLOGIE
electroporation / ELECTROPORAŢIE
electropuncture / ELECTROPUNCTURĂ
electroretinogram / ELECTRORETINOGRAMĂ
electroretinography / ELECTRORETINOGRAFIE
electroshock therapy / ELECTROŞOC
electrosplanhography / ELECTROSPLANHNOGRAFIE
electrostimulation / ELECTROSTIMULARE
electrosurgery / ELECTROCHIRURGIE
electrosyneresis / ELECTROSINEREZĂ
electrosystolia / ELECTROSISTOLIE
electrotaxis / ELECTROTAXIS
electrotherapeutics / ELECTROTERAPIE
electrotherapy / ELECTROTERAPIE
electrothermy / ELECTROTERMIE
electrotonic conduction / CONDUCŢIE ELECTROTONICĂ
electrotonus / ELECTROTONUS
electrovalence / ELECTROVALENŢĂ
electrovalency / ELECTROVALENŢĂ
electroviscous effect / EFECT ELECTROVISCOS
Elejalde's syndrome / SINDROM ELEJALDE
element / ELEMENT
eleopten / ELEOPTEN
elephantiasis / ELEFANTIAZIS
elevator / ELEVATOR
elevator muscle of anus / MUŞCHI RIDICĂTOR ANAL
ELISA / ELISA
elixir / ELIXIR
Elliot's sign / SEMN ELLIOT
elliptocyte / ELIPTOCIT
Ellis sign / SEMN ELLIS
Ellis-Damoiseau curve / CURBĂ ELLIS-DAMOISEAU
Ellis-van Creveld's syndrome / SINDROM ELLIS-VAN CREVELD
elongation / ELONGAŢIE
elongation factor / FACTOR DE ELONGAŢIE
Elpenor's syndrome / SINDROM ELPENOR
Elsberg's giant tumour / TUMORĂ GIGANTĂ ELSBERG
Elschnig's pearls / PERLE ELSCHNIG
Elschnig's spots / PETE ELSCHNIG
eluate / ELUAT
elution / ELUŢIE
elytrocele / ELITROCEL
emaciation / EMACIERE, SLĂBIRE
emanation / EMANAŢIE
emasculation / EMASCULARE
Embden-Meyerhof's pathway / CALEA EMBDEN-MEYERHOF
embole / EMBOLIE
embolectomy / EMBOLECTOMIE
embolism / EMBOLIE
embolization / EMBOLIZARE
embolus / EMBOLUS
emboly / EMBOLIE
embriotroph / EMBRIOTROF
embryo / EMBRION
embryo adnexa / ANEXE EMBRIONARE
embryocardia / EMBRIOCARDIE
embryogenesis / EMBRIOGENEZĂ
embryogenic / EMBRIOGENIC
embryology / EMBRIOLOGIE
embryoma / EMBRIOM
embryonary reduction / REDUCŢIE EMBRIONARĂ
embryonate egg culture / OVOCULTURĂ
embryonic disc / DISC EMBRIONAR
embryopathy / EMBRIOPATIE
embryophore / EMBRIOFOR
embryoscopy / EMBRIOSCOPIE
embryotomy / EMBRIOTOMIE
embryotoxon / EMBRIOTOXON
emergence / EMERGENŢĂ
emergency medicine / MEDICINĂ DE URGENŢĂ
emerging disease / BOALĂ EMERGENTĂ
emerin / EMERINĂ
Emery-Dreifuss syndrome / SINDROM EMERY-DREIFUSS
emetic / EMETIC, VOMITIV
EMG syndrome / SINDROM EMG
eminence / EMINENŢĂ
eminentia / EMINENŢĂ
emissary veins of foramen ovale / PLEX CAROTIDIAN
emission / EMISIE
emitter / EMIŢĂTOR
emmenagogue / EMENAGOG
emmetropia / EMETROPIE
emollient / EMOLIENT
emotion / EMOŢIE
emotional immaturity / IMATURITATE AFECTIVĂ
emotivity / EMOTIVITATE
empathy / EMPATIE
emperipolesis / EMPERIPOLEZĂ
emphysema / EMFIZEM
emphysematous pyelonephritis / PIELONEFRITĂ EMFIZEMATOASĂ
empiric / EMPIRIC
empirical / EMPIRIC
empirical treatment / TRATAMENT EMPIRIC
empiricism / EMPIRISM
EMPIS sign / SEMN EMPIS
emprosthotonus / EMPROSTOTONUS
empty sella turcica / ŞA TURCEASCĂ GOALĂ
empty sella turcica syndrome / SINDROM DE ŞA TURCEASCĂ GOALĂ
empyema / EMPIEM
emulsification / EMULSIONARE
emulsion / EMULSIE
emulsive / EMULSIFIANT
emulsum / EMULSIE
emunctory / EMONCTORIU
enamel / SMALŢ DENTAR
enameloma / AMELOM
enanthem(a) / ENANTEM
enantiomers / ENANTIOMERI
enantiomorph / ENANTIOMORF
encephalic death / MOARTE ENCEFALICĂ
encephalitis / ENCEFALITĂ
encephalocele / ENCEFALOCEL
encephaloid / ENCEFALOID
encephalomalacia / ENCEFALOMALACIE, RAMOLISMENT CEREBRAL

encephalomyelitis / ENCEFALOMIELITĂ
encephalomyelodysrrhaphia / ENCEFALOMIELODISRAFIE
encephalon / ENCEFAL
encephalopathy / ENCEFALOPATIE
encephalotrigeminal vascular syndrome / SINDROM ENCEFALOTRIGEMINAL
enchondral / ENCONDRAL
enchondroma / ENCONDROM
encopresis / ENCOPREZIS
endarteriectomy / ENDARTERIECTOMIE, ENDARTERIECTOMIE DEZOBLITERANTĂ
endarteritis / ENDARTERITĂ
endarteritis obliterans / ENDARTERITĂ OBLITERANTĂ
endartery / ENDARTERĂ
endemia / ENDEMIE
endemic / ENDEMIC
endemic disease / BOALĂ ENDEMICĂ, ENDEMIE
endemic goiter / GUŞĂ ENDEMICĂ
endemic osteoarthritis / OSTEOARTRITĂ DEFORMANTĂ ENDEMICĂ
endemicity / ENDEMICITATE
endemoepidemic / ENDEMOEPIDEMIC
endergonic / ENDERGONIC
endergonic reaction / REACŢIE ENDERGONICĂ
endoamylase / ENDOAMILAZĂ
endocardial cushion defect / CANAL ATRIOVENTRICULAR COMUN
endocardial fibroelastosis / FIBROZĂ CARDIACĂ A SUGARULUI, FIBROELASTOZĂ ENDOCARDICĂ
endocarditis / ENDOCARDITĂ
endocardium / ENDOCARD
endocervical / ENDOCERVICAL
endocervicitis / ENDOCERVICITĂ
endocrine / ENDOCRIN
endocrine glands / GLANDE ENDOCRINE
endocrine system / SISTEM ENDOCRIN
endocrinology / ENDOCRINOLOGIE
endocrinopathy / ENDOCRINOPATIE
endocurietherapy / ENDOCURIETERAPIE
endocytosis / ENDOCITOZĂ
endoderm / ENDODERM
endoexocrine / ENDO-EXOCRIN
endogamy / ENDOGAMIE
endogenous / ENDOGEN
endogenous depression / DEPRESIE ENDOGENĂ
endogenous morphines / MORFINE ENDOGENE
endoglin / ENDOGLINĂ
endolymph / ENDOLIMFĂ
endometrioma / ENDOMETRIOM
endometriosis / ENDOMETRIOZĂ
endometritis / ENDOMETRITĂ
endometrium / ENDOMETRU
endomitosis / ENDOMITOZĂ
endomitotic reduplication / ENDOREDUPLICAŢIE
endomorph / ENDOMORF
endomycosis / ENDOMICOZĂ
endomyocardial disease / BOALĂ ENDOMIOCARDICĂ
endomyocarditis / ENDOMIOCARDITĂ
endomysium / ENDOMISIUM
endoneurium / ENDONERV
endonuclease / ENDONUCLEAZĂ
endoparasite / ENDOPARAZIT
endopeptidase / ENDOPEPTIDAZĂ
endoperoxide / ENDOPEROXID
endophil / ENDOFIL
endophlebitis / ENDOFLEBITĂ
endoplasmic reticulum / RETICUL ENDOPLASMIC
endoprosthesis / ENDOPROTEZĂ
endoproteinase / ENDOPROTEINAZĂ
endorphine / ENDOMORFINĂ
endorphine / ENDORFINĂ
endoscope / ENDOSCOP
endoscopy / ENDOSCOPIE
endosmosis / ENDOSMOZĂ
endosome / ENDOZOM
endostatin / ENDOSTATINA
endosteum / ENDOST
endostosis / ENDOSTOZĂ
endothelial cell / CELULĂ ENDOTELIALĂ
endotheliitis / ENDOTELIITĂ
endothelin converting enzyme inhibitor / INHIBITOR AL ENZIMEI DE CONVERSIE A ENDOTELINEI
endothelins / ENDOTELINE
endothelins receptors / RECEPTORI PENTRU ENDOTELINE
endothelioma / ENDOTELIOM
endothelium / ENDOTELIU
endothelium derived relaxation factor / ENDOTHELIUM DERIVED RELAXATION FACTOR
endothelium derived relaxation factor / FACTOR DE DILATAŢIE DERIVAT DIN ENDOTELIU
endothelium-leukocyte adhesion molecules 1 / MOLECULE DE ADEZIUNE ENDOTELIU-LEUCOCIT 1
endothermic / ENDOTERMIC
endothermic reaction / REACŢIE ENDOTERMICĂ
endothrix / ENDOTHRIX
endotoxin / ENDOTOXINĂ
endovenous filter / FILTRU INTRAVENOS CAV
endovirus / ENDOVIRUS
end-to-end anastomosis / ANASTOMOZĂ TERMINOTERMINALĂ
endurance / ANDURANŢĂ
enema / CLISMĂ, LAVAJ
energogen / ENERGOGEN
energy / ENERGIE
energy cycle / CICLU ENERGETIC
engagement / ANGAJARE
Engelmann's disease / BOALĂ ENGELMANN
Engman's disease / BOALĂ ENGMAN
engram / ENGRAMĂ
Engström's respirator / RESPIRATOR ENGSTRÖM
enhancer (genetics) / AMPLIFICATOR
enhancer / FACILITANT
enilism / OENOLISM
enkephalinase / ENKEFALINAZĂ
enkephalines / ENKEFALINE
enlarged artery / MEGA-ARTERĂ
enlarged capillary / MEGACAPILAR
enlargement / GROSISMENT
enolase / ENOLAZĂ
enomania / OENOMANIE
enophthalmos / ENOFTALMIE
Enroth's sign / SEMN ENROTH
entactin / ENTACTINĂ

Entamoeba / ENTAMOEBA
enteralgia / ENTERALGIE
enterectomy / ENTERECTOMIE
enteric fever / FEBRĂ ENTERICĂ
enteric plexus / PLEX ENTERIC
enteritis / ENTERITĂ
enteroanastomosis / ENTEROANASTOMOZĂ
Enterobacter / ENTEROBACTER
Enterobacteriaceae / ENTEROBACTERIACEAE
enterobiasis / OXIURAZĂ
Enterobius vermicularis / ENTEROBIUS VERMICULARIS
enterocele / ENTEROCEL
enterochromaffin cell / CELULĂ ENTEROCROMAFINĂ
enteroclysis / ENTEROCLIZĂ
Enterococcus / Enterococcus
enterocolectomy / ENTEROCOLECTOMIE
enterocolitis / ENTEROCOLITĂ
enterocolostomie / ENTEROCOLOSTOMIE
enterocystoplasty / ENTEROCISTOPLASTIE
enterocyte / ENTEROCIT
enterogastrone / ENTEROGASTRONĂ
enteroglucagon / ENTEROGLUCAGON
enterohepatic circulation / CICLU ENTEROHEPATIC
enterohepatocele / ENTEROHEPATOCEL
enterohydrocele / ENTEROHIDROCEL
enteroid / ENTEROID
enterokinase / ENTEROKINAZĂ
enterolith / ENTEROLIT
enteropathy / ENTEROPATIE
enteropexy / ENTEROPEXIE
enteroplasty / ENTEROPLASTIE
enterorrhaphy / ENTERORAFIE
enterospasm / ENTEROSPASM
enterostomy / ENTEROSTOMIE
enterotomy / ENTEROTOMIE
enterotoxin / ENTEROTOXINĂ
enterovirus / ENTEROVIRUS
enthalpy / ENTALPIE
enthesis / ENTEZĂ
enthesitis / ENTEZITĂ, TENDINITĂ DE INSERŢIE
enthesopathy / ENTEZOPATIE
entropion / ENTROPION
entropy / ENTROPIE
enucleation / ENUCLEARE
enuresis / ENUREZIS
environmental medicine / MEDICINA MEDIULUI
enzime receptors / RECEPTORI-ENZIME
enzootic hepatitis / FEBRA VĂII MARELUI RIFT
enzymatic debridement / DEBRIDARE ENZIMATICĂ
enzymatic disease / BOALĂ ENZIMATICĂ
enzymatic kinetics / CINETICĂ ENZIMATICĂ
enzymatic system / SISTEM ENZIMATIC
enzyme / ENZIMĂ
enzyme induction / INDUCŢIE ENZIMATICĂ
enzyme inhibitor of H^+-K^+-ATPase / INHIBITOR AL POMPEI GASTRICE DE PROTONI
enzyme therapy / ENZIMOTERAPIE
enzyme-substrate complex / COMPLEX ENZIMĂ-SUBSTRAT
enzymic adaptation / ADAPTARE ENZIMATICĂ
enzymology / ENZIMOLOGIE
enzymopathy / ENZIMOPATIE
enzymopenic an(a)emia / ANEMIE HEMOLITICĂ ENZIMOPRIVĂ
eosin / EOZINĂ
eosinopenia / EOZINOPENIE
eosinophil(e) / EOZINOFIL
eosinophilia / EOZINOFILIE
eosinophilic / EOZINOFIL
eosinophilic cellulitis / CELULITĂ EOZINOFILICĂ
eosinophilic endomyocardial disease / ENDOCARDITĂ LÖFFLER
eosinophilic fasciitis / FASCIITĂ CU EOZINOFILE
eosinophilic granulocytosis / GRANULOCITOZĂ EOZINOFILICĂ
eosinophilic granuloma / GRANULOM EOZINOFILIC AL OSULUI
eotaxin / EOTAXINA
ependyma / EPENDIM
ependyma cell / CELULĂ EPENDIMARĂ
ependymoblast / EPENDIMOBLAST
ependymoblastoma / EPENDIMOBLASTOM
ependymocyte / EPENDIMOCIT
ependymoma / EPENDIMOM
ephapse / EFAPSĂ
ephedrine / EFEDRINĂ
ephelis / EFELIDĂ
ephidrosis / EPHIDROZĂ
epiblepharon / EPIBLEFARON
epicanthus / EPICANTUS
epicardium / EPICARD
epicardopericarditis / EPICARDO-PERICARDITĂ
epicondylalgia / EPICONDILALGIE
epicondyle / EPICONDIL
epicondylitis / EPICONDILITĂ
epicranial aponeurosis / APONEVROZĂ EPICRANIANĂ
epicranial muscle / MUŞCHI EPICRANIAL
epicrisis / EPICRIZĂ
epicritic / EPICRITIC
epicutaneous / EPICUTANAT
epidemic / EPIDEMIC, EPIDEMIE
epidemic cerebrospinal meningitis / MENINGITĂ CEREBROSPINALĂ EPIDEMICĂ
epidemic disease / BOALĂ EPIDEMICĂ
epidemic h(a)emorrhagic fever / FEBRĂ HEMORAGICĂ EPIDEMICĂ
epidemic keratoconjunctivitis / KERATOCONJUNCTIVITĂ EPIDEMICĂ
epidemic pleurodynia / MIALGIE EPIDEMICĂ, PLEURODINIE EPIDEMICĂ
epidemic roseola / RUBEOLĂ
epidemic typhus / TIFOS EPIDEMIC
epidemicity / EPIDEMICITATE
epidemiologic map / HARTĂ EPIDEMIOLOGICĂ
epidemiologic survey / ANCHETĂ EPIDEMIOLOGICĂ
epidemiology / EPIDEMIOLOGIE
epidermal growth factor / FACTOR DE CREŞTERE EPIDERMICĂ
epidermic / EPIDERMIC
epidermis / EPIDERM
epidermization / EPIDERMIZARE
epidermoid / EPIDERMOID
epidermoid carcinoma / CARCINOM EPIDERMOID, EPITELIOM EPIDERMOID
epidermolysis / EPIDERMOLIZĂ

epidermomycosis / EPIDERMOMICOZĂ
Epidermophyton / EPIDERMOPHYTON
epidermophytosis / EPIDERMOFIŢIE
epidermoreaction / EPIDERMOREACŢIE
epididymis / EPIDIDIM
epididymitis / EPIDIDIMITĂ
epidural / EPIDURAL
epidural block / ANESTEZIE PERIDURALĂ
epidural h(a)ematoma / HEMATOM EXTRADURAL
epiduritis / EPIDURITĂ
epidurography / EPIDUROGRAFIE
epigastralgia / EPIGASTRALGIE
epigastric hernia / HERNIE EPIGASTRICĂ
epigastrium / EPIGASTRU
epigenesis / EPIGENEZĂ
epiglottiditis / EPIGLOTITĂ
epiglottis / EPIGLOTĂ
epiglottitis / EPIGLOTITĂ
epikeratofakia / EPIKERATOFAKIE
epikeratoplasty / EPIKERATOPLASTIE
epilation / EPILARE
epilatory / EPILATOR
epilepsia partialis continua / EPILEPSIE PARŢIALĂ CONTINUĂ
epilepsy / EPILEPSIE
epileptic / COMIŢIAL
epileptic crisis / CRIZĂ EPILEPTICĂ
epileptic seizure / CRIZĂ EPILEPTICĂ
epileptiform / EPILEPTIFORM
epiloia / EPILOIA
epimer / EPIMER
epimysium / EPIMISIUM
epinephrine / EPINEFRINĂ
epinephrine test / TEST LA EPINEFRINĂ
epineurium / EPINERV, EPINEURIUM
epiphenomenon / EPIFENOMEN
epiphora / EPIFORA
epiphyseal aclasis / DISPLAZIE EPIFIZARĂ HEMIMELICĂ
epiphyseal fracture / FRACTURĂ EPIFIZARĂ
epiphyseal separation / DECOLARE EPIFIZARĂ
epiphysiodesis / EPIFIZIODEZĂ
epiphysiolysis / EPIFIZIOLIZĂ
epiphysis / EPIFIZĂ, GLANDĂ PINEALĂ
epiphysitis / EPIFIZITĂ
epiploon / EPIPLOON
epiploplasty / EPIPLOPLASTIE
epiregulin / EPIREGULINA
episcleral arteries / ARTERE EPISCLERALE
episcleral veins / VENE EPISCLERALE
episcleritis / EPISCLERITĂ
episiorrhaphy / EPIZIORAFIE
episiotomy / EPIZIOTOMIE
episome / EPISOM
epispadias / EPISPADIAS
epistasia / EPISTAZIE
epistasis / EPISTAZIS
epistaxis / EPISTAXIS
epistothonos / EPISTOTONUS
epithalamus / EPITALAMUS
epithelioid / EPITELIOID
epithelioma / EPITELIOM
epithelium / EPITELIU
epitope / EPITOP
epitympanic recess epitympanicus / ATICA
epizooty / EPIZOOŢIE
epoetin alfa / EPOETINĂ
eponychium / EPONYCHIUM
eponym / EPONIM
epoxide / EPOXID
Eppinger-Bianchi's disease / BOALĂ EPPINGER-BIANCHI
Epstein-Barr's virus / VIRUS EPSTEIN-BARR
Epstein's disease / BOALĂ EPSTEIN
Epstein's symptom / SIMPTOM EPSTEIN
epulis / EPULIS
equator / ECUATOR
equatorial plate / COROANĂ ECUATORIALĂ, PLACĂ ECUATORIALĂ
equilibration / ECHILIBRARE
equilibrium / ECHILIBRU
equimolarity / ECHIMOLECULARITATE
equine infectious an(a)emia virus / VIRUS AL ANEMIEI INFECŢIOASE CABALINE
equinism / ECHINISM
equipment / INSTALAŢIE
equipotential / ECHIPOTENŢIAL
equivalence / ECHIVALENŢĂ
equivalent / ECHIVALENT
equivocal sign / SEMN ECHIVOC
eradication / ERADICARE
Erasmus' syndrome / SINDROM ERASMUS
Erb-Goldflam's disease / BOALĂ ERB-GOLDFLAM
Erb's reaction / REACŢIE ERB
Erb's sign / SEMN ERB
Erb's syndrome / SINDROM ERB
Erdheim's syndrome / SINDROM ERDHEIM, SINDROM COSTOVERTEBRAL, SPONDILITĂ ACROMEGALICĂ
erectile / ERECTIL
erectile dysfunction / DISFUNCŢIE ERECTILĂ
erection / ERECŢIE
erector / ERECTOR
erector muscle of spine / MASA COMUNĂ SACROLOMBARĂ, MUŞCHI ERECTOR SPINAL, MUŞCHI SACROSPINAL
eremophobia / EREMOFOBIE
erepsin / EREPSINĂ
erethism / ERETISM
ereutophobia / EREUTOFOBIE
ergasiomania / ERGASIOMANIE
ergasiophobia / ERGASIOFOBIE
ergastoplasm / ERGASTOPLASMĂ
ergograph / ERGOGRAF
ergometry / ERGOMETRIE
ergonomics / ERGONOMIE
ergosterol / ERGOSTEROL
ergot / CORN DE SECARĂ, SECARĂ CORNUTĂ
ergotamine / ERGOTAMINĂ
ergotherapy / ERGOTERAPIE
ergotism / ERGOTISM
Erichsen's sign / SEMN ERICHSEN
erosion / EROZIUNE
erosive osteoarthrosis of the hands / artroză erozivă a degetelor
erotisation / EROTIZARE
erotism / EROTISM
erotogenic zone / ZONĂ EROGENĂ

erotomania / EROTOMANIE
erratic / ERATIC
errector muscles of hair / MUŞCHII ERECTORI AI FIRULUI DE PĂR
error / EROARE
eructation / ERUCTAŢIE, RÂGÂIALĂ
eruption / ERUPŢIE
eruptive fever / FEBRĂ ERUPTIVĂ
eruptive xanthomatosis / XANTOMATOZĂ ERUPTIVĂ
erysipelas / ERIZIPEL
erysipeloid / ERIZIPELOID
Erysipelothrix / ERYSIPELOTHRIX
erythema / ERITEM
erythema infectiosum / ERITEM IFECŢIOS ACUT, MEGALERITEM EPIDEMIC
erythema multiforme / ERITEM POLIMORF BULOS
erythema nodosum / DERMATITĂ CONTUZIFORMĂ, ERITEM NODOS
erythema palmare hereditarium / ERITEM PALMO-PLANTAR SIMETRIC EREDITAR
erythematous / ERITEMATOS
erythr(a)emia / ERITREMIE
erythrasma / ERITRASMA
erythroblast / ERITROBLAST
erythroblast(a)emia / ERITROBLASTEMIE
erythroblastic / ERITROBLASTIC
erythroblastoma / ERITROBLASTOM
erythroblastopenia / ERITROBLASTOPENIE
erythroblastosis / ERITROBLASTOZĂ
erythroblastosis f(o)etalis / ERITROBLASTOZĂ FETALĂ
erythrocit ghost / FANTOMĂ ERITROCITARĂ
erythrocuprein / ERITROCUPREINĂ
erythrocyanosis / ERITROCIANOZA GAMBELOR
erythrocyte / ERITROCIT, HEMATIE
erythrocyte falciformation test / TEST DE FALCIFORMARE A ERITROCITELOR
erythrocyte resistance / REZISTENŢĂ GLOBULARĂ
erythrocyte sedimentation / SEDIMENTARE GLOBULARĂ
erythrocyte sedimentation rate / VITEZĂ DE SEDIMENTARE A HEMATIILOR
erythrocyte series / SERIE ERITROBLASTICĂ
erythrocytic series / SERIE ERITROCITARĂ
erythrocytopenia / ERITROCITOPENIE
erythrocytosis / ERITROCITOZĂ
erythrodermia / ERITRODERMIE
erythrodontia / ERITRODONŢIE
erythrogenesis imperfecta / ERYTHROGENESIS IMPERFECTA
erythrokeratodermia / ERITROKERATODERMIE
erythrokinetics / ERITROCINETICĂ
erythroleuk(a)emia / ERITROLEUCEMIE
erythromelalgia / ERITROMELALGIE
erythromycin / ERITROMICINĂ
erythropenia / ERITROPENIE
erythrophagia / ERITROFAGIE
erythrophagocytosis / ERITROFAGOCITOZĂ
erythrophobia / ERITROFOBIE
erythroplasia / ERITROPLAZIE
erythropoesis stimulating factor / FACTOR STIMULANT AL ERITROPOIEZEI
erythropoiesis / ERITROPOIEZĂ
erythropoietic porphyria / PORFIRIE ERITROPOIETICĂ
erythropoietin / ERITROPOIETINĂ
erythropoietin receptor / RECEPTOR PENTRU ERITROPOIETINĂ
erythroprosopalgia / ERITROPROSOPALGIE
erythropsia / ERITROPSIE
erythropsin / ERITROPSINĂ
erythrorrhexis / ERYTHRORRHEXIS
erythrosis / ERITROZĂ
erythruria / ERITRURIE
erytrocyte alloantigens / ALOANTIGEN ERITROCITAR
escape rhythm / RITM HETEROTOP
Escherich bacillus / BACIL ESCHERICH
Escherichia / ESCHERICHIA
Escherichia coli / ESCHERICHIA COLI
Escherich's sign / SEMN ESCHERICH
Escudero's disease / BOALĂ ESCUDERO
esential thrombopenia / TROMBOPENIE ESENŢIALĂ
esophageal diverticulum / DIVERTICUL ESOFAGIAN
esophageal fibroscop / ESOFIBROSCOP
esophageal ulcer / ULCER ESOFAGIAN
esophageal varices / VARICE ESOFAGIENE
esophageal veines / VENE ESOFAGIENE
esophagectomy / ESOFAGECTOMIE
esophagitis / ESOFAGITĂ
esophagoplasty / ESOFAGOPLASTIE
esophagoscopy / ESOFAGOSCOPIE
esophagotomy / ESOFAGOTOMIE
esophagus / ESOFAG
esophoria / ESOFORIE
esotropia / ESOTROPIE
essence / ESENŢĂ
essential / ESENŢIAL
essential disease / BOALĂ ESENŢIALĂ
essential drug / MEDICAMENT ESENŢIAL
essential epilepsy / EPILEPSIE ESENŢIALĂ
essential fatty acids / ACIZI GRAŞI ESENŢIALI
essential fructosuria / FRUCTOZURIE ESENŢIALĂ
essential hypercalciuria / HIPERCALCIURIE IDIOPATICĂ
essential hyperlip(a)emia / HIPERLIPEMIE ESENŢIALĂ
essential hypertension / HIPERTENSIUNE ARTERIALĂ ESENŢIALĂ
essential nutrient / NUTRIMENT ESENŢIAL
essential proteinuria / PROTEINURIE ESENŢIALĂ
essential pruritus / NEVRODERMIE
essential splenic neutropenia / NEUTROPENIE SPLENICĂ PRIMITIVĂ
essential tremor / TREMURĂTURĂ ESENŢIALĂ
ester / ESTER
esterase / ESTERAZĂ
esterification / ESTERIFICARE
esthesia / ESTEZIE
esthesiometer / ESTEZIOMETRU
estimation / ESTIMAŢIE
Estlander-Verneuil's sign / SEMNS ESTLANDER-VERNEUIL
estradiol / ESTRADIOL
estriol / ESTRIOL
estrogen / ESTROGEN
estrogen receptors / RECEPTOR PENTRU ESTROGENI
estrogenotherapy / ESTROGENOTERAPIE
estrogeny / ESTROGENIE
estrone / ESTRONĂ

estrophilin / ESTROFILINĂ
estrus / ESTRU
etalon / ETALON
etetrinate / ETETRINAT
ethambutol / ETAMBUTOL
ethanol / ALCOOL ETILIC, ETANOL
ethanol test / TEST PENTRU ETANOL
ethanolamine / ETANOLAMINĂ
ether / ETER, ETER ETILITIC
etheromania / ETEROMANIE
ethics / ETICĂ
ethiodol / ETHIODOL
ethmoid bone / ETMOID
ethmoidal veins / VENE ETMOIDALE
ethmoiditis / ETMOIDITĂ
ethnic / ETNIC
ethnic group / ETNIE
ethnography / ETNOGRAFIE
ethnopsychiatry / ETNOPSIHIATRIE
ethology / ETOLOGIE
ethyl acetate test / TEST CU ACETAT DE ETIL
ethylenediamine-tetraacetic acid / ACID ETILENDIAMIN-TETRAACETIC
ethylether / ETER ETILITIC
ethylism / ETILISM
ethylometer / ETILOMETRU
ethylotest / ETILOTEST
ethynyl(o)estradiol / ETINILESTRADIOL
etiologic diagnosis / DIAGNOSTIC ETIOLOGIC
etiology / ETIOLOGIE
etiopathology / ETIOPATOLOGIE
etiopathology / ETIOPATOLOGIE
euchromatin / EUCROMATINĂ
eucorticism / EUCORTICISM
eugenics / EUGENIE
euglobin lysis time / TIMP DE LIZĂ A EUGLOBINELOR
euglobulin / EUGLOBINĂ
eukaryote / EUCARIOT
eunuch / EUNUC
eunuchism / EUNUCHISM
eunuchoid / EUNUCOID
eunuchoid voice / VOCE EUNUCOIDĂ
eunuchoidism / EUNUCOIDISM
eupareunia / EUPAREUNIE
eupepsia / EUPEPSIE
eupeptic / EUPEPTIC
euphoretic / EUFORIZANT
euphoria / EUFORIE
euphoriant / EUFORIZANT
euploid / EUPLOID
euploidy / EUPLOIDIE
eupnoea / EUPNEE
eupraxia / EUPRAXIE
eurhythmia / EURITMIE
eurygamos / EURIGAM
Eustace Smith's sign / SEMN EUSTACE SMITH
Eustachio's tube / TROMPA EUSTACHIO
euthanasia / EUTANASIE
euthymia / EUTIMIE
euthyroidism / EUTIROIDIE
eutocia / EUTOCIE
eutocic / EUTOCIC
eutonia / EUTONIE
eutrophia / EUTROFIE
evacuation / EVACUARE
evagination / EVAGINAŢIE
Evans' syndrome / SINDROM EVANS
Evans' test / TEST EVANS
evaporation / EVAPORARE
eventration / EVENTRAŢIE
eversion / EVERSIUNE
evidement / EVIDARE
evidence-based medicine / MEDICINĂ BAZATĂ PE DOVEZI
evisceration / EVISCERAŢIE
evoked potentials / POTENŢIALE EVOCATE
evolution / EVOLUŢIE
evolutive / EVOLUTIV
evulsion / EVULSIE
Ewald's triad / TRIADĂ EWALD
Ewart's sign / SEMN EWART
Ewing's disease / SEMN EWING
Ewing's sarcoma / SARCOM EWING
Ewing's syndrome / SEMN EWING
ex vivo / EX VIVO
exacerbation / EXACERBARE
examination / EXAMEN
exanthem(a) / EXANTEM
exanthem(a) subitum / EXANTEM SUBIT
exanthematic typhus / TIFOS EXANTEMATIC
exanthematous fever / FEBRĂ EXANTEMATICĂ
exanthematous typhus / TIFOS PETEŞIAL
excavation / EXCAVAŢIE
excessive osmotic pressure of blood plasma syndrome / SINDROM DE HIPERTONIE OSMOTICĂ A PLASMEI
exchange transfusion / EXSANGUINOTRANSFUZIE
excimer / EXCIMER
excipient / EXCIPIENT
excision / EXCIZIE
excitability / EXCITABILITATE
excitable cell / CELULĂ EXCITABILĂ
excitation / EXCITAŢIE
excitement / AGITAŢIE
exclusion / EXCLUZIE
excoriation / EXCORIAŢIE
excrement / EXCREMENT, MATERII FECALE
excrescence / EXCRESCENŢĂ
excreta / EXCRETA
excretion / DEJECŢIE, EXCREŢIE
exercise / EXERCIŢIU
exeresis / EXEREZĂ
exergonic / EXERGONIC
exergonic reaction / REACŢIE EXERGONICĂ
exertion malignant hyperthermia / HIPERTERMIE MALIGNĂ DE EFORT
exertional dyspn(o)ea / DISPNEE DE EFORT
exfolation / EXFOLIERE
exhaustion reaction / REACŢIE DE EPUIZARE
exhibitionism / EXHIBIŢIONISM
exhumation / EXHUMARE
exiccosis / EXHEMIE
exinuclease / EXINUCLEAZĂ
exitus / EXITUS

exoamylase / EXOAMILAZĂ
exoantigen / EXOANTIGEN
exocervical / EXOCERVICAL
exocervicitis / EXOCERVICITĂ
exocrine / EXOCRIN
exocrine glands / GLANDE EXOCRINE
exocytosis / EXOCITOZĂ
exoenzyme / EXOENZIMĂ
exogamy / EXOGAMIE
exogenous / EXOGEN
exognathion / EXOGNAŢIE
exon / EXON
exonucleases / EXONUCLEAZE
exopeptidase / EXOPEPTIDAZĂ
exophoria / EXOFORIE
exophthalmia / EXOFTALMIE
exophytic / EXOFITIC
exorbitism / EXORBITISM
exoserosis / EXOSEROZĂ
exoskeleton / FANERĂ
exosmosis / EXOSMOZĂ
exostosic disease / BOALĂ EXOSTOZANTĂ
exostosis / EXOSTOZĂ
exothermic reaction / REACŢIE EXOTERMICĂ
exotoxln / EXOTOXINĂ
exotropia / EXOTROPIE
expansive / EXPANSIV
expectorant / EXPECTORANT
experiment / EXPERIMENT
experimental / EXPERIMENTAL
experimental medicine / MEDICINĂ EXPERIMENTALĂ
experimental stomatocytosis / STOMATOCITOZĂ EXPERIMENTALĂ
expiration / EXPIRAŢIE
expiratory dyspn(o)ea / DISPNEE EXPIRATORIE
expiratory flow rates / DEBITE EXPIRATORII
expiratory reserve volume / VOLUM EXPIRATOR DE REZERVĂ
expiry date / DATĂ DE EXPIRARE
explant / EXPLANT
explanting / REPICAJ
exploration / EXPLORARE
exposure / EXPUNERE
expressivity / EXPRESIE, EXPRESIVITATE
exsanguination / EXANGUINARE
exstrophy / EXSTROFIE
exsufflation / EXSUFLAŢIE
extemporaneous / EXTEMPORANEU
extension / DEFLECTARE
extension / EXTENSIE
extensor / EXTENSOR
extensor muscle of fingers / MUŞCHI EXTENSOR AL DEGETELOR
extensor muscle of little finger / MUŞCHI EXTENSOR AL DEGETULUI MIC, MUŞCHI EXTENSOR AL INDEXULUI
extensor retinaculum of hand / LIGAMENT INELAR ANTERIOR AL CARPULUI
exteriorization / EXTERIORIZARE
external / EXTERN
external carotid artery / ARTERĂ CAROTIDĂ EXTERNĂ
external carotid nerves / NERVI CAROTIDIENI EXTERNI
external ear / URECHE EXTERNĂ
external iliac artery / ARTERĂ ILIACĂ EXTERNĂ
external iliac lymph nodes / NODULI ILIACI EXTERNI
external iliac vein / VENĂ ILIACĂ EXTERNĂ
external intercostal muscles / MUŞCHII INTERCOSTALI EXTERNI
external jugular vein / VENĂ JUGULARĂ EXTERNĂ
external nazal veins / VENE NAZALE EXTERNE
external oblique muscle of abdomen / MUŞCHI OBLIC EXTERN AL ABDOMENULUI
external obturator muscle / MUŞCHI OBTURATOR EXTERN
external pudendal arteries / ARTERE PUDENDALE EXTERNE
external pudendal veins / VENE PUDENDALE EXTERNE
external sphincter muscle of anus / MUŞCHI SFINCTER EXTERN AL ANUSULUI
exteroceptive reflex / REFLEX EXTEROCEPTIV
exteroceptor / EXTEROCEPTOR
extinction / EXTINCŢIE SENZITIVĂ
extirpate / EXTIRPA
extirpation / EXTIRPARE
extracardiac / EXTRACARDIAC
extracellular cholesterosis / COLESTEROZĂ EXTRACELULARĂ
extracellular fluid / LICHID EXTRACELULAR
extracellular hyperhydration syndrome / SINDROM DE HIPERHIDRATARE EXTRACELULARĂ
extracellular matrix / MATRICE EXTRACELULARĂ
extrachromosomal heredity / EREDITATE EXTRACROMOZOMIALĂ
extracorporeal / EXTRACORPOREAL
extracorporeal circulation / CIRCULAŢIE EXTRACORPOREALĂ
extract / EXTRACT
extraction / EXTRACŢIE
extradural / EXTRADURAL
extradural space / SPAŢIU EPIDURAL
extragonadal germinal cell syndrome / SINDROMUL CELULEI GERMINALE EXTRAGONADALE
extranuclear genes / GENE EXTRANUCLEARE
extranuclear heredity / EREDITATE EXTRANUCLEARĂ
extraperitonealization / EXTRAPERITONIZARE
extrapulmonary cough / TUSE EXTRAPULMONARĂ
extrapyramidal / EXTRAPIRAMIDAL
extrapyramidal syndrome / SINDROM EXTRAPIRAMIDAL
extrapyramidal system / SISTEM EXTRAPIRAMIDAL
extrarenal dialysis / EPURARE EXTRARENALĂ
extrasensory perception / PERCEPŢIE EXTRASENZORIALĂ
extrasystole / EXTRASISTOLĂ
extrasystolic arrhythmia / ARITMIE EXTRASISTOLICĂ
extrauterine / EXTRAUTERIN
extrauterine pregnancy / SARCINĂ EXTRAUTERINĂ
extravaginal coitus / PARAPAREUNIE
extravasation / EXTRAVAZARE
extraversion / EXTRAVERSIUNE
extravert / EXTROVERTIT
extremity / EXTREMITATE
extrinsic / EXTRINSEC
extrinsic / EXTRINSEC
extrinsic protein / PROTEINĂ EXTRINSECĂ
extrusion / EXTRUZIE
exuberant callus / CALUS EXUBERANT
exudate / EXSUDAT
exudation / EXSUDAŢIE

exudative / EXSUDATIV
exulceration / EXULCERAŢIE
Eyach virus / VIRUS EYACH
eye / OCHI
eye dryness / ALACRIMIE
eyeball / GLOB OCULAR
eyebrow / SPRÂNCEANĂ
eye-glasses / OCHELARI
eyelash / CIL PALPEBRAL, GEANĂ
eyelid / PLEOAPĂ
eyepiece / OCULAR

F

F wave / UNDĂ F
f(a)ecal osmolarity test / TESTUL OSMOLARITĂŢII FECALE
f(a)ecal vomiting / VĂRSĂTURĂ FECALOIDĂ
f(a)ecaloma / FECALOM, SCATOM
f(a)ecaluria / FECALURIE
f(a)eces / FECALE, MATERII FECALE
f(o)etal antigens / ANTIGENI FETALI
f(o)etal ballottement / BALOTARE FETALĂ
f(o)etal distress / SUFERINŢĂ FETALĂ
f(o)etal extraction / EXTRACŢIE FETALĂ
f(o)etal hydrops / ANASARCĂ FETOPLACENTARĂ
f(o)etomaternal blood group incompatibility / INCOMPATIBILITATE FETOMATERNĂ
f(o)etopathy / FETOPATIE
f(o)etoprotein / FETOPROTEINĂ
f(o)etor / FETOR
f(o)etoscopy / FETOSCOPIE
f(o)etus / FĂT, FETUS, FOETUS
F0-F1 ATP-ase / F0-F1 ATP-AZĂ
FA virus / VIRUS FA
fabella / FABELLA
fabella syndrome / SINDROM FABELLA
Faber's syndrome / SINDROM FABER
Fabricius' bursa / BURSĂ FABRICIUS
Fabry disease / BOALĂ FABRY
face / FAŢĂ
face lifting / LIFTING FACIAL
face presentation / PREZENTAŢIE FACIALĂ
facial / FACIAL
facial and cephalic pain / ALGIE CRANIOFACIALĂ
facial artery / ARTERĂ FACIALĂ
facial bud / MUGUR FACIAL
facial cleft / FISURĂ FACIALĂ
facial coloboma / COLOBOM
facial hemiatrophy / HEMIATROFIE FACIALĂ
facial lifting / RIDECTOMIE
facial lymph nodes / NODULI FACIALI
facial nerve / NERV FACIAL
facial neuralgia / NEVRALGIE FACIALĂ
facial sign / SEMN FACIAL
facial vein / VENĂ FACIALĂ
facies / FACIES
facilitated diffusion / DIFUZIUNE FACILITATĂ
facilitation / FACILITARE
facio-digito-genital syndrome / SINDROM FACIO-DIGITO-GENITAL
facioscapulohumeral muscular dystrophy (Landouzy-Déjerine) / MIOPATIE FACIO-SCAPULO-HUMERALĂ LANDOUZY-DÉJERINE
facticious disorder / TULBURAREA FACTICE
factitial dermatitis / DERMATITĂ FACTICE
factitious / FACTICE
factor / FACTOR
factor F / FACTOR F
Faget's disease / SEMN FAGET
FAHR disease / BOALĂ FAHR
Fahraeus reaction / REACŢIE FAHRAEUS
Fahraeus-Lindqvist effect / EFECT FAHRAEUS-LINDQVIST
failure (cu referire la deficienţele organice grave) / INSUFICIENŢĂ
Fairbank's disease / BOALĂ FAIRBANK, DISPLAZIE POLIEPIFIZARĂ, DISTROFIE SPONGIOEPIFIZARĂ SISTEMATIZATĂ
Fajans-Sody's law / LEGILE DEPLASĂRII FAJANS-SODY
falciform / FALCIFORM
falciform ligament / LIGAMENT FALCIFORM HEPATIC
fallopian tube / TROMPA FALLOPIO
Fallot's disease / BOALĂ FALLOT
Fallot's pentalogy / PENTALOGIE FALLOT
Fallot's syndrome / SINDROM FALLOT
Fallot's tetrad / TETRADĂ FALLOT
Fallot's trilogy / TRIADĂ FALLOT
false / FALS
false aneurysm / ANEVRISM FALS
false cyanosis / CIANOZĂ METHEMOGLOBINICĂ
false dextrocardia / DEXTROROTAŢIE CARDIACĂ
false enarthrosis / PSEUDOENARTROZĂ
false paralysis / PARALIZIE FALSĂ
false traumatic pterygium / PTERIGOIZI CONJUNCTIVALI
false-negative / fals negativ
false-positive / fals pozitiv
falx / FALX
familial / FAMILIAL
familial benign hypercalc(a)emia / HIPERCALCEMIE FAMILIALĂ HIPOCALCIURICĂ
familial disease / BOALĂ FAMILIALĂ
familial dysautonomia / DISAUTONOMIE FAMILIALĂ
familial endocrine adenomatosis / ADENOMATOZĂ MULTIENDOCRINIANĂ
familial epilepsy / EPILEPSIE FAMILIALĂ
familial glycinuria / GLICINURIE EREDITARĂ
familial haemophagocytic reticulosis / LIMFOHISTIOCITOZĂ FAMILIALĂ
familial intestinal polyposis / POLIADENOMATOZĂ FAMILIALĂ ESENŢIALĂ, POLIPOZĂ INTESTINALĂ
familial Mediterranean fever / FEBRĂ MEDITERANEANĂ FAMILIALĂ
familial non-h(a)emolytic jaundice / COLEMIE FAMILIALĂ
familial orofaciodigital dysostosis / SINDROM PAPILLON LÉAGE-PSAUME
familial paroxysmal choreoathetosis / COREOATETOZĂ FAMILIALĂ PAROXISTICĂ
familial periodic paralysis / PARALIZIE PERIODICĂ FAMILIALĂ
familial tremor / TREMURĂTURĂ FAMILIALĂ
familial visceral myopathy / MIOPATIE VISCERALĂ FAMILIALĂ
famillial radioulnar synostosis / SINOSTOZĂ RADIO-CUBITALĂ FAMILIALĂ

family / FAMILIE
family medicine / MEDICINĂ DE FAMILIE
family planning / PLANIFICARE FAMILIALĂ
fan sign / SEMNUL EVANTAIULUI
Fanconi's syndrome / SINDROM FANCONI
fango / NĂMOL TERMAL
fangotherapy / FANGOTERAPIE
Farabeuf's sign / SEMN FARABEUF
faradization / FARADIZARE
Farber's disease / BOALĂ FARBER
Farber-Uzman's syndrome / SINDROM FARBER-UZMAN
farmer's lung / BOALA PLĂMÂNILOR DE FERMIER
Farnsworth's test / TEST FARNSWORTH
Farquhar's disease / BOALĂ FARQUHAR
Farr's test / TEST FARR
fascia / FASCIE
fascia lata / FASCIA LATA
fascia of pelvic muscles / APONEVROZĂ PELVINĂ
fascicle / FASCICUL
fascicular bundle branch block / BLOC FASCICULAR
fascicular suture / SUTURĂ FASCICULARĂ
fasciculated / FASCICULAT
fasciculation / FASCICULAŢIE
fasciitis / FASCIITĂ
fascilin / FASCILINĂ
Fasciola / FASCIOLA
fasciolosis / FASCIOLOZĂ
fastigium / FASTIGIUM
fat / GRĂSIME
fat embolism / EMBOLIE GRĂSOASĂ
fat necrosis / CITOSTEATONECROZĂ CUTANATĂ
fatal / FATAL
fatal familial insomnia / INSOMNIE FAMILIALĂ FATALĂ
fatigue / OBOSEALĂ
fatigue reaction / REACŢIE DE OBOSEALĂ
fatty acid / ACID GRAS
fatty acids / ACIZI GRAŞI
fatty liver / FICAT GRAS
Fauchard-Bourdet's disease / BOALĂ FAUCHARD-BOURDET, GINGIVITĂ EXPULZIVĂ
faucial reflex / REFLEX FARINGIAN
Fauguell's sign / SEMN FAUGUELL
faulty act / ACT RATAT
fauna / FAUNĂ
favism / FAVISM
Favre-Chaix's dermatitis / DERMITĂ FAVRE-CHAIX
Favre-Racouchot's syndrome / SINDROM FAVRE-RACOUCHOT
Favre's disease / BOALĂ FAVRE
favus / FAVUS
Fazio-Londe's syndrome / SINDROM FAZIO-LONDE
Fc receptor / RECEPTOR Fc
fear / FRICĂ, TEAMĂ
febricity / SUBFEBRILITATE
febricula / FEBRICULĂ
febrifuge / FEBRIFUG
febrile / FEBRIL
febrile condition / STARE FEBRILĂ
fecundability / FECUNDABILITATE
fecundation / FECUNDAŢIE
fecundity / FECUNDITATE
Federici's sign / SEMN FEDERICI
feed-back / FEED-BACK, AFERENTAŢIE INVERSĂ, CONEXIUNE INVERSĂ, LEGĂTURĂ INVERSĂ, RETROACŢIUNE, RETROCONTROL
feeding center / CENTRU AL APETITULUI
feeding-bottle / BIBERON
feeding-cup / BIBERON
feeling / SENTIMENT
Feer's disease / BOALĂ FEER
Feer's sign / SEMN FEER
feline leuk(a)emia virus / VIRUS AL LEUCEMIEI FELINE
Felix reaction / REACŢIE FELIX
fellatio / FELAŢIE
felon / PANARIŢIU
Felty's syndrome / SINDROM FELTY
female / FEMELĂ
feminization / FEMINIZARE
femoral artery / ARTERĂ FEMURALĂ
femoral canal / CANAL FEMURAL
femoral nerve / NERV FEMURAL
femoral ring / INEL CRURAL
femoral vein / VENĂ FEMURALĂ
femur / FEMUR
fenestra / FEREASTRĂ
fenestrated capillary / CAPILAR FENESTRAT
fenestration / FENESTRAŢIE
Fenwick's disease / BOALĂ FENWICK
Ferey's sign / SEMN FEREY
ferment / FERMENT
fermentation / FERMENTAŢIE
Fermi vaccine / VACCIN FERMI
Fernandez reaction / REACŢIE FERNANDEZ
ferritin / FERITINĂ
ferrokinetics / FEROCINETICĂ
ferrotherapy / SIDEROTERAPIE
fertile eunuch syndrome / SINDROMUL EUNUCILOR FERTILI
fertilisine / FERTILIZINĂ
fertility / FERTILITATE
fertility factor / FACTOR DE FERTILITATE
fertilization / FERTILIZARE
fertilization age / VÂRSTĂ CONCEPŢIONALĂ
fertilized egg / OU FECUNDAT
Fe-S proteins / PROTEINE FIER-SULF
fetal alcohol syndrome / SINDROM FETAL ALCOOLIC
fetal hydrops / HIDROPS FETAL
fetal narcotic withdrawal syndrome / SINDROM DE SEVRAJ NARCOTIC FETAL
fetal rhythm / RITM FETAL
fetid / FETID
fetishism / FETIŞISM
fetor oris / FETOR ORIS
Feulgen reaction / REACŢIE FEULGEN
fever / FEBRĂ
fever of unknown origin / FEBRĂ PRELUNGITĂ CU ORIGINE NEDETERMINATĂ
Fèvre-Languepin's syndrome / SINDROM FèVRE-LANGUEPIN
Feyrter's disease / BOALĂ FEYRTER
FG syndrome / SINDROM FG
fiability / FIABILITATE
fiber / FIBRĂ
fiberscope / FIBROSCOP
fiberscopy / FIBROSCOPIE

fibr(a)emia / FIBREMIE
fibrat / FIBRAT
fibril / FIBRILĂ
fibrillar / FIBRILAR
fibrillation / FIBRILAŢIE
fibrillin / FIBRILINĂ
fibrin / FIBRINĂ
fibrin formation / FIBRINOFORMARE
fibrin stabilizing factor / FACTOR STABILIZATOR AL FIBRINEI
fibrin(a)emia / FIBRINEMIE
fibrinogen / FIBRINOGEN
fibrinogen(a)emia / FIBRINOGENEMIE
fibrinogenolysis / FIBRINOGENOLIZĂ
fibrinogenopenia / FIBRINOGENOPENIE
fibrinoid / FIBRINOID
fibrinolysin / FIBRINOLIZINĂ
fibrinolysis / FIBRINOLIZĂ
fibrinolytic / FIBRINOLITIC
fibrinolytic therapy / TRATAMENT FIBRINOLITIC
fibrinous pneumonia / PNEUMONIE FIBRINOASĂ
fibroadenoma / FIBROADENOM
fibroblast / FIBROBLAST
fibroblast growth factors / FACTORI DE CREŞTERE AI FIBROBLASTELOR
fibrocartilage / FIBROCARTILAJ
fibrochondroma / FIBROCONDROM
fibroclast / FIBROCLAST
fibrocystic disease / OSTEITĂ FIBROCHISTICĂ
fibrocystic disease of the pancreas / BOALĂ FIBRO-CHISTICĂ A PANCREASULUI
fibrocyte / FIBROCIT
fibroduodenoscopy / FIBRODUODENOSCOPIE
fibroelastosis / FIBROELASTOZĂ
fibroglioma / FIBROGLIOM
fibroglycan / FIBROGLICAN
fibrolipoma / FIBROLIPOM
fibroma / FIBROM
fibromatosis / FIBROMATOZĂ
fibromodulin / FIBROMODULINĂ
fibromyoma / FIBROMIOM
fibronectin / FIBRONECTINĂ
fibronectin receptor / RECEPTOR PENTRU FIBRONECTINĂ
fibroplasia / FIBROPLAZIE
fibrosarcoma / FIBROSARCOM
fibrosis / FIBROZĂ
fibrositis / FIBROZITĂ
fibrothorax / FIBROTORAX
fibrous cartilage / CARTILAJ FIBROS
fibrous cortical defect / LACUNĂ CORTICALĂ METAFIZARĂ
fibrous dysplasia of bone / DISPLAZIE FIBROASĂ POLIOSTOTICĂ
fibrous joint / SINFIBROZĂ
fibula / FIBULA, PERONEU
fibulin / FIBULINĂ
Fick's principle / PRINCIPIU FICK
ficoll / FICOL
Fiedler's disease / BOALĂ FIEDLER
field / CÂMP
field of vision / CÂMP VIZUAL
Fiessinger-Leroy-Reiter's syndrome / SINDROM FIESSINGER-LEROY-REITER
fifth disease / BOALA A CINCEA, MEGALERITEM EPIDEMIC
Filaria / FILARIA
filariasis / FILARIOZĂ
Filatov's disease / BOALĂ FILATOV, BOALĂ A PATRA
Filatov's sign / SEMN FILATOV
filgastrim / FILGASTRIMĂ
filiform / FILIFORM
Filipovitch's sign / SEMN FILIPOVITCH
fill / PLOMBĂ
filling / OBTURAŢIE DENTARĂ
filling defect / IMAGINE LACUNARĂ
film / FILM
filter / FILTRU
filtration / FILTRARE
fimbriae / FIMBRII, PILI
finalism / FINALISM
fine needle (aspiration) biopsy / CITOPUNCŢIE
finger (hand) / DEGET (MâNĂ)
finger-nose test / PROBA DEGET-NAS
Finsterer's triad / TRIADĂ FINSTERER
first aid / PRIM AJUTOR, TRATAMENT DE URGENŢĂ
first and second posterior intercostal arteries / ARTERE INTERCOSTALE POSTERIOARE I ŞI II
first arch syndrome / SINDROMUL PRIMULUI ARC BRANHIAL
first pass effect / EFECT AL PRIMEI TRECERI
first vaccination / PRIMOVACCINARE
Fischer-Brügge's syndrome / SINDROM FISCHER-BRüGGE
Fischer's sign / SEMN FISCHER
Fischer's test / PROBĂ FISCHER
Fishbein's syndrome / SINDROM FISHBEIN
Fisher's syndrome / SINDROM FISHER
fission / FISIUNE
fissural / FISURAL
fissure / CRĂPĂTURĂ, DESPICĂTURĂ, FANTĂ, FISURĂ
fissure of Rolando / SCIZURĂ CENTRALĂ
fissure of Sylvius / SCIZURA SYLVIUS
fissured tongue / LIMBĂ CEREBRIFORMĂ, LIMBĂ PLICATURATĂ
fistula / FISTULĂ
fistula test / SEMNUL FISTULEI
fistulography / FISTULOGRAFIE
fit of coughing / CHINTĂ (DE TUSE)
Fitz' syndrome / SINDROM FITZ
five-day fever / FEBRĂ DE CINCI ZILE
five-years survival rate / RATĂ DE SUPRAVIEŢUIRE LA CINCI ANI
fixation / FIXARE
fixative / FIXATOR
fixative solution / SOLUŢIE FIXATIVĂ
fixator / FIXATOR
fixed virus / VIRUS FIXAT
flaccid / FLASC
flaccid paralysis / PARALIZIE FLASCĂ
flaccidity / FLACIDITATE
Flack's test / TEST FLACK
flag sign / SEMNUL STEAGULUI
Flagellata / FLAGELLATA
flagellation / FLAGELAŢIE
flagellum / FLAGEL
flail chest / VOLET COSTAL
Flajani's disease / BOALĂ FLAJANI

flake / FLOCON
flange / BRIDĂ
flank / FLANC
flap (chir.) / LAMBOU
flapping tremor / FLAPPING TREMOR
flat pelvis / BAZIN PLAT
Flatau's sign / SEMN FLATAU
flatulence / FLATULENŢĂ
flatulent / FLATULENT
flavonoid / FLAVONOID
flea / PURICE
Flegel's disease / BOALĂ FLEGEL
flexibility / FLEXIBILITATE
flexion / FLEXIE
Flexner's bacillus / BACIL FLEXNER
flexor / FLEXOR
flexure / FLEXIE, FLEXURĂ
flight of ideas / FUGĂ DE IDEI
Flint's sign / SEMN FLINT
flip-flop / FLIP-FLOP
floating protein / PROTEINĂ FLOTANTĂ
flocculation / FLOCULARE
flocculation reaction / REACŢIE DE FLOCULARE
flocculation test / TEST DE FLOCULARE
flocculus cerebelli / FLOCCULUS CEREBELLI
floor / PLANŞEU
flopping valve syndrome / BALONIZARE A VALVEI MITRALE
floppy valve syndrome / PROLAPS DE VALVĂ MITRALĂ
flora / FLORĂ
florid / FLORID
flourescent antibody / ANTICORP FLUORESCENT
flow / DEBIT, FLUX
flow cytometry / CITOMETRIE ÎN FLUX
flowmeter / DEBITMETRU, FLUXMETRU
flu / GRIPĂ
fluctuation / FLUCTUENŢĂ
fluent aphasia / AFAZIE FLUENTĂ
fluid / FLUID
fluid mosaic / MOZAIC FLUID
fluid wave / SEMNUL VALULUI
fluidity test / TEST DE FLUIDITATE
fluorescamine / FLUORESCAMINĂ
fluorescein / FLUORESCEINĂ
fluorescein iso-thiocyanate / FLUORESCEIN-IZOTIOCIANAT
fluorescein test / TEST CU FLUORESCEINĂ
fluorescence / FLUORESCENŢĂ
fluorescent / FLUORESCENT
fluorescent antibody (FAB) test / TEST CU ANTICORPI FLUORESCENŢI
fluorine / FLUOR
fluorisation / FLUORIZARE
fluorocarbon / FLUOROCARBON
fluorochrome / FLUOROCROM
fluorography / FLUOROGRAFIE
fluorometry / FLUORIMETRIE
fluorophore / FLUOROFOR
fluoroscopy / FLUOROSCOPIE, RADIOSCOPIE
fluorosis / FLUOROZĂ
flush / FLUSH
flutter / FLUTTER
flutter fibrillation / FIBRILOFLUTTER
fluttering / FLUTTERING
flux / FLUX
foamy cell / CELULĂ SPUMOASĂ
focal epilepsy / EPILEPSIE PARŢIALĂ
focal glomerulonephritis / GLOMERULONEFRITĂ FOCALĂ
focal infection / INFECŢIE DE FOCAR, INFECŢIE FOCALĂ
focal reaction / REACŢIE FOCALĂ
focus / FOCAR
föhn disease / BOALA FÖHNULUI
Foix-Alajouanine's syndrome / SINDROM FOIX-ALAJOUANINE
folates / FOLAŢI
fold / BURELET, PLICĂ
folic acid / ACID FOLIC
folic acid antagonist / ANTIFOLIC
folinic acid / ACID FOLINIC, ACID TETRAHIDROFOLIC
folk medicine / MEDICINĂ POPULARĂ
follicle / FOLICUL
follicle stimulating hormone / GONADOTROFINĂ A
follicular cyst / CHIST DENTIGER
follicular hormone / HORMON FOLICULAR
follicular lymphocytoma / BOALĂ BRILL-SYMMERS
follicular mucinosis / MUCINOZĂ FOLICULARĂ
follicular poroma / POROM FOLICULAR
folliculin / FOLICULINĂ
folliculitis / FOLICULITĂ
folliculoma / FOLICULOM
folliculostimulating hormone / HORMON FOLICULOSTIMULANT
folliculostimulin / FOLICULOSTIMULINĂ
Fölling's disease / BOALĂ FöLLING
folly / NEBUNIE
Fontaine's syndrome / SINDROM FONTAINE
fontanelle / FONTANELĂ
Fontan's triad / TRIADĂ FONTAN
food / HRANĂ
food additive / ADITIV ALIMENTAR
food ball / FITOBEZOAR
food imbalance / DEZECHILIBRU ALIMENTAR
food intake / RAŢIE ALIMENTARĂ
food isodynamics / IZODINAMIA ALIMENTELOR
food pattern / RITM ALIMENTAR
foot / PICIOR
foot and mouth disease / FEBRĂ AFTOASĂ
foramen / FORAMEN, GAURĂ
foramen intervertebrale / GAURĂ DE CONJUGARE
foramen lacerum / GAURĂ RUPTĂ ANTERIOARĂ
foramen of Luschka / ORIFICIU LUSCHKA
foramen ovale / GAURA OVALĂ
foramen rotundum / GAURA MARE ROTUNDĂ
foramen spinosus / GAURA MICĂ ROTUNDĂ
Forbes' disease / BOALĂ FORBES
Forbes-Albright's syndrome / SINDROM FORBES-ALBRIGHT
force / FORŢĂ
forced alimentation / ALIMENTAŢIE FORŢATĂ
forced expiratory volume (FEV1) / VOLUM EXPIRATOR MAXIMAL PE SECUNDĂ
forceps / PENSĂ
forcipressure / FORCIPRESURĂ
Fordyce's disease / BOALĂ FORDYCE, PETE FORDYCE
Fordyce's spots / PETE FORDYCE
forearm / ANTEBRAŢ
forebrain / CREIER ANTERIOR

forehead / FRUNTE
foreign body / CORP STRĂIN
foreign-body granuloma / GRANULOM DE CORP STRĂIN
forensic medicine / MEDICINĂ LEGALĂ
Forestier and RotE8s-Quérol's syndrome / SPONDILOREOSTOZĂ
Forestier-Rotés-Quérol's syndrome / SINDROM FORESTIER-ROTéS-QUÉROL, HIPEROSTOZĂ VERTEBRALĂ ANCHILOZANTĂ
Forestier's disease / BOALĂ FORESTIER
fork tailed cercaria / FURCOCERCAR
form / FORMĂ
formative effect / EFECT FORMATOR
formication / FORMICAŢIE, FURNICĂTURĂ
formol / FORMOL
formula / FORMULĂ
Fornet's reaction / REACŢIE FORNET
Forney's syndrome / SINDROM FORNEY
fornix / FORNIX
Forscheimer's sign / SEMN FORSCHEIMER
Forsius-Eriksson's disease / SEMN FORSIUS-ERIKSSON
Forssman's antigen / ANTIGEN FORSSMAN
fossa / FOSĂ
fossette / FOSETĂ
Foster Kennedy's syndrome / SINDROM FOSTER KENNEDY
Fothergill's disease / BOALĂ FOTHERGILL
Fothergill's sign / SEMN FOTHERGILL
Fouineau's sign / SEMN FOUINEAU
foundry-man's fever / FEBRA TURNĂTORILOR
four dot test / TEST WORTH
Fournier's disease / BOALĂ FOURNIER
Fournier's sign / SEMN FOURNIER
fovea / FOVEA
foveola / FOVEOLĂ
Foville's syndrome / SINDROM FOVILLE
fowl plague / GRIPĂ AVIARĂ
Fowler's test / TEST FOWLER
Fox-Fordyce's disease / BOALĂ FOX-FORDYCE
Fox-Fordyce's syndrome / SINDROM FOX-FORDYCE
Fraccaro's syndrome / SINDROM FRACCARO
fractionation / FRACŢIONARE
fracture / FRACTURĂ
fracture deformity / DEPLASARE
fragile X syndrome / SINDROM X FRAGIL
fragility / FRAGILITATE
frameshift mutation / DECALAJ AL CADRULUI DE LECTURĂ
Franceschetti's sign / SEMN FRANCESCHETTI
Franceschetti-Zwahlen's syndrome / SINDROM FRANCESCHETTI-ZWAHLEN
Francis' disease / BOALĂ FRANCIS
Francisella tularensis / FRANCISELLA TULARENSIS
François-Evens' syndrome / SINDROM FRANÇOIS-EVENS, EREDODISTROFIE INELARĂ A ENDOTELIULUI CORNEAN
François-Haustrate's syndrome / SINDROM FRANÇOIS-HAUSTRATE
Françon's sign / SEMN FRANçON
Fränkel's sign / SEMN FRCäKEL
Frankl Hochwart's disease / BOALĂ FRANKL HOCHWART
Franklin's disease / BOALĂ FRANKLIN
Franklin's syndrome / SINDROM FRANKLIN
Frank's sign / SEMN FRANK
freckle / PISTRUI
Frederich Müller's triad / TRIADĂ FREDERICH MÜLLER
free energy / ENERGIE LIBERĂ
free erythrocytic protoporphirin test / TESTUL PROTOPORFIRINEI ERITROCITARE LIBERE
free radical / RADICAL LIBER
free trisomy / TRISOMIE LIBERĂ
free water / APĂ LIBERĂ
Freeman-Sheldon's syndrome / SINDROM FREEMAN-SHELDON
freeze drying / LIOFILIZARE
freeze-etching / CRIODECAPAJ
freezing / CONGELARE
freezing point / PUNCT CRIOSCOPIC
Freiberg's disease / BOALĂ FREIBERG
fremitus / FREAMĂT
French paradox / PARADOX FRANCEZ
Frenkel's syndrome / SINDROM FRENKEL
frenulum / FREN, FRENULUM
frequency / FRECVENŢĂ
frequency modulation / MODULAŢIE DE FRECVENŢĂ
fresh frozen plasma / PLASMĂ PROASPĂTĂ CONGELATĂ
freshening / AVIVARE
freudism / FREUDISM
Freund's adjuvant / ADJUVANT FREUND
Frey's syndrome / SINDROM FREY
friction / FRECŢIE
Friedländer's bacillus / BACIL FRIEDLäNDER
Friedländer's disease / BOALĂ FRIEDLäNDER
Friedländer-Winiwarter disease / BOALĂ FRIEDLÅNDER-WINIWARTER
Friedmann's disease / BOALĂ FRIEDMANN
Friedmann's reaction / REACŢIE FRIEDMANN
Friedmann's syndrome / SINDROM FRIEDMANN
Friedreich's ataxia / ATAXIE FRIEDREICH
Friedreich's disease / BOALĂ FRIEDREICH, TABES EREDITAR
Friedreich's sign / SEMN FRIEDREICH
frigidity / FRIGIDITATE
frigotherapy / FRIGOTERAPIE
Frimodt-Möller's syndrome / SINDROM FRIMODT-MÖLLER
frog belly / ABDOMEN DE BATRACIAN
frog breathing / RESPIRAŢIE GLOSOFARINGIANĂ
Fröhlich's syndrome / SINDROM FRöHLICH
Froin's syndrome / SINDROM FROIN
Froment's sign / SEMN FROMENT
frontal / FRONTAL
frontal diploic vein / VENĂ DIPLOICĂ FRONTALĂ
frontal lobe / LOB FRONTAL
frontal lobe syndrome / SINDROM DE LOB FRONTAL
frontal nerve / NERV FRONTAL
frontal suture / SUTURĂ METOPICĂ
frontonasal dysplasia / DISPLAZIE FRONTONAZALĂ
frostbite / DEGERĂTURĂ
frothy / SPUMOS
frotterism / froterism
frozen section / EXAMEN EXTEMPORANEU
frozen shoulder / UMĂR BLOCAT
frozen shoulder / UMĂR ÎNGHEŢAT
fructose / FRUCTOZĂ
frustration / FRUSTRARE
FTA-ABS test / TEST FTA-ABS
Fuchs' phenomenon / SEMN FUCHS

Fuchs' syndrome / SINDROM FUCHS, SINDROM MUCO-OCULOCUTANAT
fuchsin / FUCSINĂ
fucose / FUCOZĂ
fucosidosis / FUCOZIDOZĂ
fugaceous / FUGACE
fugue / FUGĂ
fulgurant / FULGURANT
fulguration / FULGURAŢIE
full bladder / GLOB VEZICAL
fulminant hepatitis / HEPATITĂ FULMINANTĂ
fumigation / FUMIGAŢIE
function / FUNCŢIE
functional / FUNCŢIONAL
functional bundle branch block / BLOC FUNCŢIONAL
functional disease / BOALĂ FUNCŢIONALĂ
functional hypophysectomy / HIPOFIZIOLIZĂ
functional laterality / LATERALIZARE FUNCŢIONALĂ
functional paralysis / PARALIZIE FUNCŢIONALĂ
functional position / POZIŢIE DE FUNCŢIE
functional residual capacity / CAPACITATE REZIDUALĂ FUNCŢIONALĂ
fundic / FUNDIC
fundoplication / FUNDOPLICATURĂ
fundus / FUND
fundus albipunctatus / FUNDUS ALBIPUNCTATUS
fundus gland / GLANDĂ FUNDICĂ
fundus oculi / FUND DE OCHI
fungal / FUNGIC
fungicide / FUNGICID
fungiform / FUNGIFORM
fungistatic / FUNGISTATIC
fungoid / FUNGOID
fungosity / FUNGOZITATE
fungous synovitis / SINOVITĂ FUNGOASĂ
fungus / CIUPERCĂ
Fungus / FUNGUS
funic / FUNICULAR
funiculalgia / FUNICULALGIE
funicular / FUNICULAR
funicular myelosis / MIELOZĂ FUNICULARĂ
funiculitis / FUNICULITĂ
funiculus / FUNICULUS
funis / CORDON
funnel chest / TORACE ÎN PÂLNIE
Fürbringer's sign / SEMN FÜRBRINGER
furcocercaria / FURCOCERCAR
furfuraceous / FURFURACEU
furosemide / FUROSEMID
Fürstner's disease / BOALĂ FÜRSTNER
furuncle / FURUNCUL
furunculosis / FURUNCULOZĂ
fury / FURIE
fused kidney / SIMFIZĂ RENALĂ
fusiform / FUZIFORM
fusiform aneurysm / ANEVRISM FUZIFORM
fusion / FUZIUNE
fusion proteine / PROTEINĂ DE FUZIUNE
fusion wave / UNDĂ DE FUZIUNE
Fusobacterium / FUSOBACTERIUM
fusospirochetal / FUZOSPIRILAR

G

2(1,6) glucosidase / AMILO-1,6-GLUCOZIDAZĂ
48 XXXY genotype / SINDROM 48 XXXY
5'-guanosine monophosphate / GUANOZIN-5'-MONOFOSFAT
G + C content of the DNA / RAPORT GC
G cells / CELULE G
G proteins / PROTEINE G
G syndrome / SINDROM G, SINDROM HIPERTELORISM-HIPOSPADIAS
G1 phase / FAZĂ G1
G2 phase / FAZĂ G2
GABA / GABA
GABA receptors / RECEPTORI GABA
gabaergic / GABAERGIC
gabaminergic system / SISTEM GABAMINERGIC
gadolinium / GADOLINIUM
Gaenslen's sign / SEMN GAENSLEN
Gaillard's syndrome / SINDROM GAILLARD
Gaisböck's disease / SINDROM GAISBÖCK
gait / MERS
gait test / TEST LA MERS
galactagogue / GALACTOGOG
galactocele / GALACTOCEL
galactocerebrosidase / GALACTOCEREBROZIDAZĂ
galactocerebroside / GALACTOCEREBROZID
galactogenous / GALACTOGEN
galactography / GALACTOGRAFIE
galactokinase / GALACTOKINAZĂ
galactolipids / GALACTOLIPIDE
galactometer / GALACTOMETRU
galactopexy / GALACTOPEXIE
galactophor / GALACTOFOR
galactophoritis / GALACTOFORITĂ
galactophorous duct / CANAL GALACTOFOR
galactopoiesis / GALACTOGENEZĂ, GALACTOPOIEZĂ
galactorrh(o)ea / GALACTOREE
galactos(a)emia / INTOLERANŢĂ EREDITARĂ LA GALACTOZĂ, GALACTOZEMIE
galactose / GALACTOZĂ
galactose tolerance test / PROBĂ DE GALACTOZURIE PROVOCATĂ
galactosidase / GALACTOZIDAZĂ
galactoside / GALACTOZID
galactosuria / GALACTOZURIE
galea / GALEA
Galeazzi's fracture / FRACTURĂ GALEAZZI
Galeazzi's sign / SEMN GALEAZZI
galectin-1 / GALECTINĂ-1
galenical / GALENIC
gall / BILĂ
gall ducts / CĂI BILIARE
Gallavardin's dissociation / DISOCIAŢIE GALLAVARDIN
Gallavardin's sign / SEMN GALLAVARDIN
Gallavardin's syndrome / SINDROM GALLAVARDIN
gallbladder / VEZICULĂ BILIARĂ, COLECIST
Galli Mainini reaction / REACŢIE GALLI MAININI
Galli Mainini test / PROBĂ GALLI MAININI
gallium / GALIU
galloculture / BILICULTURĂ
gallop rhythm / GALOP, ZGOMOT DE GALOP
GALT / GALT

galvanic vertigo / VERTIJ GALVANIC
galvanism / GALVANISM
galvanization / GALVANIZARE
galvanocautery / GALVANOCAUTER
galvanofaradization / GALVANOFARADIZARE
galvanometer / GALVANOMETRU
galvanonarcosis / GALVANONARCOZĂ
galvanopalpation / GALVANOPALPAŢIE
galvanopuncture / GALVANOPUNCTURĂ
galvanotherapy / GALVANOTERAPIE
galvanotonus / GALVANOTONUS
gamacism / GAMACISM
gamete / GAMET
gametocide / GAMETOCID
gametocyte / GAMETOCIT
gametogenesis / GAMETOGENEZĂ
gamma / GAMA
gamma camera / GAMMA-CAMERA, CAMERĂ DE SCINTILAŢIE
gamma globulin / GAMAGLOBULINĂ
gamma heavy-chain disease / BOALA LANŢURILOR GRELE GAMA
gamma rays / RADIAŢIE GAMA
gammacardiography / GAMACARDIOGRAFIE
gammadiagnosis / GAMADIAGNOSTIC
gammaenolase / GAMA-ENOLAZĂ
gammaglutamyl-transpeptidase / GAMAGLUTAMIL-TRANSPEPTIDAZĂ
gammagraphy / GAMAGRAFIE
gammapathy / GAMAPATIE
gammatherapy / GAMATERAPIE
gammopathy / GAMOPATIE, GAMAPATIE
Gamna disease / BOALĂ GAMNA
Gamna-Gandy nodes / NODULI GAMNA-GANDY
gamophobia / GAMOFOBIE
gampsodactylia / GAMPSODACTILIE
Gamstorp syndrome / SINDROM GAMSTORP
Gandy's disease / BOALĂ GANDY, INFANTILISM TARDIV DE TIP GANDY
Gangi's reaction / REACŢIE GANGI
ganglia of sympathetic trunk / GANGLIONI SIMPATICI LATEROVERTEBRALI
gangliocuIture / GANGLIOCULTURĂ
ganglioglioma / GANGLIOGLIOM
ganglion / GANGLION, GANGLION NERVOS
ganglion cell / CELULĂ GANGLIONARĂ
ganglion of facial nerve / GANGLION GENICULAT
ganglionectomy / GANGLIECTOMIE, GANGLIONECTOMIE
ganglioneuroma / GANGLIOM, GANGLIONEUROM
ganglioplegic / GANGLIOPLEGIC, SINAPTOLITIC, SINAPTOPLEGIC
gangliosidosis / GANGLIOZIDOZĂ
gangliosids / GANGLIOZIDE
Gangolphe's sign / SEMN GANGOLPHE
gangrene / GANGRENĂ
gangrenous periproctitis / PERIPROCTITĂ SEPTICĂ DIFUZĂ
Ganser's syndrome / SINDROM GANSER
gap junction / JONCŢIUNE COMUNICANTĂ, JONCŢIUNE DE TIP GAP
Garcin's syndrome / SINDROM GARCIN
Gardiner-Brown's test / TEST GARDINER-BROWN
Gardner-Richards' syndrome / SINDROM GARDNER-RICHARDS
Gardner's syndrome / SINDROM GARDNER
Garel's sign / SEMN GAREL
Garengeot's sign / SEMN GARENGEOT
gargle / GARGARISM
gargoylism / GARGOILISM
Garland's triangle / TRIUNGHIUL GARLAND
Garré's disease / BOALĂ GARRé
garrot / GAROU
gas / GAZ
gas chromatography / CROMATOGRAFIE ÎN FAZĂ GAZOASĂ
gas gangrene / GANGRENĂ GAZOASĂ
gas-liquid chromatography / CROMATOGRAFIE ÎN FAZĂ GAZOASĂ
gasometry / GAZOMETRIE
gasp / GASP
gasserectomy / GASSERECTOMIE
Gasser's syndrome / SINDROM GASSER
gastralgia / GASTRALGIE
gastrectomy / GASTRECTOMIE
gastric / GASTRIC
gastric achylia / ACHILIE GASTRICĂ
gastric acid / ACID GASTRIC
gastric acidity / ACIDITATE GASTRICĂ
gastric antral vascular ectasia / ECTAZIE VASCULARĂ ANTRALĂ
gastric cancer / CANCER GASTRIC
gastric catarrh / PITUITĂ
gastric chemism / CHIMISM GASTRIC
gastric fiberscope / FIBROGASTROSCOP, GASTROFIBROSCOP
gastric hormone / HORMON GASTRIC
gastric inhibitory peptide / PEPTID INHIBITOR GASTRIC
gastric juice / SUC GASTRIC
gastric plexus / PLEX CORONAR STOMAHIC, PLEX GASTRIC
gastric test / TEST GASTRIC
gastric ulcer / ULCER GASTRIC
gastricsin / GASTRICSINĂ
gastrin / GASTRINĂ
gastrinoma / GASTRINOM
gastritis / GASTRITĂ
gastro(o)esophageal reflux / REFLUX GASTROESOFAGIAN
gastrocamera / GASTROCAMERĂ
gastrocardiac syndrome / SINDROM GASTROCARDIAC
gastrocnemius medial and lateral muscles / MUŞCHII GEMENI (MEDIAL ŞI LATERAL)
gastrocnemius muscle / MUŞCHI GASTROCNEMIAN
gastrocolitis / GASTROCOLITĂ
gastrocoloptose / GASTROCOLOPTOZĂ
gastroduodenal / GASTRODUODENAL
gastroduodenal artery / ARTERĂ GASTRODUODENALĂ
gastroduodenitis / GASTRODUODENITĂ
gastroduodenostomy / ANTRODUODENOSTOMIE, GASTRODUODENOSTOMIE
gastrodynia / GASTRODINIE
gastroenteritis / GASTROENTERITĂ
gastroenterology / GASTROENTEROLOGIE
gastroenteroptosis / GASTROENTEROPTOZĂ
gastroenterostomia / GASTROENTEROSTOMIE
gastroesophageal reflux disease / BOALA REFLUXULUI GASTROESOFAGIAN

gastrojejunostomy / GASTROJEJUNOSTOMIE
gastrolysis / GASTROLIZĂ
gastropathy / GASTROPATIE
gastropexy / GASTROPEXIE
gastrophrenic / GASTROFRENIC
gastrophrenic ligament / LIGAMENT FRENICOGASTRIC
gastroplasty / GASTROPLASTIE
gastroplegia / GASTROPLEGIE
gastroplication / GASTROPLICATURARE
gastroptosis / GASTROPTOZĂ
gastrorrh(o)ea / GASTROREE
gastrorrhagia / GASTRORAGIE
gastrorrhaphy / GASTRORAFIE
gastroschisis / GASTROSCHIZIS
gastroscope / GASTROSCOP
gastroscopy / GASTROSCOPIE
gastrostomy / GASTROSTOMIE
gastrotomy / GASTROTOMIE
gastrula / GASTRULĂ
gastrulation / GASTRULAŢIE
gated channel / CANAL CONTROLAT
gatism / GATISM
Gaucher's disease / BOALĂ GAUCHER
Gault's test / TEST GAULT
Gauss / GAUSS
gauze / TIFON
gavage / GAVAJ
Gayet-Wernicke's syndrome / SINDROM GAYET-WERNICKE
GDP / GDP
Gee's disease / BOALĂ GEE
gel / GEL
gelatin / GELATINĂ
geleophysic dysplasia / DISPLAZIE GELEOFIZICĂ
Gélineau's syndrome / SINDROM GÉLINEAU
gelose / GELOZĂ
gelsolin / GELSOLINĂ
gemellary / GEMELAR
gemellipara / GEMELIPARĂ
gemellology / GEMELOLOGIE
geminate / GEMINAT
gemmangioma / GEMANGIOM
Gendrin's sign / SEMN GENDRIN
gene / GENĂ
gene amplification / AMPLIFICARE GENICĂ
gene bank / BIBLIOTECĂ DE GENE
gene family / FAMILIE MULTIGENICĂ
gene library / BIBLIOTECĂ DE GENE
gene manipulation / MANIPULARE GENETICĂ
gene mapping / CARTOGRAFIA GENELOR
gene rearrangement / REARANJARE GENETICĂ
gene superfamily / SUPERFAMILIE DE GENE
gene tagging / MARCAJ GENETIC
gene therapy / GENOTERAPIE, TERAPIE GENICĂ
genealogical tree / ARBORE GENEALOGIC
genealogy / GENEALOGIE
general adaptation syndrome / SINDROM GENERAL DE ADAPTARE
general an(a)esthetics / ANESTEZICE GENERALE
general circulation / MAREA CIRCULAŢIE
general paresis / PARALIZIE GENERALĂ PROGRESIVĂ
general practitioner / GENERALIST, OMNIPRACTICIAN
general systems theory / TEORIA GENERALĂ A SISTEMELOR
generalized contracture syndrome / SINDROM DE CONTRACTURĂ GENERALIZATĂ
generalized epilepsy / EPILEPSIE GENERALIZATĂ
generation / GENERAŢIE
generic drugs / MEDICAMENTE GENERICE
genesis / GENEZĂ
genetic code / COD GENETIC
genetic code degeneration / DEGENERESCENŢĂ A CODULUI GENETIC
genetic competence / COMPETENŢĂ GENETICĂ
genetic counseling / SFAT GENETIC
genetic diagnosis / DIAGNOSTIC GENETIC
genetic disease / BOALĂ GENETICĂ, BOALĂ GENOTIPICĂ
genetic engineering / INGINERIE GENETICĂ
genetic flow / FLUX GENETIC
genetic heterogeneous / ETEROGENITATE GENETICĂ
genetic information / INFORMAŢIE GENETICĂ
genetic load / BALAST GENETIC
genetic map / HARTĂ GENETICĂ
genetic marker / MARKER GENETIC
genetic polymorphism / POLIMORFISM GENETIC
genetic predisposition / PREDISPOZIŢIE GENETICĂ
genetic recombination / RECOMBINARE GENETICĂ
genetic regulation / REGLARE GENETICĂ
genetic risk / RISC GENETIC
genetic sex / SEX GENETIC, SEX GONOZOMIC
genetic sound / SONDĂ GENETICĂ
genetic translation / TRADUCERE GENETICĂ
genetic variability / VARIABILITATE GENETICĂ
genetically modified organism / ORGANISM GENETIC MODIFICAT
genetics / GENETICĂ
genetotrophic / GENETOTROFIC
Geneva Convention / DECLARAŢIA DE LA GENEVA
genial / GENIAN
genian / GENIAN
genic / GENIC
geniculate / GENICULAT
geniculate bodies / CORPI GENICULAŢI
geniculate neuralgia / NEVRALGIA GANGLIONULUI GENICULAT, NEVRALGIE GENICULATĂ
geniculum / GENICULUM
genin / GENINĂ
genioglossus muscle / MUŞCHI GENIOGLOS
geniohyoid muscle / MUŞCHI GENIOHIOIDIAN
genion / GENION
genioplasty / GENIOPLASTIE
genital / GENITAL
genital elephantiasis / SINDROM JERSILD
genital elephantiasis syndrome / SINDROM DE ELEFANTIAZIS ANORECTOGENITAL
genital organs / ORGANE GENITALE
genital sex / SEX GENITAL
genitofemoral nerve / NERV GENITOFEMURAL
genodermatosis / GENODERMATOZĂ
genodermatosis with scleroatrophy and keratosis of the extremities / GENODERMATOZĂ SCLEROATROFICĂ ŞI KERATODERMICĂ A EXTREMITĂŢILOR
genome / GENOM
genome sequencing / SECVENŢAREA GENOMULUI

genomic DNA / ADN GENOMIC
genomic imprinting / AMPRENTARE GENOMICĂ
genomics / GENOMICĂ
genoneurodermatosis / GENONEURODERMATOZĂ
genopathy / GENOPATIE
genophobia / GENOFOBIE
genoplasty / GENOPLASTIE
genotype / GENOTIP
genotypic identity card / CARTE DE IDENTITATE GENOTIPICĂ
genotyping / GENOTIPAJ
gentamicin / GENTAMICINĂ
genu / GENU
genu flexum / GENU FLEXUM
genu recurvatum / GENU RECURVATUM
genu valgum / GENU VALGUM
genu varum / GENU VARUM
genucubital position / POZIŢIE GENUCUBITALĂ
genupectoral position / POZIŢIE GENOPECTORALĂ
genus / GEN
geode / GEODĂ
geographic haematology / HEMATOLOGIE GEOGRAFICĂ
geographic tongue / LIMBĂ GEOGRAFICĂ
geographical pathology / PATOLOGIE GEOGRAFICĂ
geomedicine / GEOMEDICINĂ
Geomine's syndrome / SINDROM GEOMINE
geophagia / GEOFAGIE
George Still's murmur / SUFLU GEORGE STILL
geosphere / GEOSFERĂ
geotropism / geotropism
Gérard Marchant's fracture / FRACTURĂ GÉRARD MARCHANT
Gérard Marchant's syndrome / SINDROM GÉRARD MARCHANT
Gerdy's syndrome / SINDROM GERDY
Gerhardt's sign / SEMN GERHARDT
Gerhardt's syndrome / SINDROM GERHARDT
geriatrics / GERIATRIE
germ / GERMEN
germ carrier / PURTĂTOR
German's measles / RUBEOLĂ
germinal / GERMINAL
germinal aplasia / APLAZIE GERMINALĂ
germinal disk / DISC GERMINATIV
geroderma / GERODERMIE
gerontology / GERONTOLOGIE
gerontophilia / GERONTOFILIE
gerontoxon / GERONTOXON
geropsychiatry / GERONTOPSIHIATRIE
Gerota's capsule / CAPSULĂ GEROTA
Gerstmann's syndrome / SINDROM GERSTMANN
Gerstmann-Sträussler-Scheinker's syndrome / SINDROM GERSTMANN-STRäUSSLER-SCHEINKER
gestagenic / GESTAGEN
gestalt / GESTALT
gestaltism / GESTALTISM
gestation / GESTAŢIE
gestational diabetes / DIABET GESTAŢIONAL
gestational hypertension / HIPERTENSIUNE GRAVIDICĂ
gestosis / GESTOZĂ
Giaccai's syndrome / SINDROM GIACCAI
Gianotti-Crosti's syndrome / SINDROM GIANOTTI-CROSTI
giant cell / CELULĂ GIGANTĂ
giant platelet / MACROTROMBOCIT
giant pyramidal cell / CELULĂ BETZ
Giardia / GIARDIA
giardiasis / GIARDIAZĂ
Gibbon-Landis' test / TEST GIBBON-LANDIS
gibbosity / GIBOZITATE
Gibbs' disease / BOALĂ GIBBS
Gibert's disease / BOALĂ GIBERT
Gibson's sign / SEMN GIBSON
gidlness / VERTIJ
Giedion's syndrome / SINDROM GIEDION
Gifford's sign / SEMN GIFFORD
gigantism / GIGANTISM
gigantoblast / GIGANTOBLAST
gigantocyte / GIGANTOCIT
Gilbert's disease / BOALĂ GILBERT, SINDROM GILBERT
Gilbert's procedure / PROCEDEU GILBERT
Gilbert's sign / SEMN GILBERT
Gilchrist's disease / BOALĂ GILCHRIST
Gilles de la Tourette's disease / BOALĂ GILLES DE LA TOURETTE, BOALA TICURILOR
Gilles de la Tourette's syndrome / SINDROM GILLES DE LA TOURETTE
gingival / GINGIVAL
gingival line / LIZEREU GINGIVAL
gingivectomy / GINGIVECTOMIE
gingivitis / GINGIVITĂ
gingivoplasty / GINGIVOPLASTIE
gingivostomatitis / GINGIVOSTOMATITĂ
ginglymus / GINGLIM
Ginkgo biloba / GINKGO BILOBA
ginseng / GINSENG
Giordano-Pasternaţki's sign / SEMN GIORDANO-PASTERNAŢKI
GIP / GIP
girdle / CENTURĂ
Giroud's reaction / REACŢIE GIROUD
glabella / GLABELLA
glabrate / GLABRU
glabrous / GLABRU
gland / GLANDĂ
glanders / MORVĂ
glandular fever / FEBRĂ GANGLIONARĂ, MONONUCLEOZĂ INFECŢIOASĂ
glans / GLAND
Glanzmann thrombasthenia / TROMBASTENIE HEMORAGICĂ EREDITARA
Glanzmann's disease / BOALĂ GLANZMANN
Glanzmann's syndrome / SINDROM GLANZMANN
Glanzmann's thrombasthenia / TROMBASTENIE GLANZMANN
Glasgow's sign / SEMN GLASGOW
glass blower's mouth / PNEUMATOCEL PAROTIDIAN
glasses / LENTILĂ CORECTOARE
glaucoma / GLAUCOM
glaucoma with extraocular venous obstruction / GLAUCOM EXOGEN
glaucosuria / GLAUCURIE
Glénard's chord / COARDĂ GLÉNARD (COLICĂ)
Glénard's disease / BOALĂ GLéNARD
Glénard's procedure (of thumb) / PROCEDEU GLÉNARD (AL POLICELUI)
Glénard's test / TEST GLÉNARD

glenoid / GLENOID
glenoid cavity / CAVITATE GLENOIDĂ
glia / GLIE
glial cells / CELULE GLIALE
glial fibrillary acidic protein / GLIOFIBRILĂ, PROTEINĂ FIBRILARĂ GLIALĂ ACIDĂ
glial tissue / ŢESUT GLIAL
glioblastoma / GLIOBLASTOM
glioblastome / NEUROGLIOBLASTOM
glioblastosis cerebri / GLIOBLASTOZĂ CEREBRALĂ DIFUZĂ
gliocyte / GLIOCIT
glioepithelioma / GLIOEPITELIOM
glioma / GLIOM, NEUROSPONGIOM
gliomatosis / GLIOMATOZĂ
gliosarcoma / GLIOSARCOM
gliosis / GLIOZĂ
gliosome / GLIOZOM
Glisson's capsule / CAPSULĂ GLISSON
Glisson's disease / BOALĂ GLISSON
globin / GLOBINĂ
globoid cell leukodystrophy / LEUCODISTROFIE CU CELULE GLOBOIDE
globoside / GLOBOZID
globular / GLOBULAR
globule / GLOBUL
globulin(a)emia / GLOBULINEMIE
globulins / GLOBULINE
globulins test / TEST PENTRU GLOBULINE
globulinuria / GLOBULINURIE
globus / GLOB, GLOBUS
glomangioma / GLOMANGIOM
glomectomy / GLOMECTOMIE
glomerular filtrate / FILTRAT GLOMERULAR
glomerular filtration rate / FILTRARE GLOMERULARĂ, RAŢA FILTRĂRII GLOMERULARE
glomerular nephrosis / GLOMERULOZĂ
glomerular ultrafiltrate / ULTRAFILTRAT GLOMERULAR
glomerulitis / GLOMERULITĂ
glomerulonephritis / GLOMERULONEFRITĂ
glomerulopathy / GLOMERULOPATIE
glomerulosclerosis / GLOMERULOSCLEROZĂ
glomerulus / GLOMERUL
glomus / GLOMUS
glomus body / GLOMUS NEUROVASCULAR
glomus caroticum / CORPUSCUL CAROTIDIAN, GLOMUS CAROTIDIAN
glomus coccygeum / GLANDĂ COCCIGIANĂ
glomus jugulare / GLOMUS JUGULAR
glomus tumour / TUMORĂ GLOMICĂ
glossalgia / GLOSALGIE
Glossina / GLOSSINA
glossitis / GLOSITĂ
glossodynia / GLOSODINIE
glossolalia / GLOSOLALIE
glossomania / GLOSOMANIE
glossopharyngeal / GLOSOFARINGIAN
glossopharyngeal breathing / RESPIRAŢIE GLOSOFARINGIANĂ
glossopharyngeal nerve / NERV GLOSOFARINGIAN
glossopharyngeal neuralgia / NEVRALGIE DE GLOSOFARINGIAN
glossophobia / GLOSOFOBIE
glossoplegia / GLOSOPLEGIE
glossoptosis / GLOSOPTOZĂ
glottic sound / ZGOMOT GLOTIC
glottis / GLOTĂ
glove / MĂNUŞĂ
glucagon / GLUCAGON
glucagonoma / GLUCAGONOM
glucagonoma syndrome / SINDROM DE GLUCAGONOM
glucan / GLUCAN
glucochloral / CLORALOZĂ
glucocorticoids / GLUCOCORTICOIZI, OXICORTICOSTEROIZI
glucogenesis / GLUCOGENEZĂ
glucogenic / GLICOFORMATOR, GLUCOFORMATOR
glucokinase / GLUCOKINAZĂ
glucokinin / GLUCOKININĂ
gluconate / GLUCONAT
gluconeogenesis / GLUCONEOGENEZĂ
glucoproteinogram / GLUCIDOGRAMĂ, GLUCOPROTEINOGRAMĂ
glucosamine / GLUCOZAMINĂ
glucose / GLUCOZĂ
glucose tolerance / TOLERANŢĂ LA GLUCOZA
glucose tolerance factor / FACTOR DE TOLERANŢĂ LA GLUCOZĂ
glucose tolerance test / PROBĂ DE HIPERGLICEMIE PROVOCATĂ, PROBĂ DE TOLERANŢĂ LA GLUCOZĂ, TEST DE TOLERANŢĂ LA GLUCOZĂ
glucose transporter / TRANSPORTOR DE GLUCOZĂ
glucose-6-phosphatase / GLUCOZĂ-6-FOSFATAZĂ
glucose-6-phosphate / GLUCOZĂ-6-FOSFAT
glucose-6-phosphate dehydrogenase / GLUCOZO-6-FOSFAT DEHIDROGENAZĂ
glucosed / GLUCOZAT
glucosidase / GLUCOZIDAZĂ
glucosylated hemoglobin / HEMOGLOBINĂ GLICOZILATĂ
glucuronoconjugation / GLUCURONOCONJUGARE
GLUT / GLUT
GLUT proteins / PROTEINE GLUT
glutamate / GLUTAMAT
glutamate receptors / RECEPTORI PENTRU GLUTAMAT
glutamic acid / ACID GLUTAMIC
glutaminase / GLUTAMINAZĂ
glutamine / GLUTAMINĂ
glutaraldehyde / GLUTARALDEHIDĂ
glutathion peroxidase / GLUTATION PEROXIDAZĂ
glutathione / GLUTATION
gluteal / FESIER, GLUTEAL
gluteal lymph nodes / NODULI GLUTEALI
gluten / GLUTEN
gluten enteropathy / CELIACHIE, ENTEROPATIE GLUTENICĂ
gluten intolerance / INTOLERANŢĂ LA GLUTEN
gluttany / LĂCOMIE
glyc(a)emia / GLICEMIE
glycan / GLICAN
glycated hemoglobin / HEMOGLOBINĂ GLICATĂ
glyceride / GLICERID
glycerin / GLICERINĂ
glycerol / GLICEROL
glycerophosphate / GLICEROFOSFAT
glycine / GLICINĂ
glycine receptors / RECEPTORI PENTRU GLICINĂ

glycocalyx / GLICOCALIX
glycocholic acid / ACID GLICOCOLIC
glycocoll / GLICOCOL
glycogen / GLICOGEN
glycogen storage disease / BOALĂ DE STOCARE A GLICOGENULUI, BOALĂ GLICOGENICĂ
glycogen synthase / GLICOGEN-SINTAZĂ
glycogenase / GLICOGENAZĂ
glycogenesis / GLICOGENEZĂ, GLICOGENOGENEZĂ
glycogenolysis / GLICOGENOLIZĂ
glycogenopexy / GLICOGENOPEXIE
glycogenosis / GLICOGENOZĂ, BOALĂ GLICOGENICĂ
glycolem / GLICOLEMĂ
glycolipid / GLICOLIPID
glycolysis / GLICOLIZĂ
glyconeogenesis / GLICONEOGENEZĂ, NEOGLICOGENEZĂ
glycopenia / GLICOPENIE
glycopexis / GLICOPEXIE
glycophorins / GLICOFORINE
glycoprotein / GLICOPROTEINĂ
glycoregulation / GLICOREGLARE
glycorrhachia / GLICORAHIE
glycosaminoglycans / GLICOZAMINOGLICANI
glycoside / GLICOZID
glycosilome / GLICOZILOM
glycosphingolipids / GLICOSFINGOLIPIDE
glycosuria / GLICOZURIE
glycosylated h(a)emoglobin / HEMOGLOBINĂ GLICOZILATĂ
glycosylation / GLICOZILARE
glycosyltransferase / GLICOZILTRANSFERAZĂ
glycuronic conjugation / GLICURONOCONJUGARE
glypican / GLIPICAN
GMP / GMP
gnathion / GNATION
gnathology / GNATOLOGIE
gnathoplasty / GNATOPLASTIE
gnathoschisis / GNATOSCHIZIS
gnathoschisis / SCHIZOGNAŢIE
gnosia / GNOZIE
gnotobiotic / GNOTOBIOTIC
Gobiet's sign / SEMN GOBIET
goblet cell / CELULĂ CALICIFORMĂ
Godot syndrome / SINDROM GODOT
Goetsch skin reaction / REACŢIE GOETSCH TEGUMENTARĂ
Goggia's sign / SEMN GOGGIA
goiter / GUŞĂ
goitrogenic / GUŞOGEN
goitrous / GUŞAT
gold / AUR
gold standard / GOLD STANDARD
Goldberg-Maxwell-Morris' syndrome / SINDROM GOLDBERG-MAXWELL-MORRIS, SINDROMUL TESTICULULUI FEMINIZANT
Goldblatt's syndrome / SINDROM GOLDBLATT
Goldenhar's syndrome / SINDROM GOLDENHAR
Goldmann-Favre's disease / BOALĂ GOLDMANN-FAVRE, RETINOSCHIZIS IDIOPATIC CU HEMERALOPIE PRECOCE
Goldscheider's disease / BOALĂ GOLDSCHEIDER
Goldscheider's test / TEST GOLDSCHEIDER
Goldstein's disease / BOALĂ GOLDSTEIN
Goldstein's sign / SEMN GOLDSTEIN
Goldthwait's sign / SEMN GOLDTHWAIT
Golgi apparatus / APARAT GOLGI
Goltz-Gorlin's syndrome / SINDROM GOLTZ-GORLIN
gomphosis / GOMFOZĂ
gonad / GONADĂ
gonadal dysgenesis / DISGENEZIE GONADICĂ, DISGONOZOMIE
gonadal sex / SEX GONADIC
gonadic inhibins / INHIBINE GONADICE
gonadocrinin / GONADOCRININĂ
gonadoliberin / LUTEOLIBERINĂ
gonadoliberin stimulation test / TEST DE STIMULARE CU GONADOLIBERINE (GNRH, LHRH)
gonadostat / GONADOSTAT
gonadostatin / GONADOSTATINĂ
gonadotrophin / GONADOTROFINĂ
gonadotropic / GONADOTROP
gonadotropic hormone / HORMON GONADOTROP
gonadotropin / GONADOSTIMULINĂ, GONADOTROPINĂ
gonadotropin-releasing hormone (factor) / GONADO-LIBERINĂ
gonalgia / GONALGIE
gonarthritis / GONARTRITĂ
gonarthrosis / GONARTROZĂ
Gonda's sign / SEMN GONDA
Gonin operation / OPERAŢIE GONIN
gonioma / GONIOM
goniometer / GONIOMETRU
gonion / GONION
gonioscopy / GONIOSCOPIE
goniosynechia / GONIOSINECHIE
goniotomy / GONIOTOMIE
gonococc(a)emia / GONOCOCEMIE
gonococcal urethritis / BLENORAGIE
gonococcus / GONOCOC
gonocyte / GONOCIT
gonocytoma / GONOCITOM
gonorrh(o)ea / BLENORAGIE, GONOCOCIE, GONOREE
gonorrheal rheumatism / REUMATISM GONOREIC
gonosome / GONOZOM
Goodell's sign / SEMN GOODELL
Goodpasture's disease / BOALĂ GOODPASTURE
Goodpasture's syndrome / SINDROM GOODPASTURE, GLOMERULITĂ SEGMENTARĂ NECROTICĂ
Goodsall's rule / REGULA GOODSALL
Gopalan's syndrome / SINDROM GOPALAN
Gordon's syndrome / SINDROM GORDON
Gorham's disease / BOALĂ GORHAM
Gorlin-Chaudhry-Moss' syndrome / SINDROM GORLIN-CHAUDHRY-MOSS
Gorlin-Goltz' syndrome / SINDROM GORLIN-GOLTZ
Gorlin's formula / FORMULĂ GORLIN
Gorlin's sign / SEMN GORLIN
Gorlin's syndrome / SINDROM GORLIN, NEVOMATOZĂ BAZOCELULARĂ
Gosselin's sign / SEMN GOSSELIN
Gottron's sign / SEMN GOTTRON
Gougerot-Blum syndrome / TRISIMPTOM GOUGEROT
Gougerot-Nulock-Houwer's syndrome / SINDROM GOUGEROT-NULOCK-HOUWER
Gougerot-Ruiter's syndrome / SINDROM GOUGEROT
Gougerot's syndrome / ARTERIOLITĂ CUTANATĂ ALERGICĂ

Gougerot-Sjögren's syndrome / SINDROM GOUGEROT-SJÖREN, SINDROM DE OCHI USCAT
Gould's sign / SEMN GOULD
gout / GUTĂ
Gowers' sign / SEMN GOWERS
Goyrand's injury / PRONAŢIE DUREROASĂ A COPIILOR
Goyrand's syndrome / SINDROM GOYRAND
Graafian follicle / FOLICUL DE GRAAF
Graber-Duvernay's sign / SEMN GRABER-DUVERNAY
gracilis muscle / MUŞCHI GRACILIS
Gradenigo-Launois' syndrome / SINDROM GRADENIGO-LAUNOIS
gradient / GRADIENT
Graefe's disease / BOALĂ GRAEFE
Graefe's sign / SEMN GRAEFE
graft / GREFĂ, GREFON
graft versus host reaction / BOALĂ OMOLOGĂ
Graham Little's syndrome / SINDROM GRAHAM LITTLE
Graham Steell's murmur / SUFLU GRAHAM STEELL
Graham's law / LEGEA GRAHAM
Graham's test / TEST GRAHAM
gram / GRAM
Gram negative / GRAM-NEGATIV
Gram positive / GRAM-POZITIV
gramicidin / GRAMICIDINĂ
gram-ion / ION-GRAM
gram-molecule / MOLECULĂ-GRAM
Gram's stain / COLORAŢIE GRAM
Grancher's disease / BOALĂ GRANCHER
Grancher's sign / SEMN GRANCHER
Grandström's sign / SEMN GRANDSTRöM
Granger's sign / SEMN GRANGER
granular cell tumour / TUMORĂ ABRIKOSOV, TUMORĂ CU CELULE GRANULOASE
granular conjunctivitis / TRAHOM
granulation / GRANULAŢIE
granulation tissue / MUGUR CĂRNOS
granulation tissue / ŢESUT DE GRANULAŢIE
granulationes arachnoideales / GRANULAŢII ARAHNOIDE
granule / GRANULĂ
granulitis / GRANULIE
granulocyte / GRANULOCIT
granulocytic series / SERIE GRANULOCITARĂ, SERIE MIELOCITARĂ
granulocytopenia / GRANULOCITOPENIE
granulocytosis / GRANULOCITOZĂ
granuloma / GRANULOM
granuloma annulare / GRANULOM INELAR
granuloma fungoides / GRANULOM FUNGOID
granuloma inguinale / DONOVANOZĂ, GRANULOM INGHINAL
granulomatosis / GRANULOMATOZĂ
granulomatous inflammation / INFLAMAŢIE GRANULOMATOASĂ
granulomatous thyroiditis / TIROIDITĂ SUBACUTĂ (GRANULOMATOASĂ) DE QUERVAIN
granulopenia / GRANULOPENIE
granulopexic / GRANULOPEXIC
granulopoiesis / GRANULOPOIEZĂ
granulosis rubra nasi / GRANULOSIS RUBRA NASI
granulous / GRANULOS
granzyme / GRANZIMĂ
graph / CURBĂ
graph(a)esthesia / GRAFESTEZIE
graphology / GRAFOLOGIE
graphomania / GRAFOMANIE, SCRIBOMANIE
graphorrh(o)ea / GRAFOREE
graphospasm / GRAFOSPASM
Gräsbeck's disease / BOALĂ GRäSBECK
grasping reflex / REFLEX DE APUCARE, REFLEX DE PREHENSIUNE
gravel / NISIP
Graves' disease / BOALĂ GRAVES
Graves' sign / SEMN GRAVES
grave-wax / ADIPOCEARĂ
gravid / GRAVIDĂ
gravidic / GRAVIDIC
gravidism / GRAVIDISM
gravimetry / GRAVIMETRIE
gravireceptor / GRAVIRECEPTOR
Grawitz' tumour / TUMORĂ GRAWITZ
gray / GRAY
gray baby syndrome / SINDROM GRI
gray matter / SUBSTANŢĂ CENUŞIE
gray substance / SUBSTANŢĂ CENUŞIE
gray syndrome / SINDROM GRI
Gray's sign / SEMN GRAY
grease / GRĂSIME
great adductor muscle / MUŞCHI ADDUCTOR MARE
great auricular nerve / NERV AURICULAR MARE
great cardiac vein / VENĂ CARDIACĂ MARE
great cerebral vein / VENĂ CEREBRALĂ MARE
great pancreatic artery / ARTERĂ PANCREATICĂ MARE
great saphenous vein / VENĂ SAFENĂ MARE
greater gluteal muscle / MUŞCHI GLUTEU MARE
greater occipital nerve / NERV OCCIPITAL MARE
greater omentum / MARELE EPIPLOON
greater palatine artery / ARTERĂ PALATINĂ MARE
greater palatine nerve / NERV PALATIN MARE
greater pectoral muscle / MUŞCHI PECTORAL MARE
greater petrosal nerve / NERV PIETROS MARE
greater posterior rectus muscle of head / MUŞCHI DREPT POSTERIOR MARE AL CAPULUI
greater psoas muscle / MUŞCHI PSOAS MARE
greater rhomboid muscle / MUŞCHI ROMBOID MARE
greater splanchnic nerve / NERV SPLANHNIC MARE
greater tuberosity of humerus / MAREA TUBEROZITATE A HUMERUSULUI
greater tuberosity of the humerus / TROHITER
greater vestibular gland / GLANDĂ VESTIBULARĂ, GLANDĂ VULVOVAGINALĂ
greater zygomatic muscle / MUŞCHI ZIGOMATIC MARE
Grebe's disease / SINDROM GREBE
greek foot / PICIOR GREC
green / VERDE
green cancer / CLO- ROM
green sickness / CLOROZĂ
Greene's sign / SEMN GREENE
greenhouse effect / EFECT DE SERĂ
Gregg's syndrome / SINDROM GREGG
Grenet's syndrome / SINDROM GRENET
grey platelet syndrome / SINDROMUL PLACHETELOR GRI
Grey Turner's sign / SEMN GREY TURNER

greying of the hair / CANIŢIE
Griesinger's disease / BOALĂ GRIESINGER
Griesinger's sign / SEMN GRIESINGER
Griess' test / TEST GRIESS
Griffith's sign / SEMN GRIFFITH
Grigoriu operation / OPERAŢIE GRIGORIU
grin / RICTUS
grinding test / SEMN APPLEY
Grindon's disease / BOALĂ GRINDON
grippe / GRIPĂ
gripping sensation / CRAMPĂ
Griscelli-Pruniéras' disease / BOALĂ GRISCELLI-PRUNIÉRAS, SINDROMUL PĂRULUI ARGINTIU
Grisel-Bourgeois' syndrome / SINDROM GRISEL-BOURGEOIS
Grisel's disease / BOALĂ GRISEL
griseofulvin / GRISEOFULVINĂ
Grob's syndrome / SINDROM GROB, DISPLAZIE LINGUAL-FACIALĂ
Grocco's sign / SEMN GROCCO
groin / STINGHIE
Grönblad-Strandberg-Touraine's syndrome / SINDROM GRöNBLAD-STRANDBERG-TOURAINE
groove / ŞANŢ, GUTIERĂ
groove of the nail matrix / ŞANŢ UNGVEAL
Gros' reaction / REACŢIE GROS
gross tumor volume / VOLUM TUMORAL MACROSCOPIC
Grossman's sign / SEMN GROSSMAN
group / GRUP
group medicine / MEDICINĂ DE GRUP
growth / CREŞTERE
growth factors / FACTORI DE CREŞTERE
growth hormon releasing hormone / FACTOR DECLANŞATOR AL SECREŢIEI DE HORMON SOMATOTROP
growth hormone / HORMON DE CREŞTERE
growth hormone releasing hormone (GHRH) / SOMATOCRININĂ
Grozovici-Pastia's sign / SEMN GROZOVICI-PASTIA
Gruber-Meckel's syndrome / SINDROM GRUBER-MECKEL
Gruber's disease / BOALĂ GRUBER
Grüter's test / PROBĂ GRÜTER
GTP / GTP
GTP-ase / GTP-AZĂ
guanidin(a)emia / GUANIDINEMIE
guanidine / GUANIDINĂ
guanidinosuccinic acid / ACID GUANIDINOSUCCINIC
guanine / GUANINĂ
guanin-nucleotide / GUANIN-NUCLEOTID
guanosine / GUANOZINĂ
guanosine diphosphate / GUANOZIN DIFOSFAT
guanosine triphosphatase / GUANOZIN TRIFOSFATAZĂ
guanosine triphosphate / GUANOZIN TRIFOSFAT
guanylate cyclase / GUANILATCICLAZĂ
guanylcyclase / GUANILCICLAZĂ
guanylylcyclase / GUANILILCICLAZĂ
gubernaculum / GUBERNACULUM
Gudden's sign / SEMN GUDDEN
Guéneau de Mussy point / PUNCT GUÉNEAU DE MUSSY
Guérin's fracture / FRACTURĂ GUÉRIN
Guérin's syndrome / SINDROM GUÉRIN
Guillain-Barré's syndrome / SINDROM GUILLAIN-BARRÉ
Guilland's sign / SEMN GUILLAND
guinea pig / COBAI
Gull's disease / BOALĂ GULL
Gull-Sutton's disease / BOALĂ GULL-SUTTON
gum / GINGIE, GUMĂ
gum bleeding / GINGIVORAGIE
gumma / GOMĂ, GOMĂ SIFILITICĂ
gummatous ulcer / ULCER GOMOS SIFILITIC
Gunn's phenomenon / FENOMEN GUNN
Gunn's sign / SEMN GUNN
Gunn's syndrome / SINDROM GUNN
Günther's disease / BOALĂ GÜNTHER
gustation / GUSTAŢIE
gustatory buds / MUGURI GUSTATIVI
gustolacrimal reflex / REFLEX GUSTATO-SECRETORIU PARADOXAL
gustometry / GUSTOMETRIE
gut / INTESTIN
Guthrie's test / TEST GUTHRIE
gutta-percha / GUTAPERCĂ
Guttmann's sign / SEMN GUTTMANN
gutturalisation / GUTURALIZARE
Guyon's point / PUNCT GUYON
Guyon's sign / SEMN GUYON, MANEVRĂ GUYON
Guyon's syndrome / SINDROM GUYON
Guyon's test / PROBĂ GUYON
gymnastics / GIMNASTICĂ
gymnophobia / GIMNOFOBIE
gyn(a)ecoid / GINOID
gyn(a)ecology / GINECOLOGIE
gyn(a)ecomastia / GINECOMASTIE
gyn(a)ephobia / GINEFOBIE
gynandria / GINANDRIE
gynandrism / GINANDRIE
gynandroism / GINANDROISM
gynandromorphism / GINANDROMORFISM
gynogenesis / GINOGENEZĂ
gypsum / GIPS
gyrus / GYRUS

H

H chain / LANŢ H, LANŢ GREU
H receptors / RECEPTORI H
H substance / SUBSTANŢĂ H
^{3}H-thymidine incorporation test / PROBĂ CU TIMIDINĂ TRITIATĂ, TEST CU TIMIDINĂ TRITIATĂ
h(a)emacytometry / HEMATIMETRIE
h(a)emadsorption / HEMADSORBŢIE
h(a)emagglutination / HEMAGLUTINARE
h(a)emagglutinin / HEMAGLUTININĂ
h(a)emagglutinogen / HEMAGLUTINOGEN
h(a)emangiectasis / HEMANGIECTAZIE
h(a)emangioblastoma / HEMANGIOBLASTOM
h(a)emangioendothelioma / HEMANGIOENDOTELIOM
h(a)emangioma / HEMANGIOM
h(a)emangiosarcoma / HEMANGIOSARCOM
h(a)emapheresis / HEMAFEREZĂ
h(a)emarthrosis / HEMARTROZĂ
h(a)ematemesis / HEMATEMEZĂ
h(a)ematic / HEMATIC
h(a)ematidrosis / HEMATHIDROZĂ

h(a)ematin / HEMATINĂ
h(a)ematobilia / HEMOBILIE
h(a)ematocele / HEMATOCEL
h(a)ematocolpos / HEMATOCOLPOS
h(a)ematocrit / HEMATOCRIT
h(a)ematodermia / HEMATODERMIE
h(a)ematogenous / HEMATOGEN
h(a)ematoidin / HEMATOIDINĂ
h(a)ematology / HEMATOLOGIE
h(a)ematoma / HEMATOM
h(a)ematometra / HEMATOMETRIE
h(a)ematometry / HEMATOMETRIE
h(a)ematomyelia / HEMATOMIELIE
h(a)ematophage / HEMATOFAG
h(a)ematophobia / HEMATOFOBIE
h(a)ematopoiesis / HEMATOPOIEZĂ
h(a)ematopoietic / HEMATOPOIETIC
h(a)ematopoietic growth factors / FACTORI DE CREŞTERE HEMATOPOIETICI
h(a)ematopoietin / HEMATOPOIETINĂ
h(a)ematoporphyrin / HEMATOPORFIRINĂ
h(a)ematosalpinx / HEMATOSALPINX
h(a)ematoscope / HEMATOSCOP
h(a)ematosis / HEMATOZĂ
h(a)ematospectroscopy / HEMATOSPECTROSCOPIE
h(a)ematospermia / HEMATOSPERMIE
h(a)ematoxylin / HEMATOXILINĂ
h(a)ematozoon / HEMATOZOAR
h(a)ematuria / HEMATURIE
h(a)eme / HEM
h(a)emin / HEMINĂ
h(a)emobilia / HEMOBILIE
h(a)emochromatosis / HEMOCROMATOZĂ
h(a)emochromogen / HEMOCROMOGEN
h(a)emoconcentration / HEMOCONCENTRAŢIE
h(a)emoconia / HEMOCONII
h(a)emocrinia / HEMOCRINIE
h(a)emoculture / HEMOCULTURĂ
h(a)emocuprein / HEMOCUPREINĂ
h(a)emocytometer / HEMOCITOMETRU
h(a)emodialysis / HEMODIALIZĂ
h(a)emodialyzer / HEMODIALIZOR
h(a)emodilution / HEMODILUŢIE
h(a)emodromometer / HEMODROMOMETRU
h(a)emodynamic / HEMODINAMICĂ
h(a)emodynamics / HEMODINAMICĂ
h(a)emodynamometer / HEMODINAMOMETRU
h(a)emofiltration / HEMOFILTRARE
h(a)emoglobin / HEMOGLOBINĂ
h(a)emoglobin disease / HEMOGLOBINOZĂ
h(a)emoglobin peroxidase test / TESTUL HEMOGLOBIN-PEROXIDAZEI
h(a)emoglobin test / TEST PENTRU HEMOGLOBINĂ
h(a)emoglobin(a)emia / HEMOGLOBINEMIE
h(a)emoglobinopathy / HEMOGLOBINOPATIE
h(a)emoglobinuria / HEMOGLOBINURIE
h(a)emoglobinuric fever / FEBRA APEI NEGRE, FEBRĂ HEMOGLOBINURICĂ
h(a)emogram / HEMOGRAMĂ
h(a)emolysin / HEMOLIZINĂ
h(a)emolysis / HEMOLIZĂ
h(a)emolysis test / TEST DE HEMOLIZĂ MECANICĂ
h(a)emolytic / HEMOLITIC
h(a)emolytic an(a)emia / ANEMIE HEMOLITICĂ
h(a)emolytic disease / BOALĂ HEMOLITICĂ, ICTER HEMOLITIC
h(a)emolytic disease of newborn / BOALĂ HEMOLITICĂ A NOU-NĂSCUTULUI
h(a)emolytic jaundice / ICTER HEMOLITIC
h(a)emolytic malaria / MALARIE HEMOLITICĂ
h(a)emolytic streptococcus / STREPTOCOC HEMOLITIC
h(a)emolytic unit / UNITATE HEMOLITICĂ
h(a)emolytic-ur(a)emic syndrome / SINDROM HEMOLITIC-UREMIC, MICROANGIOPATIE TROMBOTICĂ RENALĂ
h(a)emomediastinum / HEMOMEDIASTIN
h(a)emomelanin / HEMOMELANINĂ
h(a)emonectin / HEMONECTINĂ
h(a)emopathy / HEMOPATIE
h(a)emopericardium / HEMOPERICARD
h(a)emoperitoneum / HEMOPERITONEU
h(a)emopexin / HEMOPEXINĂ
h(a)emophilia / HEMOFILIE
h(a)emopneumopericardium / HEMOPNEUMOPERICARD
h(a)emopneumothorax / HEMOPNEUMOTORAX
h(a)emoprophylaxis / HEMOPROFILAXIE
h(a)emoprotein / HEMOPROTEINĂ
h(a)emoptysic / HEMOPTOIC
h(a)emoptysis / HEMOPTIZIE
h(a)emorrhage / HEMORAGIE
h(a)emorrhagic / HEMORAGIC
h(a)emorrhagic fevers / FEBRE HEMORAGICE
h(a)emorrhagin / HEMORAGINĂ
h(a)emorrhagiparous / HEMORAGIPAR
h(a)emorrheology / HEMOREOLOGIE
h(a)emorrhoid / HEMOROID
h(a)emorrhoidectomy / HEMOROIDECTOMIE
h(a)emosialemesis / HEMOSIALEMEZĂ
h(a)emosiderin / HEMOSIDERINĂ
h(a)emosiderinuria / HEMOSIDERINURIE
h(a)emosiderosis / HEMOSIDEROZĂ
h(a)emospermia / HEMOSPERMIE
h(a)emostasis / HEMOSTAZĂ
h(a)emostat / HEMOSTAT
h(a)emostatic / HEMOSTATIC
h(a)emotherapy / HEMOTERAPIE
h(a)emothorax / HEMOTORAX
h(a)emotype / HEMOTIP
h(a)emotypology / HEMOTIPOLOGIE
HA-1A antibodies / ANTICORPI HA-1A
habenula / HABENULA
Haber's syndrome / SINDROM HABER
habit / HABITUS
habituation / DEPRINDERE
habitus / HABITUS
Hacek group / GRUP HACEK
haematorrhachis / HEMATORAHIS
haemocholecystis / HEMOCOLECIST
haemodiafiltration / HEMODIAFILTRARE
haemoglobinocholia / HEMOGLOBINOBILIE
haemolymphangioma / HEMOLIMFANGIOM
haemoperfusion / HEMOPERFUZIE
Haemophilus / HAEMOPHILUS
haemophtalmia / HEMOFTALMIE

haemopump / HEMOPOMPĂ
Haenel's symptom / SIMPTOM HAENEL
Haff's disease / BOALĂ HAFF
Hageman's disease / BOALĂ HAGEMAN
Hageman's factor / FACTOR HAGEMAN
Haglund's disease / BOALĂ HAGLUND
Hagner's disease / BOALĂ HAGNER
Hailey-Hailey's disease / BOALĂ HAILEY-HAILEY
hair / PĂR
hair ball / TRICOBEZOAR
hair bulb / BULB PILOS
hair cell of the inner car / CELULĂ CILIARĂ A URECHII INTERNE
hair cycle / CICLU PILAR
hair follicle / FOLICUL PILOS
hair loss / ALOPECIE
hair-cartilage hypoplasia syndrome / SINDROM DE HIPOPLAZIE PĂR-CARTILAJ
hairy / PILOS
hairy cell / LEUCOCIT PĂROS, TRICOLEUCOCIT
hairy cell leuk(a)emia / LEUCEMIE CU CELULE PĂROASE
Hajdu-Cheney's syndrome / SINDROM HAJDU-CHENEY
Halasz' syndrome / SINDROM HALASZ
half-breed / METIS
half-life / DEMI-VIAŢĂ, SEMI-VIAŢĂ, TIMP DE ÎNJUMĂTĂŢIRE, VIAŢĂ MEDIE
Halipre's syndrome / SINDROM HALIPRE
halisteresis / HALISTEREZĂ
halitosis / HALITOZĂ
Hallermann-Streiff's syndrome / SINDROM HALLERMANN-STREIFF
Hallervorden-Spatz' disease / BOALĂ HALLERVORDEN-SPATZ
Hallervorden-Spatz' syndrome / SINDROM HALLERVORDEN-SPATZ
Hallgren's syndrome / SINDROM HALLGREN
hallo n(a)evus / NEV SUTTON
hallomegalia / HALOMEGALIE
Hallopeau's disease / BOALĂ HALLOPEAU
Hallopeau-Siemens' syndrome / SINDROM HALLOPEAU-SIEMENS
Hall's sign / SEMN HALL
hallucination / HALUCINAŢIE
hallucinogen / HALUCINOGEN
hallucinogenic / HALUCINOGEN
hallucinogenic / halucinogen
hallucinosis / HALUCINOZĂ
hallux / HALUCE
hallux rigidus / HALLUX RIGIDUS
hallux valgus / HALLUX VALGUS
hallux varus / HALLUX VARUS
halo / HALOU
halo glaucomatosus / HALOU GLAUCOMATOS
halogen / HALOGEN
haloperidol / HALOPERIDOL
halophilic / HALOFIL
halothane / HALOTAN
Halstead's sign / SEMN HALSTEAD
Halsted operation / OPERAŢIE HALSTED
hamartoma / HAMARTOM
hamate bone / OS CU CÂRLIG
Hamilton's sign / SEMN HAMILTON
Hamman-Rich's disease / BOALĂ HAMMAN-RICH
Hamman-Rich's syndrome / SINDROM HAMMAN-RICH
Hamman's disease / BOALĂ HAMMAN, SEMN HAMMAN, SINDROM HAMMAN
hammer / CIOCAN
hammer toe / DEGET ÎN CIOCAN
Hammond's disease / BOALĂ HAMMOND
Hamolsky's test / PROBĂ HAMOLSKY, TEST HAMOLSKY
Ham's disease / TEST HAM
Ham's test / TESTUL SERULUI ACIDIFIAT, TEST HAM-DACIE
hand / MÂNĂ
hand-foot-and-mouth disease / BOALĂ MÂNĂ-PICIOR-GURĂ, SINDROM PICIOR-MÂNĂ-GURĂ
hand-heart syndrome / SINDROM INIMĂ-MÂNĂ
handicap / HANDICAP
handicapped / HANDICAPAT
Hand-Schüller-Christian's disease / BOALĂ HAND-SCHÜLLER-CHRISTIAN
Hand-Schüller-Christian's syndrome / SINDROM HAND-SCHÜLLER-CHRISTIAN
Hanger reaction / REACŢIE HANGER
Hanhart's syndrome / SINDROM AGLOSIE-ADACTILIE, SINDROM HANHART, DISOSTOZĂ MANDIBULARĂ CU PEROMELIE
Hanot-Chauffard's syndrome / SINDROM HANOT-CHAUFFARD
Hanot-Kiener's disease / BOALĂ HANOT-KIENER
Hanot-Macmahon's disease / BOALĂ HANOT-MACMAHON
Hanot-Rössle's disease / BOALĂ HANOT-RÖSSLE, COLANGITĂ DIFUZĂ NON-OBLITERANTĂ
Hanot's disease / BOALĂ HANOT
Hansen's bacillus / BACIL HANSEN
Hansen's disease / BOALĂ HANSEN
Hantaan virus / VIRUS HANTAAN
haploid / HAPLOID
haploid number / NUMĂR HAPLOID
haploidisation / HAPLOIDIZARE
haploidy / HAPLOIDIE
haplotype / HAPLOTIP
hapten(e) / HAPTENĂ
haptoglobin / HAPTOGLOBINĂ
haptoglobinaemia / HAPTOGLOBINEMIE
haptophore / HAPTOFOR
haptophorous / HAPTOFOR
Harada's disease / BOALĂ HARADA
Harada's syndrome / SINDROM HARADA
hard chancre / ŞANCRU DUR, ŞANCRU TARE
hard palate / PALAT DUR
hard region on palpation / PLASTRON
hardness / DURITATE
hare lip / BUZĂ DE IEPURE
Hargraves' cell / CELULĂ HARGRAVES
harlequin sign / SEMNUL ARLECHINULUI
Harley's disease / BOALĂ HARLEY
Harris' syndrome / SINDROM HARRIS
Harrison's groove / ŞANŢ HARRISON
Harris-Ray's test / PROBĂ HARRIS-RAY
Hartnup's disease / BOALĂ HARTNUP
Harvey's disease / BOALĂ HARVEY
Harzer's sign / SEMN HARZER
Haserick's factor / FACTOR HASERICK
Haserick's test / TEST HASERICK
Hashimoto's disease / BOALĂ HASHIMOTO

hashish / HAŞIŞ
hashishism / CANABISM, HAŞIŞISM
Hatchcock's sign / SEMN HATCHCOCK
Haudek's niche / NIŞĂ HAUDEK
Haudek's sign / SEMN HAUDEK
haustration / HAUSTRAŢIE
haversian canal / CANAL HAVERS
haversian system / SISTEM HAVERSIAN
Hawes-Pallister-Landor's syndrome / SINDROM HAWES-PALLISTER-LANDOR
Haxthausen's disease / BOALĂ HAXTHAUSEN
hay fever / FEBRĂ DE FÂN
Hayem-Faber's disease / ANEMIE HIPOCROMĂ ESENŢIALĂ A ADULTULUI, BOALĂ HAYEM-FABER
Hayem's disease / BOALĂ HAYEM
Hayem's solution / SOLUŢIE HAYEM
Hayem-von Jaksch-Luzet's disease / BOALĂ HAYEM-VON JAKSCH-LUZET
Hayem-Widal's syndrome / SINDROM HAYEM-WIDAL
HBc antigen / ANTIGEN HBc, ANTIGEN HBc
HBe antigen / ANTIGEN Hbe
^{75Se}HCAT test / TEST CU ACID 75SELENAHOMOTAUROCOLIC
75selenahomotaurocholic acid test / TEST CU ACID 75SELENAHOMOTAUROCOLIC
HCG test with dexamethasone suppression test / PROBĂ LA HCG ASOCIATĂ CU PROBĂ LA DEXAMETAZONĂ
head / CAP
headache / CEFALEE
healing (în cazul unei plăgi) / VINDECARE
health / SĂNĂTATE
hearing / AUDIŢIE, AUZ
hearing loss / OTOCOPOZĂ
heart / CORD, INIMĂ
heart block / BLOC CARDIAC
heart septa / SEPT CARDIAC
heart sounds / ZGOMOTE CARDIACE
heart-burn / PIROZIS
heart-lung apparatus / CORD-PULMON ARTIFICIAL
heat / CĂLDURĂ
heat lability / TERMOLABILITATE
heat sensible allele / ALELĂ TERMOSENSIBILĂ
heat stability / TERMOSTABILITATE
heat-labile / TERMOLABIL
heat-shock proteins / PROTEINE DE ŞOC TERMIC
heat-stable / TERMOSTABIL
heavy chain / LANŢ GREU
heavy chain disease / BOALA LANŢURILOR GRELE
heavy water / APĂ GREA
hebefrenia-catatonia / HEBEFRENOCATATONIE
hebephrenia / HEBEFRENIE
Heberden's disease / BOALĂ HEBERDEN
Heberden's nodes / NODULI HEBERDEN
hebetude / HEBETUDINE
heboidophrenia / HEBOIDOFRENIE
Hebra's papulous purpura / PURPURĂ PAPULOASĂ HEBRA
Hebra-Kaposi's disease / BOALĂ HEBRA-KAPOSI
Hebra's disease / ECZEMĂ MARGINATĂ HEBRA, BOALĂ HEBRA
Hebra's prurigo / PRURIGO HEBRA
Heck's disease / BOALĂ HECK
hectic / HECTIC
hectic fever / FEBRĂ HECTICĂ
Hedblom's syndrome / SINDROM HEDBLOM
hedonism / HEDONISM
hedrocele / HEDROCEL
heel / CĂLCÂI
heel bone / CALCANEU
Heerfordt's syndrome / SINDROM HEERFORDT
Hefke-Turner's sign / SEMN HEFKE-TURNER
Hegar's sign / SEMN HEGAR
Heidenhain's syndrome / SINDROM HEIDENHAIN
height / TALIE
Heim-Kreysig's sign / SEMN HEIM-KREYSIG
Heimlich's maneuver / MANEVRĂ HEIMLICH
Heim-Sanders's sign / SEMN HEIM-SANDERS
Heine-Medin's disease / BOALĂ HEINE-MEDIN
Heinz' bodies / CORPUSCULI HEINZ
Heinz-Ehrlich's bodies / CORPUSCULI HEINZ
HeLa cells / CELULE HeLa
helcoid / HELCOID
helcology / HELCOLOGIE
helcosis / HELCOZIS
helicine arteries / ARTERE HELICINE ALE PENISULUI
Helicobacter pylori / HELICOBACTER PYLORI
heliodermatitis / HELIODERMITĂ
heliopathy / HELIOPATIE
heliophobia / HELIOFOBIE
heliotherapy / HELIOTERAPIE
helix / HELIX
Heller's disease / BOALĂ HELLER, UNGHIE ÎN CARENĂ
Heller-Zimmermann's cell / CELULĂ B HELLER-ZIMMERMANN
Hellin's law / LEGEA HELLIN
HELLP syndrome / SINDROM HELLP
Helminthes / HELMINTHES
helminthiasis / HELMINTIAZĂ
helosis / HELODERMIE
helper cell / CELULĂ AJUTĂTOARE
helper virus / VENĂ HELPER
Helwig's disease / BOALĂ HELWIG
hemangiofibrosarcoma / HEMANGIOFIBROSARCOM
hemangiopericytoma / PERITELIOM
hemeralopia / HEMERALOPIE
hemiagenesia / HEMIAGENEZIE
hemiageusia / HEMIAGEUZIE
hemiagnosia / HEMIAGNOZIE
hemian(a)esthesia / HEMIANESTEZIE
hemianopia / HEMIANOPSIE
hemianopsia / HEMIANOPSIE
hemianosmia / HEMIANOSMIE
hemiasynergia / HEMIASINERGIE
hemiataxia / HEMIATAXIE
hemiathetosis / HEMIATETOZĂ
hemiatrophy / HEMIATROFIE
hemiazygos vein / VENĂ HEMIAZIGOS
hemiballism / HEMIBALISM
hemiblock / HEMIBLOC
hemicolectomy / HEMICOLECTOMIE
hemicrania / HEMICRANIE
hemicraniosis / HEMICRANIOZĂ
hemidrosis / HEMIDROZĂ
hemidys(a)esthesia / HEMIDISESTEZIE

hemidystrophy / HEMIDISTROFIE
hemihidrosis / HEMIHIDROZĂ
hemihypertrophy / HEMIHIPERTROFIE
hemimelia / HEMIMELIE
hemiopsia / HEMIOPSIE
hemiparaesthesia / HEMIPARESTEZIE
hemiparesis / HEMIPAREZĂ
hemipareunia / HEMIPAREUNIE
hemiplegia / HEMIPLEGIE
hemiplegic / HEMIPLEGIC
Hemiptera / HEMIPTERA
hemisomatoagnosia / HEMIASOMATOGNOZIE
hemispasm / HEMISPASM
hemisphere / EMISFERĂ
hemisynthesis / SEMISINTEZĂ
hemizygote / HEMIZIGOT
hemizygous / HEMIZIGOT
hemming / HEMAJ
hemochromatosis / DIABET BRONZAT
hemoglobin A1C / HEMOGLOBINĂ A1C
Hench-Rosenberg's syndrome / SINDROM HENCH-ROSENBERG
Henderson-Hasselbalch's equation / ECUAŢIA HENDERSON-HASSELBALCH
Henderson-Jones' disease / BOALĂ HENDERSON-JONES
Henle's reaction / REACŢIE HENLE
Hennebert's sign / SEMN HENNEBERT
Hennequin's ecchymosis / ECHIMOZĂ HENNEQUIN
Henning's disease / SEMN HENNING
Henoch's angina / ANGINĂ HENOCH
Henoch's disease / BOALĂ HENOCH
Henoch's syndrome / SINDROM HENOCH
Henoch-Schöenlein's disease / BOALĂ HENOCH-SCHÖENLEIN
Henoch-Schönlein's purpura / PURPURĂ HENOCH-SCHÖNLEIN, PURPURĂ VASCULARĂ ALERGICĂ
hepar / HEPAR
heparan sulfate / HEPARAN SULFAT
heparin / HEPARINĂ
heparine induced thrombocytopenia / TROMBOCITOPENIE INDUSĂ DE HEPARINĂ
heparinization / HEPARINIZARE
heparinoid / HEPARINOID
Heparnavirus / HEPARNAVIRUS
hepatalgia / HEPATALGIE
hepatectomy / HEPATECTOMIE
hepatic / HEPATIC
hepatic cancer / CANCER HEPATIC
hepatic colic / COLICĂ HEPATICĂ
hepatic coma / COMĂ HEPATICĂ
hepatic duct / CANAL HEPATIC COMUN
hepatic failure / INSUFICIENŢĂ HEPATICĂ
hepatic lymph nodes / NODULI HEPATICI
hepatic plexus / PLEX HEPATIC
hepatic porphyria / PORFIRIE HEPATICĂ
hepatic pulse / PULS HEPATIC
hepatic tests / PROBE HEPATICE
hepatic veins / VENE HEPATICE
hepaticotomy / HEPATICOTOMIE
hepatitis / HEPATITĂ
hepatitis A / HEPATITĂ A
hepatitis A vaccine / VACCIN ANTIHEPATITĂ A
hepatitis B / HEPATITĂ B
hepatitis B vaccine / VACCIN ANTIHEPATITĂ B
hepatitis C / HEPATITĂ C
hepatitis D / HEPATITĂ D
hepatitis E / HEPATITĂ E
hepatitis F / HEPATITĂ F
hepatitis G / HEPATITĂ G
hepatization / HEPATIZARE
hepatoblastoma / HEPATOBLASTOM
hepatocarcinoma / HEPATOCARCINOM
hepatocele / HEPATOCEL
hepatocholangiocystoduodenostomy / HEPATO-COLANGIO-CISTO-DUODENOSTOMIE
hepatocholangioenterostomy / HEPATO-COLANGIO-ENTEROSTOMIE
hepatocuprein / HEPATOCUPREINĂ
hepatocyte / HEPATOCIT
hepatocyte growth factor - scatter factor / FACTOR DE CREŞTERE A HEPATOCITELOR
hepatogram / HEPATOGRAMĂ
hepatography / HEPATOGRAFIE
hepatolenticular degeneration / DEGENERESCENŢĂ HEPATOLENTICULARĂ
hepatology / HEPATOLOGIE
hepatolysis / HEPATOLIZĂ
hepatoma / HEPATOM
hepatomegaly / HEPATOMEGALIE
hepatomphalos / HEPATOMFALOS
hepatonecrosis / HEPATONECROZĂ
hepatonephritis / HEPATONEFRITĂ
hepatopathy / HEPATOPATIE
hepatoperitonitis / HEPATOPERITONITĂ
hepatoptosia / HEPATOPTOZĂ
hepatoptosis / HEPATOPTOZĂ
hepatopulmonary syndrome / SINDROM HEPATO-PULMONAR
hepatorenal syndrome / SINDROM HEPATORENAL
hepatorrhaphy / HEPATORAFIE
hepatosplenomegaly / HEPATOSPLENOMEGALIE
hepatostomy / HEPATOSTOMIE
hepatotomy / HEPATOTOMIE
hepatotoxicity / HEPATOTOXICITATE
hepcidin / HEPCIDINĂ
Herbert's deposits / DEPOZITE HERBERT
hereditary / EREDITAR
hereditary areflexic dystasia / DISTAZIE AREFLEXICĂ EREDITARĂ
hereditary cerebellar ataxia / EREDOATAXIE CEREBELOASĂ
hereditary cerebrospinal paralysis / PARALIZIE CEREBROSPINALĂ EREDITARĂ
hereditary chronic relapsing pancreatitis / PANCREATITĂ CRONICĂ EREDITARĂ
hereditary cistinuria / CISTINURIE EREDITARĂ
hereditary coproporphyria / COPROPORFIRIE EREDITARĂ
hereditary craniofacial dysostosis / DISOSTOZĂ CRANIOFACIALĂ EREDITARĂ
hereditary disease / BOALĂ EREDITARĂ, GENOPATIE
hereditary ectodermal dysplasia / APLAZIE CUTANATĂ CONGENITALĂ
hereditary essential tremor / TREMURĂTURĂ EREDITARĂ ESENŢIALĂ
hereditary fructose intolerance / INTOLERANŢĂ EREDITARĂ LA FRUCTOZĂ

hereditary h(a)emorrhagic telangiectasia / TELANGIECTAZIE HEMORAGICĂ EREDITARĂ
hereditary lymph(o)edema / ELEFANTIAZIS FAMILIAL
hereditary multicentric osteolysis / OSTEOLIZĂ CU LOCALIZĂRI MULTIPLE
hereditary opalescent dentin / DENTINĂ OPALESCENTĂ EREDITARĂ
hereditary paroxysmal ataxia / ataxie episodicĂ ereditară
hereditary sensitive neuropathy / NEUROPATIE SENZITIVĂ EREDITARĂ
hereditary spastic paraplegia / PARAPLEGIE SPASTICĂ EREDITARĂ
hereditary spherocytosis / SFEROCITOZĂ EREDITARĂ
hereditary stomatocitosis / STOMATOCITOZĂ EREDITARĂ
hereditary tyrosin(a)emia / TIROZINEMIE EREDITARĂ
hereditary xerocytosis / XEROCITOZĂ EREDITARĂ
hereditay elliptocytosis / ELIPTOCITOZĂ
heredity / EREDITATE
heredo-constitutional disease / BOALĂ EREDO-CONSTITUŢIONALĂ
heredofamilial / EREDOFAMILIAL
heredomacular degeneration / DEGENERESCENŢĂ EREDOMACULARĂ
heredopathia / EREDOPATIE
heredopathia atactica polyneuritiformis / EREDOPATIE ATAXICĂ POLINEVRITICĂ
Hermansky-Pudlak's syndrome / SINDROM HERMANSKY-PUDLAK
hermaphrodism / HERMAFRODITISM
hermaphrodite / HERMAFRODIT
hernia / HERNIE
hernia through the linea alba / HERNIE A LINIEI ALBE
hernial / HERNIAR
herniation / ANGAJARE
hernioplasty / HERNIOPLASTIE
herniorrhaphy / HERNIORAFIE
herniotomy / HERNIOTOMIE, KELOTOMIE
heroin / HEROINĂ
heroinomania / HEROINOMANIE
herpangina / HERPANGINĂ
herpes / HERPES
herpes encephalitis / ENCEFALITĂ HERPETICĂ
herpes simplex encephalitis / ENCEFALITĂ HERPETICĂ
Herpes simplex virus / HERPES SIMPLEX VIRUS, VENĂ HERPES SIMPLEX
herpes zoster / HERPES ZOSTER, ZONA, ZONA ZOSTER
herpes zoster ophthalmicus / ZONA OFTALMICĂ
Herpesviridae / HERPESVIRIDAE
herpetic / HERPETIC
herpetic encephalitis / ENCEFALITĂ HERPETICĂ
herpetiform / HERPETIFORM
Herrgott's syndrome / SINDROM HERRGOTT
Hers' disease / BOALĂ HERS
Herter's disease / BOALĂ HERTER
Herthel's sign / SEMN HERTHEL
Hertoghe's sign / SEMN HERTOGHE
Hertoghe's syndrome / SINDROM HERTOGHE
Hertwig-Magendie's sign / SEMN HERTWIG-MAGENDIE
Hertwig-Magendie's syndrome / SINDROM HERTWIG-MAGENDIE
hertz / HERTZ
Heryng's sign / SEMN HERYNG
hesperanopia / HESPERANOPIE
heteroagglutination / HETEROAGLUTINARE
heteroantibody / HETEROANTICORP
heteroantigen / HETEROANTIGEN
heterochromatic / HETEROCROMATIC
heterochromatin / HETEROCROMATINĂ
heterochromia / HETEROCROMIE
heterochromosome / HETEROCROMOZOM
heterochronia / HETEROCRONIE
heterodimer / HETERODIMER
heterodont / HETERODONT
heterodrome / HETERODROM
heteroduplex / HETERODUPLEX
heterogamete / HETEROGAMET
heterogenic / ETEROGEN
heterogenous system / SISTEM ETEROGEN
heterogeusia / HETEROGEUZIE
heterograft / HETEROGREFĂ
heteroh(a)emagglutination / HETEROHEMAGLUTINARE
heteroimmunization / HETEROIMUNIZARE
heterokaryon / HETEROCARION
heterokaryosis / HETEROCARIOZĂ
heterolateral / HETEROLATERAL
heterologous / HETEROLOG
heterologous graft / GREFĂ HETEROLOGĂ
heterologous serum / SER HETEROLOG
heterologous stimulus / STIMUL HETEROLOG
heterometry / HETEROMETRIE
heteronymous / HETERONIM
heterophil / HETEROFIL
heterophile antibody / ANTICORP HETEROFIL
heterophilic / HETEROFIL
heterophilic antigens / ANTIGENI HETEROFILI
heterophoria / HETEROFORIE
heteroplasia / HETEROPLAZIE
heteroplasmia / HETEROPLASMIE
heteropyknosis / HETEROPICNOZĂ
heterosexual / HETEROSEXUAL
heterosides / HETEROZIDE
heterosmia / HETEROOSMIE
heterosmia / HETEROSMIE
heterosome / HETEROZOM
heterospecific / HETEROSPECIFIC
heterotopia / HETEROTOPIE
heterotopic / HETEROTOP
heterotopic / HETEROTOPIC
heterotransplantation / HETEROTRANSPLANTARE
heterotrophic / HETEROTROF
heterotropy / HETEROTROPIE
heterotypic / HETEROTIPIC
heterotypical / HETEROTIPIC
heteroxenous / HETEROXEN
heterozygote / HETEROZIGOT
hexachlorcyclohexane / HEXACLORCICLOHEXAN
hexachlorophene / HEXACLOROFEN
hexadactylia / HEXADACTILIE
hexadactyly / HEXADACTILIE
hexokinase / HEXOKINAZĂ
hexosamine / HEXOZAMINĂ
hexose / HEXOZĂ
Heyrovski's operation / OPERAŢIE HEYROVSKI

HFE gene / GENĂ HFE
hiatal / HIATAL
hiatal hernia / HERNIE HIATALĂ
hiatus / HIATUS
hiatus hernia / HERNIE HIATALĂ
hibernation / HIBERNARE
hibernoma / HIBERNOM
hiccup / SUGHIŢ
Hickey-Hare's test / TEST HICKEY-HARE
Hicks' sign / SEMN HICKS
hidradenitis / HIDROSADENITĂ
hidradenoma / HIDROSADENOM
hidromeiosis / HIDROMEIOZĂ
hidrosadenitis / HIDROSADENITĂ
hidrose / HIDROZĂ
hierolisthesis / HIEROLISTEZIS
high performance liquid chromatography / CROMATOGRAFIE LICHIDĂ DE ÎNALTĂ PERFORMANŢĂ
high risk pregnancy / SARCINĂ CU RISC CRESCUT
highest intercostal artery / ARTERĂ INTERCOSTALĂ ANTERIOARĂ
Higoumenakia's sign / SEMN HIGOUMENAKIA
Hillemand's sign / SEMN HILLEMAND, SEMNUL ŞIRETULUI
Hill-Flack's sign / SEMN HILL-FLACK
hilus / HIL
hilus dance / DANS AL HILURILOR
hind-brain / CREIER POSTERIOR
Hines-Brown test / TEST HINES-BROWN, PROBĂ HINES-BROWN, PROBĂ LA FRIG
hinge joint / GINGLIM, ŞARNIERĂ
Hinson-Pepys' disease / BOALĂ HINSON-PEPYS
hip / ŞOLD
hip bone / COXAL, OS ILIAC
hip joint / ARTICULAŢIE COXOFEMURALĂ
hip periarthritis / PERIARTRITĂ A ŞOLDULUI
hiperkinetic child / COPIL HIPERKINETIC
hiperphalangism / HIPERFALANGIE
hipersexuality / HIPERSEXUALITATE
hiponatriuria / HIPONATRIURIE
hippocampus / HIPOCAMP
Hippocratic Oath / JURĂMÂNTUL LUI HIPOCRATE
hippocratic sound / ZGOMOT HIPOCRATIC
hippocratism / HIPOCRATISM
hippuria / HIPURIE
hippuric acid / ACID HIPURIC
hippuric acid excretion test / TEST DE EXCREŢIE A ACIDULUI HIPURIC
hircismus / HIRCISMUS
Hirschsprung's disease / BOALĂ HIRSCHSPRUNG
Hirst's reaction / REACŢIE HIRST
hirsutism / HIRSUTISM
hirudin / HIRUDINĂ
hirudinasis / HIRUDINAZĂ
hirudinization / HIRUDINIZAŢIE
Hirudo / HIRUDO
hisian / HISIAN
His-Purkinje system / SISTEM HIS-PURKINJE
histaminaemia / HISTAMINEMIE
histamine / HISTAMINĂ
histamine receptors / RECEPTORI HISTAMINICI
histamine test / PROBĂ LA HISTAMINĂ
histaminopexy / HISTAMINOPEXIE
histerical vomiting / VĂRSĂTURI ISTERICE
histidinaemia / HISTIDINEMIE
histidinase / HISTIDINAZĂ
histidine / HISTIDINĂ
histidine deaminase / HISTIDIN-DEZAMINAZĂ
histidinuria / HISTIDINURIE
histiocyte / HISTIOCIT
histiocytoma / HISTIOCITOM
histiocytosis / HISTIOCITOZĂ
histiocytosis X / HISTIOCITOZĂ X, RETICULOZĂ X
histiocytoxanthoma / HISTIOCITOXANTOM
histioid tumour / TUMORĂ HISTIOIDĂ
histochemistry / HISTOCHIMIE
histocompatibility / COMPATIBILITATE TISULARĂ, HISTOCOMPATIBILITATE
histocompatibility antigens / ANTIGENI DE HISTOCOMPATIBILITATE
histocompatibility gene / GENĂ DE HISTOCOMPATIBILITATE
histogenesis / HISTOGENEZĂ
histogram / HISTOGRAMĂ
histoincompatibility / HISTOINCOMPATIBILITATE
histology / HISTOLOGIE
histolysis / HISTOLIZĂ
Histomonas / HISTOMONAS
histone / HISTONĂ
histoplasmin reaction / REACŢIE LA HISTOPLASMINĂ
histoplasmosis / HISTOPLASMOZĂ
historadiography / HISTORADIOGRAFIE
history / ANTECEDENTE
histrionic personality disorder / PERSONALITATE HISTRIONICĂ
histrionism / HISTRIONISM
Hiswerner's disease / BOALĂ HISWERNER
HIV / HIV, VIRUS HIV
HIV co-receptors / CO-RECEPTORI HIV
HIV receptors / RECEPTORI HIV
HLA antigens / ANTIGENI HLA
HLA system / SISTEM HLA
HMG-CoA reductase / HMG-CoA REDUCTAZĂ
hoarseness / RĂGUŞEALĂ
Hochsinger's sign / SEMN HOCHSINGER
Hodgkin's paragranuloma / PARAGRANULOM HODGKIN
Hodgkin's sarcoma / SARCOM HODGKIN
Hodgkin's disease / BOALĂ HODGKIN
Hodgkin's lymphoma / LIMFOM HODGKIN
Hodgson's disease / BOALĂ HODGSON
Hoehne's sign / SEMN HOEHNE
Hoffa-Kasterot's disease / BOALĂ HOFFA-KASTEROT
Hoffa's sign / SEMN HOFFA
Hoffmann's disease / BOALĂ HOFFMANN
Hoffmann's sign / SEMN HOFFMANN
Hofmann's bacillus / BACIL HOFMANN
Hogben's reaction / REACŢIE HOGBEN
Hoglund's sign / SEMN HOGLUND
Hohenegg's sign / SEMN HOHENEGG
Hoigné's syndrome / SINDROM HOIGNÉ
holandric / HOLANDRIC
holism / HOLISM
holistic medicine / MEDICINĂ HOLISTICĂ
Holländer-Simons' disease / BOALĂ HOLLÄNDER-SIMONS
Holmes-Stewart's test / PROBĂ HOLMES-STEWART

Holmgren's test / TEST HOLMGREN
holocrine / HOLOCRIN
holocrine gland / GLANDĂ HOLOCRINĂ
holodiastolic / HOLODIASTOLIC
holoenzyme / HOLOENZIMĂ
hologram / HOLOGRAMĂ
holography / HOLOGRAFIE
hologynic / HOLOGINIC
holosides / HOLOZIDE
holosystolic / HOLOSISTOLIC
Holten's test / TEST HOLTEN
Holter / HOLTER
Holter monitor / SISTEM HOLTER
Holtermüller-Wiedemann's disease / SINDROM HOLTERMÜLLER-WIEDEMANN
Holtermüller-Wiedemann's syndrome / SINDROMUL CRANIULUI ÎN FRUNZĂ DE TREFLĂ
Holth operation / OPERAŢIE HOLTH
Holt-Oram's syndrome / SINDROM HOLT-ORAM
hom(e)othermal / HOMEOTERM
hom(o)eodote / HOMEODOT
Homans's sign / SEMN HOMANS
homatropin / HOMATROPINĂ
home test / AUTOTEST
Homén's syndrome / SINDROM HOMÉN
homeo-box / HOMEOBOX
homeodomain / HOMEODOMENIU
homeograft / HOMEOGREFĂ
homeopathic drug / MEDICAMENT HOMEOPATIC
homeopathy / HOMEOPATIE
homeoplasia / HOMEOPLASTIE
homeostasis / HOMEOSTAZIE
homeotic / HOMEOTIC
homeotic genes / GENE HOMEOTICE
homeotic protein / PROTEINĂ HOMEOTICĂ
homing / HOMING, NOSTOCITOZĂ
homing receptors / RECEPTORI DE DESTINAŢIE
homocysteine / HOMOCISTEINĂ
homocystine / HOMOCISTINĂ
homocystinuria / HOMOCISTINURIE
homodimer / HOMODIMER
homoduplex / HOMODUPLEX
homoeotypical / HOMOTIPIC
homogenate / OMOGENAT
homogeneous system / SISTEM OMOGEN
homogentizic acid / ACID HOMOGENTIZIC
homograft / HOMOGREFĂ
homolateral / HOMOLATERAL, IPSILATERAL
homologous / OMOLOG
homologous chromosome / CROMOZOM OMOLOG
homologous serum / SER OMOLOG
homologous stimulus / STIMUL OMOLOG
homology / OMOLOGIE
homomorphic / HOMOMORF
homonymous / OMONIM
homophobia / HOMOFOBIE
homoplasty / HOMOPLASTIE
homosexual / HOMOSEXUAL, URANIST
homosexuality / HOMOSEXUALITATE, URANISM
homotropic enzyme / ENZIMA HOMOTROPICA
homovanillic acid / ACID HOMOVANILIC
homozygote / HOMOZIGOT
homozygous / HOMOZIGOT
honey / MIERE (DE ALBINE)
Hooft syndrome / SINDROM HOOFT
hook / CÂRLIG, CROŞET
Hoover's sign / SEMN HOOVER
Hope's sign / SEMN HOPE
Hoppe-Seyler's test / TEST HOPPE-SEYLER
hordeolum / HORDEOLUM, ORGELET
Horder's spots / PETE HORDER
horizontal transmission / TRANSMISIE ORIZONTALĂ
hormesis / HORMESIS
hormonal / HORMONAL
hormonal receptor / RECEPTOR HORMONAL
hormonal resistance / REZISTENŢĂ HORMONALĂ
hormonal resistance syndrome / SINDROM DE REZISTENŢĂ HORMONALĂ
hormone / HORMON
hormone-like / HORMONOID
hormonotherapy / HORMONOTERAPIE
Horner's pupil / PUPILĂ HORNER
Horner's syndrome / SINDROM HORNER
horripilation / ORIPILAŢIE
horse gowan / MUŞEŢEL
horselikegait / ECHINISM
horseshoe kidney / RINICHI ÎN POTCOAVĂ
Horsley's sign / SEMN HORSLEY
Horton's disease / BOALĂ HORTON, ARTERITĂ GIGANTOCELULARĂ, PANARTERITĂ SUBACUTĂ A VÂRSTNICILOR, PERIARTERITĂ SEGMENTARĂ SUPERFICIALĂ
hospital / SPITAL
hospital gangrene / GANGRENĂ SPITALICEASCĂ
hospitalism / HOSPITALISM
hospitalization / INTERNARE
host / GAZDĂ
host cell / CELULĂ GAZDĂ
hot / CALD
hot flush / BUFEU DE CĂLDURĂ
hot laboratory / LABORATOR CALD
hot node / NODUL CALD
Hounsfield's number / NUMĂR HOUNSFIELD
Hounsfield's unity / UNITATE HOUNSFIELD
housekeeping genes / GENE DOMESTICE, GENE MENAJERE, PROTEINE MENAJERE
Houston's valvules / VALVULE HOUSTON, VALVULE RECTALE
Howard's test / TEST HOWARD
Howell-Jolly's bodies / CORPUSCULI HOWELL-JOLLY
Howell's test / TEST HOWELL, TEST DE RECALCIFICARE
Howell's time / TIMP HOWELL
Howship-Romberg's sign / SEMN HOWSHIP-ROMBERG
hPP / hPP
HSP / PROTEINE DE ŞOC TERMIC
HTLV / HTLV
Hueck's disease / BOALĂ HUECK
Hueter's sign / SEMN HUETER
Hug's disease / BOALĂ HUG
Huhner's test / TEST HUHNER
human chorionic gonadotropin / GONADOTROFINĂ CORIONICĂ (PLACENTARĂ)
human ethology / ETOLOGIE UMANĂ
human pancreatic polypeptid / POLIPEPTID PANCREATIC UMAN

human T-cell lymphoma viruses / VIRUSURILE LEUCEMIEI CU CELULE T
human T-cell lymphotropic viruses / VIRUSURI LIMFOTROPE PENTRU CELULELE T UMANE
humanitarian medicine / MEDICINĂ UMANITARĂ
humanized antibody / ANTICORP UMANIZAT
humeral articulation / ARTICULAŢIA SCAPULOHUMERALĂ
humeroradial articulation / ARTICULAŢIA HUMEROCUBITALĂ
humerus / HUMERUS
humidity / UMIDITATE
humor / UMOARE
humoral / UMORAL
humoral amplification system / SISTEME UMORALE DE AMPLIFICARE
humoral immunity / IMUNITATE UMORALĂ
humoral pathology / PATOLOGIE UMORALĂ
humoral theory / UMORALISM
hunger / FOAME
hunger center / CENTRU AL APETITULUI
hunger pain / FOAME DUREROASĂ
Hunter's canal / CANAL HUNTER
Hunter's disease / BOALĂ HUNTER
Hunter's glossitis / GLOSITĂ HUNTER
Hunter's network / REŢEA HUNTER
Hunter's sign / SEMN HUNTER
huntingtin / HUNTINGTINĂ
Huntington's chorea / COREE HUNTINGTON
Huntington's disease / BOALĂ HUNTINGTON
Hunt's syndrome / SINDROM HUNT
Huppert's disease / BOALĂ HUPPERT
Hurler's disease / BOALĂ HURLER
Hurler's syndrome / SINDROM HURLER
hurloid / HURLERIAN
Hurst's disease / BOALĂ HURST
hurt / PLAGĂ, RANĂ
Hutchinson-Gilford's syndrome / SINDROM HUTCHINSON-GILFORD
Hutchinson's disease / BOALĂ HUTCHINSON
Hutchinson's facies / FACIES HUTCHINSON
Hutchinson's fracture / FRACTURĂ HUTCHINSON
Hutchinson's syndrome / SINDROM HUTCHINSON
Hutchinson's tooth / DINTE HUTCHINSON
Hutchinson's triad / TRIADĂ HUTCHINSON
Hutinel's disease / BOALĂ HUTINEL
HY antigen / ANTIGEN HY
hyaladherin / HIALADERINĂ
hyaline / HIALIN
hyaline cartilage / CARTILAJ HIALIN
hyaline membrane disease / BOALA MEMBRANELOR HIALINE
hyalinization / HIALINIZARE
hyalinosis / HIALINOZĂ
hyaloid / HIALOID
hyaloid artery / ARTERĂ HIALOIDĂ
hyaloid-retinal degeneration / DEGENERESCENŢĂ HIALOIDO-RETINIANĂ
hyaloid-retinal dystrophy / DISTROFIE HIALOIDO-RETINIANĂ
hyalomere / HIALOMER
hyaloplasm / HIALOPLASMĂ
hyaluronic acid / ACID HIALURONIC
hyaluronidase / HIALURONIDAZĂ
hybrid / HIBRID
hybrid DNA / ADN HIBRID
hybridization / HIBRIDARE
hybridoma / HIBRIDOM
hydantoins / HIDANTOINE
hydatic / HIDATIC
hydatic disease / BOALĂ HIDATICĂ
hydatid / HIDATIDĂ
hydatid cyst / CHIST HIDATIC
hydatid pyopneumocyst / PIOPNEUMOCHIST HIDATIC
hydatid tox(a)emia / TOXEMIE HIDATICĂ
hydatidiform / HIDATIFORM
hydatidiform mole / MOLĂ HIDATIFORMĂ
hydatidosis / HIDATIDOZĂ
hydr(a)emia / HIDREMIE
hydradenoma / HIDRADENOM
hydralazine / HIDRALAZINĂ
hydramnios / HIDRAMNIOS
hydrargyria / HIDRARGIROZĂ
hydrarthrosis / HIDRARTROZĂ
hydration / HIDRATARE
hydrencephalocele / HIDRENCEFALOCEL
hydrencephalocrinia / HIDRENCEFALOCRINIE
hydric disease / BOALĂ HIDRICĂ
hydroa / HYDROA
hydro-aerial / HIDROAERIC
hydrocalicosis / CHIST PIELOGENIC
hydrocalycosis / HIDROCALICE, MEGACALICE
hydrocarbon / HIDROCARBURĂ
hydrocarbonate / HIDROCARBONAT
hydrocarbonism / HIDROCARBURISM
hydrocele / HIDROCEL
hydrocephalus / HIDROCEFALIE
hydrochloric acid / ACID CLORHIDRIC
hydrochlorothiazide / HIDROCLOROTIAZIDĂ
hydrocholecystis / HIDROCOLECIST
hydrocolloid / HIDROCOLOID
hydrocolpos / HIDROCOLPOS
hydrocortisone / HIDROCORTIZON
hydrocytosis / HIDROCITOZĂ
hydroelectrolytic / HIDROELECTROLITIC
hydrogen / HIDROGEN
hydrogen bond / LEGĂTURĂ DE HIDROGEN
hydrogen carrier / TRANSPORTOR DE HIDROGEN
hydrogen peroxide / APĂ OXIGENATĂ, PEROXID DE HIDROGEN
hydrolase / HIDROLAZĂ
hydrolysable / HIDROLIZABIL
hydrolysate / HIDROLIZAT
hydrolysis / HIDROLIZĂ
hydromassage / HIDROMASAJ
hydromeiosis / HIDROMEIOZĂ
hydromeningocele / HIDROMENINGOCEL
hydrometra / HIDROMETRIE
hydromorphone / HIDROMORFON
hydromyelia / HIDROMIELIE
hydronephrosis / HIDRONEFROZĂ
hydropenia / HIDROPENIE
hydropericardium / HIDROPERICARD
hydropexis / HIDROPEXIE
hydrophilia / HIDROFILIE
hydrophilic / HIDROFIL
hydrophobia / HIDROFOBIE
hydrophobic / HIDROFOB

hydrophthalmia / HIDROFTALMIE
hydropneumopericardium / HIDROPNEUMOPERICARD
hydropneumothorax / HIDROPNEUMOTORAX
hydrops / HIDROPIZIE, HIDROPS
hydrops fetalis / HIDROPS FETAL
hydrorrh(o)ea / HIDROREE
hydrosalpinx / HIDROSALPINX
hydrosodic / HIDROSODAT
hydrotherapy / HIDROTERAPIE
hydrothorax / HIDROTORAX
hydrouria / HIDRURIE
hydroxide / HIDROXID
hydroxilation / HIDROXILARE
hydroxy-3-methyl-glutaryl-coenzyme A reductase / HIDROXI-3-METIL-GLUTARIL-COENZIMA A REDUCTAZĂ
hydroxyapatite / HIDROXIAPATITĂ
β-hydroxybutiric acid / ACID β-HIDROXIBUTIRIC
hydroxycorticosteroid / HIDROXICORTICOID, HIDROXICORTICOSTEROID
17-hydroxycorticosteroids / 17-HIDROXICORTICOSTEROIZI
hydroxyl / HIDROXIL
19-hydroxylase / 19-HIDROXILAZĂ
21-hydroxylase / 21-HIDROXILAZĂ
17α-hydroxylase / 17α-HIDROXILAZĂ
hydroxylase / HIDROXILAZĂ
5-hydroxyndoleacetilic acid / acid 5-HIDROXI-INDOL-ACETIC
hydroxyphenylpyruvic acid / ACID HIDROXIFENIL-PIRUVIC
hydroxyprolin(a)emia / HIDROXIPROLINEMIE
hydroxyproline / HIDROXIPROLINĂ
hydroxyprolinuria / HIDROXIPROLINURIE
hydroxysteroid / HIDROXISTEROID
17β-hydroxysteroid dehydrogenase / 17β-HIDROXI-STEROID DEHIDROGENAZĂ
5-hydroxytryptamine / 5-HIDROXITRIPTAMINĂ
hygiene / IGIENĂ
hygroma / HIGROMA
hygrometer / HIGROMETRU
hygrometry / HIGROMETRIE
hygroscopic / HIGROSCOPIC
hylognosia / HILOGNOZIE
hymen / HIMEN
hymenal caruncles / CARUNCULE MIRTIFORME
Hymenolepis / HYMENOLEPIS
hyoglossus muscle / MUŞCHI HIOGLOS
hyoid / HIOID
hyoscyamine / HIOSCIAMINĂ
hyper(a)emia / HIPEREMIE
hyper(a)esthesia / HIPERESTEZIE
hyper(o)estrogenism / HIPERESTROGENISM
hyperacidity / HIPERACIDITATE
hyperactivity / HIPERACTIVITATE
hyperacusia / HIPERACUZIE
hyperacusis / HIPERACUZIE
hyperaffectivity / HIPERAFECTIVITATE
hyperaldosteronism / HIPERALDOSTERONISM
hyperalgesia / HIPERALGEZIE
hyperammon(a)emia / HIPERAMONIEMIE
hyperazot(a)emia / HIPERAZOTEMIE
hyperazoturia / HIPERAZOTURIE
hyperbaric / HIPERBARIC
hyperbaric chamber / CAMERĂ HIPERBARICĂ
hyperbarism / HIPERBARISM
hyperbilirubin(a)emia / HIPERBILIRUBINEMIE
hypercalc(a)emia / HIPERCALCEMIE
hypercalciuria / HIPERCALCIURIE
hypercapnia / HIPERCAPNIE
hyperchlorhydria / HIPERCLORHIDRIE
hypercholesterol(a)emia / HIPERCOLESTEROLEMIE
hypercholia / HIPERCOLIE
hyperchondroplasia / HIPERCONDROPLAZIE
hyperchromatic / HIPERCROM
hyperchromia / HIPERCROMIE
hyperchromic / HIPERCROM
hyperchylomicron(a)emia / HIPERCHILOMICRONEMIE
hypercoagulability / HIPERCOAGULABILITATE
hypercorticism / HIPERCORTICISM
hypercrinia / HIPERCRINIE
hyperekplexia / HIPEREKPLEXIE
hyperelectrolytaemia / HIPERELECTROLITEMIE
hyperemotivity / HIPEREMOTIVITATE
hyperendemic disease / BOALĂ HIPERENDEMICĂ
hypereosinophilic syndrome / SINDROM HIPEREOZINOFILIC
hyperergy / HIPERERGIE
hyperextension / HIPEREXTENSIE
hyperfagia / HIPERFAGIE
hyperfibrinogen(a)emia / HIPERFIBRINEMIE
hyperfolliculinism / HIPERFOLICULINISM
hyperfunction / HIPERFUNCŢIE
hypergammaglobulin(a)emia / HIPERGAMAGLOBULINEMIE
hypergenesis / HIPERGENEZĂ
hypergenitalism / HIPERGENITALISM
hyperglobulia / HIPERGLOBULIE
hyperglobulin(a)emia / HIPERGLOBULINEMIE
hyperglobulinic purpura / PURPURĂ HIPERGLOBULINEMICĂ
hyperglyc(a)emia / HIPERGLICEMIE
hyperglyc(a)emic / HIPERGLICEMIANT
hyperglycin(a)emia / GLICINOZĂ, HIPERGLICINEMIE
hyperglycinuria / HIPERGLICINURIE
hyperglycistia / HIPERGLICISTIE
hypergonadism / HIPERGONADISM
hyperhidrosis / HIPERHIDROZĂ
hyperhydration / HIPERHIDRATARE
hyperimmune serum / SER HIPERIMUN
hyperimmunization / HIPERIMUNIZARE
hyperimmunoglobulin E-recurrent infection / INFECŢIE RECURENTĂ HIPERIMUNOGLOBULINICĂ E
hyperinsulin(a)emia / HIPERINSULINEMIE
hyperinsulinism / HIPERINSULINISM
hyperkali(a)emia / HIPERKALIEMIE
hyperkaliuria / HIPERKALIURIE
hyperkeratosis / HIPERKERATOZĂ
hyperkeratosis lenticularis perstans / HYPERKERATOSIS LENTICULARIS PERSTANS
hyperkeratosis penetrans / HYPERKERATOSIS PENETRANS
hyperketon(a)emia / HIPERCETONEMIE
hyperkinesia / HIPERKINEZIE
hyperkinesia / HIPERKINEZIE
hyperkinetic child / COPIL HIPERACTIV
hyperkinetic syndrome / SINDROM HIPERKINETIC
hyperlactation / HIPERLACTAŢIE
hyperlip(a)emia / HIPERLIPEMIE
hyperlipid(a)emia / HIPERLIPIDEMIE

hyperlipoprotein(a)emia / HIPERLIPOPROTEINEMIE
hyperlordosis / HIPERLORDOZĂ
hyperluteinism / HIPERLUTEINISM
hyperlysin(a)emia / HIPERLIZINEMIE
hypermagnes(a)emia / HIPERMAGNEZEMIE
hypermastia / HIPERMASTIE
hypermenorrh(o)ea / HIPERMENOREE
hypermethioninaemia / HIPERMETIONINEMIE
hypermetria / HIPERMETRIE
hypermetropia / HIPERMETROPIE
hypermimia / HIPERMIMIE
hypermnesia / HIPERMNEZIE
hypernatr(a)emia / HIPERNATREMIE
hypernatriuria / HIPERNATRIURIE
hypernephroma / HIPERNEFROM
hyperorchidism / HIPERORHIDIE
hyperosmia / HIPEROSMIE
hyperosmolality / HIPEROSMOLALITATE
hyperosmolar coma / COMĂ HIPEROSMOLARĂ
hyperosmolarity / HIPEROSMOLARITATE
hyperosteoclastosis / HIPEROSTEOCLASTOZĂ
hyperosteolysis / HIPEROSTEOLIZĂ
hyperostosis / HIPEROSTOZĂ
hyperovaria / HIPEROVARIE
hyperox(a)emia / HIPEROXEMIE
hyperoxia / HIPEROXIE
hyperparathyroidism / HIPERPARATIROIDISM
hyperparotidism / HIPERPAROTIDIE
hyperpathia / HIPERPATIE
hyperpepsia / HIPERPEPSIE
hyperperistaltism / HIPERPERISTALTISM
hyperphalangia / HIPERFALANGIE
hyperphenylalaninemia / HIPERFENILALANINEMIE
hyperphosphat(a)emia / HIPERFOSFATEMIE
hyperphosphaturia / HIPERFOSFATURIE
hyperpigmentation / HIPERPIGMENTAŢIE
hyperpituitarism / HIPERPITUITARISM
hyperplasia / HIPERPLAZIE
hyperplastic myelosis / MIELOZĂ HIPERPLASTICĂ
hyperpn(o)ea / HIPERPNEE
hyperpn(o)ea test / TEST DE HIPERPNEE
hyperpneumatosis / HIPERPNEUMATOZĂ
hyperpolarization / HIPERPOLARIZARE
hyperprolactin(a)emia / HIPERPROLACTINEMIE
hyperprolin(a)emia / HIPERPROLINEMIE
hyperprosexia / HIPERPROSEXIE
hyperprotein(a)emia / HIPERPROTEINEMIE
hyperpylosity / HIPERPILOZITATE
hyperpyrexia / HIPERPIREXIE
hyperreflexia / HIPERREFLEXIE
hypersecretion / HIPERSECREŢIE
hypersensitivity / HIPERSENSIBILITATE
hypersensitivity angeitis / ANGEITĂ ALERGICĂ
hypersensitivity pneumonitis / PNEUMOPATIE IMUNOLOGICĂ
hypersialidosis / HIPERSIALIE
hypersider(a)emia / HIPERSIDEREMIE
hypersomatotropisme / HIPERSOMATOTROPISM
hypersomnia / HIPERSOMNIE
hyperspastic / HIPERSPASTIC
hypersplenism / HIPERSPLENISM
hypersthenia / HIPERSTENIE
hypersthenuria / HIPERSTENURIE
hypersympathicotonus / HIPERSIMPATICOTONIE
hypertelorism / HIPERTELORISM
hypertensin / ANGIOTENSINĂ
hypertension / HIPERTENSIUNE
hypertensive / HIPERTENSIV
hypertensive retinopathy / RETINOPATIE HIPERTENSIVĂ
hyperthermia / HIPERTERMIE
hyperthrombocytic myelosis / MIELOZĂ HIPERTROMBOCITARĂ
hyperthymia / HIPERTIMIE
hyperthyreosis / HIPERTIROIDISM
hyperthyroidism / HIPERTIROIDIE, HIPERTIROIDISM
hyperthyroxin(a)emia / HIPERTIROXINEMIE
hypertonia / HIPERTONIE
hypertonic / HIPERTON
hypertonicity / HIPERTONIE, HIPERTONICITATE
hypertrichosis / HIPERTRICOZĂ
hypertriglycerid(a)emia / HIPERTRIGLICERIDEMIE
hypertrophic arthritis / ARTRITĂ HIPERTROFICĂ, ARTROZĂ
hypertrophic cardiomyopathy / CARDIOMIOPATIE HIPERTROFICĂ
hypertrophic cirrhosis / CIROZĂ HIPERTROFICĂ DIFUZĂ
hypertrophic cirrhosis of splenic origin / CIROZĂ HIPERTROFICĂ SPLENOGENĂ
hypertrophic pulmonary osteoarthropathy / OSTEOARTROPATIE HIPERTROFIANTĂ PNEUMICĂ
hypertrophic pyloric stenosis / STENOZĂ HIPERTROFICĂ A PILORULUI
hypertrophy / HIPERTROFIE
hypertrophy of the great toe / HALOMEGALIE
hypertropia / HIPERTROPIE
hyperuric(a)emia / HIPERURICEMIE
hypervariable region / REGIUNE HIPERVARIABILĂ
hyperventilation / HIPERVENTILAŢIE
hyperventilation syndrome / SINDROM DE HIPERVENTILAŢIE
hyperviscozity syndrome / SINDROM DE HIPERVISCOZITATE
hypervitaminosis / HIPERVITAMINOZĂ
hypervol(a)emia / HIPERVOLEMIE
hypnagogic / HIPNAGOG
hypnoid state / STARE HIPNOIDĂ
hypnoid state / STARE HIPNOIDĂ
hypnology / HIPNOLOGIE
hypnopompic / HIPNOPOMPIC
hypnosis / HIPNOZĂ
hypnotherapy / HIPNOTERAPIE
hypnotic / HIPNOTIC
hypnotism / HIPNOTISM
hypnotoxin / HIPNOTOXINĂ
hypo(a)esthesia / HIPOESTEZIE
hypoacidity / HIPOACIDITATE
hypoacusia / HIPOACUZIE
hypoacusis / HIPOACUZIE
hypoadrenalism / INSUFICIENŢĂ SUPRARENALĂ
hypoalbuminemia / HIPOALBUMINEMIE
hypoalgesia / HIPOALGEZIE
hypoandrogenism / HIPOANDROGENIE
hypoazoturia / HIPOAZOTURIE
hypobarism / HIPOBARISM
hypobaropathy / HIPOBAROPATIE
hypocalc(a)emia / HIPOCALCEMIE
hypocalcia / HIPOCALCIE

hypocalciuria / HIPOCALCIURIE
hypocapnia / HIPOCAPNIE
hypochlor(a)emia / HIPOCLOREMIE
hypochlorhydria / HIPOCLORHIDRIE
hypocholester(a)emic / HIPOCOLESTEROLEMIANT
hypocholesterol(a)emia / HIPOCOLESTEROLEMIE
hypocholesterol(a)emic / HIPOCOLESTEROLEMIANT
hypocholia / HIPOCOLIE
hypochondria / IPOHONDRIE
hypochondrium / HIPOCONDRU
hypochromia / HIPOCROMIE
hypochromic an(a)emia / ANEMIE HIPOCROMĂ
hypocorticism / HIPOCORTICISM
hypodermic / HIPODERMIC
hypodermis / HIPODERM
hypoergia / HIPOSENSIBILITATE
hypoestrogen(a)emia / HIPOESTROGENIE
hypoestrogenism / HIPOESTROGENIE
hypofibrinogen(a)emia / HIPOFIBRINOGENEMIE
hypogammaglobulin(a)emia / HIPOGAMAGLOBULINEMIE
hypogastric artery or internal iliac artery / ARTERĂ HIPOGASTRICĂ
hypogastric plexus / PLEX HIPOGASTRIC
hypogastrium / HIPOGASTRU
hypogenitalism / HIPOGENITALISM
hypogeusia / HIPOGEUZIE
hypoglic(a)emic coma / COMĂ HIPOGLICEMICĂ
hypoglossal nerve / NERV HIPOGLOS
hypoglossal triangle / ARIPĂ ALBĂ INTERNĂ
hypoglyc(a)emia / HIPOGLICEMIE
hypoglyc(a)emic sulfonamides / SULFAMIDĂ ANTIDIABETICĂ
hypoglyc(a)emic syndrome / SINDROM HIPOGLICEMIC
hypogonadism / HIPOGONADISM
hypohidrosis / HIPOHIDROZĂ
hypoidrosis / HIPOHIDROZĂ
hypoinsulin(a)emia / HIPOINSULINISM
hypoinsulinism / HIPOINSULINISM
hypokali(a)emia / HIPOKALIEMIE
hypokinesia / HIPOKINEZIE
hypolip(a)emia / HIPOLIPEMIE
hypolipid(a)emic / HIPOLIPEMIANT
hypolipid(a)emic / HIPOLIPIDEMIANT
hypomagnes(a)emia / HIPOMAGNEZIEMIE
hypomania / HIPOMANIE
hypomenorrh(o)ea / HIPOMENOREE
hypomimia / HIPOMIMIE
hypomnesia / HIPOMNEZIE
hyponatr(a)emia / HIPONATREMIE
hypoparathyroidism / HIPOPARATIROIDIE
hypophalangism / HIPOFALANGIE
hypophobia / HIPOFOBIE
hypophosphat(a)emia / HIPOFOSFATEMIE
hypophosphatasia / HIPOFOSFATAZIE
hypophosphaturia / HIPOFOSFATURIE
hypophyseal cachexia / CAŞEXIE HIPOFIZARĂ
hypophyseal dwarfism / NANISM HIPOFIZAR
hypophyseal hormone / HORMON HIPOFIZAR
hypophysectomy / HIPOFIZECTOMIE
hypophysis / HIPOFIZĂ
hypopinealism / HIPOPINEALISM
hypopituitarism / HIPOPITUITARISM
hypoplasia / HIPOPLAZIE
hypoprosexia / HIPOPROSEXIE
hypoprotein(a)emia / HIPOPROTEINEMIE, HIPOPROTIDEMIE
hypoptyalism / HIPOSIALIE
hypopyon / HIPOPION
hyporeflexia / HIPOREFLEXIE
hyposensitivity / HIPOSENSIBILITATE
hyposmia / HIPOSMIE
hyposmolarity / HIPOOSMOLARITATE
hypospadias / HIPOSPADIAS
hypospermia / HIPOSPERMIE
hypostasis / HIPOSTAZĂ
hypostatic / HIPOSTATIC
hyposteatolysis / HIPOSTEATOLIZĂ
hyposthenia / HIPOSTENIE
hyposthenuria / HIPOSTENURIE
hyposulfite / HIPOSULFIT
hypotelorism / HIPOTELORISM
hypotension / HIPOTENSIUNE
hypothalamic syndrome / SINDROM HIPOTALAMIC
hypothalamo-hypophysial axis / AX HIPOTALAMO-HIPOFIZAR
hypothalamus / CREIER VEGETATIV sau VISCERAL, HIPOTALAMUS
hypothenar / HIPOTENAR
hypothermia / HIPOTERMIE
hypothesis / IPOTEZĂ
hypothymia / HIPOTIMIE
hypothyroid dwarfism / NANISM MIXEDEMATOS
hypothyroidism / HIPOTIROIDIE, HIPOTIROIDISM
hypotonia / HIPOTONIE
hypotonic / HIPOTON
hypotonicity / HIPOTONICITATE
hypotrichosis / HIPOTRICOZĂ
hypotrophic newborn / NOU-NĂSCUT HIPOTROFIC
hypotrophy / HIPOTROFIE
hypoventilation / HIPOVENTILAŢIE
hypovitaminosis / HIPOVITAMINOZĂ
hypovol(a)emia / HIPOVOLEMIE
hypovol(a)emic shock / ŞOC HIPOVOLEMIC
hypox(a)emia / HIPOXEMIE
hypoxanthine / HIPOXANTINĂ
hypoxia / HIPOXIE
hypsarrhythmia / HIPSARITMIE
hysterectomy / HISTERECTOMIE
hysteresis / HISTEREZIS
hysteria / ISTERIE
hysteric apepsia / ANOREXIE MENTALĂ
hysterical paralysis / PARALIZIE ISTERICĂ
hysterical personality disorder / PERSONALITATE ISTERICĂ
hysterical vertigo / VERTIJ ISTERIC
hysterocele / HISTEROCEL
hysterocele / HISTEROCISTOCEL
hysterocystopexy / HISTEROCISTOPEXIE
hysterography / HISTEROGRAFIE
hysterometry / HISTEROMETRIE
hysteropexy / HISTEROPEXIE
hysteroptosis / HISTEROPTOZĂ
hysterosalpingography / HISTEROSALPINGOGRAFIE
hysteroscope / HISTEROSCOP
hysteroscopy / HISTEROSCOPIE
hysterotomy / HISTEROTOMIE
hysterotubography / HISTEROTUBOGRAFIE

I

I system / SISTEM I
Ianişevski's sign / SEMN IANIŞEVSKI
iatrochemistry / IATROCHIMIE
iatrogenic / IATROGEN
iatrogenic diabetes / DIABET IATROGENIC
iatrogenic disease / BOALĂ IATROGENICĂ
iatrophysics / IATROFIZICĂ
ichthammol / IHTIOL
ichthyol / IHTIOL
ichthyosis / IHTIOZĂ
ichthyosis f(o)etalis / KERATOM MALIGN DIFUZ CONGENITAL
ichthyotoxism / IHTIISM
icron / ICRON
icteric / ICTERIC
icterus / ICTER
icterus index / ICTERUS INDEX, INDICE ICTERIC
icterus neonatorum / ICTER FIZIOLOGIC AL NOU-NĂSCUTULUI
icterus praecox / ICTER BENIGN PRECOCE
ictus / ICTUS
idea / IDEE
ideation / IDEAŢIE
identification / IDENTIFICARE
identity / IDENTITATE
idiochromosome / IDIOCROMOZOM
idiocy / IDIOŢIE
idioglossia / IDIOGLOSIE
idiogram / IDIOGRAMĂ
idiopathic / IDIOPATIC
idiopathic chronic renal tubular acidosis / ACIDOZĂ TUBULARĂ ALBRIGHT
idiopathic disease / BOALĂ IDIOPATICĂ
idiopathic epilepsy / EPILEPSIE IDIOPATICĂ
idiopathic hypercalciuria / HIPERCALCIURIE IDIOPATICĂ
idiopathic hypercholesterol(a)emic xanthomatosis / XANTOMATOZĂ HIPERCOLESTEROLEMICĂ FAMILIALĂ
idiopathic hypersomnia / HIPERSOMNIE IDIOPATICĂ
idiopathic myelofibrosis / SPLENOMEGALIE MIELOIDĂ
idiopathic neuralgia / NEVRALGISM FACIAL
idiopathic paroxismal myoglobinuria / MIOGLOBINURIE PAROXISTICĂ IDIOPATICĂ
idiopathic stammering / BALBISM
idiopathic steatorhoea / STEATOREE IDIOPATICĂ
idiopathic thrombocyt(a)emia / TROMBOCITEMIE ESENŢIALĂ
idiopathic thrombopenic purpura / PURPURĂ TROMBOCITOPENICĂ IDIOPATICĂ
idiosome / IDIOZOM
idiosyncrasy / IDIOSINCRAZIE
idiot / IDIOT
idiotope / IDIOTOP
idiotype / IDIOTIP
idiotypy / IDIOTIPIE
idioventricular / IDIOVENTRICULAR
ignipuncture / IGNIPUNCTURĂ
IIB-IIIA glycoprotein / GLICOPROTEINĂ IIB-IIIA
ileal arteries / ARTERE ILEALE
ileal stasis / STAZĂ ILEALĂ
ileitis / ILEITĂ
ileocecal valve / VALVULĂ BAUHIN, VALVULĂ ILEOCECALĂ
ileocolic / ILEOCOLIC
ileocolic artery / ARTERĂ ILEOCOLICĂ
ileocolic lymph nodes / NODULI ILEOCOLICI
ileocolic vein / VENĂ ILEOCOLICĂ
ileocolitis / ILEOCOLITĂ
ileocystoplasty / ENTEROCISTOPLASTIE
ileocystostomy / ILEOCISTOSTOMIE
ileopathy / ILEOPATIE
ileoproctostomy / ILEORECTOSTOMIE
ileorectostomy / ILEORECTOSTOMIE
ileostomy / ILEOSTOMIE
ileum / ILEON
ileus / ILEUS, OCLUZIE INTESTINALĂ
iliac / ILIAC
iliac muscle / MUŞCHI ILIAC
iliococcygeal muscle / MUŞCHI ILIOCOCCIGIAN
iliocostal muscle / MUŞCHI ILIOCOSTAL
iliocostal muscle of back / MUŞCHI ILIOCOSTAL TORACIC
iliocostal muscle of neck / MUŞCHI ILIOCOSTAL CERVICAL
iliohypogastric nerve / NERV ILIOHIPOGASTRIC
ilioinguinal nerve / NERV ILIOINGHINAL
iliolumbar artery / ARTERĂ ILIOLUMBARĂ
iliolumbar vein / VENĂ ILIOLOMBARĂ
iliopsoas muscle / MUŞCHI ILIOPSOAS
iliopsoitis / ILIOPSOITĂ
ilium / ILION
ilium / ILIUM
illness / MALADIE
illumination / ILUMINARE
illusion / ILUZIE
image / IMAGINE
imagination / IMAGINAŢIE
imbecility / IMBECILITATE
imbibition / IMBIBIŢIE
Imerslund-Najman's disease / BOALĂ IMERSLUND-NAJMAN
imidazole / IMIDAZOL
immature / IMATUR
immature B cell / LIMFOCIT B IMATUR
immature cell / CELULĂ IMATURĂ
immature T cell / LIMFOCIT T IMATUR
immature thymocyte / TIMOCIT IMATUR
immaturity / IMATURITATE
immediate hypersensitivity reaction / REACŢIE DE HIPERSENSIBILITATE IMEDIATĂ
immersion / IMERSIUNE
immersion syncope / HIDROCUŢIE
imminence / IMINENŢĂ
immobilization / IMOBILIZARE
immobilizin / IMOBILIZINĂ
immortalization / IMORTALIZARE
immotile cilia syndrome / SINDROM CILILOR IMOBILI
immune / IMUN
immune adherence / IMUNOADERENŢĂ
immune complex / COMPLEX IMUN
immune complex disease / BOALA COMPLEXELOR IMUNE, BOALĂ PRIN COMPLEXE ANTIGEN-ANTICORP
immune reaction / REACŢIE IMUNITARĂ
immune repertory / REPERTORIU IMUNOLOGIC
immune response / RĂSPUNS IMUNITAR
immune response modulator / IMUNOMODULATOR
immune serum / SER IMUNIZANT, IMUNOSER
immune stimulation / STIMULARE IMUNĂ

immune system / SISTEM IMUNITAR
immunifacient / IMUNIZANT
immunity / IMUNITATE
immunization / IMUNIZARE
immunized / IMUNIZAT
immunizing / IMUNIZANT
immunoadherence / ADERENŢĂ IMUNĂ
immunoadsorption / IMUNOADSORBŢIE
immunoblast / IMUNOBLAST
immunoblastic lymphoma / IMUNOBLASTOSARCOM, LIMFOM IMUNOBLASTIC
immunoblotting / IMMUNOBLOTTING
immunochemistry / IMUNOCHIMIE
immunochemotherapy / IMUNOCHIMIOTERAPIE
immunocompetence / IMUNOCOMPETENŢĂ
immunoconglutinin / IMUNOCONGLUTININĂ
immunocyte / CELULĂ IMUNOCOMPETENTĂ, CELULĂ IMUNOEFECTOARE, IMUNOCIT
immunocytoadherence / IMUNOCITOADERENŢĂ
immunocytochemistry / IMUNOCITOCHIMIE
immunodeficiency / CARENŢĂ IMUNITARĂ, DEFICIT IMUNITAR, IMUNODEFICIENŢĂ
immunodepressor / IMUNODEPRESOR
immunodiffusion / IMUNODIFUZIE
immunoelectrodiffusion / IMUNOELECTRODIFUZIUNE
immunoelectrophoresis / IMUNOELECTROFOREZĂ
immunoenzymology / IMUNOENZIMOLOGIE
immunofluorescence / IMUNOFLUORESCENŢĂ, METODA ANTICORPILOR FLUORESCENŢI
immunofluorescence reaction / REACŢIE DE IMUNOFLUORESCENŢĂ
immunofluorometry / IMUNOFLUORIMETRIE
immunogenetics / IMUNOGENETICĂ
immunogenic / IMUNOGEN
immunogenicity / IMUNOGENICITATE
immunoglobulin / IMUNOGLOBULINĂ
immunoglobulin class / CLASĂ DE IMUNOGLOBULINE
immunoglobulin genes / GENE ALE IMUNOGLOBULINELOR
immunoglobulinopathy / IMUNOGLOBULINOPATIE
immunoh(a)ematology / IMUNOHEMATOLOGIE
immunoh(a)emolysis / IMUNOHEMOLIZĂ
immunoh(a)emolytic an(a)emia / ANEMIE HEMOLITICĂ IMUNOLOGICĂ, ANEMIE IMUNOHEMOLITICĂ
immunohistochemistry / IMUNOHISTOCHIMIE
immunologic disease / BOALĂ IMUNITARĂ
immunologic surveillance / SUPRAVEGHERE IMUNOLOGICĂ
immunological clonal selection / SELECŢIE CLONALĂ IMUNOLOGICĂ
immunological deficiency disease / BOALĂ IMUNODEFICITARĂ
immunological enhancement / FACILITARE IMUNITARĂ
immunological memory / MEMORIE IMUNOLOGICĂ
immunological tolerance / TOLERANŢĂ IMUNITARĂ, TOLERANŢĂ IMUNOLOGICĂ
immunology / IMUNOLOGIE
immunolymphoscintigraphy / IMUNOLIMFOSCINTIGRAFIE
immunoparasitology / IMUNOPARAZITOLOGIE
immunopathology / IMUNOPATOLOGIE
immunophagocytosis / IMUNOFAGOCITOZĂ
immunopharmacology / IMUNOFARMACOLOGIE
immunoprecipitation / IMUNOPRECIPITARE
immunoprecipitation reaction / REACŢIE DE IMUNOPRECIPITARE
immunoproliferative / IMUNOPROLIFERATIV
immunoproliferative disorders / SINDROM IMUNOPROLIFERATIV
immunoproliferative syndrome / SINDROM IMUNOPROLIFEATIV
immunoprophylaxis / IMUNOPROFILAXIE
immunoscintigram / IMUNOSCINTIGRAMĂ
immunoscintigraphy / IMUNOSCINTIGRAFIE
immunoselection / IMUNOSELECŢIE
immunostimulant / IMUNOSTIMULANT
immunostimulation / IMUNOSTIMULARE
immunosuppressant / IMUNOSUPRESOR
immunosuppression / IMUNODEPRESIE
immunosuppression / IMUNOSUPRESIE
immunosuppressive therapy / TERAPIE IMUNOSUPRESIVĂ
immunotherapy / IMUNOTERAPIE
immunotoxin / IMUNOTOXINĂ
immunotransfusion / IMUNOTRANSFUZIE
impaction of the wisdom tooth / INCLUZIUNEA MOLARULUI DE MINTE
impaired glucose tolerance / INTOLERANŢĂ LA GLUCOZĂ
impedance / IMPEDANŢĂ
imperforation / IMPERFORAŢIE
impetigo / IMPETIGO
impetigo herpetiformis / IMPETIGO HERPETIFORM
implant / IMPLANT
implantation / IMPLANTARE
implantology / IMPLANTOLOGIE
imponderability / IMPONDERABILITATE
impotence / IMPOTENŢĂ
impregnation / IMPREGNARE
impression / AMPRENTĂ, IMPRESIUNE
impression of (cerebral) gyri / IMPRESIUNI DIGITALE
imprinting / IMPRINTING
impuberal / IMPUBER
impulse / IMPULS
impulsion / IMPULSIE
impulsive / IMPULSIV
impulsiveness / IMPULSIVITATE
impure flutter / FIBRILOFLUTTER
impurity / IMPURITATE
in loco / IN LOCO
in loco dolenti / IN LOCO DOLENTI
in situ / IN SITU
in situ hybridization / HIBRIDARE IN SITU
in toto / IN TOTO
in utero / IN UTERO
in vitro / IN VITRO
in vitro *fertilization (IVF), in vitro fertilization and embryotransfer* (IVFET) / FECUNDARE IN VITRO
in vitro fertilization and embryotransfer (IVFET) / FECUNDARE IN VITRO ŞI TRANSFER DE EMBRION
in vitro heparin tolerance test / PROBĂ DE TOLERANŢĂ LA HEPARINĂ IN VITRO
in vivo / IN VIVO
inactivated serum / SER INACTIVAT
inactivation / INACTIVARE
inactivator / INACTIVATOR
inanition / INANIŢIE
inappetence / INAPETENŢĂ
inborn / NECONDIŢIONAT
inbred / INBRED

inbreeding / CONSANGVINITATE
incarceratio placentae / PLACENTĂ ÎNCARCERATĂ
incest / INCEST
incidence / INCIDENŢĂ
incidentaloma / INCIDENTALOM
incineration / INCINERARE
incipient / INCIPIENT
incision / INCIZIE, TALIE
incisor tooth / INCISIV
incisura / INCIZURĂ
incisura defect / SEMNUL CUTEI, SEMNUL FALDULUI
inclinatio pelvis / INCLINATIO PELVIS
inclinatio pelvis / UNGHI CERVICO-DIAFIZAR
inclusion / INCLUZIUNE
incoagulability / INCOAGULABILITATE
incoherence / INCOERENŢĂ
incompatibility / INCOMPATIBILITATE
incompetence (exclusiv cu referire la valvule) / INSUFICIENŢĂ
incompetent / INCOMPETENT
incomplete antibody / ANTICORP INCOMPLET
incomplete atelectasis / HIPOPNEUMATOZĂ
incomplete isosexual precocity / PSEUDOPUBERTATE PRECOCE
incontinence / INCONTINENŢĂ
incontinentia pigmenti / INCONTINENTIA PIGMENTI
incoordination / INCOORDONARE
increased plasma volume / HEMODILUŢIE
increment / INCREMENT
incrustation / INCRUSTAŢIE
incubation / INCUBARE, INCUBAŢIE
incubator / INCUBATOR
incudostapedial articulation / ARTIC. INCUDOSTAPEDIALĂ
incurable / INCURABIL
incurvation / INCURBARE
incus / NICOVALĂ
index / INDEX, INDICE
Index Medicus / INDEX MEDICUS
indican / INDICAN
indicanuria / INDICANURIE
indication / INDICAŢIE
indicator / INDICATOR
indigenous / INDIGEN
indigestible / INDIGESTIBIL
indigestion / INDIGESTIE
indigo / INDIGO
indirect carotid pulse tracing / CAROTIDOGRAMĂ
individuality / INDIVIDUALITATE
individualization / INDIVIDUALIZARE
indole / INDOL
indolent / INDOLENT, INDOLOR
indomethacin / INDOMETACINĂ
induced hypotension / HIPOTENSIUNE CONTROLATĂ
induced symptom / SIMPTOM INDUS
inducible system / SISTEM INDUCTIBIL
induction / INDUCŢIE
inductor / INDUCTOR
induration / INDURAŢIE
industrial injury / ACCIDENT DE MUNCĂ
inertance / INERTANŢĂ
inertia / INERŢIE
inertia time / TIMP DE LATENŢĂ
infant / SUGAR
infanticide / INFANTICID
infantile / INFANTIL
infantile autism / AUTISM INFANTIL
infantile cerebral palsy / PARALIZIE CEREBRALĂ INFANTILĂ
infantile dwarfism / INFANTILONANISM
infantile genetic agranulocytosis / AGRANULOCITOZĂ INFANTILĂ CONGENITALĂ
infantile glaucoma / GLAUCOM INFANTIL
infantile hemiplegia / HEMIPLEGIE CEREBRALĂ INFANTILĂ
infantile hemiplegia / HEMIPLEGIE SPASMODICĂ INFANTILĂ
infantile neuroaxonal dystrophy / DISTROFIE NEURO-AXONALĂ INFANTILĂ
infantile paralysis / PARALIZIE INFANTILĂ
infantile pellagra / PELAGRĂ INFANTILĂ
infantile scurvy / SCORBUT INFANTIL
infantilism / INFANTILISM
infant's nursery / CREŞĂ
infarct / INFARCT
infarctectomy / INFARCTECTOMIE
infarction / INFARCTIZARE
infection / INFECŢIE
infection with Corynebacterium / CORINEBACTERIOZĂ
infections of articular prostheses / INFECŢII ALE PROTEZELOR ARTICULARE
infectiosity / INFECŢIOZITATE
infectious / CONTAGIOS
infectious / INFECŢIOS
infectious disease / BOALĂ INFECŢIOASĂ
infectious hepatitis / HEPATITĂ EPIDEMICĂ
infectious hepatitis markers / MARKERI AI HEPATITEI VIRALE
infectious mononucleosis / MONOCITOZĂ ACUTĂ, MONONUCLEOZĂ INFECŢIOASĂ
infectious osteoarthritis / OSTEOARTRITĂ
infectious rheumatism / REUMATISM INFECŢIOS
infective / INFECŢIOS
infectivity rate / INDICE DE INFECŢIE
inferior alveolar artery / ARTERĂ ALVEOLARĂ INFERIOARĂ
inferior alveolar nerve / NERV ALVEOLAR INFERIOR
inferior anastomotic vein / VENĂ ANASTOMOTICĂ INFERIOARĂ
inferior cerebral veins / VENE CEREBRALE INFERIOARE
inferior cervical cardiac nerve / NERV CARDIAC CERVICAL INFERIOR
inferior cervical ganglion / GANGLION STELAT
inferior cluneal nerves / NERVI FESIERI INFERIORI
inferior constrictor muscle of pharynx / MUŞCHI CONSTRICTOR INFERIOR AL FARINGELUI
inferior epigastric artery / ARTERĂ EPIGASTRICĂ INFERIOARĂ
inferior epigastric lymph nodes / NODULI EPIGASTRICI INFERIORI
inferior epigastric vein / VENĂ EPIGASTRICĂ INFERIOARĂ
inferior gemellus muscle / MUŞCHI GEMEN INFERIOR
inferior gluteal artery / ARTERĂ GLUTEALĂ INFERIOARĂ
inferior gluteal lymph nodes / NODULI GLUTEALI INFERIORI
inferior gluteal nerve / NERV GLUTEAL INFERIOR
inferior gluteal vein / VENE GLUTEALE INFERIOARE
inferior hypophysial artery / ARTERĂ HIPOFIZARĂ INFERIOARĂ
inferior incisive bundle of origin of orbicular muscle of mouth / MUŞCHII INCISIVI AI BUZEI INFERIOARE
inferior labial artery / ARTERĂ LABIALĂ INFERIOARĂ
inferior labial veins / VENE LABIALE INFERIOARE

inferior laryngeal artery / ARTERĂ LARINGEE INFERIOARĂ
inferior laryngeal nerve / NERV LARINGEU INFERIOR
inferior laryngeal vein / VENĂ LARIGEE INFERIOARĂ
inferior lateral brachial cutaneous nerve / NERV CUTANAT LATERAL INFERIOR AL BRAŢULUI
inferior lingual muscle / MUŞCHI LONGITUDINAL INFERIOR AL LIMBII
inferior mesenteric artery / ARTERĂ MEZENTERICĂ INFERIOARĂ
inferior mesenteric lymph nodes / NODULI MEZENTERICI INFERIORI
inferior mesenteric vein / VENĂ MEZENTERICĂ INFERIOARĂ
inferior nasal concha / CORNET NAZAL INFERIOR
inferior oblique muscle / MUŞCHI OBLIC INFERIOR AL GLOBULUI OCULAR
inferior oblique muscle of head / MUŞCHI OBLIC INFERIOR AL CAPULUI
inferior ophthalmic vein / VENĂ OFTALMICĂ INFERIOARĂ
inferior palpebral veins / VENE PALPEBRALE INFERIOARE
inferior pancreatic artery / ARTERĂ PANCREATICĂ INFERIOARĂ
inferior pancreatic lymph nodes / NODULI PANCREATICI INFERIORI
inferior pancreaticoduodenal arteries / ARTERE PANCREATICODUODENALE INFERIOARE
inferior pancreaticoduodenal artery / ARTERĂ PANCREATICODUODENALĂ INFERIOARĂ
inferior phrenic arteries / ARTERE FRENICE INFERIOARE
inferior phrenic lymph nodes / NODULI FRENICI INFERIORI
inferior phrenic veins / VENE FRENICE INFERIOARE
inferior posterior serratus muscle / MUŞCHI DINŢAT POSTERIOR INFERIOR
inferior rectal artery / ARTERĂ RECTALĂ INFERIOARĂ
inferior rectal nerves / NERVI RECTALI INFERIORI
inferior rectal veins / VENE RECTALE INFERIOARE
inferior rectus muscle / MUŞCHI DREPT INFERIOR AL GLOBULUI OCULAR
inferior red nucleus syndrome / SINDROM DE NUCLEU ROŞU
inferior segmental artery / ARTERA SEGMENTULUI INFERIOR AL RINICHIULUI
inferior superficial inguinal lymph nodes / NODULI INGHINALI SUPERFICIALI INFERIORI
inferior suprarenal artery / ARTERĂ SUPRARENALĂ INFERIOARĂ
inferior tarsal muscle / MUŞCHI TARSAL INFERIOR
inferior thyroid artery / ARTERĂ TIROIDIANĂ INFERIOARĂ
inferior thyroid vein / VENĂ TIROIDIANĂ INFERIOARĂ
inferior tracheobronchial lymph nodes / NODULI TRAHEOBRONHICI INFERIORI
inferior tympanic artery / ARTERĂ TIMPANICĂ INFERIOARĂ
inferior ulnar collateral artery / ARTERĂ COLATERALĂ ULNARĂ INFERIOARĂ
inferior veins of cerebellum / VENE CEREBELOASE INFERIOARE
inferior vena cava / VENĂ CAVĂ INFERIOARĂ
inferior vena caval syndrome / SINDROM CAV INFERIOR, SINDROM DE VENĂ CAVĂ INFERIOARĂ
inferior vesical artery / ARTERĂ VEZICALĂ INFERIOARĂ
inferior vestibular nucleus / NUCLEU VESTIBULAR INFERIOR
inferiority complex / COMPLEX DE INFERIORITATE
infertile male syndrome / SINDROM MASCULULUI INFERTIL
infertility / INFERTILITATE
infestation / INFESTARE
infibulation / INFIBULAŢIE
infiltrate / INFILTRAT
infiltration / INFILTRAŢIE
infirmary / INFIRMERIE
infirmity / INFIRMITATE
inflammation / INFLAMAŢIE
inflammatory / INFLAMATOR
inflammatory bowel disease / BOALĂ INFLAMATORIE INTESTINALĂ
inflammatory reaction / REACŢIE INFLAMATORIE
inflection / INFLEXIUNE
inflexion / INFLEXIUNE
influenza / INFLUENZA, GRIPĂ
influenza antigens / ANTIGENI GRIPALI
influenza virus vaccine / VACCIN ANTIGRIPAL
information / INFORMAŢIE
information theory / TEORIA INFORMAŢIEI
informational medicine / MEDICINĂ INFORMAŢIONALĂ
informational pathology / PATOLOGIE INFORMAŢIONALĂ
infraauricular lymph nodes / NODULI PAROTIDIENI SUBFASCIALI INFRAAURICULARI
infrahyoid lymph nodes / NODULI INFRAHIOIDIENI
infraorbital artery / ARTERĂ INFRAORBITARĂ, ARTERĂ SUPRAORBITALĂ
infraorbital nerve / NERV INFRAORBITAL
infrared / INFRAROŞU
infrared ray / RADIAŢIE INFRAROŞIE
infrasinusal rhythm / RITM INFRASINUSAL
infrasound / INFRASUNET
infraspinous muscle / MUŞCHI INFRASPINOS
infratrochlear nerve / NERV INFRATROHLEAR
infundibulectomy / INFUNDIBULECTOMIE
infundibulotomy / INFUNDIBULOTOMIE
infundibulum / CON ARTERIAL, INFUNDIBUL
infusion / INFUZIE
infusion of hypertonic saline solution / PROBĂ CARTER-ROBBINS
infusor / PERFUZOR
infusoria / INFUZORI
Ingelbrans' sign / SEMN INGELBRANS
ingesta / INGESTA
ingestion / INGESTIE
ingrowing toenail / UNGHIE ÎNCARNATĂ
ingrown nail / UNGHIE ÎNCARNATĂ
ingrowth, incarnation / încarnare
inguinal / INGHINAL
inguinal canal / CANAL INGHINAL
inguinal hernia / HERNIE INGHINALĂ
inguinal ring / INEL INGHINAL
inhalant / INHALANT
inhalant allergen / PNEUMALERGEN
inhalation / INHALAŢIE
inheritance / EREDITATE
inhibins / INHIBINE
inhibiting hormone / INHIBITING HORMONE
inhibition / INHIBIŢIE
inhibitor / INHIBITOR
inhibitory neuron / NEURON INHIBITOR
iniencephaly / INIENCEFALIE
inion / INION
initiation / INIŢIERE

initiation codon / CODON INIŢIATOR
initiation factors / FACTORI DE INIŢIERE
initiator / INIŢIATOR
injection / INJECŢIE
injury / LEZIUNE, RANĂ
injury potential / POTENŢIAL DE LEZIUNE
inlay / INLAY
innate / NECONDIŢIONAT
innate immunity / IMUNITATE ÎNNĂSCUTĂ
inner ear / URECHE INTERNĂ
innermost intercostal muscle / MUŞCHII INTERCOSTALI INTIMI
innervation / INERVAŢIE
innocent murmur / SUFLU FUNCŢIONAL, SUFLU INOCENT
innocuity / INOCUITATE
inocclusion / INOCLUZIE
inoculable / INOCULABIL
inoculation / INOCULARE
inoculum / INOCULUM
inorganic / ANORGANIC
inorganic murmur / SUFLU ANORGANIC
inos(a)emia / FIBREMIE
inosine / INOZINĂ
inositol / INOZITOL
inositol triphosphate / INOZITOL-TRIFOSFAT
inotropic / INOTROP
inotropism / INOTROPISM
insalivation / INSALIVAŢIE
insanity / ALIENARE, ALIENARE MENTALĂ
inscription / INSCRIPŢIE
insect / INSECTĂ
insecticide / INSECTICID
insectifuge / INSECTIFUG
insemination / INSEMINARE
insert / INSERT
insertion / INSERŢIE
insertion mutagenesis / MUTAGENEZĂ INSERŢIONALĂ
insipid / INSIPID
insolation / INSOLAŢIE
insomnia / INSOMNIE
insorption / INSORBŢIE
inspection / INSPECŢIE
inspiration / INSPIR, INSPIRAŢIE
inspiratory / INSPIRATOR
inspiratory capacity / CAPACITATE INSPIRATORIE
inspiratory reserve volume / VOLUM INSPIRATOR DE REZERVĂ
instability / INSTABILITATE
instable angina / ANGOR INSTABIL
instable h(a)emoglobin / HEMOGLOBINĂ INSTABILĂ
instillation / INSTILAŢIE
instinct / INSTINCT
instruction / INSTRUCŢIE
instrument / INSTRUMENT
instrumental / INSTRUMENTAL
instrumentarium / INSTRUMENTAR
instrumentation / INSTRUMENTATIE
insufficiency / INSUFICIENŢĂ
insufflation / INSUFLAŢIE
insula / INSULA
insular / INSULAR
insular arteries / ARTERE INSULARE
insular epilepsy / EPILEPSIE INSULARĂ
insulin / INSULINĂ
insulin pump / POMPĂ DE INSULINĂ
insulin resistance / INSULINOREZISTENŢĂ
insulin test / PROBĂ LA INSULINĂ
insulin therapy / INSULINOTERAPIE
insulin tolerance test / TEST DE HIPOGLICEMIE PROVOCATĂ
insulinaemia / INSULINEMIE
insulin-dependence / INSULINODEPENDENŢĂ
insulin-dependent diabetes mellitus / DIABET INSULINODEPENDENT
insuline receptor / RECEPTOR INSULINIC
insuline shock / ŞOC INSULINIC
insulin-like / INSULINOID
insulin-like growth factors / FACTORI DE CREŞTERE ASEMĂNĂTORI INSULINEI
insulinoma / INSULINOM
insulinopenic / INSULINOPRIV
integral dose / DOZĂ INTEGRALĂ
integral protein / PROTEINĂ INTRINSECĂ
integrase / INTEGRAZĂ
integration / INTEGRARE
integrins / INTEGRINE
integron / INTEGRON
integument / TEGUMENT
intelligence / INTELIGENŢĂ
intelligence quotient / COEFICIENT DE INTELIGENŢĂ
intensifier screen / AMPLIFICATOR DE LUMINANŢĂ
intensity / INTENSITATE
intensive care / REANIMARE, TERAPIE INTENSIVĂ
intention / INTENŢIE
intention tremor / TREMURĂTURĂ INTENŢIONALĂ
interactome / INTERACTOM
interarticular / INTERARTICULAR
interarticular fibrocartilage / MENISC
interatrial septum of heart / SEPT INTERATRIAL
intercalary neuron / NEURON INTERCALAR
intercalated disk / DISC INTERCALAR
intercalating agent / AGENT INTERCALANT
intercapital veins / VENE INTERCAPITALE
intercarpal articulations / ARTICULAŢII INTERCARPALE
interchondral articulations / ARTICULAŢII INTERCONDRALE
intercostal / INTERCOSTAL
intercostal lymph nodes / NODULI INTERCOSTALI
intercostal neuralgia / NEVRALGIE INTERCOSTALĂ
intercostal space / SPAŢIU INTERCOSTAL
intercostobrachial nerves / NERVI INTERCOSTOBRAHIALI
intercricothyrotomy / INTERCRICOTIROTOMIE
intercurrent / INTERCURENT
intercurrent disease / BOALĂ INTERCURENTĂ
interdental papilla / PAPILĂ INTERDENTARĂ
interdental septum / SEPT INTERDENTAR
interdigitation / INTERDIGITAŢIE
interdisciplinarity / INTERDISCIPLINARITATE
interference / INTERFERENŢĂ
interferon / INTERFERON
interferon beta-1b / INTERFERON BETA-1b
interiliac external iliac lymph nodes / NODULI INTERILIACI
interleukins / INTERLEUKINE
interlobar arteries / ARTERE INTERLOBARE RENALE
interlobar veins / VENE INTERLOBARE RENALE

interlobitis / INTERLOBITĂ
interlobitis / SCIZURITĂ
interlobular arteries / ARTERE INTERLOBULARE HEPATICE, ARTERE INTERLOBULARE RENALE
interlobular pleurisy / PLEUREZIE INTERLOBARĂ
interlobular veins of kidney / VENE INTERLOBULARE RENALE
interlobular veins of liver / VENE INTERLOBULARE HEPATICE
intermediary metabolism / METABOLISM INTERMEDIAR
intermediate / INTERMEDIAR
intermediate common iliac lymph nodes / NODULI ILIACI COMUNI INTERMEDIARI
intermediate cuneiform bone / CUNEIFORM INTERMEDIAR
intermediate dorsal cutaneous nerve / NERV CUTANAT DORSAL INTERMEDIAR
intermediate external iliac lymph nodes / NODULI ILIACI EXTERNI INTERMEDIARI
intermediate filaments / FILAMENTE INTERMEDIARE
intermediate great muscle / MUŞCHI VAST INTERMEDIAR
intermediate lumbar lymph nodes / NODULI LOMBARI INTERMEDIARI
intermediate nerve / NERV INTERMEDIAR (WRISBERG)
intermediate supraclavicular nerves / NERVI SUPRACLAVICULARI INTERMEDIARI
intermedin / INTERMEDINĂ
intermenstrual / INTERMENSTRUAL
intermenstrual syndrome / SINDROM INTERMENSTRUAL
intermesenteric plexus / PLEX INTERMEZENTERIC
intermetacarpal articulations / ARTICULAŢII INTERMETACARPIENE
intermetatarsal articulations / ARTICULAŢII INTERMETATARSIENE
intermission / INTERMITENŢĂ
intermittent / INTERMITENT
intermittent acute porphyria / PORFIRIE ACUTĂ INTERMITENTĂ
intermittent claudication / CLAUDICAŢIE INTERMITENTĂ
intermittent fever / FEBRĂ INTERMITENTĂ
intermittent muscular contracture of the epigastrium / TENSIUNE INTERMITENTĂ A EPIGASTRULUI
intermittent paralysis / PARALIZIE INTERMITENTĂ
intern / INTERN
internal auditory meatus syndrome / SINDROM DE CONDUCT AUDITIV INTERN
internal capsule / CAPSULĂ INTERNĂ
internal carotid artery / ARTERĂ CAROTIDĂ INTERNĂ
internal carotid nerve / NERV CAROTIDIAN INTERN
internal cerebral veins / VENE CEREBRALE INTERNE
internal ear / URECHE INTERNĂ
internal environment / MEDIU INTERN
internal iliac artery / ARTERĂ ILIACĂ INTERNĂ
internal iliac lymph nodes / NODULI ILIACI INTERNI
internal iliac vein / VENĂ ILIACĂ INTERNĂ
internal intercostal muscles / MUŞCHII INTERCOSTALI INTERNI
internal jugular vein / VENĂ JUGULARĂ INTERNĂ
internal medicine / MEDICINĂ INTERNĂ
internal oblique muscle of abdomen / MUŞCHI OBLIC INTERN AL ABDOMENULUI
internal obturator muscle / MUŞCHI OBTURATOR INTERN
internal pudendal artery / ARTERĂ PUDENDALĂ INTERNĂ
internal pudendal vein / VENĂ PUDENDALĂ INTERNĂ
internal secretion / SECREŢIE INTERNĂ
internal sphincter muscle of anus / MUŞCHI SFINCTER INTERN AL ANUSULUI
internal thoracic artery / ARTERĂ TORACICĂ INTERNĂ
internal thoracic veins / VENE TORACICE INTERNE
internalization / INTERNALIZARE
International Classification of Diseases / CLASIFICARE INTERNAŢIONALĂ A MALADIILOR ŞI A CAUZELOR DE DECES
international enzyme unit / UNITATE ENZIMATICĂ INTERNAŢIONALĂ
International System of units / SISTEM INTERNAŢIONAL DE UNITĂŢI DE MĂSURĂ
international unit / UNITATE INTERNAŢIONALĂ
internuncial neuron / NEURON INTERCALAR
interoceptive / INTEROCEPTIV
interoceptor / INTEROCEPTOR, VISCEROCEPTOR
interosseous / INTEROSOS
interosseous nerve of leg / NERV INTEROSOS AL GAMBEI
interosseous recurrent artery / ARTERĂ INTEROSOASĂ RECURENTĂ
interpectoral axillary lymph nodes / NODULI AXILARI INTERPECTORALI
interphalangeal articulations / ARTICULAŢII INTERFALANGIENE
interphase / INTERFAZĂ
interpolation / INTERPOLARE
interpretation / INTERPRETARE
interpretation delusion / DELIR DE INTERPRETARE
intersection / INTERSECŢIE
intersexual / INTERSEXUAT
intersexuality / INTERSEXUALITATE
interspinal muscles / MUŞCHII INTERSPINOŞI
interstial pneumonia / PNEUMONIE RETICULATĂ HIPERTROFICĂ
interstice / INTERSTIŢIU
interstitial / INTERSTIŢIAL
interstitial cell of testis / CELULĂ INTERSTIŢIALĂ A TESTICULULUI
interstitial disease / BOALĂ INTERSTIŢIALĂ
interstitial fluid / LICHID INTERSTIŢIAL
interstitial nephritis / NEFROPATIE INTERSTIŢIALĂ
interstitial pneumonia / PNEUMONIE INTERSTIŢIALĂ
interstitium / INTERSTIŢIU
intertarsal articulations / ARTICULAŢII INTERTARSIENE
intertransverse muscles / MUŞCHII INTERTRANSVERSARI
intertrigo / INTERTRIGO
interval / INTERVAL
interventional radiology / RADIOLOGIE INTERVENŢIONALĂ
interventricular septum of heart / SEPT INTERVENTRICULAR
interventricular sulci / ŞANŢURI INTERVENTRICULARE
intervertebral disk / DISC INTERVERTEBRAL
intervertebral synostosis / BLOC VERTEBRAL
intervertebral veins / VENE INTERVERTEBRALE
intestinal angina / ANGINĂ INTESTINALĂ
intestinal dialysis / DIALIZĂ INTESTINALĂ
intestinal flora / FLORĂ INTESTINALĂ
intestinal infantilism / INFANTILISM INTESTINAL
intestinal infarction / INFARCT INTESTINAL
intestinal juice / SUC INTESTINAL
intestinal lipodystrophy / LIPODISTROFIE INTESTINALĂ
intestinal loop / ANSĂ INTESTINALĂ
intestinal obstruction / ILEUS

intestinal occlusion / OCLUZIE INTESTINALĂ
intestinal polyposis / POLIPOZĂ RECTOCOLICĂ DIFUZĂ
intestinal stasis / STAZĂ INTESTINALĂ
intestinal villi / VILOZITĂŢI INTESTINALE
intestinallymphangiectasis / LIMFANGIECTAZIE INTESTINALĂ PRIMITIVĂ
intestine / INTESTIN
intima / INTIMA
intolerance / INTOLERANŢĂ
intoxication / INTOXICAŢIE
intra partum / INTRA PARTUM
intra vitam / INTRA VITAM
intraaortic ballon pump conterpulsation / CONTRAPULSAŢIE DIASTOLICĂ INTRA-AORTICĂ
intraarticular / INTRAARTICULAR
intracapsular / INTRACAPSULAR
intracellular immunization / IMUNIZARE INTRACELULARĂ
intracellular receptors / RECEPTORI INTRACELULARI
intracorpuscular structure / INCLUZIUNI INTRAERITROCITARE
intracranial aneurysm / ANEVRISM ARTERIAL INTRACEREBRAL
intracranial hypertension / HIPERTENSIUNE INTRACRANIANĂ
intracranial hypertension syndrome / SINDROM DE HIPERTENSIUNE INTRACRANIANĂ
intracranial hypotension / HIPOTENSIUNE INTRACRANIANĂ
intracranial pneumatocele / PNEUMATOCEL INTRACRANIAN
intracranial pressure / PRESIUNE INTRACRANIANĂ
intracutaneous reaction / REACŢIE INTRADERMICĂ
intradermal / INTRADERMIC
intradermal naevus / NEV INTRADERMIC
intradermic suture / SURJET INTRADERMIC, SUTURĂ INTRADERMICĂ
intradermoreaction / INTRADERMOREACŢIE
intraepidermal carcinoma / CARCINOM INTRAEPIDERMIC, EPITELIOM INTRAEPIDERMIC
intraglandular parotid lymph nodes / NODULI PAROTIDIENI INTRAGLANDULARI
intraluminal / ENDOLUMINAL
intraluminal / INTRALUMINAL
intramedullary / INTRAMEDULAR
intramural / INTRAMURAL
intramuscular / INTRAMUSCULAR
intraocular lens / CRISTALIN ARTIFICIAL
intraocular pressure / PRESIUNE INTRAOCULARĂ, TENSIUNE INTRAOCULARĂ
intrar(rh)achidian / INTRARAHIDIAN
intrathecal / INTRATECAL
intrauterine contraceptive device (IUCD) / STERILET, DISPOZITIV CONTRACEPTIV INTRAUTERIN
intrauterine immunity / IMUNITATE INTRAUTERINĂ
intrauterine implantation / TRANSFER EMBRIONAR
intrauterine insemination / INSEMINARE INTRAUTERINĂ
intravascular / INTRAVASCULAR
intravenous / INTRAVENOS
intravenous therapy / TRATAMENT INTRAVENOS
intravenous urography / UROGRAFIE INTRAVENOASĂ
intraventricular / INTRAVENTRICULAR
intrinsic / INTRINSEC
intrinsic activity / ACTIVITATE INTRINSECĂ
intrinsic factor / FACTOR INTRINSEC
intrinsic protein / PROTEINĂ INTRINSECĂ
introjection / INTROIECŢIE
intron / INTRON
introspection / INTROSPECŢIE
introversion / INTROVERSIUNE
introvert / INTROVERTIT
intrusion / INTRUZIE
intubation / INTUBAŢIE
intumescence / INTUMESCENŢĂ
intussusception / INVAGINAŢIE
inulin / INULINĂ
inunction / ONCŢIUNE
inundation / INUNDAŢIE
invagination / INVAGINAŢIE
invalid / INFIRM, INVALID
invasin / INVAZINĂ
invasion / INVAZIE
invasive / EFRACTIV
invasive / INVAZIV
invasive thyroïditis / TIROIDITĂ INVAZIV-SCLEROZANTĂ
inverse genetics / GENETICĂ INVERSĂ
inverse pharmacology / FARMACOLOGIE INVERSĂ
inversed Argyll Robertson's sign / SEMN ARGYL ROBERTSON INVERSAT
inversed Broadbent's sign / SEMN BROADBENT INVERSAT
inversion / INVERSIUNE
invert / INVERTIT
invert soap / SĂpun iNVERSAT
invertase / INVERTAZĂ
inverted follicular keratosis / KERATOZĂ FOLICULARĂ INVERSATĂ
inverted reflex / REFLEX INVERSAT
investigation / INVESTIGAŢIE
invisible spectrum / SPECTRU INVIZIBIL
involution / INVOLUŢIE
involutional depression / DEPRESIE DE INVOLUŢIE
iod(a)emia / IODEMIE
iodide / IODURĂ
iodine / IOD
iodism / IODISM
iodocaptation / IODOCAPTARE
iododerma / IODIDĂ
iodoform / IODOFORM
iodoform test / TEST CU IODOFORM
iodophilia / IODOFILIE
iodopsin / IODOPSINĂ
iodotherapy / IODOTERAPIE
iodothyronine / IODOTIRONINĂ
iodotyrosine / IODOTIROZINĂ
ioduria / IODURIE
ion / ION
ion channel / CANAL IONIC
ion exchange resins / RĂŞINI SCHIMBĂTOARE DE IONI
Ionescu operation / OPERAŢIE IONESCU
ion-exchange chromatography / CROMATOGRAFIE PRIN SCHIMB IONIC
ionic concentration of the plasma / CONCENTRAŢIE IONICĂ A PLASMEI
ionic pump / POMPĂ IONICĂ
ionization / IONIZARE
ionizing / IONIZANT
ionizing radiation / RADIAŢIE IONIZANTĂ

ionophores / IONOFORI
ionotherapy / IONOTERAPIE
ionotropic / IONOTROP
ionotropic receptor / RECEPTOR IONOTROP
iontophoresis / IONOFOREZĂ, IONTOFOREZĂ
iotacism / IOTACISM
ipecac / IPECA
IQ / QI
Ir gene / GENĂ Ir, GENĂ DE RĂSPUNS IMUNITAR
iridectomy / IRIDECTOMIE
iridencleisis / IRIDENCLEZIS
iridochoroiditis / IRIDOCOROIDITĂ
iridoconstrictor / IRIDOCONSTRICTOR
iridocyclitis / IRIDOCICLITĂ
iridocyclitis septica / IRIDOCICLITĂ RECIDIVANTĂ
iridodialysis / IRIDODIALIZĂ
iridodonesis / IRIDODONESIS
iridokeratitis / IRIDOKERATITĂ
iridology / IRIDOLOGIE
iridoplegia / IRIDOPLEGIE
iridopsia / IRIDOPSIE
iridoschisis / IRIDOSCHIZIS
iridosclerectomy / IRIDOSCLERECTOMIE
iridoscopy / IRIDOSCOPIE
iridotomy / IRIDOTOMIE
iris / IRIS
Irish's sign / SEMN IRISH
iritis / IRITĂ
iron / FIER
iron content in blood / SIDEREMIE
iron deficiency an(a)emia / ANEMIE SIDEROPENICĂ
iron loading test / PROBĂ DE HIPERSIDEREMIE PROVOCATĂ
iron lung / PLĂMÂN DE OŢEL
iron-deficiency an(a)emia / ANEMIE FERIPRIVĂ
irradiated hamster test / TESTUL HAMSTERULUI IRADIAT
irradiation / IRADIERE
irreducible / IREDUCTIBIL
irregular bradycardia / BRADIARITMIE
irresponsibility / IRESPONSABILITATE
irreversibility / IREVERSIBILITATE
irreversible coma / COMĂ DEPĂŞITĂ
irreversible shock / ŞOC IREVERSIBIL
irrigator / IRIGATOR
irritability / IRITABILITATE
irritable bowel syndrome / SINDROMUL COLONULUI IRITABIL
irritable heart / ERETISM CARDIAC
irritation / IRITAŢIE
Isaacs' syndrome / SINDROM ISAACS
Isaacs-Mertens' syndrome / SINDROM ISAACS-MERTENS, NEUROMIOTONIE
Isambert's disease / BOALĂ ISAMBERT
isch(a)emia / ISCHEMIE
isch(a)emia-lesion syndrome / SINDROM DE ISCHEMIE-LEZIUNE
isch(a)emic heart disease / CARDIOPATIE ISCHEMICĂ
ischemic cardiac disease / BOALĂ CARDIACĂ ISCHEMICĂ
ischialgia / ISCHIALGIE
ischiatic / ISCHIATIC
ischiocavernous muscle / MUŞCHI ISCHIOCAVERNOS
ischiopubiotomy / ISCHIOPUBIOTOMIE
ischium / ISCHION
iseikonia / IZEICONIE
Ishihara test / TEST ISHIHARA
island / INSULĂ
island of Reil / INSULA LUI REIL
islands of Langerhans / INSULE LANGERHANS
islets of pancreas / INSULE LANGERHANS
isoagglutination / IZOAGLUTINARE
isoagglutinin / IZOAGLUTININĂ
isoagglutinogen / IZOAGLUTINOGEN
isoallergy / IZOALERGIE
isoantibody / IZOANTICORP
isoantigen / IZOANTIGEN
isobars / IZOBARE
isobologram / IZOBOLOGRAMĂ
isochrome / IZOCROM
isochromosome / IZOCROMOZOM
isochronous / IZOCRON
isocoagulability / IZOCOAGULABILITATE
isocoria / IZOCORIE
isocortex / IZOCORTEX
isocytosis / IZOCITOZĂ
isodactylism / IZODACTILISM
isodontic / IZODONT
isodose / IZODOZĂ
isodynamic / IZODINAMIC
isoelectric / IZOELECTRIC
isoelectric focusing / ELECTROFOCALIZARE, IZOELECTROFOCALIZARE
isoelectric point / PUNCT IZOELECTRIC
isoenzyme / IZOENZIMĂ
isogeneic / IZOGENIC
isogenic / IZOGENIC
isognate / IZOGNAT
isograft / GREFĂ IZOGENICĂ, GREFĂ IZOLOGĂ, GREFĂ SINGENICĂ, IZOGREFĂ
isogroup / IZOGRUP
isoh(a)emagglutination / IZOHEMAGLUTINARE
isoh(a)emagglutination reaction / REACŢIE DE IZOHEMAGLUTINARE
isoh(a)emolysin / IZOHEMOLIZINĂ
isoh(a)emolysis / IZOHEMOLIZĂ
isoiconia / IZOICONIE
isoimmune h(a)emolytic disease of the f(o)etus / ERITROBLASTOZĂ FETALĂ
isoimmunization / ALOIMUNIZARE, IZOIMUNIZARE
isolate / IZOLAT
isolation / IZOLARE
isoleucine / IZOLEUCINĂ
isologous / IZOLOG
isomerase / IZOMERAZĂ
isomeric specificity / SPECIFICITATE IZOMERICĂ
isomerism / IZOMERIE, IZOMERIZARE
isomers / IZOMERI
isometric / IZOMETRIC
isometropia / IZOMETROPIE
isomorphism / IZOMORFISM
isomorphous / IZOMORF
isomorphous glioblastoma / GLIOBLASTOM IZOMORF
isoniazid / IZONIAZIDĂ
isonicotinoylhydrazine / IZONICOTINILHIDRAZINĂ
isopathy / IZOPATIE

isoperistaltic anastomosis / ANASTOMOZĂ IZOPERISTALTICĂ
isopren / IZOPREN
isoprenoid / IZOPRENOID
isopter / IZOPTER
isopycnic centrifugation / CENTRIFUGARE IZOPICNICĂ
isorrhythmic / IZORITMIC
isorrhytmic dissociation / DISOCIAŢIE IZORITMICĂ
isosexual / IZOSEXUAL
isosporiasis / IZOSPORIDIOZĂ
isosteria / IZOSTERIE
isosthenuria / IZOSTENURIE
isothermal / IZOTERM
isothermic / IZOTERMIC
isothermognosis / IZOTERMOGNOZIE
isotone / IZOTON
isotonia / IZOTONIE
isotonic / IZOTONIC
isotonic solution / SOLUŢIE IZOTONICĂ
isotopes / IZOTOPI
isotopic / IZOTOPIC
isotopic brain scintigraphy / GAMAENCEFALOGRAFIE
isotopic nephrogram / NEFROGRAMĂ IZOTOPICĂ, RENOGRAMĂ IZOTOPICĂ
isotropic / IZOTROP
isotype / IZOTIP
isotypia / IZOTIPIE
isovaleric acid(a)emia / ACIDEMIE IZOVALERIANICĂ
isovolumetric / IZOVOLUMETRIC
isozyme / IZOZIMĂ
Israel's procedure / PROCEDEU ISRAEL
isthmus / ISTM
Itai-Itai's disease / BOALĂ ITAI-ITAI
Itard-Cholewa's sign / SEMN ITARD-CHOLEWA
itch / RÂIE, SCABIE
iterative / ITERATIV
Ito n(a)evus / NEV ITO
Iţenko-Cushing's sindrome / SINDROM IŢENKO-CUSHING
IU / IU
Ivemark's syndrome / SINDROM IVWMARK
IVIC syndrome / SINDROM IVIC
ivory / IVORIU
IVS / IVS
Ixodidae / IXODIDAE

J

Jaccoud-Osler's disease / BOALĂ JACCOUD-OSLER
Jaccoud's sign / SEMN JACCOUD
Jaccoud's syndrome / SINDROM JACCOUD
jacksonian / JACKSONIAN
jacksonian epilepsy / EPILEPSIE JACKSONIANĂ
Jackson's sign / SEMN JACKSON
Jackson's syndrome / SINDROM JACKSON
Jacob's ulcer / ULCER JACOB
Jacob's disease / BOALĂ JACOB, EXOSTOZĂ MALARĂ ŞI CORONOIDĂ
Jacobs' syndrome / SINDROM JACOBS
Jacobson's organ / ORGAN JACOBSON
Jacoby's test / TEST JACOBY
Jacod's triad / TRIADĂ JACOD
Jacod's syndrome / SINDROM JACOD, SINDROMul CAREFURULUI PETROSFENOID
Jadassohn-Lewandowsky's disease / BOALĂ JADASSOHN-LEWANDOWSKY
Jaffe-Lichtenstein's disease / BOALĂ JAFFE-LICHTENSTEIN, OSTEOFIBROMATOZĂ CHISTICĂ
Jaffe's syndrome / SINDROM JAFFE
Jamaican vomiting sickness / BOALĂ EMETIZANTĂ JAMAICANĂ
jamais vu / JAMAIS VU
James' fibers / FIBRE JAMES
Janet's disease / BOALĂ JANET
Janeway's spots / LEZIUNI JANEWAY
Janeway's sign / SEMN JANEWAY
Jansen's disease / BOALĂ JANSEN
Jansen's test / TEST JANSEN
Janus's syndrome / SINDROM JANUS
Jarcho-Levin's syndrome / SINDROM JARCHO-LEVIN, DISPLAZIE SPONDILOTORACICĂ
jargonaphasia / JARGONAFAZIE
Jarisch-Herxheimer's reaction / REACŢIE JARISCH-HERXHEIMER
jaundice / ICTER
jaundice of the newborn / ICTER INFECŢIOS AL NOU-NĂSCUTULUI, ICTER FIZIOLOGIC AL NOU-NĂSCUTULUI
javellization / JAVELIZARE
jaw / MAXILAR
jaw reflex / REFLEX MASETERIN
JC virus / VIRUS JC
Jefferson's syndrome / SINDROM JEFFERSON
jejunal and ileal veins / VENE JEJUNALE ŞI ILEALE
jejunal arteries / ARTERE JEJUNALE
jejunitis / JEJUNITĂ
jejunoplasty / JEJUNOPLASTIE
jejunostomy / JEJUNOSTOMIE
jejunum / JEJUN
Jellinek's sign / SEMN JELLINEK
Jendrassik's sign / SEMN JENDRASSIK
Jensen's disease / BOALĂ JENSEN
jerk / SPASM
Jerwell and Lange-Nielsen's syndrome / SINDROM JERWELL ŞI LANGE-NIELSEN
jet injector / DERMO-JET
jet lag / DECALAJ ORAR, JET LAG
Jeune's disease / BOALĂ JEUNE
Job-Buckley's syndrome / SINDROM JOB-BUCKLEY
Joffroy's sign / SEMN JOFFROY
Johanson-Blizzard's syndrome / SINDROM JOHANSON-BLIZZARD
Johne's disease / BOALĂ JOHNE
joint / ARTICULAŢIE
joint blocking / BLOCAJ ARTICULAR
joint mice / ARTROFIT
joint space / INTERLINIE ARTICULARĂ
joint-mouse / ŞOARECE ARTICULAR
joints of shoulder girdle / ARTERELE OASELOR UMĂRULUI
joints of vertebral column / ARTERELE COLOANEI VERTEBRALE
Jolly's myasthenic reaction / BLOC MIASTENIC
Jolly's reaction / REACŢIE JOLLY
Jorge Lôbo's disease / BOALĂ JORGE LÔBO
Josué's syndrome / SINDROM JOSUÉ
Joubert's syndrome / SINDROM JOUBERT
Joule / JOULE
Joule effect / EFECT JOULE

Joz-Sterling's sign / SEMN JOZ-STERLING
Juberg-Hayward's syndrome / SINDROM JUBERG-HAYWARD
jugal / JUGAL
jugular / JUGULAR
jugular foramen / GAURĂ RUPTĂ POSTERIOARĂ
jugular foramen syndrome / SINDROM AL GĂURII RUPTE POSTERIOARE
jugular nerve / NERV JUGULAR
jugular vein tracing / JUGULOGRAMĂ
jugular's sign / SEMN JUGULAR
jugulate / JUGULA
jugulodigastric node / NODUL JUGULODIGASTRIC
juguloomohyoid node / NODUL JUGULO-OMOHIOIDIAN
jugum / JUGUM
juice / SUC
julep / JULEP
jump flap / LAMBOU LA DISTANŢĂ
junction / JONCŢIUNE
junction capillary / CAPILAR DE JONCŢIUNE
junctional / JONCŢIONAL
junctional complex / COMPLEX DE JONCŢIUNE
junctional proteins / PROTEINE DE JONCŢIUNE
junctional rhythm / RITM ATRIOVENTRICULAR
Jung-Vogel's syndrome / SINDROM JUNG-VOGEL
Junin's disease / BOALĂ JUNIN
Junin's virus / VIRUS JUNIN
Junius-Kuhnt's syndrome / SINDROM JUNIUS-KUHNT, DEGENERESCENŢĂ MACULARĂ COPPEZ-DANIS
Jürgens' test / TEST JÜRGENS
Jürgensen's sign / SEMN JÜRGENSEN
Juvara's operation / OPERAŢIE JUVARA
juvenil macular degeneration / DEGENERESCENŢĂ MACULARĂ JUVENILĂ
juvenile / JUVENIL
juvenile elastoma / ELASTOM JUVENIL
juvenile epilepsy / EPILEPSIE INFANTILĂ
juvenile lipogranuloma / LIPOGRANULOM JUVENIL
juvenile lipogranuloma / LIPOGRANULOM JUVENIL
juvenile n(a)evoxanthoma / XANTOM JUVENIL
juvenile-onset diabetes / DIABET JUVENIL
juxtaarticular / JUXTAARTICULAR
juxtacortical osteogenic sarcoma / SARCOM OSTEOGEN JUXTACORTICAL
juxtaglomerular / JUXTAGLOMERULAR
juxtaglomerular apparatus / APARAT JUXTAGLOMERULAR
juxtaglomerular cells / CELULE JUXTAGLOMERULARE
juxtaliminar / JUXTALIMINAR
juxtapyloric / JUXTAPILORIC

K

K_2 pump / POMPĂ DE K_2
Kagan's sign / SEMN KAGAN
Kahlbaum's disease / BOALĂ KAHLBAUM
Kahler's disease / BOALĂ KAHLER, MIELOM MULTIPLU
kainic acid / ACID KAINIC
kairomone / KAIROMON
kakosmia / CACOSMIE
kakostomia / CACOSTOMIE
kala azar / KALA AZAR
Kala Azar's disease / BOALĂ KALA AZAR
kali(a)emia / KALIEMIE
kalium / KALIU
kaliuresis / KALIURIE
kaliuretic / KALIURETIC
kaliuria / KALIUREZĂ
kallidin / KALIDINĂ
kallikrein / KALICREINĂ
Kallmann's syndrome / SINDROM KALLMANN
Kallmann-de Morsier's syndrome / SINDROM KALLMANN-DE MORSIER
Kanagawa's phenomenon / FENOMEN KANAGAWA
kanamycin / KANAMICINĂ
Kanavel's sign / SEMN KANAVEL
Kanner's disease / BOALĂ KANNER
Kanner's syndrome / SINDROM KANNER
Kantor's sign / SEMN KANTOR
kaolin / KAOLIN
kaolin-activated partial thromboplastin time / TIMP DE CEFALINĂ-CAOLIN
kaoni / KAONI
Kaplan's syndrome / SINDROM KAPLAN
Kaplan-Silah's test / PROBĂ KAPLAN-SILAH
Kaplan-Walford's syndrome / SINDROM KAPLAN-WALFORD
Kaposi's disease / BOALĂ KAPOSI
Kaposi's sarcoma / SARCOM KAPOSI, SARCOMATOZĂ MULTIPLĂ HEMORAGICĂ KAPOSI
Kaposi-Juliusberg's disease / BOALĂ KAPOSI-JULIUSBERG
Karplus' sign / SEMN KARPLUS
Kartagener's syndrome / SINDROM KARTAGENER
Kartagener's triad / TRIADĂ KARTAGENER
karyogamy / CARIOGAMIE
karyogenesis / CARIOGENEZĂ
karyokinesis / CARIOKINEZĂ
karyoklastic / CARIOCLAZIC
karyolymph / CARIOLIMFĂ
karyolysis / CARIOLIZĂ
karyolytic / CARIOLITIC
karyon / CARION
karyotype / CARIOTIP
Kasabach-Merritt's syndrome / SINDROM KASABACH-MERRITT
Kashida's sign / SEMN KASHIDA
Kashin-Bek's disease / BOALĂ KASHIN-BEK
Kast's syndrome / SINDROM KAST
katal / KATAL
Katayama's disease / BOALĂ KATAYAMA
Katayama's fever / FEBRĂ KATAYAMA
Kaufmann's disease / BOALĂ KAUFMANN
Kawasaki's syndrome / SINDROM KAWASAKI
Kayser-Fleischer's ring / INEL KAYSER-FLEISCHER
Kaznelson's syndrome / SINDROM KAZNELSON
Kearns-Sayre's syndrome / SINDROM KEARNS-SAYRE
Keen's sign / SEMN KEEN
kefir / KEFIR
kefyr / KEFIR
Kehr's sign / SEMN KEHR
Kehrer's sign / SEMN KEHRER
Keipert's syndrome / SINDROM KEIPERT
Keith and Flack's node / NOD KEITH-FLACK
Kell's system / SISTEM KELL
Keller's syndrome / SINDROM KELLER
Kelley-Seegmiller's syndrome / SINDROM KELLEY-SEEGMILLER

Kelling's test / TEST KELLING
Kellock's sign / SEMN KELLOCK
Kelly-King's operation / OPERAŢIE KELLY-KING
keloid / CHELOID, KELOID
keloidosis / KELOIDOZĂ
kelotomy / KELOTOMIE
Kelvin / KELVIN
Kennedy's disease / BOALĂ KENNEDY, SINDROM KENNEDY
kenophobia / KENOFOBIE
Kent's bundle / FASCICUL KENT
keratalgia / KERATALGIE
keratectasia / KERATECTAZIE
keratectomy / KERATECTOMIE
keratic precipitate / DESCEMETITĂ
keratin / KERATINĂ
keratinase / KERATINAZĂ
keratinization / KERATINIZARE
keratinocyte / KERATINOCIT
keratitis / KERATITĂ
keratoacanthoma / KERATOACANTOM
keratocele / KERATOCEL
keratoconjunctivitis / KERATOCONJUNCTIVITĂ
keratoconus / KERATOCON
keratoderma / KERATODERMA
keratodermatitis / KERATODERMITĂ
keratodermia / KERATODERMIE
keratogenous / KERATOGEN
keratoglobus / KERATOGLOB
keratoleukoma / KERATOLEUCOM
keratolysis / KERATOLIZĂ
keratolytic / KERATOLITIC
keratoma / KERATOM
keratoma senilis / KERATOM SENIL
keratomalacia / KERATOMALACIE
keratometer / KERATOMETRU
keratometry / KERATOMETRIE
keratomycosis / KERATOMICOZĂ
keratopathy / KERATOPATIE
keratophacoprosthesis / KERATOFACOPROTEZĂ
keratoplasty / KERATOPLASTIE
keratoprosthesis / KERATOPROTEZĂ
keratoscope / KERATOSCOP
keratoscopy / KERATOSCOPIE
keratosis / KERATOZĂ
keratosis palmaris et plantaris / KERATODERMIE SIMETRICĂ A EXTREMITĂŢILOR
keratosis senilis / KERATOZĂ SENILĂ
keratotomy / KERATOTOMIE
kerion / KERION
Kerley's lines / LINII KERLEY
Kerl-Urbach's disease / BOALĂ KERL-URBACH
Kerner's test / TEST KERNER
kernicterus / ICTER NUCLEAR
Kernig's sign / SEMN KERNIG
kerose / KEROZĂ
Kestenbaum's sign / SEMN KESTENBAUM
ketamine / KETAMINĂ
ketoacidosis / ACIDOCETOZĂ, CETOACIDOZĂ
ketogenesis / CETOGENEZĂ
ketogenic / CETOGEN
keton(a)emia / CETONEMIE
ketone / CETONĂ
ketone bodies / CORPI CETONICI
ketonuria / CETONURIE
ketose / CETOZĂ
ketosis / CETOZĂ
17-ketosteroids / 17-CETOSTEROIZI
Keutel's syndrome / SINDROM KEUTEL
Kidd's system / SISTEM KIDD
kidney / RINICHI
kidney stones / LITIAZĂ RENALĂ
Kienböck's disease / BOALĂ KIENBÖCK
Kienböck's syndrome / SINDROM KIENBÖCK
Kiesselbach's area / PATĂ VASCULARĂ KIESSELBACH, ZONĂ KIESSELBACH
kilobase / KILOBAZĂ
kilobase pair / KILO-PERECHE DE BAZE
kiloelectronvolt / KILO-ELECTRONVOLT
Kiloh-Nevin's syndrome / SINDROM KILOH-NEVIN
kilovolt / KILOVOLT
Kimmelstiel-Wilson's disease / BOALĂ KIMMELSTIEL-WILSON
Kimmelstiel-Wilson's syndrome / SINDROM KIMMELSTIEL-WILSON
kin(a)esthesia / KINESTEZIE
kinase / KINAZĂ
kinematics / CINEMATICĂ
kineplasty / KINEPLASTIE
kinesia / KINEZIE
kinesin / KINEZINĂ
kinesiology / CINEZIOLOGIE, KINEZIOLOGIE
kinesiometer / KINEZIMETRU
kinesitherapy / KINEZITERAPIE
kinetic / CINETIC
kinetotherapy / KINETOTERAPIE
King's syndrome / SINDROM KING
kingdom / REGN
Kingella / KINGELLA
kininogen / KININOGEN
kinins / KININE
kinins system / SISTEM DE KININE
kinocillium / KINOCIL
kinome / KINOM
kinoscope / KINOSCOP
kinurenin / KINURENINĂ
Kirlian's effect / EFECT KIRLIAN
Kirlian's photography / FOTOGRAFIE KIRLIAN
Kirmisson's attitude / ATITUDINE KIRMISSON
Kirmisson's ecchymosis / ECHIMOZĂ KIRMISSON
Kirmisson's sign / SEMN KIRMISSON
kissing-ulcer / ULCER ÎN OGLINDĂ
kisspeptin / KISSPEPTINĂ
kit / KIT
Kitahara's disease / BOALĂ KITAHARA, CORIORETINITĂ SEROASĂ CENTRALĂ
Kitasato's bacillus / BACIL KITASATO
Klauder's disease / BOALĂ KLAUDER
Klebsiella / KLEBSIELLA
Klebs-Loeffler's bacillus / BACIL KLEBS-LOEFFLER
Kleine-Levin's syndrome / SINDROM KLEINE-LEVIN
Kleist's sign / SEMN KLEIST
kleptomania / CLEPTOMANIE
kleptophobia / CLEPTOFOBIE

Kline's reaction / REACŢIE KLINE
Klinefelter's syndrome / SINDROM KLINEFELTER
Klippel-Feil's syndrome / SINDROM KLIPPEL-FEIL
Klippel-Trenaunay's syndrome / SINDROM KLIPPEL-TRENAUNAY
Klippel-Weil's disease / BOALĂ KLIPPEL-WEIL
Klippel-Weil's sign / SEMNUL POLICELUI
Klotz's syndrome / SINDROM KLOTZ, SINDROMUL OVARELOR DISFUNCŢIONALE
Klumpke's paralysis / PARALIZIE KLUMPKE
Klüver-Bucy's syndrome / SINDROM KLÜVER-BUCY
Knapp's test / TEST KNAPP
Knaus' index / INDICE KNAUS
knee / GENUNCHI
knee cap / GENUNCHIERĂ, PATELLA
knee joint / ARTICULAŢIA GENUNCHIULUI
knee-chest position / POZIŢIE GENUPECTORALĂ, SEMNUL RUGĂCIUNII MAHOMEDANE
knee-elbow position / POZIŢIE GENUCUBITALĂ
Knies's sign / SEMN KNIES
Kniest's disease / BOALĂ KNIEST
Kniest's syndrome / SINDROM KNIEST
knock-out / INVALIDARE GENICĂ
knock-out mice / ŞOARECE KNOCK-OUT
knot / NOD
Knud Faber's disease / BOALĂ KNUD FABER
Knud Faber's syndrome / SINDROM KNUD FABER
Köbberling-Dunningan syndrome / SINDROM KÖBBERLING-DUNNINGAN
Kobi's disease / BOALĂ KOBI
Köbner's disease / BOALĂ KÖBNER
Koch's bacillus / BACIL KOCH
Kocher's fracture / FRACTURĂ KOCHER
Kocher's sign / SEMN KOCHER
Kocher's syndrome / SINDROM KOCHER
Koch-Weeks' bacillus / BACIL KOCH-WEEKS
Koënen's tumours / TUMORI KOËNEN
Koshevnikoff's epilepsy / EPILEPSIE PARŢIALĂ CONTINUĂ
Köhler's disease / BOALĂ KÖHLER
Köhlmeier-Degos' disease / BOALĂ KÖHLMEIER-DEGOS
koilonychia / COILONICHIE, KOILONICHIE
Kojewnikov's syndrome / SINDROM KOJEWNIKOV
Koller test / PROBĂ KOLLER
König's disease / BOALĂ KÖNIG
König's syndrome / SINDROM KÖNIG
Königstein-Lubarsch's disease / BOALĂ KÖNIGSTEIN-LUBARSCH
Koplik's sign / SEMN KOPLIK
Köppe's nodes / NODULI KÖPPE
Korean's fever / FEBRĂ DE COREEA
Korotkoff's sounds / ZGOMOTE KOROTKOFF
Korotkoff's test / TEST KOROTKOFF
Korovnikoff's disease / BOALĂ KOROVNIKOFF
Korsakoff's psychosis / PSIHOZĂ KORSAKOFF
Korsakoff's syndrome / SINDROM KORSAKOFF
Kosowicz's sign / SEMN KOSOWICZ
Kostmann's disease / BOALĂ KOSTMANN
Kostmann's syndrome / SINDROM KOSTMANN
Kozlowski's disease / BOALĂ KOZLOWSKI
Kozlowski-Maroteaux-Spranger's syndrome / SINDROM KOZLOWSKI-MAROTEAUX-SPRANGER
Krabbe's disease / BOALĂ KRABBE
Kraepelin's disease / BOALĂ KRAEPELIN
Krammer's sign / SEMN KRAMMER
Kraske's operation / OPERAŢIE KRASKE
kraurosis penis / KRAUROSIS PENIS
kraurosis vulvae / KRAUROSIS VULVAE
Krebs' cycle / CICLU KREBS
Krebs' urea cycle / CICLU DE UREOGENEZĂ
Krebs-Henseleit's cycle / CICLU KREBS-HENSELEIT, CICLU DE UREOGENEZĂ
Kreindler's sign / SEMN KREINDLER
Kretschmer's disease / BOALĂ KRETSCHMER
Krukenberg's disease / SINDROM KRUKENBERG
Krukenberg's tumour / TUMORĂ KRUKENBERG
Kufs' disease / BOALĂ KUFS
Kugelberg-Welander's disease / BOALĂ KUGELBERG-WELANDER
Kulchitsky's cell / CELULĂ KULCHITSKY
Kundrat's disease / BOALĂ KUNDRAT
Kunkel's reaction / REACŢIE KUNKEL
Kunkel's syndrome / SINDROM KUNKEL
Kupffer's cells / CELULE KUPFFER
Kupffer's cell sarcoma / KUPFFEROM
kuru / KURU
Kurz disease / BOALĂ KURZ
Kurzrok-Miller's test / TEST KURZROK-MILLER
Kussmaul's disease / BOALĂ KUSSMAUL
Kussmaul's sign / SEMN KUSSMAUL
Kussmaul-Kien's respiration / RESPIRAŢIE KUSSMAUL-KIEN
Kussmaul's pulse / PULS KUSSMAUL
Kveim's test / TEST KVEIM
kwashiorkor / KWASHIORKOR
Kyasanur's disease / BOALĂ KYASANUR
kymogram / KIMOGRAMĂ
kymograph / KIMOGRAF
kymography / KIMOGRAFIE
kynurenine / CINURENINĂ
kyphoscoliosis / CIFOSCOLIOZĂ
kyphosis / CIFOZĂ
Kyrle's disease / BOALĂ KYRLE

L

α-L-fucosidase / α-L-FUCOZIDAZĂ
L cell / CELULĂ L
L chain / LANŢ L, LANŢ UŞOR
La Camp's sign / SEMN LA CAMP
labeled / MARCAT
labeled isotope / IZOTOP RADIOACTIV
labelled fibrinogen test / TEST CU FIBRINOGEN MARCAT
labelling / MARCAJ
labferment / LABFERMENT
labia / LABII
labia majora / LABII MARI
labia minora / LABII MICI
labial / LABIAL
labial veins / VENE LABIALE ANTERIOARE
labialism / LABIALISM
labile / LABIL
labile pulse / PULS INSTABIL
lability / LABILITATE
labiodental / LABIODENTAR

labionasal / LABIONAZAL
labiopalatine cleft / FANTĂ LABIOPALATINĂ
labor curve / PARTOGRAMĂ
laboratory / LABORATOR
labour / TRAVALIU
Labré's syndrome / SINDROM LABRÉ
Labrum / BURELET PERIARTICULAR
labrum / LABRUM, BURELET
labrum acetabulare / BURELET COTILOIDIAN
labyrinth / LABIRINT
labyrinth test / TESTUL LABIRINTULUI
labyrinthal / LABIRINTIC
labyrinthectomy / LABIRINTECTOMIE
labyrinthine reflex / REFLEX LABIRINTIC
labyrinthine veins / VENE LABIRINTINE
labyrinthine vertigo / VERTIJ LABIRINTIC
labyrinthitis / LABIRINTITĂ
labyrinthose / LABIRINTOZĂ
labyrinthotomia / LABIRINTOTOMIE
laceration / LACERAŢIE
lacorhinostomy / LACORINOSTOMIE
lacrimal / LACRIMAL
lacrimal artery / ARTERĂ LACRIMALĂ
lacrimal canaliculus / CANALICUL LACRIMAL
lacrimal caruncle / CARUNCULĂ LACRIMALĂ
lacrimal gland / GLANDĂ LACRIMALĂ
lacrimal mucocele / MUCOCEL LACRIMAL
lacrimal nerve / NERV LACRIMAL
lacrimal reflex / REFLEX LACRIMAL
lacrimal sac / SAC LACRIMAL
lacrimal vein / VENĂ LACRIMALĂ
lacrimation / LĂCRIMARE
lacrimatory / LACRIMOGEN
lactacid(a)emia / LACTACIDEMIE
lactalbumin / LACTALBUMINĂ
lactase / LACTAZĂ
lactase deficiency / ALACTAZIE
lactate / LACTAT
lactate dehydrogenase / LACTATDEHIDROGENAZĂ
lactation / ALĂPTARE, LACTAŢIE
lacteal / LACTAT
lactescent / LACTESCENT
lactic acid / ACID LACTIC
lactic acidosis / ACIDOZĂ LACTICĂ
lactiferous duct / CANAL GALACTOFOR
Lactobacillus / LACTOBACILLUS
lactodensimeter / LACTODENSIMETRU
lactoferrin / LACTOFERINĂ
lactoflavin / LACTOFLAVINĂ
lactogen / LACTOGEN
lactogenesis / LACTOGENEZĂ
lactoglobulin / LACTOGLOBULINĂ
lactometer / LACTODENSIMETRU
lactoprotein / LACTOPROTEINĂ
lactose / LACTOZĂ
lactose intolerance / INTOLERANŢĂ LA LACTOZĂ
lactose tolerance test / PROBĂ DE TOLERANŢĂ LA LACTOZĂ
lactoserum / LACTOSER
lactosuria / LACTOZURIE
lactovegetarian / LACTOVEGETARIAN
lacuna / LACUNĂ
lacunar ligament / MUŞCHI DINŢAT ANTERIOR
lacunary disease / BOALĂ LACUNARĂ
Ladd's syndrome / SINDROM LADD
Ladin's sign / SEMN LADIN
Laennec's (puerile) respiration / RESPIRAŢIE LAENNEC (PUERILĂ)
Laennec's pearl / SPUTĂ PERLATĂ
Laennec's sign / SEMN LAENNEC
laevocardiogram / LEVOCARDIOGRAMĂ
laevogram / LEVOGRAMĂ
Laffont's sign / SEMN LAFFONT
Lafora's bodies / CORPUSCULI LAFORA
Lafora's disease / BOALĂ LAFORA
lag / TIMP DE LATENŢĂ
Lagenbeck's sign / SEMN LAGENBECK
lagophthalmos / LAGOFTALMIE
Lagrange operation / OPERAŢIE LAGRANGE
Laguerre's sign / SEMN LAGUERRE
lake / LAC
lalopathy / LALOPATIE
lamarckism / LAMARCKISM
LAMB syndrome / SINDROM LAMB
lambda / LAMBDA
lambdoid suture / SUTURĂ LAMBDOIDĂ
Lambert-Beer's law / LEGEA LAMBERT-BEER
Lambert's cosine law / LEGEA LAMBERT
Lamblia / LAMBLIA
lambliasis / LAMBLIAZĂ
lamella / LAMELĂ
lameness / CURBATURĂ
lamina (anat.) / LAMĂ
lamina / LAMINA
laminectomy / LAMINECTOMIE
laminin / LAMININĂ
laminin receptors / RECEPTORI PENTRU LAMININĂ
laminotomy / LAMINOTOMIE
lamins / LAMINE
lamp / LAMPĂ
Lamy's syndrome / DISPLAZIE PSEUDOACONDROPLAZICĂ
Lance-Adams' syndrome / SINDROM LANCE-ADAMS
Lancefield's test / TEST LANCEFIELD
Lancereaux-Mathieu's disease / BOALĂ LANCEREAUX-MATHIEU
Lance's sign / SEMN LANCE
lancet / LANŢETĂ
lancinating / LANCINANT
Landing's disease / BOALĂ LANDING
Landolfi's sign / SEMN LANDOLFI
Landouzy-Déjerine's disease / BOALĂ LANDOUZY-DÉJERINE
Landouzy's sign / SEMN LANDOUZY
Landry's disease / BOALĂ LANDRY
Landry's syndrome / SINDROME LANDRY
Lane-Pedroso's disease / BOALĂ LANE-PEDROSO
Lane's disease / BOALĂ LANE
Langdon Down's syndrome / SINDROME LANGDON DOWN
Lange Cornelia's disease / BOALĂ LANGE CORNELIA
Langer-Giedion's syndrome / SINDROME LANGER-GIEDION
Langerhans' cell histiocytosis / HISTIOCITOZA CELULEI LANGERHANS
Langerhans' cells / CELULE LANGERHANS
Langer-Saldino's syndrome / SINDROME LANGER-SALDINO
Langhans' cell / CELULĂ LANGHANS
Langoria's sign / SEMN LANGORIA

language / LIMBAJ
Lannelongue's sign / SEMN LANNELONGUE
lanolin / LANOLINĂ
lanthanides / LANTANIDE
lanugo / LANUGO
Lanzieri's syndrome / SINDROME LANZIERI
laparoschisis / LAPAROSCHIZIS
laparoscope / LAPAROSCOP
laparoscopy / LAPAROSCOPIE
laparotomy / LAPAROTOMIE
Lapinski-Jaworski's sign / SEMN LAPINSKI-JAWORSKI
Laplace's law / LEGEA LAPLACE
lapse of the pen / LAPSUS
lapse of the tongue / LAPSUS
largactyl / LARGACTIL
Laron type dwarfism / NANISM DE TIP LARON
Laron's syndrome / SINDROME LARON
Larrey's sign / SEMN LARREY
Larrey-Weil's disease / BOALĂ LARREY-WEIL
Larsen-Johansson's disease / BOALĂ LARSEN-JOHANSSON, PATELITA ADOLESCENŢILOR
Larsen's syndrome / SINDROME LARSEN
Laruella's sign / SEMN LARUELLA
larva / LARVĂ
larvate / LARVAT
larvate fever / FEBRĂ LARVATĂ
laryngeal leukoplakia / LEUCOPLAZIE LARINGIANĂ
laryngeal sinus / SINUS LARINGIAN
laryngeal syncope / VERTIJ LARINGIAN
laryngectomy / LARINGECTOMIE
laryngismus / LARINGISM
laryngitis / LARINGITĂ
laryngocele / LARINGOCEL
laryngofissure / LARINGOFISURĂ
laryngomalacia / LARINGOMALACIE
laryngoplegia / LARINGOPLEGIE
laryngoscope / LARINGOSCOP
laryngoscopy / LARINGOSCOPIE
laryngospasm / LARINGOSPASM, SPASM GLOTIC ESENŢIAL AL SUGARILOR
laryngostroboscope / LARINGOSTROBOSCOP
laryngotomy / LARINGOTOMIE
laryngotracheobronchitis / LARINGOTRAHEOBRONŞITĂ
larynx / LARINGE
Lasègue's arm's sign / SEMN LASèGUE AL BRAŢULUI
Laségue's disease / SEMN LASéGUE
laser / LASER
Lassa's fever / FEBRĂ DE LASSA
Lassueur-Graham Little's syndrome / SINDROM LASSUEUR-GRAHAM LITTLE
late rickets / RAHITISM TARDIV
late ventricular potentials / POTENŢIALE VENTRICULARE TARDIVE
latent / LATENT
latent diabetes / DIABET LATENT, DIABET CHIMIC
latent infection / INFECŢIE LATENTĂ
latent strabismus / STRABISM LATENT
latent virus / VIRUS LATENT
lateral / LATERAL
lateral ampullary nerve / NERV AMPULAR LATERAL
lateral antebrachial cutaneous nerve / NERV CUTANAT LATERAL AL ANTEBRAŢULUI
lateral anterior malleolar artery / ARTERĂ MALEOLARĂ ANTERIOARĂ LATERALĂ
lateral aortic lymph nodes / NODULI AORTICI LATERALI
lateral atlantoaxial joint / ARTICULAŢIE ATLANTO-AXIALĂ LATERALĂ
lateral caval lymph nodes / NODULI CAVI LATERALI
lateral cerebral fissure / SCIZURĂ LATERALĂ
lateral cervical lymph nodes / NODULI CERVICALI LATERALI
lateral circumflex femoral veins / VENE CIRCUMFLEXE FEMURALE LATERALE
lateral common iliac lymph nodes / NODULI ILIACI COMUNI LATERALI
lateral cricoarytenoid muscle / MUŞCHI CRICOARITENOIDIAN LATERAL
lateral cuneiform bone / CUNEIFORM LATERAL
lateral dorsal cutaneous nerve / NERV CUTANAT DORSAL LATERAL
lateral external iliac lymph nodes / NODULI ILIACI EXTERNI LATERALI
lateral femoral circumflex artery / ARTERĂ CIRCUMFLEXĂ FEMURALĂ LATERALĂ
lateral femoral cutaneous nerve / NERV CUTANAT LATERAL AL COAPSEI
lateral frontobasal artery / ARTERĂ FRONTOBAZALĂ LATERALĂ
lateral great muscle / MUŞCHI VAST LATERAL
lateral group of axillary lymph nodes / NODULI AXILARI LATERALI
lateral inferior genicular artery / ARTERĂ GENICULARĂ INFERIOARĂ LATERALĂ, ARTERĂ GENICULARĂ INFERIOARĂ MEDIALĂ
lateral jugular lymph nodes / NODULI JUGULARI LATERALI
lateral occipital artery / ARTERĂ OCCIPITALĂ LATERALĂ
lateral palpebral arteries / ARTERE PALPEBRALE LATERALE
lateral pericardial lymph nodes / NODULI PERICARDICI LATERALI
lateral plantar artery / ARTERĂ PLANTARĂ LATERALĂ
lateral plantar nerve / NERV PLANTAR LATERAL
lateral pterygoid muscle / MUŞCHI PTERIGOIDIAN LA- TERAL
lateral pterygoid nerve / NERV PTERIGOIDIAN LATERAL
lateral rectus muscle / MUŞCHI DREPT LATERAL AL GLOBULUI OCULAR
lateral rectus muscle of head / MUŞCHI DREPT LATERAL AL CAPULUI
lateral sacral arteries / ARTERE SACRALE LATERALE
lateral sacral veins / VENE SACRATE LATERALE
lateral segmental artery / ARTERĂ SEGMENTARĂ LATERALĂ
lateral superior genicular artery / ARTERĂ GENICULARĂ SUPERIOARĂ LATERALĂ
lateral supraclavicular nerves / NERVI SUPRACLAVICULARI LATERALI
lateral sural cutaneous nerve / NERV CUTANAT LATERAL AL GAMBEI
lateral tarsal artery / ARTERĂ TARSIANĂ LATERALĂ
lateral thoracic artery / ARTERĂ TORACICĂ LATERALĂ
lateral thoracic vein / VENĂ TORACICĂ LATERALĂ
lateral vesicular lymph nodes / NODULI VEZICALI LATERALI
lateroduction / LATERODUCŢIE
lateroflexion / LATEROFLEXIE
laterognathia / LATEROGNAŢIE
latero-lateral / LATERO-LATERAL

lateroposition / LATEROPOZIŢIE
lateropulsion / LATEROPULSIE
lateroversion / LATEROVERSIE
latex / LATEX
latex agglutination test / TEST DE AGLUTINARE CU LATEX
lathyrism / LATIRISM
latissimus dorsi muscle / MUŞCHI DORSAL MARE
latrine / LATRINĂ
Lauber's disease / BOALĂ LAUBER
Laubry-Pezzi's syndrome / SINDROM LAUBRY-PEZZI
Laubry-Soulié's syndrome / SINDROM LAUBRY-SOULIÉ
laudanum / LAUDANUM SYDENHAM
laugh / RÂS
Laugier-Hunziker's syndrome / SINDROM LAUGIER-HUNZIKER, PIGMENTAŢIE MELANICĂ ESENŢIALĂ LABIO-JUGALĂ
Laugier's sign / SEMN LAUGIER
Launois' syndrome / SINDROM LAUNOIS
Launois-Bensaude syndrome / SINDROM LAUNOIS-BENSAUDE
Laurence-Moon-Bardet-Biedl's disease / SINDROM LAURENCE-MOON-BARDET-BIEDL
Laurence-Moon-Bardet-Biedl's syndrome / DEGENERESCENŢĂ DIENCEFALORETINIANĂ
Lautier's test / TEST LAUTIER
lavage / SPĂLĂTURĂ
lavement / LAVAJ
law / LEGE
Lawrence-Louvel's sign / SEMN LAWRENCE-LOUVEL
Lawrence's disease / BOALĂ LAWRENCE
laxative / LAXATIV
laxatives disease / BOALĂ LAXATIVELOR
laxity / LAXITATE
layer / STRAT
lazy leucocyte syndrome / SINDROMUL LEUCOCITELOR LENEŞE
LBNP test / TEST LBNP
LDL receptor / RECEPTOR PENTRU LDL
LE cell / CELULĂ LUPICĂ
Le Fort's fracture / FRACTURĂ LE FORT
Le Fort's operation / OPERAŢIE LE FORT
lead (în electrocardiografie) / DERIVAŢIE
lead / PLUMB
lead colic / COLICĂ SATURNINĂ
Leber's disease / BOALĂ LEBER
Lechini's test / TEST LECHINI
lecithin / LECITINĂ
lecithinase / LECITINAZĂ
lectins / LECTINE
Ledderhose's disease / BOALĂ LEDDERHOSE
Ledderhose's sign / SEMN LEDDERHOSE
Lederer's an(a)emia / BOALĂ LEDERER-BRILL
left atrioventricular valve / VALVULĂ MITRALĂ
left colic artery / ARTERĂ COLICĂ STÂNGĂ
left colic lymph nodes / NODULI COLICI STÂNGI
left colic vein / VENĂ COLICĂ STÂNGĂ
left coronary artery / ARTERĂ CORONARĂ STÂNGĂ
left gastric artery / ARTERĂ GASTRICĂ STÂNGĂ
left gastric lymph nodes / NODULI GASTRICI STÂNGI (superiori)
left gastric vein / VENĂ GASTRICĂ STÂNGĂ
left gastroepiploic artery / ARTERĂ GASTROEPIPLOICĂ STÂNGĂ
left gastroepiploic vein / VENĂ GASTROEPIPLOICĂ STÂNGĂ
left gastroomental artery / ARTERĂ GASTROOMENTALĂ STÂNGĂ
left gastroomental lymph nodes / NODULI GASTROOMENTALI STÂNGI
left handed / STÂNGACI
left inferior pulmonary vein / VENĂ PULMONARĂ STÂNGĂ INFERIOARĂ
left lumbar lymph nodes / NODULI LOMBARI STÂNGI, NODULI RETROCECALI
left ovarian vein / VENĂ OVARIANĂ STÂNGĂ
left pulmonar artery / ARTERĂ PULMONARĂ STÂNGĂ
left superior intercostal vein / VENĂ INTERCOSTALĂ SUPERIOARĂ STÂNGĂ
left superior pulmonary vein / VENĂ PULMONARĂ STÂNGĂ SUPERIOARĂ
left suprarenal vein / VENĂ SUPRARENALĂ STÂNGĂ
left testicular vein / VENĂ TESTICULARĂ STÂNGĂ
left umbilical vein / VENĂ OMBILICALĂ STÂNGĂ A FĂTULUI
left ventricular ejection time / TIMP DE EJECŢIE VENTRICULARĂ STÂNGĂ
left ventricular failure / INSUFICIENŢĂ VENTRICULARĂ STÂNGĂ
left ventricular hypoplasia / HIPOPLAZIE VENTRICULARĂ STÂNGĂ
Legal's disease / BOALĂ LEGAL
Legendre's disease / SEMN LEGENDRE
Legg-Perthes' disease / BOALA LEGG-PERTHES
Legg-Perthes-Calvé's disease / OSTEOCONDRITĂ A ŞOLDULUI
Legionella / LEGIONELLA
legionnaires' disease / BOALA LEGIONARILOR
legume / LEGUMĂ
Leichtenstern's sign / SEMN LEICHTENSTERN
Leigh's disease / BOALĂ LEIGH, ENCEFALOMIELOPATIE NECROZANTĂ SUBACUTĂ
Leiner-Moussous' disease / BOALĂ LEINER-MOUSSOUS
leiomyoblastoma / LEIOMIOBLASTOM
leiomyoma / LEIOMIOM
leiomyosarcoma / LEIOMIOSARCOM
Leishmania / LEISHMANIA
leishmaniasis / LEISHMANIOZĂ
leishmanin test / TEST CUTANAT CU LEISHMANINĂ
Lele-Penrose's syndrome / SINDROM LELE-PENROSE
Lemière's syndrome / SINDROM LEMIèRE
lemniscal system / SISTEM LEMNISCAL
lemniscus / LEMNISCUS
Lenègre's disease / BOALĂ LENèGRE
Lennert's lymphoma / LIMFOM LENNERT
Lennox-Gastaud's disease / BOALĂ LENNOX-GASTAUD
lens / LENTILĂ
lens ectopy / ECTOPIE CRISTALINIANĂ
lente insulin / INSULINĂ LENTĂ
lenticular / LENTICULAR
lenticular nucleus / NUCLEU LENTICULAR
lentiform bone / PISIFORM
lentiginosis / LENTIGINOZĂ
lentigo / LENTIGO
lentigo maligna / LENTIGO MALIGN
lentivirus / LENTIVIRUS
Lenz's syndrome / SINDROM LENZ
leontiasis / LEONTIAZIS
Leopard's syndrome / SINDROM LEOPARD
leper / LEPROS

Lépine's vaccine / VACCIN LéPINE
Lépine's vaccine / VACCIN LÉPINE
leprechaunism / LEPREŞAUNISM
leprid / LEPRIDĂ
leproma / LEPROM
lepromin test / TEST CU LEPROMINĂ
leprosy / LEPRĂ
leprosy bacillus / BACIL AL LEPREI
leprous / LEPROS
leptine / LEPTINĂ
leptodactylous / LEPTODACTIL
leptodontous / LEPTODONT
leptomeningitis / LEPTOMENINGITĂ
leptomeninx / LEPTOMENINGE
leptosome / LEPTOZOM
Leptospira / LEPTOSPIRA
leptospiral meningitis / LEPTOSPIROZA CRESCĂTORILOR DE PORCI
leptospirosis / LEPTOSPIROZĂ
leptospirosis icterohemorrhagica / LEPTOSPIROZĂ ICTEROHEMORAGICĂ
Leredde's syndrome / SINDROM LEREDDE
Léri - Weill's disease / BOALĂ Léri Weill
Léri Lonjumeau's sign / SEMN LéRI - LOUNJUMEAU
Léri's sign / SEMN Léri
Leriche's disease / BOALĂ LERICHE
Leriche's sign / SEMN LERICHE
Leriche's syndrome / SINDROM LERICHE
Léri-Lonjumeau's sign / SEMN LÉRI-LONJUMEAU
Léri's sign / SEMN LÉRI
Léri-Weill's disease / BOALĂ LÉRI-WEILL
Lermoyez's sign / SEMN LERMOYEZ
lesbianism / LESBIANISM
Lesch-Nyhan's syndrome / SINDROM LESCH-NYHAN
Leser-Trélat's sign / SEMN LESER-TRÉLAT
lesion / LEZIUNE
lesional / LEZIONAL
lesser circulation / MICA CIRCULAŢIE
lesser gluteal muscle / MUŞCHI GLUTEU MIC
lesser occipital nerve / NERV OCCIPITAL MIC
lesser omentum / MICUL EPIPLOON
lesser palatine arteries / ARTERE PALATINE MICI
lesser palatine nerves / NERVI PALATINI MICI
lesser petrosal nerve / NERV PIETROS MIC
lesser rhomboid muscle / MUŞCHI ROMBOID MIC
lesser splanchnic nerve / NERV SPLANCHNIC MIC
lesser tuberosity of the humerus / MICA TUBEROZITATE A HUMERUSULUI
lesser tuberosity of the humerus / TROHIN
lesser zygomatic muscle / MUŞCHI ZIGOMATIC MIC
lethal / LETAL
lethal allele / ALELĂ LETALĂ
lethal dose / DOZĂ LETALĂ
lethal factor / GENĂ LETALĂ
lethal gene / GENĂ LETALĂ
lethal midline granuloma / GRANULOM MALIGN CENTROFACIAL
lethality / LETALITATE
lethargic encephalitis / ENCEFALITĂ LETARGICĂ VON ECONOMO
lethargy / LETARGIE
Letterer-Siwe's disease / BOALĂ LETTERER-SIWE
leucine / LEUCINĂ
leucinosis / LEUCINOZĂ
Leuconostoc / LEUCONOSTOC
leucopedesis / LEUCOPEDEZĂ
leucoplast / LEUCOPLAST
leucorrhagia / LEUCORAGIE
leucospermia / LEUCOSPERMIE
leucovorin / ACID FOLINIC, ACID TETRAHIDROFOLIC
leu-enkephalin / LEU-ENKEFALINĂ
leuk(a)emia / LEUCEMIE
leuk(a)emia or leukosis induced by ionizing radiations / RADIOLEUCEMIE
leuk(a)emic / LEUCEMIC
leuk(a)emic retinopathy / RETINOPATIE LEUCEMICĂ
leukaemic-like / PARALEUCEMIC
leukaemide / LEUCEMIDĂ
leukapheresis / LEUCAFEREZĂ
leukemoid / LEUCEMOID
leukemoid reaction / REACŢIE LEUCEMOIDĂ
leukemoid reaction / REACŢIE LEUCEMOIDA, SINDROM LEUCEMOID
leukoaraiosis / LEUCOARAIOZĂ
leukoblast / LEUCOBLAST
leukoblast(a)emia / LEUCOBLASTEMIE
leukoblastosis / LEUCOBLASTOZĂ
leukocidins / LEUCOCIDINE
leukocyte / LEUCOCIT
leukocyte aggregation test / TEST DE AGREGARE LEUCOCITARĂ
leukocyte alkaline phosphatase / FOSFATAZĂ ALCALINĂ LEUCOCITARĂ
leukocyte degranulation test / TEST DE DEGRANULARE A LEUCOCITELOR
leukocyte differential count / FORMULĂ LEUCOCITARĂ A SÂNGELUI
leukocyte migration inhibation test / PROBĂ DE INHIBARE A MIGRĂRII LEUCOCITELOR
leukocyte peroxidase / PEROXIDAZĂ LEUCOCITARĂ
leukocytic crystals / CRISTALE CHARCOT-LEYDEN
leukocytolysis / LEUCOCITOLIZĂ
leukocytopoiesis / LEUCOCITOPOIEZĂ
leukocytosis / LEUCOCITOZĂ
leukocyturia / LEUCOCITURIE
leukoderma / LEUCODERMIE
leukodystrophy / LEUCODISTROFIE
leukoencephalitis / LEUCOENCEFALITĂ
leukoencephalopathy / LEUCOENCEFALOPATIE
leukogram / LEUCOGRAMĂ
leukolysin / LEUCOLIZINĂ
leukoma / LEUCOM
leukomyelitis / LEUCOMIELITĂ
leukomyelopathy / LEUCONEVRAXITĂ
leukonychia / LEUCONICHIE
leukopenia / LEUCOPENIE
leukopheresis / LEUCOFEREZĂ
leukoplakia / LEUCOPLAKIE, LEUCOPLAZIE
leukopoïesis / LEUCOPOIEZĂ
leukorrh(o)ea / LEUCOREE
leukosarcoma / LEUCOSARCOM
leukosarcomatosis / LEUCOSARCOMATOZĂ
leukosis / LEUCOZĂ

leukostasis / LEUCOSTAZĂ
leukotactic / LEUCOTAXIC
leukotaxin / LEUCOTAXINĂ
leukotaxis / LEUCOCITOTAXIE
leukotomy / LEUCOTOMIE
leukotriene / LEUCOTRIENĂ
levarterenol / LEVARTERENOL
levator muscle of angle of mouth / MUŞCHI RIDICĂTOR AL UNGHIULUI GURII
levator muscle of palatine velum / MUŞCHI RIDICĂTOR AL VĂLULUI PALATIN
levator muscle of prostate / MUŞCHI RIDICĂTOR AL PROSTATEI
levator muscle of scapula / MUŞCHI RIDICĂTOR AL SCAPULEI
levator muscle of thyroid gland / MUŞCHI RIDICĂTOR AL GLANDEI TIROIDE
levator muscle of upper eyelid / MUŞCHI RIDICĂTOR AL PLEOAPEI SUPERIOARE
levator muscle of upper lip / MUŞCHI RIDICĂTOR AL BUZEI SUPERIOARE
levator muscle of upper lip and nasal wing / MUŞCHI RIDICĂTOR AL BUZEI SUPERIOARE ŞI AL ARIPII NASULUI
levator muscles of ribs / MUŞCHII RIDICĂTORI AI COASTELOR
level / NIVEL
Levine's sign / SEMN LEVINE
Lévi's syndrome / SINDROM LÉVI
levocardia / LEVOCARDIE
levodopa / LEVODOPA
levogyric / LEVOGIR
Lev's disease / BOALĂ LEV
Lev's syndrome / SINDROM LEV
levulose / LEVULOZĂ
Lewis' disease / BOALĂ LEWIS
Lewis' index / INDICE LEWIS
Lewis' reaction / REACŢIE LEWIS
Lewis' system / SISTEM LEWIS
Lewis' test / TEST LEWIS
Lewis-Federici's sign / SEMN LEWIS-FEDERICI
Lewy's bodies / CORPI LEWY
Lewy's disease / BOALĂ LEWY
Leyden's sign / SEMN LEYDEN
Leydig's cell / CELULĂ LEYDIG, CELULĂ INTERSTIŢIALĂ A TESTICULULUI
Lhermitte's sign / SEMN LHERMITTE
Lian's sign / SEMN LIAN
liberines / LIBERINE
libido / LIBIDO
Libman-Sacks' syndrome / SINDROM LIBMAN-SACKS
librium / LIBRIUM
lichen / LICHEN
lichen atrophicus et sclerosus / LICHEN ATROFIC ŞI SCLEROS
lichen planus / LICHEN PLAN
lichen simplex / LICHEN SIMPLEX CHRONICUS
lichen simplex chronicus / PITIRIAZIS CIRCINAT ŞI MARGINAL VIDAL
lichenification / LICHENIFICARE
lichenoid / LICHENOID
Lichtheim's sign / SEMN LICHTHEIM'S
Lichtheim's syndrome / SINDROM LICHTHEIM, SINDROMUL FIBRELOR LUNGI
Lichtheim's test / TEST LICHTHEIM
lid / PLEOAPĂ
Liddle's syndrome / SINDROM LIDDLE
lidocaine / LIDOCAINĂ
Liebermann-Burchardt's reaction / REACŢIE LIEBERMANN-BURCHARDT
lien / LIEN
lienal / LIENAL
lienocele / LIENOCEL
lienorenal ligament / LIGAMENT FRENICOSPLENIC
Liesz' syndrome / SINDROM LIESZ
life / VIAŢĂ
Li-Fraumeni's syndrome / SINDROM LI-FRAUMENI
ligament / LIGAMENT
ligament of ovary / LIGAMENT UTERO-OVARIAN
ligamentopexis / LIGAMENTOPEXIE
ligamentoplastia / LIGAMENTOPLASTIE
ligamentum arteriosum / LIGAMENT ARTERIAL
ligamentum latum uteri / LIGAMENT LARG UTERIN
ligamentum teres uteri / LIGAMENT ROTUND UTERIN
ligand / LIGAND
ligand-gated ion channel / CANAL IONIC CONTROLAT DE UN LIGAND
ligase / LIGAZĂ
ligase chain reaction / REACŢIE ÎN LANŢ A LIGAZEI
ligature / LIGATURĂ
ligatures disease / BOALA LIGATURILOR
light / LUMINĂ
light chain / LANŢ UŞOR
light chain deposition disease / BOALA LANŢURILOR UŞOARE
light coagulation / FOTOCOAGULARE
light differential threshold / PRAG LUMINOS DIFERENŢIAL
light flow / FLUX LUMINOS
light ray / RADIAŢIE LUMINOASĂ
light reaction / REACŢIE LA LUMINĂ
light threshold / PRAG LUMINOS BRUT
lighting stroke / FULGURAŢIE
Lightwood's syndrome / SINDROM LIGHTWOOD
Lignac-Fanconi's disease / BOALĂ LIGNAC-FANCONI
Lignac-Fanconi's syndrome / CISTINOZĂ
ligneous thyroiditis / TIROIDITĂ LEMNOASĂ
lignification / LIGNIFICARE
lignin / LIGNINĂ
limb / LIMB, MEMBRU
limb girdle dystrophy / MIOPATIE A CENTURILOR
limbic / LIMBIC
limbic system / SISTEM LIMBIC
limbus sclerocorneae / LIMB SCLEROCORNEEAN
lime / VAR
liminal / LIMINAR
liminal stimulus / STIMUL LIMINAL
liminometer / LIMINOMETRU
limit / LIMITĂ
Lindau's disease / BOALĂ LINDAU, HEMANGIOBLASTOM MULTIPLU
line / LINIE
linea alba / LINIE ALBĂ
linea fusca / LINEA FUSCA
linea innominata / LINIA NENUMITĂ
lineae atrophicae / VERGETURI
linear atrophy / VERGETURI

linear energy transfer / TRANSFER LINIAR DE ENERGIE
linear regression / REGRESIE LINIARĂ
linear scleroderma / SCLERODERMIE LINIARĂ
Lineweaver-Burk's plot / REPREZENTARE LINEWEAVER-BURK
lingual / LINGUAL
lingual artery / ARTERĂ LINGUALĂ
lingual goiter / GUŞĂ LINGUALĂ
lingual nerve / NERV LINGUAL
lingual papillae / PAPILE LINGUALE, PAPILE GUSTATIVE
lingual papillitis / PAPILITĂ LINGUALĂ
lingual septum / SEPT LINGUAL
lingual tonsil / AMIGDALĂ LINGUALĂ
lingual vein / VENĂ LINGUALĂ
lingula / LINGULA
lingulectomy / LINGULECTOMIE
liniment / LINIMENT
linitis / LINITĂ
linitis plastica / LINITĂ PLASTICĂ
linkage / LINKAGE
linoleic acid / ACID LINOLEIC
linolenic acid / ACID LINOLENIC
liothyronine / LIOTIRONINĂ
lip / BUZĂ
lip(a)emia / LIPEMIE
lip(o)edema / LIPEDEM
lipas(a)emia / LIPAZEMIE
lipase / LIPAZĂ
lipectomy / LIPECTOMIE
lipid lowering drug / NORMOLIPEMIANT
lipid peroxidation / PEROXIDARE LIPIDICĂ
lipid proteinosis / PROTEINOZĂ LIPIDICĂ
lipid(a)emia / LIPIDEMIE
lipidome / LIPIDOM
lipidosis of the nervous system / NEUROLIPIDOZĂ
lipids / LIPIDE
lipiduria / LIPIDURIE
lipiodol / LIPIODOL
Lipman's system / SISTEM LIPMAN
lipoarthritis / LIPOARTRITĂ
lipoatrophic / LIPOATROFIC
lipoatrophic diabetes / DIABET LIPOATROFIC
lipoatrophy / LIPOATROFIE
lipoblast / LIPOBLAST
lipochrome / LIPOCROM
lipodystrophic syndrome / SINDROM LIPODISTROFIC
lipodystrophy / LIPODISTROFIE
lipofibroma / LIPOFIBROM
lipofuscin / LIPOFUSCINĂ
lipofuscinosis / LIPOFUSCINOZĂ
lipogenesis / LIPOGENEZĂ
lipogenic / ADIPOGEN
lipogranuloma / LIPOGRANULOM
lipogranulomatosis / LIPOGRANULOMATOZĂ
lipoid / LIPOID
lipoidosis / LIPIDOZĂ, LIPOIDOZĂ
lipolysis / LIPOLIZĂ
lipolytic / LIPOLITIC
lipoma / LIPOM
lipomatosis / LIPOMATOZĂ
lipomatous / LIPOMATOS
lipomicron / LIPOMICRON
lipomyxoma / LIPOMIXOM
lipomyxosarcoma / LIPOMIXOSARCOM
liponeogenesis / LIPONEOGENEZĂ
lipooxygenase / LIPOOXIGENAZĂ
lipophagic disease / BOALĂ LIPOFAGICĂ
lipophagic synovitis / SINOVITĂ LIPOFAGICĂ
lipophagy / LIPOFAGIE
lipophilia / LIPOFILIE
lipophilic / LIPOFIL
lipophiline / LIPOFILINĂ
lipopolysaccharid / LIPOPOLIZAHARID
lipoprotein / LIPOPROTEINĂ
lipoprotein-lipase / LIPOPROTEIN-LIPAZĂ
lipoproteinosis / LIPOPROTEINOZĂ
liposarcoma / LIPOSARCOM
liposoluble / LIPOSOLUBIL
liposoma / LIPOZOM
lipostat / ADIPOSTAT
liposuction / LIPO-ASPIRAŢIE, LIPOSUCCIUNE
lipoteichoic acids / ACIZI LIPOTEICOICI
lipothymia / LEŞIN
lipothymia / LIPOTIMIE
lipotropic / LIPOTROP
lipotropic factor / FACTOR LIPOTROP
lipoxins / LIPOXINE
lipreading / LABIOLECTURĂ
lipuria / LIPURIE
liquid / LICHID
liquid crystal / CRISTAL LICHID
Lis de Pintus' sign / SEMN LIS DE PINTUS
Lisch's nodes / NODULI LISCH
Lisker's sign / SEMN LISKER
lissencephalon / LISENCEFAL
Listeria / LISTERIA
listeriosis / LISTERIOZĂ
lithectomy / LITECTOMIE
lithemia / LITEMIE
lithiasis / LITIAZĂ
lithium / LITIU
lithotomy position / POZIŢIE DORSOSACRATĂ, POZIŢIE GINECOLOGICĂ
lithotripsy / LITOTRIPSIE
lithotriptic / LITOLITIC
lithotrite / LITOTRITOR
lithotrity / LITOTRIŢIE
Little's disease / BOALĂ LITTLE
Little's syndrome / SINDROM LITTLE, OSTEO-ONICODISPLAZIE EREDITARĂ
livedo / LIVEDO
livedoid / LIVEDOID
livedoid dermatitis / DERMITĂ LIVEDOIDĂ NICOLAU
liver / FICAT
liver spot / PATĂ HEPATICĂ
livid / LIVID
lividity / LIVIDITATE
lobar pneumonia / PNEUMONIE FRANCĂ, PNEUMONIE LOBARĂ
lobe / LOB
lobectomy / LOBECTOMIE
lobeline / LOBELINĂ
lobelism / LOBELISM

lobenguiism / LOBENGUIISM
lobitis / LOBITĂ
lobotomy / LOBOTOMIE
Lobstein's disease / BOALĂ LOBSTEIN, BOALA SCLERELOR ALBASTRE
lobular glomerulonephritis / GLOMERULONEFRITĂ LOBULARĂ, GLOMERULONEFRITĂ LOBULONODULARĂ, GLOMERULONEFRITĂ NODULARĂ
lobule / LOBUL
lobulus centralis cerebelis / LOBUL CENTRAL
local an(a)esthetics / ANESTEZICE LOCALE
local flap / LAMBOU LOCAL
local reaction / REACŢIE LOCALĂ
local symptom / SIMPTOM LOCAL
localicism / LOCALICISM
localization / LOCALIZARE
localized scleroderma / SCLERODERMIE LOCALIZATĂ
localizing symptom / SIMPTOM DE LOCALIZARE
lochia / LOHII
Locke-Ringer's solution / SOLUŢIE LOCKE-RINGER
Locke's solution / SOLUŢIE LOCKE
loco dolenti / LOCO DOLENTI
locomotion / LOCOMOŢIE
locomotor / LOCOMOTOR
locomotor apparatus / APARAT LOCOMOTOR
locomotor system / SISTEM LOCOMOTOR
locus / LOCUS
locus caeruleus / LOCUS CAERULEUS
lodge / LOJĂ
Loeffler's bacillus / BACIL LOEFFLER
Loewenberg's test / TEST LOEWENBERG
Loewi's sign / SEMN LOEWI
Loewi's test / TEST LOEWI
Löffler's syndrome / SINDROM LÖFFLER
Löffler's syndrome / SINDROM LÖFFLER
Löfgren's syndrome / SINDROM LöFGREN
Löfgren's syndrome / SINDROM LÖFGREN
logagnosia / LOGAGNOZIE
logarithm / LOGARITM
logoclonia / LOGOCLONIE
logomania / LOGOMANIE
logoneurosis / LOGONEVROZĂ
logop(a)edia / LOGOPEDIE
logopedics / LOGOPEDIE
logophobia / LOGOFOBIE
logorrh(o)ea / LOGOREE
Löhlein's disease / BOALĂ LÖHLEIN
Löhlein's disease / BOALĂ LÖHLEIN
Lohmann's reaction / REACŢIE LOHMANN
loin / LOMBE
Lombard test / PROBĂ LOMBARD
Lombard voice reflex test / PROBĂ DE SINCERITATE
lombostat / LOMBOSTAT
lombotomy / LOMBOTOMIE
lone star fever / FEBRĂ PĂTATĂ A MUNŢILOR STÂNCOŞI
long abductor muscle of thumb / MUŞCHI ABDUCTOR LUNG AL POLICELUI
long adductor muscle / MUŞCHI ADDUCTOR LUNG
long central artery / ARTERĂ CENTRALĂ LUNGĂ
long ciliary nerves / NERVI CILIARI LUNGI
long extensor muscle of great toe / MUŞCHI EXTENSOR LUNG AL HALUCELUI
long extensor muscle of thumb / MUŞCHI EXTENSOR LUNG AL POLICELUI
long extensor muscle of toes / MUŞCHI EXTENSOR LUNG AL DEGETELOR
long flexor muscle of thumb / MUŞCHI FLEXOR LUNG AL HALUCELUI, MUŞCHI FLEXOR LUNG AL POLICELUI
long flexor muscle of toes / MUŞCHI FLEXOR LUNG AL DEGETELOR
long muscle of head / MUŞCHI LUNG AL CAPULUI
long muscle of neck / MUŞCHI LUNG AL GÂTULUI
long palmar muscle / MUŞCHI PALMAR LUNG
long peroneal muscle / MUŞCHI PERONIER LUNG
long posterior ciliary arteries / ARTERE CILIARE POSTERIOARE LUNGI
long QT syndrome / SINDROM QT LUNG
long radial extensor muscle of wrist / MUŞCHI EXTENSOR RADIAL LUNG AL CARPULUI
long thoracic nerve / NERV TORACIC LUNG
longer muscle of helix / MUŞCHI MARE AL HELIXULUI
longevity / LONGEVITATE
longilineal / LONGILIN
longissimus muscle / MUŞCHI DORSAL LUNG
longissimus muscle of back / MUŞCHI DORSAL LUNG AL TORACELUI
longissimus muscle of head / MUŞCHI DORSAL LUNG AL CAPULUI
longissimus muscle of neck / MUŞCHI DORSAL LUNG AL GÂTULUI
loop / ANSĂ
loop / BUCLĂ
loop of Henle / ANSA HENLE
loose shoulder / UMĂR FLOTANT
Looser-Milkman's syndrome / SINDROM LOOSER-MILKMAN
Lorain-Levi's syndrome / SINDROM LORAIN-LEVI
lordosis / LORDOZĂ
Lorenz operation / OPERAŢIE LORENZ
Lortat-Jacob's triad / TRIADĂ LORTAT-JACOB
lotion / LOŢIUNE
Lotz's syndrome / SINDROM LOTZ
Lou Gehrig disease / BOALA LOU GEHRIG
Louis' angle / UNGHI LOUIS
Louis' law / LEGEA LOUIS
Louis-Bar's disease / BOALĂ LOUIS-BAR
Louis-Bar's syndrome / SINDROM LOUIS-BAR
loupe / LUPĂ
louse / PĂDUCHE
Louvel's sign / SEMN LOUVEL
low grade malignant tumor / TUMORĂ CU MALIGNITATE ATENUATĂ
low molecular weight heparin / HEPARINE DE MASĂ MOLECULARĂ MICĂ
low output syndrome / SINDROM DE DEBIT MIC
Lowenberg's sign / SEMN LOWENBERG
lower limb / MEMBRU INFERIOR
lower uterine segment / SEGMENT INFERIOR
Lowe's syndrome / SINDROM LOWE
lowest lumbar artery / ARTERĂ LOMBARĂ IMA
lowest splanchnic nerve / NERV SPLANHNIC IMUS
Lown-Ganong-Levine's disease / SINDROM LOWN-GANONG-LEVINE
lozenge / PASTILĂ, TABLETĂ

LSD / LSD
Lubarsch-Pick's disease / BOALĂ LUBARSCH-PICK
lubrification / LUBRIFICARE
Lubs' syndrome / SINDROM LUBS
Lucas' sign / SEMN LUCAS
Lucatello's sign / SEMN LUCATELLO
Lucey-Driscoll's syndrome / SINDROM LUCEY-DRISCOLL
luciferase / LUCIFERAZĂ
luciferin / LUCIFERINĂ
Lucio's phenomenon / FENOMEN LUCIO
lucite / LUCITĂ
Lucja (Lucie) Frey's syndrome / SINDROM LUCJA (LUCIE) FREY
Luder-Sheldon's syndrome / SINDROM LUDER-SHELDON
Ludloff's sign / SEMN LUDLOFF
Ludwig's angina / ANGINĂ LUDWIG
luetic / LUETIC
LUF syndrome / SINDROM JEWELEWICZ
Luft's disease / BOALĂ LUFT
Lugol's solution / SOLUŢIE LUGOL
Lugol's test / TEST LUGOL
lumbago / LOMBALGIE, LUMBAGO
lumbagosciatica / LOMBOSCIATICĂ
lumbal / LOMBAL
lumbar / LOMBAR
lumbar arteries / ARTERE LOMBARE
lumbar disk / LOMBODISCARTROZĂ
lumbar laminectomy / LOMBOTOMIE
lumbar lymph nodes / NODULI LOMBARI
lumbar nerves / NERVI LOMBARI
lumbar osteoarthritis / LOMBARTROZĂ
lumbar plexus / PLEX LOMBAR
lumbar puncture / PUNCŢIE LOMBARĂ
lumbar splanchnic nerves / NERVI SPLANHNICI LOMBARI
lumbar spondylosis / LOMBARTRIE
lumbar veins / VENE LOMBARE III ŞI IV
lumbarisation / LOMBARIZARE
lumbosacral joint / ARTERĂ LOMBOSACRATĂ
lumbrical muscles of foot / MUŞCHII LOMBRICALI AI PICIORULUI
lumbrical muscles of hand / MUŞCHII LOMBRICALI AI MÂINII
lumbricus / LIMBRIC
lumen / LUMEN
luminance / LUMINANŢĂ
luminescence / LUMINESCENŢĂ
luminophore / LUMINOFOR
lunate bone / SEMILUNAR
lunatism / LUNATISM
Lundh's test / TEST LUNDH
lung / PLĂMÂN, PULMON
lunula / LUNULĂ, NOIŢĂ
lupic tubercle / TUBERCUL LUPIC
lupoid / LUPOID
lupoid disease / BOALĂ LUPICĂ
lupoid hepatitis / HEPATITĂ LUPOIDĂ
lupoma / LUPOM
lupous / LUPIC
lupus / LUPUS
lupus erythematosus / LUPUS ERITEMATOS CRONIC
lupus pernio / LUPUS PERNIO
lupus vulgaris / LUPUS TUBERCULOS
lusitropia / LUSITROPIE
lusitropic / LUSITROP
Lust's sign / SEMN LUST
luteal / LUTEAL
lutein / LUTEINĂ
luteinic / LUTEINIC
luteinization / LUTEINIZARE
luteinizing hormone / GONADOTROFINĂ B, HORMON LUTEINIZANT
Lutembacher's syndrome / SINDROM LUTEMBACHER
luteolysin / LUTEOLIZINĂ
luteolysis / LUTEOLIZĂ
luteoma / LUTEINOM, LUTEOM
luteostimulin / LUTEOSTIMULINĂ
luteotropic hormone / HORMON GALACTOGEN, HORMON LUTEOTROP
Luttke's test / TEST LUTTKE
Lutz-Lewandowsky's disease / BOALĂ LUTZ-LEWANDOWSKY, DISPLAZIE VERUCIFORMĂ
Lutz-Splendore-Almeida's disease / BOALĂ LUTZ-SPLENDORE-ALMEIDA
lux / LUX
luxation / LUXAŢIE
luxmeter / LUXMETRU
luxury proteins / PROTEINE DE LUX
lyase / LIAZĂ
lycanthropy / LICANTROPIE
Lyell's disease / BOALĂ LYELL
Lyme's disease / BOALĂ LYME
lymph / LIMFĂ
lymph capillary / CAPILAR LIMFATIC
lymph gland / GANGLION LIMFATIC
lymph node / NODUL LIMFATIC, GANGLION, GANGLION LIMFATIC
lymph scrotum / LIMFOSCROTUM
lymph(o)edema / LIMFEDEM
lymphadenectomy / LIMFADENECTOMIE
lymphadenia / LIMFADENIE
lymphadenitis / LIMFADENITĂ
lymphadenoid / LIMFADENOID
lymphadenopathy / LIMFADENOPATIE
lymphadenosis / LIMFADENOZĂ
lymphagogue / LIMFAGOG
lymphangiectasis / LIMFANGIECTAZIE
lymphangioendothelioma / LIMFANGIOENDOTELIOM
lymphangioma / LIMFANGIOM
lymphangioma pericytum / LIMFANGIOPERICITOM
lymphangiopericytoma / LIMFANGIOPERICITOM
lymphangioplasty / LIMFANGIOPLASTIE
lymphangiosarcoma / LIMFANGIOSARCOM
lymphangitis / LIMFANGITĂ
lymphatic / LIMFATIC
lymphatic circulation / CIRCULAŢIE LIMFATICĂ
lymphatic follicle / FOLICUL LIMFATIC
lymphatic system / SISTEM LIMFATIC
lymphatism / LIMFATISM
lymphoblast / LIMFOBLAST
lymphoblastic transformation test / TEST DE TRANSFORMARE LIMFOBLASTICĂ
lymphoblastoma / LIMFOBLASTOM
lymphoblastosarcoma / LIMFOBLASTOSARCOM

lymphoblastosis / LIMFOBLASTOMATOZĂ, LIMFOBLASTOZĂ
lymphocele / LIMFOCEL
lymphocyt(a)emia / LIMFOCITEMIE
lymphocyte / LIMFOCIT
lymphocyte marker / MARKER LIMFOCITAR
lymphocyte maturation / MATURAREA LIMFOCITELOR
lymphocyte recirculation / CIRCULAŢIE A LIMFOCITELOR
lymphocytic choriomeningitis / CORIOMENINGITĂ LIMFOCITARĂ, MENINGITĂ SEROASĂ EPIDEMICĂ
lymphocytic series / LINIE LIMFOCITARĂ, SERIE LIMFOCITARĂ
lymphocytic system / SISTEM LIMFOCITAR
lymphocytoma / LIMFOCITOM
lymphocytopenia / LIMFOCITOPENIE
lymphocytopoiesis / LIMFOCITOPOIEZĂ
lymphocytosis / LIMFOCITOZĂ
lymphocytotoxic / LIMFOCITOTOXIC
lymphocytotoxicity / LIMFOCITOTOXICITATE
lymphocytotoxin / LIMFOCITOTOXINE
lymphoepithelioma / LIMFOEPITELIOM
lymphogenesis / LIMFOGENEZĂ
lymphogranuloma / LIMFOGRANULOM
lymphogranulomatosis / LIMFOGRANULOMATOZĂ
lymphogranulomatosis inguinalis / LIMFOGRANULOMATOZĂ INGHINALĂ SUBACUTĂ
lymphography / LIMFOGRAFIE
lymphoid / LIMFOID
lymphoid system / SISTEM LIMFOID
lymphokine / LIMFOKINĂ
lymphology / LIMFOLOGIE
lymphoma / LIMFOM
lymphomatoid papulosis / PAPULOZĂ LIMFOMATOIDĂ
lymphomatosis / LIMFOMATOZĂ
lymphopathy / LIMFOPATIE
lymphopenia / LIMFOPENIE
lymphopoiesis / LIMFOPOIEZĂ
lymphoproliferative / LIMFOPROLIFERATIV
lymphoproliferative disorders / SINDROM LIMFOPROLIFERATIV
lymphoproliferative syndrome / SINDROM LIMFOPROLIFERATIV
lymphoreticular sarcoma / LIMFORETICULOSARCOM
lymphoreticular system / SISTEM LIMFORETICULAR
lymphoreticulose reaction / REACŢIE PENTRU LIMFORETICULOZĂ
lymphoreticulosis / LIMFORETICULOPATIE
lymphorrh(o)ea / LIMFOREE
lymphorrhagia / LIMFORAGIE
lymphosarcoma / LIMFOCITOSARCOM, LIMFOSARCOM
lymphoscintigraphy / LIMFOSCINTIGRAFIE
lymphostasis / LIMFOSTAZĂ
lymphotoxin / LIMFOTOXINĂ
lymphotropic / LIMFOTROP
Lynch's syndrome / SINDROM LYNCH
lyophil / LIOFILIE
lyophilization / LIOFILIZARE
lyophilized plasma / PLASMĂ USCATĂ
lysate / LIZAT
lysergide / LISERGID
lysin / LIZINĂ
lysine / LIZINĂ
lysine-vasopressin test / PROBĂ LA LIZIN-VASOPRESINĂ
lysis / LIZĂ, LYSIS
lysis plaque / PLAJĂ DE LIZĂ
lysogenic / LIZOGEN
lysogenic phage / FAG TEMPERAT
lysogenicity / LIZOGENICITATE, LIZOGENIE
lysosomal / LIZOZOMAL
lysosomal storage disease / BOALĂ LIZOZOMALĂ
lysosome / LIZOZOMI
lysozymaemie / LIZOZIMEMIE
lysozyme / LIZOZIM
lysyl-bradikinin / LIZIL-BRADIKININĂ
lytic / LITIC
lytic virus / VIRUS LITIC

M

α-mannosidase / α-MANOZIDAZĂ
M cell / CELULI M
M protein / PROTEINĂ M
M viral protein / PROTEINĂ M VIRALĂ
Mac Duffie's syndrome / SINDROM MAC DUFFIE
Mac Intyre's disease / BOALĂ MAC INTYRE
Mac Letchie-Aikens' disease / BOALĂ MAC LETCHIE-AIKENS
maceration / MACERARE
Macewen's operation / OPERAŢIE MACEWEN
Macewen's sign / SEMN MACEWEN
Machado-Joseph's disease / BOALĂ MACHADO-JOSEPH
machinery murmur / SUFLU TUNELAR
machonnement / MAŞONAMENT
Mach's syndrome / SINDROM MACH
Machupo's virus / VIRUS MACHUPO
MacKenzie's syndrome / SINDROM MACKENZIE
MacLagan's reaction / REACŢIE MACLAGAN
Macleod's syndrome / SINDROM MACLEOD
macro(a)esthesia / MACROESTEZIE
macroamylasaemia / MACROAMILAZEMIE
macroamylase / MACROAMILAZĂ
macrobiosis / MACROBIE
macrobiotics / MACROBIOTICĂ
macroblast / MACROBLAST
macrobrachia / MACROBRAHIE
macrocephalia / MACROCEFALIE
macrocheilia / MACROCHEILIE
macrocheilitis / MACROCHEILITĂ
macrocheiria / MACROCHEIRIE
macrocornea / MEGALOCORNEE
macrocortin / MACROCORTINĂ
macrocyte / MACROCIT
macrocytic an(a)emia / ANEMIE MACROCITARĂ
macrocytosis / MACROCITOZĂ
macrodactyly / MACRODACTILIE
macrodontia / MACRODONŢIE
macroevolution / MACROEVOLUŢIE
macrogenitosomia / MACROGENITOSOMIE
macrogenitosomia pralcox / MACROGENITOSOMIA PRECOX, SINDROM DE HIPERTROFIE EPIFIZARĂ
macroglia / MACROGLIE
macroglobulin / MACROGLOBULINĂ
macroglobulin(a)emia / MACROGLOBULINEMIE
macroglossia / MACROGLOSIE
macrognathia / MACROGNAŢIE
macrogyria / MACROGIRIE

macrolides / MACROLIDE
macromastia / MACROMASTIE
macromelia / MACROMELIE
macromere / MACROMER
macromolecules / MACROMOLECULE
macromutation / MACROMUTAŢIE
macro-orchidism / MACRO-ORHIDIE
macrophage / MACROFAG
macrophage activating factor / FACTOR DE ACTIVARE A MACROFAGELOR
macrophage activation / ACTIVARE A MACROFAGELOR
macrophagic myofasciitis / MIOFASCIITĂ CU MACROFAGE
macrophagus / MACROFAG
macropodia / MACROPODIE
macroprosopia / MACROPROSOPIE
macropsia / MACROPSIE
macroscopic / MACROSCOPIC
macrosmatic / MACROSMATIC
macrosomia / MACROSOMIE, MACROSTOMIE
macrosphygmia / MACROSFIGMIE
macrotia / MACROTIE
macula / MACULA, MACULĂ, PATĂ
macula adherens / MACULA ADHERENS
macula densa / MACULA DENSA
macula retinae / MACULA LUTEA
macular / MACULAR
maculopapular / MACULOPAPULOS
maculopathy / MACULOPATIE
mad cows disease / BOALĂ VACILOR NEBUNE
madarosis / MADAROSIS
madarosis / MADAROZĂ
Madelung syndrome / SINDROM MADELUNG
Madelung's disease / BOALĂ MADELUNG, CARPOCIFOZĂ, DISCONDROPLAZIE A EPIFIZEI RADIALE INFERIOARE, SUBLUXAŢIE SPONTANĂ A MÂINII
Madelung's sign / SEMN MADELUNG
maduromycosis / MADUROMICOZĂ
Maffucci's syndrome / SINDROM MAFFUCCI
Magenblase's syndrome / SINDROM MAGENBLASE
Magendie's foramen / ORIFICIU MAGENDIE
Magendie's solution / SOLUŢIE MAGENDIE
maghreban muscular dystrophy / MIOPATIE MAGHREBINĂ
magistral / MAGISTRAL
Magitot's disease / BOALĂ MAGITOT
magma / MAGMĂ
Magnan's sign / SEMN MAGNAN
magnes(a)emia / MAGNEZIEMIE
magnesium / MAGNEZIU
magnetic field / CÂMP MAGNETIC
magnetism / MAGNETISM
magnetocardiography / MAGNETOCARDIOGRAFIE
magnetoencephalography / MAGNETOENCEFALOGRAFIE
magnetotherapy / MAGNETOTERAPIE
Magpie's test / TEST MAGPIE
Mahaim's fibers / FIBRE MAHAIM
Mahler's sign / SEMN MAHLER
main artery to thumb / ARTERĂ PRINCIPALĂ A POLICELUI
Maisonneuve's fracture / FRACTURĂ MAISONNEUVE
Maisonneuve's sign / SEMN MAISONNEUVE
Maisonneuve's syndrome / SINDROM MAISONNEUVE'S
Majewski's syndrome / SINDROM MAJEWSKI
Majocchi's disease / BOALĂ MAJOCCHI
major depression / DEPRESIE MAJORĂ
major histocompatibility complex / COMPLEX MAJOR DE HISTOCOMPATIBILITATE
mal / MAL
mal perforant / MAL PERFORANT
malabsorption / MALABSORBŢIE
malabsorption syndrome / SINDROM DE MALABSORBŢIE
malacia / MALACIE
malacoplakia / MALACOPLAKIE
malacoplakia vesicae / MALACOPLAKIE VEZICALĂ
malacoplasia / MALACOPLAZIE
maladjusted / INADAPTAT
maladjustement / INADAPTARE
malar / MALAR
malar lymph node / NODUL MALAR
malaria / MALARIE, PALUDISM
malarial / MALARIC, PALUDIC
malariotherapy / PALUDOTERAPIE
malarious / IMPALUDAT
male / MASCUL
male climacteric / ANDROPAUZĂ
males with XX chromosomes / SINDROM LACHAPELLE
malformation / MALFORMAŢIE
malformative bronchopneumopathy conditioned by anatomical defect / BRONHOPNEUMOPATIE MALFORMATIVĂ PRIN DEFECT ANATOMIC
Malgaigne's fracture / FRACTURĂ MALGAIGNE
Malgaigne's syndrome / SINDROM MALGAIGNE
malign / MALIGN
malignancy / MALIGNITATE
malignant anthrax oedema / EDEM MALIGN
malignant arterial hypertension / HIPERTENSIUNE ARTERIALĂ MALIGNĂ
malignant atrophic papulosis / PAPULOZĂ ATROFIANTĂ MALIGNĂ
malignant glaucoma / GLAUCOM MALIGN
malignant histiocytosis / HISTIOCITOZĂ MALIGNĂ
malignant hyperthermia of anesthesia / HIPERTERMIE MALIGNĂ PERANESTEZICĂ
malignant melanoma / MELANOM MALIGN
malignant myopia / MIOPIE FORTE, MIOPIE MALIGNĂ
malignant pemphigus / PEMFIGUS VULGAR
malignant pemphigus with confluent bullae / PEMFIGUS SUBACUT MALIGN CU BULE EXTENSIVE
malignant secondary tumour / TUMORĂ MALIGNĂ SECUNDARĂ
malignant syndrome / SINDROM DE MALIGNITATE
malignant tumour / TUMORĂ MALIGNĂ
mallein / MALEINĂ
malleolus / MALEOLĂ
Mallet-Guy's sign / SEMN MALLET-GUY
malleus / CIOCAN
Mallory-Weiss' syndrome / SINDROM MALLORY-WEISS
Malmros' disease / SIDROM MALMROS
malnutrition / MALNUTRIŢIE
malocclusion / MALOCLUZIE
malpighian / MALPIGHIAN
malposition / MALPOZIŢIE
malpractice / MALPRAXIS
malsegregation / MALSEGREGARE
MALT / MALT
Malta's fever / FEBRĂ DE MALTA
maltase / MALTAZĂ
malthusianism / MALTUSIANISM

maltobiose / MALTOBIOZĂ
maltose / MALTOZĂ
maltosuria / MALTOZURIE
malum perforans pedis / MAL PERFORANT PLANTAR
malunion / CALUS VICIOS
mamillary bodies / CORPI MAMILARI
mamilloplasty / MAMILOPLASTIE
mammary / MAMAR
mammary gland / GLANDĂ MAMARĂ
mammectomy / MAMECTOMIE
mammillary / MAMILAR
mammography / MAMOGRAFIE
mammoplasty / MAMOPLASTIE, MASTOPLASTIE
mammotropic / MAMOTROP
Manchester's operation / OPERAŢIE MANCHESTER
Mandel's sign / SEMN MANDEL (AL CLOPOŢELULUI)
mandible / MANDIBULĂ, MAXILAR INFERIOR
mandibular / MANDIBULAR
mandibular lymph node / NODUL MANDIBULAR
mandibular nerve / NERV MANDIBULAR
mandibulofacia dysostosis / DISOSTOZĂ MANDIBULOFACIALĂ
mandibulometer / MANDIBULOMETRU
mandibulo-oculofacial dyscephaly / SINDROM DISCEFALIC CU CAP DE PASĂRE
mandibulo-oculofacial syndrome / SINDROM FRANçOIS
mandrin / MANDRIN
manducation / MANDUCAŢIE
maneuver / MANEVRĂ
manganese / MANGAN
manganism / MANGANISM
mania / MANIE
maniac / MANIAC
maniacal / MANIACAL
manic-depressive psychosis / PSIHOZĂ MANIACO-DEPRESIVĂ
manichaeism / MANIHEISM
manikin / MANECHIN
manipulation / MANIPULARE
mannerism / MANIERISM
mannitol / MANITOL
Mannkopf's sign / SEMN MANNKOPF
mannose / MANOZĂ
mannose 6-phosphate / MANOZĂ-6-FOSFAT
mannosidosis / MANOZIDOZĂ
Mann's sign / SEMN MANN
manometer / MANOMETRU
manometry / MANOMETRIE
Mansonia / MANSONIA
Mantoux's porokeratosis / POROKERATOZĂ PALMOPLANTARĂ MANTOUX
Mantoux's reaction / REACŢIE MANTOUX
manual muscle test / BILANŢ MUSCULAR
manubrium of sternum / MANUBRIUM STERNAL
MAP / MAP
maple syrup urine disease / BOALA URINEI CU MIROS DE SIROP DE ARŢAR
mapping / CARTOGRAFIE, MAPPING
Marañon's sign / SEMN MARAñON
marantic thrombosis / TROMBOZĂ MARASTICĂ
marasmus / MARASM
Marburg's h(a)emorrhagic fever / FEBRĂ HEMORAGICĂ MARBURG
Marburg's virus / VIRUS MARBURG
Marchiafava-Bignami's disease / BOALĂ MARCHIAFAVA-BIGNAMI, NECROZĂ CENTRALĂ A CORPULUI CALOS
Marchiafava-Micheli's disease / BOALĂ MARCHIAFAVA-MICHELI
Marchiafava-Micheli's syndrome / SINDROM MARCHIAFAVA-MICHELI
Marchi's reaction / REACŢIE MARCHI
Marcus Gunn's pupil / PUPILĂ MARCUS GUNN
Marcus Gunn's sign / SEMN MARCUS GUNN
Marek's disease / BOALĂ MAREK
Marfan-Hallez's disease / BOALĂ MARFAN-HALLEZ
Marfan's disease / BOALĂ MARFAN
Marfan's sign / SEMN MARFAN
Marfan's syndrome / SINDROM MARFAN
margin / MARGINE
marginal / MARGINAL
marginal ulcer / ULCER PEPTIC
margination / MARGINAŢIE
Marie-Bamberger's disease / BOALĂ MARIE-BAMBERGER
Marie-Bamberger's syndrome / SINDROM MARIE-BAMBERGER
Marie-Foix's syndrome / SINDROM MARIE-FOIX
Marie-Foy-Sainton's syndrome / SINDROM MARIE-FOY-SAINTON
Marie's disease / BOALĂ MARIE
Marie's sign / SEMN MARIE
Marie's syndrome / SINDROM MARIE
marijuana / MARIJUANA
Marinesco's succulent hand / MÂNĂ SUCULENTĂ MARINESCU
Marinescu-Radovici's reflex / REFLEX MARINESCU-RADOVICI
Marinescu's sign / SEMN MARINESCU
Marinescu-Sjögren's disease / SINDROM MARINESCU-SJÖGREN
Marion's disease / BOALĂ MARION
marisca / MARISCĂ
Marjolin's sign / SEMN MARJOLIN, SEMNUL GEAMBAŞULUI
mark / MARCĂ
marker / MARKER
marker gene / GENĂ MARKER
Marlin's syndrome / SINDROM MARLIN, ANEMIE FAGOCITARĂ
marmoration / MARMORIZARE
Maroteaux-Lamy's disease / BOALĂ MAROTEAUX-LAMY
Maroteaux-Lamy's syndrome / SINDROM MAROTEAUX-LAMY
marrow / MĂDUVĂ
Marseilles' fever / FEBRĂ DE MARSILIA
Marshall Hall's facies / FACIES MARSHALL HALL
marsupialization / MARSUPIALIZARE
martial / MARŢIAL
Martin-Petit's reaction / REACŢIE MARTIN-PETIT
Martorell's syndrome / ULCER HIPERTENSIV MARTORELL
Martorell's syndrome / SINDROM MARTORELL
Marx's syndrome / SINDROM MARX
MAS syndrome / SINDROM SAM
masculine / MASCULIN
masculinization / MASCULINIZARE
masculinovoblastoma / MASCULINOVOBLASTOM
mask / MASCĂ
mask of pregnancy / MASCĂ DE GRAVIDITATE, MASCĂ DE SARCINĂ
masked depression / DEPRESIE MASCATĂ
masked virus / VIRUS MASCAT
masochism / MASOCHISM
mass / MASĂ
mass reflex / REFLEX TOTAL
mass spectrometer / SPECTROMETRU DE MASĂ

mass spectrum / SPECTRU DE MASĂ
massage / MASAJ
masseter / MASETER
masseter muscle / MUŞCHI MASETER
masseteric artery / ARTERĂ MASETERICĂ
masseteric nerve / NERV MASETERIC
massif / MASIV
massiv idiopathic osteolysis / OSTEOLIZĂ MASIVĂ IDIOPATICĂ
massive / MASIV
mast cell / MASTOCIT
mastectomy / MASTECTOMIE
master eye / OCHI DIRECTOR
Master's test / TEST MASTER
Masters-Allen's syndrome / SINDROM MASTERS-ALLEN
mastic kidney / RINICHI MASTIC
mastication / MASTICAŢIE
masticatory percentage / COEFICIENT MASTICATORIU
masticatory reflex / REFLEX MASTICATOR
mastitis / MASTITĂ
mastocalciphylaxis / MASTOCITOPEXIE
mastocytoma / MASTOCITOM
mastocytosis / MASTOCITOZĂ
mastodynia / MASTODINIE
mastography / MASTOGRAFIE
mastoid / MASTOIDĂ
mastoid emissary vein / VENĂ EMISARĂ MASTOIDIANĂ
mastoid lymph node / NODULI MASTOIDIENI
mastoidectomy / MASTOIDECTOMIE
mastoiditis / MASTOIDITĂ
mastology / MASTOLOGIE, SENOLOGIE
mastopathy / MASTOPATIE
mastopexy / MASTOPEXIE
mastoptosis / MASTOPTOZĂ
mastosis / MASTOZĂ
masturbation / MASTURBAŢIE
material / CAZUISTICĂ, MATERIAL
materializing effect / EFECT DE MATERIALIZARE
maternal / MATERN
maternal inheritance / EREDITATE MATERNĂ
maternity / MATERNITATE
mating season / PERIOADĂ DE RUT
matrix / MATRICE
matrix of nail / MATRICE UNGVEALĂ
maturation / MATURAŢIE
mature B cell / LIMFOCIT B MATUR
mature T lymphocyte / LIMFOCIT T MATUR
mature thymocyte / TIMOCIT MATUR
maturity / MATURITATE
Mauriac's syndrome / SINDROM MAURIAC
Mauriceau-Smellie's maneuver / MANEVRĂ MAURICEAU-SMELLIE
maxilla / MAXILĂ, MAXILAR SUPERIOR
maxillary / MAXILAR
maxillary artery / ARTERĂ MAXILARĂ
maxillary hypoplasia / HIPOPLAZIE MAXILARĂ
maxillary nerve / NERV MAXILAR
maxillary veins / VENE MAXILARE
maxillitis / MAXILITĂ
maxillofacial / MAXILOFACIAL
maxillomandibular / MAXILOMANDIBULAR
maxillotomy / MAXILOTOMIE
maximal expiratory reserve volume / VOLUM EXPIRATOR MAXIMAL PE SECUNDĂ
maximal inspiratory reserve volume / VOLUM INSPIRATOR MAXIM PE SECUNDĂ
maximal permissible dose / DOZĂ MAXIMĂ ADMISĂ
maximal rate / VITEZĂ MAXIMALĂ
maximal stimulus / STIMUL MAXIMAL
maximal tubular reabsorption or excretion / CAPACITATE MAXIMALĂ DE REABSORBŢIE SAU DE EXCREŢIE TUBULARĂ
maximal ventilation / VENTILAŢIE MAXIMĂ
maximum / MAXIMUM
maximum dose / DOZĂ MAXIMĂ
Mayaro's virus / VIRUS MAYARO
Mayer-Rokitansky-Küster's syndrome / SINDROM MAYER-ROKITANSKY-KÜSTER
Mayer's reflex / REFLEX MAYER
May-Grünwald's stain / COLORAŢIE MAY-GRÜNWALD-GIEMSA
May-Hegglin's disease / BOALĂ MAY-HEGGLIN
Mayo-Robson's sign / SEMN MAYO-ROBSON
Mazini's sign / SEMN MAZINI
Mazzotti's reaction / REACŢIE MAZZOTTI
Mazzotti's test / TEST MAZZOTTI, TEST LA DIETIL-CARBAMAZEPINĂ
McArdle-Schmid-Pearson's disease / BOALĂ McARDLE-SCHMID-PEARSON
McBurney's operation / OPERAŢIE McBURNEY
McBurney's point / PUNCT McBURNEY
McBurney's sign / SEMN McBURNEY
McCune-Albright's syndrome / SINDROM McCUNE-ALBRIGHT
McDonnel's sign / SEMN McDONNEL
McGill's operation / OPERAŢIE McGILL
McMurray's sign / SEMN McMURRAY
McMurray's test / MANEVRĂ McMURRAY, SEMNUL DECLICULUI
MDR protein / PROTEINĂ MDR
MDRP / MDRP
Meador's syndrome / SINDROM MEADOR
meadow grass dermatitis / FITOFOTODERMATITĂ
Meadows' disease / BOALĂ MEADOWS
Meadows' syndrome / SINDROM MEADOWS
Meaghi's sign / SEMN MEAGHI
meal test / PRÂNZ DE PROBĂ
mean / MEDIE
mean corpuscular volume / VOLUM GLOBULAR MEDIU
mean pressure / PRESIUNE ARTERIALĂ MEDIE, TENSIUNE ARTERIALĂ MEDIE
measles / POJAR, RUJEOLĂ
measurement / MĂSURARE
meatoscopy / MEATOSCOPIE
meatosomy / MEATOSOMIE
meatotomy / MEATOTOMIE
meatus / MEAT
mechanical alternans / ALTERNANŢĂ MECANICĂ
mechanical ventilation / VENTILAŢIE ARTIFICIALĂ
mechanically gated ion channel / CANAL IONIC MECANODEPENDENT
mechanics / MECANICĂ
mechanism / MECANISM
mechanogram / MECANOGRAMĂ
mechanoreceptor / MECANORECEPTOR
mechanotherapy / MECANOTERAPIE
Meckel's diverticulum / DIVERTICUL MECKEL
Meckel's syndrome / SINDROM MECKEL

meconium / MECONIU
mediacalcinosis / MEDIACALCINOZĂ
medial / MEDIAL
medial antebrachial cutaneous nerve / NERV CUTANAT MEDIAL AL ANTEBRAŢULUI
medial anterior malleolar artery / ARTERĂ MALEOLARĂ ANTERIOARĂ MEDIALĂ
medial atlantoaxial joint / ARTICULAŢIE ATLANTO-AXIALĂ MEDIANĂ
medial brachial cutaneous nerve / NERV CUTANAT MEDIAL AL BRAŢULUI
medial branch for temporal lobe / ARTERĂ TEMPORALĂ INTERMEDIARĂ
medial circumflex femoral veins / VENE CIRCUMFLEXE FEMURALE MEDIALE
medial common iliac lymph nodes / NODULI ILIACI COMUNI MEDIALI
medial cuneiform bone / CUNEIFORM MEDIAL
medial dorsal cutaneous nerve / NERV CUTANAT DORSAL MEDIAL
medial external iliac lymph nodes / NODULI ILIACI EXTERNI MEDIALI
medial femoral circumflex artery / ARTERĂ CIRCUMFLEXĂ FEMURALĂ MEDIALĂ
medial frontobasal artery / ARTERĂ FRONTOBAZALĂ MEDIALĂ
medial great muscle / MUŞCHI VAST MEDIAL
medial necrosis / MEDIANECROZĂ
medial occipital artery / ARTERĂ OCCIPITALĂ MEDIALĂ
medial palpebral arteries / ARTERE PALPEBRALE MEDIALE
medial plantar artery / ARTERĂ PLANTARĂ MEDIALĂ
medial plantar nerve / NERV PLANTAR MEDIAL
medial pontine syndrome / SINDROM MEDIOPONTIN
medial pterygoid muscle / MUŞCHI PTERIGOIDIAN MEDIAL
medial pterygoid nerve / NERV PTERIGOIDIAN MEDIAL
medial rectus muscle / MUŞCHI DREPT MEDIAL AL GLOBULUI OCULAR
medial segmental artery / ARTERĂ SEGMENTARĂ MEDIALĂ
medial superior genicular artery / ARTERĂ GENICULARĂ SUPERIOARĂ MEDIALĂ
medial supraclavicular nerves / NERVI SUPRACLAVICULARI MEDIALI
medial sural cutaneous nerve / NERV CUTANAT MEDIAL AL GAMBEI
medial tarsal arteries / ARTERE TARSIENE MEDIALE
median / MEDIAN
median artery / ARTERĂ MEDIANĂ
median basilic vein / VENĂ BAZILICĂ MEDIANĂ
median cephalic vein / VENĂ CEFALICĂ MIJLOCIE
median cubital vein / VENĂ CUBITALĂ MEDIANĂ
median line syndrome / SINDROM DE LINIE MEDIANĂ
median nerve / NERV MEDIAN
median sacral artery / ARTERĂ SACRALĂ MIJLOCIE
median spasm / SPASM FACIAL MEDIAN MEIGE
median vein of forearm / VENĂ MEDIANĂ ANTEBRAHIALĂ
mediastinal syndrome / SINDROM MEDIASTINAL
mediastinal veins / VENE MEDIASTINALE
mediastinitis / MEDIASTINITĂ
mediastinography / MEDIASTINOGRAFIE
mediastinopericarditis / MEDIASTINOPERICARDITĂ
mediastinoscopy / MEDIASTINOSCOPIE
mediastinotomy / MEDIASTINOTOMIE
mediastinum / MEDIASTIN
mediate / MEDIAT
mediator / MEDIATOR
medical advice / CONSULT MEDICAL
medical appraisal / EXPERTIZĂ MEDICALĂ
medical capacity for work / CAPACITATE MEDICALĂ DE MUNCĂ
medical certificate / CERTIFICAT MEDICAL
medical deontology / DEONTOLOGIE MEDICALĂ
medical electrology / ELECTROLOGIE MEDICALĂ
medical engineering / INGINERIE MEDICALĂ
medical expert / EXPERT MEDICAL
medical genomics / GENOMICĂ MEDICALĂ
medical hydrology / HIDROLOGIE MEDICALĂ
medical imaging / IMAGISTICĂ MEDICALĂ
medical mycology / MICOLOGIE MEDICALĂ
medical proteomics / PROTEOMICĂ MEDICALĂ
medical secret / SECRET MEDICAL
medical sociology / SOCIOLOGIE MEDICALĂ
medical teleassistance / TELEASISTENŢĂ MEDICALĂ
medicament / MEDICAMENT
medication / MEDICAŢIE
medicinal / MEDICINAL
medicine / DROG, MEDICINĂ
mediocarpal / MEDIOCARPIAN
mediodorsal / MEDIODORSAL
medionecrosis aortae idiopathica cystica / MEDIANECROZĂ CHISTICĂ IDIOPATICĂ
medioplantar reflex / REFLEX MEDIOPLANTAR
mediotarsian / MEDIOTARSIAN
Mediterranean abdominal lymphoma / LIMFOM MEDITERANEAN
mediterranean fever / FEBRĂ BUTONOASĂ MEDITERANEANĂ, FEBRĂ MEDITERANEANĂ, TIFOS MEDITERANEAN
Mediterranean's disease / BOALĂ MEDITERANEANĂ
medius / MEDIUS
MEDLARS / MEDLARS
MEDLINE / MEDLINE
medulla / MEDULLA
medulla oblongata / MEDULLA OBLONGATA, BULB RAHIDIAN
medullar / MEDULAR
medullary carcinoma / EPITELIOM MEDULAR
medullary carcinoma with lymphoid stroma / EPITELIOM MEDULAR CU STROMĂ LIMFOIDĂ
medullary cavity / CANAL MEDULAR
medullary sponge kidney / ECTAZIE CANALICULARĂ PRECALICEALĂ
medullary syndrome / SINDROM MEDULAR
medullitis / MEDULITĂ
medullization / MEDULIZARE
medulloblast / MEDULOBLAST
medulloblastoma / MEDULOBLASTOM
medullocultura / MEDULOCULTURĂ
medulloepithelioma / MEDULOEPITELIOM
medullogram / MEDULOGRAMĂ
Mees' lines / BENZI MEES, DUNGI MEES
mefenamic acid / ACID MEFENAMIC
mega and dolichoureter / MEGADOLICOURETER
mega and dolichoureter / MYCOBACTERIUM LEPRAE
megabase / MEGABAZĂ
megabladder / MEGAVEZICĂ
megacephalic / MEGACEFAL
megacolon / MEGACOLON

megacystis / MEGAVEZICĂ
megadolichoartery / DOLICOMEGA-ARTERĂ
megadolichocolon / MEGADOLICOCOLON
megadose / MEGADOZĂ
megaduodenum / MEGADUODEN
megakaryoblast / MEGACARIOBLAST
megakaryocyte / MEGACARIOCIT
megakaryocytic leuk(a)emia / LEUCEMIE MEGACARIOCITARĂ
megakaryocytosis / MEGACARIOCITOZĂ
megaloblast / MEGALOBLAST
megaloblastic an(a)emia / ANEMIE MEGALOBLASTICĂ
megalocornea / MEGALOCORNEE, KERATOMEGALIE
megalocyte / MEGALOCIT
megaloesophagus / MEGAESOFAG
megalomania / GRANDOMANIE, MEGALOMANIE
megalomelia / MEGALOMELIE
megalophthalmos / MEGALOFTALMIE
megalophthalmus / MEGALOFTALMIE
megalopsia / MEGALOPSIE
megalosplanchny / MEGASPLANHNIE
megaloureter / MEGAURETER
megamitochondria / MEGAMITOCONDRIE
megathrombocyte / MEGATROMBOCIT
megatrachea / MEGATRAHEE
meibomian glands / GLANDE MEIBOMIUS
meibomitis / MEIBOMIITĂ
Meige's disease / BOALĂ MEIGE
Meige's sign / SEMN MEIGE
Meige's syndrome / SINDROM MEIGE
Meigs's syndrome / SINDROM MEIGS
meiosis / MEIOZĂ
Meissner's corpuscles / CORPUSCULI MEISSNER
Meissner's plexus / PLEX MEISSNER
melalgia / MELALGIE
melancholia / MELANCOLIE
melanhidrosis / MELANHIDROZĂ
melanin / MELANINĂ
melanism / MELANISM
melanoblast / MELANOBLAST
melanoblastoma / MELANOBLASTOM
melanocyte / MELANOCIT
melanocyte stimulating hormone / HORMON MELANOSTIMULANT, HORMON MELANOTROP, MELANOSTIMULINĂ, MELANOTROPINĂ
melanocyte stimulating hormone releasing factor / FACTOR DECLANŞATOR AL SECREŢIEI DE HORMON MELANOTROP
melanoderma / MELANODERMIE
melanodontia / MELANODONŢIE
melanoepithelioma / MELANOEPITELIOM
melanogen / MELANOGEN
melanogenesis / MELANOGENEZĂ
melanoglossia / MELANOGLOSIE
melanoleukoderma / LEUCOMELANODERMIE
melanoma / MELANOM
melanonychia / MELANOONICHIE
melanophage / MELANOFAG
melanophore / MELANOFOR
melanosarcoma / MELANOSARCOM
melanosarcoma / SARCOM MELANIC
melanosis / MELANOSIS, MELANOZĂ
melanosis circumscripta precancerosa / MELANOZĂ CIRCUMSCRISĂ PRECANCEROASĂ DUBREUIHL
melanosis coli / NIGROZĂ RECTALĂ
melanosome / MELANOZOM
melanotic / MELANIC
melanuria / MELANURIE
Melas syndrome / SINDROM MELAS
melasma / MELASMA
melatonin / MELATONINĂ
Meleda's disease / BOALĂ MELEDA
melena / MELENĂ
Meleney's ulcer / ULCER MELENEY
meliceris / MELICERIS
melioidosis / MELIOIDOZĂ
melitin / MELITINĂ
melitococcosis / MELITOCOCIE
melituria / MELITURIE
Melkersson-Rosenthal's syndrome / SINDROM MELKERSSON-ROSENTHAL
Melnick-Needles syndrome / SINDROM MELNICK-NEEDLES
melomelus / MELOMEL
melonoplasty / MELONOPLASTIE
meloplasty / MELOPLASTIE
melorheostosis / MELOREOSTOZĂ
melotherapy / MELOTERAPIE
melting temperature / TEMPERATURĂ DE FUZIUNE
Meltzer-Lyon's test / PROBĂ MELTZER-LYON
Meltzer's sign / SEMN MELTZER
membrana serosa / MEMBRANĂ SEROASĂ
membrane / MEMBRANĂ
membrane attack complex / COMPLEX DE ATAC MEMBRANAR
membrane fluidity / FLUIDITATE MEMBRANARĂ
membrane markers / MARKERI DE MEMBRANĂ
membrane potential / POTENŢIAL DE MEMBRANĂ
membrane proteins / PROTEINE MEMBRANARE
membrane receptors / RECEPTORI DE MEMBRANĂ
membrane skeleton of erythrocytes / SCHELETUL MEMBRANEI ERITROCITARE
membrane transport / TRANSPORT TRANSMEMBRANAR
membranoproliferative glomerulonephritis / GLOMERULONEFRITĂ MEMBRANO-PROLIFERATIVĂ, GLOMERULONEFRITĂ MEMBRANOASĂ
memorization / MEMORARE
memory / MEMORIE
memory cell / LIMFOCIT CU MEMORIE
menadione / MENADIONĂ
menarche / MENARHĂ
mendelian / MENDELIAN
mendelism / MENDELISM
Mendel's law / LEGILE MENDEL
Mendelsohn's sign / SEMN MENDELSOHN
Mendelsohn's test / TEST MENDELSOHN
Mendelson's syndrome / SINDROM MENDELSON, SINDROM DE ASPIRAŢIE
Mendes da Costa's syndrome / SINDROM MENDES DA COSTA, ERYTHROKERATODERMA VARIABILIS
Mende's syndrome / SINDROM MENDE
Ménétrier's disease / POLIADENOM GASTRIC DIFUZ
Ménétrier's disease / BOALĂ MÉNÉTRIER, GASTROPATIE EXSUDATIVĂ
Ménétrier's syndrome / SINDROM MÉNÉTRIER
menhidrosis / MENHIDROZĂ
Ménière's disease / BOALĂ MÉNIÈRE
Ménière's syndrome / SINDROM MÉNIÈRE, VERTIJ MÉNIÈRE

meningeal syndrome / SINDROM MENINGEAN
meningeal veins / VENE MENINGEE
meningioma / MENINGIOM
meningiomatosis / MENINGIOMATOZĂ
meningiomatosis / MENINGO-ANGIOMATOZĂ
meningism / MENINGISM
meningitic triad / TRIADĂ MENINGITICĂ
meningitis / MENINGITĂ
meningitis with ependymitis / MENINGOEPENDIMITĂ
meningoblast / MENINGOBLAST
meningoblastoma / MENINGOBLASTOM
meningocele / MENINGOCEL
meningococc(a)emia / MENINGOCOCCEMIE
meningococcal meningitis / MENINGITĂ MENINGOCOCICĂ
meningococcal vaccine / VACCIN ANTIMENINGOCOCIC
meningococcosis / MENINGOCOCCIE
meningoencephalitis / MENINGOENCEFALITĂ
meningoencephalocele / MENINGOENCEFALOCEL
meningomyelitis / MENINGOMIELITĂ
meningomyeloradiculitis / MENINGORADICULOMIELITĂ
meningopathy / MENINGOPATIE
meningoradiculitis / MENINGORADICULITĂ
meningorrhagia / MENINGORAGIE
meningothelioma / MENINGOTELIOM
meningotropism / MENINGOTROPISM
meningotyphoid / MENINGOTIFUS
meninogococcus / MENINGOCOC
meninx / MENINGE
meniscectomy / MENISCECTOMIE
meniscitis / MENISCITĂ
meniscitis / MENISCOZĂ
meniscography / MENISCOGRAFIE
meniscopathy / MENISCOPATIE
meniscopexy / MENISCOPEXIE
meniscus / MENISC
meniscus's sign / SEMNUL MENISCULUI
Menkes' disease / BOALĂ MENKES
Mennell's sign / SEMN MENNELL
menocyte / MENOCIT
menometrorrhagia / MENOMETRORAGIE
menopathy / MENOPATIE
menopause / MENOPAUZĂ
menorrh(o)ea / MENOREE
menorrhagia / MENORAGIE
menotoxin / MENOTOXINĂ
menotropin / MENOTROPINĂ
menses / MENSTRE, MENSTRUAŢIE, REGULI
menstrual / MENSTRUAL
menstrual intoxication / FEBRĂ MENORAGICĂ
menstruation / MENSTRUAŢIE
mental / MENTAL, MENTONIER
mental aberration / CONFUZIE MENTALĂ
mental age / VÂRSTĂ MENTALĂ
mental artery / ARTERĂ MENTALĂ
mental ataxia / ataxie mentală
mental automatism / AUTOMATISM MENTAL
mental deficiency / ARIERAŢIE MENTALĂ
mental deterioration / DETERIORARE MENTALĂ
mental dissociation / DISOCIAŢIE MENTALĂ
mental health / SĂNĂTATE MENTALĂ
mental image / IMAGINE MENTALĂ
mental imaging / IMAGISTICĂ MENTALĂ
mental nerve / NERV MENTONIER
mental retardation / RETARDARE MENTALĂ, ARIERAŢIE MENTALĂ
mental scotoma / SCOTOM MENTAL
Mentha piperita / MENTHA PIPERITA
menthol / MENTOL
mentism / MENTISM
meprobamate / MEPROBAMAT
meralgia / MERALGIE
meralgia paraesthetica / MERALGIE PARESTEZICĂ
mercaptans / MERCAPTANI
mercaptopurine / MERCAPTOPURINĂ
mercurialism / HIDRARGIRISM
mercurochrome / MERCUROCROM
mercury / MERCUR
meridian / MERIDIAN
Merkel cell carcinoma / MERKELOM
Merkelen's point / PUNCT MERKELEN
Merkel's cell / CELULĂ MERKEL
Merkel's disk / COMPLEX MERKEL, DISC MERKEL
Merklen's sign / SEMN MERKLEN
merocele / MEROCEL
merocrine / MEROCRIN
merodiastolic / MERODIASTOLIC
merogony / MEROGONIE
merosmia / MEROSMIE
merosystolic / MEROSISTOLIC
merotomy / MEROTOMIE
merozoite / MEROZOIT
MERRF syndrome / SINDROM MERRF
merycism / MERICISM
mesangial / MEZANGIAL
mesangial IgA glomerulonephritis / BOALĂ BERGER
mesangioproliferative glomerulonephritis / GLOMERULONEFRITĂ MEZANGIOPROLIFERATIVĂ
mesangium / MEZANGIU
mesaortitis / MEZAORTITĂ
mesarteritis / MEZARTERITĂ
mesaxon / MEZAXON
mescaline / MESCALINĂ
mesencephalon / MEZENCEFAL
mesenchyma / MEZENCHIM
mesenchymal / MEZENCHIMAL
mesenchymoma / MEZENCHIMOM
mesenteric lymph nodes / NODULI MEZENTERICI
mesenteritis / MEZENTERITĂ
mesentery / MEZENTER, MEZOU
mesial / MEZIAL
mesio-vestibulo-occlusive / MEZIO-VESTIBULO-OCLUZAL
mesmerism / MESMERISM
mesobilifuscin / MEZOBILIFUSCINĂ
mesobilirubinogen / MEZOBILIRUBINOGEN
mesoblast / MEZOBLAST
mesoblastic nephroma / NEFROM MEZOBLASTIC
mesocardia / MEZOCARDIE
mesocephalon / MEZOCEFAL
mesocolic lymph nodes / NODULI MEZOCOLICI
mesocolon / MEZOCOLON
mesocolopexy / MEZOCOLOPEXIE
mesoderm / MEZODERM
mesodermopathy / MEZODERMOZĂ
mesodiastolic / MEZODIASTOLIC
mesogaster / MEZOGASTRU
mesogastrium / MEZOGASTRU

mesognathy / MEZOGNATIE
meso-inositol / MEZO-INOZITOL
mesomelic / MEZOMELIC
mesomelic dwarfism / NANISM MEZOMELIC
mesomere / MEZOMER
mesomery / MEZOMERIE
mesomorphic / MEZOMORF
meson / MEZON
mesonephroma / MEZONEFROM
mesonephros / MEZONEFROS
mesoneuritis / MEZONEURITĂ
mesopic / MEZOPIC
mesoprosopic / MEZOPROSOP
mesosalpinx / MEZOSALPINX
mesosigmoid / MEZOSIGMOID
mesosigmoiditis / MEZOSIGMOIDITĂ
mesosigmoidopexy / MEZOSIGMOIDOPEXIE
mesosystole / MEZOSISTOLĂ
mesosystolic / MEZOSISTOLIC
mesothelioma / MEZOTELIOM
mesothelium / MEZOTELIU
mesotherapy / MEZOTERAPIE
message / MESAJ
messenger / MESAGER
messenger interfering complementary RNA / ARN MIC
meta-analysis / META-ANALIZĂ
metabiosis / METABIOZĂ
metabolic / METABOLIC
metabolic acidosis / ACIDOZĂ METABOLICĂ
metabolic alcalosis / ALCALOZĂ METABOLICĂ
metabolic control analysis / ANALIZA CONTROLULUI METABOLIC
metabolic disease / BOALĂ METABOLICĂ
metabolic effort test / TEST METABOLIC DE EFORT
metabolic epilepsy / EPILEPSIE METABOLICĂ
metabolic myopathy / MIOPATIE METABOLICĂ
metabolic neuropathy / NEUROPATIE METABOLICĂ
metabolic pool / POOL METABOLIC
metabolic sequence / SECVENŢĂ METABOLICĂ
metabolic syndrome / SINDROM METABOLIC
metabolism / METABOLISM
metabolism abnormality / ANOMALIE METABOLICĂ
metabolite / METABOLIT
metabolome / METABOLOM
metabotropic / METABOTROP
metabotropic receptor / RECEPTOR METABOTROP
metacarpal / METACARPIAN
metacarpal bones / METACARPIENE
metacarpophalangeal articulations / ARTICULAŢII METACARPOFALANGIENE
metacarpus / METACARP
metacercaria / METACERCAR
metachromasia / METACROMAZIE
metachromatic / METACROMATIC
metachromatic leukodystrophy / LEUCODISTROFIE METACROMATICĂ
metachromatism / METACROMATISM
metaiodobenzylguanidine / METAIODOBENZILGUANIDINĂ
metal / METAL
metal fume fever / FEBRĂ DATĂ DE VAPORII METALELOR
metalloenzyme / METALOENZIMĂ
metalloid / METALOID
metalloproteases inhibitor / INHIBITOR DE METALOPROTEAZE
metalloproteinase / METALOPROTEINAZĂ
metallosis / METALOZĂ
metallotherapy / METALOTERAPIE
metallothionein / METALOTIONEINĂ
metamere / METAMER
metamerism / METAMERIE
metamorphic technique / TEHNICĂ METAMORFICĂ
metamorphism / METAMORFISM
metamorphism / METAMORFISM
metamorphopsia / METAMORFOPSIE
metamorphosis / METAMORFOZĂ, REGRESIE
metamyelocyte / METAMIELOCIT
metanephrine / METANEFRINĂ
metanephros / METANEFROS
metaphase / METAFAZĂ
metaphyseal dysostosis / DISOSTOZĂ METAFIZARĂ
metaphyseal dysplasia / OSTEODISPLAZIE METAFIZARĂ
metaphysis / METAFIZĂ
metaphysis chondrodysplasia / CONDRODISPLAZII METAFIZARE
metaplasia / METAPLAZIE
metapsychology / METAPSIHOLOGIE
metarteriole / METARTERIOLĂ
metarubricyte / METARUBRICIT
metastable / METASTABIL
metastasis / CANCER SECUNDAR, METASTAZĂ
metastasization / METASTAZARE
metastasizing / METASTAZANT
metastatic / METASTATIC
metastatic inflammation / INFLAMAŢIE METASTATICĂ
metatarsal / METATARSIAN
metatarsal bones / METATARSIENE
metatarsalgia / METATARSALGIE
metatarsectomy / METATARSECTOMIE
metatarsophalangeal / METATARSOFALANGIAN
metatarsophalangeal articulations / ARTICULAŢII METATARSOFALANGIENE
metatarsus / METATARS
metatropic / METATROPIC
metatypical / METATIPIC
metencephalon / METENCEFAL
metenkephalin / METENKEFALINĂ
meteorism / METEORISM
meteorolabile / METEOROLABIL
meteoropathologic syndrome / SINDROM METEOROPATOLOGIC
meteoropathology / METEOROPATOLOGIE
meteorotrope / METEOROTROP
meteorotropism / METEOROTROPISM
meth(a)emalbumin / METHEMALBUMINĂ
meth(a)emoglobin / METHEMOGLOBINĂ
meth(a)emoglobin(a)emia / METHEMOGLOBINEMIE
methacrylate / METACRILAT
methadone / METADONĂ
methaemalbuminaemia / METHEMALBUMINEMIE
methamphetamine / METAMFETAMINĂ
methanol / ALCOOL METILIC, METANOL
methionine / METIONINĂ
method / METODĂ
methodology / METODOLOGIE
methotrexate / METOTREXAT
methoxy-isobutil-isonitrile / METOXI-IZOBUTIL-IZONITRIL

methylation / METILARE
methyl-blue test / TEST CU ALBASTRU DE METILEN
methylcellulose / METILCELULOZĂ
methylcobalamin / METILCOBALAMINĂ
methylindol / METILINDOL
methylmalonic acid(a)emia / ACIDEMIE METIL-MALONICĂ
methylmorphine / METILMORFINĂ
methylprednisolone / METILPREDNISOLON
methyl-tiouracil / METILTIOURACIL
methyltransferase / METILTRANSFERAZĂ
meticillin / METICILINĂ
metis / METIS
metopic / METOPIC
metopirone test / TEST LA METOPIRONĂ
metralgia / METRALGIE
metritis / METRITĂ
metropathy / METROPATIE
metroperitonitis / METROPERITONITĂ
metroplasty / METROPLASTIE
metrorrh(o)ea / METROREE
metrorrhagia / METRORAGIE
Meunier's sign / SEMN MEUNIER
Meuse's fever / FEBRĂ DE MEUSE
Meyard's sign / SEMN MEYARD
Meyer-Betz' syndrome / SINDROM MEYER-BETZ
Meyer's point / PUNCT MEYER
Meyer's sign / SEMN MEYER
Meyer-Schwickerath's syndrome / SINDROM MEYER-SCHWICKERATH
Meynet's nodes / NODULI MEYNET
miasm / MIASMĂ
Mibelli's porokeratosis / POROKERATOZĂ MIBELLI
MIBI / MIBI
micelle / MICELĂ
Michaelis-Menten's constant / CONSTANTA MICHAELIS-MENTEN
micro(a)esthesia / MICROESTEZIE
microabscess / MICROABCES
microaerophilic / MICROAEROFIL
microalbuminuria / MICROALBUMINURIE
microanalysis / MICROANALIZĂ
microaneurysm / MICROANEVRISM
microangiography / MICROANGIOGRAFIE
microangiopathy / MICROANGIOPATIE
microangioscopy / MICROANGIOSCOPIE
microbe / MICROB
microbial / MICROBIAN
microbicidal / MICROBICID
microbiology / MICROBIOLOGIE
microbism / MICROBISM
microblast / MICROBLAST
microblepharia / MICROBLEFARIE
microbody / PEROXIZOM
microcapsule / MICROCAPSULĂ
microcarcinoma / MICROCARCINOM
microcardia / MICROCARDIE
microcaulia / MICROCAULIE
microcephaly / MICROCEFALIE
microcinematography / MICROCINEMATOGRAFIE
microcirculation / MICROCIRCULAŢIE
microclimate / MICROCLIMAT
Micrococcaceae / MICROCOCCACEAE
micrococcus / MICROCOC
microcolon / MICROCOLON
microcoria / MICROCORIE
microcornea / MICROCORNEE
microcosm / MICROCOSMOS
microcyte / MICROCIT
microcytic / MICROCITAR
microcytic an(a)emia / ANEMIE MICROCITARĂ
microcytosis / MICROCITOZĂ
microdactylia / MICRODACTILIE
microdactyly / MICRODACTILIE
microdontia / MICRODONŢIE
microdontism / MICRODONŢIE
microdrepanocytic an(a)emia / MICRODREPANOCITOZĂ
microdrepanocytic disease / BOALĂ MICRODRENOPANOCITARĂ
microelectrode / MICROELECTROD
microelement / MICROELEMENT
microevolution / MICROEVOLUŢIE
microfilaments / MICROFILAMENTE
microfilaria / MICROFILARIE
microgastria / MICROGASTRIE
microgenia / MICROGENIE
microglia / MICROGLIE
microglobulin β_2 / β_2-MICROGLOBULINĂ
microglossia / MICROGLOSIE
micrognathia / MICROGNAŢIE
micrograph / MICROGRAF
micrographia / MICROGRAFIE
micrography / MICROGRAFIE
microgyria / MICROGIRIE
microinvasion / MICROINVAZIE
microlithiasis / MICROLITIAZĂ
micromanipulator / MICROMANIPULATOR
micromanometer / MICROMANOMETRU
micromastia / MICROMASTIE
micromelia / MICROMELIE, BRAHIMELIE
micromelic dwarfism / NANISM MICROMELIC
micrometer / MICROMETRU
micromethod / MICROMETODĂ
micromyeloblast / MICROMIELOBLAST
micronodular / MICRONODULAR
microorganism / MICROORGANISM
microphage / MICROFAG
microphagocytosis / MICROFAGOCITOZĂ
microphakia / MICROFAKIE
microphallus / MICROFALUS
microphthalmia / MICROFTALMIE
microphthalmus / MICROFTALMIE
micropinocytosis / MICROPINOCITOZĂ
micropolyadenitis / MICROPOLIADENITĂ, MICROPOLIADENOPATIE
microprobe / MICROSONDĂ
micropsia / MICROPSIE
microradiography / MICRORADIOGRAFIE
microradiophotography / MICRORADIOFOTOGRAFIE
microrchidia / MICRORHIDIE
microrhinia / MICRORINIE
microrrhagia / MICRORAGIE
microscope / MICROSCOP
microscopic / MICROSCOPIC
microscopic polyangiitis / MICROPOLIANGEITĂ MICROSCOPICĂ
microscopy / MICROSCOPIE
microsmatic / MICROSMATIC

microsome / MICROZOM
microsomia / MICROSOMIE
microsomy / MICROSOMIE
microspectrophotometry / MICROSPECTROFOTOMETRIE
microspectroscope / MICROSPECTROSCOP
microsphere / MICROSFERĂ
microspherocytosis / MICROSFEROCITOZĂ
microspherophakia / MICROSFEROFAKIE
microsphygmia / MICROSFIGMIE
microsporia / MICROSPORIE
Microsporum / MICROSPORUM
microstomia / MICROSTOMIE
microsurgery / MICROCHIRURGIE
microtome / MICROTOM
microtrauma / MICROTRAUMATISM
microtubule / MICROTUBUL
microvasculature / MICROVASCULARIZAŢIE
microvilli / MICROVILOZITATE
microviscosity / MICROVISCOZITATE
microwave / MICROUNDĂ
micturate / MICŢIONAL
micturition / MICŢIUNE
midbrain / CREIER MIJLOCIU
midcarpal articulation / ARTICULAŢIE MEDIOCARPIANĂ
middle cardiac vein / VENĂ CARDIACĂ MIJLOCIE
middle cerebral artery / ARTERĂ CEREBRALĂ MIJLOCIE
middle cerebral artery syndrome / SINDROMUL ARTEREI SILVIENE, SINDROM SILVIAN
middle cervical cardiac nerve / NERV CARDIAC CERVICAL MIJLOCIU
middle cluneal nerves / NERVI FESIERI MIJLOCII
middle colic artery / ARTERĂ COLICĂ MIJLOCIE
middle colic lymph nodes / NODULI COLICI MIJLOCII
middle colic vein / VENĂ COLICĂ MIJLOCIE
middle collateral artery / ARTERĂ COLATERALĂ MIJLOCIE
middle constrictor muscle of pharynx / MUŞCHI CONSTRICTOR MIJLOCIU AL FARINGELUI
middle ear / URECHE MEDIE
middle genicular artery / ARTERĂ GENICULARĂ MIJLOCIE
middle gluteal muscle / MUŞCHI GLUTEU MIJLOCIU
middle lobe syndrome / SINDROM DE LOB MIJLOCIU, BOALA HILULUI
middle meningeal artery / ARTERĂ MENINGEE MIJLOCIE
middle meningeal veins / VENE MENINGEE MIJLOCII
middle rectal artery / ARTERĂ RECTALĂ MIJLOCIE
middle rectal veins / VENE RECTALE MIJLOCII
middle sacral veins / VENĂ SACRATĂ MEDIANĂ
middle scalene muscle / MUŞCHI SCALEN MIJLOCIU
middle suprarenal artery / ARTERĂ SUPRARENALĂ MIJLOCIE
middle temporal artery / ARTERĂ TEMPORALĂ MIJLOCIE
middle temporal vein / VENĂ TEMPORALĂ MIJLOCIE
middle thyroid veins / VENE TIROIDIENE MIJLOCII
midwife / MOŞAĂ
midwifery forceps / FORCEPS
mielobulbography / MIELOBULBOGRAFIE
mifepristone / MIFEPRISTONĂ
migraine / MIGRENĂ
migrainous neuralgia / CEFALEE VASCULARĂ HORTON, ALGIE VASCULARĂ A FEŢEI
migration inhibitory factor / FACTOR INHIBITOR AL MIGRĂRII
Mikaelis' sign / SEMN MIKAELIS
Mikulicz's cells / CELULE MIKULICZ
Mikulicz's disease / BOALĂ MIKULICZ, SINDROM MIKULICZ
mild recrudescent typhus fever / BOALĂ BRILL-ZINSSER
Milian's disease / BOALĂ MILIAN, BOALĂ CICLICĂ TRISIMPTOMATICĂ
miliaria / MILIARIE
miliary / MILIAR
milieu-therapy / SOCIOTERAPIE
milium / MILIUM
milk / LAPTE
milk-alkali syndrome / SINDROM LAPTE-ALCALI
milkers' node virus / VIRUS AL NODULILOR LĂPTARILOR
milkers' nodules / TUBERCULII MULGĂTORILOR
Milkman's syndrome / SINDROM MILKMAN
Millard-Gubler's syndrome / SINDROM MILLARD-GUBLER, PARALIZIE MILLARD-GUBLER
miller / FREZĂ
Miller's syndrome / SINDROM MILLER
millicurie / MILICURIE
milliequivalent / MILIECHIVALENT
millimole / MILIMOL
milliosmole / MILIOSMOL
Mills' syndrome / SINDROM MILLS
Milroy's disease / BOALĂ MILROY
Milroy's myx(o)edema / MIXEDEM LOCALIZAT
Milton's disease / BOALĂ MILTON
Milwaukee's shoulder / UMĂR MILWAUKEE
Milwaukee's shoulder syndrome / SINDROM SCAPULAR MILWAUKEE
MIM / MIM
mimesis / MIMETISM
mimetic / MIMETIC
mimicry / MIMICĂ
Minamata's disease / BOALĂ MINAMATA
mineral oil / ULEI DE PARAFINĂ
mineral waters / APE MINERALE
mineralocorticoid excess syndrome / SINDROM PRIN EXCES APARENT DE MINERALOCORTICOIZI
mineralocorticoids / MINERALOCORTICOIZI
minerva / MINERVĂ
Mingazzini's sign / SEMN MINGAZZINI
Mingazzini's test / PROBĂ MINGAZZINI
MINI MENTAL STATE EXAMINATION / MINI MENTAL STATE EXAMINATION
minimal change disease / GLOMERULONEFRITĂ CU LEZI-UNI MINIME
minimal change kidney disease / BOALĂ RENALĂ CU LEZIUNI MINIME
minimal residual disease / BOALĂ REZIDUALĂ
minimum / MINIMUM
Minkowski-Chauffard's disease / BOALĂ MINKOWSKI-CHAUFFARD
Minkowski-Chauffard's h(a)emolytic an(a)emia / ANEMIE HEMOLITICĂ MINKOWSKI-CHAUFFARD
minor epilepsy / PETIT MAL
Minor's disease / BOALĂ MINOR
mint / MENTĂ
minute ventilation / VENTILAŢIE-MINUT
miopragia / MIOPRAGIE
miosis / MIOZĂ
miotic drug / MIOTIC
Miranda's syndrome / SINDROM MIRANDA
Mirchamps' sign / SEMN MIRCHAMPS
Mirizzi's disease / BOALĂ MIRIZZI
Mirizzi's syndrome / SINDROM MIRIZZI, DISTONIE DE CANAL HEPATIC

mirocyth(a)emia / MICROCITEMIE
miror writing / SCRIS ÎN OGLINDĂ
mirror / OGLINDĂ
mirror image dextrocardia / DEXTROROTAŢIE CARDIACĂ
misanthropia / MIZANTROPIE
misanthropy / MIZANTROPIE
miscarriage / AVORT (SPONTAN)
miscible / MISCIBIL
misogyny / MISOGINIE
misoneism / MISONEISM
misophobia / MISOFOBIE
missense mutation / MUTAŢIE CU SENS GREŞIT
misshapen callus / CALUS VICIOS
mithridatism / MITHRIDATISM
mitigation / MITIGARE
mitochondral pathology / PATOLOGIE MITOCONDRIALĂ
mitochondrial / MITOCONDRIAL
mitochondrial DNA / ADN MITOCONDRIAL
mitochondrial myopathy / MIOPATIE MITOCONDRIALĂ
mitochondrial pathology / MITOCONDROPATII
mitochondrion / MITOCONDRIE
mitogen / MITOGEN
mitogenic / MITOGENIC
mitogenic factor / FACTOR MITOGEN
mitosis / MITOZĂ
mitosome / MITOZOM
mitotic / MITOTIC
mitotic index / INDICE MITOTIC
mitotic index / INDICE MITOTIC
mitral / MITRAL
mitral disease / BOALĂ MITRALĂ
mitral incompetence / INSUFICIENŢĂ MITRALĂ
mitral stenosis / STENOZĂ MITRALĂ
mitral valve / VALVULĂ MITRALĂ
mitralitis / MITRALITĂ
mitralization / MITRALIZARE
Mitsuda's reaction / REACŢIE MITSUDA
mixed connective tissue disease / BOALĂ MIXTĂ A ŢESUTULUI CONJUNCTIV
mixed paralysis / PARALIZIE MIXTĂ
mixed tumour / TUMORĂ MIXTĂ
mixed type of basosquamous carcinoma / EPITELIOM MIXT
mixture / MIXTURĂ
Miyagawanella / MIYAGAWANELLA
MKSA system / SISTEM MKSA
MMS / MMS
mnema / MNEMĂ
mnemasthenia / MNEMASTENIE
mnemic / MNEZIC
mnemonic / MNEMONICĂ
mnemonics / MNEMONICĂ
mnemotechnics / MNEMOTEHNICĂ
MNS system / SISTEM MNS
mobility / MOBILITATE
mobilization / MOBILIZARE
model / MACHETĂ, MODEL
modelling / MODELARE
modifying gene / GENĂ MODIFICATOARE
modulation / MODULAŢIE
modulator / MODULATOR
modulus / MODUL
MODY's syndrome / SINDROM MODY, DIABET MASON
Moebius' disease / BOALĂ MOEBIUS, MIGRENĂ OFTALMOPLEGICĂ
Moebius' sign / SEMN MOEBIUS
Moebius' syndrome / SINDROM MOEBIUS
Moeller-Barlow's disease / BOALĂ MOELLER-BARLOW
mofette / MOFETĂ
mogigraphia / MOGIGRAFIE
mogilalia / MOGILALIE
mogiphonia / MOGIFONIE
Mohr's syndrome / SINDROM MOHR
Mokola's virus / VENĂ MOKOLA
mol / MOL
molal / MOLAL
molal solution / SOLUŢIE MOLALĂ
molality / MOLALITATE
molar / MĂSEA, MOLAR
molar solution / SOLUŢIE MOLARĂ
molarity / MOLARITATE
molding / MULAJ
mole / MOLĂ
mole fraction / FRACŢIUNE MOLARĂ
molecular biology / BIOLOGIE MOLECULARĂ
molecular chaperones / PROTEINE CHAPERONE
molecular chaperons / CHAPERONINE
molecular configuration / CONFIGURAŢIE MOLECULARĂ
molecular disease / BOALĂ MOLECULARĂ
molecular evolution / EVOLUŢIE MOLECULARĂ
molecular hybridization / HIBRIDARE MOLECULARĂ
molecular interactions / INTERACŢIUNI MOLECULARE
molecular mass / MASĂ MOLECULARĂ
molecular medicine / MEDICINĂ MOLECULARĂ
molecular pathology / PATOLOGIE MOLECULARĂ
molecular turnover / RECENNOIRE MOLECULARĂ
molecular weight / GREUTATE MOLECULARĂ
molecule / MOLECULĂ
molgramostim / MOLGRAMOSTIMĂ
molluscum / MOLLUSCUM
molluscum contagiosum / MOLLUSCUM CONTAGIOSUM
Moloney's reaction / REACŢIE MOLONEY
Monakow's syndrome / SINDROM MONAKOW
monday fever / FEBRA DE LUNI
Mondor's disease / BOALĂ MONDOR
Mondor's sign / SEMN MONDOR
Monge's disease / BOALĂ MONGE
Mongolian spot / PATĂ MONGOLOIDĂ
mongolism / MONGOLISM
mongoloid / MONGOLOID
monilethtrix / APLAZIE MONILIFORMĂ, MONILETHRIX
Monilia / CANDIDA
moniliasis / MONILIAZĂ, MUGUET
moniliform / MONILIFORM
monitor / MONITOR
monitoring / MONITORIZARE
monitoring for drug safety / FARMACOVIGILENŢĂ
Mönkeberg's arteriosclerosis / MEDIACALCOZĂ
Mönkeberg's medial sclerosis / BOALĂ MÖNCKEBERG
monkey hand / MÂNĂ DE MAIMUŢĂ
monoamine / MONOAMINĂ
monoamine oxidase / MONOAMIN-OXIDAZĂ
monoamine oxidase inhibitor / INHIBITOR AL MONOAMIN-OXIDAZEI
monoarthritis / MONOARTRITĂ
monoballism / MONOBALISM

monoblast / MONOBLAST
monoblepsia / MONOBLEPSIE
monochorea / MONOCOREE
monochromatic / MONOCROMATIC
monocistronic RNA / ARN MONOCISTRONIC
monoclonal / MONOCLONAL
monoclonal antibodies / ANTICORPI MONOCLONALI
monoclonal antibodies of non-hodgkin lymphoma / ANTICORPI MONOCLONALI PENTRU LIMFOAME NON-HODGKINIENE
monoclonal gammapathy / DISGLOBULINEMIE MONOCLONALĂ
monoclonal gammopathy / GAMAPATIE MONOCLONALĂ
monoclonal immunoglobulin / IMUNOGLOBULINĂ MONOCLONALĂ
monocular / MONOCULAR
monocyte / MONOCIT
monocytic / MONOCITAR
monocytic series / SERIE MONOCITARĂ
monocytoid / MONOCITOID
monocytosis / MONOCITOZĂ
monodactylia / MONODACTILIE
monodactylism / MONODACTILISM
monodactylous / MONODACTIL
monofactorial / UNIFACTORIAL
monogamy / MONOGAMIE
monogen / MONOGEN
monogenesis / MONOGENEZĂ
monogenic / MONOGENIC
monogenic disease / BOALĂ MONOGENICĂ
monohybrid / MONOHIBRID
monoideism / MONOIDEISM
monokine / MONOKINĂ
monomania / MONOMANIE
monomelia / MONOMELIE
monomelic / MONOMELIC
monomer / MONOMER
monomeric G protein / PROTEINE G MONOMERICE
monomorphic / MONOMORF
monomyositis / MONOMIOZITĂ
mononeuritis / MONONEVRITĂ
mononeuropathy / MONONEUROPATIE
mononuclear / MONONUCLEAR
mononuclear phagocyte system / SISTEM FAGOCITAR MONONUCLEAR
mononucleosis / MONONUCLEOZĂ
mononucleotide / MONONUCLEOTID
monophagia / MONOFAGIE
monophasia / MONOFAZIE
monophasic / MONOFAZIC
monophthalmia / MONOFTALMIE
monophthalmus / MONOFTALM
monoplegia / MONOPLEGIE
monopodia / MONOPODIE
monorchidism / MONORHIDIE
monosaccharides / MONOZAHARIDE, OZE
monosomy / MONOSOMIE
monosporiosis / MONOSPORIOZĂ
monosymptomatic / MONOSIMPTOMATIC
monosynaptic / MONOSINAPTIC
monosynaptic reflex / REFLEX MONOSINAPTIC
monotherapy / MONOTERAPIE
monothermia / MONOTERMIE
monovalent / MONOVALENT
monovalent serum / SER MONOVALENT
monozygotic / MONOZIGOT
mons veneris / MUNTELE LUI VENUS
monster / MONSTRU
monstrosity / MONSTRUOZITATE
Monteggia's fracture / FRACTURĂ MONTEGGIA
Monteggia's syndrome / SINDROM MONTEGGIA
Montenegro's reaction / REACŢIE MONTENEGRO
Montenegro's test / TEST MONTENEGRO
Montgomery's syndrome / SINDROM MONTGOMERY, XANTOMATOZĂ MUCOCUTANATĂ CU DIABET INSIPID
mood / TIMIE, UMOARE
mood disorders / TULBURĂRI ALE DISPOZIŢIEI
mood stabilizer / TIMOREGLATOR, TIMOSTABILIZATOR
Moore-Federman's syndrome / SINDROM MOORE-FEDERMAN
Moore's syndrome / SINDROM MOORE
Moraxella catarrhalis / MORAXELLA CATARRHALIS
morbid / MORBID
morbid allele / ALELĂ MORBIDĂ
morbid entity / ENTITATE MORBIDĂ
morbid hunger / BULIMIE
morbid reasoning / raţionalism morbid
morbidity / MORBIDITATE
morbidity ratio / INDICE DE MORBIDITATE
morbidy and mortality / MORBI-MORTALITATE
morbific / MORBIGEN
Morbihan's disease / BOALĂ MORBIHAN
morbili / RUJEOLĂ
morbilliform / MORBILIFORM
Morbillivirus / MORBILLIVIRUS
morbus / MORBUS
mordex / MORDEX
Morel-Lavallée's disease / BOALĂ MOREL-LAVALLÉE
Morelli's test / TEST MORELLI
Morestin's salivary colic / COLICĂ SALIVARĂ MORESTIN
Morgagni-Adams-Stokes' syndrome / SINDROM MORGAGNI-ADAMS-STOKES
Morgagni's syndrome / SINDROM MORGAGNI
Morgagni's tubercles / TUBERCULI MORGAGNI
Morgagni's ventricle / VENTRICUL MORGAGNI
Morgagni-Stewart-Morel's disease / BOALĂ MORGAGNI-STEWART-MOREL
Morgan / MORGAN
Morganella / MORGANELLA
morgue / MORGĂ
moria / MORIA
Moro's reaction / REACŢIE MORO
morphea / MORFEA, SCLERODERMIE ÎN PLĂCI
morpheic / MORFEIC
morphine / MORFINĂ
morphinism / MORFINISM
morphin-like / MORFINOMIMETIC
morphinomania / MORFINOMANIE
morphogenesis / MORFOGENEZĂ
morphogenic / MORFOGEN
morphognosia / MORFOGNOZIE
morphography / MORFOGRAFIE
morphological sex / SEX FIZIC, SEX SOMATIC
morphology / MORFOLOGIE
morphometry / MORFOMETRIE
morphotype / MORFOTIP
Morquio's disease / BOALĂ MORQUIO
Morquio's syndrome / SINDROM MORQUIO

Morquio-Ullrich's disease / BOALĂ MORQUIO-ULLRICH
Morris' point / PUNCT MORRIS
Morris' syndrome / SINDROM MORRIS
morsal / OCLUZAL
mortal / MORTAL
mortality / MORTALITATE
mortar / MOJAR
mortification / MORTIFICARE
Mortimer's disease / BOALĂ MORTIMER
mortinatality / MORTINATALITATE
Morton's cough / TUSE MORTON
Morton's disease / BOALĂ MORTON
Morton's foot / PICIOR MORTON
morula / MORULĂ
Morvan's disease / BOALĂ MORVAN
Morvan's syndrome / SINDROM MORVAN
mosaic / MOZAIC
Moschowitz's disease / BOALĂ MOSCHOWITZ, MICROANGIOPATIE TROMBOTICĂ
Moschowitz's test / TEST MOSCHOWITZ
mosquito / ŢÂNŢAR
Mössbar's effect / EFECT MÖSSBAUER
Mosse's syndrome / SINDROMUL MOSSE
mother-hood / MATERNITATE
motilin / MOTILINĂ
motility / MOTILITATE
motion sickness / CINETOZĂ, RĂU DE TRANSPORT
motivation / MOTIVAŢIE
motoneuron / MOTONEURON
motor / MOTOR
motor aphasia / AFAZIE MOTORIE
motor end plate / PLACĂ MOTORIE
motor neuron / NEURON MOTOR
motor neuron disease / BOALA NEURONULUI MOTOR
motor peripheral neuron syndrome / SINDROM DE NEURON MOTOR PERIFERIC
motor proteins / PROTEINE MOTRICE
motor unit / UNITATE MOTORIE
motricity / MOTRICITATE
Motte's syndrome / SINDROM MOTTE
mottled enamel disease / BOALA SMALŢULUI PĂTAT
Mouchet's disease / BOALĂ MOUCHET
moulage / ŞABLON
Mounier-Kuhn's syndrome / SINDROM MOUNIER-KUHN
mountain sickness / RĂU DE MUNTE
mounting / MONTURĂ
Mount-Reback's syndrome / SINDROM MOUNT-REBACK
mouth / GURĂ
movement / MIŞCARE
moxa / MOXA
moxibustion / MOXIBUSTIE
moyamoya / MOYAMOYA
moyamoya disease / BOALĂ MOYAMOYA
Moynahan's syndrome / SINDROM MOYNAHAN
mu heavy-chain disease / BOALA LANŢURILOR GRELE MIU
Mucha-Habermann's disease / BOALĂ MUCHA-HABERMANN
Much-Holtzmann's reaction / REACŢIE MUCH-HOLTZMANN
mucilage / MUCILAGIU
mucin / MUCINĂ
mucinase / MUCINAZĂ
mucinoid / MUCOID
mucinosis / MUCINOZĂ
mucinous adenocarcinoma / ADENOCARCINOM COLOID, EPITELIOM COLOID
mucitis / MUCITĂ
Muckle-Wells' disease / BOALĂ MUCKLE-WELLS
mucocele / MUCOCEL
mucocele of the appendix / MUCOCEL APENDICULAR
mucocutaneous lymph node syndrome / SINDROM ADENO-CUTANEO-MUCOS
mucography / MUCOGRAFIE
mucoid / MUCOID
mucolipidosis / MUCOLIPIDOZĂ
mucolysis / MUCOLIZĂ
mucolytic / MUCOLITIC
mucopolysaccharides / MUCOPOLIZAHARIDE
mucopolysaccharidosis / MUCOPOLIZAHARIDOZĂ
mucopolysaccharidoria / MUCOPOLIZAHARIDURIE
mucoprotein / MUCOPROTEINĂ
mucoproteinuria / MUCOPROTEINURIE
mucopus / MUCO-PUROI
mucormycosis / MUCORMICOZĂ
mucosity / MUCOZITATE
mucous cell / CELULĂ CALICIFORMĂ, CELULĂ MUCIPARĂ
mucous gland / GLANDĂ MUCOASĂ
mucous membrane / MUCOASĂ
mucous membrane of nose / MUCOASĂ PITUITARĂ
mucoviscidosis / MUCOVISCIDOZĂ
mucus / GLERĂ, MUCUS
mud / NĂMOL
Muehrcke's sign / SEMN MUEHRCKE
Mulibrey syndrome / SINDROM MULIBREY
Müller's maneuver / MANEVRĂ MÜLLER
Müller's racket / RACHETĂ MÜLLER
Müller's sign / SEMN MÜLLER
Müllerian duct / CANAL MÜLLER
mülléroblastoma / MÜLLEROBLASTOM
Müller-Ribbing's disease / BOALĂ MÜLLER-RIBBING
multicellular / PLURICELULAR
multicentric / MULTICENTRIC
multicentric trial / STUDIU MULTICENTRIC
multicentric trial / TRIAL MULTICENTRIC
multicystic kidney / RINICHI MULTICHISTIC
multidisciplinarity / PLURIDISCIPLINARITATE
multidrug transporter / TRANSPORTOR MULTIDROG
multifactorial / MULTIFACTORIAL
multifidus muscle / MUŞCHII MULTIFIZI
multifocal lens / LENTILĂ CU FOCAR PROGRESIV
multigenic / MULTIGENIC
multigenic family / FAMILIE MULTIGENICĂ
multigeny / POLIGENIE
multigravida / MULTIGESTĂ
multi-infarct dementia / DEMENŢĂ MULTI-INFARCT
multilocular / MULTILOCULAR
multimedia / MULTIMEDIA
multinodular goiter / GUŞĂ MULTINODULARĂ
multipara / MULTIPARĂ
multiple arthralgias / POLIARTRALGII
multiple core myopathy / MIOPATIE DE AXE MULTIPLE
multiple dystrophia / POLIDISTROFIE
multiple endocrine neoplasia (MEN) / NEOPLAZIE ENDOCRINIANĂ MULTIPLĂ, CANCER ENDOCRIN MULTIPLU, POLIADENOMATOZĂ ENDOCRINIANĂ, SINDROM DE NEOPLAZIE ENDOCRINIANĂ MULTIPLĂ

multiple hamartoma syndrome / SINDROMUL HAMARTOAMELOR MULTIPLE
multiple hereditary synostoses / BOALA SINOSTOZELOR MULTIPLE
multiple mucosal neuroma syndrome / SINDROMUL NEUROAMELOR MUCOASE MULTIPLE
multiple myeloma / MIELOM MULTIPLU
multiple organ failure syndrome / SINDROM DE DEFICIENŢĂ MULTIVISCERALĂ
multiple personality disorder / PERSONALITATE MULTIPLĂ
multiple schwannoma / SCHWANOMATOZĂ
multiple sclerosis / SCLEROZĂ ÎN PLĂCI, SCLEROZĂ INSULARĂ, SCLEROZĂ MULTILOCULARĂ, SCLEROZĂ MULTIPLĂ
multiple sleep latency test / TEST MULTIPLU DE APRECIERE A LATENŢEI SOMNULUI
multiple system atrophy / ATROFIE SISTEMICĂ MULTIPLĂ
multiplet / MULTIPLET
multipolar neuron / NEURON MULTIPOLAR
multipotent cell / CELULĂ PLURIPOTENTĂ
multivalent / MULTIVALENT
mummification / MUMIFICARE
mumps / OREION, PAROTIDITĂ EPIDEMICĂ
mumps vaccine / VACCIN ANTI-URLIAN
Münchausen's syndrome / SINDROM MÜNCHAUSEN
Munk's disease / BOALĂ MUNK
Munro's microabscess / MICROABCES MUNRO
Munro's point / PUNCT MUNRO
mupirocin / MUPIROCINĂ
Murchison-Sanderson's syndrome / SINDROM MURCHISON-SANDERSON
murine / MURIN
murine leuk(a)emia viruses / VIRUSURI ALE LEUCEMIEI MURINE
murine poliovirus / POLIOVIRUS MURIN
murine typhus / TIFOS MURIN
Murk Jansen's disease / BOALĂ MURK JANSEN
murmur / MURMUR, SUFLU
Murphy's maneuver / MANEVRĂ MURPHY
Murphy's procedure / PROCEDEU MURPHY
Murphy's sign / SEMN MURPHY
murrain / EPIZOOŢIE
mus articularis / ŞOARECE ARTICULAR
musca / MUSCA
muscae volitantes / MUŞTE ZBURĂTOARE
muscarine / MUSCARINĂ
muscarinic action / MUSCARINIC
muscarinic receptor / RECEPTOR MUSCARINIC
muscle / MUŞCHI
muscle cell / CELULĂ MUSCULARĂ
muscle contraction / SECUSĂ
muscle fiber / FIBRĂ MUSCULARĂ
muscle guarding / APĂRARE MUSCULARĂ
muscle murmur / MURMUR ROTATORIU
muscle of antitragus / MUŞCHI ANTITRAGUS
muscle of incisure of helix / MUŞCHIUL INCIZURII HELIXULUI
muscle of tragus / MUŞCHIUL TRAGUSULUI
muscle of uvula / MUŞCHIUL UVULEI
muscle relaxant / MIORELAXANT, MIOREZOLUTIV
muscles of tympanic cavity / MUŞCHII OSCIOARELOR AUDITIVE
muscular check-up / BILANŢ MUSCULAR
muscular defense / APĂRARE MUSCULARĂ
muscular dystrophy / DISTROFIE MUSCULARĂ
muscular fibrillation / FIBRILAŢIE MUSCULARĂ
muscular hernia / HERNIE MUSCULARĂ
muscular proteins / PROTEINE MUSCULARE
muscular quotation / COTAŢIE MUSCULARĂ
muscular reflex / REFLEX IDIOMUSCULAR
muscular rupture / RUPTURĂ MUSCULARĂ
muscular synergy / SINERGIE MUSCULARĂ
muscular system. TA systema musculare / SISTEM MUSCULAR
muscularis / MUSCULOASĂ
muscularis mucosae / MUSCULARIS MUCOSAE
musculocutaneous / MUSCULOCUTANAT
musculocutaneous nerve / NERV MUSCULOCUTANAT
musculophrenic artery / ARTERĂ MUSCULOFRENICĂ
musculophrenic veins / VENE MUSCULOFRENICE
musculotropic / MUSCULOTROP
musical deafness / SURDITATE MUZICALĂ
musicotherapy / MUZICOTERAPIE
Musset's disease / SEMN MUSSET
mustard-gas / YPERITĂ
mutagen / MUTAGEN
mutagenesis / MUTAGENEZĂ
mutagenicity / MUTAGENICITATE
mutant / MUTANT
mutant gene / GENĂ MUTANTĂ
mutation / MUTAŢIE
mutilation / MUTILARE
mutism / MUTISM
muton / MUTON
my(i)odesopsia / MIODESOPSIE
myalgia / MIALGIE
Mya's disease / BOALĂ MYA
myasthenia / ASTENIE MUSCULARĂ, MIASTENIE
myasthenia gravis / MYASTHENIA GRAVIS
myasthenic reaction / REACŢIE MIASTENICĂ
myatonia / MIATONIE
myatrophy / MIATROFIE
mycelium / MICELIU
mycetismus / MICETISM
mycetoma / MICETOM
Mycobacteriaceae / MYCOBACTERIACEAE
mycobacteriosis / MICOBACTERIOZĂ
mycobacterium / MICOBACTERIE
Mycobacterium / MYCOBACTERIUM
mycology / MICOLOGIE
Mycoplasma / MYCOPLASMA
mycosis / MICOZĂ
mycosis fungoides / MICOZIS FUNGOID
mycostatic / MICOSTATIC
mycotherapy / MICOTERAPIE
mycotic / MICOTIC
mycotic aneurysm / ANEVRISM MICOTIC
mycotoxicosis / MICOTOXICOZĂ
mycotoxin / MICOTOXINĂ
mydriasis / MIDRIAZĂ
mydriatic / MIDRIATIC
myelemia / MIELEMIE
myelencephalon / MIELENCEFAL
myelin / MIELINĂ
myelin basic protein / PROTEINĂ BAZICĂ A MIELINEI
myelin proteolipid / PROTEOLIPID AL MIELINEI
myelin proteolipidic protein / PROTEINĂ PROTEOLIPIDICĂ A MIELINEI

myelinization / MIELINIZARE
myelinoclastic / MIELINOCLASTIC
myelitis / MIELITĂ
myeloblast / MIELOBLAST
myeloblastoma / MIELOBLASTOM
myeloblastosis / MIELOBLASTOZĂ
myelocele / MIELOCEL
myelocyte / MIELOCIT
myelocyte-like / PARAMIELOCIT
myelocyth(a)emia / MIELOCITEMIE
myelocytome / MIELOCITOM
myelocytosis / MIELOCITOZĂ
myelodermia / MIELODERMIE
myelodysplasia / MIELODISPLAZIE
myelofibrosis / MIELOFIBROZĂ
myelogenic / MIELOGEN
myelogram / MIELOGRAMĂ
myelography / MIELOGRAFIE
myeloid series / LINIE MIELOCITARĂ
myelokathexia / MIELOCATEXIE
myeloleukaemic / MIELOLEUCEMIC
myelolipoma / MIELOLIPOM
myeloma / MIELOM
myelomalacia / MIELOMALACIE
myelomatosis / MIELOM MULTIPLU, MIELOMATOZĂ
myelomeningocele / MIELOMENINGOCEL
myelomere / MIELOMER
myelopathic purpura / PURPURĂ MIELOPATICĂ
myelopathy / MIELOPATIE
myeloperoxidase / MIELOPEROXIDAZĂ
myelophthisic an(a)emia / ANEMIE MIELOFTIZICĂ
myelophthisis / MIELOZĂ APLASTICĂ
myeloplaxe / MIELOPLAX
myeloplaxom / OSTEOCLASTOM
myeloplaxoma / MIELOPLAXOM, TUMORĂ CU MIELOPLAXE
myelopoiesis / MIELOPOIEZĂ
myeloproliferative / MIELOPROLIFERATIV
myeloproliferative disorders / SINDROM MIELOPROLIFERATIV
myeloproliferative syndrome / SINDROM MIELOPROLIFERATIV
myeloradiculitis / MIELORADICULITĂ
myeloreticulosis / MIELORETICULOZĂ
myelosarcoma / MIELOSARCOM
myeloschisis / MIELOSCHIZIS
myelosclerosis / MEDULOSCLEROZĂ, MIELOSCLEROZĂ
myeloscopy / MIELOSCOPIE
myelosis / MIELOZĂ
myelotomy / MIELOTOMIE
myelotoxic / MIELOTOXIC
myelotoxicosis / MIELOTOXICOZĂ
myelotropic / MIELOTROP
myenteric / MIENTERIC
Myhrman-Zetterholm's disease / BOALĂ MYHRMAN-ZETTERHOLM
myiasis / MIAZĂ
myiasis dermatosa / MIAZĂ CUTANATĂ
mylohyoid muscle / MUŞCHI MILOHIOIDIAN
mylohyoid nerve / NERV MILOHIOIDIAN
myoadenylate deaminase / AMP-DEZAMINAZĂ
myoarchitectonic / MIOARHITECTONICĂ
myoatrophy / MIOATROFIE
myoblast / MIOBLAST
myoblastoma / MIOBLASTOM
myocardia / MIOCARDIE
myocardial anoxia test / PROBĂ DE ANOXIE MIOCARDICĂ PROVOCATĂ
myocardial bridging / PUNTE MIOCARDICĂ
myocardial hibernation / HIBERNARE MIOCARDICĂ
myocardial infarct / INFARCT MIOCARDIC
myocardial infarction / INFARCT MIOCARDIC
myocardial perfusion scintigraphy / SCINTIGRAFIE MIOCARDICĂ DE PERFUZIE
myocardial stunning / SIDERAŢIE MIOCARDICĂ
myocardiopathy / MIOCARDOPATIE
myocardiopneumopexia / MIOCARDOPNEUMOPEXIE
myocarditis / MIOCARDITĂ
myocardium / MIOCARD
myocardosclerosis / MIOCARDOSCLEROZĂ
myocardosis / MIOCARDOZĂ
myocellulitis / MIOCELULITĂ
myoclonia / MIOCLONIE
myoclonic petit mal / MIOCLONIE PETIT MAL
myoclonus epilepsy / EPILEPSIE MIOCLONALĂ PROGRESIVĂ FAMILIALĂ
myoclonus epilepsy / MIOCLONIE EPILEPTICĂ
myocyte / MIOCIT
myodynia / MIODINIE
myoedema / MIOEDEM
myoepithelial cell / CELULĂ MIOEPITELIALĂ
myofasciitis / MIOFASCIITĂ
myofibril / MIOFIBRILĂ
myofibroblast / MIOFIBROBLAST
myofibroma / MIOFIBROM
myofilament / MIOFILAMENT
myogenetic / MIOGEN
myogenic / MIOGEN
myogenous / MIOGEN
myoglobin / MIOGLOBINĂ
myoglobinuria / MIOGLOBINURIE
myograph / MIOGRAF
myography / MIOGRAFIE
myoid / MIOID
myoidema / MIOEDEM
myoinositol / MIOINOZITOL
myokinase / MIOKINAZĂ
myokymia / MIOKIMIE
myology / MIOLOGIE
myolysis / MIOLIZĂ
myoma / MIOM
myomalacia / MIOMALACIE
myomatosis / MIOMATOZĂ
myomectomy / MIOMECTOMIE
myomere / MIOMER
myometrectomy / MIOMETRECTOMIE
myometrial / MIOMETRIAL
myometrium / MIOMETRU
myomotomy / MIOMOTOMIE
myonecrosis / MIONECROZĂ
myoneural junction / PLACĂ MOTORIE
myopathic / MIOPATIC
myopathic paralysis / PARALIZIE MIOPATICĂ
myopathic reaction / REACŢIE MIOPATICĂ
myopathy / MIOPATIE
myopia / MIOPIE
myoplasty / MIOPLASTIE
myopotential / MIOPOTENŢIAL
myorrhaphy / MIORAFIE

myosarcoma / MIOSARCOM
myosclerosis / MIOSCLEROZĂ
myoseism / MIOSEISM
myosin / MIOZINĂ
myositis / MIOZITĂ
myospasm / MIOSPASM
myosthenometer / MIOSTENOMETRU
myotatic reflex / REFLEX MIOTATIC
myotatic unit / UNITATE MIOTATICĂ
myotenotomy / MIOSINDESMOTOMIE
myotome / MIOTOM
myotomy / MIOTOMIE
myotonia / MIOTONIE
myotonia atrophyca / MIOPATIE ATROFICĂ
myotonia congenita / MIOTONIE CONGENITALĂ
myotonia fluctuans / MYOTONIA FLUCTUANS
myotonic reaction / REACŢIE MIOTONICĂ
myotonometer / MIOTONOMETRU
myotubular myopathy / MIOPATIE MIOTUBULARĂ, MIOPATIE CENTRONUCLEARĂ
myotubule / MIOTUBUL
myringitis / MIRINGITĂ
myringoplasty / MIRINGOPLASTIE
myringotomy / MIRINGOTOMIE
mytacism / MITACISM
mythomania / MITOMANIE
mytilotoxin / MITILITOXINĂ
mytilotoxism / MITILISM
myx(o)edema / MIXEDEM
myxochondroma / MIXOCONDROM
myxoedematous coma / COMĂ MIXEDEMATOASĂ
myxoma / MIXOM
myxomatosis / MIXOMATOZĂ
myxorrh(o)ea / MIXOREE
myxorrh(o)ea intestinalis / ENTEROMIXOREE
myxosarcoma / MIXOSARCOM
Myxovirus / MYXOVIRUS
myxovirus diseases / MIXOVIROZE
Myxovirus parotidis / VIRUS URLIAN

N

n(a)evocancer / NEVOCANCER
n(a)evocarcinoma / MELANOM MALIGN, NEVOCARCINOM
naevoxanthoendothelioma / NEVO-XANTO-ENDOTELIOM
naevus of Ito / NAEVUS FUSCO-CAERULEUS ACROMIODELTOIDEUS
naevus of Ota / NAEVUS FUSCO-CAERULEUS OPHTALMOMAXILLARIS
n(a)evus / NEV
n(a)evus elasticus / NEV ELASTIC
naevus verucosus / NEV MELANIC TUBEROS
Na+-K+ adenosine triphosphatase / ADENOZINTRIFOSFATAZĂ Na$^+$-K$^+$
Na$^+$/K$^+$-ATPase / Na$^+$/K$^+$-ATPază
Nachles' sign / SEMN NACHLES
Nadler-Wolfer-Elliot's syndrome / SINDROM NADLER-WOLFER-ELLIOT
Naegeli's disease / BOALĂ NAEGELI
Naffziger's disease / TEST NAFFZIGER
Naffziger's syndrome / SINDROM NAFFZIGER
Nagel's anomaly / DEUTERANOPIE
Nagel's test / TEST NAGEL
Nager-de Reynier's syndrome / SINDROM NAGER-DE REYNIER
Nagler's reaction / REACŢIE NAGLER
nail / UNGHIE
nail extension / EXTENSIE CONTINUĂ
nail-patella syndrome / SINDROM UNGHII-ROTULE, OSTEOONICODISOSTOZĂ
nalorphine / NALORFINĂ
NAME syndrome / SINDROM NAME
nanomedicine / NANOMEDICINĂ
nanomelia / NANOMELIE
nanoparticles / NANOPARTICULE
nanosciences / NANOŞTIINŢE
nanotechnology / NANOTEHNOLOGIE
Nanta-Gadrat's disease / BOALĂ NANTA-GADRAT
nanus / PITIC
nape of the neck / CEAFĂ
naphthalene / NAFTALEN
narcissism / NARCISISM
narcissistic personality disorder / PERSONALITATE NARCISISTĂ
narcoanalysis / NARCOANALIZĂ
narcobiosis / NARCOBIOZĂ
narcolepsy / NARCOLEPSIE
narcosis / NARCOZĂ
narcotherapy / NARCOTERAPIE
narcotic / NARCOTIC
narrowing / STRÂMTARE
narrowing of the cervical vertebral canal / CANAL CERVICAL ÎNGUST
narrowing of the lumbar vertebral canal / CANAL LOMBAR ÎNGUST
nasal and conjunctival stimulation test / PROBĂ DE PROVOCARE CONJUNCTIVALĂ ŞI NAZALĂ
nasal bone / NAZAL
nasal concha / CORNETE NAZALE
nasal pharynx / FARINGE NAZAL
nasal septum / SEPT NAZAL
nasal septum deviation / DEVIAŢIE A SEPTULUI NAZAL
nasion / NASION
nasociliary nerve / NERV NAZOCILIAR
nasociliary nerve syndrome / SINDROM DE NERV NAZOCILIAR
nasofrontal vein / VENĂ NAZOFRONTALĂ
nasogenial / NAZOGENIAN
nasogenian / NAZOGENIAN
nasolabial lymph node / NODUL NAZOLABIAL
nasolacrimal duct / CANAL LACRIMONAZAL
nasoorbicular reflex / REFLEX NAZOPALPEBRAL
nasopalatine nerve / NERV NAZOPALATIN
nasopharynx / NAZOFARINGE, RINOFARINGE
nasospinal / NAZOSPINAL
natal / NATAL
natality / NATALITATE
native / INDIGEN
natr(a)emia / NATREMIE
natriuresis / NATRIUREZĂ, NATRIURIE
natriuretic / NATRIURETIC
natural antibodies / ANTICORPI NATURALI
natural death / MOARTE NATURALĂ
natural history / ISTORIE NATURALĂ
natural selection / SELECŢIE NATURALĂ
naturopathic medicine / NATUROPATIE

naturopathy / NATUROPATIE
naupathia / NAUPATIE
nausea / GREAŢĂ
navel / OMBILIC
navicular bone / NAVICULAR
navicular bone of foot / OS NAVICULAR
nazal muscle / MUŞCHI NAZAL
near the apex / PARAPEXIAN
nebula / NEFELION
nebulin / NEBULINĂ
nebulization / PULVERIZARE
Necator / NECATOR
necatoriosis / NECATORIOZĂ
neck / COL, GÂT
neck of penis / ŞANŢ BALANOPREPUBIAL
neck of uterus / COL UTERIN
necrobiosis / NECROBIOZĂ
necrobiosis lipoidica diabeticorum / NECROBIOZĂ LIPOIDICĂ
necrolysis / NECROLIZĂ
necrolytic migratory erythema / ERITEM NECROZANT MIGRATOR
necromania / NECROMANIE
necrophagia / NECROFAGIE
necrophilia / NECROFILIE
necrophobia / NECROFOBIE
necropsy / NECROPSIE
necroscopy / NECROPSIE
necrosis / NECROZĂ
necrospermia / NECROSPERMIE
necrotactism / NECROTAXIE
necrotic / NECROTIC
necrotic erysipelas / ERIZIPEL NECROTIC
necrotic inflammation / INFLAMAŢIE NECROTICĂ
necrotizing angeitis / ANGEITĂ NECROZANTĂ
necrotizing enterocolitis / ENTEROCOLITĂ ULCERONECROZANTĂ
necrotizing enterocolitis of the newborn / ENTEROCOLITĂ NECROZANTĂ A NOU-NĂSCUTULUI
necrotizing fasciitis / CELULITĂ STREPTOCOCICĂ MALIGNĂ, FASCIITĂ NECROZANTĂ, GANGRENĂ DERMICĂ ACUTĂ, CELULITĂ FULMINANTĂ
necrotomy / NECROTOMIE
needle / AC
needless injector / DERMO-JET
negative / NEGATIV
negative eugenics / EUGENIE NEGATIVĂ
negative feed-back / RETROACŢIUNE NEGATIVĂ, RETROCONTROL NEGATIV
negative pressure / PRESIUNE NEGATIVĂ
negativism / NEGATIVISM
negatoscope / NEGATOSCOP
negentropy / NEGENTROPIE
Negri-Jacod's disease / SINDROM NEGRI-JACOD
Negri's corpuscles / CORPUSCULI NEGRI
Neisseria / NEISSERIA
Nelson's syndrome / SINDROM NELSON
Nelson's test / TEST NELSON
nemaline / NEMALIN
nemaline myopathy / MIOPATIE NEMALINĂ
Nemathelminthes / NEMATHELMINTHES
Nematodes / NEMATODES
neoantigen / NEOANTIGEN
neoarthrosis / NEOARTROZĂ
neocerebellum / NEOCEREBEL
neocortex / NEOCORTEX
neocytopheresis / NEOCITOFEREZĂ
neodarwinism / NEODARWINISM
neoendorphins / NEOENDORFINE
neoformation / NEOFORMAŢIUNE
neofreudism / NEOFREUDISM
neogenesis / NEOGENEZĂ
neohippocratism / NEOHIPOCRATISM
neolamarckism / NEOLAMARCKISM
neologism / NEOLOGISM
neomycin / NEOMICINĂ
neon / NEON
neonatal / NEONATAL
neonatal respiratory distress syndrome / DETRESĂ RESPIRATORIE A NOU-NĂSCUTULUI
neonatology / NEONATOLOGIE
neonatometer / NEONATOMETRU
neopallium / NEOPALLIUM
neophobia / NEOFOBIE
neoplasia / NEOPLAZIE
neoplasm / NEOPLASM, NEOFORMAŢIUNE
neoplasty / NEOPLASTIE
neopsychanalysis / NEOPSIHANALIZĂ
neopterin / NEOPTERINĂ
Neorickettsia / NEORICKETTSIA
neostigmine / NEOSTIGMINĂ
neostomy / NEOSTOMIE
neostriatum / NEOSTRIATUM
neothalamus / NEOTHALAMUS
neovesica / NEOVEZICĂ
nephelometer / NEFELOMETRU
nephelometry / NEFELOMETRIE
nephrectomy / NEFRECTOMIE
nephric / NEFRETIC
nephric colic / COLICĂ NEFRETICĂ
nephritic syndrome / SINDROM NEFRITIC
nephritis / NEFRITĂ
nephroangiosclerosis / NEFROANGIOSCLEROZĂ
nephroblastoma / NEFROBLASTOM
nephroblastomatosis / NEFROBLASTOMATOZĂ
nephrocalcinosis / NEFROCALCINOZĂ
nephrocele / NEFROCEL
nephrogenetic / NEFROGENIC
nephrogenic / NEFROGENIC
nephrogenous / NEFROGENIC
nephrogram / NEFROGRAMĂ
nephrography / NEFROGRAFIE
nephrography with splenography / NEFROSPLENOGRAFIE
nephrolith / NEFROLIT
nephrolithiasis / NEFROLITIAZĂ
nephrolithotomy / NEFROLITOTOMIE
nephrology / NEFROLOGIE
nephrolysis / NEFROLIZĂ
nephroma / NEFROM
nephron / NEFRON
nephroomentopexy / NEFROOMENTOPEXIE
nephropathia epidemica / NEFROPATIE EPIDEMICĂ
nephropathy / NEFROPATIE
nephropexy / NEFROPEXIE
nephroplasty / NEFROPLASTIE
nephroptosis / NEFROPTOZĂ
nephrorrhagia / NEFRORAGIE

nephrorrhaphy / NEFRORAFIE
nephrosclerosis / NEFROSCLEROZĂ, SCLEROZĂ RENALĂ
nephrosialidosis / NEFROSIALIDOZĂ
nephrosis / NEFROZĂ
nephrostomy / NEFROSTOMIE
nephrotic syndrome / SINDROM NEFROTIC
nephrotomography / NEFROTOMOGRAFIE
nephrotomy / NEFROTOMIE
nephrotoxicity / NEFROTOXICITATE
nephrotoxin / NEFROTOXINĂ
Neri's sign / SEMN NERI
Nernst's potential / POTENŢIAL NERNST
nerve / NERV
nerve center / CENTRU NERVOS
nerve conduction test / TEST DE CONDUCERE NERVOASĂ
nerve fiber / FIBRĂ NERVOASĂ
nerve growth factor / FACTOR DE CREŞTERE A NERVULUI
nerve of pterygoid canal / NERVUL CANALULUI PTERIGOIDIAN
nerve of tensor tympani muscle / NERV TENSOR AL TIMPANULUI
nerve of veli palatini muscle / NERV TENSOR AL VĂLULUI PALATIN
nerve plexus / PLEX NERVOS
nerve to external acoustic meatus / NERVUL MEATULUI ACUSTIC EXTERN
nerve to stapedius muscle / NERVUL MUŞCHIULUI SCĂRIŢEI
nervous / NERVOS
nervous breakdown / DEPRESIE
nervous influx / INFLUX NERVOS
nervous system / SISTEM NERVOS
nervous system cancer / CANCER AL SISTEMULUI NERVOS
nervousness / NERVOZITATE
nesidioblastoma / NESIDIOBLASTOM
nestin / NESTINĂ
net / REŢEA
Netherton's disease / BOALĂ NETHERTON
Nettleship's disease / BOALĂ NETTLESHIP, URTICARIE PIGMENTARĂ
network / REŢEA
NEU / NEU
Neumann's disease / BOALĂ NEUMANN
neural / NEURAL
neural crest / CREASTĂ NEURALĂ
neural tube / TUB NEURAL
neuralgia / NEVRALGIE
neuralgic amyotrophy / NEVRALGIE AMIOTROFICĂ, SINDROM PARSONAGE-TURNER
neuraminic acid / ACID NEURAMINIC
neuraminidase / NEURAMINIDAZĂ
neurapraxia / NEURAPRAXIE
neurasthenia / NEURASTENIE, NEVROPATIE
neurasthenic vertigo / VERTIJ MENTAL
neurasthenic vertigo / VERTIJ NEURASTENIC
neuraxis / NEVRAX
neuraxitis / NEVRAXITĂ
neurectomy / NEURECTOMIE, NEVRECTOMIE
neuregulins / NEUREGULINE
neurexins / NEUREXINE
neurilemma / NEVRILEMĂ
neurinoma / NEURINOM
neuritis / NEVRITĂ
neuroan(a)emic syndrome / SINDROM NEUROANEMIC
neuroanemic syndrome / SINDROM NEUROACHILIC
neuroangiomatosis / NEUROANGIOMATOZĂ
neuroarthritism / NEUROARTRITISM
neuroastrocytoma / NEUROASTROCITOM
neurobiology / NEUROBIOLOGIE
neurobiotaxis / NEUROBIOTAXIE
neuroblast / NEUROBLAST
neuroblastoma / GRANULOBLASTOM, NEUROBLASTOM
neurocalcin / NEUROCALCINĂ
neurocirculatory asthenia / ASTENIE NEUROCIRCULATORIE
neurocirculatory dystonia / DISTONIE NEUROCIRCULATORIE
neurocranium / NEUROCRANIU
neurocrinia / NEUROCRINIE
neurocristopathia / NEUROCRISTOPATIE
neurocutaneous melanosis / MELANOBLASTOZĂ NEUROCUTANATĂ
neurocutaneous syndrome / SINDROM NEUROCUTANAT
neurocyte / NEUROCIT
neurocytoma / NEUROCITOM
neurodepressant / NEURODEPRESOR
neurodermatitis / NEURODERMATITĂ, NEVRODERMITĂ
neurodermatosis / NEURODERMATOZĂ
neuro-endarteriectomy / NEURO-ENDARTERIECTOMIE
neuroendocrine / NEUROENDOCRIN
neuroendocrinology / NEUROENDOCRINOLOGIE
neuroepithelioma / NEUROEPITELIOM
neuroepithelium / NEUROEPITELIU
neurofibrils / NEUROFIBRILE
neurofibroma / NEUROFIBROM
neurofibromatosis / GLIOFIBROMATOZĂ, NEUROFIBROMATOZĂ
neurofibromin / NEUROFIBROMINĂ
neurofibrosarcomatosis / NEUROFIBROSARCOMATOZĂ
neurofilaments / NEUROFILAMENTE
neurogenic / NEUROGEN
neurogenic bladder / VEZICĂ NEUROLOGICĂ
neuroglia / NEVROGLIE
neuroglioma / NEUROGLIOM
neurogliomatosis / NEUROGLIOMATOZĂ
neurohormone / NEUROHORMON
neurohypophysis / NEUROHIPOFIZĂ
neuroinfection / NEUROINFECŢIE
neurokinins / NEUROKININE
neuroleptanalgesia / NEUROLEPTANALGEZIE
neuroleptic / NEUROLEPTIC
neuroleptic malignant syndrome / SINDROM MALIGN PRIN NEUROLEPTICE, SINDROM NEUROLEPTIC MALIGN
neurolipomatosis / NEUROLIPOMATOZĂ
neurology / NEUROLOGIE
neurolophoma / NEUROLOFOM
neurolymphomatosis / NEUROLIMFOMATOZĂ
neurolymphomatosis / NEUROLIMFOMATOZĂ PERIFERICĂ
neurolysis / NEUROLIZĂ
neurolytic / NEUROLITIC
neuroma / NEUROM, NEVROM
neuromatosis / NEUROMATOZĂ, NEVROMATOZĂ
neurome / NEUROM
neuromere / NEUROMER
neuromodulation / NEUROMODULAŢIE
neuromodulator / NEUROMODULATOR
neuromuscular block / BLOC NEUROMUSCULAR
neuromuscular blocking agent / MIORELAXANT
neuromuscular junction / JONCŢIUNE NEUROMUSCULARĂ

neuromyelitis optica / NEUROMIELITĂ OPTICĂ ACUTĂ
neuromyopathy / NEUROMIOPATIE
neuromyositis / NEUROMIOZITĂ
neuron / NEURON
neuronal / NEURONAL
neuronal ceroid lipofuscinosis / LIPOFUSCINOZĂ NEURONALĂ JUVENILĂ
neuronophagia / NEURONOFAGIE
neuronophagy / NEURONOLIZĂ
neuronspecific enolase / ENOLAZĂ NEUROSPECIFICĂ
neuropacemaker / NEURO-PACEMAKER
neuropapillitis / NEUROPAPILITĂ
neuropath / NEVROPAT
neuropathic bladder / NEUROVEZICĂ
neuropathology / NEUROPATOLOGIE
neuropathy / NEUROPATIE
neuropeptide / NEUROPEPTID
neurophylaxis / NEUROFILAXIE
neurophysins / NEUROFIZINE
neuropil / NEUROPIL
neuroplasm / NEUROPLASMĂ
neuroplasticity / NEUROPLASTICITATE
neuroplasty / NEUROPLASTIE
neuroplegic / NEUROPLEGIC
neuropore / NEUROPOR
neuroprobasia / NEUROPROBAZIE
neuroprotection / NEUROPROTECŢIE
neuroradiology / NEURORADIOLOGIE
neuroretinitis / NEURORETINITĂ
neuroretinoangiomatosis syndrome / ANGIOMATOZĂ FACIO-RETINO-TALAMO-DIENCEFALICĂ
neuroretinopathy / NEURORETINOPATIE
neurorrhaphy / NEURORAFIE
neurosciences / NEUROŞTIINŢE
neurosecretion / NEUROCRINIE, NEUROSECREŢIE
neurosecretory cell / CELULĂ NEUROSECRETORIE
neurosensory cell / CELULĂ NEUROSENZORIALĂ
neurosis / NEVROZĂ
neurosis of abandonment / NEVROZĂ DE ABANDON
neurospongioma / NEUROSPONGIOM
neurosteroid / NEUROSTEROID
neurostimulation / NEUROSTIMULARE
neurosurgery / NEUROCHIRURGIE
neurosyphilis / NEUROSIFILIS
neurotactin / NEUROTACTINĂ
neurotensin / NEUROTENSINĂ
neurotic / NEVROZAT
neurotic depression / DEPRESIE NEVROTICĂ
neurotization / NEUROTIZARE
neurotmesis / NEUROTMESIS
neurotome / NEUROTOM
neurotomy / ENERVARE, NEUROTOMIE, NEVROTOMIE
neurotonia / NEUROTONIE
neurotoxic / NEUROTOXIC
neurotoxic syndrome / SINDROM NEUROTOXIC
neurotoxin / NEUROTOXINĂ
neurotransmission / NEUROTRANSMISIE
neurotransmitter / NEUROMEDIATOR, NEUROTRANSMIŢĂTOR
neurotrophic / NEUROTROFIC
neurotrophin / NEUROTROFINĂ
neurotropic / NEUROTROP
neurotropic virus / VIRUS NEUROTROP
neurotropism / NEUROTROPISM
neurotropy / NEUROTROPISM
neurotubule / NEUROTUBUL
neurovegetative / NEUROVEGETATIV
neurovirus disease / NEUROVIROZĂ
neutral / NEUTRU
neutral endopeptidase / ENDOPEPTIDAZĂ NEUTRĂ
neutralization / NEUTRALIZARE
neutralization reaction / REACŢIE DE NEUTRALIZARE
neutrino / NEUTRINO
neutron / NEUTRON
neutronography / NEUTRONOGRAFIE
neutropenia / NEUTROPENIE
neutrophil / NEUTROFIL
neutrophilia / NEUTROFILIE
neutrophilic granulocytosis / GRANULOCITOZĂ NEUTROFILICĂ
Neville's disease / BOALĂ NEVILLE
nevus arachnoideus / STELUŢĂ VASCULARĂ
nevus araneus / STELUŢĂ VASCULARĂ
new-born / NOU-NĂSCUT
Newcastle's disease / BOALĂ NEWCASTLE
Nezelof's syndrome / SINDROM NEZELOF
niacin test / TEST LA NIACINĂ
Nichamin's disease / BOALĂ NICHAMIN
niche / NIŞĂ
nickel / NICHEL
nickelemia / NICHELEMIE
Nicol prism / NICOL
Nicolas-Favre's disease / BOALĂ NICOLAS-FAVRE
Nicolau's disease / BOALĂ NICOLAU
Nicotiana tabacum / NICOTIANA TABACUM
nicotinamide / NICOTINAMIDĂ
Nicotinamide / VITAMINĂ PP
nicotinamide adenine dinucleotide / NICOTINAMID ADENIN DINUCLEOTID
nicotinamide adenine dinucleotide phosphate / NICOTINAMID ADENIN DINUCLEOTID FOSFAT
nicotine / NICOTINĂ
nicotine test / PROBĂ LA NICOTINĂ
nicotinic acid / ACID NICOTINIC
nicotinic receptor / RECEPTOR NICOTINIC
nicotinism / NICOTINISM
nicotinolytic / NICOTINOLITIC
nidation / NIDAŢIE
Nidoko's disease / BOALĂ NIDOKO
Niemann-Pick's disease / BOALĂ NIEMANN-PICK
night hospital / SPITAL DE NOAPTE
night terror / SPAIMĂ NOCTURNĂ
nigrities / NIGRITĂ
nihilism / NIHILISM
Nikolsky's sign / SEMN NIKOLSKY
ninhydrin / NINHIDRINĂ
niosoma / NIOZOM
nipple / MAMELON
Nishikawa's disease / BOALĂ NISHIKAWA
Nishimoto-Takenchi-Kudo's syndrome / SINDROM NISHIMOTO-TAKENCHI-KUDO
Nissl's bodies / CORPUSCULI NISSL
nitrate / NITRAT
nitric acid / ACID AZOTIC, ACID NITRIC
nitric oxide / MONOXID DE AZOT, OXID NITRIC
nitrites / NITRIŢI
nitrituria / NITRITURIE
nitrobenzene / NITROBENZEN

nitroblue tetrazolium (NBT) test / TEST DE COLORARE CU ALBASTRU-NITRAT DE TETRAZOL
nitrocellulose / NITROCELULOZĂ
nitrofuran / NITROFURAN
nitrogen / AZOT
nitroglycerin / NITROGLICERINĂ
nitrophenols / NITROFENOLI
nitrosylation / NITROZILARE
NK cell / CELULĂ NK, LIMFOCIT NK
NMR / RMN
N-nitrosamins / NITROZAMINE
Noack's syndrome / SINDROM NOACK
Nocardia / NOCARDIA
nocardiosis / NOCARDIOZĂ
nocebo / NOCEBO
nocebo effect / EFECT NOCEBO
nociceptine / NOCICEPTINĂ
nociceptive / NOCICEPTIV
nociceptive receptor / RECEPTOR NOCICEPTIV
nociceptive reflex / REFLEX NOCICEPTIV
nociceptor / NOCICEPTOR
noctambulation / SOMNAMBULISM
noctambulism / NOCTAMBULISM
nodal / NODAL
nodal rhythm / RITM NODAL
nodal tachycardia / TAHICARDIE JONCŢIONALĂ
nodal tissue / ŢESUT NODAL, SISTEM CARDIONECTOR, SISTEM NODAL
nodding spasm / SINDROMUL SPASMELOR ÎN FLEXIE
node / NOD
node of Aschoff-Tawara / NOD ASCHOFF-TAWARA
nodes of arch of azygos vein / NODULI ARCULUI VENEI AZIGOS
nodosity / NODOZITATE
nodular fasciitis / FASCIITĂ NODULARĂ
nodular hyperplasia of the prostate / ADENOM PERIURETRAL
nodule / NODUL
nodulitis / NODULITĂ
nodulosis / NODULOZĂ
noetic / NOETIC
Noguchia / NOGUCHIA
Noica's sign / SEMN NOICA
noids / CANNABIS
noise / ZGOMOT
noma / NOMA
Nomina Anatomica / NOMINA ANATOMICA
nominal aphasia / AFAZIE NOMINALĂ
nomogram / NOMOGRAMĂ
non A - non B hepatitis / HEPATITĂ NON A - NON B
non cytotoxic antineoplastics / ANTICANCEROASE NON CITOTOXICE
non genetic polymorphism / POLIMORFISM NON-GENETIC
non repetitive DNA / ADN NEREPETITIV
noncompetitive inhibition / INHIBIŢIE NECOMPETITIVĂ
nondisease / NON-MALADIE
non-Hodgkin malignant lymphoma / LIMFOM MALIGN NON-HODGKINIAN
non-insulin-dependent diabetes mellitus / DIABET NON-INSULINODEPENDENT
noninvasive / NON-INVAZIV
non-Langerhans's cells histiocytosis / HISTIOCITOZĂ CU CELULE NON-LANGERHANS
nonlipid histiocytosis / HISTIOCITOZĂ DIFUZĂ ACUTĂ
nonmyelinated / AMIELINIC
Nonne-Apelt's reaction / REACŢIE NONNE-APELT
non-protein nitrogen / AZOT TOTAL NON PROTEIC
non-secretor / NESECRETOR
non-self / NON-SELF, NON-PROPRIU
nonsense mutation / MUTAŢIE NON-SENS
nonspecific immune response / RĂSPUNS IMUNITAR NESPECIFIC
nonspecific immunity / IMUNITATE NESPECIFICĂ
nonsteroidal anti-inflammatory drugs / ANTI-INFLAMATOARE NON STEROIDIENE
nonvisualisation of the gallbladder / VEZICULĂ EXCLUSĂ
nooleptic / NOOLEPTIC
Noonan's disease / SINDROM NOONAN
noosphere / NOOSFERĂ
nootropic / NOOTROP
noradrenaline / NORADRENALINĂ
noradrenergic / NORADRENERGIC
norepinephrine / NOREPINEFRINĂ
norepinephrin-N-methyltransferase / NORADRENALIN-N-METILTRANSFERAZĂ
no-restraint / NO-RESTRAINT
norm / NORMĂ
normal / NORMAL
normal audition / ORTACUZIE
normal saline solution / SER FIZIOLOGIC IZOTON
normal solution / SOLUŢIE NORMALĂ
normality / NORMALITATE
Norman-Landing's disease / BOALĂ NORMAN-LANDING
Norman-Wood's disease / BOALĂ NORMAN-WOOD
normobaric / NORMOBAR
normoblast / NORMOBLAST
normoblastosis / NORMOBLASTOZĂ
normocapnia / NORMOCAPNIE
normochromic / NORMOCROM
normocyte / NORMOCIT
normocytosis / NORMOCITOZĂ
normogenesis / NORMOGENEZĂ
normotensive / NORMOTENSIV
normotopic / NORMOTOP
normotype / NORMOTIP
normovol(a)emia / NORMOVOLEMIE
normox(a)emia / NORMOXEMIE
normoxia / NORMOXIE
Norrie's disease / BOALĂ NORRIE
North American blastomycosis / DERMATITĂ BLASTOMICOZICĂ
Northern blot / NORTHERN BLOT
Norwalk's virus / VIRUS NORWALK
nose / NAS
nosencephalus / NOSENCEFAL
nosocomial / NOZOCOMIAL
nosocomial infection / INFECŢIE NOSOCOMIALĂ
nosogeny / NOSOGENIE
nosognosia / NOSOGNOZIE
nosography / NOSOGRAFIE
nosologic / NOSOLOGIC
nosology / NOSOLOGIE
nosomania / NOSOMANIE
nosophobia / NOSOFOBIE
nostril / NARINĂ
No-synthase / NO-SINTAZĂ
notal / DORSAL
notalgia / NOTALGIE

notalgia paresthetica / NOTALGIE PARESTEZICĂ
notencephalus / NOTENCEFAL
notezin test / TEST LA NOTEZINĂ
Nothnagel's sign / SEMN NOTHNAGEL
notifiable disease / BOALĂ CU DECLARARE OBLIGATORIE
notochord / COARDĂ DORSALĂ, NOTOCORD
nourishing substances / PRINCIPII NUTRITIVE
Nové-Josserand's sign / SEMN NOVÉ-JOSSERAND
novocain / NOVOCAINĂ
noxa / NOXĂ
noxious / NOCIV
noxiousness / NOCIVITATE
nubile / NUBIL
nubility / NUBILITATE
nuca vomica / NUCA VOMICA
nuchal / NUCAL
nuchal's sign / SEMNUL CEFEI
nuclear / NUCLEAR
nuclear cardiology / CARDIOLOGIE NUCLEARĂ
nuclear fission / FISIUNE NUCLEARĂ
nuclear magnetic resonance / REZONANŢĂ MAGNETICĂ NUCLEARĂ
nuclear medicine / MEDICINĂ NUCLEARĂ
nuclear medicine / MEDICINĂ NUCLEARĂ
nuclear pore / POR NUCLEAR
nuclear progressive ophthalmoplegia / OFTALMOPLEGIE EXTERNĂ NUCLEARĂ PROGRESIVĂ
nuclear reaction / REACŢIE NUCLEARĂ
nuclear receptors / RECEPTORI NUCLEARI
nuclear sex / SEX CROMATINIAN, SEX NUCLEAR
nuclease / NUCLEAZĂ
nucleic acid / ACID NUCLEIC
nucleic acids / ACIZI NUCLEICI
nucleiform / NUCLEIFORM
nucleocapsid / NUCLEOCAPSIDĂ
nucleohistone / NUCLEOHISTONĂ
nucleoid / NUCLEOID
nucleolus / NUCLEOL
nucleon / NUCLEON
nucleophagocytosis / NUCLEOFAGOCITOZĂ
nucleoplasm / NUCLEOPLASMĂ
nucleoplasmic index / RAPORT NUCLEOPLASMATIC
nucleoprotein / NUCLEOPROTEINĂ
nucleorthese / NUCLEORTEZĂ
nucleosidase / NUCLEOZIDAZĂ
nucleoside / NUCLEOZID
nucleosome / NUCLEOZOM
nucleotidase / NUCLEOTIDAZĂ
nucleotidase test / TEST CU NUCLEOTIDAZĂ
nucleotide / NUCLEOTID
nuclepatie / NUCLEOPATIE
nucleus / NUCLEU
nucleus ambiguus / NUCLEU AMBIGUU
nucleus dorsalis / NUCLEU DORSAL
nucleus pulposus / NUCLEU GELATINOS, NUCLEU PULPOS
nucleus pulposus herniation / HERNIE DE DISC
nucleus thoracicus / NUCLEU TORACIC
nucleus vestibularis lateralis / NUCLEU DEITERS
nuclide / NUCLID
null cell / CELULĂ NULĂ
null hypothesis / IPOTEZA NULĂ
nulligravida / NULIGESTĂ, NULIGRAVIDĂ
nullipara / NULIPARĂ
number / NUMĂR
numero / NUMERO
numerus clausus / NUMERUS CLAUSUS
nummular / NUMULAR
nummular sputum / SPUTĂ NUMULARĂ
nurse / ASISTENTĂ MEDICALĂ, DOICĂ, NURSĂ
nursing / NURSING
nutation / NUTAŢIE
nutmeg liver / FICAT MUSCAD
nutrient / NUTRIMENT
nutrient artery / ARTERĂ NUTRITIVĂ
nutrient brachial arteries / ARTERE NUTRITIVE ALE HUMERUSULUI
nutrient canal / CANAL NUTRITIV, CANAL HAVERS
nutrition / NUTRIŢIE
nutrition indicator / INDICATOR NUTRIŢIONAL
nutritional (o)edema / EDEM DE FOAME, EDEM PRIN CARENŢĂ, EDEM PRIN DENUTRIŢIE
nutritional / NUTRIŢIONAL
nutritional an(a)emia / ANEMIE NUTRIŢIONALĂ
nutritional deficiency cirrhosis / CIROZĂ CARENŢIALĂ
nutritional rehabilitation / RECUPERARE NUTRIŢIONALĂ
nutritional therapy / NUTRITERAPIE
nutritionist / NUTRIŢIONIST
nutritive / NUTRITIV
nutritive canal / CANAL NUTRITIV
nutritive equilibrium / ECHILIBRU NUTRIŢIONAL
nyctalgia / NICTALGIE
nyctalopia / NICTALOPIE
nycthemeral period / NICTEMER
nyctohemeral / NICTEMERAL
nyctophilia / NICTOFILIE
nyctophobia / NICTOFOBIE
nycturia / NICTURIE
Nyiri's test / TEST NYIRI
nymphomania / NIMFOMANIE
nymphotomy / NIMFOTOMIE
nystagmography / NISTAGMOGRAFIE
nystagmus / NISTAGMUS
nystatin / NISTATIN

O

5-oxoprolin(a)emia / ACIDEMIE PIROGLUTAMICĂ
obesity / OBEZITATE
objective / OBIECTIV
objective sign / SEMN OBIECTIV
objective symptom / SIMPTOM OBIECTIV
objective vertigo / VERTIJ OBIECTIV
oblique aritenoid muscle / MUŞCHI ARITENOID OBLIC
oblique muscle of auricle / MUŞCHI OBLIC AL PAVILIONULUI URECHII
oblique presentation / PREZENTAŢIE OBLICĂ
oblique vein of left atrium / VENĂ OBLICĂ A ATRIULUI STÂNG
obliteration / OBLITERARE
obnubilation / OBNUBILARE
Obrinsky's syndrome / SINDROM OBRINSKY
observance / OBSERVANŢĂ
obsession / OBSESIE
obsessive / OBSEDANT
obsessive-compulsive disorder / BOALĂ OBSESIV-COMPULSIVĂ, TULBURARE OBSESIV-COMPULSIVĂ

obsessive-compulsive personality disorder / PERSONALITATE OBSESIV-COMPULSIVĂ
obstetrical / OBSTETRICAL
obstetrical forceps / FORCEPS
obstetrics / OBSTETRICĂ
obstruction / OBSTRUCŢIE
obstructive jaundice / ICTER OBSTRUCTIV
obstructive nephropathy / NEFROPATIE OBSTRUCTIVĂ
obturation / OBTURAŢIE
obturator / OBTURATOR
obturator artery / ARTERĂ OBTURATORIE
obturator foramen / GAURĂ ISCHIOPUBIANĂ, GAURĂ OBTURATOARE
obturator lymph nodes / NODULI OBTURATORII
obturator nerve / NERV OBTURATOR
obturator veins / VENE OBTURATORII
occipital / OCCIPITAL
occipital artery / ARTERĂ OCCIPITALĂ
occipital emissary vein / VENĂ EMISARĂ OCCIPITALĂ
occipital foramen / GAURĂ OCCIPITALĂ
occipital lobe / LOB OCCIPITAL
occipital lymph nodes / NODULI OCCIPITALI
occipital syndrome / SINDROM OCCIPITAL
occipital vein / VENĂ OCCIPITALĂ
occipitofrontal muscle / MUŞCHI OCCIPITOFRONTAL
occiput / OCCIPUT
occluding / OCLUZIV
occlusal / OCLUZAL
occlusion / OCLUZIE
occlusive / OCLUZIV
occult bleeding / HEMORAGIE OCULTĂ
occult h(a)emorrhage / HEMORAGIE OCULTĂ
occupation therapy / ERGOTERAPIE
occupational disease / BOALĂ PROFESIONALĂ
occupational medicine / MEDICINA MUNCII, MEDICINĂ OCUPAŢIONALĂ
O'Connell's sign / SEMN O'CONNELL
ocopathia / OCOPATIE
octocephalia / ECTROGENIE
octopamine / OCTOPAMINĂ
octreotide / OCTREOTID
ocular / OCULAR
ocular ataxia / ATAXIE OPTICĂ
ocular ganglion cells / CELULE GANGLIONARE OCULARE
ocular muscles / MUŞCHII GLOBULUI OCULAR
oculocardiac reflex / REFLEX OCULOCARDIAC
oculocerebrorenal syndrome / SEMN OCULO-CEREBRO-RENAL
oculodentodigital dysplasia / DISPLAZIE OCULO-DENTO-DIGITALĂ
oculogyric / OCULOGIR
oculomandibulo-facial syndrome / SINDROM DISCEFALIC CU CAP DE PASĂRE
oculomotor / OCULOMOTOR
oculomotor nerve / NERV OCULOMOTOR
oculomycosis / OFTALMOMICOZĂ
oculopalpebral / OCULOPALPEBRAL
oddipathia / ODDIPATIE
Oddi's sphincter / SFINCTER ODDI
odditis / ODDITĂ
odontalgia / ODONTALGIE
odontia / ODONTALGIE
odontoblast / ODONTOBLAST
odontocia / ODONTOCIE
odontogeny / ODONTOGENIE
odontoid / ODONTOID
odontolith / ODONTOLIT
odontology / ODONTOLOGIE
odontoma / DENTOM, ODONTOM
odontome / ODONTOM
odontoporosis / ODONTOPOROZĂ
odontoradionecrosis / ODONTORADIONECROZĂ
odontorrhagia / ODONTORAGIE
odontosclerosis / ODONTOSCLEROZĂ
odorimetry / ODORIMETRIE
odynophagia / ODINOFAGIE
oecology / ECOLOGIE
oecosystem / ECOSISTEM
oedema / EDEM
oedematous / EDEMATOS
Oedipus' complex / COMPLEXUL LUI OEDIP
Oehler's symptom / SIMPTOM OEHLER
oenilism / OENOLISM
oenomania / OENOMANIE
oesocardiogram / ESOCARDIOGRAMĂ
oesogastroduodenofibroscopy / ESOGASTRODUODENOFIBROSCOPIE
oesophageal cancer / CANCER ESOFAGIAN
oesophageal diverticulum / DIVERTICUL ESOFAGIAN
oesophageal haemorrhage / ESOFAGORAGIE
oesophageal varices / VARICE ESOFAGIENE
oesophageal veines / VENE ESOFAGIENE
oesophagectomy / ESOFAGECTOMIE
oesophagial fibroscop / ESOFIBROSCOP
oesophagial ulcer / ULCER ESOFAGIAN
oesophagism / ESOFAGISM
oesophagitis / ESOFAGITĂ
oesophagogastrostomy / ESOFAGO-GASTROSTOMIE
oesophagojejunostomy / ESOFAGO-JEJUNOSTOMIE
oesophagoplasty / ESOFAGOPLASTIE
oesophagoscopy / ESOFAGOSCOPIE
oesophagostomy / ESOFAGOSTOMIE
oesophagotomy / ESOFAGOTOMIE
oesophagus / ESOFAG
oestradiol / ESTRADIOL
oestradiolaemia / ESTRADIOLEMIE
oestriol / ESTRIOL
oestrogen / ESTROGEN
oestrone / ESTRONĂ
oestrophilin / ESTROFILINĂ
oestroprogestative / ESTROPROGESTATIV
oestrous cycle / CICLU OESTRAL
oestrus / ESTRU
officinal / OFICINAL
Ogilvie's syndrome / SINDROM OGILVIE
Ogino-Knaus' law / LEGEA OGINO-KNAUS
Ogino's theory / LEGEA OGINO-KNAUS
Oguchi's disease / BOALĂ OGUCHI
Ohara's disease / BOALĂ OHARA
oidiomycosis / OIDIOMICOZĂ
oil / ULEI
oil granuloma / OLEOM
ointment / POMADĂ
Oldfield's disease / BOALĂ OLDFIELD
olecranon / OLECRAN
oleic acid / ACID OLEIC
oleoma / ELEIDOM

oleoma / OLEOM
oleothorax / OLEOTORAX
olfaction / OLFACŢIE
olfactive (a)esthesioneuroma / ESTEZIONEUROM OLFACTIV
olfactogenital dysplasia / DISPLAZIE OLFACTOGENITALĂ
olfactometry / OLFACTOMETRIE
olfactory bulb / BULB OLFACTIV
olfactory cell / CELULĂ OLFACTIVĂ
olfactory lobe / LOB OLFACTIV
olfactory nerves / NERVI OLFACTIVI
olfactory receptors / RECEPTORI OLFACTIVI
olfactotherapy / OLFACTOTERAPIE
oligiotrichia / OLIGOTRICHIE
oligo-1, 6-glucosidase / OLIGO-1, 6-GLUCOZIDAZĂ
oligo-anuria / OLIGO-ANURIE
oligoarthritis / OLIGOARTRITĂ
oligoasthenospermia / OLIGOASTENOSPERMIE
oligocranium / OLIGOCRANIE
oligodendrocyte / OLIGODENDROCIT
oligodendroglia / OLIGODENDROGLIE
oligodendroglioma / OLIGODENDROGLIOM
oligodipsia / OLIGODIPSIE
oligodontia / OLIGODONŢIE
oligodynamic / OLIGODINAMIC
oligohydramnion / OLIGOHIDRAMNION
oligohydramnios / OLIGOAMNIOS
oligomenorrh(o)ea / OLIGOMENOREE
oligomer / OLIGOMER
oligonucleotide / OLIGONUCLEOTID
oligonucleotide probe / OLIGOSONDĂ
oligopeptid / OLIGOPEPTID
oligophagia / OLIGOFAGIE
oligophrenia / OLIGOFRENIE
oligopn(o)ea / OLIGOPNEE
oligosaccharides / OLIGOZAHARIDE
oligosaccharidosis / OLIGOZAHARIDOZĂ
oligosideraemia / OLIGOSIDEREMIE
oligospermia / OLIGOSPERMIE
oligotrophy / OLIGOTROFIE
oliguria / OLIGURIE
olivary / OLIVAR
olive / OLIVĂ
Oliver's test / TEST OLIVER
Ollier's disease / BOALĂ OLLIER
Olmer's disease / BOALĂ OLMER
omarthritis / OMARTRITĂ, OMARTROZĂ
ombilical artery / ARTERĂ OMBILICALĂ
Ombrédanne's sign / SEMN OMBRÉDANNE
omega-3 fatty acids / ACIZI GRAŞI OMEGA-3
omental / OMENTAL
omentectomy / OMENTECTOMIE
omentitis / EPIPLOITĂ, OMENTITĂ
omentocele / EPIPLOCEL
omentopexy / OMENTOPEXIE
omentoplasty / EPIPLOPLASTIE, OMENTOPLASTIE
omentotomy / OMENTOTOMIE
omentum / OMENTUM, EPIPLOON
omeprazole / OMEPRAZOL
omnipresent / UBICUITAR
omodynia / OMODINIE
omohyoid muscle / MUŞCHI OMOHIOIDIAN
omphalectomy / OMFALECTOMIE
omphalitis / OMFALITĂ
omphalocele / OMFALOCEL
omphalomesaraic / OMFALOMEZENTERIC
omphalomesenteric / OMFALOMEZENTERIC
omphalomesenteric duct / CANAL OMFALOMEZENTERIC
omphalorrhagia / OMFALORAGIE
omphalotomy / OMFALOTOMIE
Omsk's h(a)emorrhagic fever / FEBRĂ HEMORAGICĂ DE OMSK
onanism / ONANIE
onchocerciasis / ONCOCERCOZĂ
onchocercoma / ONCOCERCOM
onchocercosis / ONCOCERCOZĂ
oncocyte / ONCOCIT
oncocytoma / ONCOCITOM
oncof(o)etal antigens / ANTIGENI ONCOFETALI
oncogene / ONCOGENĂ
oncogenesis / ONCOGENEZĂ
oncogenic / ONCOGEN
oncogenic virus / VENĂ ONCOGEN
oncograph / ONCOGRAF
oncolipid / ONCOLIPID
oncology / ONCOLOGIE
oncostatic / ONCOSTATIC
oncotic / ONCOTIC
oncotic pressure / PRESIUNE COLOIDOSMOTICĂ, PRESIUNE ONCOTICĂ
oncovirus / ONCOVIRUS
Ondine's curse / SINDROM ONDINE, BLESTEMUL ONDINEI, HIPOVENTILAŢIE ALVEOLARĂ PRIMITIVĂ DE ORIGINE CENTRALĂ
ondulant fever / FEBRĂ ONDULANTĂ
oneirism / ONIRISM
oneiroanalysis / ONIROANALIZĂ
oneirogenic / ONIROGEN
oneiroid / ONIROID
oniric / ONIRIC
oniric delusion / DELIR ONIRIC
oniroid / ONIROID
onomatomania / ONOMATOMANIE
ontogenetic / ONTOGENETIC
ontogeny / ONTOGENEZĂ, ONTOGENIE
onycatrophia / ONICATROFIE
onychauxis / ONYCHAUXIS
onychodysplasia / ONICODISPLAZIE
onychodystrophy / ONICODISTROFIE
onychogryposis / ONICOGRIFOZĂ, ONICOGRIPOZĂ
onycholysis / ONICOLIZĂ
onychomadesis / ONICOMADEZĂ
onychomycosis / ONICOMICOZĂ
onychopathy / ONICOPATIE
onychophagy / ONICOFAGIE
onychorrhexis / ONICOREXIS
onychosis / ONICOZĂ
onycography / ONICOGRAFIE
onycoschizia / ONICOSCHIZIE
onyxis / ONIXIS
oocyst / OOCHIST
oogenesis / OOGENEZĂ
ookinete / OOCHINET
oophorectomy / OOFORECTOMIE
oophoritis / OOFORITĂ, OVARITĂ
oophoropexy / OOFOROPEXIE
oophororrhaphy / OOFORORAFIE
oophorosalpingectomy / OOFOROSALPINGECTOMIE

oosperm / OU FECUNDAT
opacification / OPACIFIERE
opacity / OPACITATE
opalescent / OPALESCENT
Opalski's cells / CELULE OPALSKI
opening snap / CLACMENT
opera-glass hand / MÂNĂ ÎN LORNIETĂ
operating theaters / BLOC OPERATOR
operation / OPERAŢIE
operation Duplay / OPERAŢIE DUPLAY
operation Eck / OPERAŢIE ECK
operation Fothergill / OPERAŢIE FOTHERGILL
operation Frédet-Ramstedt / OPERAŢIE FRÉDET-RAMSTEDT
operation Freyer / OPERAŢIE FREYER
operation Gross / OPERAŢIE GROSS
operative field / CÂMP OPERATOR
operative protocol / PROTOCOL OPERATOR
operative surgery / MEDICINĂ OPERATORIE
operator / OPERATOR
operculum / OPERCUL
operon / OPERON
ophidism / OFIDISM
ophtalmomandibulomelic dysplasia / DISPLAZIE OFTALMOMANDIBULOMELICĂ
ophtalmorrhagia / OFTALMORAGIE
ophtalmostat / OFTALMOSTAT
ophthalmia / OFTALMIE
ophthalmia nodosa / OPHTALMIA NODOSA
ophthalmic / OFTALMIC
ophthalmic artery / ARTERĂ OFTALMICĂ
ophthalmic artery pressure / PRESIUNE ARTERIALĂ OFTALMICĂ
ophthalmic migraine / MIGRENĂ OFTALMICĂ
ophthalmic nerve / NERV OFTALMIC
ophthalmic reaction / REACŢIE OFTALMICĂ
ophthalmodynamometer / OFTALMODINAMOMETRU
ophthalmodynamometry / OFTALMODINAMOMETRIE
ophthalmodynia / OFTALMODINIE
ophthalmogyric / OFTALMOGIR
ophthalmology / OFTALMOLOGIE
ophthalmomalacia / OFTALMOMALACIE
ophthalmometry / OFTALMOMETRIE
ophthalmomyasis / OFTALMOMIAZĂ
ophthalmomycosis / OFTALMOMICOZĂ
ophthalmoplasty / OFTALMOPLASTIE
ophthalmoplegia / OFTALMOPLEGIE
ophthalmoplegic migraine / MIGRENĂ OFTALMOPLEGICĂ
ophthalmoscope / OFTALMOSCOP
ophthalmoscopy / OFTALMOSCOPIE
ophthalmotomy / OFTALMOTOMIE
opiate / OPIACEU
opiate receptor / RECEPTOR MORFINIC
opioid / OPIOID
opioid peptides / PEPTIDE OPIOIDE
opioid receptors / RECEPTORI PENTRU OPIOIDE
opiomania / OPIOMANIE
opisthion / OPISTION
opisthognathism / OPISTOGNATISM
opisthotonos / OPISTOTONUS
opisthotonus / OPISTOTONUS
Opitz's disease / BOALĂ OPITZ
opium / OPIU
opotherapy / OPOTERAPIE
Oppenheimer-Master's test / PROBĂ OPPENHEIMER-MASTER
Oppenheim's disease / BOALĂ OPPENHEIM, DERMATITĂ ATROFIANTĂ LIPOIDICĂ
Oppenheim's sign / SEMN OPPENHEIM
Oppenheim-Urbach's disease / BOALĂ OPPENHEIM-URBACH
opportunistic bacterium / BACTERIE OPORTUNISTĂ
opportunistic infection / INFECŢIE OPORTUNISTĂ
opposer muscle of the thumb / MUŞCHI OPOZANT AL POLICELUI
opposing muscle of little finger / MUŞCHI OPOZANT AL DEGETULUI MIC AL MÂINII
opsins / OPSINE
opsiuria / OPSIURIE
opsoclonia / OPSOCLONIE
opsonin / OPSONINĂ
opsonization / OPSONIZARE
optic / OPTICĂ
optic aphasia / AFAZIE OPTICĂ
optic canal / CANAL OPTIC
optic chiasm / CHIASMĂ OPTICĂ
optic foramen / CANAL OPTIC
optic fundus / FUND DE OCHI
optic nerve / NERV OPTIC
optic neuritis / NEVRITĂ OPTICĂ
optic neuropathy / NEUROPATIE OPTICĂ
optic radiation / RADIAŢIE VIZIBILĂ
optical ataxia / ATAXIE OPTICă
optical axis / AXĂ OPTICĂ
optical coherence tomography / TOMOGRAFIE PRIN COERENŢĂ OPTICĂ
optical lens / LENTILĂ CORECTOARE
optical rotation / PUTERE ROTATORIE
opticofacial blinking reflex / REFLEX OPTICOPALPEBRAL
optics / OPTICĂ
optometer / OPTOMETRU
optometry / OPTOMETRIE
optotype / OPTOTIP
ora / ORA
oral / ORAL
oral anticoagulants / ANTICOAGULANTE ORALE, ANTIVITAMINE K
oral cavity / CAVITATE BUCALĂ
oral environment / MEDIU BUCAL
oral pharynx / FARINGE BUCAL
orbicular / ORBICULAR
orbicular muscle of eye / MUŞCHI ORBICULAR AL OCHIULUI
orbicular muscle of mouth / MUŞCHI ORBICULAR AL GURII
orbicularis's sign / SEMN ORBICULAR
orbit / CAVITATE ORBITARĂ, ORBITĂ
orbital / ORBITAL
orbital lobe / LOB ORBITAR
orbitometry / ORBITOMETRIE
orbitotomy / ORBITOTOMIE
orbitotonometry / ORBITOTONOMETRIE
orchialgia / ORHIALGIE
orchidectomy / ORHIDECTOMIE
orchiditis / ORHITĂ
orchidometria / ORHIDOMETRIE
orchidopexy / ORHIDOPEXIE
orchidoptosis / ORHIDOPTOZĂ
orchidorrhaphy / ORHIDORAFIE
orchidotomy / ORHIDOTOMIE
orchidovaginopexy / ORHIDOVAGINOPEXIE

orchiectomy / ORHIDECTOMIE
orchiepididymitis / ORHIEPIDIDIMITĂ
orchioblastoma / ORHIOBLASTOM
orchiodynia / ORHIODINIE
orchiotomy / ORHIOTOMIE
orchitis / ORHITĂ
order / ORDIN
orexigenic / OREXIGEN
organ / ORGAN
organ of Corti / ORGAN CORTI
organelle / ORGANIT
organic / ORGANIC
organic acid / ACID ORGANIC
organic aciduria / ACIDURIE ORGANICĂ
organic disease / BOALĂ ORGANICĂ
organic dust toxic syndrome / SINDROMUL PRAFULUI ORGANIC TOXIC
organic murmur / SUFLU ORGANIC
organicism / ORGANICISM
organism / ORGANISM
organization / ORGANIZARE
organogenesis / ORGANOGENEZĂ
organogeny / ORGANOGENEZĂ
organoid tumour / TUMORĂ ORGANOIDĂ
organoleptic / ORGANOLEPTIC
organotropic / ORGANOTROPIC
orgasm / ORGASM
orientation / ORIENTARE
orifice / ORIFICIU
original antigenic sin / PĂCAT ORIGINAR ANTIGENIC
ORL 1 / ORL 1
Ormond's disease / BOALĂ ORMOND
ornithine / ORNITINĂ
ornithine cycle / CICLU ORNITINEI
ornithine-carbamyl-transferase / ORNITIN-CARBAMIL-TRANSFERAZĂ
ornithosis / ORNITOZĂ
orofaciodigital dysostosis / SINDROM ORODIGITOFACIAL
orofaciodigital syndrome / SINDROM ORODIGITOFACIAL
oropharynx / OROFARINGE
orosomucoid / OROSOMUCOID
orotic acid / ACID OROTIC
oroticacidurie / OROTICURIE
Oroya's fever / FEBRĂ OROYA
orphan disease / BOALĂ ORFANĂ
orphan drug / MEDICAMENT ORFAN
orphan gene / GENĂ ORFANĂ
orphan receptor / RECEPTOR ORFAN
orphan virus / VIRUS ORFAN
ORPHANET / ORPHANET
orthesis / ORTEZĂ
orthochromatic / ORTOCROM
orthochromatic / ORTOCROMATIC
orthodeoxia / ORTODEOXIE
orthodiagram / ORTODIAGRAMĂ
orthodontia / ORTODONŢIE
orthodromic / NORMODROM
orthogenics / ORTOGENIE
orthognathism / ORTOGNATISM
orthop(a)edics / ORTOPEDIE
orthopedia / ORTOPEDIE
orthopedist / ORTOPED
orthophoria / ORTOFORIE
orthopn(o)ea / ORTOPNEE
orthoptic / ORTOPTIC
orthoptics / ORTOPTICĂ
orthoscope / ORTOPTOSCOP
orthosis / APARAT ORTOPEDIC, ORTEZĂ
orthostatic / ORTOSTATIC
orthostatic proteinuria / PROTEINURIE ORTOSTATICĂ
orthostatism / ORTOSTATISM
orthosympathetic / ORTOSIMPATIC
orthosympathetic nervous system / SISTEM NERVOS ORTOSIMPATIC
orthotonos / ORTOTONUS
Ortner's syndrome / SINDROM ORTNER
Ortolani-Le Damany's sign / SEMN ORTOLANI-LE DAMANY, SEMNUL RESORTULUI
Orton's sign / SEMN ORTON
ortophonia / ORTOFONIE
ortotrophy / ORTOTROFIE
os ilium / OS ILIAC
os lunatum / LUNATUM
os vesaleanum / OS VESALIAN
oscedo / CĂSCAT
oscheoplasty / OSCHEOPLASTIE
oscheotomy / OSCHEOTOMIE
oscillating bed / PAT FRENOCINETIC
oscillation / OSCILAŢIE
oscillometer / OSCILOMETRU
oscillometry / OSCILOMETRIE
oscillopsia / OSCILOPIE, OSCILOPSIE
oscilloscope / OSCILOSCOP
Osgood's disease / APOFIZITĂ TIBIALĂ ANTERIOARĂ
Osgood-Schlatter's disease / BOALĂ OSGOOD-SCHLATTER
osides / OZIDE
Osler's disease / BOALĂ OSLER, ENDOCARDITĂ MALIGNĂ LENTĂ
Osler's nodes / NODULI OSLER
Osler's sign / SEMN OSLER
Osler-Vaquez's disease / BOALĂ OSLER-VAQUEZ
osmic acid / ACID OSMIC
osmidrosis / OSMHIDROZĂ
osmolagnia / OSMOLAGNIE
osmolality / OSMOLALITATE
osmolarity / OSMOLARITATE
osmole / OSMOL
osmometer / OSMOMETRU
osmometry / OSMOMETRIE
osmophore / OSMOFOR
osmoreceptor / OSMORECEPTOR
osmosis / OSMOZĂ
osmotic diuresis / DIUREZĂ OSMOTICĂ
osmotic fragility test / PROBĂ DE REZISTENŢĂ GLOBULARĂ
osmotic pressure / PRESIUNE OSMOTICĂ
osphresiolagnia / OSFREZIOLAGNIE
osphresiology / OSFREZIOLOGIE
osphresiometer / OSFREZIOMETRU
osphresis / MIROS
osphyalgia / OSFIALGIE
ossein / OSEINĂ
osseous / OSOS
osseous eburnation / OSTEOCONDENSARE, OSTEOSCLEROZĂ
osseus lacune / LACUNĂ OSTEOCITARĂ
ossiculectomy / OSICULECTOMIE
ossification / OSIFICARE

ossifluence / OSTEOLIZĂ
ossifluent / OSIFLUENT
ostealgia / OSTEOALGIE
osteidosis / OSTEOIDOZĂ
ostein / OSEINĂ
osteitis / OSTEITĂ
osteitis deformans / OSTEITĂ DEFORMANTĂ HIPERTROFICĂ
osteitis fibrosa / OSTEOFIBROZĂ
osteitis fibrosa / OSTEOPATIE FIBROASĂ
osteitis of the glenoid cavity / GLENOIDITĂ
osteitis of the patella / PATELITĂ
osteoarthritis / ARTROZĂ
osteoarthropathy / OSTEOARTROPATIE
osteoblast / OSTEOBLAST
osteoblastoma / OSTEOBLASTOM
osteocalcin / OSTEOCALCINĂ
osteochondritis / OSTEOCONDRITĂ, OSTEOCONDROZĂ
osteochondritis deformans juvenilis / OSTEOCONDRITĂ A ŞOLDULUI
osteochondritis dissecans / OSTEOCONDRITĂ DISECANTĂ
osteochondritis ischiopubic / OSTEOCONDRITĂ ISCHIO-PUBIANĂ
osteochondrodysplasia / OSTEOCONDRODISPLAZIE
osteochondrodystrophy / OSTEOCONDRODISTROFIE
osteochondroma / OSTEOCONDROM
osteochondrosarcoma / OSTEOCONDROSARCOM
osteoclasia / OSTEOCLAZIE
osteoclasis / OSTEOCLAZIE
osteoclast / OSTEOCLAST
osteocyte / OSTEOCIT
osteodensimetry / OSTEODENSITOMETRIE
osteodynia / OSTEODINIE
osteodysplasia / OSTEODISPLAZIE
osteodysplasty / OSTEODISPLASTIE
osteodystrophia / OSTEODISTROFIE
osteoectasia with hyperphosphatasia / OSTEOECTAZIE CU HIPERFOSFATAZIE
osteogenesis / OSTEOGENEZĂ
osteogenesis imperfecta / FRAGILITATE OSOASĂ EREDITARĂ
osteogenesis imperfecta / OSTEOGENEZĂ IMPERFECTĂ
osteogenesis imperfecta congenita / DISPLAZIE PERIOSTALĂ
osteogeny / OSTEOGENEZĂ
osteoglophonic dwarfism / NANISM OSTEOGLOFONIC
osteoid / OSTEOID
osteoid osteoma / OSTEOM OSTEOID
osteoid tissue / ŢESUT OSTEOID
osteology / OSTEOLOGIE
osteolysis / OSTEOLIZĂ
osteoma / OSTEOM
osteomalacia / OSTEOMALACIE
osteomalacic myelosis / MIELOZĂ OSTEOMALACICĂ
osteomatosis / OSTEOMATOZĂ
osteomesopyknosis / OSTEOMEZOPICNOZĂ
osteometry / OSTEOMETRIE
osteomuscular decortication / DECORTICARE OSTEOMUSCULARĂ
osteomyelitis / OSTEOMIELITĂ
osteon / OSTEON
osteonecrosis / OSTEONECROZĂ
osteonectin / OSTEONECTINĂ
osteoneuralgia / OSTEONEVRALGIE
osteop(o)ecilia / OSTEOPOIKILIE
osteopath / OSTEOPAT
osteopathy / OSTEOPATIE
osteopenia / OSTEOPENIE
osteoperiostitis / OSTEOPERIOSTITĂ
osteopetrosis / BOALA OASELOR DE MARMURĂ, OSTEOPETROZĂ, OSTEOSCLEROZĂ GENERALIZATĂ
osteophyte / OSTEOFIT
osteophytosis / OSTEOFITOZĂ
ostéoplasia / OSTEOPLAZIE
osteoplast / OSTEOPLAST
osteoplasty / OSTEOPLASTIE
osteopoikilosis / BOALA OASELOR PĂTATE, ENOSTOZĂ MULTIPLĂ
osteopoikilosis / OSTEOPOIKILIE
osteopontin / OSTEOPONTINĂ
osteoporosis / OSTEOPOROZĂ
osteopsathyrosis / OSTEOPSATIROZĂ
osteoradionecrosis / OSTEORADIONECROZĂ
osteosarcoma / OSTEOSARCOM, SARCOM OSTEOGEN
osteosclerosis / OSTEOCONDENSARE, OSTEOSCLEROZĂ
osteosis / OSTEOZĂ
osteosteatoma / OSTEOSTEATOM
osteosynthesis / OSTEOSINTEZĂ
osteotomy / OSTEOTOMIE
ostial / OSTIAL
ostiofolliculitis / OSTIOFOLICULITĂ
ostium / OSTIUM
ostium aortae / OSTIUM AORTIC
ostium commune / OSTIUM COMUN
ostium primum / OSTIUM PRIMITIV
ostium secundum / OSTIUM SECUNDAR
ostium sinus coronarii / OSTIUMUL SINUSULUI CORONAR
otalgia / OTALGIE
Ota's n(a)evus / NEV OTA
oth(a)ematoma / OTHEMATOM
otic / OTIC
oticodinia / OTICODINIE
otitis / OTITĂ
otoantritis / OTOANTRITĂ
otodynia / OTODINIE
otogenic / OTOGEN
otogenous / OTOGEN
otoliquorrh(o)ea / OTOLICVOREE
otolithic membrane / MEMBRANĂ OTOLITICĂ
otoliths / OTOLIŢI
otology / OTOLOGIE
otomastoiditis / OTOMASTOIDITĂ
otomycosis / OTOMICOZĂ
otopathy / OTOPATIE
otophyma / OTOFIMA
otoplasty / OTOPLASTIE
otorhinolaryngology / OTORINOLARINGOLOGIE
otorrh(o)ea / OTOREE
otorrhagia / OTORAGIE
otosclerosis / OTOSCLEROZĂ
otoscope / OTOSCOP
otoscopy / OTOSCOPIE
otospongiosis / OTOSPONGIOZĂ
ototoxicity / OTOTOXICITATE
Otto's disease / BOALĂ OTTO
ouabain / OUABAINĂ
ouabain / STROFANTOZID G
ouabain natriuretic factor / FACTOR NATRIURETIC OUABAINO-ENDOGEN

ouabain-like compound / FACTOR OUABAIN-LIKE
Oudart-Jean's sign / SEMN OUDART-JEAN
ovalbumin / OVALBUMINĂ
ovalocyte / OVALOCIT
ovalocytosis / OVALOCITOZĂ
ovarian / OVARIAN
ovarian artery / ARTERĂ OVARIANĂ
ovarian cancer / CANCER OVARIAN
ovarian cyst / CHIST DE OVAR
ovarian dystrophy / DISTROFIE OVARIANĂ
ovariectomy / OVARIECTOMIE
ovariocele / OVARIOCEL
ovariopexy / OVARIOPEXIE
ovarioprival / OVARIOPRIV
ovariotomy / OVARIOTOMIE
ovaritis / OVARITĂ
ovary / OVAR
over-and-over suture / SUTURĂ SIMPLĂ
overdosage / SUPRADOZAJ
overdose / OVERDOSE
overexcitement / SURESCITARE
overexpression / SUPRAEXPRESIE
overfeeding / SUPRAALIMENTAŢIE
overload / SUPRAÎNCĂRCARE
overoxygenation / SUPRAOXIGENARE
overstrain / SURMENAJ
overweight / SUPRAPONDERE
oviduct / OVIDUCT
ovocyte / OOCIT, OVOCIT
ovogenesis / OVOGENEZĂ
ovoimplantation / OVOIMPLANTAŢIE
ovotestis / OVOTESTIS
ovular sac / SAC OVULAR
ovulation / OVULAŢIE
ovule / OVUL
ovulum / OVUL
Owen's disease / TEST OWEN
Owen's triad / TRIADĂ OWEN
Owren's disease / BOALĂ OWREN
Owren's test / TEST OWREN
oxacillin / OXACILINĂ
oxal(a)emia / OXALEMIE
oxalate / OXALAT
oxalic acid / ACID OXALIC
oxaloacetic acid / ACID OXALOACETIC
oxalosis / OXALOZĂ
oxaluria / OXALURIE
oxidase / OXIDAZĂ
oxidase-like enzyme / OXIDONĂ
oxidation / OXIDARE
oxidation-reduction / OXIDOREDUCERE
oxidation-reduction potential / POTENŢIAL DE OXIDOREDUCERE
oxidative phosphorylation / FOSFORILARE OXIDATIVĂ
oxidative stress / STRES OXIDATIV
oxidoreductase / OXIDOREDUCTAZĂ
oxycephalia / OXICEFALIE
oxygen / OXIGEN
oxygen carrying / OXIFORIC
oxygen tent / CORT DE OXIGEN
oxygen transport / TRANSPORT DE OXIGEN
oxygenase / OXIGENAZĂ
oxygenation / OXIGENARE
oxygenotherapy / OXIGENOTERAPIE
oxyh(a)emoglobin / OXIHEMOGLOBINĂ
oxyh(a)emoglobin saturation / SATURAŢIA OXIHEMOGLOBINEI
oxymetry / OXIMETRIE
oxymyoglobin / OXIMIOGLOBINĂ
oxyntic cells / CELULE OXINTICE
oxyntomodulin / OXINTOMODULINĂ
oxyosmia / OXIOSMIE
oxyphil / OXIFIL, ACIDOFIL
oxyphilic / OXIFILIC
oxyphoric / OXIFORIC
oxypressin / OXIPRESINĂ
oxytetracycline / OXITETRACICLINĂ
oxytocic / OCITOCIC
oxytocin / OCITOCINĂ, OXITOCINĂ
oxyuriasis / OXIURAZĂ, OXIUROZĂ
oz(a)ena / OZENĂ
ozone / OZON
ozone / TRIOXIGEN
ozonotherapy / OZONOTERAPIE

P

P glycoprotein / GLICOPROTEINĂ P
P substance / SUBSTANŢĂ P
P system / SISTEM P
p value / VALOARE p
P value / VALOARE p
P wave / UNDĂ P
p190 protein / PROTEINĂ p190
p210 protein / PROTEINĂ p210
p53 gene / GENĂ p53
p53 protein / PROTEINĂ p53
PABA test / TEST PABA
pacchionian granulations / GRANULAŢII PACCHIONI
pacemaker / PACEMAKER CENTRU DE AUTOMATISM, STIMULATOR
pacemaker sound / ZGOMOT DE STIMULATOR CARDIAC
pacemaker syndrome / SINDROMUL STIMULATORULUI CARDIAC
Pachon's test / TEST PACHON
pachyacria / PAHIDACTILIE
pachyblepharon / PAHIBLEFAROZĂ
pachybronchitis / PAHIBRONŞITĂ
pachycapsulitis / PAHICAPSULITĂ
pachycephalia / PAHICEFALIE
pachyderma circumscripta laryngis / PAHIDERMIE LARINGIANĂ CIRCUMSCRISĂ
pachydermia / PAHIDERMIE
pachydermoperiostosis plicata / PAHIDERMOPERIOSTOZĂ
pachyglossia / PAHIGLOSIE
pachymeningitis / PAHIMENINGITĂ
pachymeninx / PAHIMENINGE
pachymeter / PAHIMETRU
pachyonychia / PAHIONICHIE
pachyonychia congenita / PAHIONICHIE CONGENITALĂ
pachyostosis / PAHIOSTOZĂ
pachyperiostitis / PAHIPERIOSTITĂ
pachypleuritis / PAHIPLEURITĂ
pachysalpingitis / PAHISALPINGITĂ
pachysynovitis / PAHISINOVITĂ
pachyvaginalitis / PAHIVAGINALITĂ

pacing / STIMULARE
pacing code / CODUL INTERNAŢIONAL AL STIMULATORILOR CARDIACI
Pacini's corpuscle / CORPUSCUL PACINI
pacinian corpuscle / CORPUSCUL PACINI
paciniform receptor / CORPUSCUL PACINI
pack / MEŞĂ, TAMPONAMENT
package / CONDIŢIONARE
package-year / PACHET-AN
packed cell volume / HEMATOCRIT
packed liver / FICAT "LEGAT ÎN SFORI"
packing / MEŞAJ
pagetoid / PAGETOID
Paget's disease / BOALĂ PAGET
Paget's test / TEST PAGET
pagophagia / PAGOFAGIE
paidology / PEDOLOGIE
pain / ALGIE, DURERE
pain asymbolia / ASIMBOLIA LA DURERE
pain receptors / RECEPTORI AI DURERII
pain sensibility / SENSIBILITATE LA DURERE
painful articular syndrome / SINDROM DUREROS ARTICULAR
painful callus / CALUS DUREROS
painful paraesthesia / ALGOPARESTEZIE
painful paralysis / ALGOPARALIZIE
painful shoulder / PERIARTRITĂ SCAPULO-HUMERALĂ, UMĂR DUREROS SIMPLU
painting / BADIJONAJ
pal(a)eocerebellum / PALEOCEREBEL
Palade's pathway / CALEA PALADE
palate / PALAT
palate reflex / REFLEX VELOPALATIN
palatine / PALATIN
palatine bone / PALATIN
palatine vein / VENĂ PALATINĂ EXTERNĂ
palatitis / PALATITĂ
palatoglossus muscle / MUŞCHI PALATOGLOS
palatopharyngeal muscle / MUŞCHI PALATOFARINGIAN
palatoplasty / PALATOPLASTIE
palatorrhaphy / PALATORAFIE
palatoschisis / GURĂ DE LUP, PALATOSCHIZIS
palatum durum / BOLTĂ PALATINĂ
Palazzi's granuloma / GRANULOM PALAZZI
paleocortex / PALEOCORTEX
paleopallium / PALEOPALLIUM
paleopathology / PALEOPATOLOGIE
palikinesia / PALIKINEZIE
palilalia / PALILALIE
palilogia / PALILOGIE
palindrome / PALINDROM
palindromic / PALINDROMIC
palindromic rheumatism / REUMATISM PALINDROMIC
palingraphia / PALINGRAFIE
palinopsia / PALINOPSIE
palinphrasia / PALINFRAZIE
paliopsy / PALINOPSIE
pall(a)esthesia / PALESTEZIE
pallanaesthesia / PALANESTEZIE
palliative / PALIATIV
palliative treatment / TRATAMENT PALIATIV
pallidal / PALIDAL
pallidum / PALLIDUM
pallium / PALIUM
pallor / PALOARE
palm / PALMĂ
palm chin reflex / REFLEX PALMO-MENTONIER
palmar / PALMAR
palmar aponeurosis / APONEVROZĂ PALMARĂ
palmar digital veins / VENE DIGITALE PALMARE
palmar interosseous muscles / MUŞCHII INTEROSOŞI PALMARI
palmar metacarpal arteries / ARTERE METACARPIENE PALMARE
palmar metacarpal veins / VENE METACARPIENE PALMARE
palmer / PALMER
palmitic acid / ACID PALMITIC
palmo-plantar's sign / SEMN PALMO-PLANTAR
palpable / PALPABIL
palpation / PALPARE
palpebral / PALPEBRAL
palpebral ligament / LIGAMENT PALPEBRAL
palpebral veins / VENE PALPEBRALE
palpitation / PALPITAŢIE
palsy / PARALIZIE
palsyllable / PALISILABIE
Paltauf-Sternberg's disease / BOALĂ PALTAUF-STERNBERG
paludism / PALUDISM
pampiniform plexus / PLEX PAMPINIFORM
panacea / PANACEU
panalgia / PANALGIE
panangeitis / PANANGEITĂ
panangiitis / PANVASCULARITĂ
panantibody / PANANTICORP
panaortits / PANAORTITĂ
panarteritis / PANARTERITĂ
panarteritis nodosa / PANARTERITĂ NODOASĂ
panarthritis / PANARTRITĂ
pancarditis / PANCARDITĂ
Pancoast-Tobias' syndrome / SINDROM PANCOAST-TOBIAS
pancreas / PANCREAS
pancreas accesorium / PANCREAS ABERANT
pancreatalgia / PANCREATALGIE
pancreatectomy / PANCREATECTOMIE
pancreatic canal / CANAL PANCREATIC
pancreatic cancer / CANCER DE PANCREAS
pancreatic cholera / HOLERĂ ENDOCRINĂ, SINDROMUL HOLEREI PANCREATICE
pancreatic hormones / HORMONI PANCREATICI
pancreatic juice / SUC PANCREATIC
pancreatic lithotripsy / PANCREATOLITOTRIPSIE
pancreatic pseudocyst / PSEUDOCHIST PANCREATIC
pancreatic veins / VENE PANCREATICE
pancreatic-duodenal lymph nodes / NODULI PANCREATICO-DUODENALI
pancreaticoduodenal / PANCREATICODUODENAL
pancreaticoduodenal veins / VENE PANCREATICODUODENALE
pancreatin / PANCREATINĂ
pancreatitis / PANCREATITĂ
pancreatoenterostomy / PANCREATOENTEROSTOMIE
pancreatogastrostomy / PANCREATO-GASTROSTOMIE
pancreatogenous / PANCREATOGEN
pancreatography / PANCREATOGRAFIE
pancreatolith / PANCREATOLIT
pancreatolysis / PANCREATOLIZĂ
pancreatoprivic / PANCREATOPRIV
pancreatostomy / PANCREATOSTOMIE
pancreatotomy / PANCREATOTOMIE
pancreolauryl test / TEST CU PANCREOLAURIL

pancreozymin / PANCREOZIMINĂ
pancytopenia / PANCITOPENIE
pandemia / PANDEMIE
pandiculation / PANDICULAŢIE
panencephalitis / PANENCEFALITĂ
panhaemolysin / PANHEMOLIZINĂ
panhypercorticism / PANHIPERCORTICISM
panhypopituitarism / PANHIPOPITUITARISM
panic / PANICĂ
panic attack / ATAC DE PANICĂ
panic disorder / TULBURARE DE PANICĂ
panmastitis / PANMASTITĂ
panmixis / PANMIXIE
panmyelophthisis / PANMIELOFTIZIE, PANMIELOPENIE
panmyelosis / PANMIELOZĂ
Panner's disease / BOALĂ PANNER
panniculitis / HIPODERMITĂ, PANICULITĂ
panniculus / PANICUL
panniculus adiposis / PANICUL ADIPOS
pannus / PANUS
panophtalmia / COROIDITĂ DIFUZĂ ACUTĂ SUPURATĂ
panophthalmitis / PANOFTALMIE, COROIDITĂ DIFUZĂ ACUTĂ SUPURATĂ
panoptic / PANOPTIC
panoramic radiography / RADIOGRAFIE PANORAMICĂ
panosteitis / PANOSTEITĂ
panphobia / PANFOBIE, PANTOFOBIE
pansexualism / PANSEXUALISM
pansinusitis / PANSINUZITĂ
pantomograph / PANTOMOGRAF
pantomography / PANTOMOGRAFIE
pantomorphia / PANTOMORFIE
pantoradiography / PANTORADIOGRAFIE
pantothenate / PANTOTENAT
pantropic / PANTROP
papain / PAPAINĂ
Papanicolaou's test / TEST PAPANICOLAOU
Papaver somniferum / PAPAVER SOMNIFERUM
papaverine / PAPAVERINĂ
papilary muscles / MUŞCHII PAPILARI
papill(o)edema / STAZĂ PAPILARĂ
papilla / PAPILĂ
papillary / PAPILAR
papillary necrosis / NECROZĂ PAPILARĂ
papillary tumors / TUMORI PAPILARE
papillectomy / PAPILECTOMIE
papilliferous / PAPILIFER
papillitis / PAPILITĂ
papilloma / PAPILOM
papilloma of the choroid plexus / PAPILOM COROIDIAN
papillomatosis / PAPILOMATOZĂ
Papillomavirus / PAPILLOMAVIRUS
Papillon-Lefèvre's syndrome / SINDROM PAPILLON-LEFÈVRE
papillosphincterotomy / PAPILOSFINCTEROTOMIE
papillotomy / PAPILOTOMIE
papiloretinitis / PAPILORETINITĂ
Papovaviridae / PAPOVAVIRIDAE
pappataci fever / FEBRĂ PAPPATACI
Pappenheimer's bodies / CORPUSCULI PAPPENHEIMER
papula / PAPULĂ
papule / PAPULĂ
papuloerythematous / PAPULOERITEMATOS
papulopustular / PAPULOPUSTULAR
papulosis / PAPULOZĂ
papulosquamous / PAPULOSCUAMOS
papulovesicular / PAPULO-VEZICULOS
papyraceous / PAPIRACEU
par(a)esthesia / PARESTEZIE
paraaminobenzoic acid / ACID PARAAMINOBENZOIC
paraaminohippuric acid / ACID PARAAMINOHIPURIC
paraaminosalicylic acid / ACID PARAAMINOSALICILIC
paraan(a)esthesia / PARANESTEZIE
paraanalgesia / PARANAALGEZIA
paraanalgesia / PARANALGEZIE
parabiosis / PARABIOZĂ
parabulia / PARABULIE
paracardiac / PARACARDIAC
paracentesis / PARACENTEZĂ
paracentral artery / ARTERĂ PARACENTRALĂ
paracentral lobe / LOBUL PARACENTRAL
paracervix / PARACERVIX
paracetamol / PARACETAMOL
paraclinical / PARACLINIC
paracoccidioidosis / PARACOCCIDIOIDOZĂ
paracolic lymph nodes / NODULI PARACOLICI
paracolitis / PARACOLITĂ
paracoxalgia / PARACOXALGIE
paracrine / PARACRINIE
paracusia / PARACUZIE
paracusis / PARACUZIE
paradental / PARADENTAR
paradentoma / PARADENTOM
paradoxical / PARADOXAL
paradoxical embolus / EMBOLIE PARADOXALĂ
paradoxical injuction / INJOCŢIUNE PARADOXALĂ
paradoxical pulse / PULS PARADOXAL
paradoxical reflex / REFLEX PARADOXAL
paradoxical respiration / RESPIRAŢIE PARADOXALĂ
paraffin / PARAFINĂ
paraffinome / PARAFINOM
paraganglioma / PARAGANGLIOM
paraganglion / PARAGANGLION
paragenesis / PARAGENEZĂ
parageusia / PARAGEUZIE
paragglutination / PARAGLUTINARE
paragnosis / PARAGNOZIE
paragrammatism / PARAGRAMATISM
paragraphia / PARAGRAFIE
parah(a)emophilia A / PARAHEMOFILIE
parahormone / PARAHORMON
parainfluenza / PARAINFLUENZA
parainfluenza virus / VIRUS PARAGRIPAL
parakeratosis / PARAKERATOZĂ
parakinesia / PARAKINEZIE
paralalia / PARALALIE
paralexia / PARALEXIE
parallelokinesia / PARALELOKINEZIE
parallergia / PARALERGIE
paralysis / PARALIZIE, PLEGIE
paralysis agitans / PARALYSIS AGITANS
paralytic / PARALITIC
paralytic dementia / PARALIZIE GENERALĂ PROGRESIVĂ
paralyzing vertigo / VERTIJ PARALIZANT
paramagnetic / PARAMAGNETIC
paramagnetism / PARAMAGNETISM
paramammary lymph nodes / NODULI PARAMAMARI

paramastitis / FLEGMON PERIMAMAR
paramastitis / PARAMASTITĂ
paramedian / PARAMEDIAN
paramedical / PARAMEDICAL
parametritis / PARAMETRITĂ
parametrium / PARAMETRU
paramimia / PARAMIMIE
paramnesia / PARAMNEZIE
paramorphia / PARAMORFISM
paramusia / PARAMUZIE
paramycetoma / PARAMICETOM
paramyoclonus / PARAMIOCLONIE
paramyotonia congenita / PARAMIOTONIE CONGENITALĂ
Paramyxoviridae / PARAMYXOVIRIDAE
Paramyxovirus / PARAMYXOVIRUS
paran(a)esthesia / PARANESTEZIE
paranasal sinuses / SINUSURILE FEŢEI
paraneoplastic / PARANEOPLAZIC
paraneoplastic Cushing's syndrome / SINDROM CUSHING PARANEOPLAZIC
paraneoplastic neuropathy / NEUROPATIE PARANEOPLAZICĂ
paraneoplastic syndrome / SINDROM PARANEOPLAZIC
paraneuron / PARANEURON
paranoia / PARANOIA
paranoiac / PARANOIC
paranoic / PARANOIC
paranoic psychosis / PSIHOZĂ PARANOICĂ
paranoid / PARANOID
paranoid personality disorder / PERSONALITATE PARANOIDĂ
paranoid reaction / BUFEU DELIRANT
paranomia / PARANOMIE
paranuclear / PARANUCLEAR
paraomphalic / PARAOMBILICAL
paraosteoarthropathy / PARAOSTEOARTROPATIE
paraoxone / PARAOXON
paraparesis / PARAPAREZĂ
paraphasia / PARAFAZIE
paraphemia / PARAFEMIE
paraphilia / PARAFILIE
paraphiliac / PARAFILIC
paraphimosis / PARAFIMOZĂ
paraphlebitis / PARAFLEBITĂ
paraphonia / PARAFONIE
paraphrenia / PARAFRENIE
paraplegia / PARAPLEGIE
paraplegic / PARAPLEGIC
parapneumonic / PARAPNEUMONIC
parapraxia / PARAPRAXIE
paraprotein / PARAPROTEINĂ
paraprotein(a)emia / PARAPROTEINEMIE
paraproteinuria / PARAPROTEINUIRE
parapsoriasis / PARAPSORIAZIS
parapsychology / PARAPSIHOLOGIE
pararectal lymph nodes / NODULI PARARECTALI
parareflexia / PARAREFLEX
pararhotacism / PARAROTACISM
pararrhythmia / PARARITMIE
parasaemia / PARASEMIE
parasit(a)emia / PARAZITEMIE
parasite / PARAZIT
parasitic / PARAZITAR
parasiticidal / PARAZITICID
parasitism / PARAZITISM
parasitology / PARAZITOLOGIE
parasitophobia / PARAZITOFOBIE
parasitosis / PARAZITOZĂ
parasitotrope / PARAZITOTROP
parasomnia / PARASOMNIE
paraspasm / PARASPASM FACIAL BILATERAL
parasternal / PARASTERNAL
parasternal lymph nodes / NODULI PARASTERNALI
parastremmatic dwarfism / NANISM PARASTREMATIC
parasuicide / PARASUICID
parasympathetic / PARASIMPATIC
parasympathetic ganglion / GANGLION PARASIMPATIC
parasympathetic nervous system / SISTEM NERVOS PARASIMPATIC
parasympatheticum ganglion / GANGLION PARASIMPATIC
parasympatholytic / PARASIMPATOLITIC
parasympathomimetic / PARASIMPATOMIMETIC
parasystole / PARASISTOLIE
parathion / PARATION
parathormone / PARATHORMON
parathormone test / PROBĂ LA PARATHORMON
parathymia / PARATIMIE
parathyroid glands / GLANDE PARATIROIDE
parathyroid hormone / HORMON PARATIROIDIAN
parathyroid hormone infusion test / PROBĂ ELLSWORTH-HOWARD
parathyroid osteosis / OSTEOZĂ PARATIROIDIANĂ
parathyroidal / PARATIROIDIAN
parathyroidectomy / PARATIROIDECTOMIE
parathyroidia / PARATIREOZĂ
parathyroiditis / PARATIROIDITĂ
parathyroidoma / PARATIROIDOM
parathyroids / PARATIROIDE
parathyroprivic / PARATIREOPRIV
paratonia / PARATONIE
paratope / PARATOP
paratracheal lymph nodes / NODULI PARATRAHEALI
paratyphoid / PARATIFOIDĂ
paratyphoid fever / FEBRĂ PARATIFOIDĂ
paraumbilical / PARAOMBILICAL
paraumbilical veins / VENE PARAOMBILICALE
parauterine lymph nodes / NODULI PARAUTERINI
paravaccinia / PARAVACCINĂ
paravaccinia virus / VIRUS PARAVACCINIA
paravaginal lymph nodes / NODULI PARAVAGINALI
paravenous / PARAVENOS
paravertebral / PARAVERTEBRAL
paravesical / PARAVEZICAL
paravesicular lymph nodes / NODULI PARAVEZICALI
Pardee's wave / MAREA UNDĂ MONOFAZICĂ, UNDĂ ÎN DOM, UNDĂ PARDEE
parectropia / PARECTROPIE
paregoric / ELIXIR PAREGORIC
parenchyma / PARENCHIM
parenchymatous / PARENCHIMATOS
parenchymatous goiter / GUŞĂ PARENCHIMATOASĂ
parental / PARENTAL
parental genomic imprinting / AMPRENTĂ GENOMICĂ PARENTALĂ
parental imprinting / AMPRENTARE GENOMICĂ
parenteral / PARENTERAL
paresis / PAREZĂ
Parhon's syndrome / SINDROM PARHON

parietal / PARIETAL
parietal arteries / ARTERE PARIETALE
parietal bone / PARIETAL
parietal cells / CELULE PARIETALE
parietal emissary vein / VENĂ EMISARĂ PARIETALĂ
parietal excision / PARIETECTOMIE
parietal lobe / LOB PARIETAL
parietal lobe syndrome / SINDROM PARIETAL
parietal peritoneum / PERITONEU PARIETAL
parietography / PARIETOGRAFIE
parietooccipital artery / ARTERĂ PARIETO-OCCIPITALĂ
parietooccipital suture / SUTURĂ PARIETOOCCIPITALĂ
Parinaud's syndrome / SINDROM PARINAUD
Parisiensia Nomina Anatomica / PARISIENSIA NOMINA ANATOMICA
Parkes Weber's syndrome / SINDROM PARKES WEBER
parkinsonian / PARKINSONIAN
parkinsonian tremor / TREMURĂTURĂ PARKINSONIANĂ
parkinsonism / PARKINSONISM
Parkinson's disease / BOALĂ PARKINSON
Parkinson's syndrome / SINDROM PARKINSON
Park-Williams' bacillus / BACIL PARK-WILLIAMS
paronychia / PARONICHIE, PERIONIXIS
paropsis / PAROPSIE
parorexia / PAROREXIE
parosmia / PAROSMIE
parosteal / PAROSTEAL
parosteitis / PAROSTEITĂ
parosteosis / PAROSTOZĂ
parostosis / PAROSTOZĂ
parotid / PAROTIDĂ
parotid canal / CANAL PAROTIDIAN
parotid gland / GLANDĂ PAROTIDĂ
parotid veins / VENE PAROTIDIENE
parotidectomy / PAROTIDECTOMIE
parotiditis / PAROTIDITĂ
parotin / PAROTINĂ
paroxysm / PAROXISM
paroxysmal / PAROXISTIC
paroxysmal cerebellar ataxia / ATAXIE CEREBELOASĂ PAROXISTICĂ
paroxysmal cold h(a)emoglobinuria / HEMOGLOBINURIE PAROXISTICĂ LA FRIG
paroxysmal kinesigenic choreoathetosis / COREOATETOZĂ PAROXISTICĂ KINEZIGENĂ
paroxysmal nocturnal dyspn(o)ea / DISPNEE PAROXISTICĂ NOCTURNĂ
paroxysmal nocturnal h(a)emoglobinuria / HEMOGLOBINURIE PAROXISTICĂ NOCTURNĂ
Parrot's disease / BOALĂ PARROT
Parrot's pseudoparalysis / PSEUDOPARALIZIE PARROT
Parrot's sign / SEMN PARROT
Parry-Romberg's syndrome / SINDROM PARRY-ROMBERG
pars plana / PARS PLANA
parthenogenesis / PARTENOGENEZĂ
parthenophobia / PARTENOFOBIE
partial epileptic seizure / CRIZĂ EPILEPTICĂ PARŢIALĂ
partial monosomy / MONOSOMIE PARŢIALĂ
partial pressure / PRESIUNE PARŢIALĂ
partial protein / PROTEINĂ PARŢIALĂ
partial thromboplastin time / TIMP DE CEFALINĂ
partial tromboplastin time / TIMP DE TROMBOPLASTINĂ PARŢIALĂ

particle / PARTICULĂ
partigen / PARTIGEN
partition chromatography / CROMATOGRAFIE DE PARTAJ
parturient woman / PARTURIENTĂ
parturition / PARTURIŢIE
parvalbumin / PARVALBUMINĂ
Parvovirus / PARVOVIRUS
Pary's syndrome / SINDROM PARY
PAS stain / COLORAŢIE PAS
pascal / PASCAL
Pashayan-Putterman's syndrome / SINDROM PASHAYAN-PUTTERMAN
passage / TRANZIT
passion / PASIUNE
passive / PASIV
passive immunity / IMUNITATE PASIVĂ
passive transfer / TRANSFER PASIV
passive transport / TRANSPORT PASIV
passivity / PASIVITATE
passivity phenomenon / AUTOMATISM MENTAL
pasta / PASTĂ
paste / PASTĂ
Pasteur effect / EFECT PASTEUR
Pasteurella / PASTEURELLA
pasteurellosis / PASTEURELOZĂ
pasteurization / PASTEURIZARE
Pasteur's effect / EFECT PASTEUR
Pasteur's vaccine / VACCIN PASTEUR
Pastia's sign / SEMN PASTIA
Patau's disease / SINDROM PATAU
patch / PATCH, TIMBRU, PLACĂ
patch clamp / PATCH-CLAMP
patella / PATELLA, ROTULĂ
patella bipartita / PATELLA BIPARTITA
patella impact / ŞOC ROTULIAN
patellar / PATELAR
patellar reflex / REFLEX
patellar tendon / LIGAMENT ROTULIAN, TENDON ROTULIAN
patellectomy / PATELECTOMIE
patelloplasty / PATELOPLASTIE
patent medicine / MEDICINA BREVETELOR, SPECIALITATE FARMACEUTICĂ
paternal inheritance / EREDITATE PATERNALĂ
paternity / PATERNITATE
paternity test / TEST DE PATERNITATE
pathergy / PATERGIE
pathergy-test / PATHERGY-TEST
pathocenosis / PATOCENOZĂ
pathochemistry / PATOCHIMIE
pathoclisis / PATOCLIZĂ
pathogenesis / PATOGENEZĂ
pathogenetic / PATOGENETIC
pathogenic / PATOGEN
pathogenic factor / AGENT PATOGEN
pathogenicity / PATOGENICITATE, PUTERE PATOGENĂ
pathogeny / PATOGENIE
pathognomonic / PATOGNOMONIC
pathognomonic symptom / SIMPTOM PATOGNOMONIC
pathognomy / PATOGNOMONIE
pathognostic / PATOGNOMONIC
pathologic / PATOLOGIC
pathological / PATOLOGIC
pathological stealing / FURT PATOLOGIC

pathology / PATOLOGIE
pathomimesis / PATOMIMIE
pathomimia / PATOMIMIE
pathopharmacodinamy / PATOFARMACODINAMIE
pathoplastia / PATOPLASTIE
pathway / CALE (METABOLICĂ), DRUM
patient / PACIENT
patient compliance / OBSERVANŢĂ TERAPEUTICĂ
patroclinous / PATROCLIN
pattern / PATTERN
Patterson's test / TEST PATTERSON
paucisymptomatic / PAUCISIMPTOMATIC
Paul-Bunnell-Hăngănuţiu's reaction / REACŢIE PAUL-BUNNELL-HĂNGĂNUŢIU
Paul-Bunnell-Hăngănuţiu's test / TEST PAUL-BUNNELL-HĂNGĂNUŢIU
Paunz's test / TEST PAUNZ
pause / ODIHNĂ, PAUZĂ
Pauzat's disease / BOALĂ PAUZAT
Pavel-Chiray's procedure / PROCEDEU PAVEL-CHIRAY
pavement epithelium / PAVIMENTOS
pavilion / PAVILION
pavimentum / PLANŞEU
pavlovism / PAVLOVISM
pavor / PAVOR
pavor nocturnus/ PAVOR NOCTURNUS
Payr's disease / BOALĂ PAYR
Payr's sign / SEMN PAYR
PCR / PCR
peak / PIC
Péan's triad / TRIADĂ PÉAN
pectin / PECTINĂ
pectinate muscles / MUŞCHI PECTINAŢI
pectineal muscle / MUŞCHI PECTINEU
pectoral / PECTORAL
pectoriloquy / PECTORILOCVIE
pectus carinatum / PECTUS CARINATUM
pectus excavatum / PECTUS EXCAVATUM, TORACE ÎN PÂLNIE
pedal / PEDAL
pedal spasm / PEDOSPASM
pederast / PEDERAST
pederasty / PEDERASTIE
pediatrics / PEDIATRIE
pedicle / PEDICUL
pedicular / PEDICULAR
pediculate / PEDICULAT, PEDICULAR
pediculosis / PEDICULOZĂ
Pediculus / PEDICULUS
pediometer / PEDIOMETRU
pedodontics / PEDODONŢIE
pedogenesis / PEDOGENEZĂ
pedology / PEDOLOGIE
pedophilia / PEDOFILIE
peduncle / PEDUNCUL
peduncular / PEDUNCULAR
pedunculate / PEDUNCULAT
pedunculated / PEDUNCULAT
pedunculi cerebelli / PEDUNCULI CEREBELOŞI
pedunculotomy / PEDUNCULOTOMIE
peg / ŞTIFT
pelada / PELADĂ
Pel-Ebstein's disease / BOALĂ PEL-EBSTEIN
Pel-Ebstein's fever / FEBRĂ PEL-EBSTEIN
Pel-Ebstein's sign / SEMN PEL-EBSTEIN
Pelger-Huët's cells / CELULE PELGER-HUëT
Pelizaeus-Merzbacher's disease / BOALĂ PELIZAEUS-MERZBACHER
Pelizaeus-Merzbacher's sclerosis / SCLEROZĂ PELIZAEUS-MERZBACHER
pellagra / MAIDISM
pellagra / PELAGRĂ
pellagroid / PELAGROID
pellant / DEPURATIV
Pellegrini-Stieda's syndrome / SINDROM PELLEGRINI-STIEDA
pellicie / PELICULĂ
Pellizzi's syndrome / SINDROM PELLIZZI
Pel's hepatic cough / TUSE PEL HEPATICĂ
pelvic exenteration / PELVECTOMIE
pelvic girdle / CENTURĂ PELVINĂ
pelvic plexus / PLEX HIPOGASTRIC INFERIOR
pelvic pneumography / PELVIGRAFIE GAZOASĂ
pelvic presentation / PREZENTAŢIE PELVINĂ
pelvic splanchnic nerves / NERVI SPLANHNICI PELVINI
pelvimeter / PELVIMETRU
pelvimetry / PELVIMETRIE
pelviotomy / PELVITOMIE
pelviperitonitis / PELVIPERITONITĂ
pelvis / BAZIN, PELVIS
pelvis of the kidney / BAZINET
pelvi-ureteric obstruction / SINDROM DE JONCŢIUNE PIELO-URETERALĂ
Pemberton's sign / SEMN PEMBERTON
pemphigoid / PEMFIGOID, PEMFIGOIDE
pemphigus / PEMFIGUS
pemphigus erythematosus / PEMFIGUS ERITEMATOS, PEMFIGUS SEBOREIC
pemphigus foliaceus / PEMFIGUS FOLIACEU
pemphigus neonatorum / PEMFIGUS ACUT AL NOU-NĂSCUŢILOR
pemphigus vegetans / PEMFIGUS VEGETANT
pemphigus vulgaris / PEMFIGUS VULGAR
Pende's syndrome / SINDROM PENDE
Pendred's syndrome / SINDROM PENDRED
pendular / PENDULAR
pendulous abdomen / ABDOMEN ÎN DESAGĂ
pendulous palate / OMUŞOR
pendulum rhythm / RITM PENDULAR
penetrance / PENETRANŢĂ
penetrating ulcer / ULCER PENETRANT
penicillamine / PENICILAMINĂ
penicillin / PENICILINĂ
penicillinase / PENICILINAZĂ
penicillinotherapy / PENICILINOTERAPIE
penicilliosis / PENICILIOZĂ
penile / PENIL
penis / PENIS
penitis / PENITIS
pentagastrin / PENTAGASTRINĂ
pentagastrin test / TEST CU PENTAGASTRINĂ
pentasomy / PENTASOMIE
pentaxins / PENTAXINE
pentose / PENTOZĂ
pentose phosphate pathway / CICLU AL PENTOZOFOSFAŢILOR
pentosuria / PENTOZURIE

peo-tillomania / PEOTILOMANIE
peotomy / PEOTOMIE
Pepper's disease / BOALĂ PEPPER
pepsic / PEPSIC, PEPTIC
pepsin / PEPSINĂ
pepsinogen / PEPSINOGEN
peptic / PEPSIC, PEPTIC
peptic ulcer / ULCER GASTRODUODENAL
peptidases / PEPTIDAZE
peptide / PEPTID
peptide regulatory factor / FACTOR REGULATOR PEPTIDIC
peptidic bond / LEGĂTURĂ PEPTIDICĂ
peptidoglycan / PEPTIDOGLICAN
peptogenic / PEPTOGEN
peptone / PEPTONĂ
per anum / PER ANUM
per os / PER OS
per primam intentionem / PER PRIMAM INTENTIONEM
per secundam intentionem / PER SECUNDAM INTENTIONEM
peracephalus / PERACEFAL
perceptible / PERCEPTIBIL
perception / PERCEPŢIE
percussion / PERCUŢIE
percussion sound / ZGOMOT DE PERCUŢIE
percutaneous / PERCUTANAT
percutaneous transluminal angioplasty / ANGIOPLASTIE TRANSLUMINALĂ PERCUTANĂ
Pérez' sign / SEMN PÉREZ
perforated ulcer / ULCER PERFORAT
perforating arteries / ARTERE PERFORANTE (ALE COAPSEI)
perforating ulcer / ULCER PERFORANT
perforating ulcer of the foot / MAL PERFORANT PLANTAR
perforating veins / VENE PERFORANTE
perforating wound / PLAGĂ PENETRANTĂ
perforation / PERFORAŢIE
perforins / PERFORINE
perfusion / PERFUZIE
Perheentura's syndrome / SINDROM PERHEENTURA
periadenitis / PERIADENITĂ
periadenoiditis / PERIADENOIDITĂ
perianal / PERIANAL
periangiocholitis / PERIANGIOCOLITĂ
periangiocholitis / PERICOLANGIOLITĂ
periapical / PERIAPEXIAN, PERIAPICAL
periapical cyst / CHIST PERIAPICAL
periappendicitis / PERIAPENDICITĂ
periarterial / PERIARTERIAL
periarteritis / PERIARTERITĂ
periarteritis nodosa / PERIARTERITĂ NODOASĂ
periarthritis / PERIARTRITĂ
periarticular / PERIARTICULAR
peribronchial / PERIBRONŞIC
pericallosal arteries / ARTERE PERICALOASE
pericard(i)otomy / PERICARDOTOMIE
pericardectomy / PERICARDECTOMIE
pericardiacophrenic veins / VENE PERICARDIOFRENICE
pericardial / PERICARDIC
pericardial cavity / CAVITATE PERICARDICĂ
pericardial knock / VIBRANŢĂ PERICARDICĂ
pericardial mesosystolic sound / VIBRANŢĂ PERICARDICĂ PROTODIASTOLICĂ
pericardic empyema / EMPIEM PERICARDIC
pericardic veins / VENE PERICARDICE
pericardiectomy / PERICARDECTOMIE
pericardiocentesis / PERICARDIOCENTEZĂ
pericardiophrenic artery / ARTERĂ PERICARDIOFRENICĂ
pericardiotomy / PERICARDIOTOMIE
pericarditis / EPICARDITĂ, PERICARDITĂ
pericardium / PERICARD
pericardoplasty / PERICARDOPLASTIE
pericaryon / PERICARION
pericholecystitis / PERICOLECISTITĂ
perichondritis / PERICONDRITĂ
perichondrium / PERICONDRU
perichondroma / PERICONDROM
pericolic / PERICOLIC
pericolitis / PERICOLITĂ
pericoronitis / PERICORONARITĂ
pericystic inflammation / PERICHISTITĂ
pericysticitis / PERICISTICITĂ
pericystitis / PERICISTITĂ
pericyte / PERICIT
perididymitis / PERIDIDIMITĂ
periduodenitis / PERIDUODENITĂ
peridural / PERIDURAL
periencephalitis / PERIENCEFALITĂ
perifocal / PERIFOCAL
perifolliculitis / PERIFOLICULITĂ
perihepatitis / PERIHEPATITĂ
perihilar / PERIHILAR
perilymph / PERILIMFĂ
perilymphangitis / PERILIMFANGITĂ
perilymphatic / PERILIMFATIC
perilymphatic duct / CANAL PERILIMFATIC
perimastitis / PERIMASTITĂ
perimaxillitis / PERIMAXILITĂ
perimeter / PERIMETRU
perimetritis / PERIMETRITĂ
perimetry / PERIMETRIE
perimysium / PERIMISIUM
perinatal / PERINATAL
perinatal medicine / MEDICINĂ PERINATALĂ
perinatology / PERINATOLOGIE
perineal aponeurosis / aponevroză perineală
perineal artery / ARTERĂ PERINEALĂ
perineal nerves / NERVI PERINEALI
perineal wound / RUPTURĂ DE PERINEU
perineocele / PERINEOCEL
perineoplasty / PERINEOPLASTIE
perineorrhaphy / PERINEORAFIE
perineotomy / PERINEOTOMIE
perineovaginal / PERINEOVAGINAL
perinephric / PERINEFRETIC
perinephritis / PERINEFRITĂ
perineum / PERINEU
perineurial / PERINEURAL
perineuritis / PERINEVRITĂ
perineurium / PERINERV, PERINEURIUM
perinuclear / PERINUCLEAR
period / PERIOADĂ, STADIU
periodic / PERIODIC
periodic disease / BOALĂ PERIODICĂ
periodic vomiting / VĂRSĂTURI PERIODICE
periodontal / PERIODONTAL
periodontal index / INDICE PARODONTAL
periodontial ligament / DESMODONT

periodontitis / PARODONTITĂ
periodontium / LIGAMENT ALVEOLODENTAR, PARODONŢIU, PERIODONT
periodontoclasia / PARODONTOLIZĂ
periodontolysis / PARODONTOLIZĂ
periodontosis / DESMODONTOZĂ, PARODONTOZĂ
perionychia / PERIONIXIS
periorificial / PERIORIFICIAL
periorificial lentiginosis / LENTIGINOZĂ PERIORIFICIALĂ CU POLIPOZĂ VISCERALĂ
periosteal osteosarcoma / SARCOM PAROSTEAL
periosteitis / PERIOSTITĂ
periosteum / PERIOST
periostosis / PERIOSTOZĂ
peripancreatitis / PERIPANCREATITĂ
peripartum / PERIPARTUM
peripheral / PERIFERIC
peripheral glioma / GLIOM PERIFERIC
peripheral nervous sistem / SISTEM NERVOS PERIFERIC
peripheral neuropathy / NEUROPATIE PERIFERICĂ, POLINEVRITĂ, POLINEUROPATIE
peripheral paralysis / PARALIZIE PERIFERICĂ
peripheral reflex / REFLEX AXONIC
peripheral resistance / REZISTENŢĂ PERIFERICĂ
peripheral syndrome / SINDROM PERIFERIC
peripheral vascular disease / ACROSINDROM
peripheric dopaminergic system / SISTEM DOPAMINERGIC PERIFERIC
peripheric lymphoid organ / ORGAN LIMFOID PERIFERIC
peripheric motor neuron disease / BOALA NEURONULUI MOTOR PERIFERIC
peripherin / PERIFERINĂ
periphlebitis / PERIFLEBITĂ
periphrenitis / PERIFRENITĂ
peripolesis / PERIPOLEZĂ
periproctitis / FLEGMON DIFUZ PERIANORECTAL
periproctitis / PERIRECTITĂ
periprostatitis / PERIPROSTATITĂ
periscissurite / PERISCIZURITĂ
perisigmoiditis / PERISIGMOIDITĂ
perisinusoidal space / SPAŢIU PERISINUSOIDAL
perisplenitis / PERISPLENITĂ
peristalsis / PERISTALTISM
peristaltic / PERISTALTIC
peristaltic pump / POMPĂ PERISTALTICĂ
peristaltic wave / ONDULAŢIE EPIGASTRICĂ
peristasis / PERISTAZĂ
perisynovitis / PERISINOVITĂ
perisystole / PERISISTOLĂ
peritendinitis / PERITENDINITĂ
perithelioma / PERITELIOM
perithelium / PERITELIU
peritomy / PERITOMIE
peritoneal cavity / CAVITATE PERITONEALĂ
peritoneal dialysis / DIALIZĂ PERITONEALĂ
peritoneography / PERITONEOGRAFIE
peritoneoplasty / PERITONEOPLASTIE
peritoneoscopy / PERITONEOSCOPIE
peritoneum / PERITONEU
peritonism / PERITONISM
peritonitis / PERITONITĂ
peritonization / PERITONIZARE
perityphlitis / PERITIFLITĂ
periungal / PERIUNGVEAL
periureteral fibrosis / FIBROZĂ RETROPERITONEALĂ
periureteritis / PERIURETERITĂ
periurethritis / PERIURETRITĂ
perivascular / PERIVASCULAR
perivisceritis / PERIVISCERITĂ
perivitelline space / SPAŢIU PERIVITELIN
perlecan / PERLECAN
perleche / PERLEŞ
perlingual / PERLINGUAL
Perls' Prussian blue stain / COLORAŢIE PERLS
Perl's test / COLORAŢIE PERLS
permanently slow pulse / PULS LENT PERMANENT
permeabilisation / PERMEABILIZARE
permeability / PERMEABILITATE
permeability coefficient / COEFICIENT DE PERMEABILITATE
permeable / PERMEABIL
permease / PERMEAZĂ
permeation / PERMEAŢIE
permeation nodules / NODULI DE PERMEAŢIE
permissive cell / CELULĂ PERMISIVĂ
pernicious / PERNICIOS
pernicious an(a)emia / ANEMIE BIERMER, ANEMIE PERNICIOASĂ
pernicious malaria / FEBRĂ PERNICIOASĂ
pernicious vomiting of pregnancy / VĂRSĂTURI INCOERCIBILE DE SARCINĂ
perocephalus / PEROCEFAL
peromelia / PEROMELIE
peromely / PEROMELIE
peroneal / PERONIER
peroneal artery / ARTERĂ PERONIERĂ
peroneal lymph node / NODUL FIBULAR
peroneal veins / VENE PERONIERE
peroperative / PEROPERATOR
peroxidase / PEROXIDAZĂ
peroxide / PEROXID
peroxysome / PEROXIZOM
Perrin-Ferraton's disease / BOALĂ PERRIN-FERRATON
perseveration / PERSEVERAŢIE
Persian Gulf's syndrome / SINDROMUL GOLFULUI PERSIC
persistent light reaction / REACŢIE PERSISTENTĂ LA LUMINĂ
personality / PERSONALITATE
personality disorders / PERSONALITĂŢI PATOLOGICE, TULBURĂRI DE PERSONALITATE
persorption / PERSORBŢIE
perspiration / PERSPIRAŢIE
pertaining to immunity / IMUNITAR
pertaining to mumps / URLIAN
pertaining to the anterior chamber / CAMERULAR
Perthes' test / TEST PERTHES, PROBĂ PERTHES
Perthes-Jüngling's disease / BOALA PERTHES-JÜNGLING
pertussis / TUSE CONVULSIVĂ
pertussis toxin / TOXINĂ PERTUSSIS
perverse / PERVERS
perversion / PERVERSIUNE
perversity / PERVERSITATE
pervert / PERVERTIT
pes cavus / PICIOR SCOBIT
pessary / PESAR
pest / CIUMĂ, PESTĂ
pesticide / PESTICID
pestilential / PESTILENŢIAL

PET-CT / PET-CT
PET-CT / TEP-TC
petechia / PETEŞIE
petechial / PETEŞIAL
Peters' syndrome / SINDROM PETERS
Petges-Jacobi's disease / BOALĂ PETGES-JACOBI
petit mal / PETIT MAL
Petit's disease / BOALĂ PETIT
Petit's hernia / HERNIE JEAN LOUIS PETIT
Petit's sinus / SINUS PETIT
Petri dish or plate / CUTIE PETRI
petroleum jelly / VASELINĂ
petromastoid / PETROMASTOIDIAN
petrosal bone / STÂNCĂ
petrosal neuralgia / NEVRALGIA NERVILOR PIETROŞI
petrositis / APEXITĂ
petrositis / PETROZITĂ
petrous bone / STÂNCĂ
PET-scan / TOMOGRAFIE PRIN EMISIE DE POZITRONI
Pette-Döring encephalitis / PANENCEFALITĂ PETTE-DÖRING
Petzetakis' disease / BOALĂ PETZETAKIS
Peutz-Jeghers' syndrome / SINDROM PEUTZ-JEGHERS
pexia / PEXIE
Peyer's patches / PLĂCI PEYER
peyotl / PEYOTL
Peyronie's disease / BOALĂ PEYRONIE
Pezzi's sign / SEMN PEZZI
Pfaundler-Hurler's disease / BOALĂ PFAUNDLER-HURLER
Pfeiffer's bacillus / BACIL PFEIFFER
Pfeiffer's disease / BOALĂ PFEIFFER
Pfeiffer's syndrome / SINDROM PFEIFFER
Pflüger's formula / FORMULĂ PFLüGER
Pfuhl-Jaffé's sign / SEMN PFUHL-JAFFÉ
Pfuhl's sign / SEMN PFUHL
pH / pH
phacoemulsification / FACOEMULSIFICARE
phacolysis / FACOLIZĂ
phacolytic glaucoma / GLAUCOM FAKOGEN
phacomalacia / FACOMALACIE
phacosclerosis / FACOSCLEROZĂ
phacoscopy / FACOSCOPIE
phage / BACTERIOFAG, FAG
phage typing / LIZOTIPIE
phagedena / FAGEDENISM
phagedenism / FAGEDENISM
phagocyte / FAGOCIT
phagocytic / FAGOCITAR
phagocytosis / FAGOCITOZĂ
phagolysosome / FAGOLIZOZOM
phagomania / FAGOMANIE
phagophobia / FAGOFOBIE
phagosome / FAGOZOM
phakoma / FACOM
phakomatosis / FACOMATOZĂ
phalangectomy / FALANGECTOMIE
phalanges (proximal, middle, distal) / FALANGE (PROXIMALĂ, MIJLOCIE, DISTALĂ)
phalangization / FALANGIZARE
phalloid / FALOIDIAN
phallus / FALUS
phantasm / FANTASMĂ
phantom / FANTOMĂ
phantom limb / MEMBRU FANTOMĂ
pharmaceutics / FARMACIE
pharmacodynamics / FARMACODINAMIE
pharmacoepidemiology / FARMACOEPIDEMIOLOGIE
pharmacogenetics / FARMACOGENETICĂ
pharmacogenomics / FARMACOGENOMICĂ
pharmacognosy / FARMACOGNOZIE
pharmacography / FARMACOGRAFIE
pharmacokinetic / FARMACOCINETICĂ
pharmacokinetic absorption coefficient / COEFICIENT DE ABSORBŢIE FARMACOCINETICĂ
pharmacology / FARMACOLOGIE
pharmacomania / FARMACOMANIE
pharmacop(o)eia / FARMACOPEE
pharmacophilia / FARMACOFILIE
pharmacopsyhiatry / FARMACOPSIHIATRIE
pharmacoradiology / FARMACORADIOLOGIE
pharmacoreceptor / FARMACORECEPTOR
pharmacotherapy / FARMACOTERAPIE
pharmacy / FARMACIE
pharyngeal fistula / FARINGOSTOMIE
pharyngeal reflex / REFLEX FARINGIAN
pharyngeal veins / VENE FARINGIENE
pharyngectomy / FARINGECTOMIE
pharyngismus / FARINGISM
pharyngitis / FARINGITĂ
pharyngoconjunctival fever / FEBRĂ FARINGO-CONJUNCTIVALĂ
pharyngoepiglottic / FARINGOEPIGLOTIC
pharyngosalpingitis / FARINGOSALPINGITĂ
pharyngoscopy / FARINGOSCOPIE
pharyngospasm / FARINGOSPASM
pharyngotimpanic cephalalgia / CEFALALGIE FARINGOTIMPANICĂ
pharyngotomy / FARINGOTOMIE
pharyngo-tympanic tube / TROMPA EUSTACHIO
pharynx / FARINGE
phase / FAZĂ, STADIU
PHC syndrome / SINDROM PHC
phenacetin / FENACETINĂ
phenic acid / ACID FENIC
phenobarbital / FENOBARBITAL
phenocopy / FENOCOPIE
phenol / FENOL
phenol red / ROŞU DE FENOL
phenolphthalein / FENOLFTALEINĂ
phenolsteroids / FENOLSTEROIZI
phenolsulfonphthalein / FENOLSULFONFTALEINĂ
phenolsulfonphthalein test / TEST LA FENOLSULFONFTALEINĂ
phenomenon / FENOMEN
phenotype / FENOTIP
phenotypic identity card / CARTE DE IDENTITATE FENOTIPICĂ
phenotypic polymorphism / POLIMORFISM FENOTIPIC
phenylacetic acid / ACID FENILACETIC
phenylalanine / FENILALANINĂ
phenylalanine hydroxylase / FENILALANIN-HIDROXILAZĂ
phenylbutazone / FENILBUTAZONĂ
phenylketonuria / FENILCETONURIE, OLIGOFRENIE FENILPIRUVICĂ
phenylpyruvic acid / ACID FENILPIRUVIC
pheochrome cell / CELULĂ CROMAFINĂ
pheochromocytoma / FEOCROMOCITOM, MEDULOSUPRARENALOM
pheromone / FEROMON

pHi / pHi
Philadelphia chromosome / CROMOZOM PHILADELPHIA
phimosis / FIMOZĂ
phiol / fiolă
phlebalgia / FLEBALGIE
phlebectasia / FLEBECTAZIE
phlebectomy / FLEBECTOMIE
phlebitic septicaemia / SEPTICEMIE VENOASĂ
phlebitis / FLEBITĂ
phlebogram / FLEBOGRAMĂ
phlebography / FLEBOGRAFIE
phlebography of the vena cava / CAVOGRAFIE
phlebolith / FLEBOLIT
phlebology / FLEBOLOGIE
phlebosclerosis / FLEBOSCLEROZĂ
phlebothrombosis / FLEBOTROMBOZĂ
Phlebotomus / FLEBOTOM, PHLEBOTOMUS
Phlebotomus fever / FEBRĂ FLEBOTOMICĂ
phlebotomy / FLEBOTOMIE, SÂNGERARE
phlebotonic / FLEBOTONIC
phlegmatia alba dolens / PHLEGMATIA ALBA DOLENS
phlegmatia coerulea dolens / PHLEGMATIA COERULEA DOLENS
phlegmon / FLEGMON
phlegmonous angina / ANGINĂ FLEGMONOASĂ
phlogistic / FLOGISTIC
phlogogenic / FLOGOGEN
phlogogenous / FLOGOGEN
phlogokin / FLOGOKINĂ
phlyctena / FLICTENĂ
phlyctenule / FLICTENULĂ
phobia / FOBIE
phobic reaction / REACŢIE FOBICĂ
Phocas' disease / BOALĂ PHOCAS
phocomelia / FOCOMELIE
phon / FON
phonation / FONAŢIE
phoneme / FONEMĂ
phonendoscope / FONENDOSCOP
phonetics / FONETICĂ
phoniatrics / FONIATRIE
phonoauscultation / FONOAUSCULTAŢIE
phonocardiogram / FONOCARDIOGRAMĂ
phonocardiography / FONOCARDIOGRAFIE
phonocatheter / MICROMANOMETRU
phonophobia / FONOFOBIE
phorbol esters / ESTERI DE FORBOL
phosphagen / FOSFAGEN
phosphat(a)emia / FOSFATEMIE
phosphatas(a)emia / FOSFATAZEMIE
phosphatase / FOSFATAZĂ
phosphate / FOSFAT
phosphatidaemia / FOSFATIDEMIE
phosphatide / FOSFATID
phosphatidic acid / ACID FOSFATIDIC
phosphatidylcholine / FOSFATIDILCOLINĂ
phosphatidylethanolamine / FOSFATIDILETANOLAMINĂ
phosphatidylinositol / FOSFATIDILINOZITOL
phosphatidylserine / FOSFATIDILSERINĂ
phosphaturia / FOSFATURIE
phosphene / FOSFENĂ
phosphodiester / FOSFODIESTER
phosphodiester bond / LEGĂTURĂ FOSFODIESTER
phosphodiesterase / FOSFODIESTERAZĂ
phosphoglyceride / FOSFOGLICERID
phosphoinositide / FOSFOINOZITID
phosphoinositol-4,5-biphosphate / FOSFOINOZITOL-4,5-BIFOSFAT
phospholipase / FOSFOLIPAZĂ
phospholipid bilayer / BISTRAT FOSFOLIPIDIC, DUBLU STRAT FOSFOLIPIDIC
phospholipids / FOSFOLIPIDE
phosphoprotein / FOSFOPROTEINĂ
phosphopyruvate hydratase / FOSFOPIRUVAT-HIDRATAZĂ
phosphor(a)emia / FOSFOREMIE
phosphorescence / FOSFORESCENŢĂ
phosphoric acid / ACID FOSFORIC
phosphorism / FOSFORISM
phosphorolyse / FOSFOROLIZĂ
phosphorus / FOSFOR
phosphorylase / FOSFORILAZĂ
phosphorylation / FOSFORILARE
photalgia / FOTALGIE
photism / FOTISM
photoallergy / FOTOALERGIE
photoaterolysis / FOTOATEROLIZĂ
photobiology / FOTOBIOLOGIE
photocoagulation / FOTOCOAGULARE
photodermatosis / FOTODERMATOZĂ
photodynamic therapy / FOTOCHIMIOTERAPIE
photodynamic therapy / TERAPIE FOTODINAMICĂ
photoelectric cathode / FOTOCATOD
photogenic / FOTOGEN
photoluminescence / FOTOLUMINESCENŢĂ
photometer / FOTOMETRU
photometry / FOTOMETRIE
photomotograph / FOTOMOTOGRAF
photomultiplier tube / FOTOMULTIPLICATOR
photon / FOTON
photonuclear reaction / REACŢIE FOTONUCLEARĂ
photoperiodism / FOTOPERIODISM
photopheresis / FOTOFEREZĂ
photophobia / FOTOFOBIE
photopic / FOTOPIC
photopletysmography / FOTOPLETISMOGRAFIE
photopsia / FOTOPSIE
photopter / FOTOPTER
photoreceptor / FOTORECEPTOR
photosensitive / FOTOSENSIBIL
photosensitization / FOTOSENSIBILIZARE
photosynthesis / FOTOSINTEZĂ
phototherapy / FOTOTERAPIE
phototomy / FOTOTOMIE
phototoxicity / FOTOTOXICITATE
phototropism / FOTOTROPISM
phrenic / FRENIC
phrenic arteries / ARTERE DIAFRAGMATICE
phrenic nerve / NERV FRENIC
phrenicectomy / FRENICECTOMIE
phrenicocolic ligament / LIGAMENT FRENICOCOLIC
phrenitis / FRENITĂ
phrenogastric syndrome / SINDROM FRENOGASTRIC
phrenology / FRENOLOGIE
phrenoplasty / FRENOPLASTIE
phrenospasm / FRENOCARDIOSPASM, FRENOSPASM
phrenotomy / FRENOTOMIE
phrynoderma / FRINODERMIE

phthalylsulfathiazole / FTALILSULFATIAZOL
phthiriasis / FTIRIAZĂ
Phthirius / PHTHIRIUS
phthisiology / FTIZIOLOGIE
phthisis / FTIZIE
phylaxis / FILAXIE
phyllode tumour / TUMORĂ FILODĂ
phylogeny / FILOGENEZĂ
phylum / ÎNCRENGĂTURĂ
physical / FIZIC
physical dependence / FIZICODEPENDENŢĂ
physical diagnosis / DIAGNOSTIC FIZIC
physical dysability / INFIRMITATE
physical medicine / MEDICINĂ FIZICĂ
physical sign / SEMN FIZIC
physician / MEDIC
physiognomy / FIZIOGNOMONIE, FIZIONOMIE
physiologic / FIZIOLOGIC
physiologic dead space / EFECT SPAŢIU MORT
physiologic dwarfism / NANISM ESENŢIAL
physiologic scotoma / SCOTOM FIZIOLOGIC
physiological analgesia / ANALGEZIE FIZIOLOGICĂ
physiological fluid / LICHID FIZIOLOGIC
physiological saline / LICHID FIZIOLOGIC
physiological saline solution / SER FIZIOLOGIC
physiological salt solution / SOLUŢIE FIZIOLOGICĂ
physiology / FIZIOLOGIE
physiome / FIZIOM
physiopathic / FIZIOPATIC
physiopathology / FIZIOPATOLOGIE
physiotherapy / FIZIOTERAPIE
phytate / FITAT
phytic acid / ACID FITIC
phytobezoar / FITOBEZOAR
phytoestrogen / FITOESTROGEN
phytoh(a)emagglutinin / FITOHEMAGLUTININĂ
phytohormone / AUXINĂ
phytol / FITOL
phytoparasite / FITOPARAZIT
phytophagy / FITOFAGIE
phytophotodermatitis / FITOFOTODERMATITĂ
phytosterol / FITOSTEROL
phytotherapy / FITOTERAPIE
pia / PIA MATER
pia-mater / PIA MATER
pian / PIAN
pica / PICA
Picard's sign / SEMN PICARD
Picchini's syndrome / SINDROM PICCHINI
Pick-Herxheimer's disease / BOALĂ PICK-HERXHEIMER
Pick's disease / BOALĂ PICK
Pick's sign / SEMN PICK
Pickwick's syndrome / SINDROM PICKWICK
Picornaviridae / PICORNAVIRIDAE
picric acid / ACID PICRIC
piebaldism / PIEBALDISM
Pierre Marie's disease / BOALĂ PIERRE MARIE
Pierre Mauriac's syndrome / SINDROM PIERRE MAURIAC
piez(a)esthesia / PIEZESTEZIE
piezoelectric captor / CAPTOR PIEZOELECTRIC
piezoelectricity / PIEZOELECTRICITATE
piezogram / PIEZOGRAMĂ
piezograph / PIEZOGRAF
piezography / PIEZOGRAFIE
pigeon toe / HALLUX VARUS
pigment / PIGMENT
pigment epitheliopathy / EPITELIOM ÎN PLĂCI
pigmentary cirrhosis / CIROZĂ BRONZATĂ
pigmentary glaucoma / GLAUCOM PIGMENTAR
pigmentary retinopathy / RETINITĂ PIGMENTARĂ
pigmentation / PIGMENTARE
Pignet's formula / INDICE DE ROBUSTEŢE, INDICE PIGNET
piles / HEMOROIZI
pili / PILI
pili torti / PILI TORTI
pill / PILULĂ
pillar / PILIER
Pillay's syndrome / SINDROM PILLAY
pilocarpin / PILOCARPINĂ
pilomotor / PILOMOTOR
pilomotor reflex / REFLEX PILOMOTOR
pilonidal cyst / CHIST PILONIDAL
pilonidal sinus / CHIST PILONIDAL
pilonidal sinus / SINUS PILONIDAL
pilose / PILOS
pilosebaceous / PILOSEBACEU
pilosity / PILOZITATE
pilula / PILULĂ
pin / BROŞĂ
pincers / CLEŞTE
pineal / PINEAL
pineal body / CORP PINEAL
pinealoblastoma / PINEALOBLASTOM
pinealocytoma / PINEALOCITOM
pinealoma / PINEALOM
pink disease / ACRODINIE INFANTILĂ
Pinkus's lymphoma / LIMFOM PINKUS
pinocytosis / PINOCITOZĂ
Pins' sign / SEMN PINS
pinworm / OXIUR
Piotrowski's sign / SEMN PIOTROWSKI
piperazine / PIPERAZINĂ
pipette / PIPETĂ
piriform / PIRIFORM
piriform muscle / MUŞCHI PIRIFORM
pirimidine antagonists / ANTIPIRIMIDINIC
pirophosphoric acid / ACID PIROFOSFORIC
piroplasmosis / PIROPLASMOZĂ
Pirquet's reaction / REACŢIE PIRQUET
Pirquet's test / TEST PIRQUET
Pise's syndrome / SINDROM PISE
pisiform (bone) / PISIFORM
pisiform articulation / ARTICULAŢIE PISIPIRAMIDALĂ
Piskacek's sign / SEMN PISKACEK
pithiatic / PITIATIC
pithiatism / PITIATISM
Pitres' sign / SEMN PITRES
pitressin / PITRESINĂ
pitting / GODEU
pituita / PITUITĂ
pituitarism / PITUITARISM
pituitary / PITUITAR, PITUITARĂ
pituitary fossa / ŞA TURCEASCĂ
pituitary gland / GLANDĂ PITUITARĂ
pituitary tentorium / CORT PITUITAR
pityriasis / PITIRIAZIS

pityriasis rosea / PITIRIAZIS ROZAT
pityriasis rubra / PITYRIASIS RUBRA
pityriasis rubra pilare / PITYRIASIS RUBRA PILARE
pityriasis versicolor / PITYRIASIS VERSICOLOR
pK / pK
placebo / PLACEBO
placebo effect / EFECT PLACEBO
placenta / PLACENTĂ
placenta accreta / PLACENTA ACCRETA
placenta praevia / PLACENTA PRAEVIA
placenta vilii / VILOZITĂŢI PLACENTARE
placental barrier / BARIERĂ PLACENTARĂ
placental hormone / HORMONI PLACENTARI
placental murmur / SUFLU PLACENTAR
placentar cotyledon / COTILEDON PLACENTAR
placentar infarction / INFARCT PLACENTAR
placentation / PLACENTAŢIE
placentography / PLACENTOGRAFIE
placentotherapy / PLACENTOTERAPIE
Placido's disk / DISC PLACIDO
plagiocephaly / PLAGIOCEFALIE
plague / CIUMĂ, PESTĂ
plane / plan
plane joint / ARTRODIE
plankton / PLANCTON
planning target volume / VOLUM ŢINTĂ PREVIZIONAL
planotopokinesia / PLANOTOPOKINEZIE
plant / PLANfTĂ
planta pedis / PLANTĂ
plantalgia / PLANTALGIE
plantar / PLANTAR
plantar aponeurosis / aponevroză plantară
plantar arch / BOLTĂ PLANTARĂ
plantar digital veins / VENE DIGITALE PLANTARE
plantar dissociation / DISOCIAŢIE PLANTARĂ
plantar interosseous muscle / MUŞCHII INTEROSOŞI PLANTARI
plantar metatarsal arteries / ARTERE METATARSIENE PLANTARE
plantar metatarsal veins / VENE METATARSIENE PLANTARE
plantar muscle / MUŞCHI PLANTAR (SUBŢIRE)
plantar print / PLANTOGRAMĂ
plantar reflex / REFLEX CUTANAT PLANTAR, REFLEX PLANTAR
plantar ulcer / ULCER PLANTAR
plaque / PLACĂ
plasma / PLASMĂ
plasma cell / PLASMOCIT
plasma cell balanitis / BALANITĂ CU PLASMOCITE
plasma flow / FLUX PLASMATIC
plasma hyperviscosity / HIPERVISCOZITATE PLASMATICĂ
plasma hyperviscosity syndrome / SINDROM DE HIPERVISCOZITATE PLASMATICĂ
plasma lost / EXHEMIE
plasma membrane / MEMBRANĂ CELULARĂ, MEMBRANĂ PLASMATICĂ
plasma osmotic hypotonia syndrome / SINDROM DE HIPOTONIE OSMOTICĂ A PLASMEI
plasma proteins / PROTEINE PLASMATICE
plasma thromboplastin antecedent / FACTOR ROSENTHAL
plasmacyte / PLASMOCIT
plasmacytic lymphocyte / CELULĂ LIMFOPLASMOCITARĂ
plasmacytoma / PLASMOCITOM
plasmalemma / PLASMALEMĂ
plasmalogen / PLASMALOGEN
plasmapheresis / PLASMAFEREZĂ
plasmarrhexis / PLASMAREXIS
plasmatherapy / PLASMATERAPIE
plasmatic / PLASMATIC
plasmatic volume / VOLUM PLASMATIC
plasmic / PLASMATIC
plasmic / PLASMIC
plasmic membrane potential / POTENŢIAL DE MEMBRANĂ PLASMATICĂ
plasmid / PLASMIDĂ
plasmin / PLASMINĂ
plasminogen / PLASMINOGEN
plasmocytic series / SERIE PLASMOCITARĂ
plasmocytosis / PLASMOCITOZĂ
Plasmodium / PLASMODIUM
plasmolysis / PLASMOLIZĂ
plasmorrhagia / PLASMORAGIE
plaster / EMPLASTRU, IPSOS
plaster jacket / MINERVĂ
plastic / PLASTIC
plastic operation / PLASTIE
plasticity / PLASTICITATE
plastid / PLAST
plastid / PLASTIDĂ
plastination / PLASTINAŢIE
plat foot / PICIOR PLAT
plate / PLACĂ
plate culture of f(a)eces / COPROCULTURĂ
platelet / PLACHETĂ, TROMBOCIT
platelet adhesion / ADEZIUNE PLACHETARĂ, ADEZIVITATE PLACHETARĂ
platelet adhesivity test / PROBĂ DE ADEZIVITATE PLACHETARĂ
platelet aggregate / AGREGAT DE PLACHETE
platelet aggregation / AGREGARE A PLACHETELOR
platelet antigens / GRUPE PLACHETARE
platelet derived growth factor / FACTOR DE CREŞTERE DERIVAT DIN PLACHETE
platelet factor / FACTOR PLACHETAR
platelet factor 3 / FACTOR 3 PLACHETAR
platelet factor 4 / FACTOR 4 PLACHETAR, FACTOR ANTIHEPARINIC
platelet-derived endothelial-cell growth factor / FACTOR DE CREŞTERE ENDOTELIALĂ DERIVAT DIN PLACHETE
platelet-derived growth factor / FACTOR DE CREŞTERE DERIVAT DIN PLACHETE
Plathelminthes / PLATHELMINTHES
platybasia / PLATIBAZIE
platycephaly / PLATICEFALIE
platypnoea / PLATIPNEE
platypnoea-orthodeoxia syndrome / SINDROM PLATIPNEE-ORTODEOXIE
platypodia / PLATIPODIE
platysma / MUŞCHI PIELOS AL GÂTULUI, PLATYSMA
platyspondylia / PLATISPONDILIE
platyspondylisis / PLATISPONDILIE
play therapy / LUDOTERAPIE
pleiocytosis / PLEIOCITOZĂ
pleiotropy / PLEIOTROPIE
pleomorphism / PLEOMORFISM
pleonosteosis / PLEONOSTEOZĂ
pleoptics / PLEOPTICĂ

plesihormone / PLEZIHORMON
plesiomorphism / PLEZIOMORFISM
plethora / PLETORĂ
plethoric / PLETORIC
plethysmography / PLETISMOGRAFIE
pleura / PLEURĂ
pleura cervicalis / DOM PLEURAL
pleural / PLEURAL
pleural adhesion / SIMFIZĂ PLEURALĂ
pleural cavity / CAVITATE PLEURALĂ
pleural epilepsy / EPILEPSIE PLEURALĂ
pleural puncture / PUNCŢIE PLEURALĂ
pleural sound / SUFLU PLEURETIC
pleuralgia / PLEURALGIE
pleurectomy / PLEURECTOMIE
pleuretic / PLEURETIC
pleurisy / PLEUREZIE
pleuritis / PLEURITĂ
pleurocentesis / PLEUROCENTEZĂ
pleurodesis / PLEURODEZĂ
pleurodynia / PLEURODINIE
pleuroesophageal muscle / MUŞCHI PLEUROESOFAGIAN
pleurolysis / PLEUROLIZĂ
pleuropericardial / PLEUROPERICARDIC
pleuropericarditis / PLEUROPERICARDITĂ
pleuroperitoneal / PLEUROPERITONEAL
pleuropneumonectomy / PLEUROPNEUMONECTOMIE
pleuropneumonia / PLEUROPNEUMONIE
pleuroscopy / PLEUROSCOPIE
pleurothotonos / PLEUROSTOTONUS
pleurotomy / PLEUROTOMIE
plexalgia / PLEXALGIE
plexectomy / PLEXECTOMIE
plexitis / PLEXITĂ
plexus / PLEX
plexus myentericus / PLEX MIENTERIC AUERBACH
plica / BURELET
plication / PLICATURĂ
pliers / PENSĂ
plombage / PLOMBAJ
plug / DOP, TAMPON
plumbism / SATURNISM
plumbum / PLUMB
Plummer's disease / BOALĂ PLUMMER
Plummer-Vinson's syndrome / SINDROM PLUMMER-VINSON, SINDROM KELLY-PATERSON
plunging goiter / GUŞĂ PLONJANTĂ
pluridisciplinarity / PLURIDISCIPLINARITATE
pluriganglionic / PLURIGANGLIONAR
pluriglandular / PLURIGLANDULAR
plurilocular / PLURILOCULAR
pluripotent cell / CELULĂ PLURIPOTENTĂ
pneumarthrography / PNEUMARTROGRAFIE
pneumarthrosis / PNEUMARTROZĂ
pneumatic / PNEUMATIC
pneumatization / PNEUMATIZARE
pneumatocele / PNEUMATOCEL
pneumatocele / PNEUMATOCEL PULMONAR
pneumatosis / PNEUMATOZĂ
pneumaturia / PNEUMATURIE
pneumediastinum / PNEUMOMEDIASTIN
pneumocentesis / PNEUMOCENTEZĂ
pneumocholecystis / PNEUMOCOLECISTIE
pneumococc(a)emia / PNEUMOCOCCEMIE
pneumococcosis / PNEUMOCOCIE
pneumococcus / PNEUMOCOC
pneumocolon / PNEUMOCOLIE
pneumoconiosis / PNEUMOCONIOZĂ
Pneumocystis carinii / PNEUMOCYSTIS CARINII
pneumocystosis / PNEUMOCISTOZĂ
pneumocyte / PNEUMOCIT
pneumoencephalocele / PNEUMOENCEFALOCEL
pneumoencephalography / ENCEFALOGRAFIE GAZOASĂ, PNEUMOENCEFALOGRAFIE
pneumoencephalos / PNEUMOENCEFALOCEL
pneumoencephalus / PNEUMOENCEFALOCEL
pneumogastric / PNEUMOGASTRIC
pneumogram / PNEUMOGRAMĂ
pneumograph / PNEUMOGRAF
pneumography / PNEUMOGRAFIE
pneumology / PNEUMOLOGIE
pneumolysin / PNEUMOLIZINĂ
pneumolysis / PNEUMOLIZĂ
pneumomastography / PNEUMOMASTOGRAFIE
pneumometer / PNEUMOMETRU
pneumonectomy / PNEUMECTOMIE, PNEUMONECTOMIE
pneumonia / PNEUMONIE
pneumonocentesis / PNEUMOCENTEZĂ
pneumonolysis / PNEUMOLIZĂ
pneumonopathy / PNEUMOPATIE
pneumonotomy / PNEUMOTOMIE
pneumopathy / PNEUMOPATIE
pneumopericardium / PNEUMOPERICARD
pneumoperitoneum / PNEUMOPERITONEU
pneumopexy / PNEUMOPEXIE
pneumopyelography / PNEUMOPIELOGRAFIE
pneumoradiography / PNEUMORADIOGRAFIE
pneumorickettsiosis / FEBRĂ Q
pneumoserosa / PNEUMOSEROASĂ
pneumotachygraph / PNEUMOTAHIGRAF
pneumotachygraphy / PNEUMOTAHIGRAFIE
pneumothorax / PNEUMOTORAX
pneumotomy / PNEUMOTOMIE
pneumotropic / PNEUMOTROP
pneumotympan / PNEUMOTIMPAN
Pneumovirus / PNEUMOVIRUS
podagra / PODAGRĂ
podiatry / PODOLOGIE
podobromhidrosis / PODOBROMHIDROZĂ
podocyte / PODOCIT
podograph / PODOGRAF
podologist / PODOLOG
podology / PODOLOGIE
podometer / PODOMETRU
podoorthotist / PODO-ORTEZIST
POEMS syndrome / SINDROM POEMS
pogonion / POGONION
poikilocitosis / POIKILOCITOZĂ
poikilocyte / POIKILOCIT
poikiloderma / POIKILODERMIE
poikiloderma congenitale / POIKILODERMIE CONGENITALĂ
poikiloderma vasculare atrophicans / POIKILODERMIE ATROFICĂ VASCULARĂ
poikilotherm / POIKILOTERM
point / PUNCT
point mutation / MUTAŢIE PUNCTIFORMĂ

poison / OTRAVĂ
poisoning with hydrogen sulfide / SULFHIDRISM
Polack's test / TEST POLACK
Poland's syndrome / SINDROM POLAND
polar / POLAR
polar mutation / MUTAŢIE POLARĂ
polarimeter / POLARIMETRU
polarization / POLARIZARE
polarized light / LUMINĂ POLARIZATĂ
pole / POL
polichemotherapy / POLICHIMIOTERAPIE
policlinic / POLICLINICĂ
polineuropathy / POLINEUROPATIE
poliodystrophia cerebri progressiva infantilis / POLIDISTROFIE CEREBRALĂ PROGRESIVĂ INFANTILĂ CHRISTENSEN-KRABBE
polioencephalitis / POLIOENCEFALITĂ
poliomyelitis / POLIOMIELITĂ
poliomyelitis vaccine / VACCIN ANTIPOLIOMIELITIC
polioncephalomyelitis / POLIONEVRAXITĂ
poliosis / POLIOZĂ
Poliovirus / POLIOVIRUS
poliploid cell / CELULĂ POLIPLOIDĂ
polishing / ŞLEFUIRE
poll / SONDAJ
pollakiuria / POLAKIURIE
pollen / POLEN
pollex / POLLEX
pollicization / POLICIZARE
pollinosis / POLINOZĂ
Pollitzer's disease / BOALĂ POLLITZER
pollution / POLUŢIE
polus / POL
polyacrylamide gel electrophoresis / ELECTROFOREZĂ ÎN GEL DE POLIACRILAMIDĂ
polyadenitis / POLIADENITĂ
polyadenoma / POLIADENOM
polyadenomatosis / POLIADENOMATOZĂ
polyadenopathy / POLIADENOPATIE
polyaesthesia / POLIESTEZIE
polyagglutination / POLIAGLUTINARE
polyalgia / POLIALGII
polyallelism / POLIALELISM
polyamines / POLIAMINE
polyangiitis / POLIANGEITĂ
polyarterial / POLIARTERIAL
polyarteritis / POLIARTERITĂ
polyarteritis nodosa / PERIARTERITĂ NODOASĂ, POLIARTERITĂ NODOASĂ
polyarthritis / POLIARTRITĂ
polyarthritis rheumatica / POLIARTRITĂ REUMATOIDĂ
polyarthropathy / POLIARTROPATIE
polyarthrosis / POLIARTROZĂ
polyarticular / POLIARTICULAR
polychondritis / POLICONDRITĂ
polychromatophil / POLICROMATOFIL
polychromatophilia / POLICROMATOFILIE
polycistronic messenger / ARNm POLICISTRONIC
polycistronic mRNA / ARNm POLICISTRONIC
polyclonal / POLICLONAL
polyclonal activator / ACTIVATOR POLICLONAL
polyclonal antibodies / ANTICORPI POLICLONALI
polyclonal gammapathy / DISGLOBULINEMIE POLICLONALĂ, GAMAPATIE POLICLONALĂ
polyclonia / POLICLONIE
polycoria / POLICORIE
polycoric / POLICORIC
polycrotism / POLICROTISM
polycystic / POLICHISTIC
polycystic disease of breast / BOALĂ POLICHISTICĂ A SÂNILOR
polycystic disease of epiderm / BOALĂ POLICHISTICĂ EPIDERMICĂ
polycystic disease of kidney / BOALĂ POLICHISTICĂ RENALĂ
polycystic disease of liver / BOALĂ POLICHISTICĂ A FICATULUI
polycystic disease of lung / BOALĂ POLICHISTICĂ A PLĂMÂNULUI
polycystic kidney / RINICHI POLICHISTIC
polycystic ovarian disease / BOALĂ POLICHISTICĂ OVARIANĂ
polycystin / POLICISTINĂ
polycyth(a)emia / POLICITEMIE, POLIGLOBULIE
polycyth(a)emia rubra vera / POLYCYTHEMIA RUBRA VERA
polydactylia / POLIDACTILIE
polydactyly / POLIDACTILIE
polydipsia / POLIDIPSIE
polydysplasia / POLIDISPLAZIE
polydyspondylism / POLIDISPONDILIE
polydystrophic dwarfism / NANISM POLIDISTROFIC
polydystrophic oligophrenia / OLIGOFRENIE POLIDISTROFICĂ
polyembryony / POLIEMBRIONIE
polyendocrine autoimmune disease / POLIENDOCRINOPATIE AUTOIMUNĂ, SINDROM DE DEFICIENŢE ENDOCRINE MULTIPLE
polyendocrinoma / APUDOMATOZĂ
polyethylene glycol / POLIETILEN GLICOL
polygalactia / POLIGALACTIE
polyganglionic / POLIGANGLIONAR
polygene / POLIGEN
polygenic disease / BOALĂ POLIGENICĂ
polyglandular / POLIGLANDULAR
polyglandular autoimmune syndrome / SINDROM AUTOIMUN POLIGLANDULAR
polygonosomy / POLIGONOZOMIE
polygraphy / POLIGRAFIE
polyheteroxenous / POLIHETEROXEN
polyhydramnios / POLIHIDRAMNIOS
polykeratosis congenita / POLIKERATOZĂ CONGENITALĂ
polykystic lung / PLĂMÂN POLICHISTIC
polymastia / POLIMASTIE
polymenorrh(o)ea / POLIMENOREE
polymer fume fever / FEBRĂ DATĂ DE VAPORII DE POLIMERI
polymerase / POLIMERAZĂ
polymerase chain reaction / AMPLIFICARE PRIN REACŢIE ÎN LANŢ A POLIMERAZEI, REACŢIE ÎN LANŢ A POLIMERAZEI
polymerization / POLIMERIZARE
polymers / POLIMERI
polymorphic / POLIMORF
polymorphic ventricular tachycardia / TORSADA VÂRFURILOR
polymorphism / POLIMORFISM
polymorphonuclear / POLIMORFONUCLEAR
polymyalgia arteritica / POLIMIALGIE ARTERITICĂ
polymyositis / POLIMIOZITĂ
polymyxins / POLIMIXINE
polyneuromyositis / POLINEUROMIOZITĂ

polyneuropathy / POLINEVRITĂ
polynuclear / POLINUCLEAR
polynucleosis / POLINUCLEOZĂ
polynucleotide / POLINUCLEOTID
Polyomavirus / POLYOMAVIRUS
polyopia / POLIOPIE, POLIOPSIE
polyorexia / POLIOREXIE
polyoside / POLIOZID
polyp / POLIP
polypathia / POLIPATIE, POLIPATOLOGIE
polypectomia / POLIPECTOMIE
polypeptidasaemia / POLIPEPTIDAZEMIE
polypeptidase / POLIPEPTIDAZĂ
polypeptide / POLIPEPTID
polypeptide antibiotics / ANTIBIOTICE POLIPEPTIDICE
polyphagia / POLIFAGIE
polyphrasia / POLIFRAZIE
polyploid / POLIPLOID
polyploidia / POLIPLOIDIE
polypn(o)ea / POLIPNEE
polyposis / POLIPOZĂ
polyposis coli / POLYPOSIS COLI
polyradiculitis / POLIRADICULITĂ
polyradiculoneuritis / POLIRADICULONEVRITĂ
polyribosome / POLIRIBOZOM
polysaccharide / POLIZAHARID
polyserositis / POLISERITĂ
polysinusitis / POLISINUZITĂ
polysom / ERGOZOM
polysome / POLIZOM
polysomy / POLISOMIE
polyspecificity / POLISPECIFICITATE
polyspermy / POLISPERMIE
polysplenia / POLISPLENIE
polysynaptic reflex / REFLEX POLISINAPTIC
polysyndactyly / POLISINDACTILIE
polytene cell / CELULĂ POLITENICĂ
polytene chromosome / CROMOZOM POLITEN
polyteny / POLITENIE
polythelia / POLITELIE
polytherapy / POLITERAPIE
polytraumatism / POLITRAUMATISM
polyuria / POLIURIE
polyvaccine / POLIVACCIN
polyvalent / POLIVALENT
polyvalent serum / SER POLIVALENT
polyvalent vaccine / VACCIN POLIVALENT
Pompe's disease / BOALĂ POMPE
pompholyx / DISHIDROZĂ
Poncet's disease / BOALĂ PONCET
Poncet-Spiegler's disease / BOALĂ PONCET-SPIEGLER
ponderal / PONDERAL
pons varolii / PUNTEA VAROLIO
Pontiac's fever / FEBRĂ DE PONTIAC
pontile / PONTIN
pontine / PONTIN
pontine syndrome / SINDROM PONTIN, SINDROM PROTUBERANŢIAL, SINDROM RAYMOND-CESTAN
pontocerebellar / PONTO-CEREBELOS
pool / POOL
Pool's sign / SEMN POOL
Poplhemus-Schafer-Ivemark's syndrome / SINDROM POPLHEMUS-SCHAFER-IVEMARK
popliteal / POPLITEU
popliteal artery / ARTERĂ POPLITEE
popliteal lymph nodes / NODULI POPLITEI
popliteal muscle / MUŞCHI POPLITEU
popliteal vein / VENĂ POPLITEE
Popov's disease / SEMN POPOV
Poppelreiter-Wolpert's sign / SEMN POPPELREITER-WOLPERT
Poppema's paragranuloma / PARAGRANULOM POPPEMA ŞI LENNERT
population / POPULAŢIE
population with risk / POPULAŢIE CU RISC
Porak-Durante's disease / BOALĂ PORAK-DURANTE
pore / POR
porencephalia / PORENCEFALIE
porencephaly / PORENCEFALIE
Porges' points / PUNCTE PORGES
porins / PORINE
Porogia's virus / VIRUS POROGIA
porokeratosis / POROKERATOZĂ
poroma / POROM
porotic osteomalacia / OSTEOPOROMALACIE
porous / POROS
porphine / PORFINĂ
porphyria / PORFIRIE
porphyria cutanea tarda / PORFIRIE CUTANATĂ TARDIVĂ
porphyria variegata / PORFIRIE VARIEGATA
porphyrin / PORFIRINĂ
porphyrinuria / PORFIRINURIE
porta-caval / PORTOCAV
portal / PORTAL
portal hypertension / HIPERTENSIUNE PORTALĂ
portal hypertension syndrome / SINDROM DE HIPERTENSIUNE PORTALĂ
portal space / SPAŢIU PORT
portal system / SISTEM PORT
portal vein / VENĂ PORTĂ
Porter-Silber's reaction / REACŢIE PORTER-SILBER
portography / PORTOGRAFIE
Posada-Wernicke's disease / BOALĂ POSADA-WERNICKE
position (obst.) / PREZENTAŢIE
position / POZIŢIE
positional vertigo / VERTIJ DE POZIŢIE
positive / POZITIV
positive feed-back / RETROACŢIUNE POZITIVĂ, RETROCONTROL POZITIV
positive hepatojugular reflux / REFLUX HEPATOJUGULAR
positive pressure / PRESIUNE POZITIVĂ
positive supporting reaction / REACŢIE DE SUSŢINERE POZITIVĂ
positron / POZITRON
positron emission tomography / TOMOGRAFIE PRIN EMISIE DE POZITRONI
Posner's test / TEST POSNER
Posner-Schlossmann's syndrome / SINDROM POSNER-SCHLOSSMANN
posology / POSOLOGIE
post abortum / POST ABORTUM
post cibum / POST CIBUM
postalcoholic behavior syndrome / SINDROM ELPENOR
postaortic lymph nodes / NODULI POSTAORTICI
post-capillary veinule / VENULĂ POSTCApilarĂ
postcaval lymph nodes / NODULI POSTCAVI
postcentral sulcal artery / ARTERA ŞANŢULUI POSTCENTRAL

postcoital test / TEST DE SUPRAVIEŢUIRE A SPERMATOZOIZILOR, TEST POSTCOITAL, TEST SÉGUY
postcommissurotomy syndrome / SINDROM POSTCOMISUROTOMIE
postconcussion syndrome / SINDROM POSTCOMOŢIE
postcritical / METACRITIC
post-cure / POST-CURĂ
postepileptic automatism / AUTOMATISM EPILEPTIC
posterior / POSTERIOR
posterior ampullary nerve / NERV AMPULAR POSTERIOR
posterior apertures of nose / COANĂ
posterior auricular artery / ARTERĂ AURICULARĂ POSTERIOARĂ
posterior auricular muscle / MUŞCHI AURICULAR POSTERIOR
posterior auricular nerve / NERV AURICULAR POSTERIOR
posterior auricular veins / VENE AURICULARE POSTERIOARE
posterior cecal artery / ARTERĂ CECALĂ POSTERIOARĂ
posterior cerebral artery / ARTERĂ CEREBRALĂ POSTERIOARĂ
posterior chamber / CAMERĂ POSTERIOARĂ A OCHIULUI
posterior choroidal artery / ARTERĂ COROIDIANĂ POSTERIOARĂ
posterior communicating artery / ARTERĂ COMUNICANTĂ POSTERIOARĂ
posterior conjunctival arteries / ARTERE CONJUNCTIVALE POSTERIOARE
posterior cranial fossa syndrome / SINDROM DE FOSĂ POSTERIOARĂ
posterior crico-arytenoid muscle / MUŞCHI CRICOARITENOIDIAN POSTERIOR
posterior cutaneous nerve of forearm / NERV CUTANAT POSTERIOR AL ANTEBRAŢULUI
posterior cutaneous nerve of the arm / NERV CUTANAT POSTERIOR AL BRAŢULUI
posterior cutaneous nerve of the thigh / NERV CUTANAT POSTERIOR AL COAPSEI
posterior ethmoidal artery / ARTERĂ ETMOIDALĂ POSTERIOARĂ
posterior ethmoidal nerve / NERV ETMOIDAL POSTERIOR
posterior humeral circumflex artery / ARTERĂ CIRCUMFLEXĂ HUMERALĂ POSTERIOARĂ
posterior inferior cerebellar artery / ARTERĂ CEREBELOASĂ INFERIOARĂ POSTERIOARĂ
posterior intercostal arteries / ARTERE INTERCOSTALE POSTERIOARE III-XII
posterior intercostal veins / VENE INTERCOSTALE POSTERIOARE
posterior interosseous artery / ARTERĂ INTEROSOASĂ POSTERIOARĂ
posterior interosseous nerve / NERV INTEROSOS POSTERIOR AL ANTEBRAŢULUI
posterior labial nerves / NERVI LABIALI POSTERIORI
posterior labial veins / VENE LABIALE POSTERIOARE
posterior median sulcus of spinal cord / ŞANŢ MEDIAN POSTERIOR AL MĂDUVEI SPINĂRII
posterior mediastinal lymph nodes / NODULI MEDIASTINALI POSTERIORI
posterior meningeal artery / ARTERĂ MENINGEE POSTERIOARĂ
posterior nasal arteries / ARTERE NAZALE POSTERIOARE LATERALE
posterior parietal artery / ARTERĂ PARIETALĂ POSTERIOARĂ
posterior sacrococcygeal muscle / MUŞCHI SACROCOCCIGIAN DORSAL
posterior scalene muscle / MUŞCHI SCALEN POSTERIOR
posterior scrotal nerves / NERVI SCROTALI POSTERIORI
posterior scrotal veins / VENE SCROTALE POSTERIOARE
posterior segmental artery / ARTERĂ SEGMENTARĂ POSTERIOARĂ (HEPATICĂ), ARTERA SEGMENTULUI POSTERIOR AL RINICHIULUI
posterior spinal artery / ARTERĂ SPINALĂ POSTERIOARĂ
posterior spinal artery syndrome / SINDROM DE ARTERĂ SPINALĂ POSTERIOARĂ
posterior superior alveolar artery / ARTERĂ ALVEOLARĂ POSTERIOARĂ SUPERIOARĂ
posterior temporal artery / ARTERĂ TEMPORALĂ POSTERIOARĂ
posterior temporal diploic vein / VENĂ DIPLOICĂ TEMPORALĂ POSTERIOARĂ
posterior tibial artery / ARTERĂ TIBIALĂ POSTERIOARĂ
posterior tibial muscle / MUŞCHI TIBIAL POSTERIOR
posterior tibial node / NODUL TIBIAL POSTERIOR
posterior tibial recurrent artery / ARTERĂ RECURENTĂ TIBIALĂ POSTERIOARĂ
posterior tibial veins / VENE TIBIALE POSTERIOARE
posterior tympanic artery / ARTERĂ TIMPANICĂ POSTERIOARĂ
posterior urethral valves / VALVULE URETRALE
posterior vein of the left ventricule / VENĂ POSTERIOARĂ A VENTRICULULUI STÂNG
posterolateral central arteries / ARTERE CENTRALE POSTEROLATERALE
posterolateral sulcus of spinal cord / ŞANŢ POSTEROLATERAL AL MĂDUVEI SPINĂRII
posteromedial central arteries / ARTERE CENTRALE POSTEROMEDIALE
posthectomy / POSTECTOMIE
postheotomy / POSTEOTOMIE
posthepatitic cirrhosis / CIROZĂ POSTHEPATITICĂ
posthepatitis syndrome / SINDROM POSTHEPATITĂ
posthitis / POSTITĂ
posthypophyseal / POSTHIPOFIZAR
posthypophysis / POSTHIPOFIZĂ
postictal / POSTCRITIC, POSTICTAL
postinfection encephalitis / ENCEFALITĂ ACUTĂ POSTINFECŢIOASĂ
postmenopausal / POSTMENOPAUZĂ
postmenstrua / POSTMENSTRUAL
post-mortem / POST MORTEM
postmyocardial infarction syndrome / SINDROM POSTINFARCT
postnatal / POSTNATAL
postnecrotic cirrhosis / CIROZĂ POSTNECROTICĂ
postoperative / POSTOPERATOR
postpartum / POST-PARTUM
postpartum cardiomyopathy / CARDIOMIOPATIE POSTPARTUM, SINDROM MEADOWS
postpartum depression / DEPRESIE POSTPARTUM
postpartum infection / INFECŢIE POSTPARTUM
postpartum reaction / REACŢIE POSTPARTUM
postpartum thyroiditis / TIROIDITĂ POSTPARTUM
postpericardiotomy syndrome / SINDROM POSTPERICARDIOTOMIE
postpolio syndrome / SINDROM POSTPOLIOMIELITĂ
postpoliomyelitis sequela / SECHELE POSTPOLIOMIELITĂ
postprandial / POSTPRANDIAL

postrenal proteinuria / PROTEINURIE POSTRENALĂ
postsynaptic inhibition / INHIBIŢIE POSTSINAPTICĂ
postsynaptic potential / POTENŢIAL POST-SINAPTIC
post-traumatic / POST-TRAUMATIC
post-traumatic algodystrophy / ALGODISTROFIE POST-TRAUMATICĂ
post-traumatic osteoporosis / ATROFIE OSOASĂ SUDECK
post-traumatic stress disorder / TULBURARE DE STRES POST-TRAUMATIC
postural / POSTURAL
postural drainage / DRENAJ POSTURAL
postural hypotension / HIPOTENSIUNE ORTOSTATICĂ
postural reflex / REFLEX DE POSTURĂ
postural test / TEST DE POSTURĂ
postural tremor / TREMURĂTURĂ POSTURALĂ
postural vertigo / VERTIJ POSTURAL
posture / POSTURĂ
posturography / POSTUROGRAFIE
postvesicular lymph nodes / NODULI POSTVEZICALI
potable / POTABIL
Potain's sign / SEMN POTAIN
potassium / POTASIU
potassium channel / CANAL DE POTASIU
potassium channel modulators / MODULATORI AI CANALELOR DE POTASIU
potassium channel opener / AGONIST POTASIC
potassium permanganate / PERMANGANAT DE POTASIU
potency / POTENŢĂ
potential / POTENŢIAL
potentialization / POTENŢIERE
potentiation / POTENŢIERE
potio / POŢIUNE
potion / POŢIUNE
potiones / POŢIUNE
potocytosis / POTOCITOZĂ
potomania / POTOMANIE
Pottenger's sign / SEMN POTTENGER
Potter's homogenizer / OMOGENIZATOR POTTER
Potter's syndrome / SINDROM POTTER
Pott's disease / MORB POTT
Pott's fracture / FRACTURĂ POTT
pouch of Douglas / FUND DE SAC VEZICO-RECTAL, FUND DE SAC DOUGLAS
poultice / CATAPLASMĂ
Pourfour de Petit syndrome / SINDROM POURFOUR DU PETIT
Pouteau-Colles' fracture / FRACTURĂ POUTEAU-COLLES
powder / PULBERE
power / PUTERE
Poxviridae / POXVIRIDAE
Poxvirus / POXVIRUS
P-Q interval / INTERVAL P-Q
P-R segment / SEGMENT P-R
Prader-Labhart-Willi's syndrome / SINDROM PRADER-LABHART-WILLI
Prader-Willi's disease / SINDROM PRADER-WILLI
pragmatagnosia / PRAGMATAGNOZIE
pragmatamnesia / PRAGMATAMNEZIE
prandial / PRANDIAL
Prather's sign / SEMN PRATHER
Pratt's sign / SEMN PRATT
Prausnitz-Küstner's phenomenon / FENOMEN PRAUSNITZ-KÜSTNER
Prausnitz-Küstner's test / PROBĂ PRAUSNITZ-KÜSTNER
pravastatine / PRAVASTATINĂ
praxis / PRAXIE
preacher's hand / MÂNĂ DE PREDICATOR
preadaptation / PREADAPTARE
prean(a)esthetic / PREANESTEZIC
preaortic lymph nodes / NODULI PREAORTICI
preauricular lymph nodes / NODULI PAROTIDIENI SUBFASCIALI PREAURICULARI
pre-B lymphocyte / LIMFOCIT PRE-B
prec(a)ecal lymph nodes / NODULI PRECECALI
precancer / PRECANCER
precarcinoma / PRECANCEROZĂ
precautionary principle / PRINCIPIUL PRECAUTIEI
precaval lymph nodes / NODULI PRECAVI
precentral sulcal artery / ARTERA ŞANŢULUI PRECENTRAL
precentral vein / VENĂ CEREBRALĂ ANTERIOARĂ
precipitate / PRECIPITAT
precipitating effect / EFECT PRECIPITANT
precipitation / PRECIPITARE
precipitation reaction / REACŢIE DE PRECIPITARE
precipitin / PRECIPITINĂ
precipitin reaction / REACŢIE LA PRECIPITINE
precipitin reaction / SEROPRECIPITARE
precirrhosis / PRECIROZĂ
preclinical / PRECLINIC
preclinical medicine / MEDICINĂ PRECLINICĂ
precocious / PRECOCE
precoma / PRECOMĂ
preconditioning / PRECONDIŢIONARE
precondylar / PRECONDILIAN
preconscious / PRECONŞTIENT
precordial / PRECORDIAL
precordialgia / PRECORDIALGIE
precuneal artery / ARTERĂ PRECUNEALĂ
precursor / PRECURSOR
precursor thymocyte / TIMOCIT PRECURSOR
prediastolic / PREDIASTOLIC
predictive hypothesis / IPOTEZĂ PREDICTIVĂ
predictive medicine / MEDICINĂ PREDICTIVĂ
predictive value / VALOARE PREDICTIVĂ
predisposition / PREDISPOZIŢIE
prednisolone / PREDNISOLON
prednisone / PREDNISON
preeclampsia / PREECLAMPSIE
preexcitation / PREEXCITAŢIE
preexcitation syndrome / SINDROM DE PREEXCITAŢIE VENTRICULARĂ
preformation / PREFORMISM
prefrontal / PREFRONTAL
preganglionic / PREGANGLIONAR
Pregl's test / TEST PREGL
pregnancy / GRAVIDITATE, SARCINĂ
pregnancy diabetes / DIABET GESTAŢIONAL
pregnancy test / REACŢIE BIOLOGICĂ DE SARCINĂ, REACŢIE DE SARCINĂ
pregnancy tox(a)emia / DISGRAVIDIE
pregnandiol / PREGNANDIOL
pregnant / GRAVIDĂ
pregnenolone / PREGNENOLOL
prehension / PREHENSIUNE
Prehn's sign / SEMN PREHN
prehormone / PREHORMON

preictal / PRECRITIC, PREICTAL
preimplantation diagnosis / DIAGNOSTIC PREIMPLANTATOR
prejudice / PREJUDICIU
prekallikrein / PREKALICREINĂ
prelaryngeal lymph nodes / NODULI PRELARINGIENI
preleuk(a)emia / PRELEUCEMIE
preleukaemic / PRELEUCEMIC
premarital certificate / CERTIFICAT PRENUPŢIAL
premature / PREMATUR
prematurity / PREMATURITATE
premaxillary / PREMAXILAR
premedication / PREMEDICAŢIE
premenopause / PREMENOPAUZĂ
premenstrual / PREMENSTRUAL
premenstrual fever / FEBRĂ PREMENSTRUALĂ
premenstrual syndrome / SINDROM HIPERFOLICULINIC PREMENSTRUAL, SINDROM PREMENSTRUAL
premolar / PREMOLAR
premonitory / PREMONITORIU
premunition / PREMUNIŢIE
prenarcosis / PRENARCOZĂ
prenatal / PRENATAL
preoperative / PREOPERATOR
prepeptide / PREPEPTID
prepericardial lymph nodes / NODULI PREPERICARDICI
preprandial / PREPRANDIAL
preprohormone / PREPRO-HORMON
prepro-insulin / PREPRO-INSULINĂ
prepro-protein / PREPRO-proTEINĂ
prepuce / PREPUŢ
prepyloric / PREPILORIC
prepyloric vein / VENĂ PREPILORICĂ
prerenal proteinuria / PROTEINURIE PRERENALĂ
presbyacusia / PREZBIACUZIE
presbyope / PREZBIT
presbyophrenia / PREZBIOFRENIE
presbyopia / PREZBIOPIE
presbytia / PREZBIŢIE
prescription / ORDONANŢĂ MEDICALĂ, PRESCRIPŢIE, REŢETĂ
presellar / PRESELAR
presenile / PRESENIL
presenile dementia / DEMENŢĂ PRESENILĂ
presenilin / PRESENILINĂ
presenium / PRESENIUM
presentation / PREZENTAŢIE
preservative / CONSERVANT
preservative / PREZERVATOR
preserve / CONSERVĂ
presphygmic / PRESFIGMIC
pressor reflex / REFLEX PRESOR
pressoreceptor / BARORECEPTOR, PRESORECEPTOR
pressure / PRESIUNE
pressure cabin / CABINĂ PRESURIZATĂ
pressure therapy / PRESOTERAPIE
pressure-therapy / BAROTERAPIE
pressurization / PRESURIZARE
presynaptic / PRESINAPTIC
presynaptic inhibition / INHIBIŢIE PRESINAPTICĂ
presystolic / PRESISTOLIC
preternatural anus / ANUS CONTRA NATURII
pretibial myx(o)edema / MIXEDEM CIRCUMSCRIS, MIXEDEM PRETIBIAL
pretium dolores / PRETIUM DOLORIS
pretracheal lymph nodes / NODULI PRETRAHEALI
prevalence / PREVALENŢĂ
prevention / PREVENŢIE
preventive / PREVENTIV
preventive medicine / MEDICINĂ PREVENTIVĂ
preventive treatment / TRATAMENT PREVENTIV
preventorium / PREVENTORIU
prevertebral / PREVERTEBRAL
prevertebral lymph nodes / NODULI PREVERTEBRALI
prevesical / PREVEZICAL
prevesical space / SPAŢIU PREVEZICAL
prevesicular lymph nodes / NODULI PREVEZICALI
Prevost's sign / SEMN PRÉVOST
priapism / PRIAPISM
primary / PRIMAR
primary atypical pneumonia / PNEUMONIE ATIPICĂ PRIMARĂ
primary biliary cirrhosis / CIROZĂ BILIARĂ PRIMITIVĂ, COLANGITĂ CRONICĂ DISTRUCTIVĂ NESUPURATĂ
primary degenerative dementia / DEMENŢĂ PRIMARĂ DEGENERATIVĂ
primary diffuse syphiloma / SIFILOM DIFUZ PRIMAR
primary disease / BOALĂ PRIMARĂ
primary familial xanthomatosis / XANTOMATOZĂ FAMILIALĂ PRIMITIVĂ
primary immune response / RĂSPUNS IMUNITAR PRIMAR
primary lysosome / LIZOZOM PRIMAR
primary phase / PRIMOINFECŢIE
primary prevention / PREVENŢIE PRIMARĂ
primary structure / STRUCTURĂ PRIMARĂ
primary suture / SUTURĂ PRIMITIVĂ
primary thrombocytopenic purpura / PURPURĂ TROMBOCITOPENICĂ IDIOPATICĂ
primary viral encephalitis / ENCEFALITĂ PRIMITIVĂ VIRALĂ
primer / AMORSĂ, PRIMER
primigravida / PRIMIGESTĂ
primipara / PRIMIPARĂ
primiparous / PRIMIPARĂ
primitive / PRIMITIV
primordial dwarfism / NANISM ESENŢIAL
principle / PRINCIPIU
printing / TIRAJ
Prinzmetal's angina / ANGINĂ PRINZMETAL
prion / PRION
prion disease / BOALĂ PRIONICĂ
prism diopter / DIOPTRIE PRISMATICĂ
prison psychosis / PSIHOZĂ CARCERALĂ
pro die / PRO DIE
proaccelerin / PROACCELERINĂ
pro-antigen / PRO-ANTIGEN
pro-B lymphocyte / LIMFOCIT PRO-B
probability / PROBABILITATE
probant / PROBANT
probe / SONDĂ GENETICĂ, STILET
procainamide / PROCAINAMIDĂ
procaine / PROCAINĂ
procaryote / PROCARIOT
procedure / PROCEDEU
procerus muscle / MUŞCHI PIRAMIDAL AL NASULUI
process / PROCES
processus / APOFIZĂ, PROCESSUS
procheilia / PROCHEILIE
procidentia / PROCIDENŢĂ

procollagen / PROCOLAGEN
proconvertin / PROCONVERTINĂ
procrastination / PROCRASTINAŢIE
procreation / PROCREAŢIE
procritical / PROCRITIC
proctalgia / PROCTALGIE
proctectomy / PROCTECTOMIE
proctitis / PROCTITĂ, RECTITĂ
proctocele / PROCTOCEL, COLPOCEL POSTERIOR, RECTOCEL
proctocolitis / RECTOCOLITĂ
proctocolpoplasty / PROCTOCOLPOPLASTIE
proctocystoplasty / PROCTOCISTOPLASTIE
proctodynia / PROCTODINIE
proctology / PROCTOLOGIE
proctoperineoplasty / PROCTOPERINEOPLASTIE
proctopexy / PROCTOPEXIE, RECTOPEXIE
proctoplasty / PROCTOPLASTIE
proctoptosis / PROCTOPTOZĂ
proctorr(h)agia / RECTORAGIE
proctorrh(o)ea / PROCTOREE
proctorrhage / PROCTORAGIE
proctorrhaphy / RECTORAFIE
proctoscope / ANUSCOP, PROCTOSCOP, RECTOSCOP
proctoscopy / PROCTOSCOPIE, RECTOSCOPIE
proctosigmoid / RECTOSIGMOID
proctosigmoiditis / RECTOSIGMOIDITĂ
proctosigmoidoscopy / RECTOSIGMOIDOSCOPIE
proctotomy / PROCTOTOMIE
proctotomy / RECTOTOMIE
proctovaginal / RECTOVAGINAL
procursive epilepsy / EPILEPSIE PROCURSIVĂ
prodrome / PRODROM
prodrug / PRODROG
product of contraste / PRODUS DE CONTRAST
product of maceration / MACERAT
productive cough / TUSE PRODUCTIVĂ
productive osteitis / OSTEITĂ PRODUCTIVĂ
prodynorphin / PRODINORFINĂ
proenkephalin / PROENKEFALINĂ
proenzyme / PROENZIMĂ
proerythroblast / PROERITROBLAST
Proetz's test / TEST PROETZ
professional accident / ACCIDENT DE MUNCĂ
professional's signs / STIGMATE PROFESIONALE
profibrinolysin / PROFIBRINOLIZINĂ
Proffichet's syndrome / SINDROM PROFICHET
profiline / PROFILINĂ
profuse / PROFUZ
progenia / PROGENIE
progenitor / PROGENITOR
progeria / PROGERIE
progesterone / HORMON LUTEAL, PROGESTERON
progesterone test / PROBĂ LA PROGESTERON
progestin / PROGESTATIV
progestogen / PROGESTOGEN
progestomimetic / PROGESTOMIMETIC
proglottid / PROGLOTĂ
proglucagon / PROGLUCAGON
prognathism / PROGNATISM
prognosis / PROGNOZĂ
prognostic / PROGNOSTIC
program / PROGRAM
programme / PROGRAM
progressive bulbar paralysis / PARALIZIE BULBARĂ PROGRESIVĂ
progressive cerebral poliodystrophia / POLIDISTROFIE CEREBRALĂ PROGRESIVĂ INFANTILĂ CHRISTENSEN-KRABBE
progressive hypertrophic polyneuritis / NEVRITĂ HIPERTROFICĂ PROGRESIVĂ FAMILIALĂ
progressive lipodystrophy / LIPODISTROFIE PROGRESIVĂ
progressive ophthamoplegia / MIOPATIE OCULARĂ
progressive pigmentary dermatosis / DERMATOZĂ PIGMENTARĂ PROGRESIVĂ
progressive post-operative gangrene / ULCER MELENEY
progressive spinal muscular atrophy / ATROFIE MUSCULARĂ PROGRESIVĂ
progressive supranuclear palsy / OFTALMOPLEGIE SUPRANUCLEARĂ PROGRESIVĂ, PARALIZIE PROGRESIVĂ SUPRANUCLEARĂ
pro-hormone / PRO-HORMON
proinflammatory / PROINFLAMATOR
pro-insulin / PRO-INSULINĂ
projection / PROIECŢIE
prolactin / PROLACTINĂ
prolactin releasing factor / FACTOR DECLANŞATOR AL SECREŢIEI DE PROLACTINĂ
prolactinoma / PROLACTINOM
prolamines / PROLAMINE
prolan / PROLAN
prolanuria / PROLANURIE
prolapse / PROLAPS
prolapse of vagina / PROLAPS VAGINAL
prolapsed / PROLABAT
prolapsus / PROLAPS
proliferation / PROLIFERARE
proliferation coefficient / COEFICIENT DE PROLIFERARE
proline / PROLINĂ
prolonged coma / COMĂ PRELUNGITĂ
prolonged fasting / PROBĂ DE POST
prolymphocyte / PROLIMFOCIT
prolynpeptidase / PROLIN-DIPEPTIDAZĂ
prometaphase / PROMETAFAZĂ
prominence / PROEMINENŢĂ
promonocyte / PROMONOCIT
promontory / PROMONTORIU
promoter / PROMOTOR
promyelocyte / PROMIELOCIT
Pronase / PRONAZĂ
pronation / PRONAŢIE
pronator / PRONATOR
pronormoblast / PROERITROBLAST
pronucleus / PRONUCLEU
proopiomelanocortin / PRO-OPIOMELANOCORTINĂ
propanolole / PROPANOLOL
proper hepatic artery / ARTERĂ HEPATICĂ PROPRIE
proper palmar digital arteries / ARTERE DIGITALE PALMARE PROPRII
proper palmar digital nerves / NERVI DIGITALI PALMARI PROPRII AI NERVULUI MEDIAN, NERVI DIGITALI PALMARI PROPRII AI NERVULUI ULNAR
proper plantar digital arteries / ARTERE DIGITALE PLANTARE PROPRII
proper plantar digital nerves / NERVI DIGITALI PLANTARI PROPRII AI NERVULUI PLANTAR MEDIAL, NERVI DIGITALI PLANTARI PROPRII AI NERVULUI PLANTAR LATERAL

properdin / PROPERDINĂ
prophage / PROFAG
prophase / PROFAZĂ
prophylactic / PROFILACTIC
prophylactic treatment / TRATAMENT PROFILACTIC
prophylaxis / PROFILAXIE
propionic acid(a)emia / ACIDEMIE PROPIONICĂ
proportional hemiplegia / HEMIPLEGIE PROPORŢIONALĂ
proprioceptive / PROPRIOCEPTIV
proprioceptive reflex / REFLEX PROPRIOCEPTIV
proprioceptor / PROPRIOCEPTOR
pro-protein / PRO-PROTEINĂ
proprotein convertases / PROPROTEIN CONVERTAZE
proptosis / PROPTOZIS
propulsion / PROPULSIE
prorenin / PRORENINĂ
prosecretin / PROSECRETINĂ
prosencephalon / PROZENCEFAL
prosopagnosia / PROSOPAGNOZIE
prosopalgia / PROSOPALGIE
prosoplasia / PROSOPLAZIE
prosoplegia / PROSOPLEGIE
prosopometer / PROSOPOMETRU
prospect Hill's virus / VIRUS PROSPECT HILL
prostacyclin / PROSTACICLINĂ
prostaglandin endoperoxide synthase / PROSTAGLANDIN ENDOPEROXID SINTAZĂ
prostaglandins / PROSTAGLANDINE
prostanoids / PROSTANOIDE
prostate / PROSTATĂ
prostate cancer / CANCER DE PROSTATĂ
prostate specific antigen / ANTIGEN SPECIFIC PROSTATIC
prostatectomy / PROSTATECTOMIE
prostatic / PROSTATIC
prostatic hypertrophy / HIPERTROFIE PROSTATICĂ
prostatic utricle / UTRICULĂ PROSTATICĂ
prostatism / PROSTATISM
prostatitis / PROSTATITĂ
prostatomegaly / PROSTATOMEGALIE
prostatomy / PROSTATOTOMIE
prostatorrhoea / PROSTATOREE
prostatotomy / PROSTATOTOMIE
prosthesis / PROTEZĂ
prosthetic / PROSTETIC
prosthetic group / GRUPARE PROSTETICĂ
prostigmin test / TEST LA PROSTIGMINĂ
prostitution / PROSTITUŢIE
prostration / PROSTRAŢIE
protaminase / PROTAMINAZĂ
protamine / PROTAMINĂ
protamine sulfate test / TEST CU SULFAT DE PROTAMINĂ
protamine zinc insuline / INSULIN-ZINC-PROTAMINĂ
protanomaly / PROTANOMALIE
protanopia / PROTANOPIE
proteases / PROTEAZE
proteasome / PROTEAZOM
protection / PROTECŢIE
protective food / ALIMENT PROTECTOR
protective system / SISTEM PROTECTOR
proteid / PROTEIDĂ
protein blood count / PROTEINOGRAMĂ
protein efficiency ratio / COEFICIENT DE EFICACITATE PROTEICĂ
protein kinase A / PROTEIN KINAZĂ A
protein kinase B / PROTEIN KINAZĂ B
protein kinase C / PROTEIN KINAZĂ C
protein kinase G / PROTEIN KINAZĂ G
protein kinases / PROTEIN KINAZE
protein phosphatases / PROTEIN FOSFATAZE
protein Z / PROTEINĂ Z
protein(a)emia / PROTEINEMIE, PROTIDEMIE
proteinases / PROTEINAZE
proteinloosing enteropathy / ENTEROPATIE EXSUDATIVĂ
proteinosis / PROTEINOZĂ
proteinotherapy / PROTEINOTERAPIE
proteins / PROTEINE
proteins test / TEST PENTRU PROTEINE
proteinuria / PROTEINURIE
proteoglycan / PROTEOGLICAN
proteolityc / PROTEOLITIC
proteolysate / PROTEOLIZAT
proteolysis / PROTEOLIZĂ
proteome / PROTEOM
proteomics / PROTEOMICĂ
Proteus / PROTEUS
prothrombin / PROTROMBINĂ
prothrombin consumption test / TEST DE CONSUM AL PROTROMBINEI
prothrombin time / TIMP DE PROTROMBINĂ
prothrombinaemia / PROTROMBINEMIE
prothrombinases / PROTROMBINAZE
prothrombokinase / PROTROMBOKINAZĂ, PROTROMBOKININĂ, PROTROMBOPLASTINĂ
protide / PROTID
protist / PROTIST
protocol / PROTOCOL
protodiasistolic / PROTODIASISTOLIC
protodiastolic / IZODIASTOLIC
proton / PROTON
proton pump / POMPĂ DE PROTONI
protoneuron / PROTONEURON
protooncogens / PROTOONCOGENE
protoplasm / PROTOPLASMĂ
protoplast / PROTOPLAST
protosystolic / PROTOSISTOLIC
protovirus / PROTOVIRUS
protozoan / PROTOZOAR
protozoosis / PROTOZOOZĂ
protraction / PROTRACŢIUNE
protrophic / PROTROF
protrusion / PROTRUZIE
protuberance / PROTUBERANŢĂ
protuberant / PROTUBERANT
Proust's sign / SEMN PROUST
Providencia / PROVIDENCIA
provirus / PROVIRUS
provitamin / PROVITAMINĂ
proximal / PROXIMAL
proximal convoluted tubule / TUB CONTORT PROXIMAL
proximal radioulnar articulation / ARTICULAŢIE RADIOCUBITALĂ SUPERIOARĂ
proximum punctum of accomodation / PUNCTUM PROXIMUM
pruriginous / PRURIGINOS
prurigo / PRURIGO
prurigo estivalis / PRURIGO ESTIVAL
pruritogenic / PRURIGEN

pruritus / PRURIT
psammocarcinoma / PSAMOCARCINOM
psammoma / PSAMOM
psammophilic / PSAMOFIL
pseud(o)arthrosis / PSEUDOARTROZĂ
pseudaesthesia / PSEUDESTEZIE
pseudoalleles / PSEUDOALELE
pseudoan(a)emia / PSEUDOANEMIE
pseudoangioma / PSEUDOANGIOM
pseudoapoplexy / PSEUDOAPOPLEXIE
pseudoappendicitis / PSEUDOAPENDICITĂ
pseudoasthma / PSEUDOASTM
pseudobronchiectasis / PSEUDOBRONŞIECTAZIE
pseudobulbar palsy / PARALIZIE PSEUDOBULBARĂ
pseudobulbar paralysis / PARALIZIE PSEUDOBULBARĂ
pseudobulbar syndrome / SINDROM PSEUDOBULBAR
pseudocholecystitis / PSEUDOCOLECISTITĂ
pseudoclaudication / PSEUDOCLAUDICAŢIE
pseudo-Cushing's syndrome / SINDROM PSEUDO-CUSHING
pseudocyst / PSEUDOCHIST
pseudodementia / PSEUDODEMENŢĂ
pseudodiphtheria / PSEUDODIFTERIE
pseudoepileptic / PSEUDOCOMIŢIAL
pseudofracture / PSEUDOFRACTURĂ
pseudogene / PSEUDOGENĂ
pseudogestation / PSEUDOGRAVIDITATE
pseudoglioma / PSEUDOGLIOM
pseudoglobulin / PSEUDOGLOBULINĂ
pseudogyn(a)ecomastia / PSEUDOGINECOMASTIE
pseudohematocele / PSEUDO-HEMATOCEL
pseudoheredity / PSEUDOEREDITATE
pseudohermafroditism / PSEUDOHERMAFRODITISM
pseudohiperaldosteronism / PSEUDO-HIPERALDOSTERONISM
pseudo-Hurler syndrome / PSEUDOPOLIDISTROFIA HURLER
pseudohypertension / PSEUDOHIPERTENSIUNE
pseudohypertrichosis / PSEUDOHIPERTRICOZĂ
pseudohypertrophic muscular dystrophy (Duchenne) / MIOPATIE PSEUDOHIPERTROFICĂ DUCHENNE
pseudohypertrophic muscular dystrophy / DISTROFIE MUSCULARĂ PSEUDOHIPERTROFICĂ
pseudohypertrophy / PSEUDOHIPERTROFIE
pseudohypoaldosteronism / PSEUDOHIPOALDOSTERONISM
pseudohyponatr(a)emia / PSEUDOHIPONATREMIE
pseudohypoparathyroidism / PSEUDOHIPOPARATIROIDIE
pseudohypothyroidism / PSEUDOHIPOTIROIDIE
pseudoisochromatic / PSEUDOIZOCROMATIC
pseudokal(a)emia / PSEUDOHIPERKALIEMIE
pseudolipoma / PSEUDOLIPOM
pseudolymphoma / PSEUDOLIMFOM
pseudomelanoma / PSEUDOMELANOM
pseudomembrane / PSEUDOMEMBRANĂ
pseudomembranous angina / ANGINĂ PSEUDOMEMBRANOASĂ
pseudomeningitis / PSEUDOMENINGITĂ
Pseudomonas / PSEUDOMONAS
Pseudomonas aeruginosa / PSEUDOMONAS AERUGINOSA
pseudomonic acid / ACID PSEUDOMONIC
pseudomycetoma / PSEUDOMICETOM
pseudomyopathic syndrome / SINDROM PSEUDOMIOPATIC
pseudomyopia / PSEUDOMIOPIE
pseudonuclear ophthalmoplegia / OFTALMOPLEGIE PSEUDONUCLEARĂ
pseudoparalysis / PSEUDOPARALIZIE
pseudoparasitism / PSEUDOPARAZITISM
pseudophakia / PSEUDOFAKIE
pseudopodium / PSEUDOPOD
pseudopolyp / PSEUDOPOLIP
pseudopolyposis / PSEUDOPOLIPOZĂ
pseudoporencephaly / PSEUDOPORENCEFALIE
pseudoprecocious puberty / PSEUDOPUBERTATE PRECOCE
pseudo-pseudohypoparathyroidism / PSEUDO-PSEUDOHIPOPARATIROIDIE
pseudopsychosis / PSEUDOPSIHOZĂ
pseudorabies / PSEUDORABIE
pseudosmia / PSEUDOSMIE
pseudotabes / PSEUDOATAXIE, PSEUDOTABES, TABES PERIFERIC
pseudotuberculosis / PSEUDOTUBERCULOZĂ
pseudotumour / PSEUDOTUMORĂ
Pseudovirus / PSEUDOVIRUS
pseudo-Von Willebrand disease / TROMBOPATIE PSEUDOWILLEBRAND II B
pshychic pain / PSIHALGIE
psittacism / PSITACISM
psittacosis / PSITACOZĂ
psoitis / PSOITĂ
psoriasic arthritis / REUMATISM PSORIAZIC
psoriasic rheumatism / REUMATISM PSORIAZIC
psoriasiform / PSORIAZIFORM
psoriasis / PSORIAZIS
psoriatic arthritis / ARTRITĂ PSORIAZICĂ
psudoneuralgia / PSEUDONEVRALGIE
psychalgia / PSIHALGIE
psychanalysis / PSIHANALIZĂ
psychastenic / PSIHASTENIC
psychasthenia / PSIHASTENIE
psyche / PSIHISM
psychedelic / PSIHEDELIC
psychedelism / PSIHEDELISM
psychiatry / PSIHIATRIE
psychic / PSIHIC
psychic reaction / REACŢIE PSIHICĂ
psychoactive / PSIHOACTIV
psychoanaleptic / PSIHOANALEPTIC
psychoanalgesia / PSIHOANALGEZIE
psychodepressant / PSIHODEPRESOR
psychodepressive reaction / REACŢIE PSIHOTIC-DEPRESIVĂ
psychodiagnosis / PSIHODIAGNOSTIC
psychodrama / PSIHODRAMĂ
psychodynamic / PSIHODINAMICĂ
psychodynamics / PSIHODINAMICĂ
psychodysleptic / PSIHODISLEPTIC
psychogalvanic reflex / REFLEX PSIHOGALVANIC
psychogenetic / PSIHOGEN
psychogenic *purpura* / SINDROM GARDNER-DIAMOND
psycho-genomics / PSIHO-GENOMICĂ
psychogeriatris / PSIHOGERIATRIE
psychogerontology / PSIHOGERONTOLOGIE
psychogram / PSIHOGRAMĂ
psychoisoleptic / PSIHOIZOLEPTIC
psycholabyrinthic syndrome / SINDROM PSIHOLABIRINTIC
psycholepsy / PSIHOLEPSIE
psycholeptic / PSIHODEPRESOR
psychological dependance / PSIHODEPENDENŢĂ
psychological field / CÂMP PSIHOLOGIC
psychological sex / SEX PSIHOLOGIC

psychological test / TEST PSIHOLOGIC
psychology / PSIHOLOGIE
psychometry / PSIHOMETRIE
psychomotor / PSIHOMOTOR
psychomotor stimulant / STIMULANT PSIHOMOTOR
psychoneuroimmunology / PSIHONEUROIMUNOLOGIE
psychoneurosis / PSIHONEVROZĂ
psycho-organic syndrome / SINDROM PSIHO-ORGANIC
psychopath / PSIHOPAT
psychopathic / PSIHOPATIC
psychopathic personality / DEZECHILIBRU PSIHOPATIC, PERSONALITATE PSIHOPATICĂ
psychopathology / PSIHOPATOLOGIE
psychopathy / PSIHOPATIE
psychopharmacology / FARMACOPSIHOLOGIE
psychopharmacology / PSIHOFARMACOLOGIE
psychophysics / PSIHOFIZICĂ
psychophysiology / PSIHOFIZIOLOGIE
psychoplegia / PSIHOPLEGIE
psychoplegic / PSIHOPLEGIC
psychoprophylaxis / PSIHOPROFILAXIE
psychorigidity / PSIHORIGIDITATE
psychosensorial / PSIHOSENZORIAL
psychosensory / PSIHOSENZORIAL
psychosis / PSIHOZĂ
psychosomatic / PSIHOSOMATIC
psychosomatic medicine / MEDICINĂ PSIHOSOMATICĂ
psychosurgery / PSIHOCHIRURGIE
psychotechnics / PSIHOTEHNICĂ
psychotherapy / PSIHOTERAPIE
psychotic / PSIHOTIC
psychotonic / PSIHOSTIMULANT, PSIHOTONIC
psychotropic / PSIHOTROP
psychro(a)esthesia / PSIHROESTEZIE
psychrophilic / PSIHROFIL
pteridine / PTERIDINĂ
pterine / PTERINĂ
pterygium / PTERIGION
pterygium colli / PTERYGIUM COLLI
pterygoid / PTERIGOID
pterygopalatine nerves / NERVI PTERIGOPALATINI
ptilosis / PTILOZĂ
ptomaines / PTOMAINE
ptosis / PTOZĂ, PTOZĂ PALPEBRALĂ
ptosis lipomatosis / PTOZĂ ATONICĂ LIPOMATOASĂ
ptyalin / PTIALINĂ
ptyalism / PTIALISM
pubalgia / PUBALGIE
puberty / ADOLESCENŢĂ, PUBERTATE
pubescent / PUBESCENT
pubic symphysis / SIMFIZĂ PUBIANĂ
pubis / PUBIS
public health / SĂNĂTATE PUBLICĂ
pubococcygeal muscle / MUŞCHI PUBOCOCCIGIAN
puboprostatic muscle / MUŞCHI PUBOPROSTATIC
puborectal muscle / MUŞCHI PUBORECTAL
pubovaginal muscle / MUŞCHI PUBOVAGINAL
pubovesical muscle / MUŞCHI PUBOVEZICAL
pudendal nerve / NERV PUDENDAL
pudendal plexus / PLEX RUŞINOS
Puente's disease / BOALĂ PUENTE
puericulture / PUERICULTURĂ
puerile / PUERIL
puerilism / PUERILISM
puerperal / PUERPERAL
puerperal infection / INFECŢIE PUERPERALĂ
puerperium / LEHUZIE
puerperium / PUERPERALITATE
Pulex / PULEX
pulex / PURICE
Pulicidae / PULICIDAE
pulmonary / PULMONAR
pulmonary alveolar microlithiasis / MICROLITIAZĂ ALVEOLARĂ PULMONARĂ
pulmonary alveolar proteinosis / PROTEINOZĂ ALVEOLARĂ
pulmonary artery wedge pressure / PRESIUNE CAPILARĂ PULMONARĂ
pulmonary bulla / BULĂ PULMONARĂ
pulmonary cavity / CAVITATE PULMONARĂ
pulmonary circulation / MICA CIRCULAŢIE
pulmonary compliance / COMPLIANŢĂ PULMONARĂ
pulmonary conus syndrome / SINDROM INFUNDIBULOPULMONAR
pulmonary decortication / DECORTICARE PULMONARĂ
pulmonary embolism / EMBOLIE PULMONARĂ
pulmonary emphysema / EMFIZEM PULMONAR
pulmonary fibrosis / FIBROZĂ PULMONARĂ
pulmonary h(a)emosiderosis / HEMOSIDEROZĂ PULMONARĂ
pulmonary hypertension / HIPERTENSIUNE ARTERIALĂ PULMONARĂ
pulmonary infarction / INFARCT PULMONAR
pulmonary juxta(o)esophageal lymph nodes / NODULI JUXTA ESOFAGIENI
pulmonary lymph nodes / NODULI PULMONARI
pulmonary murmur / SUFLU PULMONAR
pulmonary regurgitation / INSUFICIENŢĂ PULMONARĂ
pulmonary scintigraphy / SCINTIGRAFIE PULMONARĂ
pulmonary sequestration / SECHESTRAŢIE PULMONARĂ
pulmonary telangiectasia / TELANGIECTAZIE PULMONARĂ
pulmonary trunk / TRUNCHI PULMONAR
pulmonary tuberculosis / TUBERCULOZĂ PULMONARĂ
pulp / PULPĂ
pulpa / PULPĂ
pulpal / PULPOS
pulpectomy / PULPECTOMIE
pulpitis / PULPITĂ
pulpotomy / PULPOTOMIE
pulsatile / PULSATIL
pulsating liver / FICAT PULSATIL
pulsation / PULSAŢIE
pulse / PULS
pulse Doppler / DOPPLER PULSAT
pulse field electrophoresis / ELECTROFOREZĂ ÎN CÂMP PULSAT
pulse pressure / PRESIUNE ARTERIALĂ DIFERENŢIALĂ, TENSIUNE ARTERIALĂ DIFERENŢIALĂ
pulseless disease / BOALA FEMEILOR FĂRĂ PULS
pulsion / PULSIUNE
pulsus alternans / ALTERNANŢĂ A PULSULUI
pulsus parvus / PULS PARVUS
pulsus tardus / PULS TARDUS
pultaceous / PULTACEU
pulvinar / PULVINAR
pulvis / PULBERE
punching / ŞTANŢARE
punctiform / PUNCTIFORM
puncture / PUNCŢIE

pupil / PUPILĂ
pupilar puise / PULS PUPILAR
pupillary reflex / REFLEX PUPILAR
pupillometry / PUPILOMETRIE
pupillotonia / PUPILOTONIE
pure red cell an(a)emia / ERITROBLASTOPENIE
purgation / PURGAŢIE
purification / EPURARE
puriform / PURIFORM
purine / PURINĂ
purine antagonist / ANTIPURINIC
purine bases / BAZE PURINICE
purinergic receptors / RECEPTORI PURINERGICI
Purkinje's cell / CELULĂ PURKINJE, REŢEA PURKINJE
Purkinje's effect / EFECT PURKINJE
purpura / PURPURĂ
purpura annularis telangiectodes / PURPURĂ INELARĂ TELANGIECTAZICĂ
purpura fulminans / PURPURA FULMINANS
purpura haemorrhagica / PURPURĂ HEMORAGICĂ
purpura senilis / PURPURĂ SENILĂ BATEMAN
purpura urticans / URTICARIE PIGMENTATĂ
purpuric pigmented dermatitis of Favre and Chaix / ANGIODERMITĂ PURPURICĂ ŞI PIGMENTARĂ FAVRE-CHAIX
purring trill / FREAMĂT CATAR
purse-string suture / SUTURĂ ÎN BURSĂ
purulent / PURULENT
purulent pleurisy / PLEUREZIE PURULENTĂ
pus / PUROI
push-chair / SCAUN CU ROTILE
pustular / PUSTULOS
pustular bacterid / BACTERIDĂ PUSTULOASĂ
pustule / PUSTULĂ
pustuliform / PUSTULIFORM
pustulosis / PUSTULOZĂ
pustulosis varioliformis acuta / PUSTULOZĂ VARIOLIFORMĂ ACUTĂ
putamen / PUTAMEN
putrefaction / PUTREFACŢIE
putrescible / PUTRESCIBIL
putrescine / PUTRESCEINĂ
putrid / PUTRID
pycnic / PICNIC
pycnodysostosis / PICNODISOSTOZĂ
pycnoid / PICNOID
pycnometer / PICNOMETRU
pycnosis / PICNOZĂ
pyelectasia / PIELECTAZIE
pyelectasis / PIELECTAZIE
pyelectomy / PIELECTOMIE
pyelic / PIELIC
pyelitis / PIELITĂ
pyelocistitis / PIELOCISTITĂ
pyelogenic cyst / CHIST PIELOGENIC
pyelogram / PIELOGRAMĂ
pyelography / PIELOGRAFIE
pyelolithotomy / PIELOLITOTOMIE
pyelonephritis / PIELONEFRITĂ
pyelonephrosis / PIELONEFROZĂ
pyelonephrotomy / PIELONEFROTOMIE
pyeloplasty / PIELOPLASTIE
pyeloscopy / PIELOSCOPIE
pyelostomy / PIELOSTOMIE
pyelotomy / PIELOTOMIE
pyeloureteral / PIELOURETERAL
pyknic type / TIP PICNIC
pyknotic index / INDICE PICNOTIC
pylephlebitis / PILEFLEBITĂ
Pyle's disease / BOALĂ PYLE, DISPLAZIE METAFIZARĂ FAMILIALĂ
pylethrombosis / PILETROMBOZĂ
pylorectomy / PILORECTOMIE
pyloric gland / GLANDĂ PILORICĂ
pyloric lymph nodes / NODULI PILORICI
pyloric spasm / PILORISM
pyloric valve / VALVULĂ PILORICĂ
pyloritis / PILORITĂ
pyloroduodenitis / PILORODUODENITĂ
pylorojejunostomy / PILOROJEJUNOSTOMIE
pyloroplasty / PILOROPLASTIE
pylorospasm / PILOROSPASM
pylorostomy / PILOROSTOMIE
Pylorotomy / PILOROTOMIE
pylorus / PILOR
pyo(a)emia / PIOEMIE
pyocephaly / PIOCEFALIE
pyocholecystitis / PIOCOLECISTITĂ
pyococcus / PIOCOC
pyocolpocele / PIOCOLPOCEL
pyocolpos / PIOCOLPOS
pyocyanic bacillus / BACIL PIOCIANIC
pyocyanin / PIOCIANINĂ
pyoderma / PIODERMITĂ
pyoderma gangrenosum / FAGEDENISM GEOMETRIC, IDIOFAGEDENISM, PYODERMA GANGRENOSUM
pyogenesis / PIOGENEZĂ
pyogenic / PIOGEN
pyogenic granuloma / BOTRIOMICOM, GRANULOM PIOGENIC
pyohaemia / PIOEMIE
pyolabyrinthitis / PIOLABIRINTITĂ
pyometra / PIOMETRIE
pyometritis / PIOMETRITĂ
pyomyositis / PIOMIOZITĂ
pyonephritis / PIONEFRITĂ
pyonephrosis / PIONEFROZĂ
pyopericardium / PIOPERICARD
pyopericardium / PIOPNEUMOPERICARD
pyoperitoneum / PIOPERITONEU
pyophagia / PIOFAGIE
pyopneumoperitoneum / PIOPNEUMOPERITONEU
pyopneumothorax / PIOPNEUMOTORAX
pyorrh(o)ea / PIOREE
pyorrh(o)ea alveolaris / PIOREE ALVEOLO-DENTARĂ
pyosalpinx / PIOSALPINX
pyosclerosis / PIOSCLEROZĂ
pyospermia / PIOSPERMIE
pyothorax / PIOTORAX
pyramid / PIRAMIDĂ
pyramidal / PIRAMIDAL
pyramidal cell / CELULĂ PIRAMIDALĂ
pyramidal muscle / MUŞCHI PIRAMIDAL (AL ABDOMENULUI)
pyramidal muscle of auricle / MUŞCHI PIRAMIDAL AL PAVILIONULUI URECHII
pyramidal neuron / NEURON PIRAMIDAL
pyramidal rigidity / CONTRACTURĂ PIRAMIDALĂ
pyramidal syndrome / SINDROM PIRAMIDAL

pyramidal tract / SISTEM PIRAMIDAL
pyramidal tractotomy / TRACTOTOMIE PIRAMIDALĂ MEZENCEFALICĂ
pyramidal's sign / SEMN PIRAMIDAL
pyretic / PIRETIC
pyretogenous / PIRETOGEN
pyretotherapy / PIRETOTERAPIE
pyrexia / PIREXIE
pyridoxine / PIRIDOXINĂ
pyrimidine / PIRIMIDINĂ
pyrimidine bases / BAZE PIRIMIDINICE
pyrogenic / PIROGEN
pyroglobulin / PIROGLOBULINĂ
pyroglutamic acid(a)emia / ACIDEMIE PIROGLUTAMICĂ
pyromania / PIROMANIE
pyronin / PIRONINĂ
pyroninophilia / PIRONINOFILIE
pyroninophilic / PIRONINOFIL
pyrophobia / PIROFOBIE
pyrophosphatase / PIROFOSFATAZĂ
pyrophosphate / PIROFOSFAT
pyrosis / PIROZIS
pyrrole / PIROL
pyruv(a)emia / PIRUVICEMIE
pyruvate kinase / PIRUVAT KINAZĂ
pyruvic acid / ACID PIRUVIC
pyuria / PIURIE

Q

Q coenzyme / COENZIMĂ Q
Q fever / FEBRĂ Q, FEBRĂ BALCANICĂ
Q wave / UNDĂ Q
QRST complex / COMPLEX QRST
Q-T interval / INTERVAL Q-T
quack / ŞARLATAN
quadrate lumbar muscle / MUŞCHI PĂTRAT AL LOMBELOR
quadrate muscle of sole / MUŞCHI PĂTRAT AL PLANTEI
quadrate muscle of thigh / MUŞCHI PĂTRAT AL COAPSEI
quadrate pronator muscle / MUŞCHI PRONATOR PĂTRAT
quadriceps muscle of thigh / MUŞCHI CVADRICEPS AL COAPSEI
quadrigeminal bodies / TUBERCULI QUADRIGEMENI
quadrigeminal pulse / PULS CVADRIGEMINAT
quadriplegia / CVADRIPLEGIE
quadrome / QUADROM
Quant's sign / SEMN QUANT
quantum satis / QUANTUM SATIS
quarantine / CARANTINĂ
quark / QUARK
quartan fever / FEBRĂ CVARTĂ
quartan malaria / FEBRĂ CVARTĂ
quasi-species / QUASISPECIE
quaternary structure / STRUCTURĂ CUATERNARĂ
Queckenstedt's sign / SEMN QUECKENSTEDT
Queckenstedt-Stookey's test / PROBĂ QUECKENSTEDT-STOOKEY
quenching / QUENCHING
Quénu-Muret's sign / SEMN QUÉNU-MURET
Querido's test / TEST QUERIDO
Quervain's disease / BOALĂ QUERVAIN
Quételet's index / INDICE QUÉTELET
Quick's test / TEST QUICK
quicklime / VAR NESTINS
Quincke's disease / BOALĂ QUINCKE
Quincke's (o)edema / EDEM ACUT ANGIONEUROTIC, EDEM QUINCKE
Quincke's (capillary) pulse / PULS CAPILAR QUINCKE
Quincke's sign / SEMN QUINCKE
quinidine / CHINIDINĂ
quinine / CHININĂ
quininism / CHININISM
Quinquaud's sign / SEMN QUINQUAUD
quinsy / ANGIN
quintan fever / FEBRĂ QUINTANA
quotidie / QUOTIDIE

R

R factor / FACTOR R
R ratio / RAPORT R
R wave / UNDĂ R
rabbit fever / FEBRA IEPURILOR
rabic / RABIC
rabid / RABIC
rabies / RABIE
rabies / TURBARE
rabies vaccine / VACCIN ANTIRABIC
Rabson-Mendenhall syndrome / SINDROM RABSON-MENDENHALL
race / RASĂ
racemate / RACEMIC
racemized protein / PROTEINĂ RACEMIZATĂ
rachi(o)tomy / SPONDILOTOMIE
rachialgia / RAHIALGIE
rachidial / RAHIDIAN
rachidian / RAHIDIAN
rachiocentesis / RAHICENTEZĂ
rachis / RAHIS
rachischisis / RAHISCHIZIS
rachitic / RAHITIC
rachitic chest / TORACE ÎN CLEPSIDRĂ
rachitic rosary / MĂTĂNII COSTALE
rad / RAD
radial / RADIAL
radial artery / ARTERĂ RADIALĂ
radial artery to index finger / ARTERĂ RADIALĂ A INDEXULUI
radial collateral artery / ARTERĂ COLATERALĂ RADIALĂ
radial flexor muscle wrist / MUŞCHI FLEXOR RADIAL AL CARPULUI
radial immunodiffusion / IMUNODIFUZIE RADIALĂ
radial nerve / NERV RADIAL
radial recurrent artery / ARTERĂ RECURENTĂ RADIALĂ
radial reflex / REFLEX CUBITOPRONATOR, REFLEX STILORADIAL
radial styloiditis / STILOIDITĂ RADIALĂ
radial veins / VENE RADIALE
radiant / RADIANT
radiant energy / RADIANŢĂ
radiating / RADIAL
radiation / RADIAŢIE
radiation induced heart disease / CARDIOPATIE DE IRADIERE
radiculalgia / RADICULALGIE

radicular / RADICULAR
radicular cyst / CHIST RADICULAR
radicular paralysis / PARALIZIE RADICULARĂ
radicular syndrome / SINDROM RADICULAR
radiculitis / NEVRITĂ RADICULARĂ, RADICULITĂ
radiculography / RADICULOGRAFIE
radiculopathy / RADICULOPATIE
radioactive / RADIOACTIV
radioactive decay / DESCREŞTERE RADIOACTIVĂ
radioactive family / FAMILIE RADIOACTIVĂ
radioactive iodine / RADIOIODURĂ DE SODIU
radioactive iron clearance / PROBĂ CU FIER RADIOACTIV
radioactive isotope / IZOTOP RADIOACTIV
radioactive needle / AC RADIOACTIV
radioactive source / SURSĂ RADIOACTIVĂ
radioactivity / RADIOACTIVITATE
radiobiological effect / EFECT RADIOBIOLOGIC
radiobiology / RADIOBIOLOGIE
radiocarpal articulation / ARTICULAŢIE RADIOCARPIANĂ
radiocesium / CESIU 137
radiochemistry / RADIOCHIMIE
radiochromatography / RADIOCROMATOGRAFIE
radiochromium / CROM 51
radiochromium tagging of red cells / PROBĂ CU CROM 51
radiocinematography / RADIOCINEMATOGRAFIE
radiocobalt / COBALT 60
radiocolloid / RADIOCOLOID
radiodermatitis / RADIODERMITĂ
radiodiagnosis / RADIODIAGNOSTIC
radioelement / RADIOELEMENT
radiofrequency / RADIOFRECVENŢĂ
radiography / RADIOGRAFIE
radioimmunoassay / DOZARE RADIOIMUNOLOGICĂ, RADIOIMUNODOZARE, RADIOIMUNOLOGIE
radioimmunoelectrophoresis / RADIOIMUNOELECTROFOREZĂ
radioimmunolabelling / IMUNOAUTORADIOGRAFIE
radioiodinated diiodotyrosine test / PROBĂ CU DIIODOTIROZINĂ RADIOACTIVĂ
123 radioiodine / IOD 123
125 radioiodine / IOD 125
131 radioiodine / IOD 131
radioiodine thyroid percent uptake / RADIOIODOCAPTARE
radioiridium / IRIDIU 192
radioisotope / RADIOIZOTOP
radioisotope angiography / GAMA-ANGIOGRAFIE
radiolabeled / RADIOMARCAT
radiolesion / RADIOLEZIUNE, RADIOPATIE
radioligand / RADIOLIGAND
radiology / RADIOLOGIE
radiolysis / RADIOLIZĂ
radiomanometry / RADIOMANOMETRIE
radiometry / RADIOMETRIE
radionecrosis / RADIONECROZĂ
radionic healing / RADIONICĂ
radiopaque / RADIOOPAC
radiopathology / RADIOPATOLOGIE
radiopelvigraphy / RADIOPELVIGRAFIE
radiopelvimetry / RADIOPELVIMETRIE
radiopharmaceutical / RADIOFARMACEUTIC
radiophobia / RADIOFOBIE
radiophotography / RADIOFOTOGRAFIE
radioprotection / RADIOPROTECŢIE
radiorenogram / RADIORENOGRAMĂ
radioresistance / RADIOREZISTENŢĂ
radiosensitivity / RADIOSENSIBILITATE
radiosurgery / RADIOCHIRURGIE
radiotelemetry / RADIOTELEMETRIE
radiotherapy / RADIOIZOTOPOTERAPIE, RADIOTERAPIE
radiotoxicity / RADIOTOXICITATE
radium / RADIU
radium therapy / RADIUMTERAPIE
radius / RADIUS
radix / RADIX
radon / RADON
Raeder's syndrome / SINDROM RAEDER
ragocyte / RAGOCIT
Raimiste's sign / SEMN RAIMISTE
rale / RAL
Raman's effect / EFECT RAMAN
ramicotomy / RAMICOTOMIE
Ramirez' sign / SEMN RAMIREZ
Ramond's (Félix)'s sign / SEMN RAMOND (FÉLIX)
Ramon's sign / SEMN RAMON
Ramsay Hunt's neuralgia / NEVRALGIE RAMSAY HUNT
Ramsay Hunt's syndrome / SINDROM RAMSAY HUNT
Ramstedt's operation / OPERAŢIE RAMSTEDT
ramus / RAMUS
Randolph's test / TEST RANDOLPH
random genetic drift / DERIVĂ GENETICĂ, FLUCTUAŢIE GENETICĂ
random priming / AMORSAJ ALEATOR
randomization / RANDOMIZARE
ranitidine / RANITIDINĂ
Ranvier's node / NOD RANVIER
Raoult's law / LEGEA RAOULT
rape / VIOL
raphe / RAFEU
rapid plasma reagin (RPR) test / TEST RPR
rapidly progressive glomerulonephritis / GLOMERULONEFRITĂ RAPID PROGRESIVĂ
raptus / RAPTUS
rare disease / BOALĂ RARĂ
rarefaction / RAREFACŢIE
Ras proteins / PROTEINE RAS
rash / RAŞ
Rashkind's procedure / PROCEDEU RASHKIND
Rasin's sign / SEMN RASIN
RAST / RAST
Rastelli's procedure / PROCEDEU RASTELLI
rat-bite fever / FEBRA MUŞCĂTURII DE ŞOBOLAN
rate / RATĂ, VITEZĂ
Rathbun's syndrome / SINDROM RATHBUN
ratio / RAŢIE
rat-proofing / DERATIZARE
Ratschow's disease / TEST RATSCHOW
raubasine / RAUBAZINĂ
ray / RADIAŢIE, RAZĂ
ray biological efficiency / EFICACITATE BIOLOGICA A UNEI RADIAŢII
Rayleigh's effect / EFECT RAYLEIGH
Raymond-Cestan's syndrome / SINDROM RAYMOND-CESTAN
Raymond's syndrome / SINDROM RAYMOND
Raynaud's disease / BOALĂ RAYNAUD
Raynaud's sign / SEMN RAYNAUD
Raynaud's syndrome / SINDROM RAYNAUD
reactant / REACTANT

reaction / REACŢIE
reaction of degeneration / REACŢIE DE DEGENERESCENŢĂ
reactivation / REACTIVARE
reactive / REACTIV
reactive arthritis / ARTRITĂ REACTIVĂ
reactive band / BANDELETĂ REACTIVĂ
reactive depression / DEPRESIE REACTIVĂ
reactivity / REACTIVITATE
reading frame / CADRU DE LECTURĂ
reagent / REACTIV
reagin / ANTICORP REAGINIC, REAGINĂ
reagin screening test (RST) / TEST RST
real time / TIMP REAL
Rebenok's syndrome / SINDROM REBENOK
rebound / REBOUND
rebreathing / REBREATHING
recalcification / RECALCIFICARE
recalcification time test / TIMP DE RECALCIFICARE
receptiveness / RECEPTIVITATE
receptivity / RECEPTIVITATE
receptor / RECEPTOR
receptormediated endocytosis / ENDOCITOZĂ MEDIATĂ DE RECEPTORI
receptors and drugs / RECEPTORI ŞI MEDICAMENTE
receptosome / RECEPTOZOM
recess / RECESUS
recessive / RECESIV
recessive allele / ALELĂ RECESIVĂ
recessive inheritance / EREDITATE RECESIVĂ
recessivity / RECESIVITATE
recessus / RECESUS
recidivation / RECIDIVĂ
recipient / PRIMITOR
reciprocal innervation / INERVAŢIE RECIPROCĂ
reciprocating supraventricular tachycardia / TAHICARDIE PAROXISTICĂ SUPRAVENTRICULARĂ
Recklinghausen-Appelbaum's disease / BOALĂ RECKLINGHAUSEN-APPELBAUM
Recklinghausen's disease / BOALĂ RECKLINGHAUSEN
Reclus' disease / BOALĂ RECLUS
recombinant / RECOMBINANT, RECOMBINAT
recombinant DNA / ADN RECOMBINANT
recombinant hepatitis B vaccine / VACCIN ANTIHEPATITĂ B RECOMBINANT
recombinant interferon alpha / INTERFERON ALFA RECOMBINANT
recombinant interferon gamma-1b / INTERFERON GAMA-1b RECOMBINANT
recombinant protein / PROTEINĂ RECOMBINANTĂ
recombinant RNA / ARN RECOMBINANT
recon / RECON
recoverin / RECOVERINĂ
recovery / RECUPERARE, VINDECARE
recrudescence / RECRUDESCENŢĂ
rectal ampulla / AMPULĂ RECTALĂ
rectalgia / RECTALGIE
rectitis / RECTITĂ
rectocele / RECTOCEL
rectococcygeus muscle / MUŞCHI RECTOCOCIGIAN
rectocolitis / RECTOCOLITĂ
rectopexy / RECTOPEXIE
rectoplasty / RECTOPLASTIE
rectorectostomy / RECTO-RECTOSTOMIE
rectorrhaphy / RECTORAFIE
rectoscope / RECTOSCOP
rectoscopy / RECTOSCOPIE
rectosigmoid / RECTOSIGMOID
rectosigmoiditis / RECTOSIGMOIDITĂ
rectotomy / RECTOTOMIE
rectourethral muscle / MUŞCHI RECTOURETRAL
rectouterine muscle / MUŞCHI RECTOUTERIN
rectouterine pouch / FUND DE SAC RECTO-UTERIN, FUND DE SAC DOUGLAS
rectovaginal / RECTOVAGINAL
rectovesical muscle / MUŞCHI RECTOVEZICAL
rectum / RECT
rectus muscle of abdomen / MUŞCHI DREPT AL ABDOMENULUI
rectus muscle of thigh / MUŞCHI DREPT AL COAPSEI
recurrence / RECURENŢĂ
recurrency hazard / RISC DE RECURENŢĂ
recurrens / RECURENT
recurrent / RECURENT
recurrent depressive disorder / DEPRESIE RECURENTĂ
recurrent fever / BORELIOZĂ, FEBRĂ RECURENTĂ
recurrent laryngeal nerve / NERV LARINGEU RECURENT
recurrent spiroch(a)etosis / SPIROCHETOZE RECURENTE
recurrent vomiting / VĂRSĂTURI RECURENTE
recurvatio / recurbare
recurvation / RECURBARE
red blood cell / GLOBUL ROŞU
red boys disease / BOALA COPIILOR ROŞII
red cell / HEMATIE
red cell aggregate / AGREGAT DE ERITROCITE
red fever / FEBRĂ ROŞIE
red man syndrome / SINDROMUL OMULUI ROŞU
red nucleus / NUCLEU ROŞU
Redlich's sign / SEMN REDLICH
redox / REDOX
redox potential / POTENŢIAL REDOX
redoxin / REDOXINĂ
redressement / REDRESARE
reductase / REDUCTAZĂ
reduction (of fracture) / CONTENŢIE
reduction / REDUCERE
reductional / REDUCŢIONAL
reductionism / REDUCŢIONISM
redundance / REDUNDANŢĂ, REDONDANŢĂ
redundant / REDUNDANT
redundant gene / GENĂ REDUNDANTĂ
Reed-Hodgkin's disease / BOALĂ REED-HODGKIN
Reed-Sternberg's cells / CELULE REED-STERNBERG
reentry / REINTRARE
Reese's disease / BOALĂ REESE
reference strain / SUŞĂ DE REFERINŢĂ
reference value / VALOARE DE REFERINŢĂ
referred reflex / REFLECTIVITATE
Refetoff's syndrome / SINDROM REFETOFF
reflection / REFLEXIE
reflex / REFLEX
reflex arc / ARC REFLEX
reflex cough / TUSE REFLEXĂ
reflex epilepsy / EPILEPSIE REFLEXĂ
reflex excitability / REFLECTIVITATE
reflex symptom / SIMPTOM REFLEX
reflexogenic / REFLEXOGEN

reflexology / REFLEXOLOGIE
reflexometry / REFLEXOMETRIE
reflexotherapy / REFLEXOTERAPIE
reflux / REFLUX
refraction / REFRACŢIE
refraction of eye / REFRACŢIE OCULARĂ
refractive index / INDICE DE REFRACŢIE
refractive photokeratectomy / FOTOKERATECTOMIE REFRACTIVĂ
refractometer / REFRACTOMETRU
refractometry / REFRACTOMETRIE
refractoriness to antidepressants / DEPRESIE REZISTENTĂ
refractory / REFRACTAR
refractory an(a)emia / ANEMIE REFRACTARĂ
refractory phase / PERIOADĂ REFRACTARĂ
refrigerant / REFRIGERENT
refrigeration / REFRIGERAŢIE
refringency / REFRINGENŢĂ
refringent / REFRINGENT
Refsum's disease / BOALĂ REFSUM, EREDOPATIE ATAXICĂ POLINEVRITICĂ
regeneration / REGENERARE
regenerative an(a)emia / ANEMIE REGENERATIVĂ
regimen / REGIM
region / REGIUNE
regional ileitis / ILEITĂ REGIONALĂ
regitin test / PROBĂ LA REGITINĂ
regression / REGRESIE
regulation / REGLARE
regulation of acid-base balance / REGLAREA ECHILIBRULUI ACIDOBAZIC
regulator gene / GENĂ REGULATOARE
regulator's signal / SEMNAL REGULATOR
regulatory T lymphocyte / LIMFOCIT T REGULATOR
regurgitant murmur / SUFLU DE REGURGITAŢIE
regurgitation / REGURGITAŢIE
rehabilitation / REABILITARE, READAPTARE, REEDUCARE
rehydration / REHIDRATARE
Reichel's disease / BOALĂ REICHEL
Reichmann's disease / BOALĂ REICHMANN
Reifenstein's syndrome / SINDROM REIFENSTEIN
reign / REGN
Reil-Beau's lines / LINII REIL-BEAU
Reimann's disease / BOALĂ REIMANN
reimplantation / REIMPLANTARE
reinduction / REINDUCŢIE
reinfection / REINFECŢIE
Reinsch's test / TEST REINSCH
reinsertion / REINSERŢIE
Reiprich reaction / REACŢIE REIPRICH
Reis-Bücklers' disease / BOALĂ REIS-BÜCKLERS
Reiter's disease / BOALĂ REITER, SINDROM CONJUNCTIVO-URETRO-SINOVIAL, SINDROM OCULO-URETRO-SINOVIAL
Reiter's syndrome / SINDROM REITER, SINDROM CONJUNCTIVO-URETRO-SINOVIAL, SINDROM OCULO-URETRO-SINOVIAL
Reiter's triad / TRIADĂ REITER
rejection / REJET
rejection reaction / REACŢIE DE RESPINGERE
relapse / RECĂDERE, REŞUTĂ
relapsing fever / BORELIOZE
relative biological efficiency / EFICACITATE BIOLOGICĂ RELATIVĂ
relaxant / RELAXANT
relaxation / RELAXARE
relaxin / RELAXINĂ
releasing factor / FACTORI DE DECLANŞARE
releasing factor / RELEASING FACTOR
releasing factors / FACTORI DE ELIBERARE
releasing factors / LIBERINE
releasing hormone / RELEASING HORMONE
releasing hormones / LIBERINE
Remak's paralysis / SINDROM RADICULAR MIJLOCIU AL PLEXULUI BRAHIAL
Remak's sign / SEMN REMAK
Remak's symptom / SIMPTOM REMAK
Remak's syndrome / SINDROM REMAK
remanence / REMANENŢĂ
remedy / REMEDIU
remission / REMISIUNE
remittent / REMITENT
remittent fever / FEBRĂ PSEUDOPALUSTRĂ, FEBRĂ REMITENTĂ
remnography / REMNOGRAFIE
remodeling / REMODELAJ
remodeling / REMODELARE
remote ancestor inheritance / EREDITATE ANCESTRALĂ
remotum punctum of accomodation / PUNCTUM REMOTUM
renal / RENAL
renal adenocarcinoma / NEFROCARCINOM
renal artery / ARTERĂ RENALĂ
renal carcinoma / CARCINOM RENAL
renal cell carcinoma / CANCER RENAL
renal colic / COLICĂ NEFRETICĂ
renal diabetes / DIABET RENAL
renal dwarfism / NANISM RENAL
renal dysplasia / DISPLAZIE RENALĂ
renal ectopy / ECTOPIE RENALĂ
renal glomerulus / GLOMERUL RENAL
renal glycosuria / DIABET RENAL, GLICOZURIE RENALĂ
renal hypoplasia / HIPOPLAZIE RENALĂ
renal medullary necrosis / NECROZĂ MEDULARĂ RENALĂ
renal osteodystrophy / OSTEODISTROFIE RENALĂ
renal papillae / PAPILE RENALE
renal pneumography / PNEUMOREN
renal threshold / PRAG RENAL
renal tubule / TUBUL RENAL
renal vascular disease / NEFROPATII VASCULARE
Renander's disease / BOALĂ RENANDER
renaturation / RENATURARE
rendered immune / IMUNIZAT
Rendu-Osler's disease / BOALĂ RENDU-OSLER
Rendu-Osler-Weber's disease / BOALĂ RENDU-OSLER-WEBER, ANGIOMATOZĂ HEMORAGICĂ FAMILIALĂ
Rendu-Osler-Weber's syndrome / SINDROM RENDU-OSLER-WEBER
reniculus / RENICUL
renin / RENINĂ
renin-angiotensin-aldosterone system / SISTEM RENINĂ-ANGIOTENSINĂ-ALDOSTERON
renitent / RENITENT
renoprival / RENOPRIV
renovascular / RENOVASCULAR
Reoviridae / REOVIRIDAE
reovirus / REOVIRUS
repeat unit / UNITATE DE REPETIŢIE

repetitive / REPETITIV
repletion / REPLEŢIE
replication / REPLICARE
replication fork / FURCULIŢĂ DE REPLICARE
replicon / REPLICON
repolarization / REPOLARIZARE
reportable disease / BOALĂ CU DECLARARE OBLIGATORIE
reporter / REPORTER
reporter genes / GENE REPORTER
repose / REPAUS
reposition / REPOZIŢIONARE
representation / REPREZENTARE
repressible system / SISTEM REPRESIBIL
repression / REFULARE
repression / REPRESIE
repressor / REPRESOR
reproduction / REPRODUCERE
reproductive isolation / BARIERĂ REPRODUCTIVĂ
reptilase clothing time / TIMP DE REPTILAZA
resection / REZECŢIE
resection of sinus / SINUSECTOMIE
reserpine / REZERPINĂ
reserve / REZERVĂ
reserve air / AER COMPLEMENTAR, AER DE REZERVĂ
reshuffling / REMANIERE
residual / REZIDUAL
residual air / AER REZIDUAL
residual nitrogen / AZOT REZIDUAL
residual risk / RISC REZIDUAL TRANSFUZIONAL
residual volume / VOLUM REZIDUAL
residue / REZIDUU
resin / RĂŞINĂ, REZINĂ
resistance / REZISTENŢĂ
resistance plasmid / FACTOR R
resistance to corticoadrenal therapy / CORTICOREZISTENŢĂ
resistant strain / SUŞĂ REZISTENTĂ
resistivity / REZISTIVITATE
resolution / REZOLUŢIE
resolvent / REZOLUTIV
resolving power / PUTERE DE REZOLUŢIE
resonance / REZONANŢĂ
resonator / REZONATOR
resorption / RESORBŢIE
respiration / RESPIRAŢIE
respirator / RESPIRATOR
respiratory / RESPIRATOR
respiratory acidosis / ACIDOZĂ RESPIRATORIE
respiratory alcalosis / ALCALOZĂ RESPIRATORIE
respiratory bronchiole / BRONHIOLĂ RESPIRATORIE
respiratory chain / LANŢ RESPIRATOR
respiratory dead space / SPAŢIU MORT RESPIRATOR
respiratory distress syndrome of the new-born / SINDROM DE DETRESĂ RESPIRATORIE A NOU-NĂSCUTULUI
respiratory failure / INSUFICIENŢĂ PULMONARĂ, INSUFICIENŢĂ RESPIRATORIE
respiratory quotient / COEFICIENT RESPIRATOR
respiratory syncytial / VIRUS RESPIRATOR SINCIŢIAL
respiratory volume / VOLUM RESPIRATOR
rest / ODIHNĂ, REPAUS
rest position / INOCLUZIE STATICĂ
restenosis / RESTENOZĂ
resting potential / POTENŢIAL DE REPAUS
restitutio ad integrum / RESTITUTIO AD INTEGRUM
restless legs syndrome / SINDROMUL PICIOARELOR FĂRĂ REPAUS
restlessness / INSTABILITATE PSIHOMOTORIE
restraint / CONSTRÂNGERE
restrictin / RESTRICTINĂ
restriction / RESTRICŢIE
restriction endonuclease / ENDONUCLEAZĂ DE RESTRICŢIE
restriction enzyme / ENZIMĂ DE RESTRICŢIE
restriction fragment / FRAGMENT DE RESTRICŢIE
restriction map / HARTĂ DE RESTRICŢIE
restriction polymorphism / POLIMORFISM DE RESTRICŢIE
restriction site / SITUS DE RESTRICŢIE
restrictive cardiomyopathy / CARDIOMIOPATIE RESTRICTIVĂ
retard / RETARD
retardate / ARIERAT
rete testis / RETE TESTIS
rete testis Halleri / REŢEA HALLER
retention / RETENŢIE
retention of placenta / RETENŢIE PLACENTARĂ
reticular / RETICULAR
reticular activating system / SISTEM RETICULAT ACTIVATOR ASCENDENT
reticular cell / CELULĂ RETICULARĂ
reticular dysgenesia / DISGENEZIE RETICULARĂ
reticular dysgenesia. / ALEUCIE CONGENITALĂ
reticular fiber / FIBRĂ RETICULARĂ
reticular formation / FORMAŢIUNE RETICULATĂ
reticular substance / SUBSTANŢĂ RETICULATĂ
reticular system / SISTEM RETICULAT
reticulated / RETICULAT
reticulin / RETICULINĂ
reticulitis / RETICULITĂ
reticulocyte / RETICULOCIT
reticulocytosis / RETICULOCITOZĂ
reticuloendothelial system / SISTEM RETICULOENDOTELIAL
reticuloendothelial system / SISTEM RETOTELIAL
reticuloendotheliosis / RETICULOENDOTELIOZĂ
reticulofibrosis / RETICULOFIBROZĂ
reticulosarcoma / RETICULOSARCOM
reticulosis / RETICULOZĂ
reticulum / RETICUL
retina / RETINĂ
retinaculum / RETINACULUM
retinal aplasia / APLAZIE RETINIANĂ
retinal capillarosis / CAPILAROZĂ RETINIANĂ
retinal cones / CONURI RETINIENE
retinal detachment / DECOLARE DE RETINĂ, DEZLIPIRE DE RETINĂ
retinal periphlebitis / PERIFLEBITĂ RETINIANĂ
retinal purpura / PURPURĂ RETINIANĂ
retinal rods / BASTONAŞE RETINIENE
retinitis / RETINITĂ
retinitis pigmentosa / RETINITĂ PIGMENTARĂ
retinoblastoma / RETINOBLASTOM
retinocerebellar angiomatosis / ANGIOMATOZĂ RETINOCEREBELOASĂ
retinocortical circulation time / TIMP RETINOCORTICAL
retinocytoma / RETINOCITOM
retinography / RETINOGRAFIE
retinoic acid / ACID RETINOIC
retinoids / RETINOIDE
retinol / RETINOL

retinol binding protein / PROTEINĂ DE LEGARE A RETINOLULUI
retinopathy / RETINOPATIE
retinopathy of prematurity / RETINOPATIA PREMATURILOR
retinopexy / RETINOPEXIE
retinoschisis / RETINOSCHIZIS
retinoscopy / RETINOSCOPIE
retinovitreal interface maculopathy / SINDROMUL INTERFEŢEI RETINO-VITREENE
retractile / RETRACTIL
retractility / RETRACTILITATE
retraction / RETRACŢIE
retractor / DEPĂRTĂTOR
retroc(a)ecal / RETROCECAL
retrocollis / RETROCOLIS
retrodeviation / RETRODEVIAŢIE
retroduodenal artery / ARTERĂ RETRODUODENALĂ
retroesophageal right subclavian artery / ARTERĂ LUSORIA
retroflexion / RETROFLEXIE
retrognathia / RETROGNAŢIE
retrograde / RETROGRAD
retrolisthesis / RETROLISTEZIS
retromandibular vein / VENĂ RETROMANDIBULARĂ
retronasal / RETRONAZAL
retroperitoneal / RETROPERITONEAL
retroperitoneal fibrosis / FIBROZĂ RETROPERITONEALĂ
retroperitoneal pneumogram / RETROPNEUMOPERITONEU
retroperitoneal space / SPAŢIU RETROPERITONEAL
retroperitoneal xanthogranuloma / XANTOGRANULOM RETROPERITONEAL
retropharyngeal lymph nodes / NODULI RETROFARINGIENI
retroposition / RETROPOZIŢIE
retroposition of the uterus / RETROPOZIŢIE A UTERULUI
retropubic space / SPAŢIU RETZIUS
retropulsion / RETROPULSIE
retrosellar / RETROSELAR
retrotranscriptase / RETROTRANSCRIPTAZĂ
retrotransposon / RETROTRANSPOZON
retroversion / RETROVERSIUNE
retroversion of uterus / RETROVERSIUNE UTERINĂ
Retroviridae / RETROVIRIDAE
retrovirus / RETROVIRUS
Rett's disease / SINDROM RETT
revaccination / REVACCINARE
revascularization / REVASCULARIZAŢIE
reverse transcriptase / REVERS TRANSCRIPTAZĂ, TRANSCRIPTAZĂ INVERSĂ
reversibility / REVERSIBILITATE
reversible / REVERSIBIL
reversible shock / ŞOC REVERSIBIL
reversion inheritance / EREDITATE DE REVENIRE
Revilliod's sign / SEMN REVILLIOD
revulsion / REVULSIE
revulsive / REVULSIV
Reye's syndrome / SINDROM REYE
Rh system / SISTEM Rh
rhabdomyolysis / RABDOMIOLIZĂ
rhabdomyoma / RABDOMIOM
rhabdomyosarcoma / RABDOMIOSARCOM
rhabdovirus / RHABDOVIRUS
rhagade / RAGADĂ
rheobase / REOBAZĂ
rheology / REOLOGIE
rheostat / REOSTAT
Rhesus / RHESUS
Rhesus factor / FACTOR RHESUS
rheumatic granuloma / GRANULOM REUMATOID
rheumatic purpura / PURPURĂ REUMATOIDĂ
rheumatism / REUMATISM
rheumatoid / REUMATOID
rheumatoid arthritis / ARTRITĂ REUMATOIDĂ, POLIARTRITĂ CRONICĂ EVOLUTIVĂ, POLIARTRITĂ REUMATOIDĂ
rheumatoid factor / FACTOR REUMATOID
rheumatoid nodule / NODUL REUMATOID
rheumatoid spondylitis / PELVISPONDILITĂ REUMATISMALĂ, SPONDILITĂ ANCHILOZANTĂ
rheumatoid xanthomatosis / POLIARTROZĂ XANTOMATOASĂ
rheumatology / REUMATOLOGIE
rhinencephalon / RINENCEFAL
rhinitis / RINITĂ
rhinolalia / RINOLALIE
rhinolith / RINOLIT
rhinomanometry / RINOMANOMETRIE
rhinometry / RINOMETRIE
rhinopathy / RINOPATIE
rhinopharyngeal / RINOFARINGIAN
rhinopharyngitis / RINOFARINGITĂ
rhinophonia / RINOFONIE, RINOLALIE
rhinophyma / RINOFIMA
rhinoplasty / RINOPLASTIE
rhinorrh(o)ea / RINOREE
rhinorrhagia / RINORAGIE
rhinorrhaphy / RINORAFIE
rhinosalpingitis / RINOSALPINGITĂ
rhinoscleroma / RINOSCLEROM
rhinoscopy / RINOSCOPIE
rhinotomy / RINOTOMIE
rhinovirus / RINOVIRUS
rhizolysis / RIZOLIZĂ
rhizomelic / RIZOMELIC
rhizomere / RIZOMER
rhizotomy / RADICOTOMIE, RIZOTOMIE
Rh-null syndrome / SINDROM Rh-NUL
rhodopsin / RODOPSINĂ
rhombencephalon / ROMBENCEFAL
rhomboid sinus of Henle / SINUS ROMBOID AL LUI HENLE
rhonchus / RONCUS
rhotacism / ROTACISM
rhythm / RITM
rhythmic auricular disease / BOALA URECHIUŞEI ATRIALE, BOALĂ RITMICĂ AURICULARĂ
RIA / RIA
rib chondritis / CONDRITĂ COSTALĂ
Ribbing's disease / BOALĂ RIBBING
riboflavin / RIBOFLAVINĂ
ribonucleic acid / ACID RIBONUCLEIC
ribonucleoproteic antigen / ANTIGEN RIBONUCLEOPROTEIC
ribose / RIBOZĂ
ribosome / RIBOZOM
ribosyme / RIBOZIMĂ
ribotyping / RIBOTIPIE
ribovirus / RIBOVIRUS
ribs / COASTE
ribulose / RIBULOZĂ
Richards-Rundle's syndrome / SINDROM RICHARDS-RUNDLE
Richner-Hanhart's syndrome / SINDROM RICHNER-HANHART

Richter's syndrome / SINDROM RICHTER
ricin / RICIN
rickets / RAHITISM
Rickettsia / RICKETTSIA
rickettsial disease / RICKETTSIOZĂ
rickettsiosis / RICKETTSIOZĂ
rickety / RAHITIC
Riedel's disease / BOALĂ RIEDEL
Rieger's syndrome / SINDROM RIEGER
Riesman's sign / SEMN RIESMAN
Rietti-Greppi-Micheli's disease / BOALĂ RIETTI-GREPPI-MICHELI
Rift Valley fever / FEBRA VĂII MARELUI RIFT
Riga's disease / BOALĂ RIGA
Riggs' disease / BOALĂ RIGGS
right and left brachiocephalic veins / VENE BRAHIOCEFA-LICE (DREAPTĂ ŞI STÂNGĂ)
right and left hypogastric nerves / NERV HIPOGASTRIC
right aortic arch / CROSĂ AORTICĂ DREAPTĂ, DEXTROPOZIŢIE A AORTEI
right atrioventricular valve / VALVULĂ TRICUSPIDĂ
right colic artery / ARTERĂ COLICĂ DREAPTĂ
right colic lymph nodes / NODULI COLICI DREPŢI
right colic vein / VENĂ COLICĂ DREAPTĂ
right coronary artery / ARTERĂ CORONARĂ DREAPTĂ
right gastric artery / ARTERĂ GASTRICĂ DREAPTĂ
right gastric lymph nodes / NODULI GASTRICI DREPŢI
right gastric vein / VENĂ GASTRICĂ DREAPTĂ
right gastroepiploic artery / ARTERĂ GASTROEPIPLOICĂ DREAPTĂ
right gastroepiploic vein / VENĂ GASTROEPIPLOICĂ DREAPTĂ
right gastro-omental artery / ARTERĂ GASTRO-OMENTALĂ DREAPTĂ
right gastroomental lymph nodes / NODULI GASTRO-OMENTALI DREPŢI
right handed / DREPTACI
right inferior pulmonary vein / VENĂ PULMONARĂ DREAPTĂ INFERIOARĂ
right lumbar lymph nodes / NODULI LOMBARI DREPŢI
right ovarian vein / VENĂ OVARIANĂ DREAPTĂ
right pulmonar artery / ARTERĂ PULMONARĂ DREAPTĂ
right superior intercostal vein / VENĂ INTERCOSTALĂ SUPERIOARĂ DREAPTĂ
right superior pulmonary vein / VENĂ PULMONARĂ DREAPTĂ SUPERIOARĂ
right suprarenal vein / VENĂ SUPRARENALĂ DREAPTĂ
right testicular vein / VENĂ TESTICULARĂ DREAPTĂ
right ventricular failure / INSUFICIENŢĂ VENTRICULARĂ DREAPTĂ
righting reflex / REFLEX DE RIDICARE
rigiditas / RIGIDITATE
rigidity / RIGIDITATE
rigor / FRISON
Riley-Day's syndrome / SINDROM RILEY-DAY
Riley-Shwachman's syndrome / SINDROM RILEY-SHWACHMAN
ring chromosome / CROMOZOM ÎN INEL
ring finger / INELAR
ring test / TEST INELULUI
Ringer's solution / SOLUŢIE RINGER
Rinkel test / TEST RINKEL
Rinne's test / TEST RINNE, PROBĂ RINNE
RIPA / RIPA
risk / RISC
risk factor / FACTOR DE RISC
risk-marker / MARKER DE RISC
risorius muscle / MUŞCHI RIZORIUS
Risser test / TEST RISSER
risus / RICTUS, RÂS
risus sardonicus / RISUS SARDONICUS
Ritter von Rittershain's disease / BOALĂ RITTER VON RITTERSHAIN
Rivalta disease / BOALĂ RIVALTA
Rivalta reaction / REACŢIE RIVALTA
Rivero-Carvalho's sign / SEMN RIVERO-CARVALHO
riziform / RIZIFORM
RNA / ARN, RNA
RNA activated protein kinase / PROTEIN KINAZĂ R
RNA virus / VIRUS ARN
RNA-polymerase / ARN-POLIMERAZĂ
Roberts' syndrome / SINDROM ROBERTS
Robertson's sign / SEMN ROBERTSON
Robin Pierre's syndrome / SINDROM ROBIN PIERRE
Robinson-Kepler's test / TEST ROBINSON-KEPLER
Robles' disease / BOALĂ ROBLES
robot / ROBOT
robotics / ROBOTICĂ
Rocher's sign / SEMN ROCHER
Rochon-Duvigneaud's syndrome / SINDROM ROCHON-DUVIGNEAUD
Roch's sign / SEMN ROCH
rocket electrophoresis / ELECTROIMUNODIFUZIE
rocking bed / PAT FRENOCINETIC
Rocky Mountains' spotted fever / FEBRĂ PĂTATĂ A MUNŢILOR STÂNCOŞI
rod cell / CELULĂ CU BASTONAŞ
rodent ulcer / ULCUS RODENS
rodenticide / RODENTICID
Roentgen / ROENTGEN
roentgen diagnosis / DIAGNOSTIC RADIOLOGIC
Roentgen rays / RADIAŢIE ROENTGEN
Roger-Froment's syndrome / SINDROM ROGER-FROMENT
Roger's disease / BOALĂ ROGER
Roger's murmur / SUFLU ROGER
Roger's reaction / REACŢIE ROGER
Roger's symptom / SIMPTOM ROGER
Rogoff's sign / SEMN ROGOFF
Rokitansky-Frerichs' disease / BOALĂ ROKITANSKY-FRERICHS
Rokitansky-Küster's syndrome / SINDROM ROKITANSKY-KÜSTER
Rokitansky-Maud-Abbott's syndrome / SINDROM ROKITANSKY-MAUD-ABBOTT
Rokitansky's syndrome / SINDROM ROKITANSKY
Rolando's fissure / SCIZURA ROLANDO
Romaña's sign / SEMN ROMAñA
Romberg's disease / BOALĂ ROMBERG, SEMN ROMBERG
Romberg's test / PROBĂ ROMBERG
Rommelaere's sign / SEMN ROMMELAERE
Röntgen / RÖNTGEN
root / RĂDĂCINĂ
root arthrosis / RIZARTROZĂ
root canal / CANAL RADICULAR
Rorschach's test / TEST RORSCHACH, PROBĂ RORSCHACH
Rosai-Dorfman desease / BOALĂ ROSAI-DORFMAN
Rosai-Dorfman's disease / BOALĂ ROSAI-DORFMAN
rose Bengal test / PROBĂ CU ROZ BENGAL
Rosenbach's disease / BOALĂ ROSENBACH
Rosenbach's reaction / REACŢIE ROSENBACH

Rosenbach's sign / SEMN ROSENBACH
Rosenbach's syndrome / SINDROM ROSENBACH
Rosenthal's disease / BOALĂ ROSENTHAL
Rosenthal's syndrome / SINDROM ROSENTHAL
Rosenthal-White's test / PROBĂ ROSENTHAL-WHITE
roseola / ROZEOLĂ
roseola infantum / ROSEOLA INFANTUM
rosette / ROZETĂ
rosettes test / TESTUL ROZETELOR
Rosewater's syndrome / SINDROM ROSEWATER
Roso's disease / SIGN ROSO
Ross River's virus / VIRUS ROSS RIVER
Rossolimo's sign / SEMN ROSSOLIMO
rostral / ROSTRAL
rostrum / ROSTRU
rotation / ROTAŢIE
rotator muscles / MUŞCHII ROTATORI
rotatory / ROTATORIU
rotatory dispersion / DISPERSIE ROTATORIE
rotatory vertigo / VERTIJ ROTATORIU
Rotavirus / ROTAVIRUS
Rotch's sign / SEMN ROTCH
rotheln / RUBEOLĂ
Rothmann-Makai's syndrome / SINDROM ROTHMANN-MAKAI
Rothmund-Thomson's disease / SINDROM ROTHMUND-THOMSON
Roth's spots / PETE ROTH
Rotor's syndrome / SINDROM ROTOR
rough / RUGOS
round pronator muscle / MUŞCHI PRONATOR ROTUND
Rous sarcoma virus / VIRUS AL SARCOMULUI ROUS
Rous test / TEST ROUS
Rous's sarcoma / SARCOM ROUS
Roussy-Lévy's disease / BOALĂ ROUSSY-LÉVY
Roussy-Lévy's syndrome / SINDROM ROUSSY-LÉVY
route of administration / CALE DE ADMINISTRARE
Roux's sign / SEMN ROUX
Rovighi's sign / SEMN ROVIGHI
Rovsing's sign / SEMN ROVSING
Rovsing's syndrome / SINDROM ROVSING
Royer's syndrome / SINDROM ROYER, SINDROMUL BĂRBAŢILOR CU UTER
RU 486 / RU 486
Ruault's sign / SEMN RUAULT
rub / FRECĂTURĂ
rubber bulb / PARĂ
rubefacient / RUBEFIANT
rubefaction / RUBEFACŢIE
rubella / RUBEOLĂ
rubella scarlatiniforma / RUBEOLĂ SCARLATINIFORMĂ
rubeola notha / RUBEOLĂ
rubeola scarlatinosa / RUBEOLĂ SCARLATINIFORMĂ
rubidium / RUBIDIU
Rubino's reaction / REACŢIE RUBINO
Rubinstein-Taybi's syndrome / SINDROM RUBINSTEIN-TAYBI
Rubner's test / TEST RUBNER
rubor / RUBOR
Rud's syndrome / SINDROM RUD
Ruffier-Dickson's test / TEST RUFFIER-DICKSON
Ruffini's corpuscule / CORPUSCUL RUFFINI
ruga / RID
rule of 9 / REGULA LUI 9
rumination / RUMINAŢIE
Rummo's disease / BOALĂ RUMMO
Rumpel-Leede's phenomenon / FENOMEN RUMPEL-LEEDE
Rumpel-Leede's test / PROBĂ RUMPEL-LEEDE
rupture / RUPTURĂ
rupture of membranes / RUPTURA MEMBRANELOR
Russell-Silver's syndrome / SINDROM RUSSELL-SILVER
Russel's sign / SEMN RUSSEL
Russo's reaction / REACŢIE RUSSO
Rustitzky's disease / BOALĂ RUSTITZKY
Rust's disease / BOALĂ RUST
rut / RUT
rutin / RUTOZID
rutoside / RUTOZID
rutting season / PERIOADĂ DE RUT

S

S phase / FAZĂ S
S wave / UNDĂ S
S-100 protein / PROTEINĂ S-100
Sabin-Feldman's dye test / TEST DE LIZĂ PENTRU TOXOPLASMOZĂ
Sabin-Feldman's reaction / REACŢIE SABIN-FELDMAN
Sabin-Feldman's syndrome / SINDROM SABIN-FELDMAN
Sabin-Feldman's test / TEST SABIN-FELDMAN
Sabin's vaccine / VACCIN SABIN
sabre tibia / TIBIE ÎN SABIE
saburral / SABURALĂ
saburral tongue / LIMBĂ SABURALĂ
sac / SAC
saccharase / ZAHARAZĂ
saccharide / ZAHARID
saccharimeter / ZAHARIMETRU
saccharin / ZAHARINĂ
saccharose / ZAHAROZĂ
sacciform / SACCIFORM
saccular / SACULAR
saccular nerve / NERV SACULAR
saccular or sacculated aneurysm / ANEVRISM SACCIFORM
saccule / SACULĂ
sacral / SACRAT
sacral canal / CANAL SACRAT
sacral lymph nodes / NODULI SACRALI
sacral nerves / NERVI SACRAŢI
sacral plexus / PLEX SACRAT
sacral splanchnic nerves / NERVI SPLANHNICI SACRAŢI
sacralgia / SACRALGIE
sacralization / SACRALIZARE
sacrococcygeal articulation / ARTICULAŢIE SACROCOCCIGEANĂ
sacrocoxitis / SACROCOXALGIE
sacrodynia / SACRODINIE
sacroiliac articulation / ARTICULAŢIE SACROILIACĂ
sacroiliitis / SACROILIITĂ
sacrolisthesis / SACROLISTEZIS, SACRU BASCULAT
sacrolumbalis muscle / MUŞCHI ILICOSTAL LOMBAR
sacrolumbar / LOMBOSACRAT, SACROLOMBAR
sacrosciatic / SACROSCIATIC
sacrovertebral / SACROVERTEBRAL
sacrum / SACRUM
Sadam's syndrome / SINDROM SADAM
sadism / SADISM
sadist / SADIC

sadistic / SADIC
sadomasochism / SADOMASOCHISM
Saenger's sign / SENM SAENGER
SAGE / SAGE
sagittal / SAGITAL
sagittal suture / SUTURĂ SAGITALĂ
Sahli-Nencki's test / TEST SAHLI-NENCKI
Sakamoto's disease / BOALĂ SAKAMOTO
Sakati's syndrome / SINDROM SAKATI
Saldino-Noonan's syndrome / SINDROM SALDINO-NOONAN
salicylate / SALICILAT
salicylic acid / ACID SALICILIC
salicylism / SALICILISM
salicyltherapy / SALICILOTERAPIE
saline / SALIN
saliva / SALIVĂ
salivary / SALIVAR
salivary reflex / REFLEX SALIVAR
salivation / SALIVAŢIE
Salkowski's test / TEST SALKOWSKI
Salk's vaccine / VACCIN SALK
Salleras-Zarate's syndrome / SINDROM SALLERAS-ZARATE
Salmonella / SALMONELLA
salmonellosis / SALMONELOZĂ
salpingectomy / SALPINGECTOMIE
salpingitis / SALPINGITĂ
salpingography / SALPINGOGRAFIE
salpingolysis / SALPINGOLIZĂ
salpingo-ophoritis / SALPINGOOVARITĂ
salpingoovariectomy / SALPINGOOVARIECTOMIE
salpingopexy / SALPINGOPEXIE
salpingopharyngeal / SALPINGOFARINGIAN
salpingopharyngeal muscle / MUŞCHI SALPINGOFARINGIAN
salpingoplasty / SALPINGOPLASTIE
salpingorrhaphy / SALPINGORAFIE
salpingoscopy / SALPINGOSCOPIE
salpingostomy / SALPINGOSTOMIE
salpingotomy / SALPINGOTOMIE
salpinx / SALPINGE, TROMPĂ UTERINĂ
salt / SARE
salt fever / FEBRA DE SARE
salt loosing syndrome / SINDROM DE DEPLEŢIE DE SODIU, SINDROM DE PIERDERE DE SARE
saltatory / SALTATORIU
saltatory conduction / CONDUCŢIE SALTATORIE
saluretic / SALIDIURETIC, SALURETIC
Salus-Gunn's sign / SEMN SALUS-GUNN
Salvioli's disease / BOALĂ SALVIOLI, PSEUDOHOLERĂ INFANTILĂ
Salzmann's disease / BOALĂ SALZMANN
Salzmann's nodular corneal degeneration / DEGENERARE CORNEEANĂ SALZMANN
sample / EŞANTION, MOSTRĂ
sampling / PRELEVARE
San Biagio's disease / BOALĂ SAN BIAGIO
San Joaquin's fever / FEBRĂ SAN JOAQUIN
sanatorium / SANATORIU
sand fly / FLEBOTOM
Sanders' disease / BOALĂ SANDERS
Sanders' sign / SEMN SANDERS
Sandhoff's disease / BOALĂ SANDHOFF
Sandifer's syndrome / SINDROM SANDIFER
Sanfilippo's disease / BOALĂ SANFILIPPO
sanguine / SANGUIN
sanguine crasis / CRAZĂ SANGUINĂ
sanguinolent / SANGUINOLENT
sanitary cordon / CORDON SANITAR
sanitation / ASANARE
Sansom's sign / SEMN SANSOM
Santorini's canal / CANAL SANTORINI
sap / SUC
saphena / SAFENĂ
saphenectomy / SAFENECTOMIE
saphenous nerve / NERV SAFEN
saphism / SAFISM
SAPHO syndrome / SINDROM SAPHO
saponification / SAPONIFICARE
saponin / SAPONINĂ
saprogenic / SAPROGEN
sapronosis / SAPRONOZĂ
saprophyte / SAPROFIT
Sarbös sign / SEMN SARBÖ
sarcocele / SARCOCEL
sarcofetal pregnancy / MOLĂ EMBRIONARĂ
sarcohydrocele / SARCOHIDROCEL
sarcoid / SARCOID
sarcoidosis / SARCOIDOZĂ
sarcolemma / SARCOLEMĂ
sarcoma / SARCOM
sarcomatoid / SARCOMATOID
sarcomatosis / SARCOMATOZĂ
sarcomatous / SARCOMATOS
sarcomere / SARCOMER
sarcoplasm / SARCOPLASMĂ
sarcoplasmic reticulum / RETICUL SARCOPLASMIC
Sarcoptes / SARCOPT
Sarcoptes scabiei / SARCOPTES SCABIEI
sarcosin(a)emia / HIPERSARCOZINEMIE
sarcosine / SARCOZINA
sarcosine dehydrogenase / SARCOZIN DEHIDROGENAZĂ
sarcosome / SARCOZOM
sardonic grim / RÂS SARDONIC
Sarpyener's disease / BOALĂ SARPYENER
sartorius muscle / MUŞCHI CROITOR
satellite / SATELIT
satellite DNA / ADN SATELIT
satellite RNA / ARN SATELIT
satiety / SAŢIETATE
satiety center / CENTRU AL SAŢIETĂŢII
saturated / SATURAT
saturation / SATURARE
saturday night palsy / PARALIZIA ÎNDRĂGOSTIŢILOR
saturnine / SATURNIN
saturnism / SATURNISM
satyriasis / SATIRIAZIS
sauna / SAUNĂ
Saunders's disease / BOALĂ SAUNDERS
Saunders's sign / SEMN SAUNDERS
Savariaud's sign / SEMN SAVARIAUD
Savin's syndrome / SINDROM SAVIN
saxitoxin / SAXITOXINĂ
scabies / RÂIE, SCABIE
scabious / SCABIOS
Scadding's syndrome / SINDROM SCADDING
Scaglietti-Dagnini's syndrome / SINDROM SCAGLIETTI-DAGNINI
scale / SCARĂ

scalene muscle / SCALEN
scalenotomy / SCALENOTOMIE
scalenus anterior syndrome / SINDROMUL SCALENULUI ANTERIOR
scales / BALANŢĂ
scaling / DETARTRAJ
scalopping / FESTONARE
scalp / SCALP
scalpel / SCALPEL
scanner / SCANER
scanner / SCANOGRAF
scanning / BALEIAJ, SCANARE
scanography / SCANOGRAFIE
scaphoid abdomen / ABDOMEN ÎN CORABIE
scaphoid bone / SCAFOID
scaphoiditis / SCAFOIDITĂ
scapula / OMOPLAT, SCAPULA
scapulalgia / SCAPULALGIE
scapular / SCAPULAR
scapulectomy / SCAPULECTOMIE
scapuloclavicular / SCAPULOCLAVICULAR
scapulodynia / SCAPULODINIE
scapulohumeral / SCAPULOHUMERAL
scapulopexy / SCAPULOPEXIE
scapulothoracic / SCAPULOTORACIC
scar / CICATRICE
scarification / SCARIFICARE
scarificator / SCARIFICATOR
scarifier / SCARIFICATOR
scarlatina / SCARLATINĂ
scarlatiniform / SCARLATINIFORM
scarlatinoid / SCARLATINOID
scarlet fever / SCARLATINĂ
SCARMD (severe childhood autosomal recessive muscular dystrophy) / MIOPATIE MAGHREBINĂ
Scarpa's triangle / TRIUNGHIUL SCARPA
scatology / SCATOLOGIE
scatophagy / SCATOFAGIE
scavenger / SCAVENGER
Schäfer's method / PROCEDEU SCHäFER
Schäfer's syndrome / SINDROM SCHäFER
Schamberg's dermatosis / DERMATOZĂ SCHAMBERG
Schamberg's disease / BOALĂ SCHAMBERG
Schatchard's plot / REPREZENTARE SCHATCHARD
Schatzki's ring / INEL SCHATZKI
Schaumann's syndrome / SINDROM SCHAUMANN
Scheibe's syndrome / SINDROM SCHEIBE
Scheie's disease / BOALĂ SCHEIE
Scheie's syndrome / SINDROM SCHEIE
Schellong's test / PROBĂ SCHELLONG
schema / SCHEMĂ
Schenck's disease / BOALĂ SCHENCK
Scheuermann's disease / BOALĂ SCHEUERMANN, EPIFIZITĂ VERTEBRALĂ DE CREŞTERE
Schickelé's syndrome / SINDROM SCHICKELÉ
Schick's reaction / REACŢIE SCHICK
Schick's sign / SEMN SCHICK
Schick's test / TEST SCHICK
schield / BLINDAJ
Schiff's reagent / REACTIV SCHIFF
Schilder-Foix's disease / BOALĂ SCHILDER-FOIX
Schilder's disease / BOALĂ SCHILDER, SCLEROZĂ CEREBRALĂ SCHILDER
Schiller's test / TEST SCHILLER
Schilling's test / TEST SCHILLING, PROBĂ SCHILLING
Schimke's disease / BOALĂ SCHIMKE
Schinzel-Giedion's syndrome / SINDROM SCHINZEL-GIEDION
Schinzel's syndrome / SINDROM SCHINZEL
Schirmer's blotting paper test / TEST SCHIRMER
schistocyte / SCHIZOCIT
Schistosoma / SCHISTOSOMA
schistosomiasis / SCHISTOSOMIAZĂ
schizoaffective disorders / TULBURĂRI SCHIZOAFECTIVE
schizocytosis / SCHIZOCITOZĂ
schizogenesis / SCIZIPARITATE
schizogony / SCHIZOGONIE
schizoid / SCHIZOID
schizoid neurosis / SCHIZONEVROZĂ
schizoid personality disorder / PERSONALITATE SCHIZOIDĂ
schizoidia / SCHIZOIDIE
schizomelia / SCHIZOMELIE
schizont / SCHIZONT
schizonticide / SCHIZONTICID
schizophasia / SCHIZOFAZIE
schizophrenia / SCHIZOFRENIE
schizophrenic / SCHIZOFRENIC
schizophreniform disorder / TULBURARE SCHIZOFRENIFORMĂ
schizoprosopia / SCHIZOPROSOPIE
schizothymia / SCHIZOTIMIE
schizotypal personality disorder / PERSONALITATE SCHIZOTIPALĂ
Schlatter's disease / APOFIZITĂ TIBIALĂ ANTERIOARĂ
Schlemm's canal / CANAL SCHLEMM
Schlesinger's sign / SEMN SCHLESINGER
Schmidt's syndrome / SINDROM SCHMIDT
Schmieden's disease / BOALĂ SCHMIEDEN
schneiderian membrane / MUCOASĂ PITUITARĂ
Schneider's disease / BOALĂ SCHNEIDER
Schneider's test / PROBĂ SCHNEIDER
Schober's test / TEST SCHOBER
Scholz-Greenfield's disease / BOALĂ SCHOLZ-GREENFIELD
Schönbein's reaction / REACŢIE SCHÖNBEIN
Schönlein-Henoch's syndrome / SINDROM SCHÖNLEIN-HENOCH
Schönlein's disease / BOALĂ SCHÖNLEIN
Schottmüller desease / BOALĂ SCHOTTMÜLLER
Schpelmann's sign / SEMN SCHPELMANN
Schridde's disease / BOALĂ SCHRIDDE
Schröder's disease / BOALĂ SCHRÖDER
Schüller's disease / BOALĂ SCHüLLER, OSTEOPOROZĂ CIRCUMSCRISĂ A CRANIULUI
Schultz' disease / BOALĂ SCHULTZ
Schultz-Charlton's reaction / REACŢIE SCHULTZ-CHARLTON
Schultz-Dale's reaction / REACŢIE SCHULTZ-DALE
Schultze's sign / SEMN SCHULTZE
Schultze's syndrome / SINDROM SCHULTZE
Schwabach's test / TEST SCHWABACH
Schwalbe's ring / INEL SCHWALBE
schwannoglioma / SCHWANNOGLIOM
schwannoma / SCHWANNOM
Schwann's cell / CELULĂ SCHWANN, TEACĂ SCHWANN
Schwartz' sign / SEMN SCHWARTZ
Schwartz' test / PROBĂ SCHWARTZ
Schwartz-Bartter's syndrome / SINDROM SCHWARTZ-BARTTER
scialytic / SCIALITIC

sciatic / SCIATIC
sciatic artery / ARTERA NERVULUI SCIATIC
sciatic nerve / NERV SCIATIC
sciatic neuralgia / NEVRALGIE SCIATICĂ
sciatica / SCIATALGIE, SCIATICĂ
scintigram / SCINTIGRAMĂ
scintigraphy / SCINTIGRAFIE
scintillating / SCINTILANT
scintillating scotoma / SCOTOM SCINTILANT
scintillation / SCINTILAŢIE
scintillation counter / DETECTOR CU SCINTILAŢIE, SONDĂ DE SCINTILAŢIE
scintillator / SCINTILATOR
scintiscanner / SCINTIGRAF
scirrhoid / SCHIROS
scirrhous cancer / CANCER SCHIROS
scirrhus / SCHIR
scission / SCIZIUNE
scissors / FOARFECE
scissura / SCIZURĂ
scler(o)edema / SCLEREDEM
sclera / SCLERĂ, SCLEROTICĂ
scleral / SCLERAL
sclerectasia / SCLERECTAZIE
sclerectoiridectomy / SCLERECTOIRIDECTOMIE
sclerectomy / SCLERECTOMIE
sclerema / SCLEREM
scleritis / SCLERITĂ
sclerochoroiditis / SCLEROCOROIDITĂ
scleroconjunctival / SCLEROCONJUNCTIVAL
scleroconjunctivitis / SCLEROCONJUNCTIVITĂ
sclerocorneal / SCLEROCORNEAN
sclerodactyly / SCLERODACTILIE
scleroderma / SCLERODERMIE
sclerodermatomyositis / SCLERODERMATOMIOZITĂ
scleroiridectomy / SCLEROIRIDECTOMIE
sclerokeratoiritis / SCLEROKERATOIRITĂ
sclerolipomatosis / SCLEROLIPOMATOZĂ
scleromalacia / SCLEROMALACIE
scleromyositis / SCLEROMIOZITĂ
scleronychia / SCLERONICHIE
scleroprotein / SCLEROPROTEINĂ
sclerosis / SCLEROZĂ
sclerosteosis / SCLEROSTEOZĂ
sclerotendinitis / SCLEROTENDINITĂ
sclerotenonitis / SCLEROTENONITĂ
sclerotherapy / TERAPIE SCLEROZANTĂ, SCLEROTERAPIE
sclerotomy / SCLEROTOMIE
sclerous / SCLEROS
scolex / SCOLEX
scoliosis / SCOLIOZĂ
scoliotic / SCOLIOTIC
scopolamine / SCOPOLAMINĂ
scorbutic / SCORBUTIC
scorbutus / SCORBUT
'Scotch tape" test / TEST CU BANDĂ ADEZIVĂ
scotch-test / SCOTCH-TEST
scotoma / SCOTOM
scotometry / SCOTOMETRIE
scotomization / SCOTOMIZARE
scotophilia / SCOTOFILIE
scotophobia / SCOTOFOBIE
scotophobin / SCOTOFOBINĂ
scotopic / SCOTOPIC
Scott's syndrome / SINDROM SCOTT
scrapie / SCRAPIE
scraping / grataj
screen / ECRAN
screening / SCREENING, DEPISTARE
screwed plate / PLACĂ DE OSTEOSINTEZĂ
scrofuloderma / SCROFULODERMĂ
scrofuloderma / SCROFULOZĂ
scrotal hernia / HERNIE SCROTALĂ
scrotal tongue / LIMBĂ SCROTALĂ
scrotum / BURSE, SCROT
scrub typhus / TIFOS TSUTSUGAMUSHI
scurvy / SCORBUT
scutiform / SCUTIFORM
scwannitis / SCHWANNITĂ
scybalum / SCIBALĂ
SDRA syndrome / SINDROM SDRA
sea blue histiocytes syndrome / SINDROMUL HISTIOCITELOR ALBASTRE
sea sickness / PELAGISM
sea sickness / RĂU DE MARE
Seabright bantam's syndrome / SINDROM SEABRIGHT BANTAM
seasonal affective disorder / DEPRESIE SEZONIERĂ, TULBURARE AFECTIVĂ SEZONIERĂ
seatworm / OXIUR
sebaceous / SEBACEU
sebaceous cyst / CHIST SEBACEU
sebaceous glands / GLANDE SEBACEE
sebaceous n(a)evus / NEV SEBACEU AL LUI JADASSOHN
seborrh(o)ea / SEBOREE
seborrh(o)eic / SEBOREIC
seborrh(o)eic dermatitis / DERMITĂ SEBOREICĂ
seborrh(o)eic eczema / ECZEMĂ SEBOREICĂ
seborrh(o)eic keratosis / KERATOZĂ SEBOREICĂ
seborrh(o)eic wart / VERUCĂ SEBOREICĂ
seborrheic dermatitis / DERMATITĂ SEBOREICĂ
seborrhoeid / SEBOREIDĂ
sebum / SEBUM
Seckel's dwarfism / NANISM CU CAP DE PASĂRE
Seckel's syndrome / SINDROM SECKEL
second messenger / MESAGER SECUND
secondary / SECUNDAR
secondary biliary cirrhosis / CIROZĂ BILIARĂ SECUNDARĂ, CIROZĂ COLESTATICĂ
secondary disease / BOALĂ SECUNDARĂ
secondary glomerulopathy / NEFROPATIE GLOMERULARĂ SECUNDARĂ
secondary hypertension / HIPERTENSIUNE ARTERIALĂ SECUNDARĂ
secondary immune response / RĂSPUNS IMUNITAR SECUNDAR
secondary lymphoid organ / ORGAN LIMFOID SECUNDAR
secondary lysosome / LIZOZOM SECUNDAR
secondary nutrient / NUTRIMENT SECUNDAR
secondary prevention / PREVENŢIE SECUNDARĂ
secondary structure / STRUCTURĂ SECUNDARĂ
secondary suture / SUTURĂ SECUNDARĂ
secondary xanthomatous infiltration / XANTOMIZARE
secreta / SECRETA
secretagogue / SECRETAGOG
Secrétan's disease / BOALĂ SECRÉTAN
secretin / SECRETINĂ
secretin test / PROBĂ LA SECRETINĂ

secreting disease / BOALĂ SECRETANTĂ
secretion / SECREŢIE
secretomotor / SECRETOMOTOR
secretor / SECRETOR
secretory / SECRETOR
section / SECŢIUNE
sector / SECTOR
secundipara / SECUNDIPARĂ
secundiparous / SECUNDIPARĂ
sedation / SEDARE
sedative / SEDATIV
sediment / SEDIMENT
sedimentation / SEDIMENTARE
sedimentation coefficient / COEFICIENT DE SEDIMENTARE
Seebeck's effect / EFECT SEEBECK
Seeligmüller's sign / SEMN SEELIGMÜLLER
segment / SEGMENT
segmental artery / ARTERĂ SEGMENTARĂ
segmentation / SEGMENTARE
segmentectomy / SEGMENTECTOMIE
segmentography / SEGMENTOGRAFIE
segregation / SEGREGARE
segregation / SEGREGARE MENDELIANĂ
Séguin's symptom / SIMPTOM SÉGUIN
Seidel's phenomenon / FENOMEN SEIDEL, PROBĂ SEIDEL
Seidel's scotoma / SCOTOM SEIDEL
Seip-Berrardinelli's syndrome / SINDROM SEIP-BERRARDINELLI
Seitelberger's disease / BOALĂ SEITELBERGER
seizure / CONVULSIE
selectins / SELECTINE
selection / SELECŢIE
selectivity / SELECTIVITATE
selector / SELECTOR
selenium / SELENIU
self / PROPRIU, SELF, SINE
self aggression / AUTOAGRESIUNE
self criticism / AUTOCRITICĂ
self tolerance / AUTOTOLERANŢĂ, TOLERANŢĂ LA SELF
self-mutilation / AUTOMUTILARE
self-punishment / AUTOPUNIŢIE
self-regulation / AUTOREGLARE
self-reproduction / AUTOREPRODUCERE
self-treatment / AUTOMEDICAŢIE
Seligmann's disease / BOALĂ SELIGMANN
Selter-Swift-Feer's disease / BOALĂ SELTER-SWIFT-FEER
semantic aphasia / AFAZIE SEMANTICĂ
semantics / SEMANTICĂ
semantophore / SEMANTOFOR
semeiology (rar utilizat) / SEMEIOLOGIE
semen / SPERMĂ
semicircular canals / CANALE SEMICIRCULARE
semicircular ducts / CANALE SEMICIRCULARE
semiconductor / SEMICONDUCTOR
semilunar / SEMILUNAR
semilunar disease / BOALA SEMILUNARULUI
semilunar ganglion / GANGLION GASSER
semilunar valves / VALVULE SEMILUNARE
semimembranous muscle / MUŞCHI SEMIMEMBRANOS
seminal / SEMINAL
seminal colliculus / VERU MONTANUM
seminal vesicles / VEZICULE SEMINALE
seminal vesiculotomy / VEZICULOTOMIE
seminiferous / SEMINIFER
seminoma / SEMINOM
seminuria / SPERMATURIE
semipermeable membrane / MEMBRANĂ SEMI- PERMEABILĂ
semispinal muscle of head / MUŞCHI SEMISPINAL AL CAPULUI
semispinal muscle of neck / MUŞCHI SEMISPINAL AL GÂTULUI
semispinal muscle of thorax / MUŞCHI SEMISPINAL AL TORACELUI
semitendinous muscle / MUŞCHI SEMITENDINOS
Semon's sign / SEMN SEMON
Semple's vaccine / VACCIN SEMPLE
Senear-Usher's disease / BOALĂ SENEAR-USHER
Senear-Usher's syndrome / SINDROM SENEAR-USHER
senescence / SENESCENŢĂ
Senhouse Kirkes' disease / BOALĂ SENHOUSE KIRKES
senile / SENIL
senile dementia / DEMENŢĂ SENILĂ
senile lentigo / LENTIGO SENIL
senile paraplegia / PARAPLEGIE SENILĂ
senilism / GERONTISM, SENILISM
senility / SENILITATE
sensation / SENZAŢIE
sense / SIMŢ
sense of smell / MIROS
sensible / SENSIBIL
sensitive / SENZITIV
sensitivity / SENSIBILITATE
sensitivosensorial / SENZITIVOSENZORIAL
sensitization / SENSIBILIZARE
sensitized vaccine / VACCIN SENSIBILIZAT
sensorial / SENZORIAL
sensorimotor / SENZORIMOTOR
sensory / SENZORIAL
sensory aphasia / AFAZIE SENZORIALĂ
sensory neuron / NEURON SENZITIV
sensory paralysis / PARALIZIE SENZORIALĂ
sensory receptor / RECEPTOR SENZORIAL
sensory stockage system / SISTEM DE STOCAJ SENZORIAL
sentiment / SENTIMENT
sentinel node / GANGLION SANTINELĂ
Seoul's virus / VIRUS SEUL
separation / DECOLARE
sephadex / SEPHADEX
sepsis / SEPSIS
septal / SEPTAL
septal branch of sphenopalatine artery / ARTERĂ NAZOPALATINĂ
septic / SEPTIC
septic shock / ŞOC SEPTIC
septic syndrome / SINDROM SEPTIC
septic(a)emia / SEPTICEMIE
septicity / SEPTICITATE
septicopy(a)emia / SEPTICOPIOEMIE
septoplasty / SEPTOPLASTIE
septorhinoplasty / RINOSEPTOPLASTIE
septotomy / SEPTOTOMIE
septum / CLOAZON, SEPT
septum deviation / DEVIAŢIE DE SEPT
septum lucidum / SEPTUM LUCIDUM
septum pellucidum / SEPT PELLUCIDUM
septum primum / SEPTUM PRIMUM
septum secundum / SEPTUM SECUNDUM

septum transversum / SEPT TRANSVERS
sequela / SECHELĂ
sequenator / SECVENŢATOR
sequence / SECVENŢĂ
sequence polymorphism / POLIMORFISM DE SECVENŢĂ
sequencer / SECVENŢATOR
sequencing / SECVENTARE
sequester / SECHESTRU
sequestration / SECHESTRAŢIE
sequestrectomy / SECHESTRECTOMIE
sequestrum / SECHESTRU
serendipity / SERENDIPITATE
Sergent's sign / SEMN SERGENT
serglycine / SERGLICINĂ
serial analysis of gene expression / ANALIZA ÎN SERIE A EXPRESIEI GENICE
serial radiography / RADIOGRAFIE ÎN SERIE
serialography / SERIOGRAFIE
seric disease / BOALĂ SERICĂ
seric gonadotropin / GONADOTROFINĂ SERICĂ
serine / SERINĂ
seriograph / SERIOGRAF
seroanatoxiprophylaxis / SEROANATOXIPROFILAXIE
seroanatoxitherapy / SEROANATOXITERAPIE
seroconversion / SEROCONVERSIE
seroculture / SEROCULTURĂ
serodiagnosis / SERODIAGNOSTIC
seroepidemiology / SERO-EPIDEMIOLOGIE
serofibrinous / SEROFIBRINOS
serofloculation / SEROFLOCULARE
serological / SEROLOGIC
serology / SEROLOGIE
seromucoid / SEROMUCOID
seronegative / SERONEGATIV
seropositive / SEROPOZITIV
seroprevention / SEROPREVENŢIE
seroprophylaxis / SEROPROFILAXIE
seroprotection / SEROPROTECŢIE
seroreaction / SEROREACŢIE
serosa / SEROASĂ
serosity / SEROZITATE
serotherapy / SEROTERAPIE
serotonin / SEROTONINĂ
serotonin antagonists / ANTISEROTONINE
serotonine receptors / RECEPTORI AI SEROTONINEI
serotoninergic / SEROTONINERGIC
serotype / SEROTIP
serous / SERIC, SEROS
serous gland / GLANDĂ SEROASĂ
serous membrane / MEMBRANĂ SEROASĂ
serous meningitis / MENINGITĂ SEROASĂ
serovaccination / SEROVACCINARE
serpiginous / SERPIGINOS
serpiginous ulcer / ULCER SERPIGINOS
Sertoli's cell / CELULĂ SERTOLI
serum / SER
serum amylase / AMILAZEMIE
serum diagnosis / DIAGNOSTIC SEROLOGIC
serum disease / BOALA SERULUI
serum globulin / SERUMGLOBULINĂ
serum hepatitis / HEPATITĂ SERICĂ
serum reaction / REACŢIE SERICĂ
serumalbumin / SERUMALBUMINĂ
sesamoid / SESAMOID
sesamoiditis / SESAMOIDITĂ
Sessaut's sign / SEMN SESSAUT
sessile / SESIL
seton / SETON
seven-day fever / FEBRĂ DE ŞAPTE ZILE
seven-year itch / SCABIE
severe acute respiratory syndrome / SINDROM RESPIRATOR ACUT SEVER
severe staphylococcal infection of the face / STAFILOCOCIE MALIGNĂ A FEŢEI
severity index / INDICE DE GRAVITATE
Sever's disease / BOALĂ SEVER
sex / SEX
sex character / CARACTER SEXUAL
sex chromatin / CROMATINĂ SEXUALĂ
sex chromosome / GONOZOM
sex factor / FACTOR SEXUAL
sex hormone binding globulin / GLOBULINĂ DE LEGARE A HORMONULUI SEXUAL, PROTEINĂ DE LEGARE A HORMONULUI SEXUAL
sex hormone binding globulin / SEX HORMONE BINDING GLOBULIN
sexed / SEXUAT
sex-linked inheritance / EREDITATE GONOZOMICĂ
sexology / SEXOLOGIE
sex-ratio / SEX-RATIO
sex-ration / INDICE DE MASCULINITATE
sexual apragmatism / APRAGMATISM SEXUAL
sexual inversion / INVERSIUNE SEXUALĂ
sexual precocity / PUBERTATE PRECOCE
sexuality / SEXUALITATE
sexualization / SEXUALIZARE
sexually transmited disease (STD) / BOALĂ TRANSMISIBILĂ SEXUAL
Sézary's cells / CELULE SÉZARY
Sézary's syndrome / SINDROM SÉZARY
shadow-casting / UMBRIRE
Shafer's triad / TRIADĂ SHAFER
Shanghai's fever / FEBRĂ DE SHANGHAI
shank / GAMBĂ
Shapiro's sign / SEMN SHAPIRO
Sharp's syndrome / SINDROM SHARP
Shaver's disease / BOALĂ SHAVER
sheath / TEACĂ
Sheehan's syndrome / SINDROM SHEEHAN
Shelley's test / TEST SHELLEY
Shiga-Kruse's bacillus / BACIL SHIGA-KRUSE
Shiga-Kruse's disease / BOALĂ SHIGA-KRUSE
Shiga's bacillus / BACIL SHIGA
Shigella / SHIGELLA
Shigella alkalescens / SHIGELLA ALKALESCENS
Shigella dispar / SHIGELLA DISPAR
Shigella madampensis / SHIGELLA MADAMPENSIS
shigellosis / SHIGELLOZĂ
shin / GAMBĂ
shiver / FRISON
shock / ŞOC
shock lung / PLĂMÂN DE ŞOC
shock removal / DEŞOCARE
shooting (of pain) / LANCINAŢIE
shooting pain / JUNGHI

short abductor muscle of thumb / MUŞCHI ABDUCTOR SCURT AL POLICELUI
short adductor muscle / MUŞCHI ADDUCTOR SCURT
short bowel syndrome / SINDROM DE INTESTIN SCURT
short central artery / ARTERĂ CENTRALĂ SCURTĂ
short ciliary nerves / NERVI CILIARI SCURŢI
short extensor muscle of great toe / MUŞCHI EXTENSOR SCURT AL HALUCELUI
short extensor muscle of thumb / MUŞCHI EXTENSOR SCURT AL POLICELUI
short extensor muscle of toes / MUŞCHI EXTENSOR SCURT AL DEGETELOR
short flexor muscle of great toe / MUŞCHI FLEXOR SCURT AL HALUCELUI
short flexor muscle of little finger / MUŞCHI FLEXOR SCURT AL DEGETULUI MIC AL MÂINII
short flexor muscle of thumb / MUŞCHI FLEXOR SCURT AL POLICELUI
short flexor muscle of toes / MUŞCHI FLEXOR SCURT AL DEGETELOR
short gastric arteries / ARTERE GASTRICE SCURTE
short gastric veins / VENE GASTRICE SCURTE
short interfering RNA / ARN INTERFERENT
short palmar muscle / MUŞCHI PALMAR SCURT
short peroneal muscle / MUŞCHI PERONIER SCURT
short posterior ciliary arteries / ARTERE CILIARE POSTERIOARE SCURTE
short radial extensor muscle of wrist / MUŞCHI EXTENSOR RADIAL SCURT AL CARPULUI
short rib - polydactily syndrome / CONDRODISPLAZIE LETALĂ CU SCURTAREA COASTELOR, SINDROM POLIDACTILIE-COASTĂ SCURTĂ
short sight / MIOPIE
shoulder / UMĂR
shoulder girdle / CENTURĂ SCAPULARĂ
shoulder-hand syndrome / SINDROM UMĂR-MÂNĂ
shower bath / DUŞ
Shprintzen's syndrome / SINDROM SHPRINTZEN
Shulman's syndrome / SINDROM SHULMAN
shunt / ŞUNT
shuttle / NAVETĂ
Shwachman's syndrome / SINDROM SHWACHMAN
Shy-Drager's syndrome / SINDROM SHY-DRAGER
Shy-Gonatas' syndrome / SINDROM SHY-GONATAS, DISTROFIE MUSCULARĂ OCULO-FARINGIANĂ
Shy-Magee's syndrome / SINDROM SHY-MAGEE
SIA test / TEST SIA
sialadenitis / SIALADENITĂ, SIALITĂ
sialagogue / PTIALAGOG
sialic acid / ACID SIALIC
sialidase / SIALIDAZĂ
sialidosis / SIALIDOZĂ
sialitis / SIALITĂ
sialodochitis / SIALODOCHITĂ
sialogenous / SIALOGEN
sialoglycoprotein / SIALOGLICOPROTEINĂ
sialogogue / SIALOGOG
sialogram / SIALOGRAMĂ
sialography / SIALOGRAFIE
sialolith / SIALOLIT
sialolithotomy / SIALOLITOTOMIE
sialometaplasia / SIALOMETAPLAZIE
sialorrh(o)ea / SIALOREE
sialosis / SIALOZĂ
sibilant / SIBILANT
sibilant ronchus / RAL SIBILANT
sic volo / SIC VOLO
Sicard's syndrome / SINDROM SICARD
Sicard's test / PROBĂ SICARD
sicca syndrome / SINDROM SICCA
siccative / SICATIV
Sichel's disease / BOALĂ SICHEL
sick building syndrome / SICK BUILDING SYNDROME
sick euthyroid syndrome / SINDROMUL BOLII EUTIROIDIENE
sick sinus syndrome / SINDROM DE NOD SINUSAL, BOALA NODULUI SINUSAL
sickl(a)emia / SICLEMIE
sickle cell / DREPANOCIT
sickle cell an(a)emia / ANEMIE MICROCITARĂ DREPANOCITARĂ
sickle-cell / SICKLE-CELL, CELULĂ FALCIFORMĂ
sickle-cell an(a)emia / ANEMIE FALCIFORMĂ, DREPANOCITOZĂ
sickling test / PROBĂ DE SICLIZARE
sickly / MALADIV
sickness / MALADIE
side / FAŢETĂ
siderant / SIDERANT
sideration / SIDERAŢIE
sideroachrestic an(a)emia / ANEMIE SIDEROACRESTICĂ
sideroblast / SIDEROBLAST
sideroblastic an(a)emia / ANEMIE SIDEROBLASTICĂ
sideroblastosis / SIDEROBLASTOZĂ
siderocyte / SIDEROCIT
sideronecrosis / SIDERONECROZĂ
sideropenia / HIPOSIDEREMIE, SIDEROPENIE
sideropenic / FERIPRIV
sideropenic dysphagia / DISFAGIE SIDEROPENICĂ, SINDROM KELLY-PATERSON
sideropexis / SIDEROPEXIE
siderophil / SIDEROFIL
siderophilin / SIDEROFILINĂ
siderophore / SIDEROFOR
siderosilicosis / SIDEROSILICOZĂ
siderosis / SIDEROZĂ
siderotic nodules / NODULI SIDEROTICI
side-to-side anastomosis / ANASTOMOZĂ LATEROLATERALĂ
Siegert's sign / SEMN SIEGERT
Sievert / SIEVERT
Sigg's disease / SIGG
sigh / OFTAT, SUSPIN
sight / VĂZ, VEDERE
sigma reaction / REACŢIE SIGMA
sigmatism / SIGMATISM
sigmoid / SIGMOID
sigmoid arteries / ARTERE SIGMOIDIENE
sigmoid lymph nodes / NODULI SIGMOIDIENI
sigmoid valves / VALVULE SIGMOIDE
sigmoid veins / VENE SIGMOIDIENE
sigmoidectomy / SIGMOIDECTOMIE
sigmoiditis / SIGMOIDITĂ
sigmoidofibroscope / SIGMOIDOFIBROSCOP
sigmoidopexy / SIGMOIDOPEXIE
sigmoidoscope / SIGMOIDOSCOP
sigmoidoscopy / SIGMOIDOSCOPIE
sigmoidosigmoidostomy / SIGMOIDOSIGMOIDOSTOMIE

sigmoidostomy / SIGMOIDOSTOMIE
sign / SEMN
signal node / GANGLION SANTINELĂ
signal peptide / PEPTID SEMNAL, PEPTID DE SEMNALIZARE
signal sequence / SECVENŢĂ DE ADRESARE
signal sequence / SECVENŢĂ SEMNAL
signal-averaged electrocardiography / ELECTROCARDIOGRAFIE CU ÎNALTĂ AMPLIFICARE
signaling system / SISTEM DE SEMNALIZARE
signature / SEMNĂTURĂ
significant / SEMNIFICATIV
Signorelli's sign / SEMN SIGNORELLI
signs and symptoms / SEMEIOLOGIE
silencer / SILENCER
silent mutation / MUTAŢIE SILENŢIOASĂ
silent myocardial isch(a)emia / ISCHEMIE MIOCARDICĂ SILENŢIOASĂ
Silfverskjöld's disease / BOALĂ SILFVERSKJÖLD
Silfverskjöld's syndrome / SINDROM SILFVERSKJÖLD
silhouette's sign / SEMNUL SILUETEI
silica / SILICE
silicagel / SILICAGEL
silicate / SILICAT
silicatosis / SILICATOZĂ
silicon / SILICIU
silicone / SILICON
silicosiderosis / SILICOSIDEROZĂ
silicosis / SILICOZĂ
silicotic / SILICOTIC
silicotic granuloma / GRANULOM SILICOTIC
silo-filler's disease / BOALA MUNCITORILOR DIN SILOZURI
silver / ARGINT
silver poisoning / ARGIRISM
Silverman's syndrome / SINDROM SILVERMAN
Silver's syndrome / SINDROM SILVER
Silvester's method / PROCEDEU SILVESTER
Silvestrini-Corda's disease / SINDROM SILVESTRINI-CORDA
Silvestroni-Bianco's disease / BOALĂ SILVESTRONI-BIANCO
Simbas' triad / TRIADĂ SIMBAS
simian immunodeficiency virus / VIRUS AL IMUNODEFICIENŢEI SIMIENE
Simmonds' disease / BOALĂ SIMMONDS
Simmonds' syndrome / SINDROM SIMMONDS
Simola's reaction / REACŢIE SIMOLA
Simonelli's test / TEST SIMONELLI
Simonin's test / PROBĂ SIMONIN
Simon's sign / SEMN SIMON
simple goiter / GUŞĂ SIMPLĂ
simple protein / HOLOPROTEINĂ
simple urethritis / URETRITĂ CU INCLUZIUNI
simulation / SIMULARE
simulator / SIMULATOR
simultagnosia / SIMULTAGNOZIE
sinapism / SINAPISM
sinciput / SINCIPUT
Sindbis' virus / VIRUS SINDBIS
Sinding Larsen-Johansson's disease / BOALĂ SINDING LARSEN-JOHANSSON
sine materia / SINE MATERIA
sine wave / SINUSOIDĂ
single stranded / MONOCATENAR
single ventricle / VENTRICUL UNIC
singultus / SUGHIŢURI
sinistroscoliosis / SINISTROSCOLIOZĂ
sinistrosis / SINISTROZĂ
sinoatrial block / BLOC SINOATRIAL
sinoatrial node / NOD SINOATRIAL
sintalgon / SINTALGON
sintrophin / SINTROFINĂ
sinus / SINUS
sinus durae matris / SINUS CRANIAN
sinus of larynx / SINUS LARINGIAN
sinus of Morgagni / SINUS MORGAGNI
sinus of Valsalva / SINUS VALSALVA
sinus rhythm / RITM SINUSAL
sinus tachycardia / TAHICARDIE SINUSALĂ
sinus venosus / SINUS VENOS
sinusal / SINUSAL
sinusal arrhythmia / ARITMIE SINUSALĂ
sinusitis / SINUZITĂ
sinusoid / SINUSOID
sinusoid rhythm / RITM SINUSOIDAL
sinusoidal / SINUSOIDAL
sinusoidal capillary / CAPILAR SINUSOID
sinusotomy / SINUSOTOMIE
siphon / SIFON
siphonage / SIFONAJ
Sipple's syndrome / SINDROM SIPPLE
sismotherapy / SISMOTERAPIE
Sister Mary Joseph's nodule / NODUL SISTER MARY JOSEPH
site specific mutagenesis / MUTAGENEZĂ DIRIJATĂ
sitology / SITIOLOGIE
sitomania / SITIOMANIE
sitophobia / SITOFOBIE
sitosterol / SITOSTEROL
situational depression / DEPRESIE REACTIVĂ
situs / SITUS
situs incertus / SITUS INCERTUS
situs inversus viscerum / SITUS INVERSUS, TRANSPOZIŢIE VISCERALĂ
situs perversus / SITUS INCERTUS
situs sagittalis / SITUS SAGITTALIS
situs solitus / SITUS SOLITUS
sixth disease / BOALA A ŞASEA
size / MĂRIME
Sjögren-Larsson's syndrome / SINDROM SJÖGREN-LARSSON
Sjögren's disease / BOALĂ SJÖGREN
Sjögren's syndrome / SINDROM SJÖGREN
Sjöqvist's operation / OPERAŢIE SJÖQVIST
skatole / SCATOL
skelalgia paraesthetica / SKELALGIE PARESTEZICĂ
skeletin / SCHELETINĂ
skeleton / SCHELET
skenitis / SKENITĂ
Skevas-Zerfus' disease / BOALĂ SKEVAS-ZERFUS
skew deviation / STEREODEVIAŢIE
skiascopy / RETINOSCOPIE, SKIASCOPIE
skin / PIELE
skin cancer / CANCER CUTANAT
skin elastic dystrophy / DISTROFIE ELASTICĂ CUTANATĂ
skin metamere / METAMERIE CUTANATĂ
skin reflex / REFLEX CUTANAT
skin test / TEST CUTANAT
Sklowsky's sign / SEMN SKLOWSKY
Skoda's resonance / SKODISM
Skoda's sign / SEMN SKODA

skull / CRANIU, CUTIE CRANIANĂ
skull-cap / BOLTĂ CRANIANĂ, CALOTĂ CRANIANĂ
slackening / RELAXARE
sleep / SOMN
sleep apn(o)ea / APNEE DE SOMN
sleep apn(o)ea syndrome / SINDROMUL APNEEI DE SOMN
sleep paralysis / PARALIZIE DE SOMN
sleeping / SOMN
sleeping sickness / BOALA SOMNULUI
sleeping-drug / SOMNIFER
sleepwalking / SOMNAMBULISM
slide (micr.) / LAMĂ
slight dullness / SUBMATITATE
sling / EŞARFĂ
slough / ESCARĂ
slow transmissible spongiform encephalopathies / ENCEFALOPATII SPONGIFORME SUBACUTE TRANSMISIBILE
slow virus / VIRUS LENT
slow virus disease / BOALĂ CU VIRUS LENT
slow viruses / VIRUSURI LENTE
Sluder's neuralgia / NEVRALGIE SLUDER
Sluder's syndrome / SINDROM SLUDER
sludge / SLUDGE, AGREGARE, AGREGARE A ERITROCITELOR
sludging of red cells / AGREGARE A ERITROCITELOR
Sly's syndrome / SINDROM SLY
small cardiac vein / VENĂ CARDIACĂ MICĂ
small cell carcinoma / CARCINOM CU CELULE MICI, EPITELIOM CU CELULE MICI
small saphenous vein / VENĂ SAFENĂ MICĂ
smaller muscle of helix / MUŞCHI MIC AL HELIXULUI
smaller pectoral muscle / MUŞCHI PECTORAL MIC
smaller posterior rectus muscle of head / MUŞCHI DREPT POSTERIOR MIC AL CAPULUI
smaller psoas muscle / MUŞCHI PSOAS MIC
smallest cardiac veins / VENE CARDIACE MINIME
smallest scalene muscle / MUŞCHI SCALEN MIC
smallpox / VARIOLĂ
smear / FROTIU
smegma / SMEGMĂ
smell / ODORAT
Smith-Lemli-Opitz' disease / SINDROM SMITH-LEMLI-OPITZ
Smith's reaction / REACŢIE SMITH
Smith-Strang's disease / BOALĂ SMITH-STRANG
smog / SMOG
snap finger / DEGET ÎN RESORT
snapping hip / ŞOLD ÎN RESORT
sneeze / STRĂNUT
Snellen's sign / SEMN SNELLEN
Snellen's type test / TEST E, TEST TIP SNELLEN
snoring / SFORĂIT
snow blindness / OFTALMIA ZĂPEZILOR
snowshoe hare virus / VIRUS SNOWSHOE HARE
soap / SĂPUN
social assistance / AJUTOR SOCIAL
social medicine / MEDICINĂ SOCIALĂ
socialisation / SOCIALIZARE
socialized medicine / MEDICINĂ SOCIALIZATĂ
sociodrama / SOCIODRAMĂ
sociogenesis / SOCIOGENEZĂ
sociopath / SOCIOPAT
sociophilia / SOCIOFILIE
sociophobia / SOCIOFOBIE
soda lime / VAR SODAT
sodic / SODAT
sodium / SODIU
sodium channel / CANAL DE SODIU
sodium chloride / CLORURĂ DE SODIU
sodium citrate solution / SOLUŢIE DE CITRAT DE SODIU
sodium deprived or restricted / DESODAT
sodium iodide ^{131}I solution / SOLUŢIE IODURĂ DE SODIU ^{131}I
sodium phosphate ^{32}P solution / SOLUŢIE DE FOSFAT DE SODIU ^{32}P
sodium pump / POMPĂ DE SODIU
sodium sensitivity / SENSIBILITATE LA SODIU
sodium-potassium pump / POMPĂ DE SODIU-POTASIU
sodoku / SODOKU
sodomist / SODOMIT
sodomy / SODOMIE
soft palate / PALAT MOALE, VĂL PALATIN
softening / RAMOLISMENT
Sohval-Soffer's syndrome / SINDROM SOHVAL-SOFFER
Sokolow-Lyon's index / INDICE SOKOLOW-LYON
sol / SOL
solar / SOLAR
solar plexus / PLEX SOLAR
solar radiation / RADIAŢIE SOLARĂ
solar spectrum / SPECTRU SOLAR
solarium / SOLARIUM
solenoid / SOLENOID
soleus muscle / MUŞCHI SOLEAR
solidification / SOLIDIFICARE
solitary bone cyst / CHIST OSOS ESENŢIAL, CHIST SOLITAR OSOS
solitary cyst of liver / CHIST SOLITAR HEPATIC
solitary nephron cyst / CHIST SOLITAR RENAL
solubility / SOLUBILITATE
soluble / SOLUBIL
soluble interleukin-2 receptor / RECEPTOR SOLUBIL AL INTERLEUKINEI 2
solute / SOLVIT
solution / SOLUŢIE
solvation / SOLVATARE
solvent / SOLVENT
som(a)esthesia / SOMESTEZIE
soma / SOMA
somatic / SOMATIC
somatic cell / CELULĂ SOMATICĂ
somatic mutation / MUTAŢIE SOMATICĂ
somatic nervous system / SISTEM NERVOS SOMATIC
somatization / SOMATIZARE
somatoagnosia / ASOMATOGNOZIE, SOMATOAGNOZIE
somatocrinin / SOMATOCRININĂ
somatocrinin receptor / RECEPTOR PENTRU SOMATOCRININĂ
somatogenesis / SOMATOGENEZĂ
somatognosia / SOMATOGNOZIE
somatolibrinoma / SOMATOLIBRINOMA
somatology / SOMATOLOGIE
somatomammotropin / SOMATOMAMOTROPINĂ
somatomedins / SOMATOMEDINE
somatomegaly / SOMATOMEGALIE
somatometry / SOMATOMETRIE
somatoparaphrenia / SOMATOPARAFRENIE
somatopsychosis / SOMATOPSIHOZĂ
somatoscopy / SOMATOSCOPIE

somatosexual / SOMATOSEXUAL
somatostatin / SOMATOSTATINĂ
somatostatinoma / SOMATOSTATINOM
somatostimulin / SOMATOSTIMULINĂ
somatotonia / SOMATOTONIE
somatotropic / SOMATOTROP
somatotropic hormone / HORMON SOMATOTROP
somatotropin / SOMATOTROFINĂ, SOMATOTROPINĂ
somatotype / SOMATOTIP
somite / SOMITĂ
somnambulism / SOMNAMBULISM
somnolence / SOMNOLENŢĂ
Somogyi's phenomenon / FENOMEN SOMOGYI
Somogyi's syndrome / SINDROM SOMOGYI
Songo's fever / FEBRĂ SONGO
sonic boom / BANG SUPERSONIC
sonication / SONICARE
Sonnenburg's point / PUNCT SONNENBURG
Sonne's bacillus / BACIL SONNE
sonograph / SONOGRAF
sonography / SONOGRAFIE
sonometry / SONOMETRIE
sonorous rale / RAL RONFLANT
sophrology / SOFROLOGIE
soporific / SOMNIFER, SOPORIFIC
sorbitol / SORBITOL
sorbitol dehydrogenase / SORBITOL DEHIDROGENAZĂ
sorbitol solution / SOLUŢIE DE SORBITOL
sore / PLAGĂ, RANĂ
sore throat / ANGINĂ
soroche / SOROCHE
souffle / SUFLU
sound / SONDĂ, SUNET, ZGOMOT
sounding / AUSCULTAŢIE
Southern blot / SOUTHERN BLOT
soya / SOIA
spa / STAŢIUNE TERMALĂ
space myopia / MIOPIE SPAŢIALĂ
spanandria / SPANANDRIE
spaniomenorrh(o)ea / SPANIOMENOREE
spanopn(o)ea / SPANOPNEE
sparteine / SPARTEINĂ
spasm / SPASM
spasmodic / SPASMODIC
spasmodism / SPASMODICITATE
spasmogen / SPASMOGEN
spasmolytic / ANTISPASTIC, SPASMOLITIC
spasmophilia / SPASMOFILIE
spasmus / SPASM
spastic / SPASTIC
spastic diplegia / DIPLEGIE SPASTICĂ
spastic flatfoot / TARSALGIA ADOLESCENŢILOR
spastic paralysis / PARALIZIE SPASTICĂ
spasticity / SPASTICITATE
spatial / SPAŢIAL
spatial vectorcardiogram / STEREOCARDIOGRAMĂ
spatula / SPATULĂ
special senses organs / ORGANE DE SIMŢ
species / SPECIE
specific / SPECIFIC
specific deficiency / CARENŢĂ SPECIFICĂ
specific disease / BOALĂ SPECIFICĂ
specific dynamic action of food / ACŢIUNE DINAMICĂ SPECIFICĂ A ALIMENTELOR
specific immune response / RĂSPUNS IMUNITAR SPECIFIC
specific immunity / IMUNITATE SPECIFICĂ
specific optical rotation / PUTERE ROTATORIE SPECIFICĂ
specific serum / SER SPECIFIC
specific treatment / TRATAMENT SPECIFIC
specific ulcer / ULCER SPECIFIC
specific urethritis / URETRITĂ GONOCOCICĂ
specificity / SPECIFICITATE
speckled irides / PETE BRUSHFIELD
SPECT / SPECT
spectacles / OCHELARI
spectrin / SPECTRINĂ
spectrograph / SPECTROGRAF
spectrography / SPECTROGRAFIE
spectrometer / SPECTROMETRU
spectrometry / SPECTROMETRIE
spectrophotometer / SPECTROFOTOMETRU
spectrophotometry / SPECTROFOTOMETRIE
spectroscope / SPECTROSCOP
spectroscopy / SPECTROSCOPIE
spectrum / SPECTRU
speculum / SPECUL
speech therapist / ORTOFONIST
speed / VITEZĂ
speleotomy / SPELEOTOMIE
Spencer's disease / BOALĂ SPENCER
sperm / SPERMĂ
spermagglutinin / SPERMAGLUTININĂ
spermatic / SPERMATIC
spermatic cord / CORDON SPERMATIC
spermatid / SPERMATIDĂ
spermatitis / SPERMATITĂ
spermatocele / SPERMATOCEL
spermatocidal / SPERMATOCID
spermatocyst / SPERMATOCEL
spermatocystectomy / SPERMATOCISTECTOMIE
spermatocystitis / SPERMATOCISTITĂ
spermatocyte / SPERMATOCIT
spermatogenesis / SPERMATOGENEZĂ
spermatogenic / SPERMATOGEN
spermatogonium / SPERMATOGONIE
spermatokinesigraphy / SPERMATOKINEZIGRAFIE
spermatorrh(o)ea / SPERMATOREE
spermatovum / OU FECUNDAT
spermatozoon / SPERMATOZOID
spermaturia / SPERMATURIE
spermicidal / SPERMICID
spermicide / SPERMATOCID, SPERMICID
spermidin / SPERMIDINĂ
spermin / SPERMINĂ
spermiogenesis / SPERMIOGENEZĂ
spermiogram / SPERMOGRAMĂ
spermocytogram / SPERMOCITOGRAMĂ
spermolith / SPERMOLIT
sphacelus / SFACEL
sphenoid bone / SFENOID
sphenoidal / SFENOIDAL
sphenoiditis / SFENOIDITĂ
sphenoidotomy / SFENOIDOTOMIE
sphenomaxillary / SFENOMAXILAR
sphenoorbital / SFENOORBITAR

sphenopalatine / SFENOPALATIN
sphenopalatine arteries / ARTERE SFENOPALATINE
sphenopalatine ganglion / GANGLION SFENOPALATIN
sphenopalatine neuralgia / NEVRALGIE DE GANGLION SFENOPALATIN, SINDROM DE GANGLION SFENOPALATIN
sphenoparietal / SFENOPARIETAL
sphenotemporal / SFENOTEMPORAL
spherocyte / SFEROCIT
spherocytosis / SFEROCITOZĂ
spheroidal joint / ENARTROZĂ
spherophakia / SFEROFAKIE
spheroplast / SFEROPLAST
sphincter / SFINCTER
sphincter muscle of ampula / MUŞCHI SFINCTER AL AMPULEI HEPATO-PANCREATICE
sphincter muscle of bile duct / MUŞCHI SFINCTER AL CANALULUI COLEDOC
sphincter muscle of pupil / MUŞCHI SFINCTER AL PUPILEI
sphincter muscle of pylorus / MUŞCHI SFINCTER PILORIC
sphincter muscle of urethra / MUŞCHI SFINCTER AL URETREI
sphincter muscle of urinary bladder / MUŞCHI SFINCTER AL VEZICII URINARE
sphincteralgia / SFINCTERALGIE
sphincterectomy / SFINCTERECTOMIE
sphincterismus / SFINCTEROSPASM
sphincterometry / SFINCTEROMETRIE
sphincteroplasty / SFINCTEROPLASTIE
sphincterotomy / SFINCTEROTOMIE
sphingolipidosis / SFINGOLIPIDOZĂ
sphingolipids / SFINGOLIPIDE
sphingomyelin lipidosis / HISTIOCITOZĂ LIPIDICĂ ESENŢIALĂ
sphingomyelin phosphodiesterase / SFINGOMIELIN FOSFODIESTERAZĂ
sphingomyelinase / SFINGOMIELINAZĂ
sphingomyelins / SFINGOMIELINE
sphingosine / SFINGOZINĂ
sphygmic / SFIGMIC
sphygmocardiograph / SFIGMOCARDIOGRAF
sphygmogram / SFIGMOGRAMĂ
sphygmograph / SFIGMOGRAF
sphygmography / SFIGMOGRAFIE
sphygmology / SFIGMOLOGIE
sphygmomanometer / SFIGMOMANOMETRU
spicule / SPICUL
SPID syndrome / SINDROM SPID
spider angioma / ANGIOM STELAT
Spiegler's tumours / TUMORI PONCET-SPIEGLER
Spielmeyer-Vogt's disease / BOALĂ SPIELMEYER-VOGT
spike / PIC
spin labels / MARKERI DE SPIN
spina aperta / SPINA APERTA
spina bifida / SPINA BIFIDA
spina occulta / SPINA OCCULTA
spina ventosa / SPINA VENTOSA
spinal / SPINAL
spinal an(a)esthesia / RAHIANESTEZIE
spinal apoplexy / ICTUS MEDULAR
spinal arteriography / AORTOMIELOGRAFIE
spinal column / COLOANĂ VERTEBRALĂ, RAHIS
spinal cord / MĂDUVA SPINĂRII
spinal cord stimulator / STIMULATOR NEUROLOGIC
spinal hemiplegia / HEMIPLEGIE SPINALĂ
spinal muscle / MUŞCHI SPINAL
spinal muscle of back / MUŞCHI SPINAL AL TORACELUI
spinal muscle of head / MUŞCHI SPINAL AL CAPULUI
spinal muscle of neck / MUŞCHI SPINAL AL GÂTULUI
spinal muscular atrophy / AMIOTROFIE SPINALĂ
spinal nerves / NERVI SPINALI
spinal puncture / PUNCŢIE SPINALĂ
spinal reflexotherapy / REFLEXOTERAPIE VERTEBRALĂ
spinal shock / ŞOC SPINAL
spinal shock / SIDERAŢIE MEDULARĂ
spinal sign / SEMN SPINAL
spinal veins / VENE SPINALE
spinalgia / SPINALGIE
spindle / FUS
spinocellular / SPINOCELULAR
spinocerebellar / SPINOCEREBELOS
spinocerebellar heredodegenerative syndrome / SINDROM DE EREDODEGENERESCENŢĂ SPINO-CEREBELOASĂ, EREDODEGENERESCENŢĂ SPINOCEREBELOASĂ
spinothalamic tractotomy / TRACTOTOMIE PEDUNCULARĂ SPINOTALAMICĂ
spintheropia / SPINTEROPIE
spiral vein of modiolus / VENĂ SPIRALĂ A COHLEEI
spireme / SPIREM
spirillosis / SPIRILOZĂ
spirillum / SPIRIL
Spirillum / SPIRILLUM
spirillum fever / BORELIOZE
spiroch(a)et / SPIROCHETĂ
spiroch(a)etosis / SPIROCHETOZĂ
Spirochaetaceae / SPIROCHAETACEAE
spirochetogenous / SPIROCHETOGEN
spirogram / SPIROGRAMĂ
spirograph / SPIROGRAF
spirography / SPIROGRAFIE
spirolactones / SPIROLACTONE
spirometer / SPIROMETRU
spirometry / SPIROMETRIE
spironolactone / SPIRONOLACTONĂ
spironolactone test / PROBĂ LA SPIRONOLACTONĂ
spiroscopy / SPIROSCOPIE
splanchnic / SPLANHNIC
splanchnicectomy / SPLANHNECTOMIE
splanchnography / SPLANHNOGRAFIE
splanchnology / SPLANHNOLOGIE
splanchnomegaly / SPLANHNOMEGALIE
splanchnomicria / SPLANHNOMICRIE
splanchnopleure / SPLANHNOPLEURĂ
splanchnoptosia / SPLANHNOPTOZĂ
splanchnoptosis / SPLANHNOPTOZĂ
splanchnoscopy / SPLANHNOSCOPIE
splanchnotomy / SPLANHNOTOMIE
spleen / SPLEEN, SPLINĂ
splen / SPLINĂ
splenalgia / SPLENALGIE
splenectomy / SPLENECTOMIE
splenic / SPLENIC
splenic artery / ARTERĂ SPLENICĂ
splenic lymph nodes / NODULI SPLENICI
splenic sequestration / SECHESTRAŢIE SPLENICĂ
splenic vein / VENĂ SPLENICĂ
splenitis / SPLENITĂ
splenius muscle of back / MUŞCHI SPLENIUS AL CAPULUI

splenius muscle of neck / MUŞCHI SPLENIUS AL GÂTULUI
splenization / SPLENIZARE
splenocolic / SPLENOCOLIC
splenoconstriction / SPLENOCONTRACŢIE
splenocyte / SPLENOCIT
splenogenic / SPLENOGEN
splenogram / SPLENOGRAMĂ
splenography / SPLENOGRAFIE
splenoid / SPLENOID
splenoma / SPLENOM
splenomanometry / SPLENOMANOMETRIE
splenomegaly / SPLENOMEGALIE
splénopathy / SPLENOPATIE
splenopexy / SPLENOPEXIE
splenoportography / SPLENOPORTOGRAFIE
splenorrhagia / SPLENORAGIE
splenosclerosis / SPLENOSCLEROZĂ
splenosis / SPLENOZĂ PERITONEALĂ
splicing / EPISAJ, MATISARE
splint / ATELĂ, FRONDĂ
splinter of bone / ESCHILĂ
split notochord syndrome / NOTOCORDODISRAFIE
split personality / DEDUBLARE A PERSONALITĂŢII
splitting / DEHISCENŢĂ
spondylalgia / SPONDILALGIE
spondylarthritis / SPONDILARTRITĂ
spondylarthritis ankylopoietica / SPONDILITĂ ANCHILOZANTĂ
spondylarthrosis / SPONDILARTROZĂ
spondylitis / SPONDILITĂ
spondylizema / SPONDILIZEMĂ
spondyloarthropathy / SPONDILOARTROPATIE
spondylodiscitis / SPONDILODISCITĂ
spondylodynia / SPONDILODINIE
spondyloepiphyseal dysplasia / DISPLAZIE SPONDILOEPIFIZARĂ
spondylolisthesis / SPONDILOLISTEZIS
spondylolysis / SPONDILOLIZĂ
spondylomalacia / SPONDILOMALACIE
spondylometaphyseal dysplasia / DISPLAZIE SPONDILOMETAFIZARĂ
spondylopathy / SPONDILOPATIE
spondyloschisis / SPONDILOSCHIZIS
spondylosis / SPONDILOZĂ
spondylotherapy / SPONDILOTERAPIE, VERTEBROTERAPIE
spondylotomy / SPONDILOTOMIE
sponge kidney / RINICHI ÎN BURETE
spongediver's disease / BOALA PESCUITORULUI DE BUREŢI
spongiform / SPONGOID
spongioblast / SPONGIOBLAST
spongioblastoma / SPONGIOBLASTOM
spongiocyte / SPONGIOCIT
spongioid / SPONGIFORM
spongioid / SPONGOID
spongioid cerebral sclerosis / SCLEROZĂ CEREBRALĂ SPONGIOASĂ
spongiosis / SPONGIOZĂ
spongy / SPONGIOS
spongy body / CORP SPONGIOS
spongy myocardium / MIOCARD SPONGIOS
spontaneity / SPONTANEITATE
spontaneous / SPONTAN
spontaneous h(a)emolysis test / TEST DE HEMOLIZĂ SPONTANĂ
sporadic / SPORADIC
spore / SPOR
sporothricosis / SPOROTRICOZĂ
Sporozoa / SPOROZOARE
sporozoit / SPOROZOIT
sporozoosis / SPOROZOOZĂ
sports medicine / MEDICINĂ SPORTIVĂ
sporulated / SPORULAT
sporulation / SPORULAŢIE
sporule / SPORUL
spot / PATĂ
spot / SPOT
spotting / SPOTTING
sprain / ENTORSĂ
spray / SPRAY
sprue / SPRUE
sprue nostras / SPRUE NOSTRAS
Spumavirinae / SPUMAVIRINAE
sputum / SPUTĂ
squama / SCUAMĂ
squamous / SCUAMOS
squamous cell carcinoma / EPITELIOM SPINOCELULAR
squatting / GENUFLEXIUNE
Squire's disease / SEMN SQUIRE
S-T segment / SEGMENT S-T
St. Vitus' dance / COREE
stabilizer / STABILIZATOR
stabilizer of the membrane potential / STABILIZATOR DE MEMBRANĂ
stadium / STADIU
Staehelin-Frigero-Levy's sign / SEMN STAEHELIN-FRIGERO-LEVY
stage / STADIU
stagnation / STAGNARE
stain / COLORANT, COLORAŢIE
stairs sign / SEMNUL SCĂRIŢEI
stalagmometry / STALAGMOMETRIE
stammering / BÂLBÂIALĂ
standard / STANDARD
standard deviation / ABATERE STANDARD, DEVIAŢIE STANDARD
standard solution / SOLUŢIE STANDARD
standardization / STANDARDIZARE
stannosis / STANOZĂ
Stanton's disease / BOALĂ STANTON
stapedectomie / STAPEDECTOMIE
stapedial / STAPEDIAN
stapedius muscle / MUŞCHIUL SCĂRIŢEI
stapedius reflex threshold / PRAG STAPEDIAN
stapes / SCĂRIŢĂ
staphilococcal scalded skin syndrome / DERMATITĂ EXFOLIATIVĂ A NOU-NĂSCUTULUI
staphylectomy / STAFILECTOMIE
staphylhaematoma / STAFILHEMATOM
staphyline / STAFILIN
staphylitis / STAFILITĂ
staphylococc(a)emia / STAFILOCOCCEMIE
staphylococcia / STAFILOCOCIE
staphylococcic / STAFILOCOCIC
staphylococcus / STAFILOCOC
Staphylococcus / STAPHYLOCOCCUS
Staphylococcus aureus / STAPHYLOCOCCUS AUREUS
staphylodermatitis / STAFILODERMIE

staphylokinase / STAFILOKINAZĂ
staphylolysin / STAFILOLIZINĂ
staphyloma / STAFILOM
staphyloplasty / STAFILOPLASTIE
staphylorrhaphy / STAFILORAFIE
staphylotomy / STAFILOTOMIE
staphylotoxin / STAFILOTOXINĂ
staple food / ALIMENT DE BAZĂ
starch / AMIDON
Stargardt's disease / BOALĂ STARGARDT
Stark-Kaeser's syndrome / SINDROM STARK-KAESER
Starling's law / LEGEA STARLING
Starling's phenomenon / FENOMEN STARLING
start codon / CODON INIŢIATOR
starter / STARTER
startle disease / HIPEREKPLEXIE
stasis / STAZĂ
stasis syndrome / SINDROM DE STAZĂ
stasobasiphobia / STASOBAZOFOBIE
state / STARE
static / STATIC, STATICĂ
statics / STATICĂ
statin / STATINĂ
stationary / STAŢIONAR
statistic test / TEST STATISTIC
statistics / STATISTICĂ
statoconia / STATOCONIA
statural / STATURAL
staturoponderal / STATUROPONDERAL
status / STATUS
status anginosus / STATUS ANGINOSUS
status asthmaticus / STARE DE RĂU ASTMATIC, STATUS ASTHMATICUS
status choreicus / STATUS CHOREICUS
status cribrosus / STATUS CRIBROSUS
status criticus / STATUS CRITICUS
status epilepticus / STARE DE RĂU EPILEPTIC, STATUS EPILEPTICUS
status hemicranicus / STATUS HEMICRANICUS
status hypnoticus / STATUS HYPNOTICUS
status lacunaris / STATUS LACUNARIS
status lymphaticus / STATUS LYMPHATICUS
status marmoratus / STATUS MARMORATUS
status migrainosus / STATUS MIGRAINOSUS
status spongiosus / STATUS SPONGIOSUS
status vertiginosus / STATUS VERTIGINOSUS
Staub-Traugott's test / PROBĂ STAUB-TRAUGOTT
Stauffer's syndrome / SINDROM STAUFFER
stearic acid / ACID STEARIC
stearin / STEARINĂ
stearopten / STEAROPTEN
steatolysis / STEATOLIZĂ
steatolytic / STEATOLITIC
steatoma / STEATOM
steatomery / STEATOMERIE
steatonecrosis / GRANULOM LIPOFAGIC, STEATONECROZĂ
steatopygia / STEATOPIGIE
steatorrh(o)ea / STEATOREE
steatosis / STEATOZĂ
steatotrochanteria / STEATOTROHANTERIE
Steele-Richardson-Olszewski's disease / BOALĂ STEELE-RICHARDSON-OLSZEWSKI
Steele-Richardson-Olszewski's syndrome / SINDROM STEELE-RICHARDSON-OLSZEWSKI
Steele-Richardson's disease / DISTONIE OCULO-CERVICO-FACIALĂ
Steinert's disease / BOALĂ STEINERT, MIOPATIE ATROFICĂ
Stein-Leventhal's syndrome / SINDROM STEIN-LEVENTHAL
stellar nevus / STELUŢĂ VASCULARĂ
stellate / STELAT
stellate veins / VENE STELATE ALE RINICHIULUI
stellectomy / STELECTOMIE
Stellwag-Dalrymple's sign / SEMN STELLWAG-DALRYMPLE
Stellwag's sign / SEMN STELLWAG
stem cell / CELULĂ STEM, CELULĂ SUŞĂ
stenocardia / STENOCARDIE
stenocephalous / STENOMETOP
stenocephaly / STENOCEFALIE
stenosis / STENOZĂ
stenothorax / STENOTORAX
stent / STENT
stentless / STENTLESS
step test / TESTUL SCĂRIŢEI
stephanion / STEFANION
stephanocyte / STEFANOCIT
steppage-gait / STEPAJ
stercobilin / STERCOBILINĂ
stercobilinogen / STERCOBILINOGEN
stercolith / STERCOLIT
stercoraceous / STERCORAL
stercoral ulcer / ULCER STERCORAL
stercoroma / STERCOROM
stereoagnosia / STEREOAGNOZIE
stereocampimeter / STEREOCAMPIMETRIE
stereocilia / STEREOCIL
stereognosis / STEREOGNOZIE
stereoisomer / STEREOIZOMER
stereoizomerism / STEREOIZOMERIE
stereoscopy / STEREOSCOPIE
stereospecificity / STEREOSPECIFICITATE
stereotactic / STEREOTAXIC
stereotactic surgery / NEUROCHIRURGIE STEREOTAXICĂ
stereotaxia / STEREOTAXIE
stereotaxic surgery / NEUROCHIRURGIE STEREOTAXICĂ
stereotaxis / STEREOTAXIE
stereotyped / STEREOTIPIC
stereotypy / STEREOTIPIE
sterid / STERID
sterile / STERIL
sterility / STERILITATE
sterilization / STERILIZARE
sternal muscle / MUŞCHI STERNAL
sternal puncture / PUNCŢIE STERNALĂ
sternalgia / STERNALGIE
sternebrae / STERNEBRE
sternectomy / STERNECTOMIE
sternochondroplasty / STERNOCONDROPLASTIE
sternoclavicular articulation / ARTICULAŢIE STERNOCLAVICULARĂ
sternocleidomastoid vein / VENĂ STERNOCLEIDOMASTOIDIANĂ
sternocleidomastoideus / STERNOCLEIDOMASTOIDIAN
sternocleiodomastoid muscle / MUŞCHI STERNOCLEIDOMASTOIDIAN
sternocostal articulations / ARTICULAŢII CONDROSTERNALE
sternodynia / STERNODINIE

sternohyoid muscle / MUŞCHI STERNOHIOIDIAN
sternoschisis / STERNOSCHIZIS
sternothyroid muscle / MUŞCHI STERNOTIROIDIAN
sternotomy / STERNOTOMIE
sternum / STERN
sternutation / STERNUTAŢIE
steroid / STEROID, STEROIZI HORMONALI
steroid diabetes / DIABET STEROID
steroidogenesis / STEROIDOGENEZĂ
steroids / CORTICOSTEROIZI
sterol / STEROL
stertor / STERTOR
stertorous / STERTOROS
stertorous respiration / RESPIRAŢIE STERTOROASĂ
stethacoustic / STETACUSTIC
stethoscope / STETOSCOP
Stevens-Johnson's syndrome / SINDROM STEVENS-JOHNSON
Stewart-Morel's syndrome / SINDROM STEWART-MOREL
Stewart-Treves' syndrome / SINDROM STEWART-TREVES
sthenic / STENIC
Stickler's disease / BOALĂ STICKLER
Stickler's syndrome / SINDROM STICKLER
sticky ends / EXTREMITĂŢI ADEZIVE
sticky eye / CONJUNCTIVITĂ
stiff / REDOARE
stiff-man syndrome / SINDROMUL OMULUI RIGID
stiffness / CURBATURĂ, REDOARE
stigma / STIGMAT
stigmatism / STIGMATISM
stilbestrol / STILBESTROL
still-born / NĂSCUT-MORT
Still-Chauffard's disease / BOALĂ STILL-CHAUFFARD
Stilling-Türk-Duane's syndrome / SINDROM STILLING-TÜRK-DUANE
Still's disease / BOALĂ STILL, POLIARTRITĂ CRONICĂ JUVENILĂ
Stimson's sign / SEMN STIMSON
stimulant / STIMULANT
stimulation / STIMULARE
stimulator / STIMULANT
stimulin / STIMULINĂ
stimulodetection / STIMULODETECŢIE
stimulon / STIMULON
stimulus / STIMUL
stippled epiphysis disease / CONDRODISPLAZIE PUNCTATĂ
Stockholm's syndrome / SINDROM STOCKHOLM
stoechiometry / STOECHIOMETRIE
stomach / STOMAC
stomachal / STOMACAL
stomachic / STOMAHIC
stomatitis / STOMATITĂ
stomatocyte / STOMATOCIT
stomatocytosis / STOMATOCITOZĂ
stomatolalia / STOMATOLALIE
stomatology / STOMATOLOGIE
stomatoplasty / STOMATOPLASTIE
stomatorrhagia / STOMATORAGIE
stomion / STOMION
stomy / STOMIE
stool / SCAUN
stop codon / CODON STOP
storage disease / BOALĂ PRIN STOCARE
storage pool disease / BOALĂ DE SUPRAÎNCĂRCARE
strabismic / STRABIC
strabismometer / STRABOMETRU
strabismus / STRABISM
strabotomy / STRABOTOMIE
Strachan-Scott's syndrome / SINDROM STRACHAN-SCOTT
straight arterioles / ARTERIOLE RENALE DREPTE
strain / EFORT, SUŞĂ
strain of a muscle / CLACAJ MUSCULAR
strain of bacterium / SUŞĂ BACTERIANĂ
strain test / PROBĂ DE EFORT
strait / STRÂMTOARE
strangulated hernia / HERNIE STRANGULATĂ
strangulation / STRANGULARE
strapping / STRAPPING
stratified / STRATIFICAT
stratigraphy / STRATIGRAFIE
strep test / STREP-TEST
streptavidin / STREPTAVIDINĂ
streptobacillus / STREPTOBACIL
Streptobacillus / STREPTOBACILLUS
streptococc(a)emia / STREPTOCOCCEMIE
streptococcal / STREPTOCOCIC
streptococcal glomerulonephritis / GLOMERULONEFRITĂ POST-STREPTOCOCICĂ
streptococcosis / STREPTOCOCIE
streptococcus / STREPTOCOC
Streptococcus / STREPTOCOCCUS
Streptococcus pneumoniae / STREPTOCOCCUS PNEUMONIAE
Streptococcus Pyogenes / STREPTOCOCCUS PYOGENES
streptodermatitis / STREPTODERMIE
streptodornase / STREPTODORNAZĂ
streptokinase / STREPTOKINAZĂ
streptolysin / STREPTOLIZINĂ
Streptomyces / STREPTOMYCES
streptomycin / STREPTOMICINĂ
stress / STRES
stress reaction / REACŢIE DE STRES
stress ulcer / ULCER DE STRES
stressant / STRESANT
stretch cell / TANICIT
stretch reflex / REFLEX DE ALUNGIRE, REFLEX DE EXTENSIUNE, REFLEX DE ÎNTINDERE
stria medularis / STRIA MEDULARIS
striae atrophicae / VERGETURI
striate / STRIAT
striate body / CORP STRIAT
striate veins / VENE STRIATE
striated / STRIAT
striated border / PLATOU STRIAT
striated muscle cell fibre / CELULĂ MUSCULARĂ STRIATĂ SCHELETICĂ /
striated muscle fibre / FIBRĂ MUSCULARĂ STRIATĂ
stricture / STRICTURĂ
stricturotomy / STRICTUROTOMIE
stridor / STRIDOR
stridulous / STRIDULOS
stridulous respiration / RESPIRAŢIE STRIDOROASĂ
string sign / SEMNUL CORZII
striopallidal / STRIOPALIDAL
stripper / STRIPPER
stripping / STRIPPING
stroboscopy / STROBOSCOPIE

stroke / ACCIDENT VASCULAR CEREBRAL, STROKE, ATAC, CONGESTIE, ICTUS
stroke index / INDICE SISTOLIC
stroke volume / VOLUM SISTOLIC
stroking / EFLEURAJ
stroma / STROMĂ
stromal cell / CELULĂ STROMALĂ
stromelysin / STROMELIZINA
Strongyloides / STRONGYLOIDES
strongyloidiasis / STRONGILOIDOZĂ
strophulus / STROFULUS
structural gene / GENĂ DE STRUCTURĂ
structure / STRUCTURĂ
struma / STRUMA
struma ovarii / STRUMA OVARII
strumectomy / STRUMECTOMIE
strumiprivous / STRUMIPRIV
strumitis / STRUMITĂ
Strümpell-Marie's disease / BOALĂ STRÜMPELL-MARIE
Strümpell's disease / PARAPLEGIE SPASMODICĂ FAMILIALĂ STRÜMPELL-LORRAIN
Strümpell's sign / SEMN STRÜMPELL
strychnine / STRICNINĂ
strychninism / STRICNINISM
strychnism / STRICNISM
Strycker's frame / PAT STRYCKER
Stryker-Halbeisen's syndrome / SINDROM STRYKER-HALBEISEN
Student-Fisher's test / TEST STUDENT-FISHER
Student's test / TEST STUDENT
Studer-Wyss' test / TEST STUDER-WYSS
study / STUDIU
Stühmer's disease / BOALĂ STÜHMER
stump / BONT DE AMPUTAŢIE
stupefacient / STUPEFIANT
stupor / STUPOARE
stuporous / STUPOROS
Sturge-Weber's disease / BOALĂ STURGE-WEBER, SINDROM STURGE-WEBER
stuttering / BÂLBÂIALĂ
Stüve-Wiedemann's syndrome / SINDROM STÜVE-WIEDEMANN
sty / ORGELET, URCIOR
stylet / STILET
styloglossus muscle / MUŞCHI STILOGLOS
stylohyoid / STILOHIOIDIAN
stylohyoid muscle / MUŞCHI STILOHIOIDIAN
styloid / STILOIDIAN
styloid dysphagia / STILALGIE
styloiditis / STILOIDITĂ
stylomandibular / STILOMANDIBULAR
stylomastoid / STILOMASTOIDIAN
stylomastoid artery / ARTERĂ STILOMASTOIDIANĂ
stylomastoid vein / VENĂ STILOMASTOIDIANĂ
stylopharyngeus muscle / MUŞCHI STILOFARINGIAN
styloradial / STILORADIAL
subacute / SUBACUT
subacute combined degeneration of spinal cord / SINDROMUL FIBRELOR LUNGI
subacute inflammation / INFLAMAŢIE SUBACUTĂ
subalimentation / SUBALIMENTAŢIE
subaortic iliac common lymph nodes / NODULI ILIACI COMUNI SUBAORTICI
subarachnoid h(a)emorrhage / HEMORAGIE MENINGEE
subarachnoid space / SPAŢIU SUBARAHNOIDIAN
subarachnoidal / SUBARAHNOIDIAN
subaverage intelligence / INTELECT DE LIMITĂ
subclavian artery / ARTERĂ SUBCLAVICULARĂ
subclavian nerve / NERV SUBCLAVICULAR
subclavian vein / VENĂ SUBCLAVICULARĂ
subclavius muscle / MUŞCHI SUBCLAVICULAR
subclinical / INFRACLINIC, SUBCLINIC
subconscious / SUBCONŞTIENT
subcortical / SUBCORTICAL
subcortical epilepsy / EPILEPSIE SUBCORTICALĂ
subcortical system / SISTEM SUBCORTICAL
subcostal / SUBCOSTAL
subcostal artery / ARTERĂ SUBCOSTALĂ
subcostal muscles / MUŞCHII SUBCOSTALI
subcostal nerve / NERV SUBCOSTAL
subcostal vein / VENĂ SUBCOSTALĂ
subcrepitant rale / RAL SUBCREPITANT
subculture / SUBCULTURĂ
subculturing (bacter) / REPICAJ
subcutaneous / SUBCUTANAT
subcutaneous abdominal veins / VENE SUBCUTANATE ABDOMINALE
subcutaneous tissue / ŢESUT SUBCUTANAT
subdelirium / SUBDELIR
subdiaphragmatic / SUBDIAFRAGMATIC
subdural / SUBDURAL
subdural h(a)ematoma / HEMATOM SUBDURAL
subdural space / SPAŢIU SUBDURAL, SPAŢIU SUPRA-ARAHNOIDIAN
subependymoma / SUBEPENDIMOM
subepidermal / SUBEPIDERMIC
suberosis / SUBEROZĂ
subfrenic / SUBFRENIC
subicteric / SUBICTERIC
subicterus / SUBICTER
subintrant / SUBINTRANT
subinvolution of the uterus / SUBINVOLUŢIA UTERULUI
subjective / SUBIECTIV
subjective symptom / SIMPTOM SUBIECTIV
sublethal / SUBLETAL
sublimation / SUBLIMARE
subliminal / INFRALIMINAL, SUBLIMINAL
sublingual / SUBLINGUAL
sublingual artery / ARTERĂ SUBLINGUALĂ
sublingual gland / GLANDĂ SUBLINGUALĂ
sublingual nerve / NERV SUBLINGUAL
sublingual vein / VENĂ SUBLINGUALĂ
subluxation / SUBLUXAŢIE
submammary mastitis / INFRAMASTITĂ
submandibular / SUBMANDIBULAR
submandibular gland / GLANDĂ SUBMAXILARĂ
submandibular lymph nodes / NODULI SUBMANDIBULARI
submaxillary / SUBMAXILAR
submaxillitis / SUBMAXILITĂ
submental artery / ARTERĂ SUBMENTALĂ
submental lymph nodes / NODULI SUBMENTALI
submental vein / VENĂ SUBMENTALĂ
submersion / SUBMERSIE
submucosal plexus / PLEX SUBMUCOS
subnarcosis / SUBNARCOZĂ
suboccipital / SUBOCCIPITAL
suboccipital nerve / NERV SUBOCCIPITAL

suborbital / SUBORBITAR
subperiosteal / SUBPERIOSTAL
subscapular / SUBSCAPULAR
subscapular artery / ARTERĂ SUBSCAPULARĂ
subscapular axillary lymph nodes / NODULI AXILARI SUBSCAPULARI
subscapular muscle / MUŞCHI SUBSCAPULAR
subscapular nerve / NERV SUBSCAPULAR
subscription / SUBSCRIPŢIE
subserosal plexus / PLEX SUBSEROS
subspinale / SUBSPINOS
substance / SUBSTANŢĂ
substantia / SUBSTANŢĂ
substantia nigra / LOCUS NIGER
substantial / SUBSTANŢIAL
substititive therapy / TRATAMENT SUBSTITUTIV
substitution / SUBSTITUŢIE
substrate / SUBSTRAT
subtalar articulation / ARTICULAŢIE ASTRAGALOCALCANEANĂ, ARTICULAŢIE TALOCALCANEONAVICULARĂ
subtentorial / SUBTENTORIAL
subtrochanteric / SUBTROHANTERIAN
subumbilical / SUBOMBILICAL
subungual / SUBUNGVEAL
subunit / SUBUNITATE
succedaneum / SUCCEDANEU
succion / SUCCIUNE
succulent / SUCULENT
succus entericus / SUC INTESTINAL
succus gastricus / SUC GASTRIC
succus pancreaticus / SUC PANCREATIC
succussion / SUCUSIUNE
sucking reflex / REFLEX DE SUPT
sucrose / SUCROZĂ
sucrose lysis test / TEST DE LIZĂ CU SUCROZĂ
sudamina / SUDAMINA
sudanophilc leukodystrophy / LEUCODISTROFIE SUDANOFILĂ
sudation / SUDAŢIE
sudden death / MOARTE SUBITĂ
sudden infant death / MOARTE SUBITĂ A SUGARULUI
Sudeck-Leriche's disease / BOALĂ SUDECK-LERICHE
Sudeck-Leriche's syndrome / SINDROM SUDECK-LERICHE
Sudeck's disease / BOALĂ SUDECK, ATROFIE OSOASĂ SUDECK, OSTEOPOROZĂ ALGICĂ POSTTRAUMATICĂ
sudor / SUDOARE
sudoriferous glands / GLANDE SUDORIPARE
sudorific / SUDORIFIC
sudoriparous / SUDORIPAR
suffering from gatism / GATOS
suffocant / SUFOCANT
suffocation / SUFOCARE
suffusion / SUFUZIUNE
sugar / ZAHĂR
sugar-coated tablet / DRAJEU
suggestibility / SUGESTIBILITATE
suggestibility / SUGESTIBILITATE
suggestion / SUGESTIE
suicide / SINUCIDERE, SUICID
suicide attempt / TENTATIVĂ DE SUICID
sulciform / SULCIFORM
sulcus / GUTIERĂ, ŞANŢ
sulfamide therapy / SULFAMIDOTERAPIE
sulfatide / SULFATID
sulfh(a)emoglobin / SULFHEMOGLOBINĂ
sulfhaemoglobinaemia / SULFHEMOGLOBINEMIE
sulfhydril / SULFHIDRIL
sulfobromophthalein test / PROBĂ CU BROMSULFONFTALEINĂ
sulfonamide / SULFAMIDĂ
sulfonylurea / SULFAMIDĂ HIPOGLICEMIANTĂ
sulfur / SULF
sulfuric acid / ACID SULFURIC
sulfuric conjugation / SULFOCONJUGARE
sulphone / SULFONĂ
sulphurated / SULFURAT
sulphurous / SULFUROS
Sulzberger-Garbe's disease / BOALĂ SULZBERGER-GARBE, DERMATITĂ EXSUDATIVĂ DISCOIDĂ ŞI LICHENOIDĂ CRONICĂ
summation / SUMAŢIE
Summerskill's disease / BOALĂ SUMMERSKILL
sun spot / PISTRUI
sunburn / HELIODERMITĂ
superacute / SUPRAACUT
superantigen / SUPERANTIGEN
superciliary / SPRÂNCENAR
superciliary corrugator muscle / MUŞCHI SPRÂNCENOS
superciliary depressor muscle / MUŞCHI DEPRESOR AL SPRÂNCENEI
supercoiled DNA / ADN SUPERHELICOIDAL
super-ego / SUPER-EGO, SUPRA-EU
superfamily / SUPERFAMILIE
superfecundation / SUPERFECUNDAŢIE
superficial brachial artery / ARTERĂ BRAHIALĂ SUPERFICIALĂ
superficial cervical lymph nodes / NODULI CERVICALI LATERALI SUPERFICIALI
superficial circumflex iliac vein / VENĂ CIRCUMFLEXĂ ILIACĂ SUPERFICIALĂ
superficial dorsal veins of clitoris / VENE DORSALE SUPERFICIALE ALE CLITORISULUI
superficial dorsal veins of penis / VENE DORSALE SUPERFICIALE ALE PENISULUI
superficial epigastric artery / ARTERĂ EPIGASTRICĂ SUPERFICIALĂ
superficial epigastric vein / VENĂ EPIGASTRICĂ SUPERFICIALĂ
superficial flexor muscle of fingers / MUŞCHI FLEXOR SUPERFICIAL AL DEGETELOR
superficial iliac circumflex artery / ARTERĂ CIRCUMFLEXĂ ILIACĂ SUPERFICIALĂ
superficial inguinal lymph nodes / NODULI INGHINALI SUPERFICIALI
superficial lingual muscle / MUŞCHI LONGITUDINAL SUPERIOR AL LIMBII
superficial middle cerebral vein / VENĂ CEREBRALĂ MIJLOCIE SUPERFICIALĂ
superficial parotid lymph nodes / NODULI PAROTIDIENI SUPERFICIALI
superficial peroneal nerve / NERV PERONIER SUPERFICIAL
superficial popliteal lymph nodes / NODULI POPLITEI SUPERFICIALI
superficial temporal artery / ARTERĂ TEMPORALĂ SUPERFICIALĂ
superficial temporal veins / VENE TEMPORALE SUPERFICIALE
superficial transverse muscle of perineum / MUŞCHI TRANSVERS SUPERFICIAL AL PERINEULUI
superinfection / SUPERINFECŢIE

superinfection / SUPRAINFECŢIE
superinvolution of the uterus / SUPERINVOLUŢIA UTERULUI
superior alveolar nerves / NERVI ALVEOLARI SUPERIORI
superior anastomotic vein / VENĂ ANASTOMOTICĂ SUPERIOARĂ
superior auricular muscle / MUŞCHI AURICULAR SUPERIOR
superior cerebellar artery / ARTERĂ CEREBELOASĂ SUPERIOARĂ
superior cerebral veins / VENE CEREBRALE SUPERIOARE
superior cervical cardiac nerve / NERV CARDIAC CERVICAL SUPERIOR
superior cluneal nerves / NERVI FESIERI SUPERIORI
superior constrictor muscle of pharynx / MUŞCHI CONSTRICTOR SUPERIOR AL FARINGELUI
superior epigastric artery / ARTERĂ EPIGASTRICĂ SUPERIOARĂ
superior epigastric veins / VENE EPIGASTRICE SUPERIOARE
superior gemellus muscle / MUŞCHI GEMEN SUPERIOR
superior gluteal artery / ARTERĂ GLUTEALĂ SUPERIOARĂ
superior gluteal lymph nodes / NODULI GLUTEALI SUPERIORI
superior gluteal nerve / NERV GLUTEAL SUPERIOR
superior gluteal veins / VENE GLUTEALE SUPERIOARE
superior hypogastric plexus / PLEX HIPOGASTRIC SUPERIOR
superior hypophysial artery / ARTERĂ HIPOFIZARĂ SUPERIOARĂ
superior incisive bundle of origin of orbicular muscle of mouth / MUŞCHII INCISIVI AI BUZEI SUPERIOARE
superior labial artery / ARTERĂ LABIALĂ SUPERIOARĂ
superior labial vein / VENĂ LABIALĂ SUPERIOARĂ
superior laryngeal artery / ARTERĂ LARINGEE SUPERIOARĂ
superior laryngeal nerve / NERV LARINGEU SUPERIOR
superior laryngeal vein / VENĂ LARINGEE SUPERIOARĂ
superior lateral brachial cutaneous nerve / NERV CUTANAT LATERAL SUPERIOR AL BRAŢULUI
superior mesenteric artery / ARTERĂ MEZENTERICĂ SUPERIOARĂ
superior mesenteric lymph nodes / NODULI MEZENTERICI SUPERIORI
superior mezenteric vein / VENĂ MEZENTERICĂ SUPERIOARĂ
superior oblique muscle / MUŞCHI OBLIC SUPERIOR AL GLOBULUI OCULAR
superior oblique muscle of head / MUŞCHI OBLIC SUPERIOR AL CAPULUI
superior ophthalmic vein / VENĂ OFTALMICĂ SUPERIOARĂ
superior palpebral veins / VENE PALPEBRALE SUPERIOARE
superior pancreatic lymph nodes / NODULI PANCREATICI SUPERIORI
superior pancreaticoduodenal arteries / ARTERA PANCREATICODUODENALĂ SUPERIOARĂ
superior phrenic arteries / ARTERE FRENICE SUPERIOARE
superior phrenic lymph nodes / NODULI FRENICI SUPERIORI
superior posterior serratus muscle / MUŞCHI DINŢAT POSTERIOR SUPERIOR
superior rectal artery / ARTERĂ RECTALĂ SUPERIOARĂ
superior rectal lymph nodes / NODULI RECTALI SUPERIORI
superior rectal vein / VENĂ RECTALĂ SUPERIOARĂ
superior rectus muscle / MUŞCHI DREPT SUPERIOR AL GLOBULUI OCULAR
superior segmental artery / ARTERA SEGMENTULUI SUPERIOR AL RINICHIULUI
superior suprarenal artery / ARTERA SUPRARENALĂ SUPERIOARĂ
superior tarsal muscle / MUŞCHI TARSAL SUPERIOR
superior thalamostriate vein / VENĂ TALAMOSTRIATĂ
superior thoracic artery / ARTERĂ TORACICĂ SUPREMĂ
superior thyroid artery / ARTERĂ TIROIDIANĂ SUPERIOARĂ
superior thyroid vein / VENĂ TIROIDIANĂ SUPERIOARĂ
superior tracheobronchial lymph nodes / NODULI TRAHEOBRONHICI SUPERIORI
superior tympanic artery / ARTERĂ TIMPANICĂ SUPERIOARĂ
superior ulnar collateral artery / ARTERĂ COLATERALĂ ULNARĂ SUPERIOARĂ
superior veins of cerebellum / VENE CEREBELOASE SUPERIOARE
superior vena cava / VENĂ CAVĂ SUPERIOARĂ
superior vena caval syndrome / SINDROM CAV SUPERIOR, SINDROM DE VENĂ CAVĂ SUPERIOARĂ
superior vesical arteries / ARTERE VEZICALE SUPERIOARE
superior vestibular nucleus / NUCLEU VESTIBULAR SUPERIOR
supernatant / SUPERNATANT
superolateral superficial inguinal lymph nodes / NODULI INGHINALI SUPERFICIALI SUPEROLATERALI
superoxide / SUPEROXID
superoxide anion / ANION SUPEROXID
superoxide dismutase / SUPEROXID DISMUTAZĂ
superscription / SUPERSCRIPŢIE
supination / SUPINAŢIE
supinator / SUPINATOR
supinator muscle / MUŞCHI SUPINATOR
suppository / SUPOZITOR
suppresor mutation / MUTAŢIE SUPRESIVĂ
suppression / SUPRESIE
suppression test / TEST DE FRÂNARE, PROBĂ DE FRÂNARE
suppurant / SUPURANT
suppuration / SUPURAŢIE
suppurative / SUPURATIV
supraclavicular lymph nodes / NODULI SUPRACLAVICULARI
supracondylar / SUPRACONDILIAN
supraduction / SUPRADUCŢIE
supraduodenal artery / ARTERĂ SUPRADUODENALĂ
supraliminal / SUPRALIMINAR
supramammary abcess / SUPRAMASTITĂ
supramaximal stimulus / STIMUL SUPRAMAXIMAL
supramedial superficial inguinal lymph nodes / NODULI INGHINALI SUPERFICIALI SUPEROMEDIALI
supraorbital nerve / NERV SUPRAORBITAL
supraorbital vein / VENĂ SUPRAORBITALĂ
suprarenal / SUPRARENAL
suprarenal body / CORTICOSUPRARENALĂ, GLANDĂ SUPRARENALĂ, SUPRARENALĂ
suprarenal capsule / CAPSULĂ SUPRARENALĂ, SUPRARENALĂ
suprarenogenital syndrome / SINDROM SUPRARENOGENITAL
suprarenometabolic syndrome / SINDROM SUPRARENOMETABOLIC
suprascapular artery / ARTERĂ SUPRASCAPULARĂ
suprascapular nerve / NERV SUPRASCAPULAR
suprascapular vein / VENĂ SUPRASCAPULARĂ
suprasellar / SUPRASELAR
supra-spinous muscle / MUŞCHI SUPRASPINOS
supratrochlear artery / ARTERĂ SUPRATROHLEARĂ
supratrochlear nerve / NERV SUPRATROHLEAR
supratrochlear veins / VENE SUPRATROHLEARE
supraventricular / SUPRAVENTRICULAR
supreme intercostal vein / VENĂ INTERCOSTALĂ SUPREMĂ
sural / SURAL

sural arteries / ARTERE SURALE
sural nerve / NERV SURAL
surdimutism / SURDOMUTITATE
surdimutitas / SURDOMUTITATE
surface axillary lymph nodes / NODULI AXILARI SUPERFICIALI
surface tension / TENSIUNE SUPERFICIALĂ
surface-active / TENSIOACTIV
surfactant / SURFACTANT
surfeit / REPLEŢIE
surgery / CHIRURGIE
surgery knife / BISTURIU
surgery of the deafness / COFOCHIRURGIE
surgical abdomen / ABDOMEN CHIRURGICAL
surgical shock / ŞOC OPERATOR, BOALĂ OPERATORIE
surjet / SURJET
sursumvergence / SURSUMVERGENŢĂ
survey / ANCHETĂ
survival curve / CURBĂ DE SUPRAVIEŢUIRE
survivor function / CURBĂ DE SUPRAVIEŢUIRE
susceptibility / SUSCEPTIBILITATE, RECEPTIVITATE
suspect death / MOARTE SUSPECTĂ
suspension / SUSPENSIE
suspensor muscle of duodenum / MUŞCHI SUSPENSOR
suspensory / SUSPENSOR
suspensory ligament / LIGAMENT SUSPENSOR
sustentation / SUSTENTAŢIE
Sutherland's syndrome / SINDROM SUTHERLAND
Sutton's n(a)evus / NEV SUTTON
sutural bones / OASE WORMIENE
suture / SUTURĂ
svedberg / SVEDBERG
swab / TAMPON
swallowing / DEGLUTIŢIE
swallowing with tongue / DEGLUTIŢIE INFANTILĂ
Swan's syndrome / SINDROM SWAN
sweat / SUDOARE, TRANSPIRAŢIE
sweat test / TEST DARLING, TEST DI SANT' AGNESE, TESTUL SUDORII
Sweet's syndrome / SINDROM SWEET
swelling / BOSĂ
Swift's disease / BOALĂ SWIFT
swimmer's itch / DERMATITA ÎNOTĂTORILOR
swimming-pool granuloma / GRANULOM AL PISCINELOR
swineherd disease / BOALĂ BOUCHET-GSELL
swollen / TUMEFIAT
Swyer-James' syndrome / SINDROM SWYER-JAMES
sycosis / SICOZIS, SYCOSIS
Sydenham's chorea / COREE SYDENHAM
Sydenham's cough / TUSE SYDENHAM
Sylvest's disease / BOALĂ SYLVEST
sylvian artery / ARTERĂ SYLVIANĂ
symbiont / SIMBIONT
symbiontic / SIMBIOTIC
symbiosis / SIMBIOZĂ
symblepharon / SIMBLEFARON
symbol / SIMBOL
symbrachydactyly / BRAHISINDACTILIE
symbrachydactyly / SIMBRAHIDACTILIE
symmelia / SIMELIE
symmetric asphyxia / GANGRENĂ SIMETRICĂ A EXTREMITĂŢILOR
symmetry / SIMETRIE
Symonds' syndrome / SINDROM SYMONDS
sympathectomy / SIMPATECTOMIE
sympathetic / SIMPATIC
sympathetic algodystrophy / ALGODISTROFIE SIMPATICĂ
sympathetic block / BLOCAJ GANGLIONAR
sympathetic ganglion / GANGLION SIMPATIC
sympathetic nervous sistem / SISTEM NERVOS SIMPATIC
sympathetic ophthalmia / OFTALMIE SIMPATICĂ
sympathetic trunk / LANŢ SIMPATIC
sympatheticalgia / SIMPATALGIE
sympatheticotonic type / TIP SIMPATICOTONIC
sympatheticum ganglion / GANGLION SIMPATIC
sympathicogenic / SIMPATICOGENIC
sympathicolytic / SIMPATICOLITIC
sympathicotonia / SIMPATICOTONIE
sympathicotonic / SIMPATICOTONIC
sympathicotropic / SIMPATICOTROP
sympathicotropism / SIMPATICOTROPISM
sympathizing eye / OCHI SIMPATIZANT
sympathogonia / SIMPATICOGONIE
sympatholysis / SIMPATOLIZĂ
sympatholytic / SIMPATICOPLEGIC
sympathomimetic / SIMPATICOMIMETIC
sympathy / SIMPATIE
sympaticotherapy / SIMPATICOTERAPIE
symphalangia / SIMFALANGIE
symphysiotomy / SIMFIZIOTOMIE
symphysis / SIMFIZĂ
symphysitis / SIMFIZITĂ
symport / SIMPORT
symporter / SIMPORT
symptom / SIMPTOM
symptomatic / SIMPTOMATIC
symptomatic disease / BOALĂ SIMPTOMATICĂ
symptomatic epilepsy / EPILEPSIE SIMPTOMATICĂ
symptomatic neuralgia of the face / NEVRALGISM FACIAL
symptomatic treatment / TRATAMENT SIMPTOMATIC
symptomatology / SEMEIOLOGIE, SIMPTOMATOLOGIE
symptomatolytic / SIMPTOMATOLITIC
symptomolytic / SIMPTOMOLITIC
syn(a)esthesia / SINESTEZIE
syn(a)esthesialgia / SINESTALGIE
synalgia / SINALGIE
synapse / SINAPSĂ
synaptic / SINAPTIC
synaptic cleft / FANTĂ SINAPTICĂ
synaptic transmission / TRANSMISIE SINAPTICĂ
synaptic vesicles / VEZICULE SINAPTICE
synarthrosis / SINARTROZĂ
synchilia / SINCHEILIE
synchondrosis / SINCONDROZĂ
synchondrosis / SINCONDROZĂ
synchondrotomy / SINCONDROTOMIE
synchronizer / SINCRONIZATOR
synchronous / SINCRON
synchrotron / SINCROTRON
synchysis / SINCHIZIS
synciput / SINCIPUT
syncope / SINCOPĂ
syncytioma / SINCIŢIOM
syncytiotrophoblast / SINCIŢIOTROFOBLAST
syncytium / SINCIŢIU
syndactyly / SINDACTILIE
syndecan / SINDECAN

syndesmodysplasia / SINDESMODISPLAZIE
syndesmology / SINDESMOLOGIE
syndesmopexy / SINDESMOPEXIE
syndesmophyte / SINDESMOFIT
syndesmoplasty / SINDESMOPLASTIE
syndesmorrhaphy / SINDESMORAFIE
syndesmosis / SINDESMOZĂ
syndesmotomy / SINDESMOTOMIE
syndrome / SINDROM
syndrome of inappropriate secretion of antidiuretic hormone / SINDROM DE SECREŢIE INADECVATĂ DE HORMON ANTIDIURETIC
syndrome of inappropriate secretion of antidiuretic hormone / SINDROM SIADH
syndrome of sphenoidal fissure / SINDROM DE FANTĂ SFENOIDALĂ
syndrome of the spinal cord compression / SINDROM DE COMPRESIUNE MEDULARĂ
synechia / SINECHIE
synechotome / SINECHIOTOM
synechotomy / SINECOTOMIE
syneresis / SINEREZĂ
synergia / SINERGIE
synergism / SINERGISM
synergist / SINERGIST
synergy / SINERGIE
synesthaesialgia / SINESTEZALGIE
syngamia / SINGAMIE
syngeneic / SINGENIC
syngenic antigens / ANTIGENI SINGENICI
synkinesia / SINCHINEZIE
synkinesis / SINCHINEZIE
synonym codons / CODONI SINONIMI
synophrys / SYNOPHRYS
synophthalmia / SINOFTALMIE
synopsy / SINOPSIE
synoptophore / SINOPTOFOR
synorchidism / SINORHIDIE
synorchism / SINORHIDIE
synostosis / SINOSTOZĂ
synovectomy / SINOVECTOMIE
synovia / SINOVIE
synovial bursa / BURSĂ SEROASĂ
synovial cyst / CHIST SINOVIAL
synovial fluid / SINOVIE
synovial fold / FRANJE SINOVIALE
synovial membrane / MEMBRANĂ SINOVIALĂ, SINOVIALĂ
synovial osteochondromatosis / OSTEOCONDROMATOZĂ ARTICULARĂ
synovial villi / VILOZITĂŢI SINOVIALE
synovialoma / SINOVIALOM
synovialosarcoma / SINOVIALOSARCOM
synovioma / SINOVIOM
synoviorthesis / SINOVIOLIZĂ, SINOVIORTEZĂ
synoviosarcoma / SINOVIOSARCOM
synovitis / SINOVITĂ
synovium / SINOVIALĂ
syntactic aphasia / AFAZIE SINTACTICĂ
synteny / SINTENIE
synthase / SINTAZĂ
synthesis / SINTEZĂ
synthetase / SINTETAZĂ
synthetic / SINTETIC
synthetic heparin substitute / HEPARINOID
syntonia / SINTONIE
syntonic / SINTON
syphilid(e) / SIFILIDĂ
syphiligraphy / SIFILIGRAFIE
syphilis / LUES, SIFILIS
syphilitic / SIFILITIC
syphilitic chancre / ŞANCRU SIFILITIC, SIFILOM PRIMAR
syphilitic melanoleukoderma / LEUCOMELANODERMIE SIFILITICĂ
syphiloma / GOMĂ SIFILITICĂ, SIFILOM
syphilophobia / SIFILOFOBIE
syringe / SERINGĂ
syringobulbia / SIRINGOBULBIE
syringocystadenoma / SIRINGOCISTADENOM
syringoma / SIRINGOM
syringomyelia / SIRINGOMIELIE
syringomyelic dissociation / DISOCIAŢIE SIRINGOMIELICĂ
syringomyelic syndrome / SINDROM SIRINGOMIELIC
syringomyelobulbia / SIRINGOMIELOBULBIE
syrup / SIROP
system / SISTEM
system disease / BOALĂ DE SISTEM
systematized / SISTEMATIZAT
systematized delusion / DELIR SISTEMATIZAT
systemic / SISTEMIC
systemic circulation / MAREA CIRCULAŢIE
systemic disease / BOALĂ SISTEMICĂ
systemic inflammatory response syndrome / SINDROM DE REACŢIE INFLAMATORIE GENERALIZATĂ, SINDROMUL RĂSPUNSULUI INFLAMATOR SISTEMIC
systemic lupus erythematosus / LUPUS ERITEMATOS DISEMINAT, LUPUS ERITEMATOS SISTEMIC
systemic mastocytosis / MASTOCITOZĂ SISTEMICĂ
systemic scleroderma / SCLERODERMIE GENERALIZATĂ
systole / SISTOLĂ
systolic / SISTOLIC
systolic ejection / EJECŢIE SISTOLICĂ
systolic murmur / SUFLU SISTOLIC
systolic output / DEBIT SISTOLIC
systolic pressure / PRESIUNE ARTERIALĂ MAXIMĂ, TENSIUNE ARTERIALĂ MAXIMĂ, TENSIUNE ARTERIALĂ SISTOLICĂ

T

T cell / LIMFOCIT T
T cell receptor / RECEPTOR T
T cytolytic lymphocyte / LIMFOCIT T CITOLITIC
T cytotoxic lymphocyte / LIMFOCIT T CITOTOXIC
T helper lymphocyte / LIMFOCIT T AJUTĂTOR, LIMFOCIT T HELPER
T lymphocyte / LIMFOCIT T
T lymphocyte activation / ACTIVARE A LIMFOCITELOR T
T lymphoma / LIMFOM T
T peptide / PEPTID T
T receptor / RECEPTOR T
T suppressor lymphocyte / LIMFOCIT T SUPRESOR
T system / SISTEM T
T test / TEST T
T wave / UNDĂ T
t(a)enia / TENIE

t(a)eniafuge / TENIFUG
t(a)eniasis / TENIAZĂ
T3 thyroid suppression test / TEST DE SUPRESIE CU T3
T4 lymphocyte / LIMFOCIT T4
T8 lymphocyte / LIMFOCIT T8
TAB vaccine / VACCIN TAB
tabagism / TABAGISM
TABC vaccine / VACCIN TABC
TABDT vaccine / VACCIN TABDT
tabes / TABES
tabetic / TABETIC
tabetic dissociation / DISOCIAŢIE TABETICĂ
table / MASĂ
tablet / COMPRIMAT
Tacaribe virus / VIRUS TACARIBE
tachogram / TAHOGRAMĂ
tachyarrhythmia / TAHIARITMIE
tachycardia / TAHICARDIE
tachycardia-induced myocardiopathy / TAHICARDIOMIOPATIE
tachykinesia / TAHIKINEZIE
tachykinins / TAHIKININE
tachylalia / TAHILALIE
tachyphagia / TAHIFAGIE
tachyphemia / TAHIFEMIE
tachyphrenia / TAHIFRENIE
tachyphylaxis / TAHIFILAXIE
tachypn(o)ea / TAHIPNEE
tachypsychia / TAHIPSIHIE
tachysterol / TAHISTEROL
tactil / TACTIL
tactile agnosia / AGNOZIE TACTILĂ
tactile fremitus / VIBRAŢII VOCALE
tactile receptors / RECEPTORI TACTILI
tactile sensitivity / SENSIBILITATE TACTILĂ
tactus / TUŞEU
Taenia / TAENIA
taeniacide / TENICID
Tahyna's virus / VENĂ TAHYNA
Takahara's disease / BOALĂ TAKAHARA
Takata-Ara's reaction / REACŢIE TAKATA-ARA
Takayasu's disease / BOALĂ T AKAYASU
talalgia / TALALGIE
talc / TALC
talcoma / TALCOM
talcosis / TALCOZĂ
talin / TALINĂ
talipes calcaneus / PICIOR TALUS
talipes equinus / PICIOR ECHIN
talipes valgus / PICIOR VALGUS
talipes varus / PICIOR VARUS
Talma's disease / BOALĂ TALMA
Talma's disease / MIOTONIE DOBÂNDITĂ
talocrural articulation / ARTICULAŢIE TIBIOTARSIANĂ
talus / ASTRAGAL, TALUS
Tamm-Horsfall's protein / PROTEINĂ TAMM-HORSFALL
tamoxifen / TAMOXIFEN
tamponade / TAMPONAJ
tamponage / TAMPONAJ
tamponment / TAMPONAMENT
Tamura-Takahashi's disease / BOALĂ TAMURA-TAKAHASHI
tandem enzymes / ENZIME ÎN TANDEM
Tangier's disease / BOALĂTANGIER
tanycyte / TANICIT
tapetoretinal / TAPETORETINIAN
tapetoretinal degeneration / DEGENERESCENŢĂ TAPETORETINIANĂ, EREDODEGENERESCENŢĂ TAPETORETINIANĂ
tapetum / TAPETUM
taphephobia / TAFOFOBIE
taphophilia / TAFOFILIE
Tapia syndrome / SINDROM TAPIA
tapotement / TAPOTARE
tar / GUDRON
Tar syndrome / SINDROM TAR
tardiv dyskinesia / DISCHINEZIE TARDIVĂ
target / ŢINTĂ
target population / POPULAŢIE ŢINTĂ
target theory / TEORIA ŢINTEI
target tissue / ŢESUT ŢINTĂ
target-cell / CELULĂ-ŢINTĂ
Tar's sign / SEMN TAR
tarsal / TARSIAN
tarsal bones / TARSIENE
tarsal plate / TARS PALPEBRAL
tarsal scaphoiditis / SCAFOIDITĂ TARSIANĂ
tarsal tunnel / CANAL TARSIAN, TUNEL TARSIAN
tarsal tunnel syndrome / SINDROM DE CANAL TARSIAN, SINDROM DE TUNEL TARSIAN
tarsalgia / TARSALGIE
tarsectomy / TARSECTOMIE
tarsitis / TARSITĂ
tarsometatarsal articulations / ARTICULAŢII TARSOMETATARSIENE
tarsoplasty / TARSOPLASTIE
tarsorrhapy / TARSORAFIE
tarsotomy / TARSOTOMIE
tarsus / GâTUL PICIORULUI, TARS, TARSIENE
tartar / TARTRU
Tart-cell / CELULĂTART, TART-CELL
Tarui's disease / BOALĂ TARUI
taste / GUST
taste buds / MUGURI GUSTATIVI, PAPILE GUSTATIVE
TATA box / CUTIE TATA, TATA BOX, SECVENŢĂ TATA
TATI / TATI
tattoo / TATUAJ
tau protein / PROTEINĂ TAU
taurine / TAURINĂ
taurocholate / TAUROCOLAT
taurodontism / TAURODONTISM
Taussig-Bing's syndrome / SINDROM TAUSSIG-BING
tautomery / TAUTOMERIE
taxinomy / TAXINOMIE
taxis / TACTISM, TAXIE, TAXIS
taxon / TAXON
taxonomy / TAXONOMIE
Taylor's disease / BOALĂ TAYLOR
Tay-Sachs' disease / BOALĂ TAY-SACHS
tb index / INDICE TUBERCULINIC
T-cell / CELULĂ T
tear / LACRIMĂ
tear film / FILM LACRIMAL
technetium / TECHNEŢIU
technetium-99m (99mTc) / TECHNEŢIU-99m
technetium-99m methylene diphosphonate / TECHNEŢIU-99m METILEN DIFOSFONAT
technetium-99m sestamibi / TECHNEŢIU-99m SESTAMIBI
technique / TEHNICĂ

techtide / TECHTID
tectospinal / TECTOSPINAL
tectum / TECTUM
teflon / TEFLON
tegmental syndrome / SINDROM DE CALOTĂ
teichoic acids / ACIZI TEICOICI
telangiectasia / TELANGIECTAZIE
telangiectasis / TELANGIECTAZIE
telangiectaticum granuloma / GRANULOM TELANGIECTAZIC
telangioma / TELANGIOM
telecanthus / TELECANTHUS
telecesiumtherapy / TELECESIOTERAPIE
telecobaltotherapy / TELECOBALTOTERAPIE
teleconsultation / TELECONSULTAŢIE
telecurietherapy / TELECURIETERAPIE
telediagnosis / TELEDIAGNOSTIC
telediastole / TELEDIASTOLĂ
telediastolic / TELEDIASTOLIC
telegammatherapy / TELEGAMATERAPIE
telegenesis / TELEGENESIS
telemedicine / TELEMEDICINĂ
telencephalon / TELENCEFAL
teleopsia / TELEOPSIE
telepathy / TELEPATIE
teleradiography / TELERADIOGRAFIE
teleradiology / TELERADIOLOGIE
teleradiotherapy / TELERADIOTERAPIE
telereceptor / TELERECEPTOR
telesurgery / TELECHIRURGIE
telesystole / TELESISTOLĂ
telesystolic / TELESISTOLIC
teletherapy / TELETERAPIE
Tellais's sign / SEMN TELLAIS
telluric / TELURIC
telocentric / TELOCENTRIC
telocentric chromosome / CROMOZOM TELOCENTRIC
telogen / TELOGEN
telomere / TELOMER
telophase / TELOFAZĂ
temper / CARACTER, TIMIE, UMOARE
temperament / TEMPERAMENT
temperance (for alcohol) / ABSTINENŢĂ
temperature / TEMPERATURĂ
template / MATRICE
temporal / TEMPORAL
temporal arteritis / ARTERITĂ TEMPORALĂ
temporal lobe / LOB TEMPORAL
temporal muscle / MUŞCHI TEMPORAL
temporal syndrome / SINDROM TEMPORAL
temporary desensitization / INSENSIBILIZARE
temporomalar / TEMPOROMALAR
temporomandibular / TEMPOROMANDIBULAR
temporomandibular articulation / ARTICULAŢIE TEMPOROMANDIBULARĂ
temporoparietal / TEMPOROPARIETAL
temporoparietal muscle / MUŞCHI TEMPOROPARIETAL
temporopontile / TEMPOROPONTIN
temporospatial / TEMPOROSPAŢIAL
tenalgia / TENALGIE
tenascin / TENASCINĂ
tendinitis / TENDINITĂ
tendinoperiostitis / TENDINOPEROSTITĂ
tendinous cords / CORDAJE TENDINOASE
tendon / TENDON
tendon reflex / REFLEX OSTEOTENDINOS
tenectomy / TENECTOMIE
tenesmus / TENESMĂ
tennis elbow / EPICONDILITĂ
tenodesis / TENODEZĂ
tenodynia / TENODINIE
tenolysis / TENOLIZĂ
tenonitis / TENONITĂ
Tenon's capsule / CAPSULĂ TENON
tenopathy / TENDINOPATIE
tenopathy / TENOPATIE
tenopexy / TENOPEXIE
tenoplasty / TENOPLASTIE
tenorrhaphy / TENORAFIE
tenositis / TENOZITĂ
tenosynovitis / SINOVITĂ TENDINOASĂ, TENOSINOVITĂ
tenosynovitis crepitans / SINOVITĂ CREPITANTĂ
tenosynovitis stenosans / TENOSINOVITĂ CRONICĂ STENOZANTĂ A POLICELUI DE QUERVAIN
tenotome / TENOTOM
tenotomy / TENOTOMIE
tensegrity / TENSEGRITATE
tensilon test / TEST TENSILON
tensioactive / TENSIOACTIV
tensioactivity / TENSIOACTIVITATE
tensiometer / TENSIOMETRU
tension / TENSIUNE
tensional / TENSIONAL
tensor / TENSOR
tensor muscle of fascia lata / MUŞCHI TENSOR AL FASCIEI LATA
tensor muscle of palatine velum / MUŞCHI TENSOR AL VĂLULUI PALATIN
tensor muscle of tympanum / MUŞCHI TENSOR AL TIMPANULUI
tent / CORT
tentorium cerebeli / CORTUL CEREBELULUI
tentorium of hypophysis / CORTUL HIPOFIZEI
tephromalacia / TEFROMALACIE
tephromyelitis / TEFROMIELITĂ
teratism / TERATISM
teratoblastoma / TERATOBLASTOM
teratogen / TERATOGEN
teratogenesis / TERATOGENEZĂ
teratology / TERATOLOGIE
teratoma / TERATOID, TERATOM
teratospermia / TERATOSPERMIE
terebrant / TEREBRANT
terebrating / TEREBRANT
terebration / TEREBRAŢIE
teres major muscle / MUŞCHI ROTUND MARE
teres minor muscle / MUŞCHI ROTUND MIC
term of pregnancy / TERMEN
term of pregnancy / TERMEN AL SARCINII
terminal / TERMINAL
terminator / TERMINATOR
Terminologia Anatomica / TERMINOLOGIA ANATOMICA
Terrien's disease / BOALĂ TERRIEN
Terson's disease / BOALĂ TERSON
tertian fever / FEBRĂ TERŢĂ
tertiary / TERŢIAR
tertiary prevention / PREVENŢIE TERŢIARĂ

tertiary structure / STRUCTURĂ TERŢIARĂ
tesla / TESLA
Teslenko's test / PROBĂ TESLENKO
test / PROBĂ, TEST
test for platelet adhesion (in vivo) / TEST BORCHGREVINK
test T3 / TEST T3
test type / OPTOTIP
testicle / TESTICUL
testicular artery / ARTERĂ TESTICULARĂ
testicular cancer / CANCER TESTICULAR
testicular colic / COLICĂ TESTICULARĂ
testicular feminization syndrome / TESTICUL FEMINIZANT, SINDROMUL TESTICULULUI FEMINIZANT
testicular neuralgia / NEVRALGIE TESTICULARĂ
testing / EVALUARE
testis / TESTICUL
testitis / ORHITĂ
testosterone / TESTOSTERON
testosterone binding globulin / GLOBULINĂ DE LEGARE A TESTOSTERONULUI
testosteron-estradiol binding globulin / TESTOSTERON-ESTRADIOL BINDING GLOBULIN
testotoxicosis / TESTOTOXICOZĂ
tetanic / TETANIC
tetanic toxin / TOXINă TETANICă
tetaniform / TETANIFORM
tetanization / TETANIZARE
tetanoid / TETANOID
tetanoid paraplegia / PARAPLEGIE TETANOIDĂ
tetanolysin / TETANOLIZINĂ
tetanospasmin / TETANOSPASMINĂ
tetanus / TETANOS
tetany / TETANIE
tetartanopsia / TETARTANOPSIE
tetracycline / TETRACICLINĂ
tetrahydrobiopterin / TETRAHIDROBIOPTERINă
tetrahydrocannabinol / TETRAHIDROCANNABINOL
tetraiodothyronine / TETRAIODOTIRONINĂ
tetralogy of Fallot / TETRALOGIE FALLOT
tetranopsia / TETRANOPSIE
tetraparesis / TETRAPAREZĂ
tetraplegia / TETRAPLEGIE
tetraploidy / TETRAPLOIDIE
tetrasomy / TETRASOMIE
tetrodotoxin / TETRODOTOXINĂ
textiloma / TEXTILOM
thalamic / TALAMIC
thalamoperforate syndrome / SINDROM TALAMOPERFORAT
thalamotomy / TALAMOTOMIE
thalamus / TALAMUS
thalass(a)emia / TALASEMIE
thalassotherapy / TALASOTERAPIE
thalidomide / TALIDOMIDĂ
thallium / TALIU
thanatology / TANATOLOGIE
thanatophobia / TANATOFOBIE
thanatophoric dwarfism / NANISM TANATOFOR
thanatopraxy / TANATOPRAXIE
thatched roof disease / BOALA ACOPERIŞULUI DE STUF
Thaysen's disease / BOALĂ THAYSEN
thebaic / TEBAIC
thecal / TECAL
thecoma / TECOM
Theiler's virus / VIRUS THEILER
theina / TEINĂ
theine / TEINĂ
thelalgia / TELALGIE
thelitis / TELITĂ
thelorrhagia / TELORAGIE
thelotism / TELOTISM
theobromine / TEOBROMINĂ
theomania / TEOMANIE
theophylline / TEOFILINĂ
theory / TEORIE
theory of mutation / MUTAŢIONISM
therapeutic community / SOCIOTERAPIE
therapeutic incompatibility / INCOMPATIBILITATE TERAPEUTICĂ
therapeutic index / COEFICIENT TERAPEUTIC
therapeutic interval / INTERVAL TERAPEUTIC
therapeutic malaria / MALARIOTERAPIE
therapeutic radiology / RADIOLOGIE TERAPEUTICĂ
therapeutic serum / SER TERAPEUTIC
therapeutic window / FEREASTRĂ TERAPEUTICĂ
therapeutic(al) / TERAPEUTIC
therapeutics / TERAPEUTICĂ
therapy / TERAPIE
therapy index / INDICE TERAPEUTIC
thermaesthesia / TERMOESTEZIE
thermal / TERMAL
thermic / TERMIC
thermic h(a)emolysis test / TEST DE HEMOLIZĂ TERMICĂ
thermistor / TERMISTOR
thermoalgesic / TERMOALGEZIC
thermoan(a)esthesia / TERMOANESTEZIE
thermoanalgesia / TERMOANALGEZIE
thermocauterisation / TERMOCAUTERIZARE
thermocautery / TERMOCAUTER
thermocoagulation / TERMOCOAGULARE
thermocouple / TERMOCUPLU
thermodilution / TERMODILUŢIE
thermodynamics / TERMODINAMICĂ
thermoelectric effect / EFECT TERMOELECTRIC
thermoelectronic effect / EFECT TERMOELECTRONIC
thermogenesis / TERMOGENEZĂ
thermogenin / TERMOGENINĂ
thermogram / TERMOGRAMĂ
thermography / TERMOGRAFIE
thermokeratoplasty / TERMOKERATOPLASTIE
thermolabile / TERMOLABIL
thermolability / TERMOLABILITATE
thermoluminescence / TERMOLUMINESCENŢĂ
thermolysine / TERMOLIZINĂ
thermolysis / TERMOLIZĂ
thermolytic / TERMOLITIC
thermomassage / TERMOMASAJ
thermometer / TERMOMETRU
thermometry / TERMOMETRIE
thermoparaesthesia / TERMOPARESTEZIE
thermopenetration / TERMOPENETRAŢIE
thermophilic / TERMOFIL
thermophobia / TERMOFOBIE
thermoreceptor / TERMORECEPTOR
thermoregulation / TERMOREGLARE
thermoresistance / TERMOREZISTENŢĂ
thermoresistant / TERMOREZISTENT

thermosensitivity / TERMOSENSIBILITATE
thermostability / TERMOSTABILITATE
thermostable / TERMOSTABIL
thermostasis / TERMOSTAZĂ
thermostat / TERMOSTAT
thermotherapy / TERMOTERAPIE
thermotropism / TERMOTROPISM
thesaurismosis / TEZAURISMOZĂ
thesaurocyte / TEZAUROCIT
theta rhythm / RITM TETA
Thévenard's disease / BOALĂ THéVENARD
thiaemia / TIEMIE
thiamin(e) / TIAMINĂ
Thibaudet's malingering test / TEST THIBAUDET
Thiemann's disease / BOALĂ THIEMANN
thigh / COAPSĂ
thigh bone / FEMUR
thinking (ca proces) / GÂNDIRE
thiogenesis / TIOGENEZĂ
thiol / TIOL
thiolprotein / TIOLPROTEINĂ
thiolproteinase / TIOLPROTEINAZĂ
thiopexis / TIOPEXIE
thiopexy / TIOPEXIE
thiouracil / TIOURACIL
third occipital nerve / NERV AL TREILEA OCCIPITAL
third peroneal muscle / MUŞCHI PERONIER ANTERIOR
third phalanx / FALANGETĂ
thirst / SETE
thixotropy / TIXOTROPIE
Thomsen's disease / BOALĂ THOMSEN
Thomson's disease / BOALĂ THOMSON
thoracalgia / TORACALGIE
thoracentesis / TORACENTEZĂ
thoracic aorta / AORTĂ TORACICĂ
thoracic asphyxiating dystrophy / DISPLAZIE TORACICĂ ASFIXIANTĂ
thoracic cage / CUŞCĂ TORACICĂ
thoracic cardiac nerves / NERVI CARDIACI TORACICI
thoracic disk lesions / DORSARTROZĂ
thoracic duct / CANAL TORACIC
thoracic nerves / NERVI TORACICI
thoracic outlet syndrome / SINDROM DE APERTURĂ TORACICĂ
thoracic-pelvic-phalangeal dystrophy / DISPLAZIE TORACICĂ ASFIXIANTĂ
thoracoacromial artery / ARTERĂ ACROMIOTORACICĂ, ARTERĂ TORACO-ACROMIALĂ
thoracoacromial vein / VENĂ TORACOACROMIALĂ
thoracodorsal artery / ARTERĂ TORACODORSALĂ
thoracodorsal nerve / NERV TORACODORSAL
thoracodynia / TORACODINIE
thoracoepigastric veins / VENE TORACOEPIGASTRICE
thoracolaparotomy / TORACO-FRENO-LAPAROTOMIE
thoracolaparotomy / TORACO-LAPAROTOMIE
thoracophrenotomy / TORACOFRENOTOMIE
thoracoplasty / TORACOPLASTIE
thoraco-pleuropneumonectomy / TORACO-PLEUROPNEUMONECTOMIE
thoracopneumotomy / TORACOPNEUMOTOMIE
thoracoscopy / TORACOSCOPIE
thoracostomy / TORACOSTOMIE
thoracotomy / TORACOTOMIE
thorax / TORACE
thorium / TORIU
Thormählen's test / TEST THORMäHLEN
Thormayer's sign / SEMN THORMAYER
Thorn's test / TEST THORN, PROBĂ THORN
Thornton's sign / SEMN THORNTON
thoron / RADON
Thost-Unna's disease / BOALĂ THOST-UNNA
thought (ca sistem) / GâNDIRE
thought echoing / ECOU AL GâNDIRII
thought hearing / ECOU AL GâNDIRII
thread / FIR
threadworms / OXIUROZĂ
thready pulse / PULS FILIFORM
three garrot test / PROBA CELOR TREI GAROURI
three glass test / PROBA CELOR TREI PAHARE GUYON
three-day fever / FEBRĂ DE TREI ZILE
threonine / TREONINĂ
threshold / PRAG
threshold stimulus / STIMUL PRAG
thrichophytobezoar / TRICOFITOBEZOAR
thrill / FREAMĂT, TRIL
throat / GâTLEJ
thromb(o)elastogram / TROMBELASTOGRAMĂ
thromb(o)elastograph / TROMBELASTOGRAF
thromb(o)elastography / TROMBELASTOGRAFIE
thrombase / TROMBAZĂ
thrombasthenia / TROMBASTENIE
thrombectomy / TROMBECTOMIE
thrombin / TROMBINĂ
thrombin clotting time test / TIMP DE TROMBINĂ
thrombin formation / TROMBINOFORMARE
thrombin-like / TROMBINOMIMETIC
thrombinogen / TROMBINOGEN
thrombo-agglutination / TROMBO-AGLUTINARE
thrombo-agglutinin / TROMBO-AGLUTININĂ
thromboangiitis obliterans / TROMBANGEITĂ OBLITERANTĂ
thromboarteritis / TROMBO-ARTERITĂ
thrombocyt(a)emia / TROMBOCITEMIE
thrombocyte / TROMBOCIT
thrombocytic series / SERIE TROMBOCITARĂ
thrombocytolysin / TROMBOCITOLIZINĂ
thrombocytolysis / TROMBOCITOLIZĂ
thrombocytopathy / TROMBOPATIE
thrombocytopenia / TROMBOCITOPENIE, TROMBOPENIE
thrombocytopenia-radial aplasia syndrome / SINDROMUL TROMBOCITOPENIE-APLAZIE RADIALĂ
thrombocytopoiesis / TROMBOCITOPOIEZĂ
thrombocytosis / HIPERPLACHETOZĂ, HIPERTROMBOCITEMIE, TROMBOCITOZĂ
thrombodynamography / TROMBODINAMOGRAFIE
thromboembolic disease / BOALĂ TROMBOEMBOLICĂ
thromboembolism / TROMBOEMBOLIE
thromboendarteriectomy / TROMBOENDARTERIECTOMIE
thrombogenesis / TROMBOGENEZĂ
thrombogenic / TROMBOGEN
thrombokinase / TROMBOKINAZĂ
thrombolysis / TROMBOLIZĂ
thrombolytic / TROMBOLITIC
thrombomodulin / TROMBOMODULINĂ
thrombophilia / TROMBOFILIE
thrombophlebitis / TROMBOFLEBITĂ
thromboplastic / TROMBOPLASTIC

thromboplastin generation test / TEST DE GENERARE A TROMBOPLASTINEI
thromboplastinoformation / TROMBOPLASTINOFORMARE
thromboplastinogen / TROMBOPLASTINOGEN
thromboplastinogenase / TROMBOPLASTINOGENAZĂ
thromboplastins / TROMBOPLASTINE
thrombopoiesis / TROMBOPOIEZĂ
thrombopoietin / TROMBOPOIETINĂ
thrombosis / TROMBOZĂ
thrombospondin / TROMBOSPONDINĂ
thrombostasis / TROMBOSTAZĂ
thrombostatic / TROMBOSTATIC
thrombosthenin / TROMBOSTENINĂ
thrombotest / TROMBOTEST
thrombotic thrombocytopenic purpura / MICROANGIOPATIE TROMBOTICĂ, PURPURĂ TROMBOCITOPENICĂ TROMBOTICĂ
thromboxane A-synthase / TROMBOXAN A-SINTAZĂ
thromboxanes / TROMBOXANI
thrombus / TROMB
thrombus / TROMBUS
thrush / MĂRGĂRITĂREL, MUGUET
thrust habit / DEGLUTIŢIE INFANTILĂ
thumb / POLICE
thymectomy / TIMECTOMIE
thymic / TIMIC
thymic hormones / HORMONI TIMICI
thymic precursor cells / CELULE TIMICE PRECURSOARE
thymic veins / VENE TIMICE
thymidine / TIMIDINĂ
thymidylate synthase reaction / REACŢIA TIMIDILAT SINTETAZEI
thymine / TIMINĂ
thymocyte / TIMOCIT
thymocytoma / TIMOCITOM
thymol / TIMOL
thymol test / PROBĂ TIMOL, TEST TIMOL
thymol turbidity test / REACŢIE TIMOL
thymoleptic / TIMOLEPTIC
thymolipoma / TIMOLIPOM
thymoma / TIMOM
thymopoietin / TIMOPOIETINĂ
thymoprivic / TIMOPRIV
thymosins / TIMOZINE
thymus / TIMUS
thyreogenic / TIREOGEN
thyreotropic hormone / HORMON TIREOTROP
thyreotropin releasing hormone / TIREOLIBERINĂ
thyroarytenoid muscle / MUŞCHI TIROARITENOIDIAN
thyrocalcitonin / TIREOCALCITONINĂ, TIROCALCITONINĂ
thyrocalcitonin excess syndrome / SINDROM DE HIPERTIROCALCITONINEMIE
thyrocervical trunk / TRUNCHI TIROCERVICAL
thyrocyte / TIREOCIT
thyroepiglottic muscle / MUŞCHI TIROEPIGLOTIC
thyroglobulin / TIROGLOBULINĂ
thyroglossal duct / CANAL TIREOGLOS
thyrohyoid muscle / MUŞCHI TIROHIOIDIAN
thyroid / TIROIDĂ
thyroid / TIROIDIAN
thyroid cartilage / CARTILAJ TIROID
thyroid follicle / VEZICULĂ TIROIDIANĂ
thyroid gland / GLANDĂ TIROIDĂ
thyroid hormones / HORMONI TIROIDIENI
thyroid ima artery / ARTERĂ TIROIDIANĂ IMA
thyroid lymph nodes / NODULI TIROIDIENI
thyroid osteosis / OSTEOZĂ TIROIDIANĂ
thyroid scintigraphy / SCINTIGRAFIE TIROIDIANĂ
thyroid stimulating hormone / TIREOSTIMULINĂ
thyroid suppresion test / PROBĂ LA TRIIODOTIRONINĂ
thyroid suppression test / TEST DE SUPRESIE TIROIDIANĂ
thyroidectomy / TIROIDECTOMIE
thyroidism / TIROIDISM
thyroiditis / TIROIDITĂ
thyroidotherapy / TIROIDOTERAPIE
thyronine / TIRONINĂ
thyropathy / TIREOPATIE
thyropathy / TIROPATIE
thyroperoxidase / TIROPEROXIDAZĂ
thyroprival / TIREOPRIV
thyroprivic / TIREOPRIV
thyroptosis / TIREOPTOZĂ
thyrostatic / TIREOSTATIC
thyrotherapy / TIREOTERAPIE
thyrotomy / TIROTOMIE
thyrotoxic myopathy / MIOPATIE TIREOTOXICĂ
thyrotoxicosis / TIREOTOXICOZĂ, TIROTOXICOZĂ
thyrotrophin / TIREOTROFINĂ
thyrotropic / TIREOTROP
thyrotropin / TIROTROFINĂ
thyrotropin releasing factor / FACTOR DECLANŞATOR AL SECREŢIEI DE TIREOSTIMULINĂ
thyroxinaemia / TIROXINEMIE
thyroxine / TIROXINĂ
thyroxinic / TIROXINIC
tibia / TIBIA
tibia valga / TIBIA VALGA
tibia vara / TIBIA VARA
tibial / TIBIAL
tibial anterior apophysitis / APOFIZITĂ TIBIALĂ ANTERIOARĂ
tibial bone fever / FEBRA OSULUI TIBIAL
tibial nerve / NERV TIBIAL
tibiofibular / TIBIOPERONIER
tibiofibular articulation / ARTICULAŢIE PERONEOTIBIALĂ INFERIOARĂ, ARTICULAŢIE PERONEOTIBIALĂ SUPERIOARĂ
tibionavicular / TIBIONAVICULAR, TIBIOSCAFOIDIAN
tibioperoneal / TIBIOPERONIER
tic / TIC
tic douloureux / TIC DUREROS
tick / CĂPUŞĂ
tidal air / AER CURENT
tidal volume / VOLUM CURENT
Tietze's disease / BOALĂ TIETZE
Tietze's syndrome / SINDROM TIETZE
Tiffeneau's test / PROBĂ TIFFENEAU
tight junction / JONCŢIUNE ETANŞĂ, JONCŢIUNE IMPERMEABILĂ, JONCŢIUNE STRâNSĂ
tigroid bodies / CORPI TIGROIZI
Tiling-Wernicke's syndrome / SINDROM TILING-WERNICKE
Tillaux's disease / BOALĂ TILLAUX
Tillaux's fracture / FRACTURĂ TILLAUX
Tillaux's maneuver / MANEVRĂ TILLAUX
Tillaux's sign / SEMM TILLAUX
timbre / TIMBRU
time / TIMP
time interval / INTERVAL

tincture / TINCTURĂ
tinea / TINEA
tinea nigra / TINEA NIGRA
Tinel's sign / SEMN TINEL
tinnitus / ACUFENĂ, TINNITUS
tintometry / COLORIMETRIE
TINU syndrome / SINDROM TINU
tissue / ŢESUT
tissue antigen / ANTIGEN TISULAR
tissue system / SISTEM TISULAR
tissue types / GRUPE LEUCOCITARE, GRUPE TISULARE
titer / TITRU
titillomania / TITILOMANIE
titin / TITINĂ
titration / TITRARE
titre / TITRU
titubant / TITUBANT
titubation / TITUBAŢIE
Tizzoni's test / TEST TIZZONI
TNF receptors / RECEPTORI AI TNF
TNM / TNM
TNM staging / STADIALIZARE TNM
to collapse / A COLABA
tobacco / TABAC, TUTUN
Tobey-Ayer's test / TEST TOBEY-AYER
tococardiograph / TOCOCARDIOGRAF
tocodynamometer / TOCODINAMOMETRU
tocography / TOCOGRAFIE
tocolysis / TOCOLIZĂ
tocolytic / TOCOLITIC
tocometer / TOCOMETRU
tocopherol / TOCOFEROL
tocophobia / TOCOFOBIE
Todd's postepileptic paralysis / PARALIZIE TODD, PARALIZIE POSTEPILEPTICĂ
toe (foot) / DEGET (PICIOR)
Toison's solution / SOLUŢIE TOISON
tokocardiograph / TOCOCARDIOGRAF
tokodynamometer / TOCODINAMOMETRU
tokography / TOCOGRAFIE
tolbutamid tolerance test / TEST DE TOLERANŢĂ LA TOLBUTAMIDĂ
tolbutamide / TOLBUTAMIDĂ
tolbutamide test / PROBĂ LA TOLBUTAMIDĂ
tolbutamide-glucose test / PROBĂ LA TOLBUTAMIDĂ-GLUCOZĂ
tolerance / TOLERANŢĂ
tolerogenic / TOLEROGEN
Tolosa-Hunt's syndrome / SINDROM TOLOSA-HUNT
tomaculous neuropathy / NEUROPATIE TOMACULARĂ
tomentous / TOMENTOS
Tommasi's sign / SEMN TOMMASI
tomography / TOMOGRAFIE
tomoscintigraphy / TOMOSCINTIGRAFIE
tomotherapy / TOMOTERAPIE
tone / TONUS
tongs / PENSĂ
tongue / LIMBĂ
tongue sign / SEMNUL FOSETEI LINGUALE
tonic / TONIC
tonic neck reflex / REFLEX TONIC AL GâTULUI
tonic spasm / SPASM TONIC
tonicity / TONICITATE
Toni-Debré-Fanconi's syndrome / SINDROM TONI-DEBRÉ-FANCONI
tonoclonic / TONICOCLONIC
tonofibrils / TONOFIBRILE
tonofilament / TONOFILAMENT
tonography / TONOGRAFIE
tonometer / TONOMETRU
tonometry / TONOMETRIE
tonoscopy / TONOSCOPIE
tonotropic / TONOTROP
tonsil / AMIGDALĂ, TONSILĂ
tonsilla / TONSILĂ
tonsillar / TONSILAR
tonsillectomy / AMIGDALECTOMIE
tonsillectomy / TONSILECTOMIE
tonsillitis / AMIGDALITĂ, TONSILITĂ
tonsillotome / TONSILOTOM
tonus / TONUS
tooth / DINTE
tooth erosion / MILOLIZĂ
tooth extraction / EXTRACŢIE DENTARĂ
toothache / ODONTALGIE
topectomy / TOPECTOMIE
Töpfer's test / TEST TÖPFER
topholipoma / TOFOLIPOM
tophus / TOFUS
topical / TOPIC
topical corticosteroid / DERMOCORTICOID
topicum / TOPIC
topoaesthesia / TOPOESTEZIE
topoalgia / TOPOALGIE
topobiology / TOPOBIOLOGIE
topochemistry / TOPOCHIMIE
topognosis / TOPOGNOZIE
topography / TOPOGRAFIE
topoisomerases / TOPOIZOMERAZE
Topolanski's sign / SEMN TOPOLANSKI
topology / TOPOLOGIE
Torkildsen's operation / OPERAŢIE TORKILDSEN
torpid / TORPID
torpor / TORPOARE
torr / TORR
Torre's syndrome / SINDROM TORRE
torsion / TORSIUNE
torsion spasm / SPASM DE TORSIUNE
torticollis / TORTICOLIS
torulosis / TORULOZĂ
torus mandibularis / TORUS MANDIBULAR
torus palatinus / TORUS PALATIN
total aphasia / AFAZIE TOTALĂ
total hyperhydration syndrome / SINDROM DE HIPERHIDRATARE GLOBALĂ
total ileitis / PANILEITĂ
total lung capacity / CAPACITATE PULMONARĂ TOTALĂ
total red cell volume / VOLUM GLOBULAR
totipotent / TOTIPOTENT
touch / TACT, TUŞEU
Touraine-Solente-Golé's syndrome / SINDROM TOURAINE-SOLENTE-GOLÉ
Tourneaux point / PUNCT TOURNEAUX
tourniquet test / SEMNUL MANŞETEI
tox(a)emia / TOXEMIE

tox(a)emia of pregnancy / NEFROPATIE GRAVIDICĂ, TOXEMIE GRAVIDICĂ
toxic / TOXIC
toxic adenoma of the thyroid gland / ADENOM TIROIDIAN TOXIC
toxic bullous epidermolysis / EPIDERMOLIZĂ BULOASĂ TOXICĂ
toxic diabetes / DIABET TOXIC
toxic epidermal necrolysis / ERITRODERMIE BULOASĂ CU EPIDERMOLIZĂ
toxic megacolon / COLECTAZIE
toxic multinodular goiter / GUŞĂ MULTINODULARĂ TOXICĂ
toxic shock / ŞOC TOXIC
toxic shock syndrome / SINDROM DE ŞOC TOXIC
toxicity / TOXICITATE
toxicocinetics / TOXICOCINETICĂ
toxicology / TOXICOLOGIE
toxicomania / TOXICOMANIE
toxicosis / TOXICOZĂ
toxiderma / TOXICODERMIE
toxiferous / TOXICOFOR
toxigenic / TOXIGEN
toxiinfection / TOXIINFECŢIE
toxin / TOXINĂ
toxin vaccination / VACCINARE TOXINICĂ
toxinic / TOXINIC
toxinogenesis / TOXINOGENEZĂ
toxinogenesis / TOXINOGENEZĂ
toxiphobia / TOXIFOBIE
toxitude / TOXITUDINE
toxocariasis / TOXOCAROZĂ
toxoid / TOXOID
toxomimetic / TOXOMIMETIC
Toxoplasma / TOXOPLASMA
toxoplasmosis / TOXOPLASMOZĂ
Toynbee's sign / PROBĂ TOYNBEE
TPHA test / TEST TPHA
trabecula / TRABECUL
trabecular / TRABECULAR
trabeculectomy / TRABECULECTOMIE
trabeculotomy / TRABECULOTOMIE
trace element / OLIGOELEMENT
tracer / MARKER, TRASOR
trachea / TRAHEE
tracheal muscle / MUŞCHI TRAHEAL
tracheal veins / VENE TRAHEALE
tracheitis / TRAHEITĂ
trachelh(a)ematoma / TRAHELHEMATOM
trachelism / TRACHELISM
trachelitis / CERVICITĂ
trachelopexy / TRAHELOPEXIE
tracheloplasty / TRAHELOPLASTIE
tracheoaerocele / TRAHEOAEROCEL
tracheobronchitis / TRAHEOBRONŞITĂ
tracheocele / TRAHEOCEL
tracheomalacia / TRAHEOMALACIE
tracheopathia osteoplastica / TRAHEOPATIE OSTEOPLASTICĂ
tracheoplasty / TRAHEOPLASTIE
tracheorrhaphy / TRAHEORAFIE
tracheoscopy / TRAHEOSCOPIE
tracheostenosis / TRAHEOSTENOZĂ
tracheostomy / TRAHEOSTOMIE
tracheotomy / TRAHEOTOMIE
trachoma / TRAHOM
trachyonychia / TRAHIONICHIE
tract / TRACT, CALE
traction / TRACŢIUNE
tractotomy / TRACTOTOMIE
tractus / TRACT
traductor / TRADUCTOR
tragus / TRAGUS
training / ANTRENAMENT
Trambusti's reaction / REACŢIE TRAMBUSTI
trance / TRANSĂ
tranquilizer / TRANCHILIZANT
trans / TRANS
transaminase / TRANSAMINAZĂ
transamination / TRANSAMINARE
transcobalamin / TRANSCOBALAMINĂ
transcomplementing cell / CELULĂ TRANSCOMPLEMENTARĂ
transcript / TRANSCRIPT
transcription / TRANSCRIPŢIE
transcription factor receptors / RECEPTORI PENTRU FACTORI DE TRANSCRIPŢIE
transcription factors / FACTORI DE TRANSCRIPŢIE
transcription unit / UNITATE DE TRANSCRIPŢIE
transcriptome / TRANSCRIPTOM
transcutaneous electrical nerve stimulation / STIMULARE ELECTRICĂ NERVOASĂ TRANSCUTANATĂ
transcytosis / TRANSCITOZĂ
transdisciplinarity / TRANSDISCIPLINARITATE
transducin / TRANSDUCINĂ
transducing phage / FAG TRANSDUCTOR
transductant / transductant
transduction / TRANSDUCŢIE
transduction site / SITUS DE TRANSDUCŢIE
transductor / TRANSDUCTOR
transfection / TRANSFECŢIE
transfer / TRANSFER
transfer factor / FACTOR DE TRANSFER
transferase / TRANSFERAZĂ
transferrin / TRANSFERINĂ
transfert of genetic information / TRANSFER GENIC
transfix / TRANSFIXIANT
transformation / TRANSFORMARE
transformed cell / CELULĂ TRANSFORMATĂ
transforming growth factor α / FACTOR TRANSFORMANT DE CREŞTERE α
transfusion / TRANSFUZIE
transfusion nephritis / NEFROPATIE POST-TRANSFUZIONALĂ
transgenic / TRANSGENIC
transglutaminase / TRANSGLUTAMINAZĂ
transhydrogenase / TRANSHIDROGENAZĂ
transient spinal isch(a)emia / CLAUDICAŢIE INTERMITENTĂ SPINALĂ
transillumination / TRANSILUMINARE
transition / TRANZIŢIE
translation / TRANSLAŢIE
translocation / TRANSLOCAŢIE
translocation trisomy / TRISOMIE PRIN TRANSLOCAŢIE
translocator / TRANSLOCATOR
transmethylation / TRANSMETILARE
transmissible / TRANSMISIBIL
transmissible neurodegenerative disease / BOALĂ NEURO-DEGENERATIVĂ TRANSMISIBILA
transmittance / TRANSMITANŢĂ

transmural / TRANSMURAL
transmural pressure / PRESIUNE TRANSMURALĂ
transmutation / TRANSMUTAŢIE
transorbital / TRANSORBITAR
transpiration / TRANSPIRAŢIE
transplacental / TRANSPLACENTAR
transplant / TRANSPLANT
transplantation / TRANSPLANTARE
transplantation antigens / ANTIGENI DE TRANSPLANTARE
transport / TRANSPORT
transport proteins / PROTEINE DE TRANSPORT
transposition / TRANSPOZIŢIE
transposition of great vessels / TRANSPOZIŢIE ARTERIALĂ
transposition of the great arteries / TRANSPOZIŢIE ARTERIALĂ
transposition of the great vessels / TRANSPOZIŢIE A MARILOR VASE
transposon / TRANSPOZON
transsexualism / TRANSSEXUALISM
transsudation / TRANSSUDARE
transsynaptic / TRANSSINAPTIC
transsynaptic degeneration / DEGENERESCENŢĂ NEURONALĂ TRANSSINAPTICĂ
transthermia / TRANSTERMIE
transthyretin / TRANSTIRETINĂ
transudate / TRANSSUDAT
transurethral / TRANSURETRAL
transvaginal / TRANSVAGINAL
transvers facial artery / ARTERĂ TRANSVERSĂ A GâTULUI
transvers muscle of abdomen / MUŞCHI TRANSVERS
transvers tarsal articulation / ARTICULAŢIE TRANSVERSĂ A TARSULUI
transverse / TRANSVERS
transverse aritenoid muscle / MUŞCHI ARITENOID TRANSVERS
transverse cervical nerve / NERV CERVICAL TRANSVERS
transverse cervical veins / VENE TRANSVERSALE ALE GâTULUI
transverse facial artery / ARTERĂ TRANSVERSĂ A FEŢEI
transverse facial vein / VENĂ TRANSVERSĂ A FEŢEI
transverse muscle of auricle / MUŞCHI TRANSVERS AL PAVILIONULUI URECHII
transverse muscle of chin / MUŞCHI TRANSVERS AL BĂRBIEI
transverse muscle of thorax / MUŞCHI TRANSVERS AL TORACELUI
transverse muscle of tongue / MUŞCHI TRANSVERS AL LIMBII
transverse presentation / PREZENTAŢIE TRANSVERSĂ
transverse sinus of the pericardium / SINUS THEILE
transversion / TRANSVERSIUNE
transversospinal muscle / MUŞCHI TRANSVERSOSPINOS
transvestism / TRAVESTISM
transvestitism / TRAVESTISM
trapezium / TRAPEZ
trapezium muscle / MUŞCHI TRAPEZ
trapezoid / TRAPEZOID
trapezoid part of coracoclavicular ligament / LIGAMENT TRAPEZOID
trapping / TRAPAJ, TRAPPING
Traube's sign / SEMN TRAUBE
trauma / TRAUMĂ
traumatic / TRAUMATIC
traumatic aphasia / AFAZIE TRAUMATICĂ
traumatic cephalhydrocele / CEFALHIDROCEL TRAUMATIC
traumatic inflammation / INFLAMAŢIE TRAUMATICĂ
traumatic melothroposis / MELOTROFOZĂ TRAUMATICĂ
traumatic myosteoma / MIOSTEOM TRAUMATIC
traumatic neurosis / NEVROZĂ TRAUMATICĂ
traumatic pneumoencephalus / PNEUMOENCEFALOCEL TRAUMATIC
traumatism / TRAUMATISM
traumatogenic / TRAUMATOGEN
traumatology / TRAUMATOLOGIE
traumatopn(o)ea / TRAUMATOPNEE
Treacher Collins' syndrome / SINDROM TREACHER COLLINS
treatment / TRATAMENT
Treitz' ligament / LIGAMENT TREITZ
Trematoda / TREMATODA
trembling / TREMULAŢIE
tremor / TREMOR, TREMURĂTURĂ
tremulation / TREMULAŢIE
trench fever / FEBRĂ DE TRANŞEE
Trendelenburg's maneuver / MANEVRĂ TRENDELENBURG
Trendelenburg's operation / OPERAŢIE TRENDELENBURG
Trendelenburg's position / POZIŢIE TRENDELENBURG, POZIŢIE DORSOSACRATĂ DECLIVĂ
Trendelenburg's sign / SEMN TRENDELENBURG
Trendelenburg's test / PROBĂ TRENDELENBURG
trepan / TREPAN
trepanation / TREPANAŢIE
trephination / TREPANAŢIE
trephine / TREPAN
trepidation / TREPIDAŢIE
Treponema / TREPONEMA
Treponema pallidum immobilization (TPI) test / TEST DE IMOBILIZARE A TREPONEMELOR
treponematosis / TREPONEMOZĂ
treponemicidal / TREPONEMICID
tretinoin / TRETINOIN
Trevor's syndrome / SINDROM TREVOR
TRH stimulation test / TEST DE STIMULARE CU TRH, TEST LA TRH
triad / TRIADĂ
triage / TRIAJ
trial / TRIAL
triamcinolone / TRIAMCINOLON
triangular bone / PIRAMIDAL
tribadism / TRIBADISM
triboelectricity / TRIBOELECTRICITATE
tribology / TRIBOLOGIE
Triboulet's test / TEST TRIBOULET
tricarboxylic acid cycle / CICLUL ACIZILOR TRICARBOXILICI
triceps / TRICEPS
triceps muscle of arm / MUŞCHI TRICEPS AL BRAŢULUI
triceps muscle of calf / MUŞCHI TRICEPS SURAL
triceps reflex / REFLEX OLECRANIAN, REFLEX TRICIPITAL
trichiasis / TRICHIAZĂ
trichina / TRICHINĂ
Trichinella spiralis / TRICHINELLA SPIRALIS
trichinosis / TRICHINOZĂ
tricho(a)esthesia / TRICOESTEZIE
trichobezoar / TRICOBEZOAR
trichocephalosis / TRICOCEFALOZĂ
trichocephalus / TRICOCEFAL
trichoclasia / TRICOCLAZIE
trichoepithelioma / TRICOEPITELIOM
trichogenous / TRICOGENIC
trichogram / TRICOGRAMĂ

trichokinesis / TRICOKINEZIS
trichomania / TRICOMANIE
Trichomonas / TRICHOMONAS
Trichomonas intestinalis / TRICHOMONAS INTESTINALIS
Trichomonas vaginalis / TRICHOMONAS VAGINALIS
trichomonasis / TRICOMONIAZĂ
trichomycosis / TRICOMICOZĂ
trichonodosis / TRICONODOZĂ
trichophobia / TRICOFOBIE
Trichophyton / TRICHOPHYTON
trichophytosis / TRICOFIŢIE
trichoptilosis / TRICOPTILOZĂ
trichorhinophalangeal syndrome / SINDROM TRICORINOFALANGIAN
trichorrhexis / TRICOREXIE
trichorrhexis nodosa / TRICOREXIE NODOASĂ
trichorrhexomania / TRICOREXOMANIE
trichosis / TRICOZĂ, TRICOZIS
Trichosporon / TRICHOSPORON
trichothiodystrophy / TRICOTIODISTROFIE
trichotillomania / TRICOTILOMANIE
trichromate / TRICROMAT
trichromatism / TRICROMATISM, TRICROMAZIE
Trichuris trichiura / TRICHURIS TRICHIURA
tricrotism / TRICROTISM
tricuspid / TRICUSPIDIAN
tricuspid regurgitation / INSUFICIENŢĂ TRICUSPIDIANĂ
tricuspid stenosis / STENOZĂ TRICUSPIDIANĂ
trident hand / MâNĂ ÎN TRIDENT
tridermic / TRIDERMIC
trifid / TRIFID
trigeminal / TRIGEMINAL
trigeminal cough / TUSE TRIGEMINALĂ
trigeminal ganglion / GANGLION SEMILUNAR AL TRIGEMENULUI, GANGLION TRIGEMINAL, GANGLION GASSER
trigeminal nerve / NERV TRIGEMEN
trigeminal neuralgia / NEVRALGIE DE TRIGEMEN
trigeminal pulse / PULS TRIGEMINAT
trigeminal rhythm / RITM TRIGEMINAT
trigeminal tractotomy / TRACTOTOMIE TRIGEMINALĂ
trigeminate / TRIGEMINAT
trigeminus / TRIGEMEN
trigeminy / TRIGEMINISM
trigger / TRIGGER
trigger finger / DEGET ÎN RESORT
trigger zone / ZONĂ TRIGGER
triglycerid(a)emia / TRIGLICERIDEMIE
triglyceride / TRIGLICERID
trigonal / TRIGONAL
trigone / TRIGON, TRIGON CEREBRAL
trigonitis / TRIGONITĂ
trigonocephaly / TRIGONOCEFALIE
trigonum / TRIGON CEREBRAL
triiodothyronine / TRIIODOTIRONINĂ
trilobate / TRILOBAT
trilocular / TRILOCULAR
trimer / TRIMER
trioleine test / PROBĂ LA TRIOLEINĂ
triphalangism / TRIFALANGIE
triphasic / TRIFAZIC
triple bolus hormone test / TEST TRIPLU BOLUS HORMONAL
triple X syndrome / SINDROM TRIPLU X
triplegia / TRIPLEGIE
triplet / TRIPLET
triploid / TRIPLOID
triploidy / TRIPLOIDIE
triplopia / TRIPLOPIE
triquetumm / TRIQUETRUM
trismus / TRISMUS
trisomy / TRISOMIE
18 trisomy / TRISOMIE 18
21 trisomy / TRISOMIE 21
tristearin / TRISTEARINĂ
tritanomaly / TRITANOMALIE
tritanopia / TRITANOPIE
tritanopic / TRITANOP
tritanopsia / TRITANOPSIE
tritherapy / TRITERAPIE
tritium / TRITIU
trituration / TRITURARE
Trivittatus virus / VIRUS TRIVITTATUS
trocar / TROCAR
trochanter / TROHANTER
trochanterplasty / TROHANTEROPLASTIE
troche / TABLETĂ
trochlea / TROHLEE
trochlear / TROHLEAR
trochlear nerve / NERV TROHLEAR
trochocephalia / TROHOCEFALIE
Troisier's syndrome / SINDROM TROISIER
Trombiculidae / TROMBICULIDAE
trombidiosis / TROMBIDIOZĂ
troph(o)edema / TROFEDEM
trophic / TROFIC
trophic chain / LANŢ TROFIC
trophicity / TROFICITATE
trophoblast / TROFOBLAST
trophoblastoma / TROFOBLASTOM
trophoneurosis / TROFONEVROZĂ
trophopathy / TROFOPATIE
trophopatia / TROFOPATIE
trophotherapy / TROFOTERAPIE
trophozoite / TROFOZOIT
tropical disease / BOALĂ TROPICALĂ
tropical eosinophilia / EOZINOFILIE TROPICALĂ
tropical eosinophilic lung / PULMON TROPICAL EOZINOFIL
tropical medicine / MEDICINĂ EXOTICĂ, MEDICINĂ TROPICALĂ
tropical sprue / SPRUE TROPICAL
tropism / TROPISM, TAXIE
tropocollagen / TROPOCOLAGEN
tropomyosin / TROPOMIOZINĂ
troponin / TROPONINĂ
troposphere / TROPOSFERĂ
Trousseau's disease / BOALĂ TROUSSEAU, SINDROM TROUSSEAU
Trousseau's sign / SEMN TROUSSEAU
true pemphigus / PEMFIGUS ADEVĂRAT
true vegetarianism / VEGETALISM
truncal / TRONCULAR
trunk / TRUNCHI
Trypanosoma / TRYPANOSOMA
trypanosomiasis / TRIPANOSOMIAZĂ
trypsin / TRIPSINĂ
trypsinogen / TRIPSINOGEN
tryptamine / TRIPTAMINĂ

tryptase / TRIPTAZĂ
tryptophan / TRIPTOFAN
tse-tse fly / MUSCA ŢE-ŢE
TSH / TSH
TSH receptor / RECEPTOR PENTRU TSH
TSH stimulation test / PROBĂ LA TSH, TEST DE STIMULARE CU TSH
tsutsugamushi disease / BOALĂ TSUTSUGAMUSHI, FEBRĂ FLUVIALĂ DE JAPONIA
tuba auditiva / TROMPĂ AUDITIVĂ
tubage / TUBAJ
tubal / TUBAR
tubal nephritis / TUBULONEFRITĂ
tube / TROMPĂ, TUB
tube tonsil / AMIGDALĂ TUBARĂ
tuber / TUBER
tuber cinereum / TUBER CINEREUM
tubercle / FOLICUL TUBERCULOS, TUBERCUL, TUBERCUL ELEMENTAR
tubercle bacillus / BACIL TUBERCULOS
tuberculid / TUBERCULIDĂ
tuberculin / TUBERCULINĂ
tuberculin index / INDICE TUBERCULINIC
tuberculin reaction / REACŢIE LA TUBERCULINĂ
tuberculization / TUBERCULIZARE
tuberculoid / TUBERCULOID
tuberculoma / TUBERCULOM
tuberculosis / TUBERCULOZĂ
tuberculostatic / TUBERCULOSTATIC
tuberculous (patient) / TUBERCULOS (PACIENT)
tuberculous chancre / ŞANCRU TUBERCULOS
tuberculous osteitis / OSTEITĂ TUBERCULOASĂ
tuberculous osteitis / OSTEOTUBERCULOZĂ
tuberosity / TUBEROZITATE
tuberous sclerosis / SCLEROZĂ TUBEROASĂ (BOURNEVILLE)
tuboabdominal / TUBOABDOMINAL
tubocurarine / TUBOCURARINĂ-d
tuboovaritis / TUBOOVARITĂ
tubotympanal / TUBOTIMPANIC
tubotympanitis / TUBOTIMPANITĂ
tubouterine / TUBOUTERIN
tubular defect / TUBULOPATIE
tubular nephritis / TUBULONEFRITĂ
tubulin / TUBULINĂ
tubulorrhexis / TUBULOREXIS
Tuffier's test / TEST TUFFIER
tuft / FLOCON
tuftsin / TUFTSINĂ
tuition / TUTELĂ
tular(a)emia / TULAREMIE
tularin reaction / REACŢIE LA TULARINĂ
tumefaction / TUMEFACŢIE
tumescence / TUMESCENŢĂ
tumescent / TUMESCENT
tumor cell / CELULĂ TUMORALĂ
tumor initiation / INIŢIERE TUMORALĂ
tumor necrosis factor / FACTOR DE NECROZĂ TUMORALĂ
tumor of borderline malignancy / TUMORĂ CU MALIGNITATE BORDERLINE
tumor stroma / STROMĂ TUMORALĂ
tumor supresor gene / ANTIONCOGENĂ
tumoral calcinosis / CALCINOZĂ TUMORALĂ
tumoral dose / DOZĂ TUMORALĂ
tumoral invasion / INVAZIE TUMORALĂ
tumoral lysis syndrome / SINDROM DE LIZĂ TUMORALĂ
tumorectomy / TUMORECTOMIE
tumorigenesis / TUMORIGENEZĂ
tumorigenic / TUMORIGEN
tumour / TUMORĂ
tumour / TUMORĂ
tumour antigen / ANTIGEN TUMORAL
tumour markers / MARKERI TUMORALI
tumour promotor / PROMOTOR DE TUMORI
tunic(a) / TUNICĂ
tunica media / MEDIA
tunica vaginalis testis / TUNICĂ VAGINALĂ, VAGINALĂ
tuning fork / DIAPAZON
tunneling / TUNELIZARE
turbidimetry / TURBIDIMETRIE
turbidity / TURBIDITATE
turbinal / TURBINAL
turbinectomy / TURBINECTOMIE
Turcot's syndrome / SINDROM TURCOT
turgescence / TURGESCENŢĂ
turgescent / TURGESCENT, TURGID
turgor / TURGOR
turista / DIAREEA TURIŞTILOR, TURISTA
Turner's sign / SEMN TURNER
Turner's syndrome / SINDROM TURNER
turnover / TURNOVER
Turpin-Coste's polyosteochondritis / POLIOSTEOCONDRITĂ TURPIN-COSTE
tussal / TUSIPAR
twilight state / stare crepuscularĂ
twin / GEAMĂN
twin pregnancy / SARCINĂ GEMELARĂ
twinge / JUNGHI
twins / GEMENI
tympanic / TIMPANIC, TIMPANAL
tympanic cavity / CAVITATE TIMPANICĂ, CASA TIMPANULUI
tympanic nerve / NERV TIMPANIC
tympanic veins / VENE TIMPANICE
tympanicity / TIMPANISM
tympanism / TIMPANISM
tympanites / TIMPANISM
tympanitic / TIMPANIC
tympanitis / TIMPANITĂ
tympanogram / TIMPANOGRAMĂ
tympano-malleal / TIMPANO-MALEAL
tympanometry / TIMPANOMETRIE
tympanoplasty / TIMPANOPLASTIE
tympanosclerosis / TIMPANOSCLEROZĂ
tympanotomy / TIMPANOTOMIE
tympanum / TIMPAN
tyndallisation / TINDALIZARE
Tyndall's phenomenon / FENOMEN TYNDALL
type / TIP
type Fuhrmann dwarfism / NANISM TIP FUHRMANN
type I diabetes mellitus / DIABET DE TIP I
type II diabetes mellitus / DIABET DE TIP II
typhlectasis / TIFLECTAZIE
typhlectomy / TIFLECTOMIE
typhlitis / TIFLITĂ
typhlocolitis / TIFLOCOLITĂ
typhlomegaly / TIFLOMEGALIE
typhlopexy / TIFLOPEXIE

typhlosis / ORBIRE
typhlostomy / TIFLOSTOMIE
typhoid / TIFIC, TIFOID
typhoid bacillus / BACIL TIFIC
typhoid fever / FEBRĂ TIFOIDĂ, LINGOARE
typhous / TIFIC
typhus / TIFOS
typical / TIPIC
typing / TIPAJ
typing of blood / GRUPAJ SANGUIN
typology / TIPOLOGIE
tyraminase / TIRAMINAZĂ
tyramine / TIRAMINĂ
tyramine test / PROBĂ LA TIRAMINĂ
Tyrode's solution / SOLUŢIE TYRODE
tyrosin(a)emia / TIROZINEMIE
tyrosinase / TIROZINAZĂ
tyrosinasis / TIROZINOZĂ
tyrosine / TIROZINĂ
tyrosine hydroxylase / TIROZIN-HIDROXILAZĂ
tyrosine kinase / TIROZIN KINAZĂ
tyrosine kinase receptors / RECEPTORI CU TIROZIN KINAZĂ INTRINSECĂ
tyrosine kinase-linked receptors / RECEPTORI CU TIROZIN KINAZĂ ASOCIATĂ
tyrosinosis / TIROZINOZĂ CONGENITALĂ
tyrosinuria / TIROZINURIE
tyrothricin / TIROTRICINĂ
tyrotoxicosis / TIROTOXICOZĂ
Tzanck's test / TEST TZANCK

U

U wave / UNDĂ U
ubiquinones / UBICHINONĂ
ubiquitin / UBICUITINĂ
ubiquitous / UBICUITAR
Uehlinger's disease / BOALĂ UEHLINGER
Uehlinger's syndrome / SINDROM UEHLINGER
Uffelmann's test / TEST UFFELMANN
Uhthoff's sign / SEMN UHTHOFF
ulalgia / ULALGIE
ulatrophia / ULATROFIE
ulcer / ULCER
ulceration / ULCERAŢIE
ulcerative colitis / COLITĂ ULCEROASĂ, RECTOCOLITĂ ULCEROHEMORAGICĂ
ulcerocancer / ULCEROCANCER
ulcerogenic / ULCEROGEN
ulcerous / ULCEROS
ulcus tropicum / ULCER FAGEDENIC, ULCER TROPICAL
ulectomy / ULECTOMIE
ulerythema / ULERITEM
ulitis / ULITĂ
Ullrich and Fremerey-Dohna's syndrome / SINDROM ULLRICH ŞI FREMEREY-DOHNA
Ullrich-Feichtiger's syndrome / SINDROM ULLRICH-FEICHTIGER
Ullrich-Turner's syndrome / SINDROM ULLRICH-TURNER
ulna / CUBITUS, ULNA
ulnar / ULNAR
ulnar artery / ARTERĂ ULNARĂ
ulnar extensor muscle of wrist / MUŞCHI EXTENSOR ULNAR AL CARPULUI
ulnar flexor muscle of wrist / MUŞCHI FLEXOR ULNAR AL CARPULUI
ulnar hand / GRIFĂ CUBITALĂ, MÂNĂ CUBITALĂ
ulnar nerve / NERV ULNAR
ulnar recurrent artery / ARTERĂ RECURENTĂ ULNARĂ
ulnar veins / VENE ULNARE
ultracentrifugation / ULTRACENTRIFUGARE
ultracentrifuge / ULTRACENTRIFUGĂ
ultradian / ULTRADIAN
ultrafiltration / ULTRAFILTRARE
ultramicroscope / ULTRAMICROSCOP
ultramicroscopy / ULTRAMICROSCOPIE
ultramicrotome / ULTRAMICROTOM
ultrapressure / ULTRAPRESIUNE
ultrashort waves / UNDE ULTRASCURTE
ultrasonography / ULTRASONOGRAFIE, ECOGRAFIE, ECOTOMOGRAFIE
ultrasonotherapy / ULTRASONOTERAPIE
ultrasound / ULTRASUNET
ultrasound scan / ECOGRAFIE
ultrastructure / ULTRASTRUCTURĂ
ultraviolet / ULTRAVIOLET
ultraviolet ray / RADIAŢIE ULTRAVIOLETĂ
umbilical cord / CORDON OMBILICAL
umbilical hernia / HERNIE OMBILICALĂ
umbilical vein / VENĂ OMBILICALĂ
umbilical vesicle / VEZICULĂ OMBILICALĂ
umbilication / OMBILICARE
umbilicoportography / OMBILICOPORTOGRAFIE
umbilicus / OMBILIC
unbound drug / MEDICAMENT SUB FORMĂ LIBERĂ
uncarthrosis / UNCARTROZĂ
unciform / UNCIFORM
unciform bone / OS CU CÂRLIG
uncinariasis / UNCINARIOZĂ
uncinate / UNCINAT
uncinate attack / CRIZĂ UNCINATĂ
uncinate epilepsy / CRIZĂ UNCINATĂ
uncodiscarthrosis / UNCODISCARTROZĂ
unconditioned / NECONDIŢIONAT
unconditioned reflex / REFLEX ÎNNĂSCUT, REFLEX NECONDIŢIONAT
unconditioned stimulus / STIMUL NECONDIŢIONAT
unconscious / INCONŞTIENT
unconsciousness / INCONŞTIENŢĂ
uncoupling protein / PROTEINĂ NECUPLATĂ, TERMOGENINĂ
unction / ONCŢIUNE
uncus / UNCUS
uncusectomy / UNCUSECTOMIE
undamaged / INDEMN
underweight / SUBPONDERAL
undiagnosed fever / FEBRĂ PRELUNGITĂ CU ORIGINE NEDETERMINATĂ
undifferentiated / NEDIFERENŢIAT
undulanting membrane / MEMBRANĂ ONDULANTĂ
ungual / UNGVEAL
ungual phalanx / FALANGETĂ
unguent / UNGUENT
unicellular / UNICELULAR
unilateral / UNILATERAL
uniocular / MONOCULAR, UNILOCULAR

uniocular suppression / NEUTRALIZARE OCULARĂ
uniovular / UNIOVULAR
unipara / UNIPARĂ
uniparous / UNIPARĂ
unipolar / UNIPOLAR
unipolar depression / DEPRESIE UNIPOLARĂ
unipolar neuron / NEURON UNIPOLAR
uniporter / UNIPORT
unipotent cell / CELULĂ UNIPOTENTĂ
unisexuality / UNISEXUALITATE
unit / UNITATE
universal constant / CONSTANTĂ UNIVERSALĂ
universal donor / DONATOR UNIVERSAL
universal recipient / PRIMITOR UNIVERSAL
univiteline / UNIVITELIN
Unna's disease / BOALĂ UNNA
unsaturated / NESATURAT
Unschuld's sign / SEMN UNSCHULD
Unverricht-Lundborg's disease / BOALĂ UNVERRICHT-LUNDBORG
Unverricht's disease / BOALĂ UNVERRICHT
Unverricht's syndrome / SINDROM UNVERRICHT
uperisation / UPERIZARE
upper gastrointestinal bleeding / HEMORAGIE DIGESTIVĂ SUPERIOARĂ
upper gastrointestinal study (UGI) / TRANZIT BARITAT, TRANZIT GASTRODUODENAL
upper jaw / MAXILAR SUPERIOR
upper limb / MEMBRU SUPERIOR
upper respiratory tract infection / RINOFARINGITĂ
ur(a)emia / UREMIE
ur(a)emic syndrome / SINDROM UREMIC
ur(a)emigenic / UREMIGEN
urachus / URAC
uracil / URACIL
uraemic / UREMIC
uranium / URANIU
uranoplasty / URANOPLASTIE
uranoschisis / URANOSCHIZIS
uranostaphylorrhaphy / URANOSTAFILORAFIE
uranyl acetate / URANILACETAT
urat(a)emia / URATEMIE
urate / URAT
uratosis / URICOPEXIE
uraturia / URATURIE
Urbach-Wiethe's disease / BOALĂ URBACH-WIETHE
urea / UREE
urease / UREAZĂ
ureide / UREIDĂ
uremic coma / COMĂ AZOTEMICĂ, COMĂ UREMICĂ
ureogenesis / UREOGENEZĂ, UREOPOIEZĂ
ureometer / UREOMETRU
ureter / URETER
ureterectomy / URETERECTOMIE
ureteritis / URETERITĂ
ureterocele / URETEROCEL
ureterocoecocystoplasty / URETEROCECOCISTOPLASTIE
ureterocolostomy / URETEROCOLOSTOMIE
ureterocystoneostomy / URETEROCISTONEOSTOMIE
ureterocystoplasty / URETEROCISTOPLASTIE
ureteroenteroplasty / URETEROENTEROPLASTIE
ureteroenterostomy / URETEROENTEROSTOMIE
ureterography / URETEROGRAFIE
ureterohydronephrosis / URETEROHIDRONEFROZĂ
ureterohydrosis / URETEROHIDROZĂ
ureteroileoplasty / URETEROILEOPLASTIE
ureterolithotomy / URETEROLITOTOMIE
ureterolysis / URETEROLIZĂ
ureteroplasty / URETEROPLASTIE
ureteropyelography / URETEROPIELOGRAFIE
ureteropyeloneostomy / URETEROPIELONEOSTOMIE
ureterorectostomy / URETERORECTOSTOMIE
ureterorrhaphy / URETERORAFIE
ureterosigmoidostomy / URETERO-SIGMOIDOSTOMIE
ureterostomy / URETEROSTOMIE
ureterotomy / URETEROTOMIE
ureterovesical reflex / REFLEX URETEROVEZICAL
urethra / URETRĂ
urethral artery / ARTERĂ URETRALĂ
urethralgia / URETRALGIE
urethrectomy / URETRECTOMIE
urethritis / URETRITĂ
urethritis venerea / URETRITĂ GONOCOCICĂ
urethrocele / URETROCEL
urethrocystitis / URETROCISTITĂ
urethrocystography / URETROCISTOGRAFIE
urethrocystoscopy / URETROCISTOSCOPIE
urethrography / URETROGRAFIE
urethrometer / URETROMETRU
urethroplasty / URETROPLASTIE
urethrorrh(o)ea / URETROREE
urethrorrhagia / URETRORAGIE
urethrorrhaphy / URETRORAFIE
urethroscope / URETROSCOP
urethroscopy / URETROSCOPIE
urethrostenosis / URETROSTENOZĂ
urethrostomy / URETROSTOMIE
urethrotome / URETROTOM
urethrotomy / URETROTOMIE
urethrotrigonitis / URETROTRIGONITĂ
uric acid / ACID URIC
uric acid test / TEST PENTRU ACIDUL URIC
uric(a)emia / URICEMIE
uric-aciduria / URICACIDURIE
uricase / URICAZĂ
uricogenesis / URICOGENEZĂ
uricolysis / URICOLIZĂ
uricolytic / URICOLITIC
uricosuria / URICOZURIE
uricosuria / URICURIE
uricosuric / URICOZURIC
uridine / URIDINĂ
urinary bladder / VEZICĂ URINARĂ
urinary fever / FEBRĂ URINOASĂ
urinary output / DEBITMETRIE
urine / URINĂ
urine concentration test / TEST DE CONCENTRARE URINARĂ
urine iron / SIDERURIE
urine magnesium / MAGNEZURIE
urine output / DIUREZĂ
urine retention / RETENȚIE DE URINĂ
uriniferous tubule / TUB URINIFER
urinous / URINOS
urobilin / UROBILINĂ
urobilinogen / UROBILINOGEN
urobilinogenemia / UROBILINOGENEMIE

urobilinogenuria / UROBILINOGENURIE
urobilinuria / UROBILINURIE
urocele / UROCEL
urochrome / UROCROM
urodensimeter / URODENSIMETRU
urodilatin / URODILATINĂ
urodynamics / URODINAMICĂ
urodynia / URODINIE
urofollitropin / UROFOLITROPINĂ
urogastrone / UROGASTRONĂ
urogenesis / UROGENEZĂ
urography / UROGRAFIE
urokinase / UROKINAZĂ
urolithiasis / LITIAZĂ RENALĂ
urolithiasis / UROLITIAZĂ
urology / UROLOGIE
urometer / UROMETRU
uromodulin / UROMODULINĂ
uromucoide / UROMUCOID
uronephrosis / URONEFROZĂ
uropathy / UROPATIE
uropod / UROPOD
uropoiesis / UROPOIEZĂ
uroporphyrin / UROPORFIRINĂ
uroporphyrinogen / UROPORFIRINOGEN
uroporphyrinogen synthase / UROPORFIRINOGEN SINTETAZĂ
uroporphyrinuria / UROPORFIRINURIE
urostomy / UROSTOMIE
urothelium / UROTELIU
uroureter / UROURETER
Urrets-Zavalia's syndrome / SINDROM URRETS-ZAVALIA
urticaria / URTICARIE
urticaria factitia / URTICARIE FACTICE
urticaria haemorhagica / URTICARIE HEMORAGICĂ
urticaria papulosa infantum / URTICARIA PAPULOSA INFANTUM
Usher's syndrome / SINDROM USHER
ustilaginism / USTILAGINISM
Ustilago / USTILAGO
uterine / UTERIN
uterine adenomyosis / ADENOMIOZĂ UTERINĂ
uterine artery / ARTERĂ UTERINĂ
uterine colic / COLICĂ UTERINĂ
uterine ectropion / ECTROPION UTERIN
uterine mucocele / MUCOMETRU
uterine souffle / SUFLU UTERIN
uterine veins / VENE UTERINE
uteroglobin / UTEROGLOBINĂ
uteroplasty / HISTEROPLASTIE
uteroplasty / UTEROPLASTIE
uterotubal / UTEROTUBAR
uterovaginal plexus / PLEX LATERO-UTERIN
uterus / UTER
uterus acollis / UTERUS ACOLLIS
uterus adnexa / ANEXE UTERINE
uterus bicornis / UTER BICORN
uterus bicornis unicollis / UTERUS UNICOLLIS
uterus biforis / UTERUS BIFORIS
uterus cordiformis / UTER CORDIFORM
uterus deficiens / UTERUS DEFICIENS
uterus didelphys / UTER DIDELF
uterus diductus / UTERUS DIDUCTUS
uterus duplex / UTER BILOCULAR
uterus parvicollis / UTERUS PARVICOLLIS
uterus subseptus / UTERUS SUBSEPTUS
uterus unicornis / UTER UNICORN
utricle / UTRICULĂ
utricular nerve / NERV UTRICULAR
utriculitis / UTRICULITĂ
utriculoampullary nerve / NERV UTRICULOAMPULAR
utrophin / UTROFINĂ
uvea / UVEE
uveal tract / TRACT UVEAL
uveitis / UVEITĂ
uveoencephalitis / UVEOENCEFALITĂ
uveomeningitic syndrome / UVEONEVRAXITĂ
uveomeningitis / UVEOMENINGITĂ
uveopapillitis / UVEOPAPILITĂ
uveoparotid fever / FEBRĂ UVEOPAROTIDICĂ
uveoparotiditis / UVEOPAROTIDITĂ
uveoparotiditis / UVEOPAROTIDITĂ
uveoplasty / UVEOPLASTIE
uviform / UVIFORM
uvioresistant / UVIOREZISTENT
uviosensitive / UVIOSENSIBIL
uviotherapy / UVIOTERAPIE
uvula / LUETĂ, UVULA
uvulectomy / UVULECTOMIE
uvulitis / UVULITĂ
uvuloptosis / UVULOPTOZĂ

V

vaccinated / VACCINAT
vaccination / VACCINARE
vaccination reaction / REACŢIE DE VACCINARE
vaccine / VACCIN
vaccinia / VACCINĂ
vacciniform / VACCINIFORM
vaccinology / VACCINOLOGIE
vaccinostyle / VACCINOSTIL
vaccinotherapy / VACCINOTERAPIE
vacuolation / VACUOLIZARE
vacuole / VACUOLĂ
vacuolization / VACUOLIZARE
vacuum-extractor / VACUUM-EXTRACTOR, VENTUZĂ OBSTETRICALĂ, VID-EXTRACTOR
vagal / VAGAL
vagina / VAGIN
vaginal / VAGINAL
vaginal artery / ARTERĂ VAGINALĂ
vaginal nerves / NERVI VAGINALI
vaginalitis / VAGINALITĂ
vaginismus / VAGINISM
vaginitis / COLPITĂ, VAGINITĂ
vaginocele / VAGINOCEL
vaginodynia / VAGINODINIE
vaginography / VAGINOGRAFIE
vaginoperineorrhaphy / VAGINOPERINEORAFIE
vaginoperineotomy / VAGINOPERINEOTOMIE
vaginoplasty / VAGINOPLASTIE
vagolytic / VAGOLITIC
vagomimetic / VAGOMIMETIC
vagotomy / VAGOTOMIE
vagotonia / PARASIMPATICOTONIE, VAGOTONIE
vagotonic / VAGOTONIC

vagotony / VAGOTONIE
vagotropic / VAGOTROP
vagus / VAG
vagus nerve / NERV VAG
valence / VALENŢĂ
Valentin's disease / BOALĂ VALENTIN
Valeriana officinalis / VALERIANA OFFICINALIS
valgus / VALGUS
valid / VALID
validity / VALIDITATE
valine / VALINĂ
vallate papillae / V LINGUAL
vallecula / VALECULĂ
Valsalva's maneuver / MANEVRĂ VALSALVA
Valsalva's test / TEST VALSALVA, PROBĂ VALSALVA
value / VALOARE
valvar / VALVULAR
valve / VALVĂ
valvula / VALVULĂ
valvulae conniventes / VALVULE CONIVENTE
valvular / VALVULAR
valvular cardiac prosthesis / PROTEZĂ VALVULARĂ CARDIACĂ
valvular disease / VALVULOPATIE
valvular heterograft / HETEROGREFĂ VALVULARĂ
valvular regurgitation / INSUFICIENŢĂ VALVULARĂ
valvular snap / CLACMENT
valvulectomy / VALVULECTOMIE
valvulitis / VALVULITĂ
valvuloplasty / VALVULOPLASTIE
valvulotome / CARDIOVALVULOTOM
valvulotomy / VALVULOTOMIE
Van Buchem's disease / BOALĂ VAN BUCHEM
Van Buren's disease / BOALĂ VAN BUREN
Van Creveld's disease / BOALĂ VAN CREVELD
Van den Bergh's reaction / REACŢIE VAN DEN BERGH
Van der Hoeve's syndrome / SINDROM VAN DER HOEVE
Van der Hoeve's triad / TRIADĂ VAN DER HOEVE
Van der Woude's syndrome / SINDROM VAN DER WOUDE
Van Gogh's symptom / SIMPTOM VAN GOGH
Van Neck-Odelberg's disease / BOALĂ VAN NECK-ODELBERG
Van Rosen's sign / SEMN VAN ROSEN
vanadate / VANADAT
vanadium / VANADIU
vanilla / VANILIE
vanillism / VANILISM
vanilmandelic acid / ACID VANILMANDELIC
vanishing lung / DISTROFIE PULMONARĂ PROGRESIVĂ, PLĂMÂN EVANESCENT
vaporization / VAPORIZARE
vaporizer / VAPORIZATOR
vapotherapy / VAPOTERAPIE
Vaquez's disease / BOALĂ VAQUEZ
Vaquez's twinge / JUNGHI VAQUEZ
variability / VARIABILITATE
variable / VARIABILĂ
variable region / REGIUNE VARIABILĂ
variance / VARIANŢĂ
variant / VARIANTĂ
variant angina / SIMPTOM PRINZMETAL
variant angina pectoris / ANGINĂ PRINZMETAL
variation / VARIAŢIE
varicella / VARICELĂ
varicella-zoster virus / VIRUS VARICELO-ZOSTERIAN
varicelliform / VARICELIFORM
varicocele / VARICOCEL
varicography / VARICOGRAFIE
varicose / VARICOS
varicose eczema / ECZEMĂ VARICOASĂ
varicose ulcer / ULCER DE GAMBĂ, ULCER VARICOS
varicosis / VARICOZĂ
varicozity / VARICOZITATE
variegate porphyria / PORFIRIE VARIEGATA
variety / VARIETATE
variola / VARIOLĂ
variola vaccine / VACCIN ANTIVARIOLIC
varioloid / VARIOLOID
Variot's disease / BOALĂ VARIOT
varix / VARICE
varus / VARUS
vas deferens / CANAL DEFERENT
vasa nervorum / VASA NERVORUM
vasa vasorum / VASA VASORUM
vascular / VASCULAR
vascular cell adhesion molecules 1 / MOLECULE DE ADEZIUNE CELULARĂ VASCULARĂ 1
vascular dementia / DEMENŢĂ VASCULARĂ
vascular endothelial growth factor / FACTOR ENDOTELIAL DE CREŞTERE VASCULARĂ
vascular graft / GREFON VASCULAR
vascular headache / ALGIE VASCULARĂ A FEŢEI
vascular smooth muscle cell / CELULĂ MUSCULARĂ NETEDĂ VASCULARĂ
vascular spider / STELUŢĂ VASCULARĂ
vascular system / SISTEM VASCULAR
vascularization / VASCULARIZAŢIE
vasculitis / VASCULARITĂ
vasculogenesis / VASCULOGENEZĂ
vasculopathy / VASCULOPATIE
vasculotoxic / VASCULO-TOXIC
vasectomy / VASECTOMIE
vasoactive / VASOACTIV
vasoconstriction / VASOCONSTRICŢIE
vasoconstrictor / VASOCONSTRICTOR
vasodilation / VASODILATAŢIE
vasodilator / VASODILATATOR
vasography / DEFERENTOGRAFIE
vasoinhibitor / VASOINHIBITOR, VASOPLEGIC
vasomotor / VASOMOTOR
vasoparalysis / VASOPLEGIE
vasopeptidase / VASOPEPTIDAZĂ
vasopressin / VASOPRESINĂ
vasopressin test / TEST LA VASOPRESINĂ
vasopressine test / PROBĂ LA VASOPRESINĂ
vasopressor / VASOPRESOR
vasospasm / VASOSPASM
vasostimulant / VASOSTIMULANT
vasostomy / VASOSTOMIE
vasotocin / VASOTOCINĂ
vasotomy / VASOTOMIE
vasotonia / VASOTONIE
vasotonic / VASOTONIC
vasotrophic / VASOTROFIC
vasotropic / VASOTROP
vasovesiculectomy / VASO-VEZICULECTOMIE
Vater's ampulla carcinoma / AMPULOM VATERIAN

VCAM-1 / MOLECULE DE ADEZIUNE CELULARĂ VASCULARĂ 1
VDRL reaction / REACŢIE VDRL
vector / VECTOR
vectorcardiogram / VECTOCARDIOGRAMĂ
vectorcardiography / VECTOCARDIOGRAFIE
vectorial / VECTORIAL
vectorial transport / TRANSPORT VECTORIAL
vegetarian / VEGETARIAN
vegetarianism / VEGETARIANISM
vegetation / VEGETAŢIE
vegetative / VEGETATIV
VEGF / FACTOR ENDOTELIAL DE CREŞTERE VASCULARĂ
vehicle / VEHICUL
vein / VENĂ
vein calculus / CALCUL VENOS
vein of cochlear canaliculus / VENA CANALULUI COHLEAR
vein of pterygoid canal / VENA CANALULUI PTERIGOIDIAN
vein of vestibular aqueduct / VENA APEDUCTULUI VESTIBULULUI
vein to hypoglossal nerve / VENA NERVULUI HIPOGLOS
veinoscopy / VENOSCOPIE
veins of bulb / VENELE BULBULUI PENISULUI
veins of kidney / VENE RENALE
veins of knee / VENE GENICULARE
veins of vestibule / VENELE BULBILOR VESTIBULULUI
velamentous / VELAMENTOS
velocimetre / VELOCIMETRU
velocity / VELOCITATE
velopharingeal insufficiency / INSUFICIENŢĂ VELOPALATINĂ
velopharyngoplasty / VELOFARINGOPLASTIE
Velpeau's sign / SEMN VELPEAU
velum / VELUM
venectasia / VENECTAZIE
venereal / VENERIAN
venereal disease / BOALĂ VENERICĂ, BOALĂ TRANSMISIBILĂ SEXUAL
venereal granuloma / GRANULOM VENERIAN
venereal lymphogranulomatosis / LIMFOGRANULOMATOZĂ VENERIANĂ
venereology / VENEROLOGIE
veneroid ulcers / ULCERE VENEROIDE WELANDER
venesection / VENESECŢIE
venoclysis / VENOCLIZĂ
venom / VENIN
venomotor / VENOMOTOR
venomotricity / VENOMOTRICITATE
venomous / VENINOS
veno-occlusive disease of liver / BOALĂ VENOOCLUZIVĂ A FICATULUI
venosclerosis / VENOSCLEROZĂ
venospasm / VENOSPASM
venostasis / VENOSTAZĂ
venous / VENOS
venous blood / SÂNGE VENOS
venous disease / FLEBOPATIE
venous jugular pulse / PULS VENOS JUGULAR
venous oedema / FLEBOEDEM
venous pain / FLEBODINIE
venous pressure / PRESIUNE VENOASĂ
venous pressure / TENSIUNE VENOASĂ
venous resistance / REZISTENŢĂ VENOASĂ
venous sinus of dura-mater / SINUS VENOS AL DUREI MATER
venous spasm / FLEBOSPASM
ventilation / VENTILAŢIE
ventilation-perfusion ratio / RAPORT VENTILAŢIE-PERFUZIE
ventilatory failure / INSUFICIENŢĂ VENTILATORIE
ventilatory insufficiency / INSUFICIENŢĂ VENTILATORIE
ventouse / VENTUZĂ
ventral / VENTRAL
ventral decubitus / PROCUBITUS
ventricle / VENTRICUL
ventricle of larynx / VENTRICUL LARINGIAN
ventricle of the heart / VENTRICUL CARDIAC
ventricles of the brain / VENTRICULE CEREBRALE
ventricular / VENTRICULAR
ventricular afterload / POSTÎNCĂRCARE VENTRICULARĂ
ventricular aneurysm / ANEVRISM VENTRICULAR
ventricular arteries / ARTERE VENTRICULARE
ventricular capture / CAPTURĂ VENTRICULARĂ
ventricular compliance / COMPLIANŢĂ VENTRICULARĂ
ventricular ejection / EJECŢIE VENTRICULARĂ
ventricular ejection fraction / FRACŢIE DE EJECŢIE VENTRICULARĂ
ventricular electrical systole / SISTOLĂ ELECTRICĂ
ventricular fibrillation / FIBRILAŢIE VENTRICULARĂ
ventricular function / FUNCŢIE VENTRICULARĂ
ventricular hypertrophy / HIPERTROFIE VENTRICULARĂ
ventricular preload / PREÎNCĂRCARE VENTRICULARĂ
ventricular preponderance / PREPONDERENŢĂ VENTRICULARĂ
ventricular rhythm / RITM IDIOVENTRICULAR, AUTOMATISM VENTRICULAR
ventricular septal defect / COMUNICARE INTER-VENTRICULARĂ
ventricular tachycardia / TAHICARDIE VENTRICULARĂ
ventricular venous pulse / PULS VENOS VENTRICULAR
ventricular work / LUCRU VENTRICULAR
ventriculi cerebri / VENTRICULE CEREBRALE
ventriculitis / VENTRICULITĂ
ventriculoatriostomy / VENTRICULOATRIOSTOMIE
ventriculocisternostomy / VENTRICULOCISTERNOSTOMIE
ventriculogram / VENTRICULOGRAMĂ
ventriculography / VENTRICULOGRAFIE
ventriculoplasty / VENTRICULOPLASTIE
ventriculoradial dysplasia / DISPLAZIE VENTRICULORADIALĂ
ventriculotomy / VENTRICULOTOMIE
ventrofixation / VENTROFIXAŢIE
ventromedial system / SISTEM VENTROMEDIAL
venule / VENULĂ
Venus' necklace / COLIERUL LUI VENUS
Veraguth's sign / SEMN VERAGUTH
veratrum / VERATRUM
verbal aphasia / AFAZIE VERBALĂ
verbigeration / VERBIGERAŢIE
verbomania / VERBOMANIE
verdoglobin / VERDOGLOBINĂ
vermicide / VERMICID
vermicular / VERMICULAR
vermifuge / VERMIFUG
vermilionectomy / VERMILIONECTOMIE
verminosis / VERMINOZĂ
vermis / VERMIS
Verner-Morrison's syndrome / SINDROM VERNER-MORRISON

Verner's syndrome / SINDROM VERNER
Verne's reaction / REACŢIE VERNE
Vernet's syndrome / SINDROM VERNET
Verneuil's disease / BOALĂ VERNEUIL
Verneuil's sign / SEMN VERNEUIL
vernix caseosa / VERNIX CASEOSA
verruca / NEG, VERUCĂ
verrucosis / VERUCOZITATE
verruga peruviana / VERUCĂ PERUANĂ
Verse's disease / BOALĂ VERSE
version (obst.) / VERSIUNE
vertebra / VERTEBRĂ
vertebra plana / VERTEBRA PLANA
vertebral artery / ARTERĂ VERTEBRALĂ
vertebral canal / CANAL RAHIDIAN, CANAL VERTEBRAL
vertebral column / COLOANĂ VERTEBRALĂ
vertebral foramen / GAURĂ VERTEBRALĂ
vertebral lamina / LAMĂ VERTEBRALĂ
vertebral lipping / CIOC DE PAPAGAL
vertebral nerve / NERV VERTEBRAL
vertebral plexus (anterior and posterior) / PLEXURI EXTRARAHIDIENE
vertebral vein / VENĂ VERTEBRALĂ
vertebrobasilar insufficiency / INSUFICIENŢĂ VERTEBROBAZILARĂ
vertex / VERTEX
vertex presentation / PREZENTAŢIE CRANIANĂ
vertical muscle of tongue / MUŞCHI VERTICAL AL LIMBII
vertical transmission / TRANSMISIE VERTICALĂ
vertigo / AMEŢEALĂ, VERTIJ
veru montanum / VERU MONTANUM
vesalian bone / OS VESALIAN
vesical / VEZICAL
vesical trigone / TRIGON VEZICAL
vesical veins / VENE VEZICALE
vesicant / VEZICANT
vesicle / VEZICULĂ
vesicopustule / VEZICOPUSTULĂ
vesicoureteric reflux / REFLUX VEZICOURETERAL
vesicular breathing / MURMUR VEZICULAR
vesicular lithiasis / LITIAZĂ VEZICULARĂ
vesicular ovarian follicle / FOLICUL OVARIAN
vesicular siphon / SIFON VEZICULAR
vesicular stomatitis virus / VIRUS AL STOMATITEI VEZICULOASE
vesiculectomy / VEZICULECTOMIE
vesiculin / VEZICULINĂ
vesiculitis / VEZICULITĂ
vesiculography / VEZICULOGRAFIE
vesiculopustular / VEZICULO-PUSTULOS
vesperal / VESPERAL
vespertilio / ERITEM CENTRIFUG SIMETRIC, LUPUS ERITEMATOS SIMETRIC, VESPERTILIO
vessel / VAS
vestibul of ear / VESTIBUL MEMBRANOS
vestibular / VESTIBULAR
vestibular area / ARIPĂ ALBĂ EXTERNĂ
vestibular organ / APARAT VESTIBULAR
vestibular syndrome / SINDROM VESTIBULAR
vestibular test / PROBĂ VESTIBULARĂ
vestibular veins / VENE VESTIBULARE
vestibular-pupillary reaction / REACŢIE VESTIBULAR-PUPILARĂ
vestibule / VESTIBUL
vestibule of ear / VESTIBULUL URECHII
vestibule of mouth / VESTIBUL BUCAL
vestibulitis / VESTIBULITĂ
vestibulocochlear nerve / NERV VESTIBULOCOHLEAR
vestibuloocular reflex / REFLEX VESTIBULOOCULAR
vestibulum auris / VESTIBUL MEMBRANOS
vestige / VESTIGIU
veterinary medicine / MEDICINĂ VETERINARĂ
viability / VIABILITATE
viable / VIABIL
vibex / VIBICE
vibix / VIBICE
vibration / VIBRAŢIE
Vibrio / VIBRIO
vibrio / VIBRION
Vibrio cholerae / VIBRIO CHOLERAE
vibromassage / VIBROMASAJ
vibrotherapeutics / VIBROTERAPIE
vicarious / VICARIANT
vice / VICIU
Vidal's disease / BOALĂ VIDAL, NEURODERMITĂ CIRCUMSCRISĂ
videosurgery / VIDEOCHIRURGIE
vidian neuralgia / NEVRALGIA NERVULUI VIDIAN
viewing box / NEGATOSCOP
vigil / VIGIL
vigilambulism / VIGILAMBULISM
vigilance / VIGILENŢĂ
Vigoiroux's sign / SEMN VIGOUROUX
Villaret's syndrome / SINDROM VILLARET
villin / VILINĂ
villous / VILOS
villus / VILOZITATE
viloxazine / VILOXAZINĂ
vimentin / VIMENTINĂ
vinblastine / VINBLASTINĂ
Vincent's angina / ANGINĂ VINCENT
Vincent's bacillus / BACIL VINCENT
Vincent's d'Alger's sign / SEMN VINCENT D'ALGER
Vincent's disease / BOLALĂ VINCENT
Vincent's infection / INFECŢIE VINCENT
vincristine / VINCRISTINĂ
vinculin / VINCULINĂ
vinorelbine / VINORELBINĂ
violation / VIOL
violent death / MOARTE VIOLENTĂ
VIP / VIP
vipoma / VIPOM
vir(a)emia / VIREMIE
viral / VIRAL, VIROTIC
viral attachment proteins / PROTEINE DE ATAŞARE VIRALE
viral hepatitis / HEPATITĂ VIRALĂ
viral meningitis / MENINGITĂ VIRALĂ
viral particle / PARTICULĂ VIRALĂ
Virchow's adenopathy / ADENOPATIE VIRCHOW
Virchow's ganglion or node / GANGLION VIRCHOW
Virchow's law / LEGEA VIRCHOW
Virchow-Troisier's sign / SEMN VIRCHOW-TROISIER
virgin lymphocyte / LIMFOCIT VIRGIN
virginity / VIRGINITATE
virile / VIRIL
virilismus / VIRILISM
virilization / VIRILIZARE

virilizing / VIRILIZANT
virino / VIRINO
virion / VIRION
viroid / VIROID
virology / VIROLOGIE, VIRUSOLOGIE
viropexis / VIROPEXIE
viroplasm / VIROPLASMĂ
virosis / VIROZĂ
virucide / VIRUCID
virulence / VIRULENŢĂ
virulent phage / FAG VIRULENT
viruria / VIRURIE
virus / VIRUS
virus A hepatitis / HEPATITĂ A
virus B / VIRUS B
virus B hepatitis / HEPATITĂ B
virus C hepatitis / HEPATITĂ C
virus culture / CULTURĂ DE VIRUSURI
visceral / VISCERAL
visceral larva migrans / LARVA MIGRANS VISCERALĂ
visceral lymph nodes / NODULI VISCERALI ABDOMINALI
visceral peritoneum / PERITONEU VISCERAL
visceral smooth muscle cell / CELULĂ MUSCULARĂ NETEDĂ VISCERALĂ
visceralgia / VISCERALGIE
viscerocranium / SPLANHNOCRANIU, VISCEROCRANIU
viscerograph / VISCEROGRAF
visceromegalia / VISCEROMEGALIE
visceroptosis / VISCEROPTOZĂ
visceroreceptor / VISCEROCEPTOR
viscerotonia / VISCEROTONIE
viscerotropic / SPLANHNOTROP
viscoelastic / VISCOELASTIC
viscosimeter / VISCOZIMETRU
viscosity / VISCOZITATE
viscus / VISCER
visible spectrum / SPECTRU VIZIBIL
vision / VEDERE
vision field / CÂMP VIZUAL
visna / VISNA
visna virus / VENĂ VISNA
Vissher-Bowman's test / TEST VISSHER-BOWMAN
visual / VIZUAL
visual acuity / ACUITATE VIZUALĂ
visual aphasia / AFAZIE VIZUALĂ
visual axis / AXĂ VIZUALĂ
vital capacity / CAPACITATE VITALĂ
vital node / NOD VITAL
vital quotient / COEFICIENT VITAL
vitalism / VITALISM
vitality / VITALITATE
vital's sign / SEMN VITAL
vitamin / VITAMINĂ
vitamin A / VITAMINĂ A
vitamin B_1 / VITAMINĂ B_1
vitamin B_{12} / VITAMINĂ B_{12}
vitamin B_2 / VITAMINĂ B_2
vitamin B_6 / VITAMINĂ B_6
vitamin B_8 / VITAMINĂ B_8
vitamin B_9 / VITAMINĂ B_9
vitamin C / VITAMINĂ ANTISCORBUTICĂ
vitamin C / VITAMINĂ C
vitamin D / VITAMINĂ D
vitamin D_2 / VITAMINĂ D_2
vitamin D_3 / VITAMINĂ D_3
vitamin D-dependent rickets / RAHITISM VITAMINO-DEPENDENT
vitamin D-resistant rickets / RAHITISM VITAMINO-REZISTENT
vitamin E / VITAMINĂ E
vitamin F / VITAMINĂ F
vitamin H / VITAMINĂ H
vitamin K / VITAMINĂ K
vitamin M / VITAMINĂ M
vitamin P / VITAMINĂ P
vitamin supplements / VITAMINIZARE
vitamin therapy / VITAMINOTERAPIE
vitelline artery / ARTERĂ VITELINĂ
vitelline duct / CANAL OMBILICAL, CANAL VITELIN
vitellus / VITELUS
vitiation / VICIERE
vitiligo / VITILIGO
vitrectomy / VITRECTOMIE
vitreous body / CORP VITROS
vitreous humor / UMOARE VITROASĂ
vitronectin / VITRONECTINĂ
vitropression / VITROPRESIUNE
vivisection / VIVISECŢIE
vocal fold / COARDĂ VOCALĂ
vocal folds / CORZI VOCALE
vocal muscle / MUŞCHI VOCAL
Vogt-Koyanagi's syndrome / SINDROM VOGT-KOYANAGI
Vogt's syndrome / SINDROM VOGT
voice / VOCE
Voillemier's fracture / FRACTURĂ VOILLEMIER
volar / VOLAR
volatile / VOLATIL
Volhard's test / PROBĂ VOLHARD, PROBĂ DE CONCENTRAŢIE VOLHARD, PROBĂ DE DILUŢIE VOLHARD, TEST VOLHARD
Volhynia fever / FEBRĂ DE VOLHYNIA
volitional tremor / TREMURĂTURĂ CINETICĂ, TREMURĂTURĂ DE ACŢIUNE, TREMURĂTURĂ VOLIŢIONALĂ
Volkmann's sign / SEMN VOLKMANN
Volkmann's syndrome / SINDROM VOLKMANN
Vollmer's reaction / REACŢIE VOLLMER
volt / VOLT
voltage clamp / POTENŢIAL IMPUS
voltage clamping / VOLTAJ IMPUS
voltage-gated ion channel / CANAL IONIC VOLTAJ-DEPENDENT
voltmeter / VOLTMETRU
Voltolini's disease / BOALĂ VOLTOLINI
volume / VOLUM
volume of distribution / VOLUM DE DISTRIBUŢIE
volume receptors / VOLORECEPTORI
volumetric / VOLUMETRIC
volvulus / VOLVULUS
vomer / VOMER
vomeronasal organ / ORGAN VOMERONAZAL
vomica / VOMICĂ
vomit / VOMĂ
vomiting / VĂRSĂTURĂ, VOMĂ, VOMISMENT
vomito negro / VOMITO NEGRO
vomitory / VOMITIV
vomiturition / VOMITURIŢIE
Von Buhl's disease / BOALĂ VON BUHL

Von Economo's disease / BOALĂ VON ECONOMO, ENCEFALOMIELITĂ DIFUZĂ
Von Eulenburg's disease / BOALĂ VON EULENBURG
Von Gierke's disease / BOALĂ VON GIERKE
Von Graefe's disease / BOALĂ VON GRAEFE
Von Hippel-Lindau's disease / BOALĂ VON HIPPEL-LINDAU
Von Hippel-Lindau's syndrome / SINDROM VON HIPPEL-LINDAU
von Jaksch's an(a)emia / ANEMIE INFANTILĂ PSEUDOLEUCEMICĂ
Von Kaulla's test / TEST VON KAULLA
Von Meeyenburg's disease / BOALĂ VON MEYENBURG
Von Recklinghausen's disease / BOALĂ VON RECKLINGHAUSEN
Von Willebrand-Jürgens' disease / BOALĂ VON WILLEBRAND-JÜRGENS
Von Willebrand's disease / BOALĂ VON WILLEBRAND, PSEUDOHEMOFILIE
Von Winckel's disease / BOALĂ VON WINCKEL
v-onc / V-ONC
Voorhoeve's disease / BOALĂ VOORHOEVE
vortex / VORTEX
vorticose vein / VENĂ COROIDIANĂ
vorticose veins / VENE VORTICOASE
voyeurism / VOAIERISM
Vrolik's disease / BOALĂ VROLIK
vulnerability / VULNERABILITATE
vulva / VULVĂ
vulvectomy / VULVECTOMIE
vulviform / VULVIFORM
vulvitis / VULVITĂ
vulvovaginal infections / INFECŢII VULVOVAGINALE
vulvovaginitis / VULVOVAGINITĂ

W

Waaler-Rose's test / TEST WAALER-ROSE
Waardenburg-Jonkers' disease / BOALĂ WAARDENBURG-JONKERS
Waardenburg's syndrome / SINDROM WAARDENBURG
wafer / CAŞETĂ
Wagner von Jauregg's sign / SEMN WAGNER VON JAUREGG
Wagner's disease / BOALĂ WAGNER
WAGR syndrom / SINDROM WAGR
waist / TALIE
wakefulness / VEGHE
Waldenström's disease / BOALĂ WALDENSTRÖM
Waldenström's macroglobulin(a)emia / MACROGLOBULINEMIE WALDENSTRÖM
Waldman's disease / BOALĂ WALDMAN
Wallenberg's syndrome / SINDROM WALLENBERG
wallerian syndrome / DEGENERESCENŢĂ WALLERIANĂ
Wallgren's disease / BOALĂ WALLGREN
wandering kidney / RINICHI FLOTANT
wandering pacemaker / WANDERING PACEMAKER
Warburg's syndrome / SINDROM WARBURG
warfarin / WARFARINĂ
warmth / CĂLDURĂ
wart / NEG, VERUCĂ
wart-corn / DURILON
Warter-Métais' test / PROBĂ WARTER-MÉTAIS
Warthin-Finkeldey's cells / CELULE WARTHIN-FINKELDEY
Warthin's tumour / TUMORĂ WARTHIN
warty / VERUCOS
Wassermann reaction / REACŢIE WASSERMANN
waste / REZIDUU
wasted time / TIMP MORT
wasting / CONSUMPŢIE, EMACIERE
water / APĂ
water intake restriction test / PROBĂ DE RESTRICŢIE HIDRICĂ
Waterhouse-Friderichsen's syndrome / SINDROM WATERHOUSE-FRIDERICHSEN
water-wheel murmur / ZGOMOT DE MOARĂ
Watson-Schwartz's test / TEST WATSON-SCHWARTZ
Watt / WATT
Waugh-Ruddick test / PROBĂ WAUGH-RUDDICK
wave / UNDĂ
wave burst arrhythmia / TORSADA VÂRFURILOR
waxy / CIROS
waxy flexibility / FLEXIBILITATE CEROASĂ
WDHA sign / SEMN DAHA
WDHA syndrome / SINDROM WDHA
weak / DEBIL
weaning (pentru înţărcare) / SEVRAJ
weaning food / ALIMENT PENTRU ÎNŢĂRCARE
Weber / WEBER
Weber-Christian's disease / BOALĂ WEBER-CHRISTIAN, PANICULITĂ NODULARĂ NESUPURATIVĂ
Weber-Christian's syndrome / SINDROM WEBER-CHRISTIAN
Weber-Fechner's law / LEGEA WEBER-FECHNER
Weber's sign / SEMN WEBER
Weber's syndrome / SINDROM WEBER
Weber's test / TEST WEBER, PROBĂ WEBER
wedge areas in erosion / LACUNĂ CUNEIFORMĂ
Wegener's syndrome / SINDROM WEGENER, GRANULOMATOZĂ WEGENER
Weibel-Palade bodies / CORPI WEIBEL-PALADE
Weichbrodt's reaction / REACŢIE WEICHBRODT
weight / GREUTATE
Weil-Felix's reaction / REACŢIE WEIL-FELIX
Weill-Marchesani's syndrome / SINDROM WEILL-MARCHESANI
Weil's disease / BOALĂ WEIL
Weir Mitchell's disease / BOALĂ WEIR MITCHELL
Weiss' sign / SEMN WEISS
Welch's bacillus / BACIL WELCH
Wells' syndrome / SINDROM WELLS
Weltmann's reaction / REACŢIE WELTMANN
Wenckebach's phenomenon / PERIOADE LUCIANI-WENCKEBACH
Werdnig-Hoffmann's disease / BOALĂ WERDNIG-HOFFMANN
Werdnig-Hoffmann's spinal muscular atrophy / POLIOMIELITĂ ANTERIOARĂ CRONICĂ FAMILIALĂ A COPILULUI
Werlhof's disease / BOALĂ WERLHOF
Wermer's syndrome / SINDROM WERMER
Werner's syndrome / SINDROM WERNER
Werner's test / TEST WERNER
Wernicke-Korsakoff's syndrome / SINDROM WERNICKE-KORSAKOFF
Wernicke's aphasia / AFAZIE WERNICKE
Wernicke's sign / SEMN WERNICKE
Wernicke's syndrome / SINDROM WERNICKE
Wertheim's operation / OPERAŢIE WERTHEIM
West Nile's fever / FEBRA NILULUI DE VEST
Western blot / WESTERN BLOT

Westphal's disease / BOALĂ WESTPHAL, MIOPLEGIE FAMILIALĂ, PARALIZIE SPINALĂ INTERMITENTĂ
Westphal's sign / SEMN WESTPHAL
West's syndrome / SINDROM WEST
Wetherbee's disease / BOALĂ WETHERBEE
Wever-Bray's phenomenon / EFECT MICROFONIC
Weyers-Thier's syndrome / SINDROM WEYERS-THIER, DISGENEZIE IRIDO-DENTARĂ
whartonitis / WHARTONITĂ
wheal / PUSTULĂ
wheezing / WHEEZING
whey / ZER
Whipple's disease / BOALĂ WHIPPLE
whipworm / TRICOCEFAL
whistling rale / RAL SIBILANT
Whitaker's syndrome / SINDROM WHITAKER
white blood cell / GLOBUL ALB
white coat effect / EFECT AL HALATULUI ALB
white matter / SUBSTANŢĂ ALBĂ
white mouth / MUGUET
white puncture / PUNCŢIE ALBĂ
white sound / ZGOMOT ALB
white substance / SUBSTANŢĂ ALBĂ
white swelling / TUMORĂ ALBĂ
whitlow / PANARIŢIU
Whitmore's bacillus / BACIL WHITMORE
Whitmore's disease / BOALĂ WHITMORE
whole body counting / ATROPOGAMAMETRIE
whooping cough / TUSE CONVULSIVĂ
Whytt's disease / BOALĂ WHYTT
wick / MEŞĂ
Widal's disease / SINDROM WIDAL
Widal's reaction / REACŢIE WIDAL
Widowitz's sign / SEMN WIDOWITZ
wild type / TIP SĂLBATIC
wild-type gene / GENĂ SĂLBATICĂ
Wilkins' disease / BOALĂ WILKINS
Willebrand's syndrome / SINDROM WILLEBRAND
Williams' sign / SEMN WILLIAMS
Williams-Beuren's syndrome / SINDROM WILLIAMS-BEUREN
Williams-Campbell's syndrome / SINDROM WILLIAMS-CAMPBELL
Williamson's sign / SEMN WILLIAMSON
Willis' circle or artery / POLIGON ARTERIAL WILLIS, HEXAGON ARTERIAL WILLIS
Willis' paracusis / PARACUZIE WILLIS
Wilms' tumour / TUMORĂ WILMS
Wilson's disease / BOALĂ WILSON
Wilson's disease / SINDROM HEPATOSTRIAT
Wilson's syndrome / SINDROM WILSON
window / FEREASTRĂ
windpipe / TRAHEE
wine / VIN
winged scapula / SCAPULA ALATA
winking / CLIPIRE
winter depression / DEPRESIE DE IARNĂ
Winter's syndrome / SINDROM WINTER
wire / CUI
wirsungography / WIRSUNGOGRAFIE
wirsungo-jejunostomy / WIRSUNGO-JEJUNOSTOMIE
wirsungrrhagia / WIRSUNGORAGIE
Wiseman-Doan's disease / BOALĂ WISEMAN-DOAN
Wiskott-Aldrich's syndrome / SINDROM WISKOTT-ALDRICH
withdrawal (pentru privarea de droguri a unui toxicoman) / SEVRAJ
withdrawal syndrome / SIMPTOM DE ABSTINENŢĂ, SINDROM DE SEVRAJ
Wohlfahrtia magnifica / WOHLFAHRTIA MAGNIFICA
Wohlfart-Kugelberg-Welander's disease / BOALĂ WOHLFART-KUGELBERG-WELANDER
Wolff's duct / CANAL WOLFF
Wolff-Chaikoff effect / EFECT WOLFF-CHAIKOFF
Wolff-Hirschkorn's syndrome / SIMPTOM WOLFF-HIRSCHKORN
Wolff-Parkinson-White's syndrome / SIMPTOM WOLFF-PARKINSON-WHITE
Wolfram's syndrome / SIMPTOM WOLFRAM
Wolf's test / TEST WOLF
Wolman's disease / BOALĂ WOLMAN
Woltmann's sign / SEMN WOLTMANN
woman in childbed / LEHUZĂ
woman in labor / PARTURIENTĂ
womb / UTER
Woodbury's test / TEST WOODBURY
wooden / LIGNOS
wooden belly / ABDOMEN DE LEMN
Wood's sign / SEMN WOOD
word deafness / SURDITATE VERBALĂ
work / LUCRU, MUNCĂ, TRAVALIU
work disability / INCAPACITATE DE MUNCĂ
work of breathing / LUCRU VENTILATOR
World Health Organization / ORGANIZAŢIA MONDIALĂ A SĂNĂTĂŢII
worm / VIERME
worsening / AGRAVARE
wound / PLAGĂ, RANĂ, SOLUŢIE DE CONTINUITATE
wrapping / WRAPPING
wrinkle / RID
Wrisberg's nerve / NERV INTERMEDIAR (WRISBERG)
wrist / CARP, PUMN
writer's cramp / CRAMPA SCRIITORULUI
wryneck / TORTICOLIS
Wuchereria / WUCHERERIA
Wuchereria bancrofti / WUCHERERIA BANCROFTI
wuchereriosis / WUCHERERIOZĂ
Wuhrmann's disease / BOALĂ WUHRMANN
Wunderlich's disease / BOALĂ WUNDERLICH
Wyburn-Mason's syndrome / SINDROM WYBURN-MASON

X

X chromosome / CROMOZOM X
X disease / BOALĂ X
X ray pelvimetry / PELVIGRAFIE
X ray sarcoma / RADIOSARCOM
X rays / RADIAŢIE X
X syndrome / SINDROM X
xanthelasma / XANTELASMĂ
xanthine / XANTINĂ
xanthine bases / BAZE XANTINICE
xanthine oxidase / XANTIN OXIDAZĂ
xanthinuria / XANTINURIE
xanthochromia / XANTOCROMIE
xanthochromic / XANTOCROM
xanthocyte / XANTOCIT
xanthoderma / XANTODERMIE

xanthofibroma / XANTOFIBROM
xanthogranuloma / XANTOGRANULOM
xanthoma / XANTOM
xanthomatosis / XANTOMATOZĂ
xanthoprotein / XANTOPROTEINĂ
xanthoprotein(a)emia / XANTOPROTEINEMIE
xanthopsia / XANTOPSIE
xenobiotic / XENOBIOTIC
xenodiagnosis / XENODIAGNOSTIC
xenogeneic / XENOGENIC
xenogenesis / XENOGENEZĂ
xenogenic antigens / ANTIGENI XENOGENICI
xenograft / XENOGREFĂ
xenoimmunisation / XENOIMUNIZARE
xenon 133 / XENON 133
xenopathia / XENOPATIE
xenophobia / XENOFOBIE
xenophthalmia / XENOFTALMIE
xerocheilia / XEROCHEILIE
xerocyte / XEROCIT
xeroderma pigmentosum / XERODERMA PIGMENTOSUM
xerodermia / XERODERMIE
xerodermic idiocy / IDIOŢIE XERODERMICĂ
xerography / XEROGRAFIE
xeromammography / XEROMAMOGRAFIE
xeromenia / XEROMENIE
xerophagia / XEROFAGIE
xerophilous / XEROFIL
xerophthalmia / XEROFTALMIE
xeroradiography / XERORADIOGRAFIE
xerosis / XEROSIS
xerosis / XEROZĂ
xerostomia / XEROSTOMIE
xiphodynia / XIFODINIE
xiphoid / XIFOID
xiphoid process / apendice xifoid, CARTILAJ XIFOID
xiphoiditis / XIFOIDITĂ
xiphosternopexia / XIFOSTERNOPEXIE
X-linked sideroblastic an(a)emia / ANEMIE SIDEROBLASTICĂ LEGATĂ DE CROMOZOMUL X
XLP syndrome / SINDROM XLP
X-ray carcinoma / RADIOEPITELIOM
X-rays / RAZE X
XX genotype / SINDROM XX
XXX genotype / SINDROM XXX
XXXX genotype / SINDROM XXXX
48 XXXY genotype / SINDROM 48 XXXY
XXY genotype / SINDROM XXY
xylene / XILEN
xylose / XILOZĂ
xysma / XISMĂ
XYY genotype / SINDROM DUBLU Y (XYY)
xanthemolysis / XANTHEMOLIZĂ
xantho-erythrodermia perstans / XANTOERITRODERMIA PERSTANS
xanthonychia / XANTONICHIE
xeno-antibodies / XENO-ANTICORPI
xeno-antigen / XENO-ANTIGEN
xenoparasitism / XENOPARAZITISM
xenophonia / XENOFONIE
xeromycteria / XERORINIE

Y

Y chromosome / CROMOZOM Y
Y neuropeptide / NEUROPEPTID Y
yawn / CĂSCAT
yaws / PIAN
yeast / LEVURĂ
yellow enzyme / FERMENT GALBEN WARBURG
yellow fever / FEBRĂ GALBENĂ
yellow fever vaccine / VACCIN ANTIAMARIL
yellow nails syndrome / SINDROMUL UNGHIILOR GALBENE
yellow spot / PATĂ GALBENĂ
Yergason's sign / SEMN YERGASON
Yersinia / YERSINIA
Yersinia pestis / YERSINIA PESTIS
yersiniosis / YERSINIOZĂ
yin-yang / YIN-YANG
yoga / YOGA
yohimbine / YOHIMBINĂ
YOP / YOP
young female arteritis / BOALA FEMEILOR FĂRĂ PULS
Young's syndrome / SINDROM YOUNG
Young's test / TEST YOUNG
youth sulfatidosis / SULFATIDOZĂ JUVENILĂ
yttrium / YTRIU
Yvon's test / TEST YVON

Z

Z flap / LAMBOU ÎN Z
Zahorsky's disease / BOALĂ ZAHORSKY
Zaleski's test / TEST ZALESKI
Zangmeister's test / TEST ZANGMEISTER
Zaufal's sign / SEMN ZAUFAL
Zavileanskaia's sign / SEMN ZAVILEANSKAIA
Zea mays / ZEA MAYS
Zebrovski's sign / SEMN ZEBROVSKI
zed rection / REACŢIE Z
Zeeman's effect / EFECT ZEEMAN
zein / ZEINĂ
zeiosis / ZEIOZĂ
zeism / ZEISM
Zeiss' gland / GLANDĂ ZEISS
Zellweger's syndrome / SINDROM HEPATO-CEREBRO-RENAL, SINDROM ZELLWEGER
zelophobia / ZELOFOBIE
zelotypia / ZELOTIPIE
zeolits / ZEOLIŢI
zero / ZERO
Zervopulos' (al diapazonului) sign / SEMN ZERVOPULOS (AL DIAPAZONULUI)
zeugmatography / ZEUGMATOGRAFIE
Ziegler's operation / OPERAŢIE ZIEGLER
Ziehen's test / TEST ZIEHEN
Ziehen-Oppenheim's disease / BOALĂ ZIEHEN-OPPENHEIM
Ziehl-Neelsen's stain / COLORAŢIE ZIEHL-NEELSEN
Ziek's syndrome / SINDROM ZIEK
Ziemssen's syndrome / SINDROM ZIEMSSEN
Zieve's disease / SINDROM ZIEVE
Zimmerlin's disease / BOALĂ ZIMMERLIN
Zimmermann's reaction / REACŢIE ZIMMERMANN
zinc / ZINC

zinc finger / DEGET DE ZINC, ZINC FINGER
zinc-insulin / ZINC-INSULINĂ
zincalism / ZINCALISM
zincoid / ZINCOID
zincosis / ZINCOZĂ
Zinn's artery / ARTERĂ ZINN
Zinn's zonule / ZONULĂ ZINN
Zinsser-Engman-Cole's syndrome / SINDROM ZINSSER-ENGMAN-COLE
Zinsser-Fanconi's syndrome / SINDROM ZINSSER-FANCONI
Zollinger-Ellison's syndrome / SINDROM ZOLLINGER-ELLISON
zona / ZONA, ZONĂ
zonal centrifugation / CENTRIFUGARE ZONALĂ
zone / ZONĂ
zonite / ZONITĂ
zonula / ZONULĂ
zonula adherens / ZONULA ADHERENS
zonula cilliaris / ZONULA CILLIARIS
zonula occludens / ZONULA OCCLUDENS
zonulolysis / ZONULOLIZĂ
zonulotomy / ZONULOTOMIE
zooparasite / ZOOPARAZIT
zoosteroid / ZOOSTEROID
zoosterol / ZOOSTEROL
zooanthropia / ZOOANTROPIE
zoomania / ZOOMANIE
zoomorphism / ZOOMORFISM
Zoon's disease / BOALĂ ZOON
zoonosis / ZOONOZĂ
zoopathy / ZOOPATIE
zoophily / ZOOFILIE
zoophobia / ZOOFOBIE
zooplankton / ZOOPLANCTON
zooprophylaxis / ZOOPROFILAXIE
zoopsia / ZOOPSIE
zoosis / ZOOZĂ
zosteriform / ZOSTERIFORM
zoosterol / ZOOSTEROL
zosterian / ZOSTERIAN
Zuckerkandl's tubercle / TUBERCUL ZUCKERKANDL
Zuelzer-Kaplan's syndrome / SINDROM ZUELZER-KAPLAN
Zumbusch's disease / BOALĂ ZUMBUSCH
Zweifel's sign / SEMN ZWEIFEL
zwitterion / ZWITTERION
zygapophysis / ZIGAPOFIZĂ
zygodactyly / ZIGODACTILIE
zygomatic / ZIGOMATIC
zygomatic bone / ZIGOMATIC
zygomatic nerve / NERV ZIGOMATIC
zygomaticoorbital artery / ARTERĂ ZIGOMATICOORBITALĂ
zygote / ZIGOT
zymodeme / ZIMODEM
zymogen / ZIMOGEN
zymogenic cell / CELULĂ ZIMOGENĂ
zymogram / ZIMOGRAMĂ
zymotic / ZIMOTIC

XIII. INDEX DE TERMENI FRANCEZ-ROMÂN

Precizări:

1) În acest index sunt cuprinşi, în ordine alfabetică, toţi termenii din limba franceză care se află scrişi în vocabularul dicţionarului după termenii echivalenţi din limba română. Aceştia din urmă sunt menţionaţi în index cu majuscule, ca şi în intrările de la nivelul vocabularului.
2) În terminologia franceză scrierea fără cratimă a cuvintelor compuse nu este o regulă (spre deosebire de terminologia engleză) după cum se poate constata şi din dicţionarele medicale de limbă franceză. Ca urmare, pentru un acelaşi termen compus pot circula ambele forme, cu şi fără cratimă.
3) Denumirile bolilor, probelor, semnelor, simptomelor, sindroamelor şi testelor au fost grupate în ordine alfabetică la nivelul termenilor de bază respectivi (maladie, syndrome etc.). Pentru căutarea unor eponime se poate utiliza indexul de nume proprii.
4) Anglicismele cu circulaţie în ambele limbi au fost transcrise ca atare, rareori acestea fiind menţionate şi cu modificări specifice limbii franceze. De ex.: *clairance* în loc de *clearance*.

A

ABO / ABO
abarticulaire / ABARTICULAR
abasie / ABAZIE
abcédé / ABCEDAT
abcès / ABCES
abdomen / ABDOMEN
abdomen aigu / ABDOMEN ACUT
abdomen chirurgical / ABDOMEN CHIRURGICAL
abdominocentèse / ABDOMINOCENTEZĂ
abdominoscopie / ABDOMINOSCOPIE
abducteur / ABDUCTOR
abduction / ABDUCŢIE
aberrant / ABERANT
aberration / ABERAŢIE
aberration chromosomique / ABERAŢIE CROMOZOMIALĂ
abétalipoprotéinémie / ABETALIPOPROTEINEMIE
abiogenése / ABIOGENEZĂ
abiotique / ABIOTIC
abiotrophie / ABIOTROFIE
ablactation / ABLACTAŢIE
ablation / ABLAŢIE
ablépharie / ABLEFARIE
ablutomanie / ABLUTOMANIE
abocclusion / ABOCLUZIE
abortif / ABORTIV
aboulie / ABULIE
aboulique / ABULIC
abrachie / ABRAHIE
abrachiocéphalie / ABRAHIOCEFALIE
abrasif / ABRAZIV
abrasion / ABRAZIUNE
abréaction / ABREACŢIE
absence / ABSENŢĂ
absorbance / ABSORBANŢĂ
absorbant / ABSORBANT
absorptiométrie à rayons X / ABSORBŢIOMETRIE CU RADIAŢII X
absorptiométrie biphotonique / ABSORBŢIOMETRIE BIFOTONICĂ
absorptiométrie osseuse / ABSORBŢIOMETRIE OSOASĂ
absorption / ABSORBŢIE
abstinence / ABSTINENŢĂ
abzyme / ABZIMĂ
acalculie / ACALCULIE
acampsie / ACAMPSIE
acanthocyte / ACANTOCIT
acanthocytose / ACANTOCITOZĂ
acantholyse / ACANTOLIZĂ
acanthome / ACANTOM
acanthopelvis / ACANTOPELVIS
acanthose / ACANTOZĂ
acanthosis nigricans / ACANTHOSIS NIGRICANS
acapnie / ACAPNIE
acardiaque / ACARDIAC
acardie / ACARDIE
acarien / ACARIAN
acariose / ACARIOZĂ
acaryote / ACARIOT
acatagraphie / ACATAGRAFIE
acatalasémie / ACATALAZEMIE
acatalasie / ACATALAZIE
acatalepsie / ACATALEPSIE
acatamathésie / ACATAMATEZIE
acataphasie / ACATAFAZIE
acathésie / ACATIZIE
acathisie / ACATIZIE
accélérateur / ACCELERATOR
accélération / ACCELERAŢIE
accélérine / ACCELERINĂ
accepteur / ACCEPTOR
accès / ACCES
accesoire / ACCESORIU
accident / ACCIDENT
accident de travail / ACCIDENT DE MUNCĂ
accident vasculaire cérébral / ACCIDENT VASCULAR CEREBRAL
acclimatement / ACLIMATIZARE
acclimatisation / ACLIMATIZARE
accommodation / ACOMODARE
accouchée / LEHUZĂ
accouchement / NAŞTERE
accoucheuse / MOAŞĂ
accoutumance / ACUTUMANŢĂ, OBIŞNUINŢĂ

accretio / ACCRETIO
accrétion / ACREŢIE
accroupissement / GENUFLEXIUNE
acellulaire / ACELULAR
acéphalie / ACEFALIE
acétabuloplastie / ACETABULOPLASTIE
acétabulum / ACETABULUM
acétaldéhyde / ACETALDEHIDĂ
acétaminophène / ACETAMINOFEN
acétate / ACETAT
acétazolamide / ACETAZOLAMIDĂ
acétilglucosamine / ACETILGLUCOZAMINĂ
acétone / ACETONĂ
acétonémie / ACETONEMIE
acétonurie / ACETONURIE
acétyl / ACETIL
acétylation / ACETILARE
acétylcholine / ACETILCOLINĂ
acétylcholinestérase / ACETILCOLINESTERAZĂ
acétylcoenzyme A / ACETILCOENZIMĂ A
acétylcystéine / ACETILCISTEINĂ
achalasie / ACALAZIE
acheirie / ACHEIRIE
achillodynie / AHILODINIE
achlorhydrie / ACLORHIDRIE
acholie / ACOLIE
acholurie / ACOLURIE
achondrogenèse / ACONDROGENEZĂ
achondroplasie / ACONDROPLAZIE
achondroplasique / ACONDROPLAZIC
achromasie / ACROMAZIE
achromate / ACROMAT
achromatopsie / ACROMATOPSIE
achromie cutanée / ACROMIE CUTANATĂ
achylie / ACHILIE
achylie gastrique / ACHILIE GASTRICĂ
acide / ACID
acide 5-hydroxy-indol-acétique / ACID 5-HIDROXI-INDOL-ACETIC
acide acétique / ACID ACETIC
acide acétoacétique / ACID ACETOACETIC
acide acétylacétique / ACID ACETILACETIC
acide acétylsalicylique / ACID ACETILSALICILIC
acide adénosine diphosphorique / ACID ADENOZINDIFOSFORIC
acide adénosine monophosphorique / ACID ADENOZINMONOFOSFORIC
acide adénosine triphosphorique / ACID ADENOZINTRIFOSFORIC, ADENOZIN TRIFOSFAT
acide adénylique / ACID ADENILIC
acide aminé / ACID AMINAT, AMINOACID
acide aminoacétique / ACID AMINOACETIC
acide aminoglutarique / ACID AMINOGLUTARIC
acide aminosuccinique / ACID AMINOSUCCINIC
acide anthranylique / ACID ANTRANILIC
acide arachidonique / ACID ARAHIDONIC
acide ascorbique / ACID ASCORBIC
acide aspartique / ACID ASPARTIC
acide barbiturique / ACID BARBITURIC
acide benzoïque / ACID BENZOIC
acide biliaire / ACID BILIAR
acide borique / ACID BORIC
acide carbonique / ACID CARBONIC
acide chénodésoxycholique / ACID CHENODEZOXICOLIC
acide chlorhydrique / ACID CLORHIDRIC
acide cholique / ACID COLIC
acide chondroïtine sulfurique / ACID CONDROITIN SULFURIC
acide citrique / ACID CITRIC
acide γ-aminobutyrique / ACID γ-AMINOBUTIRIC
acide ε-aminocaprolque / ACID ε-AMINOCAPROIC
acide Δ-aminolévulinique / ACID Δ-AMINOLEVULINIC
acide β-hydroxybutyrique / ACID β-HIDROXIBUTIRIC
acide désoxyribonucléique / ACID DEZOXIRIBONUCLEIC
acide diphosphorique / ACID DIFOSFORIC
acide éthyléne-diamine-tetracétique / ACID ETILENDIAMINTETRARTERECETIC
acide folinique / ACID FOLINIC
acide folique / ACID FOLIC
acide gastrique / ACID GASTRIC
acide glutamique / ACID GLUTAMIC
acide glycocholique / ACID GLICOCOLIC
acide gras / ACID GRAS
acide guanidinosuccinique / ACID GUANIDINOSUCCINIC
acide hippurique / ACID HIPURIC
acide homogentisique / ACID HOMOGENTIZIC
acide homovanillique / ACID HOMOVANILIC
acide hyaluronique / ACID HIALURONIC
acide hydroxyphénil-pyruvique / ACID HIDROXIFENIL-PIRUVIC
acide kainique / ACID KAINIC
acide lactique / ACID LACTIC
acide linoléique / ACID LINOLEIC
acide linolénique / ACID LINOLENIC
acide méfénamique / ACID MEFENAMIC
acide neuraminique / ACID NEURAMINIC
acide nicotinique / ACID NICOTINIC
acide nitrique / ACID AZOTIC, ACID NITRIC
acide nucléique / ACID NUCLEIC
acide oléique / ACID OLEIC
acide organique / ACID ORGANIC
acide orotique / ACID OROTIC
acide osmique / ACID OSMIC
acide oxalique / ACID OXALIC
acide oxaloacétique / ACID OXALOACETIC
acide palmitique / ACID PALMITIC
acide paraaminobenzoïque / ACID PARAAMINOBENZOIC
acide paraaminohippurique / ACID PARAAMINOHIPURIC
acide paraminosalicylique / ACID PARAAMINOSALICILIC
acide phénique / ACID FENIC
acide phénylacétique / ACID FENILACETIC
acide phénylpyruvique / ACID FENILPIRUVIC
acide phosphatidique / ACID FOSFATIDIC
acide phosphorique / ACID FOSFORIC
acide phytique / ACID FITIC
acide picrique / ACID PICRIC
acide pyrophosphorique / ACID PIROFOSFORIC
acide pyruvique / ACID PIRUVIC
acide rétinoïque / ACID RETINOIC
acide ribonucléique / ACID RIBONUCLEIC
acide salicylique / ACID SALICILIC
acide sialique / ACID SIALIC
acide stéarique / ACID STEARIC
acide sulfurique / ACID SULFURIC
acide tétrahydrofolique / ACID TETRAHIDROFOLIC
acide urique / ACID URIC
acide vanylmandélique / ACID VANILMANDELIC
acidémie / ACIDEMIE

acidémie isovalérique / ACIDEMIE IZOVALERIANICĂ
acidémie méthylmalonique / ACIDEMIE METIL-MALONICĂ
acidémie propionique / ACIDEMIE PROPIONICĂ
acidémie pyroglutamique / ACIDEMIE PIROGLUTAMICĂ
acides biliaires / ACIZI BILIARI
acides gras / ACIZI GRŞAI
acides gras essentiels / ACIZI GRAŞI ESENŢIALI
acides gras omega-3 / ACIZI GRAŞI OMEGA-3
acides lipotéichoïques / ACIZI LIPOTEICOICI
acides nucléiques / ACIZI NUCLEICI
acides téicholques / ACIZI TEICOICI
acidification / ACIDIFIERE
acidité / ACIDITATE
acidité gastrique / ACIDITATE GASTRICĂ
acido-alcoolorésistant / ACIDO-ALCOOL REZISTENT
acidocétose / ACIDOCETOZĂ
acidogenèse / ACIDOGENEZĂ
acidophile / ACIDOFIL
acidorésistance / ACIDOREZISTENŢĂ
acidose / ACIDOZĂ
acidose lactique / ACIDOZĂ LACTICĂ
acidose métabolique / ACIDOZĂ METABOLICĂ
acidose respiratoire / ACIDOZĂ RESPIRATORIE
acidose tubulaire d'Albright / ACIDOZĂ TUBULARĂ ALBRIGHT
acidurie / ACIDURIE
acidurie arginosuccinique / ACIDURIE ARGININOSUCCINICĂ
acidurie hydroxybutyrique congénitale / ACIDURIE HIDROXIBUTIRICĂ CONGENITALĂ
acidurie organique / ACIDURIE ORGANICĂ
Acinetobacter / ACINETOBACTER
acineux / ACINOS
acinus / ACIN
acné / ACNEE
acnéiform / ACNEIFORM
acorée / ACOREA
acorié / ACORIE
acoumétrie / ACUMETRIE
acouphène / ACUFENĂ
acoustique / ACUSTICĂ
acrinie / ACRINIE
acroasphyxie / ACROASFIXIE
acrocéphalie / ACROCEFALIE
acrocéphalopolysyndactylie / ACROCEFALOPOLISINDACTILIE
acrocéphalosyndactylie / ACROCEFALOSINDACTILIE
acrocyanose / ACROCIANOZĂ
acrodermatite / ACRODERMATITĂ
acrodermatitis enteropathica / ACRODERMATITĂ ENTEROPATICĂ
acrodolichomélie / ACRODOLICOMELIE
acrodynie / ACRODINIE
acrodynie infantile / ACRODINIE INFANTILĂ
acrodysostose / ACRODISOSTOZĂ
acrodysplasie / ACRODISPLAZIE
acroérythrose / ACROERITROZĂ
acroésthésie / ACROESTEZIE
acrokératose / ACROKERATOZĂ
acrokératose paranéoplasique / ACROKERATOZĂ PARANEOPLAZICĂ
acromastite / ACROMASTITĂ
acromégalie / ACROMEGALIE
acromégalo-gigantisme / ACROMEGALO-GIGANTISM
acromélique / ACROMELIC
acromicrie / ACROMICRIE
acromion / ACROMION
acro-ostéolyse / ACROOSTEOLIZĂ
acropachie / ACROPAHIE
acropachydermie / ACROPAHIDERMIE
acroparesthalgie / ACROPARESTALGIE
acroparesthésie / ACROPARESTEZIE
acropathie / ACROPATIE
acropathie ulcéromutilante / ACROPATIE ULCEROMUTILANTĂ
acrophobie / ACROFOBIE
acropoïkilothermie / ACROPOIKILOTERMIE
acrosclérose / ACROSCLEROZA
acrosine / ACROZINĂ
acrosome / ACROZOM
acrosyndrome / ACROSINDROM
ACRP 30 / ACRP 30
acrylamide / ACRILAMIDĂ
acrylate / ACRILAT
act manqué / ACT RATAT
ACTH / ACTH
actif / ACTIV
actine / ACTINĂ
acting out / ACTING OUT
α-actinines / α-ACTININE
actinique / ACTINIC
actinite / ACTINITĂ
actinodermatose / ACTINODERMATOZĂ
actinologie / ACTINOLOGIE
actinométrie / ACTINOMETRIE
Actinomyces / ACTINOMYCES
Actinomycétes / ACTINOMICETE, ACTINOMYCETES
actinomycétome / ACTINOMICETOM
actinomycine / ACTINOMICINĂ
actinomycome / ACTINOMICOM
actinomycose / ACTINOMICOZĂ
actinoréticulose / ACTINORETICULOZĂ
actinothérapie / ACTINOTERAPIE
action / ACŢIUNE
action dynamique spécifique des aliments / ACŢIUNE DINAMICĂ SPECIFICĂ A ALIMENTELOR
activateur / ACTIVATOR
activateur polyclonal / ACTIVATOR POLICLONAL
activation / ACTIVARE
activation des lymphocytes B / ACTIVARE A LIMFOCITELOR B
activation des lymphocytes T / ACTIVARE A LIMFOCITELOR T
activation des macrophages / ACTIVARE A MACROFAGELOR
activation du complément / ACTIVARE A COMPLEMENTULUI
activimètre / ACTIVIMETRU
activines / ACTIVINE
activité / ACTIVITATE
activité intrinsèque / ACTIVITATE INTRINSECĂ
actographe / ACTOGRAF
actomyosine / ACTOMIOZINĂ
acuité / ACUITATE
acuité visuelle / ACUITATE VIZUALĂ
acupuncture / ACUPUNCTURĂ
adactylie / ADACTILIE
adamantinome / ADAMANTINOM
adamantoblaste / ADAMANTOBLAST
adaptateur / ADAPTATOR
adaptation / ADAPTARE
adaptation bactérienne / ADAPTARE BACTERIANĂ
adaptation enzymatique / ADAPTARE ENZIMATICI
adaptines / ADAPTINE

adaptomètre / ADAPTOMETRU
adaptométrie / ADAPTOMETRIE
addiction / ADICŢIE
additif alimentaire / ADITIV ALIMENTAR
adducine / ADDUCINI
adducine / ADUCINĂ
adducteur / ADDUCTOR
adduction / ADDUCŢIE
adénectomie / ADENECTOMIE
adénine / ADENINĂ
adénite / ADENITĂ
adéno-acanthome / ADENO-ACANTOM
adénoblaste / ADENOBLAST
adénocarcinome / ADENOCARCINOM
adénocarcinome bronchioalvéolaire / ADENOCARCINOM BRONHIOALVEOLAR
adénocarcinome colloïde / ADENOCARCINOM COLOID
adénofibrome / ADENOFIBROM
adénogramme / ADENOGRAMĂ
adénohypophyse / ADENOHIPOFIZĂ
adénoïde / ADENOID
adénoïdectomie / ADENOIDECTOMIE
adénoïdien / ADENOIDIAN
adénoïdisme / ADENOIDISM
adénoïdite / ADENOIDITĂ
adénolipomatose / ADENOLIPOMATOZĂ
adénomatose / ADENOMATOZĂ
adénomatose multiendocrinienne / ADENOMATOZĂ MULTIENDOCRINIANĂ
adénome / ADENOM
adénome périurétral / ADENOM PERIURETRAL
adénome thyroïdien toxique / ADENOM TIROIDIAN TOXIC
adénomectomie / ADENOMECTOMIE
adénomégalie / ADENOMEGALIE
adénomyomatose / ADENOMIOMATOZĂ
adénomyome / ADENOMIOM
adénomyose utérine / ADENOMIOZĂ UTERINĂ
adénopathie / ADENOPATIE
adénopathie de Blumer / ADENOPATIE BLUMER
adénopathie de Virchow / ADENOPATIE VIRCHOW
adénosarcome / ADENOSARCOM
adénose / ADENOZĂ
adénosine / ADENOZINĂ
adénosine 3',5'-monophosphate cyclique / ADENOZIN 3',5'-MONOFOSFAT CICLIC
adénosine désaminase / ADENOZIN DEZAMINAZI
adénosine triphosphatase Na^{+}-K^{+} / ADENOZINTRIFOSFATAZĂ Na^{+}-K^{+}
adénotonsillectomie / ADENOTONSILECTOMIE
adénovirose / ADENOVIROZĂ
adénovirus / ADENOVIRUS
adénylate cyclase / ADENILATCICLAZĂ
adhaline / ADALINĂ
adhérence / ADERENŢĂ
adhérence bactérienne / ADERENŢĂ BACTERIANĂ
adhérence immune / ADERENŢĂ IMUNĂ
adhésines / ADEZINE
adhesio interthalamica / ADHESIO INTERTHALAMICA
adhésion / ADEZIUNE
adhésion des plaquettes / ADEZIUNE PLACHETARĂ
adhésivité des plaquettes / ADEZIVITATE PLACHETARĂ
adiadococinésie / ADIADOCOKINEZIE
adiastolie / ADIASTOLIE
adipocire / ADIPOCEARĂ
adipocyte / ADIPOCIT
adipogène / ADIPOGEN
adipogenèse / ADIPOGENEZĂ
adipoïde / ADIPOID
adipolyse / ADIPOLIZĂ
adipomastie / ADIPOMASTIE
adiponectine / ADIPONECTINI
adipose / ADIPOZĂ
adiposis dolorosa / ADIPOSIS DOLOROSA
adiposité / ADIPOZITATE
adipostat / ADIPOSTAT
adipsie / ADIPSIE
adipsine / ADIPSINĂ
aditus ad antrum / ADITUS AD ANTRUM
adjuvant / ADJUVANT
adjuvant de Freund / ADJUVANT FREUND
ADN / ADN
ADN chimère / ADN HIMERĂ
ADN circulaire / ADN CIRCULAR
ADN complémentaire / ADN COMPLEMENTAR
ADN génomique / ADN GENOMIC
ADN hybride / ADN HIBRID
ADN méthylation / ADN METILARE
ADN methyltransférase / ADN METILTRANSFERAZĂ
ADN mitochondrial / ADN MITOCONDRIAL
ADN non répétitif / ADN NEREPETITIV
ADN polymérase / ADN POLIMERAZĂ
ADN recombinant / ADN RECOMBINANT
ADN recombiné / ADN RECOMBINAT
ADN satellite / ADN SATELIT
ADN superenroulé / ADN SUPERHELICOIDAL
adolescence / ADOLESCENŢĂ
adrénal / ADRENAL
adrénaline / ADRENALINĂ
adrénergie / ADRENERGIE
adrénergique / ADRENERGIC
adrénocortical / ADRENOCORTICAL
adrénocorticoïdes / ADRENOCORTICOIZI
adrenocorticostéroïdes / ADRENOCORTICOSTEROIZI
adrénocorticotrophine / ADRENOCORTICOTROFINĂ
adréno-leuco-dystrophie / ADRENOLEUCODISTROFIE
adrénolytique / ADRENOLITIC
adrénoprive / ADRENOPRIV
adressines / ADRESINE
adsorbant / ADSORBANT
adsorbate / ADSORBAT
adsorption / ADSORBŢIE
adulte / ADULT
adventice / ADVENTICE
adynamie / ADINAMIE
adynamie épisodique héréditaire / ADINAMIE EPISODICĂ EREDITARĂ
aequorine / ECORINĂ
aérobe / AEROB
aérobiose / AEROBIOZĂ
aérocolie / AEROCOLIE
aérocontaminant / AEROCONTAMINANT
aérodontalgie / AERODONTALGIE
aéroembolisme / AEROEMBOLISM
aérogastrie / AEROGASTRIE
Aeromonas / AEROMONAS
aérophagie / AEROFAGIE

aérophobie / AEROFOBIE
aérosol / AEROSOL
aérosolthérapie / AEROSOLTERAPIE
aérotonomètre / AEROTONOMETRU
afébrile / AFEBRIL
affect / AFECT
affection / AFECŢIUNE
affectivité / AFECTIVITATE
afférent / AFERENT
affinité / AFINITATE
affrontement / AFRONTARE
afibrinogénémie / AFIBRINOGENEMIE
aflatoxine / AFLATOXINĂ
agalactie / AGALACTIE
agammaglobulinémie / AGAMAGLOBULINEMIE
agar-agar / AGAR-AGAR
agastrie / AGASTRIE
âge / VÂRSTĂ
âge anatomique / VÂRSTĂ ANATOMICĂ
âge biologique / VÂRSTĂ BIOLOGICĂ
âge chronologique / VÂRSTĂ CRONOLOGICĂ
âge conceptionnel / VÂRSTA CONCEPŢIONALĂ
âge mental / VÂRSTĂ MENTALĂ
âge osseux / VÂRSTĂ OSOASĂ
agénésie / AGENEZIE
agénitalisme / AGENITALISM
agent / AGENT
agent causal / AGENT CAUZAL
agent delta / AGENT DELTA
agent intercalant / AGENT INTERCALANT
agglutination / AGLUTINARE
agglutinine / AGLUTININĂ
agglutinines froides / AGLUTININE RECI
agglutinogène / AGLUTINOGEN
aggravation / AGRAVARE
agitation / AGITAŢIE
aglossie / AGLOSIE
aglycone / AGLICON
agminé / AGMINAT
agnosie / AGNOZIE
agnosie tactile / AGNOZIE TACTILĂ
agonadal / AGONADAL
agonie / AGONIE
agoniste / AGONIST
agoniste potassique / AGONIST POTASIC
agonistes adrénergiques / AGONIŞTI ADRENERGICI
agonistes dopaminergiques / AGONIŞTI DOPAMINERGICI
agoraphobie / AGORAFOBIE
agorines / AGORINE
agrafe / AGRAFĂ
agrammatisme / AGRAMATISM
agranulocyte / AGRANULOCIT
agranulocytose / AGRANULOCITOZĂ
agranulocytose infantile héréditaire de von Kostmann / AGRANULOCITOZĂ INFANTILĂ CONGENITALĂ
agranulose / AGRANULOZĂ
agraphie / AGRAFIE
agrégabilité / AGREGABILITATE
agrégant / AGREGANT
agrégat / AGREGAT
agrégat de plaquettes / AGREGAT DE PLACHETE
agrégat d'hématies / AGREGAT DE ERITROCITE
agrégation / AGREGARE
agrégation des hématies / AGREGARE A ERITROCITELOR
agrégation des plaquettes / AGREGARE A PLACHETELOR
agrégomètre / AGREGOMETRU
agression / AGRESIUNE
agressivité / AGRESIVITATE
agressologie / AGRESOLOGIE
agueusie / AGEUZIE
agyrie / AGIRIE
aide sociale / AJUTOR SOCIAL
aigu / ACUT
aiguille / AC
aiguille radioactive / AC RADIOACTIV
aile blanche externe / ARIPĂ ALBĂ EXTERNĂ
aile blanche interne / ARIPĂ ALBĂ INTERNĂ
aile iliaque / ARIPĂ ILIACĂ
aine / STINGHIE
air / AER
air complementaire / AER COMPLEMENTAR
air courant / AER CURENT
air de réserve / AER DE REZERVĂ
air residuel / AER REZIDUAL
aire / ARIE
aire septale / ARIE SEPTALĂ
aires de Brodmann / ARII BRODMANN
aisselle / AXILĂ
akinésie / AKINEZIE
alacrymie / ALACRIMIE
alactasie / ALACTAZIE
alalie / ALALIE
alanine / ALANINĂ
ALARA / ALARA
albinisme / ALBINISM
albinos / ALBINOS
albuginée / ALBUGINEE
albuginite / ALBUGINITĂ
albugo / ALBUGO
albumine / ALBUMINĂ
albuminémie / ALBUMINEMIE
albuminorachie / ALBUMINORAHIE
albuminurie / ALBUMINURIE
albumose / ALBUMOZĂ
albumosurie / ALBUMOZURIE
alcalémie / ALCALEMIE
alcali / ALCALI
alcaline / ALCALIN
alcalinisant / ALCALINIZANT
alcalinisation / ALCALINIZARE
alcalinité / ALCALINITATE
alcalinothérapie / ALCALINOTERAPIE
alcaloïde / ALCALOID
alcalose / ALCALOZĂ
alcalose métabolique / ALCALOZĂ METABOLICĂ
alcalose respiratoire / ALCALOZĂ RESPIRATORIE
alcaptone / ALCAPTONĂ
alcaptonurie / ALCAPTONURIE
alcool / ALCOOL
alcool éthylique / ALCOOL ETILIC
alcool méthylique / ALCOOL METILIC
alcoolat / ALCOOLAT
alcoolature / ALCOOLATURĂ
alcoolémie / ALCOOLEMIE
alcoolisation / ALCOOLIZARE
alcoolisme / ALCOOLISM

alcoolmètre / ALCOOLMETRU
alcoolodépendance / ALCOOLODEPENDENŢĂ
alcoologie / ALCOOLOGIE
alcoolomanie / ALCOOLOMANIE
alcooltest / ALCOOLTEST
aldéhyde / ALDEHIDĂ
aldolase / ALDOLAZĂ
aldolasémie / ALDOLAZEMIE
aldostérone / ALDOSTERON
aldostéronisme / ALDOSTERONISM
alèse / ALEZĂ
aleucie congénitale / ALEUCIE CONGENITALI
alexie / ALEXIE
alexine / ALEXINĂ
alexithymie / ALEXITIMIE
algésie / ALGEZIE
algésimètre / ALGEZIMETRU
algésimétrie / ALGEZIMETRIE
algésiologie / ALGEZIOLOGIE
algide / ALGID
algidité / ALGIDITATE
algie / ALGIE
algie craniofaciale / ALGIE CRANIOFACIALĂ
algie vasculaire de la face / ALGIE VASCULARĂ A FEŢEI, SINDROM DE GANGLION SFENO- PALATIN
algique / ALGIC
algodystrophie post-traumatique / ALGODISTROFIE POST-TRAUMATICĂ
algodystrophie sympathique / ALGODISTROFIE SIMPATICĂ
algogène / ALGOGEN
algogenèse / ALGOGENEZĂ
algolagnie / ALGOLAGNIE
algomanie / ALGOMANIE
algoménorhée / ALGOMENOREE
algoneurodystrophie / ALGONEURODISTROFIE
algoparalysie / ALGOPARALIZIE
algoparesthésie / ALGOPARESTEZIE
algophilie / ALGOFILIE
algophobie / ALGOFOBIE
algorithme / ALGORITM
algospasme / ALGOSPASM
aliénation / ALIENARE
aliénation mentale / ALIENARE MENTALĂ
aliment / ALIMENT
aliment complet / ALIMENT COMPLET
aliment de base / ALIMENT DE BAZĂ
aliment de sevrage / ALIMENT PENTRU ÎNŢĂRCARE
aliment diététique / ALIMENT DIETETIC
aliment protecteur / ALIMENT PROTECTOR
aliment traditionnel / ALIMENT TRADIŢIONAL
alimentation / ALIMENTAŢIE
alimentation forcée / ALIMENTAŢIE FORŢATĂ
aliphatique / ALIFATIC
aliquot / ALICOT
alk(o)ylant / ALCHILANT
alkyl / ALCHIL
allaitement / ALĂPTARE
allantoïde / ALANTOIDĂ
allantoïne / ALANTOINĂ
allèle / ALELĂ
allèle dominant / ALELĂ DOMINANTĂ
allèle létal / ALELĂ LETALĂ
allèle morbide / ALELĂ MORBIDĂ
allèle nul / ALELĂ NULĂ
allèle récessif / ALELĂ RECESIVĂ
allèle thermosensible / ALELĂ TERMOSENSIBILĂ
allèles codominants / ALELE CODOMINANTE
allélomorphe / ALELOMORFĂ
allergène / ALERGEN
allergide / ALERGIDĂ
allergie / ALERGIE
allergique / ALERGIC
allergologie / ALERGOLOGIE
alliage / ALIAJ
alliesthésie / ALIESTEZIE
allo-anticorps / ALOANTICORP
alloantigène érytrocytaire / ALOANTIGEN ERITROCITAR
alloantigènes / ALOANTIGENI
allocinésie / ALOKINEZIE
allodromie / ALODROMIE
allodynie / ALODINIE
alloérotisme / ALOEROTISM
alloesthésie / ALOESTEZIE
allogénique / ALOGEN, ALOGENIC
allogreffe / ALOGREFĂ, HETEROGREFĂ
allo-immunisation / ALOIMUNIZARE
allométrie / ALOMETRIE
allopathie / ALOPATIE
allopurinol / ALOPURINOL
allorythmie / ALORITMIE
allostérie / ALOSTERIE
allotriophagie / ALOTRIOFAGIE
allotriosmie / ALOTRIOSMIE
allotropie / ALOTROPIE
allotype / ALOTIP
allotypie / ALOTIPIE
alloxane / ALOXAN
alogie / ALOGIE
alopécie / ALOPECIE
alopécie en aires / ALOPECIE AREATĂ
alpha-1-antitrypsine / ALFA-1-ANTITRIPSINĂ
alpha-adrénergique / ALFA-ADRENERGIC
alphabloquant / ALFABLOCANT
alphachymotrypsine / ALFACHIMOTRIPSINĂ
alphafoetoprotéine / ALFAFETOPROTEINĂ
alphaglobulines / ALFAGLOBULINE
alphalipoprotéine / ALFALIPOPROTEINĂ
alphamimétique / ALFAMIMETIC
alphastimulant / ALFASTIMULANT
altération / ALTERARE
altération ballonisante / ALTERARE BALONIZANTĂ
altérations glomérulaires minimes / GLOMERULONEFRITĂ CU LEZIUNI MINIME
alternance / ALTERNANŢĂ
alternance cardiaque / ALTERNANŢĂ CARDIACĂ
alternance du pouls / ALTERNANŢĂ A PULSULUI
alternance électrique / ALTERNANŢĂ ELECTRICĂ
alternance mécanique / ALTERNANŢĂ MECANICĂ
aluminium / ALUMINIU
aluminose / ALUMINOZĂ
alvéolaire / ALVEOLAR
alvéole / ALVEOLĂ
alvéolite / ALVEOLITĂ
alvéoloplastie / ALVEOLOPLASTIE
alvéolotomie / ALVEOLOTOMIE
alvéolyse / ALVEOLIZĂ

alymphocytose / ALIMFOCITOZĂ
amaigrissement / SLĂBIRE
amalgame / AMALGAM
Amanita / AMANITA
amarii / AMARIL
amasie / AMASTIE
amastie / AMASTIE
amaurose / AMAUROZĂ
amaurose congénitale Leber / AMAUROZĂ CONGENITALĂ LEBER
ambidextre / AMBIDEXTRU
ambivalence / AMBIVALENŢĂ
amblyopie / AMBLIOPIE
amblyoscope / AMBLIOSCOP
ambosexualité / AMBISEXUALITATE
ambulance / AMBULANŢĂ
ambulatoire / AMBULATOR
amélie / AMELIE
améloblaste / AMELOBLAST
améloblastome / AMELOBLASTOM
amélogenèse / AMELOGENEZĂ
amélogenèse imparfaite / AMELOGENEZĂ IMPERFECTĂ
amélome / AMELOM
amélopathie / AMELOPATIE
aménorrhée / AMENOREE
amétropie / AMETROPIE
amibe / AMIBĂ
amibiase / AMIBIAZĂ
amiboïde / AMIBOID
amiboïsme / AMIBOISM
amide / AMIDĂ
amidon / AMIDON
amiloride / AMILORID
amimie / AMIMIE
amine / AMINĂ
amines biogènes / AMINE BIOGENE
aminoacide / AMINOACID
aminoacidopathie / AMINOACIDOPATIE
aminoacidurie / AMINOACIDURIE
aminopeptidase / AMINOPEPTIDAZĂ
amitose / AMITOZĂ
ammoniac / AMONIAC
ammoniémie / AMONIEMIE
ammoniogenèse / AMONIOGENEZĂ
amnésie / AMNEZIE
amnésie antérograde / AMNEZIE ANTEROGRADĂ
amnésique / AMNEZIC
amnéstique / AMNESTIC
amniocentèse / AMNIOCENTEZĂ
amniocyte / AMNIOCIT
amniographie / AMNIOGRAFIE
amnios / AMNIOS
amnioscopie / AMNIOSCOPIE
amniotique / AMNIOTIC
amoebome / AMEBOM
amok / AMOK
amoniurie / AMONIURIE
amorçage aléatoire / AMORSAJ ALEATOR
amorce / AMORSĂ
amorphe / AMORF
amorphognosie / AMORFOGNOZIE
amorse / PRIMER
AMP / AMP
AMP cyclique / AMP CICLIC
AMP-désaminase / AMP-DEZAMINAZĂ
ampère / AMPER
amphétamine / AMFETAMINĂ
amphiarthrose / AMFIARTROZĂ
amphidiarthrose / AMFIDIARTROZĂ
amphipathique / AMFIPATIC
amphiphile / AMFIFIL
ampholyte / AMFOLIT
amphophile / AMFOFIL
amphorisme / AMFORISM
amphotère / AMFOTER
amphotonie / AMFOTONIE
amphotrope / AMFOTROP
ampicilline / AMPICILINĂ
ampliation / AMPLIAŢIE
amplificateur / AMPLIFICATOR
amplificateur de brillance ou de luminance / AMPLIFICATOR DE LUMINANŢĂ
amplification génique / AMPLIFICARE GENICĂ
amplification par la réaction en chaîne de la polymérase / AMPLIFICARE PRIN REACŢIE CEN LANŢ A POLIMERAZEI
amplimère / AMPLIMER
ampliomètre thoracique / AMPLIOMETRU TORACIC
amplitude / AMPLITUDINE
ampoule / AMPULĂ, FIOLĂ
ampoule de Vater / AMPULĂ VATER
ampoule rectale / AMPULĂ RECTALĂ
ampreinte génomique parentale / AMPRENTI GENOMICI PARENTALI
ampullome vatérien / AMPULOM VATERIAN
amputation / AMPUTAŢIE
amputé / AMPUTAT
amusie / AMUZIE
amyélinique / AMIELINIC
amygdale / AMIGDALĂ
amygdale cérébelleuse / AMIGDALĂ CEREBELOASĂ
amygdale linguale / AMIGDALĂ LINGUALĂ
amygdale tubaire / AMIGDALĂ TUBARĂ
amygdalectomie / AMIGDALECTOMIE
amygdalien / AMIGDALIAN
amygdalite / AMIGDALITĂ, TONSILITĂ
amygdalotome / AMIGDALOTOM
amygdalotripsie / AMIGDALOTRIPSIE
amylacé / AMILACEU
amylase / AMILAZĂ
amylasémie / AMILAZEMIE
amylasurie / AMILAZURIE
amyline / AMILINĂ
amylo-1,6-glucosidase / AMILO-1,6-GLUCOZIDAZĂ
amyloïde / AMILOID
amyloïdisme / AMILOIDOZĂ
amyloïdose / AMILOIDOZĂ
amylolytique / AMILOLITIC
amylopectine / AMILOPECTINĂ
amylorhée / AMILOREE
amylose / AMILOZĂ
amyoplasie congénitale / AMIOPLAZIE CONGENITALĂ
amyosthénie / AMIOSTENIE
amyotaxie / AMIOTAXIE
amyotonie / AMIOTONIE
amyotrophie / AMIOTROFIE
amyotrophie spinale / AMIOTROFIE SPINALĂ

anabiose / ANABIOZĂ
anabolisant / ANABOLIZANT
anabolisme / ANABOLISM
anachlorhydrie / ANACLORHIDRIE
anaclitique / ANACLITIC
anacousie / ANACUZIE
anacrotique / ANACROTIC
anacrotisme / ANACROTISM
anadicrotique / ANADICROTIC
anaérobie / ANAEROB
anaérobiose / ANAEROBIOZĂ
anagène / ANAGEN
analbuminémie / ANALBUMINEMIE
analeptique / ANALEPTIC
analgésie / ANALGEZIE
analgésie congénitale / ANALGEZIE CONGENITALĂ
analgésie physiologique / ANALGEZIE FIZIOLOGICI
analgésique / ANALGEZIC
analogique / ANALOGIC (SEMNAL)
analogue / ANALOG
analyse / ANALIZĂ
analyse du contrôle métabolique / ANALIZA CONTROLULUI METABOLIC
analyseur / ANALIZOR
anamnèse / ANAMNEZĂ
anandamide / ANANDAMIDI
anankastique / ANANCASTIC
anaphase / ANAFAZĂ
anaphorèse / ANAFOREZĂ
anaphorie / ANAFORIE
anaphrodisiaque / ANAFRODIZIAC
anaphrodisie / ANAFRODIZIE
anaphylatoxine / ANAFILATOXINĂ
anaphylaxie / ANAFILAXIE
anaplasie / ANAPLAZIE
anarthrie / ANARTRIE
anasarque / ANASARCĂ
anasarque foetoplacentaire / ANASARCĂ FETOPLACENTARĂ
anascitique / ANASCITIC
anastomose / ANASTOMOZĂ
anastomose antipéristaltique / ANASTOMOZĂ ANTIPERISTALTICĂ
anastomose isopéristaltique / ANASTOMOZĂ IZOPERISTALTICĂ
anastomose latérolatérale / ANASTOMOZĂ LATEROLATERALĂ
anastomose terminoterminale / ANASTOMOZĂ TERMINOTERMINALĂ
anatomie / ANATOMIE
anatoxine / ANATOXINĂ
ancorage / ANCORARE
Ancylostoma / ANCYLOSTOMA
androblastome / ANDROBLASTOM
androgène / ANDROGEN
androgènes / ANDROGENI
androgènes surrénaliens / ANDROGENI SUPRARENALIENI
androgenèse / ANDROGENEZĂ
androgyne / ANDROGIN
androgynie / ANDROGINIE
androgynoïde / ANDROGINOID
androïde / ANDROID
andrologie / ANDROLOGIE
andropause / ANDROPAUZĂ
androstérone / ANDROSTERON
anémie / ANEMIE
anémie à hématies falciformes / ANEMIE FALCIFORMĂ
anémie aplastique / ANEMIE APLASTICĂ
anémie arégénérative / ANEMIE AREGENERATIVĂ
anémie carentielle / ANEMIE CARENŢIALĂ
anémie chlorotique / ANEMIE ESENŢIALĂ A TINERELOR FETE
anémie cryptogénétique / ANEMIE CRIPTOGENETICĂ
anémie de Banti / ANEMIE BANTI
anémie de Biermer / ANEMIE BIERMER
anémie de Cooley / ANEMIE COOLEY
anémie ferriprive / ANEMIE FERIPRIVĂ
anémie hémolytique / ANEMIE HEMOLITICĂ
anémie hémolytique aiguë / ANEMIE HEMOLITICĂ ACUTĂ
anémie hémolytique autoimmune / ANEMIE HEMOLITICĂ AUTOIMUNĂ
anémie hémolytique de Minkowski-Chauffard / ANEMIE HEMOLITICĂ MINKOWSKI-CHAUFFARD
anémie hémolytique enzymoprive / ANEMIE HEMOLITICĂ ENZIMOPRIVĂ
anémie hémolytique immunologique / ANEMIE HEMOLITICĂ IMUNOLOGICĂ
anémie hypochrome / ANEMIE HIPOCROMĂ
anémie hypochrome essentielle de l'adulte / ANEMIE HIPOCROMĂ ESENŢIALĂ A ADULTULUI
anémie immunohémolytique / ANEMIE IMUNOHEMOLITICĂ
anémie infantile pseudo-leucémique / ANEMIE INFANTILĂ PSEUDOLEUCEMICĂ
anémie inflammatoire / ANEMIE INFLAMATORIE
anémie macrocytaire / ANEMIE MACROCITARĂ
anémie méditerranéene / BOALĂ MEDITERANEANĂ
anémie mégalo-blastique / ANEMIE MEGALOBLASTICĂ
anémie microcytaire / ANEMIE MICROCITARĂ
anémie microcytaire drépanocytaire / ANEMIE MICROCITARĂ DREPANOCITARĂ
anémie myelophtisique / ANEMIE MIELOFTIZICĂ
anémie nutritionnelle / ANEMIE NUTRIŢIONALĂ
anémie pernicieuse / ANEMIE PERNICIOASĂ
anémie phagocytaire / ANEMIE FAGOCITARĂ
anémie réfractaire / ANEMIE REFRACTARĂ
anémie régénérative / ANEMIE REGENERATIVĂ
anémie sidéroachrestique / ANEMIE SIDEROACRESTICĂ
anémie sidéroblastique / ANEMIE SIDEROBLASTICĂ
anémie sidéroblastique liée au chromosome X / ANEMIE SIDEROBLASTICĂ LEGATĂ DE CROMOZOMUL X
anémie sidéropénique / ANEMIE SIDEROPENICĂ
anencéphalie / ANENCEFALIE
anencéphalomyélie / ANENCEFALOMIELIE
anergie / ANERGIE
anergisant / ANERGIZANT
anérythropsie / ANERITROPSIE
anesthesia dolorosa / ANESTHESIA DOLOROSA
anesthésie / ANESTEZIE
anesthésie péridurale / ANESTEZIE PERIDURALĂ
anesthésiologie / ANESTEZIOLOGIE
anesthésique / ANESTEZIC
anesthésiques généraux / ANESTEZICE GENERALE
anesthésiques locaux / ANESTEZICE LOCALE
aneuploïdie / ANEUPLOIDIE
aneurine / ANEURINĂ
aneusomie / ANEUZOMIE
aneusomique / ANEUZOMIC
anévrisme / ANEVRISM

anévrisme artériel intracérébral / ANEVRISM ARTERIAL INTRACEREBRAL
anévrisme artérioveineux / ANEVRISM ARTERIOVENOS
anévrisme cirsoïde / ANEVRISM CIRSOID
anévrisme disséquant / ANEVRISM DISECANT
anévrisme faux / ANEVRISM FALS
anévrisme fusiforme / ANEVRISM FUZIFORM
anévrisme mycotique / ANEVRISM MICOTIC
anévrisme sacciforme / ANEVRISM SACCIFORM
anévrisme ventriculaire / ANEVRISM VENTRICULAR
anévrismectomie / ANEVRISMECTOMIE
anévrysme / ANEVRISM
anévrysmoplastie / ANEVRISMOPLASTIE
anévrysmorraphie / ANEVRISMORAFIE
angéiologie / ANGIOLOGIE
angéite / ANGEITĂ
angéite allergique / ANGEITĂ ALERGICĂ
angéite granulomateuse diffuse / ANGEITĂ GRANULOMATOASĂ DIFUZĂ
angéite nécrosante / ANGEITĂ NECROZANTĂ
angiectasie / ANGIECTAZIE
angiite / ANGEITĂ
angine / ANGINĂ
angine abdominale / ANGINĂ ABDOMINALĂ
angine de Duguet / ANGINĂ DUGUET
angine de Ludwig / ANGINĂ LUDWIG
angine de poitrine / ANGINĂ PECTORALĂ
angine de Vincent / ANGINĂ VINCENT
angine intestinale / ANGINĂ INTESTINALĂ
angine phlegmoneuse / ANGINĂ FLEGMONOASĂ
angine pseudo-membraneuse / ANGINĂ PSEUDOMEMBRANOASĂ
angine ulcéro-nécrotique / ANGINĂ ULCERONECROTICĂ
angine ulcéro-nécrotique de Henoch / ANGINĂ HENOCH
angioblaste / ANGIOBLAST
angioblastome / ANGIOBLASTOM
angiocardiogramme / ANGIOCARDIOGRAMĂ
angiocardiographie / ANGIOCARDIOGRAFIE
angiocholécystite / ANGIOCOLECISTITĂ
angiocholécystographie / ANGIOCOLECISTOGRAFIE
angiocholégraphie / ANGIOCOLEGRAFIE
angiocholite / ANGIOCOLITĂ
angiodermite purpurique et pigmentée de Favre et Chaix / ANGIODERMITĂ PURPURICĂ ŞI PIGMENTARĂ FAVRE-CHAIX
angiodiathermie / ANGIODIATERMIE
angiofluorographie / ANGIOFLUOROGRAFIE
angiogenèse / ANGIOGENEZĂ
angiogénine / ANGIOGENINĂ
angiographie / ANGIOGRAFIE
angiographie digitale / ANGIOGRAFIE DIGITALĂ
angiographie numérique / ANGIOGRAFIE NUMERICĂ
angiokératome / ANGIOKERATOM
angiologie / ANGIOLOGIE
angiomatose / ANGIOMATOZĂ
angiomatose cérébrale / ANGIOMATOZĂ CEREBRALĂ
angiomatose facio-rétino-thalamo-diencéphalique / ANGIOMATOZĂ FACIO-RETINO-TALAMO-DIENCEFALICĂ
angiomatose hémorragique familiale / ANGIOMATOZĂ HEMORAGICĂ FAMILIALĂ
angiomatose médullo-cutanée / ANGIOMATOZĂ MEDULOCUTANATĂ
angiomatose rétino-cérébelleuse / ANGIOMATOZĂ RETINOCEREBELOASĂ
angiome / ANGIOM
angiome stellaire / ANGIOM STELAT
angiomyolipome / ANGIOMIOLIPOM
angiomyome / ANGIOMIOM
angionécrose / ANGIONECROZĂ
angioneuromyome / ANGIOMIONEURINOM
angiopathie / ANGIOPATIE
angiopathie amyloïde / ANGIOPATIE AMILOIDĂ
angioplastie / ANGIOPLASTIE
angioplastie transluminale percutanée / ANGIOPLASTIE TRANSLUMINALĂ PERCUTANĂ
angiopneumographie / ANGIOPNEUMOGRAFIE
angiosarcome / ANGIOSARCOM
angioscintigraphie / ANGIOSCINTIGRAFIE
angioscope / ANGIOSCOP
angioscotome / ANGIOSCOTOM
angiospasme / ANGIOSPASM
angiospastique / ANGIOSPASTIC
angiostatine / ANGIOSTATINĂ
angiosténose / ANGIOSTENOZĂ
angiostomie / ANGIOSTOMIE
angiostrongylose / ANGIOSTRONGILOZĂ
angiotensinase / ANGIOTENSINAZĂ
angiotensine / ANGIOTENSINĂ
angiotensinogène / ANGIOTENSINOGEN
angiotomographie / ANGIOTOMOGRAFIE
angiotonie / ANGIOTONIE
angiotonine / ANGIOTENSINĂ
angle / ANGULUS, UNGHI
angle cervico-diaphysaire / UNGHI CERVICO-DIAFIZAR
angle de Louis / UNGHI LOUIS
angle limite / UNGHI LIMITĂ
angle strabique / UNGHI STRABIC
angoisse / ANGOASĂ, NELINIŞTE
angor abdominal / ANGOR ABDOMINAL
angor de décubitus / ANGOR DE DECUBITUS
angor de Prinzmetal / ANGINĂ PRINZMETAL
angor instable / ANGOR INSTABIL
angor intestinal / ANGOR INTESTINAL
angor pectoris / ANGINĂ PECTORALĂ, ANGOR PECTORIS
Ångström / ÅNGSTRÖM
anguillule / ANGUILLULA
anhidrose / ANHIDROZĂ
anhidrotique / ANHIDROTIC
anhiste / ANHIST
anhydrase / ANHIDRAZĂ
anhydrase carbonique / ANHIDRAZĂ CARBONICĂ
anhydride carbonique / ANHIDRIDĂ CARBONICĂ
anictérique / ANICTERIC
aniline / ANILINĂ
anilingus / ANILINGUS
anilisme / ANILISM
animal / ANIMAL
anion / ANION
anion superoxyde / ANION SUPEROXID
aniridie / ANIRIDIA
aniséiconie / ANIZEICONIE
anisocaryose / ANIZOCARIOZĂ
anisochromie / ANIZOCROMIE
anisocorie / ANIZOCORIE
anisocytose / ANIZOCITOZĂ
anisométropie / ANIZOMETROPIE
anisophorie / ANIZOFORIE

anisotrope / ANIZOTROP
anisotropie / ANIZOTROPIE
anite / ANITĂ
ankyloblépharon / ANCHILOBLEFARON
ankyloglossie / ANCHILOGLOSIE
ankylose / ANCHILOZĂ
ankylostomasie / ANCHILOSTOMIAZĂ
ankylostomiase / ANCHILOSTOMIAZĂ
ankylostomose / ANCHILOSTOMIAZĂ
ankyrine / ANKIRINĂ
anneau crural / INEL CRURAL
anneau de Kayser-Fleischer / INEL KAYSER-FLEISCHER
anneau de Schatzki / INEL SCHATZKI
anneau de Schwalbe / INEL SCHWALBE
anneau inguinal / INEL INGHINAL
anneaux de Cabot / INELE CABOT
annelage / ANELAJ
annexectomie / ANEXECTOMIE
annexes / ANEXE
annexes de l'embryon / ANEXE EMBRIONARE
annexes de l'uterus / ANEXE UTERINE
annexiel / ANEXIAL
annexines / ANEXINE
annexite / ANEXITĂ
annulaire / INELAR
annuloplastie / ANULOPLASTIE
anode / ANOD
anodin / ANODIN
anodontie / ANODONŢIE
anomalie / ANOMALIE
anomalie chromosomique / ANOMALIE CROMOZOMIALĂ
anomalie du type Dalton / ANOMALIE TIP DALTON
anomalie métabolique / ANOMALIE METABOLICĂ
anomaloscope / ANOMALOSCOP
anomère / ANOMER
anomérie / ANOMERIE
anomie / ANOMIE
anonychie / ANONICHIE
Anopheles / ANOFEL
anophélisme / ANOFELISM
anophtalmie / ANOFTALMIE
anopie / ANOPIE
anoplastie / ANOPLASTIE
anopsie / ANOPSIE
anorchidie / ANORHIDIE
anorexia nervosa / ANOREXIA NERVOSA
anorexie / ANOREXIE
anorexie mentale / ANOREXIE MENTALĂ
anorexigène / ANOREXIGEN
anorganique / ANORGANIC
anormal / ANORMAL
anosmatique / ANOSMATIC
anosmie / ANOSMIE
anosodiaphorie / ANOSODIAFORIE
anosognosie / ANOSOGNOZIE
anovulation / ANOVULAŢIE
anoxémie / ANOXEMIE
anoxie / ANOXIE
anoxyemie / ANOXEMIE
anse / ANSĂ
anse de Henle / ANSĂ HENLE
anse intestinale / ANSĂ INTESTINALĂ
antagonisme / ANTAGONISM
antagoniste / ANTAGONIST
antagoniste adrénergique / ANTAGONIST ADRENERGIC
antagoniste dopaminergique / ANTAGONIST DOPAMINERGIC
antagonistes adrénergiques / ANTAGONIŞTI ADRENERGICI
antagonistes de calcium / ANTAGONIŞTI DE CALCIU
antagonistes dopaminergiques / ANTAGONIŞTI DOPAMINERGICI
antalgique / ANTALGIC
ante mortem / ANTE MORTEM
ante partum / ANTE PARTUM
antécédents / ANTECEDENTE
antéflexion / ANTEFLEXIE
antéhypophyse / ANTEHIPOFIZĂ
anténatal / ANTENATAL
antéposition / ANTEPOZIŢIE
antépulsion / ANTEPULSIE
antérieur / ANTERIOR
antérograde / ANTEROGRAD
antéversion / ANTEVERSIE
anthélix / ANTEHELIX
anthelminthique / ANTIHELMINTIC
anthracoïde / ANTRACOID
anthracose / ANTRACOZĂ
anthracosilicose / ANTRACOSILICOZĂ
anthrax / ANTRAX , DALAC
anthropogammamétrie / ATROPOGAMAMETRIE
anthropogenèse / ANTROPOGENEZĂ
anthropologie / ANTROPOLOGIE
anthropométrie / ANTROPOMETRIE
anthropomorphisme / ANTROPOMORFISM
anthropophilie / ANTROPOFILIE
anthropozoonose / ANTROPOZOONOZĂ
antiacide / ANTIACID
antiadrénergique / ANTIADRENERGIC
antiagglutinine / ANTIAGLUTININĂ
antiagrégant / ANTIAGREGANT
antiallergique / ANTIALERGIC
antiamaril / ANTIAMARIL
antiandrogène / ANTIANDROGEN
antianémique / ANTIANEMIC
antiangineux / ANTIANGINOS
anti-anticorps / ANTI-ANTICORP
antiarythmique / ANTIARITMIC
antibactérien / ANTIBACTERIAN
antibiogramme / ANTIBIOGRAMĂ
antibiothérapie / ANTIBIOTERAPIE
antibiotique / ANTIBIOTIC
anticancéreux / ANTICANCEROS
anticancéreux „non cytotoxiques" / ANTICANCEROASE "NON CITOTOXICE"
anticardiolipide / ANTICARDIOLIPID
anticétogène / ANTICETOGEN
anticholinergique / ANTICOLINERGIC
anticipation / ANTICIPAŢIE
anticoagulant / ANTICOAGULANT
anticoagulants circulants / ANTICOAGULANTE CIRCULANTE
anticoagulants oraux / ANTICOAGULANTE ORALE
anticodon / ANTICODON
anticomplémentaire / ANTICOMPLEMENTAR
anticonceptionnel / ANTICONCEPŢIONAL
anticonvulsivant / ANTICONVULSIVANT
anticorp complet / ANTICORP COMPLET
anticorp fluorescent / ANTICORP FLUORESCENT

anticorp hétérophile / ANTICORP HETEROFIL
anticorp humanisé / ANTICORP UMANIZAT
anticorps / ANTICORP
anticorps anti-cardiolipine / ANTICORPI ANTICARDIOLIPINĂ
anticorps antinoyaux ou antinucléaires / ANTICORPI ANTINUCLEARI
anticorps antiperoxydase thyroïdienne / ANTICORPI ANTIPEROXIDAZĂ TIROIDIANĂ
anticorps anti-phospholipides / ANTICORPI ANTIFOSFOLIPIDE
anticorps anti-plaquetaires / ANTICORPI ANTI-PLACHETARI
anticorps anti-thyroglobuline / ANTICORPI ANTITIREOGLOBULINĂ
anticorps anti-thyroxine / ANTICORPI ANTITIROXINĂ
anticorps cytoplasmatiques anti-neutrophiles / ANTICORPI CITOPLASMATICI ANTINEUTROFILE
anticorps de Donath-Landsteiner / ANTICORPI DONATH-LANDSTEINER
anticorps HA-1A / ANTICORPI HA-1A
anticorps incomplet / ANTICORP INCOMPLET
anticorps monoclonaux / ANTICORPI MONOCLONALI
anticorps monoclonaux pour les lymphomes non-hodgkiniens / ANTICORPI MONOCLONALI PENTRU LIMFOAME NON-HODGKINIENE
anticorps naturels / ANTICORPI NATURALI
anticorps polyclonaux / ANTICORPI POLICLONALI
antidépresseur / ANTIDEPRESIV
antidiabétique / ANTIDIABETIC
antidiarrhéique / ANTIDIAREIC
antidiurétique / ANTIDIURETIC
antidote / ANTIDOT
antidromique / ANTIDROMIC
anti-émétique / ANTIEMETIC, ANTIVOMITIV
anti-émétisant / ANTIVOMITIV
antienzyme / ANTIENZIMĂ
antifertilisine / ANTIFERTILIZINĂ
antifibrillants / ANTIFIBRILANTE
antifibrinolytique / ANTIFIBRINOLITIC
antifolique / ANTIFOLIC
antifongique / ANTIFUNGIC
antifungique / ANTIFUNGIC
antigène / ANTIGEN
antigène Australie / ANTIGEN AUSTRALIA
antigène autologue / ANTIGEN AUTOLOG
antigène CA / ANTIGEN CA
antigène CA 125 / ANTIGEN CA 125
antigène CA 153 / ANTIGEN CA 153
antigène CA 199 / ANTIGEN CA 199
antigène CA 50 / ANTIGEN CA 50
antigène CA 724 / ANTIGEN CA 724
antigène carcinoembryonnaire / ANTIGEN CARCINOEMBRIONAR
antigène de différenciation / ANTIGEN DE DIFEREN}IERE
antigène de la leucémie aiguë lymphoblastique / ANTIGEN AL LEUCEMIEI LIMFOBLASTICE ACUTE
antigène Forssman / ANTIGEN FORSSMAN
antigène HBc / ANTIGEN HBc
antigène HBe / ANTIGEN HBe
antigène HY / ANTIGEN HY
antigène ribonucléoprotéique / ANTIGEN RIBONUCLEOPROTEIC
antigène spécifique prostatique / ANTIGEN SPECIFIC PROSTATIC
antigène tissulaire / ANTIGEN TISULAR
antigène tumoral / ANTIGEN TUMORAL
antigènes allogéniques / ANTIGENI ALOGENICI
antigènes de transplantation / ANTIGENI DE TRANSPLANTARE
antigènes d'histocompatibilité / ANTIGENI DE HISTOCOMPATIBILITATE
antigènes foetaux / ANTIGENI FETALI
antigènes grippaux / ANTIGENI GRIPALI
antigènes hétérophiles / ANTIGENI HETEROFILI
antigènes HLA / ANTIGENI HLA
antigènes leucocytaires communs / ANTIGENI LEUCOCITARI COMUNI, ANTIGENI DE GRUP SANGUIN
antigènes oncofetaux / ANTIGENI ONCOFETALI
antigènes singéniques / ANTIGENI SINGENICI
antigènes xénogéniques / ANTIGENI XENOGENICI
antigénicité / ANTIGENICITATE
antiglobuline / ANTIGLOBULINĂ
antigoutteux / ANTIGUTOS
antihémolytique / ANTIHEMOLITIC
antihémorragique / ANTIHEMORAGIC
antihistaminique / ANTIHISTAMINIC
antihormone / ANTIHORMON
antihypertenseur / ANTIHIPERTENSIV
anti-immunoglobuline / ANTI-IMUNOGLOBULINI
anti-inflammatoire / ANTIINFLAMATOR
anti-inflammatoires non stéroïdiens / ANTI-INFLAMATOARE NON STEROIDIENE
antiluétique / ANTILUETIC
antimalarique / ANTIMALARIC
antimétabolite / ANTIMETABOLIT
antimitotique / ANTIMITOTIC
antimoine / ANTIMONIU
antimycotique / ANTIMICOTIC
antinéoplasique / ANTINEOPLAZIC
anti-oestrogène / ANTIESTROGEN
anti-oncogène / ANTIONCOGENĂ
antioxydant / ANTIOXIDANT
antioxygène / ANTIOXIGEN
antipaludique / ANTIPALUDIC
antiparallèle / ANTIPARALEL
antiparasitaire / ANTIPARAZITAR
antiparkinsonien / ANTIPARKINSONIAN
antipéristaltisme / ANTIPERISTALTISM
antiphlogistique / ANTIFLOGISTIC
antiplaquettaire / ANTIPLACHETAR
antiplasmine / ANTIPLASMINĂ
antiplastique / ANTIPLASTIC
antiport / ANTIPORT
antiprotéase / ANTIPROTEAZĂ
antiprotozoaire / ANTIPROTOZOAR
antiprurigineux / ANTIPRURIGINOS
antipruritic / ANTIPRURIGINOS
antipsychiatrie / ANTIPSIHIATRIE
antipsychotique / ANTIPSIHOTIC
antipurique / ANTIPURINIC
antipyrétique / ANTIPIRETIC
antipyrimidique / ANTIPIRIMIDINIC
antirabique / ANTIRABIC
antirétroviral / ANTIRETROVIRAL
antisepsie / ANTISEPSIE
antiseptique / ANTISEPTIC
antisérotonines / ANTISEROTONINE
antisérum / ANTISER
antistreptokinase / ANTISTREPTOKINAZĂ

antistreptolysine O / ANTISTREPTOLIZINĂ O
antisudoral / ANTISUDORAL
antisyphilitique / ANTISIFILITIC
antithermique / ANTITERMIC
antithrombine / ANTITROMBINĂ
antithrombotique / ANTITROMBOTIC
antithyroïdien / ANTITIROIDIAN
antitoxine / ANTITOXINĂ
antitoxique / ANTITOXIC
antitragus / ANTITRAGUS
antituberculeux / ANTITUBERCULOS
antiulcéreux / ANTIULCEROS
antivenin / ANTIVENIN
antivenineux / ANTIVENINOS
antiviral / ANTIVIRAL
antivitamine / ANTIVITAMINĂ
antivitamines K / ANTIVITAMINE K
antixénique / ANTIXENIC
antre / ANTRU
antrectomie / ANTRECTOMIE
antrite / ANTRITĂ
antro-atticotomie / ANTRO-ATICOTOMIE
antroduodénostomie / ANTRODUODENOSTOMIE
antromastoïdite / ANTROMASTOIDITĂ
antrotomie / ANTROTOMIE
anucléé / ANUCLEAT
anurie / ANURIE
anus / ANUS
anus artificiel / ANUS ARTIFICIAL
anus contre nature / ANUS CONTRA NATURII
anuscope / ANUSCOP
anxieté / ANXIETATE
anxiogène / ANXIOGEN
anxiolytique / ANXIOLITIC
aorte ascendante / AORTĂ ASCENDENTĂ
aorte descendante / AORTĂ DESCENDENTĂ
aorte thoracique / AORTĂ TORACICĂ
aortographie / AORTOGRAFIE
aortomyélographie / AORTOMIELOGRAFIE
aortomyoplastie / AORTOMIOPLASTIE
apamine / APAMINĂ
apareunie / APAREUNIE
apathie / APATIE
apathique / APATIC
apatite / APATITĂ
APECED / APECED
apex / APEX
apexite / APEXITĂ
apexocardiogramme / APEXOCARDIOGRAMĂ
aphagie / AFAGIE
aphakie / AFAKIE
aphaquie / AFAKIE
aphasie / AFAZIE
aphasie amnésique / AFAZIE AMNEZICĂ
aphasie de Broca / AFAZIE BROCA
aphasie de conductibilité / AFAZIE DE CONDUCŢIE
aphasie de Wernicke / AFAZIE WERNICKE
aphasie fluente / AFAZIE FLUENTĂ
aphasie motrice / AFAZIE MOTORIE
aphasie nominale / AFAZIE NOMINALĂ
aphasie optique / AFAZIE OPTICĂ
aphasie sémantique / AFAZIE SEMANTICĂ
aphasie sensorielle / AFAZIE SENZORIALĂ
aphasie syntactique / AFAZIE SINTACTICĂ
aphasie totale / AFAZIE TOTALĂ
aphasie traumatique / AFAZIE TRAUMATICĂ
aphasie verbale / AFAZIE VERBALĂ
aphasie visuelle / AFAZIE VIZUALĂ
aphémie / AFEMIE
aphérèse / AFEREZĂ
aphonie / AFONIE
aphrodisiaque / AFRODIZIAC
aphrodisie / AFRODIZIE
aphte / AFTĂ
aphtes de Bednar / AFTE BEDNAR
aphtose / AFTOZĂ
apical / APICAL
apicolyse / APICOLIZĂ
aplasie / APLAZIE
aplasie cutanée congénitale / APLAZIE CUTANATĂ CONGENITALĂ
aplasie germinale / APLAZIE GERMINALĂ
aplasie moniliforme / APLAZIE MONILIFORMĂ
aplasie rétinienne / APLAZIE RETINIANĂ
apnée / APNEE
apnées de sommeil / APNEE DE SOMN
apochromatique / APOCROMATIC
apocrine / APOCRIN
apodie / APODIE
apoenzyme / APOENZIMĂ
apoferritine / APOFERITINĂ
apolipoprotéines / APOLIPOPROTEINE
apomorphine / APOMORFINĂ
aponévrectomie / APONEVRECTOMIE
aponévrose / APONEVROZĂ
aponévrose cervicale / APONEVROZĂ CERVICALĂ
aponévrose épicrânienne / APONEVROZĂ EPICRANIANĂ
aponévrose palmaire / APONEVROZĂ PALMARĂ
aponévrose pelvienne / APONEVROZĂ PELVINĂ
aponévrose périnéal / APOVEVROZĂ PERINEALĂ
aponévrose péripharingienne / APONEVROZĂ PERIFARINGIANĂ
aponévrose plantaire / APONEVROZĂ PLANTARĂ
aponévrosite / APONEVROZITĂ
aponévrotomie / APONEVROTOMIE
apopaïne / APOPAINĂ
apophyse / APOFIZĂ
apophysite / APOFIZITĂ
apophysite tibiale antérieure / APOFIZITĂ TIBIALĂ ANTERIOARĂ
apoplectiforme / APOPLECTIFORM
apoplectique / APOPLECTIC
apoplexie / APOPLEXIE
apoplexie digitale / APOPLEXIE DIGITALĂ
apoplexie utéro-placentaire / APOPLEXIE UTEROPLACENTARĂ
apoprotéine / APOPROTEINĂ
apoptine / APOPTINĂ
apoptogène / APOPTOGEN
apoptose / APOPTOZĂ
appareil / APARAT
appareil de Golgi / APARAT GOLGI
appareil de Potter / OMOGENIZATOR POTTER
appareil juxta-glomérulaire / APARAT JUXTAGLOMERULAR
appareil locomoteur / APARAT LOCOMOTOR
appareil orthopédique / APARAT ORTOPEDIC
appareil vestibulaire / APARAT VESTIBULAR

appendice / APENDICE
appendice xiphoïde / APENDICE XIFOID
appendicectomie / APENDICECTOMIE
appendicite / APENDICITĂ
appendicocèle / APENDICOCEL
appendiculaire / APENDICULAR
appétit / APETIT
applicateur / APLICATOR
apposition / APOZIŢIE
apragmatisme / APRAGMATISM
apragmatisme sexuel / APRAGMATISM SEXUAL
apraxie / APRAXIE
aprosexie / APROSEXIE
aprosopie / APROSOPIE
aprotinine / APROTINIONĂ
apsychognosie / APSIHOGNOZIE
aptitude médicale du travail / CAPACITATE MEDICALĂ DE MUNCĂ
aptyalisme / APTIALISM
APUD / APUD
apudomatose / APUDOMATOZĂ
apudome / APUDOM
apyrase / APIRAZI
apyrétique / APIRETIC
apyrétogène / APIRETOGEN
apyrexie / APIREXIE
aquaporines / ACVAPORINE
aqueduc / APEDUCT
arabinose / ARABINOZĂ
Arachnida / ARACHNIDA
arachnidisme / ARAHNIDISM
arachnodactylie / ARAHNODACTILIE
arachnoïde / ARAHNOIDĂ
arachnoïdite / ARAHNOIDITĂ
arachnoïdocèle / ARAHNOIDOCEL
arbor vitae / ARBOR VITAE
arbovirose / ARBOVIROZĂ
arbovirus / ARBOVIRUS
arbre généalogique / ARBORE GENEALOGIC
arc / ARC
arc branhial / ARC BRANHIAL
arc de l'aorte / ARC AORTIC
arc réflexe / ARC REFLEX
arc sénile de la cornée / ARC SENIL
arcade / ARCADĂ
arcades sus-pyramidales / ARTERE ARCUATE RENALE
arché(o)bactérie / ARHEOBACTERIE
aréole / AREOLĂ
argent / ARGINT
argentaffine / ARGENTAFIN
argentaffinome / ARGENTAFINOM
arginase / ARGINAZĂ
arginine / ARGININĂ
argininémie / ARGININEMIE
arginine-vasopressine / ARGININ-VASOPRESINĂ
argininurie / ARGININURIE
argyrie / ARGIRIE
argyrisme / ARGIRISM
argyrophile / ARGIROFIL
ariboflavinose / ARIBOFLAVINOZĂ
arithmomanie / ARITMOMANIE
ARN / ARN
ARN antisens / ARN ANTISENS
ARN interférent / ARN INTERFERENT
ARN MIC / ARN MIC
ARN monocistronique / ARN MONOCISTRONIC
ARN recombinant / ARN RECOMBINANT
ARN satellite / ARN SATELIT
ARNm polycistronique / ARNm POLICISTRONIC
ARN-polymérase / ARN-POLIMERAZĂ
aromathérapie / AROMATERAPIE
aromatique / AROMATIC
arrestine / ARESTINĂ
arrêt cardiaque / STOP CARDIAC
arrêt respiratoire / APNEE
arrhénoblastome / ARENOBLASTOM
arriération mentale / ARIERAŢIE MENTALĂ
arriéré / ARIERAT
arsenic / ARSENIC
arsénicisme / ARSENICISM
artéfact / ARTEFACT
artère / ARTERĂ
artère acétabulaire / ARTERĂ ACETABULARĂ
artère acromiothoracique / ARTERĂ ACROMIOTORACICĂ, ARTERĂ TORACO-ACROMIALĂ
artère alvéolaire supérieure et antérieure / ARTERĂ ALVEOLARĂ SUPERIOARĂ ANTERIOARĂ
artère alvéolaire supérieure et postérieure / ARTERĂ ALVEOLARĂ POSTERIOARĂ SUPERIOARĂ
artère angulaire / ARTERĂ ANGULARĂ
artère aorte / AORTĂ
artère appendiculaire / ARTERĂ APENDICULARĂ
artère auditive interne / ARTERĂ AUDITIVĂ INTERNĂ, ARTERĂ LABIRINTICĂ
artère auriculaire postérieure / ARTERĂ AURICULARĂ POSTERIOARĂ
artère auriculaire profonde / ARTERĂ AURICULARĂ PROFUNDĂ
artère axillaire / ARTERĂ AXILARĂ
artère azygos du vagin / ARTERĂ AZIGOS A VAGINULUI
artère brachiale / ARTERĂ BRAHIALĂ
artère brachiale profonde / ARTERĂ BRAHIALĂ PROFUNDĂ
artère brachiale superficielle / ARTERĂ BRAHIALĂ SUPERFICIALĂ
artère buccale / ARTERĂ BUCALĂ
artère bulbaire du penis / ARTERA BULBULUI PENISULUI
artère caecale antérieure / ARTERĂ CECALĂ ANTERIOARĂ
artère caecale postérieure / ARTERĂ CECALĂ POSTERIOARĂ
artère calloso-marginale / ARTERĂ CALOSOMARGINALĂ
artère carotide externe / ARTERĂ CAROTIDĂ EXTERNĂ
artère carotide interne / ARTERĂ CAROTIDĂ INTERNĂ
artère carotide primitive / ARTERĂ CAROTIDĂ COMUNĂ
artère caverneuse (chez la femme) / ARTERĂ PROFUNDĂ A CLITORISULUI
artère caverneuse (chez l'homme) / ARTERĂ PROFUNDĂ A PENISULUI
artère centrale courte / ARTERĂ CENTRALĂ SCURTĂ
artère centrale de la rétine / ARTERĂ CENTRALĂ A RETINEI
artère cérébelleuse inférieure et antérieure / ARTERĂ CEREBELOASĂ INFERIOARĂ ANTERIOARĂ
artère cérébelleuse inférieure et postérieure / ARTERĂ CEREBELOASĂ INFERIOARĂ POSTERIOARĂ
artère cérébelleuse supérieure / ARTERĂ CEREBELOASĂ SUPERIOARĂ
artère cérébrale antérieure / ARTERĂ CEREBRALĂ ANTERIOARĂ

artère cérébrale moyenne / ARTERĂ CEREBRALĂ MIJLOCIE

artère cérébrale postérieure / ARTERĂ CEREBRALĂ POSTERIOARĂ

artère cervicale ascendante / ARTERĂ CERVICALĂ ASCENDENTĂ

artère cervicale profonde / ARTERĂ CERVICALĂ PROFUNDĂ

artère cervicale transverse / ARTERĂ TRANSVERSĂ A GÂTULUI

artère choroïdienne antérieure / ARTERĂ COROIDIANĂ ANTERIOARĂ

artère choroïdienne postérieure / ARTERĂ COROIDIANĂ POSTERIOARĂ

artère circonflexe fémorale latérale / ARTERĂ CIRCUMFLEXĂ FEMURALĂ LATERALĂ

artère circonflexe fémorale médiale / ARTERĂ CIRCUMFLEXĂ FEMURALĂ MEDIALĂ

artère circonflexe humérale antérieure / ARTERĂ CIRCUMFLEXĂ HUMERALĂ ANTERIOARĂ

artère circonflexe humérale postérieure / ARTERĂ CIRCUMFLEXĂ HUMERALĂ POSTERIOARĂ

artère circonflexe iliaque profonde / ARTERĂ CIRCUMFLEXĂ ILIACĂ PROFUNDĂ

artère circonflexe iliaque superficielle / ARTERĂ CIRCUMFLEXĂ ILIACĂ SUPERFICIALĂ

artère circonflexe scapulaire / ARTERĂ CIRCUMFLEXĂ SCAPULARĂ

artère colique droite supérieure / ARTERĂ COLICĂ DREAPTĂ

artère colique gauche supérieure / ARTERĂ COLICĂ STÂNGĂ

artère collatérale cubitale inférieure / ARTERĂ COLATERALĂ ULNARĂ INFERIOARĂ

artère collatérale cubitale supérieure / ARTERĂ COLATERALĂ ULNARĂ SUPERIOARĂ

artère collatérale moyenne / ARTERĂ COLATERALĂ MIJLOCIE

artère collatérale palmaire externe de l'index / ARTERĂ RADIALĂ A INDEXULUI

artère collatérale radiale / ARTERĂ COLATERALĂ RADIALĂ

artère communicante antérieure / ARTERĂ COMUNICANTĂ ANTERIOARĂ

artère communicante postérieure / ARTERĂ COMUNICANTĂ POSTERIOARĂ

artère coronaire droite / ARTERĂ CORONARĂ DREAPTĂ

artère coronaire gauche / ARTERĂ CORONARĂ STÂNGĂ

artère coronaire stomachique / ARTERĂ GASTRICĂ STÂNGĂ

artère crémastérienne / ARTERĂ CREMASTERICĂ

artère cubitale / ARTERĂ ULNARĂ

artère cystique / ARTERĂ CISTICĂ

artère de Heubner / ARTERĂ CENTRALĂ LUNGĂ

artère de l'insula / ARTERE INSULARE

artère déférentielle / ARTERA DUCTULUI DEFERENT

artère dentaire inférieure / ARTERA ALVEOLARĂ INFERIOARĂ

artère dorsale de la verge / ARTERĂ DORSALĂ A PENISULUI

artère dorsale du clitoris / ARTERĂ DORSALĂ A CLITORISULUI

artère dorsale du métatarse / ARTERĂ ARCUATĂ A PICIORULUI

artère dorsale du nez / ARTERĂ DORSALĂ A NASULUI, ARTERĂ NAZALĂ EXTERNĂ

artère dorsale du pied / ARTERĂ DORSALĂ A PICIORULUI

artère dorsale du tars / ARTERĂ TARSIANĂ LATERALĂ

artère du ligament rond de l'utérus / ARTERA LIGAMENTULUI ROTUND AL UTERULUI

artère du lobule paracentral / ARTERĂ PARACENTRALĂ

artère du nerf grand sciatique / ARTERA NERVULUI SCIATIC

artère du pli courbe / ARTERA GIRUSULUI ANGULAR

artère du sillon cérébral / ARTERA ŞANŢULUI CENTRAL

artère du sillon postcérébral / ARTERA ŞANŢULUI POSTCENTRAL

artère du sillon précérébral / ARTERA ŞANŢULUI PRECENTRAL

artère épigastrique inférieure / ARTERĂ EPIGASTRICĂ INFERIOARĂ

artère épigastrique superficielle / ARTERĂ EPIGASTRICĂ SUPERFICIALĂ

artère épigastrique supérieure / ARTERĂ EPIGASTRICĂ SUPERIOARĂ

artère ethmoïdale antérieure / ARTERĂ ETMOIDALĂ ANTERIOARĂ

artère ethmoïdale postérieure / ARTERĂ ETMOIDALĂ POSTERIOARĂ

artère faciale / ARTERĂ FACIALĂ

artère fémorale / ARTERĂ FEMURALĂ

artère fémorale profonde / ARTERĂ FEMURALĂ PROFUNDĂ

artère fessière inférieure / ARTERĂ GLUTEALĂ INFERIOARĂ

artère fessière supérieure / ARTERĂ GLUTEALĂ SUPERIOARĂ

artère frontale interne / ARTERĂ SUPRATROHLEARĂ

artère frontale interne et moyenne / ARTERĂ FRONTOBAZALĂ MEDIALĂ

artère frontale interne et postérieure / ARTERĂ FRONTOBAZALĂ LATERALĂ

artère gastrique gauche / ARTERĂ GASTRICĂ STÂNGĂ

artère gastro-duodénale / ARTERĂ GASTRODUODENALĂ

artère gastro-épiploïque droite / ARTERĂ GASTROEPIPLOICĂ DREAPTĂ, ARTERĂ GASTRO-OMENTALĂ DREAPTĂ

artère gastro-épiploïque gauche / ARTERĂ GASTROEPIPLOICĂ STÂNGĂ, ARTERĂ GASTRO-OMENTALĂ STÂNGĂ

artère grande anastomotique / ARTERĂ GENICULARĂ DESCENDENTĂ

artère hémorroïdale inférieure / ARTERĂ RECTALĂ INFERIOARĂ

artère hémorroïdale moyenne / ARTERĂ RECTALĂ MIJLOCIE

artère hémorroïdale supérieure / ARTERĂ RECTALĂ SUPERIOARĂ

artère hépatique commune / ARTERĂ HEPATICĂ COMUNĂ

artère hépatique propre / ARTERĂ HEPATICĂ PROPRIE

artère honteuse interne / ARTERĂ PUDENDALĂ INTERNĂ

artère hyaloïdienne / ARTERĂ HIALOIDĂ

artère hypophysaire inférieure / ARTERĂ HIPOFIZARĂ INFERIOARĂ

artère hypophysaire supérieure / ARTERĂ HIPOFIZARĂ SUPERIOARĂ

artère iléo-colique / ARTERĂ ILEOCOLICĂ

artère iliaque commune / ARTERĂ ILIACĂ COMUNĂ

artère iliaque externe / ARTERĂ ILIACĂ EXTERNĂ

artère iliaque interne / ARTERĂ HIPOGASTRICĂ, ARTERĂ ILIACĂ INTERNĂ

artère ilio-lombaire / ARTERĂ ILIOLUMBARĂ

artère inféro-latérale du genou / ARTERĂ GENICULARĂ INFERIOARĂ LATERALĂ

artère inféro-médiale du genou / ARTERĂ GENICULARĂ INFERIOARĂ MEDIALĂ

artère intercostale supérieure / ARTERĂ INTERCOSTALĂ ANTERIOARĂ

artère inter-osseuse antérieure / ARTERĂ INTEROSOASĂ ANTERIOARĂ

artère inter-osseuse commune / ARTERĂ INTEROSOASĂ COMUNĂ

artère inter-osseuse postérieure / ARTERĂ INTEROSOASĂ POSTERIOARĂ
artère inter-osseuse récurrente / ARTERĂ INTEROSOASĂ RECURENTĂ
artère labiale inférieure / ARTERĂ LABIALĂ INFERIOARĂ
artère labiale supérieure / ARTERĂ LABIALĂ SUPERIOARĂ
artère lacrymale / ARTERĂ LACRIMALĂ
artère laryngée postérieure / ARTERĂ LARINGEE INFERIOARĂ
artère laryngée supérieure / ARTERĂ LARINGEE SUPERIOARĂ
artère linguale / ARTERĂ LINGUALĂ
artère malléolaire antéro-latérale / ARTERĂ MALEOLARĂ ANTERIOARĂ LATERALĂ
artère malléolaire antéro-médiale / ARTERĂ MALEOLARĂ ANTERIOARĂ MEDIALĂ
artère massétérine supérieure / ARTERĂ MASETERICĂ
artère maxillaire / ARTERĂ MAXILARĂ
artère médiane de l'avant-bras / ARTERĂ MEDIANĂ
artère méningée antérieure / ARTERĂ MENINGEE ANTERIOARĂ
artère méningée moyenne / ARTERĂ MENINGEE MIJLOCIE
artère méningée postérieure / ARTERĂ MENINGEE POSTERIOARĂ
artère mentonnière / ARTERĂ MENTALĂ
artère mésentérique inférieure / ARTERĂ MEZENTERICĂ INFERIOARĂ
artère mésentérique supérieure / ARTERĂ MEZENTERICĂ SUPERIOARĂ
artère moyenne du genou / ARTERĂ GENICULARĂ MIJLOCIE
artère musculo-phrénique / ARTERĂ MUSCULOFRENICĂ
artère naso-palatine / ARTERĂ NAZOPALATINĂ
artère nourricière / ARTERĂ NUTRITIVĂ
artère obturatrice / ARTERĂ OBTURATORIE
artère obturatrice accessoire / ARTERĂ OBTURATORIE ACCESORIE
artère occipitale / ARTERĂ OCCIPITALĂ
artère ombilicale / ARTERĂ OMBILICALĂ
artère ophtalmique / ARTERĂ OFTALMICĂ
artère ovarienne / ARTERĂ OVARIANĂ
artère palatine ascendante / ARTERĂ PALATINĂ ASCENDENTĂ
artère palatine descendante / ARTERĂ PALATINĂ DESCENDENTĂ
artère palatine majeure / ARTERĂ PALATINĂ MARE
artère pancréatico-duodénale inférieure / ARTERĂ PANCREATICODUODENALĂ INFERIOARĂ
artère pancréatico-duodénale inférieure droite / ARTERĂ RETRO-DUODENALĂ
artère pancréatico-duodénale supérieure / ARTERĂ PANCREATICODUODENALĂ SUPERIOARĂ
artère pancréatique caudale / ARTERA COZII PANCREASULUI
artère pancréatique dorsale / ARTERĂ PANCREATICĂ DORSALĂ
artère pancréatique inférieure / ARTERĂ PANCREATICĂ INFERIOARĂ
artère pancréatique transverse / ARTERĂ PANCREATICĂ MARE
artère pariétale antérieure / ARTERĂ PARIETALĂ ANTERIOARĂ
artère pariétale postérieure / ARTERĂ PARIETALĂ POSTERIOARĂ
artère pariéto-occipitale / ARTERĂ PARIETO-OCCIPITALĂ
artère péricardo-phrénique / ARTERĂ PERICARDIOFRENICĂ
artère périnéale profonde / ARTERA BULBULUI PENISULUI, ARTERA BULBULUI VESTIBULULUI (VAGINAL)
artère périnéale superficielle / ARTERĂ PERINEALĂ
artère péronière / ARTERĂ PERONIERĂ
artère pharyngienne ascendante / ARTERĂ FARINGIANĂ ASCENDENTĂ
artère plantaire latérale / ARTERĂ PLANTARĂ LATERALĂ
artère plantaire médiale / ARTERĂ PLANTARĂ MEDIALĂ
artère poplitée / ARTERĂ POPLITEE
artère principale du pouce / ARTERĂ PRINCIPALĂ A POLICELUI
artère pulmonaire droite / ARTERĂ PULMONARĂ DREAPTĂ
artère pulmonaire gauche / ARTERĂ PULMONARĂ STÂNGĂ
artère pylorique / ARTERĂ GASTRICĂ DREAPTĂ
artère radiale / ARTERĂ RADIALĂ
artère ranine / ARTERĂ LINGUALĂ PROFUNDĂ
artère récurrente cubitale / ARTERĂ RECURENTĂ ULNARĂ
artère récurrente radiale / ARTERĂ RECURENTĂ RADIALĂ
artère récurrente tibiale antérieure / ARTERĂ RECURENTĂ TIBIALĂ ANTERIOARĂ
artère récurrente tibiale postérieure / ARTERĂ RECURENTĂ TIBIALĂ POSTERIOARĂ
artère rénale / ARTERĂ RENALĂ
artère sacrée moyenne / ARTERĂ SACRALĂ MIJLOCIE
artère scapulaire descendante / ARTERĂ SCAPULARĂ DESCENDENTĂ
artère scapulaire postérieure / ARTERĂ DORSALĂ A SCAPULEI
artère scapulaire supérieure / ARTERĂ SUPRASCAPULARĂ
artère segmentaire / ARTERĂ SEGMENTARĂ, ARTERA SEGMENTULUI ANTERIOR INFERIOR AL RINICHIULUI, ARTERA SEGMENTULUI ANTERIOR SUPERIOR AL RINICHIULUI, ARTERA SEGMENTULUI INFERIOR AL RINICHIULUI, ARTERA SEGMENTULUI POSTERIOR AL RINICHIULUI, ARTERA SEGMENTULUI SUPERIOR AL RINICHIULUI
artère segmentaire antérieure / ARTERĂ SEGMENTARĂ ANTERIOARĂ
artère segmentaire latérale / ARTERĂ SEGMENTARĂ LATERALĂ
artère segmentaire médiale / ARTERĂ SEGMENTARĂ MEDIALĂ
artère segmentaire postérieure / ARTERĂ SEGMENTARĂ POSTERIOARĂ (HEPATICĂ)
artère sous-clavière / ARTERĂ SUBCLAVICULARĂ
artère sous-clavière droite retro-9Csophagienne / ARTERĂ LUSORIA
artère sous-costale / ARTERĂ SUBCOSTALĂ
artère sous-mentale / ARTERĂ SUBMENTALĂ
artère sous-orbitaire / ARTERĂ INFRAORBITARĂ, ARTERĂ SUPRAORBITALĂ
artère sous-scapulaire / ARTERĂ SUBSCAPULARĂ
artère sphéno-palatine / ARTERĂ SFENOPALATINĂ
artère spinale antérieure / ARTERĂ SPINALĂ ANTERIOARĂ
artère spinale postérieure / ARTERĂ SPINALĂ POSTERIOARĂ
artère splénique / ARTERĂ SPLENICĂ
artère stylo-mastoïdienne / ARTERĂ STILOMASTOIDIANĂ
artère sublinguale / ARTERĂ SUBLINGUALĂ
artère supéro-latérale du genou / ARTERĂ GENICULARĂ SUPERIOARĂ LATERALĂ
artère supéro-médiale du genou / ARTERĂ GENICULARĂ SUPERIOARĂ MEDIALĂ
artère supraduodénale / ARTERĂ SUPRADUODENALĂ
artère surrénale inférieure / ARTERĂ SUPRARENALĂ INFERIOARĂ
artère surrénale moyenne / ARTERĂ SUPRARENALĂ MIJLOCIE
artère surrénale supérieure / ARTERĂ SUPRARENALĂ SUPERIOARĂ

artère sylvienne / ARTERĂ SYLVIANĂ
artère temporale antérieure / ARTERĂ TEMPORALĂ ANTERIOARĂ
artère temporale moyenne / ARTERĂ TEMPORALĂ INTERMEDIARĂ, ARTERĂ TEMPORALĂ MIJLOCIE
artère temporale postérieure / ARTERĂ TEMPORALĂ POSTERIOARĂ
artère temporale superficielle / ARTERĂ TEMPORALĂ SUPERFICIALĂ
artère temporo-occipitale antérieure / ARTERĂ OCCIPITALĂ MEDIALĂ
artère temporo-occipitale moyenne / ARTERĂ OCCIPITALĂ LATERALĂ
artère testiculaire / ARTERĂ TESTICULARĂ
artère thoracique interne / ARTERĂ TORACICĂ INTERNĂ
artère thoracique latérale / ARTERĂ TORACICĂ LATERALĂ
artère thoracique supérieure / ARTERĂ TORACICĂ SUPREMĂ
artère thoraco-dorsale / ARTERĂ TORACODORSALĂ
artère thyroïdienne inférieure / ARTERĂ TIROIDIANĂ INFERIOARĂ
artère thyroïdienne moyenne / ARTERĂ TIROIDIANĂ IMA
artère thyroïdienne supérieure / ARTERĂ TIROIDIANĂ SUPERIOARĂ
artère tibiale antérieure / ARTERĂ TIBIALĂ ANTERIOARĂ
artère tibiale postérieure / ARTERĂ TIBIALĂ POSTERIOARĂ
artère transversale de la face / ARTERĂ TRANSVERSĂ A FEŢEI
artère tympanique / ARTERĂ TIMPANICĂ ANTERIOARĂ
artère tympanique inférieure / ARTERĂ TIMPANICĂ INFERIOARĂ
artère tympanique postérieure / ARTERĂ TIMPANICĂ POSTERIOARĂ
artère tympanique supérieure / ARTERĂ TIMPANICĂ SUPERIOARĂ
artère urétrale / ARTERĂ URETRALĂ
artère utérine / ARTERĂ UTERINĂ
artère vaginale / ARTERĂ VAGINALĂ
artère vertébrale / ARTERĂ VERTEBRALĂ
artère vésicale inférieure / ARTERĂ VEZICALĂ INFERIOARĂ
artère vidienne / ARTERĂ CANALULUI PTERIGOIDIAN
artère vitelline / ARTERĂ VITELINĂ
artère zygomato-malaire / ARTERĂ ZIGOMATICOORBITALĂ
artères alvéolaires / ARTERE DENTARE
artères carotico-tympanique / ARTERE CAROTICOTIMPANICE
artères centrales postérieures / ARTERE CENTRALE POSTERO-LATERALE, ARTERE CENTRALE POSTEROMEDIALE
artères centrales postérieures / artères ciliaires antérieures / ARTERE CILIARE ANTERIOARE
artères ciliaires courtes postérieures / ARTERE CILIARE POSTERIOARE SCURTE
artères ciliaires longues postérieures / ARTERE CILIARE POSTERIOARE LUNGI
artères collatérales dorsales des orteils / ARTERE DIGITALE DORSALE ALE PICIORULUI
artères conjonctivales antérieures / ARTERE CONJUNCTIVALE ANTERIOARE
artères conjonctivales postérieures / ARTERE CONJUNCTIVALE POSTERIOARE
artères des cornets et des méats / ARTERE NAZALE POSTERIOARE LATERALE
artères digitales dorsales / ARTERE DIGITALE DORSALE ALE MÂINII
artères digitales palmaires communes / ARTERE DIGITALE PALMARE COMUNE
artères digitales palmaires propres / ARTERE DIGITALE PALMARE PROPRII
artères digitales plantaires communes / ARTERE DIGITALE PLANTARE COMUNE
artères digitales plantaires propres / ARTERE DIGITALE PLANTARE PROPRII
artères droites médullaires / ARTERIOLE RENALE DREPTE
artères épisclérales / ARTERE EPISCLERALE
artères gastriques courtes / ARTERE GASTRICE SCURTE
artères hélicines / ARTERE HELICINE ALE PENISULUI
artères honteuses externes / ARTERE PUDENDALE EXTERNE
artères iléales / ARTERE ILEALE
artères intercostales aortiques / ARTERE INTERCOSTALE POSTERIOARE III-XII
artères intercostales postérieures / ARTERE INTERCOSTALE POSTERIOARE I ŞI II
artères interlobulaires / ARTERE INTERLOBULARE HEPATICE
artères interosseuses dorsales de la main / ARTERE METACARPIENE DORSALE
artères interosseuses dorsales du pied / ARTERE DIGITALE COMUNE ALE PICIORULUI, ARTERE METATARSIENE DORSALE
artères interosseuses palmaires / ARTERE METACARPIENE PALMARE
artères interosseuses plantaires / ARTERE METATARSIENE PLANTARE
artères jéjunales / ARTERE JEJUNALE
artères lombaires / ARTERE LOMBARE
artères nourricières de l'humerus / ARTERE NUTRITIVE ALE HUMERUSULUI
artères palatines mineures / ARTERE PALATINE MICI
artères palpébrales latérales / ARTERE PALPEBRALE LATERALE
artères palpébrales médiales / ARTERE PALPEBRALE MEDIALE
artères pancréatico-duodénales inférieures / ARTERE PANCREATICODUODENALE INFERIOARE
artères pariétales / ARTERE PARIETALE
artères perforantes de la cuisse / ARTERE PERFORANTE (ALE COAPSEI)
artères péricalleuses / ARTERE PERICALOASE
artères périlobulaires / ARTERE INTERLOBULARE RENALE
artères péripyramidales / ARTERE INTERLOBARE RENALE
artères phréniques / ARTERE DIAFRAGMATICE
artères phréniques inférieures / ARTERE FRENICE INFERIOARE
artères phréniques supérieures / ARTERE FRENICE SUPERIOARE
artères pontines / ARTERE PONTINE
artères sacrées latérales / ARTERE SACRALE LATERALE
artères sigmoïdes / ARTERE SIGMOIDIENE
artères spigéliennes / ARTERELE LOBULUI CAUDAT
artères striées externes / ARTERE CENTRALE ANTEROLATERALE
artères striées internes / ARTERE CENTRALE ANTEROMEDIALE
artères surales / ARTERE SURALE
artères temporale profonde antérieure / ARTERE TEMPORALE PROFUNDE
artères ventriculaires / ARTERE VENTRICULARE
artères vésicales supérieures / ARTERE VEZICALE SUPERIOARE

artériectomie / ARTERIECTOMIE
artériogramme / ARTERIOGRAMĂ
artériographie / ARTERIOGRAFIE
artériole / ARTERIOLĂ
artériolite / ARTERIOLITĂ
artériolite cutanée allergique / ARTERIOLITĂ CUTANATĂ ALERGICĂ
artériolosclérose / ARTERIOLOSCLEROZĂ
artériopathie / ARTERIOPATIE
artériosclérose / ARTERIOSCLEROZĂ
artériotomie / ARTERIOTOMIE
artérite / ARTERITĂ
artérite gigantocellulaire / ARTERITĂ GIGANTOCELULARĂ
artérite temporale / ARTERITĂ TEMPORALĂ
arteritis brachiocephalica / ARTERITIS BRACHIOCEPHALICA
arthralgie / ARTRALGIE
arthrite / ARTRITĂ
arthrite de Marie-Strümpell / ARTRITĂ MARIE-STRÜMPELL
arthrite dégénerative chronique / ARTRITĂ CRONICĂ DEGENERATIVĂ
arthrite hypertrophique / ARTRITĂ HIPERTROFICĂ
arthrite psoriasique / ARTRITĂ PSORIAZICĂ
arthrite réactionnelle / ARTRITĂ REACTIVĂ
arthrite rhumatoïde / ARTRITĂ REUMATOIDĂ
arthrocèntese / ARTROCENTEZĂ
arthrodèse / ARTRODEZĂ
arthrodie / ARTRODIE
arthrographie / ARTROGRAFIE
arthrogrypose / ARTROGRIPOZĂ
arthrogrypose congénitale multiple / ARTROGRIPOZĂ CONGENITALĂ MULTIPLĂ
arthrologie / ARTROLOGIE
arthrolyse / ARTROLIZĂ
arthropathie / ARTROPATIE
arthrophyte / ARTROFIT
arthroplastie / ARTROPLASTIE
arthro-pneumographie / ARTROPNEUMOGRAFIE
Arthropoda / ARTHROPODA
arthrorise / ARTRORIZĂ
arthroscope / ARTROSCOP
arthroscopie / ARTROSCOPIE
arthrose / ARTROZĂ
arthrose érosive des doigts / ARTROZĂ EROZIVĂ A DEGETELOR
arthrostomie / ARTROSTOMIE
arthrotomie / ARTROTOMIE
articulaire / ARTICULAR
articulation / ARTICULAŢIE
articulation acromio-claviculaire / ARTICULAŢIE ACROMIOCLAVICULARĂ
articulation astragalo-calcanéo-scaphoïdienne / ARTICULAŢIE TALOCALCANEONAVICULARĂ
articulation atlantoïdo-axoïdienne / ARTICULAŢIE ATLANTOAXIALĂ LATERALĂ
articulation atlantoïdo-odontoïdienne / ARTICULAŢIE ATLANTOAXIALĂ MEDIANĂ
articulation calcanéo-cuboïdienne / ARTICULAŢIE CALCANEOCUBOIDĂ
articulation carpo-métacarpienne du pouce / ARTICULAŢIE CARPOMETACARPIANĂ A POLICELUI
articulation costo-vertébrale proprement dite / ARTICULAŢIE CAPITIS COSTAE
articulation coxo-fémorale / ARTICULAŢIE COXOFEMURALĂ
articulation crico-aryténoïdienne / ARTICULAŢIE CRICOARITENOIDĂ
articulation crico-thyroïdienne / ARTICULAŢIE CRICOTIROIDIANĂ
articulation de l'enclume et de l'étrier / ARTICULAŢIE INCUDOSTAPEDIALĂ
articulation des os de l'épaule / ARTICULAŢIA OASELOR UMĂRULUI
articulation du coude / ARTICULAŢIA COTULUI
articulation du genou / ARTICULAŢIA GENUCHIULUI
articulation huméro-cubitale / ARTICULAŢIE HUMEROCUBITALĂ
articulation médiocarpienne / ARTICULAŢIE MEDIOCARPIANĂ
articulation médiotarsienne / ARTICULAŢIE TRANSVERSĂ A TARSULUI
articulation occipito-atlantoïdienne / ARTICULAŢIE ATLANTOOCCIPITALĂ
articulation péronéo-tibiale inférieure / ARTICULAŢIE PERONEOTIBIALĂ INFERIOARĂ
articulation péronéo-tibiale supérieure / ARTICULAŢIE PERONEOTIBIALĂ SUPERIOARĂ
articulation pisi-pyramidale / ARTICULAŢIE PISIPIRAMIDALĂ
articulation radio-carpienne / ARTICULAŢIE RADIOCARPIANĂ
articulation radio-cubitale inférieure / ARTICULAŢIE RADIOCUBITALĂ INFERIOARĂ
articulation radio-cubitale supérieure / ARTICULAŢIE RADIOCUBITALĂ SUPERIOARĂ
articulation sacro-coccygienne / ARTICULAŢIE SACROCOCCIGEANĂ
articulation sacro-iliaque / ARTICULAŢIE SACROILIACĂ
articulation sacro-vertébrale / ARTICULAŢIE LOMBOSACRATĂ
articulation scapulo-humérale / ARTICULAŢIE SCAPULOHUMERALĂ
articulation sous-astragalienne proprement dite / ARTICULAŢIE ASTRAGALOCALCANEANĂ
articulation sterno-costo-claviculaire / ARTICULAŢIE STERNOCLAVICULARĂ
articulation temporo-mandibulaire / ARTICULAŢIE TEMPOROMANDIBULARĂ
articulation tibio-tarsienne / ARTICULAŢIE TIBIOTARSIANĂ
articulations carpiennes / ARTICULAŢII INTERCARPALE
articulations carpo-métacarpiennes / ARTICULAŢII CARPOMETA-CARPIENE
articulations chondro-sternales / ARTICULAŢII CONDROSTERNALE
articulations costo-chondrales / ARTICULAŢII COSTOCONDRALE
articulations costo-transversaires / ARTICULAŢII COSTOTRANSVERSALE
articulations costo-vertébrales / ARTICULAŢII COSTOVERTEBRALE
articulations de la colonne vertébrale / ARTICULAŢIILE COLOANEI VERTEBRALE
articulations de osselets de l'ouïe / ARTICULAŢII OSSICULORUM AUDITUS
articulations du bassin / ARTICULAŢIILE OASELOR BAZINULUI
articulations interchondrales / ARTICULAŢII INTERCONDRALE
articulations intermétacarpiennes / ARTICULAŢII INTERMETACARPIENE
articulations intermétatarsiennes / ARTICULAŢII INTERMETATARSIENE
articulations interphalangiennes / ARTICULAŢII INTERFALANGIENE

articulations intertarsiennes / ARTICULAŢII INTERTARSIENE
articulations métacarpo-phalangiennes / ARTICULAŢII METACARPO- FALANGIENE
articulations métatarso-phalangiennes / ARTICULAŢII METATARSOFALANGIENE
articulations scapho-cunéennes / ARTICULAŢII SCAFOIDO-CUNEENE
articulations tarso-métatarsiennes / ARTICULAŢII TARSOMETATARSIENE
aryl-sulfatase / ARIL-SULFATAZĂ
aryténoïde / ARITENOID
aryténoïdite / ARITENOIDITĂ
aryténoïdopexie / ARITENOIDOPEXIE
arythmie / ARITMIE, TULBURARE DE RITM
arythmie cardiaque / ARITMIE CARDIACĂ
arythmie complète / ARITMIE COMPLETĂ
arythmie extrasystolique / ARITMIE EXTRASISTOLICĂ
arythmie sinusale / ARITMIE SINUSALĂ
arythmogène / ARITMOGEN
asbestose / AZBESTOZĂ
ascaride / ASCARID
ascaridiose / ASCARIDIOZĂ
Ascaris / ASCARIS
Ascaris lumbricoides / ASCARIS LUMBRICOIDES
ascendance / ASCENDENŢĂ
ascite / ASCITĂ
ascite chyleuse / ASCITĂ CHILOASĂ
asémie / ASEMIE
asepsie / ASEPSIE
asialie / ASIALIE
asialoglycoprotéines / ASIALOGLICOPROTEINE
asile / AZIL
ASLO / ASLO
asomatognosie / ASOMATOGNOZIE
asparaginase / ASPARAGINAZĂ
asparagine / ASPARAGINĂ
aspartame / ASPARTAM
aspartique-protéinaze / ASPARTIC-PROTEINAZĂ
aspartylglucosaminurie / ASPARTILGLUCOZAMINURIE
aspergillome / ASPERGILOM
aspergillose / ASPERGILOZĂ
Aspergillus / ASPERGILLUS
aspermatisme / ASPERMATISM
asphygmie / ASFIGMIE
asphyxie / ASFIXIE
aspiration / ASPIRAŢIE
aspirine / ASPIRINĂ
asplénie / ASPLENIE
assainissement / ASANARE
assertivité / ASERTIVITATE
assimilation / ASIMILAŢIE
assistance circulatoire / ASISTEN}I CIRCULATORIE
association / ASOCIAŢIE
association causale / ASOCIERE CAUZALĂ
astasie / ASTAZIE
astéréognosie / ASTEREOGNOZIE
astérion / ASTERION
astérixis / ASTERIXIS
asthénie / ASTENIE
asthénie musculaire / ASTENIE MUSCULARĂ
asthénie neurocirculatoire / ASTENIE NEUROCIRCULATORIE
asthénocorie / ASTENOCORIE
asthénopie / ASTENOPIE
asthénospermie / ASTENOSPERMIE
asthmatiforme / ASTMATIFORM
asthmatique / ASTMATIC
asthme / ASTM
asthme cardiaque / ASTM CARDIAC
astigmatisme / ASTIGMATISM
astigmie / ASTIGMATISM
astragale / ASTRAGAL
astringent / ASTRINGENT
astroblastome / ASTROBLASTOM
astrocyte / ASTROCIT
astrocytome / ASTROCITOM
astrocytose / ASTROCITOZĂ
astroglie / ASTROGLIE
asylysme / AZILISM
asymbolie / ASIMBOLIE
asymbolie à la douleur / ASIMBOLIA LA DURERE
asymétrie / ASIMETRIE
asymtomatique / ASIMPTOMATIC
asynergie / ASINERGIE
asystolie / ASISTOLIE
ataraxie / ATARAXIE
atavisme / ATAVISM
ataxie / ATAXIE
ataxie aiguë tabétique / ATAXIE ACUTĂ TABETICĂ
ataxie cérébelleuse paroxistique / ATAXIE CEREBELOASĂ PAROXISTICĂ
ataxie de Friedreich / ATAXIE FRIEDREICH
ataxie épisoedique héréditaire / ATAXIE EPISODICĂ EREDITARĂ
ataxie frontale de Bruns / ATAXIE FRONTALĂ BRUNS
ataxie mentale / ATAXIE MENTALĂ
ataxie oculaire / ATAXIE OPTICĂ
ataxie optique / ATAXIE OPTICĂ
ataxie-télangiectasie / ATAXIE-TELANGIECTAZIE
ataxique / ATAXIC
ataxoparaplégie / ATAXOPARAPLEGIE
atélectasie / ATELECTAZIE
atéliose / ATELIOZĂ
athérectomie / ATERECTOMIE
athéro-embolism / ATEROEMBOLISM
athérogène / ATEROGEN
athérogenèse / ATEROGENEZĂ
athéromasie / ATEROMATOZĂ
athérome / ATEROM
athéromectomie / ATERECTOMIE
athérosclérose / ATEROSCLEROZĂ
athétose / ATETOZĂ
athrepsie / ATREPSIE
athrocytose / ATROCITOZĂ
athymie / ATIMIE
athyroïdie / ATIROIDIE
atlas / ATLAS
atmosphère / ATMOSFERĂ
atome / ATOM
atomiseur / ATOMIZOR
atonie / ATONIE
atopie / ATOPIE
ATP / ATP
ATP synthétase / ATP SINTETAZĂ
ATPase / ATP-ază
atransferrinémie / ATRANSFERINEMIE
atrésie / ATREZIE

atrétique / ATRETIC
atriomégalie / ATRIOMEGALIE
atriotomie / ATRIOTOMIE
atrium / ATRIU
atrophie / ATROFIE
atrophie cérébelleuse / ATROFIE CEREBELOASĂ
atrophie cérébrale / ATROFIE CEREBRALĂ
atrophie cutanée / ATROFIE CUTANATĂ
atrophie musculaire progressive / ATROFIE MUSCULARĂ PROGRESIVĂ
atrophie osseuse de Sudeck / ATROFIE OSOASĂ SUDECK
atrophie systémique multiple / ATROFIE SISTEMICĂ MULTIPLĂ
atrophique / ATROFIC
atrophodermatose / ATROFODERMATOZĂ
atrophodermie / ATROFODERMIE
atrophodermie de Pasini et Pierini / ATROFODERMIE PASINI ŞI PIERINI
atropine / ATROPINĂ
atropinique / ATROPINIC
atropism / ATROPISM
attachement / ATAŞAMENT
attaque / ATAC
attaque de panique / ATAC DE PANICĂ
attelle / ATELĂ
atténuation / ATENUARE
atticite / ATICITĂ
atticoantrotomie / ATICO-ANTROTOMIE
atticotomie / ATICOTOMIE
attique / ATICA
attitude / ATITUDINE
attitude de Kirmisson / ATITUDINE KIRMISSON
attrition / ATRIŢIE
atypique / ATIPIC
audibilité / AUDIBILITATE
audimutité / AUDIMUTITATE
audiogramme / AUDIOGRAMĂ
audiomètre / AUDIOMETRU
audiométrie / AUDIOMETRIE
audit / AUDIT
audition / AUDIŢIE
audition colorée / AUDI}IE COLORATI
aura / AURĂ
auriculaire / AURICULAR
auricule / URECHIUŞĂ
auriculo-ostéodysplasie / AURICULO-OSTEODISPLAZIE
auriculothérapie / AURICULOTERAPIE
auriculotomie / AURICULOTOMIE
aurovertine / AUROVERTINĂ
auscultation / AUSCULTAŢIE
autacoïdes / AUTACOIDE
autisme / AUTISM
autisme infantile / AUTISM INFANTIL
autiste / AUTIST
autoagglutination / AUTOAGLUTINARE
autoagglutinine / AUTOAGLUTININĂ
autoagression / AUTOAGRESIUNE
autoallergie / AUTOALERGIE
autoanalyseur / AUTOANALIZOR
autoanticorps / AUTOANTICORP
autoantigène / AUTOANTIGEN
autocatalyse / AUTOCATALIZĂ
autochtone / AUTOHTON
autoclave / AUTOCLAV
autocrinie / AUTOCRINIE
autocritique / AUTOCRITICĂ
autodialyse / AUTODIALIZĂ
autodigestion / AUTODIGESTIE
autoérythrophagocytose / AUTOERITROFAGOCITOZĂ
autogène / AUTOGEN
autogreffe / AUTOGREFĂ
autohémolyse / AUTOHEMOLIZĂ
autohémothérapie / AUTOHEMOTERAPIE
autohistoradiographie / AUTOHISTORADIOGRAFIE
autoimmun / AUTOIMUN
autoimmunisation / AUTOIMUNIZARE
autoimmunité / AUTOIMUNITATE
autointoxication / AUTOINTOXICAŢIE
autologue / AUTOLOG
autolyse / AUTOLIZĂ
automatisme / AUTOMATISM
automatisme ambulatoire / AUTOMATISM AMBULATORIU
automatisme épileptique / AUTOMATISM EPILEPTIC
automatisme mental / AUTOMATISM MENTAL
automatisme ventriculaire / AUTOMATISM VENTRICULAR
automatisme vésical / AUTOMATISM VEZICAL
automédication / AUTOMEDICAŢIE
automutilation / AUTOMUTILARE
autonomie / AUTONOMIE
autophagie / AUTOFAGIE
autophagocytose / AUTOFAGOCITOZĂ
autophobie / AUTOFOBIE
autophonie / AUTOFONIE
autoplastie / AUTOPLASTIE
autopsie / AUTOPSIE
autopunition / AUTOPUNIŢIE
autoradiographie / AUTORADIOGRAFIE
autorégulation / AUTOREGLARE
autoreproduction / AUTOREPRODUCERE
autoscopie / AUTOSCOPIE
autosome / AUTOZOM
autosomique / AUTOZOMAL
autosomique / AUTOZOMIC
autosuggestion / AUTOSUGESTIE
autotaxine / AUTOTAXINĂ
autotest / AUTOTEST
autotolérance / AUTOTOLERANŢĂ
autotopoagnosie / AUTOTOPOAGNOZIA
autotoxémie / AUTOTOXEMIE
autotoxicose / AUTOTOXICOZĂ
autotransfusion / AUTOTRANSFUZIE
autotrophe / AUTOTROF
autovaccin / AUTOVACCIN
autoxène / AUTOXEN
autoxydation / AUTOOXIDARE
auxine / AUXINĂ
auxologie / AUXOLOGIE
auxotrophe / AUXOTROF
avant-bras / ANTEBRAŢ
avasculaire / AVASCULAR
avidine / AVIDINĂ
avidité / AVIDITATE
avitaminose / AVITAMINOZĂ
avivement / AVIVARE
avortement / AVORT
avulsion / AVULSIE
axe / AX

axe électrique du coeur / AXĂ ELECTRICĂ A INIMII
axe hypothalamo-hypophysaire / AX HIPOTALAMO-HIPOFIZAR
axe optique / AXĂ OPTICĂ
axe visuel / AXĂ VIZUALĂ
axénique / AXENIC
axérophtol / AXEROFTOL
axillaire / AXILAR
axis / AXIS
axokinine / AXOKININĂ
axolemme / AXOLEMĂ
axone / AXON
axonème / AXONEMĂ
axonotmésis / AXONOTMESIS
axoplasme / AXOPLASMĂ
azasérine / AZASERINĂ
azathioprine / AZATIOPRINĂ
azide / AZIDĂ
azoospermie / AZOOSPERMIE
azotate / AZOTAT
azote / AZOT
azote résiduel / AZOT REZIDUAL
azote total non protéique / AZOT TOTAL NON PROTEIC
azotémie / AZOTEMIE
azoturie / AZOTURIE
azurophile / AZUROFIL
azygos (veines) / AZIGOS (vene)
azyme / AZIMIC

B

Babesia / BABESIA
babésiose / BABESIOZĂ
baby blues / BABY BLUES
bacillaire / BACILAR
bacille / BACIL
bacille Bordet-Gengou / BACIL BORDET-GENGOU
bacille cholérique / BACIL HOLERIC
bacille de Calmette-Guérin / BACIL CALMETTTE-GUÉRIN
bacille de Döderlein / BACIL DÖDERLEIN
bacille de Ducrey / BACIL DUCREY
bacille de Flexner / BACIL FLEXNER
bacille de Friedländer / BACIL FRIEDLÄNDER
bacille de Hansen / BACIL HANSEN
bacille de Hofmann / BACIL HOFMANN
bacille de Kitasato / BACIL KITASATO
bacille de Klebs-Loeffler / BACIL KLEBS-LOEFFLER
bacille de Koch / BACIL KOCH
bacille de Koch-Weeks / BACIL KOCH-WEEKS
bacille de la lèpre / BACIL AL LEPREI
bacille de Loeffler / BACIL LOEFFLER
bacille de Park-Williams / BACIL PARK-WILLIAMS
bacille de Pfeiffer / BACIL PFEIFFER
bacille de Shiga / BACIL SHIGA
bacille de Shiga-Kruse / BACIL SHIGA-KRUSE
bacille de Sonne / BACIL SONNE
bacille de Vincent / BACIL VINCENT
bacille de Welch / BACIL WELCH
bacille de Whitmore / BACIL WHITMORE
bacille d'Eberth / BACIL EBERTH
bacille dysentérique / BACIL DIZENTERIC
bacille Escherich / BACIL ESCHERICH
bacille pyocyanique / BACIL PIOCIANIC
bacille tuberculeux / BACIL TUBERCULOS
bacille typhique / BACIL TIFIC
bacillemie / BACILEMIE
Bacillus anthracis / BACILLUS ANTHRACIS
Bacillus tetani / BACILLUS TETANI
bacitracine / BACITRACINĂ
back cross / BACK CROSS
bactéricide / BACTERICID
bactéride / BACTERIDĂ
bactéride pustuleuse / BACTERIDĂ PUSTULOASĂ
bactérie / BACTERIE
bactérie opportuniste / BACTERIE OPORTUNISTĂ
bactériémie / BACTERIEMIE
bactérien / BACTERIAN
bactériocines / BACTERIOCINE
bactérioide / BACTERIOID
bactériolïogie / BACTERIOLOGIE
bactériolyse / BACTERIOLIZĂ
bactériolysine / BACTERIOLIZINĂ
bactériolytique / BACTERIOLITIC
bactériopause / BACTERIOPAUZĂ
bacteriopéxique / BACTERIOPEXIC
bactériophage / BACTERIOFAG
bactériorhodopsine / BACTERIORODOPSINĂ
bactérioscopie / BACTERIOSCOPIE
bactériostatique / BACTERIOSTATIC
bactériotoxine / BACTERIOTOXINĂ
bactériotrope / BACTERIOTROP
bacterium coli communi / BACTERIUM COLI COMMUNI
bactériurie / BACTERIURIE
Bacteroides / BACTEROIDES
baculovirus / BACULOVIRUS
badigeonnage / BADIJONAJ
bagassose / BAGASOZĂ
bâillement / căscat
bain / BAIE
bain-Marie / BAIN-MARIE
balance / BALANȚĂ
balanite / BALANITĂ
balanite à plasmocytes / BALANITĂ CU PLASMOCITE
balanoposthite / BALANOPOSTITĂ
balanopréputial / BALANOPREPUȚIAL
balantidiase / BALANTIDIAZĂ
Balantidium coli / BALANTIDIUM COLI
balayage / BALEIAJ, SCANARE
balbisme / BALBISM
balbutiement / BÂLBÂIALĂ
balistocardiograme / BALISTO- CARDIOGRAMĂ
balistocardiographie / BALISTOCARDIOGRAFIE
ballast génétique / BALAST GENETIC
ballistophobie / BALISTOFOBIE
ballon / BALON
ballonisation de la valve mitrale / BALONIZARE A VALVEI MITRALE
ballonnement / BALONARE
ballonnement de la valve mitrale / PROLAPS DE VALVĂ MITRALĂ
ballottement / BALOTARE
ballottement foetal / BALOTARE FETALĂ
balnéologie / BALNEOLOGIE
balnéothérapie / BALNEOTERAPIE
BALT / BALT
bandage / BANDAJ

bande / BANDĂ, FAŞĂ
bande III / BANDA III
bandelette réactive / BANDELETĂ REACTIVĂ
bandes chromosomiques / BENZI CROMOZOMIALE
bandes de Mees / BENZI MEES, DUNGI MEES
bang supersonique / BANG SUPERSONIC
banque / BANCĂ
bar / BAR
baranesthésie / BARANESTEZIE
barbital / BARBITAL
barbiturique / BARBITURIC
barbiturisme / BARBITURISM
baresthésie / BARESTEZIE
barorécepteur / BARORECEPTOR
barosensibilité / BAROSENSIBILITATE
barothérapie / BAROTERAPIE
barotraumatisme / BAROTRAUMATISM, BAROTRAUMĂ
barrage / BARAJ
barrière alvéolo-capillaire / BARIERĂ ALVEOLOCAPILARĂ
barrière hémato-encéphalique / BARIERĂ HEMATOENCEFALICĂ
barrière placentaire / BARIERĂ PLACENTARĂ
barrière reproductive / BARIERĂ REPRODUCTIVĂ
bartholinite / BARTOLINITĂ
Bartonella baciliformis / BARTONELLA BACILIFORMIS
bartonellose / BARTONELOZĂ
barytose / BARITOZĂ
baryum / BARIU
basal / BAZAL
basaliome / BAZALIOM
base / BAZĂ
basedowien / BASEDOWIAN
bases puriques / BAZE PURINICE
bases pyrimidiques / BAZE PIRIMIDINICE
bases tampons du plasma / BAZE TAMPON DIN PLASMĂ
bases xanthiques / BAZE XANTINICE
basilaire / BAZILAR
basion / BASION
basiotribe / BAZIOTRIB
basivertébral / BAZIVERTEBRAL
basocellulaire / BAZOCELULAR
basophile / BAZOFIL
basophilie / BAZOFILIE
bassin / BAZIN
bassin plat / BAZIN PLAT
bassinet / BAZINET
bathmotrope / BATMOTROP
bathmotropisme / BATMOTROPISM
bathyesthésie / BATIESTEZIE
bâtonnets de la rétine / BASTONAŞE RETINIENE
battement / BĂTAIE
baume / BALSAM
bec-de-lièvre / BUZĂ DE IEPURE
bec-de-perroquet / CIOC DE PAPAGAL
becquerel / BECQUEREL
béhaviorisme / BEHAVIORISM
bel / BEL
belladone / BELLADONĂ
bénigne / BENIGN
bénignité / BENIGNITATE
bénin / BENIGN
benzène / BENZEN
benzénisme / BENZENISM
benzidine / BENZIDINĂ
benzodiazépines / BENZODIAZEPINE
benzolisme / BENZOLISM
béquille / CÂRJĂ
béribéri / BERIBERI, BOALĂ BERIBERI
bérylliose / BERILIOZĂ
bestialité / BESTIALITATE
bêta-adrénergique / BETA-ADRENERGIC
bétabloquant / BETABLOCANT
bêtacelluline / BETACELULINĂ
bétaglobuline / BETAGLOBULINĂ
Betaherpesviridae / BETAHERPESVIRIDAE
bétaïne / BETAINĂ
bêtalactamase / BETALACTAMAZĂ
bêtalactame / BETALACTAM
bêtalactamines / BETALACTAMINE
bêtalipoprotéine / BETALIPOPROTEINĂ
bêtalipotropine / BETALIPOTROPINĂ
bêtamimétique / BETAMIMETIC
bétastimulant / BETASTIMULANT
bêtathérapie / BETATERAPIE
bêtatron / BETATRON
bézoard / BEZOAR
biberon / BIBERON
bibloc / BIBLOC
bicarbonate / BICARBONAT
bicaténaire / BICATENAR
biceps / BICEPS
bicipital / BICIPITAL
bicouche phospholipidique / BISTRAT FOSFOLIPIDIC
bicuspide / BICUSPID
bicuspidie / BICUSPIDIE
bifide / BIFID
bifocal / BIFOCAL
bigéminie / BIGEMINISM
bigéminisme / BIGEMINISM
biguanide / BIGUANIDĂ
bilan / BILANŢ
bilan articulaire / BILANŢ ARTICULAR
bilan de santé / BILANŢ DE SĂNĂTATE
bilan musculaire / BILANŢ MUSCULAR
bilatéral / BILATERAL
bile / BILĂ
Bilharzia / BILHARZIA
bilharziose / BILHARZIOZĂ
biliaire / BILIAR
biliculture / BILICULTURĂ
bilieux / BILIOS
bilifuscine / BILIFUSCINĂ
biligraphie / BILIGRAFIE
biline / BILINĂ
bilirubine / BILIRUBINĂ
bilirubinémie / BILIRUBINEMIE
bilirubinurie / BILIRUBINURIE
biliverdine / BILIVERDINĂ
bilobectomie / BILOBECTOMIE
biloculaire / BILOCULAR
bimanuel / BIMANUAL
binaire / BINAR
binding protein / BINDING PROTEIN
binoculaire / BINOCULAR
bioacóustique / BIOACUSTICĂ
bioactif / BIOACTIV

bioartificiel / BIOARTIFICIAL
bioastronautique / BIOASTRONAUTICĂ
biocalorimétrie / BIOCALORIMETRIE
biocapteur / BIOCAPTOR, BIOSENZOR
biocatalyseur / BIOCATALIZATOR
biocénose / BIOCENOZĂ
biochimie / BIOCHIMIE
bioclimatologie / BIOCLIMATOLOGIE
biocompatibilité / BIOCOMPATIBILITATE
biocompatible / BIOCOMPATIBIL
biocybernétique / BIOCIBERNETICĂ
biocycle / BIOCICLU
biodégradable / BIODEGRADABIL
biodégradation / BIODEGRADARE
biodisponibilité / BIODISPONIBILITATE
biodistributeur / BIODISTRIBUITOR
bioélectricité / BIOELECTRICITATE
bioélectrogenèse / BIOELECTROGENEZĂ
bioélément / BIOELEMENT
bioénergétique / BIOENERGETICĂ
bioénergie / BIOENERGIE
bioéthique / BIOETICĂ
biofeedback / BIOFEEDBACK
biofiltration / BIOFILTRARE
bioflavonoïde / BIOFLAVONOID
biogenèse / BIOGENEZĂ
bioinformation / BIOINFORMAŢIE
bioinformatique / BIOINFORMATICĂ
bioingénierie / BIOINGINERIE
biologie / BIOLOGIE
biologie cellulaire / BIOLOGIE CELULARĂ
biologie computationelle / BIOLOGIE COMPUTAŢIONALĂ
biologie moléculaire / BIOLOGIE MOLECULARĂ
bioluminescence / BIOLUMINESCENŢĂ
biomasse / BIOMASĂ
biomatériau / BIOMATERIAL
biomécanique / BIOMECANICĂ
biomédecine / BIOMEDICINĂ
biométéorologie / BIOMETEOROLOGIE
biométrie / BIOMETRIE
biomicroscope / BIOMICROSCOP
bionique / BIONICĂ
biophysique / BIOFIZICĂ
biopolymères / BIOPOLIMERI
biopotentiel / BIOPOTENŢIAL
bioprothèse / BIOPROTEZĂ
biopsie / BIOPSIE
biopsie médullaire / BIOPSIE MEDULARĂ
bioptérine / BIOPTERINĂ
bioptome / BIOPTOM
bioréacteur / BIOREACTOR
biorythme / BIORITM
biorythmologie / BIORITMOLOGIE
biosmose / BIOSMOZĂ
biosphère / BIOSFERĂ
biostimulant / BIOSTIMULATOR
biosynthèse / BIOSINTEZĂ
biosystème / BIOSISTEM
biotaxie / BIOTAXIE
biotechnologie / BIOTEHNOLOGIE
bioterrorisme / BIOTERORISM
biotest / BIOTEST
biothérapie / BIOTERAPIE
biotine / BIOTINĂ
biotique / BIOTIC
biotonus / BIOTONUS
biotope / BIOTOP
biotransformation / BIOTRANSFORMARE
biotype / BIOTIP
biotypie / BIOTIPARE
biotypologie / BIOTIPOLOGIE
biovulaire / BIOVULAR
bioxyde / BIOXID
bioxyde de carbon / BIOXID DE CARBON
bipède / BIPED
biphosphonate / BIFOSFONAT
bipolaire / BIPOLAR
biréfringence / BIREFRINGENŢĂ
bisalbuminémie / BISALBUMINEMIE
biseau / BIZOU
bisexualité / BISEXUALITATE
bismuth / BISMUT
2,3-bisphospho-glycerate / 2,3-BIFOSFOGLICERAT
bistatistique / BIOSTATISTICĂ
bistouri / BISTURIU
bitachycardie / BITAHICARDIE
bivalent / BIVALENT
bivitellin / BIVITELIN
blaste / BLAST
blastème / BLASTEM
blastocèle / BLASTOCEL
blastocyste / BLASTOCIST
blastoderme / BLASTODERM
blastogenèse / BLASTOGENEZĂ
blastome / BLASTOM
blastomère / BLASTOMER
Blastomyces / BLASTOMYCES
blastomycose / BLASTOMICOZĂ
blastose / BLASTOZĂ
blastula / BLASTULĂ
blennorragie / BLENORAGIE
blépharite / BLEFARITĂ
blépharochalasis / BLEFAROCHALASIS
blépharoconjonctivite / BLEFAROCONJUNCTIVITĂ
blépharophimosis / BLEFAROFIMOZĂ
blépharoplaste / BLEFAROPLAST
blépharoplastie / BLEFAROPLASTIE
blépharoptose / BLEFAROPTOZĂ, PTOZĂ PALPEBRALĂ
blépharorraphie / BLEFARORAFIE
blépharospasme / BLEFAROSPASM
blépharotic / BLEFAROTIC
bleu / ALBASTRU
blindage / BLINDAJ
bloc / BLOC
bloc alvéolocapillaire / BLOC ALVEOLOCAPILAR
bloc auriculoventriculaire / BLOC ATRIOVENTRICULAR
bloc cardiaque / BLOC CARDIAC
bloc d'arborisation / BLOC DE ARBORIZAŢIE
bloc de branche / BLOC DE RAMURĂ
bloc fasciculaire / BLOC FASCICULAR
bloc fonctionnel / BLOC FUNCŢIONAL
bloc myasthénique / BLOC MIASTENIC
bloc neuromusculaire / BLOC NEUROMUSCULAR
bloc opératoire / BLOC OPERATOR
bloc sino-auriculaire / BLOC SINOATRIAL
bloc vertébral / BLOC VERTEBRAL

blocage / BLOCAJ
blocage articulaire / BLOCAJ ARTICULAR
blocage ganglionnaire / BLOCAJ GANGLIONAR
bloqueurs des canaux calciques / BLOCANTE DE CANALE CALCICE
blotting / BLOTTING
boîte de Petri / CUTIE PETRI
boîte du crâne / CUTIE CRANIANĂ
boîte noire / CUTIE NEAGRĂ
boîte TATA / CUTIE TATA
boiterie / ŞCHIOPĂTARE
bol alimentaire / BOL ALIMENTAR
bolus / BOLUS
bombe / BOMBĂ
bombésine / BOMBEZINĂ
borborygme / BORBORIGM
Bordetella / BORDETELLA
Bordetella pertussis / BORDETELLA PERTUSSIS
bordure en brosse / BORDURĂ CEN PERIE
bore / BOR
borisme / BORISM
borne centrale / BORNĂ CENTRALĂ
Borrelia / BORRELIA
borrelioses / BORELIOZE
bosse / BOSĂ
bosse sérosanguine / BOSĂ SEROSANGUINĂ
bothriocéphale / BOTRIOCEFAL
bothriocéphalose / BOTRIOCEFALOZĂ
botryomycome / BOTRIOMICOM
botryomycose / BOTRIOMICOZĂ
botulisme / BOTULISM
bouche / GURĂ
bouchon / DOP
boucle / BUCLĂ
boue / NĂMOL
boue thermale / NĂMOL TERMAL
boufée de chaleur / BUFEU DE CĂLDURĂ
boufée délirante / BUFEU DELIRANT
bougie / BUJIE
bouillon de culture / BULION DE CULTURĂ
boulimie / BULIMIE
bourbillon / BURBION, ŢÂŢÂNĂ
bourdonnement d'oreille / ZGOMOT AURICULAR
bourgeon / BURJEON, MUGUR
bourgeon charnu / MUGUR CĂRNOS
bourgeon facial / MUGUR FACIAL
bourgeons du goût / MUGURI GUSTATIVI
bourrelet / BURELET
bourrelet Coll / BURELET COLL
bourrelet cotyloïdien / BURELET COTILOIDIAN
bourrelet périarticulaire / BURELET PERIARTICULAR
bourse de Fabricius / BURSĂ FABRICIUS
bourse séreuse / BURSĂ SEROASĂ
bourses / BURSE
boursite / BURSITĂ
bouton / BUTON
boutonnière / BUTONIERĂ
bovarysme / BOVARISM
brachial / BRAHIAL
brachialgie / BRAHIALGIE
brachio-céphalique / BRAHIOCEFALIC
brachiotomie / BRAHIOTOMIE
brachycéphalie / BRAHICEFALIE
brachyclinodactylie / BRAHICLINODACTILIE
brachydactylie / BRAHIDACTILIE
brachygnathie / BRAHIGNAŢIE
brachymélie / BRAHIMELIE
brachy-oesophage / BRAHIESOFAG
brachyphalangie / BRAHIFALANGIE
brachysyndactylie / BRAHISINDACTILIE
bradyarthrie / BRADIARTRIE
bradyarythmie / BRADIARITMIE
bradycardie / BRADICARDIE
bradydiastolie / BRADIDIASTOLIE
bradyesthésie / BRADIESTEZIE
bradykinésie / BRADIKINEZIE
bradykinine / BRADIKININĂ
bradylalie / BRADILALIE
bradypepsie / BRADIPEPSIE
bradyphasie / BRADIFAZIE
bradyphémie / BRADIFEMIE
bradyphrénie / BRADIFRENIE
bradypnée / BRADIPNEE
bradypsychie / BRADIPSIHIE
bradysphygmie / BRADISFIGMIE
branche auriculaire du plexus cervical superficiel / NERV AURICULAR MARE
branche auriculaire du plexus cervical superficiel / NERV OCCIPITAL MIC
branche génitale du nerf petit abdomino-génital, chez la femme / NERVI LABIALI ANTERIORI
branche génitale du nerf petit abdomino-génital, chez l'homme / NERVI SCROTALI ANTERIORI
branche périnéale du nerf honteux interne / NERVI LABIALI POSTERIORI
branche périnéale du nerf honteux interne / NERVI SCROTALI POSTERIORI
branche postérieure du troisième nerf rachidien / NERVUL AL TREILEA OCCIPITAL
branche sus-acromiale du plexus cervical superficiel / NERVI SUPRACLAVICULARI LATERALI
branche sus-claviculaire du plexus cervical superficiel / NERVI SUPRACLAVICULARI INTERMEDIARI
branche sus-sternale du plexus cervical superficiel / NERVI SUPRACLAVICULARI MEDIALI
branche transverse du plexus cervical superficiel / NERV CERVICAL TRANSVERS
branches périnéales du nerf honteux interne / NERVI PERINEALI
bras / BRAŢ
BRCA / BRCA
bregma / BREGMA
bride / BRIDĂ
broche / BROŞĂ
bromatologie / BROMATOLOGIE
brome / BROM
broméline / BROMELINĂ
bromesulfone-phtaléine / BROMSULFONFTALEINĂ
bromhidrose / BROMHIDROZĂ
bromide / BROMIDĂ
bromisme / BROMISM
bromocriptine / BROMOCRIPTINĂ
bromures / BROMURI
bronche / BRONHIE
bronche de drainage / BRONHIE DE DRENAJ
bronchectasie / BRONŞECTAZIE, BRONŞIECTAZIE

bronchiectasie / BRONŞIECTAZIE
bronchio-alvéolite / BRONHOALVEOLITĂ
bronchiole / BRONHIOLĂ
bronchiole respiratoire / BRONHIOLĂ RESPIRATORIE
bronchiolite / BRONŞIOLITĂ
bronchiolo-alvéolite / BRONŞIOLOALVEOLITĂ
bronchiolyse / BRONHIOLIZĂ
bronchite / BRONŞITĂ
bronchite aiguë / BRONŞITĂ ACUTĂ
bronchite asthmatique / BRONŞITĂ ASTMATIFORMĂ
bronchite chronique obstructive / BRONŞITĂ CRONICĂ OBSTRUCTIVĂ
broncho-aspiration / BRONHOASPIRAŢIE
bronchocèle / BRONHOCEL
bronchoconstricteur / BRONHOCONSTRICTOR
bronchoconstrictif / BRONHOCONSTRICTOR
bronchoconstriction / BRONHOCONSTRICŢIE
bronchodilatateur / BRONHODILATATOR
bronchodilatation / BRONHODILATAŢIE
bronchographie / BRONHOGRAFIE
broncholithe / BRONHOLIT
broncholithiase / BRONHOLITIAZĂ
bronchopathie / BRONHOPATIE
bronchophonie / BRONHOFONIE
bronchoplégie / BRONHOPLEGIE
bronchopneumonie / BRONHOPNEUMONIE
bronchopneumopathie / BRONHOPNEUMOPATIE
bronchopneumopathie chronique obstructive / BRONHOPNEUMOPATIE CRONICĂ OBSTRUCTIVĂ
bronchopneumopathie malformative par défaut anatomique / BRONHOPNEUMOPATIE MALFORMATIVĂ PRIN DEFECT ANATOMIC
bronchorrhée / BRONHOREE
bronchoscope / BRONHOSCOP
bronchoscopie / BRONHOSCOPIE
bronchospasme / BRONHOSPASM
bronchospirochétose / BRONHOSPIROCHETOZĂ
bronchospirométrie / BRONHOSPIROMETRIE
bronchosténose / BRONHOSTENOZĂ
bronchotomie / BRONHOTOMIE
Brucella / BRUCELLA
brucellose / BRUCELOZĂ
bruit / ZGOMOT
bruit atrial / ZGOMOT ATRIAL
bruit blanc / ZGOMOT ALB
bruit d'auscultation / ZGOMOT AUSCULTATORIU
bruit de canon / ZGOMOT DE TUN
bruit de fond / ZGOMOT DE FOND
bruit de galop / GALOP, ZGOMOT DE GALOP
bruit de moulin / ZGOMOT DE MOARĂ
bruit de percussion / ZGOMOT DE PERCUŢIE
bruit de stimulateur cardiaque / ZGOMOT DE STIMULATOR CARDIAC
bruit d'éjection / ZGOMOT DE EJECŢIE
bruit glottique / ZGOMOT GLOTIC
bruit hippocratique / ZGOMOT HIPOCRATIC
bruits de Korotkoff / ZGOMOTE KOROTKOFF
bruits du coeur / ZGOMOTE CARDIACE
brûlure / ARSURĂ
bruxisme / BRUXISM
bruxomanie / BRUXOMANIE
bubon / BUBON
bubonocèle / BUBONOCEL
buckythérapie / BUCKYTERAPIE
bulbe / BULB
bulbe carotidien / BULB CAROTIDIAN
bulbe duodénal / BULB DUODENAL
bulbe olfactif / BULB OLFACTIV
bulbe pileux / BULB PILOS
bulbe rachidien / BULB RAHIDIAN
bule graisseuse de Bichat / BULĂ GRĂSOASĂ BICHAT
bulle / BULĂ
bulle pulmonaire / BULĂ PULMONARĂ
bungarotoxine / BUNGAROTOXINĂ
buphtalmie / BUFTALMIE
Burkholderia / BURKHOLDERIA
butyromètre / BUTIROMETRU
bypass / BYPASS
byssinose / BISINOZĂ
byssinosis / BISINOZĂ

C

cabine pressurisée / CABINĂ PRESURIZATĂ
cachectine / CAŞECTINĂ
cachet / CAŞETĂ
cachexie / CAŞEXIE
cachexie bronzée / CAŞEXIE BRONZATĂ
cachexie hypophysaire / CAŞEXIE HIPOFIZARĂ
cachexie surrénale / CAŞEXIE SUPRARENALĂ
cachinnation / CACHINAŢIE
cacophagie / CACOFAGIE
cacosmie / CACOSMIE
cacostomie / CACOSTOMIE
cadasil / CADASIL
CADASIL / CADASIL
cadavérine / CADAVERINĂ
cadavérique / CADAVERIC
cadavre / CADAVRU
cadhérins / CADERINE
cadmium / CADMIU
cadre de lecture / CADRU DE LECTURĂ
cadre de Strycker / PAT STRYCKER
caduque / CADUCĂ, DECIDUA, MEMBRANA DECIDUA
caecofixation / CECOPEXIE
caecopexie / CECOPEXIE
caecoplicature / CECOPLICATURĂ
caecostomie / CECOSTOMIE
caecum / CEC
caféine / CAFEINĂ
caféisme / CAFEINISM
cage thoracique / CUŞCĂ TORACICĂ
caillot / CHEAG
caisse du tympan / CASA TIMPANULUI
cal / CALUS
cal douloureux / CALUS DUREROS
cal exubérant / CALUS EXUBERANT
cal vicieux / CALUS VICIOS
calbindine / CALBINDINĂ
calcaire / CALCAR
calcanéite / CALCANEITĂ
calcanéodynie / CALCANEODINIE
calcanéum / CALCANEU
calcémie / CALCEMIE
calcibindine / CALCIBINDINĂ

calciférol / CALCIFEROL
calcification / CALCIFICARE
calcination / CALCINARE
calcineurine / CALCINEURINĂ
calcinose / CALCINOZĂ
calcinose tumorale / CALCINOZĂ TUMORALĂ
calciostat / CALCIOSTAT
calcipexie / CALCIPEXIE
calciphylaxie / CALCIFILAXIE
calciprotéines / CALCIPROTEINE
calcirachie / CALCIRAHIE
calcithérapie / CALCITERAPIE
calcitonine / CALCITONINĂ
calcitriol / CALCITRIOL
calcium / CALCIU
calciurie / CALCIURIE
calcul / CALCUL
calcul du veine / CALCUL VENOS
calculeux / CALCULOS
calcycline / CALCICLINĂ
caldesmone / CALDESMONĂ
calices / CALICE
caliculus / CALICUL
callosité / CALOZITATE
calmant / CALMANT
calmégine / CALMEGINĂ
calmoduline / CALMODULINĂ
calnexine / CALNEXINĂ
calorie / CALORIE
calorimètre / CALORIMETRU
calorimétrie / CALORIMETRIE
calotte crânienne / CALOTĂ CRANIANĂ
calpaïne / CALPAINĂ
calpastatine / CALPASTATINĂ
calponine / CALPONINĂ
calprotectine / CALPROTECTINĂ
calséquestrine / CALSECHESTRINĂ
calvaria / CALVARIA
calvitie / CALVIŢIE, CHELIE
CAM / CAM
camérulaire / CAMERULAR
camomille / MUŞEŢEL
camphre / CAMFOR
campimètre / CAMPIMETRU
campimétrie / CAMPIMETRIE
camptocormie / CAMPTOCORMIE
camptodactylie / CAMPTODACTILIE
Campylobacter / CAMPYLOBACTER
Campylobacter pylori / CAMPYLOBACTER PYLORI
canal / CANAL
canal alvéolaire / CANAL ALVEOLAR
canal anal / CANAL ANAL
canal artériel / CANAL ARTERIAL
canal auriculoventriculaire commun / CANAL ATRIOVENTRICULAR COMUN
canal calcique / CANAL DE CALCIU
canal carotidien / CANAL CAROTIDIAN
canal carpien / CANAL CARPIAN
canal cervical étroit / CANAL CERVICAL ÎNGUST
canal cholédoque / CANAL COLEDOC
canal contrôlé / CANAL CONTROLAT
canal cystique / CANAL CISTIC
canal de Botallo / CANAL BOTALLO
canal de chlore / CANAL DE CLOR
canal de Havers / CANAL HAVERS
canal de Hunter / CANAL HUNTER
canal de Müller / CANAL MÜLLER
canal de Santorini / CANAL SANTORINI
canal de Schlemm / CANAL SCHLEMM
canal de Sténon / CANAL STENON
canal de Wirsung / CANAL WIRSUNG
canal de Wolff / CANAL WOLFF
canal déférent / CANAL DEFERENT
canal éjaculateur / CANAL EJACULATOR
canal épididymaire / CANAL EPIDIDIMAR
canal fémoral / CANAL FEMURAL
canal galactophore / CANAL GALACTOFOR
canal hépatique commun / CANAL HEPATIC COMUN
canal inguinal / CANAL INGHINAL
canal ionic mécanodépendant / CANAL IONIC MECANODEPENDENT
canal ionique / CANAL IONIC
canal ionique chimiodépendant / CANAL IONIC CHIMIODEPENDENT
canal ionique contrôlé par un ligand / CANAL IONIC CONTROLAT DE UN LIGAND
canal ionique voltage-dépendant / CANAL IONIC VOLTAJ-DEPENDENT
canal lacrymonasal / CANAL LACRIMONAZAL
canal lombaire étroit / CANAL LOMBAR ÎNGUST
canal médullaire / CANAL MEDULAR
canal nourricier / CANAL NUTRITIV
canal ombilical / CANAL OMBILICAL
canal omphalo-mésentérique / CANAL OMFALOMEZENTERIC
canal optique / CANAL OPTIC
canal pancreatique / CANAL PANCREATIC
canal parotidien / CANAL PAROTIDIAN
canal périlymphatique / CANAL PERILIMFATIC
canal potassique / CANAL DE POTASIU
canal rachidien / CANAL RAHIDIAN
canal radiculaire / CANAL RADICULAR
canal sacré / CANAL SACRAT
canal sodique / CANAL DE SODIU
canal tarsien / CANAL TARSIAN
canal thoracique / CANAL TORACIC
canal thyréoglosse / CANAL TIREOGLOS
canal vertébral / CANAL VERTEBRAL
canal vitellin / CANAL VITELIN
canalicule / CANALICUL
canalicule biliaire / CANALICUL BILIAR
canalicule lacrymal / CANALICUL LACRIMAL
canaliculite / CANALICULITĂ
canalicules osseux / CANALICULE OSOASE
canalisation / CANALIZARE
canalopathie / CANALOPATIE
canaux alvéolaires / CANALE ALVEOLARE
canaux dentaires / CANALE DENTARE
canaux semicirculaires / CANALE SEMICIRCULARE
cancer / CANCER
cancer alvéolaire du poumon / CANCER ALVEOLAR PULMONAR
cancer bronchique / CANCER BRONŞIC
cancer bronchopulmonaire / CANCER BRONHOPULMONAR
cancer colorectal / CANCER COLORECTAL
cancer cutané / CANCER CUTANAT
cancer de la prostate / CANCER DE PROSTATĂ
cancer de la thyroïde / CANCER TIROIDIAN

cancer de la vessie / CANCER DE VEZICĂ
cancer de l'estomac / CANCER GASTRIC
cancer de l'oesophage / CANCER ESOFAGIAN
cancer de l'ovaire / CANCER OVARIAN
cancer de l'utérus / CANCER UTERIN
cancer des os / CANCER OSOS
cancer du foie / CANCER HEPATIC
cancer du pancréas / CANCER DE PANCREAS
cancer du rein / CANCER RENAL
cancer du sein / CANCER DE SÂN
cancer du système nerveux / CANCER AL SISTEMULUI NERVOS
cancer du testicule / CANCER TESTICULAR
cancer endocrinien multiple / CANCER ENDOCRIN MULTIPLU
cancer mammaire / CANCER MAMAR
cancer secondaire / CANCER SECUNDAR
cancer squirrheux / CANCER SCHIROS
cancérigène / CANCERIGEN
cancérogène / CANCEROGEN
cancérogenèse / CANCEROGENEZĂ
cancérologie / CANCEROLOGIE
cancérophobie / CANCEROFOBIE
Candida / CANDIDA
Candida albicans / CANDIDA ALBICANS
candidine / CANDIDINĂ
candidose / CANDIDOZĂ
candidurie / CANDIDURIE
canine / CANIN
canitie / CANIBAIE
cannabinoïdes / CANNABINOIDE
cannabis / CANNABIS
cannabisme / CANABISM
canon à électrons / TUN ELECTRONIC
cantharide / CANTARIDĂ
cantharidism / CANTARIDISM
canthopexie / CANTOPEXIE
canthoplastie / CANTOPLASTIE
canthorraphie / CANTORAFIE
canthotomie / CANTOTOMIE
canthus / CANTUS
canule / CANULĂ
capacitation / CAPACITARE
capacité / CAPACITATE
capacité inspiratoire / CAPACITATE INSPIRATORIE
capacité maximale de réabsorption ou d'excrétion tubulaire / CAPACITATE MAXIMALĂ DE REABSORBŢIE SAU DE EXCREŢIE TUBULARĂ
capacité pulmonaire totale / CAPACITATE PULMONARĂ TOTALĂ
capacité résiduelle fonctionnelle / CAPACITATE REZIDUALĂ FUNCŢIONALĂ
capacité vitale / CAPACITATE VITALĂ
capillaire / CAPILAR
capillaire continu / CAPILAR CONTINUU
capillaire de jonction / CAPILAR DE JONCŢIUNE
capillaire fenêtré / CAPILAR FENESTRAT
capillaire lymphatique / CAPILAR LIMFATIC
capillaire sanguin / CAPILAR SANGUIN
capillaire sinusoïde / CAPILAR SINUSOID
capillarite / CAPILARITĂ
capillarité / CAPILARITATE
capillarodynamomètre / CAPILARODINAMOMETRU
capillaropathie / CAPILAROPATIE
capillaroscopie / CAPILAROSCOPIE
capillarose rétinienne / CAPILAROZĂ RETINIANĂ
capitonnage / CAPITONAJ
capnigramme / CAPNOGRAMĂ
capnimétrie / CAPNIMETRIE
capping / CAPPING
capside / CAPSIDĂ
capsomère / CAPSOMER
capsule / CAPSULĂ
capsule articulaire / CAPSULĂ ARTICULARĂ
capsule de Bowman / CAPSULĂ BOWMAN
capsule de Gerota / CAPSULĂ GEROTA
capsule de Glisson / CAPSULĂ GLISSON
capsule de Tenon / CAPSULĂ TENON
capsule interne / CAPSULĂ INTERNĂ
capsule surrénale / CAPSULĂ SUPRARENALĂ
capsulectomie / CAPSULECTOMIE
capsulite / CAPSULITĂ
capsulorraphie / CAPSULORAFIE
capsulotomie / CAPSULOTOMIE
captation thyroïdienne de l'iode radioactif / RADIOIODOCAPTARE
capteur / CAPTOR
capteur piézo-électrique / CAPTOR PIEZOELECTRIC
captopril / CAPTOPRIL
capture ventriculaire / CAPTURĂ VENTRICULARĂ
caractère / CARACTER
caractère sexuel / CARACTER SEXUAL
caractériel / CARACTERIAL
caractérologie / CARACTEROLOGIE
carbogène / CARBOGEN
carbohydrate / CARBOHIDRAT
carbométrie / CARBOMETRIE
carbonarcose / CARBONARCOZĂ
carbonate / CARBONAT
carbone / CARBON
carboné / CARBONAT
carbonisation / CARBONIZARE
carboxyglutamate / CARBOXIGLUTAMAT
carboxyhémoglobine / CARBOXIHEMOGLOBINĂ
carboxylase / CARBOXILAZĂ
carboxypeptidase / CARBOXIPEPTIDAZĂ
carcinoïde / CARCINOID
carcinologie / CARCINOLOGIE
carcinolytique / CARCINOLITIC
carcinom rénal / CARCINOM RENAL
carcinomatose / CARCINOMATOZĂ
carcinome / CARCINOM
carcinome à petites cellules / CARCINOM CU CELULE MICI
carcinome annexiel / CARCINOM ANEXIAL
carcinome basocellulaire / CARCINOM BAZOCELULAR
carcinome bronchique / CARCINOM BRONŞIC
carcinome épidermoïde / CARCINOM EPIDERMOID
carcinome intermédiaire / CARCINOM INTERMEDIAR
carcinome intra-épidermique / CARCINOM INTRAEPIDERMIC
carcinosarcome / CARCINOSARCOM
carcinose / CARCINOZĂ
cardia / CARDIA
cardial / CARDIAL
cardialgie / CARDIALGIE
cardiaque / CARDIAC
cardiectasie / CARDIECTAZIE
cardinal / CARDINAL
cardio-angio-sclérose / CARDIOANGIOSCLEROZĂ

cardiocyte / CARDIOCIT
cardiogénique / CARDIOGENIC
cardiogramme / CARDIOGRAMĂ
cardiographie / CARDIOGRAFIE
cardio-inhibiteur / CARDIOINHIBITOR
cardiolipine / CARDIOLIPINĂ
cardiologie / CARDIOLOGIE
cardiologie nucléaire / CARDIOLOGIE NUCLEARĂ
cardiolyse / CARDIOLIZĂ
cardiome / CARDIOM
cardiomégalie / CARDIOMEGALIE
cardiomioplastie / CARDIOMIOPLASTIE
cardiomyopathie / CARDIOMIOPATIE
cardiomyopathie dilatée / CARDIOMIOPATIE DILATATIVĂ
cardiomyopathie hypertrophique / CARDIOMIOPATIE HIPERTROFICĂ
cardiomyopathie restrictive / CARDIOMIOPATIE RESTRICTIVĂ
cardiopathie / CARDIOPATIE
cardiopathie carcinoïde / CARDIOPATIE CARCINOIDĂ
cardiopathie ischémique / CARDIOPATIE ISCHEMICĂ
cardiopathie radique / CARDIOPATIE DE IRADIERE
cardiopathies congénitales / CARDIOPATII CONGENITALE
cardioplastie / CARDIOPLASTIE
cardioplégie / CARDIOPLEGIE
cardioptose / CARDIOPTOZĂ
cardiorraphie / CARDIORAFIE
cardiorrhexie / CARDIOREXIS
cardiosclérose / CARDIOSCLEROZĂ
cardiosélectif / CARDIOSELECTIV
cardiosélectivité / CARDIOSELECTIVITATE
cardiospasme / CARDIOSPASM
cardiostimulateur / CARDIOSTIMULATOR
cardiotachymètre / CARDIOTAHIMETRU
cardiothyréose / CARDIOTIREOZĂ, CARDIOTIROTOXICOZĂ
cardiotocographe / CARDIOTOCOGRAF
cardiotocographie / CARDIOTOCOGRAFIE
cardiotomie / CARDIOTOMIE
cardiotonique / TONIC CARDIAC
cardiotoniques / CARDIOTONICE
cardiotoxique / CARDIOTOXIC
cardiovalvulotome / CARDIOVALVULOTOM
cardiovasculaire / CARDIOVASCULAR
cardioversion / CARDIOVERSIE
cardite / CARDITĂ
carence / CARENŢĂ
carence affective / CARENŢĂ AFECTIVĂ
carence immunitaire / CARENŢĂ IMUNITARĂ
carence spécifique / CARENŢĂ SPECIFICĂ
carie / CARIE
carina / CARINA
carmin / CARMIN
carminatif / CARMINATIV
carnification / CARNIFICAŢIE
carnitine / CARNITINĂ
caroncule / CARUNCULĂ
caroncule lacrymale / CARUNCULĂ LACRIMALĂ
caroncules duodénales / CARUNCULE DUODENALE
caroncules myrtiformes / CARUNCULE MIRTIFORME
carotène / CAROTEN
caroténémie / CAROTENEMIE
caroténodermie / CAROTENODERMIE
caroténoïde / CAROTENOID
carotide / CAROTIDĂ
carotidogramme / CAROTIDOGRAMĂ
carotinodermie / CAROTENODERMIE
carpe / CARP
carpectomie / CARPECTOMIE
carphologie / CARFOLOGIE
carpocyphose / CARPOCIFOZĂ
carpopédal / CARPOPEDAL
carte de restriction / HARTĂ DE RESTRICŢIE
carte d'identité génotypique / CARTE DE IDENTITATE GENOTIPICĂ
carte d'identité phénotypique / CARTE DE IDENTITATE FENOTIPICĂ
carte épidémiologique / HARTĂ EPIDEMIOLOGICĂ
carte génétique / HARTĂ GENETICĂ
cartilage / CARTILAJ
cartilage articulaire / CARTILAJ ARTICULAR
cartilage aryténoïde / CARTILAJ ARITENOID
cartilage corniculé / CARTILAJ CORNICULAT
cartilage cricoïde / CARTILAJ CRICOID
cartilage de conjugaison / CARTILAJ DE CONJUGARE
cartilage diaphyso-épiphysaire / CARTILAJ DIAFIZO-EPIFIZAR
cartilage fibroïde / CARTILAJ FIBROS
cartilage hyalin / CARTILAJ HIALIN
cartilage thyroïde / CARTILAJ TIROID
cartilage xiphoïde / CARTILAJ XIFOID
cartographie / CARTOGRAFIE
cartographie des gènes / CARTOGRAFIA GENELOR
cartons Amsler / TEST AMSLER
caryocinèse / CARIOKINEZĂ
caryoclasique / CARIOCLAZIC
caryogamie / CARIOGAMIE
caryogenèse / CARIOGENEZĂ
caryolymphe / CARIOLIMFĂ
caryolyse / CARIOLIZĂ
caryolytique / CARIOLITIC
caryophile / CARIOFIL
caryorrhexis / CARIOREXIS
caryotype / CARIOTIP
cascade / CASCADĂ
caséeux / CAZEOS
caséification / CAZEIFICARE
caséine / CAZEINĂ
caséum / CAZEUM
caspases / CASPAZE
castrat / CASTRAT
castration / CASTRARE
casuistique / CAZUISTICĂ
catabolisme / CATABOLISM
catabolite / CATABOLIT
catacrotisme / CATACROTISM
catagène / CATAGEN
catalase / CATALAZĂ
catalepsie / CATALEPSIE
cataleptiforme / CATALEPTIFORM
catalysateur / CATALIZATOR
catalyse / CATALIZĂ
catalyse covalente / CATALIZĂ COVALENTĂ
catalyseur / CATALIZATOR
cataménial / CATAMENIAL
catamnèse / CATAMNEZĂ
cataphasie / CATAFAZIE
cataphorèse / CATAFOREZĂ
cataplasie / CATAPLAZIE

cataplasme / CATAPLASMĂ
cataplexie / CATAPLEXIE
cataracte / CATARACTĂ
catarrhal / CATARAL
catarrhe / CATAR
catatonie / CATATONIE
catécholamines / CATECOLAMINE
caténaire / CATENAR
catgut / CATGUT
catharsis / CATHARSIS
cathartique / CATARCTIC
cathepsine K / CATEPSINĂ K
cathepsines / CATEPSINE
cathéter / CATETER
cathétérisme / CATETERISM
cathétérisme cardiaque / CATETERISM CARDIAC
cathode / CATOD
cation / CATION
caucasien, enne / CAUCAZIAN, Ă
caudal / CAUDAL
causalgie / CAUZALGIE
causalité / CAUZALITATE
caustique / CAUSTIC
cautère / CAUTER
cautérisation / CAUTERIZARE
caverne / CAVERNĂ
caverneux / CAVERNOS
cavitaire / CAVITAR
cavité / CAVITATE
cavité abdominale / CAVITATE ABDOMINALĂ
cavité amniotique / CAVITATE AMNIOTICĂ
cavité buccale / CAVITATE BUCALĂ
cavité cotyloïde / CAVITATE COTILOIDĂ
cavité glénoïde / CAVITATE GLENOIDĂ
cavité laryngée / CAVITATE LARINGIANĂ
cavité orbitaire / CAVITATE ORBITARĂ
cavité pelvienne / CAVITATE PELVINĂ
cavité péricardique / CAVITATE PERICARDICĂ
cavité péritonéale / CAVITATE PERITONEALĂ
cavité pleurale / CAVITATE PLEURALĂ
cavité pulmonaire / CAVITATE PULMONARĂ
cavité thoracique / CAVITATE TORACICĂ
cavité tympanique / CAVITATE TIMPANICĂ
cavité utérine / CAVITATE UTERINĂ
cavographie / CAVOGRAFIE
cavum / CAVUM
CD4 / CD4
CD8 / CD8
cébocéphalie / CEBOCEFALIE
cécité / CECITATE, ORBIRE
cécité corticale / CECITATE CORTICALĂ
cécité littéraire / CECITATE LITERALĂ
cécité monoculaire transitoire / CECITATE MONOCULARĂ TRANZITORIE
cécité musicale / CECITATE MUZICALĂ
cécité nocturne / CECITATE NOCTURNĂ
cécité pratique / CECITATE PRACTICĂ
cécité psychique / CECITATE PSIHICĂ
ceinture / CENTURĂ
ceinture pelvienne / CENTURĂ PELVINĂ
ceinture scapulaire / CENTURĂ SCAPULARĂ
céllophane / CELOFAN
cellule / CELULĂ
cellule à bâtonnet / CELULĂ CU BASTONAȘ
cellule à cône / CELULĂ CU CON
cellule à corbeilles / CELULĂ ÎN COȘULEȚ
cellule amacrine / CELULĂ AMACRINĂ
cellule argentaffine / CELULĂ ARGENTAFINĂ
cellule assistante / CELULĂ AJUTĂTOARE
cellule autotrophe / CELULĂ AUTOTROFĂ
cellule B / CELULĂ B
cellule B de Heller-Zimmermann / CELULĂ B HELLER-ZIMMERMANN
cellule blastique / CELULĂ BLASTICĂ
cellule burso-dépendante / CELULĂ BURSODEPENDENTĂ
cellule C / CELULĂ C
cellule caliciforme / CELULĂ CALICIFORMĂ
cellule chromaffine / CELULĂ CROMAFINĂ
cellule ciliée / CELULĂ CILIATĂ
cellule ciliée de l'oreille interne / CELULĂ CILIARĂ A URECHII INTERNE
cellule claire / CELULĂ CLARĂ
cellule de Betz / CELULĂ BETZ
cellule de Hargraves / CELULĂ HARGRAVES
cellule de Kulchitsky / CELULĂ KULCHITSKY
cellule de Langhans / CELULĂ LANGHANS
cellule de Leydig / CELULĂ LEYDIG
cellule de Merkel / CELULĂ MERKEL
cellule de Purkinje / CELULĂ PURKINJE
cellule de Schwann / CELULĂ SCHWANN
cellule de Sertoli / CELULĂ SERTOLI
cellule déciduale / CELULĂ DECIDUALĂ
cellule différenciée / CELULĂ DIFERENȚIATĂ
cellule effectrice / CELULĂ EFECTOARE
cellule endothéliale / CELULĂ ENDOTELIALĂ
cellule entéro-chromaffine / CELULĂ ENTEROCROMAFINĂ
cellule épendymaire / CELULĂ EPENDIMARĂ
cellule excitable / CELULĂ EXCITABILĂ
cellule falciforme / CELULĂ FALCIFORMĂ
cellule ganglionnaire / CELULĂ GANGLIONARĂ
cellule géante / CELULĂ GIGANTĂ
cellule hôte / CELULĂ GAZDĂ
cellule immature / CELULĂ IMATURĂ
cellule immunocompétente / CELULĂ IMUNOCOMPETENTĂ
cellule immunoeffectrice / CELULĂ IMUNOEFECTOARE
cellule interstitielle du testicule / CELULĂ INTERSTIȚIALĂ A TESTICULULUI
cellule L / CELULĂ L
cellule LE / CELULĂ LUPICĂ
cellule lympho-plasmocytaire / CELULĂ LIMFOPLASMOCITARĂ
cellule M / CELULĂ M
cellule mucipare / CELULĂ MUCIPARĂ
cellule musculaire / CELULĂ MUSCULARĂ
cellule musculaire lisse vasculaire / CELULĂ MUSCULARĂ NETEDĂ VASCULARĂ
cellule musculaire lisse viscérale / CELULĂ MUSCULARĂ NETEDĂ VISCERALĂ
cellule musculaire striée cardiaque / CELULĂ MUSCULARĂ STRIATĂ CARDIACĂ
cellule musculaire striée squelettique / celulĂ muscularĂ striatĂ scheleticĂ
cellule myoépithéliale / CELULĂ MIOEPITELIALĂ
cellule naturelle tueuse / CELULĂ NK
cellule neuro-sécrétoire / CELULĂ NEUROSECRETORIE
cellule neuro-sensorielle / CELULĂ NEUROSENZORIALĂ
cellule NK / CELULĂ NK

cellule nulle / CELULĂ NULĂ
cellule olfactive / CELULĂ OLFACTIVĂ
cellule permissive / CELULĂ PERMISIVĂ
cellule pluripotente / CELULĂ PLURIPOTENTĂ
cellule polyploïde / CELULĂ POLIPLOIDĂ
cellule polyténique / CELULĂ POLITENICĂ
cellule présentatrice d'antigène / CELULĂ PREZENTĂTOARE DE ANTIGEN
cellule principale / CELULĂ ZIMOGENĂ
cellule pyramidale / CELULĂ PIRAMIDALĂ
cellule réticulaire / CELULĂ RETICULARĂ
cellule somatique / CELULĂ SOMATICĂ
cellule souche / CELULĂ SUŞĂ
cellule spumeuse / CELULĂ SPUMOASĂ
cellule stem / CELULĂ STEM
cellule stromale / CELULĂ STROMALĂ
cellule T / CELULĂ T
cellule transcomplémentaire / CELULĂ TRANSCOMPLEMENTARĂ
cellule transformée / CELULĂ TRANSFORMATĂ
cellule tumorale / CELULĂ TUMORALĂ
cellule unipotente / CELULĂ UNIPOTENTĂ
cellule-cible / CELULĂ-ŢINTĂ
cellulectomie / CELULECTOMIE
cellules algoïdes / CELULE ALGOIDE
cellules APUD / CELULE APUD
cellules beta / CELULE BETA
cellules de Burr / CELULE BURR
cellules de Kupffer / CELULE KUPFFER
cellules de Langerhans / CELULE LANGERHANS
cellules de Mikulicz / CELULE MIKULICZ
cellules de Pelger-Huët / CELULE PELGER-HUËT
cellules de Reed-Sternberg / CELULE REED-STERNBERG
cellules de Sézary / CELULE SÉZARY
cellules de Warthin-Finkeldey / CELULE WARTHIN-FINKELDEY
cellules dendritiques / CELULE DENDRITICE
cellules d'Opalski / CELULE OPALSKI
cellules G / CELULE G
cellules ganglionnaires oculaires / CELULE GANGLIONARE OCULARE
cellules gliales / CELULE GLIALE
cellules HeLa / CELULE HeLa
cellules juxta-glomérulaires / CELULE JUXTAGLOMERULARE
cellules oxyntiques / CELULE OXINTICE
cellules pariétales / CELULE PARIETALE
cellules thymiques précurseurs / CELULE TIMICE PRECURSOARE
cellulifuge / CELULIFUG
cellulipète / CELULIPET
cellulite / CELULITĂ
cellulite à éosinophiles / CELULITĂ EOZINOFILICĂ
cellulite fulminante / CELULITĂ FULMINANTĂ
cellulite streptococcique maligne / CELULITĂ STREPTOCOCICĂ MALIGNĂ
cellulose / CELULOZĂ
Celsius / CELSIUS
celulle oeuf / CELULĂ OU
cément / CEMENT
cémentoblaste / CEMENTOBLAST
cémentoblastome / CEMENTOBLASTOM
cémentocyte / CEMENTOCIT
cémentome / CEMENTOM
cénesthésie / CENESTEZIE
cénestopathie / CENESTOPATIE
centimorgan / CENTIMORGAN
centre / CENTRU
centre d'automatisme / CENTRU DE AUTOMATISM
centre de l'appétit / CENTRU AL APETITULUI
centre de la satiété / CENTRU AL SAŢIETĂŢII
centre nerveux / CENTRU NERVOS
centrifugation / CENTRIFUGARE
centrifugation / CENTRIFUGARE
centrifugation analytique / CENTRIFUGARE ANALITICĂ
centrifugation differentielle / CENTRIFUGARE DIFERENŢIALĂ
centrifugation en gradient de densité / CENTRIFUGARE ÎN GRADIENT DE DENSITATE
centrifugation isopycnique / CENTRIFUGARE IZOPICNICĂ
centrifugation zonale / CENTRIFUGARE ZONALĂ
centrifuge / CENTRIFUG
centrifugeuse / CENTRIFUGĂ
centriole / CENTRIOL
centripète / CENTRIPET
centromère / CENTROMER
centrosome / CENTROZOM
céphalalgie / CEFALALGIE
céphalalgie pharyngotympanique / CEFALALGIE FARINGOTIMPANICĂ
céphalée / CEFALEE
cephalée vasculaire de Horton / CEFALEE VASCULARĂ HORTON
céphalhématome / CEFALHEMATOM
céphalhydrocèle / CEFALHIDROCEL
céphalhydrocèle traumatique / CEFALHIDROCEL TRAUMATIC
céphaline / CEFALINĂ
céphalique / CEFALIC
céphalométrie / CEFALOMETRIE
céphalorachidien / CEFALORAHIDIAN
céphalosporine / CEFALOSPORINĂ
céramide / CERAMIDĂ
cercaire / CERCAR
cerclage / CERCLAJ
cérébelleux / CEREBELOS
cérébellite / CEREBELITĂ
cérébral / CEREBRAL
cérébromalacie / CEREBROMALACIE
cérébrome / CEREBROM
cérébrosclérose / CEREBROSCLEROZĂ
cérébrosides / CEREBROZIDE
cérébrosidose / CEREBROZIDOZĂ
cérébrospinal / CEREBROSPINAL
cérébrotomie / CEREBROTOMIE
cérébrotonie / CEREBROTONIE
cerebrum / CEREBRUM
céroïde / CEROID
certificat medical / CERTIFICAT MEDICAL
certificat prénuptial / CERTIFICAT PRENUPŢIAL
céruloplasmine / CERULOPLASMINĂ
cérumen / CERUMEN
cerveau / CREIER
cerveau antérieur / CREIER ANTERIOR
cerveau intermédiaire / CREIER INTERMEDIAR
cerveau moyen / CREIER MIJLOCIU
cerveau végétatif / CREIER VEGETATIV sau VISCERAL
cervelet / CEREBEL
cervical / CERVICAL
cervicalgie / CERVICALGIE
cervicarthrose / CERVICARTROZĂ
cervicite / CERVICITĂ

cervicobrachial / CERVICOBRAHIAL
cervicobrachialgie / CERVICOBRAHIALGIE
cervicocystopexie / CERVICOCISTOPEXIE
cervicolabial / CERVICOLABIAL
cervicolingual / CERVICOLINGUAL
cervicopexie / CERVICOPEXIE
cervicotomie / CERVICOTOMIE
cervicovaginite / CERVICOVAGINITĂ
cervicovestibulaire / CERVICOVESTIBULAR
cervix / CERVIX
césarienne (opération) / CEZARIANĂ (OPERAŢIE)
césium 137 / CESIU 137
Cestoda / CESTODA
cétoacidose / CETOACIDOZĂ
cétogène / CETOGEN
cétogenèse / CETOGENEZĂ
cétone / CETONĂ
cétonémie / CETONEMIE
cétonurie / CETONURIE
cétose / CETOZĂ
17-cétostéroïdes / 17-CETOSTEROIZI
chaîne / LANŢ
chaîne ganglionnaire iléo-colique / NODULI ILEOCOLICI
chaîne H / LANŢ H
chaîne jugulaire interne des ganglions latéraux profonds du cou / NODULI JUGULARI LATERALI
chaîne L / LANŢ L
chaîne légère / LANŢ UŞOR
chaîne lourde / LANŢ GREU
chaîne respiratoire / LANŢ RESPIRATOR
chaîne sympathique / LANŢ SIMPATIC
chaîne trophique / LANŢ TROFIC
chalazion / ŞALAZION
chalazodermie / ŞALAZODERMIE
chalazodermie / CHALAZODERMIE
chaleur / CĂLDURĂ
chalicose / CHALICOZĂ
chalones / ŞALONE
chambre / CAMERĂ
chambre antérieure de l'oeil / CAMERĂ ANTERIOARĂ A OCHIULUI
chambre hyperbarique / CAMERĂ HIPERBARICĂ
chambre postérieure de l'oeil / CAMERĂ POSTERIOARĂ A OCHIULUI
champ / CÂMP
champ auditif / CÂMP AUDITIV
champ électrique / CÂMP ELECTRIC
champ magnétique / CÂMP MAGNETIC
champ opératoire / CÂMP OPERATOR
champ psychologique / CÂMP PSIHOLOGIC
champ visuel / CÂMP VIZUAL
champignon / CIUPERCĂ
chancre / ŞANCRU
chancre induré / ŞANCRU DUR, ŞANCRU TARE
chancre mou / ŞANCRU MOALE
chancre syphilitique / ŞANCRU SIFILITIC
chancre tuberculeux / ŞANCRU TUBERCULOS
chancroïde / ŞANCROID
chaperonines / CHAPERONINE, ŞAPERONINE
charbon / ANTRAX , DALAC
charbon / CĂRBUNE
charbon activé / CĂRBUNE ACTIVAT
charlatan / ŞARLATAN
charnière / ŞARNIERĂ
chaud / CALD
chaux / VAR
chaux sodée / VAR SODAT
chaux vive / VAR NESTINS
check-up / CHECK-UP
chéilite / CHEILITĂ
cheilophagie / CHEILOFAGIE
chéiloplastie / CHEILOPLASTIE
cheilorraphie / CHEILORAFIE
chéiloschisis / CHEILOSCHIZIS
cheiloscopie / CHEILOSCOPIE
chéiromégalie / CHEIROMEGALIE
chélateur / AGENT CHELATOR, CHELATOR
chélation / CHELARE
chéloïde / CHELOID, KELOID
chéloïdose / KELOIDOZĂ
chémodectome / CHEMODECTOM
chémokines / CHEMOKINE
chémorécepteur / CHEMORECEPTOR, CHIMIORECEPTOR
chémosensibilité / CHEMOSENSIBILITATE
chémosis / CHEMOZIS
chémostat / CHEMOSTAT
chémotique / CHEMOTIC
chemzyme / CHEMZIMĂ
chérophobie / CHEROFOBIE
chérubinisme / CHERUBISM
chérubisme / CHERUBISM
cheveu / PĂR
cheville / GLEZNĂ, ŞTIFT
chiasma / CHIASMĂ
chiasma optique / CHIASMĂ OPTICĂ
chilophagie / CHEILOFAGIE
chimère / HIMERĂ
chimio-embolisation / CHIMIO-EMBOLIZARE
chimiokines / CHIMIOKINE
chimioluminescence / CHEMOLUMINESCENŢĂ
chimionucléolyse / CHIMIONUCLEOLIZĂ
chimioprévention / CHIMIOPREVENŢIE
chimioprophylaxie / CHIMIOPROFILAXIE
chimiorécepteur / CHIMIORECEPTOR
chimiorésistance / CHIMIOREZISTENŢĂ
chimiosensibilité / CHIMIOSENSIBILITATE
chimiotactisme / CHIMIOTACTISM, CHIMIOTAXIE
chimiotaxie / CHIMIOTAXIE
chimiothérapie / CHIMIOTERAPIE
chimisme gastrique / CHIMISM GASTRIC
chiralgie / CHIRALGIE
chiralgie paresthésique / CHIRALGIE PARESTEZICĂ
chiropraxie / CHIROPRAXIE
chirurgie / CHIRURGIE
chitine / CHITINĂ
Chlamydia / CHLAMYDIA
chloasma / CLOASMĂ
chloralose / CLORALOZĂ
chloramphénicol / CLORAMFENICOL
chloration / CLORINARE
chlore / CLOR
chlorémie / CLOREMIE
chlorhydrie / CLORHIDRIE
chlorofluoro-carbone / CLOROFLUOROCARBURĂ
chloroforme / CLOROFORM
chloroma / CLOROM

chloromatose / CLOROM
chlorome / CLOROM
chloropénie / CLOROPENIE
chloropexie / CLOROPEXIE
chlorophylle / CLOROFILĂ
chloroplaste / CLOROPLAST
chloropsie / CLOROPSIE
chlorose / CLOROZĂ
chlorpromazine / CLORPROMAZINĂ
chlortétracycline / CLORTETRACICLINĂ
chlorure / CLORURĂ
chlorure de sodium / CLORURĂ DE SODIU
chlorurie / CLORURIE
choane / COANĂ
choc / ŞOC
choc anaphylactique / ŞOC ANAFILACTIC
choc bactériémique / ŞOC INFECŢIOS
choc cardiogénique / ŞOC CARDIOGEN
choc compensé / ŞOC COMPENSAT
choc de pointe / ŞOC APEXIAN
choc électrique / ŞOC ELECTRIC
choc en dôme / CHOC EN DÔME
choc hypovolémique / ŞOC HIPOVOLEMIC
choc insulinique / ŞOC INSULINIC
choc irréversible / ŞOC IREVERSIBIL
choc opératoire / ŞOC OPERATOR
choc réversible / ŞOC REVERSIBIL
choc rotulien / ŞOC ROTULIAN
choc septique / ŞOC SEPTIC
choc spinal / ŞOC SPINAL
choc toxique / ŞOC TOXIC
choc toxique staphylococcique / ŞOC TOXIC
choc vasculaire / ŞOC CIRCULATOR
cholagogue / COLAGOG
cholalémie / COLALEMIE
cholalurie / COLALURIE
cholangiectasie / COLANGIECTAZIE
cholangiocarcinome / COLANGIOCARCINOM
cholangiographie / COLANGIOGRAFIE
cholangiolite / COLANGIOLITĂ
cholangiome / COLANGIOM
cholangiopathie / COLANGIOPATIE
cholangiotomie / COLANGIOTOMIE
cholangite / COLANGITĂ
cholangite chronique destructive non suppurative / COLANGITĂ CRONICĂ DISTRUCTIVĂ NESUPURATĂ
cholangite diffuse non oblitérante / COLANGITĂ DIFUZĂ NON-OBLITERANTĂ
cholchicine / COLCHICINĂ
cholécalciférol / COLECALCIFEROL
cholécystalgie / COLECISTALGIE
cholécystectasie / COLECISTECTAZIE
cholécystectomie / COLECISTECTOMIE
cholécystite / COLECISTITĂ
cholécystocinétique / COLECISTOKINETIC
cholécystographie / COLECISTOGRAFIE
cholécystokinine / COLECISTOKININĂ
cholécystokinine-pancréozymine / COLECISTOKININ-PANCREOZIMINĂ
cholécystolithiase / COLECISTOLITIAZĂ
cholécystopexie / COLECISTOPEXIE
cholécystotomie / COLECISTOTOMIE
cholédocholithiase / COLEDOCOLITIAZĂ
cholédochoplastie / COLEDOCOPLASTIE
cholédochostomie / COLEDOCOSTOMIE
cholédochotomie / COLEDOCOTOMIE
cholédocite / COLEDOCITĂ
cholédoque / COLEDOC
choléglobine / COLEGLOBINĂ
cholélithiase / COLELITIAZĂ
cholélithotomie / COLELITOTOMIE
cholémie familiale / COLEMIE FAMILIALĂ
cholépéritoine / COLEPERITONEU
choléra / HOLERĂ
choléra endocrine / HOLERĂ ENDOCRINĂ, SINDROMUL HOLEREI PANCREATICE
cholérèse / COLEREZĂ
cholérétique / COLERETIC
cholériforme / HOLERIFORM
cholestase / COLESTAZĂ
cholestase récurrente bénigne / COLESTAZĂ RECURENTĂ BENIGNĂ
cholestatique / COLESTATIC
cholestéatome / CHOLESTEATOMA
cholestérinose cérébrotendineuse / COLESTERINOZĂ CEREBROTENDINOASĂ
cholestérol / COLESTEROL
cholestérol desmolase / COLESTEROL DESMOLAZĂ
cholestérol estérase / COLESTEROL ESTERAZĂ
cholestérolémie / COLESTEROLEMIE
cholestérolose / COLESTEROLOZĂ
cholestéropexie / COLESTEROPEXIE
cholestérose / COLESTEROZĂ
cholestérose extracellulaire / COLESTEROZĂ EXTRACELULARĂ
cholésterose vésiculaire / COLESTEROZĂ VEZICULARĂ
cholestyramine / COLESTIRAMINĂ
choléthorax / COLETHORAX
choline / COLINĂ
cholinergique / COLINERGIC
cholinestérase / COLINESTERAZĂ
cholurie / COLURIE
chondral / CONDRAL
chondrectomie / CONDRECTOMIE
chondrite / CONDRITĂ
chondrite de côte / CONDRITĂ COSTALĂ
chondroblaste / CONDROBLAST
chondroblastome bénin / CONDROBLASTOM BENIGN
chondrocalcinose articulaire / CONDROCALCINOZĂ ARTICULARĂ
chondrocalcinose articulaire diffuse / CONDROCALCINOZĂ DIFUZĂ
chondrocyte / CONDROCIT
chondrodysplasie / CONDRODISPLAZIE
chondrodysplasie léthale avec brévété des côtes / CONDRODISPLAZIE LETALĂ CU SCURTAREA COASTELOR
chondrodysplasie ponctuée / CONDRODISPLAZIE PUNCTATĂ
chondrodysplasie spondylo-épiphysaire / CONDRODISPLAZIE SPONDILOEPIFIZARĂ
chondrodysplasies métaphysaires / CONDRODISPLAZII METAFIZARE
chondrodystrophie / CONDRODISTROFIE
chondrodystrophie foetale / CONDRODISTROFIE FETALĂ
chondroépiphysite / CONDROEPIFIZITĂ
chondrogenèse / CONDROGENEZĂ
chondroïde / CONDROID

chondroïtine sulfate / CONDROITIN-SULFAT
chondrolyse / CONDROLIZĂ
chondromalacie / CONDROMALACIE
chondromatose / CONDROMATOZĂ
chondrome / CONDROM
chondromucoprotéine / CONDROMUCOPROTEINĂ
chondronectine / CONDRONECTINĂ
chondropathie / CONDROPATIE
chondrophyte / CONDROFIT
chondroporose / CONDROPOROZĂ
chondrosarcome / CONDROSARCOM
chorde de Glénard / COARDĂ GLÉNARD (COLICĂ)
chorde dorsale / COARDĂ DORSALĂ
chordite / CORDITĂ
chordotomie / CORDOTOMIE
chorée / COREE
chorée de Huntington / COREE HUNTINGTON
chorée de Sydenham / COREE SYDENHAM
choréiforme / COREIFORM
choréoathétose / COREOATETOZĂ
choréoathétose familiale paroxystique / COREOATETOZĂ FAMILIALĂ PAROXISTICĂ
choréoathétose paroxystique kinésigénique / COREOATETOZĂ PAROXISTICĂ KINEZIGENĂ
choréoathétosique / COREOATETOZIC
chorioadénome / CORIOADENOM
chorioallantoïde / CORIOALANTOIDĂ
choriome benign / CORIOM BENIGN
chorioméningite / CORIOMENINGITĂ
chorioméningite lymphocytaire / MENINGITĂ SEROASĂ EPIDEMICĂ
chorion / CORION
choriorétinite / CORIORETINITĂ
choriorétinite séreuse centrale / CORIORETINITĂ SEROASĂ CENTRALĂ
choristome / CORISTOM
choroïde / COROIDĂ
choroïdite / COROIDITĂ
choroïdite diffuse aiguë suppurée / COROIDITĂ DIFUZĂ ACUTĂ SUPURATĂ
chromaffine / CROMAFIN
chromatide / CROMATIDĂ
chromatine / CROMATINĂ
chromatine sexuelle / CROMATINĂ SEXUALĂ
chromatique / CROMATIC
chromatographie / CROMATOGRAFIE
chromatographie d'adsorption / CROMATOGRAFIE DE ADSORBŢIE
chromatographie d'affinité / CROMATOGRAFIE DE AFINITATE
chromatographie de partage / CROMATOGRAFIE DE PARTAJ
chromatographie en phase gazeuse / CROMATOGRAFIE ÎN FAZĂ GAZOASĂ
chromatographie liquide d'haute performance / CROMATOGRAFIE LICHIDĂ DE ÎNALTĂ PERFORMANŢĂ
chromatographie par échanges d'ions / CROMATOGRAFIE PRIN SCHIMB IONIC
chromatolyse / CROMATOLIZĂ
chromatophore / CROMATOFOR
chromatopsie / CROMATOPSIE
chromatoscopie / CROMATOSCOPIE
chrome / CROM
chrome 51 / CROM 51
chromhidrose / CROMHIDROZĂ
chromisme / CROMISM
chromoblastomycose / CROMOBLASTOMICOZĂ
chromogène / CROMOGEN
chromogranines / CROMOGRANINE
chromolipoïdes / CROMOLIPOIDE
chromopexie / CROMOPEXIE
chromophile / CROMOFIL
chromophore / CROMOFOR
chromoprotéine / CROMOPROTEINĂ
chromoscopie / CROMOSCOPIE
chromosome A / CROMOZOM A
chromosome accesoire / CROMOZOM ACCESORIU
chromosome acentrique / CROMOZOM ACENTRIC
chromosome acrocentrique / CROMOZOM ACROCENTRIC
chromosome B / CROMOZOM B
chromosome bactérien / CROMOZOM BACTERIAN
chromosome en anneau / CROMOZOM ÎN INEL
chromosome homologue / CROMOZOM OMOLOG
chromosome Philadelphia / CROMOZOM PHILADELPHIA
chromosome polytène / CROMOZOM POLITEN
chromosome télocentrique / CROMOZOM TELOCENTRIC
chromosome X / CROMOZOM X
chromosome Y / CROMOZOM Y
chromosomes / CROMOZOMI
chromostatine / CROMOSTATINĂ
chronaxie / CRONAXIE
chronicité / CRONICITATE
chronique / CRONIC
chronobiologie / CRONOBIOLOGIE
chronodépendant / CRONODEPENDENT
chronodiététique / CRONODIETETICĂ
chronopathologie / CRONOPATOLOGIE
chronopharmacologie / CRONOFARMACOLOGIE
chronose / OCRONOZĂ
chronothérapeutique / CRONOTERAPEUTICĂ
chronothérapie / CRONOTERAPIE
chronotoxicologie / CRONOTOXICOLOGIE
chronotrope / CRONOTROP
chrysoderma / CRISIAZĂ, CRISODERMA
chrysothérapie / CRISOTERAPIE
chupelet costal / MĂTĂNII COSTALE
chute de cheveux / ALOPECIE
chylangiome / CHILANGIOM
chyle / CHIL
chyleux / CHILOS
chylifère / CHILIFER
chyliforme / CHILIFORM
chylomédiastin / CHILOMEDIASTIN
chylomicron / CHILOMICRON
chylopéricarde / CHILOPERICARD
chylopéritoine / CHILOPERITONEU
chylothorax / CHILOTORAX
chylurie / CHILURIE
chyme / CHIM
chymotrypsine / CHIMOTRIPSINĂ
chymotrypsinogène / CHIMOTRIPSINOGEN
cible / ŢINTĂ
cicatrice / CICATRICE
cicatrisation / CICATRIZARE
ciclosporine / CICLOSPORINĂ
cil / CIL
cil / GEANĂ
cil palpébral / CIL PALPEBRAL

ciliaire / CILIAR
cimétidine / CIMETIDINĂ
Cimex / CIMEX
ciné-angiographie / CINEANGIOGRAFIE
cinécardio-angiographie / CINECARDIOANGIOGRAFIE
cinédensigraphie / CINEDENSIGRAFIE
cinématique / CINEMATICĂ
cinéplastie / KINEPLASTIE
cinéradiographie / CINERADIOGRAFIE
cinésiologie / CINEZIOLOGIE
cinétique / CINETIC
cinétique enzymatique / CINETICĂ ENZIMATICĂ
cinétose / CINETOZĂ
cingulum / CINGULUM
cinquième artère lombaire / ARTERĂ LOMBARĂ IMA
cinquième maladie / BOALĂ A CINCEA
circadien / CIRCADIAN
circiné / CIRCINAT
circoncision / CIRCUMCIZIE
circonflexe / CIRCUMFLEX
circonvallé / CIRCUMVALAT
circonvolution / CIRCUMVOLUŢIE
circulaire / CIRCULAR
circulaires du cordon / CIRCULARĂ DE CORDON
circulation / CIRCULAŢIE
circulation collatérale / CIRCULAŢIE COLATERALĂ
circulation des lymphocytes / CIRCULAŢIE A LIMFOCITELOR
circulation extracorporelle / CIRCULAŢIE EXTRACORPOREALĂ
circulation lymphatique / CIRCULAŢIE LIMFATICĂ
circulation pulmonaire / MICA CIRCULAŢIE
circulation sanguine / CIRCULAŢIE SANGUINĂ
circulation systémique / MAREA CIRCULAŢIE
circulatoire / CIRCULATOR
circumduction / CIRCUMDUCŢIE
cireux / CIROS
cirrhogène / CIROGEN
cirrhose / CIROZĂ
cirrhose alcoolique / CIROZĂ ALCOOLICĂ
cirrhose atrophique / CIROZĂ ATROFICĂ
cirrhose biliaire primitive / CIROZĂ BILIARĂ PRIMITIVĂ
cirrhose biliaire secondaire / CIROZĂ BILIARĂ SECUNDARĂ
cirrhose bronzée / CIROZĂ BRONZATĂ
cirrhose cardiaque / CIROZĂ CARDIACĂ
cirrhose cardio-tuberculeuse / CIROZĂ CARDIOTUBERCULOASĂ
cirrhose carentielle / CIROZĂ CARENŢIALĂ
cirrhose choléstatique / CIROZĂ COLESTATICĂ
cirrhose hypertrophique diffuse / CIROZĂ HIPERTROFICĂ DIFUZĂ
cirrhose hypertrophique splénogène / CIROZĂ HIPERTROFICĂ SPLENOGENĂ
cirrhose post-hépatitique / CIROZĂ POSTHEPATITICĂ
cirrhose post-nécrotique / CIROZĂ POSTNECROTICĂ
cirrhotique / CIROTIC
cirsoïde / CIRSOID
cis / CIS
ciseaux / FOARFECE
cisternal / CISTERNAL
cisternographie / CISTERNOGRAFIE
cisternotomie / CISTERNOTOMIE
cistron / CISTRON
citerne / CISTERNĂ
citrate / CITRAT
citratémie / CITRATEMIE
citrémie / CITREMIE
citrine / CITRINĂ
citrulline / CITRULINĂ
citrullinémie / CITRULINEMIE
cladosporiose / CLADOSPORIOZĂ
clairance / CLEARANCE
clampage / CLAMPAJ
clangor / CLANGOR
clapotage / CLAPOTAJ
claquage musculaire / CLACAJ MUSCULAR
claquement / CLACMENT
clasmatose / CLASMATOZĂ
classe / CLASĂ
classe de différenciation / CLASĂ DE DIFERENŢIERE, CLUSTER DE DIFERENŢIERE
classe d'immunoglobulines / CLASĂ DE IMUNOGLOBULINE
classification / CLASIFICARE
classification internationale des maladies et de causes de décès / CLASIFICARE INTERNAŢIONALĂ A MALADIILOR ŞI A CAUZELOR DE DECES
clastique / CLASTIC
clastogène / CLASTOGEN
clastomanie / CLASTOMANIE
clathrine / CLATRINĂ
claudication / CLAUDICAŢIE, ŞCHIOPĂTARE
claudication intermittente / CLAUDICAŢIE INTERMITENTĂ
claudication intermittente spinale / CLAUDICAŢIE INTERMITENTĂ SPINALĂ
claudine / CLAUDINĂ
claustrophilie / CLAUSTROFILIE
claustrophobie / CLAUSTROFOBIE
Claviceps purpurea / CLAVICEPS PURPUREA
clavicule / CLAVICULĂ
clearance / CLEARANCE
cléidectomie / CLEIDECTOMIE
cléidotomie / CLEIDOTOMIE
cleptolagnie / CLEPTOLAGNIE
cleptomanie / CLEPTOMANIE
cleptophobie / CLEPTOFOBIE
clignement / CLIPIRE
clignotement / CLIPIRE
climat / CLIMAT
climatère / CLIMACTERIU
climatologie / CLIMATOLOGIE
climatopathologie / CLIMATOPATOLOGIE
clinique / CLINIC, CLINICĂ
clinodactylie / CLINODACTILIE
clinoïde / CLINOID
clinomanie / CLINOMANIE
clinophilie / CLINOFILIE
clinostatique / CLINOSTATIC
clinostatisme / CLINOSTATISM
cliomédecine / CLIOMEDICINĂ
clitoris / CLITORIS
clivage / CLIVAJ
clivus / CLIVUS
cloaque / CLOACĂ
cloison / CLOAZON
cloison interatriale / SEPT INTERATRIAL
cloison interventriculaire / SEPT INTERVENTRICULAR
clonage / CLONARE
clonal / CLONAL

clone / CLON
clonie / CLONIE
clonique / CLONIC
clonus / CLONUS
Clostridium / CLOSTRIDIUM
Clostridium botulinum / CLOSTRIDIUM BOTULINUM
Clostridium perfringens / CLOSTRIDIUM PERFRINGENS
Clostridium tetani / CLOSTRIDIUM TETANI
clou / CUI
clustérine / CLUSTERINĂ
coacervat / COACERVAT
coaching / COACHING
coagglutination / COAGLUTINARE
coagulabilité / COAGULABILITATE
coagulant / COAGULANT
coagulase / COAGULAZĂ
coagulation / COAGULARE
coagulation du sang / COAGULAREA SÂNGELUI
coagulation intravasculaire disséminée / COAGULARE INTRAVASCULARĂ DISEMINATĂ (abrev. CIVD)
coagulopathie / COAGULOPATIE
coagulopathie de consommation / COAGULOPATIE DE CONSUM
coalescence / COALESCENŢĂ
coaptation / COAPTARE
coapteur / COAPTOR
coarctation / COARCTAŢIE
cobalamine / COBALAMINĂ
cobalt / COBALT
cobalt 60 / COBALT 60
cobalthérapie / COBALTOTERAPIE
cobalthothérapie / COBALTOTERAPIE
cobaye / COBAI
cocaïne / COCAINĂ
cocaïnisation / COCAINIZARE
cocaïnomanie / COCAINOMANIE
coccidioïdomycose / COCCIDIOIDOMICOZĂ
coccobacille / COCOBACIL
coccydynie / COCCIDINIE
coccyx / COCCIS
cochléaire / COHLEAR
cochlée / COHLEE
cochléo-vestibulaire / COHLEO-VESTIBULAR
coconscient / COCONŞTIENT
code / COD
code génétique / COD GENETIC
code international des stimulateurs cardiaques / CODUL INTERNAŢIONAL AL STIMULATORILOR CARDIACI
codéine / CODEINĂ
codéinomanie / CODEINOMANIE
codominance / CODOMINANŢĂ
codon / CODON
codon initiateur / CODON INIŢIATOR
codon stop / CODON STOP
codons synonymes / CODONI SINONIMI
coefficient / COEFICIENT
coefficient d'absorption pharmacocinétique / COEFICIENT DE ABSORBŢIE FARMACOCINETICĂ
coefficient de diffusion / COEFICIENT DE DIFUZIUNE
coefficient de dissociation / COEFICIENT DE DISOCIAŢIE
coefficient de perméabilité / COEFICIENT DE PERMEABILITATE
coefficient de prolifération / COEFICIENT DE PROLIFERARE
coefficient de sédimentation / COEFICIENT DE SEDIMENTARE
coefficient d'efficacité protéique / COEFICIENT DE EFICACITATE PROTEICĂ
coefficient d'intelligence / COEFICIENT DE INTELIGENŢĂ
coefficient masticatoire / COEFICIENT MASTICATORIU
coelialgie / CELIALGIE
coeliaque / CELIAC
coelioscopie / CELIOSCOPIE, LAPAROSCOPIE
coeliotomie / CELIOTOMIE, LAPAROTOMIE
coelome / CELOM
coelonychie / COILONICHIE
coelosomie / CELOSOMIE
coenzyme / COENZIMĂ
coenzyme A / COENZIMĂ A
coenzyme Q / COENZIMĂ Q
coenzyme Q10 / COENZIMĂ Q10
coeur / CORD, INIMĂ
coeur arachnodactylique / CORD ARAHNODACTILIC
coeur artificiel / CORD ARTIFICIAL
coeur biloculaire / CORD BILOCULAR
coeur d'athlète / CORD ATLETIC
coeur pulmonaire aigu / CORD PULMONAR ACUT
coeur pulmonaire chronique / CORD PULMONAR CRONIC
coeur-poumon artificiel / CORD-PULMON ARTIFICIAL
cofacteur / COFACTOR
cognitif / COGNITIV
cohorte / COHORTĂ
cohrioméningite lymphocytaire / CORIOMENINGITĂ LIMFOCITARĂ
coinfection / COINFECŢIE
coït / COIT
col / COL
col de l'utérus / COL UTERIN
colamine / COLAMINĂ
colectasie / COLECTAZIE
colectomie / COLECTOMIE
colibacille / COLIBACIL
colibacillose / COLIBACILOZĂ
Colibacillus / COLIBACILLUS
coliforme / COLIFORM
colique / COLICĂ
colique de plomb / COLICĂ SATURNINĂ
colique hépatique / COLICĂ HEPATICĂ
colique néphrétique / COLICĂ NEFRETICĂ
colique salivaire de Morestin / COLICĂ SALIVARĂ MORESTIN
colique testiculaire / COLICĂ TESTICULARĂ
colique utérine / COLICĂ UTERINĂ
colite / COLITĂ
colite ulcéreuse / COLITĂ ULCEROASĂ
collaber / A COLABA
collagénase / COLAGENAZĂ
collagène / COLAGEN
collagénome / COLAGENOM
collagénose / COLAGENOZĂ
collapsus / COLAPS
collapsus cardiaque / COLAPS CARDIAC
collapsus cardio-vasculaire / COLAPS CARDIOVASCULAR
collatéral / COLATERAL
collatéraux digitaux communs du nerf plantaire externe / NERVI DIGITALI PLANTARI COMUNI AI NERVULUI PLANTAR LATERAL
collatéraux digitaux palmaires du nerf cubital / NERVI DIGITALI PALMARI PROPRII AI NERVULUI ULNAR

collatéraux dorsaux des doigts du nerf cubital / NERVI DORSALI DIGITALI AI NERVULUI ULNAR
collatéraux dorsaux des doigts du nerf radial / NERVI DORSALI DIGITALI AI NERVULUI RADIAL
collatéraux plantaires des orteils du nerf plantaire externe / NERVI DIGITALI PLANTARI PROPRII AI NERVULUI PLANTAR LATERAL
collatéraux plantaires des orteils du nerf plantaire interne / NERVI DIGITALI PLANTARI PROPRII AI NERVULUI PLANTAR MEDIAL
collatéraux plantar digitaux communs du nerf plantaire interne / NERVI DIGITALI PLANTARI COMUNI AI NERVULUI PLANTAR MEDIAL
collection / COLECŢIE
colliculus séminal / COLICUL SEMINAL
collier / COLIER
collier de Vénus / COLIERUL LUI VENUS
collimateur / COLIMATOR
collimation / COLIMAŢIE
collodion / COLODIU
colloïdal / COLOIDAL
colloïde / COLOID
colloïdoclasie / COLOIDOCLAZIE
collum / COLLUM
collutoire / COLUTORIU
collyre / COLIR
coloboma / COLOBOM
colocolostomie / COLOCOLOSTOMIE
côlon / COLON
colonie bactérienne / COLONIE BACTERIANĂ
colonie cellulaire / COLONIE CELULARĂ
colonne vertébrale / COLOANĂ VERTEBRALĂ
colopathie / COLOPATIE
colopexie / COLOPEXIE
coloplication / COLOPLICATURĂ
coloplicature / COLOPLICATURĂ
coloproctectomie / COLOPROCTECTOMIE
coloptose / COLOPTOZĂ
colorant / COLORANT
coloration / COLORAŢIE
coloration de Gram / COLORAŢIE GRAM
coloration de May-Grünwald-Giemsa / COLORAŢIE MAY-GRÜNWALD-GIEMSA
coloration de Perls / COLORAŢIE PERLS
coloration de Ziehl-Neelsen / COLORAŢIE ZIEHL-NEELSEN
coloration PAS / COLORAŢIE PAS
colorimétrie / COLORIMETRIE, FOTOCOLORIMETRIE
colorraphie / COLORAFIE
coloscopie / COLOSCOPIE
colostomie / COLOSTOMIE
colostrum / COLOSTRU
colpectomie / COLPECTOMIE
colpite / COLPITĂ
colpocèle / COLPOCEL
colpocèle antérieure / COLPOCEL ANTERIOR
colpocèle postérieure / COLPOCEL POSTERIOR
colpocytologie / COLPOCITOLOGIE
colpohystérectomie / COLPOHISTERECTOMIE
colpopérinéoplastie / COLPOPERINEOPLASTIE
colpopérinéorraphie / COLPOPERINEORAFIE
colpopexie / COLPOPEXIE
colpoplastie / COLPOPLASTIE
colposcope / COLPOSCOP
colposcopie / COLPOSCOPIE
colpostat / COLPOSTAT
colposténose / COLPOSTENOZĂ
colpotomie / COLPOTOMIE
coma / COMĂ
coma alcoolique / COMĂ ALCOOLICĂ
coma apoplectique / COMĂ APOPLECTICĂ
coma azotémique / COMĂ AZOTEMICĂ
coma carus / COMĂ CARUS
coma dépassé / COMĂ DEPĂŞITĂ
coma diabétique / COMĂ DIABETICĂ
coma hépatique / COMĂ HEPATICĂ
coma hyperosmolaire / COMĂ HIPEROSMOLARĂ
coma hypoglycémique / COMĂ HIPOGLICEMICĂ
coma myxoedémateux / COMĂ MIXEDEMATOASĂ
coma prolongé / COMĂ PRELUNGITĂ
coma urémique / COMĂ UREMICĂ
coma vigil / COMĂ VIGILĂ
comédon / COMEDON
commensal / COMENSAL
commensalisme / COMENSALISM
comminutif / COMINUTIV
commissure / COMISURĂ
commissuroplastie / COMISUROPLASTIE
commissurotomie / COMISUROTOMIE
commotion / COMOŢIE
commotion cérébrale / COMOŢIE CEREBRALĂ
communication interauriculaire / COMUNICARE INTERATRIALĂ
communication interventriculaire / COMUNICARE INTERVENTRICULARĂ
commutation de classes / COMUTARE DE CLASE
compartiment / COMPARTIMENT
compatibilité / COMPATIBILITATE
compatibilité sanguine / COMPATIBILITATE SANGUINĂ
compatibilité tissulaire / COMPATIBILITATE TISULARĂ
compatible / COMPATIBIL
compensation / COMPENSARE
compensé / COMPENSAT
compétence / COMPETENŢĂ
compétence génétique / COMPETENŢĂ GENETICĂ
compétition / COMPETIŢIE
complément / COMPLEMENT
complémentaire / COMPLEMENTAR
complémentarité / COMPLEMENTARITATE
complexe / COMPLEX
complexe antigène-anticorps / COMPLEX ANTIGEN-ANTICORP
complexe antigène-anticorps-complément / COMPLEX ANTIGEN-ANTICORP-COMPLEMENT
complexe d'attaque membranaire / COMPLEX DE ATAC MEMBRANAR
complexe de jonction / COMPLEX DE JONCŢIUNE
complexe de Merkel / COMPLEX MERKEL
complexe d'infériorité / COMPLEX DE INFERIORITATE
complexe d'Oedipe / COMPLEXUL OEDIP
complexe enzyme-substrat / COMPLEX ENZIMĂ-SUBSTRAT
complexe immun / COMPLEX IMUN
complexe majeure d'histocompatibilité / COMPLEX MAJOR DE HISTOCOMPATIBILITATE
complexe QRST / COMPLEX QRST
complexométrie / COMPLEXOMETRIE
compliance / COMPLIANŢĂ
compliance pulmonaire / COMPLIANŢĂ PULMONARĂ
compliance ventriculaire / COMPLIANŢĂ VENTRICULARĂ

complication / COMPLICAŢIE
comportement / COMPORTAMENT
composé / COMPUS
composé A de Kendall / COMPUS A KENDALL
composite / COMPOZIT
compresse / COMPRESĂ
compresseur / COMPRESOR
compression / COMPRESIUNE
comprimé / COMPRIMAT
compteur / CONTOR
compulsion / COMPULSIE
concanavaline A / CONCANAVALINĂ A
concatémère / CONCATEMER
concentration / CONCENTRAŢIE
concentration ionique du plasma / CONCENTRAŢIE IONICĂ A PLASMEI
concept / CONCEPT
conception / CONCEPŢIE
concha / CONCHA
conchotomie / CONCHOTOMIE
concrétion / CONCREŢIUNE
condensateur / CONDENSOR
condensation / CONDENSARE
condensé / CONDENSAT
conditionné / CONDIŢIONAT
conditionnement / CONDIŢIONARE
condom / CONDOM, PREZERVATIV
conductance / CONDUCTANŢĂ
conducteur / CONDUCTOR
conductibilité / CONDUCTIBILITATE
conductimétrie / CONDUCTIMETRIE
conduction / CONDUCERE, CONDUCŢIE
conduction électrotonique / CONDUCŢIE ELECTROTONICĂ
conduction saltatoire / CONDUCŢIE SALTATORIE
conduit / CONDUCT
condyle / CONDIL
condylome / CONDILOM
cône / CON
cône artériel / CON ARTERIAL
cône rétinien / CON RETINIAN
cône terminal / CON TERMINAL
cônes rétiniens / CONURI RETINIENE
confabulation / CONFABULAŢIE
configuration / CONFIGURAŢIE
configuration moléculaire / CONFIGURAŢIE MOLECULARĂ
conflit / CONFLICT
confusion mentale / CONFUZIE MENTALĂ
confus-oniric / CONFUZO-ONIRIC
congélation / CONGELARE
congénère / CONGENER
congénital / CONGENITAL
congestion / CONGESTIE
congruence / CONGRUENŢĂ
coniocortex / CONIOCORTEX
coniologie / CONIOLOGIE
coniophage / CONIOFAG
coniose / CONIOZĂ
coniotomie / CONIOTOMIE
conisation / CONIZAŢIE
conjonctif / CONJUNCTIV
conjonctive / CONJUNCTIVĂ
conjonctivite / CONJUNCTIVITĂ
conjugaison / CONJUGARE
conjugué / CONJUGAT
connectif / CONECTIV
connectivite / CONECTIVITĂ
connexon / CONEXON
conotoxine / CONOTOXINĂ
consanguin / CONSANGUIN
consanguinité / CONSANGVINITATE
conscience / CONŞTIINŢĂ
conscient / CONŞTIENT
conseil génétique / SFAT GENETIC
consentement / CONSIMŢĂMÂNT
conservateur / CONSERVANT
conserve / CONSERVĂ
consolidation / CONSOLIDARE
consommation / CONSUM
consomption / CONSUMPŢIE
consonant / CONSONANT
constante / CONSTANTĂ
constante de Michaélis-Menten / CONSTANTA MICHAELIS-MENTEN
constante universelle / CONSTANMTĂ UNIVERSALĂ
constipation / CONSTIPAŢIE
constitution / CONSTITUŢIE
constricteur / CONSTRICTOR
constriction / CONSTRICŢIE
consultant / CONSULTANT
consultation / CONSULT MEDICAL, CONSULTAŢIE
contact / CONTACT
contagieux / CONTAGIOS
contagion / CONTAGIUNE
contagiosité / CONTAGIOZITATE
contamination / CONTAMINARE
contention / CONTENŢIE
contiguïté / CONTIGUITATE
continence / CONTINENŢĂ
contondant / CONTONDENT
contraceptif / CONTRACEPTIV
contraception / CONTRACEPŢIE
contractilité / CONTRACTILITATE
contraction / CONTRACŢIE
contracture / CONTRACTURĂ
contracture abdominale / CONTRACTURĂ ABDOMINALĂ
contracture Dupuytren / CONTRACTURĂ DUPUYTREN
contracture pyramidale / CONTRACTURĂ PIRAMIDALĂ
contrainte / CONSTRÂNGERE
contrapulsion diastolique intra-aortique / CONTRAPULSAŢIE DIASTOLICĂ INTRA-AORTICĂ
contraste / CONTRAST
contre-extension / CONTRAEXTENSIE
contre-immuno-électrophorèse / CONTRAIMUNOELECTROFOREZĂ
contre-incision / CONTRAINCIZIE
contre-indication / CONTRAINDICAŢIE
controlatéral / CONTROLATERAL
contrôle / CONTROL
contusion / CONTUZIE
convalescence / CONVALESCENŢĂ
convéction / CONVECŢIE
convergence / CONVERGENŢĂ
conversion / CONVERSIE
convertase / CONVERTAZĂ
convertine / CONVERTINĂ
convulsion / CONVULSIE

convulsion chronique / CONVULSIE CRONICĂ
convulsivant / CONVULSIVANT
coopération cellulaire / COOPERARE CELULARĂ
coopérativité / COOPERATIVITATE
coordination / COORDONARE
cophochirurgie / COFOCHIRURGIE
cophose / COFOZĂ
copolymère / COPOLIMER
coproanticorps / COPROANTICORP
coproculture / COPROCULTURĂ
coprolalie / COPROLALIE
coprolithe / COPROLIT
coprologie / COPROLOGIE
coprome / COPROM
coprophagie / COPROFAGIE
coprophile / COPROFIL
coprophilie / COPROFILIE
coproporphyrie héréditaire / COPROPORFIRIE EREDITARĂ
coproporphyrine / COPROPORFIRINĂ
coproporphyrinogèn / COPROPORFIRINOGEN
coproporphyrinogène-oxidase / COPROPORFIRINOGEN-OXIDAZĂ
coproporphyrinurie / COPROPORFIRINURIE
coprostase / COPROSTAZĂ
coprostasie / COPROSTAZĂ
copulation / COPULAŢIE
coque / COC
coqueluche / TUSE CONVULSIVĂ
coracolde / CORACOID
cordages tendineux / CORDAJE TENDINOASE
corde du tympan / NERVUL COARDA TIMPANULUI
corde vocale / COARDĂ VOCALĂ
cordes vocales / CORZI VOCALE
cordite / CORDITĂ
cordocentèse / CORDOCENTEZĂ
cordon / CORDON
cordon ombilical / CORDON OMBILICAL
cordon sanitaire / CORDON SANITAR
cordon spermatique / CORDON SPERMATIC
cordonal / CORDONAL
cordopexie / CORDOPEXIE
cordotomie / CORDOTOMIE
corécepteur CD4 / CO-RECEPTOR CD4
corécepteur CD8 / CO-RECEPTOR CD8
corécepteurs du VIH / CO-RECEPTORI HIV
corectopie / CORECTOPIE
corépraxie / COREPRAXIE
corépresseur / COREPRESOR
cornage / CORNAJ
corne / CORN
corne cutanée / CORN CUTANAT
corne d'Ammon / CORNUL LUI AMMON
cornée / CORNEE
cornet inférieur / CORNET NAZAL INFERIOR
coronaire / CORONAR
coronal / CORONAL
coronarien / CORONARIAN
coronarite / CORONARITĂ
coronarographie / CORONAROGRAFIE
Coronavirus / CORONAVIRUS
corps / CORP
corps calleux / CORP CALOS
corps caverneux / CORPI CAVERNOŞI
corps cellulaire / CORP CELULAR
corps cétoniques / CORPI CETONICI
corps ciliaire / CORP CILIAR
corps d'Auer / CORPI AUER
corps de Councilman / CORPI COUNCILMAN
corps de Döhle / CORPI DÖHLE
corps de Heinz / CORPUSCULI HEINZ
corps de Jolly / CORPUSCULI HOWELL-JOLLY
corps de Lafora / CORPUSCULI LAFORA
corps de Lewy / CORPI LEWY
corps de Negri / CORPUSCULI NEGRI
corps de Nissl / CORPI TIGROIZI, CORPUSCULI NISSL
corps de Pappenheimer / CORPUSCULI PAPPENHEIMER
corps de Weibel-Palade / CORPI WEIBEL-PALADE
corps étranger / CORP STRĂIN
corps genouillés / CORPI GENICULAŢI
corps jaune / CORP GALBEN
corps mamillaires / CORPI MAMILARI
corps pinéale / CORP PINEAL
corps spongieux / CORP SPONGIOS
corps strié / CORP STRIAT
corps vertébral / CORP VERTEBRAL
corps vitré / CORP VITROS
corpuscule / CORPUSCUL
corpuscule basal / CORPUSCUL BAZAL
corpuscule carotidien / CORPUSCUL CAROTIDIAN
corpuscule de Barr / CORPUSCUL BARR
corpuscule de Pacini / CORPUSCUL PACINI
corpuscule de Ruffini / CORPUSCUL RUFFINI
corpuscules de Meissner / CORPUSCULI MEISSNER
correctif / CORECTIV
correlation / CORELAŢIE
correspondance / CORESPONDENŢĂ
corset / CORSET
cortectomie / CORTECTOMIE
cortex / CORTEX
cortex cérébelleux / CORTEX CEREBELOS
cortex cérébral / CORTEX CEREBRAL
cortical / CORTICAL
corticectomie / CORTICECTOMIE
corticodépendant / CORTICODEPENDENT
corticoïde / CORTICOID
corticolibérine / CORTICOLIBERINĂ
corticomimétique / CORTICOMIMETIC
corticoprive / CORTICOPRIV
corticorésistance / CORTICOREZISTENŢĂ
corticospinal / CORTICOSPINAL
corticostéroïdes / CORTICOSTEROIZI
corticostérone / CORTICOSTERON
corticosurrénal / CORTICOSUPRARENAL
corticosurrénale / CORTICOSUPRARENALĂ
corticosurrénalome / CORTICOSUPRARENALOM
corticothérapie / CORTICOTERAPIE
corticotrope / CORTICOTROP
corticotrophine / CORTICOTROFINĂ
corticotropine / CORTICOTROPINĂ
cortisol / CORTIZOL
cortisone / CORTIZON
corymbiforme / CORIMBIFORMĂ
corynébactériose / CORINEBACTERIOZĂ
Corynebacterium / CORYNEBACTERIUM
coryza / CORIZĂ
cosmétique / COSMETICĂ

cosmide / COSMID
costalgie / COSTALGIE
costectomie / COSTECTOMIE
costotome / COSTOTOM
cotation musculaire / COTAŢIE MUSCULARĂ
côte cervicale / COASTĂ CERVICALĂ
côtes / COASTE
coton / BUMBAC, VATĂ
coton hydrophile / VATĂ HIDROFILĂ
cotransfection / COTRANSFECŢIE
cotransport / COTRANSPORT
cotyle / COTIL
cotylédon placentaire / COTILEDON PLACENTAR
cotyloïde / COTILOID
cou / GÂT
couche / STRAT
coude / COT
couleur / CULOARE
Coulomb / COULOMB
coumarine / CUMARINĂ
coup de chaleur / INSOLAŢIE
couperose / CUPEROZĂ
courbature / CURBATURĂ
courbe / CURBĂ
courbe de survie / CURBĂ DE SUPRAVIEŢUIRE
courbe d'Ellis-Damoiseau / CURBĂ ELLIS-DAMOISEAU
courbure / CURBURĂ
couronne / COROANĂ
couronne équatoriale / COROANĂ ECUATORIALĂ
cowpérite / COWPERITĂ
coxa / COXA
coxa adducta / COXA ADDUCTA
coxa plana / COXA PLANA
coxa valga / COXA VALGA
coxa vara / COXA VARA
coxalgie / COXALGIE, COXODINIE
coxarthrose / COXARTROZĂ
coxite / COXITĂ
Coxsackie / COXSACKIE
crachat / SPUTĂ, EXPECTORAŢIE
crachat nummulaire / SPUTĂ NUMULARĂ
crachat perlé / SPUTĂ PERLATĂ
crampe / CRAMPĂ
crampe de l'écrivain / CRAMPA SCRIITORULUI
crâne / CRANIU
crâniectomie / CRANIECTOMIE
crâniomalacie / CRANIOMALACIE
crâniométrie / CRANIOMETRIE
crâniopharyngiome / CRANIOFARINGIOM
crânioplastie / CRANIOPLASTIE
crâniosténose / CRANIOSTENOZĂ
crâniotabès / CRANIOTABES
crâniotomie / CRANIOTOMIE
craquement / CRACMENT
crase sanguine / CRAZĂ SANGUINĂ
cratériforme / CRATERIFORM
créatine / CREATINĂ
créatine kinase / CREATINKINAZĂ
créatinémie / CREATINEMIE
créatine-phosphokinase / CREATINFOSFOKINAZĂ
créatinine / CREATININĂ
créatininémie / CREATININEMIE
créatininurie / CREATININURIE
créatinurie / CREATINURIE
créatorrhée / CREATOREE
crèche / CREŞĂ
crémaster / CREMASTER
crémation / CREMAŢIE
crématorium / CREMATORIU
crème / CREMĂ
crénelé / CRENELAT
crénothérapie / CRENOTERAPIE
crépitation / CREPITAŢIE
crête / CREASTĂ
crête neurale / CREASTĂ NEURALĂ
crêtes mitochondriales / CRESTE MITOCONDRIALE
crétin / CRETIN
crétinisme / CRETINISM
crétinoïde / CRETINOID
crico-aryténoïdien / CRICOARITENOIDIAN
cricoïde / CRICOID
cricothyrotomie / CRICOTIROTOMIE
criminologie / CRIMINOLOGIE
crise / CRIZĂ
crise épileptique / CRIZĂ EPILEPTICĂ
crise épileptique atonique / CRIZĂ EPILEPTICĂ ATONICĂ
crise épileptique automatique / CRIZĂ EPILEPTICĂ AUTOMATICĂ
crise épileptique partielle / CRIZĂ EPILEPTICĂ PARŢIALĂ
crise uncinée / CRIZĂ UNCINATĂ
crispation / CRISPARE
cristal / CRISTAL
cristal liquid / CRISTAL LICHID
cristallin / CRISTALIN
cristallin artificiel / CRISTALIN ARTIFICIAL
cristalloïde / CRISTALOID
cristaux de Charcot-Leyden / CRISTALE CHARCOT-LEYDEN
crochet / CÂRLIG, CROŞET
croissance / CREŞTERE
crosse / CROSĂ
crosse aortique droite / CROSĂ AORTICĂ DREAPTĂ
crossectomie / CROSECTOMIE
crossing-over / CROSSING-OVER
cross-match / CROSS-MATCH
croup / CRUP
croûte / CRUSTĂ
cruor / CRUOR
crural / CRURAL
cruralgie / CRURALGIE
cryesthésie / CRIESTEZIE
cryoanesthésie / CRIOANESTEZIE
cryobiologie / CRIOBIOLOGIE
cryocautère / CRIOCAUTER
cryochirurgie / CRIOCHIRURGIE
cryodécapage / CRIODECAPAJ
cryodessiccation / CRIODESHIDRATARE, CRIODESICARE
cryofracture / CRIOFRACTURĂ
cryoglobuline / CRIOGLOBULINĂ
cryoglobulinémie / CRIOGLOBULINEMIE
cryopathie / CRIOPATIE
cryoprécipité / CRIOPRECIPITAT
cryoprotéine / CRIOPROTEINĂ
cryoscopie / CRIOSCOPIE
cryostat / CRIOSTAT
cryothérapie / CRIOTERAPIE
crypte / CRIPTĂ

cryptite / CRIPTITĂ
cryptococcose / CRIPTOCOCOZĂ
cryptogénétique / CRIPTOGENETIC
cryptogénique / CRIPTOGENETIC
cryptomnésie / CRIPTOMNEZIE
cryptorchidie / CRIPTORHIDIE
cryptosporidiose / CRIPTOSPORIDIOZĂ
Cryptosporidium / CRYPTOSPORIDIUM
cubital / CUBITAL
cubitus / CUBITUS
cubitus valgus / CUBITUS VALGUS
cubitus varus / CUBITUS VARUS
cuboïde / CUBOID
cuisse / COAPSĂ
cuivre / CUPRU
cul-de-sac de Douglas / FUND DE SAC DOUGLAS
cul-de-sac recto-utérin / FUND DE SAC RECTO-UTERIN
cul-de-sac vésico-rectal / FUND DE SAC VEZICO-RECTAL
culdocentèse / CULDOCENTEZĂ
culdoscopie / CULDOSCOPIE
Culex / CULEX
culmen / CULMEN
culmen monticuli cerebelli / CULMEN MONTICULI CEREBELLI
culture / CULTURĂ
culture cellulaire / CULTURĂ DE CELULE
culture des virus / CULTURĂ DE VIRUSURI
cunéiforme / CUNEIFORM
cunnilinctus / CUNILINGUS
cunnilingus / CUNILINGUS
cuprémie / CUPREMIE
cupriurie / CUPRIURIE
cuproprotéines / CUPROPROTEINE
cuprorrachie / CUPRORAHIE
curage / CHIURAJ
curare / CURARA
curarisant / CURARIZANT
curarisation / CURARIZARE
curatif / CURATIV
cure / CURĂ
cure de sommeil / SOMNOTERAPIE
curet(t)age / CHIURETAJ
curette / CHIURETĂ
curie / CURIE
curiethérapie / CURIETERAPIE
cushingoïde / CUSHINGOID
cuspide / CUSPID
cuticule / CUTICULĂ
cutiréaction / CUTIREACŢIE
cutis anserina / CUTIS ANSERINA
cutis hyperelastica / CUTIS HIPERELASTICA
cutis laxa / CUTIS LAXA
cyancobalamine / CIANCOBALAMINĂ
cyanogène / CIANOGEN
cyanopsie / CIANOPSIE
cyanosé / CIANOTIC
cyanose / CIANOZĂ
cybernétique / CIBERNETICĂ
cybernine / CIBERNINĂ
cybride / CIBRID
cycle cellulaire / CICLU CELULAR
cycle de Krebs / CICLU KREBS
cycle de l'acide citrique / CICLUL ACIDULUI CITRIC
cycle de l'uréogenèse / CICLU DE UREOGENEZĂ
cycle de l'uréogenèse / CICLU KREBS-HENSELEIT
cycle de l'uréogenèse / CICLU ORNITINEI
cycle des acides tricarboxyliques / CICLUL ACIZILOR TRICARBOXILICI
cycle énergétique / CICLU ENERGETIC
cycle entéro-hépatique / CICLU ENTEROHEPATIC
cycle oestral / CICLU OESTRAL
cycle pilaire / CICLU PILAR
cycline / CICLINĂ
cyclique / CICLIC
cyclite / CICLITĂ
cyclodiathermie / CICLODIATERMIE
cycloergomètre / CICLOERGOMETRU
cyclooxygénase / CICLOOXIGENAZĂ
cyclophiline / CICLOFILINĂ
cyclopie / CICLOPIE
cycloplégie / CICLOPLEGIE
cyclosporine / CICLOSPORINĂ
cyclothymie / CICLOTIMIE
cyclotron / CICLOTRON
cylindraxe / CILINDRAX
cylindre / CILINDRU
cylindrome / CILINDROM
cylindrurie / CILINDRURIE
cynurénine / CINURENINĂ
cyphoscoliose / CIFOSCOLIOZĂ
cyphose / CIFOZĂ
cystadénofibrome / CISTADENOFIBROM
cystadénome / CHISTADENOM
cystalgie / CISTALGIE
cystathionine / CISTATIONINĂ
cystathionurie / CISTATIONURIE
cystatine / CISTATINĂ
cystatine B / CISTATINĂ B
cystectasie / CISTECTAZIE
cystectomie / CISTECTOMIE
cystéine / CISTEINĂ
cystéine protéinase / CISTEIN-PROTEINAZĂ
cysticercose / CISTICERCOZĂ
cysticerque / CISTICERC
cystine / CISTINĂ
cystinose / CISTINOZĂ
cystinurie / CISTINURIE
cystinurie héréditaire / CISTINURIE EREDITARĂ
cystique / CISTIC
cystite / CISTITĂ
cystocèle / CISTOCEL
cystographie / CISTOGRAFIE
cystomanométrie / CISTOMANOMETRIE
cystométrie / CISTOMETRIE
cystopexie / CISTOPEXIE
cystoplastie / CISTOPLASTIE
cystoplégie / CISTOPLEGIE
cystopyélographie / CISTOPIELOGRAFIE
cystorragie / CISTORAGIE
cystosarcome / CISTOSARCOM
cystoscope / CISTOSCOP
cystoscopie / CISTOSCOPIE
cystostomie / CISTOSTOMIE
cytoarchitectonie / CITOARHITECTONICĂ
cytochimie / CITOCHIMIE
cytochrome / CITOCROM
cytochrome oxydase / CITOCROM-OXIDAZĂ

cytochromes P 450 / CITOCROMI P 450
cytocinèse / CITOKINEZĂ
cytodiagnostic / CITODIAGNOSTIC
cytofluorimétrie / CITOFLUOROMETRIE
cytogénétique / CITOGENETICĂ
cytogramme / CITOGRAMĂ
cytokératines / CITOKERATINE
cytokine / CITOKINĂ
cytokinèse / CITOKINEZĂ
cytologie / CITOLOGIE
cytolyse / CITOLIZĂ
cytolysine / CITOLIZINĂ
cytolytique / CITOLITIC
cytomégalovirus / CITOMEGALOVIRUS
cytométrie / CITOMETRIE
cytométrie en flux / CITOMETRIE IN FLUX
cytopathie / CITOPATIE
cytopathogène / CITOPATOGEN
cytopathologie / CITOPATOLOGIE
cytopénie / CITOPENIE
cytophérèse / CITOFEREZĂ
cytoplasme / CITOPLASMĂ
cytoponction / CITOPUNCŢIE
cytosidérose / CITOSIDEROZĂ
cytosine / CITOZINĂ
cytosol / CITOSOL
cytosolique / CITOSOLIC
cytosquelette / CITOSCHELET
cytostatique / CITOSTATIC
cytostéatonécrose / CITOSTEATONECROZĂ
cytostéatonécrose cutanée / CITOSTEATONECROZĂ CUTANATĂ
cytotactique / CITOTACTIC
cytotaxie / CITOTAXIE
cytotaxigène / CITOTAXIGEN
cytotaxine / CITOTAXINĂ
cytotoxicité / CITOTOXICITATE
cytotoxine / CITOTOXINĂ
cytotoxique / CITOTOXIC
cytotrope / CITOTROP
cytotrophoblaste / CITOTROFOBLAST
cytotropisme / CITOTROPISM

D

dacryoadénite / DACRIOADENITĂ
dacryocystite / DACRIOCISTITĂ
dacryocysto-rhinostomie / DACRIOCISTORINOSTOMIE
dacryogène / DACRIOGEN
dacryolithe / DACRIOLIT
dacryorrhée / DACRIOREE
dactylolalie / DACTILOLALIE
dactylomégalie / DACTILOMEGALIE
dactylophasie / DACTILOFAZIE
dactyloscopie / DACTILOSCOPIE
Dalton / DALTON
daltonisme / DALTONISM
dans des hiles / DANS AL HILURILOR
dartos / DARTOS
darwinisme / DARWINISM
date de péremption / DATĂ DE EXPIRARE
DDT / DDT
de la nuque / NUCAL
dé(s)hydrogénase / DEHIDROGENAZĂ
DEAE cellulose / DEAE CELULOZĂ
déafférentation / DEAFERENTAŢIE
débile / DEBIL
débilité / DEBILITATE
débit / DEBIT
débit cardiaque / DEBIT CARDIAC
débit systolique / DEBIT SISTOLIC
débitmètre / DEBITMETRU
débitmétrie / DEBITMETRIE
débits expiratoires / DEBITE EXPIRATORII
débridement / DEBRIDARE
débridement enzymatique / DEBRIDARE ENZIMATICĂ
décalage du cadre de lecture / DECALAJ AL CADRULUI DE LECTURĂ
décalage horaire / DECALAJ ORAR
décalcification / DECALCIFICARE
décalvant / DECALVANT
décantation / DECANTARE
décanulation / DECANULARE
décarboxylase / DECARBOXILAZĂ
décarboxylation / DECARBOXILARE
décès / DECES
dechirure / RUPTURĂ
déchirure du périnée / RUPTURĂ DE PERINEU
déchloruration / DECLORURARE
déchoquage / DEŞOCARE
décibel / DECIBEL
décidual / DECIDUAL
déciduose / DECIDUOZĂ
Déclaration de Genève / DECLARAŢIA DE LA GENEVA
Déclaration de Hawaii / DECLARAŢIA DE LA HAWAII
Déclaration de Tokyo / DECLARAŢIA DE LA TOKYO
Déclaration d'Helsinki / DECLARAŢIA DE LA HELSINKI
déclin / DECLIN
déclive / DECLIV
décocté / DECOCT
décoction / DECOCT, DECOCŢIE
décollement / DECOLARE, DEZLIPIRE
décollement de la rétine / DEZLIPIRE DE RETINĂ
décollement épiphysaire / DECOLARE EPIFIZARĂ
décollement rétinien / DECOLARE DE RETINĂ, DEZLIPIRE DE RETINĂ
décompensation / DECOMPENSARE
décompensé / DECOMPENSAT
décompression / DECOMPRESIE
déconditionnement / DECONDIŢIONARE
déconnexion / DECONEXIUNE
décontamination / DECONTAMINARE
décorine / DECORINĂ
décortication / DECORTICARE
décortication ostéomusculaire / DECORTICARE OSTEOMUSCULARĂ
décortication pulmonaire / DECORTICARE PULMONARĂ
décrément / DECREMENT
décrémentiel / DECREMENŢIAL
décroissance radioactive / DESCREŞTERE RADIOACTIVĂ
décubitus / DECUBIT
décussation / DECUSAŢIE
dédifférénciation / DEDIFERENŢIERE
dédifférencié / DEDIFERENŢIAT
dédoublement / DEDUBLARE

dédoublement de la personnalité / DEDUBLARE A PERSONALITĂŢII
défaut / DEFECT
défécation / DEFECAŢIE
défectologie / DEFECTOLOGIE
déféminisation / DEFEMINIZARE
défense musculaire / APĂRARE MUSCULARĂ
déférent / DEFERENT
déférentite / DEFERENTITĂ
déférentographie / DEFERENTOGRAFIE
défervescence / DEFERVESCENŢĂ
défibrillateur cardiaque / DEFIBRILATOR CARDIAC
défibrillation / DEFIBRILARE
défibrination / DEFIBRINARE
déficience / DEFICIENŢĂ
déficit / DEFICIT
déficit immunitaire / DEFICIT IMUNITAR
déflexion / DEFLECTARE, DEFLEXIUNE
défloration / DEFLORARE, DEZVIRGINARE
déformabilité / DEFORMABILITATE
déformation / DEFORMAŢIE
dégagement / DEGAJARE
dégénération / DEGENERARE
dégénéré / DEGENERAT
dégénérescence / DEGENERESCENŢĂ
dégénérescence ballonisante / DEGENERESCENŢĂ BALONIZANTĂ
dégénérescence du code génétique / DEGENERESCENŢĂ A CODULUI GENETIC
dégénérescence hépato-lenticulaire / DEGENERESCENŢĂ HEPATOLENTICULARĂ
dégénérescence hérédomaculaire / DEGENERESCENŢĂ EREDOMACULARĂ
dégénérescence hyaloïdo-rêtinienne / DEGENERESCENŢĂ HIALOIDO-RETINIANĂ
dégénérescence maculaire Coppez-Danis / DEGENERESCENŢĂ MACULARĂ COPPEZ-DANIS
dégénérescence maculaire juvenile / DEGENERESCENŢĂ MACULARĂ JUVENILĂ
dégénérescence neuronale trans-synaptique / DEGENERESCENŢĂ NEURONALĂ TRANSSINAPTICĂ
dégénérescence tapéto-rétinienne / DEGENERESCENŢĂ TAPETORETINIANĂ
dégénérescence wallérienne / DEGENERESCENŢĂ WALLERIANĂ
déglutition / DEGLUTIŢIE
déglutition infantile / DEGLUTIŢIE INFANTILĂ
dégranulation / DEGRANULARE
degré / GRAD
déhiscence / DEHISCENŢĂ
déhydrase / DEHIDRAZĂ
déhydrocorticostérone / DEHIDROCORTICOSTERON
déjà vu, déjà vécu / DÉJÀ VU, DÉJÀ VÉCU
déjection / DEJECŢIE
délai / INTERVAL
délétion / DELEŢIE
délétion clonale / DELEŢIE CLONALĂ
délire / DELIR
délire d'interprétation / DELIR DE INTERPRETARE
délire onirique / DELIR ONIRIC
délire systematisé / DELIR SISTEMATIZAT
delirium tremens / DELIRIUM TREMENS
délivrance / DELIVRENŢĂ
delta cryoscopique / DELTA CRIOSCOPIC
deltacortisone / DELTACORTIZON
delta-sarcoglycane / DELTA-SARCOGLICAN
démarche / MERS
démasculinisation / DEMASCULINIZARE
démence / DEMENŢĂ
démence d'Alzheimer / DEMENŢĂ ALZHEIMER
démence de Binswanger / DEMENŢĂ BINSWANGER
demence de boxeurs / DEMENŢA BOXERILOR
démence présénile / DEMENŢĂ PRESENILĂ
démence primaire dégénérative / DEMENŢĂ PRIMARĂ DEGENERATIVĂ
démence sénile / DEMENŢĂ SENILĂ
démence vasculaire / DEMENŢĂ MULTI-INFARCT, DEMENŢĂ VASCULARĂ
déméthylase / DEMETILAZĂ
déméthylation / DEMETILARE
déminéralisation / DEMINERALIZARE
demi-vie / DEMI-VIAŢĂ, SEMI-VIAŢĂ, TIMP DE ÎNJUMĂTĂŢIRE
démographie / DEMOGRAFIE
démyélinisation / DEMIELINIZARE
dénaturation / DENATURARE
dendrite / DENDRITĂ
dénervation / DENERVARE
dengue / DENGĂ
densimétre / DENSIMETRU
densimétrie / DENSIMETRIE
densité / DENSITATE
dénsitométrie / DENSITOMETRIE
dent / DINTE
dent de Hutchinson / DINTE HUTCHINSON
dentaire / DENTAR
dente / DESPICĂTURĂ
dentine / DENTINĂ
dentine opalescente héréditaire / DENTINĂ OPALESCENTĂ EREDITARĂ
dentinogenesis imperfecta / DENTINOGENESIS IMPERFECTA
dentition / DENTIŢIE
dentome / DENTOM
denture / DANTURĂ
dénudation / DENUDARE
dénutrition / DENUTRIŢIE
déontologie médicale / DEONTOLOGIE MEDICALĂ
déoxyvirus / DEZOXIVIRUS
dépendance / DEPENDENŢĂ
dépersonnalisation / DEPERSONALIZARE
dephosphorylation / DEFOSFORILARE
dépigmentation / DEPIGMENTARE
dépilation / DEPILARE
dépilatoire / DEPILATOR
dépistage / DEPISTARE, SCREENING
déplacement / DEPLASARE
déplétion / DEPLEŢIE
dépolarisation / DEPOLARIZARE
dépolymérisation / DEPOLIMERIZARE
dépôt / DEPOZIT
dépôts de Herbert / DEPOZITE HERBERT
dépressif / DEPRESIV
dépression / DEPRESIE
dépression anaclitique / DEPRESIE ANACLITICĂ
dépression bipolaire / DEPRESIE BIPOLARĂ
dépression d'hiver / DEPRESIE DE IARNĂ
dépression d'involution / DEPRESIE DE INVOLUŢIE

dépression endogène / DEPRESIE ENDOGENĂ
dépression majeure / DEPRESIE MAJORĂ
dépression majeure récurrente / DEPRESIE RECURENTĂ
dépression masquée / DEPRESIE MASCATĂ
dépression névrotique / DEPRESIE NEVROTICĂ
dépression post-partum / DEPRESIE POSTPARTUM
dépression réactionnelle / DEPRESIE REACTIVĂ
dépression récurrente brève / DEPRESIE RECURENTĂ SCURTĂ
dépression résistante / DEPRESIE REZISTENTĂ
dépression saisonnière / DEPRESIE SEZONIERĂ
dépression unipolaire / DEPRESIE UNIPOLARĂ
dépurateur / DEPURATOR
dépuratif / DEPURATIV
dépuration / DEPURAŢIE
dératisation / DERATIZARE
déréalisation / DEREALIZARE
dérépression / DEREPRESIE
dérivation / DERIVAŢIE
dérive génétique / DERIVĂ GENETICĂ
Dermacentor / DERMACENTOR
dermatite / DERMATITĂ
dermatite atopique / DERMATITĂ ATOPICĂ
dermatite atrophiante lipoïdique / DERMATITĂ ATROFIANTĂ LIPOIDICĂ
dermatite blastomycosique / DERMATITĂ BLASTOMICOZICĂ
dermatite bulleuse kératogène / DERMATITĂ BULOASĂ KERATOGENĂ
dermatite chronique atrophiante / DERMATITĂ CRONICĂ ATROFIANTĂ
dermatite contusiforme / DERMATITĂ CONTUZIFORMĂ
dermatite des nageurs / DERMATITA ÎNOTĂTORILOR
dermatite exfoliatrice des nouveau-nés / DERMATITĂ EXFOLIATIVĂ A NOU-NĂSCUTULUI
dermatite exudative discoïde et lichénoïde chronique / DERMATITĂ EXSUDATIVĂ DISCOIDĂ ŞI LICHENOIDĂ CRONICĂ
dermatite factice / DERMATITĂ FACTICE
dermatite herpétiforme / DERMATITĂ HERPETIFORMĂ
dermatite pigmentaire progressive / DERMATOZĂ PIGMENTARĂ PROGRESIVĂ
dermatite séborrheique / DERMATITĂ SEBOREICĂ
dermatite serpigineuse / DERMATITĂ SERPIGINOASĂ
dermatofibrome / DERMATOFIBROM
dermatoglyphes / DERMATOGLIFE
dermatologie / DERMATOLOGIE
dermatome / DERMATOM
dermatomycose / DERMATOMICOZĂ
dermatomyome / DERMATOMIOM
dermatomyosite / DERMATOMIOZITĂ
dermatophyte / DERMATOFIT
dermatophytie / DERMATOFIŢIE
dermatophytose / DERMATOFITOZĂ
dermatosclérose / DERMATOSCLEROZĂ
dermatose / DERMATOZĂ
dermatose de Barber / DERMATOZĂ BARBER
dermatose de Bowen / DERMATOZĂ PRECANCEROASĂ BOWEN
dermatose de Schamberg / DERMATOZĂ SCHAMBERG
derme / DERM
dermite / DERMITĂ
dermite de Favre-Chaix / DERMITĂ FAVRE-CHAIX
dermite du ciment / DERMITĂ DE CIMENT
dermite livédoïde de Nicolau / DERMITĂ LIVEDOIDĂ NICOLAU
dermite séborrhéique / DERMITĂ SEBOREICĂ
dermocorticoïde / DERMOCORTICOID
dermogramme / DERMOGRAMĂ
dermographisme / DERMOGRAFISM
dermoïde / DERMOID
dermo-jet / DERMO-JET
dermolipectomie / DERMOLIPECTOMIE
dermopathie / DERMOPATIE
dermotrope / DERMOTROP
dermotropisme / DERMOTROPISM
dérodyme / DERODIM
dérotation / DEROTAŢIE
désalcoolisation / DEZALCOOLIZARE
désaminase / DEZAMINAZĂ
désamination / DEZAMINARE
désarticulation / DEZARTICULARE
désassimilation / DEZASIMILAŢIE
descemétite / DESCEMETITĂ
désensibilisation / DESENSIBILIZARE
déséquilibre alimentaire / DEZECHILIBRU ALIMENTAR
déséquilibre psychopathique / DEZECHILIBRU PSIHOPATIC
déshalogénase / DEHALOGENAZĂ
déshydratation / DESHIDRATARE
désinfectant / DEZINFECTANT
désinfection / DEZINFECŢIE
désinfestation / DEZINFESTARE
désinhibition / DEZINHIBIŢIE
désinsectisation / DEZINSECŢIE
désinsertion / DEZINSERŢIE
désintégration / DEZINTEGRARE
désintoxication / DEZINTOXICARE
désinvagination / DEZINVAGINARE
désiodase / DEIODINAZĂ
desmine / DESMINĂ
desmite / DESMITĂ
desmocalmine / DESMOCALMINĂ
desmocolline / DESMOCOLINĂ
desmodonte / DESMODONT
desmodontite / DESMODONTITĂ
desmodontose / DESMODONTOZĂ
desmogléine / DESMOGLEINĂ
desmolase / DESMOLAZĂ
desmoplakine / DESMOPLAKINĂ
desmopressine / DESMOPRESINĂ
desmosine / DESMOZINĂ
desmosome / DESMOZOM
désodé / DESODAT
désolvatation / DESOLVATARE
désordre / DEZORDINE
désorientation / DEZORIENTARE
désoxyribonucléase / DEZOXIRIBONUCLEAZĂ
désoxyribose / DEZOXIRIBOZĂ
déspécification / DESPECIFICAŢIE
desquamation / DESCUAMARE
dessiccatif / DESICATIV
dessiccation / DESICARE
detartrage / DETARTRAJ
détecteur / DETECTOR
détecteur à scintillation / DETECTOR CU SCINTILAŢIE
détente / RELAXARE
détergent / DETERGENT
détérioration mentale / DETERIORARE MENTALĂ
déterminant antigénique / DETERMINANT ANTIGENIC

détoxi(fi)cation / DETOXIFIERE
détresse respiratoire de l'adulte / DETRESĂ RESPIRATORIE A ADULTULUI
détresse respiratoire du nouveau-né / DETRESĂ RESPIRATORIE A NOU-NĂSCUTULUI
détritus / DETRITUS
détroit / STRÂMTOARE
détrusor / DETRUSOR
détumescence / DETUMESCENŢĂ
deutéranopie / DEUTERANOPIE
deutérium / DEUTERIU
deutéron / DEUTERON
deutéropathique / DEUTEROPATIC
deuxième cunéiforme / CUNEIFORM INTERMEDIAR
developpement / DEZVOLTARE
déviation / DEVIAŢIE
déviation de la cloison nasale / DEVIAŢIE A SEPTULUI NAZAL
déviation septale / DEVIAŢIE DE SEPT
déviation standard / DEVIAŢIE STANDARD
dévirilisation / DEVIRILIZARE
dévitalisation / DEVITALIZARE
dextran / DEXTRAN
dextrine / DEXTRINĂ
dextrocardie / DEXTROCARDIE
dextrogyre / DEXTROGIR
dextroposition / DEXTROPOZIŢIE
dextroposition de l'aorte / DEXTROPOZIŢIE A AORTEI
dextroposition du coeur / DEXTROPOZIŢIE A INIMII
dextrorotation cardiaque / DEXTROROTAŢIE CARDIACĂ
dextrose / DEXTROZĂ
diabète / DIABET
diabète alloxanique / DIABET ALOXANIC
diabète bronzé / DIABET BRONZAT
diabète calcique / DIABET CALCIC
diabète chimique / DIABET CHIMIC
diabète des femmes à barbe / DIABET AL FEMEILOR CU BARBĂ
diabète gestationnel / DIABET GESTAŢIONAL
diabète iatrogénique / DIABET IATROGENIC
diabète insipide / DIABET INSIPID
diabète insulino-dépendant / DIABET INSULINODEPENDENT
diabète juvénile / DIABET JUVENIL
diabète latent / DIABET LATENT
diabète lipo-atrophique / DIABET LIPOATROFIC
diabète Mason / DIABET MASON
diabète non insulino-dépendant / DIABET NON-INSULINODEPENDENT
diabète rénal / DIABET RENAL
diabète stéroïde / DIABET STEROID
diabète sucré / DIABET ZAHARAT
diabète toxique / DIABET TOXIC
diabète type I / DIABET DE TIP I
diabète type II / DIABET DE TIP II
diabétide / DIABETIDĂ
diabétique / DIABETIC
diabétogène / DIABETOGEN
diacétylmorphine / DIACETILMORFINĂ
diacylglycerole / DIACILGLICEROL
diadococinésie / DIADOCOKINEZIE
diagnose / DIAGNOZĂ
diagnostic / DIAGNOSTIC
diagnostic anténatal / DIAGNOSTIC ANTENATAL, DIAGNOSTIC PRENATAL
diagnostic clinique / DIAGNOSTIC CLINIC
diagnostic différentiel / DIAGNOSTIC DIFERENŢIAL
diagnostic étiologique / DIAGNOSTIC ETIOLOGIC
diagnostic génétique / DIAGNOSTIC GENETIC
diagnostic physique / DIAGNOSTIC FIZIC
diagnostic préimplantatoire / DIAGNOSTIC PREIMPLANTATOR
diagnostic radiologique / DIAGNOSTIC RADIOLOGIC
diagnostic sérologique / DIAGNOSTIC SEROLOGIC
diagramme / DIAGRAMĂ
diagraphie / DIAGRAFIE
diagynique / DIAGINIC
dialysance / DIALIZANŢĂ
dialysat / DIALIZAT
dialyse / DIALIZĂ
dialyse intestinale / DIALIZĂ INTESTINALĂ
dialyse péritonéale / DIALIZĂ PERITONEALĂ
diamètre / DIAMETRU
diandrie / DIANDRIE
diapason / DIAPAZON
diapédèse / DIAPEDEZĂ
diaphanoscopie / DIAFANOSCOPIE
diaphorase / DIAFORAZĂ
diaphorèse / DIAFOREZĂ
diaphorétique / DIAFORETIC
diaphragmatique / DIAFRAGMATIC
diaphragme / DIAFRAGM, MUŞCHI DIAFRAGM
diaphyse / DIAFIZĂ
diarrhée / DIAREE
diarrhée chlorée congénitale / DIAREE CLORATĂ INTESTINALĂ
diarrhée des voyageurs / DIAREEA TURIŞTILOR
diarthrose / DIARTROZĂ
diaschisis / DIASCHIZIS
diascopie / DIASCOPIE
diastase / DIASTAZĂ
diastasis / DIASTASIS
diastématomyélie / DIASTEMATOMIELIE
diastème / DIASTEMĂ
diastole / DIASTOLĂ
diathermie / DIATERMIE
diathermocoagulation / DIATERMOCOAGULARE
diathèse / DIATEZĂ
diatomées / DIATOMEE
diazépame / DIAZEPAM
diazoréaction / DIAZOREACŢIE
dicentrique / DICENTRIC
dichotomie / DICOTOMIE
dichroïsme / DICROISM
dichroïsme circulaire / DICROISM CIRCULAR
dichromasie / DICROMAZIE
dichromate / DICROMAT
dichromatisme / DICROMATISM
dichromatopsie / DICROMATOPSIE
diclonie / DICLONIE
dicoumarine / DICUMARINĂ
dicoumarol / DICUMAROL
dicrote / DICROT
dicrotisme / DICROTISM
dictyosome / DICTIOZOM
didelphie / DIDELFIE
diduction / DIDUCŢIE
diélectrique / DIELECTRIC
diencéphale / DIENCEFAL
diète / DIETĂ, REGIM

diététicien / DIETETICIAN
diététique / DIETETICĂ
diéthylstilboestrol / DIETILSTILBESTROL
différenciation cellulaire / DIFERENŢIERE CELULARĂ
diffluent / DIFLUENT
difformité / DIFORMITATE
diffraction / DIFRACŢIE
diffus / DIFUZ
diffusion / DIFUZIUNE
diffusion facilité / DIFUZIUNE FACILITATĂ
digastrique / DIGASTRIC
digestibilité / DIGESTIBILITATE
digestion / DIGESTIE
digital / DIGITAL
digitale / DIGITALĂ
digitaline / DIGITALINĂ
digitalisation / DIGITALIZARE
digitoxine / DIGITOXINĂ
digoxine / DIGOXINĂ
digynie / DIGINIE
diholoside / DIHOLOZID, DIZAHARID
dihydrofolliculine / DIHIDROFOLICULINĂ
dihydroxyphénylalanine / DIHIDROXIFENILALANINĂ
diiodothyronine / DIIODOTIRONINĂ
diiodotyrosine / DIIODOTIROZINĂ
dilacération / DILACERARE
dilatateur / DILATATOR
dilatation / DILATAŢIE
dilatation aiguë de l'estomac / DILATAŢIE ACUTĂ DE STOMAC
dilatation des bronches / DILATAŢIE A BRONŞIILOR
dilatation du col / DILATAŢIE DE COL
dilation / DILATAŢIE
dilution / DILUŢIE
dimercaprol / DIMERCAPROL
dimère / DIMER
dimérie / DIMERIE
dimorphisme / DIMORFISM
dinitrophénol / DINITROFENOL
diode / DIODĂ
dioptre / DIOPTRU
dioptrie / DIOPTRIE
dioptrie prismatique / DIOPTRIE PRISMATICĂ
dioxide / DIOXID
dioxine / DIOXINĂ
dioxygénase / DIOXIGENAZĂ
dipeptidase / DIPEPTIDAZĂ
dipeptide / DIPEPTID
diphasé / DIFAZIC
diphasique / DIFAZIC
diphosphate / DIFOSFAT
diphosphonate / DIFOSFONAT
diphtérie / DIFTERIE
diphtéroïde / DIFTEROID
Diphyllobothrium latum / DIPHYLLOBOTHRIUM LATUM
diplacousie / DIPLACUZIE
diplégie / DIPLEGIE
diplégie spastique / DIPLEGIE SPASTICĂ
diplobacille / DIPLOBACIL
diplocéphalie / DIPLOCEFALIE
Diplococcus / DIPLOCOCCUS
diploé / DIPLOE
diploïde / DIPLOID
diploïdie / DIPLOIDIE
diploïque / DIPLOIC
diplomyélie / DIPLOMIELIE
diplophonie / DIPLOFONIE
diplopie / DIPLOPIE
diploscope / DIPLOSCOP
diplosome / DIPLOZOM
dipôle / DIPOL
dipsomanie / DIPSOMANIE
dipsophobie / DIPSOFOBIE
Diptères / DIPTERE
dipyridamole / DIPIRIDAMOL
disaccharide / DIZAHARID
discal / DISCAL
discarthrose / DISCARTROZĂ
discission / DISCIZIE
discite / DISCITĂ
discographie / DISCOGRAFIE
discopathie / DISCOPATIE
discordance / DISCORDANŢĂ
disjonction / DISJUNCŢIE
diskétomie / DISCECTOMIE
dislocation / DISLOCARE
dismutation / DISMUTAŢIE
disomie / DISOMIE
dispensaire / DISPENSAR
dispersion / DISPERSIE
dispersion rotatoire / DISPERSIE ROTATORIE
disponibilité biologique des médicaments / DISPONIBILITATE BIOLOGICĂ A MEDICAMENTELOR
dispositif intra-utérin / DISPOZITIV CONTRACEPTIV INTRAUTERIN
disposition / DISPOZIŢIE
disque / DISC
disque de Merkel / DISC MERKEL
disque de Placido / DISC PLACIDO
disque embryonnaire / DISC EMBRIONAR
disque germinatif / DISC GERMINATIV
disque intercalé / DISC INTERCALAR
disque intervertébral / DISC INTERVERTEBRAL
disque kératoscopique / KERATOSCOP
disruption / DISRUPŢIE
dissection / DISECŢIE
dissection aortique / DISECŢIE DE AORTĂ
dissémination / DISEMINARE
disseminé / DISEMINAT
dissimulation / DISIMULARE
dissociation / DISOCIAŢIE
dissociation albumino-cytologique du LCR / DISOCIAŢIE ALBUMINOCITOLOGICĂ A LCR
dissociation auriculoventriculaire / DISOCIAŢIE ATRIOVENTRICULARĂ
dissociation de Gallavardin / DISOCIAŢIE GALLAVARDIN
dissociation électromécanique / DISOCIAŢIE ELECTROMECANICĂ
dissociation isorythmique / DISOCIAŢIE IZORITMICĂ
dissociation mentale / DISOCIAŢIE MENTALĂ
dissociation par interférence / DISOCIAŢIE PRIN INTERFERENŢĂ
dissociation plantaire / DISOCIAŢIE PLANTARĂ
dissociation syringomyélique / DISOCIAŢIE SIRINGOMIELICĂ
dissociation tabétique / DISOCIAŢIE TABETICĂ
dissolution / DISOLUŢIE
dissolvant / DIZOLVANT

distal / DISTAL
distance / DISTANŢĂ
distension / DISTENSIE
distillation / DISTILARE
distomatose / DISTOMATOZĂ
distorsion / DISTORSIUNE
distribution / DISTRIBUŢIE
diurèse / DIUREZĂ
diurèse osmotique / DIUREZĂ OSMOTICĂ
diurétique / DIURETIC
divergence / DIVERGENŢĂ
diverticule / DIVERTICUL
diverticule caliciel / DIVERTICUL CALICEAL
diverticule de l'oesophage / DIVERTICUL ESOFAGIAN
diverticule de Meckel / DIVERTICUL MECKEL
diverticulite / DIVERTICULITĂ
diverticulose / DIVERTICULOZĂ
division / DIVIZIUNE
divulsion / DIVULSIE
dizygote / DIZIGOT
DNA / DNA
docimasie / DOCIMAZIE
doigt / DEGET
doigt à resort / DEGET ÎN RESORT
doigt de zinc / DEGET DE ZINC
doigt mort / DEGET MORT
doigts en baguette de tambour / DEGETE HIPOCRATICE
doigts hippocratiques / DEGETE HIPOCRATICE
dolichocéphalie / DOLICOCEFALIE
dolichocôlon / DOLICOCOLON
dolichoméga-artère / DOLICOMEGA-ARTERĂ
dolichomégalie / DOLICOMEGALIE
dolicho-sigmoïde / DOLICOSIGMOID
dolichosténomélie / DOLICOSTENOMELIE
dolor / DOLOR
domaine / DOMENIU
domaine / DOMENIU
dôme pleural / DOM PLEURAL
dominance / DOMINANŢĂ
dominant / DOMINANT
donneur / DONOR
donneur universel / DONATOR UNIVERSAL
donovanose / DONOVANOZĂ
DOPA / DOPA
dopadécarboxylase / DOPADECARBOXILAZĂ
dopage / DOPAJ
dopamine / DOPAMINĂ
dopaminergie / DOPAMINERGIE
dopaminergique / DOPAMINERGIC
DOPA-oxydase / DOPA-OXIDAZĂ
DOPA-réaction / DOPA-REACŢIE
dopase / DOPAZĂ
Doppler / DOPPLER
Doppler puisé / DOPPLER PULSAT
dorsal / DORSAL
dorsalgie / DORSALGIE
dorsalisation / DORSALIZARE
dorsarthrose / DORSARTROZĂ
dorsiflexion / DORSIFLEXIE
dosage / DOZAJ
dosage biologique / DOZARE BIOLOGICĂ
dosage radio-immunologique / DOZARE RADIOIMUNOLOGICĂ
dose / DOZĂ
dose absorbée / DOZĂ ABSORBITĂ
dose biologique / DOZĂ BIOLOGICĂ
dose intégrale / DOZĂ INTEGRALĂ
dose létale / DOZĂ LETALĂ
dose maximale / DOZĂ MAXIMĂ
dose maximale admissible / DOZĂ MAXIMĂ ADMISĂ
dose tumorale / DOZĂ TUMORALĂ
dosimètre / DOZIMETRU
dosimétrie / DOZIMETRIE
double aveugle / DUBLU ORB
double contraste / DUBLU CONTRAST
double couche phospholipidique / DUBLU STRAT FOSFOLIPIDIC
double diagnostic / DIAGNOSTIC DUAL
double hélice / DUBLĂ ELICE
double tachycardie / DUBLĂ TAHICARDIE
doublet / DUBLET
douche / DUŞ
douleur / DURERE
douleur de la plante / PLANTALGIE
douleur intermittente / COLICĂ
douleur scapulaire / OMODINIE
douleur testiculaire / ORHIODINIE
down regulation / DOWN REGULATION
dracunculose / DRACUNCULOZĂ
dragée / DRAJEU
drain / DREN
drainage / DRENAJ
drainage postural / DRENAJ POSTURAL
drastique / DRASTIC
drépanocyte / DREPANOCIT
drépanocytose / DREPANOCITOZĂ
drogue / DROG
droitier / DREPTACI
dromomanie / DROMOMANIE
dromotrope / DROMOTROP
drop-attack / DROP-ATTACK
Drosophila / DROSOPHILA
drumstick / DRUMSTICK
DSM-IV / DSM-IV
d-tubocurarine / TUBOCURARINĂ-d
duction / DUCŢIE
ductopénie / DUCTOPENIE
ductulus / DUCTULUS
ductus / DUCT
ductus arteriosus / DUCTUS ARTERIOSUS
dumping syndrome / DUMPING SYNDROME
duodénectomie / DUODENECTOMIE
duodénite / DUODENITĂ
duodénojéjunostomie / DUODENOJEJUNOSTOMIE
duodénopancréatectomie / DUODENOPANCREATECTOMIE
duodénopexie / DUODENOPEXIE
duodénoscope / DUODENOSCOP
duodénoscopie / DUODENOSCOPIE
duodénum / DUODEN
duplex / DUPLEX
duplication / DUPLICAŢIE
duplication chromosomique / DUPLICAŢIE CROMOZOMIALĂ
duplicité / DUPLICITATE
durai / DURAL
dure-mère / DURA MATER
dure-mèrien / DURAL
dureté / DURITATE

durillon / CLAVUS, DURILON
dymorphophobie / DISMORFOFOBIE
dynamines / DINAMINE
dynamogène / DINAMOGEN
dynamomètre / DINAMOMETRU
dynamométrie / DINAMOMETRIE
dynéine / DINEINĂ
dynode / DINODĂ
dynorphine / DINORFINĂ
dysacromélie / DISACROMELIE
dysarthrie / DISARTRIE
dysarthrose / DISARTROZĂ
dysautonomie / DISAUTONOMIE
dysautonomie familiale / DISAUTONOMIE FAMILIALĂ
dysbarisme / DISBARISM
dysbasie / DISBAZIE
dysbasie lordotique progressive / DISBAZIE LORDOTICĂ PROGRESIVĂ
dyscéphalie / DISCEFALIE
dyscéphalie splanchnocystique / DISCEFALIE SPLAHNOCHISTICĂ
dyschondroplasie / DISCONDROPLAZIE
dyschondroplasie de l'épiphyse radiale inférieure / DISCONDROPLAZIE A EPIFIZEI RADIALE INFERIOARE
dyschondrostéose / DISCONDROSTEOZĂ
dyschromatopsie / DISCROMATOPSIE
dyschromie / DISCROMIE
dyschronométrie / DISCRONOMETRIE
dyscinésie / DISCHINEZIE
dyscrasie / DISCRAZIE
dysectasie / DISECTAZIE
dysembryome / DISEMBRIOM
dysembryoplasie / DISEMBRIOPLAZIE
dysenterie / DIZENTERIE
dysenterie bacillaire / DIZENTERIE BACILARĂ
dysérythropoïèse / DISERITROPOIEZĂ
dysesthésie / DISESTEZIE
dysfibrinogénémie / DISFIBRINOGENEMIE
dysfonction / DISFUNCŢIE
dysfonction érectile / DISFUNCŢIE ERECTILĂ
dysgammaglobulinémie / DISGAMAGLOBULINEMIE
dysgénésie / DISGENEZIE
dysgénésie gonadique / DISGENEZIE GONADICĂ
dysgénésie iridodentaire / DISGENEZIE IRIDO-DENTARĂ
dysgénésie réticulaire / DISGENEZIE RETICULARĂ
dysgerminome / DISGERMINOM
dysglobulinémie / DISGLOBULINEMIE
dysglobulinémie biclonale / DISGLOBULINEMIE BICLONALĂ
dysglobulinémie monoclonale / DISGLOBULINEMIE MONOCLONALĂ
dysglobulinémie polyclonale / DISGLOBULINEMIE POLICLONALĂ
dysgonosomie / DISGONOZOMIE
dysgraphie / DISGRAFIE
dysgravidie / DISGRAVIDIE
dysharmonie dentomaxillaire / DISARMONIE DENTOMAXILARĂ
dyshidrose / DISHIDROZĂ
dysinsulinisme / DISINSULINISM
dyskaliémie / DISKALIEMIE
dyskaryosis / DISCARIOZĂ
dyskératose / DISKERATOZĂ
dyskinésie / DISCHINEZIE
dyskinésie biliaire / DISCHINEZIE BILIARĂ
dyskinésie tardive / DISCHINEZIE TARDIVĂ
dyslalie / DISLALIE
dyslexie / DISLEXIE
dyslipémie / DISLIPEMIE
dyslipidémie / DISLIPIDEMIE
dyslipidose / DISLIPIDOZĂ
dyslipoïdose / DISLIPOIDOZĂ
dyslogie / DISLOGIE
dysmature / DISMATUR
dysménorrhée / DISMENOREE
dysmétrie / DISMETRIE
dysmnésie / DISMNEZIE
dysmorphie / DISMORFIE
dysmorphologie / DISMORFOLOGIE
dysorthographie / DISORTOGRAFIE
dysosmie / DISOSMIE
dysostose / DISOSTOZĂ
dysostose acro-faciale / DISOSTOZĂ ACROFACIALĂ
dysostose cléido-crânienne héréditaire / DISOSTOZĂ CLEIDOCLAVICULARĂ
dysostose cranio-faciale héréditaire / DISOSTOZĂ CRANIOFACIALĂ EREDITARĂ
dysostose enchondrale / DISOSTOZĂ ENCONDRALĂ
dysostose mandibulaire avec péromélie / DISOSTOZĂ MANDIBULARĂ CU PEROMELIE
dysostose mandibulo-faciale / DISOSTOZĂ MANDIBULOFACIALĂ
dysostose métaphisaire / DISOSTOZĂ METAFIZARĂ
dysostose multiplex / DISOSTOZĂ MULTIPLĂ
dyspareunie / DISPAREUNIE
dyspepsie / DISPEPSIE, INDIGESTIE
dysphagia lusoria / DYSPHAGIA LUSORIA
dysphagie / DISFAGIE
dysphagie sidéropenique / DISFAGIE SIDEROPENICĂ
dysphasie / DISFAZIE
dysphonie / DISFONIE
dysphorie / DISFORIE
dysplasie / DISPLAZIE
dysplasie arterio-hépatique / DISPLAZIE ARTERIOHEPATICĂ
dysplasie chondro-ectodermique / DISPLAZIE CONDROECTODERMICĂ
dysplasie cléido-crânienne / DISPLAZIE CLEIDOCRANIANĂ
dysplasie cranyo-diaphysaire / DISPLAZIE CRANIOMETAFIZARĂ
dysplasie diaphysaire / DISPLAZIE DIAFIZARĂ
dysplasie épiphysaire hémimélique / DISPLAZIE EPIFIZARĂ HEMIMELICĂ
dysplasie fibreuse des os / DISPLAZIE FIBROASĂ POLIOSTOTICĂ
dysplasie fronto-nasale / DISPLAZIE FRONTONAZALĂ
dysplasie géléophysique / DISPLAZIE GELEOFIZICĂ
dysplasie linguo-faciale / DISPLAZIE LINGUAL-FACIALĂ
dysplasie métaphysaire familiale / DISPLAZIE METAFIZARĂ FAMILIALĂ
dysplasie oculo-dento-digitale / DISPLAZIE OCULO-DENTO-DIGITALĂ
dysplasie olfacto-génitale / DISPLAZIE OLFACTOGENITALĂ
dysplasie ophtalmo-mandibulo-mélique / DISPLAZIE OFTALMOMANDIBULOMELICĂ
dysplasie osseuse / DISPLAZIE OSOASĂ
dysplasie périostale / DISPLAZIE PERIOSTALĂ
dysplasie polyépiphysaire / DISPLAZIE POLIEPIFIZARĂ

dysplasie pseudo-achondroplasique / DISPLAZIE PSEUDO-ACONDROPLAZICĂ
dysplasie rénale / DISPLAZIE RENALĂ
dysplasie spondylo-épiphysaire / DISPLAZIE SPONDILOEPIFIZARĂ
dysplasie spondylométaphysaire / DISPLAZIE SPONDILOMETAFIZARĂ
dysplasie spondylothoracique / DISPLAZIE SPONDILOTORACICĂ
dysplasie thoracique asphyxiante / DISPLAZIE TORACICĂ ASFIXIANTĂ
dysplasie tricho-rhino-falangienne / SINDROM TRICO-RINO-FALANGIAN
dysplasie ventriculo-radiale / DISPLAZIE VENTRICULORADIALĂ
dyspnée / DISPNEE
dyspnée cardiaque / DISPNEE CARDIACĂ
dyspnée cérébrale / DISPNEE CEREBRALĂ
dyspnée de décubitus / DISPNEE DE DECUBIT
dyspnée d'effort / DISPNEE DE EFORT
dyspnée expiratoire / DISPNEE EXPIRATORIE
dyspnée paroxystique nocturne / DISPNEE PAROXISTICĂ NOCTURNĂ
dyspraxie / DISPRAXIE
dysprosodie / DISPROZODIE
dysprotéinémie / DISPROTEINEMIE
dysprothrombinémie / DISPROTROMBINEMIE
dysraphie / DISRAFIE
dysrythmie / DISRITMIE
dyssinergie cérébelleuse / DISSINERGIE CEREBELOASĂ
dyssomnie / DISSOMNIE
dyssynergie / DISSINERGIE
dystasie aréflexique héréditaire / DISTAZIE AREFLEXICĂ EREDITARĂ
dysthymie / DISTIMIE
dysthyroïdie / DISTIROIDIE
dystocie / DISTOCIE
dystonia musculorum deformans / DYSTONIA MUSCULORUM DEFORMANS
dystonie / DISTONIE
dystonie du canal hépatique / DISTONIE DE CANAL HEPATIC
dystonie neurocirculatoire / DISTONIE NEUROCIRCULATORIE
dystonie oculo-cervico-faciale / DISTONIE OCULO-CERVICO-FACIALĂ
dystopie / DISTOPIE
dystroglycans / DISTROGLICANI
dystrophie / DISTROFIE
dystrophie cornéenne / DISTROFIE CORNEEANĂ
dystrophie cranio-carpotarsienne / DISTROFIE CRANIO-CARPOTARSALĂ
dystrophie élastique cutanée / DISTROFIE ELASTICĂ CUTANATĂ
dystrophie hyaloïdo-rétinienne / DISTROFIE HIALOIDO-RETINIANĂ
dystrophie musculaire / DISTROFIE MUSCULARĂ
dystrophie musculaire oculo-pharyngienne / DISTROFIE MUSCULARĂ OCULO-FARINGIANĂ
dystrophie musculaire progressive type Duchenne / DISTROFIE MUSCULARĂ PSEUDOHIPERTROFICĂ
dystrophie neuro-axonale infantile / DISTROFIE NEURO-AXONALĂ INFANTILĂ
dystrophie osseuse / DISTROFIE OSOSĂ
dystrophie ovarienne / DISTROFIE OVARIANĂ
dystrophie pulmonaire progressive / DISTROFIE PULMONARĂ PROGRESIVĂ
dystrophie thrombocytaire hémorrhagique congénitale / DISTROFIE TROMBOCITARĂ HEMORAGICĂ CONGENITALĂ
dystrophine / DISTROFINĂ
dysurie / DISURIE

E

E test / TEST E, TEST TIP SNELLEN
eau / APĂ
eau libre / APĂ LIBERĂ
eau liée / APĂ LEGATĂ
eau lourde / APĂ GREA
eau oxygénée / APĂ OXIGENATĂ
eaux minérales / APE MINERALE
ébriété / BEŢIE, EBRIETATE
ébullisme / EBULISM
ébullition / EBULIŢIE, FIERBERE
éburnation / EBURNAŢIE
écart type / DEVIAŢIE STANDARD, AŢTERE STANDARD
écarteur / DEPĂRTĂTOR
ecchondrome / ECONDROM
ecchymose / ECHIMOZĂ
ecchymose de Hennequin / ECHIMOZĂ HENNEQUIN
ecchymose de Kirmisson / ECHIMOZĂ KIRMISSON
eccrine / ECRIN
échantillon / EŞANTION, MOSTRĂ
écharpe / EŞARFĂ
echauffure / OPĂRIRE
echelle / SCARĂ
échinococcose / ECHINOCOCOZĂ
Echinococcus / ECHINOCOCCUS
échinocoque / ECHINOCOC
échinocyte / ECHINOCIT
écho / ECOU
écho de la pensée / ECOU AL GÂNDIRII
échocardiographie / ECOCARDIOGRAFIE
échodiagnostic / ECODIAGNOSTIC
échoencéphalographie / ECOENCEFALOGRAFIE
échoendoscopie / ECOENDOSCOPIE
échogène / ECOGEN
échographie / ECOGRAFIE
Échographie Doppler / ECOGRAFIE DOPPLER
échokinésie / ECOKINEZIE
écholalie / ECOLALIE
échomimie / ECOMIMIE
échopraxie / ECOPRAXIE
échotomographie / ECOTOMOGRAFIE
echovirus / ECHOVIRUS
éclampsie / ECLAMPSIE
eclectique / ECLECTIC
éclipse cérébrale / ECLIPSĂ CEREBRALĂ
éclipse visuelle / ECLIPSĂ VIZUALĂ
ecmnésie / ECMNEZIE
écologie / ECOLOGIE
écorce / SCOARŢĂ
écorce cérébelleuse / SCOARŢĂ CEREBELOASĂ
écorce cérébrale / SCOARŢĂ CEREBRALĂ
écosystème / ECOSISTEM
écran / ECRAN
écrasement / ZDROBIRE

écriture Braille / SCRIERE BRAILLE
écriture en miroir / SCRIS ÎN OGLINDĂ
ecstasy / ECSTASY
ectasie / ECTAZIE
ectasie canaliculaire précalicielle / ECTAZIE CANALICULARĂ PRECALICEALĂ
ectasie vasculaire antrale / ECTAZIE VASCULARĂ ANTRALĂ
ecthyma / ECTIMĂ
ectoantigène / ECTOANTIGEN
ectoblaste / ECTOBLAST
ectocardie / ECTOCARDIE
ectoderme / ECTODERM
ectodermose érosive pluriorificielle / ECTODERMOZĂ EROZIVĂ PLURIORIFICIALĂ
ectoenzyme / ECTOENZIMĂ
ectomorphe / ECTOMORF
ectoparasite / ECTOPARAZIT
ectopia lentis / ECTOPIA LENTIS
ectopie / ECTOPIE
ectopie cristalinienne / ECTOPIE CRISTALINIANĂ
ectopie dentaire / ECTOPIE DENTARĂ
ectopie pupillaire / ECTOPIE PUPILARĂ
ectopie rénale / ECTOPIE RENALĂ
ectopie testiculaire / ECTOPIE TESTICULARĂ
ectopique / ECTOPIC
ectothrix / ECTOTRIX
ectrodactylie / ECTRODACTILIE
ectrodermie / ECTRODERMIE
ectrogénie / ECTROGENIE
ectromélie / ECTROMELIE
ectropion / ECTROPION
ectropion utérin / ECTROPION UTERIN
ectropodie / ECTROPODIE
ectrourie / ECTROURIE
eczéma / ECZEMĂ
eczéma marginé de Hebra / ECZEMĂ MARGINATĂ HEBRA
eczéma séborrhéique / ECZEMĂ SEBOREICĂ
eczéma vaccinatoire / ECZEMĂ VACCINALĂ ACUTĂ
eczéma variqueux / ECZEMĂ VARICOASĂ
eczématide / ECZEMATIDĂ
eczématiforme / ECZEMATIFORM
eczématisation / ECZEMATIZARE
édentation / EDENTAŢIE
édenté / EDENTAT
édétate disodique / EDETAT DISODIC
édulcorant / EDULCORANT
effecteur / EFECTOR
effectivité / EFECTIVITATE
effémination / EFEMINARE
efférent / EFERENT
effet / EFECT
effet additif / EFECT ADITIV
effet blouse blanche / EFECT AL HALATULUI ALB
effet Bohr / EFECT BOHR
effet de Carter / EFECT CARTER
effet de matérialisation / EFECT DE MATERIALIZARE
effet de premier passage / EFECT AL PRIMEI TRECERI
effet de serre / EFECT DE SERĂ
effet Doppler-Fizeau / EFECT DOPPLER-FIZEAU
effet électrovisqueux / EFECT ELECTROVISCOS
effet espace mort / EFECT SPAŢIU MORT
effet Fahraeus-Lindqvist / EFECT FAHRAEUS-LINDQVIST
effet formateur / EFECT FORMATOR
effet Joule / EFECT JOULE
effet Kirlian / EFECT KIRLIAN
effet microphonique / EFECT MICROFONIC
effet Mössbauer / EFECT MÖSSBAUER
effet nocebo / EFECT NOCEBO
effet Pasteur / EFECT PASTEUR
effet placebo / EFECT PLACEBO
effet précipitant / EFECT PRECIPITANT
effet Purkinje / EFECT PURKINJE
effet radiobiologique / EFECT RADIOBIOLOGIC
effet Raman / EFECT RAMAN
effet Rayleigh / EFECT RAYLEIGH
effet Seebeck / EFECT SEEBECK
effet shunt / EFECT ŞUNT
effet thermoélectrique / EFECT TERMOELECTRIC
effet thermoélectronique / EFECT TERMOELECTRONIC
effet Wolff-Chaikoff / EFECT WOLFF-CHAIKOFF
effet Zeeman / EFECT ZEEMAN
efficacité biologique d'un rayonnement / EFICACITATE BIOLOGICĂ A UNEI RADIAŢII
efficacité biologique relative / EFICACITATE BIOLOGICĂ RELATIVĂ
effleurage / EFLEURAJ
efflux / EFLUX
effort / EFORT
effractif, -ive / EFRACTIV
effusion / EFUZIUNE
efluvium / EFLUVIUM
egesta / EGESTA
egestion / EGESTIE
ego / EGO
égocentrique / EGOCENTRIC
égocentrisme / EGOCENTRISM
égophonie / EGOFONIE
eiconomètre / EICONOMETRU
éicosanoïdes / ICOSANOIDE
eidétisme / EIDETISM
eikenela / EIKENELA
éjaculat / EJACULAT
éjaculation / EJACULARE
éjection systolique / EJECŢIE SISTOLICĂ
éjection ventriculaire / EJECŢIE VENTRICULARĂ
ektocytomètre / EKTOCITOMETRU
élancement / JUNGHI
élancement de Vaquez / JUNGHI VAQUEZ
élastance / ELASTANŢĂ
élastase / ELASTAZĂ
élastine / ELASTINĂ
élastome / ELASTOM
élastome juvénil / ELASTOM JUVENIL
élastomère / ELASTOMER
élastopathie / ELASTOPATIE
élastorrhexie / ELASTOREXIE
élastose / ELASTOZĂ
électro-analgésie / ELECTROANALGEZIE
électro-anesthésie / ELECTROANESTEZIE
électrocardiogramme / ELECTROCARDIOGRAMĂ
électrocardiographe / ELECTROCARDIOGRAF
électrocardiographie / ELECTROCARDIOGRAFIE
électrocardiographie à haute amplification / ELECTROCARDIOGRAFIE CU ÎNALTĂ AMPLIFICARE
électrocardiologie / ELECTROCARDIOLOGIE
électrocardioscope / ELECTROCARDIOSCOP

électrocauterisation / ELECTROCAUTERIZARE
électrochirurgie / ELECTROCHIRURGIE
électrochoc / ELECTROŞOC
électrocoagulation / ELECTROCOAGULARE
électrocochléographie / ELECTROCOHLEOGRAFIE
électrocorticogramme / ELECTOROCORTICOGRAMĂ
électrocorticographie / ELECTROCORTICOGRAFIE
électrocution / ELECTROCUTARE
électrode / ELECTROD
électrodermite / ELECTRODERMITĂ
électrodiagnostic de détection / ELECTROMIOGRAFIE
électrodiagnostic de stimulation / ELECTRODIAGNOSTIC
électroélution / ELECTROELUŢIE
électroencéphalogramme / ELECTROENCEFALOGRAMĂ
électroencéphalographie / ELECTROENCEFALOGRAFIE
électroendosmose / ELECTROENDOSMOZĂ
electrofocalization / ELECTROFOCALIZARE
électrofusion / ELECTROFUZIUNE
électrogalvanisme / ELECTROGALVANISM
électro-gastro-entérographie / ELECTRO-GASTROENTEROGRAFIE
électrogenèse / ELECTROGENEZĂ
électroimmunodiffusion / ELECTROIMUNODIFUZIE
électrologie médicale / ELECTROLOGIE MEDICALĂ
électrolyse / ELECTROLIZĂ
électrolyte / ELECTROLIT
électrolytémie / ELECTROLITEMIE
électromyogramme / ELECTROMIOGRAMĂ
électromyographie / ELECTROMIOGRAFIE
électron / ELECTRON
électronarcose / ELECTRONARCOZĂ
électroneurographie / ELECTRONEUROGRAFIE
électroneutralité / ELECTRONEUTRALITATE
électronodense / ELECTRONODENS
électronothérapie / ELECTRONOTERAPIE
électron-volt / ELECTRON-VOLT
électronystagmogramme / ELECTRONISTAGMOGRAMĂ
électronystagmographie / ELECTRONISTAGMOGRAFIE
électro-oculographie / ELECTRO-OCULOGRAFIE
électro-osmose / ELECTRO-OSMOZĂ
électrophorégramme / ELECTROFOREGRAMĂ
électrophorèse / ELECTROFOREZĂ
électrophorèse en champ pulsé / ELECTROFOREZĂ ÎN CÂMP PULSAT
électrophorèse en gel de polyacrylamide / ELECTROFOREZĂ ÎN GEL DE POLIACRILAMIDĂ
électrophysiologie / ELECTROFIZIOLOGIE
électroporation / ELECTROPORAŢIE
électropuncture / ELECTROPUNCTURĂ
électrorétinogramme / ELECTRORETINOGRAMĂ
électrorétinographie / ELECTRORETINOGRAFIE
électrosplanchnographie / ELECTROSPLANHNOGRAFIE
électrostimulation / ELECTROSTIMULARE
électrosynérèse / ELECTROSINEREZĂ
électrosystolie / ELECTROSISTOLIE
electrotaxie / ELECTROTAXIS
électrothérapie / ELECTROTERAPIE
électrothermie / ELECTROTERMIE
électrotonus / ELECTROTONUS
électrovalence / ELECTROVALENŢĂ
éléidome / ELEIDOM
élément / ELEMENT
éléoptène / ELEOPTEN
éléphantiasis / ELEFANTIAZIS
éléphantiasis familial de Milroy / ELEFANTIAZIS FAMILIAL
élévateur / ELEVATOR
ELISA / ELISA
élixir / ELIXIR
élixir parégorique / ELIXIR PAREGORIC
elliptocyte / ELIPTOCIT
elliptocytose / ELIPTOCITOZĂ
élongation / ELONGAŢIE
éluat / ELUAT
élution / ELUŢIE
élytrocèle / ELITROCEL
émaciation / EMACIERE
émail dentaire / SMALŢ DENTAR
émanation / EMANAŢIE
emasculation / EMASCULARE
embole / EMBOLUS
embolectomie / EMBOLECTOMIE
embolie / EMBOLIE
embolie amniotique / EMBOLIE AMNIOTICĂ
embolie croisée / EMBOLIE ÎNCRUCIŞATĂ
embolie graisseuse / EMBOLIE GRĂSOASĂ
embolie paradoxale / EMBOLIE PARADOXALĂ
embolie pulmonaire / EMBOLIE PULMONARĂ
embolisation / EMBOLIZARE
embranchement / ÎNCRENGĂTURĂ
embriogénique / EMBRIOGENIC
embryocardie / EMBRIOCARDIE
embryogenèse / EMBRIOGENEZĂ
embryologie / EMBRIOLOGIE
embryome / EMBRIOM
embryon / EMBRION
embryopathie / EMBRIOPATIE
embryophore / EMBRIOFOR
embryoscopie / EMBRIOSCOPIE
embryotomie / EMBRIOTOMIE
embryotoxon / EMBRIOTOXON
embryotrophe / EMBRIOTROF
émergence / EMERGENŢĂ
émérine / EMERINĂ
émétique / EMETIC
émétisant / EMETIC
émetteur / EMIŢĂTOR
éminence / EMINENŢĂ
émission / EMISIE
emménagogue / EMENAGOG
emmétropie / EMETROPIE
émollient / EMOLIENT
émonctoire / EMONCTORIU
émotion / EMOŢIE
émotivité / EMOTIVITATE
empathie / EMPATIE
empéripolèse / EMPERIPOLEZĂ
emphysème / EMFIZEM
emphysème pulmonaire / EMFIZEM PULMONAR
empirique / EMPIRIC
empirisme / EMPIRISM
emplâtre / EMPLASTRU
empreinte / AMPRENTĂ
empreinte génétique / AMPRENTĂ GENETICĂ
empreinte parentale / AMPRENTARE GENOMICĂ
emprosthotonos / EMPROSTOTOUS
empyème / EMPIEM

empyème péricardique / EMPIEM PERICARDIC
émulsifiant / EMULSIFIANT
émulsification / EMULSIONARE
émulsion / EMULSIE
énanthème / ENANTEM
énantiomères / ENANTIOMERI
énantiomorphe / ENANTIOMORF
énarthrose / ENARTROZĂ
encéphale / ENCEFAL
encéphalite / ENCEFALITĂ
encéphalite aiguë postinfectieuse / ENCEFALITĂ ACUTĂ POSTINFECŢIOASĂ
encéphalite herpétique / ENCEFALITĂ HERPETICĂ
encéphalite léthargique von Economo / ENCEFALITĂ LETARGICĂ VON ECONOMO
encéphalite primitive à virus / ENCEFALITĂ PRIMITIVĂ VIRALĂ
encéphalo-araphie / ENCEFALO-ARAFIE
encéphalocèle / ENCEFALOCEL
encéphalographie gazeuse / ENCEFALOGRAFIE GAZOASĂ
encéphaloïde / ENCEFALOID
encéphalomalacie / ENCEFALOMALACIE
encéphalomyélite / ENCEFALOMIELITĂ
encéphalomyélite diffuse / ENCEFALOMIELITĂ DIFUZĂ
encéphalomyélodysrraphie / ENCEFALOMIELODISRAFIE
encéphalomyélopathie nécrosantesubaigu / ENCEFALOMIELOPATIE NECROZANTĂ SUBACUTĂ
encéphalopathie / ENCEFALOPATIE
encéphalopathie de Binswanger / ENCEFALOPATIE BINSWANGER
encéphalopathie des (hémo)dyalisés / ENCEFALOPATIA DIALIZAŢILOR
encéphalopathies spongiformes subaiguës transmissibles / ENCEFALOPATII SPONGIFORME SUBACUTE TRANSMISIBILE
enchondral / ENCONDRAL
enchondromatose / ENCONDROMATOZĂ
enchondrome / ENCONDROM
enclume / NICOVALĂ
encoche / ANCOŞĂ
encoprésie / ENCOPREZIS
endartère / ENDARTERĂ
endartériectomie / ENDARTERIECTOMIE
endartériectomie désoblitérante / ENDARTERIECTOMIE DEZOBLITERANTĂ
endartérite / ENDARTERITĂ
endartérite oblitérante / ENDARTERITĂ OBLITERANTĂ
endémicité / ENDEMICITATE
endémie / ENDEMIE
endémique / ENDEMIC
endémoépidémique / ENDEMOEPIDEMIC
endergonique / ENDERGONIC
endoamylase / ENDOAMILAZĂ
endocarde / ENDOCARD
endocardite / ENDOCARDITĂ
endocardite de Löffler / ENDOCARDITĂ LÖFFLER
endocardite maligne à evolution lente / ENDOCARDITĂ MALIGNĂ LENTĂ
endocervical / ENDOCERVICAL
endocervicite / ENDOCERVICITĂ
endocrine / ENDOCRIN
endocrinologie / ENDOCRINOLOGIE
endocrinopathie / ENDOCRINOPATIE
endocuriethérapie / ENDOCURIETERAPIE
endocytose / ENDOCITOZĂ
endocytose par récepteurs interposés / ENDOCITOZĂ MEDIATĂ DE RECEPTORI
endoderme / ENDODERM
endoexocrine / ENDO-EXOCRIN
endogamie / ENDOGAMIE
endogène / ENDOGEN
endogline / ENDOGLINĂ
endoluminal, -ale / ENDOLUMINAL
endoluminal, -ale / INTRALUMINAL
endolymphe / ENDOLIMFĂ
endomètre / ENDOMETRU
endométriome / ENDOMETRIOM
endométriose / ENDOMETRIOZĂ
endométrite / ENDOMETRITĂ
endomitose / ENDOMITOZĂ
endomorphe / ENDOMORF
endomorphine / ENDOMORFINĂ
endomycose / ENDOMICOZĂ
endomyocardite / ENDOMIOCARDITĂ
endomysium / ENDOMISIUM
endonèrve / ENDONERV
endonucléase / ENDONUCLEAZĂ
endonucléase de restriction / ENDONUCLEAZĂ DE RESTRICŢIE
endoparasite / ENDOPARAZIT
endopeptidase / ENDOPEPTIDAZĂ
endopeptidase neutre / ENDOPEPTIDAZĂ NEUTRĂ
endoperoxyde / ENDOPEROXID
endophile / ENDOFIL
endophlébite / ENDOFLEBITĂ
endoprotéinase / ENDOPROTEINAZĂ
endoprothèse / ENDOPROTEZĂ
endoreduplication / ENDOREDUPLICAŢIE
endorphine / ENDORFINĂ
endoscope / ENDOSCOP
endoscopie / ENDOSCOPIE
endosmose / ENDOSMOZĂ
endosome / ENDOZOM
endostatine / ENDOSTATINĂ
endoste / ENDOST
endostose / ENDOSTOZĂ
endothéliite / ENDOTELIITĂ
endothélines / ENDOTELINE
endothéliome / ENDOTELIOM
endothélium / ENDOTELIU
endothelium derived relaxation factor / ENDOTHELIUM DERIVED RELAXATION FACTOR
endothermique / ENDOTERMIC
endothrix / ENDOTHRIX
endotoxine / ENDOTOXINĂ
endovirus / ENDOVIRUS
endurance / ANDURANŢĂ
énergie / ENERGIE
énergie d'activation / ENERGIE DE ACTIVARE
énergie libre / ENERGIE LIBERĂ
énergogène / ENERGOGEN
énervation / ENERVARE
enfance / COPILĂRIE
enfant / COPIL
enfant battu / COPIL BĂTUT
enfant hyperactif / COPIL HIPERACTIV
enfant hyperkinétique / COPIL HIPERKINETIC
engagement / ANGAJARE

engagement cérébral / ANGAJAMENT CEREBRAL
engramme / ENGRAMĂ
éningopathie / MENINGOPATIE
enképhalinase / ENKEFALINAZĂ
enképhalines / ENKEFALINE
énolase / ENOLAZĂ
énolase neurospécifique / ENOLAZĂ NEUROSPECIFICĂ
énophtalmie / ENOFTALMIE
énostose multiple / ENOSTOZĂ MULTIPLĂ
enquête / ANCHETĂ
enquête épidémiologique / ANCHETĂ EPIDEMIOLOGICĂ
ensemble de trois nerfs temporaux profonds antérieur, moyen et postérieur / NERVI TEMPORALI PROFUNZI
entactine / ENTACTINĂ
Entamoeba / ENTAMOEBA
entartrage / INCRUSTAŢIE
entéralgie / ENTERALGIE
entérectomie / ENTERECTOMIE
entérite / ENTERITĂ
entéroanastomose / ENTEROANASTOMOZĂ
Enterobacter / ENTEROBACTER
Enterobacteriaceae / ENTEROBACTERIACEAE
Enterobius vermicularis / ENTEROBIUS VERMICULARIS
entérocèle / ENTEROCEL
enteroclyse / ENTEROCLIZĂ
Enterococcus / Enterococcus
enterocoléctomie / ENTEROCOLECTOMIE
entérocolite / ENTEROCOLITĂ
entérocolite nécrosante du nouveau-né / ENTEROCOLITĂ NECROZANTĂ A NOU-NĂSCUTULUI
entérocolite ulcéronécrosante / ENTEROCOLITĂ ULCERO-NECROZANTĂ
enterocolostomie / enterocolostomie
entérocystoplastie / ENTEROCISTOPLASTIE
entérocyte / ENTEROCIT
entérogastrone / ENTEROGASTRONĂ
entéroglucagon / ENTEROGLUCAGON
entéro-hépatocèle / ENTEROHEPATOCEL
entéro-hydrocèle / ENTEROHIDROCEL
entéroïde / ENTEROID
entérokinase / ENTEROKINAZĂ
entérolithe / ENTEROLIT
entéromyxorrhée / ENTEROMIXOREE
entéropathie / ENTEROPATIE
entéropathie au gluten / ENTEROPATIE GLUTENICĂ
entéropathie exsudative / ENTEROPATIE EXSUDATIVĂ
enteropéxie / ENTEROPEXIE
entéroplastie / ENTEROPLASTIE
entérorraphie / ENTERORAFIE
entérospasme / ENTEROSPASM
entérostomie / ENTEROSTOMIE
entérotomie / ENTEROTOMIE
entérotoxine / ENTEROTOXINĂ
entérovirus / ENTEROVIRUS
enthalpie / ENTALPIE
enthèse / ENTEZĂ
enthésite / ENTEZITĂ
enthésopathie / ENTEZOPATIE
entité morbide / ENTITATE MORBIDĂ
entorse / ENTORSĂ
entraînement / ANTRENAMENT
entraînement autogène / ANTRENAMENT AUTOGEN
entraînement autogène / TRAINING AUTOGEN
entropie / ENTROPIE
entropion / ENTROPION
énucléation / ENUCLEARE
énurèse / ENUREZIS
énurésie / ENUREZIS
enzime debranchante / ENZIMĂ DEBRANŞANTĂ
enzyme / ENZIMĂ
enzyme de conversion / ENZIMĂ DE CONVERSIE
enzyme de restriction / ENZIMĂ DE RESTRICŢIE
enzyme homotropique / ENZIMĂ HOMOTROPICĂ
enzymes en tandem / ENZIME ÎN TANDEM
enzymologie / ENZIMOLOGIE
enzymopathie / ENZIMOPATIE
enzymothérapie / ENZIMOTERAPIE
éosine / EOZINĂ
éosinopénie / EOZINOPENIE
éosinophile / EOZINOFIL
éosinophilie / EOZINOFILIE
éosinophilie tropicale / EOZINOFILIE TROPICALĂ
éotaxine / EOTAXINĂ
épanchement / EFUZIUNE, EPANŞAMENT
épaule / UMĂR
épaule bloquée / UMĂR BLOCAT
épaule de Milwaukee / UMĂR MILWAUKEE
épaule douloureuse aiguë / UMĂR DUREROS ACUT
épaule douloureuse simple / UMĂR DUREROS SIMPLU
épaule flottante / UMĂR FLOTANT
épaule gelée / UMĂR ÎNGHEŢAT
épendyme / EPENDIM
épendymoblaste / EPENDIMOBLAST
épendymoblastome / EPENDIMOBLASTOM
épendymocyte / EPENDIMOCIT
épendymome / EPENDIMOM
ephapse / EFAPSĂ
éphédrine / EFEDRINĂ
éphélide / EFELIDĂ
éphidrose / EPHIDROZĂ
épiblépharon / EPIBLEFARON
épicanthus / EPICANTUS
épicarde / EPICARD
épicardite / EPICARDITĂ
épicardo-péricardite / EPICARDO-PERICARDITĂ
épicondylalgie / EPICONDILALGIE
épicondyle / EPICONDIL
épicondylite / EPICONDILITĂ
épicrise / EPICRIZĂ
épicritique / EPICRITIC
épicutané / EPICUTANAT
épidémicité / EPIDEMICITATE
épidémie / EPIDEMIE
épidémiologie / EPIDEMIOLOGIE
épidémiologie clinique / EPIDEMIOLOGIE CLINICĂ
épidémique / EPIDEMIC
épiderme / EPIDERM
épidermique / EPIDERMIC
épidermisation / EPIDERMIZARE
épidermoïde / EPIDERMOID
épidermolyse / EPIDERMOLIZĂ
épidermolyse nécrosante suraiguë / EPIDERMOLIZĂ BULOASĂ TOXICĂ
épidermomycose / EPIDERMOMICOZĂ
épidermophytie / EPIDERMOFIŢIE
Epidermophyton / EPIDERMOPHYTON

épidermoréaction / EPIDERMOREACŢIE
épididyme / EPIDIDIM
épididymite / EPIDIDIMITĂ
épidural / EPIDURAL
épidurite / EPIDURITĂ
épidurographie / EPIDUROGRAFIE
épigastralgie / EPIGASTRALGIE
épigastre / EPIGASTRU
épigenèse / EPIGENEZĂ
épiglotte / EPIGLOTĂ
épiglottite / EPIGLOTITĂ
épikératofakie / EPIKERATOFAKIE
épikératoplastie / EPIKERATOPLASTIE
épilation / EPILARE
épilatoire / EPILATOR
épilepsie / EPILEPSIE
épilepsie abdominale / EPILEPSIE ABDOMINALĂ
épilepsie activée / EPILEPSIE ACTIVATĂ
épilepsie affective / EPILEPSIE AFECTIVĂ
épilepsie akinétique / EPILEPSIE AKINETICĂ
épilepsie atonique / EPILEPSIE ATONICĂ
épilepsie automatique / EPILEPSIE AUTOMATICĂ
épilepsie essentielle / EPILEPSIE ESENŢIALĂ
épilepsie familiale / EPILEPSIE FAMILIALĂ
épilepsie généralisée / EPILEPSIE GENERALIZATĂ
épilepsie idiopathique / EPILEPSIE IDIOPATICĂ
épilepsie infantile / EPILEPSIE INFANTILĂ
épilepsie insulaire / EPILEPSIE INSULARĂ
épilepsie jacksonienne / EPILEPSIE JACKSONIANĂ
épilepsie métabolique / EPILEPSIE METABOLICĂ
épilepsie partielle / EPILEPSIE PARŢIALĂ
épilepsie partielle continue / EPILEPSIE PARŢIALĂ CONTINUĂ
épilepsie pleurale / EPILEPSIE PLEURALĂ
épilepsie procursive / EPILEPSIE PROCURSIVĂ
épilepsie réflexe / EPILEPSIE REFLEXĂ
épilepsie sous-corticale / EPILEPSIE SUBCORTICALĂ
épilepsie symptomatique / EPILEPSIE SIMPTOMATICĂ
epileptiform / epileptiform
épileptique / COMIŢIAL
épiloïa / EPILOIA
épimère / EPIMER
épimysium / EPIMISIUM
épinéphrine / EPINEFRINĂ
épineurium / EPINEURIUM
épinèvre / EPINERV
épiphénomène / EPIFENOMEN
épiphora / EPIFORA
épiphyse / EPIFIZĂ
épiphysiodèse / EPIFIZIODEZĂ
épiphysiolyse / EPIFIZIOLIZĂ
épiphysite / EPIFIZITĂ
épiphysite vertébrale douloureuse de l'adolescence / EPIFIZITĂ VERTEBRALĂ DE CREŞTERE
épiplocèle / EPIPLOCEL
épiploïte / EPIPLOITĂ
épiploon / EPIPLOON
épiploplastie / EPIPLOPLASTIE
épiréguline / EPIREGULINĂ
épisclérite / EPISCLERITĂ
épisiorraphie / EPIZIORAFIE
épisiotomie / EPIZIOTOMIE
épisome / EPISOM
épispadias / EPISPADIAS
épissage / EPISAJ, MATISARE
épistasie / EPISTAZIE
épistasis / EPISTAZIS
épistaxis / EPISTAXIS
episthotonus / EPISTOTONUS
épithalamus / EPITALAMUS
épithélioïde / EPITELIOID
épithélioma / EPITELIOM
épithéliome / EPITELIOM
épithéliome à petites cellules / EPITELIOM CU CELULE MICI
épithéliome annexiel / EPITELIOM ANEXIAL
épithéliome basocellulaire / EPITELIOM BAZOCELULAR
épithéliome colloïde / EPITELIOM COLOID
épithéliome du rein à cellules claires / EPITELIOM RENAL CU CELULE CLARE
épithéliome épidermoïde / EPITELIOM EPIDERMOID
épithéliome intermédiare / EPITELIOM INTERMEDIAR
épithéliome intra-épidermique / EPITELIOM INTRAEPIDERMIC
épithéliome médullaire / EPITELIOM MEDULAR
épithéliome médullaire à stroma lymphoïde / EPITELIOM MEDULAR CU STROMĂ LIMFOIDĂ
épithéliome mixte / EPITELIOM MIXT
épithéliome spinocellullaire / EPITELIOM SPINOCELULAR
épithéliopathie en plaques / EPITELIOM ÎN PLĂCI
épithéliosarcome / EPITELIOSARCOM
épithélium de revêtement / EPITELIU
épitope / EPITOP
épizootie / EPIZOOŢIE
époétine / EPOETINĂ
éponychium / EPONYCHIUM
éponyme / EPONIM
époxide / EPOXID
épreuve / PROBĂ
épreuve à la cortisone-glucose / PROBĂ CU CORTIZON-GLUCOZĂ
épreuve à la diiodotyrosine radioactive / PROBĂ CU DIIODOTIROZINĂ RADIOACTIVĂ
épreuve à la gonadotrophine chorionique / PROBĂ LA GONADOTROFINĂ CORIONICĂ
épreuve à la HCG associée à l'épreuve à la dexaméthazone / PROBĂ LA HCG ASOCIATĂ CU PROBA LA DEXAMETAZONĂ
épreuve à la lysine-vasopressine / PROBĂ LA LIZIN-VASOPRESINĂ
épreuve à la nicotine / PROBĂ LA NICOTINĂ
épreuve à la parathormone / PROBĂ LA PARATHORMON
épreuve à la progestérone / PROBĂ LA PROGESTERON
épreuve à la régitine / PROBĂ LA REGITINĂ
épreuve à la secretine / PROBĂ LA SECRETINĂ
épreuve à la spironolactone / PROBĂ LA SPIRONOLACTONĂ
épreuve à la thymidine tritiée / PROBĂ CU TIMIDINĂ TRITIATĂ
épreuve à la thymidine tritiée / TEST CU TIMIDINĂ TRITIATĂ
épreuve à la tri-iodothyronine / PROBĂ LA TRIIODOTIRONINĂ
épreuve à la trioléine / PROBĂ LA TRIOLEINĂ
épreuve à la TSH / PROBĂ LA TSH
épreuve à la tyramine / PROBĂ LA TIRAMINĂ
épreuve à la vaso-pressine / PROBĂ LA VASOPRESINĂ
épreuve à l'acétazolamide / PROBĂ LA ACETAZOLAMIDĂ
épreuve à l'ACTH / PROBĂ LA ACTH
épreuve à l'aldactone / PROBĂ LA ALDACTONĂ
épreuve à l'EDTA sodique / PROBĂ CU EDTA SODIC
épreuve à l'insu / SIMPLU ORB, TEST ÎN ORB
épreuve à l'insuline / PROBĂ LA INSULINĂ

épreuve à thymol / PROBĂ TIMOL
épreuve à tolbutamide / PROBĂ LA TOLBUTAMIDĂ
épreuve au chrome 51 / PROBĂ CU CROM 51
épreuve au fer radioactif / PROBĂ CU FIER RADIOACTIV
épreuve au froid / PROBĂ LA FRIG
épreuve au rose Bengal / PROBĂ CU ROZ BENGAL
épreuve au rouge de Congo / PROBĂ CU ROŞU DE CONGO
épreuve au synacthène / PROBĂ LA SINACTEN
épreuve biologique / PROBĂ BIOLOGICĂ
épreuve calorique / PROBĂ CALORICĂ
épreuve d'adhésivité plaquettaire / PROBĂ DE ADEZIVITATE PLACHETARĂ
épreuve d'André Thomas / PROBĂ ANDRÉ THOMAS
épreuve d'anoxie myocardique provoquée / PROBĂ DE ANOXIE MIOCARDICĂ PROVOCATĂ
épreuve d'aptitude / PROBĂ DE APTITUDINE
épreuve de Babinski / PROBĂ BABINSKI
épreuve de Babinski-Weil / PROBĂ BABINSKI-WEIL
épreuve de Bárány / PROBĂ BÁRÁNY
épreuve de Bauer / PROBĂ BAUER
épreuve de Bennhold / PROBĂ BENNHOLD
épreuve de Beth Vincent / PROBĂ BETH VINCENT
épreuve de Binet-Simon / PROBĂ BINET-SIMON
épreuve de Blanquet-Meyniel / PROBĂ BLANQUET-MEYNIEL
épreuve de Brodie-Trendelenburg / PROBĂ BRODIE-TRENDELENBURG
épreuve de Buerger-Müller / PROBĂ BUERGER-MÜLLER
épreuve de Burnstein / PROBĂ BURNSTEIN
épreuve de Caroli / PROBĂ CAROLI, PROBA DURERII PROVOCATE
épreuve de Carter-Robbins / PROBĂ CARTER-ROBBINS
épreuve de compatibilité croisée / TEST DE COMPATIBILITATE ÎNCRUCIŞATĂ
épreuve de Conn / PROBĂ CONN
épreuve de falciformation / PROBĂ DE SICLIZARE
épreuve de Fischer / PROBĂ FISCHER
épreuve de galactosurie provoquée / PROBĂ DE GALACTOZURIE PROVOCATĂ
épreuve de Galli Mainini / PROBĂ GALLI MAININI
épreuve de Grüter/ PROBĂ GRÜTER
épreuve de Guyon/ PROBĂ GUYON
épreuve de Hamolsky / PROBĂ HAMOLSKY
épreuve de Harris-Ray / PROBĂ HARRIS-RAY
épreuve de Hines-Brown / PROBĂ HINES-BROWN
épreuve de Holmes-Stewart / PROBĂ HOLMES-STEWART
épreuve de hypersidérémie provoquée / PROBĂ DE HIPERSIDEREMIE PROVOCATĂ
épreuve de jeûne / PROBĂ DE POST
épreuve de Kaplan-Silah / PROBĂ KAPLAN-SILAH
épreuve de Koller / PROBĂ KOLLER
épreuve de la bromesulfonephtaléine / PROBĂ CU BROMSULFONFTALEINĂ
épreuve de la concentration de Volhard / PROBĂ DE CONCENTRAŢIE VOLHARD
épreuve de la dilution de Volhard / PROBĂ DE DILUŢIE VOLHARD
épreuve de Lombard / PROBĂ LOMBARD
épreuve de lymphocytotoxicité à médiation cellulaire / PROBĂ DE LIMFOCITOTOXICITATE MEDIATĂ CELULAR
épreuve de Meltzer-Lyon / PROBĂ MELTZER-LYON
épreuve de Mingazzini / PROBĂ MINGAZZINI
épreuve de perfusion à l'angiotensine / PROBĂ DE PERFUZIE CU ANGIOTENSINĂ
épreuve de Perthes / PROBĂ PERTHES
épreuve de Prausnitz-Küstner / PROBĂ PRAUSNITZ-KÜSTNER
épreuve de provocation bronchique / PROBĂ DE PROVOCARE BRONŞICĂ ŞI RESPIRATORIE
épreuve de provocation conjonctivale et nasale / PROBĂ DE PROVOCARE CONJUNCTIVALĂ ŞI NAZALĂ
épreuve de provocation digestive / PROBĂ DE PROVOCARE DIGESTIVĂ
épreuve de Queckenstedt-Stookey / PROBĂ QUECKENSTEDT-STOOKEY
épreuve de résistance globulaire / PROBĂ DE REZISTENŢĂ GLOBULARĂ
épreuve de restriction hydrique / PROBĂ DE RESTRICŢIE HIDRICĂ
épreuve de Rinne / PROBĂ RINNE
épreuve de Romberg / PROBĂ ROMBERG
épreuve de Rorschach / PROBĂ RORSCHACH
épreuve de Rosenthal-White / PROBĂ ROSENTHAL-WHITE
épreuve de Rumpel-Leede / PROBĂ RUMPEL-LEEDE
épreuve de saturation par l'acid ascorbic / PROBĂ DE SATURARE CU ACID ASCORBIC
épreuve de Schellong / PROBĂ SCHELLONG
épreuve de Schilling / PROBĂ SCHILLING
épreuve de Schneider / PROBĂ SCHNEIDER
épreuve de Schwartz / PROBĂ SCHWARTZ
épreuve de Seidel / PROBĂ SEIDEL
épreuve de Sicard / PROBĂ SICARD
épreuve de Simonin / PROBĂ SIMONIN
épreuve de sincérité / PROBĂ DE SINCERITATE
épreuve de Staub-Traugott / PROBĂ STAUB-TRAUGOTT
épreuve de stimulation par les β-bloquantes / PROBĂ DE STIMULARE CU β-BLOCANTE
épreuve de Teslenko / PROBĂ TESLENKO
épreuve de Thorn / PROBĂ THORN
épreuve de Tiffeneau / PROBĂ TIFFENEAU
épreuve de tolérance à la glucose / PROBĂ DE TOLERANŢĂ LA GLUCOZĂ
épreuve de tolérance à la lactose / PROBĂ DE TOLERANŢĂ LA LACTOZĂ
épreuve de tolérance à l'héparine in vitro / PROBĂ DE TOLERANŢĂ LA HEPARINĂ IN VITRO
épreuve de Toynbee / PROBĂ TOYNBEE
épreuve de Trendelenburg / PROBĂ TRENDELENBURG
épreuve de Valsalva / PROBĂ VALSALVA
épreuve de Volhard / PROBĂ VOLHARD
épreuve de Warter-Métais / PROBĂ WARTER-MÉTAIS
épreuve de Waugh-Ruddick / PROBĂ WAUGH-RUDDICK
épreuve de Weber / PROBĂ WEBER
épreuve d'effort / PROBĂ DE EFORT
épreuve d'Ellsworth-Howard / PROBĂ ELLSWORTH-HOWARD
épreuve des trois garrots / PROBA CELOR TREI GAROURI
épreuve des trois verres / PROBA CELOR TREI PAHARE GUYON
épreuve d'histamine / PROBĂ LA HISTAMINĂ
épreuve d'hyperglycémie provoquée / PROBĂ DE HIPERGLICEMIE PROVOCATĂ
épreuve d'inhibation de la migration leucocytaire / PROBĂ DE INHIBARE A MIGRĂRII LEUCOCITELOR
épreuve doigt-nez / PROBĂ DEGET-NAS
épreuve d'Oppenheimer-Master / PROBĂ OPPENHEIMER-MASTER
épreuve double aveugle / PROBĂ DUBLU ORB
épreuve Drăgănescu-Voiculescu / PROBĂ DRĂGĂNESCU-VOICULESCU

épreuve en aveugle / SIMPLU ORB
épreuve ou compte d'Addis / PROBĂ ADDIS
épreuve ou compte d'Addis-Hamburger / PROBĂ ADDIS-HAMBURGER
épreuve ou repas de Boyden / PROBĂ BOYDEN
épreuve tolbutamide-glucose / PROBĂ LA TOLBUTAMIDĂ-GLUCOZĂ
épreuve vestibulaire / PROBĂ VESTIBULARĂ
épreuves déficitaires de Barré / PROBĂ BARRÉ
épreuves hépatiques / PROBĂ HEPATICE
épulide / EPULIS
épulie / EPULIS
épulis / EPULIS
épuration / EPURARE
épuration extrarénale / EPURARE EXTRARENALĂ
équateur / ECUATOR
équation Henderson-Hasselbalch / ECUAŢIA HENDERSON-HASSELBALCH
équilibration / ECHILIBRARE
équilibre / ECHILIBRU
équilibre acidobasique / ECHILIBRU ACIDOBAZIC
équilibre nutritionnel / ECHILIBRU NUTRIŢIONAL
équimolécularité / ECHIMOLECULARITATE
équinisme / ECHINISM
equipotentiel / ECHIPOTENŢIAL
équivalence / ECHIVALENŢĂ
équivalent / ECHIVALENT
éradication / ERADICARE
érecteur / ERECTOR
érectile / ERECTIL
érection / ERECŢIE
eremophobie / EREMOFOBIE
érepsine / EREPSINĂ
éréthisme / ERETISM
éréthisme cardiaque / ERETISM CARDIAC
éreutophobie / EREUTOFOBIE, ERITROFOBIE
ergasiomanie / ERGASIOMANIE
ergasiophobie / ERGASIOFOBIE
ergastoplasme / ERGASTOPLASMĂ
ergocalciférol / ERGOCALCIFEROL
ergographe / ERGOGRAF
ergométrie / ERGOMETRIE
ergonomie / ERGONOMIE
ergosome / ERGOZOM
ergostérol / ERGOSTEROL
ergot de seigle / CORN DE SECARĂ, SECARĂ CORNUTĂ
ergotamine / ERGOTAMINĂ
ergothérapie / ERGOTERAPIE
ergotisme / ERGOTISM
érosion / EROZIUNE
érotisation / EROTIZARE
érotisme / EROTISM
érotomanie / EROTOMANIE
erratique / ERATIC
erreur / EROARE
éructation / ERUCTAŢIE, RÂGÂIALĂ
éruption / ERUPŢIE
érysipèle / ERIZIPEL
érysipèle nécrotique / ERIZIPEL NECROTIC
érysipéloïde / ERIZIPELOID
Erysipelothrix / ERYSIPELOTHRIX
érythémateux / ERITEMATOS
érythème / ERITEM
érythème centrifuge symétrique / ERITEM CENTRIFUG SIMETRIC
érythème infectieux aigu / ERITEM IFECŢIOS ACUT
érythème nécrosant migrateur / ERITEM NECROZANT MIGRATOR
érythème noueux / ERITEM NODOS
érythème palmo-plantaire symétrique héréditaire / ERITEM PALMO-PLANTAR SIMETRIC EREDITAR
érythème polymorphe bulleux / ERITEM POLIMORF BULOS
érythrasma / ERITRASMA
érythrémie / ERITREMIE
érythroblaste / ERITROBLAST
érythroblastémie / ERITROBLASTEMIE
érythroblastique / ERITROBLASTIC
érythroblastome / ERITROBLASTOM
érythroblastopénie / ERITROBLASTOPENIE
érythroblastose / ERITROBLASTOZĂ
érythrocinétique / ERITROCINETICĂ
érythrocupréine / ERITROCUPREINĂ
érythrocyanose des jambes / ERITROCIANOZA GAMBELOR
érythrocyte / ERITROCIT
érythrocytopénie / ERITROCITOPENIE
érythrocytose / ERITROCITOZĂ
érythrodermie / ERITRODERMIE
érythrodermie bulleuse avec épidermolyse / ERITRODERMIE BULOASĂ CU EPIDERMOLIZĂ
érythrodontie / ERITRODONŢIE
erythrogenesis imperfecta / ERYTHROGENESIS IMPERFECTA
erythrokeratoderma variabilis / ERYTHROKERATODERMA VARIABILIS
érythrokératodermie / ERITROKERATODERMIE
érythroleucémie / ERITROLEUCEMIE
érythromélalgie / ERITROMELALGIE
érythromélie / ERITROMELIE
érythromycine / ERITROMICINĂ
érythromyélose aiguë / ERITROMIELOZĂ ACUTĂ
érythropénie / ERITROPENIE
érythrophagie / ERITROFAGIE
érythrophagocytose / ERITROFAGOCITOZĂ
érythrophobie / ERITROFOBIE
érythroplasie / ERITROPLAZIE
érythropoïèse / ERITROPOIEZĂ
érythropoïétine / ERITROPOIETINĂ
érythropsie / ERITROPSIE
érythropsine / ERITROPSINĂ
érythrorrhexis / ERYTHRORRHEXIS
érythrose / ERITROZĂ
érythrurie / ERITRURIE
érytroprosopalgie / ERITROPROSOPALGIE
escarre / ESCARĂ
escarre de décubitus / ESCARĂ DE DECUBIT
escharre / ESCARĂ
Escherichia / ESCHERICHIA
Escherichia coli / ESCHERICHIA COLI
ésophorie / ESOFORIE
ésotropie / ESOTROPIE
espace de Disse / SPAŢIU DISSE
espace de Retzius / SPAŢIU RETZIUS
espace épidural / SPAŢIU EPIDURAL
espace intercostal / SPAŢIU INTERCOSTAL
espace mort respiratoire / SPAŢIU MORT RESPIRATOR
espace périsinusoïdal / SPAŢIU PERISINUSOIDAL
espace périvitellin / SPAŢIU PERIVITELIN
espace porte / SPAŢIU PORT

espace prévésical / SPAŢIU PREVEZICAL
espace rétropéritonéal / SPAŢIU RETROPERITONEAL
espace sous-arachnoïdien / SPAŢIU SUBARAHNOIDIAN
espace sous-dural / SPAŢIU SUBDURAL
espace sus-arachnoïdien / SPAŢIU SUPRA-ARAHNOIDIAN
espèce / SPECIE
esquille / ESCHILĂ
essai / TRIAL
essai multicentrique / STUDIU MULTICENTRIC
essai multicentrique / TRIAL MULTICENTRIC
essence / ESENŢĂ
essentiel / ESENŢIAL
ester / ESTER
estérase / ESTERAZĂ
estérification / ESTERIFICARE
esters de phorbol / ESTERI DE FORBOL
esthésie / ESTEZIE
esthésiomètre / ESTEZIOMETRU
esthésioneurome olfactif / ESTEZIONEUROM OLFACTIV
estimation / ESTIMAŢIE
estomac / STOMAC
étalon / ETALON
état / STARE
état conscientiel / CONŞTIENŢĂ
état crépusculaire / STARE CREPUSCULARĂ
état de mal asthmatique / STARE DE RĂU ASTMATIC
état de mal épileptique / STARE DE RĂU EPILEPTIC
état fébrile / STARE FEBRILĂ
état hypnoïd / STARE HIPNOIDĂ
état limite / STARE LIMITĂ
état puerpéral / LEHUZIE
éternuement / STRĂNUT
etétrinate / ETETRINAT
éthambutol / ETAMBUTOL
éthanol / ETANOL
éthanolamine / ETANOLAMINĂ
éther / ETER
éther éthylique / ETER ETILITIC
éthéromanie / ETEROMANIE
ethiodol / ETHIODOL
éthique / ETICĂ
ethmoïde / ETMOID
ethmoïdite / ETMOIDITĂ
ethnie / ETNIE
ethnique / ETNIC
ethnographie / ETNOGRAFIE
ethnopsychiatrie / ETNOPSIHIATRIE
éthologie / ETOLOGIE
éthologie humaine / ETOLOGIE UMANĂ
éthylisme / ETILISM
éthylomètre / ETILOMETRU
éthylotest / ETILOTEST
éthynyloestradiol / ETINILESTRADIOL
étiologie / ETIOLOGIE
etiopathologie / ETIOPATHOLOGIE
étiquetage génétique / MARCAJ GENETIC
étoile vasculaire / STELUŢĂ VASCULARĂ
étrier / SCĂRIŢĂ
étude / STUDIU
étude coût-utilité / STUDIU COST-UTILITATE
étuve / ETUVĂ
eucaryote / EUCARIOT
euchromatine / EUCROMATINĂ
eucorticisme / EUCORTICISM
eugénie / EUGENIE
eugénie négative / EUGENIE NEGATIVĂ
euglobine / EUGLOBINĂ
eunuchisme / EUNUCHISM
eunuchoïde / EUNUCOID
eunuchoïdisme / EUNUCOIDISM
eunuque / EUNUC
eupareunie / EUPAREUNIE
eupepsie / EUPEPSIE
eupeptique / EUPEPTIC
euphorie / EUFORIE
euphorisant / EUFORIZANT
euploïde / EUPLOID
euploïdie / EUPLOIDIE
eupnée / EUPNEE
eupraxie / EUPRAXIE
eurygame / EURIGAM
eurythmie / EURITMIE
euthanasie / EUTANASIE
euthymie / EUTIMIE
euthyroïdie / EUTIROIDIE
eutocie / EUTOCIE
eutocique / EUTOCIC
eutonie / EUTONIE
eutonologie / EUTONOLOGIE
eutrophie / EUTROFIE
evacuation / EVACUARE
évagination / EVAGINAŢIE
évaluation / EVALUARE
évaporation / EVAPORARE
éveinage / STRIPPING
éventration / EVENTRAŢIE
éversion / EVERSIUNE
évidement / EVIDARE
éviscération / EVISCERAŢIE
évolutif / EVOLUTIV
évolution / EVOLUŢIE
évolution biochimique / EVOLUŢIE BIOCHIMICĂ
évolution moléculaire / EVOLUŢIE MOLECULARĂ
évulsion / EVULSIE
ex vivo / EX VIVO
exacerbation / EXACERBARE
examen / EXAMEN
examen extemporané / EXAMEN EXTEMPORANEU
exanthème / EXANTEM
exanthème subit / EXANTEM SUBIT
excavation / EXCAVAŢIE
excimère / EXCIMER
excipient / EXCIPIENT
excision / EXCIZIE
excitabilité / EXCITABILITATE
excitation / EXCITAŢIE
exclusion / EXCLUZIE
excoriation / EXCORIAŢIE
excrément / EXCREMENT
excrescence / EXCRESCENŢĂ
excreta / EXCRETA
excrétion / EXCREŢIE
exercice / EXERCIŢIU
exérèse / EXEREZĂ
exergonique / EXERGONIC
exfolation / EXFOLIERE

exhémie / EXHEMIE
exhibitionnisme / EXHIBIŢIONISM
exhumation / EXHUMARE
exinucléase / EXINUCLEAZĂ
exitus / EXITUS
exoamylase / EXOAMILAZĂ
exoantigène / EXOANTIGEN
exocervical / EXOCERVICAL
exocervicite / EXOCERVICITĂ
exocrine / EXOCRIN
exocytose / EXOCITOZĂ
exoenzyme / EXOENZIMĂ
exogamie / EXOGAMIE
exogène / EXOGEN
exognathie / EXOGNAŢIE
exon / EXON
exonucléases / EXONUCLEAZE
exopeptidase / EXOPEPTIDAZĂ
exophorie / EXOFORIE
exophtalmie / EXOFTALMIE
exophytique / EXOFITIC
exorbitisme / EXORBITISM
exosérose / EXOSEROZĂ
exosmose / EXOSMOZĂ
exostose / EXOSTOZĂ
exotoxine / EXOTOXINĂ
exotropie / EXOTROPIE
expansif / EXPANSIV
expectorant / EXPECTORANT
expectoration / EXPECTORAŢIE
expectoration dirijée / EXPECTORAŢIE DIRIJATĂ
expérience / EXPERIMENT
expérimental, -ale / EXPERIMENTAL
expérimentation / EXPERIMENT
expérimentation cruciale / EXPERIMENT CRUCIAL
expert médical / EXPERT MEDICAL
expertise médicale / EXPERTIZĂ MEDICALĂ
expiration / EXPIRAŢIE
explant / EXPLANT
exploration / EXPLORARE
exposition / EXPUNERE
expression / EXPRESIE
expressivité / EXPRESIVITATE
exsanguination / EXANGUINARE
exsanguinotransfusion / EXSANGUINOTRANSFUZIE
exstrophie / EXSTROFIE
exstrophie vésicale / EXSTROFIE VEZICALĂ
exsudat / EXSUDAT
exsudatif / EXSUDATIV
exsudation / EXSUDAŢIE
exsufflation / EXSUFLAŢIE
extase / EXTAZ
extemporané / EXTEMPORANEU
extenseur / EXTENSOR
extension / EXTENSIE
extension continue / EXTENSIE CONTINUĂ
extériorisation / EXTERIORIZARE
externe / EXTERN
extérocepteur / EXTEROCEPTOR
extinction sensitive / EXTINCŢIE SENZITIVĂ
extirpation / EXTIRPARE
extirper / A EXTIRPA
extracardiaque / EXTRACARDIAC
extracorporel / EXTRACORPOREAL
extraction / EXTRACŢIE
extraction dentaire / EXTRACŢIE DENTARĂ
extraction foetale / EXTRACŢIE FETALĂ
extradural / EXTRADURAL
extrait / EXTRACT
extrapéritonisation / EXTRAPERITONIZARE
extrapyramidal / EXTRAPIRAMIDAL
extrasystole / EXTRASISTOLĂ
extrautérin / EXTRAUTERIN
extravasation / EXTRAVAZARE
extraversion / EXTRAVERSIUNE
extraverti / EXTROVERTIT
extrémité / EXTREMITATE
extrémités cohésives / EXTREMITĂŢI ADEZIVE
extrinseque / EXTRINSEC
extrinsèque / EXTRINSEC
extrusion / EXTRUZIE
exulcération / EXULCERAŢIE

F

F0-F1 ATP-ase / F0-F1 ATP-AZĂ
fabella / FABELLA
fabulation / FABULAŢIE
face / FAŢĂ
facette / FAŢETĂ
facial / FACIAL
faciès / FACIES
faciès de Hutchinson / FACIES HUTCHINSON
faciès de Marshall Hall / FACIES MARSHALL HALL
facilitant / FACILITANT
facilitation / FACILITARE
facilitation immunitaire / FACILITARE IMUNITARĂ
facteur / FACTOR
facteur 3 plaquettaire / FACTOR 3 PLACHETAR
facteur 4 plaquettaire / FACTOR 4 PLACHETAR
facteur antihéparinique / FACTOR ANTIHEPARINIC
facteur B / FACTOR B
facteur blastogenique / FACTOR BLASTOGENIC
facteur clarifiant / FACTOR CLARIFIANT
facteur cytotoxique / FACTOR CITOTOXIC
facteur d'activation des macrophages / FACTOR DE ACTIVARE A MACROFAGELOR
facteur de Castle / FACTOR CASTLE
facteur de coagulation / FACTOR DE COAGULARE
facteur de contact / FACTOR DE CONTACT
facteur de croissance de l'épiderme / FACTOR DE CREŞTERE EPIDERMICĂ
facteur de croissance dérivé des plaquettes / FACTOR DE CREŞTERE DERIVAT DIN PLACHETE
facteur de croissance des hépatocytes / FACTOR DE CREŞTERE A HEPATOCITELOR
facteur de croissance d'origine plaquettaire / FACTOR DE CREŞTERE DERIVAT DIN PLACHETE
facteur de croissance endothéliale d'origine plaquettaire / FACTOR DE CREŞTERE ENDOTELIALĂ DERIVAT DIN PLACHETE
facteur de croissance nerveuse / FACTOR DE CREŞTERE A NERVULUI
facteur de dilatation provenant de l'endothélium / FACTOR DE DILATAŢIE DERIVAT DIN ENDOTELIU
facteur de fertilité / FACTOR DE FERTILITATE

facteur de Hageman / FACTOR HAGEMAN
facteur de Haserick / FACTOR HASERICK
facteur de motilité autocrine / FACTOR DE MOTILITATE AUTOCRINĂ
facteur de risque / FACTOR DE RISC
facteur de Rosenthal / FACTOR ROSENTHAL
facteur de stabilisation de la fibrine / FACTOR STABILIZATOR AL FIBRINEI
facteur de tolérance au glucose / FACTOR DE TOLERANŢĂ LA GLUCOZĂ
facteur de transfert / FACTOR DE TRANSFER
facteur déclanchant la sécretion d'hormone somatotrope / FACTOR DECLANŞATOR AL SECREŢIEI DE HORMON SOMATOTROP
facteur déclenchant la sécretion d'hormone mélanotrope / FACTOR DECLANŞATOR AL SECREŢIEI DE HORMON MELANOTROP
facteur déclenchant la sécretion de prolactine / FACTOR DECLANŞATOR AL SECREŢIEI DE PROLACTINĂ
facteur déclenchant la sécretion de thyréostimuline / FACTOR DECLANŞATOR AL SECREŢIEI DE TIREOSTIMULINĂ
facteur d'élongation / FACTOR DE ELONGAŢIE
facteur digitalin-like endogen / FACTOR DIGITALIN-LIKE ENDOGEN
facteur digitalique endogen / FACTOR DIGITALIC ENDOGEN
facteur endothélial de croissance vasculaire / FACTOR ENDOTELIAL DE CREŞTERE VASCULARĂ
facteur F / FACTOR F
facteur inhibiteur de la migration / FACTOR INHIBITOR AL MIGRĂRII
facteur intrinsèque / FACTOR INTRINSEC
facteur lipotrope / FACTOR LIPOTROP
facteur mitogène / FACTOR MITOGEN
facteur natriurétique auriculaire / FACTOR NATRIURETIC ATRIAL
facteur natriurétique ouabaïne-endogen / FACTOR NATRIURETIC OUABAINO-ENDOGEN
facteur nécrosant des tumeurs / FACTOR DE NECROZĂ TUMORALĂ
facteur ouabain-like / FACTOR OUABAIN-LIKE
facteur pathogène / AGENT PATOGEN
facteur plaquettaire / FACTOR PLACHETAR
facteur R / FACTOR R
facteur régulateur peptidique / FACTOR REGULATOR PEPTIDIC
facteur Rhésus / FACTOR RHESUS
facteur rhumatoïde / FACTOR REUMATOID
facteur sexuel / FACTOR SEXUAL
facteur stimulant de l'érythropoïese / FACTOR STIMULANT AL ERITROPOIEZEI
facteur transformant de croissance a / FACTOR TRANSFORMANT DE CREŞTERE a
facteurs de coagulation / FACTORI DE COAGULARE
facteurs de contact / FACTORI DE CONTACT
facteurs de croissance / FACTORI DE CREŞTERE
facteurs de croissance des fibroblastes / FACTORI DE CREŞTERE AI FIBROBLASTELOR
facteurs de croissance hématopoïétiques / FACTORI DE CREŞTERE HEMATOPOIETICI
facteurs de croissance proches de l'insuline / FACTORI DE CREŞTERE ASEMĂNĂTORI INSULINEI
facteurs de déclenchement / FACTORI DE DECLANŞARE
facteurs de différenciation des lymphocytes B / FACTORI DE DIFERENŢIERE AI LIMFOCITELOR B
facteurs de libération / FACTORI DE ELIBERARE
facteurs de transcription / FACTORI DE TRANSCRIPŢIE
facteurs d'initiation / FACTORI DE INIŢIERE
factice / FACTICE
faim / FOAME
faim douloureuse / FOAME DUREROASĂ
faisceau / FASCICUL
faisceau atrio-ventriculaire / FASCICUL ATRIOVENTRICULAR
faisceau de His / FASCICUL HIS
faisceau de Kent / FASCICUL KENT
faisceau pyramidal / FASCICUL PIRAMIDAL
falciforme / FALCIFORM
falx / FALX
familial / FAMILIAL
famille / FAMILIE
famille multigénique / FAMILIE MULTIGENICĂ
famille radioactive / FAMILIE RADIOACTIVĂ
fangothérapie / FANGOTERAPIE
fantasme / FANTASMĂ
fantôme / FANTOMĂ
faradisation / FARADIZARE
fascia / FASCIE
fascia de Dupuytren / FASCIA DUPUYTREN
fascia lata / FASCIA LATA
fasciculation / FASCICULAŢIE
fasciculé / FASCICULAT
fascie de Colles / FASCIE COLLES
fascie de Cruveiher / FASCIE CRUVEIHER
fasciite / FASCIITĂ
fasciite à éosinophiles / FASCIITĂ CU EOZINOFILE
fasciite nécrosante / FASCIITĂ NECROZANTĂ
fasciite nodulaire / FASCIITĂ NODULARĂ
fasciline / FASCILINĂ
Fasciola / FASCIOLA
fasciolose / FASCIOLOZĂ
fastigium / FASTIGIUM
fatal / FATAL
fatigue / ASTENIE, OBOSEALĂ
faune / FAUNĂ
fausse / FALS
fausse cyanose / CIANOZĂ METHEMOGLOBINICĂ
fausse-couche / AVORT
faux / FALS
faux-negative / FALS NEGATIV
faux-positif / FALS POZITIV
favisme / FAVISM
favus / FAVUS
fébricule / FEBRICULĂ
fébrifuge / FEBRIFUG
fébrile / FEBRIL
fécalome / FECALOM
fécalurie / FECALURIE
fèces / FECALE, MATERII FECALE
fécondabilité / FECUNDABILITATE
fécondation / FECUNDAŢIE
fécondation in vitro (FIV) / FECUNDARE IN VITRO
fécondation in vitro et transfert d'embryon (FIVETE) / FECUNDARE IN VITRO ŞI TRANSFER DE EMBRION
fécondité / FECUNDITATE
feed-back / AFERENTAŢIE INVERSĂ, CONEXIUNE INVERSĂ, FEED-BACK, LEGĂTURĂ INVERSĂ
fellation / FELAŢIE
femelle / FEMELĂ

féminisation / FEMINIZARE
fémur / FEMUR
fenestration / FENESTRAŢIE
fenêtre / FEREASTRĂ
fenêtre thérapeutique / FEREASTRĂ TERAPEUTICĂ
fente / FANTĂ
fente labiopalatine / FANTĂ LABIOPALATINĂ
fente synaptique / FANTĂ SINAPTICĂ
fer / FIER
ferment / FERMENT
ferment jaune de Warburg / FERMENT GALBEN WARBURG
fermentation / FERMENTAŢIE
ferriprive / FERIPRIV
ferritine / FERITINĂ
ferrocinétique / FEROCINETICĂ
fértilisation / FERTILIZARE
fertilisine / FERTILIZINĂ
fertilité / FERTILITATE
fesse / FESĂ
fessier / FESIER
festonnement / FESTONARE
fétichisme / FETIŞISM
fétide / FETID
fetor oris / FETOR ORIS
fiabilité / FIABILITATE
fibrate / FIBRAT
fibre / FIBRĂ
fibre collagène / FIBRĂ DE COLAGEN
fibre élastique / FIBRĂ ELASTICĂ
fibre musculaire / FIBRĂ MUSCULARĂ
fibre musculaire striée / FIBRĂ MUSCULARĂ STRATĂ
fibre nerveuse / FIBRĂ NERVOASĂ
fibre réticulaire / FIBRĂ ARGENTAFINĂ, FIBRĂ RETICULARĂ
fibrémie / FIBREMIE
fibres alimentaires / FIBRE ALIMENTARE
fibres de James / FIBRE JAMES
fibres de Mahaim / FIBRE MAHAIM
fibrillaire / FIBRILAR
fibrillation / FIBRILAŢIE
fibrillation auriculaire / FIBRILAŢIE AURICULARĂ
fibrillation musculaire / FIBRILAŢIE MUSCULARĂ
fibrillation ventriculaire / FIBRILAŢIE VENTRICULARĂ
fibrille / FIBRILĂ
fibrilline / FIBRILINĂ
fibrilloflutter / FIBRILOFLUTTER
fibrine / FIBRINĂ
fibrinémie / FIBRINEMIE
fibrinoformation / FIBRINOFORMARE
fibrinogène / FIBRINOGEN
fibrinogénémie / FIBRINOGENEMIE
fibrinogénolyse / FIBRINOGENOLIZĂ
fibrinogénopénie / FIBRINOGENOPENIE
fibrinoïde / FIBRINOID
fibrinolyse / FIBRINOLIZĂ
fibrinolysine / FIBRINOLIZINĂ
fibrinolytique / FIBRINOLITIC
fibro-adénomatose kystique des seins / FIBROADENOMATOZĂ CHISTICĂ A SÂNILOR
fibroadénome / FIBROADENOM
fibroblaste / FIBROBLAST
fibrocartilage / FIBROCARTILAJ
fibrocartilage interarticulaire / FIBROCARTILAJ INTERARTICULAR
fibrochondrome / FIBROCONDROM
fibroclaste / FIBROCLAST
fibrocyte / FIBROCIT
fibroduodénoscopie / FIBRODUODENOSCOPIE
fibroélastose / FIBROELASTOZĂ
fibroélastose de l'endocarde / FIBROELASTOZĂ ENDOCARDICĂ
fibrogastroscope / FIBROGASTROSCOP
fibrogliome / FIBROGLIOM
fibroglycane / FIBROGLICAN
fibrolipome / FIBROLIPOM
fibromatose / FIBROMATOZĂ
fibrome / FIBROM
fibromoduline / FIBROMODULINĂ
fibromyome / FIBROMIOM
fibronectine / FIBRONECTINĂ
fibroplasie / FIBROPLAZIE
fibrosarcome / FIBROSARCOM
fibroscope / FIBROSCOP
fibroscopie / FIBROSCOPIE
fibrose / FIBROZĂ
fibrose cardiaque du nourrisson / FIBROZĂ CARDIACĂ A SUGARULUI
fibrose kystique / FIBROZĂ CHISTICĂ
fibrose pulmonaire / FIBROZĂ PULMONARĂ
fibrose rétropéritonéale / FIBROZĂ RETROPERITONEALĂ
fibrosite / FIBROZITĂ
fibrothorax / FIBROTORAX
fibuline / FIBULINĂ
ficoll / FICOL
fièvre / FEBRĂ
fièvre à pappataci / FEBRĂ PAPPATACI
fièvre à phlébotome / FEBRĂ FLEBOTOMICĂ
fièvre à tique du Colorado / FEBRA CĂPUŞEI DE COLORADO
fièvre aphteuse / FEBRĂ AFTOASĂ
fièvre balkanique / FEBRĂ BALCANICĂ
fièvre boutonneuse / FEBRĂ BUTONOASĂ
fièvre boutonneuse méditerranéenne / FEBRĂ BUTONOASĂ MEDITERANEANĂ
fièvre de cinq jours / FEBRĂ DE CINCI ZILE
fièvre de Corée / FEBRĂ DE COREEA
fièvre de désert / FEBRĂ DE DEŞERT
fièvre de Katayama / FEBRĂ KATAYAMA
fièvre de la vallée du Rift / FEBRA VĂII MARELUI RIFT
fièvre de lait sec / FEBRA LAPTELUI PRAF
fièvre de Lassa / FEBRĂ DE LASSA
fièvre de l'eau noire / FEBRA APEI NEGRE
fièvre de Malta / FEBRĂ DE MALTA
fièvre de Marburg / FEBRĂ HEMORAGICĂ MARBURG
fièvre de Marseille / FEBRĂ DE MARSILIA
fièvre de Meuse / FEBRĂ DE MEUSE
fièvre de Pel-Ebstein / FEBRĂ PEL-EBSTEIN
fièvre de Pontiac / FEBRĂ DE PONTIAC
fièvre de sel / FEBRA DE SARE
fièvre de sept jours / FEBRĂ DE ŞAPTE ZILE
fièvre de Shanghai / FEBRĂ DE SHANGHAI
fièvre de soif / FEBRĂ DE SETE
fièvre de Songo / FEBRĂ SONGO
fièvre de Volhynia / FEBRĂ DE VOLHYNIA
fièvre de West Nile / FEBRA NILULUI DE VEST
fièvre des foîndeurs / FEBRA TURNĂTORILOR
fièvre des lièvres / FEBRA IEPURILOR
fièvre des métaux / FEBRĂ DATĂ DE VAPORII METALELOR

fièvre des polymères / FEBRĂ DATĂ DE VAPORII DE POLIMERI
fièvre des tranchées / FEBRĂ DE TRANŞEE
fièvre des trois jours / FEBRĂ DE TREI ZILE
fièvre d'Oroya / FEBRĂ OROYA
fièvre du luni / FEBRA DE LUNI
fièvre en plateau / FEBRĂ ÎN PLATOU
fièvre entérique / FEBRĂ ENTERICĂ
fièvre éruptive / FEBRĂ ERUPTIVĂ
fièvre exanthématique / FEBRĂ EXANTEMATICĂ
fièvre fluviale du Japon / FEBRĂ FLUVIALĂ DE JAPONIA
fièvre glandulaire / FEBRĂ GANGLIONARĂ
fièvre hectique / FEBRĂ HECTICĂ
fièvre hémoglobinurique / FEBRĂ HEMOGLOBINURICĂ
fièvre hémorragique d'Argentine / FEBRĂ HEMORAGICĂ DE ARGENTINA
fièvre hémorragique de Bolivie / FEBRĂ HEMORAGICĂ DE BOLIVIA
fièvre hémorragique de Crimée-Congo / FEBRĂ HEMORAGICĂ DE CRIMEEA-CONGO
fièvre hémorragique d'Omsk / FEBRĂ HEMORAGICĂ DE OMSK
fièvre hémorragique épidémique / FEBRĂ HEMORAGICĂ EPIDEMICĂ
fièvre intermittente / FEBRĂ INTERMITENTĂ
fièvre jaune / FEBRĂ GALBENĂ
fièvre larvée / FEBRĂ LARVATĂ
fièvre méditerranéenne / FEBRĂ MEDITERANEANĂ
fièvre méditerranéenne familiale / FEBRĂ MEDITERANEANĂ FAMILIALĂ
fièvre ménorragique / FEBRĂ MENORAGICĂ
fièvre ondulante / FEBRĂ ONDULANTĂ
fièvre par morsure de rat / FEBRA MUŞCĂTURII DE ŞOBOLAN
fièvre paratyphoïde / FEBRĂ PARATIFOIDĂ
fièvre pernicieuse / FEBRĂ PERNICIOASĂ
fièvre pharyngo-conjonctivale / FEBRĂ FARINGOCONJUNCTIVALĂ
fièvre pourprée des Montagnes Rocheuses / FEBRĂ PĂTATĂ A MUNŢILOR STÂNCOŞI
fièvre prémenstruelle / FEBRĂ PREMENSTRUALĂ
fièvre prolongée inexpliquée / FEBRĂ PRELUNGITĂ CU ORIGINE NEDETERMINATĂ
fièvre pseudopalustre / FEBRĂ PSEUDOPALUSTRĂ
fièvre Q / FEBRĂ Q
fièvre quarte / FEBRĂ CVARTĂ
fièvre quintane / FEBRĂ QUINTANA
fièvre récurrente / FEBRĂ RECURENTĂ
fièvre rémittente / FEBRĂ REMITENTĂ
fièvre rouge / FEBRĂ ROŞIE
fièvre San Joaquin / FEBRĂ SAN JOAQUIN
fièvre tibialgique / FEBRA OSULUI TIBIAL
fièvre tierce / FEBRĂ TERŢĂ
fièvre typhoïde / FEBRĂ TIFOIDĂ, LINGOARE
fièvre urineuse / FEBRĂ URINOASĂ
fièvre uvéoparotidienne / FEBRĂ UVEOPAROTIDICĂ
fièvres hémorragiques / FEBRE HEMORAGICE
fil / FIR
filaments intermédiaires / FILAMENTE INTERMEDIARE
Filaria / FILARIA
filariose / FILARIOZĂ
filets auriculairs inférieures / NERVUL MEATULUI ACUSTIC EXTERN
filets linguaux du nerf lingual / NERV SUBLINGUAL
filgastrime / FILGASTRIMĂ
filiation / FILIAŢIE
filiforme / FILIFORM
film / FILM
film lacrymal / FILM LACRIMAL
filtrat glomérulaire / FILTRAT GLOMERULAR
filtration / FILTRARE
filtration glomérulaire / FILTRARE GLOMERULARĂ
filtre / FILTRU
filtre intraveineux cave / FILTRU INTRAVENOS CAV
fimbriae / FIMBRII
finalism / FINALISM
fission / FISIUNE
fission nucléaire / FISIUNE NUCLEARĂ
fissiparité / FIZIPARITATE
fissuraire / FISURAL
fissure / DESPICĂTURĂ, FISURĂ
fissure anale / FISURĂ ANALĂ
fissure faciale / FISURĂ FACIALĂ
fistule / FISTULĂ
fistule aorto-pulmonaire / FISTULĂ AORTO-PULMONARĂ
fistule entérique dorsale / FISTULĂ ENTERICĂ DORSALĂ
fistulographie / FISTULOGRAFIE
fixateur / FIXATOR
fixation / FIXARE
fixation du complément / FIXAREA COMPLEMENTULUI
flaccidité / FLACIDITATE
Flagellata / FLAGELLATA
flagellation / FLAGELAŢIE
flagelle / FLAGEL
flanc / FLANC
flapping tremor / FLAPPING TREMOR
flasque / FLASC
flatulence / FLATULENŢĂ
flatulent, -ente / FLATULENT
flavonoïde / FLAVONOID
fléchisseur / FLEXOR
flexibilité / FLEXIBILITATE
flexibilité cireuse / FLEXIBILITATE CEROASĂ
flexion / FLEXIE
flexure / FLEXURĂ
flip-flop / FLIP-FLOP
flocculus cerebelli / FLOCCULUS CEREBELLI
flocon / FLOCON
floculation / FLOCULARE
flore / FLORĂ
flore bactérienne / FLORĂ MICROBIANĂ
flore intestinale / FLORĂ INTESTINALĂ
floride / FLORID
fluctuation / FLUCTUENŢĂ
fluctuation génétique / FLUCTUAŢIE GENETICĂ
fluide / FLUID
fluidité membranaire / FLUIDITATE MEMBRANARĂ
fluor / FLUOR
fluoration / FLUORIZARE
fluorescamine / FLUORESCAMINĂ
fluorescéine / FLUORESCEINĂ
fluorescéine-isothiocyanate / FLUORESCEIN-IZOTIOCIANAT
fluorescence / FLUORESCENŢĂ
fluorescent / FLUORESCENT
fluorimétrie / FLUORIMETRIE
fluorocarbone / FLUOROCARBON
fluorochrome / FLUOROCROM

fluorographie / FLUOROGRAFIE
fluorophore / FLUOROFOR
fluoroscopie / FLUOROSCOPIE
fluorose / FLUOROZĂ
flush / FLUSH
flutter / FLUTTER
fluttering / FLUTTERING
flux / FLUX
flux génétique / FLUX GENETIC
flux lumineux / FLUX LUMINOS
flux plasmatique / FLUX PLASMATIC
flux sanguin / FLUX SANGUIN
fluxmètre / FLUXMETRU
foetopathie / FETOPATIE
foetoprotéine / FETOPROTEINĂ
foetor / FETOR
foetoscopie / FETOSCOPIE
foetus / FĂT
foetus / FETUS
foetus / FOETUS
foie / FICAT
foie alcoolique / FICAT ALCOOLIC
foie cardiaque / FICAT CARDIAC
foie ficelé / FICAT "LEGAT ÎN SFORI"
foie gras / FICAT GRAS
foie muscade / FICAT MUSCAD
foie systolique / FICAT PULSATIL
folates / FOLAŢI
folie / NEBUNIE
folie du doute / FOLIE DU DOUTE
follicule / FOLICUL
follicule de Graaf / FOLICUL DE GRAAF
follicule lymphatique / FOLICUL LIMFATIC
follicule ovarien / FOLICUL OVARIAN
follicule pileux / FOLICUL PILOS
follicule tuberculeux / FOLICUL TUBERCULOS
folliculine / FOLICULINĂ
folliculite / FOLICULITĂ
folliculome / FOLICULOM
folliculostimuline / FOLICULOSTIMULINĂ
fonction / FUNCŢIE
fonction ventriculaire / FUNCŢIE VENTRICULARĂ
fonctionel / FUNCŢIONAL
fond / FUND
fond de l'oeil / FUND DE OCHI
fongicide / FUNGICID
fongicistatique / FUNGISTATIC
fongiforme / FUNGIFORM
fongique / FUNGIC
fongoïde / FUNGOID
fongosité / FUNGOZITATE
fongostatique / FUNGISTATIC
fontanelle / FONTANELĂ
forage / FORAJ
foramen / FORAMEN
force / FORŢĂ
forceps / FORCEPS
forcipressure / FORCIPRESURĂ
formation réticulée / FORMAŢIUNE RETICULATĂ
forme / FORMĂ
formication / FORMICAŢIE, FURNICĂTURĂ
formol / FORMOL
formule / FORMULĂ
formule d'Arneth / FORMULĂ ARNETH
formule de Gorlin / FORMULĂ GORLIN
formule de Pflüger / FORMULĂ PFLÜGER
formule dentaire / FORMULĂ DENTARĂ
formule leucocytaire du sang / FORMULĂ LEUCOCITARĂ A SÂNGELUI
fornix / FORNIX
fosse / FOSĂ
fossette / FOSETĂ
fourche de réplication / FURCULIŢĂ DE REPLICARE
fovea / FOVEA
foveola / FOVEOLĂ
foyer / FOCAR
fraction d'éjection ventriculaire / FRACŢIE DE EJECŢIE VENTRICULARĂ
fraction molaire / FRACŢIUNE MOLARĂ
fractionnement / FRACŢIONARE
fracture / FRACTURĂ
fracture de Bennett / FRACTURĂ BENNETT
fracture de Dupuytren / FRACTURĂ DUPUYTREN
fracture de Galeazzi / FRACTURĂ GALEAZZI
fracture de Gérard Marchant / FRACTURĂ GÉRARD MARCHANT
fracture de Guérin / FRACTURĂ GUÉRIN
fracture de Hutchinson / FRACTURĂ HUTCHINSON
fracture de Kocher / FRACTURĂ KOCHER
fracture de Le Fort / FRACTURĂ LE FORT
fracture de Maisonneuve / FRACTURĂ MAISONNEUVE
fracture de Malgaigne / FRACTURĂ MALGAIGNE
fracture de Monteggia / FRACTURĂ MONTEGGIA
fracture de Pott / FRACTURĂ POTT
fracture de Tillaux / FRACTURĂ TILLAUX
fracture de Voillemier / FRACTURĂ VOILLEMIER
fracture des boxeurs / FRACTURA BOXERILOR
fracture diaépiphysaire / FRACTURĂ DIA-EPIFIZARĂ
fracture diaphysaire / FRACTURĂ DIAFIZARĂ
fracture épiphysaire / FRACTURĂ EPIFIZARĂ
fracture Pouteau-Colles / FRACTURĂ POUTEAU-COLLES
fragilité / FRAGILITATE
fragilité osseuse héréditaire / FRAGILITATE OSOASĂ EREDITARĂ
fragment de restriction / FRAGMENT DE RESTRICŢIE
fraise / FREZĂ
Francisella tularensis / FRANCISELLA TULARENSIS
franges synoviales / FRANJE SINOVIALE
frein / FREN
frémissement / FREAMĂT
frémissement cataire / FREAMĂT CATAR
frenulum / FRENULUM
fréquence / FRECVENŢĂ
freudisme / FREUDISM
friction / FRECŢIE
frigidité / FRIGIDITATE
frigothérapie / FRIGOTERAPIE
frisson / FRISON
fronde / FRONDĂ
front / FRUNTE
frontal / FRONTAL
frottement / FRECĂTURĂ
frotteurisme / FROTERISM
frottis / FROTIU
fructose / FRUCTOZĂ
fructosurie essentiale / FRUCTOZURIE ESENŢIALĂ
frustration / FRUSTRARE

fuchsine / FUCSINĂ
fucose / FUCOZĂ
fucosidose / FUCOZIDOZĂ
fugace / FUGACE
fugue / FUGĂ
fuite des idées / FUGĂ DE IDEI
fulgurant / FULGURANT
fulguration / FULGURAŢIE
fumigation / FUMIGAŢIE
fundique / FUNDIC
fundoplicature / FUNDOPLICATURĂ
fundus albipunctatus / FUNDUS ALBIPUNCTATUS
Fungus / FUNGUS
funiculaire / FUNICULAR
funiculalgie / FUNICULALGIE
funiculite / FUNICULITĂ
funiculus / FUNICULUS
furcocercaire / FURCOCERCAR
fureur / FURIE
furfuracé / FURFURACEU
furoncle / FURUNCUL
furoncle anthracoïde / CARBUNCUL, FURUNCUL ANTRACOID
furonculose / FURUNCULOZĂ
furosémide / FUROSEMID
fuseau / FUS
fusiforme / FUZIFORM
fusion / FUZIUNE
Fusobacterium / FUSOBACTERIUM
fusospirochétale / FUZOSPIRILAR

G

G protéines / PROTEINE G
GABA / GABA
gabaergique / GABAERGIC
gadolinium / GADOLINIUM
gaine / CAPSULĂ, TEACĂ
gaine de Schwann / TEACĂ SCHWANN
galactagogue / GALACTOGOG
galactocèle / GALACTOCEL
galactocérébrosidase / GALACTOCEREBROZIDAZĂ
galactocérébroside / GALACTOCEREBROZID
galactogène / GALACTOGEN
galactogenèse / GALACTOGENEZĂ
galactografie / GALACTOGRAFIE
galactokinase / GALACTOKINAZĂ
galactolipides / GALACTOLIPIDE
galactométre / GALACTOMETRU
galactopexie / GALACTOPEXIE
galactophore / GALACTOFOR
galactophorite / GALACTOFORITĂ
galactopoïèse / GALACTOPOIEZĂ
galactorrhée / GALACTOREE
galactose / GALACTOZĂ
galactosémie / GALACTOZEMIE
galactosidase / GALACTOZIDAZĂ
galactoside / GALACTOZID
galactosurie / GALACTOZURIE
gale / RÂIE, SCABIE
galea / GALEA
galectine-1 / GALECTINĂ-1
galénique / GALENIC
gallium / GALIU
galop (bruit de) / GALOP
GALT / GALT
galvanisation / GALVANIZARE
galvanisme / GALVANISM
galvanisme buccal / GALVANISM BUCAL
galvanocautère / GALVANOCAUTER
galvanofaradisation / GALVANOFARADIZARE
galvanomètre / GALVANOMETRU
galvanonarcose / GALVANONARCOZĂ
galvano-palpation / GALVANOPALPAŢIE
galvanopuncture / GALVANOPUNCTURĂ
galvanothérapie / GALVANOTERAPIE
galvanotonus / GALVANOTONUS
gamète / GAMET
gaméticide / GAMETOCID
gamétocyte / GAMETOCIT
gamétogenèse / GAMETOGENEZĂ
gamma / GAMA
gamma-angiographie / GAMA-ANGIOGRAFIE
gamma-caméra / CAMERĂ DE SCINTILAŢIE, GAMMA-CAMERĂ
gammacardiographie / GAMACARDIOGRAFIE
gammacisme / GAMACISM
gammadiagnostique / GAMADIAGNOSTIC
gamma-encéphalographie / GAMAENCEFALOGRAFIE
gamma-énolase / GAMA-ENOLAZĂ
gammaglobuline / GAMAGLOBULINĂ
gamma-glutamyl-transpeptidase / GAMAGLUTAMIL-TRANSPEPTIDAZĂ
gammagraphie / GAMAGRAFIE
gammapathie / GAMAPATIE
gammapathie biclonale / GAMAPATIE BICLONALĂ
gammapathie monoclonale / GAMAPATIE MONOCLONALĂ
gammapathie monoclonale bénigne / GAMAPATIE MONOCLONALĂ BENIGNĂ
gammapathie polyclonale / GAMAPATIE POLICLONALĂ
gammathérapie / GAMATERAPIE
gammopathie / GAMOPATIE
gamophobie / GAMOFOBIE
gampsodactylie / GAMPSODACTILIE
gangliectomie / GANGLIECTOMIE
ganglioculture / GANGLIOCULTURĂ
gangliogliome / GANGLIOGLIOM
gangliom / GANGLIOM
ganglion / GANGLION
ganglion appendiculaire / NODULI APENDICULARI
ganglion buccinateur / NODUL BUCCINATOR
ganglion de Gasser / GANGLION GASSER
ganglion de Virchow / GANGLION VIRCHOW
ganglion fibulaire / NODUL FIBULAR
ganglion géniculé / GANGLION GENICULAT
ganglion lymphatique / GANGLION LIMFATIC
ganglion malaire / NODUL MALAR
ganglion maxillaire inférieur / NODUL MANDIBULAR
ganglion naso-génien / NODUL NAZOLABIAL
ganglion nerveux / GANGLION NERVOS
ganglion parasympathique / GANGLION PARASIMPATIC
ganglion principal de Küttner / NODUL JUGULODIGASTRIC
ganglion principal du rectum / NODULI RECTALI SUPERIORI
ganglion semilunaire / GANGLION CELIAC
ganglion semilunaire / GANGLION SEMILUNAR

ganglion semilunaire du nerf trijumeau / GANGLION SEMILUNAR AL TRIGEMENULUI
ganglion sentinelle / GANGLION SANTINELĂ
ganglion sphéno-palatin / GANGLION SFENOPALATIN
ganglion stellaire / GANGLION STELAT
ganglion sus-omohyoïdien / NODUL JUGULO-OMOHIOIDIAN
ganglion sympathique / GANGLION SIMPATIC
ganglion tibial antérieur / NODUL TIBIAL ANTERIOR
ganglion tibial postérieur / NODUL TIBIAL POSTERIOR
ganglion trigéminal / GANGLION TRIGEMINAL
ganglionectomie / GANGLIONECTOMIE
ganglioneurome / GANGLIONEUROM
ganglions abdominaux / NODULI VISCERALI ABDOMINALI
ganglions abdomino-aortiques / NODULI LOMBARI
ganglions ano-rectaux / NODULI ANORECTALI
ganglions antérieurs de la chaîne jugulaire interne / NODULI JUGULARI ANTERIORI
ganglions aortiques / NODULI AORTICI LATERALI
ganglions axillaires / NODULI AXILARI
ganglions axillaires centraux / NODULI AXILARI CENTRALI
ganglions axillaires latéraux / NODULI AXILARI LATERALI
ganglions axillaires profonds / NODULI AXILARI PROFUNZI
ganglions axillaires sous-scapulaires / NODULI AXILARI SUBSCAPULARI
ganglions axillaires superficiels / NODULI AXILARI SUPERFICIALI
ganglions basals / GANGLIONI BAZALI
ganglions cæcaux antérieurs / NODULI PRECECALI
ganglions cervicaux antérieurs / NODULI CERVICALI ANTERIORI
ganglions cervicaux antérieurs profonds / NODULI CERVICALI ANTERIORI PROFUNZI
ganglions cervicaux antérieurs superficiels / NODULI CERVICALI ANTERIORI SUPERFICIALI
ganglions cervicaux latéraux / NODULI CERVICALI LATERALI
ganglions cœcaux postérieurs / NODULI RETROCECALI
ganglions cubitaux / NODULI AXILARI CUBITALI, NODULI CUBITALI (EPITROHLEENI)
ganglions de la chaîne coronaire stomachique / NODULI GASTRICI STÂNGI (superiori)
ganglions de la chaîne hépatique / NODULI HEPATICI
ganglions de la chaîne splénique / NODULI PANCREATICI SUPERIORI
ganglions de la crosse d'azygos / NODULII ARCULUI VENEI AZIGOS
ganglions de l'artère pancréatico-duodénale / NODULI PANCREATICODUODENALI
ganglions de l'artère pylorique / NODULI GASTRICI DREPŢI
ganglions des pédicules pulmonaires / NODULI BRONHOPULMONARI
ganglions diaphragmatiques inférieurs / NODULI FRENICI INFERIORI
ganglions du bras / NODULI AXILARI BRAHIALI
ganglions du nerf spinal / NODULII NERVULUI ACCESOR
ganglions du tronc cœliaque / NODULI CELIACI
ganglions du trou obturateur / NODULI OBTURATORII
ganglions épigastriques / NODULI EPIGASTRICI INFERIORI
ganglions faciaux / NODULI FACIALI
ganglions fessiers / NODULI GLUTEALI
ganglions fessiers inférieurs / NODULI GLUTEALI INFERIORI
ganglions fessiers supérieurs / NODULI GLUTEALI SUPERIORI
ganglions gastro-épiploïques droits / NODULI GASTRO-OMENTALI DREPŢI
ganglions gastro-épiploïques gauches / NODULI GASTRO-OMENTALI STÂNGI
ganglions iliaques externes / NODULI ILIACI EXTERNI
ganglions iliaques externes, les chaînes externes / NODULI ILIACI EXTERNI LATERALI
ganglions iliaques externes, les chaînes internes / NODULI ILIACI EXTERNI MEDIALI
ganglions iliaques externes, les chaînes moyennes / NODULI ILIACI EXTERNI INTERMEDIARI
ganglions iliaques externes, les chaînes moyennes / NODULI INTERILIACI
ganglions iliaques internes / NODULI ILIACI INTERNI
ganglions iliaques primitifs / NODULI ILIACI COMUNI
ganglions inguinaux profonds / NODULI INGHINALI PROFUNZI
ganglions inguinaux superficiels / NODULI INGHINALI SUPERFICIALI
ganglions inguinaux superficiels inférieurs / NODULI INGHINALI SUPERFICIALI INFERIORI
ganglions inguinaux superficiels supéro-externes / NODULI INGHINALI SUPERFICIALI SUPEROLATERALI
ganglions inguinaux superficiels supérointernes / NODULI INGHINALI SUPERFICIALI SUPEROMEDIALI
ganglions intercostaux / NODULI INTERCOSTALI
ganglions interpectoraux / NODULI AXILARI INTERPECTORALI
ganglions intertrachéo-bronchiques / NODULI TRAHEOBRONHICI INFERIORI
ganglions intrapulmonaires / NODULI PULMONARI
ganglions juxta-œsophagiens / NODULI JUXTAESOFAGIENI
ganglions latéraux profonds du cou / NODULI CERVICALI LATERALI PROFUNZI
ganglions latéraux superficiels du cou / NODULI CERVICALI LATERALI SUPERFICIALI
ganglions latéro-aortiques droits / NODULI LOMBARI DREPŢI
ganglions latéro-aortiques gauches / NODULI LOMBARI STÂNGI
ganglions latéro-caves / NODULI CAVI LATERALI
ganglions mammaires internes / NODULI PARASTERNALI
ganglions mastoïdiens / NODULI MASTOIDIENI
ganglions médiastinaux antérieurs / NODULI MEDIASTINALI ANTERIORI
ganglions médiastinaux postérieurs / NODULI MEDIASTINALI POSTERIORI
ganglions mésentériques / NODULI MEZENTERICI
ganglions mésentériques inférieurs / NODULI MEZENTERICI INFERIORI
ganglions mésentériques supérieurs / NODULI MEZENTERICI SUPERIORI
ganglions mésocoliques / NODULI MEZOCOLICI
ganglions occipitaux / NODULI OCCIPITALI
ganglions pancréatiques inférieurs / NODULI PANCREATICI INFERIORI
ganglions paracoliques / NODULI PARACOLICI
ganglions paramammaires de Gerota / NODULI PARAMAMARI
ganglions pararectaux / NODULI PARARECTALI
ganglions paratrachéals / NODULI PARATRAHEALI
ganglions parautérins / NODULI PARAUTERINI
ganglions paravaginaux / NODULI PARAVAGINALI
ganglions paravésicaux / NODULI PARAVEZICALI
ganglions parotidiens inférieurs sous-auriculaires / NODULI PAROTIDIENI SUBFASCIALI infraauriculari
ganglions parotidiens profonds / NODULI PAROTIDIENI PROFUNZI

ganglions parotidiens profonds intraglandulaires / NODULI PAROTIDIENI INTRAGLANDULARI
ganglions parotidiens sous-aponévrotiques préauriculaires / NODULI PAROTIDIENI SUBFASCIALI PREAURICULARI
ganglions parotidiens superficiels sus-aponévrotiques / NODULI PAROTIDIENI SUPERFICIALI
ganglions péricardiques latéraux / NODULI PERICARDICI LATERALI
ganglions poplités / NODULI POPLITEI
ganglions poplités profonds / NODULI POPLITEI PROFUNZI
ganglions poplités superficiels / NODULI POPLITEI SUPERFICIALI
ganglions pré-aortiques / NODULI PREAORTICI
ganglions précaves / NODULI PRECAVI
ganglions prélaryngés / NODULI PRELARINGIENI
ganglions prépéricardiques / NODULI PREPERICARDICI
ganglions prétrachéaux / NODULI PRETRAHEALI, NODULI TRAHEOBRONHICI SUPERIORI
ganglions prévertébraux / NODULI PREVERTEBRALI
ganglions prévésicaux / NODULI PREVEZICALI
ganglions rétro-aortiques / NODULI POSTAORTICI, NODULI LOMBARI INTERMEDIARI
ganglions rétrocaves / NODULI POSTCAVI
ganglions rétropharyngiens / NODULI RETROFARINGIENI
ganglions sacrés latéraux / NODULI SACRALI
ganglions sigmoïdes / NODULI SIGMOIDIENI
ganglions sous-claviculaires / NODULI AXILARI APICALI
ganglions sous-duodéno-pyloriques / NODULI PILORICI
ganglions sous-maxillaires / NODULI SUBMANDIBULARI
ganglions sous-mentaux / NODULI SUBMENTALI
ganglions spléniques / NODULI SPLENICI
ganglions sus-claviculaires / NODULI SUPRACLAVICULARI
ganglions sympathiques latéro-vertébraux / GANGLIONI SIMPATICI LATEROVERTEBRALI
ganglions thyro-hyoïdiens / NODULI INFRAHIOIDIENI
ganglions thyroïdiens / NODULI TIROIDIENI
ganglions vésicaux latéraux / NODULI VEZICALI LATERALI
ganglioplégique / GANGLIOPLEGIC
gangliosides / GANGLIOZIDE
gangliosidose / GANGLIOZIDOZĂ
gangrène / GANGRENĂ
gangrène dermique aiguë / GANGRENĂ DERMICĂ ACUTĂ
gangrène gazeuse / GANGRENĂ GAZOASĂ
gangrène hospitalière / GANGRENĂ SPITALICEASCĂ
gangrène symétrique des extrémités / GANGRENĂ SIMETRICĂ A EXTREMITĂŢILOR
gant / MĂNUŞĂ
gargarisme / GARGARISM
gargoylisme / GARGOILISM
garrot / GAROU
gasp / GASP
gassérectomie / GASSERECTOMIE
gastralgie / GASTRALGIE
gastrectomie / GASTRECTOMIE
gastricsine / GASTRICSINĂ
gastrine / GASTRINĂ
gastrinome / GASTRINOM
gastrique / GASTRIC
gastrite / GASTRITĂ
gastrocaméra / GASTROCAMERĂ
gastrocolite / GASTROCOLITĂ
gastrocoloptose / GASTROCOLOPTOZĂ
gastroduodénal / GASTRODUODENAL
gastroduodénite / GASTRODUODENITĂ
gastroduodénostomie / GASTRODUODENOSTOMIE
gastrodynie / GASTRODINIE
gastroentérite / GASTROENTERITĂ
gastroentérologie / GASTROENTEROLOGIE
gastroentéroptose / GASTROENTEROPTOZĂ
gastroentérostomie / GASTROENTEROSTOMIE
gastrofibroscope / GASTROFIBROSCOP
gastrojéjunostomie / GASTROJEJUNOSTOMIE
gastrolyse / GASTROLIZĂ
gastropathie / GASTROPATIE
gastropathie exsudative / GASTROPATIE EXSUDATIVĂ
gastropexie / GASTROPEXIE
gastrophrénique / GASTROFRENIC
gastroplastie / GASTROPLASTIE
gastroplégie / GASTROPLEGIE
gastroplication / GASTROPLICATURARE
gastroptose / GASTROPTOZĂ
gastrorragie / GASTRORAGIE
gastrorraphie / GASTRORAFIE
gastrorrhée / GASTROREE
gastroschisis / GASTROSCHIZIS
gastroscope / GASTROSCOP
gastroscopie / GASTROSCOPIE
gastrostomie / GASTROSTOMIE
gastrotomie / GASTROTOMIE
gastrula / GASTRULĂ
gastrulation / GASTRULAŢIE
gâteux / GATOS
gâtisme / GATISM
gaucher / STÂNGACI
Gauss / GAUSS
gavage / GAVAJ
gaz / GAZ
gaze / TIFON
gazométrie / GAZOMETRIE
GDP / GDP
gel / GEL
gélatine / GELATINĂ
gélose / GELOZĂ
gelsoline / GELSOLINĂ
gelure / DEGERĂTURĂ
gémellaire / GEMELAR
gémellipare / GEMELIPARĂ
gémellologie / GEMELOLOGIE
géminé / GEMINAT
gemmangiome / GEMANGIOM
gencive / GINGIE
gène / GENĂ
gène ancêtre / GENĂ ANCESTRALĂ
gène CFTR / GENĂ CFTR
gène chimère / GENĂ HIMERĂ
gène de réponse immunitaire / GENĂ DE RĂSPUNS IMUNITAR, GENĂ Ir
gène de structure / GENĂ DE STRUCTURĂ
gène d'histocompatibilité / GENĂ DE HISTOCOMPATIBILITATE
gène HFE / GENĂ HFE
gène léthal / GENĂ LETALĂ
gène marqueur / GENĂ MARKER
gène modifiant / GENĂ MODIFICATOARE
gène mutant / GENĂ MUTANTĂ
gène orphelin / GENĂ ORFANĂ
gène p53 / GENĂ p53

gène précoce / GENĂ PRECOCE
gène redondant / GENĂ REDUNDANTĂ
gène régulateur / GENĂ DE CONTROL, GENĂ REGULATOARE
gène sauvage / GENĂ SĂLBATICĂ
généalogie / GENEALOGIE
généraliste / GENERALIST
génération / GENERAŢIE
gènes allèles / GENE ALELE
gènes complémentaires / GENE COMPLEMENTARE
gènes de ménage / GENE MENAJERE
gènes des immunoglobulines / GENE ALE IMUNOGLOBULINELOR
gènes domestiques / GENE DOMESTICE
gènes extranucléaires / GENE EXTRANUCLEARE
gènes homéotiques / GENE HOMEOTICE
gènes reporter / GENE REPORTER
genèse / GENEZĂ
génétique / GENETICĂ
génétique directe / GENETICĂ DIRECTĂ
génétique inverse / GENETICĂ INVERSĂ
génétotrophique / GENETOTROFIC
geniculé / GENICULAT
geniculum / GENICULUM
génie biologique / BIOINGINERIE
génie génétique / INGINERIE GENETICĂ
génien / GENIAN
génine / GENINĂ
génion / GENION
génioplastie / GENIOPLASTIE
génique / GENIC
génital / GENITAL
génodermatose / GENODERMATOZĂ
génodermatose scléro-atrophiante et kératodermique des extrémités / GENODERMATOZĂ SCLEROATROFICĂ ŞI KERATODERMICĂ A EXTREMITĂŢILOR
génome / GENOM
génomique / GENOMICĂ
génomique clinique / GENOMICĂ CLINICĂ
génomique médicale / GENOMICĂ MEDICALĂ
génoneuro-dermatose / GENONEURODERMATOZĂ
génopathie / GENOPATIE
génophobie / GENOFOBIE
génoplastie / GENOPLASTIE
génoteque / BIBLIOTECĂ DE GENE
génothérapie / GENOTERAPIE
génotypage / GENOTIPAJ
génotype / GENOTIP
genou / GENUNCHI
genouillère / GENUNCHIERĂ
genre / GEN
gentamicine / GENTAMICINĂ
genu / GENU
genu flexum / GENU FLEXUM
genu recurvatum / GENU RECURVATUM
genu recurvatum congénital / GENU RECURVATUM CONGENITAL
genu valgum / GENU VALGUM
genu varum / GENU VARUM
géode / GEODĂ
géomédicine / GEOMEDICINĂ
géophagie / GEOFAGIE
géosphère / GEOSFERĂ
geotropisme / GEOTROPISM
gerçure / CRĂPĂTURĂ
gériatrie / GERIATRIE
germe / GERMEN
germinal / GERMINAL
gérodermie / GERODERMIE
gérontisme / GERONTISM
gérontologie / GERONTOLOGIE
gérontophilie / GERONTOFILIE
gérontopsychiatrie / GERONTOPSIHIATRIE
gérontoxon / GERONTOXON
gestagène / GESTAGEN
gestalt / GESTALT
gestaltisme / GESTALTISM
gestation / GESTAŢIE
gestose / GESTOZĂ
Giardia / GIARDIA
giardiase / GIARDIAZĂ
gibbosité / GIBOZITATE
gigantisme / GIGANTISM
gigantoblaste / GIGANTOBLAST
gigantocyte / GIGANTOCIT
gingival / GINGIVAL
gingivectomie / GINGIVECTOMIE
gingivite / GINGIVITĂ
gingivite expulsive / GINGIVITĂ EXPULZIVĂ
gingivoplastie / GINGIVOPLASTIE
gingivorragie / GINGIVORAGIE
gingivostomatite / GINGIVOSTOMATITĂ
Gingko biloba / GINGKO BILOBA
ginglymus / GINGLIM
ginseng / GINSENG
GIP / GIP
glabelle / GLABELLA
glabre / GLABRU
glaire / GLERĂ
glaire cervicale / GLERĂ CERVICALĂ
gland / GLAND
glande / GLANDĂ
glande apocrine / GLANDĂ APOCRINĂ
glande bulbo-urétrale / GLANDĂ BULBOURETRALĂ
glande ciliaire / GLANDĂ CILIARĂ
glande coccygienne / GLANDĂ COCCIGIANĂ
glande de Bartholin / GLANDĂ BARTHOLIN
glande de Cowper / GLANDĂ COWPER
glande de Zeiss / GLANDĂ ZEISS
glande eccrine / GLANDĂ ECRINĂ
glande fundique / GLANDĂ FUNDICĂ
glande holocrine / GLANDĂ HOLOCRINĂ
glande lacrymale / GLANDĂ LACRIMALĂ
glande mammaire / GLANDĂ MAMARĂ
glande muqueuse / GLANDĂ MUCOASĂ
glande parotide / GLANDĂ PAROTIDĂ
glande pinéale / GLANDĂ PINEALĂ
glande pituitaire / GLANDĂ PITUITARĂ
glande pylorique / GLANDĂ PILORICĂ
glande sereuse / GLANDĂ SEROASĂ
glande sous-maxillaire / GLANDĂ SUBMAXILARĂ
glande sublinguale / GLANDĂ SUBLINGUALĂ
glande surrénale / GLANDĂ SUPRARENALĂ
glande thyroïde / GLANDĂ TIROIDĂ
glande vestibulaire / GLANDĂ VESTIBULARĂ
glande vulvovaginale / GLANDĂ VULVOVAGINALĂ

glandes cardiales / GLANDE CARDIALE
glandes cérumineuses / GLANDE CERUMINOASE
glandes des Meibomius / GLANDE MEIBOMIUS
glandes endocrines / GLANDE ENDOCRINE
glandes exocrines / GLANDE EXOCRINE
glandes parathyroïdes / GLANDE PARATIROIDE
glandes sebacées / GLANDE SEBACEE
glandes sudoripares / GLANDE SUDORIPARE
glandes surrénales / GLANDE SUPRARENALE
glantonnerie / LĂCOMIE
glaucome / GLAUCOM
glaucome absolu / GLAUCOM ABSOLUT
glaucome cortisonique / GLAUCOM CORTIZONIC
glaucome exogène / GLAUCOM EXOGEN
glaucome infantile / GLAUCOM INFANTIL
glaucome malin / GLAUCOM MALIGN
glaucome phakogène / GLAUCOM FAKOGEN
glaucome pigmentaire / GLAUCOM PIGMENTAR
glaucurie / GLAUCURIE
glénoïdal / GLENOID
glénoïde / GLENOID
glénoïdite / GLENOIDITĂ
glie / GLIE
glioblastome / GLIOBLASTOM
glioblastome isomorphe / GLIOBLASTOM IZOMORF
glioblastose cérébrale diffuse / GLIOBLASTOZĂ CEREBRALĂ DIFUZĂ
gliocyte / GLIOCIT
glioépithéliome / GLIOEPITELIOM
gliofibrille / GLIOFIBRILĂ
gliofibromatose / GLIOFIBROMATOZĂ
gliomatose / GLIOMATOZĂ
gliome / GLIOM
gliome périphérique / GLIOM PERIFERIC
gliosarcome / GLIOSARCOM
gliose / GLIOZĂ
gliosome / GLIOZOM
globe / GLOB
globe oculaire / GLOB OCULAR
globe vésical / GLOB VEZICAL
globine / GLOBINĂ
globoside / GLOBOZID
globulaire / GLOBULAR
globule / GLOBUL
globule blanc / GLOBUL ALB
globule rouge / GLOBUL ROŞU
globuline de liaison de la hormone sexuelle / GLOBULINĂ DE LEGARE A HORMONULUI SEXUAL
globuline de liaison de la testosterone / GLOBULINĂ DE LEGARE A TESTOSTERONULUI
globuline sérique / SERUMGLOBULINĂ
globulinémie / GLOBULINEMIE
globulinémie monoclonale bénigne / GLOBULINEMIE MONOCLONALĂ BENIGNĂ
globulines / GLOBULINE
globulinurie / GLOBULINURIE
globus / GLOBUS
glomangiome / GLOMANGIOM
glomectomie / GLOMECTOMIE
glomérule / GLOMERUL
glomérule rénal / GLOMERUL RENAL
glomérulite / GLOMERULITĂ
glomérulite segmentaire nécrotique / GLOMERULITĂ SEGMENTARĂ NECROTICĂ
glomérulonéphrite / GLOMERULONEFRITĂ
glomérulonéphrite aiguë / GLOMERULONEFRITĂ ACUTĂ
glomérulonéphrite chronique / GLOMERULONEFRITĂ CRONICĂ
glomérulonéphrite focale / GLOMERULONEFRITĂ FOCALĂ
glomérulonéphrite lobulaire / GLOMERULONEFRITĂ LOBULARĂ
glomérulonéphrite lobulo-nodulaire / GLOMERULONEFRITĂ LOBULONODULARĂ
glomérulonéphrite membraneuse / GLOMERULONEFRITĂ MEMBRANOASĂ
glomérulonéphrite membrano-proliférative (forme mésangiale) / GLOMERULONEFRITĂ CU DEPOZITE MEZANGIALE DE IgA
glomérulonéphrite membrano-proliférative / GLOMERULONEFRITĂ MEMBRANO-PROLIFERATIVĂ
glomérulonéphrite nodulaire / GLOMERULONEFRITĂ NODULARĂ
glomérulonéphrite post-streptococcique / GLOMERULONEFRITĂ POSTSTREPTOCOCICĂ
glomérulonéphrite proliférative mésangiale / GLOMERULONEFRITĂ MEZANGLOPROLIFERATIVĂ
glomérulonéphrite rapide progressive / GLOMERULONEFRITĂ RAPID PROGRESIVĂ
glomérulopathie / GLOMERULOPATIE
glomérulosclérose / GLOMERULOSCLEROZĂ
glomérulose / GLOMERULOZĂ
glomus / GLOMUS
glomus carotidien / GLOMUS CAROTIDIAN
glomus jugulaire / GLOMUS JUGULAR
glomus neuro-vasculaire / GLOMUS NEUROVASCULAR
glossalgie / GLOSALGIE
Glossina / GLOSSINA
glossite / GLOSITĂ
glossite de Hunter / GLOSITĂ HUNTER
glossodynie / GLOSODINIE
glossolalie / GLOSOLALIE
glossomanie / GLOSOMANIE
glossopharyngien / GLOSOFARINGIAN
glossophobie / GLOSOFOBIE
glossoplégie / GLOSOPLEGIE
glossoptose / GLOSOPTOZĂ
glotte / GLOTĂ
glucagon / GLUCAGON
glucagonome / GLUCAGONOM
glucane / GLUCAN
glucide / GLUCID
glucidogramme / GLUCIDOGRAMĂ
glucocorticoïdes / GLUCOCORTICOIZI
glucoformateur / GLUCOFORMATOR
glucogenèse / GLUCOGENEZĂ
glucokinase / GLUCOKINAZĂ
glucokinine / GLUCOKININĂ
gluconate / GLUCONAT
gluconéogènese / GLUCONEOGENEZĂ
glucoprotéinogramme / GLUCOPROTEINOGRAMĂ
glucosamine / GLUCOZAMINĂ
glucose / GLUCOZĂ
glucosé / GLUCOZAT
glucose-6-phosphatase / GLUCOZĂ-6-FOSFATAZĂ
glucose-6-phosphate / GLUCOZĂ-6-FOSFAT
glucose-6-phosphate déshydrogénase / GLUCOZO-6-FOSFAT DEHIDROGENAZĂ

glucosidase / GLUCOZIDAZĂ
glucuronoconjugaison / GLUCURONOCONJUGARE
GLUT / GLUT
GLUT / GLUT
glutamate / GLUTAMAT
glutamate-oxaloacétate transaminase / GLUTAMAT-OXALOACETAT TRANSAMINAZĂ
glutamate-pyruvate transaminase / GLUTAMAT-PIRUVAT TRANSAMINAZĂ
glutaminase / GLUTAMINAZĂ
glutamine / GLUTAMINĂ
glutaraldehyde / GLUTARALDEHIDĂ
glutathion / GLUTATION
glutathion-peroxidase / GLUTATION PEROXIDAZĂ
glutéal / GLUTEAL
gluten / GLUTEN
glycane / GLICAN
glycémie / GLICEMIE
glycéride / GLICERID
glycérine / GLICERINĂ
glycérol / GLICEROL
glycérophosphate / GLICEROFOSFAT
glycine / GLICINĂ
glycinose / GLICINOZĂ
glycinurie héréditaire / GLICINURIE EREDITARĂ
glycocalyx / GLICOCALIX
glycocolle / GLICOCOL
glycoformateur / GLICOFORMATOR
glycogénase / GLICOGENAZĂ
glycogène / GLICOGEN
glycogène synthase / GLICOGEN-SINTAZĂ
glycogenèse / GLICOGENEZĂ
glycogénogenèse / GLICOGENOGENEZĂ
glycogénolyse / GLICOGENOLIZĂ
glycogénopexie / GLICOGENOPEXIE
glycogénose / GLICOGENOZĂ
glycolemme / GLICOLEMĂ
glycolipide / GLICOLIPID
glycolyse / GLICOLIZĂ
glyconéogènese / GLICONEOGENEZĂ
glycopénie / GLICOPENIE
glycopexie / GLICOPEXIE
glycophorines / GLICOFORINE
glycoprotéine / GLICOPROTEINĂ
glycoprotéine IIB-IIIA / GLICOPROTEINĂ IIB-IIIA
glycoprotéine P / GLICOPROTEINĂ P
glycorachie / GLICORAHIE
glycorégulation / GLICOREGLARE
glycosaminoglycanes / GLICOZAMINOGLICANI
glycoside / GLICOZID
glycosides cardiotoniques / GLICOZIDE CARDIOTONICE
glycosides digitaliques / GLICOZIDE DIGITALICE
glycosilome / GLICOZILOM
glycosphingolipides / GLICOSFINGOLIPIDE
glycosurie / GLICOZURIE
glycosurie rénale / GLICOZURIE RENALĂ
glycosylation / GLICOZILARE
glycosyltransférase / GLICOZILTRANSFERAZĂ
glycuronoconjugaison / GLICURONOCONJUGARE
glypicane / GLIPICAN
GMP / GMP
GMP cyclique / GMP ciclic
gnathion / GNATION
gnathologie / GNATOLOGIE
gnathoplastie / GNATOPLASTIE
gnathoschisis / GNATOSCHIZIS
gnosie / GNOZIE
gnotobiotique / GNOTOBIOTIC
godet / GODEU
goitre / GUŞĂ
goitre aberrant / GUŞĂ ABERANTĂ
goitre adénomateuse / GUŞĂ ADENOMATOASĂ
goitre basedowifié / GUŞĂ BASEDOWIFIATĂ
goitre colloïde / GUŞĂ COLOIDĂ
goitre congénital / GUŞĂ CONGENITALĂ
goitre endémique / GUŞĂ ENDEMICĂ
goitre lingual / GUŞĂ LINGUALĂ
goitre multinodulaire / GUŞĂ MULTINODULARĂ
goitre multinodulaire toxique / GUŞĂ MULTINODULARĂ TOXICĂ
goitre parenchymateux / GUŞĂ PARENCHIMATOASĂ
goitre plongeant / GUŞĂ PLONJANTĂ
goitre simple / GUŞĂ SIMPLĂ
goitreux / GUŞAT
goitrigène / GUŞOGEN
gold standard / GOLD STANDARD
gomme / GOMĂ, GUMĂ
gomme syphilitique / GOMĂ SIFILITICĂ
gomphose / GOMFOZĂ
gonade / GONADĂ
gonadocrinine / GONADOCRININĂ
gonadolibérine / GONADOLIBERINĂ
gonadostat / GONADOSTAT
gonadostatine / GONADOSTATINĂ
gonadostimuline / GONADOSTIMULINĂ
gonadotrope / GONADOTROP
gonadotrophine / GONADOTROFINĂ
gonadotrophine A / GONADOTROFINĂ A
gonadotrophine B / GONADOTROFINĂ B
gonadotrophine chorionique (placentaire) / GONADOTROFINĂ CORIONICĂ (PLACENTARĂ)
gonadotrophine sérique / GONADOTROFINĂ SERICĂ
gonadotropine / GONADOTROPINĂ
gonalgie / GONALGIE
gonarthrite / GONARTRITĂ
gonarthrose / GONARTROZĂ
goniome / GONIOM
goniomètre / GONIOMETRU
gonion / GONION
gonioscopie / GONIOSCOPIE
goniosynéchie / GONIOSINECHIE
goniotomie / GONIOTOMIE
gonococcémie / GONOCOCEMIE
gonococcie / GONOCOCIE
gonocoque / GONOCOC
gonocyte / GONOCIT
gonocytome / GONOCITOM
gonorrhée / GONOREE
gonosome / GONOZOM
gorge / GÂTLEJ
goudron / GUDRON
goupille / ŞTIFT
goût / GUST
goutte / GUTĂ
gouttière / GUTIERĂ
grabataire / GRABATAR

gradient / GRADIENT
grains de Fordyce / PETE FORDYCE
graisse / GRĂSIME
graisse brune / GRĂSIME BRUNĂ
gramicidine / GRAMICIDINĂ
gramme / GRAM
Gram-négatif / GRAM-NEGATIV
Gram-positif / GRAM-POZITIV
grand muscle de l'hélix / MUŞCHIUL MARE AL HELIXULUI
grand nerf occipital / NERV OCCIPITAL MARE
grand nerf pétreux profond / NERV PIETROS PROFUND
grand nerf pétreux superficiel / NERV PIETROS MARE
grand os / OS CAPITAT, OS MARE
grande circulation / MAREA CIRCULAŢIE
grande épiploon / MARELE EPIPLOON
grande veine coronaire / VENĂ CARDIACĂ MARE
grande veine de Galien / VENĂ CEREBRALĂ MARE
grandes lèvres / LABII MARI
grandeur / MĂRIME
grandomanie / GRANDOMANIE
granulation / GRANULAŢIE
granulations arachnoïdiennes / GRANULAŢII ARAHNOIDE
granulations des Pacchioni / GRANULAŢII PACCHIONI
granule / GRANULĂ
granuleux / GRANULOS
granulie / GRANULIE
granuloblastome / GRANULOBLASTOM
granulocyte / GRANULOCIT
granulocytopénie / GRANULOCITOPENIE
granulocytose / GRANULOCITOZĂ
granulocytose basophilique / GRANULOCITOZĂ BAZOFILICĂ
granulocytose éosinophilique / GRANULOCITOZĂ EOZINOFILICĂ
granulocytose neutrophilique / GRANULOCITOZĂ NEUTROFILICĂ
granulomatose / GRANULOMATOZĂ
granulomatose de Wegener / GRANULOMATOZĂ WEGENER
granulome / GRANULOM
granulome annulaire / GRANULOM INELAR
granulome de corps étrangers / GRANULOM DE CORP STRĂIN
granulome de Palazzi / GRANULOM PALAZZI
granulome dentaire / GRANULOM DENTAR
granulome des piscines / GRANULOM AL PISCINELOR
granulome éosinophilique des os / GRANULOM EOZINOFILIC AL OSULUI
granulome fongoïde / GRANULOM FUNGOID
granulome inguinal / GRANULOM INGHINAL
granulome lipophagique / GRANULOM LIPOFAGIC
granulome malin centro-facial / GRANULOM MALIGN CENTROFACIAL
granulome pyogénique / GRANULOM PIOGENIC
granulome rhumatismal / GRANULOM REUMATOID
granulome silicotique / GRANULOM SILICOTIC
granulome télangiectasique / GRANULOM TELANGIECTAZIC
granulome vénérien / GRANULOM VENERIAN
granulopénie / GRANULOPENIE
granulopexique / GRANULOPEXIC
granulopoïèse / GRANULOPOIEZĂ
granulosis rubra nasi / GRANULOSIS RUBRA NASI
granzyme / GRANZIMĂ
graphesthésie / GRAFESTEZIE
graphologie / GRAFOLOGIE
graphomanie / GRAFOMANIE
graphorrhée / GRAFOREE
graphospasme / GRAFOSPASM
grattage / GRATAJ
gravide / GRAVIDĂ
gravidique / GRAVIDIC
gravidisme / GRAVIDISM
gravidité / GRAVIDITATE
gravimétrie / GRAVIMETRIE
gravirécepteur / GRAVIRECEPTOR
gray / GRAY
greffe / GREFĂ
greffon / GREFON
greffon vasculaire / GREFON VASCULAR
griffe / GRIFĂ
griffe cubitale / GRIFĂ CUBITALĂ
grippe / GRIPĂ
grippe aviaire / GRIPĂ AVIARĂ
grippe de Dabney / GRIPĂ DABNEY
griséofulvine / GRISEOFULVINĂ
grosse tubérosité de l'humérus / MAREA TUBEROZITATE A HUMERUSULUI
grossese à risque élévé / SARCINĂ CU RISC CRESCUT
grossesse / SARCINĂ
grossesse ectopique / SARCINĂ ECTOPICĂ
grossesse extrautérine / SARCINĂ EXTRAUTERINĂ
grossesse gémellaire / SARCINĂ GEMELARĂ
grossissement / GROSISMENT
group HACEK / GRUP HACEK
groupage sanguin / GRUPAJ SANGUIN
groupe / GRUP
groupe antérieur des ganglions diaphragmatiques / NODULI FRENICI SUPERIORI
groupe du promontoire des ganglions iliaques primitifs / NODULI ILIACI COMUNI PROMONTORIENI
groupe externe des ganglions iliaques primitifs / NODULI ILIACI COMUNI LATERALI
groupe ganglionnaire principal de l'artère colique droite supérieure / NODULI COLICI DREPŢI
groupe ganglionnaire principal de l'artère colique gauche supérieure / NODULI COLICI STÂNGI
groupe ganglionnaire principal de l'artère colique moyenne / NODULI COLICI MIJLOCII
groupe interne des ganglions iliaques primitifs / NODULI ILIACI COMUNI MEDIALI
groupe moyen des ganglions iliaques primitifs / NODULI ILIACI COMUNI INTERMEDIARI, NODULI ILIACI COMUNI SUBAORTICI
groupe moyen des ganglions mésentériques supérieurs / NODULI MEZENTERICI MIJLOCII
groupe postérieur des ganglions paravésicaux / NODULI POSTVEZICALI
groupe sanguin / GRUP SANGUIN
groupement prosthétique / GRUPARE PROSTETICĂ
groupes leucocytaires / GRUPE LEUCOCITARE
groupes plaquettaires / GRUPE PLACHETARE
groupes tissulaires / GRUPE TISULARE
G-strophantoside / STROFANTOZID G
GTP / GTP
GTP-ase / GTP-AZĂ
guanidine / GUANIDINĂ
guanidinémie / GUANIDINEMIE
guanine / GUANINĂ

guanine-nucléotide / GUANIN-NUCLEOTID
guanosine / GUANOZINĂ
guanosine 3'-5'-monophosphate cyclique / GUANOZIN-3'-5'-MONO-FOSFAT CICLIC
guanosine diphosphate / GUANOZIN DIFOSFAT
guanosine triphosphatase / GUANOZIN TRIFOSFATAZĂ
guanosine triphosphate / GUANOZIN TRIFOSFAT
guanosine-5'-monophosphate / GUANOZIN-5'-MONOFOSFAT
guanylatecyclase / GUANILATCICLAZĂ
guanyle cyclase / GUANILCICLAZĂ
guanylyle cyclase / GUANILILCICLAZĂ
gubernaculum / GUBERNACULUM
guérison / VINDECARE
gustation / GUSTAŢIE
gustométrie / GUSTOMETRIE
gutta-percha / GUTAPERCĂ
gutturalisation / GUTURALIZARE
gymnastique / GIMNASTICĂ
gymnophobie / GIMNOFOBIE
gynandoïsme / GINANDROISM
gynandrie / GINANDRIE
gynandromorphisme / GINANDROMORFISM
gynanthropie / GINANDRIE
gynécologie / GINECOLOGIE
gynécomastie / GINECOMASTIE
gynéphobie / GINEFOBIE
gynogenèse / GINOGENEZĂ
gynoïde / GINOID
gypse / GIPS
gyrus / GYRUS

H

17a-hydroxylase / 17a-HIDROXILAZĂ
17b-hydroxystérolde déshydrogénase / 17b-HIDROXISTEROID DEHIDROGENAZĂ
17-hydroxycorticostéroïdes / 17-HIDROXICORTICOSTEROIZI
19-hydroxylase / 19-HIDROXILAZĂ
21-hydroxylase / 21-HIDROXILAZĂ
5-hydroxytryptamine / 5-HIDROXITRIPTAMINĂ
habenula / HABENULA
habitude / DEPRINDERE
habitus / HABITUS
Haemophilus / HAEMOPHILUS
haleine / HALENĂ
halistérèse / HALISTEREZĂ
halitose / HALITOZĂ
hallomégalie / HALOMEGALIE
hallucination / HALUCINAŢIE
hallucinogène / HALUCINOGEN
hallucinose / HALUCINOZĂ
hallus / HALUCE
hallux / HALUCE
hallux rigidus / HALLUX RIGIDUS
hallux valgus / HALLUX VALGUS
hallux varus / HALLUX VARUS
halo / HALOU
halo glaucomateux / HALOU GLAUCOMATOS
halogène / HALOGEN
halopéridol / HALOPERIDOL
halophile / HALOFIL
halothane / HALOTAN
hamartome / HAMARTOM
hanche / ŞOLD
hanche à ressort / ŞOLD CEN RESORT
handicap / HANDICAP
handicapé / HANDICAPAT
haploïde / HAPLOID
haploïdie / HAPLOIDIE
haploïdisation / HAPLOIDIZARE
haplotype / HAPLOTIP
haptène / HAPTENĂ
haptoglobine / HAPTOGLOBINĂ
haptoglobinémie / HAPTOGLOBINEMIE
haptophore / HAPTOFOR
haschichisme / HAŞIŞISM
haschisch / HAŞIŞ
haustration / HAUSTRAŢIE
hébéphrénie / HEBEFRENIE
hébéphrénocatatonie / HEBEFRENOCATATONIE
hébétude / HEBETUDINE
héboïdophrénie / HEBOIDOFRENIE
hectique / HECTIC
hédonisme / HEDONISM
hédrocèle / HEDROCEL
helcoïde / HELCOID
helcologie / HELCOLOGIE
helcosis / HELCOZIS
Helicobacter pylori / HELICOBACTER PYLORI
héliodermite / HELIODERMITĂ
héliopathie / HELIOPATIE
héliophobie / HELIOFOBIE
héliothérapie / HELIOTERAPIE
hélix / HELIX
Helminthes / HELMINTHES
helminthiase / HELMINTIAZĂ
hélodermie / HELODERMIE
hémadsorption / HEMADSORBŢIE
hémagglutination / HEMAGLUTINARE
hémagglutinine / HEMAGLUTININĂ
hémagglutinogène / HEMAGLUTINOGEN
hémangiectasie / HEMANGIECTAZIE
hémangioblastome / HEMANGIOBLASTOM
hémangioblastome multiple / HEMANGIOBLASTOM MULTIPLU
hémangioendothéliome / HEMANGIOENDOTELIOM
hémangiofibrosarcome / HEMANGIOFIBROSARCOM
hémangiome / HEMANGIOM
hémangiosarcome / HEMANGIOSARCOM
hémaphérèse / HEMAFEREZĂ
hémarthrose / HEMARTROZĂ
hématémèse / HEMATEMEZĂ
hémathidrose / HEMATHIDROZĂ
hématie / HEMATIE
hématimètre / HEMOCITOMETRU
hématimétrie / HEMATIMETRIE
hématine / HEMATINĂ
hématique / HEMATIC
hématocèle / HEMATOCEL
hématocolpos / HEMATOCOLPOS
hématocrite / HEMATOCRIT
hématodermie / HEMATODERMIE
hématogène / HEMATOGEN
hématoïdine / HEMATOIDINĂ
hématologie / HEMATOLOGIE
hématologie géographique / HEMATOLOGIE GEOGRAFICĂ
hématome / HEMATOM
hématome extradural / HEMATOM EXTRADURAL

hématome rétroplacentaire / HEMATOM RETROPLACENTAR
hématome sous-dural / HEMATOM SUBDURAL
hématomètre / HEMATOMETRIE
hématométrie / HEMATOMETRIE
hématomyélie / HEMATOMIELIE
hématophage / HEMATOFAG
hématophobie / HEMATOFOBIE
hématopoïèse / HEMATOPOIEZĂ
hématopoïetine / HEMATOPOIETINĂ
hématopoïétique / HEMATOPOIETIC
hématoporphyrine / HEMATOPORFIRINĂ
hématorrachis / HEMATORAHIS
hémato-salpinx / HEMATOSALPINX
hématoscope / HEMATOSCOP
hématose / HEMATOZĂ
hémato-spectroscopie / HEMATOSPECTROSCOPIE
hématospermie / HEMATOSPERMIE
hématoxyline / HEMATOXILINĂ
hématozoaire / HEMATOZOAR
hématurie / HEMATURIE
hème / HEM
héméralopie / HEMERALOPIE
hémiagénésie / HEMIAGENEZIE
hémiagnosie / HEMIAGNOZIE
hémiagueusie / HEMIAGEUZIE
hémianesthésie / HEMIANESTEZIE
hémianopsie / HEMIANOPSIE
hémianosmie / HEMIANOSMIE
hémiasomatognosie / HEMIASOMATOGNOZIE
hémiasynergie / HEMIASINERGIE
hémiataxie / HEMIATAXIE
hémiathétose / HEMIATETOZĂ
hémiatrophie / HEMIATROFIE
hémiatrophie faciale progressive de Romberg / HEMIATROFIE FACIALĂ
hémiballisme / HEMIBALISM
hémibloc / HEMIBLOC
hémicolectomie / HEMICOLECTOMIE
hémicrânie / HEMICRANIE
hémicraniose / HEMICRANIOZĂ
hémidrose / HEMIDROZĂ
hémidysesthésie / HEMIDISESTEZIE
hémidystrophie / HEMIDISTROFIE
hémihidrose / HEMIHIDROZĂ
hémihypertrophie / HEMIHIPERTROFIE
hémimélie / HEMIMELIE
hémimimie / HEMIMIMIE
hémine / HEMINĂ
hémiopsie / HEMIOPSIE
hémiparésie / HEMIPAREZĂ
hémiparesthésie / HEMIPARESTEZIE
hémipareunie / HEMIPAREUNIE
hémiplégie / HEMIPLEGIE
hémiplégie alterne / HEMIPLEGIE ALTERNĂ
hémiplégie cérébelleuse / HEMIPLEGIE CEREBELOASĂ
hémiplégie cérébrale infantile / HEMIPLEGIE CEREBRALĂ INFANTILĂ
hémiplégie controlatérale / HEMIPLEGIE CONTROLATERALĂ
hémiplégie corticale / HEMIPLEGIE CORTICALĂ
hémiplégie proportionnelle / HEMIPLEGIE PROPORŢIONALĂ
hémiplégie spasmodique infantile / HEMIPLEGIE SPASMODICĂ INFANTILĂ
hémiplégie spinale / HEMIPLEGIE SPINALĂ
hémiplégique / HEMIPLEGIC
Hemiptera / HEMIPTERA
hémispasme / HEMISPASM
hémisphère / EMISFERĂ
hémisphère dominant / EMISFERĂ DOMINANTĂ
hémisphères cérébrales / EMISFERE CEREBRALE
hémisynthèse / SEMISINTEZĂ
hémizygote / HEMIZIGOT
hemmage / HEMAJ
hémobilie / HEMOBILIE
hémocholécyste / HEMOCOLECIST
hémochromatose / HEMOCROMATOZĂ
hémochromogène / HEMOCROMOGEN
hémoconcentration / HEMOCONCENTRAŢIE
hémoconies / HEMOCONII
hémocrinie / HEMOCRINIE
hémoculture / HEMOCULTURĂ
hémocupréine / HEMOCUPREINĂ
hémocytomètre / HEMOCITOMETRU
hémocytopénie / HEMOCITOPENIE
hémodiafiltration / HEMODIAFILTRARE
hémodialyse / HEMODIALIZĂ
hémodialyseur / HEMODIALIZOR
hémodilution / HEMODILUŢIE
hémodromomètre / HEMODROMOMETRU
hémodynamique / HEMODINAMICĂ
hémodynamomètre / HEMODINAMOMETRU
hémofiltration / HEMOFILTRARE
hémoglobine / HEMOGLOBINĂ
hémoglobine A1C / HEMOGLOBINĂ A1C
hémoglobine anormale / HEMOGLOBINĂ ANORMALĂ
hémoglobine glucosylée / HEMOGLOBINĂ GLICOZILATĂ
hémoglobine glycosylée / HEMOGLOBINĂ GLICOZILATĂ
hémoglobine glyquée / HEMOGLOBINĂ GLICATĂ
hémoglobine instable / HEMOGLOBINĂ INSTABILĂ
hémoglobinémie / HEMOGLOBINEMIE
hémoglobinobilie / HEMOGLOBINOBILIE
hémoglobinopathie / HEMOGLOBINOPATIE
hémoglobinose / HEMOGLOBINOZĂ
hémoglobinurie / HEMOGLOBINURIE
hémoglobinurie paroxystique a frigore / HEMOGLOBINURIE PAROXISTICĂ LA FRIG
hémoglobinurie paroxystique nocturne / HEMOGLOBINURIE PAROXISTICĂ NOCTURNĂ
hémogramme / HEMOGRAMĂ
hémo-hydarthrose / HEMO-HIDARTROZE
hémolymphangiome / HEMOLIMFANGIOM
hémolyse / HEMOLIZĂ
hémolysine / HEMOLIZINĂ
hémolytique / HEMOLITIC
hémomédiastin / HEMOMEDIASTIN
hémomélanine / HEMOMELANINĂ
hémonectine / HEMONECTINĂ
hémopathie / HEMOPATIE
hémoperfusion / HEMOPERFUZIE
hémopéricarde / HEMOPERICARD
hémopéritoine / HEMOPERITONEU
hémopexine / HEMOPEXINĂ
hémophilie / HEMOFILIE
hémophtalmie / HEMOFTALMIE
hémopneumo-péricarde / HEMOPNEUMOPERICARD
hémopneumothorax / HEMOPNEUMOTORAX
hémopompe / HEMOPOMPĂ
hémoprophylaxie / HEMOPROFILAXIE
hémoprotéine / HEMOPROTEINĂ

hémoptoïque / HEMOPTOIC
hémoptysie / HEMOPTIZIE
hémorhéologie / HEMOREOLOGIE
hémorragie / HEMORAGIE
hémorragie cérébrale / HEMORAGIE CEREBRALĂ
hémorragie digestive supérieure / HEMORAGIE DIGESTIVĂ SUPERIOARĂ
hémorragie méningée / HEMORAGIE MENINGEE
hémorragie occulte / HEMORAGIE OCULTĂ
hémorragine / HEMORAGINĂ
hémorragipare / HEMORAGIPAR
hémorragique / HEMORAGIC
hémorroïde / HEMOROID
hémorroïdectomie / HEMOROIDECTOMIE
hémosialémèse / HEMOSIALEMEZĂ
hémosidérine / HEMOSIDERINĂ
hémosidérinurie / HEMOSIDERINURIE
hémosidérose / HEMOSIDEROZĂ
hémosidérose pulmonaire / HEMOSIDEROZĂ PULMONARĂ
hémospermie / HEMOSPERMIE
hémostase / HEMOSTAZĂ
hémostate / HEMOSTAT
hémostatique / HEMOSTATIC
hémothérapie / HEMOTERAPIE
hémothorax / HEMOTORAX
hémotype / HEMOTIP
hémotypologie / HEMOTIPOLOGIE
hepar / HEPAR
héparane sulfate / HEPARAN SULFAT
héparine / HEPARINĂ
héparines de bas poids moléculaire / HEPARINE DE MASĂ MOLECULARĂ MICĂ
héparinisation / HEPARINIZARE
héparinoïde / HEPARINOID
Heparnavirus / HEPARNAVIRUS
hépatalgie / HEPATALGIE
hépatectomie / HEPATECTOMIE
hépaticotomie / HEPATICOTOMIE
hépatique / HEPATIC
hépatisation / HEPATIZARE
hépatite / HEPATITĂ
hépatite A / HEPATITĂ A
hépatite alcoolique / HEPATITĂ ALCOOLICĂ
hépatite auto-immune / HEPATITĂ AUTOIMUNĂ
hépatite B / HEPATITĂ B
hépatite C / HEPATITĂ C
hépatite cholestatique / HEPATITĂ COLESTATICĂ
hépatite cholostatique / HEPATITĂ COLOSTATICĂ
hépatite chronique / HEPATITĂ CRONICĂ
hépatite chronique active / HEPATITĂ CRONICĂ ACTIVĂ
hépatite chronique agressive / HEPATITĂ CRONICĂ AGRESIVĂ
hépatite chronique non-agressive / HEPATITĂ CRONICĂ NEAGRESIVĂ
hépatite chronique persistente / HEPATITĂ CRONICĂ PERSISTENTĂ
hépatite cirrhogène / HEPATITĂ CIROGENĂ
hépatite D / HEPATITĂ D
hépatite E / HEPATITĂ E
hépatite épidémique / HEPATITĂ EPIDEMICĂ
hépatite F / HEPATITĂ F
hépatite fulminante / HEPATITĂ FULMINANTĂ
hépatite G / HEPATITĂ G
hépatite lupoïde / HEPATITĂ LUPOIDĂ
hépatite médicamenteuse / HEPATITĂ MEDICAMENTOASĂ
hépatite non A - non B / HEPATITĂ NON A - NON B
hépatite sérique / HEPATITĂ SERICĂ
hépatite virale / HEPATITĂ VIRALĂ
hépatoblastome / HEPATOBLASTOM
hépatocarcinome / HEPATOCARCINOM
hépatocèle / HEPATOCEL
hépato-cholangio-cysto-duodénostomie / HEPATO-COLANGIO-CISTO-DUODENOSTOMIE
hépatocholangio-entérostomie / HEPATO-COLANGIO-ENTEROSTOMIE
hépatocupréine / HEPATOCUPREINĂ
hépatocyte / HEPATOCIT
hépatogramme / HEPATOGRAMĂ
hépatographie / HEPATOGRAFIE
hépatologie / HEPATOLOGIE
hépatolyse / HEPATOLIZĂ
hépatome / HEPATOM
hépatomégalie / HEPATOMEGALIE
hépatomphale / HEPATOMFALOS
hépatonécrose / HEPATONECROZĂ
hépatonéphrite / HEPATONEFRITĂ
hépatopathie / HEPATOPATIE
hépatopéritonite / HEPATOPERITONITĂ
hépatoptose / HEPATOPTOZĂ
hépatorraphie / HEPATORAFIE
hépatosplénomégalie / HEPATOSPLENOMEGALIE
hépatostomie / HEPATOSTOMIE
hépatotomie / HEPATOTOMIE
hépatotoxicité / HEPATOTOXICITATE
hepcidine / HEPCIDINĂ
héréditaire / EREDITAR
hérédité / EREDITATE
hérédité ancestrale / EREDITATE ANCESTRALĂ
hérédité autosomique / EREDITATE AUTOZOMALĂ
hérédité bifactorielle / EREDITATE BIFACTORIALĂ
hérédité collatérale / EREDITATE COLATERALĂ
hérédité convergente / EREDITATE CONVERGENTĂ
hérédité croisée / EREDITATE ÎNCRUCIAŞTĂ
hérédité cytoplasmique / EREDITATE CITOPLASMATICĂ
hérédité en retour / EREDITATE DE REVENIRE
hérédité extrachromosomique / EREDITATE EXTRACROMOZOMIALĂ
hérédité extranucléaire / EREDITATE EXTRANUCLEARĂ
hérédité gonosomique / EREDITATE GONOZOMICĂ
hérédité maternelle / EREDITATE MATERNĂ
hérédité paternelle / EREDITATE PATERNALĂ
hérédité récessive / EREDITATE RECESIVĂ
hérédoataxie cérébeleuse / EREDOATAXIE CEREBELOASĂ
hérédodégénérescence spinocérébelleuse / EREDODEGENERESCENŢĂ SPINOCEREBELOASĂ
hérédodégénérescence tapétorétinienne / EREDODEGENERESCENŢĂ TAPETORETINIANĂ
hérédodystrophie annulaire de l'endothélium cornéen / EREDODISTROFIE INELARĂ A ENDOTELIULUI CORNEEAN
hérédofamilial / EREDOFAMILIAL
hérédopathie / EREDOPATIE
hérédopathie ataxique polynévritique / EREDOPATIE ATAXICĂ POLINEVRITICĂ
hermaphrodisme / HERMAFRODITISM
hermaphrodite / HERMAFRODIT
herniaire / HERNIAR
hernie / HERNIE
hernie cérébrale / HERNIE CEREBRALĂ
hernie crurale / HERNIE CRURALĂ

hernie de Jean Louis Petit / HERNIE JEAN LOUIS PETIT
hernie de la ligne blanche / HERNIE A LINIEI ALBE
hernie diaphragmatique / HERNIE DIAFRAGMATICĂ
hernie discale / HERNIE DE DISC
hernie épigastrique / HERNIE EPIGASTRICĂ
hernie étranglée / HERNIE STRANGULATĂ
hernie hiatale / HERNIE HIATALĂ
hernie inguinale / HERNIE INGHINALĂ
hernie inguino-pubienne / HERNIE INGHINO-PUBIANĂ
hernie musculaire / HERNIE MUSCULARĂ
hernie ombilicale / HERNIE OMBILICALĂ
hernie scrotale / HERNIE SCROTALĂ
hernioplastie / HERNIOPLASTIE
herniorraphie / HERNIORAFIE
herniotomie / HERNIOTOMIE
héroïne / HEROINĂ
héroïnomanie / HEROINOMANIE
herpangine / HERPANGINĂ
herpès / HERPES
Herpès simplex virus / HERPES SIMPLEX VIRUS
Herpesviridae / HERPESVIRIDAE
herpétiforme / HERPETIFORM
herpétique / HERPETIC
hertz / HERTZ
hespéranopie / HESPERANOPIE
hétéroagglutination / HETEROAGLUTINARE
hétéroanticorps / HETEROANTICORP
hétéroantigène / HETEROANTIGEN
hétérocaryon / HETEROCARION
hétérocaryose / HETEROCARIOZĂ
hétérochromatine / HETEROCROMATINĂ
hétérochromatique / HETEROCROMATIC
hétérochromie / HETEROCROMIE
hétérochromosome / HETEROCROMOZOM
hétérochronie / HETEROCRONIE
hétérodimère / HETERODIMER
hétérodonte / HETERODONT
hétérodrome / HETERODROM
hétéroduplex / HETERODUPLEX
hétérogamète / HETEROGAMET
hétérogène / ETEROGEN
hétérogénéité génétique / ETEROGENITATE GENETICĂ
hétérogreffe / HETEROGREFĂ
hétérogreffe valvulaire / HETEROGREFĂ VALVULARĂ
hétérogueusie / HETEROGEUZIE
hétérohémagglutination / HETEROHEMAGLUTINARE
hétéro-immunisation / HETEROIMUNIZARE
hétérolatéral / HETEROLATERAL
hétérologue / HETEROLOG
hétérométrie / HETEROMETRIE
hétéronyme / HETERONIM
hétéroosmie / HETEROOSMIE
hétérophile / HETEROFIL
hétérophorie / HETEROFORIE
hétéroplasie / HETEROPLAZIE
hétéroplasmie / HETEROPLASMIE
hétéroprotéine / HETEROPROTEINĂ
hétéropycnose / HETEROPICNOZĂ
hétérosexuel / HETEROSEXUAL
hétérosides / HETEROZIDE
hétérosmie / HETEROSMIE
hétérosome / HETEROZOM
hétérospécifique / HETEROSPECIFIC
hétérotope / HETEROTOP
hétérotopie / HETEROTOPIE
hétérotopique / HETEROTOPIC
hétérotransplantation / HETEROTRANSPLANTARE
hétérotrophe / HETEROTROF
hétérotropie / HETEROTROPIE
hétérotypique / HETEROTIPIC
hétérotypique / HETEROTIPIC
hétéroxène / HETEROXEN
hétérozygote / HETEROZIGOT
hexachlorcyclohexane / HEXACLORCICLOHEXAN
hexachlorophène / HEXACLOROFEN
hexadactylie / HEXADACTILIE
hexadactylie / HEXADACTILIE
hexagone artériel de Willis / HEXAGON ARTERIAL WILLIS, POLIGON ARTERIAL WILLIS
hexokinase / HEXOKINAZĂ
hexosamine / HEXOZAMINĂ
hexose / HEXOZĂ
hiatal / HIATAL
hiatus / HIATUS
hibernation / HIBERNARE
hibernation artificielle / HIBERNARE ARTIFICIALĂ
hibernation myocardique / HIBERNARE MIOCARDICĂ
hibernome / HIBERNOM
hibernothérapie / HIBERNOTERAPIE
hidroméiose / HIDROMEIOZĂ
hidrosadénite / HIDROSADENITĂ
hidrosadénome / HIDROSADENOM
hidrose / HIDROZĂ
hiérolisthésis / HIEROLISTEZIS
hile / HIL
hiperekplexie / HIPEREKPLEXIE
hipermimie / HIPERMIMIE
hipertrophie prostatique / HIPERTROFIE PROSTATICĂ
hippocampe / HIPOCAMP
hippocratisme / HIPOCRATISM
hippocratisme digital / HIPOCRATISM DIGITAL
hippurie / HIPURIE
hircismus / HIRCISMUS
hirsutisme / HIRSUTISM
hirudinase / HIRUDINAZĂ
hirudine / HIRUDINĂ
hirudinisation / HIRUDINIZAŢIE
Hirudo / HIRUDO
hissien / HISIAN
histamine / HISTAMINĂ
histaminémie / HISTAMINEMIE
histaminopexie / HISTAMINOPEXIE
histidinase / HISTIDINAZĂ
histidine / HISTIDINĂ
histidine-désaminase / HISTIDIN-DEZAMINAZĂ
histidinémie / HISTIDINEMIE
histidinurie / HISTIDINURIE
histiocyte / HISTIOCIT
histiocytome / HISTIOCITOM
histiocytose / HISTIOCITOZĂ
histiocytose de la cellule Langerhans / HISTIOCITOZA CELULEI LANGERHANS
histiocytose des cellules autres que la cellule de Langerhans / HISTIOCITOZA CU CELULE NON-LANGERHANS
histiocytose diffuse aiguë / HISTIOCITOZĂ DIFUZĂ ACUTĂ
histiocytose lipoïdique essentielle / HISTIOCITOZĂ LIPIDICĂ ESENŢIALĂ
histiocytose maligne / HISTIOCITOZĂ MALIGNĂ

histiocytose X / HISTIOCITOZĂ X
histiocytoxanthome / HISTIOCITOXANTOM
histochimie / HISTOCHIMIE
histocompatibilité / HISTOCOMPATIBILITATE
histogenèse / HISTOGENEZĂ
histogramme / HISTOGRAMĂ
histo-incompatibilité / HISTOINCOMPATIBILITATE
histoire naturelle / ISTORIE NATURALĂ
histologie / HISTOLOGIE
histolyse / HISTOLIZĂ
Histomonas / HISTOMONAS
histone / HISTONĂ
histoplasmose / HISTOPLASMOZĂ
historadiographie / HISTORADIOGRAFIE
histrionisme / HISTRIONISM
HMG-CoA reductase / HMG-CoA REDUCTAZĂ
holandrique / HOLANDRIC
holisme / HOLISM
holocrine / HOLOCRIN
holodiastolique / HOLODIASTOLIC
holo-enzyme / HOLOENZIMĂ
hologramme / HOLOGRAMĂ
holographie / HOLOGRAFIE
hologynique / HOLOGINIC
holoprotéine / HOLOPROTEINĂ
holosides / HOLOZIDE
holosystolique / HOLOSISTOLIC
Holter / HOLTER
homatropine / HOMATROPINĂ
homeobox / HOMEOBOX
homéo-box / HOMEOBOX
homéo-domaine / HOMEODOMENIU
homéodote / HOMEODOT
homéogreffe / HOMEOGREFĂ
homéopathie / HOMEOPATIE
homéoplastie / HOMEOPLASTIE
homéostasie / HOMEOSTAZIE
homéotherme / HOMEOTERM
homéotique / HOMEOTIC
homing / HOMING
homocystéine / HOMOCISTEINĂ
homocystine / HOMOCISTINĂ
homocystinurie / HOMOCISTINURIE
homodimère / HOMODIMER
homoduplex / HOMODUPLEX
homogènate / OMOGENAT
homogreffe / HOMOGREFĂ
homolatéral / HOMOLATERAL
homologie / OMOLOGIE
homologue / OMOLOG
homomorphe / HOMOMORF
homonyme / OMONIM
homophobie / HOMOFOBIE
homoplastie / HOMOPLASTIE
homosexualité / HOMOSEXUALITATE
homosexuel / HOMOSEXUAL
homotipique / HOMOTIPIC
homozygote / HOMOZIGOT
hôpital / SPITAL
hôpital de jour / SPITAL DE ZI
hôpital de nuit / SPITAL DE NOAPTE
hoquet / SUGHIŢ
hordeolum / HORDEOLUM
hormesis / HORMESIS
hormonal / HORMONAL
hormone / HORMON
hormone adrénocorticotrope / HORMON ADRENOCORTICOTROP
hormone antéhypophysaire / HORMON ANTEHIPOFIZAR
hormone antidiurétique / HORMON ANTIDIURETIC
hormone antimüllérienne / HORMON ANTIMÜLLERIAN
hormone corticosurrénale / HORMON CORTICOSUPRARENAL
hormone corticotrope / HORMON CORTICOTROP
hormone de croissance / HORMON DE CREŞTERE
hormone folliculaire / HORMON FOLICULAR
hormone folliculostimulante / HORMON FOLICULOSTIMULANT
hormone galactogène / HORMON GALACTOGEN
hormone gastrique / HORMON GASTRIC
hormone gonadotrope / HORMON GONADOTROP
hormone hypophysaire / HORMON HIPOFIZAR
hormone lutéale / HORMON LUTEAL
hormone lutéinisante / HORMON LUTEINIZANT
hormone lutéotrope / HORMON LUTEOTROP
hormone mélanostimulante / HORMON MELANOSTIMULANT
hormone mélanotrope / HORMON MELANOTROP
hormone parathyroïdienne / HORMON PARATIROIDIAN
hormone somatotrope / HORMON SOMATOTROP
hormone thyréotrope / HORMON TIREOTROP
hormones androgènes / HORMONI ANDROGENI
hormones pancréatiques / HORMONI PANCREATICI
hormones placentaires / HORMONI PLACENTARI
hormones thymiques / HORMONI TIMICI
hormones thyroïdiennes / HORMONI TIROIDIENI
hormonoïde / HORMONOID
hormonothérapie / HORMONOTERAPIE
horripilation / ORIPILAŢIE
hospitalisation / INTERNARE
hospitalisme / HOSPITALISM
hôte / GAZDĂ
hPP / hPP
HTLV / HTLV
huile / ULEI
huile de paraffine / ULEI DE PARAFINĂ
humérus / HUMERUS
humeur / UMOARE
humeur aqueuse / UMOARE APOASĂ
humeur vitrée / UMOARE VITROASĂ
humidité / UMIDITATE
humoral / UMORAL
huntingtine / HUNTINGTINĂ
hurlérien / HURLERIAN
hyaladhérine / HIALADERINĂ
hyalin / HIALIN
hyalinisation / HIALINIZARE
hyalinose / HIALINOZĂ
hyaloïde / HIALOID
hyalomère / HIALOMER
hyaloplasma / HIALOPLASMĂ
hyaluronidase / HIALURONIDAZĂ
hybridation / HIBRIDARE
hybridation cellulaire / HIBRIDARE CELULARĂ
hybridation in situ / HIBRIDARE IN SITU
hybridation moléculaire / HIBRIDARE MOLECULARĂ
hybride / HIBRID
hybride ADN-ARN / HIBRID ADN-ARN
hybridome / HIBRIDOM
hydantoïnes / HIDANTOINE
hydatide / HIDATIDĂ

hydatidose / HIDATIDOZĂ
hydatiforme / HIDATIFORM
hydatique / HIDATIC
hydradénome / HIDRADENOM
hydralazine / HIDRALAZINĂ
hydramnios / HIDRAMNIOS
hydrargyrie / HIDRARGIROZĂ
hydrargyrisme / HIDRARGIRISM
hydrarthrose / HIDRARTROZĂ
hydratation / HIDRATARE
hydrate de carbone / HIDRAT DE CARBON
hydrate de chloral / CLORALHIDRAT
hydrémie / HIDREMIE
hydrencéphalocèle / HIDRENCEFALOCEL
hydrencéphalocrinie / HIDRENCEFALOCRINIE
hydroa / HYDROA
hydro-aérique / HIDROAERIC
hydrocalice / HIDROCALICE
hydrocarboné / HIDROCARBONAT
hydrocarbure / HIDROCARBURĂ
hydrocarburisme / HIDROCARBURISM
hydrocèle / HIDROCEL
hydrocéphalie / HIDROCEFALIE
hydrochlorothiazide / HIDROCLOROTIAZIDĂ
hydrocholécyste / HIDROCOLECIST
hydrocolloïde / HIDROCOLOID
hydrocolpos / HIDROCOLPOS
hydrocortisone / HIDROCORTIZON
hydrocution / HIDROCUŢIE
hydrocytose / HIDROCITOZĂ
hydro-électrolytique / HIDROELECTROLITIC
hydrogène / HIDROGEN
hydrolase / HIDROLAZĂ
hydrologie médicale / HIDROLOGIE MEDICALĂ
hydrolysable / HIDROLIZABIL
hydrolysate / HIDROLIZAT
hydrolyse / HIDROLIZĂ
hydromassage / HIDROMASAJ
hydroméiose / HIDROMEIOZĂ
hydroméningocèle / HIDROMENINGOCEL
hydromètre ou hydrométrie / HIDROMETRIE
hydromorphone / HIDROMORFON
hydromyélie / HIDROMIELIE
hydronéphrose / HIDRONEFROZĂ
hydronéphrose congénitale intermittente / HIDRONEFROZĂ CONGENITALĂ INTERMITENTĂ
hydropénie / HIDROPENIE
hydropéricarde / HIDROPERICARD
hydropexie / HIDROPEXIE
hydrophile / HIDROFIL
hydrophilie / HIDROFILIE
hydrophobe / HIDROFOB
hydrophobie / HIDROFOBIE
hydrophtalmie / HIDROFTALMIE
hydropisie / HIDROPIZIE
hydropneumopéricarde / HIDROPNEUMOPERICARD
hydropneumothorax / HIDROPNEUMOTORAX
hydrops / HIDROPS
hydrops congénital / HIDROPS FETAL
hydrorrhée / HIDROREE
hydrosalpinx / HIDROSALPINX
hydro-sodé / HIDROSODAT
hydrothérapie / HIDROTERAPIE
hydrothorax / HIDROTORAX
hydroxy-3-méthyl-glutaryl-coenzyme A réductase / HIDROXI-3-METIL-GLUTARIL-COENZIMA A REDUCTAZĂ
hydroxyapatite / HIDROXIAPATITĂ
hydroxycorticoïde / HIDROXICORTICOID
hydroxycorticostéroïde / HIDROXICORTICOSTEROID
hydroxyde / HIDROXID
hydroxylase / HIDROXILAZĂ
hydroxylation / HIDROXILARE
hydroxyle / HIDROXIL
hydroxyproline / HIDROXIPROLINĂ
hydroxyprolinémie / HIDROXIPROLINEMIE
hydroxyprolinurie / HIDROXIPROLINURIE
hydroxystéroïde / HIDROXISTEROID
hydrurie / HIDRURIE
hygiène / IGIENĂ
hygroma / HIGROMA
hygromètre / HIGROMETRU
hygrométrie / HIGROMETRIE
hygroscopique / HIGROSCOPIC
hylognosie / HILOGNOZIE
hymen / HIMEN
Hymenolepis / HYMENOLEPIS
hyoïde / HIOID
hyoscyamine / HIOSCIAMINĂ
hyperacanthose / HIPERACANTOZĂ
hyperacidité / HIPERACIDITATE
hyperacousie / HIPERACUZIE
hyperactivité / HIPERACTIVITATE
hyperafféctivité / HIPERAFECTIVITATE
hyperaldostéronisme / HIPERALDOSTERONISM
hyperalgésie / HIPERALGEZIE
hyperammoniémie / HIPERAMONIEMIE
hyperazotémie / HIPERAZOTEMIE
hyperazoturie / HIPERAZOTURIE
hyperbare / HIPERBARIC
hyperbarisme / HIPERBARISM
hyperbilirubinémie / HIPERBILIRUBINEMIE
hypercalcémie / HIPERCALCEMIE
hypercalcémie familiale bénigne / HIPERCALCEMIE FAMILIALĂ HIPOCALCIURICĂ
hypercalcémie hypocalciurique familiale / HIPERCALCEMIE FAMILIALĂ HIPOCALCIURICĂ
hypercalciurie / HIPERCALCIURIE
hypercalciurie idiopathique / HIPERCALCIURIE IDIOPATICĂ
hypercapnie / HIPERCAPNIE
hyperchlorhydrie / HIPERCLORHIDRIE
hypercholestérolémie / HIPERCOLESTEROLEMIE
hypercholie / HIPERCOLIE
hyperchondroplasie / HIPERCONDROPLAZIE
hyperchrome / HIPERCROM
hyperchromie / HIPERCROMIE
hyperchylomicronémie / HIPERCHILOMICRONEMIE
hypercinèse / HIPERKINEZIE
hypercinésie / HIPERKINEZIE
hypercoagulabilité / HIPERCOAGULABILITATE
hypercorticisme / HIPERCORTICISM
hypercrinie / HIPERCRINIE
hyperélectrolytémie / HIPERELECTROLITEMIE
hyperémie / HIPEREMIE
hyperémotivité / HIPEREMOTIVITATE
hyperergie / HIPERERGIE
hyperesthésie / HIPERESTEZIE
hyperextension / HIPEREXTENSIE
hyperfibrinémie / HIPERFIBRINEMIE

hyperfolliculinisme / HIPERFOLICULINISM
hyperfonction / HIPERFUNCŢIE
hypergammaglobulinémie / HIPERGAMAGLOBULINEMIE
hypergenèse / HIPERGENEZĂ
hypergénitalisme / HIPERGENITALISM
hyperglobulie / HIPERGLOBULIE
hyperglobulinémie / HIPERGLOBULINEMIE
hyperglycémiant / HIPERGLICEMIANT
hyperglycémie / HIPERGLICEMIE
hyperglycinémie / HIPERGLICINEMIE
hyperglycinurie / HIPERGLICINURIE
hyperglycistie / HIPERGLICISTIE
hypergonadisme / HIPERGONADISM
hyperhidrose / HIPERHIDROZĂ
hyperhydratation / HIPERHIDRATARE
hyperimmunisation / HIPERIMUNIZARE
hyperinsulinémie / HIPERINSULINEMIE
hyperinsulinisme / HIPERINSULINISM
hyperkaliémie / HIPERKALIEMIE
hyperkaliurie / HIPERKALIURIE
hyperkératose / HIPERKERATOZĂ
hyperkeratosis lenticularis perstans / HYPERKERATOSIS LENTICULARIS PERSTANS
hyperkeratosis penetrans / HYPERKERATOSIS PENETRANS
hyperkétonémie / HIPERCETONEMIE
hyperkinésie / HIPERKINEZIE
hyperlactation / HIPERLACTAŢIE
hyperlipémie / HIPERLIPEMIE
hyperlipémie essentielle / HIPERLIPEMIE ESENŢIALĂ
hyperlipidémie / HIPERLIPIDEMIE
hyperlipoprotéinémie / HIPERLIPOPROTEINEMIE
hyperlordose / HIPERLORDOZĂ
hyperlutéinisme / HIPERLUTEINISM
hyperlysinémie / HIPERLIZINEMIE
hyperlysinémie périodique / HIPERLIZINEMIE PERIODICĂ
hypermagnésémie / HIPERMAGNEZEMIE
hypermastie / HIPERMASTIE
hyperménorrhée / HIPERMENOREE
hyperméthioniémie / HIPERMETIONINEMIE
hypermétrie / HIPERMETRIE
hypermétropie / HIPERMETROPIE
hypermnésie / HIPERMNEZIE
hypernatr(i)urie / HIPERNATRIURIE
hypernatrémie / HIPERNATREMIE
hypernatriurèse / HIPERNATRIURIE
hypernéphrome / HIPERNEFROM
hyperoestrogénie / HIPERESTROGENISM
hyperorchidie / HIPERORHIDIE
hyperorexie / HIPEROREXIE
hyperosmie / HIPEROSMIE
hyperosmolalité / HIPEROSMOLALITATE
hyperosmolarité / HIPEROSMOLARITATE
hyperostéoclastose / HIPEROSTEOCLASTOZĂ
hyperostéolyse / HIPEROSTEOLIZĂ
hyperostose / HIPEROSTOZĂ
hyperostose ankylosante vertébrale / HIPEROSTOZĂ VERTEBRALĂ ANCHILOZANTĂ
hyperovarie / HIPEROVARIE
hyperoxémie / HIPEROXEMIE
hyperoxie / HIPEROXIE
hyperparathyroïdisme / HIPERPARATIROIDISM
hyperparotidie / HIPERPAROTIDIE
hyperpathie / HIPERPATIE
hyperpepsie / HIPERPEPSIE
hyperpéristaltisme / HIPERPERISTALTISM
hyperphagie / HIPERFAGIE
hyperphalangie / HIPERFALANGIE
hyperphénylalaninémie / HIPERFENILALANINEMIE
hyperphosphatémie / HIPERFOSFATEMIE
hyperphosphaturie / HIPERFOSFATURIE
hyperpigmentation / HIPERPIGMENTAŢIE
hyperpilosité / HIPERPILOZITATE
hyperpituitarisme / HIPERPITUITARISM
hyperplaquettose / HIPERPLACHETOZĂ
hyperplasie / HIPERPLAZIE
hyperplasie angiofolliculaire / HIPERPLAZIE ANGIOFOLICULARĂ
hyperplasie surrénale congénitale / HIPERPLAZIE SUPRARENALIANĂ CONGENITALĂ
hyperpnée / HIPERPNEE
hyperpneumatose / HIPERPNEUMATOZĂ
hyperpolarisation / HIPERPOLARIZARE
hyperprolactinémie / HIPERPROLACTINEMIE
hyperprolinémie / HIPERPROLINEMIE
hyperprosexie / HIPERPROSEXIE
hyperprotéinémie / HIPERPROTEINEMIE
hyperpyrexie / HIPERPIREXIE
hypersarcosinémie / HIPERSARCOZINEMIE
hypersécrétion / HIPERSECREŢIE
hypersensibilité / HIPERSENSIBILITATE
hypersexualité / HIPERSEXUALITATE
hypersialie / HIPERSIALIE
hypersidérémie / HIPERSIDEREMIE
hypersomatotropisme / HIPERSOMATOTROPISM
hypersomnie / HIPERSOMNIE
hypersomnie idiopathique / HIPERSOMNIE IDIOPATICĂ
hyperspasmodique / HIPERSPASTIC
hyperspastique / HIPERSPASTIC
hypersplénisme / HIPERSPLENISM
hypersthénie / HIPERSTENIE
hypersthénurie / HIPERSTENURIE
hypersympathicotonie / HIPERSIMPATICOTONIE
hypertélorisme / HIPERTELORISM
hypertensif / HIPERTENSIV
hypertensine / ANGIOTENSINĂ
hypertension / HIPERTENSIUNE
hypertension artérielle essentielle / HIPERTENSIUNE ARTERIALĂ ESENŢIALĂ
hypertension artérielle maligne / HIPERTENSIUNE ARTERIALĂ MALIGNĂ
hypertension artérielle pulmonaire / HIPERTENSIUNE ARTERIALĂ PULMONARĂ
hypertension artérielle secondaire / HIPERTENSIUNE ARTERIALĂ SECUNDARĂ
hypertension gravidique / HIPERTENSIUNE GRAVIDICĂ
hypertension intracrânienne / HIPERTENSIUNE INTRACRANIANĂ
hypertension limite / HIPERTENSIUNE ARTERIALĂ DE GRANIŢĂ
hypertension portale / HIPERTENSIUNE PORTALĂ
hyperthermie / HIPERTERMIE
hyperthermie maligne d'effort / HIPERTERMIE MALIGNĂ DE EFORT
hyperthermie maligne per-anesthésique / HIPERTERMIE MALIGNĂ PERANESTEZICĂ
hyperthrombocytémie / HIPERTROMBOCITEMIE
hyperthymie / HIPERTIMIE
hyperthyroïdie / HIPERTIROIDIE

hyperthyroïdisme / HIPERTIROIDISM
hyperthyroxinémie / HIPERTIROXINEMIE
hypertonie / HIPERTONICITATE, HIPERTONIE
hypertonique / HIPERTON
hypertrichose / HIPERTRICOZĂ
hypertriglycéridémie / HIPERTRIGLICERIDEMIE
hypertrophie / HIPERTROFIE
hypertrophie atriale / HIPERTROFIE ATRIALĂ
hypertrophie ventriculaire / HIPERTROFIE VENTRICULARĂ
hypertropie / HIPERTROPIE
hyperuricémie / HIPERURICEMIE
hyperventilation / HIPERVENTILAŢIE
hyperviscosité plasmatique / HIPERVISCOZITATE PLASMATICĂ
hypervitaminose / HIPERVITAMINOZĂ
hypervol(h)émie / HIPERVOLEMIE
hypnagogique / HIPNAGOG
hypnologie / HIPNOLOGIE
hypnopompique / HIPNOPOMPIC
hypnose / HIPNOZĂ
hypnothérapie / HIPNOTERAPIE
hypnotique / HIPNOTIC
hypnotisme / HIPNOTISM
hypnotoxine / HIPNOTOXINĂ
hypoacidité / HIPOACIDITATE
hypoacousie / HIPOACUZIE
hypoalbuminémie / HIPOALBUMINEMIE
hypo-algésie / HIPOALGEZIE
hypo-androgénie / HIPOANDROGENIE
hypoazoturie / HIPOAZOTURIE
hypobarisme / HIPOBARISM
hypobaropathie / HIPOBAROPATIE
hypocalcémie / HIPOCALCEMIE
hypocalcie / HIPOCALCIE
hypocalciurie / HIPOCALCIURIE
hypocapnie / HIPOCAPNIE
hypochlorémie / HIPOCLOREMIE
hypochlorhydrie / HIPOCLORHIDRIE
hypocholestérolémiant / HIPOCOLESTEROLEMIANT
hypocholestérolémie / HIPOCOLESTEROLEMIE
hypocholie / HIPOCOLIE
hypochromie / HIPOCROMIE
hypocondre / HIPOCONDRU
hypocondrie / IPOHONDRIE
hypocorticisme / HIPOCORTICISM
hypoderme / HIPODERM
hypodermique / HIPODERMIC
hypodermite / HIPODERMITĂ
hypoergie / HIPOSENSIBILITATE
hypoesthésie / HIPOESTEZIE
hypofibrinogénémie / HIPOFIBRINOGENEMIE
hypogamma-globulinémie / HIPOGAMAGLOBULINEMIE
hypogastre / HIPOGASTRU
hypogénitalisme / HIPOGENITALISM
hypogeusie / HIPOGEUZIE
hypoglycémie / HIPOGLICEMIE
hypogonadisme / HIPOGONADISM
hypohidrose / HIPOHIDROZĂ
hypo-insulinisme / HIPOINSULINISM
hypokaliémie / HIPOKALIEMIE
hypokaliémie chronique familiale avec hyperkaliurie / HIPOKALIEMIE CRONICĂ FAMILIALĂ CU HIPERKALIURIE
hypokinésie / HIPOKINEZIE
hypolipémie / HIPOLIPEMIE
hypolipidémiant / HIPOLIPEMIANT, HIPOLIPIDEMIANT
hypomagnésémie / HIPOMAGNEZIEMIE
hypomanie / HIPOMANIE
hypoménorrhée / HIPOMENOREE
hypomimie / HIPOMIMIE
hypomnésie / HIPOMNEZIE
hyponatr(i)urie / HIPONATRIURIE
hyponatrémie / HIPONATREMIE
hyponatriurèse / HIPONATRIURIE
hypo-oestrogénie / HIPOESTROGENIE
hypo-osmie / HIPOSMIE
hypoosmolarité / HIPOOSMOLARITATE
hypoparathyroïdie / HIPOPARATIROIDIE
hypophalangie / HIPOFALANGIE
hypophobie / HIPOFOBIE
hypophosphatasie / HIPOFOSFATAZIE
hypophosphatémie / HIPOFOSFATEMIE
hypophosphaturie / HIPOFOSFATURIE
hypophyse / HIPOFIZĂ
hypophysectomie / HIPOFIZECTOMIE
hypophysiolyse / HIPOFIZIOLIZĂ
hypopinéalisme / HIPOPINEALISM
hypopituitarisme / HIPOPITUITARISM
hypoplasie / HIPOPLAZIE
hypoplasie maxillaire / HIPOPLAZIE MAXILARĂ
hypoplasie rénale / HIPOPLAZIE RENALĂ
hypoplasie ventriculaire gauche / HIPOPLAZIE VENTRICULARĂ STÂNGĂ
hypopneumatose / HIPOPNEUMATOZĂ
hypoprosexie / HIPOPROSEXIE
hypoprotéinémie / HIPOPROTEINEMIE
hypoprotidémie / HIPOPROTIDEMIE
hypopyon / HIPOPION
hyporéflexie / HIPOREFLEXIE
hyposialie / HIPOSIALIE
hyposidérémie / HIPOSIDEREMIE
hyposmie / HIPOSMIE
hypospadias / HIPOSPADIAS
hypospermie / HIPOSPERMIE
hypostase / HIPOSTAZĂ
hypostatique / HIPOSTATIC
hypostéatolyse / HIPOSTEATOLIZĂ
hyposthénie / HIPOSTENIE
hyposthénurie / HIPOSTENURIE
hyposulfite / HIPOSULFIT
hypotélorisme / HIPOTELORISM
hypotension / HIPOTENSIUNE
hypotension artérielle / HIPOTENSIUNE ARTERIALĂ
hypotension contrôlée / HIPOTENSIUNE CONTROLATĂ
hypotension intracrânienne / HIPOTENSIUNE INTRACRANIANĂ
hypotension orthostatique / HIPOTENSIUNE ORTOSTATICĂ
hypothalamus / HIPOTALAMUS
hypothénar / HIPOTENAR
hypothermie / HIPOTERMIE
hypothèse / IPOTEZĂ
hypothèse alternative / IPOTEZĂ ALTERNATIVĂ
hypothèse causale / IPOTEZĂ CAUZALĂ
hypothèse nulle / IPOTEZA NULĂ
hypothèse prèdictive / IPOTEZĂ PREDICTIVĂ
hypothymie / HIPOTIMIE
hypothyroïdie / HIPOTIROIDIE
hypothyroïdie congénitale / HIPOTIROIDISM CONGENITAL
hypothyroïdisme / HIPOTIROIDISM
hypotonie / HIPOTONICITATE, HIPOTONIE
hypotonique / HIPOTON

hypotrichose / HIPOTRICOZĂ
hypotrophie / HIPOTROFIE
hypoventilation / HIPOVENTILAŢIE
hypoventilation alvéolaire primitive d'origine centrale / HIPOVENTILAŢIE ALVEOLARĂ PRIMITIVĂ DE ORIGINE CENTRALĂ
hypovitaminose / HIPOVITAMINOZĂ
hypovol(h)émie / HIPOVOLEMIE
hypoxanthine / HIPOXANTINĂ
hypoxémie / HIPOXEMIE
hypoxie / HIPOXIE
hypsarythmie / HIPSARITMIE
hystérectomie / HISTERECTOMIE
hystérésis / HISTEREZIS
hystérie / ISTERIE
hystérocèle / HISTEROCEL
hystérocolpectomie / HISTEROCOLPECTOMIE
hystérocystocèle / HISTEROCISTOCEL
hystérocystopexie / HISTEROCISTOPEXIE
hystérographie / HISTEROGRAFIE
hystérométrie / HISTEROMETRIE
hystéropexie / HISTEROPEXIE
hystéroplastie / HISTEROPLASTIE
hystéroptose / HISTEROPTOZĂ
hystérosalpingographie / HISTEROSALPINGOGRAFIE
hystéroscope / HISTEROSCOP
hystéroscopie / HISTEROSCOPIE
hystérotomie / HISTEROTOMIE
hystéro-tubographie / HISTEROTUBOGRAFIE

I

iatrochimie / IATROCHIMIE
iatrogène / IATROGEN
iatrogénique / IATROGEN
iatrophysique / IATROFIZICĂ
ichthyol / IHTIOL
ichtyose / IHTIOZĂ
ichtyosisme / IHTIISM
icosanoïdes / EICOSANOIDE
icron / ICRON
ictère / ICTER
ictère bénin précoce / ICTER BENIGN PRECOCE
ictère cholestatique / ICTER COLESTATIC
ictère familial congénital de Crigler-Najjar / ICTER FAMILIAL CONGENITAL CRIGLER-NAJJAR
ictère hémolytique / ICTER HEMOLITIC
ictère infectieux du nouveau-né / ICTER INFECŢIOS AL NOU-NĂSCUTULUI
ictère nucléaire / ICTER NUCLEAR
ictère par obstruction / ICTER OBSTRUCTIV
ictère physiologique du nouveau-né / ICTER FIZIOLOGIC AL NOU-NĂSCUTULUI
ictère rétentionnel / ICTER OBSTRUCTIV
ictérique / ICTERIC
icterus index / ICTERUS INDEX, INDICE ICTERIC
ictus / ICTUS
ictus amnésique / ICTUS AMNEZIC
ictus médullaire / ICTUS MEDULAR
idéation / IDEAŢIE
idée / IDEE
identification / IDENTIFICARE
identité / IDENTITATE
idiochromosome / IDIOCROMOZOM
idioglossie / IDIOGLOSIE
idiogramme / IDIOGRAMĂ
idiopathique / IDIOPATIC
idiophagédénisme / IDIOFAGEDENISM
idiosome / IDIOZOM
idiosyncrasie / IDIOSINCRAZIE
idiot / IDIOT
idiotie / IDIOŢIE
idiotie amaurotique familiale / IDIOŢIE AMAUROTICĂ FAMILIALĂ
idiotie xérodermique / IDIOŢIE XERODERMICĂ
idiotope / IDIOTOP
idiotype / IDIOTIP
idiotypie / IDIOTIPIE
idioventriculaire / IDIOVENTRICULAR
ignipuncture / IGNIPUNCTURĂ
iléite / ILEITĂ
iléite régionale / ILEITĂ REGIONALĂ
iléocolique / ILEOCOLIC
iléocolite / ILEOCOLITĂ
iléo-cystostomie / ILEOCISTOSTOMIE
iléon / ILEON
iléopathie / ILEOPATIE
iléorectostomie / ILEORECTOSTOMIE
iléostomie / ILEOSTOMIE
iléus / ILEUS
iliaque / ILIAC
ilion / ILION
iliopsoïte / ILIOPSOITĂ
ilium / ILIUM
illumination / ILUMINARE
illusion / ILUZIE
îlot / INSULĂ
îlots de Langerhans / INSULE LANGERHANS
image / IMAGINE
image lacunaire / IMAGINE LACUNARĂ
image mentale / IMAGINE MENTALĂ
imagerie médicale / IMAGISTICĂ MEDICALĂ
imagerie mentale / IMAGISTICĂ MENTALĂ
imagination / IMAGINAŢIE
imagination délirante / IMAGINAŢIE DELIRANTĂ
imbécilité / IMBECILITATE
imbibition / IMBIBIŢIE
imidazole / IMIDAZOL
immature / IMATUR
immaturité / IMATURITATE
immaturité affective / IMATURITATE AFECTIVĂ
immersion / IMERSIUNE
imminence / IMINENŢĂ
immobilisation / IMOBILIZARE
immobilisine / IMOBILIZINĂ
immortalisation / IMORTALIZARE
immun / IMUN
immunisant / IMUNIZANT
immunisation / IMUNIZARE
immunisation intracellulaire / IMUNIZARE INTRACELULARĂ
immunisé / IMUNIZAT
immunitaire / IMUNITAR
immunité / IMUNITATE
immunité acquise / IMUNITATE DOBÂNDITĂ
immunité active / IMUNITATE ACTIVĂ
immunité antibactérienne / IMUNITATE ANTIBACTERIANĂ
immunité antivirale / IMUNITATE ANTIVIRALĂ

immunité artificielle / IMUNITATE ARTIFICIALĂ
immunité cellulaire / IMUNITATE MEDIATĂ CELULAR
immunité croisée / IMUNITATE ÎNCRUCIAŞTĂ
immunité humorale / IMUNITATE UMORALĂ
immunité innée / IMUNITATE ÎNNĂSCUTĂ
immunité intrautérinne / IMUNITATE INTRAUTERINĂ
immunité non-spécifique / IMUNITATE NESPECIFICĂ
immunité passive / IMUNITATE PASIVĂ
immunité spécifique / IMUNITATE SPECIFICĂ
immuno-adhérence / IMUNOADERENŢĂ
immuno-adsorption / IMUNOADSORBŢIE
immuno-auto-radiographie / IMUNOAUTORADIOGRAFIE
immunoblaste / IMUNOBLAST
immunoblasto-sarcome / IMUNOBLASTOSARCOM
immunoblotting / IMMUNOBLOTTING
immunochimie / IMUNOCHIMIE
immunochimiothérapie / IMUNOCHIMIOTERAPIE
immunocompétence / IMUNOCOMPETENŢĂ
immunoconglutinine / IMUNOCONGLUTININĂ
immunocyte / IMUNOCIT
immunocyto-adhérence / IMUNOCITOADERENŢĂ
immunocytochimie / IMUNOCITOCHIMIE
immunodéficience / IMUNODEFICIENŢĂ
immunodépresseur / IMUNODEPRESOR
immunodépression / IMUNODEPRESIE
immunodiffusion / IMUNODIFUZIE
immunodiffusion radiale / IMUNODIFUZIE RADIALĂ
immuno-électrodiffusion / IMUNOELECTRODIFUZIUNE
immuno-électrophorèse / IMUNOELECTROFOREZĂ
immuno-enzymologie / IMUNOENZIMOLOGIE
immunofluorescence / IMUNOFLUORESCENŢĂ
immunofluorimétrie / IMUNOFLUORIMETRIE
immunogène / IMUNOGEN
immunogénétique / IMUNOGENETICĂ
immunogénicité / IMUNOGENICITATE
immunoglobuline / IMUNOGLOBULINĂ
immunoglobuline monoclonale / IMUNOGLOBULINĂ MONOCLONALĂ
immunoglobulinopathie / IMUNOGLOBULINOPATIE
immunohématologie / IMUNOHEMATOLOGIE
immunohémolyse / IMUNOHEMOLIZĂ
immunohistochimie / IMUNOHISTOCHIMIE
immunologie / IMUNOLOGIE
immunolymphoscintigraphie / IMUNOLIMFOSCINTIGRAFIE
immunome / IMUNOM
immunomodulateur / IMUNOMODULATOR
immunoparasitologie / IMUNOPARAZITOLOGIE
immunopathologie / IMUNOPATOLOGIE
immunophagocytose / IMUNOFAGOCITOZĂ
immunopharmacologie / IMUNOFARMACOLOGIE
immunoprécipitation / IMUNOPRECIPITARE
immuno-prévention / IMUNOPROFILAXIE
immunoprolifératif / IMUNOPROLIFERATIV
immunoscintigramme / IMUNOSCINTIGRAMĂ
immunoscintigraphie / IMUNOSCINTIGRAFIE
immunosélection / IMUNOSELECŢIE
immunosérum / IMUNOSER
immunostimulant / IMUNOSTIMULANT
immunostimulation / IMUNOSTIMULARE
immuno-suppresseur / IMUNOSUPRESOR
immunosuppression / IMUNOSUPRESIE
immunothérapie / IMUNOTERAPIE
immunotoxine / IMUNOTOXINĂ
immunotransfusion / IMUNOTRANSFUZIE
impaludé / IMPALUDAT
impasse parasitaire / IMPAS PARAZITAR
impédance / IMPEDANŢĂ
impédance acoustique / IMPEDANŢĂ ACUSTICĂ
imperforation / IMPERFORAŢIE
impétigo / IMPETIGO
impétigo herpétiforme / IMPETIGO HERPETIFORM
implant / IMPLANT
implantation / IMPLANTARE
implantologie / IMPLANTOLOGIE
impondérabilité / IMPONDERABILITATE
imprégnation / IMPREGNARE
impression / IMPRESIUNE
impression basilaire / IMPRESIUNE BAZILARĂ
impressions digitales / IMPRESIUNI DIGITALE
imprinting / IMPRINTING
impubère / IMPUBER
impuissance / IMPOTENŢĂ
impulsif / IMPULSIV
impulsion / IMPULS, IMPULSIE
impulsivité / IMPULSIVITATE
impureté / IMPURITATE
in loco / IN LOCO
in loco dolenti / IN LOCO DOLENTI
in situ / IN SITU
in toto / IN TOTO
in utero / IN UTERO
in vitro / IN VITRO
in vivo / IN VIVO
inactivateur / INACTIVATOR
inactivation / INACTIVARE
inanition / INANIŢIE
inappétence / INAPETENŢĂ
inbred / INBRED
incapacité / INCAPACITATE
incapacité de travail / INCAPACITATE DE MUNCĂ
incarnation / ÎNCARNARE
inceste / INCEST
incidence / INCIDENŢĂ
incidentalome / INCIDENTALOM
incinération / INCINERARE
incipient / INCIPIENT
incision / INCIZIE
incisive / INCISIV
incisure / INCIZURĂ
inclinatio pelvis / INCLINATIO PELVIS
inclusion / INCLUZIUNE
inclusion de la dente de sagesse / INCLUZIUNEA MOLARULUI DE MINTE
inclusions cytoplasmiques / INCLUZIUNI CITOPLASMATICE
inclusions intraérythrocytaires / INCLUZIUNI INTRAERITRO- CITARE
incoagulabilité / INCOAGULABILITATE
incohérence / INCOERENŢĂ
incompatibilité / INCOMPATIBILITATE
incompatibilité foeto-maternelle / INCOMPATIBILITATE FETO-MATERNĂ
incompatibilité sanguine / INCOMPATIBILITATE SANGUINĂ
incompatibilité thérapeutique / INCOMPATIBILITATE TERAPEUTICĂ
incompétence du col utérin / INCOMPETENŢĂ CERVICALĂ
incompétent / INCOMPETENT

inconditionnel / NECONDIŢIONAT
inconscience / INCONŞTIENŢĂ
inconscient / INCONŞTIENT
incontinence / INCONTINENŢĂ
incontinence du col utérin / INCONTINENŢĂ DE COL UTERIN
incontinentia pigmenti / INCONTINENTIA PIGMENTI
incoordination / INCOORDONARE
incrément / INCREMENT
incrustation / INCRUSTAŢIE
incubateur / INCUBATOR
incubation / INCUBARE, INCUBAŢIE
incurable / INCURABIL
incurvation / INCURBARE
indemne / INDEMN
index / INDEX
index cardiaque / INDICE CARDIAC
index cardiothoracique / INDICE CARDIOTORACIC
index colorimétrique / INDICE COLORIMETRIC
index de concentration / INDICE DE CONCENTRAŢIE
index de masse corporale / INDICE DE MASĂ CORPORALĂ
index de morbidité / INDICE DE MORBIDITATE
index de mortalité / INDICE DE MORTALITATE
index de Pignet / INDICE PIGNET
index de Quételet / INDICE QUÉTELET
Index Medicus / INDEX MEDICUS
index mitotique / INDICE MITOTIC
index pycnotique / INDICE PICNOTIC
index systolique / INDICE SISTOLIC
index thérapeutique / INDICE TERAPEUTIC
index tuberculinique / INDICE TUBERCULINIC
indican / INDICAN
indicanurie / INDICANURIE
indicateur / INDICATOR
indicateur nutritionnel / INDICATOR NUTRIŢIONAL
indicateurs du calcium / INDICATORI DE CALCIU
indication / INDICAŢIE
indice / INDICE
indice antropométrique / INDICE ANTROPOMETRIC
indice d'infection / INDICE DE INFECŢIE
indice d'Apgar / INDICE APGAR, SCOR APGAR
indice de coagulabilité / INDICE DE COAGULABILITATE
indice de diversité / INDICE DE DIVERSITATE
indice de gravité / INDICE DE GRAVITATE
indice de Knaus / INDICE KNAUS
indice de Lewis / INDICE LEWIS
indice de masculinité / INDICE DE MASCULINITATE
indice de masculinité / SEX-RATIO
indice de réfraction / INDICE DE REFRACŢIE
indice de robusticité / INDICE DE ROBUSTEŢE
indice de Sokolow-Lyon / INDICE SOKOLOW-LYON
indice mitotique / INDICE MITOTIC
indice parodontal / INDICE PARODONTAL
indice thérapeutique / COEFICIENT TERAPEUTIC
indifférencié / NEDIFERENŢIAT
indigène / INDIGEN
indigestible / INDIGESTIBIL
indigo / INDIGO
individualisation / INDIVIDUALIZARE
individualité / INDIVIDUALITATE
indole / INDOL
indolent / INDOLENT
indolore / INDOLOR
indométacine / INDOMETACINĂ
inducteur / INDUCTOR
induction / INDUCŢIE
induction enzymatique / INDUCŢIE ENZIMATICĂ
induration / INDURAŢIE
inertance / INERTANŢĂ
inertie / INERŢIE
infanticide / INFANTICID
infantile / INFANTIL
infantilisme / INFANTILISM
infantilisme coeliaque / INFANTILISM CELIAC
infantilisme intestinal / INFANTILISM INTESTINAL
infantilisme tardif type Gandy / INFANTILISM TARDIV DE TIP GANDY
infantilonanisme / INFANTILONANISM
infarcissement / INFARCTIZARE
infarctectomie / INFARCTECTOMIE
infarctus / INFARCT
infarctus de l'intestin / INFARCT INTESTINAL
infarctus du myocarde / INFARCT MIOCARDIC
infarctus placentaire / INFARCT PLACENTAR
infarctus pulmonaire / INFARCT PULMONAR
infectieux / INFECŢIOS
infection / INFECŢIE
infection de Vincent / INFECŢIE VINCENT
infection focale / INFECŢIE DE FOCAR
infection focale / INFECŢIE FOCALĂ
infection latente / INFECŢIE LATENTĂ
infection nosocomiale / INFECŢIE NOSOCOMIALĂ
infection opportuniste / INFECŢIE OPORTUNISTĂ
infection postpartum / INFECŢIE POSTPARTUM
infection puerpérale / INFECŢIE PUERPERALĂ
infection recurrente hyperimmuno-globulinique E / INFECŢIE RECURENTĂ HIPERIMUNOGLOBULINICĂ E
infections des prothèses articulaires / INFECŢII ALE PROTEZELOR ARTICULARE
infections vulvo-vaginales / INFECŢII VULVOVAGINALE
infectiosité / INFECŢIOZITATE
infertilité / INFERTILITATE
infestation / INFESTARE
infibulation / INFIBULAŢIE
infiltrat / INFILTRAT
infiltrat rond d'Assmann / INFILTRAT ASSMANN
infiltration / INFILTRAŢIE
infirme / INFIRM
infirmerie / INFIRMERIE
infirmier / INFIRMIER
infirmière / INFIRMIERĂ
infirmité / INFIRMITATE
infirmité motrice cérébrale / INFIRMITATE MOTRICE CEREBRALĂ
inflammation / INFLAMAŢIE
inflammation aigüe / INFLAMAŢIE ACUTĂ
inflammation aseptique / INFLAMAŢIE ASEPTICĂ
inflammation chronique / INFLAMAŢIE CRONICĂ
inflammation granulomateuse / INFLAMAŢIE GRANULOMATOASĂ
inflammation métastatique / INFLAMAŢIE METASTATICĂ
inflammation nécrotique / INFLAMAŢIE NECROTICĂ
inflammation subaigüe / INFLAMAŢIE SUBACUTĂ
inflammation traumatique / INFLAMAŢIE TRAUMATICĂ
inflammatoire / INFLAMATOR
inflexion / INFLEXIUNE
influenza / INFLUENZA

influx nerveux / INFLUX NERVOS
information / INFORMAŢIE
information génétique / INFORMAŢIE GENETICĂ
infraclinique / INFRACLINIC
infraliminaire / INFRALIMINAL
inframastite / INFRAMASTITĂ
infrarouge / INFRAROŞU
infrason / INFRASUNET
infundibulectomie / INFUNDIBULECTOMIE
infundibulotomie / INFUNDIBULOTOMIE
infundibulum / INFUNDIBUL
infusion / INFUZIE
infusoires / INFUZORI
ingénierie biologique / BIOINGINERIE
ingénierie génétique / INGINERIE GENETICĂ
ingénierie médicale / INGINERIE MEDICALĂ
ingesta / INGESTA
ingestion / INGESTIE
inguinal / INGHINAL
inhalant / INHALANT
inhalation / INHALAŢIE
inhibines / INHIBINE
inhibines gonadiques / INHIBINE GONADICE
inhibiteur / INHIBITOR
inhibiteur de la monoamine oxydase / INHIBITOR AL MONOAMINOXIDAZEI
inhibiteur de la pompe à protons / INHIBITOR AL POMPEI GASTRICE DE PROTONI
inhibiteur de l'anhydrase carbonique / INHIBITOR AL ANHIDRAZEI CARBONICE
inhibiteur de l'enzyme de conversion de endothélinei / INHIBITOR AL ENZIMEI DE CONVERSIE A ENDOTELINEI
inhibiteur de l'enzyme de conversion de l'angiotensine / INHIBITOR AL ENZIMEI DE CONVERSIE A ANGIOTENSINEI
inhibiteur des métalloprotéases / INHIBITOR DE METALOPROTEAZE
inhibiteurs calciques / INHIBITORI DE CALCIU
inhibiting hormone / INHIBITING HORMONE
inhibition / INHIBIŢIE
inhibition allogénique / INHIBIŢIE ALOGENĂ
inhibition concurrentielle / INHIBIŢIE COMPETITIVĂ
inhibition de contact / INHIBIŢIE DE CONTACT
inhibition non concurrentielle / INHIBIŢIE NECOMPETITIVĂ
inhibition postsynaptique / INHIBIŢIE POSTSINAPTICĂ
inhibition présynaptique / INHIBIŢIE PRESINAPTICĂ
iniencéphalie / INIENCEFALIE
inion / INION
initiateur / INIŢIATOR
initiation / INIŢIERE
initiation tumorale / INIŢIERE TUMORALĂ
injoction paradoxale / INJOCŢIUNE PARADOXALĂ
inlay / INLAY
innervation / INERVAŢIE
innervation réciproque / INERVAŢIE RECIPROCĂ
innocuité / INOCUITATE
inocclusion / INOCLUZIE
inocclusion statique / INOCLUZIE STATICĂ
inoculable / INOCULABIL
inoculation / INOCULARE
inoculum / INOCULUM
inondation / INUNDAŢIE
inondation ventriculaire / INUNDAŢIE VENTRICULARĂ
inosine / INOZINĂ
inositol / INOZITOL
inositol triphosphate / INOZITOL-TRIFOSFAT
inotrope / INOTROP
inotropes cardiaques / INOTROPE CARDIACE
inotropisme / INOTROPISM
insalivation / INSALIVAŢIE
inscription / INSCRIPŢIE
insecte / INSECTĂ
insecticide / INSECTICID
insectifuge / INSECTIFUG
insémination / INSEMINARE
insémination artificielle / INSEMINARE ARTIFICIALĂ
insémination intrautérine / INSEMINARE INTRAUTERINĂ
insensibilisation / INSENSIBILIZARE
insert / INSERT
insertion / INSERŢIE
insipide / INSIPID
insolation / INSOLAŢIE
insomnie / INSOMNIE
insomnie familiale fatale / INSOMNIE FAMILIALĂ FATALĂ
insorption / INSORBŢIE
inspection / INSPECŢIE
inspirateur / INSPIRATOR
inspiration / INSPIR, INSPIRAŢIE
instabilité / INSTABILITATE
instabilité psychomotrice / INSTABILITATE PSIHOMOTORIE
installation / INSTALAŢIE
instillation / INSTILAŢIE
instinct / INSTINCT
instruction / INSTRUCŢIE
instrument / INSTRUMENT
instrumental / INSTRUMENTAL
instrumentation / INSTRUMENTAŢIE
instrumentation / INSTRUMENTAR
insuffisance / INSUFICIENŢĂ
insuffisance aortique / INSUFICIENŢĂ AORTICĂ
insuffisance cardiaque congestive / INSUFICIENŢĂ CARDIACĂ CONGESTIVĂ
insuffisance cardiaque diastolique / INSUFICIENŢĂ CARDIACĂ HIPODIASTOLICĂ
insuffisance cardiaque droite / INSUFICIENŢĂ VENTRICULARĂ DREAPTĂ
insuffisance cardiaque gauche / INSUFICIENŢĂ VENTRICULARĂ STÂNGĂ
insuffisance chronotrope atriale / INSUFICIENŢĂ CRONOTROPĂ ATRIALĂ
insuffisance coronarienne / INSUFICIENŢĂ CORONARIANĂ
insuffisance corticosurrénale / INSUFICIENŢĂ CORTICOSUPRARENALĂ
insuffisance hépatique / INSUFICIENŢĂ HEPATICĂ
insuffisance mitrale / INSUFICIENŢĂ MITRALĂ
insuffisance pulmonaire / INSUFICIENŢĂ PULMONARĂ
insuffisance rénale aiguë / INSUFICIENŢĂ RENALĂ ACUTĂ
insuffisance rénale chronique / INSUFICIENŢĂ RENALĂ CRONICĂ
insuffisance respiratoire / INSUFICIENŢĂ RESPIRATORIE
insuffisance surrénale / INSUFICIENŢĂ SUPRARENALĂ
insuffisance tricuspidienne / INSUFICIENŢĂ TRICUSPIDIANĂ
insuffisance valvulaire / INSUFICIENŢĂ VALVULARĂ
insuffisance vélopalatine / INSUFICIENŢĂ VELOPALATINĂ
insuffisance ventilatoire / INSUFICIENŢĂ VENTILATORIE
insuffisance vertébro-basilaire / INSUFICIENŢĂ VERTEBROBAZILARĂ

insufflation / INSUFLAŢIE
insula / INSULA
insula de Reil / INSULA LUI REIL
insulaire / INSULAR
insuline / INSULINĂ
insuline retard / INSULINĂ LENTĂ
insulinémie / INSULINEMIE
insuline-zinc-protamine / INSULIN-ZINC-PROTAMINĂ
insulinodépendance / INSULINODEPENDENŢĂ
insulinoïde / INSULINOID
insulinome / INSULINOM
insulinoprive / INSULINOPRIV
insulinorésistance / INSULINOREZISTENŢĂ
insulinothérapie / INSULINOTERAPIE
intégrase / INTEGRAZĂ
intégration / INTEGRARE
intégrines / INTEGRINE
intégron / INTEGRON
intelligence / INTELIGENŢĂ
intensité / INTENSITATE
intention / INTENŢIE
interactions médicamenteuses / INTERACŢIUNI MEDICAMENTOASE
interactions moléculaires / INTERACŢIUNI MOLECULARE
interactome / INTERACTOM
interarticulaire / INTERARTICULAR
intercostal / INTERCOSTAL
intercricothyrotomie / INTERCRICOTIROTOMIE
intercurrent / INTERCURENT
interdigitation / INTERDIGITAŢIE
interdisciplinarité / INTERDISCIPLINARITATE
interférence / INTERFERENŢĂ
interféron / INTERFERON
interféron alpha recombinant / INTERFERON ALFA RECOMBINANT
interféron béta-1b / INTERFERON BETA-1b
interféron gamma-1b recombinant / INTERFERON GAMA-1b RECOMBINANT
interleukines / INTERLEUKINE
interligne articulaire / INTERLINIE ARTICULARĂ
interlobite / INTERLOBITĂ
intermédiaire / INTERMEDIAR
intermédine / INTERMEDINĂ
intermenstruel / INTERMENSTRUAL
intermittence / INTERMITENŢĂ
intermittent, -ente / INTERMITENT
internalisation / INTERNALIZARE
interne / INTERN
intérocepteur / INTEROCEPTOR
intéroceptif / INTEROCEPTIV
interosseux / INTEROSOS
interphase / INTERFAZĂ
interpolation / INTERPOLARE
interprétation / INTERPRETARE
intersection / INTERSECŢIE
intersexualité / INTERSEXUALITATE
intersexué / INTERSEXUAT
interstice / INTERSTIŢIU
interstitiel / INTERSTIŢIAL
intertrigo / INTERTRIGO
intervalle / INTERVAL
intervalle P-Q / INTERVAL P-Q
intervalle Q-T / INTERVAL Q-T
intervalle thérapeutique / INTERVAL TERAPEUTIC
intestin / INTESTIN
intima / INTIMA
intolérance / INTOLERANŢĂ
intolérance au glucose / INTOLERANŢĂ LA GLUCOZĂ
intolérance au gluten / INTOLERANŢĂ LA GLUTEN
intolérance au lactose / INTOLERANŢĂ LA LACTOZĂ
intolérance héréditaire au fructose / INTOLERANŢĂ EREDITARĂ LA FRUCTOZĂ
intolérance héréditaire au galactose / INTOLERANŢĂ EREDITARĂ LA GALACTOZĂ
intoxication / INTOXICAŢIE
intoxication digitalique / DIGITALISM, INTOXICAŢIE DIGITALICĂ
intra partum / INTRA PARTUM
intra vitam / INTRA VITAM
intraarticulaire / INTRAARTICULAR
intracapsulaire / INTRACAPSULAR
intradermique / INTRADERMIC
intradermoréaction / INTRADERMOREACŢIE
intramédullaire / INTRAMEDULAR
intramural / INTRAMURAL
intramusculaire / INTRAMUSCULAR
intrarachidien / INTRARAHIDIAN
intrathécal / INTRATECAL
intravasculaire / INTRAVASCULAR
intraveineux / INTRAVENOS
intraventriculaire / INTRAVENTRICULAR
intrinsèque / INTRINSEC
introjection / INTROJECŢIE
intron / INTRON
introspection / INTROSPECŢIE
introversion / INTROVERSIUNE
introverti / INTROVERTIT
intrusion / INTRUZIE
intubation / INTUBAŢIE
intuition délirante / INTUIŢIE DELIRANTĂ
intumescence / INTUMESCENŢĂ
inuline / INULINĂ
invagination / INVAGINAŢIE
invalidation génique / INVALIDARE GENICĂ
invalide / INVALID
invalidité / INVALIDITATE
invasif / INVAZIV
invasine / INVAZINĂ
invasion / INVAZIE
invasion tumorale / INVAZIE TUMORALĂ
inversion / INVERSIUNE
inversion chromosomique / INVERSIUNE CROMOZOMIALĂ
inversion de l'aorte / INVERSIUNEA AORTEI
inversion du sens génital / INVERSIUNE SEXUALĂ
invertase / INVERTAZĂ
inverti / INVERTIT
investigation / INVESTIGAŢIE
involution / INVOLUŢIE
iode / IOD
iode 123 / IOD 123
iode 125 / IOD 125
iode 131 / IOD 131
iodémie / IODEMIE
iodide / IODIDĂ
iodisme / IODISM
iodocaptation / IODOCAPTARE
iodoforme / IODOFORM

iodophilie / IODOFILIE
iodopsine / IODOPSINĂ
iodothérapie / IODOTERAPIE
iodothyronine / IODOTIRONINĂ
iodotyrosine / IODOTIROZINĂ
iodure / IODURĂ
iodurie / IODURIE
ion / ION
ion-gramme / ION-GRAM
ionisant / IONIZANT
ionisation / IONIZARE
ionogramme / IONOGRAMĂ
ionophores / IONOFORI
ionophorèse / IONOFOREZĂ
ionothérapie / IONOTERAPIE
ionotrope / IONOTROP
iontophorèse / IONTOFOREZĂ
iotacisme / IOTACISM
ipéca / IPECA
ipsilatéral / IPSILATERAL
iridectomie / IRIDECTOMIE
iridencleisis / IRIDENCLEZIS
iridium 192 / IRIDIU 192
irido-choroïdite / IRIDOCOROIDITĂ
iridoconstricteur / IRIDOCONSTRICTOR
iridocyclite / IRIDOCICLITĂ
iridodialyse / IRIDODIALIZĂ
iridodonèse / IRIDODONESIS
irido-kératite / IRIDOKERATITĂ
iridologie / IRIDOLOGIE
iridoplégie / IRIDOPLEGIE
iridopsie / IRIDOPSIE
iridoschisis / IRIDOSCHIZIS
iridosclérectomie / IRIDOSCLERECTOMIE
iridoscopie / IRIDOSCOPIE
iridotomie / IRIDOTOMIE
iris / IRIS
iritis / IRITĂ
irradiation / IRADIERE
irréductible / IREDUCTIBIL
irresponsabilité / IRESPONSABILITATE
irréversibilité / IREVERSIBILITATE
irrigateur / IRIGATOR
irritabilité / IRITABILITATE
irritation / IRITAŢIE
ischémie / ISCHEMIE
ischémie myocardique silencieuse / ISCHEMIE MIOCARDICĂ SILENŢIOASĂ
ischialgie / ISCHIALGIE
ischiatique / ISCHIATIC
ischion / ISCHION
ischiopubiotomie / ISCHIOPUBIOTOMIE
iséiconie / IZEICONIE
isoagglutination / IZOAGLUTINARE
isoagglutinine / IZOAGLUTININĂ
isoagglutinogène / IZOAGLUTINOGEN
iso-allergie / IZOALERGIE
isoanticorps / IZOANTICORP
isoantigène / IZOANTIGEN
isobares / IZOBARE
isobologramme / IZOBOLOGRAMĂ
isochrome / IZOCROM
isochromosome / IZOCROMOZOM
isochrone / IZOCRON
isocoagulabilité / IZOCOAGULABILITATE
isocorie / IZOCORIE
isocortex / IZOCORTEX
isocytose / IZOCITOZĂ
isodactylie / IZODACTILISM
isodiastolique / IZODIASTOLIC
isodonte / IZODONT
isodose / IZODOZĂ
isodyname / IZODINAMIC
isodynamie des aliments / IZODINAMIA ALIMENTELOR
isoélectrique / IZOELECTRIC
isoélectrofocalisation / IZOELECTROFOCALIZARE
isoenzyme / IZOENZIMĂ
isogénique / IZOGENIC
isognate / IZOGNAT
isogreffe / GREFĂ IZOGENICĂ, GREFĂ IZOLOGĂ, GREFĂ SINGENICĂ, IZOGREFĂ
isogroupe / IZOGRUP
isohémagglutination / IZOHEMAGLUTINARE
isohémolyse / IZOHEMOLIZĂ
isohémolysine / IZOHEMOLIZINĂ
iso-iconie / IZOICONIE
iso-immunisation / IZOIMUNIZARE
isolat / IZOLAT
isolement / IZOLARE
isoleucine / IZOLEUCINĂ
isologue / IZOLOG
isomérase / IZOMERAZĂ
isomères / IZOMERI
isomérie / IZOMERIE
isomérisation / IZOMERIZARE
isométrique / IZOMETRIC
isométropie / IZOMETROPIE
isomorphe / IZOMORF
isomorphisme / IZOMORFISM
isoniazide / IZONIAZIDĂ
isonicotinylhydrazine / IZONICOTINILHIDRAZINĂ
isopathie / IZOPATIE
isoprène / IZOPREN
isoprénoïde / IZOPRENOID
isoptère / IZOPTER
isorythmique / IZORITMIC
isosexuel / IZOSEXUAL
isosporidiose / IZOSPORIDIOZĂ
isostérie / IZOSTERIE
isosthénurie / IZOSTENURIE
isotherme / IZOTERM
isothermie cutanée / IZOTERMIE CUTANATĂ
isothermique / IZOTERMIC
isothermognosie / IZOTERMOGNOZIE
isotone / IZOTON
isotonie / IZOTONIE
isotonique / IZOTONIC
isotope radioactif / IZOTOP RADIOACTIV
isotopes / IZOTOPI
isotopique / IZOTOPIC
isotrope / IZOTROP
isotype / IZOTIP
isotypie / IZOTIPIE
isovolumétrique / IZOVOLUMETRIC
isozyme / IZOZIMĂ
isthme / ISTM

itératif / ITERATIV
ivoire / IVORIU
IVS / IVS
Ixodidae / IXODIDAE

J

jacksonien / JACKSONIAN
jamais vu / JAMAIS VU
jambe / GAMBĂ
jambière / JAMBIERĂ
jargonaphasie / JARGONAFAZIE
javellisation / JAVELIZARE
jéjunite / JEJUNIT
jéjunoplastie / JEJUNOPLASTIE
jéjunostomie / JEJUNOSTOMIE
jéjunum / JEJUN
jet lag / JET LAG
jonction / JONCŢIUNE
jonction adhérente / JONCŢIUNE ADERENTĂ
jonction atrioventriculaire / JONCŢIUNE ATRIOVENTRICULARĂ
jonction cellule-matrice / JONCŢIUNE CELULĂ-MATRICE
jonction communicante / JONCŢIUNE COMUNICANTĂ
jonction de type gap / JONCŢIUNE DE TIP GAP
jonction étanche / JONCŢIUNE ETANŞĂ
jonction imperméable / JONCŢIUNE IMPERMEABILĂ
jonction neuromusculaire / JONCŢIUNE NEUROMUSCULARĂ
jonction serée / JONCŢIUNE STRÂNSĂ
jonctionnel / JONCŢIONAL
jonctions cellulaires / JONCŢIUNI CELULARE
joue / OBRAZ
Joule / JOULE
jugal / JUGAL
jugulaire / JUGULAR
juguler / JUGULA
jugulogramme / JUGULOGRAMĂ
jugum / JUGUM
julep / JULEP
jumeau / GEAMĂN
jumeaux / GEMENI
jumelles / GEMENI
jus / SUC
juvénile / JUVENIL
juxtaarticulaire / JUXTAARTICULAR
juxtaglomérulaire / JUXTAGLOMERULAR
juxtaliminaire / JUXTALIMINAR
juxtapylorique / JUXTAPILORIC

K

kairomone / KAIROMON
kala azar / KALA AZAR
kaliémie / KALIEMIE
kalium / KALIU
kaliurèse / KALIUREZĂ
kaliurétique / KALIURETIC
kaliurie / KALIURIE
kallicréine / KALICREINĂ
kallidine / KALIDINĂ
kanamycine / KANAMICINĂ
kaolin / KAOLIN
kaoni / KAONI
karyon / CARION
katal / KATAL
kéfir / KEFIR
kélotomie / KELOTOMIE
Kelvin / KELVIN
kénophobie / KENOFOBIE
kératalgie / KERATALGIE
kératectasie / KERATECTAZIE
kératectomie / KERATECTOMIE
kératinase / KERATINAZĂ
kératine / KERATINĂ
kératinisation / KERATINIZARE
kératinocyte / KERATINOCIT
kératite / KERATITĂ
kératite nodulaire de Salzmann / DEGENERARE CORNEEANĂ SALZMANN
kérato-acanthome / KERATOACANTOM
kératocèle / KERATOCEL
kératocône / KERATOCON
kératoconjonctivite / KERATOCONJUNCTIVITĂ
kératoconjonctivite épidémique / KERATOCONJUNCTIVITĂ EPIDEMICĂ
kératoderma / KERATODERMA
kératodermie / KERATODERMIE
kératodermie symétrique des extrémités / KERATODERMIE SIMETRICĂ A EXTREMITĂŢILOR
kératodermite / KERATODERMITĂ
kératogène / KERATOGEN
kératoglobe / KERATOGLOB
kératoleucome / KERATOLEUCOM
kératolyse / KERATOLIZĂ
kératolytique / KERATOLITIC
kératomalacie / KERATOMALACIE
kératome / KERATOM
kératome malin diffus congénital / KERATOM MALIGN DIFUZ CONGENITAL
kératome sénile / KERATOM SENIL
kératomégalie / KERATOMEGALIE
kératomètre / KERATOMETRU
kératométrie / KERATOMETRIE
kératomycose / KERATOMICOZĂ
kératopathie / KERATOPATIE
kératophacoprothèse / KERATOFACOPROTEZĂ
kératoplastie / KERATOPLASTIE
kératoprothèse / KERATOPROTEZĂ
kératoscopie / KERATOSCOPIE
kératose / KERATOZĂ
kératose actinique / KERATOZĂ ACTINICĂ
kératose disséminée circonscrite / KERATOZĂ DISEMINATĂ CIRCUMSCRISĂ
kératose folliculaire inversée / KERATOZĂ FOLICULARĂ INVERSATĂ
kératose séborrheique / KERATOZĂ SEBOREICĂ
kératose sénile / KERATOZĂ SENILĂ
kératotomie / KERATOTOMIE
kérion / KERION
kérose / KEROZĂ
ketamine / KETAMINĂ
kilobase / KILOBAZĂ
kilo-électronvolt / KILO-ELECTRONVOLT
kilo-paire de bases / KILO-PERECHE DE BAZE
kilovolt / KILOVOLT
kinase / KINAZĂ
kinésie / KINEZIE
kinésine / KINEZINĂ
kinésiologie / KINEZIOLOGIE
kinésiomètre / KINEZIMETRU

kinésithérapie / KiNEZiTERAPiE
kinesthésie / KINESTEZIE
kinétothérapie / KINETOTERAPIE
Kingella / KINGELLA
kinines / KININE
kininogène / KININOGEN
kinocil / KINOCIL
kinome / KINOM
kinoscope / KINOSCOP
kinurénine / KINURENINĂ
kisspeptine / KISSPEPTINĂ
kit / KIT
Klebsiella / KLEBSIELLA
kleptomanie / CLEPTOMANIE
kleptophobie / CLEPTOFOBIE
knock-out / KNOCK-OUT
koïlonychie / KOILONICHIE
kraurosis penis / KRAUROSIS PENIS
kraurosis vulvae / KRAUROSIS VULVAE
kupfférome / KUPFFEROM
kuru / KURU
kwashiorkor / KWASHIORKOR
kymogramme / KIMOGRAMĂ
kymographe / KIMOGRAF
kymographie / KIMOGRAFIE
kystadénome / CHISTADENOM
kyste / CHIST
kyste aérien du poumon / CHIST AERIAN AL PULMONULUI
kyste anévrismal des os / CHIST ANEVRISMAL AL OSULUI
kyste branchial / CHIST BRANHIAL
kyste de l'ovaire / CHIST DE OVAR
kyste dentaire / CHIST DENTAR
kyste dentifère / CHIST DENTIFER, CHIST DENTIGER
kyste dermoïde / CHIST DERMOID
kyste essentiel des os / CHIST OSOS ESENŢIAL
kyste hydatique / CHIST HIDATIC
kyste périapical / CHIST PERIAPICAL
kyste pyélogénique / CHIST PIELOGENIC
kyste radiculaire / CHIST RADICULAR
kyste sébacé / CHIST SEBACEU
kyste solitaire des os / CHIST SOLITAR OSOS
kyste solitaire du foie / CHIST SOLITAR HEPATIC
kyste solitaire du rein / CHIST SOLITAR RENAL
kyste synovial / CHIST SINOVIAL
kystectomie / CHISTECTOMIE
kystographie / CHISTOGRAFIE
kystome / CHISTOM

L

α-L-fucosidase / α-L-FUCOZIDAZĂ
l'analyse en série de l'expression génique / ANALIZA ÎN SERIE A EXPRESIEI GENICE
la fusée de Müller / RACHETA MÜLLER
labferment / LABFERMENT
labial / LABIAL
labialisme / LABIALISM
labile / LABIL
labilité / LABILITATE
labiodental / LABIODENTAR
labiolecture / LABIOLECTURĂ
labionasal / LABIONAZAL
laboratoire / LABORATOR
laboratoire chaud / LABORATOR CALD
labrum / LABRUM
labyrinthe / LABIRINT
labyrinthectomie / LABIRINTECTOMIE
labyrinthique / LABIRINTIC
labyrinthite / LABIRINTITĂ
labyrinthose / LABIRINTOZĂ
labyrinthotomie / LABIRINTOTOMIE
lac / LAC
lacération / LACERAŢIE
lacodacryocystostomie / LACODACRIOCISTOSTOMIE
lacorhinostomie / LACORINOSTOMIE
lacrymal / LACRIMAL
lacrymogène / LACRIMOGEN
lactacidémie / LACTACIDEMIE
lactalbumine / LACTALBUMINĂ
lactase / LACTAZĂ
lactate / LACTAT
lactatedéshydrogénase / LACTATDEHIDROGENAZĂ
lactation / LACTAŢIE
lacté / LACTAT
lactescent / LACTESCENT
Lactobacillus / LACTOBACILLUS
lactodensimètre / LACTODENSIMETRU
lactoferrine / LACTOFERINĂ
lactoflavine / LACTOFLAVINĂ
lactogène / LACTOGEN
lactogenèse / LACTOGENEZĂ
lactoglobuline / LACTOGLOBULINĂ
lactoprotéine / LACTOPROTEINĂ
lactose / LACTOZĂ
lactosérum / LACTOSER, ZER
lactosurie / LACTOZURIE
lactovégétarien / LACTOVEGETARIAN
lacune / LACUNĂ
lacune corticale métaphysaire / LACUNĂ CORTICALĂ METAFIZARĂ
lacune cunéiforme / LACUNĂ CUNEIFORMĂ
lacune ostéocytaire / LACUNĂ OSTEOCITARĂ
lagophtalmie / LAGOFTALMIE
lait / LAPTE
lalopathie / LALOPATIE
lamarckisme / LAMARCKISM
lambda / LAMBDA
lambeau / LAMBOU
lambeau à distance / LAMBOU LA DISTANŢĂ
lambeau biologique / LAMBOU BIOLOGIC
lambeau de glissement / LAMBOU DE ALUNECARE
lambeau en Z / LAMBOU ÎN Z
lambeau local / LAMBOU LOCAL
Lamblia / LAMBLIA
lambliase / LAMBLIAZĂ
lame / LAMĂ
lame basale / LAMĂ BAZALĂ
lame vertébrale / LAMĂ VERTEBRALĂ
lamelle / LAMELĂ
lamina / LAMINA
laminectomie / LAMINECTOMIE
lamines / LAMINE
laminine / LAMININĂ
laminotomie / LAMINOTOMIE
lampe / LAMPĂ
lancette / LANŢETĂ

lancinant / LANCINANT
lancination / JUNGHI, LANCINAŢIE
langage / LIMBAJ
langue / LIMBĂ
langue cérébriforme / LIMBĂ CEREBRIFORMĂ
langue géographique / LIMBĂ GEOGRAFICĂ
langue noire / LIMBĂ NEAGRĂ
langue plicaturée / LIMBĂ PLICATURATĂ
langue saburrale / LIMBĂ SABURALĂ
langue scrotale / LIMBĂ SCROTALĂ
lanoline / LANOLINĂ
lanthanides / LANTANIDE
lanugo / LANUGO
laparoschisis / LAPAROSCHIZIS
laparoscope / LAPAROSCOP
laparoscopie / LAPAROSCOPIE
laparotomie / LAPAROTOMIE
lapsus / LAPSUS
largactyle / LARGACTIL
laringotrachéobronchite / LARINGOTRAHEOBRONŞITĂ
larme / LACRIMĂ
larmoiement / LĂCRIMARE
larva migrans cutanée / LARVA MIGRANS CUTANATĂ
larva migrans viscérale / LARVA MIGRANS VISCERALĂ
larve / LARVĂ
larvé / LARVAT
laryngectomie / LARINGECTOMIE
laryngisme / LARINGISM
laryngite / LARINGITĂ
laryngocèle / LARINGOCEL
laryngofissure / LARINGOFISURĂ
laryngomalacie / LARINGOMALACIE
laryngoplégie / LARINGOPLEGIE
laryngoscope / LARINGOSCOP
laryngoscopie / LARINGOSCOPIE
laryngospasme / LARINGOSPASM
laryngotomie / LARINGOTOMIE
larynostroboscope / LARINGOSTROBOSCOP
larynx / LARINGE
laser / LASER
latence / LATENŢĂ
latent / LATENT
latéral / LATERAL
latéralisation fonctionnelle / LATERALIZARE FUNCŢIONALĂ
latéroduction / LATERODUCŢIE
latéroflexion / LATEROFLEXIE
latérognathie / LATEROGNAŢIE
latéro-latéral / LATERO-LATERAL
latéroposition / LATEROPOZIŢIE
latéropulsion / LATEROPULSIE
latéroversion / LATEROVERSIE
latex / LATEX
lathyrisme / LATIRISM
latrines / LATRINĂ
laudanum de Sydenham / LAUDANUM SYDENHAM
lavage / SPĂLĂTURĂ
lavage broncho-alvéolaire / LAVAJ BRONHO-ALVEOLAR
lavement / CLISMĂ, LAVAJ
lavement baryté / LAVAJ BARITAT
laxatif / LAXATIV
laxité / LAXITATE
le 2-e et 3-e collatéraux dorsaux des doigts du pied / NERVI DIGITALI DORSALI AI FEŢEI LATERALE A HALUCELUI ŞI FEŢEI MEDIALE A DEGETULUI 2
le serment d'Hippocrat / JURĂMÂNTUL LUI HIPOCRATE
lécithinase / LECITINAZĂ
lécithine / LECITINĂ
lectines / LECTINE
Legionella / LEGIONELLA
légume / LEGUMĂ
léiomyoblastome / LEIOMIOBLASTOM
léiomyome / LEIOMIOM
léiomyosarcome / LEIOMIOSARCOM
Leishmania / LEISHMANIA
leishmaniose / LEISHMANIOZĂ
lemnisque / LEMNISCUS
lenticulaire / LENTICULAR
lentiginose / LENTIGINOZĂ
lentiginose périorificielle avec polypose viscérale / LENTIGINOZĂ PERIORIFICIALĂ CU POLIPOZĂ VISCERALĂ
lentigo / LENTIGO
lentigo malin / LENTIGO MALIGN
lentigo sénile / LENTIGO SENIL
lentille / LENTILĂ
lentivirus / LENTIVIRUS
léontiasis / LEONTIAZIS
lèpre / LEPRĂ
lepréchaunisme / LEPREŞAUNISM
lépreux, euse / LEPROS sau f.
lépride / LEPRIDĂ
léprome / LEPROM
leptine / LEPTINĂ
leptodactyle / LEPTODACTIL
leptodonte / LEPTODONT
leptoméninge / LEPTOMENINGE
leptoméningite / LEPTOMENINGITĂ
leptosome / LEPTOZOM
Leptospira / LEPTOSPIRA
leptospirose / LEPTOSPIROZĂ
leptospirose ictéro-hémorragique / LEPTOSPIROZĂ ICTERO-HEMORAGICĂ
lesbianisme / LESBIANISM
lésion / LEZIUNE
lésion frontière / LEZIUNE DE FRONTIERĂ
lésionnel / LEZIONAL
létal / LETAL
létalité / LETALITATE
léthal / LETAL
léthargie / LETARGIE
leucaphérèse / LEUCAFEREZĂ
leucémide / LEUCEMIDĂ
leucémie / LEUCEMIE
leucémie à tricholeucocytes / LEUCEMIE CU CELULE PĂROASE
leucémie aiguë / LEUCEMIE ACUTĂ
leucémie aléucemique / LEUCEMIE ALEUCEMICĂ
leucémie lymphoïde chronique / LEUCEMIE LIMFOIDĂ CRONICĂ
leucémie megacaryocytaire / LEUCEMIE MEGACARIOCITARĂ
leucémie myéloïde chronique / LEUCEMIE MIELOCITARĂ CRONICĂ
leucémique / LEUCEMIC
leucémoïde / LEUCEMOID
leucine / LEUCINĂ
leucinose / LEUCINOZĂ
leucoaraïose / LEUCOARAIOZĂ
leucoblaste / LEUCOBLAST

leucoblastémie / LEUCOBLASTEMIE
leucoblastose / LEUCOBLASTOZĂ
leucocidines / LEUCOCIDINE
leucocyte / LEUCOCIT
leucocytolyse / LEUCOCITOLIZĂ
leucocytopoïèse / LEUCOCITOPOIEZĂ
leucocytose / LEUCOCITOZĂ
leucocyturie / LEUCOCITURIE
leucodermie / LEUCODERMIE
leucodystrophie / LEUCODISTROFIE
leucodystrophie à cellules globoïdes / LEUCODISTROFIE CU CELULE GLOBOIDE
leucodystrophie métachromatique / LEUCODISTROFIE METACROMATICĂ
leucodystrophie sudanophile / LEUCODISTROFIE SUDANOFILĂ
leucoencéphalite / LEUCOENCEFALITĂ
leuco-encéphalopathie / LEUCOENCEFALOPATIE
leucogramme / LEUCOGRAMĂ
leucolysine / LEUCOLIZINĂ
leucome / LEUCOM
leucomélanodermie / LEUCOMELANODERMIE
leucomélanodermie syphilitique / LEUCOMELANODERMIE SIFILITICĂ
leucomyélite / LEUCOMIELITĂ
leuconévraxite / LEUCONEVRAXITĂ
Leuconostoc / LEUCONOSTOC
leuconychie / LEUCONICHIE
leucopédèse / LEUCOPEDEZĂ
leucopénie / LEUCOPENIE
leucophérèse / LEUCOFEREZĂ
leucoplakie / LEUCOPLAKIE
leucoplasie / LEUCOPLAZIE, LEUCOPLAST
leucoplasie laryngée / LEUCOPLAZIE LARINGIANĂ
leucopoïèse / LEUCOPOIEZĂ
leucorhagie / LEUCORAGIE
leucorrhée / LEUCOREE
leucosarcomatose / LEUCOSARCOMATOZĂ
leucosarcome / LEUCOSARCOM
leucose / LEUCOZĂ
leucospermie / LEUCOSPERMIE
leucostase / LEUCOSTAZĂ
leucotaxie / LEUCOCITOTAXIE
leucotaxique / LEUCOTAXIC
leucotomie / LEUCOTOMIE
leucotriène / LEUCOTRIENĂ
leuenképhaline / LEU-ENKEFALINĂ
leukotaxine / LEUCOTAXINĂ
lévartérénol / LEVARTERENOL
lévocardie / LEVOCARDIE
lévocardiogramme / LEVOCARDIOGRAMĂ
lévodopa / LEVODOPA
lévogramme / LEVOGRAMĂ
lévogyre / LEVOGIR
lèvre / BUZĂ
lèvres / LABII
lévulose / LEVULOZĂ
levure / LEVURĂ
liaison / LEGĂTURĂ
liaison chimique / LEGĂTURĂ CHIMICĂ
liaison compétitive / LEGĂTURĂ COMPETITIVĂ
liaison hydrogène / LEGĂTURĂ DE HIDROGEN
liaison peptidique / LEGĂTURĂ PEPTIDICĂ
liaison phosphodiester / LEGĂTURĂ FOSFODIESTER
liaisons croisées / LEGĂTURI ÎNCRUCIŞATE
libérines / LIBERINE
libido / LIBIDO
librium / LIBRIUM
lichen / LICHEN
lichen atrophique et scléreux / LICHEN ATROFIC ŞI SCLEROS
lichen plan / LICHEN PLAN
lichen simplex chronique / LICHEN SIMPLEX CHRONICUS
lichénification / LICHENIFICARE
lichénoïde / LICHENOID
lidocaïne / LIDOCAINĂ
lien / LIEN
liénal / LIENAL
liénocèle / LIENOCEL
lifting facial / LIFTING FACIAL
ligament / LIGAMENT
ligament alvéolodentaire / LIGAMENT ALVEOLODENTAR
ligament annulaire antérieur du carpe / LIGAMENT INELAR ANTERIOR AL CARPULUI
ligament artériel / LIGAMENT ARTERIAL
ligament articulaire / LIGAMENT ARTICULAR
ligament conoïde / LIGAMENT CONOID
ligament cruciforme / LIGAMENT CRUCIFORM
ligament dantelé / LIGAMENT DANTELAT
ligament de Treitz / LIGAMENT TREITZ
ligament falciforme du foie / LIGAMENT FALCIFORM HEPATIC
ligament interannulaire / LIGAMENT INTERINELAR AL TRAHEEI
ligament large de l'utérus / LIGAMENT LARG UTERIN
ligament palpébral / LIGAMENT PALPEBRAL
ligament phrénicocolique / LIGAMENT FRENICOCOLIC
ligament phrénicogastrique / LIGAMENT FRENICOGASTRIC
ligament phrénicosplenique / LIGAMENT FRENICOSPLENIC
ligament rond de l'utérus / LIGAMENT ROTUND UTERIN
ligament rotulien / LIGAMENT ROTULIAN
ligament suspenseur / LIGAMENT SUSPENSOR
ligament suspenseur de l'amnios / LIGAMENT SUSPENSOR AL AMNIOSULUI
ligament suspenseur de l'angle duodéno-jéjunal / MUŞCHI SUSPENSOR
ligament trapézoïde / LIGAMENT TRAPEZOID
ligament utéro-ovarien / LIGAMENT UTERO-OVARIAN
ligamentopexie / LIGAMENTOPEXIE
ligamentoplastie / LIGAMENTOPLASTIE
ligand / LIGAND
ligase / LIGAZĂ
ligature / LIGATURĂ
ligne / LINIE
ligne blanche / LINIE ALBĂ
ligne cellulaire / LINIE CELULARĂ
ligne innominée / LINIA NENUMITĂ
lignes de Kerley / LINII KERLEY
lignes de Reil-Beau / LINII REIL-BEAU
ligneux / LIGNOS
lignification / LIGNIFICARE
lignine / LIGNINĂ
limaçon osseux / MELC
limbe / LIMB
limbe sclérocornéen / LIMB SCLEROCORNEEAN
limbique / LIMBIC
liminaire / LIMINAR
liminomètre / LIMINOMETRU
limite / LIMITĂ
linea fusca / LINEA FUSCA

lingual / LINGUAL
lingula / LINGULA
lingulectomie / LINGULECTOMIE
liniment / LINIMENT
linite / LINITĂ
linite plastique / LINITĂ PLASTICĂ
linkage / LINKAGE
liothyronine / LIOTIRONINĂ
lipase / LIPAZĂ
lipasémie / LIPAZEMIE
lipectomie / LIPECTOMIE
lipémie / LIPEMIE
liphophile / LIPOFIL
lipidémie / LIPIDEMIE
lipides / LIPIDE
lipidome / LIPIDOM
lipidose / LIPIDOZĂ
lipidurie / LIPIDURIE
lipiodol / LIPIODOL
lipoarthrite / LIPOARTRITĂ
lipoaspiration / LIPO-ASPIRAŢIE
lipoatrophie / LIPOATROFIE
lipoatrophique / LIPOATROFIC
lipoblaste / LIPOBLAST
lipochrome / LIPOCROM
lipodystrophie / LIPODISTROFIE
lipodystrophie intestinale / LIPODISTROFIE INTESTINALĂ
lipodystrophie progressive / LIPODISTROFIE PROGRESIVĂ
lipoedème / LIPEDEM
lipofibrome / LIPOFIBROM
lipofuscine / LIPOFUSCINĂ
lipofuscinose / LIPOFUSCINOZĂ
lipogenèse / LIPOGENEZĂ
lipogranulomatose / LIPOGRANULOMATOZĂ
lipogranulomatose disséminée / LIPOGRANULOMATOZĂ DISEMINATĂ
lipogranulome / LIPOGRANULOM
lipogranulome juvénile / LIPOGRANULOM JUVENIL
lipogranulome juvénile / LIPOGRANULOM JUVENIL
lipoïde / LIPOID
lipoïdo-protéinose de la peau et des muqueuses / HIALINOZĂ CUTANATĂ ŞI MUCOASĂ
lipoïdose / LIPOIDOZĂ
lipolyse / LIPOLIZĂ
lipolytique / LIPOLITIC
lipomateux / LIPOMATOS
lipomatose / LIPOMATOZĂ
lipome / LIPOM
lipomicron / LIPOMICRON
lipomyxome / LIPOMIXOM
lipomyxosarcome / LIPOMIXOSARCOM
liponéogenèse / LIPONEOGENEZĂ
lipooxygénase / LIPOOXIGENAZĂ
lipophagie / LIPOFAGIE
lipophilie / LIPOFILIE
lipophiline / LIPOFILINĂ
lipopolysaccharide / LIPOPOLIZAHARID
lipoprotéine / LIPOPROTEINĂ
lipoprotéin-lipase / LIPOPROTEIN-LIPAZĂ
lipoprotéinose / LIPOPROTEINOZĂ
liposarcome / LIPOSARCOM
liposoluble / LIPOSOLUBIL
liposome / LIPOZOM
liposuccion / LIPOSUCCIUNE
lipothymie / LEŞIN, LIPOTIMIE
lipotrope / LIPOTROP
lipoxines / LIPOXINE
lipurie / LIPURIE
liquide / LICHID
liquide amniotique / LICHID AMNIOTIC
liquide céphalorrachidien / LICHID CEFALORAHIDIAN
liquide extracellulaire / LICHID EXTRACELULAR
liquide interstitiel / LICHID INTERSTIŢIAL
liquide physiologique / LICHID FIZIOLOGIC
liséré de Burton / LIZEREU BURTON (GINGIVAL)
liséré gingival / LIZEREU GINGIVAL
lissencéphale / LISENCEFAL
Listeria / LISTERIA
listériose / LISTERIOZĂ
lit / PAT
lit phrénocinétique / PAT FRENOCINETIC
lithectomie / LITECTOMIE
lithémie / LITEMIE
lithiase / CALCULOZĂ, LITIAZĂ
lithiase biliaire / LITIAZĂ BILIARĂ
lithiase bronchique / LITIAZĂ BRONŞICĂ
lithiase rénale / LITIAZĂ RENALĂ
lithiase vésicale / LITIAZĂ VEZICALĂ
lithiase vésiculaire / LITIAZĂ VEZICULARĂ
lithium / LITIU
litholytique / LITOLITIC
lithotripsie / LITOTRIPSIE
lithotriptie / LITOTRIPSIE
lithotriteur / LITOTRITOR
lithotritie / LITOTRIŢIE
litotriptique / LITOLITIC
livedo / LIVEDO
livedoïde / LIVEDOID
livide / LIVID
lividité / LIVIDITATE
lobe / LOB
lobe cérébelleux / LOB CEREBELOS
lobe frontal / LOB FRONTAL
lobe occipital / LOB OCCIPITAL
lobe olfactif / LOB OLFACTIV
lobe orbitaire / LOB ORBITAR
lobe pariétal / LOB PARIETAL
lobe temporal / LOB TEMPORAL
lobectomie / LOBECTOMIE
lobeline / LOBELINĂ
lobélism / LOBELISM
lobengulisme / LOBENGULISM
lobite / LOBITĂ
lobotomie / LOBOTOMIE
lobule / LOBUL
lobule central / LOBUL CENTRAL
lobule paracentral / LOBUL PARACENTRAL
localicisme / LOCALICISM
localisation / LOCALIZARE
localisation cérébrale / LOCALIZARE CEREBRALĂ
lochies / LOHII
loco dolenti / LOCO DOLENTI
locomoteur / LOCOMOTOR
locomotion / LOCOMOŢIE
locus / LOCUS
locus caeruleus / LOCUS CAERULEUS

locus niger / LOCUS NIGER
logagnosie / LOGAGNOZIE
logarithme / LOGARITM
loge / LOJĂ
logoclonie / LOGOCLONIE
logomanie / LOGOMANIE
logonévrose / LOGONEVROZĂ
logopédie / LOGOPEDIE
logophobie / LOGOFOBIE
logorrhée / LOGOREE
loi / LEGE
loi d'Avogadro / LEGEA AVOGADRO
loi de Behring / LEGEA BEHRING
loi de Bell / LEGEA BELL
loi de Bell-Magendie / LEGEA BELL-MAGENDIE
loi de Bergonié-Tribondeau / LEGEA BERGONIÉ-TRIBONDEAU
loi de Biot / LEGEA BIOT
loi de Courvoisier / LEGEA COURVOISIER
loi de Fajans-Sody / LEGILE DEPLASĂRII FAJANS-SODY
loi de Graham / LEGEA GRAHAM
loi de Hellin / LEGEA HELLIN
loi de Lambert / LEGEA LAMBERT
loi de Lambert-Beer / LEGEA LAMBERT-BEER
loi de Laplace / LEGEA LAPLACE
loi de Louis / LEGEA LOUIS
loi de Mendel / LEGILE MENDEL
loi de Ogino-Knaus / LEGEA OGINO-KNAUS
loi de Raoult / LEGEA RAOULT
loi de Starling / LEGEA STARLING
loi de Virchow / LEGEA VIRCHOW
loi de Weber-Fechner / LEGEA WEBER-FECHNER
loi d'Einthoven / LEGEA EINTHOVEN
loi tout ou rien / LEGEA TOT SAU NIMIC
lombaire / LOMBAR
lombal / LOMBAL
lombalgie / LOMBALGIE
lombarisation / LOMBARIZARE
lombarthrie / LOMBARTRIE
lombarthrose / LOMBARTROZĂ
lombes / LOMBE
lombodiscarthrose / LOMBODISCARTROZĂ
lombosacré / LOMBOSACRAT
lombosciatique / LOMBOSCIATICĂ
lombostat / LOMBOSTAT
lombotomie / LOMBOTOMIE
lombric / LIMBRIC
longévité / LONGEVITATE
longiligne / LONGILIN
lordose / LORDOZĂ
lotion / LOŢIUNE
loupe / LUPĂ
LSD / LSD
lubrification / LUBRIFICARE
luciférase / LUCIFERAZĂ
luciférine / LUCIFERINĂ
lucite / LUCITĂ
ludothérapie / LUDOTERAPIE
luétique / LUETIC
luette / LUETĂ
luette du voile du palais / OMUŞOR
lumbago / LUMBAGO
lumen / LUMEN
lumière / LUMEN, LUMINĂ
lumière polarisée / LUMINĂ POLARIZATĂ
luminance / LUMINANŢĂ
luminescence / LUMINESCENŢĂ
luminophore / LUMINOFOR
lunatisme / LUNATISM
lunatum / LUNATUM
lunule / LUNULĂ, NOIŢĂ
lupique / LUPIC
lupoïde / LUPOID
lupome / LUPOM
lupus / LUPUS
lupus érythémateux chronique / LUPUS ERITEMATOS CRONIC
lupus érythémateux discoïde / LUPUS ERITEMATOS
lupus érythémateux disséminé / LUPUS ERITEMATOS DISEMINAT
lupus érythémateux subaigu / LUPUS ERITEMATOS SUBACUT
lupus érythémateux symétrique / LUPUS ERITEMATOS SIMETRIC
lupus érythémateux systémique / LUPUS ERITEMATOS SISTEMIC
lupus pernio / LUPUS PERNIO
lupus tuberculeux / LUPUS TUBERCULOS
lusitrope / LUSITROP
lusitropie / LUSITROPIE
luteal, -ale / LUTEAL
lutéine / LUTEINĂ
lutéinique / LUTEINIC
lutéinisation / LUTEINIZARE
lutéinome / LUTEINOM
lutéolyse / LUTEOLIZĂ
lutéolysine / LUTEOLIZINĂ
lutéome / LUTEOM
lutéostimuline / LUTEOSTIMULINĂ
luthéolibérine / LUTEOLIBERINĂ
lux / LUX
luxation / LUXAŢIE
luxmètre / LUXMETRU
lyase / LIAZĂ
lycanthropie / LICANTROPIE
lymphadénectomie / LIMFADENECTOMIE
lymphadénie / LIMFADENIE
lymphadénite / LIMFADENITĂ
lymphadénoïde / LIMFADENOID
lymphadénopathie / LIMFADENOPATIE
lymphadénopathie angioimmunoblastique / LIMFADENOPATIE ANGIOIMUNOBLASTICĂ
lymphadénose / LIMFADENOZĂ
lymphagogue / LIMFAGOG
lymphangiectasie / LIMFANGIECTAZIE
lymphangiectasie intestinale / LIMFANGIECTAZIE INTESTINALĂ PRIMITIVĂ
lymphangioendothéliome / LIMFANGIOENDOTELIOM
lymphangiome / LIMFANGIOM
lymphangiopéricytome / LIMFANGIOPERICITOM
lymphangioplastie / LIMFANGIOPLASTIE
lymphangiosarcome / LIMFANGIOSARCOM
lymphangite / LIMFANGITĂ
lymphatique / LIMFATIC
lymphatisme / LIMFATISM
lymphe / LIMFĂ
lymphoblaste / LIMFOBLAST
lymphoblastomatose / LIMFOBLASTOMATOZĂ
lymphoblastome / LIMFOBLASTOM

lymphoblastosarcome / LIMFOBLASTOSARCOM
lymphoblastose / LIMFOBLASTOZĂ
lymphocèle / LIMFOCEL
lymphocyte / LIMFOCIT
lymphocyte à mémoire / LIMFOCIT CU MEMORIE
lymphocyte activé / LIMFOCIT ACTIVAT
lymphocyte autoréactif / LIMFOCIT AUTOREACTIV
lymphocyte B / LIMFOCIT B
lymphocyte B activé / LIMFOCIT B ACTIVAT
lymphocyte B immature / LIMFOCIT B IMATUR
lymphocyte B mature / LIMFOCIT B MATUR
lymphocyte NK / LIMFOCIT NK
lymphocyte pré-B / LIMFOCIT PRE-B
lymphocyte pro-B / LIMFOCIT PRO-B
lymphocyte T / LIMFOCIT T
lymphocyte T activé / LIMFOCIT T ACTIVAT
lymphocyte T auxiliaire / LIMFOCIT T AJUTĂTOR
lymphocyte T cytolytique / LIMFOCIT T CITOLITIC
lymphocyte T cytotoxique / LIMFOCIT T CITOTOXIC
lymphocyte T helper / LIMFOCIT T HELPER
lymphocyte T immature / LIMFOCIT T IMATUR
lymphocyte T mature / LIMFOCIT T MATUR
lymphocyte T régulateur / LIMFOCIT T REGULATOR
lymphocyte T suppresseur / LIMFOCIT T SUPRESOR
lymphocyte T4 / LIMFOCIT T4
lymphocyte T8 / LIMFOCIT T8
lymphocyte vierge / LIMFOCIT VIRGIN
lymphocytémie / LIMFOCITEMIE
lymphocytome / LIMFOCITOM
lymphocytopénie / LIMFOCITOPENIE
lymphocytopoïèse / LIMFOCITOPOIEZĂ
lymphocytose / LIMFOCITOZĂ
lymphocytotoxicité / LIMFOCITOTOXICITATE
lymphocytotoxine / LIMFOCITOTOXINE
lymphocytotoxique / LIMFOCITOTOXIC
lymphoedème / LIMFEDEM
lympho-épithélioma / LIMFOEPITELIOM
lymphogènese / LIMFOGENEZĂ
lymphogranulomatose / LIMFOGRANULOMATOZĂ
lymphogranulomatose inguinale sub-aiguë / LIMFOGRANULOMATOZĂ INGHINALĂ SUBACUTĂ
lymphogranulomatose vénérienne / LIMFOGRANULOMATOZĂ VENERIANĂ
lymphogranulome / LIMFOGRANULOM
lymphographie / LIMFOGRAFIE
lympho-histiocytose familiale / LIMFOHISTIOCITOZĂ FAMILIALĂ
lymphoïde / LIMFOID
lymphokine / LIMFOKINĂ
lymphologie / LIMFOLOGIE
lymphomatose / LIMFOMATOZĂ
lymphome / LIMFOM
lymphome de Burkitt / LIMFOM BURKITT
lymphome de Hodgkin / LIMFOM HODGKIN
lymphome de Lennert / LIMFOM LENNERT
lymphome de Pinkus / LIMFOM PINKUS
lymphome gigantofolliculaire / LIMFOM GIGANTOFOLICULAR
lymphome immunoblastique / LIMFOM IMUNOBLASTIC
lymphome malin non-hodgkinien / LIMFOM MALIGN NON-HODGKINIAN
lymphome méditerranéen / LIMFOM MEDITERANEAN
lymphome T / LIMFOM T
lymphopathie / LIMFOPATIE
lymphopénie / LIMFOPENIE
lymphopoïèse / LIMFOPOIEZĂ
lymphoprolifératif / LIMFOPROLIFERATIV
lymphoréticulopathie / LIMFORETICULOPATIE
lymphoréticulosarcome / LIMFORETICULOSARCOM
lymphoréticulose bénigne d'inoculation / LIMFORETICULOZĂ BENIGNĂ DE INOCULARE
lymphorragie / LIMFORAGIE
lymphorrhée / LIMFOREE
lymphosarcome / LIMFOCITOSARCOM, LIMFOSARCOM
lymphoscintigraphie / LIMFOSCINTIGRAFIE
lymphoscrotum / LIMFOSCROTUM
lymphostase / LIMFOSTAZĂ
lymphotoxine / LIMFOTOXINĂ
lymphotrope / LIMFOTROP
lyophilie / LIOFILIE
lyophilisation / LIOFILIZARE
lysat / LIZAT
lyse / LIZĂ
lysergide / LISERGID
lysine / LIZINĂ
lysis / LYSIS
lysogène / LIZOGEN
lysogenicité / LIZOGENICITATE
lysogénie / LIZOGENIE
lysosome primaire / LIZOZOM PRIMAR
lysosome secondaire / LIZOZOM SECUNDAR
lysosomes / LIZOZOMI
lysosomial, -ale / LIZOZOMAL
lysotypie / LIZOTIPIE
lysozyme / LIZOZIM
lysozymémie / LIZOZIMEMIE
lysyl-bradikinine / LIZIL-BRADIKININĂ
lytique / LITIC

M

macération / MACERARE
macéré / MACERAT
mâchoire / MAXILAR
mâchonnement / MAŞONAMENT
macro-amylase / MACROAMILAZĂ
macro-amylasémie / MACROAMILAZEMIE
macrobie / MACROBIE
macrobiotique / MACROBIOTICĂ
macroblaste / MACROBLAST
macrobrachie / MACROBRAHIE
macrocéphalie / MACROCEFALIE
macrochéilie / MACROCHEILIE
macrochéilite / MACROCHEILITĂ
macrochéirie / MACROCHEIRIE
macrocortine / MACROCORTINĂ
macrocyte / MACROCIT
macrocytose / MACROCITOZĂ
macrodactylie / MACRODACTILIE
macrodontie / MACRODONŢIE
macroesthésie / MACROESTEZIE
macroévolution / MACROEVOLUŢIE
macrogénitosomie / MACROGENITOSOMIE
macrogénitosomie précoce / MACROGENITOSOMIA PRECOX
macroglie / MACROGLIE
macroglobuline / MACROGLOBULINĂ
macroglobulinémie / MACROGLOBULINEMIE

macroglobulinémie de Waldenström / MACROGLOBULINEMIE WALDENSTRÖM
macroglossie / MACROGLOSIE
macrognathie / MACROGNAŢIE
macrogyrie / MACROGIRIE
macrolides / MACROLIDE
macromastie / MACROMASTIE
macromélie / MACROMELIE
macromère / MACROMER
macromolécules / MACROMOLECULE
macromutation / MACROMUTAŢIE
macro-orchidie / MACRO-ORHIDIE
macrophage / MACROFAG
macrophage alvéolaire / MACROFAG ALVEOLAR
macropodie / MACROPODIE
macroprosopie / MACROPROSOPIE
macropsie / MACROPSIE
macroscopique / MACROSCOPIC
macrosmatique / MACROSMATIC
macrosomie / MACROSOMIE
macrosphygmie / MACROSFIGMIE
macrostomie / MACROSTOMIE
macrothrombocyte / MACROTROMBOCIT
macrotie / MACROTIE
macula / MACULA
macula adherens / MACULA ADHERENS
macula densa / MACULA DENSA
macula lutea / MACULA LUTEA
maculaire / MACULAR
macule / MACULĂ
maculo-papuleux / MACULOPAPULOS
maculopathie / MACULOPATIE
madarose / MADAROZĂ
madarosis / MADAROSIS
maduromycose / MADUROMICOZĂ
magistral / MAGISTRAL
magma / MAGMĂ
magnésémie / MAGNEZIEMIE
magnésiémie / MAGNEZIEMIE
magnésium / MAGNEZIU
magnésiurie / MAGNEZURIE
magnétisme / MAGNETISM
magnétocardiographie / MAGNETOCARDIOGRAFIE
magnétoencéphalographie / MAGNETOENCEFALOGRAFIE
magnétothérapie / MAGNETOTERAPIE
main / MÂNĂ
main cubitale / MÂNĂ CUBITALĂ
main de prédicateur / MÂNĂ DE PREDICATOR
main de singe / MÂNĂ DE MAIMUŢĂ
main en lorgnette / MÂNĂ ÎN LORNIETĂ
main en trident / MÂNĂ ÎN TRIDENT
main succulente de Marinesco / MÂNĂ SUCULENTĂ MARINESCU
mal / MAL
mal d'altitude / RĂU DE ALTITUDINE
mal de mer / RĂU DE MARE
mal de Pott / MORB POTT
mal des montagnes / RĂU DE MUNTE
mal des transports / RĂU DE TRANSPORT
mal perforant / MAL PERFORANT
mal perforant du pied / MAL PERFORANT PLANTAR
mal perforant plantaire / MAL PERFORANT PLANTAR
malabsorption / MALABSORBŢIE
malacie / MALACIE
malacoplakie / MALACOPLAKIE
malacoplakie vésicale / MALACOPLAKIE VEZICALĂ
malacoplasie / MALACOPLAZIE
maladaptation / INADAPTARE
maladapté / INADAPTAT
maladie (périodique) de Reimann / BOALĂ REIMANN
maladie / BOALĂ, MALADIE
maladie à membranes hyalines / BOALA MEMBRANELOR HIALINE
maladie à prion / BOALĂ PRIONICĂ
maladie à virus lent / BOALĂ CU VIRUS LENT
maladie acquise / BOALĂ DOBÂNDITĂ
maladie allergique / BOALĂ ALERGICĂ
maladie amniotique / BOALĂ AMNIOTICĂ
maladie autoallergique / BOALĂ AUTOALERGICĂ
maladie autoimmune / BOALĂ AUTOIMUNĂ
maladie aux anticorps anti-membrane basale glomérulaire / BOALĂ CU ANTICORPI ANTIMEMBRANĂ BAZALĂ GLOMERULARĂ
maladie avèc déclaration obligatoire / BOALĂ CU DECLARARE OBLIGATORIE
maladie bronchiectasiante / BOALĂ BRONŞIECTAZIANTĂ
maladie bronzée / BOALĂ BRONZATĂ
maladie cardiaque ischemique / BOALĂ CARDIACĂ ISCHEMICĂ
maladie chronique d'altitude / BOALĂ CRONICĂ DE ALTITUDINE
maladie coeliaque / BOALĂ CELIACĂ, CELIACHIE
maladie congénitale / BOALĂ CONGENITALĂ
maladie contagieuse / BOALĂ CONTAGIOASĂ
maladie cyclique / BOALĂ CICLICĂ
maladie cyclique trisymptomatique / BOALĂ CICLICĂ TRISIMPTOMATICĂ
maladie d'Adams-Stokes / BOALĂ ADAMS-STOKES
maladie d'Addison / BOALĂ ADDISON
maladie d'Addison-Biermer / BOALĂ ADDISON-BIERMER
maladie d'Addison-Gull / BOALĂ ADDISON-GULL
maladie d'Akureyri / BOALĂ AKUREYRI
maladie d'Alagille / BOALĂ ALAGILLE
maladie d'Albers-Schönberg / BOALĂ ALBERS-SCHÖNBERG
maladie d'Albright / BOALĂ ALBRIGHT
maladie d'Alexander / BOALĂ ALEXANDER
maladie d'Alpers / BOALĂ ALPERS
maladie d'Alström-Leber / BOALĂ ALSTRÖM-LEBER
maladie d'Alström-Olsen / BOALĂ ALSTRÖM-OLSEN
maladie d'Alzheimer / BOALĂ ALZHEIMER
maladie d'Andersen / BOALĂ ANDERSEN
maladie d'Anderson / BOALĂ ANDERSON
maladie d'Andrews / BOALĂ ANDREWS
maladie d'Apert / BOALĂ APERT
maladie d'Apert-Crouzon / BOALĂ APERT-CROUZON
maladie d'Aran-Duchenne / BOALĂ ARAN-DUCHENNE
maladie d'Ardmore / BOALĂ ARDMORE
maladie d'Armstrong / BOALĂ ARMSTRONG
maladie d'Arnold / BOALĂ ARNOLD
maladie d'Arnold-Chiari / BOALĂ ARNOLD-CHIARI
maladie d'Arnstein / BOALĂ ARNSTEIN
maladie d'Asboe-Hansen / BOALĂ ASBOE-HANSEN
maladie d'Ayerza / BOALĂ AYERZA
maladie d'Azore / BOALĂ AZORE
maladie de ADEMA / BOALĂ ADEMA
maladie de ALPERS / BOALĂ ALPERS
maladie de Baastrup / BOALĂ BAASTRUP

maladie de Babington / BOALĂ BABINGTON
maladie de Baehr-Schiffrin / BOALĂ BAEHR-SCHIFFRIN
maladie de Balfour / BOALĂ BALFOUR
maladie de Ballingall / BOALĂ BALLINGALL
maladie de Bamberger / BOALĂ BAMBERGER
maladie de Bamle / BOALĂ BAMLE
maladie de Bang / BOALĂ BANG
maladie de Bannister / BOALĂ BANNISTER
maladie de Banti / BOALĂ BANTI
maladie de Barber / BOALĂ BARBER
maladie de Barcoo / BOALĂ BARCOO, ULCER DE DEŞERT
maladie de Barlow / BOALĂ BARLOW, OSTEOPATIE HEMORAGICĂ PRIMITIVĂ
maladie de Barraquer-Simons / BOALĂ BARRAQUER-SIMONS
maladie de Basedow / BOALĂ BASEDOW
maladie de Basedow-Graves / BOALĂ BASEDOW-GRAVES
maladie de Basel / BOALĂ BASEL
maladie de Bateman / BOALĂ BATEMAN
maladie de Batten / BOALĂ BATTEN, LIPOFUSCINOZĂ NEURO-NALĂ JUVENILĂ
maladie de Batten-Mayou / BOALĂ BATTEN-MAYOU
maladie de Bayle / BOALĂ BAYLE
maladie de Bazy / BOALĂ BAZY
maladie de Beauvais / BOALĂ BEAUVAIS
maladie de Beauvieux / BOALĂ BEAUVIEUX
maladie de Bechterew / BOALĂ BECHTEREW
maladie de Behçet / BOALĂ BEHÇET
maladie de Behr / BOALĂ BEHR
maladie de Benedikt / BOALĂ BENEDIKT
maladie de Benson / BOALĂ BENSON
maladie de Berger / BOALĂ BERGER
maladie de Bernhardt / BOALĂ BERNHARDT
maladie de Besnier-Boeck-Schaumann / BOALĂ BESNIER-BOECK-SCHAUMANN
maladie de Besnier-Kaposi-Libman-Sacks / BOALĂ BESNIER-KAPOSI-LIBMAN-SACKS
maladie de Bessel-Hagen / BOALĂ BESSEL-HAGEN
maladie de Best / BOALĂ BEST
maladie de Beurmann-Gougerot / BOALĂ BEURMANN-GOUGEROT
maladie de Bielschowsky-Janski / BOALĂ BIELSCHOWSKY-JANSKY
maladie de Biermer / BOALĂ BIERMER
maladie de Biett / BOALĂ BIETT
maladie de Billroth / BOALĂ BILLROTH
maladie de Billroth-Winiwarter / BOALĂ BILLROTH-WINIWARTER
maladie de Binswanger / BOALĂ BINSWANGER
maladie de Bitot / BOALĂ BITOT
maladie de Björum / BOALĂ BJÖRUM
maladie de Blackfan-Diamond / BOALĂ BLACKFAN-DIAMOND
maladie de Bloodgood / BOALĂ BLOODGOOD
maladie de Blount / BOALĂ BLOUNT
maladie de Blumenthal / BOALĂ BLUMENTHAL
maladie de Bogdan-Buday / BOALĂ BOGDAN-BUDAY
maladie de Bonduelle / BOALĂ BONDUELLE
maladie de Bonieland / BOALĂ BONIELAND
maladie de Bosviel / APOPLEXIA LUETEI, BOALĂ BOSVIEL
maladie de Bouchard / BOALĂ BOUCHARD
maladie de Bouchet / BOALĂ BOUCHET
maladie de Bouchet-Gsell / BOALĂ BOUCHET-GSELL
maladie de Bouillaud-Sokolsky / BOALĂ BOUILLAUD-SOKOLSKY
maladie de Bourneville / BOALĂ BOURNEVILLE
maladie de Bouveret / BOALĂ BOUVERET
maladie de Bouveret-Hoffmann / BOALĂ BOUVERET-HOFFMANN
maladie de Bowen / BOALĂ BOWEN
maladie de Bozzolo / BOALĂ BOZZOLO
maladie de Brailsford / BOALĂ BRAILSFORD
maladie de Brill / BOALĂ BRILL
maladie de Brill-Symmers / BOALĂ BRILL-SYMMERS
maladie de Brill-Zinsser / BOALĂ BRILL-ZINSSER
maladie de Brinton / BOALĂ BRINTON
maladie de Broca / BOALĂ BROCA
maladie de Brodie / BOALĂ BRODIE
maladie de Bruton / BOALĂ BRUTON
maladie de Budd-Chiari / BOALĂ BUDD-CHIARI
maladie de Buerger / BOALĂ BUERGER.
maladie de Bureau-Barrière / BOALĂ BUREAU-BARRIÈRE
maladie de Bürger-Grütz / BOALĂ BÜRGER-GRÜTZ
maladie de Burkitt / BOALĂ BURKITT
maladie de Buschke / BOALĂ BUSCHKE
maladie de Byler / BOALĂ BYLER
maladie de Cacchi-Ricci / BOALĂ CACCHI-RICCI
maladie de Caffey / BOALĂ CAFFEY
maladie de caisson / BOALĂ DE CHESON
maladie de Calvé / BOALĂ CALVÉ
maladie de Calvé-Legg-Perthes / BOALĂ CALVÉ-LEGG-PERTHES
maladie de Camurati-Engelmann / BOALĂ CAMURATI-ENGELMANN
maladie de Canavan / BOALĂ CANAVAN
maladie de Capdepont / BOALĂ CAPDEPONT
maladie de Cardarelli / BOALĂ CARDARELLI
maladie de Carducci / BOALĂ CARDUCCI
maladie de Caroli-Schiff / BOALĂ CAROLI-SCHIFF
maladie de Carrion / BOALĂ CARRION
maladie de Castellani / BOALĂ CASTELLANI
maladie de Castleman / BOALĂ CASTLEMAN
maladie de Catto / BOALĂ CATTO
maladie de Cazenave / BOALĂ CAZENAVE
maladie de Ceelen / BOALĂ CEELEN
maladie de Chagas / BOALĂ CHAGAS
maladie de Chandler / BOALĂ CHANDLER
maladie de Charcot / BOALĂ CHARCOT
maladie de Charcot-Marie-Tooth / BOALĂ CHARCOT-MARIE-TOOTH
maladie de Charmot / BOALĂ CHARMOT
maladie de Charrin-Von Winckel / BOALĂ CHARRIN-VON WINCKEL
maladie de Chester-Erdheim / BOALĂ CHESTER-ERDHEIM
maladie de Chicago / BOALĂ CHICAGO.
maladie de Christmas / BOALĂ CHRISTMAS.
Maladie de Christ-Siemens-Touraine / BOALĂ CHRIST-SIEMENS-TOURAINE
maladie de Churilov / BOALĂ Churilov
maladie de Civatte / BOALĂ CIVATTE
maladie de Coats / BOALĂ COATS
maladie de Cockayne / BOALĂ COCKAYNE
maladie de Codounis / BOALĂ CODOUNIS
maladie de Cogan / BOALĂ COGAN
maladie de Colles / BOALĂ COLLES
maladie de Conor-Bruch / BOALĂ CONOR-BRUCH
maladie de Conradi-Hünermann / BOALĂ CONRADI-HÜNERMANN
maladie de Cooley / BOALĂ COOLEY

maladie de Cooper / BOALĂ COOPER
maladie de Cori / BOALĂ CORI
maladie de Cornelia De Lange / BOALĂ CORNELIA DE LANGE
maladie de Corrigan / BOALĂ CORRIGAN
maladie de Corvisart / BOALĂ CORVISART
maladie de Cowden / BOALĂ COWDEN
maladie de Creutzfeldt-Jakob / BOALĂ CREUTZFELDT-JAKOB
maladie de Crocq-Cassirer / BOALĂ CROCQ-CASSIRER
maladie de Crohn / BOALĂ CROHN
maladie de Crouzon / BOALĂ CROUZON
maladie de Cruchet / BOALĂ CRUCHET
maladie de Cruveilhier-Baumgarten / BOALĂ CRUVEILHIER-BAUMGARTEN
maladie de Cushing / BOALĂ CUSHING
maladie de Da Costa / BOALĂ DA COSTA
maladie de Daae-Finsen / BOALĂ DAAE-FINSEN
maladie de Darier / BOALĂ DARIER
maladie de Darier-Ferrand / BOALĂ DARIER-FERRAND
maladie de Darling / BOALĂ DARLING
maladie de De Lange / BOALĂ DE LANGE
maladie de De Quervain / BOALĂ DE QUERVAIN
maladie de Debré-Mollaret / BOALĂ DEBRÉ-MOLLARET
maladie de Degos / BOALĂ DEGOS
maladie de Déjerine-Sottas / BOALĂ DÉJERINE-SOTTAS
maladie de Déléage / BOALĂ DÉLÉAGE
maladie de Dercum / BOALĂ DERCUM
maladie de Derrick-Burnet / BOALĂ DERRICK-BURNET
maladie de Derry / BOALĂ DERRY
maladie de Deutschländer / BOALĂ DEUTSCHLÄNDER
maladie de Devic / BOALĂ DEVIC
maladie de Di Guglielmo / BOALĂ DI GUGLIELMO
maladie de Dresbach / BOALĂ DRESBACH
maladie de Dubin-Johnson / BOALĂ DUBIN-JOHNSON
maladie de Dubreuihl / BOALĂ DUBREUIHL
maladie de Duchenne / BOALĂ DUCHENNE
maladie de Duhring-Brocq / BOALĂ DUHRING-BROCQ
maladie de Dukes-Filatov / BOALĂ DUKES-FILATOV
maladie de Duplay / BOALĂ DUPLAY
maladie de Dupré / BOALĂ DUPRÉ
maladie de Dupuytren / BOALĂ DUPUYTREN
maladie de Durand / BOALĂ DURAND
maladie de Durand-Nicolas-Favre / BOALĂ DURAND-NICOLAS-FAVRE
maladie de Durante / BOALĂ DURANTE
maladie de Duroziez / BOALĂ DUROZIEZ
maladie de Dutton / BOALĂ DUTTON
maladie de Eales / BOALĂ EALES
maladie de Fabry / BOALĂ FABRY
maladie de Fahr / BOALĂ FAHR
maladie de Fairbank / BOALĂ FAIRBANK, DISTROFIE SPONGIOEPIFIZARĂ SISTEMATIZATĂ
maladie de Fallot / BOALĂ FALLOT
maladie de Farber / BOALĂ FARBER
maladie de Farquhar / BOALĂ FARQUHAR
maladie de Fauchard-Bourde / BOALĂ FAUCHARD-BOURDET
maladie de Favre / BOALĂ FAVRE
maladie de Feer / BOALĂ FEER
maladie de Fenwick / BOALĂ FENWICK
maladie de Feyrter / BOALĂ FEYRTER
maladie de Fiedler / BOALĂ FIEDLER
maladie de Filatov / BOALĂ FILATOV
maladie de Flajani / BOALĂ FLAJANI
maladie de Flegel / BOALĂ FLEGEL
maladie de Fölling / BOALĂ FÖLLING
maladie de Forbes / BOALĂ FORBES
maladie de Fordyce / BOALĂ FORDYCE
maladie de Forestier / BOALĂ FORESTIER
maladie de Fothergill / BOALĂ FOTHERGILL
maladie de Fournier / BOALĂ FOURNIER
maladie de Fox-Fordyce / BOALĂ FOX-FORDYCE
maladie de Francis / BOALĂ FRANCIS
maladie de Frankl Hochwart / BOALĂ FRANKL HOCHWART
maladie de Franklin / BOALĂ FRANKLIN
maladie de Freiberg / BOALĂ FREIBERG
maladie de Friedländer / BOALĂ FRIEDLC4NDER
maladie de Friedländer-Winiwarter / BOALĂ FRIEDLäNDER-WINIWARTER
maladie de Friedmann / BOALĂ FRIEDMANN
maladie de Friedreich / BOALĂ FRIEDREICH
maladie de Fürstner / BOALĂ FÜRSTNER
maladie de Gamna / BOALĂ GAMNA
maladie de Gandy / BOALĂ GANDY
maladie de Garré / BOALĂ GARRÉ
maladie de Gaucher / BOALĂ GAUCHER
maladie de Gee / BOALĂ GEE
maladie de Gibbs / BOALĂ GIBBS
maladie de Gibert / BOALĂ GIBERT
maladie de Gilbert / BOALĂ GILBERT
maladie de Gilchrist / BOALĂ GILCHRIST
maladie de Gilles De La Tourette / BOALĂ GILLES DE LA TOURETTE
maladie de Glanzmann / BOALĂ GLANZMANN
maladie de Glénard / BOALĂ GLÉNARD
maladie de Glisson / BOALĂ GLISSON
maladie de Goldmann-Favre / BOALĂ GOLDMANN-FAVRE
maladie de Goldmann-Favre / RETINOSCHIZIS IDIOPATIC CU HEMERALOPIE PRECOCE
maladie de Goldscheider / BOALĂ GOLDSCHEIDER
maladie de Goldstein / BOALĂ GOLDSTEIN
maladie de Goodpasture / BOALĂ GOODPASTURE
maladie de Gorham / BOALĂ GORHAM
maladie de Graefe / BOALĂ GRAEFE
maladie de Grancher / BOALĂ GRANCHER
maladie de Gräsbeck / BOALĂ GRÄSBECK
maladie de Graves / BOALĂ GRAVES
maladie de Griesinger / BOALĂ GRIESINGER
maladie de Grindon / BOALĂ GRINDON
maladie de Griscelli-Pruniéras / BOALĂ GRISCELLI-PRUNIÉRAS
maladie de Grisel / BOALĂ GRISEL
maladie de Gruber / BOALĂ GRUBER
maladie de Gull / BOALĂ GULL
maladie de Gull-Sutton / BOALĂ GULL-SUTTON
maladie de Günther / BOALĂ GÜNTHER
maladie de Haff / BOALĂ HAFF
maladie de Hageman / BOALĂ HAGEMAN
maladie de Haglund / BOALĂ HAGLUND
maladie de Hagner / BOALĂ HAGNER
maladie de Hailey-Hailey / BOALĂ HAILEY-HAILEY
maladie de Hallervorden-Spatz / BOALĂ HALLERVORDEN-SPATZ
maladie de Hallopeau / BOALĂ HALLOPEAU
maladie de Hamman / BOALĂ HAMMAN
maladie de Hamman-Rich / BOALĂ HAMMAN-RICH
maladie de Hammond / BOALĂ HAMMOND

maladie de Hand-Schüller-Christian / BOALĂ HAND-SCHÜLLER-CHRISTIAN
maladie de Hanot / BOALĂ HANOT
maladie de Hanot-Kiener / BOALĂ HANOT-KIENER
maladie de Hanot-MacMahon / BOALĂ HANOT-MACMAHON
maladie de Hanot-Rössle / BOALĂ HANOT-RÖSSLE
maladie de Hansen / BOALĂ HANSEN
maladie de Harada / BOALĂ HARADA
maladie de Harley / BOALĂ HARLEY
maladie de Hartnup / BOALĂ HARTNUP
maladie de Harvey / BOALĂ HARVEY
maladie de Hashimoto / BOALĂ HASHIMOTO
maladie de Haxthausen / BOALĂ HAXTHAUSEN
maladie de Hayem / BOALĂ HAYEM
maladie de Hayem-Faber / BOALĂ HAYEM-FABER
maladie de Hayem-Von Jaksch-Luzet / BOALĂ HAYEM-VON JAKSCH-LUZET
maladie de Heberden / BOALĂ HEBERDEN
maladie de Hebra / BOALĂ HEBRA
maladie de Hebra-Kaposi / BOALĂ HEBRA-KAPOSI
maladie de Heck / BOALĂ HECK
maladie de Heine-Medin / BOALĂ HEINE-MEDIN
maladie de Heller / BOALĂ HELLER
maladie de Helwig / BOALĂ HELWIG
maladie de Henderson-Jones / BOALĂ HENDERSON-JONES
maladie de Henoch / BOALĂ HENOCH
maladie de Henoch-Schöenlein / BOALĂ HENOCH-SCHÖENLEIN
maladie de Hers / BOALĂ HERS
maladie de Herter / BOALĂ HERTER
maladie de Hinson-Pepys / BOALĂ HINSON-PEPYS
maladie de Hirschsprung / BOALĂ HIRSCHSPRUNG
maladie de Hiswerner / BOALĂ HISWERNER
maladie de Hodgkin / BOALĂ HODGKIN
maladie de Hodgson / BOALĂ HODGSON
maladie de Hoffa-Kasterot / BOALĂ HOFFA-KASTEROT
maladie de Hoffmann / BOALĂ HOFFMANN
maladie de Holländer-Simons / BOALĂ HOLLÄNDER-SIMONS
maladie de Horton / BOALĂ HORTON
maladie de Hueck / BOALĂ HUECK
maladie de Hug / BOALĂ HUG
maladie de Hunter / BOALĂ HUNTER
maladie de Huntington / BOALĂ HUNTINGTON
maladie de Huppert / BOALĂ HUPPERT
maladie de Hurler / BOALĂ HURLER
maladie de Hurst / BOALĂ HURST
maladie de Hutchinson / BOALĂ HUTCHINSON
maladie de Hutinel / BOALĂ HUTINEL
maladie de Imerslund-Najman / BOALĂ IMERSLUND-NAJMAN
maladie de Jaccoud-Osler / BOALĂ JACCOUD-OSLER
maladie de Jacob / BOALĂ JACOB
maladie de Jacob / EXOSTOZĂ MALARĂ ŞI CORONOIDĂ
maladie de Jadassohn-Lewandowsky / BOALĂ JADASSOHN-LEWANDOWSKY
maladie de Jaffe-Lichtenstein / BOALĂ JAFFE-LICHTENSTEIN
maladie de Janet / BOALĂ JANET
maladie de Jansen / BOALĂ JANSEN
maladie de Jensen / BOALĂ JENSEN
maladie de Jeune / BOALĂ JEUNE
maladie de Johne / BOALĂ JOHNE
maladie de Jorge Lôbo / BOALĂ JORGE LÔBO
maladie de Junin / BOALĂ JUNIN
maladie de Kahlbaum / BOALĂ KAHLBAUM
maladie de Kahler / BOALĂ KAHLER
maladie de Kanner / BOALĂ KANNER
maladie de Kaposi / BOALĂ KAPOSI
maladie de Kaposi-Juliusberg / BOALĂ KAPOSI-JULIUSBERG
maladie de Kashin-Bek / BOALĂ KASHIN-BEK
maladie de Katayama / BOALĂ KATAYAMA
maladie de Kaufmann / BOALĂ KAUFMANN
maladie de Kennedy / BOALĂ KENNEDY
maladie de Kerl-Urbach / BOALĂ KERL-URBACH
maladie de Kienböck / BOALĂ KIENBÖCK
maladie de Kimmelstiel-Wilson / BOALĂ KIMMELSTIEL-WILSON
maladie de Kitahara / BOALĂ KITAHARA
maladie de Klauder / BOALĂ KLAUDER
maladie de Kniest / BOALĂ KNIEST
maladie de Knud Faber / BOALĂ KNUD FABER
maladie de Kobi / BOALĂ KOBI
maladie de Köbner / BOALĂ KÖBNER
maladie de Köhler / BOALĂ KÖHLER
maladie de Köhlmeier-Degos / BOALĂ KÖHLMEIER-DEGOS
maladie de König / BOALĂ KÖNIG
maladie de Königstein-Lubarsch / BOALĂ KÖNIGSTEIN-LUBARSCH
maladie de Korovnikoff / BOALĂ KOROVNIKOFF
maladie de Kostmann / BOALĂ KOSTMANN
maladie de Kozlowski / BOALĂ KOZLOWSKI
maladie de Krabbe / BOALĂ KRABBE
maladie de Kraepelin / BOALĂ KRAEPELIN
maladie de Kretschmer / BOALĂ KRETSCHMER
maladie de Kufs / BOALĂ KUFS
maladie de Kugelberg-Welander / BOALĂ KUGELBERG-WELANDER
maladie de Kundrat / BOALĂ KUNDRAT
maladie de Kurz / BOALĂ KURZ
maladie de Kussmaul / BOALĂ KUSSMAUL
maladie de Kyasanur / BOALĂ KYASANUR
maladie de Kyrle / BOALĂ KYRLE
maladie de la mouche noire / BOALA MUŞTEI NEGRE
maladie de Lafora / BOALĂ LAFORA
maladie de l'air conditionné / BOALA AERULUI CONDIŢIONAT
maladie de Lancereaux-Mathieu / BOALĂ LANCEREAUX-MATHIEU
maladie de Landing / BOALĂ LANDING
maladie de Landouzy-Déjerine / BOALĂ LANDOUZY-DÉJERINE
maladie de Landry / BOALĂ LANDRY
maladie de Lane / BOALĂ LANE
maladie de Lane-Pedroso / BOALĂ LANE-PEDROSO
maladie de Lange Cornelia / BOALĂ LANGE CORNELIA
maladie de Larrey-Weil / BOALĂ LARREY-WEIL
maladie de Larsen-Johansson / BOALĂ LARSEN-JOHANSSON
maladie de Lauber / BOALĂ LAUBER
maladie de Lawrence / BOALĂ LAWRENCE
maladie de Leber / BOALĂ LEBER
maladie de Ledderhose / BOALĂ LEDDERHOSE
maladie de Lederer-Brill / BOALĂ LEDERER-BRILL
maladie de Legal / BOALĂ LEGAL
maladie de Legg-Perthes / BOALĂ LEGG-PERTHES
maladie de Leigh / BOALĂ LEIGH
maladie de Leiner-Moussous / BOALĂ LEINER-MOUSSOUS
maladie de l'email tacheté / BOALA SMALŢULUI PĂTAT
maladie de Lenègre / BOALĂ LENÈGRE
maladie de Lennox-Gastaud / BOALĂ LENNOX-GASTAUD
maladie de Leriche / BOALĂ LERICHE
maladie de Léri-Weill / BOALĂ LÉRI-WEILL
maladie de Letterer-Siwe / BOALĂ LETTERER-SIWE

maladie de Lev / BOALĂ LEV
maladie de Lewis / BOALĂ LEWIS
maladie de Lewy / BOALĂ LEWY
maladie de Lignac-Fanconi / BOALĂ LIGNAC-FANCONI
maladie de Lindau / BOALĂ LINDAU
maladie de Little / BOALĂ LITTLE
maladie de Lobstein / BOALĂ LOBSTEIN
maladie de Löhlein / BOALĂ LÖHLEIN
maladie de l'oreillette / BOALA URECHIUŞEI ATRIALE
maladie de Lou Gehrig / BOALA LOU GEHRIG
maladie de Louis-Bar / BOALĂ LOUIS-BAR
maladie de Lubarsch-Pick / BOALĂ LUBARSCH-PICK
maladie de Luft / BOALĂ LUFT
maladie de Lutz-Lewandowsky / BOALĂ LUTZ-LEWANDOWSKY, DISPLAZIE VERUCIFORMĂ
maladie de Lutz-Splendore-Almeida / BOALĂ LUTZ-SPLENDORE-ALMEIDA
maladie de Lyell / BOALĂ LYELL
maladie de Lyme / BOALĂ LYME
maladie de Mac Intyre / BOALĂ MAC INTYRE
maladie de Mac Letchie-Aikens / BOALĂ MAC LETCHIE-AIKENS
maladie de Machado-Joseph / BOALĂ MACHADO-JOSEPH
maladie de Madelung / BOALĂ MADELUNG
maladie de Magitot / BOALĂ MAGITOT
maladie de Majocchi / BOALĂ MAJOCCHI
maladie de Marchiafava-Bignami / BOALĂ MARCHIAFAVA-BIGNAMI
maladie de Marchiafava-Micheli / BOALĂ MARCHIAFAVA-MICHELI
maladie de Marek / BOALĂ MAREK
maladie de Marfan / BOALĂ MARFAN
maladie de Marfan-HALLEZ / BOALĂ MARFAN-HALLEZ
maladie de Marie / BOALĂ MARIE
maladie de Marie-Bamberger / BOALĂ MARIE-BAMBERGER
maladie de Marion / BOALĂ MARION
maladie de Maroteaux-Lamy / BOALĂ MAROTEAUX-LAMY
maladie de May-Hegglin / BOALĂ MAY-HEGGLIN
maladie de Meadows / BOALĂ MEADOWS
maladie de Meige / BOALĂ MEIGE
maladie de Meleda / BOALĂ MELEDA
maladie de Ménétrier / BOALĂ MÉNÉTRIER
maladie de Ménière / BOALĂ MÉNIC8RE
maladie de Menkes / BOALĂ MENKES
maladie de Mikulicz / BOALĂ MIKULICZ
maladie de Milian / BOALĂ MILIAN
maladie de Milroy / BOALĂ MILROY
maladie de Milton / BOALĂ MILTON
maladie de Minamata / BOALĂ MINAMATA
maladie de Minor / BOALĂ MINOR
maladie de Mirizzi / BOALĂ MIRIZZI
maladie de Moebius / BOALĂ MOEBIUS
maladie de Moeller-Barlow / BOALĂ MOELLER-BARLOW
maladie de Mönckeberg / BOALĂ MÖNCKEBERG
maladie de Mondor / BOALĂ MONDOR
maladie de Monge / BOALĂ MONGE
maladie de Morbihan / BOALĂ MORBIHAN
maladie de Morel-Lavallée / BOALĂ MOREL-LAVALLÉE
maladie de Morgagni-Stewart-Morel / BOALĂ MORGAGNI-STEWART-MOREL
maladie de Morquio / BOALĂ MORQUIO
maladie de Morquio-Ullrich / BOALĂ MORQUIO-ULLRICH
maladie de Mortimer / BOALĂ MORTIMER
maladie de Morton / BOALĂ MORTON
maladie de Morvan / BOALĂ MORVAN
maladie de Moschowitz / BOALĂ MOSCHOWITZ
maladie de Mouchet / BOALĂ MOUCHET
maladie de moyamoya / BOALĂ MOYAMOYA
maladie de Mucha-Habermann / BOALĂ MUCHA-HABERMANN
maladie de Muckle-Wells / BOALĂ MUCKLE-WELLS
maladie de Müller-Ribbing / BOALĂ MÜLLER-RIBBING
maladie de Munk / BOALĂ MUNK
maladie de Murk Jansen / BOALĂ MURK JANSEN
maladie de Mya / BOALĂ MYA
maladie de Myhrman-Zetterholm / BOALĂ MYHRMAN-ZETTERHOLM
maladie de Naegeli / BOALĂ NAEGELI
maladie de Nanta-Gadrat / BOALĂ NANTA-GADRAT
maladie de Netherton / BOALĂ NETHERTON
maladie de Nettleship / BOALĂ NETTLESHIP
maladie de Neumann / BOALĂ NEUMANN
maladie de Neville / BOALĂ NEVILLE
maladie de Newcastle / BOALĂ NEWCASTLE
maladie de Nichamin / BOALĂ NICHAMIN
maladie de Nicolas-Favre / BOALĂ NICOLAS-FAVRE
maladie de Nicolau / BOALĂ NICOLAU
maladie de Nidoko / BOALĂ NIDOKO
maladie de Niemann-Pick / BOALĂ NIEMANN-PICK
maladie de Nishikawa / BOALĂ NISHIKAWA
maladie de Norman-Landing / BOALĂ NORMAN-LANDING
maladie de Norman-Wood / BOALĂ NORMAN-WOOD
maladie de Norrie / BOALĂ NORRIE
maladie de Opitz / BOALĂ OPITZ
maladie de Paget / BOALĂ PAGET
maladie de Paltauf-Sternberg / BOALĂ PALTAUF-STERNBERG
maladie de Panner / BOALĂ PANNER
maladie de Parkinson / BOALĂ PARKINSON
maladie de Parrot / BOALĂ PARROT
maladie de Pauzat / BOALĂ PAUZAT
maladie de Payr / BOALĂ PAYR
maladie de Pel-Ebstein / BOALĂ PEL-EBSTEIN
maladie de Pelizaeus-Merzbacher / BOALĂ PELIZAEUS-MERZBACHER
maladie de Pepper / BOALĂ PEPPER
maladie de Perrin-Ferraton / BOALĂ PERRIN-FERRATON
maladie de Perthes-Jüngling / BOALĂ PERTHES-JÜNGLING
maladie de Petges-Jacobi / BOALĂ PETGES-JACOBI
maladie de Petit / BOALĂ PETIT
maladie de Petzetakis / BOALĂ PETZETAKIS
maladie de Peyronie / BOALĂ PEYRONIE
maladie de Pfaundler-Hurler / BOALĂ PFAUNDLER-HURLER
maladie de Pfeiffer / BOALĂ PFEIFFER
maladie de Phocas / BOALĂ PHOCAS
maladie de Pick / BOALĂ PICK
maladie de Pick-Herxheimer / BOALĂ PICK-HERXHEIMER
maladie de Pierre Marie / BOALĂ PIERRE MARIE
maladie de Plummer / BOALĂ PLUMMER
maladie de Pollitzer / BOALĂ POLLITZER
maladie de Pompe / BOALĂ POMPE
maladie de Poncet / BOALĂ PONCET
maladie de Poncet-Spiegler / BOALĂ PONCET-SPIEGLER
maladie de Porak-Durante / BOALĂ PORAK-DURANTE
maladie de Posada-Wernicke / BOALĂ POSADA-WERNICKE
maladie de Puente / BOALĂ PUENTE
maladie de Pyle / BOALĂ PYLE
maladie de Quervain / BOALĂ QUERVAIN

maladie de Quincke / BOALĂ QUINCKE
maladie de Raymond / BOALĂ RAYNAUD
maladie de Recklinghausen / BOALĂ RECKLINGHAUSEN
maladie de Recklinghausen-Appelbaum / BOALĂ RECKLINGHAUSEN-APPELBAUM
maladie de Reclus / BOALĂ RECLUS
maladie de Reed-Hodgkin / BOALĂ REED-HODGKIN
maladie de Reese / BOALĂ REESE
maladie de Refsum / BOALĂ REFSUM
maladie de Reichel / BOALĂ REICHEL
maladie de Reichmann / BOALĂ REICHMANN
maladie de Reis-Bücklers / BOALĂ REIS-BÜCKLERS
maladie de Reiter / BOALĂ REITER
maladie de Renander / BOALĂ RENANDER
maladie de Rendu-Osler / BOALĂ RENDU-OSLER
maladie de Rendu-Osler-Weber / BOALĂ RENDU-OSLER-WEBER
maladie de Ribbing / BOALĂ RIBBING
maladie de Riedel / BOALĂ RIEDEL
maladie de Rietti-Greppi-Micheli / BOALĂ RIETTI-GREPPI-MICHELI
maladie de Riga / BOALĂ RIGA
maladie de Riggs / BOALĂ RIGGS
maladie de Ritter von Rittershain / BOALĂ RITTER VON RITTERSHAIN
maladie de Rivalta / BOALĂ RIVALTA
maladie de Robles / BOALĂ ROBLES
maladie de Roger / BOALĂ ROGER
maladie de Rokitansky-Frerichs / BOALĂ ROKITANSKY-FRERICHS
maladie de Romberg / BOALĂ ROMBERG
maladie de Rosai-Dorfman / BOALĂ ROSAI-DORFMAN
maladie de Rosai-Dorfman / BOALĂ ROSAI-DORFMAN
maladie de Rosenbach / BOALĂ ROSENBACH
maladie de Rosenthal / BOALĂ ROSENTHAL
maladie de Roussy-Lévy / BOALĂ ROUSSY-LÉVY
maladie de Rummo / BOALĂ RUMMO
maladie de Rust / BOALĂ RUST
maladie de Rustitzky / BOALĂ RUSTITZKY
maladie de Sakamoto / BOALĂ SAKAMOTO
maladie de Salvioli / BOALĂ SALVIOLI
maladie de Salzmann / BOALĂ SALZMANN
maladie de San Biagio / BOALĂ SAN BIAGIO
maladie de Sanders / BOALĂ SANDERS
maladie de Sandhoff / BOALĂ SANDHOFF
maladie de Sanfilippo / BOALĂ SANFILIPPO
maladie de Sarpyener / BOALĂ SARPYENER
maladie de Saunders / BOALĂ SAUNDERS
maladie de Schamberg / BOALĂ SCHAMBERG
maladie de Scheie / BOALĂ SCHEIE
maladie de Schenck / BOALĂ SCHENCK
maladie de Scheurmann / BOALĂ SCHEUERMANN
maladie de Schilder / BOALĂ SCHILDER
maladie de Schilder-Foix / BOALĂ SCHILDER-FOIX
maladie de Schimke / BOALĂ SCHIMKE
maladie de Schmieden / BOALĂ SCHMIEDEN
maladie de Schneider / BOALĂ SCHNEIDER
maladie de Scholz-Greenfield / BOALĂ SCHOLZ-GREENFIELD
maladie de Schönlein / BOALĂ SCHÖNLEIN
maladie de Schottmüller / BOALĂ SCHOTTMÜLLER
maladie de Schottmüller / BOALĂ SCHOTTMÜLLER
maladie de Schridde / BOALĂ SCHRIDDE
maladie de Schröder / BOALĂ SCHRÖDER
maladie de Schüller / BOALĂ SCHÜLLER
maladie de Schultz / BOALĂ SCHULTZ
maladie de Secrétan / BOALĂ SECRÉTAN
maladie de Seitelberger / BOALĂ SEITELBERGER
maladie de Seligmann / BOALĂ SELIGMANN
maladie de Selter-Swift-Feer / BOALĂ SELTER-SWIFT-FEER
maladie de Senear-Usher / BOALĂ SENEAR-USHER
maladie de Senhouse Kirkes / BOALĂ SENHOUSE KIRKES
maladie de Sever / BOALĂ SEVER
maladie de Shaver / BOALĂ SHAVER
maladie de Shiga-Kruse / BOALĂ SHIGA-KRUSE
maladie de Sichel / BOALĂ SICHEL
maladie de Silfverskjöld / BOALĂ SILFVERSKJÖLD
maladie de Silvestroni-Bianco / BOALĂ SILVESTRONI-BIANCO
maladie de Simmonds / BOALĂ SIMMONDS
maladie de Sinding Larsen-Johansson / BOALĂ SINDING LARSEN-JOHANSSON
maladie de Sjögren / BOALĂ SJÖGREN
maladie de Skevas-Zerfus / BOALĂ SKEVAS-ZERFUS
maladie de Smith-Strang / BOALĂ SMITH-STRANG
maladie de Spencer / BOALĂ SPENCER
maladie de Spielmeyer-Vogt / BOALĂ SPIELMEYER-VOGT
maladie de Stanton / BOALĂ STANTON
maladie de Stargardt / BOALĂ STARGARDT
maladie de Steele-Richardson-Olszewski / BOALĂ STEELE-RICHARDSON-OLSZEWSKI
maladie de Steinert / BOALĂ STEINERT
maladie de Stickler / BOALĂ STICKLER
maladie de Still / BOALĂ STILL
maladie de Still-Chauffard / BOALĂ STILL-CHAUFFARD
maladie de Strümpell-Marie / BOALĂ STRÜMPELL-MARIE
maladie de Stühmer / BOALĂ STÜHMER
maladie de Sturge-Weber / BOALĂ STURGE-WEBER
maladie de Sudeck / BOALĂ SUDECK
maladie de Sulzberger-Garbe / BOALĂ SULZBERGER-GARBE
maladie de Summerskill / BOALĂ SUMMERSKILL
maladie de surcharge / BOALĂ DE SUPRAÎNCĂRCARE
maladie de Swift / BOALĂ SWIFT
maladie de Sylvest / BOALĂ SYLVEST
maladie de système / BOALĂ DE SISTEM
maladie de Takahara / BOALĂ TAKAHARA
maladie de Takayasu / BOALĂ TAKAYASU
maladie de Talma / BOALĂ TALMA
maladie de Tamura-Takahashi / BOALĂ TAMURA-TAKAHASHI
maladie de Tangier / BOALĂ TANGIER
maladie de Tarui / BOALĂ TARUI
maladie de Taylor / BOALĂ TAYLOR
maladie de Tay-Sachs / BOALĂ TAY-SACHS
maladie de Terrien / BOALĂ TERRIEN
maladie de Terson / BOALĂ TERSON
maladie de Thaysen / BOALĂ THAYSEN
maladie de Thévenard / BOALĂ THÉVENARD
maladie de Thiemann / BOALĂ THIEMANN
maladie de Thomsen / BOALĂ THOMSEN
maladie de Thomson / BOALĂ THOMSON
maladie de Thost-Unna / BOALĂ THOST-UNNA
maladie de Tietze / BOALĂ TIETZE
maladie de Tillaux / BOALĂ TILLAUX
maladie de Trousseau / BOALĂ TROUSSEAU
maladie de Uehlinger / BOALĂ UEHLINGER
maladie de Valentin / BOALĂ VALENTIN
maladie de Van Buchem / BOALĂ VAN BUCHEM
maladie de Van Buren / BOALĂ VAN BUREN

maladie de Van Creveld / BOALĂ VAN CREVELD
maladie de Van Neck-Odelberg / BOALĂ VAN NECK-ODELBERG
maladie de Vaquez / BOALĂ VAQUEZ
maladie de Variot / BOALĂ VARIOT
maladie de Verneuil / BOALĂ VERNEUIL
maladie de Verse / BOALĂ VERSE
maladie de Vidal / BOALĂ VIDAL
maladie de Voltolini / BOALĂ VOLTOLINI
maladie de Von Buhl / BOALĂ VON BUHL
maladie de Von Economo / BOALĂ VON ECONOMO
maladie de Von Eulenburg / BOALĂ VON EULENBURG
maladie de Von Gierke / BOALĂ VON GIERKE
maladie de Von Graefe / BOALĂ VON GRAEFE
maladie de Von Hippel-Lindau / BOALĂ VON HIPPEL-LINDAU
maladie de Von Meyenburg / BOALĂ VON MEYENBURG
maladie de Von Recklinghausen / BOALĂ VON RECKLINGHAUSEN
maladie de Von Willebrand / BOALĂ VON WILLEBRAND
maladie de Von Willebrand-Jürgens / BOALĂ VON WILLEBRAND-JÜRGENS
maladie de Von Winckel / BOALĂ VON WINCKEL
maladie de Voorhoeve / BOALĂ VOORHOEVE
maladie de Vrolik / BOALĂ VROLIK
maladie de Wagner / BOALĂ WAGNER
maladie de Waldenström / BOALĂ WALDENSTRÖM
maladie de Waldman / BOALĂ WALDMAN
maladie de Wallgren / BOALĂ WALLGREN
maladie de Wartererdenburg-Jonkers / BOALĂ WARTERERDENBURG-JONKERS
maladie de Weber-Christian / BOALĂ WEBER-CHRISTIAN
maladie de Weil / BOALĂ WEIL
maladie de Weir Mitchell / BOALĂ WEIR MITCHELL
maladie de Werdnig-Hoffmann / BOALĂ WERDNIG-HOFFMANN
maladie de Werlhof / BOALĂ WERLHOF
maladie de Westphal / BOALĂ WESTPHAL
maladie de Wetherbee / BOALĂ WETHERBEE
maladie de Whipple / BOALĂ WHIPPLE
maladie de Whitmore / BOALĂ WHITMORE
maladie de Whytt / BOALĂ WHYTT
maladie de Wilkins / BOALĂ WILKINS
maladie de Wilson / BOALĂ WILSON
maladie de Wiseman-Doan / BOALĂ WISEMAN-DOAN
maladie de Wohlfart-Kugelberg-Welander / BOALĂ WOHLFART-KUGELBERG-WELANDER
maladie de Wolman / BOALĂ WOLMAN
maladie de Wuhrmann / BOALĂ WUHRMANN
maladie de Wunderlich / BOALĂ WUNDERLICH
maladie de Zahorsky / BOALĂ ZAHORSKY
maladie de Ziehen-Oppenheim / BOALĂ ZIEHEN-OPPENHEIM
maladie de Zimmerlin / BOALĂ ZIMMERLIN
maladie de Zoon / BOALĂ ZOON
maladie de Zumbusch / BOALĂ ZUMBUSCH
maladie d'Ebola / BOALĂ EBOLA
maladie d'Ebstein / BOALĂ EBSTEIN
maladie d'Ecklin / BOALĂ ECKLIN
maladie dégénérative des articulations / BOALĂ DEGENERATIVĂ A ARTICULAŢIILOR
maladie d'Ehlers-Danlos / BOALĂ EHLERS-DANLOS
maladie d'Eichstedt / BOALĂ EICHSTEDT
maladie démyélinisante / BOALĂ DEMIELINIZANTĂ
maladie d'Engelmann / BOALĂ ENGELMANN
maladie d'Engman / BOALĂ ENGMAN
maladie d'Eppinger-Bianchi / BOALĂ EPPINGER-BIANCHI
maladie d'Epstein / BOALĂ EPSTEIN
maladie d'Erb-Goldflam / BOALĂ ERB-GOLDFLAM
maladie des agglutinines froides / BOALA AGLUTININELOR LA RECE
maladie des bouchers / PEMFIGUS AL MĂCELARILOR
maladie des chaînes légères / BOALA LANŢURILOR UŞOARE
maladie des chaînes lourdes / BOALĂ LANŢURILOR GRELE
maladie des chaînes lourdes alpha / BOALA LANŢURILOR GRELE ALFA
maladie des chaînes lourdes gamma / BOALA LANŢURILOR GRELE GAMA
maladie des chaînes lourdes mu / BOALA LANŢURILOR GRELE MIU
maladie des complexes immuns / BOALA COMPLEXELOR IMUNE
maladie des conserves / BOALA CONSERVELOR
maladie des corps Lewy diffus / BOALA CORPILOR LEWY DIFUZI
maladie des dépôts denses / BOALA DEPOZITELOR DENSE
maladie des enfants rouges / BOALA COPIILOR ROŞII
maladie des femmes sans pouls / BOALA FEMEILOR FĂRĂ PULS
maladie des griffes de chat / BOALA GHEARELOR DE PISICĂ
maladie des inclusions cytomégaliques / BOALA INCLUZIUNILOR CITOMEGALICE
maladie des laxatifs / BOALA LAXATIVELOR
maladie des légionnaires / BOALA LEGIONARILOR
maladie des ligatures / BOALA LIGATURILOR
maladie des os de marbre / BOALA OASELOR DE MARMURĂ
maladie des sclérotiques bleues / BOALA SCLERELOR ALBASTRE
maladie des synostoses multiples / BOALA SINOSTOZELOR MULTIPLE
maladie des tics / BOALA TICURILOR
maladie des travailleurs dans des silos / BOALĂ MUNCITORILOR DIN SILOZURI
maladie des urines à odeur de sirop d'érable / BOALA URINII CU MIROS DE SIROP DE ARŢAR
maladie des utilisateurs des drogues intraveineux / BOALĂ BULOASĂ A UTILIZATORILOR DE DROGURI INTRAVENOASE
maladie des vaches folles / BOALA VACILOR NEBUNE
maladie d'Escudero / BOALĂ ESCUDERO
maladie d'Isambert / BOALĂ ISAMBERT
maladie d'Oguchi / BOALĂ OGUCHI
maladie d'Ohara / BOALĂ OHARA
maladie d'Oldfield / BOALĂ OLDFIELD
maladie d'Ollier / BOALĂ OLLIER
maladie d'Olmer / BOALĂ OLMER
maladie d'Oppenheim / BOALĂ OPPENHEIM
maladie d'Oppenheim-Urbach / BOALĂ OPPENHEIM-URBACH
maladie d'Ormond / BOALĂ ORMOND
maladie d'Osgood-Schlatter / BOALĂ OSGOOD-SCHLATTER
maladie d'Osler / BOALĂ OSLER
maladie d'Osler-Vaquez / BOALĂ OSLER-VAQUEZ
maladie d'Otto / BOALĂ OTTO
maladie d'Owren / BOALĂ OWREN
maladie du Borna / BOALĂ DIN BORNA
maladie du Bornholm / BOALĂ DIN BORNHOLM
maladie du col vésical / BOALA COLULUI VEZICAL
maladie du collagène / BOALĂ DE COLAGEN
maladie du corset / BOALA CORSETULUI
maladie du foehn / BOALA FÖHNULUI
maladie du hile / BOALA HILULUI

maladie du neuron moteur / BOALA NEURONULUI MOTOR
maladie du neuron périphérique / BOALA NEURONULUI MOTOR PERIFERIC
maladie du noeud sinusal / BOALA NODULUI SINUSAL
maladie du pécheur des éponges / BOALA PESCUITORULUI DE BUREŢI
maladie du poumon de fermier / BOALA PLĂMÂNILOR DE FERMIER
maladie du reflux gastrooesophagien / BOALA REFLUXULUI GASTROESOFAGIAN
maladie du semilunaire / BOALA SEMILUNARULUI
maladie du sérum / BOALA SERULUI
maladie du sommeil / BOALA SOMNULUI
maladie du toit de roseau / BOALA ACOPERIŞULUI DE STUF
maladie du travailleur avec du détergent / BOALA LUCRĂTORULUI CU DETERGENT
maladie d'Unna / BOALĂ UNNA
maladie d'Unverricht / BOALĂ UNVERRICHT
maladie d'Unverricht-Lundborg / BOALĂ UNVERRICHT-LUNDBORG
maladie d'Urbach-Wiethe / BOALĂ URBACH-WIETHE
maladie dystrophique adiposogénitale / BOALĂ DISTROFICĂ ADIPOZOGENITALĂ
maladie émergente / BOALĂ EMERGENTĂ
maladie émétique jamaïquaine / BOALĂ EMETIZANTĂ JAMAICANĂ
maladie endémique / BOALĂ ENDEMICĂ
maladie endomyocardique / BOALĂ ENDOMIOCARDICĂ
maladie enzymatique / BOALĂ ENZIMATICĂ
maladie épidémique / BOALĂ EPIDEMICĂ
maladie essentielle / BOALĂ ESENŢIALĂ
maladie exostosante / BOALĂ EXOSTOZANTĂ
maladie familiale / BOALĂ FAMILIALĂ
maladie fibrokystique du pancréas / BOALĂ FIBROCHISTICĂ A PANCREASULUI
maladie fonctionnele / BOALĂ FUNCŢIONALĂ
maladie génétique / BOALĂ GENETICĂ
maladie génotypique / BOALĂ GENOTIPICĂ
maladie glycogénique / BOALĂ DE STOCARE A GLICOGENULUI
maladie glycogénique / BOALĂ GLICOGENICĂ
maladie hémolytique / BOALĂ HEMOLITICĂ
maladie hémolytique du foetus / ERITROBLASTOZĂ FETALĂ
maladie hémolytique du nouveauné / BOALĂ HEMOLITICĂ A NOU-NĂSCUTULUI
maladie héréditaire / BOALĂ EREDITARĂ
maladie hérédo-constitutionelle / BOALĂ EREDO-CONSTITUŢIONALĂ
maladie hiperendémique / BOALĂ HIPERENDEMICĂ
maladie homologue / BOALĂ OMOLOGĂ
maladie hydatique / BOALĂ HIDATICĂ
maladie hydrique / BOALĂ HIDRICĂ
maladie iatrogénique / BOALĂ IATROGENICĂ
maladie idiopathique / BOALĂ IDIOPATICĂ
maladie immunitaire / BOALĂ IMUNITARĂ
maladie immunodéficitaire / BOALĂ IMUNODEFICITARĂ
maladie infectieuse / BOALĂ INFECŢIOASĂ
maladie inflammatoire intestinale / BOALĂ INFLAMATORIE INTESTINALĂ
maladie intercurrente / BOALĂ INTERCURENTĂ
maladie interstitielle / BOALĂ INTERSTIŢIALĂ
maladie Itai-Itai / BOALĂ ITAI-ITAI
maladie Kala Azar / BOALĂ KALA AZAR
maladie kystique de la mamelle / BOALĂ CHISTICĂ A MAMELEI
maladie kystique du foie / BOALĂ CHISTICĂ A FICATULUI
maladie kystique du poumon / BOALĂ CHISTICĂ A PLĂMÂNULUI
maladie lacunaire / BOALĂ LACUNARĂ
maladie lipophagique / BOALĂ LIPOFAGICĂ
maladie lupique / BOALĂ LUPICĂ
maladie lysosomiale / BOALĂ LIZOZOMALĂ
maladie main-pied-bouche / BOALĂ MÂNĂ-PICIOR-GURĂ
maladie McArdle-Schmid-Pearson / BOALĂ McARDLE-SCHMID-PEARSON
maladie médicamenteuse / BOALĂ MEDICAMENTOASĂ
maladie métabolique / BOALĂ METABOLICĂ
maladie micro-drépanocytaire / BOALĂ MICRODRENOPANOCITARĂ
maladie Minkowski-Chauffard / BOALĂ MINKOWSKI-CHAUFFARD
maladie mitrale / BOALĂ MITRALĂ
maladie mixte du tissu conjonctif / BOALĂ MIXTĂ A ŢESUTULUI CONJUNCTIV
maladie moléculaire / BOALĂ MOLECULARĂ
maladie monogénique / BOALĂ MONOGENICĂ
maladie neurodégénérative transmissible / BOALĂ NEURODEGENERATIVĂ TRANSMISIBILĂ
maladie obsessive-compulsiv / BOALĂ OBSESIV-COMPULSIVĂ
maladie opératoire / BOALĂ OPERATORIE
maladie organique / BOALĂ ORGANICĂ
maladie orpheline / BOALĂ ORFANĂ
maladie par aberration chromosomique / BOALĂ PRIN ABERAŢIE CROMOZOMIALĂ
maladie par anticorps antitissulaires / BOALĂ MEDIATĂ DE ANTICORPI ANTITISULARI
maladie par autoanticorps / BOALĂ PRIN AUTOANTICORPI
maladie par carence / BOALĂ CARENŢIALĂ
maladie par complexes antigène-anticorps / BOALĂ PRIN COMPLEXE ANTIGEN-ANTICORP
maladie par stokage / BOALĂ PRIN STOCARE
maladie périodique / BOALĂ PERIODICĂ
maladie polygénique / BOALĂ POLIGENICĂ
maladie polykystique des reins / BOALĂ POLICHISTICĂ RENALĂ
maladie polykystique des reins autosomique dominante / BOALĂ POLICHISTICĂ RENALĂ AUTOZOMAL DOMINANTĂ
maladie polykystique des reins autosomique recessive / BOALĂ POLICHISTICĂ RENALĂ AUTOZOMAL RECESIVĂ
maladie polykystique des seines / BOALĂ POLICHISTICĂ A SÂNILOR
maladie polykystique du foie / BOALĂ POLICHISTICĂ A FICATULUI
maladie polykystique du poumon / BOALĂ POLICHISTICĂ A PLĂMÂNULUI
maladie polykystique épidermique / BOALĂ POLICHISTICĂ EPIDERMICĂ
maladie polykystique ovarienne / BOALĂ POLICHISTICĂ OVARIANĂ
maladie primaire / BOALĂ PRIMARĂ
maladie professionelle / BOALĂ PROFESIONALĂ
maladie pulmonaire par sels d'antimoine / BOALĂ PULMONARĂ PRIN SĂRURI DE ANTIMONIU
maladie quatrième / BOALĂ A PATRA
maladie rare / BOALĂ RARĂ

maladie renale à lésions minimales / BOALĂ RENALĂ CU LEZIUNI MINIME
maladie résiduelle / BOALĂ REZIDUALĂ
maladie rythmique auriculaire / BOALĂ RITMICĂ AURICULARĂ
maladie secondaire / BOALĂ SECUNDARĂ
maladie sécrétante / BOALĂ SECRETANTĂ
maladie sérique / BOALĂ SERICĂ, BOALA SERULUI
maladie sexuellement transmissible / BOALĂ TRANSMISIBILĂ SEXUAL
maladie sixième / BOALĂ A ŞASEA
maladie spécifique / BOALĂ SPECIFICĂ
maladie symptomatique / BOALĂ SIMPTOMATICĂ
maladie systémique / BOALĂ SISTEMICĂ
maladie thrombo-embolique / BOALĂ TROMBOEMBOLICĂ
maladie transmissible / BOALĂ TRANSMISIBILĂ
maladie tropicale / BOALĂ TROPICALĂ
maladie tsutsugamushi / BOALĂ TSUTSUGAMUSHI
maladie veino-occlusive du foie / BOALĂ VENOOCLUZIVĂ A FICATULUI
maladie vénérienne / BOALĂ VENERICĂ
maladie X / BOALĂ X
maladies des grains argyrophiles / BOALA GRANULAŢIILOR ARGIROFILE
maladies par adaptation / BOLI DE ADAPTARE
maladies par adaptation / BOLI DE ADAPTARE
maladif / MALADIV
malaire / MALAR
malaria / MALARIE
malaria hémolytique / MALARIE HEMOLITICĂ
malariathérapie / MALARIOTERAPIE
malarien / MALARIC
mâle / MASCUL
malédiction d'Ondine / BLESTEMUL ONDINEI
malédiction d'Ondine / SINDROM ONDINE
malformation / MALFORMAŢIE
malignité / MALIGNITATE
malin / MALIGN
malléine / MALEINĂ
malléole / MALEOLĂ
malnutrition / MALNUTRIŢIE
malocclusion / MALOCLUZIE
malonylurée / MALONILUREE
malpighien / MALPIGHIAN
malposition / MALPOZIŢIE
malpraxis / MALPRAXIS
malségrégation / MALSEGREGARE
MALT / MALT
maltase / MALTAZĂ
malthusianisme / MALTUSIANISM
maltobiose / MALTOBIOZĂ
maltose / MALTOZĂ
maltosurie / MALTOZURIE
mamelle / MAMELĂ
mamelon / MAMELON
mamillaire / MAMILAR
mamilloplastie / MAMILOPLASTIE
mammaire / MAMAR
mammectomie / MAMECTOMIE
mammographie / MAMOGRAFIE
mammoplastie / MAMOPLASTIE
mammotrope / MAMOTROP
mandibulaire / MANDIBULAR
mandibule / MANDIBULĂ
mandibulomètre / MANDIBULOMETRU
mandrin / MANDRIN
manducation / MANDUCAŢIE
manganèse / MANGAN
manganisme / MANGANISM
maniaque / MANIAC, MANIACAL
manichéisme / MANIHEISM
manie / MANIE
maniérisme / MANIERISM
manipulation / MANIPULARE
manipulation articulaire / MANIPULARE ARTICULARĂ
manipulation génétique / MANIPULARE GENETICĂ
mannequin / MANECHIN
mannitol / MANITOL
mannose / MANOZĂ
mannose 6-phosphate / MANOZĂ-6-FOSFAT
α-mannosidase / α-MANOZIDAZĂ
mannosidose / MANOZIDOZĂ
manoeuvre d'Adson / MANEVRĂ ADSON
manoeuvre de Guyon / MANEVRĂ GUYON
manoeuvre de Heimlich / MANEVRĂ HEIMLICH
manoeuvre de Mauriceau-Smellie / MANEVRĂ MAURICEAU-SMELLIE
manoeuvre de McMurray / MANEVRĂ MCMURRAY
manoeuvre de Müller / MANEVRĂ MÜLLER
manoeuvre de Murphy / MANEVRĂ MURPHY
manoeuvre de Tillaux / MANEVRĂ TILLAUX
manoeuvre de Trendelenburg / MANEVRĂ TRENDELENBURG
manoeuvre de Valsalva / MANEVRĂ VALSALVA
manomètre / MANOMETRU
manométrie / MANOMETRIE
manouevre / MANEVRĂ
Mansonia / MANSONIA
manubrium sternal / MANUBRIUM STERNAL
MAP / MAP
mapping / MAPPING
maquette / MACHETĂ
marasme / MARASM
marche / MERS
marge / MARGINE
marginal / MARGINAL
margination / MARGINAŢIE
marijuana / MARIJUANA
marisque / MARISCĂ
marmorisation / MARMORIZARE
marquage / MARCAJ
marque / MARCĂ
marqué / MARCAT
marquer cellulaire CD / MARKER CELULAR CD
marquer de risque / MARKER DE RISC
marquer lymphocytaire / MARKER LIMFOCITAR
marqueur / MARKER
marqueur génétique / MARKER GENETIC
marqueurs de l'hépatite virale / MARKERI AI HEPATITEI VIRALE
marqueurs de membrane / MARKERI DE MEMBRANĂ
marqueurs de spin / MARKERI DE SPIN
marqueurs du métabolisme osseux / MARCHERI AI METABOLISMULUI OSOS
marqueurs tumoraux / MARKERI TUMORALI
marsupialisation / MARSUPIALIZARE
marteau / CIOCAN
martial / MARŢIAL

masculin / MASCULIN
masculinisation / MASCULINIZARE
masculinovobiastome / MASCULINOVOBLASTOM
masochisme / MASOCHISM
masque / MASCĂ
masque de grossesse / MASCĂ DE GRAVIDITATE, MASCĂ DE SARCINĂ
massage / MASAJ
massage cardiaque / MASAJ CARDIAC
masse / MASĂ
masse atomique / MASĂ ATOMICĂ
masse commune sacro-lombaire / MASA COMUNĂ SACRO-LOMBARĂ
masse commune sacro-lombaire / MUŞCHI ERECTOR SPINAL
masse moléculaire / MASĂ MOLECULARĂ
masse sanguine / MASĂ SANGUINĂ
masséter / MASETER
massif / MASIV
mastectomie / MASTECTOMIE
mastication / MASTICAŢIE
mastite / MASTITĂ
mastocyte / MASTOCIT
mastocytome / MASTOCITOM
mastocytopexie / MASTOCITOPEXIE
mastocytose / MASTOCITOZĂ
mastocytose diffuse / MASTOCITOZĂ DIFUZĂ
mastocytose systémique / MASTOCITOZĂ SISTEMICĂ
mastodynie / MASTODINIE
mastographie / MASTOGRAFIE
mastoïde / MASTOIDĂ
mastoïdectomie / MASTOIDECTOMIE
mastoïdite / MASTOIDITĂ
mastologie / MASTOLOGIE
mastopathie / MASTOPATIE
mastopexie / MASTOPEXIE
mastoplastie / MASTOPLASTIE
mastoptose / MASTOPTOZĂ
mastose / MASTOZĂ
masturbation / MASTURBAŢIE
matériel / MATERIAL
matériel immuno-réactif / MATERIAL IMUNOREACTIV
maternel / MATERN
maternité / MATERNITATE
matité / MATITATE
matriçage / ŞTANŢARE
matrice / MATRICE
matrice extracellulaire / MATRICE EXTRACELULARĂ
matrice unguéale / MATRICE UNGVEALĂ
maturation / MATURAŢIE
maturation des lymphocytes / MATURAREA LIMFOCITELOR
maturité / MATURITATE
mauvais digestion / INDIGESTIE
maxillaire / MAXILAR
maxillaire inférieur / MAXILAR INFERIOR
maxillaire supérieur / MAXILA, MAXILAR SUPERIOR
maxillite / MAXILITĂ
maxillo-facial / MAXILOFACIAL
maxillo-mandibulaire / MAXILOMANDIBULAR
maxillotomie / MAXILOTOMIE
maximum / MAXIMUM
MDR / MDR
MDRP / MDRP
méat / MEAT
méatoscopie / MEATOSCOPIE
méatosomie / MEATOSOMIE
mécanique / MECANICĂ
mécanisme / MECANISM
mécanogramme / MECANOGRAMĂ
mécanorécepteur / MECANORECEPTOR
mécanothérapie / MECANOTERAPIE
méchage / MEŞAJ
mèche / MEŞĂ
méconium / MECONIU
médecin / MEDIC
médecine / MEDICINĂ
médecine aérospatiale / MEDICINĂ AEROSPAŢIALĂ
médecine alternative / MEDICINĂ ALTERNATIVĂ
médecine anthropologique / MEDICINĂ ANTROPOLOGICĂ
médecine âyurvédique / MEDICINĂ AYURVEDICĂ
médecine clinique / MEDICINĂ CLINICĂ
médecine communitaire / MEDICINĂ COMUNITARĂ
médecine cortico-viscérale / MEDICINĂ CORTICOVISCERALĂ
médecine cybernétique / MEDICINĂ CIBERNETICĂ
médecine de famille / MEDICINĂ DE FAMILIE
médecine de groupe / MEDICINĂ DE GRUP
médecine dentaire / MEDICINĂ DENTARĂ
médecine d'environnement / MEDICINA MEDIULUI
médecine des brevets / MEDICINA BREVETELOR
médecine des catastrophes / MEDICINA CATASTROFELOR
médecine du sport / MEDICINĂ SPORTIVĂ
médecine du travail / MEDICINA MUNCII
médecine d'urgence / MEDICINĂ DE URGENŢĂ
médecine exotique / MEDICINĂ EXOTICĂ
médecine expérimentale / MEDICINĂ EXPERIMENTALĂ
médecine fondée sur des faits / MEDICINĂ BAZATĂ PE DOVEZI
médecine holistique / MEDICINĂ HOLISTICĂ
médecine humanitaire / MEDICINĂ UMANITARĂ
médecine informationale / MEDICINĂ INFORMAŢIONALĂ
médecine interne / MEDICINĂ INTERNĂ
médecine légale / MEDICINĂ LEGALĂ
médecine moléculaire / MEDICINĂ MOLECULARĂ
médecine nucléaire / MEDICINĂ NUCLEARĂ
médecine nucléaire / MEDICINĂ NUCLEARĂ
médecine occupationelle / MEDICINĂ OCUPAŢIONALĂ
médecine opératoire / MEDICINĂ OPERATORIE
médecine périnatale / MEDICINĂ PERINATALĂ
médecine physique / MEDICINĂ FIZICĂ
médecine populaire / MEDICINĂ POPULARĂ
médecine préclinique / MEDICINĂ PRECLINICĂ
médecine prédictive / MEDICINĂ PREDICTIVĂ
médecine préventive / MEDICINĂ PREVENTIVĂ
médecine psychosomatique / MEDICINĂ PSIHOSOMATICĂ
médecine sociale / MEDICINĂ SOCIALĂ
médecine socialisante / MEDICINĂ SOCIALIZATĂ
médecine tropicale / MEDICINĂ TROPICALĂ
médecine vétérinaire / MEDICINĂ VETERINARĂ
media / MEDIA
médiacalcinose / MEDIACALCINOZĂ
médiacalcose / MEDIACALCOZĂ
médial / MEDIAL
médian / MEDIAN
médianécrose / MEDIANECROZĂ
médianécrose kystique idiopathique / MEDIANECROZĂ CHISTICĂ IDIOPATICĂ
médiastin / MEDIASTIN

médiastinite / MEDIASTINITĂ
médiastinographie / MEDIASTINOGRAFIE
médiastinopéricardite / MEDIASTINOPERICARDITĂ
médiastinoscopie / MEDIASTINOSCOPIE
médiastinotomie / MEDIASTINOTOMIE
médiat / MEDIAT
médiateur / MEDIATOR
médicament / MEDICAMENT
médicament essentiel / MEDICAMENT ESENŢIAL
médicament homéopathique / MEDICAMENT HOMEOPATIC
médicament orphelin / MEDICAMENT ORFAN
médicament sous forme libre / MEDICAMENT SUB FORMĂ LIBERĂ
médicaments génériques / MEDICAMENTE GENERICE
médication / MEDICAŢIE
médicinal / MEDICINAL
médiocarpien / MEDIOCARPIAN
médiodorsal / MEDIODORSAL
médiotarsien / MEDIOTARSIAN
médius / MEDIUS
MEDLARS / MEDLARS
MEDLINE / MEDLINE
medulla / MEDULLA
medulla oblongata / MEDULLA OBLONGATA
médullaire / MEDULAR
médullectomie surrénale / MEDULECTOMIE SUPRARENALĂ
médullisation / MEDULIZARE
médullite / MEDULITĂ
médulloblaste / MEDULOBLAST
médulloblastome / MEDULOBLASTOM
médulloculture / MEDULOCULTURĂ
médullo-épithéliome / MEDULOEPITELIOM
médullogramme / MEDULOGRAMĂ
médullosclérose / MEDULOSCLEROZĂ
médullosurrénale / MEDULOSUPRARENALĂ
médullosurrénalome / MEDULOSUPRARENALOM
méga(o)esophage / MEGAESOFAG
méga-artère / MEGA-ARTERĂ
mégabase / MEGABAZĂ
mégabassinet / MEGABAZINET
mégacalice / MEGACALICE
mégacapillaire / MEGACAPILAR
mégacaryoblaste / MEGACARIOBLAST
mégacaryoblastose / MEGACARIOBLASTOZĂ
mégacaryocyte / MEGACARIOCIT
mégacaryocytose / MEGACARIOCITOZĂ
mégacéphale / MEGACEFAL
mégacôlon / MEGACOLON
mégadolichocôlon / MEGADOLICOCOLON
mégadolicho-uretère / MEGADOLICOURETER
mégadose / MEGADOZĂ
mégaduodénum / MEGADUODEN
mégalérythème épidémique / MEGALERITEM EPIDEMIC
mégaloblaste / MEGALOBLAST
mégalocornée / MEGALOCORNEE
mégalocyte / MEGALOCIT
mégalomanie / MEGALOMANIE
mégalomelie / MEGALOMELIE
mégalophtalmie / MEGALOFTALMIE
mégalopsie / MEGALOPSIE
mégamitochondrie / MEGAMITOCONDRIE
mégasplanchnie / MEGASPLANHNIE
mégathrombocyte / MEGATROMBOCIT
mégatrachée / MEGATRAHEE
mégauretère / MEGAURETER
mégavessie / MEGAVEZICĂ
meibomiit\ / MEIBOMIITĂ
méiose / MEIOZĂ
melaena / MELENĂ
mélalgie / MELALGIE
mélan(h)idrose / MELANHIDROZĂ
mélancolie / MELANCOLIE
mélanine / MELANINĂ
mélanique / MELANIC
mélanisme / MELANISM
mélanoblaste / MELANOBLAST
mélanoblastome / MELANOBLASTOM
mélanoblastose neuro-cutanée / MELANOBLASTOZĂ NEUROCUTANATĂ
mélanocyte / MELANOCIT
mélanodermie / MELANODERMIE
mélanodontie / MELANODONŢIE
mélano-épithéliome / MELANOEPITELIOM
mélanofibrome / MELANOFIBROM
mélanogène / MELANOGEN
mélanogenèse / MELANOGENEZĂ
mélanoglossie / MELANOGLOSIE
mélanome / MELANOM
mélanome achromique / MELANOM ACROMIC
mélanome malin / MELANOM MALIGN
mélanonychie / MELANOONICHIE
mélanophage / MELANOFAG
mélanophore / MELANOFOR
mélanosarcome / MELANOSARCOM
mélanose / MELANOZĂ
mélanose circonscrite précancéreuse de Dubreuihl / MELANOZĂ CIRCUMSCRISĂ PRECANCEROASĂ DUBREUIHL
melanosis / MELANOSIS
mélanosome / MELANOZOM
mélanostimuline / MELANOSTIMULINĂ
mélanotropine / MELANOTROPINĂ
mélanurie / MELANURIE
mélasme / MELASMA
mélatonine / MELATONINĂ
méliceris / MELICERIS
mélioïdose / MELIOIDOZĂ
mélitine / MELITINĂ
mélitococcie / MELITOCOCIE
méliturie / MELITURIE
mélomèle / MELOMEL
mélonoplastie / MELONOPLASTIE
méloplastie / MELOPLASTIE
mélorhéostose / MELOREOSTOZĂ
mélothérapie / MELOTERAPIE
mélotrophose traumatique / MELOTROFOZĂ TRAUMATICĂ
membrane / MEMBRANĂ
membrane basale / MEMBRANĂ BAZALĂ
membrane basilaire / MEMBRANĂ BAZILARĂ
membrane cellulaire / MEMBRANĂ CELULARĂ
membrane de Bowmann / MEMBRANĂ BOWMANN
membrane de Descemet / MEMBRANĂ DESCEMET
membrane dialysante / MEMBRANĂ DIALIZANTĂ
membrane ondulante / MEMBRANĂ ONDULANTĂ
membrane otolithique / MEMBRANĂ OTOLITICĂ
membrane plasmatique / MEMBRANĂ PLASMATICĂ
membrane semipermeable / MEMBRANĂ SEMIPERMEABILĂ

membrane séreuse / MEMBRANĂ SEROASĂ
membre / MEMBRU
membre fantôme / MEMBRU FANTOMĂ
membre inférieur / MEMBRU INFERIOR
membre supérieur / MEMBRU SUPERIOR
mémoire / MEMORIE
mémoire immunologique / MEMORIE IMUNOLOGICĂ
mémorisation / MEMORARE
ménadione / MENADIONĂ
ménarche / MENARHĂ
mendélien / MENDELIAN
mendelisme / MENDELISM
ménhidrose / MENHIDROZĂ
méninge / MENINGE
méningiomatose / MENINGIOMATOZĂ
méningiome / MENINGIOM
méningisme / MENINGISM
méningite / MENINGITĂ
méningite cérébrospinale épidémique / MENINGITĂ CEREBROSPINALĂ EPIDEMICĂ
méningite lymphocytaire aiguë curable / MENINGITĂ LIMFOCITARĂ BENIGNĂ
méningite lymphocytaire bénigne / MENINGITĂ LIMFOCITARĂ BENIGNĂ
méningite méningococcique / MENINGITĂ MENINGOCOCICĂ
méningite purulente / MENINGITĂ PURULENTĂ
méningite séreuse / MENINGITĂ SEROASĂ
méningite virale / MENINGITĂ VIRALĂ
méningo-angiomatose / MENINGO-ANGIOMATOZĂ
méningoblaste / MENINGOBLAST
méningoblastome / MENINGOBLASTOM
méningocèle / MENINGOCEL
méningococcémie / MENINGOCOCCEMIE
méningococcie / MENINGOCOCCIE
méningocoque / MENINGOCOC
méningo-encéphalite / MENINGOENCEFALITĂ
méningo-encéphalocèle / MENINGOENCEFALOCEL
méningo-épendymite / MENINGOEPENDIMITĂ
méningomyélite / MENINGOMIELITĂ
méningo-radiculite / MENINGORADICULITĂ
méningo-radiculo-myélite / MENINGORADICULOMIELITĂ
méningorragie / MENINGORAGIE
méningothéliome / MENINGOTELIOM
méningotropisme / MENINGOTROPISM
méningotyphus / MENINGOTIFUS
méniscectomie / MENISCECTOMIE
méniscite / MENISCITĂ
méniscographie / MENISCOGRAFIE
méniscopathie / MENISCOPATIE
méniscopexie / MENISCOPEXIE
méniscose / MENISCOZĂ
ménisque / MENISC
ménocyte / MENOCIT
ménométrorragie / MENOMETRORAGIE
ménopathie / MENOPATIE
ménopause / MENOPAUZĂ
ménorragie / MENORAGIE
ménorrhée / MENOREE
ménotoxine / MENOTOXINĂ
ménotropine / MENOTROPINĂ
menstruation / MENSTRUAŢIE
menstruel / MENSTRUAL
menstrues / MENSTRE
mental / MENTAL
Mentha piperita / MENTHA PIPERITA
menthe / MENTĂ
menthol / MENTOL
mentisme / MENTISM
menton / MENTON
mentonnier / MENTONIER
méprobamate / MEPROBAMAT
méralgie / MERALGIE
méralgie paresthésique / MERALGIE PARESTEZICĂ
mercaptans / MERCAPTANI
mércaptopurine / MERCAPTOPURINĂ
mercure / MERCUR
mercurochrome / MERCUROCROM
méridien / MERIDIAN
merkelome / MERKELOM
mérocèle / MEROCEL
mérocrine / MEROCRIN
mérodiastolique / MERODIASTOLIC
mérogonie / MEROGONIE
mérosmie / MEROSMIE
mérosystolique / MEROSISTOLIC
mérotomie / MEROTOMIE
mérozoïte / MEROZOIT
mérycisme / MERICISM
mésangial / MEZANGIAL
mésangium / MEZANGIU
mésaortite / MEZAORTITĂ
mésartérite / MEZARTERITĂ
mésaxone / MEZAXON
mescaline / MESCALINĂ
mésencéphale / MEZENCEFAL
mésenchymale / MEZENCHIMAL
mésenchyme / MEZENCHIM
mésenchymome / MEZENCHIMOM
mésentère / MEZENTER
mésentérite / MEZENTERITĂ
mésial / MEZIAL
mésio-vestibulo-occlusal / MEZIO-VESTIBULO-OCLUZAL
mesmérisme / MESMERISM
méso / MEZOU
mésobilifuscine / MEZOBILIFUSCINĂ
mésobilirubinogène / MEZOBILIRUBINOGEN
mésoblaste / MEZOBLAST
mésocardie / MEZOCARDIE
mésocéphale / MEZOCEFAL
mésocôlon / MEZOCOLON
mésocolopexie / MEZOCOLOPEXIE
mésoderme / MEZODERM
mésodermose / MEZODERMOZĂ
mésodiastolique / MEZODIASTOLIC
mésogastre / MEZOGASTRU
mésognathie / MEZOGNATIE
méso-inositol / MEZO-INOZITOL
mésomélique / MEZOMELIC
mésomère / MEZOMER
mésomérie / MEZOMERIE
mésomorphe / MEZOMORF
méson / MEZON
mésonéphrome / MEZONEFROM
mésonéphros / MEZONEFROS
mésoneurite / MEZONEURITĂ
mésopique / MEZOPIC

mésoprosope / MEZOPROSOP
mésosalpinx / MEZOSALPINX
méso-sigmoïde / MEZOSIGMOID
mésosigmoïdite / MEZOSIGMOIDITĂ
méso-sigmoïdopexie / MEZOSIGMOIDOPEXIE
mésosystole / MEZOSISTOLĂ
mésosystolique / MEZOSISTOLIC
mésothéliome / MEZOTELIOM
mésothélium / MEZOTELIU
mésothérapie / MEZOTERAPIE
message / MESAJ
messager / MESAGER
messager second / MESAGER SECUND
mesurage / MĂSURARE
méta-analyse / META-ANALIZĂ
métabiose / METABIOZĂ
métabolique / METABOLIC
métabolisme / METABOLISM
métabolisme basal / METABOLISM BAZAL
métabolisme intermédiaire / METABOLISM INTERMEDIAR
métabolite / METABOLIT
métabolome / METABOLOM
métabotrope / METABOTROP
métacarpe / METACARP
métacarpien / METACARPIAN
métacarpiens / METACARPIENE
métacercaire / METACERCAR
métachromasie / METACROMAZIE
métachromatique / METACROMATIC
métachromatisme / METACROMATISM
métacritique / METACRITIC
méta-iodo-benzylguanidine / METAIODOBENZILGUANIDINĂ
métal / METAL
métallo-enzyme / METALOENZIMĂ
métalloïde / METALOID
métalloprotéinase / METALOPROTEINAZĂ
métallose / METALOZĂ
métallothérapie / METALOTERAPIE
métallothionéine / METALOTIONEINĂ
métamère / METAMER
métamérie / METAMERIE
métamérie cutanée / METAMERIE CUTANATĂ
métamorphie / METAMORFISM
métamorphisme / METAMORFISM
métamorphopsie / METAMORFOPSIE
métamorphose / METAMORFOZĂ
métamyélocyte / METAMIELOCIT
métanéphrine / METANEFRINĂ
métanéphros / METANEFROS
métaphase / METAFAZĂ
métaphyse / METAFIZĂ
métaplasie / METAPLAZIE
métapsychologie / METAPSIHOLOGIE
métartériole / METARTERIOLĂ
métarubricyte / METARUBRICIT
métastable / METASTABIL
métastasant / METASTAZANT
métastase / METASTAZĂ
métastatique / METASTATIC
métastatisation / METASTAZARE
métatarsalgie / METATARSALGIE
métatarsalgie de Morton / PICIOR MORTON
métatarse / METATARS
métatarsectomie / METATARSECTOMIE
métatarsien / METATARSIAN
métatarsiens / METATARSIENE
métatarsophalangien / METATARSOFALANGIAN
métatropic / METATROPIC
métatypique / METATIPIC
métencéphale / METENCEFAL
metenképhaline / METENKEFALINĂ
météorisme / METEORISM
météorolabile / METEOROLABIL
météoropathologie / METEOROPATOLOGIE
météorotrope / METEOROTROP
météorotropisme / METEOROTROPISM
méthacrylate / METACRILAT
méthadone / METADONĂ
methamphétamine / METAMFETAMINĂ
méthanol / METANOL
méthémalbumine / METHEMALBUMINĂ
méthémalbuminémie / METHEMALBUMINEMIE
méthémoglobine / METHEMOGLOBINĂ
méthémoglobinémie / METHEMOGLOBINEMIE
méthionine / METIONINĂ
méthode / METODĂ
méthode de référence / GOLD STANDARD
methode de Schäfer / PROCEDEU SCHC4FER
methode de Silvester / PROCEDEU SILVESTER
méthode des anticorps fluorescents / METODA ANTICORPILOR FLUORESCENŢI
méthodologie / METODOLOGIE
méthotrexate / METOTREXAT
méthoxy-isobutyl-isonitrile / METOXI-IZOBUTIL-IZONITRIL
méthylation / METILARE
méthylcellulose / METILCELULOZĂ
méthylcobalamine / METILCOBALAMINĂ
méthylmorphine / METILMORFINĂ
méthylprednisolone / METILPREDNISOLON
méthyltiouracile / METILTIOURACIL
méthyltransférase / METILTRANSFERAZĂ
méticilline / METICILINĂ
métis / METIS
métopique / METOPIC
métralgie / METRALGIE
métrite / METRITĂ
métropathie / METROPATIE
métropéritonite / METROPERITONITĂ
métroplastie / METROPLASTIE
métrorragie / METRORAGIE
métrorrhée / METROREE
miasme / MIASMĂ
MIBI / MIBI
micelle / MICELĂ
microabcès / MICROABCES
microabcès de Munro / MICROABCES MUNRO
microaérophile / MICROAEROFIL
microalbuminurie / MICROALBUMINURIE
microanalyse / MICROANALIZĂ
microanévrisme / MICROANEVRISM
microangiographie / MICROANGIOGRAFIE
microangiopathie / MICROANGIOPATIE
microangiopathie thrombotique / MICROANGIOPATIE TROMBOTICĂ
microangiopathie thrombotique rénale / MICROANGIOPATIE TROMBOTICĂ RENALĂ

microangioscopie / MICROANGIOSCOPIE
microbe / MICROB
microbicide / MICROBICID
microbien / MICROBIAN
microbiologie / MICROBIOLOGIE
microbisme / MICROBISM
microblaste / MICROBLAST
microblépharon / MICROBLEFARIE
microcapsule / MICROCAPSULĂ
microcarcinome / MICROCARCINOM
microcardie / MICROCARDIE
microcaulie / MICROCAULIE
microcéphalie / MICROCEFALIE
microchirurgie / MICROCHIRURGIE
microcinématographie / MICROCINEMATOGRAFIE
microcirculation / MICROCIRCULAŢIE
microclimat / MICROCLIMAT
Micrococcaceae / MICROCOCCACEAE
microcôlon / MICROCOLON
microcoque / MICROCOC
microcorie / MICROCORIE
microcornée / MICROCORNEE
microcosme / MICROCOSMOS
microcytaire / MICROCITAR
microcyte / MICROCIT
microcytémie / MICROCITEMIE
microcytique / MICROCITAR
microcytose / MICROCITOZĂ
microdactylie / MICRODACTILIE
microdontie / MICRODONŢIE
microdrépanocytose / MICRODREPANOCITOZĂ
micro-électrode / MICROELECTROD
micro-élément / MICROELEMENT
micro-esthésie / MICROESTEZIE
micro-évolution / MICROEVOLUŢIE
microfilaire / MICROFILARIE
microfilaments / MICROFILAMENTE
microgastrie / MICROGASTRIE
microgénie / MICROGENIE
microglie / MICROGLIE
microglossie / MICROGLOSIE
micrognathie / MICROGNAŢIE
micrographe / MICROGRAF
micrographie / MICROGRAFIE
microgyrie / MICROGIRIE
micro-invasion / MICROINVAZIE
microlithiase / MICROLITIAZĂ
microlithiase alvéolaire pulmonaire / MICROLITIAZĂ ALVEOLARĂ PULMONARĂ
micromanipulateur / MICROMANIPULATOR
micromanomètre / MICROMANOMETRU
micromastie / MICROMASTIE
micromélie / MICROMELIE
microméthode / MICROMETODĂ
micromètre / MICROMETRU
micromyéloblaste / MICROMIELOBLAST
micronodulaire / MICRONODULAR
micro-onde / MICROUNDĂ
micro-organisme / MICROORGANISM
microphage / MICROFAG
microphagocytose / MICROFAGOCITOZĂ
microphakie / MICROFAKIE
microphallus / MICROFALUS
microphtalmie / MICROFTALMIE
micropinocytose / MICROPINOCITOZĂ
micropolyadénite / MICROPOLIADENITĂ
micropolyadénopathie / MICROPOLIADENOPATIE
micropolyangéite microscopique / MICROPOLIANGEITĂ MICROSCOPICĂ
micropsie / MICROPSIE
microradiographie / MICRORADIOGRAFIE
microradiophotographie / MICRORADIOFOTOGRAFIE
microrchidie / MICRORHIDIE
microrhinie / MICRORINIE
microrragie / MICRORAGIE
microscope / MICROSCOP
microscope électronique / MICROSCOP ELECTRONIC
microscopie / MICROSCOPIE
microscopique / MICROSCOPIC
microsmatique / MICROSMATIC
microsome / MICROZOM
microsomie / MICROSOMIE
micro-sonde / MICROSONDĂ
micro-spectrophotométrie / MICROSPECTROFOTOMETRIE
microspectroscope / MICROSPECTROSCOP
microsphère / MICROSFERĂ
microsphérocytose / MICROSFEROCITOZĂ
microsphérophakie / MICROSFEROFAKIE
microsphygmie / MICROSFIGMIE
microsporie / MICROSPORIE
Microsporum / MICROSPORUM
microsthésie / MICROSTEZIE
microstomie / MICROSTOMIE
microtome / MICROTOM
microtraumatisme / MICROTRAUMATISM
microtubule / MICROTUBUL
microvascularisation / MICROVASCULARIZAŢIE
microvillosité / MICROVILOZITATE
microviscosité / MICROVISCOZITATE
miction / MICŢIUNE
mictionnel / MICŢIONAL
miel / MIERE (DE ALBINE)
mifépristone / MIFEPRISTONĂ
migraine / MIGRENĂ
migraine ophtalmique / MIGRENĂ OFTALMICĂ
migraine ophtalmoplégique / MIGRENĂ OFTALMOPLEGICĂ
miliaire / MILIAR, MILIARIE
milieu bucal / MEDIU BUCAL
milieu de contraste / MEDIU DE CONTRAST
milieu de culture / MEDIU DE CULTURĂ
milieu intérieur / MEDIU INTERN
milium / MILIUM
millicurie / MILICURIE
milliéquivalent / MILIECHIVALENT
millimole / MILIMOL
milliosmole / MILIOSMOL
MIM / MIM
mimétique / MIMETIC
mimétisme / MIMETISM
mimique / MIMICĂ
minéralocorticoïdes / MINERALOCORTICOIZI
minerve / MINERVĂ
MINI MENTAL STATE EXAMINATION / MINI MENTAL STATE EXAMINATION
minimum / MINIMUM
miopragie / MIOPRAGIE

miotique / MIOTIC
miroir / OGLINDĂ
misanthropie / MIZANTROPIE
miscible / MISCIBIL
misogynie / MISOGINIE
misonéisme / MISONEISM
misophobie / MISOFOBIE
mithridatisme / MITHRIDATISM
mitigation / MITIGARE
mitilitoxine / MITILITOXINĂ
mitochondrial / MITOCONDRIAL
mitochondrie / MITOCONDRIE
mitochondropathies / MITOCONDROPATII
mitogène / MITOGEN
mitogénique / MITOGENIC
mitose / MITOZĂ
mitosome / MITOZOM
mitotique / MITOTIC
mitral / MITRAL
mitralisation / MITRALIZARE
mitralite / MITRALITĂ
mixture / MIXTURĂ
Miyagawanella / MIYAGAWANELLA
MMS / MMS
mnémasthénie / MNEMASTENIE
mnème / MNEMĂ
mnémonique / MNEMONICĂ
mnémonique / MNEMONICĂ
mnémotechnique / MNEMOTEHNICĂ
mnésique / MNEZIC
mobilisation / MOBILIZARE
mobilité / MOBILITATE
modelage / MODELARE
modèle / MODEL
modulateur / MODULATOR
modulateurs des canaux potassique / MODULATORI AI CANALELOR DE POTASIU
modulation / MODULAŢIE
modulation d'amplitude / MODULAŢIE DE AMPLITUDINE
modulation de fréquence / MODULAŢIE DE FRECVENŢĂ
module / MODUL
moelle / MĂDUVĂ
moelle épinière / MĂDUVA SPINĂRII
moelle osseuse / MĂDUVA OSOASĂ
mofette / MOFETĂ
mogigraphie / MOGIGRAFIE
mogilalie / MOGILALIE
mogiphonie / MOGIFONIE
moignon / BONT DE AMPUTAŢIE
molaire / MĂSEA, MOLAR
molal / MOLAL
molalité / MOLALITATE
molarité / MOLARITATE
mole / MOL
môle / MOLĂ
môle embryonnée / MOLĂ EMBRIONARĂ
môle hydatiforme / MOLĂ HIDATIFORMĂ
molécule / MOLECULĂ
molécule antisens / MOLECULĂ ANTISENS
molécule vectrice / MOLECULĂ VECTOARE
molécule-gramme / MOLECULĂ-GRAM
molécules d'adhésion cellulaire / MOLECULE DE ADEZIUNE CELULARĂ
molécules d'adhésion cellulaire vasculaire 1 / MOLECULE DE ADEZIUNE CELULARĂ VASCULARĂ 1
molécules d'adhésion endothélium-leucocyte 1 / MOLECULE DE ADEZIUNE ENDOTELIU-LEUCOCIT 1
molgramostime / MOLGRAMOSTIMĂ
mollet / MOLET
molluscum / MOLLUSCUM
molluscum contagiosum / MOLLUSCUM CONTAGIOSUM
momification / MUMIFICARE
mongolisme / MONGOLISM
mongoloïde / MONGOLOID
monilethrix / monilethrix
moniliase / MONILIAZĂ
moniliforme / MONILIFORM
moniteur / MONITOR
monitorage / MONITORIZARE
monoamine / MONOAMINĂ
monoamine oxydase / MONOAMIN-OXIDAZĂ
monoarthrite / MONOARTRITĂ
monoballisme / MONOBALISM
monoblaste / MONOBLAST
monoblepsie / MONOBLEPSIE
monocaténaire / MONOCATENAR
monochorée / MONOCOREE
monochromatique / MONOCROMATIC
monoclonal / MONOCLONAL
monoculaire / MONOCULAR
monocytaire / MONOCITAR
monocyte / MONOCIT
monocytoïde / MONOCITOID
monocytose / MONOCITOZĂ
monocytose aiguë / MONOCITOZĂ ACUTĂ
monodactyle / MONODACTIL
monodactylisme / MONODACTILIE, MONODACTILISM
monogamie / MONOGAMIE
monogène / MONOGEN
monogenèse / MONOGENEZĂ
monogénique / MONOGENIC
monohybride / MONOHIBRID
monoïdéisme / MONOIDEISM
monokine / MONOKINĂ
monomanie / MONOMANIE
monomélie / MONOMELIE
monomélique / MONOMELIC
monomère / MONOMER
monomorphe / MONOMORF
monomyosite / MONOMIOZITĂ
mononeuropathie / MONONEUROPATIE
mononévrite / MONONEVRITĂ
mononucléaire / MONONUCLEAR
mononucléose / MONONUCLEOZĂ
mononucléose infectieuse / MONONUCLEOZĂ INFECŢIOASĂ
mononucléotide / MONONUCLEOTID
monophagie / MONOFAGIE
monophasie / MONOFAZIE
monophasique / MONOFAZIC
monophtalme / MONOFTALM
monophtalmie / MONOFTALMIE
monoplégie / MONOPLEGIE
monopodie / MONOPODIE
monorchidie / MONORHIDIE
monosaccharides / MONOZAHARIDE
monosomie / MONOSOMIE

monosomie partielle / MONOSOMIE PARŢIALĂ
monosporiose / MONOSPORIOZĂ
monosymptomatique / MONOSIMPTOMATIC
monosynaptique / MONOSINAPTIC
monothérapie / MONOTERAPIE
monothermie / MONOTERMIE
monovalent / MONOVALENT
monoxyde d'azot / MONOXID DE AZOT
monozygote / MONOZIGOT
monstre / MONSTRU
monstruosité / MONSTRUOZITATE
mont de Vénus / MUNTELE LUI VENUS
montage / MONTURĂ
Moraxella catarrhalis / MORAXELLA CATARRHALIS
morbide / MORBID
morbidité / MORBIDITATE
morbigène / MORBIGEN
morbilliforme / MORBILIFORM
Morbillivirus / MORBILLIVIRUS
morbi-mortalité / MORBI-MORTALITATE
morbus / MORBUS
mordex / MORDEX
Morgan / MORGAN
Morganella / MORGANELLA
morgue / MORGĂ
moria / MORIA
morphée / MORFEA
morphéique / MORFEIC
morphine / MORFINĂ
morphines endogénes / MORFINE ENDOGENE
morphinisme / MORFINISM
morphinomanie / MORFINOMANIE
morphinomimétique / MORFINOMIMETIC
morphogène / MORFOGEN
morphogenèse / MORFOGENEZĂ
morphognosie / MORFOGNOZIE
morphographie / MORFOGRAFIE
morphologie / MORFOLOGIE
morphométrie / MORFOMETRIE
morphotype / MORFOTIP
morsure / MUŞCĂTURĂ
mort / DECES, MOARTE
mort apparente / MOARTE APARENTĂ
mort cérébrale / MOARTE CEREBRALĂ
mort encéphalique / MOARTE ENCEFALICĂ
mort naturelle / MOARTE NATURALĂ
mort subite / MOARTE SUBITĂ
mort subite du nourisson / MOARTE SUBITĂ A SUGARULUI
mort suspecte / MOARTE SUSPECTĂ
mort violente / MOARTE VIOLENTĂ
mortalité / MORTALITATE
mortel / MORTAL
mortier / MOJAR
mortification / MORTIFICARE
mortinatalité / MORTINATALITATE
mort-né / NĂSCUT-MORT
morula / MORULĂ
morve / MORVĂ
mosaïque / MOZAIC
mosaïque fluid / MOZAIC FLUID
moteur / MOTOR
motiline / MOTILINĂ
motilité / MOTILITATE
motivation / MOTIVAŢIE
motoneurone / MOTONEURON
motricité / MOTRICITATE
mouche tsé-tsé / MUSCA ŢE-ŢE
mouches volantes / MUŞTE ZBURĂTOARE
moulage / MULAJ, ŞABLON
moustique / ŢÂNŢAR
mouvement / MIŞCARE
mouvements choréo-athétosiques / MIŞCĂRI COREOATETOZICE
moxa / MOXA
moxibustion / MOXIBUSTIE
moyamoya / MOYAMOYA
moyenne / MEDIE
mucilage / MUCILAGIU
mucinase / MUCINAZĂ
mucine / MUCINĂ
mucinose / MUCINOZĂ
mucinose folliculaire / MUCINOZĂ FOLICULARĂ
mucite / MUCITĂ
mucocèle / MUCOCEL
mucocèle appendiculaire / MUCOCEL APENDICULAR
mucocèle lacrymale / MUCOCEL LACRIMAL
mucographie / MUCOGRAFIE
mucoïde / MUCOID
mucolipidose / MUCOLIPIDOZĂ
mucolyse / MUCOLIZĂ
mucolytique / MUCOLITIC
mucomètre / MUCOMETRU
mucopolysaccharides / MUCOPOLIZAHARIDE
mucopolysaccharidose / MUCOPOLIZAHARIDOZĂ
mucopolysaccharidurie / MUCOPOLIZAHARIDURIE
mucoprotéine / MUCOPROTEINĂ
mucoprotéinurie / MUCOPROTEINURIE
mucopus / MUCO-PUROI
mucormycose / MUCORMICOZĂ
mucosité / MUCOZITATE
mucoviscidose / MUCOVISCIDOZĂ
mucus / MUCUS
muguet / MĂRGĂRITĂREL, MUGUET
mülléroblastome / MÜLLEROBLASTOM
multicentrique / MULTICENTRIC
multifactoriel / MULTIFACTORIAL
multigenie / POLIGENIE
multigénique / MULTIGENIC
multigeste / MULTIGESTĂ
multiloculaire / MULTILOCULAR
multimedia / MULTIMEDIA
multinévrite / MULTINEVRITĂ
multipare / MULTIPARĂ
multiplet / MULTIPLET
multivalent / MULTIVALENT
mupirocine / ACID PSEUDOMONIC, MUPIROCINĂ
muqueuse / MUCOASĂ
muqueuse pituitaire / MUCOASĂ PITUITARĂ
murin / MURIN
murmure / MURMUR
murmure rotatoire / MURMUR ROTATORIU
murmure vésiculaire / MURMUR VEZICULAR
musca / MUSCA
muscarine / MUSCARINĂ
muscarinique / MUSCARINIC

muscle abaisseur du sourcil / MUŞCHI DEPRESOR AL SPRÂNCENEI
muscle abducteur du gros orteil / MUŞCHI ABDUCTOR AL HALUCELUI
muscle abducteur du petit doigt / MUŞCHI ABDUCTOR AL DEGETULUI MIC AL MÂINII
muscle abducteur du petit orteil / MUŞCHI ABDUCTOR AL DEGETULUI MIC AL PICIORULUI
muscle accessoire du long fléchisseur commun des orteils / MUŞCHI PĂTRAT AL PLANTEI
muscle adducteur du gros orteil / MUŞCHI ADDUCTOR AL HALUCELUI
muscle adducteur du pouce / MUŞCHI ADDUCTOR AL POLICELUI
muscle anconé / MUŞCHI ANCONEU
muscle angulaire de l'omoplate / MUŞCHI RIDICĂTOR AL SCAPULEI
muscle articulaire du coude / MUŞCHI ARTICULAR AL COTULUI
muscle aryténo-épiglottique / MUŞCHI ARIEPIGLOTIC
muscle auriculaire antérieur / MUŞCHI AURICULAR ANTERIOR
muscle auriculaire postérieur / MUŞCHI AURICULAR POSTERIOR
muscle auriculaire supérieur / MUŞCHI AURICULAR SUPERIOR
muscle biceps brachial / MUŞCHI BICEPS BRAHIAL
muscle biceps crural / MUŞCHI BICEPS FEMURAL
muscle brachial antérieur / MUŞCHI BRAHIAL
muscle broncho-œsophagien / MUŞCHI BRONHOESOFAGIAN
muscle buccinateur / MUŞCHI BUCCINATOR
muscle bulbo-caverneux / MUŞCHI BULBOCAVERNOS, MUŞCHI BULBOSPONGIOS
muscle canin / MUŞCHI RIDICĂTOR AL UNGHIULUI GURII
muscle cardiaque / MUŞCHI CARDIAC
muscle carré crural / MUŞCHI PĂTRAT AL COAPSEI
muscle carré des lombes / MUŞCHI PĂTRAT AL LOMBELOR
muscle carré du menton / MUŞCHI DEPRESOR AL BUZEI INFERIOARE
muscle carré pronateur / MUŞCHI PRONATOR PĂTRAT
muscle cérato-pharyngien / MUŞCHI CERATOCRICOID
muscle chondro-glosse / MUŞCHI CONDROGLOS
muscle ciliaire / MUŞCHI CILIAR
muscle constricteur inférieur du pharynx / MUŞCHI CONSTRICTOR INFERIOR AL FARINGELUI
muscle constricteur moyen du pharynx / MUŞCHI CONSTRICTOR MIJLOCIU AL FARINGELUI
muscle constricteur supérieur du pharynx / MUŞCHI CONSTRICTOR SUPERIOR AL FARINGELUI
muscle coraco-brachial / MUŞCHI CORACOBRAHIAL
muscle court abducteur du pouce / MUŞCHI ABDUCTOR SCURT AL POLICELUI
muscle court extenseur du gros orteil / MUŞCHI EXTENSOR SCURT AL HALUCELUI
muscle court extenseur du pouce / MUŞCHI EXTENSOR SCURT AL POLICELUI
muscle court fléchisseur du gros orteil / MUŞCHI FLEXOR SCURT AL HALUCELUI
muscle court fléchisseur du petit doigt / MUŞCHI FLEXOR SCURT AL DEGETULUI MIC AL MÂINII
muscle court fléchisseur du pouce / MUŞCHI FLEXOR SCURT AL POLICELUI
muscle court fléchisseur plantaire / MUŞCHI FLEXOR SCURT AL DEGETELOR
muscle court péronier latéral / MUŞCHI PERONIER SCURT
muscle court supinateur / MUŞCHI SUPINATOR
muscle couturier / MUŞCHI CROITOR
muscle crémaster / MUŞCHI CREMASTER
muscle crico-aryténoïdien latéral / MUŞCHI CRICOARITENOIDIAN LATERAL
muscle crico-aryténoïdien postérieur / MUŞCHI CRICOARITENOIDIAN POSTERIOR
muscle crico-thyroïdien / MUŞCHI CRICOTIROIDIAN
muscle crural / MUŞCHI VAST INTERMEDIAR
muscle cubital antérieur / MUŞCHI FLEXOR ULNAR AL CARPULUI
muscle cubital postérieur / MUŞCHI EXTENSOR ULNAR AL CARPULUI
muscle de la grande incisure de Santorini / MUŞCHI INCIZURII HELIXULUI
muscle de la houppe du menton / MUŞCHIUL BĂRBIEI, MUŞCHI TRANSVERS AL BĂRBIEI
muscle de l'antitragus / MUŞCHI ANTITRAGUS
muscle de l'étrier / MUŞCHIUL SCĂRIŢEI
muscle deltoïde / MUŞCHI DELTOID
muscle demi-épineux de la nuque / MUŞCHI SEMISPINAL AL GÂTULUI
muscle demi-épineux du dos / MUŞCHI SEMISPINAL AL TORACELUI
muscle demi-membraneux / MUŞCHI SEMIMEMBRANOS
muscle demi-tendineux / MUŞCHI SEMITENDINOS
muscle deuxième radial externe / MUŞCHI EXTENSOR RADIAL SCURT AL CARPULUI
muscle digastrique / MUŞCHI DIGASTRIC
muscle dilatateur de la pupille / MUŞCHI DILATATOR PUPILAR
muscle droit antérieur de la cuisse / MUŞCHI DREPT AL COAPSEI
muscle droit externe de l'œil / MUŞCHI DREPT LATERAL AL GLOBULUI OCULAR
muscle droit inférieur de l'œil / MUŞCHI DREPT INFERIOR AL GLOBULUI OCULAR
muscle droit interne de la cuisse / MUŞCHI GRACILIS
muscle droit interne de l'œil / MUŞCHI DREPT MEDIAL AL GLOBULUI OCULAR
muscle droit latéral de la tête / MUŞCHI DREPT LATERAL AL CAPULUI
muscle droit supérieur de l'œil / MUŞCHI DREPT SUPERIOR AL GLOBULUI OCULAR
muscle du marteau / MUŞCHI TENSOR AL TIMPANULUI
muscle du tragus / MUŞCHIUL TRAGUSULUI
muscle élévateur commun de la lèvre supérieure et de l'aile du nez / MUŞCHI RIDICĂTOR AL BUZEI SUPERIOARE ŞI AL ARIPII NASULUI
muscle élévateur du corps thyroïde / MUŞCHI RIDICĂTOR AL GLANDEI TIROIDE
muscle élévateur propre de la lèvre supérieure / MUŞCHI RIDICĂTOR AL BUZEI SUPERIOARE
muscle épicrânien d'Albinus / MUŞCHI EPICRANIAL
muscle épineux / MUŞCHI SPINAL
muscle épineux de la nuque / MUŞCHI SPINAL AL GÂTULUI
muscle épineux du cou / MUŞCHI SPINAL AL CAPULUI
muscle épineux du dos / MUŞCHI SPINAL AL TORACELUI
muscle extenseur commun des doigts / MUŞCHI EXTENSOR AL DEGETELOR
muscle extenseur commun des orteils / MUŞCHI EXTENSOR LUNG AL DEGETELOR

muscle extenseur propre de l'index / MUŞCHI EXTENSOR AL INDEXULUI
muscle extenseur propre du gros orteil / MUŞCHI EXTENSOR LUNG AL HALUCELUI
muscle extenseur propre du petit doigt / MUŞCHI EXTENSOR AL DEGETULUI MIC
muscle fléchisseur commun des orteils / MUŞCHI FLEXOR LUNG AL DEGETELOR
muscle fléchisseur commun profond des doigts / MUŞCHI FLEXOR PROFUND AL DEGETELOR
muscle fléchisseur commun superficiel des doigts / MUŞCHI FLEXOR SUPERFICIAL AL DEGETELOR
muscle génio-glosse / MUŞCHI GENIOGLOS
muscle génio-hyoïdien / MUŞCHI GENIOHIOIDIAN
muscle grand adducteur / MUŞCHI ADDUCTOR MARE
muscle grand complexus / MUŞCHI SEMISPINAL AL CAPULUI
muscle grand dentelé / MUŞCHI DINŢAT ANTERIOR
muscle grand dorsal / MUŞCHI DORSAL MARE
muscle grand droit antérieur de la tête / MUŞCHI LUNG AL CAPULUI
muscle grand droit de l'abdomen / MUŞCHI DREPT AL ABDOMENULUI
muscle grand droit postérieur de la tête / MUŞCHI DREPT POSTERIOR MARE AL CAPULUI
muscle grand fessier / MUŞCHI GLUTEU MARE
muscle grand oblique de la tête / MUŞCHI OBLIC INFERIOR AL CAPULUI
muscle grand oblique de l'abdomen / MUŞCHI OBLIC EXTERN AL ABDOMENULUI
muscle grand oblique de l'œil / MUŞCHI OBLIC SUPERIOR AL GLOBULUI OCULAR
muscle grand palmaire / MUŞCHI FLEXOR RADIAL AL CARPULUI
muscle grand pectoral / MUŞCHI PECTORAL MARE
muscle grand rhomboïde / MUŞCHI ROMBOID MARE
muscle grand rond / MUŞCHI ROTUND MARE
muscle grand zygomatique / MUŞCHI ZIGOMATIC MARE
muscle huméro-stylo-radial / MUŞCHI BRAHIORADIAL
muscle hyo-glosse / MUŞCHI HIOGLOS
muscle iliaque / MUŞCHI ILIAC
muscle ilio-coccygien / MUŞCHI ILIOCOCCIGIAN
muscle ilio-costal / MUŞCHI ILIOCOSTAL
muscle ilio-costal cervical / MUŞCHI ILIOCOSTAL CERVICAL
muscle ilio-costal dorsal / MUŞCHI ILIOCOSTAL TORACIC
muscle ilio-costal lombaire / MUŞCHI ILICOSTAL LOMBAR
muscle incisif inférieur / MUŞCHI INCISIVI AI BUZEI INFERIOARE
muscle incisif supérieur / MUŞCHI INCISIVI AI BUZEI SUPERIOARE
muscle interaryténoïdien oblique / MUŞCHI ARITENOID OBLIC
muscle interaryténoïdien transverse / MUŞCHI ARITENOID TRANSVERS
muscle ischio-caverneux / MUŞCHI ISCHIOCAVERNOS
muscle ischio-coccygien / MUŞCHI COCCIGIAN
muscle jambier antérieur / MUŞCHI TIBIAL ANTERIOR
muscle jambier postérieur / MUŞCHI TIBIAL POSTERIOR
muscle jumeau inférieur / MUŞCHI GEMEN INFERIOR
muscle jumeau supérieur / MUŞCHI GEMEN SUPERIOR
muscle lingual inférieur / MUŞCHI LONGITUDINAL INFERIOR AL LIMBII
muscle lingual supérieur / MUŞCHI LONGITUDINAL SUPERIOR AL LIMBII
muscle long abducteur du pouce / MUŞCHI ABDUCTOR LUNG AL POLICELUI
muscle long dorsal / MUŞCHI DORSAL LUNG AL TORACELUI
muscle long du cou / MUŞCHI LUNG AL GÂTULUI
muscle long extenseur du pouce / MUŞCHI EXTENSOR LUNG AL POLICELUI
muscle long fléchisseur propre du gros orteil / MUŞCHI FLEXOR LUNG AL HALUCELUI
muscle long fléchisseur propre du pouce / MUŞCHI FLEXOR LUNG AL POLICELUI
muscle long péronier latéral / MUŞCHI PERONIER LUNG
muscle masséter / MUŞCHI MASETER
muscle moyen adducteur / MUŞCHI ADDUCTOR LUNG
muscle moyen fessier / MUŞCHI GLUTEU MIJLOCIU
muscle mylo-hyoïdien / MUŞCHI MILOHIOIDIAN
muscle myrtiforme / MUŞCHI DEPRESOR AL SEPTULUI NAZAL
muscle oblique du pavillion / MUŞCHI OBLIC AL PAVILIONULUI URECHII
muscle obturateur externe / MUŞCHI OBTURATOR EXTERN
muscle obturateur interne / MUŞCHI OBTURATOR INTERN
muscle occipito-frontal / MUŞCHI OCCIPITOFRONTAL
muscle omo-hyoïdien / MUŞCHI OMOHIOIDIAN
muscle opposant du petit doigt / MUŞCHI OPOZANT AL DEGETULUI MIC AL MÂINII
muscle opposant du pouce / MUŞCHI OPOZANT AL POLICELUI
muscle orbiculaire des lèvres / MUŞCHI ORBICULAR AL GURII
muscle orbiculaire des paupières / MUŞCHI ORBICULAR AL OCHIULUI
muscle palato-glosse / MUŞCHI PALATOGLOS
muscle palato-staphylin / MUŞCHIUL UVULEI
muscle palmaire cutané / MUŞCHI PALMAR SCURT
muscle palpébral inférieur / MUŞCHI TARSAL INFERIOR
muscle palpébral supérieur / MUŞCHI TARSAL SUPERIOR
muscle peaucier du cou / MUŞCHI PIELOS AL GÂTULUI
muscle pectiné / MUŞCHI PECTINEU
muscle pédieux / MUŞCHI EXTENSOR SCURT AL DEGETELOR
muscle péristaphylin externe / MUŞCHI TENSOR AL VĂLULUI PALATIN
muscle péristaphylin interne / MUŞCHI RIDICĂTOR AL VĂLULUI PALATIN
muscle péronier antérieur / MUŞCHI PERONIER ANTERIOR
muscle petit adducteur / MUŞCHI ADDUCTOR SCURT
muscle petit complexus / MUŞCHI DORSAL LUNG AL CAPULUI
muscle petit dentelé postérieur et inférieur / MUŞCHI DINŢAT POSTERIOR INFERIOR
muscle petit dentelé postérieur et supérieur / MUŞCHI DINŢAT POSTERIOR SUPERIOR
muscle petit droit antérieur de la tête / MUŞCHI DREPT ANTERIOR AL CAPULUI
muscle petit droit postérieur de la tête / MUŞCHI DREPT POSTERIOR MIC AL CAPULUI
muscle petit fesier / MUŞCHI GLUTEU MIC
muscle petit oblique de la tête / MUŞCHI OBLIC SUPERIOR AL CAPULUI
muscle petit oblique de l'abdomen / MUŞCHI OBLIC INTERN AL ABDOMENULUI
muscle petit oblique de l'œil / MUŞCHI OBLIC INFERIOR AL GLOBULUI OCULAR
muscle petit palmaire / MUŞCHI PALMAR LUNG

muscle petit pectoral / MUŞCHI PECTORAL MIC
muscle petit psoas / MUŞCHI PSOAS MIC
muscle petit rhomboïde / MUŞCHI ROMBOID MIC
muscle petit rond / MUŞCHI ROTUND MIC
muscle petit scalène d'Albinus et Winslow / MUŞCHI SCALEN MIC
muscle petit zygomatique / MUŞCHI ZIGOMATIC MIC
muscle pharyngo-staphylin / MUŞCHI PALATOFARINGIAN
muscle plantaire grêle / MUŞCHI PLANTAR (SUBŢIRE)
muscle pleuro-œsophagien / MUŞCHI PLEUROESOFAGIAN
muscle poplité / MUŞCHI POPLITEU
muscle premier radial externe / MUŞCHI EXTENSOR RADIAL LUNG AL CARPULUI
muscle présternal / MUŞCHI STERNAL
muscle psoas / MUŞCHI PSOAS MARE
muscle psoas-iliaque / MUŞCHI ILIOPSOAS
muscle ptérygoïdien externe / MUŞCHI PTERIGOIDIAN LATERAL
muscle ptérygoïdien interne / MUŞCHI PTERIGOIDIAN MEDIAL
muscle pubo-coccygien / MUŞCHI PUBOCOCCIGIAN
muscle pubo-prostatique / MUŞCHI PUBOPROSTATIC
muscle pubo-rectal / MUŞCHI PUBORECTAL
muscle pubo-vaginal / MUŞCHI PUBOVAGINAL
muscle pubo-vésical / MUŞCHI PUBOVEZICAL
muscle pyramidal de l'abdomen / MUŞCHI PIRAMIDAL (AL ABDOMENULUI)
muscle pyramidal du bassin / MUŞCHI PIRIFORM
muscle pyramidal du nez / MUŞCHI PIRAMIDAL AL NASULUI
muscle pyramidal du pavilion / MUŞCHI PIRAMIDAL AL PAVILIONULUI URECHII
muscle quadriceps crural / MUŞCHI CVADRICEPS AL COAPSEI
muscle recto-coccygien / MUŞCHI RECTOCOCIGIAN
muscle recto-urétral / MUŞCHI RECTOURETRAL
muscle recto-utérin / MUŞCHI RECTOUTERIN
muscle recto-vésical / MUŞCHI RECTOVEZICAL
muscle releveur de la paupière supérieure / MUŞCHI RIDICĂTOR AL PLEOAPEI SUPERIOARE
muscle releveur de la prostate / MUŞCHI RIDICĂTOR AL PROSTATEI
muscle releveur de l'anus / MUŞCHI RIDICĂTOR ANAL
muscle risorius de Santorini / MUŞCHI RIZORIUS
muscle rond pronateur / MUŞCHI PRONATOR ROTUND
muscle sacro-coccygien antérieur / MUŞCHI SACROCOCCIGIAN VENTRAL
muscle sacro-coccygien postérieur / MUŞCHI SACROCOCCIGIAN DORSAL
muscle sacro-spinal de Henle / MUŞCHI DORSAL LUNG
muscle salpingo-pharyngien / MUŞCHI SALPINGOFARINGIAN
muscle scalène antérieur / MUŞCHI SCALEN ANTERIOR
muscle scalène moyen / MUŞCHI SCALEN MIJLOCIU
muscle scalène postérieur / MUŞCHI SCALEN POSTERIOR
muscle soléaire / MUŞCHI SOLEAR
muscle sourcilier / MUŞCHI SPRÂNCENOS
muscle sous-clavier / MUŞCHI SUBCLAVICULAR
muscle sous-crural / MUŞCHI ARTICULAR AL GENUCHIULUI
muscle sous-épineux / MUŞCHI INFRASPINOS
muscle sous-scapulaire / MUŞCHI SUBSCAPULAR
muscle splénius de la tête / MUŞCHI SPLENIUS AL CAPULUI
muscle splénius du cou / MUŞCHI SPLENIUS AL GÂTULUI
muscle sterno-cléido-hyoïdien / MUŞCHI STERNOHIOIDIAN
muscle sterno-cléido-mastoidien / MUŞCHI STERNOCLEIDOMASTOIDIAN
muscle sterno-thyroïdien / MUŞCHI STERNOTIROIDIAN
muscle stylo-glosse / MUŞCHI STILOGLOS
muscle stylo-hyoïdien / MUŞCHI STILOHIOIDIAN
muscle stylo-pharyngien / MUŞCHI STILOFARINGIAN
muscle sus-épineux / MUŞCHI SUPRASPINOS
muscle temporal / MUŞCHI TEMPORAL
muscle temporo-pariétal / MUŞCHI TEMPOROPARIETAL
muscle tenseur du fascia lata / MUŞCHI TENSOR AL FASCIEI LATA
muscle thyro-aryténoïdien inférieur / MUŞCHI VOCAL
muscle thyro-aryténoïdien proprement dit / MUŞCHI TIROARITENOIDIAN
muscle thyro-épiglottique / MUŞCHI TIROEPIGLOTIC
muscle thyrohyoïdien / MUŞCHI TIROHIOIDIAN
muscle trachéal / MUŞCHI TRAHEAL
muscle transversaire du cou / MUŞCHI DORSAL LUNG AL GÂTULUI
muscle transversaire épineux / MUŞCHI TRANSVERSOSPINOS
muscle transverse de la langue / MUŞCHI TRANSVERS AL LIMBII
muscle transverse de l'abdomen / MUŞCHI TRANSVERS AL ABDOMENULUI
muscle transverse du nez / MUŞCHI NAZAL
muscle transverse du pavillon / MUŞCHI TRANSVERS AL PAVILIONULUI URECHII
muscle transverse profond du périnée / MUŞCHI TRANSVERS PROFUND AL PERINEULUI
muscle transverse superficiel du périnée / MUŞCHI TRANSVERS SUPERFICIAL AL PERINEULUI
muscle trapèze / MUŞCHI TRAPEZ
muscle triangulaire des lèvres / MUŞCHI DEPRESOR AL UNGHIULUI GURII
muscle triangulaire du sternum / MUŞCHI TRANSVERS AL TORACELUI
muscle triceps brachial / MUŞCHI TRICEPS AL BRAŢULUI
muscle triceps sural / MUŞCHI TRICEPS SURAL
muscle vaste externe du membre inférieur / MUŞCHI VAST LATERAL
muscle vaste interne du membre inférieur / MUŞCHI VAST MEDIAL
muscle vertical de la langue / MUŞCHI VERTICAL AL LIMBII
muscle vésical / MUŞCHI DETRUSOR AL VEZICII
muscles / MUŞCHI
muscles de l'orbite / MUŞCHII GLOBULUI OCULAR
muscles du cou / MUŞCHII GÂTULUI
muscles érrecteurs des poils / MUŞCHII ERECTORI AI FIRULUI DE PĂR
muscles gastrocnémiens / MUŞCHI GASTROCNEMIAN
muscles intercostaux externes / MUŞCHI INTERCOSTALI EXTERNI
muscles intercostaux internes / MUŞCHI INTERCOSTALI INTIMI
muscles intercostaux moyens / MUŞCHI INTERCOSTALI INTERNI
muscles interépineux / MUŞCHI INTERSPINOŞI
muscles interosseux dorsaux de la main / MUŞCHI INTEROSOŞI DORSALI AI MÂINII
muscles interosseux dorsaux du pied / MUŞCHI INTEROSOŞI DORSALI AI PICIORULUI
muscles interosseux palmaires / MUŞCHI INTEROSOŞI PALMARI
muscles interosseux plantaires / MUŞCHI INTEROSOŞI PLANTARI
muscles inter-transversaires / MUŞCHI INTERTRANSVERSARI
muscles jumeaux de la jambe / MUŞCHI GASTROCNEMIAN

muscles jumeaux externe et interne / MUŞCHI GEMENI (MEDIAL ŞI LATERAL)
muscles lombricaux de la main / MUŞCHI LOMBRICALI AI MÂINII
muscles lombricaux du pied / MUŞCHI LOMBRICALI AI PICIORULUI
muscles moteurs des osselets / MUŞCHII OSCIOARELOR AUDITIVE
muscles multifides / MUŞCHI MULTIFIZI
muscles papilaires / MUŞCHI PAPILARI
muscles pectinés / MUŞCHI PECTINAŢI
muscles rotateurs du dos / MUŞCHI ROTATORI
muscles sous-costaux / MUŞCHI SUBCOSTALI
muscles spinaux / MUŞCHI SACROSPINAL
muscles sur-costaux / MUŞCHI RIDICĂTORI AI COASTELOR
muscularis mucosae / MUSCULARIS MUCOSAE
musculation / MUSCULAŢIE
musculeuse / MUSCULOASĂ
musculo-cutané / MUSCULOCUTANAT
musculotrope / MUSCULOTROP
musicothérapie / MUZICOTERAPIE
mutagène / MUTAGEN
mutagenèse / MUTAGENEZĂ
mutagenèse dirigée / MUTAGENEZĂ DIRIJATĂ
mutagenèse par insertion / MUTAGENEZĂ INSERŢIONALĂ
mutagénicité / MUTAGENICITATE
mutant / MUTANT
mutation / MUTAŢIE
mutation conditionelle / MUTAŢIE CONDIŢIONALĂ
mutation constitutive / MUTAŢIE CONSTITUTIVĂ
mutation dynamique / MUTAŢIE DINAMICĂ
mutation faux-sense / MUTAŢIE CU SENS GREŞIT
mutation non-sense / MUTAŢIE NON-SENS
mutation polaire / MUTAŢIE POLARĂ
mutation ponctuelle / MUTAŢIE PUNCTIFORMĂ
mutation silencieuse / MUTAŢIE SILENŢIOASĂ
mutation somatique / MUTAŢIE SOMATICĂ
mutation suppresive / MUTAŢIE SUPRESIVĂ
mutationnisme / MUTAŢIONISM
mutilation / MUTILARE
mutisme / MUTISM
mutisme akinétique / MUTISM AKINETIC
mutité / MUTITATE
muton / MUTON
myalgie / MIALGIE
myalgie épidémique / MIALGIE EPIDEMICĂ
myasthenia gravis / MYASTHENIA GRAVIS
myasthénie / MIASTENIE
myatonie / MIATONIE
myatrophie / MIATROFIE
mycélium / MICELIU
mycétisme / MICETISM
mycétome / MICETOM
Mycobacteriaceae / MYCOBACTERIACEAE
mycobactérie / MICOBACTERIE
mycobactériose / MICOBACTERIOZĂ
Mycobacterium / MYCOBACTERIUM
Mycobacterium leprae / MYCOBACTERIUM LEPRAE
mycologie / MICOLOGIE
mycologie médicale / MICOLOGIE MEDICALĂ
Mycoplasma / MYCOPLASMA
mycose / MICOZĂ
mycosis fongoïde / MICOZIS FUNGOID
mycostatique / MICOSTATIC
mycothérapie / MICOTERAPIE
mycotique / MICOTIC
mycotoxicose / MICOTOXICOZĂ
mycotoxine / MICOTOXINĂ
mydriase / MIDRIAZĂ
mydriatique / MIDRIATIC
myélémie / MIELEMIE
myélencéphale / MIELENCEFAL
myéline / MIELINĂ
myélinisation / MIELINIZARE
myélinoclastique / MIELINOCLASTIC
myélite / MIELITĂ
myéloblaste / MIELOBLAST
myéloblastome / MIELOBLASTOM
myéloblastose / MIELOBLASTOZĂ
myélobulbographie / MIELOBULBOGRAFIE
myélocèle / MIELOCEL
myélocyte / MIELOCIT
myélocytémie / MIELOCITEMIE
myélocytome / MIELOCITOM
myélocytose / MIELOCITOZĂ
myélodermie / MIELODERMIE
myélodysplasie / MIELODISPLAZIE
myélofibrose / MIELOFIBROZĂ
myélogène / MIELOGEN
myélogramme / MIELOGRAMĂ
myélographie / MIELOGRAFIE
myélokathexie / MIELOCATEXIE
myélo-leucémique / MIELOLEUCEMIC
myélolipome / MIELOLIPOM
myélomalacie / MIELOMALACIE
myélomatose / MIELOMATOZĂ
myélome / MIELOM
myélome multiple / MIELOM MULTIPLU
myéloméningocèle / MIELOMENINGOCEL
myélomère / MIELOMER
myélopathie / MIELOPATIE
myéloperoxydase / MIELOPEROXIDAZĂ
myéloplaxe / MIELOPLAX
myéloplaxome / MIELOPLAXOM
myélopoïese / MIELOPOIEZĂ
myéloprolifératif / MIELOPROLIFERATIV
myéloradiculite / MIELORADICULITĂ
myéloréticulose / MIELORETICULOZĂ
myélosarcome / MIELOSARCOM
myéloschisis / MIELOSCHIZIS
myélosclérose / MIELOSCLEROZĂ
myéloscopie / MIELOSCOPIE
myélose / MIELOZĂ
myélose aplastique / MIELOZĂ APLASTICĂ
myélose érythrémique / MIELOZĂ ERITREMICĂ
myélose funiculaire / MIELOZĂ FUNICULARĂ
myélose hyperplastique / MIELOZĂ HIPERPLASTICĂ
myélose hyperthrombocytaire / MIELOZĂ HIPERTROMBOCITARĂ
myélose ostéomalacique / MIELOZĂ OSTEOMALACICĂ
myélotomie / MIELOTOMIE
myélotomie commissurale / MIELOTOMIE COMISURALĂ
myélotoxicosis / MIELOTOXICOZĂ
myélotoxique / MIELOTOXIC
myélotrope / MIELOTROP
myentérique / MIENTERIC

myiase / MIAZĂ
myiase cutanée / MIAZĂ CUTANATĂ
mylolyse / MILOLIZĂ
myoarchitectonique / MIOARHITECTONICĂ
myoatrophie / MIOATROFIE
myoblaste / MIOBLAST
myoblastome / MIOBLASTOM
myocarde / MIOCARD
myocarde spongieux / MIOCARD SPONGIOS
myocardie / MIOCARDIE
myocardiopathie / MIOCARDOPATIE
myocardio-pneumopexie / MIOCARDOPNEUMOPEXIE
myocardite / MIOCARDITĂ
myocardosclérose / MIOCARDOSCLEROZĂ
myocardose / MIOCARDOZĂ
myocéllulite / MIOCELULITĂ
myoclonie / MIOCLONIE
myoclonie épileptique / MIOCLONIE EPILEPTICĂ
myoclonie épileptique progressive familiale / EPILEPSIE MIOCLONALĂ PROGRESIVĂ FAMILIALĂ
myoclonie petit mal / MIOCLONIE PETIT MAL
myocyte / MIOCIT
myodésopsie / MIODESOPSIE
myodynie / MIODINIE
myofasciite / MIOFASCIITĂ
myofasciite à macrophages / MIOFASCIITĂ CU MACROFAGE
myofibrille / MIOFIBRILĂ
myofibroblaste / MIOFIBROBLAST
myofibrome / MIOFIBROM
myofilament / MIOFILAMENT
myogène / MIOGEN
myogénique / MIOGEN
myoglobine / MIOGLOBINĂ
myoglobinurie / MIOGLOBINURIE
myoglobinurie paroxistique idiopathique / MIOGLOBINURIE PAROXISTICĂ IDIOPATICĂ
myographe / MIOGRAF
myographie / MIOGRAFIE
myoïde / MIOID
myo-inositol / MIOINOZITOL
myokinase / MIOKINAZĂ
myokymie / MIOKIMIE
myologie / MIOLOGIE
myolyse / MIOLIZĂ
myomalacie / MIOMALACIE
myomatose / MIOMATOZĂ
myome / MIOM
myomectomie / MIOMECTOMIE
myomère / MIOMER
myomètre / MIOMETRU
myométrectomie / MIOMETRECTOMIE
myométrial / MIOMETRIAL
myomotomie / MIOMOTOMIE
myonécrose / MIONECROZĂ
myooedéme / MIOEDEM
myopathie / MIOPATIE
myopathie à axe central / MIOPATIE DE AX CENTRAL
myopathie à axes multiples / MIOPATIE DE AXE MULTIPLE
myopathie alcoolique / MIOPATIE ALCOOLICĂ
myopathie atrophique avec myotonie / MIOPATIE ATROFICĂ
myopathie avec disproportion des types de fibres / MIOPATIE CU DISPROPORŢIE A TIPURILOR DE FIBRE
myopathie carcinomateuse / MIOPATIE CARCINOMATOASĂ
myopathie centronucléaire / MIOPATIE CENTRONUCLEARĂ, MIOPATIE MIOTUBULARĂ
myopathie congénitale / MIOPATIE CONGENITALĂ
myopathie des ceintures / MIOPATIE A CENTURILOR
myopathie distale / MIOPATIE DISTALĂ
myopathie facio-scapulo-humérale de Landouzy-Déjerine / MIOPATIE FACIO-SCAPULO-HUMERALĂ LANDOUZY-DÉJERINE
myopathie maghrebine / MIOPATIE MAGHREBINĂ
myopathie métabolique / MIOPATIE METABOLICĂ
myopathie mitochondriale / MIOPATIE MITOCONDRIALĂ
myopathie némaline / MIOPATIE NEMALINĂ
myopathie oculaire / MIOPATIE OCULARĂ
myopathie pseudohypertrophique de Duchenne / MIOPATIE PSEUDOHIPERTROFICĂ DUCHENNE
myopathie thyréotoxique / MIOPATIE TIREOTOXICĂ
myopathie viscérale familiale / MIOPATIE VISCERALĂ FAMILIALĂ
myopathique / MIOPATIC
myopie / MIOPIE
myopie forte / MIOPIE FORTE
myopie maligne / MIOPIE MALIGNĂ
myopie spatiale / MIOPIE SPAŢIALĂ
myoplastie / MIOPLASTIE
myoplégie familiale / MIOPLEGIE FAMILIALĂ
myopotentiel / MIOPOTENŢIAL
myorelaxant / MIORELAXANT
myorésolutif / MIOREZOLUTIV
myorraphie / MIORAFIE
myosarcome / MIOSARCOM
myosclérose / MIOSCLEROZĂ
myosine / MIOZINĂ
myosis / MIOZĂ
myosismie / MIOSEISM
myosite / MIOZITĂ
myospasme / MIOSPASM
myostéome traumatique / MIOSTEOM TRAUMATIC
myosthenomètre / MIOSTENOMETRU
myosyndesmotomie / MIOSINDESMOTOMIE
myotique / MIOTIC
myotome / MIOTOM
myotomie / MIOTOMIE
myotonia fluctuans / MYOTONIA FLUCTUANS
myotonie / MIOTONIE
myotonie acquise / MIOTONIE DOBÂNDITĂ
myotonie atrophique / MIOTONIE ATROFICĂ
myotonie congénitale / MIOTONIE CONGENITALĂ
myotonomètre / MIOTONOMETRU
myotubule / MIOTUBUL
myringite / MIRINGITĂ
myringoplastie / MIRINGOPLASTIE
myringotomie / MIRINGOTOMIE
mytacisme / MITACISM
mythomanie / MITOMANIE
mytilisme / MITILISM
myxochondrome / MIXOCONDROM
myxoedème / MIXEDEM
myxoedème circonscrit / MIXEDEM CIRCUMSCRIS
myxoedème localisé / MIXEDEM LOCALIZAT
myxoedème prétibial / MIXEDEM PRETIBIAL
myxomatose / MIXOMATOZĂ
myxome / MIXOM
myxorhée / MIXOREE

myxosarcome / MIXOSARCOM
myxoviroses / MIXOVIROZE
Myxovirus / MYXOVIRUS

N

Na+ / K+-ATPase / Na+ / K+-ATPază
naevi / NEVI
naevocancer / NEVOCANCER
naevocarcinome / NEVOCARCINOM
naevomatose basocellulaire / NEVOMATOZĂ BAZOCELULARĂ
naevo-xantho-endothéliome / NEVO-XANTO-ENDOTELIOM
naevus / NEV
naevus bleu de Max Tièche / NEV ALBASTRU AL LUI MAX TIÈCHE
naevus comédonien / NEV COMEDONIAN
naevus de Ito / NEV ITO
naevus de Ota / NEV OTA
naevus de Sutton / NEV SUTTON
naevus elasticus / NEV ELASTIC
naevus fusco-caeruleus acromio-deltoideus / NAEVUS FUSCO-CAERULEUS ACROMIO-DELTOIDEUS
naevus fusco-caeruleus ophtalmomaxillaris / NAEVUS FUSCO-CAERULEUS OPHTALMO-MAXILLARIS
naevus intradermique / NEV INTRADERMIC
naevus mélanique tubéreux / NEV MELANIC TUBEROS
naevus sébacé de Jadassohn / NEV SEBACEU AL LUI JADASSOHN
naevus vasculaire / ANGIOM STELAT
nain / PITIC
nalorphine / NALORFINĂ
nanisme / NANISM
nanisme à tête d'oiseau / NANISM CU CAP DE PASĂRE
nanisme achondroplasique / NANISM ACONDROPLAZIC
nanisme atéléiotique / NANISM ATELEIOTIC
nanisme corticosurrénal / NANISM CORTICOSUPRARENAL
nanisme diastrophique / NANISM DIASTROFIC
nanisme essentiel / NANISM ESENŢIAL
nanisme hypophysaire / NANISM HIPOFIZAR
nanisme mésomélique / NANISM MEZOMELIC
nanisme micromélique / NANISM MICROMELIC
nanisme myxoedémateux / NANISM MIXEDEMATOS
nanisme ostéoglophonique / NANISM OSTEOGLOFONIC
nanisme parastremmatique / NANISM PARASTREMATIC
nanisme polydystrophique / NANISM POLIDISTROFIC
nanisme progéroïde / NANISM PROGEROID
nanisme rénal / NANISM RENAL
nanisme thanatophore / NANISM TANATOFOR
nanisme type Fuhrmann / NANISM TIP FUHRMANN
nanisme type Laron / NANISM DE TIP LARON
nanomédecine / NANOMEDICINĂ
nanomélie / NANOMELIE
nanoparticules / NANOPARTICULE
nanosciences / NANOŞTIINŢE
nanothechnologie / NANOTEHNOLOGIE
naphtalène / NAFTALEN
narcissisme / NARCISISM
narco-analyse / NARCOANALIZĂ
narcobiose / NARCOBIOZĂ
narcolepsie / NARCOLEPSIE
narcomanie / NARCOMANIE
narcose / NARCOZĂ
narcothérapie / NARCOTERAPIE
narcotique / NARCOTIC
narine / NARINĂ
nasal / NAZAL
nasion / NASION
nasogénien / NAZOGENIAN
nasonnement / RINOFONIE, RINOLALIE
nasopharynx / FARINGE NAZAL, NAZOFARINGE
nasospinal / NAZOSPINAL
natal / NATAL
natalité / NATALITATE
natrémie / NATREMIE
natriurèse / NATRIUREZĂ
natriurétique / NATRIURETIC
natriurie / NATRIURIE
naturopathie / NATUROPATIE
naupathie / NAUPATIE
nausée / GREAŢĂ
navette / NAVETĂ
nebuline / NEBULINĂ
Necator / NECATOR
nécatoriose / NECATORIOZĂ
nécrobiose / NECROBIOZĂ
nécrobiose lipoïdique / NECROBIOZĂ LIPOIDICĂ
nécrolyse / NECROLIZĂ
nécromanie / NECROMANIE
nécrophagie / NECROFAGIE
nécrophilie / NECROFILIE
nécrophobie / NECROFOBIE
nécropsie / NECROPSIE
nécroscopie / NECROPSIE
nécrose / NECROZĂ
nécrose aseptique / NECROZĂ ASEPTICĂ
nécrose avasculaire / NECROZĂ AVASCULARĂ
nécrose centrale du corps calleux / NECROZĂ CENTRALĂ A CORPULUI CALOS
nécrose médullaire rénale / NECROZĂ MEDULARĂ RENALĂ
nécrose papillare / NECROZĂ PAPILARĂ
nécrospermie / NECROSPERMIE
nécrotactisme / NECROTAXIE
nécrotique / NECROTIC
nécrotomie / NECROTOMIE
négatif / NEGATIV
négativisme / NEGATIVISM
négatoscope / NEGATOSCOP
negentropie / NEGENTROPIE
neige carbonique / ZĂPADĂ CARBONICĂ
Neisseria / NEISSERIA
némalin / NEMALIN
Nemathelminthes / NEMATHELMINTHES
Nematodes / NEMATODES
néo-antigène / NEOANTIGEN
néo-arthrose / NEOARTROZĂ
néocérébellum / NEOCEREBEL
néocortex / NEOCORTEX
néocytophérèse / NEOCITOFEREZĂ
néodarwinisme / NEODARWINISM
néo-endorphines / NEOENDORFINE
néoformation / NEOFORMAŢIUNE
néofreudisme / NEOFREUDISM
néogenèse / NEOGENEZĂ
néoglucogenèse / NEOGLICOGENEZĂ
néoglycogenèse / NEOGLICOGENEZĂ

néohippocratisme / NEOHIPOCRATISM
néolamarckisme / NEOLAMARCKISM
néologisme / NEOLOGISM
néomycine / NEOMICINĂ
néon / NEON
néonatal / NEONATAL
néonatologie / NEONATOLOGIE
néonatomètre / NEONATOMETRU
néopallium / NEOPALLIUM
néophobie / NEOFOBIE
néoplasie / NEOPLAZIE
néoplasie endocrinienne multiple / NEOPLAZIE ENDOCRINIANĂ MULTIPLĂ
néoplasme / NEOPLASM
néoplastie / NEOPLASTIE
néopsychanalyse / NEOPSIHANALIZĂ
néoptérine / NEOPTERINĂ
Neorickettsia / NEORICKETTSIA
néostigmine / NEOSTIGMINĂ
néostomie / NEOSTOMIE
néostriatum / NEOSTRIATUM
néothalamus / NEOTHALAMUS
néovessie / NEOVEZICĂ
néphélémètre / NEFELOMETRU
néphélémétrie / NEFELOMETRIE
néphélion / NEFELION
néphrectomie / NEFRECTOMIE
néphrétique / NEFRETIC
néphrite / NEFRITĂ
néphrite tubulo-interstitielle aiguë / NEFRITĂ TUBULO-INTERSTIŢIALĂ ACUTĂ
néphro-angio-sclérose / NEFROANGIOSCLEROZĂ
néphroblastomatose / NEFROBLASTOMATOZĂ
néphroblastome / NEFROBLASTOM
néphrocalcinose / NEFROCALCINOZĂ
néphrocarcinome / NEFROCARCINOM
nephrocèle / NEFROCEL
néphrogénique / NEFROGENIC
néphrogramme / NEFROGRAMĂ
néphrogramme isotopique / NEFROGRAMĂ IZOTOPICĂ
néphrographie / NEFROGRAFIE
néphrolithe / NEFROLIT
néphrolithiase / NEFROLITIAZĂ
néphrolithotomie / NEFROLITOTOMIE
néphrologie / NEFROLOGIE
néphrolyse / NEFROLIZĂ
néphrome / NEFROM
néphrome mésoblastique / NEFROM MEZOBLASTIC
néphron / NEFRON
néphro-omentopexie / NEFROOMENTOPEXIE
néphropathie / NEFROPATIE
néphropathie des analgésiques / NEFROPATIE ANALGEZICĂ
néphropathie diabétique / NEFROPATIE DIABETICĂ
néphropathie endémique balkanique / NEFROPATIE ENDEMICĂ BALCANICĂ
néphropathie épidémique / NEFROPATIE EPIDEMICĂ
néphropathie glomérulaire secondaire / NEFROPATIE GLOMERULARĂ SECUNDARĂ
néphropathie gravidique / NEFROPATIE GRAVIDICĂ
néphropathie interstitielle / NEFROPATIE INTERSTIŢIALĂ
néphropathie obstructive / NEFROPATIE OBSTRUCTIVĂ
néphropathie post-transfusionnelle / NEFROPATIE POST-TRANSFUZIONALĂ
néphropathie tubulaire chronique / NEFROPATIE TUBULARĂ CRONICĂ
néphropathies vasculaires / NEFROPATII VASCULARE
néphropexie / NEFROPEXIE
néphroplastie / NEFROPLASTIE
néphroptose / NEFROPTOZĂ
néphrorragie / NEFRORAGIE
néphrorraphie / NEFRORAFIE
néphrosclérose / NEFROSCLEROZĂ
néphrose / NEFROZĂ
néphro-sialidose / NEFROSIALIDOZĂ
néphrosplénographie / NEFROSPLENOGRAFIE
néphrostomie / NEFROSTOMIE
néphrotomie / NEFROTOMIE
néphrotomographie / NEFROTOMOGRAFIE
néphrotoxicité / NEFROTOXICITATE
néphrotoxine / NEFROTOXINĂ
nerf / NERV
nerf accessoire du brachial cutané interne / NERV CUTANAT MEDIAL AL BRAŢULUI
nerf ampullaire externe / NERV AMPULAR LATERAL
nerf ampullaire postérieur / NERV AMPULAR POSTERIOR
nerf ampullaire supérieur / NERV AMPULAR ANTERIOR
nerf anococcygien / NERV ANOCOCCIGEAN
nerf auditif / NERV VESTIBULOCOHLEAR
nerf auriculaire postérieur / NERV AURICULAR POSTERIOR
nerf auriculo-temporal / NERV AURICULOTEMPORAL
nerf brachial cutané interne / NERV CUTANAT MEDIAL AL ANTEBRAŢULUI
nerf bucal / NERV BUCAL
nerf cardiaque inférieur du sympathique / NERV CARDIAC CERVICAL INFERIOR
nerf cardiaque moyen du sympathique / NERV CARDIAC CERVICAL MIJLOCIU
nerf cardiaque supérieur du sympathique / NERV CARDIAC CERVICAL SUPERIOR
nerf carotidien / NERV CAROTIDIAN INTERN
nerf circonflexe / NERV AXILAR
nerf coccygien / NERV COCCIGIAN
nerf crural / NERV FEMURAL
nerf cubital / NERV ULNAR
nerf cutané de l'épaule / NERV CUTANAT LATERAL SUPERIOR AL BRAŢULUI
nerf cutané dorsal latéral du pied / NERV CUTANAT DORSAL LATERAL
nerf cutané dorsal médial du pied / NERV CUTANAT DORSAL MEDIAL
nerf cutané dorsal moyen du pied / NERV CUTANAT DORSAL INTERMEDIAR
nerf cutané externe / NERV CUTANAT LATERAL INFERIOR AL BRAŢULUI
nerf cutané péronier / NERV CUTANAT MEDIAL AL GAMBEI
nerf cutané postérieur de la cuisse / NERV CUTANAT POSTERIOR AL COAPSEI
nerf dentaire inférieur / NERV ALVEOLAR INFERIOR
nerf dorsal de la verge / NERV DORSAL AL PENISULUI
nerf dorsal de l'omoplate / NERV DORSAL SCAPULAR
nerf dorsal du clitoris / NERV DORSAL AL CLITORISULUI
nerf du grand dorsal / NERV TORACODORSAL
nerf du ligament interosseux de la jambe / NERV INTEROSOS AL GAMBEI
nerf du muscle de l'étrier / NERVUL MUŞCHIULUI SCĂRIŢEI

nerf du muscle du marteau / NERV TENSOR AL TIMPANULUI
nerf du muscle grand dentelé / NERV TORACIC LUNG
nerf du péristaphylin externe / NERV TENSOR AL VĂLULUI PALATIN
nerf facial / NERV FACIAL
nerf fémoro-cutané / NERV CUTANAT LATERAL AL COAPSEI
nerf fessier inférieur / NERV GLUTEAL INFERIOR
nerf fessier supérieur / NERV GLUTEAL SUPERIOR
nerf frontal / NERV FRONTAL
nerf génito-crural / NERV GENITOFEMURAL
nerf glosso-pharyngien / NERV GLOSOFARINGIAN
nerf grand abdomino-génital / NERV ILIOHIPOGASTRIC
nerf grand sciatique / NERV SCIATIC
nerf grand splanchnique / NERV SPLANHNIC MARE
nerf honteux interne / NERV PUDENDAL
nerf hypogastrique / NERV HIPOGASTRIC
nerf hypoglosse / NERV HIPOGLOS
nerf intermédiare de Wrisberg / NERV INTERMEDIAR (WRISBERG)
nerf interosseux antérieur de l'avant-bras / NERV INTEROSOS ANTERIOR AL ANTEBRAŢULUI
nerf interosseux postérieur de l'avant-bras / NERV INTEROSOS POSTERIOR AL ANTEBRAŢULUI
nerf jugulaire / NERV JUGULAR
nerf lacrymal / NERV LACRIMAL
nerf laryngé inférieur / NERV LARINGEU INFERIOR
nerf laryngé supérieur / NERV LARINGEU SUPERIOR
nerf lingual / NERV LINGUAL
nerf mandibulaire / NERV MANDIBULAR
nerf massétérin / NERV MASETERIC
nerf maxillaire / NERV MAXILAR
nerf médian / NERV MEDIAN
nerf mentonnier / NERV MENTONIER
nerf moteur oculaire commun / NERV OCULOMOTOR
nerf moteur oculaire externe / NERV ABDUCENS
nerf musculo-cutané de la jambe / NERV PERONIER SUPERFICIAL
nerf musculo-cutané du bras / NERV CUTANAT LATERAL AL ANTEBRAŢULUI
nerf musculo-cutané du bras / NERV MUSCULOCUTANAT
nerf mylo-hyoïdien / NERV MILOHIOIDIAN
nerf nasal externe / NERV INFRATROHLEAR
nerf nasal interne / NERV ETMOIDAL ANTERIOR
nerf nasociliaire / NERV NAZOCILIAR
nerf nasopalatin / NERV NAZOPALATIN
nerf obturateur / NERV OBTURATOR
nerf ophtalmique / NERV OFTALMIC
nerf optique / NERV OPTIC
nerf palatin antérieur / NERV PALATIN MARE
nerf pathétique / NERV TROHLEAR
nerf petit abdomino-génital / NERV ILIOINGHINAL
nerf petit splanchnique / NERV SPLANHNIC MIC
nerf phrénique / NERV FRENIC
nerf plantaire externe / NERV PLANTAR LATERAL
nerf plantaire interne / NERV PLANTAR MEDIAL
nerf pneumogastrique / NERV VAG
nerf ptérygoïdien externe / NERV PTERIGOIDIAN LATERAL
nerf ptérygoïdien interne / NERV PTERIGOIDIAN MEDIAL
nerf radial / NERV RADIAL
nerf récurrent / NERV LARINGEU RECURENT
nerf sacculaire / NERV SACULAR
nerf saphène externe / NERV SURAL
nerf saphène interne / NERV SAFEN
nerf saphène péronier / NERV CUTANAT LATERAL AL GAMBEI
nerf sciatique poplité externe / NERV PERONIER COMUN
nerf sciatique poplité interne / NERV TIBIAL
nerf sous-clavier / NERV SUBCLAVICULAR
nerf sous-costal / NERV SUBCOSTAL
nerf sous-occipital / NERV SUBOCCIPITAL
nerf sous-orbitaire / NERV INFRAORBITAL
nerf sous-scapulaire / NERV SUBSCAPULAR
nerf sphéno-ethmoïdal / NERV ETMOIDAL POSTERIOR
nerf spinal / NERV ACCESOR
nerf splanchnique inférieur / NERV SPLANHNIC IMUS
nerf splanchnique pelvien / NERVI SPLANHNICI LOMBARI
nerf sus-orbitaire (frontal externe) / NERV SUPRAORBITAL
nerf sus-scapulaire / NERV SUPRASCAPULAR
nerf sus-trochléaire (frontal interne) / NERV SUPRATROHLEAR
nerf temporo-malaire / NERV ZIGOMATIC
nerf tibial antérieur / NERV PERONIER PROFUND
nerf trijumeau / NERV TRIGEMEN
nerf tympanique / NERV TIMPANIC
nerf utriculaire / NERV UTRICULAR
nerf vertébral / NERV VERTEBRAL
nerf vestibulaire / NERV UTRICULOAMPULAR
nerf vidien / NERVUL CANALULUI PTERIGOIDIAN
nerfs auriculaires antérieurs / NERVI AURICULARI ANTERIORI
nerfs cardiaques accessoires / NERVI CARDIACI TORACICI
nerfs carotico-tympaniques / NERVI CAROTICOTIMPANICI
nerfs caverneux chez la femme / NERVI CAVERNOŞI AI CLITORISULUI
nerfs caverneux chez l'homme / NERVI CAVERNOŞI AI PENISULUI
nerfs cervicaux / NERVI CERVICALI
nerfs ciliaires courts / NERVI CILIARI SCURŢI
nerfs ciliaires longs / NERVI CILIARI LUNGI
nerfs collatéraux digitaux palmaires du nerf médian / NERVI DIGITALI PALMARI PROPRII AI NERVULUI MEDIAN
nerfs collatéraux dorsaux du pied / NERVI DIGITALI DORSALI AI PICIORULUI
nerfs crâniens / NERVI CRANIENI
nerfs de la carotide externe / NERVI CAROTIDIENI EXTERNI
nerfs dentaires antérieurs, moyens et postérieurs / NERVI ALVEOLARI SUPERIORI
nerfs dorsaux / NERVI TORACICI
nerfs du vagin / NERVI VAGINALI
nerfs érecteurs / NERVI SPLANHNICI PELVINI
nerfs hémorroïdaux / NERVI RECTALI INFERIORI
nerfs inférieurs de la fesse / NERVI FESIERI INFERIORI
nerfs intercosto-brachiaux / NERVI INTERCOSTOBRAHIALI
nerfs lombaires / NERVI LOMBARI
nerfs moyens de la fesse / NERVI FESIERI MIJLOCII
nerfs olfactifs / NERVI OLFACTIVI
nerfs palatin moyen et palatin postérieur / NERVI PALATINI MICI
nerfs phréniques accessoires / NERVI FRENICI ACCESORI
nerfs rachidiens / NERVI SPINALI
nerfs sacrés / NERVI SACRAŢI
nerfs sphéno-palatins / NERVI PTERIGOPALATINI
nerfs splanchniques pelvi-périnéaux / NERVI SPLANHNICI SACRAŢI
nerfs supérieurs de la fesse / NERVI FESIERI SUPERIORI
nerveux / NERVOS
nervosité / NERVOZITATE
nésidioblastome / NESIDIOBLASTOM

nestine / NESTINĂ
NEU / NEU
neural / NEURAL
neuraminidase / NEURAMINIDAZĂ
neurapraxie / NEURAPRAXIE
neurasthénie / NEURASTENIE
neurectomie / NEURECTOMIE
neurégulines / NEUREGULINE
neurexines / NEUREXINE
neurilleme / NEVRILEMĂ
neurinome / NEURINOM
neuro-angiomatose / NEUROANGIOMATOZĂ
neuro-arthritisme / NEUROARTRITISM
neuro-astrocytome / NEUROASTROCITOM
neurobiologie / NEUROBIOLOGIE
neurobiotaxie / NEUROBIOTAXIE
neuroblaste / NEUROBLAST
neuroblastome / NEUROBLASTOM
neurocalcine / NEUROCALCINĂ
neurochirurgie / NEUROCHIRURGIE
neurochirurgie stéréotaxique / NEUROCHIRURGIE STEREOTAXICĂ
neurocrâne / NEUROCRANIU
neurocrinie / NEUROCRINIE
neurocristopathie / NEUROCRISTOPATIE
neurocyte / NEUROCIT
neurocytome / NEUROCITOM
neurodépresseur / NEURODEPRESOR
neurodermatose / NEURODERMATOZĂ
neurodermite / NEURODERMATITĂ
neurodermite circonscrite / NEURODERMITĂ CIRCUMSCRISĂ
neuro-endartériectomie / NEURO-ENDARTERIECTOMIE
neuro-endocrinien / NEUROENDOCRIN
neuro-endocrinologie / NEUROENDOCRINOLOGIE
neuro-épithéliome / NEUROEPITELIOM
neuro-épithélium / NEUROEPITELIU
neurofibrilles / NEUROFIBRILE
neurofibromatose / NEUROFIBROMATOZĂ
neurofibrome / NEUROFIBROM
neurofibromine / NEUROFIBROMINĂ
neurofibro-sarcomatose / NEUROFIBROSARCOMATOZĂ
neurofilaments / NEUROFILAMENTE
neurogène / NEUROGEN
neuroglioblastome / NEUROGLIOBLASTOM
neurogliomatose / NEUROGLIOMATOZĂ
neurogliome / NEUROGLIOM
neuro-hormone / NEUROHORMON
neurohypophyse / NEUROHIPOFIZĂ
neuro-infection / NEUROINFECŢIE
neurokinines / NEUROKININE
neuroleptanalgésie / NEUROLEPTANALGEZIE
neuroleptique / NEUROLEPTIC
neurolipidose / NEUROLIPIDOZĂ
neurolipomatose / NEUROLIPOMATOZĂ
neurologie / NEUROLOGIE
neurolophome / NEUROLOFOM
neurolymphomatose / NEUROLIMFOMATOZĂ
neurolymphomatose périphérique / NEUROLIMFOMATOZĂ PERIFERICĂ
neurolyse / NEUROLIZĂ
neurolytique / NEUROLITIC
neuromatose / NEUROMATOZĂ, NEVROMATOZĂ
neurome / NEUROM
neurome / NEUROM
neuromédiateur / NEUROMEDIATOR
neuromère / NEUROMER
neuromodulateur / NEUROMODULATOR
neuromodulation / NEUROMODULAŢIE
neuromyélite optique aiguë / NEUROMIELITĂ OPTICĂ ACUTĂ
neuromyopathie / NEUROMIOPATIE
neuromyosite / NEUROMIOZITĂ
neuromyotonie / NEUROMIOTONIE
neuronal / NEURONAL
neurone / NEURON
neurone bipolaire / NEURON BIPOLAR
neurone cortical / NEURON CORTICAL
neurone d'association / NEURON DE ASOCIAŢIE
neurone d'association / NEURON INTERCALAR
neurone effecteur / NEURON EFECTOR
neurone inhibiteur / NEURON INHIBITOR
neurone moteur / NEURON MOTOR
neurone multipolaire / NEURON MULTIPOLAR
neurone pyramidal / NEURON PIRAMIDAL
neurone sensitif / NEURON SENZITIV
neurone unipolaire / NEURON UNIPOLAR
neuronolyse / NEURONOLIZĂ
neuronophagie / NEURONOFAGIE
neuro-pacemaker / NEURO-PACEMAKER
neuropapillite / NEUROPAPILITĂ
neuropathie / NEUROPATIE
neuropathie amyloïde / NEUROPATIE AMILOIDĂ
neuropathie diabétique / NEUROPATIE DIABETICĂ
neuropathie métabolique / NEUROPATIE METABOLICĂ
neuropathie optique / NEUROPATIE OPTICĂ
neuropathie paranéoplasique / NEUROPATIE PARANEOPLAZICĂ
neuropathie périphérique / NEUROPATIE PERIFERICĂ
neuropathie sensitive héréditaire / NEUROPATIE SENZITIVĂ EREDITARĂ
neuropathie tomaculaire / NEUROPATIE TOMACULARĂ
neuropathologie / NEUROPATOLOGIE
neuropeptide / NEUROPEPTID
neuropeptide Y / NEUROPEPTID Y
neurophylaxie / NEUROFILAXIE
neurophysines / NEUROFIZINE
neuropile / NEUROPIL
neuroplasme / NEUROPLASMĂ
neuroplasticité / NEUROPLASTICITATE
neuroplastie / NEUROPLASTIE
neuroplégique / NEUROPLEGIC
neuropore / NEUROPOR
neuroprobasie / NEUROPROBAZIE
neuroprotection / NEUROPROTECŢIE
neuroradiologie / NEURORADIOLOGIE
neurorétinite / NEURORETINITĂ
neurorétinopathie / NEURORETINOPATIE
neurorraphie / NEURORAFIE
neurosciences / NEUROŞTIINŢE
neurosécrétion / NEUROSECREŢIE
neurospongiome / NEUROSPONGIOM
neurostéroïde / NEUROSTEROID
neurostimulants / NEUROSTIMULANTE
neurostimulation / NEUROSTIMULARE
neurosyphilis / NEUROSIFILIS
neurotactine / NEUROTACTINĂ
neurotensine / NEUROTENSINĂ

neurotisation / NEUROTIZARE
neurotmésis / NEUROTMESIS
neurotome / NEUROTOM
neurotomie / NEUROTOMIE
neurotonie / NEUROTONIE
neurotoxine / NEUROTOXINĂ
neurotoxique / NEUROTOXIC
neurotransmetteur / NEUROTRANSMIŢĂTOR
neurotransmission / NEUROTRANSMISIE
neurotrope / NEUROTROP
neurotrophine / NEUROTROFINĂ
neurotrophique / NEUROTROFIC
neurotropisme / NEUROTROPISM
neurotubule / NEUROTUBUL
neurovégétatif / NEUROVEGETATIV
neurovessie / NEUROVEZICĂ
neurovirose / NEUROVIROZĂ
neutralisation / NEUTRALIZARE
neutralisation oculaire / NEUTRALIZARE OCULARĂ
neutre / NEUTRU
neutrino / NEUTRINO
neutron / NEUTRON
neutronographie / NEUTRONOGRAFIE
neutropénie / NEUTROPENIE
neutropénie splénique primitive / NEUTROPENIE SPLENICĂ PRIMITIVĂ
neutrophile / NEUTROFIL
neutrophilie / NEUTROFILIE
névralgie / NEVRALGIE
névralgie amyotrophique / NEVRALGIE AMIOTROFICĂ
névralgie cervicobrachiale / NEVRALGIE CERVICOBRAHIALĂ
névralgie crurale / NEVRALGIE CRURALĂ
névralgie de Ramsay Hunt / NEVRALGIE RAMSAY HUNT
névralgie de Sluder / NEVRALGIE SLUDER
névralgie du ganglion géniculé / NEVRALGIA GANGLIONULUI GENICULAT
névralgie du glosso-pharyngien / NEVRALGIE DE GLOSO-FARINGIAN
névralgie du nerf vidien / NEVRALGIA NERVULUI VIDIAN
névralgie du trijumeau / NEVRALGIE DE TRIGEMEN
névralgie faciale / NEVRALGIE FACIALĂ
névralgie géniculée / NEVRALGIE GENICULATĂ
névralgie intercostale / NEVRALGIE INTERCOSTALĂ
névralgie petreuse / NEVRALGIA NERVILOR PIETROŞI
névralgie sciatique / NEVRALGIE SCIATICĂ
névralgie testiculaire / NEVRALGIE TESTICULARĂ
névralgisme facial / NEVRALGISM FACIAL
névraxe / NEVRAX
névraxite / NEVRAXITĂ
névrectomie / NEVRECTOMIE
névrilemme / NEVRILEMĂ
névrite / NEVRITĂ
névrite hypertrophique progressive familiale / NEVRITĂ HIPERTROFICĂ PROGRESIVĂ FAMILIALĂ
névrite optique / NEVRITĂ OPTICĂ
névrite radiculaire / NEVRITĂ RADICULARĂ
névrodermie / NEVRODERMIE
névrodermite / NEVRODERMITĂ
névroglie / NEVROGLIE
névrome / NEVROM
névropathe / NEVROPAT
névropathie / NEVROPATIE
névrose / NEVROZĂ
névrosé / NEVROZAT
névrose d'abandon / NEVROZĂ DE ABANDON
névrose traumatique / NEVROZĂ TRAUMATICĂ
névrotomie / NEVROTOMIE
nez / NAS
niche / NIŞĂ
niche de Haudek / NIŞĂ HAUDEK
nickel / NICHEL
nickelémie / NICHELEMIE
nicol / NICOL
Nicotiana tabacum / NICOTIANA TABACUM
nicotinamide / NICOTINAMIDĂ
nicotinamide adénine dinucléotide / NICOTINAMID ADENIN DINUCLEOTID
nicotinamide adénine dinucléotide phosphate / NICOTINAMID ADENIN DINUCLEOTID FOSFAT
nicotine / NICOTINĂ
nicotinisme / NICOTINISM
nicotinolytique / NICOTINOLITIC
nidation / NIDAŢIE
nigritie / NIGRITĂ
nigrose rectale / NIGROZĂ RECTALĂ
nihilisme / NIHILISM
ninhydrine / NINHIDRINĂ
niosome / NIOZOM
nitrate / NITRAT
nitrites / NITRIŢI
nitriturie / NITRITURIE
nitrobenzène / NITROBENZEN
nitrocellulose / NITROCELULOZĂ
nitrofurane / NITROFURAN
nitroglycérine / NITROGLICERINĂ
nitrophénoles / NITROFENOLI
nitrosamines / NITROZAMINE
nitrosylation / NITROZILARE
niveau / NIVEL
niveau limite / INTELECT DE LIMITĂ
Nocardia / NOCARDIA
nocardiose / NOCARDIOZĂ
nocebo / NOCEBO
nocicepteur / NOCICEPTOR
nociceptif / NOCICEPTIV
nociceptine / NOCICEPTINĂ
nocif / NOCIV
nocivité / NOCIVITATE
noctambulisme / NOCTAMBULISM
nocuité / NOCIVITATE
nodal / NODAL
node de Ranvier / NOD RANVIER
nodosité / NODOZITATE
nodule / NODUL
nodule chaud / NODUL CALD
nodule de Sister Mary Joseph / NODUL SISTER MARY JOSEPH
nodule lymphatique / NODUL LIMFATIC
nodules de Bouchard / NODULI BOUCHARD
nodules de Busacca / NODULI BUSACCA
nodules de Gamna-Gandy / NODULI GAMNA-GANDY
nodules de Heberden / NODULI HEBERDEN
nodules de Köppe / NODULI KÖPPE
nodules de Lisch / NODULI LISCH
nodules de Meynet / NODULI MEYNET
nodules de perméation / NODULI DE PERMEAŢIE

nodules d'Osler / NODULI OSLER
nodules sidérotiques / NODULI SIDEROTICI
nodulite / NODULITĂ
nodulose / NODULOZĂ
noétique / NOETIC
noeud / NOD
noeud Aschoff-Tawara / NOD ASCHOFF-TAWARA
noeud atrio-ventriculaire / NOD ATRIOVENTRICULAR
noeud de Keith et Flack / NOD KEITH-FLACK
noeud rheumatoïde / NODUL REUMATOID
noeud sino-atrial / NOD SINOATRIAL
noeud vital / NOD VITAL
Noguchia / NOGUCHIA
noma / NOMA
nombre / NUMĂR
nombre de Hounsfield / NUMĂR HOUNSFIELD
nombre diploïde / NUMĂR DIPLOID
nombre haploïde / NUMĂR HAPLOID
Nomina Anatomica / NOMINA ANATOMICA
nomogramme / NOMOGRAMĂ
non-effractif / NON-INVAZIV
non-invasive / NON-INVAZIV
non-maladie / NON-MALADIE
non-saturé / NESATURAT
nonsécréteur / NESECRETOR
non-soi / NON-PROPRIU, NON-SELF
nooleptique / NOOLEPTIC
noosphère / NOOSFERĂ
nootrope / NOOTROP
noradrénaline / NORADRENALINĂ
noradrénaline-N-méthyltransférase / NORADRENALIN-N-METILTRANSFERAZĂ
noradrénergique / NORADRENERGIC
norépinéphrine / NOREPINEFRINĂ
no-restraint / NO-RESTRAINT
normal / NORMAL
normalité / NORMALITATE
norme / NORMĂ
normobare / NORMOBAR
normoblaste / NORMOBLAST
normoblastose / NORMOBLASTOZĂ
normocapnie / NORMOCAPNIE
normochrome / NORMOCROM
normocyte / NORMOCIT
normocytose / NORMOCITOZĂ
normodrome / NORMODROM
normogenèse / NORMOGENEZĂ
normolipémiant / NORMOLIPEMIANT
normotendu / NORMOTENSIV
normotope / NORMOTOP
normotype / NORMOTIP
normovolémie / NORMOVOLEMIE
normoxémie / NORMOXEMIE
normoxie / NORMOXIE
Northern blot / NORTHERN BLOT
nosencéphale / NOSENCEFAL
nosocomial / NOZOCOMIAL
nosogénie / NOSOGENIE
nosognosie / NOSOGNOZIE
nosographie / NOSOGRAFIE
nosologie / NOSOLOGIE
nosologique / NOSOLOGIC
nosomanie / NOSOMANIE
nosophobie / NOSOFOBIE
nostocytose / NOSTOCITOZĂ
NO-synthase / NO-SINTAZĂ
notalgie / NOTALGIE
notalgie paresthésique / NOTALGIE PARESTEZICĂ
notencéphale / NOTENCEFAL
notochorde / NOTOCORD
notochordodysrraphie / NOTOCORDODISRAFIE
notocorde / NOTOCORD
nourrice / DOICĂ
nourrisson / SUGAR
nourriture / HRANĂ
nouveau-né / NOU-NĂSCUT
nouveau-né hypotrophique / NOU-NĂSCUT HIPOTROFIC
novocaïne / NOVOCAINĂ
noxa / NOXĂ
noyau / NUCLEU
noyau ambigu / NUCLEU AMBIGUU
noyau amygdalien / NUCLEU AMIGDALIAN
noyau caudé / NUCLEU CAUDAT
noyau commissural / NUCLEU COMISURAL
noyau de Bechterew / NUCLEU BECHTEREW
noyau de Clarke / NUCLEU CLARKE
noyau de Darkschewitsch / NUCLEU DARKSCHEWITSCH
noyau de Deiters / NUCLEU DEITERS
noyau d'Edinger-Westphal / NUCLEU EDINGER-WESTPHAL
noyau dentelé / NUCLEU DENTAT
noyau dorsal / NUCLEU DORSAL, NUCLEU TORACIC
noyau inférieur du nerf vestibulaire / NUCLEU VESTIBULAR INFERIOR
noyau lenticulaire / NUCLEU LENTICULAR
noyau pupillaire / NUCLEU OCULOMOTOR ACCESOR
noyau rouge / NUCLEU ROŞU
noyau supérieur du nerf vestibulaire / NUCLEU VESTIBULAR SUPERIOR
noyaux basaux / NUCLEI BAZALI
noyaux gris centraux / NUCLEI CENUŞII CENTRALI
nubile / NUBIL
nubilité / NUBILITATE
nuca vomica / NUCA VOMICA
nucléaire / NUCLEAR
nucléase / NUCLEAZĂ
nucléiforme / NUCLEIFORM
nucléocapside / NUCLEOCAPSIDĂ
nucléohistone / NUCLEOHISTONĂ
nucléoïde / NUCLEOID
nucléoïde bactérien / NUCLEOID BACTERIAN
nucléole / NUCLEOL
nucléolyse / NUCLEOLIZĂ
nucléon / NUCLEON
nucléopathie / NUCLEOPATIE
nucléophagocytose / NUCLEOFAGOCITOZĂ
nucléoplasme / NUCLEOPLASMĂ
nucléoprotéine / NUCLEOPROTEINĂ
nucléorthèse / NUCLEORTEZĂ
nucléosidase / NUCLEOZIDAZĂ
nucléoside / NUCLEOZID
nucléosome / NUCLEOZOM
nucleotidase / NUCLEOTIDAZĂ
nucléotide / NUCLEOTID
nucleus pulposus / NUCLEU GELATINOS, NUCLEU PULPOS
nuclide / NUCLID
nulligeste / NULIGESTĂ, NULIGRAVIDĂ

nullipare / NULIPARĂ
numero / NUMERO
numerus clausus / NUMERUS CLAUSUS
nummulaire / NUMULAR
nuque / CEAFĂ
nurse / NURSĂ
nursing / NURSING
nutation / NUTAŢIE
nutriment / NUTRIMENT
nutriment / NUTRIMENT ESENŢIAL
nutriment secondaire / NUTRIMENT SECUNDAR
nutrithérapie / NUTRITERAPIE
nutritif / NUTRITIV
nutrition / NUTRIŢIE
nutritionnel / NUTRIŢIONAL
nutritionniste / NUTRIŢIONIST
nyctalgie / NICTALGIE
nyctalopie / NICTALOPIE
nycthéméral / NICTEMERAL
nycthémère / NICTEMER
nyctophilie / NICTOFILIE
nyctophobie / NICTOFOBIE
nycturie / NICTURIE
nymphomanie / NIMFOMANIE
nymphotomie / NIMFOTOMIE
nystagmographie / NISTAGMOGRAFIE
nystagmus / NISTAGMUS
nystagmus de Cheyne / NISTAGMUS CHEYNE
nystatine / NISTATIN

O

obésité / OBEZITATE
objectif / OBIECTIV
oblitération / OBLITERARE
obnubilation / OBNUBILARE
obsédant / OBSEDANT
observance / OBSERVANŢĂ
observance thérapeutique / OBSERVANŢĂ TERAPEUTICĂ
observation médicale / OBSERVAŢIE MEDICALĂ
obsession / OBSESIE
obstétrical / OBSTETRICAL
obstétrique / OBSTETRICĂ
obstruction / OBSTRUCŢIE
obturateur / OBTURATOR
obturation / OBTURAŢIE
obturation dentaire / OBTURAŢIE DENTARĂ
obturation d'un dent / PLOMBĂ
occipital / OCCIPITAL
occiput / OCCIPUT
occlusal / OCLUZAL
occlusif / OCLUZIV
occlusion / OCLUZIE
occlusion intestinale / OCLUZIE INTESTINALĂ
occlusion oculaire / OCLUZIE OCULARĂ
ochopathie / OCOPATIE
octopamine / OCTOPAMINĂ
octréotide / OCTREOTID
oculaire / OCULAR
oculogyre / OCULOGIR
oculomoteur / OCULOMOTOR
oculo-palpébral / OCULOPALPEBRAL
ocypressine / OXIPRESINĂ
ocytocine / OCITOCINĂ
ocytocique / OCITOCIC
oddipathie / ODDIPATIE
oddite / ODDITĂ
odontalgie / ODONTALGIE
odontoblaste / ODONTOBLAST
odontocie / ODONTOCIE
odontogénie / ODONTOGENIE
odontoïde / ODONTOID
odontolithe / ODONTOLIT
odontologie / ODONTOLOGIE
odontoporose / ODONTOPOROZĂ
odontoradionécrose / ODONTORADIONECROZĂ
odontorragie / ODONTORAGIE
odontosclérose / ODONTOSCLEROZĂ
odorat / MIROS
odorat / ODORAT
odorimétrie / ODORIMETRIE
odynophagie / ODINOFAGIE
oedémateux / EDEMATOS
oedème / EDEM
oedème aigu angioneuropathique / EDEM ACUT ANGIONEUROTIC
oedème cérébral / EDEM CEREBRAL
oedème de Quincke / EDEM QUINCKE
oedème malin / EDEM MALIGN
oedème par carence / EDEM PRIN CARENŢĂ
oedème par dénutrition / EDEM PRIN DENUTRIŢIE
oedème par famine / EDEM DE FOAME
oedème pulmonaire aigu / EDEM PULMONAR ACUT
oeil / OCHI
oeil de chat amaurotique / OCHI DE PISICĂ AMAUROTIC
oeil directeur / OCHI DIRECTOR
oeil sympathisant / OCHI SIMPATIZANT
oenilisme / OENOLISM
oenomanie / OENOMANIE
oesocardiogramme / ESOCARDIOGRAMĂ
oesofibroscope / ESOFIBROSCOP
oesogastroduodénofibroscopie / ESOGASTRODUODENOFIBROSCOPIE
oesophage / ESOFAG
oesophage de Barrett / ESOFAG BARRETT
oesophagectomie / ESOFAGECTOMIE
oesophagisme / ESOFAGISM
oesophagite / ESOFAGITĂ
oesophago-gastrostomie / ESOFAGO-GASTROSTOMIE
oesophago-jéjunostomie / ESOFAGO-JEJUNOSTOMIE
oesophagoplastie / ESOFAGOPLASTIE
oesophagorragie / ESOFAGORAGIE
oesophagoscopie / ESOFAGOSCOPIE
oesophagostomie / ESOFAGOSTOMIE
oesophagotomie / ESOFAGOTOMIE
oestradiol / ESTRADIOL
oestradiolémie / ESTRADIOLEMIE
oestriol / ESTRIOL
oestrogène / ESTROGEN
oestrogénie / ESTROGENIE
oestrogénothérapie / ESTROGENOTERAPIE
oestrone / ESTRONĂ
oestrophiline / ESTROFILINĂ
oestroprogestatif / ESTROPROGESTATIV
oestrus / ESTRU

oeuf / OU
oeuf fécondé / OU FECUNDAT
officinal / OFICINAL
oïdiomycose / OIDIOMICOZĂ
olécrâne / OLECRAN
oléome / OLEOM
oléothorax / OLEOTORAX
olfaction / OLFACŢIE
olfactométrie / OLFACTOMETRIE
olfactothérapie / OLFACTOTERAPIE
oligo-1, 6-glucosidase / OLIGO-1, 6-GLUCOZIDAZĂ
oligoamnios / OLIGOAMNIOS
oligo-anurie / OLIGO-ANURIE
oligo-arthrite / OLIGOARTRITĂ
oligoasthéno-spermie / OLIGOASTENOSPERMIE
oligocranie / OLIGOCRANIE
oligocytémie / OLIGOCITEMIE
oligodendrocyte / OLIGODENDROCIT
oligodendroglie / OLIGODENDROGLIE
oligodendrogliome / OLIGODENDROGLIOM
oligodipsie / OLIGODIPSIE
oligodontie / OLIGODONŢIE
oligodynamique / OLIGODINAMIC
oligoélément / OLIGOELEMENT
oligohydramnion / OLIGOHIDRAMNION
oligoménorrhée / OLIGOMENOREE
oligomère / OLIGOMER
oligonucléotide / OLIGONUCLEOTID
oligonucléotide antisens / OLIGONUCLEOTID ANTISENS
oligopéptide / OLIGOPEPTID
oligophagie / OLIGOFAGIE
oligophrénie / OLIGOFRENIE
oligophrénie phénylpyruvique / OLIGOFRENIE FENILPIRUVICĂ
oligophrénie polydystrophique / OLIGOFRENIE POLIDISTROFICĂ
oligopnée / OLIGOPNEE
oligosaccharides / OLIGOZAHARIDE
oligosaccharidose / OLIGOZAHARIDOZĂ
oligosiderémie / OLIGOSIDEREMIE
oligosonde / OLIGOSONDĂ
oligospermie / OLIGOSPERMIE
oligotrichie / OLIGOTRICHIE
oligotrophie / OLIGOTROFIE
oligurie / OLIGURIE
olivaire / OLIVAR
olive / OLIVĂ
omarthrite / OMARTRITĂ
omarthrose / OMARTROZĂ
ombilic / OMBILIC
ombilication / OMBILICARE
ombilicoporto-graphie / OMBILICOPORTOGRAFIE
ombrage / UMBRIRE
omental / OMENTAL
omentectomie / OMENTECTOMIE
omentite / OMENTITĂ
omentopexie / OMENTOPEXIE
omentoplastie / OMENTOPLASTIE
omentotomie / OMENTOTOMIE
omentum / OMENTUM
oméprazole / OMEPRAZOL
omnipraticien / OMNIPRACTICIAN
omoplate / OMOPLAT
omphalectomie / OMFALECTOMIE
omphalite / OMFALITĂ
omphalocèle / OMFALOCEL
omphalomésentérique / OMFALOMEZENTERIC
omphalorragie / OMFALORAGIE
omphalotomie / OMFALOTOMIE
onanisme / ONANIE
onchocercome / ONCOCERCOM
onchocercose / ONCOCERCOZĂ
oncocyte / ONCOCIT
oncocytome / ONCOCITOM
oncogène / ONCOGEN
oncogène / ONCOGENĂ
oncogenèse / ONCOGENEZĂ
oncographe / ONCOGRAF
oncolipide / ONCOLIPID
oncologie / ONCOLOGIE
oncostatique / ONCOSTATIC
oncotique / ONCOTIC
oncovirus / ONCOVIRUS
onction / ONCŢIUNE
onde / UNDĂ
onde anacrote / UNDĂ ANACROTĂ
onde de fusion / UNDĂ DE FUZIUNE
onde de Pardee / MAREA UNDĂ MONOFAZICĂ, UNDĂ PARDEE
onde delta / UNDĂ DELTA
onde dicrote / UNDĂ DICROTĂ
onde en dôme / UNDĂ ÎN DOM
onde f / UNDĂ f
onde P / UNDĂ P
onde Q / UNDĂ Q
onde R / UNDĂ R
onde S / UNDĂ S
onde T / UNDĂ T
onde U / UNDĂ U
onde ultracourtes / UNDE ULTRASCURTE
ondulation épigastrique / ONDULAŢIE EPIGASTRICĂ
ongle / UNGHIE
ongle en carène / UNGHIE ÎN CARENĂ
ongle incarné / UNGHIE ÎNCARNATĂ
onirique / ONIRIC
onirisme / ONIRISM
oniro-analyse / ONIROANALIZĂ
onirogène / ONIROGEN
oniroïde / ONIROID
onomatomanie / ONOMATOMANIE
ontogenèse / ONTOGENEZĂ
ontogénétique / ONTOGENETIC
ontogénie / ONTOGENIE
onycatrophie / ONICATROFIE
onychauxis / ONYCHAUXIS
onychodysplasie / ONICODISPLAZIE
onychodystrophie / ONICODISTROFIE
onychographie / ONICOGRAFIE
onychogryphose / ONICOGRIFOZĂ
onychogrypose / ONICOGRIPOZĂ
onycholyse / ONICOLIZĂ
onychomadèse / ONICOMADEZĂ
onychomycose / ONICOMICOZĂ
onychopathie / ONICOPATIE
onychophagie / ONICOFAGIE
onychorrhexis / ONICOREXIS
onychose / ONICOZĂ

onycoschizie / ONICOSCHIZIE
onyxis / ONIXIS
oocinète / OOCHINET
oocyste / OOCHIST
oocyte / OOCIT
oogenèse / OOGENEZĂ
oophorectomie / OOFORECTOMIE
oophorite / OOFORITĂ
oophoropexie / OOFOROPEXIE
oophororraphie / OOFORORAFIE
oophoro-salpingectomie / OOFOROSALPINGECTOMIE
opacifiant / OPACIFIANT
opacification / OPACIFIERE
opacité / OPACITATE
opalescent / OPALESCENT
opérateur / OPERATOR
opération / OPERAŢIE
opération Albee / OPERAŢIE ALBEE
opération Babcock / OPERAŢIE BABCOCK
opération Bassini / OPERAŢIE BASSINI
opération Billroth / OPERAŢIE BILLROTH
opération Birber-Jianu / OPERAŢIE BIRBER-JIANU
opération Brunschwing / OPERAŢIE BRUNSCHWIG
opération Caldwell-Luc / OPERAŢIE CALDWELL-LUC
opération césarienne / OPERAŢIE CEZARIANĂ
opération Danielopolu / OPERAŢIE DANIELOPOLU
opération Daviel / OPERAŢIE DAVIEL
opération de Heyrovski / OPERAŢIE HEYROVSKI
opération de Sjöqvist / OPERAŢIE SJÖQVIST
opération Dragstedt / OPERAŢIE DRAGSTEDT
opération Dühresen / OPERAŢIE DÜHRSEN
opération Duplay / OPERAŢIE DUPLAY
opération Eck / OPERAŢIE ECK
opération Fothergill / OPERAŢIE FOTHERGILL
opération Frédet-Ramstedt / OPERAŢIE FRÉDET-RAMSTEDT
opération Freyer / OPERAŢIE FREYER
opération Gonin / OPERAŢIE GONIN
opération Grigoriu / OPERAŢIE GRIGORIU
opération Gross / OPERAŢIE GROSS
opération Halsted / OPERAŢIE HALSTED
opération Holth / OPERAŢIE HOLTH
opération Ionescu / OPERAŢIE IONESCU
opération Juvara / OPERAŢIE JUVARA
opération Kelly-King / OPERAŢIE KELLY-KING
opération Kraske / OPERAŢIE KRASKE
opération Lagrange / OPERAŢIE LAGRANGE
opération Le Fort / OPERAŢIE LE FORT
opération Lorenz / OPERAŢIE LORENZ
opération Macewen / OPERAŢIE MACEWEN
opération Manchester / OPERAŢIE MANCHESTER
opération McBurney / OPERAŢIE McBURNEY
opération McGill / OPERAŢIE McGILL
opération Ramstedt / OPERAŢIE RAMSTEDT
opération Torkildsen / OPERAŢIE TORKILDSEN
opération Trendelenburg / OPERAŢIE TRENDELENBURG
opération Wertheim / OPERAŢIE WERTHEIM
opération Ziegler / OPERAŢIE ZIEGLER
opercule / OPERCUL
opéron / OPERON
ophidisme / OFIDISM
ophtalmia nodosa / OPHTALMIA NODOSA
ophtalmie / OFTALMIE
ophtalmie des neiges / OFTALMIA ZĂPEZILOR
ophtalmie sympathique / OFTALMIE SIMPATICĂ
ophtalmique / OFTALMIC
ophtalmodynamomètre / OFTALMODINAMOMETRU
ophtalmodynamométrie / OFTALMODINAMOMETRIE
ophtalmodynie / OFTALMODINIE
ophtalmogyre / OFTALMOGIR
ophtalmologie / OFTALMOLOGIE
ophtalmomalacie / OFTALMOMALACIE
ophtalmométrie / OFTALMOMETRIE
ophtalmomyase / OFTALMOMIAZĂ
ophtalmomycose / OFTALMOMICOZĂ
ophtalmoplastie / OFTALMOPLASTIE
ophtalmoplégie / OFTALMOPLEGIE
ophtalmoplégie externe nucléaire progressive / OFTALMOPLEGIE EXTERNĂ NUCLEARĂ PROGRESIVĂ
ophtalmoplégie pseudonucléaire / OFTALMOPLEGIE PSEUDONUCLEARĂ
ophtalmoplégie supranucléaire progressive / OFTALMOPLEGIE SUPRANUCLEARĂ PROGRESIVĂ
ophtalmorragie / OFTALMORAGIE
ophtalmoscope / OFTALMOSCOP
ophtalmoscopie / OFTALMOSCOPIE
ophtalmostat / OFTALMOSTAT
ophtalmotomie / OFTALMOTOMIE
opiacé / OPIACEU
opioïde / OPIOID
opiomanie / OPIOMANIE
opisthion / OPISTION
opisthognathisme / OPISTOGNATISM
opisthotonos / OPISTOTONUS
opium / OPIU
opothérapie / OPOTERAPIE
opsines / OPSINE
opsiurie / OPSIURIE
opsoclonie / OPSOCLONIE
opsonine / OPSONINĂ
opsonisation / OPSONIZARE
optique / OPTICĂ
optomètre / OPTOMETRU
optométrie / OPTOMETRIE
optotype / OPTOTIP
or / AUR
ora / ORA
oral / ORAL
orbiculaire / ORBICULAR
orbitaire / ORBITAL
orbite / ORBITĂ
orbitométrie / ORBITOMETRIE
orbitotomie / ORBITOTOMIE
orbitotonométrie / ORBITOTONOMETRIE
orchialgie / ORHIALGIE
orchidectomie / ORHIDECTOMIE
orchidométrie / ORHIDOMETRIE
orchidopexie / ORHIDOPEXIE
orchidoptose / ORHIDOPTOZĂ
orchidorraphie / ORHIDORAFIE
orchidotomie / ORHIDOTOMIE
orchidovaginopexie / ORHIDOVAGINOPEXIE
orchiépididymite / ORHIEPIDIDIMITĂ
orchioblastome / ORHIOBLASTOM
orchiotomie / ORHIOTOMIE
orchite / ORHITĂ
ordonnance / REŢETĂ

ordonnance médicale / ORDONANŢĂ MEDICALĂ
ordre / ORDIN
oreille / URECHE
oreille externe / URECHE EXTERNĂ
oreille interne / URECHE INTERNĂ
oreille moyenne / URECHE MEDIE
oreillette / ATRIU
oreillons / OREION
orexigène / OREXIGEN
organe / ORGAN
organe de Corti / ORGAN CORTI
organe de Jacobson / ORGAN JACOBSON
organe lymphoïde central / ORGAN LIMFOID CENTRAL
organe lymphoïde périphérique / ORGAN LIMFOID PERIFERIC
organe lymphoïde secondaire / ORGAN LIMFOID SECUNDAR
organe voméronasal / ORGAN VOMERONAZAL
organes circumventriculaires / ORGANE CIRCUMVENTRICULARE
organes des sens / ORGANE DE SIMŢ
organes génitaux / ORGANE GENITALE
organes sensoriels / ORGANE DE SIMŢ
organicisme / ORGANICISM
organique / ORGANIC
organisation / ORGANIZARE
Organisation Mondiale de la Santé / ORGANIZAŢIA MONDIALĂ A SĂNĂTĂŢII
organisme / ORGANISM
organisme génétiquement modifié / ORGANISM GENETIC MODIFICAT
organite / ORGANIT
organogenèse / ORGANOGENEZĂ
organogénésie / ORGANOGENEZĂ
organogénie / ORGANOGENEZĂ
organoleptique / ORGANOLEPTIC
organotrope / ORGANOTROPIC
orgasme / ORGASM
orgelet / ORGELET, URCIOR
orientation / ORIENTARE
orifice / ORIFICIU
ORL 1 / ORL 1
ornithine / ORNITINĂ
ornithine-carbamyl-transférase / ORNITIN-CARBAMIL-TRANSFERAZĂ
ornithose / ORNITOZĂ
oropharynx / FARINGE BUCAL
oropharynx / OROFARINGE
orosomucoïde / OROSOMUCOID
oroticurie / OROTICURIE
ORPHANET / ORPHANET
orteil en marteau / DEGET ÎN CIOCAN
orthacousie / ORTACUZIE
orthèse / ORTEZĂ
orthochromatique / ORTOCROMATIC
orthochrome / ORTOCROM
orthodéoxie / ORTODEOXIE
orthodiagramme / ORTODIAGRAMĂ
orthodontie / ORTODONŢIE
orthogenèse / ORTOGENIE
orthogénie / ORTOGENIE
orthognathisme / ORTOGNATISM
orthopédie / ORTOPEDIE
orthopédiste / ORTOPED
orthophoniste / ORTOFONIST
orthophorie / ORTOFORIE
orthopnée / ORTOPNEE
orthoptique / ORTOPTIC, ORTOPTICĂ
orthoptoscope / ORTOPTOSCOP
orthoscope / ORTOPTOSCOP
orthostatique / ORTOSTATIC
orthostatisme / ORTOSTATISM
orthosympathique / ORTOSIMPATIC
orthotonos / ORTOTONUS
ortophonie / ORTOFONIE
ortotrophie / ORTOTROFIE
os / OS
os crochu / OS CU CÂRLIG
os du carpe / CARPIENE
os du métacarp / METACARPIENE
os du métatars / METATARSIENE
os iliaque / COXAL, OS ILIAC
os malaire / ZIGOMATIC
os naviculaire / NAVICULAR, OS NAVICULAR
os palatin
os vésalien / OS VESALIAN
os wormienes / OASE WORMIENE
oschéoplastie / OSCHEOPLASTIE
oschéotomie / OSCHEOTOMIE
oscillation / OSCILAŢIE
oscillographe cathodique / OSCILOGRAF CATODIC
oscillomètre / OSCILOMETRU
oscillométrie / OSCILOMETRIE
oscillopie / OSCILOPIE
oscillopsie / OSCILOPSIE
oscilloscope / OSCILOSCOP
oses / OZE
osides / OZIDE
osmhidrose / OSMHIDROZĂ
osmolagnie / OSMOLAGNIE
osmolalité / OSMOLALITATE
osmolarité / OSMOLARITATE
osmole / OSMOL
osmomètre / OSMOMETRU
osmométrie / OSMOMETRIE
osmophor / OSMOFOR
osmorécepteur / OSMORECEPTOR
osmose / OSMOZĂ
osphresiolagnie / OSFREZIOLAGNIE
osphresiologie / OSFREZIOLOGIE
osphresiomètre / OSFREZIOMETRU
osphyalgie / OSFIALGIE
osséine / OSEINĂ
osseux / OSOS
ossiculectomie / OSICULECTOMIE
ossification / OSIFICARE
ossifluent / OSIFLUENT
ostéalgie / OSTEOALGIE
ostéite / OSTEITĂ
ostéite apophysaire de croissance / OSTEITĂ APOFIZARĂ DE CREŞTERE
ostéite déformante hypertrophique / OSTEITĂ DEFORMANTĂ HIPERTROFICĂ
ostéite fibrokystique / OSTEITĂ FIBROCHISTICĂ
ostéite productive / OSTEITĂ PRODUCTIVĂ
ostéite tuberculeuse / OSTEITĂ TUBERCULOASĂ
ostéo-algie / OSTEOALGIE
ostéoarthrite / OSTEOARTRITĂ

ostéoarthrite déformante endémique / OSTEOARTRITĂ DEFORMANTĂ ENDEMICĂ
ostéoarthrite dégénérative / OSTEOARTRITĂ DEGENERATIVĂ
ostéoarthropathie / OSTEOARTROPATIE
ostéoarthropathie hypertrophiante pneumique / OSTEOARTROPATIE HIPERTROFIANTĂ PNEUMICĂ
ostéoarthrose inter-épineuse / OSTEOARTROZĂ INTERSPINOASĂ
ostéoblaste / OSTEOBLAST
ostéoblastome / OSTEOBLASTOM
ostéocalcine / OSTEOCALCINĂ
ostéochodrose / OSTEOCONDROZĂ
ostéochondrite / OSTEOCONDRITĂ
ostéochondrite de la hanche / OSTEOCONDRITĂ A ŞOLDULUI
ostéochondrite dissécante / OSTEOCONDRITĂ DISECANTĂ
ostéochondrite ischiopubienne / OSTEOCONDRITĂ ISCHIOPUBIANĂ
ostéochondrite laminaire / OSTEOCONDRITĂ LAMINARĂ
ostéochondrite vertébrale infantile / OSTEOCONDRITĂ VERTEBRALĂ INFANTILĂ
ostéochondrodysplasie / OSTEOCONDRODISPLAZIE
ostéochondrodystrophie / OSTEOCONDRODISTROFIE
ostéochondromatose articulaire / OSTEOCONDROMATOZĂ ARTICULARĂ
ostéochondrome / OSTEOCONDROM
ostéochondro-sarcome / OSTEOCONDROSARCOM
ostéoclasie / OSTEOCLAZIE
ostéoclasie familiale avec macrocrâne / OSTEOCLAZIE FAMILIALĂ
ostéoclaste / OSTEOCLAST
ostéoclastome / OSTEOCLASTOM
ostéocondensation / OSTEOCONDENSARE
ostéocyte / OSTEOCIT
ostéodensimétrie / OSTEODENSITOMETRIE
ostéodynie / OSTEODINIE
ostéodysplasie / OSTEODISPLAZIE
ostéodysplasie métaphysaire / OSTEODISPLAZIE METAFIZARĂ
ostéodysplastie / OSTEODISPLASTIE
ostéodystrophie / OSTEODISTROFIE
ostéodystrophie héréditaire d'Albright / OSTEODISTROFIE EREDITARĂ ALBRIGHT
ostéodystrophie rénale / OSTEODISTROFIE RENALĂ
ostéo-ectasie avec hyperphosphatasie / OSTEOECTAZIE CU HIPERFOSFATAZIE
ostéofibromatose kystique / OSTEOFIBROMATOZĂ CHISTICĂ
ostéofibrose / OSTEOFIBROZĂ
ostéogenèse / OSTEOGENEZĂ
ostéogenèse imparfaite / OSTEOGENEZĂ IMPERFECTĂ
ostéogénie / OSTEOGENEZĂ
ostéoïde / OSTEOID
ostéoïdose / OSTEOIDOZĂ
ostéologie / OSTEOLOGIE
ostéolyse / OSTEOLIZĂ
ostéolyse à localisations multiples / OSTEOLIZĂ CU LOCALIZĂRI MULTIPLE
ostéolyse massive idiopathique / OSTEOLIZĂ MASIVĂ IDIOPATICĂ
ostéomalacie / OSTEOMALACIE
ostéomatose / OSTEOMATOZĂ
ostéome / OSTEOM
ostéome ostéoïde / OSTEOM OSTEOID
ostéomésopycnose / OSTEOMEZOPICNOZĂ
ostéométrie / OSTEOMETRIE
ostéomyélite / OSTEOMIELITĂ
ostéomyélite infectieuse aiguë / OSTEOMIELITĂ INFECŢIOASĂ ACUTĂ
ostéon / OSTEON
ostéonécrose / OSTEONECROZĂ
ostéonécrose aseptique / OSTEONECROZĂ ASEPTICĂ
ostéonectine / OSTEONECTINĂ
ostéonévralgie / OSTEONEVRALGIE
ostéo-onycho-dysostose / OSTEO-ONICODISOSTOZĂ
ostéo-onychodysplasie héréditaire / OSTEO-ONICODISPLAZIE EREDITARĂ
ostéopathe / OSTEOPAT
ostéopathie / OSTEOPATIE
ostéopathie de carence / OSTEOPATIE DE CARENŢĂ
ostéopathie fibreuse / OSTEOPATIE FIBROASĂ
ostéopénie / OSTEOPENIE
ostéopériostite / OSTEOPERIOSTITĂ
ostéopétrose / OSTEOPETROZĂ
ostéophlegmon / OSTEOFLEGMON
ostéophyte / OSTEOFIT
ostéophytose / OSTEOFITOZĂ
ostéoplasie / OSTEOPLAZIE
ostéoplaste / OSTEOPLAST
ostéoplastie / OSTEOPLASTIE
ostéopoecilie / OSTEOPOIKILIE
ostéopontine / OSTEOPONTINĂ
ostéoporomalacie / OSTEOPOROMALACIE
ostéoporose / OSTEOPOROZĂ
ostéoporose algique posttraumatique / OSTEOPOROZĂ ALGICĂ POSTTRAUMATICĂ
ostéoporose circonscrite du crâne / OSTEOPOROZĂ CIRCUMSCRISĂ A CRANIULUI
ostéopsathyrose / OSTEOPSATIROZĂ
ostéoradionécrose / OSTEORADIONECROZĂ
ostéosarcome / OSTEOSARCOM
ostéosclérose / OSTEOSCLEROZĂ
ostéosclérose généralisée / OSTEOSCLEROZĂ GENERALIZATĂ
ostéose / OSTEOZĂ
ostéose parathyroïdienne / OSTEOZĂ PARATIROIDIANĂ
ostéose thyroïdiene / OSTEOZĂ TIROIDIANĂ
ostéostéatome / OSTEOSTEATOM
ostéosynthèse / OSTEOSINTEZĂ
ostéotomie / OSTEOTOMIE
ostéotuberculose / OSTEOTUBERCULOZĂ
ostiale / OSTIAL
ostiofolliculite / OSTIOFOLICULITĂ
ostium / OSTIUM
ostium aortae / OSTIUM AORTIC
ostium commune / OSTIUM COMUN
ostium primum / OSTIUM PRIMITIV
ostium secundum / OSTIUM SECUNDAR
ostium sinus coronarii / OSTIUMUL SINUSULUI CORONAR
ostoclaste / OSTEOCLAST
otalgie / OTALGIE
othématome / OTHEMATOM
oticodinie / OTICODINIE
otique / OTIC
otite / OTITĂ
otoantrite / OTOANTRITĂ
otocopose / OTOCOPOZĂ
otodynie / OTODINIE
otogène / OTOGEN

otoliquorrhée / OTOLICVOREE
otolithes / OTOLIŢI
otologie / OTOLOGIE
otomastoïdite / OTOMASTOIDITĂ
otomycose / OTOMICOZĂ
otopathie / OTOPATIE
otophyma / OTOFIMA
otoplastie / OTOPLASTIE
otorhinolaryngologie / OTORINOLARINGOLOGIE
otorragie / OTORAGIE
otorrhée / OTOREE
otosclérose / OTOSCLEROZĂ
otoscope / OTOSCOP
otoscopie / OTOSCOPIE
otospongiose / OTOSPONGIOZĂ
ototoxicité / OTOTOXICITATE
ouabaïne / OUABAINĂ
ouïe / AUZ
oulement diastolique / URUITURĂ DIASTOLICĂ
ouraque / URAC
ourlien / URLIAN
ovaire / OVAR
ovalbumine / OVALBUMINĂ
ovalocyte / ELIPTOCIT, OVALOCIT
ovalocytose / OVALOCITOZĂ
ovariectomie / OVARIECTOMIE
ovarien / OVARIAN
ovariocèle / OVARIOCEL
ovariopexie / OVARIOPEXIE
ovarioprive / OVARIOPRIV
ovariotomie / OVARIOTOMIE
ovarite / OVARITĂ
overdose / OVERDOSE
oviducte / OVIDUCT
ovoculture / OVOCULTURĂ
ovocyte / OVOCIT
ovogenèse / OVOGENEZĂ
ovoimplantation / OVOIMPLANTAŢIE
ovotestis / OVOTESTIS
ovulation / OVULAŢIE
ovule / OVUL
oxacilline / OXACILINĂ
oxalate / OXALAT
oxalémie / OXALEMIE
oxalose / OXALOZĂ
oxalurie / OXALURIE
oxycarbonémie / OXICARBONEMIE
oxycarbonisme / OXICARBONISM
oxycéphalie / OXICEFALIE
oxycorticostéroïdes / OXICORTICOSTEROIZI
oxydase / OXIDAZĂ
oxydation / OXIDARE
oxyde de carbon / MONOXID DE CARBON
oxyde de carbon / OXID DE CARBON
oxyde nitrique / OXID NITRIC
oxydone / OXIDONĂ
oxydoréductase / OXIDOREDUCTAZĂ
oxydoréduction / OXIDOREDUCERE
oxygénase / OXIGENAZĂ
oxygénation / OXIGENARE
oxygène / OXIGEN
oxygénothérapie / OXIGENOTERAPIE
oxyhémoglobine / OXIHEMOGLOBINĂ
oxymétrie / OXIMETRIE
oxymyoglobine / OXIMIOGLOBINĂ
oxyntomoduline / OXINTOMODULINĂ
oxyosmie / OXIOSMIE
oxyphile / OXIFIL
oxyphilique / OXIFILIC
oxyphorique / OXIFORIC
oxytétracycline / OXITETRACICLINĂ
oxytocine / OXITOCINĂ
oxyurase / OXIURAZĂ
oxyure / OXIUR
oxyurose / OXIUROZĂ
ozène / OZENĂ
ozone / OZON
ozonothérapie / OZONOTERAPIE

P

pacemaker / PACEMAKER
pachyblépharose / PAHIBLEFAROZĂ
pachybronchite / PAHIBRONŞITĂ
pachycapsulite / PAHICAPSULITĂ
pachycéphalie / PAHICEFALIE
pachydactylie / PAHIDACTILIE
pachydermie / PAHIDERMIE
pachydermie blanche laryngée / PAHIDERMIE LARINGIANĂ CIRCUMSCRISĂ
pachydermo-périostose / PAHIDERMOPERIOSTOZĂ
pachyglossie / PAHIGLOSIE
pachyméninge / PAHIMENINGE
pachyméningite / PAHIMENINGITĂ
pachyonychie / PAHIONICHIE
pachyonychie congénitale / PAHIONICHIE CONGENITALĂ
pachyostose / PAHIOSTOZĂ
pachypériostite / PAHIPERIOSTITĂ
pachypleurite / PAHIPLEURITĂ
pachysalpingite / PAHISALPINGITĂ
pachysinovite / PAHISINOVITĂ
pachyvaginalite / PAHIVAGINALITĂ
pagétoïde / PAGETOID
pagophagie / PAGOFAGIE
pahymètre / PAHIMETRU
palais / PALAT
palais fendu / GURĂ DE LUP
palais mou / PALAT MOALE
palais osseux / PALAT DUR
palatin / PALATIN
palatite / PALATITĂ
palatoplastie / PALATOPLASTIE
palatorraphie / PALATORAFIE
palatoschizis / PALATOSCHIZIS
paléocérébellum / PALEOCEREBEL
paléocortex / PALEOCORTEX
paléopallium / PALEOPALLIUM
paléopathologie / PALEOPATOLOGIE
pâleur / PALOARE
palicinésie / PALIKINEZIE
palilalie / PALILALIE
palilogie / PALILOGIE
palindromique / PALINDROMIC
palingraphie / PALINGRAFIE
palinopsie / PALINOPSIE

palinphrasie / PALINFRAZIE
paliopsie / PALINOPSIE
palisyllabie / PALISILABIE
pallanesthésie / PALANESTEZIE
pallesthésie / PALESTEZIE
palliatif / PALIATIV
pallidal, -ale / PALIDAL
pallidum / PALLIDUM
pallium / PALIUM
palmaire / PALMAR
palmaire ou plantaire / VOLAR
palmer / PALMER
palpable / PALPABIL
palpation / PALPARE
palpébral / PALPEBRAL
palpitation / PALPITAŢIE
paludéen / PALUDIC
paludique / PALUDIC
paludisme / PALUDISM
paludothérapie / PALUDOTERAPIE
panacée / PANACEU
panalgie / PANALGIE
panangéite / PANANGEITĂ
pananticorp / PANANTICORP
panaortite / PANAORTITĂ
panaris / PANARIŢIU
panartérite / PANARTERITĂ
panartérite noueuse / PANARTERITĂ NODOASĂ
panartérite subaiguë des vieillards / PANARTERITĂ SUBACUTĂ A VÂRSTNICILOR
panarthrite / PANARTRITĂ
panarthrite engainante / PANARTRITĂ ANCHILOZANTĂ
pancardite / PANCARDITĂ
pancréas / PANCREAS
pancréas aberrant / PANCREAS ABERANT
pancréas artificiel / PANCREAS ARTIFICIAL
pancréas en anneau / PANCREAS INELAR
pancréatalgie / PANCREATALGIE
pancréatectomie / PANCREATECTOMIE
pancréatico-duodénal / PANCREATICODUODENAL
pancréatico-lithotripsie / PANCREATOLITOTRIPSIE
pancréatine / PANCREATINĂ
pancréatite / PANCREATITĂ
pancréatite chronique héréditaire / PANCREATITĂ CRONICĂ EREDITARĂ
pancréatoentérostomie / PANCREATOENTEROSTOMIE
pancréato-gastrostomie / PANCREATO-GASTROSTOMIE
pancréatogène / PANCREATOGEN
pancréatographie / PANCREATOGRAFIE
pancréatolith / PANCREATOLIT
pancréatolyse / PANCREATOLIZĂ
pancréatoprive / PANCREATOPRIV
pancréatostomie / PANCREATOSTOMIE
pancréatotomie / PANCREATOTOMIE
pancréozymine / PANCREOZIMINĂ
pancytopénie / PANCITOPENIE
pandémie / PANDEMIE
pandiculation / PANDICULAŢIE
panencéphalite / PANENCEFALITĂ
panencéphalite de Pette-Döring / PANENCEFALITĂ PETTE-DÖRING
panhémolysine / PANHEMOLIZINĂ
panhypercorticisme / PANHIPERCORTICISM
panhypopituitarisme / PANHIPOPITUITARISM
paniléite / PANILEITĂ
panique / PANICĂ
panmastite / PANMASTITĂ
panmixie / PANMIXIE
panmyélopénie / PANMIELOPENIE
panmyélophtisie / PANMIELOFTIZIE
panmyélose / PANMIELOZĂ
panmyélose hyperplasique chronique / PANMIELOZĂ HIPERPLAZICĂ CRONICĂ
pannicule / PANICUL
pannicule adipeux / PANICUL ADIPOS
panniculite / PANICULITĂ
panniculite nodulaire non-suppurée / PANICULITĂ NODULARĂ NESUPURATIVĂ
pannus / PANUS
panophtalmie / PANOFTALMIE
panoptique / PANOPTIC
panostéite / PANOSTEITĂ
panphobie / PANFOBIE
pansement / PANSAMENT
pansexualisme / PANSEXUALISM
pansinusite / PANSINUZITĂ
pantomographe / PANTOMOGRAF
pantomographie / PANTOMOGRAFIE
pantomorphie / PANTOMORFIE
pantophobie / PANTOFOBIE
pantoradiographie / PANTORADIOGRAFIE
pantothénate / PANTOTENAT
pantrope / PANTROP
panvascularite / PANVASCULARITĂ
papaïne / PAPAINĂ
Papaver somniferum / PAPAVER SOMNIFERUM
papavérine / PAPAVERINĂ
papillaire / PAPILAR
papille / PAPILĂ
papille interdentaire / PAPILĂ INTERDENTARĂ
papille optique / PAPILĂ OPTICĂ
papillectomie / PAPILECTOMIE
papilles duodénales / PAPILE DUODENALE
papilles gustatives / PAPILE GUSTATIVE
papilles linguales / PAPILE LINGUALE
papilles rénales / PAPILE RENALE
papillifère / PAPILIFER
papillite / PAPILITĂ
papillite linguale / PAPILITĂ LINGUALĂ
papillomatose / PAPILOMATOZĂ
Papillomavirus / PAPILLOMAVIRUS
papillome / PAPILOM
papillome choroïdien / PAPILOM COROIDIAN
papillorétinite / PAPILORETINITĂ
papillosphinctérotomie / PAPILOSFINCTEROTOMIE
papillotomie / PAPILOTOMIE
Papovaviridae / PAPOVAVIRIDAE
papule / PAPULĂ
papulo-érythémateux / PAPULOERITEMATOS
papulo-pustuleux / PAPULOPUSTULAR
papulose / PAPULOZĂ
papulose atrophiante maligne / PAPULOZĂ ATROFIANTĂ MALIGNĂ
papulose lymphomatoïde / PAPULOZĂ LIMFOMATOIDĂ
papulo-squameux / PAPULOSCUAMOS
papulo-vésiculeux / PAPULO-VEZICULOS

papyracé / PAPIRACEU
paquet-année / PACHET-AN
paraanalgésie / PARAANALGEZIA
paraanalgésie / PARANALGEZIE
paraanesthésie / PARANESTEZIE
parabiose / PARABIOZĂ
paraboulie / PARABULIE
paracardiaque / PARACARDIAC
paracentèse / PARACENTEZĂ
paracervix / PARACERVIX
paracétamol / PARACETAMOL
paraclinique / PARACLINIC
paracoccidioïdose / PARACOCCIDIOIDOZĂ
paracolite / PARACOLITĂ
paracousie / PARACUZIE
paracousie de Willis / PARACUZIE WILLIS
paracoxalgie / PARACOXALGIE
paracrinie / PARACRINIE
paradentaire / PARADENTAR
paradentome / PARADENTOM
paradoxal / PARADOXAL
paradoxe français / PARADOX FRANCEZ
para-érythroblaste / PARAERITROBLAST
paraffine / PARAFINĂ
paraffinome / PARAFINOM
paragangliome / PARAGANGLIOM
paraganglion / PARAGANGLION
paragenèse / PARAGENEZĂ
paragéusie / PARAGEUZIE
paragglutination / PARAGLUTINARE
paragnosie / PARAGNOZIE
paragrammatisme / PARAGRAMATISM
paragranulome de Hodgkin / PARAGRANULOM HODGKIN
paragranulome de Poppema et Lennert / PARAGRANULOM POPPEMA ŞI LENNERT
paragraphie / PARAGRAFIE
parahémophilie / PARAHEMOFILIE
parahormone / PARAHORMON
para-influenza / PARAINFLUENZA
parakératose / PARAKERATOZĂ
parakinésie / PARAKINEZIE
paralalie / PARALALIE
paraleucémique / PARALEUCEMIC
paralexie / PARALEXIE
parallélokinésie / PARALELOKINEZIE
parallergie / PARALERGIE
paralysie / PARALIZIE
paralysie anapeiratique / PARALIZIE ANAPEIRATICĂ
paralysie bulbaire progressive / PARALIZIE BULBARĂ PROGRESIVĂ
paralysie centrale / PARALIZIE CENTRALĂ
paralysie cérébrale infantile / PARALIZIE CEREBRALĂ INFANTILĂ
paralysie cérébrospinale héréditaire / PARALIZIE CEREBROSPINALĂ EREDITARĂ
paralysie de Bell / PARALIZIE BELL
paralysie de Brown-Séquard / PARALIZIE BROWN-SÉQUARD
paralysie de Klumpke / PARALIZIE KLUMPKE
paralysie de Todd / PARALIZIE POSTEPILEPTICĂ
paralysie des amoureux / PARALIZIA ÎNDRĂGOSTIŢILOR
paralysie du sommeil / PARALIZIE DE SOMN
paralysie flasque / PARALIZIE FLASCĂ
paralysie fonctionnelle / PARALIZIE FUNCŢIONALĂ
paralysie générale progressive / PARALIZIE GENERALĂ PROGRESIVĂ
paralysie hystériquée / PARALIZIE ISTERICĂ
paralysie infantile / PARALIZIE INFANTILĂ
paralysie intermittente / PARALIZIE INTERMITENTĂ
paralysie mixte / PARALIZIE MIXTĂ
paralysie myopathique / PARALIZIE MIOPATICĂ
paralysie par compression / PARALIZIE PRIN COMPRESIUNE
paralysie périodique familiale / PARALIZIE PERIODICĂ FAMILIALĂ
paralysie périphérique / PARALIZIE PERIFERICĂ
paralysie progressive supranucléaire / PARALIZIE PROGRESIVĂ SUPRANUCLEARĂ
paralysie pseudo-bulbaire / PARALIZIE PSEUDOBULBARĂ
paralysie radiculaire / PARALIZIE RADICULARĂ
paralysie sensorielle / PARALIZIE SENZORIALĂ
paralysie spasmodique / PARALIZIE SPASTICĂ
paralysie spinale intermittente / PARALIZIE SPINALĂ INTERMITENTĂ
paralysie Todd / PARALIZIE TODD
paralysis agitans / PARALYSIS AGITANS
paralytique / PARALITIC
paramagnétique / PARAMAGNETIC
paramagnétisme / PARAMAGNETISM
paramastite / PARAMASTITĂ
paramédian / PARAMEDIAN
paramédical / PARAMEDICAL
paramétabolite / PARAMETABOLIT
paramètre / PARAMETRU
paramétrite / PARAMETRITĂ
paramimie / PARAMIMIE
paramnésie / PARAMNEZIE
paramorphisme / PARAMORFISM
paramusie / PARAMUZIE
paramycétome / PARAMICETOM
paramyélocyte / PARAMIELOCIT
paramyoclonie / PARAMIOCLONIE
paramyotonie congénitale / PARAMIOTONIE CONGENITALĂ
Paramyxoviridae / PARAMYXOVIRIDAE
Paramyxovirus / PARAMYXOVIRUS
paranéoplasique / PARANEOPLAZIC
paraneurone / PARANEURON
paranoïa / PARANOIA
paranoïaque / PARANOIC
paranoïde / PARANOID
paranomia / PARANOMIE
paranucléar / PARANUCLEAR
paraombilical / PARAOMBILICAL
paraóstéo-arthropathie / PARAOSTEOARTROPATIE
paraoxone / PARAOXON
paraparésie / PARAPAREZĂ
parapareunie / PARAPAREUNIE
parapexien, -enne / PARAPEXIAN
paraphasie / PARAFAZIE
paraphémie / PARAFEMIE
paraphilie / PARAFILIE
paraphilique / PARAFILIC
paraphimosis / PARAFIMOZĂ
paraphlébite / PARAFLEBITĂ
paraphonie / PARAFONIE
paraphrénie / PARAFRENIE
paraplégie / PARAPLEGIE
paraplégie cérébrale / PARAPLEGIE CEREBRALĂ

paraplégie sénile / PARAPLEGIE SENILĂ
paraplégie spasmodique familiale de Strümpell-Lorrain / PARAPLEGIE SPASMODICĂ FAMILIALĂ STRÜMPELL-LORRAIN
paraplégie spastique héréditaire / PARAPLEGIE SPASTICĂ EREDITARĂ
paraplégie tétanoïde / PARAPLEGIE TETANOIDĂ
paraplégique / PARAPLEGIC
parapneumonique / PARAPNEUMONIC
parapraxie / PARAPRAXIE
paraprotéine / PARAPROTEINĂ
paraprotéinémie / PARAPROTEINEMIE
paraprotéinurie / PARAPROTEINUIRE
parapsoriasis / PARAPSORIAZIS
parapsychologie / PARAPSIHOLOGIE
pararéflexe / PARAREFLEX
pararhotacisme / PARAROTACISM
pararythmie / PARARITMIE
parasémie / PARASEMIE
para-SIDA / PARA-SIDA
parasitaire / PARAZITAR
parasite / PARAZIT
parasitémie / PARAZITEMIE
parasiticide / PARAZITICID
parasitisme / PARAZITISM
parasitologie / PARAZITOLOGIE
parasitophobie / PARAZITOFOBIE
parasitose / PARAZITOZĂ
parasitotrope / PARAZITOTROP
parasomnie / PARASOMNIE
paraspasme facial bilatéral / PARASPASM FACIAL BILATERAL
parasternal / PARASTERNAL
parasuicide / PARASUICID
parasympathicotonie / PARASIMPATICOTONIE
parasympathique / PARASIMPATIC
parasympatholytique / PARASIMPATOLITIC
parasympathomimétique / PARASIMPATOMIMETIC
parasystolie / PARASISTOLIE
parathion / PARATION
parathormone / PARATHORMON
parathymie / PARATIMIE
parathyréoprive / PARATIREOPRIV
parathyréose / PARATIREOZĂ
parathyroïdectomie / PARATIROIDECTOMIE
parathyroïdes / PARATIROIDE
parathyroïdien / PARATIROIDIAN
parathyroïdite / PARATIROIDITĂ
parathyroïdome / PARATIROIDOM
paratonie / PARATONIE
paratope / PARATOP
paratyphoïde / PARATIFOIDĂ
paravaccine / PARAVACCINĂ
paraveineux / PARAVENOS
paravértebral / PARAVERTEBRAL
paravésical / PARAVEZICAL
parectropie / PARECTROPIE
parenchymateux / PARENCHIMATOS
parenchyme / PARENCHIM
parental / PARENTAL
parentéral / PARENTERAL
parésie / PAREZĂ
paresthésie / PARESTEZIE
pariétal / PARIETAL
pariétectomie / PARIETECTOMIE
pariétographie / PARIETOGRAFIE
Parisiensia Nomina Anatomica / PARISIENSIA NOMINA ANATOMICA
parkinsonien / PARKINSONIAN
parkinsonisme / PARKINSONISM
parodonte / PARODONŢIU
parodontite / PARODONTITĂ
parodontium / PARODONŢIU
parodontolyse / PARODONTOLIZĂ
parodontose / PARODONTOZĂ
paroi bactérienne / PERETE BACTERIAN
paroi cellulaire / PERETE CELULAR
paronychie / PARONICHIE
paropsie / PAROPSIE
parorexie / PAROREXIE
parosmie / PAROSMIE
parostéal, -ale / PAROSTEAL
parostéite / PAROSTEITĂ
parostose / PAROSTOZĂ
parotide / PAROTIDĂ
parotidectomie / PAROTIDECTOMIE
parotidite / PAROTIDITĂ
parotidite épidémique / PAROTIDITĂ EPIDEMICĂ
parotine / PAROTINĂ
paroxysme / PAROXISM
paroxystique / PAROXISTIC
pars plana / PARS PLANA
parthénogenèse / PARTENOGENEZĂ
parthénophobie / PARTENOFOBIE
particule / PARTICULĂ
particule de Dane / PARTICULĂ DANE
particule virale / PARTICULĂ VIRALĂ
partigène / PARTIGEN
partogramme / PARTOGRAMĂ
parturiente / PARTURIENTĂ
parturition / PARTURIŢIE
parvalbumine / PARVALBUMINĂ
Parvovirus / PARVOVIRUS
pascal / PASCAL
passif / PASIV
passion / PASIUNE
passivité / PASIVITATE
Pasteurella / PASTEURELLA
pasteurellose / PASTEURELOZĂ
pasteurisation / PASTEURIZARE
pastille / PASTILĂ
pâtch / PASTĂ
patch / PATCH
patch clamp / PATCH-CLAMP
patella / PATELLA
patella bipartita / PATELLA BIPARTITA
patellaire / PATELAR
patellectomie / PATELECTOMIE
patellite / PATELITĂ
patellite des adolescents / PATELITA ADOLESCENŢILOR
patelloplastie / PATELOPLASTIE
patérnité / PATERNITATE
pathergie / PATERGIE
pathergy-test / PATHERGY-TEST
pathocénose / PATOCENOZĂ
pathochimie / PATOCHIMIE
pathoclise / PATOCLIZĂ
pathogène / PATOGEN

pathogenèse / PATOGENEZĂ
pathogénétique / PATOGENETIC
pathogénicité / PATOGENICITATE
pathogénie / PATOGENIE
pathognomonie / PATOGNOMONIE
pathognomonique / PATOGNOMONIC
pathologie / PATOLOGIE
pathologie cellulaire / PATOLOGIE CELULARĂ
pathologie comparée / PATOLOGIE COMPARATĂ
pathologie cortico-viscérale / PATOLOGIE CORTICOVISCERALĂ
pathologie géographique / PATOLOGIE GEOGRAFICĂ
pathologie humorale / PATOLOGIE UMORALĂ
pathologie informationnelle / PATOLOGIE INFORMAŢIONALĂ
pathologie mitochondriale / MITOCONDROPATII, PATOLOGIE MITOCONDRIALĂ
pathologie moléculaire / PATOLOGIE MOLECULARĂ
pathologique / PATOLOGIC
pathomimie / PATOMIMIE
pathopharmacodynamie / PATOFARMACODINAMIE
pathoplastie / PATOPLASTIE
patient / PACIENT
patrocline / PATROCLIN
pattern / PATTERN
paucisymptomatique / PAUCISIMPTOMATIC
paume / PALMĂ
paupière / PLEOAPĂ
pause / PAUZĂ
pause compensatrice / PAUZĂ COMPENSATORIE
pavillon / PAVILION
pavillon de l'oreille / PAVILIONUL URECHII
pavimenteux / PAVIMENTOS
pavlovisme / PAVLOVISM
pavor / PAVOR
pavor nocturnus / PAVOR NOCTURNUS
PCR / PCR
peau / PIELE
péché originaire antigénique / PĂCAT ORIGINAR ANTIGENIC
pectine / PECTINĂ
pectoral, -ale / PECTORAL
pectoriloquie / PECTORILOCVIE
pectus carinatum / PECTUS CARINATUM
pectus excavatum / PECTUS EXCAVATUM
pédal / PEDAL
pédéraste / PEDERAST
pédérastie / PEDERASTIE
pédiatrie / PEDIATRIE
pédiculaire / PEDICULAR
pédicule / PEDICUL
pédiculé / PEDICULAT
pédiculose / PEDICULOZĂ
Pediculus / PEDICULUS
pédiomètre / PEDIOMETRU
pédodontie / PEDODONŢIE
pédogenèse / PEDOGENEZĂ
pédologie / PEDOLOGIE
pedonculaire / PEDUNCULAR
pédoncule / PEDUNCUL
pédonculé / PEDUNCULAT
pédoncule antérieur de la glande pinéale / PEDUNCUL ANTERIOR AL EPIFIZEI
pédoncule cérébral / PEDUNCUL CEREBRAL
pédoncules cérébelleux / PEDUNCULI CEREBELOŞI
pédonculotomie / PEDUNCULOTOMIE
pédophilie / PEDOFILIE
pédopsychiatrie / PEDOPSIHIATRIE
pédospasme / PEDOSPASM
pelade / PELADĂ
pélagisme / PELAGISM
pellagre / MAIDISM, PELAGRĂ
pellagre infantile / PELAGRĂ INFANTILĂ
pellagroïde / PELAGROID
pellicule / PELICULĂ
pelvectomie / PELVECTOMIE
pelvigraphie / PELVIGRAFIE
pelvigraphie gazeuse / PELVIGRAFIE GAZOASĂ
pelvimètre / PELVIMETRU
pelvimétrie / PELVIMETRIE
pelvipéritonite / PELVIPERITONITĂ
pelvis / PELVIS
pelvispondylite rhumatismale / PELVISPONDILITĂ REUMATISMALĂ
pelvitomie / PELVITOMIE
pemphigoïde / PEMFIGOID
pemphigoïde bulleuse / PEMFIGUS BULOS
pemphigoïdes / PEMFIGOIDE
pemphigus / PEMFIGUS
pemphigus aigu des nouveau-nés / PEMFIGUS ACUT AL NOU-NĂSCUŢILOR
pemphigus aigu febrile grave de Nodet / PEMFIGUS ACUT FEBRIL GRAV NODET
pemphigus chronique bénin familial / PEMFIGUS CRONIC BENIGN FAMILIAL
pemphigus érythémateux / PEMFIGUS ERITEMATOS
pemphigus foliacé / PEMFIGUS FOLIACEU
pemphigus séborrhéique / PEMFIGUS SEBOREIC
pemphigus subaigu malin à bulles extensives / PEMFIGUS SUBACUT MALIGN CU BULE EXTENSIVE
pemphigus végétant / PEMFIGUS VEGETANT
pemphigus vrai / PEMFIGUS ADEVĂRAT
pemphigus vulgaire / PEMFIGUS VULGAR
pendulaire / PENDULAR
pénétrance / PENETRANŢĂ
pénicillamine / PENICILAMINĂ
pénicillinase / PENICILINAZĂ
pénicilline / PENICILINĂ
pénicillinothérapie / PENICILINOTERAPIE
pénicilliose / PENICILIOZĂ
pénien / PENIL
pénil / PENIL
pénis / PENIS
pénitis / PENITIS
pensée / GÂNDIRE
pentade de Denzelot / PENTADA DENZELOT
pentagastrine / PENTAGASTRINĂ
pentalogie de Fallot / PENTALOGIE FALLOT
pentasomie / PENTASOMIE
pentaxines / PENTAXINE
pentose / PENTOZĂ
pentosurie / PENTOZURIE
péotillomanie / PEOTILOMANIE
péotomie / PEOTOMIE
pepsine / PEPSINĂ
pepsinogène / PEPSINOGEN
pepsique / PEPSIC
peptidases / PEPTIDAZE
peptide / PEPTID

peptide A / PEPTID A
peptide B / PEPTID B
peptide C / PEPTID C
peptide cérébrale natriurétique / PEPTID CEREBRAL NATRIURETIC
peptide de signalisation / PEPTID DE SEMNALIZARE
peptide E / PEPTID E
peptide inhibiteur gastrique / PEPTID INHIBITOR GASTRIC
peptide natriurétique atrial / PEPTID NATRIURETIC ATRIAL
peptide natriurétique de type C / PEPTID NATRIURETIC DE TIP C
peptide signal / PEPTID SEMNAL
peptide T / PEPTID T
peptides cérébraux / PEPTIDE CEREBRALE
peptides opioïdes / PEPTIDE OPIOIDE
peptidoglycane / PEPTIDOGLICAN
peptique / PEPTIC
peptogène / PEPTOGEN
peptone / PEPTONĂ
per anum / PER ANUM
per os / PER OS
per primam intentionem / PER PRIMAM INTENTIONEM
per secundam intentionem / PER SECUNDAM INTENTIONEM
péracéphale / PERACIAL
perceptible / PERCEPTIBIL
perception / PERCEPŢIE
perception extrasensorielle / PERCEPŢIE EXTRASENZORIALĂ
percussion / PERCUŢIE
percutané / PERCUTANAT
perforation / PERFORAŢIE
perforines / PERFORINE
perfuseur / PERFUZOR
perfusion / PERFUZIE
périadénite / PERIADENITĂ
périadénoïdite / PERIADENOIDITĂ
périanal / PERIANAL
périangiocholite / PERIANGIOCOLITĂ
périapexien / PERIAPEXIAN
périapical / PERIAPICAL
périappendicite / PERIAPENDICITĂ
périartériel / PERIARTERIAL
périartérite / PERIARTERITĂ
périartérite noueuse / PERIARTERITĂ NODOASĂ
périartérite segmentaire superficielle / PERIARTERITĂ SEGMENTARĂ SUPERFICIALĂ
périarthrite / PERIARTRITĂ
périarthrite de la hanche / PERIARTRITĂ A ŞOLDULUI
périarthrite scapulo-humérale / PERIARTRITĂ SCAPULOHUMERALĂ
périarticulaire / PERIARTICULAR
péribronchique / PERIBRONŞIC
péricarde / PERICARD
péricardectomie / PERICARDECTOMIE
péricardiocentèse / PERICARDIOCENTEZĂ
péricardiotomie / PERICARDIOTOMIE
péricardique / PERICARDIC
péricardite / PERICARDITĂ
pericardite aiguë bénigne / PERICARDITĂ ACUTĂ BENIGNĂ
péricardite aiguë cryptogenétique / PERICARDITĂ ACUTĂ CRIPTOGENETICĂ
péricardite calleuse / PERICARDITĂ CALOASĂ
péricardite constrictive / PERICARDITĂ CONSTRICTIVĂ
péricardite épidémique / PERICARDITĂ EPIDEMICĂ
péricardoplastie / PERICARDOPLASTIE
péricardotomie / PERICARDOTOMIE
péricaryon / PERICARION
péricholangiolite / PERICOLANGIOLITĂ
péricholécystite / PERICOLECISTITĂ
périchondre / PERICONDRU
périchondrite / PERICONDRITĂ
périchondrium / PERICONDRU
périchondrome / PERICONDROM
péricolique / PERICOLIC
péricolite / PERICOLITĂ
péricoronarite / PERICORONARITĂ
péricysticite / PERICISTICITĂ
péricystite / PERICISTITĂ
péricyte / PERICIT
pérididymite / PERIDIDIMITĂ
périduodénite / PERIDUODENITĂ
péridural / PERIDURAL
périencéphalite / PERIENCEFALITĂ
périfocal / PERIFOCAL
périfolliculite / PERIFOLICULITĂ
périhépatite / PERIHEPATITĂ
périhilaire / PERIHILAR
périkistite / PERICHISTITĂ
périlymphangite / PERILIMFANGITĂ
périlymphatique / PERILIMFATIC
périlymphe / PERILIMFĂ
périmastite / PERIMASTITĂ
périmaxillite / PERIMAXILITĂ
périmètre / PERIMETRU
périmètre de marche / TEST LA MERS
périmétrie / PERIMETRIE
périmétrite / PERIMETRITĂ
périmysium / perimisium
périnatal / PERINATAL
périnatologie / PERINATOLOGIE
périnée / PERINEU
périnéocéle / PERINEOCEL
périnéoplastie / PERINEOPLASTIE
périnéorraphie / PERINEORAFIE
périnéotomie / PERINEOTOMIE
périnéo-vaginal / PERINEOVAGINAL
périnéphrétique / PERINEFRETIC
périnéphrite / PERINEFRITĂ
périneural / PERINEURAL
périnèvre / PERINERV, PERINEURIUM
périnévrite / PERINEVRITĂ
périnucléaire / PERINUCLEAR
période / PERIOADĂ
période du rut / PERIOADĂ DE RUT
période réfractaire / PERIOADĂ REFRACTARĂ
périodes de Luciani-Wenckebach / PERIOADE LUCIANI-WENCKEBACH
périodique / PERIODIC
périodontal / PERIODONTAL
périodonte / PERIODONT
périonyxis / PERIONIXIS
périorificiel / PERIORIFICIAL
périoste / PERIOST
périostite / PERIOSTITĂ
périostose / PERIOSTOZĂ
péripachyméningite purulente aiguë / PERIPAHIMENINGITĂ PURULENTĂ ACUTĂ

péripancréatite / PERIPANCREATITĂ
péripartum / PERIPARTUM
peripherine / PERIFERINĂ
péripherique / PERIFERIC
périphlébite / PERIFLEBITĂ
périphlébite rétinienne / PERIFLEBITĂ RETINIANĂ
périphrénite / PERIFRENITĂ
péripolèse / PERIPOLEZĂ
périproctite septique diffuse / PERIPROCTITĂ SEPTICĂ DIFUZĂ
périprostatite / PERIPROSTATITĂ
périrectite / PERIRECTITĂ
périscissurite / PERISCIZURITĂ
périsigmoïdite / PERISIGMOIDITĂ
périsplénite / PERISPLENITĂ
péristaltique / PERISTALTIC
péristaltisme / PERISTALTISM
péristase / PERISTAZĂ
périsynovite / PERISINOVITĂ
périsystole / PERISISTOLĂ
péritendinite / PERITENDINITĂ
périthéliome / PERITELIOM
périthélium / PERITELIU
péritoine / PERITONEU
péritoine pariétal / PERITONEU PARIETAL
péritoine viscéral / PERITONEU VISCERAL
péritomie / PERITOMIE
péritonéographie / PERITONEOGRAFIE
péritoneoplastie / PERITONEOPLASTIE
péritonéoscopie / PERITONEOSCOPIE
péritonisation / PERITONIZARE
péritonisme / PERITONISM
péritonite / PERITONITĂ
pérityphlite / PERITIFLITĂ
périunguéal / PERIUNGVEAL
périurétérite / PERIURETERITĂ
périurétrite / PERIURETRITĂ
périvasculaire / PERIVASCULAR
périviscérite / PERIVISCERITĂ
perlécan / PERLECAN
perlèche / PERLEŞ
perles d'Elschnig / PERLE ELSCHNIG
perlingual / PERLINGUAL
permanganate de potassium / PERMANGANAT DE POTASIU
perméabilisation / PERMEABILIZARE
perméabilité / PERMEABILITATE
perméable / PERMEABIL
perméase / PERMEAZĂ
perméation / PERMEAŢIE
permictionnel / PERMICŢIONAL
pernicieux / PERNICIOS
pérocéphale / PEROCEFAL
péromélie / PEROMELIE
péroné / FIBULA, PERONEU
péronier / PERONIER
peropératoire / PEROPERATOR
peroxydase / PEROXIDAZĂ
peroxydase leucocytaire / PEROXIDAZĂ LEUCOCITARĂ
peroxydation lipidique / PEROXIDARE LIPIDICĂ
peroxyde / PEROXID
peroxyde d'hydrogène / PEROXID DE HIDROGEN
peroxysome / PEROXIZOM
persévération / PERSEVERAŢIE
personalité psychopathique / PERSONALITATE PSIHOPATICĂ
personnalité / PERSONALITATE
personnalité anancastique / PERSONALITATE ANANCASTICĂ
personnalité antisociale / PERSONALITATE ANTISOCIALĂ
personnalité dépendante / PERSONALITATE DEPENDENTĂ
personnalité évitante / PERSONALITATE EVITANTĂ
personnalité histrionique / PERSONALITATE HISTRIONICĂ
personnalité hystérique / PERSONALITATE ISTERICĂ
personnalité limite / PERSONALITATE BORDERLINE
personnalité multiple / PERSONALITATE MULTIPLĂ
personnalité narcissique / PERSONALITATE NARCISISTĂ
personnalité obsessionnelle-compulsive / PERSONALITATE OBSESIV-COMPULSIVĂ
personnalité paranoïaque / PERSONALITATE PARANOIDĂ
personnalité schizoïde / PERSONALITATE SCHIZOIDĂ
personnalité schizotypique / PERSONALITATE SCHIZOTIPALĂ
personnalités pathologiques / PERSONALITĂŢI PATOLOGICE
persorbtion / PERSORBŢIE
perspiration / PERSPIRAŢIE
pervers / PERVERS
perversion / PERVERSIUNE
perversité / PERVERSITATE
perverti / PERVERTIT
pessaire / PESAR
peste / CIUMĂ, PESTĂ
pesticide / PESTICID
pestilentiel / PESTILENŢIAL
PET-CT / PET-CT
pétéchial / PETEŞIAL
pétéchie / PETEŞIE
petit épiploon / MICUL EPIPLOON
petit mal / PETIT MAL
petit muscle de l'hélix / MUŞCHI MIC AL HELIXULUI
petit nerf pétreux profond / NERV PIETROS MIC
petit tubérosité de l'humerus / MICA TUBEROZITATE A HUMERUSULUI
petit veine coronaire / VENĂ CARDIACĂ MICĂ
petit veines cardiaques / VENE CARDIACE MINIME
petite circulation / MICA CIRCULAŢIE
petites lèvres / LABII MICI
pétro-mastoïdien / PETROMASTOIDIAN
pétrosite / PETROZITĂ
peur / FRICĂ, TEAMĂ
pexie / PEXIE
peyotl / PEYOTL
pH / pH
phacoémulsification / FACOEMULSIFICARE
phacomalacie / FACOMALACIE
phacomatose / FACOMATOZĂ
phacome / FACOM
phacosclérose / FACOSCLEROZĂ
phage / FAG
phage défectif / FAG DEFECTIV
phage tempéré / FAG TEMPERAT
phage transducteur / FAG TRANSDUCTOR
phage virulent / FAG VIRULENT
phagédénisme / FAGEDENISM
phagédénisme géométrique / FAGEDENISM GEOMETRIC
phagocytaire / FAGOCITAR
phagocyte / FAGOCIT
phagocytose / FAGOCITOZĂ
phagolysosome / FAGOLIZOZOM
phagomanie / FAGOMANIE
phagophobie / FAGOFOBIE

phagosome / FAGOZOM
phakolyse / FACOLIZĂ
phakoscopie / FACOSCOPIE
phalangectomie / FALANGECTOMIE
phalanges I, II, III / FALANGE (PROXIMALĂ, MIJLOCIE, DISTALĂ)
phalangette / FALANGETĂ
phalangisation / FALANGIZARE
phalloïdien / FALOIDIAN
phallus / FALUS
phanère / FANERĂ
phantasme / FANTASMĂ
phantôme d'erythrocyte / FANTOMĂ ERITROCITARĂ
pharmacie / FARMACIE
pharmacie clinique / FARMACIE CLINICĂ
pharmacocinétique / FARMACOCINETICĂ
pharmacodépendance / FARMACODEPENDENŢĂ
pharmacodynamie / FARMACODINAMIE
pharmacoépidémiologie / FARMACOEPIDEMIOLOGIE
pharmacogénétique / FARMACOGENETICĂ
pharmacogénomique / FARMACOGENOMICĂ
pharmacognosie / FARMACOGNOZIE
pharmacographie / FARMACOGRAFIE
pharmacologie / FARMACOLOGIE
pharmacologie inverse / FARMACOLOGIE INVERSĂ
pharmacomanie / FARMACOMANIE
pharmacopée / FARMACOPEE
pharmacophilie / FARMACOFILIE
pharmacopsychiatrie / FARMACOPSIHIATRIE
pharmacopsychologie / FARMACOPSIHOLOGIE
pharmacoradiologie / FARMACORADIOLOGIE
pharmacorécepteur / FARMACORECEPTOR
pharmacorésistance / FARMACOREZISTENŢĂ
pharmacothérapie / FARMACOTERAPIE
pharmacovigilance / FARMACOVIGILENŢĂ
pharyngectomie / FARINGECTOMIE
pharyngisme / FARINGISM
pharyngite / FARINGITĂ
pharyngoépiglottique / FARINGOEPIGLOTIC
pharyngosalpingite / FARINGOSALPINGITĂ
pharyngoscopie / FARINGOSCOPIE
pharyngospasme / FARINGOSPASM
pharyngostomie / FARINGOSTOMIE
pharyngotomie / FARINGOTOMIE
pharynx / FARINGE
phase / FAZĂ
phase G1 / FAZĂ G1
phase G2 / FAZĂ G2
phase S / FAZĂ S
phénacétine / FENACETINĂ
phénobarbital / FENOBARBITAL
phénocopie / FENOCOPIE
phénol / FENOL
phénol sulfone phtaléine / FENOLSULFONFTALEINĂ
phénolphtaléine / FENOLFTALEINĂ
phénolstéroïdes / FENOLSTEROIZI
phénomène / FENOMEN
phénomène d'Arthus / FENOMEN ARTHUS
phénomène de Gunn / FENOMEN GUNN
phénomène de Kanagawa / FENOMEN KANAGAWA
phénomène de l'aube / FENOMEN DIN ZORI DE ZI
phénomène de Lucio / FENOMEN LUCIO
phénomène de Prausnitz-Küstner / FENOMEN PRAUSNITZ-KÜSTNER
phénomène de réentrée / REINTRARE
phénomène de Rumpel-Leede / FENOMEN RUMPEL-LEEDE
phénomène de Seidel / FENOMEN SEIDEL
phénomène de Somogyi / FENOMEN SOMOGYI
phénomène de Starling / FENOMEN STARLING
phénomène de Tyndall / FENOMEN TYNDALL
phénotype / FENOTIP
phénylalanine / FENILALANINĂ
phénylalanine-hydroxylase / FENILALANIN-HIDROXILAZĂ
phénylbutazone / FENILBUTAZONĂ
phénylcétonurie / FENILCETONURIE
phéochromocytome / FEOCROMOCITOM
phéromone / FEROMON
pHi / pHi
phimosis / FIMOZĂ
phlébalgie / FLEBALGIE
phlébectasie / FLEBECTAZIE
phlébectomie / FLEBECTOMIE
phlébite / FLEBITĂ
phlébodynie / FLEBODINIE
phléboedème / FLEBOEDEM
phlébogramme / FLEBOGRAMĂ
phlébographie / FLEBOGRAFIE
phlébolithe / FLEBOLIT
phlébologie / FLEBOLOGIE
phlébopathie / FLEBOPATIE
phlébosclérose / FLEBOSCLEROZĂ
phlébospasme / FLEBOSPASM
phlébothrombose / FLEBOTROMBOZĂ
phlébotome / FLEBOTOM
phlébotomie / FLEBOTOMIE
Phlebotomus / PHLEBOTOMUS
phlébotonique / FLEBOTONIC
phlegmatia alba dolens / PHLEGMATIA ALBA DOLENS
phlegmatia coerulea dolens / PHLEGMATIA COERULEA DOLENS
phlegmon / FLEGMON
phlegmon diffus péri-anorectal / FLEGMON DIFUZ PERIANORECTAL
phlegmon périmammaire / FLEGMON PERIMAMAR
phlogistique / FLOGISTIC
phlogogène / FLOGOGEN
phlogokine / FLOGOKINĂ
phlyctène / FLICTENĂ
phlycténule / FLICTENULĂ
phobie / FOBIE
phocomélie / FOCOMELIE
phonation / FONAŢIE
phone / FON
phonème / FONEMĂ
phonendoscope / FONENDOSCOP
phonétique / FONETICĂ
phoniatrie / FONIATRIE
phonoauscultation / FONOAUSCULTAŢIE
phonocardiogramme / FONOCARDIOGRAMĂ
phonocardiographie / FONOCARDIOGRAFIE
phonophobie / FONOFOBIE
phosphagène / FOSFAGEN
phosphatase / FOSFATAZĂ
phosphatase acide / FOSFATAZĂ ACIDĂ
phosphatase alcaline / FOSFATAZĂ ALCALINĂ

phosphatase alcaline leucocytaire / FOSFATAZĂ ALCALINĂ LEUCOCITARĂ
phosphatasémie / FOSFATAZEMIE
phosphate / FOSFAT
phosphatémie / FOSFATEMIE
phosphatide / FOSFATID
phosphatidémie / FOSFATIDEMIE
phosphatidylcholine / FOSFATIDILCOLINĂ
phosphatidyléthanolamine / FOSFATIDILETANOLAMINĂ
phosphatidylinositol / FOSFATIDILINOZITOL
phosphatidylsérine / FOSFATIDILSERINĂ
phosphaturie / FOSFATURIE
phosphène / FOSFENĂ
phosphodiester / FOSFODIESTER
phosphodiestérase / FOSFODIESTERAZĂ
phosphoglycéride / FOSFOGLICERID
phosphoinositide / FOSFOINOZITID
phosphoinositol-4,5-bisphosphate / FOSFOINOZITOL-4,5-BIFOSFAT
phospholipase / FOSFOLIPAZĂ
phospholipides / FOSFOLIPIDE
phosphoprotéine / FOSFOPROTEINĂ
phosphopyruvate-hydratase / FOSFOPIRUVAT-HIDRATAZĂ
phosphore / FOSFOR
phosphorémie / FOSFOREMIE
phosphorescence / FOSFORESCENŢĂ
phosphorisme / FOSFORISM
phosphorolyse / FOSFOROLIZĂ
phosphorylase / FOSFORILAZĂ
phosphorylation / FOSFORILARE
phosphorylation oxydative / FOSFORILARE OXIDATIVĂ
photalgie / FOTALGIE
photisme / FOTISM
photo-allergie / FOTOALERGIE
photo-athérolyse / FOTOATEROLIZĂ
photobiologie / FOTOBIOLOGIE
photocathode / FOTOCATOD
photochimiothérapie / FOTOCHIMIOTERAPIE
photocoagulation / FOTOCOAGULARE
photodermatose / FOTODERMATOZĂ
photogène / FOTOGEN
photographie Kirlian / FOTOGRAFIE KIRLIAN
photokératectomie réfractive / FOTOKERATECTOMIE REFRACTIVĂ
photoluminescence / FOTOLUMINESCENŢĂ
photomètre / FOTOMETRU
photométrie / FOTOMETRIE
photomotographe / FOTOMOTOGRAF
photomultiplicateur / FOTOMULTIPLICATOR
photon / FOTON
photopériodisme / FOTOPERIODISM
photophérèse / FOTOFEREZĂ
photophobie / FOTOFOBIE
photopique / FOTOPIC
photopléthysmographie / FOTOPLETISMOGRAFIE
photopsie / FOTOPSIE
photoptère / FOTOPTER
photorécepteur / FOTORECEPTOR
photosensibilisation / FOTOSENSIBILIZARE
photosensible / FOTOSENSIBIL
photosynthèse / FOTOSINTEZĂ
photothérapie / FOTOTERAPIE
phototomie / FOTOTOMIE
phototropisme / FOTOTROPISM
phrénicectomie / FRENICECTOMIE
phrénique / FRENIC
phrénite / FRENITĂ
phrénologie / FRENOLOGIE
phrénoplastie / FRENOPLASTIE
phrénospasm / FRENOCARDIOSPASM, FRENOSPASM
phrénotomie / FRENOTOMIE
phrynodermie / FRINODERMIE
phtalylsulfathiazole / FTALILSULFATIAZOL
Phthirius / PHTHIRIUS
phtiriase / FTIRIAZĂ
phtisie / FTIZIE
phtisiologie / FTIZIOLOGIE
phylaxie / FILAXIE
phylogenèse / FILOGENEZĂ
physicodépendance / FIZICODEPENDENŢĂ
physiognomonie / FIZIOGNOMONIE
physiologie / FIZIOLOGIE
physiologique / FIZIOLOGIC
physiome / FIZIOM
physionomie / FIZIONOMIE
physiopathique / FIZIOPATIC
physiopathologie / FIZIOPATOLOGIE
physiothérapie / FIZIOTERAPIE
physique / FIZIC
phytate / FITAT
phytobézoard / FITOBEZOAR
phytoestrogène / FITOESTROGEN
phytohémagglutinine / FITOHEMAGLUTININĂ
phytol / FITOL
phytoparasite / FITOPARAZIT
phytophagie / FITOFAGIE
phytophotodermatite / FITOFOTODERMATITĂ
phytostérol / FITOSTEROL
phytothérapie / FITOTERAPIE
pian / PIAN
pic / PIC
pica / PICA
Picornaviridae / PICORNAVIRIDAE
piébaldisme / PIEBALDISM
pied / PICIOR
pied bot / PICIOR STRÂMB
pied bot equin / PICIOR ECHIN
pied bot talus / PICIOR TALUS
pied bot valgus / PICIOR VALGUS
pied bot varus / PICIOR VARUS
pied creux / PICIOR SCOBIT
pied d'athlète / PICIOR DE ATLET
pied égyptien / PICIOR EGIPTEAN
pied en éventail / PICIOR ÎN EVANTAI
pied grec / PICIOR GREC
pied plat / PICIOR PLAT
pie-mère / PIA MATER
piézesthésie / PIEZESTEZIE
piézoélectricité / PIEZOELECTRICITATE
piézogramme / PIEZOGRAMĂ
piézographe / PIEZOGRAF
piézographie / PIEZOGRAFIE
pigment / PIGMENT
pigmentation / PIGMENTARE
pigmentation mélanique essentielle labio-jugale / PIGMENTAŢIE MELANICĂ ESENŢIALĂ LABIO-JUGALĂ

pigments biliaires / PIGMENŢI BILIARI
pileux / PILOS
pili / PILI
pili torti / PILI TORTI
pilier / PILIER
pilocarpine / PILOCARPINĂ
pilomoteur / PILOMOTOR
pilo-sébacé / PILOSEBACEU
pilosité / PILOZITATE
pilule / PILULĂ
pince / CLEŞTE, PENSĂ
pinéal / PINEAL
pinéaloblastome / PINEALOBLASTOM
pinéalocytome / PINEALOCITOM
pinéalome / PINEALOM
pinocytose / PINOCITOZĂ
pipérazine / PIPERAZINĂ
pipette / PIPETĂ
piqûre / INJECŢIE
piriforme / PIRIFORM
piroplasmose / PIROPLASMOZĂ
pisiforme / PISIFORM
pithiatique / PITIATIC
pithiatisme / PITIATISM
pitressine / PITRESINĂ
pituitaire / PITUITAR, PITUITARĂ
pituitarisme / PITUITARISM
pituite / PITUITĂ
pityriasis / PITIRIAZIS
pityriasis circiné et marginé de Vidal / PITIRIAZIS CIRCINAT ŞI MARGINAL VIDAL
pityriasis rosé de Gibert / PITIRIAZIS ROZAT
pityriasis rubra / PITYRIASIS RUBRA
pityriasis rubra pilare / PITYRIASIS RUBRA PILARE
pityriasis versicolor / PITYRIASIS VERSICOLOR
pK / pK
placebo / PLACEBO
placenta / PLACENTĂ
placenta accreta / PLACENTA ACCRETA
placenta incarcéré / PLACENTĂ ÎNCARCERATĂ
placenta praevia / PLACENTA PRAEVIA
placentation / PLACENTAŢIE
placentographie / PLACENTOGRAFIE
placentothérapie / PLACENTOTERAPIE
plage de lyse / PLAJĂ DE LIZĂ
plagiocéphalie / PLAGIOCEFALIE
plaie / PLAGĂ, RANĂ
plaie atone / PLAGĂ ATONĂ
plaie contuse / PLAGĂ CONTUZĂ
plaie pénétrante / PLAGĂ PENETRANTĂ
plan / PLAN
plancher / PLANŞEU
plancher pelvien / PLANŞEU PELVIN
plancton / PLANCTON
planification familiale / PLANIFICARE FAMILIALĂ
planotopocinésie / PLANOTOPOKINEZIE
plantaire / PLANTAR
plante (du pied) / PLANTĂ
plantogramme / PLANTOGRAMĂ
plaque / PLACĂ
plaque d'athérome / PLACĂ DE ATEROM
plaque dentaire / PLACĂ DENTARĂ
plaque équatoriale / PLACĂ ECUATORIALĂ
plaque motrice / PLACĂ MOTORIE
plaque visséee / PLACĂ DE OSTEOSINTEZĂ
plaques de Peyer / PLĂCI PEYER
plaquette / PLACHETĂ
plasma / PLASMĂ
plasma frais congelé / PLASMĂ PROASPATĂ CONGELATĂ
plasma sec / PLASMĂ USCATĂ
plasmalemme / PLASMALEMĂ
plasmalogène / PLASMALOGEN
plasmaphérèse / PLASMAFEREZĂ
plasmarrhexis / PLASMAREXIS
plasmathérapie / PLASMATERAPIE
plasmatique / PLASMATIC
plasmide / PLASMIDĂ
plasmide conjugatif / PLASMIDĂ CONJUGATIVĂ
plasmine / PLASMINĂ
plasminogène / PLASMINOGEN
plasmique / PLASMIC
plasmocyte / PLASMOCIT
plasmocytome / PLASMOCITOM
plasmocytosarcome / PLASMOCITOSARCOM
plasmocytose / PLASMOCITOZĂ
Plasmodium / PLASMODIUM
plasmolyse / PLASMOLIZĂ
plasmorragie / PLASMORAGIE
plaste / PLAST
plaste / PLASTIDĂ
plasticité / PLASTICITATE
plastie / PLASTIE
plastination / PLASTINAŢIE
plastique / PLASTIC
plastron / PLASTRON
plateau strié / PLATOU STRIAT
Plathelminthes / PLATHELMINTHES
plâtre / IPSOS
platybasie / PLATIBAZIE
platycéphalie / PLATICEFALIE
platypnée / PLATIPNEE
platypodie / PLATIPODIE
platysma / PLATYSMA
platyspondylie / PLATISPONDILIE
plégie / PLEGIE
pléiocytose / PLEIOCITOZĂ
pléiotropie / PLEIOTROPIE
pléomorphisme / PLEOMORFISM
pléonostéose / PLEONOSTEOZĂ
pléoptique / PLEOPTICĂ
plésihormone / PLEZIHORMON
plésiomorphisme / PLEZIOMORFISM
pléthore / PLETORĂ
pléthorique / PLETORIC
pléthysmographie / PLETISMOGRAFIE
pleural / PLEURAL
pleuralgie / PLEURALGIE
pleurectomie / PLEURECTOMIE
pleurésie / PLEUREZIE
pleurésie interlobaire / PLEUREZIE INTERLOBARĂ
pleurésie purulente / PLEUREZIE PURULENTĂ
pleurétique / PLEURETIC
pleurite / PLEURITĂ
pleurocentèse / PLEUROCENTEZĂ
pleurodèse / PLEURODEZĂ
pleurodynie / PLEURODINIE

pleurodynie contagieuse / PLEURODINIE EPIDEMICĂ
pleurolyse / PLEUROLIZĂ
pleuropéricardique / PLEUROPERICARDIC
pleuropéricardite / PLEUROPERICARDITĂ
pleuropéritonéal / PLEUROPERITONEAL
pleuropneumonectomie / PLEUROPNEUMONECTOMIE
pleuropneumonie / PLEUROPNEUMONIE
pleuroscopie / PLEUROSCOPIE
pleurosthotonos / PLEUROSTOTONUS
pleurothotonos / PLEUROSTOTONUS
pleurotomie / PLEUROTOMIE
plèvre / PLEURĂ
plexalgie / PLEXALGIE
plexectomie / PLEXECTOMIE
plexite / PLEXITĂ
plexus / PLEX
plexus brachial / PLEX BRAHIAL
plexus cardiaque / PLEX CARDIAC
plexus carotidien / PLEX CAROTIDIAN
plexus choroïde / PLEX COROID
plexus coeliaque / PLEX CELIAC
plexus coronaire stomachique / PLEX CORONAR STOMAHIC, PLEX GASTRIC
plexus d'Auerbach / PLEX MIENTERIC AUERBACH
plexus de Meissner / PLEX MEISSNER
plexus entérique / PLEX ENTERIC
plexus extrarachidiens / PLEXURI EXTRARAHIDIENE
plexus hépatique / PLEX HEPATIC
plexus honteux / PLEX RUŞINOS
plexus hypogastrique / PLEX HIPOGASTRIC
plexus hypogastrique inférior / PLEX HIPOGASTRIC INFERIOR
plexus hypogastrique supérieur / PLEX HIPOGASTRIC SUPERIOR
plexus intermésentérique / PLEX INTERMEZENTERIC
plexus latéro-utérin / PLEX LATERO-UTERIN
plexus lombaire / PLEX LOMBAR
plexus myentérique / PLEX MIENTERIC AUERBACH
plexus nerveux / PLEX NERVOS
plexus pampiniforme / PLEX PAMPINIFORM
plexus sacré / PLEX SACRAT
plexus solaire / PLEX SOLAR
plexus sous-muqueux / PLEX SUBMUCOS
plexus sous-séreux / PLEX SUBSEROS
pli / PLICĂ
plicature / PLICATURĂ
plomb / PLUMB
plombage / PLOMBAJ
pluricellulaire / PLURICELULAR
pluridisciplinarité / PLURIDISCIPLINARITATE
pluriganglionnaire / PLURIGANGLIONAR
pluriglandulaire / PLURIGLANDULAR
pluriloculaire / PLURILOCULAR
pneumallergène / PNEUMALERGEN
pneumarthrographie / PNEUMARTROGRAFIE
pneumarthrose / PNEUMARTROZĂ
pneumatique / PNEUMATIC
pneumatisation / PNEUMATIZARE
pneumatocèle / PNEUMATOCEL
pneumatocèle intracrânien / PNEUMATOCEL INTRACRANIAN
pneumatocèle parotidienne / PNEUMATOCEL PAROTIDIAN
pneumatocèle pulmonaire / PNEUMATOCEL PULMONAR
pneumatose / PNEUMATOZĂ
pneumaturie / PNEUMATURIE
pneumectomie / PNEUMECTOMIE
pneumocentèse / PNEUMOCENTEZĂ
pneumocholécystie / PNEUMOCOLECISTIE
pneumococcémie / PNEUMOCOCCEMIE
pneumococcie / PNEUMOCOCIE
pneumocolie / PNEUMOCOLIE
pneumoconiose / PNEUMOCONIOZĂ
pneumoconiose rhumathoïde / PNEUMOCONIOZĂ REUMATOIDĂ
pneumocoque / PNEUMOCOC
Pneumocystis carinii / PNEUMOCYSTIS CARINII
pneumocystose / PNEUMOCISTOZĂ
pneumocyte / PNEUMOCIT
pneumo-encéphalocèle / PNEUMOENCEFALOCEL
pneumo-encéphalocèle traumatique / PNEUMOENCEFALOCEL TRAUMATIC
pneumoencéphalographie / PNEUMOENCEFALOGRAFIE
pneumogastrique / PNEUMOGASTRIC
pneumogramme / PNEUMOGRAMĂ
pneumographe / PNEUMOGRAF
pneumographie / PNEUMOGRAFIE
pneumologie / PNEUMOLOGIE
pneumolyse / PNEUMOLIZĂ
pneumolysine / PNEUMOLIZINĂ
pneumomastographie / PNEUMOMASTOGRAFIE
pneumomédiastin / PNEUMOMEDIASTIN
pneumomètre / PNEUMOMETRU
pneumonectomie / PNEUMONECTOMIE
pneumonie / PNEUMONIE
pneumonie de déglution / PNEUMONIE DE DEGLUTIŢIE
pneumonie fibrineuse / PNEUMONIE FIBRINOASĂ
pneumonie franche / PNEUMONIE FRANCĂ
pneumonie interstielle / PNEUMONIE INTERSTIŢIALĂ
pneumonie lobaire / PNEUMONIE LOBARĂ
pneumonie primitive atypique / PNEUMONIE ATIPICĂ PRIMARĂ
pneumonie réticulée hypertrophique / PNEUMONIE RETICULATĂ HIPERTROFICĂ
pneumopathie / PNEUMOPATIE
pneumopathie à precipitines / PNEUMOPATIE CU PRECIPITINE
pneumopathie immunologique / PNEUMOPATIE IMUNOLOGICĂ
pneumopéricarde / PNEUMOPERICARD
pneumopéritoine / PNEUMOPERITONEU
pneumopexie / PNEUMOPEXIE
pneumopyélographie / PNEUMOPIELOGRAFIE
pneumoradiographie / PNEUMORADIOGRAFIE
pneumorein / PNEUMOREN
pneumoséreuse / PNEUMOSEROASĂ
pneumotachographe / PNEUMOTAHIGRAF
pneumotachographie / PNEUMOTAHIGRAFIE
pneumothorax / PNEUMOTORAX
pneumotomie / PNEUMOTOMIE
pneumotrope / PNEUMOTROP
pneumotympan / PNEUMOTIMPAN
Pneumovirus / PNEUMOVIRUS
poche des eaux / PUNGA APELOR
podagre / PODAGRĂ
podobromhidrose / PODOBROMHIDROZĂ
podocyte / PODOCIT
podographe / PODOGRAF
podologie / PODOLOGIE
podologue / PODOLOG
podomètre / PODOMETRU

podo-orthésiste / PODO-ORTEZIST
pogonion / POGONION
poids / GREUTATE
poids moléculaire / GREUTATE MOLECULARĂ
poignet / PUMN
poïkilocyte / POIKILOCIT
poïkilocytose / POIKILOCITOZĂ
poïkilodermie / POIKILODERMIE
poïkilodermie atrophique vasculaire / POIKILODERMIE ATROFICĂ VASCULARĂ
poïkilodermie congénitale / POIKILODERMIE CONGENITALĂ
poïkilotherme / POIKILOTERM
poil / PERI
point / PUNCT
point appendiculaire / PUNCT APENDICULAR
point de Clado / PUNCT CLADO
point de congélation / PUNCT CRIOSCOPIC
point de Guéneau de Mussy / PUNCT GUÉNEAU DE MUSSY
point de Guyon / PUNCT GUYON
point de McBurney / PUNCT McBURNEY
point de Merkelen / PUNCT MERKELEN
point de Meyer / PUNCT MEYER
point de Morris / PUNCT MORRIS
point de Munro / PUNCT MUNRO
point de Sonnenburg / PUNCT SONNENBURG
point de Tourneaux / PUNCT TOURNEAUX
point isoélectrique / PUNCT IZOELECTRIC
points de Bazy / PUNCTE BAZY
points de Porges / PUNCTE PORGES
poire / PARĂ
poison / OTRAVĂ
polaire / POLAR
polarimètre / POLARIMETRU
polarisation / POLARIZARE
pôle / POL
policlinique / POLICLINICĂ
polioencéphalite / POLIOENCEFALITĂ
poliomyélite / POLIOMIELITĂ
poliomyélite antérieure aiguë / POLIOMIELITĂ ANTERIOARĂ ACUTĂ
poliomyélite antérieure chronique familiale de l'enfance / POLIOMIELITĂ ANTERIOARĂ CRONICĂ FAMILIALĂ A COPILULUI
polionèvraxite / POLIONEVRAXITĂ
poliose / POLIOZĂ
Poliovirus / POLIOVIRUS
poliovirus murine / POLIOVIRUS MURIN
polissage / ŞLEFUIRE
pollakiurie / POLAKIURIE
pollen / POLEN
pollex / POLLEX
pollicisation / POLICIZARE
pollinose / POLINOZĂ
pollution / POLUŢIE
polyadénite / POLIADENITĂ
polyadénomatose / POLIADENOMATOZĂ
polyadénomatose endocrinienne / POLIADENOMATOZĂ ENDOCRINIANĂ
polyadénomatose familiale essentielle / POLIADENOMATOZĂ FAMILIALĂ ESENŢIALĂ
polyadénome / POLIADENOM
polyadénome gastrique diffus / POLIADENOM GASTRIC DIFUZ
polyadénopathie / POLIADENOPATIE
polyagglutination / POLIAGLUTINARE
polyalgies / POLIALGII
polyallélisme / POLIALELISM
polyamines / POLIAMINE
polyangéïte / POLIANGEITĂ
polyartériel, -elle / POLIARTERIAL
polyartérite / POLIARTERITĂ
polyartérite noueuse / POLIARTERITĂ NODOASĂ
polyarthralgies / POLIARTRALGII
polyarthrite / POLIARTRITĂ
polyarthrite chronique évolutive / POLIARTRITĂ CRONICĂ EVOLUTIVĂ
polyarthrite chronique juvenile / POLIARTRITĂ CRONICĂ JUVENILĂ
polyarthrite rhumatoïde / POLIARTRITĂ REUMATOIDĂ
polyarthropathie / POLIARTROPATIE
polyarthrose / POLIARTROZĂ
polyarthrose xanthomateuse / POLIARTROZĂ XANTOMATOASĂ
polyarticulaire / POLIARTICULAR
polychimiothérapie / POLICHIMIOTERAPIE
polychondrite / POLICONDRITĂ
polychondrite atrophiante chronique / POLICONDRITĂ ATROFIANTĂ CRONICĂ
polychromatophile / POLICROMATOFIL
polychromatophilie / POLICROMATOFILIE
polyclonal / POLICLONAL
polyclonie / POLICLONIE
polycorie / POLICORIE
polycorique / POLICORIC
polycrotisme / POLICROTISM
polycystine / POLICISTINĂ
polycythemia rubra vera / POLYCYTHEMIA RUBRA VERA
polycythémie / POLICITEMIE
polydactylie / POLIDACTILIE
polydipsie / POLIDIPSIE
polydysplasie / POLIDISPLAZIE
polydyspondylie / POLIDISPONDILIE
polydystrophie / POLIDISTROFIE
polydystrophie cérébrale progressive infantile de Christensen-Krabbe / POLIDISTROFIE CEREBRALĂ PROGRESIVĂ INFANTILĂ CHRISTENSEN-KRABBE
polyembryonie / POLIEMBRIONIE
polyendocrinopathie autoimmune / POLIENDOCRINOPATIE AUTOIMUNĂ, SINDROM DE DEFICIENŢE ENDOCRINE MULTIPLE
polyesthésie / POLIESTEZIE
polyéthylène glycol / POLIETILEN GLICOL
polygalactie / POLIGALACTIE
polyganglionnaire / POLIGANGLIONAR
polygène / POLIGEN
polyglandulaire / POLIGLANDULAR
polyglobulie / POLIGLOBULIE
polyglobulie constitutionnele / POLIGLOBULIE CONSTITUŢIONALĂ
polygonosomie / POLIGONOZOMIE
polygraphie / POLIGRAFIE
polyhétéroxène / POLIHETEROXEN
polyhydramnios / POLIHIDRAMNIOS
polykératose congénitale / POLIKERATOZĂ CONGENITALĂ
polykistique / POLICHISTIC
polymastie / POLIMASTIE
polyménorrhée / POLIMENOREE
polymérase / POLIMERAZĂ

polymères / POLIMERI
polymérisation / POLIMERIZARE
polymorphe / POLIMORF
polymorphisme / POLIMORFISM
polymorphisme de restriction / POLIMORFISM DE RESTRICŢIE
polymorphisme de séquence / POLIMORFISM DE SECVENŢĂ
polymorphisme génétique / POLIMORFISM GENETIC
polymorphisme non-génétique / POLIMORFISM NON-GENETIC
polymorphisme phénotypique / POLIMORFISM FENOTIPIC
polymorphonucléaire / POLIMORFONUCLEAR
polymyalgie artéritique / POLIMIALGIE ARTERITICĂ
polymyosite / POLIMIOZITĂ
polymyxines / POLIMIXINE
polyneuromyosite / POLINEUROMIOZITĂ
polyneuropathie / POLINEUROPATIE
polynévrite / POLINEVRITĂ
polynucléaire / POLINUCLEAR
polynucléose / POLINUCLEOZĂ
polynucléotide / POLINUCLEOTID
Polyomavirus / POLYOMAVIRUS
polyopie / POLIOPIE
polyopsie / POLIOPSIE
polyorexie / POLIOREXIE
polyoside / POLIOZID
polyostéochondrite Turpin-Coste / POLIOSTEOCONDRITĂ TURPIN-COSTE
polypathie / POLIPATIE
polypathologie / POLIPATOLOGIE
polype / POLIP
polypectomie / POLIPECTOMIE
polypeptidase / POLIPEPTIDAZĂ
polypeptidasémie / POLIPEPTIDAZEMIE
polypeptide / POLIPEPTID
polypeptide pancréatique humain / POLIPEPTID PANCREATIC UMAN
polypeptides / ANTIBIOTICE POLIPEPTIDICE
polyphagie / POLIFAGIE
polyphrasie / POLIFRAZIE
polyploïde / POLIPLOID
polyploïdie / POLIPLOIDIE
polypnée / POLIPNEE
polypose / POLIPOZĂ
polypose intestinale / POLIPOZĂ INTESTINALĂ
polypose rectocolique diffuse / POLIPOZĂ RECTOCOLICĂ DIFUZĂ
polyposis coli / POLYPOSIS COLI
polyradiculite / POLIRADICULITĂ
polyradiculonévrite / POLIRADICULONEVRITĂ
polyribosome / POLIRIBOZOM
polysaccharide / POLIZAHARID
polysérite / POLISERITĂ
polysinusite / POLISINUZITĂ
polysome / POLIZOM
polysomie / POLISOMIE
polyspécificité / POLISPECIFICITATE
polyspermie / POLISPERMIE
polysplénie / POLISPLENIE
polysyndactylie / POLISINDACTILIE
polyténie / POLITENIE
polythélie / POLITELIE
polythérapie / POLITERAPIE
polytraumatisme / POLITRAUMATISM
polyurie / POLIURIE
polyvaccin / POLIVACCIN
polyvalent / POLIVALENT
pommade / POMADĂ
pompe à calcium / POMPĂ DE CALCIU
pompe à H+/K+ / POMPĂ DE H+/K+
pompe à insuline / POMPĂ DE INSULINĂ
pompe à protons / POMPĂ DE PROTONI
pompe à sang / POMPĂ DE SÂNGE
pompe à sodium / POMPĂ DE SODIU
pompe à sodium-potassium / POMPĂ DE SODIU-POTASIU
pompe ionique / POMPĂ IONICĂ
pompe péristaltique / POMPĂ PERISTALTICĂ
ponction / PUNCŢIE
ponction abdominale / PUNCŢIE ABDOMINALĂ
ponction blanche / PUNCŢIE ALBĂ
ponction camérulaire / PUNCŢIE CAMERULARĂ
ponction lombaire / PUNCŢIE LOMBARĂ
ponction pleurale / PUNCŢIE PLEURALĂ
ponction sous-occipitale / PUNCŢIE SUBOCCIPITALĂ
ponction spinale / PUNCŢIE SPINALĂ
ponction sternale / PUNCŢIE STERNALĂ
ponction-biopsie / PUNCŢIE-BIOPSIE
pondéral / PONDERAL
pont de Varole / PUNTEA VAROLIO
pont dentaire / PUNTE DENTARĂ
pont disulfure / PUNTE DISULFURICĂ
pont myocardique / PUNTE MIOCARDICĂ
pontage / PONTAJ
pontage coronaire / PONTAJ CORONARIAN
pontin / PONTIN
ponto-cérébelleux / PONTO-CEREBELOS
pool / POOL
pool métabolique / POOL METABOLIC
poplité / POPLITEU
population / POPULAŢIE
population à risque / POPULAŢIE CU RISC
population cible / POPULAŢIE ŢINTĂ
pore / POR
pore nucléaire / POR NUCLEAR
porencéphalie / PORENCEFALIE
poreux / POROS
porines / PORINE
porokératose / POROKERATOZĂ
porokératose de Mibelli / POROKERATOZĂ MIBELLI
porokératose palmoplantaire de Mantoux / POROKERATOZĂ PALMOPLANTARĂ MANTOUX
porome / POROM
porome eccrine / POROM ECRIN
porome folliculaire / POROM FOLICULAR
porphine / PORFINĂ
porphyrie / PORFIRIE
porphyrie aiguë intermittente / PORFIRIE ACUTĂ INTERMITENTĂ
porphyrie cutanée tardive / PORFIRIE CUTANATĂ TARDIVĂ
porphyrie érythropoïétique / PORFIRIE ERITROPOIETICĂ
porphyrie érythropoïétique congénitale / PORFIRIE ERITROPOIETICĂ CONGENITALĂ
porphyrie hépatique / PORFIRIE HEPATICĂ
porphyrie variegata / PORFIRIE VARIEGATA
porphyrine / PORFIRINĂ
porphyrinurie / PORFIRINURIE
portal / PORTAL
porteur de germes / PURTĂTOR

porto-cav / PORTOCAV
portographie / PORTOGRAFIE
positif / POZITIV
position / POZIŢIE
position anatomique / POZIŢIE ANATOMICĂ
position de fonction / POZIŢIE DE FUNCŢIE
position de Trendelenburg / POZIŢIE TRENDELENBURG
position dorso-sacrée déclive / POZIŢIE DORSOSACRATĂ DECLIVĂ
position genu-cubitale / POZIŢIE GENUCUBITALĂ
position genu-pectorale / POZIŢIE GENUPECTORALĂ
position gynécologique / POZIŢIE DORSOSACRATĂ, POZIŢIE GINECOLOGICĂ
positon / POZITRON
positron / POZITRON
posologie / POSOLOGIE
post abortum / POST ABORTUM
post cibum / POST CIBUM
post mortem / POST MORTEM
post-charge ventriculaire / POSTÎNCĂRCARE VENTRICULARĂ
postcritique / POSTCRITIC, POSTICTAL
post-cure / POST-CURĂ
postérieur / POSTERIOR
posthectomie / POSTECTOMIE
posthéotomie / POSTEOTOMIE
posthite / POSTITĂ
post-hypophysaire / POSTHIPOFIZAR
post-hypophyse / POSTHIPOFIZĂ
postménopause / POSTMENOPAUZA
post-menstruel / POSTMENSTRUAL
post-natal / POSTNATAL
post-opératoire / POSTOPERATOR
post-partum / POST-PARTUM
post-prandial / POSTPRANDIAL
post-traumatique / POSTTRAUMATIC
postural / POSTURAL
posture / POSTURĂ
posturographie / POSTUROGRAFIE
posturologie / POSTUROLOGIE
potable / POTABIL
potassium / POTASIU
potentialisation / POTENŢARE
potentiel / POTENŢIAL
potentiel chimique / POTENŢIAL CHIMIC
potentiel d'action / POTENŢIAL DE ACŢIUNE
potentiel de démarcation / POTENŢIAL DE DEMARCAŢIE
potentiel de lésion / POTENŢIAL DE LEZIUNE
potentiel de membrane / POTENŢIAL DE MEMBRANĂ
potentiel de membrane plasmique / POTENŢIAL DE MEMBRANĂ PLASMATICĂ
potentiel de Nernst / POTENŢIAL NERNST
potentiel de repos / POTENŢIAL DE REPAUS
potentiel d'oxydoréduction / POTENŢIAL DE OXIDOREDUCERE
potentiel dzeta / POTENŢIAL ZETA
potentiel électrique / POTENŢIAL ELECTRIC
potentiel électrocinétique / POTENŢIAL ELECTROCINETIC
potentiel imposé / POTENŢIAL IMPUS
potentiel post-synaptique / POTENŢIAL POST-SINAPTIC
potentiel rédox / POTENŢIAL REDOX
potentiels évoqués / POTENŢIALE EVOCATE
potentiels ventriculaires tardifs / POTENŢIALE VENTRICULARE TARDIVE
potion / POŢIUNE
potocytose / POTOCITOZĂ
potomanie / POTOMANIE
pou / PĂDUCHE
pouce / POLICE
poudre / PULBERE
pouls / PULS
pouls alternant / PULS ALTERNANT
pouls bigéminé / PULS BIGEMINAT
pouls capilaire de Quincke / PULS CAPILAR QUINCKE
pouls de Corrigan / PULS CORRIGAN
pouls de Kussmaul / PULS KUSSMAUL
pouls dicrote / PULS DICROT
pouls filiforme / PULS FILIFORM
pouls hépatique / PULS HEPATIC
pouls instable / PULS INSTABIL
pouls lent permanent / PULS LENT PERMANENT
pouls paradoxal / PULS PARADOXAL
pouls pupillaire / PULS PUPILAR
pouls quadrigéminé / PULS CVADRIGEMINAT
pouls trigéminé / PULS TRIGEMINAT
pouls veineux auriculaire / PULS VENOS AURICULAR
pouls veineux jugulaire / PULS VENOS JUGULAR
pouls veineux ventriculaire / PULS VENOS VENTRICULAR
poumon / PLĂMÂN, PULMON
poumon cardiaque / PLĂMÂN CARDIAC
poumon d'acier / PLĂMÂN DE OŢEL
poumon de choc / PLĂMÂN DE ŞOC
poumon évanescent / PLĂMÂN EVANESCENT
poumon polykystique / PLĂMÂN POLICHISTIC
poumon tropical éosinophilique / PULMON TROPICAL EOZINOFIL
poupinel / POUPINEL
poussete / SCAUN CU ROTILE
pouvoir / PUTERE
pouvoir de résolution / PUTERE DE REZOLUŢIE
pouvoir pathogène / PUTERE PATOGENĂ
pouvoir rotatoire / PUTERE ROTATORIE
pouvoir rotatoire spécifique / PUTERE ROTATORIE SPECIFICĂ
Poxviridae / POXVIRIDAE
Poxvirus / POXVIRUS
pragmatamnésie / PRAGMATAMNEZIE
pragmatoagnosie / PRAGMATAGNOZIE
prandial / PRANDIAL
pravastatine / PRAVASTATINĂ
praxie / PRAXIE
préadaptation / PREADAPTARE
préanesthésique / PREANESTEZIC
précancère / PRECANCER
précancérose / PRECANCEROZĂ
précharge ventriculaire / PREÎNCĂRCARE VENTRICULARĂ
précipitation / PRECIPITARE
précipité / PRECIPITAT
précipitine / PRECIPITINĂ
précirrhose / PRECIROZĂ
préclinique / PRECLINIC
précoce / PRECOCE
précoma / PRECOMĂ
précoma diabetique / PRECOMĂ DIABETICĂ
préconditionnement / PRECONDIŢIONARE
précondylien / PRECONDILIAN
préconscient / PRECONŞTIENT
précordial / PRECORDIAL
précordialgie / PRECORDIALGIE

précritique / PRECRITIC
précritique / PREICTAL
précurseur / PRECURSOR
prédiastolique / PREDIASTOLIC
prédisposition / PREDISPOZIŢIE
prédisposition génétique / PREDISPOZIŢIE GENETICĂ
prednisolone / PREDNISOLON
prednisone / PREDNISON
prééclampsie / PREECLAMPSIE
préexcitation / PREEXCITAŢIE
préformation / PREFORMISM
préfrontal / PREFRONTAL
préganglionnaire / PREGANGLIONAR
prégnandiol / PREGNANDIOL
prégnénolone / PREGNENOLOL
préhension / PREHENSIUNE
préhormone / PREHORMON
préjudice / PREJUDICIU
prékallicréine / PREKALICREINĂ
préleucémie / PRELEUCEMIE
préleucémique / PRELEUCEMIC
prélèvement / PRELEVARE
prématuré / PREMATUR
prématurité / PREMATURITATE
premaxillaire / PREMAXILAR
prémédication / PREMEDICAŢIE
préménopause / PREMENOPAUZĂ
prémenstruel / PREMENSTRUAL
premier aide / PRIM AJUTOR
premier cunéiforme / CUNEIFORM MEDIAL
prémolaire / PREMOLAR
prémonitoire / PREMONITORIU
prémunition / PREMONIŢIE
prénarcose / PRENARCOZĂ
prénatal / PRENATAL
préopératoire / PREOPERATOR
prépeptide / PREPEPTID
preponderance ventriculaire / PREPONDERENŢĂ VENTRICULARĂ
préprandial / PREPRANDIAL
prépro-hormone / PREPRO-HORMON
prépro-insuline / PREPRO-INSULINĂ
prépro-protéine / PREPRO-PROTEINĂ
pré-protéine / PRE-PROTEINĂ
prépuce / PREPUŢ
prépylorique / PREPILORIC
presbyacousie / PREZBIACUZIE
presbyophrénie / PREZBIOFRENIE
presbyopie / PREZBIOPIE
presbyte / PREZBIT
presbytie / PREZBIŢIE
prescription / PRESCRIPŢIE
présellaire / PRESELAR
présénile / PRESENIL
préséniline / PRESENILINĂ
préséniline / PRESENILINĂ
présénium / PRESENIUM
présentation / PREZENTAŢIE
présentation céphalique / PREZENTAŢIE CEFALICĂ
présentation de l'antigène / PREZENTARE A ANTIGENULUI
présentation de la face / PREZENTAŢIE FACIALĂ
présentation du front / PREZENTAŢIE FRONTALĂ
présentation du siège / PREZENTAŢIE PELVINĂ
présentation du sommet / PREZENTAŢIE CRANIANĂ
présentation oblique / PREZENTAŢIE OBLICĂ
présentation transverse / PREZENTAŢIE TRANSVERSĂ
préservateur / PREZERVATOR
préservatif / PREZERVATIV
présphygmique / PRESFIGMIC
pression / PRESIUNE
pression artérielle / PRESIUNE ARTERIALĂ
pression artérielle differentielle / PRESIUNE ARTERIALĂ DIFERENŢIALĂ
pression artérielle maxima / PRESIUNE ARTERIALĂ MAXIMĂ
pression artérielle minima / PRESIUNE ARTERIALĂ MINIMĂ
pression artérielle moyenne / PRESIUNE ARTERIALĂ MEDIE
pression artérielle ophtalmique / PRESIUNE ARTERIALĂ OFTALMICĂ
pression atmosphérique / PRESIUNE ATMOSFERICĂ
pression barométrique / PRESIUNE BAROMETRICĂ
pression capillaire pulmonaire / PRESIUNE CAPILARĂ PULMONARĂ
pression cérébrospinale / PRESIUNE CEREBROSPINALĂ
pression intracrânienne / PRESIUNE INTRACRANIANĂ
pression intraoculaire / PRESIUNE INTRAOCULARĂ
pression intrarachidienne / PRESIUNE INTRARAHIDIANĂ
pression négative / PRESIUNE NEGATIVĂ
pression oncotique / PRESIUNE COLOIDOSMOTICĂ, ONCOTICĂ
pression osmotique / PRESIUNE OSMOTICĂ
pression osmotique efficace / PRESIUNE OSMOTICĂ EFICACE
pression partielle / PRESIUNE PARŢIALĂ
pression positive / PRESIUNE POZITIVĂ
pression transmurale / PRESIUNE TRANSMURALĂ
pression veineuse / PRESIUNE VENOASĂ
pressorécepteur / BARORECEPTOR, PRESORECEPTOR
pressothérapie / PRESOTERAPIE
pressurisation / PRESURIZARE
présynaptique / PRESINAPTIC
présystolique / PRESISTOLIC
pretium dolores / PRETIUM DOLORIS
prévalence / PREVALENŢĂ
preventif / PREVENTIV
prévention / PREVENŢIE
prévention primaire / PREVENŢIE PRIMARĂ
prévention secondaire / PREVENŢIE SECUNDARĂ
prévention tertiaire / PREVENŢIE TERŢIARĂ
préventorium / PREVENTORIU
prévertébral / PREVERTEBRAL
prévésical / PREVEZICAL
priapisme / PRIAPISM
primaire / PRIMAR
primigeste / PRIMIGESTĂ
primipare / PRIMIPARĂ
primitif / PRIMITIV
primo-infection / PRIMOINFECŢIE
primovaccination / PRIMOVACCINARE
principe / PRINCIPIU
principe actif / PRINCIPIU ACTIV
principe de Bornstein / PRINCIPIU BORNSTEIN
principe de Doppler / PRINCIPIU DOPPLER
principe de Fick / PRINCIPIU FICK
principe de précaution / PRINCIPIUL PRECAUŢIEI
principe nuisible / NOXĂ
principes nutritifs / PRINCIPII NUTRITIVE
prion / PRION
pro die / PRO DIE

proaccélérine / PROACCELERINĂ
pro-ayntigène / PRO-ANTIGEN
probabilité / PROBABILITATE
probant / PROBANT
procaïnamide / PROCAINAMIDĂ
procaïne / PROCAINĂ
procaryote / PROCARIOT
procédé / PROCEDEU
procédé de Chauffard / PROCEDEU CHAUFFARD (PRIN BALOTARE)
procédé de Gilbert / PROCEDEU GILBERT
procédé de Glénard (du pouce) / PROCEDEU GLÉNARD (AL POLICELUI)
procédé de Murphy / PROCEDEU MURPHY
procédé de Pavel-Chiray / PROCEDEU PAVEL-CHIRAY
procédé de Rashkind / PROCEDEU RASHKIND
procédé de Rastelli / PROCEDEU RASTELLI
procédé d'Israel / PROCEDEU ISRAEL
procès / PROCES
procès ciliaires / PROCESE CILIARE
processus / PROCESSUS
prochéilie / PROCHEILIE
procidence / PROCIDENŢĂ
procollagène / PROCOLAGEN
proconvertine / PROCONVERTINĂ
procrastination / PROCRASTINAŢIE
procréation / PROCREAŢIE
procritique / PROCRITIC
proctalgie / PROCTALGIE
proctectomie / PROCTECTOMIE
proctite / PROCTITĂ
proctocèle / PROCTOCEL
proctocolpoplastie / PROCTOCOLPOPLASTIE
proctocystoplastie / PROCTOCISTOPLASTIE
proctodynie / PROCTODINIE
proctologie / PROCTOLOGIE
procto-péri-néoplastie / PROCTOPERINEOPLASTIE
proctopexie / PROCTOPEXIE
proctoplastie / PROCTOPLASTIE
proctoptose / PROCTOPTOZĂ
proctorragie / PROCTORAGIE
proctorrhée / PROCTOREE
proctoscope / PROCTOSCOP
proctoscopie / PROCTOSCOPIE
proctotomie / PROCTOTOMIE
procubitus / PROCUBITUS
prodrogue / PRODROG
prodrome / PRODROM
produit de contraste / PRODUS DE CONTRAST
produit sanguin / PRODUS SANGUIN
prodynorphine / PRODINORFINĂ
proéminence / PROEMINENŢĂ
proenképhaline / PROENKEFALINĂ
proenzyme / PROENZIMĂ
proérythroblaste / PROERITROBLAST
profibrinolysine / PROFIBRINOLIZINĂ
profil antigénique / PROFIL ANTIGENIC
profiline / PROFILINĂ
profus / PROFUZ
progénie / PROGENIE
progéniteur / PROGENITOR
progeria / PROGERIE
progérie / PROGERIE
progestatif / PROGESTATIV
progestérone / PROGESTERON
progestogène / PROGESTOGEN
progestomimétique / PROGESTOMIMETIC
proglottis / PROGLOTĂ
proglucagon / PROGLUCAGON
prognathisme / PROGNATISM
prognose / PROGNOZĂ
prognostic / PROGNOSTIC
programme / PROGRAM
pro-hormone / PRO-HORMON
pro-inflamatoire / PROINFLAMATOR
pro-insuline / PRO-INSULINĂ
projection / PROIECŢIE
prolabé / PROLABAT
prolactine / PROLACTINĂ
prolactinome / PROLACTINOM
prolamines / PROLAMINE
prolan / PROLAN
prolanurie / PROLANURIE
prolapsus / PROLAPS
prolapsus vaginal / PROLAPS VAGINAL
prolifération / PROLIFERARE
proline / PROLINĂ
prolymphocyte / PROLIMFOCIT
prolyn-dipeptidase / PROLIN-DIPEPTIDAZĂ
prométaphase / PROMETAFAZĂ
promonocyte / PROMONOCIT
promontoire / PROMONTORIU
promoteur / PROMOTOR
promoteur de tumeurs / PROMOTOR DE TUMORI
promyélocyte / PROMIELOCIT
Pronase / PRONAZĂ
pronateur / PRONATOR
pronation / PRONAŢIE
pronation douloureuse des enfants / PRONAŢIE DUREROASĂ A COPIILOR
pronucléus / PRONUCLEU
pro-opiomélanocortine / PRO-OPIOMELANOCORTINĂ
propanolole / PROPANOLOL
properdine / PROPERDINĂ
prophage / PROFAG
prophase / PROFAZĂ
prophylactique / PROFILACTIC
prophylaxie / PROFILAXIE
propriocepteur / PROPRIOCEPTOR
proprioceptif / PROPRIOCEPTIV
pro-protéine / PRO-PROTEINĂ
proprotéine convertases / PROPROTEIN CONVERTAZE
proptose / PROPTOZIS
propulsion / PROPULSIE
prorénine / PRORENINĂ
prosécrétine / PROSECRETINĂ
prosencéphale / PROZENCEFAL
prosopagnosie / PROSOPAGNOZIE
prosopalgie / PROSOPALGIE
prosoplasie / PROSOPLAZIE
prosoplégie / PROSOPLEGIE
prosopomètre / PROSOPOMETRU
prostacycline / PROSTACICLINĂ
prostaglandine endoperoxyde synthase / PROSTAGLANDIN ENDOPEROXID SINTAZĂ
prostaglandines / PROSTAGLANDINE

prostanoïdes / PROSTANOIDE
prostate / PROSTATĂ
prostatectomie / PROSTATECTOMIE
prostatique / PROSTATIC
prostatisme / PROSTATISM
prostatite / PROSTATITĂ
prostatomégalie / PROSTATOMEGALIE
prostatorhée / PROSTATOREE
prostatotomie / PROSTATOTOMIE
prosthétique / PROSTETIC
prostitution / PROSTITUŢIE
prostration / PROSTRAŢIE
protaminase / PROTAMINAZĂ
protamine / PROTAMINĂ
protanomalie / PROTANOMALIE
protanopie / PROTANOPIE
protéases / PROTEAZE
protéasome / PROTEAZOM
protection / PROTECŢIE
protéide / PROTEIDĂ
protéinases / PROTEINAZE
protéinases dépendantes de l'ATP / PROTEINAZE DEPENDENTE DE ATP
protéine A / PROTEINĂ A
protéine basique de la myéline / PROTEINĂ BAZICĂ A MIELINEI
protéine Bence-Jones / PROTEINĂ BENCE-JONES
protéine C / PROTEINĂ C
protéine chimérique / PROTEINĂ HIMERICĂ
protéine complète / PROTEINĂ COMPLETĂ
protéine C-réactive / PROTEINĂ C-REACTIVĂ
protéine d'ancrage / PROTEINĂ DE ANCORARE
protéine de fusion / PROTEINĂ DE FUZIUNE
protéine de la bande 3 / PROTEINĂ BANDA 3
protéine de la bande 4.1 / PROTEINĂ BANDA 4.1
protéine de liaison / PROTEINĂ DE LEGARE
protéine de liaison de la hormone sexuelle / PROTEINĂ DE LEGARE A HORMONULUI SEXUAL
protéine de liaison du rétinol / PROTEINĂ DE LEGARE A RETINOLULUI
protéine de transport / PROTEINĂ DE TRANSPORT
protéine découplante de la graisse brune / PROTEINĂ DECUPLANTĂ A ŢESUTULUI ADIPOS BRUN
protéine dénaturée / PROTEINĂ DENATURATĂ
protéine dérivée / PROTEINĂ DERIVATĂ
protéine di-sulfure isomérase / PROTEINĂ DISULFID-IZOMERAZĂ
protéine extrinsèque / PROTEINĂ EXTRINSECĂ
protéine fibrillaire acide gliale / PROTEINĂ FIBRILARĂ GLIALĂ ACIDĂ
protéine flottante / PROTEINĂ FLOTANTĂ
protéine homéotique / PROTEINĂ HOMEOTICĂ
protéine intrinsèque / PROTEINĂ INTRINSECĂ
protéine kinase A / PROTEIN KINAZĂ A
protéine kinase B / PROTEIN KINAZĂ B
protéine kinase C / PROTEIN KINAZĂ C
protéine kinase G / PROTEIN KINAZĂ G
protéine kinase R / PROTEIN KINAZĂ R
protéine kinases / PROTEIN KINAZE
protéine M / PROTEINĂ M
protéine M virale / PROTEINĂ M VIRALĂ
protéine MDR / PROTEINĂ MDR
protéine non-couplée / PROTEINĂ NECUPLATĂ
protéine p190 / PROTEINĂ p190
protéine p210 / PROTEINĂ p210
protéine p53 / PROTEINĂ p53
protéine partielle / PROTEINĂ PARŢIALĂ
protéine phosphatases / PROTEIN FOSFATAZE
protéine protéolipidique de la myéline / PROTEINĂ PROTEOLIPIDICĂ A MIELINEI
protéine racémisée / PROTEINĂ RACEMIZATĂ
protéine recombinante / PROTEINĂ RECOMBINANTĂ
protéine S-100 / PROTEINĂ S-100
protéine se liant à l'ADN / PROTEINĂ CARE SE LEAGĂ LA ADN
protéine Tamm-Horsfall / PROTEINĂ TAMM-HORSFALL
protéine tau / PROTEINĂ TAU
protéine Z / PROTEINĂ Z
protéinémie / PROTEINEMIE, PROTIDEMIE
protéines / PROTEINE
protéines angiogéniques / PROTEINE ANGIOGENICE
protéines chaperones / PROTEINE CHAPERONE
protéines d'adhésion / PROTEINE DE ADEZIUNE
protéines d'attachement virales / PROTEINE DE ATAŞARE VIRALE
protéines de choc au froid / PROTEINE DE ŞOC LA RECE
protéines de jonction / PROTEINE DE JONCŢIUNE
protéines de la phase aiguë / PROTEINE DE FAZĂ ACUTĂ
protéines de luxe / PROTEINE DE LUX
protéines de transport / PROTEINE DE TRANSPORT
protéines du choc thermique / PROTEINE DE ŞOC TERMIC
protéines fer-soufre / PROTEINE FIER-SULF
protéines G monomériques / PROTEINE G MONOMERICE
protéines GLUT / PROTEINE GLUT
protéines liant le calcium / PROTEINE CARE LEAGĂ Ca2^
protéines membranaires / PROTEINE MEMBRANARE
protéines ménagères / PROTEINE MENAJERE
protéines motrices / PROTEINE MOTRICE
protéines musculaires / PROTEINE MUSCULARE
protéines plasmatiques / PROTEINE PLASMATICE
protéines Ras / PROTEINE RAS
protéinogramme / PROTEINOGRAMĂ
protéinorrachie / PROTEINORAHIE
protéinose / PROTEINOZĂ
protéinose alvéolaire / PROTEINOZĂ ALVEOLARĂ
protéinose lipidique / PROTEINOZĂ LIPIDICĂ
protéinothérapie / PROTEINOTERAPIE
protéinurie / PROTEINURIE
protéinurie d'effort / PROTEINURIE DE EFORT
protéinurie essentielle / PROTEINURIE ESENŢIALĂ
protéinurie orthostatique / PROTEINURIE ORTOSTATICĂ
protéinurie postrénale / PROTEINURIE POSTRENALĂ
protéinurie prérénale / PROTEINURIE PRERENALĂ
protéoglycane / PROTEOGLICAN
protéolipide de la myéline / PROTEOLIPID AL MIELINEI
protéolitique / PROTEOLITIC
protéolysat / PROTEOLIZAT
protéolyse / PROTEOLIZĂ
protéome / PROTEOM
protéomique / PROTEOMICĂ
protéomique clinique / PROTEOMICĂ CLINICĂ
protéomique médicale / PROTEOMICĂ MEDICALĂ
Proteus / PROTEUS
prothèse / PROTEZĂ
prothèse valvulaire cardiaque / PROTEZĂ VALVULARĂ CARDIACĂ

prothrombinases / PROTROMBINAZE
prothrombine / PROTROMBINĂ
prothrombinémie / PROTROMBINEMIE
prothrombokinase / PROTROMBOKINAZĂ
prothrombokinine / PROTROMBOKININĂ, PROTROMBOPLASTINĂ
protide / PROTID
protiste / PROTIST
protocole / PROTOCOL
protocole opératoire / PROTOCOL OPERATOR
protodiasistolique / PROTODIASISTOLIC
proton / PROTON
protoneurone / PROTONEURON
protooncogènes / PROTOONCOGENE
protoplasme / PROTOPLASMĂ
protoplaste / PROTOPLAST
protosoose / PROTOZOOZĂ
protosystolique / PROTOSISTOLIC
protovirus / PROTOVIRUS
protozoaire / PROTOZOAR
protraction / PROTRACŢIUNE
protrophe / PROTROF
protrusion / PROTRUZIE
protrusion acétabulaire / PROTRUZIE ACETABULARĂ
protubérance / PROTUBERANŢĂ
protubérance annulaire / PROTUBERANŢĂ INELARĂ
protubérant / PROTUBERANT
Providencia / PROVIDENCIA
provirus / PROVIRUS
provitamine / PROVITAMINĂ
proximal / PROXIMAL
prurigène / PRURIGEN
prurigineux / PRURIGINOS
prurigo / PRURIGO
prurigo de Hebra / PRURIGO HEBRA
prurigo d'été / PRURIGO ESTIVAL
prurigo diathésique de Besnier / PRURIGO BESNIER
prurit / PRURIT
psammome / PSAMOM
psammophile / PSAMOFIL
psamocarcinome / PSAMOCARCINOM
pseudarthrose / PSEUDOARTROZĂ
pseudesthésie / PSEUDESTEZIE
pseudoallèles / PSEUDOALELE
pseudo-anémie / PSEUDOANEMIE
pseudo-angiome / PSEUDOANGIOM
pseudo-apoplexie / PSEUDOAPOPLEXIE
pseudo-appendicite / PSEUDOAPENDICITĂ
pseudo-asthme / PSEUDOASTM
pseudo-bronchectasie / PSEUDOBRONŞIECTAZIE
pseudo-cholécystite / PSEUDOCOLECISTITĂ
pseudocholéra infantile / PSEUDOHOLERĂ INFANTILĂ
pseudo-claudication / PSEUDOCLAUDICAŢIE
pseudo-comitial / PSEUDOCOMIŢIAL
pseudo-démence / PSEUDODEMENŢĂ
pseudo-diphtérie / PSEUDODIFTERIE
pseudo-énarthrose / PSEUDOENARTROZĂ
pseudo-fracture / PSEUDOFRACTURĂ
pseudogène / PSEUDOGENĂ
pseudogliome / PSEUDOGLIOM
pseudoglobuline / PSEUDOGLOBULINĂ
pseudo-grossesse / PSEUDOGRAVIDITATE
pseudo-gynécomastie / PSEUDOGINECOMASTIE
pseudo-hématocèle / PSEUDO-HEMATOCEL
pseudo-hémophilie A / PSEUDOHEMOFILIE
pseudohérédité / PSEUDOEREDITATE
pseudohermafrodisme / PSEUDOHERMAFRODITISM
pseudo-hyperaldostéronisme / PSEUDO-HIPERALDOSTERONISM
pseudo-hyperkaliémie / PSEUDOHIPERKALIEMIE
pseudo-hypertension / PSEUDOHIPERTENSIUNE
pseudo-hypertrichose / PSEUDOHIPERTRICOZĂ
pseudo-hypertrophie / PSEUDOHIPERTROFIE
pseudohypoaldostéronisme / PSEUDOHIPOALDOSTERONISM
pseudo-hyponatrémie / PSEUDOHIPONATREMIE
pseudo-hypothyroïdie / PSEUDOHIPOTIROIDIE
pseudo-isochromatique / PSEUDOIZOCROMATIC
pseudo-kyste / PSEUDOCHIST
pseudo-kyste du pancréas / PSEUDOCHIST PANCREATIC
pseudolipome / PSEUDOLIPOM
pseudo-lymphome / PSEUDOLIMFOM
pseudo-mélanome / PSEUDOMELANOM
pseudomembrane / PSEUDOMEMBRANĂ
pseudoméningite / PSEUDOMENINGITĂ
Pseudomonas / PSEUDOMONAS
Pseudomonas aeruginosa / PSEUDOMONAS AERUGINOSA
pseudomycétome / PSEUDOMICETOM
pseudo-myopie / PSEUDOMIOPIE
pseudonévralgie / PSEUDONEVRALGIE
pseudoparalysie / PARALIZIE FALSĂ, PSEUDOPARALIZIE
pseudo-paralysie de Parrot / PSEUDOPARALIZIE PARROT
pseudoparasitisme / PSEUDOPARAZITISM
pseudopelade / PSEUDOPELADĂ
pseudophakie / PSEUDOFAKIE
pseudopode / PSEUDOPOD
pseudopolyarthrite rhizomélique / PSEUDOPOLIARTRITĂ RIZOMELICĂ
pseudopolydistrophie de Hurler / PSEUDOPOLIDISTROFIA HURLER
pseudo-polype / PSEUDOPOLIP
pseudo-polypose / PSEUDOPOLIPOZĂ
pseudoporencéphalie / PSEUDOPORENCEFALIE
pseudopseudo-hypoparathyroïdie / PSEUDO-PSEUDOHIPOPARATIROIDIE
pseudo-psychose / PSEUDOPSIHOZĂ
pseudopuberté précoce / PSEUDOPUBERTATE PRECOCE
pseudo-rage / PSEUDORABIE
pseudosmie / PSEUDOSMIE
pseudotabès / PSEUDOATAXIE, PSEUDOTABES, TABES PERIFERIC
pseudo-tuberculose / PSEUDOTUBERCULOZĂ
pseudo-tumeur / PSEUDOTUMORĂ
pseudotyphoméningite des porchers / LEPTOSPIROZA CRESCĂTORILOR DE PORCI
Pseudovirus / PSEUDOVIRUS
pshychotonique / PSIHOTONIC
psittacisme / PSITACISM
psittacose / PSITACOZĂ
psoïtis / PSOITĂ
psoriasiforme / PSORIAZIFORM
psoriasis / PSORIAZIS
psychanalyse / PSIHANALIZĂ
psychasthénie / PSIHASTENIE
psychasthénique / PSIHASTENIC
psychédélique / PSIHEDELIC
psychédélisme / PSIHEDELISM

psychiatrie / PSIHIATRIE
psychiatrie comparée / PSIHIATRIE COMPARATĂ
psychiatrie transculturelle / PSIHIATRIE TRANSCULTURALĂ
psychique / PSIHIC
psychisme / PSIHISM
psychoactif / PSIHOACTIV
psychoanaleptique / PSIHOANALEPTIC
psychoanalgésie / PSIHOANALGEZIE
psychochirurgie / PSIHOCHIRURGIE
psychodépendance / PSIHODEPENDENŢĂ
psychodepresseur / PSIHODEPRESOR
psychodiagnostique / PSIHODIAGNOSTIC
psychodrame / PSIHODRAMĂ
psychodynamique / PSIHODINAMICĂ
psychodysleptique / PSIHODISLEPTIC
psychogène / PSIHOGEN
psycho-génomique / PSIHO-GENOMICĂ
psychogériatrie / PSIHOGERIATRIE
psychogéronthologie / PSIHOGERONTOLOGIE
psychogramme / PSIHOGRAMĂ
psycholepsie / PSIHOLEPSIE
psycholeptique / PSIHOLEPTIC
psychologie / PSIHOLOGIE
psychométrie / PSIHOMETRIE
psychomoteur / PSIHOMOTOR
psychoneuroimmunologie / PSIHONEUROIMUNOLOGIE
psychonévrose / PSIHONEVROZĂ
psychopathe / PSIHOPAT
psychopathie / PSIHOPATIE
psychopathique / PSIHOPATIC
psychopathologie / PSIHOPATOLOGIE
psychopharmacologie / PSIHOFARMACOLOGIE
psychophysiologie / PSIHOFIZIOLOGIE
psychophysique / PSIHOFIZICĂ
psychoplégie / PSIHOPLEGIE
psychoplégique / PSIHOPLEGIC
psychoprophylaxie / PSIHOPROFILAXIE
psychorigidité / PSIHORIGIDITATE
psychose / PSIHOZĂ
psychose bipolaire / PSIHOZĂ BIPOLARĂ
psychose carcérale / PSIHOZĂ CARCERALĂ
psychose de Korsakoff / PSIHOZĂ KORSAKOFF
psychose maniaco-dépressive / PSIHOZĂ MANIACO-DEPRESIVĂ
psychose paranoïaque / PSIHOZĂ PARANOICĂ
psychosensoriel / PSIHOSENZORIAL
psychosomatique / PSIHOSOMATIC
psychostimulant / PSIHOSTIMULANT
psychotechnie / PSIHOTEHNICĂ
psychothérapie / PSIHOTERAPIE
psychotique / PSIHOTIC
psychotrope / PSIHOTROP
psychroesthésie / PSIHROESTEZIE
psychrophile / PSIHROFIL
psyhalgie / PSIHALGIE
psyhalgie / PSIHALGIE
ptéridine / PTERIDINĂ
ptérigoïdes de la conjonctive / PTERIGOIZI CONJUNCTIVALI
ptérine / PTERINĂ
ptérygion / PTERIGION
pterygium colli / PTERYGIUM COLLI
ptérygoïde / PTERIGOID
ptilose / PTILOZĂ

ptomaïnes / PTOMAINE
ptose / PTOZĂ
ptosis / PTOZĂ PALPEBRALĂ
ptosis atonica lipomatosa / PTOZĂ ATONICĂ LIPOMATOASĂ
ptyalagogue / PTIALAGOG
ptyaline / PTIALINĂ
ptyalisme / PTIALISM
pubalgie / PUBALGIE
puberté / PUBERTATE
puberté précoce / PUBERTATE PRECOCE
pubescent / PUBESCENT
pubis / PUBIS
puce / PURICE
puériculture / PUERICULTURĂ
puéril / PUERIL
puérilisme / PUERILISM
puerpéral / PUERPERAL
puerpéralité / LEHUZIE, PUERPERALITATE
puissance / POTENŢĂ
Pulex / PULEX
Pulicidae / PULICIDAE
pulmonaire / PULMONAR
pulpe / PULPĂ
pulpe dentaire / PULPĂ DENTARĂ
pulpectomie / PULPECTOMIE
pulpeux / PULPOS
pulpite / PULPITĂ
pulpolithe / PULPOLIT
pulpotomie / PULPOTOMIE
pulsatile / PULSATIL
pulsation / PULSAŢIE
pulsion / PULSIUNE
pulsus parvus / PULS PARVUS
pulsus tardus / PULS TARDUS
pultacé / PULTACEU
pulvérisation / PULVERIZARE
pulvinar / PULVINAR
punctiforme / PUNCTIFORM
punctum proximum / PUNCTUM PROXIMUM
punctum remotum / PUNCTUM REMOTUM
pupille / PUPILĂ
pupille de Horner / PUPILĂ HORNER
pupille de Marcus Gunn / PUPILĂ MARCUS GUNN
pupillométrie / PUPILOMETRIE
pupillotonie / PUPILOTONIE
purgatif / PURGATIV
purgation / PURGAŢIE
puriforme / PURIFORM
purine / PURINĂ
purpura / PURPURĂ
purpura annularis telangiectodes / PURPURĂ INELARĂ TELANGIECTAZICĂ
purpura fulminans / PURPURA FULMINANS
purpura hémorragique / PURPURĂ HEMORAGICĂ
purpura hyperglobulinémique / PURPURĂ HIPERGLOBULINEMICĂ
purpura myélopathique / PURPURĂ MIELOPATICĂ
purpura papuleux de Hebra / PURPURĂ PAPULOASĂ HEBRA
purpura rétinien / PURPURĂ RETINIANĂ
purpura rhumatoïde / PURPURĂ HENOCH-SCHÖNLEIN
purpura sénile de Bateman / PURPURĂ SENILĂ BATEMAN
purpura thrombocytopénique thrombotique / PURPURĂ TROMBOCITOPENICĂ TROMBOTICĂ

purpura thrombopénique idiopathique / PURPURĂ TROMBOCITOPENICĂ IDIOPATICĂ
purpura vasculaire allergique / PURPURĂ VASCULARĂ ALERGICĂ
purulent / PURULENT
pus / PUROI
pustule / PUSTULĂ
pustuleux / PUSTULOS
pustuliforme / PUSTULIFORM
pustulose / PUSTULOZĂ
pustulose varioliforme aiguë / PUSTULOZĂ VARIOLIFORMĂ ACUTĂ
putamen / PUTAMEN
putréfaction / PUTREFACŢIE
putrescible / PUTRESCIBIL
putrescine / PUTRESCEINĂ
putride / PUTRID
pycnique / PICNIC
pycnodysostose / PICNODISOSTOZĂ
pycnoïde / PICNOID
pycnomètre / PICNOMETRU
pycnose / PICNOZĂ
pyélectasie / PIELECTAZIE
pyélectomie / PIELECTOMIE
pyélique / PIELIC
pyélite / PIELITĂ
pyélocystite / PIELOCISTITĂ
pyélogramme / PIELOGRAMĂ
pyélographie / PIELOGRAFIE
pyélographie gazeuse / PIELOGRAFIE GAZOASĂ
pyélolithotomie / PIELOLITOTOMIE
pyélonéphrite / PIELONEFRITĂ
pyélonephrite emphysémateuse / PIELONEFRITĂ EMFIZEMATOASĂ
pyélonéphrose / PIELONEFROZĂ
pyélonéphrotomie / PIELONEFROTOMIE
pyéloplastie / PIELOPLASTIE
pyéloscopie / PIELOSCOPIE
pyélostomie / PIELOSTOMIE
pyélotomie / PIELOTOMIE
pyélo-urétéral / PIELOURETERAL
pyléphlébite / PILEFLEBITĂ
pyléthrombose / PILETROMBOZĂ
pylore / PILOR
pylorectomie / PILORECTOMIE
pylorisme / PILORISM
pylorite / PILORITĂ
pyloro-duodénite / PILORODUODENITĂ
pyloro-jéjunostomie / PILOROJEJUNOSTOMIE
pyloroplastie / PILOROPLASTIE
pylorospasme / PILOROSPASM
pylorostomie / PILOROSTOMIE
pylorotomie / PILOROTOMIE
pyocéphalie / PIOCEFALIE
pyocholécystite / PIOCOLECISTITĂ
pyocolpocèle / PIOCOLPOCEL
pyocolpos / PIOCOLPOS
pyocoque / PIOCOC
pyocyanine / PIOCIANINĂ
pyoderma gangrenosum / PYODERMA GANGRENOSUM
pyodermie / PIODERMITĂ
pyodermite / PIODERMITĂ
pyodermite végétante généralisée / PIODERMITĂ VEGETANTĂ GENERALIZATĂ
pyoémie / PIOEMIE
pyogène / PIOGEN
pyogénie / PIOGENEZĂ
pyohémie / PIOEMIE
pyolabyrinthite / PIOLABIRINTITĂ
pyométrie / PIOMETRIE
pyométrite / PIOMETRITĂ
pyomyosite / PIOMIOZITĂ
pyonéphrite / PIONEFRITĂ
pyonéphrose / PIONEFROZĂ
pyopéricarde / PIOPERICARD
pyopéritoine / PIOPERITONEU
pyophagie / PIOFAGIE
pyopneumokyste hydatique / PIOPNEUMOCHIST HIDATIC
pyopneumopéricarde / PIOPNEUMOPERICARD
pyo-pneumopéritoine / PIOPNEUMOPERITONEU
pyo-pneumothorax / PIOPNEUMOTORAX
pyorrhée / PIOREE
pyorrhée alvéolo-dentaire / PIOREE ALVEOLO-DENTARĂ
pyosalpinx / PIOSALPINX
pyosclérose / PIOSCLEROZĂ
pyospermie / PIOSPERMIE
pyothorax / PIOTORAX
pyramidal / PIRAMIDAL
pyramide / PIRAMIDĂ
pyrétique / PIRETIC
pyrétogène / PIRETOGEN
pyrétothérapie / PIRETOTERAPIE
pyrexie / PIREXIE
pyridoxine / PIRIDOXINĂ
pyrimidine / PIRIMIDINĂ
pyrogène / PIROGEN
pyroglobuline / PIROGLOBULINĂ
pyromanie / PIROMANIE
pyronine / PIRONINĂ
pyroninophile / PIRONINOFIL
pyroninophilie / PIRONINOFILIE
pyrophobie / PIROFOBIE
pyrophosphatase / PIROFOSFATAZĂ
pyrophosphate / PIROFOSFAT
pyrosis / PIROZIS
pyrrole / PIROL
pyruvate kinase / PIRUVAT KINAZĂ
pyruvicémie / PIRUVICEMIE
pyurie / PIURIE

Q

QI / QI
quadriplegie / CVADRIPLEGIE
quadrome / QUADROM
quantum satis / QUANTUM SATIS
quarantaine / CARANTINĂ
quark / QUARK
quasi-espèce / QUASISPECIE
quenching / QUENCHING
queue de cheval / COADĂ DE CAL
quinidine / CHINIDINĂ
quinine / CHININĂ
quininisme / CHININISM
quinisme / CHININISM

quinte (de toux) / CHINTĂ (DE TUSE)
quotidie / QUOTIDIE
quotient respiratoire / COEFICIENT RESPIRATOR
quotient vital / COEFICIENT VITAL

R

rabique / RABIC
race / RASĂ
racémique / RACEMIC
rachialgie / RAHIALGIE
rachianesthésie / RAHIANESTEZIE
rachicentèse / RAHICENTEZĂ
rachidien / RAHIDIAN
rachis / RAHIS
rachischisis / RAHISCHIZIS
rachitique / RAHITIC
rachitisme / RAHITISM
rachitisme tardif / RAHITISM TARDIV
rachitisme vitamino-dépendant / RAHITISM VITAMINO-DEPENDENT
rachitisme vitamino-résistant / RAHITISM VITAMINO-REZISTENT
racine / RĂDĂCINĂ
rad / RAD
radial / RADIAL
radiance / RADIANŢĂ
radiant / RADIANT
radiation / RADIAŢIE
radical libre / RADICAL LIBER
radicotomie / RADICOTOMIE
radiculaire / RADICULAR
radiculalgie / RADICULALGIE
radiculite / RADICULITĂ
radiculographie / RADICULOGRAFIE
radiculopathie / RADICULOPATIE
radioactif / RADIOACTIV
radioactivité / RADIOACTIVITATE
radiobiologie / RADIOBIOLOGIE
radiochimie / RADIOCHIMIE
radiochirurgie / RADIOCHIRURGIE
radiochromatographie / RADIOCROMATOGRAFIE
radiocinématographie / RADIOCINEMATOGRAFIE
radiocolloïde / RADIOCOLOID
radiodermite / RADIODERMITĂ
radiodiagnostic / RADIODIAGNOSTIC
radioélément / RADIOELEMENT
radioépithélioma / RADIOEPITELIOM
radiofréquence / RADIOFRECVENŢĂ
radiographie / RADIOGRAFIE
radiographie en série / RADIOGRAFIE ÎN SERIE
radiographie panoramique / RADIOGRAFIE PANORAMICĂ
radioimmunodosage / RADIOIMUNODOZARE
radioimmunoélectrophorèse / RADIOIMUNOELECTROFOREZĂ
radioimmuno-essai / RADIOIMUNODOZARE
radioimmunologie / RADIOIMUNOLOGIE
radio-iodure de sodium / RADIOIODURĂ DE SODIU
radioisotope / RADIOIZOTOP
radiolésion / RADIOLEZIUNE, RADIOPATIE
radioleucémie / RADIOLEUCEMIE
radioligand / RADIOLIGAND
radiologie / RADIOLOGIE
radiologie interventionelle / RADIOLOGIE INTERVENŢIONALĂ
radiologie thérapeutique / RADIOLOGIE TERAPEUTICĂ
radiolyse / RADIOLIZĂ
radiomanométrie / RADIOMANOMETRIE
radiomarqué / RADIOMARCAT
radiométrie / RADIOMETRIE
radionécrose / RADIONECROZĂ
radionique / RADIONICĂ
radioopaque / RADIOOPAC
radiopathologie / RADIOPATOLOGIE
radiopelvigraphie / RADIOPELVIGRAFIE
radiopelvimétrie / RADIOPELVIMETRIE
radiopharmaceutique / RADIOFARMACEUTIC
radiophobie / RADIOFOBIE
radiophotographie / RADIOFOTOGRAFIE
radioprotecteur chimique / RADIOPROTECTOR CHIMIC
radioprotection / RADIOPROTECŢIE
radiorénogramme / RADIORENOGRAMĂ
radiorésistance / RADIOREZISTENŢĂ
radiosarcome / RADIOSARCOM
radioscopie / RADIOSCOPIE
radiosensibilité / RADIOSENSIBILITATE
radiotélémétrie / RADIOTELEMETRIE
radiothérapie / RADIOTERAPIE, RADIOIZOTOPOTERAPIE
radiotoxicité / RADIOTOXICITATE
radium / RADIU
radiumthérapie / RADIUMTERAPIE
radius / RADIUS
radix / RADIX
radon / RADON
rage / RABIE, TURBARE
ragocyte / RAGOCIT
raideur / REDOARE
raisonnement clinique / RAŢIONAMENT CLINIC
râle / RAL
râle crépitant / RAL CREPITANT
râle ronflant / RAL RONFLANT
râle sibilant / RAL SIBILANT
râle sous-crépitant / RAL SUBCREPITANT
ralentisseur / SILENCER
rameau cutané externe du nerf radial / NERV CUTANAT POSTERIOR AL ANTEBRAŢULUI
rameau cutané interne du nerf radial / NERV CUTANAT POSTERIOR AL BRAŢULUI
rameau pour le précunéus / ARTERĂ PRECUNEALĂ
rameaux tarsiennes internes / ARTERE TARSIENE MEDIALE
ramicotomie / RAMICOTOMIE
ramollissement / RAMOLISMENT
ramollissement cérébral / RAMOLISMENT CEREBRAL
ramus / RAMUS
randomisation / RANDOMIZARE
ranitidine / RANITIDINĂ
raphé / RAFEU
rappel / RAPEL
rapport cardiothoracique / RAPORT CARDIOTORACIC
rapport GC / RAPORT GC
rapport nucléo-plasmatique / RAPORT NUCLEOPLASMATIC
rapport R / RAPORT R
rapport ventilation-perfusion / RAPORT VENTILAŢIE-PERFUZIE
raptus / RAPTUS
raréfaction / RAREFACŢIE
rash / RAŞ
RAST / RAST
rate / SPLINĂ
ration / RAŢIE
ration alimentaire / RAŢIE ALIMENTARĂ
rationalisation morbid / RAŢIONALISM MORBID
raubasine / RAUBAZINĂ
raucité / RĂGUŞEALĂ
rayon / RAZĂ

rayonnement / RADIAŢIE
rayonnement alpha / RADIAŢIE ALFA
rayonnement bêta / RADIAŢIE BETA
rayonnement corpusculaire / RADIAŢIE CORPUSCULARĂ
rayonnement cosmique / RADIAŢIE COSMICĂ
rayonnement de freinage / RADIAŢIE DE FRÂNARE
rayonnement gamma / RADIAŢIE GAMA
rayonnement infrarouge / RADIAŢIE INFRAROŞIE
rayonnement ionisant / RADIAŢIE IONIZANTĂ
rayonnement lumineux / RADIAŢIE LUMINOASĂ
rayonnement Roentgen / RADIAŢIE ROENTGEN
rayonnement solaire / RADIAŢIE SOLARĂ
rayonnement ultraviolet / RADIAŢIE ULTRAVIOLETĂ
rayonnement visible / RADIAŢIE VIZIBILĂ
rayonnement X / RADIAŢIE X
rayons X / RAZE X
réabilitation / REABILITARE
réactant / REACTANT
réactif / REACTIV
réactif de Schiff / REACTIV SCHIFF
réaction de Burnet / REACŢIE BURNET
réaction / REACŢIE
réaction à la histoplasmine / REACŢIE LA HISTOPLASMINĂ
réaction à la lumière / REACŢIE LA LUMINĂ
réaction à la précipitine / REACŢIE LA PRECIPITINE
réaction à la tuberculine / REACŢIE LA TUBERCULINĂ
réaction à la tularine / REACŢIE LA TULARINĂ
réaction à l'anatoxine / REACŢIE LA ANATOXINĂ
réaction allergique / REACŢIE ALERGICĂ
réaction allogreffe / REACŢIE ALOGREFĂ
réaction anaphylactique / REACŢIE ANAFILACTICĂ
réaction anergastique / REACŢIE ANERGASTICĂ
réaction antalgique / REACŢIE ANTALGICĂ
réaction antigène-anticorps / REACŢIE ANTIGEN-ANTICORP
réaction antigénique de Debré-Paraf / REACŢIE ANTIGENICĂ DEBRÉ-PARAF
réaction au latex / TEST DE AGLUTINARE CU LATEX
réaction au thymol / REACŢIE TIMOL
réaction axonale / REACŢIE AXONALĂ
réaction biologique de grossesse / REACŢIE BIOLOGICĂ DE SARCINĂ
réaction Bordet-Wassermann / REACŢIE BORDET-WASSERMANN
réaction cadavérique / REACŢIE CADAVERICĂ
réaction consensuelle / REACŢIE CONSENSUALĂ
réaction corticale / REACŢIE CORTICALĂ
réaction croisée / REACŢIE ÎNCRUCIŞATĂ
réaction cutanée / REACŢIE CUTANATĂ
réaction d'agglutination / REACŢIE DE AGLUTINARE
réaction d'anxiété / REACŢIE DE ANXIETATE
réaction d'Arias-Stella / REACŢIE ARIAS-STELLA
réaction d'Arthus / REACŢIE ARTHUS
réaction d'Aschheim-Zondek / REACŢIE ASCHHEIM-ZONDEK
réaction de Bechterev / REACŢIE BECHTEREV
réaction de Bence-Jones / REACŢIE BENCE-JONES
réaction de Bittorf / REACŢIE BITTORF
réaction de Bloch / REACŢIE BLOCH
réaction de Bordet-Gengou / REACŢIE BORDET-GENGOU
réaction de Bruck / REACŢIE BRUCK
réaction de Casoni / REACŢIE CASONI
réaction de Chopra / REACŢIE CHOPRA
réaction de conversion / REACŢIE DE CONVERSIE
réaction de Dale / REACŢIE DALE
réaction de Debré-Paraf / REACŢIE DEBRÉ-PARAF
réaction de Deehan / REACŢIE DEEHAN
réaction de défense / REACŢIE DE APĂRARE
réaction de dégénérescence / REACŢIE DE DEGENERESCENŢĂ
réaction de déviation du complément / REACŢIE DE DEVIERE A COMPLEMENTULUI
réaction de Dick / REACŢIE DICK
réaction de Fahraeus / REACŢIE FAHRAEUS
réaction de fatigue / REACŢIE DE OBOSEALĂ
réaction de Felix / REACŢIE FELIX
réaction de Fernandez / REACŢIE FERNANDEZ
réaction de Feulgen / REACŢIE FEULGEN
réaction de fixation du complément / REACŢIE DE FIXARE A COMPLEMENTULUI
réaction de flocculation / REACŢIE DE FLOCULARE
réaction de Fornet / REACŢIE FORNET
réaction de Friedmann / REACŢIE FRIEDMANN
réaction de Galii Mainini / REACŢIE GALLI MAININI
réaction de Gangi / REACŢIE GANGI
réaction de Giroud / REACŢIE GIROUD
réaction de gravidité / REACŢIE DE SARCINĂ
réaction de Gros / REACŢIE GROS
réaction de Hanger / REACŢIE HANGER
réaction de Henle / REACŢIE HENLE
réaction de Hirst / REACŢIE HIRST
réaction de Hogben / REACŢIE HOGBEN
réaction de Jolly / REACŢIE JOLLY
réaction de Kline / REACŢIE KLINE
réaction de Kunkel / REACŢIE KUNKEL
réaction de la thymidylate synthase / REACŢIE TIMIDILAT SINTETAZEI
réaction de Lewis / REACŢIE LEWIS
réaction de Liebermann-Burchardt / REACŢIE LIEBERMANN-BURCHARDT
réaction de Lohmann / REACŢIE LOHMANN
réaction de MacLagan / REACŢIE MACLAGAN
réaction de Mantoux / REACŢIE MANTOUX
réaction de Marchi / REACŢIE MARCHI
réaction de Martin-Petit / REACŢIE MARTIN-PETIT
réaction de Mazzotti / REACŢIE MAZZOTTI
réaction de Mitsuda / REACŢIE MITSUDA
réaction de Moloney / REACŢIE MOLONEY
réaction de Montenegro / REACŢIE MONTENEGRO
réaction de Moro / REACŢIE MORO
réaction de Much-Holtzmann / REACŢIE MUCH-HOLTZMANN
réaction de Nagler / REACŢIE NAGLER
réaction de neutralisation / REACŢIE DE NEUTRALIZARE
réaction de Nonne-Apelt / REACŢIE NONNE-APELT
réaction de Paul-Bunnell-Hăngănuţiu / REACŢIE PAUL-BUNNELL-HĂNGĂNUŢIU
réaction de persistence à la lumière / REACŢIE PERSISTENTĂ LA LUMINĂ
réaction de Pirquet / REACŢIE PIRQUET
réaction de Porter-Silber / REACŢIE PORTER-SILBER
réaction de précipitation / REACŢIE DE PRECIPITARE
réaction de Reiprich / REACŢIE REIPRICH
réaction de rejet / REACŢIE DE RESPINGERE
réaction de Rivalta / REACŢIE RIVALTA
réaction de Roger / REACŢIE ROGER
réaction de Rosenbach / REACŢIE ROSENBACH
réaction de Rubino / REACŢIE RUBINO
réaction de Russo / REACŢIE RUSSO
réaction de Sabin-Feldman / REACŢIE SABIN-FELDMAN
réaction de Schick / REACŢIE SCHICK
réaction de Schönbein / REACŢIE SCHÖNBEIN
réaction de Schultz-Charlton / REACŢIE SCHULTZ-CHARLTON
réaction de Schultz-Dale / REACŢIE SCHULTZ-DALE
réaction de Simola / REACŢIE SIMOLA

réaction de Smith / REACŢIE SMITH
réaction de soutien positif / REACŢIE DE SUSŢINERE POZITIVĂ
réaction de stress / REACŢIE DE STRES
réaction de Takata-Ara / REACŢIE TAKATA-ARA
réaction de Trambusti / REACŢIE TRAMBUSTI
réaction de vaccination / REACŢIE DE VACCINARE
réaction de Van den Bergh / REACŢIE VAN DEN BERGH
réaction de Verne / REACŢIE VERNE
réaction de Vollmer / REACŢIE VOLLMER
réaction de Wassermann / REACŢIE WASSERMANN
réaction de Weichbrodt / REACŢIE WEICHBRODT
réaction de Weil-Felix / REACŢIE WEIL-FELIX
réaction de Weltmann / REACŢIE WELTMANN
réaction de Widal / REACŢIE WIDAL
réaction de Zimmermann / REACŢIE ZIMMERMANN
réaction dépressive / REACŢIE DEPRESIVĂ
réaction d'épuisement / REACŢIE DE EPUIZARE
réaction d'Erb / REACŢIE ERB
réaction dérmique Goetsch / REACŢIE GOETSCH TEGUMENTARĂ
réaction d'hypersensibilité immédiate / REACŢIE DE HIPERSENSIBILITATE IMEDIATĂ
réaction d'hypersensibilité retardée / REACŢIE DE HIPERSENSIBILITATE ÎNTÂRZIATĂ
réaction d'immunofluorescence / REACŢIE DE IMUNOFLUORESCENŢĂ
réaction d'immunoprecipitation / REACŢIE DE IMUNOPRECIPITARE
réaction d'isohémagglutination / REACŢIE DE IZOHEMAGLUTINARE
réaction du biuret / REACŢIE BIURETULUI
réaction en chaîne / REACŢIE ÎN LANŢ
réaction en chaîne de la ligase / REACŢIE ÎN LANŢ A LIGAZEI
réaction en chaîne de la polymérase / REACŢIE ÎN LANŢ A POLIMERAZEI
réaction endergonique / REACŢIE ENDERGONICĂ
réaction endothermique / REACŢIE ENDOTERMICĂ
réaction exergonique / REACŢIE EXERGONICĂ
réaction exothermique / REACŢIE EXOTERMICĂ
réaction focale / REACŢIE FOCALĂ
réaction immunitaire / REACŢIE IMUNITARĂ
réaction inflammatoire / REACŢIE INFLAMATORIE
réaction intradermique / REACŢIE INTRADERMICĂ
réaction Jarisch-Herxheimer / REACŢIE JARISCH-HERXHEIMER
réaction leucémoïde / REACŢIE LEUCEMOIDĂ
réaction locale / REACŢIE LOCALĂ
réaction myasthénique / REACŢIE MIASTENICĂ
réaction myopathique / REACŢIE MIOPATICĂ
réaction myotonique / REACŢIE MIOTONICĂ
réaction nucléaire / REACŢIE NUCLEARĂ
réaction ophtalmique / REACŢIE OFTALMICĂ
réaction phobique / REACŢIE FOBICĂ
réaction photonucléaire / REACŢIE FOTONUCLEARĂ
réaction postpartum / REACŢIE POSTPARTUM
réaction pour la lymphoréticulose / REACŢIE PENTRU LIMFORETICULOZĂ
réaction psychique / REACŢIE PSIHICĂ
réaction psycho-dépressive / REACŢIE PSIHOTIC-DEPRESIVĂ
réaction sérique / REACŢIE SERICĂ
réaction sigma / REACŢIE SIGMA
réaction VDRL / REACŢIE VDRL
réaction vestibulaire calorique / REACŢIE VESTIBULARĂ CALORICĂ
réaction vestibulaire-pupillaire / REACŢIE VESTIBULAR-PUPILARĂ
réaction Z / REACŢIE Z
réactions couplées / REACŢII CUPLATE
réactivation / REACTIVARE
réactivité / REACTIVITATE
réadaptation / READAPTARE
réagine / ANTICORP REAGINIC, REAGINĂ
réanimation / REANIMARE
réarrangement génétique / REARANJARE GENETICĂ
rebond / REBOUND
rebreathing / REBREATHING
recalcification / RECALCIFICARE
récepteur / RECEPTOR
récepteur à la somatocrinine / RECEPTOR PENTRU SOMATOCRININĂ
récepteur α-adrénergique / RECEPTOR α-ADRENERGIC
récepteur β-adrénergique / RECEPTOR β-ADRENERGIC
récepteur antigénique / RECEPTOR ANTIGENIC
récepteur aux estrogènes / RECEPTOR PENTRU ESTROGENI
récepteur B / RECEPTOR B
récepteur de l'érythropoïétine / RECEPTOR PENTRU ERITROPOIETINĂ
récepteur des LDL / RECEPTOR PENTRU LDL
récepteur dopaminergique / RECEPTOR DOPAMINERGIC
récepteur Fc / RECEPTOR Fc
récepteur hormonal / RECEPTOR HORMONAL
récepteur insulinique / RECEPTOR INSULINIC
récepteur ionotrope / RECEPTOR IONOTROP
récepteur métabotrope / RECEPTOR METABOTROP
récepteur morphinique / RECEPTOR MORFINIC
récepteur muscarinique / RECEPTOR MUSCARINIC
récepteur nicotinique / RECEPTOR NICOTINIC
récepteur nociceptif / RECEPTOR NOCICEPTIV
récepteur orphelin / RECEPTOR ORFAN
récepteur pour fibronectine / RECEPTOR PENTRU FIBRONECTINĂ
récepteur pour TSH / RECEPTOR PENTRU TSH
récepteur sensoriel / RECEPTOR SENZORIAL
récepteur soluble de l'interleukine 2 / RECEPTOR SOLUBIL AL INTERLEUKINEI 2
récepteur T / RECEPTOR T
récepteurs à tyrosine kinase associée / RECEPTORI CU TIROZIN KINAZĂ ASOCIATĂ
récepteurs à tyrosine kinase intrinsèque / RECEPTORI CU TIROZIN KINAZĂ INTRINSECĂ
récepteurs adrénergiques / RECEPTORI ADRENERGICI
récepteurs aux opioïdes / RECEPTORI PENTRU OPIOIDE
récepteurs cholinergiques / RECEPTORI COLINERGICI
récepteurs cytosoliques / RECEPTORI CITOSOLICI
récepteurs d'adhérence / RECEPTORI DE ADERENŢĂ
récepteurs d'écotaxie / RECEPTORI DE ECOTAXIE
récepteurs d'adhésion / RECEPTORI DE ADEZIUNE
récepteurs de complement / RECEPTORI PENTRU COMPLEMENT
récepteurs de destination / RECEPTORI DE DESTINAŢIE
récepteurs de la douleur / RECEPTORI AI DURERII
récepteurs de la glycine / RECEPTORI PENTRU GLICINĂ
récepteurs de la sérotonine / RECEPTORI AI SEROTONINEI
récepteurs de membrane / RECEPTORI DE MEMBRANĂ
récepteurs des cannabinoïdes / RECEPTORI DE CANNABINOIDE
récepteurs des endothélines / RECEPTORI PENTRU ENDOTELINE

récepteurs du glutamate / RECEPTORI PENTRU GLUTAMAT
récepteurs du TNF / RECEPTORI AI TNF
récepteurs du VIH / RECEPTORI HIV
récepteurs enzymes / RECEPTORI-ENZIME
récepteurs et médicaments / RECEPTORI ŞI MEDICAMENTE
récepteurs GABA / RECEPTORI GABA
récepteurs H / RECEPTORI H
récepteurs histaminiques / RECEPTORI HISTAMINICI
récepteurs intracellulaires / RECEPTORI INTRACELULARI
récepteurs nucléaires / RECEPTORI NUCLEARI
récepteurs olfactifs / RECEPTORI OLFACTIVI
récepteurs pour laminine / RECEPTORI PENTRU LAMININĂ
récepteurs pour les facteurs de transcription / RECEPTORI PENTRU FACTORI DE TRANSCRIPŢIE
récepteurs purinergiques / RECEPTORI PURINERGICI
récepteurs tactiles / RECEPTORI TACTILI
réceptivité / RECEPTIVITATE
réceptosome / RECEPTOZOM
récessif / RECESIV
récessivité / RECESIVITATE
récessus / RECESUS
receveur / PRIMITOR
receveur universel / PRIMITOR UNIVERSAL
rechute / REŞUTĂ
réchute / RECĂDERE
récidive / RECIDIVĂ
recombinaison génétique / RECOMBINARE GENETICĂ
recombinant / RECOMBINANT
recombiné / RECOMBINAT
recon / RECON
recoverine / RECOVERINĂ
recrudescence / RECRUDESCENŢĂ
rectalgie / RECTALGIE
rectite / RECTITĂ
rectocèle / RECTOCEL
rectocolite / RECTOCOLITĂ
rectocolite hémorragique et purulente / RECTOCOLITĂ ULCERO-HEMORAGICĂ
rectocolite ulcéro-hémorragique / RECTOCOLITĂ ULCEROHEMORAGICĂ
rectopexie / RECTOPEXIE
rectoplastie / RECTOPLASTIE
recto-rectostomie / RECTO-RECTOSTOMIE
rectorragie / RECTORAGIE
rectorraphie / RECTORAFIE
rectoscope / RECTOSCOP
rectoscopie / RECTOSCOPIE
rectosigmoïde / RECTOSIGMOID
rectosigmoïdite / RECTOSIGMOIDITĂ
rectosigmoïdoscopie / RECTOSIGMOIDOSCOPIE
rectotomie / RECTOTOMIE
recto-vaginal / RECTOVAGINAL
rectum / RECT
récupération nutritionnelle / RECUPERARE NUTRIŢIONALĂ
récurrence / RECURENŢĂ
récurrent / RECURENT
recurvation / RECURBARE
redistribution antigénique / REDISTRIBUŢIE ANTIGENICĂ
redondance / REDUNDANŢĂ
redondant / REDUNDANT
redox / REDOX
rédoxine / REDOXINĂ
redressement / REDRESARE
réductase / REDUCTAZĂ
réduction / REDUCERE
réduction embryonnaire / REDUCŢIE EMBRIONARĂ
réductionnel / REDUCŢIONAL
réductionnisme / REDUCŢIONISM
rééducation / REEDUCARE
réflectivité / REFLECTIVITATE
réflexe / REFLEX
réflexe achilléen / REFLEX AHILIAN
réflexe acoustique / REFLEX ACUSTIC
réflexe acquis / REFLEX DOBÂNDIT
réflexe anal / REFLEX ANAL
réflexe bicipital / REFLEX BICIPITAL
réflexe cochléopalpébral / REFLEX COHLEOPALPEBRAL
réflexe conditionné / REFLEX CONDIŢIONAT
réflexe conditionnel / REFLEX CONDIŢIONAT
réflexe cornéen / REFLEX CORNEAN
réflexe crémastérien / REFLEX CREMASTERIAN
réflexe cubito-pronateur / REFLEX CUBITOPRONATOR
réflexe cutané / REFLEX CUTANAT
réflexe cutané abdominal / REFLEX CUTANAT ABDOMINAL
réflexe cutané plantaire / REFLEX CUTANAT PLANTAR
réflexe d'élongation / reflex de alungire
réflexe d'accommodation / REFLEX DE ACOMODAŢIE
réflexe de Babinski / REFLEX BABINSKI
réflexe de clignement / REFLEX DE CLIPIRE
réflexe de défense / REFLEX DE APĂRARE
réflexe de Marinescu-Radovici / REFLEX MARINESCU-RADOVICI
réflexe de Mayer / REFLEX MAYER
réflexe de posture / REFLEX DE POSTURĂ
réflexe de préhension / REFLEX DE APUCARE, REFLEX DE PREHENSIUNE
réflexe de relèvement / REFLEX DE RIDICARE
réflexe de tétée / REFLEX DE SUPT
réflexe d'élongation / REFLEX DE ALUNGIRE
réflexe des yeux de poupée / REFLEXUL OCHILOR DE PĂPUŞĂ
réflexe d'extension / REFLEX DE ÎNTINDERE, REFLEX DE EXTENSIUNE
réflexe extéroceptif / REFLEX EXTEROCEPTIV
réflexe gusto-lacrymal / REFLEX GUSTATO-SECRETORIU PARADOXAL
réflexe idiomusculaire / REFLEX IDIOMUSCULAR
réflexe inné / REFLEX ÎNNĂSCUT, REFLEX NECONDIŢIONAT
réflexe intéroceptif / REFLEX INTEROCEPTIV
réflexe inversé / REFLEX INVERSAT
réflexe labyrinthique / REFLEX LABIRINTIC
réflexe lacrymal / REFLEX LACRIMAL
réflexe massétérin / REFLEX MASETERIN
réflexe masticatoire / REFLEX MASTICATOR
réflexe médioplantaire / REFLEX MEDIOPLANTAR
réflexe monosynaptique / REFLEX MONOSINAPTIC
réflexe myotatique / REFLEX MIOTATIC
réflexe nasopalpébral / REFLEX NAZOPALPEBRAL
réflexe nociceptif / REFLEX NOCICEPTIV
réflexe oculocardiaque / REFLEX OCULOCARDIAC
réflexe olécrânien / REFLEX OLECRANIAN
réflexe opticopalpébral / REFLEX OPTICOPALPEBRAL
réflexe ostéotendineux / REFLEX OSTEOTENDINOS
réflexe palmomentonnier / REFLEX PALMO-MENTONIER
réflexe paradoxal / REFLEX PARADOXAL
réflexe périphérique / REFLEX AXONIC
réflexe pharyngé / REFLEX FARINGIAN

réflexe pilomoteur / REFLEX PILOMOTOR
réflexe plantaire / REFLEX PLANTAR
réflexe polysynaptique / REFLEX POLISINAPTIC
réflexe presseur / REFLEX PRESOR
réflexe proprioceptif / REFLEX PROPRIOCEPTIV
réflexe psychogalvanique / REFLEX PSIHOGALVANIC
réflexe pupillaire / REFLEX PUPILAR
réflexe rotulien / REFLEX ROTULIAN
réflexe salivaire / REFLEX SALIVAR
réflexe sinocarotidien / REFLEX SINOCAROTIDIAN
réflexe stapédien / REFLEX STAPEDIAN
réflexe styloradial / REFLEX STILORADIAL
réflexe tonique profond du cou / REFLEX TONIC AL GÂTULUI
réflexe total / REFLEX TOTAL
réflexe tricipital / REFLEX TRICIPITAL
réflexe urétéro-vésical / REFLEX URETEROVEZICAL
réflexe vélopalatin / REFLEX VELOPALATIN
réflexe vestibulo-oculaire / REFLEX VESTIBULOOCULAR
réflexion / REFLEXIE
réflexogène / REFLEXOGEN
réflexogramme achiléen / REFLEXOGRAMĂ AHILIANĂ
réflexologie / REFLEXOLOGIE
réflexométrie / REFLEXOMETRIE
réflexothérapie / REFLEXOTERAPIE
réflexothérapie vertébrale / REFLEXOTERAPIE VERTEBRALĂ
reflux / REFLUX
reflux gastro-oesophagien / REFLUX GASTROESOFAGIAN
reflux hépato-jugulaire / REFLUX HEPATOJUGULAR
reflux vésico-urétéral / REFLUX VEZICOURETERAL
refoulement / REFULARE
réfractaire / REFRACTAR
réfraction / REFRACŢIE
réfraction oculaire / REFRACŢIE OCULARĂ
réfractomètre / REFRACTOMETRU
réfractométrie / REFRACTOMETRIE
réfrigérant / REFRIGERENT
réfrigération / REFRIGERAŢIE
réfringence / REFRINGENŢĂ
réfringent / REFRINGENT
régénération / REGENERARE
régime / REGIM
région / REGIUNE
région constante / REGIUNE CONSTANTĂ
région hypervariable / REGIUNE HIPERVARIABILĂ
région variable / REGIUNE VARIABILĂ
régions abdominales / REGIUNI ABDOMINALE
règle ABC / REGULĂ ABC
règle du 9 / REGULA LUI 9
règle du Goodsall / REGULA GOODSALL
règles / MENSTRUAŢIE, REGULI
règne / REGN
régression / REGRESIE
régression linéaire / REGRESIE LINIARĂ
régulation / REGLARE
régulation autogène / REGLARE AUTOGENĂ
régulation croisée / REGLARE ÎNCRUCIŞATĂ
régulation de l'equilibre acidobasique / REGLAREA ECHILIBRULUI ACIDOBAZIC
régulation génétique / REGLARE GENETICĂ
régurgitation / REGURGITAŢIE
réhabilitation / READAPTARE, RECUPERARE
réhydratation / REHIDRATARE
réimplantation / REIMPLANTARE
rein / RINICHI
rein artificiel / RINICHI ARTIFICIAL
rein de choc / RINICHI DE ŞOC
rein en éponge / RINICHI ÎN BURETE
rein en fer à cheval / RINICHI ÎN POTCOAVĂ
rein flottant / RINICHI FLOTANT
rein mastic / RINICHI MASTIC
rein multikystique / RINICHI MULTICHISTIC
rein polykystique / RINICHI POLICHISTIC
réinduction / REINDUCŢIE
réinfection / REINFECŢIE
réinsertion / REINSERŢIE
rejet / REJET
relachement / RELAXARE
relaxant / RELAXANT
relaxation / RELAXARE
relaxine / RELAXINĂ
releasing factor / RELEASING FACTOR
releasing hormone / RELEASING HORMONE
rémanence / REMANENŢĂ
remaniement / REMANIERE
remaniement chromosomique / REMANIERE CROMOZOMIALĂ
remaniement équilibré / REMANIERE ECHILIBRATĂ
remède / REMEDIU
rémission / REMISIUNE
rémittent / REMITENT
remnographie / REMNOGRAFIE
remodelage / REMODELAJ
remodelage / REMODELARE
remodelage osseuse / REMODELARE OSOASĂ
remodelage osseux / REMODELARE OSOASĂ
rénale / RENAL
renaturation / RENATURARE
rénicule / RENICUL
rénine / RENINĂ
rénitent / RENITENT
rénograme isotopique / RENOGRAMĂ IZOTOPICĂ
rénoprive / RENOPRIV
renouvellement biologique / REÎNNOIRE BIOLOGICĂ
renouvellement cellulaire / REÎNNOIRE CELULARĂ
renouvellement moléculaire / REÎNNOIRE MOLECULARĂ
rénovasculaire / RENOVASCULAR
renvoi / ERUCTAŢIE
Reoviridae / REOVIRIDAE
réovirus / REOVIRUS
réparation de l'ADN / REPARAREA ADN
repas de Boyden / PRÂNZ BOYDEN
repas d'épreuve / PRÂNZ DE PROBĂ
répertoire immunologique / REPERTORIU IMUNOLOGIC
répétitif / REPETITIV
repiquage, repiquement / REPICAJ
réplétion / REPLEŢIE
réplication / REPLICARE
replicon / REPLICON
repolarisation / REPOLARIZARE
réponse immunitaire / RĂSPUNS IMUNITAR
réponse immunitaire non spécifique / RĂSPUNS IMUNITAR NESPECIFIC
réponse immunitaire primaire / RĂSPUNS IMUNITAR PRIMAR
réponse immunitaire secondaire / RĂSPUNS IMUNITAR SECUNDAR
réponse immunitaire spécifique / RĂSPUNS IMUNITAR SPECIFIC

reporter / REPORTER
repos / ODIHNĂ, REPAUS
repos compensateur / REPAUS COMPENSATOR
reposition / REPOZIŢIONARE
représentation / REPREZENTARE
représentation de Lineweaver-Burk / REPREZENTARE LINEWEAVER-BURK
représentation de Schatchard / REPREZENTARE SCHATCHARD
répresseur / REPRESOR
répression / REPRESIE
reproduction / REPRODUCERE
réseau / REŢEA
réseau artériel / REŢEA ARTERIALĂ
réseau de Haller / REŢEA HALLER
réseau de Hunter / REŢEA HUNTER
réseau de Purkinje / REŢEA PURKINJE
résection / REZECŢIE
réserpine / REZERPINĂ
réserve / REZERVĂ
réserve alcaline / REZERVĂ ALCALINĂ
résidu / REZIDUU
résiduel / REZIDUAL
résine / RĂŞINĂ, REZINĂ
résines échangeuses d'ions / RĂŞINI SCHIMBĂTOARE DE IONI
résistance / REZISTENŢĂ
résistance aux antibiotiques / REZISTENŢĂ LA ANTIBIOTICE
résistance capillaire / REZISTENŢĂ CAPILARĂ
résistance croisée / REZISTENŢĂ ÎNCRUCIŞATĂ
résistance électrique / REZISTENŢĂ ELECTRICĂ
résistance globulaire / REZISTENŢĂ GLOBULARĂ
résistance hormonale / REZISTENŢĂ HORMONALĂ
résistance périphérique / REZISTENŢĂ PERIFERICĂ
résistance veineuse / REZISTENŢĂ VENOASĂ
résistivité / REZISTIVITATE
résolutif / REZOLUTIV
résolution / REZOLUŢIE
résonance / REZONANŢĂ
résonance magnétique nucléaire / REZONANŢĂ MAGNETICĂ NUCLEARĂ (RMN)
résonance paramagnétique électronique / REZONANŢĂ ELECTRONICĂ DE SPIN (RES)
résonance paramagnétique électronique / REZONANŢĂ PARAMAGNETICĂ ELECTRONICĂ (RPE)
résonateur / REZONATOR
résorption / RESORBŢIE
respirateur / RESPIRATOR
respirateur de Drinker / RESPIRATOR DRINKER
respirateur d'Engström / RESPIRATOR ENGSTRÖM
respiration / RESPIRAŢIE
respiration aérobie / RESPIRAŢIE AEROBĂ
respiration anaérobie / RESPIRAŢIE ANAEROBĂ
respiration apneustique / RESPIRAŢIE APNEUSTICĂ
respiration artificielle / RESPIRAŢIE ARTIFICIALĂ
respiration asistée / RESPIRAŢIE ASISTATĂ
respiration cellulaire / RESPIRAŢIE CELULARĂ
respiration côntrolée / RESPIRAŢIE CONTROLATĂ
respiration de Biot / RESPIRAŢIE BIOT
respiration de Cheyne-Stokes / RESPIRAŢIE CHEYNE-STOKES
respiration de Kussmaul-Kien / RESPIRAŢIE KUSSMAUL-KIEN
respiration de Laennec (puérile) / RESPIRAŢIE LAENNEC (PUERILĂ)
respiration glossopharyngée / RESPIRAŢIE GLOSOFARINGIANĂ
respiration paradoxale / RESPIRAŢIE PARADOXALĂ
respiration stertoreuse / RESPIRAŢIE STERTOROASĂ
respiration stridoreuse / RESPIRAŢIE STRIDOROASĂ
respiratoire / RESPIRATOR
ressuscitation cardiorespiratoire / RESUSCITARE CARDIORESPIRATORIE
resténose / RESTENOZĂ
restitutio ad integrum / RESTITUTIO AD INTEGRUM
restrictine / RESTRICTINĂ
restriction / RESTRICŢIE
retard / RETARD
retard mental / RETARDARE MENTALĂ
rete testis / RETE TESTIS
rétention / RETENŢIE
rétention d'urine / RETENŢIE DE URINĂ
rétention placentaire / RETENŢIE PLACENTARĂ
réthrolisthésis / RETROLISTEZIS
réticulaire / RETICULAR
réticulé / RETICULAT
réticuline / RETICULINĂ
réticulite / RETICULITĂ
réticulocyte / RETICULOCIT
réticulocytose / RETICULOCITOZĂ
réticulo-endothéliose / RETICULOENDOTELIOZĂ
réticulofibrose / RETICULOFIBROZĂ
réticulopathie / RETICULOPATIE
réticulosarcome / RETICULOSARCOM
réticulose / RETICULOZĂ
réticulose X / RETICULOZĂ X
réticulum / RETICUL
réticulum endoplasmique / RETICUL ENDOPLASMIC
réticulum sarcoplasmique / RETICUL SARCOPLASMIC
retinaculum / RETINACULUM
rétine / RETINĂ
rétinite / RETINITĂ
rétinite pigmentaire / RETINITĂ PIGMENTARĂ
rétinoblastome / RETINOBLASTOM
rétinocytome / RETINOCITOM
rétinographie / RETINOGRAFIE
rétinoïdes / RETINOIDE
rétinol / RETINOL
rétinopathie / RETINOPATIE
rétinopathie circinée / RETINOPATIE CIRCINATĂ
rétinopathie des prématurés / RETINOPATIA PREMATURILOR
rétinopathie diabétique / RETINOPATIE DIABETICĂ
rétinopathie hypertensive / RETINOPATIE HIPERTENSIVĂ
rétinopathie leucémique / RETINOPATIE LEUCEMICĂ
rétinopexie / RETINOPEXIE
rétinoschisis / RETINOSCHIZIS
rétinoscopie / RETINOSCOPIE
rétractile / RETRACTIL
rétractilité / RETRACTILITATE
rétraction / RETRACŢIE
rétrécissement / STRÂMTARE
rétrécissement aortique / STENOZĂ AORTICĂ
rétrécissement congénital de l'orifice pulmonaire / STENOZĂ CONGENITALĂ A ORIFICIULUI PULMONAREI
rétrécissement mitral / STENOZĂ MITRALĂ
rétrécissement tricuspidien / STENOZĂ TRICUSPIDIANĂ
rétroaction / RETROACŢIUNE
rétroaction négative / RETROACŢIUNE NEGATIVĂ

rétroaction positive / RETROACŢIUNE POZITIVĂ
rétrocaecal / RETROCECAL
rétrocolis / RETROCOLIS
rétrocontrôle / RETROCONTROL
rétrocontrôle négatif / RETROCONTROL NEGATIV
rétrocontrôle positif / RETROCONTROL POZITIV
rétrodéviation / RETRODEVIAŢIE
rétrodiffusion / RETRODIFUZIUNE
rétroflexion / RETROFLEXIE
rétrognathie / RETROGNAŢIE
rétrognathisme / RETROGNAŢIE
rétrograde / RETROGRAD
rétronasal / RETRONAZAL
rétropéritonéal / RETROPERITONEAL
rétropneumopéritoine / RETROPNEUMOPERITONEU
rétroposition / RETROPOZIŢIE
rétroposition de l'utérus / RETROPOZIŢIE A UTERULUI
rétropulsion / RETROPULSIE
rétrosellaire / RETROSELAR
rétrotranscriptase / RETROTRANSCRIPTAZĂ
rétrotransposon / RETROTRANSPOZON
rétroversion / RETROVERSIUNE
rétroversion utérine / RETROVERSIUNE UTERINĂ
Retroviridae / RETROVIRIDAE
rétrovirus / RETROVIRUS
revaccination / REVACCINARE
revascularisation / REVASCULARIZAŢIE
rêve / VIS
reverse transcriptase / REVERS TRANSCRIPTAZĂ
réversibilité / REVERSIBILITATE
réversible / REVERSIBIL
révolution cardiaque / REVOLUŢIE CARDIACĂ
révulsif / REVULSIV
révulsion / REVULSIE
rhabdomyolyse / RABDOMIOLIZĂ
rhabdomyome / RABDOMIOM
rhabdomyosarcome / RABDOMIOSARCOM
rhabdovirus / RHABDOVIRUS
rhagade / RAGADĂ
rhéobase / REOBAZĂ
rhéologie / REOLOGIE
rhéostat / REOSTAT
Rhésus / RHESUS
rhinencéphale / RINENCEFAL
rhinite / RINITĂ
rhinolalie / RINOLALIE
rhinolithe / RINOLIT
rhinomanométrie / RINOMANOMETRIE
rhinométrie / RINOMETRIE
rhinopathie / RINOPATIE
rhinopharyngien / RINOFARINGIAN
rhinopharyngite / RINOFARINGITĂ
rhinopharynx / RINOFARINGE
rhinophonie / RINOFONIE
rhinophyma / RINOFIMA
rhinoplastie / RINOPLASTIE
rhinorragie / RINORAGIE
rhinorraphie / RINORAFIE
rhinorrhée / RINOREE
rhinorrhée cérébrospinale / RINOLICVOREE
rhinosalpingite / RINOSALPINGITĂ
rhinosclérome / RINOSCLEROM
rhinoscopie / RINOSCOPIE
rhinoseptoplastie / RINOSEPTOPLASTIE
rhinotomie / RINOTOMIE
rhinovirus / RINOVIRUS
rhizarthrose / RIZARTROZĂ
rhizolyse / RIZOLIZĂ
rhizomélique / RIZOMELIC
rhizomère / RIZOMER
rhizotomie / RIZOTOMIE
rhodopsine / RODOPSINĂ
rhombencephal / CREIER POSTERIOR
rhombencéphale / ROMBENCEFAL
rhonchus / RONCUS
rhotacisme / ROTACISM
rhumatisme / REUMATISM
rhumatisme abarticulaire / REUMATISM ABARTICULAR
rhumatisme articulaire aigu / REUMATISM ARTICULAR ACUT
rhumatisme cronique dégénératif / REUMATISM CRONIC DEGENERATIV
rhumatisme fibreux / REUMATISM FIBROS
rhumatisme gonorrhéeique / REUMATISM GONOREIC
rhumatisme infectieux / REUMATISM INFECŢIOS
rhumatisme palindromique / REUMATISM PALINDROMIC
rhumatisme postangineux / REUMATISM POSTANGINOS
rhumatisme psoriasique / REUMATISM PSORIAZIC
rhumatisme streptococcique / REUMATISM STREPTOCOCIC
rhumatoïde / REUMATOID
rhumatologie / REUMATOLOGIE
rhume / CORIZĂ
rhume des foins / FEBRĂ DE FÂN
rhume simple / GUTURAI
rhytidectomie / RIDECTOMIE
RIA / RIA
riboflavine / RIBOFLAVINĂ
ribose / RIBOZĂ
ribosome / RIBOZOM
ribosyme / RIBOZIMĂ
ribotypie / RIBOTIPIE
ribovirus / RIBOVIRUS
ribulose / RIBULOZĂ
ricin / RICIN
Rickettsia / RICKETTSIA
rickettsiose / RICKETTSIOZĂ
rictus / RICTUS
ride / RID
rigidité / RIGIDITATE
rigidité cadavérique / RIGIDITATE CADAVERICĂ
rigidité de décérébration / RIGIDITATE DE DECEREBRARE
rigidité de décortication / RIGIDITATE DE DECORTICARE
RIPA / RIPA
rire / RÂS
rire sardonique / RÂS SARDONIC
risque / RISC
risque de récurrence / RISC DE RECURENŢĂ
risque génétique / RISC GENETIC
risque résiduel transfusionnel / RISC REZIDUAL TRANSFUZIONAL
risus sardonicus / RISUS SARDONICUS
riziforme / RIZIFORM
RMN / RMN
RNA / RNA
robot / ROBOT
robotique / ROBOTICĂ
rocher / STÂNCĂ

rodonticide / RODENTICID
Roentgen / ROENTGEN
ronflement / SFORĂIT
Röntgen / RÖNTGEN
roseola infantum / ROSEOLA INFANTUM
roséole / ROZEOLĂ
rosette / ROZETĂ
rostral / ROSTRAL
rostrum / ROSTRU
rotation / ROTAŢIE
rotatoire / ROTATORIU
Rotavirus / ROTAVIRUS
rotule / ROTULĂ
rotulien / ROTULIAN
rouge d'aniline / ROŞU DE ANILINĂ
rouge de Congo / ROŞU DE CONGO
rouge de phénol / ROŞU DE FENOL
rougeole / POJAR, RUJEOLĂ
roulement diastolique / RULMENT DIASTOLIC
RU 486 / RU 486
rubéfaction / RUBEFACŢIE
rubéfiant / RUBEFIANT
rubéole / RUBEOLĂ
rubéole scarlatiniforme / RUBEOLĂ SCARLATINIFORMĂ
rubidium / RUBIDIU
rubor / RUBOR
rugueux / RUGOS
rumination / RUMINAŢIE
rupture / RUPTURĂ
rupture des membranes / RUPTURA MEMBRANELOR
rupture musculaire / RUPTURĂ MUSCULARĂ
rut / RUT
rutine / RUTOZID
rutoside / RUTOZID
rythme / RITM
rythme alimentaire / RITM ALIMENTAR
rythme alpha / RITM ALFA
rythme atrio-ventriculaire / RITM ATRIOVENTRICULAR
rythme bêta / RITM BETA
rythme biologique / RITM BIOLOGIC
rythme cardiaque / RITM CARDIAC
rythme circadien / RITM CIRCADIAN
rythme delta / RITM DELTA
rythme foetal / RITM FETAL
rythme hétérotope / RITM HETEROTOP
rythme idioventriculaire / RITM IDIOVENTRICULAR
rythme infrasinusal / RITM INFRASINUSAL
rythme nodal / RITM NODAL
rythme pendulaire / RITM PENDULAR
rythme sinusal / RITM SINUSAL
rythme sinusoïdal / RITM SINUSOIDAL
rythme thêta / RITM TETA
rythme trigéminé / RITM TRIGEMINAT

S

sable / NISIP
saburrale / SABURALĂ
sac / SAC
sac alvéolaire / SAC ALVEOLAR
sac amniotique / SAC AMNIOTIC
sac lacrymal / SAC LACRIMAL
sac ovulaire / SAC OVULAR
saccharase / ZAHARAZĂ
saccharide / ZAHARID
saccharimètre / ZAHARIMETRU
saccharine / ZAHARINĂ
saccharose / ZAHAROZĂ
sacciforme / SACCIFORM
sacculaire / SACULAR
saccule / SACULĂ
sacralgie / SACRALGIE
sacralisation / SACRALIZARE
sacré / SACRAT
sacrocoxalgie / SACROCOXALGIE
sacrodynie / SACRODINIE
sacro-iliite / SACROILIITĂ
sacrolisthésis / SACROLISTEZIS
sacro-lombaire / SACROLOMBAR
sacro-sciatique / SACROSCIATIC
sacro-vertébral / SACROVERTEBRAL
sacrum / SACRUM
sacrum basculé / SACRU BASCULAT
sadique / SADIC
sadisme / SADISM
sado-masochisme / SADOMASOCHISM
SAGE / SAGE
sage-femme / MAOŞĂ
sagittal / SAGITAL
saignée / SÂNGERARE
saignement / SÂNGERARE
salicylate / SALICILAT
salicylé / SALICILAT
salicylisme / SALICILISM
salicylothérapie / SALICILOTERAPIE
salidiurétique / SALIDIURETIC
salin / SALIN
salivaire / SALIVAR
salivation / SALIVAŢIE
salive / SALIVĂ
Salmonella / SALMONELLA
salmonellose / SALMONELOZĂ
salpingectomie / SALPINGECTOMIE
salpingite / SALPINGITĂ
salpingographie / SALPINGOGRAFIE
salpingolyse / SALPINGOLIZĂ
salpingoovariectomie / SALPINGOOVARIECTOMIE
salpingoovarite / SALPINGOOVARITĂ, TUBOOVARITĂ
salpingopexie / SALPINGOPEXIE
salpingopharyngien / SALPINGOFARINGIAN
salpingoplastie / SALPINGOPLASTIE
salpingorraphie / SALPINGORAFIE
salpingoscopie / SALPINGOSCOPIE
salpingostomie / SALPINGOSTOMIE
salpingotomie / SALPINGOTOMIE
salpinx / SALPINGE
saltatoire / SALTATORIU
salurétique / SALURETIC
sanatorium / SANATORIU
sang / SÂNGE
sang artériel / SÂNGE ARTERIAL
sang veineux / SÂNGE VENOS
sanguine / SANGUIN
sanguinolent / SANGUINOLENT
santé / SĂNĂTATE

santé mentale / SĂNĂTATE MENTALĂ
santé publique / SĂNĂTATE PUBLICĂ
saphène / SAFENĂ
saphénectomie / SAFENECTOMIE
saphisme / SAFISM
saponification / SAPONIFICARE
saponine / SAPONINĂ
saprogène / SAPROGEN
sapronose / SAPRONOZĂ
saprophyte / SAPROFIT
sarcocèle / SARCOCEL
sarco-hydrocèle / SARCOHIDROCEL
sarcoïde / SARCOID
sarcoïdose / SARCOIDOZĂ
sarcolemme / SARCOLEMĂ
sarcomateux / SARCOMATOS
sarcomatoïde / SARCOMATOID
sarcomatose / SARCOMATOZĂ
sarcomatose multiple hémorragique de Kaposi / SARCOMATOZĂ MULTIPLĂ HEMORAGICĂ KAPOSI
sarcome / SARCOM
sarcome de Kaposi / SARCOM KAPOSI
sarcome de Rous / SARCOM ROUS
sarcome d'Ewing / SARCOM EWING
sarcome Hodgkin / SARCOM HODGKIN
sarcome mélanique / SARCOM MELANIC
sarcome ostéogène / SARCOM OSTEOGEN
sarcome ostéogène juxtacortical / SARCOM OSTEOGEN JUXTACORTICAL
sarcome parostal / SARCOM PAROSTEAL
sarcomère / SARCOMER
sarcoplasme / SARCOPLASMĂ
sarcopte / SARCOPT
Sarcoptes scabiei / SARCOPTES SCABIEI
sarcosine / SARCOZINĂ
sarcosine déshydrogénase / SARCOZIN DEHIDROGENAZĂ
sarcosome / SARCOZOM
satellite / SATELIT
satiété / SAŢIETATE
saturation / SATURARE
saturation oxyhémoglobinée / SATURAŢIA OXIHEMOGLOBINEI
saturé / SATURAT
saturnin / SATURNIN
saturnisme / SATURNISM
satyriasis / SATIRIAZIS
sauna / SAUNĂ
savon / SĂPUN
savon cationique / SĂPUN CATIONIC
savon inversé / SĂPUN INVERSAT
saxitoxine / SAXITOXINĂ
scabieux / SCABIOS
scabiose / SCABIE
scalène / SCALEN
scalénotomie / SCALENOTOMIE
scalp / SCALP
scalpel / SCALPEL
scalpement / SCALPARE
scanner / SCANER, TOMOGRAF COMPUTERIZAT
scanographe / SCANOGRAF
scanographie / SCANOGRAFIE, TOMOGRAFIE COMPUTERIZATĂ
scaphoïde / SCAFOID
scaphoïdite / SCAFOIDITĂ
scaphoïdite tarsienne / SCAFOIDITĂ TARSIANĂ
scapula / SCAPULA
scapula alata / SCAPULA ALATA
scapulaire / SCAPULAR
scapulalgie / SCAPULALGIE
scapulectomie / SCAPULECTOMIE
scapulo-claviculaire / SCAPULOCLAVICULAR
scapulodynie / SCAPULODINIE
scapulo-huméral / SCAPULOHUMERAL
scapulopexie / SCAPULOPEXIE
scapulo-thoracique / SCAPULOTORACIC
scarificateur / SCARIFICATOR
scarification / SCARIFICARE
scarlatine / SCARLATINĂ
scarlatiniforme / SCARLATINIFORM
scarlatinoïde / SCARLATINOID
scatole / SCATOL
scatologie / SCATOLOGIE
scatome / SCATOM
scatophagie / SCATOFAGIE
scavenger / SCAVENGER
schéma / SCHEMĂ
schéma corporel / SCHEMĂ CORPORALĂ
Schistosoma / SCHISTOSOMA
schistosomiase / SCHISTOSOMIAZĂ
schizocyte / SCHIZOCIT
schizocytose / SCHIZOCITOZĂ
schizognathie / SCHIZOGNAŢIE
schizogonie / SCHIZOGONIE
schizoïde / SCHIZOID
schizoïdie / SCHIZOIDIE
schizomélie / SCHIZOMELIE
schizonévrose / SCHIZONEVROZĂ
schizonte / SCHIZONT
schizonticide / SCHIZONTICID
schizophasie / SCHIZOFAZIE
schizophrénie / SCHIZOFRENIE
schizophrénique / SCHIZOFRENIC
schizoprosopie / SCHIZOPROSOPIE
schizothymie / SCHIZOTIMIE
schwannite / SCHWANNITĂ
schwannogliome / SCHWANNOGLIOM
schwannomatose / SCHWANOMATOZĂ
schwannome / SCHWANNOM
scialytique / SCIALITIC
sciatalgie / NEVRALGIE SCIATICĂ, SCIATALGIE
sciatique / SCIATIC, SCIATICĂ
scintigramme / SCINTIGRAMĂ
scintigraphe / SCINTIGRAF
scintigraphie / SCINTIGRAFIE
scintigraphie myocardique de perfusion / SCINTIGRAFIE MIOCARDICĂ DE PERFUZIE
scintigraphie pulmonaire / SCINTIGRAFIE PULMONARĂ
scintigraphie thyroïdienne / SCINTIGRAFIE TIROIDIANĂ
scintillant / SCINTILANT
scintillateur / SCINTILATOR
scintillation / SCINTILAŢIE
scission / SCIZIUNE
scissiparité / SCIZIPARITATE
scissure / SCIZURĂ
scissure calcarine / SCIZURĂ CALCARINĂ
scissure centrale / SCIZURĂ CENTRALĂ
scissure de Rolando / SCIZURA ROLANDO

scissure de Sylvius / SCIZURA SYLVIUS
scissure latérale / SCIZURĂ LATERALĂ
scissurite / SCIZURITĂ
scléral / SCLERAL
sclère / SCLERĂ
sclérectasie / SCLERECTAZIE
sclérecto-iridectomie / SCLERECTOIRIDECTOMIE
sclérectomie / SCLERECTOMIE
sclérème / SCLEREM
scléreux / SCLEROS
sclérite / SCLERITĂ
scléro-choroïdite / SCLEROCOROIDITĂ
scléro-conjonctival / SCLEROCONJUNCTIVAL
scléro-conjonctivite / SCLEROCONJUNCTIVITĂ
scléro-cornéen / SCLEROCORNEAN
sclérodactylie / SCLERODACTILIE
sclérodermatomyosite / SCLERODERMATOMIOZITĂ
sclérodermie / SCLERODERMIE
sclérodermie circonscrite / SCLERODERMIE LOCALIZATĂ
sclérodermie en bandes / SCLERODERMIE LINIARĂ
sclérodermie en plaques / SCLERODERMIE ÎN PLĂCI
sclérodermie généralisée / SCLERODERMIE GENERALIZATĂ
scléroedème / SCLEREDEM
scléro-iridectomie / SCLEROIRIDECTOMIE
scléro-kérato-iritis / SCLEROKERATOIRITĂ
sclérolipomatose / SCLEROLIPOMATOZĂ
scléromalacie / SCLEROMALACIE
scléromyosite / SCLEROMIOZITĂ
scléronychie / SCLERONICHIE
scléroprotéine / SCLEROPROTEINĂ
sclérose / SCLEROZĂ
sclérose cérébrale de Schilder / SCLEROZĂ CEREBRALĂ SCHILDER
sclérose cérébrale diffuse / SCLEROZĂ CEREBRALĂ DIFUZĂ
sclérose cérébrale spongieuse / SCLEROZĂ CEREBRALĂ SPONGIOASĂ
sclérose d'Alzheimer / SCLEROZĂ ALZHEIMER
sclérose de Pelizaeus-Merzbacher / SCLEROZĂ PELIZAEUS-MERZBACHER
sclérose en plaques / SCLEROZĂ ÎN PLĂCI
sclérose insulaire / SCLEROZĂ INSULARĂ
sclérose latérale amyotrophique / SCLEROZĂ LATERALĂ AMIOTROFICĂ
sclérose multiloculaire / SCLEROZĂ MULTILOCULARĂ
sclérose multiple / SCLEROZĂ MULTIPLĂ
sclérose rénale / SCLEROZĂ RENALĂ
sclérose tubéreuse (de Bourneville) / SCLEROZĂ TUBEROASĂ (BOURNEVILLE)
scléroses combinées / SCLEROZE COMBINATE
sclérostéose / SCLEROSTEOZĂ
sclérotendinite / SCLEROTENDINITĂ
scléro-ténonite / SCLEROTENONITĂ
sclérothérapie / SCLEROTERAPIE
sclérotique / SCLEROTICĂ
sclérotique bleues / SCLERE ALBASTRE
sclérotomie / SCLEROTOMIE
scolex / SCOLEX
scoliose / SCOLIOZĂ
scoliotique / SCOLIOTIC
scopolamine / SCOPOLAMINĂ
scorbut / SCORBUT
scorbut infantile / SCORBUT INFANTIL
scorbutique / SCORBUTIC
scotch-test / SCOTCH-TEST
scotome / SCOTOM
scotome arciforme / SCOTOM ARCIFORM
scotome de Bjerrum / SCOTOM BJERRUM
scotome de Seidel / SCOTOM SEIDEL
scotome mental / SCOTOM MENTAL
scotome physiologique / SCOTOM FIZIOLOGIC
scotome scintillant / SCOTOM SCINTILANT
scotométrie / SCOTOMETRIE
scotomisation / SCOTOMIZARE
scotophilie / SCOTOFILIE
scotophobie / SCOTOFOBIE
scotophobine / SCOTOFOBINĂ
scotopique / SCOTOPIC
scrapie / SCRAPIE
screening / SCREENING
scribomanie / SCRIBOMANIE
scrofulisme / SCROFULOZĂ
scrofuloderme / SCROFULODERMĂ
scrotum / SCROT
scutiforme / SCUTIFORM
scybale / SCIBALĂ
sébacé / SEBACEU
séborrhée / SEBOREE
séborrhéide / SEBOREIDĂ
séborrhéique / SEBOREIC
sébum / SEBUM
secondaire / SECUNDAR
secondipare / SECUNDIPARĂ
secousse / SECUSĂ
secret médical / SECRET MEDICAL
secreta / SECRETA
sécrétagogue / SECRETAGOG
sécréteur / SECRETOR
sécrétine / SECRETINĂ
sécrétion / SECREŢIE
sécrétion interne / SECREŢIE INTERNĂ
sécrétomoteur / SECRETOMOTOR
secteur / SECTOR
section / SECŢIUNE
sédatif / SEDATIV
sédation / SEDARE
sédiment / SEDIMENT
sédimentation / SEDIMENTARE
sédimentation globulaire / SEDIMENTARE GLOBULARĂ
segment / SEGMENT
segment bronhopulmonaire / SEGMENT BRONHO-PUMONAR
segment inférieur / SEGMENT INFERIOR
segment P-R / SEGMENT P-R
segment S-T / SEGMENT S-T
segmentation / SEGMENTARE
segmentectomie / SEGMENTECTOMIE
segmentographie / SEGMENTOGRAFIE
ségrégation / SEGREGARE, SEGREGARE MENDELIANĂ
sein / SÂN
sel / SARE
sel biliaire / SARE BILIARĂ
sélecteur / SELECTOR
sélectines / SELECTINE
sélection / SELECŢIE
sélection artificielle / SELECŢIE ARTIFICIALĂ
sélection clonale / SELECŢIE CLONALĂ

sélection clonale immunologique / SELECŢIE CLONALĂ IMUNOLOGICĂ
sélection naturelle / SELECŢIE NATURALĂ
selectivité / SELECTIVITATE
selenium / SELENIU
selle turcique / ŞA TURCEASCĂ
selle turcique vide / ŞA TURCEASCĂ GOALĂ
selles / SCAUN
sels biliaires / SĂRURI BILIARE
sémantique / SEMANTICĂ
sémantophore / SEMANTOFOR
séméiologie / SEMEIOLOGIE
semi-conducteur / SEMICONDUCTOR
semilunaire / SEMILUNAR
séminal / SEMINAL
séminifère / SEMINIFER
séminome / SEMINOM
sénescence / SENESCENŢĂ
sénile / SENIL
sénilisme / SENILISM
sénilité / SENILITATE
sénologie / SENOLOGIE
sens / SIMŢ
sensation / SENZAŢIE
sensibilisation / SENSIBILIZARE
sensibilité / SENSIBILITATE
sensibilité à la douleur / SENSIBILITATE LA DURERE
sensibilité au sodium / SENSIBILITATE LA SODIU
sensibilité tactile / SENSIBILITATE TACTILĂ
sensible / SENSIBIL
sensitif / SENZITIV
sensitivo-sensoriel / SENZITIVOSENZORIAL
sensoriel / SENZORIAL
sensorimoteur / SENZORIMOTOR
sentiment / SENTIMENT
sephadex / SEPHADEX
sepsis / SEPSIS
septal / SEPTAL
septicémie / SEPTICEMIE
septicémie veineuse / SEPTICEMIE VENOASĂ
septicité / SEPTICITATE
septicopyohémie / SEPTICOPIOEMIE
septique / SEPTIC
septoplastie / SEPTOPLASTIE
septotomie / SEPTOTOMIE
septum / SEPT
septum cardiaque / SEPT CARDIAC
septum interdentaire / SEPT INTERDENTAR
septum lingual / SEPT LINGUAL
septum lucidum / SEPTUM LUCIDUM
septum nasal / SEPT NAZAL
septum pellucidum / SEPTUM PELLUCIDUM
septum primum / SEPTUM PRIMUM
septum secundum / SEPTUM SECUNDUM
septum transversum / SEPT TRANSVERS
séquelle / SECHELĂ
séquelles post-poliomyélite / SECHELE POSTPOLIOMIELITĂ
séquençage / SECVENŢARE
séquençage du génome / SECVENŢAREA GENOMULUI
séquence / SECVENŢĂ
séquence anonyme / SECVENŢĂ ANONIMĂ
séquence d'adressage / SECVENŢĂ DE ADRESARE
séquence métabolique / SECVENŢĂ METABOLICĂ
séquence palindromique / PALINDROM
séquence signal / SECVENŢĂ SEMNAL
séquence TATA / SECVENŢĂ TATA
séquenceur / SECVENŢATOR
séquestration / SECHESTRAŢIE
séquestration pulmonaire / SECHESTRAŢIE PULMONARĂ
séquestration splénique / SECHESTRAŢIE SPLENICĂ
séquestre / SECHESTRU
séquestrectomie / SECHESTRECTOMIE
serendipité / SERENDIPITATE
séreuse / SEROASĂ
séreux / SEROS
serglycine / SERGLICINĂ
série érythroblastique / SERIE ERITROBLASTICĂ
série érythrocytaire / SERIE ERITROCITARĂ
série granulocytaire / LINIE MIELOCITARĂ, SERIE GRANULOCITARĂ
série lymphocytaire / LINIE LIMFOCITARĂ, SERIE LIMFOCITARĂ
série monocytaire / SERIE MONOCITARĂ
série myélocytaire / SERIE MIELOCITARĂ
série plasmocytaire / SERIE PLASMOCITARĂ
série thrombocytaire / SERIE TROMBOCITARĂ
sérine / SERINĂ
seringue / SERINGĂ
sériographe / SERIOGRAF
sériographie / SERIOGRAFIE
sérique / SERIC
séro-anatoxiprophylaxie / SEROANATOXIPROFILAXIE
séro-anatoxithérapie / SEROANATOXITERAPIE
séroconversion / SEROCONVERSIE
séroculture / SEROCULTURĂ
sérodiagnostic / SERODIAGNOSTIC
séro-épidemiologie / SERO-EPIDEMIOLOGIE
séro-fibrineux / SEROFIBRINOS
sérofloculation / SEROFLOCULARE
sérologie / SEROLOGIE
sérologique / SEROLOGIC
séromucoïde / SEROMUCOID
séronégatif / SERONEGATIV
séropositif / SEROPOZITIV
séroprécipitation / SEROPRECIPITARE
séroprévention / SEROPREVENŢIE
séroprophylaxie / SEROPROFILAXIE
séroprotection / SEROPROTECŢIE
séroréaction / SEROREACŢIE
sérosité / SEROZITATE
sérothérapie / SEROTERAPIE
sérotonine / SEROTONINĂ
sérotoninergique / SEROTONINERGIC
sérotype / SEROTIP
sérovaccination / SEROVACCINARE
serpigineux / SERPIGINOS
sérum / SER
sérum actif / SER ACTIV
sérum anticomplémentaire / SER ANTICOMPLEMENTAR
sérum antilymphocytaire / SER ANTILIMFOCITAR
sérum antimicrobien / SER ANTIMICROBIAN
sérum antirabique / SER ANTIRABIC
sérum antitétanique / SER ANTITETANIC
sérum bactériolytique / SER BACTERIOLITIC
sérum hétérologue / SER HETEROLOG
sérum homologue / SER OMOLOG
sérum hyperimmun / SER HIPERIMUN

sérum immunisant / SER IMUNIZANT
sérum inactivé / SER INACTIVAT
sérum monovalent / SER MONOVALENT
sérum physiologique / SER FIZIOLOGIC
sérum physiologique isotonique / SER FIZIOLOGIC IZOTON
sérum polyvalent / SER POLIVALENT
sérum sanguin / SER SANGUIN
sérum spécifique / SER SPECIFIC
sérum thérapeutique / SER TERAPEUTIC
sérum-albumine / SERUMALBUMINĂ
sésamoïde / SESAMOID
sésamoïdite / SESAMOIDITĂ
sessile / SESIL
séton / SETON
seuil / PRAG
seuil d'audibilité / PRAG DE AUDIBILITATE
seuil fractuaire / PRAG DE FRACTURĂ
seuil lumineux brut / PRAG LUMINOS BRUT
seuil lumineux différentiel / PRAG LUMINOS DIFERENŢIAL
seuil rénal / PRAG RENAL
seuil stapédien / PRAG STAPEDIAN
sevrage / SEVRAJ
sex hormone binding globulin / SEX HORMONE BINDING GLOBULIN
sexdigitisme / HEXADACTILIE
sexe / SEX
sexe anatomique / SEX ANATOMIC
sexe chromatinien / SEX CROMATINIAN
sexe chromosomique / SEX CROMOZOMIAL
sexe génétique / SEX GENETIC
sexe génital / SEX GENITAL
sexe gonadique / SEX GONADIC
sexe gonosomique / SEX GONOZOMIC
sexe nucléaire / SEX NUCLEAR
sexe physique / SEX FIZIC
sexe psychologique / SEX PSIHOLOGIC
sexe somatique / SEX SOMATIC
sexologie / SEXOLOGIE
sexualisation / SEXUALIZARE
sexualité / SEXUALITATE
sexué / SEXUAT
Shigella / SHIGELLA
Shigella alkalescens / SHIGELLA ALKALESCENS
Shigella dispar / SHIGELLA DISPAR
Shigella madampensis / SHIGELLA MADAMPENSIS
shigellose / SHIGELLOZĂ
shunt / ŞUNT
sialadénite / SIALADENITĂ
sialagogue / SIALOGOG
sialidase / SIALIDAZĂ
sialidose / SIALIDOZĂ
sialite / SIALITĂ
sialodochite / SIALODOCHITĂ
sialogène / SIALOGEN
sialoglycoprotéine / SIALOGLICOPROTEINĂ
sialogramme / SIALOGRAMĂ
sialographie / SIALOGRAFIE
sialolithe / SIALOLIT
sialolithotomie / SIALOLITOTOMIE
sialométaplasie / SIALOMETAPLAZIE
sialorrhée / SIALOREE
sialose / SIALOZĂ
sibilance / SIBILANT
sibilant / SIBILANT
sic volo / SIC VOLO
siccatif / SICATIV
sick building syndrome / SICK BUILDING SYNDROME
sickle-cell / SICKLE-CELL
sicklémie / SICLEMIE
SIDA / SIDA
sidérant / SIDERANT
sidération / SIDERAŢIE
sidération médullaire / SIDERAŢIE MEDULARĂ
sidération myocardique / SIDERAŢIE MIOCARDICĂ
sidérémie / SIDEREMIE
sidérisation / SIDERIZARE
sidéroblaste / SIDEROBLAST
sidéroblastose / SIDEROBLASTOZĂ
sidérocyte / SIDEROCIT
sidéronécrose / SIDERONECROZĂ
sidéropénie / SIDEROPENIE
sidéropexie / SIDEROPEXIE
sidérophile / SIDEROFIL
sidérophiline / SIDEROFILINĂ
sidérophore / SIDEROFOR
sidérose / SIDEROZĂ
sidéro-silicose / SIDEROSILICOZĂ
sidérothérapie / SIDEROTERAPIE
sidérurie / SIDERURIE
Sievert / SIEVERT
sifflement / WHEEZING
sigmatism / SIGMATISM
sigmoïde / SIGMOID
sigmoïdectomie / SIGMOIDECTOMIE
sigmoïdite / SIGMOIDITĂ
sigmoïdofibroscope / SIGMOIDOFIBROSCOP
sigmoïdopexie / SIGMOIDOPEXIE
sigmoïdoscope / SIGMOIDOSCOP
sigmoïdoscopie / SIGMOIDOSCOPIE
sigmoïdo-sigmoïdostomie / SIGMOIDOSIGMOIDOSTOMIE
sigmoïdostomie / SIGMOIDOSTOMIE
signal régulateur / SEMNAL REGULATOR
signalisation cellulaire / SEMNALIZARE CELULARĂ
signature / SEMNĂTURĂ
signe / SEMN
signe d'Unschuld / SEMN Unschuld
signe d'Aaron / SEMN AARON
signe d'Abadie / SEMN ABADIE
signe d'Abrahams / SEMN ABRAHAMS
signe d'Adams-Foley / SEMN ADAMS-FOLEY
signe d'adducteurs / SEMN ADDUCTORILOR
signe d'Adson / SEMN ADSON
signe d'Alajouanine-Thurel / SEMN ALAJOUANINE-THUREL
signe d'Albot / SEMN ALBOT
signe d'Aleksandrov / SEMN ALEKSANDROV
signe d'Alfred de Musset / SEMN ALFRED DE MUSSET
signe d'Allen-Checkley / SEMN ALLEN-CHECKLEY
signe d'Allis / SEMN ALLIS
signe d'Alstead / SEMN ALSTEAD
signe d'Amat / SEMN AMAT
signe d'Ammon / SEMN AMMON
signe d'Amussat / SEMN AMUSSAT
signe d'André Thomas / SEMN ANDRÉ THOMAS
signe d'Anghelescu / SEMN ANGHELESCU
signe d'Anton / SEMN ANTON
signe d'Archibald / SEMN ARCHIBALD

signe d'Argyli Robertson / SEMN ARGYLL ROBERTSON
signe d'Argyll Robertson inversé / SEMN ARGYL ROBERTSON INVERSAT
signe d'Argyll Robertson inversé / SEMN ARGYLL ROBERTSON INVERSAT
signe d'arlequin / SEMNUL ARLECHINULUI
signe d'Arneth / SEMN ARNETH
signe d'Arroyo / SEMN ARROYO
signe d'Aschaffenburg / SEMN ASCHAFFENBURG
signe d'aschner / SEMN ASCHNER
signe d'Auenbrugger/ SEMN AUENBRUGGER
signe d'Aufrecht / SEMN AUFRECHT
signe d'Auspitz / SEMN AUSPITZ
signe de Babinski / SEMN BABINSKI
signe de Baccelli / SEMN BACCELLI
signe de Baillarger / SEMN BAILLARGER
signe de Ballance / SEMN BALLANCE
signe de Ballet / SEMN BALLET
signe de Bárány / SEMN BáRáNY
signe de Bard / SEMN BARD
signe de Baron / SEMN BARON
signe de Barré / SEMN BARRÉ
signe de Basedow / SEMN BASEDOW
signe de Bassler / SEMN BASSLER
signe de Bastedo / SEMN BASTEDO
signe de Battle / SEMN BATTLE
signe de Bazy / SEMN BAZY
signe de Beaunis / SEMN BEAUNIS
signe de Bechterew / SEMN BECHTEREW
signe de Bechterew-Mendel / SEMN BECHTEREW-MENDEL
signe de Becker / SEMN BECKER
signe de Béclard / SEMN BÉCLARD
signe de Beevor / SEMN BEEVOR
signe de Béhier-Hardy / SEMN BÉHIER-HARDY
signe de Bell / SEMN BELL
signe de Berger / SEMN BERGER
signe de Bergman / SEMN BERGMAN
signe de Bespaloff / SEMN BESPALOFF
signe de Bezold / SEMN BEZOLD
signe de Biederman / SEMN BIEDERMAN
signe de Bielschowski / SEMN BIELSCHOWSKY
signe de Biermer / SEMN BIERMER
signe de Biernacki / SEMN BIERNACKI
signe de Bikele / SEMN BIKELE
signe de Binda / SEMN BINDA
signe de Bird / SEMN BIRD
signe de Blumberg / SEMN BLUMBERG
signe de Boinet / SEMN BOINET
signe de Bollack / SEMN BOLLACK
signe de Bonhoeffer / SEMN BONHOEFFER
signe de Bonnet / SEMN BONNET
signe de Bonnier / SEMN BONNIER
signe de Borsieri / SEMN BORSIERI
signe de Boston / SEMN BOSTON
signe de Bouillaud / SEMN BOUILLAUD
signe de Bouveret / SEMN BOUVERET
signe de Boyce / SEMN BOYCE
signe de Bozzolo / SEMN BOZZOLO
signe de Branham / SEMN BRANHAM
signe de Brasdor / SEMN BRASDOR
signe de Braunwald / SEMN BRAUNWALD
signe de Braxton Hicks / SEMN BRAXTON HICKS
signe de Broadbent / SEMN BROADBENT
signe de Broadbent inversé/ SEMN BROADBENT INVERSAT
signe de Brock / SEMN BROCK
signe de Brockenbrough / SEMN BROCKENBROUGH
signe de Brudzinski / SEMN BRUDZINSKI
signe de Brunati / SEMN BRUNATI
signe de Brushfield / SEMN BRUSHFIELD
signe de Budin / SEMN BUDIN
signe de Buerger / SEMN BUERGER
signe de Bumke / SEMN BUMKE
signe de Cabrera / SEMN CABRERA
signe de Cantelli / SEMN CANTELLI
signe de Cardarelli / SEMN CARDARELLI
signe de Carnett / SEMN CARNETT
signe de Carvalho / SEMN CARVALHO
signe de Castellani-Low / SEMN CASTELLANI-LOW
signe de Cazin / SEMN CAZIN
signe de Cejka / SEMN CEJKA
signe de Chaddock / SEMN CHADDOCK
signe de Charcot / SEMN CHARCOT
signe de Charcot-Marie-Cardarelli / SEMN CHARCOT-MARIE-CARDARELLI
signe de Chassaignac / SEMN CHASSAIGNAC
signe de Chaussier / SEMN CHAUSSIER
signe de Chevassu / SEMN CHEVASSU
signe de Chiray / SEMN CHIRAY
signe de Chvostek / SEMN CHVOSTEK
signe de Claude / SEMN CLAUDE
signe de Claybrook / SEMN CLAYBROOK
signe de Cleeman / SEMN CLEEMAN
signe de Codman / SEMN CODMAN
signe de Cole / SEMN COLE
signe de Coleman / SEMN COLEMAN
signe de Colliver / SEMN COLLIVER
signe de Comby / SEMN COMBY
signe de Comolli / SEMN COMOLLI
signe de Coopernail / SEMN COOPERNAIL
signe de Corrigan / SEMN CORRIGAN
signe de Courvoisier / SEMN COURVOISIER
signe de Crichton-Browne / SEMN CRICHTON-BROWNE
signe de Crowe / SEMN CROWE
signe de Cruveilhier / SEMN CRUVEILHIER
signe de Cullen / SEMN CULLEN
signe de Cyril-Ogle / SEMN CYRIL-OGLE
signe de Dalrymple / SEMN DALRYMPLE
signe de D'AMATO / SEMN D'AMATO
signe de Dance / SEMN DANCE
signe de Danforth / SEMN DANFORTH
signe de Darier / SEMN DARIER
signe de Davidsohn / SEMN DAVIDSOHN
signe de Davies / SEMN DAVIES
signe de Dawbarn / SEMN DAWBARN
signe de De Bakey / SEMN DE BAKEY
signe de De La Camp / SEMN DE LA CAMP
signe de Degas / SEMN DEGAS
signe de Déjerine / SEMN DÉJERINE
signe de Delbet / SEMN DELBET
signe de Delmege / SEMN DELMEGE
signe de Demianoff / SEMN DEMIANOFF
signe de Desault / SEMN DESAULT
signe de Destot / SEMN DESTOT
signe de Devic / SEMN DEVIC
signe de Dieulafoy / SEMN DIEULAFOY
Signe de Dorendorf / SEMN DORENDORF

signe de Douglas / SEMN DOUGLAS
signe de Drummond / SEMN DRUMMOND
signe de Dubois / SEMN DUBOIS
signe de Duchenne / SEMN DUCHENNE
signe de Dupré / SEMN DUPRÉ
signe de Dupuytren / SEMN DUPUYTREN
signe de Duroziez / SEMN DUROZIEZ
signe de Duvernay / SEMN DUVERNAY
signe de Faget / SEMN FAGET
signe de Farabeuf / SEMN FARABEUF
signe de Fauguell / SEMN FAUGUELL
signe de Federici / SEMN FEDERICI
signe de Feer / SEMN FEER
signe de Ferey / SEMN FEREY
signe de Filatov / SEMN FILATOV
signe de Filipovitch / SEMN FILIPOVITCH
signe de Fischer / SEMN FISCHER
signe de Flatau / SEMN FLATAU
signe de Flint / SEMN FLINT
signe de Forscheimer / SEMN FORSCHEIMER
signe de Fothergill / SEMN FOTHERGILL
signe de Fouineau / SEMN FOUINEAU
signe de Fournier / SEMN FOURNIER
signe de Franceschetti / SEMN FRANCESCHETTI
signe de Françon / SEMN FRANçON
signe de Frank / SEMN FRANK
signe de Fränkel / SEMN FRÄNKEL
signe de Friedreich / SEMN FRIEDREICH
signe de Froment / SEMN FROMENT
signe de Fuchs / SEMN FUCHS
signe de Fürbringer / SEMN FüRBRINGER
signe de Gaenslen / SEMN GAENSLEN
signe de Galeazzi / SEMN GALEAZZI
signe de Gallavardin / SEMN GALLAVARDIN
signe de Gangolphe / SEMN GANGOLPHE
signe de Garel / SEMN GAREL
signe de Garengeot / SEMN GARENGEOT
signe de Gendrin / SEMN GENDRIN
signe de Gerhardt / SEMN GERHARDT
signe de Gibson / SEMN GIBSON
signe de Gifford / SEMN GIFFORD
signe de Gilbert / SEMN GILBERT
signe de Giordano-Pasternaţki / SEMN GIORDANO-PASTERNAŢKI
signe de Glasgow / SEMN GLASGOW
signe de Gobiet / SEMN GOBIET
signe de Goggia / SEMN GOGGIA
signe de Goldstein / SEMN GOLDSTEIN
signe de Goldthwait / SEMN GOLDTHWAIT
signe de Gonda / SEMN GONDA
signe de Goodell / SEMN GOODELL
signe de Gorlin / SEMN GORLIN
signe de Gosselin / SEMN GOSSELIN
signe de Gottron / SEMN GOTTRON
signe de Gould / SEMN GOULD
signe de Gowers / SEMN GOWERS
signe de Graber-Duvernay / SEMN GRABER-DUVERNAY
signe de Graefe / SEMN GRAEFE
signe de Grancher / SEMN GRANCHER
signe de Grandström / SEMN GRANDSTRÖM
signe de Granger / SEMN GRANGER
signe de Graves / SEMN GRAVES
signe de Gray / SEMN GRAY
signe de Greene / SEMN GREENE
signe de Grey Turner / SEMN GREY TURNER
signe de Griesinger / SEMN GRIESINGER
signe de Griffith / SEMN GRIFFITH
signe de Grocco / SEMN GROCCO
signe de Grossman / SEMN GROSSMAN
signe de Grozovici-Pastia / SEMN GROZOVICI-PASTIA
signe de Gudden / SEMN GUDDEN
signe de Guilland / SEMN GUILLAND
signe de Gunn / SEMN GUNN
signe de Guttmann / SEMN GUTTMANN
signe de Guyon / SEMN GUYON
signe de Hall / SEMN HALL
signe de Halstead / SEMN HALSTEAD
signe de Hamilton / SEMN HAMILTON
signe de Hamman / SEMN HAMMAN
signe de Harzer / SEMN HARZER
signe de Hatchcock / SEMN HATCHCOCK
signe de Haudek / SEMN HAUDEK
signe de Hefke-Turner / SEMN HEFKE-TURNER
signe de Hegar / SEMN HEGAR
signe de Heim-Kreysig / SEMN HEIM-KREYSIG
signe de Heim-Sanders / SEMN HEIM-SANDERS
signe de Hennebert / SEMN HENNEBERT
signe de Henning / SEMN HENNING
signe de Herthel / SEMN HERTHEL
signe de Hertoghe / SEMN HERTOGHE
signe de Hertwig-Magendie / SEMN HERTWIG-MAGENDIE
signe de Heryng / SEMN HERYNG
signe de Hicks / SEMN HICKS
signe de Higoumenakia / SEMN HIGOUMENAKIA
signe de Hillemand / SEMN HILLEMAND, SEMNUL ŞIRETULUI
signe de Hill-Flack / SEMN HILL-FLACK
signe de Hochsinger / SEMN HOCHSINGER
signe de Hoehne / SEMN HOEHNE
signe de Hoffa / SEMN HOFFA
signe de Hoffmann / SEMN HOFFMANN
signe de Hoglund / SEMN HOGLUND
signe de Hohenegg / SEMN HOHENEGG
signe de Homans / SEMN HOMANS
signe de Hoover / SEMN HOOVER
signe de Hope / SEMN HOPE
signe de Horsley / SEMN HORSLEY
signe de Howship-Romberg / SEMN HOWSHIP-ROMBERG
signe de Hueter / SEMNN HUETER
signe de Hunter / SEMN HUNTER
signe de Hutchinson / SEMN HUTCHINSON
signe de Ianişevski / SEMN IANIŞEVSKI
signe de Ingelbrans / SEMN INGELBRANS
signe de Irish / SEMN IRISH
signe de Jaccoud / SEMN JACCOUD
signe de Jackson / SEMN JACKSON
signe de Janeway / SEMN JANEWAY
signe de Joffroy / SEMN JOFFROY
signe de Joz-Sterling / SEMN JOZ-STERLING
signe de Jürgensen / SEMN JÜRGENSEN
signe de Kagan / SEMN KAGAN
signe de Kanavel / SEMN KANAVEL
signe de Kantor / SEMN KANTOR
signe de Karplus / SEMN KARPLUS
signe de Kashida / SEMN KASHIDA
signe de Keen / SEMN KEEN
signe de Kehr / SEMN KEHR
signe de Kehrer / SEMN KEHRER

signe de Kellock / SEMN KELLOCK
signe de Kernig / SEMN KERNIG
signe de Kestenbaum / SEMN KESTENBAUM
signe de Kirmisson / SEMN KIRMISSON
signe de Kleist / SEMN KLEIST
signe de Klippel-Weil / SEMN KLIPPEL-WEIL
signe de Knies / SEMN KNIES
signe de Kocher / SEMN KOCHER
signe de Koplik / SEMN KOPLIK
signe de Kosowicz / SEMN KOSOWICZ
signe de Krammer / SEMN KRAMMER
signe de Kreindler / SEMN KREINDLER
signe de Kussmaul / SEMN KUSSMAUL
signe de La Camp / SEMN LA CAMP
signe de la corde / SEMNUL CORZII
signe de la fistule / SEMNUL FISTULEI
signe de la fragilité capillaire / SEMNUL FRAGILITĂŢII CAPILARE
signe de la nuque / SEMNUL CEFEI
signe de la prière mahométane / SEMNUL RUGĂCIUNII MAHOMEDANE
signe de la silhouette / SEMNUL SILUETEI
signe de la ventouse / SEMNUL VENTUZEI
signe de Ladin / SEMN LADIN
signe de Laennec / SEMN LAENNEC
signe de Laffont / SEMN LAFFONT
signe de Lagenbeck / SEMN LAGENBECK
signe de Laguerre / SEMN LAGUERRE
signe de Lance / SEMN LANCE
signe de Landolfi / SEMN LANDOLFI
signe de Landouzy / SEMN LANDOUZY
signe de Langoria / SEMN LANGORIA
signe de Lannelongue / SEMN LANNELONGUE
signe de Lapinski-Jaworski / SEMN LAPINSKI-JAWORSKI
signe de Larrey / SEMN LARREY
signe de Laruella / SEMN LARUELLA
signe de Lasègue / SEMN LASÈGUE
signe de Lasègue du bras / SEMN LASÈGUE AL BRAŢULUI
signe de Laugier / SEMN LAUGIER
signe de Lawrence-Louvel / SEMN LAWRENCE-LOUVEL
signe de Ledderhose / SEMN LEDDERHOSE
signe de Legendre / SEMN LEGENDRE
signe de Leichtenstern / SEMN LEICHTENSTERN
signe de Léri / SEMN LÉRI
signe de Leriche / SEMN LERICHE
signe de Léri-Lonjumeau / SEMN LÉRI-LONJUMEAU
signe de Lermoyez / SEMN LERMOYEZ
signe de Lesch-Nyhan / SEMN LESCH-NYHAN
signe de Leser-Trélat / SEMN LESER-TRÉLAT
signe de l'étrier / SEMNUL SCĂRIŢEI
signe de l'éventail / SEMNUL EVANTAIULUI
signe de Levine / SEMN LEVINE
signe de Lewis-Federici / SEMN LEWIS-FEDERICI
signe de Leyden / SEMN LEYDEN
signe de Lhermitte / SEMN LHERMITTE
signe de Lian / SEMN LIAN
signe de Lichtheim / SEMN LICHTHEIM
signe de Lis De Pintus / SEMN LIS DE PINTUS
signe de Lisker / SEMN LISKER
signe de Loewi / SEMN LOEWI
signe de Louvel / SEMN LOUVEL
signe de Lowenberg / SEMN LOWENBERG
signe de Lucas / SEMN LUCAS
signe de Lucatello / SEMN LUCATELLO
signe de Ludloff / SEMN LUDLOFF
signe de Lust / SEMN LUST
signe de Macewen / SEMN MACEWEN
signe de Magnan / SEMN MAGNAN
signe de Mahler / SEMN MAHLER
signe de Maisonneuve / SEMN MAISONNEUVE
signe de Malgaigne / SEMN MALGAIGNE
signe de Mallet-Guy / SEMN MALLET-GUY
signe de Malmros / SEMN MALMROS
signe de Mandel / SEMN MANDEL (AL CLOPOŢELULUI)
signe de Mann / SEMN MANN
signe de Mannkopf / SEMN MANNKOPF
signe de Marañon / SEMN MARAñON
signe de Marcus Gunn / SEMN MARCUS GUNN
signe de Marfan / SEMN MARFAN
signe de Marie / SEMN MARIE
signe de Marinescu / SEMN MARINESCU
signe de Marjolin / SEMN MARJOLIN
signe de Mayo-Robson / SEMN MAYO-ROBSON
signe de Mazini / SEMN MAZINI
signe de McBurney / SEMN McBURNEY
signe de McDonnel / SEMN McDONNEL
signe de McMurray / SEMN McMURRAY
signe de Meaghi / SEMN MEAGHI
signe de Meige / SEMN MEIGE
signe de Meltzer / SEMN MELTZER
signe de Mendelsohn / SEMN MENDELSOHN
signe de Mennell / SEMN MENNELL
signe de Merklen / SEMN MERKLEN
signe de Meunier / SEMN MEUNIER
signe de Meyard / SEMN MEYARD
signe de Meyer / SEMN MEYER
signe de Mikaelis / SEMN MIKAELIS
signe de Mingazzini / SEMN MINGAZZINI
signe de Mirchamps / SEMN MIRCHAMPS
signe de Moebius / SEMN MOEBIUS
signe de Mondor / SEMN MONDOR
signe de Motte / SEMN MOTTE
signe de Muehrcke / SEMN MUEHRCKE
signe de Müller / SEMN MüLLER
signe de Murphy / SEMN MURPHY
signe de Musset / SEMN MUSSET
signe de Nachles / SEMN NACHLES
signe de Neri / SEMN NERI
signe de Nikolsky / SEMN NIKOLSKY
signe de Noica / SEMN NOICA
signe de Nothnagel / SEMN NOTHNAGEL
signe de Nové-Josserand / SEMN NOVÉ-JOSSERAND
signe de O'Connell / SEMN O'CONNELL
signe de Oudart-Jean / SEMN OUDART-JEAN
signe de Parrot / SEMN PARROT
signe de Pastia / SEMN PASTIA
signe de Payr / SEMN PAYR
signe de Pel-Ebstein / SEMN PEL-EBSTEIN
signe de Pemberton / SEMN PEMBERTON
signe de Pérez / SEMN PÉREZ
signe de Pezzi / SEMN PEZZI
signe de Pfuhl / SEMN PFUHL
signe de Pfuhl-Jaffé / SEMN PFUHL-JAFFÉ
signe de Picard / SEMN PICARD
signe de Pick / SEMN PICK
signe de Pins / SEMN PINS

signe de Piskacek / SEMN PISKACEK
signe de Pitres / SEMN PITRES
signe de Pool / SEMN POOL
signe de Popov / SEMN POPOV
signe de Poppelreiter-Wolpert / SEMN POPPELREITER-WOLPERT
signe de Potain / SEMN POTAIN
signe de Pottenger / SEMN POTTENGER
signe de Prather / SEMN PRATHER
signe de Pratt / SEMN PRATT
signe de Prehn / SEMN PREHN
signe de Prévost / SEMN PRÉVOST
signe de Proust / SEMN PROUST
signe de Quant / SEMN QUANT
signe de Queckenstedt / SEMN QUECKENSTEDT
signe de Quénu-Muret / SEMN QUÉNU-MURET
signe de Quincke / SEMN QUINCKE
signe de Quinquaud / SEMN QUINQUAUD
signe de Raimiste / SEMN RAIMISTE
signe de Ramirez / SEMN RAMIREZ
signe de Ramon / SEMN RAMON
signe de Ramond (Félix) / SEMN RAMOND (FÉLIX)
signe de Rasin / SEMN RASIN
signe de Raymond / SEMN RAYNAUD
signe de Redlich / SEMN REDLICH
signe de Remak / SEMN REMAK
signe de Revilliod / SEMN REVILLIOD
signe de Riesman / SEMN RIESMAN
signe de Rivero-Carvalho / SEMN RIVERO-CARVALHO
signe de Robertson / SEMN ROBERTSON
signe de Roch / SEMN ROCH
signe de Rocher / SEMN ROCHER
signe de Rogoff / SEMN ROGOFF
signe de Romaña / SEMN ROMAñA
signe de Romberg / SEMN ROMBERG
signe de Rommelaere / SEMN ROMMELAERE
signe de Rosenbach / SEMN ROSENBACH
signe de Roso / SEMN ROSO
signe de Rossolimo / SEMN ROSSOLIMO
signe de Roth / SEMN ROTCH
signe de Roux / SEMN ROUX
signe de Rovighi / SEMN ROVIGHI
signe de Rovsing / SEMN ROVSING
signe de Ruault / SEMN RUAULT
signe de Russel / SEMN RUSSEL
signe de Saenger / SEMN SAENGER
signe de Salus-Gunn / SEMN SALUS-GUNN
signe de Sanders / SEMN SANDERS
signe de Sansom / SEMN SANSOM
signe de Sarbó / SEMN SARBó
signe de Saunders / SEMN SAUNDERS
signe de Savariaud / SEMN SAVARIAUD
signe de Schick / SEMN SCHICK
signe de Schlesinger / SEMN SCHLESINGER
signe de Schpelmann / SEMN SCHPELMANN
signe de Schultze / SEMN SCHULTZE, SEMNUL FOSETEI LINGUALE
signe de Schwartz / SEMN SCHWARTZ
signe de Seeligmüller / SEMN SEELIGMÜLLER
signe de Semon / SEMN SEMON
signe de Sergent / SEMN SERGENT
signe de Sessaut / SEMN SESSAUT
signe de Shapiro / SEMN SHAPIRO
signe de Siegert / SEMN SIEGERT
signe de Sigg / SEMN SIGG
signe de Signorelli / SEMN SIGNORELLI
signe de Simon / SEMN SIMON
signe de Sklowsky / SEMN SKLOWSKY
signe de Skoda / SEMN SKODA
signe de Snellen / SEMN SNELLEN
signe de Squire / SEMN SQUIRE
signe de Staehelin-Frigero-Levy / SEMN STAEHELIN-FRIGERO-LEVY
signe de Stellwag / SEMN STELLWAG
signe de Stellwag-Dalrymple / SEMN STELLWAG-DALRYMPLE
signe de Stimson / SEMN STIMSON
signe de Strümpell / SEMN STRÜMPELL
signe de Tar / SEMN TAR
signe de Tellais / SEMN TELLAIS
signe de Thormayer / SEMN THORMAYER
signe de Thornton / SEMN THORNTON
signe de Tillaux / SEMN TILLAUX
signe de Tinel / SEMN TINEL
signe de Tommasi / SEMN TOMMASI
signe de Topolanski / SEMN TOPOLANSKI
signe de Traube / SEMN TRAUBE
signe de Trendelenburg / SEMN TRENDELENBURG
signe de Trousseau / SEMN TROUSSEAU
signe de Turner / SEMN TURNER
signe de Uhthoff / SEMN UHTHOFF
signe de Van Rosen / SEMN VAN ROSEN
signe de Velpeau / SEMN VELPEAU
signe de Veraguth / SEMN VERAGUTH
signe de Verneuil / SEMN VERNEUIL
signe de Vigouroux / SEMN VIGOUROUX
signe de Vincent / SEMN VINCENT
signe de Vincent D'Alger / SEMN VINCENT D'ALGER
signe de Virchow-Troisier / SEMN VIRCHOW-TROISIER
signe de Volkmann / SEMN VOLKMANN
signe de Wagner Von Jauregg / SEMN WAGNER VON JAUREGG
signe de Weiss / SEMN WEISS
signe de Wernicke / SEMN WERNICKE
signe de Westphal / SEMN WESTPHAL
signe de Widowitz / SEMN WIDOWITZ
signe de Williams / SEMN WILLIAMS
signe de Williamson / SEMN WILLIAMSON
signe de Woltmann / SEMN WOLTMANN
signe de Wood / SEMN WOOD
signe de Yergason / SEMN YERGASON
signe de Zaufal / SEMN ZAUFAL
signe de Zavileanskaia / SEMN ZAVILEANSKAIA
signe de Zebrovski / SEMN ZEBROVSKI
signe de Zervopulos / SEMN ZERVOPULOS (AL DIAPAZONULUI)
signe de Zweifel / SEMN ZWEIFEL
signe d'Ebstein / SEMN EBSTEIN
signe d'Edelmann / SEMN EDELMANN
signe d'Egger/ SEMN EGGER
signe d'Elliot / SEMN ELLIOT
signe d'Ellis / SEMN ELLIS
signe d'Empis / SEMN EMPIS
signe d'Enroth / SEMN ENROTH
signe d'Erb / SEMN ERB
signe d'Erichsen / SEMN ERICHSEN
signe des jugulaires / SEMN JUGULAR
signe d'Escherich / SEMN ESCHERICH

signe d'Estlander-Verneuil / SEMN ESTLANDER-VERNEUIL
signe d'Eustace Smith / SEMN EUSTACE SMITH
signe d'Ewart / SEMN EWART
signe d'Ewing / SEMN EWING
signe d'Itard-Cholewa / SEMN ITARD-CHOLEWA
signe d'Ombrédanne / SEMN OMBRÉDANNE
signe d'Oppenheim / SEMN OPPENHEIM
signe d'Ortolani-Le Damany / SEMN ORTOLANI-LE DAMANY
signe d'Orton / SEMN ORTON
signe d'Osler / SEMN OSLER
signe du créneau / SEMNUL CRENELULUI
signe du déclic / SEMNUL DECLICULUI
signe du drapé / SEMNUL CUTEI, SEMNUL FALDULUI
signe du drapeau / SEMNUL STEAGULUI
signe du facial / SEMN FACIAL
signe du flot / SEMNUL VALULUI
signe du hippocratisme digital / SEMNUL HIPOCRATISMULUI DIGITAL
signe du lacet / SEMNUL MANŞETEI
signe du maquignon / SEMNUL GEAMBAŞULUI
signe du menisque / SEMNUL MENISCULUI
signe du ponce / SEMNUL POLICELUI
signe du ressault / SEMNUL RESORTULUI
signe du tiroir / SEMNUL SERTARULUI
signe objectif / SEMN OBIECTIV
signe orbiculaire / SEMN ORBICULAR
signe palmo-plantaire / SEMN PALMO-PLANTAR
signe physique / SEMN FIZIC
signe Piotrowski / SEMN PIOTROWSKI
signe pyramidal / SEMN PIRAMIDAL
signe spinal / SEMN SPINAL
signe vital / SEMN VITAL
significatif / SEMNIFICATIV
silencer / SILENCER
silicagel / SILICAGEL
silicate / SILICAT
silicatose / SILICATOZĂ
silice / SILICE
silicium / SILICIU
silicone / SILICON
silicose / SILICOZĂ
silico-sidérose / SILICOSIDEROZĂ
silicotique / SILICOTIC
sillon / ŞANŢ
sillon antero-latéral de la moelle épinière / ŞANŢ ANTERO-LATERAL AL MĂDUVEI SPINĂRII
sillon auriculoventriculaire / ŞANŢ AURICULOVENTRICULAR
sillon balanopréputial / ŞANŢ BALANOPREPUŢIAL
sillon de Harrison / ŞANŢ HARRISON
sillon de la gale / ŞANŢ ACARIAN
sillon postero-latéral de la moelle épinière / ŞANŢ POSTERO-LATERAL AL MĂDUVEI SPINĂRII
sillon postero-median de la moelle épinière / ŞANŢ MEDIAN POSTERIOR AL MĂDUVEI SPINĂRII
sillon unguéal / ŞANŢ UNGVEAL
sillons interventriculaires / ŞANŢURI INTERVENTRICULARE
simulateur / SIMULATOR
simulation / SIMULARE
simultagnosie / SIMULTAGNOZIE
sinapisme / SINAPISM
sinciput / SINCIPUT
sine materia / SINE MATERIA
sinistroscoliose / SINISTROSCOLIOZĂ
sinistrose / SINISTROZĂ
sintalgon / SINTALGON
sinus / SINUS
sinus aortique / SINUS AORTIC
sinus carotidien / SINUS CAROTIDIAN
sinus caverneux / SINUS CAVERNOS
sinus coronaire / SINUS CORONAR
sinus crânien / SINUS CRANIAN
sinus de la face / SINUSURILE FEŢEI
sinus de Morgagni / SINUS MORGAGNI
sinus de Petit / SINUS PETIT
sinus de Theile / SINUS THEILE
sinus de Valsalva / SINUS VALSALVA
sinus du larynx / SINUS LARINGIAN
sinus pilonidal / SINUS PILONIDAL
sinus rhomboïde de Henle / SINUS ROMBOID AL LUI HENLE
sinus veineux / SINUS VENOS
sinus veineux de la dure-mère duremèrien / SINUS VENOS AL DUREI MATER
sinus veineux duremèrien / SINUS VENOS AL DUREI MATER
sinusal / SINUSAL
sinusectomie / SINUSECTOMIE
sinusite / SINUZITĂ
sinusographie cérébrale / SINUSOGRAFIE CEREBRALĂ
sinusoidal / SINUSOIDAL
sinusoïde / SINUSOID
sinusoïde / SINUSOIDĂ
sinusotomie / SINUSOTOMIE
siphon / SIFON
siphon vésiculaire / SIFON VEZICULAR
siphonage / SIFONAJ
sirop / SIROP
sismothérapie / SISMOTERAPIE
site de restriction / SITUS DE RESTRICŢIE
site de transduction / SITUS DE TRANSDUCŢIE
sitiologie / SITIOLOGIE
sitiomanie / SITIOMANIE
sitophobie / SITOFOBIE
sitostérol / SITOSTEROL
situs / SITUS
situs incertus / SITUS INCERTUS
situs inversus / SITUS INVERSUS
situs sagittalis / SITUS SAGITTALIS
situs solitus / SITUS SOLITUS
skélalgie paresthésique / SKELALGIE PARESTEZICĂ
skelétine / SCHELETINĂ
skénite / SKENITĂ
skiascopie / SKIASCOPIE
skodisme / SKODISM
sludge / SLUDGE
smegma / SMEGMĂ
smog / SMOG
socialisation / SOCIALIZARE
sociodrame / SOCIODRAMĂ
sociogenèse / SOCIOGENEZĂ
sociologie médicale / SOCIOLOGIE MEDICALĂ
sociopathe / SOCIOPAT
sociophilie / SOCIOFILIE
sociophobie / SOCIOFOBIE
sociothérapie / SOCIOTERAPIE
sodé / SODAT
sodium / SODIU
sodoku / SODOKU

sodomie / SODOMIE
sodomite / SODOMIT
soi / PROPRIU, SELF, SINE
soif / SETE
soins intensifs / TERAPIE INTENSIVĂ
soja / SOIA
sol / SOL
solaire / SOLAR
solarium / SOLARIUM
solénoïde / SOLENOID
solidification / SOLIDIFICARE
solubilité / SOLUBILITATE
soluble / SOLUBIL
soluté / SOLVIT
solution / SOLUŢIE
solution à iodure du sodium ^{131}I / SOLUŢIE IODURĂ DE SODIU ^{131}I
solution alcoolique / SOLUŢIE ALCOOLICĂ
solution anticoagulante ACD / SOLUŢIE ANTICOAGULANTĂ ACD
solution anticoagulante citrate dextrose / SOLUŢIE ANTICOAGULANTĂ CITRAT DEXTROZĂ
solution anticoagulante citrate phosphate dextrose / SOLUŢIE ANTICOAGULANTĂ CITRAT FOSFAT DEXTROZĂ
solution anticoagulante citrate phosphate dextrose adenine / SOLUŢIE ANTICOAGULANTĂ CITRAT FOSFAT DEXTROZĂ ADENINĂ
solution aqueuse / SOLUŢIE APOASĂ
solution Bonain / SOLUŢIE BONAIN
solution cardioplégique / SOLUŢIE CARDIOPLEGICĂ
solution colloïdale / SOLUŢIE COLOIDALĂ
solution de Benedict / SOLUŢIE BENEDICT
solution de citrate de sodium / SOLUŢIE DE CITRAT DE SODIU
solution de continuité / SOLUŢIE DE CONTINUITATE
solution de Dakin / SOLUŢIE DAKIN
solution de Hayem / SOLUŢIE HAYEM
solution de Locke / SOLUŢIE LOCKE
solution de Locke citratée / SOLUŢIE LOCKE CITRATATĂ
solution de Locke-Ringer / SOLUŢIE LOCKE-RINGER
solution de Lugol / SOLUŢIE LUGOL
solution de Magendie / SOLUŢIE MAGENDIE
solution de phosphate du sodium 32P / SOLUŢIE DE FOSFAT DE SODIU 32P
solution de Randall / SOLUŢIE RANDALL
solution de Ringer / SOLUŢIE RINGER
solution de Toison / SOLUŢIE TOISON
solution de Tyrode / SOLUŢIE TYRODE
solution du sorbitol / SOLUŢIE DE SORBITOL
solution fixative / SOLUŢIE FIXATIVĂ
solution isotonique / SOLUŢIE IZOTONICĂ
solution molaire / SOLUŢIE MOLARĂ
solution molale / SOLUŢIE MOLALĂ
solution normale / SOLUŢIE NORMALĂ
solution physiologique / SOLUŢIE FIZIOLOGICĂ
solution standard / SOLUŢIE STANDARD
solution tampon / SOLUŢIE TAMPON
solvant / SOLVENT
solvatation / SOLVATARE
soma / SOMA
somatique / SOMATIC
somatisation / SOMATIZARE
somatoagnosie / SOMATOAGNOZIE
somatocrinine / SOMATOCRININĂ
somatogenèse / SOMATOGENEZĂ
somatognosie / SOMATOGNOZIE
somatolibrinoma / SOMATOLIBRINOMA
somatologie / SOMATOLOGIE
somatomammotropine / SOMATOMAMOTROPINĂ
somatomédines / SOMATOMEDINE
somatomégalie / SOMATOMEGALIE
somatométrie / SOMATOMETRIE
somatoparaphrénie / SOMATOPARAFRENIE
somatopsychose / SOMATOPSIHOZĂ
somatoscopie / SOMATOSCOPIE
somatosexuelle / SOMATOSEXUAL
somatostatine / SOMATOSTATINĂ
somatostatinome / SOMATOSTATINOM
somatostimuline / SOMATOSTIMULINĂ
somatotonie / SOMATOTONIE
somatotrope / SOMATOTROP
somatotrophine / SOMATOTROFINĂ
somatotropine / SOMATOTROPINĂ
somatotype / SOMATOTIP
somesthésie / SOMESTEZIE
somite / SOMITĂ
sommation / SUMAŢIE
sommeil / SOMN
somnambulisme / SOMNAMBULISM
somnifère / SOMNIFER
somnolence / SOMNOLENŢĂ
son / SUNET
sondage / SONDAJ
sonde / SONDĂ
sonde de scintillation / SONDĂ DE SCINTILAŢIE
sonde génétique / SONDĂ GENETICĂ
sonication / SONICARE
sonographe / SONOGRAF
sonographie / SONOGRAFIE
sonométrie / SONOMETRIE
sophrologie / SOFROLOGIE
soporifique / SOPORIFIC
sorbitol / SORBITOL
sorbitol déshydrogénase / SORBITOL DEHIDROGENAZĂ
soroche / SOROCHE
souche / SUŞĂ
souche bactérienne / SUŞĂ BACTERIANĂ
souche cellulaire / SUŞĂ CELULARĂ
souche de référence / SUŞĂ DE REFERINŢĂ
souche résistante / SUŞĂ REZISTENTĂ
souffle / SUFLU
souffle amphorique / SUFLU AMFORIC
souffle anémique / SUFLU ANEMIC
souffle anorganique / SUFLU ANORGANIC
souffle artériel / SUFLU ARTERIAL
souffle cardiaque / SUFLU CARDIAC
souffle d'Austin Flint / SUFLU AUSTIN FLINT
souffle de Carey Coombs / SUFLU CAREY COOMBS
souffle de Cole-Cecil / SUFLU COLE-CECIL
souffle de Cruveilhier-Baumgarten / SUFLU CRUVEILHIER-BAUMGARTEN
souffle de George Still / SUFLU GEORGE STILL
souffle de Graham Steell / SUFLU GRAHAM STEELL
souffle de regurgitation / SUFLU DE REGURGITAŢIE
souffle de Roger / SUFLU ROGER
souffle d'éjection / SUFLU DE EJECŢIE
souffle fonctionnel / SUFLU FUNCŢIONAL

souffle innocent / SUFLU INOCENT
souffle organique / SUFLU ORGANIC
souffle placentaire / SUFLU PLACENTAR
souffle pleurétique / SUFLU PLEURETIC
souffle pulmonaire / SUFLU PULMONAR
souffle systolique / SUFLU SISTOLIC
souffle tubaire / SUFLU TUBAR
souffle tunnellaire / SUFLU TUNELAR
souffle uterin / SUFLU UTERIN
souffrance foetale / SUFERINŢĂ FETALĂ
soufre / SULF
soumission chimique / SUPUNERE CHIMICĂ
soumission chimique / SUPUNERE CHIMICĂ
soupir / OFTAT, SUSPIN
source radioactive / SURSĂ RADIOACTIVĂ
sourcil / SPRÂNCEANĂ
sourcilier / SPRÂNCENAR
sourdité / SURDITATE
souris articulaire / ŞOARECE ARTICULAR
souris knock-out / ŞOARECE KNOCK-OUT
sous-alimentation / SUBALIMENTAŢIE
sous-arachnoïdien / SUBARAHNOIDIAN
sous-cortical / SUBCORTICAL
sous-costal / SUBCOSTAL
sousculture / SUBCULTURĂ
sous-cutané / SUBCUTANAT
sous-diaphragmatique / SUBDIAFRAGMATIC
sous-dural / SUBDURAL
sous-épidermique / SUBEPIDERMIC
sous-épineux / SUBSPINOS
sous-glossite diphtéroïde / SUBGLOSITĂ DIFTEROIDĂ
sous-maxillaire / SUBMAXILAR
sous-maxillite / SUBMAXILITĂ
sous-occipital / SUBOCCIPITAL
sous-ombilical / SUBOMBILICAL
sous-orbitaire / SUBORBITAR
sous-périosté / SUBPERIOSTAL
sous-phrénique / SUBFRENIC
souspondéral / SUBPONDERAL
sous-scapulaire / SUBSCAPULAR
sous-tentoriel / SUBTENTORIAL
sous-trochantérien / SUBTROHANTERIAN
sous-unguéal / SUBUNGVEAL
sous-unité / SUBUNITATE
Southern blot / SOUTHERN BLOT
spanandrie / SPANANDRIE
spanioménorhée / SPANIOMENOREE
spanopnée / SPANOPNEE
spartéine / SPARTEINĂ
spasme / SPASM
spasme carpo-pédal / SPASM CARPO-PEDAL
spasme clonique / SPASM CLONIC
spasme de torsion / SPASM DE TORSIUNE
spasme facial médian de Meige / SPASM FACIAL MEDIAN MEIGE
spasme glottique essentiel des nourrissons / SPASM GLOTIC ESENŢIAL AL SUGARILOR
spasme tonique / SPASM TONIC
spasmodicité / SPASMODICITATE
spasmodique / SPASMODIC
spasmogène / SPASMOGEN
spasmolytique / ANTISPASTIC, SPASMOLITIC
spasmophilie / SPASMOFILIE
spasticité / SPASTICITATE
spastique / SPASTIC
spatial / SPAŢIAL
spatule / SPATULĂ
spécialité pharmaceutique / SPECIALITATE FARMACEUTICĂ
spécificité / SPECIFICITATE
spécificité isomérique / SPECIFICITATE IZOMERICĂ
spécifique / SPECIFIC
SPECT / SPECT
spectre / SPECTRU
spectre d'un antibiotique / SPECTRUL UNUI ANTIBIOTIC
spectre d'absorption / SPECTRU DE ABSORBŢIE
spectre de masse / SPECTRU DE MASĂ
spectre électromagnétique / SPECTRU ELECTROMAGNETIC
spectre invisible / SPECTRU INVIZIBIL
spectre solaire / SPECTRU SOLAR
spectre visible / SPECTRU VIZIBIL
spectrine / SPECTRINĂ
spectrographe / SPECTROGRAF
spectrographie / SPECTROGRAFIE
spectromètre / SPECTROMETRU
spectromètre de masse / SPECTROMETRU DE MASĂ
spectrométrie / SPECTROMETRIE
spectrométrie d'absorption atomique / SPECTROMETRIE DE ABSORBŢIE ATOMICĂ
spectrophotomètre / SPECTROFOTOMETRU
spectrophotométrie / SPECTROFOTOMETRIE
spectroscope / SPECTROSCOP
spectroscopie / SPECTROSCOPIE
spéculum / SPECUL
spéléotomie / SPELEOTOMIE
spermagglutinine / SPERMAGLUTININĂ
spermatide / SPERMATIDĂ
spermatique / SPERMATIC
spermatite / SPERMATITĂ
spermatocèle / SPERMATOCEL
spermatocide / SPERMATOCID
spermatocystectomie / SPERMATOCISTECTOMIE
spermatocystite / SPERMATOCISTITĂ
spermatocyte / SPERMATOCIT
spermatogène / SPERMATOGEN
spermatogenèse / SPERMATOGENEZĂ
spermatogonie / SPERMATOGONIE
spermatokinésigraphie / SPERMATOKINEZIGRAFIE
spermatorrhée / SPERMATOREE
spermatozoïde / SPERMATOZOID
spermaturie / SPERMATURIE
sperme / SPERMĂ
spermicide / SPERMICID
spermidine / SPERMIDINĂ
spermine / SPERMINĂ
spermiogenèse / SPERMIOGENEZĂ
spermoculture / SPERMOCULTURĂ
spermocytogramme / SPERMOCITOGRAMĂ
spermogramme / SPERMOGRAMĂ
spermolithe / SPERMOLIT
sphacèle / SFACEL
sphénoïdal / SFENOIDAL
sphénoïde / SFENOID
sphénoïdite / SFENOIDITĂ
sphénoïdotomie / SFENOIDOTOMIE
sphéno-maxillaire / SFENOMAXILAR
sphéno-orbitaire / SFENOORBITAR

sphéno-palatin / SFENOPALATIN
sphéno-pariétal / SFENOPARIETAL
sphéno-temporal / SFENOTEMPORAL
sphérocyte / SFEROCIT
sphérocytose / SFEROCITOZĂ
sphérocytose héréditaire / SFEROCITOZĂ EREDITARĂ
sphérophakie / SFEROFAKIE
sphéroplaste / SFEROPLAST
sphincter / SFINCTER
sphincter d'Oddi / MUŞCHI SFINCTER AL AMPULEI HEPATO-PANCREATICE
sphincter d'Oddi / SFINCTER ODDI
sphincter du cholédoque / MUŞCHI SFINCTER AL CANALULUI COLEDOC
sphincter externe de l'anus / MUŞCHI SFINCTER EXTERN AL ANUSULUI
sphincter externe de l'urètre / MUŞCHI SFINCTER AL URETREI
sphincter interne du canal anal / MUŞCHI SFINCTER INTERN AL ANUSULUI
sphincter irien / MUŞCHI SFINCTER AL PUPILEI
sphincter pylorique / MUŞCHI SFINCTER PILORIC
sphincter vésical / MUŞCHI SFINCTER AL VEZICII URINARE
sphinctéralgie / SFINCTERALGIE
sphinctérectomie / SFINCTERECTOMIE
sphinctérométrie / SFINCTEROMETRIE
sphinctéroplastie / SFINCTEROPLASTIE
sphinctérospasme / SFINCTEROSPASM
sphinctérotomie / SFINCTEROTOMIE
sphingolipides / SFINGOLIPIDE
sphingolipidose / SFINGOLIPIDOZĂ
sphingomyélinase / SFINGOMIELINAZĂ
sphingomyéline phosphodiesterase / SFINGOMIELIN FOSFODIESTERAZĂ
sphingomyélines / SFINGOMIELINE
sphingosine / SFINGOZINĂ
sphygmique / SFIGMIC
sphygmocardiographe / SFIGMOCARDIOGRAF
sphygmogramme / SFIGMOGRAMĂ
sphygmographe / SFIGMOGRAF
sphygmographie / SFIGMOGRAFIE
sphygmologie / SFIGMOLOGIE
sphygmomanomètre / SFIGMOMANOMETRU
spicule / SPICUL
spina aperta / SPINA APERTA
spina bifida / SPINA BIFIDA
spina occulta / SPINA OCCULTA
spina ventosa / SPINA VENTOSA
spinal / SPINAL
spinalgie / SPINALGIE
spinocellulaire / SPINOCELULAR
spinocérébelleux / SPINOCEREBELOS
spinthéropie / SPINTEROPIE
spiradénome eccrine / SPIRADENOM ECRIN
spirales de Curschmann / SPIRALE CURSCHMANN
spirème / SPIREM
spirille / SPIRIL
spirillose / SPIRILOZĂ
Spirillum / SPIRILLUM
Spirochaetaceae / SPIROCHAETACEAE
spirochète / SPIROCHETĂ
spirochétogène / SPIROCHETOGEN
spirochétose / SPIROCHETOZĂ
spirochétose broncho-pulmonaire / SPIROCHETOZĂ BRONHO-PULMONARĂ
spirochétoses récurrentes / SPIROCHETOZE RECURENTE
spirogramme / SPROGRAMĂ
spirographe / SPIROGRAF
spirographie / SPIROGRAFIE
spirolactones / SPIROLACTONE
spiromètre / SPIROMETRU
spirométrie / SPIROMETRIE
spironolactone / SPIRONOLACTONĂ
spiroscopie / SPIROSCOPIE
splanchnectomie / SPLANHNECTOMIE
splanchnicectomie / SPLANHNECTOMIE
splanchnique / SPLANHNIC
splanchnocrâne / SPLANHNOCRANIU, VISCEROCRANIU
splanchnographie / SPLANHNOGRAFIE
splanchnologie / SPLANHNOLOGIE
splanchnomégalie / SPLANHNOMEGALIE
splanchnomicrie / SPLANHNOMICRIE
splanchnopleure / SPLANHNOPLEURĂ
splanchnoptose / SPLANHNOPTOZĂ
splanchnoscopie / SPLANHNOSCOPIE
splanchnotomie / SPLANHNOTOMIE
splanchnotrope / SPLANHNOTROP
spleen / SPLEEN
splénalgie / SPLENALGIE
splénectomie / SPLENECTOMIE
splénique / SPLENIC
splénisation / SPLENIZARE
splénite / SPLENITĂ
spléno-colique / SPLENOCOLIC
splénocontraction / SPLENOCONTRACŢIE
splénocyte / SPLENOCIT
splénogène / SPLENOGEN
splénogramme / SPLENOGRAMĂ
splénographie / SPLENOGRAFIE
splenoïde / SPLENOID
splénom / SPLENOM
splénomanométrie / SPLENOMANOMETRIE
splénomégalie / SPLENOMEGALIE
splénomégalie myéloïde / SPLENOMEGALIE MIELOIDĂ
splénopathie / SPLENOPATIE
splénopexie / SPLENOPEXIE
splénoportographie / SPLENOPORTOGRAFIE
splénorragie / SPLENORAGIE
splénosclérose / SPLENOSCLEROZĂ
splénose péritonéale / SPLENOZĂ PERITONEALĂ
spondylalgie / SPONDILALGIE
spondylarthrite / SPONDILARTRITĂ
spondylarthrite ankylosante / SPONDILARTRITĂ ANCHILOZANTĂ, SPONDILITĂ ANCHILOZANTĂ
spondylarthropathie / SPONDILOARTROPATIE
spondylarthrose / SPONDILARTROZĂ
spondylite / SPONDILITĂ
spondylite acromégalique / SPONDILITĂ ACROMEGALICĂ
spondylizème / SPONDILIZEMĂ
spondylodiscite / SPONDILODISCITĂ
spondylodynie / SPONDILODINIE
spondylolisthésis / SPONDILOLISTEZIS
spondylolyse / SPONDILOLIZĂ
spondylomalacie / SPONDILOMALACIE
spondylopathie / SPONDILOPATIE
spondylorhéostose / SPONDILOREOSTOZĂ

spondyloschisis / SPONDILOSCHIZIS
spondylose / SPONDILOZĂ
spondylothérapie / SPONDILOTERAPIE
spondylotomie / SPONDILOTOMIE
spongieux / SPONGIOS
spongiforme / SPONGIFORM
spongioblaste / SPONGIOBLAST
spongioblastome / SPONGIOBLASTOM
spongiocyte / SPONGIOCIT
spongioïde / SPONGIOID
spongiose / SPONGIOZĂ
spongoïde / SPONGIFORM, SPONGOID
spontané / SPONTAN
spontanéité / SPONTANEITATE
sporadique / SPORADIC
spore / SPOR
sporothricose / SPOROTRICOZĂ
Sporozoaires / SPOROZOARE
sporozoïte / SPOROZOIT
sporozoose / SPOROZOOZĂ
sporulation / SPORULAŢIE
sporule / SPORUL
sporulé, lée / SPORULAT
spot / SPOT
spotting / SPOTTING
spray / SPRAY
sprue / SPRUE
sprue nostras / SPRUE NOSTRAS
sprue tropicale / SPRUE TROPICAL
Spumavirinae / SPUMAVIRINAE
spumeaux / SPUMOS
squame / SCUAMĂ
squameux / SCUAMOS
squelette / SCHELET
squelette de la membrane erythrocytaire / SCHELETUL MEMBRANEI ERITROCITARE
squirrhe / SCHIR
squirrheux / SCHIROS
stabilisateur / STABILIZATOR
stabilisateur de membrane / STABILIZATOR DE MEMBRANĂ
stade / STADIU
stadialisation TNM / STADIALIZARE TNM
stagnation / STAGNARE
stalagmométrie / STALAGMOMETRIE
standard / STANDARD
standardisation / STANDARDIZARE
stannose / STANOZĂ
stapédectomie / STAPEDECTOMIE
stapédien / STAPEDIAN
staphylectomie / STAFILECTOMIE
staphylhématome / STAFILHEMATOM
staphylin / STAFILIN
staphylite / STAFILITĂ
staphylococcémie / STAFILOCOCCEMIE
staphylococcie / STAFILOCOCIE
staphylococcie maligne de la face / STAFILOCOCIE MALIGNĂ A FEŢEI
staphylococcique / STAFILOCOCIC
Staphylococcus / STAPHYLOCOCCUS
Staphylococcus aureus / STAPHYLOCOCCUS AUREUS
staphylocoque / STAFILOCOC
staphylodermie / STAFILODERMIE
staphylokinase / STAFILOKINAZĂ
staphylolysine / STAFILOLIZINĂ
staphylome / STAFILOM
staphyloplastie / STAFILOPLASTIE
staphylorraphie / STAFILORAFIE
staphylotomie / STAFILOTOMIE
staphylotoxine / STAFILOTOXINĂ
starter / STARTER
stase / STAZĂ
stase iléale / STAZĂ ILEALĂ
stase intestinale / STAZĂ INTESTINALĂ
stase papillaire / STAZĂ PAPILARĂ
staso-basophobie / STASOBAZOFOBIE
statine / STATINĂ
station thermale / STAŢIUNE TERMALĂ
stationnaire / STAŢIONAR
statique / STATIC, STATICĂ
statistique / STATISTICĂ
statoconia / STATOCONIA
statural / STATURAL
staturopondéral / STATUROPONDERAL
status / STATUS
status anginosus / STATUS ANGINOSUS
status asthmaticus / STATUS ASTHMATICUS
status choreicus / STATUS CHOREICUS
status cribrosus / STATUS CRIBROSUS
status criticus / STATUS CRITICUS
status epilepticus / STATUS EPILEPTICUS
status hemicranicus / STATUS HEMICRANICUS
status hypnoticus / STATUS HYPNOTICUS
status lacunaris / STATUS LACUNARIS
status lymphaticus / STATUS LYMPHATICUS
status marmoratus / STATUS MARMORATUS
status migrainosus / STATUS MIGRAINOSUS
status spongiosus / STATUS SPONGIOSUS
status vertiginosus / STATUS VERTIGINOSUS
stéarine / STEARINĂ
stéaroptène / STEAROPTEN
stéatolyse / STEATOLIZĂ
stéatolytique / STEATOLITIC
stéatome / STEATOM
stéatomérie / STEATOMERIE
stéatonécrose / STEATONECROZĂ
stéatopygie / STEATOPIGIE
stéatorhée idiopathique / STEATOREE IDIOPATICĂ
stéatorrhée / STEATOREE
stéatose / STEATOZĂ
stéato-trochantérie / STEATOTROHANTERIE
stellaire / STELAT
stellectomie / STELECTOMIE
sténocardie / STENOCARDIE
sténocéphalie / STENOCEFALIE
sténométope / STENOMETOP
sténose / STENOZĂ
sténose aortique / STENOZĂ AORTICĂ
sténose hypertrophique du pylore / STENOZĂ HIPERTROFICĂ A PILORULUI
sténose mitrale / STENOZĂ MITRALĂ
sténose pulmonaire orificielle / STENOZĂ CONGENITALĂ A ORIFICIULUI PULMONAREI
sténothorax / STENOTORAX
stent / STENT
stentless / STENTLESS
stéphanion / STEFANION

stéphanocyte / STEFANOCIT
steppage / STEPAJ
stercobiline / STERCOBILINĂ
stercobilinogène / STERCOBILINOGEN
stercolithe / STERCOLIT
stercoral / STERCORAL
stércorome / STERCOROM
stéréo-agnosie / STEREOAGNOZIE
stéréocampimètre / STEREOCAMPIMETRIE
stéréocardiogramme / STEREOCARDIOGRAMĂ
stéréocil / STEREOCIL
stéréodéviation / STEREODEVIAŢIE
stéréognosie / STEREOGNOZIE
stéréo-isomère / STEREOIZOMER
stéréoisomérie / STEREOIZOMERIE
stéréoscopie / STEREOSCOPIE
stéréospécificité / STEREOSPECIFICITATE
stéréotaxie / STEREOTAXIE
stéréotaxique / STEREOTAXIC
stéréotypé, -pée / STEREOTIPIC
stéréotypie / STEREOTIPIE
stéride / STERID
stérile / STERIL
stérilet / STERILET
stérilisation / STERILIZARE
stérilité / STERILITATE
sternalgie / STERNALGIE, STERNODINIE
stérnebres / STERNEBRE
sternectomie / STERNECTOMIE
sternochondroplastie / STERNOCONDROPLASTIE
sterno-cléido-mastoïdien / STERNOCLEIDOMASTOIDIAN
sternoschisis / STERNOSCHIZIS
sternotomie / STERNOTOMIE
sternum / STERN
sternutation / STERNUTAŢIE
stéroïde / STEROID
steroïdes hormonaux / STEROIZI HORMONALI
stéroïdogenèse / STEROIDOGENEZĂ
stérol / STEROL
stertor / STERTOR
stertoreux / STERTOROS
stéthacoustique / STETACUSTIC
stéthoscope / STETOSCOP
sthénique / STENIC
stigmate / STIGMAT
stigmates professionnels / STIGMATE PROFESIONALE
stigmatisme / STIGMATISM
stilboestrol / STILBESTROL
stimulant / STIMULANT
stimulant psychomoteur / STIMULANT PSIHOMOTOR
stimulateur / STIMULATOR
stimulateur cardiaque / STIMULATOR CARDIAC
stimulateur neurologique / STIMULATOR NEUROLOGIC
stimulation / STIMULARE
stimulation électrique nerveuse transcutanée / STIMULARE ELECTRICĂ NERVOASĂ TRANSCUTANATĂ
stimulation immune / STIMULARE IMUNĂ
stimuline / STIMULINĂ
stimulodétection / STIMULODETECŢIE
stimulon / STIMULON
stimulus / STIMUL
stimulus conditionné / STIMUL CONDIŢIONAT
stimulus électrique / STIMUL ELECTRIC
stimulus hétérologue / STIMUL HETEROLOG
stimulus homologue / STIMUL OMOLOG
stimulus liminal / STIMUL LIMINAL, STIMUL PRAG
stimulus maximal / STIMUL MAXIMAL
stimulus nonconditionné / STIMUL NECONDIŢIONAT
stimulus supramaximal / STIMUL SUPRAMAXIMAL
stoechiométrie / STOECHIOMETRIE
stomacal / STOMACAL
stomachique / STOMAHIC
stomatite / STOMATITĂ
stomatocyte / STOMATOCIT
stomatocytose / STOMATOCITOZĂ
stomatocytose expérimentale / STOMATOCITOZĂ EXPERIMENTALĂ
stomatocytose héréditaire / STOMATOCITOZĂ EREDITARĂ
stomatolalie / STOMATOLALIE
stomatologie / STOMATOLOGIE
stomatoplastie / STOMATOPLASTIE
stomatorragie / STOMATORAGIE
stomie / STOMIE
stomion / STOMION
stomisé / STOMIZAT
strabique / STRABIC
strabisme / STRABISM
strabisme latent / STRABISM LATENT
strabomètre / STRABOMETRU
strabotomie / STRABOTOMIE
strangulation / STRANGULARE
strapping / STRAPPING
stratifié / STRATIFICAT
stratigraphie / STRATIGRAFIE
streptavidine / STREPTAVIDINĂ
strep-test / STREP-TEST
streptobacille / STREPTOBACIL
Streptobacillus / STREPTOBACILLUS
streptococcémie / STREPTOCOCCEMIE
streptococcie / STREPTOCOCIE
streptococcique / STREPTOCOCIC
Streptococcus / STREPTOCOCCUS
Streptococcus pneumoniae / STREPTOCOCCUS PNEUMONIAE
Streptococcus Pyogenes / STREPTOCOCCUS PYOGENES
streptocoque / STREPTOCOC
streptocoque hémolytique / STREPTOCOC HEMOLITIC
streptodermie / STREPTODERMIE
streptodornase / STREPTODORNAZĂ
streptokinase / STREPTOKINAZĂ
streptolysine / STREPTOLIZINĂ
Streptomyces / STREPTOMYCES
streptomycine / STREPTOMICINĂ
stress / STRES
stress oxidatif / STRES OXIDATIV
stressant / STRESANT
stria medularis / STRIA MEDULARIS
stricture / STRICTURĂ
stricturotomie / STRICTUROTOMIE
stridor / STRIDOR
stridor du nouveau-né / STRIDOR AL NOU-NĂSCUTULUI
stridor laryngé congénital / STRIDOR LARINGIAN CONGENITAL
striduleux / STRIDULOS
strié / STRIAT
striopallidal, -ale / STRIOPALIDAL
stripper / STRIPPER
stroboscopie / STROBOSCOPIE

stroke / STROKE
stroma / STROMĂ
stroma tumoral / STROMĂ TUMORALĂ
stromélysine / STROMELIZINĂ
Strongyloides / STRONGYLOIDES
strongyloïdose / STRONGILOIDOZĂ
strophulus / STROFULUS
structure / STRUCTURĂ
structure antigénique / STRUCTURĂ ANTIGENICĂ
structure covalente / STRUCTURĂ COVALENTĂ
structure primaire / STRUCTURĂ PRIMARĂ
structure quaternaire / STRUCTURĂ CUATERNARĂ
structure secondaire / STRUCTURĂ SECUNDARĂ
structure tertiaire / STRUCTURĂ TERŢIARĂ
struma / STRUMA
struma ovarii / STRUMA OVARII
strumectomie / STRUMECTOMIE
strumiprive / STRUMIPRIV
strumite / STRUMITĂ
strychnine / STRICNINĂ
strychninisme / STRICNINISM
strychnisme / STRICNISM
stupéfiant / STUPEFIANT
stupeur / STUPOARE
stupeureux / STUPOROS
stylalgie / STILALGIE
stylet / STILET
stylo-hyoïdien / STILOHIOIDIAN
styloïdien / STILOIDIAN
styloïdite / STILOIDITĂ
styloïdite radiale / STILOIDITĂ RADIALĂ
stylo-mandibulaire / STILOMANDIBULAR
stylo-mastoïdien / STILOMASTOIDIAN
styloradial / STILORADIAL
subaigu / SUBACUT
subclinique / SUBCLINIC
subconscient / SUBCONŞTIENT
subculture / SUBCULTURĂ
subdélire / SUBDELIR
subépendymome / SUBEPENDIMOM
subérose / SUBEROZĂ
subfébrilité / SUBFEBRILITATE
subictère / SUBICTER
subictérique / SUBICTERIC
subintrant / SUBINTRANT
subinvolution de l'utérus / SUBINVOLUŢIA UTERULUI
subjectif / SUBIECTIV
subléthal / SUBLETAL
sublimation / SUBLIMARE
subliminal / SUBLIMINAL
sublingual / SUBLINGUAL
subluxation / SUBLUXAŢIE
subluxation spontanée de la main / SUBLUXAŢIE SPONTANĂ A MÂINII
submandibulaire / SUBMANDIBULAR
submatité / SUBMATITATE
submersion / SUBMERSIE
subnarcose / SUBNARCOZĂ
subscription / SUBSCRIPŢIE
substance / SUBSTANŢĂ
substance blanche / SUBSTANŢĂ ALBĂ
substance fondamentale / SUBSTANŢĂ FUNDAMENTALĂ
substance grise / SUBSTANŢĂ CENUŞIE
substance H / SUBSTANŢĂ H
substance P / SUBSTANŢĂ P
substance réticulée / SUBSTANŢĂ RETICULATĂ
substantiel / SUBSTANŢIAL
substitution / SUBSTITUŢIE
substrat / SUBSTRAT
substratum / SUBSTRAT
suc / SUC
suc gastrique / SUC GASTRIC
suc intestinal / SUC INTESTINAL
suc pancréatique / SUC PANCREATIC
succédané / SUCCEDANEU
succion / SUCCIUNE
succulent / SUCULENT
succussion / SUCUSIUNE
sucre / ZAHĂR
sucrose / SUCROZĂ
sudamina / SUDAMINĂ
sudation / SUDAŢIE
sudorifique / SUDORIFIC
sudoripare / SUDORIPAR
sueur / SUDOARE, TRANSPIRAŢIE
suffocant / SUFOCANT
suffocation / SUFOCARE
suffusion / SUFUZIUNE
suggestibilité / SUGESTIBILITATE
suggestibilité / SUGESTIBILITATE
suggestion / SUGESTIE
suicid / SUICID
suicide / SINUCIDERE
sulciforme / SULCIFORM
sulfamide / SULFAMIDĂ
sulfamide antidiabétique / SULFAMIDĂ ANTIDIABETICĂ
sulfamide hypoglycémiant / SULFAMIDĂ HIPOGLICEMIANTĂ
sulfamides diurétiques / SULFAMIDE DIURETICE
sulfamidothérapie / SULFAMIDOTERAPIE
sulfatide / SULFATID
sulfatidose juvénile / SULFATIDOZĂ JUVENILĂ
sulfhémoglobine / SULFHEMOGLOBINĂ
sulfhémoglobinémie / SULFHEMOGLOBINEMIE
sulfhydrisme / SULFHIDRISM
sulfhydryle / SULFHIDRIL
sulfoconjugaison / SULFOCONJUGARE
sulfone / SULFONĂ
sulfuré / SULFURAT
sulfureux / SULFUROS
superantigène / SUPERANTIGEN
super-ego / SUPER-EGO, SUPRA-EU
superfamille / SUPERFAMILIE
superfamille de gènes / SUPERFAMILIE DE GENE
superfécondation / SUPERFECUNDAŢIE
superinfection / SUPERINFECŢIE
superinvolution de l'utérus / SUPERINVOLUŢIA UTERULUI
supernatant / SUPERNATANT
superoxyde / SUPEROXID
superoxyde dismutase / SUPEROXID DISMUTAZĂ
superscription / SUPERSCRIPŢIE
supinateur / SUPINATOR
supination / SUPINAŢIE
suppositoire / SUPOZITOR
suppression / SUPRESIE
suppurant / SUPURANT
suppuratif / SUPURATIV

suppuration / SUPURAŢIE
supracondylien / SUPRACONDILIAN
supraduction / SUPRADUCŢIE
supraliminaire / SUPRALIMINAR
supramastite / SUPRAMASTITĂ
supraselaire / SUPRASELAR
supraventriculaire / SUPRAVENTRICULAR
suraigu / SUPRAACUT
sural / SURAL
suralimentation / SUPRAALIMENTAŢIE
surcharge / SUPRAÎNCĂRCARE
surdi-mutité / SURDOMUTITATE
surdité musicale / SURDITATE MUZICALĂ
surdité verbale / SURDITATE VERBALĂ
surdosage / SUPRADOZAJ
surdose / OVERDOSE
surexcitation / SURESCITARE
surexpression / SUPRAEXPRESIE
surface mitrale / SUPRAFAŢĂ MITRALĂ
surfactant / SURFACTANT
surinfection / SUPRAINFECŢIE
surjet / SURJET
surjet intradermique / SURJET INTRADERMIC
surmenage / SURMENAJ
suroxygénation / SUPRAOXIGENARE
surpoids / SUPRAPONDERE
surréflectivité / HIPERREFLEXIE
surrénal / SUPRARENAL
surrénale / SUPRARENALĂ
surrénalien / SUPRARENAL
surrénalite / SUPRARENALITĂ
surrénalome / SUPRARENALOM
sursumvergence / SURSUMVERGENŢĂ
surveillance immunologique / SUPRAVEGHERE IMUNOLOGICĂ
susceptibilité / SUSCEPTIBILITATE
suspenseur / SUSPENSOR
suspension / SUSPENSIE
sustentation / SUSTENTAŢIE
suture / SUTURĂ
suture crânienne / SUTURĂ CRANIANĂ
suture en bourse / SUTURĂ ÎN BURSĂ
suture en continu / SUTURĂ CONTINUĂ
suture en surjet / SUTURĂ ÎN SURJET
suture fasciculaire / SUTURĂ FASCICULARĂ
suture intradermique / SUTURĂ INTRADERMICĂ
suture lambdoïde / SUTURĂ LAMBDOIDĂ
suture métopique / SUTURĂ METOPICĂ
suture pariéto-occipitale / SUTURĂ PARIETOOCCIPITALĂ
suture primitive / SUTURĂ PRIMITIVĂ
suture primitive retardée / SUTURĂ PRIMITIVĂ ÎNTÂRZIATĂ
suture sagittale / SUTURĂ SAGITALĂ
suture secondaire / SUTURĂ SECUNDARĂ
suture simple / SUTURĂ SIMPLĂ
svedberg / SVEDBERG
sycosis / SICOZIS, SYCOSIS
symbiose / SIMBIOZĂ
symbiote / SIMBIONT
symbiotique / SIMBIOTIC
symblépharon / SIMBLEFARON
symbole / SIMBOL
symbrachydactylie / SIMBRAHIDACTILIE
symélie / SIMELIE
symétrie / SIMETRIE
symétrie bilatérale / SIMETRIE BILATERALĂ
sympathalgie / SIMPATALGIE
sympathectomie / SIMPATECTOMIE
sympathicogénique / SIMPATICOGENIC
sympathicogonie / SIMPATICOGONIE
sympathicolytique / SIMPATICOLITIC
sympathicomimétique / SIMPATICOMIMETIC
sympathicoplégique / SIMPATICOPLEGIC
sympathicothérapie / SIMPATICOTERAPIE
sympathicotonie / SIMPATICOTONIE
sympathicotonique / SIMPATICOTONIC
sympathicotrope / SIMPATICOTROP
sympathicotropisme / SIMPATICOTROPISM
sympathie / SIMPATIE
sympathique / SIMPATIC
sympatholyse / SIMPATOLIZĂ
symphalangie / SIMFALANGIE
symphyse / SIMFIZĂ
symphyse cardiaque / SIMFIZĂ CARDIACĂ
symphyse péricardique / SIMFIZĂ PERICARDICĂ
symphyse pleurale / SIMFIZĂ PLEURALĂ
symphyse pubienne / SIMFIZĂ PUBIANĂ
symphyse rénale / SIMFIZĂ RENALĂ
symphyséotomie / SIMFIZIOTOMIE
symphysite / SIMFIZITĂ
symport / SIMPORT
symptomatique / SIMPTOMATIC
symptomatologie / SIMPTOMATOLOGIE
symptomatolytique / SIMPTOMATOLITIC
symptôme / SIMPTOM
symptôme accessoire / SIMPTOM ACCESORIU
symptôme accidentel / SIMPTOM ACCIDENTAL
symptôme cardinal / SIMPTOM CARDINAL
symptôme constitutionnel / SIMPTOM CONSTITUŢIONAL
symptôme de Haenel / SIMPTOM HAENEL
symptôme de localisation / SIMPTOM DE LOCALIZARE
symptôme de Remak / SIMPTOM REMAK
symptôme de Roger / SIMPTOM ROGER
symptôme de Séguin / SIMPTOM SÉGUIN
symptôme de Van Gogh / SIMPTOM VAN GOGH
symptôme d'Epstein / SIMPTOM EPSTEIN
symptôme d'Oehler / SIMPTOM OEHLER
symptôme equivoque / SIMPTOM ECHIVOC
symptôme induit / SIMPTOM INDUS
symptôme local / SIMPTOM LOCAL
symptôme objectif / SIMPTOM OBIECTIV
symptôme pathognomonique / SIMPTOM PATOGNOMONIC
symptôme reflexe / SIMPTOM REFLEX
symptôme subjectif / SIMPTOM SUBIECTIV
symptomolytique / SIMPTOMOLITIC
synalgie / SINALGIE
synalgie dento-dentaire / SINALGIE DENTO-DENTARĂ
synapse / SINAPSĂ
synaptique / SINAPTIC
synaptolytique / SINAPTOLITIC
synaptoplégique / SINAPTOPLEGIC
synarthrose / SINARTROZĂ
synchéilie / SINCHEILIE
synchondrose / SINCONDROZĂ
synchondrose / SINCONDROZĂ
synchondrotomie / SINCONDROTOMIE
synchrone / SINCRON
synchroniseur / SINCRONIZATOR

synchrotron / SINCROTRON
synchysis / SINCHIZIS
syncinésie / SINCHINEZIE
syncope / SINCOPĂ
syncytiome / SINCIŢIOM
syncytiotrophoblaste / SINCIŢIOTROFOBLAST
syncytium / SINCIŢIU
syndactylie / SINDACTILIE
syndécan / SINDECAN
syndesmodysplasie / SINDESMODISPLAZIE
syndesmologie / SINDESMOLOGIE
syndesmopexie / SINDESMOPEXIE
syndesmophyte / SINDESMOFIT
syndesmoplastie / SINDESMOPLASTIE
syndesmorraphie / SINDESMORAFIE
syndesmose / SINDESMOZĂ
syndesmotomie / SINDESMOTOMIE
syndrome de Mount-Reback / SINDROM MOUNT-REBACK
syndrome / SINDROM
syndrome 48 XXXY / SINDROM 48 XXXY
syndrome adéno-cutanéo-muqueux / SINDROM ADENO-CUTANEO-MUCOS
syndrome Ades / SINDROM ADES
syndrome adiposo-génital / SINDROM ADIPOZOGENITAL
syndrome adiposo-hypergénital / SINDROM ADIPOZO-HIPERGENITAL
syndrome adréno-génital / SINDROM ADRENOGENITAL
syndrome aglossie-adactylie / SINDROM AGLOSIE-ADACTILIE
syndrome alcoolique fetal / SINDROM FETAL ALCOOLIC
syndrome Alice au Pays des merveilles / SINDROMUL ALICE CEN ŢARA MINUNILOR
syndrome alterne / SINDROM ALTERN
syndrome alvéolaire / SINDROM ALVEOLAR
syndrome aménorrhée-galactorrhée / SINDROM AMENOREE-GALACTOREE
syndrome amnéstique / SINDROM AMNESTIC
syndrome anticholinergique / SINDROM ANTICOLINERGIC
syndrome anti-phospholipidique / SINDROM ANTIFOSFOLIPIDIC
syndrome anxieux / SINDROM ANXIOS
syndrome arthrite-dermatite / SINDROM ARTRITĂ-DERMATITĂ
syndrome ataxie-télangiectasie / SINDROM ATAXIE-TELANGIECTAZIE
syndrome auriculo-temporal / SINDROM AURICULOTEMPORAL
syndrome auto-immune polyglandulaire / SINDROM AUTOIMUN POLIGLANDULAR
syndrome Benkiser / SINDROM BENKISER
syndrome blépharo-naso-facial / SINDROM BLEFARO-NAZO-FACIAL
syndrome BOR / SINDROM BOR
syndrome BOU / SINDROM BOU
syndrome brachymésodactylie-dysplasie unguéale / SINDROM BRAHIMEZODACTILIE-DISPLAZIE UNGVEALĂ
syndrome bradycardie-tachycardie / SINDROM BRADICARDIE-TAHICARDIE
syndrome Brain-Croft / SINDROM BRAIN-CROFT
syndrome bROCK / sindrom brock
syndrome bulbaire antérieur médian / SINDROM BULBAR ANTERIOR MEDIAN
syndrome capsulaire thalamique / SINDROM CAPSULO-TALAMIC
syndrome carcinoïde / SINDROM CARCINOID
syndrome cardioauditif / SINDROM CARDIOAUDITIV
syndrome cardiofacial / SINDROM CARDIOFACIAL
syndrome catatonique / SINDROM CATATONIC
syndrome causalgique / SINDROM CAUZALGIC
syndrome cavitaire / SINDROM CAVITAR
syndrome cérébelleux / SINDROM CEREBELOS
syndrome cérébro-hépato-rénal / SINDROM CEREBRO-HEPATORENAL
syndrome cervical / SINDROM CERVICAL
syndrome cervico-oculo-acoustique / SINDROM CERVICO-OCULO-ACUSTIC
syndrome chiasmatique / SINDROM CHIASMATIC
syndrome CHILD / SINDROM CHILD
syndrome conjonctivo-urétro-synovial / SINDROM CONJUNCTIVO-URETRO-SINOVIAL
syndrome costo-vertébral / SINDROM COSTOVERTEBRAL
syndrome CREST / SINDROM CREST
syndrome cri du chat / SINDROM CRI DU CHAT
syndrome d' Albright / SINDROM ALBRIGHT
syndrome d' Albright-McCune-Sternberg / SINDROM ALBRIGHT-McCUNE-STERNBERG
syndrome d'hyperviscosité / SINDROM DE HIPERVISCOZITATE
syndrome d'Aarskog / SINDROM AARSKOG
syndrome d'Abderhalden-Fanconi / SINDROM ABDERHALDEN-FANCONI
syndrome d'Abercombrie / SINDROM ABERCOMBRIE
syndrome d'abstinence / SINDROM DE ABSTINENŢĂ
syndrome d'Abt-Letterer-Siwe / SINDROM ABT-LETTERER-SIWE
syndrome d'Achard-Thiers / SINDROM ACHARD-THIERS
syndrome d'Achenbach / SINDROM ACHENBACH
syndrome d'Achor-Smith / SINDROM ACHOR-SMITH
syndrome d'Ackerman / SINDROM ACKERMAN
syndrome d'Adair Dighton / SINDROM ADAIR DIGHTON
syndrome d'Adams-Stokes / SINDROM ADAMS-STOKES
syndrome d'Adie / SINDROM ADIE
syndrome DAHA / SINDROM DAHA
syndrome d'Ahumada-Del Castillo / SINDROM AHUMADA-DEL CASTILLO
syndrome d'Aicardi / SINDROM AICARDI
syndrome d'Alagille / SINDROM ALAGILLE
syndrome d'Aland / SINDROM ALAND
syndrome d'Albright / SINDROM albright
syndrome d'Alezzandrini / SINDROM ALEZZANDRINI
syndrome d'Allan / SINDROM ALLAN
syndrome d'Alleman / SINDROM ALLEMAN
syndrome d'Alport / SINDROM ALPORT
syndrome d'Alström / SINDROM ALSTRÖM
syndrome d'Amalric / SINDROM AMALRIC
syndrome d'Amalric-Diallinas / SINDROM AMALRIC-DIALLINAS
syndrome d'Andersen / SINDROM ANDERSEN
syndrome d'Anderson / SINDROM ANDERSON
syndrome d'Angelmann / SINDROM ANGELMANN
syndrome d'Angelucci / SINDROM ANGELUCCI
syndrome d'anse afférente / SINDROM DE ANSĂ AFERENTĂ
syndrome d'Antley-Bixler / SINDROM ANTLEY-BIXLER
syndrome d'Anton-Babinski / SINDROM ANTON-BABINSKI
syndrome d'anxiété / SINDROM DE ANXIETATE
syndrome d'Apert / SINDROM APERT
syndrome d'Apert-Gallais / SINDROM APERT-GALLAIS
syndrome d'aperture thoracique / SINDROM DE APERTURĂ TORACICĂ
syndrome d'Appley / SINDROM APPLEY
syndrome d'arc aortique / SINDROM DE ARC AORTIC
syndrome d'Argonz-Del Castillo / SINDROM ARGONZ-DEL CASTILLO

syndrome d'Arkless-Graham / SINDROM ARKLESS-GRAHAM
syndrome d'Ascher / SINDROM ASCHER
syndrome d'Asherman / SINDROM ASHERMAN
syndrome d'aspiration / SINDROM DE ASPIRAŢIE
syndrome d'Avellis / SINDROM AVELLIS
syndrome d'Axenfeld / SINDROM AXENFELD
syndrome d'Ayerza / SINDROM AYERZA
syndrome d'Ayerza-Arrilaga / SINDROM AYERZA-ARRILAGA
syndrome de Babinski-Fröhlich / SINDROM BABINSKI-FRÖHLICH
syndrome de Babinski-Nageotte / SINDROM BABINSKI-NAGEOTTE
syndrome de Babinski-Vaquez / SINDROM BABINSKI-VAQUEZ
syndrome de Bakwin-Eiger / SINDROM BAKWIN-EIGER
syndrome de Balint / SINDROM BALINT
syndrome de Bamatter / SINDROM BAMATTER
syndrome de Bannwarth / SINDROM BANNWARTH
syndrome de Banti / SINDROM BANTI
syndrome de Barakat / SINDROM BARAKAT
syndrome de Bardet-Biedl / SINDROM BARDET-BIEDL
syndrome de Barlow / SINDROM BARLOW
syndrome de Barr / SINDROM BARR
syndrome de Barré-Liéou / SINDROM BARRÉ-LIÉOU
syndrome de Barrett / SINDROM BARRETT
syndrome de Bartenwerfer / SINDROM BARTENWERFER
syndrome de Bartter / SINDROM BARTTER
syndrome de bas débit / SINDROM DE DEBIT MIC
syndrome de Bass / SINDROM BASS
syndrome de Bassen-Kornzweig / SINDROM BASSEN-KORNZWEIG
syndrome de Bauvieux / SINDROM BAUVIEUX
syndrome de Bazex / SINDROM BAZEX
syndrome de Beals / SINDROM BEALS
syndrome de Beals-Hecht / SINDROM BEALS-HECHT
syndrome de Bean / SINDROM BEAN
syndrome de Bearn-Kunkel-Slater / SINDROM BEARN-KUNKEL-SLATER
syndrome de Beau / SINDROM BEAU
syndrome de Beckwith-Wiedemann / SINDROM BECKWITH-WIEDEMANN
syndrome de Behçet / SINDROM BEHçET
syndrome de Behr / SINDROM BEHR
syndrome de Benedikt / SINDROM BENEDIKT
syndrome de Berlin / SINDROM BERLIN
syndrome de Bernard-Sergent / SINDROM BERNARD-SERGENT
syndrome de Bernard-Soulier / SINDROM BERNARD-SOULIER
syndrome de Bernheim / SINDROM BERNHEIM
syndrome de Bertolotti / SINDROM BERTOLOTTI
syndrome de Beuren / SINDROM BEUREN
syndrome de Bianchi / SINDROM BIANCHI
syndrome de Bickers-Adams / SINDROM BICKERS-ADAMS
syndrome de Biemond / SINDROM BIEMOND
syndrome de Biglieri / SINDROM BIGLIERI
syndrome de Billroth / SINDROM BILLROTH
syndrome de Bindley-Johnson / SINDROM BINDLEY-JOHNSON
syndrome de Bing-Horton / SINDROM BING-HORTON
syndrome de Bing-Neel / SINDROM BING-NEEL
syndrome de Binswanger / SINDROM BINSWANGER
syndrome de Bixler / SINDROM BIXLER
syndrome de Björk / SINDROM BJÖRK
syndrome de Björnstad / SINDROM BJÖRNSTAD
syndrome de Blackfan-Diamond / SINDROM BLACKFAN-DIAMOND
syndrome de Bland-White-Garland / SINDROM BLAND-WHITE-GARLAND
syndrome de Bloom / SINDROM BLOOM
syndrome de Blum / SINDROM BLUM
syndrome de Boeck / SINDROM BOECK
syndrome de Boerhaave / SINDROM BOERHAAVE
syndrome de Boerhartereve / SINDROM BOERHARTEREVE
syndrome de Bogorad / SINDROM BOGORAD
syndrome de Bongiovanni / SINDROM BONGIOVANNI
syndrome de Bonnet-Blanc-Dechaume / SINDROM BONNET-BLANC-DECHAUME
syndrome de Bonnet-Charles / SINDROM BONNET-CHARLES
syndrome de Bonnevie-Ullrich / SINDROM BONNEVIE-ULLRICH
syndrome de Bonnier / SINDROM BONNIER
syndrome de Böök / SINDROM BÖÖK
syndrome de Börjeson-Forssman-Lehmann / SINDROM BÖRJESON-FORSSMAN-LEHMANN
syndrome de Bouillaud / SINDROM BOUILLAUD
syndrome de Bouveret / SINDROM BOUVERET
syndrome de Brennemann / SINDROM BRENNEMANN
syndrome de Briquet / SINDROM BRIQUET
syndrome de Brissaud-Marie / SINDROM BRISSAUD-MARIE
syndrome de Bristowe / SINDROM BRISTOWE
syndrome de Broadbent inversé / SINDROM BROADBENT INVERSAT
syndrome de Brown-Séquard / SINDROM BROWN-SÉQUARD
syndrome de Brugada / SINDROM BRUGADA
syndrome de Bruns / SINDROM BRUNS
syndrome de Brunsting / SINDROM BRUNSTING
syndrome de Buckley / SINDROM BUCKLEY
syndrome de Budd-Chiari / SINDROM BUDD-CHIARI
syndrome de Bürger-Grütz / SINDROM BÜRGER-GRÜTZ
syndrome de Burnett / SINDROM BURNETT
syndrome de Buschke-Ollendorf / SINDROM BUSCHKE-OLLENDORF
syndrome de Butler-Albright / SINDROM BUTLER-ALBRIGHT
syndrome de Bywaters / SINDROM BYWATERS
syndrome de Caffey-Silverman / SINDROM CAFFEY-SILVERMAN
syndrome de Caillaud / SINDROM CAILLAUD
syndrome de Canada-Cronkhite / SINDROM CANADA-CRONKHITE
syndrome de Capgras / SINDROM CAPGRAS
syndrome de Caplan / SINDROM CAPLAN
syndrome de Carl Smith / SINDROM CARL SMITH
syndrome de Carney / SINDROM CARNEY
syndrome de Caroli / SINDROM CAROLI
syndrome de Carpenter / SINDROM CARPENTER
syndrome de Carrington-Liebow / SINDROM CARRINGTON-LIEBOW
syndrome de Castillo-Trabucco-De La Blaze / SINDROM CASTILLO-TRABUCCO-DE LA BLAZE
syndrome de Cerise-Thurel / SINDROM CERISE-THUREL
syndrome de Certonciny / SINDROM CERTONCINY
syndrome de Cestan-Chenais / SINDROM CESTAN-CHENAIS
syndrome de Chapple / SINDROM CHAPPLE
syndrome de Charcot / SINDROM CHARCOT
syndrome de Charcot-Moebius / SINDROM CHARCOT-MOEBIUS
syndrome de Charcot-Weiss-Baker / SINDROM CHARCOT-WEISS-BAKER
syndrome de Charles Bell / SINDROM CHARLES BELL
syndrome de Charlin / SINDROM CHARLIN

syndrome de chasse / DUMPING SYNDROME
syndrome de Chatterjee / SINDROM CHATTERJEE
syndrome de Chauffard-Still / SINDROM CHAUFFARD-STILL
syndrome de Chediak-Higashi / SINDROM CHEDIAK-HIGASHI
syndrome de Chiari-Frommel / SINDROM CHIARI-FROMMEL
syndrome de Chotzen / SINDROM CHOTZEN
syndrome de Christian-Andrews-Conneally / SINDROM CHRISTIAN-ANDREWS-CONNEALLY
Syndrome de Christ-Siemens / SINDROM CHRIST-SIEMENS
syndrome de Churg-Strauss / SINDROM CHURG-STRAUSS
syndrome de Citelli / SINDROM CITELLI
syndrome de Clarke-Hadfield / SINDROM CLARKE-HADFIELD
syndrome de Claude / SINDROM CLAUDE
syndrome de Claude Bernard / SINDROM CLAUDE BERNARD
syndrome de Claude Bernard-Horner / SINDROM CLAUDE BERNARD-HORNER
syndrome de Clérambault / SINDROM CLÉRAMBAULT
syndrome de Clouston / SINDROM CLOUSTON
syndrome de coagulation intravasculaire disséminée / SINDROM DE COAGULARE INTRAVASCULARĂ DISEMINATĂ
syndrome de Cobb / SINDROM COBB
syndrome de Cockayne / SINDROM COCKAYNE
syndrome de Cockett / SINDROM COCKETT
syndrome de Coffin-Lowry / SINDROM COFFIN-LOWRY
syndrome de Coffin-Siris / SINDROM COFFIN-SIRIS
syndrome de Cogan / SINDROM COGAN
syndrome de Cohen / SINDROM COHEN
syndrome de Collet-Sicard / SINDROM COLLET-SICARD
syndrome de Columbo / SINDROM COLUMBO
syndrome de compression de la moelle épinière / SINDROM DE COMPRESIUNE MEDULARĂ
syndrome de Conn / SINDROM CONN
syndrome de Conradi-Hünermann / SINDROM CONRADI-HÜNERMANN
syndrome de contracture généralisée / SINDROM DE CONTRACTURĂ GENERALIZATĂ
syndrome de Cornelia De Lange / SINDROM CORNELIA DE LANGE
syndrome de Costen / SINDROM COSTEN
syndrome de Cotard / SINDROM COTARD
syndrome de côte cervicale / SINDROM DE COASTĂ CERVICALĂ
syndrome de Courvoisier-Terrier / SINDROM COURVOISIER-TERRIER
syndrome de Cowden / SINDROM COWDEN
syndrome de Creutzfeld-Jakob / SINDROM CREUTZFELDT-JAKOB
syndrome de Crigler-Najjar / SINDROM CRIGLER-NAJJAR
syndrome de croissance bactérienne excessive / SINDROM DE CREŞTERE BACTERIANĂ EXCESIVĂ
syndrome de Crouzon / SINDROM CROUZON
syndrome de Cruveilhier-Baumgarten / SINDROM CRUVEILHIER-BAUMGARTEN
syndrome de cryopathie / SINDROM CRIOPATIC
syndrome de Currarino / SINDROM CURRARINO
syndrome de Curtius / SINDROM CURTIUS
syndrome de Cushing / SINDROM CUSHING
syndrome de Cushing paranéoplasique / SINDROM CUSHING PARANEOPLAZIC
syndrome de Cyriax / SINDROM CYRIAX
syndrome de Da Costa / SINDROM DA COSTA
syndrome de Daentl / SINDROM DAENTL
syndrome de Dandy-Walker / SINDROM DANDY-WALKER
syndrome de Danlos / SINDROM DANLOS
syndrome de Darrow / SINDROM DARROW
syndrome de Davidoff / SINDROM DAVIDOFF
syndrome de De Sanctis-Cacchione / SINDROM DE SANCTIS-CACCHIONE
syndrome de Debré-Fibiger / SINDROM DEBRÉ-FIBIGER
syndrome de Debré-Fittke / SINDROM DEBRÉ-FITTKE
syndrome de Debré-Kocher-Semelaigne / SINDROM DEBRÉ-KOCHER-SEMELAIGNE
syndrome de Debré-Marie / SINDROM DEBRÉ-MARIE
syndrome de Debré-Semelaigne / SINDROM DEBRÉ-SEMELAIGNE
syndrome de décérébration / SINDROM DE DECEREBRARE
syndrome de décharge / SINDROM DE DESCĂRCARE
syndrome de déconnexion / SINDROM DE DECONEXIUNE
syndrome de décortication / SINDROM DE DECORTICARE
syndrome de défaillance multiviscérale / SINDROM DE DEFICIENŢĂ MULTIVISCERALĂ
syndrome de Dejean / SINDROM DEJEAN
syndrome de Déjerine / SINDROM DÉJERINE
syndrome de Déjerine-Klumpke / SINDROM DÉJERINE-KLUMPKE
syndrome de Déjerine-Roussy / SINDROM DÉJERINE-ROUSSY
syndrome de Déjerine-Sottas / SINDROM DÉJERINE-SOTTAS
syndrome de Del Castillo / SINDROM DEL CASTILLO
syndrome de Demelin / SINDROM DEMELIN
syndrome de Demons-Meigs / SINDROM DEMONS-MEIGS
syndrome de Dennie-Marfan / SINDROM DENNIE-MARFAN
syndrome de Denny-Brown / SINDROM DENNY-BROWN
syndrome de déplétion sodique / SINDROM DE DEPLEŢIE DE SODIU
syndrome de déséquilibre / SINDROM DE DEZECHILIBRU
syndrome de détresse respiratoire de l'adulte / SINDROM DE DETRESĂ RESPIRATORIE A ADULTULUI
syndrome de Devic / SINDROM DEVIC
syndrome de Di George / SINDROM DI GEORGE
syndrome de Di Guglielmo / SINDROM DI GUGLIELMO
syndrome de Diamond / SINDROM DIAMOND
syndrome de Dide-Botcazo / SINDROM DIDE-BOTCAZO
syndrome de Diogene / SINDROM DIOGENE
syndrome de Doege-Potter / SINDROM DOEGE-POTTER
syndrome de Donohue / SINDROM DONOHUE
syndrome de Dott-Bailey / SINDROM DOTT-BAILEY
syndrome de Dowling-Degos / SINDROM DOWLING-DEGOS
syndrome de Down / SINDROM DOWN
syndrome de Dresbach / SINDROM DRESBACH
syndrome de Dressler / SINDROM DRESSLER
syndrome de Dreyfus / SINDROM DREYFUS
syndrome de Drinkwater / SINDROM DRINKWATER
syndrome de Duane / SINDROM DUANE
syndrome de Dubin-Johnson / SINDROM DUBIN-JOHNSON
syndrome de Duchenne / SINDROM DUCHENNE
syndrome de Dufier-Alzial / SINDROM DUFIER-ALZIAL
syndrome de Duncan / SINDROM DUNCAN
syndrome de Duvowitz / SINDROM DUVOWITZ
syndrome de Dyggve / SINDROM DYGGVE
syndrome de Dyggve-Melchior-Clausen / SINDROM DYGGVE-MELCHIOR-CLAUSEN
syndrome de Emery-Dreifuss / SINDROM EMERY-DREIFUSS
syndrome de Erdheim / SINDROM ERDHEIM
syndrome de Evans / SINDROM EVANS
syndrome de Faber / SINDROM FABER
syndrome de Fallot / SINDROM FALLOT
syndrome de Fanconi / SINDROM FANCONI

syndrome de Farber-Uzman / SINDROM FARBER-UZMAN
syndrome de fatigue chronique / SINDROM DE OBOSEALĂ CRONICĂ
syndrome de Favre-Racouchot / SINDROM FAVRE-RACOUCHOT
syndrome de Fazio-Londe / SINDROM FAZIO-LONDE
syndrome de Felty / SINDROM FELTY
syndrome de Fèvre-Languepin / SINDROM FèVRE-LANGUEPIN
syndrome de Fiessinger-Leroy-Reiter / SINDROM FIESSINGER-LEROY-REITER
syndrome de Fischer-Brügge / SINDROM FISCHER-BRÜGGE
syndrome de Fishbein / SINDROM FISHBEIN
syndrome de Fisher / SINDROM FISHER
syndrome de Fitz / SINDROM FITZ
syndrome de Foix-Alajouanine / SINDROM FOIX-ALAJOUANINE
syndrome de Fontaine / SINDROM FONTAINE
syndrome de Forbes-Albright / SINDROM FORBES-ALBRIGHT
syndrome de Forestier-Rotès-Quérol / SINDROM FORESTIER-ROTC8S-QUÉROL
syndrome de Forney / SINDROM FORNEY
syndrome de Forsius-Eriksson / SINDROM FORSIUS-ERIKSSON
syndrome de Foster Kennedy / SINDROM FOSTER KENNEDY
syndrome de Foville / SINDROM FOVILLE
syndrome de Fox-Fordyce / SINDROM FOX-FORDYCE
syndrome de Fraccaro / SINDROM FRACCARO
syndrome de Franceschetti-Zwahlen / SINDROM FRANCESCHETTI-ZWAHLEN
syndrome de François / SINDROM FRANçOIS
syndrome de François-Evens / SINDROM FRANçOIS-EVENS
syndrome de François-Haustrate / SINDROM FRANçOIS-HAUSTRATE
syndrome de Franklin / SINDROM FRANKLIN
syndrome de Freeman-Sheldon / SINDROM FREEMAN-SHELDON
syndrome de Frenkel / SINDROM FRENKEL
syndrome de Frey / SINDROM FREY
syndrome de Friedmann / SINDROM FRIEDMANN
syndrome de Frimodt-Möller / SINDROM FRIMODT-MÖLLER
syndrome de Fröhlich / SINDROM FRÖHLICH
syndrome de Froin / SINDROM FROIN
syndrome de Fuchs / SINDROM FUCHS
syndrome de Gaillard / SINDROM GAILLARD
syndrome de Gaisböck / SINDROM GAISBÖCK
syndrome de Gallavardin / SINDROM GALLAVARDIN
syndrome de Gamstorp / SINDROM GAMSTORP
syndrome de Ganser / SINDROM GANSER
syndrome de Garcin / SINDROM GARCIN
syndrome de Gardner / SINDROM GARDNER
syndrome de Gardner-Diamond / SINDROM GARDNER-DIAMOND
syndrome de Gardner-Richards / SINDROM GARDNER-RICHARDS
syndrome de Gasser / SINDROM GASSER
syndrome de Gayet-Wernicke / SINDROM GAYET-WERNICKE
syndrome de Gélineau / SINDROM GÉLINEAU
syndrome de Geomine / SINDROM GEOMINE
syndrome de Gérard Marchant / SINDROM GÉRARD MARCHANT
syndrome de Gerdy / SINDROM GERDY
syndrome de Gerhardt / SINDROM GERHARDT
syndrome de Gerstmann / SINDROM GERSTMANN
syndrome de Gerstmann-Sträussler-Schein-Ker / SINDROM GERSTMANN-STRäUSSLER-SCHEIN-KER
syndrome de Giaccai / SINDROM GIACCAI
syndrome de Gianotti-Crosti / SINDROM GIANOTTI-CROSTI
syndrome de Giedion / SINDROM GIEDION
syndrome de Gilbert / SINDROM GILBERT
syndrome de Gilles De La Tourette / SINDROM GILLES DE LA TOURETTE
syndrome de Glanzmann / SINDROM GLANZMANN
syndrome de Goldberg-Maxwell-Morris / SINDROM GOLDBERG-MAXWELL-MORRIS
syndrome de Goldblatt / SINDROM GOLDBLATT
syndrome de Goldenhar / SINDROM GOLDENHAR
syndrome de Goltz-Gorlin / SINDROM GOLTZ-GORLIN
syndrome de Goodpasture / SINDROM GOODPASTURE
syndrome de Gopalan / SINDROM GOPALAN
syndrome de Gordon / SINDROM GORDON
syndrome de Gorlin / SINDROM GORLIN
syndrome de Gorlin-Chaudhry-Moss / SINDROM GORLIN-CHAUDHRY-MOSS
syndrome de Gorlin-Goltz / SINDROM GORLIN-GOLTZ
syndrome de Gougerot / SINDROM GOUGEROT
syndrome de Gougerot-Mulock-Houwer / SINDROM GOUGEROT-MULOCK-HOUWER
syndrome de Gougerot-Sjögren / SINDROM GOUGEROT-SJÖGREN
syndrome de Goyrand / SINDROM GOYRAND
syndrome de Gradenigo-Launois / SINDROM GRADENIGO-LAUNOIS
syndrome de Graham Little / SINDROM GRAHAM LITTLE
syndrome de Grebe / SINDROM GREBE
syndrome de Gregg / SINDROM GREGG
syndrome de Grenet / SINDROM GRENET
syndrome de Grisel-Bourgeois / SINDROM GRISEL-BOURGEOIS
syndrome de Grob / SINDROM GROB
syndrome de Grönblad-Strandberg-Touraine / SINDROM GRÖNBLAD-STRANDBERG-TOURAINE
syndrome de Grouchy / SINDROM DE GROUCHY
syndrome de Gruber-Meckel / SINDROM GRUBER-MECKEL
syndrome de Guérin / SINDROM GUÉRIN
syndrome de Guillain-Barré / SINDROM GUILLAIN-BARRÉ
syndrome de Gunn / SINDROM GUNN
syndrome de Guyon / SINDROM GUYON
syndrome de Haber / SINDROM HABER
syndrome de Hajdu-Cheney / SINDROM HAJDU-CHENEY
syndrome de Halasz / SINDROM HALASZ
syndrome de Halipre / SINDROM HALIPRE
syndrome de Hallermann-Streiff / SINDROM HALLERMANN-STREIFF
syndrome de Hallervorden-Spatz / SINDROM HALLERVORDEN-SPATZ
syndrome de Hallgren / SINDROM HALLGREN
syndrome de Hallopeau-Siemens / SINDROM HALLOPEAU-SIEMENS
syndrome de Hamman / SINDROM HAMMAN
syndrome de Hamman-Rich / SINDROM HAMMAN-RICH
syndrome de Hand-Schüller-Christian / SINDROM HAND-SCHÜLLER-CHRISTIAN
syndrome de Hanhart / SINDROM HANHART
syndrome de Hanot-Chauffard / SINDROM HANOT-CHAUFFARD
syndrome de Harada / SINDROM HARADA
syndrome de Harris / SINDROM HARRIS
syndrome de Hawes-Pallister-Landor / SINDROM HAWES-PALLISTER-LANDOR

syndrome de Hayem-Widal / SINDROM HAYEM-WIDAL
syndrome de Hedblom / SINDROM HEDBLOM
syndrome de Heerfordt / SINDROM HEERFORDT
syndrome de Heidenhain / SINDROM HEIDENHAIN
syndrome de Hench-Rosenberg / SINDROM HENCH-ROSENBERG
syndrome de Henoch / SINDROM HENOCH
syndrome de hérédodégénérescence spinocérébelleuse / SINDROM DE EREDODEGENERESCENŢĂ SPINO-CEREBELOASĂ
syndrome de Hermansky-Pudlak / SINDROM HERMANSKY-PUDLAK
syndrome de Herrgott / SINDROM HERRGOTT
syndrome de Hertoghe / SINDROM HERTOGHE
syndrome de Hertwig-Magendie / SINDROM HERTWIG-MAGENDIE
syndrome de Hoigné / SINDROM HOIGNÉ
syndrome de Holtermüller-Wiedemann / SINDROM HOLTERMÜLLER-WIEDEMANN
syndrome de Holt-Oram / SINDROM HOLT-ORAM
syndrome de Homén / SINDROM HOMÉN
syndrome de Hooft / SINDROM HOOFT
syndrome de Horner / SINDROM HORNER
syndrome de Horton / SINDROM HORTON
syndrome de Hunt / SINDROM HUNT
syndrome de Hunter / SINDROM HUNTER
syndrome de Hurler / SINDROM HURLER
syndrome de Hutchinson / SINDROM HUTCHINSON
syndrome de Hutchinson-Gilford / SINDROM HUTCHINSON-GILFORD
syndrome de Isaacs-Merteus / SINDROM ISSACS-MERTENS
syndrome de Ivemark / SINDROM IVEMARK
syndrome de Jaccoud / SINDROM JACCOUD
syndrome de Jackson / SINDROM JACKSON
syndrome de Jacobs / SINDROM JACOBS
syndrome de Jacod / SINDROM JACOD
syndrome de Jaffe / SINDROM JAFFE
syndrome de Janus / SINDROM JANUS
syndrome de Jarcho-Levin / SINDROM JARCHO-LEVIN
syndrome de Jefferson / SINDROM JEFFERSON
syndrome de Jellinek / SINDROM JELLINEK
syndrome de Jendrassik / SINDROM JENDRASSIK
syndrome de Jersild / SINDROM JERSILD
syndrome de Jerwell et Lange-Nielsen / SINDROM JERWELL ŞI LANGE-NIELSEN
syndrome de Jewelewicz / SINDROM JEWELEWICZ
syndrome de Job-Buckley / SINDROM JOB-BUCKLEY
syndrome de Johanson-Blizzard / SINDROM JOHANSON-BLIZZARD
syndrome de jonction pyélo-urétérale / SINDROM DE JONCŢIUNE PIELO-URETERALĂ
syndrome de Josué / SINDROM JOSUÉ
syndrome de Joubert / SINDROM JOUBERT
syndrome de Juberg-Hayward / SINDROM JUBERG-HAYWARD
syndrome de Jung-Vogel / SINDROM JUNG-VOGEL
syndrome de Junius-Kuhnt / SINDROM JUNIUS-KUHNT
syndrome de Kallmann / SINDROM KALLMANN
syndrome de Kallmann-de Morsier / SINDROM KALLMANN-DE MORSIER
syndrome de Kanner / SINDROM KANNER
syndrome de Kaplan / SINDROM KAPLAN
syndrome de kaplan / SINDROM KAPLAN
syndrome de Kaplan-Walford / SINDROM KAPLAN-WALFORD
syndrome de Kartagener / SINDROM KARTAGENER
syndrome de Kasabach-Merritt / SINDROM KASABACH-MERRITT
syndrome de Kast / SINDROM KAST
syndrome de Kawasaki / SINDROM KAWASAKI
syndrome de Kaznelson / SINDROM KAZNELSON
syndrome de Kearns-Sayre / SINDROM KEARNS-SAYRE
syndrome de Keipert / SINDROM KEIPERT
syndrome de Keller / SINDROM KELLER
syndrome de Kelley-Seegmiller / SINDROM KELLEY-SEEGMILLER
syndrome de Kelly-Paterson / SINDROM KELLY-PATERSON
syndrome de Kennedy / SINDROM KENNEDY
syndrome de Keutel / SINDROM KEUTEL
syndrome de Kienböck / SINDROM KIENBÖCK
syndrome de Kiloh-Nevin / SINDROM KILOH-NEVIN
syndrome de Kimmelstiel-Wilson / SINDROM KIMMELSTIEL-WILSON
syndrome de King / SINDROM KING
syndrome de Kleine-Levin / SINDROM KLEINE-LEVIN
syndrome de Klinefelter / SINDROM KLINEFELTER
syndrome de Klippel-Feil / SINDROM KLIPPEL-FEIL
syndrome de Klippel-Trenaunay / SINDROM KLIPPEL-TRENAUNAY
syndrome de Klotz / SINDROM KLOTZ, SINDROMUL OVARELOR DISFUNCŢIONALE
syndrome de Klüver-Bucy / SINDROM KLÜVER-BUCY
syndrome de Kniest / SINDROM KNIEST
syndrome de Knud Faber / SINDROM KNUD FABER
syndrome de Köbberling-Dunningan / SINDROM KÖBBERLING-DUNNINGAN
syndrome de Kocher / SINDROM KOCHER
syndrome de Kojewnikov / SINDROM KOJEWNIKOV
syndrome de König / SINDROM KÖNIG
syndrome de Korsakoff / SINDROM KORSAKOFF
syndrome de Kostmann / SINDROM KOSTMANN
syndrome de Kozlowski-Maroteaux-Spranger / SINDROM KOZLOWSKI-MAROTEAUX-SPRANGER
syndrome de Krukenberg / SINDROM KRUKENBERG
syndrome de Kunkel / SINDROM KUNKEL
syndrome de la bifurcation aortique / SINDROM DE BIFURCAŢIE AORTICĂ
syndrome de la calotte / SINDROM DE CALOTĂ
syndrome de la capsule interne / SINDROM DE CAPSULĂ INTERNĂ
syndrome de la cellule germinale extra-gonadale / SINDROMUL CELULEI GERMINALE EXTRAGONADALE
syndrome de la corde centrale / SINDROM DE COARDĂ CENTRALĂ
syndrome de la corne antérieure / SINDROM DE CORN ANTERIOR
syndrome de la crosse aortique / SINDROM AL CROSEI AORTICE
syndrome de la fente sphénoïdale / SINDROM DE FANTĂ SFENOIDALĂ
syndrome de la fosse postérieure / SINDROM DE FOSĂ POSTERIOARĂ
syndrome de la ligne médiane / SINDROM DE LINIE MEDIANĂ
syndrome de la maladie euthyroïdienne / SINDROMUL BOLII EUTIROIDIENE
syndrome de la queue du cheval / SINDROM DE COADĂ DE CAL
syndrome de la réponse inflammatoire systémique / SINDROMUL RĂSPUNSULUI INFLAMATOR SISTEMIC

syndrome de la selle turcique vide / SINDROM DE ŞA TURCEASCĂ GOALĂ
syndrome de la tache aveugle / SINDROMUL PETEI OARBE
syndrome de la veine cave inférieure / SINDROM CAV INFERIOR
syndrome de la veine cave inférieure / SINDROM DE VENĂ CAVĂ INFERIOARĂ
syndrome de la veine cave supérieure / SINDROM CAV SUPERIOR
syndrome de la vésicule bleue élastique / SINDROMUL VEZICULEI ALBASTRE ELASTICE
syndrome de Labré / SINDROM LABRÉ
syndrome de Lachapelle / SINDROM LACHAPELLE
syndrome de Ladd / SINDROM LADD
syndrome de Lance-Adams / SINDROM LANCE-ADAMS
syndrome de Landry / SINDROM LANDRY
syndrome de Langdon Down / SINDROM LANGDON DOWN
syndrome de Langer-Giedion / SINDROM LANGER-GIEDION
syndrome de Langer-Saldino / SINDROM LANGER-SALDINO
syndrome de l'anse borgne / SINDROM DE ANSĂ OARBĂ
syndrome de Lanzieri / SINDROM LANZIERI
syndrome de Laron / SINDROM LARON
syndrome de Larsen / SINDROM LARSEN
syndrome de l'artère spinale antérieure / SINDROM DE ARTERĂ SPINALĂ ANTERIOARĂ
syndrome de l'artère spinale postérieure / SINDROM DE ARTERĂ SPINALĂ POSTERIOARĂ
syndrome de l'artère sylvienne / SINDROMUL ARTEREI SILVIENE
syndrome de Lassueur-Graham Little / SINDROM LASSUEUR-GRAHAM LITTLE
syndrome de Laubry-Pezzi / SINDROM LAUBRY-PEZZI
syndrome de Laubry-Soulié / SINDROM LAUBRY-SOULIÉ
syndrome de Laugier-Hunziker / SINDROM LAUGIER-HUNZI- KER
syndrome de Launois / SINDROM LAUNOiS
syndrome de Laurence-Moon-Bardet-Biedl / SINDROM LAURENCE-MOON-BARDET-BIEDL
syndrome de Lele-Penrose / SINDROM LELE-PENROSE
syndrome de Lemière / SINDROM LEMIèRE
syndrome de Lenz / SINDROM LENZ
syndrome de Leredde / SINDROM LEREDDE
syndrome de Leriche / SINDROM LERICHE
syndrome de Lesch-Nyhan / sindrom lesch-nyhan
syndrome de Lev / SINDROM LEV
syndrome de Lévi / SINDROM LÉVI
syndrome de l'homme raide / SINDROMUL OMULUI RIGID
syndrome de l'homme rouge / SINDROMUL OMULUI ROŞU
syndrome de Libman-Sacks / SINDROM LIBMAN-SACKS
syndrome de Lichtheim / SINDROM LICHTHEIM
syndrome de Liddle / SINDROM LIDDLE
syndrome de Liesz / SINDROM LIESZ
syndrome de Li-Fraumeni / SINDROM LI-FRAUMENI
syndrome de Lightwood / SINDROM LIGHTWOOD
syndrome de l'interface rétino-vitréenne / SINDROMUL INTERFEŢEI RETINO-VITREENE
syndrome de l'intestin grêle / SINDROM DE INTESTIN SCURT
syndrome de Little / SINDROM LITTLE
syndrome de l'oeil sec / SINDROM DE OCHI USCAT
syndrome de Löffler / SINDROM LÖFFLER
syndrome de Löfgren / SINDROM LÖFGREN
syndrome de Looser-Milkman / SINDROM LOOSER-MILKMAN
syndrome de Lorain-Levi / SINDROM LORAIN-LEVI
syndrome de l'orteil bleu / SINDROMUL DEGETULUI ALBASTRU
syndrome de Lotz / SINDROM LOTZ
syndrome de Louis-Bar / SINDROM LOUIS-BAR
syndrome de Lowe / SINDROM LOWE
syndrome de Lown-Ganong-Levine / SINDROM LOWN-GANONG-LEVINE
syndrome de Lubs / SINDROM LUBS
syndrome de Lucey-Driscoll / SINDROM LUCEY-DRISCOLL
syndrome de Lucja (Lucie) Frey / SINDROM LUCJA (LUCIE) FREY
syndrome de Luder-Sheldon / SINDROM LUDER-SHELDON
syndrome de Lutembacher / SINDROM LUTEMBACHER
syndrome de Lynch / SINDROM LYNCH
syndrome de lyse tumorale / SINDROM DE LIZĂ TUMORALĂ
syndrome de Mac Duffie / SINDROM MAC DUFFIE
syndrome de Mach / SINDROM MACH
syndrome de Mackenzie / SINDROM MACKENZIE
syndrome de Macleod / SINDROM MACLEOD
syndrome de Madelung / SINDROM MADELUNG
syndrome de Maffucci / SINDROM MAFFUCCI
syndrome de Maisonneuve / SINDROM MAISONNEUVE
syndrome de Majewski / SINDROM MAJEWSKI
syndrome de malabsorption / SINDROM DE MALABSORBŢIE
syndrome de Malgaigne / SINDROM MALGAIGNE
syndrome de malignité / SINDROM DE MALIGNITATE
syndrome de Mallory-Weiss / SINDROM MALLORY-WEISS
syndrome de Marchiafava-Micheli / SINDROM MARCHIAFAVA-MICHELI
syndrome de Marfan / SINDROM MARFAN
syndrome de Marie / SINDROM MARIE
syndrome de Marie-Bamberger / SINDROM MARIE-BAMBERGER
syndrome de Marie-Foix / SINDROM MARIE-FOIX
syndrome de Marie-Foy-Sainton / SINDROM MARIE-FOY-SAINTON
syndrome de Marinescu-Sjögren / SINDROM MARINESCU-SJÖGREN
syndrome de Marlin / SINDROM MARLIN
syndrome de Maroteaux-Lamy / SINDROM MAROTEAUX-LAMY
syndrome de Martorell / SINDROM MARTORELL
syndrome de Marx / SINDROM MARX
syndrome de Masters-Allen / SINDROM MASTERS-ALLEN
syndrome de Mauriac / SINDROM MAURIAC
syndrome de Mayer-Rokitansky-Küster / SINDROM MAYER-ROKITANSKY-KÜSTER
syndrome de McCune-Albright / SINDROM McCUNE-ALBRIGHT
syndrome de Meador / SINDROM MEADOR
syndrome de Meadows / SINDROM MEADOWS
syndrome de Meckel / SINDROM MECKEL
syndrome de Meige / SINDROM MEIGE
syndrome de Meigs / SINDROM MEIGS
syndrome de Melkersson-Rosenthal / SINDROM MELKERSSON-ROSENTHAL
syndrome de Melnick et Needles / SINDROM MELNICK-NEEDLES
syndrome de Mende / SINDROM MENDE
syndrome de Mendelson / SINDROM MENDELSON
syndrome de Mendes da Costa / SINDROM MENDES DA COSTA
syndrome de Ménétrier / SINDROM MÉNÉTRIER
syndrome de Ménière / SINDROM MÉNIC8RE
syndrome de Meyer-Betz / SINDROM MEYER-BETZ

syndrome de Meyer-Schwickerath / SINDROM MEYER-SCHWICKERATH
syndrome de Mikulicz / SINDROM MIKULICZ
syndrome de Milkman / SINDROM MILKMAN
syndrome de Millard-Gubler / PARALIZIE MILLARD-GUBLER
syndrome de Millard-Gubler / SINDROM MILLARD-GUBLER
syndrome de Miller / SINDROM MILLER
syndrome de Mills / SINDROM MILLS
syndrome de Miranda / SINDROM MIRANDA
syndrome de Mirizzi / SINDROM MIRIZZI
syndrome de Moebius / SINDROM MOEBIUS
syndrome de Mohr / SINDROM MOHR
syndrome de Monakow / SINDROM MONAKOW
syndrome de Monteggia / SINDROM MONTEGGIA
syndrome de Montgomery / SINDROM MONTGOMERY
syndrome de Moore / SINDROM MOORE
syndrome de Moore-Federman / SINDROM MOORE-FEDERMAN
syndrome de Morgagni / SINDROM MORGAGNI
syndrome de Morgagni-Adams-Stokes / SINDROM MORGAGNI-ADAMS-STOKES
syndrome de Morquio / SINDROM MORQUIO
syndrome de Morris / SINDROM MORRIS
syndrome de Morvan / SINDROM MORVAN
syndrome de Mosse / SINDROM MOSSE
syndrome de Mounier-Kuhn / SINDROM MOUNIER-KUHN
syndrome de Moynahan / SINDROM MOYNAHAN
syndrome de Münchausen / SINDROM MÜNCHAUSEN
syndrome de Murchison-Sanderson / SINDROM MURCHISON-SANDERSON
syndrome de Nadler-Wolfer-Elliot / SINDROM NADLER-WOLFER-ELLIOT
syndrome de Naffziger / SINDROM NAFFZIGER
syndrome de Nager-de Reynier / SINDROM NAGER-DE REYNIER
syndrome de Negri-Jacod / SINDROM NEGRI-JACOD
syndrome de Nelson / SINDROM NELSON
syndrome de néoplasie endocrinienne multiple / SINDROM DE NEOPLAZIE ENDOCRINIANĂ MULTIPLĂ
syndrome de Nezelof / SINDROM NEZELOF
syndrome de Nishimoto-Takenchi-Kudo / SINDROM NISHIMOTO-TAKENCHI-KUDO
syndrome de Noack / SINDROM NOACK
syndrome de Noonan / SINDROM NOONAN
syndrome de Ţbinski / SINDROM Ţbinski
syndrome de Obrinsky / SINDROM OBRINSKY
syndrome de Ogilvie / SINDROM OGILVIE
syndrome de Pancoast-Tobias / SINDROM PANCOAST-TOBIAS
syndrome de Papillon-Léage-Psaume / SINDROM PAPILLON-LÉAGE-PSAUME
syndrome de Papillon-Lefèvre / SINDROM PAPILLON-LEFèVRE
syndrome de Parhon / SINDROM PARHON
syndrome de Parinaud / SINDROM PARINAUD
syndrome de Parkes Weber / SINDROM PARKES WEBER
syndrome de Parkinson / SINDROM PARKINSON
syndrome de Parry-Romberg / SINDROM PARRY-ROMBERG
syndrome de Parsonage-Turner / SINDROM PARSONAGE-TURNER
syndrome de Pary / SINDROM PARY
syndrome de Pashayan-Putterman / SINDROM PASHAYAN-PUTTERMAN
syndrome de Patau / SINDROM PATAU
syndrome de Pellegrini-Stieda / SINDROM PELLEGRINI-STIEDA
syndrome de Pellizzi / SINDROM PELLIZZI
syndrome de Pende / SINDROM PENDE
syndrome de Pendred / SINDROM PENDRED
syndrome de Perheentura / SINDROM PERHEENTURA
syndrome de perte de sel / SINDROM DE PIERDERE DE SARE
syndrome de Peters / SINDROM PETERS
syndrome de Peutz-Jeghers / SINDROM PEUTZ-JEGHERS
syndrome de Pfeiffer / SINDROM PFEIFFER
syndrome de Picchini / SINDROM PICCHINI
syndrome de Pickwick / SINDROM PICKWICK
syndrome de Pierre Mauriac / SINDROM PIERRE MAURIAC
syndrome de Pillay / SINDROM PILLAY
syndrome de Pise / SINDROM PISE
syndrome de Plummer-Vinson / SINDROM PLUMMER-VINSON
syndrome de Poland / SINDROM POLAND
syndrome de Poplhemus-Schafer-Ivemark / SINDROM POPLHEMUS-SCHAFER-IVEMARK
syndrome de Posner-Schlossmann / SINDROM POSNER-SCHLOSSMANN
syndrome de Potter / SINDROM POTTER
syndrome de Pourfour du Petit / SINDROM POURFOUR DU PETIT
syndrome de Prader-Labhart-Willi / SINDROM PRADER-LABHART-WILLI
syndrome de Prader-Willi / SINDROM PRADER-WILLI
syndrome de préexcitation ventriculaire / SINDROM DE PREEXCITAŢIE VENTRICULARĂ
syndrome de Prinzmetal / SINDROM PRINZMETAL
syndrome de Profichet / SINDROM PROFICHET
syndrome de Rabson-Mendenhall / SINDROM RABSON-MENDENHALL
syndrome de Raeder / SINDROM RAEDER
syndrome de Ramsay Hunt / SINDROM RAMSAY HUNT
syndrome de Rathbun / SINDROM RATHBUN
syndrome de Raymond / SINDROM RAYMOND
syndrome de Raymond-Cestan / SINDROM RAYMOND-CESTAN
syndrome de réaction inflammatoire généralisée / SINDROM DE REACŢIE INFLAMATORIE GENERALIZATĂ
syndrome de Rebenok / SINDROM REBENOK
syndrome de Refetoff / SINDROM REFETOFF
syndrome de Reifenstein / SINDROM REIFENSTEIN
syndrome de Reiter / SINDROM REITER
syndrome de Remak / SINDROM REMAK
syndrome de Rendu-Osler-Weber / SINDROM RENDU-OSLER-WEBER
syndrome de résistance hormonale / SINDROM DE REZISTENŢĂ HORMONALĂ
syndrome de Rett / SINDROM RETT
syndrome de Reye / SINDROM REYE
syndrome de Richards-Rundle / SINDROM RICHARDS-RUNDLE
syndrome de Richner-Hanhart / SINDROM RICHNER-HANHART
syndrome de Richter / SINDROM RICHTER
syndrome de Rieger / SINDROM RIEGER
syndrome de Riley-Day / SINDROM RILEY-DAY
syndrome de Riley-Shwachman / SINDROM RILEY-SHWACHMAN
syndrome de Roberts / SINDROM ROBERTS
syndrome de Robin Pierre / SINDROM ROBIN PIERRE
syndrome de Rochon-Duvigneaud / SINDROM ROCHON-DUVIGNEAUD
syndrome de Roger-Froment / SINDROM ROGER-FROMENT
syndrome de Rokitansky / SINDROM ROKITANSKY
syndrome de Rokitansky-Küster / SINDROM ROKITANSKY-KÜSTER

syndrome de Rokitansky-Maud-Abbott / SINDROM ROKITANSKY-MAUD-ABBOTT
syndrome de Rosenbach / SINDROM ROSENBACH
syndrome de Rosenthal / SINDROM ROSENTHAL
syndrome de Rosewater / SINDROM ROSEWATER
syndrome de Rothmann-Makai / SINDROM ROTHMANN-MAKAI
syndrome de Rothmund-Thomson / SINDROM ROTHMUND-THOMSON
syndrome de Rotor / SINDROM ROTOR
syndrome de Roussy-Lévy / SINDROM ROUSSY-LÉVY
syndrome de Rovsing / SINDROM ROVSING
syndrome de Royer / SINDROM BĂRBAŢILOR CU UTER, SINDROM ROYER
syndrome de Rubinstein-Taybi / SINDROM RUBINSTEIN-TAYBI
syndrome de Rud / SINDROM RUD
syndrome de Russell-Silver / SINDROM RUSSELL-SILVER
syndrome de Sabin-Feldman / SINDROM SABIN-FELDMAN
syndrome de Sadam / SINDROM SADAM
syndrome de Sakati / SINDROM SAKATI
syndrome de Saldino-Noonan / SINDROM SALDINO-NOONAN
syndrome de Salleras-Zarate / SINDROM SALLERAS-ZARATE
syndrome de Sandifer / SINDROM SANDIFER
syndrome de Savin / SINDROM SAVIN
syndrome de Scadding / SINDROM SCADDING
syndrome de Scaglietti-Dagnini / SINDROM SCAGLIETTI-DAGNINI
syndrome de Schäfer / SINDROM SCHäFER
syndrome de Schaumann / SINDROM SCHAUMANN
syndrome de Scheibe / SINDROM SCHEIBE
syndrome de Scheie / SINDROM SCHEIE
syndrome de Schickelé / SINDROM SCHICKELÉ
syndrome de Schinzel / SINDROM SCHINZEL
syndrome de Schinzel-Giedion / SINDROM SCHINZEL-GIEDION
syndrome de Schmidt / SINDROM SCHMIDT
syndrome de Schönlein / SINDROM SCHÖNLEIN
syndrome de Schönlein-Henoch / SINDROM SCHÖNLEIN-HENOCH
syndrome de Schultze / SINDROM SCHULTZE
syndrome de Schwartz-Bartter / SINDROM SCHWARTZ-BARTTER
syndrome de Scott / SINDROM SCOTT
syndrome de Seabright Bantam / SINDROM SEABRIGHT BANTAM
syndrome de Seckel / SINDROM SECKEL
syndrome de sécrétion inappropriée de l'hormone antidiurétique / SINDROM DE SECREŢIE INADECVATĂ DE HORMON ANTIDIURETIC
syndrome de Seip-Berrardinelli / SINDROM SEIP-BERRARDINELLI
syndrome de Senear-Usher / SINDROM SENEAR-USHER
syndrome de sevrage / SINDROM DE SEVRAJ
syndrome de sevrage narcotique fetal / SINDROM DE SEVRAJ NARCOTIC FETAL
syndrome de Sézary / SINDROM SÉZARY
syndrome de Sharp / SINDROM SHARP
syndrome de Sheehan / SINDROM SHEEHAN
syndrome de Shprintzen / SINDROM SHPRINTZEN
syndrome de Shulman / SINDROM SHULMAN
syndrome de Shwachman / SINDROM SHWACHMAN
syndrome de Shy-Drager / SINDROM SHY-DRAGER
syndrome de Shy-Gonatas / SINDROM SHY-GONATAS
syndrome de Shy-Magee / SINDROM SHY-MAGEE
syndrome de Sicard / SINDROM SICARD
syndrome de Silfverskjöld / SINDROM SILFVERSKJÖLD
syndrome de Silver / SINDROM SILVER
syndrome de Silverman / SINDROM SILVERMAN
syndrome de Silvestrini-Corda / SINDROM SILVESTRINI-CORDA
syndrome de Simmonds / SINDROM SIMMONDS
syndrome de Sipple / SINDROM SIPPLE
syndrome de Sjögren / SINDROM SJÖGREN
syndrome de Sjögren-Larsson / SINDROM SJÖGREN-LARSSON
syndrome de Sluder / SINDROM SLUDER
syndrome de Sly / SINDROM SLY
syndrome de Smith-Lemli-Opitz / SINDROM SMITH-LEMLI-OPITZ
syndrome de Sohval-Soffer / SINDROM SOHVAL-SOFFER
syndrome de Somogyi / SINDROM SOMOGYI
syndrome de Sotos / SINDROM SOTOS
syndrome de Stark-Kaeser / SINDROM STARK-KAESER
syndrome de stase / SINDROM DE STAZĂ
syndrome de Stavffer / SINDROM STAVFFER
syndrome de Steele-Richardson-Olszewski / SINDROM STEELE-RICHARDSON-OLSZEWSKI
syndrome de Stein-Leventhal / SINDROM STEIN-LEVENTHAL
syndrome de Stevens-Johnson / SINDROM STEVENS-JOHNSON
syndrome de Stewart-Morel / SINDROM STEWART-MOREL
syndrome de Stewart-Treves / SINDROM STEWART-TREVES
syndrome de Stickler / SINDROM STICKLER
syndrome de Stilling-Türk-Duane / SINDROM STILLING-TÜRK-DUANE
syndrome de Stockholm / SINDROM STOCKHOLM
syndrome de Strachan-Scott / SINDROM STRACHAN-SCOTT
syndrome de Stryker-Halbeisen / SINDROM STRYKER-HALBEISEN
syndrome de Sturge-Weber / SINDROM STURGE-WEBER
syndrome de Stüve-Wiedemann / SINDROM STÜVE-WIEDEMANN
syndrome de Sudeck-Leriche / SINDROM SUDECK-LERICHE
syndrome de Sutherland / SINDROM SUTHERLAND
syndrome de Swan / SINDROM SWAN
syndrome de Sweet / SINDROM SWEET
syndrome de Swyer-James / SINDROM SWYER-JAMES
syndrome de Symonds / SINDROM SYMONDS
syndrome de Tapia / SINDROM TAPIA
syndrome de Taussig-Bing / SINDROM TAUSSIG-BING
syndrome de thrombocytopénie-aplasie radiale / SINDROMUL TROMBOCITOPENIE-APLAZIE RADIALĂ
syndrome de Tietze / SINDROM TIETZE
syndrome de Tiling-Wernicke / SINDROM TILING-WERNICKE
syndrome de Tolosa-Hunt / SINDROM TOLOSA-HUNT
syndrome de Toni-Debré-Fanconi / SINDROM TONI-DEBRÉ-FANCONI
syndrome de Torre / SINDROM TORRE
syndrome de Touraine-Solente-Golé / SINDROM TOURAINE-SOLENTE-GOLÉ
syndrome de Treacher Collins / SINDROM TREACHER COLLINS
syndrome de Trevor / SINDROM TREVOR
syndrome de Troisier / SINDROM TROISIER
syndrome de Turcot / SINDROM TURCOT
syndrome de Turner / SINDROM TURNER
syndrome de Uehlinger / SINDROM UEHLINGER
syndrome de Ullrich et Fremerey-Dohna / SINDROM ULLRICH ŞI FREMEREY-DOHNA

syndrome de Ullrich-Feichtiger / SINDROM ULLRICH-FEICHTIGER
syndrome de Ullrich-Turner / SINDROM ULLRICH-TURNER
syndrome de Urrets Zavalia / SINDROM URRETS ZAVALIA
syndrome de Usher / SINDROM USHER
syndrome de Van Der Hoeve / SINDROM VAN DER HOEVE
syndrome de Van Der Woude / SINDROM VAN DER WOUDE
syndrome de veine cave supérieure / SINDROM DE VENĂ CAVĂ SUPERIOARĂ
syndrome de Verner / SINDROM VERNER
syndrome de Verner-Morrison / SINDROM VERNER-MORRISON
syndrome de Vernet / SINDROM VERNET
syndrome de Villaret / SINDROM VILLARET
syndrome de Vogt / SINDROM VOGT
syndrome de Vogt-Koyanagi / SINDROM VOGT-KOYANAGI
syndrome de Volkmann / SINDROM VOLKMANN
syndrome de Von Hippel-Lindau / SINDROM VON HIPPEL-LINDAU
syndrome de Waardenburg / SINDROM WAARDENBURG
syndrome de Wallenberg / SINDROM WALLENBERG
syndrome de Warburg / SINDROM WARBURG
syndrome de Wartererdenburg / SINDROM WARTERERDENBURG
syndrome de Waterhouse-Friderichsen / SINDROM WATERHOUSE-FRIDERICHSEN
syndrome de Weber / SINDROM WEBER
syndrome de Weber-Christian / SINDROM WEBER-CHRISTIAN
syndrome de Wegener / SINDROM WEGENER
syndrome de Weill-Marchesani / SINDROM WEILL-MARCHESANI
syndrome de Wells / SINDROM WELLS
syndrome de Wermer / SINDROM WERMER
syndrome de Werner / SINDROM WERNER
syndrome de Wernicke / SINDROM WERNICKE
syndrome de Wernicke-Korsakoff / SINDROM WERNICKE-KORSAKOFF
syndrome de West / SINDROM WEST
syndrome de Weyers-Thier / SINDROM WEYERS-THIER
syndrome de Whitaker / SINDROM WHITAKER
syndrome de Widal / SINDROM WIDAL
syndrome de Willebrand / SINDROM WILLEBRAND
syndrome de Williams-Beuren / SINDROM WILLIAMS-BEUREN
syndrome de Williams-Campbell / SINDROM WILLIAMS-CAMPBELL
syndrome de Wilson / SINDROM WILSON
syndrome de Winter / SINDROM WINTER
syndrome de Wiskott-Aldrich / SINDROM WISKOTT-ALDRICH
syndrome de Wolff-Hirschkorn / SINDROM WOLFF-HIRSCHKORN
syndrome de Wolff-Parkinson-White / SINDROM WOLFF-PARKINSON-WHITE
syndrome de Wolfram / SINDROM WOLFRAM
syndrome de Wyburn-Mason / SINDROM WYBURN-MASON
syndrome de Young / SINDROM YOUNG
syndrome de Zellweger / SINDROM ZELLWEGER
syndrome de Ziek / SINDROM ZIEK
syndrome de Ziemssen / SINDROM ZIEMSSEN
syndrome de Zieve / SINDROM ZIEVE
syndrome de Zinsser-Engman-Cole / SINDROM ZINSSER-ENGMAN-COLE
syndrome de Zinsser-Fanconi / SINDROM ZINSSER-FACONI
syndrome de Zollinger-Ellison / SINDROM ZOLLINGER-ELLISON
syndrome de Zuelzer-Kaplan / SINDROM ZUELZER-KAPLAN
syndrome d'Eagle / SINDROM EAGLE
syndrome d'Eaton-Lambert / SINDROM EATON-LAMBERT
syndrome d'écrasement / SINDROM DE STRIVIRE
syndrome d'écrasement / SINDROM DE ZDROBIRE
syndrome d'Eddowes / SINDROM EDDOWES
syndrome d'Edwards / SINDROM EDWARDS
syndrome d'effort / SINDROM DE EFORT
syndrome d'Ehlers-Danlos / SINDROM EHLERS-DANLOS
syndrome d'Eisenmenger / SINDROM EISENMENGER
syndrome d'Ekbom / SINDROM EKBOM
syndrome d'Eldjarn / SINDROM ELDJARN
syndrome d'Elejalde / SINDROM ELEJALDE
syndrome d'Ellis-van Creveld / SINDROM ELLIS-VAN CREVELD
syndrome d'Elpénor / SINDROM ELPENOR
syndrome d'enfant battu / SINDROM DE COPIL BĂTUT
syndrome d'Erasmus / SINDROM ERASMUS
syndrome d'Erb / SINDROM ERB
syndrome d'Erdheim / SINDROM ERDHEIM
syndrome DES / SINDROM DES
syndrome des apnées du sommeil / SINDROMUL APNEEI DE SOMN
syndrome des béquillards / SINDROMUL PERSOANELOR CU CÂRJĂ
syndrome des cheveux argentés / SINDROMUL PĂRULUI ARGINTIU
syndrome des cils immobiles / SINDROMUL CILILOR IMOBILI
syndrome des eunuques fertiles / SINDROMUL EUNUCILOR FERTILI
syndrome des fibres longues / SINDROMUL FIBRELOR LUNGI
syndrome des hamartomes multiples / SINDROMUL HAMARTOAMELOR MULTIPLE
syndrome des histiocytes bleus / SINDROMUL HISTIOCITELOR ALBASTRE
syndrome des jambes sans repos / SINDROMUL PICIOARELOR FĂRĂ REPAUS
syndrome des larmes de crocodile / SINDROMUL LACRIMILOR DE CROCODIL
syndrome des leucocytes paresseux / SINDROMUL LEUCOCITELOR LENEŞE
syndrome des neuromes muqueux multiples / SINDROMUL NEUROAMELOR MUCOASE MULTIPLE
syndrome des ongles jaunes / SINDROMUL UNGHIILOR GALBENE
syndrome des pieds brûlants / SINDROMUL PICIOARELOR FIERBINŢI
syndrome des plaquettes géantes / SINDROMUL PLACHETELOR GIGANTE
syndrome des plaquettes grises / SINDROMUL PLACHETELOR GRI
syndrome des spasmes en flexion / SINDROMUL SPASMELOR ÎN FLEXIE
syndrome d'Evans / SINDROM EVANS
syndrome d'Ewing / SINDROM EWING
syndrome d'excès apparent de minéralocorticoïdes / SINDROM PRIN EXCES APARENT DE MINERALO-CORTICOIZI
syndrome d'hémisection de la moelle / SINDROM DE HEMISECŢIE MEDULARĂ
syndrome d'hyperéosinophilie / SINDROM HIPEREOZINOFILIC
syndrome d'hyperhydratation cellulaire / SINDROM DE HIPERHIDRATARE CELULARĂ
syndrome d'hyperhydratation extracellulaire / SINDROM DE HIPERHIDRATARE EXTRACELULARĂ
syndrome d'hyperhydratation globale / SINDROM DE HIPERHIDRATARE GLOBALĂ

syndrome d'hypertension intracrânienne / SINDROM DE HIPERTENSIUNE INTRACRANIANĂ
syndrome d'hypertension portale / SINDROM DE HIPERTENSIUNE PORTALĂ
syndrome d'hyperthyrocalcitoninémie / SINDROM DE HIPERTIROCALCITONINEMIE
syndrome d'hypertonie osmotique du plasma / SINDROM DE HIPERTONIE OSMOTICĂ A PLASMEI
syndrome d'hypertrophie épiphysaire / SINDROM DE HIPERTROFIE EPIFIZARĂ
syndrome d'hyperventilation / SINDROM DE HIPERVENTILAŢIE
syndrome d'hyperviscosité plasmatique / SINDROM DE HIPERVISCOZITATE PLASMATICĂ
syndrome d'hypoplasie cheveux-cartilage / SINDROM DE HIPOPLAZIE PĂR-CARTILAJ
syndrome d'hypotonie osmotique du plasma / SINDROM DE HIPOTONIE OSMOTICĂ A PLASMEI
syndrome Di George / SINDROM DI GEORGE
syndrome d'Iţenko-Cushing / SINDROM IŢENKO-CUSHING
syndrome DIDMOAD / SINDROM DIDMOAD
syndrome d'immunodéficience acquise / SINDROM DE IMUNODEFICIENŢĂ DOBÂNDITĂ
syndrome d'Isaacs / SINDROM ISAACS
syndrome d'Isaacs-Mertens / SINDROM ISAACS-MERTENS
syndrome d'ischémie-lésion / SINDROM DE ISCHEMIE-LEZIUNE
syndrome d'Ivemark / SINDROM IVEMARK
syndrome d'Ondine / SINDROM ONDINE
syndrome d'Ortner / SINDROM ORTNER
syndrome douloureux articulaire / SINDROM DUREROS ARTICULAR
syndrome du bébé bronzé / SINDROM DE COPIL BRONZAT
syndrome du canal carpien / SINDROM DE CANAL CARPIAN
syndrome du canal tarsien / SINDROM DE CANAL TARSIAN
syndrome du carrefour pétrosphénoïdal / SINDROMUL CAREFURULUI PETROSFENOID
syndrome du choc toxique / SINDROM DE ŞOC TOXIC
syndrome du clivage / SINDROM DE CLIVAJ
syndrome du côlon irritable / SINDROMUL COLONULUI IRITABIL
syndrome du conduit auditif interne / SINDROM DE CONDUCT AUDITIV INTERN
syndrome du cône terminal / SINDROM DE CON TERMINAL
syndrome du corps calleux / SINDROM DE CORP CALOS
syndrome du crâne en feuille de trèfle / SINDROMUL CRANIULUI ÎN FRUNZĂ DE TREFLĂ
syndrome du détresse respiratoire du nouveau-né / SINDROM DE DETRESĂ RESPIRATORIE A NOU-NĂSCUTULUI
syndrome du double Y / SINDROM DUBLU Y (XYY)
syndrome du ganglion ciliaire / SINDROM GANGLIONULUI CILIAR
syndrome du ganglion sphénopalatin / NEVRALGIE DE GANGLION SFENOPALATIN
syndrome du ganglion sphénopalatin / SINDROM DE GANGLION SFENOPALATIN
syndrome du glucagonome / SINDROM DE GLUCAGONOM
syndrome du Golfe Persique / SINDROM GOLFULUI PERSIC
syndrome du lobe moyen / SINDROM DE LOB MIJLOCIU
syndrome du mâle infertile / SINDROM MASCULULUI INFERTIL
syndrome du nerf nasociliaire / SINDROM DE NERV NAZOCILIAR
syndrome du neuroleptique malin / SINDROM NEUROLEPTIC MALIGN
syndrome du neurone moteur périphérique / SINDROM DE NEURON MOTOR PERIFERIC
syndrome du noud sinusal / SINDROM DE NOD SINUSAL
syndrome du noyau de Deiters / SINDROM DE NUCLEU DEITERS
syndrome du noyau rouge / SINDROM DE NUCLEU ROŞU
syndrome du petit estomac / SINDROMUL STOMACULUI OPERAT
syndrome du premier arc / SINDROMUL PRIMULUI ARC BRANHIAL
syndrome du restaurant chinois / SINDROM DE RESTAURANT CHINEZESC
syndrome du scalène antérieur / SINDROMUL SCALENULUI ANTERIOR
syndrome du sinus carotidien / SINDROM DE SINUS CAROTIDIAN
syndrome du sinus caverneux / SINDROM DE SINUS CAVERNOS
syndrome du stimulateur cardiaque / SINDROMUL STIMULATORULUI CARDIAC
syndrome du testicule féminisant / SINDROMUL TESTICULULUI FEMINIZANT
syndrome du trou déchiré postérieur / SINDROM AL GĂURII RUPTE POSTERIOARE
syndrome du tunnel carpien / SINDROM DE TUNEL CARPIAN
syndrome du tunnel tarsien / SINDROM DE TUNEL TARSIAN
syndrome dumping / SINDROM DUMPING
syndrome d'Unverricht / SINDROM UNVERRICHT
syndrome d'Urrets-Zavalia / SINDROM URRETS-ZAVALIA
syndrome d'Usher / SINDROM USHER
syndrome dyscéphalique à tête d'oiseau / SINDROM DISCEFALIC CU CAP DE PASĂRE
syndrome dyscéphalique François / SINDROM FRANÇOIS
syndrome dysentérique / SINDROM DIZENTERIC
syndrome economy class / SINDROMUL "ECONOMY CLASS"
syndrome éléphantiasique ano-rectogénital / SINDROM DE ELEFANTIAZIS ANORECTOGENITAL
syndrome EMG / SINDROM EMG
syndrome encéfalotrigéminal / SINDROM ENCEFALOTRIGEMINAL
syndrome épaule-main / SINDROM UMĂR-MÂNĂ
syndrome extrapyramidal / SINDROM EXTRAPIRAMIDAL
syndrome fabella / SINDROM FABELLA
syndrome facio-digito-génital / SINDROM FACIO-DIGITO-GENITAL
syndrome FG / SINDROM FG
syndrome frontal / SINDROM DE LOB FRONTAL
syndrome G / SINDROM G
syndrome gastro-cardiaque / SINDROM GASTROCARDIAC
syndrome général d'adaptation / SINDROM GENERAL DE ADAPTARE
syndrome Godot / SINDROM GODOT
syndrome gris / SINDROM GRI
syndrome HELLP / SINDROM HELLP
syndrome hémolytique et urémique / SINDROM HEMOLITIC-UREMIC
syndrome hépato-cérébro-rénal / SINDROM HEPATO-CEREBRO-RENAL
syndrome hépato-pulmonaire / SINDROM HEPATO-PULMONAR
syndrome hépato-rénal / SINDROM HEPATORENAL
syndrome hépatostrié / SINDROM HEPATOSTRIAT
syndrome hyperfolliculinique prémenstruel / SINDROM HIPERFOLICULINIC PREMENSTRUAL
syndrome hyperkinétique / SINDROM HIPERKINETIC

syndrome hypertélorisme-hypospadias / SINDROM HIPERTELORISM-HIPOSPADIAS
syndrome hypoglycémique / SINDROM HIPOGLICEMIC
syndrome hypothalamique / SINDROM HIPOTALAMIC
syndrome immunoproliférative / SINDROM IMUNOPROLIFERATIV
syndrome infundibulopulmonaire / SINDROM INFUNDIBULOPULMONAR
syndrome intermenstruel / SINDROM INTERMENSTRUAL
syndrome IVIC / SINDROM IVIC
syndrome lait-alcalines / SINDROM LAPTE-ALCALI
syndrome LAMB / SINDROM LAMB
syndrome Launois-Bensaude / SINDROM LAUNOIS-BESAUDE
syndrome LEOPARD / SINDROM LEOPARD
syndrome leucémoïde / SINDROM LEUCEMOID
syndrome lipodistrophique / SINDROM LIPODISTROFIC
syndrome lymphoprolifératif / SINDROM LIMFOPROLIFERATIV
syndrome Madelung / SINDROM MADELUNG
syndrome Magenblase / SINDROM MAGENBLASE
syndrome main-coeur / SINDROM INIMĂ-MÂNĂ
syndrome malin des neuroleptiques / SINDROM MALIGN PRIN NEUROLEPTICE
syndrome médial pontin / SINDROM MEDIOPONTIN
syndrome médiastinal / SINDROM MEDIASTINAL
syndrome médullaire / SINDROM MEDULAR
syndrome MELAS / SINDROM MELAS
syndrome méningé / SINDROM MENINGEAN
syndrome MERRF / SINDROM MERRF
syndrome métabolique / SINDROM METABOLIC
syndrome météoropathologique / SINDROM METEOROPATOLOGIC
syndrome MODY / SINDROM MODY
syndrome muco-oculocutané / SINDROM MUCO-OCULOCUTANAT
syndrome Mulibrey / SINDROM MULIBREY
syndrome myéloproliférative / SINDROM MIELOPROLIFERATIV
syndrome NAME / SINDROM NAME
syndrome néphritique / SINDROM NEFRITIC
syndrome néphrotique / SINDROM NEFROTIC
syndrome neuroachylique / SINDROM NEUROACHILIC
syndrome neuroanémique / SINDROM NEUROANEMIC
syndrome neurocutané / SINDROM NEUROCUTANAT
syndrome neurotoxique / SINDROM NEUROTOXIC
syndrome occipital / SINDROM OCCIPITAL
syndrome oculo-cérébro-rénal / SINDROM OCULO-CEREBRO-RENAL
syndrome oculo-urétrosynovial / SINDROM OCULO-URETRO-SINOVIAL
syndrome ongles-rotules / SINDROM UNGHII-ROTULE
syndrome orodigitofacial / SINDROM ORODIGITOFACIAL
syndrome Papillon Léage-Psaume / SINDROM PAPILLON LÉAGE-PSAUME
syndrome paranéoplasique / SINDROM PARANEOPLAZIC
syndrome pariétal / SINDROM PARIETAL
syndrome périphérique / SINDROM PERIFERIC
syndrome PHC / SINDROM PHC
syndrome phrénogastrique / SINDROM FRENOGASTRIC
syndrome pieds-mains-bouche / SINDROM PICIOR-MÂNĂ-GURĂ
syndrome platypnée-orthodéoxie / SINDROM PLATIPNEE-ORTODEOXIE
syndrome POEMS / SINDROM POEMS
syndrome polydactylie-côte courte / SINDROM POLIDACTILIE-COASTĂ SCURTĂ
syndrome pontine / SINDROM PONTIN
syndrome post-commissurotomie / SINDROM POSTCOMISUROTOMIE
syndrome post-commotion / SINDROM POSTCOMOŢIE
syndrome post-hépatite / SINDROM POSTHEPATITĂ
syndrome post-infarctus / SINDROM POSTINFARCT
syndrome post-péricardiotomie / SINDROM POSTPERICARDIOTOMIE
syndrome post-poliomyélite / SINDROM POSTPOLIOMIELITĂ
syndrome prémenstruel / SINDROM PREMENSTRUAL
syndrome protubérantiel / SINDROM PROTUBERANŢIAL
syndrome pseudo-bulbaire / SINDROM PSEUDOBULBAR
syndrome pseudo-Cushing / SINDROM PSEUDO-CUSHING
syndrome pseudo-myasthénique de Lambert et Eaton / SINDROM PSEUDOMIASTENIC PARANEOPLAZIC
syndrome pseudo-myopathique / SINDROM PSEUDOMIOPATIC
syndrome psycho-labyrinthique / SINDROM PSIHOLABIRINTIC
syndrome psycho-organique / SINDROM PSIHO-ORGANIC
syndrome pyramidal / SINDROM PIRAMIDAL
syndrome QT long / SINDROM QT LUNG
syndrome radiculaire / SINDROM RADICULAR
syndrome radiculaire moyen du plexus brachial / SINDROM RADICULAR MIJLOCIU AL PLEXULUI BRAHIAL
syndrome respiratoire aïgu sévère / SINDROM RESPIRATOR ACUT SEVER
syndrome Rh-nul / SINDROM Rh-NUL
syndrome SAM / SINDROM SAM
syndrome SAPHO / SINDROM SAPHO
syndrome scapulaire de Milwaukee / SINDROM SCAPULAR MILWAUKEE
syndrome SDRA / SINDROM SDRA
syndrome septique / SINDROM SEPTIC
syndrome SIADH / SINDROM SIADH
syndrome sicca / SINDROM SICCA
syndrome sinu-aortique / SINDROM DE SINUS AORTIC
syndrome SPID / SINDROM SPID
syndrome stylo-carotidien / SINDROM STILOCAROTIDIAN
syndrome surdité-pili torti / SINDROM SURDITATE-PILITORTI
syndrome surrénogénital / SINDROM SUPRARENOGENITAL
syndrome surrréno-métabolique / SINDROM SUPRARENOMETABOLIC
syndrome sylvien / SINDROM SILVIAN
syndrome sympathique cervical postérieur / SINDROM SIMPATIC CERVICAL POSTERIOR
syndrome syringomyélyque / SINDROM SIRINGOMIELIC
syndrome TAR / SINDROM TAR
syndrome temporal / SINDROM TEMPORAL
syndrome thalamique / SINDROM TALAMIC
syndrome thalamo-perforé / SINDROM TALAMOPERFORAT
syndrome tibial antérieur / SINDROM COMPARTIMENTAL TIBIAL ANTERIOR, SINDROM TIBIAL ANTERIOR
syndrome TINU / SINDROM TINU
syndrome toxique des matières organiques / SINDROMUL PRAFULUI ORGANIC TOXIC
syndrome triplo-X / SINDROM TRIPLU X
syndrome urémique / SINDROM UREMIC
syndrome vestibulaire / SINDROM VESTIBULAR
syndrome WAGR / SINDROM WAGR
syndrome WDHA / SINDROM WDHA
syndrome X / SINDROM X
syndrome X coronarien / SINDROM X CORONARIAN
syndrome X fragile / SINDROM X FRAGIL
syndrome XLP / SINDROM XLP

syndrome XX / SINDROM XX
syndrome XXX / SINDROM XXX
syndrome XXXX / SINDROM XXXX
syndrome XXY / SINDROM XXY
syndromes aspirinoïdes / SINDROAME ASPIRINOIDE
synéchie / SINECHIE
synéchotome / SINECHIOTOM
synéchotomie / SINECOTOMIE
syneresis / SINEREZĂ
synergie / SINERGIE
synergie musculaire / SINERGIE MUSCULARĂ
synergisme / SINERGISM
synergiste / SINERGIST
synestalgie / SINESTALGIE
synesthésalgie / SINESTEZALGIE
synesthésie / SINESTEZIE
synfibrose / SINFIBROZĂ
syngamie / SINGAMIE
syngénique / SINGENIC
synophrys / SYNOPHRYS
synophtalmie / SINOFTALMIE
synopsie / SINOPSIE
synoptophore / SINOPTOFOR
synorchidie / SINORHIDIE
synostose / SINOSTOZĂ
synostose radio-cubitale familiale / SINOSTOZĂ RADIO-CUBITALĂ FAMILIALĂ
synovectomie / SINOVECTOMIE
synoviale / MEMBRANĂ SINOVIALĂ, SINOVIALĂ
synovialome / SINOVIALOM
synovialo-sarcome / SINOVIALOSARCOM
synovie / SINOVIE
synoviolyse / SINOVIOLIZĂ
synoviome / SINOVIOM
synoviorthèse / SINOVIORTEZĂ
synoviosarcome / SINOVIOSARCOM
synovite / SINOVITĂ
synovite crépitante / SINOVITĂ CREPITANTĂ
synovite fongueuse / SINOVITĂ FUNGOASĂ
synovite lipophagique / SINOVITĂ LIPOFAGICĂ
synovite plastique / SINOVITĂ PLASTICĂ
synovite tendineuse / SINOVITĂ TENDINOASĂ
synténie / SINTENIE
synthase / SINTAZĂ
synthèse / SINTEZĂ
synthétase / SINTETAZĂ
synthétique / SINTETIC
syntone / SINTON
syntonie / SINTONIE
syntrophine / SINTROFINĂ
syphilide / SIFILIDĂ
syphiligraphie / SIFILIGRAFIE
syphilis / LUES, SIFILIS
syphilitique / SIFILITIC
syphilome / SIFILOM
syphilome diffus primaire / SIFILOM DIFUZ PRIMAR
syphilome primaire / SIFILOM PRIMAR
syphilophobie / SIFILOFOBIE
syringobulbie / SIRINGOBULBIE
syringo-cystadénome / SIRINGOCISTADENOM
syringome / SIRINGOM
syringomyélie / SIRINGOMIELIE
syringomyélobulbie / SIRINGOMIELOBULBIE
systématisé / SISTEMATIZAT
système / SISTEM
système ABO / SISTEM ABO
système Am / SISTEM Am
système APUD / SISTEM APUD
système biologique / SISTEM BIOLOGIC
système cardionecteur / SISTEM CARDIONECTOR
système cérébro-spinal / SISTEM CEREBROSPINAL
système de Duffy / SISTEM DUFFY
système de Havers / SISTEM HAVERSIAN
système de His-Purkinje / SISTEM HIS-PURKINJE
système de Holter / SISTEM HOLTER
système de Kell / SISTEM KELL
système de Kidd / SISTEM KIDD
système de Lewis / SISTEM LEWIS
système de Lipman / SISTEM LIPMAN
système de signalisation / SISTEM DE SEMNALIZARE
système des kinines / SISTEM DE KININE
système dioptrique / SISTEM DIOPTRIC
système dopaminergique périphérique / SISTEM DOPAMINERGIC PERIFERIC
système du stockage sensoriel / SISTEM DE STOCAJ SENZORIAL
système endocrine / SISTEM ENDOCRIN
système endocrinien diffus / SISTEM ENDOCRIN DIFUZ
système enzymatique / SISTEM ENZIMATIC
système extrapyramidal / SISTEM EXTRAPIRAMIDAL
système gabaminergique / SISTEM GABAMINERGIC
système hétérogène / SISTEM ETEROGEN
système HLA / SISTEM HLA
système homogène / SISTEM OMOGEN
système I / SISTEM I
système immunitaire / SISTEM IMUNITAR
système inductible / SISTEM INDUCTIBIL
Système International d'unités de mesure / SISTEM INTERNAŢIONAL DE UNITĂŢI DE MĂSURĂ
système lemniscal / SISTEM LEMNISCAL
système limbique / SISTEM LIMBIC
système locomoteur / SISTEM LOCOMOTOR
système lymphatique / SISTEM LIMFATIC
système lymphocytaire / SISTEM LIMFOCITAR
système lymphoïde / SISTEM LIMFOID
système lymphoréticulaire / SISTEM LIMFORETICULAR
système MKSA / SISTEM MKSA
système MNS / SISTEM MNS
système mononucléé phagocytaire / SISTEM FAGOCITAR MONONUCLEAR
système musculaire / SISTEM MUSCULAR
système nerveux / SISTEM NERVOS
système nerveux autonome / SISTEM NERVOS AUTONOM
système nerveux central / SISTEM NERVOS CENTRAL
système nerveux orthosympathique / SISTEM NERVOS ORTOSIMPATIC
système nerveux parasympathique / SISTEM NERVOS PARASIMPATIC
système nerveux périphérique / SISTEM NERVOS PERIFERIC
système nerveux somatique / SISTEM NERVOS SOMATIC
système nerveux sympathique / SISTEM NERVOS SIMPATIC
système nerveux végétatif / SISTEM NERVOS VEGETATIV
système neuro-végétatif / SISTEM NEUROVEGETATIV
système nodal / SISTEM NODAL
système P / SISTEM P
système porte / SISTEM PORT

système protecteur / SISTEM PROTECTOR
système pyramidal / SISTEM PIRAMIDAL
système rénine-angiotensine-aldostérone / SISTEM RENINĂ-ANGIOTENSINĂ-ALDOSTERON
système repressible / SISTEM REPRESIBIL
système réticulé / SISTEM RETICULAT
système réticulé activateur ascendent / SISTEM RETICULAT ACTIVATOR ASCENDENT
système réticulo-endothélial / SISTEM RETICULOENDOTELIAL
système rétothélial / SISTEM RETOTELIAL
système Rh / SISTEM Rh
système sous-cortical / SISTEM SUBCORTICAL
système T / SISTEM T
système tampon / SISTEM TAMPON
système tissulaire / SISTEM TISULAR
système vasculaire / SISTEM VASCULAR
système ventromédial / SISTEM VENTROMEDIAL
systèmes des groupes sanguines / SISTEME ALE GRUPELOR SANGUINE
systèmes humoraux d'amplification / SISTEME UMORALE DE AMPLIFICARE
systémique / SISTEMIC
systole / SISTOLĂ
systole électrique / SISTOLĂ ELECTRICĂ
systole électromécanique / SISTOLĂ ELECTROMECANICĂ
systolique / SISTOLIC

T

tabac / TABAC, TUTUN
tabagisme / TABAGISM
tabatière anatomique / TABACHERĂ ANATOMICĂ
tabès / TABES
tabès héréditaire / TABES EREDITAR
tabétique / TABETIC
tablette / TABLETĂ
tache / PATĂ
tache aveugle / PATĂ OARBĂ
tache de rousseur / PISTRUI
tache hépatique / PATĂ HEPATICĂ
tache jaune / PATĂ GALBENĂ
tache mongolique / PATĂ MONGOLOIDĂ
tache vasculaire de Kiesselbach / PATĂ VASCULARĂ KIESSELBACH
taches de Bitot / PETE BITOT
taches de Brushfield / PETE BRUSHFIELD
taches de Horder / PETE HORDER
taches de Janeway / LEZIUNI JANEWAY
taches de Roth / PETE ROTH
taches d'Elschnig / PETE ELSCHNIG
tachogramme / TAHOGRAMĂ
tachyarythmie / TAHIARITMIE
tachybasie / TAHIBAZIE
tachycardie / TAHICARDIE
tachycardie atriale / TAHICARDIE ATRIALĂ
tachycardie jonctionelle / TAHICARDIE JONCŢIONALĂ
tachycardie paroxystique essentielle / TAHICARDIE PAROXISTICĂ SUPRAVENTRICULARĂ ESENŢIALĂ
tachycardie paroxystique supraventriculaire / TAHICARDIE PAROXISTICĂ SUPRAVENTRICULARĂ
tachycardie sinusale / TAHICARDIE SINUSALĂ
tachycardie ventriculaire / TAHICARDIE VENTRICULARĂ
tachycardiomyopathie / TAHICARDIOMIOPATIE
tachykinésie / TAHIKINEZIE
tachykinines / TAHIKININE
tachylalie / TAHILALIE
tachyphagie / TAHIFAGIE
tachyphémie / TAHIFEMIE
tachyphrénie / TAHIFRENIE
tachyphylaxie / TAHIFILAXIE
tachypnée / TAHIPNEE
tachypsychie / TAHIPSIHIE
tachystérol / TAHISTEROL
tact / TACT
tactile / TACTIL
tactisme / TACTISM
Taenia / TAENIA
taenia / TENIE
taeniase / TENIAZĂ
taeniasis / TENIAZĂ
taenicid / TENICID
taille / TALIE
talalgie / TALALGIE
talc / TALC
talcome / TALCOM
talcose / TALCOZĂ
taline / TALINĂ
talus / TALUS
tamoxifène / TAMOXIFEN
tampon / TAMPON
tampon(n)ade cardiaque / TAMPONADĂ CARDIACĂ
tampon(n)age / TAMPONAJ
tamponnement / TAMPONAMENT
tanycyte / TANICIT
tapétorétinien / TAPETORETINIAN
tapetum / TAPETUM
taphéphobie / TAFOFOBIE
taphophilie / TAFOFILIE
taphophobie / TAFOFOBIE
tapotement / TAPOTARE
tare / TARĂ
tarsalgie / TARSALGIE
tarsalgie des adolescents / TARSALGIA ADOLESCENŢILOR
tarse / GÂTUL PICIORULUI, TARS, TARSIENE
tarse des paupières / TARS PALPEBRAL
tarsectomie / TARSECTOMIE
tarsien / TARSIAN
tarsite / TARSITĂ
tarsoplastie / TARSOPLASTIE
tarsorraphie / TARSORAFIE
tarsotomie / TARSOTOMIE
Tart-cell / TART-CELL
tartre / TARTRU
TATA (boîte) / TATA BOX
TATI / TATI
tatouage / TATUAJ
taurine / TAURINĂ
taurocholate / TAUROCOLAT
taurodontisme / TAURODONTISM
tautomérie / TAUTOMERIE
taux / RATĂ
taux de filtration glomérulaire / RATA FILTRĂRII GLOMERULARE
taux de survie à cinq ans / RATĂ DE SUPRAVIEŢUIRE LA CINCI ANI

taxie / TAXIE
taxinomie / TAXINOMIE
taxis / TAXIS
taxon / TAXON
taxonomie / TAXONOMIE
technetium / TECHNEŢIU
technetium-99m / TECHNEŢIU-99m
technetium-99m methylène diphosphonate / TECHNEŢIU-99m METILEN DIFOSFONAT
technetium-99m sestamibi / TECHNEŢIU-99m SESTAMIBI
technique / TEHNICĂ
technique métamorphique / TEHNICĂ METAMORFICĂ
techtide / TECHTID
tectospinal / TECTOSPINAL
tectum / TECTUM
Teflon / TEFLON
tégument / TEGUMENT
teinture / TINCTURĂ
télangiectasie / TELANGIECTAZIE
télangiectasie hémorragique héréditaire / TELANGIECTAZIE HEMORAGICĂ EREDITARĂ
télangiectasie pulmonaire / TELANGIECTAZIE PULMONARĂ
télangiome / TELANGIOM
téléassistance médicale / TELEASISTENŢĂ MEDICALĂ
télécaesiothérapie / TELECESIOTERAPIE
télécanthus / TELECANTHUS
téléchirurgie / TELECHIRURGIE
télécobaltothérapie / TELECOBALTOTERAPIE
téléconsultation / TELECONSULTAŢIE
télécuriethérapie / TELECURIETERAPIE
télédiagnostic / TELEDIAGNOSTIC
télédiastole / TELEDIASTOLĂ
télédiastolique / TELEDIASTOLIC
télégammathérapie / TELEGAMATERAPIE
telegenesis / TELEGENESIS
télémédecine / TELEMEDICINĂ
télencéphale / TELENCEFAL
téléopsie / TELEOPSIE
télépathie / TELEPATIE
téléradiographie / TELERADIOGRAFIE
téléradiologie / TELERADIOLOGIE
téléradiothérapie / TELERADIOTERAPIE
télérécepteur / TELERECEPTOR
télésurveillance / MONITORIZARE
télésystole / TELESISTOLĂ
télésystolique / TELESISTOLIC
téléthérapie / TELETERAPIE
tellurique / TELURIC
télocentrique / TELOCENTRIC
télogène / TELOGEN
télomère / TELOMER
télophase / TELOFAZĂ
témoin / MARTOR
tempérament / TEMPERAMENT
température / TEMPERATURĂ
température basale / TEMPERATURĂ BAZALĂ
température corporelle / TEMPERATURĂ CORPORALĂ
température de fusion / TEMPERATURĂ DE FUZIUNE
temporal / TEMPORAL
temporo-malaire / TEMPOROMALAR
temporo-mandibulaire / TEMPOROMANDIBULAR
temporo-pariétal / TEMPOROPARIETAL
temporopontin / TEMPOROPONTIN
temporo-spatial / TEMPOROSPAŢIAL
temps / TIMP
temps bras-rétine / TIMP BRAŢ-RETINĂ
temps de céphaline / TIMP DE CEFALINĂ, TIMP DE TROMBOPLASTINĂ PARŢIALĂ
temps de céphaline-kaolin / TIMP DE CEFALINĂ-CAOLIN
temps de circulation / TIMP DE CIRCULAŢIE
temps de coagulation / TIMP DE COAGULARE
temps de doublement / TIMP DE DUBLARE
temps de Howell / TIMP HOWELL
temps de latence / TIMP DE LATENŢĂ
temps de lyse des euglobines / TIMP DE LIZĂ A EUGLOBINELOR
temps de prothrombine / TIMP DE PROTROMBINĂ
temps de Quick / TIMP QUICK
temps de recalcification / TIMP DE RECALCIFICARE
temps de reptilase / TIMP DE REPTILAZĂ
temps de saignement / TIMP DE SÂNGERARE
temps de thrombine / TIMP DE TROMBINĂ
temps d'éjection ventriculaire gauche / TIMP DE EJECŢIE VENTRICULARĂ STÂNGĂ
temps mort / TIMP MORT
temps réel / TIMP REAL
temps rétinocortical / TIMP RETINOCORTICAL
ténalgie / TENALGIE
ténascine / TENASCINĂ
tendinite / TENDINITĂ
tendinite d'insertion / TENDINITĂ DE INSERŢIE
tendinopathie / TENDINOPATIE
tendinopériostite / TENDINOPEROSTITĂ
tendon / TENDON
tendon calcanéen / TENDON CALCANEAN
tendon d'Achille / TENDONUL LUI AHILE
tendon rotulien / TENDON ROTULIAN
ténectomie / TENECTOMIE
ténesme / TENESMĂ
ténia / TENIE
ténifuge / TENIFUG
ténodèse / TENODEZĂ
ténodinie / TENODINIE
ténolyse / TENOLIZĂ
ténonite / TENONITĂ
ténopatie / TENOPATIE
ténopexie / TENOPEXIE
ténoplastie / TENOPLASTIE
ténorraphie / TENORAFIE
ténosite / TENOZITĂ
ténosynovite / TENOSINOVITĂ
ténosynovite chronique sténosante du pouce de De Quervain / TENOSINOVITĂ CRONICĂ STENOZANTĂ A POLICELUI DE QUERVAIN
ténotome / TENOTOM
ténotomie / TENOTOMIE
tensegrité / TENSEGRITATE
tenseur / TENSOR
tensioactif / TENSIOACTIV
tensioactivité / TENSIOACTIVITATE
tensiomètre / TENSIOMETRU
tension / TENSIUNE
tension artérielle / TENSIUNE ARTERIALĂ
tension artérielle diastolique / TENSIUNE ARTERIALĂ DIASTOLICĂ

tension artérielle differentielle / TENSIUNE ARTERIALĂ DIFERENŢIALĂ
tension artérielle maxima / TENSIUNE ARTERIALĂ MAXIMĂ
tension artérielle minima / TENSIUNE ARTERIALĂ MINIMĂ
tension artérielle moyenne / TENSIUNE ARTERIALĂ MEDIE
tension artérielle systolique / TENSIUNE ARTERIALĂ SISTOLICĂ
tension intermittente de l'épigastre / TENSIUNE INTERMITENTĂ A EPIGASTRULUI
tension intraoculaire / TENSIUNE INTRAOCULARĂ
tension superficielle / TENSIUNE SUPERFICIALĂ
tension veineuse / TENSIUNE VENOASĂ
tensionnel, -elle / TENSIONAL
tentative suicidaire / TENTATIVĂ DE SUICID
téphromalacie / TEFROMALACIE
téphromyélite / TEFROMIELITĂ
TEP-TDM / TEP-TC
tératisme / TERATISM
tératoblastome / TERATOBLASTOM
tératogène / TERATOGEN
tératogenèse / TERATOGENEZĂ
tératogénie / TERATOGENEZĂ
tératologie / TERATOLOGIE
tératome / TERATOM
tératospermie / TERATOSPERMIE
térébrant / TEREBRANT
térébration / TEREBRAŢIE
terme / TERMEN
terme de la grossesse / TERMEN AL SARCINII
terminal / TERMINAL
terminateur / TERMINATOR
Terminologia Anatomica / TERMINOLOGIA ANATOMICA
terrain / TEREN
terreur nocturne / SPAIMĂ NOCTURNĂ
tertiaire / TERŢIAR
tesla / TESLA
test / TEST
test à bleu de métyle / TEST CU ALBASTRU DE METILEN
test à la bande adhésive / TEST CU BANDĂ ADEZIVĂ
test à la dicoumarine / TEST LA DICUMARINĂ
test à la diéthyl-carbamazine / TEST LA DIETIL-CARBAMAZEPINĂ
test à la fluorescéine / TEST CU FLUORESCEINĂ
test à la metopirone / TEST LA METOPIRONĂ
test à la niacine / TEST LA NIACINĂ
test à la notézine / TEST LA NOTEZINĂ
test à la phénolsulfonephtaléine / TEST LA FENOLSULFONFTALEINĂ
test à la prostigmine / TEST LA PROSTIGMINĂ
test à la TRH / TEST LA TRH
test à la vasopressine / TEST LA VASOPRESINĂ
test à l'acétate d'ethyl / TEST CU ACETAT DE ETIL
test à l'acide chromique / TEST CU ACID CROMIC
test à l'adrénaline / TEST LA ADRENALINĂ
test à l'edrophonium / TEST LA EDROFONIU
test à l'épinéphrine / TEST LA EPINEFRINĂ
test à lépromine / TEST CU LEPROMINĂ
test à l'éthanol / TEST PENTRU ETANOL
test à l'iodoforme / TEST CU IODOFORM
test à pentagastrine / TEST CU PENTAGASTRINĂ
test Acarex / ACAREX TEST
test antiréticulum endoplasmique / TESTUL ANTICORPILOR ANTIRETICUL ENDOPLASMIC
test antistreptozyme / TEST ANTISTREPTOZIMĂ
test APGAR / TEST APGAR
test ASLO / TEST ASLO
test au clomipfène / TEST DE STIMULARE CU CLOMIFEN
test au clomipfène / TEST LA CLOMIFEN
test au D-xylose / TEST LA D-XILOZĂ
test au fibrinogène marqué / TEST CU FIBRINOGEN MARCAT
test au froid / TEST PRESOR LA RECE
test au PABA / TEST PABA
test au sucrose / TEST DE LIZĂ CU SUCROZĂ
test au sulfate de protamine / TEST CU SULFAT DE PROTAMINĂ
test au tensilon / TEST TENSILON
test au thymol / TEST TIMOL
test cutané / TEST CUTANAT
test d'Achard-Castaigne / TEST ACHARD-CASTAIGNE
test d'acide 75-selenahomotaurocholique / TEST CU ACID 75-SELENAHOMOTAUROCOLIC
test d'Addis / TEST ADDIS
test d'Adler-Reimann / TEST ADLER-REIMANN
test d'Adson / TEST ADSON
test d'aggrégation leucocytaire / TEST DE AGREGARE LEUCOCITARĂ
test d'Allen / TEST ALLEN
test d'Althausen / TEST ALTHAUSEN
test d'Amons / TEST AMONS
test d'Amsler-Huber / TEST AMSLER-HUBER
test d'Andrews / TEST ANDREWS
test d'Anstie / TEST ANSTIE
test d'anticorps fluorescents / TEST CU ANTICORPI FLUORESCENŢI
test d'Aschheim-Zondek / TEST ASCHHEIM-ZONDEK
test d'assemblage / TEST DE ASAMBLARE
test de Babinski-Weil / TEST BABINSKI-WEIL
test de barrage / TEST DE BARAJ
test de Bauer / TEST BAUER
test de Bayer / TEST BAYER
test de Bechterew / TEST BECHTEREW
test de bentiromide / TEST CU BENTIROMIDĂ
test de Bernard / TEST BERNARD
test de Bernstein / TEST BERNSTEIN
test de Berthelot / TEST BERTHELOT
test de Bielschowsky / TEST BIELSCHOWSKY
test de Biggs-Douglas / TEST BIGGS-DOUGLAS
test de Binet / TEST BINET
test de Bing-Aubry / TEST BING-AUBRY
test de Blackberg-Wanger / TEST BLACKBERG-WANGER
test de Bocca / TEST BOCCA
test de Borchgrevink / TEST BORCHGREVINK
test de Callaway / TEST CALLAWAY
test de Carnot / TEST CARNOT
test de Cates-Garrod / TEST CATES-GARROD
test de Chapman / TEST CHAPMAN
test de charge au sulfate de déhydroépiandrostérone / TEST DE ÎNCĂRCARE CU SULFAT DE DEHIDROEPIANDROSTERON
test de coloration avec bleu-nitrate-tétrazole / TEST DE COLORARE CU ALBASTRU-NITRAT DE TETRAZOL
test de concentration urinaire / TEST DE CONCENTRARE URINARĂ
test de conduction nerveuse / TEST DE CONDUCERE NERVOASĂ
test de consommation de la prothrombine / TEST DE CONSUM AL PROTROMBINEI

test de Coombs / TEST COOMBS
test de Craig / TEST CRAIG
test de Crampton / TEST CRAMPTON
test de Cutler-Power-Wilder / TEST CUTLER-POWER-WILDER
test de cyanide-nitroprussiate / TEST CIANIDĂ-NITROPRUSIAT
test de Darling / TEST DARLING
test de Davidsohn / TEST DAVIDSOHN
test de dégranulation des basophiles / TEST DE DEGRANULARE A BAZOFILELOR
test de dégranulation des leucocytes / TEST DE DEGRANULARE A LEUCOCITELOR
test de Dehio / TEST DEHIO
test de Dennis-Silverman / TEST DENNIS-SILVERMAN
test de déshydratation / TEST DE DESHIDRATARE
test de Donogany / TEST DONOGANY
test de Duke / TEST DUKE
test de Dupont / TEST DUPONT
test de falciformation des érythrocytes / TEST DE FALCIFORMARE A ERITROCITELOR
test de Farnsworth / TEST FARNSWORTH
test de Farr / TEST FARR
test de Flack / TEST FLACK
test de flocculation / TEST DE FLOCULARE
test de fluidité / TEST DE FLUIDITATE
test de Fowler / TEST FOWLER
test de freinage / PROBĂ DE FRÂNARE
test de freinage / TEST DE FRÂNARE
test de Gardiner-Brown / TEST GARDINER-BROWN
test de Gault / TEST GAULT
test de gélification à l'alcool / TEST DE GELIFICARE CU ALCOOL
test de génération de la thromboplastine / TEST DE GENERARE A TROMBOPLASTINEI
test de Gibbon-Landis / TEST GIBBON-LANDIS
test de Glénard / TEST GLÉNARD
test de Goldscheider / TEST GOLDSCHEIDER
test de Graham / TEST GRAHAM
test de Griess / TEST GRIESS
test de Guthrie / TEST GUTHRIE
test de Ham / TEST HAM
test de Ham-Dacie / TEST HAM-DACIE
test de Hamolsky / TEST HAMOLSKY
test de Haserick / TEST HASERICK
test de Heilman / TEST HEILMAN
test de Hickey-Hare / TEST HICKEY-HARE
test de Hines-Brown / TEST HINES-BROWN
test de Holmgren / TEST HOLMGREN
test de Holten / TEST HOLTEN
test de Hoppe-Seyler / TEST HOPPE-SEYLER
test de Howard / TEST HOWARD
test de Howell / TEST HOWELL
test de Huhner / TEST HUHNER
test de Jacoby / TEST JACOBY
test de Jansen / TEST JANSEN
test de Jürgens / TEST JÜRGENS
test de Kelling / TEST KELLING
test de Kerner / TEST KERNER
test de Knapp / TEST KNAPP
test de Korotkoff / TEST KOROTKOFF
test de Kurzrok-Miller / TEST KURZROK-MILLER
test de Kveim / TEST KVEIM
test de la compatibilité directe ou test croisé / TEST DE COMPATIBILITATE SANGUINĂ
test de la dexaméthasone / TEST DE SUPRESIE CU DEXAMETAZONĂ
test de la marche / TEST AL SCĂRIŢEI
test de la protoporphyrine erythrocytaire libre / TESTUL PROTOPORFIRINEI ERITROCITARE LIBERE
test de la sueur / TESTUL SUDORII
test de labyrinthe / TESTUL LABIRINTULUI
test de Lancefield / TEST LANCEFIELD
test de l'anneau / TESTUL INELULUI
test de latence multiple du sommeil / TEST MULTIPLU DE APRECIERE A LATENŢEI SOMNULUI
test de Lautier / TEST LAUTIER
test de Lechini / TEST LECHINI
test de leishmanine / TEST CUTANAT CU LEISHMANINĂ
test de Lewis / TEST LEWIS
test de l'hémoglobine-peroxydase / TESTUL HEMOGLOBIN-PEROXIDAZEI
test de l'hémolyse acide / TEST DE HEMOLIZĂ ACIDĂ
test de l'hémolyse mécanique / TEST DE HEMOLIZĂ MECANICĂ
test de l'hémolyse spontanée / TEST DE HEMOLIZĂ SPONTANĂ
test de l'hémolyse thermique / TEST DE HEMOLIZĂ TERMICĂ
test de Lichtheim / TEST LICHTHEIM
test de l'infusion acide oesophagienne / TEST DE INFUZIE ACIDĂ ESOFAGIANĂ
test de Loewenberg / TEST LOEWENBERG
test de Loewi / TEST LOEWI
test de Lugol / TEST LUGOL
test de Lundh / TEST LUNDH
test de Luttke / TEST LUTTKE
test de lyse au sucrose / TEST DE LIZĂ CU SUCROZĂ
test de lyse des toxoplasmes / TEST DE LIZĂ PENTRU TOXOPLASMOZĂ
test de Magpie / TEST MAGPIE
test de marche / TEST LA MERS
test de Master / TEST MASTER
test de Mazzotti / TEST MAZZOTTI
test de Mendelsohn / TEST MENDELSOHN
test de Montenegro / TEST MONTENEGRO
test de Morelli / TEST MORELLI
test de Moschowitz / TEST MOSCHOWITZ
test de Naffziger / TEST NAFFZIGER
test de Nagel / TEST NAGEL
test de Nelson / TEST NELSON
test de nucléotidase / TEST CU NUCLEOTIDAZĂ
test de numération / TESTUL NUMĂRĂRII
test de Nyiri / TEST NYIRI
test de Pachon / TEST PACHON
test de Paget / TEST PAGET
test de pancréo-lauryle / TEST CU PANCREOLAURIL
test de Papanicolaou / TEST PAPANICOLAOU
test de paternité / TEST DE PATERNITATE
test de Patterson / TEST PATTERSON
test de Paul-Bunnell-Hăngănuţiu / TEST PAUL-BUNNELL-HĂNGĂNUŢIU
test de Paunz / TEST PAUNZ
test de pénétration et de survie / TEST DE SUPRAVIEŢUIRE A SPERMATOZOIZILOR
test de Perthes / TEST PERTHES
test de Pirquet / TEST PIRQUET
test de Polack / TEST POLACK
test de Posner / TEST POSNER
test de posture / TEST DE POSTURĂ

test de Pregl / TEST PREGL
test de Proetz / TEST PROETZ
test de Querido / TEST QUERIDO
test de Quick / TEST QUICK
test de Randolph / TEST RANDOLPH
test de Ratschow / TEST RATSCHOW
test de recalcification / TEST DE RECALCIFICARE
test de Reinsch / TEST REINSCH
test de Rinne / TEST RINNE
test de Risser / TEST RISSER
test de Robinson-Kepler / TEST ROBINSON-KEPLER
test de Rorschach / TEST RORSCHACH
test de Rous / TEST ROUS
test de Rubner / TEST RUBNER
test de Ruffier-Dickson / TEST RUFFIER-DICKSON
test de Sabin-Feldman / TEST SABIN-FELDMAN
test de Sahli-Nencki / TEST SAHLI-NENCKI
test de Salkowski / TEST SALKOWSKI
test de Schick / TEST SCHICK
test de Schiller / TEST SCHILLER
test de Schilling / TEST SCHILLING
test de Schirmer / TEST SCHIRMER
test de Schober / TEST SCHOBER
test de Schwabach / TEST SCHWABACH
test de Séguy / TEST SÉGUY
test de Shelley / TEST SHELLEY
test de Simonelli / TEST SIMONELLI
test de stimulation à la TRH / TEST DE STIMULARE CU TRH
test de stimulation à l'ACTH / TEST DE STIMULARE CU ACTH
test de stimulation au CRH / TEST DE STIMULARE CU CRH
test de stimulation au gonadoliberines / TEST DE STIMULARE CU GONADOLIBERINE (GNRH, LHRH)
test de Student / TEST STUDENT
test de Student-Fisher / TEST STUDENT-FISHER
test de Student-Wyss / TEST STUDENT-WYSS
test de suppression du peptide C / TEST DE SUPRESIE A PEPTIDULUI C
test de suppression thyroïdienne / TEST DE SUPRESIE CU T3, TEST DE SUPRESIE TIROIDIANĂ
test de Thibaudet / TEST THIBAUDET
test de Thormählen / TEST THORMäHLEN
test de Thorn / TEST THORN
test de Tizzoni / TEST TIZZONI
test de Tobey-Ayer / TEST TOBEY-AYER
test de tolérance à la tolbutamide / TEST DE TOLERANŢĂ LA TOLBUTAMIDĂ
test de tolérance au glucose / TEST DE TOLERANŢĂ LA GLUCOZĂ
test de Töpfer / TEST TÖPFER
test de transformation lymphoblastique / TEST DE TRANSFORMARE LIMFOBLASTICĂ
test de Triboulet / TEST TRIBOULET
test de triple bolus / TEST TRIPLU BOLUS HORMONAL
test de Tuffier / TEST TUFFIER
test de Tzanck / TEST TZANCK
test de Uffelmann / TEST UFFELMANN
test de Valsalva / TEST VALSALVA
test de Vissher-Bowman / TEST VISSHER-BOWMAN
test de Volhard / TEST VOLHARD
test de Von Kaulla / TEST VON KAULLA
test de Wartereler-Rose / TEST WARTERELER-ROSE
test de Watson-Schwartz / TEST WATSON-SCHWARTZ
test de Weber / TEST WEBER
test de Werner / TEST WERNER
test de Wolf / TEST WOLF
test de Woodbury / TEST WOODBURY
test de Worth / TEST WORTH
test de Young / TEST YOUNG
test de Yvon / TEST YVON
test de Zaleski / TEST ZALESKI
test de Zangmeister / TEST ZANGMEISTER
test de Ziehen / TEST ZIEHEN
test des carotènes / TESTUL CAROTENILOR
test des rosettes / TESTUL ROZETELOR
test d'Evans / TEST EVANS
test d'excrétion de l'acide hippurique / TEST DE EXCREŢIE A ACIDULUI HIPURIC
test d'exploration de la vision colorée / TEST DE EXPLORARE A VEDERII ÎN CULORI
test d'hyperpnée / TEST DE HIPERPNEE
test d'hypoglycémie provoquée / TEST DE HIPOGLICEMIE PROVOCATĂ
test Di Sant' Agnese / TEST DI SANT' AGNESE
test d'immobilisation des tréponèmes / TEST DE IMOBILIZARE A TREPONEMELOR
test d'Ishihara / TEST ISHIHARA
test d'Oliver / TEST OLIVER
test d'osmolarité fécale / TEST OSMOLARITĂŢII FECALE
test d'Owen / TEST OWEN
test d'Owren / TEST OWREN
test du chi carré / TEST CHI PĂTRAT
test du hamster irradié / TESTUL HAMSTERULUI IRADIAT
test en aveugle / TEST ÎN ORB
test FTA-ABS / TEST FTA-ABS
test gastrique / TEST GASTRIC
test LBNP / TEST LBNP
test métabolique d'effort / TEST METABOLIC DE EFORT
test postcoïtal / TEST POSTCOITAL
test pour acétonurie / TEST PENTRU ACETONURIE
test pour albumine / TEST PENTRU ALBUMINĂ
test pour des protéines / TEST PENTRU PROTEINE
test pour globulines / TEST PENTRU GLOBULINE
test pour hémoglobine / TEST PENTRU HEMOGLOBINĂ
test pour la créatinine / TEST PENTRU CREATININĂ
test pour la dextrose / TEST PENTRU DEXTROZĂ
test pour l'acide urique / TEST PENTRU ACIDUL URIC
test pour l'alcool / TEST PENTRU ALCOOL
test pour les pigments biliaires / TEST PENTRU PIGMENŢI BILIARI
test psychologique / TEST PSIHOLOGIC
test Rinkel / TEST RINKEL
test RPR / TEST RPR
test RST / TEST RST
test sanguin / TEST SANGUIN
test SIA / TEST SIA
test statistique / TEST STATISTIC
test T / TEST T
test T3 / TEST T3
test TEST / TEST TEST
test TPHA / TEST TPHA
teste du serum acidifié / TESTUL SERULUI ACIDIFIAT
testicule / TESTICUL
testicule féminisant / TESTICUL FEMINIZANT
testostérone / TESTOSTERON
testosteron-estradiol binding globulin / TESTOSTERON-ESTRADIOL BINDING GLOBULIN

testotoxicose / TESTOTOXICOZĂ
tétanie / TETANIE
tétaniforme / TETANIFORM
tétanique / TETANIC
tétanisation / TETANIZARE
tétanoïde / TETANOID
tétanolysine / TETANOLIZINĂ
tétanos / TETANOS
tétanospasmine / TETANOSPASMINĂ
tétartanopsie / TETARTANOPSIE
tétracycline / TETRACICLINĂ
tétrade de Fallot / TETRADĂ FALLOT
tétrahydrobioptérine / TETRAHIDROBIOPTERINĂ
tétrahydrocannabinol / TETRAHIDROCANNABINOL
tétraïodothyronine / TETRAIODOTIRONINĂ
tétralogie de Fallot / TETRALOGIE FALLOT
tétranopsie / TETRANOPSIE
tétraparésie / TETRAPAREZĂ
tétraplégie / TETRAPLEGIE
tétraploïdie / TETRAPLOIDIE
tétrasomie / TETRASOMIE
tétrodotoxine / TETRODOTOXINĂ
textilome / TEXTILOM
thalamique / TALAMIC
thalamotomie / TALAMOTOMIE
thalamus / TALAMUS
thalassémie / TALASEMIE
thalassothérapie / TALASOTERAPIE
thalidomide / TALIDOMIDĂ
thallium / TALIU
thanatologie / TANATOLOGIE
thanatophobie / TANATOFOBIE
thanatopraxie / TANATOPRAXIE
thébaïque / TEBAIC
thécal / TECAL
thécome / TECOM
théine / TEINĂ
thélalgie / TELALGIE
thélite / TELITĂ
thélorragie / TELORAGIE
thélotisme / TELOTISM
théobromine / TEOBROMINĂ
théomanie / TEOMANIE
théophylline / TEOFILINĂ
théorie / TEORIE
théorie cellulaire / TEORIA CELULARĂ
théorie de la cible / TEORIA ŢINTEI
théorie de la sélection clonale / TEORIA SELECŢIEI CLONALE
théorie d'information / TEORIA INFORMAŢIEI
théorie générale des systèmes / TEORIA GENERALĂ A SISTEMELOR
théorie humorale / UMORALISM
thérapeutique / TERAPEUTIC, TERAPEUTICĂ
thérapie / TERAPIE
thérapie antimycobactérienne / TERAPIE ANTIMICOBACTERIANĂ
thérapie anti-Rh-D / TERAPIE ANTI-Rh-D
thérapie aversive / TERAPIE AVERIVĂ
thérapie cellulaire / TERAPIE CELULARĂ
thérapie cognitive / TERAPIE COGNITIVĂ
thérapie comportamentale / TERAPIE COMPORTAMENTALĂ
thérapie génique / TERAPIE GENICĂ
thérapie immuno-suppressive / TERAPIE IMUNOSUPRESIVĂ
thérapie photodynamique / TERAPIE FOTODINAMICĂ
thérapie sclérosante / TERAPIE SCLEROZANTĂ
thermal / TERMAL
thermique / TERMIC
thermistance / TERMISTOR
thermo-algésique / TERMOALGEZIC
thermoanalgésie / TERMOANALGEZIE
thermoanesthésie / TERMOANESTEZIE
thermocautère / TERMOCAUTER
thermocautérisation / TERMOCAUTERIZARE
thermocoagulation / TERMOCOAGULARE
thermocouple / TERMOCUPLU
thermodilution / TERMODILUŢIE
thermodynamique / TERMODINAMICĂ
thermo-esthésie / TERMOESTEZIE
thermogenèse / TERMOGENEZĂ
thermogénine / TERMOGENINĂ
thermogramme / TERMOGRAMĂ
thermographie / TERMOGRAFIE
thermokératoplastie / TERMOKERATOPLASTIE
thermolabile / TERMOLABIL
thermolabilité / TERMOLABILITATE
thermoluminescence / TERMOLUMINESCENŢĂ
thermolyse / TERMOLIZĂ
thermolysine / TERMOLIZINĂ
thermolytique / TERMOLITIC
thermomassage / TERMOMASAJ
thermomètre / TERMOMETRU
thermométrie / TERMOMETRIE
thermoparesthésie / TERMOPARESTEZIE
thermopénetration / TERMOPENETRAŢIE
thermophile / TERMOFIL
thermophobie / TERMOFOBIE
thermorécepteur / TERMORECEPTOR
thermorégulation / TERMOREGLARE
thermorésistance / TERMOREZISTENŢĂ
thermorésistant / TERMOREZISTENT
thermosensibilité / TERMOSENSIBILITATE
thermostabile / TERMOSTABIL
thermostabilité / TERMOSTABILITATE
thermostase / TERMOSTAZĂ
thermostat / TERMOSTAT
thermothérapie / TERMOTERAPIE
thermotropisme / TERMOTROPISM
thésaurismose / TEZAURISMOZĂ
thésaurocyte / TEZAUROCIT
thiamine / TIAMINĂ
thiémie / TIEMIE
thiogenèse / TIOGENEZĂ
thiol / TIOL
thiol-protéinase / TIOLPROTEINAZĂ
thiol-protéine / TIOL-PROTEINĂ
thiopexie / TIOPEXIE
thiouracile / TIOURACIL
thixotropie / TIXOTROPIE
thoracalgie / TORACALGIE
thoracentèse / TORACENTEZĂ
thoraco-pleuropneumonectomie / TORACO-PLEUROPNEUMONECTOMIE
thoracodynie / TORACODINIE
thoraco-laparotomie / TORACO-LAPAROTOMIE
thoraco-phréno-laparotomie / TORACO-FRENO-LAPAROTOMIE
thoracophrénotomie / TORACOFRENOTOMIE

thoracoplastie / TORACOPLASTIE
thoracopneumotomie / TORACOPNEUMOTOMIE
thoracoscopie / TORACOSCOPIE
thoracostomie / TORACOSTOMIE
thoracotomie / TORACOTOMIE
thorax / TORACE
thorax de Davies / TORACE DAVIES
thorax en carène / TORACE ÎN CARENĂ
thorax en entonnoir / TORACE ÎN PÂLNIE
thorax en sablier / TORACE ÎN CLEPSIDRĂ
thorax en tonneau / TORACE ÎN BUTOI
thorium / TORIU
thoron / RADON
thréonine / TREONINĂ
thrill / TRIL
thromb(o)élastogramme / TROMBELASTOGRAMĂ
thromb(o)élastographe / TROMBELASTOGRAF
thromb(o)élastographie / TROMBELASTOGRAFIE
thrombase / TROMBAZĂ
thrombasthénie / TROMBASTENIE
thrombasthénie hémorragique héréditaire / TROMBASTENIE GLANZMANN
thrombasthénie hémorragique hérèditaire / TROMBASTENIE HEMORAGICĂ EREDITARĂ
thrombectomie / TROMBECTOMIE
thrombine / TROMBINĂ
thrombinoformation / TROMBINOFORMARE
thrombinogène / TROMBINOGEN
thrombinomimétique / TROMBINOMIMETIC
thrombo-agglutination / TROMBO-AGLUTINARE
thrombo-agglutinine / TROMBO-AGLUTININĂ
thromboangéite oblitérante / TROMBANGEITĂ OBLITERANTĂ
thrombo-anticorps / TROMBO-ANTICORPI
thrombo-artérite / TROMBO-ARTERITĂ
thrombocyte / TROMBOCIT
thrombocytémie / TROMBOCITEMIE
thrombocytémie essentielle / TROMBOCITEMIE ESENŢIALĂ
thrombocytolyse / TROMBOCITOLIZĂ
thrombocytolysine / TROMBOCITOLIZINĂ
thrombocytopénie / TROMBOCITOPENIE
thrombocytopénie à l'héparine / TROMBOCITOPENIE INDUsĂ DE HEPARINĂ
thrombocytopénie à l'héparine / TROMBOCITOPENIE INDUSĂ DE HEPARINĂ
thrombocytopoïèse / TROMBOCITOPOIEZĂ
thrombocytose / TROMBOCITOZĂ
thrombodynamographie / TROMBODINAMOGRAFIE
thromboembolie / TROMBOEMBOLIE
thromboendartériectomie / TROMBOENDARTERIECTOMIE
thrombogène / TROMBOGEN
thrombogenèse / TROMBOGENEZĂ
thrombokinase / TROMBOKINAZĂ
thrombolyse / TROMBOLIZĂ
thrombolytique / TROMBOLITIC
thrombomoduline / TROMBOMODULINĂ
thrombopathie / TROMBOPATIE
thrombopathie pseudo-willebrand II B / TROMBOPATIE PSEUDO-WILLEBRAND II B
thrombopénie / TROMBOPENIE
thrombopénie essentielle / TROMBOPENIE ESENŢIALĂ
thrombophilie / TROMBOFILIE
thrombophlébite / TROMBOFLEBITĂ
thromboplastines / TROMBOPLASTINE
thromboplastinoformation / TROMBOPLASTINOFORMARE
thromboplastinogénase / TROMBOPLASTINOGENAZĂ
thromboplastinogène / TROMBOPLASTINOGEN
thromboplastique / TROMBOPLASTIC
thrombopoïèse / TROMBOPOIEZĂ
thrombopoïétine / TROMBOPOIETINĂ
thrombose / TROMBOZĂ
thrombose marastique / TROMBOZĂ MARASTICĂ
thrombospondine / TROMBOSPONDINĂ
thrombostase / TROMBOSTAZĂ
thrombostatique / TROMBOSTATIC
thrombosthénine / TROMBOSTENINĂ
thrombotest / TROMBOTEST
thromboxane A-synthase / TROMBOXAN A-SINTAZĂ
thromboxanes / TROMBOXANI
thrombus / TROMB, TROMBUS
thymectomie / TIMECTOMIE
thymidine / TIMIDINĂ
thymie / TIMIE
thymine / TIMINĂ
thymique / TIMIC
thymocyte / TIMOCIT
thymocyte immature / TIMOCIT IMATUR
thymocyte mature / TIMOCIT MATUR
thymocyte précurseur / TIMOCIT PRECURSOR
thymocytome / TIMOCITOM
thymo-isoleptique / PSIHOIZOLEPTIC
thymol / TIMOL
thymoleptique / TIMOLEPTIC
thymolipome / TIMOLIPOM
thymome / TIMOM
thymopoïetine / TIMOPOIETINĂ
thymoprive / TIMOPRIV
thymorégulateur / TIMOREGLATOR
thymosines / TIMOZINE
thymostabilisateur / TIMOSTABILIZATOR
thymus / TIMUS
thyréocalcitonine / TIREOCALCITONINĂ
thyréogène / TIREOGEN
thyréoglobuline / TIROGLOBULINĂ
thyréolibérine / TIREOLIBERINĂ
thyréopathie / TIREOPATIE
thyréoprive / TIREOPRIV
thyréoptose / TIREOPTOZĂ
thyréostatique / TIREOSTATIC
thyréostimuline / TIREOSTIMULINĂ
thyréothérapie / TIREOTERAPIE
thyréotoxicose / TIREOTOXICOZĂ
thyréotrope / TIREOTROP
thyréotrophine / TIREOTROFINĂ
thyrocalcitonine / TIROCALCITONINĂ
thyrocyte / TIREOCIT
thyroglobuline / TIROGLOBULINĂ
thyroïde / TIROIDĂ
thyroïde ectopique / TIROIDĂ ECTOPICĂ
thyroïdectomie / TIROIDECTOMIE
thyroïdien, -enne / TIROIDIAN
thyroïdisme / TIROIDISM
thyroïdite / TIROIDITĂ
thyroïdite à cellules géantes / TIROIDITĂ CU CELULE GIGANTE
thyroïdite ligneuse / TIROIDITĂ LEMNOASĂ

thyroïdite lymphocytaire chronique / TIROIDITĂ LIMFOCITARĂ CRONICĂ
thyroïdite microbienne aiguë / TIROIDITĂ ACUTĂ MICROBIANĂ
thyroïdite postpartum / TIROIDITĂ POSTPARTUM
thyroïdite scléreuse / TIROIDITĂ INVAZIV-SCLEROZANTĂ
thyroïdite subaiguë de de Quervain / TIROIDITĂ SUBACUTĂ (GRANULOMATOASĂ) DE QUERVAIN
thyroïdothérapie / TIROIDOTERAPIE
thyronine / TIRONINĂ
thyropathie / TIROPATIE
thyroperoxydase / TIROPEROXIDAZĂ
thyrotomie / TIROTOMIE
thyrotoxicose / TIROTOXICOZĂ
thyrotrophine / TIROTROFINĂ
thyroxine / TIROXINĂ
thyroxinémie / TIROXINEMIE
thyroxinien, -enne / TIROXINIC
tibia / TIBIA
tibia en lame de sabre / TIBIE ÎN SABIE
tibia valga / TIBIA VALGA
tibia vara / TIBIA VARA
tibial, -ale / TIBIAL
tibio-naviculaire / TIBIONAVICULAR
tibiopéronier / TIBIOPERONIER
tibioscaphoïdien / TIBIOSCAFOIDIAN
tic / TIC
tic douloureux de la face / TIC DUREROS
timbre / TIMBRU
tinea / TINEA
tinea niger / TINEA NIGRA
tinnitus / TINNITUS
tirage / TIRAJ
tissu / ŢESUT
tissu cardionecteur / ŢESUT CARDIONECTOR
tissu cible / ŢESUT ŢINTĂ
tissu compact / ŢESUT COMPACT
tissu de granulation / ŢESUT DE GRANULAŢIE
tissu glial / ŢESUT GLIAL
tissu nodal / ŢESUT NODAL
tissu ostéoïde / ŢESUT OSTEOID
tissu sous-cutané / ŢESUT SUBCUTANAT
titillomanie / TITILOMANIE
titine / TITINĂ
titrage / TITRARE
titre / TITRU
titre en anticorps / TITRU DE ANTICORPI
titubant / TITUBANT
titubation / TITUBAŢIE
TNM / TNM
tococardiographe / TOCOCARDIOGRAF
tocodynamomètre / TOCODINAMOMETRU
tocographie / TOCOGRAFIE
tocolyse / TOCOLIZĂ
tocolytique / TOCOLITIC
tocomètre / TOCOMETRU
tocophérol / TOCOFEROL
tocophobie / TOCOFOBIE
tolbutamide / TOLBUTAMIDĂ
tolérance / TOLERANŢĂ
tolérance au glucose / TOLERANŢĂ LA GLUCOZĂ
tolérance au soi / TOLERANŢĂ LA SELF
tolérance immunitaire / TOLERANŢĂ IMUNITARĂ
tolérance immunologique / TOLERANŢĂ IMUNOLOGICĂ
tolérance médicamenteuse / TOLERANŢĂ MEDICAMENTOASĂ
tolérogène / TOLEROGEN
tomenteux, -euse / TOMENTOS
tomodensitomètre / TOMODENSITOMETRU, TOMOGRAF COMPUTERIZAT
tomodensitométrie / TOMODENSITOMETRIE
tomographie / TOMOGRAFIE
tomographie axiale transverse par ordinateur / TOMOGRAFIE AXIALĂ COMPUTERIZATĂ, TOMOGRAFIE COMPUTERIZATĂ
tomographie par cohérence optique / TOMOGRAFIE PRIN COERENŢĂ OPTICĂ
tomographie par émission de positons / TOMOGRAFIE PRIN EMISIE DE POZITRONI
tomoscintigraphie / TOMOSCINTIGRAFIE
tomothérapie / TOMOTERAPIE
tonicardiaque / TONIC CARDIAC
tonicité / TONICITATE
tonicoclonique / TONICOCLONIC
tonique / TONIC
tonofibriles / TONOFIBRILE
tonofilament / TONOFILAMENT
tonographie / TONOGRAFIE
tonomètre / TONOMETRU
tonométrie / TONOMETRIE
tonoscopie / TONOSCOPIE
tonotrope / TONOTROP
tonsillaire / TONSILAR
tonsille / TONSILĂ
tonsillectomie / TONSILECTOMIE
tonsillotome / TONSILOTOM
tonus / TONUS
topectomie / TOPECTOMIE
topholipome / TOFOLIPOM
tophus / TOFUS, TOFI
topique / TOPIC
topo-algie / TOPOALGIE
topobiologie / TOPOBIOLOGIE
topochimie / TOPOCHIMIE
topo-esthésie / TOPOESTEZIE
topognosie / TOPOGNOZIE
topographie / TOPOGRAFIE
topoisomérases / TOPOIZOMERAZE
topologie / TOPOLOGIE
torpeur / TORPOARE
torpide / TORPID
torr / TORR
torsades de pointes / TORSADA VÂRFURILOR
torsion / TORSIUNE
torticolis / TORTICOLIS
torulose / TORULOZĂ
torus mandibulaire / TORUS MANDIBULAR
torus palatin / TORUS PALATIN
totipotent / TOTIPOTENT
toucher / TUŞEU
toux / TUSE
toux anévrismale / TUSE ANEVRISMALĂ
toux bitonale / TUSE BITONALĂ
toux de Morton / TUSE MORTON
toux de Sydenham / TUSE SYDENHAM
toux extrapoulmonaire / TUSE EXTRAPULMONARĂ
toux hépatique de Pel / TUSE PEL HEPATICĂ
toux par compression / TUSE PRIN COMPRESIUNE

toux productrice / TUSE PRODUCTIVĂ
toux réflexe / TUSE REFLEXĂ
toux sèche / TUSE USCATĂ
toux trigéminale / TUSE TRIGEMINALĂ
toxémie / TOXEMIE
toxémie gravidique / TOXEMIE GRAVIDICĂ
toxémie hydatique / TOXEMIE HIDATICĂ
toxicité / TOXICITATE
toxicocinetique / TOXICOCINETICĂ
toxicologie / TOXICOLOGIE
toxicomanie / TOXICOMANIE
toxicophore / TOXICOFOR
toxicose / TOXICOZĂ
toxidermie / TOXICODERMIE
toxigène / TOXIGEN
toxigenèse / TOXINOGENEZĂ
toxiinfection / TOXIINFECŢIE
toxine / TOXINĂ
toxine botulique / TOXINĂ BOTULINICĂ
toxine cholérique / TOXINĂ HOLERICĂ
toxine diphtérique / TOXINĂ DIFTERICĂ
toxine pertussis / TOXINĂ PERTUSSIS
toxine tétanique / TOXINĂ TETANICĂ
toxinique / TOXINIC
toxinogènese / TOXINOGENEZĂ
toxiphobie / TOXIFOBIE
toxique / TOXIC
toxitude / TOXITUDINE
toxocarose / TOXOCAROZĂ
toxogène / TOXIGEN
toxoïde / TOXOID
toxomimétique / TOXOMIMETIC
Toxoplasma / TOXOPLASMA
toxoplasmose / TOXOPLASMOZĂ
toxoplasmose acquise / TOXOPLASMOZĂ DOBÂNDITĂ
toxoplasmose congénitale / TOXOPLASMOZĂ CONGENITALĂ
trabéculaire / TRABECULAR
trabécule / TRABECUL
trabéculectomie / TRABECULECTOMIE
trabéculotomie / TRABECULOTOMIE
traceur / TRASOR
trachée / TRAHEE
trachéite / TRAHEITĂ
trachelhématome / TRAHELHEMATOM
trachélisme / TRACHELISM
trachélopexie / TRAHELOPEXIE
trachéloplastie / TRAHELOPLASTIE
trachéoaérocèle / TRAHEOAEROCEL
trachéobronchite / TRAHEOBRONŞITĂ
trachéocèle / TRAHEOCEL
trachéomalacie / TRAHEOMALACIE
trachéopathie ostéoplastique / TRAHEOPATIE OSTEOPLASTICĂ
trachéoplastie / TRAHEOPLASTIE
trachéorraphie / TRAHEORAFIE
trachéoscopie / TRAHEOSCOPIE
trachéosténose / TRAHEOSTENOZĂ
trachéostomie / TRAHEOSTOMIE
trachéotomie / TRAHEOTOMIE
trachome / TRAHOM
trachyonychie / TRAHIONICHIE
traction / TRACŢIUNE
tractotomie / TRACTOTOMIE
tractotomie pédonculaire spinothalamique / TRACTOTOMIE PEDUNCULARĂ SPINOTALAMICĂ
tractotomie pyramidale mésencéphalique / TRACTOTOMIE PIRAMIDALĂ MEZENCEFALICĂ
tractotomie trigéminale / TRACTOTOMIE TRIGEMINALĂ
tractus / TRACT
tractus uveal / TRACT UVEAL
traducteur / TRADUCTOR
traduction génétique / TRADUCERE GENETICĂ
tragus / TRAGUS
traitement / TRATAMENT
traitement anticoagulant / TRATAMENT ANTICOAGULANT
traitement causal / TRATAMENT CAUZAL
traitement conservateur / TRATAMENT CONSERVATOR
traitement d'urgence / TRATAMENT DE URGENŢĂ
traitement empirique / TRATAMENT EMPIRIC
traitement fibrinolytique / TRATAMENT FIBRINOLITIC
traitement intraveineux / TRATAMENT INTRAVENOS
traitement palliatif / TRATAMENT PALIATIV
traitement préventif / TRATAMENT PREVENTIV
traitement prophylactique / TRATAMENT PROFILACTIC
traitement spécifique / TRATAMENT SPECIFIC
traitement substitutif / TRATAMENT SUBSTITUTIV
traitement symptomatique / TRATAMENT SIMPTOMATIC
trance / TRANSĂ
tranquillisant / TRANCHILIZANT
trans / TRANS
transaminase / TRANSAMINAZĂ
transamination / TRANSAMINARE
transcobalamine / TRANSCOBALAMINĂ
transcortine / TRANSCORTINĂ
transcriptase inverse ou reverse / TRANSCRIPTAZĂ INVERSĂ
transcription / TRANSCRIPŢIE
transcriptome / TRANSCRIPTOM
transcrit / TRANSCRIPT
transcytose / TRANSCITOZĂ
transdisciplinarité / TRANSDISCIPLINARITATE
transducine / TRANSDUCINĂ
transductant / TRANSDUCTANT
transducteur / TRANSDUCTOR
transduction / TRANSDUCŢIE
transfection / TRANSFECŢIE
transférase / TRANSFERAZĂ
transferrine / TRANSFERINĂ
transfert / TRANSFER
transfert embryonnaire / TRANSFER EMBRIONAR
transfert génique / TRANSFER GENIC
transfert linéaire d'énergie / TRANSFER LINIAR DE ENERGIE
transfert passif / TRANSFER PASIV
transfixiant / TRANSFIXIANT
transformation / TRANSFORMARE
transformation bactérienne / TRANSFORMARE BACTERIANĂ
transformation cellulaire / TRANSFORMARE CELULARĂ
transfusion / TRANSFUZIE
transgénique / TRANSGENIC
transglutaminase / TRANSGLUTAMINAZĂ
transhydrogénase / TRANSHIDROGENAZĂ
transillumination / TRANSILUMINARE
transit / TRANZIT
transit baryté / TRANZIT BARITAT
transit gastroduodénal / TRANZIT GASTRODUODENAL
transition / TRANZIŢIE
transition allostérique / TRANZIŢIE ALOSTERICĂ

translation / TRANSLAŢIE
translocateur / TRANSLOCATOR
translocation / TRANSLOCAŢIE
translocation bactérienne / TRANSLOCAŢIE BACTERIANĂ
transméthylation / TRANSMETILARE
transmissible / TRANSMISIBIL
transmission horizontale / TRANSMISIE ORIZONTALĂ
transmission synaptique / TRANSMISIE SINAPTICĂ
transmission verticale / TRANSMISIE VERTICALĂ
transmittance / TRANSMITANŢĂ
transmural / TRANSMURAL
transmutation / TRANSMUTAŢIE
transorbitaire / TRANSORBITAR
transpiration / TRANSPIRAŢIE
transplacentaire / TRANSPLACENTAR
transplant / TRANSPLANT
transplantation / TRANSPLANTARE
transport / TRANSPORT
transport actif / TRANSPORT ACTIV
transport axonal / TRANSPORT AXONAL
transport de l'oxygène / TRANSPORT DE OXIGEN
transport du CO2 / TRANSPORT AL CO2
transport passif / TRANSPORT PASIV
transport transmembranaire / TRANSPORT TRANSMEMBRANAR
transport vectoriel / TRANSPORT VECTORIAL
transporteur / TRANSPORTOR
transporteur d'hydrogène / TRANSPORTOR DE HIDROGEN
transporteur du glucose / TRANSPORTOR DE GLUCOZĂ
transporteur multidrogue / TRANSPORTOR MULTIDROG
transporteurs ABC / TRANSPORTORI ABC
transposition / TRANSPOZIŢIE
transposition artérielle / TRANSPOZIŢIE ARTERIALĂ
transposition des gros vaisseaux / TRANSPOZIŢIE A MARILOR VASE
transposition des viscères / TRANSPOZIŢIE VISCERALĂ
transposon / TRANSPOZON
transsexualisme / TRANSSEXUALISM
transsudat / TRANSSUDAT
transsudation / TRANSSUDARE
transthermie / TRANSTERMIE
transthyrétine / TRANSTIRETINĂ
transurétral / TRANSURETRAL
transvaginal / TRANSVAGINAL
transverse / TRANSVERS
transversion / TRANSVERSIUNE
transvestisme / TRAVESTISM
trapèze / TRAPEZ
trapézoïde / TRAPEZOID
trappage / TRAPAJ
trapping / TRAPPING
trauma / TRAUMĂ
traumatique / TRAUMATIC
traumatisme / TRAUMATISM
traumatogène / TRAUMATOGEN
traumatologie / TRAUMATOLOGIE
traumatopnée / TRAUMATOPNEE
travail / LUCRU, MUNCĂ, TRAVALIU
travail ventilatoire / LUCRU VENTILATOR
travail ventriculaire / LUCRU VENTRICULAR
travestissement / TRAVESTISM
Trematoda / TREMATODA
tremblement / TREMURĂTURĂ
tremblement cinétique / TREMURĂTURĂ CINETICĂ
tremblement d'action / TREMURĂTURĂ DE ACŢIUNE
tremblement d'attitude / TREMURĂTURĂ POSTURALĂ
tremblement essentiel / TREMURĂTURĂ ESENŢIALĂ
tremblement familial / TREMURĂTURĂ FAMILIALĂ
tremblement héréditaire essentiel / TREMURĂTURĂ EREDITARĂ ESENŢIALĂ
tremblement intentionnel / TREMURĂTURĂ INTENŢIONALĂ
tremblement parkinsonien / TREMURĂTURĂ PARKINSONIANĂ
tremblement volitionnel / TREMURĂTURĂ VOLIŢIONALĂ
tremor / TREMOR
trémulation / TREMULAŢIE
trépan / TREPAN
trépanation / TREPANAŢIE
trépidation / TREPIDAŢIE
Treponema / TREPONEMA
tréponémicide / TREPONEMICID
tréponémose / TREPONEMOZĂ
trétinoïne / TRETINOIN
triade / TRIADĂ
triade de Beck / TRIADĂ BECK
triade de Charcot / TRIADĂ CHARCOT
triade de Chauffard / TRIADĂ CHAUFFARD
triade de Dieulafoy / TRIADĂ DIEULAFOY
triade de Finsterer / TRIADĂ FINSTERER
triade de Fontan / TRIADĂ FONTAN
triade de Frederich Müller / TRIADĂ FREDERICH MÜLLER
triade de Hutchinson / TRIADĂ HUTCHINSON
triade de Jacod / TRIADĂ JACOD
triade de Kartagener / TRIADĂ KARTAGENER
triade de Lortat-Jacob / TRIADĂ LORTAT-JACOB
triade de Péan / TRIADĂ PÉAN
triade de Reiter / TRIADĂ REITER
triade de Shafer / TRIADĂ SHAFER
triade de Simbas / TRIADĂ SIMBAS
triade de Van der Hoeve / TRIADĂ VAN DER HOEVE
triade d'Ewald / TRIADĂ EWALD
triade d'Owen / TRIADĂ OWEN
triade méningitique / TRIADĂ MENINGITICĂ
triage / TRIAJ
triamcinolone / TRIAMCINOLON
triangle de Garland / TRIUNGHIUL GARLAND
triangle de Scarpa / TRIUNGHIUL SCARPA
triangle d'Einthoven / TRIUNGHIUL EINTHOVEN
tribadisme / TRIBADISM
triboélectricité / TRIBOELECTRICITATE
tribologie / TRIBOLOGIE
triceps / TRICEPS
trichiasis / TRICHIAZĂ
trichine / TRICHINĂ
Trichinella spiralis / TRICHINELLA SPIRALIS
trichinose / TRICHINOZĂ
trichobézoard / TRICOBEZOAR
trichocéphale / TRICOCEFAL
trichocéphalose / TRICOCEFALOZĂ
trichoclasie / TRICOCLAZIE
trichoépithéliome / TRICOEPITELIOM
trichoesthésie / TRICOESTEZIE
trichogénique / TRICOGENIC
trichogramme / TRICOGRAMĂ
trichokinesis / TRICOKINEZIS
tricholeucocyte / LEUCOCIT PĂROS, TRICOLEUCOCIT
trichomanie / TRICOMANIE

Trichomonas / TRICHOMONAS
Trichomonas intestinalis / TRICHOMONAS INTESTINALIS
Trichomonas vaginalis / TRICHOMONAS VAGINALIS
trichomonase / TRICOMONIAZĂ
trichomycose / TRICOMICOZĂ
trichonodosis / TRICONODOZĂ
trichophobie / TRICOFOBIE
trichophytie / TRICOFIŢIE
trichophytobézoard / TRICOFITOBEZOAR
Trichophyton / TRICHOPHYTON
trichoptilose / TRICOPTILOZĂ
trichorrhexie / TRICOREXIE
trichorrhexie noueuse / TRICOREXIE NODOASĂ
trichorrhexomanie / TRICOREXOMANIE
trichose / TRICOZĂ
trichosis / TRICOZIS
Trichosporon / TRICHOSPORON
trichothiodystrophie / TRICOTIODISTROFIE
trichotillomanie / TRICOTILOMANIE
trichromasie / TRICROMAZIE
trichromate / TRICROMAT
trichromatisme / TRICROMATISM
Trichuris trichiura / TRICHURIS TRICHIURA
tricrotisme / TRICROTISM
tricuspidien / TRICUSPIDIAN
tridermique / TRIDERMIC
trifide / TRIFID
trigéminal / TRIGEMINAL
trigéminé / TRIGEMINAT
trigéminisme / TRIGEMINISM
trigger / TRIGGER
triglycéride / TRIGLICERID
triglycéridémie / TRIGLICERIDEMIE
trigonal, -ale / TRIGONAL
trigone / TRIGON
trigone cérébral / TRIGON CEREBRAL
trigone vésical / TRIGON VEZICAL
trigonite / TRIGONITĂ
trigonocéphalie / TRIGONOCEFALIE
triiodothyronine / TRIIODOTIRONINĂ
trijumeau / TRIGEMEN
trilobé / TRILOBAT
triloculaire / TRILOCULAR
trilogie de Fallot / TRIADĂ FALLOT
trimère / TRIMER
trioxygène / TRIOXIGEN
triphalangie / TRIFALANGIE
triphasique / TRIFAZIC
triplégie / TRIPLEGIE
triplet / TRIPLET
triploïde / TRIPLOID
triploïdie / TRIPLOIDIE
triplopie / TRIPLOPIE
triquetrum / TRIQUETRUM
trismus / TRISMUS
trisomie / TRISOMIE
trisomie 18 / TRISOMIE 18
trisomie 21 / TRISOMIE 21
trisomie libre / TRISOMIE LIBERĂ
trisomie par translocation / TRISOMIE PRIN TRANSLOCAŢIE
tristéarine / TRISTEARINĂ
trisymptôme de Gougerot / TRISIMPTOM GOUGEROT
tritanomalie / TRITANOMALIE
tritanope / TRITANOP
tritanopie / TRITANOPIE
tritanopisme / TRITANOPSIE
trithérapie / TRITERAPIE
tritium / TRITIU
trituration / TRITURARE
trnssynaptique / TRANSSINAPTIC
trocart / TROCAR
trochanter / TROHANTER
trochanterplastie / TROHANTEROPLASTIE
trochin / TROHIN
trochiter / TROHITER
trochléaire / TROHLEAR
trochlée / TROHLEE
trochocéphalie / TROHOCEFALIE
Trombiculidae / TROMBICULIDAE
trombidiose / TROMBIDIOZĂ
trompe / TROMPĂ
trompe auditive / TROMPĂ AUDITIVĂ
trompe de Fallope / TROMPA FALLOPIO, TROMPĂ UTERINĂ
trompe d'Eustache / TROMPA EUSTACHIO
tronc / TRUNCHI
tronc artériel brachio-céphalique / ARTERĂ NENUMITĂ, TRUNCHI BRAHIOCEFALIC
tronc basilaire / ARTERĂ BAZILARĂ
tronc cérébral / TRUNCHI CEREBRAL
tronc coeliaque / TRUNCHI CELIAC
tronc pulmonaire / TRUNCHI PULMONAR
tronc thyro-cervical / TRUNCHI TIROCERVICAL
tronccervico-intercostal / TRUNCHI COSTOCERVICAL
troncs brachio-céphaliques veineux droit et gauche / VENE BRAHIOCEFALICE (DREAPTĂ ŞI STÂNGĂ)
troncs communs des collatéraux palmaires du nerf cubital / NERVI DIGITALI PALMARI COMUNI AI NERVULUI ULNAR
troncs communs des collatéraux palmaires du nerf médian / NERVI DIGITALI PALMARI COMUNI AI NERVULUI MEDIAN
tronculaire / TRONCULAR
trophicité / TROFICITATE
trophique / TROFIC
trophoblaste / TROFOBLAST
trophoblastome / TROFOBLASTOM
trophoedème / TROFEDEM
trophonévrose / TROFONEVROZĂ
trophopathie / TROFOPATIE
trophothérapie / TROFOTERAPIE
trophozoïte / TROFOZOIT
tropisme / TROPISM
tropocollagène / TROPOCOLAGEN
tropomyosine / TROPOMIOZINĂ
troponine / TROPONINĂ
troposphère / TROPOSFERĂ
trou / GAURĂ
trou auscultatoire / GAURĂ AUSCULTATORIE
trou de Botallo / ORIFICIU BOTALLO
trou de conjugaison / GAURĂ DE CONJUGARE
trou de Luschka / ORIFICIU LUSCHKA
trou de Magendie / ORIFICIU MAGENDIE
trou déchiré antérieur / GAURĂ RUPTĂ ANTERIOARĂ
trou déchiré postérieur / GAURĂ RUPTĂ POSTERIOARĂ
trou grand rond / GAURĂ MARE ROTUNDĂ
trou ischiopubien / GAURĂ ISCHIOPUBIANĂ
trou obturateur / GAURĂ OBTURATOARE
trou occipital / GAURĂ OCCIPITALĂ

trou ovale / GAURĂ OVALĂ
trou petit rond / GAURĂ MICĂ ROTUNDĂ
trou sacrés antérieurs et postérieurs / GĂURI SACRALE ANTERIOARE ŞI POSTERIOARE
trou vertébral / GAURĂ VERTEBRALĂ
trouble affectif bipolaire / TULBURARE AFECTIVĂ BIPOLARĂ
trouble affectif saisonnier / TULBURARE AFECTIVĂ SEZONIERĂ
trouble de stress posttraumatique / TULBURARE DE STRES POSTTRAUMATIC
trouble faux / TULBURAREA FACTICE
trouble obsessionnel-compulsif / TULBURARE OBSESIV-COMPULSIVĂ
trouble panique / TULBURARE DE PANICĂ
trouble schizophréniforme / TULBURARE SCHIZOFRENIFORMĂ
troubles affectifs / TULBURĂRI AFECTIVE
troubles de la personnalité / TULBURĂRI DE PERSONALITATE
troubles dissociatives / TULBURĂRI DISOCIATIVE
troubles schizo-affectifs / TULBURĂRI SCHIZOAFECTIVE
troubles thymiques / TULBURĂRI ALE DISPOZIŢIEI
Trypanosoma / TRYPANOSOMA
trypanosomiase / TRIPANOSOMIAZĂ
trypsine / TRIPSINĂ
trypsinogène / TRIPSINOGEN
tryptamine / TRIPTAMINĂ
tryptase / TRIPTAZĂ
tryptophane / TRIPTOFAN
TSH / TSH
tubage / TUBAJ
tubaire / TUBAR
tube / TUB
tube capillaire / TUB CAPILAR
tube collecteur / TUB COLECTOR
tube digestif / TUB DIGESTIV
tube distal / TUB CONTORT DISTAL
tube neural / TUB NEURAL
tube proximal / TUB CONTORT PROXIMAL
tube urinifère / TUB URINIFER
tuber / TUBER
tuber(culus) cinereum / TUBER CINEREUM
tubercule / TUBERCUL
tubercule anatomique / TUBERCUL ANATOMIC
tubercule de Bock / TUBERCUL BOCK
tubercule de Carabelli / TUBERCUL CARABELLI
tubercule de Darwin / TUBERCUL DARWIN
tubercule de Zuckerkandl / TUBERCUL ZUCKERKANDL
tubercule élémentaire / TUBERCUL ELEMENTAR
tubercule lupique / TUBERCUL LUPIC
tubercules de Morgagni / TUBERCULI MORGAGNI
tubercules des trayeurs / TUBERCULII MULGĂTORILOR
tubercules quadrijumeaux / TUBERCULI QUADRIGEMENI
tuberculeux / TUBERCULOS
tuberculide / TUBERCULIDĂ
tuberculine / TUBERCULINĂ
tuberculisation / TUBERCULIZARE
tuberculoïde / TUBERCULOID
tuberculome / TUBERCULOM
tuberculose / TUBERCULOZĂ
tuberculose pulmonaire / TUBERCULOZĂ PULMONARĂ
tuberculostatique / TUBERCULOSTATIC
tubérosité / TUBEROZITATE
tubes séminifères / TUBI SEMINIFERI
tubo-abdominal / TUBOABDOMINAL
tubocurarine-d / TUBOCURARINĂ-d
tubotympanique / TUBOTIMPANIC
tubotympanite / TUBOTIMPANITĂ
tuboutérin / TUBOUTERIN
tubule rénal / TUBUL RENAL
tubuline / TUBULINĂ
tubulonéphrite / TUBULONEFRITĂ
tubulopathie / TUBULOPATIE
tubulorhexis / TUBULOREXIS
tuftsine / TUFTSINĂ
tularémie / TULAREMIE
tuméfaction / TUMEFACŢIE
tuméfié / TUMEFIAT
tumescence / TUMESCENŢĂ
tumescent / TUMESCENT
tumeur / TUMORĂ
tumeur / TUMORĂ
tumeur à cellules granuleuses / TUMORĂ CU CELULE GRANULOASE
tumeur à myéloplaxes / TUMORĂ CU MIELOPLAXE
tumeur bénigne / TUMORĂ BENIGNĂ
tumeur blanche / TUMORĂ ALBĂ
tumeur carcinoïde / TUMORĂ CARCINOIDĂ
tumeur cirsoïde / TUMORĂ CIRSOIDĂ
tumeur d'Abrikosov / TUMORĂ ABRIKOSOV
tumeur de Brenner / TUMORĂ BRENNER
tumeur de Brodie / TUMORĂ BRODIE
tumeur de Brooke / TUMORĂ BROOKE
tumeur de Burkitt / TUMORĂ BURKITT
tumeur de Grawitz / TUMORĂ GRAWITZ
tumeur de Krukenberg / TUMORĂ KRUKENBERG
tumeur de malignité "frontière" / TUMORĂ CU MALIGNITATE BORDERLINE
tumeur de malignité atténuée / TUMORĂ CU MALIGNITATE ATENUATĂ
tumeur de Warthin / TUMORĂ WARTHIN
tumeur de Wilms / TUMORĂ WILMS
tumeur dermoïde / TUMORĂ DERMOIDĂ
tumeur desmoïde / TUMORĂ DESMOIDĂ
tumeur géante d'Elsberg / TUMORĂ GIGANTĂ ELSBERG
tumeur glomique / TUMORĂ GLOMICĂ
tumeur histioïde / TUMORĂ HISTIOIDĂ
tumeur maligne / TUMORĂ MALIGNĂ
tumeur maligne secondaire / TUMORĂ MALIGNĂ SECUNDARĂ
tumeur mixte / TUMORĂ MIXTĂ
tumeur organoïde / TUMORĂ ORGANOIDĂ
tumeur phyllode / TUMORĂ FILODĂ
tumeurs de Koënen / TUMORI KOëNEN
tumeurs de Poncet-Spiegler / TUMORI PONCET-SPIEGLER
tumeurs papillaires / TUMORI PAPILARE
tumorectomie / TUMORECTOMIE
tumorigène / TUMORIGEN
tumorigenèse / TUMORIGENEZĂ
tunique / TUNICĂ
tunique vaginale / TUNICĂ VAGINALĂ
tunnel tarsien / TUNEL TARSIAN
tunnelisation / TUNELIZARE
turbidimétrie / TURBIDIMETRIE
turbidité / TURBIDITATE
turbinal / TURBINAL
turbinectomie / TURBINECTOMIE
turgescence / TURGESCENŢĂ
turgescent / TURGESCENT

turgide / TURGID
turgor / TURGOR
turista / TURISTA
turnover / TURNOVER
tussipare / TUSIPAR
tutelle / TUTELĂ
tympan / TIMPAN
tympanal / TIMPANAL
tympanique / TIMPANIC
tympanisme / TIMPANISM
tympanite / TIMPANITĂ
tympanogramme / TIMPANOGRAMĂ
tympano-malléolaire / TIMPANO-MALEAL
tympanométrie / TIMPANOMETRIE
tympanoplastie / TIMPANOPLASTIE
tympanosclérose / TIMPANOSCLEROZĂ
tympanotomie / TIMPANOTOMIE
tyndallisation / TINDALIZARE
typage / TIPAJ
type / TIP
type asthénique / TIP ASTENIC
type athlétique / TIP ATLETIC
type constitutionnel / TIP CONSTITUŢIONAL
type dysplastique / TIP DISPLASTIC
type pycnique / TIP PICNIC
type sauvage / TIP SĂLBATIC
type sympathicotonique / TIP SIMPATICOTONIC
typhique / TIFIC
typhlectasie / TIFLECTAZIE
typhlectomie / TIFLECTOMIE
typhlite / TIFLITĂ
typhlocolite / TIFLOCOLITĂ
typhlomégalie / TIFLOMEGALIE
typhlopexie / TIFLOPEXIE
typhlostomie / TIFLOSTOMIE
typhoïde / TIFOID
typhus / TIFOS
typhus amarile / TIFOS AMARIL
typhus épidémique / TIFOS EPIDEMIC
typhus exanthématique / TIFOS EXANTEMATIC
typhus historique / TIFOS ISTORIC
typhus méditerranéen / TIFOS MEDITERANEAN
typhus murin / TIFOS MURIN
typhus pétéchial / TIFOS PETEŞIAL
typhus résurgent / TIFOS RESURGENT
typhus tsutsugamushi / TIFOS TSUTSUGAMUSHI
typique / TIPIC
typologie / TIPOLOGIE
tyraminase / TIRAMINAZĂ
tyramine / TIRAMINĂ
tyrosinase / TIROZINAZĂ
tyrosine / TIROZINĂ
tyrosine kinase / TIROZIN KINAZĂ
tyrosine-hydroxylase / TIROZIN-HIDROXILAZĂ
tyrosinémie / TIROZINEMIE
tyrosinémie héréditaire / TIROZINEMIE EREDITARĂ
tyrosinose / TIROZINOZĂ
tyrosinose congénitale / TIROZINOZĂ CONGENITALĂ
tyrosinurie / TIROZINURIE
tyrothricine / TIROTRICINĂ

U

ubiquinones / UBICHINONĂ
ubiquiste / UBICUITAR
ubiquitine / UBICUITINĂ
UI / UI
ulalgie / ULALGIE
ulatrophie / ULATROFIE
ulcération / ULCERAŢIE
ulcère / ULCER
ulcère anastomotique / ULCER ANASTOMOTIC
ulcère athéromateux / ULCER ATEROMATOS
ulcère Bairnsdale / ULCER BAIRNSDALE
ulcère Buruli / ULCER BURULI
ulcère calleux / ULCER CALOS
ulcère Chiclero / ULCER CHICLERO
ulcère de Barrett / ULCER BARRETT
ulcère de Cushing / ULCER CUSHING
ulcère de décubitus / ULCER DE DECUBIT
ulcère de Jacob / ULCER JACOB
ulcère de jambe / ULCER DE GAMBĂ
ulcère de Meleney / ULCER MELENEY
ulcère de stress / ULCER DE STRES
ulcère duodénal / ULCER DUODENAL
ulcère en miroir / ULCER ÎN OGLINDĂ
ulcère gastroduodénal / ULCER GASTRODUODENAL
ulcère gommeux syphilitique / ULCER GOMOS SIFILITIC
ulcère hypertensif de Martorell / ULCER HIPERTENSIV MARTORELL
ulcère oesophagienne / ULCER ESOFAGIAN
ulcère pénétrant / ULCER PENETRANT
ulcère peptique / ULCER PEPTIC
ulcère perforant / ULCER PERFORANT
ulcère perforé / ULCER PERFORAT
ulcère perforé bouché / ULCER PENETRANT
ulcère phagédénique / ULCER FAGEDENIC
ulcère plantaire / ULCER PLANTAR
ulcère serpigineux / ULCER SERPIGINOS
ulcère simple de l'estomac / ULCER GASTRIC
ulcère spécifique / ULCER SPECIFIC
ulcère stercoral / ULCER STERCORAL
ulcère tropical / ULCER TROPICAL
ulcère variqueux / ULCER VARICOS
ulcères vénéroïdes de Welander / ULCERE VENEROIDE WELANDER
ulcéreux/ ULCEROS
ulcérocancer / ULCEROCANCER
ulcérogène / ULCEROGEN
ulcus rodens / ULCUS RODENS
ulectomie / ULECTOMIE
ulérythème / ULERITEM
ulite / ULITĂ
ulna / ULNA
ulnaire / ULNAR
ultracentrifugation / ULTRACENTRIFUGARE
ultracentrifugeuse / ULTRACENTRIFUGĂ
ultradien / ULTRADIAN
ultrafiltrate glomérulaire / ULTRAFILTRAT GLOMERULAR
ultrafiltration / ULTRAFILTRARE
ultramicroscope / ULTRAMICROSCOP
ultramicroscopie / ULTRAMICROSCOPIE
ultramicrotome / ULTRAMICROTOM
ultrapression / ULTRAPRESIUNE

ultrason / ULTRASUNET
ultrasonographie / ULTRASONOGRAFIE
ultrasonographie Doppler / ULTRASONOGRAFIE DOPPLER
ultrasonothérapie / ULTRASONOTERAPIE
ultrastructure / ULTRASTRUCTURĂ
ultraviolet / ULTRAVIOLET
uncarthrose / UNCARTROZĂ
unciforme / UNCIFORM
uncinariose / UNCINARIOZĂ
unciné / UNCINAT
uncodiscarthrose / UNCODISCARTROZĂ
uncus / UNCUS
uncusectomie / UNCUSECTOMIE
unguéal / UNGVEAL
unguent / UNGUENT
unicellulaire / UNICELULAR
unifactoriel, -elle / UNIFACTORIAL
unilatéral / UNILATERAL
uniloculaire / UNILOCULAR
uniovulaire / UNIOVULAR
unipare / UNIPARĂ
unipolaire / UNIPOLAR
uniport / UNIPORT
unisexualité / UNISEXUALITATE
unité / UNITATE
unité Bodansky / UNITATE BODANSKY
unité d'antigène / UNITATE DE ANTIGEN
unité d'antitoxine / UNITATE DE ANTITOXINĂ
unité de Hounsfield / UNITATE HOUNSFIELD
unité de masse atomique / UNITATE ATOMICĂ DE MASĂ
unité de répétition / UNITATE DE REPETIŢIE
unité de transcription / UNITATE DE TRANSCRIPŢIE
unité enzymatique internationale / UNITATE ENZIMATICĂ INTERNAŢIONALĂ
unité hémolytique / UNITATE HEMOLITICĂ
unité internationale / UNITATE INTERNAŢIONALĂ
unité motrice / UNITATE MOTORIE
unité myotatique / UNITATE MIOTATICĂ
univitellin / UNIVITELIN
upérisation / UPERIZARE
uracile / URACIL
uranisme / URANISM
uraniste / URANIST
uranium / URANIU
uranoplastie / URANOPLASTIE
uranoschizis / URANOSCHIZIS
uranostaphylorraphie / URANOSTAFILORAFIE
uranyl acétate / URANILACETAT
urate / URAT
uratémie / URATEMIE
uraturie / URATURIE
uréase / UREAZĂ
urée / UREE
uréide / UREIDĂ
urémie / UREMIE
urémigène / UREMIGEN
urémique / UREMIC
uréogenèse / UREOGENEZĂ
uréomètre / UREOMETRU
uréopoïèse / UREOPOIEZĂ
urèt(h)re / URETRĂ
uretère / URETER
urétérectomie / URETERECTOMIE
urétérite / URETERITĂ
urétérocaecocystoplastie / URETEROCECOCISTOPLASTIE
urétérocèle / URETEROCEL
urétérocolostomie / URETEROCOLOSTOMIE
urétéro-cysto-néostomie / URETEROCISTONEOSTOMIE
urétérocysto-plastie / URETEROCISTOPLASTIE
urétéro-entéroplastie / URETEROENTEROPLASTIE
urétéro-entérostomie / URETEROENTEROSTOMIE
urétérographie / URETEROGRAFIE
urétéro-hydro-nephrose / URETEROHIDRONEFROZĂ
urétéro-hydrose / URETEROHIDROZĂ
urétéro-iléoplastie / URETEROILEOPLASTIE
urétéro-lithotomie / URETEROLITOTOMIE
urétérolyse / URETEROLIZĂ
urétéroplastie / URETEROPLASTIE
urétéropyelographie / URETEROPIELOGRAFIE
urétéropyélonéostomie / URETEROPIELONEOSTOMIE
urétéro-rectostomie / URETERORECTOSTOMIE
urétérorraphie / URETERORAFIE
urétéro-sigmoïdostomie / URETERO-SIGMOIDOSTOMIE
urétérostomie / URETEROSTOMIE
urétérotomie / URETEROTOMIE
uréthrite / URETRITĂ
urétralgie / URETRALGIE
urétrectomie / URETRECTOMIE
urétrite / URETRITĂ
urétrite à inclusions / URETRITĂ CU INCLUZIUNI
urétrite gonococcique / URETRITĂ GONOCOCICĂ
urétrocèle / URETROCEL
urétrocystite / URETROCISTITĂ
urétrocystographie / URETROCISTOGRAFIE
urétrocystoscopie / URETROCISTOSCOPIE
urétrographie / URETROGRAFIE
urétromètre / URETROMETRU
urétroplastie / URETROPLASTIE
urétrorragie / URETRORAGIE
urétrorraphie / URETRORAFIE
urétrorrhée / URETROREE
urétroscope / URETROSCOP
urétroscopie / URETROSCOPIE
urétrosténie / URETROSTENOZĂ
urétrostomie / URETROSTOMIE
urétrotome / URETROTOM
urétrotomie / URETROTOMIE
urétro-trigonite / URETROTRIGONITĂ
uricacidurie / URICACIDURIE
uricase / URICAZĂ
uricémie / URICEMIE
uricogénêse / URICOGENEZĂ
uricolyse / URICOLIZĂ
uricolytique / URICOLITIC
uricopexie / URICOPEXIE
uricosurie / URICOZURIE
uricosurique / URICOZURIC
uricurie / URICURIE
uridine / URIDINĂ
urine / URINĂ
urineux, -euse / URINOS
urobiline / UROBILINĂ
urobilinogéne / UROBILINOGEN
urobilinogènémie / UROBILINOGENEMIE
urobilinogénurie / UROBILINOGENURIE
urobilinurie / UROBILINURIE

urocèle / UROCEL
urochrome / UROCROM
uroculture / UROCULTURĂ
urodensimètre / URODENSIMETRU
urodilatine / URODILATINĂ
urodynamique / URODINAMICĂ
urodynie / URODINIE
urofollitropine / UROFOLITROPINĂ
urogastrone / UROGASTRONĂ
urogenèse / UROGENEZĂ
urographie / UROGRAFIE
urographie intraveineuse / UROGRAFIE INTRAVENOASĂ
urokinase / UROKINAZĂ
urolithiase / UROLITIAZĂ
urologie / UROLOGIE
uromètre / UROMETRU
uromoduline / UROMODULINĂ
uromucoïde / UROMUCOID
uronéphrose / URONEFROZĂ
uropathie / UROPATIE
uropode / UROPOD
uropoïèse / UROPOIEZĂ
uroporphyrine / UROPORFIRINĂ
uroporphyrinogène / UROPORFIRINOGEN
uroporphyrinogène synthase / UROPORFIRINOGEN SINTETAZĂ
uroporphyrinurie / UROPORFIRINURIE
urostomie / UROSTOMIE
urothélium / UROTELIU
urouretère / UROURETER
urticaire / URTICARIE
urticaire factice / URTICARIE FACTICE
urticaire hémorragique / URTICARIE HEMORAGICĂ
urticaire pigmentaire / URTICARIE PIGMENTARĂ
urticaire pigmentée / URTICARIE PIGMENTATĂ
urticaria papulosa infantum / URTICARIA PAPULOSA INFANTUM
ustilaginisme / USTILAGINISM
Ustilago / USTILAGO
utérin / UTERIN
utéroglobine / UTEROGLOBINĂ
utéroplastie / UTEROPLASTIE
utéro-tubaire / UTEROTUBAR
utérus / UTER
uterus acollis / UTERUS ACOLLIS
utérus bicorne / UTER BICORN
uterus biforis / UTERUS BIFORIS
utérus biloculaire / UTER BILOCULAR
utérus cordiforme / UTER CORDIFORM
uterus deficiens / UTERUS DEFICIENS
utérus didelphe / UTER DIDELF
uterus diductus / UTERUS DIDUCTUS
utérus duplex / UTER DUPLEX
uterus parvicollis / UTERUS PARVICOLLIS
uterus subseptus / UTERUS SUBSEPTUS
uterus unicollis / UTERUS UNICOLLIS
uterus unicornis / UTER UNICORN
utricule / UTRICULĂ
utricule prostatique / UTRICULĂ PROSTATICĂ
utriculite / UTRICULITĂ
utrophine / UTROFINĂ
uvée / UVEE
uvéite / UVEITĂ
uvéite récidivante à hypopion / IRIDOCICLITĂ RECIDIVANTĂ
uvéo-encéphalite / UVEOENCEFALITĂ
uvéoméningite / UVEOMENINGITĂ
uvéonévraxite / UVEONEVRAXITĂ
uvéopapillite / UVEOPAPILITĂ
uvéoparotidite / UVEOPAROTIDITĂ
uvéoparotidite / UVEOPAROTIDITĂ
uvéoplastie / UVEOPLASTIE
uviforme / UVIFORM
uviorésistent / UVIOREZISTENT
uviosensible / UVIOSENSIBIL
uviothérapie / UVIOTERAPIE
uvula / UVULA
uvulectomie / UVULECTOMIE
uvulite / UVULITĂ
uvuloptose / UVULOPTOZĂ

V

V lingual / V LINGUAL
vaccin / VACCIN
vaccin acellulaire / VACCIN ACELULAR
vaccin anti-amaril / VACCIN ANTIAMARIL
vaccin anticholérique / VACCIN ANTIHOLERIC
vaccin antigripal / VACCIN ANTIGRIPAL
vaccin anti-hépatite A / VACCIN ANTIHEPATITĂ A
vaccin anti-hépatite B / VACCIN ANTIHEPATITĂ B
vaccin anti-hépatite B recombinant / VACCIN ANTIHEPATITĂ B RECOMBINANT
vaccin antiméningococcique / VACCIN ANTIMENINGOCOCIC
vaccin anti-ourlien / VACCIN ANTI-URLIAN
vaccin antipolio-myélitique / VACCIN ANTIPOLIOMIELITIC
vaccin antirabique / VACCIN ANTIRABIC
vaccin antivariolique / VACCIN ANTIVARIOLIC
vaccin autogène / VACCIN AUTOGEN
vaccin BCG / VACCIN BCG
vaccin de Calmette-Guérin / VACCIN CALMETTE-GUéRIN
vaccin de Fermi / VACCIN FERMI
vaccin de Lépine / VACCIN LéPINE
vaccin de Pasteur / VACCIN PASTEUR
vaccin de Sabin / VACCIN SABIN
vaccin de Salk / VACCIN SALK
vaccin de Semple / VACCIN SEMPLE
vaccin DTP / VACCIN DTP
vaccin polyvalent / VACCIN POLIVALENT
vaccin sensibilisé / VACCIN SENSIBILIZAT
vaccin TAB / VACCIN TAB
vaccin TABC / VACCIN TABC
vaccin TABDT / VACCIN TABDT
vaccination / VACCINARE
vaccination associée / VACCINARE ASOCIATĂ
vaccination toxinique / VACCINARE TOXINICĂ
vaccine / VACCINĂ
vacciné / VACCINAT
vacciniforme / VACCINIFORM
vaccinologie / VACCINOLOGIE
vaccinostyle / VACCINOSTIL
vaccinothérapie / VACCINOTERAPIE
vacuole / VACUOLĂ
vacuolisation / VACUOLIZARE
vacuumextracteur / VACUUM-EXTRACTOR, VID-EXTRACTOR
vagal / VAGAL
vagin / VAGIN
vaginal / VAGINAL

vaginale / VAGINALĂ
vaginalite / VAGINALITĂ
vaginisme / VAGINISM
vaginite / VAGINITĂ
vaginocèle / VAGINOCEL
vaginodynie / VAGINODINIE
vaginographie / VAGINOGRAFIE
vagino-périnéorraphie / VAGINOPERINEORAFIE
vaginopérinéotomie / VAGINOPERINEOTOMIE
vaginoplastie / VAGINOPLASTIE
vaginose bactérienne / VAGINOZĂ BACTERIANĂ
vagolytique / VAGOLITIC
vagomimetique / VAGOMIMETIC
vagotomie / VAGOTOMIE
vagotonie / VAGOTONIE
vagotonique / VAGOTONIC
vagotrope / VAGOTROP
vague / VAG
vaisseau / VAS
valence / VALENŢĂ
Valeriana officinalis / VALERIANA OFFICINALIS
valeur / VALOARE
valeur de p / VALOARE p
valeur de référence / VALOARE DE REFERINŢĂ
valeur globulaire / VALOARE GLOBULARĂ
valeur prédictive / VALOARE PREDICTIVĂ
valgus / VALGUS
valide / VALID
validité / VALIDITATE
valine / VALINĂ
vallécule / VALECULĂ
valve / VALVĂ
valve bioprothétique / VALVĂ BIOPROTETICĂ
valvulaire / VALVULAR
valvule / VALVULĂ
valvule atrio-ventriculaire / VALVULĂ ATRIOVENTRICULARĂ
valvule auriculo-ventriculaire / VALVULĂ AURICULOVENTRICULARĂ
valvule de Bauhin / VALVULĂ BAUHIN
valvule iléo-caecale / VALVULĂ ILEOCECALĂ
valvule mitrale / VALVULĂ MITRALĂ
valvule pylorique / VALVULĂ PILORICĂ
valvule tricuspide / VALVULĂ TRICUSPIDĂ
valvulectomie / VALVULECTOMIE
valvules conniventes / VALVULE CONIVENTE
valvules de Houston / VALVULE HOUSTON
valvules rectales / VALVULE RECTALE
valvules semi-lunaires / VALVULE SEMILUNARE
valvules sigmoïdes / VALVULE SIGMOIDE
valvules urétrales / VALVULE URETRALE
valvulite / VALVULITĂ
valvulopathie / VALVULOPATIE
valvuloplastie / VALVULOPLASTIE
valvulotomie / VALVULOTOMIE
vanadate / VANADAT
vanadium / VANADIU
vanille / VANILIE
vanillisme / VANILISM
vaporisateur / VAPORIZATOR
vaporisation / VAPORIZARE
vapothérapie / VAPOTERAPIE
variabilité / VARIABILITATE
variabilité génétique / VARIABILITATE GENETICĂ
variable / VARIABILĂ
variance / VARIANŢĂ
variante / VARIANTĂ
variation / VARIAŢIE
variation bactérienne / VARIAŢIE BACTERIANĂ
varice / VARICE
varicelle / VARICELĂ
varicelliforme / VARICELIFORM
varices oesophagiennes / VARICE ESOFAGIENE
varicocèle / VARICOCEL
varicographie / VARICOGRAFIE
varicose / VARICOZĂ
varicosité / VARICOZITATE
variété / VARIETATE
variole / VARIOLĂ
varioloïde / VARIOLOID
variqueux / VARICOS
varus / VARUS
vasa nervorum / VASA NERVORUM
vasa vasorum / VASA VASORUM
vasculaire / VASCULAR
vascularisation / VASCULARIZAŢIE
vascularite / VASCULARITĂ
vasculogénêse / VASCULOGENEZĂ
vasculopathie / VASCULOPATIE
vasculo-toxique / VASCULO-TOXIC
vasectomie / VASECTOMIE
vaseline / VASELINĂ
vasoactif, -ive / VASOACTIV
vasoconstricteur / VASOCONSTRICTOR
vasoconstriction / VASOCONSTRICŢIE
vasodilatateur / VASODILATATOR
vasodilatation / VASODILATAŢIE
vasoinhibiteur / VASOINHIBITOR
vasomoteur / VASOMOTOR
vasopeptidase / VASOPEPTIDAZĂ
vasoplégie / VASOPLEGIE
vasoplégique / VASOPLEGIC
vasopresseur / VASOPRESOR
vasopressine / VASOPRESINĂ
vasospasme / VASOSPASM
vasostimulant / VASOSTIMULANT
vasostomie / VASOSTOMIE
vasotocine / VASOTOCINĂ
vasotomie / VASOTOMIE
vasotonie / VASOTONIE
vasotonique / VASOTONIC
vasotrope / VASOTROP
vasotrophique / VASOTROFIC
vaso-vésiculectomie / VASO-VEZICULECTOMIE
vecteur / VECTOR
vecteur cardiaque / VECTOR CARDIAC
vectoballistocardiogramme / VECTOBALISTOCARDIOGRAMĂ
vectocardiogramme / VECTOCARDIOGRAMĂ
vectocardiographie / VECTOCARDIOGRAFIE
vectogramme / VECTOCARDIOGRAMĂ
vectographie / VECTOCARDIOGRAFIE
vectoriel, -elle / VECTORIAL
végétalisme / VEGETALISM
végétarien / VEGETARIAN
végétarisme / VEGETARIANISM
végétatif / VEGETATIV
végétation / VEGETAŢIE

végétation adénoïdes / VEGETAŢII ADENOIDE
véhicule / VEHICUL
veille / VEGHE
veine / VENĂ
veine acromiothoracique / VENĂ TORACOACROMIALĂ
veine anastomotique antérieure / VENĂ ANASTOMOTICĂ SUPERIOARĂ
veine anastomotique postérieure / VENĂ ANASTOMOTICĂ INFERIOARĂ
veine angulaire / VENĂ ANGULARĂ
veine apendiculaire / VENĂ APENDICULARĂ
veine axillaire / VENĂ AXILARĂ
veine azygos / VENĂ AZIGOS
veine basilaire / VENĂ BAZALĂ
veine basilique / VENĂ BAZILICĂ
veine cave inférieure / VENĂ CAVĂ INFERIOARĂ
veine cave supérieure / VENĂ CAVĂ SUPERIOARĂ
veine centrale de la rétine / VENĂ CENTRALĂ A RETINEI
veine céphalique / VENĂ CEFALICĂ
veine céphalique accessoire / VENĂ CEFALICĂ ACCESORIE
veine cérébrale antérieure / VENĂ CEREBRALĂ ANTERIOARĂ
veine cervicale profonde / VENĂ CERVICALĂ PROFUNDĂ
veine circonflexe iliaque profonde / VENĂ CIRCUMFLEXĂ ILIACĂ PROFUNDĂ
veine circonflexe iliaque superficielle / VENĂ CIRCUMFLEXĂ ILIACĂ SUPERFICIALĂ
veine colique moyenne / VENĂ COLICĂ MIJLOCIE
veine colique supérieure droite / VENĂ COLICĂ DREAPTĂ
veine colique supérieure gauche / VENĂ COLICĂ STÂNGĂ
veine communicante intraparotidienne / VENĂ RETROMANDIBULARĂ
veine condylienne postérieure / VENĂ EMISARĂ CONDILIANĂ
veine coronaire stomachique / VENĂ GASTRICĂ STÂNGĂ
veine cutanée / VENĂ CUTANATĂ
veine cystique / VENĂ CISTICĂ
veine de la lame spirale / VENA SPIRALĂ A COHLEEI
veine de l'aqueduc du limaçon / VENA CANALULUI COHLEAR
veine de l'aqueduc du vestibule / VENA APEDUCTULUI VESTIBULULUI
veine des plexus choroïdes / VENĂ COROIDIANĂ
veine diploétique frontale / VENĂ DIPLOICĂ FRONTALĂ
veine diploétique occipitale / VENĂ DIPLOICĂ OCCIPITALĂ
veine diploétique temporale antérieure / VENĂ DIPLOICĂ TEMPORALĂ ANTERIOARĂ
veine diploétique temporale postérieure / VENĂ DIPLOICĂ TEMPORALĂ POSTERIOARĂ
veine dorsale profonde de la verge / VENĂ DORSALĂ PROFUDĂ A PENISULUI
veine dorsale profonde du clitoris / VENĂ DORSALĂ PROFUNDĂ A CLITORISULUI
veine du nerve hypoglosse / VENA NERVULUI HIPOGLOS
veine du septum lucidum / VENA SEPTULUI PELUCID
veine émissaire mastoïdienne / VENĂ EMISARĂ MASTOIDIANĂ
veine émissaire occipitale de Sperino / VENĂ EMISARĂ OCCIPITALĂ
veine émissaire pariétale de Santorini / VENĂ EMISARĂ PARIETALĂ
veine épigastrique inférieure / VENĂ EPIGASTRICĂ INFERIOARĂ
veine épigastrique superficielle / VENĂ EPIGASTRICĂ SUPERFICIALĂ
veine faciale / VENĂ FACIALĂ
veine faciale profonde / VENĂ FACIALĂ PROFUNDĂ
veine fémorale / VENĂ FEMURALĂ
veine fémorale profonde / VENĂ FEMURALĂ PROFUNDĂ
veine frontale interne / VENĂ NAZOFRONTALĂ
veine gastro-épiploïque droite / VENĂ GASTROEPIPLOICĂ DREAPTĂ
veine gastro-épiploïque gauche / VENĂ GASTROEPIPLOICĂ STÂNGĂ
veine hémiazygos / VENĂ HEMIAZIGOS
veine hémiazygos accesoire / VENĂ HEMIAZIGOS ACCESORIE
veine hémoroïdale supérieure / VENĂ RECTALĂ SUPERIOARĂ
veine honteuse interne / VENĂ PUDENDALĂ INTERNĂ
veine hypogastrique / VENĂ ILIACĂ INTERNĂ
veine iléo-colique / VENĂ ILEOCOLICĂ
veine iliaque commune / VENĂ ILIACĂ COMUNĂ (DREAPTĂ ŞI STÂNGĂ)
veine iliaque externe / VENĂ ILIACĂ EXTERNĂ
veine ilio-lombaire / VENĂ ILIOLOMBARĂ
veine infrapylorique / VENĂ PREPILORICĂ
veine intercostale accessoire / VENĂ INTERCOSTALĂ SUPREMĂ
veine intercostale supérieure droite / VENĂ INTERCOSTALĂ SUPERIOARĂ DREAPTĂ
veine intercostale supérieure gauche / VENĂ INTERCOSTALĂ SUPERIOARĂ STÂNGĂ
veine interventriculaire inférieure / VENĂ CARDIACĂ MIJLOCIE
veine jugulaire antérieure / VENĂ JUGULARĂ ANTERIOARĂ
veine jugulaire externe / VENĂ JUGULARĂ EXTERNĂ
veine jugulaire interne / VENĂ JUGULARĂ INTERNĂ
veine labiale supérieure / VENĂ LABIALĂ SUPERIOARĂ
veine lacrymale / VENĂ LACRIMALĂ
veine laryngée inférieure / VENĂ LARINGEE INFERIOARĂ
veine laryngée supérieure / VENĂ LARINGEE SUPERIOARĂ
veine linguale / VENĂ LINGUALĂ
veine linguale profonde / VENĂ LINGUALĂ PROFUNDĂ
veine linguale superficielle / VENĂ SUBLINGUALĂ
veine lombaire ascendante / VENĂ LOMBARĂ ASCENDENTĂ
veine médiane basilique / VENĂ BAZILICĂ MEDIANĂ
veine médiane céphalique / VENĂ CEFALICĂ MIJLOCIE
veine médiane cubitale / VENĂ CUBITALĂ MEDIANĂ
veine médiane de l'avant-bras / VENĂ MEDIANĂ ANTEBRAHIALĂ
veine mésentérique inférieure / VENĂ MEZENTERICĂ INFERIOARĂ
veine mésentérique supérieure / VENĂ MEZENTERICĂ SUPERIOARĂ
veine oblique de l'oreillette gauche / VENĂ OBLICĂ A ATRIULUI STÂNG
veine occipitale / VENĂ OCCIPITALĂ
veine ombilicale / VENĂ OMBILICALĂ
veine ombilicale gauche / VENĂ OMBILICALĂ STÂNGĂ A FĂTULUI
veine ophtalmique inférieure / VENĂ OFTALMICĂ INFERIOARĂ
veine ophtalmique supérieure / VENĂ OFTALMICĂ SUPERIOARĂ
veine ovarienne droite / VENĂ OVARIANĂ DREAPTĂ
veine ovarienne gauche / VENĂ OVARIANĂ STÂNGĂ
veine palatine inférieure / VENĂ PALATINĂ EXTERNĂ
veine poplitée / VENĂ POPLITEE
veine porte / VENĂ PORTĂ
veine postérieure du ventricule gauche / VENĂ POSTERIOARĂ A VENTRICULUI STÂNG
veine pulmonaire inférieure droite / VENĂ PULMONARĂ DREAPTĂ INFERIOARĂ

veine pulmonaire inférieure gauche / VENĂ PULMONARĂ STÂNGĂ INFERIOARĂ
veine pulmonaire supérieure droite / VENĂ PULMONARĂ DREAPTĂ SUPERIOARĂ
veine pulmonaire supérieure gauche / VENĂ PULMONARĂ STÂNGĂ SUPERIOARĂ
veine pylorique / VENĂ GASTRICĂ DREAPTĂ
veine sacrée moyenne / VENĂ SACRATĂ MEDIANĂ
veine saphène accessoire / VENĂ SAFENĂ ACCESORIE
veine saphène externe / VENĂ SAFENĂ MICĂ
veine saphène interne / VENĂ SAFENĂ MARE
veine sous-clavière / VENĂ SUBCLAVICULARĂ
veine sous-costale / VENĂ SUBCOSTALĂ
veine sous-mentale / VENĂ SUBMENTALĂ
veine spermatique droite / VENĂ TESTICULARĂ DREAPTĂ
veine spermatique gauche / VENĂ TESTICULARĂ STÂNGĂ
veine splénique / VENĂ SPLENICĂ
veine sterno-cléido-mastoïdienne / VENĂ STERNOCLEIDOMASTOIDIANĂ
veine striées inférieures de Hédon / VENE STRIATE
veine stylomastoïdienne / VENĂ STILOMASTOIDIANĂ
veine surrénale principale / VENĂ CENTRALĂ A GLANDEI SUPRARENALE
veine surrénale principale droite / VENĂ SUPRARENALĂ DREAPTĂ
veine surrénale principale gauche / VENĂ SUPRARENALĂ STÂNGĂ
veine sus-orbitaire / VENĂ SUPRAORBITALĂ
veine sus-scapulaire / VENĂ SUPRASCAPULARĂ
veine sylvienne profonde / VENĂ CEREBRALĂ MIJLOCIE PROFUNDĂ
veine sylvienne superficielle / VENĂ CEREBRALĂ MIJLOCIE SUPERFICIALĂ
veine temporale moyenne / VENĂ TEMPORALĂ MIJLOCIE
veine thalamo-striée / VENĂ TALAMOSTRIATĂ
veine thoracique latérale / VENĂ TORACICĂ LATERALĂ
veine thyroïdienne inférieure / VENĂ TIROIDIANĂ INFERIOARĂ
veine thyroïdienne supérieure / VENĂ TIROIDIANĂ SUPERIOARĂ
veine transversale de la face / VENĂ TRANSVERSĂ A FEŢEI
veine vertébrale / VENĂ VERTEBRALĂ
veine vertébrale accessoire / VENĂ VERTEBRALĂ ACCESORIE
veine vertébrale antérieure de Lauth / VENĂ VERTEBRALĂ ANTERIOARĂ
veine vidienne / VENA CANALULUI PTERIGOIDIAN
veinectasie / VENECTAZIE
veines arcuées du rein / VENE ARCUATE RENALE
veines articulaires du genou / VENE GENICULARE
veines auriculaires antérieures / VENE AURICULARE ANTERIOARE
veines auriculaires postérieures / VENE AURICULARE POSTERIOARE
veines basivertébrales / VENE BAZIVERTEBRALE
veines bronchiques / VENE BRONHICE
veines bulbaires péniennes / VENEle BULBULUI PENISULUI
veines bulbaires vestibulaires / VENELE BULBILOR VESTIBULULUI
veines caverneuses de la verge / VENE CAVERNOASE ALE PENISULUI
veines centrales du lobule hépatique / VENE CENTRALE ALE FICATULUI (CENTROLOBULARE)
veines cérébelleuses médianes et inférieures / VENE CEREBELOASE INFERIOARE
veines cérébelleuses médianes et supérieures / VENE CEREBELOASE SUPERIOARE
veines cérébrales externes / VENE CEREBRALE SUPERIOARE
veines cérébrales inférieures / VENE CEREBRALE INFERIOARE
veines cérébrales internes / VENE CEREBRALE INTERNE
veines ciliaires / VENE CILIARE
veines circonflexes fémorales latérales / VENE CIRCUMFLEXE FEMURALE LATERALE
veines circonflexes fémorales médiales / VENE CIRCUMFLEXE FEMURALE MEDIALE
veines collatérales palmaires des doigts / VENE DIGITALE PALMARE
veines conjonctivales / VENE CONJUNCTIVALE
veines courtes gastriques / VENE GASTRICE SCURTE
veines cubitales / VENE ULNARE
veines de l'aile du nez / VENE NAZALE EXTERNE
veines de l'aqueduc du vestibule / VENE LABIRINTINE
veines diaphragmatiques inférieures / VENE FRENICE INFERIOARE
veines digitales dorsales du pied / VENE DIGITALE DORSALE ALE PICIORULUI
veines digitales plantaires / VENE DIGITALE PLANTARE
veines dorsale superficielle de la verge / VENE DORSALE SUPERFICIALE ALE PENISULUI
veines dorsale superficielle du clitoris / VENE DORSALE SUPERFICIALE ALE CLITORISULUI
veines dorsales de la langue / VENE DORSALE ALE LIMBII
veines dorsales de la langue / VENE LINGUALE DORSALE
veines du bord droit du coeur / VENE CARDIACE ANTERIOARE
veines du ligament rond / VENE PARAOMBILICALE
veines épigastriques supérieures / VENE EPIGASTRICE SUPERIOARE
veines épisclérales péricornéennes / VENE EPISCLERALE
veines ethmoïdales / VENE ETMOIDALE
veines etoilées du rein / VENE STELATE ALE RINICHIULUI
veines fessières / VENE GLUTEALE SUPERIOARE
veines hémoroïdales inférieures / VENE RECTALE INFERIOARE
veines hémoroïdales moyennes / VENE RECTALE MIJLOCII
veines honteuses externes / VENE PUDENDALE EXTERNE
veines humérales / VENE BRAHIALE
veines intercostales antérieures / VENE INTERCOSTALE ANTERIOARE
veines intercostales postérieures / VENE INTERCOSTALE POSTERIOARE
veines interlobaires du rein / VENE INTERLOBARE RENALE
veines interlobulaires du foie / VENE INTERLOBULARE HEPATICE
veines interlobulaires du rein / VENE INTERLOBULARE RENALE
veines interosseuses dorsales de la main / VENE METACARPIENE DORSALE
veines interosseuses dorsales du pied / VENE METATARSIENE DORSALE
veines interosseuses palmaires / VENE METACARPIENE PALMARE
veines interosseuses plantaires / VENE METATARSIENE PLANTARE
veines ischiatiques / VENE GLUTEALE INFERIOARE
veines jéjunales et iléales / VENE JEJUNALE ŞI ILEALE
veines labiales antérieures / VENE LABIALE ANTERIOARE

veines labiales inférieures / VENE LABIALE INFERIOARE
veines labiales postérieures / VENE LABIALE POSTERIOARE
veines lombaires / VENE LOMBARE I ŞI II
veines lombaires / VENE LOMBARE III ŞI IV
veines maxillaires / VENE MAXILARE
veines médiastinales / VENE MEDIASTINALE
veines méningées / VENE MENINGEE
veines méningées moyennes / VENE MENINGEE MIJLOCII
veines métacarpiennes / VENE INTERCAPITALE
veines musculo-phréniques / VENE MUSCULOFRENICE
veines obturatrices / VENE OBTURATORII
veines œsophagiennes / VENE ESOFAGIENE
veines palpébrales / VENE PALPEBRALE
veines palpébrales inférieures / VENE PALPEBRALE INFERIOARE
veines palpébrales supérieures / VENE PALPEBRALE SUPERIOARE
veines pancréatico-duodénales / VENE PANCREATICODUODENALE
veines pancréatiques / VENE PANCREATICE
veines parotidiennes / VENE PAROTIDIENE
veines perforantes de la cuise / VENE PERFORANTE
veines péricardiques / VENE PERICARDICE
veines péricardo-phréniques / VENE PERICARDIOFRENICE
veines péronières / VENE PERONIERE
veines pharyngées / VENE FARINGIENE
veines préparates / VENE SUPRATROHLEARE
veines profondes de la verge / VENE PROFUNDE ALE PENISULUI
veines profondes du clitoris / VENE PROFUNDE ALE CLITORISULUI
veines radiales / VENE RADIALE
veines rénales / VENE RENALE
veines sacrées latérales / VENE SACRATE LATERALE
veines scapulaires postérieures / VENE TRANSVERSALE ALE GÂTULUI
veines scrotales antérieures / VENE SCROTALE ANTERIOARE
veines scrotales postérieures / VENE SCROTALE POSTERIOARE
veines sigmoïdes / VENE SIGMOIDIENE
veines sous-cutanées abdominales / VENE SUBCUTANATE ABDOMINALE
veines sous-hépatiques / VENE HEPATICE
veines spinales / VENE SPINALE
veines temporales profondes / VENE TEMPORALE PROFUNDE
veines temporales superficielles / VENE TEMPORALE SUPERFICIALE
veines thoraciques inférieures / VENE TORACOEPIGASTRICE
veines thoraciques internes / VENE TORACICE INTERNE
veines thymiques / VENE TIMICE
veines thyroïdiennes moyennes / VENE TIROIDIENE MIJLOCII
veines tibiales antérieures / VENE TIBIALE ANTERIOARE
veines tibiales postérieures / VENE TIBIALE POSTERIOARE
veines trachéales / VENE TRAHEALE
veines tympaniques / VENE TIMPANICE
veines utérines / VENE UTERINE
veines vértebrales externes antérieures / VENE INTERVERTEBRALE
veines vésicales / VENE VEZICALE
veines vestibulaires / VENE VESTIBULARE
veines vortiqueuses / VENE VORTICOASE
veinesection / VENESECŢIE
veineux / VENOS
veinoclyse / VENOCLIZĂ
veinomoteur / VENOMOTOR
veinosclérose / VENOSCLEROZĂ
veinoscopie / VENOSCOPIE
veinospasme / VENOSPASM
veinostase / VENOSTAZĂ
veinule postcapillaire / VENULĂ POSTCAPILARĂ
vélamenteux, -euse / VELAMENTOS
vélocimètre / VELOCIMETRU
vélocimétrie Doppler / VELOCIMETRIE DOPPLER
vélocité / VELOCITATE
vélopharyngoplastie / VELOFARINGOPLASTIE
velum / VELUM
vénéneux / VENINOS
vénéréologie / VENEROLOGIE
vénérien / VENERIAN
venin / VENIN
vénomotricité / VENOMOTRICITATE
ventilation / VENTILAŢIE
ventilation alvéolaire / VENTILAŢIE ALVEOLARĂ
ventilation artificielle / VENTILAŢIE ARTIFICIALĂ
ventilation assistée / VENTILAŢIE ASISTATĂ
ventilation contrôlée / VENTILAŢIE CONTROLATĂ
ventilation maximale / VENTILAŢIE MAXIMĂ
ventilation-minute / VENTILAŢIE-MINUT
ventouse / VENTUZĂ
ventouse obstétricale / VENTUZĂ OBSTETRICALĂ
ventral / VENTRAL
ventre / ABDOMEN
ventre de batracien / ABDOMEN DE BATRACIAN
ventre de bois / ABDOMEN DE LEMN
ventre en bateau / ABDOMEN ÎN CORABIE
ventre en besace / ABDOMEN ÎN DESAGĂ
ventriculaire / VENTRICULAR
ventricule / VENTRICUL
ventricule cardiaque / VENTRICUL CARDIAC
ventricule de Morgagni / VENTRICUL MORGAGNI
ventricule laryngé / VENTRICUL LARINGIAN
ventricule unique / VENTRICUL UNIC
ventricules cérébraux / VENTRICULE CEREBRALE
ventriculite / VENTRICULITĂ
ventriculo-atriostomie / VENTRICULOATRIOSTOMIE
ventriculocisternostomie / VENTRICULOCISTERNOSTOMIE
ventriculogramme / VENTRICULOGRAMĂ
ventriculographie / VENTRICULOGRAFIE
ventriculoplastie / VENTRICULOPLASTIE
ventriculotomie / VENTRICULOTOMIE
ventrofixation / VENTROFIXAŢIE
venule / VENULĂ
ver / VIERME
veratrum / VERATRUM
verbigération / VERBIGERAŢIE
verbomanie / VERBOMANIE
vérdoglobine / VERDOGLOBINĂ
vergetures / VERGETURI
vermicide / VERMICID
vermiculaire / VERMICULAR
vermifuge / VERMIFUG
vermilionectomie / VERMILIONECTOMIE
verminose / VERMINOZĂ
vermis / VERMIS
vernix caseosa / VERNIX CASEOSA
verre à foyer progressif / LENTILĂ CU FOCAR PROGRESIV

verre correcteur / LENTILĂ CORECTOARE
verre cylindrique / LENTILĂ CILINDRICĂ
verre de contact / LENTILĂ DE CONTACT
verres correcteurs / OCHELARI
verruca peruviana / VERUCĂ PERUANĂ
verrucosité / VERUCOZITATE
verrue / NEG, VERUCĂ
verrue séborrhéique / VERUCĂ SEBOREICĂ
verruqueux, -euse / VERUCOS
version / VERSIUNE
vert / VERDE
vertebra plana / VERTEBRA PLANA
vertèbre / VERTEBRĂ
vertèbres (cervicales, dorsales, lombaires, sacrées, coccygiennes) / VERTEBRE (CERVICALE, TORACALE, LOMBARE, SACRATE, COCCIGIENE)
vertébrothérapie / VERTEBROTERAPIE
vertex / VERTEX
vertige / AMEŢEALĂ, VERTIJ
vertige alternobarique / VERTIJ ALTERNOBARIC
vertige angiopathique / VERTIJ ANGIOPATIC
vertige de Ménière / VERTIJ MéNIèRE
vertige de position / VERTIJ DE POZIŢIE
vertige galvanique / VERTIJ GALVANIC
vertige hystérique / VERTIJ ISTERIC
vertige labyrinthique / VERTIJ LABIRINTIC
vertige laryngé / VERTIJ LARINGIAN
vertige mental / VERTIJ MENTAL
vertige névropathique / VERTIJ NEURASTENIC
vertige objectif / VERTIJ OBIECTIV
vertige paralysant / VERTIJ PARALIZANT
vertige postural / VERTIJ POSTURAL
vertige rotatoire / VERTIJ ROTATORIU
veru montanum / VERU MONTANUM
vésical / VEZICAL
vésicant / VEZICANT
vésicopustule / VEZICOPUSTULĂ
vésicule / VEZICULĂ
vésicule biliaire / VEZICULĂ BILIARĂ
vésicule exclue / VEZICULĂ EXCLUSĂ
vésicule ombilicale / VEZICULĂ OMBILICALĂ
vésicule thyroïdienne / VEZICULĂ TIROIDIANĂ
vésiculectomie / VEZICULECTOMIE
vésicules séminales / VEZICULE SEMINALE
vésicules synaptiques / VEZICULE SINAPTICE
vésiculine / VEZICULINĂ
vésiculite / VEZICULITĂ
vésiculographie / VEZICULOGRAFIE
vésiculo-pustuleux, -euse / VEZICULO-PUSTULOS
vésiculotomie / VEZICULOTOMIE
vespéral / VESPERAL
vespertilio / VESPERTILIO
vessie / VEZICĂ
vessie neurologique / VEZICĂ NEUROLOGICĂ
vessie urinaire / VEZICĂ URINARĂ
vestibulaire / VESTIBULAR
vestibule / VESTIBUL
vestibule buccal / VESTIBUL BUCAL
vestibule de l'oreille / VESTIBULUL URECHII
vestibule membraneux / VESTIBUL MEMBRANOS
vestibule osseux / VESTIBUL OSOS
vestibulite / VESTIBULITĂ
vestige / VESTIGIU
viabilité / VIABILITATE
viable / VIABIL
vibices / VIBICE
vibrance péricardique / VIBRANŢĂ PERICARDICĂ
vibrance péricardique protodiastolique / VIBRANŢĂ PERICARDICĂ PROTODIASTOLICĂ
vibration / VIBRAŢIE
vibrations vocales / VIBRAŢII VOCALE
Vibrio / VIBRIO
Vibrio cholerae / VIBRIO CHOLERAE
vibrion / VIBRION
vibromassage / VIBROMASAJ
vibrothérapie / VIBROTERAPIE
vicariant / VICARIANT
vice / VICIU
viciation / VICIERE
vidéochirurgie / VIDEOCHIRURGIE
vie / VIAŢĂ
vie moyenne / VIAŢĂ MEDIE
vigil / VIGIL
vigilambulisme / VIGILAMBULISM
vigilance / VIGILENŢĂ
VIH / HIV
villeux / VILOS
villine / VILINĂ
villosité / VILOZITATE
villosités choriales / VILOZITĂŢI CORIALE
villosités intestinales / VILOZITĂŢI INTESTINALE
villosités placentaires / VILOZITĂŢI PLACENTARE
villosités sinoviales / VILOZITĂŢI SINOVIALE
viloxazine / VILOXAZINĂ
vimentine / VIMENTINĂ
vin / VIN
vinblastine / VINBLASTINĂ
vincristine / VINCRISTINĂ
vinculine / VINCULINĂ
vinorelbine / VINORELBINĂ
viol / VIOL
VIP / VIP
vipome / VIPOM
viral / VIRAL, VIROTIC
virémie / VIREMIE
virginité / VIRGINITATE
viril / VIRIL
virilisant / VIRILIZANT
virilisation / VIRILIZARE
virilisme / VIRILISM
virino / VIRINO
virion / VIRION
viroïde / VIROID
virologie / VIROLOGIE
viropexie / VIROPEXIE
viroplasme / VIROPLASMĂ
virose / VIROZĂ
viroses APG / VIROZE APG
virucide / VIRUCID
virulence / VIRULENŢĂ
virurie / VIRURIE
virus / VIRUS
virus A / VIRUS A
virus à ADN / VIRUS ADN
virus à ARN / VIRUS ARN
virus amaril / VIRUS AMARIL

virus attenué / VIRUS ATENUAT
virus B / VIRUS B
virus Barmah Forest / VIRUS BARMAH FOREST
virus BK / VIRUS BK
virus Chikungunya / VIRUS CHIKUNGUNYA
virus Coxsackie / VIRUS COXSACKIE
virus cytotrope / VIRUS CITOTROP
virus D / VIRUS D
virus de la leucémie avec celules T / VIRUSUL LEUCEMIEI CU CELULE T
virus de la leucémie aviare / VIRUS AL LEUCEMIEI AVIARE
virus de la leucémie bovine / VIRUS AL LEUCEMIEI BOVINE
virus de la leucémie féline / VIRUS AL LEUCEMIEI FELINE
virus de la leucémie murine / VIRUS AL LEUCEMIEI MURINE
virus de la stomatite vésiculeuse / VIRUS AL STOMATITEI VEZICULOASE
virus de l'anémie infectieuse cabaline / VIRUS AL ANEMIEI INFECŢIOASE CABALINE
virus de l'immunodéficience simienne / VIRUS AL IMUNODEFICIENŢEI SIMIENE
virus de Marburg / VIRUS MARBURG
virus de Theiler / VIRUS THEILER
virus défectif / VIRUS DEFECTIV
virus delta / VIRUS DELTA
virus d'Epstein-Barr / VIRUS EPSTEIN-BARR
virus des nodules des trayeurs / VIRUS AL NODULILOR LĂPTARILOR
virus du sarcome Rous / VIRUS AL SARCOMULUI ROUS
virus Ebola / VIRUS EBOLA
virus Echo / VIRUS ECHO
virus Eyach / VIRUS EYACH
virus FA / VIRUS FA
virus fixe / VIRUS FIXAT
virus Hantaan / VIRUS HANTAAN
virus helper / VIRUS HELPER
virus herpès simplex / VIRUS HERPES SIMPLEX
virus HIV / VIRUS HIV
virus JC / VIRUS JC
virus Junin / VIRUS JUNIN
virus latent / VIRUS LATENT
virus lent / VIRUS LENT
virus lents / VIRUSURI LENTE
virus lymphotropes pour les cellules T humaines / VIRUSURI LIMFOTROPE PENTRU CELULELE T UMANE
virus lymphotropes pour les cellules T humaines / VIRUSURILE LEUCEMIEI CU CELULE T
virus lytique / VIRUS LITIC
virus Machupo / VIRUS MACHUPO
virus masqué / VIRUS MASCAT
virus Mayaro / VIRUS MAYARO
virus Mokola / VIRUS MOKOLA
virus neurotropique / VIRUS NEUROTROP
virus Norwalk / VIRUS NORWALK
virus oncogène / VIRUS ONCOGEN
virus orphelin / VIRUS ORFAN
virus ourlien / VIRUS URLIAN
virus para-influenza / VIRUS PARAGRIPAL
virus paravaccinia / VIRUS PARAVACCINIA
virus Porogia / VIRUS POROGIA
virus Prospect Hill / VIRUS PROSPECT HILL
virus respiratoire syncytial / VIRUS RESPIRATOR SINCIŢIAL
virus Ross River / VIRUS ROSS RIVER
virus Seoul / VIRUS SEUL
virus Sindbis / VIRUS SINDBIS
virus snowshoe hare / VIRUS SNOWSHOE HARE
virus Tacaribe / VIRUS TACARIBE
virus Tahyna / VIRUS TAHYNA
virus Trivittatus / VIRUS TRIVITTATUS
virus varicelle-zostérien / VIRUS VARICELO-ZOSTERIAN
virus visna / VIRUS VISNA
virusologie / VIRUSOLOGIE
viscéral / VISCERAL
viscéralgie / VISCERALGIE
viscère / VISCER
viscérocepteur / VISCEROCEPTOR
viscérographe / VISCEROGRAF
viscéromegalie / VISCEROMEGALIE
viscéroptose / VISCEROPTOZĂ
viscérotonie / VISCEROTONIE
viscoelastique / VÂSCOELASTIC
viscosimètre / VISCOZIMETRU
viscosité / VISCOZITATE
viscosité mentale / VISCOZITATE MENTALĂ
vision / VEDERE
visna / VISNA
visuel / VIZUAL
vitalisme / VITALISM
vitalité / VITALITATE
vitamine / VITAMINĂ
vitamine A / VITAMINĂ A
vitamine antiscorbutique / VITAMINĂ ANTISCORBUTICĂ
vitamine antixérophtalmique / VITAMINĂ ANTIXEROFTALMICĂ
vitamine B_1 / VITAMINĂ B_1
vitamine B_{12} / VITAMINĂ B_{12}
vitamine B_2 / VITAMINĂ B_2
vitamine B_6 / VITAMINĂ B_6
vitamine B_8 / VITAMINĂ B_8
vitamine B_9 / VITAMINĂ B_9
vitamine C / VITAMINĂ C
vitamine D / VITAMINĂ D
vitamine D_2 / VITAMINĂ D_2
vitamine D_3 / VITAMINĂ D_3
vitamine E / VITAMINĂ E
vitamine F / VITAMINĂ F
vitamine H / VITAMINĂ H
vitamine K / VITAMINĂ K
vitamine M / VITAMINĂ M
vitamine P / VITAMINĂ P
vitamine PP / VITAMINĂ PP
vitaminisation / VITAMINIZARE
vitaminothérapie / VITAMINOTERAPIE
vitellus / VITELUS
vitesse / VITEZĂ
vitesse de sédimentation globulaire / VITEZĂ DE SEDIMENTARE A HEMATIILOR
vitesse maximale / VITEZĂ MAXIMALĂ
vitiligo / VITILIGO
vitrectomie / VITRECTOMIE
vitronectine / VITRONECTINĂ
vitropression / VITROPRESIUNE
viviparous / vivipare
vivisection / VIVISECŢIE
voie d'administration / CALE DE ADMINISTRARE
voile du palais / VĂL PALATIN
voix / VOCE
voix bitonale / VOCE BITONALĂ

voix eunuchoïde / VOCE EUNUCOIDĂ
vol patologique / FURT PATOLOGIC
volatile / VOLATIL
volémie / VOLEMIE
volet costal / VOLET COSTAL
volorécepteurs / VOLORECEPTORI
volt / VOLT
voltage imposé / VALTAJ IMPUS
voltmètre / VOLTMETRU
volum cible anatomoclinique / VOLUM ŢINTĂ ANATOMOCLINIC
volum cible prévisionnel / VOLUM ŢINTĂ PREVIZIONAL
volume / VOLUM
volume courant / VOLUM CURENT
volume de distribution / VOLUM DE DISTRIBUŢIE
volume de réserve expiratoire / VOLUM EXPIRATOR DE REZERVĂ
volume de réserve inspiratoire / VOLUM INSPIRATOR DE REZERVĂ
volume expiratoire maximum seconde / VOLUM EXPIRATOR MAXIMAL PE SECUNDĂ
volume globulaire / VOLUM GLOBULAR
volume globulaire moyen / VOLUM GLOBULAR MEDIU
volume inspiratoire maximal par seconde / VOLUM INSPIRATOR MAXIM PE SECUNDĂ
volume plasmatique / VOLUM PLASMATIC
volume résiduel / VOLUM REZIDUAL
volume respiratoire / VOLUM RESPIRATOR
volume sanguin / VOLUM SANGUIN
volume systolique / VOLUM SISTOLIC
volume tumoral macroscopique / VOLUM TUMORAL MACROSCOPIC
volumétrique / VOLUMETRIC
volvulus / VOLVULUS
vomer / VOMER
vomique / VOMICĂ
vomissement / VĂRSĂTURĂ, VOMĂ, VOMISMENT
vomissement périodiques / VĂRSĂTURI PERIODICE
vomissements cycliques / VĂRSĂTURI CICLICE
vomissements en fusée / VĂRSĂTURI CEREBRALE
vomissements fécaloïdes / VĂRSĂTURĂ FECALOIDĂ
vomissements hystériques / VĂRSĂTURI ISTERICE
vomissements incoercibles de la grossesse / VĂRSĂTURI INCOERCIBILE DE SARCINĂ
vomissements récurrents / VĂRSĂTURI RECURENTE
vomitif / VOMITIV
vomito negro / VOMITO NEGRO
vomiturition / VOMITURIŢIE
v-onc / V-ONC
vortex / VORTEX
voûte crânienne / BOLTĂ CRANIANĂ
voûte palatine / BOLTĂ PALATINĂ
voûte plantaire / BOLTĂ PLANTARĂ
voyeurism / VOAIERISM
vue / VĂZ
vulnerabilité / VULNERABILITATE
vultueux / VULTUOS
vulve / VULVĂ
vulvectomie / VULVECTOMIE
vulviforme / VULVIFORM
vulvite / VULVITĂ
vulvovaginite / VULVOVAGINITĂ

W

wandering pacemaker / WANDERING PACEMAKER
warfarine / WARFARINĂ
Watt / WATT
Weber / WEBER
Western blot / WESTERN BLOT
whartonite / WHARTONITĂ
wheezing / WHEEZING
wirsungographie / WIRSUNGOGRAFIE
wirsungo-jéjunostomie / WIRSUNGO-JEJUNOSTOMIE
wirsungorragie / WIRSUNGORAGIE
Wohlfahrtia magnifica / WOHLFAHRTIA MAGNIFICA
wrapping / WRAPPING
Wuchereria / WUCHERERIA
Wuchereria bancrofti / WUCHERERIA BANCROFTI
wuchereriose / WUCHERERIOZĂ

X

xanthélasma / XANTELASMĂ
xanthémolyse / XANTHEMOLIZĂ
xanthine / XANTINĂ
xanthine oxydase / XANTIN OXIDAZĂ
xanthinurie / XANTINURIE
xanthochrome / XANTOCROM
xanthochromie / XANTOCROMIE
xanthocyte / XANTOCIT
xanthodermie / XANTODERMIE
xantho-erythrodermia perstans / XANTOERITRODERMIA PERSTANS
xanthofibrome / XANTOFIBROM
xanthogranulome / XANTOGRANULOM
xanthogranulome rétropéritoneal / XANTOGRANULOM RETROPERITONEAL
xanthomatose / XANTOMATOZĂ
xanthomatose cérébro-tendineuse / XANTOMATOZĂ CEREBROTENDINOASĂ
xanthomatose crânio-hypophysaire / XANTOMATOZĂ CRANIOHIPOFIZARĂ
xanthomatose cutanéo-muqueuse avec diabète insipide / XANTOMATOZĂ MUCOCUTANATĂ CU DIABET INSIPID
xanthomatose éruptive / XANTOMATOZĂ ERUPTIVĂ
xanthomatose familiale primitive / XANTOMATOZĂ FAMILIALĂ PRIMITIVĂ
xanthomatose hypercholestérolémique familiale / XANTOMATOZĂ HIPERCOLESTEROLEMICĂ FAMILIALĂ
xanthomatose idiopathique chronique / XANTOMATOZĂ CRONICĂ IDIOPATICĂ
xanthome / XANTOM
xanthome juvénile / XANTOM JUVENIL
xanthomisation / XANTOMIZARE
xanthonychie / XANTONICHIE
xanthoprotéine / XANTOPROTEINĂ
xanthoprotéinémie / XANTOPROTEINEMIE
xanthopsie / XANTOPSIE
xéno-anticorps / XENO-ANTICORPI
xéno-antigène / XENO-ANTIGEN
xénobiotique / XENOBIOTIC
xénodiagnostic / XENODIAGNOSTIC
xénogenèse / XENOGENEZĂ

xénogénique / XENOGENIC
xénogreffe / XENOGREFĂ
xéno-immunisation / XENOIMUNIZARE
xenon 133 / XENON 133
xénoparasitisme / XENOPARAZITISM
xénopathie / XENOPATIE
xénophobie / XENOFOBIE
xénophonie / XENOFONIE
xénophtalmie / XENOFTALMIE
xérochéilie / XEROCHEILIE
xérocyte / XEROCIT
xérocythose héréditaire / XEROCITOZĂ EREDITARĂ
xeroderma pigmentosum / XERODERMA PIGMENTOSUM
xérodermie / XERODERMIE
xérographie / XEROGRAFIE
xéromammographie / XEROMAMOGRAFIE
xéroménie / XEROMENIE
xérophagie / XEROFAGIE
xérophile / XEROFIL
xérophtalmie / XEROFTALMIE
xéroradiographie / XERORADIOGRAFIE
xérorhinie / XERORINIE
xérose / XEROZĂ
xérosis / XEROSIS
xérostomie / XEROSTOMIE
xiphodynie / XIFODINIE
xiphoïde / XIFOID
xiphoïdite / XIFOIDITĂ
xiphosternopexie / XIFOSTERNOPEXIE
xylène / XILEN
xylose / XILOZĂ
xysma / XISMĂ

Y

Yersinia / YERSINIA
Yersinia pestis / YERSINIA PESTIS
yersiniose / YERSINIOZĂ
yeux / OCHI
yin-yang / YIN-YANG
yoga / YOGA
yohimbine / YOHIMBINĂ
YOP / YOP
ypérite / YPERITĂ
yttrium / YTRIU

Z

Zea mays / ZEA MAYS
zéine / ZEINĂ
zéiose / ZEIOZĂ
zéisme / ZEISM
zelophobie / ZELOFOBIE
zelotypie / ZELOTIPIE
zéolites / ZEOLIŢI
zéro / ZERO
zeugmatographie / ZEUGMATOGRAFIE
zinc / ZINC
zinc finger / ZINC FINGER
zinc-insuline / ZINC-INSULINĂ
zincalisme / ZINCALISM
zincoïde / ZINCOID
zincose / ZINCOZĂ
zona / ZONA
zona ophtalmique / ZONA OFTALMICĂ
zona zoster / ZONA ZOSTER, HERPES ZOSTER
zone / ZONĂ
zone contrôlée / ZONĂ CONTROLATĂ
zone de Kiesselbach / ZONĂ KIESSELBACH
zone détente / ZONĂ TRIGGER
zone érogène / ZONĂ EROGENĂ
zonite / ZONITĂ
zonula adherens / ZONULA ADHERENS
zonula cilliaris / ZONULA CILLIARIS
zonula occludens / ZONULA OCCLUDENS
zonule / ZONULĂ
zonule de Zinn / ZONULĂ ZINN
zonulolyse / ZONULOLIZĂ
zonulotomie / ZONULOTOMIÉ
zooanthropie / ZOOANTROPIE
zoomanie / ZOOMANIE
zoomorphisme / ZOOMORFISM
zoonose / ZOONOZĂ
zooparasite / ZOOPARAZIT
zoopathie / ZOOPATIE
zoophilie / ZOOFILIE
zoophobie / ZOOFOBIE
zooplancton / ZOOPLANCTON
zooprophylaxie / ZOOPROFILAXIE
zoopsie / ZOOPSIE
zoose / ZOOZĂ
zoostérol / ZOOSTEROL
zostérien, -ienne / ZOSTERIAN
zostériforme / ZOSTERIFORM
zosteroïde / ZOOSTEROID
zwitterion / ZWITTERION
zygapophyse / ZIGAPOFIZĂ
zygodactylie / ZIGODACTILIE
zygomatique / ZIGOMATIC
zygoneures / NEURON INTERCALAR
zygote / ZIGOT
zymodème / ZIMODEM
zymogène / ZIMOGEN
zymogramme / ZIMOGRAMĂ
zymotique / ZIMOTIC

XV. INDEX DE TERMENI GERMAN-ROMÂN

Precizări:

1) În acest index sunt cuprinşi, în ordine alfabetică, toţi termenii din limba germană şi echivalenţi lor din limba română. Aceştia din urmă sunt menţionaţi în index cu majuscule, ca şi în intrările de la nivelul vocabularului.
2) Denumirile bolilor, probelor, semnelor, simptomelor, sindroamelor şi testelor au fost grupate în ordine alfabetică la nivelul termenilor de bază respectivi. Pentru căutarea unor eponime se poate utiliza indexul de nume proprii.
3) Anglicismele cu circulaţie în ambele limbi au fost transcrise ca atare, rareori acestea fiind menţionate şi cu modificări specifice.

A

abartikulär / ABARTICULAR
Abasie / ABAZIE
Abbau / CATABOLISM
Abbildung / PROIECŢIE
Abblätterung / EXFOLIERE
Abdominoskopie / ABDOMINOSCOPIE
Abdominozentese / ABDOMINOCENTEZĂ
Abdrosseln / JUGULA
Abdruck / AMPRENTĂ
aberrierend / ABERANT
Abführend / PURGATIV
Abführmittel / PURGATIV
Abführmittel / SECRETAGOG
Abführung / PURGAŢIE
Abgabe / DEBIT
Abgedreht sein / TRANSĂ
Abgegrenzt / CIRCUMVALAT
Abgehoben sein / TRANSĂ
abgesiedelt / METASTATIC
Abgießen / DECANTARE
Abhang / CLIVUS
Abhängige Persönlichkeit / PERSONALITATE DEPENDENTĂ
Abhängigkeit / ADICŢIE
Abhängigkeit / DEPENDENŢĂ
Abhorchen / AUSCULTAŢIE
Abiogenese / ABIOGENEZĂ
abiotisch / ABIOTIC
Abiotrophie / ABIOTROFIE
Abirrung / PERVERSIUNE
Abklären / DECANTARE
Abklärung / DEFECAŢIE
Abklatschgeschwür / ULCER ÎN OGLINDĂ
Abkochen / DECOCŢIE
Abkochung / DECOCT
Ablagerung / DEPOZIT
Ablaktation / ABLACTAŢIE
Ablaktation / ÎNŢĂRCARE
Ablaufdatum / DATĂ DE EXPIRARE
ableitend / EFERENT
Ableitende Protein / PROTEINĂ DERIVATĂ
Ableitung / DERIVAŢIE
Ablepharie / ABLEFARIE
Ablösung / DECOLARE
Ablösung / DEZLIPIRE
Abmagerung / SLĂBIRE
Abnahme / DECLIN
Abnutzung / DETERIORARE MENTALĂ
ABC Transporter / TRANSPORTORI ABC
ABO system / SISTEM ABO
Aboklusion / ABOCLUZIE
Abort / AVORT
Abrachie / ABRAHIE
Abrachiozephalie / ABRAHIOCEFALIE
Abreaktion / ABREACŢIE
Abreibein / FRECĂTURĂ
Abreitsunfall / ACCIDENT DE MUNCĂ
Absättigung / SATURARE
Absaugungsyndrom / SINDROM DE ASPIRAŢIE
Abschabung / ABRAZIUNE
Abschälen / DECORTICARE
Abschließendes Endurteil / EPICRIZĂ
Abschnitt / COMPARTIMENT
Abschnitt / FAZĂ
Abschnitt / SECTOR
Abschnitt / SEGMENT
Abschrift / TRANSCRIPŢIE
Abschuppen / EXFOLIERE
Abschuppung / DESCUAMARE
Abschürfung / EROZIUNE
Abschürfung / EXCORIAŢIE
abschüssig / DECLIV
Abschwellung / DETUMESCENŢĂ
Absicht / INTENŢIE
absiedelnd / METASTAZANT
Absinken / DECLIN
Absondern / A SECRETA
Absondernd / SECRETOR
Absonderung / INDIVIDUALIZARE
Absonderung / IZOLARE
Absonderung / SECREŢIE
Absonderungkrankheit / BOALĂ SECRETANTĂ
Absorbanz / ABSORBANŢĂ
absorbierend / ABSORBANT
Absorption / ABSORBŢIE
Absorptionspektrum / SPECTRU DE ABSORBŢIE
Abspalten / DEDUBLARE
absprengung / AVULSIE
Abstammung / FILIAŢIE
Abstand / DISTANŢĂ
Absterben / MORTIFICARE

Abstillen / ABLACTAŢIE
Abstinenz / ABSTINENŢĂ
Abszeß / ABCES
Abtasten / A PALPA
Abtasten / SCANARE
Abteil / COMPARTIMENT
Abteilung / COMPARTIMENT
Abteilung / SECTOR
Abteilung / SEGMENTARE
Abtragung / ABLAŢIE
Abtragung / AMPUTAŢIE
Abtreibung / AVORT
Abtrünniger / PERVERTIT
abulisch / ABULIC
Abullie / ABULIE
Abwandlung / CONJUGARE
Abwandlung / VARIANTĂ
Abwandlung / VARIAŢIE
Abwechslung / ALTERNANŢĂ
Abwehr / FILAXIE
abweichend / ABERANT
abweichend / HETEROLOG
abweicht / DIFLUENT
Abweichung / ABERAŢIE
Abweichung / DEVIAŢIE
Abweichung / DIVERGENŢĂ
Abwesenheit / ABSENŢĂ
Abzehrung / INANIŢIE
Abzehrung / TABES
Abzugsrohr / DREN
Abzyme / ABZIMĂ
Acardius / ACARDIAC
ACD antikoagulantes Lösung / SOLUŢIE ANTICOAGULANTĂ ACD
Acedie / ACEDIA
Achalasie / ACALAZIE
Achlohydrie / ACLORHIDRIE
Acholie / ACOLIE
Acholurie / ACOLURIE
Achondrogenese / ACONDROGENEZĂ
Achondroplasich / ACONDROPLAZIC
Achondroplasie / ACONDROPLAZIE
Achondroplastisches Zwergwuchs / NANISM ACONDROPLAZIC
achromasie / ACROMAZIE
Achromatisch / ACROMAT
Achromatopsie / ACROMATOPSIE
A Chromosom / CROMOZOM A
Achse / AX
Achselhöhle / AXILĂ
Achylia / ACHILIE
Acutum Cor pulmonale / CORD PULMONAR ACUT
Adaktylie / ADACTILIE
Adaptine / ADAPTINE
Adaptometer / ADAPTOMETRU
Adaptometrie / ADAPTOMETRIE
Addison Körperschwund / CAŞEXIE BRONZATĂ
additive Wirkung / EFECT ADITIV
Adduktorenreflex / SEMNUL ADDUCTORILOR
Adeninzytratphosphatdextrose Antikoagulantes Lösung / SOLUŢIE ANTICOAGULANTĂ CITRAT FOSFAT DEXTROZĂ ADENINĂ
Adenoakanthom / ADENO-ACANTOM
Adenofirbrom / ADENOFIBROM
Adenogramm / ADENOGRAMĂ
adenoide wucherung / VEGETAŢII ADENOIDE
Adenoidektomie / ADENOIDECTOMIE
Adenoidismus / ADENOIDISM
Adenoiditis / ADENOIDITĂ
Adenokarzinom / ADENOCARCINOM
Adenomatose / ADENOMATOZĂ
Adenomektomie / ADENOMECTOMIE
Adenomyomatose / ADENOMIOMATOZĂ
Adenomyome / ADENOMIOM
Adenopathie / ADENOPATIE
Adenopathie Virchow / ADENOPATIE VIRCHOW
Adenosarkoma / ADENOSARCOM
Adenosindeaminase / ADENOZIN DEZAMINAZĂ
Adenotomie / ADENECTOMIE
Adenotosilektomie / ADENOTONSILECTOMIE
Adenovirose / ADENOVIROZĂ
Adenylsäure / ACID ADENILIC
Aderhaut / COROIDĂ
Aderschmerz / FLEBALGIE
Aderstein / FLEBOLIT
Adertransplantat / GREFON VASCULAR
Ades Syndrom / SINDROM ADES
Adhärenz / MARGINAŢIE
Adhäsion / ADEZIUNE
Adhäsionsproteine / PROTEINE DE ADEZIUNE
Adiadocokynesie / ADIADOCOKINEZIE
Adiponektin / ADIPONECTINĂ
Adipösgenitaldystrophie / BOALĂ DISTROFICĂ ADIPOZOGENITALĂ
Adipositát / ADIPOZITATE
Adiposogenital Syndrom / SINDROM ADIPOZO-HIPERGENITAL
Adnex / ANEXE
Adnexektomie / ANEXECTOMIE
Adnexentzündung / ANEXITĂ
adnexial / ANEXIAL
adnexial Epitheliom / EPITELIOM ANEXIAL
Adolezentenkyphose / EPIFIZITĂ VERTEBRALĂ DE CREŞTERE
a-ADRENERGISCH / a-ADRENERGIC
Adrenalin / ADRENALINĂ
adrenerg(isch) / ADRENERGIC
Adrenergagonisten / AGONIŞTI ADRENERGICI
adrenocorticotropes Hormon / HORMON ADRENOCORTICOTROP
adrenogenitales Syndrom / SINDROM ADRENOGENITAL
adrenolytisch / ADRENOLITIC
Adson Handgriff / MANEVRĂ ADSON
adsorbent / ADSORBANT
Adsorption / ADSORBŢIE
Adsorptionchromatographie / CROMATOGRAFIE DE ADSORBŢIE
adstringierend / ASTRINGENT
Adventitia / ADVENTICE
Adynamie / ADINAMIE
Adypolyse / SINDROM DE ADIPOLIZĂ
Adypomastie / ADIPOMASTIE
Aequorin / ECORINĂ
Aerobe / AEROB
Aerobiose / AEROBIOZĂ
Aerokolie / AEROCOLIE
Aerosol / AEROSOL

Aerosoitherapie / AEROSOLTERAPIE
Affectepilepsie / EPILEPSIE AFECTIVĂ
Affekt / EMOŢIE
Affektion / AFECŢIUNE
affektive Deprivation / CARENŢĂ AFECTIVĂ
Affektstörungen / TULBURĂRI AFECTIVE
Affektunreifigkeit / IMATURITATE AFECTIVĂ
Affenhand / MÂNĂ DE MAIMUŢĂ
Affenlücke / DIASTEMA
Affinität / AFINITATE
Affinitätschromatographie / CROMATOGRAFIE DE AFINITATE
Afibrinogenämie / AFIBRINOGENEMIE
After / ANUS
Agalaktie / AGALACTIE
Agammaglobulinämie / AGAMAGLOBULINEMIE
Agenesie / AGENEZIE
Agenitalismus / AGENITALISM
Agens / AGENT
Agglutinin / AGLUTININĂ
Agglutinogen / AGLUTINOGEN
Aggregat / AGREGAT
Aggregation / AGREGARE
Aggregometer / AGREGOMETRU
Aggresivität / AGRESIVITATE
Aggression / AGRESIUNE
Aggressologie / AGRESOLOGIE
Aglossie-Adaktylie Syndrom / SINDROM AGLOSIE-ADACTILIE
Aglykon / AGLICON
agonadisch / AGONADAL
Agonist / AGONIST
Agrammatismus / AGRAMATISM
Agranulose / AGRANULOZĂ
Agranulozyt / AGRANULOCIT
Agranulozytose / AGRANULOCITOZĂ
Agraphie / AGRAFIE
Agregabilität / AGREGABILITATE
Agyrie / AGIRIE
Ahndlung / ACŢIUNE
Ahnentafel / ARBORE GENEALOGIC
Ahornsirupharnkrankheit / BOALA URINEI CU MIROS DE SIROP DE ARŢAR
AIDS / SIDA
AIDS / SINDROM DE IMUNODEFICIENŢĂ DOBÂNDITĂ
Akalkulie / ACALCULIE
Akampsie / ACAMPSIE
Akantholyse / ACANTOLIZĂ
Akanthoma / ACANTOM
Akanthose / ACANTHOSIS NIGRICANS
Akanthose / ACANTOZĂ
Akanthozyt / ACANTOCIT
Akanthozytose / ACANTOCITOZĂ
Akapnie / ACAPNIE
Akardie / ACARDIE
Akarinose / ACARIOZĂ
Akaryotisch / ACARIOT
Akathagraphie / ACATAGRAFIE
Akathalasämie / ACATALAZEMIE
Akathalasie / ACATALAZIE
Akathamathesie / ACATAMATEZIE
Akathaphasie / ACATAFAZIE
Akinesie / AKINEZIE
akinetische Epilepsie / EPILEPSIE AKINETICĂ
akinetische Mutismus / COMĂ VIGILĂ
Akinetobakter / ACINETOBACTER
Akklimatisation / ACLIMATIZARE
Akkomodation / ACOMODARE
akkzessorisches Chromosom / CROMOZOM ACCESORIU
Akne / ACNEE
akneförmig / ACNEIFORM
Akorie / ACORIE, ACOREA
Akrinie / ACRINIE
Akrodermatitis / ACRODERMATITĂ
Akrodolichomelie / ACRODOLICOMELIE
Akrodynie / ACRODINIE
Akrodysostose / ACRODISOSTOZĂ
Akrodysplasie / ACRODISPLAZIE
Akroerythrose / ACROERITROZĂ
Akroesthesie ACROESTEZIE
Akrokeratose / ACROKERATOZĂ
Akromastitis / ACROMASTITĂ
Akromegalie / ACROMEGALIE
Akromegalie-Riesenwuchs / ACROMEGALO-GIGANTISM
akromegalische Spondylitis / SPONDILITĂ ACROMEGALICĂ
akromelisch / ACROMELIC
Akromikrie / ACROMICRIE
Akromion / ACROMION
Akromisches Melanom / MELANOM ACROMIC
Akroosteolyse / ACROOSTEOLIZĂ
Akropachie / ACROPAHIE
Akropachydermie / ACROPAHIDERMIE
Akroparesthalgie / ACROPARESTALGIE
Akroparesthesie / ACROPARESTEZIE
Akrophobie / ACROFOBIE
Akropoikilothermie / ACROPOIKILOTERMIE
Akrosklerose / ACROSCLEROZĂ
Akrosom / ACROZOM
Akrosyndrom / ACROSINDROM
akrozentrisches Chromosom / CROMOZOM ACROCENTRIC
Akrozephalie / ACROCEFALIE
Akrozephalopolysyndaktilie / ACROCEFALOPOLISINDACTILIE
Akrozephalosyndaktilie / ACROCEFALOSINDACTILIE
Akrozyanose / ACROCIANOZĂ
Aktin / ACTINĂ
aktinisch / ACTINIC
Aktinitis / ACTINITĂ
Aktinomykom / ACTINOMICOM
Aktinomykose / ACTINOMICOZĂ
Aktinomyzetom / ACTINOMICETOM
Aktinoretikulose / ACTINORETICULOZĂ
Aktion / ACŢIUNE
Aktionspotential / POTENŢIAL DE ACŢIUNE
Aktivationsenergie / ENERGIE DE ACTIVARE
Aktivator / ACTIVATOR
aktive Transport / TRANSPORT ACTIV
aktives Immunität / IMUNITATE ACTIVĂ
aktives Prinzip / PRINCIPIU ACTIV
aktives Serum / SER ACTIV
aktivierte Epilepsie / EPILEPSIE ACTIVATĂ
aktivierte Kohle / CĂRBUNE ACTIVAT
Aktivierung / ACTIVARE
Aktivierungsretikulärsystem / SISTEM RETICULAT ACTIVATOR ASCENDENT
Aktivimesser / ACTIVIMETRU
Aktivität / ACTIVITATE
Aktograph / ACTOGRAF
Aktomyosin / ACTOMIOZINĂ

Aktopathie / ACROPATIE
Äkuator / ECUATOR
Akumetrie / ACUMETRIE
Akupunktur / ACUPUNCTURĂ
Akustik / ACUSTICĂ
akut / ACUT
akute eitrige Peripachymeningitis / PERIPAHIMENINGITĂ PURULENTĂ ACUTĂ
akute Erythromyelose / ERITROMIELOZĂ ACUTĂ
akute hämolytische Anämie / ANEMIE HEMOLITICĂ ACUTĂ
Akute Histiozytose / HISTIOCITOZĂ DIFUZĂ ACUTĂ
akute lymphoblastische leukämie Antigen / ANTIGEN AL LEUCEMIEI LIMFOBLASTICE ACUTE
akute Magenerweiterung / DILATAŢIE ACUTĂ DE STOMAC
akute Monozytose / MONOCITOZĂ ACUTĂ
akute Nierennsuffizienz / INSUFICIENŢĂ RENALĂ ACUTĂ
akute optische Neuromyelitis / NEUROMIELITĂ OPTICĂ ACUTĂ
akute Osteomyelitis / OSTEOMIELITĂ INFECŢIOASĂ ACUTĂ
akute respiratorische Insuffizienz / DETRESĂ RESPIRATORIE A ADULTULUI
akutenphase Proteine / PROTEINE DE FAZĂ ACUTĂ
akuter fieberhafter maligner pemphigus / PEMFIGUS ACUT FEBRIL GRAV NODET
akutes Abdomen / ABDOMEN ACUT
akutes Entzündung / INFLAMAŢIE ACUTĂ
akutes Glomerulonephritis / GLOMERULONEFRITĂ ACUTĂ
akutes hemorrhagisches Anämie / ANEMIE POSTHEMORAGICĂ ACUTĂ
akutes Knochenmarkriesenzelle Leukämie / MEGACARIOBLASTOZĂ
akutes schmerzhaftes Schulter / UMĂR DUREROS ACUT
akutes Tamponade Syndrom / SINDROM DE TAMPONADĂ ACUTĂ
Akynesie / AKINEZIE
akynetische Stummheit / MUTISM AKINETIC
Akzelerator / ACCELERATOR
Akzelerin / ACCELERINĂ
Akzeptor / ACCEPTOR
Alaktasie / ALACTAZIE
Albinismus / ALBINISM
albino / ALBINOS
Albuginitis / ALBUGINITĂ
Albumin / ALBUMINĂ
Albuminämie / ALBUMINEMIE
Albuminurie / ALBUMINURIE
Albumin-Zellen Dissoziation des Gehirn-Rückenmarkflüssigkeit / DISOCIAŢIE ALBUMINOCITOLOGICĂ A LCR
Aldaktontest /PROBĂ LA ALDACTONĂ
Aldehyd / ALDEHIDĂ
Aldolasämie / ALDOLAZEMIE
Aldolase / ALDOLAZĂ
Aldosteron / ALDOSTERON
Alexithymie / ALEXITIMIE
Algemeinmediziner / OMNIPRACTICIAN
Algenähnlichzelle / CELULE ALGOIDE
algodystrophie Syndrom / OSTEOPOROZĂ ALGICĂ POSTTRAUMATICĂ
Algogenese / ALGOGENEZĂ
Algolagnie / ALGOLAGNIE
Algomanie / ALGOMANIE
Algomerrho / ALGOMENOREE
Algoparästhesie / ALGOPARESTEZIE
Algophilie / ALGOFILIE
Algorithm / ALGORITM
Aliphatisch / ALIFATIC
Alkaleszenz / ALCALINITATE
Alkalhämie / ALCALEMIE
Alkali / ALCALI
Alkalinisation / ALCALINIZARE
Alkalisch / ALCALIN
alkalische Phosphatase / FOSFATAZĂ ALCALINĂ
alkalisierer / ALCALINIZANT
Alkaloid / ALCALOID
Alkalose / ALCALOZĂ
Alkapton / ALCAPTONĂ
Alkaptonsäure / ACID HOMOGENTIZIC
Alkaptonurie / ALCAPTONURIE
Alkohol / ALCOOL
Alkoholämie / ALCOOLEMIE
Alkoholat / ALCOOLAT
Alkoholatur / ALCOOLATURĂ
Alkoholentziehungskur / DEZALCOOLIZARE
Alkoholisation / ALCOOLIZARE
alkoholische Koma / COMĂ ALCOOLICĂ
alkoholische Leberschädigung / HEPATITĂ ALCOOLICĂ
alkoholische Lösung / SOLUŢIE ALCOOLICĂ
alkoholische Myopathie / MIOPATIE ALCOOLICĂ
alkoholische Schrumpfleber / CIROZĂ ALCOOLICĂ
alkoholisches Leber / FICAT ALCOOLIC
Alkoholitis / ALCOOLITĂ
Alkohollehre / ALCOOLOGIE
Alkoholmesser / ALCOOLMETRU
Alkoholomanie / ALCOOLOMANIE
Alkoholose / ALCOOLOZĂ
Alkoholtest / ALCOOLTEST
Alkyl / ALCHIL
alkylanzien / ALCHILANT
Allantois / ALANTOIDĂ
Allele / ALELĂ
Allergen / ALERGEN
Allergiche krankheit / BOALĂ ALERGICĂ
Allergie / ALERGIE
allergisch / ALERGIC
allergische granulomatöse Angiitis / ANGEITĂ GRANULOMATOASĂ DIFUZĂ
allergische Hautarteriolytis / ARTERIOLITĂ CUTANATĂ ALERGICĂ
allergische Hautkrankheit / ALERGIDĂ
allergische Vaskulitis / ANGEITĂ ALERGICĂ
allergologie / ALERGOLOGIE
Allgemein Adaptation Syndrom / SINDROM GENERAL DE ADAPTARE
Allgemeinbetäubung / NARCOZĂ
allgemeine Betäubungsmittel / ANESTEZICE GENERALE
allgemeine Hyperhydrationssyndrom / SINDROM DE HIPERHIDRATARE GLOBALĂ
allgemeine Theorie von Systemen / TEORIA GENERALĂ A SISTEMELOR
Allgemeinkontraktursyndrom / SINDROM DE CONTRACTURĂ GENERALIZATĂ
Allgemeinmediziner / GENERALIST
Allheilmittel / PANACEU
Alliquot / ALICOT
allmöglich / TOTIPOTENT
Allodromie / ALODROMIE

Alloerotismus / ALOEROTISM
Alloesthesie / ALOESTEZIE
allogene Hemmung / INHIBIŢIE ALOGENĂ
allogenes Transplantat / HOMOGREFĂ
allogenic Antigen / ANTIGENI ALOGENICI
Allokynesis / ALOKINEZIE
Allometrie / ALOMETRIE
Allopathie / ALOPATIE
Allotransplantat / ALOGREFĂ
Allotransplantat / HOMEOGREFĂ
Allotriosmie / ALOTRIOSMIE
Allotropismus / ALOTROPIE
Allotyp / ALOTIP
Allotypie / ALOTIPIE
Alltagverstimmung / DISFORIE
Aloantikörper / ALOANTICORP
Alodynie / ALODINIE
alogenisch / ALOGENIC
Alpha Schwerkettenkrankheit / BOALĂ LANŢURILOR GRELE ALFA
alphaadrenergisch / ALFAADRENERGIC
alphablockierer / ALFABLOCANT
Alpha-Follikelhormon / FOLICULINĂ
Alphaglobulin / ALFAGLOBULINE
Alphakymotrypsin / ALFACHIMOTRIPSINĂ
alphamimetisch / ALFAMIMETIC
Alphaphötoprotein / ALFAFETOPROTEINĂ
Alphastimulans / ALFASTIMULANT
Alter / VÂRSTĂ
Altern / ÎMBĂTRÂNIRE
Altern / SENESCENŢĂ
altern Syndrom / SINDROM ALTERN
Alternativhypothese / IPOTEZĂ ALTERNATIVĂ
Alternativmedizin / MEDICINĂ ALTERNATIVĂ
alternierend Puls / PULS ALTERNANT
Altersblödsinn / DEMENŢĂ SENILĂ
Altersforschung / GERONTOLOGIE
Alterskeratosis / KERATOZĂ SENILĂ
Alterslehre / GERIATRIE
Altersschwäche / SENILITATE
Altersschwerhörigkeit / PRESBIACUZIE
Altersschwersichtigkeit / PRESBIOPIE
Aluminium / ALUMINIU
Aluminose / ALUMINOZĂ
Alveolär / ALVEOLAR
alveolar Syndrom / SINDROM ALVEOLAR
Alveolarbelüftung / VENTILAŢIE ALVEOLARĂ
Alveolarkanal / CANAL ALVEOLAR
Alveolarphagozyt / MACROFAG ALVEOLAR
Alveolarproteinose / PROTEINOZĂ ALVEOLARĂ
Alveolarsack / SAC ALVEOLAR
Alveolarzellenkarzinom / CANCER ALVEOLAR PULMONAR
Alveole / ALVEOLĂ
Alveolenschnitt / ALVEOLOTOMIE
Alveolitis / ALVEOLITĂ
Alveoloplastik / ALVEOLOPLASTIE
Alveolyse / ALVEOLIZĂ
Alzheimer Sklerose / SCLEROZĂ ALZHEIMER
Am System / SISTEM
Amakrinzelle / CELULĂ AMACRINĂ
Amalgam / AMALGAM
Amaurose / AMAUROZĂ
Amaurotische Idiotie / IDIOŢIE AMAUROTICĂ FAMILIALĂ
ambidexter / AMBIDEXTRU
Ambisexualität / AMBISEXUALITATE
Ambivalenz / AMBIVALENŢĂ
Amblyoskope / AMBLIOSCOP
Amboss / NICOVALĂ
Ameisenlaufen / FORMICAŢIE
Ameisenlaufen / FURNICĂTURĂ
Amelie / AMELIE
Amenorrhoe / AMENOREE
Amenorrhoe-Galaktorrhoe Syndrom / SINDROM AMENOREE-GALACTOREE
Amerikanische Fleckfieber / FEBRA PĂTATĂ A MUNŢILOR STÂNCOŞI
Amid / AMIDĂ
Amimie / AMIMIE
Amine / AMINĂ
Aminoessigsäure / ACID AMINOACETIC
Aminosäure / ACID AMINAT
Aminsäure / AMINOACID
Aminsäurekrankheit / AMINOACIDOPATIE
Aminurie / AMINOACIDURIE
Amme / DOICĂ
Ammoniämie / AMONIEMIE
Ammonienbildung / AMONIOGENEZĂ
Ammonium / AMONIAC
Ammoniurie / AMONIURIE
Ammonshorn / CORNUL LUI AMMON
amnesich / AMNEZIC
Amnestisch Ictus / ICTUS AMNEZIC
amnestisches Syndrom / SINDROM AMNESTIC
Amniographie / AMNIOGRAFIE
Amnionhöhle / CAVITATE AMNIOTICĂ
Amnioskopie / AMNIOSCOPIE
Amniotiche Kranheit / BOALA AMNIOTICĂ
amniotisch / AMNIOTIC
Amniozentese / AMNIOCENTEZĂ
Amniozentese / PUNCŢIE AMNIOTICĂ
Amniozyt / AMNIOCIT
Amöbaförmig / AMIBOID
Amöbe / AMIBĂ
Amöbenähnlich / AMIBOISM
Amöbiase / AMIBIAZĂ
Amoklaufen / AMOK
Amonshorn / HIPOCAMP
Amorphognosie / AMORFOGNOZIE
amphipathisch / AMFIPATIC
amphiphylisch / AMFIFIL
Ampholyt / AMFOLIT
amphophil / AMFOFIL
amphoter / AMFOTER
Amphotropisch / AMFOTROP
Amplitude / AMPLITUDINE
Ampulle / FIOLĂ
Amusie / AMUZIE
amyelinisch / AMIELINIC
Amygdalitis / AMIGDALITĂ
Amylasämie / AMILAZEMIE
Amylase / AMILAZĂ
Amylasurie / AMILAZURIE
amyloid / AMILOID
Amyloidose / AMILOIDOZĂ
amyloid-Polyneuropathie / NEUROPATIE AMILOIDĂ
amylolytisch / AMILOLITIC

Amylopektin / AMILOPECTINĂ
Amylorrhoe / AMILOREE
Amylose / AMILOZĂ
Amyotonie / AMIOTONIE
Amyotrophie / AMIOTROFIE
amyotrophische Lateralsklerose / SCLEROZĂ LATERALĂ AMIOTROFICĂ
Anabiose / ANABIOZĂ
anabolysierend / ANABOLIZANT
Anadikrotisch / ANADICROTIC
anaerob / ANAEROB
Anaerobiose / ANAEROBIOZĂ
anaklytisch / ANACLITIC
Anakrotisch / ANACROTIC
anakrotische Welle / UNDĂ ANACROTĂ
Anakrotismus / ANACROTISM
Anakusie / ANACUZIE
analeptisch / ANALEPTIC
Analfissur / FISURĂ ANALĂ
Analgetikanephropathie / NEFROPATIE ANALGEZICĂ
analgetikum / ANALGEZIC
Analhernie / HIDROCEL
Analyse / ANALIZĂ
analytische Zentrifugation / CENTRIFUGARE ANALITICĂ
Anämie / ANEMIE
anämisches Geräusch / SUFLU ANEMIC
Anandamide / ANANDAMIDĂ
Anankastich / ANANCASTIC
anankastisch Persönlichkeit / PERSONALITATE ANANCASTICĂ
anapeiratic Lähmung / PARALIZIE ANAPEIRATICĂ
Anaphase / ANAFAZĂ
Anaphorese / ANAFOREZĂ
Anaphorie / ANAFORIE
anaphylaktischer Schock / ŞOC ANAFILACTIC
anaphylaktoide Purpura / PURPURĂ VASCULARĂ ALERGICĂ
Anaphylatoxin / ANAFILATOXINĂ
Anaplasie / ANAPLAZIE
Anästhesie / ANESTEZIE
Anästhesielehre / ANESTEZIOLOGIE
Anatomie / ANATOMIE
anatomische Alter / VÂRSTĂ ANATOMICĂ
anatomische Lage / POZIŢIE ANATOMICĂ
Anatomische Tuberkel / TUBERCUL ANATOMIC
anatomisches Geschlecht / SEX ANATOMIC
Anbau / ANEXE
Ancylostomiase / ANCHILOSTOMIAZĂ
Andauern / CRONICITATE
Änderer / MODULATOR
Andersgeschlechtig / HETEROSEXUAL
Änderung / ALTERARE
androgen / ANDROGEN
Androgenese / ANDROGENEZĂ
Androgenhormone / ANDROGENI
androgenisch / ANDROGENIC
Andrologie / ANDROLOGIE
Andropause / ANDROPAUZĂ
Anenzephalie / ANENCEFALIE
Anenzephalie / ENCEFALO-ARAFIE
Anenzephalomyelie / ANENCEFALOMIELIE
Anergisch / ANERGIZANT
Aneurysma / ANEVRISM
aneurysmale Knochenzyst / CHIST ANEVRISMAL AL OSULUI
Aneurysmennaht / ANEVRISMORAFIE
Aneurysmentfernung / ANEVRISMECTOMIE
Aneurysmplastik / ANEVRISMOPLASTIE
Aneusomie / ANEUZOMIE
Anfall / ACCES
Anfall / ATAC
Anfall / CRIZĂ
Anfall / PAROXISM
Anfälligkeit / DISPOZIŢIE
Anfälligkeit / PREDISPOZIŢIE
Anfrischen / AVIVARE
angeboren / CONGENITAL
angeborene / ÎNNĂSCUT
angeborene Aleukie / ALEUCIE CONGENITALĂ
angeborene diffuse bösartige Keratom / KERATOM MALIGN DIFUZ CONGENITAL
angeborene Immunität / IMUNITATE ÎNNĂSCUTĂ
Angeborene Krankheit / BOALĂ CONGENITALĂ
angeborene Kropf / GUŞĂ CONGENITALĂ
angeborene laryngeale Stridor / STRIDOR LARINGIAN CONGENITAL
angeborene Myopathie mit Fasertyp Missverhältnis / MIOPATIE CU DISPROPORŢIE A TIPURILOR DE FIBRE
angeborene Myotonie / MIOTONIE CONGENITALĂ
angeborene Pachyonychie / PAHIONICHIE CONGENITALĂ
angeborene Paramyotonie / PARAMIOTONIE CONGENITALĂ
angeborene spastische Paraplegie / PARAPLEGIE SPASTICĂ EREDITARĂ
angeborene Toxoplasmose / TOXOPLASMOZĂ CONGENITALĂ
angeborenes hautleiden mit Blasenbildung / PEMFIGUS CRONIC BENIGN FAMILIAL
Angehäuft / AGREGAT
Angiektasie / ANGIECTAZIE
Angiitis / ANGEITĂ
Angiocholegraphie / ANGIOCOLEGRAFIE
Angiocholezystitis / ANGIOCOLECISTITĂ
Angiocholezystographie / ANGIOCOLECISTOGRAFIE
Angiocholitis / ANGIOCOLITĂ
Angiodiathermie / ANGIODIATERMIE
angiofollikuläre Hyperplasie / HIPERPLAZIE ANGIOFOLICULARĂ
Angiogenese / ANGIOGENEZĂ
angiogenetische Proteine / PROTEINE ANGIOGENICE
Angiokardiogramm / ANGIOCARDIOGRAMĂ
Angiokardiographie / ANGIOCARDIOGRAFIE
Angiomyom / ANGIOMIOM
Angionekrose / ANGIONECROZĂ
Angioödem / EDEM ACUT ANGIONEUROTIC
Angiosarkom / ANGIOSARCOM
Angioskope / ANGIOSCOP
Angioskotoma / ANGIOSCOTOM
Angiotensin / ANGIOTENSINĂ
Angiotensinkonversionenzymhemmer / INHIBITOR AL ENZIMEI DE CONVERSIE A ANGIOTENSINEI
Angiotensinogen / ANGIOTENSINOGEN
Angiotnonie / ANGIOTONIE
Angleichung / ASIMILAŢIE
Angrenzen / CONTIGUITATE
Angriff / AGRESIUNE
Angriffslust / AGRESIVITATE
Angst / ANGOASĂ
Angst / FRICĂ

Angst / NELINIŞTE
Angst / PAVOR
Angst / TEAMĂ
Ängstlichkeit / ANXIETATE
angstlösende Mittel / ANXIOLITIC
Angstsyndrom / SINDROM DE ANXIETATE
Anhang / ANEXE
Anhang / APENDICE
Anhäufung / AGREGARE
Anheftung / PEXIE
Anhyst / ANHIST
Anidrose / ANHIDROZĂ
Anidrotisch / ANHIDROTIC
Anikterisch / ANICTERIC
Anilinvergiftung / ANILISM
Aniseikonie / ANIZEICONIE
Anisochromie / ANIZOCROMIE
Anisokaryose / ANIZOCARIOZĂ
Anisokorie / ANIZOCORIE
Anisometrie / ANIZOMETROPIE
Anisophoria / ANIZOFORIE
anisotrope / ANIZOTROP
Anisozytose / ANIZOCITOZĂ
Ankerprotein / PROTEINĂ DE ANCORARE
Ankyloglossie / ANCHILOGLOSIE
Anlage / DISPOZIŢIE
Anlage / INSTALAŢIE
Anlehnungsdepression / DEPRESIE ANACLITICĂ
Annuloplastik / ANULOPLASTIE
Anode / ANOD
Anomaloskope / ANOMALOSCOP
anonyme Sequenz / SECVENŢĂ ANONIMĂ
Anoplastik / ANOPLASTIE
anorganisch / ANORGANIC
anorganisches Geräusch / SUFLU ANORGANIC
Anovulation / ANOVULAŢIE
Anoxämie / ANOXEMIE
Anoxie / ANOXIE
Anpassung / ACOMODARE
Anpassung / ADAPTARE
Anprall / ŞOC
Anregung / STIMULARE
Ansammelnd / AGREGANT
Ansatz / INSERŢIE
Ansaugung / ASPIRAŢIE
Anschung / INTUIŢIE
Anschwellung / INTUMESCENŢĂ
Anschwellung / TUMEFACŢIE
Ansteckbarkeit / CONTAGIOZITATE
ansteckend / CONTAGIOS
ansteckend / INFECŢIOS
Ansteckende Krankheit / BOALĂ CONTAGIOASĂ
Ansteckheit / INFECŢIOZITATE
Ansteckung / CONTAGIUNE
Ansteckung / INFECŢIE
Anstrengung / CONTENŢIE
Anstrengung / EFORT
antalgikum / ANALGEZIC
anteilmäßige Halbseitenlähmung / HEMIPLEGIE PROPORŢIONALĂ
Anthelix / ANTEHELIX
Anthrakoid / ANTRACOID
Anthrakose / ANTRACOZĂ
Anthrakosilikose / ANTRACOSILICOZĂ
Anthropogenese / ANTROPOGENEZĂ
anthropologische Medizin / MEDICINĂ ANTROPOLOGICĂ
Anthropophylie / ANTROPOFILIE
antiamaril Impfstoff / VACCIN ANTIAMARIL
antianemisch / ANTIANEMIC
antiarrythmisch / ANTIARITMIC
antiazid / ANTIACID
antibakteriell / ANTIBACTERIAN
Antibiogramm / ANTIBIOGRAMĂ
Antibiotikum / ANTIBIOTIC
anticholerisches Impfstoff / VACCIN ANTIHOLERIC
anticholinergisch / ANTICOLINERGIC
anticholinergisches Syndrom / SINDROM ANTICOLINERGIC
antidepressiva / ANTIDEPRESIV
antidiabetisch / ANTIDIABETIC
Antidiabetische Sulfonamide / SULFAMIDĂ ANTIDIABETICĂ
antidiuretisch / ANTIDIURETIC
antidiuretisches Hormon / HORMON ANTIDIURETIC
antidromisch / ANTIDROMIC
antiemetika / ANTIEMETIC
antiemetika / ANTIVOMITIV
antifibrinolytika / ANTIFIBRINOLITIC
Antigen / ANTIGEN
Antigen-Antikörper Komplement Komplex / COMPLEX ANTIGEN-ANTICORP-COMPLEMENT
Antigen-Antikörper Komplex / COMPLEX ANTIGEN-ANTICORP
Antigen-Antikörperkomplexen Krankheit / BOALĂ PRIN COMPLEXE ANTIGEN-ANTICORP
Antigeneinheit / UNITATE DE ANTIGEN
antigenische Determinator / DETERMINANT ANTIGENIC
Antigenität / ANTIGENICITATE
Antigen-präsentierende Zelle / CELULĂ PREZENTATOARE DE ANTIGEN
Antigenprofil / PROFIL ANTIGENIC
Antigenstruktur / STRUCTURĂ ANTIGENICĂ
Antigenvorlegung / PREZENTARE A ANTIGENULUI
antihämolytisch / ANTIHEMOLITIC
antihämorragisch-/ ANTIHEMORAGIC
antiheparin-Faktor / FACTOR ANTIHEPARINIC
Antihepatitis A Impfstoff / VACCIN ANTIHEPATITĂ A
Antihepatitis B Impfstoff VACCIN ANTIHEPATITĂ B
antihistaminisch / ANTIHISTAMINIC
antihypertonika / ANTIHIPERTENSIV
antiinphlammatorisch / ANTIINFLAMATOR
Antikanzerös / ANTICANCEROSINDROM
Antikörper / ANTICORP
antikörper gegen Thyroxin / ANTICORPI ANTITIROXINĂ
Antikörpertiter / TITRU DE ANTICORPI
antimalarisch / ANTIMALARIC
Antimetaboliten / PARAMETABOLIT
antimikotisch / ANTIMICOTIC
antimikrobieller Serum / SER ANTIMICROBIAN
Antimitotisch / ANTIMITOTIC
Antimon / ANTIMONIU
Antimonsalzlungenkrankheit / BOALĂ PULMONARĂ PRIN SĂRURI DE ANTIMONIU
anti-Müller Hormon / HORMON ANTIMÜLLERIAN
antineoplastisch / ANTINEOPLAZIC
antinukleares Antikörper / ANTICORPI ANTINUCLEARI
Antionkogene / ANTIONCOGENĂ
antioxidanzien / ANTIOXIDANT
antiparasitär / ANTIPARAZITAR

antiperistaltik / ANTIPERISTALTISM
antiperistaltische Anastomose / ANASTOMOZĂ ANTIPERISTALTICĂ
antiphlogistikum / ANTIFLOGISTIC
antiphlogistisch / ANTIINFLAMATOR
antiphospholipid Syndrom / SINDROM ANTIFOSFOLIPIDIC
Antipoliomyelitisches Impfstoff / VACCIN ANTIPOLIOMIELITIC
Antisense RNS / ARN ANTISENS
antiseptisch / ANTISEPTIC
Antisoziale Persönlichkeit / PERSONALITATE ANTISOCIALĂ
antithrombotisch / ANTITROMBOTIC
antituberkulös / ANTITUBERCULOS
antiulzerös / ANTIULCEROS
antixerophthalmic Vitamin / VITAMINĂ ANTIXEROFTALMICĂ
Antlitz / FACIES
Antrales Gefäßerweiterung / ECTAZIE VASCULARĂ ANTRALĂ
Antrektomie / ANTRECTOMIE
Antrieb / IMPULS
Antropometrie / ANTROPOMETRIE
Antropozoonoze / ANTROPOZOONOZĂ
Antrum / ANTRU
Anurie / ANURIE
Anuskanal / CANAL ANAL
Anweisung / INSTRUCŢIE
anxiolytika / ANXIOLITIC
Anzeige / INDICAŢIE
anzeigepflichtige Krankheiten / BOALĂ CU DECLARARE OBLIGATORIE
Anzestralgen / GENĂ ANCESTRALĂ
Anzieher / ADDUCTOR
Aortenbifurkationsyndrom / SINDROM DE BIFURCAŢIE AORTICĂ
Aortenbogen / ARC AORTIC
Aortendissektion / DISECŢIE DE AORTĂ
Aortenklappeninsuffizienz / INSUFICIENŢĂ AORTICĂ
Aortensinussyndrom / SINDROM DE SINUS AORTIC
Aortikbogensyndrom / SINDROM DE ARC AORTIC
Aortikopulmonalfistel / FISTULĂ AORTO-PULMONARĂ
aortische Stenose / STENOZĂ AORTICĂ
aortischer Sinus / SINUS AORTIC
Aortomyoplastie / AORTOMIOPLASTIE
Apatit / APATITĂ
Apendikozel / APENDICOCEL
Apergillom / ASPERGILOM
Apertur / ORIFICIU
Apgar Index / INDICE APGAR
Apgar Index / SCOR APGAR
Aphasie / AFAZIE
Aphemie / AFEMIE
Apherese / AFEREZĂ
aphrodisiaka / AFRODIZIAC
Aphrodisie / AFRODIZIE
Aphtha / AFTĂ
Aphtose / AFTOZĂ
apidermolysys acuta Toxica / EPIDERMOLIZĂ BULOASĂ TOXICĂ
Apikolyse / APICOLIZĂ
Aplasie / APLAZIE
aplastische Anämie / ANEMIE APLASTICĂ
Apnoe / APNEE
apokrin / APOCRIN
apokrine Drüse / GLANDĂ APOCRINĂ
Aponeurektomie / APONEVRECTOMIE
Aponeurosistis / APONEVROZITĂ
Aponeurotomie / APONEVROTOMIE
Apophyse / APOFIZĂ
Apophysitis / APOFIZITĂ
apoplektiform / APOPLECTIFORM
apoplektiforme Gaumensegelblutug / APOPLEXIA LUETEI
apoplektisch / APOPLECTIC
apoplektische Koma / COMĂ APOPLECTICĂ
Apoplexie / APOPLEXIE
Apoptose / APOPTOZĂ
Apotheke / FARMACIE
Appendektomie / APENDICECTOMIE
appendikulär / APENDICULAR
Appendizitis / APENDICITĂ
Appetit / APETIT
Appetitlosigkeit / ANOREXIE
Appetitlosigkeit / INAPETENŢĂ
Appetitzentrum / CENTRU AL APETITULUI
Applikator / APLICATOR
Apposition / APOZIŢIE
Apragmasie / APRAGMATISM
Apraxie / APRAXIE
Aprosexie / APROSEXIE
Aprosopie / APROSOPIE
Apsychognosie / APSIHOGNOZIE
APUD System / SISTEM APUD
Apud Zellen / CELULE APUD
Apudom / APUDOM
Apudomatose / APUDOMATOZĂ
Äquatorialplatte / COROANĂ ECUATORIALĂ
äquimolarität / CHIMOLECULARITATE
Äquivalent / ECHIVALENT
Äquivalenz / ECHIVALENŢĂ
Arachidonsäure / ACID ARAHIDONIC
Arachnidismus / ARAHNIDISM
Arachnitis / ARAHNOIDITĂ
Arachnodaktylie / ARAHNODACTILIE
Arachnozel / ARAHNOIDOCEL
Arbeit / MUNCĂ
Arbeitskrankheit / BOALĂ PROFESIONALĂ
Arbeitsmedizin / MEDICINA MUNCII
Arbeitsunfähigkeit / INCAPACITATE DE MUNCĂ
Archeobakterien / ARHEOBACTERIE
Argentaffine Zellen / CELULĂ ARGENTAFINĂ
Argininämie / ARGININEMIE
argyphylus / ARGIROFIL
Argyrie / ARGIRIE
Argyrism / ARGIRISM
Argyrophyle Körnelung Krankheit / BOALA GRANULAŢIILOR ARGIROFILE
Aritmia perpetua / ARITMIE COMPLETĂ
Armtragetuch / EŞARFĂ
Arneimittelvorstufe / PRODROG
Arneth Formel / FORMULĂ ARNETH
Aromatherapie / AROMATERAPIE
aromatisch / AROMATIC
Arrhenoblastoma / ARENOBLASTOM
Arrhytmomanie / ARITMOMANIE
Arsen / ARSENIC
Arsenikvergiftung / ARSENICISM
Art / TIP
Artefakt / ARTEFACT
Arteriektomie / ARTERIECTOMIE
Arterielle Hypotonie / HIPOTENSIUNE ARTERIALĂ
Arterieller Blut / SÂNGE ARTERIAL
Arteriengeräusch / SUFLU ARTERIAL

Arteriogramm / ARTERIOGRAMĂ
Arteriographie / ARTERIOGRAFIE
Arteriohepatische Dysplasie / DISPLAZIE ARTERIOHEPATICĂ
Arteriole / ARTERIOLĂ
Arterioloskleroze / ARTERIOLOSCLEROZĂ
Arteriolytis / ARTERIOLITĂ
Arteriopathie / ARTERIOPATIE
Arteriosklerose / ARTERIOSCLEROZĂ
Arteriotomie / ARTERIOTOMIE
Arteriovenöse Aneurysma / ANEVRISM ARTERIOVENOS
Arteritis / ARTERITĂ
Artgenosse / CONGENER
Arthritis Rheumatica / ARTRITĂ REUMATOIDĂ
Arthritis-Dermatitis Syndrom / SINDROM ARTRITĂ-DERMATITĂ
Arthrodese / ARTRODEZĂ
Arthrodie / ARTRODIE
Arthrographie / ARTROGRAFIE
Arthrolyse / ARTROLIZĂ
Arthroplastik / ARTROPLASTIE
Arthropneumographie / ARTROPNEUMOGRAFIE
Arthrose / ARTROZĂ
Arthrose / OSTEOARTRITĂ DEGENERATIVĂ
Arthroskope / ARTROSCOP
Arthroskopie / ARTROSCOPIE
Arthrostomie / ARTROSTOMIE
Arthrozentese / ARTROCENTEZĂ
Arthus Phänomen / FENOMEN ARTHUS
Artverwandter / CONGENER
Arzneimittel / MEDICAMENT
Arzneimittelanhängigkeit / FARMACODEPENDENŢĂ
Arzneimittelhepatitis / HEPATITĂ MEDICAMENTOASĂ
Arzneimitteltherapie / FARMACOTERAPIE
Arzneimittelverordnung / MEDICAŢIE
Arzneitrank / POŢIUNE
ARZT / MEDIC
ärztlich / MEDICINAL
ärztliche Arbeitskapazität / CAPACITATE MEDICALĂ DE MUNCĂ
ärztliche Beratung / CONSULT MEDICAL
ärztliche Hydrologie / HIDROLOGIE MEDICALĂ
ärztlicher Fachkundiger / EXPERT MEDICAL
Asbestose / AZBESTOZĂ
asborbat / ADSORBAT
Asemie / ASEMIE
Asepsis / ASEPSIE
aseptische Entzündung / INFLAMAŢIE ASEPTICĂ
aseptische Nekrose / NECROZĂ ASEPTICĂ
aseptische osteonekrosis / OSTEONECROZĂ ASEPTICĂ
Ashenospermie / ASTENOSPERMIE
Asialie / ASIALIE
Askorbinsäure / ACID ASCORBIC
Askorbinsäuresaturationstest / PROBĂ DE SATURARE CU ACID ASCORBIC
Asomatognosie / ASOMATOGNOZIE
Aspergillose / ASPERGILOZĂ
Aspermatismus / ASPERMATISM
Asphygmie / ASFIGMIE
Asphyxie / ASFIXIE
Aspirationspneumonia / PNEUMONIE DE DEGLUTIŢIE
aspirinoid Syndrome / SINDROAME ASPIRINOIDE
Assmann Infiltrat / INFILTRAT ASSMANN
Assoziation / ASOCIAŢIE
Astenisch / TIP ASTENIC
Astereognosie / ASTEREOGNOZIE
Asthenopie / ASTENOPIE
Ästhesie / ESTEZIE
Ästhesiometer / ESTEZIOMETRU
Asthma / ASTM
Asthmaähnlich / ASTMATIFORM
asthmatisch / ASTMATIC
asthmatischer Zustand / STARE DE RĂU ASTMATIC
Astigmatismus / ASTIGMATISM
Astroglia / ASTROGLIE
Astrozyt / ASTROCIT
Astrozytom / ASTROCITOM
Astrozytose / ASTROCITOZĂ
Asynergie / ASINERGIE
Asystolie / ASISTOLIE
Aszites chylosus / ASCITĂ CHILOASĂ
ataktisch / ATAXIC
ataktisches Querschnittlähmung / ATAXOPARAPLEGIE
Ataraxie / ATARAXIE
Ataxie / ATAXIE
Atelektase / ATELECTAZIE
ateliotisches Zwergwuchs / NANISM ATELEIOTIC
Atemarbeit / LUCRU VENTILATOR
Atemnot / DISPNEE
Atemnotsyndrom der Erwachsenen / SINDROM DE DETRESĂ RESPIRATORIE A ADULTULUI
Atemnotsyndrom der Neugeborenen / DETRESĂ RESPIRATORIE A NOU-NĂSCUTULUI
Atemnotsyndrom der Neugeborenen / SINDROM DE DETRESĂ RESPIRATORIE A NOU-NĂSCUTULUI
Atemstillstand / APNEE
Atemzugvolumen / VOLUM CURENT
Atemzugvolumen / VOLUM RESPIRATOR
Äthanol / ALCOOL ETILIC, ETANOL
Äthanolamine / ETANOLAMINĂ
Atheliose / ATELIOZĂ
Äther / ETER
Atherektomie / ATERECTOMIE
Atherogenese / ATEROGENEZĂ
atherogenetisch / ATEROGEN
Ätheromanie / ETEROMANIE
Atheromatose / ATEROMATOZĂ
Atherosklerose / ATEROSCLEROZĂ
atherosklerotisches Ulkus / ULCER ATEROSCLEROTIC
Athesie / ATETOZĂ
Äthilometer / ETILOMETRU
Äthilotest / ETILOTEST
Äthinilästradiol / ETINILESTRADIOL
Athletenfuß / PICIOR DE ATLET
Athletisch / TIP ATLETIC
athretisch / ATRETIC
Äthylalkohol / ALCOOL ETILIC
Athymie / ATIMIE
Ätiologie / ETIOLOGIE
ätiologische Diagnostik / DIAGNOSTIC ETIOLOGIC
Ätiopathologie / ETIOPATOLOGIE
Atmosphäre / ATMOSFERĂ
Atmungsarbeit / LUCRU VENTILATOR
Atmungsquotient / COEFICIENT RESPIRATOR
Atmungssteigerung / HIPERVENTILAŢIE
atomare Masseneinheit / UNITATE ATOMICĂ DE MASĂ
atomische Gewicht / MASĂ ATOMICĂ
Atomischeabsorptionsspektrometrie / SPECTROMETRIE DE ABSORBŢIE ATOMICĂ

Atomzerfall / DEZINTEGRARE ATOMICA
atonische Epilepsie / EPILEPSIE ATONICĂ
atonische Epilepsieanfall / CRIZĂ EPILEPTICĂ ATONICĂ
Atonwunde / PLAGĂ ATONĂ
Atopie / ATOPIE
atopische Dermatitis / DERMATITĂ ATOPICĂ
Atransferrinämie / ATRANSFERINEMIE
Atresie / ATREZIE
Atresie / IMPERFORAŢIE
atriale Tachykardie / TAHICARDIE ATRIALĂ
atrialer natriuretischer Faktor / FACTOR NATRIURETIC ATRIAL
Atrialflimmern / FIBRILAŢIE AURICULARĂ
Atrialgeräusch / ZGOMOT ATRIAL
Atrialhypertrophie / HIPERTROFIE ATRIALĂ
Atrialschnitt / ATRIOTOMIE
atrioventrikular Bündel / FASCICUL ATRIOVENTRICULAR
atrioventrikuläre Verbindung / JONCŢIUNE ATRIOVENTRICULARĂ
atriventrikular Knoten / NOD ATRIOVENTRICULAR
atriventrikuläre Dissoziation / DISOCIAŢIE ATRIOVENTRICULARĂ
Atriventrikularklappe / VALVULĂ ATRIOVENTRICULARĂ
Atrophie / ATROFIE
atrophische Myopathie / MIOPATIE ATROFICĂ
atrophische Myotonie / MIOTONIE ATROFICĂ
atrophische Zirrhose / CIROZĂ ATROFICĂ
Atrophoderma / ATROFODERMIE
Atrophodermatose / ATROFODERMATOZĂ
Atropin / ATROPINĂ
atropinisch / ATROPINIC
Atropismus / ATROPISM
Atrozytose / ATROCITOZĂ
Attenuiertes Virus / VIRUS ATENUAT
Attikus / ATICA
Attikusentzündung / ATICITĂ
atypisch / ATIPIC
Atypischer erythroblast / PARAERITROBLAST
atypisches Plasmocytoma / PLASMOCITOSARCOM
atypisch-primär Lungentzündung / PNEUMONIE ATIPICĂ PRIMARĂ
ätzend / CAUSTIC
ätzmittel / CAUSTIC
Audiometer / AUDIOMETRU
Auer Körper / CORPI AUER
aufblähende Entartung / DEGENERESCENŢĂ BALONIZANTĂ
Aufblähung / EMFIZEM
Aufbrauch / CONSUM
Aufeinanderpassen / AFRONTARE
Aufhänger / SUSPENSOR
Aufhebung / DISOCIAŢIE
Aufkochen / EBULIŢIE
Aufkochung / FIERBERE
Auflösbarkeit / DIGESTIBILITATE
Auflösbarkeit / SOLUBILITATE
Auflösung / DISOLUŢIE
Auflösungvermögen / PUTERE DE REZOLUŢIE
Aufmeißelung / EVIDARE
Aufmeißelung / TREPANAŢIE
Aufnahme / INGESTIE
Aufnahmefaktoren / FACTORI DE INIŢIERE
aufrechtgestellt / ORTOSTATIC
Aufrechtstellung / ORTOSTATISM
Aufrichtbar / ERECTIL
Aufrichtend / ERECTOR
Aufrichtigkeitsversuch / PROBĂ DE SINCERITATE
Aufrichtung / ERECŢIE
Aufsaugend / ABSORBANT
Aufsaugung / ABSORBŢIE
Aufschwemmung / SUSPENSIE
Aufspüren / DEPISTARE
aufsteigende Schlagader / AORTĂ ASCENDENTĂ
Aufstoßen / ERUCTAŢIE
Aufsuchen / DEPISTARE
auftauchende Krankheit / BOALĂ EMERGENTĂ
Aufwärtswendung / SUPRADUCŢIE
Augapfel / GLOB OCULAR
Augapfelblutung / OFTALMORAGIE
Augapfelschnitt / OFTALMOTOMIE
Auge / OCHI
augebetreffend / OCULAR
augen / OFTALMIC
Augenapfelerweichung / OFTALMOMALACIE
Augenbindehaut / CONJUNCTIVĂ
Augenblutdruck / PRESIUNE ARTERIALĂ OFTALMICĂ
Augenbraue / SPRÂNCEANĂ
augendrehend / OCULOGIR
augendrehend / OFTALMOGIR
Augendruck / TENSIUNE INTRAOCULARĂ
Augendruckmessung / TONOMETRIE
Augendynamometer / OFTALMODINAMOMETRU
Augendynamometrie / OFTALMODINAMOMETRIE
Augenentzündung / OFTALMIE
Augenfehlbildung / ANOFTALMIE
Augenfehlbildung / ANOPIE
Augenhalter / OFTALMOSTAT
Augenheilkunde / OFTALMOLOGIE
Augenhintergrund / FUND DE OCHI
Augenhöhle / CAVITATE ORBITARĂ
Augenhöhle / ORBITĂ
Augenhöhle betreffend / ORBITAL
Augenhöhlemessung / ORBITOMETRIE
Augenhöhlenschnitt / ORBITOTOMIE
Augenkammerdruck / PRESIUNE INTRAOCULARĂ
Augenkammerpunktion / PUNCŢIE CAMERULARĂ
Augenlicht / VĂZ
Augenlicht / VEDERE
augenlid / PALPEBRAL
Augenlid / PLEOAPĂ
Augenlidlich / OCULOPALPEBRAL
Augenlidplatte / TARS PALPEBRAL
Augenlidsenkung / PTOZĂ PALPEBRALĂ
Augenmigräne / MIGRENĂ OFTALMICĂ
Augenmuskellähmung / OFTALMOPLEGIE
Augenmyopathie / MIOPATIE OCULARĂ
Augennervenwärzchen / PAPILĂ OPTICĂ
Augenneutralisation / NEUTRALIZARE OCULARĂ
Augenplastik / OFTALMOPLASTIE
Augenschmerz / OFTALMODINIE
Augenspiegel / OFTALMOSCOP
Augenspiegelung / OFTALMOSCOPIE
Augentropfen / COLIR
Augenwasser / COLIR
Augenwimper / CIL PALPEBRAL
Augenwinkel / CANTUS
Augenzittern / NISTAGMUS
Augenzona / ZONĂ OFTALMICĂ
Augeregtsein / AGITAŢIE
Aura / AURĂ

Aurikulotemporalsyndrom / SINDROM AURICULOTEMPORAL
Aurikulotherapie / AURICULOTERAPIE
Ausatmung / EXPIRAŢIE
Ausbeugung / INFLEXIUNE
ausdehnend / EXPANSIV
Ausdehnung / EXTENSIE
Ausdruck / EXPRESIE
Ausdrucksmeß / EXPRESIVITATE
Auseinanderweichen / DIASTASIS
äuseres Ohr / URECHE EXTERNĂ
Ausfällung / PRECIPITARE
Ausfließen / EFLUX
Ausflockung / FLOCULARE
Ausforschung / EXPLORARE
Ausgebreitet / DIFUZ
Ausgedehnt / DIFUZ
ausgeglichen / COMPENSAT
ausgezackt / CRENELAT
Ausgleich / COMPENSARE
Ausgleichskörper / COLIMATOR
Ausgleichung / COLIMAŢIE
Ausgleichung / ECHILIBRARE
Ausglühen / CALCINARE
Ausgrabung / EXHUMARE
Aushöhlung / EVIDARE
Aushöhlung / EXCAVAŢIE
Aushusten / EXPECTORAŢIE
Auskultationsgeräusch / ZGOMOT AUSCULTATORIU
Ausleerung / DEJECŢIE
Ausreißen / AVULSIE
Ausrenkung / DISLOCARE
Ausschabung / CHIURETAJ
Ausschälen / DECORTICARE
Ausschälung / ENUCLEARE
Ausscheiden / EXCRETA
Ausscheidung / EXCREŢIE
Ausscheidung / SEGREGARE
Ausscheidungsorgan / EMONCTORIU
Ausschlag / ERUPŢIE
Ausschlagfieber / FEBRĂ ERUPTIVĂ
Ausschluß / EXCLUZIE
Ausschneidung / EXCIZIE
Ausschwitzen / TRANSSUDARE
Ausschwitzung / EXSUDAŢIE
Aussendung / EMISIE
Aussenierenreinigung / EPURARE EXTRARENALĂ
Äußere Keilbein / CUNEIFORM LATERAL
Äußerer / EXTERN
Äusseres Herzhaut / EPICARD
Äußeres Keimblatt / ECTOBLAST
Aussondern / TRIAJ
Ausspitz / GRANULOM FUNGOID
Ausspritzung / EJACULARE
Ausstellung / EXPUNERE
Ausstopfung / TAMPONAJ
Ausstrich / FROTIU
Ausströmung / EFLUX
Ausstülpung / DIVERTICUL
Ausstülpung / EVAGINAŢIE
Austin Flint Geräusch / SUFLU AUSTIN FLINT
Austreibunggeräusch / SUFLU DE EJECŢIE
Austritt / EMISIE
Austrocknend / DESICATIV
Ausübung / EXERCIŢIU
Auswahl / SELECŢIE
auswahlend / ECLECTIC
Auswärtsdrehung / SUPINAŢIE
Auswärtsstülpung / EVERSIUNE
Ausweidung / EVISCERAŢIE
Ausweitung / DISTENSIE
Auswerfen / EGESTIE
Auswuchs / EXCRESCENŢĂ
Auswurf / EGESTA
Auswurfvolumen / EJECŢIE VENTRICULARĂ
Auszehrung / CONSUMPŢIE
Auszug / ELIXIR
Auszug / EXTRACT
Autakoid / AUTACOIDE
Autismus / AUTISM
autistisch / AUTIST
Autoagglutination / AUTOAGLUTINARE
Autoagglutinin / AUTOAGLUTININĂ
Autoallergische Krankheit / BOALĂ AUTOALERGICĂ
autochton / AUTOHTON
Autodyalise / AUTODIALIZĂ
Autogenes Impfstoff / VACCIN AUTOGEN
Autographie / AUTORADIOGRAFIE
Autohemolyse / AUTOHEMOLIZĂ
Autoiimune Krankheit / BOALĂ AUTOIMUNĂ
autoimmune / AUTOIMUN
autoimmune hämolytische Anämie / ANEMIE HEMOLITICĂ AUTOIMUNĂ
autoimmune polyendokrinopathie / POLIENDOCRINOPATIE AUTOIMUNĂ
autoimmune polyendokrinopathie / SINDROM DE DEFICIENŢE ENDOCRINE MULTIPLE
Autoimmunität / AUTOIMUNITATE
Autoklav / AUTOCLAV
Autokrinie / AUTOCRINIE
Automatie / AUTOMATISM MENTAL
automatische Epilepsie / EPILEPSIE AUTOMATICĂ
automatische Epilepsieanfall / CRIZĂ EPILEPTICĂ AUTOMATICĂ
Automatismus / AUTOMATISM
autonomes Nervensystem / SISTEM NERVOS AUTONOM
Autophagie / AUTOFAGIE
Autophagozytose / AUTOFAGOCITOZĂ
Autophobie / AUTOFOBIE
Autophonie / AUTOFONIE
Autoplastik / AUTOPLASTIE
Autoskopie / AUTOSCOPIE
Autosom / AUTOZOM
Autosomal-dominant erbliche, subakut verlaufende Kleinhirnatrophie / SINDROM DE EREDODEGENERESCENŢĂ SPINOCEREBELOASĂ
Autosomal-Dominante Nieren Polyzystische Krankheit / BOALĂ POLICHISTICĂ RENALĂ AUTOZOMAL DOMINANTĂ
Autosomale Erblichkeit / EREDITATE AUTOZOMALĂ
Autosomal-rezessiv erbliche peroxisomale Stoffwechselstörung / EREDOPATIE ATAXICĂ POLINEVRITICĂ
Autosomal-Rezessive Nieren Polyzystische Krankheit / BOALĂ POLICHISTICĂ RENALĂ AUTOZOMAL RECESIVĂ
autosomisch / AUTOZOMAL
autotrophe / AUTOTROF
autotrophe Zelle / CELULĂ AUTOTROFĂ
Auxologie / AUXOLOGIE

auxotrophe / AUXOTROF
Avidität / AVIDITATE
Avitaminose / AVITAMINOZĂ
axenische / AXENIC
Axillär / AXILAR
Axon / AXON
Axoneme / AXONEMĂ
Axoplasma / AXOPLASMĂ
azellular / ACELULAR
azellulares Impfstoff / VACCIN ACELULAR
azentrisches Chromosom / CROMOZOM ACENTRIC
Azephale / PERACEFAL
Azephalie / ACEFALIE
Azetaldehyd / ACETALDEHIDĂ
Azetat / ACETAT
Azetessigsäure / ACID ACETOACETIC
Azeton / ACETONĂ
Azetonämie / ACETONEMIE
Azetonurie / ACETONURIE
Azetyl / ACETIL
Azetylation / ACETILARE
Azetylcholin / ACETILCOLINĂ
Azetylessigsäure / ACID ACETILACETIC
Azetylsalizilsäure / ACID ACETILSALICILIC
Azidämie / ACIDEMIE
Azidität / ACIDITATE
Azidogenese / ACIDOGENEZĂ
azidophil / ACIDOFIL
azidophile Granulozytose / GRANULOCITOZĂ EOZINOFILICĂ
Azidose / ACIDOZĂ
Azidurie / ACIDURIE
azinös / ACINOS
azurophil / AZUROFIL
azydische Glialfaserischprotein / PROTEINĂ FIBRILARĂ GLIALĂ ACIDĂ
Azygos / AZIGOS
Azyl / AZIL
Azylismus / AZILISM
Ägophonie / EGOFONIE
Ägyptisches Fuß / PICIOR EGIPTEAN

B

B Chromosom / CROMOZOM B
B Faktor / FACTOR B
B Lymphozyten Differenzierungsfaktoren / FACTORI DE DIFERENŢIERE AI LIMFOCITELOR B
B Lymphozytenaktivierung / ACTIVARE A LIMFOCITELOR B
B Zelle / CELULĂ B
Backe -/ OBRAZ
Badetod / HIDROCUŢIE
Bahn / CALE
Bakterialumwandlung / TRANSFORMARE BACTERIANĂ
bakterielle Adaptation / ADAPTARE BACTERIANĂ
bakterielle Adhäsion / ADERENŢĂ BACTERIANĂ
bakterielle Kolonie / COLONIE BACTERIANĂ
bakterielles Chromosom / CROMOZOM BACTERIAN
Bakterienstamm / SUŞĂ BACTERIANĂ
Bakterienwachstumsyndrom / SINDROM DE CREŞTERE BACTERIANĂ EXCESIVĂ
Bakterienwand / PERETE BACTERIAN
bakteriolytisches Serum / SER BACTERIOLITIC
Bakteriopexisch / BACTERIOPEXIC
Baldrian / VALERIANA OFFICINALIS
Balggeschwulst / ATEROM
Balkannephritis / NEFROPATIE ENDEMICĂ BALCANICĂ
Bälkchen / TRABECUL
Balken / CORP CALOS
Balkensyndrom / SINDROM DE CORP CALOS
Ballon / PARĂ
Band / CORDON
Bändchen / FREN
Bändernaht / SINDESMORAFIE
Bänderschnitt / SINDESMOTOMIE
Bandwurm / ECHINOCOCCUS
Bandwurm / TAENIA
Bandwurm / TENIE
Bandwurmerkrankund / TENIAZĂ
Bandwurmglied / PROGLOTĂ
Bandwurmkrankheit / ECHINOCOCOZĂ
Bandwurmmittel / TENICID
bandwurmmittel / TENIFUG
Bandzeichen / SEMNUL CORZII
Banti Anämie / ANEMIE BANTI
Barber Dermatose / DERMATOZĂ BARBER
barometrische Druck / PRESIUNE BAROMETRICĂ
Barr Körperchen / CORPUSCUL BARR
Barrett Ösophagus / ESOFAG BARRETT
Bartfrauendiabetes / DIABET AL FEMEILOR CU BARBĂ
basal Körperchen / CORPUSCUL BAZAL
Basalganglien / NUCLEI BAZALI
Basalmembran / MEMBRANĂ BAZALĂ
Basaltemperatur / TEMPERATURĂ BAZALĂ
Basalzelleskarzinom / EPITELIOM BAZOCELULAR
Basilarmembran / MEMBRANĂ BAZILARĂ
Basillärendruck / IMPRESIUNE BAZILARĂ
Basisnahrungsmittel / ALIMENT DE BAZĂ
basophile Granulozytose / GRANULOCITOZĂ BAZOFILICĂ
Bastardierung / HIBRIDARE
Bau / STRUCTURĂ
Bauch / ABDOMEN
Bauch / VENTER
Bauchangina / ANGINĂ ABDOMINALĂ
Bauchangina / ANGOR ABDOMINAL
Bauchfallsucht / EPILEPSIE ABDOMINALĂ
Bauchfell / PERITONEU
Bauchfellblutung / HEMOPERITONEU
Bauchfelldialyse / DIALIZĂ PERITONEALĂ
Bauchfellentzündung / PERITONITĂ
Bauchfellplastik / PERITONEOPLASTIE
Bauchfieber / FEBRĂ PARATIFOIDĂ
Bauchhoden / CRIPTORHIDIE
Bauchhöhle / CAVITATE ABDOMINALĂ
Bauchmuskelkontraktur / CONTRACTURĂ ABDOMINALĂ
Bauchpunktion / PUNCŢIE ABDOMINALĂ
Bauchschlagader / AORTĂ DESCENDENTĂ
Bauchspeicheldrüse / PANCREAS
Bauchtyphus / FEBRĂ TIFOIDĂ
bauchwärts / VENTRAL
Bauchwassersucht / ASCITĂ
Bauhin Klappe / VALVULĂ BAUHIN
Bausch / TAMPON
Bazillenruhr / DIZENTERIE BACILARĂ
Bazy Punkten / PUNCTE BAZY

BCG Vakzine / VACCIN BCG
Beben / TREPIDAŢIE
Becherzelle / CELULĂ CALICIFORMĂ
Becken / OS ILIAC
Becken / PELVIS
Becken, einfach plattes / BAZIN PLAT
Beckenboden / PLANŞEU PELVIN
Beckendarstellung / PELVIGRAFIE
Beckenfaszie / APONEVROZĂ PELVINĂ
Beckengürtel / CENTURĂ PELVINĂ
Beckenhochlagerung / POZIŢIE DORSOSACRATĂ DECLIVĂ
Beckenhöhle / CAVITATE PELVINĂ
Beckenlage / PREZENTAŢIE PELVINĂ
Beckenmesser / PELVIMETRU
Beckenmessung / PELVIMETRIE
Beckenneigung / UNGHI CERVICO-DIAFIZAR
Beckenvorsprung / PROMONTORIU
Bedeutsam / SEMNIFICATIV
Bedingen / CONDIŢIONARE
bedingt / CONDIŢIONAT
bedingter Stimulus / STIMUL CONDIŢIONAT
Beeinflußbarkeit / SUGESTIBILITATE
Beeinflussbarkeit / SUGESTIBILITATE
Beeinflußng / SUGESTIE
Beerdigung / ÎNHUMARE
Befangenheit / PREJUDICIU
Befestigung / ATAŞAMENT
Befestigung / CONSOLIDARE
Beförderung / TRANSPORT
Beförderungsprotein / PROTEINĂ DE TRANSPORT
Befrüchtete Eizelle / OU FECUNDAT
Befrüchtung / FECUNDAŢIE
Befruchtung / FERTILIZARE
Befruchtung / IMPREGNARE
Begattung / COPULAŢIE
Begehrlichkeit / AVIDITATE
Begierde / APETIT
Begleit- / SATELIT
Begleitsymptom / SINDROM ACCESORIU
Begriff / CONCEPT
Behandlung / CURĂ
Behandlung / MANIPULARE
Behandlung / TERAPIE
Behandlung / TRATAMENT
Beharrend / STAŢIONAR
Behinderte / HANDICAPAT
Behinderte / INVALID
Behinderung / HANDICAP
Behinderung / INFIRMITATE
Behinderung / INVALIDITATE
Beillungseffekt / EFECT PRECIPITANT
Bein / GAMBĂ
Beinschmerz / NEVRALGIE CRURALĂ
Beischlaf / COIT
Belag / FILM
Belastung / TARĂ
Belastungsatemnot / DISPNEE DE EFORT
Belastungsproteinurie / PROTEINURIE DE EFORT
Belastungsstörung / TULBURARE DE STRES POSTTRAUMATIC
Belegzelle / CELULE OXINTICE
Belichtung / ILUMINARE
Belüftung / VENTILAŢIE
Bence-Jones Protein / PROTEINĂ BENCE-JONES
Benedikt Lösung / SOLUŢIE BENEDICT
Bengalroseversuch / PROBĂ CU ROZ BENGAL
benigne idiopathische rezidivierende Cholestase / COLESTAZĂ RECURENTĂ BENIGNĂ
Bennettsche Fraktur / FRACTURA BOXERILOR, FRACTURĂ BENNETT
Bennomenheit / OBNUBILARE
Bennomenheit / TORPOARE
Benzoesäure / ACID BENZOIC
Berater / CONSULTANT
Beratung / CONSULTAŢIE
Bereich / CÂMP
Bereich / DOMENIU
Bereitschft / DISPOZIŢIE
Bergflachslunge / AZBESTOZĂ
Beriberi Krankheit / BOALĂ BERIBERI
Berihigungsmittel / TRANCHILIZANT
bernard Hämolyse / DISTROFIE TROMBOCITARĂ HEMORAGICĂ CONGENITALĂ
Berufsbedingtezeichen / STIGMATE PROFESIONALE
Berufsgeheimnis / SECRET MEDICAL
Berufsmedizin / MEDICINĂ OCUPAŢIONALĂ
Beruhigend / CALMANT
Beruhigend / SEDATIV
beruhigungsmittel / CALMANT
beruhigungsmittel / SEDATIV
Berührung / CONTACT
Besamung / ÎNSĂMÂNŢARE
Besamung / INSEMINARE
Beschaffenheit / CONSTITUŢIE
Beschleuniger / ACCELERATOR
Beschleunigung / ACCELERAŢIE
Beschneidung / CIRCUMCIZIE
Beschneidung / PERITOMIE
Besessenheit / OBSESIE
besessig / OBSEDANT
Besichtigung / INSPECŢIE
Besnier Prurigo / PRURIGO BESNIER
Beständigkeit / FIABILITATE
Bestandspotential / POTENŢIAL DE REPAUS
Bestimmung / DOZARE
Bestimmung / ESTIMAŢIE
Beta Zellen / CELULE BETA
Betablockiererversuch / PROBĂ DE STIMULARE CU b-BLOCANTE
Beta-Interferon / INTERFERON BETA-1b
Betastung / PALPARE
Betäubung / ANESTEZIE
Betäubung / INSENSIBILIZARE
Betäubung / TORPOARE
Betäubungsmittel / ANESTEZIC
Betlägerig / GRABATAR
Bett / PAT
Bettlegenatemnot / DISPNEE DE DECUBIT
Bettlegenschorf / ESCARĂ DE DECUBIT
Bettsucht / CLINOMANIE
Bettwanze / CIMEX
Betz Zelle / CELULĂ BETZ
Beugemuskel / FLEXOR
Beuger / FLEXOR
Beugung / DIFRACŢIE
Beugung / FLEXIE
Bevölkerung / POPULAŢIE
Bevölkerungswissenschaft / DEMOGRAFIE

Beweglicheit / MOTILITATE
Beweglichkeit / MOBILITATE
Bewegung / MIŞCARE
Bewegungsapparat / APARAT LOCOMOTOR
Bewegungskrankheit / CINETOZĂ
Bewegungssystem / SISTEM LOCOMOTOR
Bewußt / CONŞTIENT
Bewußtlosigkeit / INCONŞTIENŢĂ
Bewußtsein / CONŞTIINŢĂ
Bewusstseinspaltung / CONŞTIENT
Beziehungswahn / DELIR DE INTERPRETARE
Biegsamkeit / FLEXIBILITATE
Biegung / FLEXURĂ
biklonale Dysglobulinämie / DISGLOBULINEMIE BICLONALĂ
bikuspidalität / BICUSPIDIE
Bild / IMAGINE
Bildungseffekt / EFECT FORMATOR
Bilharziose / SCHISTOSOMIAZĂ
biliäre Dyskinesie / DISCHINEZIE BILIARĂ
Binär / DIGITAL
Binde / FAŞĂ
bindegewebe / CONECTIV
Bindegewebe / CONJUNCTIV
bindegewebsreiches Kapillarhämangiosarkom / HEMANGIOFIBROSARCOM
Bindehaut / CONJUNCTIVĂ
Bindehautentzündung / CONJUNCTIVITĂ
Bindend / CONJUNCTIV
Bindung / FIXARE
Bindungsprotein / PROTEINĂ DE LEGARE
Binswanger Enzephalopathie / ENCEFALOPATIE BINSWANGER
biochemische Entwicklung / EVOLUŢIE BIOCHIMICĂ
Bioflltration / BIOFILTRARE
Biogenamine / AMINE BIOGENE
Bioinformatisch / BIOINFORMATICĂ
biologisch wirksame Dosis / DOZĂ BIOLOGICĂ
biologische Dosenbestimmung / DOZARE BIOLOGICĂ
biologische Verfügbarkeit des Drogens / DISPONIBILITATE BIOLOGICĂ A MEDICAMENTELOR
biologische Wirksamkeit des Strahlungs / EFICACITATE BIOLOGICĂ A UNEI RADIAŢII
biologisches System / SISTEM BIOLOGIC
bioprostetische Klappe / VALVĂ BIOPROTETICĂ
Bioptom / BIOPTOM
Bioterrorismus / BIOTERORISM
bipolare Psychose / PSIHOZĂ BIPOLARĂ
bipoläres Affektstörung / TULBURARE AFECTIVĂ BIPOLARĂ
Birne / PARA
Birnenförmig / PIRIFORM
Bischoffstab / CROSĂ
Biß / MUŞCĂTURĂ
Bißstellung / OCLUZIE DENTARĂ
bitonaler Husten / TUSE BITONALĂ
Bjerrum Skotom / SCOTOM BJERRUM
Blaeschen / VACUOLĂ
Blähung / FLATULENŢĂ
blähungsmittel / CARMINATIV
Bläschen / FOLICUL
Bläschen / VEZICULĂ
Bläschenatmen / MURMUR VEZICULAR
Bläschenausschlag / HERPES
Bläschenpustel / VEZICOPUSTULĂ
Bläschenpustulär / VEZICULO-PUSTULOS

Blasen / VEZICĂ
biasen / VEZICAL
Blasenatonie / GLOB VEZICAL
Blasenautomatismus / AUTOMATISM VEZICAL
Blasendreieck / TRIGON VEZICAL
Blasendruckmessung / CISTOMANOMETRIE
Blasenekstrophie / EXSTROFIE VEZICALĂ
Blasenförmig / HIDATIFORM
Blasenhals Krankheit / BOALA COLULUI VEZICAL
Blasenkrebs / CANCER DE VEZICĂ
Blasenmalakoplakie / MALACOPLAKIE VEZICALĂ
Blasenmole / MOLĂ HIDATIFORMĂ
Blasensiphon / SIFON VEZICULAR
Blasenziehend / VEZICANT
Blässe / PALOARE
blast Zelle / CELULĂ BLASTICĂ
Blastogenfaktor / FACTOR BLASTOGENIC
blastomykotische Dermatitis / DERMATITĂ BLASTOMICOZICĂ
Blastose / BLASTOZĂ
Blattgrün / CLOROFILĂ
Blau / ALBASTRU
blaue Sckleren / SCLERE ALBASTRE
Blaue Skleren Krankheit / BOALA SCLERELOR ALBASTRE
Blauer Fleck / NEV
blauer Mongolenfleck / PATĂ MONGOLOIDĂ
Blaues Gummibläschen-Nävus-Syndrom / SINDROMUL VEZICULEI ALBASTRE ELASTICE
Blausucht / CIANOZĂ
blausuchtig / CIANOTIC
Blei / PLUMB
blei- / SATURNIN
Bleibend / STAŢIONAR
Bleichsucht / ANEMIE ESENŢIALĂ A TINERELOR FETE
Bleikolik / COLICĂ SATURNINĂ
Bleivergiftung / SATURNISM
Blepharorraphie / TARSORAFIE
Blepharorrhaphie / BLEFARORAFIE
Blickfeld / CÂMP VIZUAL
Blindarmfaltenbildung / CECOPLICATURĂ
Blindarmnaht / CECOPEXIE
Blinddarm / CEC
Blinddarmentzündung / PERITIFLITĂ
Blinddarmentzündung / TIFLITĂ
Blinde Schlinge Syndrom / SINDROM DE ANSĂ OARBĂ
Blindeflecke / PATĂ OARBĂ
Blindenschrift / SCRIERE BRAILLE
Blinder Fleck / DISC OPTIC
Blinder Fleck Syndrom / SINDROMUL PETEI OARBE
Blindheit / CECITATE
Blindheit / ORBIRE
Blindversuch / SIMPLU ORB
Blinzeln / CLIPIRE
blitzend / FULGURANT
Blitzschlag / FULGURAŢIE
Bloch Ekzem / DERMATITĂ EXSUDATIVĂ DISCOIDĂ ŞI LICHENOIDĂ CRONICĂ
Blödsinning / IDIOT
Bloßlegen / DENUDARE
Blumer Adenopathie / ADENOPATIE BLUMER
blut- / SANGUIN
Blut / SÂNGE
blut chorion Gonadotropin / GONADOTROFINĂ SERICĂ
Blut Fluß / FLUX SANGUIN
blut Kompatibilität / COMPATIBILITATE SANGUINĂ

Blutader / VENĂ
Blutandrang / CONGESTIE
Blutbildend / HEMATOPOIETIC
Blutbildung / HEMATOPOIEZĂ
Blutdruck / PRESIUNE ARTERIALĂ
Blutdruck / TENSIUNE ARTERIALĂ
Blutdruckmessgerät / TENSIOMETRU
Blutdrucksteigernd / HIPERTENSIV
Blutegel / HIRUDO
Blutegelerkrankung / HIRUDINAZĂ
Blutegelung / HIRUDINIZAŢIE
Bluteisenmangel / OLIGOSIDEREMIE
Blütenstaub / POLEN
Bluterbrechen / HEMATEMEZĂ
Bluterguß / HEMATOM
Bluterkrankheit / HEMOFILIE
Bluteßend / HEMATOFAG
Blutfarbstoff / HEMOGLONINĂ
Blutfibrinfasern / FIBREMIE
Blutfleckenkrankheit / PURPURĂ
Blutgefäße Wachstumsfaktor / FACTOR ENDOTELIAL DE CREŞTERE VASCULARĂ
Blutgefäßgeschwulst / HEMANGIECTAZIE
Blutgefäßglattemuskelzellen / CELULĂ MUSCULARĂ NETEDĂ VASCULARĂ
Blutgerinnsel / CHEAG
Blutgerinnsel / TROMB
Blutgerinnung / COAGULAREA SÂNGELUI
Blutgruppe / GRUP SANGUIN
blutgruppe Inkompatibilität / INCOMPATIBILITATE SANGUINĂ
Blutgruppensystem / SISTEME ALE GRUPELOR SANGUINE
Bluthamsäure / URICEMIE
Bluthusten / HEMOPTIZIE
blutige Gelenkerguss / HEMO-HIDARTROZE
blutige Knochenvereinigung / OSTEOSINTEZĂ
blutige Plazentalösung / APOPLEXIE UTEROPLACENTARĂ
Blutkapillär / CAPILAR SANGUIN
Blutkohlenmonoxid / OXICARBONEMIE
Blutkörperchen / HEMATIE
Blutkörperchensenkungsgeschwindigkeit (BKS) / VITEZĂ DE SEDIMENTARE A HEMATIILOR
Blutkörperchenvermehrung / HIPERGLOBULIE
Blutkrankheit / HEMOPATIE
Blutkrase / CRAZĂ SANGUINĂ
Blutkreislauf / CIRCULAŢIE SANGUINĂ
Blutkuchen / CRUOR
Blutkultur / HEMOCULTURĂ
Blutleere / ISCHEMIE
Blutleukozytenformel / FORMULĂ LEUCOCITARĂ A SÂNGELUI
Blutplättchengegenkörper / ANTICORPI ANTI-PLACHETARI
Blutplättchenvermehrung / HIPERPLACHETOZĂ
Blutprodukte / PRODUS SANGUIN
Blutpumpe / HEMOPOMPĂ H
Blutpumpe / POMPĂ DE SÂNGE
blutreinigend / DEPURATIV
Blutreiniger / DEPURATOR
Blutschande / INCEST
Blutschlamm / AGREGARE A ERITROCITELOR
Blutschlamm / SLUDGE
Blutschwitzen / HEMATHIDROZĂ
Blutsenkung / SEDIMENTARE GLOBULARĂ
Blutserum / SER SANGUIN
blutspucken / HEMOPTOIC
Blutstäubchen / HEMOCONII
blutstillend / HEMOSTATIC
Blutstillung / HEMOSTAZĂ
Bluttgerinnungstörung / COAGULOPATIE
bluttgruppe Antigen / ANTIGENI DE GRUP SANGUIN
bluttig / SANGUIN
bluttig / SANGUINOLENT
Bluttschwamm / ANGIOM
Bluttypisierung / GRUPAJ SANGUIN
Blutung / HEMORAGIE
Blutung / SÂNGERARE
Blutungzeit / TIMP DE SÂNGERARE
blutverwandte / CONSANGUIN
Blutverwandtschaft / CONSANGVINITATE
Blutvolumen / VOLEMIE
Blutvolumen / VOLUM SANGUIN
Blutwallung / CONGESTIE
Blutzahlkammer / HEMOCITOMETRU
Blutzelleneinschlußkörperchen / INCLUZIUNI INTRAERITROCITARE
Blutzucker / GLICEMIE
Boden / FUND
Boden / PLANŞEU
Bodensatz / SEDIMENT
Bogen / ARC
Bogenentfernung / CROSECTOMIE
Bogenskotom / SCOTOM ARCIFORM
Bogenteil / ARCADĂ
Bohr effekt / EFECT BOHR
Bohren / FORAJ
bohrend / TEREBRANT
Bohrung / TEREBRAŢIE
Bolus / BOLUS
Bonain Lösung / SOLUŢIE BONAIN
Bornstein Prinzip / PRINCIPIU BORNSTEIN
Borreliose / SPIROCHETOZE RECURENTE
Borsäure / ACID BORIC
bösartig / MALIGN
bösartig atrophisch Papulose / PAPULOZĂ ATROFIANTĂ MALIGNĂ
bösartige Glaukom / GLAUCOM MALIGN
bösartige Histiozytose / HISTIOCITOZĂ MALIGNĂ
bösartige Hypertonie / HIPERTENSIUNE ARTERIALĂ MALIGNĂ
bösartige Knochengeschwulst / OSTEOSARCOM
bösartige Myopie / MIOPIE FORTE
bösartiger Hautleiden mit schlaffen Blasenbildung / PEMFIGUS SUBACUT MALIGN CU BULE EXTENSIVE
Bösartiges Geschwulst / TUMORĂ MALIGNĂ
bösartiges Melanom / MELANOM MALIGN
Bösartigkeit / MALIGNITATE
Botallsche Loch / ORIFICIU BOTALLO
Botschaft / MESAJ
Bouchard Knoten / NODULI BOUCHARD
Bowmann Kapsel / CAPSULĂ BOWMANN
Bowmann Membran / MEMBRANĂ BOWMANN
Boxerenenzephalopathie / DEMENTIA PUGILISTICA
Boyden's Brei / PRÂNZ BOYDEN
Bradyästhesie / BRADIESTEZIE
Bradykardie-Tachykardie Syndrom / SINDROM BRADICARDIE-TAHICARDIE
Bradypsychie / VISCOZITATE MENTALĂ
Brand / SFACEL
Brandstiftungstrieb / PIROMANIE
Brandwunde / ARSURĂ
Braunfett / GRĂSIME BRUNĂ

brechenerregend / EMETIC
Brechkraft / DIOPTRU
Brechkrafteinheit / DIOPTRIE
brechmittel / EMETIC
Brechreiz / GREAŢĂ
brechreizend / EMETIC
brechreizend / VOMITIV
breiig / PULTACEU
Breiter fisch / DIPHYLLOBOTHRIUM LATUM
Brenneisen / CAUTER
Brennpunkt / FOCAR
Broca Apahasie / AFAZIE BROCA
Brochiolyse / BRONHIOLIZĂ
Bromsulphonphthalein Test / PROBĂ CU BROMSULFONFTALEINĂ
Bronchialasthma / ASTM BRONŞIC
Bronchialfremitus / SUFLU TUBAR
Bronchialkarzinom / CARCINOM BRONŞIC
Bronchialkrebs / CANCER BRONŞIC
Bronchiallungenkarzinom / CANCER BRONHOPULMONAR
Bronchialreiztest / PROBĂ DE PROVOCARE BRONŞICĂ ŞI RESPIRATORIE
Bronchiektasie / DILATAŢIE A BRONHIILOR
bronchopulmonäres Segment / SEGMENT BRONHOPULMONAR
Bronchospirochetosis / SPIROCHETOZĂ BRONHOPULMONARĂ
bronchovesikuläres Karzinoma / ADENOCARCINOM BRONHIOALVEOLAR
bronze Krankheit / BOALĂ BRONZATĂ
Bronze-Baby Syndrom / SINDROM DE COPIL BRONZAT
Bronzediabetes / DIABET BRONZAT
BROOKE Tumor / TUMORĂ BROOKE
Bruch / EFORT
Bruch / FRACTURĂ
bruch / HERNIAR
Bruch / HERNIE
Brucheinklemmung / HERNIE STRANGULATĂ
Brüchigkeit / FRAGILITATE
Bruchnaht / HERNIORAFIE
Bruchoperation / HERNIOTOMIE
Bruchplastik / HERNIOPLASTIE
Bruns Frontalataxie / ATAXIE FRONTALĂ BRUNS
Brunstperiode / ESTRU
Brust (zur...betreffend) / PECTORAL
Brustanheftung / MASTOPEXIE
Brustausgangsyndrom / SINDROM DE APERTURĂ TORACICĂ
Brustbein / STERN
Brustbeinentfernung / STERNECTOMIE
Brustbeinschmerz / STERNODINIE
Brustbeinspalte / STERNOSCHIZIS
Brustbeinspaltung / STERNOTOMIE
Brustdrüse / MAMELĂ
Brustdrüse / SÂN
Brustdrüsenentzündung / / MASTITĂ
Brustdrüsenschmerz / MASTODINIE
brustdrüsig / MAMAR
Brustfellkrämpfe / EPILEPSIE PLEURALĂ
Brustkorb / CUŞCĂ TORACICĂ
Brustkorb / TORACE
Brustkrebs / CANCER MAMAR
Brustraum / CAVITATE TORACICĂ
Brustschlagader / AORTĂ TORACICĂ
Brustschmerz / TORACALGIE
Brustsenkung / MASTOPTOZĂ
Bruststimme / PECTORILOCVIE
Brustwarze / MAMELON
Brütezeit / INCUBARE
Brutschrank / INCUBATOR
Brutschrank / TERMOSTAT
Buchprüfung / AUDIT
Buchstabenblindheit / CECITATE LITERALĂ
Buchstabenstottern / ANARTRIE
Bucht / SINUS
Buchtschnitt / SINUSOTOMIE
Buchung / ÎNREGISTRARE
Buckel / GIBOZITATE
Buckytherapie / BUCKYTERAPIE
Bündchen / FASCICUL
Bündel / FASCICUL
Burr Zellen / CELULE BURR
Busacca Knötchen / NODULI BUSACCA
Bypass / PONTAJ

C

a-Chymotripsin / a-CHIMOTRIPSINĂ
C Natriuretischpeptid / PEPTID NATRIURETIC DE TIP C
C Proteinkinase / PROTEIN KINAZĂ C
C Zelle / CELULĂ C
Cabot Ring / INELE CABOT
Cachination / CACHINAŢIE
Caecostoma / CECOSTOMIE
Caissonkrankheit / BOALĂ DE CHESON
Calbindin / CALBINDINĂ
Calcaneitis / CALCANEITĂ
Calcaneodynie / CALCANEODINIE
Calcaneus / CALCANEU
Calcarine Spalte / SCIZURĂ CALCARINĂ
Calmette-GuÉrin Vakzine / VACCIN CALMETTE-GUÉRIN
Canalis / CANAL
Canalis caroticus / CANAL CAROTIDIAN
Canalis carpi / CANAL CARPIAN
Candida / CANDIDA
Candidamykosis / CANDIDOZĂ
Canities / POLIOZĂ
Cannabinoide / CANNABINOIDE
Cannabismus / CANABISM
Capistratio / FIMOZĂ
Carcinoma medullare / EPITELIOM MEDULAR
Carey Coombs Geräusch / SUFLU CAREY COOMBS
Carotinodermia / CAROTENODERMIE
Carter Wirkung / EFECT CARTER
Cäsium 137 / CESIU 137
Caspasen / CASPAZE
Cavographie / CAVOGRAFIE
CD / CLASĂ DE DIFERENŢIERE
Cellulitis / CELULITĂ
Central core Krankheit / MIOPATIE DE AX CENTRAL
Cerebrosidose / CEREBROZIDOZĂ
Ch(e)iralgia paraesthetica / CHIRALGIE PARESTEZICĂ
Chalazodermie / CHALAZODERMIE
Chalicosis / CHALICOZĂ
Chalodermie / ŞALAZODERMIE
Chaos Syndrom / SINDROM CHAOS
Chaperonin / ŞAPERONINE
Charakter / CARACTER

charakteriell / CARACTERIAL
Charakterologie / CARACTEROLOGIE
Charcot-Leyden Kristalle / CRISTALE CHARCOT-LEYDEN
Chassaignac Naht / SUTURĂ INTRADERMICĂ
Chauffard Verfahren / PROCEDEU CHAUFFARD (PRIN BALOTARE)
Cheilitis / CHEILITĂ
Cheiloskopie / CHEILOSCOPIE
Cheirologie / DACTILOLALIE
Cheiromegalie / CHEIROMEGALIE
Chelatbildner / CHELATOR
Chelation / CHELARE
Chemilumineszenz / CHEMOLUMINESCENŢĂ
Chemionukleolyse / CHIMIONUCLEOLIZĂ
Chemioprävention / CHIMIOPREVENŢIE
Chemioprophylaxie / CHIMIOPROFILAXIE
Chemische Diabetes / DIABET CHIMIC
chemische Unterwerfung / SUPUNERE CHIMICĂ
Chemisches Potential / POTENŢIAL CHIMIC
Chemodektom / CHEMODECTOM
Chemoembolisation / CHIMIO-EMBOLIZARE
Chemokine / CHEMOKINE
Chemoresistenz / CHIMIOREZISTENŢĂ
Chemorezeptor / CHEMORECEPTOR
Chemosensibilität / CHEMOSENSIBILITATE
Chemosensibilität / CHIMIOSENSIBILITATE
Chemosis / CHEMOZIS
Chemotaktism / CHEMOTACTISM
Chemotaktismus / CHIMIOTACTISM
Chemotaxis / CHIMIOTAXIE
Chemotherapie / CHIMIOTERAPIE
Chemozereptor / CHIMIORECEPTOR
Cherophobie / CHEROFOBIE
Cherubinism / CHERUBISM
Chiasmasyndrom / SINDROM CHIASMATIC
Chimäre / HIMERĂ
Chimäre DNA / ADN HIMERĂ
Chimeriche Gen / GENĂ HIMERĂ
Chinesisches Restaurant syndrome / SINDROM DE RESTAURANT CHINEZESC
Chinidin / CHINIDINĂ
Chinin / CHININĂ
Chininvergiftung / CHININISM
Chiralgia / CHIRALGIE
Chiropraktik / CHIROPRAXIE
Chirurgie / CHIRURGIE
Chitin / CHITINĂ
Chlamyda / CHLAMYDIA
Chlor / CLOR
Chloralose / CLORALOZĂ
Chlorämie / CLOREMIE
Chlorfluorokohlenhydrat / CLOROFLUOROCARBURĂ
Chlorhydrie / CLORHIDRIE
Chlorid / CLORURĂ
Chlorination / CLORINARE
Chlorom / CLOROM
Chloropenie / CLOROPENIE
Chloropexie / CLOROPEXIE
Chlorophorm / CLOROFORM
Chlorophyll / CLOROFILĂ
Chloroplasten / CLOROPLAST
Chloropsie / CLOROPSIE
Chlorose / CLOROZĂ
Chlorpromazine / CLORPROMAZINĂ
Chlortetrazyklin / CLORTETRACICLINĂ
Chlorurie / CLORURIE
Chlroalhydrat / CLORALHIDRAT
Choane / COANĂ
Chodrosarkom / CONDROSARCOM
Cholalämie / COLALEMIE
Cholalurie / COLALURIE
Cholangiektasie / COLANGIECTAZIE
Cholangiographie / COLANGIOGRAFIE
Cholangiokarzinom / COLANGIOCARCINOM
Cholangiolitis / COLANGIOLITĂ
Cholangiom / COLANGIOM
Cholangiopathie / COLANGIOPATIE
Cholangiotomie / COLANGIOTOMIE
Cholangitis / COLANGITĂ
Choledocolythiase / COLEDOCOLITIAZĂ
Choledocoplastik / COLEDOCOPLASTIE
Choledocostomie / COLEDOCOSTOMIE
Choledocus / COLEDOC
Choledozitis / COLEDOCITĂ
Choleglobin / COLEGLOBINĂ
Cholelythiase / COLELITIAZĂ
Cholelythotomie / COLELITOTOMIE
Choleperitoneum / COLEPERITONEU
Cholera / HOLERĂ
Choleravibrio / VIBRION
Cholerese / COLEREZĂ
choleretika / COLERETIC
Choleretisch / COLERETIC
Cholerifórmig / HOLERIFORM
Cholestase / COLESTAZĂ
cholestatisch / COLESTATIC
cholestatischer Gelbsucht / ICTER COLESTATIC
Cholesteatom / CHOLESTEATOMA
Cholesteatoma / COLESTEATOM
Cholesterin / COLESTEROL
Cholesterin Desmolase / COLESTEROL DESMOLAZĂ
Cholesterinämie / COLESTEROLEMIE
Cholesterinesterase / COLESTEROL ESTERAZĂ
Cholesterinopexie / COLESTEROPEXIE
Cholesterolose / COLESTEROLOZĂ
Cholesterose / COLESTEROZĂ
Cholestyramine / COLESTIRAMINĂ
Cholethorax / COLETHORAX
Cholezystektasie / COLECISTECTAZIE
Cholezystektomie / COLECISTECTOMIE
Cholezystentzündung / COLECISTITĂ
Cholezystitis / COLECISTITĂ
Cholezystographie / COLECISTOGRAFIE
Cholezystokinin / COLECISTOKININĂ
Cholezystokinin-Pankreozymin / COLECISTOKININ-PANCREOZIMINĂ
cholezystokynetisch / COLECISTOKINETIC
Cholezystolythiase / COLECISTOLITIAZĂ
Cholezystopexie / COLECISTOPEXIE
Cholezystotomie / COLECISTOTOMIE
Cholin / COLINĂ
cholinergisch / COLINERGIC
Cholinesterase / COLINESTERAZĂ
Cholsäure / ACID COLIC
Cholurie / COLURIE
chondral / CONDRAL
Chondrektomie / CONDRECTOMIE
Chondritis / CONDRITĂ
Chondroblast / CONDROBLAST
Chondrodysplasia punctata / CONDRODISPLAZIE PUNCTATĂ

Chondrodysplasie / CONDRODISPLAZIE
Chondrodystrophie / CONDRODISTROFIE
Chondroektodermale Dysplasie / DISPLAZIE CONDROECTODERMICĂ
Chondroepyphysitis / CONDROEPIFIZITĂ
Chondrogenese / CONDROGENEZĂ
Chondrohyperplasie / HIPERCONDROPLAZIE
chondroid / CONDROID
Chondroitin / CONDROITINĂ
Chondroitinsulphat / CONDROITIN SULFAT
Chondrolyse / CONDROLIZĂ
Chondroma / CONDROM
Chondromatose / CONDROMATOZĂ
Chondromukoprotein / CONDROMUCOPROTEINĂ
Chondronektin / CONDRONECTINĂ
Chondrophyt / CONDROFIT
Chondroporose / CONDROPOROZĂ
Chorditis / CORDITĂ
Chordopexie / CORDOPEXIE
Chordotomie / CORDOTOMIE
Chordozentese / CORDOCENTEZĂ
Choreenartig / COREIFORM
Choreoathetose / COREOATETOZĂ
choreoathetosich / COREOATETOZIC
choreoathetosiche Bewegungen / MIŞCĂRI COREOATETOZICE
Chorioallantoide / CORIOALANTOIDĂ
Chorioepitheliom / CORIOEPITELIOM
Choriokarzionom / CORIOCARCINOM
Choriomeningitis / CORIOMENINGITĂ
Chorion / CORION
chorion Gonadotropin / GONADOTROFINĂ CORIONICĂ
Chorionadenom / CORIOADENOM
Chorionzotte / VILOZITĂŢI CORIALE
Chorionzottenbüschel / COTILEDON PLACENTAR
Chorioretinitis / CORIORETINITĂ
Choristom / CORISTOM
Choroiditis / COROIDITĂ
Choroids / COROIDĂ
Chrom / CROM
CHROM 51 / CROM 51
Chrom 51 Test / PROBĂ CU CROM 51
chromaffin / CROMAFIN
chromaffine Zelle / CELULĂ CROMAFINĂ
Chromatide / CROMATIDĂ
Chromatin / CROMATINĂ
chromatisch / CROMATIC
chromatisches Hören / AUDIŢIE COLORATĂ
Chromatographie / CROMATOGRAFIE
Chromatolyse / CROMATOLIZĂ
Chromatophore / CROMATOFOR
Chromatophorom / CROMATOFOROM
Chromatopsie / CROMATOPSIE
Chromatoskopie / CROMATOSCOPIE
Chromismus / CROMISM
Chromoblastomykose / CROMOBLASTOMICOZĂ
chromogene / CROMOGEN
Chromogranin / CROMOGRANINE
Chromolipod / CROMOLIPOIDE
Chromopexie / CROMOPEXIE
Chromophor / CROMOFOR
chromophylisch / CROMOFIL
Chromoprotein / CROMOPROTEINĂ
Chromoskopie / CROMOSCOPIE
Chromosom / CROMOSOM
Chromosomaberrationkrankheit / BOALĂ PRIN ABERAŢIE CROMOZOMIALĂ
Chromosome / CROMOZOMI
Chromosomenaberration / ABERAŢIE CROMOZOMIALĂ
Chromosomenanomalie / ANOMALIE CROMOZOMIALĂ
Chromosomenreduktion / REDUCŢIONAL
Chromosomenverdopellung / DUPLICAŢIE CROMOZOMIALĂ
Chromostatin / CROMOSTATINĂ
Chromvergiftung / CROMISM
Chronaxie / CRONAXIE
chronisch / CRONIC
chronische atrophische Dermatitis / DERMATITĂ CRONICĂ ATROFIANTĂ
chronische atrophische Polychondritis / POLICONDRITĂ ATROFIANTĂ CRONICĂ
chronische cor pulmonale / CORD PULMONAR CRONIC
chronische Entzündung / INFLAMAŢIE CRONICĂ
chronische Erythroleukämie / PANMIELOZĂ HIPERPLAZICĂ CRONICĂ
chronische Glomerulonephritis / GLOMERULONEFRITĂ CRONICĂ
chronische Höhenkrankheit / BOALĂ CRONICĂ DE ALTITUDINE
chronische Niereninsuffizienz / INSUFICIENŢĂ RENALĂ CRONICĂ
chronische vererbte idiopathische Hypokaliämie / HIPOKALIEMIE CRONICĂ FAMILIALĂ CU HIPERKALIURIE
chronische Zuckung / CONVULSIE CRONICĂ
chronisches müdigkeit Syndrom / SINDROM DE OBOSEALĂ CRONICĂ
Chronizität / CRONICITATE
Chronobiologie / CRONOBIOLOGIE
chronodependent / CRONODEPENDENT
Chronodiätetik / CRONODIETETICĂ
Chronoheilkunde / CRONOTERAPEUTICĂ
Chronopathologie- CRONOPATOLOGIE
Chronopharmakologie / CRONOFARMACOLOGIE
Chronotherapie / CRONOTERAPIE
Chronotoxikologie / CRONOTOXICOLOGIE
chronotropisch / CRONOTROP
Chvosteksches Zeichen / SEMN FACIAL
Chylangioma / CHILANGIOM
Chyliförmig / CHILIFORM
Chylomediastin / CHILOMEDIASTIN
Chylomikronen / CHILOMICRON
Chyloperikard / CHILOPERICARD
Chyloperitoneu / CHILOPERITONEU
chylös / CHILOS
Chylothorax / CHILOTORAX
Chylurie / CHILURIE
chylypher / CHILIFER
Chym / CHIM
Chymotrypsin / CHIMOTRIPSINĂ
Chymotrypsinogen / CHIMOTRIPSINOGEN
Cineangiographie / CINEANGIOGRAFIE
Cineangiokardiographie / CINECARDIOANGIOGRAFIE
Cinedensigraphie / CINEDENSIGRAFIE
Cineradiographie / CINERADIOGRAFIE
Cirsoideum / TUMORĂ CIRSOIDĂ
Cirsoideus / CIRSOID

Cistationurie / CISTATIONURIE
Citrullin / CITRULINĂ
Citrullinämie / CITRULINEMIE
Clado Schmerzpunkt / PUNCT CLADO
Cladosporiose / CLADOSPORIOZĂ
Cladosporiose / TINEA NIGRA
Claustrophobie / CLAUSTROFOBIE
Claustrophylie / CLAUSTROFILIE
Clearance / CLEARANCE
CO2 Narkose / CARBONARCOZĂ
Co-agglutination / COAGLUTINARE
Cocainization / COCAINIZARE
Cochinfuß / MADUROMICOZĂ
cochleär- / COHLEAR
Cochleovestibulär / COHLEOVESTIBULAR
Cockayne syndrom / NANISM PROGEROID
Cole-Cecil Geräusch / SUFLU COLE-CECIL
Coledochostomie / COLEDOCOTOMIE
Collum Glandulare / ŞANŢ BALANOPREPUŢIAL
Coloradozecke Fieber / FEBRA CĂPUŞEI DE COLORADO
Computer-Tomograph / COMPUTER TOMOGRAF
Computertomograph / TOMODENSITOMETRU
Computer-Tomographie / COMPUTER TOMOGRAFIE
Computertomographie / TOMODENSITOMETRIE
Computertomographie / TOMOGRAFIE COMPUTERIZATĂ
Conjugation / CONJUGARE
Connektivitis / CONECTIVITĂ
Constipation / CONSTIPAŢIE
Cooley Anämie / ANEMIE COOLEY
Co-Repressor / COREPRESOR
Corrigan Puls / PULS CORRIGAN
corticotropische Hormon / HORMON CORTICOTROP
Cortine / OXICORTICOSTEROIZI
Councilman körper / CORPI COUNCILMAN
Cowper Drüse entzündung / COWPERITĂ
Coxa Plana / COXA PLANA
Crachat perlé / SPUTĂ PERLATĂ
C-Reaktive Protein / PROTEINĂ C-REACTIVĂ
CREST Syndrom / SINDROM CREST
Crigler-Najjar Syndrom / ICTER FAMILIAL CONGENITAL CRIGLER-NAJJAR
cronische Hepatitis / HEPATITĂ CRONICĂ
Crouzon Krankheit / DISOSTOZĂ CRANIOFACIALĂ EREDITARĂ
Cruveilhier-Baumgarten Geräusch / SUFLU CRUVEILHIER-BAUMGARTEN
Cunnilingus / CUNILINGUS
Curietherapie / CURIETERAPIE
Curschmann Spiralen / SPIRALE CURSCHMANN
Cyankobalamin / CIANCOBALAMINĂ
Cybrid / CIBRID
Cyclosporin / CICLOSPORINĂ

D

Dach / FORNIX
Dakin Lösung / SOLUŢIE DAKIN
Dakryozystorhinostomie / DACRIOCISTORINOSTOMIE
Damm / PERINEU
Dammbruch / PERINEOCEL
Dammnaht / EPIZIORAFIE
Dammnaht / PERINEORAFIE
Dammplastik / PERINEOPLASTIE
Dammschnitt / EPIZIOTOMIE
Dammschnitt / PERINEOTOMIE
Dampfbehandlung / VAPOTERAPIE
Darm / INTESTIN
darmähnlich / ENTEROID
Darmanhagsschleimzyst / MUCOCEL APENDICULAR
Darmbein / ILIAC
Darmbeinschaufel / ILION
Darmblasenplastik / ENTEROCISTOPLASTIE
Darmbruch / ENTEROCEL
Darmdialyse / DIALIZĂ INTESTINALĂ
Darmeinlauf / CLISMĂ
Darmentzündliche Krankheit / BOALĂ INFLAMATORIE INTESTINALĂ
Darmentzündung / ENTERITĂ
Darmflora / FLORĂ INTESTINALĂ
Darminfarkt / INFARCT INTESTINAL
Darmkanalentzündung / ANITĂ
Darmkrampf / ENTEROSPASM
DArmlähmung / ILEUS
Darmleber Zyklus / CICLU ENTEROHEPATIC
Darmnaht / ENTERORAFIE
Darmpolypose / POLIPOZĂ INTESTINALĂ
Darmresektion / ENTERECTOMIE
Darmsaft / SUC INTESTINAL
Darmschlinge / ANSĂ INTESTINALĂ
Darmschmerz / ENTERALGIE
Darmschnitt / ENTEROTOMIE
Darmsenkung / COLOPTOZĂ
Darmspülüng / ENTEROCLIZĂ
Darmstauung / STAZĂ INTESTINALĂ
Darmstein / ENTEROLIT
Darmverschluß / ILEUS
Darmverschluß / OCLUZIE INTESTINALĂ
Darmwellen / ONDULAŢIE EPIGASTRICĂ
Darmzotte / VILOZITĂŢI INTESTINALE
Darwinismus / DARWINISM
Dauerhaftigkeit / CRONICITATE
dauernd langsamer Puls / PULS LENT PERMANENT
Dauerprüfung / ANDURANŢĂ
Dauerzug / EXTENSIE CONTINUĂ
Daumen / POLICE
Davies' Thorax / TORACE DAVIES
Dazukommend / INTERCURENT
Dazwischenliegend / INTERMEDIAR
Deafferenzierung / DEAFERENTAŢIE
Deaminase / DEZAMINAZĂ
Deamination / DEZAMINARE
Decidua / CADUCĂ
Decidua / DECIDUA
Deckel / OPERCUL
Defekation / DEFECAŢIE
Defekt / DEFECT
defektive Phage / FAG DEFECTIV
deferens / DEFERENT
Deferentitis / DEFERENTITĂ
Deferentographie / DEFERENTOGRAFIE
Deferveszenz / DEFERVESCENŢĂ
Defibrillation / DEFIBRILARE
Defibrillator / DEFIBRILATOR CARDIAC

Defizit / DEFICIT
Deflexion / DEFLEXIUNE
Degeneration des Balken / NECROZĂ CENTRALĂ A CORPULUI CALOS
Degenerierende Gelenkerkrankung / ARTRITĂ CRONICĂ DEGENERATIVĂ
degeneriert / DEGENERAT
Degranulation / DEGRANULARE
Dehiszenz / DEHISCENŢĂ
Dehnbarkeit / COMPLIANŢĂ
Dehner / EXTENSOR
Dehnung / DISTENSIE
Dehnung / ELONGAŢIE
dehnungs-Faktor / FACTOR DE ELONGAŢIE
Dehydrase / DEHIDRAZĂ
Dehydrierung / DESHIDRATARE
Dehydrokortikosteron / DEHIDROCORTICOSTERON
Deitersnukleussyndrom / SINDROM DE NUCLEU DEITERS
Dekarboxylierung / DECARBOXILARE
Dekompensation / DECOMPENSARE
Dekonditionierung / DECONDIŢIONARE
Dekrement / DECREMENT
dekremential / DECREMENŢIAL
Dekubitalulkus / ULCER DE DECUBIT
Dekubitus / DECUBIT
Dekubitusangina / ANGOR DE DECUBITUS
Deletion / DELEŢIE
Delirante Einbildung / IMAGINAŢIE DELIRANTĂ
Delirantes Intuition / INTUIŢIE DELIRANTĂ
Deliriös / CONFUZO-ONIRIC
Delirium / DELIR
Dellwarze / MOLLUSCUM
Delta Welle / UNDĂ DELTA
Demaskulinisation / DEVIRILIZARE
Demaskulinisation / EMASCULARE
Demenz / DEMENŢĂ
Den Finger Betreffend / DIGITAL
DENATURIEREN / DENATURARE
Dendrit / DENDRITĂ
dendritische Zellen / CELULE DENDRITICE
Denervieren / DENERVARE
Denguefieber / DENGA
Denken / GÂNDIRE
Denkschall / ECOU AL GÂNDIRII
Densimetrie / DENSIMETRIE
Densitometrie / DENSITOMETRIE
dental / DENTAR
Denti scritti Krankheit / BOALĂ SMALŢULUI PĂTAT
Dentin / DENTINĂ
Dentinbildnerzelle / ODONTOBLAST
Dentinkörnchen / PULPOLIT
Dentitionszyste / CHIST DENTIGER
Dentoma / DENTOM
Depersonalisation / DEPERSONALIZARE
Depolarisierung / DEPOLARIZARE
Depolimerisation / DEPOLIMERIZARE
Depotinsulin / INSULINĂ LENTĂ
Depression / DEPRESIE
Derbfibröse Haut / ALBUGINEE
Derbnagel / TRAHIONICHIE
Derealisation / DEREALIZARE
Derepression / DEREPRESIE
Dermamyosite / DERMATOMIOZITĂ
Dermatita contusiformis / DERMATITĂ CONTUZIFORMĂ
Dermatitis / DERMATITĂ
Dermatitis seborrhoica / DERMATITĂ SEBOREICĂ
Dermatofibrom / DERMATOFIBROM
Dermatologie / DERMATOLOGIE
Dermatom / DERMATOM
Dermatomykose / DERMATOMICOZĂ
Dermatophytose / DERMATOFITOZĂ
Dermitis / DERMITĂ
dermoid / DERMOID
Dermoidgeschwulst / TUMORĂ DERMOIDĂ
Dermoidzyst / CHIST DERMOID
Dermolipektomie / DERMOLIPECTOMIE
Dermotrop / DERMOTROP
Dermotropism / DERMOTROPISM
Derodymus / DERODIM
Desinfektion / DEZINFECŢIE
desinfektionsmittel / DEZINFECTANT
Desinfestation / DEZINFESTARE
Desinsertion / DEZINSERŢIE
Desinvagination / DEZINVAGINARE
Desmitis / DESMITĂ
Desmodontose / DESMODONTOZĂ
Desmoidgeschwulst / TUMORĂ DESMOIDĂ
Desorientiertheit / DEZORIENTARE
Desoxyribonuklease / DEZOXIRIBONUCLEAZĂ
Desoxyribonukleinsäure / ACID DEZOXIRIBONUCLEIC
Desoxyribose / DEZOXIRIBOZĂ
Desoxyviren / DEZOXIVIRUS
Destillation / DISTILARE
Deszemetitis / DESCEMETITĂ
Deszemetsche Membran / MEMBRANĂ DESCEMET
Detektor / DETECTOR
Detorsion / DEROTAŢIE
Detrusor / DETRUSOR
Detumeszenz / DETUMESCENŢĂ
Deuteranopsie / DEUTERANOPIE
Deuterium / DEUTERIU
deuteropatisch / DEUTEROPATIC
Devitalisation / DEVITALIZARE
Dextrokardie / DEXTROCARDIE
Dezibel / DECIBEL
dezidual / DECIDUAL
Deziduazelle / CELULĂ DECIDUALĂ
Deziduose / DECIDUOZĂ
Diabetes / DIABET
diabetisch / DIABETIC
diabetische nephropathie / NEFROPATIE DIABETICĂ
diabetische Neuropathie / NEUROPATIE DIABETICĂ
diabetische Präkoma / PRECOMĂ DIABETICĂ
diabetisches Hautaffektion / DIABETIDĂ
diabetisches Koma / COMĂ DIABETICĂ
diabetogen / DIABETOGEN
Diadochokinese / DIADOCOKINEZIE
diaepyphysäre Fraktur / FRACTURĂ DIAEPIFIZARĂ
Diagnose / DIAGNOSTIC
Diagnose / DIAGNOZĂ
Diagnostik / DIAGNOSTIC
Diagramm / DIAGRAMĂ
Diagraphie / DIAGRAFIE
diagynie / DIAGINIC
Dialysanz / DIALIZANŢĂ
Dialyse / DIALIZĂ

Dialyseenzephalopathie / ENCEFALOPATIA DIALIZAŢILOR
Dialysemembran / MEMBRANĂ DIALIZANTĂ
Diandrie / DIANDRIE
Diapedeze / DIAPEDEZĂ
diaphragmatisch / DIAFRAGMATIC
Diaphragmatozel / DIAFRAGMATOCEL
Diaphysarfraktur / FRACTURĂ DIAFIZARĂ
Diarrhoe / DIAREE
Diarthrose / DIARTROZĂ
Diaskisis / DIASCHIZIS
Diaskopie / DIASCOPIE
Diaskopie / TRANSILUMINARE
Diastema / DIASTEMĂ
Diastematomyelie / DIASTEMATOMIELIE
Diastematoprosopie / SCHIZOPROSOPIE
Diastole / DIASTOLĂ
diastolische Blutdruck / TENSIUNE ARTERIALĂ DIASTOLICĂ
diastolische Herzgeräusch / URUITURĂ DIASTOLICĂ
diastrophische dysplastiche Minderwuchs / NANISM POLIDISTROFIC
Diätatik / DIETETICĂ
diätatisch / DIETETIC
Diathermie / TERMOPENETRAŢIE
Diathese / DIATEZĂ
Diätwissenschaftler / DIETETICIAN
Diätzirrhose / CIROZĂ CARENŢIALĂ
Diazetylmorphine / DIACETILMORFINĂ
Diazoreaktion / DIAZOREACŢIE
Diazylglyzerin / DIACILGLICEROL
Dibotriozephalus / DIPHYLLOBOTHRIUM LATUM
Dichotomie / DICOTOMIE
Dichroismus / DICROMATOPSIE
Dichromatopsie / DICROMAZIE
dicht / MASIV
Dichte / DENSITATE
Dichtegradientenzentrifugation / CENTRIFUGARE ÎN GRADIENT DE DENSITATE
Dichtigkeitmesser / DENSIMETRU
Dickdarm / COLON
Dickdarmeinengung durch Raffnähte / COLOPLICATURĂ
Dickdarmentfernung / COLECTOMIE
Dickdarmentzündung / COLITĂ
Dickdarmerweiterung / COLECTAZIE
Dickdarmgekröse / MEZOCOLON
Dicrotuspfropfung / PULS DICROT
Dictyosom / DICTIOZOM
Didelphys / UTER DIDELF
Dielektrisch / DIELECTRIC
Dienzephalon / DIENCEFAL
Differentialdiagnose / DIAGNOSTIC DIFERENŢIAL
differentielle Zentrifugation / CENTRIFUGARE DIFERENŢIALĂ
differenzial Blutdruck / TENSIUNE ARTERIALĂ DIFERENŢIALĂ
differenzielles Lichtschwelle / PRAG LUMINOS DIFERENŢIAL
differenziirte Zelle / CELULĂ DIFERENŢIATĂ
diffluent / DIFLUENT
diffuse hnorpelverkalkung / CONDROCALCINOZĂ DIFUZĂ
diffuse hypertrophische Zirrhose / CIROZĂ HIPERTROFICĂ DIFUZĂ
diffuse Lewy Körperchen Krankheit / B. CORPILOR LEWY DIFUZI
diffuse Sklerodermie / SCLEROZĂ SISTEMICĂ PROGRESIVĂ
Diffuse zerebrale Sklerose / SCLEROZĂ CEREBRALĂ DIFUZĂ
Diffusion / DIFUZIUNE
Diffusionsfaktor / COEFICIENT DE DIFUZIUNE
Difromität / DIFORMITATE
digital (numerisch) / DIGITAL
Digitalähnlich komplex / FACTOR DIGITALIC ENDOGEN
Digitalinvergiftung / INTOXICAŢIE DIGITALICĂ
Digitalisglykoside / GLICOZIDE DIGITALICE
Digitalisierung / DIGITALIZARE
Digitalismus / DIGITALISM
Digitoxin / DIGITALINĂ
Digoxin / DIGOXINĂ
Diholoside / DIHOLOZID
Diklonie / DICLONIE
dikrot / DICROT
Dikrotie / DICROTISM
dikrotische Welle / UNDĂ DICROTĂ
Dikumarin / DICUMARINĂ
dilatative Kardiomyopathie / CARDIOMIOPATIE DILATATIVĂ
Dimorphismus / DIMORFISM
Diode / DIODĂ
dioptrisches System / SISTEM DIOPTRIC
Dioxin / DIOXINĂ
Dioxyde / DIOXID
Dioxygenase / DIOXIGENAZĂ
Dipeptid / DIPEPTID
Dipeptidase / DIPEPTIDAZĂ
diphasich / DIFAZIC
Diphtherie / DIFTERIE
diphtherieähnlich / DIFTEROID
Diplobazillus / DIPLOBACIL
Diploe / DIPLOE
diploid / DIPLOID
Diploid Nummer / NUMĂR DIPLOID
Diploidie / DIPLOIDIE
diploisch / DIPLOIC
Diplokokkus / DIPLOCOCCUS
Diploskope / DIPLOSCOP
Diplozephalus / DIPLOCEFALIE
Dipol / DIPOL
Diptere / DIPTERE
Dirigierte Mutagenese / MUTAGENEZĂ DIRIJATĂ
diskale / DISCAL
Diskarthrose / DISCARTROZĂ
Diskographie / DISCOGRAFIE
Diskopathie / DISCOPATIE
Diskordanz / DISCORDANŢĂ
Diskus / DISC
Diskushernie / HERNIE DE DISC
Dislipämie / DISLIPEMIE
Dismutation / DISMUTAŢIE
Disomie / DISOMIE
Dispensier / DISPENSAR
Disruption / DISRUPŢIE
Disse Raum / SPAŢIU DISSE
disseminierte intravasale Gerinnung / COAGULARE INTRAVASCULARĂ DISEMINATĂ
Dissimilation / CATABOLISM
Dissimilation / DEZASIMILAŢIE
Dissoziation / DISOCIAŢIE
dissoziation Koeffizient / COEFICIENT DE DISOCIAŢIE
Dissoziativen Störungen / TULBURĂRI DISOCIATIVE
distal / DISTAL

distale Myopathie / MIOPATIE DISTALĂ
Distomiasis / DISTOMATOZĂ
Diszision / DISCIZIE
Dit / DIETĂ
diuretikum / DIURETIC
Divergenz / DIVERGENŢĂ
Divertikel / DIVERTICUL
Divertikulitis / DIVERTICULITĂ
Divertikulose / DIVERTICULOZĂ
Dizentrisch / DICENTRIC
DNS Methyltransferase / ADN METILTRANSFERAZĂ
DNS / ADN
DNS / DNA
DNS Methylation / ADN METILARE
DNS polymerase / ADN POLIMERAZĂ
Döhle körper / CORPI DÖHLE
Dolichokolon / DOLICOCOLON
Dolichomegalie / DOLICOMEGALIE
Dolichosigmoid / DOLICOSIGMOID
Domäne / DOMENIU
dominant erblicher Ruhetremor / TREMURĂTURĂ EREDITARĂ ESENŢIALĂ
dominante Allele / ALELĂ DOMINANTĂ
dominantes Gehirnemisphäre / EMISFERĂ DOMINANTĂ
Dominanz / DOMINANŢĂ
Donath-Landsteiner Antikörper / ANTICORPI DONATH-LANDSTEINER
Donovaniose / DONOVANOZĂ
Dopaminagonisten / AGONIŞTI DOPAMINERGICI
dopaminergisch / DOPAMINERGIC
Doping / DOPAJ
Doppehören / DIPLACUZIE
Doppel Helix / DUBLĂ ELICE
Doppel Kontrast / DUBLU CONTRAST
Doppel Tachykardie / BITAHICARDIE
Doppel Y syndrome / SINDROM DUBLU Y (XYY)
Doppelblind / DUBLU ORB
Doppelblindversuch / PROBĂ DUBLU ORB
Doppeldiagnostik / DIAGNOSTIC DUAL
Doppelfehlbildung / DUPLICITATE
doppelschlag / DICROT
Doppelschlägigkeit / DICROTISM
Doppelschreitzeichen / SEMNUL GEAMBAŞULUI
Doppelseh / DIPLOPIE
doppelseitig Gelähmt / PARAPLEGIC
doppelseitige Lähmung / DIPLEGIE
doppelseitige Lähmung / PARAPLEGIE
Doppelstimme / DIPLOFONIE
Doppelstimme / VOCE BITONALĂ
Doppelungszeit / TIMP DE DUBLARE
Doppler Echographie / ECOGRAFIE DOPPLER
Doppler Prinzip / PRINCIPIU DOPPLER
Doppler-Fizeau Effekt / EFECT DOPPLER-FIZEAU
Dornfortsatz / APOFIZĂ SPINOASĂ
dorsale Darmfistel / FISTULĂ ENTERICĂ DORSALĂ
Dorsalisation / DORSALIZARE
Dorsiflexion / DORSIFLEXIE
Dose / DOZĂ
Dosierung / DOZAJ
Dosierung / POSOLOGIE
Dosimeter / DOZIMETRU
Dosimetrie / DOZIMETRIE
Dost Gesetz / EFECT AL PRIMEI TRECERI
Dotter / VITELUS
Dotterbläschen / VEZICULĂ OMBILICALĂ
Dottersack / SAC OVULAR
Douglas Raum / FUND DE SAC DOUGLAS
Dragee / DRAJEU
Draht / FIR
Drakontiase / DRACUNCULOZĂ
Drastikum / DRASTIC
Drckhusten / TUSE PRIN COMPRESIUNE
Dregläserprobe / PROBĂ CELOR TREI PAHARE GUYON
Drehkrampf / SPASM DE TORSIUNE
Drehung / TORSIUNE
dreichromatisch / TRICROMAT
Dreieck / TRIGON
Dreieckiges / TRIGONAL
dreifach / TRIGEMINAL
dreifach / TRIGEMINAT
dreifach X Syndrom / SINDROM TRIPLU X
Dreifachetherapie / TRITERAPIE
Dreifachsehen / TRIPLOPIE
Dreifarbsehend / TRICROMATISM
Dreifarbseher / TRICROMAZIE
Dreifellig / TRIDERMIC
Dreigliedrigkeit / TRIFALANGIE
Dreikammert / TRILOCULAR
Dreiklappenvalveninsuffizienz / INSUFICIENŢĂ TRICUSPIDIANĂ
Dreiköpfig / TRICEPS
Dreilappig / TRILOBAT
Dreiphosphatinositol / INOZITOL TRIFOSFAT
dreischlägiger Puls / PULS TRIGEMINAT
dreisymptom zyklische Krankheit / BOALĂ CICLICĂ TRISIMPTOMATICĂ
Dreizackhand / MÂNĂ ÎN TRIDENT
dreizipflig / TRICUSPIDIAN
Dreschflegel-Thorax / VOLET COSTAL
drillinge / TRIGEMINAL
Dritter / TERŢIAR
Droge / DROG
Drogenkunde / FARMACOLOGIE
Drohend / IMINENŢĂ
Dromotrop / DROMOTROP
Drosselvene / JUGULAR
Druck / PRESIUNE
Druckentlastung / DECOMPRESIE
Druckerhöhung / HIPERTENSIUNE
Druckfest / PRESURIZAT
Druckkabine / CABINĂ PRESURIZATĂ
Druckkammer / CABINĂ PRESURIZATĂ
Druckkammer / CAMERĂ HIPERBARICĂ
Druckkonus / ANGAJARE
Drucklähmung / PARALIZIE PRIN COMPRESIUNE
Druckraum / CABINĂ PRESURIZATĂ
Druckrezeptor / PRESORECEPTOR
Druckschwindel / VERTIJ ALTERNOBARIC
Drucktherapie / BAROTERAPIE
Drucktherapie / PRESOTERAPIE
Druckverminderung / HIPOTENSIUNE
Druse / GEODĂ
Drüse / GLANDĂ
drüsenähnlich / ADENOID
Drüsenbeere / ACIN
Drüsenentzündung / ADENITĂ

Drüsenerkrankung / ADENOPATIE
DTP Vakzine / VACCIN DTP
Dublett / DUBLET
Duchenne Muskeldystrophie / DISTROFIE MUSCULARĂ PSEUDOHIPERTROFICĂ
Ductus arteriosus / CANAL ARTERIAL
Duffy System / SISTEM DUFFY
Duguet Angina / ANGINĂ DUGUET
Duhringsche Krankheit / DERMATITĂ HERPETIFORMĂ
Dukt / DUCT
Duktopenie / DUCTOPENIE
Dumping syndrome / SINDROM DUMPING
Dumpingsyndrom / DUMPING SYNDROME
dunkel / MELANIC
Dunkler Schweiß / MELANHIDROZĂ
Dünner Puls / PULS FILIFORM
Duodenalulkus / ULCER DUODENAL
Duodenektomie / DUODENECTOMIE
Duodenopankreatektomie / DUODENOPANCREATECTOMIE
Duodenopexie / DUODENOPEXIE
Duodenoskope / DUODENOSCOP
Duodenoskopie / DUODENOSCOPIE
duplex Uterus / UTER DUPLEX
Dupuytren Fraktur / FRACTURĂ DUPUYTREN
Dupuytren Kontraktur / CONTRACTURĂ DUPUYTREN
Durchbohrung / PERFORAŢIE
Durchdringend / PENETRANŢĂ
Durchdringlichkeitskoeffizient / COEFICIENT DE PERMEABILITATE
Durchfall / DIAREE
Durchfluß / DEBIT
Durchflusszytometrie / CITOMETRIE ÎN FLUX
Durchgang / TRANZIT
Durchgehautomatie / AUTOMATISM AMBULATORIU
Durchhautig / PERCUTANAT
Durchkreuzung / INTERSECŢIE
Durchlässig / PERMEABIL
Durchlässigkeit / PERMEABILITATE
Durchlassung / PERMEAŢIE
Durchleuchtung / DIAFANOSCOPIE
Durchleuchtung / TRANSILUMINARE
Durchmesser / DIAMETRU
Durchquerung / TRANZIŢIE
Durchspülung / SPĂLĂTURĂ
Durchströmung / PERFUZIE
Durchströmungsmesser / VELOCIMETRU
Durchtränkung / IMBIBIŢIE
Durchtrennend / TRANSFIXIANT
Durchtrennung / SECŢIUNE
Durchzug / ALEZĂ
Durst / SETE
Durstlosigkeit / ADIPSIE
Durstversuch / PROBĂ DE RESTRICŢIE HIDRICĂ
Dusche / DUŞ
dynamische Mutation / MUTAŢIE DINAMICĂ
dynamogen / DINAMOGEN
Dynamometer / DINAMOMETRU
Dynamometrie / DINAMOMETRIE
Dysacromelie / DISACROMELIE
Dysarthrie / DISARTRIE
Dysarthrose / DISARTROZĂ
Dysästhesie / DISESTEZIE
Dysautonomie / DISAUTONOMIE
Dysbarismus / DISBARISM
Dyschondroplasie / DISCONDROPLAZIE
Dyschromatopsie / DISCROMATOPSIE
Dyschronometrie / DISCRONOMETRIE
Dysektasie / DISECTAZIE
Dysembryoma / DISEMBRIOM
Dysembryoplasie / DISEMBRIOPLAZIE
Dysenteriesyndrom / SINDROM DIZENTERIC
Dyserythropoese / DISERITROPOIEZĂ
Dysgenetische geschwulst / CORISTOM
Dysgerminoma / DISGERMINOM
Dysglobulinämie / DISGLOBULINEMIE
Dysgonosomie / DISGONOZOMIE
Dysinsulinismus / DISINSULINISM
Dyskalieämie- DISKALIEMIE
Dyskariose / DISCARIOZĂ
Dyskeratose / DISKERATOZĂ
Dyskinesie / DISCHINEZIE
Dyskrasie / DISCRAZIE
Dyskromie / DISCROMIE
Dyslalie / DISLALIE
Dyslipidose / DISLIPIDOZĂ
Dyslogie / DISLOGIE
Dysmenorrhoe / DISMENOREE
Dysmorphologie / DISMORFOLOGIE
Dysmorphophobie / DISMORFOFOBIE
Dysorthographie / DISORTOGRAFIE
Dysostose / DISOSTOZĂ
Dyspareunie / DISPAREUNIE
Dyspepsie / DISPEPSIE
Dysphagie / DISFAGIE
Dysphasie / DISFAZIE
Dysphorie / DISFORIE
Dysplasie / DISPLAZIE
Dysplastisch / TIP DISPLASTIC
Dyspnoe / DISPNEE
Dyspraxie / DISPRAXIE
Dysprosodie / DISPROZODIE
Dysproteinämie / DISPROTEINEMIE
Dysprothrombinämie / DISPROTROMBINEMIE
Dysraphie / DISRAFIE
Dysthymie / DISTIMIE
Dysthyroidie / DISTIROIDIE
Dystokie / DISTOCIE
Dystonie / DISTONIE
Dystopie / DISTOPIE
Dystroglykane / DISTROGLICANI
Dysurie / DISURIE
Dyszephalie / DISCEFALIE

E

Ebene / NIVEL
Ebene / PLAN
Ebullismus / EBULISM
Ebur / IVORIU
Eburnifikation / EBURNAŢIE
Eburnifikation / OSTEOCONDENSARE
Echodiaknostik / ECODIAGNOSTIC
Echoendoskopie / ECOENDOSCOPIE
Echoenzephalographie / ECOENCEFALOGRAFIE
Echoerscheinung / ECOKINEZIE

echogen / ECOGEN
Echographe / ECOGRAF
Echographie / ECOGRAFIE
Echokardiographie / ECOCARDIOGRAFIE
Echokinese / ECOKINEZIE
Echokotomographie / ECOTOMOGRAFIE
Echolalie / ECOLALIE
Echopraxie / ECOPRAXIE
Eckzahn / CANIN
Economo Krankheit / ENCEFALITĂ LETARGICĂ VON ECONOMO
Ecthyma / ECTIMĂ
Eczema vaccinatum / ECZEMĂ VACCINALĂ ACUTĂ
Edelgas / NEON
Effekt / EFECT
Effektive Osmotische Druck / PRESIUNE OSMOTICĂ EFICACE
Effektivität / EFECTIVITATE
effektor / EFECTOR
Effektorneuron / NEURON EFECTOR
Effektorzelle / CELULĂ EFECTOARE
Effeminatio / EFEMINARE
efferent / EFERENT
Effluvium capillorum / EFLUVIUM
Efflux / EFLUX
Effortsyndrom / SINDROM DE EFORT
Ei / OU, OVUL
Eibildung / OOGENEZĂ
Eibildung / OVOGENEZĂ
Eiblase / OOCHIST
Eichel / GLAND
Eichen / ETALON
Eid des Hippokrates / JURĂMÂNTUL LUI HIPOCRATE
Eidetismus / EIDETISM
Eierschlennägel / COILONICHIE
Eierstock / OVAR
eierstock Dystrophie / DISTROFIE OVARIANĂ
Eierstock Polyzystische Krankheit / BOALĂ POLICHISTICĂ OVARIANĂ
Eierstockbruch / OVARIOCEL
Eierstockeileiterentzündung / SALPINGOOVARITĂ
Eierstockentfernung / OOFORECTOMIE
Eierstockentfernung / OVARIECTOMIE
Eierstockentzündung / OOFORITĂ
Eierstockentzündung / OVARITĂ
Eierstockfollikel / FOLICUL OVARIAN
eierstockig / OVARIAN
Eierstockkrebs / CANCER OVARIAN
Eierstocknaht / OOFOROPEXIE
Eierstockschnitt / OVARIOTOMIE
Eierstockstroma / STRUMA OVARII
Eierstockzyst / CHIST DE OVAR
Eigen / PROPRIU
Eigenblutbehandlung / HEMOTERAPIE
Eigengesetzlichkeit / AUTONOMIE
eigenleitend / INTRINSEC
Eigentoleranz / TOLERANŢĂ LA SELF
Eikonometer / EICONOMETRU
Eikosanoide / EICOSANOIDE
Eikoten / ENCOPREZIS
Eikultur / OVOCULTURĂ
Eileiter / OVIDUCT
Eileiter / SALPINGE
Eileiterentfernung / SALPINGECTOMIE
Eileiterentzündung / SALPINGITĂ
Eileiterfixierung / SALPINGOPEXIE
Eileiternaht / SALPINGORAFIE
Eileiterplastik / SALPINGOPLASTIE
Einäascherung / INCINERARE
Einäscherungshalle / CREMATORIU
Einatmung / INHALAŢIE
Einatmung / INSPIR
Einäugig / MONOCULAR
Einbalsamierung / ÎMBĂLSĂMARE
Einbildung / IMAGINAŢIE
Einblasung / INSUFLAŢIE
Einbuchung / CRIPTĂ
Eindellung / IMPRESIUNE
Eindickung / CONCENTRAŢIE
Eindickung / TIXOTROPIE
eindringend / EFRACTIV
Eindruck / IMPRESIUNE
Eineiig / MONOZIGOT
eineiig / UNIVITELIN
einfache Kropf / GUŞĂ SIMPLĂ
einfaches schmerzhaftes Schulter / UMĂR DUREROS SIMPLU
Einfaktorial / UNIFACTORIAL
Einfall / IDEE
Einfall / INCIDENŢĂ
Einfangung / TRAPAJ
einfarbig / MONOCROMATIC
Einfrierung / ÎNGHEŢARE
Eingeatmet / INHALANT
eingewachsener Nagel / UNGHIE ÎNCARNATĂ
eingeweide / SPLANHNIC
Eingeweide / VISCER
Eingeweidelehre / SPLANHNOLOGIE
Eingeweidenglattenmuskelzellen / CELULĂ MUSCULARĂ NETEDĂ VISCERALĂ
Eingeweideschmerz / VISCERALGIE
Eingeweidesenkung / VISCEROPTOZĂ
Eingeweidevergrößerung / SPLANHNOMEGALIE
Eingießung / INFUZIE
Eingieber / PERFUZOR
Einheinische Sprue / SPRUE NOSTRAS
Einheit / MODUL
Einheit / UNITATE
einhörnig Uterus / UTER UNICORN
Einkeilung / GOMFOZĂ
einkernig / MONONUCLEAR
einkettig / MONOCATENAR
Einklemmung / ÎNCARCERARE
Einnistung / NIDAŢIE
Einpflanzung / IMPLANT
Einpflanzung / IMPLANTARE
einpolig / UNIPOLAR
Einreiben / FRECŢIE
Einreibung / FRECŢIE
Einschluß / INCLUZIUNE
Einschluss Harnröhrenentzündung / URETRITĂ CU INCLUZIUNI
Einschlußkörperchenkrankheit / BOALĂ INCLUZIUNILOR CITOMEGALICE
Einschmelzglas / FIOLĂ
Einschneidend / INCISIV
Einschnitt / INCIZURĂ
einschnürende Perikarditis / SIMFIZĂ CARDIACĂ
Einschreibung / INSCRIPŢIE
einseitig / UNILATERAL
Einspeichelung / INSALIVAŢIE
Einspritzung / INJECŢIE
Einstauchung / GOMFOZĂ
Einstellung / ORIENTARE

Einstich / PUNCŢIE
Einstopfung / ÎNFUNDARE
Einstülpung / INVAGINAŢIE
Eintauchen / IMERSIUNE
Eintritt / ANGAJARE
Eintroknung / DESICARE
einwärtsdreher / PRONATOR
Einwärtsdrehung / PRONAŢIE
Einwilligung / CONSIMŢĂMÂNT
Einzelförmig / MONOMORF
Einzeller / PROTIST
Einzelvorstellung / MONOIDEISM
Eisanesthesie / CRIOANESTEZIE
Eisen / FIER
eisen / MARŢIAL
Eisenbelastungstest / PROBĂ DE HIPERSIDEREMIE PROVOCATĂ
Eisenkynetik / FEROCINETICĂ
eisenmangel / FERIPRIV
Eisenmangel / SIDEROPENIE
eisenmangel Anämie / ANEMIE FERIPRIVĂ
Eisenmangelschluckbeschwerden / DISFAGIE SIDEROPENICĂ
Eisentherapie / SIDEROTERAPIE
Eisenverkehrzelle / SIDEROFOR
eiserne Lunge / PLĂMÂN DE OŢEL
Eisprung / OVULAŢIE
Eiter / PUROI
Eiterähnlich / PURIFORM
Eiterbildung / PIOGENEZĂ
Eiterbläschen / PUSTULĂ
Eiterflockensputum / SPUTĂ NUMULARĂ
Eitergrind / IMPETIGO
Eiterung / SUPURAŢIE
Eiterung / ULCERAŢIE
eitrig / PURULENT
eitrig / SUPURANT
eitrig Eingeschmolzen / ABCEDAT
eitrige Hidatidenblase / PIOPNEUMOCHIST HIDATIC
eitrige Meningitis / MENINGITĂ PURULENTĂ
eitrige Sklerose / PIOSCLEROZĂ
eitriges Granuloma / GRANULOM PIOGENIC
eitriges Pleuritis / PLEUREZIE PURULENTĂ
Eiweiß / PROTEINĂ
Eiweißabbau / PROTEOLIZĂ
Eiweißausscheidung / PROTEINURIE
Eizelle / CELULĂ OU
Eizelle / OOCIT
Eizelle / OU
Ejakulat / EJACULAT
Ejakulation / EJACULARE
Ekchondrom / ECONDROM
Ekchymose / ECHIMOZĂ
ekkrin / ECRIN
ekkrines Spiradenom / SPIRADENOM ECRIN
Eklampsie / ECLAMPSIE
Eklektisch / ECLECTIC
Ekmnäsie / ECMNEZIE
Ekstrasinneswahrnehmung / PERCEPŢIE EXTRASENZORIALĂ
Ekstrophie / EXSTROFIE
Ektasie / ECTAZIE
Ektoantigen / ECTOANTIGEN
Ektoantigen / EXOANTIGEN
Ektoblast / ECTOBLAST
Ektoderm / ECTODERM
Ektodermosis pluriorificialis / ECTODERMOZĂ EROZIVĂ PLURIORIFICIALĂ
Ektoenzyme / ECTOENZIMĂ
Ektokardie / ECTOCARDIE
ektomorph / ECTOMORF
Ektoparasit / ECTOPARAZIT
Ektopie / ECTOPIE
ektopische Schilddrüse / TIROIDĂ ECTOPICĂ
ektopische Schwangerschaft / SARCINĂ ECTOPICĂ
Ektothrix / ECTOTRIX
Ektozytometer / EKTOCITOMETRU
Ektrodaktylie / ECTRODACTILIE
Ektrodermie / ECTRODERMIE
Ektrogenie / ECTROGENIE
Ektromelie / ECTROMELIE
Ektropion / ECTROPION
Ektropium / ECTROPION
Ektropodie / ECTROPODIE
Ektrourie / ECTROURIE
Ekzem / ECZEMĂ
Ekzema herpeticatum / PUSTULOZĂ VARIOLIFORMĂ ACUTĂ
Ekzema varicosum / ECZEMĂ VARICOASĂ
Ekzematide / ECZEMATIDĂ
Ekzembildung / ECZEMATIZARE
Ekzemförmig / ECZEMATIFORM
Elainsäure / ACID OLEIC
Elastanz / ELASTANŢĂ
Elastiche Fasern / FIBRĂ ELASTICĂ
Elastin / ELASTINĂ
Elastisches Nävus / NEV ELASTIC
Elastopathie / ELASTOPATIE
Elastorrhexis / ELASTOREXIE
Elastose / ELASTOZĂ
Eleidom / ELEIDOM
elektrische Abwechslung / ALTERNANŢĂ ELECTRICĂ
elektrische Herauslösen / ELECTROELUŢIE
elektrische Herzachse / AXĂ ELECTRICĂ A INIMII
elektrische Hinrichtung / ELECTROCUTARE
elektrische Systole / SISTOLĂ ELECTRICĂ
elektrischer Schlag / ELECTROCUTARE
elektrischer Stimulus / STIMUL ELECTRIC
elektrisches Feld / CÂMP ELECTRIC
elektrisches Potential / POTENŢIAL ELECTRIC
elektrisher Schock / ŞOC ELECTRIC
Elektroanalgesie / ELECTROANALGEZIE
Elektroanästhesie / ELECTROANESTEZIE
Elektrochirurgie / ELECTROCHIRURGIE
Elektrocochleographie / ELECTROCOHLEOGRAFIE
Elektrode / ELECTROD
Elektrodermitis / ELECTRODERMITĂ
Elektrodiagnostik / ELECTRODIAGNOSTIC
Elektroendosmose / ELECTROENDOSMOZĂ
Elektroenzephalogramm / ELECTROENCEFALOGRAMĂ
Elektroenzephalographie / ELECTROENCEFALOGRAFIE
Elektrogalvanismus / ELECTROGALVANISM
Elektrogenese / ELECTROGENEZĂ
Elektroimmundiffusion / ELECTROIMUNODIFUZIE
Elektrokardiogramm / ELECTROCARDIOGRAMĂ
Elektrokardiograph / ELECTROCARDIOGRAF
Elektrokardiographie / ELECTROCARDIOGRAFIE
Elektrokardiologie / ELECTROCARDIOLOGIE
Elektrokardioskope / ELECTROCARDIOSCOP
Elektrokauterisation / ELECTROCAUTERIZARE
Elektrokoagulation / ELECTROCOAGULARE
Elektrokortikogramm / ELECTROCORTICOGRAMĂ
Elektrokortikographie / ELECTROCORTICOGRAFIE
elektrokynetisches Potential / POTENŢIAL ELECTROCINETIC
Elektrolyse / ELECTROLIZĂ
Elektrolyt / ELECTROLIT
Elektrolytämie / ELECTROLITEMIE

elektromagnetisches Spektrum / SPECTRU ELECTROMAGNETIC
elektromechanisches System / SISTOLĂ ELECTROMECANICĂ
elektromekanische Dissoziation / DISOCIAŢIE ELECTROMECANICĂ
Elektromyogramm / ELECTROMIOGRAMĂ
Elektromyographie / ELECTROMIOGRAFIE
Elektron / ELECTRON
Elektronarkose / ELECTRONARCOZĂ
Elektronendischt / ELECTRONODENS
Elektronenmikroskop / MICROSCOP ELECTRONIC
Elektronenübertragungspotential / POTENŢIAL DE OXIDOREDUCERE
Elektronenübertragungspotential / POTENŢIAL REDOX
Elektroneurographie / ELECTRONEUROGRAFIE
Elektroneutralität / ELECTRONEUTRALITATE
elektronische Kanone / TUN ELECTRONIC
Elektrontherapie / ELECTRONOTERAPIE
Elektronvolt / ELECTRON-VOLT
Elektronystagmogramm / ELECTRONISTAGMOGRAMĂ
Elektronystagmographie / ELECTRONISTAGMOGRAFIE
Elektrookulographie / ELECTRO-OCULOGRAFIE
Elektroosmose / ELECTRO-OSMOZĂ
Elektrophoregramm / ELECTROFOREGRAMĂ
Elektrophorese / ELECTROFOREZĂ
Elektrophysiologie / ELECTROFIZIOLOGIE
Elektroporation / ELECTROPORAŢIE
Elektropunktur / ELECTROPUNCTURĂ
Elektroretinogramm / ELECTRORETINOGRAMĂ
Elektroretinographie / ELECTRORETINOGRAFIE
Elektroschock / ELECTROŞOC
Elektrosplachnographie / ELECTROSPLANHNOGRAFIE
Elektrostimulation / ELECTROSTIMULARE
Elektrosynärese / ELECTROSINEREZĂ
Elektrosystolik / ELECTROSISTOLIE
Elektrotaxie / ELECTROTAXIS
Elektrotherapie / ELECTROTERAPIE
Elektrothermie / ELECTROTERMIE
Elektrotonische Erregungsleitung / CONDUCŢIE ELECTROTONICĂ
Elektrotonus / ELECTROTONUS
Elektrovalenz / ELECTROVALENŢĂ
Elektroverschmelzung / ELECTROFUZIUNE
Elektrovervielfacher / FOTOMULTIPLICATOR
Elephantiasis / ELEFANTIAZIS
Ellbogenhöcker / OLECRAN
Elle / CUBITUS
ellenbogen- / CUBITAL
Ellenbogen / COT
Elliptozyt / ELIPTOCIT
Elliptozytose / ELIPTOCITOZĂ
Ellis-Damoiseau Kurve / CURBĂ ELLIS-DAMOISEAU
Eluat / ELUAT
Elution / ELUŢIE
Emanation / EMANAŢIE
Embden-Meyerhof Bahn / CALEA EMBDEN-MEYERHOF
embolia cutis Medicamentosa / DERMITĂ LIVEDOIDĂ NICOLAU
Embolie / EMBOLIE
Embolisation / EMBOLIZARE
embrionische Übertragung / TRANSFER EMBRIONAR
Embryogenisch / EMBRIOGENIC
Embryokardie / EMBRIOCARDIE
Embryologie / EMBRIOLOGIE
Embryom / EMBRIOM
embryonale annexe / ANEXE EMBRIONARE
Embryonalschild / DISC EMBRIONAR
embryonische Mole / MOLĂ EMBRIONARĂ
Embryopathie / EMBRIOPATIE
Embryophore / EMBRIOFOR
Embryoskopie / EMBRIOSCOPIE
Embryothophe / EMBRIOTROF
Embryotomie / EMBRIOTOMIE
Embryotoxon / EMBRIOTOXON
emetikum / EMETIC
Emmenagog / EMENAGOG
Emmetropie / EMETROPIE
Emotivität / EMOTIVITATE
Empathie / EMPATIE
Emperipolesis / EMPERIPOLEZĂ
Empfänger / PRIMITOR
Empfängnisalter / VÂRSTĂ CONCEPŢIONALĂ
Empfängniß / CONCEPŢIE
Empfängnisverhütend / ANTICONCEPŢIONAL
Empfängnisverhütung / CONTRACEPŢIE
empfindend / SENZITIV
empfindlich / SENSIBIL
empfindung / SENZAŢIE
Empfindungsfähig / SENZITIV
Empfindungsfähigkeit / SENSIBILITATE
Empfindungslosigkeit / ANESTEZIE
emphysematöser Pyelonephritis / PIELONEFRITĂ EMFIZEMATOASĂ
Empreosthotonus / EMPROSTOTONUS
Empyem / EMPIEM
Emulgator / EMULSIFIANT
Emulsion / EMULSIE
Emulsionsbildung / EMULSIONARE
Enanthem / ENANTEM
Enanthiomere / ENANTIOMERI
Enanthiomorph / ENANTIOMORF
Enartrose / ENARTROZĂ
enchondral / ENCONDRAL
enchondrale Dysostose / DISOSTOZĂ ENCONDRALĂ
Enchondrom / ENCONDROM
Enchondromatose / ENCONDROMATOZĂ
End / TERMINAL
Endangiitis obliterans / ENDARTERITĂ OBLITERANTĂ
Endangiitis obliterans / TROMBANGEITĂ OBLITERANTĂ
Endarterektomie / ENDARTERIECTOMIE
Endarteritis / ENDARTERITĂ
enddiastolisch TELEDIASTOLIC
Endemie / ENDEMIE
endemisch / ENDEMIC
endemische Krankheit / BOALĂ ENDEMICĂ
Endemizität / ENDEMICITATE
endemoepidemisch / ENDEMOEPIDEMIC
endergonisch / ENDERGONIC
Endglied / FALANGETĂ
Endhirn / TELENCEFAL
Endkegelsyndrom / SINDROM DE CON TERMINAL
Endocurietherapie / ENDOCURIETERAPIE
Endo-Exokrin / ENDO-EXOCRIN
Endogamie / ENDOGAMIE
endogen / ENDOGEN
Endokard / ENDOCARD
Endokardelastose / FIBROELASTOZĂ ENDOCARDICĂ
Endokarditis / ENDOCARDITĂ
endokrin / ENDOCRIN
endokrine Polyadenomatose / POLIADENOMATOZĂ ENDOCRINIANĂ
endokrines System / SISTEM ENDOCRIN
Endokrinologie / ENDOCRINOLOGIE
Endokrinopathie / ENDOCRINOPATIE

Endoluminal / ENDOLUMINAL
Endolymph / ENDOLIMFĂ
Endometriom / ENDOMETRIOM
Endometriose / ENDOMETRIOZĂ
Endometritis / ENDOMETRITĂ
Endomitose / ENDOMITOZĂ
endomorph / ENDOMORF
Endomykose / ENDOMICOZĂ
Endomyokardische Krankheit / BOALĂ ENDOMIOCARDICĂ
Endomyokardite / ENDOMIOCARDITĂ
Endomysium / ENDOMISIUM
Endonerv / ENDONERV
Endonuklease / ENDONUCLEAZĂ
Endoparasit / ENDOPARAZIT
Endopeptidase / ENDOPEPTIDAZĂ
Endoperoxyd / ENDOPEROXID
Endophlebitis / ENDOFLEBITĂ
endophylisch / ENDOFIL
Endoproteinase / ENDOPROTEINAZĂ
Endoprothese / ENDOPROTEZĂ
Endorphin / ENDORFINĂ
Endorphine / ENDOMORFINĂ
Endorphine / MORFINE ENDOGENE
Endoskop / ENDOSCOP
Endoskopie / ENDOSCOPIE
Endosmose / ENDOSMOZĂ
Endosom / ENDOZOM
Endost / ENDOST
Endosthose / ENDOSTOZĂ
Endothelialzelle / CELULĂ ENDOTELIALĂ
Endotheliitis / ENDOTELIITĂ
Endotheline / ENDOTELINE
Endothelinkonversionenzymhemmer / INHIBITOR AL ENZIMEI DE CONVERSIE A ENDOTELINEI
Endotheliom / ENDOTELIOM
Endothelium / ENDOTELIU
Endothelium-Leukozyt Bindungmoleküle 1 / MOLECULE DE ADEZIUNE ENDOTELIU-LEUCOCIT 1
endothermisch / ENDOTERMIC
Endotoxine / ENDOTOXINĂ
Endovirus / ENDOVIRUS
Endozervikal / ENDOCERVICAL
Endozervizite / ENDOCERVICITĂ
Endozytose / ENDOCITOZĂ
End-zu-End Anastomose / ANASTOMOZĂ TERMINOTERMINALĂ
Enechema / ACUFENĂ
Enechema / ZGOMOT AURICULAR
Energie / ENERGIE
Energiedosis / DOZĂ ABSORBITĂ
energogenetisch / ENERGOGEN
Enge / ISTM
Enge / STRÂMTARE
Engramm / ENGRAMĂ
Enkephalinase / ENCEFALINAZĂ
Enkephaline / ENKEFALINE
Enolase / ENOLAZĂ
Enophthalmus / ENOFTALMIE
Enspezifizierung / DESPECIFICAŢIE
Entamoebe / ENTAMOEBA
entartet / DEGENERAT
Entartung / DEGENERARE
Entartung / DEGENERESCENŢĂ
Entbindung / NAŞTERE
Entbindungsheim / MATERNITATE
Entbindungsyndrom / SINDROM DE DECONEXIUNE
Entchlorinierung / DECLORURARE
Entdifferenziert / DEDIFERENŢIAT
Entdifferenzierung / DEDIFERENŢIERE
Entero-anastomose / ENTEROANASTOMOZĂ
Enterobakter / ENTEROBACTER
enterochromaffine Zelle / CELULĂ ENTEROCROMAFINĂ
Enteroclyse / ENTEROCLIZĂ
Enterocolitis necroticans neonatorum / ENTEROCOLITĂ NECROZANTĂ A NOU-NĂSCUTULUI
Enterogastrone / ENTEROGASTRONĂ
Enteroglukagon / ENTEROGLUCAGON
Enterohäpatozel / ENTEROHEPATOCEL
Enterohydrozele / ENTEROHIDROCEL
Enterokinase / ENTEROKINAZĂ
Enterokokkus / ENTEROCOCCUS
Enterokolektomie / ENTEROCOLECTOMIE
Enterokolitis / ENTEROCOLITĂ
Enterokolostomie / ENTEROCOLOSTOMIE
Enteromyxorrhoe / ENTEROMIXOREE
Enteropathie / ENTEROPATIE
Enteropeptidase / ENTEROPEPTIDAZĂ
Enteropexie / ENTEROPEXIE
Enteroplastik / ENTEROPLASTIE
Enterostomie / ENTEROSTOMIE
Enterozyt / ENTEROCIT
Entfernen / EXTIRPA
Entfernung / ERADICARE
Entfernung / EXTIRPARE
Entfernung / EXTRACŢIE
Entfernungsfehlleistung / DISMETRIE
Entfieberung / DEFERVESCENŢĂ
Entflimmern / DEFIBRILAŢIE
Entgegengesezte / CONTROLATERAL
Entgiftung / DETOXIFIERE
Entgiftung / DEZINTOXICARE
Enthaarung / DEPILARE
Enthaarungsmittel / DEPILATOR
Enthalpie / ENTALPIE
Enthaltsamkeit / CONTINENŢĂ
Enthaltung / ABSTINENŢĂ
Enthemmt / MANIAC
Enthemmung / DEZINHIBIŢIE
Enthese / ENTEZĂ
Enthesitis / ENTEZITĂ
Enthesopathie / ENTEZOPATIE
Enthirnungsyndrom / SINDROM DE DECEREBRARE
Enthropie / ENTROPIE
Enthülsen / DECORTICARE
Entjungfern / DEZVIRGINARE
Entjungferung / DEFLORARE
Entkalkung / DECALCIFICARE
Entkeimung / STERILIZARE
Entkräftung / DEBILITATE
Entleereung / DEPLEŢIE
Entleerung / EVACUARE
Entmännlichung / DEMASCULINIZARE
Entmarkungssklerose / SCLEROZĂ ÎN PLĂCI
Entmyelinisierung / DEMIELINIZARE
Entmyelinisierungkrankheit / BOALĂ DEMIELINIZANTĂ
Entnahme / PRELEVARE
Entnervung / ENERVARE
Entphosphorylisierung / DEFOSFORILARE
Entrindungssyndrom / SINDROM DE DECORTICARE
Entropion / ENTROPION
entsalzt / DESODAT
Entschämer / DETERGENT
Entseuchung / DECONTAMINARE
Entseuchung / DEZINFECTIE

Entstehung / GENEZĂ
Entstellung / DEFORMARE
Entwasserung / DESHIDRATARE
Entwässerung / DRENAJ
Entweiberung / DEFEMINIZARE
entwickelnd / EVOLUTIV
Entwicklung / DEZVOLTARE
Entwicklung / EVOLUŢIE
Entwiklungsgeschichte / ONTOGENIE
Entwöhnen / SEVRAJ
Entwöhnung / ÎNŢĂRCARE
Entwöhnungsnahrung / ALIMENT PENTRU ÎNŢĂRCARE
Entwöhnungsyndrom / SINDROM DE SEVRAJ
Entwürdigung / PROSTITUŢIE
Entzugssyndrom / SINDROM DE ABSTINENŢĂ
entzündlich / INFLAMATOR
Entzündung / INFLAMAŢIE
entzündungswidrig / ANTIINFLAMATOR
Entzündungvorherlich / PROINFLAMATOR
Enukleation / ENUCLEARE
Enuresis / ENUREZIS
Enzephal / ENCEFAL
Enzephalitis -/ ENCEFALITĂ
Enzephalomyelitis / ENCEFALOMIELITĂ
Enzephalomyelodysraphie / ENCEFALOMIELODISRAFIE
Enzephalopathie / ENCEFALOPATIE
enzephalotrigeminus Syndrom / SINDROM ENCEFALOTRIGEMINAL
Enzephalozele / ENCEFALOCEL
Enzym / ENZIMĂ
Enzym / FERMENT
Enzymanpassung / ADAPTARE ENZIMATICĂ
enzymatische Erweiterung / DEBRIDARE ENZIMATICĂ
Enzyminduktion / INDUCŢIE ENZIMATICĂ
Enzymkrankheit / BOALĂ ENZIMATICĂ
Enzymkynetik / CINETICĂ ENZIMATICĂ
Enzymologie / ENZIMOLOGIE
Enzymopathie / ENZIMOPATIE
enzymoprive hämolytische Anämie / ANEMIE HEMOLITICĂ ENZIMOPRIVĂ
Enzymotherapie / ENZIMOTERAPIE
Enzym-Substrat Komplex / COMPLEX ENZIMĂ-SUBSTRAT
Enzymsystem / SISTEM ENZIMATIC
enzystiert / ÎNCHISTAT
Eosin / EOZINĂ
Eosinopenie / EOZINOPENIE
eosinophil / EOZINOFIL
Eosinophilenzellulitis / CELULITĂ EOZINOFILICĂ
Eosinophilie / EOZINOFILIE
Ependym / EPENDIM
Ependymoblast / EPENDIMOBLAST
Ependymoblastom / EPENDIMOBLASTOM
Ependymom / EPENDIMOM
Ependymozyt / EPENDIMOCIT
Ependymzelle / CELULĂ EPENDIMARĂ
Ephapse / EFAPSĂ
Ephedrin / EFEDRINĂ
Ephelis / EFELIDĂ
Ephidrosis / EPHIDROZĂ
Epiblepharon / EPIBLEFARON
epicritisch / EPICRITIC
Epidemie / EPIDEMIE
epidemiologische Karte / HARTĂ EPIDEMIOLOGICĂ
epidemiologische Untersuchung / ANCHETĂ EPIDEMIOLOGICĂ
epidemisch / EPIDEMIC
epidemische hämoglobinurie des Neugeborene / ICTER INFECŢIOS AL NOU-NĂSCUTULUI
epidemische hämorrhagische Fieber / FEBRĂ HEMORAGICĂ EPIDEMICĂ
epidemische Keratokonjunktivitis / KERATOCONJUNCTIVITĂ EPIDEMICĂ
epidemische Krankheit / BOALĂ EPIDEMICĂ
epidemische Meningitis / MENINGITĂ CEREBROSPINALĂ EPIDEMICĂ
epidemische Mialgie / MIALGIE EPIDEMICĂ
epidemische Perikarditis / PERICARDITĂ EPIDEMICĂ
epidemisches Nierenkranheit / NEFROPATIE EPIDEMICĂ
Epidemizität / EPIDEMICITATE
Epidermal / EPIDERMIC
epidermale polyzystische Krankheit / BOALĂ POLICHISTICĂ EPIDERMICĂ
epidermalgebildete Wachstumsfaktor / FACTOR DE CREŞTERE EPIDERMICĂ
Epidermis / EPIDERMĂ
Epidermodysplasia verruciformis / DISPLAZIE VERUCIFORMĂ
epidermoid / EPIDERMOID
epidermoides Epitheliom / EPITELIOM EPIDERMOID
Epidermoidkarzinom / CARCINOM EPIDERMOID
Epidermolyse / EPIDERMOLIZĂ
Epidermolysis acuta toxica / ERITRODERMIE BULOASĂ CU EPIDERMOLIZĂ
Epidermomykose / EPIDERMOMICOZĂ
Epidermophytie / EPIDERMOFIŢIE
Epididymis / EPIDIDIM
Epididymitis / EPIDIDIMITĂ
Epidural / EPIDURAL
epidurales Bluterguß / HEMATOM EXTRADURAL
epidurales Raum / SPAŢIU EPIDURAL
Epiduritis / EPIDURITĂ
Epidurographie / EPIDUROGRAFIE
Epigenese / EPIGENEZĂ
Epikanthus / EPICANTUS
Epikard / EPICARD
Epikarditis / EPICARDITĂ
Epikardo-Perikarditis / EPICARDO-PERICARDITĂ
Epikeratophakie / EPIKERATOFAKIE
Epikeratoplastik / EPIKERATOPLASTIE
Epikondylalgie / EPICONDILALGIE
Epikondylitis / EPICONDILITĂ
Epikondylus / EPICONDIL
Epikrise / EPICRIZĂ
Epikutan / EPICUTANAT
Epilepsia partialis / EPILEPSIE PARŢIALĂ
Epilepsie / EPILEPSIE
Epilepsieanfall / CRIZĂ EPILEPTICĂ
Epilepsieartig / EPILEPTIFORM
Epilepsieartig / GLISROID
epileptisch / COMIŢIAL
epileptischer Automatismus / AUTOMATISM EPILEPTIC
epileptischer myoklonus / MIOCLONIE EPILEPTICĂ
epileptischer Zustand / STARE DE RĂU EPILEPTIC
Epiloia / EPILOIA
Epimere / EPIMER
Epimysium / EPIMISIUM
Epinephrin / EPINEFRINĂ
Epinerv / EPINERV
Epineurium / EPINEURIUM
Epiphänomen / EPIFENOMEN
Epiphysärfraktur / FRACTURĂ EPIFIZARĂ
Epiphyse / EPIFIZĂ
Epiphysenablösung / DECOLARE EPIFIZARĂ
Epiphysiodese / EPIFIZIODEZĂ

Epiphysiolyse / EPIFIZIOLIZĂ
Epiphysitis / EPIFIZITĂ
Epiplozele / EPIPLOCEL
Epiregulin / EPIREGULINĂ
Episkleritis / EPISCLERITĂ
Episom / EPISOM
Epispadie / EPISPADIAS
Epistasie / EPISTAZIE
Epistasis / EPISTAZIS
Epithalamus / EPITALAMUS
Epithel / EPITELIU
epithelartig / EPITELIOID
Epitheliom / EPITELIOM
Epitheliosarkom / EPITELIOSARCOM
Epizootie / EPIZOOŢIE
Epliploplastik / EPIPLOPLASTIE
Eponymus / EPONIM
Epoxyd / EPOXID
Epstein Symptom / SINDROM EPSTEIN
Epulis / EPULIS
Epykondilus medialis / EPITROHLEE
Epyphysenknorpel / CARTILAJ DE CONJUGARE
Equatorialplatte / PLACĂ ECUATORIALĂ
Equinozyt / ECHINOCIT
erbbar / EREDITAR
erbbare Amyoplasie / AMIOPLAZIE CONGENITALĂ
erbbare Glyzinurie / GLICINURIE EREDITARĂ
erbbare Großnierenbecken / MEGABAZINET
erbbare hautaplasie / APLAZIE CUTANATĂ CONGENITALĂ
Erbbare Hypertyrosinämie / TIROZINOZĂ CONGENITALĂ
erbbare Knochenbrüchigkeit / FRAGILITATE OSOASĂ EREDITARĂ
erbbare mehrfähige Gelenkkrümmung / ARTROGRIPOZĂ CONGENITALĂ MULTIPLĂ
erbbare Myopathie / MIOPATIE CONGENITALĂ
erbbare Pulmonal(is)(klappen)stenose / STENOZĂ CONGENITALĂ A ORIFICIULUI PULMONAREI
erbbare Rückschlag / EREDITATE ANCESTRALĂ
erbbare Sphärozytose / SFEROCITOZĂ EREDITARĂ
erbbare Stomatozytose / STOMATOCITOZĂ EREDITARĂ
Erbbare Tyrosinosis / TIROZINOZĂ CONGENITALĂ
erbbare Xerozytose / XEROCITOZĂ EREDITARĂ
erbbares Hypothyreoidismus / HIPOTIROIDISM CONGENITAL
Erbbild / GENOTIP
Erbfaktor / GENĂ
erblich / EREDITAR
erbliche areflektorische Dysstasie / DISTAZIE AREFLEXICĂ EREDITARĂ
Erblichkeit / EREDITATE
Erbrechen / VĂRSĂTURĂ
Erbrechen / VOMĂ
Erbrechen / VOMISMENT
Erbsenförmig / PISIFORM
Erdessen / GEOFAGIE
Erdmedizin / GEOMEDICINĂ
Eregungsleitungsystem / SISTEM CARDIONECTOR
Erektion / ERECŢIE
Erektionsstörung / DISFUNCŢIE ERECTILĂ
Eremophobie / EREMOFOBIE
Erepsin / EREPSINĂ
ererbt / EREDITAR
erfahrungsgemäß / EMPIRIC
Erfahrungsmethode / EMPIRISM
Erfrierung / CONGELARE
ergänzend- / COMPLEMENTAR
Ergasiomanie / ERGASIOMANIE
Ergasiophobie / ERGASIOFOBIE
Ergastoplasma / ERGASTOPLASMĂ
Ergograph / ERGOGRAF
Ergometrie / ERGOMETRIE
Ergonomie / ERGONOMIE
Ergosom / ERGOZOM
Ergosterin / ERGOSTEROL
Ergotamin / ERGOTAMINĂ
Ergotherapie / ERGOTERAPIE
Ergrauen / CANIŢIE
Ergrauen / ÎNCĂRUNŢIRE
Erguß / EFUZIUNE
Erguß / EPANŞAMENT
Erhängen / STRANGULARE
Erholung / CONVALESCENŢĂ
Erinnerung / MEMORARE
Erinnerungsvermögen / MEMORIE
erkennbar / PERCEPTIBIL
erkennen / COGNITIV
Erkennungsunfähigkeit / AGNOZIE
Erklärung / INTERPRETARE
Erkrankungshäufigkeit und Sterblichkeit / MORBI-MORTALITATE
erlebnisform / ONIROID
Erleichtern / FACILITARE
Erleichterte Diffusion / DIFUZIUNE FACILITATĂ
Erlöschen / EXTINCŢIE SENZITIVĂ
Ermöglichen / CONDIŢIONARE
Ermüdung / OBOSEALĂ
Ernährung / ALIMENTAŢIE
Ernährung / TROFICITATE
Ernährungsspezialist / NUTRIŢIONIST
Ernährungstörung / DISTROFIE
erngetisches Zyklus / CICLU ENERGETIC
Erogene Zone / ZONĂ EROGENĂ
Erotisation / EROTIZARE
Erotismus / EROTISM
Erotomanie / EROTOMANIE
errbare Fruktoseintoleranz / INTOLERANŢĂ EREDITARĂ LA FRUCTOZĂ
errbare Galaktoseintoleranz / INTOLERANŢĂ EREDITARĂ LA GALACTOZĂ
errbare Nebbenierenhypeplasie / HIPERPLAZIA SUPRARENALIANĂ CONGENITALĂ
errbare Zystinurie / CISTINURIE EREDITARĂ
erregbare Zelle / CELULĂ EXCITABILĂ
Erregbarkeit / EMOTIVITATE
Erregtheit / AGITAŢIE
Erregung / EMOŢIE
Erregung / EXCITAŢIE
Erregungsvorstufe / PREEXCITAŢIE
Errinerungsaphasie / AFAZIE AMNEZICĂ
Erröten / FLUSH
Ersatz / SUBSTITUŢIE
ersatzmittel / SUCCEDANEU
Erscheinung / FENOMEN
Erschlaffung / ATONIE
Erschöpfung / PROSTRAŢIE
Erschütterung / COMOŢIE
Erschütterung / SECUSĂ
Erschütterung / SUCUSIUNE
Erschweren / AGRAVARE
Erschwertetes Harnlassung / DISURIE
Erstarrung / TORPOARE
erste Hilfe / PRIM AJUTOR
erste kiemenbogen Syndrom / SINDROMUL PRIMULUI ARC BRANHIAL
Erstgebärende / PRIMIPARĂ

erstickend / SUFOCANT
Erstickung / SUFOCARE
Erstinfektion / PRIMOINFECŢIE
Erstschwangerschaft / PRIMIGESTĂ
Ertrinken / ÎNEC
eruptives Xanthomatose / XANTOMATOZĂ ERUPTIVĂ
Erwachsenendiabetes / DIABET NON-INSULINO-DEPENDENT
Erwachsener / ADULT
Erweicht / MACERAT
Erweichung / MACERARE
Erweichung / MALACIE
Erweitern / DEBRIDARE
Erweiternd / DILATATOR
Erweiterung / DILATAŢIE
Erweiterung / ECTAZIE
Erwichend / EMOLIENT
erworbene Immunität / IMUNITATE DOBÂNDITĂ
erworbene Krankheit / BOALĂ DOBÂNDITĂ
erworbene Toxoplasmose / TOXOPLASMOZĂ DOBÂNDITĂ
Erythem / ERITEM
Erythema centrifugum / VESPERTILIO
Erythema palmare hereditarium / ERITEM PALMOPLANTAR SIMETRIC EREDITAR
Erythematös / ERITEMATOS
Erythrämie / ERITREMIE
Erythrasma / ERITRASMA
Erythroblast / ERITROBLAST
Erythroblastämie / ERITROBLASTEMIE
Erythroblastenanämie / MIELOZĂ ERITREMICĂ
Erythroblastisch / ERITROBLASTIC
Erythroblastom / ERITROBLASTOM
Erythroblastopenie / ERITROBLASTOPENIE
Erythroblastose / ERITROBLASTOZĂ
Erythroblastosis fötalis / BOALĂ HEMOLITICĂ A NOU-NĂSCUTULUI
Erythroblastreihe / SERIE ERITROBLASTICĂ
Erythrodermie / ERITRODERMIE
Erythrodontie / ERITRODONŢIE
Erythrokeratodrmie / ERITROKERATODERMIE
Erythrokynetik / ERITROCINETICĂ
Erythroleukämie / ERITROLEUCEMIE
Erythromelagie / ERITROMELALGIE
Erythromelie / ERITROMELIE
Erythromyzin / ERITROMICINĂ
Erythropenie / ERITROPENIE
Erythrophagie / ERITROFAGIE
Erythrophagozytose / ERITROFAGOCITOZĂ
Erythrophobie / ERITROFOBIE
Erythroplasie / ERITROPLAZIE
Erythropoese / ERITROPOIEZĂ
Erythropoetin / ERITROPOIETINĂ
Erythroprosopalgie / ERITROPROSOPALGIE
Erythropsie / ERITROPSIE
Erythropsin / ERITROPSINĂ
Erythrorrhexis / ERYTHRORRHEXIS
Erythrose / ERITROZĂ
Erythrozyt / ERITROCIT
Erythrozyt / HEMATIE
erythrozyten Alloantigene / ALOANTIGEN ERITROCITAR
Erythrozytenfragilitätsversuch / PROBĂ DE REZISTENŢĂ GLOBULARĂ
Erythrozytenvolumen / VOLUM GLOBULAR
Erythrozytenzerfall / HEMOLIZĂ
Erythrozytmembranskelett / SCHELETUL MEMBRANEI ERITROCITARE
Erythrozytose / ERITROCITOZĂ
Erythrozytreihe / SERIE ERITROCITARĂ
Erythrurie / ERITRURIE
Erzittern / TREMULAŢIE
Eselsbrücke / MNEMOTEHNIC
Esokardiogramm / ESOCARDIOGRAMĂ
Esophorie / ESOFORIE
Esotropie / ESOTROPIE
Essenangst / SITIOFOBIE
essential / ESENŢIAL
essential Nährstoff / NUTRIMENT ESENŢIAL
essentiele Fruktosurie / FRUCTOZURIE ESENŢIALĂ
essentielle Hypertonie / HIPERTENSIUNE ARTERIALĂ ESENŢIALĂ
essentielle Krankheit / BOALĂ ESENŢIALĂ
essentielle Proteinurie / PROTEINURIE ESENŢIALĂ
essentielle Thrombozytämie / TROMBOCITEMIE ESENŢIALĂ
essentieller Zittern / TREMURĂTURĂ ESENŢIALĂ
Essenz / ESENŢĂ
Essigsäure / ACID ACETIC
Ester / ESTER
Esterase / ESTERAZĂ
Esterifikation / ESTERIFICARE
Ethik / ETICĂ
Ethmoiditis / ETMOIDITĂ
Ethnie / ETNIE
ethnisch / ETNIC
Ethnographie / ETNOGRAFIE
Etnopsychiatrie / ETNOPSIHIATRIE
Euchromatin / EUCROMATINĂ
Eugenik / EUGENIE
Eukaryote / EUCARIOT
Eukortizismus / EUCORTICISM
Eunuch / EUNUC
Eunuchismus / EUNUCHISM
eunuchoid / EUNUCOID
Eunuchoide Stimme / VOCE EUNUCOIDĂ
Eunuchoidismus / EUNUCOIDISM
Eupareunia / EUPAREUNIE
Eupeptisch / EUPEPTIC
Euphorie / EUFORIE
euphorika / EUFORIZANT
Eupnoe / EUPNEE
Eupraxie / EUPRAXIE
Eurhytmie / EURITMIE
europäische Blastomikose / CRIPTOCOCOZĂ
Eurygame / EURIGAM
Euthanasie / EUTANASIE
Euthymie / EUTIMIE
euthyreotische krankheit Syndrom / SINDROMUL BOLII EUTIROIDIENE
Euthyroidie / EUTIROIDIE
Eutokie / EUTOCIE
Eutokisch / EUTOCIC
Eutonie / EUTONIE
Eutonologie / EUTONOLOGIE
Eutrophie / EUTROFIE
Eventration / EVENTRAŢIE
evozierte Potentiale / POTENŢIALE EVOCATE
Evulsion / EVULSIE
Ewing Sarkom / SARCOM EWING
Exanthem / EXANTEM
Exartikulation / DEZARTICULARE
Exazerbation / EXACERBARE
Exergonisch / EXERGONIC
Exhairese / EXEREZĂ
Exhibitionismus / EXHIBIŢIONISM
Exkrement / EXCREMENTE
Exoenzym / EXOENZIMĂ

Exogamie / EXOGAMIE
Exogene / EXOGEN
Exognathie / EXOGNAŢIE
Exokrin / EXOCRIN
Exonuklease / EXONUCLEAZE
Exopeptidase / EXOPEPTIDAZĂ
Exophorie / EXOFORIE
exophytisch / EXOFITIC
Exorbitismus / EXORBITISM
Exoserose / EXOSEROZĂ
Exosmose / EXOSMOZĂ
Exostose / EXOSTOZĂ
Exostosebecken / ACANTOPELVIS
exostotische Krankheit / BOALĂ EXOSTOZANTĂ
Exotoxin / EXOTOXINĂ
Exotropie / EXOTROPIE
Exozervikal / EXOCERVICAL
Exozervizitis / EXOCERVICITĂ
Exozytose / EXOCITOZĂ
expektorans / EXPECTORANT
experimentale Medizin / MEDICINĂ EXPERIMENTALĂ
experimentale Stomatozytose / STOMATOCITOZĂ EXPERIMENTALĂ
Exsanguinotransfusion / EXSANGUINOTRANSFUZIE
Exsikation / DESICARE
Exsikkation / EXHEMIE
Exsorption / EXSORBŢIE
exspiratorische Dyspnoe / DISPNEE EXPIRATORIE
exspiratorische Volumen / DEBITE EXPIRATORII
exspiratorisches Reservevolumen / VOLUM EXPIRATOR DE REZERVĂ
Exstirpieren / EXTIRPĂ
Exsudat / EXSUDAT
exsudativ / EXSUDATIV
Exsudative Enteropathie / ENTEROPATIE EXSUDATIVĂ
Exsuflation / EXSUFLAŢIE
Extasy / ECSTASY
Extero(re)zeptor / EXTEROCEPTOR
extopisch / ECTOPIC
Extradural / EXTRADURAL
Extragonadalkeimzellensyndrom / SINDROMUL CELULEI GERMINALE EXTRAGONADALE
Extrakardial / EXTRACARDIAC
Extrakorporale Befrüchtung / FECUNDARE IN VITRO, FECUNDARE IN VITRO ŞI TRANSFER DE EMBRION
extrakorporaler Kreislauf / CIRCULAŢIE EXTRACORPOREALĂ
Extrakorporeal / EXTRACORPOREAL
extrakromosomialer Erblichkeit / EREDITATE EXTRACROMOZOMIALĂ
Extrakt / EXTRACT
Extraktion / EXTRACŢIE
extranukleares Erblichkeit / EREDITATE EXTRANUCLEARĂ
Extrapulmonäres Husten / TUSE EXTRAPULMONARĂ
extrapyramidal / EXTRAPIRAMIDAL
extrapyramidales Syndrom / SINDROM EXTRAPIRAMIDAL
extrapyramidales System / SISTEM EXTRAPIRAMIDAL
Extrasystole / EXTRASISTOLĂ
Extrauterin / EXTRAUTERIN
Extrauterine Schwangerschaft / SARCINĂ EXTRAUTERINĂ
Extraversion / EXTRAVERSIUNE
extravertiert / EXTRAVERTIT
extrazellulare Cholesterose / COLESTEROZĂ EXTRACELULARĂ
extrazelluläre Hyperhydrationssyndrom / SINDROM DE HIPERHIDRATARE EXTRACELULARĂ
extrinsic / EXTRINSEC
Extrusion / EXTRUZIE
Exumieren / EXHUMARE
Exzipient / EXCIPIENT
Ezxitabilität / EXCITABILITATE

F

F Welle / UNDĂ f
Fabella dolorosa / SINDROM FABELLA
Faber's Anämie / ANEMIE HIPOCROMĂ ESENŢIALĂ A ADULTULUI
Fabismus / FAVISM
Fabra Tertiana / FEBRĂ DE TREI ZILE
Fabulieren / FABULAŢIE
Faden / FIR
fadenförmig / FILIFORM
fadenförmig Puls / PULS FILIFORM
Fadenwurm / NEMATODES
Fadenwurm / STRONGYLOIDES
Fähigkeit / CAPACITATE
Fähigkeit / PRAXIE
Fähigkeit test / PROBĂ DE APTITUDINE
Fahnenzeichen / SEMNUL STEAGULUI
Fahraeus-Lindqvist Effekt / EFECT FAHRAEUS-LINDQVIST
Fairbank Dysostose / DISPLAZIE POLIEPIFIZARĂ
Fäkalom / FECALOM
Fäkalurie / FECALURIE
Faktor / FACTOR
Fällematerial / CAZUISTICĂ
Fallsucht / EPILEPSIE
falsch / FALS
falsche Aneurysma / ANEVRISM FALS
falsche Apoplexie / PSEUDOAPOPLEXIE
falsche Empfindung / PSEUDESTEZIE
falsche Enathrose / PSEUDOENARTROZĂ
falsche Epilepsie / PSEUDOCOMIŢIAL
falsche Erblichkeit / PSEUDOEREDITATE
falsche Lähmung / PARALIZIE FALSĂ
falsche Membran Angina / ANGINĂ PSEUDOMEMBRANOASĂ
falsche Myzetoma / PSEUDOMICETOM
falsche Neuralgie / PSEUDONEVRALGIE
falsche Parasitismus / PSEUDOPARAZITISMUS
falsche rechtsverlagerung des Herzens / DEXTROROTAŢIE CARDIACĂ
falsche Rhizarthrose / PSEUDOPOLIARTRITĂ RIZOMELICĂ
falsche Schwangerschaft / PSEUDOGRAVIDITATE
falsche Zwitterbildung / PSEUDOHERMAFRODITISM
falsche Zyanose / CIANOZĂ METHEMOGLOBINICĂ
falsches Blutbruch / PSEUDO-HEMATOCEL
falsches Fettgeschwulst / PSEUDOLIPOM
falsches Gelenk / PSEUDARTROZĂ
falsch-Negativ / FALS-NEGATIV
falsch-Positiv / FALS-POZITIV
Falte / PLICATURĂ
Faltenzeichen / SEMNUL CUTEI
Falx / FALX
familiale Dysautonomie / DISAUTONOMIE FAMILIALĂ
familiale fortschrittende myoklonische Epilepsie / EPILEPSIE MIOCLONICĂ PROGRESIVĂ FAMILIALĂ
familiale kolesterinämische Xanthomatose / XANTOMATOZĂ HIPERCOLESTEROLEMICĂ FAMILIALĂ
familiale Krankheit / BOALĂ FAMILIALĂ
familiale Myoplegie / MIOPLEGIE FAMILIALĂ
familiale progressive hypertrophisches Neuritis / NEVRITĂ HIPERTROFICĂ PROGRESIVĂ FAMILIALĂ
familiale Viszerale Myopathie / MIOPATIE VISCERALĂ FAMILIALĂ

familiär / FAMILIAL
Familiäre Epilepsie / EPILEPSIE FAMILIALĂ
familiäre Retikulose / LIMFOHISTIOCITOZĂ FAMILIALĂ
familiär-erblich / HEREDOFAMILIAL
Familie / FAMILIE
familien Mittelmeerfieber / FEBRĂ MEDITERANEANĂ FAMILIALĂ
Familiencholämie / COLEMIE FAMILIALĂ
Familienelephantiasis / ELEFANTIAZIS FAMILIAL
Familienforschung / GENEALOGIE
Familienhiperkalzämie / HIPERCALCEMIE FAMILIALĂ HIPOCALCIURICĂ
Familienmedizin / MEDICINĂ DE FAMILIE
Familienplannung / PLANIFICARE FAMILIALĂ
Fänger / CAPTOR
Fango / NĂMOL TERMAL
Farbe / COLORANT
Farbe / CULOARE
Färbeindex / INDICE COLORIMETRIC
Färbeindex / VALOARE GLOBULARĂ
Farbenblindheit / DALTONISM
Farbenblindheit / PROTANOPIE
Farbenmessung / COLORIMETRIE
farbenträgend / CROMOFOR
Farbschwäche / HIPOCROMIE
Farbschweißen / CROMHIDROZĂ
Farbstoff / PIGMENT
Farbstoffablagerungverstärkung / HIPERPIGMENTAŢIE
Färbung / COLORAŢIE
Farbung / PIGMENTARE
Faser / FIBRĂ
Fäserchen / FIBRILĂ
Fasergeschwulst / FIBROM
Faserknorpel / FIBROCARTILAJ
Faserkrebs / CANCER SCHIROS
Fasernknorpel / CARTILAJ FIBROS
Faserstoff / FIBRINĂ
Fasser / CAPTOR
Fassthorax / TORACE ÎN BUTOI
Fassung / MONTURĂ
Fastenversuch / PROBĂ DE POST
Faszie / FASCIA
Fasziitis / FASCIITĂ
faszikuläre Zuckung / FASCICULAŢIE
Faszikulärnaht / SUTURĂ FASCICULARĂ
Fasziolose / FASCIOLOZĂ
fatale familiäre Schleflosigkeit / INSOMNIE FAMILIALĂ FATALĂ
Faulecke / PERLEŞ
Faulecke / ZĂBĂLUŢĂ
faulig / PUTRID
Fäulnis / PUTREFACŢIE
Fäulnisbakterie / CLOSTRIDIUM BOTULINUM
fäulniserregend / PUTRESCIBIL
Fauna / FAUNĂ
Faust / PUMN
Favre-Chaix Dermitis / DERMITĂ FAVRE-CHAIX
Fazio-genito-digitales Syndrom / SINDROM FACIO-DIGITO-GENITAL
Febra recurrens / FEBRĂ RECURENTĂ
Febra remittens / FEBRĂ PSEUDOPALUSTRĂ
Febra tertiana / FEBRĂ PAPPATACI
Febra tertiana / FEBRĂ TERŢĂ
Febra undulans / FEBRĂ ONDULANTĂ
Fehl / VICIERE
Fehl / VICIU
Fehlbetrag / DEFICIT
Fehlbildung / ANOMALIE
Fehlbildung / DISPLAZIE
Fehlbildung / MALFORMAŢIE
fehlende Virus / VIRUS DEFECT
Fehlentwicklung / DISGENEZIE
Fehler / EROARE
Fehlerhafte schwiele / CALUS VICIOS
Fehlgeburt / AVORT
Fehlgestaltung / DISPLAZIE
Fehlleistung / ACT RATAT
Fehlokklusion / MALOCLUZIE
Fehlsichtigkeit / AMETROPIE
Fehlstellung / MALPOZIŢIE
Fehlwirt / IMPAS PARAZITAR
Feigwarze / CONDILOM
Feinzottigkeit / MICROVILOZITATE
Feiung / PREMUNIŢIE
Feld / CÂMP
Feld / TEREN
Fellatio / FELAŢIE
Felsenbein / STÂNCĂ
Femoral Ring / INEL CRURAL
Fenokopie / FENOCOPIE
Fenster / FEREASTRĂ
Fensterkapilär / CAPILAR FENESTRAT
Fensterung / FENESTRAŢIE
Fermi Vakzine / VACCIN FERMI
Fernaufnahme TELERADIOGRAFIE
Ferndiagnosis / TELEDIAGNOSTIC
Fernkonsultation TELECONSULTAŢIE
Fernmedizin / TELEMEDICINĂ
Fernradiologie / TELERADIOLOGIE
Fernradiotherapie / TELERADIOTERAPIE
Fernrezeptor / TELERECEPTOR
Fernsehchirurgie / TELECHIRURGIE
Fernsestörung / TELEOPSIE
Ferntherapie / TELETERAPIE
ferriprive / FERIPRIV
Ferse / CĂLCÂI
Ferse / TALUS
Fersenbein / CALCANEU
Fersenbeinentzündung / CALCANEITĂ
fertiler eunuchoidismus Syndrom / SINDROMUL EUNUCILOR FERTILI
Fertilität / FERTILITATE
Fertilitäts-Faktor / FACTOR DE FERTILITATE
Feste VIRUS / V. FIXAT
Festiger / STABILIZATOR
Festmachen / SOLIDIFICARE
Festsitzend / SESIL
Festzahl / CONSTANTĂ
Fetales Alkoholisches Leber / SINDROM FETAL ALCOOLIC
Fetischismus / FETIŞISM
Fetomaternale ABO Inkompatibilität / INCOMPATIBILITATE FETOMATERNĂ
Fetopathie / FETOPATIE
Fetoskopie / FETOSCOPIE
Fett / GRĂSIME
Fettabbauend / LIPOLITIC
fettählich / ADIPOID
fettbildend / ADIPOGEN
Fettbildung / ADIPOGENEZĂ
Fettbiosynthese / LIPONEOGENEZĂ
Fettembolie / EMBOLIE GRĂSOASĂ
Fettleber / FICAT GRAS
Fettleibigkeit / ADIPOZĂ
Fettleibigkeit / OBEZITATE

Fettlöslich / LIPOSOLUBIL
Fettperoxidation / PEROXIDARE LIPIDICĂ
Fettsäure / ACID GRAS
Fettsteiß / STEATOPIGIE
Fettsucht / ADIPOZĂ
Fettzelle / ADIPOCIT
Feuch / HALITOZĂ
Feuchtigkeit / UMIDITATE
Feuchtigkeitsmesser / HIGROMETRU
Feuchtigkeitsmessung / HIGROMETRIE
Feuchtwarze / CONDILOM
Feuerangst / PIROFOBIE
Feuerbestattung / INCINERARE
Fiberendoskop / FIBROGASTROSCOP
Fiberskopie / FIBROSCOPIE
fibrillär / FIBRILAR
Fibrillation / FIBRILAŢIE
Fibrille / FIBRILA
Fibrillin / FIBRILINĂ
Fibrin / FIBRINĂ
Fibrinämie / FIBRINEMIE
Fibrinanbau / FIBRINOFORMARE
Fibrinentfernung / DEFIBRINARE
Fibrinlösung / FIBRINOLIZĂ
Fibrinogen / FIBRINOGEN
Fibrinogenämie / FIBRINOGENEMIE
Fibrinogenolyse / FIBRINOGENOLIZĂ
Fibrinogenopenie / FIBRINOGENOPENIE
fibrinoide / FIBRINOID
Fibrinolysin / FIBRINOLIZINĂ
Fibrinolytisch / FIBRINOLITIC
fibrinöse Pneumonie / PNEUMONIE FIBRINOASĂ
fibrinstabilisierende Faktor / FACTOR STABILIZATOR AL FIBRINEI
Fibroadenom / FIBROADENOM
Fibroblast / FIBROBLAST
Fibrochondrom / FIBROCONDROM
Fibroelastose / FIBROELASTOZĂ
Fibroglioma / FIBROGLIOM
Fibroglykan / FIBROGLICAN
Fibroklaste / FIBROCLAST
Fibrolipoma / FIBROLIPOM
Fibrom / FIBROM
Fibromatose / FIBROMATOZĂ
Fibromyom / FIBROMIOM
Fibronektin / FIBRONECTINĂ
Fibroplasie / FIBROPLAZIE
Fibrosarkom / FIBROSARCOM
Fibrosistis / FIBROZITĂ
Fibrothorax / FIBROTORAX
Fibrozyt / FIBROCIT
fibular / PERONIER
fichtenzapfenartig / PINEAL
Fick Prinzip / PRINCIPIU FICK
Ficoll / FICOL
Fieber / FEBRĂ
Fieberdurst / FEBRĂ DE SETE
Fieberfrei / AFEBRIL
fieberhaft / PIRETIC
fieberisch / FEBRIL
fieberlos / APIRETIC
Fieberlösigkeit / APIREXIE
Fiebersenkend / ANTITERMIC
fiebersenkungsmittel / ANTIPIRETIC
Fiebertherapie / PIRETOTERAPIE
fiebertreibend / PIRETOGEN
fieberwidrig / FEBRIFUG
Fieberzustand / PIREXIE
Fieberzustand / STARE FEBRILĂ
Filaria / FILARIE
Filariasis / FILARIOZĂ
Filgastrim / FILGASTRIMĂ
Film / FILM
Filter / FILTRU
Filterung / FILTRARE
Filtration / FILTRARE
Filzlaus / PHTHIRIUS
Fimbria / FIMBRII
Finalismus / FINALISM
Finger / DEGET
Fingerabdruckverfahren / DACTILOSCOPIE
Fingerarthrose / ARTOZĂ EROZIVĂ A DEGETELOR
Fingereindellungen / IMPRESIUNI DIGITALE
Fingerhut / DIGITALĂ
Fingerhypertrophie / DACTILOMEGALIE
Fingernaseversuch / PROBĂ DEGET-NAS
Fingersprache / DACTILOFAZIE
Finne / CISTICERC
Fischschuppenkrankheit / IHTIOZĂ
Fischvergiftung / IHTIISM
Fission / FISIUNE
Fissur / FANTĂ
Fissur / FISURĂ
Fissural / FISURAL
Fistel / FISTULĂ
Fistelsymptom / SINDROM FISTULEI
Fistulographie / FISTULOGRAFIE
Fixator / FIXATOR
fixierendes Lösung / SOLUŢIE FIXATIVĂ
Fläche / ARIE
Flaches Knötchen / PAPULĂ
Flachkopf / PLATICEFALIE
Flachlagerungsithdrainage / DRENAJ POSTURAL
Flanke / FLANC
Flankenatmung / TIRAJ
flatter Tremor / FLAPPING TREMOR
Flatterflimmern / FIBRILOFLUTTER
Flattern / FLUTTER
Flattern / FLUTTERING
Flattertremor / ASTERIXIS
flatulent / FLATULENT
flavonoide / FLAVONOID
Fleck / MACULĂ
Fleck / PATĂ
Fleck / SPOT
Fleckchen / PISTRUI
Fleckenmal / NEV
Fleckfieber / FEBRĂ EXANTEMATICĂ
Fleckfieber / TIFOS PETEŞIAL
fleckig / MACULAR
Fleckig und Papelbildung / MACULOPAPULOS
Fleisch / PULPĂ
Fleischknospe / MUGUR CĂRNOS
Flexibilitas cerea / FLEXIBILITATE FEROASĂ
Flexk / MACULĂ
Fliege / MUSCĂ
Fliegende Fliege / MUŞTE ZBURĂTOARE
Fliegenpilz / AMANITA
Fließend / FLUID
Flimmerflattern / FIBRILOFLUTTER
Flimmerhaar / FLAGEL
Flimmern / FIBRILAŢIE
Flimmern / SCINTILAŢIE
flimmernd / SCINTILANT

Flimmerskotom / SCOTOM SCINTILANT
Flimmerzelle / CELULĂ CILIATĂ
Flocke / FLOCON
Flockenlesen / CARFOLOGIE
Floh / PULEX
Floh / PURICE
Flora / FLORĂ
fluchtig / FUGACE
flüchtig / VOLATIL
flügelähnlich / PTERIGOID
Flügelartiges Schulterblatt / SCAPULA ALATA
Flügelförmig / PTERIGOID
Flügelhaut / CUTIS ANSERINA
Flügelhaut / PTERIGION
Fluor / FLUOR
Fluoreszein / FLUORESCEINĂ
fluoreszent / FLUORESCENT
Fluoreszenz / FLUORESCENŢĂ
Fluorimetrie / FLUORIMETRIE
Fluorinträger / FLUOROFOR
Fluorisation / FLUORIZARE
Fluorkohlenwasserstoffe / FLUOROCARBON
Fluorochrome / FLUOROCROM
Fluorographie / FLUOROGRAFIE
Fluorose / FLUOROZĂ
Fluoroskopie / FLUOROSCOPIE
Fluß / FLUX
flüßiges Kristall / CRISTAL LICHID
flüßiges Mosaik / MOZAIC FLUID
Flüssigkeitentzug / DEPLETIE
Flußmesser / DEBITMETRU
Flußmesser / FLUXMETRU
Flußmessung / DEBITMETRIE
fluüchtend Persönlichkeit / PERSONALITATE EVITANTĂ
Foetor / FETOR ORIS
fokale Glomerulonephritis / GLOMERULONEFRITĂ FOCALĂ
Fokus / FOCAR
Folatsäure / ACID FOLIC
Folinatsäure / ACID FOLINIC
Folinsäure / ACID TETRAHIDROFOLIC
Follikel / FOLICUL
Follikelmuzinose / MUCINOZĂ FOLICULARĂ
Follikelreifunghormon / FSH
Follikelsprung / OVULAŢIE
follikelstimulierend Hormon / HORMON FOLICULOSTIMULANT
follikulär Hormon / HORMON FOLICULAR
Follikularkeratosis / KERATOZĂ FOLICULARĂ INVERSATĂ
Follikulom / FOLICULOM
Follikulostimulin / FOLICULOSTIMULINĂ
Follitropin / GONADOTROFINĂ A
Fontikulus / FONTANELĂ
Forcierte Volumen pro Sekunde / VOLUM EXPIRATOR MAXIMAL PE SECUNDĂ
fördernd / FACILITANT
forestier Krankheit / HIPEROSTOZĂ VERTEBRALĂ ANCHILOZANTĂ
Form / FORMĂ
Formalin / FORMOL
Formatio reticularis / FORMAŢIUNE RETICULATĂ
Formationseffekt / EFECT FORMATOR
Formbarkeit / PLASTICITATE
Formel / FORMULĂ
Formerkennung / MORFOGNOZIE
Formveränderung / DEFORMARE
Forssman Antigen / ANTIGEN FORSSMAN
Fortsatz / APENDICE
Fortsatz / APOFIZĂ
fortscheitende Keratose / KERATOZĂ DISEMINATĂ CIRCUMSCRISĂ
fortschrittende bulbus Paralyse / PARALIZIE BULBARĂ PROGRESIVĂ
fortschrittende Muskelatrophie / ATROFIE MUSCULARĂ PROGRESIVĂ
fortschrittende pigmentare Dermatose / DERMATOZĂ PIGMENTARĂ PROGRESIVĂ
fortschrittende übernukleare Augenmuskellähmung / OFTALMOPLEGIE SUPRANUCLEARĂ PROGRESIVĂ
Föt / FĂT
Föt / FOETUS
fötal Antigen / ANTIGENI FETALI
Fötalchondrodysplasie / CONDRODISTROFIE FETALĂ
Fötaldrogenentzugsyndrom / SINDROM DE SEVRAJ NARCOTIC FETAL
Fötalhydrops / HIDROPS FETAL
fötid / FETID
Fotosynthese / FOTOSINTEZĂ
foudroyantes verlaufsform Purpura / PURPURA FULMINANS
Foveole / FOVEOLĂ
Fragile X Syndrome / X SINDROM X FRAGIL
Fragilität / FRAGILITATE
Fraktur / FRACTURĂ
Frambösie / PIAN
Fransen / FIMBRII
Französischer Paradox / PARADOX FRANCEZ
Fräse / FREZĂ
Frauenheilkunde / GINECOLOGIE
Freeman-Sheldon syndrome / DISTROFIE CRANIOCARPOTARSALĂ
Freie Trisomia / TRISOMIE LIBERĂ
Freies Wasser / APĂ LIBERĂ
Freiesenergie / ENERGIE LIBERĂ
Freilegen / DEGAJARE
Fremdkörper / CORP STRĂIN
Fremdkörpergranulom / GRANULOM DE CORP STRĂIN
Frequenz / FRECVENŢĂ
Frequenzveränderung / MODULAŢIE DE FRECVENŢĂ
Friedreich Ataxie / ATAXIE FRIEDREICH
Frigidität / FRIGIDITATE
Frischgefroheneplasma / PLASMĂ PROASPĂTĂ CONGELATĂ
Froschbauch / ABDOMEN DE BATRACIAN
Froststarre Schulter / UMĂR BLOCAT
Frotterismus / FROTERISM
Fruchtbarkeit / FECUNDABILITATE
Fruchtbarkeit / FECUNDITATE
Fruchtbarkeit / FERTILITATE
Fruchtblase / SAC AMNIOTIC
Fruchtlage / PREZENTAŢIE
Fruchtleiden / SUFERINŢĂ FETALĂ
Fruchtsaftembolie / EMBOLIE AMNIOTICĂ
Fructhblase / PUNGA APELOR
Frühgeborene / PREMATURITATE
Frühmorgenphänomen / FENOMEN DIN ZORI DE ZI
Frühreife / PUBERTATE PRECOCE
Frühzeitig / PREMATUR
Frühzeitige Gen / GENĂ PRECOCE
Fruktose / FRUCTOZĂ
Frustration / FRUSTRARE
Fuhrmann Minderwuchs / NANISM TIP FUHRMANN
Fukose / FUCOZĂ
Fukosidose / FUCOZIDOZĂ
Fuksin / FUCSINĂ
Fülldraht / MANDRIN
Füllung / PLOMBĂ
Füllung / PLOMBAJ

fulminant verlaufender Hepatitis / HEPATITĂ FULMINANTĂ
fundo- / FUNDIC
Fundoplikation / FUNDOPLICATURĂ
Fundus / FUND
Fünftagefieber / FEBRĂ DE CINCI ZILE
fünfte Krankheit / BOALĂ A CINCEA
fünfte Krankheit / MEGALERITEM EPIDEMIC
fungistatika / FUNGISTATIC
fungizid / FUNGICID
Funikulär / FUNICULAR
Funikullitis / FUNICULITĂ
Funktion / FUNCŢIE
funktionelle / FUNCŢIONAL
funktionelle Krankheit / BOALĂ FUNCŢIONALĂ
funktionelle Lähmung / PARALIZIE FUNCŢIONALĂ
funktionelle Residualkapazität / CAPACITATE REZIDUALĂ FUNCŢIONALĂ
Funktionslage / POZIŢIE DE FUNCŢIE
Funktionsseitigkeit / LATERALIZARE FUNCŢIONALĂ
Funktionsstörung / DISFUNCŢIE
Furche / ŞANŢ
Furche / CRĂPĂTURĂ
Furche / FISURĂ
Furche / SCIZURĂ
Furcht / FRICĂ
Furcht / PAVOR
Furcht / TEAMĂ
Furchung / SEGMENTARE
Furunkel / FURUNCUL
Furunkulose / FURUNCULOZĂ
Fusionstemperatur / TEMPERATURĂ DE FUZIUNE
Fusospirochetal / FUZOSPIRILAR
Fuß / PICIOR
Fußarzt / PODOLOG
Füßchen / PEDUNCUL
füßig / PEDAL
Fußlos / APODIE
Fußsohle / PLANTĂ
Fußsohlenaponeurosis / APONEVROZĂ PLANTARĂ
Fußsohlendissoziation / DISOCIAŢIE PLANTARĂ
Fußsohlengeschwür / MAL PERFORANT PLANTAR
Fußvorfall / PICIOR ÎN EVANTAI
Fußwurzel / GÂTUL PICIORULUI
Fußwurzel / TARS
Fußwurzelkanal / TUNEL TARSIAN

G

G Syndrom / SINDROM G
G Zellen / CELULE G
GABAergsystem / SISTEM GABAMINERGIC
Gabelschwanzlarve / FURCOCERCAR
Gähnen / CĂSCAT
galaktogen / GALACTOGEN
Galaktogen Hormon / HORMON GALACTOGEN
Galaktographie / GALACTOGRAFIE
Galaktometer / GALACTOMETRU
Galaktorrhoe / GALACTOREE
Galaktosämie / GALACTOZEMIE
Galaktosurie / GALACTOZURIE
Galaktozele / GALACTOCEL
Galea / APONEVROZĂ EPICRANIANĂ
Galeazzi Fraktur / FRACTURĂ GALEAZZI
galenisch / GALENIC
Gallavardin Gallopprhytmhus / DISOCIAŢIE GALLAVARDIN
Gallenblase / COLECIST
Gallenblase / VEZICULĂ BILIARĂ
Gallenblase Cholesterolose / COLESTEROZĂ VEZICULARĂ.
Gallenblasenblutung / HEMOCOLECIST
Gallenblasenentfernung / COLECISTECTOMIE
Gallenblasenhydrops / HIDROCOLECIST
Gallenblasenschmerz / COLECISTALGIE
Gallenblasenschnitt / COLECISTOTOMIE
Gallenflüssigkeitstauung / COLESTAZĂ
Gallengängenentzündung / COLANGITĂ
Gallengängenerweiterung / COLANGIECTAZIE
Gallenkolik / COLECISTALGIE
Gallensalz / SARE BILIARĂ
Gallensalz / SĂRURI BILIARE
Gallensäure / ACID BILIAR
Gallensäure / ACIZI BILIARI
Gallensteine / COLECISTOLITIAZĂ
Gallensteinentfernung / COLELITOTOMIE
Gallenwege / CĂI BILIARE
Gallenwegensteine / COLELITIAZĂ
Gallepigment / PIGMENŢI BILIARI
Galletreibendemittel / COLAGOG
Gallopgeräusch / ZGOMOT DE GALOP
Galopp / GALOP
Galvanisation / GALVANIZARE
Galvanismus / GALVANISM
Galvanokauter / GALVANOCAUTER
Galvanonarkose / GALVANONARCOZĂ
Galvanopunktur / GALVANOPUNCTURĂ
Galvanotherapie / GALVANOTERAPIE
Galvanotonus / GALVANOTONUS
Gametogenese / GAMETOGENEZĂ
gametozyd / GAMETOCID
Gametozyt / GAMETOCIT
Gamma / GAMA
Gammadiagnostik / GAMADIAGNOSTIC
Gammaenzephalographie / GAMAENCEFALOGRAFIE
Gammagraphie / GAMAGRAFIE
Gammakamera / GAMMA-CAMERA
Gamma-Kammer / CAMERĂ DE SCINTILAŢIE
Gammakardiographie / GAMACARDIOGRAFIE
Gammangiopraphie / GAMA-ANGIOGRAFIE
Gamma-Schwerkettenkrankheit / BOALA LANŢURILOR GRELE GAMMA
Gammatherapie / GAMATERAPIE
Gammazismus / GAMACISM
Gamna-Gandy Körperchen / NODULI GAMNA-GANDY
Gamophobie / GAMOFOBIE
Gampsodactylia / GAMPSODACTILIE
Gandy Spätinfantilismus / INFANTILISM TARDIV DE TIP GANDY
Gang / CANAL
Gang / CONDUCT
Gang / MEAT
Gang / MERS
Ganglia / GANGLION
Ganglienblocker / GANGLIOPLEGIC
Ganglioma / GANGLIOM
Ganglionektomie / GANGLIONECTOMIE
Ganglioneurom / CEREBROM
Ganglioneuroma / GANGLIONEUROM
Ganglionoma / GANGLIOGLIOM
Ganglionzelle / CELULĂ GANGLIONARĂ
Gangliozidoze / GANGLIOZIDOZĂ
Gangrän / GANGRENĂ
Gangrän / SFACEL
Gangversuch / PROBĂ DE EFORT

Gänsehaut / ORIPILAŢIE
Gärtod / BOALĂ MUNCITORILOR DIN SILOZURI
Gärung / FERMENTAŢIE
Gas / GAZ
Gasbauch / METEORISM
Gasbrand / GANGRENĂ GAZOASĂ
Gasbrandbazillus / CLOSTRIDIUM PERFRINGENS
Gasmessung / GAZOMETRIE
Gasphasechromatographie / CROMATOGRAFIE ÎN FAZĂ GAZOASĂ
Gasserektomie / GASSERECTOMIE
Gastrinoma / GASTRINOM
gastrisch / GASTRIC
gastrisches inhibitorisches Polypeptid / PEPTID INHIBITOR GASTRIC
Gastritis / GASTRITĂ
Gastroduodenitis / GASTRODUODENITĂ
Gastroenteritis / GASTROENTERITĂ
Gastroenteroptose / GASTROENTEROPTOZĂ
Gastrofibroskope / GASTROFIBROSCOP
Gastrofrenisch / GASTROFRENIC
Gastrokamera / GASTROCAMERĂ
Gastrokolitis / GASTROCOLITĂ
Gastrokoloptose / GASTROCOLOPTOZĂ
Gastrolyse / GASTROLIZĂ
Gastroparese / GASTROPAREZĂ
Gastropathia hypertrophica gigantean / POLIADENOM GASTRIC DIFUZ
Gastroplastik / GASTROPLASTIE
Gastrorrhagie / GASTRORAGIE
Gastrorrhoe / GASTROREE
Gastroskisis / GASTROSCHIZIS
Gastroskope / GASTROSCOP
Gastroskopie / GASTROSCOPIE
Gastrostomie / GASTROSTOMIE
Gastrulation / GASTRULAŢIE
Gaumen / PALAT
Gaumenentzündung / PALATITĂ
Gaumenentzündung / STAFILITĂ
Gaumennaht / PALATORAFIE
Gaumenplastik / PALATOPLASTIE
Gaumenplastik / URANOPLASTIE
Gaumensegelblutung / STAFILHEMATOM
Gaumenspalte / GURĂ DE LUP
Gaumenspalte / URANOSCHIZIS
Gaumentorus / TORUS PALATIN
Gaumenwulst / TORUS PALATIN
Gaumenzäpfchen / OMUŞOR
Gaumenzäpfchennaht / URANOSTAFILORAFIE
Gavage / GAVAJ
Gaze / TIFON
Gebären / PARTURIŢIE
Gebärende / PARTURIENTĂ
Gebärmutter / UTER
Gebärmutterbruch / HISTEROCEL
Gebärmutterbruchsack / HISTEROCISTOCEL
Gebärmutterentfernung / HISTERECTOMIE
gebärmuttergehörig / UTERIN
Gebärmutterhals / COL UTERIN
Gebärmutterhöhle / CAVITATE UTERINĂ
Gebärmutterkolik / COLICĂ UTERINĂ
Gebärmutterkrebs / CANCER UTERIN
Gebärmutterleiden / METROPATIE
Gebündelt / FASCICULAT
Gebundene Wasser / APĂ LEGATĂ
Geburt / NAŞTERE
Geburtenhäufigkeit / NATALITATE
geburtlich / NATAL
Geburtshilfe / OBSTETRICĂ
Geburtshilflich / OBSTETRICAL
Geburtslage / PREZENTAŢIE
Gedächtnis / MEMORIE
Gedächtnishilfe / MNEMOTEHNICĂ
gedächtnislückend / AMNESTIC
Gedächtnissschwäche / MNEMASTENIE
Gedächtnisstörung / DISMNEZIE
Gedächtnisstütze / MNEMONIC
Gedächtnissverminderung / HIPOMNEZIE
Gedächtnisverslust / AMNEZIE
Gedanke / IDEE
Gedankenübertragung / TELEPATIE
Gedoppelte Uterus / DIDELFIE
gedoppelte Uterus / UTER BILOCULAR
Gefährlich / PERNICIOS
Gefängnispsychose / PSIHOZĂ CARCERALĂ
Gefäß / VAS
Gefäßaustritt / EXTRAVAZARE
Gefäßbildung / VASCULOGENEZĂ
Gefäßbrüchigkeitzeichen / SEMNUL FRAGILITĂŢII CAPILARE
Gefäßdehnungton / ZGOMOT DE EJECŢIE
Gefäßerkrankung / ANGIOPATIE
Gefäßerweiter / VASODILATATOR
Gefäßerweiterung / VASODILATAŢIE
Gefäßinhibierend / VASOINHIBITOR
Gefäßknäuel / GLOMERUL
Gefäßkrampf / ANGIOSPASM
Gefäßkrampf / VASOSPASM
Gefäßlähmennd / VASOPLEGIC
Gefäßlähmung / VASOPLEGIE
Gefäßlehre / ANGIOLOGIE
Gefäßlos / AVASCULAR
Gefäßnähreng / VASOTROFIC
Gefäßplastik / ANGIOPLASTIE
Gefäßreichtum / VASCULARIZAŢIE
Gefäßspinne / STELUŢĂ VASCULARĂ
Gefäßstimulierend / VASOSTIMULANT
Gefäßstrongylosis / ANGIOSTRONGILOZĂ
Gefäßsystem / SISTEM VASCULAR
Gefäßszintigraphie / ANGIOSCINTIGRAFIE
gefäßtonisch / VASOTONIC
Gefäßtonus / VASOTONIE
gefäßtropisch / VASOTROP
gefäßverengernd / VASOCONSTRICTOR
Gefäßverengung / ANGIOSTENOZĂ
Gefäßverengung / VASOCONSTRICŢIE
Geflecht / PLEX
Geflechtentzündung / PLEXITĂ
Gefrierätzung / CRIODECAPAJ
Gefrierpuncktbestimmung / CRIOSCOPIE
Gefrierpunkt / PUNCT CRIOSCOPIC
Gefühl / SENTIMENT
Gegenanzeige / CONTRAINDICAŢIE
gegenbakerielle Immunität / IMUNITATE
Gegenenzym / ANTIENZIMĂ
Gegengicht / ANTIGUTOS
gegengift / ANTIDOT
Gegengift / ANTITOXINĂ
Gegengift / ANTIVENINĂ
Gegengifteinheit / UNITATE DE ANTITOXINĂ
gegengiftig / ANTITOXIC
Gegenimmunelektrophorese / CONTRAIMUNOELECTROFOREZĂ
gegenkomplement Serum / SER ANTICOMPLEMENTAR
gegenlues / ANTISIFILITIC

Gegenlymphozyten Serum / SER ANTILIMFOCITAR
Gegenmittel / ANTIDOT
Gegenplättchen / ANTIPLACHETAR
Gegenpsychiatrie / ANTIPSIHIATRIE
Gegensatz / CONTRAST
Gegensätzlichkeit / ANTAGONISM
Gegenschnitt / CONTRAINCIZIE
gegenviren Immunität / IMUNITATE ANTIVIRALĂ
Gegenvitamin / ANTIVITAMINĂ
gegenwirker / ANTAGONIST
Gegenwirkung / ANTAGONISM
Gegenzug / CONTRAEXTENSIE
Gehbeschwerden / DISBAZIE
Gehirn / ENCEFAL
gehirnartig / ENCEFALOID
Gehirnemisphäre / EMISFERE CEREBRALE
Gehirnentzündung / ENCEFALITĂ
Gehirnerschütterung / COMOŢIE CEREBRALĂ
Gehirnerweicherung / CEREBROMALACIE
Gehirnerweichung / ENCEFALOMALACIE
Gehirnödem / EDEM CEREBRAL
Gehirnschlag / ACCIDENT VASCULAR CEREBRAL
Gehirntod / MOARTE CEREBRALĂ
Geholfenebelüftung / VENTILAŢIE ASISTATĂ
Gehtest / PROBĂ DE ANOXIE MIOCARDICĂ PROVOCATĂ
geimpft / VACCINAT
Geißel / FLAGEL
Geißelinfusorien / FLAGELLATA
Geißeliung / FLAGELAŢIE
Geisteskrankheit / PSIHOZĂ
Geistesschwäche / OLIGOFRENIE
geistig / MENTAL
Geistigalter / VÂRSTĂ MENTALĂ
geistige Verschlechterung / DETERIORARE MENTALĂ
geistiges Bildgebung / IMAGISTICĂ MENTALĂ
geistliches Bild / IMAGINE MENTALĂ
geistliches Gesundheit / SĂNĂTATE MENTALĂ
geistliches Skotom / SCOTOM MENTAL
Gekreuzt / CONTROLATERAL
gekreuzte Embolie / EMBOLIE ÎNCRUCIŞATĂ
gekreuzte Halbseitenlähmung / HEMIPLEGIE CONTROLATERALĂ
Gekröse / MEZENTER
Gekünstelt / FACTICE
Gel / GEL
Gelähmt / PARALITIC
Gelatine / GELATINĂ
Gelb(-Blau)-Blindheit / TRITANOP
Gelbefleck / PATĂ GALBENĂ
gelbenägel Syndrom / SINDROMUL UNGHIILOR GALBENE
gelbes Ferment / FERMENT GALBEN WARBURG
Gelbfieber / FEBRĂ GALBENĂ
Gelbfieber / VOMITO NEGRO
Gelbhaut / XANTODERMIE
Gelbkörper / CORP GALBEN
Gelbkörperlich / LUTEAL
Gelbkörperreifunghormon / GONADOTROFINĂ B
Gelbkörperreifungshormon / HORMON LUTEINIZANT
Gelbsehen / XANTOPSIE
gelbsucht / ICTER
Gelbsüchtig / ICTERIC
Gelenerguß / HIDRARTROZĂ
Gelenk / ARTICULAŢIE
gelenk- / ARTICULAR
Gelenkbehandlung / MANIPULARE ARTICULARĂ
Gelenkbluterguß / HEMARTROZĂ
Gelenkdegenerativekrankheit / BOALĂ DEGENERATIVĂ A ARTICULAŢIILOR
Gelenkentzündung / ARTRITĂ
Gelenkflüßigkeit / SINOVIE
Gelenkfungus / SINOVITĂ FUNGOASĂ
Gelenkgelegend / PERIARTICULAR
Gelenkhöhle / CAVITATE GLENOIDĂ
Gelenkhydrops / HIDRARTROZĂ
Gelenkkapsel / CAPSULĂ ARTICULARĂ
Gelenkknorpel / CARTILAJ ARTICULAR
Gelenkknorpelverkalkung / CONDROCALCINOZĂ ARTICULARĂ
Gelenkkrümmung / ARTROGRIPOZĂ
Gelenklehre / ARTROLOGIE
Gelenkleiden / ARTROPATIE
Gelenkmaus / ŞOARECE ARTICULAR
Gelenkmaus / ARTROFIT
Gelenkortheseninfektion / INFECŢII ALE PROTEZELOR ARTICULARE
Gelenkpfanne / ACETABULUM
gelenkpfanne / GLENOID
Gelenkpfanneplastik / ACETABULOPLASTIE
Gelenkprozess / APOFIZĂ ARTICULARĂ
Gelenkriegel / ARTRORIZĂ
Gelenkschmerz / ARTRALGIE
Gelenkschnitt / ARTROTOMIE
Gelenkspalt / INTERLINIE ARTICULARĂ
Gelenkversteifung / ANCHILOZĂ
Gelfärbig / XANTOCROM
Gelfieber / TIFOS AMARIL
Gelöschter Kalk / VAR STINS
Gelöst / SOLVIT
Gemeindemedizin / MEDICINĂ COMUNITARĂ
gemischte bindungswewebe Krankheit / BOALĂ MIXTĂ A ŢESUTULUI CONJUNCTIV
gemischtes Epitheliom / EPITELIOM MIXT
gemischtes geschwulst / TUMORĂ MIXTĂ
Gemüt / PSIHISM
Gemütlichkeit / HIPERAFECTIVITATE
Gemütsart / TEMPERAMENT
Gemütsbewegung / AFECT
Gemütserregung / EMOŢIE
Gen / GENĂ
geneitsche Krankheit / BOALĂ GENETICĂ
Genen Superfamilie / SUPERFAMILIE
Genenkartographie / CARTOGRAFIA GENELOR
Generalisierte Epilepsie / EPILEPSIE GENERALIZATĂ
Generation / GENERAŢIE
Generica / MEDICAMENTE GENERICE
Genese / GENEZĂ
Genesens Molekül / MOLECULĂ ANTISENS
Genesung / CONVALESCENŢĂ
Genetetische Übertragung / TRANSFER GENIC
Genetik / GENETICĂ
genetisch geändert Organ / ORGANISM GENETIC MODIFICAT
genetische Abdruck / AMPRENTĂ GENETICĂ
genetische Behinderung / INVALIDARE GENICĂ
genetische Beratung / SFAT GENETIC
genetische Drift / FLUCTUAŢIE GENETICĂ
genetische Information / INFORMAŢIE GENETICĂ
genetische Karte / HARTĂ GENETICĂ
genetische Kompetenz / COMPETENŢĂ GENETICĂ
genetische Manipulation / MANIPULARE GENETICĂ
genetische Sonde / SONDĂ GENETICĂ
genetische therapie / TERAPIE GENETICĂ
genetische Übersetzung / TRADUCERE GENETICĂ

genetische Veranlagung / PREDISPOZIŢIE GENETICĂ
genetische Verstärkung / AMPLIFICARE GENICĂ
genetisches Diagnostik / DIAGNOSTIC GENETIC
genetisches Fluß / FLUX GENETIC
genetisches Geschlecht / SEX GENETIC
genetisches Marker / MARKER GENETIC
genetisches Markierung / MARCAJ GENETIC
Genetotrophik / GENETOTROFIC
Genick / CEAFĂ
Genickstarre / SINDROMUL CEFEI
Genion / GENION
Genioplastik / GENIOPLASTIE
genisch / GENIC
genital / GENITAL
Genitaliengeschlecht / SEX GENITAL
Genkode / COD GENETIC
Genkodeentartung / DEGENERESCENŢĂ A CODULUI GENETIC
Genodermatose / GENODERMATOZĂ
Genom / GENOM
Genomik / GENOMICĂ
genomische Aufdruck / AMPRENTARE GENOMICĂ
Genomisches DNS / ADN GENOMIC
Genomsequenzierung / SECVENŢAREA GENOMULUI
Genopathie / GENOPATIE
Genophobie / GENOFOBIE
Genoplastik / GENOPLASTIE
Genotyp / GENOTIP
genotypische Identitätskarte / CARTE DE IDENTITATE GENOTIPICĂ
Gentechnologie / INGINERIE GENETICĂ
Gentherapie / GENOTERAPIE
gentypische Krankheit / BOALĂ GENOTIPICĂ
Genus / GEN
Geographische Blutkunde / HEMATOLOGIE GEOGRAFICĂ
geometrische Phagedenismus / FAGEDENISM GEOMETRIC
Geophagie /
George Still Geräusch / SUFLU GEORGE STILL
Geotropismus / GEOTROPISM
gepaart / CONJUGAT
Gepreßt / COMPRIMAT
Geradhalter / CORSET
gerändert / CRENELAT
Gérard Marchant Fraktur / FRACTURĂ GÉRARD MARCHANT
Gerät / APARAT
Geräusch / MURMUR
Geräusch / SUFLU
Geräusch / ZGOMOT
Gerbrechlich / INFIRM
geringer malignität Geschwulst / TUMORĂ CU MALIGNITATE ATENUATĂ
gerinnend / COAGULANT
Gerinnung / COAGULARE
Gerinnungsfaktor / FACTOR DE COAGULARE
Gerinnungsquotient / INDICE DE COAGULABILITATE
Gerinnungszeit / TIMP DE COAGULARE
Germinoma / GERMINOM
Gerontophylie / GERONTOFILIE
Gerontopsychiatrie / GERONTOPSIHIATRIE
Gerota Kapsel / CAPSULĂ GEROTA
Gerrinbarkeit / COAGULABILITATE
gerrinugshemmend / ANTICOAGULANT
Gerrinungsfaktoren / FACTORI DE COAGULARE
Gerstenkorn / HORDEOLUM
Gerstenkorn / ORGELET
Gerstenkorn / URCIOR
Geruchsfetischismus / OSFREZIOLAGNIE
Geruchsfetischismus / OSMOLAGNIE
Geruchsinn / MIROS
Geruchsinn / ODORAT
Geruchslehre / OSFREZIOLOGIE
Geruchsmessung / ODORIMETRIE
Geruchsmeter / OSFREZIOMETRU
Geruchsschleimhaut / MUCOASĂ PITUITARĂ
Geruchstäuschung / PAROSMIE
Geruchstherapie / OLFACTOTERAPIE
Geruchstörung / DISOSMIE
Gesamtstickstoff / AZOT TOTAL NON PROTEIC
gesäß / GLUTEAL
Gesäßbacke / FESE
Gesäßmuskel / FESIER
Gesättigt / SATURAT
Geschichtet / STRATIFICAT
geschlagenes Kind / COPIL BĂTUT, COPIL MALTRATAT
Geschlechsthormonebindungsglobulin / GLOBULINĂ DE LEGARE A HORMONULUI SEXUAL
Geschlecht / SEX
geschlechtlich / SEXUAT
Geschlechtshormonebindungsprotein / PROTEINĂ DE LEGARE A HORMONULUI SEXUAL
geschlechtskrankheit / VENERIAN
Geschlechtskrankheiten / BOALĂ VENERICĂ
Geschlechtsmerkmal / CARACTER SEXUAL
Geschlechtsorgane / ORGANE GENITALE
Geschlechtsreife / PUBERTATE
geschlechtsunreif / IMPUBER
Geschlechtsverhältnis / SEX-RATIO
Geschlechtszelle / GAMET
Geschmack / GUST
geschmacklos / INSIPID
Geschmacksempfindung / GUSTAŢIE
Geschmacksknospe / MUGURI GUSTATIVI
Geschmacksmessung / GUSTOMETRIE
Geschmacksverirrung / PICA
Geschmacksverlust / AGEUZIE
Geschmackswärzchen / PAPILE GUSTATIVE
geschwefelt / SULFURAT
Geschwindigkeit / VELOCITATE
Geschwindigkeit / VITEZĂ
geschwollen / TUMEFIAT
Geschwulst / TUMORĂ
Geschwülst / TUMORĂ
Geschwulstlehre / ONCOLOGIE
Geschwür / ULCER
Geschwürbildung / EXULCERAŢIE
Geschwürend / ULCEROGEN
Geschwürig / ULCEROS
Gesichstsfeldausfall / SCOTOM
Gesicht / FAŢĂ
gesichtbetreffend / FACIAL
Gesichtseinstellung / PREZENTAŢIE FACIALĂ
Gesichtsfeld / CÂMP VIZUAL
Gesichtsfeldmesser / CAMPIMETRU
Gesichtsfeldmessung / CAMPIMETRIE
Gesichtsknospe / MUGUR FACIAL
gesichtsmaligner Staphylodermie / STAFILOCOCIE MALIGNĂ A FEŢEI
Gesichtsmesser / PROSOPOMETRU
Gesichtsneuralgia / NEVRALGIE FACIALĂ
Gesichtsparaspastik / PARASPASM FACIAL BILATERAL
Gesichtsschmerz / PROSOPALGIE
Gesichtssinus / SINUSURILE FEŢEI
Gesichtsspalte / FISURĂ FACIALĂ
Gesischtsausdruck / FIZIONOMIE

Gestagen / PROGESTATIV
gestagene / GESTAGEN
Gestagenmimetisch / PROGESTOMIMETIC
Gestalt / GESTALT
Gestaltism / GESTALTISM
Gestaltlos / AMORF
Gestaltsbildung / MORFOGENEZĂ
Gestaltslehre / MORFOLOGIE
Gestaltung / CONFIGURAŢIE
gesteigerte Gedächtnisleistung / HIPERMNEZIE
gesteigerte Geruchsempfindung / HIPEROSMIE
gesteigerte Tätigkeit / HIPERFUNCŢIE
gesteigertes Blutzucker / HIPERGLICEMIE
gestielt / PEDICULAT
gestörtes Nahrungsgleichgewicht / DEZECHILIBRU ALIMENTAR
Gesundheit / SĂNĂTATE
Gesundmachen / ASANARE
getrübend / OPACIFIANT
getüpfelte epiphyse Krankheit / BOALĂ CONGENITALĂ A EPIFIZELOR PUNCTATE
Gewächs / EXCRESCENŢĂ
gewaltsame Tod / MOARTE VIOLENTĂ
Gewebetyp / GRUPE LEUCOCITARE
Gewebetyp / GRUPE TISULARE
Gewebsantigen / ANTIGEN TISULAR
Gewebsentwicklung / HISTOGENEZĂ
Gewebskompatibilität / COMPATIBILITATE TISULARĂ
Gewebskompatibilitätantigene / ANTIGENI DE HISTOCOMPATIBILITATE
Gewebskompatibilitätkomplex-MHC / COMPLEX MAJOR DE HISTOCOMPATIBILITATE
Gewebslehre / HISTOLOGIE
Gewebsneubildung / NEOFORMAŢIUNE
Gewebstod / NECROZĂ
Gewebstransplantat / TRANSPLANT
Gewebstrümmer / DETRITUS
Gewebsunverträglichkeit / HISTOINCOMPATIBILITATE
Gewebsverträglichkeit / HISTOCOMPATIBILITATE
Gewebswassersucht / EDEM
Gewebsystem / SISTEM TISULAR
Gewebszerstörung / HISTOLIZĂ
Gewicht / GREUTATE
Gewicht / MASĂ
Gewissen / CONŞTIENŢĂ
Gewöhnung / OBIŞNUINŢĂ
Gewölbe / FORNIX
Gewonheit / DEPRINDERE
gewunden / TURBINAL
gezuckert / GLUCOZAT
Gicht / GUTĂ
Gicht / PODAGRĂ
Gichtknote / TOFUS
Gienardsch Daumen Verfahren / PROCEDEU GLÉNARD (AL POLICELUI)
Gier / AVIDITATE
Gießerfieber / FEBRA TURNĂTORILOR
Gift / OTRAVĂ
Gift / TOXIC
Gift / VENIN
giftig / TOXIC
Giftig / VENINOS
Giftigkeit / TOXICITATE
Giftigkeit / VIRULENTA
Giftstoff / TOXINA
Giftsucht / TOXICOMANIE
Gilbert Verfahren / PROCEDEU GILBERT
Gingivostomatitits / GINGIVOSTOMATITĂ
Ginglymus / GINGLIM
Giordano Handgriff / MANEVRĂ GIORDANO
Gips / GIPS
Gips / IPSOS
Glasbläsersmund / PNEUMATOCEL PAROTIDIAN
Glasdruck / VITROPRESIUNE
Gläser / OCHELARI
Glasfaserendoskop / FIBROSCOP
glashaus Effekt / EFECT DE SERĂ
glasig / HIALIN
Glaskörper / CORP VITROS
Glaskörper / UMOARE VITROASĂ
Glaskörperentzündung / HIALINIZARE
glaskörpergehörend / HIALOID
Glaukom / GLAUCOM
gleichbleibend Osmotich / IZOTONIC
gleichfarnig / IZOCROM
Gleichförmig / IZOMORFISM
Gleichgewicht / ECHILIBRU
Gleichgültig / APATIC
Gleichgültigkeit / APATIE
gleichklingend / CONSONANT
gleichrhythmus Dissoziation / DISOCIAŢIE IZORITMICĂ
gleichseitig / COLATERAL
gleichseitig / HOMOLATERAL
gleichseitig / IPSILATERAL
Gleichwertigkeit / ECHIVALENŢĂ
Glia / GLIE
Gliafaser / GLIOFIBRILĂ
Gliagewebe / NEVROGLIE
Gliazellen / CELULE GLIALE
Glied (Grund, Mittel, End-) / FALANGE (PROXIMALĂ, MIJLOCIE, DISTALĂ)
Glied / EXTREMITATE
Glied / MEMBRU
Gliedenleiden / ACROPATIE
Gliederfüßer / ARTHROPODA
Gliederschmerz / MELALGIE
Glioblastom / GLIOBLASTOM
Glioepithelioma / GLIOEPITELIOM
Gliom / GLIOM
Gliomatose / GLIOMATOZĂ
Gliosarkom / GLIOSARCOM
Gliose / GLIOZĂ
Gliosom / GLIOZOM
Gliozyt / GLIOCIT
Glisson Kapsel / CAPSULĂ GLISSON
Globulinämie / GLOBULINEMIE
Globuline / GLOBULINE
Globulinurie / GLOBULINURIE
Globus / Glob
Glomektomie / GLOMECTOMIE
glomeruläre Filtration / FILTRARE GLOMERULARĂ
glomeruläres Filter / FILTRAT GLOMERULAR
Glomerulitis / GLOMERULITĂ
Glomerulonephritis / GLOMERULONEFRITĂ
Glomerulopathie / GLOMERULOPATIE
Glomerulosklerose / GLOMERULOSCLEROZĂ
Glomerulusfiltrat / ULTRAFILTRAT GLOMERULAR
Glomus / CORPUSCUL CAROTIDIAN
Glomusgeschwulst / TUMORĂ GLOMICĂ
Glossodynie / GLOSODINIE
Glossomanie / GLOSOMANIE
Glossopharyngeal / GLOSOFARINGIAN
Glossopharyngeusneuralgie / NEVRALGIE DE GLOSOFARINGIAN

Glossophobie / GLOSOFOBIE
Glossoplegie / GLOSOPLEGIE
Glossoptose / GLOSOPTOZĂ
Glotikusgeräusch / ZGOMOT GLOTIC
Glottis / GLOTĂ
Glotzauge / EXOFTALMIE
Glucose / GLUCOZĂ
Glucose-6-Phosphat / GLUCOZĂ-6-FOSFAT
Glucosetoleranzfaktor / FACTOR DE TOLERANŢĂ LA GLUCOZĂ
Glukagon / GLUCAGON
Glukagonom / GLUCAGONOM
Glukan / GLUCAN
Glukogen / GLICOFORMATOR
Glukokortikoide / GLUCOCORTICOIZI
Glukonat / GLUCONAT
Glukoproteinogramm / GLUCIDOGRAMĂ
Glukoseintoleranz / INTOLERANŢĂ LA GLUCOZĂ
Glukosetoleranztest / PROBĂ DE TOLERANŢĂ LA GLUCOZĂ
Glukoseträger / TRANSPORTOR DE GLUCOZĂ
Glutamat / GLUTAMAT
Glutamat-Oxalacetat-Transferase / GLUTAMAT-OXALOACETAT TRANSAMINAZĂ
Glutamat-Piruvat-Transferase / GLUTAMAT-PIRUVAT TRANSAMINAZĂ
Glutamin / GLUTAMINĂ
Glutaminsäure / ACID GLUTAMIC
Glutaraldehyd / GLUTARALDEHIDĂ
Glutathion / GLUTATION
glutenbedingte Enteropathie / ENTEROPATIE GLUTENICĂ
Glutenintoleranz / INTOLERANŢĂ LA GLUTEN
Glykocholsäure / ACID GLICOCOLIC
Glykoformierend / GLUCOFORMATOR
Glykogen / GLICOGEN
glykogen Krankheit / BOALĂ GLICOGENICĂ
Glykogenabbau / GLICOGENOLIZĂ
Glykogenaufbau / GLICOGENEZĂ
Glykogenese / GLUCOGENEZĂ
Glykogenose / GLICOGENOZĂ
Glykogenspeicherung / GLICOGENOPEXIE
Glykogenspeicherungkrankheit / BOALĂ DE STOCARE A GLICOGENULUI
Glykokoll / GLICOCOL
Glykolemma / GLICOLEMĂ
Glykolyse / GLICOLIZĂ
Glykoneogenese / GLUCONEOGENEZĂ
Glykoneogenesis / GLICONEOGENEZĂ
Glykopexie / GLICOPEXIE
Glykoprotein / GLICOPROTEINĂ
Glykorrhachie / GLICORAHIE
Glykosamine / GLUCOZAMINĂ
Glykosaminoglykane / GLICOZAMINOGLICANI
Glykoside / GLICOZID
Glykosilation / GLICOZILARE
Glykosphingolipide / GLICOSFINGOLIPIDE
Glykosyl-transpherase / GLICOZIL TRANSFERAZĂ
GlykuronoKonjugation / GLUCURONOCONJUGARE
Glykuronylkonjugation / GLICURONOCONJUGARE
Glyoxylsäure / ACID GLIOXILIC
Glyzerid / GLICERID
Glyzerin / GLICERINĂ
Glyzerol / GLICEROL
Glyzin / GLICINĂ
Gnathion / GNATION
Gnosie / GNOZIE
Gnotobiotisch / GNOTOBIOTIC
Godet / GODEU
Gold / AUR
Goldene Normalmaß / GOLD STANDARD
Goldtherapie / CRISOTERAPIE
Golgi Apparatus / APARAT GOLGI
Gonadenfehlbildung / DISGENEZIE GONADICĂ
Gonadengeschlecht / SEX GONADIC
Gonadotrop(h)in / GONADOTROFINĂ
Gonadotropin / GONADOTROPINĂ
gonadotropisches Hormon / HORMON GONADOTROP
Gonarthrose / GONARTROZĂ
Gonion / GONION
Goniosynechie / GONIOSINECHIE
Gonokokkämie / GONOCOCEMIE
Gonokokkus / GONOCOC
Gonosoma / GONOSOM
gonosomale Erblichkeit / EREDITATE GONOZOMICĂ
Gonozyt / GONOCIT
Gonozytom / GONIOM
Gonozytom / GONOCITOM
Gorlin Formel / FORMULĂ GORLIN
Graafscher Follikel / FOLICUL DE GRAAF
grabulomatöse Entzündung / INFLAMAŢIE GRANULOMATOASĂ
Gradus / GRAD
Graham Steell Geräusch / SUFLU GRAHAM STEELL
Gram Färbung / COLORAŢIE GRAM
Gramm / GRAM
Gram-Weigert Färbung / COLORAŢIE GRAM
Granulärzellgeschwulst / TUMORĂ CU CELULE GRANULOASE
Granulom / GRANULOM
Granuloma gangrenescens / GRANULOM MALIGN CENTROFACIAL
Granuloma telangiectaticum / GRANULOM TELANGIECTAZIC
Granuloma venereus / GRANULOM VENERIAN
Granulomatose / GRANULOMATOZĂ
Granulopenie / GRANULOPENIE
granulös / GRANULOS
Granulozyt / GRANULOCIT
Granulozytenbildung / GRANULOPOIEZĂ
Granulozytopenie / GRANULOCITOPENIE
Granulozytose / GRANULOCITOZĂ
Granulozytreihe / SERIE GRANULOCITARĂ
Graphesthesie / GRAFESTEZIE
Graphologie / GRAFOLOGIE
Graphorrhoe / GRAFOREE
Grat / CREASTĂ
graue Substanz / SUBSTANŢĂ CENUŞIE
graue Thrombozytensyndrom / SINDROMUL PLACHETELOR GRI
graues kind Syndrom / SINDROM GRI
grawitscher Tumor / HIPERNEFROM
Greifen / PREHENSIUNE
Greise / SENIL
Greisenhaft / SENILISM
greisenhafte Paraplegie / PARAPLEGIE SENILĂ
Greisenhaftigkeit / GERONTISM
Greisenhaut / GERODERMIE
Greisenring / GERONTOXON
grenze Persönlichkeit / PERSONALITATE BORDERLINE
Grenzintelekt / INTELECT DE LIMITĂ
grenzliche Hypertonie / HIPERTENSIUNE ARTERIALĂ DE GRANIŢĂ
grenzlinie Persönlichkeitstörung / STARE LIMITĂ
Grenzmalignitätgeschwulst / TUMORĂ CU MALIGNITATE BORDERLINE
Grenzwinkel / UNGHI LIMITĂ

Griechisches Fuß / PICIOR GREC
griffel- / STILOIDIAN
griffelförmig / STILORADIAL
Griffelfortsatz / APOFIZĂ STILOIDĂ
Grind / ESCARĂ
Grippe / GRIPĂ
Grippe / INFLUENZA
Großblase / MEGAVEZICĂ
Größe / AMPLITUDINE
Größe / MĂRIME
große Leberegel / FASCIOLĂ
Größenwahn / GRANDOMANIE
Größenwahn / MEGALOMANIE
Großerkreislauf / CIRCULAŢIE SISTEMICĂ
Großes Darmnetz / MARELE EPIPLOON
Großes Netz / EPIPLOON
Großes Netz / OMENTUM
Großhirn / CEREBRUM
Großhirn / ENCEFAL
Grosshirn Glioblastose / GLIOBLASTOZĂ CEREBRALĂ DIFUZĂ
Großhirnganglion / GANGLIONI BAZALI
Großhirnkomissur / COMISSURA MAGNA CEREBRI
Großhirnmantel / PALIUM
Großhirnrinde / CORTEX CEREBRAL
Großkopf / MEGACEFAL
Großzehen / HALUCE
Grübchen / FOSETĂ
Grube / FOSĂ
Grubenkopfbandwurm / DIPHYLLOBOTHRIUM LATUM
Grün / VERDE
Grünblindheit / DEUTERANOPIE
Grundsatz / PRINCIPIU
Grundstoff / ELEMENT
Grundstoff / SUBSTANŢĂ FUNDAMENTALĂ
Grundumsatz / METABOLISM BAZAL
Grüner Star / GLAUCOM
Gruppe / GRUP
Gruppenmedizin / MEDICINĂ DE GRUP
Grützbeutel / ATEROM
Grützbeutel / STEATOM
Guanin / GUANINĂ
Guaninnukleotid / GUANIN NUCLEOTID
Guanosin / GUANOZINĂ
Guanosindiphosphat / GUANOZIN DIFOSFAT
Guanosinmonophosphat / GUANOZIN-5'-MONOFOSFAT
Guanosintriphosphat / GUANOZIN TRIFOSFAT
Guanylinzyklase / GUANIL CICLAZĂ
Guérin Fraktur / FRACTURĂ GUÉRIN
Gumma / GOMĂ
Gummi / GUMĂ
Gummihaut / DISTROFIE ELASTICĂ CUTANATĂ
Gummistrumpf / JAMBIERĂ
gummöses Ulkus / ULCER GOMOS SIFILITIC
Gun Phänomen / FENOMEN GUNN
Gurgelwasser / GARGARISM
Gürtel / CENTURĂ
Gürtel / CINGULUM
gürtel Myopathie / MIOPATIE A CENTURILOR
Gußform / MULAJ
Gutachten / EXPERTIZĂ
gutartig akute Herzbeutelentzündung / PERICARDITĂ ACUTĂ BENIGNĂ
gutartige Drüsengeschwulst / ADENOM
gutartige Hirnhautgeschwulst / MENINGIOM
gutartige lymphozytäre Meningitis / MENINGITĂ LIMFOCITARĂ BENIGNĂ
gutartige monoklonale Globulinämie / GLOBULINEMIE MONOCLONALĂ BENIGNĂ
gutartige neurale Fasergeschwulst / NEURINOM
gutartiges Chondroblastom / CONDROBLASTOM BENIGN
gutartiges Choriom / CORIOM BENIGN
gutartiges Tumor / TUMORĂ BENIGNĂ
Guttapercha / GUTAPERCĂ
Guyon Handgriff / MANEVRĂ GUYON
Guyon Schmerzpunkt / PUNCT GUYON
Gymnastik / GIMNASTICĂ
Gymnophobie / GIMNOFOBIE
Gynadroismus / GINANDROISM
Gynäkologie / GINECOLOGIE
Gynäkomastie / GINECOMASTIE
Gynandrie / GINANDRIE
Gynandromorphismus / GINANDROMORFISM
Gynephobie / GINEFOBIE
Gynogenesis / GINOGENEZĂ
gynoide / GINOID

H

H+/K+ Pumpe / POMPA DE H+/K+
Haar / PĂR
Haarausfall / ALOPECIE
haarausfallend / DECALVANT
Haarbakentzündung / FOLICULITĂ
Haarentfernung / EPILARE
Haarentfernungsmittel / EPILATOR
Haarfein / CAPILAR
Haarfollikel / FOLICUL PILOS
Haargefäß / CAPILAR
haarig / PILOS
haarknotenbildung / TRICONODOZĂ
Haarmangel / ALOPECIE
Haarpilz / TRICHOPHYTON
Haarpilzerkrankung / TRICOMICOZĂ
Haarseil / SETON
Haartalgfollikel / FOLICUL PILOSEBACEU
Haarung / PILOZITATE
Haarwurzelstatus / TRICOGRAMĂ
Haarzyklus / CICLU PILAR
Hacken / CÂRLIG
Hackenfuß / PICIOR TALUS
Hackenknochen / OS CU CÂRLIG
hackenverseht / UNCINAT
Hackenwurm / NECATOR
Hackenwurmkrankheit / NECATORIOZĂ
Haemolytic-Uraemic Syndrom / SINDROM HEMOLITIC-UREMIC
Haenel Symptom / SINDROM HAENEL
Haftreaktion / PSIHOZĂ CARCERALĂ
Hagelkorn / ŞALAZION
Hahnentritt / ECHINISM
Haken / CROŞET
Haken / UNCUS
Hakenförmig / UNCIFORM
Halbkanal / GUTIERĂ
Halb-Leben / DEMI-VIAŢĂ
Halbleben / SEMI-VIAŢĂ
Halbleiter / SEMICONDUCTOR

Halbmond- / SEMILUNAR
Halbseitenblindheit / HEMIANOPSIE
Halbseitenblindheit / HEMIOPSIE
Halbseitenkrampf / HEMISPASM
Halbseitenlahm / HEMIPLEGIC
Halbseitenlähmung / HEMIPLEGIE
Halbwertzeit / TIMP DE ÎNJUMĂTĂŢIRE
Halisterese / HALISTEREZĂ
Halluzination / HALUCINAŢIE
halluzinogene / HALUCINOGEN
Halluzinose / HALUCINOZĂ
Halo glaucomatosus / HALOU GLAUCOMATOS
Halogene / HALOGEN
Halosteroidexzesssyndrom / SINDROM PRIN EXCES APARENT DE MINERALOCORTICOIZI
Hals / COL
Hals / COLLUM
Hals / GÂT
Halsband / COLIER
Halsentzündung / ANGINĂ
Halsfaszia / APONEVROZĂ CERVICALĂ
Halskette / COLIER
Halsrippe / COASTĂ CERVICALĂ
Halsrippensyndrom / SINDROM DE COASTĂ CERVICALĂ
Halsschlagader / CAROTIDĂ
Halsschmerz / CERVICALGIE
Haltung / ATITUDINE
Haltung / POSTURĂ
Haltungsgraphie / POSTUROGRAFIE
Haltungslehre / POSTUROLOGIE
Haltungsweise / COMPORTAMENT
Häm / HEM
Hämadsorption / HEMADSORBŢIE
Hämagglutination / HEMAGLUTINARE
Hämagglutinin / HEMAGLUTININĂ
Hämagglutinogene / HEMAGLUTINOGEN
Hämangioblastoma / HEMANGIOBLASTOM
Hämangioendotheliom / HEMANGIOENDOTELIOM
Hämangioma / HEMANGIOM
Hämangiosarkoma / HEMANGIOSARCOM
Hämapherese / HEMAFEREZĂ
Hämatimetrie / HEMATIMETRIE
Hämatine / HEMATINĂ
hämatisch / HEMATIC
Hämatodermie / HEMATODERMIE
Hämatogen / HEMATOGEN
hämatokolpos / HEMATOCOLPOS
Hämatokrit / HEMATOCRIT
Hämatologie / HEMATOLOGIE
Hämatometra / HEMATOMETRIE
Hämatomyelie / HEMATOMIELIE
Hämatophobie / HEMATOFOBIE
Hämatopoetin / HEMATOPOIETINĂ
Hämatorrhachis / HEMATORAHIS
Hämatosalpinx / HEMATOSALPINX
Hämatose / HEMATOZĂ
Hämatoskop / HEMATOSCOP
Hämatospektroskopie / HEMATOSPECTROSCOPIE
Hämatothorax / HEMOTORAX
Hämatoxilin / HEMATOXILINĂ
Hämatozele / HEMATOCEL
Hämatozoon / HEMATOZOAR
Hämaturie / HEMATURIE
Hämidrosis / HEMATHIDROZĂ
Hämin / HEMINĂ
Hammer / CIOCAN
Hammerfinger / DEGET ÎN CIOCAN
Hämobilie / HEMOBILIE
Hämochromatose / HEMOCROMATOZĂ
Hämochromogen / HEMOCROMOGEN
Hämoconzentration / HEMOCONCENTRAŢIE
Hämocrynie / HEMOCRINIE
Hämodiafiltration / HEMODIAFILTRARE
Hämodialysedysäquilibriumsyndrom / SINDROM DE DEZECHILIBRU
Hämodilution / HEMODILUŢIE
Hämodilysis / HEMODIALIZĂ
Hämodynamik / HEMODINAMICĂ
Hämodynamometer / HEMODINAMOMETRU
Hämofiltration / HEMOFILTRARE
Hämoglobin / HEMOGLOBINĂ
Hämoglobinemie / HEMOGLOBINEMIE
Hämoglobinocholie / HEMOGLOBINOBILIE
Hämoglobinopathie / HEMOGLOBINOPATIE
Hämoglobinose / HEMOGLOBINOZĂ
Hämoglobinuria / HEMOGLOBINURIE
Hämolitische Einheit / UNITATE HEMOLITICĂ
Hämolymphangioma / HEMOLIMFANGIOM
Hämolyse / HEMOLIZĂ
Hämolysin / HEMOLIZINĂ
hämolytisch / HEMOLITIC
hämolytische Anämie / ANEMIE HEMOLITICĂ
hämolytische Fetose / ERITROBLASTOZĂ FETALĂ
hämolytische Krankheit / BOALĂ HEMOLITICĂ
hämolytische Malaria / MALARIE HEMOLITICĂ
hämolytischer Ikterus / ICTER HEMOLITIC
hämolytisches Streptokokkus / STREPTOCOC HEMOLITIC
Hämomediastinum / HEMOMEDIASTIN
Hämomelanin / HEMOMELANINĂ
Hämonektin / HEMONECTINĂ
Hämopathie / HEMOPATIE
Hämoperfusion / HEMOPERFUZIE
Hämoperikard / HEMOPERICARD
Hämopexin / HEMOPEXINĂ
Hämophilie / HEMOFILIE
Hämophthalmus / HEMOFTALMIE
Hämopneumoperikard / HEMOPNEUMOPERICARD
Hämopneumothorax / HEMOPNEUMOTORAX
Hämoprophylaxe / HEMOPROFILAXIE
Hämorheologie / HEMOREOLOGIE
hämorragisch / HEMORAGIC
hämorragische vererbbare Telangiektazie / TELANGIECTAZIE HEMORAGICĂ EREDITARĂ
hämorrhagipar / HEMORAGIPAR
hämorrhagische Nesselsucht / URTICARIE HEMORAGICĂ
Hämorrhoid / HEMOROID
Hämorrhoidektomie / HEMOROIDECTOMIE
Hämosialemesis / HEMOSIALEMEZĂ
Hämosiderin / HEMOSIDERINĂ
Hämosiderinurie / HEMOSIDERINURIE
Hämosiderose / HEMOSIDEROZĂ
Hämospermie / HEMATOSPERMIE

Hämospermie / HEMOSPERMIE
Hämostase / HEMOSTAZĂ
Hämostatisch / HEMOSTAT
Hämostomie / HEPATOSTOMIE
Hämotherapie / HEMOTERAPIE
Hämotyp / HEMOTIP
Hämotypologie / HEMOTIPOLOGIE
Hämozytometer / HEMOCITOMETRU
Hämozytopenie / HEMOCITOPENIE
Hämporphyrin / HEMATOPORFIRINĂ
Hamsterbestrahlungstest / TESTUL HAMSTERULUI IRADIAT
Hand / MÂNĂ
Handfläche / PALMĂ
Handfläche / VOLAR
Handflächig / PALMAR
Hand-Fuß Syndrom / SINDROM PICIOR-MÂNĂ-GURĂ
Handgriff / MANEVRĂ
Handgriff / METODĂ
Hand-Herz Syndrom / SINDROM INIMI-MÂNĂ
Handschuh / MĂNUŞĂ
Handwurzel / CARP
Hängebauch / ABDOMEN ÎN DESAGĂ
Hanwurzel / PUMN
haploid Nummer / NUMĂR HAPLOID
Haptene / HAPTENĂ
Haptoglobinämie / HAPTOGLOBINEMIE
Haptophor / HAPTOFOR
Haptotypus / HAPLOTIP
Hargraves Zelle / CELULĂ HARGRAVES
Harlekinfarbwechsel / SINDROMUL ARLECHINULUI
Harn / URINĂ
Harnausscheidung / DIUREZĂ
Harnbereitung / UROPOIEZĂ
Harnblase / VEZICĂ URINARĂ
Harnblasenschmerz / CISTALGIE
Harnbruch / UROCEL
Harnfarbstoff / UROCROM
Harngang / URAC
Harnglukose / GLICOZURIE
Harnharnsäure / URICACIDURIE
Harnkanälchen / TUB URINIFER
Harnkonkrement / UROLITIAZĂ
Harnkultur / UROCULTURĂ
Harnlassen / MICŢIUNE
Harnleiter / URETER
Harnrohr / URETRĂ
Harnröhrenbruch / URETROCEL
Harnröhrennaht / URETRORAFIE
Harnröhrenplastik / URETROPLASTIE
Harnröhrenschmerz / URETRALGIE
Harnröhrenschnitt / URETROTOMIE
Harnröhrenschwellkörper / CORP SPONGIOS
Harnröhrentripper / URETRITĂ GONOCOCICĂ
Harnrohrentzündung / URETRITĂ
Harnrörchen / TUB RENAL
Harnsäure / ACID URIC
Harnsäureausscheidung / URICOZURIE
Harnsäurebildung / URICOGENEZĂ
harnsaures Salz / URAT
Harnspindel / UROMETRU
Harnstoff / UREE
Harnstoffbildung / UREOGENEZĂ
harnstoffbildung Zyklus / CICLU DE UREOGENEZĂ
Harntreibendes Mittel / DIURETIC
Harnvergiftung / UREMIE
Harnwegenzyst / DIVERTICUL CALICEAL
Harnzucker / GLICOZURIE
Harpyrhynchiasis / FTIRIAZĂ
Harrison Rinne / ŞANŢ HARRISON
Härte / DURITATE
Harte Hirnhaut / DURA MATER
harter Schanker / ŞANCRU DUR
Hartgaumen / PALAT DUR
Haschisch / HAŞIŞ
Haschissucht / HAŞIŞISM
Hasefieber / FEBRA IEPURILOR
Hasenscharte / CHEILOSCHIZIS
Hauch / HALENĂ
hauptsächlich / CARDINAL
Haustra / HAUSTRAŢIE
Haut / PIELE
Haut / TEGUMENT
haut Achromie / ACROMIE CUTANATĂ
haut und schleimhaut Hyalinose / HIALINOZĂ CUTANATĂ ŞI MUCOASĂ
Hautabdruck / DERMOGRAMĂ
hautausschlag bei Neugeborene mit Blasenbildung / PEMFIGUS ACUT AL NOU-NĂSCUŢILOR
Häutchen / CUTICULĂ
Häutchen / PELICULĂ
hautdurchtreenedes Gefäßplastik / ANGIOPLASTIE TRANSLUMINALĂ PERCUTANĂ
Hautentzündung / DERMITĂ
Hauterkrankung / DERMOPATIE
Hautfettgewebsuntergang / CITOSTEATONECROZĂ CUTANATĂ
Hautgrieß / MILIUM
Hauthorn / CORN CUTANAT
Hautisothermie / IZOTERMIE CUTANATĂ
Hautkrankheit / DERMATOZĂ
Hautkrebs / CANCER CUTANAT
Hautleiden mit Blasenbildung / PEMFIGUS BULOS
Hautleiden mit Blasenbildung und großflächigen Hautablösung / PEMFIGUS FOLIACEU
Hautmetamerie / METAMERIE CUTANATĂ
Hautmyasis / MIAZĂ CUTANATĂ
Hautpilz / DERMATOFIT
Hautreaktion / EPIDERMOREACŢIE
Hautreaktion / INTRADERMOREACŢIE
Hautschrift / DERMOGRAFISM
Hautschtrift / URTICARIE FACTICE
Hautschwund / ATROFIE CUTANATĂ
Hauttest / CUTIREACŢIE
Hautverfärbung / DISCROMIE
Hautverhärtung / DERMATOSCLEROZĂ
Hautverhornung / HIPERKERATOZĂ
Hautwassersucht / ANASARCĂ
Havers-Lamellensystem / SISTEM HAVERSIAN
Hayem Lösung / SOLUŢIE HAYEM
Hebamme / MOAŞĂ
Heber / ELEVATOR
Heberden Knoten / NODULI HEBERDEN

Heboidophrenie / HEBOIDOFRENIE
Hebra / ERITEM POLIMORF BULOS
Hebrasche Jucken / PRURIGO HEBRA
Hedonismus / HEDONISM
Hefeadnylsäure / ACID ADENOZINTRIFOSFORIC
Heftigkeit / INTENSITATE
Heilanstalt / SANATORIU
Heilbadkurort / STAŢIUNE TERMALĂ
heilend / CURATIV
heilend / TERAPEUTIC
Heiler / VINDECĂTOR
Heilmitteltoleranz / TOLERANŢĂ MEDICAMENTOASĂ
Heilstätte / DISPENSAR
Heilung / VINDECARE
Heilwissenschaft / TERAPEUTICĂ
Heim / AZIL
Heiminfektion / INFECŢIE NOSOCOMIALĂ
Heimkrankheit / AZILISM
Heimlich Handgriff / MANEVRĂ HEIMLICH
Heinz Körperchen / CORPUSCULI HEINZ
Heiratsfähig / NUBIL
Heiratsfähigkeit / NUBILITATE
heiße Breiumschlag / CATAPLASMĂ
Heißempfindlichkeit / TERMOSENSIBILITATE
Heißfüßensyndrom / SINDROMUL PICIOARELOR FIERBINŢI
Heißhaltigkeit / TERMOSTABILITATE
Heißhunger / POLIOREXIE
Heißknoten / NODUL CALD
Heißleiter / TERMISTOR
Heißluftsterilisator / ETUVĂ
Heißmessung / TERMOMETRIE
Heißrezeptor / TERMORECEPTOR
Heißwiderstand / TERMOREZISTENŢĂ
Heißwiderstehend / TERMOREZISTENT
hektisch / HECTIC
HeLA Zellen / CELULE HeLa
Heliphobie / HELIOFOBIE
helkoid / HELCOID
helle Zellen / CELULĂ CLARĂ
Hellp Syndrom / SINDROM HELLP / SINDROM HELLP / HELLP
Helminthiase / HELMINTIAZĂ
hematopoetic wachstumsfaktor / FACTORI DE CREŞTERE HEMATOPOIETICI
Hemiagnosie / HEMIAGNOZIE
Hemiagueusie / HEMIAGEUZIE
Hemianesthesie / HEMIANESTEZIE
Hemianosmie / HEMIANOSMIE
Hemiasomatognosie / HEMIASOMATOGNOZIE
Hemiataxie / HEMIATAXIE
Hemiatetose / HEMIATETOZĂ
Hemiatrophie / HEMIATROFIE
Hemiballismus / HEMIBALISM
Hemidistrophie / HEMIDISTROFIE
Hemidrosis / HEMIHIDROZĂ
Hemihyperhidrosis / HEMIDROZĂ
Hemihypertrophie / HEMIHIPERTROFIE
Hemikolektomie / HEMICOLECTOMIE
Hemikraniose / HEMICRANIOZĂ
Hemiopie / HEMIOPSIE
Hemiparästhesie / HEMIPARESTEZIE
Hemiparese / HEMIPAREZĂ
Hemiplegia alterna(ns) / HEMIPLEGIE ALTERNĂ
Hemiptere / HEMIPTERĂ
Hemisphäre / EMISFERĂ
Hemizephalus / HEMICRANIE
Hemmer / INHIBITOR
Hemmung / HEMAJ
Hemmung / INHIBIŢIE
Hemoglobinuriefieber / FEBRĂ HEMOGLOBINURICĂ
hemorragische Fieber / FEBRĂ HEMORAGICĂ
hemorrhagische Fieber / FEBRE HEMORAGICE
Henderson-Hasselbalch Gleichung / ECUAŢIA HENDERSON-HASSELBALCH
Henkel / ANSĂ
Henle Schleife / ANSA HENLE
Henle Sinus / SINUS ROMBOID HENLE
Hennequin Ekchymose / ECHIMOZĂ HENNEQUIN
Henoch Angina / ANGINĂ HENOCH
Henoch-Schönlein Purpura / PURPURĂ HENOCH-SCHÖNLEIN
Heparin induziert Thrombopenie / TROMBOCITOPENIE INDUSĂ DE HEPARINĂ
Heparinähnlich / HEPARINOID
Heparinisation / HEPARINIZARE
Heparintoleranztest / PROBĂ DE TOLERANŢĂ LA HEPARINĂ IN VITRO
Hepatisation / HEPATIZARE
hepatisch / HEPATIC
Hepatische Koma / COMĂ HEPATICĂ
Hepatitits / HEPATITĂ
Hepatocholangioenterostomie / HEPATO-COLANGIO-ENTEROSTOMIE
Hepatocholangiozystoduodenostomie / HEPATO-COLANGIO-CISTO-DUODENOSTOMIE
Hepatogramm / HEPATOGRAMĂ
Hepatokarzinom / HEPATOCARCINOM
Hepatolentikuläre Degenerierung / DEGENERESCENŢĂ HEPATOLENTICULARĂ
Hepatologie / HEPATOLOGIE
Hepatolyse / HEPATOLIZĂ
Hepatonekrose / HEPATONECROZĂ
Hepatopathie / HEPATOPATIE
Hepatotoxizität / HEPATOTOXICITATE
Hepatozel / HEPATOCEL
Hepatozyt / HEPATOCIT
Hepatozyten Wachstumsfaktor / FACTOR DE CREŞTERE A HEPATOCITELOR
Hepzidin / HEPCIDINĂ
Herabgesetzte Berührungsempfindlichkeit / HIPOESTEZIE
Herabziehen / AVULSIE
Heranführen / ABDUCŢIE
Heranziehen / ADDUCŢIE
herausführend / EFERENT
Herausnahme / EXEREZĂ
herauswirkend / EXTRINSEC
Herausziehen / EXTRACŢIE
Herbert Vorräte / DEPOZITE HERBERT
Herd / FOCAR
Herdinfektion / INFECŢIE FOCALĂ
hereditär / EREDITAR
hereditäre chronische Pankreatitis / PANCREATITĂ CRONICĂ EREDITARĂ
hereditäre Krankheit / BOALĂ EREDITARĂ
hereditäre multilokale Osteolyse / OSTEOLIZĂ CU LOCALIZĂRI MULTIPLE

hereditäre sensible Neuropathie / NEUROPATIE SENZITIVĂ EREDITARĂ
Heredität / EREDITATE
Heredoataxie / ATAXIE EPISODICĂ EREDITARĂ
heredofamilial / EREDOFAMILIAL
Heredokonstitutionelle Krankheit / BOALĂ EREDO-CONSTITUŢIONALĂ
Heredopathie / EREDOPATIE
Heroinsucht / HEROINOMANIE
Herpangine / HERPANGINĂ
Herpes vegetans / IMPETIGO HERPETIFORM
herpetisch / HERPETIC
herpetische Enzephalitis / ENCEFALITĂ HERPETICĂ
Hervorragung / PROEMINENŢĂ
herz- / CARDIAC
Herz / CORD
Herz / INIMĂ
Herzabwechslung / ALTERNANŢĂ CARDIACĂ
Herzasthma / ASTM CARDIAC
Herzatemnot / DISPNEE CARDIACĂ
Herzautomatismus / AUTOMATISM VENTRICULAR
Herzbeklemmung / STENOCARDIE
Herzbeutel / PERICARD
Herzbeutelentfernung / PERICARDECTOMIE
Herzbeutelerguß / HIDROPERICARD
Herzbeutelschnitt / PERICARDIOTOMIE
Herzbeutelverödung / PERICARDITĂ CALOASĂ
Herzbeutelverödung / PERICARDITĂ CONSTRICTIVĂ
Herzbruch / CARDIOREXIS
Herzenentzündung / CARDITĂ
herzförmig Uterus / UTER CORDIFORM
Herzgeräusch / SUFLU CARDIAC
Herzgestreiftermuskelfaser / CELULĂ MUSCULARĂ STRIATĂ CARDIACĂ
Herzgiftig / CARDIOTOXIC
Herzglykoside / GLICOZIDE CARDIOTONICE
Herzh-gesicht Syndrom / SINDROM CARDIOFACIAL
Herzindex / INDICE CARDIAC
Herzinnenhaut / ENDOCARD
Herzinotrope / INOTROPE CARDIACE
Herzkammerüberwiegen / PREPONDERENŢĂ VENTRICULARĂ
Herzkatheterismus / CATETERISM CARDIAC
Herzklappenprothese / PROTEZĂ VALVULARĂ CARDIACĂ
Herzklopfen / PALPITAŢIE
Herzkollaps / COLAPS CARDIAC
Herzkrankheit / CARDIOPATIE
Herzlung / PLĂMÂN CARDIAC
Herzlungenquotient / INDICE CARDIOTORACIC
herzmagen syndrome / SINDROM GASTROCARDIAC
Herzmassage / MASAJ CARDIAC
Herzmuskel / MIOCARD
Herzmuskelbetäubung / SIDERAŢIE MIOCARDICĂ
Herzmuskelhibernation / HIBERNARE MIOCARDICĂ
Herznaht / CARDIORAFIE
Herzohr / URECHIUŞĂ
Herzreizbarkeit / ERETISM CARDIAC
Herzrhythmusstörung / DISRITMIE
Herzrrhytmusstörung / ARITMIE CARDIACĂ
Herzscheidewand / SEPT CARDIAC
Herzschlagindex / INDICE SISTOLIC
Herzschlagvolumen / DEBIT SISTOLIC
Herzschreib / CARDIOGRAMĂ
Herzschrittmacher / CARDIOSTIMULATOR
Herzschrittmacher / STIMULATOR CARDIAC
Herzschrittmachersyndrom / SINDROMUL STIMULATORULUI CARDIAC
Herzsenkung / CARDIOPTOZĂ
Herzspitzenstoß / ŞOC APEXIAN
Herzstillstand / STOP CARDIAC
Herztamponnade / TAMPONADĂ CARDIACĂ
Herzton / ZGOMOTE CARDIACE
Herzvektor / VECTOR CARDIAC.
Herzventrikel / VENTRICUL CARDIAC
Herzvorhof / ATRIU
Herzzeitvolumen / DEBIT CARDIAC
Herzzirrhose / CIROZĂ CARDIACĂ
Heterochromatin / HETEROCROMATINĂ
Heterochromatisch / HETEROCROMATIC
Heterochromie / HETEROCROMIE
Heterochromosom / HETEROCROMOZOM
Heterochronie / HETEROCRONIE
Heterodont / HETERODONT
Heterogamet / HETEROGAMET
Heterogeusie / HETEROGEUZIE
Heterokarion / HETEROCARION
Heterokariose / HETEROCARIOZĂ
Heterologes Serum / SER HETEROLOG
Heterometrie / HETEROMETRIE
Heterophorie / HETEROFORIE
Heteroplasie / HETEROPLAZIE
Heteroplastik / HETEROGREFĂ
Heteroplastik / HETEROTRANSPLANTARE
Heteropyknose / HETEROPICNOZĂ
Heterosmia / HETEROOSMIE
Heterosom / HETEROZOM
Heterospezifisch / HETEROSPECIFIC
Heterosystem / SISTEM ETEROGEN
heterotop / HETEROTOPIC
Heterotopie / HETEROTOPIE
heterotopisch / HETEROTOP
Heterotransplantat / GREFĂ HETEROLOGĂ
heterotrophe / HETEROTROF
Heterotropie / HETEROTROPIE
Heterotypisch / HETEROTIPIC
heterotypisch / HETEROTIPIC
heteroxen / HETEROXEN
Heterozygote / HETEROZIGOT
Hexadaktilie / HEXADACTILIE
Hexadaktylie / HEXADACTILIE
Hexokinase / HEXOKINAZĂ
Hexosamine / HEXOZAMINĂ
Hexose / HEXOZĂ
Heyrovski Operation / OPERAŢIE HEYROVSKI
HFE Gene / GENĂ HFE
Hiatushernia / HERNIE HIATALĂ
Hibernoma / HIBERNOM
Hichlorämie / HIPOCLOREMIE
Hidatidtoxämie / TOXEMIE HIDATICĂ
Hidradenom(a) / HIDROSADENOM
Hidradenoma / SIRINGOM
Hidroenzephalozele / HIDRENCEFALOCEL
Hidromeiose / HIDROMEIOZĂ

Hidrorrhoe / HIDROREE
Hilfsmittel / ADJUVANT
Hilus / HIL
Hinausdrucken / PULSIUNE
hinführend / CENTRIPET
Hingabeneurosis / NEVROZĂ DE ABANDON
Hinken / ŞCHIOPĂTARE
Hinken / CLAUDICAŢIE
Hinplumplsensyndrom / SINDROM DE DESCĂRCARE
Hinter / POSTERIOR
hintere Augenkammer / CAMERĂ POSTERIOARĂ A OCHIULUI
hintere Fontanelle / FONTANELĂ POSTERIOARĂ
hintere fossa syndrome / SINDROM DE FOSĂ POSTERIOARĂ
Hintere Kolpozel / COLPOCEL POSTERIOR
hintere Spinalarteriensyndrom / SINDROM DE ARTERĂ SPINALĂ POSTERIOARĂ
Hinterhaupt / OCCIPUT
Hinterhypophyse / POSTHIPOFIZĂ
Hinterhypophysear / POSTHIPOFIZAR
hinterkopf / OCCIPITAL
Hinüber / TRANS
HInzutretend / ACCESORIU
Hiperkalzämie / HIPERCALCEMIE
Hiperkalziurie / HIPERCALCIURIE
Hipermimie / HIPERMIMIE
Hipersiderämie / HIPERSIDEREMIE
Hiperurikämie / HIPERURICEMIE
Hipocholie / HIPOCOLIE
Hipogammaglobulinämie / HIPOGAMAGLOBULINEMIE
Hipokalzämie / HIPOCALCEMIE
Hipomagnesiämie / HIPOMAGNEZIEMIE
Hippokampus / HIPOCAMP
Hippokratisches Geräusch / ZGOMOT HIPOCRATIC
Hippokratismus / HIPOCRATISM
Hippursäure / ACID HIPURIC
Hippus circulatorius / PULS PUPILAR
Hirn / CREIER
Hirnaneurysma / ANEVRISM ARTERIAL INTRACEREBRAL
Hirnangiomatose / ANGIOMATOZĂ CEREBRALĂ
Hirnanhang / HIPOFIZĂ
Hirnanhang / PITUITARĂ
hirnanhangbetreffend / HIPOFIZAR
Hirnanhangdrüse / GLANDĂ PITUITARĂ
Hirnblutung / HEMORAGIE CEREBRALĂ
Hirnbruch / HERNIE CEREBRALĂ
Hirndreieck / TRIGON CEREBRAL
Hirneklipse / ECLIPSĂ CEREBRALĂ
Hirnerbrechen / VĂRSĂTURI CEREBRALE
Hirngespinst / FANTASMĂ
Hirnhautblutung / HEMORAGIE MENINGIANĂ
Hirnhäute / MENINGE
Hirnhautentzündung / MENINGITĂ
Hirnhernie / ANGAJAMENT CEREBRAL
Hirnkinderlähmung / PARALIZIE CEREBRALĂ INFANTILĂ
Hirnlokalisation / LOCALIZARE CEREBRALĂ
Hirnnatriuretikum / PEPTID CEREBRAL NATRIURETIC
Hirnrinde / SCOARŢĂ CEREBRALĂ
Hirnschwund / ATROFIE CEREBRALĂ
Hirnsinus / SINUS CRANIAN
Hirnsinusographie / SINUSOGRAFIE CEREBRALĂ
Hirnsklerose / CEREBROSCLEROZĂ
Hirntod / MOARTE ENCEFALICĂ
Hirnventrikel / VENTRICULE CEREBRALE
Hirsekornförmig / MILIAR
Hirsutism / HIRSUTISM
His-Purkinje System / SISTEM HIS-PURKINJE
Histaminämie / HISTAMINEMIE
Histaminanheftung / HISTAMINOPEXIE
Histamintest / PROBĂ LA HISTAMINĂ
Histidinämie / HISTIDINEMIE
Histidinase / HISTIDINAZĂ
Histidine Deaminase / HISTIDIN-DEZAMINAZĂ
Histidinurie / HISTIDINURIE
Histiozyt / HISTIOCIT
Histiozytenwucherung / HISTIOCITOZĂ
Histiozytom / HISTIOCITOM
Histiozytose X / HISTIOCITOZĂ X
Histiozytosis X / GRANULOM EOZINOFILIC AL OSULUI
Histiozytoxanthom / HISTIOCITOXANTOM
Histochemie / HISTOCHIMIE
Histogramm / HISTOGRAMĂ
Historadiographie / HISTORADIOGRAFIE
Histounkompatibilität / HISTOINCOMPATIBILITATE
Histrionismus / HISTRIONISM
Hitze / CĂLDURĂ
Hitzeallele / ALELĂ TERMOSENSIBILĂ
Hitzebeständig / TERMOSTABIL
Hitzeempfindlich / TERMOLABIL
Hitzeempfindlichkeit / TERMOLABILITATE
Hitzeschockproteine / PROTEINE DE ŞOC TERMIC
Hitzetherapie / TERMOTERAPIE
HI-Virus / HIV
HLA System / SISTEM HLA
Hochdruckflüssigchromatographie / CROMATOGRAFIE LICHIDĂ DE ÎNALTĂ PERFORMANŢĂ
Hochrot / VULTUOSINDROM
Höcker / GIBOZITATE
höcker / PROTUBERANT
Höcker / TUBEROZITATE
Hockern / GENUFLEXIUNE
Hoden / TESTICUL
Hodenektopie / ECTOPIE TESTICULARĂ
Hodenentzündung / ORHITĂ
Hodenkolik / COLICĂ TESTICULARĂ
Hodenkrebs / CANCER TESTICULAR
Hodenmessung / ORHIDOMETRIE
Hodenmissbildung / ANORHIDIE
Hodenneuralgie / NEVRALGIE TESTICULARĂ
Hodensabsetzung / ORHIDECTOMIE
Hodensack / SCROT
Hodensackbruch / HERNIE SCROTALĂ
Hodensacklymphödem / LIMFOSCROTUM
Hodensackschnitt / OSCHEOTOMIE
Hodenschmerz / ORHIALGIE
Hodenschmerz / ORHIODINIE
Hodenschnitt / ORHIDOTOMIE
Hodensenkung / ORHIDOPTOZĂ
Hodensfleischhaut / DARTOS
Hodgkin Paragranulome / PARAGRANULOM HODGKIN
Hodgkin Sarcom / SARCOM HODGKIN

Höhenangst / ACROFOBIE
Höhenschielen / HIPERTROPIE
Höhenschielen / SURSUMVERGENŢĂ
Höhle / ANTRU
Höhle / CAVITATE
Hohlfuß / PICIOR SCOBIT
Hohlnadel / CANULĂ
Hohlnägel / COILONICHIE
Hohlnagel / KOILONICHIE
Hohlraum / CAVITATE
Hökkerchen / TUBERCUL
Holandrisch / HOLANDRIC
Holismus / HOLISM
Holistische Medizin / MEDICINĂ HOLISTICĂ
Holodiastolisch / HOLODIASTOLIC
Hologramm / HOLOGRAMĂ
Holographie / HOLOGRAFIE
Hologynisch / HOLOGINIC
holokrin / HOLOCRIN
holosystolisch / HOLOSISTOLIC
Holter System / SISTEM HOLTER
Holt-Oram syndrome / DISPLAZIE VENTRICULORADIALĂ
Holzartigthyroiditis / TIROIDITĂ LEMNOASĂ
Holzbauch / ABDOMEN DE LEMN
Homeodomain / HOMEODOMENIU
homeopatische Arzneimittel / MEDICAMENT HOMEOPATIC
Homeotische Genen / GENE HOMEOTICE
Homodimere / HOMODIMER
Homogenisate / OMOGENAT
Homogensystem / SISTEM OMOGEN
homologe Chromosom / CROMOZOM OMOLOG
homologe Krankheit / BOALĂ OMOLOGĂ
homologe Serum / SER OMOLOG
homologer Stimulus / STIMUL OMOLOG
Homologes / OMOLOG
Homologie / OMOLOGIE
Homöomorph / HOMEOMORF
Homöomorph / HOMOMORF
Homöopathie / HOMEOPATIE
Homöoplastik / HOMEOPLASTIE
Homöoplastik / HOMOPLASTIE
Homöostase / HOMEOSTAZIE
Homöotherm / HOMEOTERM
Homophobie / HOMOFOBIE
Homosexualität / HOMOSEXUALITATE
Homosexuell / HOMOSEXUAL
homothropisches Enzym / ENZIME HOMOTROPICE
Homovanillinsäure / ACID HOMOVANILIC
Homozygot / HOMOZIGOT
Homozystein / HOMOCISTEINĂ
Homozystin / HOMOCISTINĂ
Homozystinurie / HOMOCISTINURIE
Honig / MIERE (DE ALBINE)
Hörbereich / AUDIBILITATE
Hörbereich / CÂMP AUDITIV
Hören / AUDIŢIE
Hören / AUZ
Hörimpedanz / IMPEDANŢĂ ACUSTICĂ
horizontale Übertragung / TRANSMISIE ORIZONTALĂ
Hörkurve / AUDIOGRAMĂ
Hormesis / HORMESIS
Hormon / HORMON
hormonähnlich / HORMONOID
hormonell / HORMONAL
Hormonresistenz syndrome / SINDROM DE REZISTENŢĂ HORMONALĂ
Hormonsteroiden / STEROIZI HORMONALI
Hormontherapie / HORMONOTERAPIE
Horn / CORN
Hornahautkegel / KERATOCON
Horner Pupille / PUPILĂ HORNER
Hornhaut / CORNEE
Hornhaut / HELODERMIE
hornhaut Heredodystrophie / EREDODISTROFIE INELARĂ A ENDOTELIULUI CORNEAN
Hornhautdystrophie / DISTROFIE CORNEANĂ
Hornhautentzündung / KERATITĂ
Hornhauterweichung / KERATOMALACIE
Hornhautschmerz / KERATALGIE
Hornhautschnitt / KERATECTOMIE
Hörprüfung / AUDIOMETRIE
Hörschwelle / PRAG DE AUDIBILITATE
Hörsteine / OTOLIŢI
Hörstummheit / AUDIMUTITATE
Horton Vaskuläre Kopfschmerz / CEFALEE VASCULARĂ HORTON
Hospitalismus / HOSPITALISM
Howell-Jolly Körperchen / CORPUSCULI HOWELL-JOLLY
Hterologer Stimulus / STIMUL HETEROLOG
Hüft / COXA
Hüfte / ŞOLD
hüftenbetreffend / SCIATIC
Hüftgelenk / COTIL
Hüftgelenkschmerzen / COXALGIE
Hüftgelenkspfanne / CAVITATE COTILOIDĂ
hüftig / COXAL
Hüftschmerzen / COXODINIE
Hügel / CLIVUS
Hühnerauge / CLAVUS
Hühnerbrust / TORACE ÎN CARENĂ
Hülle / TUNICĂ
Hülsenwurmblase / HIDATIDĂ
Hülsenwurmerkrankung / HIDATIDOZĂ
hultkranz Syndrom / DISOSTOZĂ CLEIDOCLAVICULARĂ
Humanitäre Medizin / MEDICINĂ UMANITARĂ
humoral / UMORAL
humorale Amplifizierungssystem / SISTEME UMORALE DE AMPLIFICARE
Humorale Immunität / IMUNITATE UMORALĂ
Humoralismus / UMORALISM
Humoralpathologie / PATOLOGIE UMORALĂ
Hunger / FOAME
Hunger / INANIŢIE
Hungerödem / EDEM DE FOAME
Hungerödem / EDEM PRIN DENUTRIŢIE
Hungerversuch / PROBA DE POST
Huntington Choree / COREE HUNTINGTON
Hurerei / PROSTITUŢIE
Hurler Mucopolysaccharidose / PSEUDOPOLIDISTROFIA HURLER
Husten / TUSE
Hutchinson Fraktur / FRACTURĂ HUTCHINSON

Hutchinson Zahn / DINTE HUTCHINSON
Hutinel Krankheit / CIROZĂ CARDIOTUBERCULOASĂ
Hyaliinknorpel / CARTILAJ HIALIN
hyalin / HIALIN
Hyalinkrankheit der Lungen / BOALA MEMBRANELOR HIALINE
Hyalinose / HIALINOZĂ
Hyaloideo-retinale Dysplasie / DISTROFIE HIALOIDORETINIANĂ
Hyalomere / HIALOMER
Hyaluronidase / HIALURONIDAZĂ
Hyaluronsäure / ACID HIALURONIC
Hybrid / HIBRID
Hybridisation / HIBRIDARE
Hybridoma / HIBRIDOM
Hydatidenblase / CHIST HIDATIC
Hydatit Krankheit / BOALĂ HIDATICĂ
Hydradenitis / HIDROSADENITĂ
Hydrämie / HIDREMIE
Hydramnion / HIDRAMNIOS
Hydratation / HIDRATARE
Hydrenzephalokrinie / HIDRENCEFALOCRINIE
hydrische Krankheit / BOALĂ HIDRICĂ
Hydroelektrolytisch / HIDROELECTROLITIC
Hydrokolloid / HIDROCOLOID
Hydrokolpos / HIDROCOLPOS
Hydrolase / HIDROLAZĂ
Hydrolysat / HIDROLIZAT
Hydrolyse / HIDROLIZĂ
Hydrolysierbar / HIDROLIZABIL
Hydromassage / HIDROMASAJ
Hydromenigozel / HIDROMENINGOCEL
Hydrometra / HIDROMETRIE
Hydromyelie / HIDROMIELIE
Hydronephrose / HIDRONEFROZĂ
Hydronephrose wechselnder intensität / HIDRONEFROZĂ CONGENITALĂ INTERMITENTĂ
Hydroperikard / HIDROPERICARD
Hydropexie / HIDROPEXIE
Hydrophil / HIDROFIL
Hydrophobe / HIDROFOB
Hydrophobie / HIDROFOBIE
Hydrophthalmus / HIDROFTALMIE
Hydrophylie / HIDROFILIE
Hydropneumoperikardium / HIDROPNEUMOPERICARD
Hydropneumothorax / HIDROPNEUMOTORAX
Hydrops / HIDROPIZIE
Hydrops / HIDROPS
Hydrosalpinx / HIDROSALPINX
Hydrotherapie / HIDROTERAPIE
Hydrothorax / HIDROTORAX
Hydroxilapatit / HIDROXIAPATITĂ
Hydroxyd / HIDROXID
Hydroxykortikoide / HIDROXICORTICOID
Hydroxykortikosteroide / HIDROXICORTICOSTEROID
Hydroxyl / HIDROXIL
Hydroxylase / HIDROXILAZĂ
Hydroxylation / HIDROXILARE
Hydroxyprolin / HIDROXIPROLINĂ
Hydroxyprolinämie / HIDROXIPROLINEMIE
Hydrozephalus / Wasserkopf / HIDROCEFAL
Hydrurie / HIDRURIE
Hygiene / IGIENĂ
hygroskopisch / HIGROSCOPIC
Hylognosie / HILOGNOZIE
hylus Tanz / DANS AL HILURILOR
Hyoscyamin / HIOSCIAMINĂ
Hypakusis / HIPOACUZIE
Hypalgesie / HIPOALGEZIE
Hypästhesie / HIPOESTEZIE
Hypechlohydrie / HIPERCLORHIDRIE
Hypeimmunisierung / HIPERIMUNIZARE
Hypeinsulinämie / HIPERINSULINEMIE
Hypekätonemie / HIPERCETONEMIE
Hypelipoproteinämie / HIPERLIPOPROTEINEMIE
Hypemenorrhoe / HIPERMENOREE
Hypephosphatämie / HIPERFOSFATEMIE
Hypepyrexie / HIPERPIREXIE
Hyperakantose / HIPERACANTOZĂ
Hyperaktives Kind / COPIL HIPERACTIV
Hyperaktivität / HIPERACTIVITATE
Hyperakusis / HIPERACUZIE
Hyperaldosteronismus / HIPERALDOSTERONISM
Hyperalgesie / HIPERALGEZIE
Hyperämie / HIPEREMIE
Hyperammoniämie / HIPERAMONIEMIE
Hyperazidität / HIPERACIDITATE
Hyperazotämie / HIPERAZOTEMIE
Hyperazoturie / HIPERAZOTURIE
Hyperbilirubinämie / HIPERBILIRUBINEMIE
Hyperchromatisch / HIPERCROM
Hyperchromie / HIPERCROMIE
Hyperdgonadismus / HIPERGONADISM
Hyperekplexie / HIPEREKPLEXIE
Hyperelektrolytämie / HIPERELECTROLITEMIE
hyperendemische Krankheit / BOALĂ HIPERENDEMICĂ
hypereosinophylisches Syndrom / SINDROM HIPEREOZINOFILIC
Hyperfollikulinismus / HIPERFOLICULINISM
Hypergammaglobulinämie / HIPERGAMAGLOBULINEMIE
Hypergenese / HIPERGENEZĂ
Hypergenitalismus / HIPERGENITALISM
Hypergie / HIPERERGIE
Hyperglobulinemämie / HIPERGLOBULINEMIE
hyperglykämie / HIPERGLICEMIE
hyperglykämisch / HIPERGLICEMIANT
Hyperglyzinämie / HIPERGLICINEMIE
Hyperglyzinurie / HIPERGLICINURIE
Hyperglyzystie / HIPERGLICISTIE
Hyperhidrosis- HIPERHIDROZĂ
Hyperhomozysteinämie / HIPERHOMOCISTEINEMIE
Hyperhydratation / HIPERHIDRATARE
Hyperimmunserum / SER HIPERIMUN
Hyperinose / HIPERFIBRINEMIE
Hyperinsulinismus / HIPERINSULINISM
Hyperkalemie / HIPERKALIEMIE
Hyperkaliurie / HIPERKALIURIE
Hyperkapnie / HIPERCAPNIE
Hyperkinesie / HIPERKINEZIE
Hyperkinesie / HIPERKINEZIE
hyperkintische Syndrom / SINDROM HIPERKINETIC
Hyperknochenabbau / HIPEROSTEOLIZĂ

Hyperkoagulämie / HIPERCOAGULABILITATE
Hyperkolesterolämie / HIPERCOLESTEROLEMIE
Hyperkortizism / HIPERCORTICISM
Hyperkrinie / HIPERCRINIE
Hyperkynetisches Kind / COPIL HIPERKINETIC
Hyperlipämie / HIPERLIPEMIE
Hyperlipidämie / HIPERLIPIDEMIE
Hyperlordose / HIPERLORDOZĂ
Hyperluteinismus / HIPERLUTEINISM
Hyperlysinämie / HIPERLIZINEMIE
Hypermagnesämie / HIPERMAGNEZIEMIE
Hypermastie / HIPERMASTIE
Hypermethinämie / HIPERMETIONINEMIE
Hypermetrie / HIPERMETRIE
Hypernaträmie / HIPERNATRIEMIE
Hypernatriurie / HIPERNATRIURIE
Hypernephrom / HIPERNEFROM
Hyperorchidism / HIPERORHIDIE
Hyperorexie / HIPEROREXIE
Hyperosmolalität / HIPEROSMOLALITATE
Hyperosmolarität / HIPEROSMOLARITATE
Hyperosmolärkoma / COMĂ HIPEROSMOLARĂ
Hyperosteoklastose / HIPEROSTEOCLASTOZĂ
Hyperöstrogenismus / HIPERESTROGENISM
Hyperovaria / HIPEROVARIE
Hyperoxalurie / HIPEROXALURIE
Hyperoxämie / HIPEROXEMIE
Hyperoxie / HIPEROXIE
Hyperparathyreoidie / HIPERPARATIROIDISM
Hyperpathie / HIPERPATIE
Hyperpepsie / HIPERPEPSIE
Hyperperistaltismus / HIPERPERISTALTISM
Hyperphalangie / HIPERFALANGIE
Hyperphosphaturie / HIPERFOSFATURIE
Hyperpituitarismus / HIPERPITUITARISM
Hyperplasie / HIPERPLAZIE
hyperplastische Myelose / MIELOZĂ HIPERPLASTICĂ
Hyperpneumatose / HIPERPNEUMATOZĂ
Hyperpnoe / HIPERPNEE
Hyperpolarisation / HIPERPOLARIZARE
Hyperprolaktinämie / HIPERPROLACTINEMIE
Hyperprolinämie / HIPERPROLINEMIE
Hyperprosexia / HIPERPROSEXIE
Hyperproteinämie / HIPERPROTEINEMIE
Hyperreflexie / HIPERREFLEXIE
Hypersekretion / HIPERSECREŢIE
Hypersexualität / HIPERSEXUALITATE
Hypersthenurie / HIPERSTENURIE
Hypersympathikotonie / HIPERSIMPATICOTONIE
Hypertelorismus / HIPERTELORISM
Hyperthymie / HIPERTIMIE.
Hyperthyroxinämie / HIPERTIROXINEMIE
Hypertonie / HIPERTONIE
hypertonisch / HIPERTON
Hypertonizität / HIPERTONICITATE
Hypertrichose / HIPERTRICOZĂ
Hypertriglizeridämie / HIPERTRIGLICERIDEMIE
Hypertrophie / HIPERTROFIE
hypertrophische Kardiomyopathie / CARDIOMIOPATIE HIPERTROFICĂ
hypertrophische Pylorusstenose / STENOZĂ HIPERTROFICĂ A PILORULUI
Hyperventilationsyndrom / SINDROM DE HIPERVENTILAŢIE
Hyperviskositätsyndrom / SINDROM DE HIPERVISCOZITATE
Hypervitaminose / HIPERVITAMINOZĂ
Hypervolemie / HIPERVOLEMIE
Hypespastisch / HIPERSPASTIC
Hypethyreose / HIPERTIROIDIE
hypnagoge / HIPNAGOG
Hypnoidzustand / STARE HIPNOIDĂ
Hypnontoxin / HIPNOTOXINĂ
Hypnopompe / HIPNOPOMPIC
Hypnose / HIPNOTISM
Hypnose / HIPNOZĂ
hypnotisch / HIPNOTIC
Hypoalbuminämie / HIPOALBUMINEMIE
Hypoandrogenie / HIPOANDROGENIE
Hypoazidität / HIPOACIDITATE
Hypoazoturie / HIPOAZOTURIE
Hypobarismus / HIPOBARISM
Hypochondria / IPOHONDRIE
Hypochrome Anämie / ANEMIE HIPOCROMĂ
hypodermisch / HIPODERMIC
Hypodermitis / HIPODERMITĂ
hypodiastolische Herzinsuffizienz / INSUFICIENŢĂ CARDIACĂ HIPODIASTOLICĂ
Hypoergie / HIPOSENSIBILITATE
Hypofibrinogenämie / HIPOFIBRINOGENEMIE
Hypogeusia / HIPOGEUZIE
Hypoglykämie / HIPOGLICEMIE
hypoglykämissche Sulphonamid / SULFAMIDĂ HIPOGLICEMIANTĂ
hypoglyzämische Koma / COMĂ HIPOGLICEMICĂ
Hypogonadismus / HIPOGONADISM
Hypohydrose / HIPOHIDROZĂ
Hypoinsulinismus / HIPOINSULINISM
Hypokaliämie / HIPOKALIEMIE
Hypokalzie / HIPOCALCIE
Hypokalziurie / HIPOCALCIURIE
Hypokapnie / HIPOCAPNIE
hypoklykämisches Syndrom / SINDROM HIPOGLICEMIC
Hypokolesterlämisch / HIPOCOLESTEROLEMIANT
Hypokortizismus / HIPOCORTICISM
Hypokynesis / HIPOKINEZIE
Hypolcholesterinämie / HIPOCOLESTEROLEMIE
Hypolipämie / HIPOLIPEMIE
hypolipemisch / HIPOLIPEMIANT
Hypomanie / HIPOMANIE
Hypomenorrhoe / HIPOMENOREE
Hypomimie- / HIPOMIMIE
Hyponaträmie / HIPONATREMIE
Hyponatriurie / HIPONATRIURIE
Hypoparathyreoidismus / HIPOPARATIROIDIE
Hypophalangie / HIPOFALANGIE
Hypophobie / HIPOFOBIE
Hypophosphatämie / HIPOFOSFATEMIE
Hypophosphaturie / HIPOFOSFATURIE
hypophysär / HIPOFIZAR
hypophysäre Kachexie / CAŞEXIE HIPOFIZARĂ
hypophysäres Zwergwuchs / NANISM HIPOFIZAR
Hypophyse / HIPOFIZĂ
hypophyseal Hormon / HORMON HIPOFIZAR
Hypophysektomie / HIPOFIZECTOMIE
Hypophysenvorderlappen / ADENOHIPOFIZĂ
Hypophysenvorderlappenhormon / HORMON ANTEHIPOFIZAR
Hypophysenzelt / CORT PITUITAR

Hypophysiolyse / HIPOFIZIOLIZĂ
Hypopinealismus / HIPOPINEALISM
Hypopituitarismus / HIPOPITUITARISM
Hypoplasie / HIPOPLAZIE
Hypoprosexie / HIPOPROSEXIE
Hypoprosexie / HIPOPROSEXIE
Hypoproteinämie / HIPOPROTEINEMIE
Hypopyon / HIPOPION
Hyporeflexie / HIPOREFLEXIE
Hyposiderämie / HIPOSIDEREMIE
Hyposmie / HIPOSMIE
Hyposmolarität / HIPOOSMOLARITATE
Hypospadie / HIPOSPADIAS
Hypospermie / HIPOSPERMIE
Hyposteatolyse / HIPOSTEATOLIZĂ
Hyposthenie / HIPOSTENIE
Hyposthenurie / HIPOSTENURIE
Hypöstrogenie / HIPOESTROGENIE
hypothalamisches Syndrom / SINDROM HIPOTALAMIC
Hypothalamo-Hypophysen-Achse / AX HIPOTALAMO-HIPOFIZAR
Hypothalamus / HIPOTALAMUS
Hypothelorismus / HIPOTELORISM
Hypothenar / HIPOTENAR
Hypothermie / HIPOTERMIE
Hypothese / IPOTEZĂ
Hypothrophie / HIPOTROFIE
Hypothymie / HIPOTIMIE
Hypothyreoidismus / HIPOTIROIDIE
Hypotonie / HIPOTENSIUNE
Hypotonie / HIPOTONIE
hypotonisch / HIPOTON
hypotrophisches Neugeborene / NOU-NĂSCUT HIPOTROFIC
Hypotrychose / HIPOTRICOZĂ
Hypovitaminose / HIPOVITAMINOZĂ
hypovolämischer Schock / ŞOC HIPOVOLEMIC
Hypovolemie / HIPOVOLEMIE
Hypoxämie / HIPOXEMIE
Hypoxie / HIPOXIE
Hypsarrhythmia / HIPSARITMIE
Hypurie / HIPURIE
Hysteresis / HISTEREZIS
Hysteria / ISTERIE
hysterische Paralyse / PARALIZIE ISTERICĂ
hysterische Persönlichkeit / PERSONALITATE ISTERICĂ
hysterischer Schwindel / VERTIJ ISTERIC
Hysterktomie / HISTERECTOMIE
Hysterographie / HISTEROGRAFIE
Hysterokolpektomie / HISTEROCOLPECTOMIE
Hysterometrie / HISTEROMETRIE
Hysteropexie / HISTEROPEXIE
Hysteroplastik / HISTEROPLASTIE
Hysteroptose / HISTEROPTOZĂ
Hysterosalpingographie / HISTEROSALPINGOGRAFIE
Hysteroskope / HISTEROSCOP
Hysteroskopie / HISTEROSCOPIE
Hysterotomie- HISTEROTOMIE
Hysterozystopexie / HISTEROCISTOPEXIE

I

I System / SISTEM I
Iatrochemie / IATROCHIMIE
Iatrogen / IATROGEN
iatrogenische Krankheit / BOALĂ IATROGENICĂ
iatrogenisches Diabetes / DIABET IATROGENIC
Iatrophysik / IATROFIZICĂ
Ich / EGO
Ichthyol / IHTIOL
Ideation / IDEAŢIE
Idee / IDEE
Ideendissoziation / DISOCIAŢIE MENTALĂ
Ideenstreich / FUGĂ DE IDEI
Identifizierung / IDENTIFICARE
Identität / IDENTITATE
Idiochromosome / IDIOCROMOZOM
Idioglossie / IDIOGLOSIE
Idiogramm / IDIOGRAMĂ
idiopathiche paroxistische Myoglobinurie / MIOGLOBINURIE PAROXISTICĂ IDIOPATICĂ
idiopathisch / IDIOPATIC
idiopathisch akute Herzbeutelentzündung / PERICARDITĂ ACUTĂ CRIPTOGENETICĂ
idiopathische Epilepsie / EPILEPSIE ESENŢIALĂ
idiopathische Krankheit / BOALĂ IDIOPATICĂ
Idiopathische Steatorrhö / STEATOREE IDIOPATICĂ
idiopathische Thrombozytopenie / PURPURĂ TROMBOCITOPENICĂ IDIOPATICĂ
idiopathische thrombozytopenische Purpura / TROMBOPENIE ESENŢIALĂ
Idiophagenedenismus / IDIOFAGEDENISM
Idiosinkrasie / IDIOSINCRAZIE
Idiosome / IDIOZOM
Idiotop / IDIOTOP
Idiotyp / IDIOTIP
Idiotypie / IDIOTIPIE
Idioventrikulär / IDIOVENTRICULAR
Ignipunktur / IGNIPUNCTURĂ
ikterisch / ICTERIC
Ikterus / ICTER
Ikterus Index / INDICE ICTERIC
Ileitis / ILEITĂ
Ileitis regionalis / ILEITĂ REGIONALĂ
Ileokolisch / ILEOCOLIC
Ileokolitis / ILEOCOLITĂ
Ileon / ILEON
Ileopathie / ILEOPATIE
Ileorektostomie / ILEORECTOSTOMIE
Ileostomie / ILEOSTOMIE
Ileozystostomie / ILEOCISTOSTOMIE
iliacal / ILIAC
Iliopsoitis / ILIOPSOITĂ
Iliosakralentzündung / SACROILIITĂ
Imaturität / IMATURITATE
Imminenz / IMINENŢĂ
immmn / IMUN
Immortalisierung / IMORTALIZARE
Immunadhäsion / ADERENŢĂ IMUNĂ
Immunadsorption / IMUNOADSORBŢIE
immunantwort Gen / GENĂ DE RĂSPUNS IMUNITAR
Immunautoradiographie / IMUNOAUTORADIOGRAFIE
Immundefekt / DEFICIT IMUNITAR
Immundefizytkrankheit / BOALĂ IMUNODEFICITARĂ
immune Stimulierung / STIMULARE IMUNĂ
immune Überwachung / SUPRAVEGHERE IMUNOLOGICĂ
Immunenzymologie / IMUNOENZIMOLOGIE
Immunförderung / FACILITARE IMUNITARĂ
Immunhämatologie / IMUNOHEMATOLOGIE
Immunhämolyse / IMUNOHEMOLIZĂ
immunisierend / IMUNIZANT
Immunisiereung / IMUNIZARE

Immunisiert / IMUNIZAT
immunitär / IMUNITAR
Immunitäre Krankheit / BOALĂ IMUNITARĂ
Immunität / IMUNITATE
Immunkomplex / COMPLEX IMUN
Immunkomplexenkrankheit / BOALA COMPLEXELOR IMUNE
Immunoadherenz / IMUNOADERENŢĂ
Immunoblast / IMUNOBLAST
Immunoblastosarkom / IMUNOBLASTOSARCOM
Immunochemie / IMUNOCHIMIE
Immunochemiotherapie / IMUNOCHIMIOTERAPIE
Immunodeffizienz / CARENŢĂ IMUNITARĂ
Immunodiffusion / IMUNODIFUZIE
Immunoelektrodiffusion / IMUNOELECTRODIFUZIUNE
Immunoelektrophorese / IMUNOELECTROFOREZĂ
Immunofluoreszenz / IMUNOFLUORESCENŢĂ
Immunofluorometrie / IMUNOFLUORIMETRIE
Immunogenetik / IMUNOGENETICĂ
immunogenetisch / IMUNOGEN
Immunogenität / IMUNOGENICITATE
Immunoglobulin / IMUNOGLOBULINĂ
Immunoglobulin Klasse / CLASĂ DE IMUNOGLOBULINE
Immunoglobulinopathie / IMUNOGLOBULINOPATIE
Immunohistochemie / IMUNOHISTOCHIMIE
Immunokompetente Zelle / CELULĂ IMUNOCOMPETENTĂ
Immunokompetenz / IMUNOCOMPETENŢĂ
Immunologie / IMUNOLOGIE
immunologische hämolytische Anämie / ANEMIE HEMOLITICĂ IMUNOLOGICĂ
immunologische Klonalselektion / SELECŢIE CLONALĂ IMUNOLOGICĂ
Immunolymphoszintigraphie / IMUNOLIMFOSCINTIGRAFIE
Immunomodulator / IMUNOMODULATOR
Immunoparasitologie / IMUNOPARAZITOLOGIE
Immunopathologie / IMUNOPATOLOGIE
Immunophagozytose / IMUNOFAGOCITOZĂ
Immunopharmakologie / IMUNOFARMACOLOGIE
Immunopräzipitazion / IMUNOPRECIPITARE
Immunoprolifferativ / IMUNOPROLIFERATIV
Immunoprophylaxe / IMUNOPROFILAXIE
immunostimulans / IMUNOSTIMULANT
Immunostimulanz / IMUNOSTIMULARE
Immunosupression / IMUNODEPRESIE
immunosupressive / IMUNOSUPRESOR
Immunosupressive Therapie / TERAPIE IMUNOSUPRESIVĂ
immunosupressor / IMUNODEPRESOR
Immunoszintigramm / IMUNOSCINTIGRAMĂ
Immunoszintigraphie / IMUNOSCINTIGRAFIE
Immunotherapie / IMUNOTERAPIE
Immunotoxin / IMUNOTOXINĂ
Immunotransfusion / IMUNOTRANSFUZIE
Immunozyt / IMUNOCIT
Immunozytoadherenz / IMUNOCITOADERENŢĂ
Immunozytochemie / IMUNOCITOCHIMIE
Immunproliferativ syndrom / SINDROM IMUNOPROLIFERATIV
Immunschwäche / IMUNODEFICIENŢĂ
Immunselektion / IMUNOSELECŢIE
Immunserum / IMUNOSER
Immunsupression / IMUNOSUPRESIE
Immunsystem / SISTEM IMUNITAR
Immuntoleranz / TOLERANŢĂ IMUNOLOGICĂ
Immunzelle / CELULĂ IMUNOEFECTOARE
Impedanz / IMPEDANŢĂ
Impfbehandlung / VACCINOTERAPIE
Impflanzette / VACCINOSTIL
Impflehre / VACCINOLOGIE
Impfpistole / DERMO-JET
Impfserum / SER IMUNIZANT
Impfstoff / VACCIN
Impfung / VACCINARE
Impfung, gegen Meningokokken / VACCIN ANTIMENINGOCOCIC
Implantologie / IMPLANTOLOGIE
Impotenz / IMPOTENŢĂ
imunreaktives Materiell / MATERIAL IMUNOREACTIV
In der Mitte / MEDIAN
In situ Hybridisation / HIBRIDARE IN SITU
Inadaptation / INADAPTARE
inaktivierend / INACTIVATOR
inaktiviert Serum / SER INACTIVAT
Inaktivierung / INACTIVARE
Inappetenz / ANOREXIE
Index / INDICE
Indikan / INDICAN
Indikanurie / GLAUCURIE
Indikanurie / INDICANURIE
Indikator / INDICATOR
Individualisation / INDIVIDUALIZARE
Individualität / INDIVIDUALITATE
Indolent / INDOLOR
Induktion / INDUCŢIE
induktives System / SISTEM INDUCTIBIL
Induktor / INDUCTOR
induziertes Zuckerprobe / PROBA DE HIPERGLICEMIE PROVOCATĂ
Induziertsymptom / SINDROM INDUS
infantile Zerebralparese / INFIRMITATE MOTRICE CEREBRALĂ
infantiler Halbseitenlähmung / HEMIPLEGIE CEREBRALĂ INFANTILĂ
infantiler schmerzliches Pronation / PRONAŢIE DUREROASĂ A COPIILOR
infantiler Zwergwuchs / INFANTILONANISM
Infantilismus / INFANTILISM
Infarkt / INFARCT
Infarktektomie / INFARCTECTOMIE
Infarzierung / INFARCTIZARE
Infektionsindex / INDICE DE INFECŢIE
Infektionskräftige Phage / FAG VIRULENT
infektiöse Krankheit / BOALĂ INFECŢIOASĂ
infektiose Mononukleose / MONONUCLEOZĂ INFECŢIOASĂ
infektiöse Warze / MOLLUSCUM CONTAGIOSUM
infektiöser Schock / ŞOC INFECŢIOS
infektiöses Erythem / ERITEM INFECŢIOS ACUT
Infibulation / INFIBULAŢIE
Infiltrat / INFILTRAT
Infiltration / INFILTRAŢIE
Influenza / GRIPĂ
Influenzalebendimpfstoff / VACCIN ANTIGRIPAL
Information / INFORMAŢIE
Informationsmedizin / MEDICINĂ INFORMAŢIONALĂ
Informationstheorie / TEORIA INFORMAŢIEI
infraklinisch / INFRACLINIC
Inframastitis / INFRAMASTITĂ
Infrarot / INFRAROŞU
Infraschall / INFRASUNET
Infundibulektomie / INFUNDIBULECTOMIE
Infundibulotomie / INFUNDIBULOTOMIE
Infundibulum / CON ARTERIAL
Infundibulum / INFUNDIBUL
Infusion / PERFUZIE
Infusorien / INFUZORI
Inhibitionsneuron / NEURON INHIBITOR
Inienzephalie / INIENCEFALIE

Initiation / INIȚIERE
Inkarnation / ÎNCARNARE
Inkohärenz / INCOERENȚĂ
Inkompatibilität / INCOMPATIBILITATE
Inkompetent / INCOMPETENT
Inkomplettes Antikörper / ANTICORP INCOMPLET
Inkontinenz / INCONTINENȚĂ
Inkrement / INCREMENT
Inkrustation / ÎNCRUSTAȚIE
Inkrustation / ÎNCRUSTARE
Inkubation / INCUBAȚIE
inkurabel / INCURABIL
innenluminall / INTRALUMINAL
innere Kapsel / CAPSULĂ INTERNĂ
innere Keilbein / CUNEIFORM MEDIAL
innere Medizin / MEDICINĂ INTERNĂ
innere Sekretion / SECREȚIE INTERNĂ
inneres Gehörgangsyndrom / SINDROM DE CONDUCT AUDITIV INTERN
inneres kapsel syndrom / SINDROM DE CAPSULĂ INTERNĂ
inneres keimblatt / ENDODERM
inneres Milieu / MEDIU INTERN
inneres Ohr / URECHE INTERNĂ
Innerlich / INTERN
Innertanz / INERTANȚĂ
Innervation / INERVAȚIE
innewohnend / INTRINSEC
Inoklusion / INOCLUZIE
inokulabel / INOCULABIL
Inokulation / INOCULARE
Inokulum / INOCULUM
Inosin / INOZINĂ
Inositol / INOZITOL
Inotrope / INOTROP
Inotropismus / INOTROPISM
Insekt / INSECTĂ
Insektenbekämpfung / DEZINSECȚIE
insektifuge / INSECTIFUG
insektizid / INSECTICID
Insel / INSULĂ
Inselepilepsie / EPILEPSIE INSULARĂ
Inselsklerose / SCLEROZĂ INSULARĂ
Insertionmutageneze / MUTAGENEZĂ INSERȚIONALĂ
Insertionstenopathie des Griffelfortsatz / STILOIDITĂ RADIALĂ
Inskription / INSCRIPȚIE
Insorption / INSORBȚIE
Inspirationskapazität / CAPACITATE INSPIRATORIE
inspiratorisch / INSPIRATOR
Inspiratorisches Reservevolumen / VOLUM INSPIRATOR DE REZERVĂ
inspiratorisches Reservevolumen pro Sekunde / VOLUM INSPIRATOR MAXIM PE SECUNDĂ
instabiles Angina / ANGOR INSTABIL
Instrumentarium / INSTRUMENTAȚIE
Insuffizienz / INSUFICIENȚĂ
Insulär / INSULAR
Insulin / INSULINĂ
Insulinabhängigkeit / INSULINO-DEPENDENȚĂ
Insulinämie / INSULINEMIE
insulindeprivation / INSULINOPRIV
Insulinmangeldiabetes / DIABET INSULINO-DEPENDENT
insulinoide / INSULINOID
Insulinom / INSULINOM
Insulinpumpe / POMPĂ DE INSULINĂ
Insulinresistenz / INSULINO-REZISTENȚĂ
Insulinschock / ȘOC INSULINIC
Insulintest / PROBĂ LA INSULINĂ
Insulintherapie / INSULINOTERAPIE
Intabiler Hämoglobin / HEMOGLOBINĂ INSTABILĂ
Integrase / INTEGRAZĂ
Integration / INTEGRARE
Intekalative Stoffe / AGENT INTERCALANT
Intelligenz / INTELIGENȚĂ
Intelligenzprüfung / PSIHOMETRIE
Intelligenzquotient / COEFICIENT DE INTELIGENȚĂ
Intensität / INTENSITATE
Intensivmedizin / TERAPIE INTENSIVĂ
Intensivpflege / ÎNGRIJIRI INTENSIVE
Intentionstremor / TREMURĂTURĂ INTENȚIONALĂ
interartikulär / INTERARTICULAR
Interdigitation / INTERDIGITAȚIE
Interdisziplinarität / INTERDISCIPLINARITATE
Interferenz / INTERFERENȚĂ
Interferenzdissoziation / DISOCIAȚIE PRIN INTERFERENȚĂ
Intergaldose / DOZĂ INTEGRALĂ
interkostal / INTERCOSTAL
Interkostalneuralgie / NEVRALGIE INTERCOSTALĂ
Interkrikothyrotomie / INTERCRICOTIROTOMIE
interkurrent / INTERCURENT
Interkurrente Krankheit / BOALĂ INTERCURENTĂ
Interleukin / INTERLEUKINE
Interlobitis / INTERLOBITĂ
Intermediär / INTERMEDIAR
Intermediäre Filamente / FILAMENTE INTERMEDIARE
Intermenstruell / INTERMENSTRUAL
Intermittenz / INTERMITENȚĂ
Intermittierend / INTERMITENT
Intermittierende Oberbauch Muskelkontraktion / TENSIUNE INTERMITENTĂ A EPIGASTRULUI
Intermittierendes Hinken / CLAUDICAȚIE INTERMITENTĂ
Internalisation / INTERNALIZARE
internationale Einheit / UNITATE INTERNAȚIONALĂ
Internationale Enzymeinheit / UNITATE ENZIMATICĂ INTERNAȚIONALĂ
internationales Einheitssystem / SISTEM INTERNAȚIONAL DE UNITĂȚI DE MĂSURĂ
Internierung / INTERNARE
internukleare fortschrittende Augenmuskellähmung / OFTALMOPLEGIE EXTERNĂ NUCLEARĂ PROGRESIVĂ
interossär / INTEROSOS
interozeptiv / INTEROCEPTIV
interozeptor / INTEROCEPTOR
Interphärenz RNS / ARN INTERFERENT
Interphase / INTERFAZĂ
Interpolation / INTERPOLARE
Intersektion / INTERSECȚIE
Intersexualität / INTERSEXUALITATE
interstitielle Bindegewebe / STROMĂ
interstitielle Krankheit / BOALĂ INTERSTIȚIALĂ
interstitielle Nephropathie / NEFROPATIE INTERSTIȚIALĂ
interstitielle Pneumonie / PNEUMONIE INTERSTIȚIALĂ
Intervall / INTERVAL
interventrikuläre Furchen / ȘANȚURI INTERVENTRICULARE
Interzellularbrücke / JONCȚIUNI CELULARE
intestinaler Infantilismus / INFANTILISM INTESTINAL
Intima / INTIMA
Intoleranz / INTOLERANȚĂ
intraaortische diastolische Genepulsation / CONTRAPULSAȚIE DIASTOLICĂ INTRA-AORTICĂ
intraartikulär / INTRAARTICULAR
intradermaler Naevus / NEV INTRADERMIC
intradermales Basaliom / CARCINOM INTRAEPIDERMIC
intradermisch / INTRADERMIC
intraepidermales Epitheliom / EPITELIOM INTRAEPIDERMIC

Intrakapsulär / INTRACAPSULAR
intrakranialle Hypotonie / HIPOTENSIUNE INTRACRANIANĂ
intrakranielle Druck / PRESIUNE INTRACRANIANĂ
intrakranielle Druckerhöhung / HIPERTENSIUNE INTRACRANIANĂ
intraluminall / INTRALUMINAL
intramedullar / INTRAMEDULAR
intramural / INTRAMURAL
intramuskulär / INTRAMUSCULAR
intrathekal / INTRATECAL
intrauterine Besamung / INSEMINARE INTRAUTERINĂ
intrauterines Immunität / IMUNITATE INTRAUTERINĂ
Intrauterinpessar / DISPOZITIV CONTRACEPTIV INTRAUTERIN
Intrauterinpessar / STERILET
intravaskulär / INTRAVASCULAR
intravenös / INTRAVENOS
intravenöse Urographie / UROGRAFIE INTRAVENOASĂ
intravenöserdrogen blasen Krankheit / BOALĂ BULOASĂ A UTILIZATORILOR DE DROGURI INTRAVENOASE
intraventrikulär / INTRAVENTRICULAR
intrazellulare Immunität / IMUNIZARE INTRACELULARĂ
intrinsic-Faktor / FACTOR INTRINSEC
Introjektion / INTROIECŢIE
Introspektion / INTROSPECŢIE
Introversion / INTROVERSIUNE
introvertiert / INTROVERTIT
Intrusion / INTRUZIE
Intubation / INTUBAŢIE
Intumeszenz / INTUMESCENŢĂ
Inulin / INULINĂ
Invasion / INVAZIE
invasive / INVAZIV
Invertseife / SĂPUN INVERSAT
Investigation / INVESTIGAŢIE
Involutionsdepression / DEPRESIE DE INVOLUŢIE
Inzest / INCEST
Ion / ION
Ionentherapie / IONOTERAPIE
Ionenträger / IONOFORI
Ionenwechselchromatographie / CROMATOGRAFIE PRIN SCHIMB IONIC
ionisant / IONIZANT
Ionisation / IONIZARE
Ionogramm / IONOGRAMĂ
Ionophoren / IONOFORI
Ionophorese / IONOFOREZĂ
Ionpumpe / POMPĂ IONICĂ
Iontophorese / IONTOFOREZĂ
Ipeca / IPECA
ireponibel / IREDUCTIBIL
Iridektomie / IRIDECTOMIE
Iridencleisis / IRIDENCLEZIS
Iridium / IRIDIU 192
Iridochoreoiditis / IRIDOCOROIDITĂ
Iridodyalise / IRIDODIALIZĂ
Iridokeratite / IRIDOKERATITĂ
Iridokonstriktor / IRIDOCONSTRICTOR
Iridologie / IRIDOLOGIE
Iridonesis / IRIDODONESIS
Iridoplegie / IRIDOPLEGIE
Iridoskisis / IRIDOSCHIZIS
Iridosklerektomie / IRIDOSCLERECTOMIE
Iridoskopie / IRIDOSCOPIE
Iridotomie / IRIDOTOMIE
Iridozyklitis / IRIDOCICLITĂ
Iritis / IRITĂ
Irresein / ALIENARE
Irresein / DEMENŢĂ
Irreversibilität / IREVERSIBILITATE
irreversibler Schock / ŞOC IREVERSIBIL
Irrsin / ALIENARE MENTALĂ
Ischämie / ISCHEMIE
ischemische Herzkrankheit / BOALĂ CARDIACĂ ISCHEMICĂ
ischemische Kardiopathie / CARDIOPATIE ISCHEMICĂ
Ischialgie / NEVRALGIE SCIATICĂ
Ischialgie / SCIATICĂ
Ischias / ISCHIALGIE
Ischias / SCIATALGIE
ischiatik / ISCHIATIC
Iseikonie / IZEICONIE
Isoagglutination / IZOAGLUTINARE
Isoagglutinin / IZOAGLUTININĂ
Isoagglutinogene / IZOAGLUTINOGEN
Isoallergie / IZOALERGIE
Isoantigene / IZOANTIGEN
Isoantikörper / IZOANTICORP
Isobar / IZOBARE
Isobologramm / IZOBOLOGRAMĂ
Isochorie / IZOCORIE
isochrom / IZOCROM
Isochromosome / IZOCROMOZOM
isochron / IZOCRON
Isodaktilismus / IZODACTILISM
isodont / IZODONT
Isodose / IZODOZĂ
Isodyastolisch / IZODIASTOLIC
Isodynamisch / IZODINAMIC
Isoelektrisch / IZOELECTRIC
isoelektrischer Punkt / PUNCT IZOELECTRIC
Isoelektrofokalisation / IZOELECTROFOCALIZARE
Isoenzym / IZOENZIMĂ
isogenisch / IZOGENIC
Isognath / IZOGNAT
Isogruppe / IZOGRUP
Isohämagglutination / IZOHEMAGLUTINARE
Isohämolyse / IZOHEMOLIZĂ
Isohämolysin / IZOHEMOLIZINĂ
Isoimmunisierung / IZOIMUNIZARE
Isokoagulämie / IZOCOAGULABILITATE
Isokortex / IZOCORTEX
Isoliert / IZOLAT
Isolierte Stenose des Ductus Hepaticus Communis / DISTONIE DE CANAL HEPATIC
Isolierung / IZOLARE
Isomerase / IZOMERAZĂ
Isomere / IZOMERI
Isomerie / IZOMERIE
Isomerisation / IZOMERIZARE
isomerische Spezifizität / SPECIFICITATE IZOMERICĂ
isometrisch / IZOMETRIC
Isometropie / IZOMETROPIE
Isomorph / IZOMORF
Isomorphism / IZOMORFISM
Isoniazid / IZONIAZIDĂ
Isoosmotisch / IZOOSMOTIC
Isopathie / IZOPATIE
Isoprene / IZOPREN
isoprenoid / IZOPRENOID
Isopter / IZOPTER
isopyknische Zentrifugation / CENTRIFUGARE IZOPICNICĂ
Isorrhythmisch / IZORITMIC
Isosexuell / IZOSEXUAL

Isosporidiose / IZOSPORIDIOZĂ
Isosterie / IZOSTERIE
Isosthenurie / IZOSTENURIE
isotherm / IZOTERM
Isothermagnosie / IZOTERMOGNOZIE
isothermisch / IZOTERMIC
isotone / IZOTON
Isotonie / IZOTONIE
isotonische Lösung / SER FIZIOLOGIC IZOTON
Isotonisches Lösung / SOLUŢIE IZOTONICĂ
Isotope / IZOTOP
isotopisch / IZOTOPIC
isotopische Nephrogamm / NEFROGRAMĂ IZOTOPICĂ
Isotransplantat / GREFĂ IZOGENICĂ
Isotransplantat / IZOGREFĂ
isotropisch / IZOTROP
Isotyp / IZOTIP
Isotypie / IZOTIPIE
Isovolumetrisch / IZOVOLUMETRIC
Isozym / IZOZIMĂ
Isozytose / IZOCITOZĂ
Isperistaltische Anastomose / ANASTOMOZĂ IZOPERISTALTICĂ
Israel Verfahren / PROCEDEU ISRAEL
isthmozervikale Verschlußschwäche / INCOMPETENŢĂ CERVICALĂ
Isthmus / ISTM
Itai-Itai Krankheit / BOALĂ ITAI-ITAI
IVIC Syndrom / SINDROM IVIC

J

Jackson Epilepsie / EPILEPSIE JACKSONIANĂ
Jadassohn-Tieche Nävus / NEV SEBACEU AL LUI JADASSOHN
jahreszeitliche Affektstörung / TULBURARE AFECTIVĂ SEZONIERĂ
jahrezeitige Depression / DEPRESIE SEZONIERĂ
Jähzorn / FURIE
Jamaikaerbrechenkrankheit / BOALĂ EMETIZANTĂ JAMAICANĂ
James Fasern / FIBRE JAMES
Japanflußfieber / FEBRĂ FLUVIALĂ DE JAPONIA
Javelisation / JAVELIZARE
Jejunoplastik / JEJUNOPLASTIE
Jejunostomie / JEJUNOSTOMIE
jeune Krankheit / DISPLAZIE TORACICĂ ASFIXIANTĂ
Joch / JUGUM
Jod / IOD
Jodabnahme / IODOCAPTARE
Jodämie / IODEMIE
Jodid / IODIDĂ
Jodid / IODURĂ
Jodismus / IODISM
Jodmangelstruma / GUŞĂ ENDEMICĂ
Jodoform / IODOFORM
Jodophylie / IODOFILIE
Jodopsin / IODOPSINĂ
Jodtherapie / IODOTERAPIE
Jodthyronine / DIIODOTIRONINĂ
Jodthyrosin / IODOTIROZINĂ
Jodthyrosine / DIIODOTIROZINĂ
Jodurie / IODURIE
Jodvergiftung / IODISM

Jotazismus / IOTACISM
Joule Effekt / EFECT JOULE
juckend / PRURIGEN
Juckflechte / PRURIGO
Juckpöckhen / STROFULUS
Juckreiz / PRURIT
juckreizmittel / ANTIPRURIGINOS
Jugendirresein / HEBEFRENIE
jugendlich / JUVENIL
jugendliche chronische Polyarthritis / POLIARTRITĂ CRONICĂ JUVENILĂ
jugendliche Granuloma / LIPOGRANULOM JUVENIL
jugendliche Sulphatidose / SULFATIDOZĂ JUVENILĂ
jugendliche Xanthoma / XANTOM JUVENIL
jugendliches Skorbut / SCORBUT INFANTIL
Jugulogramm / JUGULOGRAMĂ
Jungfernhäutchen / HIMEN
Jungfernzeugung / PARTENOGENEZĂ.
Jungfraulichkeit / VIRGINITATE
Jünglingsalter / ADOLESCENŢĂ
juveniler Diabetes / DIABET JUVENIL
juxtaartikulär / JUXTAARTICULAR
juxtaglomerulär / JUXTAGLOMERULAR
juxtaglomerulärer Apparatus / APARAT JUXTAGLOMERULAR
Juxtaglomerulärer Zellen / CELULE JUXTAGLOMERULARE
juxtakortikales Osteosarkom / SARCOM OSTEOGEN JUXTACORTICAL
juxtaliminar / JUXTALIMINAR
juxtapylorisch / JUXTAPILORIC

K

17-Ketosteroide / 17-CETOSTEROIZI
K Zelle / CELULĂ K
Kachexie / CAŞEXIE
Kadaver / CADAVRU
Kadaverin / CADAVERINĂ
kadaverös / CADAVERIC
Kadmium / CADMIU
Kaffein / CAFEINĂ
Kaffeinismus / CAFEINISM
Kahl / GLABRU
Kahlheit / CALVIŢIE
Kahlheit / CHELIE
Kahnbauch / ABDOMEN ÎN CORABIE
Kahnförmig / NAVICULAR
Kainatsäure / ACID KAINIC
Kaiserschnitt / CEZARIANĂ
Kakophagie / CACOFAGIE
Kakosmie / CACOSMIE
Kakostomie / CACOSTOMIE
Kala Azar Krankheit / BOALĂ KALA AZAR
Kaldesmon / CALDESMONĂ
Kalffen / DEHISCENŢĂ
Kaliämie / KALIEMIE
Kalium / POTASIU
kalium Agonist / AGONIST POTASIC
Kaliumkanalveränder / MODULATORI AI CANALELOR DE POTASIU
Kaliurese / KALIUREZĂ
Kaliuretisch / KALIURETIC
Kaliurie / KALIURIE
Kalk / CALCAR
Kalk / VAR

Kalkartig / CALCAR
Kalkdiabetes / HIPERCALCIURIE IDIOPATICĂ
Kalkhaltung / CALCIPEXIE
Kalkostat / CALCIOSTAT
Kalksalzablagerung / INCRUSTAŢIE
Kallidin / KALIDINĂ
Kallikrein / KALICREINĂ
Kallosgeschwür / ULCER CALOS
Kalorie / CALORIE
Kaloriemetrie / CALORIMETRIE
Kalorimeter / CALORIMETRU
Kalorische Prüfung / PROBĂ CALORICĂ
Kalponin / CALPONINĂ
Kaltagglutinninkrankheit / BOALĂ AGLUTININELOR LA RECE
Kälte / ALGIDITATE
Kälteanesthesie / CRIESTEZIE
Kälteschaden / DEGERĂTURĂ
Kältetherapie / CRIOTERAPIE
Kältetherapie / FRIGOTERAPIE
Kältetrockung / CRIODESHIDRATARE, CRIODESICARE
Kalthämoglobinurieanfall / HEMOGLOBINURIE PAROXISTICĂ LA FRIG
Kaltversuch / PROBĂ LA FRIG
Kalvaria / CALVARIA
Kalzämie / CALCEMIE
Kalziferol / CALCIFEROL
Kalzifikation / CALCIFICARE
Kalzifphylaxie / CALCIFILAXIE
Kalzirachie / CALCIRAHIE
Kalzitonin / CALCITONINĂ
Kalzitriol / CALCITRIOL
Kalzium / CALCIU
kalzium Pumpe / POMPĂ DE CALCIU
Kalziumkanal / CANAL DE CALCIU
Kalziumkanalblockierer / INHIBITORI DE CALCIU
Kalziumproteine / CALCIPROTEINE
Kalziumtherapie / CALCITERAPIE
Kalziumzeiger / INDICATORI DE CALCIU
Kalziurie / CALCIURIE
Kalzyklin / CALCICLINĂ
Kalzynose / CALCINOZĂ
Kamille / MUŞEŢEL
Kamm / CREASTĂ
Kammer / CAMERĂ
Kammerflimmern / FIBRILAŢIE VENTRICULARĂ
Kammerseptum / SEPT INTERVENTRICULAR
Kammertachykardien / TORSADA VÂRFURILOR
Kammerwasser / UMOARE APOASĂ
Kampfer / CAMFOR
Kamptodaktylie / CAMPTODACTILIE
Kamptokormie / CAMPTOCORMIE
Kanagawa Phänomen / FENOMEN KANAGAWA
Kanal / CANAL
Kanal / CONDUCT
Kanälchen / CANALICUL
Kanalerkrankung / CANALOPATIE
Kanalikulitis / CANALICULITĂ
Kanalisation / CANALIZARE
Kanamyzin / KANAMICINĂ
Kannabis / CANNABIS
Kanonenton / ZGOMOT DE TUN
Kantharidismus / CANTARIDISM
Kantharisvergiftung / CANTARIDISM
Kanthopexie / CANTOPEXIE
Kanthoplastik / CANTOPLASTIE
Kanthorrhaphie / CANTORAFIE
Kanthothomie / CANTOTOMIE
Kanüle / CANULĂ
Kanülenentfernung / DECANULARE
Kapazität / CAPACITATE
Kapazitation / CAPACITARE
Kapillär / CAPILAR
Kapillarität / CAPILARITATE
Kapillaritis / CAPILARITĂ
Kapillaropathie / CAPILAROPATIE
Kapillaroskopie / CAPILAROSCOPIE
Kapillärpuls / PULS CAPILAR QUINCKE
Kapillarröhrchen / TUB CAPILAR
Kapnographie / CAPNOGRAMĂ
Kapnometrie / CAPNIMETRIE
Kaposi multiple hemorrhagische Sarkomatose / SARCOMATOZĂ MULTIPLĂ HEMORAGICĂ KAPOSI
Kaposi Sarkom / SARCOM KAPOSI
Kapsel / CAPSULĂ
Kapselentfernung / CAPSULECTOMIE
Kapselnaht / CAPSULORAFIE
Kapselschnitt / CAPSULOTOMIE
Kapsel-thalamus syndrom / SINDROM CAPSULO-TALAMIC
Kapside / CAPSIDĂ
Kapsidpackung / ÎNCAPSIDARE
Kapsomere / CAPSOMER
Kapsulitis / CAPSULITĂ
Karbol / ACID FENIC
Karbolsäure / FENOL
Karbonat / CARBONAT
Karbunkel / ANTRAX
Karbunkel / CARBUNCUL
Karbunkel / CĂRBUNE
Karbunkel / DALAC
Karbunkel / FURUNCUL ANTRACOID
Kardiakum / TONIC CARDIAC
kardial / CARDIAL
Kardialgie / CARDIALGIE
Kardiektasie / CARDIECTAZIE
Kardienkrampf / CARDIOSPASM
kardiogenes Schock / ŞOC CARDIOGEN
kardiogenisch / CARDIOGENIC
Kardiographie / CARDIOGRAFIE
Kardiologie / CARDIOLOGIE
Kardiolyse / CARDIOLIZĂ
Kardiomegalie / CARDIOMEGALIE
Kardiomyopathie / CARDIOMIOPATIE
Kardiomyopathie arrhythmogene rechtsventrikuläre / TAHICARDIOMIOPATIE
Kardiomyoplastie / CARDIOMIOPLASTIE
Kardioplastik / CARDIOPLASTIE
kardioplegische Lösung / SOLUŢIE CARDIOPLEGICĂ
Kardioselektiv / CARDIOSELECTIV
Kardioselektivität / CARDIOSELECTIVITATE
Kardiosklerose / CARDIOSCLEROZĂ
Kardiotachymeter / CARDIOTAHIMETRU
Kardiothyreose / CARDIOTIREOZĂ
Kardiothyreotoxikose / CARDIOTIROTOXICOZĂ
Kardiotokographie / CARDIOTOCOGRAFIE
Kardiotomie / CARDIOTOMIE
Kardiotonika / CARDIOTONICE
Kardiovalvulotom / CARDIOVALVULOTOM
Kardiovaskulär / CARDIOVASCULAR

Kardioversion / CARDIOVERSIE
Kardiozyt / CARDIOCIT
Karenz / CARENŢĂ
Karies / CARIE
Karmin / CARMIN
karminative / CARMINATIV
Karnifikation / CARNIFICAŢIE
karnkhaftes Wesenheit / ENTITATE MORBIDĂ
Karoten / CAROTEN
Karotenämie / CAROTENEMIE
Karotenoid / CAROTENOID
karotid Sinus / SINUS CAROTIDIAN
Karotidogramm / CAROTIDOGRAMĂ
Karotidsinussyndrom / SINDROM DE SINUS CAROTIDIAN
Karotis / CAROTIDĂ
Karotisdrüse / GLOMUS CAROTIDIAN
Karpaltunnelsyndrom / SINDROM DE CANAL CARPIAN
Karpektomie / CARPECTOMIE
Karpokyphose / CARPOCIFOZĂ
Karpopedal / CARPOPEDAL
Karpopedalspasmen / SPASM CARPO-PEDAL
Kartographie / CARTOGRAFIE
Karunkel / CARUNCULĂ
Karus Koma / COMĂ CARUS
Karyogamie / CARIOGAMIE
Karyogenese / CARIOGENEZĂ
karyoklastisch / CARIOCLAZIC
Karyokynese / CARIOKINEZĂ
Karyolymphe / CARIOLIMFĂ
Karyolyse / CARIOLIZĂ
karyolytisch / CARIOLITIC
Karyon / CARION
karyopiknotisches Index / INDICE PICNOTIC
Karyorrhexis / CARIOREXIS
Karyotyp / CARIOTIP
karzinoembrionäres Antigen / ANTIGEN CARCINOEMBRIONAR
karzinogen / CANCERIGEN
karzinogen / CANCEROGEN
Karzinoid / CARCINOID
Karzinoid Herzsyndrom / CARDIOPATIE CARCINOIDĂ
Karzinoid Syndrom / SINDROM CARCINOID
Karzinologie / CANCEROLOGIE
Karzinologie / CARCINOLOGIE
Karzinolytisch / CARCINOLITIC
Karzinom / CARCINOM
Karzinomatose / CARCINOMATOZĂ
karzinomatöse Myopathie / MIOPATIE CARCINOMATOASĂ
Karzinosarkom / CARCINOSARCOM
Karzinose / CARCINOZĂ
Kasein / CAZEINĂ
Kaseum / CAZEUM
käsig / CAZEOS
Kastrat / CASTRAT
Kastration / CASTRARE
Kasuistik / OBSERVAŢIE MEDICALĂ
Katabolismus / CATABOLISM
katagen / CATAGEN
Katakrotismus / CATACROTISM
Katal / KATAL
Katalepsie / CATALEPSIE
kataleptiförmig / CATALEPTIFORM
Katalysator / CATALIZATOR
Katalyse / CATALIZĂ
Katamenial / CATAMENIAL
Katamnese / CATAMNEZĂ
Kataphasie / CATAFAZIE
Kataphorese / CATAFOREZĂ
Kataplasie / CATAPLAZIE
Kataplexie / CATAPLEXIE
Katarakt / CATARACTĂ
Katarrh / CATAR
Katarrh / GUTURAI
Katarrhal / CATARAL
Katastrophenmedizin / MEDICINA CATASTROFELOR
Katatonie / CATATONIE
katatonisch Syndrom / SINDROM CATATONIC
Katayama Fieber / FEBRĂ KATAYAMA
Katecholamine / CATECOLAMINE
Katgut / CATGUT
Katharsis / CATHARSIS
kathartisch / CATARCTIC
Katheter / CATETER
Kathisophobie / ACATIZIE
Kathodenstrahloszillographe / OSCILOGRAF CATODIC
Kation / CATION
Kationseife / SĂPUN CATIONIC
Katod / CATOD
Katzenauge / OCHI DE PISICĂ AMAUROTIC
Katzenschnurren / FREAMĂT CATAR
Katzenschreisyndrom / SINDROM CRI DU CHAT
Katzenseuchenvirus / VIRUS AL LEUCEMIEI FELINE
Kauakt / MASTICAŢIE
kaudal / CAUDAL
Kaudasyndrom / SINDROM DE COADĂ DE CAL
Kauderwelschaphasie / JARGONAFAZIE
Kauenprozent / COEFICIENT MASTICATORIU
Kauern / GENUFLEXIUNE
kauflächewärts / OCLUZAL
Kaukasoid / CAUCAZIAN
Kausalgie / CAUZALGIE
kausalgie / SINDROM CAUZALGIC
kaustisch / CAUSTIC
Kauter / CAUTER
Kauterisation / CAUTERIZARE
kaval intravenöses Filter / FILTRU INTRAVENOS CAV
Kaverne / CAVERNĂ
kavernös / CAVERNOS
kavernös Sinus / SINUS CAVERNOS
Kavernösinussyndrom / SINDROM DE SINUS CAVERNOS
kavitär / CAVITAR
Kavitärsyndrome / SINDROM CAVITAR
Kayser-Fleischer ring / INEL KAYSER-FLEISCHER
Kefir / KEFIR
Kegel / CON
Kehldeckel / EPIGLOTĂ
Kehldeckelentzündung / EPIGLOTITĂ
Kehle / GÂTLEJ
Kehlkopfhöhle / CAVITATE LARINGIANĂ
Kehlkopfleukoplakie / LEUCOPLAZIE LARINGIANĂ
Kehlkopfschwindel / VERTIJ LARINGIAN
Kehllautartig / GUTURALIZARE
Keilbein / SFENOID
Keilbeinschnitt / SFENOIDOTOMIE
Keilbeinspaltsyndrom / SINDROM DE FANTĂ SFENOIDALĂ
Keim- / GERMINAL
Keim / EMBRION
Keim / GERMEN

Keim / ZIGOT
Keimbahn / ONTOGENEZĂ
Keimbekämpfung / ANTISEPSIE
Keimdrüse / GONADĂ
Keimdrüsenwirksam / GONADOTROPIC
Keimesentwicklung / EMBRIOGENEZĂ
Keimeszerstückeling / EMBRIOTOMIE
Keimscheibe / DISC GERMINATIV
Keimträger / PURTĂTOR
Keimzellenetwicklung / SPERMATOGENEZĂ
Keith-Flackscher sinusknoten / NOD KEITH-FLACK
Kelch / CALICIU
Kelch / CALICUL
Kell System / SISTEM KELL
keloid / CHELOID
Keloidose / KELOIDOZĂ
Kelotomie / KELOTOMIE
Kendall A Verbindung / COMPUS A KENDALL
Kennzeichend für ein Krankheit / PATOGNOMONIC
Kennzeit / CRONAXIE
Kenofobie / KENOPHOBIE
Kephalhämatoma / CEFALHEMATOM
Keramide / CERAMIDĂ
Keratektasie / KERATECTAZIE
Keratin / KERATINĂ
Keratinase / KERATINAZĂ
Keratinozyt / KERATINOCIT
Keratoakanthom / KERATOACANTOM
Keratoderma / KERATODERMA
Keratodermitis / KERATODERMIE
Keratogene Bullöse Dermatitis / DERMATITĂ BULOASĂ KERATOGENĂ
keratogenetisch / KERATOGEN
KERATOGLOBUS / KERATOGLOB
Keratoglobus / MEGALOCORNEE
Keratokonjunktivitis / KERATOCONJUNCTIVITĂ
Keratoleukom / KERATOLEUCOM
Keratolyse / KERATOLIZĂ
Keratolytisch / KERATOLITIC
Keratom / KERATOM
Keratoma Senilis / KERATOM SENIL
Keratomalazie / KERATOMALACIE
Keratometer / KERATOMETRU
Keratometrie / KERATOMETRIE
Keratomykose / KERATOMICOZĂ
Keratopathie / KERATOPATIE
Keratophakoprothese / KERATOFACOPROTEZĂ
Keratoplastik / KERATOPLASTIE
Keratoprosthesis / KERATOPROTEZĂ
Keratose / KERATOZĂ
Keratoskope / KERATOSCOP
Keratoskopie / KERATOSCOPIE
Keratotomie / KERATOTOMIE
Keratozele / KERATOCEL
Kerbe / ANCOŞĂ
Kerion Celsi / KERION
Kern / CARION
Kern / NUCLEU
Kernauflösung / CARIOLIZĂ
kernig / NUCLEAR
kernig / NUCLEIFORM
Kernikterus / ICTER NUCLEAR
Kernkörperchen / NUCLEOL
Kerose / KEROZĂ
Ketamin / KETAMINĂ
Ketoazidose / ACIDOCETOZĂ
Ketoazidose / CETOACIDOZĂ
ketogenetisch / CETOGEN
Ketonämie / CETONEMIE
Ketone / CETONĂ
Ketonenbildung / CETOGENEZĂ
Ketonkörper / CORPI CETONICI
Ketonurie / CETONURIE
Ketose / CETOZĂ
kettig / CATENAR
Keuchhusten / TUSE CONVULSIVĂ
Kidd System / SISTEM KIDD
kiefergesichtig / MAXILOFACIAL
Kieferheilkunde / GNATOLOGIE
Kiefermesser / MANDIBULOMETRU
Kieferorthopädie / ORTODONŢIE
Kieferplastik / GNATOPLASTIE
Kieferruhehaltung / INOCLUZIE STATICĂ
Kieferspalte / GNATOSCHIZIS
Kieferspaltung / SCHIZOGNAŢIE
Kieferunterentwickulng / HIPOPLAZIE MAXILARĂ
Kieferverkümmerung / OPISTOGNATISM
Kielbrust / PECTUS CARINATUM
Kiemenbogen / ARC BRANHIAL
Kiemenbogens-Kiemenfurche Syndrom / DISOSTOZĂ MANDIBULOFACIALĂ
Kiemenzyst / CHIST BRANHIAL
Kieselerde / SILICE
Kieselsaure Magnesia / TALC
Kiesselbach Zone / ZONĂ KIESSELBACH
Kilobase / KILOBAZĂ
Kilobasenpaar / KILOPERECHE DE BAZE
Kiloelektronvolt / KILOELECTRONVOLT
Kilovolt / KILOVOLT
Kinase / KINAZĂ
Kind / COPIL
Kindbett / PUERPERALITATE
Kindbettinfektion / INFECŢIE POST-PARTUM
Kinder Epilepsie / EPILEPSIE INFANTILĂ
Kinderautism / AUTISM INFANTIL
Kinderglaukom / GLAUCOM INFANTIL
Kindergliedenschmerz / ACRODINIE INFANTILĂ
Kinderkrippe / CREŞĂ
Kinderlähmung / PARALIZIE INFANTILĂ
Kinderpflege / PUERICULTURĂ
Kinderschlucken / DEGLUTIŢIE INFANTILĂ
Kindheit / COPILĂRIE
kindlich / INFANTIL
kindlich / PUERIL
Kindliche Elastoma / ELASTOM JUVENIL
Kindsmord / INFANTICID
Kindspech / MECONIU
Kinematik / CINEMATICĂ
Kinesologie / CINEZIOLOGIE
Kinethotherapie / KINETOTERAPIE
Kinine / KININE
Kininogen / KININOGEN
kinn / GENIAN
Kinn / MENTON
Kinnschleuder / FRONDĂ
Kinoskope / KINOSCOP
Kinurenin / KINURENINĂ
Kinureninase / KINURENINAZĂ

Kirlian Effekt / EFECT KIRLIAN
Kirlian Photographie / FOTOGRAFIE KIRLIAN
Kirmisson Ekchymose / ECHIMOZĂ KIRMISSON
Kitzelsucht / TITILOMANIE
Kitzler / CLITORIS
Klaffen / CĂSCAT
Klammern / CLAMPAJ
Klang / CLANGOR
Klappe / VALVĂ
klappen Insuffizienz / INSUFICIENŢĂ VALVULARĂ
Klappenentzündung / VALVULITĂ
Klappenheteroplastik / HETEROGREFĂ VALVULARĂ
Klappenkrankheit / VALVULOPATIE
Klappenleiden / VALVULOPATIE
Klappenplastik / VALVULOPLASTIE
Klappensprengung / VALVULECTOMIE
Klappensprengung / VALVULOTOMIE
Klappern / CLACMENT
Klärungsfaktor / FACTOR CLARIFIANT
Klasmatose / CLASMATOZĂ
Klasse / CLASĂ
Klassifikation / CLASIFICARE
klastisch / CLASTIC
Klastogen / CLASTOGEN
Klathrin / CLATRINĂ
Klau / GRIFĂ
Klaudin / CLAUDINĂ
Klavikel / CLAVICULĂ
klebende Synovialitis / SINOVITĂ PLASTICĂ
Kleberweiß / GLUTEN
Kleidektomie / CLEIDECTOMIE
Kleidotomie / CLEIDOTOMIE
Kleieförmig schuppend / FURFURACEU
Kleienflechte / PITYRIASIS VERSICOLOR
Kleine Kreislauf / MICA CIRCULAŢIE
Kleiner Hof / AREOLĂ
Kleiner Puls / PULS PARVUS
Kleiner Schlauch / UTRICULĂ
Kleines Fieber / FEBRICULĂ
Kleines Netz / MICUL EPIPLOON
Kleinhirn / CEREBEL
Kleinhirnamygdala / AMIGDALĂ CEREBELOASĂ
Kleinhirnentzündung / CEREBELITĂ
Kleinhirnflocke / FLOCCULUS CEREBELLI
Kleinhirnhalbseitenlähmung / HEMIPLEGIE CEREBELOASĂ
Kleinhirnrinde / CORTEX CEREBELOS
Kleinhirnrinde / SCOARŢĂ CEREBELOASĂ
Kleinhirnschwund / ATROFIE CEREBELOASĂ
Kleinhirnsyndrom / SINDROM CEREBELOS
Kleinhirnzelt / CORTUL CEREBELULUI
Kleinspore / SPORUL
Kleinzellenepitheliom / EPITELIOM CU CELULE MICI
Kleinzellenkarzinom / CARCINOM CU CELULE MICI
Klemme / AGRAFĂ
Kleptolagnie / CLEPTOLAGNIE
Kleptomanie / CLEPTOMANIE
Kleptomanie / FURT PATOLOGIC
Kleptophobie / CLEPTOFOBIE
Klima / CLIMAT
Klimakterium / CLIMACTERIU
Klimakterium / MENOPAUZĂ
Klimapathologie / CLIMATOPATOLOGIE
Klimatisierungrankheit / BOALĂ AERULUI CONDIŢIONAT
Klimatologie / CLIMATOLOGIE
Klinik / CLINICĂ
klinisch / CLINIC
klinische Diagnostik / DIAGNOSTIC CLINIC
klinische Epidemiologie / EPIDEMIOLOGIE CLINICĂ
klinische Medizin / MEDICINĂ CLINICĂ
Klinische Pharmazie / FARMACIE CLINICĂ
Klinodaktilie / CLINODACTILIE
klinoide / CLINOID
Klinomanie / CLINOMANIE
Klinophylie / CLINOFILIE
Klinostatisch / CLINOSTATIC
Kliomedizin / CLIOMEDICINĂ
Klistier / CLISMĂ
Klitoris / CLITORIS
Kloake / CLOACĂ
klonal / CLONAL
Klonaldeletion / DELEŢIE CLONALĂ
klonale Selektion / SELECŢIE CLONALĂ
Klone / CLONĂ
Klonenselektionstheorie / TEORIA SELECŢIEI CLONALE
Klonierung / CLONARE
Klonisch / CLONIC
Klonische Krampf / CLONIE
Klonisches Krampf / SPASM CLONIC
Klonus / CLONUS
Klopfen / TAPOTAJ
klopfend / PULSATIL
Klopfschall / ZGOMOT DE PERCUŢIE
Kloß / GLOBUS
Klostridien / CLOSTRIDIUM
Klpfmassage / TAPOTARE
Klugheit / INTELIGENŢĂ
Klumpfuß / PICIOR ECHIN
Knallen / CLACMENT
Knarren / CRACMENT
Knarrend Synovitis / SINOVITĂ CREPITANTĂ
Knäuel / GLOMERUL
Knäuel / GLOMUS
Knickfuß / PICIOR STRâMB
Knickfuß / PICIOR VALGUS
Knie / GENU
Knie / GENUNCHI
Kniebinde / GENUNCHIERĂ
Knie-Brust-Lage / POZIŢIE GENUPECTORALĂ
Knie-Brust-Lage / SINDROMUL RUGĂCIUNII MAHOMEDANE
Knie-Ellenbogen-Lage / POZIŢIE GENUCUBITALĂ
knieförmig / GENICULAT
Kniegelenkentzündung / GONARTRITĂ
Kniehöcker / CORPI GENICULAŢI
Kniekappe / GENUNCHIERĂ
kniescheiben / PATELAR
Kniescheibenplastik / PATELOPLASTIE
Knieschmerz / GONALGIE
knikehle / POPLITEU
Knistergeräusch / CREPITAŢIE
Knöchel / GLEZNĂ
Knöchel / MALEOLĂ
Knochemarkenentzündung / OSTEOMIELITĂ
Knochen / OS
Knochen Absorptionmessung / ABSORBŢIOMETRIE OSOASĂ
Knochen und Gelenkentzündung / OSTEOARTRITĂ
Knochenabbau / OSTEOCLAZIE
Knochenabbau / OSTEOLIZĂ

Knochenabbauzelle / OSTEOCLAST
Knochenalter / VÂRSTĂ OSOASĂ
Knochenartiggewebe / ŢESUT OSTEOID
Knochenbauplatte / PLACĂ DE OSTEOSINTEZĂ
Knochenbildend / OSTEOPLAZIE
Knochenbildung / OSTEOGENEZĂ
Knochenbildungszelle / OSTEOBLAST
Knochenbrüchigkeit / OSTEOGENEZĂ IMPERFECTĂ
Knochenbruchschwelle / PRAG DE FRACTURĂ
Knochendichtemessung / OSTEODENSITOMETRIE
Knochendurchtrtennung / OSTEOTOMIE
Knochendysplasie / OSTEODISPLAZIE
Knochendystrophie / DISTROFIE OSOSĂ
Knochendystrophie / OSTEODISTROFIE
Knocheneinschmelzend / OSIFLUENT
Knochenentzündung / OSTEITĂ
Knochenerweichung / OSTEOMALACIE
Knochenfehlbildung / DISPLAZIE OSOASĂ
Knochen-Gelenkleiden / OSTEOARTROPATIE
Knochengeschwulst / OSTEOM
Knochenhaut / PERIOST
Knochenhautentzündung / OSTEOPERIOSTITĂ
Knochenhautfehlbildung / DISPLAZIE PERIOSTALĂ
Knochenkanälchen / CANALICULE OSOASE
Knochenknorpelentzündung / OSTEOCONDRITĂ
Knochenkrebs / CANCER OSOS
Knochenlehre / OSTEOLOGIE
Knochenleiden / OSTEOPATIE
Knochenmark / MĂDUVĂ OSOASĂ
Knochenmarkinsuffizienz / INSUFICIENŢĂ MEDULARĂ
Knochenmarkkultur / MEDULOCULTURĂ
Knochenmarkriesenzelle / MIELOPLAX
Knochenmessung / OSTEOMETRIE
Knochenmetabolismmarkers / MARCHERI AI METABOLISMULUI OSOS
Knochenmuskel Enthülsung / DECORTICARE OSTEOMUSCULARĂ
Knochennekrosis / OSTEONECROZĂ
Knochenneuralgie / OSTEONEVRALGIE
Knochenphlegmone / OSTEOFLEGMON
Knochenplastik / OSTEOPLASTIE
Knochensäulchen / OSTEON
Knochenschaft / DIAFIZĂ
knochenschaft Fehlbildung / DISPLAZIE DIAFIZARĂ
Knochenschmerz / OSTEOALGIE
Knochenschmerz / OSTEODINIE
Knochensplitter / ESCHILĂ
Knochenstrahlungsnekrosis / OSTEORADIONECROZĂ
Knochenstückbrücheneinrichtung / COAPTARE
Knochensubstanzwucherung / HIPEROSTOZĂ
Knochenverwachsung / SINOSTOZĂ
Knochenvorraum / VESTIBUL OSOS
knöchern / OSOS
Knocheschmerz / OSTEALGIE
knochneartig / OSTEOID
knorpel- / CONDRAL
Knorpel / CARTILAJ
Knorpelbildung / CONDROGENEZĂ
Knorpelbildungszelle / CONDROBLAST
Knorpelentfernung / CONDRECTOMIE
Knorpelentweichung / CONDROMALACIE
Knorpelgeschwulst / CONDROM
Knorpelhaut / PERICONDRU
Knorpelleiden / CONDROPATIE
Knorpellösung / CONDROLIZĂ
Knorpelzellen / CONDROCIT
Knospe / MUGUR
Knötchen / NODUL
Knoten / NOD
Knotenbildung / NODOZITATE
Knotenbildung / NODULOZĂ
Knotenerythem / ERITEM NODOS
Knotenfasziitis / FASCIITĂ NODULARĂ
Knotenfieber / FEBRĂ GANGLIONARĂ
Knotenkropf / GUŞĂ MULTINODULARĂ
Knotenkultur / GANGLIOCULTURĂ
Knotenophthalmie / OPHTALMIA NODOSA
Knotenpanarteriitis / PANARTERITĂ NODOASĂ
Koagulabilität / COAGULABILITATE
Koagulase / COAGULAZĂ
Koagulation / COAGULARE
Koagulopathie / COAGULOPATIE
Koaleszenz / COALESCENŢĂ
Koaptation / COAPTARE
Koaptor / COAPTOR
Koazervat / COACERVAT
Kobalamin / COBALAMINĂ
Kobalt / COBALT
Kobalt 60 / COBALT 60
Kobaltotherapie / COBALTOTERAPIE
Kocher Fraktur / FRACTURĂ KOCHER
Kochsalz / CLORURĂ DE SODIU
Kode / COD
Kodein / CODEINĂ
Kodeinomanie / CODEINOMANIE
Kodominante Allele / ALELE CODOMINANTE
Kodominaz / CODOMINANŢĂ
Kodon / CODON
Koeffizient / COEFICIENT
Koenzym / COENZIMĂ
Koenzym A / COENZIMĂ A
Koenzym Q / COENZIMĂ Q
Koenzym Q10 / COENZIMĂ Q10
Kofaktor / COFACTOR
Koffein / COFEINĂ
kognitiv / COGNITIV
kognitive Therapie / TERAPIE COGNITIVĂ
Kohle / CĂRBUNE
Kohlenanhydrase / ANHIDRAZĂ CARBONICĂ
Kohlenanhydrasehemmer / INHIBITOR AL ANHIDRAZEI CARBONICE
Kohlendyoxidschnee / ZĂPADĂ CARBONICĂ
Kohlenhydrat / GLUCID
Kohlenhydrat / HIDROCARBONAT
Kohlenhydrate / CARBOHIDRAT
Kohlenmonoxid / MONOXID DE CARBON
Kohlenmonoxid / OXID DE CARBON
Kohlenmonoxidvergiftung / OXICARBONISM
Kohlenoxydhämoglobin / CARBOXIHEMOGLOBINĂ
Kohlensäure / ACID CARBONIC
Kohlenstaublung / ANTRACOZĂ
Kohlenstoff / CARBON
Kohlenwasserstoff / HIDRAT DE CARBON
Kohlenwasserstoff / HIDROCARBURĂ
Kohlenwasserstoffvergiftung / HIDROCARBURISM
Kohorte / COHORTĂ
Koilonychie / COILONICHIE, KOILONICHIE
Ko-infektion / COINFECŢIE

Koitus / COIT
Kokain / COCAINĂ
Kokainsucht / COCAINOMANIE
Kokken / COC
Kokkobazillus / COCOBACIL
Kokzidiomykose / COCCIDIOIDOMICOZĂ
Kokzidynie / COCCIDINIE
Kolbenschimmel / ASPERGILLUS
Kolchizin / COLCHICINĂ
Kolektasie / COLECTAZIE
Kolektomie / COLECTOMIE
Kolibazillus / COLIBACIL
Kolibazilose / COLIBACILOZĂ
Koliförmig / COLIFORM
Kolik / COLICĂ
Kolitis / COLITĂ
Kolitis Ulcerosa / COLITĂ ULCEROASĂ
Kollagefasern / FIBRĂ DE COLAGEN
Kollagen / COLAGEN
Kollagen Krankheit / BOALĂ DE COLAGEN
Kollagenase / COLAGENAZĂ
Kollagenom / COLAGENOM
Kollagenose / COLAGENOZĂ
Kollaps / COLAPS
kollateral / COLATERAL
Kollateralkreislauf / CIRCULAŢIE COLATERALĂ
Kollimation / COLIMAŢIE
Kollimator / COLIMATOR
Kollodium / COLODIU
Kolloidstruma / GUŞĂ COLOIDĂ
Kolobom / COLOBOM
Koloid / COLOID
koloidal / COLOIDAL
Koloides Epitheliom / EPITELIOM COLOID
Koloidlösung / SOLUŢIE COLOIDALĂ
Koloidoklasie / COLOIDOCLAZIE
Kolokolstomie / COLOCOLOSTOMIE
Kolopathie / COLOPATIE
Kolopexie / COLOPEXIE
Koloplikatur / COLOPLICATURĂ
Koloproktektomie / COLOPROCTECTOMIE
Koloptose / COLOPTOZĂ
Kolorimetrie / COLORIMETRIE
Kolorraphie / COLORAFIE
Koloskopie / COLOSCOPIE
Kolostomie / COLOSTOMIE
Kolostrum / COLOSTRU
Kolpektomie / COLPECTOMIE
Kolpitis / COLPITĂ
Kolpohysterektomie / COLPOHISTERECTOMIE
Kolpoperineoplastik / COLPOPERINEOPLASTIE
Kolpoperineorraphie / COLPOPERINEORAFIE
Kolpopexie / COLPOPEXIE
Kolpoplastik / COLPOPLASTIE
Kolposkope / COLPOSCOP
Kolposkopie / COLPOSCOPIE
Kolpostat / COLPOSTAT
Kolpostenose / COLPOSTENOZĂ
Kolpotomie / COLPOTOMIE
Kolpozel / COLPOCEL
Kolpozytologie / COLPOCITOLOGIE
Koma / COMĂ
Kombinationsimpfstoff / VACCIN POLIVALENT
kombinierte Impfung / VACCINARE ASOCIATĂ
Kombinierte Paralyse / PARALIZIE MIXTĂ
kombinierte Sklerose / SCLEROZE COMBINATE
Komedo / COMEDON
Komissur / COMISURĂ
komissurale Rückenmarkschnitt / MIELOTOMIE COMISURALĂ
Komissuroplastik / COMISUROPLASTIE
Komissurotomie / COMISUROTOMIE
kommensale / COMENSAL
Kommensalismus / COMENSALISM
komminutiv / COMINUTIV
komparative Pathologie / PATOLOGIE COMPARATĂ
komparative Psychiatrie / PSIHIATRIE COMPARATĂ
Kompatibel / COMPATIBIL
Kompatibilität / COMPATIBILITATE
Kompensation / COMPENSARE
Kompensiert / COMPENSAT
kompensiertes Schock / ŞOC COMPENSAT
Kompetenz / COMPETENŢĂ
kompetitive Hemmung / INHIBIŢIE COMPETITIVĂ
Komplement / COMPLEMENT
Komplement Aktivierung / ACTIVARE A COMPLEMENTULUI
komplementär / COMPLEMENTAR
Komplementäres DNS / ADN COMPLEMENTAR
Komplementargenen / GENE COMPLEMENTARE
Komplementarität / COMPLEMENTARITATE
Komplementbindung / FIXAREA COMPLEMENTULUI
komplette Aphasie / AFAZIE TOTALĂ
Komplette testikuläre Feminisierung. / SINDROMUL TESTICULULUI FEMINIZANT
Komplex / COMPLEX
Komplexometrie / COMPLEXOMETRIE
Komplianz / COMPLIANŢĂ
Komplikation / COMPLICAŢIE
Kompozit / COMPOZIT
Kompresse / COMPRESĂ
Kompression / COMPRESIUNE
Kompressor / COMPRESOR
Komprimiert / COMPRIMAT
Konchotomie / CONCOTOMIE
Kondensation / CONDENSARE
kondensiert / CONDENSAT
Kondensor / CONDENSOR
Kondition / STARE
konditionelle Mutation / MUTAŢIE CONDIŢIONALĂ
Konditionierung / CONDIŢIONARE
Kondom / CONDOM
Kondom / PREZERVATIV
Konduction / CONDUCŢIE
Konduktanz / CONDUCTANŢĂ
Konduktibilität / CONDUCTIBILITATE
Konduktion / CONDUCERE
Kondyloma / CONDILOM
Konexon / CONEXON
Konfiguration / CONFIGURAŢIE
Konflikt / CONFLICT
kongenitale Kardiopathie / CARDIOPATII CONGENITALE
Kongestion / CONGESTIE
Konglutinationsthrombus / TROMBO-AGLUTINARE
Kongorotversuch / PROBA CU ROŞU DE CONGO
Kongruenz / CONGRUENŢĂ
Koniose / CONIOZĂ
konjugiert / CONJUGAT
Konkrement / CONCREŢIUNE
Konkurrenz / COMPETIŢIE

kONN- / MENTONIER
Konotoxin / CONOTOXINĂ
Konphabulation / CONFABULAŢIE
Konsanguinität / CONSANGUIN
Konserve / CONSERVĂ
Konservenkrankheit / BOALA CONSERVELOR
Konservierungsmittel / CONSERVANT
konsonant / CONSONANT
Konstante / CONSTANTĂ
Konstitution / CONSTITUŢIE
konstitutionelle Mutation / MUTAŢIE CONSTITUTIVĂ
konstitutionelle Polyglobulie / POLIGLOBULIE CONSTITUŢIONALĂ
Konstitutionellsymptom / SINDROM CONSTITUŢIONAL
Konstitutionstyp / TIP CONSTITUŢIONAL
Konstriktion / CONSTRICŢIE
Konstriktor / CONSTRICTOR
Konsultation / CONSULTAŢIE
Konsumption / CONSUM
Kontakt / CONTACT
kontakt Faktor / FACTOR DE CONTACT
Kontaktfaktor / FACTORI DE CONTACT
Kontakthemmung / INHIBIŢIE DE CONTACT
Kontamination / CONTAMINARE
Kontiguität / CONTIGUITATE
Kontinua-Fieber / FEBRĂ ÎN PLATOU
Kontinues Naht / SUTURĂ CONTINUĂ
Kontinuierlich Kapillär / CAPILAR CONTINUU
Kontor / CONTOR
Kontraktilität / CONTRACTILITATE
Kontraktion / CONTRACŢIE
Kontraktur / CONTRACTURĂ
Kontrast / CONTRAST
Kontrast / MEDIU DE CONTRAST
Kontrast / OPACIFIERE
Kontrastaussparung / IMAGINE LACUNARĂ
Kontrastmittel / CONTRAST
Kontraststoff / PRODUS DE CONTRAST
Kontrazeption / CONTRACEPŢIE
kontrol Gen / GENĂ DE CONTROL
kontrolierte Unterblutdruck / HIPOTENSIUNE CONTROLATĂ
Kontrolle / CONTROL
kontrollierte Belüftung / VENTILAŢIE CONTROLATĂ
kontrollierte Zone / ZONĂ CONTROLATĂ
kontrolliertes Ionkanal / CANAL CONTROLAT
Kontusion / CONTUZIE
Konus / CON
Konvaleszenz / CONVALESCENŢĂ
Konvektion / CONVECŢIE
konventionlles Nahrung / ALIMENT TRADIŢIONAL
konvergente Erblichkeit / EREDITATE CONVERGENTĂ
Konvergenz / CONVERGENŢĂ
Konversion / CONVERSIE
Konvertase / CONVERTAZĂ
Konvertin / CONVERTINĂ
Konvesionsenzym / ENZIMĂ DE CONVERSIE
Konvulsion / CONVULSIE
Konzentrazion / CONCENTRAŢIE
Konzentrazionsindex / INDEX DE CONCENTRAŢIE
Konzept / CONCEPT
Konzeption / CONCEPŢIE
Konzeptionverhütend / ANTICONCEPŢIONAL
Kooperativität / COOPERATIVITATE
Koordination / COORDONARE
Koordinationsstörung / INCOORDONARE
Kopf / CAP
Kopfgesichtschmerz / ALGIE CRANIOFACIALĂ
Kopflage / PREZENTAŢIE CEFALICĂ
Kopfmessung / CEFALOMETRIE
Kopfschmerz / CEFALALGIE
Kopfschmerz / CEFALEE
Kopfträger / ATLAS
Kopolymer / COPOLIMER
Köppe Knötchen / NODULI KÖPPE
Koprokultur / COPROCULTURĂ
Koprolalie / COPROLALIE
Koprologie / COPROLOGIE
Koprom / COPROM
Koprophagie / COPROFAGIE
Koprophylie / COPROFIL
Koprophylie / COPROFILIE
Koproporphyrin / COPROPORFIRINĂ
Koproporphyrinogen / COPROPORFIRINOGEN
Koproporphyrinurie / COPROPORFIRINURIE
Koprostase / COPROSTAZĂ
Kopulation / COPULAŢIE
Korbzelle / CELULĂ ÎN COŞULEŢ
Korepraxie / COREPRAXIE
Korialgonadotrophitest / PROBA LA GONADOTROFINĂ CORIONICĂ
Korklung / SUBEROZĂ
Körnchen / GRANULĂ
Körnelung / GRANULAŢIE
körnig / GRANULOS
Koroidpapilloma / PAPILOM COROIDIAN
koronal / CORONAL
koronar / CORONARIAN
Koronareinsuffizienz / INSUFICIENŢĂ CORONARIANĂ
Koronaritis / CORONARITĂ
Koronarographie / CORONAROGRAFIE
Koronarsinus / SINUS CORONAR
Koronarumgehung / PONTAJ CORONARIAN
Korotkoff Geräusche / ZGOMOTE KOROTKOFF
Körpegröße / TALIE
Korpelentzündung / CONDRITĂ
Körper / CORP
Körperbau / MUSCULAŢIE
Körperchen / CORPUSCUL
Körperhaltung / POSTURĂ
Körperkreislauf / MAREA CIRCULAŢIE
Körperlage / DECUBIT
Körperlichetemperatur / TEMPERATURĂ CORPORALĂ
Körpermassindex / INDICE DE MASĂ CORPORALĂ
Körperschema / SCHEMĂ CORPORALĂ
Körperschlagader / AORTĂ
Körperverfall / CONSUMPŢIE
Körpervergrößerung / SOMATOMEGALIE
Körperzelle / CELULĂ SOMATICĂ
Korrectopie / CORECTOPIE
Korrektiv / CORECTIV
Korrelation / CORELAŢIE
Korrespondenz / CORESPONDENŢĂ
Korsett / CORSET
Korsettkrankheit / BOALA CORSETULUI
Kortex / CORTEX
kortikal / CORTICAL
kortikale Halbseitenlähmung / HEMIPLEGIE CORTICALĂ
Kortikalneuron / NEURON CORTICAL

kortikoid Therapie / CORTICOTERAPIE
Kortikoidanhängigkeit / CORTICODEPENDENT
Kortikoide / CORTICOID
Kortikoidmangel / CORTICOPRIV
Kortikomimetisch / CORTICOMIMETIC
Kortikoresistenz / CORTICOREZISTENŢĂ
Kortikospinal / CORTICOSPINAL
Kortikosteroide / CORTICOSTEROIZI
Kortikosteron / CORTICOSTERON
Kortikosuprarenalom / CORTICOSUPRARENALOM
Kortikotrophin / CORTICOTROFINĂ
Kortikotropisch / CORTICOTROP
Kortisol / CORTIZOL
Kortisol-Glukose Test / PROBA CU CORTIZON-GLUCOZĂ
Kortison / CORTIZON
Korymbiform / CORIMBIFORMĂ
Korynebakteriose / CORINEBACTERIOZĂ
Korynebakterium / CORYNEBACTERIUM
Kosmetisch / COSMETICĂ
Kostlebensmittel / ALIMENT DIETETIC
Kot / EXCREMENTE, FECALE, MATERII FECALE, SCAUN
Kotballen / SCIBALĂ
Koterbrechen / VĂRSĂTURĂ FECALOIDĂ
Kotessen / CACOFAGIE, COPROFAGIE, SCATOFAGIE
kotiges Ulkus / ULCER STERCORAL
Ko-transport / COTRANSPORT
Kotstauung / COPROSTAZĂ
Kotstein / COPROLIT
Kotstein / STERCOLIT
kovalente Katalyse / CATALIZĂ COVALENTĂ
Kovalentstruktur / STRUCTURĂ COVALENTĂ
Koxarthrose / COXARTROZĂ
Koxitis / COXITĂ
Krachen / CRACMENT
Kraft / FORŢĂ
Kraft / POTENŢĂ
Kräfteverfall / MARASM
Kräftig / VALID
Kräftigend / TONIC
Kraftlos / DEBIL
Kraftlos / FLASC
Kraftlosigkeit / DEBILITATE
Kraftmesser / DINAMOMETRU
Kraftmessung / DINAMOMETRIE
Krallenhand / / GRIFĂ CUBITALĂ
Krampf / CONVULSIE, CRAMPĂ, SPASM
Krampfader / VARICE
Krampfaderbruch / VARICOCEL
Krampfadergeschwür / ULCER VARICOS
Krampfartig / SPASTICITATE
Krampfartiger Leibschmerz / COLICĂ
Krampfend / SPASMODIC
krampferregend / SPASMOGEN
Krampferzeugendes Mittel / CONVULSIVANT
krampfhaft / SPASTIC
Krampfleiden / TETANIE
krampflindernd / ANTICONVULSIVANT
krampflindernd / ANTISPASTIC
krampflösend / SPASMOLITIC
Krampfneigung / SPASMOFILIE
Kraniektomie / CRANIECTOMIE
Kraniopharygiom / CRANIOFARINGIOM
Kranioplastik / CRANIOPLASTIE
Kraniostenose / CRANIOSTENOZĂ
Kraniotabes / CRANIOTABES
Krankenhaus / SPITAL
Krankenhausbrand / GANGRENĂ SPITALICEASCĂ
Krankenschwester / NURSĂ
Krankenwagen / AMBULANŢĂ
Krankhaft / MORBID
Krankhaft / PATOLOGIC
Krankhafte Eßlust / SITIOMANIE
krankhafte Muskelschwäche / MIASTENIE
krankhaftige Abwechslung / ALTERNANŢĂ MORBIDĂ
Krankheit / AFECŢIUNE
Krankheit / MALADIE
Krankheit durch Autoantikörper / BOALĂ PRIN AUTOANTICORPI
Krankheit mit Antikörper Gegen die Glomerulär Basalmembrane / BOALĂ CU ANTICORPI ANTIMEMBRANĂ BAZALĂ GLOMERU-LARĂ
Krankheitsbildung / NOSOGENIE
Krankheitserreger / AGENT PATOGEN
Krankheitsstand / MORBIDITATE
Krankheitsübertragend / MORBIGEN
Krankheitsursache / NOXĂ
kränklich / MALADIV
Krankliche Allele / ALELĂ MORBIDĂ
krankmachend / PATOGEN
Kranksinusknotensyndrom / SINDROM DE NOD SINUSAL
kranzförmig / CORONAR
Krase / UMOARE
Kraterartig / CRATERIFORM
Krätze / SCABIE
Kratzen / GRATAJ
krätzig / SCABIOS
Krätzmilbe / SARCOPTES SCABIEI
Kratzmilbengang / ŞANŢ ACARIAN
Kraurosis Penis / KRAUROSIS PENIS
Kraurosis Vulvae / KRAUROSIS VULVAE
Kreatin / CREATINĂ
Kreatinämie / CREATINEMIE
Kreatinin / CREATININĂ
Kreatininämie / CREATININEMIE
Kreatininurie / CREATININURIE
Kreatinkinase / CREATIN KINAZĂ
Kreatinphosphokinase / CREATIN FOSFOKINAZĂ
Kreatinurie / CREATINURIE
Kreatorrhoe / CREATOREE
Krebs / CANCER
Krebs Zyklus / CICLU KREBS
Krebsangst / CANCEROFOBIE
Krebsentstehung / CANCEROGENEZĂ
Krebsgeschwür / ULCEROCANCER
Krebs-Henseleit Zyklus / CICLU KREBS-HENSELEIT
Krebskalzinose / CALCINOZĂ TUMORALĂ
Kreis-DNS / ADN CIRCULAR
kreisförmig / CIRCULAR
kreisförmig / ORBICULAR
Kreisförmiger Haarausfall / PELADĂ
kreislauf Schock / ŞOC CIRCULATOR
Kreislauf / CIRCULAŢIE
Kreislaufhilfe / ASISTENŢĂ CIRCULATORIE
kreislaufig / CIRCULATOR
Kreislaufkollaps / COLAPS CARDIOVASCULAR
Kreisleufzeit / TIMP DE CIRCULAŢIE
Kreißen / TRAVALIU
Kremaster / CREMASTER

Krenotherapie / CRENOTERAPIE
Kretin / CRETIN
Kretinismus / CRETINISM
kretinoide / CRETINOID
Kreuzbein / SACRU
Kreuzbeinschmerz / SACRALGIE
Kreuzimmunität / IMUNITATE ÎNCRUCIŞATĂ
Kreuzung / CHIASMĂ
Kreuzung / DECUSAŢIE
Kreuzungsphänomen / SINDROMUL ÎNCRUCIŞĂRII
Kriechend / SERPIGINOS
Krim-Fieber / FEBRĂ HEMORAGICĂ DE CRIMEEA-CONGO
Kriminologie / CRIMINOLOGIE
Krioskopische DELTA / DELTA CRIOSCOPIC
Kriptokokkose / CRIPTOCOCOZĂ
Krise / CRIZĂ
Kristall / CRISTAL
kristallähnlich / CRISTALOID
kritisches Experiment / EXPERIMENT CRUCIAL
kritisches Zustand / STATUS CRITICUS
Krokodilstränensyndrom / SINDROM LACRIMILOR DE CROCODIL
Kromosomumkehr / INVERSIUNE CROMOZOMIALĂ
Krone / COROANĂ
kronisches Tubularnephritis / NEFROPATIE TUBULARĂ CRONICĂ
Kropf / GUŞĂ
Kropfentzündung / STRUMITĂ
kropfkrank / GUŞAT
Krötenhaut / FRINODERMIE
Krücke / CÂRJĂ
Krücke / CROSĂ
Krugatmen / AMFORISM
Krugatmung / SUFLU AMFORIC
Krummdarm / ILEON
Krümmung / CURBURĂ
Krümmung / FLEXURĂ
Krupp / CRUP
krural / CRURAL
Kruste / CRUSTĂ
Kruste / ESCARĂ
Kryoagglutinin / AGLUTININE RECI
Kryobiologie / CRIOBIOLOGIE
Kryochirurgie / CRIOCHIRURGIE
Kryofraktur / CRIOFRACTURĂ
Kryoglobulin / CRIOGLOBULINĂ
Kryoglobulinämie / CRIOGLOBULINEMIE
Kryokauter / CRIOCAUTER
Kryopathie / CRIOPATIE
Kryopathisches Syndrom / SINDROM CRIOPATIC
Kryoprezipität / CRIOPRECIPITAT
Kryoprotein / CRIOPROTEINĂ
Kryoskopie / CRIOSCOPIE
Kryostat / CRIOSTAT
Kryotherapie / CRIOTERAPIE
Krypte / CRIPTĂ
Kryptitis / CRIPTITĂ
Kryptogenetisch / CRIPTOGENETIC
kryptogenetische Anämie / ANEMIE CRIPTOGENETICĂ
Kryptomnesie / CRIPTOMNEZIE
Kryptorchidie / CRIPTORHIDIE
Kryptosporidiose / CRIPTOSPORIDIOZĂ
Ktätzmilbe / ACARIAN
kubital / CUBITAL
Kugel / GLOB
Kügelchen / GLOBUL
Kugelig / GLOBULAR
Kuhpocken / VACCINĂ
Kulchitsky Zelle / CELULĂ KULCHITSKY
Kuldoskopie / CULDOSCOPIE
Kuldozentese / CULDOCENTEZĂ
Kultur / CULTURĂ
Kumarin / CUMARINĂ
Kunstafter / ANUS CONTRA NATURII
Kunstgriff / MANEVRĂ
Künstlich / SINTETIC
kunstliche Besamung / ÎNSĂMÂNŢARE ARTIFICIALĂ
kunstliche Besamung / INSEMINARE ARTIFICIALĂ
künstliche Dermatitis / DERMATITĂ FACTICE
kunstliche Herzlung / CORD-PULMON ARTIFICIAL
künstliche Hibernation / HIBERNARE ARTIFICIALĂ
kunstliche Immunität / IMUNITATE ARTIFICIALĂ
künstliche Linse / CRISTALIN ARTIFICIAL
kunstliche Pankreas / PANCREAS ARTIFICIAL
kunstliche Selektion / SELECŢIE ARTIFICIALĂ
künstlicher After / ANUS ARTIFICIAL
kunstliches Belüftung / VENTILAŢIE ARTIFICIALĂ
kunstliches Herz / CORD ARTIFICIAL
Kupfer / CUPRU
Kupferämie / CUPREMIE
Kupferfinnen / CUPEROZĂ
Kupferproteine / CUPROPROTEINE
Kupferurie / CUPRIURIE
Kupffer Zellen / CELULE KUPFFER
Kupfferom / KUPFFEROM
Kuppel / FORNIX
Kur / CURĂ
Kur / TRATAMENT
Kurara / CURARA
kurarisierung / CURARIZANT
Kürettage / CHIURETAJ
Kürette / CHIURETĂ
Kurpfuscher / ŞARLATAN
Kursivnaht / SUTURĂ ÎN SURJET
Kurve / CURBĂ
Kurzdarmsyndrom / SINDROM DE INTESTIN SCURT
Kurzdauernde Bewusstseintrübung / ABSENŢĂ
Kurznarkose / SUBNARCOZĂ
Kurzripp-Polydaktilie Syndrome / CONDRODISPLAZIE LETALĂ CU SCURTAREA COASTELOR
Kurzripp-Polydaktylie-Syndrome / SINDROM POLIDACTILIE-COASTĂ SCURTĂ
Kurzsichtigkeit / MIOPIE
Kurzzeitige Zirkulare Depression / DEPRESIE RECURENTĂ SCURTĂ
Kussmaul Puls / PULS KUSSMAUL
Kutikularsaum / PLATOU STRIAT
Kuvade / CUVADĂ
Kybernetik / CIBERNETICĂ
kybernetische Medizin / MEDICINĂ CIBERNETICĂ
Kybernin / CIBERNINĂ
Kymogramm / KIMOGRAMĂ
Kymograph / KIMOGRAF
Kymographie / KIMOGRAFIE
Kynästhesie / KINESTEZIE
Kyneplastik / KINEPLASTIE
Kynesie / KINEZIE
Kynesimeter / KINEZIMETRU

Kynesiologie / KINEZIOLOGIE
Kynesitherapie / KINEZITERAPIE
Kynetisch / CINETIC
kynetische paroxystische Choreoathetose / COREOATETOZĂ PAROXISTICĂ KINEZIGENĂ
Kynozyl / KINOCIL
Kyphose / CIFOZĂ
Kyphoskoliose / CIFOSCOLIOZĂ

L

Lachkrankheit / KURU
Lafora Körperchen / CORPUSCULI LAFORA
Lage / DECUBIT
Lage / POZIŢIE
lagerung / POSTURAL
Lageschwindel / VERTIJ DE POZIŢIE
Lahmschwindel / VERTIJ PARALIZANT
Lähmung / PARALIZIE
Lähmung / PLEGIE
Lähmungsirresein / DEMENŢĂ PARALITICĂ
Laktoseintoleranz / INTOLERANŢĂ LA LACTOZĂ
Laktosetoleranztest / PROBĂ DE TOLERANŢĂ LA LACTOZĂ
Lakunärkrankheit / BOALĂ LACUNARĂ
LAMB syndrome / SINDROM LAMB
lambdoid Sutur / SUTURĂ LAMBDOIDĂ
Lambitus / CUNILINGUS
Lambliase / GIARDIAZĂ
Landarbeiterlunge / B. PLĂMÂNILOR DE FERMIER
Langen QT Syndrom / SINDROM QT LUNG
längengleich / IZOMETRIC
Langerhans Insel / INSULE LANGERHANS
Langerhans Zellen / CELULE LANGERHANS
Langerhanszellen Histiozytose / HISTIOCITOZA CELULEI LANGERHANS
Langfasersyndrom / SINDROMUL FIBRELOR LUNGI
Langkopf / DOLICHOCEFALIE
Langköpfigkeit / DOLICOCEFALIE
Langsamervirus Krankheit / BOALĂ CU VIRUS LENT
Langsammer Virus / VIRUS LENT
Lappenpneumonie / PNEUMONIE LOBARĂ
Lärm / ZGOMOT
Laron-Type Minderwuchs / NANISM DE TIP LARON
larviertes Fieber / FEBRĂ LARVATĂ
laryngeal Sinus / SINUS LARINGIAN
Lassa / Fieber / FEBRĂ DE LASSA
latenter Diabetes / DIABET LATENT
latentes Schielen / STRABISM LATENT
Latenzzeit / TIMP DE LATENŢĂ
Lateralspalte / SCIZURĂ LATERALĂ
Lauber Krankheit / FUNDUS ALBIPUNCTATUS
Lauf / DEBIT
Laus / PĂDUCHE
Läusebefall / PEDICULOZĂ
Lausig / PEDICULAR
Lautbildung / FONAŢIE
Lautes Keuchen / CORNAJ
Lautlehre / FONETICĂ
Lautverwechslung / PARALALIE
Lavage / SPĂLĂTURĂ
Lävo(kardio)gramm / LEVOCARDIOGRAMĂ
Lävogramm / LEVOGRAMĂ
Laxanxienkrankheit / BOALA LAXATIVELOR
Lazarett / INFIRMERIE
Le Fort Fraktur / FRACTURĂ LE FORT
Leben / VIAŢĂ
Lebendgebärend / VIVIPAR
Lebensalter / VÂRSTĂ BIOLOGICĂ
Lebensbaum / ARBOR VITAE
Lebensfähig / VIABIL
Lebensfähigkeit / VIABILITATE
Lebensmittel / ALIMENT
Lebensmittelusatzstoffe / ADITIV ALIMENTAR
Lebensquotient / COEFICIENT VITAL
Lebensweise / COMPORTAMENT
Lebenszeichen / SEMN VITAL
Leber / FICAT
leber oolyzystische Krankheit / BOALĂ POLICHISTICĂ A FICATULUI
leber venooklusive Krankheit / BOALĂ VENOOCLUZIVĂ A FICA-TULUI
Leberdarstellung / HEPATOGRAFIE
Leberentfernung / HEPATECTOMIE
Leberfleck / PATĂ HEPATICĂ
Leberhusten / TUSE PEL HEPATICĂ
Leberinsuffizienz / INSUFICIENŢĂ HEPATICĂ
Leberkolik / COLICĂ HEPATICĂ
Leberkrebs / CANCER HEPATIC
Leber-Lungensyndrom / SINDROM HEPATO-PULMONAR
Lebermilzvergrößerung / HEPATOSPLENOMEGALIE
Lebernabelbruch / HEPATOMFALOS
Lebernaht / HEPATORAFIE
Lebernierensyndrom / SINDROM HEPATORENAL
Leberpulsus / PULS HEPATIC
Leberschmerz / HEPATALGIE
Lebersenkung / HEPATOPTOZĂ
Lebertesten / PROBE HEPATICE
Lebervergrößerung / HEPATOMEGALIE
Leberzelle / CELULĂ HEPATICĂ
Lebewesen / ORGANISM
lederhaut- / SCLERAL
Lederhaut / DERM
Lederhaut / SCLERĂ
Lederhaut / SCLEROTICĂ
Lederhautschnitt / SCLEROTOMIE
Leerdarm / JEJUN
Leerdarmentzündung / JEJUNITĂ
Leerdarmstauung / STAZĂ ILEALĂ
Leere Türkensattel / ŞA TURCEASCĂ GOALĂ
Leere Türkensattel Syndrome / SINDROM DE ŞA TURCEASCĂ GOALĂ
Legierung / ALIAJ
Legionärkrankheit / BOALA LEGIONARILOR
Leib / CORP
Leiberfrucht / FĂT
Leibesfrucht / EMBRION
Leibesfrucht / FETUS
Leibesfrucht / FOETUS
Leibesfruchtentfernung / EXTRACŢIE FETALĂ
Leibesübungen / GIMNASTICĂ
Leich / CADAVRU
Leichdorn / CLAVUS
Leiche / CADAVRU
leichenartig / CADAVERIC
Leichenäscherungshalle / CREMATORIU
Leichenhalle / MORGĂ
Leichenhaus / MORGĂ
Leichenöffnung / DISECŢIE
Leichenschändung / NECROFILIE
Leichenverbrennung / CREMAŢIE
Leichenwachs / ADIPOCEARĂ
Leichnam / CADAVRU

leicht gelbsüchtig / SUBICTERIC
Leichtkettenkrankheit / BOALA LANŢURILOR UŞOARE
leidend / PASIV
Leidenschaft / PASIUNE
Leiste / STINGHIE
Leisten / INGHINAL
Leistenband / FASCIA LATA
Leistenbruch / HERNIE INGHINALĂ
Leistenring / INEL INGHINAL
Leistung / PUTERE
Leistungschwäche / INSUFICIENŢĂ
Leitbahn / MERIDIAN
Leiter / CONDUCTOR
Leitfähigkeit / CONDUCTIBILITATE
Leitsymptom / SINDROM CARDINAL
Leitung / CONDUCERE
Leitung / DERIVAŢIE
Leitungsmessung / CONDUCTIMETRIE
lemniskus System / SISTEM LEMNISCAL
Lennert-Lymphom / LIMFOM LENNERT
Lentigo Maligna / MELANOZĂ CIRCUMSCRISĂ PRECANCEROASĂ DUBREUIHL
LEOPARD Syndrom / SINDROM LEOPARD
LÉpine Vakzine / VACCIN LÉPINE
Leprös / LEPROS
Leptomeningitis / LEPTOMENINGITĂ
Lernen / ÎNVĂŢARE
Lery-Layani-Weill syndrome / DISCONDROSTEOZĂ
Lesefähigkeitstörung / DISLEXIE
Leserahm / CADRU DE LECTURĂ
Leseunfähigkeit / ALEXIE
Leukämid / LEUCEMIDĂ
Leukämieähnlich / PARALEUCEMIC
leukämoid Syndrom / SINDROM LEUCEMOID
Leukocidine / LEUCOCIDINE
Leukoderma Syphyliticum / COLIERUL LUI VENUS
Leukoenzephalopathie / LEUCOENCEFALOPATIE
Leukopedese / LEUCOPEDEZĂ
Leukophlegmasie / PHLEGMATIA ALBA DOLENS
Leukospermia / LEUCOSPERMIE
Leukozyt / GLOBUL ALB
Leukozytärperoxydase / PEROXIDAZĂ LEUCOCITARĂ
Leukozyten Alkalische Phosphatase / FOSFATAZĂ ALCALINĂ LEUCOCITARĂ
Leukozytenformel / FORMULĂ LEUCOCITARĂ A SÂNGELUI
Lewis Quotient / INDICE LEWIS
Lewis System / SISTEM LEWIS
Lewy Körper / CORPI LEWY
Leyden Ataxie / ATAXIE LEYDEN
Leydigzwischenzellen / CELULĂ INTERSTIŢIALĂ A TESTICULULUI
Liberine / FACTORI DE DECLANŞARE
lichenoid / LICHENOID
Lichtallergie / FOTOALERGIE
lichtbrechende Photokeratectomie / FOTOKERATECTOMIE REFRACTIVĂ
Lichtfluß / FLUX LUMINOS
Lichtof / HALOU
Lichtoxizität / FOTOTOXICITATE
Lichtrezeptor / FOTORECEPTOR
Lichtschmerz / FOTALGIE
Lichtschwelle / PRAG LUMINOS BRUT
Lichttherapie / FOTOTERAPIE
Lidknorpelschnitt / TARSOTOMIE
Liebesdienst / PROSTITUŢIE
Liegende Haltung / CLINOSTATISM
Lienesleben / EROTISM
ligand-kontrollierles Kanal / CANAL IONIC CONTROLAT DE UN LIGAND
Ligaturkrankheit / BOALA LIGATURILOR
Lindernd / CALMANT
Lindernd / SEDATIV
Linderung / SEDARE
Linearerenergieübertragung / TRANSFER LINIAR DE ENERGIE
Lineares Sklerodermie / SCLERODERMIE LINIARĂ
Linkshändig / STÂNGACI
Linksventrikelinsuffizienz / INSUFICIENŢĂ VENTRICULARĂ STÂNGĂ
Linksventrikulärhypoplasie / HIPOPLAZIE VENTRICULARĂ STÂNGĂ
Linolensäure / ACID LINOLENIC
Linolsäure / ACID LINOLEIC
Linse / CRISTALIN
Linseanschauung / FACOSCOPIE
Linsenablassung / FACOLIZĂ
Linsenektopie / ECTOPIE CRISTALINIANĂ
Linsenerweichung / FACOMALACIE
Linsenlosigkeit / AFAKIE
Linsentrübung / CATARACTĂ
Lipidproteinose / PROTEINOZĂ LIPIDICĂ
Lipogranulom / GRANULOM LIPOFAGIC
Lipoidische Atrophische Dermatitis / DERMATITĂ ATROFIANTĂ LIPOIDICĂ
Lipoidische Nekrobiose / NECROBIOZĂ LIPOIDICĂ
Lipomatose / ADIPOZĂ
Lipomyxom / LIPOMIXOM
Lipoproteinlipase / LIPOPROTEIN-LIPAZĂ
Lippennaht / CHEILORAFIE
Lippenplastik / CHEILOPLASTIE
Lippenspalte / CHEILOSCHIZIS
Lippenverwachsung / SINCHEILIE
Lippenzaum / CHEILOFAGIE
Lipp-Gaumen Spalte / FANTĂ LABIOPALATINĂ
Liquordruck / PRESIUNE CEREBROSPINALĂ
Liquorproteine / PROTEINORAHIE
Lisch Knötchen / NODULI LISCH
Lithiasis / CALCULOZĂ
Lobelismus / LOBELISM
Lobitis / LOBITĂ
Loch / FORAMEN
Loch / GAURĂ
Loch / ORIFICIU
löcherig / POROS
Locke Lösung / SOLUŢIE LOCKE
Locke-Ringer Lösung / SOLUŢIE LOCKE-RINGER
Löffelnägel / COILONICHIE
Löffelnagel / KOILONICHIE
Löffler Endokarditis / ENDOCARDITĂ LÖFFLER
Logorrhö / POLIFRAZIE
Lokalbetäubungsmittel / ANESTEZICE LOCALE
Lokalisationsymptom / SINDROM DE LOCALIZARE
lokalisierte Sklerodermie / SCLERODERMIE LOCALIZATĂ
lokalisierter Myxödem / MIXEDEM LOCALIZAT
Lokalsymptom / SINDROM LOCAL
Löslich / SOLUBIL
Löslichkeit / SOLUBILITATE
Lösung / DISOLUTIE
Lösung / SOLUŢIE
Lösungsmittel / DIZOLVANT
Lösungsmittel / SOLVENT
Louis-Bar syndrom / ATAXIE-TELANGIECTAZIE
Lucio Phänomen / FENOMEN LUCIO.
Ludwig Angina / ANGINĂ LUDWIG

Lues / SIFILIS
luetisch / LUETIC
Luft / AER
Luft und Raummedizin / MEDICINĂ AEROSPAŢIALĂ
Luftbeckendarstellung / PELVIGRAFIE GAZOASĂ
Luftdickdarm / PNEUMOCOLIE
Luftdruck / PRESIUNE ATMOSFERICĂ
Luftdruckmeter / PNEUMOMETRU
Luftdruckzahnschmerz / AERODONTALGIE
Luftembolie / AEROEMBOLISM
Luftenzephalographie / ENCEFALOGRAFIE GAZOASĂ
Luftfeuchtigkeit anziehend / HIGROSCOPIC
Luft-Flüssig / HIDROAERIC
Lufthaltig / PNEUMATIC
Luftpaukenhöhle / PNEUMOTIMPAN
Luftpyelographie / PIELOGRAFIE GAZOASĂ
Luftrohr / TRAHEE
Luftröhrenbruch / TRAHEOCEL
Luftröhrennaht / TRAHEORAFIE
Luftröhrenschnitt / TRAHEOTOMIE
Luftröhrenverengung / TRAHEOSTENOZĂ
Luftschadstoff / AEROCONTAMINANT
Luftscheu / AEROFOBIE
Luftschlicken / AEROFAGIE
Lügenwahn / MITOMANIE
Lugol Lösung / SOLUŢIE LUGOL
Lumbalpunktion / PUNCŢIE LOMBARĂ
Luminanz / LUMINANŢĂ
Luminanzverstärker / AMPLIFICATOR DE LUMINANŢĂ
Lung / PLĂMÂN
Lung / PULMON
lungen polyzystische Krankheit / BOALA POLICHISTICĂ A PLĂMÂNULUI
lungenalveolare Mikrolythiase / MICROLITIAZĂ ALVEOLARĂ PULMONARĂ
Lungenalveole / ALVEOLĂ PULMONARĂ
Lungenausschälen / DECORTICARE PULMONARĂ
lungenbettreffend / PULMONAR
Lungendehnbarkeit / COMPLIANŢĂ PULMONARĂ
Lungenembolie / EMBOLIE PULMONARĂ
Lungenemphysem / EMFIZEM PULMONAR
Lungenentzündung / PNEUMONIE
Lungenfibrose / FIBROZĂ PULMONARĂ
Lungengeräusch / SUFLU PULMONAR
Lungenhämosiderose / HEMOSIDEROZĂ PULMONARĂ
Lungenhöhle / CAVITATE PULMONARĂ
Lungeninfarkt / INFARCT PULMONAR
Lungen-Infundibulus syndrom / SINDROM INFUNDIBULOPULMONAR
Lungeninsuffizienz / INSUFICIENŢĂ PULMONARĂ
Lungenkapazität / CAPACITATE PULMONARĂ TOTALĂ
Lungenkapillärdruck / PRESIUNE CAPILARĂ PULMONARĂ
Lungenkrankheit / PNEUMOPATIE
Lungenkreislauf / CIRCULAŢIE PULMONARĂ
Lungenluftzyst / CHIST AERIAN AL PLĂMÂNULUI
Lungennaht / PNEUMOPEXIE
Lungenödem / EDEM PULMONAR ACUT
Lungenpneumatozele / PNEUMATOCEL PULMONAR
Lungenschwimmprobe / DOCIMAZIE
Lungensequestrierung / SECHESTRAŢIE PULMONARĂ
Lungenspaltentzündung / PERISCIZURITĂ
Lungenszintigraphie / SCINTIGRAFIE PULMONARĂ
Lungentelangiektazie / TELANGIECTAZIE PULMONARĂ
Lungentuberkulose / TUBERCULOZĂ PULMONARĂ
Lunula / NOIŢĂ
Lupische Krankheit / BOALĂ LUPICĂ
Lupus Pernio / LUPUS PERNIO
lupus Zelle / CELULĂ LUPICĂ
Lupusknötchen / TUBERCUL LUPIC
Lusitropie / LUSITROPIE
Lutealhormon / HORMON LUTEAL
luteinisierer / LUTEINIC
Luteinisierungshormon / HORMON LUTEOTROP
Luxusproteine / PROTEINE DE LUX
Lymbischsystem / SISTEM LIMBIC
Lymphadenoid / LIMFADENOID
lymphähnlich System / SISTEM LIMFOID
lymphatische Kreislauf / CIRCULAŢIE LIMFATICĂ
Lymphatische Szintigraphie / LIMFOSCINTIGRAFIE
lymphatisches System / SISTEM LIMFATIC
lymphatysches Kapillär / CAPILAR LIMFATIC
lymphfollikel / FOLICUL LIMFATIC
Lymphknoten / GANGLION
Lymphknoten / NODUL LIMFATIC
Lymphknotenentfernung / GANGLIECTOMIE
Lymphoepitheliom(a) / LIMFOEPITELIOM
Lymphogenese / LIMFOGENEZĂ
lymphoidstroma Markepitheliom / EPITELIOM MEDULAR CU STROMĂ LIMFOIDĂ
Lymphologie / LIMFOLOGIE
lymphomatoide Papulose / PAPULOZĂ LIMFOMATOIDĂ
lymphoplasmozytische zelle / CELULĂ LIMFOPLASMOCITARĂ
lymphoproliferatives Syndrom / SINDROM LIMFOPROLIFERATIV
lymphoretikuläres Sarkoma / LIMFORETICULOSARCOM
lymphoretikuläres System / SISTEM LIMFORETICULAR
Lymphoretikulose / LIMFORETICULOPATIE
lymphotropisch / LIMFOTROP
lymphozytäre Choriomeningitis / MENINGITĂ SEROASĂ EPIDEMICĂ
lymphozytäres System / SISTEM LIMFOCITAR
lymphozyten Choriomeningitis / CORIOMENINGITĂ LIMFOCITARĂ
Lymphozytenmarker / MARKER LIMFOCITAR
Lymphozytenreifung / MATURAREA LIMFOCITELOR
Lymphozytentoxinen / LIMFOCITOTOXINE
Lymphozytreihe / SERIE LIMFOCITARĂ
Lymphstauung / LIMFOSTAZĂ
lypoatrophisches Diabetes / DIABET LIPOATROFIC
lypodystrophisches Syndrom / SINDROM LIPODISTROFIC
Lypophagensynovitis / SINOVITĂ LIPOFAGICĂ
Lypophagische Krankheit / BOALĂ LIPOFAGICĂ
Lypophilin / LIPOFILINĂ
Lysine-Vassopresin Test / PROBĂ LA LIZIN-VASOPRESINĂ
Lysogenische Phage / FAG TEMPERAT
Lysosomal / LIZOZOMAL
Lysosomalkrankheit / BOALĂ LIZOZOMALĂ
Lysozymäemie / LIZOZIMEMIE

M

a-Mikroglobulin / a-MICROGLOBULINĂ
M Zelle / CELULĂ M
Macht / POTENŢĂ
Machupo-Fieber / FEBRĂ HEMORAGICĂ DE BOLIVIA
Madarosis (ciliaris) / MADAROZĂ
Madelung deformität / DISCONDROPLAZIE A EPIFIZEI RADIALE INFERIOARE
Madelungs Fethals / SUBLUXAŢIE SPONTANĂ A MÂINII
Madelungsyndrom / SINDROM MADELUNG
Madenwurm / OXIUR
Madenwurmkrankheit / OXIURAZĂ
Maduromykose / MADUROMICOZĂ

Magakaryoblast / MEGACARIOBLAST
magen- / GASTRIC
Magen / STOMAC
magen- / STOMACAL
Magen und Zwölffingerdarm betreffend / GASTRODUODENAL
Magenblase Syndrom / SINDROM MAGENBLASE
Magenchemie / CHIMISM GASTRIC
Magendarmblutung / HEMORAGIE DIGESTIVĂ SUPERIOARĂ
Magen-Darmelektrographie / ELECTRO-GASTROENTEROGRAFIE
Magendarmgeschwür / ULCER GASTRODUODENAL
Magendarmheilkunde / GASTROENTEROLOGIE
Magen-Darm-Kanal / TUB DIGESTIV
Magendie Lösung / SOLUŢIE
Magendiesches Zeichen / STEREODEVIAŢIE
Magenenfternung / GASTRECTOMIE
Magengeschwür / ULCER GASTRIC
Magenhormon / HORMON GASTRIC
Magenkrankheit / GASTROPATIE
Magenkrebs / CANCER GASTRIC
Magenluft / AEROGASTRIE
Magenmittel / STOMAHIC
Magenmund / CARDIA
Magennaht / GASTRORAFIE
Magenpförtner / PILOR
Magenproponenpumpehemmer / INHIBITOR AL POMPEI GASTRICE DE PROTONI
Magensaft / SUC GASTRIC
Magensaftfluß / GASTROREE
Magensäure / ACID GASTRIC
Magensäure / ACIDITATE GASTRICĂ
Magensäuremangel / ANACLORHIDRIE
Magensäuremangel / HIPOCLORHIDRIE
Magenschleimhautentzündung / GASTRITĂ
Magenschmerz / GASTRALGIE
Magenschmerz / GASTRODINIE
Magensüberazidität / HIPERCLORHIDRIE
Magenverlust / AGASTRIE
Maghreb Myopathie / MIOPATIE MAGHREBINĂ
magistralformeln / MAGISTRAL
Magma / MAGMĂ
Magnesiämie / MAGNEZIEMIE
Magnesium / MAGNEZIU
Magnesiurie / MAGNEZURIE
magnetisches Feld / CÂMP MAGNETIC
Magnetismus / MAGNETISM
Magnetotherapie / MAGNETOTERAPIE
Mahaim Fasern / FIBRE MAHAIM
Mahlzahn / MOLAR
Mahner / MONITOR
Mais / ZEA MAYS
Maisbeulenbrand / USTILAGO
Maisonneuve Fraktur / FRACTURĂ MAISONNEUVE
Maisvergiftung / MAIDISM
Majocchi syndrom / PURPURĂ INELARĂ TELANGIECTAZICĂ
Makroamylasämie / MACROAMILAZEMIE
Makroästhesie / MACROESTEZIE
Makrobie / MACROBIE
Makrobiotik / MACROBIOTICĂ
Makroblast / MACROBLAST
Makrobrachie / MACROBRAHIE
Makrocheilie / MACROCHEILIE
Makrocheilitis / MACROCHEILITĂ
Makrocheirie / MACROCHEIRIE
Makrodaktylie / MACRODACTILIE
Makrodontie / MACRODONŢIE
Makroevolution / MACROEVOLUŢIE.
Makrofagen-aktivierunsfaktor / FACTOR DE ACTIVARE A MACROFAGELOR
Makrogenitalismus / MACROGENITOSOMIE
Makroglia / MACROGLIE
Makroglobulin / MACROGLOBULINĂ
Makroglobulinämie / MACROGLOBULINEMIE
Makroglossie / MACROGLOSIE
Makrognathie / MACROGNAŢIE
Makrogyrie / MACROGIRIE
Makroliden / MACROLIDE
Makromastie / MACROMASTIE
Makromelie / MACROMELIE
Makromere / MACROMER
Makromolekule / MACROMOLECULE
Makromutation / MACROMUTAŢIE
Makroorchidie / MACROORHIDIE
Makrophage / MACROFAG
Makrophagenaktivierung / ACTIVARE A MACROFAGELOR
Makrophagenmyofasziitis / MIOFASCIITĂ CU MACROFAGE
Makropodie / MACROPODIE
Makroprosopie / MACROPROSOPIE
Makropsie / MACROPSIE
Makroskopisch / MACROSCOPIC
Makrosomie / MACROSOMIE
Makrosphygmie / MACROSFIGMIE
Makrostomie / MACROSTOMIE
Makrothrombozyt / MACROTROMBOCIT
Makrozephalie / MACROCEFALIE
Makrozyt / MACROCIT
makrozytische Anämie / ANEMIE MACROCITARĂ
Makrozytosis / MACROCITOZĂ
Maktrotie / MACROTIE
makulär / MACULAR
makulopapulär / MACULOPAPULOS
Makulopathie / MACULOPATIE
Mal / MARCĂ
Mal perforans pedis / ULCER PERFORANT
Malabsorption / MALABSORBŢIE
Malakoplakie / MALACOPLAKIE
Malakoplakie / MALACOPLAZIE
Malaria / MALARIE
Malariagehörend / PALUDISM
malariagehörig / PALUDIC
Malariatherapie / MALARIOTERAPIE
Malariatherapie / PALUDOTERAPIE
malarisch / MALARIC
malasorption Syndrom / SINDROM DE MALABSORBŢIE
Malgaigne Fraktur / FRACTURĂ MALGAIGNE
Maligne Lungenadenomatose / CANCER ALVEOLAR PULMONAR
maligne streptokokkale Cellulitis / CELULITĂ STREPTOCOCICĂ MALIGNĂ
maligner Belastunghypethermie / HIPERTERMIE MALIGNĂ DE EFORT
malignes Ödem / EDEM MALIGN
Malignitätssyndrom / SINDROM DE MALIGNITATE
Malonylharnstoff / ACID BARBITURIC
Malpraxis / MALPRAXIS
Malta-Fieber / FEBRĂ DE MALTA
Malthusianismus / MALTUSIANISM
Maltosurie / MALTOZURIE
Malzahn / MĂSEA
mamillär / MAMILAR
Mamillarkörper / CORPI MAMILARI
Mamille / MAMELON
Mamilloplastik / MAMILOPLASTIE
Mamma / MAMELĂ

Mamma / SÂN
mamma polyzystische Krankheit / BOALA POLICHISTICĂ A SÂNILOR
Mammaamputation / MASTECTOMIE
Mammae accessoriae / POLIMASTIE
Mammakarzinom / CANCER DE SÂN
Mammektomie / MAMECTOMIE
Mammographie / MAMOGRAFIE
Mammoplastik / MAMOPLASTIE
Mammotrop / MAMOTROP
mampfend / MAŞONAMENT
Mandel / AMIGDALĂ
Mandel / TONSILĂ
Mandelentfernung / AMIGDALOTRIPSIE
Mandibularbogen / TORUS MANDIBULAR
Mandukation / MANDUCAŢIE
Mangan / MANGAN
Manganvergiftung / MANGANISM
Mangel / CARENŢĂ
Mangelernährung / MALNUTRIŢIE
mangelhafte Blutzucker / HIPOGLICEMIE
mangelhafter Säuregehalt / HIPOACIDITATE
Mangelhatigkeit / DEFICIENŢĂ
Mangelkrankheit / BOALĂ CARENŢIALĂ
MAngelzustand / CARENŢĂ
Manicheismus / MANIHEISM
Manie / MANIE
Manieriertheit / MANIERISM
manisch / MANIACAL
manisch-depressives Irresein / PSIHOZĂ MANIACO-DEPRESIVĂ
Mann / MASCUL
mannbarrend / VIRILIZANT
männlich / ANDROID
männlich / MASCULIN
männlich / VIRIL
männliche Hormone / HORMONI ANDROGENI
Männliches Glied / PENIS
Mannstollheit / NIMFOMANIE
Manometer / MANOMETRU
Manometrie / MANOMETRIE
Manubrium / MANUBRIUM STERNAL
Marantische thrombose / TROMBOZĂ MARASTICĂ
Marburg-Fieber / FEBRĂ HEMORAGICĂ MARBURG
Marcus Gunn Pupille / PUPILĂ MARCUS GUNN
Marie-StrÜmpell Arthritis / ARTRITĂ MARIE-STRÜMPELL
Marihuana / MARIJUANA
Marinescu Zeichen / MÂNĂ SUCULENTĂ MARINESCU
Mariske / MARISCĂ
Mark / MĂDUVĂ
Markbildung / MIELOPOIEZĂ
Markentzündung / MEDULITĂ
markiert / MARCAT
Markierung / MARCAJ
Markierungsgen / GENĂ MARKER
Markschwammniere / ECTAZIE CANALICULARĂ PRECALICEALĂ
Markschwund / MIELOZĂ APLASTICĂ
Marmarikageschwür / ULCER TROPICAL
Marmorierung / MARMORIZARE
Marmorknochenkrankheit / OSTEOPETROZĂ
Marnoknochenkrankheit / B. OASELOR DE MARMURĂ
Maroteaux-Lamy Syndrome / DISPLAZIE PSEUDOACONDROPLAZICĂ
Maschinengeräusch / SUFLU TUNELAR
Masern / POJAR
masernartig / MORBILIFORM
Maske / MASCĂ
maskierte Depression / DEPRESIE MASCATĂ
Maskiertes virus / VIRUS MASCAT
Maskulinisation / MASCULINIZARE
Masochismus / MASOCHISM
Mason Diabetes / DIABET MASON
Massage / MASAJ
Massenspektrometrie / SPECTROMETRU DE MASĂ
Massenspektrum / SPECTRU DE MASĂ
Masseter / MASETER
Massiv / MASIV
Mastdarmentfernung / PROCTECTOMIE
Mastdarmkrebs / CANCER COLORECTAL
Mastdarmschmerz / PROCTALGIE
Mastdarmsdurchtrennung / PROCTOTOMIE
Mastdarmvorfall / PROCTOCEL
Mastektomie / MASTECTOMIE
Mastocytose / MASTOCITOZĂ
Mastographie / MASTOGRAFIE
Mastoidektomie / MASTOIDECTOMIE
Mastoiditis / MASTOIDITĂ
Mastologie / SENOLOGIE
Mastopathie / MASTOPATIE
Mastoplastik / MASTOPLASTIE
Mastose / MASTOZĂ
Mastozytom / MASTOCITOM
Masturbation / ONANISM
Mastzelle / MASTOCIT
Materialisationseffekt / EFECT DE MATERIALIZARE
Materiell / MATERIAL
Matrix / MATRICE
Maturität / MATURITATE
Maul und Klauenseuche / FEBRĂ AFTOASĂ
Maulbeere / MORULĂ
Mauriceau-Smellie Handgriff / MANEVRĂ MAURICEAU-SMELLIE
Mäusetyphus / TIFOS MURIN
Mausleukämievirus / VIRUS AL LEUCEMIEI MURINE
Max Tièches Blauer Fleck / NEV ALBASTRU AL LUI MAX TIÈCHE
Maxilotomie / MAXILOTOMIE
Maximal / MAXIMUM
maximal Stimulus / STIMUL MAXIMAL
maximale belüftung / VENTILAŢIE MAXIMĂ
maximale Blutdruck / PRESIUNE ARTERIALĂ MAXIMĂ
maximale Blutdruck / TENSIUNE ARTERIALĂ MAXIMĂ
maximale Dose / DOZĂ MAXIMĂ
maximale Geschwindigkeit / VITEZĂ MAXIMALĂ
maximale Tubuläre Transportrate / CAPACITATE MAXIMALĂ DE REABSORBŢIE SAU DE EXCREŢIE TUBULARĂ
maximalEinzeldosis / DOZĂ MAXIMĂ ADMISĂ
May-Grünwald-Giemsa Färbung / COLORAŢIE MAY-GRÜNWALD-GIEMSA
Mazerazion / MACERARE
McBurney Schmerzpunkt / PUNCT APENDICULAR
McMurray Handgriff / MANEVRĂ McMURRAY
meabolische Azidose / ACIDOZĂ METABOLICĂ
Meatosomie / MEATOSOMIE
Meatuskopie / MEATOSCOPIE
Mechanik / MECANICĂ
mechanische Abwechslung / ALTERNANŢĂ MECANICĂ
Mechanisches-kontrolliert Kanal / CANAL IONIC MECANODEPENDENT
Mechanismus / MECANISM
Mechanogramm / MECANOGRAMĂ
Mechanorezeptor / MECANORECEPTOR
Mechanotherapie / MECANOTERAPIE

Meckel Divertikel / DIVERTICUL MECKEL
Mediakalkose / MEDIACALCOZĂ
Mediakalzinose / MEDIACALCINOZĂ
medial / MEDIAL
Medianekrose / MEDIANECROZĂ
Mediastinitis / MEDIASTINITĂ
Mediastinoperikarditis / MEDIASTINOPERICARDITĂ
Mediastinoskopie / MEDIASTINOSCOPIE
mediastinum Syndrome / SINDROM MEDIASTINAL
Medikamentenwechselwirkungen / INTERACŢIUNI MEDICAMENTOASE
Medikamentösekrankheit / BOALĂ MEDICAMENTOASĂ
mediokarpal / MEDIOCARPIAN
mediotarsal / MEDIOTARSIAN
Medizin / MEDICINĂ
medizinische Bildgebung / IMAGISTICĂ MEDICALĂ
medizinische Deontologie / DEONTOLOGIE MEDICALĂ
medizinische Elektrologie / ELECTROLOGIE MEDICALĂ
medizinische Pilzlehre / MICOLOGIE MEDICALĂ
medizinische Soziologie / SOCIOLOGIE MEDICALĂ
medizinisches Attest / CERTIFICAT MEDICAL
medizinisches Gutachten / EXPERTIZĂ MEDICALĂ
medizinsche Inginerie / INGINERIE MEDICALĂ
medullär / MEDULAR
medullar Syndrom / SINDROM MEDULAR
Medullarkarzinom / CARCINOM MEDULAR
Medulloblaste / MEDULOBLAST
Medulloblastoma / MEDULOBLASTOM
Medullogramm / MEDULOGRAMĂ
Medullosklerose / MEDULOSCLEROZĂ
Meduloepithelioma / MEDULOEPITELIOM
Medusenhaupt / CAP DE MEDUZĂ
Meerblau Hystiozyten / SINDROMUL HISTIOCITELOR ALBASTRE
Meerheilkunde / TALASOTERAPIE
Meerschweinchen / COBAI
Megadolichoureter / MEGADOLICOURETER
Megadolikolon / MEGADOLICOCOLON
Megadose / MEGADOZĂ
Megaduodenum / MEGADUODEN
Megakalyx / MEGACALICE
Megakapillär / MEGACAPILAR
Megakaryozyt / MEGACARIOCIT
Megakaryozytose / MEGACARIOCITOZĂ
Megakolon / MEGACOLON
megaloblastische Anämie / ANEMIE MEGALOBLASTICĂ
Megalokornea / KERATOMEGALIE
Megalozyt / MEGALOCIT
Megathrombozyt / MEGATROMBOCIT
Megatrachea / MEGATRAHEE
Mehrdrüsig / PLURIGLANDULAR
Mehrempfindlichkeit / POLIESTEZIE
Mehrfach Arzneimittel Transporter / TRANSPORTOR MULTIDROG
Mehrfach Synostosis / BOALA SINOSTOZELOR MULTIPLE
Mehrfachimpfung / POLIVACCIN
Mehrfachsehen / POLIOPSIE
Mehrfachtherapie / POLITERAPIE
mehrfähig Hämangioblastoma / HEMANGIOBLASTOM MULTIPLU
mehrfähige Persönlichkeit / PERSONALITATE MULTIPLĂ
Mehrfahigeslymphknotenentzündung / POLIADENOMATOZĂ
Mehrgebärende / MULTIPARĂ
Mehrknötig / PLURIGANGLIONAR
Mehrorganinsuffizienzsyndrom / SINDROM DE DEFICIENŢĂ MULTIVISCERALĂ
mehrwertig / MULTIVALENT
mehrzellig / PLURICELULAR
Meibomitis / MEIBOMIITĂ
meige Mittelgesichstkrampf / SPASM FACIAL MEDIAN MEIGE
Meiose / MEIOZĂ
Meissner Körperchen / CORPUSCULI MEISSNER
Melanin / MELANINĂ
Melanogenetisch / MELANOGEN
Melanoliberin / FACTOR DECLANŞATOR AL SECREŢIEI DE HORMON MELANOTROP
Melanoma / MELANOM
Melanophage / MELANOFAG
Melanophore / MELANOFOR
Melanose / MELANOSIS
Melanosom / MELANOZOM
Melanotropin / HORMON MELANOSTIMULANT
Melanotropin / MELANOSTIMULINĂ
Melanozyt / MELANOCIT
MELAS Syndrom / SINDROM MELAS
Melatonin / MELATONINĂ
Melikeris / MELICERIS
Melkerknoten / TUBERCULII MULGĂTORILOR
Melkerknotenvirus / VIRUS AL NODULILOR LĂPTARILOR
Melliturie / GLICOZURIE
Melliturie / MELITURIE
Mellorrheostose / MELOREOSTOZĂ
Melomelie / MELOMEL
Meloplastik / MELOPLASTIE
Membran / MEMBRANĂ
Membranfestiger / STABILIZATOR DE MEMBRANĂ
Membranflüßigkeit / FLUIDITATE MEMBRANARĂ
Membranmarker / MARKERI DE MEMBRANĂ
membranöse Glomerulonephritis / GLOMERULONEFRITĂ MEMBRANOASĂ
Membranpotential / POTENŢIAL DE MEMBRANĂ
Membranproteine / PROTEINE MEMBRANARE
Menarche / MENARHĂ
Mendelsche / MENDELIAN
Mendelsche Abttrennung / SEGREGARE MENDELIANĂ
Menidrose / MENHIDROZĂ
Meningealsyndrom / SINDROM MENINGEAN
Meningiomatose / MENINGIOMATOZĂ
Meningiomatose / MENINGOANGIOMATOZĂ
Meningismus / MENINGISM
Meningismus / PSEUDOMENINGITĂ
Meningitis Trias / TRIADĂ MENINGITICĂ
Meningoblast / MENINGOBLAST
Meningoblastoma / MENINGOBLASTOM
Meningoenzephalitis / MENINGOENCEFALITĂ
Meningoenzephalozele / MENINGOENCEFALOCEL
Meningoepidydymitis / MENINGOEPENDIDIMITĂ
Meningokokkämie / MENINGOCOCEMIE
Meningokokkenmeningitis / MENINGITĂ MENINGOCOCICĂ
Meningokokkose / MENINGOCOCCIE
Meningokokkus / MENINGOCOC
Meningomyelitis / MENINGOMIELITĂ
Meningopathie / MENINGOPATIE
Meningoradikulitis / MENINGORADICULITĂ
Meningoradikulomyelitis / MENINGORADICULOMIELITĂ
Meningorrhagie / MENINGORAGIE
Meningotheliom / MENINGOTELIOM
meningotropismus / MENINGOTROPISM
Meningotyphus / MENINGOTIFUS
Meningozel / MENINGOCEL
Meniskektomie / MENISCECTOMIE
Meniskographie / MENISCOGRAFIE
Meniskographie / MENISCOPATIE
Meniskopexie / MENISCOPEXIE

Meniskus / MENISC
Meniskusentzündung / MENISCITĂ
Meniskuszeichen / SEMNUL MENISCULUI
Menometrorrhagie / MENOMETRORAGIE
Menopathie / MENOPATIE
Menopause / MENOPAUZĂ
Menorrhagie / MENORAGIE
menorrhagische Fieber / FEBRĂ MENORAGICĂ
Menorrhoe / MENOREE
Menotoxin / MENOTOXINĂ
Menotropin / MENOTROPINĂ
Menozyt / MENOCIT
Menschenhass / MIZANTROPIE
Menschenkunde / ANTROPOLOGIE
menschliche Ethologie / ETOLOGIE UMANĂ
Menschliches pankreatisches Polypeptid / POLIPEPTID PANCREATIC UMAN
Menschliches T Virus Limphotropisches Virus / VIRUSURI LIMFOTROPE PENTRU CELULELE T UMANE
Menstrual / MENSTRUAL
Mentismus / MENTISM
Meralgia / MERALGIE
Meralgia paraesthtica / MERALGIE PARESTEZICĂ
MERFF Syndrom / SINDROM MERRF
Merkaptane / MERCAPTANI
Merkaptopurine / MERCAPTOPURINĂ
Merkel Diskus / DISC MERKEL
Merkel Komplex / COMPLEX MERKEL
Merkel Zelle / CELULĂ MERKEL
Merkelen Schmerzpunkt / PUNCT MERKELEN
Merkmal / CARACTER
Merkurochrom / MERCUROCROM
Merodiastolisch / MERODIASTOLIC
Merogonie / MEROGONIE
Merokrin / MEROCRIN
Merosmie / MEROSMIE
merosystolisch / MEROSISTOLIC
Merotomie / MEROTOMIE
Merozel / MEROCEL
Merozoiten / MEROZOIT
Meryzismus / MERICISM
mesangial / MEZANGIAL
mesangiale IgA Glomerulonephritis / GLOMERULONEFRITĂ CU DEPOZITE MEZANGIALE DE IgA
mesangiale proliferative Glomerulonephritis / GLOMERULONEFRITĂ MEZANGIOPROLIFERATIVĂ
Mesangium / MEZANGIU
Mesaxon / MEZAXON
Mesenchym / MEZENCHIM
Mesenchymal / MEZENCHIMAL
Mesenchymom / MEZENCHIMOM
Mesenteritis / MEZENTERITĂ
Mesiovestibulooklusal / MEZIOVESTIBULOOCLUZAL
Meskalin / MESCALINĂ
Mesmerismus / MESMERISM
Meso / MEZOU
Mesobilifuszin / MEZOBILIFUSCINĂ
Mesobilirubinogen / MEZOBILIRUBINOGEN
Mesoblast / MEZOBLAST
mesoblastisches Nephrom / NEFROM MEZOBLASTIC
Mesodermose / MEZODERMOZĂ
Mesodiastolisch / MEZODIASTOLIC
Mesogastrium / MEZOGASTRU
Mesognathie / MEZOGNAŢIE
Mesokardie / MEZOCARDIE
Mesokolopexis / MEZOCOLOPEXIE
Mesomelisch / MEZOMELIC
mesomelisches Zwergwuchs / NANISM MEZOMELIC
Mesomere / MEZOMER
Mesomerie / MEZOMERIE
Mesomorph / MEZOMORF
Meson / MEZON
Mesonephrom / MEZONEFROM
Mesoneuritis / MEZONEURITĂ
Mesopisch / MEZOPIC
Mesosalpinx / MEZOSALPINX
Mesosigmoide / MEZOSIGMOID
mesosigmoiditis / MEZOSIGMOIDITĂ
Mesosigmoidopexie / MEZOSIGMOIDOPEXIE
Mesosystole / MEZOSISTOLĂ
Mesosystolisch / MEZOSISTOLIC
Mesotheliom / MEZOTELIOM
Mesothelium / MEZOTELIU
Mesotherapie / MEZOTERAPIE
Mesozephal / MEZOCEFAL
Messung / MĂSURARE
Meßzahl / INDICE
Meßzwecke / SCARĂ
Metaanalyse / METAANALIZĂ
Metaarteriole / METARTERIOLĂ
Metabiose / METABIOZĂ
metabolisch / METABOLIC
metabolische Alkalose / ALCALOZĂ METABOLICĂ
metabolische Anomalie / ANOMALIE METABOLICĂ
metabolische Epilepsie / EPILEPSIE METABOLICĂ
metabolische Krankheit / BOALĂ METABOLICĂ
metabolische Myopathie / MIOPATIE METABOLICĂ
metabolische Neuropathie / NEUROPATIE METABOLICĂ
metabolische Sequenz / SECVENŢĂ METABOLICĂ
Metabolite / METABOLIT
Metachromasie / METACROMAZIE
metachromatisch / METACROMATIC
Metachromatismus / METACROMATISM
Metakarpal / METACARPIAN
metakarpal knochen / METACARPIENE
Metakrilat / METACRILAT
Metaldampffieber / FEBRĂ DATĂ DE VAPORII METALELOR
Metall / METAL
Metalloenzym / METALOENZIMĂ
Metalloid / METALOID
Metalloproteinase / METALOPROTEINAZĂ
Metallosis / METALOZĂ
Metallotherapie / METALOTERAPIE
Metallothionein / METALOTIONEINĂ
Metaloproteasenhemmer / INHIBITOR DE METALOPROTEAZE
Metamere / METAMER
Metamerie / METAMERIE
metamorphische Technik / TEHNICĂ METAMORFICĂ
Metamorphismus / METAMORFISM
Metamorphismus / METAMORFISM
Metamorphopsie / METAMORFOPSIE
Metamorphose / METAMORFOZĂ
Metamphetamin / METAMFETAMINĂ
Metamyelozyt / METAMIELOCIT
Metanephrin / METANEFRINĂ
Metanephros / METANEFROS
Metaphase / METAFAZĂ
metaphisäre Chondroplasie / CONDRODISPLAZII METAFIZARE
Metaphyse / METAFIZĂ
Metaplasie / METAPLAZIE
Metapsychologie / METAPSIHOLOGIE
Metarubrizyt / METARUBRICIT
Metastabil / METASTABIL

Metastase / METASTAZĂ
Metastatisch / METASTATIC
metastatische Entzündung / INFLAMAŢIE METASTATICĂ
Metatarsophalangeal / METATARSOFALANGIAN
metatropisch / METATROPIC
Metatypisch / METATIPIC
Metazerkarie / METACERCAR
Metenkephalin / METENKEFALINĂ
Metenzephal / METENCEFAL
Meteorotropismus / METEOROTROP
Methadon / METADONĂ
Methämalbumin / METHEMALBUMINĂ
Methämoglobin / METHEMOGLOBINĂ
Methämoglobinämie / METHEMOGLOBINEMIE
Methanol / METANOL
Methemalbuminämie / METHEMALBUMINEMIE
Metheorotropismus / METEOROTROPISM
Methionin / METIONINĂ
Methode / MANEVRĂ
Methode / METODĂ
Methodologie / METODOLOGIE
Methothrexate / METOTREXAT
Methoxy-Isobutyl-Isoniryl / METOXI-IZOBUTIL-IZONITRIL
Methycholamin / METILCOBALAMINĂ
Methylalkohol / ALCOOL METILIC
Methylation / METILARE
Methylmorphin / METILMORFINĂ
Methylprednisolon / METILPREDNISOLON
Methylthiourazyl / METILTIOURACIL
Methyltranspherase / METILTRANSFERAZĂ
Methylzellulose / METILCELULOZĂ
Metizyllin / METICILINĂ
metopisch / METOPIC
metopische Sutur / SUTURĂ METOPICĂ
Metralgie / METRALGIE
Metritis / METRITĂ
Metropathie / METROPATIE
Metroperitonitis / METROPERITONITĂ
Metrorrhagie / METRORAGIE
Metrorrhoe / METROREE
Meyer Drckpunkt / PUNCT MEYER
Meylinisierung / MIELINIZARE
Meynet Knötchen / NODULI MEYNET
Miasma / MIASMĂ
Miasthenie / MIASTENIE
Michaelis-Menten Konstante / CONSTANTA MICHAELIS-MENTEN
Microkolon / MICROCOLON
Microphallus / MICROFALUS
Mielobulbographie / MIELOBULBOGRAFIE
Migräne / MIGRENĂ
migräne Status / STATUS MIGRAINOSUS
Mikroabszess / MICROABCES
Mikroaerophylisch / MICROAEROFIL
Mikroalbuminurie / MICROALBUMINURIE
Mikroanalyse / MICROANALIZĂ
Mikroaneurysma / MICROANEVRISM
Mikroangiographie / MICROANGIOGRAFIE
Mikroangiopathie / MICROANGIOPATIE
Mikroangioskopie / MICROANGIOSCOPIE
Mikroästhesie / MICROESTEZIE
Mikrobe / MICROB
mikrobiale acute Schilddrüsenentzündung / TIROIDITĂ ACUTĂ MICROBIANĂ
Mikrobiell / MICROBIAN
mikrobielle Flora / FLORĂ MICROBIANĂ
Mikrobiologie / MICROBIOLOGIE
Mikrobismus / MICROBISM
Mikrobizid / MICROBICID
Mikroblast / MICROBLAST
Mikroblepharie / MICROBLEFARIE
Mikrochirurgie / MICROCHIRURGIE
Mikrodaktylie / MICRODACTILIE
Mikrodontie / MICRODONŢIE
Mikroelektrode / MICROELECTROD
Mikroelement / MICROELEMENT
Mikroevolution / MICROEVOLUŢIE
Mikrofasern / MICROFILAMENTE
Mikrofilaria / MICROFILARIE
Mikrogaster / MICROGASTRIE
Mikrogefäße / MICROVASCULARIZAŢIE
Mikrogenie / MICROGENIE
Mikroglia / MICROGLIE
Mikrognathie / MICROGNAŢIE
Mikrographe / MICROGRAF
Mikrographie / MICROGRAFIE
Mikrogyrie / MICROGIRIE
Mikroinvasion / MICROINVAZIE
Mikrokapsel / MICROCAPSULĂ
Mikrokardie / MICROCARDIE
Mikrokarzinom / MICROCARCINOM
Mikrokaulie / MICROCAULIE
Mikroklima / MICROCLIMAT
Mikrokokkus / MICROCOC
Mikrokorie / MICROCORIE
Mikrokornea / MICROCORNEE
Mikrokosmos / MICROCOSMOS
Mikrolythiase / MICROLITIAZĂ
Mikromanipulator / MICROMANIPULATOR
Mikromanometer / MICROMANOMETRU
Mikromastie / MICROMASTIE
mikromelic Zwergwuchs / NANISM MICROMELIC
Mikromelie / MICROMELIE
Mikrometer / MICROMETRU
Mikromethode / MICROMETODĂ
Mikrometrie / MICROMETRIE
Mikromyeloblast / MICROMIELOBLAST
Mikron / MICRON
mikronodulär / MICRONODULAR
Mikroorganismus / MICROORGANISM
Mikrophage / MICROFAG
Mikrophakie / MICROFAKIE
Mikrophonie / EFECT MICROFONIC
Mikrophtalmie / MICROFTALMIE
Mikropinozytose / MICROPINOCITOZĂ
Mikropolyadenitis / MICROPOLIADENITĂ
Mikropolyadenopathie / MICROPOLIADENOPATIE
Mikropsie / MICROPSIE
Mikroradiographie / MICRORADIOGRAFIE
Mikroradiophotographie / MICRORADIOFOTOGRAFIE
Mikrorchidie / MICRORHIDIE
Mikrorrhagie / MICRORAGIE
Mikrorrhynie / MICRORINIE
Mikroscop / MICROSCOP
Mikrosichelzelle Krankheit / BOALĂ MICRODRENOPANOCITARĂ
Mikrosichelzellose / MICRODREPANOCITOZĂ
Mikroskopie / MICROSCOPIE
mikroskopisch / MICROSCOPIC
mikroskopische Polyangiitis / MICROPOLIANGEITĂ MICROSCOPICĂ
Mikrosom / MICROZOM
Mikrosomie / MICROSOMIE
Mikrosonde / MICROSONDĂ

Mikrospektrophotometrie / MICROSPECTROFOTOMETRIE
Mikrospektroskope / MICROSPECTROSCOP
Mikrosphäre / MICROSFERĂ
Mikrosphärophakie / MICROSFEROFAKIE
Mikrosphärozytose / MICROSFEROCITOZĂ
Mikrosphygmie / MICROSFIGMIE
Mikrosporie / MICROSPORIE
Mikrosthesie / MICROSTEZIE
Mikrostomie / MICROSTOMIE
Mikrotom / MICROTOM
Mikrotrauma / MICROTRAUMATISM
Mikrotubule / MICROTUBUL
Mikrowelle / MICROUNDĂ
Mikrozephalie / MICROCEFALIE
Mikrozirkulation / MICROCIRCULAŢIE
Mikrozyt / MICROCIT
Mikrozytämie / MICROCITEMIE
Mikrozytär / MICROCITAR
mikrozytische Anämie / ANEMIE MICROCITARĂ
Mikrozytose / MICROCITOZĂ
Miktionell / MICŢIONAL
Mikulicz Zellen / CELULE MIKULICZ
Milch-Alkali Syndrom / SINDROM LAPTE-ALCALI
Milchbildung / GALACTOGENEZĂ
Milchdrüse / GLANDĂ MAMARĂ
Milchfluß / GALACTOREE
Milchgang / GALACTOFOR
Milchgangentzündung / GALACTOFORITĂ
Milchpunkt / DEPRESIE POST-PARTUM
Milchsaft / CHIL
Milchsäure / ACID LACTIC
milchsäure Azidose / ACIDOZĂ LACTICĂ
Milchtreibend / GALACTOGOG
Milchzucker / GALACTOZĂ
Milchzyste / GALACTOCEL
mildernd / CALMANT
mildernd / CORECTIV
Milderung / ATENUARE
Milderung / MITIGARE
Miliartuberkulose / GRANULIE
Milliäquivalent / MILIECHIVALENT
Millicurie / MILICURIE
Millimole / MILIMOL
Milliosmole / MILIOSMOL
milwaukee schulter Syndrom / SINDROM SCAPULAR MILWAUKEE
Milz / SPLINĂ
milzartig / SPLENOID
Milzbrand / ANTRAX
Milzbrand / CĂRBUNE
Milzentfernung / SPLENECTOMIE
Milzentzündung / SPLENITĂ
Milzfehlbildung / ASPLENIE
Milzkapselentzündung / PERISPLENITĂ
Milzkrankheit / SPLENOPATIE
Milz-Nierenradiographie / NEFROSPLENOGRAFIE
Milzsequestrierung / SECHESTRAŢIE SPLENICĂ
Milzsklerose / SPLENOSCLEROZĂ
Milzüberfuntion / HIPERSPLENISM
Milzvergrößerung / SPLENOMEGALIE
Milzzelle / SPLENOCIT
Mimik / MIMICĂ
Minderwertigkeitsgefühl / COMPLEX DE INFERIORITATE
Minderwuchs / NANISM
Mineralokortikoide / MINERALOCORTICOIZI
Mineralverarmung / DEMINERALIZARE
Mineralwasser / APE MINERALE

minimale Blutdruck / PRESIUNE ARTERIALĂ MINIMĂ, TENSIUNE ARTERIALĂ MINIMĂ
Minimalläsion Nierenkrankheit / BOALĂ RENALĂ CU LEZIUNI MINIME
Minimalproliferierende Glomerulonephritis / GLOMERULONEFRITĂ CU LEZIUNI MINIME
Minimum / MINIMUM
Minkowski-Chauffard hämolytische Anämie / ANEMIE HEMOLITICĂ MINKOWSKI-CHAUFFARD
Minutenbelüftung / VENTILAŢIE-MINUT
Minze / MENTĂ
Mioglobinurie / MIOGLOBINURIE
miokardial Brücke / PUNTE MIOCARDICĂ
Mischbar / MISCIBIL
Mischerbig / HIBRID
Mischling / METIS
Mischpsychose / DEPRESIE BIPOLARĂ
Mischtumor / TUMORĂ MIXTĂ
Mischung / MIXTURĂ
Misogynie / MISOGINIE
Misoneismus / NEOFOBIE
Mißbildung / ANOMALIE
Mißbildung / DEFORMAŢIE
Mißbildung / DIFORMITATE
Mißbildung / DISMORFIE
Missbildung / MALFORMAŢIE
Missbildung / MONSTRUOZITATE
Mißempfindung / PARESTEZIE
Mißgestalt / DISPLAZIE
Mitarbeit / SINERGIE
Mitella / EŞARFĂ
Mitesser / COMEDON
mitesser Nävus / NEV COMEDONIAN
Mitführung / CONVECŢIE
Mithridatismus / MITHRIDATISM
Mitigation / MITIGARE
Mitochondrial / MITOCONDRIAL
mitochondrial Cristae / CRESTE MITOCONDRIALE
mitochondriale Myopathie / MIOPATIE MITOCONDRIALĂ
Mitochondrie / MITOCONDRIE
mitochondrien DNA / ADN MITOCONDRIAL
Mitochondropathie / MITOCONDROPATII
Mitogen / FACTOR MITOGEN
Mitogene / MITOGEN
Mitogenetisch / MITOGENIC
Mitose / MITOZĂ
Mitosom / MITOZOM
Mitotisch / MITOTIC
mitotisches Index / INDICE MITOTIC
Mitral / MITRAL
Mitralflache / SUPRAFAŢĂ MITRALĂ
Mitralisation / MITRALIZARE
Mitralklappenentzündung / MITRALITĂ
Mitralklappeninsuffizienz / INSUFICIENŢĂ MITRALĂ
Mitralkrankheit / BOALĂ MITRALĂ
Mitralsegelprolaps / PROLAPS DE VALVĂ MITRALĂ
Mitralstenose / STENOZĂ MITRALĂ
Mittel / MEDIE
Mittelaortitis / MEZAORTITĂ
Mittelarteritis / MEZARTERITĂ
Mittelfell / MEDIASTIN
Mittelfinger / MEDIUS
Mittelfuß / METATARS
mittelfuß- / METATARSIAN
Mittelfußknochen / METATARSIENE
Mittelfußknochenausschneidung / METATARSECTOMIE
Mittelfußschmerz / METATARSALGIE

Mittelhand / METACARP
Mittelhirn / CREIER MIJLOCIU
Mittelhirn / MEZENCEFAL
Mittelhirnpyramidtraktotomie / TRACTOTOMIE PIRAMIDALĂ MEZENCEFALICĂ
Mittelkeilbein / CUNEIFORM INTERN
Mittellappensyndrom / SINDROM DE LOB MIJLOCIU
Mittellinie / AX
mittellinie Syndrom / SINDROM DE LINIE MEDIANĂ
Mittelmeekrankheit / BOALĂ MEDITERANEANĂ
Mittelmeerfieber / FEBRĂ MEDITERANEANĂ
Mittelmeerzeckenfleckfieber / FEBRĂ BUTONOASĂ
Mittelohr / URECHE MEDIE
mittelpons Syndrom / SINDROM MEDIOPONTIN
Mittelsleben / VIAŢĂ MEDIE
Mittelwertsignal EKG / ELECTROCARDIOGRAFIE CU ÎNALTĂ AMPLIFICARE
mittgesischtig / MEZOPROSOP
mittlere Blutdruck / TENSIUNE ARTERIALĂ MEDIE, PRESIUNE ARTERIALĂ MEDIE
mittlerem Zellvolumen / VOLUM GLOBULAR MEDIU
Mittleres Keimblatt / MEZODERM
Mizel / MICELIU
Mizelle / MICELĂ
MKSA System / SISTEM MKSA
Mnemonik / MNEMONIC
Mnemonik / MNEMONICĂ
mnestisch / MNEZIC
MNS system / SISTEM MNS
Mobilisieren / MOBILIZARE
Mobilität / MOBILITATE
Model / MODEL
Modellierung / MODELARE
Modul / MODUL
Modulationsdysplasie / OSTEODISPLAZIE METAFIZARĂ
MODY Syndrom / SINDROM MODY
Mofette / MOFETĂ
Mogigraphie / MOGIGRAFIE
Mogilalie / MOGILALIE
Mogiphonie / MOGIFONIE
Mola / MOLĂ
Molalität / MOLALITATE
Molarität / MOLARITATE
Molarlösung / SOLUŢIE MOLARĂ
Molekül / MOLECULĂ
Molekulakonfiguration / CONFIGURAŢIE MOLECULARĂ
molekuläre Entwicklung / EVOLUŢIE MOLECULARĂ
Molekülare Krankheit / BOALĂ MOLECULARĂ
Molekulargewicht / MASĂ MOLECULARĂ
Molekularmedizin / MEDICINĂ MOLECULARĂ
Molekulärwechselwirkungen / INTERACŢIUNI MOLECULARE
Molekül-gramm / MOLECULĂ-GRAM
Molfraktion / FRACŢIUNE MOLARĂ
Molke / ZER
monatlich / MENSTRUAL
Monatliche Regelblutung / MENSTRUAŢIE
Mondbein / LUNATUM
mongolische idiotie / MONGOLISM
mongoloide / MONGOLOID
Moniliasis / MONILIAZĂ
Monitorisierung / MONITORIZARE
Monoamin / MONOAMINĂ
Monoaminoxydase / MONOAMINOXIDAZĂ
Monoaminoxydasehemmer / INHIBITOR AL MONOAMINOXIDAZEI
Monoarthritis / MONOARTRITĂ
Monoballismus / MONOBALISM
Monoblast / MONOBLAST
Monoblepsie / MONOBLEPSIE
Monochorea / MONOCOREE
Monodaktyl / MONODACTIL
monodaktylie / MONODACTILIE
Monogamie / MONOGAMIE
monogen / MONOGENIC
Monogenese / MONOGENEZĂ
Monogenisch / MONOGEN
Monogenische Krankheit / BOALĂ MONOGENICĂ
Monohybride / MONOHIBRID
Monokin / MONOKINĂ
monoklonal / MONOCLONAL
monoklonale Antikörper / ANTICORPI MONOCLONALI
monoklonale Dysglobulinämie / DISGLOBULINEMIE MONOCLONALĂ
monoklonale Immunoglobulin / IMUNOGLOBULINĂ MONOCLONALĂ
monokular / MONOCULAR
Monomanie / MONOMANIE
Monomelie / MONOMELIE
monomelish / MONOMELIC
Monomer / MONOMER
Monomyositis / MONOMIOZITĂ
Mononeuropathie / MONONEUROPATIE
mononuklear / MONONUCLEAR
mononukleares phagozytisches System / SISTEM FAGOCITAR MONONUCLEAR
Mononukleotid / MONONUCLEOTID
Mononykleose / MONONUCLEOZĂ
Monophagie / MONOFAGIE
Monophasie / MONOFAZIE
monophasisch / MONOFAZIC
Monophthalmie / MONOFTALMIE
monophthalmus / MONOFTALM
Monoplegie / MONOPLEGIE
Monopodie / MONOPODIE
Monorchie / MONORHIDIE
Monosaccharid / MONOZAHARIDE
Monose / OZE
Monosomie / MONOSOMIE
Monosporiose / MONOSPORIOZĂ
Monosymptomatisch / MONOSIMPTOMATIC
Monosynaptisch / MONOSINAPTIC
Monotherapie / MONOTERAPIE
Monothermie / MONOTERMIE
monovalent / MONOVALENT
monovalent Serum / SER MONOVALENT
Monovritis / MONONEVRITĂ
monozygot / MONOZIGOT
Monozyt / MONOCIT
monozytähnlich / MONOCITOID
Monozytär / MONOCITAR
Monozytenreihe / SERIE MONOCITARĂ
monozytoid / MONOCITOID
Monozytose / MONOCITOZĂ
Monster / MONSTRU
Montag Fieber / FEBRA DE LUNI
Monteggia Fraktur / FRACTURĂ MONTEGGIA
Morbidität / INDICE DE MORBIDITATE, MORBIDITATE
Mordex / MORDEX
Morestin Speichelkolik / COLICĂ SALIVARĂ MORESTIN
Morgagni Sinus / SINUS MORGAGNI
Morphaea / MORFEA
Morphin / MORFINĂ
Morphinähnlich / MORFINOMIMETIC
Morphinomanie / MORFINOMANIE

Morphinomimetisch / MORFINOMIMETIC
Morphinsucht / MORFINISM
Morphinvergiftung / MORFINISM
morphogenisch / MORFOGEN
Morphognosie / MORFOGNOZIE
Morphographie / MORFOGRAFIE
Morphologie / MORFOLOGIE
Morphometrie / MORFOMETRIE
Morphotyp / MORFOTIP
morrisscher Schmerzpunkt / PUNCT APENDICULAR
Mörser / MOJAR
Mortalität / MORTALITATE
Mortinatalität / MORTINATALITATE
Mosaik / MOZAIC
Mössbauer Effekt / EFECT MÖSSBAUER
Motilität / MOTILITATE
Motillin / MOTILINĂ
Motivation / MOTIVAŢIE
Motoneuron / MOTONEURON
Motorik / MOTRICITATE
motorisch / MOTOR
motorische Aphasie / AFAZIE MOTORIE
motorische Einheit / UNITATE MOTORIE
motorische Endplatte / JONCŢIUNE NEUROMUSCULARĂ
motorisches Neuron / NEURON MOTOR
Motorneuronkrankheit / BOALĂ NEURONULUI MOTOR
Motorplatte / PLACĂ MOTORIE
Moxa / MOXA
Moxibustion / MOXIBUSTIE
Moyamoya Krankheit / BOALĂ MOYAMOYA
M-Proteine / PROTEINĂ M
Mühlradgeräusch / ZGOMOT DE MOARĂ
Mukoeiter / MUCO-PUROI
Mukographie / MUCOGRAFIE
mukokutanes Xanthomatose / XANTOMATOZĂ MUCOCUTANATĂ CU DIABET INSIPID
Mukolipidose / MUCOLIPIDOZĂ
Mukolyse / MUCOLIZĂ
mukolytisch / MUCOLITIC
Mukometer / MUCOMETRU
Mukopolysaccharide / MUCOPOLIZAHARIDE
Mukopolysaccharidose / MUCOPOLIZAHARIDOZĂ
Mukopolysaccharidurie / MUCOPOLIZAHARIDURIE
Mukoprotein / MUCOPROTEINĂ
Mukoproteinurie / MUCOPROTEINURIE
Mukormykose / MUCORMICOZĂ
Mukosa / MUCOASĂ
Mukoviszidose / MUCOVISCIDOZĂ
mulekulare Hybridisation / HIBRIDARE MOLECULARĂ
Mullbinde / FAŞĂ
Müllergang / CANAL MÜLLER
Mülleroblastom / MÜLLEROBLASTOM
Müller's Handgriff / MANEVRĂ MÜLLER
Multidisziplinarität / PLURIDISCIPLINARITATE
Multifaktoriell / MULTIFACTORIAL
Multigenisch / MULTIGENIC
Multilokulär / PLURILOCULAR
Multineuritis / MULTINEVRITĂ
multiple core Krankheit / MIOPATIE DE AXE MULTIPLE
multiple endokrine neoplasie / NEOPLAZIE ENDOCRINIANĂ MULTIPLĂ
multiple endokrine Neoplasie Syndrom / SINDROM DE NEOPLAZIE ENDOCRINIANĂ MULTIPLĂ
multiple Sklerose / SCLEROZĂ MULTILOCULARĂ
multipler schleimhautneuroma Syndrom / SINDROMUL NEUROAMELOR MUCOASE MULTIPLE
multipler Systemschwunden / ATROFIE SISTEMICĂ MULTIPLĂ
multiples Myelom / MIELOM MULTIPLU
Multiplett / MULTIPLET
multipolares Neuron / NEURON MULTIPOLAR
Mummifizierung / MUMIFICARE
Mumps / OREION
Mumps / PAROTIDITĂ EPIDEMICĂ
Mund / GURĂ
mund / ORAL
Mundhohlblutung / STOMATORAGIE
Mundhöhle / CAVITATE BUCALĂ
Mundrachen / FARINGE BUCAL
Mundschleimhauentzündung / STOMATITĂ
Mundumgebung / / MEDIU BUCAL
Mündung / OSTIUM
Mundvorraum / VESTIBUL BUCAL
Munro Mikroabszess / MICROABCES MUNRO
Munro Schmerzpunkt / PUNCT MUNRO
Münzenförmig / NUMULAR
Murin / MURIN
Murphy Handgriff / MANEVRĂ MURPHY
Murphy Verfahren / PROCEDEU MURPHY
Muschel / CORNET
Mu-Schwerkettenkrankheit / BOALĂ LANŢURILOR GRELE MIU
Muscularis / MUSCULOASĂ
Musiktaubheit / SURDITATE MUZICALĂ
Musiktherapie / MUZICOTERAPIE
Muskarin / MUSCARINĂ
muskarinisch / MUSCARINIC
Muskatnußleber / FICAT MUSCAD
Muskel / MUŞCHI
Muskelabwehrspannung / APĂRARE MUSCULARĂ
Muskelatrophie / MIATROFIE
Muskelbind / APONEVROZĂ
Muskelbinde / FASCIE
Muskeldystrophie / DISTROFIE MUSCULARĂ
Muskelerschütterung / MIOSEISM
Muskelerweichung / MIOMALACIE
Muskelfaser / MIOFIBRILĂ
Muskelfasern / FIBRĂ MUSCULARĂ
Muskelflimmern / FIBRILAŢIE MUSCULARĂ
Muskelgeräusch / MURMUR ROTATORIU
Muskelhernie / HERNIE MUSCULARĂ
Muskelkrampf / MIOSPASM
Muskelleiden / MIOPATIE
Muskelnaht / MIORAFIE
Muskelpotential / MIOPOTENŢIAL
Muskelproteine / PROTEINE MUSCULARE
Muskelrelaxant / MIORELAXANT
Muskelschmerz / MIALGIE
Muskelschnitt / MIOTOMIE
Muskelschwäche / AMIOSTENIE
Muskelschwäche / ASTENIE MUSCULARĂ
Muskelsehnschnitt / MIOSINDESMOTOMIE
Muskelsklerose / MIOSCLEROZĂ
Muskelsystem / SISTEM MUSCULAR
Muskeltonusmeter / MIOTONOMETRU
Muskelzelle / CELULĂ MUSCULARĂ
Muskelzerrung / CLACAJ MUSCULAR
Muskelzusammenwirkung / SINERGIE MUSCULARĂ
Muskulotropisch / MUSCULOTROP
Muster / EŞANTION
Muster / MOSTRĂ
Mutagenese / MUTAGENEZĂ
mutagenisch / MUTAGEN
Mutagenizität / MUTAGENICITATE
Mutante / MUTANT

Mutation / MUTAȚIE
Mutationismus / MUTAȚIONISM
mutierende Gen / GENĂ MUTANTĂ
Mutterflecken / CLOASMĂ
Mutterkorn / CLAVICEPS PURPUREA
Mutterkorn / CORN DE SECARĂ, SECARĂ CORNUTĂ
Mutterkornvergiftung / ERGOTISM
Mutterkuchen / PLACENTĂ
Mutterkuchenhormone / HORMONI PLACENTARI
mütterlich / MATERN
mutterliche Erblichkeit / EREDITATE MATERNĂ
Mutterring / PESAR
Mutterschaft / MATERNITATE
Muzinase / MUCINAZĂ
Muzinose / MUCINOZĂ
Muzitis / MUCITĂ
Myasis / MIAZĂ
Myatonie / MIATONIE
Mydriasis / MIDRIAZĂ
Mydriatika / MIDRIATIC
Myelämie / MIELEMIE
Myelezephalon / MIELENCEFAL
Myelin / MIELINĂ
Myelin Proteolipid / PROTEOLIPID AL MIELINEI
Myelinalkalinprotein / PROTEINĂ BAZICĂ A MIELINEI
myelinoklastisch / MIELINOCLASTIC
myelinproteolypidisch Protein / PROTEINĂ PROTEOLIPIDICĂ A MIELINEI
Myelitis / MIELITĂ
Myeloblaste / MIELOBLAST
Myeloblastom / MIELOBLASTOM
Myeloblastomatose / MIELOBLASTOZĂ
Myeloderma / MIELODERMIE
Myelodyplasie / MIELODISPLAZIE
Myelofibrose / MIELOFIBROZĂ
myelogenisch / MIELOGEN
Myelogramm / MIELOGRAMĂ
Myelographie / MIELOGRAFIE
myeloide Splenomegalie / SPLENOMEGALIE MIELOIDĂ
Myelokathexis / MIELOCATEXIE
myeloleukämisch / MIELOLEUCEMIC
Myelolipom / MIELOLIPOM
Myelom / MIELOM
Myelomalazie / MIELOMALACIE
Myelomatose / MIELOMATOZĂ
Myelomeningozele / MIELOMENINGOCEL
Myelomere / MIELOMER
Myelopathie / MIELOPATIE
myelopatische Purpura / PURPURĂ MIELOPATICĂ
Myeloperoxydase / MIELOPEROXIDAZĂ
myelophtysiche Anämie / ANEMIE MIELOFTIZICĂ
Myeloplaxe / MIELOPLAX
Myeloplaxom / MIELOPLAXOM
Myelopoese / MIELOPOIEZĂ
Myeloprolipherativ / MIELOPROLIFERATIV
Myeloradikulitis / MIELORADICULITĂ
Myeloretikulose / MIELORETICULOZĂ
Myelosarkom / MIELOSARCOM
Myeloschisis / DIPLOMIELIE
Myeloschisis / MIELOSCHIZIS
Myelose / MIELOZĂ
Myelosklerose / MIELOSCLEROZĂ
Myeloskopie / MIELOSCOPIE
Myelosupression / MIELOSUPRESIE
Myelotomie / MIELOTOMIE
Myelotoxicosis / MIELOTOXICOZĂ
myelotoxisch / MIELOTOXIC
myelotropisch / MIELOTROP
Myelozele / MIELOCEL
Myelozyt / MIELOCIT
Myelozytämie / MIELOCITEMIE
Myelozytenreihe / SERIE MIELOCITARĂ
Myelozytom / MIELOCITOM
Myelozytose / MIELOCITOZĂ
myentericus / MIENTERIC
Mykobakteriose / MICOBACTERIOZĂ
Mykobakterium / MICOBACTERIE
Mykobakterium / MYCOBACTERIUM
Mykologie / MICOLOGIE
Mykoplasma / MYCOPLASMA
Mykose / MICOZĂ
Mykosis fungoides / MICOZIS FUNGOID
mykostatisch / MICOSTATIC
mykotisch / MICOTIC
Mykotoxikose / MICOTOXICOZĂ
Mykotoxin / MICOTOXINĂ
Mylolyse / MILOLIZĂ
myloprolipheratives Syndrom / SINDROM MIELOPROLIFERATIV
Mymetismus / MIMETISM
Myoarchitektur / MIOARHITECTONICĂ
Myoatrophie / MIOATROFIE
Myoblast / MIOBLAST
Myoblastom / MIOBLASTOM
Myödem / MIOEDEM
Myodesopsie / MIODESOPSIE
myoepitheliale Zelle / CELULĂ MIOEPITELIALĂ
Myofasziitis / MIOFASCIITĂ
Myofibrille / MIOFIBRILĂ
Myofibroblast / MIOFIBROBLAST
Myofibrom / MIOFIBROM
Myofilament / MIOFILAMENT
myogene / MIOGEN
Myoglobin / MIOGLOBINĂ
Myograph / MIOGRAF
Myographie / MIOGRAFIE
myoide / MIOID
Myoinositole / MIOINOZITOL
Myokard / MIOCARD
Myokardiales Lebensfähigkeit / VIABILITATE MIOCARDICĂ
Myokardie / MIOCARDIE
Myokardinfarkt / INFARCT MIOCARDIC
Myokarditis / MIOCARDITĂ
Myokardopathie / MIOCARDOPATIE
Myokardopneumopexie / MIOCARDOPNEUMOPEXIE
Myokardose / MIOCARDOZĂ
Myokardosklerose / MIOCARDOSCLEROZĂ
Myokarialperfusionsszintigraphie / SCINTIGRAFIE MIOCARDICĂ DE PERFUZIE
Myokinase / MIOKINAZĂ
Myoklonie / MIOCLONIE
myoklonischer petit-mal / MIOCLONIE PETIT MAL
Myokymie / MIOKIMIE
Myolisis / MIOLIZĂ
Myologie / MIOLOGIE
Myom / MIOM
Myomalazie / MIOMALACIE
Myomatose / MIOMATOZĂ
Myomektomie / MIOMECTOMIE
Myomere / MIOMER
myometral / MIOMETRIAL
Myometrektomie / MIOMETRECTOMIE
Myometrium / MIOMETRU
Myomschnitt / MIOMOTOMIE

Myonekrose / MIONECROZĂ
Myopathie / MIOPATIE
Myopathisch / MIOPATIC
myopathische Paralyse / PARALIZIE MIOPATICĂ
myopatische Reaktion / REACŢIE MIOPATICĂ
Myoplastik / MIOPLASTIE
Myopragie / MIOPRAGIE
Myoresolutive / MIOREZOLUTIV
Myorrhaphie / MIORAFIE
Myosarkom / MIOSARCOM
Myosin / MIOZINĂ
Myosis / MIOZĂ
Myosistis / MIOZITĂ
Myosklerose / MIOSCLEROZĂ
Myosthenometer / MIOSTENOMETRU
myotisch / MIOTIC
Myotom / MIOTOM
Myotomie / MIOTOMIE
Myotonia fluctuans / MYOTONIA FLUCTUANS
Myotonie / MIOTONIE
myotubuläre Myopathie / MIOPATIE MIOTUBULARĂ
Myozellulitis / MIOCELULITĂ
Myozyt / MIOCIT
Myringitis / MIRINGITĂ
Myringomykose / OTOMICOZĂ
Myringoplastik / MIRINGOPLASTIE
Myringotomie / MIRINGOTOMIE
Mysophobie / MISOFOBIE
Mytazism / MITACISM
Mythomanie / MITOMANIE
Mytilismus / MITILISM
Mytilotoxing / MITILOTOXINĂ
Myxochondrom / MIXOCONDROM
Myxödem / MIXEDEM
Myxödemkoma / COMĂ MIXEDEMATOASĂ
Myxom / MIXOM
Myxomatose / MIXOMATOZĂ
Myxorrhoe / MIXOREE
Myxosarkom / MIXOSARCOM
Myxovirose / MIXOVIROZE
Myxzedema circumscriptum pretibiale symmetricum / MIXEDEM CIRCUMSCRIS
Myzetoma / MICETOM

N

Nabel / OMBILIC
Nabel und Gekröse betreffend / OMFALOMEZENTERIC
nabelartige Einziehung / OMBILICARE
Nabelblutung / OMFALORAGIE
Nabelbruch / HERNIE OMBILICALĂ
Nabelbruch / OMFALOCEL
Nabelentfernung / OMFALECTOMIE
Nabelentzündung / OMFALITĂ
Nabelschnur / CORDON OMBILICAL
Nabelschnurrschnitt / OMFALOTOMIE
Nabelschnurrumschlingung / CIRCULARĂ DE CORDON
nachahmend / MIMETIC
nachfolgend / SECUNDAR
nachgeamt / FACTICE
Nachgeburtphase / DELIVRENŢĂ
nachkritisch / METACRITIC
Nachlast / POSTÎNCĂRCARE VENTRICULARĂ
Nachricht / MESAJ
Nachsprechen / ECOLALIE
Nachtangst / SPAIMĂ NOCTURNĂ
Nachtblindheit / CECITATE NOCTURNĂ
Nachtblindheit / HESPERANOPIE
Nachthämoglobinurieanfall / HEMOGLOBINURIE PAROXISTICĂ NOCTURNĂ
Nachtklinik / SPITAL DE NOAPTE
nächtliche paroxysmale Dysponoe / DISPNEE PAROXISTICĂ NOCTURNĂ
Nachtschmerz / NICTALGIE
Nachtschrecken / PAVOR NOCTURNUS
nachtseh / SCOTOPIC
Nachtwandeln / NOCTAMBULISM
Nachwehe / COLICĂ UTERINĂ
nackenbetreffend / NUCAL
Nadel / AC
Naevus verrucosus / NEV MELANIC TUBEROS
nAGEL / / UNGVEAL
Nagel / CUI
Nagel / UNGHIE
Nagelablösung / ONICOLIZĂ
Nagelbett / MATRICE UNGVEALĂ
Nagelbettentzündung / PARONICHIE
Nagelbettvereiterung / ONIXIS
Nagelbrüchigkeit / ONICOREXIS
Nagelfehlbildung / ANONICHIE
Nagelförmig / CUNEIFORM
Nagelfurche / ŞANŢ UNGVEAL
Nagelhäutchen / EPONYCHIUM
Nagelkauen / ONICOFAGIE
Nagelleiden / ONICOPATIE
Nagel-Patellamangel syndrom / OSTEOONICODISOSTOZĂ
Nagel-Patellamangelsyndrom / SINDROMUL UNGHII-ROTULE
Nagelschwund / ONICATROFIE
nahrbetreffend / NUTRIŢIONAL
Nährboden / MEDIU DE CULTURĂ
nahrhaft / NUTRITIV
nahrmangel Anämie / ANEMIE CARENŢIALĂ
Nährstoff / NUTRIMENT
Nahrung / HRANĂ
Nahrungödem / EDEM PRIN CARENŢĂ
Nahrungsfasern / FIBRE ALIMENTARE
Nahrungsgleichgewich / ECHILIBRU NUTRIŢIONAL
Nahrungsisodynamie / IZODINAMIA ALIMENTELOR
Nahrungsmittel / ALIMENT
Nahrungsmittellehre / SITIOLOGIE
Nahrungsprinzip / PRINCIPII NUTRITIVE
Nahrungstherapie / NUTRITERAPIE
Nahrungszeiger / INDICATOR NUTRIŢIONAL
Naht / SUTURĂ SIMPLĂ
Nahtknochen / OASE WORMIENE
NAME Syndrom / SINDROM NAME
Namenszwang / ONOMATOMANIE
NANISM OSTEOGLOFONIC
Nanomedizin / NANOMEDICINĂ
Nanomelie / NANOMELIE
Nanopartikeln / NANOPARTICULE
Nanotechnologie / NANOTEHNOLOGIE
Narbe / CICATRICE
Narbenleber / FICAT „LEGAT ÎN SFORI"
Narkoanalyse / NARCOANALIZĂ
Narkobiose / NARCOBIOZĂ
Narkose / NARCOZĂ
Narkosehyperthermieanfall / HIPERTERMIE MALIGNĂ PERANESTEZICĂ
narkosemittel / NARCOTIC
Narkotherapie / NARCOTERAPIE
narkotikum / NARCOTIC
Narkotisch / NARCOTIC
Narvennaht / NEURORAFIE

Narzisismus / PERSONALITATE NARCISISTĂ
Narzissmus / NARCISISM
nasal / NAZAL
Nase / NAS
Nasenbluten / EPISTAXIS
Nasen-Hals-Ohren-Heilkunde / OTORINOLARINGOLOGIE
Nasenöffnung / NARINĂ
Nasenrachen / FARINGE NAZAL
Nasenrachen / NAZOFARINGE
Nasenscheidewand / SEPT NAZAL
Nasenseptumabweichung / DEVIAŢIE A SEPTULUI NAZAL
nasogenial / NAZOGENIAN
nasospinal / NAZOSPINAL
Nasoziliarneuralgie / SINDROM DE NERV NAZOCILIAR
Natis / FESĂ
nativ / INDIGEN
Natriämie / NATREMIE
Natrium / SODIU
Natriumsensibilität / SENSIBILITATE LA SODIU
Natriurese / NATRIUREZĂ
Natriuretisch / NATRIURETIC
Natrizytrat Lösung / SOLUŢIE DE CITRAT DE SODIU
Natronkalk / VAR SODAT
Naturalselektion / SELECŢIE NATURALĂ
Naturheilkunde / NATUROPATIE
natürliche Geschichte / ISTORIE NATURALĂ
natürliches Tod / MOARTE NATURALĂ
Naturtrieb / INSTINCT
Nävobasaliomathose / NEVOMATOZĂ BAZOCELULARĂ
Nävokarzinom / NEVOCARCINOM
Nävokrebs / NEVOCANCER
Neben der Mitte / PARAMEDIAN
nebenherzig / PARACARDIAC
Nebenhoden / EPIDIDIM
Nebenhöhlenentzündung / SINUZITĂ
Nebenierendrüse / SUPRARENALĂ
Nebenierenrindendrüse / CORTICOSUPRARENALĂ
Nebenierenrindenhormon / HORMON CORTICOSUPRARENAL
Nebenierenrindensyndrom / SINDROM SUPRARENOGENITAL
Nebenkropf / GUŞĂ ABERANTĂ
nebenniere / SUPRARENAL
nebennieren- / ADRENAL
Nebennierenandrogene / ANDROGENI SUPRARENALIENI
Nebennierende / PERINEFRETIC
Nebennierenentzündung / PERINEFRITĂ
Nebennierenentzündung / SUPRARENALITĂ
Nebennierengeschwulst / SUPRARENALOM
Nebennierenkapsel / CAPSULĂ SUPRARENALĂ
Nebennierenmark / MEDULOSUPRARENALĂ
Nebennierenmarkherauschneidung / MEDULECTOMIE SUPRARENALĂ
Nebennierenmarkinsuffizienz / INSUFICIENŢĂ SUPRARENALĂ
nebennierenrinde- / ADRENOCORTICAL
Nebennierenrindendystrophie / ADRENOLEUCODISTROFIE
Nebennierenrindinsuffizienz / INSUFICIENŢĂ CORTICOSUPRARENALĂ
nebenniererinde / CORTICOSUPRARENAL
Nebennierrendrüsen / GLANDĂ SUPRARENALĂ
Nebennnierezwergwuchs / NANISM CORTICOSUPRARENAL
Nebenschilddrüsen / GLANDE PARATIROIDE
Nebenschildrüsenhormon / HORMON PARATIROIDIAN
Nebenschluss / ŞUNT
nebenzähnig / PARADENTAR
Nebenzelle / CELULĂ AJUTĂTOARE
Nebeschilddrüsen / PARATIROIDE
Nebeschilddrüsenhormon / PARATHORMON
Nebeständige Erblichkeit / EREDITATE COLATERALĂ
Nefritisch / NEFRITĂ
Nefrozel / NEFROCEL
Negativ / NEGATIV
negative Druck / PRESIUNE NEGATIVĂ
negatives Eugenik / EUGENIE NEGATIVĂ
Negativismus / NEGATIVISM
Negatoskope / NEGATOSCOP
Negentropie / NEGENTROPIE
Negri Körperchen / CORPUSCULI NEGRI
Neigung / ATAŞAMENT
Nekrobiose / NECROBIOZĂ
Nekrolyse / NECROLIZĂ
Nekromanie / NECROMANIE
Nekrophagie / NECROFAGIE
Nekrophobie / NECROFOBIE
nekrosante Angiitis / ANGEITĂ NECROZANTĂ
Nekrose / NECROZĂ
Nekrospermie / NECROSPERMIE
Nekrotaktismus / NECROTAXIE
nekrotisch / NECROTIC
nekrotische Entzündung / INFLAMAŢIE NECROTICĂ
nekrotische Fasziitis / FASCIITĂ NECROZANTĂ
nekrotische Wundrose / ERIZIPEL NECROTIC
nekrotisches Wandererythem / ERITEM NECROZANT MIGRATOR
nekrotisierende Fasziitis / CELULITĂ FULMINANTĂ
nekrotisierenden Fasziitis / GANGRENĂ DERMICĂ ACUTĂ
Nekrotomie / NECROTOMIE
Nemaline Myopathie / MIOPATIE NEMALINĂ
Neoangiogenese / NEO-ANGIOGENEZĂ
Neoarthrose / NEOARTROZĂ
Neogenese / NEOGENEZĂ
Neoglykogenese / NEOGLICOGENEZĂ
neohretisch / NEFRETIC
Neokortex / NEOCORTEX
Neologismus / NEOLOGISM
Neonatologie / NEONATOLOGIE
Neonatometer / NEONATOMETRU
Neophobie / NEOFOBIE
Neoplasie / NEOPLAZIE
Neoplasma / NEOPLASM
Neoplastik / NEOPLASTIE
Neopsychanalyse / NEOPSIHANALIZĂ
Neostomie / NEOSTOMIE
Neovesica / NEOVEZICĂ
Neozerebellum / NEOCEREBEL
Neozytopherese / NEOCITOFEREZĂ
nephritisches Syndrom / SINDROM NEFRITIC
Nephroangiosklerose / NEFROANGIOSCLEROZĂ
Nephroblastoma / NEFROBLASTOM
Nephroblastomatose / NEFROBLASTOMATOZĂ
nephrogenisch / NEFROGENIC
Nephrogramm / NEFROGRAMĂ
Nephrographie / NEFROGRAFIE
Nephrokarzinom / NEFROCARCINOM
Nephrolithiase / NEFROLITIAZĂ
Nephrologie / NEFROLOGIE
Nephrolyse / NEFROLIZĂ
Nephrom / NEFROM
Nephron / NEFRON
Nephronophtyse / NEFRONOFTIZIE
Nephroomentopexie / NEFROOMENTOPEXIE
Nephropathie / NEFROPATIE
Nephrose / NEFROZĂ
Nephrosklerose / NEFROSCLEROZĂ
Nephrostoma / NEFROSTOMIE
nephrotisches Syndrom / SINDROM NEFROTIC

Nephrotomographie / NEFROTOMOGRAFIE
Nephrotoxin / NEFROTOXINĂ
Nephrotoxizität / NEFROTOXICITATE
Nernst Potential / POTENŢIAL NERNST
Nerv / NERV
nervale Atemnot / DISPNEE CEREBRALĂ
Nervegefäßknäuel / GLOMUS NEUROVASCULAR
Nervenabtötung / DEVITALIZARE
nervenbetreffend / NEUROTROP
Nerveneinfluß / INFLUX NERVOS
Nervenerregung / NEUROSTIMULARE
Nervenfaser / FIBRĂ NERVOASĂ
Nervenfaser / TUB NEURAL
Nervenfasern / NEUROFIBRILE
Nervengiftig / NEUROTOXIC
Nervenknoten / GANGLION NERVOS
Nervenkreislauf Schwäche / ASTENIE NEUROCIRCULATORIE
Nervenkunde / NEUROLOGIE
Nervenlähmend / NEUROPLEGIC
nervenleidend / NEVROPAT
Nervenmark / MIELINĂ
Nervenmuskel Krankheit / NEUROMIOPATIE
Nervenquetschung / AXONOTMESIS
Nervenschnitt / NEUROTOMIE
Nervenschwäche / NEURASTENIE
Nervensystem / SISTEM NERVOS
Nervensystemkrebs / CANCER AL SISTEMULUI NERVOS
Nervenzelle / NEURON
Nervenzentrum / CENTRU NERVOS
nervös / NERVOS
nervösbedingte Anorexie / ANOREXIE MENTALĂ
Nervosität / NERVOZITATE
Nesselausschlag / URTICARIE
Nesselsucht / URTICARIE
Netzentzündung / OMENTITĂ
netzhaut Heredodezenereszenz / EREDODEGENERESCENŢĂ TAPETORETINIANĂ
Netzhautablösung / DECOLARE DE RETINĂ, DEZLIPIRE DE RETINĂ
Netzhautaplasie / APLAZIE RETINIANĂ
Netzhautdegenerierung / DEGENERESCENŢĂ TAPETORETINIANĂ
Netzhautkapillarose / CAPILAROZĂ RETINIANĂ
Netzhautpurpura / PURPURĂ RETINIANĂ
Netzhautzäpchen / CONURI RETINIENE
Netzhautzäpfchen / CON RETINIAN
Netzhautzellen / CELULE GANGLIONARE OCULARE
Netzmittel / DETERGENT
Netzmittelarbeiterkrankheit / B. LUCRĂTORULUI CU DETERGENT
Netzschnitt / OMENTOTOMIE
Neugeborene / NOU-NĂSCUT
neugeborene Ikterus / ICTER FIZIOLOGIC AL NOU-NĂSCUTULUI
neugeborenen / NEONATAL
Neugeborenengelbsucht / ICTER BENIGN PRECOCE
neural / NEURAL
Neuralgie / NEVRALGIE
neuralgische Schultermtyatrophie / NEVRALGIE AMIOTROFICĂ
Neuralleiste / CREASTĂ NEURALĂ
Neuralwachstum-Faktor / FACTOR DE CREŞTERE A NERVULUI
Neuraminsäure / ACID NEURAMINIC
Neurapraxie / NEURAPRAXIE
neurastenisches Schwindel / VERTIJ MENTAL
neurasthenisches Schwindel / VERTIJ NEURASTENIC.
Neureguline / NEUREGULINE
Neurektomie / NEURECTOMIE
Neurexine / NEUREXINE
Neurilemma / NEURILEMĂ, NEVRILEMĂ
Neurinoma / NEURINOM
Neuritis / NEVRITĂ
Neuroabdrucker / NEURODEPRESOR
neuroanämisch Syndrom / SINDROMUL NEUROANEMIC
Neuroangiomatose / NEUROANGIOMATOZĂ
Neuroarthritismus / NEUROARTRITISM
Neuroastrozytoma / NEUROASTROCITOM
Neurobiologie / NEUROBIOLOGIE
Neurobiotaxie / NEUROBIOTAXIE
Neuroblast / NEUROBLAST
Neuroblastom / NEUROBLASTOM
Neurochirurgie / NEUROCHIRURGIE
Neurodermatose / NEURODERMATOZĂ
Neurodermie / NEVRODERMIE
Neurodermitis / NEURODERMATITĂ
Neurodermitis / NEVRODERMITĂ
Neuroendokrin / NEUROENDOCRIN
Neuroendokrinologie / NEUROENDOCRINOLOGIE
Neuroepithel / NEUROEPITELIU
Neurofibroma / NEUROFIBROM
Neurofibromatose / GLIOFIBROMATOZĂ
Neurofibromatose / NEUROFIBROMATOZĂ
Neurofibrosarcomatose / NEUROFIBROSARCOMATOZĂ
Neurofilamente / NEUROFILAMENTE
neurogene Blase / NEUROVEZIC
neurogene Blase / VEZICĂ NEUROLOGICĂ
neurogenisch / NEUROGEN
Neuroglia / NEVROGLIE
Neurohormon / NEUROHORMON
Neurohypophyse / NEUROHIPOFIZĂ
Neuroinfektion / NEUROINFECŢIE
Neurokinine / NEUROKININE
neurokrinie / NEUROCRINIE
neurokutanes Melanoblastensyndrom / MELANOBLASTOZĂ NEUROCUTANATĂ
Neuroleptanalgesie / NEUROLEPTANALGEZIE
neuroleptika / NEUROLEPTIC
neuroleptika maligner Syndrom / SINDROM MALIGN PRIN NEUROLEPTICE
Neurolipidose / NEUROLIPIDOZĂ
Neurologie / NEUROLOGIE
Neurolophoma / NEUROLOFOM
Neurolymphomatose / NEUROLIMFOMATOZĂ
Neurolyse / NEUROLIZĂ
Neurolyse / NEURONOLIZĂ
Neurolytisch / NEUROLITIC
Neurom / NEUROM
Neurom / NEVROM
Neuromatose / NEUROMATOZĂ
Neuromediator / NEUROMEDIATOR
Neuromediator / NEUROTRANSMIŢĂTOR
Neuromodulation / NEUROMODULAŢIE
Neuronal / NEURONAL
Neuronophagie / NEURONOFAGIE
Neuropathie / NEUROPATIE, NEVROPATIE
Neuropathologie / NEUROPATOLOGIE
Neurophylaxie / NEUROFILAXIE
Neurophysine / NEUROFIZINE
Neuropilia / NEUROPIL

Neuroplasma / NEUROPLASMĂ
Neuroplastik / NEUROPLASTIE
Neuroplastizität / NEUROPLASTICITATE
neuroplegisch / NEUROPLEGIC
Neuroporus / NEUROPOR
Neuroprotektion / NEUROPROTECŢIE
Neuroretinitis / NEURORETINITĂ
Neuroschrittmacher / NEURO-PACEMAKER
Neurose / NEVROZĂ
Neurosekretion / NEUROSECREŢIE
neurosekretorische Zelle / CELULĂ NEUROSECRETORIE
neurosensorische Zelle / CELULĂ NEUROSENZORIALĂ
neurospezifisch Enolase / ENOLAZĂ NEUROSPECIFICĂ
Neurosteroide / NEUROSTEROID
neurostimulanten / NEUROSTIMULANTE
Neurosyphilis / NEUROSIFILIS
Neurotisation / NEUROTIZARE
neurotisch / NEVROZAT
neurotische Dekompensation / DECOMPENSARE NEVROTICĂ
neurotische Depression / DEPRESIE NEVROTICĂ
neurotoxisches Syndrom / SINDROM NEUROTOXIC
Neurotrophisch / NEUROTROFIC
Neurotropisches Virus / VIRUS NEUROTROP
neurotropismus / NEUROTROPISM
Neurotubuli / NEUROTUBUL
Neuroübertragung / NEUROTRANSMISIE
Neurouveoparotitis / UVEOPAROTIDITĂ
Neurowissenschaft / NEUROŞTIINŢE
Neurozyt / NEUROCIT
Neurozytom / NEUROSPONGIOM
Neurozytoma / NEUROCITOM
neutral / NEUTRU
neutrale Endopeptidase / ENDOPEPTIDAZĂ NEUTRĂ
Neutrongraphie / NEUTRONOGRAFIE
Neutropenie / NEUTROPENIE
Neutrophil / NEUTROFIL
neutrophile Granulozytose / GRANULOCITOZĂ NEUTROFILICĂ
Neutrophilie / NEUTROFILIE
Nevraxitis / NEVRAXITĂ
Nexus / JONCŢIUNE COMUNICANTĂ
Nichtausgleichung / DECOMPENSARE
Nichtausscheider / NESECRETOR
Nichteindringend / NON-INVAZIV
Nicht-repetierend DNS / ADN NEREPETITIV
Nicht-selbst / NON-PROPRIU
Nickanfall / SINDROMUL SPASMELOR ÎN FLEXIE
Nickel / NICHEL
Nickelämie / NICHELEMIE
niederdrückend / DEPRESIV
Niederkunft / NAŞTERE
Niederschlag / PRECIPITAT
Niederschlag / SEDIMENT
Niedersegment / SEGMENT INFERIOR
Nieren Polyzystische Krankheit / BOALĂ POLICHISTICĂ RENALĂ
nierenbeckend / PIELIC
Nierenbeckenentfernung / PIELECTOMIE
Nierenbeckenentzündung / PIELITĂ
Nierenblutung / NEFRORAGIE
Nierenbruch / NEFROCEL
Nierendiabetes / DIABET RENAL
Nierenektopie / ECTOPIE RENALĂ
Nierenentfernung / NEFRECTOMIE
Nierenentzündung / GLOMERULONEFRITĂ
Nierenepitheliom mit klarzellen / EPITELIOM RENAL CU CELULE CLARE
Nierenfehlbildung / DISPLAZIE RENALĂ
Nierenfixierung / NEFROPEXIE
Nierengeschwulst / NEFROM
Nierengift / NEFROTOXINĂ
Nierenglomerulum / GLOMERUL RENAL
Nierenhypoplasie / HIPOPLAZIE RENALĂ
Nierenkarzinom / CARCINOM RENAL
Nierenkelch / CALICE
Nierenknochenabbau / OSTEODISTROFIE RENALĂ
Nierenkolik / COLICĂ NEFRETICĂ
Nierenkrebs / CANCER RENAL
Nierenleiden / NEFROPATIE
Nierenmedullärnekrose / NECROZĂ MEDULARĂ RENALĂ
Nierennaht / NEFRORAFIE
Nierenplastik / NEFROPLASTIE
Nierenschnitt / NEFROTOMIE
Nierenschwelle / PRAG RENAL
Nierensenkung / NEFROPTOZĂ
Nierensklerose / SCLEROZĂ RENALĂ
Nierenstammig Harnzucker / GLICOZURIE RENALĂ
Nierenstein / NEFROLIT
Nierensteinentfernung / NEFROLITOTOMIE
Nierensteinleiden / NEFROLITIAZĂ
Nierensymphyse / SIMFIZĂ RENALĂ
Nierenverkalkung / NEFROCALCINOZĂ
Niesen / STERNUTAŢIE
Niesen / STRĂNUT
Nihilismus / NIHILISM
Nikol / NICOL
Nikotin / NICOTINĂ
Nikotinolytisch / NICOTINOLITIC
Nikotinsäure / ACID NICOTINIC
Nikotinvergiftung / NICOTINISM
Nikotinversuch / PROBĂ LA NICOTINĂ
Niktemer / NICTEMER
Niphablesie / OFTALMIA ZĂPEZILOR
Nische / NIŞĂ
Nissl Körper / CORPI TIGROIZI
Nitriten / NITRIŢI
Nitriturie / NITRITURIE
Nitroglyzerin / NITROGLICERINĂ
Nitrosylation / NITROZILARE
Nitrozellulose / NITROCELULOZĂ
Nk Zelle / CELULĂ NK
Nocardiose / NOCARDIOZĂ
nodal / NODAL
Nodulite / NODULITĂ
Noetisch / NOETIC
Nomogramm / NOMOGRAMĂ
Non-invasive / NON-INVAZIV
Nonkrankheit / NON-MALADIE
non-Langerhanszellen Histiozytose / HISTIOCITOZĂ CU CELULE NON-LANGERHANS
nonsense Mutation / MUTAŢIE CU SENS GREŞIT
Nooleptisch / NOOLEPTIC
Noosphäre / NOOSFERĂ
nootropisch / NOOTROP
Noradrenalin / NORADRENALINĂ
Noradrenergisch / NORADRENERGIC
Norepinephrin / NOREPINEFRINĂ
Norm / NORMĂ
normalfarbe Anämie / ANEMIE NORMOCROMĂ
Normalgefarbt / NORMOCROM

Normalität / NORMALITATE
Normallösung / SOLUŢIE NORMALĂ
Normalsichtigkeit / EMETROPIE
Normalverdauung / EUPEPSIE
Normoblast / NORMOBLAST
Normoblastose / NORMOBLASTOZĂ
Normochromisch / NORMOCROM
Normodromisch / NORMODROM
Normogenese / NORMOGENEZĂ
Normokapnie / NORMOCAPNIE
normotensiv / NORMOTENSIV
normotopisch / NORMOTOP
Normoxämie / NORMOXEMIE
Normoxie / NORMOXIE
Normozyt / NORMOCIT
Normozytose / NORMOCITOZĂ
Nosenzephalus / NOSENCEFAL
Nosognosie / NOSOGNOZIE
Nosographie / NOSOGRAFIE
Nosokomial / NOSOCOMIAL
Nosologie / NOSOLOGIE
Nosologisch / NOSOLOGIC
Nosomanie / NOSOMANIE
Nosophobie / NOSOFOBIE
Nostozytose / NOSTOCITOZĂ
Notenblindheit / CECITATE MUZICALĂ
Notenzephalus / NOTENCEFAL
Notfallmedizin / MEDICINĂ DE URGENŢĂ
Notokordodysrraphie / NOTOCORDODISRAFIE
Notzucht / VIOL
Novokain / NOVOCAINĂ
nozizeptiv / NOCICEPTIV
Nozizeptor / NOCICEPTOR
Nubecula / NEFELION
nuklear / NUCLEAR
Nuklearfission / FISIUNE NUCLEARĂ
Nukleargeschlecht / SEX CROMATINIAN
Nuklearkardiologie / CARDIOLOGIE NUCLEARĂ
Nuklearmedizin / MEDICINĂ NUCLEARĂ
Nuklearpore / POR NUCLEAR
Nukleinsäure / ACID NUCLEIC
Nukleolyse / NUCLEOLIZĂ
Nukleon / NUCLEON
Nukleopathie / NUCLEOPATIE
Nukleophagozytose / NUCLEOFAGOCITOZĂ
Nukleoplasma / NUCLEOPLASMĂ
Nukleoprotein / NUCLEOPROTEINĂ
Nukleorthese / NUCLEORTEZĂ
Nukleosidase / NUCLEOZIDAZĂ
Nukleoside / NUCLEOZID
Nukleosom / NUCLEOZOM
Nukleotid / NUCLEOTID
Nukleotidase / NUCLEOTIDAZĂ
Nukleus / NUCLEU
Nuklide / NUCLID
Nukloide / NUCLEOID
Null / ZERO
Nullallele / ALELĂ NULĂ
Nullhypothese / IPOTEZA NULĂ
Nulligeste / NULIGESTĂ
Nullipara / NULIPARĂ
Nullzelle / CELULĂ NULĂ
numerische Angiographie / ANGIOGRAFIE NUMERICĂ
Nummer / NUMĂR
Nutrition / NUTRIŢIE
Nyctalopie / NICTALOPIE
Nyctophobie / NICTOFOBIE
Nyctophylie / NICTOFILIE
Nycturie / NICTURIE
Nymphotomie / NIMFOTOMIE
Nystagmographie / NISTAGMOGRAFIE
Nystagmus / NISTAGMUS

O

Obduktion / AUTOPSIE
Obduktion / NECROPSIE
Oberarmknochen / HUMERUS
Oberbauch / EPIGASTRU
Oberbauch / HIPOCONDRU
Oberbauchschmerz / EPIGASTRALGIE
obere Hohlvene Syndrom / SINDROM DE VENĂ CAVĂ SUPERIOARĂ
Oberehohlvenesyndrom / SINDROM CAV SUPERIOR
oberes Glied / MEMBRU SUPERIOR
Oberflächenspannung / TENSIUNE SUPERFICIALĂ
oberflächenspannungbeeinflüßend / TENSIOACTIV
Oberflächenspannungeinflüß / TENSIOACTIVITATE
Oberhaut / EPIDERM
Oberkiefer / MAXILAR
Oberkiefer / MAXILĂ
Oberkiefer / MAXILAR SUPERIOR
Oberkieferentzündung / MAXILITĂ
Oberschenkel / COAPSĂ
Oberschenkelknochen / FEMUR
obersellär / SUPRASELAR
Objektiv / OBIECTIV
objektives Zeichen / SEMN OBIECTIV
Objektivessymptom / SINDROM OBIECTIV
Obsession / OBSESIE
Obsessiv-Kompulsive Krankheit / BOALĂ OBSESIV-COMPULSIVĂ
obstruktive Nephropathie / NEFROPATIE OBSTRUCTIVĂ
Ochronisis / OCRONOZĂ
oculomotorius / OCULOMOTOR
Oddi Sphinkter / SFINCTER ODDI
Oddikrankheit / ODDIPATIE
Ödem / EDEM
Ödematös / EDEMATOS
Ödipuskomplex / COMPLEXUL OEDIP
Odontom / ODONTOM
Odontoporose / ODONTOPOROZĂ
Odontosklerose / ODONTOSCLEROZĂ
Oehler Symptom / SINDROM OEHLER
Oenilismus / OENOLISM
Oestralzyklus / CICLU OESTRAL
öffentliches Gesundheitspflege / SĂNĂTATE PUBLICĂ
Offizinell / OFICINAL
Öffnung / HIATUS
Öffnung / ORIFICIU
O-förmig / VARUS
ohne Zwang / NO-RESTRAINT
Ohnmachtsanfall / SINCOPĂ
Ohr / URECHE
ohrausgehend / OTOGEN
Ohrblutung / OTORAGIE
Ohrenentzündung / OTITĂ
Ohrenlaufen / OTOREE
Ohrenleiden / OTOPATIE
Ohrenplastik / OTOPLASTIE

Ohrensausen / ACUFENĂ
Ohrensausen / TINNITUS
Ohrenschmerz / OTALGIE
Ohrenschnitt / AURICULOTOMIE
ohrförmig / AURICULAR
Ohrknorpelvorsprung / TRAGUS
Ohrlehre / OTOLOGIE
Ohrmuschel / PAVILIONUL URECHII
Ohrmuschelhöcker / ANTITRAGUS
Ohrschmalz / CERUMEN
Ohrspeicheldrüse / PAROTIDĂ
Ohrspeicheldrüsengrößenzunahme / HIPERPAROTIDIE
Ohrvorraum / VESTIBUL MEMBRANOS
O-Hüfte / COXA VALGA
Ökologie / ECOLOGIE
Ökomimie / ECOMIMIE
Ökosystem / ECOSISTEM
okulär / OCULAR
okulodentodigitales Syndrom / DISPLAZIE OCULODENTODIGITALĂ
okulovertebrales Syndrom / DISGENEZIE IRIDODENTARĂ
okulo-zerebrorenales Syndrom / SINDROM OCULO-CEREBRO-RENAL
Okulthämorrhagie / HEMORAGIE OCULTĂ
okzipital Syndrom / SINDROM OCCIPITAL
Öl / ULEI
olfaktogenitales Syndrom / DISPLAZIE OLFACTOGENITALĂ
Olfaktometer / OLFACTOMETRIE
Ölgranuloma / OLEOM
Oligoamnion / OLIGOAMNIOS
Oligoanurie / OLIGOANURIE
Oligoarthritis / OLIGOARTRITĂ
Oligoasthenospermie / OLIGOASTENOSPERMIE
Oligodendroglia / OLIGODENDROGLIE
Oligodendroglioma / OLIGODENDROGLIOM
Oligodendrozyt / OLIGODENDROCIT
Oligodontie / OLIGODONŢIE
oligodynamisch / OLIGODINAMIC
Oligodypsie / OLIGODIPSIE
Oligoelement / OLIGOELEMENT
Oligokranie / OLIGOCRANIE
Oligomenorrhoe / OLIGOMENOREE
Oligophagie / OLIGOFAGIE
Oligopnoe / OLIGOPNEE
Oligosonde / OLIGOSONDĂ
Oligotrichie / OLIGOTRICHIE
Oligozytämie / OLIGOCITEMIE
Oligurie / OLIGURIE
Oligurie / OPSIURIE
Olive / OLIVĂ
olivenförmig / OLIVAR
olivopontozerebellare Atrophie / SINDROM BULBAR ANTERIOR
Ölsäure / ACID OLEIC
Omarthrose / OMARTROZĂ
Omentektomie / OMENTECTOMIE
Omentitis / EPIPLOITĂ
Omentopexie / OMENTOPEXIE
Omentoplastik / OMENTOPLASTIE
omsker hämorrhagische Fieber / FEBRĂ HEMORAGICĂ DE OMSK
Onchozerkom / ONCOCERCOM
Onchozerkose / ONCOCERCOZĂ
Onkofötalantigene / ANTIGENI ONCOFETALI
Onkogen / ONCOGENĂ
onkogenes Virus / VIRUS ONCOGEN
Onkogenese / ONCOGENEZĂ
onkogenisch / ONCOGEN
Onkograph / ONCOGRAF
Onkologie / ONCOLOGIE
onkostatisch / ONCOSTATIC
onkotisch / ONCOTIC
onkotische Druck / PRESIUNE COLOIDOSMOTICĂ
Onkozut / ONCOCIT
Onkozytoma / ONCOCITOM
Ontogenetisch / ONTOGENETIC
Onychodysplazie / ONICODISPLAZIE
Onychodystrophie / ONICODISTROFIE
Onychographie / ONICOGRAFIE
Onychogryposis / ONICOGRIFOZĂ
Onychomadesis / ONICOMADEZĂ
Onychomykose / ONICOMICOZĂ
Onychopathie / ONICOPATIE
Onychorrhexis / ONICOREXIS
Onychoschysis / ONICOSCHIZIE
Onychose / ONICOZĂ
Oozyst / OOCHIST
opaleszent / OPALESCENT
Opalski Zellen / CELULE OPALSKI
Opazität / OPACITATE
Operation / OPERAŢIE
Operationsfeld / CÂMP OPERATOR
Operationsprotokoll / PROTOCOL OPERATOR
Operativ / PEROPERATOR
operatives Schock / ŞOC OPERATOR
Ophidismus / OFIDISM
ophtalmoplegische Migräne / MIGRENĂ OFTALMOPLEGICĂ
Ophthalmo-Mandibulo-Melische Dysplasie / DISPLAZIE OFTALMOMANDIBULOMELICĂ
Ophthalmometrie / OFTALMOMETRIE
Ophthalmomyase / OFTALMOMIAZĂ
Ophthalmomykose / OFTALMOMICOZĂ
Opiat / OPIACEU
Opiatpeptide / PEPTIDE OPIOIDE
opioide / OPIOID
Opisthion / OPISTION
Opisthotonus / OPISTOTONUS
Opium / OPIU
Opium betreffend / TEBAIC
opportunistische Infektion / INFECŢIE OPORTUNISTĂ
Opsoklonus / OPSOCLONIE
Opsonisation / OPSONIZARE
Optik / OPTICĂ
optisch / OPTIC
Optische Achse / AXĂ OPTICĂ
optische chiasma / CHIASMĂ OPTICĂ
optische Neuropathie / NEUROPATIE OPTICĂ
optisches Neuritis / NEVRITĂ OPTICĂ
Optometer / OPTOMETRU
Optometrie / OPTOMETRIE
Optotyp / OPTOTIP
Orbikularisphänomen / SINDROM ORBICULAR
Orchidopexie / ORHIDOPEXIE
Orchidovaginopexie / ORHIDOVAGINOPEXIE
Orchiepidydymitis / ORHIEPIDIDIMITĂ
Orchioblastoma / ORHIOBLASTOM
Ordnung / ORDIN
Organ / ORGAN
Organell / ORGANIT
Organentwicklung / ORGANOGENEZĂ
Organisation / ORGANIZARE
Organisch / ORGANIC
Organische Azidurie / ACIDURIE ORGANICĂ
Organische Krankheit / B. ORGANICĂ

Organische Säure / ACID ORGANIC
Organisches Geräusch / SUFLU ORGANIC
Organismus / ORGANISM
Organizismus / ORGANICISM
Organogenese / ORGANOGENEZĂ
Organoleptisch / ORGANOLEPTIC
Organotherapie / OPOTERAPIE
Organotrop / ORGANOTROPIC
Organstaubyndrom / SINDROMUL PRAFULUI ORGANIC TOXIC
Organverlagerung / TRANSPOZIŢIE VISCERALĂ
Orgasmus / ORGASM
Ornithose / ORNITOZĂ
Orodigitofacial Syndrom / SINDROM ORODIGITOFACIAL
Oropharynx / OROFARINGE
Orosomukoid / OROSOMUCOID
Orotsäure / ACID OROTIC
Oroturie / OROTICURIE
Oroya-Fieber / FEBRĂ OROYA
Orthakusie / ORTACUZIE
Orthese / ORTEZĂ
Orthochrom / ORTOCROM
Orthochromatisch / ORTOCROMATIC
Orthodeoxie / ORTODEOXIE
Orthodiagramm / ORTODIAGRAMĂ
Orthogenie / ORTOGENIE
Orthopäde / ORTOPED
Orthopädie / ORTOPEDIE
Orthopädische Halsextensionsgerät / MINERVĂ
Orthopädische Schuheinlage / ÎNCĂLŢĂMINTE ORTOPEDICĂ
Orthopantomographie / ORTOPANTOMOGRAFIE
Orthophonie / ORTOFONIE
Orthophorie / ORTOFORIE
Orthopnoe / ORTOPNEE
Orthoptik / ORTOPTICĂ
Orthoptisch / ORTOPTIC
Orthoptoskope / ORTOPTOSCOP
Orthostatische Hypotension / HIPOTENSIUNE ORTOSTATICĂ
Orthostatische Proteinurie / PROTEINURIE ORTOSTATICĂ
Orthostatismus / ORTOSTATISM
Orthosympathetisch Nervensystem / SISTEM NERVOS ORTOSIMPATIC
Orthosympatisch / ORTOSIMPATIC
Orthotonus / ORTOTONUS
Orthotrophie / ORTOTROFIE
Örtlich / TOPIC
Örtliche Hautkortikoide / DERMOCORTICOID
Ortolani-Click / SINDROMUL RESORTULUI
Oscillometer / OSCILOMETRU
Oscillopsie / OSCILOPSIE
Oscilloskope / OSCILOSCOP
Osler Knötchen / NODULI OSLER
Osmidrosis / OSMIDROZĂ
Osmiumsäure / ACID OSMIC
Osmolalität / OSMOLALITATE
Osmolarität / OSMOLARITATE
Osmometer / OSMOMETRU
Osmometrie / OSMOMETRIE
Osmophorisch / OSMOFOR
Osmorezeptor / OSMORECEPTOR
Osmose / OSMOZĂ
Osmotisch -/ OSMOTIC
Osmotische Druck / PRESIUNE OSMOTICĂ
Osmotysche Diurese / DIUREZĂ OSMOTICĂ
Ösofibroskope / ESOFIBROSCOP
Ösophagektomie / ESOFAGECTOMIE
Ösophagismus / ESOFAGISM
Ösophagitis / ESOFAGITĂ
Ösophagogastroduodenoskopie / ESOGASTRODUODENOFIBROSCOPIE
Ösophagogastrostomie / ESOFAGO-GASTROSTOMIE
Ösophagojejunostomie / ESOFAGO-JEJUNOSTOMIE
Ösophagoplastik / ESOFAGOPLASTIE
Ösophagorrhagie / ESOFAGORAGIE
Ösophagoskopie / ESOFAGOSCOPIE
Ösophagostomie / ESOFAGOSTOMIE
Ösophagotomie / ESOFAGOTOMIE
Ösophagus / ESOFAG
Ösophagusvarize / VARICE ESOFAGIENE
Ossein / OSEINĂ
Ossikulektomie / OSICULECTOMIE
Osteklasie / OSTEOCLAZIE
O-stellung der Elle / CUBITUS VALGUS
Osteoarthritis / OSTEOARTRITĂ
Osteoblastoma / OSTEOBLASTOM
Osteochondrodysplasie / OSTEOCONDRODISPLAZIE
Osteochondrodystrophie / OSTEOCONDRODISTROFIE
Osteochondrosarkom / OSTEOCONDROSARCOM
Osteodysplastik / OSTEODISPLASTIE
Osteoidgewebe / ŢESUT OSTEOID
Osteoidosteom / OSTEOM OSTEOID
Osteoklast / OSTEOCLAST
Osteoklastoma / OSTEOCLASTOM
Osteomalazie / OSTEOMALACIE
osteomalazisches Myelose / MIELOZĂ OSTEOMALACICĂ
Osteomesopyknose / OSTEOMEZOPICNOZĂ
Osteophyt / OSTEOFIT
Osteophytosis / OSTEOFITOZĂ
Osteopoikilie / OSTEOPOIKILIE
Osteoporomalazie / OSTEOPOROMALACIE
Osteoporose / OSTEOPOROZĂ
Osteopsatyrose / OSTEOPSATIROZĂ
Osteose / OSTEOZĂ
Osteosklerose / OSTEOSCLEROZĂ
Osteosteatoma / OSTEOSTEATOM
Osteozyt / OSTEOCIT
Ostheochondrose / OSTEOCONDROZĂ
Ostheopathische Arzt / OSTEOPAT
Ostheopenie / OSTEOPENIE
Ostial / OSTIAL
Ostiofollikulitis / OSTIOFOLICULITĂ
Ostitis / OSTEITĂ
Östradiol / ESTRADIOL
Östradiolämie / ESTRADIOLEMIE
Östriol / ESTRIOL
Östrogenbehandlung / ESTROGENOTERAPIE
Östrogene / ESTROGEN
Östrogenie / ESTROGENIE
Östrogestagen / ESTROPROGESTATIV
Östrone / ESTRONĂ
Östrophylin / ESTROFILINĂ
Östrus / ESTRU
Oszillatorisch / OSCILATOR
Oszillometrie / OSCILOMETRIE
Ota-Nävus / NAEVUS FUSCO-CAERULEUS ACROMIO-DELTOIDEUS
Ota-Nävus / NAEVUS FUSCO-CAERULEUS OPHTALMOMAXILLARIS
Otbluterguß / OTHEMATOM
Othämatom / OTHEMATOM
Otheochondrom / OSTEOCONDROM

Otholyt Membran / MEMBRANĂ OTOLITICĂ
Oticus / OTIC
Otoantrite / OTOANTRITĂ
Otoliquorrhö / OTOLICVOREE
Otomastoiditis / OTOMASTOIDITĂ
Otorrhoe / OTOREE
Otosklerose / OTOSCLEROZĂ
Otoskop / OTOSCOP
Otospongiose / OTOSPONGIOZĂ
Ototoxizität / OTOTOXICITATE
Ovalbumin / OVALBUMINĂ
Ovalozyt / OVALOCIT
Ovalozytose / OVALOCITOZĂ
Ovari(o)priv / OVARIOPRIV
Ovarialkrebs / CANCER OVARIAN
Ovariopexie / OVARIOPEXIE
Ovidukt / OVIDUCT
Oxalämie / OXALEMIE
Oxalat / OXALAT
Oxalessigsäure / ACID OXALOACETIC
Oxalose / OXALOZĂ
Oxalsäure / ACID OXALIC
Oxalurie / OXALURIE
oxidative Phosphorylierung / FOSFORILARE OXIDATIVĂ
Oxydase / OXIDAZĂ
Oxydation / OXIDARE
oxydationshemmer / ANTIOXIDANT
Oxydatives Stress / STRES OXIDATIV
Oxydazion-Reduzierung / OXIDOREDUCERE
Oxyhämin / HEMATINĂ
Oxyhämoglobin / OXIHEMOGLOBINĂ
Oxyhämoglobin Sättigung / SATURAŢIA OXIHEMOGLOBINEI
Oxymetrie / OXIMETRIE
oxyphile / OXIFIL
Oxytocin / OCITOCINĂ
Oxytozin / OXITOCINĂ
Oxyzephalie / OXICEFALIE
Ozide / OZIDE
Ozon / OZON
Ozon / TRIOXIGEN

P

P 450 Zytochrome / CITOCROMI P 450
P System / SISTEM P
P Welle / UNDĂ P
Paarungszeit / PERIOADĂ DE RUT
Pachyblepharose / PAHIBLEFAROZĂ
Pachybronchitis / PAHIBRONŞITĂ
Pachycapsulitis / PAHICAPSULITĂ
Pachydactylie / PAHIDACTILIE
Pachyderma Circumscripta Laryngis / PAHIDERMIE LARINGIANĂ CIRCUMSCRISĂ
Pachydermie / PAHIDERMIE
Pachydermoperiostosis / PAHIDERMOPERIOSTOZĂ
Pachyglossie / PAHIGLOSIE
Pachymeninge / PAHIMENINGE
Pachymeningitis / PAHIMENINGITĂ
Pachymeter / PAHIMETRU
Pachyonichie / ONYCHAUXIS
Pachyonychie / PAHIONICHIE
Pachyostose / PAHIOSTOZĂ
Pachyperiostitis / PAHIPERIOSTITĂ
Pachypleuritis / PAHIPLEURITĂ
Pachysalpingitis / PAHISALPINGITĂ
Pachysynovitis / PAHISINOVITĂ
Pachyzephalie / PAHICEFALIE
Pacini Körperchen / CORPUSCUL PACINI
Packen / ÎMPACHETARE
Packung / MEŞAJ
Pädathrophie / ATREPSIE
Päderast / PEDERAST
Päderastie / PEDERASTIE
Pädiatrie / PEDIATRIE
Pädiometer / PEDIOMETRU
Pädodontie / PEDODONŢIE
Pädopsychiatrie / PEDOPSIHIATRIE
pagetsche / PAGETOID
Pagophagie / PAGOFAGIE
Palade Bahn / CALEA PALADE
palatin / PALATIN
Palatoschysis / PALATOSCHIZIS
Palatum molle / VĂL PALATIN
Paleokortex / PALEOCORTEX
Paleopallium / PALEOPALLIUM
Paleopathologie / PALEOPATOLOGIE
Paleozerebellum / PALEOCEREBEL
Palesthesie / PALESTEZIE
Palikynesis / PALIKINEZIE
Palilalie / PALILALIE
Palilogos / PALILOGIE
Palindromisch / PALINDROMIC
Palindromos / PALINDROM
Palingraphie / PALINGRAFIE
Palinopsie / PALINOPSIE .
Palinphrasie / PALINFRAZIE
Pallanästhesie / PALANESTEZIE
palliativ / PALIATIV
Pallidal / PALIDAL
Pallidum / PALLIDUM
Pallium / PALIUM
Palmaraponeurose / APONEVROZĂ PALMARĂ
Palmitinsäure / ACID PALMITIC
palmoplantar Zeichen / SEMNUL PALMO-PLANTAR
Panangeiitis / PANANGEITĂ
Panaortitis / PANAORTITĂ
Panaritium / PANARIŢIU
Panarteriitis / PANARTERITĂ
Panarthritis / PANARTRITĂ
Pancreas accesorium / PANCREAS ABERANT
Pandemia / PANDEMIE
Pandikulatio / PANDICULAŢIE
Panekephalitis / PANENCEFALITĂ
Pangegenkörper / PANANTICORP
Panhemolysin / PANHEMOLIZINĂ
Panhyperkortizismus / PANHIPERCORTICISM
Panik / PANICĂ
panik Anfall / TULBURARE DE PANICĂ
Panikanfall / ATAC DE PANICĂ
Panileitis / PANILEITĂ
Pankarditis / PANCARDITĂ
Pankreas / PANCREAS
Pankreashormone / HORMONI PANCREATICI
Pankreaskrebs / CANCER DE PANCREAS
Pankreasstein / PANCREATOLIT

Pankreatalgia / PANCREATALGIE
Pankreatektomie / PANCREATECTOMIE
Pankreatin / PANCREATINĂ
pankreatische Cholera / HOLERĂ ENDOCRINĂ
pankreatische cholera Syndrom / SINDROMUL HOLEREI PANCREATICE
pankreatische Pseudozyst / PSEUDOCHIST PANCREATIC
pankreatisches Saft / SUC PANCREATIC
Pankreatitits / PANCREATITĂ
Pankreatoenterostomie / PANCREATOENTEROSTOMIE
Pankreatogastrostomie / PANCREATO-GASTROSTOMIE
Pankreatogenisch / PANCREATOGEN
Pankreatographie / PANCREATOGRAFIE
Pankreatolysis / PANCREATOLIZĂ
Pankreatolythothripsie / PANCREATOLITOTRIPSIE
Pankreatostomie / PANCREATOSTOMIE
Pankreatotomie / PANCREATOTOMIE
Pankreozymin / PANCREOZIMINĂ
Panmastitis / PANMASTITĂ
Panmyelophthisis / PANMIELOFTIZIE
Panmyelosis / PANMIELOZĂ
Panmyxia / PANMIXIE
Pannikulitis / PANICULITĂ
Pannus / PANUS
Panophthalmie / PANOFTALMIE
panoptik / PANOPTIC
Panosteitis / PANOSTEITĂ
Panphobie / PANFOBIE
Panphobie / PANTOFOBIE
Pansexualismus / PANSEXUALISM
Pansinusitis / PANSINUZITĂ
Pantomographe / PANTOMOGRAF
Pantomographie / PANTOMOGRAFIE
Pantomorphie / PANTOMORFIE
Pantothenate / PANTOTENAT
Pantropisch / PANTROP
Panvaskularitis / PANVASCULARITĂ
Panzytopenie / PANCITOPENIE
Papagaienkrankheit / ORNITOZĂ
Papagaienkrankheit / PSITACOZĂ
Papagaiensprache / PSITACISM
Papain / PAPAINĂ
Papaverin / PAPAVERINĂ
Papel / PAPULĂ
Papelbläsig / PAPULO-VEZICULOS
Papeleitrig / PAPULOPUSTULAR
Papeleritematös / PAPULOERITEMATOSINDROM
papelschuppig / PAPULOSCUAMOS
papierartig / PAPIRACEU
Papillargeschwulst / TUMORI PAPILARE
Papillektomie / PAPILECTOMIE
Papillenödem / STAZĂ PAPILARĂ
Papillenschnitt / PAPILOTOMIE
Papillitis / PAPILITĂ
Papilloma / PAPILOM
Papillomatose / PAPILOMATOZĂ
Papillosphinkterotomie / PAPILOSFINCTEROTOMIE
Pappenheimer Körperchen / CORPUSCULI PAPPENHEIMER
Papulose / PAPULOZĂ
Paraaminobenzoesäure / ACID PARAAMINOBENZOIC
Paraaminohippursäure / ACID PARAAMINOHIPURIC
Paraarrhythmie / PARARITMIE
Parabiose / PARABIOZĂ
Parabulie / PARABULIE
Paracollitis / PARACOLITĂ
paradaxale Injonktion / INJONCŢIUNE PARADOXALĂ
paradox / PARADOXAL
Paradoxalembolie / EMBOLIE PARADOXALĂ
paradoxer Kußmaulscher Puls / PULS PARADOXAL
Paraffin / PARAFINĂ
Paraffinnom / PARAFINOM
Paraffinöl / ULEI DE PARAFINĂ
Paraganglioma / PARAGANGLIOM
Paraganglion / PARAGANGLION
Paragenese / PARAGENEZĂ
Parageusia / PARAGEUZIE
Paragglutination / PARAGLUTINARE
Paragnosie / PARAGNOZIE
Paragrammatismus / PARAGRAMATISM
Paragraphie / PARAGRAFIE
Parahämophilie / PARAHEMOFILIE
Parahormon / PARAHORMON
Parakeratosis / PARAKERATOZĂ
Parakinese / PARAKINEZIE
paraklinisch / PARACLINIC
Parakoxalgie / PARACOXALGIE
Parakrinie / PARACRINIE
Parakusis / PARACUZIE
Parallelokinesie / PARALELOKINEZIE
Paralyse / PARALIZIE
paralytisch / PARALITIC
Paramagnetisch / PARAMAGNETIC
Paramagnetismus / PARAMAGNETISM
Paramastitis / FLEGMON PERIMAMAR
Paramastitis / SUPRAMASTITĂ
Parametritis / PARAMETRITĂ
Parametrium / PARAMETRU
Paramnesie / PARAMNEZIE
Paramorphie / PARAMORFISM
Paramusie / PARAMUZIE
Paramyelozyt / PARAMIELOCIT
Paramyoclonus multiplex / PARAMIOCLONIE
Paramyxovirus / VIRUS URLIAN
Paramyzetom / PARAMICETOM
Paranalgesie / PARANALGEZIE
paraneoplasiche Neuropathie / NEUROPATIE PARANEOPLAZICĂ
paraneoplastich / PARANEOPLAZIC
paraneoplastisches Syndrom / SINDROM PARANEOPLAZIC
Paranesthesie / PARANESTEZIE
Paranoia / PARANOIA
paranoide / PARANOID
paranoide Persönlichkeit / PERSONALITATE PARANOIDĂ
Paranoisch / PARANOIC
Paranomie / PARANOMIE
Paranuklear / PARANUCLEAR
Paraosteoarthropathy / PARAOSTEOARTROPATIE
Paraparese / PARAPAREZĂ
Parapareunie / PARAPAREUNIE
Paraphasie / PARAFAZIE
Paraphemie / PARAFEMIE
Paraphimose / PARAFIMOZĂ
Paraphlebitis / PARAFLEBITĂ
Paraphonie / PARAFONIE
Paraphrenie / PARAFRENIE
Paraphylie / PARAFILIE

Paraphylisch / PARAFILIC
Parapneumonic / PARAPNEUMONIC
Parapraxie / PARAPRAXIE
Paraproteinhämie / PARAPROTEINEMIE
Paraproteinurie / PARAPROTEINUIRE
Parapsychologie / PARAPSIHOLOGIE
Parareflexie / PARAREFLEX
Parasaemia / PARASEMIE
parasimpatikolitisch / VAGOLITIC
parasimpatikotonisch / VAGOMIMETIC
Parasit / PARAZIT
parasitär / PARAZITAR
Parasiteninfektion / INFESTARE
parasitentötend / PARAZITICID
Parasithämie / PARAZITEMIE
Parasitismus / PARAZITISM
Parasitologie / PARAZITOLOGIE
Parasitophobie / PARAZITOFOBIE
Parasitose / PARAZITOZĂ
Parästhesie / PARESTEZIE
Parastremmatische Zwergwuchs / NANISM PARASTREMATIC
parasympatetisch Ganglion / GANGLION PARASIMPATIC
Parasympathikotonie / PARASIMPATICOTONIE
parasympathisches Nervensystem / SISTEM NERVOS PARASIMPATIC
Parasympatholytisch / PARASIMPATOLITIC
Parasympathomimetisch / PARASIMPATOMIMETIC
Parasystole / PARASISTOLIE
Parathormonversuch / PROBĂ LA PARATHORMON
Parathymie / PARATIMIE
Parathyphoid / PARATIFOIDĂ
parathyreoid / PARATIROIDIAN
Parathyreoidektomie / PARATIROIDECTOMIE
Parathyreoiditis / PARATIROIDITĂ
Parathyreose / PARATIREOZĂ
Parathyroidome / PARATIROIDOM
Paratonie / PARATONIE
paraumbilikus / PARAOMBILICAL
Paravakzin / PARAVACCINĂ
paravenös / PARAVENOS
Parazentese / PARACENTEZĂ
Parazervix / PARACERVIX
Parazystitis / CELULITĂ PERIVEZICALĂ
Pärchenegel / SCHISTOSOMA
Pardee-Q-Zacke / MAREA UNDĂ MONOFAZICĂ
Parektropie / PARECTROPIE
Parenchym / PARENCHIM
parenchymatös / PARENCHIMATOS
Parese / PAREZĂ
Parietallappensyndrome / SINDROM PARIETAL
parietookzipital Sutur / SUTURĂ PARIETOOCCIPITALĂ
Parkinson Tremor / TREMURĂTURĂ PARKINSONIANĂ
Parkinsonismus / PARKINSONISM
parodontal Index / INDICE PARODONTAL
Parodontolysis / PARODONTOLIZĂ
Parodontose / PARODONTOZĂ
Paropsie / PAROPSIE
parosteal Sarkom / SARCOM PAROSTEAL
Parostitis / PAROSTEITĂ
Parotidektomie / PAROTIDECTOMIE
Parotitis / PAROTIDITĂ
paroxistische Kleinhirnataxie / ATAXIE CEREBELOASĂ PAROXISTICĂ
Paroxysmales Fingerhämatom / APOPLEXIE DIGITALĂ
Paroxysmus / PAROXISM
Paroxystisch / PAROXISTIC
paroxystische familiale Choreoathetose / COREOATETOZĂ FAMILIALĂ PAROXISTICĂ
paroxystische supraventrikuläre Tachyarithmie / TAHICARDIE PAROXISTICĂ SUPRAVENTRICULARĂ
Parthenophobie / PARTENOFOBIE
Partialdruck / PRESIUNE PARŢIALĂ
Partielle Farbenblindheit / DISCROMATOPSIE
Partikel / PARTICULĂ
PAS Färbung / COLORAŢIE PAS
Pasini-Pierini Atrophoderma / ATROFODERMIE PASINI ŞI PIERINI
passive Immunität / IMUNITATE PASIVĂ
passive Transport / TRANSPORT PASIV
passive Übertragung / TRANSFER PASIV
Passivität / PASIVITATE
Paste / PASTĂ
Pasteur effect / EFECT PASTEUR
Pasteur Vakzine / VACCIN PASTEUR
Patellarektomie / PATELECTOMIE
Patellarschock / ŞOC ROTULIAN
Patellarsehne / TENDON ROTULIAN
Pathergie / PATERGIE
Pathergie / PARALERGIE
pathergisches Test / PATHERGY-TEST
Pathocenose / PATOCENOZĂ
Pathochemie / PATOCHIMIE
pathogen / PATOGENETIC
pathogene / PATOGEN
Pathogenese / PATOGENEZĂ
Pathogenität / PUTERE PATOGENĂ
Pathognomonisch Symptom / SIMPTOM PATOGNOMONIC
pathognostisch / PATOGNOMONIC
Pathoklise / PATOCLIZĂ
Pathologie / PATOLOGIE
pathologische Persönlichkeiten / PERSONALITĂŢI PATOLOGICE
Pathomimie / PATOMIMIE
Pathopharmakodynamik / PATOFARMACODINAMIE
Pathoplastie / PATOPLASTIE
Patient / PACIENT
patologisch / PATOLOGIC
Paucisymptomatisch / PAUCISIMPTOMATIC
Paukenhöhle / CASA TIMPANULUI
paukenhöhlebetreffend / TIMPANAL
Paukensaite / COARDA TIMPANULUI
Paukensklerose / TIMPANOSCLEROZĂ
Paukentonart / TIMPANISM
Pause / PAUZĂ
Pavel-Chiray Verfahren / PROCEDEU PAVEL-CHIRAY
Pavillon / PAVILION
Pavlovismus / PAVLOVISM
Pedogenese / PEDOGENEZĂ
Pedophilie / PEDOFILIE
Pedunculus / PEDUNCUL
Peitschenwurm / TRICHURIS TRICHIURA
Peitschenwurmkrankheit / TRICHOCEFALOZĂ
Peitschenwurmkrankheit / TRICOCEFALOZĂ
Pektin / PECTINĂ
Pelger-Huët Zellen / CELULE PELGER-HUËT
Pelizaeus-Merzbacher Sklerose / SCLEROZĂ PELIZAEUS-MERZBACHER

Pellagra / PELAGRĂ
pellagroide / PELAGROID
Pellikula / PELICULĂ
Peloid / NĂMOL TERMAL
Pelvektomie / PELVECTOMIE
Pelveoperitonitis / PELVIPERITONITĂ
Pelveotomie / PELVITOMIE
pemphigoid / PEMFIGOID
Pemphigus / PEMFIGUS
Pendelartig / PENDULAR
penetrierendes Ulkus / ULCER PENETRANT
Penizillamin / PENICILAMINĂ
Penizillin / PENICILINĂ
Penizillinase / PENICILINAZĂ
Penizilliose / PENICILIOZĂ
Pentasomie / PENTASOMIE
Pentaxine / PENTAXINE
Pentose / PENTOZĂ
pentosenphosphat Zyklus / CICLUL PENTOZOFOSFAŢILOR
Pentosurie / PENTOZURIE
Peothomie / PEOTOMIE
Pepsin / PEPSINĂ
Pepsinogen / PEPSINOGEN
Peptid / PEPTID
Peptidase / PEPTIDAZE
peptisch / PEPTIC
peptogen / PEPTOGEN
Peptone / PEPTONĂ
Perakut / SUPRAACUT
Percholezystitis / PERICOLECISTITĂ
Perforation / PERFORAŢIE
Periadenitis / PERIADENITĂ
Periadenoiditis / PERIADENOIDITĂ
Periangiocholitis / PERIANGIOCOLITĂ
Periangiocholitis / PERICOLANGIOLITĂ
Periapendizittis / PERIAPENDICITĂ
periapikal / PERIAPICAL
Periapikalzyst / CHIST PERIAPICAL
Periarteriell / PERIARTERIAL
Periarteriitis Nodosa / PERIARTERITĂ NODOASĂ
Periarteritiis / PERIARTERITĂ
Periarthritis / PERIARTRITĂ
Periartikulär / PERIARTICULAR
Peribronchial / PERIBRONŞIC
Pericholic / PERICOLIC
Pericholitis / PERICOLITĂ
Perichondritis / PERICONDRITĂ
Perichondroma / PERICONDROM
Perididymitis / PERIDIDIMITĂ
peridurale Anästhesie / ANESTEZIE PERIDURALĂ
Perienzephalitis / PERIENCEFALITĂ
perifaerisches lymphoides Organ / ORGAN LIMFOID PERIFERIC
perifokal / PERIFOCAL
Perifolikulitis / PERIFOLICULITĂ
Perihepatitis / PERIHEPATITĂ
perikardial / PERICARDIC
perikardial Empyem / EMPIEM PERICARDIC
Perikardialer mesosystolischer Schall / VIBRANŢĂ PERICARDICĂ PROTODIASTOLICĂ
Perikardialhöhle / CAVITATE PERICARDICĂ
Perikardialschwingung / VIBRANŢĂ PERICARDICĂ
Perikardiozentese / PERICARDIOCENTEZĂ
Perikarditis / PERICARDITĂ
Perikardoplastik / PERICARDOPLASTIE
Perikardotomie / PERICARDOTOMIE
Perikarion / PERICARION
Perikoronaritis / PERICORONARITĂ
Perilymphatisch / PERILIMFATIC
perilymphatischer Kanal / CANAL PERILIMFATIC
Perilymphe / PERILIMFĂ
Perimastitis / PERIMASTITĂ
Perinealaponeurose / APONEVROZĂ PERINEALĂ
Perineum / PERINEU
Perineuritis / PERINEVRITĂ
Perineurium / PERINERV
Perinukleär / PERINUCLEAR
Periode / PERIOADĂ
periodische Erbrechen / VĂRSĂTURI PERIODICE
periodische Extremitätenlähmung / PARALIZIE INTERMITENTĂ
periodische Hyperlysinämie / HIPERLIZINEMIE PERIODICĂ
Periodische Krankheit / BOALĂ PERIODICĂ
Periodische Okulomotorius Lähmung / MIGRENĂ OFTALMOPLEGICĂ
periodische schlaffe Lähmung / ADINAMIE EPISODICĂ EREDITARĂ
periodisches Familienlähmung / PARALIZIE PERIODICĂ FAMILIALĂ
Perionychia / PERIONIXIS
Periorchitis / VAGINALITĂ
periostal / PAROSTEAL
Periostitis / PERIOSTITĂ
Periostose / PERIOSTOZĂ
Peripankreatitis / PERIPANCREATITĂ
peripher / DISTAL
peripher / PERIFERIC
peripherale dopaminergisches System / SISTEM DOPAMINERGIC PERIFERIC
peripherale Motorneuronkrankheit / BOALA NEURONULUI MOTOR PERIFERIC
peripherale Neuropathie / NEUROPATIE PERIFERICĂ
peripherale Tabes / TABES PERIFERIC
peripherales motorisch Neuron Syndrom / SINDROM DE NEURON MOTOR PERIFERIC
peripherales Nervensystem / SISTEM NERVOS PERIFERIC
Peripheralsyndrom / SINDROM PERIFERIC
periphere Lähmung / PARALIZIE PERIFERICĂ
Periphere Neurolymphomatose / NEUROLIMFOMATOZĂ PERIFERICĂ
Periphlebitis / PERIFLEBITĂ
Periphrenitis / PERIFRENITĂ
Peripolesis / PERIPOLEZĂ
Periproktitis / FLEGMON DIFUZ PERIANORECTAL
Periproktitis / PERIPROCTITĂ SEPTICĂ DIFUZĂ
Periproktitis / PERIRECTITĂ
Periprostatitis / PERIPROSTATITĂ
Perisigmoiditis / PERISIGMOIDITĂ
Peristaltik / PERISTALTISM
peristaltisch / PERISTALTIC
peristaltische Pumpe / POMPĂ PERISTALTICĂ
Peristase / PERISTAZĂ
Perisynovitis / PERISINOVITĂ
Perithelioma / PERITELIOM
Perithelium / PERITELIU
Peritonealhöhle / CAVITATE PERITONEALĂ
Peritonealsplenose / SPLENOZĂ PERITONEALĂ

Peritoneoskopie / PERITONEOSCOPIE
Peritonisation / PERITONIZARE
peritonismus / PERITONISM
Peritonitis / PERITONITĂ
Periungual / PERIUNGVEAL
Periuretheritis / PERIURETERITĂ
Periurethritis / PERIURETRITĂ
Perivaskulär / PERIVASCULAR
Periviszeritis / PERIVISCERITĂ
Perivitellinerraum / SPAŢIU PERIVITELIN
Perizitärlymphangioma / LIMFANGIOPERICITOM
Perizystitis / PERICHISTITĂ
Perizystitis / PERICISTITĂ
Perizyt / PERICIT
Perkussion / PERCUŢIE
Perlgeschwulst / COLESTEATOM
Perls Färbung / COLORAŢIE PERLS
Perlschnurartig / MONILIFORM
Permeabilität / PERMEABILITATE
permissive Zelle / CELULĂ PERMISIVĂ
Perniziös / PERNICIOS
perniziöse Anämie / ANEMIE BIERMER
Perniziöser Fieber / FEBRĂ PERNICIOASĂ
Peromelie / PEROMELIE
Peroxyd / PEROXID
Peroxydase / PEROXIDAZĂ
Peroxysom / PEROXIZOM
Perozephalus / PEROCEFAL
Perseveration / PERSEVERAŢIE
Persischesgulf Syndrom / SINDROMUL GOLFULUI PERSIC
Personalitätstörungen / TULBURĂRI DE PERSONALITATE
Persönlichkeit / PERSONALITATE
Persönlichkeitabspaltung / DEDUBLARE A PERSONALITĂŢII
Persorbtion / PERSORBŢIE
Perspiration / PERSPIRAŢIE
Peruwarze / VERUCĂ PERUANĂ
Pessar / PESAR
Pest / CIUMĂ
Pest / PESTĂ
Pestilent / PESTILENŢIAL
pestizide / PESTICID
Petechie / PETEŞIE
Petechieal / PETEŞIAL
Petechientest / PROBA GAROULUI
Petechientest / SINDROMUL MANŞETEI
Petit Sinus / SINUS PETIT
Petri Schale / CUTIE PETRI
petrosphenoidales Syndrom / SINDROMUL CAREFURULUI PETROSFENOID
Pette-Döring enzephalitis / PANENCEFALITĂ PETTE-DÖRING
Peyer-Haufen / PLĂCI PEYER
Pfannenbodenvorwölbung / PROTRUZIE ACETABULARĂ
pfannend / COTILOID
Pfeferminze / MENTHA PIPERITA
Pfefferminzkampfer / MENTOL
pfeifen / SIBILANT
Pfeiler / PILIER
pfeilgerade / SAGITAL
Pfeilgift / CURARA
Pfeilnaht / SUTURĂ SAGITALĂ
Pferdeschweiffaserbund / COADĂ DE CAL
Pflanzenschleim / MUCILAGIU
Pflanzentherapie / FITOTERAPIE
pflanzlicher Parasit / FITOPARAZIT
Pflaster / EMPLASTRU
Pflasterepithel / PAVIMENTOS
Pfleger(in) / INFIRMIER(Ă)
Pflegerin / NURSĂ
Pflehgehaus / AZIL
Pflüger Formel / FORMULĂ PFLÜGER
Pfortadersytem / SISTEM PORT
Pforte - / Porta
Pfortraum / SPAŢIU PORT
Pfriemenschwanz / ENTEROBIUS VERMICULARIS
Pfropf / DOP
Pfropf / EMBOLUS
Pfropfentfernung / EMBOLECTOMIE
Pfropfung / GREFĂ
Phagedenismus / FAGEDENISM
Phagolysosome / FAGOLIZOZOM
Phagomanie / FAGOMANIE
Phagophobie / FAGOFOBIE
Phagosome / FAGOZOM
Phagozyt / FAGOCIT
phagozytär / FAGOCITAR
phagozytische Anämie / ANEMIE FAGOCITARĂ
Phagozytose / FAGOCITOZĂ
Phakoemulsifikation / FACOEMULSIFICARE
phakolytisch Glaukom / GLAUCOM FAKOGEN
Phakoma / FACOM
Phakomalazie / FACOMALACIE
Phakomatose / FACOMATOZĂ
Phakosklerose / FACOSCLEROZĂ
Phalangektomie / FALANGECTOMIE
Phalangisation / FALANGIZARE
phalloideum / FALOIDIAN
Phallus / FALUS
Phänomen / FENOMEN
Phänomen / SEMN
Phänotyp / FENOTIP
Phantomglied / MEMBRU FANTOMĂ
Phäochromozytoma / FEOCROMOCITOM
Pharmacopsychiatrie / FARMACOPSIHIATRIE
Pharmacopsychologie / FARMACOPSIHOLOGIE
Pharmacoradiologie / FARMACORADIOLOGIE
Pharmakodynamik / FARMACODINAMIE
Pharmakoepidemiologie / FARMACOEPIDEMIOLOGIE
Pharmakogenetik / FARMACOGENETICĂ
Pharmakognosie / FARMACOGNOZIE
Pharmakographie / FARMACOGRAFIE
Pharmakokinetik / FARMACOCINETICĂ
pharmakokynetisches absorption Koeffizient / COEFICIENT DE ABSORBŢIE FARMACOCINETICĂ
Pharmakologie / FARMACOLOGIE
Pharmakomanie / FARMACOMANIE
Pharmakophylie / FARMACOFILIE
Pharmakopoeia / FARMACOPEE
Pharmakorezeptor / FARMACORCEPTOR
Pharmakovigilanz / FARMACOVIGILENŢĂ
Pharmazie / FARMACIE
Pharyngitis / FARINGITĂ
Pharyngosalpingitis / FARINGOSALPINGITĂ
Pharyngoskopie / FARINGOSCOPIE
Pharyngospasme / FARINGOSPASM
Pharyngostomie / FARINGOSTOMIE
Pharyngotomie / FARINGOTOMIE

Pharynx / FARINGE
Phase / FAZĂ
PHC Syndrom / SINDROM PHC
Phenol / FENOL
Phenosterole / FENOLSTEROIZI
phenotypische Identitätskarte / CARTE DE IDENTITATE FENOTIPICĂ
Phentolamin Test / PROBA LA REGITINĂ
Phenylkätonurie / FENILCETONURIE
Pheromone / FEROMON
pheudohypertrophische Myopathie Duchenne / MIOPATIE PSEUDOHIPERTROFICĂ DUCHENNE
Philadelphia Chromosom / CROMOZOM PHILADELPHIA
Phlebalgie / FLEBALGIE
Phlebektasie / FLEBECTAZIE
Phlebektomie / FLEBECTOMIE
Phlebexhairese / STRIPPING
Phlebitis / FLEBITĂ
Phlebödem / FLEBOEDEM
Phlebogramm / FLEBOGRAMĂ
Phlebographie / FLEBOGRAFIE
Phlebolith / FLEBOLIT
Phlebologie / FLEBOLOGIE
Phlebolythos / CALCUL VENOS
Phlebopathie / FLEBOPATIE
Phlebosklerose / FLEBOSCLEROZĂ
Phlebothrombose / FLEBOTROMBOZĂ
Phlebotome / FLEBOTOM
Phlebotonisch / FLEBOTONIC
Phlegmasia alba dolens / PHLEGMATIA ALBA DOLENS
Phlegmasia coerulea dolens / PHLEGMATIA COERULEA DOLENS
Phlegmon / FLEGMON
Phlegmonangina / ANGINĂ FLEGMONOASĂ
Phlogistika / FLOGISTIC
phlogistische Anämie / ANEMIE INFLAMATORIE
Phlogogene / FLOGOGEN
Phlogokine / FLOGOKINĂ
Phlyktäne / FLICTENĂ
Phlyktäne / FLICTENULĂ
Phobie / FOBIE
Phokomelie / FOCOMELIE
Pholate / FOLAŢI
Phon / FON
Phonendoskope / FONENDOSCOP
Phonetik / FONETICĂ
Phoniatrie / FONIATRIE
Phonoauskultation / FONOAUSCULTAŢIE
Phonokardiogramm / FONOCARDIOGRAMĂ
Phonokardiographie / FONOCARDIOGRAFIE
Phonophobie / FONOFOBIE
Phorbolestere / ESTERI DE FORBOL
Phosphagen / FOSFAGEN
Phosphat / FOSFAT
Phosphatämie / FOSFATEMIE
Phosphatasämie / FOSFATAZEMIE
Phosphatase / FOSFATAZĂ
Phosphatasemangelrachitis / HIPOFOSFATAZIE
Phosphatidämie / FOSFATIDEMIE
Phosphatide / FOSFATID
Phosphatidsäure / ACID FOSFATIDIC
Phosphatidyläthanolamin / FOSFATIDILETANOLAMINĂ
Phosphatidylcholin / FOSFATIDILCOLINĂ
Phosphatidylinositol / FOSFATIDILINOZITOL
Phosphatidylserine / FOSFATIDILSERINĂ
Phosphaturie / FOSFATURIE
Phosphodiester / FOSFODIESTER
Phosphodiesterase / FOSFODIESTERAZĂ
Phosphoglyzerid / FOSFOGLICERID
Phosphoinositolphosphate / FOSFOINOZITOL-4,5-BIFOSFAT
Phospholipase / FOSFOLIPAZĂ
Phospholipiden / FOSFOLIPIDE
Phosphoproteine / FOSFOPROTEINĂ
Phosphor / FOSFOR
Phosphorämie / FOSFOREMIE
Phosphoresin / FOSFORESCENŢĂ
Phosphorismus / FOSFORISM
Phosphorolyse / FOSFOROLIZĂ
Phosphorsäure / ACID FOSFORIC
Phosphorvergiftung / FOSFORISM
Phosphorylase / FOSFORILAZĂ
Phosphorylierung / FOSFORILARE
Photalgie / FOTALGIE
Photismus / FOTISM
Photoatherolyse / FOTOATEROLIZĂ
Photobiologie / FOTOBIOLOGIE
Photodermatose / FOTODERMATOZĂ
Photodynamische Therapie / FOTOCHIMIOTERAPIE
photodynamische Therapie / TERAPIE FOTODINAMICĂ
Photogen / FOTOGEN
Photokatode / FOTOCATOD
Photokoagulation / FOTOCOAGULARE
Photokolorimetrie / FOTOCOLORIMETRIE
Photolumineszenz / FOTOLUMINESCENŢĂ
Photometer / FOTOMETRU
Photometrie / FOTOMETRIE
photomotograph / FOTOMOTOGRAF
Photon / FOTON
Photoperiodismus / FOTOPERIODISM
photopheresis / FOTOFEREZĂ
Photophobie / FOTOFOBIE
Photoplethysmographie / FOTOPLETISMOGRAFIE
Photopsie / FOTOPSIE
Photopter / FOTOPTER
photosensibel / FOTOSENSIBIL
Photosensibilisierung / FOTOSENSIBILIZARE
Photosynthese / FOTOSINTEZĂ
Phototomie / FOTOTOMIE
Phototropismus / FOTOTROPISM
phrenicus / FRENIC
Phrenicusexhairese / FRENICECTOMIE
Phrenitis / FRENITĂ
phrenogastrische Syndrom / SINDROM FRENOGASTRIC
Phrenokardiospasmus / FRENOCARDIOSPASM
Phrenologie / FRENOLOGIE
Phrenoplastik / FRENOPLASTIE
Phrenospasmus / FRENOSPASM
Phsychaltersheilkunde / PSIHOGERIATRIE
phsychrophyl / PSIHROFIL
Phtisiologie / FTIZIOLOGIE
Phtyriase / FTIRIAZĂ
Phylogenese / FILOGENEZĂ
Phymose / FIMOZĂ
physikalische Therapie / FIZIOTERAPIE
Physiognomie / FIZIOGNOMONIE
Physiologie / FIZIOLOGIE

physiologisch / FIZIOLOGIC
physiologische Kochsalzlösung / SER FIZIOLOGIC
physiologische Kochsalzlösung / SOLUŢIE FIZIOLOGICĂ
physiologisches Skotom / SCOTOM FIZIOLOGIC
physiologisches Zwergwuchs / NANISM ESENŢIAL
Physiopathologie / FIZIOPATOLOGIE
physiopatisch / FIZIOPATIC
Physisch / FIZIC
Physische Abhängigkeit / FIZICODEPENDENŢĂ
physische Medizin / MEDICINĂ FIZICĂ
physisches Diagnostik / DIAGNOSTIC FIZIC
physisches Zeichen / SEMN FIZIC
Phytat / FITAT
Phytatsäure / ACID FITIC
Phytobezoar / FITOBEZOAR
Phytohemagglutinin / FITOHEMAGLUTININĂ
Phytol / FITOL
Phytoöstrogen / FITOESTROGEN
Phytophagie / FITOFAGIE
Phytophotodermatitis / FITOFOTODERMATITĂ
Phytosterole / FITOSTEROL
Phytotherapie / FITOTERAPIE
piesoelektrische Fänger / CAPTOR PIEZOELECTRIC
Piezoelectrizytät / PIEZOELECTRICITATE
Piezogramm / PIEZOGRAMĂ
Piezograph / PIEZOGRAF
Piezographie / PIEZOGRAFIE
Pigmentatio Aurosa / CRISODERMA
Pigmentierung / PIGMENTAŢIE
Pigmentverlust / DEPIGMENTARE
Pigmentzirrhose / CIROZĂ BRONZATĂ
Pignet Formei / INDICE PIGNET
Pikrinsäure / ACID PICRIC
Pille / DRAJEU
Pille / PILULĂ
Pilonidalsinus / SINUS PILONIDAL
Pilonidalzyst / CHIST PILONIDAL
Pilz / CIUPERCĂ
pilz / FUNGIC
Pilzaneurysma / ANEVRISM MICOTIC
Pilzartig / FUNGOID
Pilzerkrankung / MICOZĂ
Pilzförmig / FUNGIFORM
Pilzlehre / MICOLOGIE
Pilzmittel / ANTIFUNGIC
Pilztherapie / MICOTERAPIE
pilztötend / FUNGICID
Pilzvergiftung / MICETISM
Pinealkörper / CORP PINEAL
Pinealoblastoma / PINEALOBLASTOM
Pinealozytoma / PINELOCITOM
Pinealsyndrom / SINDROM PINEAL
Pinkus-Lymphom / LIMFOM PINKUS
Pinozytose / PINOCITOZĂ
Pinzette / PENSĂ
Pipette / PIPETĂ
Piramydzeichen / SEMN PIRAMIDAL
pithiatic / PITIATIC
Pithiatismus / PITIATISM
Pitressin / PITRESINĂ
Pityriasis / PITIRIAZIS
Pityriasis rubra universalis / PURPURĂ PAPULOASĂ HEBRA
Placido Diskus / DISC PLACIDO
Plankton / PLANCTON
Planotopokinesie / PLANOTOPOKINEZIE
Plasma / PLASMĂ
plasma Fluß / FLUX PLASMATIC
plasma Hyperviskositätsyndrom / SINDROM DE HIPERVISCOZITATE PLASMATICĂ
plasma osmotische hypertonie Syndrom / SINDROM DE HIPERTONIE OSMOTICĂ A PLASMEI
plasma osmotische hypotonie Syndrom / SINDROM DE HIPOTONIE OSMOTICĂ A PLASMEI
Plasmaionenkonzentrazion / CONCENTRAŢIE IONICĂ A PLASMEI
Plasmalemma / PLASMALEMĂ
Plasmamembran / MEMBRANĂ PLASMATICĂ
Plasmapherese / PLASMAFEREZĂ
Plasmaprotein / PROTEINE PLASMATICE
Plasmarrhexie / PLASMAREXIS
Plasmatherapie / PLASMATERAPIE
Plasmatisch / PLASMATIC
Plasmavirenbelastung / ÎNCĂRCARE VIRALĂ PLASMATICĂ
Plasmavolumen / VOLUM PLASMATIC
Plasmide / PLASMIDĂ
Plasmin / PLASMINĂ
Plasmolyse / PLASMOLIZĂ
Plasmom / MIELOM MULTIPLU
Plasmorrhagie / PLASMORAGIE
Plasmozyt / PLASMOCIT
Plasmozytoma / PLASMOCITOM
Plasmozytose / PLASMOCITOZĂ
Plasmozytreihe / SERIE PLASMOCITARĂ
plastich / PLASTIC
Plastide / PLAST
Plastik / PLASTIE
Plastizierung / PLASTINAŢIE
Plastizität / PLASTICITATE
Plätchenklebung / ADEZIVITATE PLACHETARĂ
Platfüßigkeit / PLATIPODIE
Plätschergeräusch / CLAPOTAJ
Plättchen / PLACHETĂ
Plättchen / TROMBOCIT
Plättchenfaktor / FACTOR PLACHETAR
Plättchentest / PROBA DE ADEZIVITATE PLACHETARĂ
Plättchentyp / GRUPE PLACHETARE
Plättchenwachstumsfaktor / FACTOR DE CREŞTERE DERIVAT DIN PLACHETE
Platte / PLACĂ
Plattenepithel / PAVIMENTOS
Plattenepitheliom / EPITELIOM ÎN PLĂCI
Plattenepithelkarzinom / EPITELIOM INTERMEDIAR
Plattfuß / PICIOR PLAT
Platybasie / PLATIBAZIE
Platykenmie / TIBIE ÎN SABIE
Platypnoea / PLATIPNEE
Platypnoea-Orthodeoxia Syndrom / SINDROM PLATIPNEE-ORTODEOXIE
Platzangst / AGORAFOBIE
Plazenta / PLACENTĂ
Plazentabildung / PLACENTAŢIE
Plazentainfarkt / INFARCT PLACENTAR
Plazentalhormone / HORMONI PLACENTARI
Plazentarzotte-/ VILOZITĂŢI PLACENTARE
Plazentographie / PLACENTOGRAFIE
Plazentotherapie / PLACENTOTERAPIE

Pleonostenose / PLEONOSTEOZĂ
Pleozytose / PLEIOCITOZĂ
Plesiomorphismus / PLEZIOMORFISM
Plethora / HIPERVOLEMIE
Plethora / PLETORA
Plethysmographie / PLETISMOGRAFIE
pletorisch / PLETORIC
Pleuraerguß / HIDROTORAX
Pleurahöhle / CAVITATE PLEURALĂ
Pleurakuppel / DOM PLEURAL
pleural / PLEURAL
Pleuralpunktion / PUNCŢIE PLEURALĂ
Pleurektomie / PLEURECTOMIE
pleuretisches Geräusch / SUFLU PLEURETIC
Pleuritis / PLEUREZIE
Pleuritis / SCIZURITĂ
Pleuritis fibroplastica / SIMFIZĂ PLEURALĂ
pleuritisch / PLEURETIC
Pleurodesis / PLEURODEZĂ
Pleurolyse / PLEUROLIZĂ
Pleuroperikardisch / PLEUROPERICARDIC
Pleuroperikarditis / PLEUROPERICARDITĂ
Pleuroperitoneal / PLEUROPERITONEAL
Pleuropneumektomie / PLEUROPNEUMONECTOMIE
Pleuropneumonie / PLEUROPNEUMONIE
Pleuroskopie / PLEUROSCOPIE
Pleurosthotonus / PLEUROSTOTONUS
Pleurotomie / PLEUROTOMIE
Pleurozentese / PLEUROCENTEZĂ
Pleurpdynie / PLEURODINIE
Plexalgie / PLEXALGIE
Plexektomie / PLEXECTOMIE
Plexitis / PLEXITĂ
plötzlich Prüfung / EXAMEN EXTEMPORANEU
plötzlicher Kindstod / MOARTE SUBITĂ A SUGARULUI
plötzlicher Tod / MOARTE SUBITĂ
plötzliches Exanthem / EXANTEM SUBIT
Pneumallergen / PNEUMALERGEN
Pneumarthrographie / PNEUMARTROGRAFIE
Pneumarthrose / PNEUMARTROZĂ
Pneumatisation / PNEUMATIZARE
pneumatisch / PNEUMATIC
Pneumatose / PNEUMATOZĂ
Pneumatozell / PNEUMATOCEL
Pneumaturie / PNEUMATURIE
Pneumediastinum / PNEUMOMEDIASTIN
Pneumektomie / PNEUMECTOMIE
Pneumocholecystis / PNEUMOCOLECISTIE
Pneumoenzephalographie / PNEUMOENCEFALOGRAFIE
Pneumoenzephalozel / PNEUMOENCEFALOCEL
Pneumogramm / PNEUMOGRAMĂ
Pneumograph / PNEUMOGRAF
Pneumographie / PNEUMOGRAFIE
Pneumokokkämie / PNEUMOCOCCEMIE
Pneumokokkus / PNEUMOCOC
Pneumokolon / PNEUMOCOLIE
Pneumokoniose / PNEUMOCONIOZĂ
Pneumologie / PNEUMOLOGIE
Pneumolyse / PNEUMOLIZĂ
Pneumomastographie / PNEUMOMASTOGRAFIE
Pneumonektomie / PNEUMONECTOMIE
Pneumonie / PNEUMONIE
Pneumoperikard / PNEUMOPERICARD
Pneumoperitoneum / PNEUMOPERITONEU
Pneumopyelographie / PNEUMOPIELOGRAFIE
Pneumoserosa / PNEUMOSEROASĂ
Pneumotachograph / PNEUMOTAHIGRAF
Pneumotachographie / PNEUMOTAHIGRAFIE
Pneumothorax / PNEUMOTORAX
Pneumotomie / PNEUMOTOMIE
Pneumotrop / PNEUMOTROP
Pneumozentese / PNEUMOCENTEZĂ
Pneumozystose / PNEUMOCISTOZĂ
Pneumozyt / PNEUMOCIT
Pockartig / VACCINIFORM
Pocken / VARIOLĂ
Pockenimpfstoff / VACCIN ANTIVARIOLIC
pockig / VARIOLOID
Podobromidrose / PODOBROMHIDROZĂ
Podograph / PODOGRAF
Podologie / PODOLOGIE
Podometer / PODOMETRU
Podozyt / PODOCIT
Poems Syndrom / SINDROM POEMS
Pogonion / POGONION
Poikilodermie / POIKILODERMIE
Poikilozyt / POIKILOCIT
Poikilozytose / POIKILOCITOZĂ
Pol / POL
polar / POLAR
polare Mutation / MUTAŢIE POLARĂ
Polarimeter / POLARIMETRU
Polarisation / POLARIZARE
Poli(o)encephalitis / POLIONEVRAXITĂ
Poliarteriitis / POLIARTERITĂ
poligenisch / POLIGENIC
Poliklinik / POLICLINICĂ
poliklonale Dysglobulinämie / DISGLOBULINEMIE POLICLONALĂ
Polinuklear / POLINUCLEAR
Pollakisurie / POLAKIURIE
Pollinose / POLINOZĂ
Pollinosis / FEBRĂ DE FÂN
Polyadenitis / POLIADENITĂ
Polyadenoma / POLIADENOM
Polyadenomatose / POLIADENOMATOZĂ
Polyadenopathie / POLIADENOPATIE
Polyakrilamidgelelektrophorese / ELECTROFOREZĂ ÎN GEL DE POLIACRILAMIDĂ
Polyamine / POLIAMINE
Polyangeitis / POLIANGEITĂ
Polyarteriell / POLIARTERIAL
Polyarthralgie / POLIARTRALGII
Polyarthritis / POLIARTRITĂ
Polyarthropathie / POLIARTROPATIE
Polyarthrosis / POLIARTROZĂ
Polyartkulär / POLIARTICULAR
Polychemotherapie / POLICHIMIOTERAPIE
Polychondritis / POLICONDRITĂ
Polychromatophyle / POLICROMATOFIL
Polychromatophylie / POLICROMATOFILIE
polyclonal / POLICLONAL
Polydaktylie / POLIDACTILIE
Polydypsie / POLIDIPSIE
Polydysplasie / POLIDISPLAZIE
Polydysspondylie / POLIDISPONDILIE

Polydystrophie / POLIDISTROFIE
Polyembryonie / POLIEMBRIONIE
Polyepyphisäre Dysostose / CONDRODISPLAZIE SPONDILOEPIFIZARĂ
Polygalaktie / POLIGALACTIE
Polyganglionär / POLIGANGLIONAR
Polygenie / POLIGENIE
Polygenische Krankheit / BOALĂ POLIGENICĂ
Polyglandulär / POLIGLANDULAR
polyglandular autoimmune Syndrom / SINDROM AUTOIMUN POLIGLANDULAR
Polyglobulie / POLIGLOBULIE
Polygnosomie / POLIGONOZOMIE
Polygraphie / POLIGRAFIE
Polyheteroxenos / POLIHETEROXEN
Polyhydramnion / POLIHIDRAMNIOS
Polykeratosis congenital / POLIKERATOZĂ CONGENITALĂ
Polyklonie / POLICLONIE
Polykorie / POLICORIC
Polykorie / POLICORIE
Polykrotie / POLICROTISM
Polymenorrhoe / POLIMENOR
Polymer / POLIMERI
Polymerase / POLIMERAZĂ
Polymerisation / POLIMERIZARE
Polymorphismus / POLIMORFISM
Polymorphonuklear / POLIMORFONUCLEAR
Polymyalgia arteriitica / POLIMIALGIE ARTERITICĂ
Polymyositis / POLIMIOZITĂ
Polyneuritis / POLINEVRITĂ
Polyneuromyositis / POLINEUROMIOZITĂ
Polyneuropathie / POLINEUROPATIE
Polynukleose / POLINUCLEOZĂ
Polynukleotide / POLINUCLEOTID
Polyoenzephalitis / POLIOENCEFALITĂ
Polyomyelitis / POLIOMIELITĂ
Polyopsie / POLIOPIE
polyostotische Fibroplasie / DISPLAZIE FIBROASĂ POLIOSTOTICĂ
Polyp / POLIP
Polypathie / POLIPATIE
Polypathologie / POLIPATOLOGIE
Polypektomie / POLIPECTOMIE
Polypeptid / POLIPEPTID
Polypeptidasämie / POLIPEPTIDAZEMIE
Polypeptidase / POLIPEPTIDAZĂ
Polyphagie / POLIFAGIE
polyploid / POLIPLOID
polyploide Zelle / CELULĂ POLIPLOIDĂ
Polyploidie / POLIPLOIDIE
Polypnoe / POLIPNEE
Polypose / POLIPOZĂ
Polyradikulitis / POLIRADICULITĂ
Polyradikulonevritis / POLIRADICULONEVRITĂ
Polyrybosome / POLIRIBOZOM
Polysaccharide / POLIZAHARID
Polyserositis / POLISERITĂ
Polysinusitis / POLISINUZITĂ
Polysom / POLIZOM
Polysomie / POLISOMIE
Polyspermie / POLISPERMIE
Polyspezifizität / POLISPECIFICITATE
Polysyndaktylie / POLISINDACTILIE
Polytaenie / POLITENIE
polytenische Zelle / CELULĂ POLITENICĂ
Polythelie / POLITELIE
polythenisches Chromosom / CROMOZOM POLITEN
Polytraumatismus / POLITRAUMATISM
Polyurie / POLIURIE
Polyvakzine / POLIVACCIN
polyvalent Serum / SER POLIVALENT
Polyzystisch / POLICHISTIC
Polyzystische Lungen / PLĂMÂN POLICHISTIC
Polyzytämie / POLICITEMIE
Pons / PROTUBERANŢĂ INELARĂ, PUNTEA VAROLIO
Pontiac-Fieber / FEBRĂ DE PONTIAC
Pontozerebellar / PONTO-CEREBELOS
Poppema Paragranulome / PARAGRANULOM POPPEMA ŞI LENNERT
Pore / POR
Porenzephalie / PORENCEFALIE
Porges Punkten / PUNCTE PORGES
Porokeratosis / POROKERATOZĂ
Poroma / POROM
Porphyrie / PORFIRIE
Porphyrin / PORFIRINĂ
Porphyrinurie / PORFIRINURIE
portal / PORTAL
portale Hypertonie / HIPERTENSIUNE PORTALĂ, SINDROM DE HIPERTENSIUNE PORTALĂ
Portocaval / PORTOCAV
Portographie / PORTOGRAFIE
Positive Druck / PRESIUNE POZITIVĂ
Positron / POZITRON
positron-strahlung tomography / TOMOGRAFIE PRIN EMISIE DE POZITRONI
postehepatitytis Syndrom / SINDROM POSTHEPATITĂ
posteperikardiotomie Syndrom / SINDROM POSTPERICARDIOTOMIE
postgastrektomie syndrom / SINDROM STOMACULUI OPERAT
posthepatitische Zirrhose / CIROZĂ POSTHEPATITICĂ
Posthitis / POSTITĂ
Postiktal / POSTICTAL
postinfarkt Syndrom / SINDROM POSTINFARCT
postinfektiöse Enzephalitis / ENCEFALITĂ ACUTĂ POSTINFECŢIOASĂ
postkomissurotomie Syndrom / SINDROM POSTCOMISUROTOMIE
postkomotio Syndrom / SINDROM POSTCOMOŢIE
postkritisch / POSTCRITIC
Postkur / POST-CURĂ
Postmenstrual / POSTMENSTRUAL
Postnatal / POSTNATAL
postnekrotische Zirrhose / CIROZĂ POSTNECROTICĂ
postpartum thyroiditis / TIROIDITĂ POSTPARTUM
Postperativ / POSTOPERATOR
postpoliomyelitischer Syndrom / SINDROM POSTPOLIOMIELITĂ
Postpoliosyndrom / SECHELE POSTPOLIOMIELITĂ
Postprandial / POSTPRANDIAL
postrenale Proteinurile / PROTEINURIE POSTRENALĂ
poststreptokokkal Glomerulonephritis / GLOMERULONEFRITĂ POSTSTREPTOCOCICĂ
post-synaptisches Potential / POTENŢIAL POST-SINAPTIC
posttraumatisch- / POSTTRAUMATIC

Potentiell / POTENŢIAL
Potenz / POTENŢĂ
Potenzierung / POTENŢARE
Potozytosis / POTOCITOZĂ
Pott Fraktur / FRACTURĂ POTT
Pott Krankheit / MORB POTT
Pott Krümmung / CURBURĂ POTT
Poupinel / POUPINEL
Pouteau-Colles Fraktur / FRACTURĂ POUTEAU-COLLES
Pozitive / POZITIV
P-Q Intervall / INTERVAL P-Q
P-R Strecke / SEGMENT P-R
Prädiastolisch / PREDIASTOLIC
Prädiktivmedizin / MEDICINĂ PREDICTIVĂ
Prädiktivwerte / VALOARE PREDICTIVĂ
Prädisposition / PREDISPOZIŢIE
Präeklampsie / PREECLAMPSIE
Präexzitation / PREEXCITAŢIE
Präformation / PREFORMISM
präfrontal / PREFRONTAL
Präganglionär / PREGANGLIONAR
Pragmatagnosie / PRAGMATAGNOZIE
Pragmatamnäsie / PRAGMATAMNEZIE
präiktal / PREICTAL
Präimplantationsdiagnostik (PID) / DIAGNOSTIC PREIMPLANTATOR
Präkanzerose / PRECANCER
Präklimakterium / PREMENOPAUZĂ
Präklinisch / PRECLINIC
präklinische Medizin / MEDICINĂ PRECLINICĂ
Präkoma / PRECOMĂ
Präkordial / PRECORDIAL
Präkordialgie / PRECORDIALGIE
Präkox / PRECOCE
präkritisch / PRECRITIC
praktische Blindheit / CECITATE PRACTICĂ
Präleukämie / PRELEUCEMIE
Prämatur / PREMATUR
Prämedikation / PREMEDICAŢIE
Prämenstrual / PREMENSTRUAL
prämenstrual Syndrom / SINDROM PREMENSTRUAL
prämenstruell-spannungs Syndrom / SINDROM HIPERFOLICULINIC PREMENSTRUAL
Prämolar / PREMOLAR
Prämonitorisch / PREMONITORIU
Pränarkose / PRENARCOZĂ
pränatal / PRENATAL
pränatal Diagnostik / DIAGNOSTIC ANTENATAL
Prandial / PRANDIAL
Präoperativ / PREOPERATOR
Präprandial / PREPRANDIAL
Präpylorisch / PREPILORIC
Prärenale Proteinurie / PROTEINURIE PRERENALĂ
Präsellar / PRESELAR
Präsenil / PRESENIL
Präsenile Demenz / DEMENŢĂ PRESENILĂ
Präsenium / PRESENIUM
Prasympatisch / PARASIMPATIC
Präsynaptisch / PRESINAPTIC
Präsystolisch / PRESISTOLIC
Prausnitz-Küstner Phänomen / FENOMEN PRAUSNITZ-KÜSTNER
Prävalenz / PREVALENŢĂ
Präventivmedizin / MEDICINĂ PREVENTIVĂ
Prävertebral / PREVERTEBRAL
Praxie / PRAXIE
Präzipitat / PRECIPITAT
Präzipitazion / PRECIPITARE
Präzipitin / PRECIPITINĂ
Präzipitin-Reaktion / SEROPRECIPITARE
Preadaptation / PREADAPTARE
Predigerhand / MÂNĂ DE PREDICATOR
Prediktivvermutung / IPOTEZĂ PREDICTIVĂ
Pregorikum / ELIXIR PAREGORIC
Prekondylär / PRECONDILIAN
prellend / CONTONDENT
Prenarkotisch / PREANESTEZIC
Presbiophrenie / PRESBIOFRENIE
Presbyt / PRESBIT
Pressstrahlgeräusch / SUFLU ROGER
Pressung / COMPRESIUNE
Prezirrhose / PRECIROZĂ
Priapismus / PRIAPISM
Price-Jones Kurve / CURBĂ PRICE-JONES
Primär / PRIMAR
primär Komplex / COMPLEX PRIMAR
primär splenogene Neutropenie / NEUTROPENIE SPLENICĂ PRIMITIVĂ
primär-chronische Polyarthritis / REUMATISM FIBROS
primäre Biliärzirrhose / CIROZĂ BILIARĂ PRIMITIVĂ
primäre entartige Demenz / DEMENŢĂ PRIMARĂ DEGENERATIVĂ
primäre familiale Xanthomatose / XANTOMATOZĂ FAMILIALĂ PRIMITIVĂ
primäre Krankheit / BOALĂ PRIMARĂ
primärer orthostatischer Tremor / TREMURĂTURĂ POSTURALĂ
primäres diffuse Syphilom / SIFILOM DIFUZ PRIMAR
Primarnaht / SUTURĂ PRIMITIVĂ
Primarstruktur / STRUCTURĂ PRIMARĂ
Prinzip / PRINCIPIU
Prinzmetal angor / ANGINĂ PRINZMETAL
Prionische Krankheit / BOALĂ PRIONICĂ
prismatische Dioptrie / DIOPTRIE PRISMATICĂ
Proakzelerin / PROACCELERINĂ
Proantigen / PRO-ANTIGEN
Probabilität / PROBABILITATE
Proband / PROBANT
Probe / MOSTRĂ
Probe / PROBĂ
Probe / TEST
Procheilia / PROCHEILIE
Proctopexie / PROCTOPEXIE
produktive Ostitis / OSTEITĂ PRODUCTIVĂ
Prodynorphin / PRODINORFINĂ
Proenzym / PROENZIMĂ
Proerythroblast / PROERITROBLAST
Profibrinolysine / PROFIBRINOLIZINĂ
Progenie / PROGENIE
Progerie / PROGERIE
Progesteron / PROGESTERON
Progesteronversuch / PROBĂ LA PROGESTERON
Proglittide / PROGLOTĂ
Prognathie / PROGNATISM
Prognose / PROGNOZĂ
Programm / PROGRAM

progressive Lungendystrophie / DISTROFIE PULMONARĂ PROGRESIVĂ
progressive Paralyse / PARALIZIE GENERALĂ PROGRESIVĂ
progressiven Lungendystrophie / PLĂMÂN EVANESCENT
Projektion / PROIECŢIE
Prokaryote / PROCARIOT
Prokollagen / PROCOLAGEN
Prokonvertin / PROCONVERTINĂ
Prokrastination / PROCRASTINAŢIE
Proktitis / PROCTITĂ
Proktodynie / PROCTODINIE
Proktokolpoplastik / PROCTOCOLPOPLASTIE
Proktologie / PROCTOLOGIE
Proktoperineoplastik / PROCTOPERINEOPLASTIE
Proktoplastik / PROCTOPLASTIE
Proktoptose / PROCTOPTOZĂ
Proktorrhagie / PROCTORAGIE
Proktorrhoe / PROCTOREE
Proktoskop / PROCTOSCOP
Proktoskopie / PROCTOSCOPIE
Proktozystoplastik / PROCTOCISTOPLASTIE
Prokursivanfall / EPILEPSIE PROCURSIVĂ
Prolabiert / PROLABAT
Prolaktin / PROLACTINĂ
Prolaktinoma / PROLACTINOM
Prolaktoliberin / FACTOR DECLANŞATOR AL SECREŢIEI DE PROLACTINĂ
Prolaps / PROCIDENŢĂ
Prolapsus / PROLAPS
Proliferationskoeffizient / COEFICIENT DE PROLIFERARE
proliferative Glomerulonephritis / GLOMERULONEFRITĂ MEMBRANOPROLIFERATIVĂ
Prolin-Dipeptidase / PROLIN-DIPEPTIDAZĂ
Prolylpeptidase / PROLILDIPEPTIDAZĂ
Prolymphozyt / PROLIMFOCIT
Prometaphase / PROMETAFAZĂ
Promonozyt / PROMONOCIT
Promyelozyt / PROMIELOCIT
Pronukleus / PRONUCLEU
Proopiomelanokortin / PRO-OPIOMELANOCORTINĂ
Prophage / PROFAG
Prophase / PROFAZĂ
Propriorezeptor / PROPRIOCEPTOR
Propriozeptiv / PROPRIOCEPTIV
Proptosis / PROPTOZIS
Propulsion / ANTEPULSIE
Propulsion / PROPULSIE
Prorenin / PRORENINĂ
Prosecretin / PROSECRETINĂ
Prosopagnosie / PROSOPAGNOZIE
Prosoplasia / PROSOPLAZIE
Prosoplegie / PROSOPLEGIE
Prosopodysmorphie / HEMIATROFIE FACIALĂ
Prosopospasmus / TIC
Prostatahypertrophie / HIPERTROFIE PROSTATICĂ
Prostatektomie / PROSTATECTOMIE
Prostatenkrebs / CANCER DE PROSTATĂ
prostatenspeziphisch Antigen / ANTIGEN SPECIFIC PROSTATIC
prostatisch / PROSTATIC
prostatische Utrikel / UTRICULĂ PROSTATICĂ
Prostatismus / PROSTATISM
Prostatitis / PROSTATITĂ
Prostato(r)rhö / PROSTATOREE
Prostatomegalie / PROSTATOMEGALIE
Prostatschnitt / PROSTATOTOMIE
Prostetisch / PROSTETIC
prosthetische Gruppe / GRUPARE PROSTETICĂ
Prostitution / PROSTITUŢIE
protein effizienz Koeffizient / COEFICIENT DE EFICACITATE PROTEICĂ
Proteinämie / PROTEINEMIE
Proteinase / PROTEINAZE
Proteinbehandlung / PROTEINOTERAPIE
Proteinkinase / PROTEIN KINAZE
Proteinogramm / PROTEINOGRAMĂ
Proteinose / PROTEINOZĂ
Proteinphosphatasen / PROTEIN FOSFATAZE
Proteoglykan / PROTEOGLICAN
Proteolyse / PROTEOLIZĂ
Proteolytisch / PROTEOLITIC
Proteomik / PROTEOMICĂ
Proteus / PROTEUS
Prothese / PROTEZĂ
Prothrombin / PROTROMBINĂ
Prothrombinämie / PROTROMBINEMIE
Protoneuron / PROTONEURON
Protonpumpe / POMPĂ DE PROTONI
Protoplasma / PROTOPLASMĂ
Protoplast / PROTOPLAST
protosystolisch / PROTOSISTOLIC
Protovirus / PROTOVIRUS
Protozoon / PROTOZOAR
Protrahierung / PROTRACŢIUNE
Protuberanz / PROTUBERANŢĂ
protuberanz syndrom / SINDROM PONTIN
Proximal / PROXIMAL
Prozess / APOFIZĂ
Prozeß / PROCES
Prufung / EVALUARE
Prüfung / EXAMEN
Prüfung / PROBĂ
Pruriginös / PRURIGINOS
Psammokarzinom / PSAMOCARCINOM
Psammophyle / PSAMOFIL
psebobulbär Syndrom / SINDROM PSEUDOBULBAR
Pseudarthrose / PSEUDOARTROZĂ
Pseudoangioma / PSEUDOANGIOM
Pseudoasthma / PSEUDOASTM
Pseudobrochiektasie / PSEUDOBRONŞIECTAZIE
Pseudobulbärparalyse / PARALIZIE PSEUDOBULBARĂ
Pseudodemenz / PSEUDODEMENŢĂ
Pseudoeredität / PSEUDOEREDITATE
Pseudofraktur / PSEUDOFRACTURĂ
Pseudogallenblasenentzündung / PSEUDOCOLECISTITĂ
Pseudogene / PSEUDOGENĂ
Pseudoglobulin / PSEUDOGLOBULINĂ
Pseudogynäkomastie / PSEUDOGINECOMASTIE
Pseudohämophylie / PSEUDOHEMOFILIE
Pseudohyperkaliämie / PSEUDOHIPERKALIEMIE
Pseudohypertonie / PSEUDOHIPERTENSIUNE
Pseudohypertrichose / PSEUDOHIPERTRICOZĂ
Pseudohypertrophie / PSEUDOHIPERTROFIE
pseudoisochrom / PSEUDOIZOCROMATIC
Pseudokrupp / PSEUDODIFTERIE
Pseudolymphoma / PSEUDOLIMFOM

Pseudomelanoma / PSEUDOMELANOM
Pseudomonsäure / ACID PSEUDOMONIC
pseudomyasthenisches paraneoplasisches Syndrom / SINDROM PSEUDOMIASTENIC PARANEOPLAZIC
pseudomyopatisch Syndrom / SINDROM PSEUDOMIOPATIC
Pseudomyopie / PSEUDOMIOPIE
Pseudonukleare Augenmuskellähmung / OFTALMOPLEGIE PSEUDONUCLEARĂ
Pseudopelade / PSEUDOPELADĂ
Pseudophakie / PSEUDOFAKIE
Pseudopolypose / PSEUDOPOLIPOZĂ
Pseudoporenzephalie / PSEUDOPORENCEFALIE
pseudopubertas Praecox / PSEUDOPUBERTATE PRECOCE
Pseudorotz / MELIOIDOZĂ
Pseudosmie / PSEUDOSMIE
Pseudotabes / PSEUDOTABES
Pseudotuberkulose / PSEUDOTUBERCULOZĂ
Pseudowut / PSEUDORABIE
Pseudozyst / PSEUDOCHIST
Psittakosis / PSITACOZĂ
Psittazismus / PSITACISM
Psoitis / PSOITĂ
psoriatic Arthritis / ARTRITĂ PSORIAZICĂ
Psychalgie / PSIHALGIE
Psychalgie / PSIHALGIE
Psychasthenie / PSIHASTENIE
Psychasthenisch / PSIHASTENIC
Psychataxie / ATAXIE MENTALĂ
Psychedelisch / PSIHEDELIC
Psychiatrie / PSIHIATRIE
Psychisch / PSIHI
Psychoaktiv / PSIHOACTIV
Psychoanaleptisch / PSIHOANALEPTIC
Psychoanalgesie / PSIHOANALGEZIE
Psychoanalyse / PSIHANALIZĂ
Psychochirurgie / PSIHOCHIRURGIE
Psychodependenz / PSIHODEPENDENŢĂ
Psychodiagnostik / PSIHODIAGNOSTIC
Psychodrama / PSIHODRAMĂ
Psychodynamik / PSIHODINAMICĂ
Psychodysleptisch / PSIHODISLEPTIC
psychogenetisch / PSIHOGEN
Psychogramm / PSIHOGRAMĂ
Psychoisoleptisch / PSIHOIZOLEPTIC
Psycholepsie / PSIHOLEPSIE
psycholeptisch / PSIHOLEPTIC
Psychologie / PSIHOLOGIE
psychologisches Feld / CÂMP PSIHOLOGIC
psychologisches Geschlecht / SEX PSIHOLOGIC
Psychometrie / PSIHOMETRIE
Psychomotorisch / PSIHOMOTOR
psychomotorische Instabilität / INSTABILITATE PSIHOMOTORIE
psychomotorisches Anreger / STIMULANT PSIHOMOTOR
Psychoneuroimmunologie / PSIHONEUROIMUNOLOGIE
Psychoneurosis / PSIHONEVROZĂ
psycho-organisches Syndrom / SINDROM PSIHO-ORGANIC
Psychopath / PSIHOPAT
Psychopathie / PSIHOPATIE
Psychopathisch / PSIHOPATIC
Psychopathologie / PSIHOPATOLOGIE
psychopatische Gleichgewichtstörung / DEZECHILIBRU PSIHOPATIC
psychopatische Persönlichkeit / PERSONALITATE PSIHOPATICĂ
psychopharmaka / PSIHOTROP
Psychopharmakologie / PSIHOFARMACOLOGIE
Psychophysik / PSIHOFIZICĂ
Psychophysiologie / PSIHOFIZIOLOGIE
Psychoplegie / PSIHOPLEGIE
psychoplegisch / PSIHOPLEGIC
Psychoprophylaxe / PSIHOPROFILAXIE
Psychorigidität / PSIHORIGIDITATE
Psychose / PSIHOZĂ
Psychosensorisch / PSIHOSENZORIAL
psychosomatisch / PSIHOSOMATIC
psychosomatische Medizin / MEDICINĂ PSIHOSOMATICĂ
Psychostimulierend / PSIHOSTIMULANT
Psychotechnik / PSIHOTEHNICĂ
Psychotherapie / PSIHOTERAPIE
psychotisch / PSIHOTIC
Psychotonisch / PSIHOTONIC
Psychroästhesie / PSIHROESTEZIE
Pterygium conjunctivae / PTERIGOIZI CONJUNCTIVALI
Ptomain / PTOMAINE
Ptt-Thromboplastinzeit / TIMP DE TROMBOPLASTINĂ PARŢIALĂ
Ptyalin / PTIALINĂ
Pubertät / PUBERTATE
Pubeszent / PUBESCENT
Puder / PULBERE
Pudermilchfieber / FEBRA LAPTELUI PRAF
Puerilismus / PUERILISM
Puerperalinfektion / INFECŢIE PUERPERALĂ
Puerperium / PUERPERALITATE
Puffer Lösung / SOLUŢIE TAMPON
Puffer System / SISTEM TAMPON
pulmonäre Hypertonie / HIPERTENSIUNE ARTERIALĂ PULMONARĂ
Pulpektomie / PULPECTOMIE
Pulpitis / PULPITĂ
Pulpös / PULPOS
Pulpotomie / PULPOTOMIE
Puls / PULS
pulsans / PULSATIL
Pulsdruck / PRESIUNE ARTERIALĂ DIFERENŢIALĂ
pulsierend / PULSATIL
pulsierendes Laber / FICAT PULSATIL
Pulslose Krankheit / BOALA FEMEILOR FĂRĂ PULS
Pulslosigkeit / ASFIGMIE
Pulsschlag / PULSAŢIE
Pulswechsel / ALTERNANŢĂ A PULSULUI
Punkt / PUNCT
punkt Mutation / MUTAŢIE PUNCTIFORMĂ
Punktdemosom / DESMOZOM
punktförmig / PUNCTIFORM
Punktion / PUNCŢIE
Punktionsbiopsie / PUNCŢIE-BIOPSIE
Pupille / PUPILĂ
Pupillenathetose / HIPPUS PUPILAR
Pupillenecktopie / ECTOPIE PUPILARĂ
Pupillenmessung / PUPILOMETRIE
Pupillenverengung / MIOZĂ
Purkinje Effekt / EFECT PURKINJE
Purkinje Zelle / CELULĂ PURKINJE
Purpura haemorrhagica / PURPURĂ HEMORAGICĂ

Purpura urticans / URTICARIE PIGMENTATĂ
Pustelförmig / PUSTULIFORM
pustulös / PUSTULOS
Pustulose / PUSTULOZĂ
Putreszein / PUTRESCEINĂ
P-Wert / VALOARE p
Pyämie / PIOEMIE
Pyämie / PIOEMIE
Pyelektasie / PIELECTAZIE
Pyelektomie / PIELECTOMIE
Pyelitis / PIELITĂ
Pyelogramm / PIELOGRAMĂ
Pyelographie / PIELOGRAFIE
pyelokalizeal Zyst / CHIST PIELOGENIC
Pyelolythotomie / PIELOLITOTOMIE
Pyelonephritis / PIELONEFRITĂ
Pyelonephrose / PIELONEFROZĂ
Pyelonephrotomie / PIELONEFROTOMIE
Pyeloplastik / PIELOPLASTIE
Pyeloskopie / PIELOSCOPIE
Pyelostomie / PIELOSTOMIE
Pyelotomie / PIELOTOMIE
Pyelouretheral / PIELOURETERAL
pyelouretheral Syndrom / SINDROM DE JONCŢIUNE PIELO-URETERALĂ
Pyelozystitis / PIELOCISTITĂ
Pykniker / TIP PICNIC
Pyknodysostose / PICNODISOSTOZĂ
pyknoid / PICNOID
Pyknometer / PICNOMETRU
Pyknose / PICNOZĂ
Pylephlebitis / PILEFLEBITĂ
Pylethrombosis / PILETROMBOZĂ
Pylorektomie / PILORECTOMIE
Pylorisches Krampf / PILORISM
Pyloritis / PILORITĂ
Pyloroduodenitis / PILORODUODENITĂ
Pyloroplastik / PILOROPLASTIE
Pylorospasmus / PILOROSPASM
Pylorostomie / PILOROSTOMIE
Pylorotomie / PILOROTOMIE
Pyocholezystitis / PIOCOLECISTITĂ
Pyodermitis / PIODERMITĂ
pyogene / PIOGEN
Pyokolpos / PIOCOLPOS
Pyokolpozel / PIOCOLPOCEL
Pyometra / PIOMETRIE
Pyometritis / PIOMETRITĂ
Pyomyositis / PIOMIOZITĂ
Pyonephritis / PIONEFRITĂ
Pyonephrose / PIONEFROZĂ
Pyopericardium / PIOPERICARD
Pyopericardium / PIOPNEUMOPERICARD
Pyoperitoneum / PIOPERITONEU
Pyophagus / PIOFAGIE
Pyopneumoperitoneum / PIOPNEUMOPERITONEU
Pyopneumothorax / PIOPNEUMOTORAX
Pyorrhoe / PIOREE
Pyosalpynx / PIOSALPINX
Pyospermie / PIOSPERMIE
Pyothorax / PIOTORAX
Pyozephalus / PIOCEFALIE
pyramidales Syndrom / SINDROM PIRAMIDAL
Pyramidalstarre / CONTRACTURĂ PIRAMIDALĂ
Pyramidalsystem / SISTEM PIRAMIDAL
Pyramidenbahn-Traktotomie / TRACTOTOMIE PIRAMIDALĂ MEZENCEFALICĂ
Pyramidenzelle / CELULĂ PIRAMIDALĂ
Pyramidneuron / NEURON PIRAMIDAL
Pyramis / PIRAMIDĂ
pyrogenisch / PIROGEN
Pyromanie / PIROMANIE
Pyrophobie / PIROFOBIE
Pyrophosphorsäure / ACID PIROFOSFORIC
Pyrrol / PIROL
Pyruvatsäure / ACID PIRUVIC
Pyuria / PIURIE

Q

Q Welle / UNDĂ Q
Q-Fieber / FEBRĂ Q
Q-T Intervall / INTERVAL Q-T
Quarantäne / CARANTINĂ
Quartärstruktur / STRUCTURĂ CUATERNARĂ
QuÉtelet Index / INDICE QUÉTELET
Quecksilber / MERCUR
Quecksilbersaum / HIDRARGIROZĂ
Quecksilbervergiftung / HIDRARGIRISM
Quer / TRANSVERS
Querbettlage / POZIŢIE GINECOLOGICĂ
Quere Wangenspalte / MACROSTOMIE
Querlage / PREZENTAŢIE TRANSVERSĂ
Querulanz / CVERULENŢĂ
quetschend / CONTONDENT
Quetschung / CONTUZIE
Quetschung / ZDROBIRE
Quetschungssyndrom / SINDROM DE STRIVIRE
Quetschwunde / PLAGĂ CONTUZĂ
Quinckesche Ödem / EDEM QUINCKE
Quinquies / CHINTĂ (DE TUSE)
Quintana Fieber / FEBRĂ QUINTANA
Q-Zacke / UNDĂ ÎN DOM

R

benale tubuläre Azidose / ACIDOZĂ TUBULARĂ ALBRIGHT
R Welle / UNDĂ R
Rabenschnabelfortsatz / APOFIZĂ CORACOIDĂ
rabenschnabelfortsatz / CORACOID
Rachen / FARINGE
Rachenentfernung / FARINGECTOMIE
Rachenentzündung / FARINGITĂ
Rachenhöhle / CAVUM
rachitischer Rosenkranz / MĂTĂNII COSTALE
radikular Syndrom / SINDROM RADICULAR
radikularzyst / CHIST RADICULAR
radioaktive Familie / FAMILIE RADIOACTIVĂ
Radioaktives Dijodothyrosinversuch / PROBA CU DIIODOTIROZINĂ RADIOACTIVĂ
Radioaktives Eisenversuch / PROBA CU FIER RADIOACTIV
radioaktives Isotop / IZOTOP RADIOACTIV
radioaktives Nadel / AC RADIOACTIV
radiologisches Diagnostikheroin / DIAGNOSTIC RADIOLOGIC
Rahm / CREMĂ

Raman Effekt / EFECT RAMAN
Rand / MARGINE
Randall Lösung / SOLUŢIE RANDALL
randständig / MARGINAL
Rankenaneurysma / ANEVRISM CIRSOID
Rankengeschwulst / TUMORĂ CIRSOIDĂ
Ranvier Knoten / NOD RANVIER
Raphe / SEPT LINGUAL
rasch fortschrittende Glomerulonephritis / GLOMERULONEFRITĂ RAPID PROGRESIVĂ
Rashkind Verhafren / PROCEDEU RASHKIND
Rasseln / CREPITAŢIE
Rastelli Verfahren / PROCEDEU RASTELLI
Rattebissfieber / FEBRA MUŞCĂTURII DE ŞOBOLAN
Rattenbekämpfung / DERATIZARE
Räucherung / FUMIGAŢIE
Rauchnebel / SMOG
Rauhigkeit / TUBEROZITATE
Raum / CAMERĂ
raum- / SPAŢIAL
Raummyopie / MIOPIE SPAŢIALĂ
Raumzeitig / TEMPOROSPAŢIAL
Raunagel / TRAHIONICHIE
Rauschgift / HEROINĂ
Rauschgift / STUPEFIANT
Rauschgiftsucht / NARCOMANIE
Rautenhirn / CREIER POSTERIOR
Rayleigh Effekt / EFECT RAYLEIGH
razemöse Protein / PROTEINĂ RACEMIZATĂ
Reaktionskette / CASCADĂ
reaktive Depression / DEPRESIE REACTIVĂ
Realzeit / TIMP REAL
Rechsthändig / DREPTACI
rechtes Aortenbogen / CROSĂ AORTICĂ DREAPTĂ
Rechtherziventrikelinsuffizienz / INSUFICIENŢĂ VENTRICULARĂ DREAPTĂ
rechtsdrehend / DEXTROGIR
Rechtsmedizin / MEDICINĂ LEGALĂ
Rechtsverlagerung des Aortenbogens / DEXTROPOZIŢIE A AORTEI
Rechtsverlagerung / DEXTROPOZIŢIE
Rechtsverlagerung des Herzens / DEXTROPOZIŢIE A INIMII
Reduktionismus / REDUCŢIONISM
Reduktionsteilung / MEIOZĂ
Reed-Sternberg Zellen / CELULE REED-STERNBERG
Referenz Stamm / SUŞĂ DE REFERINŢĂ
Referenzwerte / VALOARE DE REFERINŢĂ
reflex Symptom / SINDROM REFLEX
Reflexbogen / ARC REFLEX
Reflexfallsucht / EPILEPSIE REFLEXĂ
Reflexhusten / TUSE REFLEXĂ
refraktär Anämie / ANEMIE REFRACTARĂ
Refraktärzeit / PERIOADĂ REFRACTARĂ
Regel / NORMĂ
regelrecht / NORMAL
Regelrechte Kieferstellung / ORTOGNATISM
Regelrechtigkeit / NORMALITATE
regelwidrig / ANORMAL
Regelwidrigkeit / ANOMALIE
Regenbogenfarbensehen / IRIDOPSIE
Regenbogenhaut / IRIS
Regenbogenhautfehl / ANIRIDIA
regeneratorische Anämie / ANEMIE REGENERATIVĂ
Registrierung / ÎNREGISTRARE
Reglergen / GENĂ REGULATOARE
Reiben / FRECĂTURĂ
Reibung / ATRIŢIE
Reichhusten / TUSE PRODUCTIVĂ
Reichlich / PROFUZ
Reife / MATURITATE
reife Thymozit / TIMOCIT MATUR
Reifeteilung / MEIOZĂ
Reifung / MATURAŢIE
Reihenfolge / SECVENŢĂ
Reil's Insei / INSULA LUI REIL
Reinigen / CHIURAJ
Reinigung / DEPURAŢIE
Reinigung / EPURARE
Reiter Syndrom / SINDROM CONJUNCTIVO-URETRO-SINOVIAL
Reiz / STIMUL
Reizbarkeit / ERETISM
Reizbarkeit / EXCITABILITATE
Reizbarkeit / IRITABILITATE
Reizcolon / COLON IRITABIL
Reizdarmkrankheit / COLON IRITABIL
Reizdarmsyndrom / SINDROMUL COLONULUI IRITABIL
Reizpotential / POTENŢIALE EVOCATE
Reizpunkte / ZONĂ TRIGGER
Reizung / IRITAŢIE
rekombinantes alpha Interferon / INTERFERON ALFA RECOMBINANT
rekombinantes DAN / ADN RECOMBINANT
rekombinantes gamma-1 Interferon / INTERFERON GAMA-1b RECOMBINANT
Rekonvaleszenz / CONVALESCENŢĂ
rekurrierende Erbrechen / VĂRSĂTURI RECURENTE
relative biologische Wirksamkeit / EFICACITATE BIOLOGICĂ RELATIVĂ
REMAK Symptom / SINDROM REMAK
renin-angiotensin System / SISTEM RENINI-ANGIOTENSINI-ALDOSTERON
Residualkrankheit / BOALĂ. REZIDUALĂ
Residualvolumen / VOLUM REZIDUAL
resistenz Stamm / SUŞĂ REZISTENTĂ
respiratorische Alkalose / ALCALOZĂ RESPIRATORIE
respiratorische Azidosis / ACIDOZĂ RESPIRATORIE
respiratorische Insuffizienz / INSUFICIENŢĂ RESPIRATORIE
restriktions Enzym / ENZIMĂ DE RESTRICŢIE
restriktions-Karte / HARTĂ DE RESTRICŢIE
restriktive Kardiomyopathie / CARDIOMIOPATIE RESTRICTIVĂ
Reststickstoff / AZOT REZIDUAL
Retikuläre Dysgenesia / DISGENEZIE RETICULARĂ
Retikulärsystem / SISTEM RETICULAT
Retikulinfasern / FIBRĂ RETICULARĂ
Retikuloendotheliale Zytomykose / HISTOPLASMOZĂ
Retikuloendothelialsystem / SISTEM RETICULOENDOTELIAL
Retikulumzelle- / CELULĂ RETICULARĂ
Retinierter Weisheitzahn / INCLUZIUNEA MOLARULUI DE MINTE
Retinoinsäure / ACID RETINOIC
Retinolbindungsprotein / PROTEINĂ DE LEGARE A RETINOLULUI
Retinsäure / TRETINOIN
retroperitoneal Xanthogranulom / XANTOGRANULOM RETROPERITONEAL
retroperitoneale Fibrose / FIBROZĂ RETROPERITONEALĂ
Retroperitonealraum / SPAŢIU RETROPERITONEAL
Retroperitonealraum Xanthogranulom
Retzius Raum / SPAŢIU RETZIUS
reversibler Schock / ŞOC REVERSIBIL
Rezept / RETETA
rezeptorbetragte Endozytose / ENDOCITOZĂ MEDIATĂ DE RECEPTORI

rezessive Allele / ALELĂ RECESIVĂ
rezessive Erblichkeit / EREDITATE RECESIVĂ
reziproke Innervation / INERVAŢIE RECIPROCĂ
Rh System / SISTEM Rh
Rheumaknoten / GRANULOM REUMATOID
Rheumaknöttchen / NODUL REUMATOID
rheumatische Purpura / PURPURĂ REUMATOIDĂ
Rheumatische Xanthomatose / POLIARTROZĂ XANTOMATOASĂ
rheumatoid Arthritis / POLIARTRITĂ CRONICĂ EVOLUTIVĂ
Rheumatoidfaktor / FACTOR REUMATOID
Rh-null Syndrom / SINDROM Rh-NUL
rhythmysche Aurikulärkrankheit / BOALĂ RITMICĂ AURICULARĂ
Ribonukleinsäure / ACID RIBONUCLEIC
Riechen / OLFACŢIE
Riechrezeptoren / RECEPTORI OLFACTIVI
Riechzelle / CELULĂ OLFACTIVĂ
Riesenwuchs / GIGANTISM
Riesenwuchs / HIPERSOMNIE
Riesenwuchs / MACROMELIE
riesenzell Arteritis / ARTERITĂ GIGANTOCELULARĂ
Riesenzelle / CELULĂ GIGANTĂ
Riesenzelle / GIGANTOBLAST
riesenzellen Thyroiditis / TIROIDITĂ CU CELULE GIGANTE
Riesenzellenvirus / VIRUAS RESPIRATOR SINCIŢIAL
Rinde / SCOARŢĂ
Rindektomie / CORTICECTOMIE
Rindenblindheit / CECITATE CORTICALĂ
Rinderpest / TIFOS EXANTEMATIC
Rinderwahnsinn / BOALA VACILOR NEBUNE
Rindleukämievirus / VIRUS AL LEUCEMIEI BOVINE
ring Chromosom / CROMOZOM ÎN INEL
Ringbauchspeicheldrüse / PANCREAS INELAR
Ringer Lösung / SOLUŢIE RINGER
ringfinger / INELAR
Ringknorpel / CARTILAJ CRICOID
Ringknorpel / CRICOID
Rinne / ŞANŢ
Rinnenförmig / SULCIFORM
Rippen / COASTE
Rippenchondritis / CONDRITĂ COSTALĂ
Rippenentfernung / COSTECTOMIE
Rippenfell / PLEURĂ
Rippenfellschmerz / PLEURALGIE
Rippenschmerz / COSTALGIE
Rippenschneider / COSTOTOM
Risikobevölkerung / POPULAŢIE CU RISC
risiko-Faktor / FACTOR DE RISC
risiko-Marker / MARKER DE RISC
Risikoschwangerschaft / SARCINĂ CU RISC CRESCUT
Riß / CRĂPĂTURĂ, FANTĂ
RNS / ARN
ROGER Symptom / SINDROM ROGER
Rohr / TUB
Röhre / AMPULĂ
Rolando Furche / SCIZURA ROLANDO
Rolle / CONDIL
Rolle / TROHLEE
Rollhügel / TROHANTER
Rollstuhl / SCAUN CU ROTILE
Rotationsschwindel / VERTIJ ROTATORIU
Rotblind / ANERITROPSIE
Rote Kinder Krankheit / BOALA COPIILOR ROŞII
Rotes Blutkörperchen / ERITROCIT
Rotes Blutkörperchen / GLOBUL ROŞU
Rotes Fieber / FEBRĂ ROŞIE
rotes mann Syndrom / SINDROMUL OMULUI ROŞU
Rotschwäche / PROTANOMALIE
Rotz / MORVĂ
Rous(-Sarkom) / SARCOM ROUS
Rrhytmusstörung / ARITMIE
Rrhytmusstörung / TULBURARE DE RITM
Rückbildung / INVOLUŢIE
Rückemark- / SPINAL
Rückenmark / MĂDUVA SPINĂRII
Rückenmark hinteres sulcus / ŞANŢ MEDIAN POSTERIOR AL MĂDUVEI SPINĂRII
Rückenmark vorderes sulcus / ŞANŢ ANTEROLATERAL AL MĂDUVEI SPINĂRII
Rückenmarkblutung / HEMATOMIELIE
Rückenmarkbruch / MIELOCEL
Rückenmarkende / CON TERMINAL
Rückenmarkentzündung / MIELITĂ
Rückenmarkerweichung / MIELOMALACIE
Rückenmarkkompressionssyndrom / SINDROM DE COMPRESIUNE MEDULARĂ
Rückenmarkleiden / MIELOPATIE
Rückenmarkschlag / ICTUS MEDULAR
Rückenmarkschmerz / SPINALGIE
Rückenmarkschnitt / MIELOTOMIE
Rückenmarkstimulator / STIMULATOR NEUROLOGIC
Rückensaite / COARDĂ DORSALĂ
Ruckensaite / NOTOCORD
rückensaitig / CORDONAL
Rückenschmerz / DORSALGIE
rückenwärts / DORSAL
Rückfallende Iridozyklitis / IRIDOCICLITĂ RECIDIVANTĂ
Rückgratspalte / SPINA BIFIDA
Rückkoplung / CONEXIUNE INVERSĂ
Rückschlag / ATAVISM
Rückstromgeräusch / SUFLU DE REGURGITAŢIE
Ruffini Körperchen / CORPUSCUL RUFFINI
Ruhe / ODIHNĂ
Ruhende Wanderzelle / HISTIOCIT
Ruhepotential / ECHIPOTENŢIAL
Ruhigstellung / IMOBILIZARE
Ruhr / DIZENTERIE
Ruktus / ERUCTAŢIE
Rumpel Leede Phänomen / FENOMEN RUMPEL-LEEDE
Rumpf / TRUNCHI

S

a-stimulierend / a-STIMULANT
b-stimulierend / b-STIMULANT
S Welle / UNDĂ S
Sabin Impfstoff / VACCIN SABIN
Saccharase / ZAHARAZĂ
Saccharid / ZAHARID
Saccharimeter / ZAHARIMETRU
Saccharin / ZAHARINĂ
Saccharose / ZAHAROZĂ
Saccula / SACULI
Sack / SAC
sackförmig / SACCIFORM
sackförmiges Aneurysma / ANEVRISM SACCIFORM
Sadisms / SADISM
Sadistisch / SADIC
Sadomasochismus / SADOMASOCHISM
Saft / SUC
Saftreich / SUCULENT

Sahne / CREMĂ
Sakkular / SACULAR
sakral / SACRAT
Sakralisation / SACRALIZARE
Sakrodynie / SACRODINIE
Sakrokoxalgie / SACROCOXALGIE
Sakrolumbar / SACROLOMBAR
Sakrolystesis / SACROLISTEZIS
Sakrospinale / SACROSCIATIC
Sakrovertbeal / SACROVERTEBRAL
Sakrum / SACRUM
Salbe / POMADĂ
Salbe / UNGUENT
Salbung / ONCŢIUNE
Salk Vakzine / VACCIN SALK
Salmonella / SALMONELLA
Salmonellose / SALMONELOZĂ
Salpetersalz / AZOTAT
Salpetersäure / ACID AZOTIC
Salpetersäure / ACID NITRIC
Salpingektomie / SALPINGECTOMIE
Salpingographie / SALPINGOGRAFIE
Salpingolyse / SALPINGOLIZĂ
Salpingoovaritis / SALPINGOOVARITĂ
Salpingopharyngeal / SALPINGOFARINGIAN
Salpingoskopie / SALPINGOSCOPIE
Salpingostomie / SALPINGOSTOMIE
Salpinx / SALPINGE
Saltatorisch / SALTATORIU
saltatorische Leitung / CONDUCŢIE SALTATORIE
salvioli Krankheit / PSEUDOHOLERĂ INFANTILĂ
Salyzilatsäure / ACID SALICILIC
Salyzilsäures Salz / SALICILAT
Salyziltherapie / SALICILOTERAPIE
Salyzilvergiftung / SALICILISM
Salz / SARE
salzartig / SALIN
Salzdiuretika / SALIDIURETIC
Salzdiuretikum / SALURETIC
Salzfieber / FEBRA DE SARE
salzfrei / DESODAT
Salzgiessig / HALOFIL
salzig / SODAT
Salzsäure / ACID CLORHIDRIC
Salzverlustsyndrom / SINDROM DE DEPLEŢIE DE SODIU
SAM Syndrom / SINDROM SAM
samen- / SEMINAL
Samen / SPERMĂ
Samenbruch / SPERMATOCEL
Samenerguß / POLUŢIE
Samenfluß / SPERMATOREE
Samenhügel / COLICUL SEMINAL
Samenkultur / SPERMOCULTURĂ
Samenstein / SPERMATOLIT
Samenstrang / CORDON SPERMATIC
Samentragend / SEMINIFER
Samentuben / TUBI SEMINIFERI
Sammelröhre / TUB COLECTOR
Sammplung / COLECŢIE
Samstagnachlähmung / PARALIZIA ÎNDRĂGOSTIŢILOR
San Joakin Fieber / FEBRĂ SAN JOAQUIN
Sand / NISIP
Sandgeschwulst / PSAMOM
Sandgeschwür / ULCER TROPICAL
Sanierung / ASANARE
Sanitätsabsperrdienst / CORDON SANITAR
Saphena / SAFENĂ
Saphenektomie / SAFENECTOMIE
Saphism / SAFISM
SAPHO Syndrom / SINDROM SAPHO
Saponin / SAPONINĂ
saprogen / SAPROGEN
Sapronose / SAPRONOZĂ
Saprophyt / SAPROFIT
Sarkohydrozele / SARCOHIDROCEL
sarkoid / SARCOID
Sarkoidose / SARCOIDOZĂ
Sarkolemm / SARCOLEMĂ
Sarkom / SARCOM
Sarkomatoid / SARCOMATOID
Sarkomatös / SARCOMATOS
Sarkomatose / SARCOMATOZĂ
Sarkomer / SARCOMER
Sarkoplasma / SARCOPLASM
Sarkopte / SARCOPT
Sarkosin / SARCOZINĂ
Sarkosindehidrogenase / SARCOZIN DEHIDROGENAZĂ
Sarkosom / SARCOZOM
Sarkozele / SARCOCEL
Satellit / SATELIT
satellit DNS / ADN SATELIT
Sättigung / SATURARE
Sättigungszentrum / CENTRU AL SAŢIETĂŢII
Satyriasis / SATIRIAZIS
Sauerstoff / OXIGEN
Sauerstoffmangel / HIPOXIE
Sauerstofftherapie / OXIGENOTERAPIE
Sauerstoffversehung / OXIGENARE
Sauerstoffzelt / CORT DE OXIGEN
Säuerung / ACIDIFIERE
Säuferwahn / HALUCINOZĂ ETILICĂ
Säuferwahnsinn / DELIRIUM TREMENS
Saugen / SUCCIUNE
Säugling / SUGAR
Säuglingelaryngospasmus / SPASM GLOTIC ESENŢIAL AL SUGARILOR
Säuglingherzfibrose / FIBROZĂ CARDIACĂ A SUGARULUI
Saugnapf / VENTUZĂ
Säugung / ALĂPTARE
Saugwurm / TREMATODA
Säule / PILIER
Saum / PLATOU
Sauna / SAUNĂ
Säure / ACID
Saure Phosphatase / FOSFATAZĂ ACIDĂ
Säure-Alkoholfest / ACIDO-ALCOOL REZISTENT
Säuremangel / HIPOCLORHIDRIE
Säureresistenz / ACIDOREZISTENŢĂ
Saxitoxin / SAXITOXINĂ
Scalenotomie / SCALENOTOMIE
Scalenus anterior Syndrom / SINDROMUL SCALENULUI ANTERIOR
Scanner / SCANER
Schaben / GRATAJ
Schablone / ŞABLON
Schachtel-Jahr / PACHET-AN
Schädel / CRANIU
Schädel / CUTIE CRANIANĂ
Schädelbohrer / TREPAN
Schädeldecke / CALOTĂ CRANIANĂ
Schädelerweichung / CRANIOMALACIE
Schädelfaden / SUTURĂ CRANIANĂ
Schädelinnendrucksyndrom / SINDROM DE HIPERTENSIUNE INTRACRANIANĂ

Schädelkalotte / CALOTĂ CRANIANĂ
schädelknochenschaft Fehlbildung / DISPLAZIE CRANIOMETAFIZARĂ
Schädellage / PREZENTAŢIE CRANIANĂ
Schädelmeßung / CRANIOMETRIE
Schädelschnitt / CRANIOTOMIE
Schaden / PREJUDICIU
Schädigung / DISRUPŢIE
schädlich / NOCIV
Schädlichkeit / NOCIVITATE
Schalenförmig Endhirnkern / PUTAMEN
Schall / ECOU
Schall / SUNET
Schalldämpfer / SILENCER
Schallempfindung / SONOMETRIE
Schaltknochen / OASE WORMIENE
Schambein / PUBIS
Schambeinsymphyse / SIMFIZĂ PUBIANĂ
schamberg / PENIL
Schamberg Dermatose / DERMATOZĂ SCHAMBERG
Schamförmig / VULVIFORM
Schamhügel / MUNTELE LUI VENUS
Schanker / ŞANCRU
Schanograph / SCANOGRAFIE
Schärfe / ACUITATE
Scharlach / SCARLATINĂ
Scharlachähnlich / SCARLATINIFORM
Scharnier / ŞARNIERĂ
Schattenzeichen / SEMNUL SILUETEI
Schattung / UMBRIRE
Schatzki ring / INEL SCHATZKI
Schauder / ORIPILAŢIE
schaumartig / SPUMOS
Schaumzelle / CELULĂ SPUMOASĂ
Scheckig / PIEBALDISM
Scheide / DISC
Scheide / TEACĂ
Scheide / VAGIN
Scheidenentzuendung / VAGINITĂ
Scheidenentzündung / COLPITĂ
Scheidenhernie / ELITROCEL
Scheideninfektion / INFECŢII VULVOVAGINALE
Scheidenkrampf / VAGINISM
Scheidenplastik / COLPOPLASTIE
Scheidenschmerz / VAGINODINIE
Scheidenschnitt / COLPOTOMIE
Scheidenvorfall / PROLAPS VAGINAL
Scheidewand / CLOAZON
Scheidewand / SEPT
scheidewand- / SEPTAL
Scheidewandgebärmutter / UTERUS SUBSEPTUS
Scheinanämie / PSEUDOANEMIE
Scheinfüßchen / PSEUDOPOD
Scheingelähmt / PSEUDOPARALIZIE
Scheinhinken / PSEUDOCLAUDICAŢIE
Scheinmebran / PSEUDOMEMBRANĂ
Scheinpolyp / PSEUDOPOLIP
Scheintod / MOARTE APARENTĂ
Scheintumor / PSEUDOTUMORĂ
Scheitelwertveränderung / MODULAŢIE DE AMPLITUDINE
Schema / SCHEMĂ
schenkel- / CRURAL
schenkel Erythrozyanose / ERITROCIANOZA GAMBELOR
Schenkelhernie / HERNIE CRURALĂ
Schenkelschal / MATITATE
Schenkelschmerz / CRURALGIE
Schere / FOARFECE
Scheuthauer-Marie-Sainton Syndrom / DISOSTOZĂ CLEIDOCLAVICULARĂ
Schicht / FILM
Schicht / PANICUL
Schicht / STRAT
Schiefhals / TORTICOLIS
Schieflage / PREZENTAŢIE OBLICĂ
Schiekopf / PLAGIOCEFALIE
Schielen / STRABISM
Schieloperation / STRABOTOMIE
Schielwinkel / UNGHI STRABIC
Schielwinkelmesser / STRABOMETRU
Schienbein / TIBIA
Schienbeinfieber / FEBRA OSULUI TIBIAL
Schiene / ATELĂ
Schießscheibenzelle / CELULĂ-ŢINTĂ
Schiffbein / SCAFOID
Schiffbeinentzündung / SCAFOIDITĂ
Schiffskiel / CARINA
Schilddrüse / GLANDĂ TIROIDĂ
Schilddrüse / TIROIDĂ
schilddrüsen toxische Adenoma / ADENOM TIROIDIAN TOXIC
Schilddrüsenentfernung / TIROIDECTOMIE
Schilddrüsenentzündung / TIROIDITĂ
Schilddrüsenhormone / HORMONI TIROIDIENI
Schilddrüsenkrebs / CANCER TIROIDIAN
Schilddrüsenlosigkeit / ATIROIDIE
Schilddrüsensenkung / TIREOPTOZĂ
Schilddrüsenstörungen / DISTIROIDIE
Schilddrüßenblase / VEZICULĂ TIROIDIANĂ
schilder zerebrale Sklerose / SCLEROZĂ CEREBRALĂ SCHILDER
schildförmig / SCUTIFORM
Schildknorpel / CARTILAJ TIROID
Schildrüsenfollikel / FOLICUL TIROIDIAN
Schildrüsenhyperplasie / GUŞĂ ADENOMATOASĂ
Schildrüsensupressionstest / PROBA LA TRIIODOTIRONINĂ
Schildrüsenszintigraphie / SCINTIGRAFIE TIROIDIANĂ
Schildrüsenüberfunktion / HIPERTIROIDISM
Schildrüssenvergrößerung / STRUMA
schizoaffektive Störung / TULBURARE SCHIZOAFECTIVĂ
Schizogonie / SCHIZOGONIE
schizoide Persönlichkeit / PERSONALITATE SCHIZOIDĂ
Schizomelie / SCHIZOMELIE
Schizont / SCHIZONT
schizontozyd / SCHIZONTICID
Schizophasie / SCHIZOFAZIE
Schizophren / SCHIZOFRENIC
schizophrenartig / SCHIZOID
Schizophrenie / SCHIZOFRENIE
Schizophreniphormstörung / TULBURARE SCHIZOFRENIFORMĂ
Schizothymie / SCHIZOIDIE
schizotypische Persönlichkeit / PERSONALITATE SCHIZOTIPALĂ
Schizozyt / SCHIZOCIT
Schizozytose / SCHIZOCITOZĂ
Schlaf / SOMN
Schlafapnoe / APNEE DE SOMN
Schlafapnoesyndrom / SINDROMUL APNEEI DE SOMN
Schlaferzeugend / SOPORIFIC
Schlaff / DEBIL
Schlaff / TORPID
Schlaffheit / FLACIDITATE
schlaffig / MORFEIC
schlaffördernd / HIPNOTIC

Schlaffördernd / SOMNIFER
Schlafheilkunde / HIPNOTERAPIE
schläfig / TEMPORAL
Schlafkrankheit / BOALA SOMNULUI
Schlaflehre / HIPNOLOGIE
Schlaflosigkeit / INSOMNIE
schlafmittel / HIPNOTIC
Schlafmittel / SOMNIFER
Schlafparalyse / PARALIZIE DE SOMN
Schläfrigkeit / SOMNOLENŢĂ
Schlafstörung / DISSOMNIE
Schlafsucht / NARCOLEPSIE
Schlaftherapie / SOMNOTERAPIE
Schlafwandeln / SOMNAMBULISM
Schlagader / ARTERĂ
Schlagvolumen / VOLUM SISTOLIC
Schlamm / NĂMOL
Schlauchig / NEMALIN
Schlauchwurm / NEMATHELMINTHES
Schleichender Puls / PULS TARDUS
Schleife / ANSĂ
Schleifen / ŞLEFUIRE
Schleim / GLERĂ
Schleim / MUCOZITATE
Schleim / MUCUS
Schleim / PITUITĂ
schleimansondernd / PITUITAR
Schleimartig / MUCOID
Schleimbeutel / MEMBRANĂ SINOVIALĂ
Schleimdrüse / GLANDĂ MUCOASĂ
Schleimhaut / MUCOASĂ
Schleimhaut-assoziierten lymphoiden Gewebes / GALT
Schleimhautwucherung / POLIP
Schleimstoff / MUCINĂ
Schleimzelle / CELULĂ MUCIPARĂ
Schleimzyste / MUCOCEL
Schlemms Kanal / CANAL SCHLEMM
Schlick / NĂMOL
Schließmuskel / SFINCTER
Schlinge / ANSĂ
Schlitz / ANCOŞĂ
Schluckauf / SUGHIŢ
Schluckbeschwerden / DISFAGIE
Schlucken / DEGLUTIŢIE
Schluckunvermögen / AFAGIE
Schlüsselbein / CLAVICULĂ
Schmale / TIP ASTENIC
schmarotzend / PARAZITAR
Schmarotzer / PARAZIT
Schmeißfliege / WOHLFAHRTIA MAGNIFICA
Schmelzepithelgeschwulst / ADAMANTINOM
Schmerz / ALGIE, DURERE
Schmerzangst / ALGOFOBIE
Schmerzempfindlichkeit / ALGEZIE
schmerzendes Hunger / FOAME DUREROASĂ
schmerzhaft / ALGIC
Schmerzhafte Fettgewebswucherung / ADIPOSIS DOLOROSA
schmerzhafte Monatsblutung / DISMENOREE
schmerzhaftes Tick / TIC DUREROS
schmerzhaftliches gelenk Syndrom / SINDROM DUREROS ARTICULAR
Schmerzkrampf / ALGOSPASM
schmerzkünftig / ALGOGEN
Schmerzlehre / ALGEZIOLOGIE
Schmerzlosigkeit / ANALGEZIE
Schmerzmeßgerät / ALGEZIMETRU
Schmerzmessung / ALGEZIMETRIE
schmerzmittel / ANALGEZIC
schmerzmittel / ANTALGIC
Schmerzparalyse / ALGOPARALIZIE
Schmerzpreis / PRETIUM DOLORIS
Schmerzschwiele / CALUS DUREROS
schmerzstillend / ANODIN
Schmerzsymboläußerung / ASIMBOLIA LA DURERE
schmerzunempfindlich / INDOLENT
Schmierblutung / SPOTTING
schnappende Hüfte / ŞOLD ÎN RESORT
Schnarchen / SFORĂIT
schnarchend / STERTOROS
schnecken- / COHLEAR
Schneeblindheit / OFTALMIA ZĂPEZILOR
Schneidezahn / INCISIV
Schneke / COHLEE
Schneke / MELC
schnellender Finger / DEGET ÎN RESORT
Schnellunempfindlichkeit / TAHIFILAXIE
Schnepper / SCARIFICATOR
Schnitt / INCIZIE
Schnitt / SECŢIUNE
Schnupfen / CORIZĂ
Schnupfen / GUTURAI
Schnur / CORDON
Schock / ŞOC
Schockbehandlung / DEŞOCARE
Schocklung / PLĂMÂN DE ŞOC
Schon Einmal / DÉJÀ VU
Schorf / ESCARĂ
Schorfschnitt / DIATERMOCOAGULARE
Schrauben / ÎNŞURUBARE
Schreck / FRICĂ
Schrecken / PAVOR
Schreibkrampf / CRAMPA SCRIITORULUI
Schreibstörung / DISGRAFIE
Schreibwahn / GRAFOMANIE
schriddesche Krankheit / ANASARCĂ FETOPLACENTARĂ
Schrittmacher / STIMULATOR
Schrittmachergeräusch / ZGOMOT DE STIMULATOR CARDIAC
Schröpfkopf / VENTUZĂ OBSTETRICALĂ
Schtanzen / ŞTANŢARE
Schubladenphänomen / SINDROMUL SERTARULUI
schubweise Purpura / PURPURĂ HIPERGLOBULINEMICĂ
Schuldfähigkeit / COMPETENŢĂ
Schuldunfähigkeit / IRESPONSABILITATE
Schulter / UMĂR
schulterarm / SCAPULOHUMERAL
Schulterblatt / OMOPLAT
Schulterblatt / SCAPULA
Schulterblattentfernung / SCAPULECTOMIE
Schulterblattpfannenentzündung / GLENOIDITĂ
Schulterblattschmerz / SCAPULALGIE
Schulterbrust / SCAPULOTORACIC
Schultergelenkentzündung / OMARTRITĂ
Schultergürtel / CENTURĂ SCAPULARĂ
Schulter-Hand Syndrom / SINDROM UMĂR-MÂNĂ
Schulterschmerz / OMODINIE
Schultersteife / UMĂR ÎNGHEŢAT
Schuppe / SCUAMĂ
Schuppenflechte / PSORIAZIS
schuppenflechtig / PSORIAZIFORM
Schuppenzellenkarzinom / EPITELIOM SPINOCELULAR
schuppig / SCUAMOS
Schur / MEŞĂ
Schüttelfrost / FRISON

Schütteikrankheit / KURU
Schutz / FILAXIE
Schutz / PROTECŢIE
Schutzlosigkeit / ANAFILAXIE
Schutznahrung / ALIMENT PROTECTOR
Schutzsystem / SISTEM PROTECTOR
schwach / DEBIL
Schwäche / ASTENIE
Schwäche / DEBILITATE
Schwachsichtigkeit / AMBLIOPIE
Schwachsinn / ARIERAŢIE MENTALĂ, IDIOŢIE, IMBECILITATE, ÎNTÂRZIERE MENTALĂ
Schwachsinn / DEBIL
schwalbe ring / INEL SCHWALBE
schwamm / FUNGIC, FUNGUS
schwammartig Herzmuskel / MIOCARD SPONGIOS
Schwämmchen / MĂRGĂRITĂREL
Schwammfischerkrankheit / BOALĂ PESCUITORULUI DE BUREŢI
Schwammgeschwulst / FUNGOZITATE
Schwammig / SPONGOID
Schwammstatus / STATUS SPONGIOSUS
Schwammung / SPONGIOZĂ
Schwanger / GRAVIDĂ
Schwangerschaft / GESTAŢIE
Schwangerschaft / GRAVIDISM
Schwangerschaft / GRAVIDITATE
Schwangerschaft / SARCINĂ
schwangerschaft Hypertonie / HIPERTENSIUNE GRAVIDICĂ
schwangerschaft Toxämie / TOXEMIE GRAVIDICĂ
Schwangerschaftdiabetes / DIABET GESTAŢIONAL
Schwangerschaftsmaske / MASCĂ DE GRAVIDITATE
Schwangerschaftstermin / TERMEN AL SARCINII
Schwangerschaftstoxikose / GESTOZĂ
Schwangerschafttoxikose / DISGRAVIDIE
Schwangerschaftverhütung / CONTRACEPŢIE
schwangerschft Nephropathie / NEFROPATIE GRAVIDICĂ
Schwanken / NUTAŢIE
Schwanken / TITUBAŢIE
schwankend / TITUBANT
Schwankung / FLUCTUENŢĂ
Schwannitis / SCHWANNITĂ
Schwannogliom / SCHWANNOGLIOM
Schwannom / SCHWANNOM
Schwannomatose / SCHWANOMATOZĂ
schwannsche Scheide / NEVRILEMĂ
Schwanzlarve / CERCAR
Schwartzfärbung / NIGRITĂ
schwarze Kiste / CUTIE NEAGRĂ
schwarze Zunge / MELANOGLOSIE
Schwarzefliegekrankheit / BOALA MUŞTEI NEGRE
Schwarzwasserfieber / FEBRA APEI NEGRE
Schwefel / SULF
Schwefelbindung / PUNTE DISULFURICĂ
Schwefelhämoglobin / SULFHEMOGLOBINĂ
schwefelig / SULFUROS
Schwefelkojugation / SULFOCONJUGARE
Schwefelsäure / ACID SULFURIC
Schwefelwassestoffvergiftung / SULFHIDRISM
Schweinrotlauf / ERIZIPELOID
Schweisdrüsengeschwulst / HIDRADENOM
Schweiß / SUDOARE
Schweißabsonderung / DISHIDROZĂ
Schweißabsonderung / HIDROZĂ
Schweißabsonderung / SUDAŢIE
Schweißdrüsenentzündung / HIDROSADENITĂ
Schweißfriesel / SUDAMINA
Schweißfrieseln / MILIARIE
schweißhemmend / ANTISUDORAL
Schweißsekretion / DIAFOREZĂ
schweißtreibend / DIAFORETIC
schweißtreibend / SUDORIPAR
Schwelle / PRAG
schwelle Stimulus / STIMUL PRAG
schweller Stimulus / STIMUL LIMINAL
Schwellkörper / CORPI CAVERNOŞI
schweres akutes Atemwegssyndrom / SINDROM RESPIRATOR ACUT SEVER
Schwerhörigkeit / HIPOACUZIE
Schwerhörigkeitschirurgie / COFOCHIRURGIE
Schwerindex / INDICE DE GRAVITATE
Schwerkettenkrankheit / BOALA LANŢURILOR GRELE
Schwermut / ATIMHORMIE
Schwertartig / XIFOID
Schwertfortsatz / APENDICE XIFOID
Schwerwasser / APĂ GREA
Schwiele / CALOZITATE
Schwiele / CALUS
Schwiele / DURILON
Schwimmbadgranuloma / GRANULOM AL PISCINELOR
schwimmer Dermatitis / DERMATITA ÎNOTĂTORILOR
Schwimmschulter / UMĂR FLOTANT
Schwindel / AMEŢEALĂ
Schwindel / VERTIJ
Schwindend / ATROFIC
schwindlicher Status / STATUS VERTIGINOSUS
Schwindsucht / FTIZIE
Schwindsucht / TABES
schwindsüchtig / HECTIC
Schwingtherapie / VIBROTERAPIE
Schwingung / OSCILAŢIE
Schwingung / VIBRAŢIE
Schwirren- / FREAMĂT
Schwitzbläschen / HYDROA
Schwitzdrüsen / GLANDE SUDORIPARE
Schwitzen / TRANSPIRAŢIE
schwitzmittel / SUDORIFIC
Schwund / ATROFIE
Schwund / EMACIERE
Screibkrampf / GRAFOSPASM
Scwann Zelle / CELULĂ SCHWANN
Seborrhoe / SEBOREE
Seborrhoid / SEBOREIDĂ
seborrhoisch / SEBOREIC
seborrhoische Dermitis / DERMITĂ SEBOREICĂ
seborrhoische Keratose / KERATOZĂ SEBOREICĂ
seborrhoische Warze / VERUCĂ SEBOREICĂ
seborrhoisches Ekzem / ECZEMĂ SEBOREICĂ
seborrhöisches Pemphigus / PEMFIGUS SEBOREIC
Sechste Krankheit / BOALA A ŞASEA
second Messenger / MESAGER SECUND
Sedimentationskonstante / COEFICIENT DE SEDIMENTARE
Seebeck Effekt / EFECT SEEBECK
Seekrankheit / NAUPATIE
Seekrankheit / PELAGISM
Seekrankheit / RĂU DE MARE
Seele / PSIHISM
Seelenblindheit / CECITATE PSIHICĂ
Segment / SEGMENT
Segmentektomie / SEGMENTECTOMIE
Segmentographie / SEGMENTOGRAFIE
Séguin Symptom / SINDROM SÉGUIN
seh / VIZUAL
Sehachse / AXĂ VIZUALĂ

Sehaphasie / AFAZIE OPTICĂ
Seheklipse / ECLIPSĂ VIZUALĂ
Sehen / VĂZ
Sehen / VEDERE
Sehhügel / TALAMUS
Sehloch / PUPILĂ
Sehlochtonus / PUPILOTONIE
Sehne / TENDON
Sehnenaht / TENORAFIE
Sehnenentfernung / TENECTOMIE
Sehnenentzündung / TENDINITĂ
Sehnenfäden / CORDAJE TENDINOASE
Sehnenhaut / APONEVROZĂ
Sehnenscheidenentzündung / TENOSINOVITĂ
Sehnenschmerz / TENALGIE
Sehschärfe / ACUITATE VIZUALĂ
Sehstörung / PAROPSIE
Seidel Phänomen / FENOMEN SEIDEL
Seidel Skotom / SCOTOM SEIDEL
Seife / SĂPUN
Seitenfläche / FAŢETĂ
Seitensprung / FUGĂ
Seitensymmetrisch / SIMETRIE BILATERALĂ
Seit-zu-Seit Anastomose / ANASTOMOZĂ LATEROLATERALĂ
Sejunktion / DISJUNCTIE
Sekretin / SECRETINĂ
Sekretinversuch / PROBĂ LA SECRETINĂ
Sekretion / SECREŢIE
sekretomotorisch / SECRETOMOTOR
sekretorisch / SECRETOR
Sektion / AUTOPSIE
Sektion / DISECŢIE
Sektion / NECROPSIE
Sektion / SECŢIUNE
Sektor / SECTOR
sekundär / SECUNDAR
sekundär bösartiggeschwulst / TUMORĂ MALIGNĂ SECUNDARĂ
sekundäre Biliärzirrhose / CIROZĂ BILIARĂ SECUNDARĂ
sekundäre glomeruläre Nephropathie / NEFROPATIE GLOMERULARĂ SECUNDARĂ
sekundäre Hypertonie / HIPERTENSIUNE ARTERIALĂ SECUNDARĂ
sekundäres lymphoides Organ / ORGAN LIMFOID SECUNDAR
sekundäres Nährstoff / NUTRIMENT SECUNDAR
sekundärnaht / SUTURĂ SECUNDARĂ
sekundärstruktur / STRUCTURĂ SECUNDARĂ
Selbskritik / AUTOCRITICĂ
Selbstangriff / AUTOAGRESIUNE
Selbstantigene / AUTOANTIGEN
Selbstantikörper / AUTOANTICORP
Selbstauflösung / AUTODIGESTIE
Selbstbefriedigung / MASTURBAŢIE
Selbstbefriedigung / ONANIE
Selbstbestrafung / AUTOPUNIŢIE
Selbstbezogen / EGOCENTRIC
Selbstbezogenheit / EGOCENTRISM
Selbstebeinflußung / AUTOSUGESTIE
Selbstenstehung / TRAINING AUTOGEN
Selbstfortpflanzung / AUTOREPRODUCERE
Selbsthämotherapie / AUTOHEMOTERAPIE
Selbstimmunisierung / AUTOIMUNIZARE
Selbstimpfung / AUTOVACCIN
Selbstmord / SINUCIDERE, SUICID
Selbstmordversuch / TENTATIVĂ DE SUICID
Selbstransplantat / AUTOGREFĂ
selbstständig / ESENŢIAL
Selbststeuerung / AUTOREGLARE
selbsttätig / AUTOGEN
Selbsttest / AUTOTEST
Selbsttherapie / AUTOMEDICAŢIE
Selbsttoleranz / AUTOTOLERANŢĂ
Selbsttransfusion / AUTOTRANSFUZIE
Selbstvergiftung / AUTOINTOXICAŢIE
Selbstvergiftung / AUTOTOXEMIE
Selbstverstümmelung / AUTOMUTILARE
Selbstzerstörung / AUTOLIZĂ
Selektine / SELECTINE
Selektion / SELECŢIE
Selektivität / SELECTIVITATE
Selektor / SELECTOR
Selen / SELENIU
seltene Krankheit / BOALĂ RARĂ
Semantik / SEMANTICĂ
semantik Aphasie / AFAZIE SEMANTICĂ
Semantophor / SEMANTOFOR
Seminom / SEMINOM
Semiologie / SEMIOLOGIE
semipermeable Membran / MEMBRANĂ SEMIPERMEABILĂ
Semisynthese / SEMISINTEZĂ
Semple Vakzine / VACCIN SEMPLE
Sendbote / MESAGER
Sender / EMIŢĂTOR
Seneszenz / SENESCENŢĂ
Senkung / DEPRESIE
Senkung / PTOZĂ
Senkung / SEDIMENTARE
Senkungsblutfülle / HIPOSTAZĂ
sensibel / SENSIBIL
Sensibilität / SENSIBILITATE
Sensibilizierung / SENSIBILIZARE
sensoriches Neuron / NEURON SENZITIV
sensoriell / SENZORIAL
sensorimotorisch / SENZORIMOTOR
sensorisch / SENZORIAL
sensorische Aphasie / AFAZIE SENZORIALĂ
sensorisches Speichersystem / SISTEM DE STOCAJ SENZORIAL
Sepsis / SEPSIS
Sepsis / SEPTICITATE
Sepsis lenta / ENDOCARDITĂ MALIGNĂ LENTĂ
Septikämie / SEPTICEMIE
Septikopyämie- / SEPTICOPIOEMIE
septisch / SEPTIC
septischer Schock / ŞOC SEPTIC
septisches Syndrom / SINDROM SEPTIC
Septoplastik / SEPTOPLASTIE
Septotomie / SEPTOTOMIE
Septum / SEPT
Septum lucidum / SEPTUM LUCIDUM
Septum transversum / SEPT TRANSVERS
Septumabweichung / DEVIAŢIE DE SEPT
Sequenz / SECVENŢĂ
Sequenz Der Blaue Zehe / SINDROMUL DEGETULUI ALBASTRU
Sequenzierung / SECVENŢARE
Sequestrektomie / SECHESTRECTOMIE
Sequestrierung / SECHESTRAŢIE
Sequestrum / SECHESTRU
Serendipität / SERENDIPITATE
Serglyzin / SERGLICINĂ
Serin / SERINĂ
Seriograph / SERIOGRAF

serisch / SERIC
serofibrinös / SEROFIBRINOS
Serokonversion / SEROCONVERSIE
Serokultur / SEROCULTURĂ
Serologie / SEROLOGIE
Serologisch / SEROLOGIC
Seromukoid / SEROMUCOID
seronegativ / SERONEGATIV
seropositiv / SEROPOZITIV
serös / SEROS
Serosa / SEROASĂ
serosa Membran / MEMBRANĂ SEROASĂ
seröse Meningitis / MENINGITĂ SEROASĂ
Serotherapie / SEROTERAPIE
Serotonin / SEROTONINĂ
Serotoninergisch / SEROTONINERGIC
Serotyp / SEROTIP
Sertoli Zelle / CELULĂ SERTOLI
Serum / SERUM
Serumalbumin / SERUMALBUMINĂ
Serumanatoxinprophylaxe / SEROANATOXIPROFILAXIE
Serumanatoxintherapie / SEROANATOXITERAPIE
Serumdiagnostik / DIAGNOSTIC SEROLOGIC
Serumdiagnostik / SERODIAGNOSTIC
Serumflockung / SEROFLOCULARE
Serumglobulin / SERUMGLOBULINĂ
SerumHepatitis / HEPATITĂ SERICĂ
Serumimpfung / SEROVACCINARE
Serumkrankheit / BOALĂ SERICĂ
Serumprävention / SEROPREVENŢIE
Serumprophylaxe / SEROPROFILAXIE
Serumprotektion / SEROPROTECŢIE
Serumreaktion / SEROREACŢIE
sesambein / SESAMOID
Sesambeinentzündung / SESAMOIDITĂ
Seuchenfestigkeit / FARMACOREZISTENŢĂ
Seuchenhaftigkeit / EPIDEMICITATE
Seuchenlehre / EPIDEMIOLOGIE
Seufzer / SUSPIN
Seufzeratmung / OFTAT
Seundärkrankheit / BOALĂ SECUNDARĂ
Sexologie / SEXOLOGIE
sexualhormonbindendes Globulin / SEX HORMONE BINDING GLOBULIN SHBG
Sexualisation / SEXUALIZARE
Sexualität / SEXUALITATE
SexuelleÜbertragbare Krankheiten / BOALĂ TRANSMISIBILĂ SEXUAL
Sézary Zellen / CELULE SÉZARY
Shambeinschmerz / PUBALGIE
Shanghai Fieber / FEBRĂ DE SHANGHAI
Sharpey Verfahren / PROCEDEU SCHÄFER
Shigellosis / SHIGELLOZĂ
Shunt Effekt / EFECT ŞUNT
SIADH Syndrom / SINDROM SIADH
Sial(o)angitis / SIALODOCHITĂ
Sialadenitis / SIALADENITĂ
Sialagogum / SIALOGOG
Sialidase / SIALIDAZĂ
Sialidose / SIALIDOZĂ
Sialidosis / HIPERSIALIE
Sialitis / SIALITĂ
Sialogramm / SIALOGRAMĂ
Sialographie / SIALOGRAFIE
Sialometaplasie / SIALOMETAPLAZIE
Sialorrhoe / SIALOREE
Sialose / SIALOZĂ
Sialsäure / ACID SIALIC
SICCA Syndrom / SINDROM SICCA
siccativ / SICATIV
Sich / SINE
Sichelförmig / FALCIFORM
Sichelkeim / SPOROZOIT
Sichelungsversuch / PROBĂ DE SICLIZARE
Sichelzellämie / SICLEMIE
Sichelzelle / CELULĂ FALCIFORMĂ
Sichelzelle / DREPANOCIT
Sichelzellenanämie / ANEMIE FALCIFORMĂ
Sichelzellenanämie / DREPANOCITOZĂ
sichtbares Spektrum / SPECTRU VIZIBIL
Siderämie / SIDEREMIE
Sideration / SIDERAŢIE
Siderisation / SIDERIZARE
Sideroblast / SIDEROBLAST
sideroblastische Anämie / ANEMIE SIDEROBLASTICĂ
Sideroblastose / SIDEROBLASTOZĂ
Sideronekrose / SIDERONECROZĂ
Sideropexie / SIDEROPEXIE
Siderophyle / SIDEROFIL
Siderose / SIDEROZĂ
Siderosilikose / SIDEROSILICOZĂ
Siderozyt / SIDEROCIT
Siderurie / SIDERURIE
Siebbein / ETMOID
Sieben-Tage Fieber / FEBRĂ DE ŞAPTE ZILE
Siebtest / SCREENING
Siechtum / MARASM
Sigmatismus / SIGMATISM
sigmoid Fiberendoskop / SIGMOIDOFIBROSCOP
Sigmoidektomie / SIGMOIDECTOMIE
Sigmoiditis / SIGMOIDITĂ
Sigmoidopexie / SIGMOIDOPEXIE
Sigmoidoskope / SIGMOIDOSCOP
Sigmoidoskopie / SIGMOIDOSCOPIE
Sigmoidostomie / SIGMOIDOSTOMIE
Signalisierungssystem / SISTEM DE SEMNALIZARE
Signalsequenz / SECVENŢĂ SEMNAL
Silber / ARGINT
silberfarbende Faser / FIBRĂ ARGENTAFINĂ
Silikat / SILICAT
Silikatose / SILICATOZĂ
Silikon / SILICON
Silikose / SILICOZĂ
Silikosegranulome / GRANULOM SILICOTIC
Silikosiderose / SILICOSIDEROZĂ
silikotisch / SILICOTIC
Silizium / SILICIU
Silvester methode / PROCEDEU SILVESTER
Simulation / SIMULARE
Simulator / SIMULATOR
Simultagnosie / SIMULTAGNOZIE
Sinektomie / SINUSECTOMIE
Sinistrose / SINISTROZĂ
Sinistroskoliose / SINISTROSCOLIOZĂ
Sinn / SIMŢ
Sinnesorgane / ORGANE DE SIMŢ
Sinnestäuschung / HALUCINAŢIE
Sinnesunfähigkeit / AGNOZIE TACTILĂ
Sinoviosarkom / SINOVIOSARCOM
Sinus / SINUS
Sinus Durae Matris / SINUS VENOS AL DUREI MATER
sinus Tachykardia / TAHICARDIE SINUSALĂ
sinusal / SINUSAL
Sinusknote / NOD SINOATRIAL

Sinusknotensyndrom / BOALA NODULUI SINUSAL
sinusoid / SINUSOID
sinusoide / SINUSOIDAL
Sinusoidkapillär / CAPILAR SINUSOID
siphilitisch / SIFILITIC
Siphon / SIFON
Siphonierung / SIFONAJ
sippe / PARENTAL
Sirup / SIROP
Sismotherapie / SISMOTERAPIE
Situs / SITUS
Sitzangst / ACATIZIE
Sitzbein / ISCHION
Sitzschwindel / VERTIJ POSTURAL
Sjöqvist operation / OPERAŢIE SJÖQVIST
Skala / SCARĂ
Skalenus / SCALEN
Skalpe / SCALP
Skalpell / SCALPEL
Skalpierung / SCALPARE
skapular / SCAPULAR
skapulklavikular / SCAPULOCLAVICULAR
Skapulodynie / SCAPULODINIE
Skapulopexie / SCAPULOPEXIE
Skatol / SCATOL
Skatologie / SCATOLOGIE
Skatom / SCATOM
Skelalgia paraesthetica / SKELALGIE PARESTEZICĂ
Skelett / SCHELET
Skelettin / SCHELETINĂ
Skelettmuskelfaser / CELULĂ MUSCULARĂ STRIATĂ SCHELETICĂ
Skelettmuskelfaser / FIBRĂ MUSCULARĂ STRIATĂ
Skenitis / SKENITĂ
Skiaskopie / SKIASCOPIE
Skisiparität / SCIZIPARITATE
Sklera / SCLERĂ
Sklerektasie / SCLERECTAZIE
Sklerektoiridektomie / SCLERECTOIRIDECTOMIE
Sklerektomie / SCLERECTOMIE
Sklerema / SCLEREM
Skleritis / SCLERITĂ
Sklerochoroiditis / SCLEROCOROIDITĂ
Sklerodaktylie / SCLERODACTILIE
Sklerödem / SCLEREDEM
Sklerodermatomyositis / SCLERODERMATOMIOZITĂ
Sklerodermie / SCLERODERMIE
Skleroiridektomie / SCLEROIRIDECTOMIE
Sklerokeratoiritis / SCLEROKERATOIRITĂ
Sklerokonjunktival / SCLEROCONJUNCTIVAL
Sklerokonjunktivitis / SCLEROCONJUNCTIVITĂ
Sklerokorneal / SCLEROCORNEAN
Sklerolypomatose / SCLEROLIPOMATOZĂ
Skleromalazie / SCLEROMALACIE
Skleromyositis / SCLEROMIOZITĂ
Skleronychie / SCLERONICHIE
Skleroprotein / SCLEROPROTEINĂ
sklerös / SCLEROS
Sklerose / SCLEROZĂ
sklerose Thyroiditis / TIROIDITĂ INVAZIV-SCLEROZANTĂ
Sklerosteose / SCLEROSTEOZĂ
Sklerotendinitis / SCLEROTENDINITĂ
Sklerotenonitis / SCLEROTENONITĂ
Sklerotherapie / SCLEROTERAPIE
Sklerotomie / SCLEROTOMIE
Skolex / SCOLEX
Skoliose / SCOLIOZĂ
skoliotisch / SCOLIOTIC
Skopolamin / SCOPOLAMINĂ
Skorbut / SCORBUT
skorbutisch / SCORBUTIC
Skotom / SCOTOM
Skotometrie / SCOTOMETRIE
Skotomisation / SCOTOMIZARE
Skotophobie / SCOTOFOBIE
Skotophobin / SCOTOFOBINĂ
Skotophylie / SCOTOFILIE
skotopisch / SCOTOPIC
Skrofuloderm / SCROFULODERMĂ
Skrofulose / SCROFULOZĂ
Sluder-Neuralgie / NEVRALGIE DE GANGLION SFENOPALATIN
Sluders neuralgia / SINDROM DE GANGLION SFENOPALATIN
Smegma / SMEGMĂ
Smith-Strang syndrome / ACIDURIE HIDROXIBUTIRICĂ CONGENITALĂ
Sodbrennen / PIROZIS
Sodomie / SODOMIE
Sodomite / SODOMIT
sogleich Prüfung / EXAMEN EXTEMPORANEU
sogleich / EXTEMPORANEU
sohlen / PLANTAR
Sohlenschmerz / PLANTALGIE
Soja / SOIA
Sokolow-Lyon Quotient / INDICE SOKOLOW-LYON
Solarium / SOLARIUM
Solarius / SOLAR
Solenoide / SOLENOID
solitär Knochenzyst / CHIST OSOS ESENŢIAL
Solitärleberzyst / CHIST SOLITAR HEPATIC
Solitärnierenzyst / CHIST SOLITAR RENAL
Solubilität / SOLUBILITATE
Solvation / SOLVATARE
Soma / SOMA
somatisch / SOMATIC
somatische Mutation / MUTAŢIE SOMATICĂ
somatisches Geschlecht / SEX SOMATIC
somatisches Nervensystem / SISTEM NERVOS SOMATIC
Somatisierung / SOMATIZARE
Somatoagnosie / SOMATOAGNOZIE
Somatogenese / SOMATOGENEZĂ
Somatognosie / SOMATOGNOZIE
Somatokrinin / SOMATOCRININĂ
Somatologie / SOMATOLOGIE
Somatomammotropin / SOMATOMAMOTROPINĂ
Somatomedin / SOMATOMEDINE
Somatomegalie / SOMATOMEGALIE
Somatometrik / SOMATOMETRIE
Somatonie / SOMATOTONIE
Somatoparaphrenia / SOMATOPARAFRENIE
Somatophsychose / SOMATOPSIHOZĂ
Somatosexuell / SOMATOSEXUAL
Somatoskopie / SOMATOSCOPIE
Somatostatin / SOMATOSTATINĂ
Somatostatinoma / SOMATOSTATINOM
Somatostimulin / SOMATOSTIMULINĂ
Somatotorpin / HORMON SOMATOTROP
somatotrope / SOMATOTROP
Somatotrophin / SOMATOTROFINĂ
Somatotropin / SOMATOTROPINĂ
Somatotrop-liberin / FACTOR DECLANŞATOR AL SECREŢIEI DE HORMON SOMATOTROP
Somatotyp / SOMATOTIP

Somesthesie / SOMESTEZIE
Sommerjucken / PRURIGO ESTIVAL
Sommersprosse / EFELIDĂ, PISTRUI
Somnolenz / SOMNOLENŢĂ
Somogyi Phänomen / FENOMEN SOMOGYI
Sonde / SONDĂ
Sonderform / VARIETATE
Sondierung / CATETERISM
Sondierung / SONDAJ
Sonenbehandlung / HELIOTERAPIE
Songo Fieber / FEBRĂ SONGO
Sonifikation / SONICARE
Sonnenbrand / HELIODERMITĂ
Sonnenburg Punkt / PUNCT SONNENBURG
Sonnenkrankheit / HELIOPATIE
Sonnenspektrum / SPECTRU SOLAR
Sonnestich / INSOLAŢIE
Sonographe / SONOGRAF
Sonographie / SONOGRAFIE
Soor / MUGUET
Sophrologie / SOFROLOGIE
Sorbitol Lösung / SOLUŢIE DE SORBITOL
Soroche / SOROCHE
soziales Medizin / MEDICINĂ SOCIALĂ
Sozialhilfe / AJUTOR SOCIAL
Sozialisation / SOCIALIZARE
sozialisiertes Medizin / MEDICINĂ SOCIALIZATĂ
Soziodrama / SOCIODRAMĂ
Soziogenese / SOCIOGENEZĂ
soziopath / SOCIOPAT
Soziophobie / SOCIOFOBIE
Soziophylie / SOCIOFILIE
Soziotherapie / SOCIOTERAPIE
Spachtel / SPATULĂ
Spaltbarkeit / CLIVAJ
Spalte / CRĂPĂTURĂ
Spalte / DESPICĂTURĂ
Spalte / FANTĂ
Spalte / FISURĂ
Spalte / HIATUS
Spalte / SCIZURĂ
Spalten / CLIVAJ
Spalten / DEBRIDARE
Spalten / DEDUBLARE
Spaltenentzündung / SCIZURITĂ
Spaltung / SCIZIUNE
Spaltung / SUBUNITATE
Spanandrie / SPANANDRIE
Spaniomenorrhoe / SPANIOMENOREE
Spanische Fliege / CANTARIDĂ
Spannung / TENSIUNE
Spannung / TONUS
Spannungs / TENSIONAL
Spannungsklammer / VOLTAJ IMPUS
Spannungs-kontrolliert Ionkanal / CANAL IONIC VOLTAJ-DEPENDENT
Spannungszustand / TONICITATE
Spanopnoe / SPANOPNEE
Spartein / SPARTEINĂ
spasmodisch / SPASMODIC
spastisch / SPASTIC
spastische amaurotische Idiotie / DISTROFIE NEUROAXONALĂ INFANTILĂ
spastische doppelseitige Lähmung / DIPLEGIE SPASTICĂ
spastische Paralyse / PARALIZIE SPASTICĂ
Spastizität / SPASMODICITATE
Spastizität / SPASTICITATE

Spätdiastole / TELEDIASTOLĂ
Spatel / SPATULĂ
Spätkomplikation / SECHELĂ
Spätsystole / TELESISTOLĂ
Spätventrikulärpotential / POTENŢIALE VENTRICULARE TARDIVE
SPECT / SPECT
Spectrograph / SPECTROGRAF
speichel- / SALIVAR
Speichel / SALIVĂ
Speichelabsonderung / SALIVAŢIE
Speicheldiastase / PTIALINĂ
Speichelstein / SIALOLIT
Speichelsteinschnitt / SIALOLITOTOMIE
speicheltreibend / SIALOGEN
Speicherkrankheit / TEZAURISMOZĂ
Speicherungkrankheit / BOALĂ PRIN STOCARE
Speiserohr / ESOFAG
Speiseröhredivertikel / DIVERTICUL ESOFAGIAN
Speiserohrkrebs / CANCER ESOFAGIAN
Speiserohrulkus / ULCER ESOFAGIAN
Spektrin / SPECTRINĂ
Spektrographie / SPECTROGRAFIE
Spektrometer / SPECTROMETRU
Spektrometrie- / SPECTROMETRIE
Spektrophotometer / SPECTROFOTOMETRU
Spektrophotometrie / SPECTROFOTOMETRIE
Spektroskope / SPECTROSCOP
Spektroskopie / SPECTROSCOPIE
Spektrum / SPECTRU
Spekulum / SPECUL
Speleotomie / SPELEOTOMIE
spender -/ DONOR
Spermagglutinin / SPERMAGLUTININĂ
Spermatide / SPERMATIDĂ
spermatisch / SPERMATIC
Spermatitis / SPERMATITĂ
spermatogen / SPERMATOGEN
Spermatogenese / SPERMATOGENEZĂ
Spermatokynesigraphie / SPERMATOKINEZIGRAFIE
Spermatorrhoe / SPERMATOREE
Spermatozele / SPERMATOCEL
Spermatozystektomie / SPERMATOCISTECTOMIE
Spermatozystitis / SPERMATOCISTITĂ
Spermatozyt / SPERMATOCIT
Spermaturie / SPERMATURIE
Spermidin / SPERMIDINĂ
Spermin / SPERMINĂ
Spermiogenese / SPERMIOGENEZĂ
Spermium / SPERMATOZOID
spermizyd / SPERMICID
Spermogramm / SPERMOGRAMĂ
Spermolyth / SPERMOLIT
Spermozytogramm / SPERMOCITOGRAMĂ
Sperre / OBSTRUCŢIE
Spezies / SPECIE
spezifische Karenz / CARENŢĂ SPECIFICĂ
Spezifizität / SPECIFICITATE
speziphisch / SPECIFIC
speziphische Immunität / IMUNITATE SPECIFICĂ
Speziphische Krankheit / BOALĂ SPECIFICĂ
Sphärobakterien / MICROCOCCACEAE
Sphärophakie / SFEROFAKIE
Sphäroplast / SFEROPLAST
Sphärozyt / SFEROCIT
Sphärozytose / SFEROCITOZĂ
sphenoidal / SFENOIDAL

Sphenoiditis / SFENOIDITĂ
sphenomaxilär / SFENOMAXILAR
sphenoorbitar / SFENOORBITAR
sphenopalatin / SFENOPALATIN
sphenoparietal / SFENOPARIETAL
sphenotemporal / SFENOTEMPORAL
Sphinkter / SFINCTER
Sphinkteralgie / SFINCTERALGIE
Sphinkterektomie / SFINCTERECTOMIE
Sphinkterometrie / SFINCTEROMETRIE
Sphinkteroplastik / SFINCTEROPLASTIE
Sphinkterospasmus / SFINCTEROSPASM
Sphinkterotomie / SFINCTEROTOMIE
sphygmisch / SFIGMIC
Sphygmogramm / SFIGMOGRAMĂ
Sphygmograph / SFIGMOGRAF
Sphygmographie / SFIGMOGRAFIE
Sphygmokardiograph / SFIGMOCARDIOGRAF
Sphygmologie / SFIGMOLOGIE
Sphygmomanometer / SFIGMOMANOMETRU
Sphyngolipiden / SFINGOLIPIDE
Sphyngolipidose / SFINGOLIPIDOZĂ
Sphyngomyelin / SFINGOMIELINE
Sphyngomyelin Phosphodiesterase / SFINGOMIELIN FOSFODIESTERAZĂ
Sphyngomyelinase / SFINGOMIELINAZĂ
Sphyngomyelinose / HISTIOCITOZĂ LIPOIDICĂ ESENŢIALĂ
Sphyngosine / SFINGOZINĂ
Spiculum / SPICUL
SPID Syndrom / SINDROM SPID
Spiegel / OGLINDĂ
Spiegelbildschreibung / SCRIS ÎN OGLINDĂ
Spiegelgleichheit / SIMETRIE
Spieltherapie / LUDOTERAPIE
Spinale Halbseitenlähmung / HEMIPLEGIE SPINALĂ
spinale intermittierendes Hinken / CLAUDICAŢIE INTERMITENTĂ SPINALĂ
spinaler Schock / ŞOC SPINAL
spinaler Schock / SIDERAŢIE MEDULARĂ
Spindel / FUS
Spindelaneurysma / ANEVRISM FUZIFORM
spindelförmig / FUZIFORM
Spindelhaar / APLAZIE GERMINALĂ
Spindelzellig / SPINOCELULAR
Spinne / ARACHNIDA
Spinnemal / ANGIOM STELAT
Spinnenfingerherz / CORD ARAHNODACTILIC
Spinnenfingrigkeit / DOLICOSTENOMELIE
Spinnmarker / MARKERI DE SPIN
Spinnwebehaut / ARAHNOIDĂ
Spinothalamische Traktotomie / TRACTOTOMIE PEDUNCULARĂ SPINOTALAMICĂ
Spinothalamisches Traktotomie / TRACTOTOMIE PEDUNCULARĂ SPINOTALAMICĂ
Spintheropia / SPINTEROPIE
Spinzerebelös / SPINOCEREBELOS
Spireme / SPIREM
Spirille / SPIRIL
Spirillose / SPIRILOZĂ
Spirochäte / SPIROCHETĂ
Spirochätose / SPIROCHETOZĂ
Spirogramm / SPIROGRAMĂ
Spirograph / SPIROGRAF
Spirographie / SPIROGRAFIE
Spirometer / SPIROMETRU
Spirometrie / SPIROMETRIE
Spironolakton / SPIRONOLACTONĂ
Spironolaktonversuch / PROBĂ LA SPIRONOLACTONĂ
Spiroskopie / SPIROSCOPIE
Spitze / APEX
Spitze / PIC
Spitzenwärts / APICAL
Spitzenwarze / CONDILOM VENERIAN
Splanchnektomie / SPLANHNECTOMIE
Splanchnographie / SPLANHNOGRAFIE
Splanchnologie / SPLANHNOLOGIE
Splanchnomegalie / SPLANHNOMEGALIE
Splanchnomikrie / SPLANHNOMICRIE
Splanchnopleura / SPLANHNOPLEURĂ
Splanchnoptose / SPLANHNOPTOZĂ
Splanchnoskopie / SPLANHNOSCOPIE
Splanchnotimie / SPLANHNOTOMIE
Splanchnotropisch / SPLANHNOTROP
Spleen / SPLEEN
Splenalgie -/ SPLENALGIE
Splenektomie / SPLENECTOMIE
Splenisation / SPLENIZARE
splenisch / SPLENIC
Splenitis / SPLENITĂ
splenogene hypertrophische Zirrhose / CIROZĂ HIPERTROFICĂ SPLENOGENĂ
Splenogenisch / SPLENOGEN
Splenogramm / SPLENOGRAMĂ
Splenographie / SPLENOGRAFIE
splenoid / SPLENOID
Splenokolisch / SPLENOCOLIC
Splenokontraktion / SPLENOCONTRACŢIE
Splenom / SPLENOM
Splenomanometrie / SPLENOMANOMETRIE
Splenomegalie / SPLENOMEGALIE
Splenopexie / SPLENOPEXIE
Splenoportographie / SPLENOPORTOGRAFIE
Splenorrhagie / SPLENORAGIE
splitter- / COMINUTIV
Spondylalgie / SPONDILALGIE
Spondylarthritis / SPONDILARTRITĂ
Spondylarthritis ankylopoetika / SPONDILARTRITĂ ANCHILOZANTĂ
Spondylartrose / SPONDILARTROZĂ
Spondylitis / SPONDILITĂ
Spondylitis ankylosans / SPONDILITĂ ANCHILOZANTĂ
Spondylizema / SPONDILIZEMĂ
Spondyloarthropathie / SPONDILOARTROPATIE
Spondylodiszitis / SPONDILODISCITĂ
Spondylolisthesis / SPONDILOLISTEZIS
Spondylolysis / SPONDILOLIZĂ
Spondylomalazie / SPONDILOMALACIE
Spondylopathie / SPONDILOPATIE
Spondylorrheostose / SPONDILOREOSTOZĂ
Spondylose / SPONDILOZĂ
Spondylotherapie / SPONDILOTERAPIE
Spondylotomie / SPONDILOTOMIE
Spongiform / SPONGIFORM
Spongioblast / SPONGIOBLAST
Spongioblastom / SPONGIOBLASTOM
spongiös / SPONGIOS
Spongiozyt / SPONGIOCIT
spontan / SPONTAN
Spontaneität / SPONTANEITATE
sporadisch / SPORADIC
Spore / SPOR
Sporenbildung / SPORULAŢIE
Sporenbildung / SPORULAT
Sporentierchen / SPOROZOARE

Sporotrichose / SPOROTRICOZĂ
Sporozoose / SPOROZOOZĂ
Sportherz / CORD ATLETIC
Sportmedizin / MEDICINĂ SPORTIVĂ
Sprachheilkunde / FONIATRIE
Sprachlaut / FONEMĂ
Sprachlosigkeit / MUTITATE
Sprachpädagoge / ORTOFONIST
Springende pupili / HIPPUS PUPILAR
Spritze / SERINGĂ
Sprungbein / ASTRAGAL
Sprunghaft / SALTATORIU
Sprunghaftleitung / CONDUCŢIE SALTATORIE
Spülapparat / IRIGATOR
Spülen / CHIURAJ
Spulwurm / ASCARID, ASCARIS LUMBRICOIDES
Spulwurmerkrankung / ASCARIDIOZĂ
Spurius / FALS
Sputum / SPUTĂ
S-T Strecke / SEGMENT S-T
Stäbchenzelle / CELULĂ CU BASTONŞE
Stabilisator / STABILIZATOR
Stacheflechte / PITYRIASIS RUBRA PILARE
Stamm / ÎNCRENGĂTURĂ
Stamm / SUŞĂ
Stamm / TRUNCHI
stämmig / PICNIC
Stammzelle / CELULĂ PLURIPOTENTĂ
Stammzelle / CELULĂ STEM
Standard / STANDARD
standard Abweichung / ABATERE STANDARD
standard Lösung / SOLUŢIE STANDARD
standardabweichung / DEVIAŢIE STANDARD
Standardblutformel / HEMOGRAMĂ
Standardisierung / STANDARDIZARE
Stapediusschwelle / PRAG STAPEDIAN
Staphylektomie / STAFILECTOMIE
staphylin / STAFILIN
Staphylodermie / STAFILODERMIE
Staphylokinase / STAFILOKINAZĂ
Staphylokokkämie / STAFILOCOCCEMIE
Staphylokokkisch / STAFILOCOCIC
Staphylokokkose / STAFILOCOCIE
Staphylokokkus / STAFILOCOC
Staphylokokkus / STAPHYLOCOCCUS
Staphylolysin / STAFILOLIZINĂ
Staphylom / STAFILOM
Staphyloplastik / STAFILOPLASTIE
Staphylorrhaphie / STAFILORAFIE
Staphylotomie / STAFILOTOMIE
Staphylotoxin / STAFILOTOXINĂ
Star / CATARACTĂ
Stärke / AMIDON
Stärke / FORŢĂ
stärkehältig / AMILACEU
Starling Phänomen / FENOMEN STARLING
Starrkrampf / TETANIZARE
Starrkrampf / TETANOS
Startermolekule / AMORSĂ
stasis Syndrom / SINDROM DE STAZĂ
Stasobasophobie / STASOBAZOFOBIE
Statik / STATICĂ
Statine / STATINĂ
statisch / STATIC
Statistik / STATISTICĂ
Statokonia / STATOCONIA
Stau / STAZĂ
Staubinde / GAROU
Staubkrankheit / CONIOZĂ
Staublungenerkrankung / PNEUMOCONIOZĂ
Staubsyndrom, toxischer / SINDROMUL PRAFULUI ORGANIC TOXIC
Stauungsikterus / ICTER OBSTRUCTIV
Stauungsinsuffizienz / INSUFICIENŢĂ CARDIACĂ CONGESTIVĂ
Stauungsleber / FICAT CARDIAC
Stearin / STEARINĂ
Stearinsäure / ACID STEARIC
Steatolyse / STEATOLIZĂ
Steatolytika / STEATOLITIC
Steatomerie / STEATOMERIE
Steatonekrose / STEATONECROZĂ
Steatorrhoe / STEATOREE
Steatotrochanterie / STEATOTROHANTERIE
Stechen / JUNGHI
Steele-Richardson-Olszewski Krankheit / DISTONIE OCULOCERVICOFACIALĂ
Stehlsucht / CLEPTOMANIE
Stehunfähigkeit / ASTAZIE
Steifwimpern / STEREOCIL
steigbügel- / STAPEDIAN
Steigbügel / SCĂRIŢĂ
Steigbügelentfernung / STAPEDECTOMIE
Steigbügelzeichen / SEMNUL SCĂRIŢEI
Stein / CALCUL
steinkranker / CALCULOS
Steinkrankheit / CALCULOZĂ
Steinschnittlage Querbettlage / POZIŢIE DORSOSACRATĂ
Steißbein / COCCIS
Stellektomie / STELECTOMIE
stellknorpel / ARITENOID
Stellknorpel / CARTILAJ ARITENOID
Stellknorpelentzündung / ARITENOIDITĂ
Stellung / POZIŢIE
stellvertretend / VICARIANT
stenisch / STENIC
Stenokardie / ANGINĂ PECTORALĂ
stenometop / STENOMETOP
Stenoseatmung / WHEEZING
Stenothorax / STENOTORAX
Stenozephalie / CRANIOSTENOZĂ
Stenozephalie / STENOCEFALIE
Stephanion / STEFANION
Stephanozyt / STEFANOCIT
Steppergang / STEPAJ
Sterblichkeit / INDICE DE MORTALITATE
Sterblichkeit / MORTALITATE
Stereoagnosie / STEREOAGNOZIE
Stereognosie / STEREOGNOZIE
Stereoisomer / STEREOIZOMER
Stereoisomerie / STEREOIZOMERIE
Stereokampimeter / STEREOCAMPIMETRIE
Stereokardiogramm / STEREOCARDIOGRAMĂ
Stereoskopie / STEREOSCOPIE
Stereospezifizität / STEREOSPECIFICITATE
Stereotaxie / STEREOTAXIE
Stereotaxisch / STEREOTAXIC
Stereotypie / STEREOTIPIE
stereotypisch / STEREOTIPIC
Steride / STERID
steril / STERIL
Sterkobilin / STERCOBILINĂ
Sterkobilinogen / STERCOBILINOGEN
sterkoral / STERCORAL

Sterkorom / STERCOROM
Sternalpunktion / PUNCŢIE STERNALĂ
Sternchensehen / FOSFENĂ
Sternebra / STERNEBRE
sternförmig / STELAT
Sternochondroplastik / STERNOCONDROPLASTIE
Sternokleidomastoid / STERNOCLEIDOMASTOIDIAN
steroid / STEROID
Steroiddiabetes / DIABET STEROID
Steroidglaukom / GLAUCOM CORTIZONIC
Steroidogenese / STEROIDOGENEZĂ
Sterolen / STEROL
Stertor / STERTOR
Stetakustisch / STETACUSTIC
Stetoskope / STETOSCOP
Stich / ÎNŢEPĂTURĂ
Stichelung / ACUPUNCTURĂ
Stichelung / SCARIFICARE
Stichverletzung / PLAGĂ PENETRANTĂ
Stickoxid / OXID NITRIC
Stickstoff / AZOT
Stickstoff / NITROGEN
Stickstoffmonoxid / MONOXID DE AZOT
Stickstoffurie / AZOTURIE
Stiefheit / CURBATURĂ
Stiel / PEDICUL
Stiff-Man Syndrom / SINDROMUL OMULUI RIGID
Stift / ŞTIFT
Stilett / STILET
Stimmbandentzündung / CORDITĂ
Stimmbänder / CORZI VOCALE
Stimmbildung / FONAŢIE
Stimme / VOCE
Stimmgabel / DIAPAZON
Stimmheilkunde / FONIATRIE
Stimmlippe / COARDĂ VOCALĂ
Stimmlosigkeit / AFONIE
Stimmritze / GLOTĂ
Stimmstörung / DISFONIE
Stimmung / TIMIE
Stimmungsaufhellender / TIMOLEPTIC
Stimmungslage / AFECTIVITATE
Stimmungsstabilisierer / TIMOREGLATOR
Stimmvibration / VIBRAŢII VOCALE
stimulierend / STIMULANT
Stimulin / STIMULINĂ
Stimulodetektion / STIMULODETECŢIE
Stimulus / STIMUL
Stinknase / OZENĂ
Stirn / FRUNTE
Stirnglatze / GLABELLA
Stirnlage / PREZENTAŢIE FRONTALĂ
Stirnlappensyndrom / SINDROM DE LOB FRONTAL
Stirn-Nase Fhlebildung / DISPLAZIE FRONTONAZALĂ
stirnwärts / FRONTAL
Stockung / STAZĂ
Stoechiometrie / STOECHIOMETRIE
stofflich / SUBSTANŢIAL
Stoffwechsel / METABOLISM
Stoffwechselaufbau / ANABOLISM
Stoffwechselendprodukt / CATABOLIT
Stokkung / STAGNARE
Stomatolalie / STOMATOLALIE
Stomatologie / STOMATOLOGIE
Stomatoplastik / STOMATOPLASTIE
Stomatozyt / STOMATOCIT
Stomatozytose / STOMATOCITOZĂ

Stomie / STOMIE
Stoß / ŞOC, ICTUS, SECUSĂ, SIDERANT, STROKE
strabisch / STRABIC
Strahlendermatosis / ACTINODERMATOZĂ
Strahlenkörper / CORP CILIAR
Strahlenmessung / ACTINOMETRIE
Strahlenpilze / ACTINOMICETE
Strahlenquelle / SURSĂ RADIOACTIVĂ
Strahlentherapie / ACTINOTERAPIE
Strahler / EMIŢĂTOR
Strahlkenkunde / ACTINOLOGIE
Strahlung / IRADIERE
Strahlungs Herzsyndrom / CARDIOPATIE DE IRADIERE
Strahlungseffekt / EFECT RADIOBIOLOGIC
Strang / CORDON
Strang / FASCICUL
Strang / FUNICULUS
strangartig / FUNICULAR
Strangentzündung / FUNICULITĂ
Strangschmerz / FUNICULALGIE
Stratigraphie / STRATIGRAFIE
strecker / EXTENSOR
Streckung / DEFLECTARE
Streckung / ÎNTINDERE
Streich / FUGĂ
Streichmassage / EFLEURAJ
Streifen / MEŞĂ
Streifen / VERGETURI
Streifenhügel / CORP STRIAT
Streitigkeit / CONFLICT
Streptobazillus / STREPTOBACIL
Streptodermatitis / STREPTODERMIE
Streptodornase / STREPTODORNAZĂ
Streptokinase / STREPTOKINAZĂ
Streptokokkal / STREPTOCOCIC
Streptokokkämie / STREPTOCOCCEMIE
Streptokokkenerkrankung / STREPTOCOCIE
Streptokokken-test / STREP-TEST
Streptokokkus / STREPTOCOC
Streptokokkus / STREPTOCOCCUS
Streptolysin / STREPTOLIZINĂ
Streptomyzin / STREPTOMICINĂ
Stress / STRES
stressant / STRESANT
Streuung / DIFUZIE
Streuung / DISPERSIE
Stridor / STRIDOR
Stridor congenitus / STRIDOR AL NOU-NĂSCUTULUI
stridulös / STRIDULOS
Striktur / STRICTURĂ
Strikturotomie / STRICTUROTOMIE
striopallidal / STRIOPALIDAL
Stroboskopie / STROBOSCOPIE
Strohdeckelkrankheit / BOALA ACOPERIŞULUI DE STUF
Strohkrankheit / BOALA FÖHNULUI
Strommeßgerät / GALVANOMETRU
Strongyloidose / STRONGILOIDOZĂ
Strophantin / STROFANTINĂ
Strophantosid G / STROFANTOZID G
Struktur / STRUCTURĂ
Strukturgen / GENĂ DE STRUCTURĂ
Struma / GUŞĂ
Struma parenchymatosa / GUŞĂ PARENCHIMATOASĂ
Struma retrosternalis / GUŞĂ PLONJANTĂ
Strumektomie / STRUMECTOMIE
strumigen / GUŞOGEN
Strychnin / STRICNINĂ

Strychninvergiftung / STRICNINISM
Strychnismus / STRICNISM
Strychnos nux vomica / NUCA VOMICA
Studie / STUDIU
Stufe / STADIU
Stuhl / SCAUN
Stuhlentleerung / DEFECAŢIE
stumme Mutation / MUTAŢIE SILENŢIOASĂ
stumme myokardische Ischämie / ISCHEMIE MIOCARDICĂ SILENŢIOASĂ
Stummheit / MUTISM
stumpf / TRONCULAR
Stumpfsinn / HEBETUDINE
stumpfsinn / OLIGOFREN
Stupor / STUPOARE
stuporös / STUPOROS
Stygmatismus / STIGMATISM
Stylalgie / STILALGIE
stylohyoideus / STILOHIOIDIAN
stylomandibulär / STILOMANDIBULAR
stylomastoideus / STILOMASTOIDIAN
subakut / SUBACUT
subakute Entzündung / INFLAMAŢIE SUBACUTĂ
subarachnoid / SUBARAHNOIDIAN
subdermal / HIPODERMIC
subdural / SUBDURAL
subdurales Bluterguß / HEMATOM SUBDURAL
Subduralesraum / SPAŢIU SUBDURAL
Subependymoma / SUBEPENDIMOM
Subfebrilität / SUBFEBRILITATE
Subikterus / SUBICTER
subintrans / SUBINTRANT
subjektiv / SUBIECTIV
subklinisch / SUBCLINIC
subkortikal / SUBCORTICAL
subkortikaler Anfall / EPILEPSIE SUBCORTICALĂ
subkortikales system / SISTEM SUBCORTICAL
Subkultur / SUBCULTURĂ
subkutan / HIPODERMIC
subkutan / SUBCUTANAT
Subkutis / HIPODERM
subletal / SUBLETAL
Sublimation / SUBLIMARE
sublingual / SUBLINGUAL
Subluxation / SUBLUXAŢIE
Subokzipitalpunktion / PUNCŢIE SUBOCCIPITALĂ
Subscriptio / SUBSCRIPŢIE
subskapulär / SUBSCAPULAR
Substantia reticularis / SUBSTANŢĂ RETICULATĂ
Substanz / SUBSTANŢĂ
Substanz H / SUBSTANŢĂ H
Substanz P / SUBSTANŢĂ P
Substrat / SUBSTRAT
Sucher / TRASOR
Südamerikanische Fieber / FEBRĂ HEMORAGICĂ DE ARGENTINA
Sudeck Knochenatrophie / ATROFIE OSOASĂ SUDECK
Suffusion / SUFUZIUNE
Suggestion / SUGESTIE
Suizid / SUICID
Sukrose / SUCROZĂ
Sulcus Coronarius / ŞANŢ AURICULOVENTRICULAR
Sulfhämoglobinämie / SULFHEMOGLOBINEMIE
Sulfonamidbehandlung / SULFAMIDOTERAPIE
Sulfonamide / SULFAMIDĂ
Sulphatide / SULFATID
Sulphonamid / SULFONAMIDĂ
Sulphone / SULFONĂ
Summation / SUMAŢIE
sunjektives Symptom / SIMPTOM SUBIECTIV
Superinfektion / SUPERINFECŢIE
Superinfektion / SUPRAINFECŢIE
Superoxyd / SUPEROXID
Superoxyddismutase / SUPEROXID DISMUTAZĂ
Superschraube / DUBLĂ ELICE
Supinator / SUPINATOR
Suppressionstest / PROBA DE FRÂNARE
suppurativ / SUPURATIV
suprakondylär / SUPRACONDILIAN
Suprarenin / ADRENALINĂ
supraventrikular / SUPRAVENTRICULAR
supraventrikuläre Tachyarithmie / TAHICARDIE JONCŢIONALĂ
Supression / SUPRESIE
supression Mutation / MUTAŢIE SUPRESIVĂ
Surfactant Faktor / SURFACTANT
Surogat / SUCCEDANEU
Süßer / EDULCORANT
Suszeptivität / SUSCEPTIBILITATE
Sutur / SUTURĂ
Svafhaut / AMNIOS
Sydenham Choree / COREE SYDENHAM
Syderophylin / SIDEROFILINĂ
Sykose / SICOZIS
Sykosis / SYCOSIS
Sylvius arteriensyndrom / SINDROMUL ARTEREI SILVIENE
Sylvius Furche / SCIZURA SYLVIUS
Sylvius Syndrom / SINDROM SILVIAN
symathische Ophthalmie / OFTALMIE SIMPATICĂ
Symbiont / SIMBIONT
Symbiose / SIMBIOZĂ
symbiotisch / SIMBIOTIC
Symblepharon / SIMBLEFARON
Symbol / SIMBOL
Symboläußerung / ASIMBOLIE
Symbrachydaktylie / SIMBRAHIDACTILIE
Symmelie / SIMELIE
Symmetrie / SIMETRIE
symmetrische Gliedenkeratodermie / KERATODERMIE SIMETRICĂ A EXTREMITĂŢILOR
Sympathalgia / SIMPATALGIE
Sympathektomie / SIMPATECTOMIE
sympathetisch Nervensystem / SISTEM NERVOS SIMPATIC
Sympathie / SIMPATIE
Sympathikogonie / SIMPATICOGONIE
Sympathikoplegisch / SIMPATICOPLEGIC
Sympathikotherapie / SIMPATICOTERAPIE
sympathikus / SIMPATIC
Sympatholyse / SIMPATOLIZĂ
sympathomimetisch / SIMPATICOMIMETIC
Sympathotonie / SIMPATICOTONIE
sympathotrope / SIMPATICOTROP
Sympaticogenisch / SIMPATICOGENIC
Sympatikotropismus / SIMPATICOTROPISM
sympatische Ganglion / GANGLION SIMPATIC
sympatolytisch / SIMPATICOLITIC
sympatotonisch / SIMPATICOTONIC
Symphalagie / SIMFALANGIE
Symphyse / SIMFIZĂ
Symphysenschnitt / SIMFIZIOTOMIE
Symphysitis / SIMFIZITĂ
Symport / SIMPORT
Symptom / SIMPTOM
symptomatisch / SIMPTOMATIC
symptomatisch lindern / PALIATIV

Symptomatische Epilepsie / EPILEPSIE SIMPTOMATICĂ
Symptomatische Krankheit / BOALĂ SIMPTOMATICĂ
Symptomatologie / SIMPTOMATOLOGIE
Symptomenlehre / SEMEIOLOGIE
symptomlos / ASIMPTOMATIC
Synalgie / SINALGIE
Synapismus / SINAPISM
Synapse / SINAPSĂ
Synaptisch / SINAPTIC
synaptische Bläschen / VEZICULE SINAPTICE
synaptische Spalte / FANTĂ SINAPTICĂ
synaptische Übertragung / TRANSMISIE SINAPTICĂ
synaptolytisch / SINAPTOLITIC
synaptoplegisch / SINAPTOPLEGIC
Synarthrose / SINARTROZĂ
Synästalgie / SINESTALGIE
Synästh(es)algie / SINESTEZALGIE
Synchondrose / SINCONDROZĂ
Synchondrose / SINCONDROZĂ
Synchondrosenschnitt / SINCONDROTOMIE
synchron / SINCRON
Synchronisator / SINCRONIZATOR
Synchrotron / SINCROTRON
Syndaktilie / SINDACTILIE
Syndesmodysplasie / SINDESMODISPLAZIE
Syndesmologie / SINDESMOLOGIE
Syndesmopexie / SINDESMOPEXIE
Syndesmophyt / SINDESMOFIT
Syndesmoplastik / SINDESMOPLASTIE
Syndesmorrhaphie / SINDESMORAFIE
Syndesmose / SINDESMOZĂ
Syndesmotomie / SINDESMOTOMIE
Syndrom / SINDROM
Syndrom der unruhigen Beine / SINDROMUL PICIOARELOR FĂRĂ REPAUS
Syndrom Der Verbrühten Haut / DERMATITĂ EXFOLIATIVĂ A NOU-NĂSCUTULUI
Syndrom von geschlagenes Kind / SINDROM DE COPIL BĂTUT
Synechia / SINECHIE
Synechiotom / SINECHIOTOM
Synechiotomie / SINECHIOTOMIE
Syneräse / SINEREZĂ
Synergie / SINERGIE
synergistisch / SINERGIST
Synfibrose / SINFIBROZĂ
Syngamie / SINGAMIE
syngenisch / SINGENIC
Synkope / SINCOPĂ
Synkynesis / SINCHINEZIE
Synkysis / SINCHIZIS
Synocialzyst / CHIST SINOVIAL
Synophthalmie / SINOFTALMIE
Synopsie / SINOPSIE
Synoptophor / SINOPTOFOR
Synorchidie / SINORHIDIE
Synostose / SINOSTOZĂ
Synovektomie / SINOVECTOMIE
Synovia / SINOVIALĂ
Synovialfalten / FRANJE SINOVIALE
Synovialom / SINOVIALOM
Synovialzotte / VILOZITĂŢI SINOVIALE
Synoviolyse / SINOVIOLIZĂ
Synoviom / SINOVIOM
Synoviorthese / SINOVIORTEZĂ
Synoviosarkom / SINOVIALOSARCOM
Synovitis / SINOVITĂ
Synphalangie / SINFALANGIE
synregismus / SINERGISM
syntaktische Aphasie / AFAZIE SINTACTICĂ
Syntethase / SINTETAZĂ
Synthase / SINTAZĂ
Synthenie / SINTENIE
Synthese / SINTEZĂ
synthetisch / SINTETIC
Synthrophin / SINTROFINĂ
Syntonie / SINTONIE
syntonisch / SINTON
Synusarrhtmie / ARITMIE SINUSALĂ
Synziput / SINCIPUT
Synzytiotrophoblast / SINCIŢIOTROFOBLAST
Synzytium / SINCIŢIU
Synzytiumgeschwulst / SINCIŢIOM
Syphilide / SIFILIDĂ
Syphilis / SIFILIS
syphilitiker / SIFILITIC
syphilitischer Primaraffekt / ŞANCRU SIFILITIC
Syphilom / GOMĂ SIFILITICĂ
Syphilom / SIFILOM
Syphilophobie / SIFILOFOBIE
Syringobulbia / SIRINGOBULBIE
Syringoma / SIRINGOM
Syringomyelie / SIRINGOMIELIE
syringomyelische Dissoziation / DISOCIAŢIE SIRINGOMIELICĂ
syringomyelisches Syndrom / SINDROM SIRINGOMIELIC
Syringozystadenoma / SIRINGOCISTADENOM
System / SISTEM
systematische Delirium / DELIR SISTEMATIZAT
systematisiert / SISTEMATIZAT
systemisch / SISTEMIC
systemische Entzündungsantwort / SINDROM DE REACŢIE INFLAMATORIE GENERALIZATĂ
systemische Mastozytose / MASTOCITOZĂ SISTEMICĂ
systemische Sklerodermie / SCLERODERMIE GENERALIZATĂ
Systemisches Etzündliches Syndrom / SINDROMUL RĂSPUNSULUI INFLAMATOR SISTEMIC
Systemkrankheit / BOALĂ DE SISTEM
Systole / SISTOLĂ
Systolisch / SISTOLIC
systolische Blutdruck / TENSIUNE ARTERIALĂ SISTOLICĂ
systolisches Herzgeräusch / SUFLU SISTOLIC
szialytisch / SCIALITIC
Szintigramm / SCINTIGRAMĂ
Szintigraph / SCINTIGRAF
Szintigraphie / SCINTIGRAFIE
Szintillationsdetektor / DETECTOR CU SCINTILAŢIE
Szintillator / SCINTILATOR
Szintillazionssonde / SONDĂ DE SCINTILAŢIE
Szirrhus / SCHIR
szirrös / SCHIROS

T

T Lymphozytenaktivierung / ACTIVARE A LIMFOCITELOR T
T Welle / UNDĂ T
T Zelle / CELULĂ T
T Zellen Leukämievirus / VIRUSUL LEUCEMIEI CU CELULE T
T Zellenleukämiavirus / VIRUSURILE LEUCEMIEI CU CELULE T
TAB Impfstoff / VACCIN TAB

Tabak / TABAC
Tabak / TUTUN
Tabaksbeutelnaht / SUTURĂ ÎN BURSĂ
Tabakvergiftung / TABAGISM
Tabatiere / TABACHERĂ ANATOMICĂ
TABC Vakzine / VACCIN TABC
TABDT Impfstoff / VACCIN TABDT
Tabes dorsalis / ATAXIE ACUTĂ TABETICĂ
tabetisch / TABETIC
tabisch Dissoziation / DISOCIAŢIE TABETICĂ
Tabkpflanze / NICOTIANA TABACUM
Tablette / CAŞETĂ, TABLETĂ PASTILĂ
Tachogram / TAHOGRAMĂ
Tachyaritmie / TAHIARITMIE
Tachybasie / TAHIBAZIE
Tachykardie / TAHICARDIE
Tachykinine / TAHIKININE
Tachykynesis / TAHIKINEZIE
Tachylalie / TAHILALIE
Tachyphagie / TAHIFAGIE
Tachyphemie / TAHIFEMIE
Tachyphrenie / TAHIFRENIE
Tachyphylaxis / TAHIFILAXIE
Tachypnoe / TAHIPNEE
Tachypsychie / TAHIPSIHIE
Taenia / TENIE
Tageschwankungfieber / FEBRĂ INTERMITENTĂ
Tagesklinik / SPITAL DE ZI
tagesrhytmus / CIRCADIAN
Takt / TACT
taktil / TACTIL
Taktismus / TACTISM
Talfieber / COCCIDIOIDOMICOZĂ
Talg / SEBUM
Talgartig / SEBACEU
Talkgzyste / CHIST SEBACEU
Talkoma- / TALCOM
Talkosis / TALCOZĂ
Talkum / TALC
Talma's Krankheit / BOALĂ TALMA
Tamponieren / TAMPONAMENT
Tandemenzym / ENZIME ÎN TANDEM
Tanizyt / TANICIT
Tapetum / TAPETUM
Tapetum lucidum / TAPETUM
TAR Syndrom / SINDROM TAR
tardive Dyskinesie / DISCHINEZIE TARDIVĂ
tarsal / TARSIAN
Tarsalknochen / TARSIENE
Tarsaltunnelsyndrom / SINDROM DE CANAL TARSIAN
Tarsektomie / TARSECTOMIE
Tarsitis / TARSITĂ
Tarsoplastik / TARSOPLASTIE
TAR-Syndrom / SINDROMUL TROMBOCITOPENIE-APLAZIE RADIALĂ
Tart Zelle / CELULĂ TART
Tasche / SINUS
tastbar / PALPABIL
Tastleisten / DERMATOGLIFE
Tastrezeptoren / RECEPTORI TACTILI
Tastsinn / SENSIBILITATE TACTILĂ
Tat / ACŢIUNE
TATA Box / CUTIE TATA
Tatchchenmedizin / MEDICINĂ BAZATĂ PE DOVEZI
tätig / ACTIV
tätig / FUNCŢIONAL
Tätigkeit / ACTIVITATE
Tätigkeit / FUNCŢIE
Tätowierung / TATUAJ
Taubheit / COFOZĂ
Taubheit / SURDITATE
Taubstummheit / SURDOMUTITATE
tauglich / VALID
Tauglichkeit / VALIDITATE
Tautomerie / TAUTOMERIE
TAXIS / TAXIS
Taxis / TROPISM
Taxon / TAXON
Taxonomie / TAXONOMIE
Technetium / TECHNEŢIU
Technik / TEHNICĂ
teekesselchen / OMONIM
Teer / GUDRON
Teerstuhl / MELENĂ
Tegmentalsyndrom / SINDROM DE CALOTĂ
Teilchen / PARTICULĂ
teilhafte Epilepsieanfall / CRIZĂ EPILEPTICĂ PARŢIALĂ
Teilprotein / PROTEINĂ PARŢIALĂ
Teilung / DIVIZIUNE
Teilung / FRACŢIONARE
teilweise Monosomie / MONOSOMIE PARŢIALĂ
Tekoma / TECOM
tektospinal / TECTOSPINAL
Tektum / TECTUM
Telangioma / TELANGIOM
Teleangiektazie / TELANGIECTAZIE
Telecäsiumtherapie / TELECESIOTERAPIE
Telecurietherapie / TELECURIETERAPIE
Telegenese / TELEGENESIS
Telegonie / TELEGONIE
Telekanthus / TELECANTHUS
Telekobaltotherapie / TELECOBALTOTERAPIE
tellurisch / TELURIC
Telogenisch / TELOGEN
Telomere / TELOMER
Telophase / TELOFAZĂ
Telorrhagie / TELORAGIE
telozentrisch / TELOCENTRIC
telozentrisches Chromosom / CROMOZOM TELOCENTRIC
Temperatur / TEMPERATURĂ
temperaturgleich / IZOTERM
temporal / TEMPORAL
temporal Syndrom / SINDROM TEMPORAL
Tendinitis / TENDINITĂ
Tendinose / TENDINOPATIE
Tendo / TENDON
Tendopathie TENOPATIE
Tenesmus / TENESMĂ
Tenodese / TENODEZĂ
Tenodynie / TENODINIE
Tenolyse / TENOLIZĂ
Tenon Kapsel / CAPSULĂ TENON
Tenonitis TENONITĂ
Tenopexie / TENOPEXIE
Tenoplastik / TENOPLASTIE
Tenositis / TENOZITĂ
Tenosynovitis / SINOVITĂ TENDINOASĂ
Tenosynovitis / TENOSINOVITĂ
Tenothomie / TENOTOMIE
Tenotom / TENOTOM
Tensegrität / TENSEGRITATE
tensor / TENSOR
Tentoriumschnitt / CORTECTOMIE
Tephlon / TEFLON

Tephromalazie / TEFROMALACIE
Tephromyelitis / TEFROMIELITĂ
Teratismus / TERATISM
Teratoblastoma / TERATOBLASTOM
teratogene / TERATOGEN
Teratogenese / TERATOGENEZĂ
Teratoide / TERATOID
Teratologie / TERATOLOGIE
Teratoma / TERATOM
Teratospermie / TERATOSPERMIE
Terminologia Anatomica / TERMINOLOGIA ANATOMICA
Tertiärstruktur / STRUCTURĂ TERŢIARĂ
Test / PROBĂ
Testbrei / PRÂNZ DE PROBĂ
Testosteron / TESTOSTERON
Testosteronbindungsglobulin / GLOBULINĂ DE LEGARE A TESTOSTERONULUI
Testotoxicosis / TESTOTOXICOZĂ
Testotoxik(on)ose / TESTOTOXICOZĂ
tetanisch / TETANIC
tetanoid / TETANOID
tetanusàrtig / TETANIFORM
Tetartanopsie / TETARTANOPSIE
Tetralogie / TETRADĂ FALLOT
Tetraparese / TETRAPAREZĂ
Tetraplegie / CVADRIPLEGIE
Tetraplegie / TETRAPLEGIE
Tetraploidie / TETRAPLOIDIE
Textiloma / TEXTILOM
thalamicus / TALAMIC
thalamisches Syndrom / SINDROM TALAMIC
Thalamotomie / TALAMOTOMIE
Thalasemie / TALASEMIE
Thalassotherapie / TALASOTERAPIE
Thalium / TALIU
Thanatologie / TANATOLOGIE
thanatophorer Minderwuchs / NANISM TANATOFOR
Thanatopraxie / TANATOPRAXIE
theatralische Persönlichkeit / PERSONALITATE HISTRIONICĂ
Theile Sinus / SINUS THEILE
Thelalgie / TELALGIE
Thelitis / TELITĂ
Thelotismus / TELOTISM
Theobromin / TEOBROMINĂ
Theomanie / TEOMANIE
Theophyllin / TEOFILINĂ
Theorie / TEORIE
Therapeutik / TERAPEUTICĂ
therapeutisch / TERAPEUTIC
therapeutische Breite / INDICE TERAPEUTIC
therapeutische Fenster / FEREASTRĂ TERAPEUTICĂ
therapeutische Inkompatibilität / INCOMPATIBILITATE TERAPEUTICĂ
therapeutisches Intervall / INTERVAL TERAPEUTIC
therapeutisches quotient / COEFICIENT TERAPEUTIC
therapeutisches Serum / SER TERAPEUTIC
Therapie / TERAPIE
Therapie / TRATAMENT
Therapie gegen Anti-RH-D / TERAPIE ANTI-Rh-D
Therapie gegen Mycobakterien / TERAPIE ANTIMICOBACTERIANĂ
Therapietreue / OBSERVANŢĂ TERAPEUTICĂ
thermal / TERMAL
Thermästhesie / TERMOESTEZIE
thermisch / TERMIC
Thermoanalgesie / TERMOANALGEZIE
Thermodilutionsmethode / TERMODILUŢIE
Thermodynamik / TERMODINAMICĂ
thermoelektrisches Effekt / EFECT TERMOELECTRIC
thermoelektronisches Effekt / EFECT TERMOELECTRONIC
Thermoelement / TERMOCUPLU
Thermogramm / TERMOGRAMĂ
Thermographie / TERMOGRAFIE
Thermokauter / TERMOCAUTER
Thermokeratoplastik / TERMOKERATOPLASTIE
Thermolumineszenz / TERMOLUMINESCENŢĂ
Thermolyse / TERMOLIZĂ
thermolytisch / TERMOLITIC
Thermomassage / TERMOMASAJ
Thermometer / TERMOMETRU
Thermoregulation / TERMOREGLARE
thermostabil / TERMOSTABIL
Thermostase / TERMOSTAZĂ
Thermotropismus / TERMOTROPISM
Thermparästhesie / TERMOPARESTEZIE
Thiol / TIOL
Thoracolaparotomie / TORACO-FRENO-LAPAROTOMIE
Thorakopkeumotomie / TORACOPNEUMOTOMIE
Thorakoplastik / TORACOPLASTIE
Thoraxpleuropneum(on)ektomie / TORACO-PLEUROPNEUMONECTOMIE
Thorazentese / TORACENTEZĂ
Thorium / TORIU
Thrichobezoar / TRICOBEZOAR
Thritiumtymidinversuch / PROBA CU TIMIDINĂ TRITIATĂ
Throbostenin / TROMBOSTENINĂ
Thrombagglutinin / TROMBO-AGLUTININĂ
Thrombarteriitis / TROMBO-ARTERITĂ
Thrombasthenie / TROMBASTENIE
Thrombektomie / TROMBECTOMIE
Thrombelastographe / TROMBELASTOGRAF
Thrombelastographie / TROMBELASTOGRAFIE
Thrombendarterektomie / TROMBOENDARTERIECTOMIE
Thrombin / TROMBINĂ
Thrombinartig / TROMBINOMIMETIC
Thrombinogene / TROMBINOGEN
Thrombinzeit / TIMP DE TROMBINĂ
Thrombodynamographie / TROMBODINAMOGRAFIE
Thromboembolie / TROMBOEMBOLIE TROMBOEMBOLICĂ
Thromboembolische Krankheit / BOALA TROMBOEMBOLICĂ
Thrombogenese / TROMBOGENEZĂ
thrombogenisch / TROMBOGEN
Thrombokinase / TROMBOKINAZĂ
Thrombolyse / TROMBOLIZĂ
thrombolytisch / TROMBOLITIC
Thrombomodulin / TROMBOMODULINĂ
Thrombopathie / TROMBOPATIE
Thrombopenie / TROMBOPENIE
Thrombophlebitis / TROMBOFLEBITĂ
Thrombophylia / TROMBOFILIE
Thromboplastin / TROMBOPLASTINE
Thromboplastinbildung / TROMBOPLASTINOFORMARE
Thromboplastinogenase / TROMBOPLASTINOGENAZĂ
Thromboplastinogene / TROMBOPLASTINOGEN
Thromboplastisch / TROMBOPLASTIC
Thrombopoese / TROMBOCITOPOIEZĂ
Thrombopoese / TROMBOPOIEZĂ
Thrombopoetin / TROMBOPOIETINĂ
Thrombose / TROMBOZĂ
Thrombospondin / TROMBOSPONDINĂ
Thrombostase / TROMBOSTAZĂ
thrombostatisch / TROMBOSTATIC
thrombotische Mikroangiopathie / MICROANGIOPATIE TROMBOTICĂ

thrombotische Nierenmikroangiopathie / MICROANGIOPATIE TROMBOTICĂ RENALĂ
thrombotische thrombozytopenische Purpura / PURPURĂ TROMBOCITOPENICĂ TROMBOTICĂ
Thromboxane / TROMBOXANI
Thrombozyt / TROMBOCIT
Thrombozytämie / TROMBOCITEMIE
Thrombozytenagglomeration / AGREGARE A PLACHETELOR
Thrombozytenfaktor / FACTOR PLACHETAR
Thrombozytolyse / TROMBOCITOLIZĂ
Thrombozytolysine / TROMBOCITOLIZINĂ
Thrombozytopenie / TROMBOCITOPENIE
Thrombozytose / HIPERTROMBOCITEMIE
Thrombozytosis / TROMBOCITOZĂ
Thrombozytreihe / SERIE TROMBOCITARĂ
Thrombus / TROMBUS
Thromobozytengebildete Wachstumsfaktor / FACTOR DE CREŞTERE DERIVAT DIN PLACHETE
Thyämie / TIEMIE
Thymektomie / TIMECTOMIE
thymisch / TIMIC
Thymol / TIMOL
Thymolipoma / TIMOLIPOM
Thymoltest / PROBA TIMOL
Thymoma / TIMOM
Thymopoetin / TIMOPOIETINĂ
Thymozyt / TIMOCIT
Thymus / TIMUS
Thymus Vorläuferzellen / CELULE TIMICE PRECURSOARE
Thymushormone / HORMONI TIMICI
Thyol / SULFHIDRIL
thyreogenetisch / TIREOGEN
Thyreoglobulin / TIROGLOBULINĂ
thyreoide Therapie / TIROIDOTERAPIE
thyreoide(u)s / TIROIDIAN
Thyreokalzitonin / TIROCALCITONINĂ
Thyreoliberin / FACTOR DECLANŞATOR AL SECREŢIEI DE TIREOSTIMULINĂ
Thyreopathie / TIROPATIE
Thyreoperoxidase / TIROPEROXIDAZA
thyreopriv / TIREOPRIV
thyreostatisch / TIREOSTATIC
Thyreostimulin / TIREOSTIMULINĂ
Thyreotherapie / TIREOTERAPIE
Thyreothophin / TIROTROFINĂ
Thyreotoxikose / TIREOTOXICOZĂ
Thyreotoxikose / TIROTOXICOZĂ
thyreotoxische Myopathie / MIOPATIE TIREOTOXICĂ
thyreotrop / TIREOTROP
thyreotropes Hormon / HORMON TIREOTROP
Thyreozyt / TIREOCIT
Thyroid Zwergwuchs / NANISM MIXEDEMATOS
Thyroidismus / TIROIDISM
Thyroiditis / TIROIDITĂ
Thyrothrizin / TIROTRICINĂ
Thyrotomie / TIROTOMIE
Thyroxin / TIROXINĂ
Thyroxinämie TIROXINEMIE
tibial(is) / TIBIAL
Tibialis anteriorsyndrom / SINDROM TIBIAL ANTERIOR
Tibialis-anterior-syndrom / SINDROM COMPARTIMENTAL TIBIAL ANTERIOR
tibiofibular / TIBIOPERONIER
Tick / TIC
Tier / ANIMAL
Tierensucht / ZOOMANIE
Tierheilkunde / MEDICINĂ VETERINARĂ
Tillaux Fraktur / FRACTURĂ TILLAUX
Tillaux Handgriff / MANEVRĂ TILLAUX
Tinktur / TINCTURĂ
TINU Syndrom / SINDROM TINU
Titer / TITRU
Titrieren / TITRARE
T-Lymphom / LIMFOM T
TNM Tumorstadieneinsteilung / STADIALIZARE TNM
Tochterabsiedlung / CANCER SECUNDAR
Tochterabsiedlung / METASTAZĂ, METASTAZARE
Tocolyse / TOCOLIZĂ
Tod / DECES, MOARTE
todbringend / FATAL
Todes Atmungsraum / SPAŢIU MORT RESPIRATOR
Todesfurcht / TANATOFOBIE
Todeskampf / AGONIE
Tödlich / FATAL, MORTAL
tödliche Allele / ALELĂ LETALĂ
tödliche Gen / GENĂ LETALĂ
tödliche Menge / DOZĂ LETALĂ
Toison Lösung / SOLUŢIE TOISON
Tokodynamometer / TOCODINAMOMETRU
Tokographie / TOCOGRAFIE
Tokokardiograph / TOCOCARDIOGRAF
tokolytisch / TOCOLITIC
Tokophobia / TOCOFOBIE
Toleranz / TOLERANŢĂ
Toleranzentwicklung / TOLEROGEN
Tollwut / TURBARE
Tollwutserum / SER ANTIRABIC
Tollwutvakzine / VACCIN ANTIRABIC
Tomakulare Neuropathie / NEUROPATIE TOMACULARĂ
Tomentosus / TOMENTOS
Tomographie / TOMOGRAFIE
Tomoszintigraphie / TOMOSCINTIGRAFIE
Tonhöhe / TIMBRU
Tonischer Muskelkrampf / MIOTONIE
tonisches Krampf / SPASM TONIC
tonisch-klonisch / TONICOCLONIC
tonisierend / TONIFIANT
Tonofibrillen / TONOFIBRILE
Tonofibrillen / TONOFILAMENT
Tonographie / TONOGRAFIE
Tonometer / TONOMETRU
Tonometrie / TONOMETRIE
Tonoskopie / TONOSCOPIE
tonotropisch / TONOTROP
Tonsill / AMIGDALĂ
tonsillär / TONSILAR
Tonsillektomie / AMIGDALECTOMIE
Tonsillektomie / TONSILECTOMIE
Tonsillitis / AMIGDALITĂ
Tonsillitis / TONSILITĂ
Tonsillotome / TONSILOTOM
Tonusstörung / DISTONIE
Topästhesie / TOPOESTEZIE
Topholipoma / TOFOLIPOM
topikum / TOPIC
Topoalgie / TOPOALGIE
Topognosie / TOPOGNOZIE
Topographie / TOPOGRAFIE
Topologie / TOPOLOGIE
Torakoskopie / TORACOSCOPIE
Torakostomie / TORACOSTOMIE
Torakotomie / TORACOTOMIE
Torsiondystonie / DYSTONIA MUSCULORUM DEFORMANS
Torsionsdystonie / DISBAZIE LORDOTICĂ PROGRESIVĂ

Torulose / CRIPTOCOCOZĂ
tote Finger / DEGET MORT
Totgeburt / NĂSCUT-MORT
Totraumeffekt / EFECT SPAŢIU MORT
Totzeit / TIMP MORT
Tourneaux Punkt / PUNCT TOURNEAUX
Toxämie / TOXEMIE
Toxicokinetik / TOXICOCINETICĂ
Toxicologie / TOXICOLOGIE
Toxicophore / TOXICOFOR
Toxidermie / TOXICODERMIE
Toxigenese / TOXINOGENEZĂ
Toxigenisch / TOXIGEN
Toxikose / TOXICOZĂ
Toxin / TOXINĂ
Toxinfektion / TOXIINFECŢIE
Toxinimpfung / VACCINARE TOXINICĂ
toxinisch / TOXINIC
Toxinogenese / TOXINOGENEZĂ
Toxiphopbie / TOXIFOBIE
toxische Struma Nodosa / GUŞĂ MULTINODULARĂ TOXICĂ
toxischer Schock / ŞOC TOXIC
toxisches Diabetes / DIABET TOXIC
toxisches schock Syndrom / SINDROM DE ŞOC TOXIC
Toxitude / TOXITUDINE
Toxizität / TOXICITATE
Toxoide / TOXOID
Toxokariasis / TOXOCAROZĂ
Toxomimetikum / TOXOMIMETIC
Toxoplasmose / TOXOPLASMOZĂ
Trabekulär / TRABECULAR
Trabekulektomie / TRABECULECTOMIE
Trabekulotomie / TRABECULOTOMIE
Tracheitis / TRAHEITĂ
Trachelhämatoma / TRAHELHEMATOM
Trachelismus / TRAHELISM
Trachelopexie / TRAHELOPEXIE
Tracheloplastik / TRAHELOPLASTIE
Tracheoaerozel / TRAHEOAEROCEL
Tracheobronchitis / TRAHEOBRONŞITĂ
Tracheomalazie / TRAHEOMALACIE
Tracheopathia (chondro)osteoplastica /
Tracheoplastik / TRAHEOPLASTIE
Tracheoskopie / TRAHEOSCOPIE
Tracheostenose / TRAHEOSTENOZĂ
Tracheostoma / TRAHEOSTOMIE
Tracheotomie / TRAHEOTOMIE
Tracheozel / TRAHEOCEL
Trachom / TRAHOM
trächtig / GRAVIDIC
träge / FLASC
Trägelähmung / PARALIZIE FLASCĂ
Träger / TRANSPORTOR
Träger / VEHICUL
Trägermolekül / MOLECULĂ VECTOARE
Trägheit / INERŢIE
TRAHEOPATIE OSTEOPLASTICĂ
Trakt / TRACT
Traktotomie / TRACTOTOMIE
Tränedrüsenschleimzyst / MUCOCEL LACRIMAL
Tränendrüsenentzündung / DACRIOADENITĂ
Tränenfluß / DACRIOREE
Tränensack / SAC LACRIMAL
Tränensackenentzündung / DACRIOCISTITĂ
Tränenschicht / FILM LACRIMAL
Tränenstein / DACRIOLIT
Tränenträufeln / EPIFORA
Tränentreibend / DACRIOGEN
Tränenverlust / ALACRIMIE
Trankriptionsfaktoren / FACTORI DE TRANSCRIPŢIE
Transduktionssitus / SITUS DE TRANSDUCŢIE
Transe / TRANSĂ
Transfektion / TRANSFECŢIE
transfer-Faktor / FACTOR DE TRANSFER
transformierte Zelle / CELULĂ TRANSFORMATĂ
transkomplementäre Zelle / CELULĂ TRANSCOMPLEMENTARĂ
Transkript / TRANSCRIPT
Transkriptionseinheit / UNITATE DE TRANSCRIPŢIE
Transmitanz / TRANSMITANŢĂ
transmural / TRANSMURAL
transmuraler Druck / PRESIUNE TRANSMURALĂ
Transphusionsnephrite / NEFROPATIE POSTTRANSFUZIONALĂ
Transplantat / GREFĂ
Transplantat / GREFON
Transplantation / TRANSPLANTARE
Transplantationsantigene / ANTIGENI DE TRANSPLANTARE
transplazentar / TRANSPLACENTAR
Transportproteine / PROTEINE DE TRANSPORT
Transsexualismus / TRANSSEXUALISM
Transsudat / TRANSSUDAT
transsynaptische neuronale Degenerierung / DEGENERESCENŢĂ NEURONALĂ TRANSSINAPTICĂ
Transsynaptysch / TRANSSINAPTIC
Transthyretin / TRANSTIRETINĂ
transurethral / TRANSURETRAL
transvaginal / TRANSVAGINAL
Transverstitismus / TRAVESTISM
Tranzytosis / TRANSCITOZĂ
trapezoideum / TRAPEZOID
Traubenförmig / UVIFORM
Traubenzucker / GLUCOZĂ
Traum / ONIRIC, VIS
Trauma / TRAUMĂ
traumagen / TRAUMATOGEN
Traumanalyse / ONIROANALIZĂ
traumatisch / TRAUMATIC
traumatische Aphasie / AFAZIE TRAUMATICĂ
traumatische Entzündung / INFLAMAŢIE TRAUMATICĂ
traumatische Melothrophose / MELOTROFOZĂ TRAUMATICĂ
traumatische Neurose / NEVROZĂ TRAUMATICĂ
traumatisches Myosteom / MIOSTEOM TRAUMATIC
Traumatologie / TRAUMATOLOGIE
Traumatopnoe / TRAUMATOPNEE
Traumbildend / ONIROGEN
Traumhaftes Irresein / ONIRISM
Traumirresinn / DELIR ONIRIC
traurige Verstimmung / DEPRESIE MAJORĂ
Tremor / TREMURĂTURĂ
Trendelenburg Handgriff / MANEVRĂ TRENDELENBURG
Trendelenburg Lage / POZIŢIE TRENDELENBURG
Trennschleuder / CENTRIFUGĂ
Trennung / DISJUNCŢIE
Trennung / SEGREGARE
Trennwand / SEPT
Treponematose / TREPONEMOZĂ
Treponemozidie / TREPONEMICID
Triad / TRIADĂ
Tribadie / TRIBADISM
Triboelektrizität / TRIBOELECTRICITATE
Tribologie / TRIBOLOGIE
Trichiasis / TRICHIAZĂ
Trichin(ell)a / TRICHINĂ

Trichina / TRICHINĂ
Trichinenkrankheit / TRICHINOZĂ
Trichizephalus / TRICOCEFAL
Trichoepithelioma / TRICOEPITELIOM
Trichoesthesie / TRICOESTEZIE
Trichogen TRICOGENIC
Trichogramm / TRICOGRAMĂ
Trichoklasie / TRICOCLAZIE
Tricholeukozyt / TRICOLEUCOCIT
Trichomanie / TRICOMANIE
Trichomoniase / TRICOMONIAZĂ
Trichonodosis TRICONODOZĂ
Trichophobie / TRICOFOBIE
Trichophytie / TRICOFIŢIE
Trichoptylose / TRICOPTILOZĂ
Trichorrhexia / TRICOREXIE
Trichorrhexomanie / TRICOREXOMANIE
Trichose / TRICOZĂ
Trichosis / TRICOZIS
Trichosporon / TRICHOSPORON
Trichothiodystrophie / TRICOTIODISTROFIE
Trichter / INFUNDIBUL
Trichterbrust / PECTUS EXCAVATUM
Trichterbrust / TORACE ÎN CLEPSIDRĂ
Trichterbrust / TORACE ÎN PÂLNIE
triebhaft / IMPULSIV
Triebhandlung / MONOMANIE
Trigeminalneuralgie / NEVRALGIE DE TRIGEMEN
Trigeminismus / TRIGEMINISM
Trigeminus / TRIGEMEN
Trigeminus Traktotomie / TRACTOTOMIE TRIGEMINALA
Trigeminusexhärese / TRACTOTOMIE TRIGEMINALĂ
Triglyzeridämie / TRIGLICERIDEMIE
Triglyzeride / TRIGLICERID
Trigonozephalie / TRIGONOCEFALIE
Trikrotismus / TRICROTISM
Trikuspidal(klappen)stenose / STENOZĂ TRICUSPIDIANĂ
Trinkbar / POTABIL
Trinksucht / POTOMANIE
Trioleintest / PROBĂ LA TRIOLEINĂ
triphasich / TRIFAZIC
triphidus- / TRIFID
Triploid / TRIPLOID
Triploidie / TRIPLOIDIE
Tripper / GONOREE
Triptophan / TRIPTOFAN
Triquetrum / TRIQUETRUM
Trismus / TRISMUS
Trisomie / TRISOMIE
Tritanomalie / TRITANOMALIE
Tritanopie / TRITANOPSIE
Trochanterplastik / TROHANTEROPLASTIE
trochlear / TROHLEAR
Trochozephalie / TROHOCEFALIE
Trockenaugesyndrom / SINDROM DE OCHI USCAT
Trockene pleuritis / PLEURITĂ
Trockener Brand / GANGRENĂ
Trockenplasma / PLASMĂ USCATĂ
Trokar / TROCAR
Trombelastogramm / TROMBELASTOGRAMĂ
Trombidiose / TROMBIDIOZĂ
Trommelfell / TIMPAN
Trommelfellbesichtigung / OTOSCOPIE
Trommelfellentzündung / MIRINGITĂ
Trommelfellhöhle / CAVITATE TIMPANICĂ
Trommelfellplastik / MIRINGOPLASTIE
Trommelfellschnitt / MIRINGOTOMIE
Trommelschlägelfinger / HIPOCRATISM DIGITAL
Trommelschlägelfingerzeichen / SEMNUL HIPOCRATISMULUI DIGITAL
Trommelschlegelfinger / DEGETE HIPOCRATICE
Trommerschlegelfinger / OSTEOARTROPATIE HIPERTROFIANTĂ PNEUMICĂ
Trompete / TROMPA
Tröpfchenzahlung / STALAGMOMETRIE
Tropfenzähler / PIPETĂ
Tropfinfusion / INSTILAŢIE
trophisch / TROFIC
Trophoblast / TROFOBLAST
Trophoblastom / TROFOBLASTOM
Trophödeme / TROFEDEM
Trophoneurose / TROFONEVROZĂ
Trophoneurose / TROFONEVROZĂ
Trophopathie / TROFOPATIE
Trophotherapie / TROFOTERAPIE
Trophozoit / TROFOZOIT
tropische Eosinophilie / EOZINOFILIE TROPICALĂ
tropische Krankheit / BOALĂ TROPICALĂ
tropische Medizin / MEDICINĂ TROPICALĂ
tropische Sprue / SPRUE TROPICAL
tropisches Lung / PULMON TROPICAL EOZINOFIL
Tropismus / TAXIE
Troposphere / TROPOSFERĂ
Trousseau Flecken / DUNGI TROUSSEAU
Trübung / OPACIFIERE
Trübung / OPACITATE
Trübung / TURBIDITATE
Trübungsmesser / NEFELOMETRU
Trübungsmessung / NEFELOMETRIE
Trübungsmessung / TURBIDIMETRIE
trümmer- / COMINUTIV
Trunkenheit / EBRIETATE
Trunksangst / DIPSOFOBIE
Trunksucht / ALCOOLISM
Trunksucht / DIPSOMANIE
Trychorhynophalangeales Syndrom / SINDROM TRICO-RINO-FALANGIAN
Trypanosomiase / TRIPANOSOMIAZĂ
Trypsin / TRIPSINĂ
Trypsinogene / TRIPSINOGEN
Tse-Tse Fliege / GLOSSINA
Tse-Tse Fliege / MUSCA ŢE-ŢE
Tsutsugamuschi Krankheit / BOALĂ TSUTSUGAMUSHI
Tuba / TROMPĂ
Tubage / TUBAJ
tubar / TUBAR
Tubäremandel / AMIGDALĂ TUBARĂ
Tubeneierstockschnitt / SALPINGOOVARIECTOMIE
Tubenschnitt / SALPINGOTOMIE
Tuberculum majus / TROHITER
Tuberculum minus / TROHIN
Tuberkel / TUBERCUL ANATOMIC
Tuberkelknöttchen / FOLICUL TUBERCULOS
Tuberkulid / TUBERCULIDĂ
Tuberkulin / TUBERCULINĂ
tuberkulin Index / INDICE TUBERCULINIC
Tuberkulisation / TUBERCULIZARE
tuberkuloid / TUBERCULOID
Tuberkulom / TUBERCULOM
Tuberkulös / TUBERCULOS
Tuberkulose / TUBERCULOZĂ
Tuberkulöser Schanker / ŞANCRU TUBERCULOS
Tuberkulostatisch / TUBERCULOSTATIC
Tuberöse Hirnsklerose / SCLEROZĂ TUBEROASĂ (BOURNEVILLE)

tubotympanisch / TUBOTIMPANIC
tubullo-interstitielle Nierentzündung / NEFRITĂ TUBULO-INTERSTIŢIALĂ ACUTĂ
Tubulonephritis / TUBULONEFRITĂ
Tubulopathie / TUBULOPATIE
Tubulorhexis / TUBULORHEXIS
Tuftsin / TUFTSINĂ
Tularämie / TULAREMIE
tumeszent- / TUMESCENT
Tumeszenz / TUMESCENŢĂ
Tumor Albus / TUMORĂ ALBĂ.
tumor Antigen / ANTIGEN TUMORAL
tumor nekrose Faktor / FACTOR DE NECROZĂ TUMORALĂ
Tumordosis / DOZĂ TUMORALĂ
Tumorektomie / TUMORECTOMIE
Tumoreninitiation / INIŢIERE TUMORALĂ
Tumorenlysesyndrom / SINDROM DE LIZĂ TUMORALĂ
Tumorigenese / TUMORIGENEZĂ
tumorigenisch / TUMORIGEN
Tumorinvasion / INVAZIE TUMORALĂ
Tumormarker / MARKERI TUMORALI
Tumorstroma / STROMĂ TUMORALĂ
Tumorzelle / CELULĂ TUMORALĂ
Tupfer / TAMPON
Turbinektomie / TURBINECTOMIE
turgidus / TURGID
Turgor / TURGESENŢĂ
Turistendiarrhoe / DIAREEA TURIŞTILOR
Turistendurchfall / TURISTĂ
Türkensattel / ŞA TURCEASCĂ
tympanisch / TIMPANIC
Tympanogramm / TIMPANOGRAMĂ
Tympanometrie / TIMPANOMETRIE
Tympanoplastik / TIMPANOPLASTIE
Tympanotomie / TIMPANOTOMIE
Tyndall Phänomen / FENOMEN TYNDALL
Tyndallisation / TINDALIZARE
Typ / TIP
Typhlektasie / TIFLECTAZIE
Typhlektomie / TIFLECTOMIE
Typhlomegalie / TIFLOMEGALIE
Typhus / TIFOS
typhusartig / TIFOID
typhuskrank / TIFIC
typisch / TIPIC
Typisierung / TIPAJ
Typologie / TIPOLOGIE
Tyraminase / TIRAMINAZĂ
Tyraminversuch / PROBA LA TIRAMINĂ
Tyrode Lösung / SOLUŢIE TYRODE
Tyrosin / TIROZINĂ
Tyrosinämie / TIROZINEMIE
Tyrosinurie / TIROZINURIE

U

U Welle / UNDĂ U
Übel / MAL
Übelkeit / GREAŢĂ
übelriechend / FETID
überakut / SUPRAACUT
Überanstrengung / SURMENAJ
Überantigen / SUPERANTIGEN
Überchromie / HIPERCROMIE
überdeckend / DOMINANT
Überdosierung / SUPRADOZAJ
Überdruck / HIPERBARIC
Überdruckkrankheit / HIPERBARISM
Übereinstimmung / CONVERGENŢĂ
Übereinstimmung / IDENTITATE
Überempfindlichkeit / HIPERESTEZIE
Überempfindlichkeit / HIPERSENSIBILITATE
Überernahrung / SUPRAALIMENTAŢIE
Übererregung / SURESCITARE
Überflüssig / SUPERNATANT
Übergang / TRANZIŢIE
Übergang / TRANZIT
Übergemütlichkeit / HIPEREMOTIVITATE
übergetragt / MEDIAT
Übergewicht / SUPRAPONDERE
Ubergießung / DUS
Überhäutung / EPIDERMIZARE
Überhitzung / HIPERTERMIE
Über-Ich / SUPER-EGO, SUPRA-EU
Überlagerung / INTERFERENŢĂ
Überlastung / SUPRAÎNCĂRCARE
Überleitung / CONDUCERE
Überleitung / TRANSFUZIE
übermäßige Galleproduktion / HIPERCOLIE
übermäßige Körperbehaarung / HIPERPILOZITATE
Übermässige Muskeltätigkeit / HIPERKINEZIE
Übermilchbildung / HIPERLACTAŢIE
übernuklear fortschrittende Paralyse / PARALIZIE PROGRESIVĂ SUPRANUCLEARĂ
Überprüfung / CONTROL
Übersättigung / SAŢIETATE
Übersauerstoffzufuhr / SUPRAOXIGENARE
Übersäuerung / HIPERACIDITATE
Überschreibung / SUPERSCRIPŢIE
Überschwängerung / SUPERFECUNDAŢIE
überschweller Stimulus / STIMUL SUPRAMAXIMAL
überschwellig / SUPRALIMINAR
Überschwemmung / INUNDAŢIE
überschwenglich Schwiele / CALUS EXUBERANT
überspringend / SALTATORIU
überspringende Leitung / CONDUCŢIE SALTATORIE
Überstreckung / HIPEREXTENSIE
übertragbar / TRANSMISIBIL
übertragbare Krankheiten / BOAIĂ TRANSMISIBILĂ
übertragbare spongiforme Enzephalopathie / ENCEFALOPATII SPONGIFORME SUBACUTE TRANSMISIBILE
Übertrager / TRADUCTOR
Übertrager / TRANSDUCTOR
Übertragung / TRANSCRIPŢIE
Übertragung / TRANSDUCŢIE
Übertragung / TRANSFER
Übertragung / TRANSLAŢIE
Übertragungsphage / FAG TRANSDUCTOR
Überzug / FILM
Ubiquinone / UBICHINONI
Ubiquitär / UBICUITAR
Ubiquitin / UBICUITINI
Üble Geruchsempfindung / CACOSMIE
Üble Mundgeruch / CACOSTOMIE
Übler Mundgeruch / FETOR
Übung / EXERCIŢIU
Ulcus (cruris) hypertonicum / ULCER HIPERTENSIV MARTORELL
Ulcus venereum / ULCERE VENEROIDE WELANDER
Ulkus / ULCER
Ulkus phagedaenicum / ULCER FAGEDENIC
Ulkus serpens / ULCER SERPIGINOS
Ultradruck / ULTRAPRESIUNE

Ultrafiltration / ULTRAFILTRARE
Ultrakurzwelle / UNDE ULTRASCURTE
Ultramikroskope / ULTRAMICROSCOP
Ultramikroskopie / ULTRAMICROSCOPIE
Ultramikrotom / ULTRAMICROTOM
Ultraschall / ULTRASUNET
Ultraschalldiagnostik / ECOGRAFIE
Ultraschall-Diagnostik / ULTRASONOGRAFIE
Ultraschalldiaknostik / ECODIAGNOSTIC
Ultraschalldiaknostik des Herzens / ECOCARDIOGRAFIE
Ultraschall-Doppler Methode / ULTRASONOGRAFIE DOPPLER
Ultraschalltherapie / ULTRASONOTERAPIE
Ultrastruktur / ULTRASTRUCTURĂ
Ultraviolett / ULTRAVIOLET
Ultrazentrifugation / ULTRACENTRIFUGARE
Ultrazentrifuge / ULTRACENTRIFUGĂ
ulzeronekrotische Angina / ANGINĂ ULCERONECROTICĂ
Umbiegung / PLICĂ
Umbilicus / OMBILIC
Umbilikoportographie / OMBILICOPORTOGRAFIE
Umerziehung / TERAPIE AVERSIVĂ
Umführung / CIRCUMDUCŢIE
Umgebungsmedizin / MEDICINA MEDIULUI
Umgegekehrtgenetik / GENETICĂ INVERSĂ
Umgehung / PONTAJ
umherirrend / ERATIC
Umhüllend / VELAMENTOS
Umhüllung / WRAPPING
Umkehrung / INVERSIUNE
Umscheidung / PERITOMIE
Umschlag / COMPRESĂ
Umschlingung / CERCLAJ
Umstellung / TRANSLOCAŢIE
Umstellung / TRANSPOZIŢIE
Umstimmung / MEMORIE IMUNOLOGICĂ
Umwandler / TRANSDUCTOR
Umwandlung / CONVERSIE
Umwandlung / METAMORFOZĂ
Umwandlung / TRANSDUCŢIE
Umwandlung / TRANSFORMARE
Umwandlung / TRANSMUTAŢIE
Umwandlungstrisomie / TRISOMIE PRIN TRANSLOCAŢIE
unausgeglichen / DECOMPENSAT
unbedingter / NECONDIŢIONAT
unbedingter Stimulus / STIMUL NECONDIŢIONAT
unberechtigt / INCOMPETENT
unbeschädigt / INDEMN
Unbeständigkeit / INSTABILITATE
unbewußt / INCONŞTIENT
Uncinariose / UNCINARIOZĂ
uncinatus / UNCINAT
undifferenziert / NEDIFERENŢIAT
undulierende Membran / MEMBRANĂ ONDULANTĂ
Unecht / FACTICE
uneingestellt / INADAPTAT
uneitriges Knotenpannikulitis / PANICULITĂ NODULARĂ NESUPURATIVĂ
unempfindlich / IMUN
Unempfindlich machen / DESENSIBILIZARE
Unempfindlichkeit / IMUNITATE
Unfähigkeit / IMPOTENŢĂ
Unfähigkeit / INCAPACITATE
Unfall / ACCIDENT
Unfallsymptom / SINDROM ACCIDENTAL
unfruchtbares mann Syndrome / SINDROMUL MASCULULUI INFERTIL
Unfruchtbarkeit / INFERTILITATE
Unfruchtbarkeit / STERILITATE
ungebundene Arzneimittel / MEDICAMENT SUB FORMĂ LIBERĂ
ungekoppelte Protein / PROTEINĂ NECUPLATĂ
ungesättigt / NESATURAT
ungleicher Puls / PULS INSTABIL
Ungleichmässigkeit / ASIMETRIE
ungleichnamig / HETERONIM
unheilbar / INCURABIL
Unilocularis / UNILOCULAR
Unipara / UNIPARĂ
Unipolare Depression / DEPRESIE UNIPOLARĂ
Uniport-System / UNIPORT
Unipotente Zelle / CELULĂ UNIPOTENTĂ
Universalblutspender / DONATOR UNIVERSAL
Universalempfänger / PRIMITOR UNIVERSAL
Universalkonstante / CONSTANTĂ UNIVERSALĂ
unizellulär -/ UNICELULAR
unkompetitive Hemmung / INHIBIŢIE NECOMPETITIVĂ
unnasche Krankheit / ECZEMĂ SEBOREICĂ
unproduktiver Husten / TUSE USCATĂ
unregelmäßig / ANORMAL
unreif / IMATUR
Unreif / PREMATUR
unreife Thymozyt / TIMOCIT IMATUR
unreife zelle / CELULĂ IMATURĂ
unreifes Neugeborene / DISMATUR
unschädlich Geräusch / SUFLU INOCENT
Unschädlichkeit / INOCUITATE
Unsichtbares Spektrum / SPECTRU INVIZIBIL
Unspezifische Immunität / IMUNITATE NESPECIFICĂ
Unstillbares Erbrechen / VĂRSĂTURI INCOERCIBILE DE SARCINĂ
untätig / PASIV
Untätigkeit / PASIVITATE
Unter Druck Setzen / PRESURIZARE
Unterarachnoidraum / SPAŢIU SUBARAHNOIDIAN
Unteratmung / HIPOVENTILAŢIE
Unteraugenhöhle / SUBORBITAR
Unterbauch / HIPOGASTRU
Unterbeluftung / HIPOVENTILAŢIE
Unterbewußt / SUBCONŞTIENT
Unterdämpfung / SUBMATITATE
Unterdelirium / SUBDELIR
Unterdornig / SUBSPINOS
Unterdruckerkrankung / HIPOBAROPATIE
untere hohlvene syndrome / SINDROM DE VENĂ CAVĂ INFERIOARĂ
untere Rotnukleussyndrom / SINDROM DE NUCLEU ROŞU
Unterehohlvenesyndrom / SINDROM CAV INFERIOR
Unterentwicklung / HIPOPLAZIE
Unterernährung / DENUTRIŢIE
Unterernährung / HIPOTROFIE
untergewicht / SUBPONDERAL
Unterglied / MEMBRU INFERIOR
Untergrundgeräusch / ZGOMOT DE FOND
Unterhaut / HIPODERM
unterhaut / SUBEPIDERMIC
Unterhautfettgewebe / PANICUL ADIPOS
unterippen / SUBCOSTAL
Unterkiefer / MANDIBULĂ
Unterkiefer / MAXILAR INFERIOR
unterkiefer / SUBMAXILAR
unterkieferbetreffend / MANDIBULAR
Unterkieferdrüsen / GLANDĂ SUBMAXILARĂ
Unterkieferig / SUBMANDIBULAR
unterknochenhaut / SUBPERIOSTAL

Unterkühlung / HIBERNARE
Untermaxillitis / SUBMAXILITĂ
unternabel / SUBOMBILICAL
unternagel / SUBUNGVEAL
Unternahrung / SUBALIMENTAŢIE
unterokzipital / SUBOCCIPITAL
Unterschenkel / GAMBĂ
Unterschenkelgeschwür / ULCER DE GAMBĂ
Unterschenkelvarize / VARICE
Unterschrift / SEMNĂTURĂ
Unterschwellig / INFRALIMINAL, SUBLIMINAL
Untersucher / ANALIZOR
Untersuchung / ANALIZĂ
Untersuchung / ANCHETĂ
Untersuchung / EXPLORARE
Untersuchung / TUŞEU
Untertauchen / SUBMERSIE
untertentorisch / SUBTENTORIAL
Unterzungendrüsen / GLANDĂ SUBLINGUALĂ
unterzwerchfell / SUBFRENIC
unverdaulich / INDIGESTIBIL
Unverträglichkeit / INCOMPATIBILITATE
Unverträglihkeit / INTOLERANŢĂ
unvollständige Atelektase / HIPOPNEUMATOZĂ
Unwägbarkeit / IMPONDERABILITATE
Unwillkürrliches Stuhlabgang / GATISM
Unwirksam machen / NEUTRALIZARE
Unwohlsein / DEZORDINE
Unzinatusepilepsie / CRIZĂ UNCINATĂ
Unzucht / IMPURITATE
Uperisation / UPERIZARE
Üppig / EXUBERANT
Urämie / UREMIE
urämisch / UREMIC
Urämisches Syndrom / SINDROM UREMIC
Uranismus / URANISM
Uranium / URANIU
Uratäme / URATEMIE
Uratose / URICOPEXIE
Uraturie / URATURIE
urdsachlich Wirkstoff / AGENT CAUZAL
Ureide / UREIDĂ
uremische Koma / COMĂ UREMICĂ
Ureterektomie / URETERECTOMIE
Ureteritis / URETERITĂ
Ureterocaecocystoplastie / URETEROCECOCISTOPLASTIE
Ureterocolostomie / URETEROCOLOSTOMIE
Ureteroenteroplastik / URETEROENTEROPLASTIE
Ureterographie / URETEROGRAFIE
Ureterohydronephrose / URETEROHIDRONEFROZĂ
Ureteroileoplastik / URETEROILEOPLASTIE
Ureterolyse / URETEROLIZĂ
Ureteroplastik / URETEROPLASTIE
Ureteropyelographie / URETEROPIELOGRAFIE
Ureteropyeloneostomie / URETEROPIELONEOSTOMIE
Ureterorectostomy / URETERORECTOSTOMIE
Ureterorraphie / URETERORAFIE
Ureterosigmoidostomie / URETERO-SIGMOIDOSTOMIE
Ureterozel / URETEROCEL
Ureterozystoneostomie / URETEROCISTONEOSTOMIE
Ureterozystoplastik / URETEROCISTOPLASTIE
Urethra / URETRĂ
Urethrektomie / URETRECTOMIE
Urethrographie / URETROGRAFIE
Urethrometer / URETROMETRU
Urethrorrhagie / URETRORAGIE
Urethroskope / URETROSCOP
Urethroskopie / URETROSCOPIE
Urethrostenose / URETROSTENOZĂ
Urethrostomie / URETROSTOMIE
Urethrotome / URETROTOM
Urethrozystitis / URETROCISTITĂ
Urethrozystographie / URETROCISTOGRAFIE
Urethrozystoskopie / URETROCISTOSCOPIE
Urethrrhoe / URETROREE
Urikolyse / URICOLIZA
urikolytisch / URICOLITIC
Urikosurica / URICOZURIC
urinalis Fieber / FEBRĂ URINOASĂ
Urinös / URINOS
Urniere / MEZONEFROS
Urobilin / UROBILINĂ
Urobilinogen / UROBILINOGEN
Urobilinogenämie / UROBILINOGENEMIE
Urobilinogenurie / UROBILINOGENURIE
Urobilinurie / UROBILINURIE
Urodensimeter / URODENSIMETRU
Urodynamik / URODINAMICĂ
Urodynia / URODINIE
Urogenese / UROGENEZĂ
Urographie / UROGRAFIE
Urolithiasis / UROLITIAZĂ
Urologie / UROLOGIE
Uromukoid / UROMUCOID
Uronephrose / URONEFROZĂ
Uropathie / UROPATIE
Uropod / UROPOD
Uroporphyrin / UROPORFIRINĂ
Uroporphyrinogen / UROPORFIRINOGEN
Uroporphyrinurie / UROPORFIRINURIE
Urostomy / UROSTOMIE
Urothelium / UROTELIU
ursache Diagnostik / DIAGNOSTIC ETIOLOGIC
Ursachenassoziation / ASOCIERE CAUZALĂ
Ursachenvermutung / IPOTEZĂ CAUZALĂ
Ursamenzelle / SPERMATOGONIE
Ursegment / METAMER
Ursegment / SOMITĂ
ursprünglich / PRIMITIV
Urticaria pigmentosa / URTICARIE PIGMENTARĂ
Urtier / PROTOZOAR
Urtikaria / URTICARIE
Ustilaginismus / USTILAGINISM
uterine / UTERIN
Uteringeräusch / SUFLU UTERIN
utero- tubär / UTEROTUBAR
Uterus / UTER
Uterus hyperinvolution / SUPERINVOLUŢIA UTERULUI
Uterusadnexe / ANEXE UTERINE
Uterusplastik / METROPLASTIE, UTEROPLASTIE
Uterusrückbildung / SUBINVOLUŢIA UTERULUI
Uterusschleimhaut / ENDOMETRU
Utilisation / CONSUM
Utrikula / UTRICULA
Utrikulitis / UTRICULITĂ
UV-Beständig / UVIOREZISTENT
UVEA / UVEE
Uveitis / UVEITĂ
Uveoenzephalitis / UVEOENCEFALITĂ
Uveomeningitis / UVEOMENINGITĂ
Uveopapillitis / UVEOPAPILITĂ
Uveoparotid-Fieber / FEBRĂ UVEOPAROTIDICĂ
Uveoparotiditis / UVEOPAROTIDITĂ
Uveoplastik / UVEOPLASTIE

UV-Sensitive / UVIOSENSIBIL
UV-Therapie / UVIOTERAPIE
uvulär / UVULAR
Uvulektomie / UVULECTOMIE
Uvulitis / UVULITĂ
Uvuloptose / UVULOPTOZĂ

V

Vaginographie / VAGINOGRAFIE
Vaginose bakterielle / VAGINOZĂ BACTERIANĂ
Vaginozel / VAGINOCEL
Vagotonisch / VAGOTONIC
vagotropisch / VAGOTROP
Vagus / PNEUMOGASTRIC
Vagus / VAG
vagus-bettreffend / VAGAL
Vagusdurchtrennung / VAGOTOMIE
Vakuole / VACUOLĂ
Vakuolisation / VACUOLIZARE
Vakuumextraktor / VID-EXTRACTOR
Vakuum-Pumpe / VACUUM -EXTRACTOR
Vakzin / VACCIN
Valekula / VALECULĂ
Valenz / VALENŢĂ
Valgus / VALGUS
Valin / VALINĂ
Valsalva Sinus / SINUS VALSALVA
Valsalva Test / MANEVRĂ VALSALVA
Valva ileocaecalis / VALVULĂ ILEOCECALĂ
Valvula / VALVULĂ
Valvulae coniventes / VALVULE CONIVENTE
valvulär / VALVULAR
Van Gogh Symptom / SINDROM VAN GOGH
Vanadium / VANADIU
Vanilinvergiftung / VANILISM
Vanille / VANILIE
Vaquez Stechen / JUNGHI VAQUEZ
Variabilität / VARIABILITATE
Variable / VARIABILĂ
Varianz / VARIANTĂ
Varicosis / VARICOZĂ
Variegation / MOZAIC
Varietät / VARIETATE
Varikographie / VARICOGRAFIE
varikos / VARICOS
Varikosität / VARICOZITATE
Vasektomie / VASECTOMIE
Vaseline / VASELINĂ
vaskulär / VASCULAR
vaskuläre Demenz / DEMENŢĂ VASCULARĂ
vaskuläre Nephropathie / NEFROPATII VASCULARE
Vaskularitis / VASCULARITĂ
Vaskulitis / ANGEITĂ
Vaskulitis / VASCULITĂ
Vaskulopathie / VASCULOPATIE
vaskulotoxisch / VASCULO-TOXIC
vasoaktiv / VASOACTIV
vasomotorisch / VASOMOTOR
vasomotorische Gesichtsschmerz / ALGIE VASCULARĂ A FEŢEI
Vasopeptidase / VASOPEPTIDAZĂ
Vasopressin / VASOPRESINĂ
Vasopressin test / PROBA LA VASOPRESINĂ
vasopressor / VASOPRESOR
Vasotozin / VASOTOCINĂ
Vaterlich / PATROCLIN
vaterliche Erblichkeit / EREDITATE PATERNALĂ
Vaterschaft / PATERNITATE
Vegetarianismus / VEGETARIANISM
Vegetarier / VEGETARIAN
Vegetarismus / VEGETALISM
vegetativ / VEGETATIV
vegetatives Nervensystem / SISTEM NERVOS VEGETATIV
Vehikel / VEHICUL
Veitstanz / COREE
Vektokardiogramm / VECTOCARDIOGRAMĂ
Vektokardiographie / VECTOCARDIOGRAFIE
Vektor / VECTOR
Vektorial / VECTORIAL
vektorial Transport / TRANSPORT VECTORIAL
Vektorkardiogramme / VECTOBALISTOCARDIOGRAMĂ
Vellum / VELUM
velopharyngeale Insuffizienz / INSUFICIENŢĂ VELOPALATINĂ
Vene / VENĂ
Veneentzündung / FLEBITĂ
Venekrampf / VENOSPASM
Venektasie / VENECTAZIE
Venekunde / FLEBOLOGIE
Venenbehebung / VENOMOTRICITATE
Venenblutvergiftung / SEPTICEMIE VENOASĂ
Venendruck / PRESIUNE VENOASĂ
Venendruck / TENSIUNE VENOASĂ
Venenpuls / PULS VENOS JUGULAR
Venenschnitt / FLEBOTOMIE
Venenstauung / VENOSTAZĂ
Venerologie / VENEROLOGIE
Venesektion / VENESECŢIE
Venokliysys / VENOCLIZĂ
Venomotorisch / VENOMOTOR
venös / VENOS
venöser Blut / SÂNGE VENOS
venöser Sinus / SINUS VENOS
Venosklerose / VENOSCLEROZĂ
Venoskopie / VENOSCOPIE
Ventilationsinsuffizienz / INSUFICIENŢĂ VENTILATORIE
Ventriculo-atriostomie / VENTRICULOATRIOSTOMIE
Ventrikel / VENTRICUL
Ventrikelarbeit / FUNCŢIE VENTRICULARĂ
Ventrikeldehnbarkeit / COMPLIANŢĂ VENTRICULARĂ
Ventrikelhypertrophie / HIPERTROFIE VENTRICULARĂ
Ventrikelpreexzitazionssyndrom / SINDROM DE PREEXCITAŢIE VENTRICULARĂ
Ventrikelseptumdefekt / COMUNICARE INTERVENTRICULARĂ
Ventrikeltachykardie / TAHICARDIE VENTRICULARĂ
Ventrikelüberschwemmung / INUNDAŢIE VENTRICULARĂ
ventrikulär / VENTRICULAR
Ventrikulär Aneurysma / ANEVRISM VENTRICULAR
Ventrikular Auswurffraktion / FRACŢIE DE EJECŢIE VENTRICULARĂ
Ventrikulärentzündung / VENTRICULITĂ
ventrikuläres Arbeit/ Kammerarbeit / LUCRU VENTRICULAR
ventrikuläres Venenpuls / PULS VENOS VENTRICULAR
Ventrikulitis / VENTRICULITĂ
Ventrikulogramm / VENTRICULOGRAMĂ
Ventrikulographie / VENTRICULOGRAFIE
Ventrikuloplastik / VENTRICULOPLASTIE
Ventrikulotomie / VENTRICULOTOMIE

Ventromediales System / SISTEM VENTROMEDIAL
Venule / VENULĂ
Veolopharyngoplastik / VELOFARINGOPLASTIE
Verabreichungsbahn / CALE DE ADMINISTRARE
Veränderlich / VARIABILĂ
Veränderlichkeit / VARIABILITATE
Veränderung / ALTERARE
Veränderung / MODULAŢIE
Verankerung / ANCORARE
Veranlagung / PREDISPOZIŢIE
Verätzung / CAUTERIZARE
Verbale Aphasie / AFAZIE VERBALĂ
Verband / ASOCIAŢIE
Verband / PANSAMENT
Verband / STRAPPING
Verbandmull / TIFON
verbessernd / CORECTIV
Verbigeration / VERBIGERAŢIE
verbindend / CONECTIV
verbindend / CONJUNCTIV
Verbindugsneuron / NEURON DE ASOCIAŢIE
Verbindung / COMPUS
Verbindung / JONCŢIUNE
verbindungs- / JONCŢIONAL
Verblutung / EXANGUINARE
Verbomanie / VERBOMANIE
Verborgen Virus / VIRUS LATENT
verborgene Infektion / INFECŢIE LATENTĂ
Verbrauch / CONSUM
Verbrauchskoagulopathie / COAGULOPATIE DE CONSUM
Verbrauchskoagulopathie / SINDROM DE COAGULARE INTRAVASCULARĂ DISEMINATĂ
Verbreitet / DISEMINAT
Verbreitung / DISEMINARE
Verbrennung / ARSURĂ
Verbrühen / OPĂRIRE
verdächtiger Tod / MOARTE SUSPECTĂ
Verdampfer / VAPORIZATOR
Verdampfung / EVAPORARE
Verdampfung / VAPORIZARE
Verdaubarkeit / DIGESTIBILITATE
Verdauung / DIGESTIE
Verdauungstest / PROBA DE PROVOCARE DIGESTIVĂ
Verdauungstörung / INDIGESTIE
Verdichtert / COMPRIMAT
verdichtet / CONDENSAT
Verdichtung / COMPRESIUNE
Verdichtung / CONCENTRAŢIE
Verdichtung / CONDENSARE
Verdoppelung / DUPLICAŢIE
Verdrehung / ENTORSĂ
Verdünnung / ATENUARE
Verdünnung / DILUŢIE
vereheliches Gesundheitszeugnis / CERTIFICAT PRENUPŢIAL
Vereinigung / ANASTOMOZĂ
Vereisung / CONGELARE
Verengerer / CONSTRICTOR
Verengerung / CONSTRICŢIE
Verengerung / STENOZĂ
Verengung / COARCTAŢIE
Verengung / STRÂMTOARE
vererbbare hemorrhagische Thrombasthenie- / TROMBASTENIE HEMORAGICĂ EREDITARĂ
vererbbare Tyrosinämie / TIROZINEMIE EREDITARĂ
vererbbares Tabes / TABES EREDITAR
vererbte Koproporphyrie / COPROPORFIRIE EREDITARĂ
Vererbung / EREDITATE
Verfahren / PROCEDEU
Verfalldatum / DATĂ DE EXPIRARE
Verfaserung / FIBROZĂ
Verfettung / STEATOZĂ
vergällte Protein / PROTEINĂ DENATURATĂ
Vergärung / FERMENTAŢIE
Vergewaltigung / VIOL
Vergiftung / INTOXICAŢIE
Vergrößerung / HIPERTROFIE
Verhalten / COMPORTAMENT
Verhaltensforschung / ETOLOGIE
Verhaltenstherapie / TERAPIE COMPORTAMENTALĂ
Verhärtung / CONCREŢIUNE
Verhärtung / INDURAŢIE
Verhärtung / SCLEROZĂ
Verheimlichung / DISIMULARE
Verhornung / KERATINIZARE
verhütend / CONTRACEPTIV
Verhütung / CONTRACEPŢIE
Verhütungsmittel / ANTICONCEPŢIONAL
verimpfbar / INOCULABIL
Verkalkung / CALCIFICARE
Verkalkung / CALCINARE
Verkapselung / ÎNCHISTARE
Verkäsung / CAZEIFICARE
Verkehrtheit / PERVERSITATE
Verklebung / SINECHIE
Verklemmern / STRANGULARE
Verknöcherung / OSIFICARE
Verkochung / TERMOCAUTERIZARE
Verkohlung / CARBONIZARE
verkreuzte Erblichkeit / EREDITATE ÎNCRUCIŞATĂ
Verkrümmung / INCURBARE
verkrüppeltes Zwergwuchs / NANISM DIASTROFIC
Verkrustung / INCRUSTARE
Verlagerung / DEPLASARE
Verlagerung / ECTOPIE
Verlagerung von großen Arterien / TRANSPOZIŢIE ARTERIALĂ
Verlängerung / ELONGAŢIE
verlangsamter Leukozytenmotilität / SINDROMUL LEUCOCITELOR LENEŞE
verlängte Koma / COMĂ PRELUNGITĂ
Verlässigkeit / FIABILITATE
Verletzbarkeit / VULNERABILITATE
Verletzung / TRAUMATISM
Verletzungspotential / POTENŢIAL DE DEMARCAŢIE
Verletzungspotential / POTENŢIAL DE LEZIUNE
Vermagerung / SLĂBIRE
Vermehrte Behaarung / HIPERTRICOZĂ
Vermehrter Speichelfluss / PTIALISM
verminderte Färbung / HIPOCROMIE
verminderte Gerinnbarkeit / INCOAGULABILITATE
verminderte Geschmacksinn / HIPOGEUZIE
verminderter Speichelfluss / HIPOSIALIE
Verminderung / ATENUARE
Vermis / VERMIS
Vermittler / MEDIATOR
Vermutung / IPOTEZĂ
Vernarbung / CICATRIZARE
Vernarbung / CONSOLIDARE
Vernebler / ATOMIZOR
Vernebler / SPRAY

vernet Syndrom / SINDROM AL GĂURII RUPTE POSTERIOARE
Verödung / OBLITERARE
Verordnung / ORDONANŢĂ MEDICALĂ
Verordnung / PRESCRIPŢIE
Verreibung / TRITURARE
Verrenkung / DISLOCARE
verschiedartig / ETEROGEN
verschließend / OCLUZIV
Verschlimmern / AGRAVARE
Verschlimmerung / COMPLICAŢIE
Verschlimmerung / EXACERBARE
Verschluß / OCLUZIE
Verschmelzung / FUZIUNE
Verschorfung / FULGURAŢIE
versehrter / AMPUTAT
Verseifung / SAPONIFICARE
Verseuchung / CONTAMINARE
Verstachung / ENTORSĂ
Verständnisvermögen / INTELIGENŢĂ
Verstärker / AMPLIFICATOR
Verstärkung / GROSISMENT
Verstauchung / DISTORSIUNE
versteifende Gelenkentzündung / PANARTRITĂ ANCHILOZANTĂ
Verstimmung / DEZORDINE
Verstopfend / OBTURATOR
Verstopfung / CONSTIPAŢIE
Verstopfung / OBTURAŢIE
Verstreift / STRIAT
Verstümellung / MUTILARE
Versuch / EXPERIMENT
Versuch / PROBĂ
Versuchlich / EXPERIMENTAL
Versuchsperson / PROBANT
Vertauenswürdigkeit / FIABILITATE
Vertebrobasiläre Insuffizienz / INSUFICIENŢĂ VERTEBROBAZILARĂ
Verteilung / DISTRIBUŢIE
Verteilungschromatographie / CROMATOGRAFIE DE PARTAJ
Verteilungsvolumen / VOLUM DE DISTRIBUŢIE
vertikale Übertragung / TRANSMISIE VERTICALĂ
verträglich / COMPATIBIL
Verträglichkeit / COMPATIBILITATE
Verträglichkeit / TOLERANŢĂ
Verukkositát / VERUCOZITATE
Verunreinigung / CONTAMINARE
Verunreinigung / IMPURITATE
Verunstaltigkeit / DEFORMABILITATE
Vervirrtheit / CONFUZIE MENTALĂ
Verwachsung / ACREŢIE
Verwachsung / ADERENŢĂ
Verwachsung / SIMFIZĂ
Verwaist virus / VIRUS ORFAN
Verwaltungsbahn / CALE DE ADMINISTRARE
Verwandschaft / AFINITATE
Verwandschaft / ASCENDENŢĂ
Verweiblichung / FEMINIZARE
Verweiblichung / GINANDRIE
Verwesung / PUTREFACŢIE
Verwicklung / COMPLICAŢIE
Verwirrtheit / DEZORIENTARE
Verziert / FESTONARE
Verzögerte Faden / SUTURĂ PRIMITIVĂ ÎNTÂRZIATĂ
Verzückung / EXTAZ
Verzystung / ÎNCHISTARE
vesale Knochen / OS VESALIAN
Vesikulärstomatitisvirus / VIRUS AL STOMATITEI VEZICULOASE
Vesikulecktomie / VEZICULECTOMIE
Vesikulin / VEZICULINĂ
Vesikulitis / VEZICULITĂ
Vesikulographie / VEZICULOGRAFIE
Vesikulotomie / VEZICULOTOMIE
vesperal / VESPERAL
vestibulär / VESTIBULAR
Vestibulärprüfung / PROBĂ VESTIBULARĂ
Vestibulärsyndrom / SINDROM VESTIBULAR
Vestibulitis / VESTIBULITĂ
Vestige / VESTIGIU
VIBIX / VIBICE
Vibrationsmassage / VIBROMASAJ
Videochirurgie / VIDEOCHIRURGIE
vielfächer endokrines Krebs / CANCER ENDOCRIN MULTIPLU
Vielfächerig / MULTILOCULAR
vielgestaltig / POLIMORF
Vielgestaltigkeit / PLEOMORFISM, POLIMORFISM
Vielkammerig / MULTILOCULAR
Vielkernig / POLINICLEAR
Vielkernigkeit / POLINUCLEOZĂ
vielwertig / POLIVALENT
Vierhügelsyndrom / MACROGENITOSOMIA PRECOX
Vierhügelsyndrom / SINDROM DE HIPERTROFIE EPIFIZARĂ
vierschlägiger Puls / PULS CVADRIGEMINAT
Vierte Krankheit / BOALA A PATRA
villös / VILOS
Villosität / VILOZITATE
Vincent Angina / ANGINĂ VINCENT
Vincent Infektion / INFECŢIE VINCENT
Vinkulin / VINCULINĂ
Violettblindheit / TRITANOPIE
Vipoma / VIPOM
viral / VIROTIC
virale M Protein / PROTEINĂ M VIRALĂ
virale Meningitis / MENINGITĂ VIRALĂ
virale primäre Enzephalitis / ENCEFALITĂ PRIMITIVĂ VIRALĂ
Viralhepatitis Marker / MARKERI AI HEPATITEI VIRALE
Virenbefestigungsproteine / PROTEINE DE ATAŞARE VIRALE
Virenkultur / CULTURĂ DE VIRUSURI
Virginität / VIRGINITATE
Virilisation / VIRILIZARE
Virilismus / VIRILISM
Virino / VIRINO
Virion / VIRION
viroide / VIROID
Viroplasm / VIROPLASMĂ
Virose / VIROZĂ
Virulenz / VIRULENŢĂ
virulizid / VIRUCID
Virurie / VIRURIE
Viruskrankheit / VIROZĂ
Virusologie / VIRUSOLOGIE
Viskoelastisch / VÂSCOELASTIC
Viskoelastisch / VISCOELASTIC
Viskosimeter / VÂSCOZIMETRU
Viskosimeter / VISCOZIMETRU
visuell / VIZUAL
Visuelle Aphasie / AFAZIE VIZUALĂ
viszeral / VISCERAL

Viszeralhirn / CREIER VEGETATIV
Viszeralschädel / SPLANHNOCRANIU
Viszerokranium / VISCEROCRANIU
Viszeromegalie / VISCEROMEGALIE
Viszerorezeptor / VISCEROCEPTOR
Viszerotonie / VISCEROTONIE
Vitalismus / VITALISM
Vitalität- / VITALITATE
Vitalkapazität / CAPACITATE VITALĂ
Vitalknot / NOD VITAL
Vitamin / VITAMINĂ
Vitaminisierung / VITAMINIZARE
Vitaminmangelzustand / HIPOVITAMINOZĂ
Vitamintherapie / VITAMINOTERAPIE
Vitiligo / VITILIGO
Vitrektomie / VITRECTOMIE
Vivisektion / VIVISECŢIE
Vogelkopf Minderwuchs / NANISM CU CAP DE PASĂRE
Vogelkopfsyndrom / SINDROM DISCEFALIC CU CAP DE PASĂRE
Vogelleukämie Virus / VIRUS AL LEUCEMIEI AVIARE
Voillemier Fraktur / FRACTURĂ VOILLEMIER
Volhard Konzentrationsversuch / PROBA DE CONCENTRAŢIE VOLHARD
Volhard Verdünnungsversuch / PROBA DE DILUŢIE VOLHARD
Volksmedizin / MEDICINĂ POPULARĂ
vollausgeprägt / FLORID
Vollblütigkeit / PLETORĂ
Voltmeter / VOLTMETRU
Volumen / VOLUM
Volumenrezeptoren / VOLORECEPTORI
volumetrisch / VOLUMETRIC
Volvulus / VOLVULUS
Vomer / VOMER
Vomik / VOMICĂ
Vomiturition / VOMITURIŢIE
Vomitus hystericus / VĂRSĂTURI ISTERICE
vor- / ANTERIOR
Vorarm / ANTEBRAŢ
Vorauslaufend / PREMONITORIU
vorbeugend / PREVENTIV
Vorbeugend / PROFILACTIC
Vorbeugung / PREVENŢIE
Vorbeugung / PROFILAXIE
Vorbewusstes / PRECONŞTIENT
Vorblasenraum / SPAŢIU PREVEZICAL
Vorbote / PRECURSOR
vordere Augenkammer / CAMERĂ ANTERIOARĂ A OCHIULUI
vordere Fontanelle / FONTANELĂ ANTERIOARĂ
vordere Kolpozel / COLPOCEL ANTERIOR
vordere spinalarteriensyndrom / SINDROM DE ARTERĂ SPINALĂ ANTERIOARĂ
Vorderhornsyndrom / SINDROM DE CORN ANTERIOR
Vorderkammerspaltungsyndrom / SINDROM DE CLIVAJ
Vorfall / PROCIDENŢĂ
Vorgang / PROCES
vorgeburt / ANTENATAL
vorgeburtlich / PRENATAL
vorgefallen / PROLABAT
vorgegaukelt / FACTICE
Vorgeschichte / ANAMNEZĂ
Vorgeschichte / ANTECEDENTE
vorgetäuschte Störungen / TULBURAREA FACTICE
Vorgreifung / ANTICIPAŢIE
Vorhaut / PREPUŢ
Vorhautentzündung / POSTITĂ
vorherrschaft / DOMINANTĂ
Vorhersagend / PROGNOSTIC
Vorhirn / CREIER ANTERIOR
Vorhirn / PROZENCEFAL
Vorhodseptum / SEPT INTERATRIAL
Vorhof / VESTIBUL
Vorhofseptumdefekt / COMUNICARE INTERATRIALĂ
Vorhofsinsuffizienz / INSUFICIENŢĂ CRONOTROPĂ
vorkiefer / PREMAXILAR
Vorkonditionierung / PRECONDIŢIONARE
Vorkritisch / PROCRITIC
Vorlagerung / ANTEPOZIŢIE
Vorlagerung / EXTERIORIZARE
Vorlast / PREÎNCĂRCARE VENTRICULARĂ
Vorläufer / PRODROM
Vorleukämisch / PRELEUCEMIC
Vormilch / COLOSTRU
Vormundschaft / TUTELĂ
vorngerrichtet / ANTEROGRAD
Vorrat / DEPOZIT
Vorschrift / INSTRUCŢIE
Vorsichtsprinzip / PRINCIPIUL PRECAUŢIEI
Vorsprung / PROTUBERANŢĂ
Vorsteherdrüse / PROSTATĂ
Vorstellung / CONCEPT
Vorstellung / IDEE
vorüber / TRANS
Vorurteil / PREJUDICIU
Vorwärtsknickung / ANTEFLEXIE
Vorwärtsneigung / ANTEVERSIE
Vorwölbung / EMINENŢĂ
Vorwölbung / PROTRUZIE
vorzeitig / PRECOCE
Voyeurismus / VOAIERISM
Vulva / VULVĂ
Vulvektomie / VULVECTOMIE
Vulvitis / VULVITĂ
Vulvovaginitis / VULVOVAGINITĂ

W

Wach / VEGHE
wach / VIGIL
Wacheganglion / GANGLION SENTINELĂ
Wachsamkeit / VIGILENŢĂ
Wachsartig / CEROID
wachsartig / CIROS
Wachstum / CREŞTERE
Wachstumfaktor mit Mitogen Eigenschften a / FACTOR TRANSFORMANT DE CREŞTERE a
Wachstumsfaktoren / FACTORI DE CREŞTERE
Wachstumshormon / HORMON DE CREŞTERE
Wachstumsstimulans für Fibroblasten / FACTORI DE CREŞTERE AI FIBROBLASTELOR
Wächterlymphknoten / NODUL SENTINELĂ
Wade / MOLET
wadegehörend / SURAL
Wadenbein / FIBULA
Wadenbein / PERONEU
wägbar / PONDERAL
WAGR Syndrom / SINDROM WAGR
Wahn / ILUZIE

Wahnkrankheit / DELIR PARŢIAL
Wahnsinn / CONFUZIE MENTALĂ
Wahnsinn / NEBUNIE
wahrnehmbar / PERCEPTIBIL
Wahrnehmung / PERCEPŢIE
Wahrscheinlichkeit / PROBABILITATE
Waise Arzneimittel / MEDICAMENT ORFAN
Waise Krankheit / BOALĂ ORFANĂ
Waldenström Makroglobulinämie / MACROGLOBULINEMIE WALDENSTRÖM
Wallersche Degenerierung / DEGENERESCENŢĂ WALLERIANĂ
Wandelbar / AMBULATOR
Wanderhemmung-faktor / FACTOR INHIBITOR AL MIGRĂRII
Wandernder Schrittmacher / WANDERING PACEMAKER
Wandertrieb / DROMOMANIE
Wandler / TRADUCTOR
Wandlergene / GENĂ MODIFICATOARE
wandständig / PARIETAL
wange- / JUGAL
Wange / OBRAZ
wangen / MALAR
Wangenbrand / NOMA
Warfarin / WARFARINE
Wärme / CĂLDURĂ
Wärmeangst / TERMOFOBIE
Wärmebildung / TERMOGENEZĂ
Wärmedurchdringung / DIATERMIE
Wärmeentwicklung / TERMOCOAGULARE
wärmefreundlich / TERMOFIL
Wärmekasten / INCUBATOR
Wärmemesser / CALORIMETRU
Wärmemessung / CALORIMETRIE
Warner / MONITOR
Warthin-Finkeldey Zellen / CELULE WARTHIN-FINKELDEY
Wärzchen / PAPILĂ
wärzchenträger / PAPILIFER
Warze / VERUCĂ
Warzen / NEG
warzenförmig / PAPILAR
Warzenfortsatz / APOFIZĂ MASTOIDĂ
Warzenfortsatz / MASTOIDĂ
Warzig / VERUCOS
Wasser / APĂ
wasserabstoßend / HIDROFOB
wasserbläschen / HIDATIC
Wasserbruch / HIDROCEL
wasserfreundlich / HIDROFIL
Wassergeschwulst / HIGROMA
wasserhaltig Watte / VATĂ HIDROFILĂ
Wasserharnruhr / DIABET INSIPID
Wasserhaut / AMNIOS
Wasserheilkunde / HIDROTERAPIE
Wasserkopf / HIDROCEFALIE
Wasserleitung / APEDUCT (aqueduct)
Wassermangel / HIDROPENIE
Wasserschock / HIDROCUŢIE
Wasserstoff / HIDROGEN
Wasserstoffperoxid / APĂ OXIGENATĂ
Wasserstoffsuperoxid / PEROXID DE HIDROGEN
Wasserstoffträger / TRANSPORTOR DE HIDROGEN
Wassersucht / HIDROPIZIE
Wassersynkope / HIDROCUŢIE
Wäßrige Flüssigkeit / SEROZITATE
Wäßriges Lösung / SOLUŢIE APOASĂ
Watte / VATĂ
WDHA syndrom / SINDROM WDHA
Wechselbeziehung / CORELAŢIE
Wechseispiel / ALTERNANŢĂ
Wechselwarm / POIKILOTERM
Wegbewegung / ABDUCŢIE
wegbewgend / ABDUCTOR
wegführend / CENTRIFUG
Wehemittel / OCITOCIC
Wehen / TRAVALIU
Wehenmesser / TOCOMETRU
Weibchen / FEMELĂ
Weibel-Palade Körper / CORPI WEIBEL-PALADE
Weiche / FLANC
Weiche Hirnhaut / PIA-MATER
Weicher Schanker / ŞANCROID
weicher Schanker / ŞANCRU MOALE
Weichgaumen / PALAT MOALE
Weichhaut / CUTIS LAXA
Weichmacher / EMOLIENT
Wein / VIN
Weinwahn / OENOMANIE
Weiße Substanz / SUBSTANŢĂ ALBĂ
Weißesgeräusch / ZGOMOT ALB
Weißmanteleffekt / EFECT AL HALATULUI ALB
Weisspunktion / PUNCŢIE ALBĂ
Weite / AMPLITUDINE
Weitsichtigkeit / HIPERMETROPIE
Welle / UNDĂ
Wellenzeichen / SEMNUL VALULUI
Weltgesundheitsorganisation / ORGANIZAŢIA MONDIALĂ A SĂNĂTĂŢII
Wendung / VERSIUNE
Werkzeug / INSTRUMENT
Werkzeugzusammenstellung / INSTRUMENTAR
Wert / VALOARE
Wesensgleichheit / IDENTITATE
wesentlich / ESENŢIAL
wesentlich / SEMNIFICATIV
Westnilfieber / FEBRA NILULUI DE VEST
Wetterfühligkeit / METEOROLABIL
Wetterpathologie / METEOROPATOLOGIE
Wetterpathologisches Syndrom / SINDROM METEOROPATOLOGIC
Weyers Syndrom / DISOSTOZĂ ACROFACIALĂ
Whartonitis / WHARTONITĂ
WHO Aufgestellter 5-Stelliger Diagnose Schlüssel / CLASIFICARE INTERNAŢIONALĂ A MALADIILOR ŞI A CAUZELOR DE DECES
Wickel / COMPRESĂ
widernatürlich / PERVERS
Widerstreit / CONFLICT
Wiederaufflackern / EXACERBARE
Wiederholend / ITERATIV
Wiederkauen / MERICISM
wiederkehrend / PERIODIC
Wild / TIP SĂLBATIC
Wildgen / GENĂ SĂLBATICĂ
Wildkind / COPIL SĂLBATIC
Wille / INTENŢIE
Willis Arterienvieleck / POLIGON ARTERIAL WILLIS
Willkürzittern / TREMURĂTURĂ DE ACŢIUNE
Wimper / CIL
Wimper / GEANĂ
Wimpernausfall / PTILOZĂ
Winddorn / SPINA VENTOSA
Windpocke / VARICELĂ
Windpockenförmig / VARICELIFORM
windtreibend / CARMINATIV

Windung / CIRCUMVOLUŢIE
Winkel / UNGHI
Winkelmesser / GONIOMETRU
Winkelmessung / GONIOSCOPIE
Winkelschnitt / GONIOTOMIE
Winterschlaf / HIBERNARE
Wirbel / VERTEBRĂ
Wirbelheilung / VERTEBROTERAPIE
Wirbelkörper / CORP VERTEBRAL
Wirbelkörpermetaphysenfehlbildung / DISPLAZIE SPONDILOMETAFIZARĂ
Wirbelpunktion / PUNCŢIE SPINALĂ
Wirbelsäule / COLOANĂ VERTEBRALĂ
Wirbelsäulenspalt / SPINA APERTA
Wirbelschmerz / SPONDILODINIE
Wirbelspaltung / SPONDILOSCHIZIS
Wirbelsporne / CIOC DE PAPAGAL
Wirbequerfortsatz / APOFIZĂ TRANSVERSĂ
Wirksamkeit / EFECTIVITATE
Wirksamkeit / FORŢĂ
Wirkstoff / AGENT
Wirkung / ACŢIUNE
Wirkung / EFECT
Wirkungsspektrum / SPECTRUL UNUI ANTIBIOTIC
Wirsung / Jejunostomie / WIRSUNGO-JEJUNOSTOMIE
Wirsungographie / WIRSUNGOGRAFIE
Wirsungorrhagia / WIRSUNGORAGIE
Wirt / GAZDĂ
Wirtzelle / CELULĂ GAZDĂ
Witzelsucht / MORIA
Wochenbett / POST-PARTUM
Wochenbett / PUERPERALITATE
wochenbettbetreffend / PUERPERAL
Wolff-Chaikoff Effekt / EFECT WOLFF-CHAIKOFF
Wolff-kanal / CANAL WOLFF
Wolhynische Fieber / FEBRĂ DE TRANŞEE
Wortblindheit / ALEXIE
Wortblindheit / CECITATE VERBALĂ
Worttaubheit / SURDITATE VERBALĂ
Wortvergessenheit / AFAZIE NOMINALĂ
WPW Syndrom / SINDROM WPW
Wuchereriose / WUCHERERIOZĂ
Wucherung / PROLIFERARE
Wucherung / VEGETAŢIE
wuchs / STATURAL
wulstförmiger / PULVINAR
Wulstnarbe / KELOID
Wunde / PLAGĂ
Wunde / SOLUŢIE DE CONTINUITATE
Wunderlich Kurve / CURBĂ WUNDERLICH
Wundklammer / AGRAFĂ
Wundliegen / ESCARĂ DE DECUBIT
Wundmal / STIGMAT
Wundrose / ERIZIPEL
Wundsein / INTERTRIGO
Wundsperrer / DEPĂRTĂTOR
Wundspreizer / DEPĂRTĂTOR
Wundstarrkrampf / TETANOS
Wundstarrkrampfbazillus / CLOSTRIDIUM TETANI
Wundstarrkrampfserum / SER ANTITETANIC
Wurf / PROIECŢIE
Würfelähnlich / CUBOID
Wurm / VIERME
wurmabtreibeind / VERMIFUG
wurmartig / VERMICULAR
wurmförmig / PERISTALTIC
Wurmfortsatz / APENDICE VERMICULAR
Wurmfortsatzentzündung / APENDICITĂ
Wurmkrankheit / VERMINOZĂ
wurmmittel / ANTIHELMINTIC
Wurmtötend / VERMICID
Wurzelentzündung / NEVRITĂ RADICULARĂ
Wurzelhaut / PERIODONT
wurzelhautig / PERIODONTAL
Wurzellähmung / PARALIZIE RADICULARĂ
Wüstenfieber / COCCIDIOIDOMICOZĂ
Wüstenfieber / FEBRĂ DE DEŞERT
Wüstengeschwür / ULCER DE DESERT
Wut / FURIE

X

X Chromosom / CROMOZOM X
X Koronäresyndrom / SINDROM X CORONARIAN
X Krankheit / BOALĂ X
X Syndrom / SINDROM X
Xanthelasma / XANTELASMĂ
Xanthin / XANTINĂ
Xanthinoxydase / XANTIN-OXIDAZĂ
Xanthinurie / XANTINURIE
Xanthochromie / XANTOCROMIE
Xanthochromisch / XANTOCROM
Xanthodermie / XANTODERMIE
xanthoendothelioma Naevus / NEVO-XANTO-ENDOTELIOM
Xanthofibrom / XANTOFIBROM
Xanthogranulom / XANTOGRANULOM
Xanthohemolysis / XANTHEMOLIZĂ
Xanthom / XANTOM
Xanthomatose / XANTOMATOZĂ
Xanthomisation / XANTOMIZARE
Xanthonychie / XANTONICHIE
Xanthoprotein / XANTOPROTEINĂ
Xanthoproteinämie / XANTOPROTEINEMIE
Xanthopsie / XANTOPSIE
Xanthozyt / XANTOCIT
Xenoantigen / XENO-ANTIGEN
Xenoantikörper XENO-ANTICORPI
Xenobiotisch / XENOBIOTIC
Xenodiagnostik / XENODIAGNOSTIC
Xenogenese / XENOGENEZĂ
xenogenisch / XENOGENIC
Xenoimmunisiernung / XENOIMUNIZARE
Xenoparasitismus / XENOPARAZITISM
Xenopathie / XENOPATIE
Xenophobie / XENOFOBIE
Xenophonie / XENOFONIE
Xenophthalmus / XENOFTALMIE
Xenoplastik / XENOGREFĂ
Xero(r)rhinie, Xerasie / XERORHINIE
Xerocheilie / XEROCHEILIE
Xerodermie / XERODERMIE
Xeromenie / XEROMENIE
Xerophagie / XEROFAGIE
Xerophthalmus / XEROFTALMIE
xerophyl / XEROFIL
Xeroradiographie / XERORADIOGRAFIE
Xerose / XEROZĂ
Xerosis / XEROSIS
Xerostomie / XEROSTOMIE
Xerozyt / XEROCIT
X-förmig / VALGUS
X-Hüfte / COXA VARA
XLP syndrome / SINDROM XLP

X-stellung der Elle / CUBITUS VARUS
X-Strahlung Absorptionmessung / ABSORBŢIOMETRIE CU RADIAŢII X
XX syndrom / SINDROM XX
XXX Syndrom / SINDROM XXX
XXXX 48 Syndrom / SINDROM 48 XXXY
XXXX Syndrom / SINDROM XXXX
XXY Syndrom / SINDROM XXY
Xylen / XILEN
Xylin / XILINĂ
Xylose / XILOZĂ
Xyphodynie / XIFODINIE
Xyphoide / XIFOID
Xyphoiditis / XIFOIDITĂ
Xyphosternopexie / XIFOSTERNOPEXIE
Xysma / XISMĂ

Y

Y Chromosom / CROMOZOM Y
Yperite / YPERITĂ

Z

Z Protein / PROTEINĂ Z
Zähflusigkeit / VÂSCOZITATE
Zähflüssigkeit / VISCOZITATE
Zahl / NUMĂR
Zähler / CONTOR
Zahn / DINTE
Zahnalveole / ALVEOLĂ DENTARĂ
Zahnbein / DENTINĂ
Zahnbeinkanal / CANALE DENTARE
Zahnbett / PARODONŢIU
Zahnbettenentzündung / PARODONTITĂ
Zahnbildung / ODONTOGENIE
Zahnbluten / ODONTORAGIE
zahnbogenmitte / MEZIAL
Zahnbrücke / PUNTE DENTARĂ
Zähnehalteapparat / DESMODONT
Zähnehalteapparatentzündung / DESMODONTITĂ
Zahnektopie / ECTOPIE DENTARĂ
Zahnen / DENTIŢIE
zahnengehörig / DENTAR
Zahnentfernung / EXTRACŢIE DENTARĂ
Zahnfäule / CARIE DENTARĂ
Zahnfleisch / GINGIE
Zahnfleischatrophie / ULATROFIE
zahnfleischbetreffend / GINGIVAL
Zahnfleischentfernung / GINGIVECTOMIE
Zahnfleischentfernung / ULECTOMIE
Zahnfleischentzündung / GINGIVITĂ
Zahnfleischplastik / GINGIVOPLASTIE
Zahnfleischschmerzen / ULALGIE
Zahnformel / FORMULĂ DENTARĂ
zahnförmig / ODONTOID
Zahnfüllung / OBTURAŢIE DENTARĂ
Zahngalvanismus / GALVANISM BUCAL
Zahngranulom / GRANULOM DENTAR
Zahnkaries / CARIE DENTARĂ
zahnkiefer Disharmonie / DISARMONIE DENTOMAXILARĂ
Zahnkunde / ODONTOLOGIE
zahnlos / EDENTAT
Zahnlosigkeit / EDENTAŢIE
Zahnmedizin / MEDICINĂ DENTARĂ
Zahnplatte / PLACĂ DENTARĂ
Zahnpulpa / PULPĂ DENTARĂ
Zahnschmelz / SMALŢ DENTAR
Zahnschmelzbildner / ADAMANTOBLAST
Zahnschmelzbildung / AMELOGENEZĂ
Zahnschmelzkrankheit / AMELOPATIE
Zahnschmerz / DENTALGIE
Zahnschmerz / ODONTALGIE
Zahnstein / TARTRU
Zahnsteinentfernung / DETARTRAJ
Zahnung / DANTURĂ, DENTIŢIE
Zahnwirbelfortsatz / APOFIZĂ ODONTOIDĂ
zahn-zahn Synalgie / SINALGIE DENTO-DENTARĂ
Zahnzyst / CHIST DENTAR
Zange / CLEŞTE, FORCEPS
Zangendruck / FORCIPRESURĂ
Zäpfchen / SUPOZITOR
Zäpfchen / UVULA
Zapfen / CON
zapfensehen / FOTOPIC
Zapfenzelle / CELULĂ CU CON
Zäruloplasmin / CERULOPLASMINĂ
Zecke / CĂPUŞĂ
Zecken / IXODIDAE
Zeeman Effekt / EFECT ZEEMAN
Zeichen / SEMN
Zeichenpeptid / PEPTID SEMNAL
Zeichner / TRASOR
Zeigefinger / INDEX
Zeiger / INDICATOR
Zein / ZEINĂ
Zeiose / ZEIOZĂ
Zeismus / ZEISM
Zeit / PERIOADĂ
Zeit / TERMEN
Zeit / TIMP
Zeitabhängig / CRONODEPENDENT
Zeitbewußtsein / CONŞTIENŢĂ
Zeitverschiebung / DECALAJ ORAR
Zeitvolumen / DEBIT CARDIAC
zeitweilig aussetzend / INTERMITENT
Zellbindungmolekül / MOLECULE DE ADEZIUNE CELULARĂ
Zelldifferenzierung / DIFERENŢIERE CELULARĂ
Zelle / CELULĂ
Zellenhyperhydrationssyndrom / SINDROM DE HIPERHIDRATARE CELULARĂ
Zellenkolonie / COLONIE CELULARĂ
Zellenkultur / CULTURĂ DE CELULE
Zellenlymphotoxizitätversuch / PROBA DE LIMFOCITOTOXICITATE MEDIATĂ CELULAR
Zellentherapie TERAPIE CELULARĂ
Zellenumwandlung / TRANSFORMARE CELULARĂ
Zellenvermehrung / HIPERPLAZIE
Zellgrundsubstanz / HIALOPLASMĂ
Zellhybridisation / HIBRIDARE CELULARĂ
Zellkooperation / COOPERARE CELULARĂ
Zellkörper / CORP CELULAR
Zellmarker / MARKER
Zellmatrixbrucke / JONCŢIUNE CELULĂ-MATRICE
Zellmembran / MEMBRANĂ CELULARĂ
Zellophan / CELOFAN
Zellpathologie / PATOLOGIE CELULARĂ
zellschädigend Faktor / FACTOR CITOTOXIC
Zellsignalisierung / SEMNALIZARE CELULARĂ
Zellstamm / SUŞĂ CELULARĂ
Zellstoff / CELULOZĂ
Zelluläre Theorie / TEORIA CELULARĂ

Zellulektomie / CELULECTOMIE
zellulifugal / CELULIFUG
zellulipetal / CELULIPET
zellvergiftend Faktor / FACTOR CITOTOXIC
Zellvermittelte Immunität / IMUNITATE MEDIATĂ CELULAR
Zellwand / PERETE CELULAR
Zellzyklus / CICLU CELULAR
Zelophobie / ZELOFOBIE
Zelotypie / ZELOTIPIE
Zelt / CORT
Zement / CEMENT
Zementdermitis / DERMITĂ DE CIMENT
Zementoblast / CEMENTOBLAST
Zementoblastoma / CEMENTOBLASTOM
Zementoma / CEMENTOM
Zementozyt / CEMENTOCIT
zentrale Graukerne / NUCLEI CENUŞII CENTRALI
zentrale seröse Chorioretinitis / CORIORETINITĂ SEROASĂ CENTRALĂ
zentrales lymphoides Organ / ORGAN LIMFOID CENTRAL
zentrales Nervensystem / SISTEM NERVOS CENTRAL
Zentralfurche / SCIZURĂ CENTRALĂ
Zentralnervensystem / NEVRAX
Zentralparalyse / PARALIZIE CENTRALĂ
Zentralsaitensyndrom / SINDROM DE COARDĂ CENTRALĂ
zentrifug / CENTRIFUG
Zentrifugation / CENTRIFUGARE
Zentrifuge / CENTRIFUGĂ
zentrifuges symmetrische Erythem / ERITEM CENTRIFUG SIMETRIC
Zentriol / CENTRIOL
zentripetal / CENTRIPET
Zentromer / CENTROMER
Zentronukelare Myopathie / MIOPATIE CENTRONUCLEARĂ
Zentrosom / CENTROZOM
Zentrum / CENTRU
Zeolythe / ZEOLIŢI
Zephalhydrozel / CEFALHIDROCEL
zephalisch / CEFALIC
Zerebellare Heredoataxie / EREDOATAXIE CEREBELOASĂ
Zerebellare Heredodezenereszenz / EREDODEGENERESCENŢĂ
zerebelös / CEREBELOS
Zerebelum / CEREBEL
zerebral / CEREBRAL
zerebrale Ödemkrankheit / SCLEROZĂ CEREBRALĂ SPONGIOASĂ
zerebrale Paraplegie / PARAPLEGIE CEREBRALĂ
zerebrale Xanthomatose / XANTOMATOZĂ CEREBROTENDINOASĂ
Zerebralparese, infantile / HEMIPLEGIE SPASMODICĂ INFANTILĂ
Zerebralpeptide / PEPTIDE CEREBRALE
zerebrohepatorenales Syndrom / SINDROM CEREBRO-HEPATO- RENAL
zerebrospinal / CEFALORAHIDIAN
zerebrospinal / CEREBROSPINAL
zerebrotendinöse Xanthomatose / COLESTERINOZĂ CEREBROTENDINOASĂ
Zerebrotomie / CEREBROTOMIE
Zerebrotonie / CEREBROTONIE
Zerebrozide / CEREBROZIDE
Zerfahrenheit / CONFUZIE MENTALĂ
zerfall (Radioaktive) / DESCREŞTERE RADIOACTIVĂ
Zergliederung / ANALIZĂ
Zergliederungskunst / ANATOMIE
zerquetschend / CONTONDENT
Zerreißen / DILACERARE
Zerreißung / DIVULSIE
Zerschlagenheit / CURBATURĂ
Zersetzung / DEZINTEGRARE
Zerstäubung / PULVERIZARE
Zerstaubung / VAPORIZARE
Zerstörungswut / CLASTOMANIE
Zerteilung / FRACŢIONARE
zervikal / CERVICAL
Zervikalerweiterung / DILATAŢIE DE COL
Zervikalsyndrom / SINDROM CERVICAL
Zervikarthrose / CERVICARTROZĂ
Zervikobrachial / CERVICOBRAHIAL
Zervikobrachialsyndrom / CERVICOBRAHIALGIE
Zervikolabial / CERVICOLABIAL
Zervikolingual / CERVICOLINGUAL
Zervikopexie / CERVICOPEXIE
Zervikotomie / CERVICOTOMIE
Zervikovaginitis / CERVICOVAGINITĂ
Zervikovestibulär / CERVICOVESTIBULAR
Zervikozystopexie / CERVICOCISTOPEXIE
Zervix / CERVIX
Zervixschleim / GLERĂ CERVICALĂ
Zervizitis / CERVICITĂ
Zestode / CESTODĂ
Zeuge / MARTOR
Zeugmatographie / ZEUGMATOGRAFIE
Zeugung / PROCREAŢIE
Ziegenmeckern / EGOFONIE
Ziehl-Neelsen Färbung / COLORAŢIE ZIEHL-NEELSEN
Zielbevölkerung / POPULAŢIE ŢINTĂ
Zieltheorie / TEORIA ŢINTEI
Zilberdrüse / GLANDĂ PINEALĂ
ziliar / CILIAR
Ziliarmuskellähmung / CICLOPLEGIE
Ziliendiyskinesie / SINDROMUL CILILOR IMOBILI
Zimmer / CAMERĂ
Zink / ZINC
Zinkalismus / ZINCALISM
Zinkfinger / DEGET DE ZINC
Zinkinsulin / ZINC-INSULINĂ
Zinkoide / ZINCOID
Zinkose / ZINCOZĂ
Zinkvergiftung / ZINCALISM
Zinn Zonulle / ZONULĂ ZINN
Zinnstaublunge / STANOZĂ
zipfel / CUSPID
Zirbeldrüse / EPIFIZĂ
zirbeldrüse / PINEAL
Zirbelgeschwulst / PINEALOM
zircumventrikuläres Organ / ORGANE CIRCUMVENTRICULARE
zirkulare Depression / DEPRESIE RECURENTĂ
Zirkumflex / CIRCUMFLEX
zirrhogen / CIROGEN
Zirrhose / CIROZĂ
zirrhotisch / CIROTIC
zirzinär / CIRCINAT
zischend / STRIDULOS
Zision / SCIZIUNE
zisternal / CISTERNAL
Zisterne / CISTERNĂ
Zisternographie / CISTERNOGRAFIE
Zisternotomie / CISTERNOTOMIE
Zistinurie / CISTINURIE
Zistizerkose / CISTICERCOZĂ
Zistron / CISTRON
Ziträmie / CITREMIE

Zitrat / CITRAT
Zitratämie / CITRATEMIE
Zitronensäure / ACID CITRIC
Zitronensäurezyklus / CICLUL ACIDULUI CITRIC
Zittern / TREMOR
zöliak / CELIAC
Zöliakekrankheit / BOALĂ CELIACĂ
Zöliakie / CELIACHIE
Zölialgie / CELIALGIE
Zölioskope / CELIOSCOP
Zölioskpie / CELIOSCOPIE
Zöliothomie / CELIOTOMIE
Zölom / CELOM
Zölosomie / CELOSOMIE
Zona / ZONA
zonale Fettsucht / STEATOMERIE
Zönästhesie / CENESTEZIE
Zönästopathie / CENESTOPATIE
Zone / ZONĂ
Zonenzentrifugation / CENTRIFUGARE ZONALĂ
Zonitis / ZONITĂ
Zonula adherens / JONCŢIUNE ADERENTĂ
Zonula occludens / JONCŢIUNE ETANŞĂ
Zonulle / ZONULĂ
Zonullolysis / ZONULOLIZĂ
Zonullotomie / ZONULOTOMIE
Zoomanie / ZOOMANIE
Zoomorphismus / ZOOMORFISM
Zoonose / ZOONOZĂ
Zooparasit / ZOOPARAZIT
Zoopathie / ZOOPATIE
Zoophobie / ZOOFOBIE
Zoophylie / ZOOFILIE
Zooplankton / ZOOPLANCTON
Zoopsie / ZOOPSIE
Zoosterine / ZOOSTEROL
Zoster Oticus / NEVRALGIA GANGLIONULUI GENICULAT
Zoster, zum betreffend / ZOSTERIAN
Zosterförmig / ZOSTERIFORM
Zosterian / ZOSTERIAN
Zottenhaut / CORION
zottig / VILOS
Zottigkeit / VILOZITATE
Zucker / ZAHĂR
Zuckerkrankheit / DIABET ZAHARAT
Zuckung / CONVULSIE
Zuckung / SECUSĂ
Zuckung / TREPIDAŢIE
zuführend / AFERENT
zuführenden schlinge Syndrom / SINDROM DE ANSĂ AFERENTĂ
Zug / TRACŢIUNE
Zugehörig / PROPRIU
Zügel / HABENULA
zugeordnet / CONJUGAT
Zuhammenziehung / CONTRACŢIE
Zunge-Gesicht Fehlbildung / DISPLAZIE LINGUAL-FACIALĂ
zungenbein / HIOID
Zungenbelag / SABURALĂ
Zungendurchtrennend / PERLINGUAL
Zungenentzündung / GLOSITĂ
Zungenhypoplasie / MICROGLOSIE
Zungenkropf / GUŞĂ LINGUALĂ
Zungenlosigkeit / AGLOSIE
Zungenmandel / AMIGDALĂ LINGUALĂ
Zungenpapillitis / PAPILITĂ LINGUALĂ
Zungenreden / GLOSOLALIE
Zungenschmerz / GLOSALGIE
Zungen-V / V LINGUAL
Zungenwärzchen / PAPILE LINGUALE
Zungezeichen / SEMNUL FOSETEI LINGUALE
Zuordnung / COORDONARE
Zurechnungsfähigkeit / COMPETENŢĂ
zurückgebliebener / ARIERAT
Zusammenarbeit / SINERGIE
Zusammenballung / AGLUTINARE
Zusammenfügung / SINTEZĂ
Zusammengesezt / COMPUS
Zusammenhanglosigkeit / INCOERENŢĂ
Zusammenschrumpfen / CRISPARE
Zusammensinken / COLABA
Zusammenwachs / COALESCENŢĂ
Zusammenwirkung / SINERGIE
Zusammenziehbarkeit / CONTRACTILITATE
Zusatz / ANEXE
Zustand / STARE
Zustand / STATUS
Zustimmung / CONSIMŢĂMÂNT
Zuverlässigkeit / FIABILITATE
Zuwachs / INCREMENT
Zwang / COMPULSIE
Zwang / IMPULSIE
Zwanghaftigkeit / IMPULSIVITATE
Zwangsernährung / ALIMENTAŢIE FORŢATĂ
Zwangskrankheit / TULBURARE OBSESIV-COMPULSIVĂ
zwangs-triebhafte Persönlichkeit / PERSONALITATE OBSESIV-COMPULSIVĂ
zweibäuchig / DIGASTRIC
zweifach / DIPLOID
zweifaktor Erblichkeit / EREDITATE BIFACTORIALĂ
zweifarbig / DICROMAT
Zweifarbigkeit / DICROMATISM
Zweigestaligkeit / DIMORFISM
Zweigeteiltes Zentrosom / DIPLOZOM
zweihörnig Gebärmutter / UTER BICORN
zweihörnig Gebärmutter / UTERUS UNICOLLIS
Zweikammerherz / CORD BILOCULAR
zweikammerig / BILOCULAR
zweikeimig / DIZIGOT
zweiphasig / DIFAZIC
zweiphoton Absorptionmessung / ABSORBŢIOMETRIE BIFOTONICĂ
zweischlägiger Puls / PULS BIGEMINAT
Zweiteilung / DICOTOMIE
Zwerchfell / DIAFRAGM
Zwerchfellbruch / HERNIE DIAFRAGMATICĂ
Zwerchfellschnitt / FRENOTOMIE
Zwerg / PITIC
Zwergwuchs / NANISM
Zwieglidrigkeit / DIMERIE
Zwielichtzustand / STARE CREPUSCULARĂ
Zwilling / GEAMĂN
Zwillinge / GEMENI
zwillings / GEMELAR
Zwillingslehre / GEMELOLOGIE
Zwillingsschwanger / GEMELIPARĂ
Zwillingsschwangerschaft / SARCINĂ GEMELARĂ
Zwingen / CONSTRÂNGERE
Zwinkern / CLIPIRE
Zwischenhirn / CREIER INTERMEDIAR
Zwischenhirn / DIENCEFAL
Zwischenraum / INTERSTIŢIU
Zwischenraum / INTERVAL
Zwischenräumlich / INTERSTIŢIAL

Zwischenrippenraum / SPAŢIU INTERCOSTAL
Zwischenstoffwechsel / METABOLISM INTERMEDIAR
Zwischenwirbelknorpel / FIBROCARTILAJ INTERARTICULAR
Zwischenwirbelscheibe / DISC INTERVERTEBRAL
Zwischenwirbelscheibeentfernung / DISCECTOMIE
Zwischenwirbelscheibeentzündung / DISCITĂ
Zwischenwirbelscheibeerkrankung / DISCOPATIE
Zwischenzähnewärzchen / PAPILĂ INTERDENTARĂ
Zwischenzahnseptum / SEPT INTERDENTAR
Zwischenzeit / INTERVAL
Zwitter / ANDROGIN
Zwitter / HERMAFRODIT
Zwitterbildung / HERMAFRODITISM
Zwitterdrüse / OVOTESTIS
Zwitterion / ZWITTERION
Zwittertum / ANDROGINIE
Zwittrig / INTERSEXUAT
Zwittrigkeit / INTERSEXUALITATE
Zwölffingedarm / DUODEN
Zwölffingedarmentzündung / DUODENITĂ
Zwölffingerdarmwärzchen / PAPILE DUODENALE
zyanogen / CIANOGEN
Zyanopsie / CIANOPSIE
Zyanose / CIANOZĂ
Zygapophysis / ZIGAPOFIZĂ
Zygodaktylie / ZIGODACTILIE
zygomatisch / ZIGOMATIC
Zygote / OOCHINET
Zyklin / CICLINĂ
zyklisch / CICLIC
zyklische Krankheit / BOALĂ CICLICĂ
Zyklisches Guanosinmonophosphat / GMP CICLIC
Zyklisches Guanosinmonophosphat / GUANOZIN-3'-5'-MONOFOSFAT CICLIC
Zyklite / CICLITĂ
Zyklodiathermie / CICLODIATERMIE
Zykloergometer / CICLOERGOMETRU
Zyklopie / CICLOPIE
Zyklothyme Depression / DEPRESIE ENDOGENĂ
Zyklothymie / CICLOTIMIE
Zyklotron / CICLOTRON
Zylinder / CILINDRU
Zylindrom / CILINDROM
Zylindrurie / CILINDRURIE
Zymodeme / ZIMODEM
Zymogen / ZIMOGEN
Zymogenzelle / CELULĂ ZIMOGENĂ
Zymogramm / ZIMOGRAMĂ
Zymotisch / ZIMOTIC
Zystadenoma / CHISTADENOM
Zystadenoma / CISTADENOM
Zystadenome der Brustdrüse / FIBROADENOMATOZĂ CHISTICĂ A SÂNILOR
Zyste / CHIST
Zystein / CISTEINĂ
Zystektasie / CISTECTAZIE
Zystektomie / CHISTECTOMIE
Zystektomie / CISTECTOMIE
Zystin / CISTINĂ
Zystinose / CISTINOZĂ
zystisch / CISTIC
zystische Fibrose / FIBROZĂ CHISTICĂ
zystische Leberkrankheit / BOALĂ CHISTICĂ A FICATULUI
zystische Lungenkrankheit / BOALĂ CHISTICĂ A PLĂMÂNULUI
zystische Mammakrankheit / BOALĂ CHISTICĂ A MAMELEI
zystische Medianekrose / MEDIANECROZĂ CHISTICĂ IDIOPATICĂ
Zystitis / CISTITĂ
Zysto(r)rhagie / CISTORAGIE
Zystographie / CHISTOGRAFIE
Zystographie / CISTOGRAFIE
Zystoma / CHISTOM
Zystomanometrie- / CISTOMANOMETRIE
Zystometrie- CISTOMETRIE
Zystopexie / CISTOPEXIE
Zystoplastik / CISTOPLASTIE
Zystoplegie / CISTOPLEGIE
Zystopyelographie / CISTOPIELOGRAFIE
Zystosarcoma / CISTOSARCOM
Zystoskope / CISTOSCOP
Zystoskopie / CISTOSCOPIE
Zystostomie / CISTOSTOMIE
Zystozele / CISTOCEL
Zytoarchitektonik / CITOARHITECTONICĂ
Zytochemie / CITOCHIMIE
Zytochrome / CITOCROM
Zytochromoxidase / CITOCROMOXIDAZĂ
Zytodiagnostik / CITODIAGNOSTIC
Zytogenetik / CITOGENETICĂ
Zytogramm / CITOGRAMĂ
Zytokeratin / CITOKERATINE
Zytokin / CITOKINĂ
Zytokinese / CITOKINEZĂ
Zytologie / CITOLOGIE
Zytolyse / CITOLIZĂ
Zytolysin / CITOLIZINĂ
zytolytisch / CITOLITIC
Zytomegalovirus / CITOMEGALOVIRUS
Zytometrie / CITOMETRIE
Zytopathie / CITOPATIE
Zytopatogenisch / CITOPATOGEN
Zytopatologie / CITOPATOLOGIE
Zytopenie / CITOPENIE
Zytopherese / CITOFEREZĂ
Zytophluorometrie / CITOFLUOROMETRIE
Zytoplasma / CITOPLASMĂ
zytoplasmatische Heredität / EREDITATE CITOPLASMATICĂ
Zytoplasmenschluß / INCLUZIUNI CITOPLASMATICE
Zytopunktion / CITOPUNCŢIE
Zytosiderosis / CITOSIDEROZĂ
Zytosin / CITOZINĂ
Zytoskelett / CITOSCHELET
Zytosol / CITOSOL
zytosolisch / CITOSOLIC
zytostatisch / CITOSTATIC
Zytosteatonekrose / CITOSTEATONECROZĂ
zytotaktisch / CITOTACTIC
Zytotaxie / CITOTAXIE
Zytotaxigenisch / CITOTAXIGEN
Zytotaxin / CITOTAXINĂ
Zytotoxin / CITOTOXINĂ
zytotoxisch / CITOTOXIC
Zytotoxizität / CITOTOXICITATE
Zytotrophoblast / CITOTROFOBLAST
zytotropisch / CITOTROP
Zytotropism / CITOTROPISM
Zytratdextrose Antikoagulantes Lösung / SOLUŢIE ANTICOAGULANTĂ CITRAT DEXTROZĂ
Zytratphosphatdextrose Antikoagulantes Lösung / SOLUŢIE ANTICOAGULANTĂ CITRAT FOSFAT DEXTROZĂ
Zytriarte Locke Lösung / SOLUŢIE LOCKE CITRATATĂ

XV. INDEX DE NUME PROPRII

NB: pentru numele proprii care se află menţionate doar în textul definiţiilor a fost scris termenul intrare în a cărui definiţie se află numele propriu semnalat.

A

Aaron: v. semn Aaron.
Aarskog: v. sindrom Aarskog.
Abadie: v. semn Abadie.
Abbott: v. sindrom Rokitansky-Maud-Abbott.
Abderhalden: v. sindrom Abderhalden-Fanconi.
Abercombrie: v. 1) degenerescenţă; 2) sindrom Abercombrie.
Abrahams: v. semn Abrahams.
Abrams: v. radionică.
Abrikosov: v. tumoră Abrikosov.
Abt: 1) limfohistiocitoză familială; 2) v. sindrom Abt-Letterer-Siwe.
Achard: v. 1) diabet al femeilor cu barbă; 2) sindrom Achard-Thiers; 3) test Achard-Castaigne.
Achenbach: v. 1) apoplexie digitală; 2) sindrom Achenbach; 3) sindrom Apert-Gallais; 4) test pentru albumină.
Achor: v. sindrom Achor-Smith.
Ackerman: v. sindrom Ackerman.
Adair Dighton: v. Dighton.
Adamantiades: v. sindrom Adamantiades.
Adam: v. cartilaj tiroid.
Adams: v. 1) boală Adams-Stokes; 2) boală Lenègre; 3) mioclonie; 4) puls lent permanent; 5) semn Adams-Foley; 6) sindrom Adams-Stokes; 7) sindrom Bickers-Adams; 8) sindrom Lance-Adams; 9) sindrom Morgagni-Adams-Stokes.
Addis: v. 1) probă Addis; 2) probă Addis-Hamburger; 3) test Addis.
Addison: v. 1) amenoree; 2) APECED; 3) boală Addison; 4) boală Addison-Biermer; 5) boală Addison-Gull; 6) caşexie bronzată; 7) cortizon; 8) insuficienţă suprarenală; 9) melanism; 10) melanogeneză; 11) semn Rogoff; 12) sindrom Bernard-Sergent; 13) şoc; 14) test Cutler-Power-Wilder.
Adema: v. boală ADEMA.
Ades: v. sindrom Ades.
Adie: 1) pupilotonie; 2) v. sindrom Adie.
Adler: v. test Adler-Reimann.
Adson: v. 1) manevră Adson; 2) semn Adson; 3) test Adson.
Agnese: v. Di Sant' Agnese.
Ahile: v. 1) fotomotograf; 2) reflex ahilean; 3) reflexogramă ahileană; 4) tendinită; 5) tendonul Ahile; 6) xantomatoză cerebrotendinoasă; 7) tenotom.
Ahlquist: v. receptori adrenergici.
Ahumada: v. sindrom Ahumada-del Castillo.
Aicardi: v. 1) agenezie; 2) sindrom Aicardi.
Aikens: v. boală MacLetchie-Aikens.
Akureyri: v. boală Akureyri.
Alagille: v. 1) boală Alagille; 2) ductopenie; 3) sindrom Alagille.
Alajouanine: v. 1) semn Alajouanine-Thurel; 2) sindrom Foix-Alajouanine.
Aland: v. sindrom Aland.
Albee: v. operaţie Albee.
Albers-Schönberg: v. 1) boală Albers-Schönberg; 2) mieloscleroză.
Albinus: v. 1) muşchi epicranial; 2) muşchi scalen mic.
Albot: v. semn Albot.
Albright: v. 1) acidoză tubulară Albright; 2) boală Albright; 3) cretinism; 4) osteodistrofie ereditară Albright; 5) rezistenţă hormonală; 6) sindrom Albright; 7) sindrom Albright-McCune-Sternberg; 8) sindrom Butler-Albright; 9) sindrom Forbes-Albright; 10) sindrom McCune-Albright; 11) sindrom Seabrigh Bantam.
Aldrich: v. sindrom Wiskott-Aldrich.
Aleksandrov: v. semn Aleksandrov.
Alexander: v. 1) boală Alexander; 2) posturologie.
Alezzandrini: v. sindrom Alezzandrini.
Alfred de Musset: v. de Musset.
Alger: v. d'Alger.
Allan: v. 1) acidurie argininosuccinică; 2) sindrom Allan.
Alleman: v. sindrom Alleman.
Allen: v. 1) semn Allen-Checkley; 2) sindrom Masters-Allen; 3) test Allen.
Allis: v. semn Allis.
Almeida: v. boală Lutz-Splendore-Almeida.
Almén: v. test pentru albumină.
Alper: v. test pentru albumină.
Alpers: v. boală Alpers.
Alport: v. sindrom Alport.
Alstead: v. semn Alstead.
Alström: v. 1) boală Alström-Leber; 2) boală Alström-Olsen; 3) nevrită optică; 4) sindrom Alström.
Althausen: v. test Althausen.
Alzheimer: v. 1) amiloid; 2) angiopatie amiloidă; 3) atrofie cerebrală; 4) boală Alzheimer; 5) boală Kraepelin; 6) boală Pick; 7) clusterină; 8) demenţă; 9) demenţă Alzheimer; 10) demenţa boxerilor; 11) demenţă primară degenerativă; 12) leucoaraioză; 13) MAP; 14) presenilină; 15) proteină tau; 16) scleroză Alzheimer; 17) sindrom Godot.
Alzial: v. sindrom Dufier-Alzial.
Amalric: v. 1) sindrom Amalric; 2) sindrom Amalric-Dial-linas.
Amat: v. semn Amat.
Amato: v. d'Amato.
Ambard: v. clearance.
Amici: v. spectroscop.
Ammon: v. 1) cornul lui Ammon; 2) sclere albastre; 3) semn Ammon.
Amons: v. test Amons.
Ampère: v. cibernetică.
Amsler: v. 1) test Amsler; 2) test Amsler-Huber; 3) test cu fluoresceină.
Amussat: v. semn Amussat.
Andersen: v. 1) boală Andersen; 2) sindrom Andersen.
Anderson: v. 1) boală Anderson; 2) sindrom Anderson.
André Thomas: v. Thomas.
Andrews: v. 1) boală Andrews; 2) sindrom Christian-Andrews-Conneally; 3) test Andrews.
Angelman: v. sindrom Angelmann.
Angelucci: v. sindrom Angelucci.
Anghelescu: v. semn Anghelescu.
Ångström: v. Ångström.
Anstie: v. test Anstie.

Antley: v. sindrom Antley-Bixler.
Anton: v. 1) semn Anton; 2) sindrom Anton-Babinski; 3) sindrom parietal.
Apelt: v. reacţie Nonne-Apelt.
Apert: v. 1) acrocefalosindactilie; 2) boală Apert; 3) boală Apert-Crouzon; 4) semn Apert; 5) sindrom Apert; 6) sindrom Apert-Gallais; 7) sindrom suprarenogenital.
Apgar: v. 1) indice Apgar; 2) scor Apgar; 3) test Apgar.
Apitz: v. paraproteină.
Apley: v. semn Apley.
Applebaum: v. boală Recklinghausen-Applebaum.
Ara: v. reacţie Takata-Ara.
Aran: v. boală Aran-Duchenne.
Archibald: v. semn Archibald.
Ardmore: v. boală Ardmore.
Argentina: febră hemoragică de Argentina.
Argonz: v. sindrom Argonz-Del Castillo.
Argyll Robertson: v. Robertson.
Arhimede: v. urometru.
Arias-Stella: v. reacţie Arias-Stella.
Arkless: v. sindrom Arkless-Graham.
Armstrong: v. 1) arenavirus; 2) boală Armstrong; 3) coriomeningită; 4) meningită limfocitară benignă.
Arneth: v. 1) formulă Arneth; 2) semn Arneth.
Arnold: v. 1) algie craniofacială; 2) boală Arnold; 3) boală Arnold-Chiari.
Arnstein: v. boală Arnstein.
Arrilaga: v. sindrom Ayerza-Arrilaga.
Arroyo: v. semn Arroyo.
Arthus: v. 1) boala complexelor imune; 2) fenomen Arthus; 3) hipersensibilitate; 4) reacţie Arthus.
Asboe-Hansen: v. 1) boală Asboe-Hansen; 2) dermatită buloasă keratogenă.
Aschaffenburg: v. semn Aschaffenburg.
Ascher: v. sindrom Ascher.
Aschheim: v. 1) reacţie Aschheim-Zondek; 2) reacţie de sarcină; 3) test Aschheim-Zondek.
Aschner: v. semn Aschner.
Aschoff: v. 1) blocante de canale calcice; 2) inimă; 3) joncţiune atrioventriculară; 4) metropatie; 5) nod Aschoff-Tawara; 6) nodal; 7) pancardită; 8) ritm atrioventricular; 9) supraventricular.
Asherman: v. sindrom Asherman.
Aslan: v. gerontologie.
Assmann: v. infiltrat Assmann.
Aubry: v. test Bing-Aubry.
Auenbrugger: v. semn Auenbrugger.
Auer: v. corpi Auer.
Auerbach: v. 1) boală Hirschsprung; 2) colecistokinin-pancreozimină; 3) plex mienteric Auerbach; 4) megacolon.
Aufrecht: v. semn Aufrecht.
Aujeszky: v. boală Aujeszky.
Auspitz: v. 1) psoriazis; 2) semn Auspitz.
Austin Flint: v. Flint.
Australia: v. 1) antigen; 2) antigen Australia.
Avellis: v. sindrom Avellis.
Avogadro: v. 1) ion-gram; 2) legea Avogadro; 3) masă moleculară; 4) mol; 5) număr; 6) osmol.
Axenfeld: v. 1) sindrom Axenfeld; 2) test pentru albumină.
Ayer: v. test Tobey-Ayer.
Ayerza: v. 1) boală Ayerza; 2) sindrom Ayerza; 3) sindrom Ayerza-Arrilaga.
Azore: v. boală Azore

B

Baastrup: v. 1) boală Baastrup; 2) osteoartroză interspinoasă.
Babeş: v. Babesia.
Babcock: v. operaţie Babcock.
Babington: v. boală Babington.
Babinski: v. 1) anosodiaforie; 2) anosognozie; 3) boală Pelizaeus-Merzbacher; 4) paraplegie spasmodică familială Strümpell-Lorrain; 5) pitiatism; 6) probă Babinski; 7) reflex Babinski; 8) reflex cutanat plantar; 9) reflex inversat; 10) semn Babinski; 11) semn Gonda; 12) sindrom Anton-Babinski; 13) sindrom Babinski; 14) sindrom Babinski-Fröhlich; 15) sindrom Babinski-Nageotte; 16) sindrom de con terminal; 17) sindrom de decorticare; 18) sindrom Babinski-Vaquez; 19) sindrom Cestan-Chenais; 20) sindrom Pashayan-Putterman; 21) test Babinski-Weil; 22) sindrom parietal.
Baccelli: v. semn Baccelli.
Bachmann: v. bloc cardiac.
Baehr: v. boală Baehr-Schiffrin.
Bailey: v. sindrom Dott-Bailey.
Baillarger: v. semn Baillarger.
Bairnsdale: v. ulcer Bairnsdale.
Baker: v. sindrom Charcot-Weiss-Baker.
Bakey: v. De Bakey.
Bakwin: v. 1) osteoclazie familială; 2) sindrom Bakwin-Eiger.
Balcani: v. nefropatie endemică balcanică.
Balfour: v. 1) boală Balfour; 2) clorom.
Balint: v. 1) sindrom Balint; 2) sindrom parietal.
Ballance: v. semn Ballance.
Ballet: v. semn Ballet.
Ballingall: v. boală Ballingall.
Baló: v. 1) encefalită concentrică Baló; 2) leucoencefalită.
Bamatter: v. sindrom Bamatter.
Bamberger: v. 1) boală Bamberger; 2) boală Marie-Bamberger; 3) osteoartropatie hipertrofiantă pneumică; 4) sindrom Marie-Bamberger.
Bamle: v. boală Bamle.
Bang: v. boală Bang.
Bannister: v. boală Bannister.
Bannwarth: v. sindrom Bannwarth.
Bantam: v. Seabright Bantam.
Banti: v. 1) anemie Banti; 2) boală Banti; 3) hepatosplenomegalie; 4) noduli Gamna-Gandy; 5) sindrom Banti.
Banting: v. insulină.
Barakat: v. sindrom Barakat.
Bárány: v. 1) nistagmus; 2) nistagmus caloric (nistagmus, 1); 3) probă Bárány; 4) reacţie vestibulară calorică; 5) semn Bárány.
Barber: v. 1) boală Barber; 2) dermatoză Barber.
Barcoo: v. 1) boală Barcoo; 2) ulcer de deşert.
Bard: v. semn Bard.
Bardet: v. 1) degenerescenţă diencefalo-retiniană; 2) hipogonadism; 3) sindrom Bardet-Biedl; 4) sindrom Biemond; 5) sindrom Laurence-Moon-Bardet-Biedl.
Bareggi: v. reacţie Bareggi.
Barlow: v. 1) boală Barlow; 2) boală Moeller-Barlow; 3) osteopatie hemoragică primitivă; 4) sindrom Barlow.
Barmah Forest: v. virus Barmah Forest.
Baron: v. semn Baron.
Barr: v. 1) corpuscul Barr; 2) histiocitoza cu celule non-Langerhans; 3) receptori pentru complement; 4) sex nuclear; 5) sindrom Barr; 6) sindrom de oboseală cronică; 7) virus Epstein-Barr; 8) virus oncogen; 9) tumoră Burkitt.
Barral: v. test pentru albumină.
Barraquer: v. boală Barraquer-Simons.
Barré: v. 1) poliradiculonevrită; 2) probă Barré; 3) semn Barré; 4) sindrom Barré-Liéou; 5) sindrom Guillain-Barré.
Barrett: v. 1) esofag Barrett; 2) reflux gastroesofagian; 3) sindrom Barrett; 4) ulcer Barrett.
Barrière: v. boală Bureau-Barrière.
Bart: v. hemoglobină (3).
Bartenwerfer: v. 1) disostoză; 2) sindrom Bartenwerfer.
Bartholin: v. 1) bartholinită; 2) glanda Bartholin; 3) vaginită.

Bartter: v. 1) alcaloză; 2) diabet renal; 3) hipokaliemie cronică familială cu hiperkaliurie; 4) sindrom Bartter; 5) sindrom Schwartz-Bartter.
Basedow: v. 1) amenoree; 2) antiperoxidază tiroidiană; 3) autoimunitate; 4) basedowian; 5) boală autoimună; 6) boală Basedow; 7) boală Basedow-Graves; 8) exoftalmie; 9) gută basedowiană; 10) hipertiroidism; 11) iod^{131}; 12) izotermie cutanată; 13) miopatie tireotoxică; 14) mixedem circumscris; 15) scintigrafie tiroidiană; 16) semn Abadie; 17) semn Ballet; 18) semn Becker; 19) semn Boston; 20) semn Basedow; 21) semn Enroth; 22) semn Gifford; 23) semn Griffith; 24) semn Grocco; 25) semn Jendrassik; 26) semn Joffroy; 27) semn Knies; 28) semn Kocher; 29) semn Mann; 30) semn Marie; 31) semn Moebius; 32) semn Riesman; 33) semn Rosenbach; 34) semn Snellen; 35) semn Stellwag; 36) semn Tellais; 37) semn Vigouroux; 38) sindrom Diamond; 39) test la epinefrină; 40) tireotoxicoză; 41) tiroidism.
Basel: v. boală Basel.
Bass: v. 1) sindrom Bass; 2) sindrom brahimezo-dactilie-displazie ungveală.
Bassen: v. sindrom Bassen-Kornzweig.
Bassini: v. operaţie Bassini.
Bassler: v. semn Bassler.
Bastedo: v. semn Bastedo.
Bateman: v. 1) boală Bateman; 2) purpură senilă Bateman.
Batten: v. 1) boală Batten; 2) boală Batten-Mayou.
Battle: v. semn Battle.
Bauer: v. 1) probă de galactozurie provocată; 2) probă Bauer; 3) test Bauer.
Bauhin: v. valvulă Bauhin.
Baumgarten: v. 1) boală Cruveilhier-Baumgarten; 2) cap de meduză; 3) sindrom Cruveilhier-Baumgarten; 4) suflu Cruveilhier-Baumgarten.
Bauvieux: v. sindrom Bauvieux.
Bayer: v. 1) test pentru acetonurie; 2) test Bayer.
Bayes: v. diagnostic.
Bayle: v. boală Bayle.
Bayliss: v. secretină.
Bazex: v. 1) acrokeratoză paraneoplazică; 2) sindrom Bazex.
Bazy: v. 1) boală Bazy; 2) puncte Bazy; 3) semn Bazy.
Bâcov: patologie corticoviscerală.
Beals: v. 1) auriculo-osteodisplazie; 2) sindrom Beals; 3) sindrom Beals-Hecht.
Bean: v. sindrom Bean.
Bearn: v. sindrom Bearn-Kunkel-Slater.
Beau: v. 1) linii Reil-Beau; 2) sindrom Beau.
Beaunis: v. semn Beaunis.
Beauvais: v. boală Beauvais.
Beauvieux: v. boală Beauvieux.
Bechterew: v. von Bechterew.
Beck: v. triadă Beck.
Becker: v. 1) polialelism; 2) semn Becker.
Beckwith: v. sindrom Beckwith-Wiedemann.
Béclard: v. semn Béclard.
Becquerel: v. Becquerel.
Bednar: v. afte Bednar.
Beer: v. 1) colorimetrie; 2) fotocolorimetrie; 3) legea Lambert-Beer.
Beevor: v. semn Beevor.
Behçet: v. 1) aftoză; 2) boală Behçet; 3) pathergy-test; 4) sindrom Behçet; 5) boală sistemică; 6) spondiloartropatie.
Béhier: v. semn Béhier-Hardy.
Behr: v. 1) boală Behr; 2) degenerescenţă eredomaculară; 3) sindrom Behr.
Behre: v. test pentru acetonurie.
Behring: v. legea Behring.
Bek: v. boală Kashin-Bek.
Bell: v. 1) legea Bell; 2) legea Bell-Magendie; 3) paralizie Bell; 4) semn Bell; 5) semn Charles Bell.
Bence-Jones: v. 1) albumozurie; 2) paraproteină; 3) proteină Bence-Jones; 4) mieiom; 5) mielom multiplu; 6) reacţie Bence-Jones.
Benedict: v. 1) soluţie Benedict; 2) test pentru acetonurie.
Benedikt: v. 1) boală Benedikt; 2) sindrom Benedikt; 3) sindrom de nucleu roşu.
Bengal: v. probă cu roz Bengal.
Benkiser: v. sindrom Benkiser.
Bennett: v. fractură Bennett.
Bennhold: v. probă Bennhold.
Bensaude: v. sindrom Launoise-Bensaude.
Benson: v. boală Benson.
Berger: v. 1) boală Berger; 2) hernie crurală; 3) semn Berger.
Bergh: v. van den Bergh.
Bergman: v. semn Bergman.
Bergonié: v. legea Bergonié-Tribondeau.
Bergson: v. râs.
Berlin: v. sindrom Berlin.
Bernard: v. 1) boală Alpers; 2) distrofie; 3) distrofie trombocitară hemoragică congenitală; 4) glicemie; 5) mediu intern; 6) secreţie internă; 7) sindrom Bernard-Sergent; 8) sindrom Bernard-Soulier; 9) sindrom Claude Bernard; 10) sindrom Claude Bernard-Horner; 11) sindromul plachetelor gigante; 12) sindrom Pancoast-Tobias; 13) sindrom Pourfour du Petit; 14) sindrom Raeder; 15) sindrom Villaret; 16) test Bernard.
Bernhardt: v. boală Bernhardt.
Bernheim: v. sindrom Bernheim.
Bernstein: v. test Bernstein.
Berrardinelli: v. sindrom Seip-Berrardinelli.
Berthelot: v. test Berthelot.
Bertolotti: v. sindrom Bertolotti.
Berzelius: v. test pentru albumină.
Besnier: v. 1) boală Besnier-Boeck-Schaumann; 2) boală Besnier-Kaposi-Libman-Sacks; 3) limfogranulomatoză; 4) lupus pernia; 5) miliar; 6) neurodermatoză; 7) prurigo; 8) prurigo Besnier; 9) reticuloză; 10) sindrom Boeck.
Bespaloff: v. semn Bespaloff.
Bessel-Hagen: v. boală Bessel-Hagen.
Best: v. 1) boală Best; 2) boală Stargardt; 3) carmin; 4) degenerescenţă eredomaculară; 5) insulină.
Beth Vincent: v. 1) probă Simonin; 2) Vincent.
Betz: v. 1) celulă Betz; 2) mioglobinurie; 3) sindrom Meyer-Betz.
Beuren: v. 1) sindrom Beuren; 2) sindrom Williams-Beuren; 3) stenoză aortică.
Beurmann: v. boală Beurmann-Gougerot.
Bezold: v. semn Bezold.
Bianchi: v. 1) boală Epinger-Bianchi; 2) sindrom Bianchi.
Bianco: v. 1) boală Silvestroni-Bianco; 2) talasemie.
Bichat: v. bulă grăsoasă Bichat.
Bickers: v. sindrom Bickers-Adams.
Biederman: v. semn Biederman.
Biedl: v. 1) degenerescenţă diencefalo-retiniană; 2) hipogonadism; 3) sindrom Bardet-Biedl; 4) sindrom Biemond; 5) sindrom Laurence-Moon-Bardet-Biedl.
Bielschowsky: v. 1) boală Bielschowsky-Jansky; 2) semn Bielschowsky; 3) test Bielschowsky.
Biemond: v. sindrom Biemond.
Biermer: v. 1) anemie Biermer; 2) autoimunitate; 3) boală Addison-Biermer; 4) boală Biermer; 5) diseritropoieză; 6) glosită Hunter; 7) paloare; 8) pernicios; 9) scleroze combinate; 10) semn Biermer; 11) sindrom neuroanemic; 12) sindromul fibrelor lungi; 13) test Schilling; 14) transferină; 15) vitamină B_{12}.
Biernacki: v. semn Biernacki.
Biett: v. 1) boală Biett; 2) lupus eritematos diseminat.
Biggs: v. test Biggs-Douglas.
Biglieri: v. 1) sindrom Biglieri; 2) sindrom suprarenogenital.
Bignami: v. 1) boală Marchiafava-Bignami; 2) necroză centrală a corpului calos.
Bikele: v. semn Bikele.

Billroth: v. 1) boală Billroth; 2) boală Billroth-Winiwarter; 3) operaţie Billroth; 4) sindrom de ansă aferentă; 5) sindrom Billroth.
Binda: v. semn Binda.
Bindley: v. sindrom Bindley-Johnson.
Binet: v. 1) probă Binet-Simon; 2) test Binet.
Bing: v. 1) macroglobulinemie Waldenström; 2) sindrom Bing-Horton; 3) sindrom Bing-Neel; 4) sindrom Taussig-Bing; 5) test Bing-Aubry.
Binswanger: v. 1) boală Binswanger; 2) demenţă Binswanger; 3) encefalopatie Binswanger; 4) leucoaraioză; 5) sindrom Binswanger.
Biot: v. 1) legea Biot; 2) polarimetru; 3) respiraţie Biot.
Birber: v. operaţie Birber-Jianu.
Bird: v. 1) semn Bird; 2) ventilaţie asistată.
Bitner: v. oncovirus.
Bitot: v. 1) boală Bitot; 2) pete Bitot.
Bittorf: v. reacţie Bittorf.
Bixler: v. 1) sindrom Antley-Bixler; 2) sindrom Bixler.
Bjerrum: v. scotom Bjerrum.
Björk: v. sindrom Björk.
Bjornstad: v. sindrom Bjornstad.
Björum: v. boală Björum.
Black: v. carie dentară.
Blackberg: v. test Blackberg-Wanger.
Blackfan: v. 1) boală Blackfan-Diamond; 2) sindrom Blackfan-Diamond.
Blalock: v. şunt.
Blanc: v. sindrom Bonnet-Blanc-Dechaume.
Bland: v. sindrom Bland-White-Garland.
Blanquet: v. probă Blanquet-Meyniel.
Blaze: v. De La Blaze.
Bleuler: v. 1) complex; 2) schizofrenie.
Blizzard: v. sindrom Johanson-Blizzard.
Bloch: v. reacţie Bloch.
Bloodgood: v. boală Bloodgood.
Bloom: v. 1) nanism esenţial; 2) sindrom Bloom.
Blount: v. boală Blount.
Blum: v. 1) sindrom Blum; 2) test pentru albumină; 3) trisimptom Gougerot.
Blumberg: v. 1) icron; 2) semn Blumberg.
Blumenthal: v. boală Blumenthal.
Blumer: v. adenopatie Blumer.
Bocca: v. test Bocca.
Bock: v. 1) hidroa; 2) tubercul Bock.
Bodansky: v. unitate Bodansky.
Boeck: v. 1) boală Besnier-Boeck-Schaumann; 2) limfogranulomatoză; 3) lupus pernio; 4) miliar; 5) reticuloză; 6) sindrom Boeck.
Boedeker: v. test pentru albumină.
Boerhaave: v. sindrom Boerhaave.
Bogdan: v. boală Bogdan-Buday.
Bogorad: v. sindrom Bogorad.
Bohr: v. efect Bohr.
Boinet: v. semn Boinet.
Bolivia: v. febră hemoragică de Bolivia.
Bollack: v. semn Bollack.
Bonain: v. soluţie Bonain.
Bonduelle: v. boală Bonduelle.
Bongiovanni: v. 1) sindrom Bongiovanni; 2) sindrom suprarenogenital.
Bonhoeffer: v. semn Bonhoeffer.
Bonieland: v. boală Bonieland.
Bonnet: v. 1) semn Bonnet; 2) sindrom Bonnet-Blanc-Dechaume; 3) sindrom Bonnet-Charles.
Bonnevie: v. sindrom Bonnevie-Ullrich.
Bonnier: v. 1) semn Bonnier; 2) sindrom Bonnier.
Böök: v. sindrom Böök.
Borchgrevink: v. test Borchgrevink.
Bordet: v. 1) bacil Bordet-Gengou; 2) reactivare; 3) reacţie Bordet-Gengou; 4) reacţie Bordet-Wasserman; 5) reacţie de fixare a complementului; 6) sifilis; 7) tabes.
Borelli: v. capilaritate.
Börjeson: v. sindrom Börjeson-Forssman-Lehmann.
Borna: v. boală din Borna.
Bornholm: v. boală din Bornholm.
Bornstein: v. principiu Bornstein.
Borsieri: v. semn Borsieri.
Boston: v. 1) semn Boston; 2) test pentru albumină.
Bosviel: v. 1) apoplexia luetei; 2) boală Bosviel.
Botallo: v. 1) canal Botallo; 2) foramen; 3) orificiu Botallo; 4) septum secundum; 5) sindrom Halipre.
Botcazo: v. sindrom Dide-Botcazo.
Bouchard: v. 1) boală Bouchard; 2) noduli Bouchard.
Bouchet: v. 1) boală Bouchet; 2) boală Bouchet-Gsell.
Bouillaud: v. 1) artrită reactivă; 2) boală Bouillaud-Sokolsky; 3) semn Bouillaud; 4) sindrom Bouillaud; 5) streptococcus pyogenes.
Bourdet: v. 1) boală Fauchard-Bourdet; 2) gingivită expulzivă.
Bourgeois: v. sindrom Grisel-Bourgeois.
Bourneville: v. 1) boală Bourneville; 2) facomatoză; 3) scleroză tuberoasă (Bourneville); 4) tumori Koënen.
Bouveret: v. 1) boală Bouveret; 2) boală Bouveret-Hoffman; 3) semn Bouveret; 4) sindrom Bouveret; 5) tahicardie paroxistică supraventriculară esenţială.
Bowen: v. 1) boală Bowen; 2) cancer cutanat; 3) dermatoză precanceroasă Bowen; 4) diskeratoză.
Bowlby: v. etologie umană.
Bowman: v. test Vissher-Bowman.
Bowmann: v. 1) boală Reis-Bücklers; 2) capsulă Bowmann; 3) cornee; 4) glomerul renal; 5) glomerulonefrită rapid progresivă; 6) membrană Bowmann; 7) rinichi; 8) ultrafiltrat glomerular.
Boyce: v. semn Boyce.
Boyden: v. 1) prânz Boyden; 2) probă Boyden.
Bozzolo: v. 1) boală Bozzolo; 2) semn Bozzolo.
Braille: v. scriere Braille.
Brailsford: v. 1) acrodisplazie; 2) boală Brailsford.
Branham: v. semn Branham.
Brasdor: v. semn Brasdor.
Braun: v. 1) cârlig; 2) test pentru acetonurie.
Braunwald: v. semn Braunwald.
Braxton Hicks: v. Hicks.
Bray: v. efect microfonic.
Brennemann: v. sindrom Brennemann.
Brenner: v. tumoră Brenner.
Bret: v. sindrom Janus.
Brill: v. 1) boală Brill; 2) boală Brill-Symmers; 3) boală Brill-Zinsser; 4) boală Lederer-Brill; 5) limfom gigantofolicular; 6) tifos resurgent.
Brinton: v. boală Brinton.
Briquet: v. sindrom Briquet.
Brissaud: v. sindrom Brissaud-Marie.
Bristowe: v. 1) sindrom Bristowe; 2) sindrom de corp calos.
Broadbent: v. 1) inundaţie ventriculară; 2) semn Broadbent; 2) semn Broadbent inversat.
Broca: v. 1) afazie Broca; 2) afazie motorie; 3) afazie totală; 4) boală Broca; 5) disprozodie; 6) lob frontal; 7) mutism.
Brock: v. 1) semn Brock; 2) sindrom Brock.
Brooke: v. tumora Brooke.
Brockenbrough: v. semn Brockenbrough.
Brocq: v. 1) boală Duhring-Brocq; 2) pemfigoide.
Brodie: v. 1) abces; 2) boală Brodie; 3) probă Brodie-Trendelenburg; 4) tumoră Brodie.
Brodmann: v. 1) arie; 2) arii Brodmann.
Brown: v. 1) probă la frig; 2) probă Hines-Brown; 3) test Gardiner-Brown; 4) test Hines-Brown.

Brown-Séquard: v. 1) paralizie Brown-Séquard; 2) sindrom Brown-Séquard; 3) sindrom de compresiune medulară.
Bruch: v. boală Conor-Bruch.
Bruck: v. reacţie Bruck.
Brudzinski: v. semn Brudzinski.
Brugada: v. sindrom Brugada.
Brügge: v. sindrom Fischer-Brügge.
Brunati: v. semn Brunati.
Bruns: v. 1) ataxie frontală Bruns; 2) sindrom Bruns; 3) sindrom de lob frontal.
Brunschwig: v. operaţie Brunschwig.
Brunsting: v. sindrom Brunsting.
Brushfield: v. 1) pete Brushfield; 2) semn Brushfield.
Bruton: v. 1) agamaglobulinemie; 2) boală Bruton.
Buchem: v. Van Buchem.
Bücklers: v. 1) boală Reis-Bücklers; 2) distrofie corneeană.
Buckley: v. 1) sindrom Buckley; 2) sindrom Job-Buckley.
Bucky: v. etimol. buckyterapie.
Bucy: v. sindrom Klüver-Bucy.
Buday: v. boală Bogdan-Buday.
Budd: v. 1) boală Budd-Chiari; 2) sindrom Budd-Chiari.
Budin: v. semn Budin.
Buerger: v. 1) boală Buerger; 2) probă Buerger-Müller; 3) semn Buerger; 4) trombangeită obliterantă.
Buhl: v. von Buhl.
Bumke: v. semn Bumke.
Bunnell: v. 1) mononucleoză infecţioasă; 2) reacţie Paul-Bunnell-Hăngănuţiu; 3) test Paul-Bunnell-Hăngănuţiu.
Burchardt: v. reacţie Liebermann-Burchardt.
Burdach: v. sindromul fibrelor lungi.
Bureau: v. boală Bureau-Barrière.
Buren: v. Van Buren.
Bürger: v. 1) boală Bürger-Grütz; 2) sindrom Bürger-Grütz.
Burk: v. reprezentare Lineweaver-Burk.
Burkitt: v. 1) boală Burkitt; 2) boală Marek; 3) Herpesviridae; 4) limfom Burkitt; 5) sindrom de imunodeficienţă dobândită; 6) tumoră Burkitt; 7) virus Epstein-Barr.
Burnet: v. 1) boală Derrick-Burnet; 2) reacţie Burnet.
Burnett: v. 1) sindrom Burnett; 2) supraveghere imunologică.
Burnstein: v. probă Burnstein.
Burton: v. lizereu Burton (gingival).
Buruli: v. ulcer Buruli.
Busacca: v. noduli Busacca.
Buschke: v. 1) boală Buschke; 2) sindrom Buschke-Ollendorf; 3) sindrom Launoise-Bensaude.
Butler: v. sindrom Butler-Albright.
Bychowski: v. test pentru albumină.
Byler: v. boală Byler.
Bywaters: v. sindrom Bywaters.

C

Cabot: v. 1) incluziuni intraeritrocitare; 2) inele Cabot.
Cabrera: v. semn Cabrera.
Cacchi: v. boală Cacchi-Ricci.
Cacchione: v. sindrom De Sanctis-Cacchione.
Caffey: v. 1) boală Caffey; 2) sindrom Caffey-Silverman.
Caillaud: v. sindrom Caillaud.
Cajal: v. sistem ventromedial.
Caldwell: v. operaţie Caldwell-Luc.
Callaway: v. test Callaway.
Calmette: v. 1) bacil Calmette-Guérin; 2) vaccin Calmette-Guérin; 3) vaccin BCG.
Calvé: v. 1) boală Calvé; 2) boală Calvé-Legg-Perthes; 3) necroză; 4) osteocondrită a şoldului; 5) osteocondrită vertebrală infantilă.
Camp: v. de la Camp.
Campbell: v. sindrom Williams-Campbell.
Camurati: v. boală Camurati-Engelmann.
Canada: v. 1) balsam; 2) sindrom Canada-Cronkhite.
Canavan: v. boală Canavan.
Canguilhem: v. eutonologie.
Cannon: v. homeostazie.
Cantelli: v. semn Cantelli.
Capdepont: v. boală Capdepont.
Capek: v. robot.
Capgras: v. sindrom Capgras.
Caplan: v. sindrom Caplan.
Carabelli: v. tubercul Carabelli.
Cardarelli: v. 1) boală Cardarelli; 2) semn Cardarelli; 3) semn Charcot-Marie-Cardarelli.
Carducci: v. boală Carducci.
Carey Coombs: v. Coombs.
Carl Smith: v. Smith.
Carnett: v. semn Carnett.
Carney: v. sindrom Carney.
Carnot: v. test Carnot.
Caroli: v. 1) boală Caroli-Schiff; 2) probă Caroli; 3) sindrom Caroli.
Carpenter: v. 1) acrocefalopolisindactilie; 2) sindrom Carpenter.
Carrez: v. test pentru albumină.
Carrington: v. sindrom Carrington-Liebow.
Carrion: v. boală Carrion.
Carter: v. 1) efect Carter; 2) probă Carter-Robbins.
Carvalho: v. 1) semn Carvalho; 2) semn Rivero-Carvalho.
Casoni: v. 1) antigen; 2) reacţie Casoni.
Cassirer: v. boală Crocq-Cassirer.
Castaigne: v. 1) test Achard-Castaigne; 2) test pentru albumină.
Castellani: v. 1) boală Castellani; 2) semn Castellani-Low; 3) test pentru albumină.
Castillo: v. Del-Castillo.
Castle: v. 1) factor Castle; 2) suc gastric.
Castleman: v. boală Castleman.
Cates: v. test Cates-Garrod.
Catto: v. boală Catto.
Caucaz: v. caucazian.
Cavelti: v. nefrită.
Cazenave: v. boală Cazenave.
Cazin: v. semn Cazin.
Cecil: v. suflu Cole-Cecil.
Ceelen: v. boală Ceelen.
Cejka: v. semn Cejka.
Celsius: v. Celsius.
Celsus: v. inflamaţie.
Cerise: v. sindrom Cerise-Thurel.
Certonciny: v. sindrom Certonciny.
Cestan: v. 1) sindrom Cestan-Chenais; 2) sindrom Raymond-Cestan.
Chaddock: v. semn Chaddock.
Chagas: v. 1) boală Chagas; 2) boală Dutton; 3) boală tropicală; 4) semn Romana.
Chaikoff: v. efect Wolff-Chaikoff.
Chaix: v. 1) angiodermită purpurică şi pigmentară; 2) dermită Favre-Chaix.
Chandler: v. 1) boală Chandler; 2) necroză.
Chapman: v. test Chapman.
Chapple: v. sindrom Chapple.
Charcot: v. 1) artropatie; 2) boală Charcot; 3) boală Charcot-Marie-Tooth; 4) cristal; 5) cristale Charcot-Leyden; 6) picior Charcot; 7) semn Charcot; 8) semn Charcot-Marie-Cardarelli; 9) sindrom Charcot; 10) sindrom Charcot-Moebius; 11) sindrom Charcot-Weiss-Baker; 12) triadă Charcot.
Charles: v. sindrom Bonnet-Charles.
Charles Bell: v. Bell.
Charlin: v. sindrom Charlin.
Charlton: v. reacţie Schultz-Charlton.
Charmot: v. boală Charmot.

Charrin: v. boală Charrin-von Winckel.
Chaslin: v. schizofrenie.
Chassaignac: v. semn Chassaignac.
Chatterjee: v. sindrom Chatterjee.
Chaudhry: v. sindrom Gorlin-Chaudhry-Moss.
Chauffard: v. 1) anemie hemolitică Minkowski-Chauffard; 2) boală Minkowski-Chauffard; 3) boală Still-Chauffard; 4) icter hemolitic; 5) proba de rezistenţă globulară; 6) procedeu Chauffard (prin balotare); 7) sindrom Chauffard-Still; 8) sindrom Hanot-Chauffard; 9) triadă Chauffard.
Chaussier: v. semn Chaussier.
Chautard: v. test pentru acetonurie.
Checkley: v. semn Allen-Checkley.
Chediak: v. sindrom Chediak-Higashi.
Chenais: v. sindrom Cestan-Chenais.
Cheney: v. sindrom Hajdu-Cheney.
Chesapeake: v. hemoglobină (5).
Chester: v. boală Chester-Erdheim.
Chevassu: v. semn Chevassu.
Cheyne: v. 1) nistagmus Cheyne; 2) respiraţie Cheyne-Stokes; 3) sindromul apneei de somn.
Chiari: v. 1) boală Arnold-Chiari; 2) boală Budd-Chiari; 3) sindrom Budd-Chiari; 4) sindrom Chiari-Frommel.
Chicago: v. boală Chicago.
Chiray: v. 1) procedeu Pavel-Chiray; 2) semn Chiray.
Cholewa: v. semn Itard-Cholewa.
Chopra: v. reacţie Chopra.
Chotzen: v. 1) acrocefalosindactilie; 2) sindrom Chotzen.
Christ: v. 1) aplazie cutanată congenitală; 2) boală Christ-Siemens-Touraine; 3) polidisplazie; 4) sindrom Berlin; 5) sindrom Christ-Siemens.
Christensen: v. polidistrofie cerebrală progresivă infantilă Christensen-Krabbe.
Christian: v. 1) boală Hand-Schüller-Christian; 2) boală Weber-Christian; 3) citosteatonecroză cutanată; 4) distrofie corneeană; 5) lipoidoză; 6) paniculită nodulară nesupurativă; 7) sindrom Christian-Andrews-Conneally; 8) sindrom Hand-Schüller-Christian; 9) sindrom Weber-Christian.
Christmas: v. 1) boală Christmas; 2) factori de coagulare.
Churchill: v. dislexie.
Churg: v. 1) granulomatoză; 2) sindrom Churg-Strauss.
Churilov: v. boală Churilov.
Chvostek: v. 1) semn Chvostek; 2) tetanie.
Citelli: v. sindrom Citelli.
Civatte: v. boală Civatte.
Clado: v. punct Clado.
Clarke: v. 1) nucleu Clarke; 2) sindrom Clarke-Hadfield.
Claude: v. 1) semn Claude; 2) sindrom Claude; 3) sindrom de nucleu roşu.
Claude Bernard: v. Bernard.
Clausen: v. 1) mucopolizaharidoză; 2) sindrom Dyggve-Melchior-Clausen.
Clausius: v. principiu.
Claybrook: v. semn Claybrook.
Cleeman: v. semn Cleeman.
Clérambault: v. sindrom Clérambault.
Cloquet: v. 1) cordon spermatic; 2) hernie crurală; 3) tunică vaginală.
Clouston: v. 1) aplazie cutanată congenitală; 2) distrofie; 3) sindrom Clouston.
Coats: v. boală Coats.
Cobb: v. 1) angiomatoză medulo-cutanată; 2) sindrom Cobb.
Cockayne: v. 1) boală Cockayne; 2) nanism progeroid; 3) sindrom Cockayne.
Cockett: v. sindrom Cockett.
Codman: v. semn Codman.
Codounis: v. boală Codounis.
Coffin: v. 1) sindrom Coffin-Lowry; 2) sindrom Coffin-Siris.
Cogan: v. 1) angeită necrozantă; 2) boală Cogan; 3) sindrom Cogan.
Cohen: v. 1) sindrom Cohen; 2) test pentru albumină.
Cole: v. 1) diskeratoză; 2) semn Cole; 3) sindrom Zinsser-Engman-Cole; 4) suflu Cole-Cecil.
Coleman: v. semn Coleman.
Coll: v. burelet Coll.
Colles: v. 1) boală Colles; 2) fractură Pouteau-Colles; 3) semn Maisonneuve; 4) sindrom Goyrand.
Collet: v. sindrom Collet-Sicard.
Collins: v. 1) disostoză; 2) disostoză mandibulofacială; 3) sindrom Franceschetti-Zwahlen; 4) sindrom Treacher Collins.
Colliver: v. semn Colliver.
Colorado: v. febra căpuşei de Colorado.
Columb: v. serendipitate.
Columbo: v. 1) hiperlizinemie periodică; 2) sindrom Columbo.
Comby: v. semn Comby.
Comolli: v. semn Comolli.
Congo: v. 1) febră hemoragică de Crimeea-Congo; 2) probă cu roşu de Congo; 3) roşu de Congo.
Conn: v. 1) hiperaldosteronism; 2) hipercorticism; 3) probă la aldactonă; 4) probă Conn; 5) renină; 6) sindrom Conn.
Conneally: v. sindrom Christian-Andrews-Conneally.
Conor: v. boală Conor-Bruch.
Conradi: v. 1) boală Conradi-Hünermann; 2) sindrom Conradi-Hünermann.
Cooley: v. 1) anemie Cooley; 2) boală Cooley; 3) eritroblastoză; 4) talasemie.
Coombs: v. 1) anemie hemolitică autoimună; 2) anticorp incomplet; 3) bromelină; 4) hipersensibilitate; 5) reacţie Coombs; 6) reacţie de aglutinare; 7) suflu Carey Coombs; 8) test Coombs.
Cooper: v. 1) boală Cooper; 2) hernie crurală.
Coopernail: v. semn Coopernail.
Copland: v. sindrom.
Coppez: v. degenerescenţă maculară Coppez-Danis.
Corda: v. sindrom Silvestrini-Corda.
Coreea: v. febră de Coreea.
Cori: v. 1) boală Cori; 2) boală glicogenică; 3) glicogenoză.
Cornelia De Lange: v. De Lange.
Corrigan: v. 1) boală Corrigan; 2) puls Corrigan; 3) semn Corrigan.
Corti: v. 1) celulă ciliară a urechii interne; 2) membrană bazilară; 3) organ Corti; 4) otospongioză; 5) ureche internă.
Corvirsart: v. boală Corvisart.
Costa: v. Da Costa.
Coste: v. poliosteocondrită Turpin-Coste.
Costen: v. sindrom Costen.
Cotard: v. sindrom Cotard.
Coulomb: v. Coulomb.
Councilman: v. corpi Councilman.
Courvoisier: v. 1) legea Courvoisier; 2) semn Courvoisier; 3) sindrom Courvoisier-Terrier.
Cowden: v. 1) boală Cowden; 2) sindrom Cowden.
Cowper: v. 1) cowperită; 2) glandă Cowper; 3) spermă; 4) uretră.
Coxsackie: v. 1) Coxsackie; 2) virus Coxsackie.
Craig: v. test Craig.
Crampton: v. test Crampton.
Creutzfeldt: v. 1) atrofie cerebrală; 2) boală Creutzfeldt-Jakob; 3) prion; 4) sindrom Creutzfeldt-Jakob.
Creveld: v. van Creveld.
Crichton-Browne: v. semn Crichton-Browne.
Crigler: v. 1) hiperbilirubinemie; 2) icter familial congenital Crigler-Najjar; 3) sindrom Crigler-Najjar; 4) sindrom Gilbert.
Crimeea: v. febră hemoragică de Crimeea-Congo.
Crocq: v. boală Crocq-Cassirer.
Croft: v. sindrom Brain-Croft.

Crohn: v. 1) boală Crohn; 2) celulă gigantă; 3) colită; 4) spondiloartropatie.
Cronkhite: v. sindrom Canada-Cronkhite.
Crosti: v. 1) acrodermatită; 2) sindrom Gianotti-Crosti.
Crouzon: v. 1) acrocefalosindactilie; 2) boală Apert-Crouzon; 3) boală Crouzon; 4) disostoză; 5) sindrom Crouzon.
Crowe: v. semn Crowe.
Cruchet: v. boală Cruchet.
Cruveilhier: v. 1) boală Cruveilhier-Baumgarten; 2) cap de meduză; 3) semn Cruveilhier; 4) sindrom Cruveilhier-Baumgarten; 5) suflu Cruveilhier-Baumgarten.
Cuènot: v. preadaptare.
Cullen: v. semn Cullen.
Curie: v. 1) Curie; 2) Radiu.
Currarino: v. sindrom Currarino.
Curschmann: v. spirale Curschmann.
Curtius: v. sindrom Curtius.
Cushing: v. 1) amenoree; 2) boală Cushing; 3) 17-cetosteroizi; 4) cuşingoid; 5) hipercorticism; 6) hipertensiune; 7) hirsutism; 8) insulino-rezistenţă; 9) limfocitopenie; 10) sindrom Anderson; 11) sindrom Cushing; 12) sindrom Cushing paraneoplazic; 13) sindrom Iţenko-Cushing; 14) sindrom Nelson; 15) sindrom pseudo-Cushing; 16) sindrom Meador; 17) test de stimulare cu CRH; 18) ulcer Cushing; 19) vergeturi.
Cutler: v. test Cutler-Power-Wilder.
Cyriax: v. sindrom Cyriax.
Cyril: v. semn Cyril-Oggle.

D

Da Costa: v. 1) boală Da Costa; 2) erythrokeratoderma variabilis; 3) sindrom Da Costa; 4) sindrom Mendes Da Costa.
Daae: v. boală Daae-Finsen.
Dabnei: v. gripă Dabnei.
Dacie: v. test Ham-Dacie.
Daentl: v. sindrom Daentl.
Dagnini: v. sindrom Scaglietti-Dagnini.
Dakin: v. soluţie Dakin.
Dale: v. 1) reacţie Dale; 2) reacţie Schultz-Dale; 3) sensibilizare.
d'Alger: v. semn Vincent d'Alger.
Dalrymple: v. 1) semn Dalrymple; 2) semn Stellwag-Dalrymple.
Dalton: v. 1) anomalie tip Dalton; 2) Dalton; 3) legea lui Dalton; 4) presiune parţială.
Damany: v. Le Damany.
d'Amato: v. semn d'Amato.
Damoiseau: v. 1) curba Ellis-Damoiseau; 2) triunghi Garland.
Dance: v. semn Dance.
Dandy: v. sindrom Dandy-Walker.
Dane: v. particulă Dane.
Danforth: v. semn Danforth.
Danielopolu: v. 1) acţiune; 2) operaţie Danielopolu.
Danis: v. degenerescenţă maculară Coppez-Danis.
Danlos: v. 1) boală Ehlers-Danlos; 2) semn Gorlin; 3) sindrom Danlos; 4) sindrom Ehlers-Danlos.
Darier: v. 1) boală Darier; 2) boală Darier-Ferrand; 3) diskeratoză; 4) semn Darier.
Darkschewitsch: v. nucleu Darkschewitsch.
Darling: v. 1) boală Darling; 2) test Darling.
Darrow: v. sindrom Darrow.
Darwin: v. 1) darwinism; 2) evoluţie; 3) tubercul Darwin.
Davidoff: v. sindrom Davidoff.
Davidsohn: v. 1) semn Davidsohn; 2) test Davidsohn.
Daviel: v. operaţie Daviel.
Davies: v. 1) semn Davies 2) torace Davies.
Dawbarn: v. semn Dawbarn.
Day: v. 1) disautonomie; 2) sindrom Riley-Day.
De Bakey: v. semn De Bakey.
de Graaf: v. 1) corp galben; 2) folicul de Graaf; 3) ovulaţie; 4) sindrom Jewelewicz.
De Grouchy: v. sindrom De Grouchy.
De La Balze: v. sindrom Castillo-Trabucco-De La Balze.
De La Camp: v. 1) semn de la Camp; 2) semn La Camp.
De Lange: v. 1) boală Cornelia De Lange; 2) boală De Lange; 3) boală Lange Cornelia; 4) sindrom Cornelia De Lange.
de la Tourette: 1) boala ticurilor; 2) boală Gilles de la Tourette; 3) sindrom Gilles de la Tourette; 4) sindrom Pary.
de Musset: v. 1) semn Alfred de Musset; 2) semn Musset.
de Mussy: v. punct Guéneau de Mussy.
de Morsier: v. sindrom Kallmann-de Morsier.
de Pintus: v. semn Lis de Pintus.
de Quervain: v. 1) boală de Quervain; 2) boală Quervain; 3) hipertiroidism; 4) tenosinovită cronică stenozantă a policelui de Quervain; 5) tiroidită cu celule gigante; 6) tiroidită subacută (granulomatoasă) de Quervain.
De Reynier: v. 1) disostoză acrofacială; 2) sindrom Nager-De Reynier.
De Sanctis: v. sindrom De Sanctis-Cacchione.
De Toni: v. 1) sindrom de Toni-Debré-Fanconi; 2) tirozinază congenitală.
de Vries: v. Vries.
Debré: v. 1) boală Debré-Mollaret; 2) cutis laxa; 3) reacţie antigenică a lui Debré-Paraf; 4) reacţie Debré-Paraf; 5) sindrom Debré-Fibiger; 6) sindrom Debré-Fittke; 7) sindrom Debré-Kocher-Semelaigne; 8) sindrom Debré-Marie; 9) sindrom Debré-Semelaigne; 10) sindrom suprarenogenital; 11) sindrom de Toni-Debré-Fanconi; 12) sindrom Toni-Debré-Fanconi; 13) tirozinză congenitală.
Dechaume: v. sindrom Bonnet-Blanc-Dechaume.
Deehan: v. reacţie Deehan.
Degas: v. semn Degas.
Degos: v. 1) boală Degos; 2) boală Köhlmeyer-Degos; 3) genodermatoză; 4) limfocitom; 5) reticuloză; 6) sindrom Degos; 7) sindrom Dowling-Degos.
Dehio: v. test Dehio.
Deiters: v. 1) nucleu Deiters; 2) sindrom de nucleu Deiters; 3) sindrom Bonnier.
Dejean: v. sindrom Dejean.
Déjerine: v. 1) boală Déjerine-Sottas; 2) boală Landouzy-Déjerine; 3) hiperpatie; 4) miopatie facio-scapulo-humerală Landouzy-Déjerine; 5) semn Déjerine; 6) sindrom Déjerine; 7) sindrom Déjerine-Roussy; 8) sindrom Déjerine-Sottas; 9) sindrom parietal 10) sindrom talamic.
Déjerine-Klumpke: v. 1) paralizie Klumpke; 2) sindrom Déjerine-Klumpke.
Del Castillo: v. 1) sindrom Ahumada-Del Castillo; 2) sindrom Argonz-Del Castillo; 3) sindrom Castillo-Trabucco-De La Balze; 4) sindrom Del Castillo.
Delbet: v. semn Delbet.
Déléage: v. boală Déléage.
Delmege: v. semn Delmege.
Demelin: v. sindrom Demelin.
Demianoff: v. semn Demianoff.
Demons: v. sindrom Demons-Meigs.
Denigès: v. test pentru acetonurie.
Dennie: v. sindrom Dennie-Marfan.
Dennis: v. test Dennis-Silverman.
Denny-Brown: v. sindrom Denny-Brown.
Denzelot: v. pentada Denzelot.
Dercum: v. boală Dercum.
Derrick: v. boală Derrick-Burnet.
Derry: v. boală Derry.
Desault: v. semn Desault.
Descemet: v. 1) cornee; 2) descemetită; 3) keratocel; 4) inel Kayser-Fleischer; 5) inel Schwalbe; 6) membrană Descemet; 7) sindrom Fuchs.

Destot: v. semn Destot.
Deutschländer: v. 1) boală Deutschländer; 2) fractură.
Devic: v. 1) boală Devic; 2) semn Devic; 3) sindrom Devic.
Di George: v. sindrom Di George.
Di Guglielmo: v. 1) anemie refractară; 2) boală Di Guglielmo; 3) mieloză eritremică; 4) sindrom Di Guglielmo.
Di Sant' Agnese: v. test Di Sant' Agnese.
Diallinas: v. sindrom Amalric-Diallinas.
Diamond: v. 1) boală Blackfan-Diamond; 2) sindrom Blackfan-Diamond; 3) sindrom Diamond; 4) sindrom Gardner-Diamond.
Dick: v. 1) reacţie Dick; 2) scarlatină.
Dickson: v. test Ruffier-Dickson.
Dide: v. sindrom Dide-Botcazo.
Dieulafoy: v. 1) semn Dieulafoy; 2) triadă Dieulafoy.
Dighton: v. 1) osteogeneză imperfectă; 2) sindrom Adair Dighton.
Diogene: v. sindrom Diogene.
Disse: v. spaţiu Disse.
Doan: v. boală Wiseman-Doan.
Döderlein: v. bacil Döderlein.
Doege: v. sindrom Doege-Potter.
Döhle: v. 1) boală May-Hegglin; 2) corpi Döhle.
Donath: v. 1) anticorpi Donath-Landsteiner; 2) sistem P.
Donogany: v. test Donogany.
Donohue: v. 1) nanism esenţial; 2) sindrom Donohue.
Doppler: v. 1) Doppler; 2) Doppler pulsat; 3) ecografie Doppler; 4) efect Doppler-Fizeau; 5) principiu Doppler; 6) ultrasonografie Doppler; 7) velocimetrie Doppler.
Dorendorf: v. semn Dorendorf.
Döring: v. panencefalită Pette-Döring.
Dorfman: v. boală Rosai-Dorfman.
Dott: v. sindrom Dott-Bailey.
Douglas: v. 1) culdocenteză; 2) culdoscopie; 3) elitrocel; 4) excavaţie; 5) fund de sac Douglas; 6) fund de sac vezico-rectal; 7) hematocel; 8) rectovaginal; 9) semn Douglas; 10) test Biggs-Douglas.
Dowling: v. sindrom Dowling-Degos.
Down: v. 1) arieraţie mentală; 2) endostatină; 3) fenotip; 4) pete Brushfield; 5) mezoic; 6) proteină S-100; 7) semn Goldstein; 8) semn Siegert; 9) sindrom Down; 10) sindrom fetal alcoolic; 11) sindrom Langdon Down; 12) sindrom Potter.
Drager: v. 1) atrofie sistemică multiplă; 2) disautonomie; 3) distrofie musculară oculo-faringiană; 4) sindrom Shy-Drager; 5) sindromul apneei de somn.
Dragstedt: v. 1) gastroplegie; 2) operaţie Dragstedt.
Drăgănescu: v. probă Drăgănescu-Voiculescu.
Dresbach: v. 1) boală Dresbach; 2) sindrom Dresbach.
Dressler: v. 1) boala complexelor imune; 2) sindrom Dressler.
Dreifuss: v. 1) emerină; 2) sindrom Emery-Dreifuss.
Dreyfus: v. sindrom Dreyfus.
Drinker: v. 1) respirator; 2) respirator Drinker.
Drinkwater: v. sindrom Drinkwater.
Driscoll: v. sindrom Lucey-Driscoll.
Drummond: v. semn Drummond.
Duane: v. 1) sindrom Duane; 2) sindrom Stilling-Türk-Duane.
Dubin: v. 1) boală Dubin-Johnson; 2) hiperbilirubinemie; 3) lipofuscină; 4) sindrom Dubin-Johnson.
Dubois: v. semn Dubois.
Dubreuihl: v. 1) boală Dubreuihl; 2) melanoză circumscrisă precanceroasă Dubreuihl.
Duchenne: v. 1) boală Aran-Duchenne; 2) boală Duchenne; 3) diagnostic prenatal; 4) distrofie musculară pseudohipertrofică; 5) miopatie pseudohipertrofică Duchenne; 6) miopatie maghrebină; 7) polialelism; 8) semn Duchenne; 9) sindrom Duchenne; 10) utrofină.
Duckes: v. boală Duckes-Filatov.
Ducrey: v. bacii Ducrey.
Duffy: v. sistem Duffy.
Dufier: v. sindrom Dufier-Alzial.
Duguet: v. angină Duguet.
Duhring: v. 1) boală Duhring-Brocq; 2) dermatită herpetiformă; 3) hydroa; 4) pemfigoide.
Dührssen: v. operaţie Dührssen.
Duke: v. 1) test Duke; 2) timp de sângerare.
Dukes: v. boală Dukes-Filatov.
Duncan: v. sindrom Duncan.
Dunningan: v. sindrom Köbberling-Dunningan.
Du Petit: v. Petit.
Duplay: v. 1) boală Duplay; 2) bursită; 3) operaţie Duplay.
Dupont: v. test Dupont.
Dupré: v. 1) boală Dupré; 2) semn Dupré.
Dupuytren: v. 1) boală Dupuytren; 2) boală Ledderhose; 3) contractură Dupuytren; 4) fascia Dupuytren; 5) fractură Dupuytren; 6) semn Dupuytren.
Durand: v. 1) boală Durand; 2) boală Durand-Nicolas-Favre.
Durante: v. 1) boală Durante; 2) boală Porak-Durante.
Duroziez: v. 1) boală Duroziez; 2) semn Duroziez.
Dutton: v. boală Dutton.
Duvernay: v. 1) semn Duvernay; 2) semn Graber-Duvernay.
Duvowitz: v. sindrom Duvowitz.
Dyggve: v. 1) mucopolizaharidoză; 2) sindrom Dyggve; 3) sindrom Dyggve-Melchior-Clausen.

E

Eagle: v. 1) sindrom Eagle; 2) sindrom stilocarotidian.
Eales: v. 1) boală Eales; 2) periflebită retiniană.
Eaton: v. 1) sindrom Eaton-Lambert; 2) sindrom pseudomiastenic paraneoplazic.
Ebden: v. glicoliză.
Eberth: v. bacii Eberth.
Ebola: v. 1) boală Ebola; 2) febră hemoragică epidemică; 3) virus Ebola.
Ebstein: v. 1) boală Ebstein; 2) boală Pel-Ebstein; 3) febră Pel-Ebstein; 4) histiocitoza cu celule non-Langerhans; 5) semn Ebstein; 6) semn Pel-Ebstein.
Eck: v. operaţie Eck.
Ecklin: v. boală Ecklin.
Economo: v. von Economo.
Eddowes: v. sindrom Eddowes.
Edelmann: v. semn Edelmann.
Edinger: v. nucleu Edinger-Westphal.
Edison: v. dislexie.
Edwards: v. sindrom Edwards.
Egger: v. semn Egger.
Ehlers: v. 1) boală Ehlers-Danlos; 2) semn Gorlin; 3) sindrom Ehlers-Danlos.
Ehrlich: v. 1) diazoreacţie; 2) haptofor; 3) test Patterson; 4) test Watson-Schwartz.
Eichstedt: v. boală Eichstedt.
Eigen: v. quasispecie.
Eiger: v. sindrom Bakwin-Eiger.
Einhorn: v. probă Meltzer-Lyon.
Einstein: v. dislexie.
Einthoven: v. 1) axă electrică a inimii; 2) bornă centrală; 3) legea Einthoven; 4) triunghiul Einthoven.
Eisenmenger: v. sindrom Eisenmenger.
Ekbom: v. sindrom Ekbom.
Eldjarn: v. sindrom Eldjarn.
Elejalde: v. sindrom Elejalde.
Elliot: v. 1) semn Elliot; 2) Doege-Potter; 3) sindrom Nadler-Wolfer-Elliot.
Ellis: v. 1) curba Ellis-Damoiseau; 2) semn Ellis; 3) sindrom Ellis-van Creveld; 4) sindrom polidactilie-coastă scurtă; 5) triunghi Garland.
Ellison: v. 1) hiperclorhidrie; 2) proba la secretină; 3) sindrom Zollinger-Ellison; 4) ulcer gastroduodenal.

Ellsworth: v. probă Ellsworth-Howard.
Elpenor: v. sindrom Elpenor.
Elsberg: v. tumoră gigantă Elsberg.
Elschnig: v. 1) perle Elschnig; 2) pete Elschnig.
Embden: v. 1) calea Embden-Meyerhof; 2) enolază.
Emery: v. 1) emerină; 2) sindrom Emery-Dreifuss.
Empis: v. semn Empis.
Enescu: v. odihnă.
Engelmann: v. 1) boală Camurati-Engelmann; 2) boală Engelmann.
Engman: v. 1) boală Engman; 2) diskeratoză; 3) sindrom Zinsser-Engman-Cole.
Engström: v. 1) respirator; 2) respirator Engström; 3) ventilaţie controlată.
Enroth: v. semn Enroth.
Eppinger: v. boală Epinger-Bianchi.
Epstein: v. 1) boală Epstein; 2) mononucleoză infecţioasă; 3) receptori pentru complement; 4) simptom Epstein; 5) sindrom de oboseală cronică; 6) virus Epstein-Barr; 7) virus oncogen; 8) tumoră Burkitt.
Erasmus: v. sindrom Erasmus.
Erb: v. 1) boală Erb-Goldflam; 2) reacţie de degenerescenţă; 3) reacţie Erb; 4) semn Erb; 5) sindrom Erb.
Erdheim: v. 1) boală Chester-Erdheim; 2) sindrom costovertebral; 3) sindrom Erdheim; 4) spondilită acromegalică.
Erichsen: v. semn Erichsen.
Eriksson: v. sindrom Forsius-Eriksson.
Erlanger: v. sfigmomanometru.
Esbach: v. test pentru albumină.
Escherich: v. 1) bacil Escherich; 2) semn Escherich.
Escudero: v. boală Escudero.
Estlander: v. semn Estlander-Verneuil.
Eulenburg: v. von Eulenburg.
Eustace Smith: v. Smith.
Eustachio: v. 1) amigdală tubară; 2) bujie; 3) casa timpanului; 4) căscat; 5) faringosalpingită; 6) manevra Valsalva; 7) probă Toynbee; 8) rinofaringe; 9) rinosalpingită; 10) salpingită; 11) salpingografie; 12) salpingoscopie; 13) salpingofaringian; 14) trompa lui Eustachio; 15) tubotimpanic; 16) tubotimpanită; 17) ureche medie.
Evans: v. 1) albastru; 2) sindrom Evans; 3) test Evans; 4) volum sanguin.
Evens: v. 1) eredodistrofie inelară a endoteliului corneean; 2) sindrom François-Evens.
Ewald: v. triadă Ewald.
Ewart: v. semn Ewart.
Ewing: v. 1) sarcom Ewing; 2) semn Ewing; 3) sindrom Ewing.
Exton: v. test pentru albumină.
Ey: v. schizofrenie.
Eyach: v. virus Eyach.

F

Faber: v. 1) boală Hayem-Faber; 2) boală Knud Faber; 3) sindrom Faber; 4) sindrom Knud Faber.
Fabricius: v. bursă Fabricius.
Fabry: v. 1) boală Fabry; 2) lipoidoză.
Faget: v. semn Faget.
Fahr: v. boală Fahr.
Fahraeus: v. 1) efect Fahraeus-Lindqvist; 2) reacţie Fahraeus.
Fairbank: v. 1) boală Fairbank; 2) boală Valentin; 3) displazie poliepifizară; 4) distrofie spongioepifizară sistematizată.
Fajans: v. legile deplasării Fajans-Sody.
Fallopio: v. 1) canal Müller; 2) hematosalpinx; 3) hidatidă; 4) hidrosalpinx; 5) ovar; 6) pahisalpingită; 7) piosalpinx; 8) salpingită; 9) salpingografie; 10) salpingoscopie; 11) salpingoovarită; 12) salpingopexie; 13) salpingostomie; 14) sarcină extrauterină; 15) trompa Fallopio; 16) trompă uterină; 17) uter; 18) salpingotomie.
Fallot: v. 1) boală Fallot; 2) cardiopatii congenitale; 3) dextropoziţie a aortei; 4) hipertrofie ventriculară; 5) infundibulectomie; 6) pentalogie Fallot; 7) sindrom cardiofacial; 8) sindrom Caillaud; 9) sindrom Fallot; 10) sindrom Janus; 11) sindrom Shprintzen; 12) sindrom TAR; 13) şunt; 14) tetradă Fallot; 15) tetralogie Fallot; 16) triadă Fallot.
Fanconi: v. 1) boală Lignac-Fanconi; 2) cistinoză; 3) diabet renal; 4) hipofosfatemie; 5) sindrom Abderhalden-Fanconi; 6) sindrom Luder-Sheldon; 7) sindrom de Toni-Debré-Fanconi; 8) sindrom Fanconi; 9) sindrom Toni-Debré-Fanconi; 10) sindrom Zinsser-Fanconi; 11) tirozinoză congenitală.
Farabeuf: v. semn Farabeuf.
Faraday: v. electroliză.
Farber: v. 1) anemie hipocromă esenţială a adultului; 2) boală Farber; 3) lipoidoză; 4) sindrom Farber-Uzman.
Farnsworth: v. test Farnsworth.
Farr: v. test Farr.
Farquhar: v. boala Farquhar.
Fauchard: v. 1) boală Fauchard-Bourdet; 2) gingivită expulzivă.
Fauguell: v. semn Fauguell.
Favre: v. 1) angiodermită purpurică şi pigmentară; 2) boală Durand-Nicolas-Favre; 3) boală Favre; 4) boală Goldmann-Favre; 5) boală Nicolas-Favre; 6) boală transmisibilă sexual; 7) dermită Favre-Chaix; 8) limfogranulomatoză; 9) retinoschizis idiopatic cu hemeralopie precoce; 10) sindrom Favre-Racouchot; 11) sindrom Jersild.
Fazio: v. 1) boala neuronului motor periferic; 2) sindrom Fazio-Londe.
Fechner: v. legea Weber-Fechner.
Federici: v. 1) semn Federici; 2) semn Lewis-Federici.
Federman: v. sindrom Moore-Federman.
Feer: v. 1) boală Feer; 2) boală Selter-Swift-Feer; 3) semn Feer.
Fehling: v. test Allen.
Feichtiger: v. sindrom Ullrich-Feichtiger.
Feil: v. 1) notocordodisrafie; 2) sindrom cervico-oculo-acustic; 3) sindrom Klippel-Feil.
Feldman: v. 1) reacţie Sabin-Feldman; 2) sindrom Sabin-Feldman; 3) test de liză pentru toxoplasmoză; 4) test Sabin-Feldman.
Felix: v. 1) reacţie Felix; 2) reacţie Weil-Felix.
Felix Ramond: v. Ramond.
Felty: v. sindrom Felty.
Fenwick: v. boală Fenwick.
Ferey: v. semn Ferey.
Ferimann: v. virilism.
Fermi: v. 1) vaccin antirabic; 2) vaccin Fermi.
Fernandez: v. reacţie Fernandez.
Ferrand: v. boală Darier-Ferrand.
Ferraton: v. boală Perrin-Ferraton.
Ferrein: v. 1) lobul; 2) piramidă (1, a).
Feulgen: v. 1) plasmalogen; 2) reacţie Feulgen.
Fèvre: v. sindrom Fèvre-Languepin.
Feyrter: v. boală Feyrter.
Fibiger: v. 1) sindrom Debré-Fibiger; 2) sindrom suprarenogenital.
Fick: v. 1) difuziune; 2) halou; 3) principiu Fick.
Ficoll: v. centrifugare izopionică.
Fiedler: v. boală Fiedler.
Fielding: v. sistem port.
Fiessinger: v. 1) artrită reactivă; 2) sindrom Fiessinger-Leroy-Reiter; 3) sistem HLA; 4) spondiloartropatie.
Filatov: v. 1) boală Duckes-Filatov; 2) boală Filatov; 3) semn Filatov.
Filipovitch: v. semn Filipovitch.
Finkeldey: v. celule Warthin-Finkeldey.
Finsen: v. boală Daae-Finsen.
Finsterer: v. triadă Finsterer.

Fischer: v. 1) probă Fischer; 2) semn Fischer; 3) sindrom Fischer-Brügge; 4) test T.
Fishbein: v. sindrom Fishbein.
Fisher: v. 1) sindrom Fisher; 2) test Student-Fisher.
Fittke: v. 1) cutis laxa; 2) sindrom Debré-Fittke.
Fitz: v. sindrom Fitz.
Fizeau: v. efect Doppler-Fizeau.
Flaubert: v. bovarism.
Flack: v. 1) ectopic; 2) inimă; 3) nod Keith-Flack; 4) pacemaker; 5) ritm atrioventricular; 6) semn Hill-Flack; 7) sinusal; 8) supraventricular; 9) test Flack.
Flajani: v. boală Flajani.
Flatau: v. semn Flatau.
Flegel: v. boală Flegel.
Fleischer: v. 1) coreoatetoză familială paroxistică; 2) degenerescenţă hepatolenticulară; 3) inel Kayser-Fleischer.
Flexner: v. bacil Flexner.
Fliess: v. bisexualitate.
Flint: v. 1) fluttering; 2) semn Flint; 3) suflu Austin Flint.
Foix: v. 1) boală Schilder-Foix; 2) sindrom Foix-Alajouanine; 3) sindrom Marie-Foix.
Foley: v. semn Adams-Foley.
Fölling: v. boală Fölling.
Fontaine: v. sindrom Fontaine.
Fontan: v. triadă Fontan.
Forbes: v. 1) boală Forbes; 2) glicogenoză; 3) sindrom Forbes-Albright.
Fordyce: v. 1) boală Fordyce; 2) boală Fox-Fordyce; 3) pete Fordyce; 4) sindrom Fox-Fordyce.
Forest: v. virus Barmah Forest.
Forestier: v. 1) boală Forestier; 2) hiperostoză vertebrală anchilozantă; 3) sindrom Forestier-Rotès-Quérol; 4) spondiloreostoză.
Fornet: v. reacţie Fornet.
Forney: v. sindrom Forney.
Forscheimer: v. semn Forscheimer.
Forsius: v. sindrom Forsius-Eriksson.
Forssman: v. 1) antigen; 2) antigen Forssman; 3) antigeni heterofili; 4) sindrom Börjeson-Forssman-Lehmann; 5) test Davidsohn.
Foster Kennedy: v. Kennedy.
Fothergill: v. 1) boală Fothergill; 2) operaţie Fothergill; 3) semn Fothergill.
Fouineau: v. semn Fouineau.
Fournier: v. 1) boală Fournier; 2) semn Fournier.
Foville: v. sindrom Foville.
Fowler: v. 1) plămân; 2) test Fowler.
Fox: v. 1) boală Fox-Fordyce; 2) sindrom Fox-Fordyce.
Foy: v. sindrom Marie-Foy-Sainton.
Fraccaro: v. 1) sindrom Barr; 2) sindrom Fraccaro.
Franceschetti: v. 1) disostoză; 2) disostoză mandibulofacială; 3) semn Franceschetti; 4) sindromul primului arc branhial; 5) sindrom Franceschetti-Zwahlen.
Francis: v. boală Francis.
François: v. 1) discefalie; 2) eredodistrofie inelară a endoteliului corneean; 3) sindrom François; 4) sindrom François-Evens; 5) sindrom François-Haustrate; 6) sindromul primului arc branhial.
Françon: v. semn Françon.
Frank: v. semn Frank.
Fränkel: v. semn Fränkel.
Frankl Hochwart: v. Hochwart.
Franklin: v. 1) boală Franklin; 2) sindrom Franklin.
Fraumeni: v. sindrom Li-Fraumeni.
Frederich Müller: v. Müller.
Frederickson: v. 1) hiperlipemie; 2) hiperlipidemie.
Frédet: v. operaţie Frédet-Ramstedt.
Freeman: v. 1) distrofie; 2) sindrom Freeman-Sheldon.
Freiberg: v. boală Freiberg.
Fremerey-Dohna: v. sindrom Ullrich şi Fremerey-Dohna.
Frenkel: v. sindrom Frenkel.
Frerichs: v. boală Rokitansky-Frerichs.
Freud: v. 1) amnezie; 2) bisexualitate; 3) complex; 4) complexul lui Oedip; 5) freudism; 6) inconştient; 7) libido; 8) metapsihologie; 9) narcisism; 10) nevroză; 11) pansexualism; 12) psihanaliză; 13) psihonevroză; 14) subconştient; 15) sublimare; 16) transfer.
Freund: v. 1) adjuvant; 2) adjuvant Freund; 3) nevrită.
Frey: v. 1) antiplasmină; 2) sindrom Frey; 3) sindrom Lucja Frey.
Freyer: v. operaţie Freyer.
Friderichsen: v. 1) insuficienţă suprarenală; 2) meningită cerebrospinală epidemică; 3) sindrom Waterhouse-Friderichsen.
Friedländer: v. 1) bacil Friedländer; 2) boală Friedländer; 3) boală Friedländer-Winiwarter; 4) cloramfenicol; 5) Klebsiella.
Friedmann: v. 1) boală Friedmann; 2) reacţie Friedmann; 3) reacţie de sarcină; 4) sindrom Friedmann.
Friedreich: v. 1) ataxie Friedreich; 2) boală Friedreich; 3) mutaţie dinamică; 4) semn Friedreich; 5) sindrom de eredodegenerescenţă spinocerebeloasă; 6) tabes ereditar.
Friend: v. virus al leucemiei murine.
Frigero: v. semn Staehelin-Frigero-Levy.
Frimodt: v. sindrom Frimodt-Möller.
Frisch: v. rinosclerom.
Fröhlich: v. 1) distrofie; 2) sindrom Babinski-Fröhlich; 3) sindrom Fröhlich.
Froin: v. sindrom Froin.
Froment: v. 1) semn Froment; 2) sindrom Roger-Froment.
Frommel: v. sindrom Chiari-Frommel.
Frommer: v. test pentru acetonurie.
Fuchs: v. 1) semn Fuchs; 2) sindrom Fuchs; 3) sindrom mucooculocutanat.
Fuhrmann: v. nanism tip Fuhrmann.
Fuller: v. tensegritate.
Fürbringer: v. 1) semn Fürbringer; 2) test pentru albumină.
Fürstner: v. boală Fürstner.

G

Gadrat: v. boală Nanta-Gadrat.
Gaenslen: v. semn Gaenslen.
Gaillard: v. sindrom Gaillard.
Gaisböck: v. sindrom Gaisböck.
Galeazzi: v. semn Galeazzi.
Galenus: v. 1) aură; 2) sindrom.
Gallais: v. 1) sindrom Apert-Gallais; 2) sindrom suprarenogenital.
Gallavardin: v. 1) disociaţie Gallavardin; 2) semn Gallavardin; 3) sindrom Gallavardin.
Galien: v. vena cerebrală mare.
Galii Mainini: v. 1) Mainini; 2) reacţie de sarcină.
Gamna: v. 1) boală Gamna; 2) noduli Gamna-Gandy.
Gamstorp: v. sindrom Gamstorp.
Gandy: v. 1) boală Gamna; 2) boală Gandy; 3) infantilism; 4) infantilism tardiv de tip Gandy; 5) noduli Gamna-Gandy.
Gangi: v. reacţie Gangi.
Gangolphe: v. semn Gangolphe.
Ganong: v. sindrom Lown-Ganong-Levine.
Ganser: v. sindrom Ganser.
Garbe: v. 1) boală Sulzberger-Garbe; 2) dermatită exsudativă discoidă şi lichenoidă cronică.
Garcin: v. sindrom Garcin.
Gardiner: v. test Gardiner-Brown.

Gardner: v. 1) sindrom Devic; 2) sindrom Gardner; 3) sindrom Gardner-Diamond; 4) sindrom Gardner-Richards.
Garel: v. semn Garel.
Garengeot: v. semn Garengeot.
Garland: v. 1) sindrom Bland-White-Garland; 2) triunghiul Garland.
Garré: v. boală Garré.
Garrod: v. test Cates-Garrod.
Gasser: v. 1) ganglion Gasser; 2) gasserectomie; 3) nevralgie de trigemen; 4) reactivare; 5) sindrom Gasser; 6) sindrom Raeder.
Gastaut: v. boală Lennox-Gastaut.
Gaucher: v. 1) boală Gaucher; 2) cerebrozidoză; 3) lipoidoză; 4) tezaurocit.
Gault: v. test Gault.
Gauss: v. 1) deviaţie standard; 2) Gauss.
Gayet: v. sindrom Gayet-Wernicke.
Gee: v. 1) boală Gee; 2) steatoree idiopatică.
Gehring: v. boala Lou Gehring.
Geiger: v. contor.
Gélineau: v. 1) cataplexie; 2) narcolepsie; 3) sindrom Gélineau.
Gell: v. hipersensibilitate.
Gemzell: v. reacţie de sarcină.
Gendrin: v. semn Gendrin.
Geneva: v. declaraţia de la Geneva.
Gengou: v. 1) bacil Bordet-Gengou; 2) reacţie Bordet-Gengou; 3) reacţie de fixare a complementului.
Geomine: v. sindrom Geomine.
George: v. Di George.
George Still: v. Still.
Gérard Marchant: v. Marchant.
Gerdy: v. sindrom Gerdy.
Gerhard: v. semn Gerhard.
Gerhardt: v. 1) sindrom Gerhardt; 2) test pentru acetonurie.
Gerota: v. 1) capsulă Gerota; 2) noduli paramamari.
Gerstmann: v. 1) autotopoagnozia; 2) sindrom Gerstmann; 3) sindrom Gerstmann-Sträussler-Scheinker; 4) sindrom parietal.
Giaccai: v. sindrom Giaccai.
Gianotti: v. 1) acrodermatită; 2) sindrom Gianotti-Crosti.
Gibbon: v. test Gibbon-Landis.
Gibbs: v. boală Gibbs.
Gibert: v. boală Gibert.
Gibson: v. semn Gibson.
Giedion: v. 1) acrodisplazie; 2) sindrom Giedion; 3) sindrom Langer-Giedion; 4) sindrom Schinzel-Giedion; 5) sindrom tricorino-falangian.
Giemsa: v. 1) anemie hipocromă; 2) azurofil; 3) bazofil; 4) coloraţie May-Grünwald-Giemsa; 5) corpusculi Howell-Jolly; 6) eritrocit; 7) neutrofil; 8) panoptic; 9) sindromul histiocitelor albastre; 10) splenogramă.
Gierke: v. von Gierke.
Gifford: v. semn Gifford.
Gilbert: v. 1) boală Gilbert; 2) boală Vidal; 3) hiperbilirubinemie; 3) procedeu Gilbert; 4) semn Gilbert; 5) sindrom Gilbert.
Gilchrist: v. boală Gilchrist.
Gilford: v. 1) sindrom Hutchinson-Gilford; 2) sindrom Werner.
Gilles de la Tourette: v. de la Tourette.
Gimbernat: v. hernie crurală.
Giordano: v. semn Giordano-Pasternaţki.
Giorgi: v. sistem MKSA.
Giroud: v. reacţie Giroud.
Glanzmann: v. 1) boală Glanzmann; 2) sindrom Glanzmann; 3) trombastenie; 4) trombastenie Glanzmann; 5) trombastenie hemoragică ereditară.
Glasgow: v. semn Glasgow.
Glénard: v. 1) boală Glénard; 2) coardă Glénard (colică); 3) procedeu Glénard (al policelui); 4) test Glénard.
Glisson: v. 1) boală Glisson; 2) capsulă Glisson.
Gobiet: v. semn Gobiet.
Godot: v. sindrom Godot.
Goetsch: v. reacţie Goetsch tegumentară.
Goggia: v. semn Goggia.
Gogh: v. van Gogh.
Goldberg: v. 1) sindrom Goldberg-Maxwell-Morris; 2) sindromul testiculului feminizant.
Goldblatt: v. sindrom Goldblatt.
Goldenhar: v. 1) sindromul primului arc branhial; 2) sindrom Goldenhar.
Goldflam: v. boală Erb-Goldflam.
Goldmann: v. 1) boală Goldmann-Favre; 2) presiune intraoculară; 3) retinoschizis idiopatic cu hemeralopie precoce.
Goldscheider: v. 1) boală Goldscheider; 2) epidermoliză; 3) test Gold-scheider.
Goldstein: v. 1) boală Goldstein; 2) semn Goldstein.
Goldthwait: v. semn Goldthwait.
Golé: v. sindrom Touraine-Solente-Golé.
Golf Persic: v. sindromul Golfului Persic.
Golgi: v. 1) aparat Golgi; 2) idiozom; 3) lizozomi; 4) organit; 5) presenilină; 6) proteină recombinantă 7) vacuolă.
Goll: v. sindromul fibrelor lungi.
Goltz: v. 1) facomatoză; 2) porokeratoză palmoplantară Mantoux; 3) sindrom Goltz-Gorlin; 4) sindrom Gorlin-Goltz.
Gonatas: v. 1) distrofie; 2) sindrom Shy-Gonatas.
Gonda: v. semn Gonda.
Gonin: v. operaţie Gonin.
Goodell: v. semn Goodell.
Goodpasture: v. 1) boală Goodpasture; 2) glomerulită focală; 3) glomerulită segmentară necrotică; 3) sindrom Goodpasture.
Goodsall: v. regula Goodsall.
Gopalan: v. sindrom Gopalan.
Gordon: v. 1) pseudohipoaldosteronism; 2) sindrom Gordon.
Gorham: v. boală Gorham.
Gorlin: v. 1) facomatoză; 2) formulă Gorlin; 3) neoplazie endocriniană multiplă; 4) nevomatoză bazocelulară; 5) porokeratoză palmoplantară Mantoux; 6) semn Gorlin; 7) sindrom Goltz-Gorlin; 8) sindrom Gorlin; 9) sindrom Gorlin-Chaudhry-Moss; 10) sindrom Gorlin-Goltz.
Gosselin: v. semn Gosselin.
Gottron: v. semn Gottron.
Gougerot: v. 1) arteriolită cutanată alergică; 2) boală Beurmann-Gougerot; 3) sindrom Gougerot; 4) sindrom Gougerot-Mulock-Houwer; 5) sindrom Gougerot-Sjögren; 6) sindrom de ochi uscat; 7) trisimptom Gougerot.
Gould: v. semn Gould.
Gowers: v. semn Gowers.
Gower: v. hemoglobină (11).
Goyrand: v. 1) pronaţie dureroasă a copiilor 2) sindrom Goyrand.
Graaf: v. de Graaf.
Graber: v. semn Graber-Duvernay.
Gradenigo: v. 1) petrozită; 2) sindrom Gradenigo-Launois.
Graefe: v. von Graefe.
Graffi: v. virus al leucemiei murine.
Graham: v. 1) legea Graham; 2) sindrom Arkless-Graham; 3) test Graham.
Graham Little: v. Little.
Graham Steell: v. Steell.
Gram: v. 1) coloraţie Gram; 2) Gram-negativ; 3) Gram-pozitiv.4) leucocidine; 5) vaginoză bacteriană.
Grancher: v. 1) boală Grancher; 2) semn Grancher.
Grandström: v. semn Grandström.
Granger: v. semn Granger.
Gräsbeck: v. boală Gräsbeck.
Graves: v. 1) amenoree; 2) antiperoxidază tiroidiană; 3) autoimunitate; 4) basedowian; 5) boală autoimună; 6) boală Basedow-Graves; 7) boală Graves; 8) exoftalmie; 9) guşă basedowiană; 10) hipertiroidism; 11) izotermie cutanată; 12) miopatie tireo-

toxică; 13) scintigrafie tiroidiană; 14) semn Abadie; 15) semn Ballet; 16) semn Becker; 17) semn Boston; 18) semn Enroth; 19) semn Gifford; 20) semn Graves; 21) semn Griffith; 22) semn Grocco; 23) semn Jendrassik; 24) semn Joffroy; 25) semn Knies; 26) semn Kocher; 27) semn Mann; 28) semn Marie; 29) semn Moebius; 30) semn Riesman; 31) semn Rosenbach; 32) semn Snellen; 33) semn Stellwag; 34) semn Tellais; 35) semn Vigouroux; 36) sindrom Diamond; 37) test la epinefrină; 38) tireotoxicoză; 39) tiroidism.

Grawitz: v. 1) cancer renal; 2) tumoră Grawitz.

Gray: v. 1) Gray; 2) iradiere; 3) semn Gray.

Grebe: v. 1) acondrogeneză; 2) sindrom Grebe.

Greene: v. semn Greene.

Greenfield: v. boală Scholz-Greenfield.

Gregg: v. sindrom Gregg.

Grenet: v. sindrom Grenet.

Greppi: v. 1) boală Rietti-Greppi-Micheli; 2) talasemie.

Grey Turner: v. Turner.

Griesinger: v. 1) boală Griesinger; 2) semn Griesinger.

Griess: v. test Griess.

Griffith: v. semn Griffith.

Grigoriu: v. operaţie Grigoriu.

Grindon: v. boală Grindon.

Griscelli: v. 1) boală Griscelli-Pruniéras; 2) sindromul părului argintiu.

Grisel: v. 1) boală Grisel; 2) sindrom Grisel-Bourgeois.

Grob: v. 1) displazie lingual-facială; 2) sindrom Grob.

Grocco: v. semn Grocco.

Grönblad: v. sindrom Grönblad-Strandberg-Touraine.

Gros: v. reacţie Gros.

Gross: v. 1) operaţie Gross; 2) virus al leucemiei murine.

Grossman: v. semn Grossman.

Grouchy: v. De Grouchy.

Grozovici: v. 1) scarlatină; 2) semn Grozovici-Pastia.

Gruber: v. 1) boală Gruber; 2) sindrom Gruber-Meckel.

Grünwald: v. 1) anemie hipocromă; 2) bazofil; 3) coloraţie May-Grünwald-Giemsa; 4) corpusculi Howell-Jolly; 5) neutrofil; 6) panoptic; 7) sindromul histiocitelor albastre; 8) splenogramă.

Grüter: v. probă Grüter.

Grütz: v. 1) boală Bürger-Grütz; 2) sindrom Bürger-Grütz.

Gsell: v. boală Bouchet-Gsell.

Gubler: v. 1) paralizie Millard-Gubler; 2) sindrom Millard-Gubler.

Gudden: v. semn Gudden.

Guéneau de Mussy: v. punct Guéneau de Mussy.

Guérin: v. 1) bacil Calmette-Guérin; 2) fractură Guérin; 3) sindrom Guérin; 4) uretră; 5) vaccin Calmette-Guérin; 6) vaccin BCG.

Guglielmo: v. Di Guglielmo.

Guillain: v. 1) poliradiculonevrită; 2) sindrom Guillain-Barré.

Guilland: v. semn Guilland.

Gull: v. 1) boală Addison-Gull; 2) boală Gull; 3) boală Gull-Sutton.

Gunn: v. 1) fenomen Gunn; 2) hemoglobină Gunn-Hill (v. hemoglobină, 12); 3) pupilă Marcus Gunn; 4) semn Gunn; 5) semn Marcus Gunn; 6) semn Salus-Gunn; 7) sindrom Gunn.

Gunning: v. test pentru acetonurie.

Günther: v. 1) boală Günther; 2) mioglobinurie; 3) porfirie.

Gurtner: v. sindrom suprarenogenital.

Guthrie: v. 1) fenilcetonurie; 2) test Guthrie.

Guttmann: v. semn Guttmann.

Guyon: v. 1) manevră Guyon; 2) proba celor trei pahare Guyon; 3) probă Guyon; 4) punct Guyon; 5) semn Guyon; 6) sindrom Guyon.

H

Haber: v. sindrom Haber.

Habermann: v. 1) boală Mucha-Habermann; 2) papuloză limfomatoidă.

Hadfield: v. sindrom Clarke-Hadfield.

Haeckel: v. ontogeneză.

Haenel: v. simptom Haenel.

Haff: v. 1) boală Haff; 2) mioglobinurie.

Hageman: v. 1) boală Hageman; 2) factor Hageman; 3) factori de coagulare.

Haglund: v. boală Haglund.

Hagner: v. boală Hagner.

Hahnemann: v. 1) alopatie; 2) homeopatie.

Hailey: v. boală Hailey-Hailey.

Hajdu: v. sindrom Hajdu-Cheney.

Halasz: v. sindrom Halasz.

Halbeisen: v. sindrom Stryker-Halbeisen.

Halipre: v. sindrom Halipre.

Hall: v. 1) facies Marshall Hall; 2) semn Hall.

Hallermann: v. sindrom Hallermann-Streiff.

Hallervorden: v. 1) boală Hallervorden-Spatz; 2) sindrom Hallervorden-Spatz.

Haller: v. reţea Haller.

Hallez: v. boală Marfan-Hallez.

Hallgren: v. sindrom Hallgren.

Hallopeau: v. 1) boală Hallopeau; 2) sindrom Hallopeau-Siemens.

Halstead: v. semn Halstead.

Halsted: v. operaţie Halsted.

Ham: v. 1) test Ham; 2) test Ham-Dacie; 3) testul serului acidifiat.

Hamburger: v. 1) probă Addis-Hamburger; 2) reanimare; 3) şoc.

Hamilton: v. semn Hamilton.

Hamman: v. 1) boală Hamman; 2) boală Hamman-Rich; 3) fibroză pulmonară; 4) semn Hamman; 5) sindrom Hamman; 6) sindrom Hamman-Rich.

Hammond: v. boală Hammond.

Hamolsky: v. 1) probă Hamolsky; 2) test Hamolsky.

Hand: v. 1) boală Hand-Schüller-Christian; 2) distrofie corneeană; 3) lipoidoză; 4) sindrom Hand-Schüller-Christian.

Hanger: v. 1) floculare; 2) reacţie Hanger.

Hanhart: v. 1) disostoză mandibulară cu peromelie; 2) sindrom aglosie-adactilie; 3) sindrom Hanhart; 4) sindrom Richner-Hanhart.

Hanot: v. 1) boală Hanot; 2) boală Hanot-Kiener; 3) boală Hanot-MacMahon; 4) boală Hanot-Rössle; 5) ciroză biliară primitivă; 6) colangită difuză non-obliterantă; 7) sindrom Hanot-Chauffard.

Hans: v. boli de adaptare.

Hansen: v. 1) bacil Hansen; 2) boală Hansen; 3) lepră; 4) Mycobacterium.

Hantaan: v. 1) boală Churilov; 2) virus Hantaan.

Harada: v. 1) boală Harada; 2) sindrom Harada.

Hardy: v. semn Béhier-Hardy.

Hare: v. test Hickey-Hare.

Hargraves: v. 1) celulă B Heller-Zimmermann; 2) celulă Hargraves; 3) nucleofagocitoză 4) test Haserick.

Harley: v. boală Harley.

Harris: v. 1) hiperinsulinism; 2) probă Harris-Ray; 3) sindrom Harris.

Harrison: v. 1) leucemie limfoidă cronică; 2) şanţ Harrison.

Hartnup: v. boală Hartnup.

Harvey: v. boală Harvey.

Harzer: v. semn Harzer.

Haserick: v. 1) anticorpi antinucleari; 2) factor Haserick; 3) test Haserick.

Hashimoto: v. 1) anticorp; 2) antiperoxidază tiroidiană; 3) autoimunitate; 4) boală Hashimoto; 5) hipertiroidism; 6) hipotiroidism; 7) sindrom autoimun poliglandular; 8) tiroidită limfocitară cronică.

Hasselbach: v. ecuaţia Henderson-Hasselbach.

Hatchcock: v. semn Hatchcock.

Haţieganu: v. 1) medicină internă; 2) neohipocratism.

Haudek: v. 1) nişă Haudek; 2) semn Haudek.

Haustrate: v. 1) sindromul primului arc branhial; 2) sindrom François-Haustrate.
Havers: v. 1) canal Havers; 2) canalicule osoase; 3) osteită; 4) osteită productivă; 5) osteon; 6) sistem haversian.
Hawaii: v. declaraţia de la Hawaii.
Hawes: v. sindrom Hawes-Pallister-Landor.
Haxthausen: v. boală Haxthausen.
Hayem: v. 1) anemie hipocromă esenţială a adultului; 2) boală Hayem; 3) boală Hayem-Faber; 4) boală Hayem-Von Jaksch-Luzet; 5) icter hemolitic; 6) sindrom Hayem-Widal; 7) soluţie Hayem.
Hayward: v. sindrom Juberg-Hayward.
Hăngănuţiu: v. 1) mononucleoză infecţioasă; 2) reacţie Paul-Bunel-Hăngănuţiu; 3) test Paul-Bunel-Hăngănuţiu.
Heberden: v. 1) angină pectorală; 2) boală Heberden; 3) noduli Bouchard; 4) noduli Heberden.
Hebra: v. 1) boală Hebra; 2) boală Hebra-Kaposi; 3) eczemă marginată Hebra; 4) neurodermatoză; 5) purpură papuloasă Hebra; 6) prurigo; 7) prurigo Hebra.
Hecht: v. sindrom Beals-Hecht.
Heck: v. boală Heck.
Hecker: v. schizofrenie.
Hedblom: v. sindrom Hedblom.
Hédon: v. vene striate.
Heerfordt: v. sindrom Heerfordt.
Hefke: v. semn Hefke-Turner.
Hegar: v. semn Hegar.
Hegglin: v. 1) boală May-Hegglin; 2) corpi Döhle.
Heidegger: v. angoasă.
Heidenhain: v. sindrom Heidenhain.
Heilman: v. test Heilman.
Heim: v. 1) semn Heim-Kreysig; 2) semn Heim-Sanders.
Heimlich: v. manevră Heimlich.
Heine: v. 1) boală Heine-Medin; 2) poliomieilită anterioară acută.
Heinz: v. 1) corpusculi Heinz; 2) incluziuni intraeritrocitare; 3) sindrom Ivemark.
Heller: v. 1) boală Heller; 2) celulă B Heller-Zimmermann; 3) unghie în carenă.
Hellin: v. legea Hellin.
Helsinki: v. declaraţia de la Helsinki.
Helwig: v. boală Helwig.
Hench: v. sindrom Hench-Rosenberg.
Henderson: v. 1) boală Henderson-Jones; 2) ecuaţia Henderson-Hasselbach.
Henle: v. 1) ansă Henle; 2) arcadă; 3) furosemid; 4) inhibitor al anhidrazei carbonice; 5) muşchi dorsal lung; 6) nefron; 7) proteină Tamm-Horsfall; 8) reacţie Henle; 9) rinichi; 10) sinus romboid al lui Henle; 11) tubul renal.
Hennebert: v. semn Hennebert.
Hennequin: v. echimoză Hennequin.
Henning: v. semn Henning.
Henoch: v. 1) angină Henoch; 2) boală Henoch; 3) boală Henoch-Schönlein; 4) purpură Henoch-Schönlein; 5) purpură vasculară alergică; 6) sindrom Henoch; 7) sindrom Schönlein-Henoch.
Henseleit: v. 1) ciclu Krebs-Henseleit; 2) ciclu de ureogeneză.
Herbert: v. depozite Herbert.
Hermansky: v. 1) albinism; 2) sindrom Hermansky-Pudlak.
Herrgott: v. sindrom Herrgott.
Hers: v. 1) boală Hers; 2) glicogenoză.
Herter: v. boală Herter.
Herthel: v. semn Herthel.
Hertoghe: v. 1) hipotiroidism; 2) semn Hertoghe; 3) sindrom Hertoghe.
Hertwig: v. 1) semn Hertwig-Magendie; 2) sindrom Hertwig-Magendie.
Hertz: v. 1) frecvenţă; 2) Hertz.
Herxheimer: v. 1) acrodermatită; 2) boală Pick-Herxheimer; 3) reacţie Jarisch-Herxheimer.
Heryng: v. semn Heryng.
Heyrovski: v. operaţie Heyrovski.
Hesselbach: v. hernie crurală.
Heubner: v. 1) artera centrală lungă; 2) artera lui Heubner.
Hickey: v. test Hickey-Hare.
Hicks: v. 1) semn Braxton Hicks; 2) semn Hicks.
Higashi: v. sindrom Chediak-Higashi.
Highmore: v. 1) reţea Haller; 2) testicul.
Higoumenakia: v. semn Higoumenakia.
Hill: v. 1) semn Hill-Flack; 2) virus Prospect Hill.
Hillemand: v. 1) semn Hillemand; 2) semnul şiretului.
Hines: v. 1) probă la frig; 2) probă Hines-Brown; 3) test Hines-Brown.
Hinson: v. boală Hinson-Pepys.
Hipocrate: v. 1) hipocratism; 2) jurământul lui Hipocrate; 3) neohipocratism; 4) sanguin; 5) secret medical; 6) temperament.
Hippel: v. von Hippel.
Hirschkorn: v. 1) deleţie; 2) sindrom Wolff-Hirschkorn.
Hirschprung: v. boală Hirschprung.
Hirst: v. reacţie Hirst.
His: v. 1) bibloc; 2) bloc atrioventricular; 3) bloc cardiac; 3) bloc fascicular; 4) bloc de ramură; 5) boală His-Werner; 6) fascicul atrioventricular; 7) fascicul His; 8) glicozide cardiace; 9) hemibloc; 10) hisian; 11) inimă; 12) interval P-Q; 13) joncţiune atrioventriculară; 14) pacemaker; 15) perioade Luciani-Wenckebach; 16) puls lent permanent; 17) sistem His-Purkinje.
Hochsinger: v. semn Hochsinger.
Hochwart: v. boală Frankl Hochwart.
Hodgkin: v. 1) boală Hodgkin; 2) boală Reed-Hodgkin; 3) celule Reed-Sternberg; 4) febră Pel-Ebstein; 5) granulomatoză; 6) limfocitopenie; 7) limfogranulom; 8) limfogranulomatoză; 9) limfom; 10) limfom Hodgkin; 11) limfom malign non-Hodgkin; 12) neuropatie paraneoplazică; 13) paragranulom Hodgkin 14) paragranulom Poppema şi Lennert 15) sarcom Hodgkin; 16) reticuloză; 17) sindrom limfoproliferativ; 18) vinblastină.
Hodgson: v. boală Hodgson.
Hoehne: v. semn Hoehne.
Hoeve: v. van der Hoeve.
Hoffa: v. 1) boală Hoffa-Kasterot; 2) semn Hoffa.
Hofmann: v. bacii Hofmann.
Hoffmann: v. 1) amiotrofie; 2) boală Bouveret-Hoffmann; 3) boală Hoffmann; 4) boală Werdnig-Hoffmann; 5) Corynebacterium; 6) poliomielită anterioară cronică familială a copilului; 7) semn Hoffmann.
Hogben: v. 1) reacţie Hogben; 2) reacţie de sarcină.
Hoglund: v. semn Hoglund.
Hohenegg: v. semn Hohenegg.
Hoigné: v. sindrom Hoigné.
Holländer: v. boală Holländer-Simons.
Holmes: v. probă Holmes-Stewart.
Holmgren: v. test Holmgren.
Holt: v. sindrom Holt-Oram.
Holten: v. test Holten.
Holter: v. 1) Holter; 2) sistem Holter.
Holtermüller: v. 1) sindrom Holtermüller-Wiedemann; 2) sindromul craniului în frunză de treflă.
Holth: v. operaţie Holth.
Holtzmann: v. reacţie Much-Holtzmann.
Homans: v. semn Homans.
Homén: v. sindrom Homén.
Homer: v. apoptoză.
Hooft: v. sindrom Hooft.
Hoover: v. semn Hoover.
Hope: v. semn Hope.
Hoppe-Seyler: v. test Hoppe-Seyler.
Horder: v. pete Horder.
Horner: v. 1) pupilă Horner; 2) sindrom Babinski-Nageotte; 3) sindrom Claude Bernard-Horner; 4) sindrom Horner; 5) sin-

drom Pancoast-Tobias; 6) sindrom Pourfour du Petit; 7) sindrom Raeder; 8) sindrom Villaret.
Horsfall: v. proteină Tamm-Horsfall.
Horsley: v. semn Horsley.
Horton: v. 1) arterită gigantocelulară; 2) boală Horton; 3) cefalee vasculară Horton; 4) nevralgism facial; 5) panarterită sub-acută a vârstnicilor; 6) sindrom Bing-Horton; 7) sindrom Horton.
Houcke: v. boală Houcke.
Hounsfield: v. 1) număr Hounsfield; 2) unitate Hounsfield.
Houssay: v. animal.
Houston: v. 1) valvule Houston; 2) valvule rectale.
Houwer: v. sindrom Gougerot-Mulock-Houwer.
Howard: v. 1) probă Ellsworth-Howard; 2) test Howard.
Howell: v. 1) corpusculi Howell-Jolly; 2) incluziuni intraeritrocitare; 3) test de recalcificare; 4) test Howell; 5) timp Howell.
Howship: v. semn Howship-Romberg.
Huber: v. 1) test Amsler-Huber; 2) test cu fluoresceină.
Hueck: v. boală Hueck.
Huët: v. celule Pelger-Huët.
Hueter: v. semn Hueter.
Hug: v. 1) boală Hug; 2) glicogenoză.
Huhner: v. 1) test Huhner; 2) test Séguy.
Hünermann: v. 1) boală Conradi-Hünermann; 2) sindrom Conradi-Hünermann.
Hunt: v. 1) nevralgie Ramsay Hunt; 2) sindrom Hunt; 3) sindrom Ramsay Hunt; 4) sindrom Tolosa-Hunt;
Hunter: v. 1) boală Hunter; 2) canal femural; 3) canal Hunter; 4) glosită Hunter; 5) mucopolizaharidoză; 6) reţea Hunter; 7) semn Hunter; 8) sindrom Hunter.
Huntington: v. 1) atrofie cerebrală; 2) boală Huntington; 3) coree; 4) coree Huntington; 5) demenţă; 6) GABA; 7) huntingtină; 8) mutaţie dinamică.
Hunzlker: v. 1) pigmentaţie melanică esenţială labiojugală; 2) sindrom Laugier-Hunziker.
Huppert: v. boală Huppert.
Hurler: v. 1) boală Hurler; 2) boală Pfaundler-Hurler; 3) condrodisplazie spondiloepifizară; 4) distrofie corneeană; 5) manozidoză; 6) mucolipidoză; 7) mucopolizaharidoză; 8) pseudopolidistrofia Hurler; 9) sindrom Hurler; 10) sindrom Maroteaux-Lamy; 11) sindrom Scheie.
Hurst: v. boală Hurst.
Hutchinson: v. 1) boală Graefe; 2) boală Hutchinson; 3) dinte Hutchinson; 4) facies Hutchinson; 5) fractură Hutchinson; 6) semn Hutchinson; 7) sindrom Hutchinson; 8) sindrom Hutchinson-Gilford; 9) sindrom Werner; 10) triadă Hutchinson.
Hutinel: v. boală Hutinel

I

Ianişevski: v. semn Ianişevski.
Imerslund: v. boală Imerslund-Najman.
Ingelbrans: v. semn Ingelbrans.
Ionescu: v. operaţie Ionescu.
Irish: v. semn Irish.
Isaacs: v. 1) neuromiotonie; 2) sindrom Isaacs; 3) sindrom Isaacs-Mertens.
Isambert: v. boală Isambert.
Ishihara: v. test Ishihara.
Israel: v. procedeu Israel.
Itard: v. semn Itard-Cholewa.
Ito: v. nev Ito.
Iţenko: v. sindrom Iţenko-Cushing.
Ivemark: v. 1) sindrom Ivemark; 2) sindrom Poplhemus-Schafer-Ivemark.

J

Jaccoud: v. 1) boală Jaccoud-Osler; 2) semn Jaccoud; 3) sindrom Jaccoud.
Jackson: v. 1) jacksonian; 2) schizofrenie; 3) semn Jackson; 4) sindrom Jackson.
Jackson: v. paragranulom Hodgkin.
Jacob: v. 1) boală Alpers; 2) boală Jacob; 3) exostoză malară şi coronoidă; 4) generaţie; 5) integron; 6) ulcer Jacob.
Jacobi: v. boală Petges-Jacobi.
Jacobs: v. sindrom Jacobs.
Jacobson: v. 1) organ Jacobson; 2) organ vomeronazal.
Jacoby: v. test Jacoby.
Jacod: v. 1) sindrom Jacod; 2) sindrom Negri-Jacod; 3) sindromul carefurului petrosfenoid; 4) triadă Jacod.
Jadassohn: v. 1) boală Jadassohn-Lewandowsky; 2) nev sebaceu al lui Jadassohn; 3) polikeratoză congenitală.
Jaffe: v. 1) boală Jaffe-Lichtenstein; 2) osteofibromatoză chistică; 3) sindrom Jaffe.
Jaffé: v. 1) reacţie Jaffé (v. creatinină); 2) semn Pfuhl-Jaffé.
Jakob: v. 1) atrofie cerebrală; 2) boală Creutzfeldt-Jakob; 3) prion; 4) sindrom Creutzfeldt-Jakob.
Jaksch: v. von Jaksch.
James: v. 1) fibre James; 2) sindrom Swyer-James; 3) sindrom Wolff-Parkinson-White.
Janet: v. 1) boală Janet; 2) psihastenie.
Janeway: v. 1) leziuni Janeway; 2) semn Janeway; 3) sfigmomanometru.
Jansen: v. 1) boală Jansen; 2) boală Murk Jansen; 3) condrodisplazii metafizare; 4) test Jansen.
Jansky: v. boală Bielschowsky-Jansky.
Janus: v. sindrom Janus.
Japonia: v. febră fluvială de Japonia.
Jarcho: v. 1) displazie spondilo-toracică; 2) sindrom Jarcho-Levin.
Jarisch: v. reacţie Jarisch-Herxheimer.
Jarvik: v. cord artificial.
Jaworski: v. semn Lapinski-Jaworski.
Jayle: v. fenolsteroizi.
Jean: v. semn Oudart-Jean.
Jean Louis Petit: v. Petit.
Jefferson: v. sindrom Jefferson.
Jeghers: v. sindrom Peutz-Jeghers.
Jellinek: v. semn Jellinek.
Jendrassik: v. semn Jendrassik.
Jensen: v. 1) boală Jensen; 2) disostoză.
Jersild: v. sindrom Jersild.
Jerwell: v. sindrom Jerwell şi Lange-Nielsen.
Jeune: v. 1) boală Jeune; 2) distrofie.
Jewelewicz: v. 1) luteinizare; 2) sindrom Jewelewicz.
Jianu: v. operaţie Birber-Jianu.
Job: v. sindrom Job-Buckley.
Joffroy: v. semn Joffroy.
Johanson: v. sindrom Johanson-Blizzard.
Johansson: v. 1) boală Larsen-Johansson; 2) boală Sinding Larsen-Johansson; 3) patelita adolescenţilor.
Johne: v. boală Johne.
Johnson: v. 1) boală Dubin-Johnson; 2) hiperbilirubinemie; 3) lipofuscină; 4) sindrom Bindley-Johnson; 5) sindrom Dubin-Johnson; 6) sindrom Stevens-Johnson.
Jolly: v. 1) bloc miastenic; 2) corpusculi Howell-Jolly; 3) incluziuni intraeritrocitare; 4) reacţie Jolly; 5) sindrom Ivemark.
Jones: v. 1) boală Henderson-Jones; 2) macrocitoză.
Jonkers: v. boală Waardenburg-Jonkers.
Jorge Lôbo: v. Lôbo.
Joseph: v. 1) boala neuronului motor; 2) boală Machado-Joseph; 3) nodul Sister Mary Joseph; 4) sindrom de eredodegenerescenţă spinocerebeloasă.
Josué: v. sindrom Josué.
Joubert: v. sindrom Joubert.
Joule: v. 1) efect Joule; 2) Joule.
Joz: v. semn Joz-Sterling.

Juberg: v. sindrom Juberg-Hayward.
Juliusberg: v. boală Kaposi-Juliusberg.
Jung: v. 1) complex; 2) inconştient; 3) libido; 4) sindrom Jung-Vogel.
Jüngling: v. 1) boală Perthes-Jüngling; 2) osteită.
Junin: v. 1) boală Junin; 2) virus Junin; 3) virus Machupo.
Junius: v. sindrom Junius-Kuhnt.
Jürgens: v. 1) boală von Willebrand-Jürgens; 2) test Jürgens.
Jürgensen: v. semn Jürgensen.
Jurin: v. capilaritate.
Juvara: v. operaţie Juvara.

K

Kaeser: v. 1) amiotrofie; 2) sindrom Stark-Kaeser.
Kagan: v. semn Kagan.
Kahlbaum: v. 1) boală Kahlbaum; 2) schizofrenie.
Kahler: v. 1) boală Franklin; 2) boală Kahler; 3) mielom; 4) mielom multiplu; 5) reacţie Bence-Jones.
Kallmann: v. 1) distrofie; 2) hipogonadism; 3) sindrom Kallmann; 4) sindrom Kallmann-de Morsier.
Kanagawa: v. fenomen Kanagawa.
Kanavel: v. semn Kanavel.
Kanner: v. 1) boală Kanner; 2) sindrom Kanner.
Kantor: v. semn Kantor.
Kaplan: v. 1) fibroză pulmonară; 2) probă Kaplan-Silah; 3) sindrom Kaplan; 4) sindrom Kaplan-Walford; 5) sindrom Zuelzer-Kaplan; 6) talasemie.
Kaposi: v. 1) boală Besnier-Kaposi-Libman-Sacks; 2) boală Castelman; 3) boală Hebra-Kaposi; 4) boală Kaposi; 5) boală Kaposi-Juliusberg; 6) citomegalovirus; 7) Herpesviridae; 8) retinoide; 9) sarcom Kaposi; 10) sarcomatoză multiplă hemoragică; 11) sindrom de imunodeficienţă dobândită.
Karplus: v. semn Karplus.
Kartagener: v. 1) dineină; 2) sindrom Kartagener; 3) sindromul cililor imobili; 4) triadă Kartagener.
Kasabacch: v. sindrom Kasabacch-Merritt.
Kashida: v. semn Kashida.
Kashin: v. boală Kashin-Bek.
Kast: v. 1) sindrom Kast; 2) sindrom Maffucci.
Kasterot: v. boală Hoffa-Kasterot.
Katayama: v. 1) boală Katayama; 2) febră Katayama.
Kaufmann: v. boală Kaufmann.
Kaulla: v. Von Kaulla.
Kawasaki: v. 1) acrodinie infantilă; 2) sindrom Kawasaki.
Kayser: v. 1) coreoatetoză familială paroxistică; 2) degenerescenţă hepatolenticulară; 3) inel Kayser-Fleischer.
Kaznelson: v. sindrom Kaznelson.
Kearns: v. 1) ADN mitocondrial; 2) patologie mitocondrială; 3) sindrom Kearns-Sayre.
Keen: v. semn Keen.
Kehr: v. semn Kehr.
Kehrer: v. semn Kehrer.
Keipert: v. sindrom Keipert.
Keith: v. 1) ectopic; 2) inimă; 3) nod Keith-Flack; 4) pacemaker; 5) ritm atrioventricular; 6) sinusal; 7) supraventricular.
Kell: v. 1) sistem Kell; 2) sisteme ale grupelor sanguine.
Keller: v. sindrom Keller.
Kelley: v. sindrom Kelley-Seegmiller.
Kelling: v. test Kelling.
Kellock: v. semn Kellock.
Kelly: v. 1) operaţie Kelly-King; 2) sindrom Kelly-Paterson.
Kelvin: v. Kelvin.
Kendall: v. compus Kendall.
Kennedy: v. 1) amiotrofie; 2) boala neuronului motor periferic; 3) boală Kennedy; 4) sindrom Foster Kennedy; 5) sindrom Kennedy.
Kent: v. 1) fascicul Kent; 2) sindrom Wolff-Parkinson-White.
Kepler: v. test Robinson-Kepler.
Kerl: v. boală Kerl-Urbach.
Kerley: v. linii Kerley.
Kerner: v. test Kerner.
Kernig: v. 1) meningită; 2) semn Kernig.
Kestenbaum: v. semn Kestenbaum.
Keutel: v. sindrom Keutel.
Kidd: v. 1) sistem Kidd; 2) sisteme ale grupelor sanguine.
Kien: v. 1) comă diabetică; 2) respiraţie Kussmaul-Kien.
Kienböck: v. 1) boală Kienböck; 2) sindrom Kienböck.
Kiener: v. 1) boală Hanot-Kiener; 2) ciroză biliară primitivă.
Kiernan: v. ficat.
Kierkegaard: v. angoasă.
Kiesselbach: v. 1) arie; 2) epistaxis; 3) pată vasculară Kiesselbach; 4) zonă Kiesselbach.
Kiloh: v. sindrom Kiloh-Nevin.
Kimmelstiel: v. 1) boală Kimmelstiel-Wilson; 2) glomeruloscleroză; 3) sindrom Kimmelstiel-Wilson.
King: v. 1) operaţie Kelly-King; 2) sindrom King.
Kirkes: v. boală Senhouse Kirkes.
Kirlian: v. 1) efect Kirlian; 2) fotografie Kirlian.
Kirmisson: v. 1) atitudine Kirmisson; 2) echimoză Kirmisson; 3) semn Kirmisson.
Kitahara: v. 1) boală Kitahara; 2) corioretinită seroasă centrală.
Kitasato: v. bacil Kitasato.
Klauder: v. boală Klauder.
Klebs: v. 1) bacil Klebs-Loeffler; 2) Corynebacterium.
Kleine: v. 1) hipersomnie; 2) sindrom Kleine-Levin.
Kleist: v. semn Kleist.
Klemperer: v. colagenoză.
Kline: v. reacţie Kline.
Klinefelter: v. 1) corpuscul Barr; 2) disgenezie gonadică; 3) sindrom Barr; 4) sindrom Castillo-Trabucco-De La Blaze); 5) sindrom Klinefelter; 6) sindrom Reifenstein; 7) sindrom XX.
Klippel: v. 1) notocordodisrafie; 2) semn Klippel-Weil; 3) semnul policelui; 4) sindrom Cockett; 5) sindrom Klippel-Feil; 6) sindrom Klippel-Trenaunay; 7) sindrom cervico-oculo-acustic; 8) sindrom Parkes Weber.
Klotz: v. 1) sindrom Klotz; 2) sindromul ovarelor disfuncţionale.
Klumpke: v. Déjerine-Klumpke.
Klüver: v. sindrom Klüver-Bucy.
Knapp: v. test Knapp.
Knaus: v. 1) indice Knaus; 2) legea Ogino-Knaus.
Knies: v. semn Knies.
Kniest: v. 1) boală Kniest; 2) sindrom Kniest.
Knud Faber: v. Faber.
Köbberling: v. sindrom Köbberling-Dunningan.
Kobi: v. boală Kobi.
Köbner: v. 1) boală Köbner; 2) epidermoliză.
Koch: v. 1) bacil Koch; 2) bacii Koch-Weeks; 3) celulă gigantă; 4) Haemophilus; 5) miasmă; 6) Mycobacterium; 7) osteită tuberculoasă; 8) tuberculoză pulmonară.
Kocher: v. 1) fractură Kocher; 2) semn Kocher; 3) sindrom Debré-Kocher-Semelaigne; 4) sindrom Kocher.
Koënen: v. 1) scleroză tuberoasă (Bourneville); 2) tumori Koënen.
Köhler: v. boală Köhler.
Köhlmeyer: v. boală Köhlmeyer-Degos.
Kojewnikoff: v. sindrom Kojewnikoff.
Koller: v. probă Koller.
König: v. 1) boală König; 2) sindrom König.
Königstein: v. boală Königstein-Lubarsch.
Koplick: v. 1) enantem; 2) rujeolă; 3) semn Koplick.
Köppe: v. noduli Köppe.
Korany: v. semn Grocco.
Kornzweig: v. sindrom Bassen-Kornzweig.
Korotkoff: v. 1) gaură auscultatorie; 2) test Korotkoff; 3) zgomote Korotkoff.

Korotkov: v. Korotkoff.
Korovnikoff: v. boală Korovnikoff.
Korsakoff: v. 1) demenţă; 2) psihoză Korsakoff; 3) sindrom Gayet-Wernicke; 4) sindrom Korsakoff; 5) sindrom Wernicke-Korsakoff.
Korsakov: v. Korsakoff.
Kosowicz: v. semn Kosowicz.
Kostmann: v. 1) agranulocitoză infantilă congenitală; 2) boală Kostmann; 3) sindrom Kostmann.
Koyanagi: v. sindrom Vogt-Koyanagi.
Kozlowski: v. 1) boală Kozlowski; 2) sindrom Kozlowski-Maroteaux-Spranger.
Krabbe: v. 1) boala Alpers; 2) boală Krabbe; 3) lipoidoză; 4) polidistrofie cerebrală progresivă infantilă Christensen-Krabbe.
Kraepelin: v. 1) atrofie cerebrală; 2) boală Kraepelin; 3) schizofrenie.
Krammer: v. 1) semn Krammer; 2) gutieră.
Kraske: v. operaţie Kraske.
Krebs: v. 1) acetilcoenzima A; 2) acid citric; 3) acid piruvic; 4) ciclu Krebs; 5) ciclu Krebs-Henseleit; 6) ciclu de ureogeneză; 7) corpi cetonici; 8) galactocerebrozidază; 9) lichid fiziologic; 10) respiraţie aerobă.
Kreindler: v. semn Kreindler.
Kretschmer: v. 1) biotipologie; 2) boală Kretschmer.
Kreysig: v. semn Heim-Kreysig.
Krukenberg: v. 1) sindrom Krukenberg; 2) tumoră Krukenberg.
Kruse: v. 1) bacil Shiga-Kruse; 2) boală Shiga-Kruse.
Kudo: v. sindrom Nishimoto-Takenchi-Kudo.
Kufs: v. boală Kufs.
Kugelberg: v. 1) amiotrofie; 2) boală Kugelberg-Welander; 3) boală Wohlfart-Kugelberg-Welander.
Kuhnt: v. sindrom Junius-Kuhnt.
Kulchitsky: v. 1) celulă argentafină; 2) celulă Kulchitsky.
Kundrat: v. boală Kundrat.
Kunitz: v. antiplasmină.
Kunkel: v. 1) reacţie Kunkel; 2) sindrom Bearn-Kunkel-Slater; 3) sindrom Kunkel.
Küntscher: v. cui.
Kupffer: v. 1) celule Kupffer; 2) kupfferom.
Kurţin: patologie corticoviscerală.
Kurz: v. boală Kurz.
Kurzrok: v. test Kurzrok-Miller.
Kussmaul: v. 1) boală Kussmaul; 2) comă diabetică; 3) puls Kussmaul; 4) respiraţie Kussmaul-Kien; 5) semn Kussmaul.
Küster: v. 1) sindrom Mayer-Rokitansky-Küster; 2) sindrom Rokitansky-Küster.
Küstner: v. 1) anafilaxie; 2) fenomen Prausnitz-Küstner; 3) probă Prausnitz-Küstner.
Küttner: v. nodul jugulodigastric.
Kveim: v. test Kveim.
Kyasanur: v. 1) boală Kyasanur; 2) febră hemoragică de Omsk.
Kyrle: v. boală Kyrle.

L

Labhart: v. sindrom Prader-Labhart-Willi.
Laborit: v. agresologie.
Labré: v. sindrom Labré.
La Blaze: v. De La Blaze.
La Camp: v. De La Camp.
Lacefield: v. Streptococcus.
Lachapelle: v. sindrom Lachapelle.
Ladd: v. sindrom Ladd.
Ladin: v. semn Ladin.
Laennec: v. 1) auscultaţie; 2) ciroză atrofică; 3) freamăt catar; 4) ral; 5) respiraţie Laennec (puerilă); 6) semn Laennec; 7) spută perlată; 8) stetoscop.
Laffont: v. semn Laffont.
Lafora: v. 1) boală Lafora; 2) corpusculi Lafora; 3) sindrom Unverricht.
Lagenbeck: v. semn Lagenbeck.
Lagrange: v. operaţie Lagrange.
Laguerre: v. semn Laguerre.
Lalouette: v. 1) piramidă (1, b); 2) tiroidă.
Lamarck: v. lamarckism.
Lambert: v. 1) colorimetrie; 2) fotocolorimetrie; 3) legea Lambert; 4) legea Lambert-Beer; 5) luminanţă; 6) sindrom Eaton-Lambert; 7) sindrom pseudomiastenic paraneoplazic.
Lamy: v. 1) aril-sulfatază; 2) boală Maroteaux-Lamy; 3) displazie pseudoacondroplazică; 4) mucopolizaharidoză; 5) sindrom Maroteaux-Lamy.
Lance: v. 1) mioclonie; 2) semn Lance; 3) sindrom Lance-Adams.
Lancefield: v. test Lancefield.
Lancereaux: v. boală Lancereaux-Mathieu.
Landing: v. 1) boală Landing; 2) boală Norman-Landing.
Landis: v. test Gibbon-Landis.
Landolfi: v. semn Landolfi.
Landor: v. sindrom Hawes-Pallister-Landor.
Landouzy: v. 1) boală Landouzy-Déjerine; 2) miopatie facio-scapulo-humerală Landouzy-Déjerine; 3) semn Landouzy.
Landry: v. 1) boală Landry; 2) sindrom Landry.
Landsteiner: v. 1) anticorpi Donath-Landsteiner; 2) grup sanguin; 3) sistem P.
Lane: v. 1) acroeritroză; 2) boală Lane; 3) boală Lane-Pedroso.
Langdon Down: v. Down.
Lange: v. test pentru acetonurie.
Lange Cornelia: v. De Lange.
Lange-Nielsen: v. sindrom Jerwell şi Lange-Nielsen.
Langer: v. 1) acrodisplazie; 2) acondrogeneză; 3) sindrom Langer-Giedion; 4) sindrom Langer-Saldino; 5) sindrom tricorino-falangian.
Langerhans: v. 1) amilină; 2) apudom; 3) bioartificial; 4) biodistribuitor; 5) celule Langerhans; 6) cromogranine; 7) diabet aloxanic; 8) gastrinom; 9) glucagon; 10) glucagonom; 11) hiperinsulinism; 12) hipermetioninemie; 13) histiocitoza celulei Langerhans; 14) histiocitoza cu celule non-Langerhans; 15) hormoni pancreatici; 16) insular; 17) insulă; 18) insulină; 19) insulinom; 20) insule Langerhans; 21) nesidioblastom; 22) pancreas; 23) proglucagon; 24) sinusoid; 25) sindrom Zollinger-Ellison.
Langhans: v. 1) celulă Langhans; 2) folicul tuberculos.
Langoria: v. semn Langoria.
Languepin: v. sindrom Fèvre-Languepin.
Lannelongue: v. semn Lannelongue.
Lantermann: v. mielină.
Lanzieri: v. sindrom Lanzieri.
Lapicque: v. cronaxie.
Lapinski: v. semn Lapinski-Jaworski.
Laplace: v. legea Laplace.
Larmor: v. rezonanţă magnetică nucleară.
Laron: v. 1) nanism de tip Laron; 2) rezistenţă hormonală; 3) sindrom Laron.
Larrey: v. 1) boală Larrey-Weil; 2) semn Larrey.
Larsen: v. 1) boală Larsen-Johansson; 2) boală Sinding Larsen-Johansson; 3) patelita adolescenţilor; 4) sindrom Larsen.
Larsson: v. 1) sindrom Rud; 2) sindrom Sjögren-Larsson.
Laruella: v. semn Laruella.
Lasègue: v. 1) semn Lasègue; 2) semn Lasègue al braţului.
Lassa: v. febră de Lassa.
Lassueur: v. sindrom Lassueur-Graham Little.
Lauber: v. boală Lauber.
Laubry: v. 1) sindrom Laubry-Pezzi; 2) sindrom Laubry-Soulié.
Laugier: v. 1) hernie crurală; 2) pigmentaţie melanică esenţială labio-jugală; 3) semn Laugier; 4) sindrom Laugier-Hunziker.
Launois: v. 1) petrozită; 2) sindrom Gradenigo-Launois; 3) sindrom Launois; 4) sindrom Launois-Bensaude.

Laurence: v. 1) degenerescenţă diencefalo-retiniază; 2) sindrom Biemond; 3) sindrom Laurence-Moon-Bardet-Biedl.
Lauth: v. vena vertebrală anterioară.
Lautier: v. test Lautier.
Lawrence: v. 1) boală Lawrence; 2) hipogonadism; 3) semn Lawrence-Louvel.
Le Damany: v. 1) semn Ortolani-Le Damany; 2) semnul resortului.
Le Fort: v. 1) disjuncţie; 2) fractură Le Fort; 3) operaţie Le Fort.
Léage: v. sindrom Papillon Léage-Psaume.
Leber: v. 1) amauroză congenitală Leber; 2) boală Alström-Leber; 3) boală Leber; 4) nevrită optică; 5) patologie mitocondrială.
Lechini: v. test Lechini.
Ledderhose: v. 1) boală Ledderhose; 2) semn Ledderhose.
Lederer: v. boală Lederer-Brill.
Leede: v. 1) fenomen Rumpel-Leede; 2) probă Rumpel-Leede.
Lefèvre: v. sindrom Papillon-Lefèvre.
Legal: v. 1) boală Legal; 2) test pentru acetonurie.
Legendre: v. semn Legendre.
Legg: v. 1) boală Calvé-Legg-Perthes; 2) boală Legg-Perthes; 3) necroză; 4) osteocondrită a şoldului.
Lehmann: v. sindrom Börjeson-Forssman-Lehmann.
Leichtenstern: v. semn Leichtenstern.
Leigh: v. 1) boală Leigh; 2) encefalomielopatie necrozantă subacută; 3) patologie mitocondrială.
Leiner: v. boală Leiner-Moussous.
Lele: v. 1) monosomie parţială; 2) sindrom Lele-Penrose.
Lemièrre: v. sindrom Lemiérre.
Lemli: v. sindrom Smith-Lemli-Opitz.
Lenègre: v. boală Lenégre.
Lennert: v. 1) limfom Lennert; 2) paragranulom Poppema şi Lennert.
Lennox: v. boală Lennox-Gastaud.
Lenz: v. sindrom Lenz.
Lépine: v. vaccin Lépine.
Lepore: v. hemoglobină (15).
Leredde: v. sindrom Leredde.
Léri: v. 1) boală Léri-Weill; 2) semn Léri; 3) semn Léri-Lonjumeau.
Leriche: v. 1) boală Leriche; 2) semn Leriche; 3) sindrom Leriche; 4) sindrom Sudeck-Leriche.
Lermoyez: v. semn Lermoyez.
Leroy: v. 1) artrită reactivă; 2) sindrom Fiessinger-Leroy-Reiter; 3) spondiloartropatie.
Lesch: v. 1) hiperuricemie; 2) sindrom Lesch-Nyhan; 3) sindrom Kelly-Seegmiller.
Leser: v. semn Leser-Tréiat.
Letterer: v. 1) boală Letterer-Siwe; 2) limfohistiocitoză familială; 3) lipoidoză; 4) sindrom Abt-Letterer-Siwe.
Lev: v. 1) boală Lev; 2) sindrom Lev.
Levaditi: v. neuroprobazie.
Leventhal: v. 1) distrofie ovariană; 2) sindrom Stein-Leventhal.
Lévi: v. 1) sindrom Lévi; 2) sindrom Lorain-Lévi.
Levin: v. 1) displazie spondilo-toracică; 2) hipersomnie; 3) sindrom Jarcho-Levin; 4) sindrom Kleine-Levin.
Levine: v. 1) aritmie cardiacă; 2) semn Levine; 3) sindrom Lown-Ganong-Levine.
Lévy: v. 1) boală Roussy-Lévy; 2) sindrom de eredodegenerescenţă spinocerebeloasă; 3) sindrom Roussy-Lévy; 4) sistem HLA.
Levy: v. semn Staehelin-Frigero-Levy.
Lewandowsky: v. 1) boală Jadassohn-Lewan-dow-sky; 2) boală Lutz-Lewandowsky; 3) displazie veruciformă; 4) polikeratoză congenitală.
Lewis: v. 1) boală Lewis; 2) indice Lewis; 3) legătură chimică; 5) reacţie Lewis; 5) semn Lewis-Federici; 6) sistem Lewis; 7) sisteme ale grupelor sanguine; 8) test Lewis.
Lewy: v. 1) boala corpilor Lewy difuzi; 2) boală Lewy; 3) corpi Lewy.
Leyden: v. 1) cristal; 2) von Leyden.
Leydig: v. 1) celulă interstiţială a testiculului; 2) celulă Leydig; 3) gonadotrofină B; 4) sindrom EMG; 5) testicul; 6) testosteron; 7) tubi seminiferi.
Lhermitte: v. semn Lhermitte.
Li: v. sindrom Li-Fraumeni.
Lian: v. semn Lian.
Libman: v. 1) boală Besnier-Kaposi-Libman-Sacks; 2) sindrom Libman-Sacks.
Lichtenstein: v. 1) boală Jaffe-Lichtenstein; 2) osteo-fibromatoză chistică.
Lichtheim: v. 1) semn Lichtheim; 2) sindrom Lichtheim; 3) sindromul fibrelor lungi; 4) test Lichtheim.
Liddle: v. sindrom Liddle.
Lieben: v. test pentru acetonurie.
Lieberkühn: v. intestin.
Liebermann: v. reacţie Liebermann-Burchardt.
Liebow: v. sindrom Carrington-Liebow.
Liéou: v. sindrom Barré-Liéou.
Liesegang: v. difuziune.
Liesz: v. sindrom Liesz.
Lightwood: v. sindrom Lightwood.
Lignac: v. 1) boală Lignac-Fanconi; 2) cistinoză.
Lindau: v. 1) boală Lindau; 2) boală von Hippel-Lindau; 3) facomatoză; 4) sindrom von Hippel-Lindau.
Lindqvist: v. efect Fahraeus-Lindqvist.
Lineweaver: v. reprezentare Lineweaver-Burk.
Lipman: v. sistem Lipman.
Lis de Pintus: v. de Pintus.
Lisch: v. noduli Lisch.
Lisker: v. semn Lisker.
Little: v. 1) boală Little; 2) osteo-onicodisplazie ereditară; 3) rigiditate de decerebrare; 4) sindrom Graham Little; 5) sindrom Lassueur-Graham Little; 6) sindrom Little.
Lobengula: v. etimol. lobengulism.
Lôbo: v. boală Jorge Lôbo.
Lobstein: v. 1) boală Lobstein; 2) boala sclerelor albastre; 3) sclere albastre.
Locke: v. 1) soluţie Locke; 2) soluţie Locke citratată; 3) soluţie Locke-Ringer.
Loeffler: v. 1) bacil Klebs-Loeffler; 2) bacil Loeffler; 3) difterie; 4) sindrom Churg-Strauss.
Loewenberg: v. test Loewenberg.
Loewi: v. 1) semn Loewi; 2) test Loewi.
Löffler: v. 1) angină pseudomembranoasă; 2) ascaridioză; 3) boală endomiocardică; 4) cardiomiopatie; 5) Corynebacterium; 6) endocardită Löffler; 7) sindrom Frimodt-Möller; 8) sindrom Löffler.
Löfgren: v. 1) eritem nodos; 2) sindrom Löfgren.
Löhlein: v. boală Löhlein.
Lohmann: v. reacţie Lohmann.
Locke: v. soluţie Tyrode.
Lombard: v. 1) probă Lombard; 2) probă de sinceritate.
Londe: v. 1) boala neuronului motor periferic; 2) sindrom Fazio-Londe.
Lonjumeau: v. semn Léri-Lonjumeau.
Looke: v. lichid fiziologic.
Looser: v. 1) sindrom Looser-Milkman; 2) sindrom Milkman.
Lorain: v. sindrom Lorain-Lévi.
Lorenz: v. 1) etologie umană; 2) operaţie Lorenz; 3) spectrometru de masă.
Lorrain: v. 1) sindrom de eredodegenerescenţă spinocerebeloasă; 2) paraplegie spasmodică familială Strümpell-Lorrain
Lortat-Jacob: v. triadă Lortat-Jacob.
Lotz: v. sindrom Lotz.
Louis: v. 1) legea Louis; 2) unghi Louis.

Louis-Bar: v. 1) boală Louis-Bar; 2) sindrom Louis-Bar.
Louvel: v. 1) semn Lawrence-Louvel; 2) semn Louvel.
Low: v. semn Castellani-Low.
Lowe: v. 1) diabet renal; 2) sindrom Lowe.
Lowenberg: v. semn Lowenberg.
Lown: v. 1) aritmie cardiacă; 2) sindrom Lown-Ganong-Levine.
Lowry: v. 1) sindrom Coffin-Lowry; 2) sindrom Coffin-Siris.
Lubarsch: v. 1) boală Königstein-Lubarsch; 2) boală Lubarsch-Pick.
Lubs: v. sindrom Lubs.
Luc: v. operaţie Caldwell-Luc.
Lucas: v. semn Lucas.
Lucatello: v. semn Lucatello.
Lucey: v. sindrom Lucey-Driscoll.
Luciani: v. 1) bloc atrioventricular; 2) boală ritmică auriculară; 3) perioade Luciani-Wenckebach.
Lucio: v. fenomen Lucio.
Lucja Frey: v. Frey.
Luder: v. 1) diabet renal; 2) sindrom Luder-Sheldon.
Ludloff: v. semn Ludloff.
Ludwig: v. angină Ludwig.
Luft: v. 1) boală Luft; 2) patologie mitocondrială.
Lugol: v. 1) coloraţie Gram; 2) soluţie Lugol; 3) test Lugol.
Lundborg: v. boală Unverricht-Lundborg.
Lundh: v. test Lundh.
Luschka: v. 1) orificiu Luschka; 2) sindrom Dandy-Walker; 3) valvulă tricuspidă.
Lust: v. semn Lust.
Lutembacher: v. sindrom Lutembacher.
Luttke: v. test Luttke.
Lutz: v. 1) boală Lutz-Lewandowsky; 2) boală Lutz-Splendore-Almeida; 3) displazie veruciformă.
Luzet: v. boală Hayem-Von Jaksch-Luzet.
Lyell: v. 1) boală Lyell; 2) toxicodermie.
Lyme: v. 1) artrită reactivă; 2) boală Lyme.
Lynch: v. sindrom Lynch.
Lyon: v. 1) indice Sokolov-Lyon; 2) probă Meltzer-Lyon.

M

Mac Duffie: v. sindrom Mac Duffie.
Mac Mahon: v. sindrom Hanot-Mac Mahon.
Macewen: v. 1) operaţie Macewen; 2) semn Macewen.
Mach: v. sindrom Mach.
Machado: v. 1) boala neuronului motor; 2) boală Machado-Joseph; 3) sindrom de eredodegenerescenţă spinocerebeloasă.
Machupo: v. 1) febră hemoragică de Bolivia; 2) virus Machupo.
MacIntyre: v. boală MacIntyre.
Mac Kusick: v. condrodisplazii metafizare.
Mackenzie: v. 1) boală X; 2) sindrom Mackenzie.
MacLagan: v. reacţie MacLagan.
MacLeod: v. sindrom MacLeod.
MacLetchie: v. boală MacLetchie-Aikens.
MacMahon: v. boală Hanot-MacMahon.
Madelung: v. 1) boală Madelung; 2) carpocifoză; 3) discondroplazie a epifizei radiale inferioare; 4) semn Madelung; 5) sindrom Launoise-Bensaude; 6) sindrom Madelung
Madura: v. maduromicoză.
Maffuci: v. 1) sindrom Klippel-Trenaunay; 2) sindrom Maffuci.
Magee: v. 1) miopatie congenitală; 2) sindrom Shy-Magee.
Magendie: v. 1) legea Bell-Magendie; 2) orificiu Magendie; 3) semn Hertwig-Magendie; 4) sindrom Dandy-Walker; 5) sindrom Hertwig-Magendie; 6) soluţie Magendie.
Magitot: v. boală Magitot.
Magnan: v. semn Magnan.
Magpie: v. test Magpie.
Mahaim: v. 1) fibre Mahaim; 2) sindrom Wolff-Parkinson-White.
Mahler: v. semn Mahler.
Mainini: v. 1) probă Galii Mainini; 2) reacţie Galii Mainini.
Maisonneuve: v. 1) fractură Maisonneuve; 2) semn Maisonneuve; 3) sindrom Maisonneuve.
Majewski: v. 1) condrodisplazie letală cu scurtarea coastelor; 2) sindrom Majewski.
Majocchi: v. 1) boală Majocchi; 2) tricofiţie.
Makai: v. sindrom Rothmann-Makai.
Malerba: v. test pentru acetonurie.
Malgaigne: v. 1) cârlig; 2) fractură Malgaigne; 3) semn Malgaigne; 4) sindrom Malgaigne.
Mallet-Guy: v. semn Mallet-Guy.
Mallory: v. sindrom Mallory-Weiss.
Malmros: v. semn Malmros.
Malpighi: v. 1) acantoliză; 2) diskeratoză; 3) epiteliom epidermoid; 4) glomerul renal; 5) malpighian; 6) piramidă (1, c); 7) renicul; 8) rinichi; 9) spinocelular.
Malta: v. febră de Malta.
Manchester: v. operaţie Manchester.
Mancini: v. imunodifuzie.
Mandel: v. semn Mandel (al clopoţelului).
Mani: v. etimol. maniheism.
Mann: v. semn Mann.
Mannkopf: v. semn Mannkopf.
Mantoux: v. 1) keratodermie; 2) porokeratoză; 3) porokeratoză palmoplantară Mantoux; 4) reacţie Mantoux.
Marañon: v. semn Marañon.
Marburg: v. 1) febră hemoragică Marburg; 2) virus Marburg.
Marchant: v. 1) fractură Gérard Marchant; 2) hematom extradural; 3) sindrom Gérard Marchant.
Marchesani: v. 1) distrofie; 2) sindrom Weill-Marchesani.
Marchi: v. reacţie Marchi.
Marchiafava: v. 1) boală Marchiafava-Bignami; 2) boală Marchiafava-Micheli; 3) necroză centrală a corpului calos; 4) sindrom Marchiafava-Micheli; 5) test Ham-Dacie.
Marcus Gunn: v. Gunn.
Marek: v. boală Marek.
Marfan: v. 1) boală Marfan; 2) boală Marfan-Hallez; 3) cardiopatii congenitale; 4) cord arahnodactilic; 5) fibrilină; 6) microcorie; 7) semn Marfan; 8) sindrom Barlow; 9) sindrom Dennie-Marfan; 10) sindrom Marfan; 11) sindrom Gorlin; 12) sindrom Sipple.
Marie: v. 1) artrită Marie-Strümpell; 2) bain-Marie; 3) boală Marie-Bamberger; 4) boală Charcot-Marie-Tooth; 5) boală Marie; 6) boală Pierre Marie; 7) boală Strümpell-Marie; 8) osteoartropatie hipertrofiantă pneumică; 9) semn Charcot-Marie-Cardarelli; 10) semn Marie; 11) sindrom Brissaud-Marie; 12) sindrom Debré-Marie; 13) sindrom Diamond; 14) sindrom Marie; 15) sindrom Marie-Bamberger; 16) sindrom Marie-Foix; 17) sindrom Marie-Foy-Sainton; 18) spondilartrită anchilozantă.
Marinescu: v. 1) gerontologie; 2) mână suculentă Marinescu (v. mână, 21); 3) reflex palmo-mentonier; 4) semn Marinescu; 5) sindrom Marinescu-Sjögren.
Marion: v. boală Marion.
Marjolin: v. 1) semn Marjolin; 2) semnul geambaşului.
Marlin: v. 1) anemie fagocitară; 2) sindrom Marlin.
Maroteaux: v. 1) aril-sulfatază; 2) boală Maroteaux-Lamy; 3) mucopolizaharidoză; 4) sindrom Kozlowski-Maroteaux-Spranger; 5) sindrom Maroteaux-Lamy.
Marshall Hall: v. Hall.
Marsilia: v. febră de Marsilia.
Martin: v. reacţie Martin-Petit.
Martinet: v. test Ruffier-Dickson.
Martorell: v. 1) sindrom Martorell; 2) ulcer hipertensiv Martorell.
Marx: v. sindrom Marx.
Mary Joseph: v. Joseph.
Mason: v. diabet Mason.

Master: v. 1) probă Oppenheimer-Master; 2) test Master.
Masters: v. sindrom Masters-Allen.
Masugi: v. nefrită.
Mathieu: v. boală Lancereaux-Mathieu.
Maud: v. sindrom Rokitansky-Maud-Abbott.
Mauriac: v. 1) sindrom Mauriac; 2) sindrom Pierre Mauriac.
Mauriceau: v. 1) manevră Mauriceau-Smellie; 2) naştere.
Max Tièche: v. Tièche.
Maxwell: v. 1) sindrom Goldberg-Maxwell-Morris; 2) sindromul testiculului feminizant.
May: v. 1) anemie hipocromă; 2) bazofil; 3) boală May-Hegglin; 4) coloraţie May-Grünwald-Giemsa; 5) corpi Döhle; 6) corpusculi Howell-Jolly; 7) mielogramă; 8) neutrofil; 9) panoptic; 10) sindromul histiocitelor albastre; 11) splenogramă.
Mayaro: v. virus Mayaro.
Mayer: v. 1) carmin; 2) reflex Mayer; 3) sindrom Mayer-Rokitansky-Küster.
Mayo-Robson: v. semn Mayo-Robson.
Mayou: v. boală Batten-Mayou.
Mazini: v. semn Mazini.
Mazzotti: v. 1) reacţie Mazzotti; 2) test la dietilcarbamazepină; 3) test Mazzotti.
McArdle: v. 1) boală McArdle-Schmid-Pearson: 2) glicogenoză.
McBurney: v. 1) operaţie McBurney; 2) punct McBurney; 3) puncte Bazy; 4) semn McBurney.
McCune: v. 1) sindrom Albright-McCune-Sternberg; 2) sindrom McCune-Albright.
McDonnel: v. semn McDonnel.
McGill: v. operaţie McGill.
McKusick: v. MIM.
McLeod: v. sistem Kell.
McMurray: v. 1) manevră McMurray; 2) semn McMurray; 3) semnul declicului.
Meador: v. 1) non-maladie; 2) sindrom Meador.
Meadows: v. 1) boală Meadows; 2) cardiomiopatie postpartum; 3) sindrom Meadows.
Meaghi: v. semn Meaghi.
Mecinikov: v. microfag.
Meckel: v. 1) diverticul Meckel; 2) sindrom Gruber-Meckel; 3) sindrom Meckel.
Medin: v. 1) boală Heine-Medin; 2) poliomieilită anterioară acută.
Mees: v. 1) benzi Mees; 2) dungi Mees.
Meibomius: v. 1) glande Meibomius; 2) glande sebacee; 3) hordeolum; 4) şalazion.
Meige: v. 1) boală Meige; 2) semn Meige; 3) sindrom Meige; 4) spasm facial median Meige.
Meigs: v. 1) sindrom Demons-Meigs; 2) sindrom Meigs.
Meibomius: v. meibomiită
Meissner: v. 1) boală Hirschsprung; 2) colecistokinin-pancreozimină; 3) corpusculi Meissner; 4) megacolon; 5) plex Meissner; 6) receptor senzorial 7) receptori tactili.
Melchior: v. 1) mucopolizaharidoză; 2) sindrom Dyggve-Melchior-Clausen.
Meleda: v. 1) boală Meleda; 2) keratodermie.
Meleney: v. ulcer Meleney.
Melkersson: v. sindrom Melkersson-Rosenthal.
Melnick: v. sindrom Melnick-Needles.
Meltzer: v. 1) probă Meltzer-Lyon; 2) semn Meltzer.
Mende: v. sindrom Mende.
Mendel: v. 1) back cross; 2) ereditate citoplasmatică; 3) legile Mendel; 4) linkage; 5) mendelian; 6) mendelism; 7) semn Bechterew-Mendel.
Mendeleev: v. perioadă.
Mendelsohn: v. 1) semn Mendelsohn; 2) test Mendelsohn.
Mendelson: v. 1) sindrom de aspiraţie; 2) sindrom Mendelson.
Mendenhall: v. sindrom Rabson-Mendenhall.
Mendes Da Costa: v. Da Costa.
Ménétrier: v. 1) boală Ménétrier; 2) gastropatie exsudativă; 3) sindrom Ménétrier.
Ménière: v. 1) acufenă; 2) boală Ménière; 3) claudicaţie; 4) sindrom Cogan; 5) sindrom Ménière; 6) vertij Ménière.
Menkes: v. 1) boală Menkes; 2) cupremie.
Mennell: v. semn Mennell.
Menten: v. constanta Michaelis-Menten.
Merkel: v. 1) celulă Merkel; 2) complex Merkel; 3) disc Merkel; 4) marchelom; 5) receptori tactili.
Merkelen: v. punct Merkelen.
Merklen: v. semn Merklen.
Merritt: v. sindrom Kasabacch-Merritt.
Mertens: v. 1) neuromiotonie; 2) sindrom Isaacs-Mertens.
Merzbacher: v. 1) boală Pelizaeus-Merzbacher; 2) scleroză Pelizaeus-Merzbacher.
Mesmer: v. mesmerism.
Métais: v. probă Warter-Métais.
Meunier: v. semn Meunier.
Meuse: v. febră de Meuse.
Meyard: v. semn Meyard.
Meyenburg: v. von Meyenburg.
Meyer: v. 1) mioglobinurie; 2) punct Meyer; 3) semn Meyer; 4) sindrom Meyer-Betz.
Meyer-Schwickerath: v. sindrom Meyer-Schwickerath.
Meyerhof: v. 1) calea Embden-Meyerhof; 2) enolază; 3) glicoliză.
Meynet: v. noduli Meynet.
Meyniel: v. probă Blanquet-Meyniel.
Mibelli: v. 1) porokeratoză; 2) porokeratoză Mibelli.
Michaelis: v. constanta Michaelis-Menten.
Micheli: v. 1) boală Marchiafava-Micheli; 2) boală Rietti-Greppi-Micheli; 3) sindrom Marchiafava-Micheli; 4) talasemie; 5) test Ham-Dacie.
Mikaelis: v. semn Mikaelis.
Mikulicz: v. 1) boală Mikulicz; 2) celule Mikulicz; 3) osteită; 4) sindrom Mikulicz.
Milkman: v. 1) sindrom Looser-Milkman; 2) sindrom Milkman.
Milian: v. 1) atrofie cutanată; 2) boală ciclică trisimptomatică; 3) boală Milian.
Millikan: v. legătură chimică.
Miliard: v. 1) paralizie Millard-Gubler; 2) sindrom Millard-Gubler.
Miller: v. 1) sindrom Miller; 2) test Kurzrok-Miller.
Millon: v. test Randolph.
Mills: v. sindrom Mills.
Milroy: v. 1) boală Milroy; 2) distrofie; 3) mixedem localizat; 4) sindromul unghiilor galbene.
Milton: v. boală Milton.
Milwaukee: v. 1) sindrom scapular Milwaukee; 2) umăr Milwaukee.
Minamata: v. boală Minamata.
Mingazzini: v. 1) probă Mingazzini; 2) semn Mingazzini.
Minkowski: v. 1) anemie hemolitică Minkowski-Chauffard; 2) boală Minkowski-Chauffard; 3) icter hemolitic; 4) proba de rezistenţă globulară.
Minor: v. boală Minor.
Miranda: v. sindrom Miranda.
Mirchamps: v. semn Mirchamps.
Mirizzi: v. 1) boală Mirizzi; 2) distonie de canal hepatic; 3) sindrom Mirizzi.
Mitchell: v. boală Weir Mitchell.
Mitsuda: v. reacţie Mitsuda.
Mitzou: v. boală Oguchi.
Möbitz: v. bloc atrioventricular.
Moebius: v. 1) boală Moebius; 2) migrenă oftalmoplegică; 3) semn Moebius; 4) sindrom Charcot-Moebius; 5) sindrom Moebius.
Moeller: v. boală Moeller-Barlow.
Mohr: v. sindrom Mohr.
Mokola: v. virus Mokola.
Mollaret: v. boală Debré-Mollaret.

Möller: v. sindrom Frimodt-Möller.
Moloney: v. 1) oncovirus; 2) reacţie Moloney; 3) virus al leucemiei murine.
Monakow: v. sindrom Monakow.
Moncada: v. endothelium derived relaxation factor.
Mönckeberg: v. 1) boală Mönckeberg; 2) mediacalcoză.
Mondor: v. 1) boală Mondor; 2) semn Mondor.
Monge: v. 1) boală Monge; 2) poliglobulie.
Monod: v. alosterie.
Monro: v. 1) plex coroid; 2) ventricule cerebrale; 3) ventriculocisternostomie.
Monteggia: v. 1) fractură Monteggia; 2) sindrom Monteggia.
Montenegro: v. 1) reacţie Montenegro; 2) test Montenegro.
Montgomery: v. 1) sindrom Montgomery; 2) xantomatoză mucocutanată cu diabet insipid.
Moon: v. 1) degenerescenţă diencefalo-retiniană; 2) hipogonadism; 3) sindrom Biemond; 4) sindrom Laurence-Moon-Bardet-Biedl.
Moore: v. 1) sindrom Moore; 2) sindrom Moore-Federman.
Morbihan: v. boală Morbihan.
Morel: v. 1) boală Morgagni-Stewart-Morel; 2) schizofrenie; 3) sindrom Stewart-Morel.
Morel-Lavallée: v. boală Morel-Lavallée.
Morelli: v. test Morelli.
Moreno: v. psihodramă.
Morestin: v. colică salivară Morestin.
Morgagni: v. 1) boală Morgagni-Stewart-Morel; 2) corzi vocale; 3) sindrom Morgagni; 4) sindrom Morgagni-Adams-Stokes; 5) sinus Morgagni; 6) tuberculi Morgagni; 7) ventricul Morgagni.
Morgan: v. morgan.
Mornex: v. diagnostic.
Moro: v. reacţie Moro.
Morquio: v. 1) boală Morquio; 2) boală Morquio-Ullrich; 3) condrodisplazie spondiloepifizară; 4) distrofie; 5) mucopolizaharidoză; 6) platispondilie; 7) sindrom Morquio.
Morris: v. 1) punct Morris; 2) sindrom Goldberg-Maxwell-Morris; 3) sindrom Morris; 4) sindromul testiculului feminizant.
Morrison: v. sindrom Verner-Morrison.
Morsier: v. de Morsier.
Mortimer: v. 1) boală Mortimer; 2) lupus.
Morton: v. 1) boală Morton; 2) metatarsalgie; 3) picior Morton; 4) tuse Morton.
Morvan: v. boală Morvan.
Moschowitz: v. 1) boală Moschowitz; 2) microangiopatie trombotică; 3) test Moschowitz.
Moss: v. sindrom Gorlin-Chaudhry-Moss.
Mössbauer: v. efect Mössbauer.
Mosse: v. sindrom Mosse.
Mosso: v. sfigmomanometru.
Motte: v. semn Motte.
Mouchet: v. boală Mouchet.
Mounier-Kuhn: v. sindrom Mounier-Kuhn.
Mount: v. sindrom Mount-Reback.
Moussous: v. boală Leiner-Moussous.
Moynahan: v. sindrom Moynahan.
Much: v. reacţie Much-Holtzmann.
Mucha: v. 1) boală Mucha-Habermann; 2) papuloză limfomatoidă.
Muckle: v. 1) boală Muckle-Wells; 2) urticarie.
Muehrcke: v. semn Muehrcke.
Müller: v. 1) boală Müller-Ribbing; 2) canal Müller; 3) contor; 4) hormon antimüllerian; 5) manevră Müller; 6) probă Buerger-Müller; 7) racheta Müller; 8) semn Müller; 9) triadă Frederich Müller; 10) uter bicorn; 11) uter unicorn; 12) utriculă prostatică; 13) mülleroblastom; 14) uterus subseptus.
Mulock: v. sindrom Gougerot-Mulock-Houwer.
Münchausen: v. 1) sindrom Münchausen; 2) tulburarea factice.
Munk: v. boală Munk.
Munro: v. 1) microabces Munro; 2) punct Munro.
Murchison: v. sindrom Murchison-Sanderson.
Muret: v. semn Quénu-Muret.
Murk Jansen: v. Jansen.
Murphy: v. 1) manevră Murphy; 2) procedeu Murphy; 3) semn Murphy.
Murray: v. quark.
Musset: v. de Musset.
Mussy: v. de Mussy.
Mya: v. boală Mya.
Myhrman: v. boală Myhrman-Zetterholm

N

Nachles: v. semn Nachles.
Nadi: v. reacţie Nadi.
Nadler: v. 1) sindrom Doege-Potter; 2) sindrom Nadler-Wolfer-Elliot.
Naegeli: v. boală Naegeli.
Naffziger: v. 1) sindrom Naffziger ; 2) test Naffziger.
Nagel: v. 1) deuteranopie; 2) test Nagel.
Nageotte: v. 1) sindrom Cestan-Chenais; 2) sindrom Babinski-Nageotte.
Nager: v. 1) disostoză acrofacială Nager (v. disostoză acrofacială); 2) sindrom Nager-De Reynier.
Nagler: v. reacţie Nagler.
Najjar: v. 1) hiperbilirubinemie; 2) icter familial congenital Crigler-Najjar; 3) sindrom Crigler-Najjar; 4) sindrom Gilbert.
Najjas: v. etimol. tuftsina.
Najman: v. boală Imerslund-Najman.
Nanta: v. boală Nanta-Gadrat.
Naunoff: v. sindrom Saldino-Noonan.
Neck: v. Van Neck.
Needles: v. sindrom Melnick-Needles.
Neel: v. 1) macroglobulinemie Waldenström; 2) sindrom Bing-Neel.
Neelsen: v. coloraţie Ziehl-Neelsen.
Negri: v. 1) corpusculi Negri; 2) sindrom Negri-Jacod.
Nelson: v. 1) sindrom Nelson; 2) sifilis; 3) test Nelson.
Nencki: v. test Sahli-Nencki.
Neri: v. semn Neri.
Nernst: v. 1) potenţial redox; 2) potenţial Nernst; 3) principiu.
Netherton: v. boală Netherton.
Nettleship: v. 1) boală Nettleship; 2) urticarie pigmentară.
Neubauer: v. artera lui Neubauer.
Neufeld: v. cui.
Neumann: v. boală Neumann.
Neville: v. 1) boală Neville; 2) sindromul histiocitelor albastre.
Nevin: v. 1) miopatie; 2) sindrom Kiloh-Nevin.
Newcastle: v. boală Newcastle.
Newton: v. spectru.
Nezelof: v. sindrom Nezelof.
Nichamin: v. boală Nichamin.
Nicol: v. nicol.
Nicolas: v. 1) boală Durand-Nicolas-Favre; 2) boală Nicolas-Favre; 3) boală transmisibilă sexual; 4) limfogranulomatoză; 5) sindrom Jersild.
Nicolau: v. 1) boală Nicolau; 2) dermită livedoidă Nicolau.
Nidoko: v. boală Nidoko.
Niemann: v. 1) boală Niemann-Pick; 2) lipoidoză; 3) sfingomielinază; 4) sindromul histiocitelor albastre; 5) tezaurocit.
Nikolsky: v. semn Nikolsky.
Nil: v. febra Nilului de Vest.
Nishikawa: v. boală Nishikawa.
Nishimoto: v. sindrom Nishimoto-Takenchi-Kudo.
Nissl: v. 1) corpi tigroizi; 2) corpusculi Nissl; 3) neuron.

Noack: v. 1) acrocefalopolisindactilie; 2) sindrom Noack.
Nobel: v. test pentru acetonurie.
Nocht: v. cadasil.
Nodet: v. 1) pemfigoide; 2) pemfigus acut febril grav Nodet.
Noica: v. semn Noica.
Nonne: v. reacţie Nonne-Apelt.
Noonan: v. 1) condrodisplazie letală cu scurtarea coastelor; 2) sindrom Majewski; 3) sindrom Noonan; 4) sindrom Saldino-Noonan.
Norman: v. 1) boală Norman-Landing; 2) boală Norman-Wood.
Norrie: v. boală Norrie.
Norwalk: v. virus Norwalk.
Nothnagel: v. semn Nothnagel.
Nové-Josserand: v. semn Nové-Josserand.
Nyhan: v. 1) sindrom Kelly-Seegmiller; 2) sindrom Lesch-Nyhan.
Nyiri: v. test Nyiri.
Nylen: v. nistagmus de poziţie (nistagmus, 8).

O

Obrinsky: v. sindrom Obrinsky.
O'Connell: v. semn O'Connell.
Oddi: v. 1) colecistokinin-pancreoziminǎ; 2) dischinezie biliară; 3) muşchiul sfincter al ampulei hepato-pancreatice; 4) oditā; 5) oddipatie; 6) papilosfincterotomie; 7) probă Meltzer-Lyon; 8) sfincter Oddi.
Odelberg: v. boală Van Neck-Odelberg.
Oedip: v. 1) complex; 2) complexul lui Oedip; 3) psihanaliză.
Oehler: v. simptom Oehler.
Ogilvie: v. sindrom Ogilvie.
Ogino: v. legea Ogino-Knaus.
Ogle: v. semn Cyril-Oggle.
Oguchi: v. boală Oguchi.
Ohara: v. boală Ohara.
Oldfield: v. boală Oldfield.
Oliver: v. test Oliver.
Ollendorff: v. sindrom Buschke-Ollendorff.
Ollier: v. boală Ollier.
Olmer: v. boală Olmer.
Olsen: v. boală Alström-Olsen.
Olszewski: v. 1) boală Steele-Richardson-Olszewski; 2) distonie oculo-cervico-facială; 3) sindrom Steele-Richardson-Olszewski.
Ombrédanne: v. semn Ombrédanne.
Omsk: v. febră hemoragică de Omsk.
Ondine: v. 1) blestemul Ondinei; 2) sindrom Ondine.
Opalski: v. celule Opalski.
Opitz: v. 1) boală Optiz; 2) sindrom Smith-Lemli-Opitz.
Oppenheim: v. 1) boală Oppenheim; 2) boală Oppenheim-Urbach; 3) boală Ziehen-Oppenheim; 4) dermatită atrofiantă lipoidică; 5) semn Oppenheim; 6) spasm de torsiune.
Oppenheimer: v. probă Oppenheimer-Master.
Oram: v. sindrom Holt-Oram.
Ormond: v. boală Ormond.
Oroya: v. 1) bartoneloză; 2) febră Oroya.
Ortner: v. sindrom Ortner.
Ortolani: v. 1) semn Ortolani-Le Damany; 2) semnul resortului.
Orton: v. semn Orton.
Osgood: v. 1) apofizită tibială anterioară; 2) boală Osgood-Schlatter.
Osler: v. 1) angiomatoză hemoragică familială; 2) boală Jaccoud-Osler; 3) boală Osler; 4) boală Osler-Vaquez; 5) boală Rendu-Osler; 6) boală Rendu-Osler-Weber; 7) endocardită malignă lentă; 8) noduli Osler; 9) semn Osler; 10) sindrom Rendu-Osler-Weber.
Ostwald: v. viscozimetru.
Ota: v. 1) nev Ota; 2) pată mongoloidă.
Otto: v. boală Otto.
Oudart: v. semn Oudart-Jean.
Owen: v. 1) test Owen; 2) triadă Owen.
Owren: v. 1) boală Owren; 2) proaccelerină; 3) test Owren.

P

Pacchioni: v. 1) foveolă; 2) granulaţii Pacchioni; 3) lichid cefalorahidian.
Pachon: v. 1) test Pachon; 2) test Ruffier-Dickson.
Pacini: v. 1) corpuscul Pacini; 2) receptori tactili.
Paget: v. 1) boală Paget; 2) boală Schüller; 3) cancer cutanat; 4) cancer de sân; 5) decalcificare; 6) difosfonat; 7) epiteliom bazocelular; 8) fosfatază; 9) hiperosteoclastoză, hiperosteoliză; 10) impresiune bazilară; 11) osteoectazie cu hiperfosfatază; 12) pagetoid; 13) test Paget.
Palade: v. 1) biologie celulară; 2) boală; 3) calea Palade; 4) corpi Wiebel-Palade; 5) ribozom.
Palazzi: v. granulom Palazzi.
Pallister: v. sindrom Hawes-Pallister-Landor.
Palmer: v. endothelium derived relaxation factor.
Paltauf: v. boală Paltauf-Sternberg.
Pancoast: v. sindrom Pancoast-Tobias.
Panner: v. boală Panner.
Papanicolaou: v. 1) frotiu; 2) test Papanicolaou.
Papillon: v. 1) Léage; 2) sindrom Papillon-Lefèvre.
Papillon Léage: v. Léage.
Pappenheim: v. 1) panoptic; 2) pironinofilie.
Pappenheimer: v. 1) corpusculi Pappenheimer; 2) incluziuni intraeritrocitare; 3) siderocit.
Paraf: v. 1) reacţie antigenică a lui Debré-Paraf; 2) reacţie Debré-Paraf.
Pardee: v. 1) marea undă monofazică; 2) undă în dom; 3) undă Pardee.
Parhon: v. 1) gerontologie; 2) sindrom Parhon; 3) vârstă.
Parinaud: v. 1) nistagmus ; 2) sindrom Parinaud; 3) sindrom de calotă; 4) sindrom Steele-Richardson-Olszewski.
Park: v. bacii Park-Williams.
Parker: v. paragranulom Hodgkin.
Parkes Weber: v. Weber.
Parkinson: v. 1) antiparkinsonian; 2) aritmie cardiacă; 3) boală Bonduelle; 4) boală Fahr; 5) boală Parkinson; 6) bradikinezie; 7) bromocriptină; 8) corpi Lewy; 9) demenţă; 10) DOPA-decarboxilază; 11) dopamină; 12) encefalită letargică von Economo; 13) GABA; 14) levodopa; 15) micrografie; 16) neuroplasticitate; 17) parkinsonian; 18) parkinsonism; 19) pulsiune; 20) semn Argyl Robertson inversat; 21) semn Ianişevski; 22) sindrom Parkinson; 23) sindrom Wolff-Parkinson-White; 24) sistem extrapiramidal; 25) undă delta; 26) talamotomie; 27) tremurătură parkinsoniană.
Parrot: v. 1) boală Parrot; 2) pseudoparalizie Parrot; 3) semn Parrot.
Parry: v. 1) sindrom Parry-Romberg; 2) trofonevroză.
Parsonage: v. 1) neuropatie tomaculară; 2) sindrom Parsonage-Turner.
Pary: v. sindrom Pary.
Pascal: v. Pascal.
Pashayan: v. sindrom Pashayan-Putterman.
Pasini: v. atrofodermie Pasini şi Perini.
Pasternaţki: v. semn Giordano-Pasternaţki.
Pasteur: v. 1) efect Pasteur; 2) experiment crucial; miasmă; 3) vaccin antirabic; 4) vaccin Pasteur.
Pastia: v. 1) scarlatină; 2) semn Grozovici-Pastia; 3) semn Pastia.
Patau: v. sindrom Patau.
Paterson: v. sindrom Kelly-Paterson.
Patterson: v. test Patterson.

Paul: v. 1) mononucleoză infecţioasă; 2) reacţie Paul-Bunel-Hăngănuţiu; 3) test Paul-Bunel-Hăngănuţiu.
Paulescu: v. insulină.
Pauling: v. 1) legătură chimică; 2) patologie moleculară.
Paunz: v. test Paunz.
Pauzat: v. 1) boală Pauzat; 2) fractură.
Pavlov: v. 1) reflex condiţionat; 2) temperament.
Pavel: v. procedeu Pavel-Chiray.
Payeu: v. diastază.
Payr: v. 1) boală Payr; 2) semn Payr.
Péan: v. triadă Péan.
Pearson: v. 1) boală McArdle-Schmid-Pearson; 2) glicogenoză.
Pecquet: v. cisternă.
Pedroso: v. boală Lane-Pedroso.
Pel: v. 1) boală Pel-Ebstein; 2) febră Pel-Ebstein; 3) semn Pel-Ebstein; 4) tuse Pel hepatică.
Pelger: v. celule Pelger-Huët.
Pelizaeus: v. 1) boală Pelizaeus-Merzbacher; 2) scleroză Pelizaeus-Merzbacher.
Pellegrinni: v. sindrom Pellegrinni-Stieda.
Pellizzi: v. sindrom Pellizzi.
Pemberton: v. semn Pemberton.
Pena: v. condrodisplazii metafizare
Pende: v. 1) caşexie suprarenală; 2) sindrom Pende.
Pendred: v. sindrom Pendred.
Penrose: v. 1) monosomie parţială; 2) sindrom Lele-Penrose.
Penzoldt: v. test pentru acetonurie.
Pepper: v. boală Pepper.
Pepys: v. boală Hinson-Pepys.
Pérez: v. semn Pérez.
Perheentura: v. sindrom Perheentura.
Perls: v. coloraţie Perls.
Perrin: v. boală Perrin-Ferraton.
Persic: v. Golf Persic.
Persosz: v. diastază.
Perthes: v. 1) boală Calvé-Legg-Perthes; 2) boală Legg-Perthes; 3) boală Perthes-Jüngling; 4) necroză; 5) osteită; 6) osteo-condrită a şoldului; 7) probă Perthes; 8) test Perthes.
Peru: v. balsam.
Peters: v. sindrom Peters.
Petersen: v. cui.
Petges: v. boală Petges-Jacobi.
Petit: v. 1) boală Petit; 2) hernie Jean Louis Petit; 3) reacţie Martin-Petit; 4) sindrom Pourfour du Petit; 5) sinus Petit.
Petri: v. cutie Petri.
Pette: v. panencefalită Pette-Döring.
Petzetakis: v. boală Petzetakis.
Peutz: v. sindrom Peutz-Jeghers.
Peyer: v. 1) celulă M; 2) GALT; 3) intestin; 4) molecule de adeziune celulară vasculară 1; 5) plăci Peyer; 6) sistem limfoid.
Peyronie: v. 1) boală Ledderhose; 2) boală Peyronie.
Pezzi: v. 1) semn Pezzi; 2) sindrom Laubry-Pezzi.
Pfaundler: v. boală Pfaundler-Hurler.
Pfeffer: v. presiune osmotică.
Pfeiffer: v. 1) acrocefalosindactilie; 2) bacil Pfeiffer; 3) boală Pfeiffer; 4) Haemophilus; 5) sindrom Pfeiffer.
Pfuhl: v. 1) semn Pfuhl; 2) semn Pfuhl-Jaffé.
Pflüger: v. 1) formulă Pflüger; 2) reacţie de degenerescenţă; 3) reacţie Erb.
Philadelphia: v. 1) boală Hueck; 2) cromozom Philadelphia; 3) deleţie; 4) leucemie mielocitară cronică.
Phocas: v. boală Phocas.
Piaget: v. inteligenţă.
Picard: v. semn Picard.
Picchini: v. sindrom Picchini.
Pick: v. 1) acrodermatită; 2) atrofie cerebrală; 3) boală Kraepelin; 4) boală Lubarsch-Pick; 5) boală Niemann-Pick; 6) boală Pick; 7) boală Pick-Herxheimer; 8) demenţă primară degenerativă; 9) lipoidoză; 10) semn Pick; 11) sfingomielinază; 12) sindromul histiocitelor albastre; 13) stereotipie; 14) tezaurocit.
Pickwick: v. 1) hipersomnie; 2) obezitate; 3) sindrom Pickwick; 4) sindromul apneei de somn.
Pierini: v. atrofodermie Pasini şi Pierini.
Pierre Marie: v. Marie.
Pierre Mauriac: v. Mauriac.
Pierre Robin: v. Robin.
Pignet: v. indice Pignet.
Pillay: v. sindrom Pillay.
Pinkus: v. limfom Pinkus.
Pins: v. semn Pins.
Pintus: v. de Pintus.
Piotrowski: v. semn Piotrowski.
Pirquet: v. 1) reacţie Pirquet; 2) test Pirquet.
Pise: v. sindrom Pise.
Piskacek: v. semn Piskacek.
Pitres: v. semn Pitres.
Placido: v. disc Placido.
Planck: v. radiaţie.
Plummer: v. 1) boală Plummer; 2) hipertiroidism; 3) sindrom Plummer-Vinson.
Polack: v. test Polack.
Poland: v. 1) brahisindactilie; 2) sindrom Poland.
Pollitzer: v. boală Pollitzer.
Pompe: v. 1) boală Pompe; 2) glicogenoză.
Poncet: v. 1) boală Poncet; 2) boală Poncet-Spiegler; 3) tumori Poncet-Spiegler.
Pontiac: v. febră Pontiac.
Pool: v. semn Pool.
Popa: v. sistem port.
Poppema: paragranulom Poppema şi Lennert.
Poplhemus: v. sindrom Poplhemus-Schafer-Ivemark.
Popov: v. semn Popov.
Poppelreiter: v. semn Poppelreiter-Wolpert.
Porak: v. boală Porak-Durante.
Porges: v. puncte Porges.
Porogia: v. virus Porogia.
Porte: v. Le Porte.
Porter: v. 1) 17-hidroxicorticosteroizi; 2) reacţie Porter-Silber.
Posada: v. boală Posada-Wernicke.
Posner: v. 1) sindrom Posner-Schlossmann; 2) test Posner.
Potain: v. semn Potain.
Pott: v. 1) boală Scheuermann; 2) curbură Pott (v. curbură), 3) fractură Pott; 4) gibozitate; 5) morb Pott; 6) nevralgie sciatică; 7) osteosinteză; 8) pseudonevralgie 9) semn Keen; 10) spondilizemă.
Pottenger: v. semn Pottenger.
Potter: v. 1) omogenat; 2) omogenizator Potter; 3) sindrom Doege-Potter; 4) sindrom Potter.
Poupart: v. 1) arcadă; 2) triunghi Scarpa.
Poupinel: v. Poupinel.
Pourfour Du Petit: v. Petit.
Pouteau: v. 1) fractură Pouteau-Colles; 2) semn Maisonneuve; 3) sindrom Goyrand.
Power: v. 1) factori de coagulare; 2) test Cutler-Power-Wilder.
Prader: v. 1) hipogonadism; 2) orhidometrie; 3) sindrom Prader-Labhart-Willi; 4) sindrom Prader-Willi; 5) sindrom suprarenogenital.
Prather: v. semn Prather.
Pratt: v. semn Pratt.
Prausnitz: v. 1) anafilaxie; 2) fenomen Prausnitz-Küstner; 3) probă Prausnitz-Küstner.
Pregl: v. test Pregl.
Prehn: v. semn Prehn.

Prévost: v. semn Prévost.

Price-Jones: v. 1) anizocitoză; 2) curbă Price-Jones (v. curbă, 2 e); 3) macrocitoză.

Prigogine: v. 1) echilibru; 2) termodinamică.

Prinzmetal: v. 1) angină de tip Prinzmetal; 2) sindrom Prinzmetal.

Proetz: v. test Proetz.

Profichet: v. sindrom Profichet.

Prospect Hill: v. Hill.

Proust: v. semn Proust.

Pruniéras: v. 1) boală Griscelli-Pruniéras; 2) sindromul părului argintiu.

Prusia: v. albastru.

Psaume: v. sindrom Papillon Léage-Psaume.

Pudlak: v. 1) albinism; 2) sindrom Hermansky-Pudlak.

Puente: v. boală Puente.

Purkinje: v. 1) bloc cardiac; 2) celulă în coşuleţ; 3) celulă Purkinje; 4) cerebel; 5) efect Purkinje; 6) inimă; 7) pacemaker; 8) reţea Purkinje; 9) sistem His-Purkinje; 10) teoria celulară.

Putterman: v. sindrom Pashayan-Putterman.

Puumala: v. nefropatie epidemică.

Pyle: v. 1) boală Pyle; 2) displazie metafizară familială.

Q

Quant: v. semn Quant.

Queckenstedt: v. 1) probă Queckenstedt-Stookey; 2) semn Queckenstedt; 3) sindrom Froin.

Quénu: v. semn Quénu-Muret.

Querido: v. test Querido.

Quervain: v. 1) de Quervain; 2) tiroidită.

Quételet: v. indice Quételet.

Quick: v. 1) boală Owren; 2) disprotrombinemie; 3) probă Koller; 4) protrombinemie; 5) test Quick; 6) timp Quick.

Quincke: v. 1) boală Quincke; 2) edem acut angio-neurotic; 3) edem Quincke; 4) hipersensibilitate; 5) puls capilar Quincke; 6) semn Quincke.

Quinquaud: v. semn Quinquaud.

R

Rabson: v. sindrom Rabson-Mendenhall.

Racouchot: v. sindrom Favre-Racouchot.

Radovici: v. reflex palmo-mentonier.

Raeder: v. sindrom Raeder.

Raimiste: v. semn Raimiste.

Rainier: v. hemoglobină (19).

Raife: v. test pentru acetonurie.

Raman: v. efect Raman.

Ramirez: v. semn Ramirez.

Ramon: v. semn Ramon.

Ramond (Félix): v. semn Ramond (Félix).

Ramsay Hunt: v. Hunt.

Ramstedt: v. 1) operaţie Frédet-Ramstedt; 2) operaţie Ramstedt.

Randall: v. soluţie Randall.

Randolph: v. test Randolph.

Rantzman: v. test pentru acetonurie.

Ranvier: v. 1) conducţie saltatorie; 2) demielinizare; 3) mielină; 4) nod Ranvier.

Raoult: v. legea Raoult.

Rashkind: v. 1) procedeu Rashkind; 2) şunt.

Rasin: v. semn Rasin.

Rastelli: v. procedeu Rastelli.

Rathbun: v. sindrom Rathbun.

Rathke: v. craniofaringiom.

Ratschow: v. test Ratschow.

Raucher: v. oncovirus.

Rauchfuss: v. semn Grocco.

Rauscher: v. virus al leucemiei murine.

Ray: v. probă Harris-Ray.

Rayleigh: v. efect Rayleigh.

Raymond: v. 1) boală Harley; 2) sindrom Raymond; 3) sindrom Raymond-Cestan.

Raynaud: v. 1) acroasfixie; 2) boală Raynaud; 3) crioglobulină; 4) sclerodermie generalizată; 5) semn Raynaud; 6) sindrom CREST; 7) sindrom de apertură toracică; 8) sindrom criopatic; 9) sindrom Raynaud; 10) sindromul persoanelor cu cârjă.

Reback: v. sindrom Mount-Reback.

Rebenok: v. sindrom Rebenok.

Recklinghausen: v. von Recklinghausen.

Reclus: v. boală Reclus.

Redlich: v. semn Redlich.

Reed: v. 1) boală Hodgkin; 2) boală Reed-Hodgkin; 3) celule Reed-Sternberg.

Reese: v. boală Reese.

Refetoff: v. 1) sindrom Refetoff; 2) tireotoxicoză.

Refsum: v. 1) boală Refsum; 2) eredopatie ataxică polinevritică; 3) lipoidoză; 4) neurolipidoză.

Reich: v. bioenergie.

Reichel: v. boală Reichel.

Reichmann: v. boală Reichmann.

Reifenstein: v. 1) sindrom Reifenstein; 2) sindromul masculului infertil.

Reil: v. 1) insulă; 2) lemniscus; 3) linii Reil-Beau.

Reimann: v. 1) boală Reimann; 2) test Adler-Reimann.

Reinsch: v. test Reinsch.

Reiprich: v. 1) reacţie Reiprich; 2) reacţie de sarcină.

Reis: v. 1) distrofie corneeană; 2) boală Reis-Bücklers.

Reiter: v. 1) artrită reactivă; 2) boală Reiter; 3) sindrom conjunctivo-uretro-sinovial; 4) sindrom Fiessinger-Leroy-Reiter; 5) sindrom oculo-uretro-sinovial; 6) sindrom Reiter; 7) sistem HLA; 8) spondiloartropatie; 9) triadă Reiter.

Remak: v. 1) semn Remak; 2) simptom Remak; 3) sindrom radicular mijlociu al plexului brahial; 4) sindrom Remak.

Renander: v. boală Renander.

Rendu: v. 1) angiomatoză hemoragică familială; 2) boală Rendu-Osler; 3) boală Rendu-Osler-Weber; 4) sindrom Rendu-Osler-Weber.

Restian: v. 1) medicină informaţională; 2) patologie informaţională.

Rett: v. sindrom Rett.

Retzius: v. spaţiu Retzius.

Revilliod: v. semn Revilliod.

Reye: v. 1) acidurie organică; 2) sindrom Reye.

Reynier: v. De Reynier.

Reynold: v. test pentru acetonurie.

Reynolds: v. ciroză biliară primitivă.

Rhesus: v. 1) factor Rhesus; 2) incompatibilitate fetomaternă; 3) sistem HLA.

Ribbing: v. 1) boală Müller-Ribbing; 2) boală Ribing.

Ricci: v. boală Cacchi-Ricci.

Rich: v. 1) boală Hamman-Rich; 2) fibroză pulmonară; 3) sindrom Hamman-Rich.

Richards: v. 1) sindrom Gardner-Richards; 2) sindrom Richards-Rundle.

Richardson: v. 1) boală Steele-Richardson-Olszewski; 2) distonie oculo-cervico-facială; 3) sindrom Steele-Richardson-Olszewski.

Richner: v. sindrom Richner-Hanhart.
Richter: v. sindrom Richter.
Ricketts: v. tifos exantematic.
Riedel: v. 1) boală Riedel; 2) tiroidită.
Rieger: v. sindrom Rieger.
Riesman: v. semn Riesman.
Rietti: v. 1) boală Rietti-Greppi-Micheli; 2) talasemie.
Rift: v. febra Văii Marelui Rift.
Riga: v. boală Riga.
Riggs: v. boală Riggs.
Riley: v. 1) disautonomie; 2) sindrom Riley-Day; 3) sindrom Riley-Schwachman.
Ringer: v. 1) lichid fiziologic; 2) soluţie Locke-Ringer; 3) soluţie Ringer.
Rinkel: v. 1) probă de ingestie (v. probă de provocare digestivă); 2) test Rinkel.
Rinne: v. 1) probă Rinne; 2) test Rinne.
Risser: v. test Risser.
Ritter: v. boală Ritter.
Ritter von Rittershain: v. von Rittershain.
Riva: v. sfigmomanometru.
Rivalta: v. 1) boală Rivalta; 2) reacţie Rivalta.
River: v. Ross River.
Rivero: v. semn Rivero-Carvalho.
Rivinus: v. glandă sublinguală.
Robbins: v. probă Carter-Robbins.
Roberts: v. sindrom Roberts.
Robertson: v. 1) semn Argyl Robertson; 2) semn Argyll Robertson inversat; 3) semn Robertson; 4) sindrom Marfan; 5) sindromul fibrelor lungi.
Robin: v. 1) sindromul primului arc branhial; 2) sindrom Robin Pierre.
Robinson: v. test Robinson-Kepler.
Robles: v. boală Robles.
Rocci: v. sfigmomanometru.
Roch: v. 1) lipomatoză; 2) semn Roch.
Rocher: v. semn Rocher.
Rochon-Duvigneaud: v. sindrom Rochon-Duvigneaud.
Roentgen: v. 1) ortodiagramă; 2) radiaţie Roentgen; 2) Roentgen; 3) Röntgen.
Roger: v. 1) boală Roger; 2) reacţie Roger; 3) simptom Roger; 4) sindrom Roger-Froment; 5) suflu Roger.
Rogers: v. sfigmomanometru.
Rogoff: v. semn Rogoff.
Rokitanskl: v. 1) boală Rokitansky-Frerichs; 2) sindrom Mayer-Rokitansky-Küster; 3) sindrom Rokitanski; 4) sindrom Rokitansky-Küster; 5) sindrom Rokitansky-Maud-Abbott.
Rolando: v. 1) arie; 2) lob frontal; 3) lob parietal; 4) lobul paracentral; 5) scizura Rolando; 6) scizură centrală.
Romaña: v. semn Romaña.
Romberg: v. 1) boală Romberg; 2) probă Romberg; 3) semn Howship-Romberg; 4) semn Romberg; 5) sindrom Parry-Romberg; 6) tabes; 7) trofonevroză.
Rommelaere: v. semn Rommelaere.
Röntgen: v. 1) Roentgen; 2) serendipitate.
Rorschach: v. 1) probă Rorschach; 2) test Rorschach.
Rosai: v. boală Rosai-Dorfman.
Rose: v. 1) factor reumatoid; 2) test Waaler-Rose.
Rosen: v. Van Rosen.
Rosenbach: v. 1) boală Rosenbach; 2) reacţie Rosenbach; 3) semn Rosenbach; 4) sindrom Rosenbach.
Rosenberg: v. sindrom Hench-Rosenberg.
Rosenthal: v. 1) boală Rosenthal; 2) factor Rosenthal; 3) factori de coagulare; 4) probă Rosenthal-White; 5) sindrom Melkersson-Rosenthal; 6) sindrom Rosenthal.
Rosewater: v. sindrom Rosewater.
Roso: v. semn Roso.
Ross River: v. virus Ross River.
Rössle: v. 1) boală Hanot-Rössle; 2) ciroză biliară primitivă; 3) colangită difuză non-obliterantă.
Rossolimo: v. semn Rossolimo.
Rotch: v. semn Rotch.
Rotès-Quérol: v. 1) hiperostoză vertebrală anchilozantă; 2) sindrom Forestier-Rotès-Quérol; 3) spondiloreostoză.
Roth: v. pete Roth.
Rothera: v. test pentru acetonurie.
Rothmann: v. sindrom Rothmann-Makai.
Rothmund: v. sindrom Rothmund-Thomson.
Rotor: v. 1) hiperbilirubinemie; 2) sindrom Rotor.
Rous: v. 1) oncovirus.; 2) sarcom Rous; 3) test Rous; 4) virus al sarcomului Rous.
Roussy: v. 1) boală Roussy-Lévy; 2) hiperpatie; 3) sindrom de eredodegenerescenţă spinocerebeloasă; 4) sindrom Déjerine-Roussy; 5) sindrom Roussy-Lévy; 6) sindrom talamic.
Roux: v. semn Roux.
Rovighi: v. semn Rovighi.
Rovsing: v. 1) semn Rovsing; 2) sindrom Rovsing.
Royer: v. 1) sindrom Royer; 2) sindromul bărbaţilor cu uter.
Ruault: v. semn Ruault.
Rubino: v. reacţie Rubino.
Rubinstein: v. 1) sindrom Keipert; 2) sindrom Rubinstein-Taybi.
Rubner: v. test Rubner.
Rud: v. sindrom Rud.
Ruddick: v. probă Waugh-Ruddick.
Ruiter: v. sindrom Gougerot.
Ruffier: v. test Ruffier-Dickson.
Ruffini: v. 1) corpuscul Ruffini; 2) receptori tactili.
Rummo: v. boală Rummo.
Rumpel: v. 1) fenomen Rumpel-Leede; 2) probă Rumpel-Leede.
Rundle: v. sindrom Richards-Rundle.
Russel: v. semn Russel.
Russell: v. 1) nanism esenţial; 2) sindrom Russell-Silver.
Russo: v. reacţie Russo.
Rust: v. boală Rust.
Rustitzky: v. boală Rustitzky.

S

Sabin: v. 1) reacţie Sabin-Feldman ; 2) sindrom Sabin-Feldman; 3) test de liză pentru toxoplasmoză; 4) test Sabin-Feldman; 5) vaccin Sabin; 6) vaccin antipoliomielitic.
Sachs: v. 1) boala neuronului motor periferic; 2) boală Sandhoff; 3) boală Tay-Sachs.
Sacks: v. 1) boală Besnier-Kaposi-Libman-Sacks; 2) lipoidoză; 3) sindrom Libman-Sacks.
Sadam: v. sindrom Sadam.
Saenger: v. semn Saenger.
Sahli: v. test Sahli-Nencki.
Sainton: v. sindrom Marie-Foy-Sainton.
Sakamoto: v. boală Sakamoto.
Sakati: v. 1) acrocefalopolisindactilie; 2) sindrom Sakati.
Saldino: v. 1) acondrogeneză; 2) condrodisplazie letală cu scurtarea coastelor; 3) sindrom Langer-Saldino; 4) sindrom Majewski; 5) sindrom Saldino-Noonan.
Salk: v. 1) vaccin Salk; 2) vaccin antipoliomielitic.
Salkowski: v. test Salkowski.
Salleras: v. sindrom Salleras-Zarate.
Salus: v. semn Salus-Gunn.

Salvioli: v. 1) boală Salvioli; 2) pseudoholeră infantilă.
Salzmann: v. 1) boală Salzmann; 2) degenerare corneeană Salzmann.
San Biagio: v. boală San Biagio.
Sanctis: v. De Sanctis.
Sanders: v. 1) boală Sanders; 2) semn Heim-Sanders; 3) semn Sanders.
Sanderson: v. sindrom Murchison-Sanderson.
Sandhoff: v. 1) boală Sandhoff; 2) globozid.
Sandifer: v. sindrom Sandifer.
Sanfilippo: v. 1) boală Sanfilippo; 2) mucopolizaharidoză.
San Joaquin: v. febră San Joaquin.
Sansom: v. semn Sansom.
Sant' Agnese: v. Di Sant' Agnese.
Santorini: v. 1) accesoriu; 2) canal Santorini; 3) cornet; 4) caruncule duodenale; 5) muşchiul incizurii helixului; 6) muşchiul rizorius; 7) pancreas; 8) venă emisară parietală.
Sarbó: v. semn Sarbó.
Sarpyener: v. boală Sarpyener.
Saunders: v. 1) boală Saunders; 2) semn Saunders.
Savariaud: v. semn Savariaud.
Savin: v. sindrom Savin.
Sayre: v. 1) ADN mitocondrial; 2) patologie mitocondrială; 3) sindrom Kearns-Sayre.
Săhleanu: v. normalitate.
Scadding: v. 1) fibroză pulmonară; 2) sindrom Scadding.
Scaglietti: v. sindrom Scaglietti-Dagnini.
Scarpa: v. 1) semn Duroziez; 2) semn Laugier; 3) semn Schwartz; 4) semn Traube; 5) triunghi Scarpa.
Schade: v. patologie moleculară
Schafer: v. sindrom Poplhemus-Schafer-Ivemark.
Schäfer: v. 1) procedeu Schäfer; 2) respiraţie artificială; 3) sindrom Schäfer.
Schamberg: v. 1) boală Schamberg; 2) dermatoză Schamberg.
Schatchard: v. reprezentare Schatchard.
Schatzki: v. inel Schatzki.
Schaumann: v. 1) boală Besnier-Boeck-Schaumann; 2) limfogranulomatoză; 3) miliar; 4) lupus pernio; 5) reticuloză; 6) sindrom Boeck; 7) sindrom Schaumann.
Scheibe: v. sindrom Scheibe.
Scheie: v. 1) boală Scheie; 2) mucopolizaharidoză; 3) sindrom Scheie.
Scheinker: v. sindrom Gerstmann-Sträussler-Scheinker.
Schellong: v. probă Schellong.
Schenck: v. boală Schenck.
Scheuermann: v. 1) boală Scheuermann; 2) cifoscolioză; 3) epifizită.
Schick: v. 1) reacţie Schick; 2) semn Schick; 3) test Schick.
Schickelé: v. sindrom Schickelé.
Schiff: v. 1) boală Caroli-Schiff; 2) coloraţie PAS; 3) reacţie Feulgen; 4) reactiv Schiff.
Schiffrin: v. boală Baehr-Schiffrin.
Schilder: v. 1) boală Schilder; 2) boală Schilder-Foix; 3) scleroză cerebrală Schilder.
Schiller: v. 1) cancer uterin; 2) colposcopie; 3) test Schiller; 4) soluţie Lugol.
Schilling: v. 1) probă Schilling; 2) test Schilling.
Schimke: v. 1) boală Schimke; 2) glicogenoză.
Schinzel: v. 1) sindrom Schinzel; 2) sindrom Schinzel-Giedion.
Schirmer: v. test Schirmer.
Schlatter: v. 1) apofizită tibială anterioară; 2) boală Osgood-Schlatter.
Schleiden: v. teoria celulară.
Schlemm: v. 1) canal Schlemm; 2) trabeculectomie; 3) trabeculotomie.
Schlesinger: v. semn Schlesinger.
Schlossmann: v. sindrom Posner-Schlossmann.
Schmid: v. 1) boală McArdle-Schmid-Pearson; 2) condrodisplazii metafizare; 3) glicogenoză.
Schmidt: v. 1) mielină; 2) poliendocrinopatie autoimună; 3) sindrom Schmidt.
Schmieden: v. boală Schmieden.
Schneider: v. 1) boală Schneider; 2) probă Schneider; 3) schizofrenie.
Schober: v. test Schober.
Scholz: v. boală Scholz-Greenfield.
Schottmüller: v. boală Schottmüller.
Schönbein: v. reacţie Schönbein.
Schönlein: v. 1) boală Schönlein; 2) boală Schönlein-Henoch; 3) purpură Henoch-Schönlein; 4) purpură vasculară alergică; 5) sindrom Schönlein; 6) sindrom Schönlein-Henoch.
Schpelmann: v. semn Schpelmann.
Schridde: v. boală Schridde.
Schröder: v. boală Schröder.
Schrödinger: v. termodinamică.
Schüller: v. 1) boală Hand-Schüller-Christian; 2) boală Schüller; 3) distrofie corneeană; 4) lipoidoză; 5) osteoporoză circumscrisă a craniului; 6) sindrom Hand-Schüller-Christian.
Schultz: v. 1) boală Schultz; 2) reacţie Schultz-Charlton; 3) reacţie Schultz-Dale; 4) sensibilizare.
Schultze: v. 1) semn Schultze; 2) semnul fosetei linguale; 3) sindrom Schultze.
Schwabach: v. test Schwabach.
Schwalbe: v. 1) inel Schwalbe; 2) sindrom Axenfeld.
Schwann: v. 1) celulă Schwann; 2) fibră nervoasă; 3) joncţiune neuromusculară; 4) mezaxon; 5) mielină; 6) neurinom; 7) neuropatie periferică; 8) perinerv; 9) stromelizină; 10) teacă Schwann; 11) teoria celulară; neureguline; schwannită.
Schwartz: v. 1) probă Schwartz; 2) semn Schwartz; 3) sindrom Schwartz-Bartter; 4) test Watson-Schwartz.
Scott: v. 1) sindrom Scott; 2) sindrom Strachan-Scott.
Seabright Bantam: v. sindrom Seabright Bantam.
Seattle: v. hemoglobină (21).
Seckel: v. 1) nanism cu cap de pasăre; 2) nanism esenţial; 3) sindrom Seckel.
Secrétan: v. boală Secrétan.
Seebeck: v. 1) efect Seebeck; 2) termocuplu.
Seegmiller: v. sindrom Kelley-Seegmiller.
Seeligmüller: v. semn Seeligmüller.
Séguin: v. simptom Séguin.
Séguy: v. test Séguy.
Seidel: v. 1) fenomen Seidel; 2) probă Seidel; 3) scotom Bjerrum; 4) scotom Seidel; 5) test cu fluoresceină.
Seip: v. sindrom Seip-Berrardinelli.
Seitelberger: v. boală Seitelberger.
Seligmann: v. boală Seligmann.
Selter: v. boală Selter-Swift-Feer.
Selye: v. 1) boli de adaptare; 2) calcifilaxie; 3) patologie corticoviscerală; 4) sindrom general de adaptare; 5) stres.
Semelaigne: v. 1) sindrom Debré-Kocher-Seme-laigne; 2) sindrom Debré-Semelaigne.
Semon: v. semn Semon.
Semple: v. 1) vaccin antirabic; 2) vaccin Semple.
Senear: v. 1) boală Senear-Usher; 2) sindrom Senear-Usher.
Senhouse Kirkes: v. Kirkes.
Sergent: v. 1) semn Sergent; 2) sindrom Bernard-Sergent.
Sertoli: v. 1) androblastom; 2) celulă Sertoli; 3) clusterină; 4) hormon antimüllerian; 5) inhibine gonadice; 6) testicul; 7) tubi seminiferi.
Sessaut: v. semn Sessaut.
Seul: v. virus Seul.
Sever: v. 1) boală Sever; 2) epifizită.
Sézary: v. 1) celule Sézary; 2) sindrom Sézary.

Shafer: v. triadă Shafer.
Shanghai: v. febră de Shanghai.
Shannon: v. informaţie.
Shapiro: v. semn Shapiro.
Sharp: v. sindrom Sharp.
Shaver: v. boală Shaver.
Sheehan: v. 1) hipopituitarism; 2) hipotiroidism; 3) sindrom Sheehan.
Sheldon: v. 1) biotipologie; 2) cerebrotonie; 3) diabet renal; 4) distrofie; 5) ectomorf; 6) endomorf; 7) sindrom Freeman-Sheldon; 8) sindrom Luder-Sheldon; 9) somatotip; 10) somatotonie; 11) viscerotonie.
Shelley: v. test Shelley.
Sherrington: v. sinapsă.
Shiga: v. 1) bacii Shiga; 2) bacii Shiga-Kruse; 3) boală Shiga-Kruse.
Shprintzen: v. sindrom Shprintzen.
Shrapnell: v. timpan.
Shulman: v. sindrom Shulman.
Shwachman: v. 1) sindrom Riley-Shwachman; 2) sindrom Shwachman.
Shy: v. 1) atrofie sistemică multiplă; 2) disautonomie; 3) distrofie; 4) distrofie musculară oculo-faringiană; 5) miopatie congenitală; 6) sindrom Shy-Drager; 7) sindrom Shy-Gonatas; 8) sindrom Shy-Magee; 9) sindromul apneei de somn.
Sia: v. test Sia.
Sicard: v. 1) probă Sicard; 2) sindrom Collet-Sicard; 3) sindrom Sicard.
Sichel: v. boală Sichel.
Siegert: v. semn Siegert.
Siemens: v. 1) aplazie cutanată congenitală; 2) boală Christ-Siemens-Touraine; 3) polidisplazie; 4) sindrom Berlin; 5) sindrom Christ-Siemens; 6) sindrom Hallopeau-Siemens.
Sievert: v. iradiere.
Sigg: v. semn Sigg.
Signorelli: v. semn Signorelli.
Silah: v. probă Kaplan-Silah.
Silber: v. 1) 17-hidroxicorticosteroizi; 2) reacţie Porter-Silber.
Silfverskjöld: v. 1) boală Silfverskjöld; 2) sindrom Silfverskjöld.
Silver: v. 1) nanism esenţial; 2) sindrom Russell-Silver; 3) sindrom Silver.
Silverman: v. 1) sindrom Caffey-Silverman; 2) sindrom Silverman; 3) test Dennis-Silverman.
Silvester: v. 1) procedeu Silvester; 2) respiraţie artificială.
Silvestrini: v. sindrom Silvestrini-Corda.
Silvestroni: v. 1) boală Silvestroni-Bianco; 2) talasemie.
Simbas: v. triadă Simbas.
Simionescu: v. transcitoză.
Simmonds: v. 1) boală Simmonds; 2) sindrom Simmonds; 3) splanhnomicrie.
Simola: v. 1) reacţie Simola; 2) test Lugol.
Simon: v. 1) probă Binet-Simon; 2) semn Simon.
Simonelli: v. test Simonelli.
Simonin: v. 1) probă Beth Vincent; 2) probă Simonin.
Simons: v. 1) boală Barraquer-Simons; 2) boală Holländer-Simons.
Sindbis: v. virus Sindbis.
Sinding Larsen: v. Larsen .
Sipple: v. 1) neoplazie endocriniană multiplă; 2) sindrom Gorlin; 3) sindrom Sipple.
Siris: v. sindrom Coffin-Siris.
Sister Mary Joseph: v. Joseph.
Siwe: v. 1) boală Letterer-Siwe; 2) limfohistiocitoză familială; 3) lipoidoză; 4) sindrom Abt-Letterer-Siwe.
Sjögren: v. 1) boală sistemică; 2) boală Sjögren; 3) polimiozită; 4) sindrom Gougerot-Sjögren; 5) sindrom Marinescu-Sjögren; 6) sindrom de ochi uscat; 7) sindrom Rud; 8) sindrom Sjögren; 9) sindrom Sjögren-Larsson.
Sjöqvist: v. operaţie Sjöqvist.
Skene: v. skenită.
Skevas: v. boală Skevas-Zerfus.
Sklowsky: v. semn Sklowsky.
Skoda: v. 1) semn Skoda; 2) skodism.
Slater: v. sindrom Bearn-Kunkel-Slater.
Sluder: v. 1) algie vasculară a feţei; 2) nevralgie Sluder; 3) sindrom Sluder.
Sly: v. sindrom Sly.
Smellie: v. 1) naştere; 2) manevră Mauriceau-Smellie.
Smith: v. 1) acidurie hidroxibutirică congenitală; 2) boală Smith-Strang; 3) cui; 4) reacţie Smith; 5) semn Eustace Smith; 6) sindrom Achor-Smith; 7) sindrom Carl Smith; 8) sindrom Smith-Lemli-Opitz.
Snellen: v. 1) semn Snellen; 2) test tip Snellen; 3) test E.
Sody: v. legile deplasării Fajans-Sody.
Soffer: v. sindrom Sohval-Soffer.
Sohval: v. sindrom Sohval-Soffer.
Sokolov: v. indice Sokolov-Lyon.
Sokolsky: v. 1) boală Bouillaud-Sokolsky; 2) streptococcus pyogenes.
Solente: v. sindrom Touraine-Solente-Golé.
Somogyi: v. 1) amilazemie; 2) fenomen Somogyi; 3) sindrom Somogyi.
Sonne: v. bacil Sonne.
Songo: v. febră Songo.
Sonnenburg: v. punct Sonnenburg.
Sorsby: v. inhibitor de metaloproteaze.
Sotos: v. sindrom Sotos.
Sottas: v. 1) boală Déjerine-Sottas; 2) sindrom Déjerine-Sottas.
Soulié: v. sindrom Laubry-Soulié.
Soulier: v. 1) distrofie; 2) distrofie trombocitară hemoragică congenitală; 3) sindrom Bernard-Soulier; 4) sindromul plachetelor gigante.
Southern : v. Southern blot.
Spatz: v. 1) boală Hallervorden-Spatz; 2) sindrom Hallervorden-Spatz.
Spencer: v. boală Spencer.
Sperino: v. vena emisară occipitală.
Spiegel: v. ficat.
Spiegler: v. 1) boală Poncet-Spiegler; 2) tumori Poncet-Spiegler.
Spielmeyer: v. 1) boală Spielmeyer-Vogt; 2) lipofuscinoză.
Splendore: v. boală Lutz-Splendore-Almeida.
Spranger: v. sindrom Kozlowski-Maroteaux-Spranger.
Squire: v. semn Squire.
St. Vitus: v. coree.
Staehelin: v. semn Staehelin-Frigero-Levy.
Stanburg: v. proba cu diiodotirozină radioactivă.
Stanton: v. 1) boală Stanton; 2) sfigmomanometru.
Stargardt: v. 1) boală Stargardt; 2) degenerescenţă; 3) degenerescenţă eredomaculară.
Stark: v. 1) amiotrofie; 2) sindrom Stark-Kaeser.
Starling: v. 1) fenomen Starling; 2) legea Starling; lichid interstiţial; 3) secretină.
Staub: v. probă Staub-Traugott.
Stavffer: v. sindrom Stavffer.
Steele: v. 1) boală Steele-Richardson-Olszewski; 2) distonie oculo-cervico-facială; 3) sindrom Steele-Richardson-Olszewski.
Steell: v. suflu Graham Steell.
Stein: v. 1) distrofie ovariană; 2) sindrom Stein-Leventhal.
Steinert: v. 1) boală Steinert; 2) expresivitate; 3) miotonie; 4) mutaţie dinamică.
Stellwag: v. 1) semn Stellwag; 2) semn Stellwag-Dalrymple.

Stenon: v. 1) canal Stenon; 2) parotidă; 3) sialografie.
Stenqvist: v. test de asamblare.
Stent: v. etimol. stent.
Sterling: v. semn Joz-Sterling.
Sternberg: v. 1) boală Hodgkin; 2) boală Paltauf-Sternberg; 3) celule Reed-Sternberg; 4) sindrom Albright-McCune-Sternberg.
Stevens: v. sindrom Stevens-Johnson.
Stevers: v. somatotip.
Stewart: v. 1) boală Morgagni-Stewart-Morel; 2) probă Holmes-Stewart; 3) sindrom Stewart-Morel; 4) sindrom Stewart-Treves.
Stickler: v. 1) boală Stickler; 2) sindrom Stickler.
Stieda: v. sindrom Pellegrinni-Stieda.
Still: v. 1) boală sistemică; 2) boală Still; 3) boală Still-Chauffard; 4) poliartrită cronică juvenilă; 5) sindrom Chauffard-Still; 6) sistem HLA; 7) suflu George Still.
Stilling: v. sindrom Stilling-Türk-Duane.
Stimson: v. semn Stimson.
Stock: v. test pentru acetonurie.
Stockholm: v. sindrom Stockholm.
Stokes: v. 1) boală Adams-Stokes; 2) boală Lenègre; 3) fluorescenţă; 4) nistagmus Cheyne; 5) puls lent permanent; 6) respiraţie Cheyne-Stokes; 7) sindrom Adams-Stokes; 8) sindrom Morgagni-Adams-Stokes; 9) sindromul apneei de somn.
Stookey: v. 1) probă Queckenstedt-Stookey; 2) sindrom Froin.
Strachan: v. sindrom Strachan-Scott.
Strandberg: v. sindrom Grönblad-Strandberg-Touraine.
Strang: v. 1) acidurie hidroxibutirică congenitală; 2) boală Smith-Strang.
Strauss: v. 1) granulomatoză; 2) sindrom Churg-Strauss.
Sträussler: v. sindrom Gerstmann-Sträussler-Scheinker.
Streiff: v. sindrom Hallermann-Streiff.
Strümpell: v. 1) artrită Marie-Strümpell; 2) boală Strümpell-Marie; 3) paraplegie spasmodică familială Strümpell-Lorrain; 4) semn Strümpell; 5) sindrom de eredodegenerescenţă spinocerebeloasă; 6) spondilartrită anchilozantă.
Stryker: v. 1) pat Stryker; 2) sindrom Stryker-Halbeisen.
Stuart: v. 1) antitrombină; 2) carboxiglutamat; 3) factori de coagulare; 4) heparine de masă moleculară mică; 5) test Owren.
Student: v. 1) test Student; 2) test Student-Fisher.
Studer: v. test Studer-Wyss.
Stühmer: v. boală Stühmer.
Sturge: v. 1) boală Sturge-Weber; 2) sindrom Sturge-Weber.
Stüve: v. sindrom Stüve-Wiedemann.
Sudan: v. leucodistrofie sudanofilă.
Sudeck: v. 1) atrofie osoasă Sudeck; 2) boală Sudeck; 3) osteoporoză algică posttraumatică; 4) sindrom Sudeck-Leriche.
Sulzberger: v. 1) boală Sulzberger-Garbe; 2) dermatită exsudativă discoidă şi lichenoidă cronică.
Summerskill: v. boală Summerskill.
Sutherland: v. 1) hiperaldosteronism; 2) hipercorticism; 3) sindrom Sutherland.
Sutton: v. 1) boală Gull-Sutton; 2) nev Sutton.
Swan: v. sindrom Swan.
Sweet: v. sindrom Sweet.
Swift: v. 1) boală Selter-Swift-Feer; 2) boală Swift.
Swyer: v. sindrom Swyer-James.
Sydenham: v. 1) coree; 2) coree Sydenham; 3) laudanum Sydenham; 4) tuse Sydenham.
Sylvest: v. boală Sylvest.
Sylvius: v. 1) apeduct; 2) farmacopee; 3) lob parietal; 4) mezencefal; 5) nistagmus; 6) scizura Sylvius; 7) sindrom Bickers-Adams; 8) ventricule cerebrale.
Symmers: v. 1) boală Brill-Symmers; 2) limfom gigantofolicular.
Symonds: v. sindrom Symonds.

T

Tacaribe: v. virus Tacaribe.
Tahyna: v. virus Tahyna.
Takahara: v. boală Takahara.
Takahashi: v. boală Tamura-Takahashi.
Takata: v. reacţie Takata-Ara.
Takayasu: v. boală Takayasu.
Takenchi: v. sindrom Nishimoto-Takenchi-Kudo.
Talma: v. boala Talma.
Tamm: v. proteină Tamm-Horsfall.
Tamura: v. boală Tamura-Takahashi.
Tangier: v. 1) boală Tangier; 2) neurolipidoză.
Tapia: v. sindrom Tapia.
Tar: v. semn Tar.
Tart: v. 1) celulă Tart; 2) Tart-cell.
Tarui: v. 1) boală Tarui; 2) glicogenoză.
Taussig: v. 1) sindrom Taussig-Bing; 2) şunt.
Tawara: v. 1) blocante de canale calcice; 2) inimă; 3) joncţiune atrioventriculară; 4) nod Aschoff-Tawara; 5) nodal; 6) ritm atrioventricular; 7) supraventricular.
Tay: v. 1) boala neuronului motor periferic; 2) boală Sandhoff; 3) boală Tay-Sachs; 4) lipoidoză.
Taybi: v. 1) sindrom Keipert; 2) sindrom Rubinstein-Taybi.
Taylor: v. boală Taylor.
Teichmann: v. 1) cristal; 2) hemină.
Tellais: v. semn Tellais.
Tenon: v. 1) capsulă Tenon; 2) sclerotenonită; 3) tenonită.
Terrien: v. boală Terrien.
Terrier: v. sindrom Courvoisier-Terrier.
Terson: v. boală Terson.
Tesla: v. Tesla.
Teslenko: v. probă Teslenko.
Thaysen: v. 1) boală Thaysen; 2) steatoree idipatică.
Theile: v. sinus Theile.
Theiler: v. virus Theiler.
Thévenard: v. 1) acropatie ulceromutilantă; 2) boală Thévenard; 3) neuropatie ereditară.
Thibaudet: v. test Thibaudet.
Thiemann: v. 1) acrodisplazie; 2) boală Thiemann.
Thier: v. 1) disgenezie irido-dentară; 2) sindromul primului arc branhial; 3) sindrom Weyers-Thier.
Thiers: v. 1) diabet al femeilor cu barbă; 2) sindrom Achard-Thiers; 3) sindrom Apert-Gallais.
Thomas: v. 1) probă André Thomas; 2) semn André Thomas.
Thomsen: v. 1) boală Thomsen; 2) boală Talma; 2) miotonie; 4) myotonia fluctuans.
Thomson: v. 1) boală Thomson; 2) sindrom Rothmund-Thomson.
Thormählen: v. test Thormählen.
Thormayer: v. semn Thormayer.
Thorn: v. 1) probă Thorn; 2) test Thorn.
Thornton: v. semn Thornton.
Thost: v. 1) boală Thost-Unna; 2) keratodermie.
Thurel: v. 1) semn Alajouanine-Thurel; 2) sindrom Cerise-Thurel.
Tièche: v. nev albastru al lui Max Tièche.
Tietze: v. 1) boală Tietze; 2) sindrom Tietze.
Tiffeneau: v. probă Tiffeneau.
Tiling: v. sindrom Tiling-Wernicke.
Tillaux: v. 1) boală Tillaux; 2) fractură Tillaux; 3) manevră Tillaux; 4) semn Tillaux.
Tinel: v. semn Tinel.
Tizzoni: v. test Tizzoni.
Tobey: v. test Tobey-Ayer.
Tobias: v. sindrom Pancoast-Tobias.
Todd: v. 1) paralizie postepileptică; 2) paralizie Todd.
Toison: v. soluţie Toison.
Tokyo: v. declaraţia de la Tokyo.

Tolosa: v. sindrom Tolosa-Hunt.
Tolu: v. balsam.
Tommasi: v. semn Tommasi.
Toni: v. De Toni.
Tooth: v. boală Charcot-Marie-Tooth.
Topher: v. test Dennis-Silvermann.
Töpfer: v. test Töpfer.
Topolanski: v. semn Topolanski.
Torkildsen: v. operaţie Torkildsen.
Torre: v. sindrom Torre.
Toulouse-Lautrec: v. catepsină K.
Touraine: v. 1) boală Christ-Siemens-Touraine; 2) polidisplazie; 3) polikeratoză congenitală; 4) sindrom Grönblad-Strandberg-Touraine; 5) sindrom Touraine- Solente-Golé.
Tourette: v. de la Tourette.
Tourneaux: v. punct Toumeaux.
Toynbee: v. 1) otoscop; 2) probă Toynbee.
Trabucco: v. sindrom Castillo-Trabucco-De La Blaze.
Trambusti: v. reacţie Trambusti.
Traube: v. semn Traube.
Traugott: v. probă Staub-Traugott.
Treacher Collins: v. Collins.
Treitz: v. 1) hemoragie digestivă superioară; 2) ligament Treitz.
Trélat: v. 1) semn Gangolphe; 2) semn Leser-Trélat.
Trenaunay: v. 1) sindrom Cockett; 2) sindrom Klippel-Trenaunay; 3) sindrom Parkes Weber.
Trendelenburg: v. 1) manevră Trendelenburg; 2) operaţie Trendelenburg; 3) pelvigrafie gazoasă; 4) poziţie dorsosacrată declivă; 5) poziţie Trendelenburg; 6) probă Brodie-Trendelenburg; 7) probă Trendelenburg; 8) semn O'Connell; 9) semn Trendelenburg.
Treves: v. 1) arie; 2) sindrom Stewart-Treves.
Trevor: v. sindrom Trevor.
Tribondeau: legea Bergonié-Tribondeau.
Triboulet: v. test Triboulet.
Trivittatus: v. virus Trivittatus.
Troisier: v. 1) semn Virchow-Troisier; 2) sindrom Troisier.
Trousseau: v. 1) afazie; 2) boală Trousseau; 3) mână de mamoş (v. mână, 12); 4) semn Trousseau; 5) sindrom Trousseau; 6) tetanie.
Tuffier: v. test Tuffier.
Turcot: v. sindrom Turcot.
Türk: v. sindrom Stilling-Türk-Duane.
Turner: v. 1) corpuscul Barr; 2) disgenezie gonadică; 3) hipogonadism; 4) mezoic; 5) monosomie; 6) neuropatie tomaculară; 7) pterygium colli; 8) semn Archibald; 9) semn Grey Turner; 10) semn Hefke-Turner; 11) semn Kosowicz; 12) semn Tumer; 13) sindrom Bonnevie-Ullrich; 14) sindrom Noonan; 15) sindrom Parsonage-Turner; 16) sindrom Tumer; 17) sindrom Ullrich-Tumer.
Turpin: v. poliosteocondrită Turpin-Coste.
Tyndall: v. 1) condensor; 2) fenomen Tyndall; 3) nefelometrie.
Tyrell: v. cârlig.
Tyrode: v. 1) lichid fiziologic; 2) soluţie Tyrode.
Tzanck: v. test Tzanck.

Ţ

Ţvet: v. cromatografie.

U

Uehlinger: v. 1) boală Uehlinger; 2) sindrom Uehlinger.
Uffelmann: v. test Uffelmann.
Uhthoff: v. semn Uhthoff.
Ullrich: v. 1) boală Morquio-Ullrich; 2) sindrom Bonnevie-Ullrich; 3) sindrom Ullrich-Feichtiger; 4) sindrom Ullrich şi Fremerey-Dohna; 5) sindrom Ullrich-Tumer.
Unna: v. 1) boală Unna; 2) boală Thost-Unna; 3) keratodermie; 4) pironinofilie.
Unschuld: v. semn Unschuld.
Unverricht: v. 1) boală Unverricht; 2) boală Unverricht-Lundborg; 3) corpusculi Lafora; 4) sindrom Unverright.
Urbach: v. 1) boală Kerl-Urbach; 2) boală Oppenheim-Urbach; 3) boală Urbach-Wiethe; 4) dermatită atrofiantă lipoidică.
Urrets: v. sindrom Urrets-Zavalia.
Usher: v. 1) boală Senear-Usher; 2) sindrom Senear-Usher; 3) sindrom Usher.
Uzman: v. sindrom Farber-Uzman

V

Vaandrager: v. condrodisplazii metafizare.
Valentin: v. boală Valentin.
Valsalva: v. 1) manevră Valsalva; 2) probă Buerger-Müller; 3) probă Valsalva; 4) sinus Valsalva; 5) test Valsalva.
Van Bogaert: v. leucoencefalită.
Van Buchem: v. boală Van Buchem.
Van Buren: v. boală Van Buren.
van Creveld: v. 1) boală van Creveld; 2) sindrom polidactilie-coastă scurtă; 3) sindrom Ellis-van Creveld.
van den Bergh: v. reacţie van den Bergh.
van der Hoeve: v. 1) osteogeneză imperfectă; 2) sindrom van der Hoeve; 3) triadă van der Hoeve.
van der Waals: v. 1) adsorbţie; 2) interacţiuni moleculare; 2) solvatare.
van der Woude: v. sindrom van der Woude.
van Gogh: v. simptom van Gogh.
Van Neck: v. boală Van Neck-Odelberg.
Van Rosen: v. semn van Rosen.
Van't Hoff: v. presiune osmotică.
Vaquez: v. 1) boală Arnstein; 2) boală Osler-Vaquez; 3) boală Vaquez; 4) hipertrombocitemie; 5) junghi Vaquez; 6) poliglobulie; 7) sindrom Babinski-Vaquez.
Variot: v. boală Variot.
Varolio: v. 1) pontin; 2) puntea Varolio; 3) sindrom protuberenţial.
Vater: v. 1) ampulă; 2) ampulă Vater; 3) ampulom vaterian; 4) bilirubină; 5) canal coledoc; 6) caruncule duodenale; 7) papilosfincterotomie; 7) sindrom Courvoisier-Terrier; 8) papilotomie; 9) sfincter Oddi; 10) wirsungoragie; 11) wirsungografie.
Velpeau: v. semn Velpeau.
Venus: v. 1) colierul lui Venus; 2) labii mari; 3) muntele lui Venus.
Veraguth: v. semn Veraguth.
Verne: v. reacţie Verne.
Verner: v. 1) sindrom Verner; 2) sindrom Verner-Morrison.
Vernet: v. 1) sindrom Cestan-Chenais; 2) Collet-Sicard; 3) sindrom Vernet.
Verneuil: v. 1) boală Verneuil; 2) semn Estlander-Verneuil; 3) semn Verneuil.
Verse: v. boală Verse.
Vidal: v. 1) boală Vidal; 2) neurodermită circumscrisă; 3) nevrodermită; 4) pitiriazis circinat şi marginat Vidal.
Vigouroux: v. semn Vigouroux.
Villaret: v. sindrom Villaret.
Vincent: v. 1) angină Vincent; 2) bacil Vincent; 3) Fusobacterium; 4) gingivită; 5) infecţie Vincent; 6) probă Beth Vincent; 7) semn Vincent.
Vincent d'Alger: v. d'Alger.
Vinson: v. sindrom Plummer-Vinson.
Virchow: v. 1) adenopatie Virchow; 2) amiloid; 3) ganglion Virchow; 4) legea Virchow; 5) patologie celulară; 6) psamom; 7) semn Virchow-Troisier.

Vissher: v. test Vissher-Bowman.
Vogel: v. sindrom Jung-Vogel.
Vogt: v. 1) boală Spielmeyer-Vogt; 2) lipofuscinoză; 3) sindrom Vogt; 4) sindrom Vogt-Koyanagi; 5) status marmoratus.
Voiculescu: v. probă Drăgănescu-Voiculescu.
Voillemier: v. fractură Voillemier.
Volhard: v. 1) probă de concentraţie Volhard; 2) probă de diluţie Volhard; 3) probă Volhard; 4) test la vasopresină; 5) test Volhard.
Volhynia: v. febră de Volhynia.
Volkmann: v. 1) boală Puente; 2) semn Volkmann; 3) sindrom Volkmann.
Vollmer: v. reacţie Vollmer.
Voltolini: v. boală Voltolini.
von Bechterew: 1) boală Bechterew; 2) nucleu Bechterew; 3) reacţie Bechterew; 4) semn Bechterew; 5) semn Bechterew-Mendel; 6) simptom Bechterew; 7) spondilartrită anchilozantă; 8) test Bechterew.
von Bertalanffy: v. teoria generală a sistemelor.
von Buhl: v. boală von Buhl.
von Economo: v. 1) boală von Economo; 2) encefalită letargică von Economo; 3) encefalomielită difuză; 4) semn Staehelin-Frigero-Levy; 5) vertÿ paralizant.
von Eulenburg: v. boală von Eulenburg.
von Gierke: v. 1) boală von Gierke; 2) glicogenoză; 3) probă Schwartz.
von Graefe: v. 1) boală Graefe; 2) boală von Graefe; 3) oftalmoplegie; 4) semn Graefe.
von Hippel: v. 1) boală von Hippel-Lindau; 2) sindrom von Hippel-Lindau.
von Jaksch: v. 1) anemie infantilă pseudoleucemică; 2) boală Hayem-Von Jaksch-Luzet.
von Jauregg: v. semn Wagner von Jauregg.
Von Kaulla: v. test Von Kaulla.
von Leyden: 1) ataxie Leyden; 2) cristale Charcot-Leyden; 3) semn Leyden.
von Meyenburg: v. boală von Meyenburg.
von Peczeley: v. iridologie.
von Prowazek: v. tifos exantematic.
von Recklinghausen: 1) boală Recklinghausen; 2) boală Recklinghausen-Applebaum; 3) boală von Recklinghausen; 4) facomatoză; 5) meningoangiomatoză; 6) nevrom; 7) osteită; 8) pată hepatică.
von Rittershain: v. boală Ritter von Rittershain.
von Willebrand: v. 1) boală von Willebrand; 2) boală von Willebrand-Jürgens; 3) corpi Wiebel-Palade; 4) factor von Willebrand; 5) hemofilie A; 6) integrine; 7) pseudohemofilie; 8) sindrom Willebrand; 9) trombopatie pseudo-Willebrand.
von Winckel: v. 1) boală Charrin-von Winckel; 2) boală von Winckel.
Voorhoeve: v. 1) boală Voorhoeve; 2) osteopoikilie.
Vries: v. mutaţionism.
Vrolik: v. boală Vrolik.

W

Waaler: v. 1) factor reumatoid; 2) test Waaler-Rose.
Waardenburg: v. 1) acrocefalosindactilie; 2) albinism; 3) boală Waardenburg-Jonkers; 4) sindrom Waardenburg.
Wagatsuma: v. fenomen Kanagawa.
Wagner: v. 1) boală Wagner; 2) degenerescenţă.
Wagner von Jauregg: v. von Jauregg.
Waldenström: v. 1) anticorpi antitiroxină; 2) boală Charmot; 3) boală Waldenström; 4) celulă limfoplasmocitară; 5) disglobulinemie monoclonală; 6) hiperviscozitate plasmatică; 7) proteină Bence-Jones; 8) macroglobulinemie; 9) macroglobulinemie Waldenström; 10) sindrom Bing-Neel; 11) test Sia.
Waldman: v. boală Waldman.
Walford: v. 1) fibroză pulmonară; 2) sindrom Kaplan-Walford.
Walker: v. sindrom Dandy-Walker.
Wallenberg: v. sindrom Wallenberg.
Wallgren: v. boală Wallgren.
Walpole: v. serendipitate.
Walther: v. glandă sublinguală.
Wanger: v. test Blackberg-Wanger.
Warburg: v. 1) ferment galben Warburg; 2) sindrom Warburg.
Warter: v. probă Warter-Métais.
Warthin: v. 1) celule Warthin-Finkeldey; 2) tumoră Warthin.
Wassermann: v. 1) reactivare; 2) reacţie Bordet-Wassermann; 3) reacţie de fixare a complementului; 4) reacţie Wassermann; 5) sifilis; 6) tabes.
Waterhouse: v. 1) meningită cerebrospinală epidemică; 2) insuficienţă suprarenală; 3) sindrom Waterhouse-Friderichsen.
Watson: v. 1) behaviorism; 2) test Watson-Schwartz.
Watt: v. Watt.
Waugh: v. probă Waugh-Ruddick.
Weber: v. 1) angiomatoză hemoragică familială; 2) boală Rendu-Osler-Weber; 3) boală Sturge-Weber; 4) boală Weber-Christian; 5) citosteatonecroză cutanată; 6) legea Weber-Fechner; 7) paniculită nodulară nesupurativă; 8) probă Weber; 9) semn Weber; 10) sindrom Parkes Weber; 11) sindrom Klippel-Trenaunay; 12) sindrom Rendu-Osler-Weber; 13) sindrom Sturge-Weber; 14) sindrom Weber; 15) sindrom Weber-Christian; 16) test Weber; 17) Weber.
Weeks: v. 1) bacil Koch-Weeks; 2) Haemophilus.
Wegener: v. 1) angeită necrozantă; 2) anticorpi citoplasmatici antineutrofile; 3) granulomatoză Wegener; 4) microabces; 5) sindrom Carrington-Liebow; 6) sindrom Wegener.
Weibel: v. corpi Weibel-Palade.
Weichbrodt: v. reacţie Weichbrodt.
Weil: v. 1) boală Larrey-Weil; 2) boală Weil; 3) reacţie Weil-Felix; 4) semn Klippel-Weil; 5) semnul policelui; 6) test Babinski-Weil.
Weill: v. 1) boală Léri-Weill; 2) distrofie; 3) sindrom Weill-Marchesani.
Weir Mitchell: v. boală Weir Mitchell.
Weiss: v. 1) semn Weiss; 2) sindrom Charcot-Weiss-Baker; 3) sindrom Mallory-Weiss.
Welander: v. 1) amiotrofie; 2) boală Kugelberg-Welander; 3) boală Wohlfart-Kugelberg-Welander. 4) ulcere veneroide Welander.
Welch: v. bacil Welch;
Wells: v. 1) boală Muckle-Wells; 2) sindrom Wells; 3) urticarie.
Weltmann: v. reacţie Weltmann.
Wenckebach: v. 1) boală ritmică auriculară; 2) bloc atrioventricular; 3) perioade Luciani-Wenckebach.
Werdnig: v. 1) amiotrofie; 2) boală Werdnig-Hoffmann; 3) poliomielită anterioară cronică familială a copilului.
Werlhof: v. 1) boală Werlhof; 2) purpură hemorogică.
Wermer: v. 1) hPP; 2) sindrom Wermer.
Werner: v. 1) boală His-Werner; 2) neoplazie endocriniană multiplă; 3) polipeptid pancreatic uman; 4) sindrom Hutchinson-Gilford; 5) sindrom Werner; 6) test Werner.
Wernicke: v. 1) afazie; 2) afazie senzorială; 3) afazie totală; 4) afazie Wernicke; 5) anosognozie; 6) boală Posada-Wernicke; 7) catalepsie; 8) demenţă; 9) jargonofazie; 10) semn Wernicke; 11) sindrom Gayet-Wernicke; 12) sindrom temporal; 13) sindrom Tiling-Wernicke; 14) sindrom Wernicke; 15) sindrom Wernicke-Korsakoff.
Wertheim: v. operaţie Wertheim.
West: v. sindrom West.

West Nile: v. febra Nilului de Vest.
Westergreen: v. VSH.
Westphal: v. 1) adinamie episodică ereditară; 2) boală Westphal; 3) mioplegie familială; 4) nucleu Edinger-Westphal; 5) paralizie spinală intermitentă; 6) semn Westphal.
Wetherbee: v. boală Wetherbee.
Wever: v. efect microfonic.
Weyers: v. 1) disgenezie irido-dentară; 2) sindromul primului arc branhial; 3) sindrom Weyers-Thier.
Wharton: v. 1) glandă submaxilară; 2) sialografie; 3) whartonită.
Whipple: v. 1) artrită reactivă; 2) boală Whipple; 3) spondiloartropatie.
Whitaker: v. sindrom Whitaker.
White: v. 1) aritmie cardiacă; 2) probă Rosenthal-White; 3) sindrom Bland-White-Garland; 4) sindrom Wolff-Parkinson-White; 5) undă delta.
Whitmore: v. 1) bacil Whitmore; 2) boală Whitmore; 3) Pseudomonas.
Whytt: v. boală Whytt.
Widal: v. 1) febră tifoidă; 2) icter hemolitic; 3) reacţie Widal; 4) sindrom Hayem-Widal; 5) sindrom Widal.
Wide: v. reacţie de sarcină.
Widowitz: v. semn Widowitz.
Wiedemann: v. 1) sindrom Beckwith-Wiedemann; 2) sindrom Holtermüller-Wiedemann; 3) sindrom Stüve-Wiedemann; 4) sindromul craniului în frunză de treflă.
Wiethe: v. boală Urbach-Wiethe.
Wiener: v. cibernetică.
Wilder: v. test Cutler-Power-Wilder.
Wilkins: v. 1) boală Wilkins; 2) diagnostic; 3) 21-hidroxilază.
Willebrand: v. 1) corpi Weibel-Palade; 2) sindrom Bernard-Soulier; 3) von Willebrand.
Willi: v. 1) hipogonadism; 2) sindrom Prader-Labhart-Willi; 3) sindrom Prader-Willi.
Willis: v. 1) anevrism arterial intracerebral; 2) ateroscleroză; 3) boală lacunară; 4) hexagon arterial Willis; 5) localizare cerebrală; 6) paracuzie Willis; 7) poligon arterial Willis.
Williams: v. 1) bacil Park-Williams; 2) semn Williams; 3) sindrom Williams-Beuren; 4) sindrom Williams-Campbell.
Williamson: v. semn Williamson.
Wilms: v. 1) cancer renal; 2) tumoră Wilms.
Wilson: v. 1) boală Kimmelstiel-Wilson; 2) boală Wilson; 3) ceruloplasmină; 4) chelare; 5) chelator; 6) cupremie; 7) cupriurie; 8) glomeruloscleroză; 9) penicilinamină; 10) sindrom hepatostriat; 11) sindrom Kimmelstiel-Wilson; 12) sindrom Wilson.
Winckel: v. von Winckel.
Winiwarter: v. 1) boală Billroth-Winiwarter; 2) boală Friedländer-Winiwarter.
Winslow: v. muşchiul scalen mic.
Winter: v. sindrom Winter.
Wirsung: v. 1) ampulă; 2) canal Santorini; 3) canal Wirsung; 4) caruncule duodenale; 5) duodenoscopie; 6) pancreas; 7) wirsungografie; 8) wirsungo-jejunostomie; 9) wirsungoragie.
Wiseman: v. boală Wiseman-Doan.
Wiskott: v. sindrom Wiskott-Aldrich.
Wohlfart: v. 1) amiotrofie; 2) boală Wohlfart-Kugelberg-Welander.
Wohlgemuth: v. 1) amilază; 2) amilazurie.
Wolf: v. 1) sindrom Wolf-Hirschkorn; 2) test Wolf de încărcare nervoasă.
Wolfer: v. 1) Doege-Potter; 2) sindrom Nadler-Wolfer-Elliot.
Wolff: v. 1) aritmie cardiacă; canal Wolff; 2) deleţie; 3) sindrom Wolff-Chaikoff; 4) sindrom Wolff-Parkinson-White; 5) undă delta.
Wolfram: v. 1) sindrom DIDMOAD; 2) sindrom Wolfram.
Wolman: v. 1) boală Wolman; 2) lipoidoză; 3) neurolipidoză.
Wolpert: v. semn Poppelreiter-Wolpert.
Woltman: v. semn Woltman.
Wood: v. 1) boală Norman-Wood; 2) semn Wood.
Woodbury: v. test Woodbury.
Worth: v. test Worth.
Woude: v. van der Woude.
Wrisberg: v. 1) nerv intermediar (Wrisberg); 2) sindrom de conduct auditiv intern; 3) sistem nervos parasimpatic.
Wuhrmann: v. boală Wuhrmann.
Wunderlich: v. 1) boală Wunderlich; 2) curbă Wunderlich (v. curbă, 2 h).
Wyburn-Mason: v. sindrom Wyburn-Mason.
Wyss: v. test Studer-Wyss.

Y

Yakima: v. hemoglobină (22).
Yergason: v. semn Yergason.
Young: v. 1) sindrom Young; 2) test Young.
Yvon: v. test Yvon.

Z

Zahorsky: v. boală Zahorsky.
Zaleski: v. test Zaleski.
Zangmeister: v. test Zangmeister.
Zarate: v. sindrom Salleras-Zarate.
Zaufal: v. semn Zaufal.
Zavalia: v. sindrom Urrets-Zavalia.
Zavileanskaia: v. semn Zavileanskaia.
Zebrovski: v. semn Zebrovski.
Zeeman: v. efect Zeeman.
Zeiss: v. 1) glandă Zeiss; 2) hordeolum.
Zellweger: v. 1) sindrom hepato-cerebro-renal; 2) sindrom Zellweger.
Zerfus: v. boală Skevas-Zerfus.
Zervopulos: v. semn Zervopulos (al diapazonului).
Zetterholm: v. boală Myhrman-Zetterholm.
Ziegler: v. operaţie Ziegler.
Ziehen: v. 1) boală Ziehen-Oppenheim; 2) spasm de torsiune; 3) test Ziehen.
Ziehl: v. coloraţie Ziehl-Neelsen.
Ziek: v. sindrom Ziek.
Ziemssen: v. sindrom Ziemssen.
Zieve: v. sindrom Zieve.
Zimmerlin: v. boală Zimmerlin.
Zimmermann: v. 1) celulă B Heller-Zimmermann; 2) 17-cetosteroizi; 3) reacţie Zimmermann.
Zinn: v. 1) artera lui Zinn; 2) zonulă Zinn.
Zinsser: v. 1) boală Brill-Zinsser; 2) diskeratoză; 3) sindrom Zinsser-Engman-Cole; 4) sindrom Zinsser-Fanconi; 5) tifos resurgent.
Zollinger: v. 1) hiperclorhidrie; 2) proba la secretină; 3) sindrom Zollinger-Ellison; 4) ulcer gastroduodenal.
Zondek: v. 1) reacţie Aschheim-Zondek; 2) reacţie de sarcină; 3) test Aschheim-Zondek.
Zoon: v. boală Zoon.
Zuckerkandl: v. 1) paraganglion; 2) patologie moleculară; 3) tubercul Zuckerkandl.
Zuelzer: v. 1) sindrom Zuelzer-Kaplan; 2) talasemie.
Zumbusch: v. 1) boală Zumbusch; 2) psoriazis.
Zwahlen: v. 1) disostoză; 2) disostoză mandibulofacială; 3) sindrom Franceschetti-Zwahlen; 4) sindromul primului arc branhial.
Zweifel: v. semn Zweifel.

XVI. BIBLIOGRAFIE

* * * *Arrête du 14 septembre 1990 relatif à la terminologie du génie génétique*, Journal Officiel de la République Française, 26 sept. 1990, pp. 11660-11677.

* * * BLAKISTON'S GOULD MEDICAL DICTIONARY, 3rd edition, McGraw-Hill, New York, 1972.

* * * Colecţia revistei "La Recherche", 1974–2006.

* * * Colecţia revistei "Pour la Science", 1985–2006.

* * * Colecţia săptămânalului "Viaţa Medicală", 1990–2006.

* * * CURS LIBER DE LIMBAJ MEDICAL, Inst. de Medicină Timişoara, 1974.

* * * CURSUS LATINUS MEDICINALIS, VEB, Verlag Enzyklopädie Leipzig, 1979.

* * * DESPRE MEDICINA POPULARĂ ROMÂNEASCĂ, Edit. Medicală, Bucureşti, 1970.

* * * DEX – DICŢIONARUL EXPLICATIV AL LIMBII ROMÂNE, ediţia a II-a, conducătorii lucrării: I. Coteanu, Luiza Seche, M. Seche, Academia Română, Edit. Univers Enciclopedic, Bucureşti, 1996.

* * * DICTIONNAIRE DE MÉDECINE FLAMMARION, 5ème édition, Édit. Flammarion Médecine-Sciences, Paris, 1994.

* * * DICTIONNAIRE DE MÉDECINE FLAMMARION, 6ème édition, Édit. Flammarion Médecine-Sciences, Paris, 1998, 7ème édition, Paris 2001.

* * * DICTIONNAIRE MÉDICAL MASSON, adapt. franç. de Diccionario Terminologico de Ciencias Médicas (Masson/Salvat), Édit. Masson, Paris, 1997.

* * * DICTIONNAIRE DES SCIENCES, Collection Seghers, Édit. Seghers, Paris, 1962.

* * * DICTIONNAIRE DES TERMES DE MÉDECINE GARNIER DELAMARE, 25ème édition, Maloine, Paris, 1998.

* * * DICŢIONAR MEDICAL, vol. I, II, Edit. Medicală, Bucureşti, 1970.

* * * DICŢIONARUL ORTOGRAFIC, ORTOEPIC ŞI MORFOLOGIC AL LIMBII ROMÂNE, Editura Academiei, 1982.

* * * DICŢIONARUL ORTOGRAFIC, ORTOEPIC ŞI MORFOLOGIC AL LIMBII ROMÂNE, Ediţia a II-a revăzută şi adăugită, Univers Enciclopedic, Bucureşti, 2005.

* * * DOCUMENTA GEIGY, Tables scientifiques, Basel, Elveţia, 1986.

* * * DORLAND'S ILLUSTRATED MEDICAL DICTIONARY, 26th edition, W.B. Saunders Comp., Philadelphia, London, 1981.

* * * DORLAND'S ILLUSTRATED MEDICAL DICTIONARY, 28th edition, W.B. Saunders Comp., Philadelphia, London, 1994.

* * * DORLAND'S ILLUSTRATED MEDICAL DICTIONARY, 29th edition, Harcourt International Edition, W. B. Saunders Comp., Philadelphia, London, Toronto, 2000, 30th edition, Saunders, An Imprint of Elsevier, 2003.

* * * DORLAND'S POCKET MEDICAL DICTIONARY, W.B. Saunders Comp., Philadelphia, London, Toronto, 1977.

* * * *Durerea acută şi cronică*, vol. IV, nr. 1, 1996, Al doilea simpozion naţional de durere, Mediaş, 24–26 aprilie, 1996.

* * * ENCYCLOPAEDIA UNIVERSALIS, 20 de volume, Paris, 1979.

* * * ENCYCLOPÉDIE DES SCIENCES, Garzanti Editore – Librairie Générale Française, Paris, 1998.

* * * ICD-10 – *Clasificarea tulburărilor mentale şi de comportament. Simptomatologie şi diagnostic clinic*, lucrare publicată de OMS în 1992; traducere de Dehelean, M., Ienciu, M., Nicoară, O., Edit. All Educational, Bucureşti, 1998.

* * * LAROUSSE DICTIONNAIRE DES RACINES DES LANGUES EUROPÉENNES, Larousse, 1994.

* * * LAROUSSE MÉDICAL, Paris, 1978.

* * * *La science au présent*, Enciclopaedia Universalis, Paris, 1992.

* * * LE PETIT LAROUSSE ILLUSTRÉ, 1999, Larousse, Paris, 1999.

* * * LEXIQUE MÉDICAL ANGLAIS-FRANÇAIS, FRANÇAIS-ANGLAIS, 4ème édition, Masson, Paris, 1998.

* * * LIVRET DE L'ÉTUDIANT EN MÉDECINE 1991–1998, Édit. Masson, Paris.

* * * LONGMAN POCKET MEDICAL DICTIONARY, Edit. Meredith Corporation and Royal Society of Medicine, 1982.

* * * LONGMAN POCKET SCIENCE DICTIONARY, Edit. G. & C. Merriam Comp. and Longman Group Ltd., London, 1982.

* * * MACMILLAN ENGLISH DICTIONARY FOR ADVANCED LEARNERS, Bloomsbury Publishing, 2002.

* * * MICUL DICŢIONAR ACADEMIC, vol. I-IV, Editura Univers Enciclopedic, 2001-2003.

* * * MOSBY'S MEDICAL & NURSING DICTIONARY, Edit. L. Urdang, The C.V. Mosby Comp., St. Louis – Toronto – London, 1983.

* * * *1000 mots clés pour la santé mentale - vocabulaire de la psychiatrie*, Édit. De Santé, Paris, 1993.

* * * NOMINA ANATOMICA, Moskva, Mediţine, 1980.

* * * OXFORD CONCISE MEDICAL DICTIONARY, 4th edition, Oxford University Press, 1996.

* * * OXFORD DICTIONARY OF BIOCHEMISTRY AND MOLECULAR BIOLOGY, Oxford University Press, 1997.

* * * OXFORD – DICŢIONAR DE BIOLOGIE, Edit. Univers Enciclopedic, Bucureşti, 1999.

* * * POCKET BOOK OF MEDICAL TABLES, Smith Kline and French Laboratories, Philadelphia, 1978.

* * * POCKET MEDICAL DICTIONARY, Edit. by N. Poper, 13th edition, Churchill Livingstone, Edinburgh, London and New York, 1978.

* * * SLOVAR MINIMUM FIZIOLOGHICESCHIH TERMINOV, Edit. Universitatea Leningrad, 1980.

* * * STEDMAN'S MEDICAL DICTIONARY, 22nd edition, Baltimore, Williams & Wilkins, 1972.

* * * STEDMAN'S MEDICAL DICTIONARY, 25th edition, Baltimore, Williams & Wilkins, 1990.

* * * STEDMAN'S POCKET MEDICAL DICTIONARY, Williams & Wilkins, London, 1993.

* * * TABER'S CYCLOPEDIC MEDICAL DICTIONARY, 18th edition, Edit. by T.L. Clayton, F.A. Davis Comp., Philadelphia, 1997.
* * * TERMINOLOGIE ET LEXICOGRAPHIE MÉDICALES, elaborat de CIOMS (Consiliul Organizaţiilor Internaţionale de Ştiinţe Medicale), Édit. Masson, Paris, 1965.
* * * THE BANTAM MEDICAL DICTIONARY, prepared by Laurence Urdang Associates Ltd., Bantam Books, London, 1982.
* * * THE HUTCHINSON DICTIONARY OF SCIENTISTS, Helicon Publish. Ltd., London, 1996.
* * * THE WORDSWORTH DICTIONARY OF BIOGRAPHY, Wordsworth Reference, Helicon Publish. Ltd., Herdforshire, 1994.
* * * THE WORDSWORTH DICTIONARY OF SCIENCE & TECHNOLOGY, general editor P.M.B. Walker, W. & R. Chambers Ltd., Edinburgh, and The Press Syndicate of the University of Cambridge, 1988.
ABERCOMBIE, M., HICKMAN, C.J., JOHNSON, M.L. – *A Dictionary of Biology*, Penguin, London, 1973.
AIMÉ–GENTY, N. – *La cellule. Dictionnaire encyclopédique*, Vuibert, Paris, 1997.
AIMÉ–GENTY, N. – *Le cerveau. Dictionnaire encyclopédique*, Vuibert, Paris, 1997.
ALBERT, B., BRAY, D., LEWIS, J., RAFF, M., ROBERTS, K., WATSON, J.D. – *Molecular Biology of the Cell*, 3rd edition, Garland Publishing Inc., New York, 1994.
ALEXIANU, M., CURCĂ, R. - *Cuvinte greceşti universale*, Editura Universităţii „Al. I. Cuza", Iaşi, 2005.
ANDERSON, D., BUXTON, R. – *How to dissect and understand medical terms*, Royal Society of Medical Services Ltd., London, 1992.
ANDRÉ, J. - *Le vocabulaire latin de l'anatomie*, Paris, Édit. Belles Lettres, Paris, 1991.
ANDREI, N. – *Dicţionar etimologic de termeni ştiinţifici (Elemente de compunere greco–latine)*, Edit. Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1987.
APETREI, ED., ARSENESCU, I. – *Clasificări şi unele Ghiduri Practice în Bolile Cardiovasculare*, Edit. INFOmedica, Bucureşti, 2001.
ARLET, Ph. – *Dictionnaire des anomalies biologiques*, Ellipses, Edit. Marketing, Paris, 1994.
AVRAM, M. – *Anglicismele în limba română actuală*, Edit. Academiei Române, Bucureşti, 1997.
BACIU, I. – *Fiziologie*, Edit. Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1977.
BACQUET, P. – *L'éthymologie anglaise*, Edit. P.U.F., Paris, 1976.
BANNIARD, M. – *Du latin aux langues romanes*, Édit. Nathan, Paris, 1997.
BARNHART, R.K. – *Hammond Barnhart Dictionary of Science*, Hammond Incorporated Maplewood, New Jersey, 1986.
BĂDESCU, M., ROŞCA, M., BOHOTIN, C. - *Fiziopatologie generală*, Edit. Cantes, Iaşi, 1999.
BÉCLARD, A., CHOMEL, J., CLOQUET, H., CLOQUET, J., ORFILA, M. – *Nouveau dictionnaire de médecine, chirurgie, pharmacie, physique, chimie, histoire naturelle etc.*, Chez Gabon et Compagnie, Paris, 1826.
BEJENARU, G., BEJENARU, V., NĂSTASE, V. – *Dicţionar explicativ francez-român de medicină şi biologie*, Edit. Dosoftei, Iaşi, 2000.
BERTHET, J. - Dictionnaire de Biologie, Édit. De Boeck, Bruxelles, 2006.
BIENSAN, J. – *Glossaire informatique*, Édit. P. Dubois s. a., Les Édit. d'Organisation, Paris, 1987.
BILD, W., BILD, E. – *Mic dicţionar de termeni uzuali în informatică*, Edit. Cariatide, Iaşi, 1993.
BLACQUE BELAIR, A., DE FOSSEY, B.M., FOURESTIER, M. – *Dictionnaire des constantes biologiques et physiques*, Édit. Maloine, Paris, 1980.
BOGDAN, C. – *Etica limbajului medical*, Muncitorul sanitar, nr. 6, 1983.
BOLANDER, A. – *The New Webster's Medical Dictionary*, The Lewtan Line, Hartford, Coon., U.S.A., 1992.
BOREL, J.-P., RANDOUX, A., MARQUART, F.-X., LE PEUCH, C., VALEYRE, J. – *Biochimie dynamique*, Édit. Maloine, Paris, 1987.
BOROŞ, I., MORARU, I., ONICA, D., PĂUNESCU, E., SULICA, A. – *Dicţionar enciclopedic de imunologie*, Edit. Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1981.
BOSTACA, I. - *Cheile diagnosticului în clinica medicală*, Edit. Polirom, Iaşi, 1999.
BOUCHÉ, P. – *Les mots de la médecine*, Édit. Belin, Paris, 1994.
BOUDON, R., BESNARD, P., CHERAKAOUI, M., LÉCUYER, B.–P. – *Dicţionar de sociologie*, traducere din franceză de M. Ţuţuianu, Edit. Univers Enciclopedic, Bucureşti, 1996.
BOUFFARTIGUE, J., DELRIEU, A.–M. – *Trésors des racines grecques*, Édit. Belin, Paris, 1981.
BOUFFARTIGUE, J., DELRIEU, A.-M. - *Trésor des racines latines*, Édit. Belin, Paris, 1981.
BOUILLET, M.–N. – *Dictionnaire universel des sciences, des lettres et des arts*, Librairie Hachette et Cie, Paris, 1877.
BRĂTESCU, Gh. - *Către sănătatea perfectă. O istorie a utopismului medical*, Edit. Humanitas, Bucureşti, 1999.
BRÂNZEI, P. – *Itinerar psihiatric*, Edit. Junimea, Iaşi, 1975.
BREUER, H. – *Atlas de la physique*, Libraire Génerale Française, Paris, 1997.
BREUER, H. – *Taschenatlas Physik für Mediziner*, Springer–Verlag, Berlin – New York – London – Paris, 1989.
BREUIL, M. – *Dictionnaire de sciences de la vie et de la terre*, Édit. B. C. et Gilbert Gié, Paris, 1998.
BROWSE, N. – *An Introduction To The Symptoms And Signs Of Surgical Disease*, Edward Arnold, London, 1985.
BRUCKNER, I.I., ANTIPA, C., SIMIONESCU, R. - *Dicţionar semiologic medical de nume proprii*, Edit. CERES, Bucureşti, 1998.
BUICAN, D. - *Dictionnaire de Biologie*, Notions essentielles, Édit. Larousse-Bordas, Paris, 1997.
BUIUC, D. - *Microbiologie clinică*, Edit. Didactică şi Pedagogică, R. A., Bucureşti, 1998.
BUIUC, T.D. - *Microbiologie medicală*, ed. a VI-a, Edit. „G.T. Popa", Iaşi, 2003.
BYCK, J. – *Vocabularul ştiinţific şi tehnic în limba română din secolul al XVIII–lea*, în volumul Studii şi articole, Bucureşti, 1967, pp. 247–248.
CAMPBELL, J. M., SCADDING, J. G., ROBERTS, R. S. – *The concept of disease*, Br Med J, 1979, 2, 757–762.
CANDREA, I.-A. – *Folclorul medical român comparat. Privire generală. Medicina magică*, Edit. Polirom, Iaşi, 1999.
CANDREA, I.A., DENSUSIANU, OV. - *Dicţionarul etimologic al limbii latine*. Elemente latine, Bucureşti, 1914.
CARASEVICI, E., DUMITRIU, I., CIANGA, C., CIANGA, P., ZUGUN-ELOAE, F. – Imunologie, U.M.F. "Gr. T. Popa", Iaşi, 1999.
CARP, L., ANDREESCU, I., CARP, N. – *Dicţionar englez–român de medicină*, Edit. Top Suspans S.R.L., Bucureşti, 1992.
CÂRSTEA, D., STANCIU, C.P. – *Mică enciclopedie de cardiologie clinică*, Edit. Aius, Craiova, 1997.

CHARTIER, A. – *Glossaire de génétique moléculaire et génie génétique*, Inst. National de Recherche Agronomique, Paris, 1994.

CHEVALLIER, J. – *Précis de terminologie médicale*, Édit. Maloine s. a., Paris, 1973.

CHEVALLIER, J. – *Précis de terminologie médicale*, 6ème édition, Édit. Maloine, Paris, 1995.

CIOBANU, F., HASAN, F. – *Formarea cuvintelor în limba română*, vol. I, *Compunerea*, Edit. Academiei Române, Bucureşti, 1970.

CIOBANU, G. – *Anglicisme în limba română*, Edit. Amphora, Timişoara, 1996.

CIOFU, C., CIOFU, E. – *Dicţionar de pediatrie – Semne şi simptome*, Edit. Univers Enciclopedic, Bucureşti, 1995.

CIORĂNESCU, AL. - *Dicţionarul etimologic al limbii române*, Editura Saeculum I. O., Bucureşti, 2001.

COLLIER, J.A.B., LONGMORE, J.M., HODGETTS, T.J. – *Manual de medicină clinică – specialităţi*, ediţia a IV–a, trad. T.P. Toma, Edit. Medicală S.A., Bucureşti, 1997.

COLIN, A. - *Dictionnaire des noms illustres en médecine*, Bruxelles - Prodim édit., Frison-Roche diffusion, 1994.

COTTEZ, H. – *Dictionnaire des structures du vocabulaire savant*, 4ème édition, Les usuels du Robert, Paris, 1989.

COUDÉ, C., COUDÉ, F.–X. – *L'anglais médical*, Édit. Flammarion Médecine–Sciences, 1982.

COULON, J.-J. - *Thésaurus ophtalmologique*, Éditions ERA, Nantes, 1996.

COVIC, M., ŞTEFĂNESCU, D., SANDOVICI, I. (coord.) - *Genetică medicală*, Edit. POLIROM, Iaşi, 2004.

CRĂCIUN, T., CRĂCIUN, L.–T. – *Dicţionar de biologie*, Edit. Albatros, Bucureşti, 1989.

CRUCE, M., CRUCE, R., ZAHARIA, B., SIMIONESCU, D., SIMIONESCU, A., DEAC, R. – *Adeziunea celulară şi matricea extracelulară*, Edit. AIUS, Craiova, 1997.

CUCUIANU, M., CRÎSNIC, I., PLEŞCA-MANEA, L. – *Biochimie clinică – Fundamentare fiziopatologică*, Edit. Dacia, Cluj–Napoca, 1998.

CUVILLIER, A. – *Vocabulaire philosophique*, Édit. Armand Colin, Paris, 1990.

DAGOGNET, F. - *Tableau et langages de la chimie*, Édit. Seuil, Paris, 1969.

DANIIL, C. - *Metode şi tehnici uzuale în röntgendiagnostic*, Edit. Polirom, Iaşi, 1999.

DARK, G. – *On–line Medical Dictionary* © Academic Medical Publishing & Cancer WEB 1997–98.

DARNELL, J., LODISH, H., BALTIMORE, D. – *Molecular Cell Biology*, 2nd edition, Scientific American Books, New York, 1990.

DAUZAT, A. – *Dictionnaire éthymologique*, Librairie Larousse, Paris, 1938.

DAUZAT, A., DUBOIS, J., MITTERAND, H. – *Dictionnaire éthymologique et historique du français*, Larousse, Paris, 1993.

DE BESSÉ, B. – *La définition terminologique*, în La définition, Larousse, Paris, 1990, pp. 252–261.

DEGOULET, P., FIESCH, M. – *Informatique médicale*, Édit. Masson, Paris, 1994.

DEJICA, D. – *Tratat de imunologie clinică*, vol. I, 1997, vol. II, 1998, Edit. Dacia, Cluj–Napoca.

DELAVEAU, P. - *La mémoire des mots en médecine, pharmacie et sciences*, Édit. L. Pariente, Paris, 1992.

D'HAUTERIVES, R. – *Dictionnaire des racines des langues européenes*, Librairie Larousse, Paris, 1948.

DIMITRESCU, F. – *Dicţionar de cuvinte recente*, ediţia a II–a, Edit. Logos, Bucureşti, 1997.

DIRCKX, J.H. – *Hybrid words in medical terminology*, JAMA, 1997, 238, 2043-2046.

DIRCKX, J.H. – *The Language of Medicine – Its Evolutions, Structure and Dynamics*, Harper & Row Publish., Hagerstown – New York – London, 1976.

DORMONT, J., BLETRY, O., DELFRAISSY, J.–F. – *Les 365 nouvelles maladies*, Édit. Flammarion Médecine–Sciences, Paris, 1989.

DORON, R., PAROT, FR. - *Dicţionar de psihologie*, Humanitas, Bucureşti, 2006.

DOROSZ, Ph. – *Constantes biologiques et repères médicaux*, Édit. Maloine, Paris, 1993, 3e édit., Paris, 2001.

DOROSZ, PH. - *Guide pratique des constantes et reperes médicaux*, 4e édit. revue et augmentée, Maloine, Paris, 2006.

DOX, I., MELLONI, B.J., EISNER, G.M. – *Melloni's Illustrated Medical Dictionary*, The Williams & Wilkins Company, Baltimore, 1979.

DRĂGULINESCU, C. – *Diferenţe în modul de formare şi utilizare a unor termeni medicali englezi de origine greacă şi latină*, Muncitorul sanitar, nr. 49, 50, 1982.

DUCHENE, ANNETTE, JOUSSOT-DUBIEN, J. - *Les effets biologiques des rayonnements non ionisants*, Médecine-Sciences Flammarion, Paris, 2001.

DUMITRU, I.F., BALABAN, A.T. – *Nomenclatura biochimiei*, Edit. Academiei Române, Bucureşti, 1984.

DUNN, D.C., RAWLINSON, N. – *Chirurgie – diagnostic şi tratament*, ediţia a II–a, traducere din engleză de Ş.C. Stoica, Edit. Medicală, Bucureşti, Blackwell Scientific Publication, Oxford – London – Edinburgh, 1995.

EASTHAM, R.D. – *Abrégé de constantes biologiques*, Édit. Masson, Paris, 1978.

EASTHAM, R.D. – *Biochemical Values in Clinical Medicine*, 5th edition, J. Wright & Sons Ltd., Bristol, 1975.

FARFOR, J.A., BENHAMON, J.P. – *French–English medical glossary*, The Lancet, 1973, 2, 788–789, 840, 901–902, 959, 1018–1019.

FEIGHIN, M. – *Lexicon de simptome şi sindroame*, Edit. Medicală, Bucureşti, 1967.

FIRKIN, B.G., WHITWORTH, J.A. – *Dictionary of Medical Eponyms*, The Parthenon Publish-Group, Loncs-U.K., New Jersey – U.S.A., 1989.

FLEW, A. – *Dicţionar de filozofie şi logică*, traducere din engleză de D. Stoianovici, Edit. Humanitas, Bucureşti, 1996.

FORGUE, J.G. – *Les mots américains*, Édit. P.U.F., Paris, 1976.

FUNK, W. – *Word Origins. An Exploration and History of Words and Language*, Wings Books, New York, Avenel, New Jersey, 1950.

FUNK, W. – *Word Origins. An Exploration and History of Words and Language*, Wings Books, New York, 1978.

GAFAR, M., RADU, G., STANCIU, E. – *Mic dicţionar de stomatologie*, Edit. Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1989.

GALDSTONE, W.J. – *Dictionnaire anglais-français des sciences médicales et paramédicales*, 4ème édition, Saint–Hyancinthe, Edisem, Maloine, Paris, 1996.

GARNIER, M., DELAMARE, V. - *Dictionnaire illustré des termes de Médecine*, 25ème édition - 1998, 28ème édition - 2004, 29ème édition, 2006, Édit. Maloine, Paris.

GARNIER, M., DELAMARE, V. – *Dictionnaire des termes techniques de médecine*, 8ème édition, Édit. Maloine et fils, Paris, 1923.

GARNIER, M., DELAMARE, V., DELAMARE, J. – *Dictionnaire des termes techniques de médecine*, 15ème édition, Librairie Maloine, Paris, 1950.

GARNIER, M., DELAMARE, V., DELAMARE, J., DELAMARE, J. – *Dictionnaire des termes techniques de médecine*, 18ème édition. Librairie Maloine S.A., Paris, 1967.

GARNIER, M., DELAMARE, V., DELAMARE, J., DELAMARE, J., DELAMARE, F. – *Dictionnaire des termes techniques de médecine*, 21ème édition, Édit. Maloine S.A., Paris, 1985.

GARNIER, M., DELAMARE, V., DELAMARE, J., DELAMARE, T. – *Dictionnaire des termes de médecine*, Édit. Maloine, Paris, 1992.

GARNIER, M., DELAMARE, V., DELAMARE, J., DELAMARE, T. – *Dictionnaire des termes de médecine*, 24ème édition, revue et augmentée par J. Delamare, Elisabeth Gélis–Malville, L. Delamare, Édit. Maloine, Paris, 1995.

GARRUS, R. – *Les éthymologies surprises*, Édit. Belin, Paris, 1988.

GAVRILIU, L. – *Dicţionar de cerebrologie*, Edit. Univers Enciclopedic, Bucureşti, 1998.

GEORGES, C.L., TARRAGANO, F. – *Dictionnaire des syndromes et maladies*, Édit. Estem, Édit. Med – Line, Paris, 1998.

GEORGESCU, D. (coordonator) - *Dicţionar de semeiologie medicală*, Edit. Naţional, Bucureşti, 1999.

GHERASIM, L. (sub. red.) – *Medicină internă*, vol. I, 1995, vol. II, 1996, vol. III, 1999, Edit. Medicală, Bucureşti.

GHERMAN, D., IONEL, C. – *Dicţionar de neurologie*, Edit. Ştiinţa, Chişinău, 1994.

GIBSON, G., MUSE, S.V. - *Précis de génomique*, Édit. De Boeck, Bruxelles, 2004.

GIES, J.–P. – *Bases de pharmacologie moléculaire*, Ellipses, Édit. Marketing S.A., Paris, 1993.

GLADSTONE, W.J. – *Dictionnaire anglais–français des sciences médicales et paramédicales*, 4ème édition, Saint–Hyancinthe, Edisem, Maloine, Paris, 1996.

GLADSTONE, W.J. – *Dictionnaire anglais–français des sciences médicales et paramédicales – English–French Dictionary of Medical and Paramedical Sciences*, 4ème édition, Edisem, Maloine, Quebec–Canada, 1996.

GLĂVAN, I. – *Cartea sănătăţii*, Edit. Cartea Românească, Bucureşti, 1946.

GODFRYD, M. – *Vocabulaire psychologique et psychiatrique*, Édit. P.U.F., Paris, 1993.

GORDUZA, E.V. - *Viaţa medicală*, nr. 36, 8 septembrie 2006.

GOUREVITCH, D. - *Les noms latins de l'estomac*, Revue de Philologie, 1976, 50, 85-110; 1997, 51, 56-74.

GRAUR, AL. – Articole publicate la rubrica *Limbajul medical între tradiţie şi inovaţie*, Muncitorul sanitar, 1982, 1983.

GRAVETT, P. – *Making Sense of English in Alternative Medicine*, Chambers Harrap Publish. Ltd., Edinburgh, 1993.

GUIRAUD, P. – *L'éthymologie*, 4ème édition, Édit. P.U.F., Paris, 1979.

GUIRAUD, P. – *Les mots savants*, Édit. P.U.F., Paris, 1968.

GUYTON, A.C., HALL, J.E. – *Textbook of Medical Physiology*, 9th edition, W.B. Saunders Comp., Philadelphia – London, 1996.

HAMBURGER, J. – *Introduction au langage de la médecine*, Édit. Flammarion, Paris, 1982.

HAMBURGER, J. – *Petite encyclopédie médicale*, Édit. Flammarion, Paris, 1981.

HANCOCK, J.T. – *Cell Signalling*, Longman, Edinburgh, 1997.

HARLAY, A. – *Dictionnaire de sciences médicales*, Ellipses, Édit. Marketing S.A., Paris, 1997.

HAUBRICH, W.S. – *Medical Meanings. A Glossary of Word Origins*, American College of Physicians, Philadelphia, 1997.

HAULICĂ, I. – *Fiziologie umană*, ediţia a II–a, Edit. Medicală, Bucureşti, 1999.

HAULICĂ, I., DOBRESCU, G. - *Transmiterea sinaptică. Repere structurale şi funcţionale*, Edit. Academiei Române, Bucureşti, 1999.

HILL, G.S. - *Dictionnaire des termes médicaux et biologiques et des médicaments*, Flammarion Médecine-Sciences, Paris, 2005.

HOPE, R.A., LONGMORE, J.M., HODGETTS, T.S., RAMRAKHARA, P.S. – *Manual de medicină clinică*, ediţia a III–a, traducere de T.P. Toma, Edit. Medicală S.A., Bucureşti, 1995.

HORTON, H.R., MORAN, L.A., OCHS, R.S. et al. – *Principes de Biochimie*, Édit. De Boeck – Wesmael, Bruxelles, 1994.

IONESCU, C. - *Elemente ştiinţifice în medicina populară din Moldova*, teză de doctorat, I.M.F. Târgu-Mureş,

ISSELBACHER, K.J., BRAUNWALD, E., WILSON, J.D. et al. – *Harrison – Principii de medicină internă*, ediţia a XIII–a, traducere din engleză de Cristina May şi Gabriela Oprescu, Edit. Orizonturi, Edit. Lider, Bucureşti, 1998.

ISSELBACHER, K.J., BRAUNWALD, E., WILSON, J.D., MARTIN, J.B., FAUCI, A.S., KASPER, D.L. – *Harrison – Principiile medicinei interne*, ediţia a XIII–a, coordonare ştiinţifică a ediţiei în limba română dr. Andrei Carp, coordonare redacţională Alina Stanciu, Cora Radulian, Edit. Teora, Bucureşti, 1998.

IVAN, A. (sub red.) – *Tratat de Epidemiologie a bolilor transmisibile*, Edit. POLIROM, Iaşi, 2002.

IVAN, A., AZOICĂI, D. – *Vaccinologie*, Edit. Polirom, Iaşi, 1995.

JABLONSKI, S. – *Illustrated Dictionary of Eponymic Syndromes and Diseases*, Saunders, Philadelphia, 1969.

JACQUART, D., TROUPEAU, G. - *Traduction de l'arabe et vocabulaire médical latin: quelques exemples*, Colloques CNRS La lexicographie du latin médiéval, 1981, pp. 367-376.

JACQUENOD, R. – *Nouveau dictionnaire éthymologique*, Édit. Marabout, Alleur, Belgique, 1996.

JORDAN, D., FLOOD, J.G., LAPOSATA, M., LEWANDROWSKI, K.B. – *Case Records of the Massachussetts General Hospital – Normal Reference Values*, N Engl J Med, 1992, 327 (10) 718–724.

KAPLAN, J.–C., DELPECH, M. – *Biologie moléculaire et médecine*, 2ème édition, Édit. Flammarion Médecine–Sciences, Paris, 1994.

KARP, G. - *Biologie cellulaire et moléculaire*, 2ème édition, Édit. De Boeck, Bruxelles, 2004.

KIPLE, K.F. (editor) - *The Cambridge Historical Dictionary of Disease*, Cambridge University Press, 2003.

KOOLMAN, J., RÖHM, K.–H. – *Atlas de poche de Biochimie*, trad. de l'allemand de D. Duval, Édit. Flammarion Médecine–Sciences, Paris, 1994.

KOSTIC, A.D. – *Medicinski Recnik (Lexicon medicum polyglottum)*, Trece izdanje, Beograd, 1976.

KOSTIC, A.D. – *Le problème de la terminologie médicale*, Presse Med., 1971, 79, 20.

KOTYK, A. – *Quantities, Symbols, Units, and Abreviations in the Life Sciences – Medicine*, Humana Press, Totowa, New Jersey, 1999, pp. 101-118.

LACKIE, J.M., DOW, J.A.T. (Edits.) – *The Dictionary of Cell Biology*, 2nd edition, Academic Press, London, 1995.

LACOMBE, M., HARLAY, A., MOUCEAUX, J.P. – *Lexique de termes médicaux*, 12ème édition, Édit. Lamarre, Paris, 1996.

LANDRIVON, G. - *Comprendre la terminologie médicale*, Éditions Frison-Roche, Paris, 2000.

LAPLANCHE, J., PONTALIS, J.-B. – *Vocabularul psihanalizei*, Edit. Humanitas, Bucureşti, 1994.

LEHNINGER, A.L. – *Biochimie*, vol. I, 1987, vol. II, 1992, Edit. Tehnică, Bucureşti.

LEHNINGER, A.L., NELSON, D.L., COX, M.M. – *Principes de biochimie*, Édit. Flammarion, Paris, 1994.

LÉPINE, P. – *Dictionnaire français–Anglais, Anglais–français des termes médicaux et biologiques*, Édit. Flammarion, Paris, 1974.

LEREBOULLET, J., TRUMMERT, W., KRASSNOFF, G.D. – *Abréviations utilisées en médecine et en biologie médicale*, Union Internationale de la Presse Médicale, 1990.

LITTRÉ, E. – *Dictionnaire de médecine*, Baillère et fils, Paris, 1873.

LIXANDRU, I. – *Dicţionar de stomatologie – Termeni, simptome şi sindroame*, Edit. Naţional, Bucureşti, 2000.

LOMBARD, A., GÂDEI, C. – *Dictionnaire morphologique de la langue roumaine*, Edit. Academiei Române, Bucureşti, 1981.

MAFTEI, I. – *Dicţionar explicativ de stomatologie şi chirurgie oromaxilofacială*, Edit. Cerma, Bucureşti, 1994.

MAILLET, M. – *Dictionnaire des abréviations en biologie*, Édit. Masson, Paris, 1996.

MALE, D. – *Immunologie*, traduit de l'anglais par P. Fonteneau, De Boeck Université, Paris – Bruxelles, 1996.

MANDELBROST–SWEENEY, M. – *Anglais médical*, 2ème édition, Édit. Masson, Paris, 1992.

MANUILA, A., MANUILA, L., NICOLE, M., LAMBERT, H. – *Dictionnaire français de médecine et de biologie*, vol. I, 1970, vol. II, 1971, vol. III, 1972, vol. IV, 1975, Édit. Masson, Paris.

MANUILA, L., MANUILA, A., NICOULIN, M. – *Dictionnaire médical*, 5ème édition complétée, Édit. Masson, Paris – Milan – Barcelone – Bonn, 1992.

MARCHANDISE, X., BORDENAVE, L., DE CERTAINES, J., GRALL, Y., IDY-PERETTI, I. - *Biophysique pour les sciences de la vie et de la santé*, Omniscience, Paris, 2007.

MARCU, F. – *Noul dicţionar de neologisme*, Edit. Academiei Române, Bucureşti, 1997.

MARTIN, E.A. (editor) - *Oxford Dicţionar de Medicină*, Ed. a 6-a, Edit. BIC ALL, Bucureşti, 2005.

MARTIN, R.C. – *Dictionary of Endocrinology and Related Biomedical Sciences*, Oxford University Press, New York – Oxford, 1995.

MATHIEU–ROSAY, J. – *Dictionnaire éthymologique marabout*, Les nouvelles Éditions marabout, Alleur, Belgique, 1985.

MAUGRAS, M. – *Dictionnaire de biologie cellulaire*, Ellipses, Édit. Marketing S. A., Paris, 1996.

MĂNUILĂ, L., MĂNUILĂ, A., NICOULIN, M. – *Dicţionar medical*, coordonare şi traducere C. Bocâmea, G. Ionescu, M. Zamfirescu, Edit. Ceres, Bucureşti, 1997.

MEYER, P. – *Leçons sur la vie, la mort et la maladie*, Sciences Hachette, Paris, 1998.

MIHĂLŢAN, Fl. – *Mic dicţionar de astm bronşic*, Edit. Albatros, Bucureşti, 1998.

MINCU, M., MORARU, L., RADU, R., ALBU, R.M., PETRESCU, M. – *Dicţionar de termeni medicali*, Edit. Corint, Bucureşti, 1998.

MOGOŞ, Gh. – *Mică enciclopedie de boli interne*, Edit. Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1988.

MOHAN, Gh. – *Bioterminologie ilustrată*, vol. I, 1991, vol. II, 1993, Edit. "Scaiul", Bucureşti.

MOLDOVEANU, ELENA, NEAGU, MONICA, POPESCU, L.M. - *Dicţionar de Biochimie şi Biologie moleculară*, Editura Medicală, Bucureşti, 2001.

MORARU, E. - *Hepatita cronică la copil*, Edit. Polirom. Iaşi, 1999.

MORNEX, R. – *Initiation à la médecine*, Expansion Scientifique Française, Paris, 1993.

MOULIN, A.-M. - *Le dernier langage de la médecine: histoire de l'immunologie, de Pasteur au sida*, Édit. P.U.F., Paris, 1991.

MOURLET, M. – *Les maux de la langue*, Valmonde–Bartillat, Nanterre, 1996.

MUNGIU, O. C. - *Algeziologie generală*, Edit. Polirom, Iaşi, 1999.

NĂSTASE, C.I., NĂSTASE, V.C., NĂSTASE, I.V., BEJENARU, V.T. – *Dicţionar medical englez–român*, Edit. Medicală, Bucureşti, 1998.

NEGOIŢĂ, C.I. – *Clinică medicală*, vol. I, II; coordonator ediţia 1995, Georgeta Datcu, Edit. Didactică şi Pedagogică, R.A., Bucureşti, 1995.

NICULAE, C.D. – *Leacuri şi remedii magice din Carpaţi*, ediţia a II-a, Edit. Ethos – Edit. Axis Mundi, Bucureşti, 1995.

NOBEL, V. - *Dictionnaire médical allemand - anglais - français*, Huber édit., Berna, 1989.

OLINESCU, A. – *Imunologie*, Edit. Didactică şi Pedagogică R.A., Bucureşti, 1995.

OPREA, I., PAMFIL, C.-G., RADU, R., ZĂSTROIU, V. - *Noul dicţionar universal al limbii române*, Litera Internaţional, Bucureşti - Chişinău, 2006.

PANĂ, S., PANĂ, S. jr. – *Dicţionar de obstetrică şi ginecologie*, Edit. Univers Enciclopedic, Bucureşti, 1995.

PASSARGE, E. – *Atlas de poche de génétique*, trad. de l'allemand par Diane Farkas, Édit. Flammarion Médecine–Sciences, Paris, 1995.

PAUL, S. – *Dictionnaire des termes normalisés des Sciences et Techniques*, Association Nationale des Docteurs et Sciences, Délégation Générale de la Langue Française, Paris, 1993.

PĂUNESCU, V., HOMBERG, J.-C. - *Imunologie fundamentală*, Edit. Orizonturi Universitare, Timişoara, 1999.

PĂUNESCU, V., TATU, C.A., STĂNESCU, D.I., MEDREA, D.P. – *Imunologie – concepte fundamentale şi aplicative*, Edit. Helicon, Timişoara, 1996.

PEAFFENBERGER, B., PETERSEN, J. – *Dicţionar explicativ de calculatoare*, traducere din limba engleză de Liana Dăbuleanu, Edit. Teora, Bucureşti, 1996.

PETROVANU, I., ZAMFIR, M., PĂDURARU, D., STAN, C. - *Emisferele cerebrale. Sisteme informaţionale*, Edit. Intact, Bucureşti, 1999.

PICOCHE, J. – *Dictionnaire éthymologique du français*, Dictionnaires Le Robert, Paris, 1983.

PITIRICIU, S., TOPALĂ, D.V. – *Dicţionar de abrevieri şi simboluri*, Edit. All Educational, Bucureşti, 1998.

POLONOVSKI J. – *Dictionaire de Biologie*, Edit. CILF, Paris, 2000.

POPESCU L.M., URSACIUC C., SIMIONESCU OLGA, BANCU A.C., RADU D.L., RADU E., ANDRONESCU D. – *Dicţionar de imunologie medicală*, Edit. Universitară „Carol Davila", 2002.

POPOVICI, I., HRIŞCU, A., LUPULEASA, D. – *Dicţionar farmaceutic*, Edit. Didactică şi Pedagogică, R.A., Bucureşti, 1997.

PORA, A.E. (coord.) – *Dicționarul sănătății*, Edit. Albatros, București, 1978.

POSTEL, J. (sub redacția) – *Dictionnaire de psychiatrie et de psychopathologie clinique*, Larousse, Paris, 1993.

POSTEL, J. (sub redacția) – *Dicționar de psihiatrie și de psihopatologie clinică – Larousse*, traducere, avanprefață și completări privind psihiatria românească de L. Gavriliu, Edit. Univers Enciclopedic, București, 1998.

PRELIPCEANU D. – *Psihiatrie – note de curs*, Edit. INFOmedica, București, 2003.

PURDELA, D., BALABAN, A.T. – *Nomenclatura chimiei anorganice*, Edit. Academiei Române, București, 1977.

PURDELA SITARU, M. - *Etnomedicină lingvistică*, Edit. Amarcord, Timișoara, 1999.

QUEMADA, B. - *Introduction à l'étude du vocabulaire médical*, Édit. Les Belles Lettres, Paris, 1955, pp. 1600-1710.

QUERIN, S. – *Dictionnaire des difficultés du français médical*, Edisem, Maloine, Quebec, Paris, 1998.

RADU, M.V., DOMBY-MAGOS, A.F., RAJCSANY, T. – *Sistemul internațional (SI) de unități de măsură în medicină*, Medicina modernă, IV, 1, 1997, 42–47.

RAPIN, M. (sous la direction) - *Le grand dictionnaire encyclopédique médical*, 2 vol., Édit. Flammarion Médecine-Sciences, Paris, 1986.

REY, A. – *La terminologie: noms et notions*, Édit. P.U.F., Paris, 1979.

REY, A., TOMI, M., HORDÉ, T., TANET, C. *Dictionnaire historique de la langue française*, Édit. Dictionnaires le Robert, Paris, 2006.

REZNEK, L. – *The Nature of Disease*, Routledge & Kegan Paul, London – New York, 1987.

RIEGER, R., MICHAELIS, A., GREEN, M.M. – *Glossary of genetics and Cytogenetics*, VEB, Gustav Fischer Verlag Jena, 1976.

RILEY, P.A., CUNNINGHAM, P.J. – *The Faber Pocket Medical Dictionary*, 3rd edition, revised by Elisabeth Forsythe, Faber and Faber, London – Boston, 1979.

ROBERTS, F. – *Medical Terms. Their Origin and Construction*, 5th edition, W. Heinemann Medical Books Ltd., London, 1971.

ROPER, N. – *Churchill Livingstone Pocket Medical Dictionary*, 13th edition, Edit. Churchill Livingstone, Edinburgh, London and New York, 1980.

ROUCOULES, L. – *Terminologie fondamentale en odonto–stomatologie*, Édit. Maloine, Paris, 1977.

RUSSU, G. – *Maladii și sindroame cu nume proprii*, Edit. Junimea, Iași, 1985.

RUSU, V. - *Ghid de compunere a termenilor medicali*, UMF "Gr. T. Popa" Iași, 1993.

RUSU, V. - *Mic dicționar medical*, 2 vol., IMF Iași, 1983.

SABĂU M. – *Fiziologia inimii. Implicații în explorarea funcțională*, University Press, Târgu-Mureș, 1999.

SĂHLEANU, V., STUGREN, B. – *Mică enciclopedie de biologie și medicină*, Edit. Științifică și Enciclopedică, București, 1976.

SAMARIAN, P.Gh. – *Medicina și Farmacia în trecutul românesc*, vol. I–III, Edit. Tipografia "Modernă", Călărași–Ialomița, 1935.

SEFER, M. – *Medicina populară românească*, Edit. Viața Medicală Românească, București, 1998.

SEGEN, J.C. – *The Dictionary of Modern Medicine*, Edit. Roche, Basel, 1992.

SIEST, G., HENNY, J. – *A savoir sur: les examens biologiques et leurs facteurs de variation*, Édit. Sandoz, Basel, 1986.

SILBERNAGL, S., DESPOPOULOS, A. – *Atlas de poche de physiologie*, traduction de la 4ème édition par E. Savin, Édit. Flammarion Médecine–Sciences, Paris, 1993.

SILLAMY, N. – *Dicționar de psihologie – Larousse*, traducere, avanprefață și completări privind psihologia românească de L. Gavriliu, Edit. Univers Enciclopedic, București, 1996.

SITARU, M. – *Terminologia medicală populară românească*, rezumatul tezei de doctorat, Univ. din Timișoara, Fac. de Filologie, Timișoara, 1992.

SKEAT, W.W. – *The Concise Dictionary of English Ethymology*, Wordsworth Edit. Ltd., Herdforshire, 1993.

SKINNER, H.A. – *The Origin of Medical Terms*, 2nd edition, The Williams & Wilkins Comp., Baltimore, 1961.

SOURNIA, J.–C. – *Le développement du langage médical français au XVIe siècle*, Le linguiste (Bruxelles), 1970, 2, pp. 1-6.

SOURNIA, J.–C. – *Histoire de la médecine*, Édit. La Découverte, Paris, 1992.

SOURNIA, J.–C. – *Langage médical français*, Édit. Privat, Édit. de Santé, Paris, 1997.

SOURNIA, J.-C. – *Langage médical moderne*, Édit. Hachette, Paris, 1976.

SOURNIA, J.–C. – *Pour un langage médical vivant*, Comité d'Études des termes médicaux français, Paris, 1971.

SOURNIA, J.–C., MANUILA, A. – *Histoire du langage médical*, în Histoire de la Médecine, de la Pharmacie, de l'Art dentaire et de l'Art véterinaire, tome VIII, Société française d'éditions professionnelles, médicales et scientifiques, Albin Michel – Laffont – Tchou, Paris, 1980, pp. 319–325.

STANCIU, C. – *Semiologie medicală de bază*, vol. I, 1989, vol. II, 1991, Edit. Junimea, Iași.

STOENESCU, M. – *Ghid de date pediatrice*, Edit. Medicală, București, 1985.

STRYER, L. – *Biochimie*, trad. de l'américain par S. Weinman, P. Kamoun, Édit. Flammarion Médecine–Sciences, Paris, 1992.

SWYNGHEDAUW, B. – *Biologie moléculaire. Principes et méthodes*, Nathan–Université, Paris, 1994.

ȘĂINEANU, L. – *Dicționar universal al limbii române*, ediție revăzută și adăugită de Al. Dobrescu, I. Oprea, Carmen–Gabriela Pamfil, Rodica Radu și Victoria Zăstroiu, vol. II–V, Edit. Mydo Center, Iași, 1995–1996.

ȘIȘIROI, C. – *Mic dicționar de medicină*, Edit. "Semne 94", Tg. Jiu, 1997.

ȘTEFANACHE, F. – *Neurologie clinică*, UMF Iași, 1997.

ȘTEFĂNESCU, D.T., CĂLIN, G.A., ȘTEFĂNESCU, F.C. – *Genetică Medicală – Progrese recente*, Seria "Medicină", Edit. Tehnică, București, 1998.

TALBOT, J. – *Les éléments chimiques et les hommes*, Édit. SIRPE, Paris, 1995.

TOURNIER, J. – *Les mots anglais du français*, Édit. Belin, Paris, 1998.

TRIBOLET, S. – *Lexique de santé mentale*, Édit. Privat, Édit. de Santé, Paris, 1997.

UNGUREANU, G., COVIC, M. – *Terapeutică medicală*, Edit. Polirom Iași, 2000.

UNSELD, D.W., BALG, M.-C., BALG, G. - *Medizinisches Wörterbuch - Dictionnaire médical, français - allemand, allemand - français*, La Maison du Dictionnaire édit., Paris, 1993.

31. 566

URSU, N.A. – *Formarea terminologiei ştiinţifice româneşti*, Edit. Ştiinţifică, Bucureşti, 1962.
UVAROV, E.B., CHAPMAN, D.R., ISAACS, A. – *The Penguin Dictionary of Science*, Penguin Books, London, 1978.
VAN HOOF, H. - *Dictionnaire des éponymes médicaux*, Édit. Peeters, Louvain-la-Neuve, Belgique, 1993.
VLAD, P. - *OFTALMODEX - Dicţionar explicativ oftalmologic*, Edit. ALL, Bucureşti, 1999.
VOICULESCU, V. – *Toate leacurile la îndemână*, Fundaţia Culturală Regală "Principele Carol", Bucureşti, 1935.
VOICULEŢ, N., PUIU, L. – *Biologia moleculară a celulei*, Edit. BIC All s.r.l., Bucureşti, 1997.
WATSON, J.D. – *Biologia moleculară a genei*, Edit. Ştiinţifică, Bucureşti, 1974.
YOUNG, D.S. – *Implementation of SI units for Clinical Laboratory Data: Style Specification and Conversion Tables*, J Nutr Biochem, 1990, 1, 599–613.
YOUNG, D.S. – *Implementation of SI units for Clinical Laboratory Data*, Ann Intern Med, 1987, 106–114.
ZBRANCA, E. (sub red.) - *Endocrinologie - Ghid de diagnostic şi tratament în bolile endocrine*, Edit. Polirom, Iaşi, 1999.

Lucrarea executată la
Imprimeria „ARDEALUL” Cluj
B-dul 21 Decembrie nr. 146 Cluj-Napoca
Tel.: 413871 Fax: 413883
Comanda nr. 70062/2007